Haec tibi pentadecas tetragonon respicit illud
Hospitium petri ⁊ pauli ter quinq3 dierum.
Namq3 instrumẽtum vetus hebdoas innuit: octo
Lex nova signatur, ter quinq3 receptat vtrunq3.

Secũda pars Veteris testamenti He-
braico Grecoq3 idiomate nunc
primum impressa: adiun-
cta vtriq3 sua latina
interpreta-
tione.

Biblia
Complutensis.

Tom. 2. et 3.
A Josue usq.
ad Ecclesiasticū

USOZ
5888

U_13_13

C

nu 1

U
8773

USOZ
5888

U_13_13

Ad sanctissimum ac clemẽtissimum dominum

noſtrum. D. Leonem Decimum diuina prouidentia Pontificem Maximum Reuerendiſſimi in Chriſto patris ac dñi. D. F. Franciſci Simenii de Ciſneros Sacroſanctæ Romanæ eccleſiæ tituli. S. Balbinæ Preſbyteri Cardinalis Hiſpaniæ Archiepiſcopiq; Toletani ac regnorum Caſtellæ Archicancellarii &c. In libros veteris ac noui teſtamẽti multiplici lingua impreſſos.

Prologus.

Multa ſunt beatiſſime Pater: quæ ad excudendas impreſſoriis formis originales ſacræ ſcripturæ linguas nos incitarũt. Atq; hæc imprimis. Quæ cum vniuſcuiuſq; idiomatis ſuæ ſint verborum proprietates: quarum totam vim non poſſit quamtumlibet abſoluta traductio prorſus exprimere: tum id maxime in ea lingua accidit: per quam os domini locutum eſt. Cuius littera q̃uis ex ſe mortua ſit & velut caro: quæ non prodeſt quicq̃ (Nam ſpiritus eſt qui viuificat) quia tamen Chriſtus verborum figuris velatus intra eius vterum manet inclusus: nõ dubium: quin tam admiranda ſit fæcunditate repleta: tam exuberãti myſteriorũ copia cumulata: vt cum plena ſemper ſit & redundãs: flumina de ventre eius fluãt aquæ viuæ: vnde hi quibus datum eſt reuelata facie gloriã dñi ſpeculari: vt in eãdem imaginẽ trãſformentur: poſſint aſſidue haurire mira diuinitatis eius arcana. Quippe cum nulla dictio nulla litterarum connexio eſſe poſſit: ex qua non emergant & veluti pullulent reconditiſſimi cœleſtis ſapientiæ ſenſus. Ex quibus cum non poſſit eruditiſſimus quiſq; interpres niſi vnicum explicare: neceſſe eſt vt poſt interpretationẽ maneat adhuc ſcriptura grauida: variiſq; ac ſublimibus intelligentiis plena: quæ nequeant aliunde q̃q̃ ex ipſo archetypæ linguæ fonte cognoſci. Accedit: q̃ vbicũq; latinorum codicum varietas eſt: aut deprauatæ lectionis ſuſpitio (id quod librariorũ imperitia ſimul & negligentia frequentiſſime accidere videmus) ad primam ſcripturæ originem recurrẽdum eſt: ſicut beatus Hieronymus & Auguſtinus ac cæteri eccleſiaſtici tractatores admonent: ita vt librorũ Veteris teſtamẽti ſyncerit as ex Hebraica veritate: Noui autem ex Græcis exemplaribus examinetur. Vt ipſa igitur originalia in promptu haberet quicũq; diuinarũ litterarũ ſtudioſus: poſſetq; non ſolis riuulis eſſe contẽtus: ſed ex ipſo fonte ſalientis aquæ in vitam æternã ſitim pectoris extinguere: iuſſimus archetypas ſacræ ſcripturæ linguas cum adiunctis variarũ linguarũ tranſlationibus impreſſioni mãdari Sanctitatis tuæ nomini dedicãdas. Atq; imprimis Nouũ teſtamentum Græco Latinoq; ſermone excudendum curauimus ſimul cum Lexico Græcarum omnium dictionum: quæ poſſunt in eo legentibus occurrere: vt his quoq; qui nõ integram linguæ cognitionem adepti ſunt pro viribus conſuleremus. Deinde vero anteq̃ Vetus teſtamentum aggrederemur: Dictionarium præmiſimus Hebraicorum Chaldaicorumq; totius veteris inſtrumẽti vocabulorũ. Vbi non tantũ multiplex ſignificatio cuiuſq; dictionis exprimitur: ſed (quod ſtudioſis vtiliſſimũ fore credimus) locus ſcripturæ in cuiuſq; ſignificati teſtimoniũ citatur. Rurſus: cum nõ ſolus litteræ occidentis cortex ſed introrſus latitans ſpiritus viuificãtis nucleus maxime ſit a ſtudioſo diuinæ ſcripturæ requirendus: atq; huius præcipua pars ex propriorũ nominũ interpretatione depẽdeat: quorũ ab æterno præuiſa impoſitio incredibilẽ opẽ affert ad prepalãdos ſpirituales abſtruſoſq; ſenſus & detegẽda arcana myſteria: quæ ſub ipſo litteralis textus vmbraculo ſpiritus ſanctus velauit. Idcirco interpretationes propriorũ nominum a viris linguarũ peritia præcellẽtibus maxima diligẽtia iuſſimus elucubrari: & ſecũdum Alphabeticã ſeriẽ diſpoſitas Dictionario adiungi. Quibus ſuccedit legendori Hebræorũ characterũ inſtructio & eiuſdẽ idiomatis Grãmatica ex pluribus receptæ fidei Hebræis autoribus collecta & ad latini artificii normã reducta. Quibus omnibus veluti p̃ præludio ita peractis: ad excuſſionem diuerſarum veteris teſtamẽti linguarum nos conuertimus: adiicientes etiam ſingulis earum ſuam latinam tranſlationẽ. Qua inte id aperte Beatitudini tuæ teſtari poſſumus Pater ſanctiſſime: maximam laboris noſtri partẽ in eo præcipue fuiſſe verſatã: vt & virorũ in linguarum cognitione eminentiſſimorum opera vteremur: & caſtigatiſſima omni ex parte vetutiſſimaq; exemplaria pro archetypis haberemus: quorũ quidẽ tã Hebræorũ q̃q̃ Græcorũ ac latinorũ multiplicẽ copiã variis ex locis nõ ſine ſummo labore conquiſiuimus. Atq; ex ipſis quidẽ Græca Sanctitati tuæ debemus: qui exiſta apoſtolica Bibliotheca antiquiſſimos tum Veteris tum Noui teſtamẽti codices perq̃ humane ad nos miſiſti: qui nobis in hoc negocio maximo fuerunt adiumento. Conſumata itaq; excuſſione Noui teſtamenti Græce Latineq; impreſſi cum ſuo Lexico. Impreſſo etiã Hebraico Chaldaicoq; dictionario: cui adiuncta eſt Grammatica cum nominum propriorum interpretationibus. Abſolutis præterea annotationib? differentiarum Veteris teſtamenti: quas cum Nicolaus de Lyra non omnino abſolutas edidiſſet: eas nos per viros linguarum peritiſſimos multis in locis addi fecimus. Tãdem diuino auxilio Vetus teſtamentum multiplici lingua excudi fecimus. Quæ omnia nũc ad Sanctitatẽ tuam mittimus. Nã cui potius vniuerſæ vigiliæ noſtræ dicandæ ſunt: q̃ Apoſtolicæ iſti ſedi: cui omnia debemus? Aut quis libẽtius ſacros Chriſtianæ religionis libros ſuſcipere & amplecti debet: q̃ ſacer Chriſti vicarius? Accipiat igitur Sanctitas tua læta fronte munuſculum: quod in domini gazophylatium offerimus: vt incipiant diuinarum litterarum ſtudia hactenus intermortua nunc tandem reuiuiſcere. Obſecramus autẽ Beatitudinẽ tuam enixiſſime: vt libros hoſce: qui nunc ſe ſacris iſtis veſtigiis ſupplices aduoluũt: examines: & ad ſeueriſſimi iuditii tui cẽſuram reuoces: vt ſi Chriſtianæ reip. vtiles fore videbuntur: editionis beneficium a Sanctitate tua recipiant. Nã eos nos hucuſq; continuimus: ſacrum iſtũ Apoſtolici faſtigii oraculum conſulturi. Sed iam hæc ad Beatitudinem tuam ſatis. Nũc ad inſtruendum de operis artificio lectorem conuertimur.

BIBLIOTECA RACIONAL

Trās. Gre. ler. cū interp̄. latina. — Trāsla. B. Hie. — Tex. heb. Iosue. ca. j. Pritiua. he.

IOSVE.
IHΣOYE.

Et factū est post mortē moy
Αἰ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν μωυ
si serui dñi: τ locutꝰ est dño
σῆ δούλου κυρίου, καὶ εἶπε κύριος τῷ
iosue filio nun ministro moysi
ἰησοῦ υἱῷ ναυῆ τῷ ὑπουργῷ μωυσῆ
dicēs: moyses seruus meus mortuꝰ est: nunc igit sur
λέγων, μωυσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκεν, νῦν οὖν ἀνα
gēs trāsi iordanē tu τ oīs pplꝰ hic in
στὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν
terrā: ꝙ ego do eis. oīs locuꝰ ad quē ꝑcalcauerit
γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς· πᾶς ὁ τόπος ὃν ἐὰν πατήσῃ τὸ
vestigia pedū vestroꝝ: vobis dabo eū: sicut lo
ἴχνος τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτόν, δι τρόπον ἐλά
cutꝰ sum moysi. deserti τ antilibani vsq; ad
λησα τῷ μωυσῆ. τὴν ἔρημον καὶ τὸν ἀντιλίβανον ἕως τοῦ
fluuiū magnū fluuiū euphratē: oēm trā
ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου, πᾶσαν τὴν
etheoꝝ τ vsq; ad mare magnū: a solio oc
ἐτταίων καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, ἀφ' ἡλίου δυ
casu erūt termini vestri. nō resistet hō co-
σμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν. οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κα
ram vobis cūctis diebꝰ vite tue. τ
τενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ
sicut fui cum moyse: ita ero τ tecum:
ὥσπερ ἤμην μετὰ μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ,
Infra. ch. Deu. 13 c. B
τ nō derelinquā te: neq; despiciam te: cōfortare τ
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε, οὐδὲ ὑπερόψομαί σε, ἴσχυε καὶ
esto robustus. tu enī diuides ꝑpło huic terrā:
ἀνδρίζου. σὺ γὰρ κατακληρώσεις τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν,
quā iurauī ꝑribus eoꝝ vt traderē eis. ꝓfortare
ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς. ἴσχυε
Infra eo. Deu. 31. b. 3. Reg. 2
igit τ esto robustus: vt custodias τ facias sicut pre
οὖν καὶ ἀνδρίζου, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνε
cepit tibi moyses seruus meus. τ nō declinabis
τέλαστό σοι μωυσῆς ὁ παῖς μου. καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς
ab eis ad dexterā vel ad sinistrā: vt intelligas in cūcti
ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν
que feceris. τ nō recedet liber
οἷς ἐὰν πράξῃς. καὶ οὐκ ἐκστήσεται ἡ βίβλος τοῦ
legis huius de ore tuo: τ medita
νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσ
beris in eo die ac nocte: vt intelligas facere
σεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα συνῇς ποιεῖν
ola ꝙscripta sunt in eo. tūc prosperabis
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν αὐτῷ· τότε εὐοδώσεις
vias tuas: τ tūc intelliges. ecce precī
τὰς ὁδούς σου, καὶ τότε συνήσεις. ἰδοὺ ἐντέλλο
pio tibi: cōfortare τ esto robustus: nō timeas ne
μαί σοι, ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς μὴ
ꝙs terreāris: qm̄ tecum dñs deus tuus in
δὲ πτοηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου ἐν
oēm locum quo pretereris. τ ꝓcepit Io
πάντα τόπον οὗ ἐὰν παρέλθῃς. καὶ ἐνετείλατο Ἰη
sue scribis ꝑpīs vicēs: tran-
σοῦ τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ λέγων, διέλ
site ꝑ medīū castroꝝ ꝑpī: τ
θετε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ· καὶ
imperate ꝑpło dicēs: estote parati in cī-
ἐντείλασθε τῷ λαῷ λέγοντες, ἑτοιμάζεσθε ἐπὶ σι
bariū: qm̄ adhuc tres
τισμόν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ ὑμεῖς διαβαί
situs iordanē hunc: intrantes ad possidēdā
νετε τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰσιλθόντες ταχὺ
terrā: quā dño deus ꝑtrū vestroꝝ
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δί
dat vobis. τ ruben τ gad τ dimidie
δωσιν ὑμῖν. καὶ τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει
Nu. 32. b. infra 4. c.
tribui manasse aut iosue: memētote sermonis dñi: quē
φυλῆς μανασσῆ εἶπεν Ἰησοῦς, μνήσθητε ῥήματος κυρίου, ὃ

Incipit liber iosue.
Cap. 1.

Tfactū ē ꝑpost mor
tē moysi seruī dñi
vt loqueretur dñs
ad iosue filium nun
ministrum moysi: & ꝑdi-
ceret ei. Moyses seruus
meus mortuus ē. Surge
& trāsi iordanem istum:
tu & oīs ꝑpls tecū: ī ter
ram quam
ego dabo filiis israel. oo
Omnem
locū quē calcauerit vesti
giū pedis vestri: oooooooo
vobis tradā: sicut locu-
tus sum
moysi. A deserto & liba
no vsq; ad
flumiū magnū euphratē
omnis terra
etheorū vsq; ad mare
magnū cōtra solis occa
sum erit terminus vester.
Nullus poterit vobis re-
sistere cunctis diebus vi-
te tue. Sicut fui
cum moyse: ita ero tecū
non dimittam
nec derelinquā te. Con
fortare & esto robustus.
Tu enim sorte diuides
populo huic terrā. pro
qua iurauī patribus suis
vt traderem eam illis. oo
Cōfortare igitur & esto
robustus valde vt custo-
dias & facias oēm legē
quā ꝑcepit tibi moyses
seruus meus. Ne declies
ab ea ad dexterā vel ad si
nistrā: vt intelligas cun-
cta q̄ agis. Non recedat
volume legis huius abo
re tuo: sed meditaberis ī
eo diebus ac noctib?: vt
custodias & facias oo: oo
oīa que scripta sunt ī eo.
Tunc diriges oooooooooo
viā tuā & intelliges eā.
Ecce ꝑcipio tibi: cōfor-
tare & esto robustus. No
li metuere & noli tiere:
qm̄ tecū ē dñs deus tu?
in oībus ad q̄cūq; prexe
ris. Precepitq; iosue ꝑpri
cipibus ꝑpli dicēs. Tran
site ꝑ mediū castrorū: & im
pate ꝑplo ac dicite.
Preparate vobis cibaria:
qm̄ post diem tertiū
transibitis iordanem: &
intrabitis oooooooooooo
ad possidēdā terrā quā
dñs deus vester oooooooo
daturus est vobis. Rube
nitis quoq; & gadditis
& dimidie tribui manas
se ait. oooooooooooooooo
Mementote sermonis
quem oooooooooooooooo

פ"ה	וַיְהִי	אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה
	וַיֹּאמֶר יְהוָה	אֶל יְהוֹשֻׁעַ בִּן נון
ש"ת	מְשָׁרֵת מֹשֶׁה	לֵאמֹר: מֹשֶׁה עַבְדִּי
מ"ת	מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר	אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה
	אַתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה	אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
	אֲנֹכִי נֹתֵן לָהֶם	לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל
ק"ם	מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ	כַּף רַגְלְכֶם בּוֹ
נ"ת	לָכֶם נְתַתִּיו	כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל
ד"ר	מֹשֶׁה: מִן הַמִּדְבָּר	וְהַלְּבָנון הַזֶּה עַד
נ"ל	הַנָּהָר הַנָּדול נְהַר	פְּרָת כֹּל אֶרֶץ
בוא	הַחִתִּים וְעַד הַיָּם	הַגָּדול מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ
ה"ה נ"ל	יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם: לֹא	יִתְיַצֵּב אִישׁ
י"צ פ"נ	לְפָנֶיךָ כֹּל	יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי
ע"ם ח"ה	עִם מֹשֶׁה אֶהְיֶה	עִמָּךְ לֹא
ר"פ	אַרְפְּךָ וְלֹא	אֶעָזְבֶךָּ: חֲזַק וֶאֱמָץ
ע"ז	כִּי אַתָּה	תַּנְחִיל אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ
נ"ח	אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם	לָתֵת לָהֶם:
ש"ע נ"ן	רַק חֲזַק וֶאֱמָץ	מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂות
ע"ה	כְּכָל הַתּורָה אֲשֶׁר	צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי
ס"ר נ"ן	אַל תָּסור מִמֶּנּו יָמִין	וּשְׂמֹאל לְמַעַן
ש"ל ש"ב ל	תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר	תֵּלֵךְ: לֹא יָמוּשׁ
ל"ך מ"ש	סֵפֶר הַתּורָה הַזֶּה	מִפִּיךָ וְהָגִיתָ
פ"ה ר"ה	בּו יוֹמָם	וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר
ש"מ כ"ת ב	לַעֲשׂות כְּכָל	הַכָּתוב בּו כִּי אָז
צ"ל	תַּצְלִיחַ אֶת	דְּרָכֶךָ וְאָז תַּשְׂכִּיל: הֲלֹא
	צִוִּיתִיךָ חֲזַק	וֶאֱמָץ אַל תַּעַרץ
ע"ר ח"ת	וְאַל תֵּחַת כִּי	עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
צ"ו	אֲשֶׁר תֵּלֵךְ:	וַיְצַו
	יְהוֹשֻׁעַ אֶת שׁטְרֵי	הָעָם לֵאמֹר:
כ"ן צ"ד	עִבְרוּ בְּקֶרֶב	הַמַּחֲנֶה וְצַוּו אֶת
י"ט ט"א	הָעָם לֵאמֹר	הָכִינוּ לָכֶם צֵדָה
י"ש	כִּי בְעוֹד שְׁלֹשֶׁת	יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים אֶת
	הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבֹא	לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ
	אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם	נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ:
ח"צ	וְלִרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי	וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר
ז"כ	יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:	זָכוֹר אֶת הַדָּבָר
	אֲשֶׁר	

צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה לֵאמֹר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם נוח
אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם נשה
וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן קנה
לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם
תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים לִפְנֵי אַחֵיכֶם כֹּל עבר פנה
גִּבֹּרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אֹתָם׃ עַד אֲשֶׁר
יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַּם
הֵמָּה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
נֹתֵן לָהֶם וְשַׁבְתֶּם לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם שוב
וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם את
מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח זרח
הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּעַנוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל ענה
אֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל כֹּל אֲשֶׁר צוה עשה
תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃ כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ שלח ילך
אֶל מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה שמע
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה
עִם מֹשֶׁה׃ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יַמְרֶה אֶת מרה
פִּיךָ וְלֹא יִשְׁמַע אֶת דְּבָרֶיךָ לְכֹל פה שמע
אֲשֶׁר תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃
Cap.ij. וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן נון
מִן הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים שנה רגל
חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת הָאָרֶץ ילך רא
וְאֶת יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה בוא איש
זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁמָּה׃ זנה שכב
וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אמר
אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי בוא
יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁלַח
מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל רָחָב לֵאמֹר
הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ יצא בוא
אֲשֶׁר בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת כָּל
הָאָרֶץ בָּאוּ׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת שְׁנֵי לקח
הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוּ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ צפן
אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן
הֵמָּה׃ וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ היה סגר
וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ

precepit vobis moyses famulus dñi dicēs: dñs
ἐνετείλατο ὑμῖν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου λέγων, κύριος ὁ
deus vr̄ dedit requiē vobis: ⁊ dedit vobis terrā hāc.
θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύ
vxores vr̄e ⁊ filij vr̄i ⁊ iumēta
την· αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη
vr̄a habitent in terra: q̄ dedit vobis moyses trās
ὑμῶν κατοικήτωσαν ἐν τῇ γῇ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν μωυσῆς πέ
iordanē. vos āt trāsibitis accincti priores
ραν τοῦ ἰορδάνου. ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε ἔνθωνοι πρότεροι
fratribus vr̄is oīs fortis. ⁊ auxiliabimini e
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσετε αὐ
is: quo ad det requiē dñs deus vr̄ fratribus
τοῖς, ἕως ἂν καταπαύσῃ κ̄ς ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς
vr̄is: sicut ⁊ vobis: ⁊ possideant etiā isti
ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κληρονομήσωσιν καὶ οὗτοι τὴν
terrā: q̄ dñs deus vr̄ dat eis. ⁊ reuerte
γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς· καὶ ἀπελεύ
mini q̄libet in possessionē suā: quā dedit vobis
σεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν ἑαυτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν
moyses trans iordanē ab ortu solis.
μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου.
⁊ respōdentes iosue dixerūt: oīa q̄cūq; pre
καὶ ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἶπαν, ἅπαντα ὅσα ἂν ἐν
cepis nobis faciemus: ⁊ in oēm locū: quo mi
τείλῃ ἡμῖν ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον, οὗ ἐὰν ἀπο
seris nos: ibimus. iuxta oīa q̄cūq; obediui
στείλῃς ἡμᾶς, πορευσόμεθα· κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσα 1.Mac 2.c.
mus moysi: obediemus tibi. ceterū sit dñs deus no
μεν μωυσῆ, ἀκουσόμεθά σου. πλὴν ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡ
ster tecum: sicut fuit cū moyse. at ho
μῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ μωυσῆ· ὁ δὲ ἄνθρω
mo q̄ cōtra dixerit tibi: ⁊ qui nō obedierit
πος ὃς ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ ὃς ἂν μὴ ἀκούσῃ τῶν
sermōib⁹ tuis sicut preceperis ei: moriatur.
ῥημάτων σου καθότι ἂν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω.
sed cōfortare ⁊ viriliter age.
ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου. Ca. 2.

Et misit iosue filius num de sethim duos
Καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ ἐκ σαττὶν δύο
viros vt explorarent. dicēs: ascēdite ⁊ vide
ἄνδρας κατασκοπεῦσαι· λέγων, ἀνάβητε καὶ ἴδε
te terrā ⁊ hiericho. ⁊ pergentes ingressi
τε τὴν γῆν καὶ τὴν ἱεριχώ· καὶ πορευθέντες εἰσῆλ
sunt in domū mulieris meretricis: cui nomē raab. ⁊
θον εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης, ἧ ὄνομα ῥαάβ· καὶ
quieuerūt illic: ⁊ nunciatū ē regi hieri
κατέλυσαν ἐκεῖ, καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ ἱερι Jaco. 2.d.
cho: dicētes: ecce viri ingressi sunt huc de Ephe. 11.f.
χώ, λέγοντες, ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν
filijs israel vt explorent terrā. ⁊ mi
υἱῶν ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ ἀπέστει
sit rex hiericho ⁊ ait ad raab dicēs:
λεν ὁ βασιλεὺς ἱεριχὼ καὶ εἶπεν πρὸς ῥαὰβ λέγων,
educ viros qui ingressi sunt in
ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν
domū tuā nocte: vt explorent eīs
οἰκίαν σου τὴν νύκτα, κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν
terrā venerūt. ⁊ tolles mulier duos viros
γῆν ἥκασιν· καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς δύο ἄνδρας
absondidit eos. ⁊ ait eis dicēs: in
ἔκρυψεν αὐτούς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα, εἰ
gressi sunt ad me viri: ⁊ nō scio vn
σεληλύθασι πρός με οἱ ἄνδρες, καὶ οὐκ οἶδα πό
de erāt. postq̄ āt ianua claudebatur i tenebris:
θεν ἦσαν· ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει,
⁊ viri exierūt: nō scio quo abie
καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπό
runt.
ρευνται.

Trãſ.Gre.lxx.cũ interp̃.latina. Trãſla.B.Hie. Tex.heb.Joſue.ca.ij.Prima.he.

persequimini post eos ⁊ cõprehẽdetis eos.
καταδίωξατε ὀπίσω αὐτῶν καὶ καταλήψεσθε αὐτούς.
ipsa ãt ascẽdere fecit eos in solariũ: ⁊ occultauit eos
αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἐκρύψεν αὐ
B os in stipula lini cõstipata sibi in so-
τοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώ
lario. ⁊ viri persecuti sunt post eos viam
ματος. καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν
D que ad iordanẽ ad trãſitiões: ⁊ porta
τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη
clausa est. ⁊ factũ est vt exirẽt persequentes post
ἐκλείσθη. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω
eos: ⁊ ipsũ dormirẽt ipsi: ⁊ illa ascẽdit ad
αὐτῶν, καὶ αὐτὸς κοιμᾶσθαι αὐτούς, καὶ αὐτὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸ
solariũ ad eos. ⁊ ait ad eos: noui
δῶμα πρὸς αὐτούς. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ἐπίσταμαι
qꝫ tradidit dñs deus vr vobis terrã: ir
ὅτι παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν ὑμῖν τὴν γῆν, ἐπιπε
ruit enĩ timor vr in nos ⁊ elãguerũt oẽs
πτωκὼς γὰρ ἐφόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς καὶ κατέπτηκεν πᾶσα
habitãtes terrã a vobis. audiuimus enĩ qꝫ sic
ἡ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατε
Exo. cauit dñs deus mare rubrũ a facie
14.c. ξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν ἐκτὸς πρόσωπου
vr̃a: qñ egressi estis ex egypto. ⁊ ꝗcũq; fecistis
ὑμῶν, ὅτι ἐξεπορεύεσθε ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ὅσα ἐποιήσατε
duobus regibus amorreoꝝ: qui erãt trans
τοῖς δυσὶ βασιλεῦσιν τῶν Ἀμορραίων, τοῖς ὄσιν πέραν τοῦ
iordanẽ: seon ⁊ og: quos interfecistis eos.
Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ τῷ Ὤγ, οὓς ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς.
⁊ audiẽtes nos obstupuimus in corde nr̃o: ⁊ nõ
καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶοὐκ
fuit vltra spũs in vllo a facie vr̃a qñ
ἔστι ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτι
dñs deus nr̃ deus in celo supra ⁊ in tra
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
deorsum. ⁊ nunc iurate mihi p dñm
κάτω. καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι
facio vobis miaz: ⁊ facietis ⁊ vos miam in
ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσετε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν
domo pris mei: ⁊ dabitis mihi signũ
τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, καὶ δώσετέ μοι σημεῖον
verũ. viuere ꝓmittetis domũ pris mei: ⁊
ἀληθινόν. ζωγρήσετε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ τὴν
mfem meã: ⁊ fratres meos: ⁊ sorores
μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ τὰς ἀδελ
meas: ⁊ oẽm domũ eoꝝ: ⁊ oĩa
φὰς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν, καὶ πάντα
quecũq; sunt illis. ⁊ eruetis aiam nr̃az de
ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς. καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐκ
morte. ⁊ dixerũt ei viri: aĩa nr̃a pro
θανάτου. καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀντὶ
vobis in morte. ⁊ ipsa dixit: cũ tradiderit
ὑμῶν εἰς θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν, ὡς ἂν παραδῷ
dñs vobis vrbẽ: facietis in me miam ⁊
κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ
veritatẽ. ⁊ demisit eos per fenestrã: qñ
ἀληθείαν. καὶκατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος, ὅτι
domus illi⁹ in muro: ⁊ in muro ipsa
ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ
habitabat. ⁊ dixit eis ad mõtana abite
κατῴκει. καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰς τὸν ὄρεινὰ ἀπέλθατε
ne occurrãt vobis persequentes. ⁊ late
μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες. καὶ κρύ
bitis illic trib⁹ diebus: donec redeant
βητε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἂν ἐπιστρέψωσιν οἱ
persequẽtes post vos: ⁊ post hec
καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα
ibitis in viam vr̃am.
ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν.

[a]Persequimini[r]cito[s]& eos [b]cõprehendetis eos. [c]Ipsa aũt[d]fecit[e]ascẽdere viros [f]i solariũ domus sue: [g]opuit qꝫ eos [h]stipula[i]lini[q] ibi erat. Hi ãt[k] q missi fuerant [l]secuti sunt [m]eos p[n]viã q̃ ducit ad [o]vadum [p]iordanis. [q]Illisq; [r]egressis stati [s]porta [t]clausa est. [u]Necdum [v]obdormierãt qui latebãt [w]& ecce mulier [x]ascẽdit [y]ad eos: [z]& ait. [a]Noui [b]q̃ [c]dñs [d]tradiderit [e]vobis [f]terram. [g]Etenim [h]irruit [i]in nos [k]terror vester: [l]& [m]elanguerunt [n]omnes [o]habitatores [p]terre. [q]Audiuimus [r]q̃ [s]siccauerit [t]dñs [u]aquas [v]maris [w]rubri [x]ad vestrũ introitũ [y]qñ egressi estis [z]ex egypto: [a]& que [b]feceritis [c]duobus [d]ammorreorũ [e]regib⁹ [f]qui erant [g]trans [h]iordanẽ: [i]seon [k]& og [l]quos [m]interfecistis. [n]Et hec audientes ptimuimus [o]& eliguit [p]cor nr̃m: [q]nec [r]remansit [s]in nobis [t]spũs [u]ad introitum vestrũ. [v]Dominus [w]enim [x]deus vester [y]ipse est [z]deus [a]in celo [b]sursum [c]& in [d]terra [e]deorsum. [f]Nunc ergo [g]iurate [h]mihi [i]per dñm: vt [k]quõ ego [l]misericordiã [m]feci [n]vobiscũ: [o]ita & [p]vos [q]faciatis [r]cum [s]domo [t]patris mei: [u]detisq; [v]mihi [w]verum [x]signum: [y]vt saluetis [z]patrem meũ [a]& [b]matrẽ: [c]fratres [d]ac [e]sorores meas [f]& [g]oĩa [h]q̃ [i]illorum sũt: [k]& eruatis [l]animas nr̃as [m]a morte. [n]Quib⁹ [o]respondentes [p]ei. [q]Anima nostra sit [r]pro vobis [s]in mortem: [t]si tamen [u]non [v]prodideris [w]nos. [x]Cunq; tradiderit [y]nobis [z]dominus [a]terrã: [b]faciem⁹ [c]in te [d]miam [e]& veritatem. [f]Demisit ergo eos [g]p funẽ [h]de fenestra. [i]Domus [k]enĩ eius herebat [l]muro. [m]Dixitq; [n]ad eos. [o]Ad mõtana [p]cõscendite: [q]ne forte [r]occurrãt [s]vobis [t]reuertẽtes: [u]ibiq; [v]latitate [w]tribus [x]diebus: [y]donec [z]redeant: [a]& sic [b]ibitis [c]per viam vestram.

וַיֹּאמְרוּ֙ אֲלֵהֶ֔ם כִּ֣י אִם־לֹ֔א תַּגִּ֖ידוּ אֶת־דְּבָרֵ֣נוּ זֶ֑ה וְהָיָ֤ה
בְּתֵת־יְהוָה֙ לָ֣נוּ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְעָשִׂ֥ינוּ
עִמָּ֛ךְ חֶ֥סֶד וֶאֱמֶ֖ת׃ וַתּוֹרִדֵ֥ם בַּחֶבֶל֙ בְּעַ֣ד
חַלּ֔וֹן כִּ֥י בֵיתָ֖הּ בְּקִ֣יר הַחוֹמָ֑ה
וּבַחוֹמָ֥ה הִ֖יא יוֹשֶׁ֥בֶת׃ וַתֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֗ם
הָהָ֤רָה לְכ֙וּ֙ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶ֣ם הָרֹדְפִ֔ים
וְנַחְבֵּתֶ֣ם שָׁ֔מָּה שְׁלֹשֶׁת֙ יָמִ֔ים עַ֥ד
שׁ֖וּב הָרֹדְפִ֑ים וְאַחַ֥ר תֵּלְכ֖וּ לְדַרְכְּכֶֽם׃

וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם
אֲנַחְנוּ מִמִּשְׁבָּעָתֵךְ הַזֹּאת אֲשֶׁר
הִשְׁבַּעְתָּנוּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים בָּאָרֶץ
אֶת תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תְּקַשְּׁרִי
בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתִּנוּ בּוֹ וְאֶת אָבִיךְ
וְאֶת אִמֵּךְ וְאֶת אַחַיִךְ וְאֶת כָּל בֵּית
אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה וְהָיָה
כֹּל אֲשֶׁר יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ הַחוּצָה
דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל
אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ
אִם יָד תִּהְיֶה בּוֹ וְאִם תַּגִּידִי אֶת
דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִמִּשְׁבַּעְתֵּךְ
אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ וַתֹּאמֶר כִּדְבָרֵיכֶם
כֵּן הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת
תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ
הָהָרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד
שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ הָרֹדְפִים
בְּכָל הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי
הָאֲנָשִׁים וַיִּרְדוּ מֵהָרָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ
אֶל יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וַיְסַפְּרוּ לוֹ אֵת כָּל
הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם וַיֹּאמְרוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ
כִּי נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ
וְגַם נָמֹגוּ כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ:

Cap.iij.

וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסַּע
מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ עַד הַיַּרְדֵּן הוּא
וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִינוּ שָׁם טֶרֶם
יַעַבְרוּ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד
שָׁבְרוּ הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וַיְצַוּוּ
אֶת הָעָם לֵאמֹר כִּרְאֹתְכֶם אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ
מִמְּקוֹמְכֶם וַהֲלַכְתֶּם אַחֲרָיו אַךְ
רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָיו כְּאַלְפַּיִם
אַמָּה בַּמִּדָּה אַל תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן
אֲשֶׁר תֵּדְעוּ אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
תֵּלְכוּ בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ

Qui dixerunt ad eā. In noxii erimus ... a iuramēto hoc: quo ... adiurasti nos: si igredīē tibus nobis terrā signū non fuerit funiculus iste coccineus: & ligaueris eū in fenestra per quam demisisti nos & patrē tuum ac matrem fratresq; & omnem cognationem tuā congregaueris in domum tuam. ... Qui ostium domus tue egressus fuerit: ... sanguis ipsius erit in caput eius: & nos erimus a lieni. Cūctorū āt sīguis qui tecū i domo fuerit: redundabit in caput nostrum: si eos aliquis tetigerit. q̄ si nos pdere voluēris & sermonē istū proferre in medium: erimus mūdi ab hoc iuramento quo adiurasti nos. Et illa rndit. Sicut locuti estis ita fiat. Dimittensq; eos vt pgerēt: appēdit funiculū coccineū i fenestra. Illi vero ābulātes puenerūt ad mōtana: & māserunt ibi tres dies donec reuerterentur qui fuerāt pſecuti. Querētes eos per oēm viā nō repererunt eos. Quibus vrbem igressis: reuersi sūt & descēderūt exploratores de monte & trāſmisso iordāe venerūt ad iosue filiū nun. narrauerunt q; ei oīa q̄ acciderāt sibi: atq; dixerūt. Tradidit dns omnē terrā hāc i mānus nras: & timore pstrati sunt cuncti habitatores eius. 5. Gitur iosue de nocte cōsurgēs mouit castra: egredīēteſq; de sethi venerūt ad iordanē: ipe & oēs filii israel: & morati sunt ibi p tres dies. Quibus euolutis transierunt precōes p castrorū mediū: & clamare cepērunt. Quando videritis arcā federis dñi dei vestri: & sacerdotes stirpis leuitice portātes eā: vos quoq; consurgite ... & sequimini precedētes. ... sitq; inter vos & arcam spacium cubitorū duo milium: vt procul magis videre possitis: & nosse p quam viam ingrediamini: quia prius nō ābulastis per eam. & cauete ne appropinquetis ad arcā.

τ dixerūt viri ad eā: innocēs sum iuramēto tuo καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν, ἀθῷοι ἐσμὲν τῷ ὅρκῳ σου hoc. ecce nos intramus in partē ciuitatis: τούτῳ· ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, τ ponēs signū: funiculū coccineū hunc li καὶ στήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο εἰς gabis ad fenestrā p quā demisisti nos per eā. τ σὺ εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἣν κατεβίβασας ἡμᾶς δι' αὐτῆς· καὶ pfem tuū τ mīem tuā τ fres tuos: τ oēm domū pris tui cōgregabis apud σου, καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς teipam in domū tuā τ erit olis qui egressus fuerit σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου· καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ portam domus tue extra: reus sibi tpi erit: nos τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς ablī innocētes iuramēto tuo hoc. τ cūctis quicūq; fuerit tecum ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ· καὶ ὅσοι ἂν μεθ' ἡμῶν ἔσται μετὰ σοῦ in domo tua: nos rei erimus: si manus tetigerit eos ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτῶν. si āt quis nos iniuria affecerit: τ reuelauerit ser- τοῦ· ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, καὶ ἐκκαλύψῃ τοὺς λό- mones nros hos: erimus inocētes a iuramēto tuo hoc: γους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ, quo adiurasti nos. τ dixit fm ꝟbū eis: sic sit. ὃν ὤρκισας ἡμᾶς. καὶ εἶπεν κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν, οὕτως ἔσω. τ dimisit eos: τ ierunt. τ ligauit si καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν· καὶ ἔδησε τὸ σπ gnū coccineū in fenestra. τ ierunt τ pue- μιτοῦν τὸ κόκκινον ἐν τῷ ὑποδοχῷ· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἦλθο nerūt ad mōtana: τ māserūt ibi tres dies donec σαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας ἕως reuersi sunt psequētes. τ quesierūt persequē ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες· καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκον tes oēs vias τ nō repererūt. τ reuersi sunt τες πάσας τὰς ὁδοὺς καὶ οὐχ εὗρον· καὶ ἀπέστρεψαν οἱ duo iuuenes τ descenderūt de mōte: τ trāsierūt: δύο νεανίσκοι καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ διέβησαν. τ venerūt ad iosue filiū nun. τ narrauerūt ei καὶ ἦλθαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ· καὶ διηγήσαντο αὐ- oia que acciderāt sibi: τ dixit ad io τῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰη sue: q tradidit dns in manus nras oēm trā: τ σοῦν, ὅτι παραδέδωκεν ὁ κύριος ἐν χερὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ timore pstrati sūt habitās trā illā a nobis. κατέπληκται πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν. Ca.3

Θ Manicauit iosue mane τ pfecti sunt de sethin: Καὶ ὠρθρίσεν Ἰησοῦς τὸ πρωΐ καὶ ἀπῆραν ἐκ σκηνῆς, τ venerūt vsq; ad iordanē ipe τ oēs filii israel. καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. τ morati sunt ibi antequ trāsirēt. τ factū est post καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι. καὶ ἐγένετο μετὰ treo dies τ trāsierūt scribe per media τρεῖς ἡμέρας καὶ διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ μέσης τῆς castra: τ preceperūt pplo: dicētes: qñ παρεμβολῆς, καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες, ὅταν viderītis arcā federis dñi dei no ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑ- stri: τ sacerdotes τ leuitas portātes e- μῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας αἴροντας αὐ am: τ vos cōsurgetis a loco vrō: τὴν, καὶ ὑμεῖς ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, τ ite post eā. sed lōge sit in- καὶ πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς. ἀλλὰ μακρὰν ἔσω ἀπὸ ter vos τ illam: quātū duo milia cubitoꝝ με- μέσου ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις σταθ bitis. ne appropīnq̄tis ad eā: vt sciatis σεσθε. μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν viam: quam ingrediamini ea. nō em ambulastis ὁδόν, ἣν πορεύεσθε ἐν αὐτῇ· οὐ γὰρ πεπορεύσθε viam

τὴν ὁδὸν

ab heri ꝛ tertio die. ꝛ dixit iosue
ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας. καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ
ppl̄o: sctificamini in crastinū: qm̄ cras faciet do
λαῷ, ἁγιάσασθε εἰς τὴν αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει κύ
minus inter vos mirabilia. ꝛ ait iosue sacerdotib⁹:
ριος ἐν ὑμῖν θαυμάσια. καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι,
dicēs: tollite arcā federis: ꝛ prece
λέγων, ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ προπορεύ
dite ante ppl̄m. ꝛ tulerūt sacerdotes arcā
εσθε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς
federis dñi: ꝛ ambulauerūt ante ppl̄m.
διαθήκης κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ.
ꝛ dixit dñs ad iosue: in die hac inci
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχο
pio exaltare te coram oībus filijs is
μαι τοῦ ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων τῶν υἱῶν ἰσ
rael: vt sciant q̄ sicut fui cum moyse: sic
ραήλ, ἵνα γνῶσιν καθ' ὅτι ἤμην μετὰ μωυσῆ, οὕτως
ero ꝛ tecum. ꝛ nūc precipe sacerdotib⁹
ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ. καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι
qui portāt arcā federis: dicēs: cū ingres
τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων, ὡς ἂν εἰ
si fueritis in partē aque iordanis: ꝛ in
σέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἐν
iordane stabitis. ꝛ dixit iosue filijs isra
τῷ ἰορδάνῃ στήσεσθε. καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσρα
el: accedite huc: ꝛ audite verbū dñi
ήλ, προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ
dei nr̄i. ꝛ dixit iosue: in hoc scietis: q̄
θεοῦ ἡμῶν. καὶ εἶπεν ἰησοῦς, ἐν τούτῳ γνώσεσθε, ὅτι
deus viuēs in vobis: ꝛ disperdēs disperdet a fa
θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώ
cie nr̄a chananeū ꝛ etheum ꝛ eue
που ἡμῶν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν χετταῖον καὶ τὸν εὐ
um ꝛ pherezeū ꝛ amorreū ꝛ gerge
αῖον καὶ τὸν φερεζαῖον καὶ τὸν ἀμορραῖον καὶ τὸν γεργε
seum ꝛ iebuseum. ecce arca fede
σαῖον καὶ τὸν ἰεβουσαῖον. ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθή
ris dñi oīs t̄re trāsit ante vos
κης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει ἔμπροσθεν ὑμῶν
iordanē. ꝛ nūc parate vobis duodecim viros
τὸν ἰορδάνην. καὶ νῦν προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας
de filijs israel: virū vnū a singula tribu. ꝛ erit
ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἄνδρα ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς. καὶ ἔσται
cū quieuerint pedes sacerdotū qui portant
ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων
arcā federis dñi oīs terre in aqua
τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυ πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ὕδατι τοῦ
iordanis aqua iordanis deficiet: at aqua de
ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ κα
scēdēs stabit supra vt cumul⁹. ꝛ factū ē postq̄ egressus ē
ταβαῖνον στήσεται ἄνωθεν ὡς σωρός. καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν
ppl̄s de tabnaculis suis vt trāsirēt iordanē:
ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν ἰορδάνην,
at sacerdotes tulerūt arcā federis dñi ante
οἱ δὲ ἱερεῖς ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πρότεροι τοῦ
ppl̄m. cū āt ingressi sunt sacerdotes portātes ar
λαοῦ. ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβω
cā federis in iordanē: ꝛ pedes sacerdotū
τὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων
portātiū arcā tincti sunt in parte a
τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν διεβάφησαν εἰς τὸ μέρος τοῦ ὕδα
que iordanis: at iordanis implebatur s̄m totā
τος τοῦ ἰορδάνου, ὁ δὲ ἰορδάνης ἐπληρούτο καθ' ὅλην τὴν
ripam suā vt in diebus messis. ꝛ steterūt
κρηπίδα αὐτοῦ ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. καὶ ἔστησαν τὰ
aque descēdētes desup: stetit cōgelatio vna recedēs
ὕδατα καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς
procul valde vehemēter ab adami vrbe vsq̄ ad
μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἀπὸ ἀδαμὶ τῆς πόλεως ἕως
partē sartham. at defluens descēdit in
μέρους καριαθιαρίμ. τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς

B
Leui. 20. b.
Nu. 11. d.
1. Re. 16. b.
C
D
Eccle. 14. c.

Dixitq̄ iosue
ad populum. Sanctifica
mini: cras enim faciet do
minus inter vos mi
rabilia. Et ait
ad sacerdotes. Tollite
arcam federis & precedi
te populum. Qui iussa cō
plentes tulerūt & ambu
lauerunt ante eos.
Dixitq̄ dominus ad io
sue. Hodie
incipiam exaltare te co
ram omni israel:
vt sciant q̄ sicut cum
moyse fui: ita & tecū sim
Tu autem precipe
sacerdotibus qui portāt
arcam federis & dic eis.
Cū ingressi fueritis ptē
aq̄ iordanis: state in ea.
Dixitq̄ iosue ad filios
israel. Accedite huc &
audite verbum
domini dei vr̄i. Et rur
sum: in hoc inquit
scietis q̄ dñs deus vi
uens in medio vestri est:
& disperdet in cōspectu
vr̄o chananeum
& etheum: eueū & phe
rezeū: gergeseum
quoq̄ & iebuseum &
ammorreum.
Ecce arca federis domi
ni omnis terre
antecedet vos per iorda
nem. Parate
duodecim viros de duo
decim tribub⁹ isr̄l: singu
los per singulas tribus.
Et
cū posuerit vestigia pe
dū suorū sacerdotes q̄ por
tāt arcā federis dñi di v
niuerse terre in aqs ior
danis: aq̄ q̄ inferiores sūt
decurrēt atq̄ deficiēt. q̄
āt desup veniunt in vna
mole cōsistēt. Igitur e
gressus ē ppl̄s de taberna
culis suis vt transirent
iordanē: & sacerdotes q̄
portabant arcam
federis pergebant ante
eum. Ingressisq̄ eis
iordanem & pedibus eo
rum
in pte aq̄ tinctis: iordāis
āt ripas aluei sui tpe mes
sis ipleuerat: steterunt a
que descendētes in loco
vno & ad instar montis
intumescentes appare
bant procul ab vrbe
que vocatur edom vsq̄
ad latus sarthan: que au
tem inferiores erant in

תְּמֹל מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
קָדַשׁ עָשָׂה אֶל הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה
פֶּלֶא אָמַר יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר
נָשָׂא יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ
אֶת אֲרוֹן הַבְּרִית וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם
וַיִּשְׂאוּ אֶת אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי
הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם
חָלַל הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל
הָיָה אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם
צִוָּה מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת
הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית לֵאמֹר
בּוֹא כְּבֹאֲכֶם עַד קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן
עָמַד תַּעַמֹּדוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי
נָגַשׁ יִשְׂרָאֵל גֹּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת דִּבְרֵי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
יָדַע חָיָה בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם
יָרַשׁ פָּנָה וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת הַכְּנַעֲנִי
וְאֶת הַחִתִּי וְאֶת הַחִוִּי וְאֶת הַפְּרִזִּי
וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃
אָרֹן כְּרֹת הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ
אָדֹן לָקַח עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃ וְעַתָּה קְחוּ
שָׁנָה לָכֶם שְׁנֵי עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לַשָּׁבֶט׃ וְהָיָה
כְּנוֹחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן
יְהוָה אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן
כָּרַת מֵי הַיַּרְדֵּן יִכָּרֵתוּן הַמַּיִם הַיֹּרְדִים
עָלָה עָמַד מִלְּמַעְלָה וְיַעַמְדוּ נֵד אֶחָד׃ וַיְהִי
הָיָה בִּנְסֹעַ הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת
הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
פָּנָה בּוֹא הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃ וּכְבוֹא נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
עַד הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי
טָבַל הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ בִּקְצֵה הַמַּיִם וְהַיַּרְדֵּן
גָּדָה יוֹם מָלֵא עַל כָּל גְּדֹתָיו כֹּל יְמֵי קָצִיר׃
קָצַר עָמַד וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְּמַעְלָה
קוּם רָחַק קָמוּ נֵד אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד בַּאֲדָם
צָדַד הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן וְהַיֹּרְדִים עַל

סוף פסוק בְּרֵת
וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ׃ וַיַּעַמְדוּ
הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
נָחָה בָּחָרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הֵכִן וְכָל מן
יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים נָחָרָבָה עַד אֲשֶׁר
תַּמּוּ כָּל הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן׃

Cap.iiij. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּמּוּ כָּל הַגּוֹי
הָיָה לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וַיֹּאמֶר יְהוָה
אָפַר אֶל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ קְחוּ לָכֶם מִן לָקַח
הָעָם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ שָׁנָה
אֶחָד אִישׁ אֶחָד מִשָּׁבֶט׃ וְצַוּוּ אוֹתָם צִוָּה אֶת
לֵאמֹר שְׂאוּ לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נָצַב
מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכֵן שְׁתֵּים מכן
עֶשְׂרֵה אַבָנִים וַהֲעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עבר
עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר לון
תָּלִינוּ בוֹ הַלַּיְלָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל קרא
שְׁנֵים הָעָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד׃
מַשָּׁבֶט׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ עבר
לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶל תּוֹךְ פנה
הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת רום
עַל שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ סָפַר
לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי היה
יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה שָׁאַל
הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם
אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן מִפְנֵי אֲרוֹן כרת
בְּרִית יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי כרת
הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן היה
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵּן בְּנֵי עשה
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂאוּ עשה
שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה אַבָנִים מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ לְמִסְפַּר
שִׁבְטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְרוּם עִמָּם עבר
אֶל הַמָּלוֹן וַיָּנִיחוּם שָׁם׃ וּשְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ קום
הַיַּרְדֵּן תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נצב

'mare' ſolitudinis qđ nūc vocatur mortuū deſcēderunt vſq; quo oīno' deficerent. 'Populus āt 'incedebat' cōtra' hiericho: '& 'ſacerdotes' qui portabant "arcā" federis' dñi' ſtabant 'ſup ſiccā humū' in medio 'iordanis' accicti 'omniſq; populus' p̄arentem alueum' pertranſibat. 4.

QVibus 'tranſgreſſis 'dixit' dominus 'ad' ioſue. 'Elige 'duodecim" viros" ſingulos 'per ſingulas tribus:" & p̄cipe 'eis vt 'tollant' de medio 'iordanis alueo 'vbi ſteterūt' pedes 'ſacerdotū:' duodecim duriſſimos' lapides: "quos 'ponetis' in loco caſtrorū 'vbi' fixeritis hac' nocte tē toria.' Vocauitq; 'ioſue 'duodecim' viros 'quos' elegerat' de filiis 'iſrael' ſingulos 'de ſingulis tribub': '& a it' ad eos.' Ite 'ante' arcam' domini 'dei veſtri' ad' iordanis' mediū '& portate inde' ſinguli 'ſingulos' lapides 'in' humeris veſtris' iuxta numerum "filiorū' iſrael: 'vt' ſit' ſignum' inter vos. Et' quando 'iterrogauerit vos' filii veſtri' cras' dicētes. 'quid ſibi volunt' iſti' lapides!' reſpōdebitis' eis. 'Defecerunt' aque' iordanis" ante' arcam 'federis' domini 'cum trāſiret eū. idcirco poſiti 'ſunt' lapides' iſti' in monumentum 'filiorum' iſrael' vſq; in' eternum.' Fecerunt ergo' filii' iſrael' ſicut" precepit eis" ioſue: 'portantes 'de medio' iordanis alueo 'duodecim' lapides 'vt' dominus' ei' impera rat' iuxta numerum 'filiorum' iſrael vſq; 'Tlocū i quo caſtrametati ſt: "ibiq; 'poſuerūt eos. Alios quoq; "duodeci' lapides' poſuit' ioſue' in medio' iordanis alueo" vbi 'ſteterunt' ſacerdotes

mare araba mare ſalio: vſq; ad finē
τὴν ἀλάσσαν ἀραβὰ ἁλάσσαν τῶν ἁλῶν, ἕως εἰς τὸ τέλος
defecit. τ ppls ſteti: cōtra hiericho. ſteteἐξέλιπεν. καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι ἱεριχώ. καὶ ἔστη
rūt ſacerdotes portātes arcā federis do-σαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυ-
mini in ſicco in medio iordanis pp̄te. τ ρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου ἑτοίμως. καὶ
oēs filiꝰ iſrael trāſierūt per aret vſq; quo per πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβησαν διὰ ξηρᾶς ἕως οὗ συ-
fecit cūctus ppls trāſire iordanē. τελέσαι πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνειν τὸν Ἰορδάνην. Ca.4.

ET poſtq; perfecit oīs ppls trāſire A
Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνειν τὸν
iordanē: τ ait dñs ad ioſue: dicēs: aſſu Ἰορδάνην, καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν, λέγων,
mens duodecim viros de ppls virū vnū de ſin λαβὲ σεαυτῷ ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἄνδρα ἕνα ἀφ' ἑ-
gula tribu: p̄ccipe eis: dicēs: tollite vo κάστης φυλῆς, σύνταξον αὐτοῖς, λέγων, ἀνέλεσθε ἀπ'
bis hinc de medio iordanis de ſtatiōe pe τοῖς ἐντεῦθεν ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ στάσεως πο
dū ſacerdotū paratos duodecim lapideos: τ hos δῶν τῶν ἱερέων ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους
cōportātes ſimul vobiſcū τ ipſis: ponite eos in διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν καὶ αὐτοῖς, θέτε αὐτοὺς ἐν
exercitu vr̄o: vbi caſtrametati fuerītis illic τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, οὗ ἐὰν καταμείνητε ἐκεῖ τὴν
nocte. τ vocauit ioſue duodecim viros: νύκτα. καὶ ἀπεκαλέσατο Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας,
ex honoratis de filiis iſrael virū vnū de ſin τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἄνδρα ἕνα ἀφ' ἑκά-
gula tribu: dixit eis ioſue: accedite ante fa στης φυλῆς, εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, προσαγάγετε πρὸ προ-
ciem dñi vr̄i dei vr̄i in medū iordanis: τ σώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ
colligēs tollat illinc quilibet lapidē vnū in ἀειλόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα ἐπὶ τῶν
humeris ſuis iuxta numerū tribuū iſrael: ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ,
vt ſint vobis hi in ſignū poſiti in vr̄a ὑστερήσωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενοι εἰς τὰ
ſempiternū. vt cū interrogauerit te cras filius tuus: di παιδός. ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε αὔριον ὁ υἱός σου, λέ-
cēs: qđ ſunt lapides iſti vobis: τ tu declarabis γων, Τί ἐστὶν οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν; καὶ σὺ δηλώσεις τῷ
filio tuo: dicēs: q̄m defecit iordanis fluuius a υἱῷ σου, λέγων, ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ
facie arce federis dñi oīs προσώπου τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς
terre: cū trāſiret ip̄m iordanē τ defecit γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐξέλιπεν τὸ
aqua iordanis: τ erunt lapides hi vobis ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔσονται οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν
memoriale filiis iſrael vſq; in eternū. τ fece μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ ἐποίη
runt ſic filii iſrael: ſicut p̄ceperat dñs σαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος Deut.
ioſue. τ acceperūt duodecim lapideos de medio 27.2.
τῷ Ἰησοῦ. καὶ λαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ B
iordanis: ſicut imperarat dñs ioſue in Ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ Ἰησοῦ ἐν τῷ
fine tranſitus filiorꝫ iſrael: τ cōpo- συντελεῖσθαι τὴν διαβάσιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ διεκό-
tauerūt ſimul ſecū ad caſtra: τ poſuit μισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀπέθε-
rūt eos ibi. ſtatuit āt ioſue τ alios duo καν αὐτοὺς ἐκεῖ. ἔστησεν δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώ-
decim lapideos in ipſo iordane in facto δεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ Ἰορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ
loco ſub pedeo ſacerdotum
τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν ccccco

qui portabāt arcā federis dñi. ⁊ sunt
ἀφῄτων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. καὶ ἕστη
ibi vsq; ad hodiernū diē. steterūt āt sacer-
ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ἐστάθησαν δὲ οἱ ἱε-
dotes qui portabūt arcā in medio iordanis: donec
ρεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἐν μέσῳ τῷ Ἰορδάνῃ, ἕως
perfecit oia verba: que preceperat
ἐτέλεσεν πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐνετείλατο
dñs ioſue vt nūciaret pplo: iuxta oia que
κύριος τῷ Ἰησοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα
præcepit moyſes ioſue. ⁊ feſtinauit pplo: ⁊
ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἔσπευσεν ὁ λαός, καὶ
trāſierūt. ⁊ factū eſt poſtq; cōſumauit oia pplo trā
διέβησαν· καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διε-
ſire: ⁊ trāſiuit arca federis dñi: ⁊
βῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ
C sacerdotes pr̄iores eius. ⁊ trāſierūt filij rubē
οἱ ἱερεῖς πρότεροι αὐτῶν· καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν
⁊ filij gad ⁊ dimidiū tribus manaſſe arma
iii.3i.f καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασσῆ ὁπλισμέ-
ti ante filios iſrael: ſicut præce
νοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καθάπερ ἐνετείλα-
pit moyſes eis: quadraginta milia accincti in pugnā
το Μωυσῆς αὐτοῖς, τεσσαρακισμύριοι ἔνοπλοι εἰς μάχην
trāſierūt coꝝ dño in bellū ad hiericho vr
διέβησαν ἐναντι κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἰεριχὼ τὸ
bē. in illo die magnificauit dñs ioſue coꝝ
λα- ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμεγάλυνεν κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον
omni iſrael. ⁊ timebāt eum ſicut timebāt
παντὸς τοῦ Ἰσραήλ· καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὡσαύτως ἐφοβοῦντο
moyſen: quāto tpe vixit. ⁊ ait dñs io
τὸν Μωυσῆν, ὅσον χρόνον ἦν. καὶ εἶπεν κύριος τῷ Ἰη-
ſue: dicēs: precipe ſacerdotibus q̄ portant
σοῦ, λέγων, ἐντείλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν
arcā federis teſtimonij: vt aſcēdāt de
κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου, ἀναβῆναι ἐκ τοῦ
iordane. ⁊ precepit ioſue ſacerdotibus: di
Ἰορδάνου. καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέ-
cēs: aſcēdite de iordane. ⁊ factū eſt poſtq; aſcēderūt
γων, ἀναβατε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν
ſacerdotes portātes arcā federis dñi de
οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ
medio iordanis: ⁊ poſuerūt pedes ſa
μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔπηξαν τοὺς πόδας οἱ ἱε-
cerdotes in ſicco: ⁊ reuerſa eſt aqua iordanis
ρεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ἀφέντες τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου
ad locū ſuū: ⁊ ibat ſicut ⁊ heri ⁊ nu
κατὰ χώρας, καὶ ἐπορεύετο καθὰ καὶ ἐχθὲς καὶ τρί
dius tertius per totā ripā ſuā. ⁊ pplus
τῃ ἡμέρᾳ ὅλης τῆς κρημνιδος αὐτοῦ· καὶ ὁ λαὸς
aſcēdit de iordane decima mēſis primi.
ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.
⁊ caſtrametati ſunt filij iſrael in galgalis
καὶ κατεσκήνωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν γαλγάλοις
D cōtra partē q̄ eſt ad ſolis ortum ab hieri
κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἥλιου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἰερι-
cho. ⁊ duodecim lapides hos: quos ſūpſerat de
χώ· καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ
iordane: ſtatuit ioſue in galgalis. ⁊ ait ad
τοῦ Ἰορδάνου, ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν γαλγάλοις· καὶ εἶπεν πρὸς
filios iſrael: dicēs: qñ interrogauerit filij vr̄i cras
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, λέγων, ὅταν ἐρωτῶσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἄυ
rios: dicēte: q̄d ſunt lapides hi? annūciabi-
ριον ὑμᾶς, λέγοντες, τί ἐστίν οἱ λίθοι οὗτοι; ἀναγγελεῖ-
tis filijs vr̄is: dicēte: q̄m ſ arcē trāſiuit iſrael
τε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, λέγοντες, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ
iordanē hunc: ſiccante dño deo nr̄o
τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, ἐξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
aquā iordanis in cōſpectu ipſor: donec
Exo.14 τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρι
s. trāſierūt. ſicut fecit dñs deus
οὗ διέβησαν· καθάπερ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς

[a] qui portabant [c]arcā [b]fede
ris dñi: [c]& sunt [c]ibi [e] vsq; in
[f]p̄sentē [b]diē. [b] Sacerdotes
aūt [c]qui portabant [m]arcā
[n]stabāt [o]iordāis [p] medio:
[q]donec [e]oia [r] cōplerentur:
[s]que [b]ioſue [c]vt loqueretur
[b]ad [c]populū [t] p̄cepat [t] dñs
&[b]dixerat [b]ei [t]moyſes. ∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[m] Feſtinauit q̄ [s]popul⁹ [p] &
tranſiit. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[q] Cunq; [s] tranſiſſent oīs
[r]tranſiuit & ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]arca [t]dominī: [a]ſacerdotes
quoq; pgebāt [b]aī [c] pp̄m.
[c] Filij quoq; [r]ruben [s]& [c] gad
[t]& dimidia [a]tribus ∞∞∞∞∞∞
[t]manaſſe [m]armati [s] p̄cede-
bant frēs ſuos [c]filios [r]iſra-
el [b]ſicut [a]eis [t] p̄cepat [r]moy-
ſes: & [s] quadraginta ∞∞∞∞∞
[t]pugnatorū [t]milia p [a]tur-
mas & cuneos [b]incedebāt
[r]p plana atq; [s]cāpeſtria vr-
bis [b]hiericho. [t] In die ∞∞∞
[s]illo [t]magnificauit [m]dñs [s]io
ſue [r]coram ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[q]omni [t]iſrael: [a] vt timerent
[r]eum [s]ſicut [r]timuerant ∞∞∞
[a]moyſen dum adhuc [b] vi-
ueret. [c] Dixit q̄ ∞∞∞∞∞∞∞∞
[a]ad [b]eum. [b] Precipe [m] ſacer-
dotibus ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[n]qui portāt [o]arcam [r]fede-
ris dñi: [q]vt aſcendant [r]de
[s]iordane. [s] Qui [r] precepit
[s]eis ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[a]dicens. [b] Aſcēdite [c] de [b]ior
dane. [f] Cunq; aſcendiſſent
[b]portantes [c]arcam [b]federis
[t]domini: & ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]ſiccā humū calcare cepiſ-
ſent: [t]reuerſe ſunt [a]aque ∞∞
[s]in alueū ſuū: [b]& fluebant
[c]ſicut ante conſueuerant.
[b] Populus autem [a]aſcendit
[b]de iordane ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[m]decimo die [c]mēſis [b]primi:
[q]& caſtrametati ſunt [t]ī gal-
galis [s]cōtra [r]oriētalē plagā
vrbis [s]hiericho. [t] Duodeci
[r]quoq; [b] lapides [b]quos [c]de
[s]iordanis alueo [r]ſūpſerāt:
[b]poſuit [t]ioſue [b] in galgalis.
[t]& dixit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[m]ad [n]filios [c]iſrael. [q] Quan-
do ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]iterrogauerint [n]filii veſtri
[t]cras [r]patres ſuos [t]& dixe-
rint eis. [a]quid ſibi volunt
[b]lapides [t]iſti? [v]docebitis ∞
[r]eos atq; [c]dicetis. [b] Per arē
tem alueū [t]tranſiuit [b] iſrael
[m]iordanem [n]iſtum: [r]ſiccan
te [q]domino ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]deo noſtro [t]aquas eius [s]in
conſpectu noſtro [t]donec
[a]tranſiremus: [b] ſicut [c] fece-
rat prius ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

[b] קְנִשְׂאֵי [c] אֲרוֹן [d] הַבְּרִית [e] וַיִּהְיוּ [f] עָם [g] עַד
[h] הַיּוֹם [i] הַזֶּה׃ [j] וְהַכֹּהֲנִים [k] נֹשְׂאֵי [l] הָאָרוֹן
[m] עֹמְדִים [n] בְּתוֹךְ [o] הַיַּרְדֵּן [p] עַד [q] תֹּם [r] כָּל [s] הַדָּבָר
[t] אֲשֶׁר [u] צִוָּה [v] יְהוָה [w] אֶת [x] יְהוֹשֻׁעַ [y] לְדַבֵּר
[z] אֶל [a] הָעָם [b] כְּכֹל [c] אֲשֶׁר [d] צִוָּה [e] מֹשֶׁה [f] אֶת
[g] יְהוֹשֻׁעַ [h] וַיְמַהֲרוּ [i] הָעָם [j] וַיַּעֲבֹרוּ׃ [k] וַיְהִי
[l] כַּאֲשֶׁר [m] תַּם [n] כָּל [o] הָעָם [p] לַעֲבֹר [q] וַיַּעֲבֹר
[r] אֲרוֹן [s] יְהוָה [t] וְהַכֹּהֲנִים [u] לִפְנֵי [v] הָעָם׃
[w] וַיַּעַבְרוּ [x] בְּנֵי [y] רְאוּבֵן [z] וּבְנֵי [a] גָד [b] וַחֲצִי [c] שֵׁבֶט
[d] הַמְנַשֶּׁה [e] חֲמֻשִׁים [f] לִפְנֵי [g] בְּנֵי [h] יִשְׂרָאֵל
[i] כַּאֲשֶׁר [j] דִּבֶּר [k] אֲלֵיהֶם [l] מֹשֶׁה׃ [m] כְּאַרְבָּעִים
[n] אֶלֶף [o] חֲלוּצֵי [p] הַצָּבָא [q] עָבְרוּ [r] לִפְנֵי [s] יְהוָה
[t] לַמִּלְחָמָה [u] אֶל [v] עַרְבוֹת [w] יְרִיחוֹ׃ [x] בַּיּוֹם
[y] הַהוּא [z] גִּדַּל [a] יְהוָה [b] אֶת [c] יְהוֹשֻׁעַ [d] בְּעֵינֵי
[e] כָּל [f] יִשְׂרָאֵל [g] וַיִּרְאוּ [h] אֹתוֹ [i] כַּאֲשֶׁר [j] יָרְאוּ
[k] אֶת [l] מֹשֶׁה [m] כָּל [n] יְמֵי [o] חַיָּיו׃ [p] וַיֹּאמֶר [q] יְהוָה
[r] אֶל [s] יְהוֹשֻׁעַ [t] לֵאמֹר׃ [u] צַוֵּה [v] אֶת [w] הַכֹּהֲנִים
[x] נֹשְׂאֵי [y] אֲרוֹן [z] הָעֵדוּת [a] וְיַעֲלוּ [b] מִן
[c] הַיַּרְדֵּן׃ [d] וַיְצַו [e] יְהוֹשֻׁעַ [f] אֶת [g] הַכֹּהֲנִים
[h] לֵאמֹר [i] עֲלוּ [j] מִן [k] הַיַּרְדֵּן׃ [l] וַיְהִי [m] בַּעֲלוֹת
[n] הַכֹּהֲנִים [o] נֹשְׂאֵי [p] אֲרוֹן [q] בְּרִית [r] יְהוָה
[s] מִתּוֹךְ [t] הַיַּרְדֵּן [u] נִתְקְעוּ [v] בַּפּוֹת [w] רַגְלֵי
[x] הַכֹּהֲנִים [y] אֶל [z] הֶחָרָבָה [a] וַיָּשֻׁבוּ [b] מֵי [c] הַיַּרְדֵּן
[d] לִמְקוֹמָם׃ [e] וַיֵּלְכוּ [f] כִּתְמֹל [g] שִׁלְשׁוֹם [h] עַל
[i] כָּל [j] גְּדוֹתָיו׃ [k] וְהָעָם [l] עָלוּ [m] מִן [n] הַיַּרְדֵּן
[o] בֶּעָשׂוֹר [p] לַחֹדֶשׁ [q] הָרִאשׁוֹן [r] וַיַּחֲנוּ [s] בַּגִּלְגָּל
[t] נֹקְבָה [u] מִזְרַח [v] יְרִיחוֹ׃ [w] וְאֵת [x] שְׁתֵּים
[y] עֶשְׂרֵה [z] הָאֲבָנִים [a] הָאֵלֶּה [b] אֲשֶׁר [c] לָקְחוּ
[d] מִן [e] הַיַּרְדֵּן [f] הֵקִים [g] יְהוֹשֻׁעַ [h] בַּגִּלְגָּל׃ [i] וַיֹּאמֶר
[j] אֶל [k] בְּנֵי [l] יִשְׂרָאֵל [m] לֵאמֹר [n] אֲשֶׁר
[o] יִשְׁאָלוּן [p] בְּנֵיכֶם [q] מָחָר [r] אֶת [s] אֲבוֹתָם [t] לֵאמֹר
[u] מָה [v] הָאֲבָנִים [w] הָאֵלֶּה׃ [x] וְהוֹדַעְתֶּם [y] אֶת
[z] בְּנֵיכֶם [a] לֵאמֹר [b] בַּיַּבָּשָׁה [c] עָבַר [d] יִשְׂרָאֵל
[e] אֶת [f] הַיַּרְדֵּן [g] הַזֶּה׃ [h] אֲשֶׁר [i] הוֹבִישׁ [j] יְהוָה
[k] אֱלֹהֵיכֶם [l] אֶת [m] מֵי [n] הַיַּרְדֵּן [o] מִפְּנֵיכֶם [p] עַד
[q] עָבְרָכֶם [r] כַּאֲשֶׁר [s] עָשָׂה [t] יְהוָה [u] אֱלֹהֵיכֶם

Pritina.he.Tex.heb.Josue.cap.v. Trãsla.B.Hiero.Trãs.Gre.lxx.cũ interp.latina.

לִיַּם סוּף אֲשֶׁר הוֹבִישׁ מְפָנֵינוּ עַד
עָבְרֵנוּ: לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ
אֶת יַד יְהוָה כִּי חֲזָקָה הִיא לְמַעַן
יְרֵאתֶם אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל
הַיָּמִים: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל
Cap. v. מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
וְכָל מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל הַיָּם אֵת
אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת מֵי הַיַּרְדֵּן
מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עָבְרָם וַיִּמַּס
לִבָּם וְלֹא הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה
אֶל יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צוֹרִים
וְשׁוּב מֹל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית:
וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צוֹרִים
וַיָּמָל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל גִּבְעַת
הָעֲרָלוֹת: וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר מָל
יְהוֹשֻׁעַ כָּל הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם
הַזְּכָרִים כֹּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם:
כִּי מוּלִים הָיוּ כָּל הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל
הָעָם הַיִּלְדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם
מִמִּצְרַיִם לֹא מָלוּ: כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה
הָלְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד תֹּם
כָּל הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים
מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל
יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם
לְהַרְאוֹתָם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָנוּ
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: וְאֶת בְּנֵיהֶם
הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ
כִּי עֲרֵלִים הָיוּ כִּי לֹא מָלוּ
אֹתָם בַּדָּרֶךְ: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּמּוּ כָּל
הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה
עַד חֲיוֹתָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי אֶת חֶרְפַּת
מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם

in mari rubro: quod sic cauit donec ..... transiremus: vt discãt omnes terrarum populi fortissimam domini manum: vt & vos ..... timeatis dominum deum vestrum omni ..... tempore. 5.

Postq̃ ergo audierũt omnes reges ãmorreorũ qui habitabãt trãs iordanẽ adoccidẽtalẽ plagã: & cũcti reges chanaan qui ꝓpinqua possidebãt magni maris loca ꝙ siccasset dñs fluenta iordanis corã filiis israel donec trãsirẽt: dissolutũ est cor eorũ & nõ remansit in eis spũs timẽtiũ itroitũ filiorũ israel. Eo tpe ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos: ..... & circuncide secũdo filios israel. ..... Fecitq̃ quod iusserat dominus ..... & circumcidit filios israel in colle ..... preputiorum. Hec autẽ causa est fcde circũcisionis. Omnis populus q egressus est de egypto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto per lõgissimos vie circuitus: ..... qui omnes circuncisi erant. Populus autem ..... qui natus est in deserto per ..... quadraginta annos itineris latissime ..... solitudinis incircuncisus fuit: donec cõsumerẽtur ..... qui non audierunt vocẽ domini: & quibus ante iurauerat ..... vt nõ ostẽderet eis terrã ..... lacte & melle manantẽ. Horum filii ..... in locũ successerũt patrũ: & circũcisi sunt a iosue: qui sicut nati fuerant in ꝓputio erant: nec ..... eos in via aliquis circuncideratꝫ Postq̃ ãt omnes circũcisi sunt: manserunt in eodem castrorũ loco donec sanarẽtur. Dixit q̃ dominus ad iosue. Hodie abstuli op probrium ..... egypti a vobis. Vocatũ q̃ est nomen

nf mare rubrũ: qõ siccauit dñs deus ꝺ
ὑμῶν τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν, ἕως διεπεράσατε κ̃ς ὁ θ̃ς ἡμῶν
rã nobis: donec trãsiuimus. vt discãt oẽs gẽtes ꝺ
διεπεράσαμεν, ἵνως παρέλθωμεν· ὅπως γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς
terre: q potestas dñi fortis est: t vt vos colagnẽs, ὅτι ἡ δύναμις τ̃ κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε
tis dñm deũ nr̃m in oĩi tpe.
τὸν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ. Ca.5.

Et factũ est posq̃ audierũt oẽs reges Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν A
amorreoꝝ: qui erant trans iordanẽ prope ma ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ τὴν θά-
re: t cuncti reges phoenicie q prope λασσαν, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς φοινίκης οἱ παρὰ
mare: q siccauit dñs iordanẽ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἐξεπέρασεν κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἰορδάνην
fluuiũ coram filijs israel: donec trã- ποταμὸν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἐν τῷ διε-
sirẽt ipsi: t dissolute sũt mentes eoꝝ: t βῆναι αὐτούς, καὶ κατιτάκησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καὶ
percussi sunt: t nõ fuit in ipsis intellectus vllus κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία
a facie filiorꝝ israel. sub ãt hoc ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν
tẽpus ait dñs iosue: fac tibi cul καιρὸν εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῦ, ποίησον σεαυτῷ μαχαί
tros lapideos: t sedẽs circũcide filios israel ρας πετρίνας, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ
secũdo. t fecit sibi iosue cultros la ἐκ δευτέρου. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἰησοῦς μαχαίρας πε
pideos acutos: t circũcidit filios israel τρίνας ἀκροτόμους, καὶ περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ
in vocato loco collis preputiorꝝ. t hic ἐπὶ τ̃ καλουμένου τόπου βουνὸς ἀκροβυσιῶν. καὶ οὗτος
sermo quo circũcidit iosue. ois ꝑplus egref ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς. πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευό- B
si ex egypto masculi: vniuersi viri belli μενοι ἐξ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρσενικοί, πάντες ἄνδρες πολέμου
qui mortui sũt in deserto in via: egressio ipsis de οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελεύσεων αὐτῶν ἐκ
terra egypti: q circũcisi erãt ois ꝑplus q exi γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξ
uit. t ois ꝑplus nati in deserto in via ελθών. καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεγεννήμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ
egressio eis de terra egypti nõ circumcisi sũt. ἐξελεύσεων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν.
quadraginta enĩ annis versatus est israel in deserto. τεσσαράκοντα γὰρ ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
qua ꝓpter icircũcisi erant plurimi ipoꝝ bellatoꝝ διὰ ἀπεριτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν
qui egressi sunt de tra egypti: q nõ obedierũt mã ἐξελθόντων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἳ ἀπειθήσαντες τῶν ἐν
datis dñi dei. ꝺ̃ꝰ t determinauit dñs eis nõ videꝫ e- Num.14 d.
Τολῶν κυρίου τ̃ θεοῦ· εἰς οὓς καὶ ὤμοσεν κ̃ς αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν αὐ
os terrã: q̃ꝰ iurauit dñs ꝑribus nr̃is vt daret nob: τοῖς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν κ̃ς τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν,
terrã manãtẽ lacte t melle. filios eoꝝ suffsti γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστη
tuit loco illoꝝ: quos circũcidit iosue: qñ ꝓputiosi σεν ἀντὶ τούτων, οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς, ὅτι ἀκροβυστοι
fuerãt: eo quod ipsi nati erant in via incircũci ἦσαν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγεννῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμή
si. circũcisi ãt tota gens queꝫ habuerũt: τους· περιετμήθησαν δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ἰσχυρὰν ἔσχον, αὐ
hi sedentes in castris: donec sanati sunt. t di τοὶ καθεζόμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ἕως ὑγιάσθησαν. καὶ εἶ- C
xit dñs iosue: in hodierno die abstuli πεν κύριος τῷ Ἰησοῦ, ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν
opprobriũ egypti a vobis. t vocauit nomẽ ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα ꝺo

loci illius galgala vsq; in diem hanc. τ
τοῦ τόπου ἐκείνου γάλγαλα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ
castrametati sunt filii israel in galgalis. τ fecerūt
παρενέβαλον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν γαλγάλοις. καὶ ἐποίησαν
pascha quarta decima die mēsis a-
τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀφ' ἑ-
vespera in occasum hiericho in cāpo. τ comederūt de
σπέρας ἐν τῷ πεδίῳ ἰεριχὼ ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ
frugibus terre postridie paschē azymos τ nouos. in
τοῦ σίτου τῆς γῆς τῇ παύριον τὰ ἄζυμα καὶ νέα ἐν τῇ
die hac defecit manna sequēti die postq̄ co-
ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξέλιπεν τὸ μάννα τῇ παύριον μετὰ τὸ φαγεῖν
mederūt ipi de frugibus ꝛre: τ nō vltra fu-
βρωθῆναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι ὑπῆρ-
erūt filijs israel manna. comederūt ãt fruges de re
χεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ μάννα. ἐφάγοσαν δὲ τὸν χω-
gionis phenicū in anno illo. τ factū est postq̄ fuit to
ρὸν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. καὶ ἐφύλαξαν οἱ
sue in hiericho: τ aspicies oculis suis:
σοῦς ἐν ἰεριχώ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ,
vidit & appāit homo stāte cōtra se. τ
εἶδεν φανέντα ἄνδρα στῶτα ἐξαπίνης αὐτοῦ. καὶ
gladius eius eductus in manu eius. τ acce-
ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσε-
dens iosue: dixit ei: noster es tu: vel aduersariorū
λθὼν ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ, ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντί-
nr̄ū nr̄oq; ille ãt dixit ei: ꝙ ego princeps exer-
ων ἡμῶν; ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνά-
citus dñi: nunc veni. τ iosue cecidit in
μεως κυρίου, νῦν παραγέγονα. καὶ ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ
faciem suam in terrā: τ adorauit: τ di-
πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν, καὶ εἶ-
xit ei: dñe mi quid iubes tu o seruo:
πεν αὐτῷ, δέσποτά μου τί προστάξεις τῷ σῷ δούλῳ;
Exo.3.b. Actuū. 7.d.
τ dixit princeps militie dñi ad iosue: solue calcia-
καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς ἰησοῦν, λῦσαι τὸ ὑπόδη-
mēntū tuū de pedibus tuis: nā locus in quo tu stas
μά σου ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας
in ipso: sctūs est. τ fecit iosue sic.
ἐπ' αὐτῷ, ἅγιός ἐστι. καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς οὕτως. Ca.6.

A Θ Hiericho clausa atq; munita a
Καὶ ἰεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη ἀπὸ
facie filioꝝ israel. τ nullus egrediebat de ea:
προσώπου υἱῶν ἰσραὴλ. καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς,
τ nullus ingrediebatur. τ dixit dñs ad iosue: ecce
καὶ οὐδεὶς εἰσεπορεύετο. καὶ εἶπεν κς̄ πρὸς ἰησοῦν, ἰδοὺ
trado tibi subiectā tibi hiericho: τ re-
παραδίδωμί σοι ὑποχείριόν σοι τὴν ἰεριχώ, καὶ τὸν βα-
gem eius ꝙ est in ea τ potētes fortitudine. τ cir-
σιλέα αὐτῆς ὃς ἐν αὐτῇ καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύϊ. καὶ κυ-
C cūdate ciuitatē oēs viri belli in circuitu
κλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς
vrbis: semel sic facietis sex diebꝰ. τ septē sacerdotes
πόλεως, ἅπαξ οὕτω ποιήσετε ἐξ ἡμέρας. καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς
accipiēt septē buccinas iobel ceꝝ arca.
λήψονται ἑπτὰ σάλπιγγας τὰς ἰωβηλαίας ἑπτὰ τῆς κιβωτοῦ.
τ die septima circundate vrbē septies: τ
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ
sacerdotes clangent buccinis. τ erit vt
οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς κερατίναις. καὶ ἔσται ὡς ἂν
clanguerint tuba iobel cū audieritis
σαλπίσωσιν τῇ σάλπιγγι τοῦ ἰωβηλαίου τῶν ἀκοῦσαι
vos vocē buccine cōclamēt oīs po-
ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, ἀναβοήσατωσαν πᾶς λα-
pulus: τ clamātibus eis corruent sua sponte mu-
ὸς, καὶ ἀναβοήσονται αὐτῶν πεσοῦνται αὐτόματα τὰ τεί-
ri ciuitatis sub ipso. τ ingredietur oīs
χη τῆς πόλεως ὑποκάτω αὐτῶν. καὶ εἰσελεύσεται πᾶς λα-
ppls ipetū faciēs dūbꝰ eregione in vrbē. τ
ὸς ὁρμῶντας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. καὶ
intrauit iosue filius nun ad sacerdotes: τ dixit ad eos:
εἰσῆλθεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-

[illegible] b. loci illius galgala c vsq; i presentem diem. ooooooooo
d Manserunt q; filii israel i galgalis: m & fecerunt oooo
e phase f quartadecima r die
e mensis oooooooooooooooooo
r ad vesperū s in cāpestribꝰ
s hiericho: t & comederunt
e de frugibus b terre c die al-
tero: & a azymos panes r &
polentam eiusdem anni.
k Defecit t manna oooooooooo
n postq̄ comederunt o de
frugibꝰ r terre: s nec vsi sūt
n vltra cibo illo r filii u israel:
r sed comederūt de frugi-
bus p presentis r anni t terre
b chanaan. r Cum autē esset
i iosue b in agro vrbis h hie-
richo: l leuauit b oculos l & vi
dit n virum o stantem p con-
tra se r euaginatū tenentē
q gladiū. r prexitq; s ad eū :
u & ait. oooooooooooooooo
b Noster es: p an c aduersa-
riorū. Qui r ndit. q Nequa
q̄: p sed l sū b princeps s exer-
citus m domini: & n nūc v ve-
nio. p Cecidit q iosue r prus
r in terram: n & adorans oo
s ait. q Quid d dominus me
us l loquitur d ad r seruū sū:
oooooooooooooooooooooo
oooooooo oooooooooooooooo
m Solue r inqt n calciamētū
tuū de p pedibus tuis. r Lo-
cus q enim r in quo n stas s san
ctus s est. oooooooooooooooo
b Fecitq; i iosue d vt sibi fue-
rat imperatum. 6.

H Iericho ãt b clausa erat
c atq; munita p timore
r filiorū i israel: & d nullus b e-
gredi audebat l ait h igredi.
d dixitq; m dñs n ad c iosue.
p Ecce d dedi r in manus tu-
as s hiericho t & u regē eius:
oēsq; s fortes viros. c Circui
te r vrbē cuncti s bellatores
oooooooooooooooooooooo
m semel per diem. o Sic d fa-
cietis q sex oooooooooooooo
r diebus. c Septimo p ãt die
s sacerdotes n tollent r septē
b buccinas s quarū vsus est i
u iubileo: & p pcedēt c arcam
federis. r Septieq; r circuibi
tis b ciuitatem : oooooooooo
l & sacerdotes m clāgēt n buc
cinis. oooooooooooooooooo
o Cumq; p insonuerit oooooo
n vox t tube lōgior atq; cō-
cissior: & in auribus vrīs in
crepuerit: r cōclamabit n oīs
b populus c vociferatōe o ma
xima: & r muri b funditus
c corruēt r ciuitatis. l igredi
entur q; l singuli p locū m cō
tra quē steterint. n Vocā-
uit ergo o iosue n filius q nun
s sacerdotes: l & dixit n ad
eos. r Tollite s arcā b federis.

כל כָּל־הַמָּקוֹם הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
עשה וַיַּחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת
פסח הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
ערב בָּעֶרֶב בְּעַרְבֹת יְרִיחוֹ׃ וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר
ארץ הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת וְקָלוּי
עצם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת
מן בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא הָיָה עוֹד
לבן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת
ירח אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃ וַיְהִי בְּהִיוֹת
יהושע יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא
עין וְהִנֵּה אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בידו בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ
הלנו הֲלָנוּ אַתָּה אִם לְצָרֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר לֹא
שור כִּי אֲנִי שַׂר צְבָא יְהוָה עַתָּה בָּאתִי
נפל וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ עַל פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ
דבר וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל עַבְדּוֹ׃
שלל וַיֹּאמֶר שַׂר צְבָא יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ
קום שַׁל נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם
קדש אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא
יריחו וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃
Cap. סגר סְגוּרָה וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
יצא אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
נתן יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת יְרִיחוֹ
מלך וְאֶת מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ וְסַבֹּתֶם אֶת
עיר הָעִיר כָּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַקֵּף אֶת
שׁשׁ הָעִיר פַּעַם אַחַת כֹּה תַּעֲשֶׂה שֵׁשֶׁת
יום יָמִים׃ וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה
קול שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי הָאָרֹן
שבע וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת הָעִיר שֶׁבַע
תקע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
יבל וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם
קול אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָּל הָעָם
גדל תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר
תחתה תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ׃ וַיִּקְרָא
קרא יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אֶל הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר
אמר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת אֲרוֹן הַבְּרִית
נשא מקרא

וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שֹׁפְרוֹת
יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה: וַיֹּאמֶר אֶל
הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת הָעִיר וְהֶחָלוּץ
יַעֲבֹר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה: וַיְהִי כֶּאֱמֹר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים
נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שֹׁפְרוֹת הַיּוֹבְלִים
לִפְנֵי יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשֹּׁפָרוֹת
וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם:
וְהֶחָלוּץ הוֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעֵי
הַשּׁוֹפָרֹת וְהַמְאַסֵּף הוֹלֵךְ אַחֲרֵי
הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת: וְאֶת
הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר לֹא תָרִיעוּ
וְלֹא תַשְׁמִיעוּ אֶת קוֹלְכֶם וְלֹא יֵצֵא
מִפִּיכֶם דָּבָר עַד יוֹם אָמְרִי אֲלֵיכֶם
הָרִיעוּ וַהֲרִיעוֹתֶם: וַיַּסֵּב אֲרוֹן יְהוָה
אֶת הָעִיר הַקֵּף פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ
הַמַּחֲנֶה וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה: וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ
בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת אֲרוֹן
יְהוָה: וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה
שֹׁפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה
הֹלְכִים הָלֹךְ וְתָקְעוּ בַּשֹּׁפָרוֹת וְהֶחָלוּץ
הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי
אֲרוֹן יְהוָה הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשֹּׁפָרוֹת:
וַיָּסֹבּוּ אֶת הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם
אַחַת וַיָּשֻׁבוּ הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שֵׁשֶׁת
יָמִים: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ
בַּעֲלֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת הָעִיר כַּמִּשְׁפָּט
הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא
סָבְבוּ אֶת הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים: וַיְהִי
בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית תָּקְעוּ הַכֹּהֲנִים
בַּשֹּׁפָרוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם
הָרִיעוּ כִּי נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת הָעִיר:
וְהָיְתָה הָעִיר חֵרֶם הִיא וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ
לַיהוָה רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל
אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת כִּי הֶחְבְּאָתָה אֶת
הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלַחְנוּ: וְרַק אַתֶּם

סָבַב חָלַץ
עָבַר הָיָה
הָלַךְ
אָסַף
תָּקַע
רוּעַ
שָׁמַע
פֶּה
סָבַב
יָקַף בּוֹא
חָנָה לוּן
שָׁכַם נָשָׂא
אָרוֹן
פָּנָה
חָלַץ
אָסַף
שָׁנָה
שׁוּב עָשָׂה
יוֹם הָיָה
שָׁבַע שָׁכַם
עָלָה שָׁפָט
הָיָה
רוּעַ
הָיָה
זָנָה חָיָה
חָבָא
לָאַר

'Et septem alii sacerdotes tollant septem iubileorum buccinas: & incedant ante arcā dñi. Ad ppl̄m quoq; ait. Ite & circuite ciuitatē armati p̄cedētes arcā dñi. Cumq; iosue verba finisset: & septē sacerdotes septem buccinis clangerent ante arcā federis domini: omnisq; populus precederet armati exercitus: reliquū vulgus arcam seq̄batur: ac buccinis omnia concrepabant. Precepat āt iosue populo dicēs. Nō clamabitis nec audietur vox vestra: neq; vllus sermo ex ore vr̄o egredietur dōec vēiat dies in quo dicā vobis. Clamate & vociferamini. Circuiuit ergo arca dñi ciuitatē semel p diē: & reuersa i castra māsit ibi. Igitur iosue de nocte cōsurgente tulerunt sacerdotes arcā domini: & septem ex eis septem buccinas q̄rū in iubileo vsus est: p̄cedebātq; arcā dñi ambulātes atq; clangentes. & armatus populus ibat ante eos: vulgus autem reliquum sequebatur arcam & buccinis p̄sonabat. Circuierūtq; ciuitatē secundo die semel: & reuersi sunt in castra. sic fecerunt sex diebus. Die autem septimo diluculo cōsurgētes: circuierunt vrbem sicut dispositum erat septies. Cumq; septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes: dixit iosue ad omnem israel. Vociferamini. Tradidit enim vobis dñs ciuitatem. Sitq; ciuitas hec anathema: & oia q̄ in ea sunt dño. Sola raab meretrix viuat cū vniuersis q̄ cū ea in domo sunt. Abscondit enim nuncios quos direximus. Vos autem

tollite arcam federis: & septē sacerdotes tol
τοὺς, λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λή
lent septē buccinas iobel ante faciem ar
ψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ κατὰ πρόσωπον τῆς κι
ce dñi. & locutus est eis: dicēs: nunciate
βωτοῦ κυρίου. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων, παραγγείλατε
ppl̄o vt circueāt: & circuite ciuitatē: & bel
τῷ λαῷ παρελθεῖν, καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν, καὶ οἱ μά
latores prope vadant armati corā ar
χιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι τῆς κι
ca dñi. & factū est vt dixit iosue ad
βωτοῦ τοῦ κυρίου. καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν
ppl̄m: & septē sacerdotes habētes septē tubas sacras:
λαόν, καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς,
& pretereant eodē modo corā dño in
καὶ παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυ παραπο
cedant & signū dent assidue. & arca
ρευέσθωσαν καὶ σημαινέτωσαν ἐυτόνως. καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς
testamēti dñi sequatur eos. at bellatores in
διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω αὐτοῖς. οἱ δὲ μάχιμοι πα
cedant ante: & sacerdotes clāgentes
ραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες
buccinis: & reliquū vulgus om̄e post ar
ταῖς κερατίναις, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας ὀπίσω τῆς κιβω
cam federis dñi euntes & clangentes
τῆς διαθήκης κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς
buccinis. at ppl̄o precepit iosue: dicēs: ne cla
κερατίναις. τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο ἰησοῦς, λέγων, μὴ βοά
met neq; audiat vllus vocē vr̄am: nō egredie
τω μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, οὐ διελεύσε
tur de ore vr̄o sermo: donec nunciet ip̄e diē
ται ἐκ στόματος ὑμῶν λόγος, ἕως ἂν διαγγείλῃ αὐτὸς ἡμέραν
vt clametis: & clamate tunc. & circueus ar
ἀναβοῆσαι, καὶ ἀναβοήσατε τότε. καὶ παρελθοῦσα ἡ κι
ca federis dei vrbē incircuitu: statim reuer
βωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ τὴν πόλιν κύκλῳ, εὐθέως ἀπῆλ
sa est in castra: & māsit ibi: & die
θεν εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ, καὶ ἡμέρα τῇ
secunda surrexit iosue mane: & tulerūt sacerdotes arcam
δευτέρα ἀνέστη ἰησοῦς τοπρωΐ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν
dñi: & septē sacerdotes ferētes septē tubas
κυρίου, καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας
secras corā arca dñi precedebāt. & sacerdotes
τὰς ἱερὰς ἔναντι κιβωτοῦ κυ προπορεύοντο. καὶ οἱ ἱερεῖς
clāxerūt tubis. & post hec ambulabāt
ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύον
bellatores: & reliquū vulgus om̄e post ar
το οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας ὄπισθεν τῆς κι
cā federis dñi euntes & clangētes
βωτοῦ τῆς διαθήκης κυ πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς
buccinis: & circuierunt vrbē in die
κερατίναις, καὶ παρεκύκλωσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
secundo semel de ppe: & reuersi sunt rursus in castra
δευτέρα ἅπαξ ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν.
sic faciebat in sex diebus. & factū est die septimo surre
ούτως ἐποίει ἐφ' ἓξ ἡμέραις. καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστη
xerūt in ascēsione diluculi: & circuierūt vrbē sem
σαν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου, καὶ παρεκύκλωσαν τὴν πόλιν κατὰ τὸ
iudiciū hoc septies. nisi q̄ in die illa circuierūt vr
κρῖμα τοῦτο ἑπτάκις. πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πό
bem septies. & factū est in periodo septima clanxerūt sacer
λιν ἑπτάκις. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ παρεδόσῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱε
dotes tubis. & dixit iosue filiis israel: vociferamini:
ρεῖς ταῖς σάλπιγξι. καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰηλ, κεκράξατε,
tradidit enim dñs ciuitatē vobis. & erit ciuitas anathema il
παρέδωκεν ἰὰρ κς τὴν πόλιν ὑμῖν. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα ἀυ
la & oia q̄cūq; sunt in ea dño virtutū. verūtamen ra
τὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων. πλὴν ῥα
ab meretricē protegite illā: & oia q̄ sunt eius in
ἀβ τὴν πόρνην παρεποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῆς ἐν
domo. q̄m abscōdit nuncios: quos misimus. sed vos
τῷ οἴκῳ. ὅτι ἔκρυψεν τοὺς ἀγγέλους, οὓς ἀπεστείλαμεν. ἀλλὰ ὑμεῖς

cauete ab anathemate: ne forte cogitãtes
φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μή ποτε ἐνθυμηθέντες ὑ
vos accipiatis de anathemate: & faciatis ca
μεῖς λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ποιήσητε τὴν πα'
stra filioꝝ israel anathema: & afflictio nos.
ρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκταράξητε ἡμᾶς.
& olue argẽtũ & aurum & olue eo & ferrũ
καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος
ſanctũ erit dño: in theſaurũ dñi inferetur. & vo
ἅγιον ἔσται τῷ κῷ, εἰς ἰσαυρὸν κυ̃ εἰσοισθήσεται. καὶ ἀλά
ciferat ẽ ppls: & clamerũt tubis ſacerdotes.
λαξεν ὁ λαός, καὶ ἐσάλπιγξαν ταῖς σάλπιγξι οἱ ἱερεῖς·
poſtq̃ ãt audiuit ppls vocẽ tubaꝝ: vocife
ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων, ἀλάλα
rati ſunt oīs ppls vociferatiõe magna & corr. & ceci
ξαν πᾶς ὁ λαὸς ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἴσχυρῷ· καὶ ἔπε
dit murus in circuitu: & aſcẽdit ppls in vrbem qui
σεν τὸ τεῖχος κύκλῳ, καὶ ἀνέβη ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν ἕκα
libet e regione ſua. & ceperũt ciuitatẽ: & ana
στος ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ· καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ ἀνε
themati zauerũt eã: & ſ̃cũq̃ fuerũt in vrbe: ab hoie &
θεμάτισαν αὐτήν, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει, ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ
vſq̃ ad mulierẽ: a iuuene & vſq̃ ad ſenioꝛẽ: &
ἕως γυναικός, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβυτέρου, καὶ
vſq̃ ad vitulũ & ouem & ſubiugale in ore gla
ἕως μόχου καὶ προβάτου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι ῥομφαί
dij. & duobus iuuenibus qui exploꝛauerũt
ας. καὶ τοῖς δύο νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι τὴν
terrã: dixit ioſue: ingredimini ſ̃ domũ mulieris
γῆν, εἶπεν Ἰησοῦς, εἰσέλθετε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς
meretricis: & pduc̃te illinc eã: & olia q̃cũq̃
τῆς πόρνης, καὶ ἐξαγάγετε ἐκεῖθεν αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα
ſunt ei: vt iurãſtis ei. & ingreſſi ſunt duo iuuenes
ἐστιν αὐτῇ, ὡς ὡμόσατε αὐτῇ· καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι
qui exploꝛauerũt vrbem in domũ mulie
εἰσκατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναι
ris: & eduxerũt raab meretricẽ: & pſem eius:
κός, καὶ ἐξήγαγον ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς,
& mẽs eius: & fratres eius: & cun
καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ πάν
cta que fuerunt ei: & oẽm cognationẽ illius. & po
τα ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς· καὶ κα
ſuerunt eã extra caſtra iſrael. & vrbe
τέκλιναν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ, καὶ ἡ πόλις
cõbuſta eſt in igne cũ oĩbus que in ipſa. preter argẽtũ
ἐνεπρήσθη ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ· πλὴν ἀργυρίου
& aurum & olue eis & ferrũ dederũt in
καὶ χρυσίου καὶ παντὸς χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς
Heb. ii f. thęſaurũ vt offerretur dño. & raab meretricẽ: & om
θησαυρὸν εἰσενεχθῆναι κῷ· καὶ ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάν
nẽ domũ paternã eius: & olia q̃ illi⁹ vixe
τα τὰ ὄντα τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἐζω
refecit ioſue: & habitare fecit in iſrael vſq̃ ad diẽ ho
γρησεν Ἰησοῦς, καὶ κατῴκισεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας τῆς σή
diernã: q̃ſi abſcõderit exploratores: quos miſit to
μερον, ὅτι ἔκρυψεν τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰη
ſue vt exploraret hiericho. & iprecat⁹ ẽ ioſue in die
σοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἰεριχώ· καὶ ὥρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
illa dicẽs: maledictus hõ coꝛã dño: q̃ ſuſcitabit vel edi
ἐκείνῃ λέγων, ἐπικατάρατος ἔσται ἔναντι κυ̃, ὃς ἀναστήσει καὶ οἰκοδο
ficabit ciuitatẽ illã hiericho: & i primogenito ſuo funda
μήσει τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Ἰεριχώ, ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελίω
bit eam: & in nouiſſimo ſuo imponet portas eius. & fuit
σει αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ὀλιγοχρονίῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ ἦν
dño cum ioſue: & fuit nomẽ eius per oẽm terrã.
κῦ μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Ca. 7.

Θ Deliquerunt filij iſrael delictũ: & vſur
Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλημμέλειαν, καὶ ἐνοσφί
pauerũt de anathemate. & accepit acham filius charmi filij zab
σαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν Ἄχαν υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαβ
di filij zare de tribu iuda ab anathemate. & iratus eſt
δὶ υἱοῦ Ζαρὲ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἐνεμώ

'cauete ᶜne ᵈde his que pre
cepta ſunt vobis quippiã
ᵉcõtingatis ᵇ & ſitis preua
ricatiõis rei ᶠ& oĩa ᵇ caſtra ᶠiſ
rael ᵐſub peccato ſint ⁿat⁹
turbẽtur. ᶠQuicquid ãt
ᵍauri & ᵍargẽti fuerit ᵉ& va
ſorum ᶠ eneorũ ᵍac ferri ᵉdo
mino ᵉcõſecretur repoſi
tũ in ᵇ theſauris ᶜ eius. Igi
tur ᵒ pplo ᶜ vociferãte ᵉ& clan
gentibus ᵇ tubis ᵇ poſtq̃ in
aures ᶠ multitudinis ᵐ vox
ſonitusq̃ ᵇ increpuit: ooooo
ᵐ muri ilico ᶜ corruerũt ᶠ & aſcendit ooooooooooooooo
ᶜ vnuſq̃ſq̃ p locũ qui ᵒ con
tra ſe erat. ᶜ Ceperũtq̃ ᵉ ciuitatẽ: ᵇ& interfecerũt ᵉ oĩa
ᶠ que erant ᵐ in ea ⁿ a viro oo
ᵒ vſq̃ ad ᵖ mulierẽ: ᵍ ab iſan
te ʳ vſq̃ ad ˢ ſenem. ᵗ Boues
quoq̃ ᵘ& oues ᶠ & aſinos ᵉ i
ore ᵇ gladii percuſſerunt.
ᶜ Duobus ãt ᵒ viris ᵍ q explo
ratores miſſi fuerant: ᵇ di
xit ᶜ ioſue. ᵏ Ingredimĩ ᵈ do
mũ ᵐ mulieris ⁿ meretricis
ᵒ & producite ᵍ eam ᵉ & ᶜ om
nia oooooooooooooooooooooo
ᵐ q̃ illius ſunt: ᶠ ſicut ᵇ illi ᵒ iu
ramẽto firmaſtis: Ingreſ
ſiq̃ ⁿ iuuenes ᶠ eduxerũt ᵇ ra
ab oooooooooooooooooooooo
ᶜ & ᵈ parentes eius: ᵉ fratres
ⁿ quoq̃ oooooooooooooooo
ᵍ & ᵈ cunctam ſupellecti
lem ᶠ ac ᶜ cognationẽ illius:
ᵍ & ᵉ extra ᶜ caſtra ᵒ iſrael ᶠ ma
nere fecerunt. oooooooooo
ᶜ Vrbẽ ãt ᵇ & oĩa ᵍ q̃ inuenta
ſunt ᵇ in ea ᶠ ſuccẽderũt. abſ
q̃ ⁿ auro & ᵐ argẽto ᵒ & va
ſis ᵖ eneis ᵍ ac ferro: que in
ᵉ erarium ⁿ domini ʳ conſe
crarunt. ᶠ Raab vero ooooo
ᵈ meretricẽ ᵇ & ᶜ domũ ᵒ pris
eius: ᶜ & ᶠ omnia ᵍ que oooooo
ᵃ hẽbat ᶠ fecit ᵃ ioſue ᶜ viuere.
ᶠ & habitauerunt ᵐ in medio
ᵒ iſrael ᶠ vſq̃ in ᵍ pñtẽ ᵉ diem
ᶜ eo q ᵃ abſconderit oooooo
ᵒ nuncios ᶜ quos ᶠ miſerat oo
ᵇ vt exploraret ᵃ hiericho.
ᵍ In tpe ᵇ illo ᶜ impcat⁹ ẽ ᶠ io
ſue: ᶜ dicẽs. ᵃ Maledict⁹ ᵍ i vir
ᵐ coꝛã ᵒ dño ᵍ q ᵖ ſuſcitauerit
ᵍ & ᶜ edificauerit ᵒ ciuitatem
ᵖ hiericho. ᶠ In primogeni
to ſuo ᵉ fundamẽta illi⁹ ia
ciat. ᵇ & i nouiſſimo libero
rũ ᶜ põat ᵇ portas eius. ᶜ Fuit
ergo ᵒ dñs ᵉ cũ ᵇ ioſue: ᶠ & ᵒ no
men eius vulgatum ᶜ eſt ᶠ in
omni ᵐ terra. 7.

Hiſi ãt ᶜ iſrl ᵈ p̃uaricati ſt
mãdatũ: & vſurpaue
rũt ᶜ de anathemate. Nam
ᵉ achã ᵇ filius ᶜ charmi: ᵃ filii
ᶜ zabdi ᵐ filii ᵐ zare ᵉ de tribu
ᵖ iuda ᶠ tulit aliq d ᵍ de ᶜ ana
themate. ᶠ Iratuſq̃ eſt ooo

Cap. vij.

אַף יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ שָׁלַח
אֲנָשִׁים מִירִיחוֹ הָעַי אֲשֶׁר עִם בֵּית
אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית אֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אָמַר
לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ עָלָה
הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת הָעַי וַיָּשֻׁבוּ אֶל שׁוּב
יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל יַעַל כָּל
הָעָם כְּאַלְפַּיִם אִישׁ אוֹ כִשְׁלֹשֶׁת
אַלְפִּים אִישׁ יַעֲלוּ וְיַכּוּ אֶת הָעַי אַל עָלָה
תְּיַגַּע שָׁמָּה אֶת כָּל הָעָם כִּי מְעַט הֵמָּה
וַיַּעֲלוּ מִן הָעָם שָׁמָּה כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפִּים
אִישׁ וַיָּנֻסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי וַיַּכּוּ נוּס נָגַף
מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי כְּשִׁלֹּשִׁים וְשִׁשָּׁה
אִישׁ וַיְרִדְפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד בְּרַח
הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב נָסָה נָמַס
הָעָם וַיְהִי לְמָיִם וַיַּקְרַע יְהוֹשֻׁעַ קָרַע נָבַל
שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי
אֲרוֹן יְהוָה עַד הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי אָרוֹן
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר עַל רָאשָׁם
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה לָמָּה
הֶעֱבַרְתָּ הַעֲבֵר אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל עָבַר
הַיַּרְדֵּן לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי עָוֹן
לְהַאֲבִידֵנוּ וּלוּ הוֹאַלְנוּ וַנֵּשֶׁב בְּעֶבֶר אָבַד נָאַל
הַיַּרְדֵּן בִּי אֲדֹנָי מָה אֹמַר אַחֲרֵי אָשׁוּר שָׁב
רָאָה יִשְׂרָאֵל עֹרֶף לִפְנֵי אֹיְבָיו וְיִשְׁמְעוּ שָׁמַע
הַכְּנַעֲנִי וְכֹל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנָסַבּוּ עָלֵינוּ סָבַב
וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמַה כָּרַת
תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וַיֹּאמֶר יְהוָה עָשָׂה גָּדַל
אֶל יְהוֹשֻׁעַ קוּם לְךָ לָמָּה זֶּה אַתָּה קוּם אָפַר
נֹפֵל עַל פָּנֶיךָ חָטָא יִשְׂרָאֵל וְגַם נָפַל פָּנָה
עָבְרוּ אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָם צָוָה צִוָּה
וְגַם לָקְחוּ מִן הַחֵרֶם וְגַם גָּנְבוּ וְגַם שׁוּם כָּחַשׁ
כִּחֲשׁוּ וְגַם שָׂמוּ בִּכְלֵיהֶם וְלֹא יָכְלוּ כָּלָה
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם שֶׁרֶף
יִפְנוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם כִּי הָיוּ לְחֵרֶם לֹא פָּנָה הָיָה
אֶסְיֹף לִהְיוֹת עִבָּכֶם אִם לֹא תַשְׁמִידוּ נָסַף הָיָה
הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם וְקוֹם קַדֵּשׁ אֶת הָעָם שָׁמַד

dñs contra filios israel.
Cūq; mitteret ioſue de hiericho viros cōtra hay: que eſt iuxta bethauē ad orientalē plagam oppidi bethel: dixit eis. Aſcēdite & explorate terram. Qui p̄cepta complētes explorauerūt hay. Et reuerſi dixerūt ei. Non aſcendat ois populus: ſed duo vel tria milia cōtra virorū pgāt & deleāt ciuitatē. Quare ois frustra vexabitur cōtra hoſtes pauciſſimos? Aſcenderunt ergo tria milia pugnatorum. Qui ſtatim terga vertentes pculſi ſunt a viris vrbis hay & corruerūt ex eis triginta & ſex hoies. Perſecutiq; ſunt eos aduerſarii de porta vſq; ad ſabarī: & cecidерūt p pna fugiētes. Pertimuitq; cor populi & ad inſtar aq̄ liq̄factū eſt. Ioſue vero ſcidit veſtimēta ſua: & pronus cecidit in terrā cora arca dñi vſq; ad veſperā: tā ipe q̄ oēs ſenes iſrael. Miſerūtq; puluerē ſup capita ſua & dixit ioſue. Heu dñe deus. Quid voluiſti traducere populum iſtū iordanē fluuiū: vt traderes nos in manus amorrei & pdetes? Vtinā vt ceſſimus mānſiſſemus trans iordanē. Mi dñe de qd dicā: vidēs iſrael hoſtibus ſuis terga vertētem? Audient chananei & oēs habitatores terre: & pariter cōglobati circūdabūt nos atq; delebunt nomē nim de terra. Et qd facies magno noi tuo? dixitq; dñs ad ioſue. Surge: cur iaces pronus in terra? Peccauit iſrael & preuaricatus eſt pactum meum. tulerūtq; de anathemate & furati ſunt atq; cōmētiti: & aſcōderūt iter vaſa ſua. Nec poterit iſrael ſtare ante hoſtes ſuos: eoſq; fugiet: quia pollutus eſt anathemate. Non ero vltra vobiſcum: donec conteratis eū q̄ hui? ſceleris reus ē. Surge ſctifica populum

ira dñs in filios iſrael. t miſit ioſue vi
ὀργὴ κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄν-
ros ab hiericho in gaiā eſt iuxta bethauē ad orie
δρας ἀπὸ Ἰεριχὼ εἰς γαί, ἔστι κατὰ βηθαυὶν κατὰ ἀνα-
tem bethel. t locutus ē ad eos dicēs: aſcēden
τολὰς βαιθήλ· καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς λέγων, ἀναβαί-
tes explorate terrā. t aſcēderūt viri: t
νετε κατασκέψασθε τὴν γῆν· καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες, καὶ
explorauerūt gai t reuerſi ſunt ad ioſue: t
κατασκέψαντο τὴν γαί καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ
dixerūt ad eum: nō aſcēdat oīs ppls: ſz circiter
ἔλεγαν πρὸς αὐτὸν, μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαός, ἀλλ' ὡσεὶ
duo milia vel tria milia virorū aſcēdant: t obſi
δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν, καὶ ἐκπολιορκη-
deant ciuitatē. ne adducas illuc oēs ppm:
σάτωσαν τὴν πόλιν· μὴ ἀπαγάγῃς ἐκεῖ πάντα τὸν λαόν,
pauci eiꝰ ſunt. t aſcēderūt de ppło illuc q̄ſi
ὀλίγοι γάρ εἰσιν· καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ὡσεὶ
tria milia virorꝫ. t fugierūt a facie virorꝫ gai:
τρισχίλιοι ἄνδρες· καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν γαί,
t occiderūt ab eis viri gai q̄ſi triginta t
καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες γαὶ ὡς τριάκοντα καὶ
ſex virorꝫ: t pſecuti ſunt eos a porta q̄ad
ἓξ ἀνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης ἕως
cōtriuerūt eos. t percuſſerūt eos per pa
συντρίψαι αὐτούς· καὶ ἐπλήξαν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ κατα φυ-
nim. t ptimuit cor ppli: t factū eſt quaſi aqua.
γοῦς· καὶ ἐτάκη καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὕδωρ ὑδα-
t ſcidit ioſue veſtimēta ſua: t cecidit in
καὶ διέρρηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
faciem ſuā ſup trā coram arca dñi vſq; ad
πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἔναντι κιβωτοῦ κυρίου ἕως
veſperā: ipſe t ſeniores iſrael. t ptecerūt
ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ· καὶ ἐπεβάλοντο
puluerē ſup caput ſuū. t dixit ioſue: oto
χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, δέσποτα
dñe dñe vtd traducēs traduxit famulus tuus
κύριε κύριε ἵνατί διαβιβάζων διεβίβασας τὸν παῖς σου τὸν
ppłm hunc iordanē: vt traderes eū amor
λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην, τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν τῷ ἀμορραί
reorꝫ vt pderet nos? t vtinā mālſſemus t habita
ων, ἀπολέσαι ἡμᾶς; καὶ εἰ κατῳκίσαμεν καὶ κατῳκί-
uiſſemus apud iordanē: in me dñe. t qd dicā
σαμεν παρὰ τὸν Ἰορδάνην, ἐν ἐμοὶ κύριε· καὶ τί ἐρῶ
qſi auertit iſrael ceruicē a facie inimici
ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ αὐχένα ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν
ſui? t audiēs chananeus t oēs habi
αὐτοῦ; καὶ ἀκούσας ὁ χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοι-
tatores trā circūdabūt nos: t delebūt
κοῦντες τὴν γῆν περικυκλώσουσιν ἡμᾶς, καὶ ἐκτρίψουσιν
nos de trā. t qd facies noī tuo ma
ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ τί ποιήσεις τῷ ὀνόματί σου τῷ με-
gno? t dixit dñs ad ioſue: ſurge: cur tu
γάλῳ; καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν, ἀνάστηθι, ἵνατί σὺ
hoc cecidiſti in facie tua? peccauit
τοῦτο πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου; ἡμάρτηκεν ὁ
ppłs: t ꝓuaricat ē pactū meū: q̄ posui ad e
λαός, καὶ παρέβη τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς αὐ-
um. t tulerūt de anathemate: t furati
τόν· καὶ γε ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ κλέ-
rati mētiti ſunt: t poſuerūt in vaſa ſua.
ψαντες ἐψεύσαντο, καὶ ἔβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν.
t nō poterint filij iſrael ſuſtinere ante fa
καὶ οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσω-
cē hoſtiū ſuorꝫ. ceruicē conuertent coā
πον τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· ἀυχένα ἐπιστρέψουσιν ἐνώπιον
intimicꝰ ſuꝰ: q̄ſi facti ſunt anathema: nō ad
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα, οὐ προσ-
dam vltra eſſe vobiſcū: niſi abſtuleritis anathema
θήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα
de vobis ipſis. ſurgens ſctifica ppłm:
ἐξ ὑμῶν αὐτῶν· ἀναστὰς ἁγίασον τὸν λαόν,

Prologus.

Ad lectorem. De his que ad lectionem Veteris

testamenti diuersis linguis nunc primum impressi: sunt prænotanda.

T intelligas studiose Lector modū & ordinem: quē in hac veteris testamēti impressione seruauim⁹: ac inde possis hoc libro facile vti: nōnullorum te admonitū prius esse oportet. Imprimis igitur id est præmittendū: ꝙ cū Vetus testamentū a sacris doctoribus trifariā diuidatur: hoc est in legē: quā Pentateuchum appellant: & in libros deinde Agiographos: ac demum in eos qui dicūtur Prophetales: in his oībus nō est idē numerus linguarū. Sed Pētateuchus quidē triplicē linguam habet: Hebraicā videlicet Chaldaicā & Græcā: quas imprimēdas iussimus cū aliis tribus latinis interpretationibus iuxta correspondentibus: ita vt Hebraicæ veritati respōdeat latina beati Hieronymi trāslatio: Chaldaicæ vero alia latina fere de verbo ad verbū a viris eius linguæ peritissimis elaborata: Græcæ aūt septuaginta interpretum editioni interlinearis latina traductio. Agiographi deinde libri simul & Prophetales duplici lingua excuduntur: hoc est Hebræa & Græca cū aliis duabus latinis trāslationibus illis correspondentibus. Nā Chaldaica in cæteris libris præterq̄ in Pētateucho corrupta est aliquib⁹ in locis: & fabulis merisq̄ Thalmudistarū nugis cōsparsa: indigna prorsus quæ sacris codicibus inseratur. Verum quia quibusdam in locis vbi integra est littera & incorrupta: mirū in modum fauet Christianæ religioni. Idcirco reliquos libros totius Veteris testamēti e Chaldaica lingua in latinā vertifecimus: & diligētissime cū sua latina traductione cōscriptos in publica Cōplutensis nostræ Vniuersitatis Bibliotheca reponi. At vero libri extra canonē: quos Ecclesia potius ad ædificationē populi: q̄ ad autoritatē ecclesiasticorum dogmatū confirmandā recipit: Græcā tm̄ habēt scripturā sed cū duplici latina interpretatione: altera beati Hieronymi: altera interlineari de verbo ad verbū: eo modo quo in cæteris. Hæc autem de numero linguarum huius libri oportuit in vniuersum præfibasse. Nunc de modo quo linguas in libro ipso dispositimus: breuibus agendum est. Primum itaq̄ aperto codice duæ se tibi chartarum facies hinc & inde offerent: quarum vnaquæq̄ tres columnas habet. Ex quibus ea quæ ad marginem exteriorem sita est: Hebraicā cōtinet veritatē. Quæ vero interiori margini adhæret. Græca est septuaginta interpretū editio: cui superponitur latina interlinearis traductio de verbo ad verbum. Mediā aūt inter has latinā beati Hieronymi trāslationē velut inter Synagogā & Oriētalē Ecclesiam posuimus: tanq̄ duos hinc & inde latrones medium autē Iesum hoc est Romanā siue latinā Ecclesiā collocātes. Hæc em̄ sola supra firmā petrā ædificata (reliquis a recta Scripturæ intelligētia q̄nq̄ deuiantibus) immobilis semper in veritate permanfit. Disponuntur vero colūnæ ipsæ hoc modo: vt singulis lineis Hebraicis correspondeant binæ lineæ latinæ e regione: hoc tamē semper obseruato: vt omnes colūnæ tam in principio q̄ in fine cōsentiant: nisi vbi loci angustia nō patitur: quod rarissime deprehēdes.

Deinde quia institutū nostrum est: nō solū his cōsulere: qui absolutā linguarum peritiā sunt assecuti: sed his etiam opem ferre qui parum in eis profecerunt: vtrisq̄ enim debitores sumus: neminēq̄ esse cupimus: quē peregrinorū idiomatum difficultas absterreat a diuinorum librorum penetralibus adeūdis. Idcirco vt Hebraicas dictiones facile possit quicūq̄ distinguere: & suā latinā interpretationē cuiq̄ assignare: inter singulas dictiones Hebraicas superponuntur minutæ litterulæ latinæ Alphabetico ordine procedētes: quibus cōsimiles aliæ in latina proxima colūna correspōdent: vt per similitudinem litterulæ cognoscatur: quæ dictio latina ad quā Hebraicā sit referenda. Quādo vero interpres per circūlocutionem pluribus dictionibus vnicam interpretatur: aut e diuerso vnica dictione plures amplectitur: tunc vnica litterula toti circūlocutioni vel etiā cōpendio deseruiet. Ex his præterea litterulis nōnullas reperies: quibus tenue punctū subscribitur hoc modo ̣. Quod quidē punctū designat: vel dictionē Hebraicā subiacentem multiplicē esse & æquiuocā: ac proinde recondi tum aliquod secretæ intelligētiæ mysteriū claudere: quod possit facile cōsulto Dictionario a perspicacibus mentibus inuestigari: vel denotat saltē: ipsam eius significationē in latina colūna posita potius translatitiam esse & soli sensui subseruientem: q̄ propriam omnino & litteralē. Rursus quia inuenire primitiua siue radices dictionum Hebraicarum & Chaldaicarum a prima origine deuiantium res est perquā necessaria ad reperiēda in Dictionario vocabula: sed tātæ difficultatis: vt homines eius linguæ peritissimi frequēter in ea titubent: ac nonnunq̄ etiā labantur: artificium excogitauimus q̄ vtilissimum: quo possit quispiam vel primis dūtaxat Hebraicis rudimentis imbutus radicē cuiusq̄ dictionis in promptu habere: vt iam his adminiculis adiuti: Hebræorum (vt ait beatus Hieronymus) nauseam & ructum fastidiētes: præceptores eorum consulere nō egeamus. Aduertendū itaq̄ est: ꝙ cū dictioni Hebraicæ siue Chaldaicæ correspondet alia in margine (quod dignoscēs ex simili litterula vtriq̄ dictioni impositā) Tūc dictio ipsa sicut est in margine notata: quærēda est in vocabulario. Illæ em̄ sunt primæ litteræ substantiales primitiui. Reliquæ vero dictiones Hebraici textus: quib⁹ nulla dictio primitiua respōdet in margine: ex primis earum tribus aut quādoq̄ etiā solis duabus litteris sunt in dictionario requirendæ. Preterq̄ vbi precesserit aliqua ex his quinq̄ litteris beth: he: caph: lamed: mem: quocunq̄ apice subiecto: dūmodo sit apice desuper notata hoc modo. בְּ הַ כְּ לְ מִ Tunc enim talis littera pro articulo seu præpositione sumitur: ac proinde cum non sit littera substantialis auferenda est: & proximæ tres vel quandoq̄ etiā solæ duæ litteræ sequentes erunt primæ litteræ primitiui: ex quibus dictio ipsa in vocabulario reperietur. Quod eodē modo intelligendū est de ו vau littera etiam si nunq̄ tali signo notetur. Vbicunq̄ em̄ alicui dictioni præponitur: semper pro coniunctione copulatiua vsurpatur: quare tollere eā oportebit. Atq̄ hæc quidē succincte dicta sunt: vt legentibus Hebraicam litterā statim absq̄ arte seu consideratione vlla pateat dictionis primitiuum. Quod si curiosus lector non solo vsu contentus artē reperiendarū radicum nosse desiderat: legat vltimum capitulū nostræ Hebraicæ Grammaticæ in fine Hebraici dictionarii: quod tamen vt absq̄ librorum reuolutione facile occurreret: in principio Pētateuchi duximus apponendū. Illud est etiā considerandū: ꝙ in hebraicis characteribus sciēter omisimus apices illos:

Prologus.

quibus nunc vtūtur Hebræi pro accentibus. Nam hi cum ad nullā vel significati vel pronunciationis differentiam pertineant: sed ad solā cantus ipsorū modulationē: merito a veteribus Hebræis reiecti sunt: quos in hoc imitari maluimus. Verū ne locus accētus cuiuscp dictionis ignoraretur: hoc modo prouidimus: vt quoniā dictiones Hebraicæ vt plurimū in vltima habēt accentū: oēs huiusmodi dictiones nullo prorsus apice notarētur: reliquæ vero nō habentes accentū in vltima (quæ rarissime occurrunt) super syllabam vbi prædominatur accentus: apice signarentur hoc modo ׳. Cæterum in distinctione clausularum colo etiā vtuntur Hebræi & cōmate: sed ita: vt colum sit duplex punctum: sicut cōma apud latinos: hoc modo: Cōma vero tale signū, Quod autē ad Græcam scripturā attinet: illud te nō latere volumus: nō vulgaria seu temere oblata exēplaria fuisse huic nostræ impressioni archetypa: sed vetustissima simul & emēdatissima: quæ sanctissimꝰ Dñs noster Leo Decimus Pontifex maximus cæptis nostris aspirans ex ipsa apostolica Bibliotheca ad nos misit: tantæ integritatis: vt nisi eis plena fides adhibeatur: reliqui nulli esse videantur: quibus merito sit adhibenda. Quibus etiā adiūximus alia nō pauca: quorum partē ex Bessarionis castigatissimo codice summa diligentia transcriptā Illustris Venetorū Senatus ad nos misit: partē ipsi magnis laboribus & expēsis vndicp cōquisiuimus: vt copia emendatorū codicū abunde supereſſet. Latinā itidē beati Hieronymi translationē cōtulimus cū cplurimis exēplaribus venerādæ vetustatis: sed his maxime: quæ in publica Cōpluteñ nostræ vniuersitatis Bibliotheca reconduntur: quæ supra octingēteſimū abhinc annū litteris Gotthicis conscripta: ea sunt synceritate: vt nec apicis lapsus possit in eis deprehendi. Aliqua tamen nomina propria vitio scriptorū aliter scripta cp in originalibus vtriuscp testamēti habentur: intacta dimisimus: atcp id quidem cōsulto. Nā si nūc in eis litterā aliquā mutassemus: nequacp possent reperiri in tractatu interpretationū: quē iuxta vulgatā horū nominum scripturā alphabetico ordine pridē cōfeceramus. Adnotauimus tamē in ipsis interpretationibꝰ eadē nomina propria nō solū ponētes ea sicut cōmuniter scribūtur: sed etiā prout habētur ad litterā in suis originalibus. Demū in libro psalmorum illud est admonendū: cōmunē translationem latinam: qua vtimur: positam esse pro interlineari supra græcam septuaginta interpretum editionem: quia ei de verbo ad verbum fere correspōdet. Eā autem quā beatus Hieronymus iuxta hebraicā trāstulit veritatem in medio duarum columnarum fuisse locatam. Vale.

Incipit Prologus beati Hieronymi presbyteri in librum Iosue.

Andē finito Pentateucho Moysi velut grandi fœnore liberati ad Iesum filiū naue manū mittimus quem Hebræi Iosue bēnun id est Iosue filium nun vocant: & ad Iudicum librum quem Soptim appellant: ad Ruth quoqp & Hester quos iisdem nominibus efferunt. Monemuscp lectorem vt siluam hebraicorum nominū & distinctiones per mēbra diuisas diligēs scriptura cōseruet: ne & noster labor & illius studiū pereat. Et vt imprimis (quod sepe testatus sum) sciat me nō in reprehēsionem veterū noua cudere: sicut amici mei criminātur: sed pro virili portione offerre linguæ meæ hominibus: quos tamen nostra delectāt: vt pro Græcorū hexaplis: quæ & sumptu & labore maximo indigent: editionem nostram habeant. Et sicubi in antiquorū voluminū lectione dubitarint: hæc illis conferentes inueniant quod requirūt. Maxime cū apud latinos tot sint exēplaria: quot codices: & vnuscuiscp p arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est: & vticp non possit verum esse quod dissonat. Vnde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius: & sanctū opus venenata carpere lingua desistat: vel suscipiens si placet: vel contemnēs si displicet. Memineritcp illorū versuū. Os tuum abundauit malitia: & lingua tua cōcinnabat dolos. Sedēs aduersus fratrē tuū loquebaris: & aduersus filium matris tuæ ponebas scandalum. Hæc feciſti: & tacui. Existimasti iniquꝰ ero tui similis. Arguā te & statuam illa contra faciem tuam. Quæ enim audientis vel legentis vtilitas est: nos laborādo suda re: & alios detrahēdo laborare: dolere iudæos cp calūniandi eis & irridendi christianos sit ablata occasio: & ecclesiæ homines id despicere immo lacerare: vnde aduersarii torqueātur? Quod si vetus eis tantū interpretatio placet: quæ & mihi nō displicet: & nil extra recipiēdum putant: cur ea quæ sub asteriscis & obelis vel addita sunt vel amputata legunt & negligunt? Quare Danielem iuxta Theodotionis traditionē Ecclesiæ suscepērūt? Cur Originē mirantur & Eusebium Pamphili: cunctas editiones similiter disserentes? Aut quæ fuit stultitia: postcp vera dixerint: pferre quæ falsa sunt? Vnde autē in nouo testamēto probare poterunt assumpta testimonia: quæ in libris veteribus nō habētur? Hæc dicimus: ne oīno calumniātibus tacere videamur. Cæterum post sanctæ Paulæ dormitionē: cuius vita virtutis exemplum est: & hos libros quos Eustochio virgini Christi negare non potui: decreuimus dū spiritus hos regit artus: prophetarū explanationi incūbere: & omissum iam diu opus quasi quodā postliminio repetere: præsertim cū & admirabilis sanctuscp vir Pammachius hoc idem litteris flagitet: & nos ad patriam festinantes mortiferos syrenarum cantus surda debeamus aure transire.

Explicit Prologus.

Incipit Argumentum.

Esus filius naue: typum dñi nō solū in gestis verūetiam in nomine gerēs: trāsit Iordanem: hostiū regna subuertit: diuidit terrā victori populo: & per singulas vrbes: viculos: montes: flumina: torrentes atcp confinia ecclesiæ cœlestiscp Hierusalē spiritalia regna describit.

Explicit Argumentum.

Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāſla.B.Vic.	Tex.heb.Josue.ca.vij.Pritia.hc.
τ dic ſanctificari in craſtinū:qm̄ hec dicit dñs deus iſ	[illegible]	קַדֵּשׁ
rael: anathema eſt in vobis iſrael: nō poteritis reſ	[illegible]	וְאָמַרְתָּ הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר כִּי כֹה אָמַר
there cotā hostibus vris:donec tollatur ana	[illegible]	יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חֵרֶם בְּתוֹכֵךְ
thema de vobis. τ cōgregabimini oēs mane per	[illegible]	יִשְׂרָאֵל לֹא תוּכַל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ
tribus vras. τ erit tribus:q̄ demōſtrauerit dñs:τ adde	[illegible]	עַד הֲסִירְכֶם הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃ וְנִקְרַבְתֶּם
cetis per ppl̄os. τ ppl̄us: quē oſtēderit dñs addu	[illegible]	בַּבֹּקֶר לִשִׁבְטֵיכֶם וְהָיָה הַשֵּׁבֶט אֲשֶׁר
cetis per domū. τ domū:quā demōſtrauerit dñs:p	[illegible]	יִלָּכֵד יְהוָה יִקְרַב לַמִּשְׁפָּחוֹת
cetis per domū. τ qui demōſtrat fuerit in anathemate:	[illegible]	וְהַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר יִלְכְּדֶנָּה יְהוָה
cōburetur in igne ipſe: τ oia q̄cūq̄s ſunt ipſi:	[illegible]	תִּקְרַב לַבָּתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדֶנּוּ
q̄a p̄uaricat eſt pactū dñi: τ q̄a fecit nephas	[illegible]	יְהוָה יִקְרַב לַגְּבָרִים וְהָיָה הַנִּלְכָּד
in iſrael. τ ſurrexit iosue mane: τ adduxit	[illegible]	בָּאֵשׁ הוּא וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ כִּי עָבַר אֶת בְּרִית יְהוָה וְכִי
ppl̄m per tribus ſuas. τ oſtēſa eſt tribus iuda: τ	[illegible]	עָשָׂה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ
λαὸν κατὰ φυλὰς αὐτοῦ. καὶ ἀνεδείχθη ἡ φυλὴ ἰούδα, καὶ	[illegible]	בַּבֹּקֶר וַיַּקְרֵב אֶת יִשְׂרָאֵל לִשְׁבָטָיו
oſtēſus eſt ppl̄s zarai: τ adduct ē ppl̄s zarai per	[illegible]	וַיִּלָּכֶד שֵׁבֶט יְהוּדָה׃ וַיַּקְרֵב אֶת
virū: τ oſtēſus eſt zabdi. τ adducta ē dom⁹ eius	[illegible]	מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה וַיִּלְכֹּד אֶת מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי
per virū: τ oſtēſus eſt achan filius charmi filij zabdi fi	[illegible]	הַזַּרְחִי וַיַּקְרֵב אֶת מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי
lij zare tribus iuda. τ ait iosue achan: fili	[illegible]	לַגְּבָרִים וַיִּלְכֹּד זַבְדִּי׃ וַיַּקְרֵב אֶת בֵּיתוֹ
mi hodie da tū gloriā dño deo iſrael: τ da ei	[illegible]	לַגְּבָרִים וַיִּלְכֹּד עָכָן בֶּן כַּרְמִי בֶּן זַבְדִּי
Joan. 9.c. cōfeſſionē: τ indica mihi q̄d feceris:	[illegible]	נְטַה אָבֶר בֶּן זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
τ ne abſcōdas a me. τ reſpōdit achan iosue:	[illegible]	שִׂים כָּבֹד אֶל עָכָן בְּנִי שִׂים נָא כָבוֹד לַיהוָה אֱלֹהֵי
καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ. καὶ ἀποκρίνεται ἄχαρ τῷ Ἰησοῦ,	[illegible]	יִשְׂרָאֵל וְתֶן לוֹ תּוֹדָה וְהַגֶּד נָא לִי מָה
τ dixit: vere ego peccaui cotā dño deo iſ	[illegible]	עָשִׂיתָ אַל תְּכַחֵד מִמֶּנִּי וַיַּעַן עָכָן אֶל
καὶ εἶπεν, ἀληθῶς ἐγὼ ἥμαρτον ἐναντίον κυρίου θεοῦ Ἰσ	[illegible]	יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי
rael: ſic τ ſic feci. vidi in ſpolijs	[illegible]	לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת
ραὴλ, οὕτως καὶ οὕτως πεποίηκα. εἶδον ἐν τοῖς σκύλοις	[illegible]	עָשִׂיתִי׃ וָאֶרְאֶה בַּשָּׁלָל אַדֶּרֶת שִׁנְעָר
D palliū varū vnū bonū: τ ducētos didrachmas ar	[illegible]	אַחַת טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף
φιλεῖς ποικίλης μιᾶς καλῆς, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀρ	[illegible]	וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים
gēti: τ linguā auream vnā quinquagīta didrach	[illegible]	מִשְׁקָלָן וְאֶחְמְדֵם וְאֶקָּחֵם וְהִנָּם טְמוּנִים
γυρίου, καὶ γλῶσσαν χρυσῆν μίαν πεντήκοντα δίδραχ	[illegible]	בְּאָהֳלִי וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃
mas pōdus eius. τ cōcupiui illa τ accepi. τ	[illegible]	וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ
μαι ἐλαὶ αὐτάς. καὶ ἐπεθύμησα αὐτῶν καὶ ἔλαβον. καὶ	[illegible]	הָאָהֳלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף
ecce hec abſcōdita ſūt in terra in tabnaculo meo:τ	[illegible]	תַּחְתֶּיהָ׃ וַיִּקָּחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִיאֵם
ἰδοὺ ταῦτα κέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ	[illegible]	אֶל יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְקוֹם
argētū occultatū ē sub eis. τ miſit io	[illegible]	לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת עָכָן בֶּן
ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν· καὶ ἀπέστειλεν Ἰη	[illegible]	זֶרַח וְאֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הָאַדֶּרֶת וְאֶת
ſue nūcios: τ cucurrerūt ad tabernaculū ad ea	[illegible]	לְשׁוֹן הַזָּהָב וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו
σοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὸ ταμεῖ	[illegible]	
ſtra. τ hec erāt abſcōdita in tabnaculo eius:	[illegible]	
βολήν· καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ,	[illegible]	
τ argētū ſub eis. τ eſtulerūt ea de	[illegible]	
καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν· καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς	[illegible]	
tabnaculo:τ tulerūt ea ad iosue τ ad om	[illegible]	
σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς πάν	[illegible]	
nes ſeniores iſrael: τ poſuerūt ea an	[illegible]	
τας πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ· καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι	[illegible]	
te dñm. τ accepit iosue achā filiū zare:	[illegible]	
τι κυρίου· καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἄχαρ υἱὸν Ζαρά,	[illegible]	
τ argentū τ palliū τ linguā	[illegible]	
καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὴν φιλὴν καὶ τὴν γλῶσσαν	[illegible]	
aureā: τ filios eius τ filias	[illegible]	
τὴν χρυσῆν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέ	[illegible]	
as eius τ	[illegible]	
ρας αὐτοῦ καὶ τοὺς	[illegible]	

וְאֶת שׁוּרוֹ וְאֶת חֲמֹרוֹ וְאֶת צֹאנוֹ וְאֶת
אָהֳלוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ וְכָל יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ וַיַּעֲלוּ אִתָּם עֵמֶק עָכוֹר׃ וַיֹּאמֶר עָלָה
יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה עָבָר
בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל רָגָם
אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ שָׁרוּף סָקַל
אֹתָם בָּאֲבָנִים׃ וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל אֲבָנִים קוּם גָּלַל
גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן גָּבַל שׁוּב
אַפּוֹ עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא חָרָה קוּם
עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Cap. viij. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ אַל תִּירָא יָרֵא חָתַת
וְאַל תֵּחָת קַח אִתְּךָ עִם כָּל עַם יָלַח
הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעָי רְאֵה נָתַתִּי נָתַן
בְּיָדְךָ אֶת מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת עַמּוֹ וְאֶת
עִירוֹ וְאֶת אַרְצוֹ׃ וְעָשִׂיתָ לָעַי וּלְמַלְכָּהּ עָשָׂה
כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ רַק
שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבְזּוּ לָכֶם שִׂים לְךָ בָּזַז שׁוּם
אֹרֵב לָעִיר מֵאַחֲרֶיהָ׃ וַיָּקָם אָרַב
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת עָלָה
הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף בָּחַר
אִישׁ גִּבּוֹרֵי הַחָיִל וַיִּשְׁלַחֵם לָיְלָה׃ גֶּבֶר שָׁלַח
וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אַתֶּם אֹרְבִים צָוָה אָרַב
לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל תַּרְחִיקוּ רָחַק
מִן הָעִיר מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלָּכֶם הָיָה
נְכֹנִים׃ וַאֲנִי וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי יָכַן
נִקְרַב אֶל הָעִיר וְהָיָה כִּי יֵצְאוּ קָרַב יָצָא
לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר נָרָאשָׁנָה וְנָסַנּוּ נוּס
לִפְנֵיהֶם׃ וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הִתְּקַעְנוּם נָתַק
אֹתָם מִן הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים לְפָנֵינוּ אָמַר
כַּאֲשֶׁר נָרָאשָׁנָה וְנָסַנּוּ לִפְנֵיהֶם׃
וְאַתֶּם תָּקוּמוּ מֵהָאֹרֵב וְהוֹרַשְׁתֶּם קוּם יָרַשׁ
אֶת הָעִיר וְנָתַנָה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
בְּיֶדְכֶם׃ וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם אֶת הָעִיר
תַּצִּיתוּ אֶת הָעִיר בָּאֵשׁ תְּשִׂרְפוּ יְהוָה יָצִית
תַּעֲשׂוּ דְּבַר יְהוֹשֻׁעַ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ וַיְשַׁלַּח עָשָׂה רָאָה
יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ אֶל הַמַּאְרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין אָרַב

boues et asios & oues
ipm̃q; tabernaculũ & cũcta supellectilem & ois israel cũ eo: duxerũt eos ad vallem achor vbi dixit iosue. Quia turbasti nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauitq; eum ois israel: & cũcta que illius erant igne consumpta sunt. Cõgregauerunt q; sup eũ aceruũ magnũ lapidũ: qui pmanet vsq; in pñtem diẽ. Et auersus est furor dñi ab eis. Vocatũq; est nomen loci illius vallis achor vsq; hodie. 8.

DIxit ãt dñs ad iosue. Ne timeas neq; formides. Tolle tecum omnem multitudinem pugnatorũ & cõsurgens ascende in op pidũ hay. Ecce tradidi in manũ tuã regem eius: & pplm & terrã. Faciesq; vrbi hay & regi eius: sicut feciſti hiericho & regi illius. Predam vero & oia aiantia diripietis vobis. Pone insidias vrbi post eã. Surrexitq; iosue & ois exercitus bellatorũ cũ eo: vt ascẽderent in hay. Et electa triginta milia virorum fortiũ misit nocte: precepitq; eis: dicens. Ponite insidias post ciuitatem. Nec lõgius recedatis: & eritis omnes parati. Ego ãt & reliq̃ multitudo q̃ mecũ est: accedemus ex aduerso cõtra vrbem. Cũq; exierint contra nos: sicut ante fecimus fugiemus & terga vertemus: dõec psequentes ab vrbe lõgius ptrahãtur. Putabũt enim nos fugere sicut prius. Nobis ergo fugientibus & illis psequentibus cõsurgetis de insidiis & vastabitis ciuitatem. tradetq; eam dñs deus vester in manus vestras. Cũq; ceperitis succendite eam: & sic omnia facietis vt iussi. Dimissitq; eos & prexerũt ad locũ insidiarũ: sederuntq; inter

vitulos eius: & subiugalia eius: & oues eius: μόσχους αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτ, καὶ τὰ πρόβατα αὐτ, & tabernaculũ eius: & cũcta supellectilẽ eius. & καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτ· καὶ ois israel cũ eo. & duxerũt eos ad vallẽ achor. πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ· καὶ κατήγαγεν αὐτοὺς εἰς Ἐμεκαχώρ. & dixit iosue cur turbasti nos: exturbet te dñs: καὶεἶπεν Ἰησοῦς τί ὠλοθρεύσας ἡμᾶς; ἐξολοθρεύσαι σε κύριος, sicut & hodie: & lapidauerũt eũ ois israel la- καὶ καὶ σήμερον, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ λί pidib: & cõbusserũt ea in igne. & lapidauerũt ous, καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρί· καὶ ἐλιθοβόλησαν illos in lapidib. & cogregauerũt sup eũ aceruũ lapidũ magnũ αὐτοὺς ἐν λίθοις. καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγας vsq; ad diẽ hanc. & cessauit dñs ab ira ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐπαύσατο κύ̄ς τοῦ θυμοῦ τῆς furoris sui. ob hoc cognominauit illud vallis archo ὀργῆς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἐμεκαχώρ vsq; in diẽ hanc. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ca. 8.

ET dixit dñs ad iosue: ne timeas neq; for- Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν, μὴ φοβηθῇς, μὴ δὲ δ̄ειδ A
mides: tolle tecum oẽs viros ις, λάβε μετὰ σεαυτοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς
bellatores: & surgẽs ascẽde in gai. ecce tradi πολεμιστὰς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς γαί. ἰδοὺ δέδω
di in manus tuas regem gai: & pplm κα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα γαί, καὶ τὸν λαὸν
eius: & vrbẽ eius: & terrã eius. & fa αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ποιή
cies gai & regi eius: sicut feciſti σεις γαὶ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησας τῇ
hiericho & regi illius. & predã eius hiericho & regi illius. & predã eius ἱεριχὼ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· καὶ τὴν προνομὴν αὐτῆς
& iumẽta eius diripies tibi. po & iumenta eius diripies tibi. po καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῆς προνομεύσεις σεαυτῷ· κατάκα
ne ãt tibi ipi insidias vrbi post eã. σον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς.
& surrexit iosue & ois ppls bellator vt ascẽde & ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆ
ret in gai. elegit ãt iosue triginta milia vi- ναι εἰς γαί. ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀν
rorũ potẽtes in viribus: & misit eos nocte. δρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός.
& precepit eis dicẽs: videte q̃ vos insidiamini & ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων, ἰδετὲ τί ὑμεῖς ἐνεδρεύετε τὴν
vrbi post ciuitatẽ valde: & eritis oẽs para πόλιν ὀπίσω τῆς πόλεως σφόδρα, καὶ ἔσεσθε πάντες ἕτοι
ti: & ego & oẽs q̃ mecũ accedem cõtra ve μοι, καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πό
bẽ. & erit cũ exierit habitatores gai in occur λιν· καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες γαὶ εἰς συνάντη
sum nobis sicut & ante: & fugiemus a facie σιν ἡμῖν, καθάπερ καὶ πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου
illoꝝ: & cũ exierit post nos abducamus αὐτῶν, καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν ἀποσπάσωμεν
eos ab vrbe. & dicẽt: fugiũt ipi a B
facie nra sicut prius: & fugiemus ab αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως. καὶ ἐροῦσιν, φεύγουσιν αὐτοὶ ἀπὸ 8.7.a.
facie illoꝝ: & cũ exierit post nos abducamus πρὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον ἔμπροσθεν, καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐ
eos. vos ãt exurgetis de insidijs & ibitis τῶν. ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ περιύσεσθε
in vrbẽ & vastate ciuitatẽ. & tradet eam dñs ἐις τὴν πόλιν καὶ ἐκπρήσατε τὴν πόλιν. καὶ δώσει αὐτὴν κ̄ς
deus nr in manibus nris. & erit vt ceperitis ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν. καὶ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν
vrbẽ succẽdite eam in igne: iuxta vbũ hoc face πόλιν ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί, κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιή
te: ecce precepi vobis. & dimisit eos iosue: σατε, ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν. καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς,
& perrexerũt ad insidias: & sederũt inter καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν, καὶ ἐκάθισαν ἀναμέσον

bethel ꝛ inter gai a mari gai. ꝛ māsit
βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον γαῒ ἀπὸ θαλάσσης τῆς γαῒ· καὶ ἠυλίσθη
iosue nocte illa in medio ppli. ꝛ manicās
ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ· καὶ ὀρθρίσας
iosue diluculo: recēsuit pplm. ꝛ ascēderūt ipse
ἰησοῦς τοπρωΐ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν· καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς
ꝛ seniores israel in fronte ppli ad
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ
gai. ꝛ oīs ppls bellator q̄ cū eo ascēderūt: ꝛ
γαῒ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν, καὶ
cuntes venerūt ex aduerso ciuitatis ab oriente:
πορευόμενοι ἦλθον ἐξ ἐναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν,
ꝛ insidie vrbis a mari. ꝛ castrameta
καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης· καὶ παρενέβα-
ti sūt a septētriōe gai. ꝛ vallis inter eum ꝛ
C λον ἀπὸ βορρᾶ τῆς γαῒ· καὶ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τῆς
gai. ꝛ cepit q̄si quinq̄ milia viroꝝ: ꝛ posuit eos
γαῒ· καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς
insidias inter bethauē ꝛ gai mare gai.
ἔνεδρον ἀναμέσον τῆς βηθαῦ καὶ τῆς γαῒ θάλασσαν τῆς γαῒ·
ꝛ ordinauit ppls oēm aciem: q̄ erat a septētriōe
καὶ ἔταξεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολήν, ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ
vrbi: ꝛ nouissima illius mare vrbis. ꝛ abi-
τῆ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως· καὶ ἐπο-
it iosue nocte illa in medio vallis. ꝛ fa-
ρεύθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος· καὶ ἐγέ-
ctū est vt vidit rex gai ꝛ festinauit ꝛ manicauit:
νετο ὡς ἴδεν ὁ βασιλεὺς τῆς γαῒ καὶ ἔσπευσεν καὶ ὤρθρισεν,
ꝛ egressi sūt viri vrbis in occursum eis e di
καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ'
recto in prelīū: ipse ꝛ oīs ppls eius in
εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς τὸν
tēpus: sm cōspectū araba. ꝛ ipse ignorabat q̄
καιρόν, κατὰ πρόσωπον τῆς ἀραβά· καὶ αὐτὸς οὐκ ἤδει ὅτι
insidie eoꝝ sunt a tergo vrbis. ꝛ vidit ꝛ reces
ἔνεδρα αὐτῶν ἐστιν ὀπίσω τῆς πόλεως· καὶ ἴδεν καὶ ἀνεχώρη-
sit iosue ꝛ oīs israel a facie eoꝝ: ꝛ fa-
σεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔφυ-
git p viā solitudinis. ꝛ inualuit oīs ppls gai vt p-
γεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου· καὶ ἐνίσχυσεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γαῒ τοῦ κα-
seq̄retur post ipsos filios israel. ꝛ ipi recesserūt
ταδιῶξαι ὀπίσω αὐτῶν τῶν υἱῶν ἰηλ'· καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν
ab vrbe nō remāsit neq̄ vnus in gai ꝛ in be-
ἀπὸ τῆς πόλεως οὐ κατελείφθη οὐδὲ εἷς ἐν τῇ γαῒ καὶ ἐν βαι-
D thel: q̄ nō persecutus est post israel. ꝛ reliquerūt ciuita
θήλ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω ἰσραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πό-
tē apertā: ꝛ persecuti sunt post israel. ꝛ dixit
λιν ἀνεωγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω ἰσραήλ· καὶ εἶπεν
dn̄s ad iosue: extende manū tuā clypeo q̄ est
κύριος πρὸς ἰησοῦν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου τῷ γαῖσῷ τῷ
in manu tua cōtra vrbē. in manus eīs tuas tra-
ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν· εἰς ἰὰρ τὰς χεῖρας σου ἔδω-
didi eā. ꝛ insidie exurgent cū festinatiōe de loco
κα αὐτήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου
eoꝝ. ꝛ extēdit iosue clypeū ꝛ manū suā
αὐτῶν· καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἰησοῦς τὸν γαῖσον καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
in vrbē: ꝛ insidie exurrexerūt cōfestim de lo
ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τό-
co suo: ꝛ exierūt q̄n extēdit manū. ꝛ intra-
που αὐτῶν, καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα· καὶ εἰσῆλ-
uerūt in vrbē: ꝛ ceperūt eā: ꝛ festinātes
θον εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ σπεύσαντες
succēderūt ciuitatē in igne. ꝛ respiciētes habi-
ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί· καὶ παρεβλεψάμενοι οἱ κάτοι-
tatores gai ad tergū suū: ꝛ viderūt fumū vr-
κοι γαῒ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἑώρων τὸν καπνὸν τῆς πόλε-
bis cōscēdētē in celū: ꝛ nō vltra poterant quo
ως ἀναβαίνοντα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἔτι οὐκ εἶχον ποῦ
fugere huc vel huc. ꝛ ppls fugiēs in solitudinē cōuersi
φυγεῖν ὧδε ἢ ὧδε· καὶ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφη
sunt cōtra persequētes. ꝛ iosue ꝛ oīs israel
σαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας· καὶ ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ ooo

[a]bethel[l] & [m]hay[n] ad occi
dētalē plagā vrbis [o]hay.
[q]Iosue aūt[r] nocte[s] illa[t] in
medio[p] māsit[u] populi. ooo
[r]Surgēsq̄[s] diluculo[b] recē
suit socios: ooo ooo ooo ooo
[c]& ascēdit[s] cū seniorībus
[t]ī frōte exercitus vallat[9]
auxilio pugnatorum. oo
oooooooooooooooooooooooo
[t]Cūq̄ venissēt & [r]ascen-
dissent[u] ex aduerso [x]ciui-
tatis: [y] steterit[a] ad septen-
trionalē vrbis plagā: [c]in
ter quā[c] & eos[c] vallis erat
[b]media. [b]Quinq̄ aūt[i] mi
lia[k] viros elegerat[l] & po-
suerat ī[n] insidiis[o] inter[p] be
thauē[r] & [m]hay[t] ex occidē
tali pte eiusdē[u] ciuitatis.
[b]Oīs vero reliquus[c] exer
citus[o] ad aquilonē aciem
dirigebat: ita[r] vt[s] nouissi-
mi multitudinis[b] occidē
talem plagā[i] vrbis attin
gerēt. [k]Abiit ergo[l] iosue
[m]nocte[n] illa: & stetit[o] ī[p] val
lis[o] medio. Quod[r] cū vi
disset[s] rex[t] hay[u] festinauit
[x]mane: [y] & egressus ē[s] cū
oī exercitu[b] ciuitatis: di-
rexitq̄ aciē[k] cōtra[l] deser
tū: [n] ignorās[p] q̄[s] post ter
gū laterēt[q] īsidie. [y]Iosue
vero[a] & oīs[b] isrl[c] cesserūt
loco: simulātes metū [b] &
fugiētes p[r] solitudis[c] viā.
[s]At illi vociferātes pari-
ter & se mutuo cohortā
tes[o] psecuti sūt eos. [r]Cū-
q̄ recessissēt[a] a[t] ciuitate:
[u] & ne vnus quidē[a] ī vrbe
Hay[b] & bethel[x] remāsis-
set[c] qui[d] non ooooooo ooo
[c]psequeretur[s] isrl: sicut e
ruperāt ooooooooooo ooooo
[l]aperta[k] oppida[b] relin-
quētes: ooooooooooooooo
[p]dixit[q] dominus[r] ad[s] io-
sue. ooooooooooooooooooo
[t]Leua[u] clypeū[c] qui[s] ī ma
nu tua ē[a] cōtra vrbē[b] hay
[c]qm̄[d] tibi[e] tradā eā. [r]Cum
q̄ eleuasset ooooooooooo
[b]clypeum ex aduerso[m] ci
uitatis: ooooooooooooooooo
[n]insidie q̄ latebāt: [o] surre
xerunt[p] confestim ooooooo
[u] & pgentes ad[x] ciuitatē
[y]ceperunt & ooooooooooo
[b]succenderunt[d] eam. oooo
[s]Viri aūt ciuitatis qui p-
seq̄bātur iosue: [r] respiciē
tes[k] & vidētes[n] fumū[o] vr-
bis[p] ad celum vsq̄[m] cōscē
dere[q] nō potuerunt vltra
[x]huc[y] illucq̄[u] diffugere:
p̄sertī cū hi[a] q[b] simulaue-
rāt fugā: & tēdebāt[c] ad so
litudinē [c]cōtra[r] pseq̄ntes
fortissime[b] restitissēt. [k]Vi
dēsq̄[s] Iosue[b] & oīs[l] israel

בֵּית אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעַי וַיֵּלֶן לון
יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃
וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּפְקֹד אֶת שָׁכַם פָּקַד
הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עָלָה
הָעָם הָעָי׃ וְכָל הָעָם הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר לָחַם
אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד הָעִיר נֶגֶשׁ בּוֹא
וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעַי וְהַגַּי בֵּינָיו וּבֵין הָעָי׃ חָנָה צָפַן
וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת אַלָּפִים אִישׁ וַיָּשֶׂם לָקַח שׂוּם
אֹתָם אֹרֵב בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם
לָעִיר׃ וַיַּשִּׂימוּ הָעָם אֵת כָּל הַמַּחֲנֶה חָנָה
אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר וְאֶת עֲקֵבוֹ מִיָּם
לָעִיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא
בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת מֶלֶךְ הָעַי הָיָה רָאָה
וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר מָהַר
לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל
עַמּוֹ לַמּוֹעֵד לִפְנֵי הָעֲרָבָה וְהוּא לֹא יָעַד פָּנָה
יָדַע כִּי אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃ וַיִּנָּגְעוּ נָגַע
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם וַיָּנֻסוּ נוּס
דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר׃ וַיִּזָּעֲקוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר דִּבֵּר זָעַק
בָּעַי לִרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי רָדַף
יְהוֹשֻׁעַ וַיִּנָּתְקוּ מִן הָעִיר׃ וְלֹא נִשְׁאַר נָתַק שָׁאַר
אִישׁ בָּעַי וּבֵית אֵל אֲשֶׁר לֹא
יָצְאוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַזְבוּ אֶת עָזַב
הָעִיר פְּתוּחָה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי פָּתַח רָדַף
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ
נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר בְּיָדְךָ אֶל הָעַי
כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ נָתַן נָטָה
בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר בְּיָדוֹ אֶל הָעִיר׃
וְהָאֹרֵב קָם מְהֵרָה מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרוּצוּ קוּם קוּם
כִּנְטוֹת יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ רוּץ נָטָה
וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ אֶת הָעִיר בָּאֵשׁ׃ בּוֹא לָכַד
וַיִּפְנוּ אַנְשֵׁי הָעַי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ מָהַר צִית
וְהִנֵּה עָלָה עֲשַׁן הָעִיר הַשָּׁמַיְמָה פָּנָה רָאָה
וְלֹא הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס הֵנָּה שֵׁם
וְהֵנָּה וְהָעָם הַנָּס הַמִּדְבָּר נֶהְפָּךְ נוּס הָפַךְ
אֶל הָרֹדֵף׃ וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל

רָאוּ כִי לָכַד הָאוֹרֵב אֶת הָעִיר וְכִי
עָלָה עֲשַׁן הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת אַנְשֵׁי שוב נבה
הָעַי וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן הָעִיר לִקְרָאתָם
וַיְהִי לְיִשְׂרָאֵל בַּתָּוֶךְ אֵלֶּה מִזֶּה הוא תה
וְאֵלֶּה מִזֶּה וַיַּכּוּ אֹתָם עַד בְּלְתִּי
הִשְׁאִיר לוֹ שָׂרִיד וּפָלִיט וְאֶת מֶלֶךְ שאר שרד
הָעַי תָּפְשׂוּ חַי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ אֶל תה קרב
יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג כלה
אֶת כָּל יֹשְׁבֵי הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר זנר
אֲשֶׁר רָדְפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם לְפִי נפל פה
חָרֶב עַד תֻּמָּם וַיָּשֻׁבוּ כָל יִשְׂרָאֵל
הָעַי וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי חָרֶב וַיְהִי כָל נכה
הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה איש
שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף כֹּל אַנְשֵׁי הָעָי
וִיהוֹשֻׁעַ לֹא הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה שוב נטה
בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר הֶחֱרִים אֶת כָּל תם
יֹשְׁבֵי הָעָי רַק הַבְּהֵמָה וְשָׁלָל הָעִיר
הַהוּא בָּזְזוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר
יְהוָה אֲשֶׁר צִוָּה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁרֹף שרף
יְהוֹשֻׁעַ אֶת הָעַי וַיְשִׂימֶהָ תֵּל עוֹלָם שום תל עלם
שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְאֶת מֶלֶךְ עצם
הָעַי תָּלָה עַל הָעֵץ עַד עֵת הָעֶרֶב
וּכְבֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיּוֹרִידוּ בוא ירד
אֶת נִבְלָתוֹ מִן הָעֵץ וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ שלך את
אֶל פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו קום
גַּל אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז גל
יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֵי בנה
יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה
עֶבֶד יְהוָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב כתב
בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח אַבְנִים שְׁלֵמוֹת שלם
אֲשֶׁר לֹא הֵנִיף עֲלֵיהֶם בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ נוף עלה
עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים זבח
שָׁם עַל הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תּוֹרַת שנה
מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פנה
וְכָל יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו
עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לָאָרוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים ארן

[q] capta esset [p] ciuitas [q] & [r] fumus [r] vrbis [s] ascēderet: [p] reuersus [r] pcussit [s] viros [b] hay. Siquidē [c] & illi qui cepant & succēderāt ciui tatē: [b] egressi [c] ex vrbe [d] cō tra suos: [b] medios hostiū [f] ferire ceperunt. Cū er [g] go [m] ex vtraq; pte aduer sarii cederētur: ita vt [n] nul lus de tanta multitudine [s] saluaretur: [b] regē [q] quoq; vrbis [c] hay [p] apprehende rūt [r] viuentē & obtulerūt [i] Iosue. Igitur [i] oibus [n] in terfectis qui israelē [s] ad deserta tendentē [s] fuerāt pſecuti: & [v] in eos dē loco [g] gladio [a] corruē tibus: [f] reuersi filii [i] sraēl [p] cussērūt ciuitatē. [r] Erāt aut em [q] qui [i] eodē [d] die [c] concide rāt [a] a viro [v] vsq; ad [m] mulie rē: [d] duodecī [c] milia hoīm [o] omnes vrbis [h] hay. [o] Iosue vero [b] nō [c] cōtraxit [k] manū [q] quam in sublime [m] porrexerat tenēs [n] clype um: [o] dōec [q] iterficerētur [o] oēs [h] habitatores [h] hay. [i] Iumēta aūt & [p] dā [c] cita tis [d] diuiserunt [f] sibi filii [i] sraēl: [s] sicut [p] ceperat [d] dominus [m] Io sue. [c] Qui [n] succendit [o] vrbē: [d] & fecit eā [t] tumu lū [s] ēpiternum. [c] Regem [b] quoq; [c] hay [p] apprehende rūt [v] viuentē & obtulerūt [i] Iosue. Igitur [i] oibus [n] in terfectis qui israelē [s] ad deserta tendentē [f] fuerāt pſecuti: & [v] in eo dē loco [g] gladio [a] corruē tibus: [f] reuersi filii [i] sraēl [p] cussērūt ciuitatē. [r] Erāt aut em [q] qui [i] eodē [d] die [c] concide rāt [a] a viro [v] vsq; ad [m] mulie rē: [d] duodecī [c] milia hoīm [o] omnes vrbis [h] hay. [o] Iosue vero [b] nō [c] cōtraxit [k] manū [q] quam in sublime [m] porrexerat tenēs [n] clype um: [o] dōec [q] iterficerētur [o] oēs [h] habitatores [h] hay. [i] Iumēta aūt & [p] dā [c] cita tis [d] diuiserunt [f] sibi filii [i] sraēl: [s] sicut [p] ceperat [d] dominus [m] Io sue. [c] Qui [n] succendit [o] vrbē: [d] & fecit eā [t] tumu lū [s] ēpiternum. [c] Regem [b] quoq; [c] hay [p] apprehende rūt [r] viuentē & obtulerūt [i] Iosue. Igitur [i] oibus [n] in terfectis qui israelē [s] ad deserta tendentē [f] fuerāt pſecuti: & [v] in eos

leuite tulerūt arcā federio dñi: t adue
λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κῡ, καὶ ὁπρεσβύ-
na t indigena fuerūt media paro eop turta
τερος καὶ ὁ αὐτόχθων ἦσαν οἱ ἡμίσεις αὐτῶν ἐναντίον
mōtē gartzin: t media eop turta mōtē he
ὄρους γαριζίν, καὶ οἱ ἡμίσεις αὐτῶν ἐναντίον ὄρους γα
bal: sicut preceperat moyses famulus dñi ad bñdicēdū
βάλ, καθὰ ἐνετείλατο μωυσῆς ὁ θεράπων κῡ εὐλογῆσαι
pplo isrl in primis. t post hec legit om
τὸν λαὸν Ἰσρὴλ ἐν πρώτοις· καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέγνω σύμπαν
nia verba legis hanno bñdictiōco t ma
τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κα
ledictiōco turta oia scripta in lege moysi.
τάρας κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ.
nō fuit verbū ab oibus que tullerat moyses io
οὐκ ἦν ῥῆμα ἔξω πάντων ὧν ἐνετείλατο μωυσῆς τῷ Ἰη-
sue qđ nō legit iosue in aureo toti multitudini isrl:
σοῦ ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας Ἰσρὴλ,
viris t mulieribus t filiis t
τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς παιδίοις καὶ
aduenis q accesserant ad israel.
τοῖς προσηλύτοις τοῖς πεπορευμένοις τῷ Ἰσρ̄λ. Ca. 9.
Qñ ergo audierūt cūcti reges amorreop
Ὡς δὲ ἤκουσαν πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων
trans iordanē: q in mōtana: t q in plantcie:
τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἵτε τὰ ὄρεσιν, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ,
t q in oīsit oza mario magni: t q
καὶ οἱ ἐν πάσῃ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ οἱ
turta antilibanū: t ethei: t amorrei: t
πρὸς τῷ ἀντιλιβάνῳ, καὶ οἱ χετταῖοι, καὶ οἱ ἀμορραῖοι, καὶ
gergesei: t chananei: t pherezei: t euei
οἱ γεργεσαῖοι, καὶ οἱ χαναναῖοι, καὶ οἱ φερεζαῖοι, καὶ οἱ ευαῖ
t iebusei: t cōgregati sunt inīmū ad pugnā
οι, καὶ οἱ ἰεβουσαῖοι, καὶ συνῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ ἐπὶ τὸ πολε-
dum ꝺ̄ iosue t israel simul oēs. t q̄ habita
μῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες· καὶ οἱ κατοικοῦν-
bāt gabaon audierūt oia que fecit iosue hieri
τες Γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰησοῦς τῷ Ἰερι-
cho t gai. t fecerūt t ipsi cū falla
χὼ καὶ τὴν Γαι· καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μετὰ παρευρ̄λ
cia. t venierūt et miliuerūt: t parauerūt se. t acci
ας· καὶ ἦλθον καὶ ἐπισιτίσαντο, καὶ ἡτοιμάσαντο. καὶ λα-
pientes saccos veteres in humeris suis t u-
βόντες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν καὶ ἀσ
tres vini antiquos t scissos ligatos: t
κοὺς οἴνου παλαιοὺς καὶ κατερρωγῶτας ἐσπαδιδεμένους, καὶ τὰ
cōcalciatos calciamēto suo: t calciamēta sua antiqua
κοίλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σαρδάλια αὐτῶν παλαιὰ
t pitacijs cōsuta in pedib suis: t vestes su
καὶ κατεπεπλασμένα ἐπὶ τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐ
as inueteratas in seipsis: t panes cibi sui
τῶν παλαιωθέντα ἐπ' αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρτοι τῆς ἐπισιτισμοῦ αὐ-
uari facti sūt: t comesti. t perrexerūt ad iosue in
τῶν ξηρὰ ἐγένοντο, καὶ βεβρωθέντες· καὶ ἦλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν
castra israel in galgala: t uixerūt ad iosue t ad om
παρεμβολὴν Ἰσρὴλ εἰς Γαλγαλά, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς πά-
nes israel: et terra lōginqua venim⁹: t nūc inite nobiscū fed⁹.
τας Ἰσραήλ, ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.
t dixerūt filij israel ad eucum: vide ne in me tu habiteo:
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Εὐαῖον, ὅρα μὴ ἐν ἡμῖν σὺ κατοικῇς,
t quō intermo tecū pactū. t dixerūt ad iosue: seruꝰ tui
καὶ πῶς διαθῶμαί σοι διαθήκην· καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, δοῦλός σου
sumus. t dixit ad eos iosue: vnde estis t vnde veni
ἐσμέν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς, πόθεν ἐστὲ καὶ πόθεν παραγε-
stis. t dixerūt ad eū: de terra lōginq̄ valde venerūt ser
γόατε· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν, ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖ
ui tui in nole dñi dei tui. audiuimus enī nomē eius: t
δες σου ἐν ὀνόματι κῡ τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ
cūcta que fecit in egypto: t oia que fecit duo
πάντα ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε τοῖς δυ-
bus regibus amorreop: q fuerūt trano iordanē: seon
σὶν βασιλεῦσιν τῶν Ἀμορραίων, τοῖς ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ σκὼ

A

B

נוּר	הַלְוִיִּם נָשְׂאוּ אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
זָרַח חָצֵר	כְּאֶזְרָח וְחֶצְיוֹ אֶל מוּל הַר גְּרִזִים
	וְהֶחֱצְיוֹ אֶל מוּל הַר עֵיבָל כַּאֲשֶׁר
	צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת הָעָם
	יִשְׂרָאֵל בָּרִאשֹׁנָה׃ וְאַחֲרֵי כֵן קָרָא
יָבָה	אֵת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה
כָּתַב	כְּכֹל הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה׃ לֹא הָיָה
	דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא
	קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגֶד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל
נָשָׁה	וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם׃
Cap.ix.	וַיְהִי כְּשָׁמְעַ כָּל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
הָיָה	בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכָל חוֹף
גָּדַל	הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל מוּל הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי
	וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
קִבֵּץ לָחַם	וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֶם עִם יְהוֹשֻׁעַ
	וְעִם יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד׃ וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן
	שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ
עָשָׂה	לִירִיחוֹ וְלָעָי׃ וַיַּעֲשׂוּ גַּם הֵמָּה בְּעָרְמָה
צוּר לָקַח	וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּדוּ וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים
בָּלָה עוֹד	לַחֲמוֹרֵיהֶם וְנאוֹת יַיִן בָּלִים וּמְבֻקָּעִים
בָּקַע צָרַר	וּמְצֹרָרִים׃ וּנְעָלוֹת בָּלוֹת וּמְטֻלָּאוֹת
טָלָא	בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם
צוּד נָקֹד	וְכֹל לֶחֶם צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נְקוּדִים׃
חָנָה	וַיֵּלְכוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּל
אָמַר	וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהוּ וְאֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
בּוֹא כָּרַת	רְחֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ לָנוּ בְּרִית׃
	וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַחִוִּי
יָשַׁב	אוּלַי בְּקִרְבִּי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ
כָּרַת	אֶכְרֹת לְךָ בְּרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ
	עֲבָדֶיךָ אֲנָחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ
בּוֹא	מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
רָחַק	מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם
	יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי שָׁמַעְנוּ שִׁמְעוֹ
	וְאֵת כֹּל אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃
	וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי מַלְכֵי
שָׁנָה	הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן

c qui portabāt arcā federis
d domini: e vt aduena
f ita & idigena. g Media ps
eorū h iuxta i mōtē k garizi:
l & media m iuxta n montem
o hebal: p sicut
q pcepat r moyses s famulus
t dñi. E u primū quidē v bñ
dixit w populo x israel. y Post
z hec a legit
b oia c verba d bñdictionis
e & maledictiōis: & f
g cūcta h q scripta fuerāt i in
k legis l volumie. m Nihil
n ex his o q̄ p moyses q iusse
rat reliquit itactū. sed vni
uersa s replicauit t corā u oī
v multitudie x isrl: y mulieri
bus z ac puulis a & aduēis b q
c iter eos d morabātur. 9.
Q e Vibus f auditis g cūcti
h reges
i trans k iordanē l qui versa
bantur m in montanis n & cā
pestribus o i p maritimis ac
q littore r magni s maris. Hi
quoq; t q hitabant u iuxta x li
bani y etheus z & āmorreo a:
b chananeus : c pherezeus
& d eueus e & iebuseus f con
gregati sūt g pariter h vt pu
gnarēt i cōtra k iosue' & l isra
el vno ao eadēq; ſnia. m At
hi q hitabāt i gabaō n audi
entes cūcta o q̄ p fecerat q io
sue r hiericho s & hay t calli
de cogitātes u tulerunt sibi
v cibaria: x faccos y veteres
z asinis a iponētes b & vtres
c vinarios d scissos
e atq; cōsutos: f calciamēta
g q̄ h pantiq̄ q̄ ad indiciū ve
tustatis i pitaciis cōsuta e
rant: k iduti l veteribus m vesti
mētis. n pānes quoq; o quos
portabāt p viaticū q duri
r erant & in frustra s cōmi
nuti. t Perrexerūtq; u ad v io
sue q tūc morabatur x i castris
y galgale: z & dixerunt
a el atq; sit b oi c israeli. d De t
ra e lōginq̄ f venimus: pacē
vobiscū facere cupientes.
g Rñderūtq; filii h isrl i ad k e
os: atq; dixerūt. Ne l forte
m terra n q̄ nobis forte debe
tur o hitetis: p & nō possim⁹
q fedus r inire s vobiscū. t At
illi u ad v iosue: x serui y inquiunt z tui a sum⁹. b Quib⁹ c io
sue d ait. e Qui nā estis f vos:
g aut vīi h venistis: i Rñdert.
j Deterra k lōginq̄ l valde m ve
nerūt n serui tui o in nomie
p dñi q dei tui. r Audiuimus
s ei t famā potentie eius
u cuncta v que x fecit y in egy
pto
z & a duobus b regibus
c amorreorū d qui fuerūt
e trans f iordanem g seon

מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר
בְּעַשְׁתָּרוֹת וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זְקֵנָיו וְכָל
יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵדָה
לַדָּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם
עַבְדֵיכֶם אֲנָחְנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ לָנוּ בְּרִית׃
זֶה לַחְמֵנוּ חַם הִצְטַיַּדְנוּ אֹתוֹ מִבָּתֵּינוּ
בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה
יָבֵשׁ וְהָיָה נִקּוּדִים׃ וְאֵלֶּה נְאוֹת הַיַּיִן
אֲשֶׁר מִלֵּאנוּ חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקָּעוּ
וְאֵלֶּה שַׂלְמוֹתֵינוּ וּנְעָלֵינוּ בָּלוּ מֵרֹב
הַדֶּרֶךְ מְאֹד׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם
וְאֶת פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם
יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית
לְהַחֲיוֹתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃
וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר
כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי קְרֹבִים
הֵם אֵלָיו וּבְקִרְבּוֹ הֵם יֹשְׁבִים׃ וַיִּסְעוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל עָרֵיהֶם בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה
וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים׃ וְלֹא הִכּוּם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי
הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלֹנוּ
כָּל הָעֵדָה עַל הַנְּשִׂיאִם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל
הַנְּשִׂיאִם אֶל כָּל הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ
לָהֶם בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא
נוּכַל לְנָגַּע בָּהֶם׃ זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם
וְהַחֲיֵה אוֹתָם וְלֹא יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶצֶף
עַל הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם׃
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם הַנְּשִׂיאִם יְחִיוּ וַיִּהְיוּ
חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְכָל הָעֵדָה
כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ לָהֶם הַנְּשִׂיאִם׃ וַיִּקְרָא
לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר
לָמָּה רִמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחֹקִים
אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם נֹכְרִבְנוּ
יֹשְׁבִים׃ וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא
יִפָּרֵת מִכֶּם עֶבֶד וְחֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי

'regi[s] eſebon: [t] & og [m] regi
[n] baſan [o] qui erat ooooooooo
[p] i aſtaroth: [q] dixerūtq; [r] no
bis [s] ſeniores [t] & omnes ooo
[u] habitatores [x] terre noſtre.
[y] Tollite [z] in manib [a] vīs [b] ci
baria [c] ob lōgiſſimā [d] viā: [e] &
occurrite [f] eis [g] & dicite. ooo
[h] Serui vr̄i [i] ſumus: [k] fedus
[l] inite [m] nobiſcum. oooo oooo
[n] En [o] panes qñ [p] egreſſi ſu
mus [q] de domibus noſtris:
[r] vt [s] venirem [t] ad vos [u] cali
dos [x] ſumpſimus: [y] nūc [z] ſic
ci facti ſūt [a] & veteſtate ni
mia [b] cōmiuti. [c] Vtres [d] vini
[e] nouos [f] ipleuimus: [g] nunc
[h] rupti ſunt & ſoluti. oooooo
[i] Veſtes [k] & calciamēta qui
bus īduimur: & q̄ habem9
in pedibus [l] ob lōgitudinē
lōgioris [m] vie [n] trita ſūt & pe
ne cōſūpta. [o] Suſceperunt
igitur [p] de cibariis eorū: [q] &
[r] os [s] dñi [t] nō [u] iterrogauerūt
[x] Fecitq; [y] Ioſue [z] cū eis [a] pacē
[b] & [c] inito [d] federe pollicitus
ē [e] vt nō occideret̄tur. [f] Prin
cipes quoq; [g] multitudis [h] iu
rauerūt [i] eis. [k] Poſt [l] dies aūt
[m] tres [n] initi [o] federis: [p] audie
rūt [q] p̄ in [r] vicino ooooooooo
[s] habitarēt [t] & iter eos futu
ri [u] eēnt. [x] Mouerunt̄q; ca
ſtra [y] filij [z] iſrael: [a] & venerunt
[b] in [c] ciuitates eorū [d] die [e] ter
tio: [f] q̄rū hec vocabula ſūt:
[g] gabaon [h] & caphira ooooo
[i] & beroth [k] & cariathiarim
[l] Et nō [m] pcuſſerit eos [n] eo q̄
[o] iurāſſent [p] eis [q] principes
[r] multitudinis [s] in noīe dñi
[t] dei [u] iſrael. [x] Murmurauit
[y] itaq; ooooooooooooooooooo
[z] ome [a] vulgus [b] cōtra [c] princi
pes iſrael. [d] Qui [e] rñderunt
eis. [f] Iurauimus ooooooo ooo
ooooooooooooo ooooooooooo
[g] eis [h] in noīe dñi [i] dei iſrael
[k] & idcirco [l] non ooooooooooo
[m] poſſumus [n] eos [o] cōtigere.
Sed [p] hoc [q] faciemus [r] eis. ooo
Reſeruēt̄ur quidē [s] vt viuāt
[t] ne [u] cōtra nos [x] ira dñi [y] cō
citetur [z] ſi [a] peierauerimus:
ooooooo ooooooooooooo ooo
ſed ſic [b] viuāt [c] vt ooooooooo
ooooooooooo ooooooooooo
[d] i vſus [e] vniuerſe [f] multitudi
nis [g] ligna [h] cedāt: [i] aquaſq;
[k] cōportēt. Quibus hec [l] lo
quētibus [m] vocauit gabao
nitas [n] ioſue: [o] & dixit [p] eis. oo
ooooooooooooooo ooooooo
[q] Cur [r] nos [s] decipere fraude
voluiſtis [t] vt diceretis [u] p
cul [x] valde [y] habitamus [z] a vo
bis: [a] cū [b] i medio noſtri ooooo
[c] ſitis [d] Itaq; ſub [e] maledictio
ne [f] eritis: [g] & non [h] deficiet
[i] de ſtirpe veſtra [k] ligna [l] ce
dēs: [m] aquaſq; [n] cōportans

regi eſebon: τ og regi baſan: qui
βασιλεῖ ἐσεβών, καὶ τῷ ὢγ βασιλεῖ τῆς βασαν, ὃς
habitabat in aſtaroth τ in adrain. τ dixerūt ad nos
κατῴκει ἐν ἀσαρὼθ καὶ ἐν ἀδραΐν. καὶ εἶπαν πρὸς ἡμᾶς
ſeniores nſi: τ oēs habitantes terrā
οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
nſrā dicēteo: tollite vobis cibaria ad
ἡμῶν λέγοντες, λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν
viā: τ ite in occurſum eoꝝ. τ dicetis
ὁδόν. καὶ πορεύεσθε εἰς συνάντησιν αὐτῶν. καὶ ἐρεῖτε
ad eos: ſerui vſi ſumus: τ nunc inite nobiſcū fe
πρὸς αὐτούς, δοῦλοι ὑμῶν ἐσμέν, καὶ νῦν διαθεῖσθε ἡμῖν δια
dus. hi panes nſi: calidos ſumpſim⁹ ad vos eos
θήκην. οὗτοι οἱ ἄρτοι ἡμῶν, ἐφοδιάσθημεν αὐτοὺς
a domibus nſis in die: qua exiuim⁹ aduentre
ἐκ τῶν οἴκων ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήλθομεν τοῦ ἐλθεῖν
ad vos. nunc āt ecce ſicci facti ſūt τ facti ſunt eo
πρὸς ὑμᾶς. νῦν δὲ ἰδοὺ ἐξηράνθησαν καὶ γεγόνασιν βε-
melli. τ hi vtres vini: quos impleuimus
βρωμένοι. καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου, οὓς ἐπλήσαμεν
nouos: τ hi rupti ſūt. τ he veſtes no
καινούς, καὶ οὗτοι ἐρρώγασιν. καὶ ταῦτα τὰ ἱμάτια ἡ-
ſtre inueterate ſunt ex multo itinere valde. τ
μῶν πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. καὶ
ſuſceperūt principes cibaria eoꝝ: τ
ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοὺς ἐπισιτισμοὺς αὐτῶν, καὶ τὸ
os dñi nō iterrogauerūt. τ fecit cū e-
στόμα κυρίου οὐκ ἐπηρώτησαν. καὶ ἐποίησεν πρὸς αὐ- 1.Re.
io ioſue pacem: τ iniit cū eis fedus: 11.a.
τοὺς Ἰησοῦς εἰρήνην, καὶ διέθετο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην,
τ iurauerūt eis principes cōgregatiōis. τ
καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. καὶ
factū eſt poſt tres dies poſtq; inierūt cū e-
ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐ-
is fedus: audierūt: q̄ in vicino ſunt ipos: τ q̄
τοὺς διαθήκην, ἤκουσαν, ὅτι ἐγγύθεν εἰσὶν αὐτῶν, καὶ ὅτι
in ipſis habitāt. τ pfecti ſunt filij iſrael τ
ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσιν. καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ
erierunt in ciuitates eoꝝ die tertio.
ἐξῆλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. αἱ
at vrbes ipoꝝ gabaon τ caphira τ beroth: τ ve-
δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ Καφιρὰ καὶ Βηρώθ, καὶ πό-
bes tarim. τ nō pugnauerūt cū eis filij iſrael:
λεις Ἰαρίμ. καὶ οὐκ ἐπολέμησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ,
q̄ iurauerūt eis oēs principes cōgregatiōis
ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς
per dñm deū iſrael. τ murmurauerūt oēs cōgre
κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συνα
gatio cōtra principes. τ dixerūt oēs prin
γωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσιν. καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχο-
cipes oi cōgregatiōi: nos iurauimus eis p dñm
τες πάσῃ τῇ συναγωγῇ, ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύ- D
nō deū iſrael: τ nunc nō poterimus cōtingere illos:
ριον θεὸν Ἰσραήλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν,
hoc faciamus eis viuere q̄mittere illos τ poſſideā
τοῦτο ποιήσωμεν αὐτοῖς ζωγρῆσαι αὐτοὺς καὶ περιποιή-
mus eos: τ nō erit cōtra nos ira pp iuramētū:
σώμεθα αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον,
q̄ iurauimus eis. τ dixerūt eis principes: vi
ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς. καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες ζήσον-
uēt τ erunt ligna cedētes τ aquā portātes oi cōgrega
ται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγω
tiōi: ſicut dixerūt eis principes. τ cōuocauit
γῇ, καθότι ἐλάλησαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. καὶ συνεκάλεσεν
illos ioſue: τ locut⁹ eſt eis dicēs: cur decepi
αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων, διατί παρελογίσα
ſtis me dicētes: de lōge ſumus a te valde: vos
σθέ με λέγοντες, μακρὰν ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ σφόδρα, ὑμεῖς
aūt de regione eſtis habitātiū inter nos: τ nunc maledi
δὲ ἐγγύθεν ἐστὲ τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν, καὶ νῦν ἐπικατά
cti eſtis: nō deerit ex vobis ſeruus neq; ligna cedēs
ρατοι ἐσέ, οὐκ ἐκλείψει ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος

nec aquā portāo mihi t deo meo. t respōderūt
δυδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου. καὶ ἀπεκρίναντο τῷ
Iosue dicēteo: q nūciū nūciatū ē nobis: quāta pro
Ἰησοῦ λέγοντες, ὅτι ἀγγελίαν ἀπήγγειλαν ἡμῖν, ὅσα συνέ
misit dns deus tuus moysi seruo suo: vt trade
ταξεν κύριος ὁ θεὸς σου μωυσῆ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦ
ret vobis hanc trā: t disperderet nos t om
ναι ὑμῖν τὴν γῆν, καὶ ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάν
nes habitātes in illa a facie vra.
τας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.
t timuimus valde pro aiabus nrīs a fa
καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προ
cie vra: t fecimus rem hāc: t nūc
σώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ νῦν
ecce nos subditi vobis: vt placet vobis t vt videt
ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ
facere nobis: facite. t fecerūt eis sic:
ποιῆσαι ἡμῖν, ποίησατε. καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως,
t liberauit eos iosue in die illa de mani
καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χει
bus filiorū isrl: t nō occiderūt eos t statuit eos
ρῶν υἱῶν Ἰσρ, καὶ οὐκ ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς
iosue in die illo ligna cedētes t aquā cōportātes cū
Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πά
cie cōgregatiōi t altari dei vsq; ad die
σῃ τῇ συναγωγῇ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ ἕως τῆς ἡμέρας
hodiernū t ad locū quē elegisset.
τῆς σήμερον καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται. Ca.10.

A QVōd ū audiuit adonisedech rex hierusalē:
Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνισεδὲκ βασιλεὺς Ἰερουσαλήμ,
q cepit iosue gai: t subuertit eā si
ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς Αἰ, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν ὃν τρό
cut fecit hiericho t regi eius: sic
πον ἐποίησεν τῇ Ἰεριχὼ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτω
fecit t gai: t regi illi. t q
ἐποίησεν καὶ τῇ Αἰ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· καὶ ὅτι
trāsfugerūt habitantes gabaon ad iosue t
μετεμόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν καὶ
ad israel: t erant in medio eop t timuerūt
πρὸς Ἰσραήλ, καὶ ἦσαν ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν
in ipsis valde. scīebat enī q vrbs magna gabaon
ἐν αὐτοῖς σφόδρα. ἠδείσαν γὰρ ὅτι πόλις μεγάλη Γαβαὼν
quasi t vna mitropolū regū: qm ipa ma
ὡσὰ καὶ μία τῶν μητροπόλεων τῶν βασιλέων, ὅτι αὐτὴ μεί
gna super gai: t oēs viri eius fortes. t
ζων ὑπὲρ τὴν Αἰ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί· καὶ
misit adonisedech rex hierusalē ad elam
ἀπέστειλεν Ἀδωνισεδὲκ βασιλεὺς Ἰερουσαλὴμ πρὸς Ἐλὰμ
regem hebron: t ad pharā regem hierimoth: t
βασιλέα Χεβρών, καὶ πρὸς Φαρὰμ βασιλέα Ἱερεμούθ, καὶ
ad taphie regem lachis: t ad dabir regē e
πρὸς Ἰαφὶ βασιλέα Λαχίς, καὶ πρὸς Δαβὶρ βασιλέα Ἐδ
glon dicēs: venite ascēdite ad me t ferte p̄sidiū mihi t
λὰμ λέγων, δεῦτε ἀνάβητε πρός με καὶ βοήθησάτε μοι καὶ
expugnemus gabaō. trāsfugit enī ad io
ἐκπολεμήσωμεν τὴν Γαβαών· μετεμόλησεν γὰρ πρὸς Ἰη
sue t ad filios isrl. t cōgregati sūt t ascēderūt
σοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ συνήχθησαν καὶ ἀνέβησαν
quinq reges amorreop: rex hierusalē: t
οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, βασιλεὺς Ἰλὰμ, καὶ βα
rex hebrō t rex hierimoth: t rex la
σιλεὺς Χεβρὼν καὶ βασιλεὺς Ἱερεμούθ, καὶ βασιλεὺς Λα
chis t rex eglon: ipsi t oia pplo eop: t
χίς καὶ βασιλεὺς Ὀδολλάμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ
obsēderūt gabaon: t oppugnabāt eā. t
ἐκάθισαν ἐπὶ Γαβαών, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. καὶ
B miserūt habitātes gabaō ad iosue in ca
ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν πα
stra israel in galgala dicēteo: ne retrahas ma
ρεμβολὴν τὴν εἰς Γάλγαλα λέγοντες, μὴ ἐκλύσῃς τὰς χεῖ
nus tuas a seruis tuis: ascēde ad nos cito
ρας σου ἀπὸ τῶν παίδων σου, ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τάχος

'in domum dei mei. Qui
'responderunt. ooooooooo
'Nūciatum est nobis seruis tuis ooooooooooo
'q promisisset dīs deus
'tuus moysi ooooooooo
'seruo suo: vt traderet vobis omnem terram: oooo
& disperderet cunctos
habitatores eius. Timui
mus igitur valde: & prouidimus aiabus nris: vro
terrore cōpulsi: & hoc cō
silio iniuimus. ooooooooo
Nūc aūt in manu tua sum q̄d tibi bonū & rectū
videtur: fac nobis. Fecit
ergo iosue vt dixerat oooo
& liberauit eos de mānu
filiorū israel: vt non ooo
occiderētur. Decreuitq;
in illo die ooooooooo
eos esse in mīsterio cūcti
populi ooooooooo
& altaris dīi: cedentes
ligna & aquas cōportantes vsq; ī pñs tps ī loco
quē dns elegisset. 10.

QVe cum audisset adonisedech rex oooo
ierusalē q.f. cepisset iosue
hay & subuertisset eam:
sicut enim fecerat oooooo
hiericho & regi eius: sic
fecit hay oooooooooo
& regi illius: & q transiu
gisset gabaonite ad ooo
israel & essent federati eorum: timuit valde. ooooo
Vrbs enim magna erat
gabaon: & vna ciuitatū
regalium: & maior oppido hay: ooooooooooo
oēsq; bellatores eius fortissimi. Misit ergo adonisedech rex ierusalē ad oham regem hebron oooo
& ad pharan regem hierimoth ad iaphie quoq;
regem lachis & ad dabir regem eglon: oooooo
dicēs. ad me ascēdite & ferte p̄sidiū: vt expugnemus gabaō: q̄re transfugerit ad iosue & ad oooo
filios israel. Cōgregati igitur ascenderunt quinq; reges amorreoꝝ. Rex
ierusalē: rex oooooooooo
hebron: rex hierimoth: rex lachis: ooooooooooo
rex eglō: simul cū exercitibus suis: & castrametati sunt circa gabaon oppugnātes eā. Hitatores
gabaon vrbis obsesse
misērūt ad iosue: q tunc morabatur in castris apd
galgalā & dixērūt ei. Ne
retrahas manus tuas ab auxilio seruorū tuorum:
Ascende cito & libera

'עֲנָה 'מַיִם לְבֵית 'אֱלֹהָיו 'וַיַּעֲנוּ "אֶת "יְהוֹשֻׁעַ
'וַיֹּאמְרוּ 'כִּי 'הֻגַּד 'הֻגַּד לַעֲבָדֶיךָ 'אֵת
"אֲשֶׁר 'צִוָּה 'יְהוָה 'אֱלֹהֶיךָ 'אֶת 'מֹשֶׁה
'עַבְדּוֹ 'לָתֵת 'לָכֶם 'אֶת 'כָּל 'הָאָרֶץ
"וְלְהַשְׁמִיד 'אֶת "כָּל "יֹשְׁבֵי 'הָאָרֶץ
'מִפְּנֵיכֶם 'וְנִירָא 'מְאֹד 'לְנַפְשֹׁתֵינוּ
'מִפְּנֵיכֶם 'וַנַּעֲשֶׂה 'אֶת 'הַדָּבָר 'הַזֶּה
'וְעַתָּה 'הִנֵּנוּ "בְיָדֶךָ 'כַּטּוֹב 'וְכַיָּשָׁר
'בְּעֵינֶיךָ 'לַעֲשׂוֹת 'לָנוּ 'עֲשֵׂה "לָרִם
'וַיַּצֵּל "כֵּן 'וַיַּצֵּל 'אוֹתָם 'מִיַּד 'בְּנֵי 'יִשְׂרָאֵל 'וְלֹא
'וַיַּהַרְגוּם 'וַיִּתֵּם 'יְהוֹשֻׁעַ "בַּיּוֹם 'הַהוּא
'וַיַּצַּב 'חֹטְבֵי 'עֵצִים 'וְשֹׁאֲבֵי 'מַיִם 'לָעֵדָה
'וְלִמְזְבַּח 'יְהוָה 'עַד 'הַיּוֹם "הַזֶּה "אֶל
'קוֹם 'בָּחַר 'הַמָּקוֹם 'אֲשֶׁר 'יִבְחָר׃

Cap.x. "וַיְהִי 'כִּשְׁמֹעַ 'אֲדֹנִי 'צֶדֶק 'מֶלֶךְ
'יְרוּשָׁלִַם 'כִּי 'לָכַד 'יְהוֹשֻׁעַ 'אֶת
"חָרֵם 'וַיַּחֲרִימָהּ "כַּאֲשֶׁר 'עָשָׂה "לִ
'לִיְרִיחוֹ 'וּלְמַלְכָּהּ 'כֵּן 'עָשָׂה 'לָעַי
'וְלִמַלְכָּהּ "וְכִי 'הוֹשִׁיבוּ 'יֹשְׁבֵי 'גִּבְעוֹן 'אֶת
'יִשְׂרָאֵל 'וַיִּהְיוּ 'בְּקִרְבָּם 'וַיִּירְאוּ 'מְאֹד
'כִּי 'עִיר 'גְּדוֹלָה 'גִּבְעוֹן 'כְּאַחַת 'עָרֵי
'הַמְּלוּכָה "וְכִי "הִיא 'גְּדוֹלָה 'מִן 'הָעַי
'וְכָל 'אַנְשֶׁיהָ 'גִּבֹּרִים׃ "וַיִּשְׁלַח 'אֲדֹנִי 'צֶדֶק
'מֶלֶךְ 'יְרוּשָׁלִַם "אֶל 'הוֹהָם 'מֶלֶךְ 'חֶבְרוֹן
'וְאֶל 'פִּרְאָם 'מֶלֶךְ 'יַרְמוּת "וְאֶל 'יָפִיעַ
"מֶלֶךְ 'לָכִישׁ 'וְאֶל 'דְּבִיר 'מֶלֶךְ 'עֶגְלוֹן
"לֵאמֹר׃ 'עֲלוּ "אֵלַי 'וְעִזְרֻנִי 'וְנַכֶּה 'אֶת
'גִּבְעוֹן 'כִּי 'הִשְׁלִימָה 'אֶת 'יְהוֹשֻׁעַ 'וְאֶת
'בְּנֵי 'יִשְׂרָאֵל׃ 'וַיֶּאֶסְפוּ 'וַיַּעֲלוּ "חֲמֻשֶׁת
"מַלְכֵי 'הָאֱמֹרִי "מֶלֶךְ 'יְרוּשָׁלִַם 'מֶלֶךְ
"חֶבְרוֹן 'מֶלֶךְ "יַרְמוּת 'מֶלֶךְ 'לָכִישׁ
'מֶלֶךְ 'עֶגְלוֹן 'הֵם 'וְכָל 'מַחֲנֵיהֶם 'וַיַּחֲנוּ
'עַל 'גִּבְעוֹן 'וַיִּלָּחֲמוּ 'עָלֶיהָ׃ 'וַיִּשְׁלְחוּ "אַנְשֵׁי
"גִּבְעוֹן "אֶל "יְהוֹשֻׁעַ "אֶל 'הַמַּחֲנֶה
'הַגִּלְגָּלָה׃ 'לֵאמֹר 'אַל "תִּרְפֶּה 'יָדֶיךָ 'מֵעַבְדֶּיךָ
'עֲלֵה 'אֵלֵינוּ "מְהֵרָה 'וְהוֹשִׁיעָה

וְלֹ֣ו ׀ וְעָזְרֵ֣נוּ וְ נַכֶּ֣ה אֶת־כָּל־ r nos ferꝯ presidiũ. s Con
מַלְכֵ֣י הָאֱמֹרִ֗י יֹשְׁבֵ֤י הָהָר֙׃ וַיַּ֣עַל יְהוֹשֻׁ֔עַ ue nerũt eni aduersũ nos
מִן־הַגִּלְגָּ֖ל הוּא֙ וְכָל־עַ֣ם oes reges ammorreoꝝ
qui habitant ī mõtãis.
מִלְחָמָ֔ה עִמּ֖וֹ וְכֹ֣ל גִּבּוֹרֵ֣י הֶחָ֑יִל׃ Ascẽdit ꝯ iosue de gal-
galis: & omnis exercitus
bellatorum cum eo viri
fortissimi.
וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ אַל־תִּירָ֖א dixit ꝯ dñs ad iosue.
מִפְּנֵיהֶ֑ם כִּ֣י בְיָדְךָ֗ נְתַתִּים֙ לֹא־יַעֲמֹ֣ד ne timeas
eos. In manus ei tuas
tradidi illos. Nullus eni
ex eis tibi resistere pote
rit. Irruit itaꝯ iosue sup
eos repente: tota nocte
ascendens de
galgalis. Et conturbauit
eos dñs a facie israel: cõ
triuitꝯ plaga ma-
gna in gabaon: ac pscu
tus ẽ eos p viã ascensus
bethoron & pcussit vsꝯ
azecha & maceda. Cũ
ꝯ fugerent filios israel: &
essent in descensu betho
ron: dominus missit
super eos lapides ma-
gnos de celo
vsꝯ ad azecha. Et mor-
tui sunt multo plures
lapidibus grãdinis quã
quos gladio pcusserãt fi
lii israel. Tunc locutus ẽ
iosue
domino in die qua tra-
didit ammorreum
in conspectu filiorũ israe
el. Dixitꝯ coram eis
Sol contra gabaon ne
mouearis: & luna
contra vallem haylon.
Steteruntꝯ sol & luna
dõec vlciscereturse gẽs
de inimicis suis. Nonne
scriptũ est hoc in libro
iustorũ! Stetit itaꝯ sol
in medio celi: & nõ festi
nauit occũbere spacio v-
nius diei. Non fuit an-
tea
& postea tã lõga dies:
obediente dño voci
hois: & pugnãte pro is-
rael. Reuersusꝯ est iosue
cum omni israel i castra
galgale.
Fugerãt enim quinꝯ re
ges & se absconderant
in spelunca vrbis mace-
da. Nunciatũꝯ est iosue
ꝯ inuienti essent quinꝯ
reges latentes
in spelũca vrbis maceda.
Qui precepit sociis & ait.
Voluite saxa ingẽtia ad
os spelunce: & ponite
viros idustrios qui clau-
sos custodiãt. Vos ãt no
lite stare: sed psequimini
hostes: & extremos quos
ꝯ fugientiũ cedite. Ne di
mittatis eos vrbiũ suaꝝ i

וְהוֹשִׁ֥יעֵנוּ֙ כִּ֣י נִקְבְּצ֣וּ אֵלֵ֔ינוּ כָּל־ t libera nos: t fer presidiũ nobis: qñ cõgregati fũt
מַלְכֵ֥י הָאֱמֹרִ֖י יֹשְׁבֵ֥י הָהָֽר׃ וַיַּ֣עַל יְהוֹשֻׁ֔עַ
מִן־הַגִּלְגָּ֖ל הוּא֙ וְכָל־עַ֣ם
מִלְחָמָ֔ה עִמּ֖וֹ וְכֹ֣ל גִּבּוֹרֵ֣י הֶחָֽיִל׃ וַיֹּ֤אמֶר
יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ אַל־תִּירָ֖א
מִפְּנֵיהֶ֑ם כִּ֣י בְיָדְךָ֗ נְתַתִּים֙ לֹא־יַעֲמֹ֣ד
אִישׁ֙ מֵהֶ֔ם נֹכֶ֖חַ פָּנֶֽיךָ׃ וַיָּבֹ֤א אֲלֵיהֶם֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ
כָּל־הַלַּ֖יְלָה עָלָ֥ה מִן־
הַגִּלְגָּֽל׃ וַיְהֻמֵּ֥ם יְהוָ֖ה לִפְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל
וַיַּכֵּ֤ם מַכָּה֙ גְּדוֹלָ֣ה בְגִבְעוֹן֔ וַיִּרְדְּפֵ֕ם
דֶּ֖רֶךְ מַעֲלֵ֣ה בֵית־חוֹרֹ֑ן וַיַּכֵּ֖ם עַד־עֲזֵקָ֥ה
וְעַד־מַקֵּדָֽה׃ וַיְהִ֣י בְנֻסָ֔ם מִפְּנֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל
וְהֵ֣ם בְּמוֹרַד֙ בֵּית־חוֹרֹ֔ן וַיהוָ֣ה הִשְׁלִ֥יךְ
עֲלֵיהֶ֛ם אֲבָנִ֥ים גְּדֹלוֹת֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם
עַד־עֲזֵקָ֖ה וַיָּמֻ֑תוּ רַבִּ֗ים אֲשֶׁ֤ר מֵתוּ֙
בְּאַבְנֵ֣י הַבָּרָ֔ד מֵאֲשֶׁ֥ר הָרְג֖וּ בְּנֵ֥י
יִשְׂרָאֵ֖ל בַּחָֽרֶב׃ אָ֣ז יְדַבֵּ֣ר יְהוֹשֻׁ֗עַ
לַיהוָה֙ בְּי֣וֹם ׀ תֵּ֣ת יְהוָ֣ה אֶת־הָאֱמֹרִ֔י
לִפְנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֣אמֶר לְעֵינֵ֣י
יִשְׂרָאֵ֗ל שֶׁ֚מֶשׁ בְּגִבְעוֹן֙ דּ֔וֹם וְיָרֵ֖חַ
בְּעֵ֣מֶק אַיָּלֽוֹן׃ וַיִּדֹּם֙ הַשֶּׁ֔מֶשׁ וְיָרֵ֖חַ
עָמָ֑ד עַד־יִקֹּ֥ם גּ֖וֹי אֹיְבָ֑יו הֲלֹא־הִ֣יא
כְתוּבָ֔ה עַל־סֵ֖פֶר הַיָּשָׁ֑ר וַיַּעֲמֹ֤ד הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙
בַּחֲצִ֣י הַשָּׁמַ֔יִם וְלֹא־אָ֥ץ לָבֹ֖א כְּי֥וֹם
תָּמִֽים׃ וְלֹא־הָיָ֣ה כַיּ֣וֹם הַה֗וּא לְפָנָ֛יו
וְאַחֲרָ֖יו לִשְׁמֹ֣עַ יְהוָ֑ה כִּ֣י יְהוָ֗ה נִלְחָ֥ם
לְיִשְׂרָאֵֽל׃ וַיָּשָׁב֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל
עִמּ֑וֹ אֶל־הַֽמַּחֲנָ֖ה הַגִּלְגָּֽלָה׃
וַיָּנֻ֙סוּ֙ הַמְּלָכִ֣ים הָהֵ֔מָּה וַיִּֽטְבְּא֛וּ
בַּמְּעָרָ֖ה בְּמַקֵּדָ֑ה וַיֻּגַּ֥ד לִיהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹ֥ר
נִמְצְא֛וּ הַמְּלָכִ֥ים נֶחְבָּאִ֖ים
בַּמְּעָרָ֥ה בְמַקֵּדָֽה׃ וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֔עַ גֹּ֚לּוּ
אַבָנִ֣ים גְּדֹלוֹת֔ אֶל־פִּ֖י הַמְּעָרָ֑ה וְהַפְקִ֤ידוּ
עָלֶ֙יהָ֙ אֲנָשִׁ֣ים לְשָׁמְרָ֔ם וְאַתֶּ֖ם אַל־
תַּעֲמֹ֣דוּ רְדֹ֔פוּ אַחֲרֵ֣י אֹיְבֵיכֶ֑ם וְזַנַּבְתֶּ֤ם
אֹתָם֙ אַל־תִּתְּנ֣וּם לָבֹ֔א אֶל־עָרֵיהֶ֖ם

t ꝯ fer presidiũ nobis: qñ cõgregati fũt
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς, καὶ βοήθησον ἡμῖν, ὅτι συνηγμένοι εἰσὶν
cõtra nos oẽs reges amorreoꝝ q habitãt
ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οἱ κατοικοῦν-
mõtana. t ascẽdit iosue de galgalis ipse t
τες τὴν ὀρεινήν. καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων αὐτὸς καὶ
oes bellatores cũ eo oes potẽs in viribus. t di-
πᾶς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ. καὶ ἐ-
xit dñs ad iosue: ne timeas eos: in manus
πεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν μὴ φοβηθῇς αὐτούς, ὅτι μετὰ σοῦ
eoꝝ tradidi ipsos: nõ resistet nequis ex
εἰσι τοὺς δεδωκά αὐτούς, οὐχ ὑποστήσεταί σοι οὐδεὶς ἐξ
illis coram vobis. t postq̃ venit sup eos Ie-
αὐτῶν ἐναντίον ὑμῶν. καὶ ἐπῆλθε πρὸς αὐτοὺς Ἰη-
sue repẽte: tota nocte ascẽdit de galgalis
σοῦς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα ἀνεβεβήκει ἐκ Γαλγάλων
t cõturbauit eos dñs a facie israel: t cõ
καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ, καὶ συ-
triuit eos dñs plaga magna de gabaon:
ἔτριψεν αὐτοὺς κύριος σύντριμμα μεγάλον ἐν Γαβαών,
t pscuti sunt eos p viã ascẽsus bethoꝝ: t per
καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως Βηθωρών, καὶ κα-
cusserũt eos vsq̃ ad azecha t vsq̃ ad maceda. cũ ãt fu-
τέκοπτον αὐτοὺς ἕως Ἀζηκὰ καὶ ἕως Μακκηδά. ἐν τῷ φεύ-
gerẽt ipsi a facie filioꝝ israel in desce
γειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβά-
sione bethoꝝ: t dñs protecit in eos lapides gran
σεως Βηθωρών, καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους χαλά-
dinis de celo vsq̃ ad azecha. t fuerũt plures q̃ mortui
ζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζηκά. καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ τελευτῶντα
sunt ob lapides grãdinis: q̃s quos occiderũt
νότες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, οὓς ἀπέκτειναν οἱ
filii israel gladio in bello: tunc locut' est Io-
υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ, τότε ἐλάλησεν Ἰη-
sue ad dñm: qua die tradidit deus amorreum
σοῦς πρὸς κύριον, ἡμέρα παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Ἀμορραῖον
subditũ filioꝝ israel: t dixit iosue: sol cõtra
ὑποχείριον υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, ὅλιος κατὰ
gabaon stet t luna cõtra valles haylon. t stetit
Γαβαὼν στήτω καὶ σελήνη κατὰ φάραγγας Ἀιλών. καὶ ἔστη
sol t luna in statiõe: donec vltus est deus ini
ὅλιος καὶ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἐκδύσατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχ-
micos eoꝝ .nõne hoc scriptum in libro
θροὺς αὐτῶν. οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ
iustõ! t stetit sol in medio celi: nõ pro
εὐθοῦς; καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, οὐ προ-
cedebat ad occidẽtẽ in finẽ diei vni. t nõ fu-
πορεύετο εἰς δύσιν εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. καὶ οὐκ ἐγέ-
it dies talis neq̃ antea neq̃ postea ita vt
νετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ πρότερον οὐδὲ ὀπίσω οὕτως
audiret deus vocẽ hois: q̃m dño pugna
ἐπακοῦσαι θεὸν φωνῆς ἀνθρώπου, ὅτι κύριος συνεπολέ-
uit p israel: t reuersus est iosue t oꝝ israel
μησεν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ
cũ illo in castra in galgala. t fugẽ
μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. καὶ ἔφυ-
rũt quinq̃ reges hi t se absonderũt in
γον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ
spelunca q̃ in maceda. t nũciatũ est iosue vicẽtes:
σπήλαιον ὃ ἐν Μακκηδά. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ λέγοντες,
inuẽti sunt quinq̃ reges latentes in spelũca
εὑρέθησαν οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ
que in maceda. t dixit iosue: voluite saxa in
τῷ ἐν Μακκηδά. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, κυλίσατε λίθους με- D
gẽtia ad os spelũce: t ponite
γάλους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε
sup eos viros vt custodiãt sup eos. vos ãt nolite stare
ἐπ' αὐτὸ ἄνδρας τοῦ φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς. ὑμεῖς δὲ μὴ στήκετε
persequẽtes post inimicos vros: t cõprehẽdite eos
καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τοὺς ὑ-
mitatẽ eoꝝ: t nõ sinatis eos intrare in vrbes suas.
μετέρους αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν.

tradidit eis eos dñs deus nr in manus nras.
πᾶς ἔδωκεν ἰὰρ αὐτῆς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.
τ factū est vt cessauit iosue: τ filij israel ce
καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κό-
dere eos plaga magna valde vsq; in iternitiōe: τ
πτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ
liberati saluati sūt ab ipsis: τ intrauerūt in
οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθον εἰς
ciuitates munitas. τ reuersus est oīs ppls ad io-
τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς. καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς ἰη-
sue in maceda in castra sani: τ nō mutiuit
σοῦν εἰς μακηδὰ εἰς τὴν παρεμβολὴν ὑγιεῖς, καὶ οὐκ ἔγρυξεν
filiorū isrl neq; vnus lingua sua. τ dixit iosue: ape
τῶν υἱῶν ἰηλ' οὐδὲ εἷς τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἰησοῦς, ἀνοί-
rite spelūcā τ producite ad me quinq; re
ξατε τὸ σπήλαιον καὶ ἐξαγάγετε πρός με τοὺς πέντε βασι-
ges hos de spelūca. τ fecerūt sic: τ adduxe
λεῖς τούτους ἐκ τῶν σπηλαίου. καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ἐξήγα-
rūt ad eū quinq; reges hos de spelūca:
γον πρὸς αὐτὸν τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τῶν σπηλαίου,
regē hierusalē: τ regē hebrō: τ
τὸν βασιλέα ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν βασιλέα χεβρών, καὶ τὸν
regem hierimoth: τ regem lachis: τ regem
βασιλέα ἱεριμούθ, καὶ τὸν βασιλέα λαχίς, καὶ τὸν βασιλέα
eglom. τ postq; eduxerūt eos ad iosue: τ cōuo
ὀδολλάμ. καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς ἰησοῦν, καὶ συνε-
cauit iosue oēm virū israel dicēs eis: τ
κάλεσεν ἰησοῦς πάντα ἄνδρα ἰσραὴλ λέγων αὐτοῖς, καὶ τοὺς
principes belli qui ibant cū eo
ἐναρχοιθέους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευοιθέους αὐτῷ
dicēs eis: ite τ supponite pedes vros
λέγων αὐτοῖς, προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν
sup colla eorū. τ accedētes supposuerūt
ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς
pedes suos sup colla eorū: τ dixit ad
πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν, καὶ εἶπεν πρὸς
eos iosue: nolite timere eos neq; paueatis: cōfor-
αὐτοὺς ἰησοῦς, μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς μὴ δὲ δειλιάσητε, ἀνδρί-
tamini τ estote robusti: qm̄ sic faciet dñs cūctis ho-
ζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι οὕτως ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχ-
stibus vris: quos vos oppugnaueritis eos. τ occidit
θροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς κατα πολεμῆτε αὐτοὺς. καὶ ἀπέκτεινε
eos iosue post hoc: τ interfecit eos: τ suspē-
αὐτοὺς ἰησοῦς μετὰ τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, καὶ ἐπεκρέ-
dit eos sup quinq; ligna. τ fuerūt suspēsi in
μασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων. καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ
lignis vsq; ad vesperū. τ fuit ad occasum solis: τ
τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐγενήθη πρὸς δυσμὰς ἡλίου, καὶ
precepit iosue: τ dimiserūt eos de lignis. τ
ἐνετείλατο ἰησοῦς, καὶ καθείλασαν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων. καὶ
proiecerūt eos in spelūcā: in q̄ fugerūt illuc. τ
ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς ὃ κατεφύγοσαν ἐκεῖ. καὶ
Deut. 21.d. aduoluerūt saxa ingētia ad spelūcā vsq; in die
ἐπεκύλισαν λίθους μεγάλους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς ἡμέ-
hodiernū. τ maceda cepit iosue in die illa
ρας τῆς σήμερον. καὶ τὴν μακηδὰ ἔλαβεν ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
τ occidit eā in ore gladij: τ regem illi. τ de
καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς. καὶ ἐξω-
struxit eos τ oēs respirās qd erat in ea. τ nō relictus est in
λόθρευσεν αὐτοὺς καὶ πᾶν ἔμπνεον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ. καὶ οὐκ ἐγκατελείφθη ἐν
ea vllus viuus. τ fecerūt regi maceda: si-
αὐτῇ οὐδεὶς διασεσωσμένος. καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ μακηδά, ὃν τρό-
cut fecerūt regi hiericho. τ trāsiuit iosue τ oīs isrl
πον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ἱεριχώ. καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰηλ'
cū illo de maceda in lebna. τ pugnabat cōtra lebna. τ tradi
μετ' αὐτοῦ ἐκ μακηδὰ εἰς λεβνά. καὶ ἐπολιόρκει ἐπὶ λεβνά. καὶ παρέδω-
dit dñs τ illā in manu isrl τ ceperūt eā: τ regē eius:
κεν κς καὶ αὐτὴν ἐν χειρὶ ἰηλ' καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς,
τ occiderūt eā in ore gladij τ oēs spirās: qd erat i ea. nō
καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἔμπνεον, ὃ ἦν ἐν αὐτῇ. οὐ
relictus est in ea neq; vnus viuus τ qui fugerit τ
κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγὼς καὶ

trare p̄sidia quos tradi-
dit dñs de' i man' vras.
Cesis ergo aduersariis
plaga magna: et vsq;
ad iternitionē pene cō
sūptis hi q isrl effugere
potuerūt: igressi sūt ci-
uitates munitas. Reuer
susq; est oīs exercitus
ad
iosue i maceda vbi tūc
erāt castra: sani & inte-
gro numero. Nullusq;
cōtra filios israel muti-
re aus' ē. Precepitq; io-
sue: dicēs. apite os spe-
lunce: & pducite ad me
quinq; reges
q i ea latitāt. Fecerūtq;
ministri vt sibi fuerat im
peratū: & adduxerunt
ad eū quinq; reges de
spelunca: regem hieru
salem: regem
hebron: regem hieri-
moth: regē lachis:
regem eglō. Cūq; ad-
ducti essent
ad eum vocauit
oēs viros israel: & ait
ad principes exercitus
qui
secū erāt. Ite & ponite
pedes super
colla regū istorū. Qui
cum perrexissent
et subiectorū colla pe-
dibus calcarent
rursum ait ad eos. No
lite timere:
nec paueatis: confor-
tamini & estote robusti.
Sic em faciet dñs cun
ctis hostibus vestris
aduersū quos dimica-
bitis: Percussitq; Iosue
& interfecit eos atq; su-
spēdit sup quinq; stipites
fuertq; suspēsi vsq; ad
vesperum.
Cūq; occumberet sol:
precepit sociis
vt deponerēt eos de pa
tibulis: q depositos pie-
cerūt i spelunca in qua
latuerant:
& posuerūt sup os ei'
saxa ingētia: q̄ pmanēt
vsq; i pñs. Eodem die
macedam quoq;
cepit iosue
& pcussit in ore gladii:
regēq; illius interfecit:
& oēs habitatores ei'.
Nō dimisit i ea saltē par
uas reliquias. Fecitq; re
gi

כִּי נְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֵינֶם בְּיֶדְכֶם׃
וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְהַכּוֹתָם מַכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד עַד
תֻּמָּם וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם
וַיָּבֹאוּ אֶל עָרֵי הַמִּבְצָר׃ וַיָּשֻׁבוּ
כָל הָעָם אֶל הַמַּחֲנֶה אֶל יי
יְהוֹשֻׁעַ מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם לֹא חָרַץ
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת לְשֹׁנוֹ׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת פִּי הַמְּעָרָה
וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת חַמֵּשֶׁת הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה מִן הַמְּעָרָה׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיּוֹצִיאוּ
אֵלָיו אֶת חַמֵּשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן
הַמְּעָרָה אֶת מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַיִם אֶת מֶלֶךְ
חֶבְרוֹן אֶת מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶת מֶלֶךְ לָכִישׁ
אֶת מֶלֶךְ עֶגְלוֹן׃ וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֶת
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא
יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
אֶל קְצִינֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הֶהָלְכוּא
אִתּוֹ קִרְבוּ שִׂימוּ אֶת רַגְלֵיכֶם עַל
צַוְארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּקְרְבוּ
וַיָּשִׂימוּ אֶת רַגְלֵיהֶם עַל צַוְארֵיהֶם׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אַל תִּירְאוּ
וְאַל תֵּחָתּוּ חִזְקוּ וְאִמְצוּ כִּי כָּכָה
יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל אֹיְבֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם
נִלְחָמִים אוֹתָם׃ וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי
כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חַמִּשָּׁה עֵצִים
וַיִּהְיוּ תְלוּיִם עַל הָעֵצִים עַד הָעָרֶב׃
וַיְהִי לְעֵת בֹּא הָשֶׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ
וַיֹּרִידוּם מֵעַל הָעֵצִים וַיַּשְׁלִיכוּם
אֶל הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֶחְבְּאוּ שָׁם
וַיָּשִׂימוּ אַבַנִים גְּדֹלוֹת עַל פִּי
הַמְּעָרָה עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאֶת
מַקֵּדָה לָכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא
וַיַּכֶּה לְפִי חֶרֶב וְאֶת מַלְכָּהּ הֶחֱרִים
אֹתָם וְאֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ
לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ

הָיָה כָלָה
נָכָה גָּדַל
שָׂרַד
בּוֹא בָצַר
שׁוּב חָנָה
שָׁלַם
אָמַר פֶּה
יָצָא
הָיָה
קָרָא
קָצֵן לָחַם
שׂוּם
צוּר קָרַב
יָרֵא
חָתַת
עָשָׂה
לָחַם אֶת
נָכָה מוּת
תָּלָה
הָיָה
בּוֹא
יָרַד שָׁלַךְ
חָנָא
שׂוּם פֶּה
נָכָה חָרַם
שָׁאַר שָׂרַד
עָשָׂה

מַקֵּדָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִמַּקֵּדָה
לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עִם לִבְנָה וַיִּתֵּן יְהוָה גַּם
אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת מַלְכָּהּ וַיַּכֶּהָ
לְפִי חָרֶב וְאֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ
לֹא הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמַלְכָּהּ
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ וַיַּעֲבֹר
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה
לָכִישָׁה וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּתֵּן
יְהוָה אֶת לָכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדָהּ
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי חָרֶב וְאֶת כָּל
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
לִלְבְנָה וְאָז עָלָה הֹרָם מֶלֶךְ גֶּזֶר לַעְזֹר
אֶל לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת עַמּוֹ
עַד בִּלְתִּי הִשְׁאִיר לוֹ שָׂרִיד וַיַּעֲבֹר
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלָּכִישׁ
עֶגְלוֹנָה וַיִּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ
וַיִּלְכְּדָהּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכֶּהָ לְפִי חָרֶב
וְאֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ בַּיּוֹם הַהוּא
הֶחֱרִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְלָכִישׁ
וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
מֵעֶגְלוֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ
וַיִּלְכְּדוּהָ וַיַּכּוּהָ לְפִי חָרֶב וְאֶת מַלְכָּהּ
וְאֶת כָּל עָרֶיהָ וְאֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר
עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת כָּל
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ הַחֲרֵם וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ
וַיִּלְכְּדָהּ וְאֶת מַלְכָּהּ וְאֶת כָּל עָרֶיהָ
וַיַּכּוּם לְפִי חָרֶב וַיַּחֲרִימוּ אֶת כָּל נֶפֶשׁ
אֲשֶׁר בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן עָשָׂה לִדְבִרָה וּלְמַלְכָּהּ
וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה לִלְבְנָה וּלְמַלְכָּהּ וַיַּכֶּה
יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל הָאָרֶץ הָרָר וְהַנֶּגֶב
וְהַשְּׁפֵלָה וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֶת כָּל מַלְכֵיהֶם
לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֶת כָּל הַנְּשָׁמָה

[a] maceda [b] ſicut [c] fecerat [d] regi [e] hiericho. [f] Trãſiuit aũt [g] cum omni [h] iſrael [i] de maceda [k] [l] in lebna: [m] et pugnabat [n] cõtra [o] eã. [p] quã [q] tradidit [r] domin⁹ [s] cum [t] rege ſuo [u] i manus [v] iſrl'. [w] [x] Percuſſeruntq; vrbem [y] in ore [z] gladii [a] & [b] omnes habitatores eius. [c] Non [d] dimiſerũt [e] ea vllas [f] reli quias. [g] fecerũtq; [h] regi le bna [i] ſicut [k] fecerant [l] regi [m] hiericho. [n] De lebna [o] trã ſiuit [p] i lachis [q] cũ omni [r] [s] iſrl' [t] [u] et exercitu p gyrũ diſpoſito [v] oppugnabat [w] eam: [x] tradiditq; [y] dfis [z] la chis [a] i man⁹ filiorũ [b] iſrl' [c] & cepit eã [d] die [e] altero: [f] atq; pcuſſit [g] i ore [h] gladii [i] oẽm [k] aiam [l] que fuerat [m] i ea: [n] ſicut [o] fecerat [p] [q] lebna. [r] Eo tpe [s] aſcendit [t] hyrã [u] rex [v] gazer [w] vt auxiliaretur [x] lachis: [y] quẽ p cuſſit [z] ioſue [a] cũ omĩ [b] po pulo eius [c] vſq; ad interni tionẽ. [d] Tranſiuitq; [e] [f] de lachis [g] [h] [i] in eglõ: [k] & circumdedit [l] atq; expugnauit [m] eã [n] [o] in [p] eade die: [q] pcuſſitq; [r] in ore [s] gladii [t] [u] omnes [v] aias [w] que erant [x] in ea [y] [z] iuxta omia [a] que [b] fecerat [c] lachis. [d] [e] [f] Aſcendit quoq; [g] cũ omĩ [h] iſrael [i] [k] [l] de eglõ [m] in hebrõ [n] & [o] pu gnauit [p] contra eam: [q] [r] cepitq; [s] & pcuſſit [t] i ore [u] gladii: [v] rege [w] quoq; eius [x] & [y] oia [z] oppida regionis [a] illius [b] vniuerſaſq; [c] aias [d] q̃ [e] i ea fuerãt commorate. [f] [g] Nõ [h] reliquit i ea vllas [i] re liquias. [k] Sicut [l] fecerat [m] e glõ: ſic fecit & hebrõ: [n] cũ cta [o] q̃ in ea reperit [p] cõſu mens gladio. Inde [q] reuer ſus [r] in dabir [s] [t] [u] [v] [w] cepit eam atq; vaſtauit: [x] rege [y] quoq; eius [z] atq; p circuitum [a] oppida [b] per cuſſit [c] in ore [d] gladii. [e] [f] Nõ [g] dimiſit i ea vllas [h] re liquias. [i] Sicut [k] [l] fecerat [m] hebron [n] & [o] le bna [p] & regibus earũ: [q] ſic [r] fecit [s] dabir [t] & regi illius [u] [v] Percuſſit itaq; [w] [x] ioſue [y] oẽm [z] terrã [a] mon tanã [b] & meridianam [c] [d] atq; campeſtrem [e] & aſe roth [f] cũ [g] regibus ſuis. [h] [i] Nõ [k] dimiſit i ea vllas [l] re liquias: [m] ſed [n] omĩe [o] qđ ſpi rare poterat [p]

ecit regi eius ſicut fecit
ποιῆσαι τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησε τῷ
regi hiericho. τ tranſiuit ioſue τ oia iſrael
βασιλεῖ ἱεριχώ. καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ
cũ eo de lebna in lachio: τ circũdedit e⁹
μετ' αὐτοῦ ἐκ λιβνὰ εἰς λαχίς, καὶ προσεκάθισεν ἐπ
am τ oppugnabat eam. τ tradidit dñs
τὴν καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν· καὶ παρέδωκεν κύριος τὴν
lachio in manus iſrael. τ cepit eã ſecũ
λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ· καὶ ἔλαβεν αὐτὴν τῇ ἡμέ
da die: τ occidit eam in ore gladij: τ
τέρᾳ ἡμέρᾳ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ
euertit illã ſicut fecit lebna: tũc
ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησε τῇ λιβνά· τότε
aſcendit eã rex gazer vt auxiliaretur lachio: τ
ἀνέβη ἔλαμ βασιλεὺς γαζὲρ βοηθῆσαι τῇ λαχίς, καὶ
percuſſit eũ ioſue in ore gladij: τ popu
ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὸν λα
lũ eius: itaut nõ reliq̃ eſſet ex eis ſal
ὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμέ
uus τ dfugerit. τ trãſiuit ioſue τ oia iſra
νον καὶ διαπεφευγότα. καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσρα
el cũ illo de lachio in eglon: τ circũdedit
ὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λαχὶς εἰς ἐγλών, καὶ προσεκάθισεν
eam τ expugnauit eam: τ tradidit eã
αὐτὴν καὶ ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν. καὶ παρέδωκεν αὐ
am dño in manu iſrael. τ cepit eã in
τὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡ
die illa: τ occiderũt eam in ore gladij
μέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας
τ oĩe ſpirãs in ea. in die illa occidit
καὶ πᾶν ἔμπνουν ἐν αὐτῇ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφόνευσαν
ſicut fecerãt lachio. τ profect⁹ eſt ioſue
ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν λαχίς· καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς
τ oia iſrael cũ eo de eglon in hebron. τ
καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐξὸν ἐγλὼν εἰς χεβρών· καὶ
obſederũt eã: τ ceperũt eam: τ
προσεκάθισαν αὐτήν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ
percuſſerũt eam in ore gladij: τ regem
ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὸν βασιλέα
eius: τ oia oppida eius: τ oia
αὐτῆς, καὶ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς, καὶ πᾶσαν τὴν
ſpirãtia: q̃cũq; fuerãt in ea: nõ fuit ſaluus
ἐμπνεόντα, ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ, οὐκ ἦν διασεσωσμένος ὃν
ſicut fecerũt eglon. τ veſtruxerũt eam
τρόπον ἐποίησαν τῇ ἐγλών. καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν
τ oĩe ſpirãs: q̃cũq; in illa. τ reuerſus eſt ioſue
καὶ πᾶν ἔμπνουν, ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς
τ oia iſrael cũ eo in dabir: τ obſede
καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς δαβιρά, καὶ προσεκάθισ
rũt illã: τ ceperũt eã: τ regẽ eius:
σαν αὐτήν, καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς,
τ oia oppida eius: τ percuſſerũt eã in
καὶ πάσας τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν
ore gladij. τ euerterũt eam: τ oĩe ſpi
στόματι ῥομφαίας· καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν, καὶ πᾶν ἔμ
rans in ea. τ nõ reliquerũt vllum ſaluũ.
πνευον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατέλιπον οὐδένα διασεσωσμένον.
ſicut fecerũt hebron: ſic fecerũt da
ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ χεβρών, οὕτως ἐποίησαν τῇ δα
bir: τ regi eius: ſicut fecit lo
βίρ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, καθάπερ ἐποίησε τῇ λι
bna τ regi eius. τ percuſſit ioſue
βνὰ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς
oẽm trã mõtanã: τ nageb: τ
τὴν πᾶσαν γῆν τῆς ὀρεινῆς, καὶ τὴν ναγέβ, καὶ τὴν
cãpeſtrẽ: τ aſeroth: τ oẽs re
πεδινήν, καὶ τὴν ἀσηδώθ, καὶ τοὺς πάντας βα
geo eius: nõ reliquerũt in ipſa ſaluum:
σιλεῖς αὐτῆς, οὐ κατέλιπον ἐν αὐτῇ σεσωσμένον,
τ oĩe ſpirans
καὶ πᾶν ἔμπνουν

vite destruxerūt: sicut præceperat dñs deus israel.
ζωῆς ἐξωλόθρευσαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κς̄ ὁ θεὸς ἰσραήλ.
τ occidit eos Iosue de cadeo barne vsq; gazā:
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἀπὸ καδὴς βαρνὴ ἕως γάζης,
τ oēm terrā gosen vsq; gabaon: τ vniuersos
καὶ πᾶσαν τὴν γῆν γοσὲν ἕως τῆς γαβαών, καὶ πάντας τοὺς
reges hos. τ trā cōp cepit Iosue vno im
βασιλεῖς τούτους. καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς ἐσά-
petu: qm dñs deus israel pugnabat pro israel. τ reuer
παξ, ὅτι κς̄ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἀπέ-
sus ē Iosue in galgala.
στρεψεν Ἰησοῦς εἰς γάλγαλα. Ca.ii.

A Qūm ät audisset iabin rex asor: misit ad
Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰαβὶν βασιλεὺς Ἀσώρ, ἀπέστειλεν πρὸς
iobab regē madā: τ ad regē semerō: τ
Ἰωβὰβ βασιλέα μαδών, καὶ πρὸς βασιλέα σεμερών, καὶ
ad regem achasaph: τ ad reges q̄ in
πρὸς βασιλέα Χασάφ, καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ
sidone magna: q̄ in mōtanis τ in araba ere-
σιδῶνα τὴν μεγάλην, οἳ εἰς τὸν ὄρεινὸν καὶ εἰς τὴν ἄραβα ἀπὸ
gione cenereth τ cāpestrib⁹ τ in naphethdoi: τ in
νότου Χενερώθ καὶ τὸ πεδίον καὶ εἰς ναφεδδώρ, καὶ εἰς τοὺς
maritimos chananeos ab oriēte τ in mari
παραλίους χαναναίους ἀπ' ἀνατολῶν καὶ εἰς τοὺς παρὰ
timō amorreos: τ hetheos τ pherezeos: τ
λίους ἀμορραίους, καὶ τοὺς χετταίους καὶ φερεζαίους, καὶ
iebuseos q̄ in mōte τ eueos sub hermon
ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει καὶ τοὺς ευαίους ὑπὸ τὴν ἀερμων
in terra maspha. τ egressi sūt ipsi τ reges eoꝝ
εἰς γῆν μασηφά. καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν
cū ipsis: ppls multus sicut arena q̄ in labio
μετ' αὐτῶν, λαὸς πολὺς ὡσεὶ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τὸ χεῖλος
maris multitudine: τ equi τ currus multi
τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ
valde. τ cōuenerūt oēs reges istī: τ
σφόδρα. καὶ συνέβαλον πάντες οἱ βασιλεῖς οὗτοι, καὶ
venerūt τ castrametati sūt in idipsum ad e
παρεγένοντο καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὕδα
quā merō vt pugnarēt cōtra israel. τ dixit dñs ad Io
τος μερὸμ πολεμῆσαι τῷ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν κς̄ πρὸς Ἰη
sue: ne timeas a facie eoꝝ: qm cras hora
σοῦν, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι αὔριον τὴν ὥραν
hac ego trado oēs ipsos vulnera
ταύτην ἐγὼ παραδίδωμι πάντας αὐτοὺς τετρωμέ-
tos coā filijs israel. equos eoꝝ sub
νους ἐναντίον υἱῶν Ἰσραήλ. τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκο-
neruabis: τ currus eoꝝ cōbures igne. τ
πήσεις, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν κατακαύσεις πυρί· καὶ
venit iosue τ oēs ppls bellator⁹ cū eo aduersus
ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἐπ' αὐ
illos ad aquā merō subito. τ irruerūt in eos in
τοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ μερὸμ ἐξάπινα. καὶ ἐπέπεσαν αὐτοῖς ἐν τῇ
mēsura. τ tradidit illos dñs subditos israel.
μέσῃ. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους Ἰσραήλ.
τ percutiētes eos persecuti sunt eos vsq; ad sidonē
καὶ κατέβαλον αὐτοὺς καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ἕως σιδῶνος τῆς
magnā τ vsq; masserephoth aquas: τ vsq; cāpos mas
μεγάλης καὶ ἕως μασρεφὼθ μαΐν, καὶ ἕως τῶν πεδίων μα
phe ad orientē. τ percusserūt eos vt nō
σφὲκ κατ' ἀνατολάς. καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ
relictus esset ex eis saluus. τ fecit eis
καταλιφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς
Iosue sicut præceperat ei dñs. equos
ὁ Ἰησοῦς καθότι ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος· τοὺς ἵππους
eoꝝ subneruauit: τ currus eoꝝ cōbussit
αὐτῶν ἐνευροκόπησεν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν ἐνέπρησεν
in igne. τ reuersus est Iosue in tpe illo: τ ce
ἐν πυρί. καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κα
pit asor: τ regē eius occi
τελάβετο τὴν ἀσώρ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς ἀπέκτει-
dit in gladio. fuit ät asor antiquitus
νεν ἐν ῥομφαίᾳ· ἦν δὲ ἀσὼρ τοπρότερον

minterfecit: nsicut oprcepe
rat ei pdfis qdeus
risrael: sa cadesbarne
vsq; gazā. Omnē terra
gelen vsq;
gabaō: vniuersosq; re
ges m& regiōes eorū vno ipe-
tu cepit atq; vastauit.
Dñs em deus israel
pugnauit pro eo
Reuersusq; ē, cum oñi
israel ad locum
castrorum in galgala.

Qve cum audisset iabin
rex asor misit ad
iobab regē madā & ad
regem semerō atq; ad
regem achsaph: ad re
gesquoq; aquilōis q hi
tabāt i mōtanis et in pla
nitie cōtra meridiē cene
roth: i cāpestrib⁹ quoq;
& regionib⁹ dor iuxta
mare: chananeū quoq;
ab oriente et occiden
te: & ammorreum atq;
etheum ac pherezeum:
& iebuseum in mon-
tanis: eueum quoq; qui
habitabat ad radices
hermon in terra ma-
spha. Egresiq; sunt
omnes cum turmis
suis. ppls multus nimis
sicut arena q̄ est in lit-
tore maris. eq quoq; &
curr̄ imēse multitudis.
Cōueneruntq; oēs reges
isti in vnum ad aqs
merō vt pugnarent cō
tra isral. Dixitq; dñs ad
iosue. Ne timeas eos.
Cras ei hac eadē hora
ego tradā omnes istos
vulnerādos i cōspectu
isral. Equos eoq; subner
uabis: & curr̄ igne cō
bures. Venitq; iosue &
ois exercitus eius cum
eo aduersus illos ad aq̄s
merō subito: & irrue-
rūt sup eos. traditq;
illos dñs in manus isral.
Qui percusserūt eos & p
secuti sunt vsq; ad sido-
nem magnā & aq̄s mas
serephot: cāpūq; maſ
phe q est ad orientalem
illius ptem. Itaq; pcus-
sit oñs vt nullas dimit
teret ex eis reliqas. Fe-
citq; sicut pcepat ei do
minus. Equos eoq; sub
neruauit: currusq; cō-
bussit igni. Reuersusq;
statim cepit asor: & re
gem eius
percussit gladio. Asor
enim antiquitus inter

וְהָחֳרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ
וְעַד עַזָּה וְאֵת כָּל אֶרֶץ גֹּשֶׁן וְעַד
גִּבְעוֹן: וְאֵת כָּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֵת
אַרְצָם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אַחַת כִּי
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל:
וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה: וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל
יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן וְאֶל מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל
מֶלֶךְ אַכְשָׁף: וְאֶל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
מִצָּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֶגֶב כִּנְרוֹת
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנָפוֹת דּוֹר מִיָּם: הַכְּנַעֲנִי
מִמִּזְרַח וָיָם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי
וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת חֶרְמוֹן
בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה: וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל
מַחֲנֵיהֶם עִמָּם עַם רַב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל
שְׂפַת הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב רַב מְאֹד:
וַיִּוָּעֲדוּ כֹּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ
וַיַּחֲנוּ יַחְדָּו אֶל מֵי מְרוֹם לְהִלָּחֶם עִם
יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ אַל
תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת
אָנֹכִי נֹתֵן אֹתָם חֲלָלִים לִפְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר וְאֶת
מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ: וַיָּבֹא
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם
עַל מֵי מְרוֹם פִּתְאֹם וַיִּפְלוּ בָּהֶם:

Cap. xi.

וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם
וַיִּרְדְּפוּם עַד צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׂרְפוֹת
מַיִם וְעַד בִּקְעַת מִצְפֶּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם
עַד בְּלִתִּי הִשְׁאִיר לָהֶם שָׂרִיד
וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ
יְהוָה אֶת סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת
מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ: וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ
בָּעֵת הַהִיא וַיִּלְכֹּד אֶת חָצוֹר וְאֶת
מַלְכָּהּ הִכָּה לְפִי חָרֶב כִּי חָצוֹר לְפָנִים

הִיא רֹאשׁ כָּל הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃ וַיִּכּוּ נֹגַהּ
אֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר נָשְׁמָה לְפִי חָרֶב פֶּה
הַחֲרֵם לֹא נוֹתַר כָּל נְשָׁמָה וְאֶת חָרַם יָבִר
חָצוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת כָּל עָרֵי עִיר
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת כָּל מַלְכֵיהֶם
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי חָרֶב הָחֳרִים
אוֹתָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃
רַק כָּל הֶעָרִים הָעֹמְדוֹת עַל תִּלָּם לֹא תָלִל
שָׂרָפָם יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי אֶת חָצוֹר זָלַת
לְבַדָּהּ שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃ וְכָל שְׁלַל הֶעָרִים עָבַד
הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַק אֶת כָּל הָאָדָם הִכּוּ לְפִי חָרֶב עַד
הַשְׁמִדָם אֹתָם לֹא הִשְׁאִירוּ כָּל שָׁמַד שָׁאַר
נְשָׁמָה׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה
עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לֹא הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל סוּר
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיִּכַּח לָקַח
יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל הָאָרֶץ הַזֹּאת הָהָר
וְאֶת כָּל הַנֶּגֶב וְאֶת כָּל אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן
וְאֶת הַשְּׁפֵלָה וְאֶת הָעֲרָבָה וְאֶת הַר
יִשְׂרָאֵל וּשְׁפַלָתוֹ׃ מִן הַר הֶחָלָק
הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וְעַד בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת
הַלְּבָנוֹן תַּחַת הַר חֶרְמוֹן וְאֶת כָּל
מַלְכֵיהֶם לָכַד וַיַּכֵּם וַיְמִתֵם׃ יָמִים עֶנָה סוּת
רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל הַמְּלָכִים יוֹם נָגַב
הָאֵלֶּה מִלְחָמָה׃ לֹא הָיְתָה עִיר אֲשֶׁר לָהֶם הָיָה
הִשְׁלִימָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי שָׁלַם
הַחִוִּי יוֹשְׁבֵי גִּבְעוֹן אֶת הַכֹּל לָקָחוּ
בַּמִּלְחָמָה׃ כִּי מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה לְחַזֵּק
אֶת לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה אֶת
יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי הֱיוֹת חָרַם הָיָה
לָהֶם תְּחִנָּה כִּי לְמַעַן הַשְׁמִדָם
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיַּעַל בּוֹא
יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיַּכְרֵת אֶת כָּרַת
הָעֲנָקִים מִן הָהָר מִן חֶבְרוֹן מִן דְּבִר
מִן עֲנָב וּמִכֹּל הַר יְהוּדָה וּמִכֹּל הַר

ſoia regna hec principa-
tũ tenebat. Percuſſitq;
oēs aias q̃ ibidē mo-
rabantur ooooooooooooo
Nõ dimiſit i ea vllas re-
liquas: ſed vſq; ad interni-
tionē vniuerſa vaſtauit:
ipamq; vrbē pemit incē
dio & oēs p circuitũ ci-
uitates. Reges quoq;
earũ cepit pcuſſit atq;
delenit: ooooooooooooo
ſicut pcepatei moyſes
famulus dñi. ooooooooo
Abſcq; vrbibus q̃ erant
i collib? & i tumulis ſi-
te: ceteras ſuccēdit iſrl:
vnā tm̃ aſor mũitiſſimā
flāma conſũpſit. Om-
nēq; pdā iſtarũ vrbium
ac numēta diuiſerunt fi
bi filii iſrael ooooooooo
cunctis hominibus in-
terfectis. ooooooooooooo
ooooooooooooooooooo
Sicut preceperat domi
nus moyſi ooooooooooo
ſeruo ſuo: ita precepit
moyſes ioſue: & illevni
uerſa cõpleuit. Nõ pre
teriit de vniuerſis mãda
tis: nec vnũ qdē verbũ
qd iuſſerat dñs moyſi
Cepit itaq; ioſue om-
nẽ terrã mõtanã ooooooo
et meridianam: terrã-
q; geſen ooooooooooooo
& planitiẽ & occiden
talẽ plagã: mõtemq; ooo
iſrl & cãpeſtria eius: &
partem ooooooooo ooooo
mõtis q̃ aſcendit ſeyr
vſq; baalgath p plani-
tiẽ libani ſubter montẽ
hermon: oẽs ooooooooo
reges eorum cepit:
pcuſſit & occidit. Mul
to tpe pugnauit ioſue
contra reges ooooooooo
iſtos. Non fuit ciuitas
que ooooooooooooooo oooo
ſe non traderet filiis iſ-
rael: p̃ter ooooooooooo
eueum qui habitabat
in gabaon. Oẽs enim
bellādo cepit. Dñi eni
ſnia fuerat ut iduraren-
tur corda eorum & pu-
gnarent contra ooooooo
iſrl & caderent & non
mererẽtur vllã ooooooo
clementiã ac perirent:
ſicut preceperat dñs
moyſi. In tpe illo vẽit
ioſue & interfecit oooo
ooooooooooooooo ooooo
enachim de montanis
hebron & dabir et oooo
anab: & de omni mon
te iuda & oooooooooooo

princepo oium regnoꝝ hoc. τ occi
ἀρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων. καὶ ἀπέκτεν
dit oẽ ſpirãs in ea in ore gladij: τ dele
νεν πᾶν ἔμπνευν ἐν αὐτῇ ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλό
uit oẽo: τ nõ relictuꝝ ẽ in ea ſpirans. τ
θρευσεν πάντας, καὶ οὐ κατελίφθη ἐν αὐτῇ ἔμπνευν. καὶ
aſor cõbuſſerũt in igne: τ oẽs vrbes
τὴν ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί, καὶ πάσας τὰς πόλεις
regnoꝝ hoꝝ: τ oẽs regeꝝ eo-
τῶν βασιλειῶν τούτων, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐ
rũ cepit ioſue: τ occidit eos in ore gla-
τῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξί
dij. τ delenit eũ quẽadmodũ precepit moy
φους. καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὸν ὃν τρόπον συνέταξεν μω
ſes famul dñi. ſed oẽs vrbes i colli-
σῆς ὁ παῖς κυρίου. ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κειμέ
bus ſitas eoꝝ nõ ſuccẽdit iſrael. verũtã aſor
νας ἐπὶ βουνῶν οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραήλ. πλὴν τὴν ἀσὼρ
ſolã cõbuſſit illã ioſue: τ oẽm predã e-
μόνην ἐνέπρησεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ πᾶντα τὰ σκύλα αὐ
ius τ iumẽta diuiſerũt ſibi filij iſrael.
τῆς καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
eos aũt cũctos interemit in ore gladij: τ per
αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλόθρευσεν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἀπώ
didit illos: nõ reliquerũt eoꝝ quicq; ſpirãs. ſi
λεσεν αὐτούς, οὐ κατέλιπεν αὐτῶν οὐδὲν ἔμπνευν. ὃν τρό
cut preceperat dñs moyſi ſeruo ſuo:
πον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῆ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, ὡ
ita precepit moyſes ioſue: τ ſic fe
σαύτως ἐνετείλατο μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ, καὶ οὕτως ἐποί
cit ioſue: nõ preterũt ẽq̃ ab olbuo que iuſſerat
ησεν Ἰησοῦς, οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξεν
ei moyſes. τ cepit ioſue oẽm terrã hãc
αὐτῷ μωυσῆς. καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν πᾶσαν γῆν ταύτην
mõtanã τ oẽm terrã negeb: τ oẽm terrã
τὴν ὀρεινὴν καὶ τὴν πᾶσαν γῆν νηγίβ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν
goſen: τ planitiẽ: τ ẽ eſt ũd occidẽtẽ: τ
γοσόμ, καὶ τὴν πεδινήν, καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ
mõtẽ iſrael: τ cãpeſtria ẽ ad mõtẽ a mõ
ὄρος Ἰσραήλ, καὶ τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει ἐπὶ ὃ
te aalac: τ q̃ aſcẽdit ad ſeir: τ vſq; ad ba
ρους ἀκλάκ, καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς σηείρ, καὶ ἕως βα
algath: τ planitiẽ libani ſubter mõtẽ
αλγάδ, καὶ τὸ πεδίον τοῦ λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ
aermõ. τ oẽs regeꝝ eoꝝ cepit: τ
ἑρμών. καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν, καὶ
occidit eos τ interemit eos. τ diebꝰ plu
ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἐπολέμησεν αὐτούς. καὶ ἡμέρας πολ
ribus fecit ioſue cõtra oẽs reges
λὰς ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς πάντας τοὺς βασιλεῖς
iſtos bellũ: τ nõ fuit ciuitas quãnõ tra
τούτους τὸν πόλεμον, καὶ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐ πα
didit filijs iſrael. preterq; eueus habi
ρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. πλὴν ὁ Ἐυαῖος ὁ κατοι
tans in gabaõ. oẽs cepit in bello: q̃s
κῶν ἐν γαβαών. πάντας ἔλαβεν ἐν πολέμῳ, ὅτι
per dñm factũ ẽ vt indurarẽtur corda illoꝝ
διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι τὴν καρδίαν αὐτῶν
vt occurrerẽt in bellũ cõtra iſrael: vt interfice
συναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραήλ, ἵνα ἐξωλοθρευ-
rentur: vt nõ varetur eis mia: ſed vt pe
θῶσιν, ὅπως μὴ ἔλεως αὐτοῖς ἔλθῃς, ἀλλ' ἵνα ἐξολο
rirent: ſicut vixit dñs ad moyſen. τ
θρευθῶσιν, ὃν τρόπον ἔνετειλεν κύριος πρὸς μωυσῆν. καὶ
venit ioſue in tpe illo: τ interfecit
ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξωλόθρευσεν
enachim de mõtana ex hebron τ ex dabir:
τοὺς ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς ἐκ χεβρὼν καὶ ἐκ δαβίρ,
τ ex anab: τ de oĩi mõte iuda: τ de
καὶ ἐξ ἀνὰβ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα, καὶ ἐκ
omni monte
παντὸς ὄρους ooooooooooooooooooooooooooo

israel cum vrbibus eop. τ deleuit
Ισραηλ συν ταις πολεσιν αυτων. και εξωλεθρευσεν
eos Iosue: nō relictus est ex enachim a
αυτους Ιησους, ου κατελειφθη των ενακιμ εκτος των
filiis israel: nisi in gaza τ in geth τ in a-
υιων Ισραηλ, αλλα πλην εν γαζη και εν γεθ και εν α-
zoto relictus est. τ cepit Iosue oēm trā
σωτω κατελειφθη. και ελαβεν Ιησους πασαν την γην
sicut precepit dñs moysi. τ tradidit eos
καθοτι ενετειλατο κυριος τω μωυσην. και εδωκεν αυτους
Iosue in possessionē israel in diuisiōe eop per tri
Ιησους εν κληρονομια Ισραηλ εν μεριδιω αυτων κατα φυ
bus eop: τ terra quieuit a prelio
λας αυτων, και η γη κατεπαυσεν πολεμουμενη. Ca.12.

Θ Hi reges terre quos occiderūt filij is
A Και ουτοι οι βασιλεις της γης ους επαιον υιοι Ισ
rael: τ possederūt terrā eop trans
ραηλ, και κατεκληρονομησαν την γην αυτων περαν τ
Iordanē ab ortu solis a valle arnō
Ιορδανου εκτου ηλιου εκτου φαραγγος αρνων
vsq; ad mōtē hermon: τ oēm araba ab
εως του ορους ερμων, και πασαν την αραβα εκτου
oriente. seō regē amorreop: qui
ανατολων. του σηων του βασιλεως των αμορραιων, ος
habitabat in esebon: dominātō ab aroer q̄ est in
κατωκει εν εσεβων, κυριευων εκτου αροηρ η εστι επι τ
labio in valle arnon in medio val
χειλους εν τη φαραγγι αρνων και μεσου της φαραγ
lis: τ dimidiū galaad vsq; ad iaboc ter
γος, και το ημισυ της γαλααδ εως Ιαβοκ του χει
minis: termini filioꝝ ām̄on. araba vsq; ad mare
μαρρου. ορια υιων αμμων. και η αραβα εως της θαλασσης
ceneroth cōtra orientē: τ vsq; ad mare araba
χενερεθ κατ' ανατολας, και εως της θαλασσης αραβα
mare salis ab oriēte in viam q̄ ad
θαλασσης των αλων εκτου ανατολων εις οδον την κατα
bethsimoth τ de themā q̄ sub asedoth phasga.
βαισιμωθ, και εκτου θεμαν την υπο ασηδωθ φασγα.
τ termini og regis basan: qui relictus est de
και ορια ωγ βασιλεως βασαν, ος υπελειφθη εκ των
gigantibus: habitāuit in astaroth τ in edrai do
γιγαντων, ο κατοικων εν ασταρωθ και εν εδρα
B minātus a mōte hermon τ a salecha τ om
χων εκτου ορους ερμων και εκτου σελχα και παν
nem basan vsq; ad terminos gessuri τ macha
σαν την βασαν εως ορων γεσουρι και την μαχα
thi: τ dimidiū galaad vsq; ad terminos seon regis
θι, και το ημισυ γαλααδ εως ορων σηων βασιλεως
esebon. moyses famulus dñi τ filij israel
εσεβων. μωυσης ο παις κυριου και οι υιοι Ισραηλ
percussērūt eos: τ tradidit eā moyses famul⁹
επαταξαν αυτους, και εδωκεν αυτην μωυσης ο παις
dñi in possessionē ruben τ gad τ dimidie tribui ma
κυ εν κληρονομια ρουβην και γαδ και τω ημισει φυλης μα
nasse. τ hi reges amorreop quos occidit Io
νασση. και ουτοι οι βασιλεις των αμορραιων ους επαιεν Ι
sue: τ filij israel trans iordanē apud ma
σους, και οι υιοι Ισραηλ εν τω περαν του Ιορδανου παρα θαλασ
re baalgad in cāpo libani τ vsq; ad mōtē
σαν βααλγαδ εν τω πεδιω του λιβανου και εως του ορους
aloch ascēdentiū in seir. τ tradidit eā Ios
του αλοκ αναβαινοντων εις σηιρ. και εδωκεν αυτην Ιη
sue tribubus israel in possessionē sm sortē eop
σους ταις φυλαις Ισραηλ κληρονομιαν κατα κληρον αυτων
C in mōte τ in cāpo τ in araba τ in ascdoth τ
εν τω ορει και εν τω πεδιω και εν αραβα και εν ασηδωθ και
in cremo τ in meridie: etheū τ amor-
εν τη ερημω και εν νοτω, τον χεττααιον και τον αμορ-
reum τ chananeū τ pherezeū τ
ραιον και τον χαναναιον και τον φερεζαιον και τον
euheum τ iebuseum.
ευαιον και τον ιεβουσαιον. ooooooooooooooooo

israel: a vrbesq; eorū b delevit. b Nō c reliquit vllum
de stirpe c enachi d in terra
b filiorū i israel k absq; cita-
tib g gaza & m geth n & a-
zoto: i quibus solū o reli-
cti sunt. f Cepit ergo q Ios
sue oēm r terrā s sicut ooo
t locutus est u dñs b ad c mo
ysen v & tradidit eam oooo
i possessionē filiis a israel
d sm ptes & r tribus suas:
l quieuitq; b terra m a pre-
liis. 12.

H I sunt b reges d quos
ooooooooooooooooooo
c percusserūt f filii a israel & o
possederūt ooooooooooo
s terrā eorum t trans m ior
danem n ad e solis p ortum
p a torrente q Arnon r vsq;
ad s montē t hermon: u &
oēm v orientalē plagā l q re
spicit solitudinē. a Seon
b rex c āmorreoꝝ d q hita
bat i esebō: f dominatus
est g ab aroer h q̄ sita ē i sup
r ripā t torrentis m armon:
n et medie ptis i valle o di
midieq; p galaad r vsq; ad
t torrentē u ieboc q est v ter
minus x filiorū y ammō: z &
a solitudine b vsq; ad c ma-
re d ceneroth e cōtra orien
tem: f & vsq; ad g mare h de
serti q̄ est i mare k salsissi-
mū: l ad orientalē plagā
p m via q̄ ducit n bethsimo
th: o & ab australi parte q̄
q subiacet r aseroth vsq;
s phasga t termin u og re-
gis x basā y de reliquis z ra
phaim a q hitauit b in asta
roth c & i edrai: d & domi-
natus est e i mōte f hermō
g & in salecha h atq; vniuer
sa i basā k vsq; ad l termios
m gessuri n & machati o et di
midie partis p galaad ad
q termios r seō s regis t ese-
bō. u Moyses a famul b do
mini c & filii d israel e pcusse-
rūt eos: f tradiditq; terrā
eorū g moyses i possessio
nē k rubē l itis m & gaddītis:
n & dimidie o tribui p ma
nasse. q Hi sūt r reges s re
s quos t pcussit u Iosue x &
filii y israel z trās a iordanē b ad
occidētalē plagā c a baal
gad d i cāpo e libāi f vsq; ad
g mōtē h libāi i cuius pars
m ascendit n i seyr. o Tradi-
ditq; eā p iosue in ooooooo
q possessionem r tribubus
s israel: t singulis u ptes suas: tā
v i mōtanis w q̄ i plāis x at-
q; campestribus. a In asc
roth b & i solitudie c ac in
meridie: d etheus fuit e et
ammorreus: f chananeus
g & h pherezeus: i eueus
k & l iebuseus ooooooooo

עִיר	יִשְׂרָאֵל עִם עָרֵיהֶם׃ הַחֹרִימָם יְהוֹשֻׁעַ	
יָתַר	לֹא נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	
שָׁאַר	רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד נִשְׁאָרוּ׃	
לָכַד	וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל הָאָרֶץ כְּכֹל	
נָתַן	אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וַיִּתֵּנָהּ	
חָלַק	יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּמַחְלְקֹתָם	
	לִשְׁבָטֵיהֶם וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃	
	וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ	Cap.xij.
נָכָה	אֲשֶׁר הִכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת	
זָרַח	אַרְצָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה הַשָּׁמֶשׁ	
	מִנַּחַל אַרְנֹן עַד הַר חֶרְמוֹן וְכָל	
	הָעֲרָבָה מִזְרָחָה׃ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי	
מָשַׁל	הַיּוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר	
שָׂפָה	עַל שְׂפַת נַחַל אַרְנֹן וְתוֹךְ הַנַּחַל	
חָצָה גִּלְעָד	וְחֵצִי הַגִּלְעָד וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל	
	בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה וְעַד יָם	
	כִּנְרוֹת מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם	
	הַמֶּלַח מִזְרָחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁימֹת	
יָמָן	וּמִתֵּימָן תַּחַת אַשְׁדוֹת הַפִּסְגָּה׃	
	וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר	
	הָרְפָאִים הַיּוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרוֹת	
	וּבְאֶדְרֶעִי׃ וּמֹשֵׁל בְּהַר חֶרְמוֹן	
	וּבִסְלֵכָה וּבְכָל הַבָּשָׁן עַד גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי	
	וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצִי הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחֹן	
	מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן׃ מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וּבְנֵי	
נָתַן	יִשְׂרָאֵל הִכּוּם וַיִּתֵּן מֹשֶׁה עֶבֶד	
יָרַשׁ	יְהוָה יְרוּשָּׁה לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי	
	שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃ וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ	
	אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל	
	בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה מִבַּעַל	
	בִּקְעַת הַלְּבָנוֹן וְעַד הָהָר הַחֹלָק	
	הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ	
	לִשְׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה כְּמַחְלְקֹתָם׃	
חָלַק	בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבָעֲרָבָה וּבָאַשְׁדוֹת	
דֹּר	וּבַמִּדְבָּר וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי הָאֱמֹרִי	
	וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃	

C

מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶחָד
מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר מִצַּד בֵּית אֵל אֶחָד׃ עֲדָד
מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם אֶחָד
מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶחָד׃ מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד
מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶחָד׃ מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ דְּבִיר אֶחָד
מֶלֶךְ גֶּדֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד
מֶלֶךְ עָרָד אֶחָד׃ מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד
מֶלֶךְ עֲדֻלָּם אֶחָד׃ מֶלֶךְ מַקֵּדָה אֶחָד
מֶלֶךְ בֵּית אֵל אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד
מֶלֶךְ חֵפֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ אֲפֵק אֶחָד
מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן אֶחָד׃ מֶלֶךְ מָדוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ חָצוֹר אֶחָד׃
מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְרוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ אַכְשָׁף אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּעְנַךְ אֶחָד
מֶלֶךְ מְגִדּוֹ אֶחָד׃ מֶלֶךְ קֶדֶשׁ אֶחָד
מֶלֶךְ יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל אֶחָד׃
מֶלֶךְ דּוֹר נָפַת דּוֹר אֶחָד
מֶלֶךְ גּוֹיִם לְגִלְגָּל אֶחָד׃
מֶלֶךְ תִּרְצָה אֶחָד כָּל מְלָכִים
שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃

Cap. xiij.
בא יום
אמר
וְיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֵלָיו אַתָּה זָקַנְתָּה בָאתָ בַּיָּמִים
וְהָאָרֶץ נִשְׁאָרָה הַרְבֵּה מְאֹד
שאר
לְרִשְׁתָּהּ׃ זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאָרֶת כָּל
גלל
גְּלִילוֹת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל הַגְּשׁוּרִי׃
שחר פנת
מִן הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרַיִם
גבל
וְעַד גְּבוּל עֶקְרוֹן צָפְנָה לַכְּנַעֲנִי
חשב
תֶּחְשָׁב חֲמִשֶּׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים
הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאַשְׁקְלוֹנִי הַגִּתִּי
וְהָעֶקְרוֹנִי וְהָעַוִּים׃ מִתֵּימָן כָּל אֶרֶץ
יון
הַכְּנַעֲנִי וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים
עַד אַפֵּקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי׃ וְהָאָרֶץ
זרח
הַגִּבְלִי וְכָל הַלְּבָנוֹן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ
מבעל גד תחת רד חרמון שלכא
חֲמָת׃ כָּל יֹשְׁבֵי הָהָר מִן הַלְּבָנוֹן עַד

[a]Rex [b]hiericho [c]vnus
[d]rex [e]hay q̄ eſt [f] ex latere
[g]bethel [h]vnus
[i]Rex [k]hieruſalem [l] vnus
[m]Rex [n]hebrō [o]vnus. [p] Rex
[q]hierimoth [r]vnus.
[s]Rex [t]lachis [u]vn?. [v]Rex [w]e
glon [x]vnus.
[y]Rex [z]gazer [aa]vnus. [bb]Rex
[cc]dabir [dd]vnus.
[ee]Rex [ff]gader [gg] vnus. [hh]Rex
[ii]herma [kk]vnus.
[ll]Rex [mm]hereth [nn]vn?. [oo]Rex
[pp]lebna [qq]vnus.
[rr]Rex [ss]adollā [tt]vnus. [uu]Rex
[xx]maceda [yy]vnus.
[zz]Rex [aaa]bethel [bbb]vn?. [ccc]Rex
[ddd]taphua [eee]vnus.
[fff]Rex [ggg]ofer [hhh]vnus. [iii]Rex [kkk]af
fec [lll]vnus.
[mmm]Rex [nnn]ſaron [ooo] vnus. [ppp]Rex
[qqq]madan [rrr] vnus.
[sss]Rex [ttt]aſor [uuu]vnus.
[xxx]Rex [yyy]ſamerō [zzz]vnus:
[aaaa]Rex [bbbb]acſaph [cccc]vnuſ. [dddd]Rex
[eeee]thenac [ffff]vnus.
[gggg]Rex [hhhh]mageddo [iiii] vnus.
[kkkk]Rex [llll]cedes [mmmm]vnus.
[nnnn]Rex [oooo]iachanem [pppp]carmeli
[qqqq]vnus.
[rrrr]Rex [ssss]dor [tttt] & prouincie
[uuuu]dor [vvvv]vnus .
[xxxx]Rex [yyyy] gentium [zzzz] galgal
[aaaaa]vnus.
[bbbbb]Rex [ccccc]therſa [ddddd]vnus. [eeeee]Oes
[fffff]reges
[ggggg]triginta [hhhhh]vnus. 13.

[iiiii]Osue [kkkkk]ſenex [lllll]proue
ctæ [mmmmm] etatis erat: [nnnnn]& dixit [ooooo]dñs [ppppp]ad eū. [qqqqq]Senui
ſtiſ [rrrrr]longeuus es:
[sssss] terraq̄ [ttttt]latiſſima [uuuuu] de
relicta ē q̄ nec dū ſorte di
uiſa eſt: [vvvvv]omnis videlicet
[wwwww]galilea [xxxxx]philiſtiim [yyyyy]& vni
uerſa [zzzzz]geſſuri:
[aaaaaa]a fluuio [bbbbbb]turbido [cccccc]qui ir
rigat [dddddd]egyptum
[eeeeee]vſq̄ ad [ffffff]termios [gggggg]accarō
[hhhhhh]cōtra aquilonem terra
[iiiiii]chanaā q̄ in [kkkkkk] quinq̄ [llllll]re
gulos [mmmmmm]philiſtiim [nnnnnn] diuidi
tur: [oooooo]gazeos [pppppp]& azotios:
[qqqqqq]aſcalonitas : [rrrrrr]getheos
[ssssss]& accaronitas. [tttttt] Ad me
ridiē vero ſūt [uuuuuu]euei [vvvvvv]oiſoo
[wwwwww]terra [xxxxxx]chanaā: [yyyyyy]& maara
[zzzzzz]ſidoniorum
[aaaaaaa]vſq̄ [bbbbbbb]afeca: et [ccccccc]terminos
[ddddddd]ammorrei eiuſq̄
[eeeeeee]cōfinia: [fffffff]libāi [ggggggg]quoq̄ re
gio cōtra [hhhhhhh]orientem
[iiiiiii]a baalgad [kkkkkkk]ſub [lllllll]monte
[mmmmmmm]hermō [nnnnnnn]donec [ooooooo]igredia
ris [ppppppp]emath. [qqqqqqq]Omniū [rrrrrrr]qui
habitabant [sssssss]in monte [ttttttt]a
[uuuuuuu]libano [vvvvvvv]vſq̄ ad [xxxxxxx]aquas

regem hiericho vnū: [a] regem gai:
τὸν βασιλέα ἱεριχὼ ἕνα, καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαί,
ἣ ἐſτι πρὸς bethel vnū. regē hieruſalē vnū:
ἣ ἐſτι πλησίον βαιθὴλ ἕνα· βασιλέα ἱερουσαλὴμ ἕνα,
regem hebrō vnū: regem hierimoth vnū: re-
βασιλέα χιβρὼν ἕνα, βασιλέα ἱερεμοὺθ ἕνα, βασι-
gem lachio vnū: regē eglō vnū: regem
λέα λαχὶς ἕνα, βασιλέα ἐγλὼμ ἕνα, βασιλέα
gazer vnū: regē dabir vnū: regem gader
γαζὲρ ἕνα, βασιλέα δαβὶρ ἕνα, βασιλέα γαδὲρ
vnū: regem herma vnū: regē ared vnū: re
ἕνα, βασιλέα ἑρμὰ ἕνα, βασιλέα ἀρὰδ ἕνα, βα-
gem lebna vnū: regem odollam vnū: re
σιλέα λεβνὰ ἕνα, βασιλέα ὀδολλὰμ ἕνα, βασι-
gem maceda vnū: regem bethel vnū: regem
λέα μακκηδὰ ἕνα, βασιλέα βαιθὴλ ἕνα, βασιλέα
taphua vnū: regē epher vnū: regem aphec
Ταπφοῦ ἕνα, βασιλέα ἐφὲρ ἕνα, βασιλέα ἀφὲκ
vnū: regem leſaron vnū: regē madan vnū:
ἕνα, βασιλέα λισαρὼν ἕνα, βασιλέα μαδὼν ἕνα,
regem aſſor vnū: regem amerō vnū: re
βασιλέα ἀσὼρ ἕνα, βασιλέα ἀμερὼν ἕνα, βασι-
gem acſaph vnū: regem thenach vnū: regem ma
λέα ἀχασὰφ ἕνα, βασιλέα θαανὰχ ἕνα, βασιλέα μα
geddo vnū: regem cedeo vnū: regem tacha
γηδὼ ἕνα, βασιλέα κηδὲς ἕνα, βασιλέα ἰακο-
nam carmeli vnū: regem dor naphathdor
νὰμ τοῦ χερμὴλ ἕνα, βασιλέα ἀδὼρ τοῦ ναφαθδὼρ
vnū: regem gētiū galgal vnū: regem
ἕνα, βασιλέα γωὶμ τῆς γιλγὶλ ἕνα, βασιλέα
therſa vnū. oēs hi reges triginta
θερσὰ ἕνα, πάντες οὗτοι οἱ βασιλεῖς τριάκοντα
vnus.
καὶ εἷς.

Ca. 13.

[a]Et ioſue ſenex prouectus die
[b]Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμε
bus. [c] dixit dñs ad ioſue: tu ſenuiſti pro
ρῶν· καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν, σὺ γεγήρακας προ
uectus diebus: [d] terra relicta eſt mul
βεβηκὼς τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται πολ
ta valde in poſſeſſionē: [e] hec terra reli
λὴ σφόδρα εἰς κληρονομίαν, καὶ αὕτη ἡ γῆ ἣ κατα
cta oēs termini philiſtiim: [f] vniuerſa geſ
λελειμμένη πάντα ὅρια φυλιστιείμ, καὶ πᾶς ὁ γε-
ſuri [g] chananeus a cratinhabitata que ere
σουρὶ καὶ ὁ χαναναῖος ἀπὸ γῆς ἀοικήτου τῆς κα-
gione egrpti vſq̄ ad terminos accaron a ſi
τὰ πρὸς πνοὰ αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων ἀκκαρὼν ἐξ εὐ-
niſtris chananeox: cōputatur quin-
ωνύμων τῶν χαναναίων, προσλογίζεται ταῖς πέν-
q̄ ſatrapiis philiſtiim: gazeo [h]
τε σατραπείαις τῶν φυλιστιείμ, τῷ γαζαίῳ καὶ τῷ
azotio [i] aſcalonite [k] getheo: [l]
ἀζωτίῳ καὶ τῷ ἀσκαλωνίτῃ καὶ τῷ γεθθαίῳ, καὶ τῷ
accaronite: [m] euco. ex themā [n] omni
ἀκχαρωνίτῃ, καὶ τῷ ἐυαίῳ. ἐκ θεμὰν καὶ πάσης τῆ
terre chanaā [o] gaza: [p] ſidonij vſq̄ adj aſeca
γῆς χαναὰν ἕως γάζης, καὶ οἱ σιδώνιοι ἕως ἀφεκὰ
vſq̄ ad terminos amorreoꝝ. [q] oēm terrā
ἕως τῶν ὁρίων τῶν ἀμορραίων· καὶ πᾶσαν τὴν γῆν
gabe philiſthim [r] tota oēm libanū ab ori-
γαβαὶ φυλιστιείμ [s] κατὰ πάντα τὸν λίβανον ἀπὸ ἀνα
ente ſolis ab baalgad ſub mōte her
τολῶν ἡλίου ἀπὸ βαιλγὰδ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ ἑρ-
mon vſq̄ ad introitū emath oīs habitātes
μὼν ἕως τῆς εἰσόδου ἐμὰθ πᾶς ὁ κατοικῶν τὸν
mōtana a libano vſq̄ ad
ὀρεινὸν ἀπὸ τοῦ λιβάνου ἕως

masserephoth aquā. vniuersos sidonios ego eucr
μασιρωθὼ μαὶμ. πάντας τοὺς σιδωνίους ἐγὼ ἐξολο
tam eos a facie filioꝝ israel. sed tra
θρεύσω αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ. ἀλλὰ διά
de eam israel in sorte: sicut precepi
δος αὐτὴν τῷ ἰσραὴλ εἰς κλῆρον, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην
tibi. t nūc oīnide terrā hanc in possessionē nouē
σοι. καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην εἰς κληρονομίαν ταῖς ἐννέα
tribubus t dimidie tribui manasse qui cū eo
φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ τοῖς μετ' αὐτοῦ
ruben t gad acceperūt possessionē eoꝝ: q̄ tra
τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔ
didit eis moyses trans iordanē: ad
δωκεν αὐτοῖς μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, κατ' ἀ
ortum solis dedit eis moyses famulus dñi: ab
τολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτοῖς μωυσῆς ὁ παῖς κυ, ἀπὸ
aroer q̄ est in labio torrētis arnon: t ve
ἀροὴρ ἣ ἐστιν ἐπὶ τῷ χείλους χειμάρρου ἀρνών, καὶ τὴν πό
bē que in medio vallis: t oēm mesor a
λιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν μισὼρ ἕως
medaba vsq; ad dibon: t cūctas ciuitates seon re
μεδαβὰ ἕως δεβών, καὶ πάσας τὰς πόλεις σηὼν βασι
gis amorreoꝝ: qui regnauit in esebon vsq; ad termios
λέως ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἐσεβὼν ἕως τῶν ὁρίων
filioꝝ ammō. t galaad t terminos gessuri t
υἱῶν ἀμμών. καὶ τὴν γαλααδῖτιν καὶ τὰ ὅρια γισουρὶ καὶ τὴ
machati oēm mōtē hermon: t vniuersā basan
μαχατὶ πᾶν ὄρος ἀερμών, καὶ πᾶσαν τὴν βασανῖτιν
vsq; ad selcha: oīe regnū og in ba
ἕως σελχά, πᾶσαν τὴν βασιλείαν ὼγ ἐν τῇ βασαν
san qui regnauit in astaroth t in edrai. ipse relī
τὶ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἀστα[illegible] καὶ ἐν ἐδρεὶ. οὗτος κατε
ctus est pc reliquis gigantū: t pcussit
λείφθη ἀπὸ τοῦ λείμματος τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξε
sit eū moyses: t delcuit eum. t nō dele
βὴν αὐτὸν μωυσῆς, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτόν· καὶ οὐκ ἐξω
uerant filij israel gessuri t machā
λόθρευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν γισουρὶ καὶ τὸν μαχα
ti. t habitabat rex gessuri t machati in
τί· καὶ κατῴκει βασιλεὺς γισουρὶ καὶ ὁ μαχαὶ ἐν
ter filios israel vsq; ad diem hanc veritū
τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· πλὴν τῇ
tribui leui nō dedit possessionē: dñs deus
φυλῇ λευὶ οὐκ ἔδωκεν κληρονομίαν, κύριος ὁ θεὸς
israel hic possessio eorū: sicut locut eis
ἰσραὴλ οὗτος κληρονομία αὐτῶν, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς
dñs. t dedit moyses tribui filioꝝ ruben per
κύριος· καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τῇ φυλῇ υἱῶν ῥουβὴν κατ'
C ppios eoꝝ. t fuerūt eoꝝ termini ab aro
τὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐγένοντο αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ ἀρο
er que est cōtra faciē vallis arnō: t ciui
ὴρ ἣ ἐστιν κατὰ πρόσωπον φάραγγος ἀρνών, καὶ ἡ πό
tas que in valle. t vniuersā misor t me
λις ἡ ἐν τῇ φάραγγι· καὶ πᾶσαν τὴν μισὼρ καὶ με
daba vsq; ad esebon: t ciuitates eoꝝ
δαβὰ ἕως σιβών, καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν
ciuitates in misor t dibō t bamoth baal:
τὰς οὔσας ἐν τῇ μισὼρ καὶ διβὼν καὶ βαμὼθ βαάλ,
t domus baalmeō t iessa t cedimoth t me
καὶ οἶκους βεελμεὼν καὶ ἰασσὰν καὶ καδημὼθ καὶ μαι
phet t cariathaim: sabama t sarath t asar in
φὰθ καὶ καριαθαΐμ, καὶ σιβαμὰ καὶ σαρὼθ καὶ σαὼρ ἐν τῷ
mōte emach. t bethphogor: t asedoth phasga t
ὄρει ἀμάκ. καὶ βαιφογὼρ καὶ ἀσιδὼθ φασγὰ καὶ
bethasimoth: t oēs vrbes misor t
βαισιμούθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ μισὼρ καὶ
vniuersum regnū seon regis amor
πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ σηὼν βασιλέως τῶν ἀμορ
reoꝝ: qui regnauit in esebō: quē pcussit moy
ραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἐσεβών, ὃν ἐπάταξεν μω
ses ipsum t principes madian: t
σῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους μαδιάμ, καὶ

מ מְשָׂרְפֹת מַיִם כָּל צִידֹנִים אָנֹכִי
יכ אוֹרִישֵׁם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּלֶּהָ
נ לְנַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ:
ועתה חַלֵּק אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת נַחֲלָה
סב לְתִשְׁעַת הַשִּׁבְטִים וְחֲצִי הַשֵּׁבֶט
המנשה: עִמּוֹ הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ
נא נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה
נב עֶבֶד יְהוָה: מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל שְׂפַת
נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל
יש וְכָל הַמִּישׁוֹר מֵידְבָא עַד דִּיבֹן: וְכָל
עי עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ
נג בְּחֶשְׁבּוֹן עַד גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן: וְהַגִּלְעָד
וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכָל הַר חֶרְמוֹן
נד וְכָל הַבָּשָׁן עַד סַלְכָה: כָּל מַמְלְכוּת עוֹג
בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי
שאר נה הוּא נִשְׁאָר מִיתֶר הָרְפָאִים וַיַּכֵּם
מֹשֶׁה וַיִּרְשֵׁם: וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הַגְּשׁוּרִי וְאֶת הַמַּעֲכָתִי
וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל
עַד הַיּוֹם הַזֶּה: רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא
נָתַן נַחֲלָה אִשֵּׁי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ: וַיִּתֵּן
עתו שִׁפְחָה מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְנֵי רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם:
יג וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל
שְׂפַת נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ
הַנַּחַל וְכָל הַמִּישׁוֹר עַל מֵידְבָא:
חֶשְׁבּוֹן וְכָל עָרֶיהָ אֲשֶׁר בַּמִּישׁוֹר
טז דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן:
יז וְיַהְצָה וּקְדֵמֹת וּמֵיפָעַת: וְקִרְיָתַיִם
יח וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק:
יט וּבֵית פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה וּבֵית
הַיְשִׁימוֹת: וְכָל עָרֵי הַמִּישׁוֹר וְכָל
כ מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה
נַשׂא כא מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת

mmasserephot. vniuersi
qꝫ sidonii. Ego sū qui
delebo eos a facie filio
rū israel. Veniat ergo
in partē hereditatis is
rael sicut precepi tibi.
Et nūc diuide terram
in possessionem
nouem tribubus & di
midie tribui
manasse cū qua ruben
& gad possederunt
terrā quam tradidit eis
moyses famulus dñi
trās fluēta iordānis ad
orientalem plagam:
abaroer q̄ sita est in ri
pa
torrentis arnon & in
vallis medio :
vniuersaqꝫ campestria
medaba: vsqꝫ dibō: &
cūctas ciuitates seon re
gis ammorrei: q regna
uit in esebō vsqꝫ ad termi
nos filiorū ammō : &
galaad ac terminū ge
suri & machati & omnē
mōtē hermō & vniuer
sam basan vsqꝫ ad sale
cha: oē regnū og i ba
san qui regnauit i afta
roth & edrai. ipse
fuit
de reliquis raphai: per
cussitqꝫ eos moyses atq;
deleuit. Noluerūtqꝫ
dispdere filii isrl gessu
ri & machati:
& habitauerunt in me
dio israel
vsqꝫ in pñtē die. Tri
bui ātem leui non dedit
possessionem :sed sacri
ficia & victime dñi dei
isrl: ipa ē ei hereditas
sicut locutus ē illi. De
dit ergo moyses posses
sionē tribui filiorū ru
bē iuxta cognatiōes su
as. Fuitqꝫ termin eo
rū ab aroer q̄ sita ē i ri
pa torrētis arnon & in
valle ciusdē torrentis
media vniuersa planiti
em q̄ ducit medaba &
esebō cūctosqꝫ viculos
earū qui sunt in cāpestri
bus : dibon quoqꝫ &
bamothbaal & oppidū
baalmaō: & gessa & ce
dimoth & mephet & ca
riathaim & sabama & sa
rathasar: in mōte cōual
lis bethphogor & ase
roth phasga & bethasi
moth oēs vrbes cāpes
tres vniuersaqꝫ regna
seon regis ammorrei
qui regnauit in esebō:
quem percussit
moyses cum principi
bus madian

אֶוִּי וְאֶת־לָקֶם וְאֶת־צוֹר וְאֶת־חוּר
וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ נָסִךְ
וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי מָסָם
יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב אֶל חַלְלֵיהֶם׃ וַיְהִי הָיָה
גְּבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נָגַל
מַחֲלַת בְּנֵי רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה גָּד לִבְנֵי נָטָה
גָּד לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
יַעְזֵר וְכָל עָרֵי הַגִּלְעָד וַחֲצִי אֶרֶץ חָצָה
בְּנֵי עַמּוֹן עַד עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי עָיָה
רַבָּה׃ וּמֵחְשְׁבוֹן עַד רָמַת הַמִּצְפֶּה
וּבְטֹנִים וּמַחֲנַיִם עַד גְּבוּל לִדְבִר׃
וּבָעֵמֶק בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת
וְצָפוֹן יֶתֶר מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן מָלַךְ
הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל עַד־קְצֵה יָם כִּנֶּרֶת עֵבֶר
הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃ זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי גָד זֶרַח
לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וַחֲצֵרֵיהֶם׃ וַיִּתֵּן צָפוֹן
מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְהִי הָיָה
לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
וַיְהִי גְבוּלָם מַחֲנַיִם כָּל הַבָּשָׁן כָּל
מַמְלְכוּת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וְכָל חַוֹּת
יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ וַחֲצִי שִׁשָּׁה
הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עִיר נָגָל
עוֹג בַּבָּשָׁן לִבְנֵי מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה לַחֲצִי
בְנֵי מָכִיר לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ אֵלֶּה אֲשֶׁר שִׁפְחָתַי
נִחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לִירְדֵּן
יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃ וְלִשְׁבֶט הַלֵּוִי לֹא נָתַן
מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא
נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃ וְאֵלֶּה Cap.xiiij.
אֲשֶׁר נָחֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
אֲשֶׁר נָחֲלוּ אֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְיהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי נָטָה
יִשְׂרָאֵל׃ נַחֲלוּ בְּגוֹרָל נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר נָגַל
צִוָּה יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת
הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃ כִּי נָתַן מֹשֶׁה
נַחֲלַת שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה נָטָה

eueſi & recen & ſur & vr & rebec duces ſeō hitatores terre ooooooo & balaā filiū beor ariolū occiderūt filii iſrl gladio fugā. cū ceteris iterfectis: factuſq; eſt oo terminus filiorū rubē iordāis fluuius. Hec ē poſſeſſio rubenitarum p cognatiōes ſuas vrbium & viculorū. Dedit moyſes tribui gad & filiis eius p cognatiōes ſuas poſſeſſionē: cuius hec diuiſio eſt. Terminus iazer & oēs citates galaad & dimidiā ptem terre filiorū ammon vſq; ad aroer q̄ ē cōtra rabba: & ab eſebō vſq; ramoth: maſphe & bethanī: & a maanai vſq; ad tminos dabir. In valle quoq; betharā & bethnēra ſoccoth et ſaphō reliquā ptē regni ſeon regis eſebō huius quoq; finis iordāis ē vſq; ad extremā ptē maris cenereth trās iordanē ad orientalē plagā. Hec eſt poſſeſſio filiorum gad p familias ſuas: & ciuitates eſt ville earū. Dedit & dimidie tribui manaſſe filiiſq; eius iuxta cognatiōes ſuas poſſeſſionem cuius hoc pricipiū eſt. A manaim vniuerſā baſā & cuncta regna og regis baſā omne ſq; vicos iahir q ſūt in baſā ſexaginta oppida & dimidiā partem galaad: & aſtaroth & edrai vrbes regni og in baſā filiis machir filii manaſſe dimidie parti filiorū machir iuxta cognationes ſuas. Hāc poſſeſſionem diuiſit moyſes i cā pestribus moab trans iordanē cōtra hiericho ad orientalem plagam. Tribui aūt leui nō dedit poſſeſſionē: qm̄ dñs deus iſrl: ipe eſt poſſeſſio eius ut locutus ē illi.

Hoc eſt qd 14.
poſſederūt filii iſrl in terra chanaā quā dederūt eis eleazar ſacerdos & ioſue filius nun & principes familiarū p tribus iſrl: ſorte oīa diuidentes: ſicut pcepat dñs in manu moyſi nouē tribub & dimidie tribui manaſſe. Duabus enim tribubus et dimidie dederat moyſes

ευειμ τ recen τ ſur τ vr τ
ῥαν ἐναι καὶ ῥαν ῥακεμ καὶ ῥαν σουρ καὶ ῥαν ὑὺρ καὶ ῥαν
rebec: duces ſeon habitātes terrā. τ
ῥοβὰ, ἄρχοντας σηὼν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. καὶ
balaā filiū beor ariolū occiderūt filii iſrl
ῥαν βαλαὰμ υἱὸν βεωρ ῥαν μάντιν ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ ἰσρ
in gladio in fuga. fuerūt aūt termini filiorū rubē
ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ τροπῇ. ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια υἱῶν ῥουβὴν
iordanis terminus. hec poſſeſſio filiorū rubē per
ε ἰορδάνης ὅριον. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν ῥουβὴν κατὰ
ppos eoꝝ vrbes ꝛ ſuburbana eoꝝ de
δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. ἔδω-
dit aūt moyſes filiis gad per ppos eoꝝ. τ
κεν δὲ μωυσῆς τοῖς υἱοῖς γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ
fuerūt eoꝝ termini iazer oīa ciuitas galaad ꝛ di-
ἐγένετο αὐτῶν τὰ ὅρια ἰαζὴρ πᾶσα πόλις γαλαὰδ καὶ ἥ-
midia ps tre filiorū ammō vſq; ad aroer: q̄ eſt contra
μισυ γῆς υἱῶν ἀμμὼν ἕως ἀροήρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον
rabba. τ ab eſebon vſq; ad ramoth: cōtra maſpha
ῥαββάθ. καὶ ἀπὸ ἐσεβὼν ἕως ῥαμώθ, κατὰ τὴν μασφὰ
bethanim ꝛ maanaim vſq; ad terminos dabir. ꝛ eme-
βοταναὶμ καὶ μαναὶμ ἕως τῶν ὁρίων δαβίρ. καὶ ἐν τῇ
mee betharam ꝛ bethnamra ꝛ ſochoth ꝛ ſaphon ꝛ
μὲν βηθαρὰμ καὶ βηθαναμρὰ καὶ σικχὼθ καὶ σαφὼν καὶ
reliquū regnū ſeon regis eſebon. iordanis
τὴν λοιπὴν βασιλείαν σηὼν βασιλέως ἐσεβών. ὁ ἰορδάνης
diſterminabit vſq; ad ptē maris cenereth trans to
ὅριον ἕως μέρους τῆς θαλάσσης χινερὼθ πέραν τοῦ ἰορ-
danē ab oriente. hec poſſeſſio filiorū gad per
δάνου ἀπ' ἀνατολῶν. αὕτη κληρονομία υἱῶν γὰδ κατὰ
ppos eoꝝ ꝛ per vrbes eoꝝ: ꝛ ſuburbana
δήμους αὐτῶν καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν, καὶ ἐπαύλεις
eoꝝ. τ dedit moyſes dimidie tribui manaſſe:
αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ,
τ fuit dimidie ptī tribus filiorū manaſſe per po
καὶ ἐγένετο τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς υἱῶν μανασσῆ κατὰ δή-
pulos eoꝝ. τ fuerūt termini eoꝝ a maanaim
μους αὐτῶν. καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ μαναὶμ
τ oīe regnū baſan τ oīe regnū og re-
καὶ πᾶσα βασιλεία βασὰν καὶ πᾶσα βασιλεία ὼγ βα-
gis baſan τ oēs vicos iahir: q̄ ſunt
σιλέως βασὰν καὶ πάσας τὰς κώμας ἰαὶρ, αἵ εἰσιν
in tra baſan: ſexaginta oppida ꝛ dimidia pa
ἐν γῇ βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις καὶ τὸ ἥμισυ τῆς
galaad. ꝛ in aſtaroth ꝛ in edrai vrbes regni
γαλαάδ. καὶ ἐν ἀσταρὼθ καὶ ἐν ἐδραὶ πόλεις βασιλείας
og in baſan. filiis machir filii manaſſe: ꝛ
ὼγ ἐν βασανίτιδι. τοῖς υἱοῖς μαχὶρ υἱοῦ μανασσῆ, καὶ
dimidie ptī filiorū machir filii manaſſe per ppos
τοῖς ἥμισυσιν υἱῶν μαχὶρ υἱοῦ μανασσῆ κατὰ δήμους
eoꝝ. hi dñs poſſeſſionē dedit moyſes in araboth
αὐτῶν. οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησεν μωυσῆς ἐν ἀραβὼθ
moab in trano iordanē cōtra hiericho ab
μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἰεριχὼ ἀπ' ἀνα-
oriēte: ꝛ tribui leui nō dedit moyſes poſſeſ
τολῶν. καὶ τῇ φυλῇ λευὶ οὐκ ἔδωκεν μωυσῆς κληρονο-
ſionē. dñs deus iſrael ipſe poſſeſſio illoꝝ:
μίαν. κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν,
quemadmodū locutus eſt eis.
ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. Ca.14.

Et hi qui poſſederūt ex filiis iſrael in
Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν ἰσραὴλ ἐν
terra chanaā: ꝛbus dedit poſſeſſionē eis eleazar ſacerdos
γῇ χαναάν, οἷς κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς
ꝛ ioſue filii nun ꝛ principes familiaꝝ tribuū ſin-
καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱ-
liorū iſrl. per ſortes poſſederūt: ſicut preceperat dñs
ῶν ἰσραήλ. κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύ-
in manu moyſi nouem tribubus ꝛ dimidie tribui. dedit
ἐν χειρὶ μωυσῆ ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς· ἔδωκεν
enim moyſes poſſeſſionē duabus tribubus ꝛ dimidie tribui
γὰρ μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς

a trano iordanē. t leuitis nō de
ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ τοῖς λευίταις οὐκ ἔ
dit sortē in ipsis: q; fecerūt filij ioseph due tri
δωκεν κλῆρον ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο φυ
bus manasse t ephraim. t nō data est pars leui
λαῖς μετὰ αὐτῶν· καὶ ἐφραὶμ· καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς τοῖς λευί
tis in tra: nisi vrbes ad habitādū t suburbana
ταις ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ προάστια
eaꝝ iumētis suis: t iumēta eaꝝ. sic
αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. ὃν
cut preceperat dñs moysi ita fece
τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῆ οὕτως ἐποίη
runt filij israel: t diuiserūt terrā. t ac
σαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐμερίσαντο τὴν γῆν· καὶ προ
cesserūt filij iuda ad iosue in galgala. t lo
σῆλθαν υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν ἐν γαλγάλοις· καὶ ἐ
cutus est ad eū chaleb filius iephone cenezeus: tu no
πεν πρὸς αὐτὸν χαλὲβ ὁ τοῦ Ἰεφοννὲ κενιζαῖος, σὺ ἐ
B ti verbū qđ locutus est dñs ad moysen homi
γνως τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἄνερω
Ru.14 nem dei de me t te in cades barne.
πον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σου ἐν κάδης βαρνή
d. quadraginta eīs annoꝝ erā qñ misit me mo
τεσσαρακοντα ἐτῶν ἦμην ὅτι ἀπέστειλέν με μωυ
ses famulus dei de cades barne vt cōsidera
σῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ κάδης βαρνὴ κατασκοπεῦ
rem terrā. t respōderūt ei sermonē iuxta
σαι τὴν γῆν· καὶ ἀπεκρίναντο αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν
mētē eius. at fratres mei q̄ ascēderāt mecum
τοῦ αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ
dissoluerūt mentē ppli. ego āt secu
ἐτάκησαν τὴν διάνοιαν τοῦ λαοῦ· ἐγὼ δὲ πρόσειτί
C ti sequi dñm deū meū. t iurauit moy
ν ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου· καὶ ὤμοσεν μωυ
ses in die illa dicēs: q̄ terra ad q̄ ascē
σῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων, ὅτι ἡ γῆ ἐφ' ἣν ἐπέ
dit in ipsa: tibi erit in possessione t filijs
βης ἐν αὐτῇ, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις
tuis in eternū: q̄ institisti sequi
σου ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι
post dñm deū meū. t nunc ecce cōcef
ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ μου· καὶ νῦν ἰδοὺ δέδω
sit mihi dñs sicut dixit. hic quadrage
κέν μοι κύριος ὃν τρόπον ἐλάλησεν· τοῦτο τεσσαρακο
simus t quintus annus: ex quo locut' est dñs ver
στὸν καὶ πέμπτον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐλάλησεν κύριος τὸ ῥῆ
bū istud ad moysen: t ābulauit israel in
μα τοῦτο πρὸς μωυσῆν, καὶ περιῆλθεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ
deserto. t nunc ecce ego sum hodie filius octo
ἐρήμῳ· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγώ εἰμι σήμερον υἱὸς ὀγδοή
ginta t quinq; annoꝝ. adhuc sum hodie valēs vt
κοντα καὶ πέντε ἐτῶν. ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων ὡς
qñ misit me moyses eodēmō valeo nunc ad
ὅτι ἀπέστειλέν με μωυσῆς ὡσαύτως ἰσχύω νῦν εἰς
bellū egredi t ingredi. t nunc pe
τὸν πόλεμον ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν· καὶ νῦν αἴτου
to a me mōtē istū: sicut dixit dñs in die
μαί σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπεν κύριος ἐν τῇ ἡμέ
illa: qñ tu audiuisti vbū hoc in die
ρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι σὺ ἤκουσας τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ ἡμέ
illo. nunc āt enachim illic sunt vrbes magne
ρᾳ ἐκείνῃ. τοῦ δὲ ἐνακὶμ ἐκεῖ εἰσὶ πόλεις μεγάλαι
D atq; munite. si igitur dñs mecum fuerit delebo
καὶ ἰσχυραί· ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ ἐξολεθρεύσω
eos: sicut dixit mihi dñs. t benedi
αὐτούς, ὃν τρόπον εἶπέν μοι κύριος· καὶ εὐλόγη
xit ei iosue: t tradidit hebron cha
σεν αὐτὸν Ἰησοῦς, καὶ ἔδωκεν τὴν χεβρὼν τῷ χα
leb filio iephone in possessionē: propter hoc fuit hebron
λὲβ υἱῷ Ἰεφοννὲ ἐν κλήρῳ, διὰ τοῦτο ἐγενήθη χεβρὼν

"trās'iordanē" possessio
nē absq; "leuitis q' nihil ē
re acceperūt' iter fratres
suos: 'sed ī eorū successe
rāt locū 'filii' ioseph ī' du
as diuisi 'trib? 'manasse
'& effraim: 'nec" accepe
runt 'leuite aliā' in terra
"ptē' nisi" vrbes 'ad habi
tādū" & suburbana earū
'ad alēda iumenta' & pe
cora sua. 'Sic' pcepat 'do
min? 'moysi: 'ita' fecerūt
'filii' isr' & diuiserūt" ter
rā." Accesserūt itaq; 'filii
'iuda' ad' iosue" ī galgala
'locutus q; est" ad eū 'ca
leph' filius' iephone' ce
neze?. 'Nosti' qđ' locut?
sit' dñs' ad' moysē" homi
nem" dei' de' me' & 'te oo
ooooooooooooooooooooo
'ī cadesbarne. 'Quadra
ginta' annorū' eram oooo
'quando misit' me' moy
ses' famulus' dñi' de ca
desbarne' vt consideraret
'terrā: "nūciauiq;" ei ooo
'qd mihi verum videba
tur." Ffes aūt mei 'qui oo
"ascenderāt' mecū' 'dissol
uerūt' cor' ppli' & nihilo
minus' ego' secutus sum
'dñm' deū meū. 'Iurauit
q;' moyses' ī die" illo:" di
cens. ooooooooooooooo ooo
'Terra' quā' calcauit' pes
tuus oooooooooooooo ooooo
'erit' possessio' tua' & fi
liorū tuorū' ī' eternum:
'qa' secutus es' dñm' deū
meum." Concessit' ergo
" dñs" vitam' mihi' sicut
'pollicitus est vsq; in pre
sentem diem. 'Quadra
ginta' & quinq;' anni sūt
'ex quo' locutus est' dñs
'verbū' istud' ad' moysen
'qui' ambulabat' isr' p so
litudinem oooooooooo
'hodie' octoginta' quin
q;' annorū' sū: sic ooooo
'valens: 'vt' eo valebam
tempore oooooooooooo
qñ ad explorādum' miſ
sus sū: illius ī me tpis' for
titudo' vsq;' hodie pseue
rat tā' ad bellandū q;' ad
gradiēdū: 'da" ergo' mi
hi' mōtem' istum' quem
'pollicitus est' dominus
'te quoq; 'audiente: oooo
'in quo' enachim sūt: '&
vrbes oooooooooooooooo
'magne atq; 'munite:
si" forte sit' dñs' mecum
' & potuero delere eos
'sicut' pmisit mihi. 'Bñ
dixitq; ei' Iosue: '& tra
didit' ei' hebron oooooo
'in possessiōem: atq; 'ex
eo' fuit' hebron ooooooo

מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא נָתַן נַחֲלָה
בְּתוֹכָם כִּי הָיוּ בְנֵי יוֹסֵף שְׁנֵי מַטּוֹת
מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם וְלֹא נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם
בָּאָרֶץ כִּי אִם עָרִים לָשֶׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם
לְמִקְנֵיהֶם וְלִקְנְיָנָם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיְחַלְקוּ אֶת הָאָרֶץ׃ וַיִּגְּשׁוּ בְּנֵי יְהוּדָה
אֶל יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב
בֶּן יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת הַדָּבָר
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אִישׁ
הָאֱלֹהִים עַל אֹדֹתַי וְעַל אוֹדֹתֶיךָ
בְּקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה אָנֹכִי
בְּשָׁלְחַ מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה אֹתִי מִקָּדֵשׁ
בַּרְנֵעַ לְרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ וָאָשֵׁב אֹתוֹ
דָּבָר כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבִי וְאַחַי אֲשֶׁר
עָלוּ עִמִּי הִמְסּוּ אֶת לֵב הָעָם וְאָנֹכִי
מִלֵּאתִי אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיִּשָּׁבַע
מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם לֹא
הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרְכָה רַגְלֶךָ בָּהּ לְךָ
תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וְלִבָּנֶיךָ עַד עוֹלָם כִּי
מִלֵּאתָ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וְעַתָּה
הִנֵּה הֶחֱיָה יְהוָה אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז
דִּבֶּר יְהוָה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֶל מֹשֶׁה
אֲשֶׁר הָלַךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה
הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן חָמֵשׁ וּשְׁמֹנִים
שָׁנָה׃ עוֹדֶנִּי הַיּוֹם חָזָק כַּאֲשֶׁר בְּיוֹם
שְׁלֹחַ אֹתִי מֹשֶׁה כְּכֹחִי אָז וּכְכֹחִי
עַתָּה לַמִּלְחָמָה וְלָצֵאת וְלָבוֹא׃ וְעַתָּה
תְּנָה לִי אֶת הָהָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אַתָּה שָׁמַעְתָּ
בַּיּוֹם הַהוּא כִּי עֲנָקִים שָׁם וְעָרִים
גְּדֹלֹת בְּצוּרֹת אוּלַי יְהוָה אִתִּי
וְהוֹרַשְׁתִּים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיְבָרְכֵהוּ
יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֶּן אֶת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן
יְפֻנֶּה לְנַחֲלָה׃ עַל כֵּן הָיְתָה חֶבְרוֹן

לְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה חֶקְנִזִּי לְנַחֲלָה עַד
הַיּוֹם הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְשֵׁם חֶבְרוֹן
לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע הָאָדָם הַגָּדוֹל
בָּעֲנָקִים הוּא וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה
מִמִּלְחָמָה: Cap. xv.
וַיְהִי גּוֹרָל לְמַטֵּה בְנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל
גְּבוּל אֱדוֹם מִדְבַּר צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה
תֵימָן: וַיְהִי לָהֶם גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה
הַמֶּלַח מִן הַלָּשׁוֹן הַפֹּנָה נֶגְבָּה: וְיָצָא
אֶל מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָּה
וְעָלָה מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בָּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן
וְעָלָה אֲדָרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה: וְעָבַר
עַצְמוֹנָה וְיָצָא נַחַל מִצְרַיִם וְהָיָה
תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה זֶה יִהְיֶה לָכֶם
גְּבוּל נֶגֶב: וּגְבוּל קֵדְמָה יַמָּה הַמֶּלַח עַד
קְצֵה הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה
מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה הַיַּרְדֵּן: וְעָלָה הַגְּבוּל
בֵּית חָגְלָה וְעָבַר מִצְפּוֹן לְבֵית הָעֲרָבָה
וְעָלָה הַגְּבוּל אֶבֶן בֹּהַן בֶּן רְאוּבֵן: וְעָלָה
הַגְּבוּל דְּבִרָה מֵעֵמֶק עָכוֹר וְצָפוֹנָה
פֹּנֶה אֶל הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר נֹכַח מַעֲלֵה
אֲדֻמִּים אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לַנָּחַל וְעָבַר
הַגְּבוּל אֶל מֵי עֵין שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאוֹתָיו
אֶל עֵין רֹגֶל: וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּיא בֶּן
הִנֹּם אֶל כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא
יְרוּשָׁלִָם וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל רֹאשׁ הָהָר
אֲשֶׁר עַל פְּנֵי גֵּי הִנֹּם יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה
עֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה: וְתָאַר הַגְּבוּל
מֵרֹאשׁ הָהָר אֶל מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ
וְיָצָא אֶל עָרֵי הַר עֶפְרוֹן וְתָאַר
הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִוא קִרְיַת יְעָרִים: וְנָסַב
הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה אֶל הַר שֵׂעִיר וְעָבַר
אֶל כֶּתֶף הַר יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא
כְּסָלוֹן וְיָרַד בֵּית שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה:
וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל כֶּתֶף עֶקְרוֹן צָפוֹנָה

caleph filio iephone cenezei in possessionē vsq; ad hodier
num die: eo q; ipse secutus est tus
est me: dū vei israel. at nomē hebron ante vocabatur cariatharbe. Adā maximus ibi inter enachim situs est. & terra cessauit a preliis. 15.

Gitur fors filiorum iuda per cognationes suas ista fuit: a termino edom vsq; ad desertū sin: contra meridiē & vsq; ad extremā ptē au stralis plage. Initiū eius a sūmitate maris falsissimi: & a lingua eius que respicit meridiē. egredi eturq; cōtra ascēsū scorpiōis & ptrānibit in sina ascēditq; in cadesbarne: & pueniit in efrom: ascēdes addarā & circūiens cariathaa: atq; ide ptrāsiēs in asemōa & pueniēs ad torrētē egypti. erūtq; termini eius mare magnū. Hic erit finis meridiane plage. Ab oriēte vero erit initiū mare falsissimū vsq; ad extrema iordāis: & ea q respiciūt ad aquilonē a ligua maris vsq; ad eundē iordāis fluuiū. ascēditq; termius in bethagla. Et transit ab aquilōe in betharaba: ascēdens ad lapidē boem filii rubē: & tendens vsq; ad terminos debera de valle achor cōtra aquilonē: respiciens galgalā q est ex aduerso ascensionis adommin ab australi pte torrētis. transitq; aqs q vocātur fons solis: & erūt exitus eius ad fontē rogel: ascēdit q; p cōuallē filii ennom ex latere iebusei ad meridiē: hec est irsem: & inde se erigēs ad verticē mōtis qui est contra gehēnō ad occidētem in sūmitate vallis raphai cōtra aquilonem: ptrānsitq; a vertice mōtis vsq; ad fōtem aq nepthoa: & pueit vsq; ad vicos mōtis ephrō: inclinaturq; i bala qui est cariathiarim. i. vrbs siluarum: & circuit de bala contra occidentem vsq; ad mōtem seir: & tranſitq; iuxta latus montis iarim ad aquilōem i chesalon. & descendit i bethames & trāsitq; i thamna: & pueniit cōtra aquilonem partis accaron

caleb filio iephone cenezei in possessionē vsq; ad hodier
τῶ χαλὲβ τῶ τ̄ ἰεφωνὴ τοῦ κενιζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς σήμ
nū die: eo q; ipso secutus est tus
ρον ἡμέρας, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῶ προστάγμα
sum dñi vei israel. at nomē hebrō primo
τι κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραήλ. τὸ δὲ ὄνομα χεβρὼν τὸ πρότερον
vbs arbe metropolis ciuitatū enachim hec. & terra ces
πόλις ἀρβὰκ μητρόπολις τῶν ἐνακὶμ αὕτη. καὶ ἡ γῆ ἐκε
sauit a bello.
σασεν τοῦ πολέμου. Ca. 15.

Et fuerūt termini tribus filioꝝ iuda per ppios su
Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν ἰούδα κατὰ δήμους αὐ
os a terminio idumee ab ercino sin cōtra
τοῦ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ἰδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου σὶν πρὸς
meridiē vsq; ad cades. & fuerūt eoꝝ termini ab austro vsq; ad
λίβα ἕως κάδης. καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως
partē mario salsū a sūmitate que fert
μέρους θαλάσσης τῆς ἁλικῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης
ad meridiē. & egreditur cōtra ascēsum scor
ἐπὶ λίβα. καὶ ἐκπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως σκ
pionū. & pertransit in sina: & ascēdit a meridie
ρπιῶν. καὶ ἐκπορεύεται σινά, καὶ διαβαίνει ἀπὸ λιβὸς
ad cades barnee: & pertransit in etron & ascē
ἐπὶ κάδης βαρνέ, καὶ ἐκπορεύεται ἑσρών καὶ προσαναβαί
dit in addaram: & circuit q̄ est ad occidētē ca
νει εἰς ἀδδάρ, καὶ ἐκπεριπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς κά
deo: & pertransit in asemona & peruenit vsq; ad torren
δης, καὶ παρέρχεται ἐπὶ ἀσημωνὰ καὶ ἐκβολὰς ἕως χειμά
tem egypti. & erit exitus eius terminoꝝ ad ma
ρου ἀιγύπτου. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θά
re. hoc est eoꝝ termini a meridie. & terminꝰ ab
λασσαν. τοῦτό ἐστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός. καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ
oriente esse mare salsū vsq; ad partē iordanis:
ἀνατολῶν πᾶσα θάλασσα ἁλικὴ ἕως μέρους τ̄ ἰορδάνου,
& termini eoꝝ ad aquilonē & a sūmitate ma
καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἐπὶ βορρᾶ καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσ
ris & a parte iordanis discēdūt termini in be
σης καὶ ἀπὸ τ̄ μέρους τ̄ ἰορδάνου ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ βα
thagla: & transcēdit ab aquilone in betharaba: & ascē
θαγλά, καὶ παρεκπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ βηθαράβα, καὶ ἀνα
dēdūt termini ad lapidē boen filii ruben. & ascen
βαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον βαὰν υἱοῦ ῥουβήν. καὶ προσανα
dūt termini ad debera vallis achor: & aqui
βαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ τὸ δαβὼρ τῆς φάραγγος ἀχώρ, καὶ κατὰ
lonē vsq; discēdūt in galgala: q̄ est ex aduerso ascē
βορρᾶ καταβαίνει ἐπὶ γαλγάλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι προσβάσε
sionis adōmim: q̄ est cōtra austrū valli. & trānsibit termi
ως ἀδαμμείμ, ἥ ἐστι κατὰ λίβα τῆ φάραγγι. καὶ διελεύσεται ὁρί
nus ad aquā fontis solis. & erit exitus eius fons
ου ἐπὶ τὸ ὕδωρ πηγῆς ἡλίου. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πηγὴ
rogel. & ascendūt termini in cōuallē | filii ennom in ver
ῥωγήλ, καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα υἱοῦ ἐννόμ ἐπὶ τὸν
so iebusei a meridie hec est hierusalē. & perten
του τ̄ ἰεβουσὶ ἀπὸ λιβὸς αὕτη ἐστὶν ἱερουσαλήμ. καὶ διελεύ
dūt termini ad verticē mōtis q̄ est cōtra val
σεται τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγ
lē ennom ad mare q̄ est ex parte terre raphaim ad aquilonē.
γος ἐννόμ πρὸς θαλάσσην ἐστὶν ἐκ μέρους γῆς ῥαφαὶμ ἐπὶ βορρᾶν.
& pertransit terminus a vertice mōtis ad fontē a
καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια ἀπὸ κορυφῆς τ̄ ὄρους ἐπὶ πηγὴν ὕδα
quē nepthoa: peruenietq; in vicos mōtis ephrō: & ducet terminꝰ
τος ναφθώ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ κώμας ὄρους ἐφρών, καὶ ἄξει τὰ ὅρια
in baal: hec est vrbs iarim. & peruenietq; terminus a
εἰς βαάλ, αὕτη ἐστὶ πόλις ἰαρίμ. καὶ περιελεύσεται ὅρια ἀπὸ
baal ad mare: & pcteribit ad mōtē seir: & trā
βαὰλ ἐπὶ θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος σηίρ, καὶ πα
sibit per dorsū vrbis iarim ab aquilone: hec est de
ρελεύσεται ἐπὶ νώτου πόλεως ἰαρὶμ ἀπὸ βορρᾶ, αὕτη ἐστὶν χα
sion: & descēdet in vrbē solitor: & trāsi
σαλών, καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἁλίου, καὶ παρελεύσε
bit ad austrū. & puenietq; terminus cōtra dorsum accaron
ται ἐπὶ λίβα. καὶ διελεύσεται τὸ ὅριον κατὰ νώτου ἀκκαρὼν

צְפוֹנָה וְתָאַר הַגְּבוּל שְׁכִרוֹנָה וְעָבַר
תֵּת יָצָא הַר הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵלָה וְהָיוּ תֹּצְאֹת
הַגְּבוּל יָמָּה: וְגִבּוּל יָם הַיַּמָּה הַגָּדוֹל
עֶבֶן וְגִבּוּל זֶה גְּבוּל בְּנֵי יְהוּדָה סָבִיב
יְרֻחָה לְמִשְׁפְּחֹתָם: וּלְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה נָתַן
חֶלֶק בְּתוֹךְ בְּנֵי יְהוּדָה אֶל פִּי יְהוָה
לִיהוֹשֻׁעַ אֶת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי
הָעֲנָק הִוא חֶבְרוֹן: וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב
אֶת שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק אֶת שֵׁשַׁי
וְאֶת אֲחִימַן וְאֶת תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק:
עָלָה וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל יֹשְׁבֵי דְּבִר וְשֵׁם דְּבִר
לְפָנִים קִרְיַת סֵפֶר: וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר
יַכֶּה אֶת קִרְיַת סֵפֶר וְלָכְדָהּ וְנָתַתִּי
לוֹ אֶת עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה: וַיִּלְכְּדָהּ
אִישׁ לָכַד עָתְנִיאֵל בֶּן קְנַז אֲחִי כָלֵב וַיִּתֶּן לוֹ אֶת
עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה: וַיְהִי בְּבֹאָהּ
תָּבוֹא וַתְּסִיתֵהוּ לְשַׁאל מֵאֵת אָבִיהָ שָׂדֶה
וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב
מַה לָּךְ: וַתֹּאמֶר תְּנָה לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ
נֶגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹת מָיִם
וַיִּתֶּן לָהּ אֵת גֻּלֹת עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹת
תַּחְתִּיּוֹת: וְאֵת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי יְהוּדָה
לְמִשְׁפְּחֹתָם: וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה
לְמַטֵּה בְנֵי יְהוּדָה אֶל גְּבוּל אֱדוֹם נֶגְבָּה
כַּבְצְאֵל וְעָדָר וְיָנוּר: וְקִינָה וְדִימוֹנָה
וְעַרְעָרָה: וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן: זִיף
וְטֶלֶם וּבְעָלוֹת: וְחָצוֹר חַדַּתָּה וּקְרִיּוֹת
הֶצְרוֹן הִוא חָצוֹר: אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה:
וְחַצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט: וְחַצַר
שׁוּעָל וּבְאֵרשָׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה: בַּעֲלָה
וְעִיִּים וְעֶצֶם: וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה:
וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה: וְלְבָאוֹת
וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל עָרִים עֶשְׂרִים
וְתַשַׁע וְחַצֵרֵיהֶן: בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל
וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה: וְזָנוֹחַ וְעֵין
גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם: יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם

ex latere: inclinaturq; secrona & transit montē balaa: pueritq; in iebneel: & magni maris contra occidentem fine cōcluditur. Hi sunt termini filiorum iuda per circuitū i cognationib⁹ suis Caleph vero filio iephone dedit ptē i medio filiorum iuda: sicut precepat ei dñs: cariat tharbe patris enach: ipsa est hebrō. deleuitq; ex ea caleph tres filios enach: sesai & haymā: & tholmai de stirpe enach atq; inde ascēdēs venit ad habitatores dabir q̄ prius vocabatur cariathsepher i. ciuitas litterarum. Dixitq; caleph. Qui percusserit cariathsepher & ceperit eam: dabo ei axā filiā meā vxorē. Cepitq; eā othoniel filius cenez frater caleph iunior: deditq; ei axā filiā suā vxorē. Qui cū pgeret sil: suasa est a viro suo: vt peteret a patre suo agrū: suspirauitq; vt sedebat i asino. Cui caleph quid habes: iquit. At illa rndit. Da mihi bñdictionē. Terrā australē & arētē dedisti mihi: riga & irriguā. Dedit itaq; ei caleph irriguū supius & inferius. Hec ē possessio tribus filiorū iuda p cōgationes suas. erāt autē citates ab extremis ptib⁹ filio rū iuda iuxta terminos edō a meridie: cabseel et eder & iagur et cina & dimōa & adada et cedes et asor et ietham et zi ph: telē et baloth et asor noua & carioth: hec ē assor: omam & semā & melodā et asergadda: et esemoth et bethfeleth et asersual et bersabee et baziothia et baala et humesē et heltholad et exul et sarma et siceelech et medema et sesenna et lebaoth & selī et abērēmō: oēs ciuitates viginti & noue & ville earum. In cāpestri vero estaol & sarea et asena et azone et enganim et taphua & enaym et hierimoth et adulam

ad aquilonē: & mittet terminos in secrona: & perueniet montē balaa: & pueniet in iebneel: & erit exitus terminoꝝ in mare. & termini ipsoꝝ a mari magnū cōcludet. hi termini filioꝝ iuda in circuitu per ppios suos. & caleb filio iephone dedit partē in medio filioꝝ iuda per ius dñi ei iosue vrbē arbe metropolim enach: ipa est hebron: & deleuit inde caleph tres filios enach: sesai haymā & tholmai stirpes enach. & ascēdit illinc caleb ad habitatores dabir: at nomē dabir prius vrbs litteraꝝ. & dixit caleb quicūq; ceperit vrbē litteraꝝ & dederit ei achsam filiā meā in uxorem. & cepit eā othoniel filius cenez frater caleb iunior. & dedit ei axam filiā suaꝝ in vxorem. & factū est cū pergeret ipsa. & cōsuluit ei vt peteret a patre suo agrū: & exclamauit ab asino. & dixit caleb: quid est tibi: & dixit ei: da mihi bñdictionē: quia in terrā negeb dedisti me. da mihi fontē aquaꝝ. & dedit ei caleb fontē aquaꝝ que supra & fontē q̄ infra. hec possessio tribus filioꝝ iuda per ppios suos. fuerūt aūt vrbes eoꝝ vrbes ad tribū filioꝝ iuda in terminis edom in deserto cabseel & eder & iagur: & cina & dimona & adada: & cedes & asor: & iethan & ziph & thelem & baloth: asor noua & iarim, hec & thelem & balath, diuisor inter eos & semā & molada: & asersuaar & asergadda & asemoth & bethphaleth & bersabee & baziothia: & baala & hyrim & asem: & heltolad & exul & harma: & siceeleth & medemena & sensenna: & labaoth & selim & ahem & remmon: oēs ciuitates viginti & noue. & ville earū in cāpestri estaol & sarea & asena: & azanoe & enganim taphua & enaim: & hierimoth & adullam

adullam

שׂוכה ועזקה: ושערים ועדיתים
והגדרה וגדרתים ערים ארבע רבע
עשרה וחצריהן: צנן וחדשה ומגדל
גד: ודלען והמצפה ויקתאל: לכיש
ובצקת ועגלון: וכבון ולחמם וכתליש:
וגדרות בית דגון ונעמה ומקדה
ערים שש עשרה וחצריהן: לבנה
ועתר ועשן: ויפתח ואשנה ונציב:
וקעילה ואכזיב ומראשה ערים
תשע וחצריהן: עקרון ובנתיה
וחצריה: מעקרון ויפה כל אשר על
יד אשדוד וחצריהן: אשדד בנתיה בנה
וחצריה עזה בנתיה וחצריה עד
נחל מצרים והים הגדול וגבול: גדל
ובהר שמיר ויתיר ושכה: ודנה וקרית
סנה היא דבר: ועגב ואשתמה
וענים: וגשן וחלן וגלה ערים עיר
אחת עשרה וחצריהן: ארב ורומה
ואשען: וינום ובית תפוח ואפקה:
וחמטה וקרית ארבע היא חברון
וציער ערים תשע וחצריהן: מעון
כרמל וזיף ויוטה: ויזרעאל ויקדעם
וזנוח: הקין גבעה ותמנה ערים
עשר וחצריהן: חלחול בית צור
וגדור ומערת ובית ענות ואלתקון
ערים שש וחצריהן: קרית בעל
היא קרית ערים והרבה ערים
שתים וחצריהן: במדבר בית רבר
הערבה מדין וסככה: והנבשן ועיר
המלח ועין גדי ערים שש וחצריהן:
ואת היבוסי יושבי ירושלם לא יושב
יכלו בני יהודה להורישם ויושב ירש
היבוסי את בני יהודה בירושלם
עד היום הזה: ויצא Cap.xvj.
הגורל לבני יוסף מירדן יריחו גרל
למי יריחו מזרחה המדבר עלה זרח

ᵐsocho ᵐ& azecha ᵒet sari
ᵖet adythaym ooooooooo
ᵠet gedera ʳet giderotha
im: ᵒvrbes ᵗq̄tuordecim
ˣet ville earū. ʳSanā ᵃ& ada
sa ᵃet magdalgad ooooooo
ᶜdeleā ᵈet masepha ᶜet ie-
ctel ᶠlachis ooooooooooo
ᵍ& baschat ᵇet eglō ⁱ teb-
bō ᵏet leemes ⁱet cethis oo
ᵐet gideroth et ⁿ bethda
gō ᵖet neama ᵠet maceda
ʳciuitates ᵃsedeci ᵃet ville
earū. ˣLabana ooooooooo
ʾet ether ᵃ& asā ᵇ iepta ᶜet
esna ᵈet nesib oooooooooo
ᶜet ceyla ʳet achzib ᵍet
maresa: ᵇciuitates ooooooo
ⁱnouē ᵏet ville earū. ʳAc-
carō ᵐcum vicis ooooooooo
ⁿet villulis suis. ᵒAb acca
rō vsq; ad ᵖmare ᵠoia ʳque
vergūt ᵃad ᵘazotū ʳet vi-
culos ei⁹ ʾAzot⁹ cū ᵃvicis
ᵇet villulis suis. ᶜGaza cū
ᵇvicis ᶜet villulis suis ʳvsq;
ad ᵍtorrentē ᵇegypti: ⁱet
mare ᵏmagnū ⁱterminus
ei⁹: ᵐet i mōte ⁿsamir ᵒet
iether ᵖet socho ᵠet edē
na ʳcariatsenna: ʳhec est
ᵘdabir: ʳanab ooooooooooo
ʾet histemo ᵃet anym ᵇgo
sen ᶜet olō ᵈet gylo: ᶜciui-
tates ʳvndeci ᵇet ville ea-
rū: ⁱArab ᵏet roma ooooooo
ⁱet esaan ᵐet ianū ⁿet be-
thafua ᵖ& afeca ooooooooo
ᵠathmatha ʳet cariathar-
be: ʳhec est ᵘhebron ooooo
ʳet sior ʾciuitates ᵃneuem
ᵇet ville earū. ᶜmaon & oo
ᵇcharmel ᶜet ziph ʳet io-
the ᵍiezrael ᵇet iucadam
ⁱet zanoe ᵏaccaym ⁱga-
baa ᵐet thāna: ⁿcitates oo
ᵒdecē ᵖet ville earū. ᵠAlul
ʳet bethsor ʳet gedor ᵐma
reth ˣet bethanoth ᵃet
helthecen ooooooooooooooo
ᵇciuitates ᶜsex ᵇet ville ea
rum. ᶜCariathbaal: ooooo
ᵍhec ē ᵇcariathiarī vrbs
siluarū ᵏet arebba: ⁱciuita
tes ᵐdue ⁿet ville earū. ᵒIn
deserto ʳbetharaba ooooo
ʳmeddin ᵃet sacha ʳ& ne-
bsan ᵘciuitas ooooooooooo
ˣsalis: ʾ& engaddi: ᵇciui-
tates ᶜsex ᵇ& ville earum.
ʳIebuseum ᶜaūt ᵍhitato-
rem ᵇhierlem ⁱnon ooo oo
ᵏpotuerūt ⁱfilii ᵐiuda ⁿde
lere: ᵒhauitauitq; ooo ooo
ᵖiebuseus ᵠcū ʳfiliis ᵃiuda
ʾin hirusalem ooooooooooo
ᵘvsq; in ʾpresentem ˣdiē.

Cecidit quoq; .16.
ᵇsors ᶜfiliorū ᵇioseph
ʿab iordane cōtra ʳhieri-
cho et ᵍad aquas ei⁹ ʿab o
riēte ᵏsolitudo ⁱq̄ ascēdit

τ socho τ azecha: τ sarim τ adithaim τ
καὶ σωχὼ καὶ ἀζηκά, καὶ σεβαρὶμ καὶ ἀγεθθαὶμ καὶ
gedera: τ suburbana eius: vrbes quattuor de
γαδιρά, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, πόλεις τεσσαρεσκαι-
cim: τ ville eaꝝ. sanam τ adasa τ
δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. σενὰμ καὶ ἀδασὰ καὶ
magdalgad: τ delean τ masepha τ iectel τ
μαγδαλγάδ, καὶ δαλλὰν καὶ μασηφὰ καὶ ἰεχθαὴλ καὶ
lachis τ baschar τ eglon: τ tebbon τ lee
λαχὶς καὶ βασεχὰθ καὶ ἀγλών, καὶ χαββὼ καὶ λαμ
mes τ chethlis: τ gaderoth τ bethdagon τ nea
μὰς καὶ καθαλίς, καὶ γαδηρὼθ καὶ βηθδαγὼν καὶ νο-
ma τ maceda: ciuitates sedecim: τ ville ea
μὰ καὶ μακηδά, πόλεις δεκαέξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐ-
rū. labana τ ather τ asan τ iephta τ asna
τῶν. λεβθὰ καὶ ἀθὲρ καὶ ἀσάν, καὶ ἰεφθὰ καὶ ὀσαννὰ
τ nesib: τ ceila τ achzib τ maresa: ciui
καὶ νεσείβ, καὶ κεῖλὰ καὶ ἀχζὶβ καὶ μαρησά, πό-
tates nouem: τ ville eaꝝ. accaron τ ville e-
λεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. ἀκκαρὼν καὶ αἱ κῶμαι αὐ
ius τ suburbana eius. ab accaron τ vsq; ad ma
τῆς καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς. ἀπὸ ἀκκαρὼν καὶ εἰς θά-
re iemnath: τ oēs q̄cūq; sunt prope es
λασσαν ἰεμνάθ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον ἐσ-
dod τ vici eaꝝ. esdoth τ vici eius
δὼδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. ἐσδὼθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς
τ suburbana eius. gaza: τ ville eius τ
καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. γαζί, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ
suburbana eius vsq; ad torrētē egypti: τ
αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου, καὶ
mare magnū terminat. τ in mōtana samir
ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει. καὶ ἐν τῇ ὀρινῇ σαμίρ
τ iecther τ socho: τ edenna τ vrbs litterarū.
καὶ ἰθὲρ καὶ σωχώ, καὶ ῥεννὰ καὶ πόλις γαμμάτων.
hec est dabir τ anab τ histemo τ anim: τ
αὕτη ἐστὶν δαβὶρ καὶ ἀνὰβ καὶ ἀσθεμὼ καὶ ἀνίμ, καὶ
gosen τ olon τ gilo: ciuitates vndecim: τ
γοσὸμ καὶ χιλοῦν καὶ γιλώ, πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ
ville eaꝝ. arab τ roma τ esan: τ ianum
κῶμαι αὐτῶν. ἐρὲβ καὶ ῥουμὰ καὶ ἐσάν, καὶ ἰανοὺμ
bethafua τ afeca τ amatha: τ vrbes ar
βηθφουὲ καὶ ἀφακὰ καὶ ἀμματά, καὶ πόλεις ἀρ-
be. hec est ebron τ sior ciuitates nouem τ
βαί. αὕτη ἐστὶν χεβρὼν καὶ σιὼρ πόλεις ἐννέα καὶ
suburbana eaꝝ. maon τ charmel τ ziph τ io
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. μαὼν καὶ χερμὲλ καὶ ζὶφ καὶ ἰετ
the: τ iezrael τ iedaā τ zanoe acain τ
τά, καὶ ἰεζρεὲλ καὶ ἰεκδαὰμ καὶ ζανουὰ ἔκεν καὶ
gabaa τ thamna: vrbes decem τ ville eaꝝ.
γαβαὰ καὶ θαμνά, πόλεις δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
alul τ bethsor τ gedor: mareth τ bethanoth τ bel
ἀλουὲ καὶ βεθσοὺρ καὶ γεδώρ, μααρὼθ καὶ βηθανὼθ καὶ ἐλ
thecen: ciuitates sex τ ville eaꝝ. cariabaal hec
θεκέν, πόλεις ἓξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καριαθβαὰλ αὕτη
vrbs iarim τ arebba: vrbes due τ ville
πόλις ἰαρὶμ καὶ ἀρεμβά, πόλεις δύο καὶ αἱ ἐπαύλεις
eaꝝ. in deserto betharaba. meddin sacha τ neb
αὐτῶν. ἐν τῇ ἐρήμῳ βηθαραβά. μαδδὶν χαχὰ καὶ νεβ
san: τ ciuitates salis τ engaddi: vrbes sex
σάν, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἁλῶν καὶ ἐγγαδδί, πόλεις ἓξ
τ ville eaꝝ. τ iebuseus habitabat in hieru
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ ὁ ἰεβουσαῖος κατώκει ἐν ἱερου
salem: τ nō potuerūt filij iuda delere
σαλήμ, καὶ οὐκ ἐδυνήθησαν οἱ υἱοὶ ἰούδα ἀπολέσαι
eos: τ habitauit iebuseus cum filijs iu
αὐτούς, καὶ κατώκησεν ὁ ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν ἰού
da in hierusalem vsq; ad diē hanc.
δα ἐν ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ca.16.

Et fuerūt termini filioꝝ ioseph ab iordane
Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου
cōtra hiericho ab oriēte desertū: τ ascēdēt
κατὰ ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν τὴν ἔρημον, καὶ ἀναβήσεται

de hiericho in mōtana in bethel. τ egrediēt̄ de
ἀπὸ ἰεριχὼ εἰς τὴν ὀρινὴν εἰς βαιθήλ· καὶ ἐξελεύσεται ἀπὸ
bethel in luzam: τ trāſibūt ad terminos archiatha
βαιθὴλ εἰς λουζᾶ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τ ἀρχιατα
roth. τ peruenīēt vſq; ad mare in terminos hieph
ρωθ· καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια τ ἰεφλα
B leti vſq; ad terminos bethorō que infra τ vſq; ad gazer: τ erit
τὶ ἕως τῶν ὁρίων βαιθωρὼν τὴν κάτω καὶ ἕως γαζηρ, καὶ ἔσται
exitus eoꝝ in mare. τ poſſederūt filij
τὰ ἔξοδοι αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ
ioſeph manaſſes τ ephraim. τ fuerūt termini filioꝝ ephrai
ἰωσὴφ μανασσῆς καὶ ἐφραὶμ. καὶ ἐγένοντο ὅρια υἱῶν ἐφραὶμ
per ppios ſuos: τ fuerūt termini poſſeſſionis eos
κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ ἐγένοντο τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐ
rū ab oriēte ataroth addar vſq; bethorō que ſupra. τ
τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἀταρὼθ ἀδὼρ ἕως βαιθωρὼν τὴν ἄνω· καὶ
peruenīēt termini ad mare in machmetath ab aqui
C lone: τ preteribit terminus ad oriētē in thanathſelo:
ρᾶ, καὶ παρελεύσεται ὁ ὅρος ἐπ' ἀνατολὰς εἰς ἰανὰθ σηλώ,
τ pertrāſibit ipſe ab oriēte in ianocha. τ deſ
καὶ παρελεύσεται αὐτὸ ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς ἰανωχά· καὶ κατα
cendet ab ianocha in ataroth τ ville eaꝝ: τ in
βήσεται ἀπὸ ἰανωχὰ εἰς ἀταρὼθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ εἰς
naaratha: τ peruenīet ad hiericho: τ egredietur ad ior
νααρὰθ, καὶ ἐλεύσεται ἐπὶ ἱεριχώ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὸν ἰορ
danē. τ a thaphua ptrāſibūt termini vſq; ad mare ad
δάνην· καὶ ἀπὸ ταπφουὰ παρελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ
torrentē cana: τ erit exitus eius ad mare.
χειμάρρουν καρά, καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἐπὶ θάλασσαν.
D hec poſſeſſio tribus filioꝝ ephraim per ppios ſuos.
αὕτη κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.
τ vbeo ſeparate filijs ephraim in medio
καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς ἐφραὶμ ἀναμέσον
poſſeſſionis filioꝝ manaſſe: oēs vbeo τ vil
τῆς κληρονομίας υἱῶν μανασσῆ, πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶ
le eaꝝ. τ nō deleuit ephraim chananeū
μαι αὐτῶν. καὶ οὐκ ἀπώλεσεν ἐφραὶμ τὸν χαναναῖον τὸν
habitātem gazer: τ habitabat chananeus in ephraim
κατοικοῦντα γαζήρ, καὶ κατῴκει ὁ χαναναῖος ἐν ἐφραὶμ
vſq; ad diē hanc: τ fuerūt tributarij ſerui.
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐφόρουν ὑποφόριον δοῦλοι. Ca.17

A Θ Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς μανασσῆ, ὅτι οὗτος πρω
E fuerūt termini tribus manaſſe: quia hic pri
mogenitus ioſeph: machir primogenito manaſſe
τότοκος τῷ ἰωσὴφ, τῷ μαχὶρ πρωτοτόκῳ μανασσῆ
patri galaad. ipſe eſt vir pugnator: in gala
πατρὶ γαλααδίτῃ. οὗτος γὰρ ἀνὴρ πολεμιστὴς ἦν τῇ γαλα
ad τ in baſan. τ fuit filijs ma
αδίτιδι καὶ ἐν τῇ βασανίτιδι. καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς μα
Nu.26. naſſe reliquis per ppios ſuos filijs abieſer
νασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ἀβιεζὲρ
τ filijs helech τ filijs heſriel τ filijs ſy
καὶ τοῖς υἱοῖς ἑλὲκ καὶ τοῖς υἱοῖς ἐσριὴλ καὶ τοῖς υἱοῖς συ
chem τ filijs epher τ filijs ſemida. hi ſi
χὲμ καὶ τοῖς υἱοῖς ἐφὲρ καὶ τοῖς υἱοῖς σεμιδαί· οὗτοι οἱ
lij manaſſe filij ioſeph mares per ppios ſuos. τ
υἱοὶ μανασσῆ υἱοῦ ἰωσὴφ οἱ ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ
ſalphaad filio epher filij galaad filij machir filij ma
τῷ σαλπαὰδ υἱῷ ἐφὲρ υἱοῦ γαλααδ υἱοῦ μαχὶρ υἱοῦ μα
naſſe nō erant ei filij ſed filie. τ hec
νασσῆ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλὰ θυγατέρες· καὶ ταῦτα τὰ
nola filiaꝝ ſalphaad maala τ noa τ
ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπαὰδ μααλὰ καὶ νουὰ καὶ
egla τ melcha τ therſa. τ ſteterūt coraꝝ eleа
ἐγλὰ καὶ μελχὰ καὶ θερσά· καὶ ἔστησαν ἐναντίον ἐλιέ
zar ſacerdote τ coraꝝ ioſue filio nun τ co
ζὲρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐναντίον ἰησοῦ υἱοῦ ναυῆ καὶ ἐναν
ram principibus dicētes: dens precepit per ma
τίον τῶν ἀρχόντων λέγουσαι, ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ χει
nū moyſi vt det nobis poſſeſſionē in medio
χὶ μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν
fratrū eoꝝ. κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ἔδωκεν αὐτοῖς κληρονομίαν
fratrū eoꝝ. κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ἔδωκεν αὐτοῖς κληρονομίαν

mde hiericho nad montē
obethel pet egreditur qde
bethel luzā: rtrāſitqꝫ ter
minū sarchiatharoth ooo
tet deſcēdit vad occiden
tē xiuxta yterminū zieſieti
avſq; ad btermios c betho
rō diferioris et fgazer: gfi
niūturqꝫ hregiones eius
imari magno: kpoſſede
rūtqꝫ lfilii mioſeph nmanaſ
ſes oet effrai. pEt factꝰ eſt
qterminus rfiliorū seffrai
t p cognationes ſuas: uet
vpoſſeſſio earū wcōtra ori
entē xaſtaroth yaddar zvſq;
aabethorō ſupiorē: bbet
egrediūturqꝫ ccōfinia din
mare. eMachmetath ve
ro faglonem reſpicit get
circuit h termios contra
iorientē i j thanathſelo:
ket ptrāſit lab oriente mia
noe: ndeſcēditqꝫ ode iāoe
pi qatharoth ret noaratha
set pueuit ti hiericho: ueg
greditur qꝫ ad viordanē:
wde taphua xptranſit con
tra ymare zi aavallē bbatundi
neti: ccſūtqꝫ egreſſus ei
i mare ſaliſſimū. dHec ē
epoſſeſſio ftribus gfiliorū
hheffrai ip familiaꝝ ſuas kvr
beſque lſepate mtfiliis nef
frai oi medio pm poſſeſſiōis
qfiliorū rmanaſſe ſet ville
earū. tEt nō uiterfecerūt
filij effrai wchananeū xqui
habitabat yi gazer zhitauit
aqꝫ bchananeus ci medio def
frai evſq; if diē gbāc htribu
tarius. 17.

QEcidit aūt fors atri
bui manaſſe: bipſe
em ē cprimogenitus dio
ſeph: emachir fprimoge
nito gmanaſſe hpri iga
adj qfuit kvir lpugnator:
mhabuitqꝫ poſſeſſionem
ngalaad oet baſā pet qreliqs
rfiliorū ſmanaſſe tiuxta
familias ſuas ufiliis vabie
zer wet filiis xhelech yet fili
is zheſrihel aa& filiis bbſichē
cc& filiis ddepher ee& filiis ffſe
mida. gIſti ſūt hfilii iioſeph:
jmanaſſe kfilii lioſeph:
mmares nnp cognationes
ſuas. oSalphaad vero pfi
lio qepher rfilii sgalaad tfi
lii umachir vfilii wmanaſſe
xnō yerāt zfilii aafed ſole
bbfilie: ccquarū ddiſta ſūt eeno
mina ffmaala ggc& noa hhcoo
iiegla &jjc melcha kk& ther
ſa. llVenerunteꝫ mmmcoo
nnin cōſpectu ooeleazari pp fa
cerdotis qq& rrioſue ſſfilii
ttnū uu& vvpricipū wwdicētes.
xxDñs yyp cepit p manū zzoo
aamoyſi bbut daretur ccnobis
ddpoſſeſſio eein medio eeoo

אַחֵיהֶם׃ וַיִּתֶּן־לָהֶם אֶל־פִּי יְהוָה נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶן׃ וַיִּפְּלוּ חַבְלֵי מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְבַד מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן אֲשֶׁר מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ כִּי בְנוֹת מְנַשֶּׁה נָחֲלוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ בָּנָיו וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד הָיְתָה לִבְנֵי מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים׃ וַיְהִי גְּבוּל מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר הַמִּכְמְתַת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שְׁכֶם וְהַלַּךְ הַגְּבוּל אֶל־הַיָּמִין אֶל־יֹשְׁבֵי עֵין תַּפּוּחַ׃ לִמְנַשֶּׁה הָיְתָה אֶרֶץ תַּפּוּחַ וְתַפּוּחַ אֶל־גְּבוּל מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם׃ וְיָרַד הַגְּבוּל נַחַל קָנָה נֶגְבָּה לַנַּחַל עָרֵי הָאֵלֶּה לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה וּגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצָּפוֹן לַנַּחַל וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃ נֶגְבָּה לְאֶפְרַיִם וְצָפוֹנָה לְמְנַשֶּׁה וַיְהִי הַיָּם גְּבֻלוֹ וּבְאָשֵׁר יִפְגְּעוּ מִצָּפוֹן וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח׃ וַיְהִי לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ וְיִבְלְעָם וּבְנֹתֶיהָ וְאֶת יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי עֵין דֹּר וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי תַעְנָךְ וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וּבְנֹתֶיהָ שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃ וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְהוֹרִישׁ אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֶת הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ וַיְדַבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף אֶת יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִי נַחֲלַת גּוֹרָל אֶחָד וְחֶבֶל אֶחָד וְאָנֹכִי עַם רַב עַד אֲשֶׁר עַד כֹּה בֵּרַכַנִי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם עַם רַב אַתָּה עֲלֵה לְךָ הַיְעָרָה וּבֵרוֹתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי אַיִן לְךָ הַר אֶפְרָיִם׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לֹא יִמָּצֵא לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל לַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ הָעֵמֶק לַאֲשֶׁר בֵּית שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ

fratrũ nrorũ. c Deditq; iuxta impiũ dñi possessionẽ i medio terrarum piis earũ: m& ceciderũt funiculi manasse decẽ: q abstq; terra galaad & basã trãs iordanẽ. r Filie enim manasse possederũt hereditatẽ in medio filiorũ ei?. s Terra autẽ galaad cecidit i sortẽ filiorũ m manasse q reliqui erãt. t Fuitq; terminus manasse ab aser mach mata qđ respicit fichẽ et egreditur ad dexteram iuxta habitatores fontis taphue. Etem in sorte manasse ceciderat terra taphue qđ ẽ iuxta ter mios manasse filoꝝ ephraí. x Descẽditq; terminus vallis harũdineti in meridie torrẽtis citatũ effectai: qđ i medio sũt vrbiũ manasse. y Terminus manasse ab aqlone tor rẽtis & exit eius pgit ad mare: ita vt possessio effectai sit ab austro & ab aquilõe manasse: vt vtrãq; claudat mare: & con iungãtur sibi i tribu aser ab aquilõe: & in tribu ysachar ab oriẽte. z Fuit q; hereditas manasse in ysachar & i aser: bersan & viculi eius & iebblaã cũ viculis suis: & hitatores dor cũ oppidis suis hitatores quoq; ẽdor cũviculis suis: similiter q; hitatores thenac cũ viculis suis & habitatores mageddo cũ viculis suis: & tertia pars vrbis nopheth. a Nec potuerũt filii manasse has ciuitates subuertere: sed cepit chananeus habitare i terra sua. b Postq; autẽ cõtaluerunt filii iſrael subiecerũt chananeos & fecerũt sibi tributarios nec interfecerũt eos. c Locutiq; sunt filii ioseph ad ioſue: & dixerũt. Quare dedisti mihi terrã possessionẽ sortis et funiculi vnus: cũ sim tãte multitudinis & benedixerit mihi dñs. d Ad quos ioſue ait. Si pplus mltus es: ascẽde in sylua: & succide tibi spacia in terra pherezei & raphaim: qnia angusta ẽ tibi possessio mõtis effraim. Cui rñderũt filii ioseph. e Nõ poterimus ad mõtana cõscendere cũ ferreis cur tibi vtãtur chananei qui ha

fratrũ nroꝝ. τ data est eis possessio per prece ἀδελφῶν ἡμῶν· καὶ ἐδόθη αὐταῖς κληρονομία διὰ προσ ευχῆ pti vñ: possessio inter fratres patris eaꝝ. ματος κυρίου, κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τ πατρὸς αὐτῶν. τ cecidit funiculus manasse cãpus labed de fra καὶ ἔπεσεν ὁ χοινισμὸς μανασσῆ πεδίον λαβὲδ ἐκ τῆς γῆς galaad τ basan: que est trans iordanẽ: quã γαλαὰδ καὶ τῆς βασάν, ἥ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου, ὅτι filie filioꝝ manasse possederũt possessionẽ i medio ἐγκατέρησαν υἱῶν μανασσῆ κληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ fratrũ eaꝝ. at tra galaad fuit filiis τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. κοὶ γῆ γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς manasse relictio. τ fuerũt termini manas μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις· καὶ ἐγενήθη ὅρια μανασ se ab aser machmatath: qđ est contra sichem: τ σῆ ἐκ τοῦ ἀσὴρ μαχιμά, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον συχέμ, καὶ vadit ad terminos vsq; iamin in iaseb: τ in πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ ἰαμὶν καὶ ἕως ἰασήβ, καὶ ἐπὶ fontẽ taphue: in terminio manasse filijs ephraim. πηγὴν ταφοέ, ἐπὶ τῶν ὁρίων μανασσῆ τοῖς υἱοῖς ἐφραίμ. τ descẽdet terminꝰ in vallẽ ad meridiẽ iuxta καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα ἐπὶ λίβα κατὰ vallem tair terebinthus ephraim in medio vrbis φάραγγα ἰαὶρ τερμινθος τὸν ἐφραὶμ ἀναμέσον πόλεως manasse. τ terminꝰ manasse ad aquilonẽ in torren μανασσῆ· καὶ ὅρια μανασσῆ ἐπὶ βορρᾶν ἕως τοῦ χειμάρ tem: τ erit exitus eius mare. ab austro ρους, καὶ ἔσται ἔξοδος αὐτοῦ θάλασσα· ἀπὸ δὲ λιβὸς τῷ ephraꝝ τ ad aquilonẽ manasse: τ erit mare terminꝰ ἐφραὶμ καὶ ἐπὶ βορρᾶν μανασσῆ, καὶ ἔσται θάλασσα ὅρια eius: τ in aser cõtingẽtur ad aquilonẽ: τ is αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ ἀσὴρ συνάψουσιν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ τῷ ἰσ sachar ab oriẽte. τ erit manasse in issachar τ σαχὰρ ἀπὸ ἀνατολῶν. καὶ ἔσται μανασσῆ ἐν ἰσσάχαρ καὶ in aser beſath τ ville eoꝝ. τ iebliaam τ ἐν ἀσὴρ βαισὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· καὶ ἰαβλαὰμ καὶ αἱ filie eius: τ in habitãtes dor τ συγατέρες αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δῶρ καὶ vicos eius: τ in habitãtes endor τ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐνδὼρ καὶ vicos eius: τ in habitãtes tenach τ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας θαναχ καὶ vicos eius: τ habitãtes maggedo τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγγιδὼ τ vicos eius: τ tertia pars nopheth τ vi καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον τῆς νοφὲθ καὶ τὰς κώ coos eius. τ nõ potuerũt filii manasse su μας αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐδυνήσαν οἱ υἱοὶ μανασσῆ ἐξο buertere ciuitates has. τ cepit chananeus ὀλεθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας· καὶ ἤρξατο ὁ χαναναῖος habitare in tra hac. τ fuit postq; prevaluerũt κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· καὶ ἐγενήθη ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ filii ifrael: fecerũt chananeos subiectos: τ vele υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ ἐποίησαν τὸν χαναναῖον ὑποκείους, καὶ ἐξολο tione nõ deleuerũt eos. cõtradixerũt ãt filii ioseph ἐρεύσασθαι ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· ἀντεῖπαν δὲ υἱοὶ ἰωσὴφ ioſue dicẽtes: cur i possessiõe dedisti nobi possessionẽ vnã τῷ ἰησοῦ λέγοντες, διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα τ funiculũ vnũ: ego ãt pplo multus: τ bñdixit mihi καὶ σχοινισμὸν ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς, καὶ εὐλόγησέν μοι deus: τ dixit eis ioſue: si pplo multus es tu: ascẽ θεός· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰησοῦς, εἰ λαὸς πολύς εἶ σύ, ἀνάβη de in syluã τ succide tibi illic in tra phe εἰς τὸν δρυμὸν καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τ φε rezei τ raphaïs: si angustus fuerit mõs ephraim. τ ρεζαίου καὶ τ ῥαφαίμ, εἰ συνοχωρίσει σοι ὄρος ἐφραίμ. καὶ dixerũt filii ioseph nõ sano erit nobis mõs ephraïs: εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ οὐκ ἐστὶν ἡμῖν τὸ ὄρος τὸ ἐφραίμ, τ equus elecrus τ ferrũ oi chananeo ἵππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος παντὶ τῷ χαναναίῳ habitãti in tra valles in bethsan τ in τῷ κατοικοῦντι ἐν τῇ γῇ ἐμὲκ ἐν βαισὰν καὶ ἐν ταῖς co

villis eius: ⁊ in valle iezrael. ⁊ ait iosue
κώμαις αὐτῆς, καὶ ἐν τῇ κοιλάδι ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ἰησοῦς
filijs ioseph ephraim ⁊ manasse dicēs: si
τοῖς υἱοῖς ἰωσὴφ τῷ ἐφραὶμ καὶ τῷ μανασσῇ λέγων, εἰ
ppl's es multus ⁊ vires magnas habes: nō erit tibi pos
λαὸς εἶ πολὺς καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆ
sessio vna: nā silua erit tibi qm̄ silua est: ⁊ suc
ρος εἶς, ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι ὅτι δρυμός ἐστιν, καὶ ἐκκα-
cides eam. ⁊ erit tibi exitus eius qm̄ dele
θαριεῖς αὐτόν. καὶ ἔσται σοι ἡ ἐξοδία αὐτοῦ ὅταν ἐξολο
ueris chananeū: qm̄ equus electus est ei:
θρεύσῃς τὸν χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτός ἐστιν αὐτῷ,
qm̄ fortis est: tu eū preuales eo.
ὅτι ἰσχυρός ἐστιν, σὺ γὰρ ὑποδιχύεις αὐτόν. Ca. 18.

ET cōgregata est oīs multitudo filioꝝ israel in
Καὶ ἐξεκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ εἰς
sylo: ⁊ fixerūt illic tabernaculū testimonij: ⁊
συλώ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ
terra subiugata est ab eis. ⁊ remāserāt filij isra-
ἡ γῆ ἐκρατύνθη ὑπ' αὐτῶν. καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ ἰσρα
el: qm̄ nō possederunt possessionē eoꝝ
ἡλ, ὅτι οὐ κατεκληρονόμησαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν
septē tribus. ⁊ dixit iosue filijs israel: vsq;
ἑπτὰ φυλαί. καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, ἕως
quo vos pigri eritis ad intrādū vt possideatis terrā:
τίνος ὑμεῖς ἐκλυθήσεσθε εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι τὴν γῆν,
quā dedit nobis dn̄s deus patrū nr̄oꝝ. date
ἣν ἔδωκεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. δότε
ex vobis tres viros de tribu: ⁊ mittā eos:
ἐξ ὑμῶν τρεῖς ἄνδρας ἐκ φυλῆς, καὶ ἀποστελῶ αὐτούς,
⁊ surgētes perambulēt terrā: ⁊ descri
καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραψάτω
bant eam coram me: sicut oportebit diuidere eā. ⁊
σαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν. καὶ
venerūt ad eū: ⁊ diuisit eis septē ptes.
ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας.
iuda erigēt terminus a meridie eis: ⁊ filij ioseph
ἰούδα στήσεται ὅριον ἀπὸ λιβὸς αὐτοῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ
erunt in terminū eoꝝ ab aquilone. vos āt di
στήσονται ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ. ὑμεῖς δὲ με-
uidite terrā in septē ptes: ⁊ afferte ad me
ρίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε πρός με
huc: ⁊ efferaꝫ vobis sortē hic coram dn̄o deo
ὧδε, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ὧδε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ
vr̄o: nō eū est pars filijs leui in vobis. sacerdotiū
ὑμῶν, οὐ γάρ ἐστιν μερὶς τοῖς υἱοῖς λευὶ ἐν ὑμῖν. ἱερατία
eū dn̄i ps eius. ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ dimi
ἀπὸ κυρίου μερὶς αὐτοῦ. καὶ γὰδ καὶ ῥουβὴν καὶ τὸ ἡμι
dia ps trib⁹ manasse accepant possessionē suā trans
συ φυλῆς μανασσῆ ἔλαβον τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ πέραν
iordanē ad orientē: quā dedit eis moyses
τοῦ ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολάς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς μωυσῆς
famulus dn̄i. ⁊ surgētes viri perrexerūt.
ὁ παῖς κυρίου. καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν.
⁊ precepit iosue viris eunti
καὶ ἐνετείλατο ὁ ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευο-
bus vt pscriberēt terrā dicēs: circuite ⁊ cal-
μένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν λέγων, διέλθατε καὶ πο
cate terrā: ⁊ describite eam: ac re
ρεύθητε τὴν γῆν, καὶ χωροβατήσατε αὐτήν, καὶ πα-
uertimini ad me: ⁊ emittā vobis hic sortem co
ραγενήθητε πρός με, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν ὧδε κλῆρον ἔναν-
rā dn̄o in sylo. ⁊ perrexerūt viri ⁊ ambu
τι κυρίου ἐν συλώ. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες καὶ διῆλ-
lauerūt in terra: ⁊ lustrauerūt eam. ⁊ viderūt
θον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐχωροβάτησαν αὐτήν. καὶ εἴδοσαν
eam: ⁊ descripserūt eā per vrbes eius septē
αὐτήν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις αὐτῆς ἑπτὰ
ptes in volumine: ⁊ tulerunt ad iosue in
μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς ἰησοῦν εἰς
castra in sylo. ⁊
τὴν παρεμβολὴν ἐν συλώ. καὶ ooooooooooooooo

bitāt ī terra cāpestri: in
q̄ site sūt bersā cum vicu
lis suis: & iezrael medi
am possidēs vallē. Dixit
q; iosue ad domum io
seph & effraim & mana
sse. Ppl's multus es &
magne fortitudis: nō
habebis sortem vnā
sed trāsibis ad montē:
& succides ooooooooooo
tibi atq; purgabis ad
hitandū spacia & pote-
ris vltra pcedere cū su-
buerteris chananeūquē
dicis ferreos hr̄e curr⁹
et eē fortissimū. 18.

Congregatiq; sunt
oēs filii isrl̄ i sylo:
ibiq; fixerūt taberna-
culū testimonii: & fuit
eis terra subiecta. Re
māserāt aūt filiorū isrl̄
septē trib⁹: q̄ necdum
accepant possessiōes su
as. Ad quos iosue ait.
Vsq; quo marcetis i-
gnauia: & non intratis
ad possidendam ter-
ram quam dominus
deus pr̄m vr̄oꝝ dedit
vobis. Eligite de singu
lis tribubus ternos vi-
ros vt mittā eos: & per-
gant atq; circumeant
terrā: & describāt eam
iuxta nūeꝝ vniuscuius
q; multitudinis referāt
q; ad me qd̄ descripse-
rint. Diuidire vobis ter
rā ī septē partes. Iudas
sit ī terminis suis ab au
strali plaga & domus io
seph ab aquilōe. mediā
inter hos terrā ī septem
ptes describite: et huc
vēietis ad me: vt corā
dn̄o deo vr̄o mittā vo
bis hic sortē: qa nō ē ī
ter vos ps leuitaꝝ: sed
sacerdotiū domini est
eorū hereditas. Gad āt
& rubē & dimidia tri-
b⁹ manasse iā accepāt
possessiones suas trans
iordanē ad orientalem
plagā: q̄s dedit eis moy
ses famulus dn̄i. Cūq;
surrexissēt viri vt pge-
rēt ad describēdā terrā
precepit eis iosue: di-
cens. Circuite terrā &
describite eā: ac reuer-
timini ad me: vt hic co
rā dn̄o deo vr̄o in sylo
mittā vobis sortē. Ita-
q; prexerūt & lustrātes
eā ī septem ptes diuise
rūt scribētes ī volumie
reuersiq; sūt ad Iosue
in castra sylo. Qui ooo

וְלַאֲשֶׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם רָב אַתָּה וְכֹחַ
גָּדוֹל לָךְ לֹא יִהְיֶה לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃
כִּי הַר יִהְיֶה לָךְ כִּי יַעַר הוּא וּבֵרֵאתוֹ
וְהָיָה לְךָ תֹּצְאֹתָיו כִּי תוֹרִישׁ אֶת
הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזָק הוּא׃
וַיִּקָּהֲלוּ כָל עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שִׁילֹה וַיַּשְׁכִּינוּ שָׁם אֶת
אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לִפְנֵיהֶם׃
וַיּוֹתְרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא חָלְקוּ
אֶת נַחֲלָתָם שִׁבְעָה שְׁבָטִים׃ וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אָנָה
אַתֶּם מִתְרַפִּים לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲבֹתֵיכֶם׃ הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים
לַשָּׁבֶט וְאֶשְׁלָחֵם וְיָקוּמוּ וְיִתְהַלְּכוּ
בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם
וְיָבֹאוּ אֵלָי׃ וְהִתְחַלְּקוּ אֹתָהּ לְשִׁבְעָה
חֲלָקִים יְהוּדָה יַעֲמֹד עַל גְּבוּלוֹ מִנֶּגֶב
וּבֵית יוֹסֵף יַעַמְדוּ עַל גְּבוּלָם מִצָּפוֹן׃
וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֲלָקִים
וְהַבֵּאתָם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל
פֹּה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ כִּי אֵין חֵלֶק
לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי כְהֻנַּת יְהוָה
נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וַחֲצִי שֵׁבֶט
הַמְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן
מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד
יְהוָה׃ וַיָּקוּמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ וַיְצַו
יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַהֹלְכִים לִכְתֹּב אֶת הָאָרֶץ
לֵאמֹר לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ
אֹתָהּ וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה אַשְׁלִיךְ לָכֶם
גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה׃ וַיֵּלְכוּ
הָאֲנָשִׁים וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ
לֶעָרִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים עַל סֵפֶר
וַיָּבֹאוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה׃

כֹּחַ
גָּדַל הָיָה
יָצָא יָרַשׁ
cap. xviij.
קָהַל יַעַד
שָׁכַן
יַעַד כָּבַשׁ
פָּנָה יָתַר
רָפָה יָרַשׁ
יָהַב
שָׁלַח קוּם
הָלַךְ כָּתַב
פֶּה בּוֹא
חָלַק אֶת
עָמַד גָּבַל
צָפַן
בּוֹא יָרָה
גֹּרָל
חֵצָה
זֶרַח
צִוָּה
יָלַךְ
שָׁלַךְ
עָבַר
עִיר
בּוֹא חָנָה

וַיַּשְׁלֵךְ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה
לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֵּק שָׁם יְהוֹשֻׁעַ אֶת הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם׃
וַיַּעַל גּוֹרָל מַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיֵּצֵא גְּבוּל גּוֹרָלָם בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין
בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה מִן הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל כֶּתֶף
צָפוֹנָה מִן יְרִיחוֹ וְעָלָה בָהָר יָמָּה וְהָיָה תֹּצְאוֹתָיו מִדְבָּרָה בֵּית אָוֶן׃
וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל כֶּתֶף לוּזָה נֶגֶב הִיא בֵּית אֵל וְיָרַד הַגְּבוּל
לְעָטְרוֹת אַדָּר עַל הָהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית חורון תַּחְתּוֹן׃ וְנָסַב
וְהָיָה תֹּצְאֹתָיו אֶל קְרִיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֹאת פְּאַת יָם׃
וְנָגְבָה מִקְצֵה קִרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל יָמָּה וְיָצָא אֶל מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ׃
וְיָרַד הַגְּבוּל אֶל קְצֵה הָהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי גֵי בֶן רֵמֹם אֲשֶׁר בְּעֵמֶק
רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי רֵמֹם אֶל כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֵל׃ וְתָאַר
מִצָּפוֹן וְיָצָא עֵין שָׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל גְּלִילוֹת אֲשֶׁר נֹכַח מַעֲלֵה אַדֻּמִּים
וְיָרַד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן רְאוּבֵן׃ וְעָבַר אֶל כֶּתֶף מוּל הָעֲרָבָה צָפוֹנָה וְיָרַד
הָעֲרָבָתָה׃ וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל כֶּתֶף בֵּית
חָגְלָה צָפוֹנָה וְהָיָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל אֶל
לְשׁוֹן יָם מִמְּלַח צָפוֹנָה אֶל קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה זֶה גְּבוּל נֶגֶב׃ וְהַיַּרְדֵּן
יִגְבָּל אֹתוֹ לִפְאַת קֵדְמָה זֹאת נַחֲלַת
בְּנֵי בִנְיָמִן לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
וַיִּהְיוּ הֶעָרִים לְמַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן
לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית חָגְלָה
וְעֵמֶק קְצִיץ׃ וּבֵית הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם

misit sortes corā dño i
fylo ..... diuisitq; .....
terram filiis isrl in se-
ptem partes .....
Et ascendit sors prima
filiorum beniamin ....
p familias suas: vt possī
derēt terrā iter filios iu
da et filios ioseph. Fuit
q; termin eorū contra
aquilonē a iordānē per
gens iuxta .....
latus hiericho septen-
trionalis plage. & inde
cōtra occidētē ad mōta
na cōscēdēs & pueniēs
ad solitudinē bethauen
atq; ptrāsiēs iuxta luzā
ad meridiē: ipa est be-
thel: descēditq; in .....
astaroth addar i mōtē
qui est ad meridiem ...
bethorō inferioris: & i
clinatur circuens .....
cōtra mare ad meridiē
montis qui respicit ..
bethorō cōtra africum
. Sūtq; exitus eius .....
in cariathbaal: que vo-
catur & cariathiarim ..
vrbē filiorū iuda. Hec
est plaga cōtra mare ad
occidētē. A meridie aūt
ex pte carathiari egre-
ditur termin cōtra ma
re: et pucit vsq; ad fōtē
aq̄rū nepthoa. Descē-
ditq; i partē mōtis qui
respicit vallē filiorum
ennō: et est cōtra septē
trionalē plagā in extre-
ma parte vallis raphaim
Descēditq; i gehennō
id est vallis ennom iuxta
latus iebusei ad austrū
& puenit ad fōtem ro-
gel transiens ad aquilo
nem: & egrediens ad en
semes id est fontem solis
et ptrāsit vsq; ad tumu
los qui sūt e regiōe ascē
sus adōmi: descenditq;
habenbo en id est lapi-
dem boē filii ruben et
ptrāsit ex latere aquilo
nis ad cāpestria: descen
ditq; i planitiē: & pter-
greditur cōtra aquilonē
bethagla: sūtq; exitus
eius cōtra linguā maris falsissimi ad aq̄ōe in
fine iordānis ad australē
plagā q est terminus illi
us ab oriente. Hec est
possessio filiorū beniamin p termios suos i cir-
cuitu & familias suas.
Fuerūtq; citates eis hie
richo et bethagla et val-
lis casis betharaba et sa

iniecit eis iosue sortem in syło coră dño: τ
ἐνέβαλεν αὐτοῖς ἰησοῦς κλῆρον ἐν σηλὼ ἔναντι κυρίου, καὶ
diuisit illic iosue terrā filiis israel per parti-
διεμέρισεν ἐκεῖ ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κατὰ μερι-
tiōes eoꝝ: τ ascēdit sors tribus filiorꝝ beniamī
σμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς υἱῶν βενιαμὶν
prima per ppios suos. τ exterūt termini sortis
πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου
eoꝝ inter filios iuda τ inter filios ioseph. τ
αὐτῶν ἀναμέσον υἱῶν ἰούδα καὶ ἀναμέσον υἱῶν ἰωσήφ. καὶ
fuerūt eoꝝ termini ab aquilone ab iordane: as
ἐγένοντο αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου, προ-
cendent termini iuxta uersū hiericho ad boreā: τ
σαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου ἱεριχὼ τῷ βορρᾶ, καὶ
ascēdet ad mōtē in mare: τ erit exi
ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσται ἡ ἔξο-
tus eius solitudo bethauē. τ ptrāsibūt il
δος αὐτοῦ ἔρημος βαιθάυ. καὶ διελεύσεται ἐκεῖ-
linc termini luza ab austro: hec est bethel. τ des
θεν τὰ ὅρια λουζὰ ἀπὸ λιβός, αὕτη ἐστὶν βαιθήλ· καὶ κατα-
cendēt termini ataroth addar in mōtanā q̄ est ad
βήσεται τὰ ὅρια ἀταρὼθ ἐδδὰρ ἐπὶ τὸν ὀρεινὸν ὃ ἐστιν πρὸς
austrū bethorō inferior. τ perrāsibūt termini τ cir
λίβα βαιθωρὼν τὴν κάτω. καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ περι-
cuibūt in partē aspicientē qō ad mare
κυκλώσει ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον τὸ πρὸς θάλασσαν
ab austro a mōte in faciē bethorō meridiē.
ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον βαιθωρὼν λίβα.
τ erit exitus eius in cariath baal: hec est ca-
καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος αὐτοῦ εἰς καριὰθ βαάλ, αὕτη ἐστὶ κα-
riathiarim: vrbs filiorꝝ iudā: hec est pars que
ριαθιάριμ, πόλις υἱῶν ἰούδα, τοῦτο ἐστὶν τὸ μέρος τὸ
ad mare: τ pars q̄ ad austrū a parte ca
πρὸς θάλασσαν, καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους κα-
riathbaal. τ ptransibūt in gasen: τ egrediēt in
ριαθβαάλ· καὶ διελεύσεται εἰς γασήν, καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ
fontē aque nepthoa. τ descēdēt termini i par-
πηγὴν ὕδατος ναφτώ· καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ μέ-
tē mōtis q̄ est e regione filie filij ennō q̄
ρους τοῦ ὄρους ὃ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον θάπης υἱοῦ ἐνομ ὃ
est ex parte vallis raphaim a septētrione: τ descēdēt
ἐστὶν ἐκ μέρους ἐμεκραφαὶμ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταβήσεται
in gehennon in dorsum hiebus ab austro. τ perue
εἰς γαιεννὰμ ἐπὶ νῶτον ἰεβοῦς ἀπὸ λιβός· καὶ κατα-
niēt ad fontem rogel: τ ptrāsibūt in aquilonē: τ per
βήσεται ἐπὶ πηγὴν ῥογήλ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ βορρᾶ, καὶ δι-
trāsibūt ad fontem sames: τ perrāsibūt ad gali
ελεύσεται ἐπὶ πηγὴν σαμές, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ γαλι-
loth: q̄ est e regione ad ascensum adōmim. τ des
λώθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν ἀδωμίμ· καὶ κα-
cendēt ad lapidē boen filiorꝝ rubē. τ perrāsibūt
ταβήσεται ἐπὶ λίθον βοὲν υἱῶν ρουβήν· καὶ διελεύσεται
per dorsū betharaba ab aquilone: τ descendēt
κατὰ νώτου βαιθαράβα ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταβήσεται
in araba. τ perrāsibūt ad termios in dorsum be
ἐπὶ ἀραβά· καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον βη-
thagla ab aquilone: τ erit exitus terminoꝝ in col
θαγλὰ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λο-
lem marie filio ab aquilone in partē
φίαν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἀπὸ βορρᾶ εἰς μέρος τοῦ
iordanis ab austro. hi termini sunt ab austro: τ
ἰορδάνου ἀπὸ λιβός· τοῦτο τὰ ὅρια ἐστὶν ἀπὸ λιβός, καὶ
iordanis vsq; termiabit illō a pte ab oriente. hec pos
ὁ ἰορδάνης ὁρίεῖ αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀπ' ἀνατολῶν· αὕτη κλη-
sessio filiorꝝ beniamin termini eius in circuitu per po
ρονομία υἱῶν βενιαμὶν τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ δή-
pulos suos. τ fuerunt vrbes tribus filiorꝝ
μους αὐτῶν. καὶ ἐγένετο αὗται αἱ πόλεις τῆς φυλῆς τῶν υἱῶν
beniamin per ppios suos hiericho τ bethagla τ
βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν ἱεριχὼ καὶ βαθαγλὰ καὶ
vallis casis τ betharaba τ samarim
μεκκασὶς καὶ βαιθαράβα καὶ σαμαρίμ .....

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina. Trāsla.B.Hie. Tex.heb.Josue.ca.xix.Pritiua.he.

t bethel: t autin t aphra t aphara: t capharammona t aphni t gabaa: ciuitates duodecim t ville eaꝝ. gabaon t rama t beroth: t massepha t cephira t masfa: t recen t terphel t therala: t selaclaph t iebuo: hec est hierusalem: t gabaoth t vrbo tarum: tres decim t ville eaꝝ. hec possessio filioꝝ benia mim per populos suos.

καὶ βαιθήλ, καὶ ἀυὶμ καὶ ἀφρὰ καὶ ἀφαρὰ, καὶ καφαραμμωνὰ καὶ φνεὶ καὶ γαβαὰ: πόλεις δώδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. γαβαὼν καὶ ῥαμὰ καὶ βηρώθ, καὶ μασσηφὰ καὶ κεφειρὰ καὶ μασσα: καὶ ρεκὲμ καὶ ἰερφὴλ καὶ θαρεαλὰ, καὶ σελαιλὰφ καὶ ἰεβοῦς, σά, καὶ ἐρεὶ καὶ ἰερουσαλὴμ, καὶ γαβαὼθ καὶ πόλις ἰαρείμ, τρεῖς καὶ δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη κληρονομία υἱῶν βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν. Ca.19.

A Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος τῷ συμεὼν τῇ φυλῇ υἱῶν συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀναμέσον κλήρου υἱῶν ἰούδα· καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ὁ κλῆρος βηρσαβεὲ καὶ σαβεὲ καὶ μωλαδα: καὶ ἀσερσουὰλ καὶ βωλὰ καὶ βασὸμ καὶ ἐλθουλαδ καὶ βαθουὶλ καὶ ερμὰ, καὶ σικελὰγ καὶ βαθαμαρχαβωθ καὶ ἀσερσουσὶμ καὶ βηθλεβαωθ καὶ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις τρεισκαίδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· αἰὴν καὶ ρεμμών· καὶ ἐθὲρ καὶ ἀσὰν πόλεις τέσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις περικύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως βααλὰθ βηρραθμὼθ πρὸς νοτίζοντα κατὰ λίβα. hec hereditas tribus filioꝝ symeon per populos suos. a possessione iuda possessio tribus filioꝝ symeon: qm̄ fuit paro filioꝝ iuda maior ꝑ ipsos. et possederūt filij symeon in medio hereditatis eoꝝ. t erūt sors eis tertia ꝑ cognatiões suas: t fuit hereditas eoꝝ in medio possessionū filioꝝ iuda. t fuit eis eto possessio bersabee t sabe t molada t asersual t bala t asem t elthola t bathul t orma: t siceleg t bethamarchaboth t asersusim t bethlebaoth: t agri tarum vrbes tredecim: t ville eaꝝ. am eoꝝ vrbes tredecim: t ville eaꝝ. aim t remmon. t ether t asan ciuitates quattuor: t villa eaꝝ. t oēs vicule per circuitū vrbi earū. vsq; baalath berrathmoth contra austrū. hec hereditas tribus filioꝝ symeon per populos suos. a possessione iuda possessio tribus filioꝝ symeon: qm̄ fuit paro filioꝝ iuda maior ꝑ ipsos. et possederūt filij symeon in medio hereditatis eoꝝ. t erūt sors tertia ꝑ cognatiões suas: t fuit hereditas eoꝝ in medio possessionū filioꝝ iuda. t fuit eis eto possessio bersabee t sabe t molada t asersual t bala t asem t elthola t bathul t orma: t siceleg t bethamarchaboth t asersusim t bethlebaoth: t agri tarum

וְקַטָּת וְנַהֲלָל וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאַלָּה וּבֵית
לֶחֶם עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃
זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם
הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ לְיִשָּׂשכָר
רֶבֻעַ יָצָא הַגּוֹרָל הָרְבִיעִי לִבְנֵי יִשָּׂשכָר
לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי גְּבוּלָם יִזְרְעֶאלָה
וְהַכְּסוּלֹת וְשׁוּנֵם׃ וַחֲפָרַיִם וְשִׁיאֹן
וַאֲנָחֲרָת׃ וְהָרַבִּית וְקִשְׁיוֹן וָאָבֶץ׃
וְרֶמֶת וְעֵין גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית
פַּצֵּץ׃ וּפָגַע הַגְּבוּל בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצִימָה
וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאוֹת גְּבוּלָם
הַיַּרְדֵּן עָרִים שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃
נַטָּה זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי יִשָּׂשכָר
שִׁפְחָה לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיֵּצֵא
גֹּרַל הַגּוֹרָל הַחֲמִישִׁי לְמַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר
הָיָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי גְּבוּלָם חֶלְקַת
וַחֲלִי וָבֶטֶן וְאַכְשָׁף׃ וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד
וּמִשְׁאָל וּפָגַע בַּכַּרְמֶל הַיָּמָה וּבְשִׁיחוֹר
שׁוּב זָרַח לִבְנָת׃ וְשָׁב מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ בֵּית דָּגוֹן
צָפַן וּפָגַע בִּזְבוּלֻן וּבְנֵי יִפְתַּחְאֵל צָפוֹנָה
בֵּית הָעֵמֶק וּנְעִיאֵל וְיָצָא אֶל כָּבוּל
שְׁמֹל מִשְׂמֹאל׃ וְעֶבְרֹן וּרְחֹב וְחַמּוֹן וְקָנָה
עַד צִידוֹן רַבָּה׃ וְשָׁב הַגְּבוּל הָרָמָה
בָּצַר וְעַד עִיר מִבְצַר צֹר וְשָׁב הַגְּבוּל
הָיָה יָצָא חֹסָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו הַיָּמָה מֵחֶבֶל
עִיר אַכְזִיבָה׃ וְעֻמָּה וַאֲפֵק וּרְחֹב עָרִים
עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת
מַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ לִבְנֵי נַפְתָּלִי יָצָא
גֹּרַל הַגּוֹרָל הַשִּׁשִּׁי לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
וַיְהִי גְּבוּלָם מֵחֵלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים
וָאֲדָמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד לַקּוּם
גָּבֶל וַיְהִי תֹצְאֹתָיו הַיַּרְדֵּן׃ וְשָׁב הַגְּבוּל
יָמָּה אַזְנוֹת תָּבוֹר וְיָצָא מִשָּׁם
חֻקֹּקָה וּפָגַע בִּזְבוּלֻן מִנֶּגֶב וּבְאָשֵׁר
פָּגַע מִיָּם וּבִיהוּדָה הַיַּרְדֵּן מִזְרַח

& cathethet & naalol
& semron & iedaba & bethleē: ciuitates duodecim & ville earum.
Hec est hereditas tribus filiorum zabulō p cognationes suas: vrbes & viculi earum. isachar egressa est sors quarta p cognationes suas: fuitq; eius hereditas iezrahel & casaloth & sunem & effraim & senon & naaroth & raboth & cesien haemes & rameth & engāni & henadda & bethfeses: & peruenit terminus eius vsq; thabor & sesenna & bethsemes. erūtq; exitus eius iordanis: ciuitates sedecim & ville earum. Hec est possessio filiorum isachar p cognatiōes suas: vrbes & viculi earū. Ceciditq; sors quita tribui filiorum aser p cognatiōes suas. fuitq; terminus eorū alchat & cali & bethē & axab & elmelech & amaad & messal: & puenit vsq; ad carmelū maris & sior & labanath: ac reuertitur cōtra orientem bethdagon: & pertransit vsq; zabulō & vallē iepthahel cōtra aquilonem in bethemech & neiel. egredieturq; ad leuam cabul & acrā & roob & amō & chana vsq; ad sidonē magnā. reuertiturq; in horma vsq; ad ciuitatē munitissimā tyrū & vsq; osam: erūtq; exitus eius in mare de funiculo aczibaq & amma & afeg & roob: ciuitates viginti due & ville earū. Hec ē possessio filiorū aser p cognatiōes suas: vrbesq; & viculi earū. Filiorū neptalim sexta sors cecidit p familias suas: & cepit terminus de beleb & helō sannanim: & adami q̄ est neceb & iebnahel vsq; lecun: & egressus eorū vsq; ad iordanē: reuertiturq; termīus contra occidētē & azauoth thabor: atq; ide egreditur in vcuca & ptrāsit in zabulō cōtra meridiē & i aser cōtra occidētē & in iuda ad iordanem cōtra ortum

τ cottath τ naalol τ semron τ iedala τ be-
καὶ κοττὰθ καὶ ναάλωλ καὶ σεμρὼν καὶ ἰεδαλὰ καὶ βη-
thleem: ciuitates duodecim τ ville eaꝝ. hec he
θλεέμ, πόλεις δώδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη ἡ κλη
reditas tribus filioꝝ zabulon per ppłos suos:
ρονομία φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ
vrbes he τ ville eaꝝ. τ issachar e-
πόλεις αὗται καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ τῷ ἰσσάχαρ ἐξ-
gressa est sors quarta filijs issachar per co
ῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος τοῖς υἱοῖς ἰσσάχαρ κατὰ συγ
gnationē suaꝝ. τ fuerūt termini eoꝝ iezrahel τ cha-
γένειαν αὐτῶν. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἰζραὲλ καὶ ἀχα
seloth τ sunem τ epharem τ seon τ anereth: τ
σελὼθ καὶ συνὴμ καὶ ἀφαρὲμ καὶ σηὼν καὶ ἀνερέθ, καὶ
raboth τ cesion τ ahebes τ ramoth τ engannim:
ῥαβὼθ καὶ κεσιὼν καὶ ἀεβὴς καὶ ῥαμὼθ καὶ ἐνγαννίμ,
τ annada τ bethphases: τ applicabūt termini in ta
καὶ ἀνναδὰ καὶ βηθφασῆς. καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ τα-
bor: τ in sasima τ bethsamis: τ erit exitus
βὼρ καὶ ἐπὶ σασιμὰ καὶ βηθσαμίς, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος
terminoꝝ eoꝝ iordanis: vrbes sedecim τ vil
τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ ἰορδάνης, πόλεις ἑκκαίδεκα καὶ αἱ κῶ
le eaꝝ: hec possessio tribus filioꝝ issachar per
μαι αὐτῶν. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἰσσάχαρ κατὰ
populos: τ vrbes τ ville eaꝝ.
δήμους, καὶ αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
τ exiuit sors quinta tribui filioꝝ aser
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος πέμπτος τῇ φυλῇ υἱῶν ἀσὴρ
per populos suos: τ fuerūt termini eoꝝ elcath τ
κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἐλκὰθ καὶ
ali τ bethen τ achasaph: τ elmelech τ amaad τ
ἀλὶ καὶ βεθὲν καὶ ἀχασὰφ, καὶ ἐλμέλεχ καὶ ἀμαὰδ καὶ
masal: τ pueniēt ad carmelū per mare τ
μασάλ, καὶ συνάψει τῷ καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν καὶ τῷ
syor τ labanath. reuertētur ab oriente solis τ
συὼρ καὶ λαβανάθ. ἐπιστρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ
bethdagon: τ perueniēt ad zabulon τ in guephthael
βηθδαγών, καὶ συνάψει τῷ ζαβουλὼν καὶ ἐν γαιεφθαὴλ
contra aquilonē bethaemec τ nael: τ egrediētur ad
κατὰ βορρᾶν βηθαεμὲκ καὶ ναιήλ, καὶ ἐλεύσεται εἰς
chobol a sinistris: τ achran τ roob τ amon τ
χοβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, καὶ ἀχρὰν καὶ ῥοὼβ καὶ ἀμὼν καὶ
cane vsq; ad sidonē magnā. τ conuertent termini in
καναὶ ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης. καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς
rama τ vsq; ad ciuitatē munitionis tyrioꝝ: τ con
ῥαμὰ καὶ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν τυρίων, καὶ ἀναστρέ
uertēt termini in osa: τ erit exitus eius ma
ψει τὰ ὅρια ἐπὶ ὠσά, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασ
re: τ erit a funiculo achazib τ amma τ
σα, καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ χοινίσματος ἀχαζὶβ καὶ ἀμμὰ καὶ
aphec τ roob: ciuitates vigiti due τ ville eaꝝ.
ἀφὲκ καὶ ῥαόβ, πόλεις εἰκοσιδύο καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
hec possessio tribus filioꝝ aser per populos suos:
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν,
vrbes eoꝝ τ ville eaꝝ. τ exiuit
αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθε τῷ
nephtali sors sexta filijs nephtali per po
νεφθαλὶ ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος τοῖς υἱοῖς νεφθαλὶ κατὰ δή-
pulos suos. τ fuerūt termini eoꝝ mecleph τ olan
μους αὐτῶν. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν μεελὲφ καὶ ὠλὰν
seenanim τ ademmi anneceb τ iabniel vsq; ad lacum:
σεενανὶμ καὶ ἀδεμμὶ ἀννεκὲβ καὶ ἰαβνὴλ ἕως λακούμ,
τ fuerūt exitus eoꝝ iordanis. τ cōuertētur
καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτῶν ὁ ἰορδάνης. καὶ ἐπιστρέψει
termini in mare aznoth thabor: τ egrediētur il
τὰ ὅρια εἰς θάλασσαν ἀζνὼθ θαβώρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖ-
linc in icoc: τ applicabūt zabulon a me
θεν εἰς ἰκώκ, καὶ συνάψει τῷ ζαβουλὼν ἀπὸ νό-
ridie: τ asser pueniēt ad mare: τ iu
του, καὶ ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ἰού-
da iordanis ab oriente
δα ὁ ἰορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν

solis: t vrbes munite tyrioꝝ. tyrus t an
ἡλίου; καὶ αἱ πόλεις τετειχισμέναι τῶν Τυρίων. Τύρος καὶ ἀμ=
math t rechath t chenereth: t adami t rama t asor t
μὰθ καὶ ῥακκὰθ καὶ χενερέθ, καὶ ἀδαμὶ καὶ ῥαμὰ καὶ ἀσὼρ καὶ
cedes t edrai t fons asor t teron. t magdaliel:
κεδὲς καὶ ἀδραὶ καὶ πηγὴ ἀσὼρ καὶ Ἱερὼν· καὶ μαγδαλιήλ,
horem t bethanath t bethsames vrbes decē t nouē t
ὡρὲμ καὶ βαιθανὰθ καὶ βαιθσαμὶς πόλεις δέκα καὶ ἐννέα καὶ
ville eaꝝ. hec possessio tribꝰ filioꝝ nephtali
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν· αὕτη κληρονομία φυλῆς υἱῶν νεφθαλὶ
per cognationē suā: t vrbes t ville ea=
κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐ
rū. t tribui filioꝝ dan per ppos suos egressa est
τῶν. καὶ τῇ φυλῇ υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξῆλθεν ὁ
sors septima: t fuerūt termini possessionis eoꝝ
κλῆρος ὁ ἕβδομος, καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια κληρονομίας αὐτῶν
saraa t esthaol vrbs sames t selebin t elon
σαρὰ καὶ Ἐσθαὸλ πόλις σαμὶς καὶ σαελαβὶν καὶ Ἠλὼν
t iethla t ialon: t themna t accaron: t eltheco
καὶ Ἰεθλὰ καὶ Ἰαλών, καὶ θαμνὰ καὶ ἀκκαρών, καὶ Ἐλτεκὼ
t gabathon t baaloth: t vd t banebarac t
καὶ γαβαθὼν καὶ βααλὼθ, καὶ Ἰοὺδ καὶ βαναβαρὰκ καὶ
gethremmon: t a mari hieracon t herecco finiꝫ
γεθρεμμών, καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ θαλάσσης Ἱερακὼν καὶ κρηκκὼν ὅριον
poppe toppem. t exiuit terminus filioꝝ dan. t ine=
ποππὴ τοππήν. καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν Δὰν· καὶ ἐπο=
runt filij dan t pugnauerūt cōtra lesem: t accepe=
ρεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσὲμ, καὶ κατελά
runt eam: t percusserūt eam in ore gladij:
βοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας,
t possederunt illā: t habitauerūt illā: t
καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτήν, καὶ κατῴκησαν αὐτήν, καὶ
vocauerūt nomē lesen dan: iuxta nomē dan
ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆ Λεσὲμ Δάν, κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ
pris sui. hec possessio tribus filioꝝ dan per
πατρὸς αὐτῶν· αὕτη κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ
cognationē suā: vrbes he t ville eaꝝ.
συγγένειαν αὐτῶν, αἱ πόλεις αὗται καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
t perfecerūt diuidere sorte trā in termi=
καὶ συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὅρια αὐ
eius: t dederūt filij israel possessionē iosue filio nun
τῆς, καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κλῆρον τῷ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ
in ipsis per preceptū dñi. t dederūt ei
ἐν αὐτοῖς διὰ προστάγματος κυρίου· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν
vrbem: quā postulauit thamnathsara q̄ est i
πόλιν, ἣν ἐκτίσατο Θαμναθσαραὴ ἔστι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ.
t edificauit ciuitatē t habitauit in ea. he diuisio
καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν καὶ ᾤκει ἐν αὐτῇ· αὗται αἱ διαιρέ
nes quas sortē diuisit eleazar sacerdos t iosue filꝰ
σεις ἃς κατεκληροδότησεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ
nun: t principes familiarꝝ in tribꝫ
τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς
israel per sortes in silo: cōtra dñm apud
τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σηλώ, ἔναντι κυρίου παρὰ
ostiū tabernaculi testimonij. t abierunt
τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐπορεύθησαν
et ascenderēt terrā.
διαπτῆσαι τὴν γῆν. Ca. 20.

A Et locutus est dñs iosue dicēs: loquere
Καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ Ἰησοῦ λέγων, λάλησον
filijs israel dicēs: separate vobis vrbes
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων, δότε ὑμῖν τὰς πόλεις τῶν
cōfugiorum: quas dixi ad vos per moysen. cō
φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ μωυσῆ· φυγα
fugiat homicida q̄ percussit aiam inuite
δευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως
siue prouidētia. t erūt vobis vrbes cōfugium
ἄνευ προνοίας· καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον
t nō morietur ocalsor a propinquo
καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος
sanguinis t fugiet in vnā
τὸ αἷμα καὶ φεύξεται εἰς μίαν

solis: ciuitates munitissime: affedim: ser
& ammad & rechath & cenereth: & edema & a=
rama: asor: & cedes: & edrai: nasor
& hierō: & magdihel: hor
rē: & bethanath
& bethsames: ciuitates decem &
nouē: & ville earū. Hec
est: possessio: tribus: filio
rū: neptali: p cognatiōes
suas: vrbes: & viculi earū
Tribui: filiorū: dā: p fa=
milias suas: egressa est
sors: septima: & fuit: ter
minus: possessiōis ei: sa=
raa: & hestaol: & hayr se=
mes id ē citas solis: sele=
bin: & ahialon: & iethela
& themna
achron: helchetē: ge
bton: & baaladiud
& bane & barach: & ie=
thrēmon: atq; hiercō
& arechō: cū: termio q
respicit ioppen: & ipso
fine cōcluditur. Ascen=
derunt q; filii: dan
& pugnauerūt contra
lesem: ceperūt q; eam
& pcusserunt eā: in ore
gladii: & possederūt
& hitauerūt i ea: vocā
tes nomē eius lesē: dan
ex nomie: dā: patris sui
Hecē: possessio: trib:
liorū: dā: p cognationes
suas: vrbes: & viculi earū
Cūq; cōplesset sorte: di
uidere: terrā singulis per
tribus suas: dedeīt: filii
isrl: possessionem: iosue
filio: nū: i medio sui: iux
ta: p̄ceptū: dñi: vrbē: quā
postulauit: tānathsaraa
in monte: effraim
Et edificauit: ciuitatem
habitauitq; i ea. He sūt
possessiōes: quas: sorte
diuiserūt: eleazar: sacer=
dos: & iosue: filius: nun
& principes: familiarū
ac: tribuū: filiorum: isra=
el: i silo: corā: dño ad: o
stium: tabernaculi: testi=
mōii: ptitiq; sūt: terrā.

Et locutus ē 20.
dominus: ad: iosue
dicens. Loquere
filiis: israel: & dic eis: Se
parate
vrbes: fugitiuorū de: q
bus: locutus sū: ad vos
p manū: moysi: vt con
fugiat: ad eas: quicunq;
aiam: pcusserit: nescius
& possit: euadere irā: p=
ximi: q vltor ē: sāguis: cū
ad: vnā: hāc: cōfugerit

פ הַשֶּׁמֶשׁ׃ וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צֹר
וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת׃ וַאֲדָמָה וְהָרָמָה
וְחָצוֹר׃ וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר׃
יִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל חֹרֶם וּבֵית עֲנָת
וּבֵית שֶׁמֶשׁ עָרִם תְּשַׁע עָשְׂרָה
וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ לְמַטֵּה
בְנֵי דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם יָצָא הַגְּוֹרָל
הַשְּׁבִיעִי׃ וַיֵּרְדְּ גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה
וְאֶשְׁתָּאֹל וְעִיר שֶׁמֶשׁ׃ וְשַׁעַלַבִּין
וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָה׃
וְעֶקְרוֹן וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃
וְיהוּד וּבְנֵי בְרַק גַּת רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן
וְהָרַקּוֹן עִם הַגְּבוּל מוֹל יָפוֹ׃ וַיֵּצֵא
גְּבוּל בְּנֵי דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי דָן
וַיִּלָּחֲמוּ עִם לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אֹתָהּ וַיַּכּוּ
אֹתָהּ לְפִי חָרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ
בָהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם׃
זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם
עָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיְכַלּוּ לְנַחֵל
אֶת הָאָרֶץ לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל נַחֲלָה לִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן בְּתוֹכָם׃
עַל פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ אֶת הָעִיר אֲשֶׁר
שָׁאַל אֶת תִּמְנַת סֶרַח בְּהַר אֶפְרָיִם
וַיִּבֶן אֶת הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ אֵלֶּה
הַנַּחֲלֹת אֲשֶׁר נִחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת
לְמַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנוֹרָל בְּשִׁילֹה
לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ
מֵחַלֵּק אֶת הָאָרֶץ׃ Cap. xx.
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת
עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם
בְּיַד מֹשֶׁה׃ לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה
נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה בִּבְלִי דָעַת וְהָיוּ לָכֶם
לְמִקְלָט מִגֹּאֵל הַדָּם׃ וְנָס אֶל אַחַת

d ij

מֵהָעָרִים הָאֵלֶּה ׀ וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר
הָעִיר ׀ וְדִבֶּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא
אֶת דְּבָרָיו ׀ וְאָסְפוּ אֹתוֹ הָעִירָה אֲלֵיהֶם
וְנָתְנוּ לוֹ מָקוֹם ׀ וְיָשַׁב עִמָּם׃ וְכִי יִרְדֹּף קום נָקָף
גֹּאֵל הַדָּם ׀ אַחֲרָיו ׀ וְלֹא יַסְגִּרוּ אֶת סָגַר
הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ ׀ כִּי בִּבְלִי דַעַת ׀ הִכָּה אֶת נָגַה
רֵעֵהוּ ׀ וְלֹא שֹׂנֵא ׀ הוּא לוֹ ׀ מִתְּמוֹל תמל
שִׁלְשׁוֹם׃ וְיָשַׁב בָּעִיר הַהִיא עַד עָמְדוֹ
לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט ׀ עַד ׀ מוֹת הַכֹּהֵן פָּנָה פנה
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים ׀ הָהֵם ׀ אָז שָׁפַט נָגַל
יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל עִירוֹ וְאֶל בֵּיתוֹ היה
אֶל הָעִיר אֲשֶׁר נָס מִשָּׁם׃ וַיַּקְדִּשׁוּ שוב נוס
אֶת קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל ׀ בָּהָר ׀ נַפְתָּלִי ׀ וְאֶת קדש
שְׁכֶם ׀ בָּהָר ׀ אֶפְרָיִם ׀ וְאֶת קִרְיַת אַרְבַּע
הִיא חֶבְרוֹן ׀ בָּהָר ׀ יְהוּדָה׃ ׀ וּמֵעֵבֶר עבר
לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה נָתְנוּ אֶת בָּצֶר נתן
בַּמִּדְבָּר בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן ׀ וְאֶת דבר יָשַׁר
רָאמֹת בַּגִּלְעָד מִמַּטֵּה גָד ׀ וְאֶת גּוֹלָן גלה
בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה׃ אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הָיָה עיר
הַמּוֹעֵדָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר יעד גור
בְּתוֹכָם לָנוּס שָׁמָּה כָּל מַכֵּה נֶפֶשׁ נפש
בִּשְׁגָגָה ׀ וְלֹא יָמוּת ׀ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם מות
עַד עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה׃

Cap. xxi. וַיִּגְּשׁוּ רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם נגש
אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן
וְאֶל רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לְבְנֵי נטה
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם בְּשִׁלֹה דבר
בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה בְּיַד מֹשֶׁה
לָתֵת לָנוּ עָרִים לָשָׁבֶת ׀ וּמִגְרְשֵׁיהֶן נתן עיר
לִבְהֶמְתֵּנוּ׃ וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם ישב נגש
מִנַּחֲלָתָם אֶלְפִי יְהוָה ׀ אֶת הֶעָרִים נתן
הָאֵלֶּה וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶן׃ וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל פה
לְמִשְׁפְּחוֹת הַקְּהָתִי ׀ וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן גרל
הַכֹּהֵן מִן הַלְוִיִּם מִמַּטֵּה יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה שפה
הַשִּׁמְעִי ׀ וּמִמַּטֵּה ׀ בִּנְיָמִן ׀ בְּגוֹרָל
עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ ׀ וְלִבְנֵי קְהָת

Pciuitatum:ſ habitq; ante ᵉportam ooooooooooo ᵐciuitatis:ſ & loquetur ᵃſe nioribus ᵇvrbis ᶜillius eo ea que ſe comprobent innocentē: ſicq; ᶠ fuſcipient ᵍ eum: ʰ & dabunt ⁱeiᵐ locum ⁿ ad habitādū ᵖ Cumq; ᵠvltor ʳ ſāguinis ˢeum ᵗfuerit perſecutus ᵘnō ˣtradēt ʸin manus ei? ᶻquia ᵃignorās ᵇpercuſſit ᶜpximum eius: ᵈnec ᵉāte biduum ooooooooo ooooo ᶠtriduū ve ᵍ eius probatur ʰinimicus. ⁱEt habita bit ʲin ciuitate ᵏilla ˡ dōec ᵐſtet ⁿante ᵒiudiciū canſā reddēs facti ſui :ᵖ & ᵠmoriatur ʳſacerdos ˢ magn? ᵗq ᵘfuerit ˣ ʸillo ᶻtpe. ᵃ Tūc ᵇreuertetur ᶜ homicida: ᵈ & ingredietur ᵉ ciuitatē ᶠ & ᵍ domū ſuam ʰde ⁱ qua ᵏfugerat. ˡ Decreuerunt ᵐq; ⁿcedes ᵒin galilea ᵖmontis ᵠ neptalim ʳ & ˢ ſychem ᵗin mōte ᵘ effraim ᵛ & ʷ cariatharbe: ˣ ipſa eſt ʸ hebrō ᶻ ī mōte ᵃ iuda: ᵇ & trās ᶜiordanē ᵈ cōtra oriētalē plagam ᵉ hierico ᶠ ſtatuerūt ᵍ boſor que ſita eſt ʰ in campeſtri ⁱ ſolitudine ᵏ de tribu ˡ rubē: ᵐ et ⁿ ramoth ᵒ in galaad ᵖ de tribu ᵠ gad ʳ & ˢ gaulon ᵗ in baſan ᵘ de tribu ˣ manaſſe. ʸ He ᶻ ciuitates ᵃ conſtitue ſunt ᵇ cūctis ᶜ filiis ᵈ iſrael ᵉ & aduēis ᶠ qui habitabant ᵍ inter eos ʰ vt fugeret ⁱ ad eas ʲ q ᵏ anima ˡ neſcius ᵐ percuſſiſſet ⁿ & nō ᵒ moreretur ᵖ in manu ᵠ pximi effuſum ſāguinē vīdicare cupientis: ʳ donec ˢ ſtaret ᵗ ante ᵘ populū expoſitur ˣ cām ſuā.

HCceſſerūtq;. xi. ᵇ principes ᶜ familiarū ᵈ leui ᵉ ad eleazarū ᶠ ſacerdotē ᵍ & ʰ ioſue ⁱ filium ᵏ nun: ˡ & ᵐ ad ⁿ duces ᵒ cognationū ᵖ ſingulas ᵠ tribus ʳ filiorum ˢ iſrl: ᵗ locutiq; ſūt ᵘ ad eos ˣ in ſylo ʸ terre ᶻ chanaā atq; ᵃ dixerunt. ᵇ Dñs ᶜ p̄cepit ᵈ p manum ᵉ moyſi ᶠ vt daretur ᵍ nobis ʰ vrbes ⁱ ad habitādū ʲ & ſuburbana earū ᵏ ad alenda ˡ iumēta. ᵐ Dederūtq; ⁿ filii ᵒ iſrl ᵖ de poſſeſſionibus ſuis ᵠ iuxta ʳ impiū ˢ dñi ᵗ ciuitates ᵘ & ˣ ſuburbana earū. ʸ Egreſſaq; eſt ᶻ ſors ᵃ familiā ᵇ caath ᶜ filiorū ᵈ aaron ᵉ ſacerdotis ᶠ de ᵍ tribu ʰ iuda ⁱ & ᵏ ſymeō ˡ & ᵐ bēiamin ⁿ ciuitates ᵒ tredecī. ᵖ & ᵠ reliquis ʳ filiorum ˢ caath: id eſt leuitis ooooooo

ciuitatū hāc: τ ſtabit ad foreſ poſte τῶν πόλεων τούτων, καὶ ϛήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης
ciuitatis: τ loqtur in auribus ſenioꝝ τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων
vrbis illius ſermones ſuos. τ remittent τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους αὐτοῦ· καὶ ἐπιϛρέψουσιν
eum cōciliū ad eos: τ dabunt ei locū ἀνὴρ εἰς συναγωγὴν πρὸς αὐτούς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον
τ habitabit cū eis. τ qñ ꝓſecut? fuerit ꝓpinqu? καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν· καὶ ὅτι διώξει ὁ ἀγχιϛεύων τὸ
ſanguine poſt eū τ nō cōcludent occiſorē αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα
in manu illius: qñ ignorans percuſſit ꝓximū ſu? ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐ
ius: τ nō odio hūs ipſe eum ab heri τ tertio. τ τοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης· καὶ
habitabit in ciuitate illa donec ſtet coram κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως ϛῇ κατὰ πρόσωπον τῆς
cōgregatione in iudiciū donec moriat? ſacerdos magn?: q erit συναγωγῆς εἰς κρίσιν ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔϛαι
in diebus illis. tūc reuertetur homicida τ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιϛρέψει ὁ φονεὺς καὶ
veniet ad portā ſuā τ ad domū ſuā ἐλεύσεται πρὸς τὴν πύλην αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ
τ ad ciuitatē vnde fugerat illinc. τ diuiſit καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. καὶ διέϛειλεν τὴν
cedes in tra galilea in mōte nephtalim: τ ſychem κεδὲς ἐν γῇ γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ νεφθαλίμ, καὶ συχὲμ
in mōte ephraim τ vrbē arbe: hec eſt hebron in ἐν τῷ ἐφραὶμ καὶ τὴν πόλιν ἀρβόκ, αὕτη ἐϛὶν χεβρὼν ἐν τῷ
mōte iuda τ trans iordanē hiericho. ab ὄρει τῷ ἰούδα καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἰεριχώ. ἀπ' ἀνα
oriente vedit boſor in ſolitudine in cāpo de τολῶν ἔδωκεν τὴν βοσὸρ ἐν ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς
tribu ruben: τ ramoth in galaad de tribu gad: φυλῆς ῥουβήν, καὶ τὴν ῥαμὼθ ἐν τῇ γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς γάδ,
τ golan in baſan de tribu manaſſe. he καὶ τὴν γωλὰν ἐν τῇ βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς μανασσῆ. αὗ
fuerunt ciuitates celebres oībus filiis iſrael ταὶ ἦσαν αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς πᾶσιν υἱοῖς ἰσραὴλ
τ aduene q habitabat in eis vt fugeret καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς καταφυγεῖν
illuc omni pcutiēti alias inutte: vt nō moria ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθά
tur in manu ꝓpinqui ſāguis donec ſtaret an νῃ ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιϛεύοντος τὸ αἷμα ἕως ἂν ϛαθῇ ἐναν
te cōgregationē in iudicio. τίον τῆς συναγωγῆς ἐν κρίσει.

Ca.21.

Θ Accelſerūt ꝓncipes familiarū filiorꝫ leui ad Καὶ προσῆλθαν οἱ ἀρχιπατρίαι τῶν υἱῶν λευὶ πρὸς
eleazarū ſacerdotē τ ad ioſue filium nun τ ad ἐλιαζὰρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς ἰησοῦ τὸν τοῦ ναυὴ καὶ πρὸς τοὺς
principes tribuū familiarū ex tribubus filiorꝫ iſrael: τ ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ
locuti ſūt ad eos in ſylo infra chanaā dicēteo: dñs ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς ἐν σηλὼ ἐν γῇ χαναὰν λέγοντες, κύριος
precepit in manu moyſi vt daret nob vrbes ad habitādū ἐνετείλατο ἐν χειρὶ μωσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν
τ ſuburbana eaꝝ iumēntis nſtis. τ dederūt καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν. καὶ ἔδωκαν οἱ
filij iſrael leuitis vt poſſiderent ipſi υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν αὐτοὺς
per preceptū dñi ciuitates has τ ſubur διὰ προσάγματος κυρίου τὰς πόλεις ταύτας καὶ τὰ προά
bana eaꝝ. τ egreſſa ē ſors ꝓplo caath: τ fu στεια αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ καάθ, καὶ ἐγέ
it filijs aaron ſacerdotibus leuitis a tribu νετο τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λευίταις ἐκ τῆς φυλῆς
iuda τ a tribu ſymeon τ a tribu bēiamin ἰούδα καὶ ἐκ τῆς φυλῆς συμεὼν καὶ ἐκ τῆς φυλῆς βενιαμὶν
per ſortē ciuitates tredecim. τ filijs caath κλήρωσιν πόλεις τρισκαίδεκα. καὶ τοῖς υἱοῖς καὰθ οο

relictis ex cognatione tribus ephraim
τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς συγγενείας φυλῆς ἐφραΐμ
τ de tribu dan τ de dimidia tribu manasse
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν καὶ ἀπὸ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ
1. Pa. 6. c. per sortē ciuitates decē. τ filijs gerson de co
κληρωτὶ πόλεις δέκα. καὶ τοῖς υἱοῖς γερσὼν ἀπὸ τῆς συγ
gnatione tribus issachar τ de tribu aser τ de
γενείας φυλῆς ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς
tribu nephtalim τ de dimidia tribu manasse in
B φυλῆς νεφθαλὶμ καὶ ἀπὸ τῶν ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ ἐν τῷ
basan p̄ sortem ciuitates tredecim. τ filijs merari
βασὰν κληρωτὶ πόλεις τρεισκαίδεκα. καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρὶ
per ppl̄os suos de tribu ruben τ de tribu gad
κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς γὰδ
τ de tribu zabulon per sortem vrbes duodecim. τ
καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ζαβουλὼν κληρωτὶ πόλεις δώδεκα. καὶ
dederūt filij israel leuitis ciuitates has
B ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς λευίταις τὰς πόλεις ταύτας
τ suburbana eaꝝ sicut precepit dn̄s
καὶ τὰ προσπόρια αὐτῶν ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ
moysi p̄ sortem. τ dedit tribus filioꝝ iuda τ tri
C μωυσῆ κληρωτί. καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν ἰούδα καὶ ἡ φυ
bus symeon ciuitates has: τ vocate sunt in no
λὴ συμεὼν τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνό
mine. τ fuerūt filijs aaron de ppl̄o ca
ματι. καὶ ἐγένοντο τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ κα
ath filioꝝ leui: qm̄ his fuit sors prima. τ
ἀὶ τῶν υἱῶν λευί, ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος πρῶτος. καὶ
dederūt eis cariatharbe metropolin enach:
ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν καριὰθ ἀρβὼκ μητρόπολιν τῶν ἐνάκ,
hec est hebron in mōte iuda. at suburbana e
αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει ἰούδα. τὰ δὲ προσπόρια αὐ
ius i circuitu eius τ agros vrbis τ villas
τῆς κύκλῳ αὐτῆς καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας
eius dederat iosue chaleb filio iephone in possessio
D αὐτῆς ἔδωκεν ἰησοῦς τῷ χαλὲβ υἱῷ ἰεφωνὴ ἐν καταχέ
ne eius. τ filijs aaron sacerdotis dedit
σει αὐτοῦ. καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῦ ἱερέως ἔδωκεν τὴν
ciuitatē confugioꝝ homicide hebron τ
πόλιν φυγαδευτηρίων τῷ φονεύσαντι τὴν χεβρὼν καὶ
suburbana cum ea: τ lebnā τ subur
τὰ ἀφωρισμένα σὺν αὐτῇ, καὶ τὴν λεβνὰ καὶ τὰ ἀφωρισ
bana que circa eā: τ iether τ suburbana que
μένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἰέθερ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
circa eam: τ istimō τ suburbana que circa eam:
πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἰστιμὼ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ,
τ helon τ suburbana que circa eam: τ
καὶ τὴν ἡλὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν
dabir τ suburbana que circa eam: τ ain τ
A δαβὶρ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἀΐν καὶ
suburbana que circa eam: τ iethan τ subur
τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἰεττὰ καὶ τὰ ἀφωρισ
bana que circa eam. τ bethsames τ suburbana
μένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ βεθσαμὲς καὶ τὰ ἀφωρισμένα
que circa eam: ciuitates nouem de duab⁹ tribub⁹
τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν
his. τ a tribu beniamin gabaon τ
τούτων. καὶ παρὰ τῆς φυλῆς βενιαμὶν τὴν γαβαὼν καὶ
suburbana que circa eam: τ gabee τ subur
τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ γαβὲ καὶ τὰ ἀφω
bana q̄ circa eā: τ anathoth τ subur
ρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ ἀναθὼθ καὶ τὰ ἀφωρι
bana que circa eam: τ almon τ suburba
σμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἐλμὼν καὶ τὰ ἀφωρισμέ
na q̄ circa eam: ciuitates quattuor. oēs ciuitates filioꝝ
να τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν
aaron sacerdotū tredecim ciuitates τ su
ἀαρὼν τῶν ἱερέων τρεισκαίδεκα πόλεις καὶ τὰ προσ
burbana eaꝝ. τ ppl̄is filioꝝ caath leui
σπόρια αὐτῶν. καὶ τοῖς δήμοις υἱῶν καὰθ τοῖς λευί
tis relictis
ταις καταλελειμμένοις

qui supfuerāt de tribubus efraim & dan & dimidie trib⁹ manasse: ciuitates decē. Porro filiis gerson egressa ē sors vt acciperent de tribub⁹ ysachar & aser & neptali dimidiaq; tribu manasse in basan: ciuitates numero tredecim. Et filiis merari p̄ cognationes suas de tribubus ruben & gad & zabulon: vrbes duodecim. Dederūtq; filii israel leuitis ciuitates et suburbana eaꝝ sicut p̄cepit dn̄s per manum moysi singulis sorte tribuētes. De tribub⁹ filiorū iuda & symeō dedit iosue ciuitates: quarum ista sunt nomina filiis aaron per familias caath leuitici generis. Prima enim sors illis egressa ē cariatharbe patris enach que vocatur hebron in mōte iuda & suburbana eius p̄ circuitum. Agros vero & villas eius dederat caleph filio iephōe ad possidendū. Dedit ergo filiis aaron sacerdotis hebron cōfugii ciuitatem ac suburbana ei⁹: & lobnam cū suburbanis suis. & iether & istimon & helon & dabir & ain & iethā & bethsames cū suburbāis suis: ciuitates nouem de tribubus vt dictum est duabus. De tribu aūt filiorū beniamin gabaon & gabae & anathot & almon cum suburbanis suis: ciuitates quattuor: omnes simul ciuitates filiorum aaron sacerdotis tredecim cum suburbanis suis. Reliquis vero per familias

יתר הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה אֶפְרָיִם
חצה וּמִמַּטֵּה דָן וּמֵחַצִּי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל
עָרִים עָשָׂר׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחֹת
מַטֵּה יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה
נַפְתָּלִי וּמֵחַצִּי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן
בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ לִבְנֵי
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן
וּמִמַּטֵּה גָד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן עָרִים
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לַלְוִיִּם אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת
גרש מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד
מֹשֶׁה בַּגּוֹרָל׃ וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה בְּנֵי
יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֶת הֶעָרִים
קרא הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְהֶן בְּשֵׁם׃
היה וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי
מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל
נתן רִאשׁוֹנָה׃ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת קִרְיַת אַרְבַּע
אֲבִי הָעֲנוֹק הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה
סבב וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ׃ וְאֶת שְׂדֵה
הָעִיר וְאֶת חַצֵּדֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן
יְפֻנֶּה בַּאֲחֻזָּתוֹ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן נָתְנוּ
קלט אֶת עִיר מִקְלָט הָרֹצֵחַ אֶת חֶבְרוֹן וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת לִבְנָה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃
וְאֶת יַתִּיר וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת
אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת חֹלֹן
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת דְּבִר וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת עַיִן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת יֻטָּה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת בֵּית
עיר שֶׁמֶשׁ וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים תֶּשַׁע מֵאֵת
שֶׁנֵּה נָטָה שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה׃ וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן
אֶת גִּבְעוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת גֶּבַע וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ׃ אֶת עֲנָתוֹת וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת עַלְמוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים
רבע אַרְבַּע׃ כָּל עָרֵי בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עָרִים וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃
שפחה יתר וּלְמִשְׁפְּחֹת בְּנֵי קְהָת הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים

מִבְּנֵי קְהָת וַיִּהְיוּ עָרֵי נוֹרָלָם מִמַּטֵּה
אֶפְרַיִם׃ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת עִיר מִקְלָט
הָרְצַח אֶת שְׁכֶם וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ בָּהָר
אֶפְרַיִם וְאֶת גֶּזֶר וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃
וְאֶת קִבְצַיִם וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת בֵּית
חוֹרוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע׃
וּמִמַּטֵּה דָן אֶת אֶלְתְּקֵא וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ אֶת גִּבְּתוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃
אֶת אַיָּלוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת גַּת
רִמּוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע׃
וּמֵחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת תַּעְנָךְ
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת רִמּוֹן וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים שְׁתַּיִם׃ כָּל עָרֵי
עֶשֶׂר וּמִגְרָשֵׁיהֶן לְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי
קְהָת הַנּוֹתָרִים׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן
מִמִּשְׁפְּחוֹת הַלְוִיִּם מֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה
אֶת עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת גּוֹלָן בַּבָּשָׁן
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת בְּעֶשְׁתְּרָה וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים שְׁתַּיִם׃ וּמַטֵּה
יִשָּׂשכָר אֶת קֶדֶשׁ וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
אֶת דָּבְרַת וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃ אֶת יַרְמוּת
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת עֵין גַּנִּים וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע׃ וּמַטֵּה אָשֵׁר
אֶת מִשְׁאָל וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת עַבְדּוֹן
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃ אֶת חֻקֹּק וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת רְחֹב וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע׃
וּמַטֵּה נַפְתָּלִי אֶת עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ
אֶת קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
חַמּוֹת דֹּאר וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת קַרְתָּן
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים שָׁלֹשׁ׃ כָּל
עָרֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְמִשְׁפְּחֹתָם שָׁלֹשׁ
עָשְׂרֵה עִיר וּמִגְרָשֵׁיהֶן׃ וּלְמִשְׁפְּחוֹת
בְּנֵי מְרָרִי הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מִמַּטֵּה
זְבוּלֻן אֶת יָקְנְעָם וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
אֶת כַּרְתָּה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃ אֶת
דִּמְנָה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ אֶת נַהֲלָל

filiorū caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu effraim vrbes confugii
sychem cum suburbanis suis in monte
effraim & gazer
& iebsā & bethoron
cum suburbanis suis ciuitates quattuor
De tribu quoq; dā helteco
& gabathon
& haialon & iethremō
cum suburbāis suis: ciuitates quattuor:
Porro de dimidia tribu manasse tenach
& gethremmō cum
suburbāis suis: ciuitates due:
omnes ciuitates decē & suburbana earum: date sunt filiis
caath inferioris gradus.
filiis quoq; gerson
leuitici de tribu dimidia tribu manasse
cōfugii ciuitates: gaulon in basan
& bosram cum
suburbāis suis: ciuitates duas:
Porro de tribu
ysachar: ciuitates
& dabereth & iaramoth
& engannim cum
suburbāis suis: ciuitates quattuor
De tribu āt aser
masā & abdon
& elrath
& roob cum suburbanis suis: ciuitates quattuor.
De tribu quoq; neptalim ciuitates cofugii
cedes in galilea &
amothdor & carthari
cum suburbāis suis: ciuitates tres.
Omnes vrbes familiarum gersonfi tredecim
cū suburbanis suis.
Filiis aūt merari leuitis iferioris gradus familias suas: data est de tribu zabulon: iecnal
& cartha &
danna et naalol

de filijs caath. τ fuit ciuitas terminoꝝ eoꝝ a
ἐκ τῶν υἱῶν καάθ· καὶ ἐγένετο αἱ πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ
tribu ephraim: τ dederūt eis ciuitatē cōfu
φυλῆς ἐφραίμ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτη
gii q̄ homicidę: sychem τ suburbana q̄ circa
ρίου τὴν τοῦ φονεύοντος, τὴν συχὲμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς
cam in mōte ephraim: τ gazer τ suburbana que
αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει ἐφραίμ, καὶ γαζηρὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
circa ipsam: τ cabsam τ suburbana que circa ipsaꝝ:
πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν καβσὶμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ,
τ bethoron τ suburbana que circa ipsaꝝ: ciuitateꝫ q̄t-
καὶ βαιθωρὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις τέσσα
tuor. τ de tribu dan eltheca τ suburbana que
ρις· καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν τὴν ἐλθεκὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
circa ipsam: τ gabathō τ suburbana que circa ipā:
πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν γεβθὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ,
τ hailon τ suburbana q̄ circa ipsaꝝ: τ geth-
καὶ τὴν αἰλὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν γὲθ
rēmon τ suburbana que circa ipaꝝ: ciuitateꝫ q̄tuor.
ρεμμὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις τέσσαρις.
τ de dimidia tribu manasse ibenach τ
καὶ ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ τὴν βαναὰχ καὶ τὰ
suburbana que circa ipsam: τ gethrēmon τ subur-
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν γεθρεμμὼν καὶ τὰ ἀφωρισ
bana que circa ipaꝝ: ciuitateꝫ duę. octo ciuitateꝫ decē τ
μένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις δύο· πᾶσαι πόλεις δέκα καὶ τὰ
suburbana que circa ipsas pplio filioꝝ caath reli
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἱῶν καὰθ τοῖς ὑπο-
cio. τ filiis gerson cognatio
λειφθεῖσιν. καὶ τοῖς υἱοῖς γηρσὼν τοῖς συγγενίσιν τοῖς
leuitis ex dimidia tribu manasse ciuitateꝫ
λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ πόλεις τὰς
cōstitutaꝫ homicidio. golan in basan
ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασιν, τὴν γωλὰν ἐν τῇ βασανί-
τ suburbana que circa ipaꝝ: τ beesthera τ
τιδι καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν βεεσθερὰ καὶ
suburbana que circa ipaꝝ. ciuitateꝫ duę. τ de tribu
τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις δύο· καὶ ἐκ τῆς φυλῆς
issachar cesion τ suburbana q̄ circa ipaꝝ:
ἰσσαχὰρ τὴν κισιὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, τὴν
dabareth τ suburbana que circa ipaꝝ: τ hiermoth τ
δαβρεθὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἰερμὼθ καὶ
suburbana que circa ipaꝝ: τ fontē litteraꝝ τ
τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ πηγὴν γραμμάτων καὶ τὰ
suburbana q̄ circa ipsam: ciuitateꝫ quattuor. τ de tri
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις τέσσαρις. καὶ ἐκ τῆς φυ
bu aser maſal τ suburbana que circa ipsam: τ
λῆς ἀσὴρ τὴν μισεὰλ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ
abdon τ suburbana que circa ipaꝝ: τ chaleath τ
ἀβδὼν καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ χαλεὰθ καὶ τὰ
suburbana que circa ipaꝝ: τ roob τ suburbana que
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ ῥοὼβ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
circa ipam: ciuitateꝫ q̄tuor. τ de tribu nephtali
πρὸς αὐτῇ, πόλεις τέσσαρις· καὶ ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλὶ τὰς
ciuitateꝫ cōstitutaꝫ homicide τ cedes in
πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τῷ φονεύσαντι καὶ τὴν κεδὲς ἐν
galilea τ suburbana que circa ipsaꝝ: τ amath
τῇ γαλιλαίᾳ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἀμαὰ
doi τ suburbana que circa ipaꝝ: τ carthan τ
δὼρ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν καρθὰν καὶ τὰ
suburbana que circa ipsam: ciuitateꝫ tres. octo ciuitateꝫ
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις τρεῖς· πᾶσαι αἱ πόλεις
gerson per pplos eaꝝ tredecim ciuitateꝫ τ
τ γηρσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν τρεισκαίδεκα πόλεις καὶ τὰ
suburbana que circa ipsas. τ pplo filioꝝ merari
ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς· καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν μεραρὶ τοῖς
leuitis reliquis de tribu filioꝝ zabulon iecnam
λευίταις τοῖς λειπομένοις ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν τὴν ἰεκνὰμ
τ suburbana eius: τ cartha τ suburbana
καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, καὶ τὴν καρθὰ καὶ τὰ προάστεια
eius: τ damna τ suburbana eius: τ naalol
αὐτῆς, καὶ τὴν δαμνὰ καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, καὶ τὴν ναελὼλ

τ suburbana eius: ciuitates quattuor. τ ciuitates
καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρις. καὶ πόλεις τοῦ
Iordanis hierichō de tribu ruben: vrbem cōfu-
Ἰορδάνου τὴν Ἰεριχὼ ἐκ τῆς φυλῆς ῥουβήν, τὴν πόλιν τὸ φυ-
gium homicide boſor τ ſubur
γαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν Βοσὸρ καὶ τὰ προά-
bana eius: τ iazer τ ſuburbana eius: τ ceth
ρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, καὶ τὴν κε-
ſon τ ſuburbana eius: τ mapha τ ſuburba-
δὼν καὶ τὰ περίαστρα αὐτῆς, καὶ τὴν μαφὰ καὶ τὰ προά-
na eius: quattuor ciuitates. τ de tribu gad ciui
στεια αὐτῆς, τέσσαρις πόλεις. καὶ ἐκ τῆς φυλῆς γὰδ τὴν πό-
tatē cōfugii homicide romoth in
λιν τοῦ φυγαδευτηρίου τοῦ φονεύσαντος τὴν ῥαμὼθ ἐν τῇ
galaad τ ſuburbana eius: τ manaim τ
γαλαὰδ καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, καὶ τὴν μαναὶμ καὶ τὰ
ſuburbana eius τ eſebon τ ſuburbana eius:
προάστεια αὐτῆς καὶ τὴν Ἐσεβὼν καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς,
τ iazer τ ſuburbana eius: oēs ciuitates
καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς, πᾶσαι αἱ πόλεις
quattuor. oēs ciuitates filiō merari per ppōs eo
τέσσαρις. πᾶσαι πόλεις τοῖς υἱοῖς μεραρὶ κατὰ δήμους αὐ
rum relictoꝝ a tribu leui. τ fue
τῶν τῶν καταλειμμένων ἐκ τῆς φυλῆς τῆς λευί. καὶ ἐγέ-
runt termini eoꝝ ciuitates duodecim. oēs vibes leuita
νοντο τὰ ὅρια αὐτῶν πόλεις δώδεκα. πᾶσαι πόλεις τῶν λευ-
rum in medio poſſeſſionis filioꝝ iſrael ciuitates quadragin-
ταῖς ἐν μέσῳ κατοχίσεως υἱῶν Ἰσραὴλ πόλεις τεσσαράκοντα
taocto τ ſuburbana eaꝝ. i circuitu vibiū ha-
ὀκτὼ καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τού-
rum ciuitates τ vibes τ ſuburbana eaꝝ i circuitu
των πόλεις καὶ πόλεις καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν κύκλῳ
vibium. ſic oībus vibibus hīs. τ de
τῶν πόλεων οὕτως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. καὶ ἔδω
dit dñs iſrael oēm trā quā iurauit tradituꝝ ſe
κεν κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς
patribus eoꝝ: τ poſſederūt eā: τ habi
πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκληρούμησαν αὐτήν, καὶ κατῴ
tauerūt in ea: τ requieſcere fecit eos dñs in circuitu ſi-
κησαν ἐν αὐτῇ. καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν κα
cut iurauit pribus eoꝝ. nō ſurrexit vllus eo-
θότι ὤμοσεν τοῖς πατράσιν αὐτῶν· οὐκ ἀνέστη ἐν αὐτοῖς κατε-
rum eis ab oībus inimicis eoꝝ: oēs
νώπιον αὐτῶν ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, πάντας τοὺς
inimicos eoꝝ tradidit dñs in manus eoꝝ. nō
ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκε κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· οὐ
cecidit vbū de oībus verbis bonis que
διέπεσεν ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν ὧν
locutus ē dñs filiis iſrl oīa expleta ſunt.
ἐλάλησεν κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ πάντα παρεγένετο. Ca.22.

A Tunc conuocauit Ioſue filios ruben τ
Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν καὶ τοὺς
filios gad τ dimidiā tribuꝝ manaſſe: τ dixit eis: vos
υἱοὺς γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς
audiuiſtis omnia que precepit vobis moyſes famul⁹
πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν μωυσῆς ὁ παῖς
dñi: τ audiuiſtis vocē meā iuxta oia q̄cūq; p-
κυρίου, καὶ ἐπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνε-
cepi vobis: τ nō reliquiſtis fres
τειλάμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπατε τοὺς ἀδελφοὺς
veſtros hīs diebus τ pluribus vſq; ad diē hodier
ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας καὶ πλείους ἕως ἡμέρας τῆς σήμε-
nā cuſtodiuiſtis p̄ceptū dñi dei nri. nūc ār re
ρον φυλάξαντες τὴν ἐντολὴν κυ τοῦ θεοῦ ὑμῶν. νῦν δὲ κατέ-
quiē dedit dñs deus nr fratribus nrīs quēadmodū dixit
παυσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ὃν τρόπον εἶπεν
eis. nūc igit reuerſi abite in domos
αὐτοῖς· νῦν οὖν ἐπιστραφέντες ἀπέλθετε εἰς τοὺς οἴκους
veſtros τ in trā poſſeſſionis vſe: quā tradidit vobis
ὑμῶν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατοχίσεως ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν

D

C

Nu.13.f

ciuitates quattuor cū
suburbanis suis ooooo
oooooooooooooooooooo
oooooooooooo ooo ooooo
oooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooo ooo
ooooooooooooooo. De tri
bu gad ciuitates confu
gii ramoth in galaad &
manaim et eſebō et ia-
zer: ciuitates quattuor
cum suburbanis suis.
De tribu ruben ciuita-
tes refugii: boſor in ſoli
tudine miſor & iazer et
ietſon & maſpha: ciui-
tates quattuor cum ſu
burbanis suis. ooooooooo
Omnes vrbes filiorū
merari ooooooooooooo
per familias & cogna-
tiones suas ooooooooooo
duodecim. Itaq; ooooo
ooooooooooo oooooooooo
ciuitates vniuerſe leui-
tarū in medio poſſeſſio
nis filiorum iſrael fue-
runt quadraginta octo
cum suburbanis suis:
ooooooooooooooooooooo
ſingule per familias di-
ſtribute. ooooooooooooo
Deditq; dominus deus
iſraeli omnem terram
quam ooooooooooooooo
traditurū ſe pribus eo-
rū iurauerat: & poſſede
rūt illā atq; habitauerūt
in ea. Dataq; eſt ab eo
pax in oēs p circuitum
natiōes: nulluſq; eis ho
ſtium reſiſtere auſus eſt:
ſed cuncti ooooooooooo
in eorū ditionē redacti
ſunt. Ne vnum quidem
verbū quod illis preſti-
turum ſe eſſe promiſe-
rat irritū fuit: ſed rebus
expleta ſunt omnia. 22.

Eodem tēpore vo-
cauit ioſue rubenitas & gaddītas & dimi-
diam tribum manaſſe.
Dixitq; ad eos. Feci-
ſtis omnia que
precepit vobis moy-
ſes famulus domini: ooo
mihi quoq; in oībus o
bediſtis: nec ooooooooooo
reliquiſtis fratres vīos
longo tempore ooooooooo
vſq; in preſentem di
em. cuſtodientes ooooo
imperiū dñi dei veſtri.
Quia igitur dedit ooooo
dñs deus vī fribus ve-
ſtris quieté & pacem ī
cut pollicitus eſt: reuer
timini & ite ī tabernacu
la vra: & in terrā poſſeſ
siōis quā tradidit vobis

וְאֵת מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע וּמִפַּטָּה
רְאוּבֵן אֶת בֶּצֶר וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת
יַהְצָה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת קְדֵמוֹת
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת מֵיפַעַת וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ עָרִים אַרְבַּע וּמִפַּטָּה גָּד
אֶת עִיר מַקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת רָמוֹת
בַּגִּלְעָד וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת מַחֲנַיִם
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ חֶשְׁבּוֹן וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ אֶת יַעְזֵר וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ כָּל
עָרִים אַרְבַּע וְכָל הֶעָרִים לִבְנֵי מְרָרִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחֹת
הַלְוִיִּם וַיִּהְיוּ נוֹרָלָם עָרִים שְׁתִּים
עֶשְׂרֵה: כֹּל עָרֵי הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ אֲחֻזַּת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָרִים אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה
וּמִגְרָשֵׁיהֶן: תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה
עִיר עִיר וּמִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ כֵּן
לְכָל הֶעָרִים הָאֵלֶּה: וַיִּתֵּן יְהוָה
לְיִשְׂרָאֵל אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לָתֵת לַאֲבוֹתָם וַיִּרְשׁוּהָ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ:
וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב כְּכֹל אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתָם וְלֹא עָמַד אִישׁ
בְּפְנֵיהֶם מִכָּל אוֹיְבֵיהֶם אֶת כָּל
אוֹיְבֵיהֶם נָתַן יְהוָה בְּיָדָם: לֹא נָפַל
דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא:

Cap.xxij.

אָז יִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לָרְאוּבֵנִי
וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה: וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם אַתֶּם שְׁמַרְתֶּם אֵת כָּל אֲשֶׁר
צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַתִּשְׁמְעוּ
בְקֹלִי לְכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם: לֹא
עֲזַבְתֶּם אֶת אֲחֵיכֶם זֶה יָמִים רַבִּים
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת
מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וְעַתָּה הֵנִיחַ
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לָהֶם וְעַתָּה פְּנוּ וּלְכוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם
אֶל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם

מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן רַק
שָׁמֹר מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוָה וְאֶת עָשָׂה
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יָרָה
יְהוָה לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְלָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו יָלַךְ
וּלְדָבְקָה בוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם
וּבְכָל נַפְשְׁכֶם וַיְבָרְכֵם יְהוֹשֻׁעַ נָגַשׁ
וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ אֶל אָהֳלֵיהֶם וַיִּשְׁלַח
וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה נָתַן מֹשֶׁה נָתָה
בַּבָּשָׁן וְלַחֲצִיו נָתַן יְהוֹשֻׁעַ עִם
אֲחֵיהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְגַם כִּי
שִׁלְּחָם יְהוֹשֻׁעַ אֶל אָהֳלֵיהֶם וַיְבָרְכֵם
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בְּנָכָסִים
רַבִּים שׁוּבוּ אֶל אָהֳלֵיכֶם וּבְמִקְנֶה רָבַב
רַב מְאֹד בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִנְחֹשֶׁת
וּבְבַרְזֶל וּבְשַׂלְמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד חִלְקוּ
שְׁלַל אֹיְבֵיכֶם עִם אֲחֵיכֶם וַיָּשֻׁבוּ שוּב
וַיָּשֻׁבוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט
הַמְנַשֶּׁה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁלֹה
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן לָלֶכֶת אֶל אֶרֶץ
הַגִּלְעָד אֶל אֶרֶץ אֲחֻזָּתָם אֲשֶׁר
נֶאֶחֶזוּ בָהּ עַל פִּי יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה
וַיָּבֹאוּ אֶל גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ גָּלַל
כְּנָעַן וַיִּבְנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי בָּנָה
שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה שָׁם מִזְבֵּחַ עַל הַיַּרְדֵּן זָבַח
מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֶה וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי שָׁמַע
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִנֵּה בָּנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן
וּבְנֵי גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶת נָכַן
הַמִּזְבֵּחַ אֶל מוּל אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל גְּלִילוֹת
הַיַּרְדֵּן אֶל עֵבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקָּהֲלוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא עָלָה
וַיִּשְׁלְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל בְּנֵי רְאוּבֵן שָׁלַח
וְאֶל בְּנֵי גָד וְאֶל חֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶל חָצָה
אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶת פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וַעֲשָׂרָה נְשִׂיאִם עִמּוֹ נָשִׂיא נָשָׂא

moyses famulus dñi trās iordanē: ita dumtaxat vt custodiatis attēte & opē cōpleatis mādatū & legē quā pcepit vobis moyses famulus dñi: vt diligatis dñm deū vēm: et ambuletis in oībus viis eius: & obseruetis mādata illius adhereatisq; ei ac fulcatis i omni corde eoꝝ & in oīa aia vra. Benedixitq; ei iosue & dimisit eos. Qui reuersi sūt in tabernacula sua. Dimidie aūt tribui manasse possessionem moyses dederat in basā & idcirco medie q̄ sup fuit dedit iosue sorte inter ceteros fratres suos trās iordanē ad occidētalē eiq; plagā. Cūq; dimitteret eos in tabernacula sua & benedixisset eis dixit ad eos: In multa substātia atq; diuitiis reuertimini ad sedes vras cū argēto & auro: ere ac ferro & veste multiplici. Dividite predā hostiū cū fribus vris. Reuersiq; sunt & abierūt filii rubē & filii gad & dimidia trib manasse a filiis isrl de ſylo q̄ sita est in chanaā: vt intrarent galaad terrā possessionis sue quā obtinuerāt iuxta imperiū dñi i manu moysi. Cūq; vēissent ad tumulos iordānis in terram chanaan: edificauerūt iuxta iordanem altare iīnite magnitudinis. Qd cū audisset filii isrl & ad eos certi nūcii detulissēt edificasse filios rubē & gad & dimidia tribus manasse altare i terra chanaan sup iordānis tumulos contra filios israel: conuenerunt oēs in ſylo vt ascēderēt et dimicarent cōtra eos. Et interim miserūt ad illos in terram galaad phinees filium eleazari sacerdotis: & decē principes cum eo

moyseo famulo dñi trano iordanē: sed μωυσῆς θεῦλος κυρίου ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου, ἀλλὰ custodite valde et faciatis precepta et legē quā φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν precepit vobis moyseo famulus dñi: vt diligatis dñm ἐνετείλατο ὑμῖν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν deū vēm: et ambuletis in oībus viis eius: θεὸν ὑμῶν καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, vt obseruetis mādata eius: et adhereatis ei: et φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προσέχεσθαι αὐτῷ, καὶ seruiatis ei ex oīi mente vra et ex oīi λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς anima vra. et bādixit eis iosue: et dimi ψυχῆς ὑμῶν. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν sit eos: et reuersi sunt in domos eoꝝ. et αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. καὶ dimidie tribui manasse dederat moyseo in ba- τοῖς ἡμίσεσιν φυλῆς μανασσῆ ἔδωκεν μωυσῆς ἐν τῇ βα- san: et dimidie pti vedit iosue cum σανίτιδι, καὶ τοῖς ἡμίσεσιν ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν fratribus eoꝝ trano iordanē iuxta mare. et ἀδελφῶν αὐτῶν πέραν τοῦ Ιορδάνου κατὰ θάλασσαν. καὶ cum dimitteret eos iosue in domos eoꝝ: et ἐν τῷ ἐξαποστεῖλαι αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ benedixit eis dicēs: in suba multa reuersi sunt εὐλόγησεν αὐτοὺς λέγων, ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπέλθεσθε in domos eoꝝ: et iumēta multa valde et argē ἐις τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα καὶ ἀργύ- tum et aurū et es et ferrū et veste mul ριον καὶ χρυσίον καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον καὶ ἱματισμὸν πο- tam valde diuiserūt spolia inimicoꝝ eoꝝ cum λὺν σφόδρα διείλαντο τὴν πρόνομὴν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν μετὰ fratribus eoꝝ. et reuersi sūt et tulerunt τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ filij ruben et filij gad et dimidia tribus manasse a υἱοὶ ῥουβὴν καὶ υἱοὶ γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἀπὸ filijs israel de ſylo in tra chanaā vt irent in trā ga υἱῶν Ισραὴλ ἐκ σηλὼ ἐν γῇ χανααὰν ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν γα laad in trā possessionis eoꝝ: quā possederūt ea λααδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν per imperium dñi in manu moysi. et venerūt in διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ. καὶ ἦλθοσαν εἰς galeloth iordanis que est in tra chanaā: et edificauerūt γαλιλωὰ τοῦ Ιορδάνου ἥτις ἐστιν ἐν γῇ χανααὰν, καὶ ᾠκοδόμησαν filij ruben et filij gad et dimidia tribus manas filij ruben et filij gad et dimidia tribus manas- se illic altare iuxta iordanē altare magnū se ibi βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου βωμὸν μέγαν τοῦ visu. et audiuerūt filij israel dicētes: ecce edi- ὁρᾶν. καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ λεγόντων, ἰδοὺ ᾠ- ficauerunt filij ruben et filij gad et κοδόμησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ καὶ τὸ dimidia tribus manasse altare i terminū terre chanaam ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ βωμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς χανααὰν in galaad iordanis cōtra filios isra ἐπὶ τοῦ γαλααδ Ιορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ισρα- el. et audiuerūt filij israel et cōuenerūt om ηλ. καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ καὶ συνηθροίσθησαν πάσα nes filij israel in ſylo vt ascenderēt eos τις οἱ υἱοὶ Ισραὴλ εἰς σηλὼ ὥστε ἀναβάντας αὐτοὺς oppugnarent. et miserunt filij israel ad ἐκπολεμῆσαι. καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πρὸς filios ruben et ad filios gad et ad τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς γὰδ καὶ πρὸς dimidiā tribū manasse in terrā galaad et τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ εἰς τὴν γῆν γαλααδ τόν τε phinees filiū eleazar filij aron sacerdotis: et de φινεὲς υἱὸν ἐλεάζαρ υἱοῦ ἀρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ δέ- cē principibus qui cum eo: princeps κα τῶν ἀρχόντων τῶν μετ' αὐτοῦ, ἄρχων

vnus de domo familie de oibus tribubus is
εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν ἰσ-
rael viri principes domorum familiarum sunt tribunt is
ραὴλ ἄνδρες ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσὶν χιλίαρχοι ἰσ-
rael: ⁊ venerūt ad filios ruben ⁊ ad
ραήλ. καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς
filios gad ⁊ ad dimidiā tribū manasse in terrā ga
υἱοὺς γὰδ καὶ πρὸς τοὺς ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ εἰς γῆν γα
laad: ⁊ locuti sunt ad eos dicētes: hec dicit
λαάδ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες, τάδε λέγει
oīs cōgregatio dñi: quod delictū hoc: qd delic-
πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου, τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη, ἣν ἐπλημ
stis corā deo israel vt relinquatis hodie re
D μελήσατε ἔναντι θεοῦ ἰσραὴλ ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ
tro dñs edificātes vobis altare: rebel
ὄπισθεν κυρίου οἰκοδομήσαντες ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστά-
les vt sitis vos hodie a dño: nō parū vobis
τας γενέσθαι ὑμᾶς σήμερον ἀπὸ κυρίου; μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ
pctm phegor: qd nō purgati sumus ab illo vsq ad
nu. 25. 4. ἁμάρτημα φογώρ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς
diem hanc: ⁊ fuit plaga in synagoga do
ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυ
mini. ⁊ vos auersi estis hodie a dño: ⁊
ρίου. καὶ ὑμεῖς ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ αὔ
cras in oēm israel erit ira. ⁊ nūc si parua terra
ριον ἐπὶ πάντα ἰσραὴλ ἔσται ὀργή. καὶ νῦν εἰ μικρὰ ἡ γῆ τῆς
possessionis vre: trāsite in trā possessionis do-
καταχέσεως ὑμῶν, διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς καταχέσεως κυ
mini: vbi habitat illic tabnaculū dñi: ⁊ possi
ρίου, ὅπου κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ κυρίου. καὶ κατακληρο
dete inter nos ⁊ a dño ne rebelles sitis:
νομήσατε ἐν ἡμῖν, καὶ ἀπὸ κυρίου μὴ ἀποστάται γενήθητε;
⁊ a nobis ne recedat: eo qd edificastis vos altare
καὶ ἀπὸ ἡμῶν μὴ ἀποστῆτε διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν
extra altare dñi dei nri. nōne achan
ē. 7. 8. ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. οὐκ ἰδοὺ ἄχαρ
filius zare delictū deliquit ab anathema
ὁ τοῦ ζαρὰ πλημμέλειαν ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέμα
te: ⁊ in oēm cetum fuit ira: ⁊ hic
τος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐγενήθη ὀργή; καὶ οὗ-
vnus solus: nō hic solus mortuus ē in pctō
τος εἷς μόνος, μὴ οὗτος μόνος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ
suo. ⁊ respōderūt filij ruben ⁊ filij gad ⁊
E αὐτοῦ. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ καὶ τὸ
dimidia tribus manasse: ⁊ locuti sunt tribunis is
ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις ἰσ-
rael dicētes: deus deus dñs est: ⁊ deus deus do
ραὴλ λέγοντες, ὁ θεὸς ὁ θεὸς κύριός ἐστι, καὶ ὁ θεὸς ὁ θεὸς κύ-
minus ipse nouit: ⁊ israel ipse sciet si in rebel
ριος αὐτὸς οἶδεν, καὶ ἰσραὴλ αὐτὸς γνώσεται εἰ ἐν ἀποστα-
lione deliquim⁹ corā dño: nō liberabit nos in
σία ἐπλημμελήσαμεν ἔναντι κυρίου, μὴ ῥύσεται ἡμᾶς ἐν
pr die hac: ⁊ si edificauimus nobis ipsis aram
τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ εἰ ὠκοδομήσαμεν αὐτοῖς βωμὸν
vt rebellaremus a dño: vel vt imponerem⁹ sup
ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, ἢ ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐ-
eam sacrificiū holocaustorum: vel vt faceremus sup
τοῦ θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, ἢ ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐ-
eam sacrificiū saluationis: dñs ipse exquirat. sed
τοῦ θυσίαν σωτηρίου, κύριος αὐτὸς ἐκζητήσῃ. ἀλλ'
ppter euitationē verbi fecimus hoc dicētes
ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο λέγοντες,
vt ne cras loquantur filij vri filijs nris
ἵνα μὴ αὔριον εἴπωσιν τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν
dicētes: qd vobis ⁊ dño deo israel: ⁊
λέγοντες, τί ὑμῖν καὶ κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσραήλ; καὶ
terminos posuit dñs inter nos
ὅρια ἔθηκεν κύριος ἀναμέσον ἡμῶν

singulos de singulis tri
bubus. Qui
venerunt ad filios
ruben & gad & dimi-
die tribus
manasse in terram ga
laad: dixeruntq ad eos
Hec mādat omnis po
pulus domini. Que est
ista transgressio? Cur
reliquistis dñm deum
israel edificātes altare
sacrilegū: & a cultu illi
recedentes?
An parum vobis est qd
peccastis in beel phe
gor? & vsq in pñtem
diē macula hui⁹
sceleris in vobis pmanet
multiq de pplo corrue
runt. Et vos hodie reli-
quistis dominū:
& cras in
vniuersum israel ira ei⁹
deseuiet. qd si putatis
immundam esse terrā
possessionis vre: transi
te ad terram in qua
tabernaculum dñi est
& hītate iter nos tm̄ vt
a dño & a nostro consor
tio non recedatis:
edificato altari preter
altare
domini dei nostri. Nō
ne achan filius zare p̄-
teriit mandatū dñi: & su
per omnem populū is-
rael ira eius icubuit? Et
ille erat vn⁹ homo atq
vtinā solus pisset in sce
lere suo. Rñderūtq filii
ruben & gad & dimi-
die trib⁹ manasse prin-
cipibus legationis israe-
el. Fortissimus
dñs de⁹: fortissim⁹ de
us dñs ipse nouit: & is-
rael simul itelliget si p̄-
uaricationis aīo hoc al-
tare construximus:
nō custodiat nos sed pu
niat nos in pñti. Et si ea
mente fecimus vt holo
causta & sacrificium &
pacificas victimas sup
eo imponeremus
ipe querat & iudicet: &
nō ea magis cogitatio
ne atq tractatu: vt dice
remus: cras dicent
filii vri filiis nris. Quid
vobis & dño deo israe-
el? Terminū posuit do
minus inter nos

אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד לְבֵית אָב לְכֹל מַטּוֹת נָטָה
יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ רֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם
הֵמָּה לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל בְּנֵי בוא
רְאוּבֵן וְאֶל בְּנֵי גָד וְאֶל חֲצִי שֵׁבֶט
מְנַשֶּׁה אֶל אֶרֶץ הַגִּלְעָד וַיְדַבְּרוּ אִתָּם דִּבֵּר
לֵאמֹר כֹּה אָמְרוּ כָּל עֲדַת יְהוָה מָה
הַמַּעַל הַזֶּה אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה
בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם בָּנָה זֶבַח
בַּיהוָה הַמְעַט לָנוּ אֶת עֲוֹן פְּעוֹר עָוָה
אֲשֶׁר לֹא הִטָּהֲרוּ מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם טָהַר
הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת יְהוָה וְאַתֶּם הָיָה
תָּשׁוּבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהָיָה שׁוּב
אַתֶּם תִּמְרְדוּ הַיּוֹם בַּיהוָה וּמָחָר אֶל מָרַד
כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף וְאַךְ אִם קָצַף
טְמֵאָה אֶרֶץ אַחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ לָכֶם אֶת
אֶרֶץ אַחֻזַּת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַן שָׁם
מִשְׁכַּן יְהוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ וּבַיהוָה שָׁכַן אָחַז
אַל תִּמְרֹדוּ וְאֹתָנוּ אַל תִּמְרֹדוּ מָרַד
בִּבְנֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הֲלֹא עָכָן בֶּן זֶרַח מָעַל
מַעַל בַּחֵרֶם וְעַל כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יָעַד
הָיָה קָצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא גָוַע
בַּעֲוֹנוֹ וַיַּעַנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי עָנָה חָצָה
שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶל רָאשֵׁי דִּבֵּר
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֵל אֱלֹהִים יְהוָה אֵל
אֱלֹהִים יְהוָה הוּא יֹדֵעַ וְיִשְׂרָאֵל הוּא
יֵדָע אִם בְּמֶרֶד וְאִם בְּמַעַל בַּיהוָה
אַל תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה לִבְנוֹת יָשַׁע בָּנָה
לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם
לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלָה וּמִנְחָה וְאִם עָלָה
לַעֲשׂוֹת עָלָיו זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה עָשָׂה
הוּא יְבַקֵּשׁ וְאִם לֹא מִדְּאָגָה מִדָּבָר בִּקֵּשׁ
עָשִׂינוּ אֶת זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ עָשָׂה אָסַר
בְּנֵיכֶם לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה לָּכֶם וְלַיהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּגְבוּל נָתַן יְהוָה בֵּינֵינוּ גָּבַל

וּבֵינֵיכֶם בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד אֶת
הַיַּרְדֵּן אֵין לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה וְהִשְׁבִּיתוּ שָׁנָת
בְּנֵיכֶם אֶת בָּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת
יְהוָה וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה
אֶת הַמִּזְבֵּחַ לֹא לְעֹלָה וְלֹא לְזָבַח כִּי
עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ עֵד דור
אַחֲרֵינוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת יְהוָה לְפָנָיו פָּנָה
בְּעֹלוֹתֵינוּ וּבְזִבְחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא עָלָה
יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר לִבְנֵינוּ אֵין לָכֶם
חֵלֶק בַּיהוָה וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ
אֵלֵינוּ וְאֶל דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ
רְאוּ אֶת תַּבְנִית מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר רָאָה
עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעֹלָה וְלֹא לְזָבַח עָשָׂה
כִּי עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם חֲלִילָה חָלִל
לָנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד בַּיהוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם
מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לְעֹלָה
לִמְנָחָה וּלְזָבַח מִלְבַד מִזְבַּח יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ וַיִּשְׁמַע פָּנָה שָׁמַע
פִּינְחָס הַכֹּהֵן וְנִשִׂיאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי עָשָׂה נָשָׂא
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּבְנֵי
מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם וַיֹּאמֶר יָטַב
פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל בְּנֵי רְאוּבֵן
וְאֶל בְּנֵי גָד וְאֶל בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם
יָדַעְנוּ כִּי בְתוֹכֵנוּ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא
מְעַלְתֶּם בַּיהוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם נָצַל
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה וַיָּשֶׁב שוב
פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהַנְּשִׂיאִים
מֵאֵת בְּנֵי רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי גָד מֵאֶרֶץ
הַגִּלְעָד אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁיבוּ אוֹתָם דָּבָר וַיִּיטַב אֵת
הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ בָּרַךְ
אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ
לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא לְשַׁחֵת אֶת עָלָה
הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד
יֹשְׁבִים בָּהּ וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי קָרָא

& vos o[m] filii [n] rubē [o] & filii [p] gad ooooooooooooo coo
[r] iordanē fluuiū: & idcir[c] co [s] partē [t] nō [u] hētis [x] in do
mino: [y] & p hāc occasio[n]ē [z] auerterēt [a] filii vr̄ [c] fili
os nr̄os [b] a [c] timore [d] domi
ni. Putauimus itaq; me
lius: [e] & dixim⁹. [f] Extrua
mus [f] nobis [g] altare [h] non
in holocaustā [i] neq; [k] ad
victimas offerēdas: [l] sed
in [m] testimoniū [n] iter nos
[o] & vos: [p] & [q] ſobolem oooo
nr̄am vr̄āq; pgeniem: [r] vt
ſeruiamus [s] dño: & iuris
nr̄i ſit offerre & [t] holocau
ſta [u] & victimas [m] & pacifi
cas hoſtias: [n] & neq; [o] di
cāt [p] cras [q] filii vr̄ [r] filiis no
ſtris: [s] nō ē [t] vobis [u] pars
[x] in dño. Q. d⁹ ſi [y] voluerit
dicere: [z] reſpondebūt eis
[a] Ecce [m] altere [n] dñi [o] quod
[r] fecerūt [q] pr̄es nr̄i: [r] nō [s] in
holocaustā [t] neq; [u] in ſacri
ficiū: [x] ſed in [y] teſtimoniū
[z] noſtrū [a] cv̄m. [b] Abſit
[c] a nobis hoc ſcelus [d] vt re
cedamus [e] a dño: [f] & eius
veſtigia reliq̄m⁹: [g] extru
cto [h] altari [i] ad holocaustā
[k] & ſacrificia [l] & victias of
ferēdas: [m] p̄ter [n] altare [o] dñi
[p] dei nr̄i qd extructū eſt
[q] añ [r] tabernaculum eius.
Quibus [s] auditis [t] phine
es [u] ſacerdos [x] & principes
[y] legatiōis [z] iſrl [a] q erāt [b] cū
eo [c] placati ſūt: [d] & [e] verba
[f] filiorū [g] rubē [h] & [i] gad [k] &
dimidie tribus oooo ooooo
[l] manaſſe [m] libētiſſime ſu
ſceperūt. [n] Dixitq; ooooooo
[o] phinees [p] filiꝰ [q] elezari [r] ſa
cerdos [s] ad eos. ooooooooo
[t] Nunc ooooooooooo oooooo
ooooooooooooooooooooooo
[u] ſcimus [x] q [y] nobiſcum ſit
[z] dñs: [a] qm [b] alieni eſtis [c] a
[d] preuaricatione [e] hac: &
[f] liberaſtis ooooooooo oooooo
[g] filios [h] iſrl [i] de manu [k] dñi
[l] Reuerſuſq; eſt oooo oooo
[m] cum principibus oooooo
ooooooooooooooooooooooo
[n] a [o] filiis [p] ruben [q] & [r] gad
[s] de terra ooooooooooo ooooo
[t] galaad [u] in [x] trā [y] chanaan
[z] ad [a] filios oooooooooooooo
[b] iſrael: [c] & retulit [d] eis [e] Pla
cuitq; ooooooooooooooo oooo
[f] ſermo cunctis audien
tibus. [g] Et laudauerunt
[h] deū [i] filii [k] iſrl: [l] & nequa
q̄ vltra [m] dixerūt ooo oooo
[n] vt aſcēderet [o] cōtra eos
[p] atq; pugnarēt: [q] & dele
rēt [r] trā poſſeſſiōis eorū.
ooooooooooooooo ooooo
[s] Vocauerūtq; [t] filii [u] rubē
[x] & filii oooooooooooooo

& vos filij ruben & filij gad loudanē: & nō
καὶ ὑμῶν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ
eſt vobis pars dñi: & abalienabūt filij vr̄i
ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου, καὶ ἀποκλείσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
filios nr̄os: vt nō venerētur dñm. & dixim⁹ face
τοὺς υἱοὺς ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον· καὶ εἴπαμεν ποιή
re ſic vt extruamus altare hoc nō cauſa
σαι οὕτως τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸ θυσιαστήριον τοῦτο οὐχ ὑπὲρ
ſacrificioꝝ neq; cauſa victimaꝝ: ſed vt ſit teſtimoniū hoc
καρπωμάτων οὐδὲ ὑπὲρ θυσιῶν, ἀλλ' ἵνα ᾖ μαρτύριον τοῦ
inter nos & inter vos & inter ghatio
τὸ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν γενε
nes nr̄as poſt nos vt ſeruiamus ſeruitutē dñi co
ῶν ἡμῶν μετ' ἡμᾶς τοῦ λατρεύειν τὴν λατρείαν κυρίου ἐνώ
ram eo in holocauſtis nr̄is & in victimis
πιον αὐτοῦ ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις
nr̄is & in victimis ſaluationū nr̄aꝝ. & nō vi
ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν· καὶ οὐκ ἐροῦ
cent filij vr̄i cras filijs nr̄is: nō eſt vobis
σιν τὰ τέκνα ὑμῶν αὔριον τοῖς τέκνοις ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ὑμῖν
pars dñi. & dixim⁹ ſi fuerit vnq̄ & loquen
μερὶς κυρίου· καὶ εἴπαμεν ἐὰν ᾖ ποτε καὶ λαλήσουσι
tur ad nos vel ghatiōib⁹ nr̄is cras: & dicemus: ec
σιν πρὸς ἡμᾶς ἢ τοῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, καὶ ἐροῦμεν, Ἴδετε
ce ſimilitudo altaris dñi: qđ fecerunt pr̄es
τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου, ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες
nr̄i nō cauſa holocauſtoꝝ neq; cauſa victimaꝝ: ſed teſti
ἡμῶν οὐχ ὑπὲρ καρπωμάτων οὐδὲ ὑπὲρ θυσιῶν, ἀλλὰ μαρ
monij eſt inter nos & inter vos & inter
τύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον
filios nr̄os. nō ſit tgit nos vt recedam⁹ a dño ita vt
τῶν υἱῶν ἡμῶν· μὴ ἤθελεν ὑμᾶς ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου ὥστε
auertamur in hodiernis diebus a dño: ita vt edifi
ἐπιστρέφειν ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις ἀπὸ κυ, ὥστε οἰκοδο
cemus nos altare holocauſtis & victimis
μῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασιν καὶ ταῖς θυσίαις
& ſacrificio ſaluationis: preter altare do
καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κυ
mini dei nr̄i: qđ eſt coram tabernaculo eius. & au
ρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅ ἐστιν ἔναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ· καὶ κακὸν
diuit phinees ſacerdos & oēs principes cōcilij
σεν φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς
& tribuni iſrael q fuerūt cū eo: ſermōes
καὶ οἱ χιλίαρχοι Ἰσραὴλ οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς λόγους
quos locuti ſunt filij ruben & filij gad & filij ma
οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ καὶ οἱ υἱοὶ μανασ
naſſe: & placuit eis. & dixit phineeꝝ filio eleazar ſacerdos
σῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς· καὶ εἶπεν φινεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς
filijs ruben & filijs gad & filijs manaſſe:
τοῖς υἱοῖς ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς γὰδ καὶ τοῖς υἱοῖς μανασσῆ,
hodie ſcimus q̄ nobiſcū dño qm nō deliqui
σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κς ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε
ſtis coram dño delictū hoc: & qm libe
τι ἐναντίον κυρίου τὴν ἐπλημμέλειαν ταύτην, καὶ ὅτι ἐρρύ
raſtis filios iſrael de manu dñi. & reuerſus
σασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυρίου· καὶ ἀπέστρε
eſt phineeꝝ filius eleazar ſacerdos & principes de
ψεν φινεὲς υἱὸς ἐλιαζὰρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν
filijs ruben & de filijs gad de galaad
υἱῶν ῥουβὴν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γὰδ ἐκ τῆς γαλαάδ
in terrā chanaā ad filios iſrael: & reſponderunt
εἰς γῆν χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἀπεκρίναντο
eis ſermones: & placuit ſermo filijs iſrael.
αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·
& benedixerūt deo filijs iſrael & nō vltra dixerūt
καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἔτι εἶπαν
vt aſcēderēt ad eos in bellū vt delerēt terrā
ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν
filioꝝ ruben & filioꝝ gad quā habitauerūt in
τῶν υἱῶν ῥουβὴν καὶ τῶν υἱῶν γὰδ ἣν κατῴκησαν ἐν
ea. & vocauerunt ruben
αὐτῇ· καὶ ἐπωνόμασαν τῷ ῥουβὴν

τ gad altare: τ dixerūt ꝙ testimoniū est in
καὶ τῷ γαὰδ τὸ θωμόν, καὶ ἐστιν εἰς ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέ
ter eos: qm̄ dñs ipse deus eor̄ est.
σον αὐτῶν, ὅτι κύριος αὐτὸς ὁ θεὸς αὐτῶν ἐστίν. Ca. 23.
ΘΕ factū ē post dies plures postq̄ requieſce
Καὶ ἐγένετο μετ' ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ κατασχεῖν
re fecit dñs deus israel ab oībus inimicis eius
σαι κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτ
in circuitu. τ iosue senior prouectus die
κυκλόθεν. καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς ταῖς ἡμέ
bus: τ conuocauit iosue oēs filios israel τ
ραις, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ τὴν
senatū eor̄ τ principes eor̄ τ iu
γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς δι
dices eor̄ τ magistros eor̄: τ dixit ad
κας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ εἶπεν πρὸς
eos: ego senui τ pgressionis etatis mee diebus: vos
αὐτούς, ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις, ὑμεῖς
aūt vidistis oīa que fecit dñs deus nr̄
δὲ ἑωράκατε σύμπαντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
oībus gentibus hijs a facie vr̄a: qm̄ do
πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τούτοις ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτι κύ
minus⁴ deus nr̄ ipse q̄ pugnabat p vobis: videte quod di
ριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν, ἴδετε ὅτι ἐγὼ
ui: proieci vobis gētes relictas vobis has
ἔπεσα, ἐπέρριφα ὑμῖν ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα
in sortibus in tribus vr̄as a iordane: om
ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, πάν
nes gētes delecti. τ a mari ma
τα τὰ ἔθνη ἐξωλοθρεύσατε· καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγά
gno termin⁹abit ad occidētē solis. dñs aūt deus vr̄ ipse
λης ἕως ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου· κύριος δὲ ὁ θεὸς ὑμῶν οὗτος
disperdet eos a facie vr̄a: τ dele
ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύ
bit eos a facie tua: τ possidebitis
σει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσετε
B terrā eor̄: sicut locutus est dñs deus vr̄ vobis. cō
τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν· κα
fortamini igitur valde vt custodiatis τ faciatis cuncta
τισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν σύμπαντα
que scripta sunt in volumine legis moysi: vt nō de
τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου μωυσῆ, ἵνα μὴ ἐκ
clinetis ab eo in dexterā vel in sinistrā: vt nō ingre
κλίνητε ἀπ' αὐτοῦ εἰς δεξιὰ εἰς εὐώνυμα, ἕως μὰ εἰσέλ
diamini in gētes relictas has vobiscū: τ
θητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ταῦτα μεθ' ὑμῶν, καὶ
noīa deor̄ ipsor̄ nō nominabūtur in vobis.
τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν.
τ nō iuretis neq; seruietis: neq; adore
καὶ οὐκ ὀμεῖσθε οὐδὲ μὰ λατρεύσητε, οὐδὲ μὰ προσκυνή
tis illos: sed dño deo vr̄o adhe
σητε αὐτούς, ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολλᾶ
rebitis: sicut fecistis vsq; ad diē hāc.
σθε, καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύ
τ delebit eos dñs a facie
της· καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου
nr̄a gentes magnas τ fortes: τ vobis nullus restitit
ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά, καὶ ὑμῖν οὐδεὶς ἀντέστη
coram vobis vsq; ad diem hāc: vir vnus
C κατενώπιον ὑμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀνὴρ εἷς
vr̄m persequ⁹ est mille: qm̄ dñs deus nr̄ ipse pro
ὑμῶν ἐδίωξεν χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτὸς ἦν
pugnabat p vobis: sicut dixit vobis. τ cauebitis
πολεμῶν ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ὑμῖν· καὶ φυλάξε
valde animabus vr̄is vt diligatis dñm
σθε σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν τοῦ ἀγαπᾶν κύριον τὸν
deū vr̄m. si enī auersi fueritis τ cōsenserit
θεὸν ὑμῶν· ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προσκλῆτε τοῖς
relictis gētibus his vobiscū τ cōiu
ὑπολελειμμένοις ἔθνεσιν τούτοις μεθ' ὑμῶν καὶ ἐπιγα
bia feceritis
μίας ποιήσητε

ᵃgad ʳaltare ˢqđ extruxe
rāt: ᵃ testimōiū ᶜnēm ᵇqđo
ᶜ dñs ipē sit ᵈeus. 23.
ΘVoluto aūt ᶜ multo
ᵈtempore ᵇpostq̄ eo
ᶠpacem dederat ᵈdominus
ᵇisraeli subiectis in gyro
natiōibus ᵍ vniuersis ooooo
ʰ& iosue iāʰ lōgeuo & p
senilis etatis: ᵍvocauit eo
ᶠiosue ᵉoēm ᶠisraelē: ᵉma
ioresq̄ natu ᵍ & ptīcipes
ʲac iudices ᵉac magistros
ᵇdixitq̄ ᶜad eos .ooooooo
ᵉEgo ᵇ senui & ᶜ pgressio
ris ᶜetatis sū ᵍvoluq̄ ᵇ cerni
tis ʰomnia ʲq̄ ᵐfecerit ᵉ do
minus ooooooooooooooo
ᵇdeus vr̄ cūctis p circui
tū ᵍnatiōib⁹: quo ᵇ p vo
bis ᶠipse ᵉpugnauerit. Et
nūc quia ooooooo ooooooo
ᶜvobis forte ᵇdiuisi om
nem terram: ooooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ᵐab oriētali parte ᵉiorda
nis vsq; ad ooooooooooo
ᶜmare ᵈmagnū: multeq̄
adhuc ᵇ supsūt ᵍ natiōes:
ʲdñs ᵃdeus vester ᶜdisper
det eas ooooooooooooo
ᶜ& auferet a ᵉfacie vr̄a ᵇ&
possidebitis oooo ooooooo
ᵉterrā ᶠsicut ᵍvobis ᵐ polli
citus est. Tantum ooooo
ᵍcōfortami & estote sol
liciti ᵍ vt custodiatis oooo
ᵃcūcta ᶠque scripta sūt ᵉin
volumine ᵇlegis ooooooo
ᶜmoysi: ᵇ& nō ᶜdeclinetis
ᶠab eis neq; ad ᵉ dexterā
ᵇneq; ad siniſtrā: ʲne post
q̄ ᵇintraueritis ʲad gētes
ᵉq̄ ᵍiter vos ᵉfuture sᵗ: ᶠiu
retis ᵍin noie ᶜdeorū earū
ʲ& seruiatis eis ooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ᵇ& ᶜ adoretis ᵇ illos: ᶜ sed
ʲadhereatis ᵍ domino ooo
ᵇdeo vestro: ᵇ quod ʲ feci
stis ᵐ vsq; in ooooooo ooooo
ᵉdiē ᵉhāc. ᶠEt tūc ᵉauferet
ᵍdñs deus ᶠi cōspectu vr̄o
ᵉgētes ᶠmagnas ᵉ& robu
stissimas: ᵉ& ᵉnullus ᶜ vo
bis ᵉresistere poterit. ooo
ooooooooooooooooooooo
ᵇVnus ʲe vobis ᵇ pseque
tur hostium ʲmille viros:
ᵐquia ᵉdñs ᵉdeus vr̄ ᵖ vo
bis ᶠipe ᵍpugnabit ᵉ sicut
ᶠpollicit ᵍ ē: hoc tantū di
ligētissime ᶠprecauete oo
ᵇvt diligatis ᵇ dominum
ooooooooooooooooooooo
ᶜdeum vestrum. ᶠQuod
ᵉsi volueritis oooo ooooooo
ᵐgentium ᵉharum ooooo
ooooooooooooooooooooo
ᵖq̄ ʲinter vos ᵉ habitāt er
toribᵍ ᵇadherere ᶠ & oooo

זָבַח עֵד	נָ֣ד לַמִּזְבֵּ֔חַ כִּ֥י עֵ֖ד ה֣וּא בֵּינֹתֵ֑ינוּ כִּ֥י	ᵉgad ᶠaltare ᵉqđ extruxe
Cap. xxiij	יְהוָ֥ה הָאֱלֹהִ֖ים׃ וַיְהִי֙ מִיָּמִ֣ים	rāt: ᵃ testimōiū ᶜnēm ᵇqđo
הָיָה יוֹם	רַבִּ֔ים אַחֲרֵי֙ אֲשֶׁר֙ הֵנִ֣יחַ יְהוָ֔ה	ᶜ dñs ipē sit ᵈeus. 23.
רָבַב נוּחַ	לְיִשְׂרָאֵ֖ל מִכָּל־ אֹיְבֵיהֶ֣ם מִסָּבִ֑יב	ΘVoluto aūt ᶜ multo
סָבַב	וְיהוֹשֻׁ֣עַ זָקֵ֔ן בָּ֖א בַּיָּמִֽים׃ וַיִּקְרָא	ᵈtempore ᵇpostq̄ eo
בוא יום	יְהוֹשֻׁ֣עַ לְכָל־יִשְׂרָאֵ֗ל לְזִקְנָיו֙ וְלְרָאשָׁיו	ᶠpacem dederat ᵈdominus
	וְלִשְׁפָטָיו֙ וְלִשְׁטְרֵיהֶ֔ם וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵיהֶ֔ם	ᵇisraeli subiectis in gyro
בוא	אֲנִ֣י זָקַ֔נְתִּי בָּ֖אתִי בַּיָּמִֽים׃ וְאַתֶּ֗ם	natiōibus ᵍ vniuersis oooo
רָאָה	רְאִיתֶ֞ם אֵת֙ כָּל־ אֲשֶׁר־ עָשָׂ֣ה יְהוָ֔ה	ʰ& iosue iāʰ lōgeuo & p
פָּנָה	אֱלֹהֵיכֶ֖ם לְכָל־הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֑לֶּה מִפְּנֵיכֶ֔ם	senilis etatis: ᵍvocauit eo
לָהֶם	כִּֽי־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם ה֣וּא הַנִּלָּחֵ֥ם לָכֶֽם׃	ᶠiosue ᵉoēm ᶠisraelē: ᵉma
רָאָה נָפַל	רְאוּ֙ הִפַּ֣לְתִּי לָכֶ֔ם אֶת־ הַגּוֹיִ֥ם	ioresq̄ natu ᵍ & ptīcipes
שָׁאַר	הַנִּשְׁאָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה לְנַחֲלָ֙ה֙ לִשְׁבְטֵיכֶ֔ם	ʲac iudices ᵉac magistros
כָּרַת	מִן־ הַיַּרְדֵּ֔ן וְכָל־ הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר הִכְרַ֔תִּי	ᵇdixitq̄ ᶜad eos .ooooooo
בוא	וְהַיָּ֣ם הַגָּד֔וֹל מְבוֹא֙ הַשָּׁמֶ֔שׁ׃ וַיהוָ֣ה	ᵉEgo ᵇ senui & ᶜ pgressio
הָדַף	אֱלֹהֵיכֶ֗ם ה֚וּא יֶהְדֳּפֵ֣ם מִפְּנֵיכֶ֔ם	ris ᶜetatis sū ᵍvoluq̄ ᵇ cerni
יָרַשׁ אֵת	וְהוֹרִ֣ישׁ אוֹתָ֔ם מִלִּפְנֵיכֶ֑ם וִירִשְׁתֶּ֖ם	tis ʰomnia ʲq̄ ᵐfecerit ᵉ do
	אֶת־ אַרְצָ֔ם כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר יְהוָ֥ה	minus ooooooooooooooo
	אֱלֹהֵיכֶ֖ם לָכֶֽם׃ וְחִזַּקְתֶּ֣ם מְאֹ֔ד לִשְׁמֹ֔ר	ᵉdeus vr̄ cūctis p circui
עָשָׂה כָּתַב	וְלַעֲשׂ֗וֹת אֵ֚ת כָּל־הַכָּת֣וּב בְּסֵ֔פֶר תּוֹרַ֖ת	tū ᵍnatiōib⁹: quo ᵇ p vo
יָרֵה יָמִין	מֹשֶׁ֑ה לְבִלְתִּ֥י סוּר־ מִמֶּ֖נּוּ יָמִ֥ין וּשְׂמֹאֽוֹל׃	bis ʲipse ᵉpugnauerit. Et
שָׁמַל בוא	לְבִלְתְּי־ בֹ֣א בַּגּוֹיִ֣ם הָאֵ֔לֶּה הַנִּשְׁאָרִ֖ים	nūc quia ooooooo ooooooo
שָׁאַר	הָאֵ֑לֶּה אִתְּכֶ֗ם וּבְשֵׁ֤ם אֱלֹהֵיהֶם֙ לֹ֣א	ᶜvobis forte ᵇdiuisi om
זָכַר שָׁבַע	תַזְכִּ֔ירוּ וְלֹ֥א תַשְׁבִּ֖יעוּ וְלֹ֣א תַעַבְדֽוּם	nem terram: ooooooooooo
עָנַד שָׁחָה	וְלֹא֙ תִּשְׁתַּחֲו֣וּ לָהֶ֔ם׃ כִּ֚י אִם־ בַּיהוָ֣ה	ooooooooooooooooooooo
דָּבַק	אֱלֹהֵיכֶ֖ם תִּדְבָּקֻ֑ן כַּאֲשֶׁ֥ר עֲשִׂיתֶ֖ם עַד	ooooooooooooooooooooo
יָרַשׁ פָּנָה	הַיּ֥וֹם הַזֶּ֔ה׃ וַיּוֹרֶשׁ֩ יְהוָ֨ה מִפְּנֵיכֶ֜ם גּוֹיִם֙	ᵐab oriētali parte ᵉiorda
עָצַם	גְּדֹלִ֣ים וַעֲצוּמִ֔ים וְאַתֶּ֕ם לֹא־ עָמַ֥ד	nis vsq; ad ooooooooooo
	אִישׁ֙ בְּפְנֵיכֶ֔ם עַד־ הַיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה׃ אִישׁ	ᶜmare ᵈmagnū: multeq̄
רָדַף	אֶחָ֤ד מִכֶּם֙ יִרְדֹּ֣ף אָ֔לֶף כִּֽי־ יְהוָ֥ה	adhuc ᵇ supsūt ᵍ natiōes:
לָהֶם	אֱלֹהֵיכֶ֖ם ה֣וּא הַנִּלָּחֵ֥ם לָכֶ֛ם כַּאֲשֶׁ֥ר	ʲdñs ᵃdeus vester ᶜdisper
שָׁמַר	דִּבֶּ֣ר לָכֶ֑ם׃ וְנִשְׁמַרְתֶּ֥ם מְאֹ֖ד	det eas ooooooooooooo
	לְנַפְשֹׁתֵיכֶ֔ם לְאַהֲבָ֥ה אֶת־ יְהוָ֖ה	ᶜ& auferet a ᵉfacie vr̄a ᵇ&
שׁוּב	אֱלֹהֵיכֶֽם׃ כִּ֣י אִם־ שׁ֔וֹב וְדָבַקְתֶּ֖ם	possidebitis oooo ooooooo
	בְּיֶ֣תֶר הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֑לֶּה	ᵉterrā ᶠsicut ᵍvobis ᵐ polli
	הַנִּשְׁאָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה אִתְּכֶ֔ם וְהִתְחַתַּנְתֶּ֖ם	citus est. Tantum ooooo
חָתַן		ᵍcōfortami & estote sol
		liciti ᵍ vt custodiatis oooo
		ᵃcūcta ᶠque scripta sūt ᵉin
		volumine ᵇlegis ooooooo
		ᶜmoysi: ᵇ& nō ᶜdeclinetis
		ᶠab eis neq; ad ᵉ dexterā
		ᵇneq; ad siniſtrā: ʲne post
		q̄ ᵇintraueritis ʲad gētes
		ᵉq̄ ᵍiter vos ᵉfuture sᵗ: ᶠiu
		retis ᵍin noie ᶜdeorū earū
		ʲ& seruiatis eis ooooooooo
		ooooooooooooooooooooo
		ᵇ& ᶜ adoretis ᵇ illos: ᶜ sed
		ʲadhereatis ᵍ domino ooo
		ᵇdeo vestro: ᵇ quod ʲ feci
		stis ᵐ vsq; in ooooooo ooooo
		ᵉdiē ᵉhāc. ᶠEt tūc ᵉauferet
		ᵍdñs deus ᶠi cōspectu vr̄o
		ᵉgētes ᶠmagnas ᵉ& robu
		stissimas: ᵉ& ᵉnullus ᶜ vo
		bis ᵉresistere poterit. ooo
		ooooooooooooooooooooo
		ᵇVnus ʲe vobis ᵇ pseque
		tur hostium ʲmille viros:
		ᵐquia ᵉdñs ᵉdeus vr̄ ᵖ vo
		bis ᶠipe ᵍpugnabit ᵉ sicut
		ᶠpollicit ᵍ ē: hoc tantū di
		ligētissime ᶠprecauete oo
		ᵇvt diligatis ᵇ dominum
		ooooooooooooooooooooo
		ᶜdeum vestrum. ᶠQuod
		ᵉsi volueritis oooo ooooooo
		ᵐgentium ᵉharum ooooo
		ooooooooooooooooooooo
		ᵖq̄ ʲinter vos ᵉ habitāt er
		toribᵍ ᵇadherere ᶠ & oooo

בהם ובאתם בהם והם בכם: ידע
תדעו כי לא יוסיף יהוה אלהיכם
להורישׁ את הגוים האלה מלפניכם
והיו לכם לפח ולמוקשׁ ולשׁטט
בצדיכם ולצנינים בעיניכם עד
אבדכם מעל האדמה הטובה הזאת
אשׁר נתן לכם יהוה אלהיכם: והנה
אנכי הולך היום בדרך כל הארץ
וידעתם בכל לבבכם ובכל נפשׁכם
כי לא נפל דבר אחד מכל הדברים
הטובים אשׁר דבר יהוה אלהיכם
עליכם הכל באו לכם לא נפל
ממנו דבר אחד: והיה כאשׁר בא
עליכם כל הדבר הטוב אשׁר דבר
יהוה אלהיכם אליכם כן יביא יהוה
עליכם את כל הדבר הרע עד
השׁמידו אותכם מעל האדמה הטובה
הזאת אשׁר נתן לכם יהוה אלהיכם:
בעברכם את ברית יהוה אלהיכם
אשׁר צוה אתכם והלכתם ועבדתם
אלהים אחרים והשׁתחויתם להם
וחרה אף יהוה בכם ואבדתם מהרה
מעל הארץ הטובה אשׁר נתן לכם:
cap.xxiiii. ויאסף יהושׁע את כל
שׁבטי ישׁראל שׁכמה ויקרא לזקני
ישׁראל ולראשׁיו ולשׁפטיו
ולשׁטריו ויתיצבו לפני האלהים:
ויאמר יהושׁע אל כל העם כה אמר
יהוה אלהי ישׁראל בעבר הנהר
ישׁבו אבותיכם מעולם תרח אבי
אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים
אחרים: ואקח את אביכם את
אברהם מעבר הנהר ואולך אתו
בכל ארץ כנען וארבה את זרעו
ואתן לו את יצחק: ואתן ליצחק
את יעקב ואת עשׁו ואתן לעשׁו

cum eis miscere cōnubia atq; amicitias copulare: iā tūc scitote q̄ dominus deus vester omnino non eas deleat ante faciem vestram: sed erūt vobis in foueā ac laqueū & offēdiculū ex latere vr̄o: & sudes in oculis vestris donec vos auferat atq; dispdat de terra hac optima quam tradidit vobis. En ego hodie ingredior viam vniuerse terre: & toto animo cognoscetis q̄ de omnibus verbis que se dominus prestiturum vobis esse pollicit est: vnū non p̄terierit i cassum. Sicut ergo impleuit opere quod promisit: & prospa cūcta venerunt: sic adducet dn̄s super vos q̄cquid malorū cōminat est: donec vos auferat atq; dispdat de tra hac optima quam tradidit vobis: eo q̄ preterieritis pactū domini dei vestri quod pepigit vobiscū & seruieritis diis alienis & adoraueritis eos. Cito atq; velociter cōsurget i vos furor dn̄i: & auferemini ab hac terra optīa quā tradidit vobis. 24.

Congregauitq; iosue omnes tribus israel in sychē: & vocauit maiores natu ac principes & iudices & magistros: steteritq; in conspectu dei: & ad populū sic locut est. Hec dicit dn̄s deus israel. Trans fluuium habitauerūt p̄res vr̄i ab initio: thare pater abraā & nachor: seruierūtq; diis alienis. Tuli ergo patrem vestrum abraā de messopotamie finibus: & adduxi eū in terrā chanaan: multiplicauiq; semē eius & dedi ei isaac: illiq; rursum dedi iacob & esau. E quibus Esau dedi

ad eos et cōmixti fueritis eis: et ipsi vobis: πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ὑμῖν, cognitiōe scitote q̄ nō apponet dn̄s deus vr̄ γνώσεσθε γινώσκεσθε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν delere gentes has a facie vr̄a. et ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ erunt vobis in laqueos et in scandala et in clauos ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἧλους in calcaneis vr̄is et in sudes in oculis ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς vr̄is quo ad pereatis a terra bona hac: quā ὑμῶν ἕως ἂν ἀπολεῖσθαι ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς tradidit vobis dn̄s deus vr̄. ego āt recurro ho ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω σήμε- 3.Re. 2.a.
die viā sicut et oēs qui in terra. et scietis in ρον τὴν ὁδὸν καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε ἐν toto corde vr̄o et in tota aīa vr̄a q̄ nō ce ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν διότι οὐ διέ- cidit sermo vnus de oībus sermonibus bonis πεσεν λόγος εἷς ἀπὸ πάντων τῶν λόγων τῶν ἀγαθῶν quos dixit dn̄s deus nr̄ ad vos: oīa ꝑtinē ὧν εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, πάντα τὰ ἀνήκον tia vobis. nō dissonuit ex eis vr̄bū vnū. et erit si τα ὑμῖν. οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν ῥῆμα ἕν. καὶ ἔσται ἐν τρό- cut venerūt sup vos cuncta verba bona que locu- πον ἥκει ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλὰ ἃ ἐλά- tus est dn̄s deus vr̄ sup vos: sic adducet dn̄s λησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει κύριος sup vos vniuersa verba mala: quousq; dispердat ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρά, ἕως ἐξολοθρεύσῃ vos a terra bona hac: quā tradidit vobis ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν ὑμῖν dn̄s deus vr̄: eoq; preterieritis vos pactū κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην dn̄i dei vr̄i quod precepit vobis: et eun κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν, καὶ πορευ- tes seruietis dīis alienis et adorabitis e- θέντες λατρεύσετε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσετε αὐ- os. et irascetur furore dn̄s in vos et peribi τοῖς, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν καὶ ἀπολεῖ- tis cito a terra bona: quaꝫ tradidit σθε τοτάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκεν vobis dn̄s.
ὑμῖν κύριος. Ca.24.

ET cōgregauit iosue oēs tribus israel Καὶ συνήγαγεν ἰησοῦς πάσας τὰς φυλὰς ἰσραὴλ in sychem: et conuocauit maiores natu isra εἰς συχέμ, καὶ συνεκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους ἰσρα el et principes eorū et iudices eo ὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐ rum et magr̄os eorū: et steterūt in cō τῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἔστησαν ἀπέ spectu dei. et dixit iosue ad vniuersū ναντι τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν ppl̄m: hec dicit dn̄s deus israel: trans λαόν, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, πέραν τοῦ fluuium habitauerūt p̄res vr̄i ab initio: Gen. 11.d.
ποταμοῦ κατῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τοαπαρχῆς, thara p̄r abraam et p̄r nachor: et ser θάρα ὁ πατὴρ ἀβραὰμ καὶ ὁ πατὴρ ναχώρ, καὶ ἐλά uierūt dīis alienis: et tuli p̄rem vr̄m τρευσαν θεοῖς ἑτέροις, καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν abraam ex trās fluuium: et dux τὸν ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡδή fui eius in omni terra chanaā: et multiplicaui γησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ χαναάν, καὶ ἐπλήθυνα τὸ semen eius: et dedi ei isaac. et dedi σπέρμα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν ἰσαάκ. καὶ ἔδωκα Gen. 21.a. Gen. 25.c.
isaac iacob et esau. et dedi esau τῷ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ καὶ τὸν ἠσαῦ. καὶ ἔδωκα τῷ ἠσαῦ

mōtē seir possessionē ei: t iacob t
τὸ ὄρος τὸ σηὶρ κληρονομίαν αὐτῶ, καὶ ἰακὼβ καὶ οἱ
filij eius descēderūt in egptū t misi moy
υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς αἴγυπτον καὶ ἀπέστειλα μωυ-
sen t aarō t percussit egyptū in ḡd̄ fecit
σῆν καὶ ἀαρών καὶ ἐπάταξεν τὴν αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν
Exo. 14.d. in ipso. t post hec eduxit vos: t eduxit
ἐν αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγεν
pres vros de egypto. t venistis ad
τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου· καὶ εἰσηλύθετε εἰς τὴν
mare: t persecuti sunt egyptij post pa
θάλασσαν, καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πα-
tres vros in currib⁹ t in equis in mare
τέρων ὑμῶν ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν
B rubrū. t clamauimus ad dñm: t dedit nubē t obscu
ἐρυθράν· καὶ ἐβοήσαμεν πρὸς κν, καὶ ἔδωκεν νεφέλην καὶ γνό-
ritatē inter vos t inter egptios: t adduxit
φον ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγα-
it sup eos mare t operuit eos. t vide-
γεν ἐφ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς· καὶ εἶδον
runt oculi vri que fecit dñs in tra egypti. t
σαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐν τοῖς ποιήμασιν οἷς ἐποίησεν κς ἐν γῇ αἰγύπτου· καὶ
fuistis in solitudine dies plures. t duxit vos in trā
ἐστὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους· καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν
amorreop qui habitabāt trās iordanē t pu
ἀμορραίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ πο-
gnarūt cōtra vos: t tradidit eos dñs in manus
ληπόλεμοι ὑμῖν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κς εἰς τὰς χεῖρας
vras. t possedistis terrā eop: t delec
ὑμῶν. καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐξωλε-
tus eos a facie vra. t surrexit balac filius
θρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἀνέστη βαλὰκ υἱὸς
Nu. 22.a. sephor rex moab t pugnauit cōtra israel:
σεπφὼρ βασιλεὺς μωὰβ καὶ παρετάξατο τῷ ἰσραήλ,
t misit⁹ vocauit balaā filiū beor vt malediceret
καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἐκάλεσεν τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ καταρᾶσ-
vobis. t nō voluit dns deus tuus delere te: t bñ
θαι ὑμῖν· καὶ οὐκ ἠθέλησεν κς ὁ θεός σου ἐξαλεῖσαί σε, καὶ εὐλο-
dicēdo benedixit vobis: t liberauit vos de manib⁹ eop:
γίας εὐλογήσαι ὑμᾶς, καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν,
C t trāsiistis iordanē t venistis ad hiericho: t
καὶ διέβητε τὸν ἰορδάνην καὶ παρεγένεσθε εἰς ἰεριχώ, καὶ
pugnauerūt cōtra eos habitātes hiericho amorre
ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες ἰεριχὼ ὁ ἀμορραῖ-
us t pherezeus t chananē t cheus t gerge-
ος καὶ φερεζαῖος καὶ ὁ χαναναῖος καὶ ὁ χετταῖος καὶ ὁ γεργε-
seus t eueus t iebuseus t tradidit illos in
σαῖος καὶ ὁ εὐαῖος καὶ ὁ ἰεβουσαῖος καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς
manus vras. t misit ante vos fca
τὰς χεῖρας ὑμῶν. καὶ ἐξαπέστειλεν πρὸ τέρας ὑμῶν τὰς σφῆ-
bones: t eiecit eos a facie vra duos re-
κας, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν δύο βα-
ges amorreop nō in gladio tuo neq; in ar
σιλεῖς τῶν ἀμορραίων οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τό-
cu tuo. t dedit vobis trā in qua nō laborastis in
ξῳ σου. καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐν αὐ-
ea: t vrbes quas nō edificastis: t habitastis
τῇ, καὶ πόλεις ἃς οὐκ ᾠκοδομήσατε, καὶ κατῳκίσατε
in eis: t vineas t olueta q̄ nō plan-
ἐν αὐταῖς, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐ κατεφυ-
Ios. 24.a. tastis vos comeditis. t nunc timete dñm: t
τεύσατε ὑμεῖς ἔσεσθε· καὶ νῦν φοβήθητε κν καὶ κύριον, καὶ
seruite ei in rectitudine t in institia: t au
D λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ περιέ-
ferte deos alienos quib⁹ seruierūt pa-
λεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πα-
tres vri trans fluuiū t in egypto: t
τέρες ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ
seruite dño. si aūt nō placet vobis seruire do-
λατρεύσατε τῷ κυρίῳ. εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν τῷ κυ-
mino eligite vobis ipsis hodie cui seruiatis: siue dīs
ρίῳ, ἐλέσθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς

b montē c seyr b ad possidē
dum: c iacob vero
& filii ei b descēderūt in
egyptū a Misiq; m moysē
n & o aarō: p & percussi egy-
ptum multis signis atq;
portentis: q eduxiq; s vos
& p pres vros r de egypto
& venistis s ad mare: b pse
cutiq; sūt egyptii
pres vros m cū curribus
n & eqtatu vsq; ad o mare
p rubrū. q Clamauerūt
aūt ad o dñm filii israel q
r posuit n tenebras s inter
vos r & a egyptios. b Et ad
duxit r sup eos c mare r & o
puit eos. c Viderūt b oculi
vri cūcta h q̄ m i egypto r fe
cerim: n & habitastis
o in solitudīe q multo p tpe:
r & introduxi s vos
in n terrā a morrei r q ha-
bitabat t trās b iordanē. co
c Cūq; pugnarēt b contra
vos: c tradidi r eos c i manꝰ
vras: b & possedistis h ter-
rā eor r atq; interfecistis
eos. n Surrexit aūt b bala-
ch r filius q sephor r rex
o moab r & pugnauit n con
traist r. s Misitq; & voca
uit t balaā b filiū r beor p vt
maledīceret r vobis: r & e-
go r nolui n audire r eū: sed
ecōtrario p illū h bñdixi
m vobis n & liberaui o vos r d
manu ei. q Trāsistisq; co
o iorda nē r & venistis s ad
t hiericho r pugnauerūtq;
a cōtra vos b viri citatis e-
ius o amorre r & phereze p
r & chananeus s & etheus
& gergeseus & eueus
b & iebusē: r & tradidi n il
los c i mānus vras. o Misitq;
r ante vos r scabrones: s &
eieci r eos de locis suis
t duos r reges s ammorreo
rum: n non
f in gladio n & i arcu tuo:
r dedi q s vobis t terrā
m in q̄ non r laborastis: n &
vrbes o quas s non
q edificastis r vt habitare-
tis n i eis: r vineas s & olive
ta t que r non s plātastis.
o Nūc ergo t timete d dñm
b & fuite ei p pfecto corde
h atq; veritissimo: r & auser
te n deos
o quibus s seruierūt q pres
vri r in mesopotamia
& i egypto n ac fuite d dño
s Sinaute b malū c vobis vi
detur p vt d dño n fuiatis: o
ptio b vobis s datur. s Eligi-
te hodie quod placet cui
m seruire potissimum
de beatis: n vtrum p diis

יְהוֹשֻׁעַ כד

אֶת הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אֹתוֹ וְיַעֲקֹב
וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם: וָאֶשְׁלַח אֶת מֹשֶׁה
וְאֶת אַהֲרֹן וָאֶנֶף אֶת מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם:
וָאוֹצִיא אֶת אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם
וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵי
אֲבֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם סוּף:
וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה וַיָּשֶׂם מַאְפֵל
בֵּינֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרִים וַיֵּבֵא עָלָיו אֶת
כַּסָּה רָאָה חַיִם וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם אֵת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וַתֵּשְׁבוּ
יָמִים רַבִּים: וָאָבִיא אֶתְכֶם
אֶל אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
וַיִּלָּחֲמוּ אִתְּכֶם וָאֶתֵּן אֶתְכֶם בְּיֶדְכֶם
וַתִּירְשׁוּ אֶת אַרְצָם וָאַשְׁמִידֵם
מִפְּנֵיכֶם: וַיָּקָם בָּלָק בֶּן צִפּוֹר מֶלֶךְ
מוֹאָב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא
לִבִלְעָם בֶּן בְּעוֹר לְקַלֵּל אֶתְכֶם: וְלֹא
אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ לְבִלְעָם וַיְבָרֵךְ בָּרוֹךְ
אֶתְכֶם וָאַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ: וַתַּעַבְרוּ
אֶת הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
בָּכֶם בַּעֲלֵי יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם: וָאֲשַׁלַּח
לִפְנֵיכֶם אֶת הַצִּרְעָה וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם
מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא
בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ: וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ
אֲשֶׁר לֹא יָגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא
בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם כְּרָמִים וְזֵיתִים
אֲשֶׁר לֹא נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים:
וְעַתָּה יִרְאוּ אֶת יְהוָה וְעִבְדוּ אֹתוֹ
בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת אֱלֹהִים
אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר
וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת יְהוָה: וְאִם רַע
בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת יְהוָה בַּחֲרוּ לָכֶם
הַיּוֹם אֶת מִי תַּעֲבֹדוּן אִם אֶת אֱלֹהִים

c

[a]אֲשֶׁר [b]עָבְדוּ [c]אֲבֹתֵיכֶם [d]אֲשֶׁר [e]בְּעֵבֶר
[f]הַנָּהָר [g]וְאִם [h]אֶת [i]אֱלֹהֵי [k]הָאֱמֹרִי [l]אֲשֶׁר
[m]אַתֶּם [n]יֹשְׁבִים [o]בְּאַרְצָם [p]וְאָנֹכִי [q]וּבֵיתִי
[r]נַעֲבֹד [s]אֶת [t]יְהוָה׃ [u]וַיַּעַן [v]הָעָם [w]וַיֹּאמֶר [x]אָמָה [y]אָמַר
[z]חָלִילָה [aa]לָּנוּ [bb]מֵעֲזֹב [cc]אֶת [dd]יְהוָה [ee]לַעֲבֹד [ff]חָלַל
[gg]אֱלֹהִים [hh]אֲחֵרִים׃ [ii]כִּי [kk]יְהוָה [ll]אֱלֹהֵינוּ
[mm]הוּא [nn]הַמַּעֲלֶה [oo]אֹתָנוּ [pp]וְאֶת [qq]אֲבֹתֵינוּ [rr]עָלָה
[ss]מֵאֶרֶץ [tt]מִצְרַיִם [uu]מִבֵּית [vv]עֲבָדִים
[ww]וַאֲשֶׁר [xx]עָשָׂה [yy]לְעֵינֵינוּ [zz]אֶת [aaa]הָאֹתֹת [aaa]אות
[bbb]הַגְּדֹלֹת [ccc]הָאֵלֶּה [ddd]וַיִּשְׁמְרֵנוּ [eee]בְּכָל [fff]הַדֶּרֶךְ [fff]שמר
[ggg]אֲשֶׁר [hhh]הָלַכְנוּ [iii]בָהּ [jjj]וּבְכֹל [kkk]הָעַמִּים [lll]אֲשֶׁר
[mmm]עָבַרְנוּ [nnn]בְּקִרְבָּם׃ [ooo]וַיְגָרֶשׁ [ppp]יְהוָה [qqq]אֶת [rrr]כָּל [sss]גרש
[ttt]הָעַמִּים [uuu]וְאֶת [vvv]הָאֱמֹרִי [www]יוֹשֵׁב [xxx]הָאָרֶץ
[yyy]מִפָּנֵינוּ [zzz]גַּם [aaaa]אֲנַחְנוּ [bbbb]נַעֲבֹד [cccc]אֶת [dddd]יְהוָה [eeee]כִּי [ffff]הֽוּא
[gggg]אֱלֹהֵינוּ׃ [hhhh]וַיֹּאמֶר [iiii]יְהוֹשֻׁעַ [jjjj]אֶל [kkkk]יְהוָה
[llll]לֹא [mmmm]תוּכְלוּ [nnnn]לַעֲבֹד [oooo]אֶת [pppp]יְהוָה [qqqq]כִּי [rrrr]כמ
[ssss]אֱלֹהִים [tttt]קְדֹשִׁים [uuuu]הוּא [vvvv]אֵל [wwww]קַנָּא [xxxx]הוּא
[yyyy]לֹא [zzzz]יִשָּׂא [aaaaa]לְפִשְׁעֲכֶם [bbbbb]וּלְחַטֹּאותֵיכֶם׃ [ccccc]כִּי [ddddd]נשא
[eeeee]תַעַזְבוּ [fffff]אֶת [ggggg]יְהוָה [hhhhh]וַעֲבַדְתֶּם [iiiii]אֱלֹהֵי [kkkkk]נֵכָר [lllll]עזב
[mmmmm]וְשָׁב [nnnnn]וְהֵרַע [ooooo]לָכֶם [ppppp]וְכִלָּה [qqqqq]אֶתְכֶם [rrrrr]אַחֲרֵי [sssss]שוב
[ttttt]אֲשֶׁר [uuuuu]הֵיטִיב [vvvvv]לָכֶם׃ [wwwww]וַיֹּאמֶר [xxxxx]הָעָם [yyyyy]אֶל [zzzzz]יטב
[aaaaaa]יְהוֹשֻׁעַ [bbbbbb]לֹא [cccccc]כִּי [dddddd]אֶת [eeeeee]יְהוָה [ffffff]תַּעַבְדוּ׃ [gggggg]וַיֹּאמֶר [hhhhhh]אמר
[iiiiii]יְהוֹשֻׁעַ [jjjjjj]אֶל [kkkkkk]הָעָם [llllll]עֵדִים [mmmmmm]אַתֶּם [nnnnnn]בָּכֶם [oooooo]כִּי [pppppp]עוד
[qqqqqq]אַתֶּם [rrrrrr]בְּחַרְתֶּם [ssssss]לָכֶם [tttttt]אֶת [uuuuuu]יְהוָה [vvvvvv]לַעֲבֹד
[wwwwww]אֹתוֹ [xxxxxx]וַיֹּאמְרוּ [yyyyyy]עֵדִים׃ [zzzzzz]וְעַתָּה [aaaaaaa]הָסִירוּ [bbbbbbb]אֶת [ccccccc]סור
[ddddddd]אֱלֹהֵי [eeeeeee]הַנֵּכָר [fffffff]אֲשֶׁר [ggggggg]בְּתֹכְכֶם [hhhhhhh]וְהַטּוּ [iiiiiii]נטה
[jjjjjjj]אֶת [kkkkkkk]לְבַבְכֶם [lllllll]אֶל [mmmmmmm]יְהוָה [nnnnnnn]אֱלֹהֵי [ooooooo]יִשְׂרָאֵל׃
[ppppppp]וַיֹּאמְרוּ [qqqqqqq]הָעָם [rrrrrrr]אֶל [sssssss]יְהוֹשֻׁעַ [ttttttt]אֶת [uuuuuuu]יְהוָה
[vvvvvvv]אֱלֹהֵינוּ [wwwwwww]נַעֲבֹד [xxxxxxx]וּבְקֹלוֹ [yyyyyyy]נִשְׁמָע׃ [zzzzzzz]וַיִּכְרֹת [aaaaaaaa]כרת
[bbbbbbbb]יְהוֹשֻׁעַ [cccccccc]בְּרִית [dddddddd]לָעָם [eeeeeeee]בַּיּוֹם [ffffffff]הַהוּא [gggggggg]וַיָּשֶׂם [hhhhhhhh]שום
[iiiiiiii]לוֹ [jjjjjjjj]חֹק [kkkkkkkk]וּמִשְׁפָּט [llllllll]בִּשְׁכֶם׃ [mmmmmmmm]וַיִּכְתֹּב [nnnnnnnn]יְהוֹשֻׁעַ [oooooooo]שפט
[pppppppp]אֶת [qqqqqqqq]הַדְּבָרִים [rrrrrrrr]הָאֵלֶּה [ssssssss]בְּסֵפֶר [tttttttt]תּוֹרַת [uuuuuuuu]ירה
[vvvvvvvv]אֱלֹהִים [wwwwwwww]וַיִּקַּח [xxxxxxxx]אֶבֶן [yyyyyyyy]גְּדוֹלָה [zzzzzzzz]וַיְקִימָהּ [aaaaaaaaa]קום
[bbbbbbbbb]שָׁם [ccccccccc]תַּחַת [ddddddddd]הָאֵלָה [eeeeeeeee]אֲשֶׁר [fffffffff]בְּמִקְדַּשׁ [ggggggggg]יְהוָה׃ [hhhhhhhhh]קדש
[iiiiiiiii]וַיֹּאמֶר [jjjjjjjjj]יְהוֹשֻׁעַ [kkkkkkkkk]אֶל [lllllllll]כָּל [mmmmmmmmm]הָעָם [nnnnnnnnn]הִנֵּה
[ooooooooo]הָאֶבֶן [ppppppppp]הַזֹּאת [qqqqqqqqq]תִּהְיֶה [rrrrrrrrr]בָּנוּ [sssssssss]לְעֵדָה [ttttttttt]הנה עוד

[a]quibus [b]seruierunt [c]patres vñi [d]i mesopotamia:
[e]an [f]diis [g]amorreoꝝ in
[h]quorũ terra [i]habitatis
[k]Ego aũt & domus mea
[l]seruiemus [m]dño. [n]Resp̃ondit
[o]populus: [p]& ait.
[q]Absit a [r]nobis [s]vt relinquam [t]dñm & [u]seruiam
[v]diis [w]alienis. [x]Dñs [y]deus
noster
[z]ipe [aa]eduxit [bb]nos [cc]& [dd]patres nostros
[ee]de terra [ff]egypti & [gg]de
domo [hh]seruitutis:
[ii]fecit [kk]q̃ [ll]vidẽtib̃ nobis
[mm]signa
[nn]ingentia [oo]& custodiuit
nos [pp]i omni [qq]via
[rr]p [ss]quã [tt]ãbulauim̃: [uu]& in
cunctis [vv]populis
[ww]p quos [xx]transiuimus: [yy]& eiecit [zz]vniuersas
[aaa]gentes [bbb]ammorreũ habitatorẽ [ccc]terre quã nos
intrauimus. [ddd]Seruiemus
igitur [eee]domino: [fff]quia
[ggg]ipse est [hhh]deus noster.
[iii]Dixit [kkk]Iosue [lll]ad
[mmm]populũ. [nnn]Non [ooo]poteritis
[ppp]seruire [qqq]dño: [rrr]de [sss]enim
[ttt]sãctus & [uuu]fortis [vvv]emulator est:
[www]nec [xxx]ignoscet [yyy]sceleribus
vestris [zzz]atq; pctis. [aaaa]Si
[bbbb]dimiseritis [cccc]dñm [dddd]& seruieritis [eeee]diis [ffff]alienis: [gggg]conuertet se [hhhh]& affliget [iiii]vos
[jjjj]atq; subuertet: [kkkk]postq̃
[llll]vobis [mmmm]prestiterit bona.
[nnnn]Dixit [oooo]populus [pppp]ad
[qqqq]iosue. [rrrr]Nequaq̃ ita vt
loq̃ris erit: [ssss]sed [tttt]dño [uuuu]seruiemus. [vvvv]Et [wwww]iosue [xxxx]ad [yyyy]populũ: [zzzz]testes [aaaaa]inqt [bbbbb]vos estis [ccccc]quia [ddddd]ipi [eeeee]elegeritis
[fffff]vobis [ggggg]dñm [hhhhh]vt seruiatis
[iiiii]ei. [jjjjj]Resp̃onderunt q̃. [kkkkk]Testes [lllll]Nũc ergo ait: [mmmmm]auferte [nnnnn]deos [ooooo]alienos [ppppp]de medio vestri: [qqqqq]& inclinate
[rrrrr]corda vra [sssss]ad [ttttt]dominũ
[uuuuu]deũ [vvvvv]israel.
[wwwww]Dixit q̃ [xxxxx]populus [yyyyy]ad [zzzzz]iosue. [aaaaaa]Domino
[bbbbbb]deo nro [cccccc]seruiemus: [dddddd]& [eeeeee]obedientes erimus p̃ceptis
eius. [ffffff]Percussit ergo [gggggg]iosue [hhhhhh]i die [iiiiii]illo [jjjjjj]fedus [kkkkkk]& p̃posuit pp̃o [llllll]p̃cepta [mmmmmm]at q̃ iudicia [nnnnnn]i sychẽ. [oooooo]Scripsit quoq; omnia [pppppp]verba
[qqqqqq]hec [rrrrrr]i volumie [ssssss]legis [tttttt]dei
[uuuuuu]et tulit [vvvvvv]lapidẽ [wwwwww]p grandẽ
[xxxxxx]posuitq; eum
[yyyyyy]subter [zzzzzz]quercũ [aaaaaaa]q erat [bbbbbbb]i
sanctuario [ccccccc]dñi
[ddddddd]& dixit [eeeeeee]ad [fffffff]omnem [ggggggg]populũ: [hhhhhhh]En
[iiiiiii]lapis [jjjjjjj]iste [kkkkkkk]erit [lllllll]vobis [mmmmmmm]in
testimonium

patrũ vfor̃ qui trano fluuiũ: sive
τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἤτοι
dis amorreor̃ in q̃b̃ vos habitatis in
τοῖς θεοῖς τῶν ἀμορραίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐν
terra eor̃. ego aũt τ dom̃ mea seruiamus
τῇ γῇ αὐτῶν. ἐγὼ δὲ καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσωμεν
dño. τ rñdẽs pplus dixit: nõ fiat no
τῷ κυρίῳ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπεν, μὴ γένοιτο ἡμῖν
bis vt reliquam̃ dñm vt seruiamus dis alis.
μὲν καταλιπεῖν τὸν κύριον τοῦ λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις.
dis deus nr̃ ipse eduxit nos τ pa
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέ-
tres nros de terra egypti de domo seruitutis: τ q̃
ρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα
fecit pobis signa ingẽtia hec: τ cu
ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, καὶ ἐφύ-
stodiuit nos in oĩi via qua ambulauim̃ in ipsa:
λαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ,
τ in cũctis gẽtib̃ quas trãsiuimus per ipsos. τ
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν. καὶ
eiecit dñs vniuersas gẽtes τ amorreũ
ἐξέβαλεν κύριος συμπαντα τὰ ἔθνη καὶ τὸν ἀμορραῖον τὸν
habitantẽ terrã a facie nr̃a. sed τ
κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ
nos seruiamus dño: hic eñ est deus
ἡμεῖς λατρεύσωμεν τῷ κυρίῳ, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ θεὸς
noster. τ dixit iosue ad oẽm pplm: nõ pote-
ἡμῶν. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν, οὐ μὴ δύνη-
ritis seruire dño: q̃m scts eñ est τ deus emu
σθε λατρεύειν τῷ κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστιν καὶ θεὸς ζηλω-
lator est: hic nõ dimittet iniq̃tates vr̃as τ
τής ἐστιν, οὗτος οὐκ ἀφήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ
peccata vr̃a. q̃s dimiseritis de-
τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν. ἐὰν δὲ ἐγκαταλίπητε κύ-
minũ τ seruieritis dño alienis: τ cõuertẽs se
ριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐπιλύσει
affliget vos τ subuertet vos p̃quã bene se
κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαφανίσει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν ἐν ὑμῖν
cit vobis. τ dixit pplus ad iosue: nequaq̃: sed
ἐστιν ὑμῖν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, οὐχί, ἀλλ'
dño seruiamus. τ dixit iosue ad
ἢ κυρίῳ λατρεύσωμεν. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν
pplm: testes vos cõtra vos: q̃s elegistis
λαόν, μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ἐξελέξασθε ὑ-
vos vobis dñm vt seruiatis ei. τ di
μεῖς ἑαυτοῖς τὸν κύριον λατρεύειν αὐτῷ. καὶ εἶ-
xerũt: testes: τ nunc auferte deos
παν, μάρτυρες. καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς
alienos q̃s in vobis: τ dirigite cor
ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδί-
ad dñm deũ israel. τ dixit pplus ad io
αν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰη-
sue: dño deo nr̃o seruiamus τ
σοῦν, κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν λατρεύσωμεν καὶ τῇ
voc̃ eius audiamus. τ pcussit iosue fe
φωνῇ αὐτοῦ ἀκουσόμεθα. καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθή-
dus eĩ pplo in die illa: τ de
κην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδω-
dit ei legem τ iudicia in sychem. τ scripsit
κεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν συχίμ. καὶ ἔγραψεν
iosue verba hec in libꝝ legis
Ἰησοῦς τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμου τοῦ
dei. τ tulit lapidẽ pgrãdẽ: τ statuit eũ io
θεοῦ, καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰη-
sue illic subter terebinthũ que erat coram dño.
σοῦς ἐκεῖ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν οὖσαν κατέναντι κυρίου.
τ dixit iosue ad oẽm pplm: ecce la-
καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν, ἰδοὺ ὁ λί-
pis iste erit vobis in testimoniũ:
ἐστιν οὗτος ἔσται ὑμῖν εἰς μαρτύριον,

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina. | Trāsla. B. Hie. | Tex. heb. Iudi. ca. i. | Trāsla. Pagnini. he.

ipse audiuit oīa dicta a dño que locutus est ad eos hodie. et erit ille in vobis in testimoniū in nouissimis diebus: qū mētiti fueritis deo vēo. et dimisit iosue pplm singulos in locū suū. et factū est post hec mortuus est iosue filius nun seruus dñi filius centū decem annorū. et sepelierūt eum circa terminos possessionis sue i thānathasarach in mōte ephraim a septētrione mōtis gaas. et seruauit israel dño cūctis diebus iosue et cūctis diebus senioru qui durerūt post iosue: et qui viderūt oīa opa dñi que fecerat israel. et ossa ioseph durerūt de egypto: et sepelierūt in sychimis in portione agri quem emit iacob ab amorreis habitātibus in sychimis cētū nouellis ouib: et fuit in possessionē filiorū ioseph. et eleazar filius aaron mortuus est: et sepultus est in gabaath phinees filii eius: que data est ei in monte ephraim.

ὅτι αὐτὸς ἀκήκοεν συμπαντα τὰ λελαλημένα ὑπὸ κυ ὅσα ἐλάλησεν πρὸς ὑμᾶς σήμερον· καὶ ἔσται οὗτος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅταν ἀποστῶσιν φυσκῶ κυ τοῦ θεοῦ ὑμῶν· καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς τὸν λαὸν ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ δοῦλος κυρίου ὢν ἑκατὸν δέκα ἐτῶν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν θαμναθασαραχ ἐν τῷ ὄρει ἐφραὶμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαας· καὶ ἐλάτρευσεν ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφιλόνεικησαν τὸν κύριον πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφιλόνεικησαν τὸν κύριον μετὰ ἰησοῦ, καὶ ὅσοι ἔγνωσαν πάντα τὰ ἔργα κυ ὅσα ἐποίησεν τῷ ἰσραήλ· καὶ τὰ ὀστᾶ ἰωσὴφ ἀνήγαγον υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν ἐν συχίμοις ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο ἰακὼβ παρὰ τῶν ἐμμορραίων ἡγεμόνων συχὲμ ἑκατὸν ἀμνάδων, καὶ ἦσαν παρὰ τοῖς ἐγγόνοις ἰωσήφ. καὶ ἐλεάζαρ υἱὸς ἀαρὼν ἀπέθανεν καὶ αὐτὸν ἔθαψαν ἐν μερίδι· καὶ ἐλεάζαρ ὑιὸς ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς ἐτελεύτησεν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γαβααὶ φινεὲς τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ δεδομένῃ αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐφραίμ.

IVDICES.

KPITAI. Ca. 1.

Et factū est post mortem iosue et cōsuluerūt filij israel in dño dicētes: quis ascēdet nobis cōtra chananeum dux belli in ipsos et dixit dño: iudas ascēdet: ecce tradidi trā in manu eius. et dixit iudas ad symeon fratrē suū: ascēde mecū in sortē meā et pugnabimus in chananeū. et pergam et ego tecum in sortē tuā. et abiit cū eo symeō: et ascēdit iudas. et tradidit dñs chananeū et pherezeū in manu illorū: et percussit eos in bezec decē milia virorū. et inuenerūt adonibezec in bezec et pugnauerūt cōtra eū: et percusserūt chananeū et pherezeū. et fugit adonibezec: et persecuti sūt post eū et cōprehēderūt eum et abscīderūt summitates pedū eius et manuū eius. et dixit adonibezec: septuaginta reges summitates pedū eorū et manuū eorū abscisi

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸν τελευτὴν ἰησοῦ καὶ ἐπερώτων οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ λέγοντες: τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τὸν χανανεον τὸν ἄρχοντα τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτῷ; καὶ εἶπεν κς, ἰουδας ἀναβήσεται, ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἰούδας πρὸς συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου καὶ πολεμήσομεν ἐν τῷ χανανεῖ, καὶ πορεύσομαι καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ συμεών, καὶ ἀνέβη ἰούδας· καὶ ἔδωκεν κς τὸν χανανεὸν καὶ τὸν φερεζαῖον ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν βεζὲκ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ εὗρεν τὸν ἀδωνιβεζὲκ ἐν βεζὲκ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξαν τὸν χανανεὸν καὶ τὸν φερεζαῖον· καὶ ἔφυγεν ἀδωνιβεζέκ, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐλάβοσαν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἀδωνιβεζέκ, ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα

pedū eor et manuū eor abscisi τῶν ποδῶν αὐτῶν καὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι

A

B

'q' audierit' omnia 'ver ba' domini ooooooo 'q' locutus est' vobis: ooo ooooooooooooooooooooo "ne forte postea' negare velitis' & mētiri dño' deo vēo. 'Dimisitq' 'ppl'm" singulos' in possessione' sua 'Et' post' hec' mortuus ē ' iosue ooooooooooooooo 'filius' nun' seruus' dñi: 'centum' decem ooooooo 'annorū: 'sepelieruntq' "eū" in finibus' possessionis' sue' i thānathasare' q̄ est sita' in mōte ' effraim "a septētrionali pte' mōtis' gaas. 'Seruauitq' 'ilr' 'dño' cūctis' diebus' iosue' & 'seniorum ooooooo 'qui" lōgo vixerāt" tēpore' post' iosue ooooooooo 'et qui' nouerāt' omnia "opera' domini q̄ 'fecerat' in ilr'. ' Ossa' quoq; 'ioseph' q̄' tulerāt' filii ilr' 'de egypto: 'sepelierunt "i syche "i pte' agri' quē 'emerat' iacob' a' filiis "emmor' p̄ris' syche' centum nouellis' ouibus: oo '& fuit' in possessionē' filiorū' ioseph.' Eleazar quoq; filius' aaro' mortuus e:' & sepelierūt" eū "in gabaath ' phinees 'filii eius' que' data est' ei 'in monte' effraim.

בְּכֹל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים

אֲשֶׁר הָאֲרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ

וְאֲשֶׁר יָדְעוּ אֵת כָּל מַעֲשֵׂת יְהוָה

אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל: וְאֵת עַצְמוֹת

יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֵלֶקֶת

הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי

חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה

וַיְהִיו לִבְנֵי יוֹסֵף לְנַחֲלָה: וְאֶלְעָזָר בֶּן

אַהֲרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס

בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן לוֹ בְּהַר אֶפְרָיִם:

Cap. j.

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ אֶל

הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם בּוֹ: וַיֹּאמֶר

יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ

בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה

אִתִּי בְגוֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי

גַם אֲנִי אִתְּךָ בְּגוֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן:

וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת הַכְּנַעֲנִי

וְהַפְּרִזִּי בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת

אֲלָפִים אִישׁ: וַיִּמְצְאוּ אֶת אֲדֹנִי בֶזֶק

בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת

הַפְּרִזִּי וְאֶת אֲדֹנִי בֶזֶק נָסוּ מִלְּפָנָיו

וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו

וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת בְּהֹנוֹת יָדָיו

וְרַגְלָיו: וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי בֶזֶק שִׁבְעִים

מְלָכִים בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים

c ii

הָיוּ מְלַקְּטִים תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם לִי אֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ
יְרוּשָׁלַם וַיָּמָת שָׁם וּבְנֵי וַיְלַחֲמוּ בְּנֵי
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם וַיִּלְכְּדוּ אֹתָהּ
וַיַּכּוּהָ לְפִי חָרֶב וְאֶת הָעִיר שִׁלְּחוּ
בָּאֵשׁ וְאַחַר יָרְדוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם
בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה
וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּחֶבְרוֹן
וְשֵׁם חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע וַיַּכּוּ
אֶת שֵׁשַׁי וְאֶת אֲחִימַן וְאֶת תַּלְמָי
וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל יֹשְׁבֵי דְּבִיר וְשֵׁם
דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת סֵפֶר וַיֹּאמֶר כָּלֵב
אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת קִרְיַת סֵפֶר וְלָכְדָהּ
וְנָתַתִּי לוֹ אֶת עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה
וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן קְנַז אֲחִי כָלֵב
וַיִּתֶּן לוֹ אֶת עַכְסָה בִתּוֹ
לְאִשָּׁה וַיְהִי בְּבֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאֹל
מֵאֵת אָבִיהָ הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל
הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מַה לָּךְ
וַתֹּאמֶר לוֹ הֲבָה לִי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב
נָתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן לָהּ
כָּלֵב אֵת גֻּלֹּת עִלִּית וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּיּוֹת
וּבְנֵי קֵינִי חֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים
אֶת בְּנֵי יְהוּדָה מִדְבַּר יְהוּדָה אֲשֶׁר
בַּנֶּגֶב עֲרָד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת הָעָם וַיֵּלֶךְ
יְהוּדָה אֶת שִׁמְעוֹן אָחִיו וַיַּכּוּ אֶת
הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב צְפָת וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ
וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הָעִיר חָרְמָה וַיֵּלֶךְ
יְהוּדָה אֶת עַזָּה וְאֶת גְּבוּלָהּ וְאֶת
אַשְׁקְלוֹן וְאֶת גְּבוּלָהּ וְאֶת עֶקְרוֹן וְאֶת
גְּבוּלָהּ וַיְהִי יְהוָה אֶת יְהוּדָה וַיִּירַשׁ
אֶת הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת יֹשְׁבֵי
הָעֵמֶק כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶמּוֹ וַיִּתְּנוּ
לְכָלֵב אֶת חֶבְרוֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה
וַיּוֹרֶשׁ מִשָּׁם אֶת שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק
וְאֶת הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם לֹא

colligebant sub mensa mea ciborū reliquas sicut feci: sita reddidit mihi deus. Adduxerūtq; eū in hierlm: & ibi mortuus est. Oppugnātes ergo filii iuda hierusalē ceperunt eam: & percusserūt in ore gladii tradentes cunctam incēdio ciuitatē. Et post ea descēdētes pugnauerūt cōtra chananeū habitabat in mōtanis & ad meridiē in campestribus Pergēsq; iudas contra chananeū habitabat in hebrō cuius nomē fuit antiquitus cariatharbe percussit sesai & hayman & tholmai: atq; inde pfect abiit ad habitatores dabir: cuius nomē vet erat cariatsepher. i. citas litarū. Dixitq; caleph. Qui percusserit cariathsepher & vastauerit eā: dabo ei axā filiā meā vxorē. Cūq; cepisset eā othoniel filius cenez frater caleph minor dedit ei axā filiam suā cōiugē. Quā pgentem in itinere mouit vir suus vt peteret a patre suo agrū. Que cū suspirasset sedēs in asino: dixit ei caleph Quid habes: At illa rndit. Da mihi bñdictionē: quia terrā arentē dedisti mihi: da & irriguā aqs. Dedit ergo ei caleph irriguū superi & irriguū inferi. Filii aūt cinei cōgnati moysi ascēderūt de ciuitate palmaꝝ cū filiis iuda in desertum sortis eius: qd ē ad meridiem arath & hitauerunt cū eo. Abiit aūt iudas cū symeone fratre suo: & percusserūt sil chananeū q habitabat i sephat & interfecerūt eū. Vocatū q est nomē vrbis horma. i. anathema. Cepit q iudas gazā cū finibus suis & ascalonē at q accharō cū terminis suis. Fuitq; dñs cum iuda: & mōtana possedit: nec potuit delere habitatores vallis: quia falcatis curribus abūdabāt. Dedērūtq; caleph hebron sicut dixerat moyses: qui deleuit ex ea tres filios enach. Iebuseū aūt habitatorem hierusalem non

fuerūt colligētes q sub mensa mea. sicut ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου. καθὼς
ergo feci: sic reddidit mihi deus. τ adduxerūt ὃν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέν μοι ὁ θεός. καὶ ἤγαγον
eum in hierusalem: τ mortuus est ibi. τ pugnauerūt αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. καὶ ἐπολέμησαν
filij iuda cōtra ierusalem τ ceperunt eā τ οἱ υἱοὶ ἰούδα ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκατελάβοντο αὐτὴν καὶ
percusserūt eā in ore gladij: τ vrbem cō ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέ
busserūt in igne. τ postea descēderūt filij iu πρησαν ἐν πυρί. καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ ἰού
da ad pugnādū cōtra chananeū qui habitabat mōtana δα πολεμῆσαι τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι τὴν ὀρει
τ meridiē τ cāpestria. τ abūt iudas cōtra νὰ τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν. καὶ ἐπορεύθη ἰούδας πρὸς τὸν
chananeū qui habitabat in chebron: at nomē chebron χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν χεβρών, τὸ δὲ ὄνομα χεβρὼν
fuit prius cariatharboth. τ percusserūt scīl τ ἦν ἔμπροσθεν καριαρβοῦ. καὶ ἐπάταξαν τὸν σισὶ καὶ
achiman τ tholmi germina enac. τ profe τὸν ἀχιμὰν καὶ τὸν θολμὶ γεννήματα τοῦ ἐνάκ. καὶ ἐπορεύ
cti sunt illinc ad habitantes dabir: τ nomē θησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας δαβίρ, καὶ τὸ ὄνομα Josue
dabir prius ciuitas litteraꝝ. τ dixit chaleb: qui δαβὶρ ἔμπροσθεν πόλις γραμμάτων. καὶ εἶπεν χαλέβ, ὃς 15. d.
percusserit ciuitatē litterarū τ primus ceperit ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται
eam: dabo ei acsam filiā meā in vxorē. τ αὐτήν, δώσω αὐτῷ τὴν ἀχσὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. καὶ
prior cepit eam gothoniel filius cenez frater chaleb προκατελάβετο αὐτὴν γοθονιὴλ υἱὸς κενὲζ ἀδελφὸς χαλέβ
minor: magio eo. τ dedit ei aran fi νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀχσὰ θυγα
liam eius in cōiugē. τ factū est cū abiret il τέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπαίρειν αὐ
la: τ persuasit illi petere a patre suo τὴν, καὶ ἔπεισεν αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸν
agrum. τ murmurabat super asinū. τ dixit ei cha ἀγρόν. καὶ ἐγόγγυζεν ἐπὶ τοῦ ὑποζυγίου. καὶ εἶπεν αὐτῇ χα
leb qd est tibi: τ dixit ei ārā: da tā mihi bñdictiōes: λέβ τί ἐστί σοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀχσά, δὸς δή μοι εὐλογίαν,
qm in terrā austri tradidisti me: τ dca mihi redēptionē aquā ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος
τ dedit ei chaleb redēptionē sublimiū τ redēptionē ἐν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χαλὲβ λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν τῶν
liū. τ filij iothor cinei gñi moysi ascēderūt de ταπεινῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ἰωὰβ τοῦ κιναίου πενθεροῦ μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς πό
uitate palmarū ad filios iuda in desertū iuda λεως τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον ἰούδα τὴν οὖσαν
in meridie ad descēsum arad τ abijt: τ habitauit ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως ἀραδ. καὶ ἐπορεύθη, καὶ κατῴκησεν
cum ppło. τ abijt iudas cum symeon fratre suo μετὰ τοῦ λαοῦ. καὶ ἐπορεύθη ἰούδας μετὰ συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐ
τ percusserūt chananeū q habitabat in sephath. τ anathe τοῦ καὶ ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα σεφάθ. καὶ ἐξο
matizauerūt eā τ cucurrerūt eam: τ vocauerūt nomē λεθρεύσαντες αὐτὴν καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς
vrbis destructio. τ possedit iudas gazam τ πόλεως ἐξολόθρευσις. καὶ ἐκληρονόμησεν ἰούδας τὴν γάζαν καὶ τὸν
terminū eius: τ accaron: τ terminū eius: τ azoton τ ὅριον αὐτῆς, καὶ τὴν ἀσκαλῶνα, καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς. καὶ τὴν ἄζωτον καὶ
suburbana eius. τ fuit dñs cum iuda: τ possedit τὰ περίχωρα αὐτῆς. καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰούδα, καὶ ἐκληρονόμησεν
mōtē: qm nō potuit possidere habitantes in τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ ἐδύνατο κληρονομῆσαι τοὺς κατοικοῦντας τὸν πε
lem q: prohibuit eos: τ currus ferrei eis: τ dede δινὸν ὅτι διῤῥύλατο αὐτοῖς, καὶ ἅρματα σιδηρᾶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔδω
runt chaleb chebron sicut locutus est moyses. τ deleuit καν τῷ χαλὲβ τὴν χεβρὼν καθὰ ἐλάλησε μωυσῆς. καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖ
tres filios enac. τ iebuseum habitantē hierlm τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνάκ. καὶ τὸν ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν ἱερ

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina. | Trāsla. B. Hie. | Tex. heb. | Iudi. ca. i. | Pūtina. he.

deleuerūt filij beniamin. ⁊ habitauit iebuseus cū
filijs beniamin in hierusalem vsq; ad diē hāc.
⁊ ascēderūt filij ioseph ⁊ ipsi in bethel: ⁊ dñs
cū eis. ⁊ castrametati sūt dom⁹ israel cōtra bethel.
at nomē vrbis fuit prius luza. ⁊ viderūt ei
stodiētes virū egredientē de ciuitate: ⁊ cepe
runt eū ⁊ dixerūt ei: ostēde nobis introitū ciui
tatis: ⁊ faciemus tecum miam. ⁊ ostēdit eis
ingressum vrbis: ⁊ percussērūt vrbē in o
re gladij: at virū ⁊ cognationē eius
dimisērūt. ⁊ abiit vir in trā chettim: ⁊ edifica
uit illic vrbē: ⁊ vocauit nomē illius luza: hoc
nomē eius vsq; ad diē hanc. ⁊ nō pos
sedit manasses bethsan neq; filias eius: neq;
thanaach ⁊ filias eius: neq; habi
tantes dor ⁊ filias eius: neq; habi
tantes mageddon ⁊ filias eius: neq;
habitantes teblam neq; filias eius. ⁊
incepit chananeus habitare in terra hac. ⁊ factū
est cū cōfortat⁹ est israel ⁊ posuit chananeū in tri
buto ⁊ delens nō delevit illū. ⁊ ephraim nō delevit
chananeū qui habitabat in gazer: ⁊ habitabat chana
neus in medio eius in gazer. ⁊ zabulon nō delevit
habitantes cetron ⁊ habitantes naalol. ⁊ ha
bitauit chananeus in medio eius: ⁊ fact⁹ est i tributū.
aser nō delevit habitātes accho ⁊
habitātes sidona ⁊ habitātes achlab ⁊
achazib ⁊ elba ⁊ aphec ⁊ roob. ⁊
habitauit aser in medio chananei habitan
tis trā: qm nō potuit delere eū. ⁊ nephtalim nō
delevit habitantes bethsames: ⁊ habitātes
bethanach: habitauit israel in medio chananei habitan
tis trā. at habitantes bethsames ⁊ bethenethy fue
runt eis in tributū. ⁊ afflixit amorreus filios dan in
mōte: qm nō dimisit eum descēdere in vallem. ⁊ incepit
amorreus habitare in mōte hareo vbi erat ⁊ vulpeo.

deleuerūt filii beniami habitauitq; iebuseus cū filiis beniamī i hierlm vsq; in presentem diē. Domus quoq; ioseph ascēdit in bethel: fuitq; dñs cū eis. Nam cū ob sidērent vrbem q̄ prius luza vocabatur viderūt hoiem egredientem de ciuitate dixerūtq; ad eū. Ostende nobis introitū ciuitatis: & faciem⁹ tecum miam. Qui cū ostendisset eis: percusserunt vrbē in ore gladii: hoiem aut tē illum & oēm cognationē eius dimiserūt. Qui dimissus abiit in terrā ethim: & edificauit sibi cītatē vocauitq; eā luzā: q̄ ita appellatur vsq; in p̄sentem diē. Manasses quoq; nō deleuit bethsan & canath cū viculis suis: & habitatores dor & habitatores ibleam & mageddo cū viculis suis: cepitq; chananeus habitare cū eis. Postq; aut̄ confortatus est israel fecit eos tributarios & delere noluit. Effraim etiam non interfecit chananeū q habitabat i gazer: sed habitauit cū eo. zabulō non delevit habitatores cetron & naalol: sed habitauit chananeus i medio eius factusq; est tributarius. Aser quoq; nō delevit habitatores accho & sidonis & alab & achacib & amma & aphech & roob: habitauitq; i medio chananei habitatoris illius terre: nec interfecit eum. Neptali quoq; non delevit habitatores bethsemes & bethanath: & habitauit inter chananeū habitatorem terre. fueruntq; ei bethsemite & bethanite tributarii. Arctauitq; ammorreus filios dan in mōte: nec dedit eis locum vt ad planiora descēderent: habitauitq; in mōte hares: qđ interp̄tatur

וְהוּדָה יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת
בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשָׁלַ͏ִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיַּעֲלוּ בֵּית יוֹסֵף גַּם הֵם בֵּית אֵל
וַיהוָה עִמָּם׃ וַיָּתִירוּ בֵּית יוֹסֵף
בֵּית אֵל וְשֵׁם הָעִיר לְפָנִים לוּז׃
וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן הָעִיר
וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת מְבוֹא הָעִיר
וְנַעֲשֶׂה עִמְּךָ חָסֶד׃ וַיַּרְאֵם אֶת מְבוֹא
הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת הָעִיר לְפִי חָרֶב וְאֶת
הָאִישׁ וְאֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלֵּחוּ׃ וַיֵּלֶךְ
הָאִישׁ אֶרֶץ הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא
שְׁמָהּ לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וְלֹא הוֹרִישׁ מְנַשֶּׁה אֶת בֵּית שְׁאָן
וְאֶת בְּנֹתֶיהָ וְאֶת תַּעְנַךְ וְאֶת בְּנֹתֶיהָ
וְאֶת יֹשְׁבֵי דוֹר וְאֶת בְּנֹתֶיהָ
וְאֶת יֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת בְּנֹתֶיהָ וְאֶת
יֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וְאֶת בְּנֹתֶיהָ וַיֹּאֶל הַכְּנַעֲנִי
לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי חָזַק
יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם אֶת הַכְּנַעֲנִי לָמַס
וְהוֹרֵישׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ וְאֶפְרַיִם לֹא
הוֹרִישׁ אֶת הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּגֶזֶר וַיֵּשֶׁב
הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ בְּגֶזֶר׃ זְבוּלֻן לֹא
הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי קִטְרוֹן וְאֶת יוֹשְׁבֵי
נַהֲלֹל וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיִּהְיוּ
לָמַס׃ אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי
עַכּוֹ וְאֶת יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאַחְלָב וְאַכְזִיב
וְחֶלְבָּה וַאֲפִיק וְרְחֹב׃
וַיֵּשֶׁב הָאֲשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוּ נַפְתָּלִי לֹא
הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת
יוֹשְׁבֵי בֵּית עֲנָת וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְיוֹשְׁבֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ וּבֵית
עֲנָת הָיוּ לָהֶם לָמַס וַיְהִי הָאֱמֹרִי
אֶת בְּנֵי דָן הָהָרָה כִּי לֹא נָתְנוּ
לָרֶדֶת לָעֵמֶק׃ וַיּוֹאֶל הָאֱמֹרִי לָשֶׁבֶת
בְּהַר חֶרֶס אַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים

וַתִּכְבַּד יַד בֵּית יוֹסֵף וַיִּהְיוּ לָמַס וּנְבוֹל
וְנִבְלַע עָלָה
הָאֹמְרִי מַעֲלֵה עַקְרַבִּים מִסֶּלַע
וּמַעֲלֵה: Cap.ii.
וַיַּעַל מַלְאַךְ יְהוָה מִן
עָלָה לָאָב
הַגִּלְגָּל אֶל הַבֹּכִים וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה
אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל נוא
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם שָׁבַע
וָאֹמַר לֹא אָפֵר בְּרִיתִי אִתְּכֶם לְעוֹלָם: פור נרת
וְאַתֶּם לֹא תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי עלם כרת
הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא נחץ
שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי מַה זֹּאת עָשִׂיתֶם: עשה
וְגַם אָמַרְתִּי לֹא אֲגָרֵשׁ אוֹתָם גרש את
מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְצָדִים וֵאלֹהֵיהֶם צוה הי
יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ: וַיְהִי כְּדַבֵּר מַלְאַךְ צד
יְהוָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל בְּנֵי הי
יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ: נשא בכה
וַיִּקְרְאוּ שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים קרא קום
וַיִּזְבְּחוּ שָׁם לַיהוָה: וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ זבח שלח
אֶת הָעָם וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ: וַיַּעַבְדוּ עבד
הָעָם אֶת יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי יום
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָאֲרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי אנך
יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה עשה
יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל: גדל חסן
וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן מות
מֵאָה וַעֲשֶׂר שָׁנִים: וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ קבר שנה
בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת חֶרֶס בְּהַר
אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן לְהַר נָעַשׁ: וְגַם כָּל צפן
הַדּוֹר הַהוּא נֶאֶסְפוּ אֶל אֲבֹתָיו וַיָּקָם אסף קום
דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ
אֶת יְהוָה וְגַם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה
לְיִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת הַבְּעָלִים: רוץ
וַיַּעַזְבוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם עזב אב
הַמּוֹצִיא אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ יצא
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סבב נבא

[b]Et aggrauata ē [i]manus [k]dom[n] ioseph: [m]fctūſq; ē ei [n]tributarius. Fuit[o]at terminus [p]āmorrei[q]ab a ſcensu[r] ſcorpionis[s]petra [r]& ſuperiora loca. z.

Ascenditq; [b]angelus [c]dñi[d] de[e] galgalis[f] ad locū[g] flētiū: [b]& ait. [i]Edu xi[k] vos[l] de egypto[m] & introduxi[n] in[o] terrā p[q]q; iu rau[r] patribus veſtris: [s]& pollicitus ſum vt[t] nō [u]facerē irritū[v] pactū meum[w] vobiſcū [b]in ſēpiternū: ita dūtaxat[c] vt[d] nō[e] feriretis[f] fedus[g] cū hītatoribus[h] terre[i] huius & [k]aras eorū[l] ſubverteretis. [m]& noluiſtis[n] audire[o] vocem meā. [p]Cur[q] hoc[r] feciſtis! Quāobrē[s] nolui[t] delere [u]eos[w] a facie veſtra: [b]vt hab beatis[c] hoſtes: [d]& dii eor[e] [f]ſint[g] vobis[h] i ruinā. [i]Cūq; loqueretur [k]angelus [l]domini[m] hec[n] verba [o]ad [p]omnes[q] filios [r]iſrael: [s]eleuauerunt[t] vo cem ſuam[u] & fleuerunt.

[c]Et vocatū ē[d] nomē[e] loci [f]illius locus[g] flentium ſi ue lachryma[h]rū. [i]imolaue runtq; [k]ibi hoſtias[l] dño.

[i]Dimiſit ergo[m] ioſue[n] po pulū: [o]& abierūt[p] filii[q] iſ rael[r] vnuſq;q; [s]in poſſeſ ſionē ſuā: [t]vt obtineret [u]eā: [w]ſeruierūtq; [b]dño[c] cū ctis[d] diebus eius[e] & [f]ſenio rum: [g]qui[h] longo[i] poſt e um[k] vixerūt[l] tēpore: & [m]nouerant[n] omnia [o]ope [p]domini[q] que[r] fecerat[s] cū iſrael.

[b]Mortuus eſt aūt[c] ioſue [d]filius[e] nun[f] famulus [g]dñi [h]centum[i] & decē[k] annorum: [l]& ſepelierunt[m] eū [n]in finibus [o]poſſeſſionis ſue[p] in thānathſare[q] i mōte [r]effraī a ſeptētrionali plaga[s] mōtis[t] gaas. [u]Oiſq; [w]illa [b]gſſatio[c] cōgregata eſt[d] ad patres ſuos: [e]& ſurrexerūt[f] alii[g] qui[h] nō [i]nouerunt [k]dominum: [l]& [m]opera [n]q; [o]fecerat [p]cum iſrael. [q]Fecerunt q; [r]filii[s] iſrael [t]malū[u] in conſpectu[w] domini: [b]& ſeruierūt[c] baalim: [d]ac dimiſerunt [e]dominum[f] deū[g] patrū ſuorū [h]q eduxerat[i] eos [k]de terra[l] egypti: [m]& ſecuti ſunt [n]deos[o] aliēos: [p]deos quo q; [q]populorum[r] qui habi tabant in[s] circuitu eor[t]: [u]& adorauerunt[w] eos:

τ aggrauata eſt man[a] dom[b] ioſeph ſup amorreū: τ fa κὰι ἐβαρύνθη χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν ἀμορραῖον, κὰι ἐγέ ετ[c] eſt in tributū. τ terminus amorrei ſup acrabin νετο εἰς φόρον· κὰι τὸ ὅριον τοῦ ἀμορραίου ἐπάνω ἀκραβίν a petra τ ſup:a. πετρὸ τῆσ πέτρας καὶ ἐπάνω. Ca.2.

Et aſcēdit angelus dñi de galgal ad Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ γαλγὰλ ἐπὶ τὸν locū flentiū. τ dixit ad eos: dño edurit κλαυθμῶνα· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, κύριος ἀνεβίβασεν vos de egypto τ introduxit vos in terrā q̄ iurauit ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου καὶ εἰσήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὃν ὤμοσεν pribus vſis vt daret vobis. τ dixit nō irri τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν· καὶ εἶπεν οὐ διατ tū faciā pactū meū vobiſcū in ſēpiternū. τ vos σκεδάσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὑμεῖς nō ferietis fedus cū habitātibus in tra hac: οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύ neq; deos eoꝝ nequaq̄ adorabitis: ſed την, ἀλλ' ἢ τοὺς θεοὺς αὐτῶν οὐμὴ προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ ſculptilia eoꝝ cōfringite τ aras eoꝝ euer γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψατε καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν κα tite: τ nō auditiſtis vocē meā: neq; τασκάψατε, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ τῆς φωνῆς μου, ὅτι hec feciſtis. τ ego dixi nō addam vt mi ταῦτα ἐποιήσατε· καὶ ἐγὼ εἶπα οὐ προσθήσω τοῦ με grare faciā ppūq; dixi vt expellerē eos a fa τοιῆσαι τὸν λαὸν ὃν εἶπα τοῦ ἐξῶσαι αὐτοὺς ἐκ προσώ cie vſa: τ erunt vobis in anguſtias: τ dii eoꝝ που ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν erunt vobis in ſcandalū. τ factū eſt poſtq; locut[a] ē an ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον. καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγ gelus dñi ſermones hos ad oēs filios iſ γελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ισ rael: τ eleuauerūt ppſo vocē ſuā τ fleuerunt. ραήλ, καὶ ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν. pp hoc vocatū ē nomē loci illius locus fleti: διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κλαυθμών, τ imolauerūt ibi dño. τ dimiſit ioſue θυσαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ· καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς τὸν ppm: τ abierūt filii iſrael vnuſquiſq; in domū ſu λαόν, καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐ am τ in poſſeſſionē ſuā ad poſſidēdā τοῦ καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν terrā. τ ſeruiuit ppſo dño cūctis diebus γῆν· καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ioſue τ cūctis diebus ſenioꝝ: qui lō Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐμα geui fuerūt poſt ioſue: qui nouerāt oīne opus dñi κρονόμησαν μετὰ Ἰησοῦν, ὅσοι ἐγνωσαν πᾶσαν τὸ ἔργον κυ magnū q̄ fecit iſrael. τ mortuus eſt ioſue ριου τὸ μέγα ὃ ἐποίησεν τῷ Ἰσραήλ· καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς fili[a] nun famulus dñi filius cētū decē ānoꝝ. τ ſepelierūt e υἱὸς Ναυῆ δοῦλος κυ υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν· καὶ ἔθαψαν αὐ um in termino poſſeſſionis ſue i thānatharea i mōte τὸν ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν θαμναθαρὲς ἐν ὄρει ephraim a ſeptētrione mōtis gaas. τ oīs ghatio il ἐφραὶμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαάς· καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκεί la congregata eſt ad pres ſuos. τ ſurrexit ge νη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν· καὶ ἀνέστη γε neratio altera poſt eos: q̄ nō nouerāt dñm: τ opus q̄ νεὰ ἑτέρα μετ' αὐτούς, οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύ, καὶ τὸ ἔργον ὃ fecerat iſrael. τ fecerūt filii iſr[a] malū ἐποίησεν τῷ Ἰσραήλ· καὶ ἐποίησαν υἱοὶ Ἰσρ τὸ πονηρὸν in cōſpectu dñi: τ ſeruerūt baalim: τ reliquerūt ἐναντίον κυ, καὶ ἐλάτρευσαν τῇ Βααλίμ, καὶ ἐγκατέλιπον dñm deū patrū eoꝝ: qui eduxerat illos de κύ τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ terra egypti: τ ſecuti ſunt deos alienos e γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἐκ τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν, καὶ προσεκύνη

Iudi. 3.a.f 4.a.f 6.a.

runt eos: ⁊ irritauerūt dñm: ⁊ dimiserunt
σαν αὐτ̃ς, καὶ παρῴργισαν τὸν κύριον, καὶ ἐγκατέλιπον
C dñm: ⁊ seruierūt baal ⁊ astaroth.
τὸν κύριον, καὶ ἐλάτρευσαν τῇ Βααλ καὶ ταῖς ἀστάρταις.
⁊ iratꝰ est furore dñs cōtra israel: ⁊ tradidit il
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκεν αὐ
loos in manu diripientiū: ⁊ captiuauerūt il
τοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αὐ
los. ⁊ tradidit illos in manu inimicoꝝ suoꝝ in
τοὺς· καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυ
circuitu. ⁊ nō potuerūt resistere in facie
κλόθεν· καὶ οὐκ ἠδυνήσαν ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον
inimicoꝝ suoꝝ in oīb⁹ dīs⁹ fornicati sūt. ⁊ manꝰ dñi fuit
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύοντο· καὶ χεὶρ κυρίου ἦν
in illis ꝛ in mala: sicut locutus est dñs ⁊ sicut iu
ἐν αὐτοῖς εἰς κακά, καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ καθὼς ὤμο
rauit dñs eis: ⁊ afflixit eos vehemēter. ⁊ sus
σεν κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα· καὶ ἤγει
citauit dñs eis iudices: ⁊ liberauit eos dñs de
ρεν κύριος αὐτοῖς κριτάς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος ἐκ
manu vastātiū illoꝝ. ⁊ iudicēs sus
χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς· καὶ τῶν κριτῶν αὐ
os nō audierūt: qñ fornicati sūt post deos alie
τῶν οὐκ ἐπῆκουσαν, ὅτι ἐξεπόρευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέ
nos: ⁊ adorauerūt eos: ⁊ irritauerūt vomi
ρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ παρῴργισαν τὸν κύρι
nū: ⁊ declinauerūt cito ex via quā ingressi fuerāt pa
ον, καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πα
tres eoꝝ vt audirēt mādata dñi: nō fece
D τέρες αὐτῶν τοῦ ἀκούειν τὰς ἐντολὰς κυρίου, οὐκ ἐποί
runt sic. ⁊ cum suscitauit dñs illis iudices: ⁊ fuit
ησαν οὕτως· καὶ ὅτι ἤγειρεν κύριος αὐτοῖς κριτάς, καὶ ἦν
dñs cum iudice: ⁊ liberauit illos de manu ini
κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχ
micoꝝ eoꝝ oībus diebus iudicis: qñ cōsolat⁹ est dñs
θρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κς
a gemitu eoꝝ a facie obsidētiū
ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούν
illos ⁊ affligentiū illos· ⁊ factū est postq̄ mortu⁹ est
των αὐτὸς καὶ κακούντων αὐτούς· καὶ ἐπέστρεφον ὡς ἀπεστράφησαν οἱ
iudex ⁊ reuertebātur ⁊ iterū cotruperāt sup pa
κριτὴς καὶ ἀπῃσχύνοντο καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πα
tres suos vt sequerentur deos alienos: ⁊ seruī
τέρας αὐτῶν πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύ
B rēt illis: ⁊ adorarēt illos, nō dimiserūt ad
ειν αὐτοῖς, καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς· οὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπι
tiōnes suas: ⁊ a via sua dura.
τηδεύματα αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς.
⁊ iratus est furore dñs in israel. ⁊ ait: quia
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κς ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ εἶπεν, ἀνθ' ὧν ὅσα
reliquit gens ista pactū meū qđ̄ pe
ἐγκατέλιπε τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλά
pigerā pribus eoꝝ: ⁊ nō audierūt vocē
μην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐπήκουσαν τῆς φωνῆς
meā: ⁊ ego nō addam vt deleā virū a facie
μου, καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἀπὸ προσώπου
eoꝝ de gēnibus quas reliquit iosue: ⁊ dimisit
αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὧν ἐγκατέλιπεν Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκεν
vt experiar in illo israel si custodiāt illi viā
τοῦ πειράσαι ἐν αὐτῷ τὸν Ἰσραὴλ εἰ φυλάσσονται αὐτοὶ τὴν ὁδὸν
dñi vt ambulēt in ea sicut custodierūt pres
κῦ πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὃν τρόπον ἐφύλαξαν οἱ πατέρες
eoꝝ an nō. ⁊ dimisit dñs gētes has vt nō deleret illas
αὐτῶν ἢ οὔ· καὶ ἀφῆκεν κς τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ
cito ⁊ nō tradidit illas i manū iosue.
ταχὺς καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ. Cap.3.

A Θτ hos gētes dereliquit iosue vt tēta-
Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη κατέλιπεν Ἰησοῦς ὥστε πειρά
ret in illis israel oēs qui nō nouerant
σαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας
omnia bella chanaā: verū pp ghanōc o
πάντας τοὺς πολέμους Χαναάν, πλὴν διὰ τὰς γενεὰς

[a] & ad iracundiā concita
uerunt[m] dñm: [n] dimit-
tētes[o] eū [q] & seruiētes[r] ba
al[s] & astaroth. [t] Iratusq; ꝛ
[x] dñs[y] cōtra israel [a] tradi-
dit eos[b] in manus [c] diripi
entiū. [b] q ceperūt [c] eos & [d]
vēdiderūt[b] hostibus q hi
tabāt[p] gyrū: [e] nec [f] potu
erunt[e] resistere ooooooooo
[p] aduersariis suis. ſ [g] quo
cūq; [g] pgere voluissent:
[f] man⁹ [n] domini [y] sup eos
[x] erat: [b] sicut [c] locutus est
[c] & [d] iurauit[b] eis: [f] & [f] vehe-
menter[f] afflicti sunt. oooo
[m] Suscitauitq; [a] dominus
[o] iudices qui ooooooooo
[p] liberarēt eos [q] de [r] vastan
tiū [q] manibus: [s] sed oooo
[x] nec [n] eos [y] audire volue-
rūt: [s] fornicantes [b] cum oo
[c] dīis [b] alienis [c] & adoran-
tes [r] eos. [b] Cito [s] deseruē-
runt [b] viā p [q] quā [m] ingressi
fuerāt [n] prēs eorum: & oo
[o] audiētes [r] mandata [q] dñi
oīa [n] fecere cōtraria. [u] Cū
q; [y] dominus [b] iudices [r] sus-
citaret: in ooooooooooooo
ooooooooooooo oooo ooooo
ooo ooooooooooooooooo ooo
[f] dieb⁹ eorū [o] flectebatur
mia & audiebat afflicto-
rū [a] gemitus: [s] & libera-
bat eos [b] d cede [f] vastātiū.
[x] Postq̄ ūāt mortu⁹ eēt [y] iu
dex [x] reuertebātur [b] & ml
to faciebāt peiora [q] q̄ fe-
cerāt [n] prēs eorū [o] seqntes
[f] deos [a] alīos [b] seruientes
[x] eis: [s] & adorantes illos.
[f] Nō [m] dimisērūt [n] adinuē
tiones suas [o] & viā [p] duris
simā p quā ābulare con-
sueuerāt. [q] Iratusq; ē [r] fu-
ror[o] dñi [s] in israel [a] & ait:
[x] Quia [a] irritū fecit [b] gens
[c] ista [c] pactū meū [r] qđ [p] pe
pigerā [b] cū [f] pribus eorū
[s] & [m] vocē meā [f] audire [b] cō
tēpsit: [n] & [o] ego [r] nō [q] dele-
bo [o] gētes [q] s [y] dimisit ooo
oooooooooo oooo oooooooooo
[a] iosue: [b] & mortuus est:
[c] vt [c] in ipsis [o] experiar ooo
[a] israel [b] vtrum custodiāt
[f] viam [m] dñi: oooooooo
[n] & ambulēt [c] in ea: [f] sicut
[q] custodierūt [f] prēs eorū:
[a] an [f] non. [a] Dimisit ergo
[x] dñs omnes [a] nationes
[b] has: & [c] cito [b] subuertere
[c] noluit. [f] nec [a] tradidit oooo
[o] in manus [f] iosue. 3.
HE sunt [b] gentes oooo
[c] quas [c] dñs [b] dereliqt
[f] vt erudiret [a] in eis oooooo
[f] israelem [b] & [f] omnes [m] qui
[n] non [o] nouerant oooooo
[f] bella [a] chananeoꝝ: & po
stea [f] discerent ooooooooo

דור דרות בני ישראל ללמדם מלחמה רק
פנה אשר לפנים לא ידעום: חמשת סרני
פלשתים וכל הכנעני והצידני והחוי
ישב הר הלבנון מהר בעל חרמון עד
בוא חמת: ויהיו לנסות בם את
ידע שמע ישראל לדעת הישמעו את מצות יהוה
צוה אשר צוה את אבותם ביד משה: ובני
ישראל ישבו בקרב הכנעני החתי
לקח והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי: ויקחו
נשה בנה את בנתיהם להם לנשים ואת בנתיהם
עבד נתנו לבניהם ויעבדו את אלהיהם:
עשה רוע ויעשו בני ישראל את הרע בעיני
שכח יהוה וישכחו את יהוה אלהיהם
עבד ויעבדו את הבעלים ואת האשרות: ויחר
מכר אף יהוה בישראל וימכרם ביד כושן
רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו
בני ישראל את כושן רשעתים שמנה
זעק שנים: ויזעקו בני ישראל אל יהוה
קום ישע ויקם יהוה מושיע לבני ישראל
ויושיעם את עתניאל בן קנז אחי כלב
קטן הקטון ממנו: ותהי עליו רוח יהוה
שפט לחם וישפט את ישראל ויצא למלחמה
נתן ויתן יהוה בידו את כושן רשעתים מלך
עזז ארם ותעז ידו על כושן רשעתים:
שקט ותשקט הארץ ארבעים שנה וימת
יסף עתניאל בן קנז: ויסיפו בני ישראל
רוע חזק לעשות הרע בעיני יהוה ויחזק יהוה
את עגלון מלך מואב על ישראל
עשה על כי עשו את הרע בעיני יהוה:
אסף ויאסף אליו את בני עמון ועמלק
נכה וילך ויך את ישראל וירשו את
עיר התמרים: ויעבדו בני ישראל את
עגלון מלך מואב שמנה עשרה
שנה: ויזעקו בני ישראל אל יהוה
קום ישע ויקם יהוה להם מושיע את אהוד בן
ימן גרא בן הימיני איש אטר יד ימינו

filii eorū certare cū hostibus: & hr̄e cōsuetudinē preliādi. quiq; satrapas philistinorum: oēmq; chananeū & sidonium atq; eueū q habitabat i mōte libano de monte baal hermō vsq; ad introitū emath Dimisitq; eos vt i ipsis expiretur israelē vtrū audirent mādata dn̄i q̄ p̄ceperat p̄ribus eorū p manum moysi: an nō. Itaq; filii isrl habitauerūt in medio chananei & ethei & āmorrei & pherezei & euei & iebusei: & duxerūt vxores filias eorum ipsiq; filias suas filiis eorū tradiderunt & seruierūt diis eorū. Fecerūtq; malū in cōspectu domini: & obliti sunt dei sui seruiētes baalim & astaroth. Iratusq; contra isrl dn̄s: tradidit eos in manus chusārasathaim regis mesopotamie: seruierūtq; ei octo annis. Et clamauerunt ad dominum: qui suscitauit eis saluatorem: & liberauit eos othoniel videlicet filius cenez frm̄ caleph miorē. fuitq; in eo spiritus dn̄i & iudicauit isrl. Egressusq; est ad pugnā & tradidit dn̄s i manus eius chusanrasathaim regē syrie: & oppressit eum Quieuitq; terra q̄draginta ānis: et mortuus est othoniel filius cenez. Addiderūt aūt filii isrl facere malum in cōspectu dn̄i: qui confortauit aduersum eos eglon regem moab: quia fecerūt malū i cōspectu eius. Et copulauit ei filios ammon & amalech: abiitq; & pcussit israel atq; possedit vrbē palmarū. Seruierūtq; filii israel eglon regi moab decē & octo annis: & postea clamauerūt ad dominum Qui suscitauit eis saluatorē vocabulo aioth filium gera filii gemini q vtraq; manu p dextera

filiorum israel vt doceret eos bellū: verū qui τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ ante ipsos nō cognouerūt ea: quinq; satra ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά, τὰς πέντε σατρα pas alienigenarū τ oēm chananeū τ si πιὰς τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν χαναναῖον καὶ τὸν σι doniū τ eueum q̄ habitat libanū de δώνιον καὶ τὸν εὐαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν λίβανον ἀπὸ τῶν mōte baal ermon vsq; ad itroitū hemath. τ factū ē vt ex ὄρους τοῦ βαὰλ ἑρμὼν ἕως λαβὼ ἡμάθ. καὶ ἐγένετο ὥστε πει perirent i ipsis israel ad sciēdū si audient man ρᾶσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ἰσραὴλ γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντο data dn̄i: q̄ preceperat p̄ribus eorū in manu λὰς κυρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ moysi. τ filij israel habitauerūt in medio chana μωυσῆ. καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατώκησαν ἐν μέσῳ τοῦ χανα nei τ hettei τ amorrei τ phere ναίου καὶ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ ἀμορραίου καὶ τοῦ φερεζαί zei τ euei τ iebusei. τ acceperunt fi ου καὶ τοῦ εὐαίου καὶ τοῦ ἰεβουσαίου. καὶ ἔλαβον τὰς θυγα lias eorū sibi ipsis in vxores: τ filias su τέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐ as tradiderūt filijs illorū: τ seruierūt dijs τῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς eorū τ fecerūt filij israel malū in cōspectu dn̄i τ αὐτῶν καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσρὰλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυ καὶ obliti sunt dn̄i dei sui: τ seruierūt baa ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῦ βαα lim τ lucis. τ irat est furore dn̄s contra isra λίμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν. καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰσρα el: τ tradidit eos in manus chusārasathaim ἠλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας χουσαρρεσαθαίμ regis syrie mesopotamie: τ seruierunt βασιλέως συρίας μεσοποταμίας, καὶ ἐδούλευσαν filij israel ei octo annis. τ clamauerūt filij israel οἱ υἱοὶ ἰσρὰλ αὐτῷ ὀκτὼ ἔτη. καὶ ἔκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ad dn̄m: τ suscitauit dn̄s saluatorē israel: τ li πρὸς κύριον, καὶ ἤγειρεν κύριος σωτῆρα τῷ ἰσραὴλ, καὶ ἔ berauit eos gothoniel filiū cenez fratris chaleb σωσεν αὐτοὺς τὸν γοθονιὴλ υἱὸν κενὲζ ἀδελφοῦ χαλὲβ tunior eo. τ fuit in eo spūs dn̄i ὁ νεώτερος αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου τ iudicauit israel. τ egressus est in pugnā: τ καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραὴλ. καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν πόλεμον, καὶ tradidit dn̄s in manu eius chusārasathaim re τας ἐδωκεκύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν χουσαρρεσαθαίμ βασι gē syrie. τ fortificata est man eius in chu λέα τῆς συρίας. καὶ ἐκραταιώθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χου sanrasathaim. τ quieuit tra quadraginta ānis. τ σαρρεσαθαίμ. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ mortuus est gothoniel fil cenez. τ addiderūt filij isra ἀπέθανεν γοθονιὴλ υἱὸς κενὲζ. καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσρα el facere malū in cōspectu dn̄i: τ cōfortauit do ὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου, καὶ ἐνίσχυσεν κύ minus eglon regē moab aduersus isrl: quia fece ριος τὸν ἐγλὼν βασιλέα μωὰβ ἐπὶ τὸν ἰσρὰλ, διὰ τὸ πεποιη runt ipsi malū in cōspectu dn̄i. τ copulauit κέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. καὶ προσήγαγεν cōtra eos oēs filios ammon τ amalec: τ πρὸς αὐτοὺς πάντας τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν καὶ ἀμαλήκ, καὶ abijt τ pcussit israel: τ possedit vrbē ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξεν τὸν ἰσρὰλ, καὶ ἐκληρονόμησεν πόλιν palmarū. τ seruierūt filij israel eglon re τῶν φοινίκων. καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῷ ἐγλὼν βα gi moab decē τ octo ānis. τ clamauerūt filij isra σιλεῖ μωὰβ δεκαοκτὼ ἔτη. καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσρα el ad dn̄m: τ suscitauit dn̄s eis saluatorē ὴλ πρὸς κύριον, καὶ ἤγειρεν κύριος αὐτοῖς σωτῆρα τὸν aod filiū gera filij iemini virū ambidexterū ἀὼδ υἱὸν γηρᾶ υἱοῦ τοῦ ἰεμινὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον.

τ miserunt filij isrl munera i manu eius eglon re
καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ἰηλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτῶ τῶ ἐγλὼν βα
gi moab. τ fecit sibi aod gladiū ancipitē
σιλεῖ μωάβ· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῶ ἀὼδ μάχαιραν δίστομον
palmi lōgitudo eius: τ accinctus est eo subter
σπιθαμῆς γὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὴν
sagum sub femore dextro suo. τ obtulit
μαιδύαν ὑπὸ γὸν μηρὸν γὸν δεξιὸν αὐτῶ· καὶ προσήνεγκεν
C munera eglon regi moab. τ eglon vir vrban⁹
τὰ δῶρα τῶ ἐγλὼν βασιλεῖ μωάβ· καὶ ἐγλὼν ἀνὴρ ἀστεῖος
nimis. τ factū est postq̄ perfecit aod offerre
σφόδρα· καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀὼδ προσφέρων τὰ
munera: τ misit eos q̄ attulerāt munera: τ reuer
δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς αἴροντας τὰ δῶρα, καὶ ὑπέστρε
sus est ab sculptilib⁹ apd galgal. τ dixit aod:
ψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν μετὰ τῆς γαλγάλ· καὶ εἶπεν ἀὼδ,
sermo mihi secretus ad te rex. τ dixit eglon ad
λόγος μοι κρυφίος πρὸς σὲ βασιλεῦ· καὶ εἶπεν ἐγλὼν πρὸς
cum tace: τ egressi sunt ab eo oēs qui astite
αὐτὸν σιώπα, καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκό-
rant illi. τ aod ingressus est ad eū: τ ipse sedebat
τες αὐτῶ· καὶ ἀὼδ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο
in cenaculo estiuo suo solissimus. τ dixit aod:
ἐν τῶ ὑπερώω τῶ θερινῶ αὐτοῦ μονώτατος· καὶ εἶπεν ἀὼδ,
sermo dei mihi ad te rex: τ surrexit ex throno
λόγος θεοῦ μοι πρὸς σὲ βασιλεῦ, καὶ ἐξανέστη ἐκ τοῦ θρόνου
eglon prope eum. τ factū est simul ac surgeret: τ exten-
ἐγλὼν ἐγγὺς αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ἅμα τῶ ἀναστῆναι, καὶ ἐξέτει
dit aod manū sinistrā suā: τ cepit si
νεν ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαι
B cam a femore dextero: τ infixit eam in vē
ραν ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὴν κοι
trē eglon. τ intromisit etiam capulū post
λίαν ἐγλών· καὶ ἐπεισήνεγκεν καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς
flāmā: τ ocludit adipē in flāmā: qm̄ nō
φλογός, καὶ ἀπέκλεισεν γὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογός, ὅτι οὐκ
φλὸξ ferrum ensis micantis apd heb. eduxit gladiū ex vētre eius. τ exiuit in
ἐξέσπασεν τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς
porticū: τ preterijt aod satelites τ
τὴν προστάδα, καὶ ἐξῆλθεν ἀὼδ τοὺς διατεταγμένους καὶ
clausit portas cenaculi sup eum: τ obfirma
ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐσφήνω-
uit sera. τ ipse egressus ē: τ serui eius ingressi sūt: τ
σεν· καὶ αὐτὸς ἐξῆλθεν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον, καὶ
ecce fores cenaculi clause. τ dixerūt:
ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερώου ἀποκεκλεισμέναι· καὶ εἶπαν,
forsitā in sedibus sedet in secessu cubicu
D μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῆ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶ
li: τ expectauerūt erubescētes. τ ecce nō erat q̄ apiret
νος, καὶ προσέμειναν αἰσχυνόμενοι· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνάγων τὰς
portas cenaculi. τ accepunt clauē τ apuerūt.
θύρας τοῦ ὑπερώου· καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα καὶ ἤνοιξαν.
τ ecce dn̄s suus iacens in terra mortuus. τ
καὶ ἰδοὺ ὁ κς αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς· καὶ
aod liberat⁹ ē dum turbabātur. τ nō erat q̄ attēderet illi:
ἀὼδ διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο· καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῶ,
τ ipse ptrāsijt sculptilia: τ liberat⁹ ē in siro
καὶ αὐτὸς παρῆλθεν τὰ γλυπτά, καὶ διεσώθη εἰς σειρω-
tha: τ factū est qn̄ venit τ clāxerūt tuba cornea in mōte
θά, καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν καὶ ἐσάλπισαν κερατήνη ἐν ὄρει
ephraim: τ descēderūt cum eo filij israel a mōte:
ἐφραίμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῶ οἱ υἱοὶ ἰηλ ἀπὸ τοῦ ὄρους,
τ ipse ante eos. τ dixit ad eos: descēdi
καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, κατάβη-
te post me: qm̄ tradidit dn̄s deus inimicos nr̄os
τε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν κς ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
moab in manu nr̄a. τ descēderūt post eū τ pre-
τὴν μωάβ ἐν χειρὶ ἡμῶν· καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ προ
occupauerūt vada iordanis moab.. τ
κατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου τῆς μωάβ· καὶ
nō dimiserūt virū transire. τ pcusserūt
οὐκ ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι· καὶ ἐπάταξαν ooooooo

⁹vtebatur. ʰMiserūtq̄ ⁱfi
lii ᵐisrl ⁿp illū ᵒmunera oo
ᵖeglō ᵍregi ʳmoab. ᵘQui
ᵃfecit ᵗsibi oooooooooooooo
ˣgladiū ᵃancipitē hn̄tem
i medio capulū ᵇlongitu
dinis ᶜpalme man⁹ ᶜ & ac
cictus ē ᵉeo ᵍsubter ᵇsagū
ⁱidextro ᵏfemore. ᵐOb-
tulitq̄ ᶜmunera ᵖeglō ᵍre
gi ʳmoab: erat aūt ᵃeglon
ᵘcrassus ˣnimis. ᵃCunq̄
ᶜobtulisset ei ᶜmunera ꝓ
secutus ē socios qui cum
eo venerāt: ⁱ&ᵐ reuersus
oooooooooooooooooooooooo
ᵘde ʳgalgalis vbi erant ᵒi-
dola: ᵃdixit ad regē. oooo
ⁱVerbū ᵘsecretū ˣhabeo
ʸad te o ᵃrex. ᵇEt ille ipe
rauit ᶜsilētium. ᵈEgressi-
sq̄ ᵉoibus ᵍqui ᵇcirca eum
ᵍerāt: ʰingressus ē ⁱaioth
ⁱad eū. ᵘSedebat autē ᵒin
ᵖestiuo ᵒcenaculo ʳsolus:
ᵃdixitq̄. oooooooooooooo
ᵘVerbum ˣdei ʳhēo ᵃad te
Qui statim ᵈsurrexit ᶜde
ᵈthrono. ᶜExtenditq̄ ʳa-
ioth ⁱsinistram manū: ooo
ʰ& tulit ᵐsicā ⁿde ᵖdexte
ro ᵒfemore ᵖsuo oooooooo
ᵒinfixitq̄ eā ʳin ventrem
eius tā valide ʳvt ᵘcapulus
ˣsequeretur ʸferrū in vul
nere: ᵃac pīguissimo ᵇadi
pe ᵃstrigeretur. ʳNec ᵃedu
xit ᵇgladiū: sed ita vt pcu
serat reliquit i corpe. sta
timq̄ ꝑ secreta nature ⁱal
ui ˡstercora ʰ pruperunt.
ᵘAioth aūt ᵖclausis dili-
gētissime ᵍostiis ʳcenacu
li ˡ& obfirmatis sera per
ᵒposticū ˣegressus ē. ʸSer
uiq̄ regis ᵃingressi ᵇvide-
runt ʳclausas ᵍfores ᶜcena
culi: ᵍatq̄ dixerūt. ᵇFor-
sitā ⁱpurgat aluū ᵘin ᵒesti-
uo ᵘcenaculo. ᵖExpectan
tesq̄ diu ᵍdonec ʳerube-
sceret: ᵃ& vidētes q̄ ʳnul-
lus ᵘapiret: ᵃtulerunt ᶜcla
uē ᵈ& apiētes ᶜinuenerūt
ʳdn̄m suū ᵇin terra ʳiacen
tē ⁱmortuū. ʰAioth autē
ᵐdū illi ⁿturbarētur ⁱeffu
git ᵒ& ᵖptrāsiit locū ʳido-
lorū vnde reuersus fue-
rat. ᵍVenitq̄ ʳin seyrath:
ᵘ& stati ⁱisonuit ᵃbuccina
ᵇi mōte ᶜeffrai: ᵇdescende
rūtq̄ ᶜcū eo ʳfilij ᵍisrl: ʰipo
ⁱi frōte gradiēte. Qui ᵐdi
xit ⁿad eos. ᵒSequimini
ᵖme. ʳTradidit ᵍem̄ ᵘdn̄s
ᵘinimicos nr̄os ʸmoabi-
tas ᵃin man⁹ nr̄as. ᵇDescē
derūtq̄ ᶜpost eū ᵈ& occu
pauerūt ʳvada ᵍiordāis q̄
trāsmittūt ʰi moab ⁱ& nō
ʰdimiserūt ᵐtrāsir ⁱquēq̄

ʰוַיִּשְׁלְחוּ ⁱבְנֵי ᵐיִשְׂרָאֵל ᵒבְּיָדוֹ ᵒמִנְחָה שָׁלַח
ᵖלְעֶגְלוֹן ᵍמֶלֶךְ ʳמוֹאָב׃ ᵘוַיַּעַשׂ ʳלוֹ ᵃאֵהוּד
ʳחֶרֶב ʸוְלָה ᵃשְׁנֵי ᵇפֵיוֹת ᶜגֹּמֶד ᵈאָרְכָּה ᵉוַיַּחְגֹּר שָׁנָה ᵇפֶּה
ʳאוֹתָה ᵐמִתַּחַת ᵏלְמַדָּיו ʳעַל ʰיֶרֶךְ ⁱיְמִינוֹ׃ תָּגַר ʳאֶת
ᵐוַיַּקְרֵב ᵘאֶת ᵒהַמִּנְחָה ᵖלְעֶגְלוֹן ᵍמֶלֶךְ ʳמוֹאָב מֶד ᵐקָרַב
ᵃוְעֶגְלוֹן ʳאִישׁ ᵃבָּרִיא ʳמְאֹד׃ ʸוַיְהִי ᵃכַּאֲשֶׁר פָּרָא ʳהָיָה
ᵇכִּלָּה ʳלְהַקְרִיב ᵘאֶת ʳהַמִּנְחָה ʳוַיְשַׁלַּח ᵘאֶת קָרַב ʳשָׁלַח
ᵐהָעָם ʳנֹשְׂאֵי ʰהַמִּנְחָה׃ ʳוְהוּא ᵐשָׁב ᵐמִן שׁוּב
ᵒהַפְּסִילִים ᵖאֲשֶׁר ᵍאֶת ʳהַגִּלְגַּל ʳוַיֹּאמֶר פָּסַל ᵃאָמַר
ʳדְּבַר ᵒסֵתֶר ʳלִי ʳאֵלֶיךָ ᵃהַמֶּלֶךְ ʰוַיֹּאמֶר
ʳהָס ʰוַיֵּצְאוּ ʳמֵעָלָיו ʳכָּל ᵉהָעֹמְדִים ᵇעָלָיו׃
ʳוְאֵהוּד ʰבָּא ʳאֵלָיו ᵐוְהוּא ᵘיֹשֵׁב ᵒבַּעֲלִיַּת בּוֹא ᵒעָלָה
ᵖהַמְקֵרָה ᵃאֲשֶׁר ʳלוֹ ʳלְבַדּוֹ ʳוַיֹּאמֶר ʳאֵהוּד קָרַר ᵃבָדַד
ʳדְּבַר ʳאֱלֹהִים ʳלִי ᵃאֵלֶיךָ ʰוַיָּקָם ʳמֵעַל קוּם
ᵃהַכִּסֵּא׃ ʳוַיִּשְׁלַח ʳאֵהוּד ʳאֶת ʰיַד ʳשְׂמֹאלוֹ שָׁלַח
ʰוַיִּקַּח ʳאֶת ᵐהַחֶרֶב ᵘמֵעַל ᵒיֶרֶךְ ᵖיְמִינוֹ לָקַח ᵖיָמִן
ᵍוַיִּתְקָעֶהָ ʳבְּבִטְנוֹ׃ ʳוַיָּבֹא ʳגַם ᵉהַנִּצָּב ʳאַחַר תָּקַע
ᵉהַלַּהַב ʳוַיִּסְגֹּר ᵇהַחֵלֶב ʳבְּעַד ᵇהַלַּהַב ʳכִּי סָגַר
ʳלֹא ᵃשָׁלַף ᵇהַחֶרֶב ʳמִבִּטְנוֹ ʳוַיֵּצֵא
ʳהַפַּרְשְׁדֹנָה׃ ᵐוַיֵּצֵא ᵘאֵהוּד ᵒהַמִּסְדְּרֹנָה סָדַר
ᵖוַיִּסְגֹּר ᵍדַּלְתוֹת ʳהָעֲלִיָּה ᵃבַּעֲדוֹ ʳוְנָעָל׃
ᵘוְהוּא ʳיָצָא ʳוַעֲבָדָיו ʰבָּאוּ ʰוַיִּרְאוּ ʳוְהִנֵּה רָאָה
ʳדַּלְתוֹת ʳהָעֲלִיָּה ʳנְעוּלוֹת ʰוַיֹּאמְרוּ ʰאַךְ נָעַל ʳאָמַר
ʳמֵסִיךְ ʰהוּא ʳאֶת ᵐרַגְלָיו ᵘבַּחֲדַר ᵒהַמְקֵרָה׃ סוּךְ
ᵖוַיָּחִלוּ ᵍעַד ʳבוֹשׁ ʳיְהִנֵּה ʳאֵינֶנּוּ ᵘפוֹתֵחַ פָּתַח
ʳדַּלְתוֹת ʳהָעֲלִיָּה ʳוַיִּקְחוּ ʰאֶת ʳהַמַּפְתֵּחַ לָקַח
ʰוַיַּפְתָּחוּ ʳוְהִנֵּה ʳאֲדֹנֵיהֶם ʳנֹפֵל ʰאָרְצָה
ʳמֵת׃ ʰוְאֵהוּד ʳנִמְלַט ᵐעַד ᵘהִתְמַהְמְהָם מוּת ʳמָלַט
ʳוְהוּא ᵖעָבַר ʳאֶת ʳהַפְּסִילִים ʳוַיִּמָּלֵט מֶהְמָה
ʳהַשְּׂעִירָתָה׃ ʳוַיְהִי ʳבְּבֹאוֹ ʳוַיִּתְקַע ʳבַּשּׁוֹפָר הָיָה ʳבּוֹא
ʰבְּהַר ʳאֶפְרַיִם ʰוַיֵּרְדוּ ʳעִמּוֹ ʳבְנֵי ʳיִשְׂרָאֵל תָּקַע ʳשָׁפַר
ʰמִן ʳהָהָר ʰוְהוּא ʳלִפְנֵיהֶם׃ ᵐוַיֹּאמֶר פָּנָה
ᵘאֲלֵיהֶם ʳרִדְפוּ ʳאַחֲרַי ʳכִּי ʳנָתַן ʳיְהוָה ʳאֶת
ʰאֹיְבֵיכֶם ʳאֶת ʳמוֹאָב ʰבְּיֶדְכֶם ʰוַיֵּרְדוּ
ʳאַחֲרָיו ʰוַיִּלְכְּדוּ ʳאֶת ʳמַעְבְּרוֹת ʰהַיַּרְדֵּן לָכַד ʳעָבַר
ʰלְמוֹאָב ʳוְלֹא ʰנָתְנוּ ʳאִישׁ ᵐלַעֲבֹר׃ ᵘוַיַּכּוּ נָכָה

Pritina.be.Tex.heb.Judi.cap.iiii.

אֶת מוֹאָב בַּעֵת הַהִוא כַּעֲשֶׂרֶת אַלְפִים
אִישׁ כָּל שָׁמֵן וְכָל אִישׁ חַיִל וְלֹא
נִמְלַט אִישׁ: וַתִּכָּנַע מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא כָּנַע
תַּחַת יַד יִשְׂרָאֵל וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ שָׁקַט
שְׁמֹנִים שָׁנָה: וְאַחֲרָיו הָיָה שַׁמְגַר בֶּן
עֲנָת וַיַּךְ אֶת פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ מֵאוֹת שֵׁשׁ מֵאָה
אִישׁ בְּמַלְמַד הַבָּקָר וַיּוֹשַׁע גַּם הוּא לָמַד יָשַׁע
אֶת יִשְׂרָאֵל: וַיֹּסִפוּ בְּנֵי Cap. iiij. יָסַף
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה עָשָׂה רַע
וְאֵהוּד מֵת: וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מָכַר
מֶלֶךְ כְּנַעַן אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחָצוֹר וְשַׂר שָׂר
צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בַּחֲרֹשֶׁת יָשַׁב
הַגּוֹיִם: וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה צָעַק
כִּי תִשַּׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא
לָחַץ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחָזְקָה עֶשְׂרִים
שָׁנָה: וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת אִישׁ עֵבֶא
לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל
בָּעֵת הַהִיא: וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תֹּמֶר
דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית אֵל בְּהַר
אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָלָה
לַמִּשְׁפָּט: וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן שָׁפַט שָׁלַח
אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי וַתֹּאמֶר קָרָא אָמַר
אֵלָיו הֲלֹא צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵךְ וּמָשַׁכְתָּ בְהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ מָשַׁךְ
עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי
וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן: וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ אֶל
נַחַל קִישׁוֹן אֶת סִיסְרָא שַׂר צְבָא
יָבִין וְאֶת רִכְבּוֹ וְאֶת הֲמוֹנוֹ וּנְתַתִּיהוּ נָתַן
בְּיָדֶךָ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם תֵּלְכִי
עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם לֹא תֵלְכִי עִמִּי
לֹא אֵלֵךְ: וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס
כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ עַל הַדֶּרֶךְ הָיָה
אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכֹּר
יְהוָה אֶת סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ
עִם בָּרָק קֶדְשָׁה: וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת זָעַק
זְבוּלֻן וְאֶת נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל עָלָה
בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ וַתַּעַל

Trãsla.B.Hie.

"sed pcusserunt P moabi
tas q i tpe illo circiter de
cē milia 'oēs' robustos
"& fortes viros. Nullꝰ
eorum c euadere potuit.
Humiliatusqꝫ ē moab
'in die illo' sub manu "isra
el: & quieuit terra ooo
octoginta 'ānis a plīis.
Post hūc fuit sāgar 'fi
lius' anath q pcussit de
'philistiim' sexcētos oooo
'viros vomere. 'Et ipse
quoqꝫ 'defēdit "isrl. 4.
H Ddiderunt qꝫ filii isra
el facere malum' in cō
spectu domini post ooo
'mortē aioth & tradidit
illos 'dñs "ī manus "iabin
regis chanaā q regna
uit "in asor: habuitqꝫ 'du
cē exercitus sui nomine
'Sysarā.' Ipe aūt habita
bat in arofeth gētium.
Clamauerūtqꝫ filii 'isrl'
ad dñm. Nōgētos' ferri
habebat falcatos cur
rus: & per 'vigīti' annos
"vehementer' oppresse
rat eos. Erat autē del
bora prophetes vxor
lapidoth q iudicabat
populum ooooooooooo
'in illo tpe: & sedebat
sub palma q noīe illius
vocabatur: 'inter rama
& bethel 'in mōte oooo
'effraim: ascēdebantqꝫ
ad eam filii "israel oooo
'o ffie iudiciū. Que 'mi
sit & vocaut barach' fi
liū abinoē 'de cades ne
ptalim: "dixitqꝫ ad eum
'Precepit tibi 'dñs deus
'isrl. "Vade & duc exerci
tū 'ī mōtē thabor: tol
lesqꝫ tecum ooooooo oooo
decem milia pugnato
rū de filiis neptalim ooo
'& de filiis zabulō. Ego
aūt adducā ad te in lo
co torrentis cyson 'fysa
rā principē exercitus oo
iabin & currus eius at
qꝫ omnē multitudinem
& tradā eos "ī manu tua.
'dixitqꝫ ad eam barach
Si vēis mecū: vadā: "si
"nolueris venire mecū
non pergā. Que dixit
ad eū: ibo quidē tecum
'sed in hac vice victoria
non reputabitur tibi:
quia 'i manu mulieris
tradetur ooooooooooo
fysara. Surrexit itaqꝫ
delbora & prexit oooo
cū barach 'i cades. Qui
accersitis oooooooooo ooo
zabulō & neptalim af
cendit ooooooooooooooo

Trãſ.Gre.lt̃r.cū interp̃.latina

moab in tpe illo circiter decē milia viroꝝ
τὸν μωὰβ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν
oēs bellatores t oēm virū potētie: t
πάντας τοὺς μαχητὰς καὶ πᾶν ἄνδρα δυνάμεως, καὶ
nō euasit vir. t subiect est moab in die illo sub
οὐ διεσώθη ἀνήρ. καὶ ἐτροπώθη μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ
manu israel: t quieuit terra octoginta ānis. t
τὴν χεῖρα ἰσραήλ, καὶ κατέπαυσεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. καὶ
post hunc surrexit sangar filius anath t percussit
μετὰ τοῦτον ἀνέστη σαμεγὰρ υἱὸς ἀνὰθ καὶ ἐπάταξεν τοὺς
allophylos ad sexcētos viros vomere boum:
ἀλλοφύλους ἐν ἑξακοσίοις ἀνδράσιν ἀροτρόποσιν τῶν βοῶν,
t liberauit ipse israel.
καὶ ἔσωσεν αὐτὸς τὸν ἰσραήλ. Ca. 4.
Et addiderūt filii israel facere malum
Καὶ προσέθεντο υἱοὶ ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν
in cōspectu dñi: t aod mortuus est t tradidit illos
ἐναντι κυρίου, καὶ ἀὼδ ἀπέθανεν καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς
dño in manu iabin regis chanaan: qui regnauit
κύριος ἐν χειρὶ ἰαβὶν βασιλέως χαναάν, ὃς ἐβασίλευσεν
in asor. t princeps exercitus illius sisara. t ipe
ἐν ἀσώρ. καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ σισάρα. καὶ αὐ
le habitabat in arisoth gētiū. t clamauerūt filii is
τὸς κατῴκει ἐν ἀρισωθ τῶν ἐθνῶν. καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσ
rael ad dñm qm nōgenti currus ferrei fuerūt illi.
ραὴλ πρὸς κύριον ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ.
t ipse opprimerat israel vehementer viginti ānis. t
καὶ αὐτὸς ἐθλιβεν τὸν ἰσραὴλ κατακράτος εἴκοσι ἔτη. καὶ
debbora mulier prophetis vxor laphidoth ipsa iudicauit
δεββωρὰ γυνὴ προφῆτις γυνὴ λαφιδὼθ αὐτὴ ἔκρινεν τὸν
israel in tpe illo. t ipsa sedebat sub palma
ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα
debbora inter rama t inter bethel i mōte
δεββωρὰ ἀναμέσον τῆς ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον βαιθὴλ ἐν ὄρει
ephraim: t ascēdebāt ad eā filij israel illac vt
ἐφραίμ, καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐκεῖ τοῦ
iudicarētur. t misit debbora t vocauit ba
κρίνεσθαι. καὶ ἀπέστειλεν δεββωρὰ καὶ ἐκάλεσεν τὸν βα
rac filiū abineem de cadeo nephthali. t dixit ad e
ρὰκ υἱὸν ἀβινεέμ ἐκ κάδης νεφθαλί. καὶ εἶπεν πρὸς αὐ
um: nōne precepit dñs deus tibi: t ibis in
τόν, οὐχὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός σοι, καὶ πορεύσῃ εἰς
mōtē thabor: t tolles tecum decē milia
ὄρος θαβώρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας
virorū de filijs nephthali t de filijs za
ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ζα
bulon. t adducā ad te in torrētē cison
βουλών. καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάρρουν κισὼν
sisara principē exercitus tabin: t cur
τὸν σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἰαβίν, καὶ τὰ ἅρ
rus eius t multitudinē eius: t tradam
ματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω
eum in manu tua. t dixit ad eā barac:
αὐτὸν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν βαράκ,
si veneris mecum: vadam. t si nō vene
ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι. καὶ ἐὰν μὴ πορευ
ris: nō pergam. t dixit ad eū debbora:
θῇς, οὐ πορεύσομαι. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν δεββωρά,
vadeno ibo tecum. verū scito qꝫ
πορευσομαι πορεύσομαι μετὰ σοῦ. πλὴν γίνωσκε ὅτι
nō erit victoria tua in via qua tu vadis:
οὐκ ἔσται σὸν τὸ πρωτέρημά σου ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ,
qm in manu mulieris tradet dñs sisa
ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἐκπορεύσεται κύριος τὸν σισά
ra. t surrexit debbora t perrexit cū ba
ρα. καὶ ἀνέστη δεββωρὰ καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ βα
rac ex cadeo. t nunciauit barac zabulon
ρὰκ ἐκ κάδης. καὶ παρήγγειλεν βαρὰκ τῷ ζαβουλὼν
t nephthali in cedeo: t ascēderūt
καὶ τῷ νεφθαλὶ εἰς κάδης, καὶ ἀνέβησαν ooooooo

Trās. Gre. ltr. cū interpre. latina.

post ipsum decē milia viroꝝ: ⁊ ascēdit cū
καταπίδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, καὶ ἀνέβη με
eo debbora. ⁊ q̄ ppe erāt cineī receſſe
τ' αὐτ' δεββωρά· καὶ οἱ πλησίον τοῦ κιναίου ἐχωρίσθη
rūt a cenī a filijs obab cognati moyſi. ⁊
σαν ἀπὸ κιναὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ὀβὰβ γαμβροῦ μωυσῆ· καὶ
fixit tabernaculū ſuū vſq; ad querctū quieſcentiū: q̄ eſt
ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἕως δρυὸς ἀπαπαυομένων, ἥτις
cōgnua cedes. ⁊ nūciauerūt ſiſare: q̄ aſcēdit
ἐχόμενα κεδές· καὶ ἀνήγγειλαν τῷ σισάρα, ὅτι ἀνέβη
barac filius abinoem in mōte thabor. ⁊ vocauit ſiſa
βαρὰκ υἱὸς ἀβινοὲμ ἐπ' ὄρους θαβώρ· καὶ ἐκάλεσεν σισά
ra oēs currus ſuos nōgentos currus ferreos:
ρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ,
⁊ oēm pplm qui cū eo de ariſoth gētiū
καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ ἀρισωθ τῶν ἐθνῶν
in torrētē ciſon. ⁊ dixit debbora ad barac:
εἰς τὸν χειμάρρουν κισών. καὶ εἶπεν δεββωρὰ πρὸς βαράκ,
ſurge: q̄m hec dies in qua tradidit dēus ſiſara
ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ παρέδωκεν κς̄ τὸν σισάρα
in manus tuas. nōne dēus ibit ante te: ⁊
εἰς χεῖράς σου. οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου; καὶ
deſcēdit barac a mōte thabor ⁊ decē milia vi
κατέβη βαράκ ἀπὸ τοῦ ὄρους θαβὼρ καὶ δέκα χιλιάδες ἀν
rox poſt eum. ⁊ perterruit dēus ſiſara ⁊ omnes
δρῶν ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ ἐξέστησεν κς̄ τὸν σισάρα καὶ πάντα τὰ
currus eius ⁊ vniuerſa caſtra eius in ore
ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι
gladij ad cōſpectū barac. ⁊ deſiluit ſiſara de cur
ῥομφαίας ἐνώπιον βαρὰκ· καὶ κατέβη σισάρα ἐπὶ τὸ ἅρμα
ru ⁊ fugit pedibus ſuis. ⁊ barac ꝓſequēs poſt
τος καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ· καὶ βαρὰκ διώκων ὀπίσω
currus ⁊ poſt caſtra vſq; ad ſyluā
τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως ὑλῶνος
gētiū: ⁊ ceciderūt oīa caſtra ſiſare in ore
τῶν ἐθνῶν, καὶ ἔπεσεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ σισάρα ἐν στό
gladij: nō relictus eſt vſq; ad vnū. ⁊ ſiſara per
ματι ῥομφαίας, οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός· καὶ σισάρα ἀπε
uenit pedibus ſuis in tabnaculū iael vxoris cha
χώρησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν ἰαὴλ γυναικὸς χα
ber cineī: q̄m pax inter iabin regē
βὲρ τοῦ κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἀνὰμέσον ἰαβὶν βασιλέως
aſor ⁊ inter domū chaber cineī. ⁊ egreſſa ē ia
ασὼρ καὶ ἀνὰμέσον τοῦ οἴκου χαβὲρ τοῦ κιναίου· καὶ ἐξῆλθεν ἰα
el in occurſū ſiſara: ⁊ dixit ad eum: intra
ὴλ εἰς ἀπάντησιν σισάρα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, εἴσελθε
die mi intra ad me ne timeas. ⁊ intrauit ad
κύριέ μου εἴσελθε πρός με μὴ φοβοῦ· καὶ εἰσῆλθεν πρὸς
eum in tabnaculū: ⁊ cooperuit eum in pallio ſuo.
αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῷ δέρρει αὐ
⁊ dixit ſiſara ad eā: pota tā me paululo
τῆς. καὶ εἶπεν ὁ σισάρα πρὸς αὐτήν, πότισόν δή με μικρὸν
aque: q̄m ſitio. ⁊ aperuit vtrē lactis ⁊
ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα· καὶ ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ
potauit illū: ⁊ cooperuit facie illi. ⁊
ἐπότισεν αὐτόν, καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ
dixit ad illā: ſta in porta tabnaculi. ⁊ erit ſi quis
εἶπεν πρὸς αὐτήν, στῆθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς· καὶ ἔσται ἐάν τις
venerit adire ⁊ interrogauerit te ⁊ dixerit tibi: eſt hic
ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρωτήσῃ σε καὶ εἴπῃ σοι, ἔστι ἐνταῦθα
vir? ⁊ dices nō eſt. ⁊ accepit iael vxor chaber
ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς οὐκ ἔστιν· καὶ ἔλαβεν ἰαὴλ γυνὴ χαβὲρ τὸν
palum tabnaculi ⁊ poſuit malleū in manu
πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκεν τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ
ſua: ⁊ intrauit ad eum tacite: ⁊ infixit
αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν κατυχῆ, καὶ ἐπάταξεν τὸν
palum in tpe eius ⁊ impulit in trā. ⁊ ip
πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ καὶ ἐδίλασεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐ
ſe cecidit palpitās inter pedes eius. ⁊ eſpira
τὸς ἀνεπαύσατο ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς· καὶ ἐξέψυ
uit ⁊ mortuus eſt. ⁊ ecce barac perſequens
ξεν καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἰδοὺ βαρὰκ διώκων

Trāſla. B. Vie.

cū decem milibus pu
gnatorū hūs delboram
in comitatu ſuo. Aber
autē cineus receſſerat
quondā a ceteris cineis
tribus ſuis filiis obab
cognati moyſi: & tete
derat tabernacula vſq;
ad vallē q̄ vocat ſeni: &
erat iuxta cedes. Nūcia
tū ē ſyſare q̄ aſcēdiſſet
barach filius abinoem
in mōte thabor; et con
gregault nōgentos fal
catos currus: et oēm e
xercitū de aroſeth ooo oo
gentiū ad torrentem
cyſon. Dixitq; delbo
ra ad barach: ſurge:
hec eſt enī dies in qua
tradidit dūs ſyſarā in
manus tuas. Ēn ipe du
ctor eſt tuus. Deſcēdit
itaq; barach de monte
thabor et decem milia
pugnatorꝫ cum eo. oooo
Perterruitq; dūs ſyſa
rā & oēs currus eius: oo
vniuerſāq; multitudinē
in ore gladii ad cōſpec
tum barach: intantū vt
ſyſara de curru deſili
ens pedib⁹ fugeret: &
barach ꝓſeq̄retur fugiē
tes currus & exercitum
vſq; ad aroſeth gentiū
& oīs hoſtiū multitudo
vſq; ad interniſionē ca
deret. Syſara aūt fugiēs
puenit ad ooooooooooo
tentoriū iahel vxoris
aber cinei. Erat autem
pax inter iabin regem
aſor & domum oooooo
aber cinei. Egreſſa igi
tur iahel in ocurſum ooo
ſyſare dixit ad eū. In
tra ad me domie mi: ne
timeas. Qui ingreſſus
tabernaculū eius & o
pertus a ea pallio dixit
ad eam: Da mihi obſe
cro paululū aque quia
ſitio valde. Que ape
ruit vtrem lactis: ooooo
& dedit ei bibere: & o
peruit illū. Dixitq; ſyſa
ra ad eā. Sta añ hoſtiū
tabernaculi & cū vene
rit aliquis interrogās te
et dices: numqd hic eſt
aliquis? rñdebis. Nul
lus eſt. Tulit itaq; iahel
vxor aber clauū taber
naculi: aſſumēs ꝑiter &
malleū: & ingreſſa ab
ſcōdite & cū ſilētio: po
ſuit ſup̄ tps capitis eius
clauū: ꝑcuſſūq; malleo
defixit i cerebrum vſq;
ad terram: q̄ ſoporem
morti ſociās defecit &
mortuus ē. Et ecce ba

Tex. heb. Iudi. ca. iiij. Pritiua. heb.

וּבָרָק נִלְיו עָשֶׂרֶת אַלְפֵי אִישׁ וַתַּעַל
עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃ וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרַד מִקַּיִן
מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד
אֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים אֲשֶׁר אֵת קֶדֶשׁ׃
וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק בֶּן
אֲבִינֹעַם הָר תָּבוֹר׃ וַיִּזְעֲק סִיסְרָא
אֵת כָּל רִכְבּוֹ תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל
וְאֵת כָּל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת
הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישׁוֹן׃ וַתֹּאמֶר
דְּבוֹרָה אֶל בָּרָק קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר
נָתַן יְהוָה אֶת סִיסְרָא בְּיָדֶךָ הֲלֹא
יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר
תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו׃
וַיָּהָם יְהוָה אֶת סִיסְרָא וְאֵת כָּל הָרֶכֶב
וְאֵת כָּל הַמַּחֲנֶה לְפִי חָרֶב לִפְנֵי בָרָק
וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס
בְּרַגְלָיו׃ וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב
וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל
כָּל מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי חָרֶב לֹא נִשְׁאַר
עַד אֶחָד׃ וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל
אָהֶל יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי
שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ חָצוֹר וּבֵין בֵּית
חֶבֶר הַקֵּינִי׃ וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת
סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי
סוּרָה אֵלַי אַל תִּירָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ
הָאָהֳלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה׃ וַיֹּאמֶר
אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא מְעַט מַיִם כִּי
צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת נאוד הֶחָלָב
וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד
פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם אִישׁ יָבֹא
וְשַׁאֲלֵךְ וְאָמַר הֲיֵשׁ פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ
אָיִן׃ וַתִּקַּח יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר אֶת יְתַד
הָאֹהֶל וַתָּשֶׂם אֶת הַמַּקֶּבֶת בְּיָדָהּ
וַתָּבוֹא אֵלָיו בַּלְאַט וַתִּתְקַע אֶת
הַיְתַד בְּרַקָּתוֹ וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא
רָדֵם וְיָעֵף וַיָּמֹת וְהִנֵּה בָרָק רֹדֵף

Prima.he.Tex.heb.Judi.cap.v.

אֶת סִיסְרָא וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלַי אַל תִּירָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ הָאֹהֱלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה׃ סִיסְרָא נָפַל מֵת וְיָתֵד בְּרַקָּתוֹ׃ וַיַּכְנַע אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יָבִין מֶלֶךְ כְּנַעַן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַתֵּלֶךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ וְקָשָׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ כְּנַעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֶת יָבִין מֶלֶךְ כְּנָעַן׃

Cap. v.

וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן אֲבִינֹעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃ בְּפָרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עָם בָּרְכוּ יְהוָה׃ שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רוֹזְנִים אֲנֹכִי לַיהוָה אֲנֹכִי אָשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהוָה בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעְדְּךָ מִשְּׂדֵה אֱדוֹם אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם שָׁמַיִם נָטָפוּ גַּם עָבִים נָטְפוּ מָיִם׃ הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינַי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי שַׁמְגַּר בֶּן עֲנָת בִּימֵי יָעֵל חָדְלוּ אֳרָחוֹת וְהֹלְכֵי נְתִיבוֹת יָלְכוּ אָרְחוֹת עֲקַלְקַלּוֹת׃ חָדְלוּ פְרָזוֹן בְּיִשְׂרָאֵל חָדָלוּ עַד שַׁקַּמְתִּי דְבוֹרָה שַׁקַּמְתִּי אֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אָז לֶחֶם שְׁעָרִים גֵּנָן אִם יֵרָאֶה וְרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל׃ לִבִּי לְחֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם בָּרְכוּ יְהוָה׃ רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל מְדִין וְהֹלְכֵי עַל דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ מִקּוֹל מְחַצְּצִים בֵּין מַשְׁאֲבִים שָׁם יִתְּנוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקַת פְּרָזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם יְהוָה׃ עוּרִי עוּרִי דְבוֹרָה עוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי שִׁיר קוּם בָּרָק וּשְׁבֵה שָׁבְיְךָ בֶּן אֲבִינֹעַם׃ אָז יָרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים עַם יְהוָה יָרַד לִי בַּגִּבּוֹרִים׃ מִנִּי

Trãsla.B.Vie.

rach' sequens' syfarã ve-niebat: 'egressaq; ' iahel ᵇin occursũ ei?: 'dixit ᵇei 'Veni' & ostẽdã tibi ᵇvirꝝ 'quem' q̃ris. Qui ᵐcũ in-trasset ᵉad eam: ᵒ vidit oo ᵖsyfarã ᵍiacentẽ' mortuũ ᵉ& clauũ infixũ' i tpe ei? ᵏHũi hauit ergo 'deus ᵗin die' illo' iabin ᵐregem ooo 'chanaã' corã ᵖfilius ᵍisrael q̃ crescebãt quotidie ᵒ & forti ᵖ manu opprime-bant ᵍiabin ooo: ooo: ooooo 'regem ᵐchanaã: 'donec 'delerent' eum. ς.

Qᴇcinerũt ᵗq; ᵇdelbo-ra' & barach ooo:ooo ᵖfilius 'abinoẽ ᵖillo' die: ᵇdicẽte. 'Qui sponte o-btulistis' de isrl' aias vĩas ad picultũ: ᵖ bñdicite ᵉdo-mino. ᵖ Audite ᵍreges: 'auribus pcipite ᵉ princi pes. 'Ego sũ 'ego sũ q̃ do mino' canã: ᵉpsallã ᵇ dño 'deo' isrl'. ᶜ Dñe' cum exi res' de seyr: & ooo:ooo ooo ᵉtrãsires ᵖ regiões ' edõ ᵏterra' mota est: ooo ooooo ᵖcelꝝ ᵍac ᵍnubes ᵉdistilla uerunt ooo:oo:ooooooooo ᵉaquis. 'Montes ᵉ fluxe-runt 'a facie' domini ᵃ & ᵇsynai ᶜa facie ᵉdñi ᶜ dei ᵉ israel. ᵈ In diebus oooo ooo ᵍsamgar 'filii ᵉanath' i die bus ᵐiahel ᵉquieuerũt oo ᵉsemite: ᵖ & qui ĩgredie-bãtur p eas ᵗãbulauerunt p ᵉcalles 'deuios. ᵉ Cessa-uerũt 'fortes ᵍin israel: & ᵉquieuerunt ᵈonec ᶜ sur geret ᵉdelbora: ᵉsurgeret 'mater ᵍin israel. ᵏ Noua bella ᵈelegit: 'deus & ooo ᵉportas hostium ipe sub uertit. ᵉ Clypeus ' & hasta ᶠsi ᵍappuerũt ' i q̃dragita ᶠmilibus ᵉisrael. ᶠ Cor me um diligit ' principes ᵍisrl ᵇqui ppria volũtate ob-tulistis vos discrimĩ ᵇ be nedicite ᶜdño. ᶠ qui ascen ditis sup ᵇnitẽtes ᶠasinos & ᵍsedetis ᵏsupra ' i iudicio ᵐ & ãbulatis ᵉ i ᵖvia ᵉ loqui mini. Vbi collisi fũt cur-rus & hostiũ suffocatus ẽ exercit?: ᵉibi ᵉnarrẽtur ᵍiustitie ᵉdñi: & ᵇclemen-tia ĩ fortes ᵇisrl. ᶜ Tũc ' de scẽdit ᵇppls ᵍdñi ᵉad por-tas: & obtinuit princi pa tũ. ᵏ Surge ' surge ᵐdelbo ra: ᵉsurge ᵉ surge & ᵍloq̃re ᵏcanticu. ' Surge ᵉ barach ᶠ & apprehẽde ᵈ captiuos tuos ᵍfili ' abinoẽ. Salua-te st ᶜreliquie ᵉppli. ᶠ Dñs ᵍi fortib? ᵈ dimicauit. ' Ex

Trãsl.Gre.lxx.cũ interp.latina

ssara: ᵗ egressa ẽ iael in occursũ eius: ᵗ
ἦν σισάρα, καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῇ, καὶ
dixit ei: veni ᵗ ostẽdã tibi virũ quẽ tu que-
εἶπεν αὐτῷ, δεῦρο καὶ δείξω σοι ἦν ἄνδρα ὃν σὺ ζη-
rio. ᵗ intrauit ad eam: ᵗ ecce ssara ia
τεῖς· καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὺ σισάρα πε-
cens mortuus: ᵗ clauus in tẽpore eius. ᵗ
πτωκὼς νεκρός, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ γναθῳ αὐτοῦ· καὶ
humiliauit dñs deus in die illa iabin re-
ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰαβὶν βα-
gem chanaan coꝝ filiꝰ israel ᵗ ibat
σιλέα χανααν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἐπορεύετο
man ᶠ filioꝰ israel vadẽs ᵗ indurata cõtra ia-
χεὶρ υἱῶν ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρευομένη ἐπὶ Ἰα-
bin regem chanaan ᵍ ad delerent illum.
βὶν βασιλέα χανανίτην ἕως ἐξωλόθρευσαν αὐτόν. Ca.ς.

ᾨᴇcinit debbora ᵗ barac fili ᵃ binoem in
Καὶ ᾖσεν Δεββωρὰ καὶ Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινοὲμ ἐν τῇ
die illo. ᵗ dixit cũ incepisti ducẽs in is
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ εἶπεν ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσ
rael in electiõe ppli bñdicite dño. audi
ραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ ἐυλογεῖτε κύριον. ἀκούσα-
te reges auribꝰ pcipite satrapę: ego dño can
τε βασιλεῖς ἐνωτίζεσθε σατράπαι, ἐγὼ τῷ κυρίῳ ἆσο-
tabo ᵗ psallã deo israel. dñe in exitu mo
μαι καὶ ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰσραήλ· κύριε ἐν τῇ ἐξόδῳ σου
de seir cũ transireꝰ tu ex agro edom: tra mota eſt
ἐκ σηὶρ ἐν τῷ ἐπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ ἐδώμ, γῆ ἐσείσθη
ᵗ eccl̃a turbatũ est: ᵗ nubes distillauerũt aquã.
καί γε οὐρανὸς ἐταράχθη, καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ.
mõtes cõmoti sunt a facie dñi: hic sina
ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, τοῦτο σινὰ
a facie dñi dei israel. in diebꝰ sam
ἀπὸ προσώπου κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. ἐν ἡμέραις σαμ-
gar filij anath in diebꝰ iael reliq̃ũt uiã ᵗ am-
γὰρ υἱοῦ ἀνὰθ ἐν ἡμέραις Ἰαὴλ ἐξέλιπον ὁδοὺς καὶ ἐπο-
bulauerũt semitas. ambulauerũt itinera peruersa.
ρεύθησαν τρίβους· ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας.
defecerũt habitantes in israel defecerũt donec
ἐξέλιπον οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐξέλιπον ἕως τοῦ
surgeret debbora: qñ surrexit mater in israel. ele
ἀναστῆναι Δεββωρά, ὅτι ἀνέστη μήτηρ ἐν τῷ Ἰσραήλ· ἐξε-
gerũt deos nouos tũc pugnauerũt ciuitates pũci
τησαν θεοὺς καινοὺς τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόν-
pum: clypeꝰ ᵉ puellarũ cũ lancea apparuit. ᵗ pugna
των, σχεῖν τριακοσίων χιλιάδων ἀνδρῶν. καὶ σιρομὲ
uit quadraginta milibus in israel. cor
γενεὰ τεσσαρακοστὰ χιλιάδων ἐν τῷ Ἰσραήλ. ἡ καρδία
meũ sup cõstituta israel. potẽtes
μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· οἱ δυνάσαι τοῦ
ppli bñdicite dño. qui ascẽditis sup asi
λαοῦ ἐυλογεῖτε τὸν κύριον· ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑπο-
nos nitentes sedẽtes in iudicio: ᵗ am
γίων ἐπιλαμπτῶν καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πο-
bulãtes in via: loquimini uocẽ psallentium in
ρευόμενοι ἐφ' ὁδῷ, φάλλεσθε φωνὴ ἀκροωμένων ἀνὰ μέ-
ter lętantes. illic dabũt iustitiã dño.
σον ἐυφραινομένων· ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας κυρίω-
iustit cõfortati sũt in israel. tũc descẽdit in
δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ Ἰσραήλ· τότε κατέβη εἰς πύ-
portas ᵉ populꝰ dñi. surge surge deb
πύλας αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου· ἐξεγείρου ἐξεγείρου Δεβ
bora: surge surge loq̃re cũ cãtu. surge
βορά, ἐξεγείρου ἐξεγείρου λάλει μετ' ᾠδῆς· ἐξαρίσασ
barac ᵗ captiua captiuitatẽ tuã filiꝰ abino
βαρὰκ καὶ αἰχμαλώτιζε αἰχμαλωσίαν σου υἱὸς Ἀβινοὲ
em: tũc magnificata est fortitudo eius. dñe humi
εμ, τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ· κύριε ταπείνω-
lia mihi fortiores me. ppli
σόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. λαὸς ooooooooo

ephraim viri sunt eoꝝ in valle. frater tuus
ἐφραὶμ ἐτιμωρίσαντο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι· ἀδελφός σου
benamin in pplis tuis. ex me machir descēderūt scrutā-
βενιαμὶν ἐν λαοῖς σου· ἐξ ἐμοῦ μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευ
tes: t de zabulon potentes in sceptro scri-
νῶντες, καὶ ἐκ ζαβουλὼν ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ γραμματέ
be. t principes in issachar cū debbora t issachar
ως· καὶ ἄρχοντες ἐν ἰσσάχαρ μετὰ δεββώρας καὶ ἰσσάχαρ
sic barac in valle: misit pedites suos in vesti
οὕτω βαρὰκ ἐν τῇ κοιλάδι, ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ ἐν σάλ
gionibus rubem. magne indagatiōes cordis: vt qđ mihi
πίσιτι ῥουβήμ· μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας, ἵνατί μοι
sedetis inter terminos vt audiatis sibi-
κάθῃσθε ἀναμέσον τῶν μοσφαθαὶμ τοῦ ἐισακοῦσαι συρ
los excitātiū ad trāsēūdū in rec rubem. mā
γμοὺς ἐξεγερσύντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ ῥουβήμ. μεγά
gne vestigatiōes cordis galaad: trās iorda-
λαι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας γαλαάδ, ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδά
nē habitauit. t dan vt quid habitas nauibus? aser
νου κατῴκησεν. καὶ δὰν ἵνατί παροικεῖς πλοίοις; ἀσὴρ
habitauit apud littus maris: t in portu
παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακο
pūs eius habitauit. zabulon pplꝰ cōtemnēs ani-
πὰς αὐτοῦ κατῴκησεν. ζαβουλὼν λαὸς ὀνειδίσας ψυ
mā suā in morte t neptali in sylua agri. venerūt
χὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον καὶ νεφθαλὶ ἐπὶ ὕλην ἀγροῦ. ἦλθον
reges t pugnauerūt: tunc pugnauerūt reges
βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς
chanaā in tennach in aqua mageddo: abūdā-
χαναὰν ἐν ταιὰχ ἐπὶ τοῦ ὕδατος μαγεδδώ, πλεονεξί
ti argēti nō acceperūt. de celo expugnati sūt:
αν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν, οἱ ἀ
stelle ab ordine suo pugnauerūt cū sisara.
στέρες ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ σισάρα·
torrens cisson eiecit illos: torrēs cademim:
χειμάρρους κισσὼν ἐξέβαλεν αὐτούς, χειμάρρους καδημίμ,
torrens cisson: cōculcabit eos anima mea po-
χειμάρρους κισσών, καταπατήσει αὐτοὺς ψυχή μου δυ
tens. tunc absciſa sunt crura equoꝝ instibus potē-
νατή. τότε ἀπεκόπησαν πέρναι ἵππων μαδαρὼθ δυνα
tium illoꝝ: maledicite meros. dixit angelus dñi: maledi-
τῶν αὐτῶν· καταράσθε μηρώς, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυ, καταρᾶ
cione maledicite habitatoribꝰ eius qm nō venerūt in
σθε κατάρασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς ὅτι οὐκ ἦλθον εἰς τὴν
auxiliū. dño auxiliatoꝝ nr dño i pugnatoribꝰ potēs. benedicā
βοήθειαν τῷ βοηθῷ ἡμῶν κῷ ἐν μαχηταῖς δυνατός. εὐλογη
tur ex mulieribꝰ tael vxor aber cinei. ex mulieribꝰ i
θήσεται ἐκ γυναικῶν ἰαὴλ γυνὴ χάβερ τοῦ κιναίου· ἐκ γυναικῶν ἐν
tabernaculo būdicat. aquā petit ab ea: t lac dedit illi
σκηνῇ εὐλογηθήσεται· ὕδωρ αἴτησιν αὐτήν, καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ
in phiala: fortiū obtulit butyrū: manū suā
ἐν λεκάνῃ, ἰσχυρῶν προσήγγισεν βούτυρον, τὴν χεῖρα αὐτῆς
in palū extēdit: dexterā suā in absciſiōes in-
εἰς πάσσαλον ἐξέτεινεν, τὴν δὲ ἰκμὰν αὐτῆς ἐξ ἀκροτομίας κα
cidentium: t absciſit sisara: cōtrinit
τακοπίντων, καὶ ἀπέτεμε σισάρα, ἀπέτριψεν τὴν
caput eius t cōfregit t perforauit tempus eꝰ
κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ συνέθλασεν καὶ διέλασεν τὴν γένυν αὐ
tus. inter pedes eius incuruatus cecidit:
τοῦ. ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκύψας ἔπεσεν,
dormiuit inter pedes eius: flexit cecidit: in quo
ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἔκαμψεν ἔπεσεν, ἐν ᾧ
flexit illic cecidit miserabiliter: per fenestrā rel
ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαιπώρως· διὰ τῆς ὑαλίδος διὶ
piciebat t intuebatur mater sisara per cenacu
κυπτεν καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ σισάρα διὰ τῆς θυρί-
lū quare morat ē currus eius aduenire:
δος διατί ἐχρόνισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι,
quare tardauerūt vestigia currꝰ eius. sapiētes princi
διατί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ· σοφαὶ ἀρχου-
pum illius
σῶν αὐτῆς

ephraim radicem eorum in amalech: & post eū exiit benia-
אֶפְרַיִם שָׁרְשָׁם בַּעֲמָלֵק אַחֲרֶיךָ
min in pplis tuis. de machir descenderūt principes & de
בִנְיָמִין בְּעַמֶּיךָ מִנִּי מָכִיר יָרְדוּ
zabulō exercitū ducē ad bellādum. Duces
מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים בְּשֵׁבֶט
issachar fuere cū debbora: & barach vestigia
סוֹפֵר וְשָׂרֵי יִשָּׂשכָר עִם דְּבוֹרָה
fuit secuti: q̄si i pceps ac barathrū se discrimi de
וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בְּעֵמֶק שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו
dit: diuiso contra se ruben: magnanimoꝝ repta ē cōtētio. Quare habitas
בִּנְפַלְגוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי לֵב: לָמָּה
iter duos terminos vt audias sibilos gregū
יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת
diuiso cōtra se ruben: magnanimoꝝ repta est
עֲדָרִים בִּנְפַלְגוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי
cōtētio. Galaad trās iordanē qescebat: et dā
לֵב: גִּלְעָד בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה
vacabat nauibꝰ. Aser hitabat in littore maris
יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב לְחוֹף יַמִּים
& in portubꝰ morabatur. zabulō vero & neptali obtulerūt aias suas
וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכֹּן: זְבֻלוּן עַם חֵרֵף
mortī in regione merome. Venerunt reges
נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי
& pugnauerūt: pugnauerūt reges chanaā in thanec iuxta aquas mageddo:
שָׂדֶה: בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז
& tī nihil tulere pdātes. De celo dimicatū ē cōtra eos: stelle manētes
נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעְנַךְ עַל מֵי
in ordine & cursu suo aduersus syfarā pugnauerūt. Torrēs cyson traxit
מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ: מִן שָׁמַיִם
cadauera eorum: torrēs cadumi: torrēs cysō. Conculca anima mea robustos.
נִלְחֲמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ
Vngule equoꝝ cecidērūt: fugiētibus impetu & p pceps ruentib fortissimis hostium.
עִם סִיסְרָא: נַחַל קִישׁוֹן גָּרָפָם נַחַל
Maledicite terre merozi: dixit angelus dñi: maledicite habitatori
קְדוּמִים נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי
boꝝ eius: quia nō venerūt ad auxiliū dñi: ad iutoriū fortissimoꝝ ei.
עֹזִּי אָז הָלְמוּ עִקְּבֵי סוּס מִדַּהֲרוֹת
Benedicta inter mulieres iahel vxor aber cinei: & benedicatur in taberna
דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו: אֹרוּ מֵרוֹז אָמַר
culo suo. Aquā petenti lac dedit: et i phiala principū obtulit butyꝝ. Si
מַלְאַךְ יְהוָה אֹרוּ אָרוֹר יוֹשְׁבֶיהָ כִּי
nistrā manum misit ad clauū & dextrā ad fabroꝝ malleos percussitq;
לֹא בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת יְהוָה
syfarā q̄rēs i capite vulneri locū: & tpūs valide pforās. Inter pedes eiꝰ
בַּגִּבּוֹרִים: תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת
ruit: defecit & mortuꝰ ē Voluebatur affectꝰ pedes eius: & iacebat exanimis
חֶבֶר הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל
& miserabilis. Per fenestram respiciēs vlulabat mater eiꝰ: & de cenaculo loq̄batur: Cur
תְּבֹרָךְ: מַיִם שָׁאַל חָלָב נָתָנָה
morat ē currus eius aduenire: quare tardauerūt vestigia currꝰ eius. sapiētes principū eius
בְּסַפֶּל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה
& ipsa rescribet sermones suos in semetipsa.
יָדָהּ לַיָּתֵד תְּשַׁלַּחְנָה וִימִינָהּ לְהַלְמוֹת עֲמָלִים
Diuidet spolia: erit ei in vterū virorū. Duas
וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲתָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה
vlnas habebit in vtero. Sicut diuidunt spolia
וְחָלְפָה רָקָתוֹ: בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע
in die victorie: ita & ipsa diuidet spolia filiis suis. Sic
נָפַל שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע
pereant omnes inimici tui dñe: qui autē diligūt eū sicut
נָפַל אֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל
sol ascendit in fortitudine sua. Et quieuit terra
שָׁדוּד: בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה
quadraginta annis.
וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֲשְׁנָב
מַדּוּעַ בֹּשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אָחֲרוּ
פַּעֲמֵי מַרְכְּבֹתָיו: חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ

f

Pritina.he. Ter.heb.Judi.ca.vi. Trāsla.B.Hie.Trās.Gre. lxx.cū interp̄.latina.

תַּעֲנֶ֣ה אַף־רְאִ֗ימָה תָּשִׁ֤יב אַחֲרֶ֙יהָ֙ לָהּ׃ הֲלֹא
יִמְצְא֗וּ יְחַלְּק֤וּ שָׁלָל֙ רַחַ֣ם רַחֲמָתַ֔יִם
לְרֹ֥אשׁ גֶּ֖בֶר שְׁלַל־צְבָעִ֑ים לְסִיסְרָא
שְׁלַל־צְבָעִ֗ים רִקְמָ֤ה צֶבַע־רִקְמָתַ֙יִם֙
לְצַוְּארֵ֣י שָׁלָ֔ל׃ כֵּ֚ן יֹאבְד֣וּ כָל־אוֹיְבַ֔יִךְ
יְהוָ֑ה וְאֹהֲבָ֗יו כְּצֵ֤את הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ בִּגְבֻרָתֹ֔ו
וַתִּשְׁקֹ֥ט הָאָ֖רֶץ אַרְבָּעִ֥ים שָׁנָֽה׃

Cap.vi.

וַיַּעֲשׂ֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל הָרַ֣ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה
וַיִּתְּנֵ֣ם יְהוָ֗ה בְּיַד־מִדְיָן֙ שֶׁ֣בַע שָׁנִֽים׃
וַתַּ֣עָז יַד־מִדְיָ֔ן עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל מִפְּנֵ֣י מִדְיָ֑ן
עָשׂ֤וּ לָהֶם֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־הַמְּנָרֹ֔ות
אֲשֶׁ֥ר בֶּהָרִ֖ים וְאֶת־הַמְּעָרֹ֑ות וְאֶת־
הַמְּצָדֹ֖ות׃ וְהָיָה֙ אִם־זָרַ֣ע יִשְׂרָאֵ֔ל וְעָלָה֙
מִדְיָ֣ן וְעַמָּלֵ֔ק וּבְנֵ֥י קֶ֖דֶם וְעָל֥וּ עָלָֽיו׃
וַיַּחֲנ֣וּ עֲלֵיהֶ֔ם וַיַּשְׁחִ֖יתוּ אֶת־יְב֣וּל
הָאָ֑רֶץ עַ֚ד בֹּאֲךָ֣ עַזָּ֔ה וְלֹא־יַשְׁאִ֥ירוּ
מִחְיָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵ֑ל וְשֶׂ֥ה וָשׁ֖וֹר וַחֲמֹֽור׃
כִּ֣י הֵ֤ם וּמִקְנֵיהֶם֙ יַעֲל֔וּ וְאָהֳלֵיהֶ֖ם יָבֹ֑אוּ
כְּמֵ֤י אַרְבֶּה֙ לָרֹ֔ב וְלָהֶ֥ם וְלִגְמַלֵּיהֶ֖ם אֵ֣ין
מִסְפָּ֑ר וַיָּבֹ֤אוּ בָאָ֙רֶץ֙ לְשַׁחֲתָ֔הּ׃ וַיִּדַּ֖ל
יִשְׂרָאֵ֣ל מְאֹ֔ד מִפְּנֵ֖י מִדְיָ֑ן וַיִּזְעֲק֥וּ בְנֵֽי
יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־יְהוָֽה׃ וַיְהִי֙ כִּֽי־זָעֲק֣וּ בְנֵֽי
יִשְׂרָאֵ֥ל אֶל־יְהוָ֖ה עַל־אֹדֹ֣ות מִדְיָֽן׃
וַיִּשְׁלַ֤ח יְהוָה֙ אִ֣ישׁ נָבִ֔יא אֶל־בְּנֵ֖י
יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֗ם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אָנֹכִ֥י הֶעֱלֵ֖יתִי אֶתְכֶ֑ם
מִמִּצְרַ֔יִם וָאוֹצִ֥יא אֶתְכֶ֖ם מִבֵּ֣ית עֲבָדִֽים׃
וָאַצִּ֤יל אֶתְכֶם֙ מִיַּ֣ד מִצְרַ֔יִם וּמִיַּ֖ד כָּל־
לֹחֲצֵיכֶ֑ם וָאֲגָרֵ֥שׁ אוֹתָ֖ם מִפְּנֵיכֶ֑ם
וָאֶתְּנָ֥ה לָכֶ֖ם אֶת־אַרְצָֽם׃ וָאֹמַ֣ר לָכֶ֔ם
אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם לֹ֣א תִירְא֔וּ אֶת־אֱלֹהֵ֣י
הָאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר אַתֶּ֖ם יֹשְׁבִ֣ים בְּאַרְצָ֑ם
וְלֹא־שְׁמַעְתֶּ֖ם בְּקֹולִֽי׃ וַיָּבֹ֣א מַלְאַ֣ךְ
יְהוָ֗ה וַיֵּשֶׁב֙ תַּחַ֣ת הָאֵלָ֔ה אֲשֶׁ֖ר
בְּעָפְרָ֑ה אֲשֶׁ֥ר לְיֹואָ֖שׁ אֲבִ֣י הָעֶזְרִ֑י
וְגִדְעֹ֤ון בְּנֹו֙ חֹבֵ֣ט חִטִּ֔ים בְּגַ֖ת לְהָנִ֥יס

hec focrui verba respō-
dit. Forsitā nūc diuidit
spolia etpulcherrima fe
minarum eligitur ei. Ve
stes diuersorū colorum
sysare tradūtur in pdā
& supellex varia ad or-
nāda colla congeritur.
Sic pereāt oēs inimi
ci tui dñe: qui autē dili-
gūt te: sicut sol in or tu
uo splēdet: ita rutilent.
Quieuitq; terra p q-
draginta annos: 6.
Fecerūt aūt filii isrl
malū in conspectu
dñi: qui tradidit illos
manu madiā septē annis
& oppressi sunt valde
ab eis.
Fecerūtq; sibi antra
& speluncas in monti-
bus: &
mūitissima ad repugnā
dū loca. Cūq; seuisset
isrl: ascēdebat madian
& amalech ceteriq; orie
talitū nationū: & apud
eos figētes tētoria sicut
erāt i herbis cūcta vasta
bāt vsq; ad introitū ga-
ze: nihilq; oīno ad vitā
ptinēs relinq̄bāt i israel:
nō oues: nō boues: nō
asīos. Ipi enī & vniuer
si greges eoꝝ veniebāt
cū tabernaculis suis: &
ītar locusta vniuersa
cōplebāt: inumera mul
titudo hoim & camelo
quicquid tetigerant de-
uastātes. Hūiliatusq; est
isrl valde in conspectu
madiā. Et clamauit ad
dñm postulās auxilium
cōtra madianitas. Qui
misit ad eos virū pphe
tā: & locutus est. Hec
dicit dominꝰ
deus isrl: Ego vos feci
con scendere
de egyptio: & eduxi
vos de domo fuitutis
& liberaui de manu e-
gyptiorū: & omnium
inimicorum qui affligē
bāt vos. Eiecīq; eos ad
introitū vr̄m: & tradidi
vobis terrā eoꝝ & dixi
Ego dñs deus vr̄. Ne
timeatis dos āmorreo
rum in quorum terra
hitatis. Et noluistis au
dire vocē meā. Venit
aūt angelus dñi & sedit
sub quercu quę erat i effra
& ptinebat ad ioas pa-
tre familie ezri. Cūq; ge
deō filius ei excuteret
atq; purgaret frumenta
in torculari vt fugeret

reſpōderūt ad illā. τ illa ait reſpōdit
ἀντὰπεκρίναντο πρὸς αὐτήν· καὶ αὐτὴ εἶ̀ ἀντὰπεκρίνατο
in verbis ſuis: nonne inueniēt eū diuidētes ſpo
ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὴν διαμεριζόντα σκύ
lia: amictui amicto in caput potētes ſpolia tinctu
λα; φιλιάζων φίλοις ἐις κεφαλὴν δυνατοῦ σκύλα βαμμά
rar ſisare: ſpolia tincturarū variegatiōis victura. tin
των τῶ σισάρα, σκύλα βαμμάτων ποικιλίας βαφῆ· βαμ
ctura variegatoꝝ collo eius ſpolia. ſic pereant
ματα ποικιλτῶν τῶ τραχήλω αὐτοῦ σκύλα· οὕτως ἀπόλλυν
oēs inimici tui dñe. τ qui amant eū ſi
ται πάντες οἱ ἐχθροί σου κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν κα
cut oriens ſolis in potētatibus ſuis. τ quieuit
θὼς ἀνατολὴ ἡλίου ἐν δυνασείαις αὐτοῦ· καὶ ἡσύχασεν ἡ
terra quadraginta annos.
γῆ τεσσαράκοντα ἔτη. Ca.6.
Fecerūt filij israel malū coꝝ dño:
Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐναντι κυρίου,
τ tradidit eos dño in manu madiā ſeptē annis.
καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ μαδιὰμ ἑπτὰ ἔτη.
τ fortificata ē manꝰ madiā sup̄ israel. a facie
καὶ κατίσχυσεν χεὶρ μαδιὰμ ἐπὶ ἰσραήλ. ἀπὸ προσώπου
madiā fecerūt sibi ipsis filij israel antra in
μαδιὰμ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ μιχθὰς ἐν τοῖς
montibus τ speluncis τ munitissimis locis τ factā
ὄρεσιν καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν· καὶ ἐγένε
est q̄n seminauit vir isrl τ ascēdebat madiā τ amalec
το ὅτι ἔσπειρεν ἀνὴρ ἸΣΡΑΗΛ καὶ ἀνέβαινεν μαδιὰμ καὶ ἀμαλὴκ
filij oriētis τ ascēdebāt cōtra eū: τ castrametabāt
καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ παρεμβάλλον
cōtra eos: τ vastabāt cōfinia frcā ad venirēt in
ἀπ' αὐτῆς, καὶ διαφθείρασι τὰ ἐφόρια τῆς γῆς ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς
gazā: τ nō reliquerūt subsīstētionē vite in israel
γάζαν, καὶ οὐκ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν ἰσραὴλ
τ ouem τ vitulū τ asinū: q̄si ipsi τ iumēta eoꝝ
καὶ πρόβατον καὶ μόσχον καὶ ὄνον, ὅτι αὐτοὶ καὶ τὰ κτήνη αὐ
rū ascēdebāt τ tabernacula coꝝ afferebāt: τ ve
τῶν ἀναβαίνοντα καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρεφέροντο, καὶ πα
niebāt tāq̄ locuste in multitudinē: τ coꝝ τ ca
ρεγίνοντο ὡς ἀκρίδες εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς κα
melo suoꝝ nō erat numerus: τ veniebāt in terrā ut
μήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ ἵσ
rael vt vastarēt illā: τ humiliatus ē israel valde
ραὴλ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν. καὶ ἐταπεινώθη ἰσραὴλ σφόδρα
a facie madiā: τ clamauerūt filij israel ad
ἀπὸ προσώπου μαδιὰμ, καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς
dñm. τ factū ē postq̄ clamauerūt filij israel ad dñm
κύριον· καὶ ἐγένετο ἕνεκεν ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον
pp madiā: misit dño virū prophetā ad
διὰ μαδιὰμ, ἐξαπέστειλεν κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς
filios israel. τ dixit illis: hec dicit
τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τάδε λέγει
dñs deus israel: ego sum q̄ eduri vos de e-
κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἐγώ εἰμι ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ αἰ-
gypto τ eduri vos de domo seruitutis: τ liberaui
γύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἐξειλάμην
vos de manu egypti τ de manu oīum affligē-
ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβό
tiū vos: τ eieci eos a facie vr̄a: τ tradi
των ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδω
di vobis terrā illoꝝ. τ dixi vobis ego sum dñs deus vr̄:
κα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ εἶπα ὑμῖν ἐγώ εἰμι κς ὁ θεὸς ὑμῶν,
nō timebitis deos amorrei inter q̄s vos ha
οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ ἀμορραίου ἐν οἷς ὑμεῖς κα
bitatis in terra eoꝝ: τ nō audiuistis vo
τοικεῖτε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠσκούσατε τῆς φω
cē meā. τ venit angelus dñi τ sedit sub
νῆς μου· καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν
quercu que erat in ephra q̄ erat ioas pris ezri. τ
δρῦν τὴν οὖσαν ἐν ἐφρὰ τὴν τοῦ ἰωὰς πατρὸς ἐζρί· καὶ
gedeon filius eius excudebat frumēta in torculari vt fugeret
γεδεὼν υἱὸς αὐτοῦ ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν

a facie madiā: ⁊ appuit ei angelus dñi: ⁊ di-
ἐκ προσώπου μαδιάμ, καὶ ὤφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶ-
xit ad eum: dñs tecum potēs fortitudie. ⁊
πεν πρὸς αὐτόν, κύριος μετὰ σοῦ δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. καὶ
dixit ad eum gedeon: in me dñe mi: ⁊ si est do
εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεών, ἐν ἐμοὶ κύριέ μου, καὶ εἰ ἔστιν κύ-
minus nobiscū: ⁊ vt qd̄ inuenerūt nos oīa mala hec:
ριος μεθ' ἡμῶν; καὶ ἱνατί εὗρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα;
⁊ vbi sunt oīa mirabilia eius: que narraue-
καὶ ποῦ ἐστιν πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ὅσα διηγήσαν-
rūt nobis p̄res nr̄i dicētes: nonne ex egypto edu
το ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντες, οὐχὶ ἐξ αἰγύπτου ἀνή-
xit nos dñs: ⁊ nunc repulit nos dñs ⁊ tra-
γαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν ἀπώσατο ἡμᾶς κύριος καὶ πα-
didit nos in manu madiā. ⁊ respexit ad eum
ρέδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ μαδιάμ. καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτὸν ὁ
angelus dñi: ⁊ dixit ei: ambula in fortitudine hac:
ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύ-
⁊ saluabis israel: ecce misi te. ⁊ dixit
τῃ, καὶ σώσεις τὸν ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. καὶ εἶπεν
ad eū gedeon: in me dñe mi in quo liberabo isra
πρὸς αὐτὸν γεδεών, ἐν ἐμοὶ κύριέ μου ἐν τίνι σώσω τὸν ἰσρα-
el: ecce familia mea humilio: in manasse: ⁊ ego
ήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ταπεινοτέρα ἐν μαναισῇ, καὶ ἐγώ
sum paruus in domo p̄ris mei. ⁊ dixit ad
εἰμι μικρὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ εἶπεν πρὸς
eum dñs: qm̄ ero tecum: ⁊ pcuties ma
αὐτὸν κύριος, ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν μα-
diam sicut virū vnū. ⁊ dixit ad eum gedeon: ⁊ si
διὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεών, καὶ εἰ
inueni gr̄am in oculis tuis: ⁊ facias mihi signum
εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσῃς μοι σημεῖον
q̄ tu loq̄ris mecum: nō mouearis hinc quo ad ventā
ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ, μὴ κινηθῇς ἐντεῦθεν ἕως ἐλθεῖν
ego ad te: ⁊ ferā sacrificiū meū: ⁊ sacrificabo corā
με πρὸς σέ, καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου, καὶ θύσω ἐνώπιόν
te. ⁊ dixit: ego sedebo donec reuertaris tu.
σου. καὶ εἶπεν, ἐγὼ καθήσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.
⁊ gedeon ingressus est ⁊ fecit hedū capraꝝ ⁊ modiū
καὶ γεδεὼν εἰσῆλθεν καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἶφι
farine azyma ⁊ carnes imposuit in canistro ⁊
ἀλεύρου ἄζυμα καὶ τὰ κρέα ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν καὶ
ius effudit in ollam: ⁊ obtulit ad eum
τὸν ζωμὸν ἐξέχεεν εἰς χύτραν, καὶ ἐξήνεγκεν πρὸς αὐτὸν
sub quercu ⁊ adorauit. ⁊ dixit ad eū
ὑπὸ τὴν δρῦν καὶ προσεκύνησεν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ
angelus dñi: tolle carnes ⁊ azymos: ⁊
ἄγγελος κυρίου, λάβε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους, καὶ
pone ad petrā illam: ⁊ ius effūde. ⁊
θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν ἔκχεον. καὶ
fecit gedeon sic. ⁊ extēdit angel' dñi
ἐποίησεν γεδεὼν οὕτως. καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου
sūmitatē virge q̄ erat in manu illius: ⁊ tetigit
τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο
carnes ⁊ azymos: ⁊ accēsus ē ignis de pe
τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων, καὶ ἀνήφθη πῦρ ἐκ τῆς πέ-
tra ⁊ cōsumpsit carnes ⁊ azymos. ⁊
τρας καὶ κατέφαγεν τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. καὶ
angelus dñi recessit ex oculis eius. ⁊ vidit
ὁ ἄγγελος κυρίου ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. καὶ εἶδεν
gedeon q̄ angelus dñi est. dixit gedeō: hei mihi
γεδεὼν ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν. καὶ εἶπεν γεδεών, οἴμοι
dñe dñe qm̄ ad hoc vidi angelū dñi
κύριε κύριε ὅτι ἐπὶ τοῦτο εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου
facie ad faciē. ⁊ dixit ei dñs
πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος
pax tibi: ne timeas nō morieris. ⁊ edifica
εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. καὶ ὠκοδόμη-
uit illic gedeon altare dño: ⁊ vocauit illud
σεν ἐκεῖ γεδεὼν θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ
dñi pax vsq̄ ad diē hanc adhuc illo existēte i ephratha
κυ εἰρήνη ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν ἐφραθὰ

madiā: apparuit ei angelus domini & ait. Dñs tecū viroꝝ fortissime. Dixitq̄ ei gedeō. Obsecro mi dñe si dñs nobiscū est: cur ergo app̄henderūt nos hec oīa? Vbi sūt mirabilia eius q̄ narrauerūt p̄res nr̄i atq̄ dixerūt de egypto eduxit nos domin? Nūc aūt dereliquit nos dñs & tradidit i manu madiā. Respexitq̄ ad eū dñs & ait. Vade in hac fortitudine tua & liberabis israel de manu madiā. Scito q̄ miserim te. Qui rñdens ait. Obsecro mi dñe i quo liberabo isrl. Ecce familia mea infima est i manasse: & ego mīmus in domo p̄ris mei. Dixitq̄ ei dñs. Ego ero tecum & pcuties madiā quasi vnū virū. Et ille. Si inueni inquit gratiā coram te: da mihi signū q̄ tu sis qui loq̄ris ad me. Nec recedas hinc donec reuertar ad te portans sacrificiū & offerens tibi. Qui respōdit. Ego prestolabor aduentū tuum. Ingressus est itaq̄ gedeō & coxit hedum: & de farine modio azymos panes carnesq̄ ponens i cāistro: & ius carniū mittens i ollā: tulit oīa sub quercu et obtulit ei. Cui dixit āgelus dei. Tolle carnes & azymos panes: & pōe supra petrā illā: & ius desuper funde. Cūq̄ fecisset ita: extendit angelus dñi sūmitatem virge quā tenebat i manu & tetigit carnes & pāes azymos ascenditq̄ ignis de petra & carnes azymosq̄ pāes cōsūpsit. Angelus autem domini euanuit ex ocul' eius. Videnscq̄ gedeō q̄ esset angelus dñi ait. Heu mi domine deus: quia vidi āgelū dñi facie ad faciē. Dixitq̄ ei dominus. Pax tecum: Ne timeas: non morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare dño: vocauitq̄ illud: dñi pax vsq̄ in p̄ntem diem. Cunq̄ adhuc esset in effra

פָּנָה רָאָה
לָאַךְ גָּבָר
פָּלָא
עָלָה
נָתַן
פָּנָה יָלַךְ
כּוֹחַ יָשַׁע
צָעַר
הָיָה
נָכָה אָמַר
עָשָׂה אֶת
רָבַר מוּשׁ
בּוֹא יָצָא
יָנַח פָּנָה
יָשַׁב
בּוֹא עָשָׂה
מָץ שׂוּם
פָּרַר נָגַשׁ
לָאַךְ לָקַח
יָנַח
שָׁפַךְ
שָׁלַח שָׁעַן
נָגַע
עָלָה אָכַל
רָאָה
אָמַר
רָאָה לָאַךְ
פָּנָה שָׁלַם
יָרֵא מוּת
בָּנָה
זָבַח קָרָא

מִפְּנֵי מִדְיָן׃ וַיַּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנִי וְיֵשׁ יְהוָה
עִמָּנוּ וְלָמָּה מְצָאַתְנוּ כָּל זֹאת וְאַיֵּה
כָּל נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר סִפְּרוּ לָנוּ אֲבֹתֵינוּ
לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ יְהוָה
וְעַתָּה נְטָשָׁנוּ יְהוָה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף מִדְיָן׃
וַיִּפֶן אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה
וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל מִכַּף מִדְיָן הֲלֹא
שְׁלַחְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנִי בַּמָּה
אוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל הִנֵּה אַלְפִּי הַדָּל
בִּמְנַשֶּׁה וְאָנֹכִי הַצָּעִיר בְּבֵית אָבִי׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ
וְהִכִּיתָ אֶת מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
וְעָשִׂיתָ לִּי אוֹת שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי׃
אַל נָא תָמוּשׁ מִזֶּה עַד בֹּאִי אֵלֶיךָ
וְהוֹצֵאתִי אֶת מִנְחָתִי וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד שׁוּבֶךָ׃ וְגִדְעוֹן
בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי עִזִּים וְאֵיפַת קֶמַח מַצּוֹת
הַבָּשָׂר שָׂם בַּסָּל וְהַמָּרָק שָׂם בַּפָּרוּר
וַיּוֹצֵא אֵלָיו אֶל תַּחַת הָאֵלָה וַיַּגָּשׁ׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת
הַבָּשָׂר וְאֶת הַמַּצּוֹת וְהַנַּח אֶל הַסֶּלַע
הַלָּז וְאֶת הַמָּרָק שְׁפֹךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ וַיִּשְׁלַח
מַלְאַךְ יְהוָה אֶת קְצֵה הַמִּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ וַיִּגַּע בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל
הָאֵשׁ מִן הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת הַבָּשָׂר
וְאֶת הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה הָלַךְ
מֵעֵינָיו׃ וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי מַלְאַךְ יְהוָה
הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אַהָה אֲדֹנָי יְהוִה
כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהוָה פָּנִים
אֶל פָּנִים׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם
לְךָ אַל תִּירָא לֹא תָמוּת׃ וַיִּבֶן שָׁם
גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא לוֹ יְהוָה
שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹדֶנּוּ בְּעָפְרָת

Pritina.he. Ter.heb.Judi.ca.vi. Trāsla.B.Vie.Trās.Gre. lxx.cū interp̄.latina.

אֲבִי הָעֶזְרִי ׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא
וַיֹּאמֶר יְהוָה גַּח אֶת פַּר הַשּׁוֹר
אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר הַשֵּׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים
וְהָרַסְתָּ אֶת מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ
וְאֶת הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו תִּכְרֹתִי
וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל רֹאשׁ
הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת הַפַּר
הַשֵּׁנִי וְהַעֲלִיתָ עֹלָה בְּעֲצֵי הָאֲשֵׁרָה
אֲשֶׁר תִּכְרֹתִי ׃ וַיִּקַּח גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה
אֲנָשִׁים מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
אֵלָיו יְהוָה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת בֵּית
אָבִיו וְאֶת אַנְשֵׁי הָעִיר מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם
וַיַּעַשׂ לַיְלָה וַיִּשְׁבֵּימוּ אַנְשֵׁי הָעִיר
בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נָתַץ מִזְבַּח הַבַּעַל
וְהָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו כָּרֻתָה וְאֶת הַפַּר
הַשֵּׁנִי הָעֲלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי ׃
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מִי עָשָׂה
הַדָּבָר הַזֶּה וַיְדַרְשׁוּ וַיְבַקְשׁוּ וַיֹּאמְרוּ
גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה ׃
וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל יוֹאָשׁ הוֹצֵא
אֶת בִּנְךָ וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת מִזְבַּח הַבַּעַל
וְכִי כָרַת הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו ׃ וַיֹּאמֶר
יוֹאָשׁ לְכָל אֲשֶׁר עָמְדוּ עָלָיו הַאַתֶּם
תְּרִיבוּן לַבַּעַל אִם אַתֶּם תּוֹשִׁיעוּן אֹתוֹ
אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יוּמַת עַד הַבֹּקֶר אִם
אֱלֹהִים הוּא יָרֵב לוֹ כִּי נָתַץ אֶת מִזְבְּחוֹ ׃
וַיִּקְרָא לוֹ בַיּוֹם הַהוּא יְרֻבַּעַל לֵאמֹר
יָרֶב בּוֹ הַבַּעַל כִּי נָתַץ אֶת מִזְבְּחוֹ ׃
וְכָל מִדְיָן וְעֲמָלֵק וּבְנֵי קֶדֶם נֶאֶסְפוּ
יַחְדָּו וַיַּעַבְרוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל ׃
וְרוּחַ יְהוָה לָבְשָׁה אֶת גִּדְעוֹן וַיִּתְקַע
בַּשּׁוֹפָר וַיִּזָּעֵק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו ׃
וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּכָל מְנַשֶּׁה וַיִּזָּעֵק גַּם הוּא אַחֲרָיו וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּאָשֵׁר
וּבִזְבוּלֻן וּבְנַפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ לִקְרָאתָם ׃
וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל הָאֱלֹהִים אִם יְשֶׁךָ

que est familie ezri : ꝯ
nocte illa ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
dixit dominus ad eū.
Tolle tauru m ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
pris tui: & alterū tau-
rum annorum septem.
destruesq; aram baal
que est patris tui : ꝯꝯꝯꝯ
& nemus quod circa
aram est succide: ꝯꝯꝯꝯꝯ
& edificabis altare do
mino deo tuo in sūmita-
te petre huius: super
quā aīa sacrificiū posui-
sti: tollesq; taurū scdm
& offeres holocaustum
sup struē lignorū q̄ de
nemore succideris. ꝯ
Assūptis ergo gedeon
decē viris de seruis su-
is: fecit sicut pcepat ei
dñs. Timēs aūt domū
patris sui & hoies illi-
us ciuitatis p diem nolu
it facere: sed oīa nocte
cōpleuit. Cūq; surre-
xissent viri oppidi eius
mane: viderūt destruc-
tā arā baal lucūq; suc
cisum & taurum ꝯꝯꝯꝯꝯ
alterū ipositū sup alta
re q̄ tūc edificatū erat.
Dixeruntq; adinuicē.
Quis hoc fecit ? ꝯꝯꝯꝯꝯ
Cūq; pquirerēt aucto
rem facti: dictum est.
Gedeon filius ioas fe-
cit hec omnia . ꝯꝯꝯꝯꝯ
Et dixerunt ad ioas.
Produc ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
filiū tuū huc: vt moria
tur: quia destruxit arā
baal & succidit nemus
quibus ille respondit.
Nunquid ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
vltores estis baal: vt pu
gnetis pro eo? ꝯꝯꝯꝯꝯ
Qui aduersarius ē eius
moriatur: aficq; lux cra-
stina vēiat. Si deus ē vi
dicet se de eo qui suffo
dit arā ei?. Ex illo die
vocatus ē gedeō hiero
baal: eo q̄ dixisset ioas:
vlciscatur se de eo ba-
al: qui suffodit aram e-
ius. Igī ois madiā & a-
malech & oriētales ppli
cōgregati sunt & sīl tran
seūtes iordanē: & castra
metati sūt ī valle iezrael
Spūs āt dñi induit ge
deō : qui clāgēs buccia
cōuocauit domū abie-
zer vt seq̄retur se. Mi-
sitq; nūcios in vniuersū
manasse: qui & ipe se
cutus ē eū. Et alios nun
cios in aser & zabulon
& neptalim qui occur
rerunt ei. Dixitq; gede
on ad deum. Si ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

patrie ezri. Et factū est nocte illa: et dixit
πατρὸς τοῦ Ἐζρί. καὶ ἐγενήθη τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν
dño: tolle vitulū saginatū pris tui
τῷ κυρίῳ, λάβε γὰρ μόσχον ἐκ σιτευτῶν τοῦ πατρός σου
et vitulū scdm septēnos: et destrues a-
καὶ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον τῶν ἑπταετῶν, καὶ καθελεῖς τὸ ἄλ-
ram baal que est pris tui: et nemus
σιαστήριον τοῦ βαὰλ ὃ ἐστιν τοῦ πατρός σου, καὶ τὸ ἄλσος
qđ in illa succides: et edificabis altare do
ὃ ἐπ' αὐτῷ ἐκκόψεις, καὶ οἰκοδομήσεις τὸ θυσιαστήριον κυ
mino deo tuo qui apparuit tibi in sūmitate mōtis
ρίῳ τῷ θεῷ σου τῷ ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους
maos huius in ordine: et accipies cū vitulo
μαὸς τούτου ἐν τῇ τάξει ταύτῃ, καὶ λήψῃ σὺν τὸν μόσχον τὸ
secūdo: et offeres holocaustū in ligno ne-
δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις ὁλοκαύτωμα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλ
moris quē succides. Et assūpsit gedeon decē viros de
σους οὗ ἐκκόψεις. καὶ ἔλαβε γεδεὼν δέκα ἄνδρας ἀπὸ
seruis suis: et fecit sicut locutus est ad eū
τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν καθὰ ἐλάλησεν πρὸς αὐ
um dñs. Et factū est postq̄ timuit domū pris su
τὸν κύριος. καὶ ἐγένετο ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐ
et viros ciuitatis vt nō faceret die: et
τοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως τοῦ μὴ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ
fecit nocte. Et mane surrexerūt viri oppidi vi-
ἐποίησεν νυκτός. καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τὸ
cus: et ecce destructa ara baal:
πρωΐ, καὶ ἰδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον τοῦ βαάλ,
et lucus q̄ in ipsa succisus: et vitulus sagina-
καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκεκομμένον, καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευ-
tus oblatus in holocaustū sup altare edi
τὸς ἀνενεγθεὶς εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκο-
ficatū. Et dixit vir ad sociū suū: quis
δομημένον. καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, τίς
fecit rem hanc? et pquirebāt et interrogabāt.
ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο; καὶ ἐζήτουν καὶ ἐξήτουν.
et dixerūt: gedeon filius ioas fecit hoc. Et dixit
καὶ εἶπαν, γεδεὼν υἱὸς ἰωὰς ἐποίησεν τοῦτο. καὶ εἶπεν
viri vrbis ad ioas: produc
οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς ἰωάς, ἐξάγαγε τὸν υἱόν σου,
et moriatur: qm̄ destruxit arā ba
καὶ ἀποθανέτω, ὅτι κατέσκαφεν τὸ θυσιαστήριον τοῦ βα
al: et qm̄ succidit nemus qđ in illa. Et dixit ioas
ὰλ, καὶ ὅτι ἐκοψεν τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. καὶ εἶπεν ἰωὰς
ad viros qui surrexerūt cōtra se: nūqđ vos
πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπαφισταμένους ἐπ' αὐτόν, μὴ ὑμεῖς
nunc vltores estis pro baal: vel vos liberatis eū? qui ad
νῦν δικάζετε περὶ τοῦ βαάλ; ἢ ὑμεῖς σώζετε αὐτόν; ὃς ἂν
uersarius est et moriatur vsq; ad mane. si deus ipse est:
ἀντιδικήσῃ αὐτῷ ἀποθανέτω ἕως πρωΐ. εἰ θεός ἐστιν
vindicabit se ipsum: qm̄ suffodit aram eius.
ἐκδικάσει ἑαυτόν, ὅτι κατέσκαφεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.
et vocauit illum in die illa hieroboal dicēs: qđ
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἱεροβοὰλ λέγων, ὅτι
iudiciale baal: qm̄ suffodit aram eius. Et
κρινάτω ὁ βαάλ, ὅτι κατέσκαφεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. καὶ
olo madiā et amalec et filij orientis cōgregati sūt
πᾶσα μαδιὰμ καὶ ἀμαλὴκ καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν
simul: et trāsierūt et castrametati sunt in val
ὁμοῦ καὶ διέβησαν καὶ παρενέβαλοσαν ἐν τῇ κοιλά
le iezrael. Et ipse dñs fortificauit gedeon: et
δι Ἰεζραέλ. καὶ πνεῦμα κυρίου ἐνεδυνάμωσεν τὸν γεδεών, καὶ
clangit in buccina: et clamauit abiezer post eum.
ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιεζὲρ ὀπίσω αὐτοῦ.
et nuncios misit in oi manasse: et clamauit
καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ μανασσῆ, καὶ ἐβόησεν
et ipse post eū. Et nuncios misit in aser
καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν Ἀσὴρ
et in zabulon et in nephtali. Et ascēderūt in occur
καὶ ἐν ζαβουλὼν καὶ ἐν νεφθαλί. καὶ ἀνέβησαν εἰς ἀπάν
sum eius. Et dixit gedeon ad deū: si
τησιν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν γεδεὼν πρὸς τὸν θεόν, εἰ σὺ

saluū facis in manu mea israel quemadmodū locutus es:
σώσεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐλάλησας,
ecce ego pono vellus lane in
ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τῶν ἐρίων ἐν τῷ
area. ⁊ si ros fuerit sup vellus solū ⁊ sup
ἅλωνι. καὶ ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον καὶ ἐπὶ
oēm trā siccitas: ⁊ sciam q̄ liberabis in ma
πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, καὶ γνώσομαι ὅτι σώσεις ἐν χει
nu mea israel sicut locutus es. ⁊ factū est i-
ρί μου τὸν ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐλάλησας. καὶ ἐγένετο οὕ-
ta. ⁊ mane surrexit gedeō postridie ⁊ expressit vel-
τως. καὶ ὤρθρισεν γεδεὼν τῇ ἐπαύριον καὶ ἀπεπίασεν τὸν πό-
lus ⁊ defluxit ros ex vellere plena concha a-
κον καὶ ἀπέσταξε δρόσος ἐκ τοῦ πόκου πλήρης λεκάνη ὕ-
qua. ⁊ dixit gedeon ad deū: ne irascatur
δατος. καὶ εἶπεν γεδεὼν πρὸς τὸν θεὸν, μὴ ὀργισθήτω ὁ
furor tuus in me: ⁊ loquar adhuc semel ⁊ tentabo
θυμός σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ καὶ πειράσω
adhuc semel in vellere: ⁊ fiat vltra siccitas sup
ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενηθήτω ἔτι ξηρασία ἐπὶ τὸν
vellus solū: sup āt oēm trā fiat ros. ⁊
πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος. καὶ
fecit deus sic in nocte illa: ⁊ facta est sic
ἐποίησεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ξηρα-
citas sup vellus solū: sup āt oēm trā fu
σία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγέ-
it ros.
νετο δρόσος.

Ca. 7.

Et mane cōsurrexit hierobaal ipse est gedeon ⁊ oīs
Καὶ ὤρθρισεν ἱεροβάλ αὐτός ἐστιν γεδεὼν καὶ πᾶς
ppls q̄ cū ipso: ⁊ castrametati sūt sup fontē ared:
ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν ἀρέδ,
⁊ castra madiā erāt illi a septētriōe a col
καὶ παρεμβολὴ μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ βου-
le abor in valle. ⁊ dixit dn̄s ad ge-
νοῦ τοῦ ἀβὼρ ἐν τῇ κοιλάδι. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τὸν γε-
deon: multus ppls q̄ tecum itaq; nō tradā ego
δεών, πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ ὥστε μὴ παραδοῦναί με
madiā in manu illoꝝ: ne forte glorietur israel
τὴν μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μή ποτε καυχήσηται ἰσραὴλ
cōtra me dicēs: manus mea liberauit me. ⁊ dixit dn̄s ad
ἐπ' ἐμὲ λέγων, ἡ χείρ μου ἔσωσέν με. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς
eum: loquere in aures ppli dicēs: qui formido
αὐτόν, λάλησον εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ λέγων, τίς ὁ φοβού-
losus ⁊ timidus: reuertatur. ⁊ recesserūt de
μενος καὶ δειλός, ἀποστραφήτω. καὶ ἐξώρμησαν ἀπὸ τοῦ
mōte galaad ⁊ reuersi sunt de ppl̄o vigi-
ὄρους τοῦ γαλαὰδ καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκο-
ti ⁊ duo milia: ⁊ decē milia remāserūt.
σι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν.
⁊ dixit dn̄s ad gedeō: adhuc ppls multus: de-
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεών, ἔτι ὁ λαὸς πολύς, κατάγα
duc eos ad aquā: ⁊ ꝓbabo illos tibi ibi. ⁊
γε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ. καὶ
erit quem dixero ad te: hic ibit tecum: ip-
ἔσται ὃν ἂν εἴπω πρός σε, οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐ-
se ibit tecum. ⁊ oēm quem dixero q̄ non
τὸς πορεύσεται μετὰ σοῦ. καὶ πάντα ὃν ἂν εἴπω ὅτι οὐ
ibit tecum: ⁊ ipse nō ibit. ⁊ de
πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ αὐτὸς οὐ πορεύσεται. καὶ κατεβί-
duxit ppl̄m in aquā. ⁊ dixit dn̄s ad gede
βασεν τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδε-
on: oīs qui lābuerit lingua sua ex aqua sic
ών, πᾶς ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος ὡς
lābuerit canis: statues eū seorsum. ⁊ oīs q̄
ἂν λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν καταμόνας. καὶ πᾶς ὃς
flexerit in genua sua vt bibat: separabis
ἂν κάμψῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν, μεταστήσεις
eum seorsum. ⁊ fuit numerus oīs eoꝝ q̄ lābuerūt
αὐτὸν καθ' αὐτόν. καὶ ἐγένετο ἀριθμὸς πᾶς τῶν λαψάντων
in lingua sua trecēti
ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν τριακόσιοι

saluū facis per manum
meā populū israel sicut
locutus es: ponam hoc
vellus lane
in area. Si ros in solo
vellere fuerit:
& in omni terra sicci
tas: sciā q̄
p manū meā sicut locu
tus es liberabis israel.
Factūq; ē ita. Et de no
cte consurgēs expresso
vellere cōchā rore im
pleuit.
Dixitq; rursus ad deū.
Ne irascatur furor tuꝰ
contra me: si adhuc se
mel tentauero signū q̄-
rēs i vellere. Oro vt so
lū vellꝰ siccū sit: & om
nis terra
rore madēs. Fecitq; de
us nocte
illa vt postulauerat: &
fuit siccitas in solo vel
lere: et ros i oī terra.

Gitur 7.
hierobaal qui & ge
deō de nocte cōsurgēs
& oīs ppls cū eo venit
ad fontē q vocatur a-
rad. Erāt aūt castra ma
diā i valle ad septentrio
nalē plagā collis excelsi
Dixitq; dn̄s ad gedeō
Multus tecum est ppls
nec tradetur madiā in
māus eius: ne glorietur
cōtra me isrl: & dicat
meis viribus liberatus
sū. Loquere ad populū
& cūctis audiētibus p̄di
ca. Qui formidolosus
& timidus ē reuertatur
Recesserūtq; de mōte
galaad: & reuersi sūt ex
ppl̄o vigīti duo milia
viroꝝ: & tm̄ decē milia
remāserūt. Dixitq; do
minus ad gedeon. Ad
huc ppls mltus ē. Duc
eos ad aquas: & ibi ꝓ
babo illos: & de
quo dixero tibi vt te-
cū vadat: ipse
pergat. quē ire prohi
buero: reuertatur.
Cunq; descendisset
populus ad aquas: di-
xit dominus ad
gedeō. Qui manu & li
gua lambuerint
aquas sicut solēt canes
lambere separabis
eos seorsū: qui āt cur
uatis genibus biberint:
i altera pte erūt. Fuit i-
taq; numerus eoꝝ qui
māu ad os ꝓiiciēte aq̄s
lambuerant trecenti

מוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ׃ הִנֵּה אָנֹכִי מַצִּיג אֶת גִּזַּת הַצֶּמֶר
בַּגֹּרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל הַגִּזָּה לְבַדָּהּ
וְעַל כָּל הָאָרֶץ חֹרֶב וְיָדַעְתִּי כִּי
תוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ׃ וַיְהִי כֵן וַיַּשְׁכֵּם מִמָּחֳרָת וַיָּזַר
אֶת הַגִּזָּה וַיִּמֶץ טַל מִן הַגִּזָּה מְלֹא
הַסֵּפֶל מָיִם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל הָאֱלֹהִים
אַל יִחַר אַפְּךָ בִּי וַאֲדַבְּרָה אַךְ הָפָעַם
אֲנַסֶּה נָא רַק הַפַּעַם בַּגִּזָּה יְהִי נָא
חֹרֶב אֶל הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל כָּל הָאָרֶץ
יִהְיֶה טָל׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בַּלַּיְלָה
הַהוּא וַיְהִי חֹרֶב אֶל הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל
כָּל הָאָרֶץ הָיָה טָל׃ וַיַּשְׁכֵּם
יְרֻבַּעַל הוּא גִּדְעוֹן וְכָל הָעָם אֲשֶׁר
אִתּוֹ וַיַּחֲנוּ עַל עֵין חֲרֹד וּמַחֲנֵה מִדְיָן
הָיָה לוֹ מִצָּפוֹן מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר
אִתָּךְ מִתִּתִּי אֶת מִדְיָן בְּיָדָם פֶּן
יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי
הוֹשִׁיעָה לִי׃ וְעַתָּה קְרָא נָא בְּאָזְנֵי
הָעָם לֵאמֹר מִי יָרֵא וְחָרֵד יָשֹׁב
וְיִצְפֹּר מֵהַר הַגִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן הָעָם
עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת
אַלָּפִים נִשְׁאָרוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם
אֶל הַמַּיִם וְאֶצְרְפֶנּוּ לְךָ שָׁם וְהָיָה
אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה יֵלֵךְ אִתָּךְ הוּא
יֵלֵךְ אִתָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה
לֹא יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃ וַיּוֹרֶד
אֶת הָעָם אֶל הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר יָלֹק בִּלְשֹׁנוֹ מִן
הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר יָלֹק הַכֶּלֶב תַּצִּיג
אֹתוֹ לְבָד וְכֹל אֲשֶׁר יִכְרַע עַל בִּרְכָּיו
לִשְׁתּוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים
בְּיָדָם אֶל פִּיהֶם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת

יָשַׁע
יָצַג גִּזָּז
הָיָה כָּבַד
הָיָה שָׁכַם
זוּר מִיץ
הָיָה דִּבֵּר
נָסָה
כָּבַד
עָשָׂה
Cap. vij.
חָנָה חָנָה
צָפַן יָרָה
נָתַן
פָּאַר
יָשַׁע
שׁוּב
צָפַר
שָׁנָה
שָׁאַר אָמַר
יָרַד אֶת
צָרַף
לָקַק
יָצַג כָּבַד
כָּרַע שָׁתָה
הָיָה סָפַר
מֵאָה

אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל בִּרְכֵיהֶם
לִשְׁתּוֹת מַיִם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל גִּדְעוֹן אָמַר
בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַמְלַקְקִים
אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת מִדְיָן יָשַׁע נָתַן
בְּיָדֶךָ וְכָל הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לִמְקוֹמוֹ׃ קוּם
וַיִּקְחוּ אֶת צֵדָה הָעָם בְּיָדָם וְאֶת לָקַח צוּד
שׁוֹפְרֹתֵיהֶם וְאֶת כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
שִׁלַּח אִישׁ לְאֹהָלָיו וּבִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
הָאִישׁ הֶחֱזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לוֹ חָזַק חָנָה
מִתַּחַת בַּעֵמֶק׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא הָיָה
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה יָרַד
כִּי נְתַתִּיו בְּיָדֶךָ׃ וְאִם יָרֵא אַתָּה נָתַן
לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפוּרָה נַעַרְךָ אֶל
הַמַּחֲנֶה׃ וְשָׁמַעְתָּ מַה יְדַבֵּרוּ וְאַחַר דִּבֵּר
תֶּחֱזַקְנָה יָדֶיךָ וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה וַיֵּרֶד חָזַק
הוּא וּפוּרָה נַעֲרוֹ אֶל קְצֵה הַחֲמֻשִׁים
אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃ וּמִדְיָן וַעֲמָלֵק וְכָל בְּנֵי
קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה לָרֹב רָבָה
וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כַּחוֹל שֶׁעַל סָפַר עַל
שְׂפַת הַיָּם לָרֹב׃ וַיָּבֹא גִּדְעוֹן וְהִנֵּה שָׂפָה בּוֹא
אִישׁ מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר סָפַר חָלַם
הִנֵּה חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְהִנֵּה צְלוֹל לֶחֶם צָלָה
שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה מִדְיָן הָפַךְ
וַיָּבֹא עַד הָאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּל וַיַּהַפְכֵהוּ נָכָה
לְמַעְלָה וְנָפַל הָאֹהֶל׃ וַיַּעַן רֵעֵהוּ נָפַל עָלָה
וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם חֶרֶב עָנָה אָמַר
גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרָאֵל נָתַן
הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ אֶת מִדְיָן וְאֶת כָּל
הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת מִסְפַּר חָנָה הָיָה
הַחֲלוֹם וְאֶת שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּשָׁב סָפַר חָלַם
אֶל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי שָׁחָה שׁוּב
נָתַן יְהוָה בְּיֶדְכֶם אֶת מַחֲנֵה מִדְיָן׃
וַיַּחַץ אֶת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ שְׁלֹשָׁה חָצָה מֵאָה
רָאשִׁים וַיִּתֵּן שׁוֹפָרוֹת בְּיַד כֻּלָּם נָתַן
וְכַדִּים רֵיקִים וְלַפִּידִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ כַּד לָפַד
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן רָאָה

viri: oīs aūt reliq̄ mul
titudo flexo poplite bi
berat. Et ait dn̄s ad ge
deō. In trecētis viris q
lābuerunt aq̄s liberabo
vos & tradā ī mānu tua
madiā: oīs aūt reliqua
mltitudo reuertatur in
locū suū. Sūptis itaq; ꝓ
numero cibariis & tu
bis: oēm reliquā multi
tudinē abire ꝑcepit ad
tabernacla sua et ipe cū
trecētis viris se certami
ni dedit. Castra aūt ma
diā erāt subter in valle.
Eadē nocte dixit dn̄s
ad eū. Surge & descen
de in castra: quia tradi
di eos in manu tua. Sin
aūt solus ire formidas
descēdat tecum phara
puer tuꝰ. Et cum audie
ris qd loquātur: tūc cō
fortabūtur manus tue:
& securior ad hostiū ca
stra descēdes. Descēdit
ergo ipe & phara puer
eius in partē castrorū:
vbi erāt armatorū vigi
lie. Madian aūt & ama
lech & oēs oriētales po
puli fusi iacebāt in valle
vt locustarū multitudo
Cameli aūt innumera
biles erāt: sicut arena q̄
iacet ī littore maris. Cū
q; venisset gedeō narra
bat aliqs somniū ꝓxi
mo suo: & in hūc modū
referebat qd viderat.
Vidi somniū & videba
tur mihi quasi subcine
ricius panis ex ordeo
volui: & in castra ma
dian descendere: cunq;
peruenisset ad taberna
culum percussit illud at
q; subuertit: & terre sun
ditus coequauit. Respō
dit is cui loquebatur.
Non est hoc aliud nisi
gladius gedeonis filii
ioas viri israelite. Tra
didit enim dominus in
manus eius madian
& omnia castra eius.
Cunq; audisset gedeō
somnium & interpre
tationem eius adorauit
& reuersus est ad castra
israel: & ait. Surgite
tradidit enim dn̄s in
manus nr̄as castra ma
dian. Diuisitq; trecen
tos viros in tres partes
& dedit tubas in mani
bus eorum: lagenasq;
vacuas ac lāpades in
medio lagenarū. Et di
xit ad eos. Quod me fa
cere videritis: hoc

viri: τ oīs reliquus ppl̄s flexi sunt in ge
ἄνδρες, καὶ πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γό
nua sua vt biberēt aquā. τ dixit dn̄s ad gedeon:
νατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεών,
in trecentis viris q lābuerūt liberabo vos:
ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσιν τοῖς λάψασιν σώσω ὑμᾶς,
τ tradā madiā in manu tua. τ oīs ppl̄s reuer
καὶ δώσω τὴν μαδιὰμ ἐν χειρί σου. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπο
tatur vir in locū suū. τ sumpsit ciba
τρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν τὸν ἐπισι
ria ppl̄i in manu illoꝝ τ buccinas eoꝝ:
τισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν,
τ oēm virū israel misit in tabernaculū suū.
καὶ πάντα ἄνδρα ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.
at trecentos viros sumpsit. at castra ma
τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ἡ δὲ παρεμβολὴ μα
diam erāt ibi subtus in valle. τ factū est in no
διὰμ ἦν αὐτοῦ ὑποκάτωθεν ἐν τῇ κοιλάδι. καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυ
cte illa τ dixit ad eū dn̄s: surge descēde in
κτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος, ἀνάστα κατάβηθι εἰς τὴν
castra: q; tradidi ea in manu tua. Sīāt fo
παρεμβολήν, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρί σου. εἰ δὲ φο
midas tu descēdere: descēde tu τ phara puer tuus
βῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι σὺ καὶ φαρὰ τὸ παιδάριόν σου
in castra: τ audies qd loquātur. τ post hoc
εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀκούσῃ τί λαλοῦσιν. καὶ μετὰ ταῦ
cōfortabūtur manus tue: τ descēdes in ca
τα ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρές σου, καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμ
stra. τ descēdit ipse τ phara puer eius ī par
βολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέ
tem quinquaginta q in castris. τ madiā τ
ρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ μαδιὰμ καὶ
amalec τ oēs filij orientis castrametati sūt
ἀμαλὴκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν παρεμβεβλήκεισαν
in valle vt locusta in multitudinē: τ cameloꝝ illoꝝ
ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν
nō est numerus: sed erāt sicut arena q̄ est sup labiū
οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ἀλλ' ἦσαν ὥσπερ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τὸ χεῖλος
maris in multitudinē. τ intrauit gedeon: τ ecce vir
τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος. καὶ εἰσῆλθεν γεδεών, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
narrabat proximo suo somniū. τ dicebat: ecce
ἐξηγεῖτο τῷ πλησίον αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ τὸ
somniū qd somniaui. τ ecce subcineritiꝰ panis ordeacei q
ἐνύπνιον ὃ ἐνυπνιάσθην. καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου τῶν κριθίνου κυ
voluebatur in castris madiā: τ venit vsq; ad taber
λιομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ μαδιάμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκη
naculū madiā: τ percussit illud: atq; subuertit illud:
νῆς μαδιάμ, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, καὶ κατέστρεψεν αὐτήν,
τ cecidit tabernaculū. τ respōdit proximus illius τ
καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ
dixit: nō est hic sed gladius gedeōis filij ioas
εἶπεν, οὐκ ἔστιν αὕτη ἀλλ' ἢ ῥομφαία γεδεὼν υἱοῦ ἰωὰς
viri israel. tradidit deus in manu illius ma
ἀνδρὸς ἰσραήλ. παρέδωκεν ὁ θεὸς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν μα
diam τ oīa castra. τ factū est postq̄ audi
διὰμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου
uit gedeon narrationē somnii τ interp̄tationē e
σεν γεδεὼν τὴν διήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐ
ius: τ adorauit dn̄m: τ reuersus est in ca
τοῦ, καὶ προσεκύνησεν κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πα
stra israel. τ dixit: surgite qm̄ tradidit
ρεμβολὴν ἰσραήλ. καὶ εἶπεν, ἀνάστητε ὅτι παρέδωκεν
dn̄s in manus vr̄as castra madiā: τ diui
κύριος ἐν χερσὶν ὑμῶν τὴν παρεμβολὴν μαδιάμ, καὶ διεῖ
sit trecentos viros in tres pricipatꝰ: τ de
λεν τοὺς τριακοσίους ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἔδω
dit buccinas in manu oīum τ lagenas vacuas τ lam
κεν κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμ
pades in medio lagenarū. τ dixit ad eos:
πάδας ἐν μέσῳ τῶν ὑδριῶν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς,
a me videbitis: τ sic
ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε, καὶ οὕτως

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

facietis. τ ego ecce ingredior in medio ca-
ποιήσητε. καὶ ἐγὼ ἰδοὺ εἰσπορεύομαι ἐν μέσῳ τῆς πα-
stroꝝ: τ crit sicut fecero sic facietis. τ per-
ρεμβολῆς, καὶ ἔσται ὡς ἂν ποιήσω οὕτως ποιήσητε. καὶ σαλ-
sonabo buccina ego τ oēs qui meum: τ clan
πίσω τῇ κερατίνῃ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ, καὶ σαλ-
getis buccinis τ vos in circuitu oium ca
πιεῖτε ταῖς κερατίναις καὶ ὑμεῖς κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμ-
stroꝝ: τ dicetis dño τ gedeoni. τ igr̄essus ē
βολῆς, καὶ ἐροῦτε τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεών. καὶ εἰσῆλθεν
gedeon τ cētum viri qui cū eo in parte castro-
γεδεὼν καὶ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμ-
rum incipiēte custodia media: verū suscī-
βολῆς ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης, πλὴν ἐγήγ-
tatiōe suscitauerūt seruātes. τ clārerūt bucci-
σεν ἐγεῖραι τοὺς φυλάσσοντας. καὶ ἐσάλπισαν ταῖς κερατί-
nis τ cōplosserūt lagenis q̄ in manib⁹ eoꝝ:
ναις καὶ ἐξετίναξαν τοὺς ὑδρίας τοὺς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν,
τ clamarerūt tres principes buccinis: τ cō-
καὶ ἐσάλπισαν οἱ τρεῖς ἀρχαὶ ταῖς κερατίναις, καὶ συ-
fregerūt hydrias: τ ceperūt in manu sinistra
νέτριψαν τοὺς ὑδρίας, καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ
sua lampadas: τ in dextra eoꝝ buccī
αὐτῶν τοὺς λαμπάδων, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατί-
nę ad clangendū. τ exclamauerūt gladius dño τ
ναι τοῦ σαλπίζειν. καὶ ἀνεκράξαν ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ
gedeoni. τ steterūt singulus in loco suo in circuitu ca
τῷ γεδεών. καὶ ἔστησαν ἕκαστος κατὰ ἑαυτὸν κύκλῳ τῆς πα-
stroꝝ. τ cucurrerūt oia castra τ signficauerūt:
ρεμβολῆς καὶ ἔδραμεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ καὶ ἐσήμαναν,
τ fugerūt. τ clamerūt trecente buccine. τ
καὶ ἔφυγον. καὶ ἐσάλπισαν αἱ τριακόσιαι κερατίναι. καὶ
posuit dño gladiū viri in proximo suo τ in
ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐν
oībus castris. τ fugerūt castra. vsq; ad
ὅλῃ τῇ παρεμβολῇ. καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολή. ἕως τῆς
bethasema. τ tuerūt cōgregata vsq; ad crepidinē abelmeula
βαιθασιττά. καὶ ἐν συναγωγὴν ἕως χείλους ἀβελμεουλὰ
τ in tabath. τ clamauit vir israel de nephthalim
καὶ ἑωὶ Ταβάτ. καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ ἰσραὴλ ἐκ νεφθαλίμ
τ ex aser τ de oīi manasse: τ persecuti sūt post
καὶ ἐξ ἀσὴρ καὶ ἐκ παντὸς μανασσῆ, καὶ κατεδίωξαν ὀπί-
madiā. τ nūcios misit gedeon in oīi mōte
σω μαδιάμ. καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν γεδεὼν ἐν παντὶ ὄρει
ephraim dicēs: descēdite in occursum madiā: τ oc-
ἐφραὶμ λέγων, καταβάντε εἰς συνάντησιν μαδιάμ, καὶ κα-
cupate vobis aquā vsq; ad bethbera: τ iordanes.
ταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρὰ καὶ τὸν ἰορδάνην.
τ clamauit oīs vir ephraim τ preoccupauerūt si
καὶ ἐβόησεν πᾶς ἀνὴρ ἐφραὶμ καὶ προκατελάβοντο ἕως
bi aquā vsq; ad bethbera τ iordanē. τ cōprehēderūt
τοῦ ὕδατος ἕως βαιθβηρὰ καὶ τὸν ἰορδάνην. καὶ συνέλαβον
duos principes madiā oreb τ zeb: τ inter
τοὺς δύο ἄρχοντας μαδιὰμ τὸν ὀρὴβ καὶ τὸν ζήβ, καὶ ἀπέ-
fecerūt oreb in sur oreb: τ zeb interfecerūt in
κτειναν τὸν ὀρὴβ ἐν σουρ ὀρήβ, καὶ τὸν ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν
torcularī zeb. τ persecuti sūt madiam: τ ca-
ληνῷ ζήβ. καὶ κατεδίωξαν τὸν μαδιάμ, καὶ τὰς κε-
put oreb τ zeb portauerūt ad gedeon ex trano
φαλὰς ὀρὴβ καὶ ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς γεδεὼν ἐκ τοῦ πε-
iordanē.
ραν τοῦ ἰορδάνου. Ca.i.

ET dixit ad eū vir ephraim: q̄s ver-
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ ἐφραίμ, τί τὸ ῥῆ-
bū hoc q̄ fecisti nobis vt nō vocares nos cum p
μα τοῦτο ὃ ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτι ἐξῆ-
gere ad pugnādū contra madiam: τ obiurgabātur cum
λθες πολεμῆσαι ἐν τῷ μαδιάμ; καὶ ἐμέμφοντο μι-
valenter.
σχυρῶς. ccccccccccccccccccccccccc

Trāsla.B.Vie.

facite. [b]Ingrediar [c]ptem
[d]castrorum ccccccccccc
[e]& quod [f]fecero [g]sectami
ni. ccccccccccccccccccc
[h]Quādo personuerit [i]tu
ba in manu mea: ccccccc
[k]vos [l]quoq; ccccccccc
per [m]castrorum ccccccc
[n]circuitum [o]clangite [p]& conclamate [q]domino cc
[r]& gedeōi. [s]Ingressus est [t]gedeō [u]& trecēti [x]viri
[y]q̄rāt [z]cū eo [aa]in ptem [bb]castrorū [cc]incipiētibus ccccc
[dd]vigiliis noctis [ee]medie: & [ff]custodib⁹ [gg]suscitatis cc
ceperunt [hh]buccinis [ii]clangere: ccccccccccccccccc
[kk]& cōplodere inter se [ll]lagenas. [mm]Cūq; p gyrū castrorū in [nn]tribus [oo]psonarent locis [pp]& ccccccc cccc
[qq]hydrias [rr]cōfregissēt [ss]tenuerūt [tt]sinistris ccccccccc
[uu]māibus [xx]lāpades [yy]et [zz]dextris [aaa]sonātes [bbb]tubas ccc
[ccc]clamauerunt q̄ [ddd]gladius [eee]dñi & gedeonis: ccccccc
[fff]stātes [ggg]singuli [hhh]in loco suo [iii]p circuitū [jjj]castroꝝ hostilium. [kkk]Oia itaq; castra [lll]turbata sūt [mmm]& vociferātes vlulāteq; [nnn]fugerunt.
[ooo]Et nihilominus insistebāt [ppp]trecenti viri [qqq]buccinis [rrr]psonātes. [sss]Immisitq; [ttt]dñs [uuu]gladiū [xxx]i omnibus [yyy]castris & mutua se cede trūcabāt [zzz]fugientes [aaaa]vsq; ad [bbbb]bethseca & [cccc]crepidem [dddd]abelmeula [eeee]i [ffff]thebbath.
[gggg]Cōclamātes aūt [hhhh]viri [iiii]israel [jjjj]de [kkkk]neptali [llll]& [mmmm]aser [nnnn]& [oooo]oīi [pppp]manasse [qqqq]perseqūbātur [rrrr]madiā. [ssss]Misitq; [tttt]gedeō [uuuu]nūcios [xxxx]in omnē [yyyy]montē [zzzz]effraī [aaaaa]dicēs. [bbbbb]Descēdite [ccccc]i occursū [ddddd]madiā: [eeeee]& occupate [fffff]aq̄s [ggggg]vsq; [hhhhh]bethbera: [iiiii]atq; [jjjjj]iordanē: [kkkkk]Clamauitq; [lllll]ois [mmmmm]ephraim [nnnnn]& preoccupauit [ooooo]aquas atq; iordanē [ppppp]vsq; [qqqqq]bethbera. ccccccccccc
[rrrrr]Apprehensosq; [sssss]duos [ttttt]viros [uuuuu]madian ccccccc
[xxxxx]oreb [yyyyy]& [zzzzz]zeb: [aaaaaa]interfecit [bbbbbb]oreb in petra ccccccccc
[cccccc]oreb: [dddddd]zeb vero [eeeeee]in torculari [ffffff]zeb. ccccccccccc
[gggggg]Et psecuti sūt [hhhhhh]madian: [iiiiii]capita [jjjjjj]oreb [kkkkkk]& zeb [llllll]portantes [mmmmmm]ad [nnnnnn]gedeon [oooooo]tranfluēta [pppppp]iordanis. 8.
OIxerunt q̄ [qqqqqq]ad eum [rrrrrr]viri. ccccccccccc cc
[ssssss]effraim. [tttttt]Quid est [uuuuuu]hoc q̄d [xxxxxx]facē voluisti [yyyyyy]vt [zzzzzz]nos [aaaaaaa]nō [bbbbbbb]vocares [ccccccc]cū [ddddddd]ad pugnam ccccccccccccccc ccc
[eeeeeee]pgeres [fffffff]contra madian: [ggggggg]Iurgātes [hhhhhhh]fortiter & pro

Tex.heb.Iudi.ca.viij.Pūtiua.heb.

עָשָׂה בוא [a]תַּעֲשׂוּ [b]וְהִנֵּה [c]אָנֹכִי [d]בָא [e]בְּקֶרֶב [f]הַמַּחֲנֶה
[g]וְהָיָה [h]כַּאֲשֶׁר [i]אֶעֱשֶׂה [k]כֵּן [l]תַּעֲשׂוּן׃
שָׁפַר [m]וְתָקַעְתִּי [n]בַּשּׁוֹפָר [o]אָנֹכִי [p]וְכָל [q]אֲשֶׁר
[r]אִתִּי [s]וּתְקַעְתֶּם [t]בַּשּׁוֹפָרוֹת [u]גַּם [v]אַתֶּם
סָבַב [w]סְבִיבוֹת [x]כָּל [y]הַמַּחֲנֶה [z]וְאִמַּרְתֶּם [aa]לַיהוָה
בוא [bb]וּלְגִדְעוֹן׃ [cc]וַיָּבֹא [dd]גִּדְעוֹן [ee]וּמֵאָה [ff]אִישׁ
[gg]אֲשֶׁר [hh]אִתּוֹ [ii]בִּקְצֵה [jj]הַמַּחֲנֶה [kk]רֹאשׁ
שָׁמַר [ll]הָאַשְׁמֹרֶת [mm]הַתִּיכֹנָה [nn]אַךְ [oo]הֵקִימוּ
קוּם [pp]אֶת [qq]הַשֹּׁמְרִים [rr]וַיִּתְקְעוּ [ss]בַּשּׁוֹפָרוֹת
נָפַץ [tt]וְנִפּוֹץ [uu]הַכַּדִּים [xx]אֲשֶׁר [yy]בְּיָדָם׃ [zz]וַיִּתְקְעוּ
שָׁלַשׁ [aaa]שְׁלֹשֶׁת [bbb]הָרָאשִׁים [ccc]בַּשּׁוֹפָרוֹת [ddd]וַיִּשְׁבְּרוּ
חזק שמל [eee]הַכַּדִּים [fff]וַיַּחֲזִיקוּ [ggg]בְּיַד [hhh]שְׂמֹאלָם
יָמִן [iii]בַּלַּפִּידִים [jjj]וּבְיָד [kkk]יְמִינָם [lll]הַשּׁוֹפָרוֹת
קָרָא [mmm]לִתְקֹעַ [nnn]וַיִּקְרְאוּ [ooo]חֶרֶב [ppp]לַיהוָה [qqq]וּלְגִדְעוֹן׃
עָמַד [rrr]וַיַּעַמְדוּ [sss]אִישׁ [ttt]תַּחְתָּיו [uuu]סָבִיב [xxx]לַמַּחֲנֶה
רוץ [yyy]וַיָּרָץ [zzz]כָּל [aaaa]הַמַּחֲנֶה [bbbb]וַיָּרִיעוּ [cccc]וַיָּנֻסוּ׃ [dddd]וַיִּתְקְעוּ
רוץ
מָאָה שום [eeee]שְׁלֹשׁ [ffff]מֵאוֹת [gggg]הַשּׁוֹפָרוֹת [hhhh]וַיָּשֶׂם [iiii]יְהוָה
[jjjj]אֶת [kkkk]חֶרֶב [llll]אִישׁ [mmmm]בְּרֵעֵהוּ [nnnn]וּבְכָל [oooo]הַמַּחֲנֶה
[pppp]וַיָּנָס [qqqq]הַמַּחֲנֶה [rrrr]עַד [ssss]בֵּית [tttt]הַשִּׁטָּה [uuuu]צְרֵרָתָה
שָׁפָה צָעַק [xxxx]עַד [yyyy]שְׂפַת [zzzz]אָבֵל [aaaaa]מְחוֹלָה [bbbbb]עַל [ccccc]טַבָּת׃ [ddddd]וַיִּצָּעֵק
[eeeee]אִישׁ [fffff]יִשְׂרָאֵל [ggggg]מִן [hhhhh]נַפְתָּלִי [iiiii]וּמִן [jjjjj]אָשֵׁר
[kkkkk]וּמִן [lllll]כָּל [mmmmm]מְנַשֶּׁה [nnnnn]וַיִּרְדְּפוּ [ooooo]אַחֲרֵי [ppppp]מִדְיָן׃
[qqqqq]וּמַלְאָכִים [rrrrr]שָׁלַח [sssss]גִּדְעוֹן [ttttt]בְּכָל [uuuuu]הַר [xxxxx]אֶפְרַיִם
[yyyyy]לֵאמֹר [zzzzz]רְדוּ [aaaaaa]לִקְרַאת [bbbbbb]מִדְיָן [cccccc]וְלִכְדוּ
[dddddd]לָהֶם [eeeeee]אֶת [ffffff]הַמַּיִם [gggggg]עַד [hhhhhh]בֵּית [iiiiii]בָּרָה [jjjjjj]וְאֶת
[kkkkkk]הַיַּרְדֵּן [llllll]וַיִּצָּעֵק [mmmmmm]כָּל [nnnnnn]אִישׁ [oooooo]אֶפְרַיִם
[pppppp]וַיִּלְכְּדוּ [qqqqqq]אֶת [rrrrrr]הַמַּיִם [ssssss]עַד [tttttt]בֵּית [uuuuuu]בָּרָה [xxxxxx]וְאֶת
שָׁנָה שור [yyyyyy]הַיַּרְדֵּן׃ [zzzzzz]וַיִּלְכְּדוּ [aaaaaaa]שְׁנֵי [bbbbbbb]שָׂרֵי [ccccccc]מִדְיָן [ddddddd]אֶת
עָרַב [eeeeeee]וְאֶת [fffffff]זְאֵב [ggggggg]וַיַּהַרְגוּ [hhhhhhh]אֶת [iiiiiii]עֹרֵב [jjjjjjj]בְּצוּר
[kkkkkkk]עֹרֵב [lllllll]וְאֶת [mmmmmmm]זְאֵב [nnnnnnn]הָרְגוּ [ooooooo]בְּיֶקֶב [ppppppp]זְאֵב
[qqqqqqq]וַיִּרְדְּפוּ [rrrrrrr]אֶל [sssssss]מִדְיָן [ttttttt]וְרֹאשׁ [uuuuuuu]עֹרֵב [xxxxxxx]וְזֶאֵב
[yyyyyyy]הֵבִיאוּ [zzzzzzz]אֶל [aaaaaaaa]גִּדְעוֹן [bbbbbbbb]מֵעֵבֶר [cccccccc]לַיַּרְדֵּן׃

Cap.viij.

[dddddddd]וַיֹּאמְרוּ [eeeeeeee]אֵלָיו [ffffffff]אִישׁ
[gggggggg]אֶפְרַיִם [hhhhhhhh]מָה [iiiiiiii]הַדָּבָר [jjjjjjjj]הַזֶּה [kkkkkkkk]עָשִׂיתָ [llllllll]לָנוּ
[mmmmmmmm]לְבִלְתִּי [nnnnnnnn]קְרֹאת [oooooooo]לָנוּ [pppppppp]כִּי [qqqqqqqq]הָלַכְתָּ [rrrrrrrr]לְהִלָּחֶם
[ssssssss]מִדְיָן [tttttttt]וַיְרִיבוּן [uuuuuuuu]אִתּוֹ [xxxxxxxx]בְּחָזְקָה׃

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה עָשִׂיתִי עַתָּה כָּכֶם
הֲלֹא טוֹב עֹלְלוֹת אֶפְרָיִם מִבְּצִיר בָּצַר
אֲבִיעֶזֶר: בְּיֶדְכֶם נָתַן אֱלֹהִים אֶת
שָׂרֵי מִדְיָן אֶת עֹרֵב וְאֶת זְאֵב וּמָה
יָכֹלְתִּי עָשׂוֹת כָּכֶם אָז רָפְתָה רוּחָם רָפָה
מֵעָלָיו בְּדַבְּרוֹ הַדָּבָר הַזֶּה: וַיָּבֹא גִדְעוֹן בּוֹא
הַיַּרְדֵּנָה עֹבֵר הוּא וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת מֵאָה
הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ עֲיֵפִים וְרֹדְפִים:
וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סֻכּוֹת תְּנוּ נָא כִּכְּרוֹת נָתַן
לֶחֶם לָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָי כִּי עֲיֵפִים
הֵם וְאָנֹכִי רֹדֵף אַחֲרֵי זֶבַח וְצַלְמֻנָּע
מַלְכֵי מִדְיָן: וַיֹּאמֶר שָׂרֵי סֻכּוֹת הֲכַף
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְּיָדֶךָ כִּי נִתֵּן
לִצְבָאֲךָ לָחֶם: וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן לָכֵן
בְּתֵת יְהוָה אֶת זֶבַח וְאֶת צַלְמֻנָּע בְּיָדִי נָתַן
וְדַשְׁתִּי אֶת בְּשַׂרְכֶם אֶת קוֹצֵי הַמִּדְבָּר דּוּשׁ דִּבֵּר
וְאֶת הַבַּרְקֹנִים: וַיַּעַל מִשָּׁם פְּנוּאֵל עָלָה
וַיְדַבֵּר אֵלֵיהֶם כַּזֹּאת וַיַּעַנוּ אֹתוֹ דִּבֵּר עָנָה
אַנְשֵׁי פְּנוּאֵל כַּאֲשֶׁר עָנוּ אַנְשֵׁי
סֻכּוֹת: וַיֹּאמֶר גַּם לְאַנְשֵׁי פְּנוּאֵל אָמַר
לֵאמֹר בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתֹּץ אֶת שָׁלַם נָתַץ
הַמִּגְדָּל הַזֶּה: וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בַּקַּרְקֹר נָדַל קָרַר
וּמַחֲנֵיהֶם עִמָּם כַּחֲמֵשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף חָנָה
כֹּל הַנּוֹתָרִים מִכֹּל מַחֲנֵה בְנֵי קֶדֶם יָתַר
וְהַנֹּפְלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ
שֹׁלֵף חָרֶב: וַיַּעַל גִּדְעוֹן דֶּרֶךְ הַשְּׁכוֹנֵי עָלָה שָׁכַן
בָּאֳהָלִים מִקֶּדֶם לְנֹבַח וְיָגְבְּהָה וַיַּךְ נָכָה
אֶת הַמַּחֲנֶה וְהַמַּחֲנֶה הָיָה בֶטַח: וַיָּנֻסוּ נוּס
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד רָדַף לָכַד
אֶת שְׁנֵי מַלְכֵי מִדְיָן אֶת זֶבַח וְאֶת שָׁנָה
צַלְמֻנָּע וְכָל הַמַּחֲנֶה הֶחֱרִיד: וַיָּשָׁב חָרַד שׁוּב
גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ מִן הַמִּלְחָמָה מִלְמַעֲלֵה לָחַם עָלָה
הֶחָרֶס: וַיִּלְכָּד נַעַר מֵאַנְשֵׁי סֻכּוֹת
וַיִּשְׁאָלֵהוּ וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת שָׂרֵי שָׁאַל כָּתַב
סֻכּוֹת וְאֶת זְקֵנֶיהָ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה שׁוּר בּוֹא
אִישׁ: וַיָּבֹא אֶל אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיֹּאמֶר

pe vim iferētes. Quibus ille rñdit. Quid ei tale facere potui q̄le vos fecistis. Nonne melior ē racemus effrai vindemiis abiezer. In manꝰ vr̄as de tradidit pricipes madiā: oreb & zeb. Quid tale facere potui q̄le vos fecistis? Qd cū locutꝰ eēt reqeuit spiritus eoꝝ quo tumebāt cōtra eū. Cūq; venisset gedeō ad iordanē trāsiuit eū cū trecētis viris q̄ secū erāt: & p̄ lassitudine fugiētes psequi non poterāt. Dixitq; ad viros soccoth: date obsecro panes pplo qui mecū ē: quia valde defecerūt vt possimꝰ psequi zebee & salmāa reges madiā. Rñderūt principes soccoth Forsitā palme manuū zebee & salmāa in manu tua sūt: & idcirco postulas vt demꝰ exercitui tuo pāes. Quibꝰ ille ait. Cū ergo tradiderit dñs zebee & salmāa i manꝰ meas: cōterā carnes vr̄as cū spinis tribulisq; deserti. Et inde cōscendēs vēit ī phanuel: locutusq; ē ad viros loci illius sīlia. Cui & illi rñderūt sicut responderāt viri soccoth. dixit itaq; eis. Cum reuersus fuero victor ī pace destruam turrim hāc. zebee autē & salmāa requiescebāt cum omī exercitu suo. Quindeci em̄ milia viri remāserant ex oibus turmis oriētaliū pplorū cesis centū vigiti milibus bellatorum & educētiū gladiū. Ascēdensq; gedeō p viā eorū qui ī tabernaculis morabātur ad oriētalē partē nobe & iecbaa: pcussit castra hostium qui securi erāt & nihil aduersi suspicabātur: fugerūtq; zebee & salmana quos psequēs gedeō cōprehendit turbato oī exercitu eorū. Reuertēsq; de bello ante solis ortū apprehēdit pueꝝ de viris soccoth interrogauitq; eū noīa principū & seniorum soccoth. & descripsit septuaginta septem viros. Venitq; ad soccoth & dixit eis.

τ dixit ad eos: qd feci nūc sicut vos: nō
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς, οὐ
ne melior racemus ephraim q̄ vindemia abiezer. in ma
χὶ κρεῖττον ἐπιφύλλιον ἐφραὶμ ἢ τρυγηγὸς ἀβιέζερ. ἐν χει
nū vr̄am tradidit dñs principes madiā o
ρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας μαδιὰμ γὸν ὠ
reb τ zeb. τ qd potui facere sicut vos?
ρὴβ καὶ γὸν ζήβ. καὶ τί ἠδυνήθην ποιῆσαι καθὼς ὑμεῖς;
tunc requieuit spūs eoꝝ ab eo cū loq̄rer
τότε ἀνῆκεν γὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι
ille cū eis sermonē hunc. τ venit gedeon ad
αὐγὸν μετ' αὐτῶν γὸν λόγον τοῦτον. καὶ ἦλθεν γεδεὼν ἐπὶ
iordanē: τ trāsiuit ipse τ trecēti viri q̄
γὸν ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐγὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ
cū eo alo deficiētes τ famescētes. τ dixit
μετ' αὐτοῦ ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες. καὶ εἶπεν τοῖς
viris socchoth: date iā panes in nutrimētū po
ἀνδράσιν σοκχώθ, δότε δὴ ἄρτους εἰς τὴν τροφὴν τῷ λα
pulo qui est mecū qm̄ famescūt. ego āt psequor post zebee τ
ὦ τῷ μετ' ἐμοῦ ὅτι πεινῶσιν. ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω ζεβεὲ καὶ
salmana reges madiā. τ dixerūt principes soc
σαλμανὰ βασιλέων μαδιάμ. καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες σο
choth: nūqd manꝰ zebee τ salmana nunc in manu tua:
χώθ, μὴ χεὶρ ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ νῦν ἐν τῇ χειρί σου,
vt demus exercitui tuo panes? τ dixit gedeon:
ὅτι δώσωμεν τῇ στρατιᾷ σου ἄρτους; καὶ εἶπεν γεδεών,
nō sic cū dederit dñs zebee τ salma
οὐχ οὕτως ἐν τῷ δοῦναι κύριον γὸν ζεβεὲ καὶ γὸν σαλμα
na in manū tuā: τ cōteram carnes vr̄as in
νὰ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ καταξανῶ τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς
spinis deserti τ in tribulis. τ ascēdit il
ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις. καὶ ἀνέβη ἐκεῖ
linc in phanuel: τ locutus est ad eos iuxta hec.
θεν εἰς φανουήλ, καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ ταῦτα.
τ respōderūt ei viri phanuel quēadmodū respō
καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ἄνδρες φανουὴλ ὃν τρόπον ἀπεκρί
derūt ei viri socchoth. τ locutus est viris ph
θησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες σοκχώθ. καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσι φα
nuel dicēs: cū reuersus fuero ego cū pace destru
νουὴλ λέγων, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' εἰρήνης κατασκά
am turrim hanc. τ zebee τ salmana in carcar
ψω γὸν πύργον τοῦτον. καὶ ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ ἐν καρκὴ
τ castra eoꝝ cum eis vt quinq; τ decē
καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡς πέντε καὶ δέκα
milia oēs qui remāserant in oibus ca
χιλιάδες πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ τῇ παρεμ
stris filioꝝ oriētis. τ q̄ ceciderūt fuerūt cētū τ vi
βολῆ υἱῶν ἀνατολῶν. καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἑκατὸν καὶ εἴ
ginti milia viroꝝ educētiū gladiū. τ ascēdit
κοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐπασμένων ῥομφαίαν. καὶ ἀνέβη
gedeon viam eoꝝ q̄ morabātur in tabnaculis ab oriente
γεδεὼν ὁδὸν τῶν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν
nabai τ e regione nabe: τ percussit ca
τῆς ναβαὶ καὶ ἐξεναντίας ναβέ, καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμ
stra. at castra fuerūt cōfidētia. τ fugit zebee
βολήν. ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα. καὶ ἔφυγεν ζεβεὲ
τ salmana: τ psecutꝰ est post eos: τ cōprehēdit
καὶ σαλμανά, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησεν
duos reges madiā zebee τ salmana τ om
τοὺς δύο βασιλεῖς μαδιὰμ ζεβεὲ καὶ γὸν σαλμανὰ καὶ πά
nia castra eoꝝ euertit. τ reuersus ē gede
σαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν ἐξέστρεψεν. καὶ ἀνέστρεψεν γεδε
on filius ioas ex bello ab ascensiōe ares: τ cōprehēdit
ὼν υἱὸς ἰωὰς ἐκ τῶν πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως ἄρες, καὶ συνέλα
puerū ex viris socchoth: τ interrogauit e
βεν παιδάριον ἐκ τῶν ἀνδρῶν σοκχώθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐ
um: τ descripsit apud se principes socchoth
τόν, καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐγὸν τοὺς ἄρχοντας σοκχώθ
τ seniores eius septuaginta τ septē vi
καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄν
ros. τ venit ad principes socchoth: τ dixit
δρας. καὶ παρεγένετο πρὸς τοὺς ἄρχοντας σοκχώθ, καὶ εἶπεν

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

eis: ecce zebee τ salmana pp ḡo exprobrastis mihi dicē
ἀυτοῖς, ἰδοὺ ζεβεὶ καὶ σαλμανὰ οὓς ὠνειδίσατέ με λέ
tes: vbi ñ̄ nūc man⁹ zebee τ salmana nunc in manu tua: vt
γοντες, μὴ χεὶρ ζεβεὶ καὶ σαλμανὰ ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι
demus virio tuo lassio panes?
δώσομεν τοῖς ἀνδράσιν σου τοῖς ἐκλυομένοις ἄρτους;
τ accepit principes τ seniores
καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
ciuitatis: τ pfecutus est eos in spinis de
πόλεως καὶ κατεδίωξεν ἀυτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρή
serti: τ tribulos: τ cōminuit in ipsis viros soc
μου, καὶ τοὺς βαρκανίμ, καὶ κατέξανεν ἐν ἀυτοῖς ἄνδρας σκω
choth. τ turrim phanuel subuertit: τ occidit
χώθ· καὶ τὸν πύργον φασουὴλ κατέσκαψεν, καὶ ἀπέκτεινεν
viros ciuitatis. τ dixit ad zebee τ sal
τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως· καὶ εἶπεν πρὸς ζεβεὶ καὶ σαλ
mana: vbi viri quos occidistis in thabor? τ ꝺ
μανά, ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπεκτείνατε ἐν θαβώρ; καὶ εἶ
runt: vt tu vt illi similis tibi similio eis vt spēs filioꝝ
παν, ὡς σὺ ὡς ἀυτοὶ ὁμοῖος σοι ὁμοίως ἀυτοῖς ὡς υἱοὶ υἱῶν
regum. τ dixit gedeon: fratres met filij mei
βασιλέων· καὶ εἶπεν γεδεών, ἀδελφοί μου υἱοί τῆς μητρός
mee sunt. viuit dñs si seruassetis eos nō occide
μου ἐστίν· ζῇ κύριος εἰ ἐζωογονήσατε ἀυτοὺς οὐκ ἂν ἀπεκτεί
rem vos. τ dixit iether primogenito suo: sur
νατε ὑμᾶς· καὶ εἶπεν τῷ ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ ἀυτοῦ, ἀνα
gens interfice eos: τ nō edurit puer
στὰς ἀπόκτεινον ἀυτούς, καὶ οὐκ ἔφασεν τὸ παιδάριον
gladiū suū: qm timuit qm erat iunior. τ
τὴν μάχαιραν ἀυτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὅτι ἐν νεότητος· καὶ
dixit zebee τ salmana: surge iā tu τ occur
εἶπεν ζεβεὶ καὶ σαλμανά, ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάντη
re nobis: qm sicut vir τ potētia eius. τ surrexit ge
σον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ καὶ ἡ δύναμις ἀυτοῦ· καὶ ἀνέστη γε
deon: τ interfecit zebee τ salmana. τ tulit
δεών, καὶ ἀπέκτεινεν τὸν ζεβεὶ καὶ τὸν σαλμανά· καὶ ἔλαβεν
torques ꝺ in collis camelor⁹ eo
τοὺς μανίακους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων ἀυ
rū. τ dixit ciri israel ad gedeon: dñare in nobis
τῶν· καὶ εἶπεν ἀνὴρ ἰσραὴλ πρὸς γεδεών, ἄρχε ἐν ἡμῖν
tu filius tuus τ filius filij tui: qm salua
σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σέσω
sti nos de manu madiā. τ dixit ad eos ge
κας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιάμ· καὶ εἶπεν πρὸς ἀυτοὺς γε
deon: nō dñabor ego vob: nec dñabitur filius me⁹ in vob:
δεών, οὐκ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν,
dñs dñabitur vr. τ dixit ad eos gedeon: postu
κύριος ἄρξει ὑμῶν. καὶ εἶπεν πρὸς ἀυτοὺς γεδεών, αἰτήσο
labo a vobis petitionē: τ date mihi vir mauꝝ
μαι παρ' ὑμῶν αἴτησιν, καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον τῶν
prede sue: qm inaures auree fuerūt illis: qm ismae
σκύλων ἀυτοῦ, ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ ἦν ἀυτοῖς, ὅτι ἰσμα
lite fuerūt. τ dixerūt dabites dabimus. τ expan
λῖται ἦσαν. καὶ εἶπαν δώσοντες δώσομεν· καὶ ἀπέπε
dit vestē suā: τ proiecit illic vir inaurē aure
τασεν ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον χρυ
am spolioꝝ suoꝝ. τ fuit pōdus inau
σοῦν τῶν σκύλων ἀυτοῦ. καὶ ἐγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ἐνω
rū aurearū quas petūt: sicli mille τ septin
τίων τῶν χρυσῶν οὓς ἠτήσατο, σίκλοι χίλιοι καὶ ἑπτακο
gēti aurei: absq; ornamētis monilium
σίοι χρυσοῖ, πλὴν τῶν σιρωθίων τῶν ὁρμίσκων
τ amictuū purpureoꝝ qui in regi
καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βα
bus madiā: τ preter toraques qui in
σιλεῦσι μαδιάμ, καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν ἐν τοῖς
collis camelorū. τ fecit ex
τραχήλοις τῶν καμήλων ἀυτῶν. καὶ ἐποίησεν ἀυτῷ
eo gedeon in ephod: τ posuit illud in ciuitate sua
γεδεὼν εἰς ἐφούδ, καὶ ἔστησεν ἀυτὸ ἐν τῇ πόλει ἀυ
in ephra. τ fornicatus est oīs israel
τοῦ ἐν ἐφρά· καὶ ἐξεπορνεύσατο πᾶς ἰσραὴλ

Trāsla.B.Hie.

⁹En⁸zebee⁹& salmāa su-
per⁸quibus⁹ exprobrastis
⁹mihi⁹ dicētes. ⁸forsitan
man⁹⁹ zebee⁸& salmana
⁹in manibus tuis sūt: & id
circo postulas⁹⁹ vt⁹ dem⁹
⁸viris⁸qui lassi sūt & de
fecerūt⁸panes? Tulit er-
go⁸seniores⁸ciuitatis ⁸&
⁸spinas⁸deserti⁸ac⁸tribu-
los: ⁹& cōtriuit⁸cū eis at
q; comminuit⁸viros⁸so-
coth: ⁸Turri⁸quoq; ⁸pha
nuel⁸⁹subuertit: ⁸occisis
⁸hītatoribus⁸citatis. ⁸Di
xitq; ⁸ad zebee⁸& ⁸salma
na. ⁸Quales fuerūt⁸ viri
⁸quos⁸occidistis⁸in tha-
bor? Qui⁸ rñderunt. ⁸Si-
miles tui: & ⁸ vnus ex eis
⁹q̄⁸filius⁸ regis. Quib⁹
ille⁸respondit: ⁹ ffes mei
⁸fuerūt⁸filii⁸ matris mee.
⁸⁹Viuit⁸⁹ dñs: qa⁹si ⁹fuas-
fetis⁸eos⁸ nō⁸vos⁸occide
rē:⁸⁹dixit q; ⁸iether⁸ pri-
mogēito suo. ⁸Surge &⁸i
terfice⁸eos: qui⁹ nō⁸edu
xit⁸gladiū. Timebat⁸ri
⁸quia⁸adhuc⁸⁹ puer erat.
⁸⁹dixerūt q;⁸ zebee⁸ & sal-
mana. ⁸Tu⁸surge⁸ & irrue
⁸nos:⁸⁹ quia⁸iuxta etatē
⁹robur ē⁸homis. ⁸Surre-
xit⁸gedeō⁸& iterfecit⁸ze
bee⁸& ⁸salmana:⁸ et tulit
⁸ornamēta ac bullas⁸q⁹
⁸⁹colla regalium⁸camelo
tū decorari solēt. ⁸ Dixe
rūt q; ⁸oēs⁸ vir⁸⁹ iſti⁸ ad⁸ ge
deō. ⁸Dñare⁸ nr̄i⁸ tu⁸ & ⁸fi
lius tuus⁸ & ⁸ filius⁸ filij tui
⁸qa⁸⁹ liberasti nos⁸ de ma-
nu madian. ⁸Quibus ille
⁹ait.⁸⁹ nō⁸ dominabor⁸⁹ ve
stri:⁸ nec ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸dñabitur⁸i vos⁸filius⁹ me⁹
sed⁸dñabitur⁸⁹ vobis⁸dñs
⁹Dixit q;⁸ ad eos. Vnam
⁸petitionē⁸ postulo⁸ a vo
bis. ⁹Date⁸ mihi ⁸ inaures
ex⁸⁹ preda vestra. ꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹Inaures⁸ei⁸ aureas⁸ hīſ
maelite⁹ hñe cōsueuerāt:
q⁹ tñderūt. Libētissime
⁹dabimus. ⁸Expādēteq; ⁸
sup terrā⁸palliū⁹ piece
rūt⁸ in eo⁸ inaures de ꝯꝯꝯ
⁹preda: ⁸& fuit⁸ pōd⁹ ⁹po
stulata q;⁸ inaurium ꝯꝯꝯ
⁸⁹mille⁸septingēti⁸ auri si
cli⁸ absq; ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸ornamentis⁸ & monili
bus ⁸ & veste⁹ purpurea
⁸quibus⁹ reges⁸ madian
vti soliti erant: ⁸& preter
⁹torques aureas⁸ camelo
rum. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸⁹Fecitq; ex eo⁸⁹ gedeon
⁹ephod⁸⁹ & posuit ⁹illud
⁸in citate sua⁸ ephra. ⁸For
nicatusq; est⁸⁹ oīs⁸ israel ꝯ

Ter.heb.Iudi.ca.viij.Pritiua.heb.

הִנֵּה זֶבַח וְצַלְמֻנָּע אֲשֶׁר חֵרַפְתֶּם
אֹתִי לֵאמֹר הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה
בִּידֶךָ כִּי נָתַן לַאֲנָשֶׁיךָ הַיְעֵפִים
לֶחֶם וַיַּקַּח אֶת זִקְנֵי הָעִיר וְאֵת
דגר קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת הַבָּרְקָנִים וַיַּדַּע
נבל בָּהֶם אֶת אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וְאֵת מִגְדַּל
הבג פְּנוּאֵל נָתַץ וַיַּהַרֹג אֶת אַנְשֵׁי
הָעִיר וַיֹּאמֶר אֶל זֶבַח וְאֶל צַלְמֻנָּע
אֵיפֹה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָרַגְתֶּם בְּתָבוֹר
אמר וַיֹּאמְרוּ כָּמוֹךָ כָּמוֹהֶם אֶחָד כְּתֹאַר
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אַחַי בְּנֵי אִמִּי הֵם
חי אֶת חַי יְהוָה לוּ הֲחִיִּתֶם אוֹתָם לֹא הָרַגְתִּי
אתכם וַיֹּאמֶר לְיֶתֶר בְּכֹרוֹ קוּם הָרְגֵם
אותם וְלֹא שָׁלַף הַנַּעַר חַרְבּוֹ כִּי
יָרֵא כִּי עוֹדֶנּוּ נָעַר וַיֹּאמֶר זֶבַח
וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתָּה וּפְגַע בָּנוּ כִּי כְאִישׁ
נבר קום גְּבוּרָתוֹ וַיָּקָם גִּדְעוֹן וַיַּהַרֹג אֶת זֶבַח
ולח וְאֶת צַלְמֻנָּע וַיִּקַּח אֶת הַשַּׁהֲרֹנִים
צור אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם ן וַיֹּאמְרוּ
אֵישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל גִּדְעוֹן מְשֹׁל בָּנוּ
גַּם אַתָּה גַּם בִּנְךָ גַּם בֶּן בִּנֶּךָ כִּי
ישע הוֹשַׁעְתָּנוּ מִיַּד מִדְיָן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
משל גִּדְעוֹן לֹא אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם וְלֹא
יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם
שאל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן אֶשְׁאֲלָה מִכֶּם
שְׁאֵלָה וְתִנּוּ לִי אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ
כִּי נִזְמֵי זָהָב לָהֶם כִּי יִשְׁמְעֵאלִים
הֵם וַיֹּאמְרוּ נָתֹן נִתֵּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת
פרש הַשִּׂמְלָה וַיַּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה אִישׁ נֶזֶם
שלל שְׁלָלוֹ וַיְהִי מִשְׁקַל נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר
היה שאל שָׁאַל אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת זָהָב לְבַד
מאה נְבַד מִן הַשַּׁהֲרֹנִים וְהַנְּטִפוֹת וּבִגְדֵי
נטף הָאַרְגָּמָן שָׁעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּלְבַד מִן
על הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם
עשה וַיַּעַשׂ אֹתוֹ גִּדְעוֹן לְאֵפֹד וַיַּצֵּג אֹתוֹ
עזה בְּעִירוֹ בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָּל יִשְׂרָאֵל

Pritiua.heb.Text.be.Iudi.cap.ix. Trāsla.B.Hie. Trās.Gre.lxx.cū interp.latina

אַחֲרָיו שָׁם ׃ וַיְהִי לְנִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ בָּנָה
לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּכָּנְעוּ מִדְיָן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּנַע
וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט נָשָׂא
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּימֵי נִדְעוֹן׃ שָׁקַט
וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל בֶּן יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃ רָבַע יוֹם
וּלְנִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים בָּנִים יֹצְאֵי
יֶרֶךְ כִּי נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃ נָשָׂה רָבַב
וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה לוֹ גַּם
הוּא בֶן וַיָּשֶׂם אֶת שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃ שׂוּם מוּת
נִדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיָּקָבֶר שׂוּב קָבַר
בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר מֵת נִדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי זָנָה
יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיָּשִׂימוּ
לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים׃ וְלֹא כָּרַת
זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל אֹיְבֵיהֶם נָצַל אֵת
מִסָּבִיב׃ וְלֹא עָשׂוּ חֶסֶד עִם בֵּית עָשָׂה חֶסֶד
יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה
עִם יִשְׂרָאֵל׃ Cap. ix. וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ
בֶּן יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל אֲחֵי אִמּוֹ
וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וְאֶל כָּל מִשְׁפַּחַת בֵּית דִּבֶּר מִשְׁפָּחָה
אֲבִי אִמּוֹ לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי אָזַן
כָּל בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה טּוֹב לָכֶם הֲמָשׁל
מִכֶּם שִׁבְעִים אִישׁ כֹּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל
אִם מָשַׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּרְאִיתֶם
כִּי עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם אָנִי׃ וַיְדַבְּרוּ
אֲחֵי אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָּל בַּעֲלֵי שְׁכֶם
אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם נָטָה
אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא׃ אָח
וַיִּתְּנוּ לוֹ שִׁבְעִים כֶּסֶף מִבֵּית בַּעַל נָתַן
בְּרִית וַיִּשְׂכֹּר בָּהֶם אֲבִימֶלֶךְ אֲנָשִׁים שָׂכַר
רֵיקִים וּפִחָזִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹא בוא
בֵּית אָבִיו עָפְרָתָה וַיַּהַרְגוּ אֶת אֶחָיו הָרַג
בְּנֵי יְרֻבַּעַל שִׁבְעִים אִישׁ עַל אָבֶן
אֶחָת וַיִּוָּתֵר יוֹתָם בֶּן יְרֻבַּעַל הַקָּטֹן כִּי
נֶחְבָּא׃ וַיֵּאָסְפוּ כָּל בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל אסף בָּא

in eo :[b]& factū ē[c]gedeo
ni[b]& omni domui eius
[c]in ruinā.[f] Hūiliatus est
autē [e]madian[b]corā[f]filiis
[b]isrl:[f]nec potuerunt [m] vl
tra[o]ceruices[n]eleuare:[p]ſ
quiit[q]terra p[r] q̄dra gīta
[s]ānos[s]quib[e]gedeō pfu
it[a]. Abiit itaq; [b]hieroba
al[c]filius[e]ioas[c]& hitauit[f]i
domo sua[b]hūitq;[f]septua
gita[b]filios[f]q egressi sunt
de[m]femore ei[r]:eo q[r]plu
res[q]heret[e]vxores.ccc.xxx
[e]cōcubina aūt illius[s]quā
habebat [n]in ſychē[s]gēuit
[e]i[f]filiū[f]nomine[a]bime-
lech.[b]Mortuusq; est ccc
[g]gedeō[f]filius[f]ioas[m]in se-
nectute[n]bona:[p]& ſepul-
tus ēſt[b]in ſepulchro[q]io-
as[f] patris sui[e]i ephra de
[f]familia[e]ezri.[f]Postq̄ aūt
[e]mortuus ē[b]gedeō:[f]auer
ſi sūt[e]filii[f]isrl:[f]& fornica
ti sūt[e]i[b]baalim.[f]Percuſſe
rūtq; cū[f]baal[m]fedus vt eſ
ſet[b]eis[e]i deū:[e]nec ccc.xxx.
[f]recordati sunt[r] domini
[n]dei sui ccc.xxx.xxx.xxx.
[r]qui eruit[e]os[a]de mani-
b[b]inimicorū suoꝝ oim
[c]p circuitū:[b]nec[c] fecerūt
[f]mīā[f]cū[b]domo[f] hieroba
al[b]gedeon[f]iuxta omnia
[m]bōa[n] que[e]fecerat[q]isrli
[r]Biit aūt 9.
[b]abimelech ccc.xxx.xxx.
[s]filius[e]hierobaal[f]i ſychē
[a]ad[e]frēs[b]matris sue ccc.xx
[f]& locut[e] ē[a]ad eos[f]& ad
[m]oēm[n] cognatiōnē[e]do-
m[r]pētis[q]mīiſq; sue[f]dicēs
[s]Loquimini ad ccc.xxx.xxx
[e]oēs[f]viros[s]ſychē.[a]Quid
[e]vobis ē[e]meli?:[b]vt domi
nētur[f]vīi[f]septuaginta[e]vi
ri[b]oēs[f]filii[e]hierobaal: ccc
[f]an vt[m]dſicetur[n]vobis v-
nus[e]vir.Simulq;[q] cōside
rate:[f]quia[e]os vr̄m[f]& ca
ro vr̄a[n]ſū.[s]Locutiq; sūt
[f]frēs[f]mīis eius[a] de eo ad
[c]oēs[e]viros[f]ychem ccc.xx
[f]vniuersos[b]f mōes[f]istos
[b]et inclinauerūt[f]cor eoꝝ
[m]post[n]abimelech[r]dicen
tes.[q]Frater nosſter[r]est. ccc
[e]Dederūtq;[f]illi[n]septuagi
ta pōdera[f]argēti[f]de fa-
no[f]baal[a]berith.Qui[b] cō
duxit sibi[c] ex eo[c]viros
[f]inopes[e]& vagos[b]ſecuti
q; sūt[f]eū.[b]Et venit in cc
[f]domū[m]pīis sui[n]i ephra
[c]& occidit[q] fratres suos
[r]filios[e]hierobaal[f]ſeptua
ginta[n]viros[s] sup[r] lapidē
vnū.[a]Remāsitq;[b]ioathā
[r]filio[e]hierobaal[c] minus
&[a]abſcōditus ē.[b]Cōgre
gati sūt āt[f]oēs[b]viri[f]ychē

post illū illic. τ fuit gedeō τ domui ei
ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ· καὶ ἐβδελύξατο τῶ γιδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐ
liuo in ſcādalū. τ humiliati[e] ē madiā corā filiis
τοῦ ἰὸς σκάνδαλον· καὶ ἐνετράπη μαδιὰμ ἐνώπιον τῶν υἱῶν
israel: τ nō addiderūt vlra eleuare caput ſuū: τ
ἰσραήλ, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ
quieuit terra quadraginta ānos in diebus gedeon.
ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις γιδεών.
τ abūt hierobaal filii[r] ioas τ habitauit in domo
Καὶ ἐπορεύθη ἱεροβάαλ υἱὸς ἰωὰς καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐ
ſua. τ gedeon fuerūt ſeptuaginta filij egreſſi
τοῦ· καὶ τῷ γιδεὼν ἦσαν ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπορευόμενα
ex femoribꝰ ei[r]:qm vxores multe fuerūt illi. τ cō
ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. καὶ παλ
bina eius in ſichem peperit ei τ ipſa filiū: τ in
λακὴ αὐτοῦ ἐν συκίμοις ἔτεκεν αὐτῷ καὶ γε αὐτὴ υἱόν, καὶ
posuit nomē eius abimelech. τ mortu[a] est gedeon filꝰ
ἔθετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀβιμέλεχ· καὶ ἀπέθανε γιδεὼν υἱὸς
ioas in cantie bona: τ sepult[e] ē in ſepultura ioas pa
ἰωὰς ἐν γηρᾳᾷ ἀγαθῇ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ ἰωὰς τοῦ πα
tris sui in ephra patris ezri τ factū est vt mortu[a] est ge
τρὸς αὐτοῦ ἐν ἐφρὰ πατρὸς ἐζρί· καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε γι
deon: τ auerſi sunt filij israel: τ fornicati sūt pō
δεών, καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ ἰσρ, καὶ ἐξεπορνεύσαν ὀπί
baalim: τ posuerūt ſibi baal berith in de
σω τῶν βααλείμ, καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸ βααλ βερὶθ εἰς θεὸν
duꝰ vt eſſet eis ipſe in deū: τ nō recordati sūt
καὶ τοῦ ἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ
filij israel dñi dei sui q̄ liberauit eos
υἱοὶ ἰσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς
de manu oīum inimicoꝝ eoꝝ per circuitū: τ nō
ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ ἐκ
fecerūt miam cum domo hierobaal gedeon ſichem om
ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου ἱεροβάαλ γιδεὼν κατὰ τὰ
nē bonitatē quā fecit cū israel.
σας τὴν ἀγαθοσύνην ἣν ἐποίησε μετὰ ἰσραήλ. Ca.9.
Θ abiit abimelech filꝰ hierobaal in ſichem
Καὶ ἐπορεύθη ἀβιμέλεχ υἱὸς ἱεροβάαλ εἰς συκίμους
ad fratres mīis sue: τ locutus est ad
πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν πρὸς
ipſos τ ad oēm cognatiōnē domꝰ ma
αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μη
tris sue dicēs: loquimini ſā in auribꝰ oīum
τρὸς αὐτοῦ λέγων, λαλήσατε δὴ εἰ ὧδε πάντων τῶν
virorꝰ ſichem: quid melius vobis vt dominētur vri ſeptu
ἀνδρῶν συκίμων, ποῖον βέλτιον ὑμῖν τὸ κυριεύειν ὑμῶν ἑβδο
ginta viri oēs filij hierobaal:an vt dſicatur vobis
μήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ὑμῶν
vir vnꝰ: τ recordamini q̄ os vr̄s τ caro vr̄a sū
ἀνὴρ εἷς; καὶ μνήσθητε ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν ἐγ
ego. τ locuti sunt fratres mīis eius de eo in
μί εἰμι. καὶ ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ περὶ αὐτοῦ
auribus oīum virorꝰ ſichem vniuersoꝝ sermōes
τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀνδρῶν συκίμων πάντας τοὺς λόγους
ſtos. τ inclinauit eoꝝ cor eoꝝ post abimelech:qꝫ
τούτους· καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω ἀβιμέλεχ, ὅτι
dixerūt frater nr̄ est. τ dederūt ei ſeptuaginta
εἶπαν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα
argēti ex domo baalberith pacti. τ cōduxit
ἀργυρίου ἐκ τοῦ οἴκου βααλ βερὶθ διαθήκης· καὶ ἐμισθώσατο
in illis abimelech viros vacuos τ ſtolidos τ
ἐν αὐτοῖς ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ ἀσυβούλους καὶ
ſecuti sunt eum: τ intrauerūt in domū pa
ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον τοῦ πα
tris eius in ephrata: τ occidit fratres ſuos ſꝫ
τρὸς αὐτοῦ εἰς ἐφρατά, καὶ ἀπέκτειναν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱ
lios hierobaal ſeptuaginta viros ſup lapidē vnū. τ remā
οὺς ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα· καὶ ὑπελείφθη
sit iotham filius hierobaal iunior: qñ abſcōditꝰ ē. τ
λείφθη ἰωαθὰμ υἱὸς ἱεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη. καὶ
cōgregati sūt oēs viri ſichem: τ oīs
συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες συκίμων, καὶ πᾶς οἶκος

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.	Trāsla.B.Hie.	Tex.heb.Iudi.ca.ix.	Pritiua.heb.
domus maalo: ⁊ abierūt ⁊ regē fecerūt a- ὁ ὄικος μααλώ, καὶ ἐπορεύησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν ἀ- bimelech regē iuxta quercū statiōis q̄ in si- βιμέλιχ βασιλέα πρὸς τὴ βαλάνω τῆς στάσεως τῆς ἐν σι- chem. ⁊ renūciauerūt iotham: ⁊ abūt: ⁊ chem. ⁊ ἀπήγγειλαν τῷ Ἰωαθάμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ stetit in vertice mōtis garizim: ⁊ eleuauit ἔστη ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους γαριζίν, καὶ ἐπῆρεν τὴν voce suā ⁊ vocauit ⁊ dixit illis: audi φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀκούσα te me viri sichem: ⁊ audiat vos deus: e- τέ μου ἄνδρες συκήμων, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν θεός, πο- untia inierunt ligna vt vngerēt sup se ρεύσεται ἐπορεύησαν τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἐφ' αὐτῶν regem. ⁊ dixerūt oliue regna sup nos. ⁊ βασιλέα. καὶ εἶπαν τῇ ἐλαίᾳ βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. καὶ dixit eis olea: deserēs pinguedinē meā quā ἔπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία, ἀφήσασα τὴν πιότητά μου ἣν ἐν me glorificauit deus ⁊ hoies: abibo vt dominer ᾗ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι, πορευθῶ ἄρχειν inter ligna: ⁊ dixerūt ligna ficui: veni re ξύλων; καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ συκῇ, δεῦρο βασι- gna sup nos. ⁊ ait eis ficus: ¦ desereno λευσον ἐφ' ἡμῶν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ, ἀφήσασα τὴν dulcedinē meā ⁊ fructus meos bonū: abi- γλυκύτητά μου καὶ τὰ γενήματά μου τὰ ἀγαθά, πορευ bo et imperē lignis: ⁊ dixerūt ligna viti: θῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ ἀμπέλῳ, veni regna tu super nos: ⁊ dixit eis vi- δεῦρο βασίλευε σὺ ἐφ' ἡμῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπε- tis desereno domū meā letitiam dei ⁊ λος ἀφήσασα τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφροσύνην τοῦ θεοῦ καὶ hoiam: abibo vt imperē ligniis: ⁊ dixe- τῶν ἀνθρώπων, πορευθῶ ἄρχειν ἐπὶ τῶν ξύλων; καὶ εἶ- runt omnia ligna ad rhāmū: veni tu re- πεν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον, δεῦρο σὺ βασί- gna super nos: ⁊ dixit rhāmus ad ligna: si in ve λευε ἐφ' ἡμῶν, καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα, εἰ ἐν ἀλη- ritate vos ungitis me vt regnē super vos: venite cō- θείᾳ ὑμεῖς χρίετέ με τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε πε fidite in vmbra mea: ⁊ si nō: egrediat ignis ex rhā- ποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου, καὶ εἰ μή, ἐξέλθοι πῦρ ἐκ τῆς ῥάμ- mo ⁊ deuoret cedros libani. ⁊ nunc si νου καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου. καὶ νῦν εἰ in veritate ⁊ in perfectione fecistis ⁊ regē cōstitui ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν τελειότητι ἐποιήσατε καὶ ἐβασιλεύσα- tis abimelech: ⁊ si bene egistis cū hierobaal τητε Ἀβιμέλιχ, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ Ἰεροβάαλ ⁊ cū domo eius: ⁊ si secūm retributio καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ κατὰ τὸ ἀποτεισθὲ- nem manus eius fecistis ei: sicut pugnauit μα τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, ὡς ἐπολέμησεν pater meus pro vobis: ⁊ proiecit aiam suā e πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἔρριψεν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξε- regione: ⁊ eruit vos de manu madiā: ⁊ vos ταντίας, καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιάμ, καὶ ὑμεῖς insurrexistis cōtra domū ptis mei hodie: ⁊ ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ interfecistis filios eius septuaginta viros ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας sup lapidē vnū: ⁊ regē fecistis abimelech filiū ἐπὶ λίθου ἑνός, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλιχ υἱὸν τῆς ancille eius sup viros sichem: qui fra παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας συκήμων, ὅτι ἀδελ- ter vē est. ⁊ si in veritate ⁊ perfectione feci- φὸς ὑμῶν ἐστιν. καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποι- stis cū hierobaal ⁊ domo eius hac ησατε μετὰ Ἰεροβάαλ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τὴ ἡμέρα ταύ- ⁊ letemini in abimelech ⁊ letetur ⁊ ip τῃ, καὶ εὐφραίνεσθε ἐν Ἀβιμέλιχ καὶ εὐφραινέσθω καὶ αὐ- se in vobis. si nō: egrediatur τὸς ἐν ὑμῖν. εἰ μή, ἐξέλθοι	mᵉ& vniuerse nᵉfamilie vr- bis ᵒmello: ᵖabierūtq; ᵍ& cōstituerūt ʳregem ˢabi- melech ᵗiuxta ᵘquercum ᵛq̄ ʷstabat ˣin syche. Q̄d ʸcū nūciatū eēt ᶻionathā ᵃiuit ᵇ& stetit ᶜ in vertice ᵈmōtis ᵉgarizim. ᶠeleuata q̄ ᵍvoce ʰclamauit ⁱ & dixit. ᵏ Audite ˡme ᵐviri ⁿ sychē ita ᵒvt audiat ᵖvos ᵍd us. ʳ ierunt ˢligna ooooooo ᵗvt vngerent ᵘsup ᵛe ʷregē. ˣ Dixeruntq; ʸoliue. ᶻImpera ᵃnobis. Que ᵇre spondit. ooooooooooooooo ᶜNūquid possū deserere ᵈpiguedinē meā ᵉq̄ ᶠ& dii ᵍvtūtur ʰ& hoies: ⁱ& ve- nire ᵏvt ˡinter ᵐligna ⁿpro mouear! ᵒ Dixeruntq; ᵖligna ᵍad arborē ficū. ʳ Vēi ˢ& sup nos ᵗregnum acci pe. Que ᵘrespondit ᵛeis. ʷNūquid possū deserere ˣdulcedinē meā ʸfructuſ q; ᶻsuauissimos ᵃ& ire ᵇvt ᶜinter cetera ᵈligna ᵉpmo uear! ᶠ Locutaq; ᵍsunt ʰligna ⁱad vitē. ʲ Veni & ᵏim pera ˡnobis: que ᵐrñdit ⁿe is. ᵒNūquid possum dese rere ᵖvinū meū ᵍquod le- tificat ʳdeum ˢ& homies ᵗ& ᵘinter ᵛligna cetera ʷp mouerī! ˣ Dixeruntq; ooo ʸomnia ᶻligna ᵃad ᵇrhan num. ᶜ Veni & ᵈimpera ᵉsuper nos. Que ᶠrespō- dit ᵍeis. ooooooooooooooo ʰSi ⁱvere ʲme ᵏ regem ˡ vo bis ᵐ constituitis : ooooooo ⁿvenite & ᵒsub vmbra oo meā ᵖ reqescite. ᵍ Si ʳ at ˢ nō: ᵗegrediatur ᵘignis ᵛde oo ʷrhāno ˣ & deuoret ʸ ce- dros ᶻlibani. ᵃ Nūc igitur ᵇsi ᶜrecte ᵈ& absq; peccato ᵉconstituistis sup vos ᶠre gē ᵍabimelech: ʰ& ooooo ⁱbene ʲegistis ᵏcum ˡhie- robaal: ᵐ& cū ⁿdomo eius ᵒ& ᵖreddidistis ᵍvicē bñfi ciis ʳeius ˢqui ooooooooooo ᵗpugnauit ᵘp vobis ᵛ& ʷa nimā ˣ suā ʸ dedit piculis ᶻvt erueret ᵃvos ᵇde mānu ᶜmadian: ᵈqui nunc oooo ᵉsurrexistis ᶠcontra ᵍdo- mū ʰpris mei: ⁱ& iterfeci- stis ʲfilios eius ᵏ septuagi ta ˡviros ᵐsup ⁿvnum ᵒlapi dē ᵖ& cōstituistis regem ᵍabimelech ʳfiliū ˢācille e ius ᵗsup ᵘhabitatores ᵛsy- chem: ʷeo q ˣ fr vr ʸ fit. ᶻSi ergo ᵃrecte ᵇ& absq; vitio ᶜegistis ᵈcū ᵉhiero baal ᶠ& ᵍdomo eius ʰ ho- die: ⁱletami ʲ abimelech: ᵏ& ˡille ᵐletetur ⁿin vobis. ᵒSin āt puerse: ᵖ egredia	ᵍבֵּית ʰמִלּוֹא ⁱוַיֵּלְכוּ ʲוַיַּמְלִיכוּ ᵏאֶת אֲבִימֶלֶךְ ˡלַמֶּלֶךְ ᵐעִם אֵלוֹן מַצֵּב אֲשֶׁר ⁿבִּשְׁכֶם׃ ᵒוַיֻּגַּד ᵖלְיוֹתָם ᵍוַיֵּלֶךְ ʳוַיַּעֲמֹד ˢרֹאשׁ ᵗהַר ᵘגְּרִזִים ᵛוַיִּשָּׂא קֹלוֹ וַיִּקְרָא ʷוַיֹּאמֶר ˣלָהֶם שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם ʸוְיִשְׁמַע ᶻאֲלֵיכֶם אֱלֹהִים׃ ᵃהָלוֹךְ הָלְכוּ ᵇהָעֵצִים ᶜלִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ ᵈוַיֹּאמְרוּ ᵉלַזַּיִת ᶠמָלְכָה עָלֵינוּ׃ ᵍוַיֹּאמֶר ʰלָהֶם ⁱהַזַּיִת ʲחָדַלְתִּי אֶת דִּשְׁנִי אֲשֶׁר בִּי יְכַבְּדוּ ᵏאֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי ˡלָנוּעַ עַל ᵐהָעֵצִים׃ ⁿוַיֹּאמְרוּ ᵒהָעֵצִים לַתְּאֵנָה ᵖלְכִי ᵍאַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃ ʳוַתֹּאמֶר ˢלָהֶם ᵗהַתְּאֵנָה ᵘחָדַלְתִּי אֶת ᵛמָתְקִי וְאֶת תְּנוּבָתִי ʷהַטּוֹבָה וְהָלַכְתִּי ˣלָנוּעַ עַל ʸהָעֵצִים׃ ᶻוַיֹּאמְרוּ ᵃהָעֵצִים לַגֶּפֶן ᵇלְכִי ᶜאַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃ ᵈוַתֹּאמֶר ᵉלָהֶם ᶠהַגֶּפֶן ᵍחָדַלְתִּי אֶת תִּירוֹשִׁי ʰהַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי ⁱלָנוּעַ עַל ʲהָעֵצִים׃ ᵏוַיֹּאמְרוּ ˡכָּל הָעֵצִים ᵐאֶל הָאָטָד ⁿלֵךְ אַתָּה מְלֹךְ ᵒעָלֵינוּ׃ ᵖוַיֹּאמֶר ᵍהָאָטָד ʳאֶל הָעֵצִים ˢאִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם ᵗמֹשְׁחִים אֹתִי ᵘלְמֶלֶךְ ᵛעֲלֵיכֶם בֹּאוּ ʷחֲסוּ ˣבְּצִלִּי וְאִם ʸאֵין ᶻתֵּצֵא ᵃאֵשׁ מִן הָאָטָד וְתֹאכַל ᵇאֶת ᶜאַרְזֵי ᵈהַלְּבָנוֹן׃ ᵉוְעַתָּה ᶠאִם ᵍבֶּאֱמֶת ʰוּבְתָמִים ⁱעֲשִׂיתֶם ʲוַתַּמְלִיכוּ ᵏאֶת אֲבִימֶלֶךְ ˡוְאִם טוֹבָה ᵐעֲשִׂיתֶם ⁿעִם ᵒיְרֻבַּעַל ᵖוְעִם ᵍבֵּיתוֹ ʳוְאִם כִּגְמוּל יָדָיו ˢעֲשִׂיתֶם ᵗלוֹ׃ ᵘאֲשֶׁר ᵛנִלְחַם ʷאֲבִי עֲלֵיכֶם ˣוַיִּשְׁלֵךְ אֶת ʸנַפְשׁוֹ ᶻמִנֶּגֶד ᵃוַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד ᵇמִדְיָן׃ ᶜוְאַתֶּם ᵈקַמְתֶּם ᵉעַל ᶠבֵּית ᵍאָבִי ʰהַיּוֹם ⁱוַתַּהַרְגוּ ʲאֶת בָּנָיו שִׁבְעִים אִישׁ עַל ᵏאֶבֶן ˡאֶחָת ᵐוַתַּמְלִיכוּ ⁿאֶת אֲבִימֶלֶךְ ᵒבֶּן ᵖאֲמָתוֹ ᵍעַל ʳבַּעֲלֵי ˢשְׁכֶם כִּי ᵗאֲחִיכֶם ᵘהוּא׃ ᵛוְאִם ʷבֶּאֱמֶת וּבְתָמִים ˣעֲשִׂיתֶם ʸעִם יְרֻבַּעַל ᶻוְעִם ᵃבֵּיתוֹ ᵇהַיּוֹם ᶜהַזֶּה שִׂמְחוּ ᵈבַּאֲבִימֶלֶךְ ᵉוְיִשְׂמַח גַּם הוּא ᶠבָּכֶם׃ ᵍוְאִם אַיִן ʰתֵּצֵא

Pñtiua.heb.Tex.be.Judi.cap.ix.

אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת בַּעֲלֵי
שְׁכֶם וְאֶת בֵּית מִלּוֹא וְתֵצֵא אֵשׁ
מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֹאכַל אֶת
אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּנָס יוֹתָם וַיִּבְרַח וַיֵּלֶךְ נוס נָבַח
בְּאֵרָה וַיֵּשֶׁב שָׁם מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ פָּנָה
אָחִיו׃ וַיְשַׁר אֲבִימֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל שור
שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים רוּחַ שָׁנָה שָׁלַח
רָעָה בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שְׁכֶם רוץ
וַיִּבְגְּדוּ בַּעֲלֵי שְׁכֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ לָבוֹא בגד
חֲמַס שִׁבְעִים בְּנֵי יְרֻבַּעַל וְדָמָם
לָשׁוּם עַל אֲבִימֶלֶךְ אֲחִיהֶם אֲשֶׁר
הָרַג אֹתָם וְעַל בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֲשֶׁר
חִזְּקוּ אֶת יָדָיו לַהֲרֹג אֶת אֶחָיו׃
וַיָּשִׂימוּ לוֹ בַּעֲלֵי שְׁכֶם מְאָרְבִים עַל שום אָרַב
רָאשֵׁי הָהָרִים וַיִּגְזְלוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר
יַעַבְרוּ עֲלֵיהֶם בַּדָּרֶךְ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ׃ עבר נגד
וַיָּבֹא גַּעַל בֶּן עֶבֶד וְאֶחָיו וַיַּעַבְרוּ
בִּשְׁכֶם וַיִּבְטְחוּ בוֹ בַּעֲלֵי שְׁכֶם׃ וַיֵּצְאוּ בטח
הַשָּׂדֶה וַיִּבְצְרוּ אֶת כַּרְמֵיהֶם בצר
וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הִלּוּלִים וַיָּבֹאוּ בֵּית עשה
אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְקַלְלוּ אֶת קלל
אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר גַּעַל בֶּן עֶבֶד מִי אכל שתה
אֲבִימֶלֶךְ וּמִי שְׁכֶם כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא עבד
בֶן יְרֻבַּעַל וּזְבוּל פְּקִידוֹ עִבְדוּ אֶת פקד
אַנְשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם וּמַדּוּעַ חמר
נַעַבְדֶנּוּ אֲנָחְנוּ׃ וּמִי יִתֵּן אֶת הָעָם נתן
הַזֶּה בְּיָדִי וַאֲסִירָה אֶת אֲבִימֶלֶךְ סור
וַיֹּאמֶר לַאֲבִימֶלֶךְ רַבֶּה צְבָאֲךָ וְצֵא יצא
וַיִּשְׁמַע זְבֻל שַׂר הָעִיר אֶת דִּבְרֵי נַעַל שמע שור
בֶּן עֶבֶד וַיִּחַר אַפּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים שלח
אֶל אֲבִימֶלֶךְ בְּתָרְמָה לֵאמֹר הִנֵּה רמה
נַעַל בֶּן עֶבֶד וְאֶחָיו בָּאִים שְׁכֶמָה והנם
צָרִים אֶת הָעִיר עָלֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם צור
לַיְלָה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאָרַב
בַּשָּׂדֶה׃ וְהָיָה בַבֹּקֶר כְּזֹרַח הַשֶּׁמֶשׁ שמש
תַּשְׁכִּים וּפָשַׁטְתָּ עַל הָעִיר וְהִנֵּה שכם
וְהִנֵּה

Trãsla.B.Vic.

tur ignis ex eo: & cõ
sumat habitatores
sychem & oppidũ mel
lo: egrediatur ignis
de viris sichẽ & de op
pido mello: & deuoret
abimelech. Que cũ di=
xisset: fugit & abiit in be
ra: habitauitq; ibi ob
metum abimelech
fris sui. Regnauit itaq;
abimelech super ifrael
tribus annis . Misitq;
deus spiritum
pessimũ inter abime=
lech & hitatores sychẽ
qui ceperunt eum dete
stari: & cõ
scelus iterfectiõis sep=
tuagita filiorũ hieroba
al & effusionẽ sanguis
eorũ cõferre in abime
lech fratrem suum: & ĩ
ter ceteros sychimorũ
principes qui eum ad=
iuuerant .
Posueruntq; insidias
aduersum eum in
sũmitate mõtiũ: & dũ il
lius pstolabãtur aduẽtũ:
exercebant latrocinia
agẽtes pdas de ptereũti
bus. Nũciatũq; est abi
melech. Venit ãt gaal fi
lius obed cũ fribus suis:
& trãstulit in sychimã.
Ad cuius aduẽtũ erecti
hitatores sychẽ egressi
sunt i agros vastãtes vi
neas vuasq; calcãtes: &
factis cãtãtiũ choris : in
gressi sunt fanũ dei sui
& iter epulas & pocula
maledicebãt abimelech
clamante gaal filio o
bed. Quis e iste abime
lech: & q̃ sychẽ vt ser
uiam ei! Nũqd nõ ẽ ipe
filius hierobaal: & con
stituit pricipẽ zebul ser
uũ suũ sup viros emor
pris sychẽ. Cur ergo
fuiem ei! Vtinã daret
aliqs pplm istũ sub ma
nu mea vt auferrẽ d me
dio abimelech. Dictũq;
ẽ abimelech. Cõgrega
exercitus multitudinẽ
& veni. zebul audi princeps citatis auditis ser=
monib gaal filii obed iratus est valde: et misit
clãm ad abimelech nun
cios dicẽs. Ecce gaal fi
lius obed venit ĩ sychi=
mã cũ fribus suis & op=
pugnat aduersũ te citã=
tatẽ. Surge itaq; nocte
cũ pplo q tecũ ẽ & la
tita i agro & primo ma
ne orĩete sole irrue sup
ciuitatẽ. Illo autem

Trãſ.Gre.lẽt.cũ interp.latina

ignis ex abimelech τ deuoret viros sichem
πῦρ ἐξ ἀβιμέλιχ καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας σικίμων
τ domũ mello: τ exeat ignis de viris si
καὶ οἴκου μαλώ, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἐκ τῶν ἀνδρῶν σικί=
chem τ de domo mello τ deuoret abime
μων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου μαλὼ καὶ καταφάγοι τὸν ἀβιμέ
lech. τ recessit iotham τ fugit τ abiit in be=
λιχ · καὶ ἀπέδρα ἰωθὰμ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐπορεύθη εἰς βε
ra: τ habitauit illic a facie abimelech
ρά, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου ἀβιμέλιχ τοῦ
fratris sui. τ regnauit abimelech sup ifrael
ἀδελφοῦ αὐτοῦ . καὶ ἦρξεν ἀβιμέλιχ ἐπὶ τῷ Ἰσραὴλ
tres annos: τ misit deus spũm malũ in
τρία ἔτη, καὶ ἐξαπέστειλεν ὁθεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰμέ
ter abimelech τ inter viros sichem: τ dete=
σον ἀβιμέλιχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν σικίμων, καὶ ἀθέτη
stati sũt viri sichem in domo abimelech vt induce
σαν οἱ ἄνδρες σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ ἀβιμέλιχ τοῦ ἐπαγα
rent scelus septuaginta filiorũ hieroboal: τ san
γεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν ἱεροβόαλ, καὶ τὸ αἷ
guinẽ illorũ imponeret sup abimelech fratrẽ suum
μα αὐτῶν ἐπιθεῖναι ἐπὶ ἀβιμέλιχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν
qui interfecerat illos: τ sup viros sichem qui
ἀποκτείναντα αὐτούς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας σικίμων τοὺς
fortificauerũt manus eorũ: vt interficerẽt
κατισχύσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς
fratres illius. τ posuerũt ei viri sichem insidias
ἀδελφοὺς αὐτ. καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες σικίμων ἐνέδρα
sup capita mõtiũ: τ rapiebãt oẽs
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ ἁρπάζοντες πάντας τοὺς
pretereuntes per illos in via. τ nũciatũ est
διαπορευομένους ἐν αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἀπηγγέλη τῷ
abimelech τ venit gaal filius abed τ fratres eius:
ἀβιμέλιχ καὶ ἦλθεν γαὰλ υἱὸς ἀβὶδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
τ trãsierũt in sichem τ cõfisi sunt in illo viri
καὶ διῆλθον εἰς σίκιμα καὶ ἐπεποίθησαν ἐν αὐτῷ ἄνδρες
sichem. τ venerũt in agrũ τ vindemiauerũt vine
σικίμων . καὶ ἦλθον εἰς ἀγρὸν καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπε
as illorũ τ calcauerũt: τ faciebãt choreas. τ ingres
λῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίουν χορούς · καὶ εἰσῆλ
si sũt in domũ dei sui: τ comederũt τ biberũt: τ male
θον εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κα=
dicebãt abimelech. τ dixit gaal filius abed dũ
τηρῶντο τὸν ἀβιμέλιχ . καὶ εἶπεν γαὰλ υἱὸς ἀβὶδ τί
est abimelech: τ quis est filius sychem: q̃ seruie=
ἐστὶν ἀβιμέλιχ , καὶ τίς ἐστὶν υἱὸς συχέμ, ὅτι δουλεύσο=
mus illi: nõ hic filius hierobaal τ zebul eius pin=
μεν αὐτῷ; οὐχ οὗτος υἱὸς ἱεροβόαλ καὶ ζεβοὺλ ὁ ὑὸς ἐπὶ=
ceps eius: seruus eius cum viris emmor
σκοπος αὐτοῦ , δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν ἐμμὼρ
patris sichem: τ cur seruiamus illi nos:
πατρὸς συχέμ; καὶ τί ὅτι δουλεύσωμεν αὐτῷ ἡμεῖς;
τ quis det ppm hunc in manu mea: τ auferã
καὶ τίς δώη γε λαὸν τοῦτον ἐν τῇ χειρί μου; καὶ μετα
ram ve medio abimelech: τ dicã abimelech: cõgrega
στήσω γε ἀβιμέλιχ, καὶ ἐρῶ τῷ ἀβιμέλιχ, πλήθυνον τὴν
exercitũ tuũ τ exi. τ audiuit zebul princeps
δύναμίν σου καὶ ἔξελθε · καὶ ἤκουσεν ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς
ciuitatis sermões gaal filij abed: τ iratus est ira.
πόλεως τοὺς λόγους γαὰλ υἱοῦ ἀβὶδ , καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.
τ misit nuncios ad abimelech cũ dolo di
καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς ἀβιμέλιχ μετὰ δόλου λέ
cens: ecce gaal filius abed τ fratres eius ve
γων, ἰδοὺ γαὰλ υἱὸς ἀβὶδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παρα
nerũt in sichem τ hi obsident ciuitatẽ cõtra
γεγόασιν εἰς σίκιμα καὶ οἵδε πολιορκοῦσιν τὴν πόλιν ἐπὶ
te. τ nunc surge nocte tu τ pplus qui est tecum τ
σέ. καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς σὺ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ καὶ
insidiare agro. τ erit mane simul cũ ortu
ἐνέδρευε τῷ ἀγρῷ. καὶ ἔσται τοπρωὶ ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι
solis τ surgens ĩruetis τ tẽdes cõtra ciuitatẽ. τ ecce
ἡλίου καὶ ὀρθρίσεις καὶ ἐκπεῖσαι ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ ἰδοὺ

ipſe t pp̄s qui cū eo egredit aduersū te: t
αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύσῃ πρὸς σέ, καὶ
facies ei ſicut inuenerit manꝰ tua. t surrexit
ποιήσεις αὐτῷ καθότι ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου. καὶ ἀνέστη
abimelech t oīs pp̄s qui cum illo nocte t insi-
ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἐνε-
diati sunt cōtra sichem quattuor agminꝫ. t fuit mane
δρευσαν ἐπὶ Σίκιμα τέσσαρσιν ἀρχαί. καὶ ἐγένετο πρωΐ
t egressus ē gaal filius abed: t stetit ad fores
καὶ ἐξῆλθεν γαὰλ υἱὸς ἀβέδ, καὶ ἔστη πρὸς τὴν θύραν τῆς πό-
te ciuitatis: t surrexit abimelech t oīs pp̄s q
λεως τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
cum eo ex insidijs. t vidit gaal filius abed
μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐνέδρων. καὶ ἴδεν γαὰλ υἱὸς ἀβέδ
populū t dixit ad zebul: ecce pp̄s descen
τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς ζεβούλ, ἰδοὺ λαὸς καταβαί-
dens de verticibus mōtiū. t dixit ad eū
νων ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
zebul: vmbrā mōtiū tu vides q̄si viros. t ad-
ζεβούλ, τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ ὁρᾷς ὡς ἄνδρας. καὶ προ-
didit vltra gaal loqui. t dixit: ecce pp̄s des
σέθετο ἔτι γαὰλ τοῦ λαλῆσαι. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ λαὸς κα
cendens iuxta mare a contiguo vm-
ταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχομένου τοῦ ὀμ-
bilico terre: t cuneus vnꝰ venit a via
φαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ
querci⁹ aspitiētiū. t dixit ad eum zebul:
δρυὸς ἀποβλεπόντων. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ζεβούλ,
vbi est oo tū qȝ loq̄batur q̄d est abimelech: q̄
ποῦ ἐστὶν τὸ στόμα σου τὸ λέγον τί ἐστιν ἀβιμέλεχ, ὅτι
seruiemus ei? nonne hic est pp̄s quē des
δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐχ ἰδοὺ οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς ὃν ἐξου-
piciebas in ipso? egredere nunc t pugna cōtra e-
δένωσας ἐν αὐτῷ; ἔξελθε δὴ νῦν καὶ πολέμει πρὸς αὐ-
um. t egressus est gaal a facie viroꝝ si
τόν. καὶ ἐξῆλθεν γαὰλ ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν σι-
chem: t pugnauit cōtra abimelech. t perse
χέμων, καὶ ἐπολέμησεν πρὸς ἀβιμέλεχ· καὶ κατι-
cutus est eū abimelech: t fugerūt a facie e-
σχυσεν αὐτὸν ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐ
ius: t cecidēt vulnerati multi vsq̄ ad portas ciuita-
του· t ἐκλείσθησαν τραυματίαι πολλοὶ ἕως θυρῶν τῆς πόλε
tis. t sedit abimelech in ruma. t expulit
ως. καὶ ἐκάθισεν ἀβιμέλεχ ἐν ἀρουμά, καὶ ἐξέβαλεν
zebul gaal t fratres eius vt nō ha-
ζεβοὺλ τὸν γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ μὴ οἰ-
bitaret in sichem. t factū est sequenti die: t egressus ē po
κεῖν ἐν Σικιμοις. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐξῆλθεν ὁ λα
pul⁹ in cāpū: t nūciatū est abimelech t tu
ὸς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἀβιμέλεχ καὶ πα
lit pp̄m t diuisit illā in tres turmas: t
ρέλαβεν τὸν λαὸν καὶ διεῖλεν αὐτὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ
tetēdit insidias in agro. t vidit: t ecce pp̄s egres
ἐνεδρεύσεν ἐν ἀγρῷ. καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξελ-
sus ē de ciuitate t insurrexit in eos t per
θὼν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐπανέστη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπά-
cussit eos. t abimelech t turmę ēius cū illo extēde
ταξεν αὐτούς. καὶ ἀβιμέλεχ καὶ ἀρχαὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτει
rūt: t steterūt prope foreas porte ciuitatis.
ναν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς πύλης τῆς πόλεως.
t due turme eruptę sunt cōtra eos qui erāt in a-
καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξεχύθησαν ἐπὶ πόστας τοὺς ἐν τῷ ἀ-
gro t percussit eos. t abimelech pugnauit in
γρῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. καὶ ἀβιμέλεχ ἐπολέμει ἐν
vbe totā die illam. t ceperunt
τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην. καὶ κατελάβοντο
vrbem: et pp̄m qui in ipsa occiderūt:
τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτειναν,
t destruxit vrbē
καὶ κατέλυσεν τὴν πόλιν

E

F

G

ᵉegrediente ᵇ aduersum te ᵇ cum populo suo eo ᶠfac ᵇ ei ᶠquod ᵐ potueris.
ᵉSurrexit itaq; ᵖ abimelech ᵍ cum omni exercitu suo ⁿ nocte: ˢ & tetendit insidias ᵗiuxta ᵉsychimā in ⁿ quattuor locis. ᶜEgressusq; est ᵖ gaal ᶜfilius ᵉobed: ˢ & stetit in ᵖintroitu ᵗporte ᵇciuitatis
ᵗSurrexit autem ᵐ abimelech ⁿ & ois exercit ᵍ cum eo ᵍ de ᵉ insidijs q; loco. ᵉGūq; vidisset ᵉpopulum ᵉ gaal: ᵗ dixit ᵇ ad ᵉ zebul ᵇ ecce ᶜ de ᵉ mōtib ᵍ ᶜ multitudo ᵇ descendit. ᵇ Cui ᵗ ille ᵉ respondit ᵉ
ᵗ Vmbras ᵐ mōtiū ᵉ vides ᵉ ᵖ q̄si capita ᵖ hoim: & hoc errore decipis. ᵍ Rursūq; ᵉ gaal ⁿ ait. ᵗ Ecce ᵉ populus ᵉ de ᵇ vmbilico ᵉ ᶜ terre ᵉ descēdit: ᵇ & ᶜ vnꝰ ᵇ cuneus ᶜ venit ᵍ p viā que respicit ᵇ quercū. ᵗ Cui ᵇ dixit ᵐ zebul. ᵉ
ⁿ Vbi est ⁿ nunc ᵉ os tuum ᵍ quo ᶜ loq̄baris: ᵉ quis ē ᶜ abimelech ⁿ vt ᶜ seruiam ᵍ ei? ᵗ Nonne ᵉ hic ᵉ
ᵉ pp̄s est ᵇ quē ᶜ despicies bas! ᶜ Egredere ᵗ & pugna ᶜ cōtra eū. ᵉ abiit ergo ᵗ gaal ᵐ expectante ᵉ
ᵉ sychimo ᵉ pp̄o: ᵖ & pugnauit ᵍ contra abimelech. qui ᶜ p̄secutus est eū ᶜ fugiētē: & in vrbē compulit. ˢ Ceciderunt q; ex pte eius ᶜ plurimi vsq; ad ᵉ portā ciuitatis: ᶜ & ᵉ abimelech ᶜ sedit ᶜ i ruma. ᵉ zebul aūt ᶜ gaal ᵉ & ᶜ socios ei ᶜ ᵉ expulit ᵐ de vrbe: nec ⁿ i ea passus ē ᵐ cōmorari. ᵖ Sequenti ergo die ᵉ egressus ē ᶜ pp̄s ᵉ i cāpum: ᶜ q̄d cum nūciatū esset ᵉ abimelech ᶜ tulit ᶜ exercitū suū ᵍ & diuisit ᵇ in tres ᶜ turmas ᵉ
ᵉ tendēs insidias ᶜ i agris. ᶜ Vidēsq; ᵍ q ᶜ egrederetur ᵇ pp̄s ᵈ de ᶜ ciuitate ᵐ surrexit ᵉ & irruit ⁿ in eos ᵉ
ᵍ cum cuneo ᵉ
ᵉ suo ᶜ oppugnans & obsidens ᵉ ᶜ ciuitatem: ᵍ due aūt ᵇ turme ᶜ palātes ᵉ
ᵍ p cāpū aduersarios p̄sequebātur ᵉ
ᶜ Porro abimelech ᵐ omni ⁿ die ᵉ
ᵉ illo ᵉ oppugnabat ᶜ vrbē: ᵍ quā ᵍ cepit ᵉ
ᶜ interfectis ᵉ hitatoribus eius ipa quoq; ᵉ destructa:

ᵓהוּא ᵔוְהָעָם ᵓאֲשֶׁר ׳אִתּוֹ ׳יֵצְאִים
ᵓעָשָׂה ᵐמָצָא ᵓאֵלָיִךְ ׳וְעָשִׂיתָ ׳לוֹ ׳כַּאֲשֶׁר ᵐתִּמְצָא
ᵓקוּם ᵓיָדֶךָ: ׳וַיָּקָם ᵓאֲבִימֶלֶךְ ᵍוְכָל ׳הָעָם
ᵓאָרַב ᵓאֲשֶׁר ׳עִמּוֹ ᵓלַיְלָה ׳ וַיֶּאֶרְבוּ ׳עַל
ᵓרָבַץ ᵓשְׁכֶם ᵓאַרְבָּעָה ᵓרָאשִׁים: ׳וַיֵּצֵא ׳גַּעַל
ᵓעָמַד ᵓבֶּן ׳עֶבֶד ׳וַיַּעֲמֹד ᵓפֶּתַח ׳שַׁעַר ᵓהָעִיר
׳וַיָּקָם ᵐאֲבִימֶלֶךְ ᵍוְהָעָם ᵓאֲשֶׁר ׳אִתּוֹ
ᵓאָרַב ᵐמִן ׳הַמַּאְרָב: ׳וַיַּרְא ׳גַּעַל ᵓאֶת ׳הָעָם
ᵓיָרַד ׳וַיֹּאמֶר ׳ אֶל ᵓזְבַל ׳ הִנֵּה ׳עָם ᵓיוֹרֵד
ᵓמֵרָאשֵׁי ׳הֶהָרִים ׳וַיֹּאמֶר ᵓ אֵלָיו
׳זְבַל ׳אֶת ׳צֵל ᵐהָהָרִים ׳אַתָּה ᵓ רֹאֶה
ᵓיָסַף ᵓכָּאֲנָשִׁים: ׳וַיּוֹסֶף ׳עוֹד ׳גַּעַל ׳לְדַבֵּר
ᵓסָפַר ׳וַיֹּאמֶר ׳הִנֵּה ׳עָם ׳יֹרְדִים ᵓמֵעִם ׳טַבּוּר
ᵓהָאָרֶץ ׳וְרֹאשׁ ׳אֶחָד ׳בָּא ׳ מִדֶּרֶךְ
ᵓאֵלוֹן ׳מְעוֹנְנִים: ׳וַיֹּאמֶר ׳אֵלָיו ׳זְבַל
ᵓפֶּה ׳אָמַר ׳אַיֵּה ᵓפִיךָ ᵓאֲשֶׁר ׳תֹּאמַר ׳מִי
ᵓעָבַד ׳אֲבִימֶלֶךְ ׳כִּי ׳ נַעַבְדֶנּוּ ׳ הֲלֹא ׳זֶה
ᵓיָצָא ׳הָעָם ᵓאֲשֶׁר ׳מָאַסְתָּ ׳בּוֹ ׳צָא ׳נָא ׳עַתָּה
ᵓלָחַם ᵐבָּנָה ׳וְהִלָּחֶם ׳בּוֹ: ׳וַיֵּצֵא ׳גַּעַל ᵐלִפְנֵי ׳בַּעֲלֵי
ᵓנוּס ᵓשְׁכֶם ׳וַיִּלָּחֶם ᵓבַּאֲבִימֶלֶךְ: ׳וַיִּרְדְּפֵהוּ
ᵓנָפַל ׳רָבִּים ᵓאֲבִימֶלֶךְ ׳ וַיִּגַּס ᵓמִפָּנָיו ׳ וַיִּפְּלוּ
ᵓרָבַב ׳חֲלָלִים ׳רַבִּים ׳עַד ᵓפֶּתַח ׳הַשָּׁעַר:
ᵓיָשַׁב ᵓאֲבִימֶלֶךְ ׳בָּאֲרוּמָה ׳וַיְנַרֵּשׁ
ᵐיָשַׁב ׳זְבַל ׳אֶת ׳גַּעַל ׳וְאֶת ׳אֶחָיו ᵐמֵּשֶׁבֶת
ᵓהָיָה ׳בְּשָׁכֶם: ׳וַיְהִי ᵓמִמָּחֳרָת ׳ וַיֵּצֵא ׳הָעָם
ᵓנָגַד ׳לָקַח ׳הַשָּׂדֶה ׳וַיַּגִּידוּ ׳לַאֲבִימֶלֶךְ: ׳וַיִּקַּח
ᵓתָּצָה ׳אֶת ׳הָעָם ׳וַיֶּחֱצֵם ׳לִשְׁלֹשָׁה ׳רָאשִׁים
ᵓאָרַב ׳בַּשָּׂדֶה ׳ וַיַּרְא ׳וְהִנֵּה ׳הָעָם
ᵐיָצָא ׳מִן ׳הָעִיר ᵐ וַיָּקָם ׳עֲלֵיהֶם
׳וַיַּכֵּם: ׳וַאֲבִימֶלֶךְ ׳וְהָרָאשִׁים ᵓאֲשֶׁר
ᵓעָמְדוּ ׳עִמּוֹ ׳פָּשְׁטוּ ׳ וַיַּעַמְדוּ ׳פֶּתַח ׳שַׁעַר
׳הָעִיר ׳ וּשְׁנֵי ׳הָרָאשִׁים ׳ פָּשְׁטוּ
ᵓנָגַח ׳עַל ׳כָּל ׳ אֲשֶׁר ׳ בַּשָּׂדֶה ׳ וַיַּכּוּ:
ᵓלָחַם ׳וַאֲבִימֶלֶךְ ׳נִלְחַם ׳בָּעִיר ᵐכָּל ׳ הַיּוֹם
ᵓלָכַד ׳הַהוּא ׳וַיַּהַרְגֵ ׳אֶת ׳הָעִיר ׳וְאֶת ׳הָעָם
ᵓנָתַץ ᵓאֲשֶׁר ׳בָּהּ ׳הָרָג ׳ וַיִּתֹּץ ׳ אֶת ׳הָעִיר

וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח וַיִּשְׁמְעוּ כָּל בַּעֲלֵי זָרַע שָׁמַע
מִגְדַּל שְׁכֶם וַיִּבְאוּ אֶל צְרִיחַ בֵּית בוא צָרַח
אֵל בְּרִית וַיַּגֶּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי נִגַּד בְּרִית
הִתְקַבְּצוּ כָּל בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם בָּעַן
וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ הַר צַלְמוֹן הוּא וְכָל עָלָה
הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ יָקַח
אֶת הַקַּרְדֻּמוֹת בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שׁוֹבְךָ כָּרַת
עֵצִים וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיָּשֶׂם עַל שִׁכְמוֹ נָשָׂא שׂוּם
וַיֹּאמֶר אֶל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ מָה
רְאִיתֶם עָשִׂיתִי מַהֲרוּ וַעֲשׂוּ כָּמוֹנִי׃ רָאָה עָשָׂה
וַיִּכְרְתוּ גַּם כָּל הָעָם אִישׁ שׁוֹנְהּ
וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל
הַצְּרִיחַ וַיַּצִּיתוּ עֲלֵיהֶם אֵת יָצָת
הַצְּרִיחַ בָּאֵשׁ וַיָּמֻתוּ גַּם כָּל אַנְשֵׁי מות
מִגְדַּל שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה׃ אִישׁ
וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ אֶל תֵּבֵץ וַיַּחַן חָנָה
בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וּמִגְדָּל עֹז הָיָה לָכַד גֵּדֶל
בְּתוֹךְ הָעִיר וַיָּנֻסוּ שָׁפָּה כָּל הָאֲנָשִׁים נוס
וְהַנָּשִׁים וְכָל בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ סָגַר
בַּעֲדָם וַיַּעֲלוּ עַל גַּג הַמִּגְדָּל׃ וַיָּבֹא עלה
אֲבִימֶלֶךְ עַד הַמִּגְדָּל וַיִּלָּחֶם בּוֹ לָחַם
וַיִּגַּשׁ עַד פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ נָגַשׁ
בָּאֵשׁ׃ וַתִּשְׁלַךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח שָׁלַךְ
רֶכֶב עַל רֹאשׁ אֲבִימֶלֶךְ וַתָּרֶץ רוץ
אֶת גֻּלְגֻּלְתּוֹ׃ וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל גָּלַל קָרָא
הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵּלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ כלה
שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתֵנִי פֶּן יֹאמְרוּ מות אָמַר
לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ דָּקַר
וַיָּמֹת׃ וַיִּרְאוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל כִּי רָאָה
מֵת אֲבִימֶלֶךְ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקוֹמוֹ׃ קום
וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֵת רָעַת אֲבִימֶלֶךְ שוב רוץ
אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת
שִׁבְעִים אֶחָיו׃ וְאֵת כָּל רָעַת אַנְשֵׁי
שְׁכֶם הֵשִׁיב אֱלֹהִים בְּרָאשָׁם
וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלַּלַת יוֹתָם בֶּן בוא
יְרֻבַּעַל׃ וַיָּקָם אֲחִימֶלֶךְ קום
Cap.x.

ita vt ſal ī ea diſpgeret
Qđ cū audiſſet q hita=
bāt in turre ſychimorū
ingreſſi ſūt fanum oco
dei ſui berith: vbi fed?
cū eo pepigerāt: & ex eo
locus nome accepat: qui
erat munit? valde. Abi
melech quoq audiēs vi
ros turris ſichimoꝝ pi=
ter cōglobatos: aſcēdit
in mōtē ſelmō cū omni
pp̄lo ſuo: & arrepta ſe
curi p̄ſcidit arboris ra=
mū: impoſitūq ferens
humero: ococococococococo
dixit ad ſocios. Quod
ococococococococococococo
me vidiſtis facere cito
facite. Igitur certatim
ramos de arboribus oo
precidētes: ococococo oo
ſequebātur ducē. Qui
circūdantes ococococo
preſidiū ſuccēderūt. at
q̄ ita factū eſt vt fumo &
igne mille hominū ne
carentur ococococococo
viri pariter & mulie=
res hitatorū turris ſy=
chē. Abimelech aūt in
deꝑficiſcens vēit ad op
pidū thebes: qđ circun=
dās obſidebat exercitu.
Erat aūt turris excelſa
in media citate: ad quā
confugerant ſil viri ac
mulieres & oēs pricipes
ciuitatis clauſa firmiſſī
me ianua & ſuper tur=
ris tectū ſtātes p propu
gnacula. Accedenſq̄ a
bimelech iuxta turrim
pugnabat fortit: & ap=
propinquās oſtio ignē
ſupponere nitebatur Et
eccē vna mulier frag=
mē mole deſup iacies il=
liſit capiti abimelech.
& cōfregit cerebrū ei?.
Qui vocauit cito armi
gerū ſuū & ait ad eum.
Euagina gladiū tuum
& percute me: ne forte
dicatur q̄ a femia inter
fectus ſim. Qui iuſſa per
ficiens interfecit eum.
ococococococococococococo oooo
Illo quoq mortuo om
nes qui cū eo erāt deſiſt
reuerſi ſūt in ſedes ſuas.
& reddidit deus malū
qđ fecerat abimelech
cōtra p̄m ſuū interfe=
ctis ſeptuagīta fratrib?
ſuis. ococococococococococo
Sychimitis quoq qđ o
pati erāt retributū ē: &
vēit ſup eos maledictio
ioathā filii hierobaal.

OSt abimelech 10.
surrexit dux ooooo

τ seminauit eam sale. τ audierūt oēs vi
καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας· καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄν=
ri turris sichem: τ ingressi sūt in ar
δρες τοῦ πύργου συκήμων, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐχύ=
cem domus bethel federis. τ ñnciatū est abi
ρωμα οἴκου τοῦ βαιθὰλ βερίθ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἀβι=
melech: q̄ cōgregati sunt oēs viri tur
μέλεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πύ=
ris sichem. τ ascēdit abimelech in mōtē selmon
γου συκήμων· καὶ ἀνέβη ἀβιμέλεχ εἰς ὄρος σελμών
ipſe τ oia pp̄lo q̄ secum. τ cepit abi
αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἀβι=
melech securim in manu sua: τ excidit o
μέλεχ τὴν ἀξίνην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψεν φορ=
nus lignoꝝ: τ accepit illud: τ imposuit sup
τίον ξύλων, καὶ ἔλαβεν αὐτό, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὦ
meros suos. τ dixit ad pp̄los q erat cum illo: qđ
μους αὐτοῦ· καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, τί ἄγα.
vidistis me facientē: cito facite: vt τ ego. D
εἴδετέ με ποιοῦντα, ταχίως ποιήσατε, ὡς καὶ ἐγώ.
τ excidērūt τ oēs ſp̄i qulibꝫ onus: τ
καὶ ἔκοψαν καὶ γε πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον, καὶ
tulerūt: τ iuerūt post abimelech: τ imposue
ἦραν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθη=
runt sup arcem: τ cōbuſſerūt sup illos
καν ἐπὶ τὸ ἐχύρωμα, καὶ ἐνέπρησαν ἐπ' αὐτοὺς
arcem in igne: τ oēs mortui sūt vi=
τὸ ἐχύρωμα ἐν πυρί, καὶ πάντες ἀπέθανον οἱ ἄν
ri turris sichem q̄si mille virop τ mulierū.
δρες πύργου συκήμων ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
τ abūt abimelech in thebes: τ obſedit il
καὶ ἐπορεύθη ἀβιμέλεχ εἰς θεβές, καὶ προσεκάθισεν ἐπ
lā: τ cepit illā. τ turris erat fortis
αὐτήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν· καὶ πύργος ἦν ἰσχυρὸς
in medio vrbis. τ cōfugerūt illuc oēs viri
ἐν μέσῳ τῆς πόλεως· καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες
τ mulieres τ oēs pincipes ciuitatis.
καὶ αἱ γυναῖκες καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως·
τ clauserūt sup se ipsos: τ ascēderūt ad te
καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοῖς, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶ
ctum turris. τ accessit abimelech vsq̄ ad turrim:
μα τοῦ πύργου· καὶ ἤλθεν ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου,
τ expugnauerūt illā. τ ap̄p̄inquit abimelech vsq̄ ad
καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν· καὶ ἤγγισεν ἀβιμέλεχ ἕως
portam turris vt cōbureret illam in igne. τ pro
τῆς θύρας τοῦ πύργου ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί· καὶ ἔρ
fecit mulier vna fragmē mole sup caput abi 2.Re.
ριψεν γυνὴ μία κλάσμα μύλου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀβι 11.d.
melech: τ cōfregit calvariā eius. τ clamauit
μέλεχ, καὶ συνέκλασεν τὸ κρανίον αὐτοῦ· καὶ ἐβόησε
cito ad puerū portātē illrumēta eī?. τ
ταχὺ πρὸς τὸν παιδάριον τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ
dixit ei: euagina gladiū tuū τ occide me: 1.Re.
εἶπεν αὐτῷ, σπάσαι τὴν μάχαιράν σου καὶ ἀπόκτεινόν με, 31.d.
ne forte dicāt q̄ mulier occidit eū. τ trāſſo 2.Pa.
μήποτε εἴπωσιν ὅτι γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἐξεκέν 10.d
dit eū puer suus: τ mortuus est abimelech.
τησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἀβιμέλεχ.
τ vidit vir israel q̄ mortuus est abimelech. τ reuer=
καὶ εἶδεν ἀνὴρ ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν ἀβιμέλεχ· καὶ ἀπῆλ
si sūt vir in locū suū: τ reddidit deus ma
θεν ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς τὴν κα
lum abimelech q̄ fecit pri suo: vt occide
κίαν ἀβιμέλεχ ἣν ἐποίησεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἀποκτεῖ=
ret septuaginta frēs suos. τ oēm ini
ναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ πᾶσαν τὴν κα
quitatē virop sichem conuertit deus in caput eo=
κίαν ἀνδρῶν συκήμων ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐ
rum. τ venit sup eos maledictio ioathā filii hierobaal.
τῶν· καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς κατάρα ἰωαθὰμ υἱοῦ ἱεροβάαλ.

Surrexit post abimelech Ca.10.
Καὶ ἀνέστη μετὰ ἀβιμέλεχ ooooooooo

לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן
פּוּאָה בֶּן דּוֹד אִישׁ יִשָּׂשכָר וְהוּא
יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר אֶפְרָיִם׃
וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים
וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת וַיִּקָּבֶר בְּשָׁמִיר׃
וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר הַגִּלְעָדִי
וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃ וַיְהִי לוֹ שְׁלֹשִׁים
בָּנִים רֹכְבִים עַל שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים
וּשְׁלֹשִׁים עֲיָרִים לָהֶם יִקָּרְאוּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד׃ וַיָּמָת יָאִיר
וַיִּקָּבֶר בְּקָמוֹן׃ וַיִּסְיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ
אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת
אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת אֱלֹהֵי צִידוֹן
וְאֶת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת אֱלֹהֵי בְּנֵי
עַמּוֹן וְאֶת אֱלֹהֵי פְּלִשְׁתִּים
וַיַּעַזְבוּ אֶת יְהוָה וְלֹא עָבָדוּהוּ׃ וַיִּחַר
אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד
פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיְרֹעֲצוּ
וַיָּרֹצּוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁנָה
הַהִיא שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֵת כָּל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד׃ וַיַּעַבְרוּ
בְּנֵי עַמּוֹן אֶת הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֶם גַּם
בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִן וּבְבֵית אֶפְרָיִם
וַתֵּצַר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד׃ וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ
וְכִי עָזַבְנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲבֹד אֶת
הַבְּעָלִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן הָאֱמֹרִי
וּמִן בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן פְּלִשְׁתִּים׃ וְצִדֹנִים
וְעֲמָלֵק וּמָעוֹן לָחֲצוּ אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ
אֵלַי וָאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם׃
וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֹתִי וַתַּעַבְדוּ

et liberaret israel thola filius phua filius
τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ θωλὰ υἱὸς φουὰ υἱὸς
patrui eius: vir de issachar: & ipse
πατρὸς αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ, καὶ αὐτὸς
habitabat in samir in mõte ephraim. & iudicauit is
κατῴκει ἐν σαμὶρ ἐν ὄρει ἐφραίμ. καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσ
rael viginti & tres annos: & mortuus est & sepult' est in
ραὴλ ἔτη εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν
samir. & surrexit post eũ iair galaadites: &
σαμίρ. καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν Ἰαὶρ ὁ γαλααδίτης, καὶ
iudicauit israel viginti & duos ãnos. & fuerũt
ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. καὶ ἐγένοντο
ei triginta filij ascendẽtes sup triginta
αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ ἐπιβιβάζοντες ἐπὶ τριάκοντα
pullos. & triginta ciuitates illis. & ex
πώλους. καὶ τριάκοντα πόλεις αὐτοῖς. καὶ ἐκ
as vocauit oppida iair vsq; ad diẽ hanc:
τὰς ἐκάλεσεν ἐπαύλεις Ἰαὶρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ
que sunt in tra galaad. & mortuus est iair
της, αἱ εἰσιν ἐν τῇ γῇ γαλαάδ. καὶ ἀπέθανεν Ἰαὶρ
& sepultus est in camon. & addiderũt filij israel
καὶ ἐτάφη ἐν καμών. καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
facere malũ coram dño: & seruie
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντι κυρίου, καὶ ἐλάτρευ
runt baalim & astaroth & dijs
σαν τοῖς βααλλὶμ καὶ τοῖς ἀσταρὼθ καὶ τοῖς θεοῖς
syrie & dijs sidonis & dijs mo
συρίας καὶ τοῖς θεοῖς σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς μωα
ab & dijs filioꝝ ammon & dijs
αβ καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν ἀμμὼν καὶ τοῖς θεοῖς τῶν
allophyloꝝ: & dimiserũt dñm & nõ
ἀλλοφύλων, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ οὐκ
seruierũt ei. & iratus est furore dñs in
ἐδούλευσαν αὐτῷ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐν τῷ
israel: & tradidit eos in manũ allophyloꝝ
Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων
& in manũ filioꝝ ammon. & contriuerũt & cõfre
καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν ἀμμών. καὶ ἐθλάσθησαν καὶ ἔθλα
gerũt filios israel in anno illo: ve
σαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, ὀκ
cem & octo annos oẽs filios israel q̃ erant
τωκαίδεκα ἔτη πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν
trans iordanẽ in terra amorrei in
τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ τοῦ ἀμορραίου ἐν
terra galaad. & trãsierũt filij ammon ior
τῇ γαλααδίτιδι. καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν τὸν Ἰορ
danẽ vt expugnarẽt: & in iuda & benia
δάνην ἐκπολεμῆσαι, καὶ ἐν τῷ Ἰούδα καὶ βενια
min & in domo ephraim: & afflicti sũt filij
μὶν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἐφραίμ, καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ
israel valde. & clamauerũt filij israel ad do
Ἰσραὴλ σφόδρα. καὶ ἐκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύ
minũ dicẽtes: peccauimus tibi q̃m reliquimus
ριον λέγοντες, ἡμάρτοιδά σοι ὅτι ἐγκατελίπομεν
deũ nr̃m & seruiuimus baalim. &
τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἐλατρεύσαμεν τοῖς βααλλίμ. καὶ
dixit dñs ad filios israel: nonne egy
εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, οὐχὶ ἐξ αἰγύ
pti & amorrei & filij ammon & moab &
πτου καὶ οἱ ἀμορραῖοι καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμὼν καὶ μωὰβ καὶ
allophyli & sidonij & amalec & chanaan
ἀλλόφυλοι καὶ σιδώνιοι καὶ ἀμαλὴκ καὶ χαναὰν
afflixerũt vos: & clamastis ad me: & e
ἐθλίψαν ὑμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρός με, καὶ ἐ
rui vos de manu eorũ & vos reli
σωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; καὶ ὑμεῖς ἐγκατε
quistis me: & coluistis deos
λίπατέ με, καὶ ἐλατρεύσατε θεοῖς

in israel thola filius
phua patrui abimelech
vir de yssachar qui
habitauit in samir mõ
tis effraim
& iudicauit israel vigi
ti
& tribus ānis: mortu
us est & sepultus in sa
mir. Huic successit iair
galaadites qui
iudicauit israel per vi
ginti
& duos annos: habẽs
triginta
filios sedẽtes super tri
ginta pullos asinarũ
et principes triginta ci
uitatũ q̃ ex noie eius sũt
appellate auoth iair .i.
oppida iair vsq; in pñtẽ
diem in terra galaad.
mortuꝰ q̃ & iair
ac sepultus i loco cui ẽ
vocabulũ camon. Filii
aũt iisr̃ peccatis veteri
bus iungẽtes noua: fece
rũt malũ in conspectu
dñi: et seruierũt idolis
baali & astaroth &
dijs syrie ac sydonis
& moab & filiorum
ammõ & philistiim:
dimiserunt q̃ dñm &
non coluerũt eũ. Cõtra
quos dñs irat tradidit
eos in manus
philistiim & filiorũ ā
mon: afflictiq; sunt
& vehemẽter oppressi
per annos decem & oc
to omnes
qui habitabãt trãs ior
danem
i terra ammorrei que
est in galaad: in tantũ vt
filii amon iordane trã
smisso vastarent
iudam & beniamin &
effraim.
Afflictusq; est israel ni
mis. Et clamantes
ad dominũ dixerunt.
Peccauimus tibi
quia dereliquim9 de
um nr̃m: & fuiuimus
baalim. Quibus locu
tus est dominus:
Nũquid nõ egyptii &
ammorrei
filiiq; ammõ & philis
tiim sydonii quoq;
& amalech & chanaan
oppressерunt vos & cla
mastis ad me: & erui
vos de manu eorum:
Et tamẽ reliquistis me
& coluistis

אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא אוֹסִיף יסף
לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: לכו וְזַעֲקוּ אֶל ילך
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה צור
יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם: אצר
וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה עצל
חָטָאנוּ עֲשֵׂה אַתָּה לָנוּ כְּכָל הַטּוֹב
נְעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם סור
הַזֶּה: וַיָּסִירוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר עבד עצר
מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת יְהוָה וַתִּקְצַר
נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל: וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי צעק
עַמּוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי חנה אסף
יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה: וַיֹּאמְרוּ שור
הָעָם שָׂרֵי גִלְעָד אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מלל
מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יָחֵל לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי
עַמּוֹן יִהְיֶה לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי היה
גִלְעָד: ויפתח הגלעדי היה . ii. Cap.
גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן אִשָּׁה זוֹנָה גבר איש
וַיּוֹלֶד גִּלְעָד אֶת יִפְתָּח: וַתֵּלֶד אֵשֶׁת זנה ילד
גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְּנֵי הָאִשָּׁה איש נגל
וַיְגָרְשׁוּ אֶת יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ ערש אמר
לֹא תִנְחַל בְּבֵית אָבִינוּ כִּי בֶן אִשָּׁה עמל
אַחֶרֶת אָתָּה: וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי נבר פנה
אֶחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ לקט
אֶל יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים וַיֵּצְאוּ
עִמּוֹ: וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ בְּנֵי עַמּוֹן היה יום
עִם יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִלְחֲמוּ נלחם
בְּנֵי עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי
גִלְעָד לָקַחַת אֶת יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוב:
וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לְכָה וְהָיִיתָה לָנוּ היה
לְקָצִין וְנִלָּחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן: וַיֹּאמֶר קצין
יִפְתָּח לִזְקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם
שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי נגש
וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר נוא
צַר לָכֶם: וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל צור
יִפְתָּח לָכֵן עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ שוב
עִמָּנוּ וְנִלָּחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ היה

'deos 'alienos. 'Idcirco
'non 'addam ooooooooo
'vt vltra 'vos 'liberem.
'Ite '& inuocate ooooooo
'dos 'quos 'elegistis :'ip
si ooooooooooooooooooo
'vos 'liberent 'in tempo
re 'anguſtie.ooooooooooo
'Dixerunt 'filii 'ifrael
'ad 'dominum. oooooooo
'Peccauim? : 'redde 'tu
'nobis 'qcqd 'tibi 'pla
cet:tm 'nũc 'libera nos.
Quie dicentes omnia
'de finibus ſuis 'alienos
'deorũ idola 'peccerũt:
'& ſeruierunt 'dño deo:
qui 'doluit ooooooooooo
'ſuper miſeriis 'eorum.
'Itaq; 'filii 'ammõ 'cõcla
mãtes 'in galaad 'fixere
tẽtoria:cõtra quos 'con
gregati 'filii 'ifrael 'i maſ
pha 'caſtrametati ſunt.
'Dixerũt 'principes 'ga
laad 'ſinguli 'ad 'proxi
mos ſuos. 'Qui primus
ex nobis 'contra filios
'ammon 'cepit 'dimica
re: 'erit 'dux ppli 'gala
ad. ii.
Vir itaq; illo itpe 'ie
pthe 'galaadites vir 'for
tiſſimus atq; pugnator
'filius 'mulieris 'meretri
cis 'q natus ẽ de 'galaad.
'Hũit ãt 'galaad 'vxorẽ
de q̃ 'ſuſcepit 'filios: qui
poſtq; 'creuerãt 'eiecerũt
'iepthe: 'dicentes.ooooo
'Heres 'in domo 'patris
noſtri 'eẽ 'nõ poteris: 'qa
de 'altera matre natus
'es. 'Quos 'ille 'fugiens
atq; deuitãs 'habitauit 'in t
ra 'thob. 'Congregatiq;
ſunt 'ad eũ 'viri 'inopes
& latrocinãtes '& quaſi
pricipẽ ſeq̃bãtur. In illis
'diebus 'pugnabãt 'filii 'ã
mõ 'cõtra 'iſrl: quibus a
criter inſtãtibus ooooooo
'prexerũt 'maiores na
tu de ooooooooooooooooo
'galaad: 'vt tollerẽt ĩ aux
xiliũ ſui 'iepthe de terra
'thob. 'Dixerũtq; 'ad e
um. 'Veni '& eſto 'prin
ceps 'nr: '& pugna 'cõtra
filios 'ãmõ. 'Quibus ille
'reſpondit. 'Nõne 'vos
eſtis qui ooooooooooooo
'odiſtis 'me 'q & eieciſtis
'de domo 'patris mei: oo
'& 'nunc 'veniſtis 'ad me
neceſſitate compulſi! oo
'Dixerũtq; 'principes 'ga
laad 'ad 'iepthe. 'Ob hãc
igitur cãm 'nũc 'ad te 've
nim': 'vt ꝓficiſcaris 'no
biſcum 'p & pugnes 'con
tra filios 'ammon; 'ſiſq;

alienos: idcirco nõ addam vt liberẽ vos: ꝛ
ἑτέρους, διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς, ꝛ
te ꝛ clamate ad deos quos elegiſtis to
δίξητε καὶ βοᾶτε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε, ἵνα
bio: ꝛ ipſi liberẽt vos in tpe anguſtie
τοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως
veſe. ꝛ dixerũt filij iſrael ad dñm: peccami
ὑμῶν. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πρὸς κύριον, ἡμάρτο
mus: fac tu nobis iuxta oia q̃ placuerit co
μεν, ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώ
ram te: verũ dñe libera nos in die hac.
πιόν σου, πλὴν κύριε ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ
ꝛ proiecerũt deos alienos de
τῃ. καὶ μετέστησαν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ
medio eor ꝛ ſeruierũt dño: ꝛ doluit
μέσου αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τῷ κυρίῳ, καὶ ὠλιγοψύ
in labore iſrael. ꝛ aſcẽderũt filij am
χησεν ἐν τῷ κόπῳ Ισραήλ. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἀμ
mon ꝛ fixere tẽtoria in galaad. ꝛ exierũt filij iſ
μὼν καὶ παρενέβαλον ἐν γαλαάδ. καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ισ
rael ꝛ caſtrametati ſũt in ſpecula. ꝛ dixerũt
ραὴλ καὶ παρεμβάλλον ἐν τῇ ἀμασκιᾷ. καὶ εἶπαν
populi principes galaad: vir ad proti
οἱ τοῦ λαοῦ ἄρχοντες γαλαάδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλη
ci ſui: quis vir qui incipiet pugnare contra
σίον αὐτοῦ, τίς ἀνὴρ ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς
filios ammon ꝛ erit in caput oibus habi
υἱοῖς ἀμμὼν καὶ ἔσται εἰς κεφαλὴν πᾶσιν τοῖς κατοι
tãtibus in galaad!
κοῦσιν ἐν γαλαάδ; Ca.ii.
Iephthae galaaditeo fuit potẽs i fortitudie
Καὶ Ιεφθάε ὁ γαλααδίτης ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύι
ꝛ ipſe filius mulieris meretricis. ꝛ peperit gala
καὶ αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης. καὶ ἔτεκεν τῷ γαλα
ad iephthae. ꝛ peperit vxor galaad ei fi
ὰδ τὸν Ιεφθάε. καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ γαλαὰδ αὐτῷ υἱ
lios: ꝛ creuerũt filij mulieris. ꝛ eiece
ους. καὶ ἐκδράσασαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικός. καὶ ἐξέβα
runt iephthae. ꝛ dixerũt ei: nõ eris hered in
λον τὸν Ιεφθάε. καὶ εἶπον αὐτῷ, οὐ κληρονομήσεις ἐν
domo pris nri: q̃n filius mulieris mere
τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταί
tricis tu es. ꝛ aufugit iephthae a facie fra
ρας σύ ἐι. καὶ ἀπέδρα Ιεφθάε ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελ
trũ ſuor: ꝛ habitauit in ẽra tob. ꝛ cõgregati ſũt
φῶν αὐτοῦ, καὶ κατῴκησεν ἐν γῇ τὼβ. καὶ συνελέγη
ad iephthae viri inopes: ꝛ ſimul ibant
τοὺς πρὸς τὸν Ιεφθάε ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξεπορεύοντο
cũ illo. ꝛ factũ eſt poſt dies ꝛ pugnauerũt
μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ
filij ammon cũ iſrael. ꝛ factũ eſt q̃n pugnauc
υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ Ισραήλ. καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμη
rũt filij ammon cũ iſrael: ꝛ perrexerũt maio
σαν υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ Ισραήλ, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρε
res natu galaad vt tollerẽt iephthae in ẽra tob.
σβύτεροι γαλαὰδ παραλαβεῖν τὸν Ιεφθάε ἐν γῇ τὼβ.
ꝛ dixerũt ad iephthae: veni ꝛ eris nobis in pnci
καὶ εἶπον πρὸς Ιεφθάε, δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἡγού
pem: ꝛ pugnabimus cõtra filios ammon. ꝛ dixit iph
μενον, καὶ πολεμήσομεν τοὺς υἱοὺς ἀμμών. καὶ εἶπεν Ιεφ
thae ſenioribus galaad: nõne vos odi
θάε τοῖς πρεσβυτέροις γαλαάδ, οὐχ ὑμεῖς ἐμισήσατέ Ge.
ſtis me ꝛ eieciſtis me de domo pris mei 21.1
με καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου D
ꝛ abieciſtis me a vobis! ꝛ quid veniſtis ad xiii.
καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; καὶ τί ὅτι ἥκετε πρός
me nũc q̃n afflicti eſtis! ꝛ dixerũt ſeniores galaad
με νῦν ἡνίκα ἐθλίβητε; καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλαὰδ
ad iephthae: nõne ſic nunc cõuenimus ad te ꝛ proſi
πρὸς Ιεφθάε, οὐχ οὕτως νῦν συνκαλοῦμεν πρὸς σέ καὶ συμ
ciſcere nobiſcũ ꝛ pugnabimus cõtra filios ammon: ꝛ eris
πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμών, καὶ ἔσῃ

nobis in caput oībus habitātibus galaad. τ
ἡμῖν εἰς κεφαλὴν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν γαλαάδ· καὶ
orrit iephthae ad seniores galaad: si cōuer
εἶπεν Ιεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους γαλαάδ, εἰ ἐπι-
titis me vos vt pugnē cōtra filios ammō: τ
στρέφετέ με ὑμεῖς πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμών, καὶ
tradiderit dñs eos coram me: ego ero vo-
παραδῷ κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἐγὼ ἔσομαι ὑ-
bis in caput. τ dixerūt seniores galaad
μῶν εἰς κεφαλήν· καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλαάδ
ad iephthae: dñs erit audiēs inter nos: si
πρὸς Ιεφθάε, κύριος ἔσται ὁ ἀκούων ἀναμέσον ἡμῶν, εἰ
non sm̄ verbū tuū sic faciemus. τ a-
μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου οὕτως ποιήσομεν· καὶ ἐπορεύ-
bit iephthae cū senioribus galaad: τ cōsti-
θη Ιεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων γαλαάδ, καὶ κατέ-
tuerūt ppls eū super se in caput τ in prin
στησαν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἡγού-
cipē. τ locutus ē iephthae oēs
μενον· καὶ ἐλάλησεν Ιεφθάε πάντας τοὺς λόγους αὐ-
os coram dño in massepha. τ misit iephthae
τοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν μασσηφά· καὶ ἀπέστειλεν Ιεφθάε
nūcios ad regem filiorū ammon dicēs: dā mihi τ
ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν ἀμμὼν λέγων, τί ἐμοὶ καὶ
tibi: qm̄ vento ad me tu vt pugnes cōtra me i fra mea:
σοί, ὅτι ἥκεις πρός με σὺ πολεμῆσαί με ἐν τῇ γῇ μου;
C τ dixit rex ammon ad nūcios iep̄h
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ιεφ-
thae: qm̄ accepit israel terrā meā in ascen
θάε, ὅτι ἔλαβεν Ισραὴλ τὴν γῆν μου ἐν τῇ ἀναβάσ-
su eius de egypto ab arnon vsq; ad ieboc τ vsq; ad
σει αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνὼν ἕως Ιαβὼκ καὶ ἕως
iordanem: τ nunc redde illas cū pace.
τοῦ Ιορδάνου, καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς μετ' εἰρήνης·
τ addidit adhuc iephthae τ misit nuncios ad
καὶ προσέθετο ἔτι Ιεφθάε καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
regem filiorū ammon: τ dixerūt ei: hec di
τὸν βασιλέα υἱῶν ἀμμών, καὶ εἶπαν αὐτῷ, τάδε λέ-
cit iephthae: nō accepit israel terrā moab τ
γει Ιεφθάε, οὐκ ἔλαβεν Ισραὴλ τὴν γῆν μωάβ καὶ τὴν
terrā filiorū ammō in ascensu eorū de egypto: sed
γῆν υἱῶν ἀμμὼν ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, ἀλ-
ambulauit israel in solitudine vsq; ad mare rubrū:
λ' ἐπορεύθη Ισραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης ἐρυθρᾶς,
τ venit vsq; ad cades. τ misit israel nuncios
καὶ ἦλθεν ἕως Κάδης· καὶ ἐξαπέστειλεν Ισραὴλ ἀγγέλους
ad regem edom dicēs: trāsibo per
πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ λέγων, παρελεύσομαι διὰ τῆς
terrā tuā: τ nō audiuit rex edom. τ ad re
γῆς σου, καὶ οὐκ ἤκουσεν βασιλεὺς Ἐδώμ· καὶ πρὸς βα-
gem moab misit: τ nō voluit. τ sedit
σιλέα μωάβ ἀπέστειλεν, καὶ οὐκ ἠθέλησεν· καὶ ἐκάθισεν
israel in cades: τ peteriuit per desertū: τ circui
Ισραὴλ ἐν Κάδης, καὶ ὠκέλευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκύκλω
uit terrā edom τ terrā moab. τ venit ad
σεν τὴν γῆν Ἐδώμ καὶ τὴν γῆν μωάβ· καὶ παρεβάλετο κα
ortem solis terre moab: τ castrametati sūt
τ' ἀνατολὰς ἡλίου τῆς γῆς μωάβ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ
trans arnon: τ nō intrauerūt in terminū moab: qm̄
πέραν Ἀρνών, καὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὅριον μωάβ, ὅτι
D arnon erat termin⁹ moab: τ misit nūcios is
Ἀρνὼν ἐν ὁρίοις μωάβ· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Ισ-
rael ad seon regem amorreoꝝ regem esc-
βολ πρὸς σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων βασιλέα Ἐσε-
bon: τ dixit ei israel: trānsibo per
βών, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισραὴλ, παρελεύσομαι διὰ
terrā tuā vsq; ad
τῆς γῆς σου ἕως τοῦ

"dux)omnium'qui habi
tāt in'galaad. ∞∞∞∞∞∞∞∞
'Iepthe'quoq; dixit'eis
'Si vere ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
'venistis'ad me'vt pu-
gnē pro vobis'cōtra fili
os'ammon:'tradiderit
q;'eos'dñs'in manꝰ me
as'ego'ero'vester 'prin
ceps. Qui'rñderunt ei.
'Dñs'qui hec'audit i pe
mediator ac testis 'est
'q; nostra promissa ∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
"faciemus. ° Abiit itaq;
'iepthe'cū'pricipib'"ga
laad:'fecit q;'eum omnis
"populus ∞∞∞ ∞∞ ∞∞ ∞∞
'pricipem sui.'Locut us
q; est'iepthe'omnes ∞∞
'sermones suos 'coram
'domino'in massepha.'Et
misit" nuncios° ad'regē
'filiorum'ammō qui ex
pr̄oa sua'dicerēt.'Quid
"mihi'& tibi ē:'quia've-
nisti'contra me'vt vasta
res'terrā meā?' Quib' il
le'respondit. ∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
"quia"tulit' israel'terrā
meam'quando ascendit
'de egypto:'a finibus'ar
non'vsq;'ieboc'atq; ∞∞∞
'iordanem.'Nunc ergo
'cū pace'redde mihi'eā.
Per quos'rursum'māda
uit'iepthe:& iperauit eis
'vt dicerent'"regi'ām̄ō,
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
'Hec'dicit'iepthe.' Nō
'tulit'israel ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
'terram'moab'nec 'ter
ram'filiorum'ammon:
'sed'quando'de egypto
'cōscēderūt:' ambulauit
"p solitudinē'vsq;'mare
'rubrū:'& venit'i cades.
'Misitq;'mūcios'ad'rē-
gem ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
'edō'dicens. Dimitte vt
'trāseam'terram tuam.
Qui'noluit 'acqescere
pcibus eius.'Misit'quos-
q;"ad"regē' moab: qui
& ipse trāsitū p̄bere con
tēpsit.' Mansit itaq; "in
cades'& circuiuit ex late
re'terram'edō ' &'terrā
'moab.' Venitq; ad ∞∞∞
'oriētalē plagā' tre"mo
ab"& castrametatus est
'trans'arnon:'nec volu
it'intrare'terminos ∞∞∞
'moab.'Arnon"quippe
'cōfiniū est terre'moab.
'Misit itaq;'israel"nūci-
os'ad'seon'regem ∞∞∞
'ammorreorū qui habi
tabat'in'esebō:'& dixeīt
"ei. Dimitte vt' transeā
'p terram tuam.'vsq; ad

וְלָנוּ "לְרֹאשׁ 'לְכֹל 'יֹשְׁבֵי 'גִּלְעָד׃
'וַיֹּאמֶר 'יִפְתָּח "אֶל 'זִקְנֵי 'גִּלְעָד "אִם
שוב 'מְשִׁיבִים 'אַתֶּם 'אֹתִי 'לְהִלָּחֵם "בִּבְנֵי
"עַמּוֹן "וְנָתַן "יְהוָה "אֹתָם "בְּיָדִי "אֲנֹכִי
"הֲיֶה "לָכֶם 'לְרֹאשׁ׃ 'וַיֹּאמְרוּ 'זִקְנֵי
'גִּלְעָד "אֶל "יִפְתָּח "יְהוָה "יְהִיֶה "שֹׁמֵעַ
"בֵּינֹתֵינוּ "אִם "לֹא "כִּדְבָרְךָ "כֵּן
"נַעֲשֶׂה׃ 'וַיֵּלֶךְ "יִפְתָּח "עִם 'זִקְנֵי 'גִּלְעָד
שום 'וַיָּשִׂימוּ "הָעָם "אֹתוֹ "עֲלֵיהֶם "לְרֹאשׁ
קצין "וְלָקְצִין "וַיְדַבֵּר "יִפְתָּח "אֶת "כָּל
שלח "דְּבָרָיו "לִפְנֵי "יְהוָה "בַּמִּצְפָּה׃ 'וַיִּשְׁלַח
"לאך "יִפְתָּח "מַלְאָכִים "אֶל "מֶלֶךְ "בְּנֵי "עַמּוֹן
נוא "לֵאמֹר "מַה "לִּי "וְלָךְ "כִּי "בָאתָ "אֵלַי
"לְהִלָּחֵם "בְּאַרְצִי׃ 'וַיֹּאמֶר "מֶלֶךְ "בְּנֵי
"עַמּוֹן "אֶל "מַלְאֲכֵי "יִפְתָּח
"כִּי "לָקַח "יִשְׂרָאֵל "אֶת "אַרְצִי "בַּעֲלוֹתוֹ
"מִמִּצְרַיִם "מֵאַרְנוֹן "וְעַד "הַיַּבֹּק "וְעַד
שוב "הַיַּרְדֵּן "וְעַתָּה "הָשִׁיבָה "אֹתָן
"בְּשָׁלוֹם׃ 'וְיֹסֶף 'עוֹד "יִפְתָּח "וַיִּשְׁלַח
"מַלְאָכִים "אֶל "מֶלֶךְ "בְּנֵי "עַמּוֹן׃ 'וַיֹּאמֶר
"לוֹ "כֹּה "אָמַר "יִפְתָּח "לֹא "לָקַח "יִשְׂרָאֵל
"אֶת "אֶרֶץ "מוֹאָב "וְאֶת "אֶרֶץ "בְּנֵי "עַמּוֹן׃
"כִּי "בַּעֲלוֹתָם "מִמִּצְרַיִם "וַיֵּלֶךְ "יִשְׂרָאֵל
דנר "בַּמִּדְבָּר "עַד "יַם "סוּף "וַיָּבֹא "קָדֵשָׁה׃
"וַיִּשְׁלַח "יִשְׂרָאֵל "מַלְאָכִים "אֶל "מֶלֶךְ
"אֱדוֹם "לֵאמֹר "אֶעְבְּרָה "נָּא "בְאַרְצֶךָ
"וְלֹא "שָׁמַע "מֶלֶךְ "אֱדוֹם "וְגַם "אֶל "מֶלֶךְ
"מוֹאָב "שָׁלַח "וְלֹא "אָבָה "וַיֵּשֶׁב "יִשְׂרָאֵל
סבב "בְּקָדֵשׁ׃ 'וַיֵּלֶךְ 'בַּמִּדְבָּר " 'וַיָּסָב "אֵת
נוא "אֶרֶץ "אֱדוֹם "וְאֵת "אֶרֶץ "מוֹאָב "וַיָּבֹא
זרח "מִמִּזְרַח "שֶׁמֶשׁ "לְאֶרֶץ "מוֹאָב "וַיַּחֲנוּ
נבל "בְּעֵבֶר "אַרְנֹן "וְלֹא "בָאוּ "בִּגְבוּל
שלח "מוֹאָב "כִּי "אַרְנֹן "גְּבוּל "מוֹאָב׃ 'וַיִּשְׁלַח
"לאך "יִשְׂרָאֵל "מַלְאָכִים "אֶל "סִיחוֹן "מֶלֶךְ
"אֱמֹרִי "מֶלֶךְ "חֶשְׁבּוֹן "וַיֹּאמֶר "לוֹ
"יִשְׂרָאֵל "נַעְבְּרָה "נָּא "בְאַרְצְךָ "עַד
עבר

מקומי ולא נתן את סיחון את קום אפן
ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון אסף
את כל עמו ויחנו ביהצה וילחם ילחם
עם ישראל ויתן יהוה אלהי נתן
ישראל את סיחון ואת כל עמו
נכה ירש ישראל ויכום וירש ישראל
את כל ארץ האמרי ישב הארץ
ההיא ויירשו את כל גבול
האמרי מארנון ועד היבק ומן
המדבר ועד הירדן ועתה יהוה
אלהי ישראל הורישׁ את האמרי
מפני עמו ישראל ואתה תירשנו
הלא את אשר יורישך כמוש
אלהיך אתו תירש ואת כל אשר
הורישׁ יהוה אלהינו מפנינו אתו
נחלה ירשנו ועתה הטוב טוב אתה ממלק
בן צפור מלך מואב הרב ריב עם רוב
ישראל אם נלחם נלחם בם ואתה נשבת לחם ישב
ישראל בחשבון ובבנתיה ובערער
ובנתיה וכל הערים אשר על עיר
ידי ארנון שלש מאות שנה מאה
ומדוע לא הצלתם בעת ההיא עת נצל
ואנכי לא חטאתי לך ואתה עשה
את רעה לי להלחם בי יהוה השפט רוע לחם
יהוה השפט היום בין בני ישראל שפט
ובין בני עמון ולא שמע מלך בני
עמון אל דברי יפתח אשר שלח
אליו ותהי על יפתח רוח יהוה היה
ויעבר את הגלעד ואת מנשה עבר
ויעבר את מצפה גלעד וממצפה
גלעד עבר בני עמון ידד יפתח
נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את נתן
בני עמון בידי והיה היצא אשר
יצא מדלתי ביתי לקראתי
בשובי בשלום מבני עמון והיה שלם
ליהוה והעליתיהו עלה ויעבר עבר

fluuiū:qui & ipe israel ver
ba despiciēs nō dimisit
eū trāsire p termios su
os:sed ifinita multitudie
cōgregata egressus est
cōtra eū iasa:& fortiter
resistebat . Tradiditq;
eum dominus
in manu israel cum oī
exercitu suo:
& percussit eum & po
sſedit
oēm terrā amorrei
habitatoris regionis oo
illius & vniuersos fi
nes
eius de arnon vsq; ie
boc:& de
solitudine vsq; ad ior
danē. Dominus
ergo deus israel subuer
tit amorreū:pugnante
cōtra illū ppłm suo israł:
et tu nūc vis possidere
terrā eius? Nonne ea q̄
possedit chamos
deus tu tibi iure debē
tur: Que āt dñs deus
noster victor obtinuit:
in nīam cedēt possessio
nē. Nisi forte melior es
balac filio sephor rege
moab:aut docere potes
q̄ urgat? sit cōtra israł:
& pugnauerit cōtra eū
quādo hītauit in esebō
& viculis eius: iaroer: &
vill illius: vel in cūctis
ciuitatibus iuxta
arnon per trecentos
annos. Quare tanto tpe nihil
sup hac repetitione tēp
tasti. Igitur non ego
pecco i te: sed tu
cōtra me male agis in
dicēs mihi bella nō iu
sta. Iudicet dñs arbiter
huius die iter israel
& filios ammō. Noluit
acquiescere rex filiorū
āmō verbis iepthe q̄ p
nūcios mandauerat.
Factus est ergo sup iep
the spiritus domini
& circuiens galaad
& manasse:
masspha quoq; galaad:
& inde
transiens ad filios āmō
votū vouit
domino dicens. Si tra
dideris
filios āmō in manus me
as q̄cūq; prim
fuerit e
gressus de foribꝰ domꝰ
mee: mihiq; occurrerit
reuertenti cū pace a fi
liis ammon
eum holocaustū offe
ram dño. Trāsiuitq;

locum meū. & noluit seon israel transire per
τόπου μου. καὶ οὐκ ἠθέλησεν σηὼν τὸν ἰσραὴλ διελθεῖν διὰ
terminos suos. & cōgregauit seon oēm ppłm su
τῶν ὁρίων αὐτοῦ. καὶ συνήγαγεν σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐ
um: & castrametatꝰ est in iasa: & pugnauit cū is
τοῦ, καὶ παρενέβαλεν εἰς ἰασσά, καὶ ἐπολέμησεν μετὰ ἰσ
rael. & tradidit dñs deus israel seon &
ραήλ. καὶ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ τὸν σηὼν καὶ
omnem ppłm eius in manu israel: & percus
σύμπαντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ ἰσραήλ, καὶ ἐπάτα
sit eos & possedit israel oēm terrā ip
ξεν αὐτοὺς καὶ ἐκληρονόμησεν ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν ἀυ
sius amorrei habitātio in terra illa. &
τοῦ τοῦ ἀμορραίου τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. καὶ
possedit vniuersos terminos amorrei ab arnon &
ἐκληρονόμησεν πᾶν τὸ ὅριον τοῦ ἀμορραίου ἀπὸ ἀρνὼν καὶ
vsq; ad taboc & a solitudine & vsq; ad iordanē.
ἕως τοῦ ἰαβὸκ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἕως τοῦ ἰορδάνου.
& nunc dñs deus israel subuertit amorreū a fa
καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐξῆρεν τὸν ἀμορραῖον ἐκ πρόσω
cie ppłi sui israel: & tu possidebis eū?
που λαοῦ αὐτοῦ ἰσραήλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτόν;
nonne que possedit tibi chamos deus tuus ea
οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέν σοι χαμὼς ὁ θεός σου αὐτὰ
possidebis? & oia q̄cūq; possedit
κατακληρονομήσεις; καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν
dñs deus n̄r a facie vra ea possidebimus.
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ προσώπου ὑμῶν αὐτὰ κληρονομήσομεν.
& nūc nūqd melior es tu balac filio sephor rege
καὶ νῦν μὴ κρείσσων εἶ σὺ βαλὰκ υἱοῦ σεφὼρ βασιλεὺς
moab:nūqd pugna pugnauit cum israel vel bello
μωάβ; μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο μετὰ ἰσραὴλ ἢ πολέμῳ
pugnauit cōtra eos:cū habitaret israel in esebon &
ἐπολέμησεν αὐτοῖς; ἐν τῷ οἰκῆσαι ἰσραὴλ ἐν ἐσεβὼν καὶ
in filiabus eius: & in aroer & in filia
ἐν ταῖς ὑγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν ἀροὴρ καὶ ἐν ταῖς ὑγα
bus eius: & in cūctis ciuitatib que iuxta
τράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς παρὰ
iordanē trecētos ānos. quare nō liberauerūt eos
τὸν ἰορδάνην τριακόσια ἔτη. τί ὅτι οὐκ ἐῤῥύσαντο αὐτὸς
in tpe illo: et ego nō peccaui tibi: & tu fa
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ; κἀγὼ οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποι
cis mecum malā vt pugnes cōtra me. iudi
εῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν τοῦ πολεμῆσαι ἐν ἐμοί. κρί
cet dñs qui iudicat hodie inter filios israel &
νει κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀνὰ μέσον υἱῶν ἰσραὴλ καὶ
inter filios ammō? & nō audiuit rex fi
ἀνὰ μέσον υἱῶν ἀμμών; καὶ οὐκ ἐισήκουσεν βασιλεὺς υἱῶ
lios ammon sermones iephthae q̄s misit ad eum.
ων ἀμμὼν τῶν λόγων ἰεφθάε ὧν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτόν.
& factus est sup iephthae spūs dñi: & trāsiuit
καὶ ἐγενήθη ἐπὶ ἰεφθάε πνεῦμα κυρίου, καὶ διῆλθεν τὴν
galaad & manasse: & trāsiuit speculā
γαλαὰδ καὶ τὴν μανασσῆ, καὶ διῆλθεν τὴν σκοπιὰν
galaad: & a specula galaad trans
γαλαάδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς γαλαὰδ ἕως τῆς πύρας
filios ammon. & vouit iephthae votū dño: & di
υἱῶν ἀμμών· καὶ ηὔξατο ἰεφθάε εὐχὴν τῷ κυρίῳ, καὶ εἶ
xit: si tradītōe tradideris filios ammon in
πεν, ἐὰν παραδόσει παραδῷς τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν ἐν
manū meā: & erit egrediens qui egredi
χερί μου, καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ
de portis domus mee in occursum meū cū
ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου μου εἰς ἀπάντησίν μου ἐν
reuertero ego in pace a filiis ammon:
τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀμμών,
& erit dño: & offerā eum holocau
καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτω
stum. & transiuit
μα. καὶ διῆλθ

iephthae ad filios ammon vt pugnaret cõtra eos. τ tradidit illos dño in manũ eius: τ percussit eos ab aroer τ vsq; quo veniat menith vigiti ciuitates vsq; abel vineariũ plaga magna valde. τ humiliati sunt filij ammon a facie filiorũ isrl. τ venit iephthae in maspha in domũ suã: τ ecce filia sua exibat in occursum suũ in tympano τ choris: τ ipsa vnigenita illi. τ nõ erat illi preter illã filiũ vel filia. τ factũ ẽ qñ vidit illã τ scidit vestes suas τ dixit: hei mihi filia mea decepisti me i ipedimẽtũ facta es i oculis meis. ego ãt aperui os meũ pro te ad dñm: τ nõ potero vt reuertar. τ dixit ad eam: si in me aperuisti os tuũ ad dñm: fac mihi quemadmodũ exiuit ex ore tuo quia fecit tibi dñs vltiones de inimicis tuis de filijs ammon. τ dixit ad patrem suũ: τ fac mihi verbũ hoc: sine me dño mẽses: τ ibo τ descẽdã ad montes: τ plorabo in virginitatẽ meã ego τ sodales mee. τ dixit vade. τ dimisit illã duos mẽses. τ abiit ipsa τ sodales eius: τ plorauit in virginitatẽ suã in mõtibꝰ. τ factũ est post finẽ duoꝝ mẽsiũ τ rediit ad patrẽ suũ: τ fecit iephthae votũ suũ qð vouit: τ hec nõ cognouit virũ. τ facta est in preceptũ israel: de diebus in dies cõgregabãtur filie israel ad plorandũ filiam iephthae galaadite quatuor dies in anno.

Ca.12.

A Et cõgregati sũt filij ephraim τ venerũt in sephona: τ dixerũt ad iephthae: quare transisti ad pugnandũ cõtra filios ammon: τ nos nõ vocasti vt pergerem tecum. domũ tuã iccẽdemus tibi cum igne. τ dixit iephthae ad illos: vir litigãs fui ego

iepthe ad filios ammõ vt pugnaret cõtra eos quos tradidit dñs in manus eius: pcussitq; ab aroer vsq; dũ venias in menith vigiti citates & vsq; ad abel q̃ ẽ vineis cõsita plaga magna nimis: humiliatiq; sũt filii ammõ a facie filioꝝ isrl. Reuertẽti aũt iepthe in maspha domum suam: occurrit ei vnigẽita filia sua cũ tympanis & choris. Non enim habebat alios liberos. Quia visa scidit vestimẽta sua: & ait. Heu me filia mi: decepisti me: & ipsa decepta es. Aperui enim os meum ad dñm: & aliud facere nõ potero. Cui illa rñdit. Pater mi: si aperuisti os tuum ad dñm: fac mihi quodcunq; pollicitus es cõcessa tibi a victione at q; victoria de hostib⁹ tuis. Dixitq; ad patrẽ. Hoc solũ mihi pста qđ depcor. Dimitte me vt duobus mensibus circueam montes: & plangam virginitatẽ meã cũ sodalibus meis. Cui ille rñdit. Vade: & dimisit eã duobus mensibus. cũq; abiisset cũ sociis ac sodalib⁹ suis: flebat virginitatem suã in mõtib⁹. Expletisq; duobus mensibus reuersa est ad prem suũ: & fecit ei sicut vouerat. Que ignorabat virum. Exinde mos increuit in isrl: & cõsuetudo seruata est: vt post anni circulũ cõueniãt i vnũ filie isrl & plãgant filiã iepthe galaadite diebus quatuor. 12.

Ecce aũt in effraim orta est seditio: Nã trãseuntes cõtra aquilonẽ: dixerũt ad iepthe Quare vadens ad pugnã cõtra filios ammõ vocasti nos noluisti: vt pgeremus tecũ! Igitur incẽdemus domũ tuã. Quibus ille rñdit. Dissceptatio erat mihi cũ

לָהֶם	יִפְתָּח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהִלָּחֶם בָּם	
נָתַן נָבָה	וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ וַיַּכֵּם מַעֲרֹעֵר	
בוא	וְעַד בֹּאֲךָ מִנִּית עֶשְׂרִים עִיר וְעַד	
נָבָה נֵבֶל	אָבֵל כְּרָמִים מַכָּה גְדוֹלָה מְאֹד	
כָּנַע בָּנָה	וַיִּכָּנְעוּ בְנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	
בוא	וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמִּצְפָּה אֶל בֵּיתוֹ	
תֹּף	וְהִנֵּה בִתּוֹ יֹצֵאת לִקְרָאתוֹ בְּתֻפִּים	
חָלַל חַד	וּבְמְחֹלוֹת וְרַק הִיא יְחִידָה אֵין	
הָיָה רָאָה	לוֹ מִמֶּנּוּ בֵּן אוֹ בַת וַיְהִי כִּרְאוֹתוֹ	
אֶת קָרַע	אוֹתָהּ וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר	
אָמַר כָּרַע	אֲהָהּ בִּתִּי הַכְרֵעַ הִכְרַעְתִּנִי וְאַתְּ	
הָיָה פֶּה	הָיִית בְּעֹכְרָי וְאָנֹכִי פָּצִיתִי פִּי	
פֶּה נָכַל	אֶל יְהוָה וְלֹא אוּכַל לָשׁוּב וַתֹּאמֶר	
	אֵלָיו אָבִי פָּצִיתָה אֶת פִּיךָ אֶל יְהוָה	
	עֲשֵׂה לִי כַּאֲשֶׁר יָצָא מִפִּיךָ אַחֲרֵי	
	אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ יְהוָה נְקָמוֹת	
	מֵאֹיְבֶיךָ מִבְּנֵי עַמּוֹן וַתֹּאמֶר אֶל	
עָשָׂה רָבָה	אָבִיהָ יֵעָשֶׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה הַרְפֶּה	
שָׁנָה יָלַד	מִמֶּנִּי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וְאֵלְכָה	
בָּכָה	וְיָרַדְתִּי עַל הָרִים וְאֶבְכֶּה עַל	
בְּתוּלַי רָעָה	בְּתוּלָי אָנֹכִי וְרֵעָתָי׃ וַיֹּאמֶר לֵכִי	
גָּלַל שָׁלַח	וַיְשַׁלְּחֵהוּ שְׁנֵי חֳדָשִׁים וַתֵּלֶךְ	
	הִיא וְרֵעוֹתֶיהָ וַתִּבְךְּ עַל בְּתוּלֶיהָ	
	עַל הָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַיִם	
שוּב עָשָׂה	חֳדָשִׁים וַתָּשָׁב אֶל אָבִיהָ וַיַּעַשׂ	
	לָהּ אֶת נִדְרוֹ אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא	
הָיָה	לֹא יָדְעָה אִישׁ וַתְּהִי חֹק	
יוֹם יָלַךְ	בְּיִשְׂרָאֵל׃ מִיָּמִים יָמִימָה תֵּלַכְנָה	
בָּנָה תָּנָה	בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנֹּת לְבַת יִפְתָּח	
רָבַע יוֹם	הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת יָמִים בַּשָּׁנָה׃	
Cap. xij.		
צָעַק עָבַר	וַיִּצַּעֵק אִישׁ אֶפְרַיִם	
אֶפְרַיִם	וַיַּעֲבֹר צָפֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח	
מָדַע לָמַם	מַדּוּעַ עָבַרְתָּ לְהִלָּחֶם בִּבְנֵי עַמּוֹן	
	וְלֹא לְאַ קָרָאתָ לָלֶכֶת עִמָּךְ בֵּיתְךָ	
	נִשְׂרֹף עָלֶיךָ בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח	
שָׁרַף	אֲלֵיהֶם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי	
רוּב הָיָה		

ועמי ובני עמון מאד ואזעק זעק
אתכם ולא הושעתם אותי משיע
ממידם ואראה כי אינך מושיע ראה
ואשימה נפשי בכפי ועברה שום עבר
אל בני עמון ויתנם יהוה בידי נתן
ולמה עליתם אלי היום הזה עלה
להלחם בני ויקבץ יפתח את כל קבץ
אנשי גלעד וילחם את אפרים
ויכו אנשי גלעד את אפרים כי נגף
אמרו פליטי אפרים אתם גלעד פלט
בתוך אפרים בתוך מנשה וילכד לכד
גלעד את מעברות הירדן עבר
לאפרים והיה כי יאמרו פליטי
אפרים אעברה ויאמרו לו אנשי
גלעד האפרתי אתה ויאמר לא
ויאמרו לו אמר נא שבלת וילא כן
סבלת ולא יכין לדבר כן ויאחזו
אתו וישחטהו אל מעברות הירדן שחט
ויפל בעת ההיא מאפרים נפל
ארבעים ושנים אלף וישפט ערבעשנה
יפתח את ישראל שש שנים שפט שנה
וימת יפתח הגלעדי ויקבר בערי מות קבר
גלעד וישפט את ישראל עיר
אבצן מבית לחם ויהי לו
שלשים בנים ושלשים בנות
שלח החוצה ושלשים בנות
הביא לבניו מן החוץ וישפט את נוא
ישראל שבע שנים וימת אבצן
ויקבר בבית לחם וישפט אחריו
את ישראל אילון הזבולני
וישפט את ישראל עשר שנים
וימת אילון הזבולני ויקבר מות
באילון בארץ זבולן וישפט
אחריו את ישראל עבדון בן
הלל הפרעתני ויהי לו ארבעים
בנים ושלשים נכדים רכבים

& populo meo cōtra filios ammō vehemēs: & vocauiq; vos vt p̄beretis mihi auxiliū & facere noluistis. Qđ cernens posui aiam meā i manibus meis & transiuiq; ad filios ammon: & tradidit eos dñs in manus meas. Quid commerui vt aduersū me cōsurgatis in preliū: Vocatis itaq; ad se cunctis viris de galaad pugnabat contra effraim. Percusserūtq; viri galaad effraim: quia dixerat fugitiuus ē galaad de effraim: & habitat in medio effraim & manasse. Occupauerūt q; galaadite vada iordanis per que effraim reuersurus erat. Cūq; venisset ad ea de effraim nūero fugiens atq; dixisset obsecro vt me trāsire p̄mittas: dicebant ei galaadite. Nū quid effrateus es! Quo dicēte nō sū: interrogabāt eū. Dic ergo sebo leth: qđ iterp̄tatur spica. Qui rūdebat ceboleth eadē lra spicā exprimere nō valēs: statiq; apprehensū iugulabāt in ipso iordanis trāsitu. Et ceciderunt in illo tpe de effraim q̄draginta duo milia. Iudicauit itaq; iepthe galaadites israel iex ānis: & mortuus est ac sepultus in citate sua galaad. Post hūc iudicauit israel abessā de bethleem: qui habuit triginta filios & totidē filias. Quas emittens foras maritis dedit: & eiusdē numeri filiis suis accepit vxores: introducēs in domū suā. Qui septē annis iudicauit israel: mortuusq; est ac sepultus i bethleem. Cui successit ahialon zabulonites: & iudicauit israel decē annis. mortuusq; est ac sepultus in zabulon. Post hunc iudicauit israel abdon filius hellel pharatonites q habuit quadraginta filios & triginta ex eis nepotes ascendentes

τ ppls meus: τ filij ammon humiliabāt me val
καὶ ὁ λαός μου, καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμὼν ἐταπείνουν με σφό
de: τ clamaui ad vos: τ nō liberastis me
δρα, καὶ ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με
de manu eoꝝ. τ videns q nō erat q liberaret: τ po
ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ ἰδὼν ὅτι οὐκ ἦν ὁ σώζων, καὶ ἔθη
sui aiam meā in manu mea: τ trāsiui ad
μαι τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, καὶ διέβην πρὸς
filios ammon: τ tradidit illos dñs in
τοὺς υἱοὺς ἀμμών, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν
manū meā. τ vt qđ ascēdistis ad me die hac
χειρί μου· καὶ ἵνατί ἀνέβητε πρός με τὴν ἡμέραν ταύ
vt pugnaretis cōtra me: τ cōgregauit iephthae oēs
την πολεμεῖν ἐν ἐμοί; καὶ συνέλεξεν Ἰεφθάε πάντας
viros galaad: τ pugnabat cōtra ephraim. τ
τοὺς ἄνδρας γαλαάδ, καὶ ἐπολέμει τὸν ἐφραίμ. καὶ
percusserūt viri galaad ephraim: q: dixerūt
ἐπάταξαν ἄνδρες γαλαὰδ τὸν ἐφραίμ, ὅτι ἔλεγον οἱ
liberati ephraim: vos galaad in medio
διασεσωσμένοι τοῦ ἐφραίμ, ὑμεῖς γαλαὰδ ἐν μέσῳ
ephraim τ in medio manasse. τ occu
τοῦ ἐφραίμ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ μανασσῆ. καὶ κατέκα
pauit galaad trāsitus iordanis
τελάβετο γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τοῦ
ephraim. τ factū ē qñ dixerūt liberati
ἐφραίμ. καὶ ἐγένετο ὅτι ἔλεγαν οἱ διασεσωσμένοι
ephraim: trāseamus tā: τ dixerūt ei vi
τοῦ ἐφραίμ, διαβῶμεν δή, καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄν
ri galaad: nūqđ ve ephraim vos: τ dixit
δρες γαλαάδ, μὴ ἐκ τοῦ ἐφραὶμ ὑμεῖς; καὶ εἶπεν
nō sumus. τ dixerūt eis: dicite ītā spica
οὐκ ἐσμέν. καὶ εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύγχυς
cōpositio. τ dixerūt τ nō dirigebāt vt loq
συνημμα. καὶ εἶπον καὶ οὐ κατηύθυνεν τοῦ λαλῆ
rētur: sic. τ accipiebāt eos: τ iugulabāt
σαι οὕτως. καὶ ἐπελάβοντο αὐτούς, καὶ ἔσφαζεν
eos ad trāsitus iordanis. τ cecī
αὐτοὺς ἐπὶ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἔπε
derūt de ephraim in tpe illo quadraginta
σαν ἐξ ἐφραὶμ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τεσσαράκοντα
τ duo milia. τ iudicauit iephthae israel
καὶ δύο χιλιάδες. καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραήλ
ser ānis: τ mortuus est iephthae galaaditeo τ sepul
ἓξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ γαλααδίτης καὶ ἐτά
tus ē in ciuitate sua galaad. τ iudicauit post
φη ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ γαλαάδ. καὶ ἔκρινεν μετ' αὐ
eū israel ebesan de bethleem. τ fuerūt ei
τὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἰβισὰν ἐκ βαιθλεέμ. καὶ ἐγένοντο αὐ
ii triginta filij τ triginta filie q misse
τῷ τριάκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες αἳ ἐξαπε
erant foras: τ triginta vxores indurit
στάλησαν ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναῖκας εἰσήγαγεν
filijs suis ab extra. τ iudicauit isra
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀπὸ ἔξωθεν. καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσρα
el septē ānis: τ mortuus est ebesan: τ sepultus ē in
ὴλ ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰβισάν, καὶ ἐτάφη ἐν
bethleem. τ iudicauit post eū israel elom
βαιθλεέμ. καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αἰλὼμ ὁ
zabulonites: τ iudicauit israel decē ānis. τ mor
ζαβουλωνίτης, καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ δέκα ἔτη· καὶ ἀπέ
tuus ē elom zabulonites τ sepelierūt eū in e
θανεν Αἰλὼμ ὁ ζαβουλωνίτης καὶ ἐτάφη αὐτὸν ἐν Αἰ
lim in terra zabulon. τ iudicauit post eū il
λὼμ ἐν γῇ ζαβουλών. καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσ
rael abdon filij hellel epharathonites. τ fuerūt
ραὴλ Ἀβδὼμ υἱὸς Ἐλλὴλ ὁ Ἐφραθωνίτης. καὶ ἐγένοντο
ei quadraginta filij τ triginta filij
τῷ αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα υἱοὶ τῶν
filioꝝ eius ascēdētes
υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβαίνοντες

ſup ſeptuaginta pullos. τ iudicauit iſrael
ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους. καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραὴλ
octo annis. τ mortuus eſt abdon filius hellel pharatho
ὀκτὼ ἔτη. καὶ ἀπέθανεν ἀβδὼν υἱὸς ἐλλὴλ ὁ φαραθω
nites: τ ſepultꝰ ē in pharathon in tra ephraim in mōte
νίτης, καὶ ἐτάφη ἐν φαραθὼν ἐν γῇ ἐφραὶμ ἐν ὄρει
lanaᷓ.
λανακ.

Ca. 13.

A Θ Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονη-
ρὸν in cōſpectu dñi: τ tradidit eos dñs in ma
8.10.b ρὸν ἐναντι κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χει-
nū allophyloꝝ quadraginta ānis. τ fuit vir
ρὶ ἀλλοφύλων τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ ἦν ἀνὴρ
quidā de araa de tribu dan: τ nomē ei ma
τις ἐξ ἀρακὰ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ δάν, καὶ ὄνομα αὐτῷ μα-
noe: τ vxor eius ſterilis: τ nō pariebat. τ ap-
νωέ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα, καὶ οὐκ ἔτικτεν. καὶ ὤφ-
parut angelus dñi ad vxorē: τ dixit ad eā
θη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
ecce tam tu ſterilis τ nō peperiſti: τ in vtero
τήν, ἰδοὺ δὴ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας, καὶ ἐν γαστρὶ
habebis τ paries filiū: τ nunc caue τ ne bibas vi-
ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ νῦν φύλαξαι καὶ μὴ πίῃς οἶ-
nū τ ſicerā: τ ne comedas oē immūdū: q; ecce
νον καὶ σικέραν, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι ἰδοὺ
tu in vtero habebis τ paries filiū. τ ferrū nō aſ
σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν. καὶ σίδηρος οὐκ ἀνα-
cēdet ſup caput eius: q̄m nazareus deo
βήσεται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ὅτι ναζιραῖος τῷ θεῷ
erit puer ab vtero: τ ipſe incipiet li-
ἔσται τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρός, καὶ αὐτὸς ἄρξεται σώ-
berare iſrael de manu philiſthinoꝝ. τ venit vxor
ζειν τὸν ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ
τ locuta eſt viro ſuo dicēs: ꝙ hō
καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα, ὅτι ἄνθρωπος τοῦ
1.Reg 8. θεοῦ ἦλθεν πρός με, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγ-
Infra 20. γέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ ἠρώτων αὐτὸν
B unde eſſ: τ nomē eius nō renūciauit mihi.
πόθεν ἐστίν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέν μοι.
τ dixit ad me: ecce tu in vtero habebis τ pa-
καὶ εἶπεν πρός με, ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέ-
ries filiū. τ nunc ne bibas vinū τ ſicerā: τ ne
ξῃ υἱόν. καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ σικέραν, καὶ μὴ
comedas oēm immūditiā: q̄m nazareus dei erit
φάγῃς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, ὅτι ναζιραῖος θεοῦ ἔσται
puer ab vtero vſq; ad diē mortis
τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἕως ἡμέρας θανάτου
ſue. τ orauit manoe dñm. τ ait in me
αὐτοῦ. καὶ ἐδεήθη μανωὲ τοῦ κυρίου. καὶ εἶπεν ἐν ἐμοὶ
dñe: homo dei quē miſiſti ad nos
κύριε, ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς
veniat iā iterū ad nos: τ illuminet nos
ἐλθέτω δὴ ἔτι πρὸς ἡμᾶς, καὶ φωτισάτω ἡμᾶς
quid faciamus puero q̄ natus fuerit. τ
τί ποιήσωμεν τῷ παιδαρίῳ τῷ τικτομένῳ. καὶ
exaudiuit deus vocē manoe: τ venit
ἐπάκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς μανωὲ, καὶ παρεγένετο
angelus dei iterū ad vxorē eius
ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
ſedentē in agro: τ manoe maritus eius nō
καθημένην ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ μανωὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ
erat cū ea. τ feſtinauit mulier τ cucurrit
ἦν μετ' αὐτῆς. καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἐξέδραμεν ccc

ſup ſeptuagīta pullos aſinarū: & iudicauit ccccc
iſrael octo ānis: mortuuſq; eſt ccccccccccccc
ac ſepultus ccccccccccc
in pharaton terre effraim in monte ccccccccc
amalech. 13.

BVrſumq; filii ccccccc
iſrael fecerūt malū in cōſpectu dñi: qui cc
tradidit eos in manus philiſtinorum ccccccccc
quadraginta annis. Erat autem quidam vir
de faraa & de ſtirpe dā nomine ccccccccccccc
manue habens vxorē ſterilem: ccccccccccccc
cui apparuit angelus domini: ccccccccccccc
& dixit ad eā. Sterilis ccccccccccccccccc
es & abſq; liberis: ſed cōcipies & paries filium.
Caue ergo ne bibas vinum ccccccccccccccc
ac ſiceram: nec immūdū quicquam comedas
quia concipies & paries filium: cuius non cc
tanget caput nouacula. Erit ei nazareus dei
ab infantia ſua & ex matris vtero: & ipſe incipiet
liberare iſrael de manu ccccccccccccccccccc
philiſtim orū. Que cū veniſſet ad maritū ſuū
dixit ei. Vir dei ccccccc
venit ad me hīs vultū angelicum ccccccccccc
terribilis nimis. ccccccc
Quē cū interrogaſſem quis eſſet & vnde veniſ
ſet: & quo noie vocare tur noluit mihi dicere:
ſed hoc rſpdit. Ecce cōcipies & pies filiū. Cae
ue ne vinū bibas nec ſi cerā: ne aliquo veſcaris
īmundo. Erit ei puer nazareus dei ab ifātia
ſua & ex vtero matris ſue vſq; ad diē mortis
ſue. Orauit itaq; manue dñm: & ait. Obſe
cro domine vt vir dei quē miſiſti veniat cccc
iterū & doceat nos qd debeamus facere dā pue
ro qui naſciturus ē. Ex audiuitq; deus deprecātē
manue & apparuit rur ſum angelus dei ccccccc
vxori eius ſedenti in agro. Manue autem ma
ritus eius nō erat cū ea.
Que cū vidiſſet angelū

עַל שִׁבְעִים עֲיָרִים וַיִּשְׁפֹּט אֶת
יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים וַיָּמָת
עַבְדוֹן בֶּן הִלֵּל הַפִּרְעָתֹנִי וַיִּקָּבֵר
בְּפִרְעָתוֹן בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר
הָעֲמָלֵקִי׃ Cap. xiij.
וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִסף
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה עשה רוע
וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד פְּלִשְׁתִּים נתן
אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיְהִי אִישׁ אֶחָד היה
מִצָּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי וּשְׁמוֹ שפחה
מָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלָדָה׃
וַיֵּרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל הָאִשָּׁה ראה
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה נָא אַתְּ עֲקָרָה איש
וְלֹא יָלַדְתְּ וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ הרה
וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא וְאַל תִּשְׁתִּי יַיִן שמר
וְשֵׁכָר וְאַל תֹּאכְלִי כָּל טָמֵא׃ אכל
כִּי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא הנה
יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ כִּי נְזִיר אֱלֹהִים עלה נזר
יִהְיֶה הַנַּעַר מִן הַבָּטֶן וְהוּא יָחֵל היה חלל
לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד ישע
פְּלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר בוא אמר
לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים
בָּא אֵלַי וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא
שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי מִזֶּה הוּא וְאֶת
שְׁמוֹ לֹא הִגִּיד לִי׃ וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ נגד
הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל תִּשְׁתִּי
יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל תֹּאכְלִי כָּל טֻמְאָה׃
כִּי נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן
הַבֶּטֶן עַד יוֹם מוֹתוֹ׃ וַיִּעְתַּר מָנוֹחַ עתר
אֶל יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבֹא נָא בוא
עוֹד אֵלֵינוּ וְיוֹרֵנוּ מָה נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר ירה עשה
הַיּוֹלָד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל ילד שמע
מָנוֹחַ וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוד בוא
אֶל הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה אישׁ
וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ וַתְּמַהֵר מהר

הָאִשָּׁה וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ
וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי
הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא בַּיּוֹם אֵלָי׃ וַיָּקָם
וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל
הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הֲאַתָּה הָאִישׁ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר
אָנִי׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה יָבֹא
דְבָרֶךָ מַה יִּהְיֶה מִשְׁפַּט הַנַּעַר
וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל
מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶל
הָאִשָּׁה תִּשָּׁמֵר׃ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵצֵא
מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכֵל וְיַיִן וְשֵׁכָר
אַל תֵּשְׁתְּ וְכָל טֻמְאָה אַל תֹּאכֵל
כֹּל אֲשֶׁר צִוִּיתִיהָ תִּשְׁמֹר׃ וַיֹּאמֶר
מָנוֹחַ אֶל מַלְאַךְ יְהוָה נַעְצְרָה
נָּא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי
עִזִּים׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל
מָנוֹחַ אִם תַּעְצְרֵנִי לֹא אֹכַל
בְּלַחְמֶךָ וְאִם תַּעֲשֶׂה עֹלָה לַיהוָה
תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא יָדַע מָנוֹחַ כִּי
מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ
אֶל מַלְאַךְ יְהוָה מִי שְׁמֶךָ כִּי יָבֹא
דְבָרֶיךָ וְכִבַּדְנוּךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ
יְהוָה לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא
פֶּלְאִי׃ וַיִּקַּח מָנוֹחַ אֶת גְּדִי הָעִזִּים
וְאֶת הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל הַצּוּר לַיהוָה
וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
רֹאִים׃ וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַלַּהַב מֵעַל
הַמִּזְבֵּחַ הַשָּׁמָיְמָה וַיַּעַל מַלְאַךְ יְהוָה
בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם אַרְצָה׃
וְלֹא יָסַף עוֹד מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה
אֶל מָנוֹחַ וְאֶל אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע
מָנוֹחַ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר
מָנוֹחַ אֶל אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי
אֱלֹהִים רָאִינוּ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ

ʿfestiauitʿ & cucurrit ʿad virū suum: ʰnunciauitq; ʿei ʰdicens. ᵐEcce ᵘapparuit ᵒmihi ᵖvir ᵠquem ante viderā. Qui ᵘsurrexit ᵃ& secutus ē ʰvxorē suā: ʿveniensq; ᵈad ʿvirum ʿdixit ʿei. ʰTu es ʰqui ʿlocutus es ᵐmulieri? ᵒEt ille respondit. ᵖEgo sum. Cui ʿmanue: ᵒqñ ʿinqt ᵐsermo tu ʿfuerit expletus: ʿquidvis ʿvt faciat ʰpuer: aut a quo se obseruare debebit. ʰDixitq; ʿangelus ʿdñi ʿad ʰmanue. ʿAb oibus ʰq̄ ʿlocutus sum ᵘvxori tue ᵒabstineat se: & ʿquicquid ᵒex viea ʿnascitur ᵘnon ʿcomedat: ʿvinū ᵒ& siceram ʰnō ʿbibat: ʿnullo ᵒvescatur ʿimmundo: & ʿquod ʰei precepi īpleat atq; ʿcustodiat. ᵐDixit itaq; ʿmanue ᵒad ʿāgelū ʿdomini ᵒObsecro ʿte vt acqescas precibus meis: ᵘ& faciamus ʿtibi ʿhedum de ᵒcapris. ʿCui ʰrñdit ʿangel ᵒSi ʰme cogis ʿnō ʰcomedam ʿpanes tuos: ᵐsi autē vis ᵒholocaustum ᵘfacere ᵒoffer illud ᵖdño. Et ʿnesciebat ʿmanue ʿq ʿangelus ʿdomini ʰesset. ʿDixitq; ʿad eū. ʿQd est ʿtibi nomē? vt ʰsi ᵐsermo tuus ʿfuerit expletus ᵐhonorem ᵒte. ᵖCui ille ʿrñdit ᵒCur ᵘqueris ʿnomē meum quod ʿest ᵃmirabile: ʰTulit itaq; ʿmanue ʿhedū de ʿcapris ʿ& ʿlibamēta: ʿ& posuit ʰsup ʿpetrā offerēs ᵐdño ᵘq ᵒfacit ᵘmirabilia. ᵖIpe aut ᵠ& vxor eius ʿintuebantur. ʿCunq; ascenderet ᵘflamma ʿaltaris ʿin celū ʿangelus ʰdñi pariter ʿin flāma ʰascendit. Qd cū ʿvidisset ʿmanue ʰ& vxor eius ʿproni ʰcecide rūt ᵘin terram: ᵒ& ʿvltra ᵘeis ᵒnon ʿapparuit ʿangelus ᵒdñi. ʰStatimq; ʿintellexit ʰmanue ʿangelū ʿdñi ʰesse: ʿ& dixit ʿad ᵐvxorē suā. ᵘMorte ᵒmoriemur ᵖquia ʿvidimus ʿdeū. ʿCui ʿrñdit ʿmulier.

τ nunciauit viro suo τ dixit ad eū: καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, ecce apparuit mihi vir qui venit die illa ad me. ἰδοὺ ὤπται μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλθὼν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πρός με. τ surrexit τ abiit manoe post vxorē su καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη μανῶε ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐ am τ venit ad virū: τ dixit ei: si tu es τοῦ καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰ σὺ εἶ vir qui locut ᵉes ad vxorē: τ dixit ange ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγε lus ego. τ dixit manoe: nunc expleto ver λος ἐγώ. καὶ εἶπεν μανῶε, νῦν διελθέντος τοῦ ῥήμα bo tuo qd erit iudiciū pueri τ τός σου τί ἔσται τὸ σύγκριμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ opa eius? τ dixit angelus dñi ad manoe: ἔργα αὐτοῦ; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανῶε, ab oibus que dixi ad vxorē caueat: ἀπὸ πάντων ὧν εἶπα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλαξάσθω, ab oibus que exeunt de vinea nō come ἀπὸ πάντων ὅσα ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου οὐ φάγε det: τ vinū τ siceram nō bibat: τ omne im ται, καὶ οἶνον καὶ σικέραν μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκά mūdū nō comedat: oia q̄cūq; precepi ei θαρτον μὴ φαγέτω, πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ custodiat. τ dixit manoe ad angelū do φυλαξάσθω. καὶ εἶπεν μανῶε πρὸς τὸν ἄγγελον κυ mini: cogemus iā te τ faciemus coram te ρίου, βιασόμεθα δή σε καὶ ποιήσομεν ἐνώπιόν σου hedū capraꝝ. τ dixit angelus dñi ad ma ἔριφον αἰγῶν. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μα noe: si cogeris me nō comedā panē tuū. τ νῶε, ἐὰν βιάσῃ με οὐ φάγομαι τὸν ἄρτον σου. καὶ si feceris holocausta dño offeres ea: ἐὰν ποιήσῃς ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις αὐ qñi nō cognouit manoe q angelus dñi est. τ di τά, ὅτι οὐκ ἔγνω μανῶε ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί. καὶ εἶ xit manoe ad angelū dñi: qd nomē tibi? πεν μανῶε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, τί ὄνομά σοι; vt cū venerit verbū tuū glorificemus te. τ di ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου δοξάσωμεθά σε. καὶ εἶ xit ei angelus dñi: cur hoc interrogas πεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, ἵνατί τοῦτο ἐρωτᾶς τὸ nomē meū? τ id est mirabile. τ accepit ma ὄνομά μου; καὶ αὐτὸ ἐστὶ θαυμαστόν. καὶ ἔλαβε μα noe hedū capraꝝ τ libamētū: τ obtu νῶε τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγ lit super petrā dño q̄ mirabilia fa κεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ τῷ θαυμαστὰ ποιοῦν cit: τ manoe τ vxor eius intuebātur. τ faciū ē τι, καὶ μανῶε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν. καὶ ἐγένετο cum ascēderet flāma super alta ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρί re in celū: τ ascēdit angelus dñi in ου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ flāma altaris. τ manoe τ vxor eius φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ μανῶε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ aspiciebāt: τ ceciderūt in faciē sup terrā. τ ἐθεώρουν, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ nō addidit vltra angelus dñi apparere ad ma οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς μα noe τ ad vxorē eius. tunc cognouit manoe q νῶε καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τότε ἔγνω μανῶε ὅτι angelus dñi est. τ dixit manoe ad vxorē ἄγγελος κυρίου ἐστί. καὶ εἶπεν μανῶε πρὸς τὴν γυναῖκα suam: morte moriemur quia dcū vidimus. τ αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανούμεθα ὅτι θεὸν ἑωράκαμεν. καὶ dixit: ei vxor eius: si voluisset dñs εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, εἰ ἐβούλετο κύριος

occidere nos: nō suscepisset de manu nra holocaustū & libamēta: & nō revelasset nobis omnia hec: & sicut tpo & nō audibilia fecisset nobis hec. & peperit vxor filiū: & vocauit nomē illius samson. & creuit puer & benedixit eī dñs. & cepit spūs dñi simul esse cū eo in castris dan inter saraa & inter esthaol.

μὴ θυσίαν καὶ ὁλοκάρπωσιν, οὐκ ἂν ἐδείξατο ἐκ τῆς χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα, καὶ καιρὸς οὐκ ἂν ἀκουσθὲν ἐπαίσιον ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα· καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαμψών. καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν κύριος· καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ δὰν ἀνὰ μέσον σαραὰ καὶ ἀσθαόλ.

Ca.14.

Καὶ κατέβη σαμψὼν εἰς θαμναθά, καὶ εἶδεν γυναῖκα ἐν θαμναθὰ ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν, γυναῖκα ἑώρακα ἐν θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ νῦν λάβετε αὐτήν μοι γυναῖκα. καὶ εἶπαν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ θυγατρὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνή, ὅτι σὺ πορεύσῃ λαβεῖν γυναῖκα ἐκ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπεν σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦτον λάβε μοι· οὗτος εὐθὴς ἐνώπιόν μου. καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν αὐτὸς ζητῶν ἀφορμὴν ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ κατέβη σαμψὼν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς θαμναθά· καὶ ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνας θαμναθά· καὶ ἰδοὺ σκύμνος λεόντος ὠρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν· καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικί, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον σαμψών. καὶ ἐπέστρεψεν μετὰ μίας ἡμέρας λαβεῖν αὐτήν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος· καὶ ἰδοὺ συρφετὸς μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι· καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη περιπατῶν καὶ ἤσθιεν, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι ἐκ τῆς ἐξόδου τοῦ λέοντος

Et descēdit samson in thamnatha: & vidit mulierē in thamnatha de filiabus philistinoꝝ. & ascendit & nunciauit pri suo & matri suę & dixit: mulierē vidi in thamnatha de filiabus philistinoꝝ: & nūc accipite eā mihi vxorē. & dixerūt ei pater suus & mr sua: nūquid nō est de filiabus fratrū tuoꝝ: & in omni popło meo mulier: & tu ibis ad accipiēdā vxorē de philistijm incircūcisioꝝ & dixit samson ad prem suum: hanc accipe mihi: quia hec placuit in oculis meis. & pr mus, ὅτι αὕτη ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ & mr eius nō sciebāt q a domino est: quia retributionē ipse exqrit de philistijm. & in tpe illo philistijm dñabātur super israel. & descēdit samson & pater eius & mater eius in thamnatha: & declinauit in vineas thamnatha: & ecce catulus leonis rugiens in occursum eius: & irruit spūs dñi sup eū & dilacerauit illū sicut hedū capiēs: & nihil fuit in manu eius. & nō indicauit pri suo & matri suę quę fecerat. & descenderūt & locuti sunt mulieri: & placuit coram samson. & rediit post dies vt acciperet eam: & declinauit vt videret cadauer leonis: & ecce examē apum in ore leonis & mel. & sumpsit illud in oꝝ suū: & ābulabat ambulans & comedebat: & abiit ad patrem suum & matrē suam: & dedit eis & comedērūt: nec indicauit eis: q de corpore leonis

[x]Si[a]dñs[b]nos [v]vellet[b]occidere: [c]de manibus nr̄is [h]holocaustū[e]& libamenta [c]non [p]suscepisset:[b]nec [o]ostendisset nobis[m]hec omnia [n]neq; ea q̄ fūt vētura[d]dixisset. [r]Peperit itaq; [f]filium:[m]& vocauit ∞∞∞∞∞∞∞ [o]nomē eius[a]samsō.[b] Creuitq; [c]puer: ∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞ [b]& benedixit ei [c]dñs: [r]cepit q̄ [s]spiritus [b]domini ∞∞∞∞ [e]esse cū eo [k]in castris [l]dan [m]inter [n]saraa [o]& ∞∞∞∞∞∞∞ [p]esthaol. 14.

Descendit ergo [k]samson [q]i thānatha: [b]vidensq; ibi [c]mulierem [g]de filiabus [b]philistiim: [l]ascēdit [k]& nūciauit [l]patri suo [m]& mri sue [a]dicēs. [p]Vidi [o]mulierem ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [q]ithānatha [r]de filiabus [o]philistinorum: ∞∞∞∞∞∞∞ [s]quā [t]quesо vt mihi [a]accipiatis [u]vxorē. [c]Cui [b]dixerunt [p]pr̄ & mater sua. [t]Nūquid nō est [l]mulier [g]in filiabus [b]frm tuorum [t]& i omni [k]popło tuo: [m]quia vis [p]accipe [q]vxorem [r]de philistiim [n]qui incircūcisi sūt! [t]Dixitq; [n]samson [t]ad [p]rem suū. [u]Hanc ∞∞∞ [t]mihi [b]accipe [o]quia [t]placuit [g]oculis meis. ∞∞∞∞ [b]Parentes aut̄ eius [k]nescie bāt [m]q res [n]a domino [o]fieret:[k]& [q]quereret [b]occasiones ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [t]cōtra philistiim. [k]Eo ei [n]tempore [t]philistiim ∞∞∞ [n]dominabantur [b]israelí.

[c]Descendit itaq; [o]samsō [c]cū pre suo [k]& mre [g]i thānatha. [b]Cūq; veniss̄et [k]ad [s]vineas oppidi [m]appuit [n]catulus [o]leonis seuus & [p]rugiens [k]& [q]occurrit ei. [r]Irruit autem [t]spūs ∞∞∞ [n]dñi [o]in sāson [t]& dilacerauit leonē [q]sicut [s]hedū i frustra decerpet [b]nihil oīno his [o]i manu: [t]& hoc [g]pri [b]& matri [t]noluit [t]indicare. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [m]Descēditq; [n]& locuit [g]ē [o]mulieri que [p]placuerat [q]oculis eius. [r]Et [t]post aliquot dies [o]reuertens ∞∞ [n]vt acciperet eā: [t]declinauit [k]vt videret ∞∞∞∞∞∞∞∞ [b]cadauer [c]leonis. [b]Et ecce [t]examē [r]apum ∞∞∞∞∞∞ [g]in ore [b]leōis erat: [t]ac fauus mellis. [b]Quem cum sumpsiss̄et [t]in [m]manibus [p]comedebat i via. [q]veniensq; [r]ad [n]patrem suum [r]& mr̄em [r]dedit [t]eis ptē: qui [a]& ipi [a]comederūt: [b]nec tñ [t]eis voluit [t]indicare [t]q̄ [m]mel [r]de corpe [t]leōis

מות	לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא לָקַח	
ראה	מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הֶרְאָנוּ	
שמע	אֶת כָּל אֵלֶּה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ	
ילד איש	כָּזֹאת וְהַיֹּלֶדֶת אִשָּׁה בֵּן וַתִּקְרָא	
קרא גדל	אֶת שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנַּעַר	
ברך חלל	וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה וַתָּחֶל רוּחַ יְהוָה	
תנה	לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין	
	אֶשְׁתָּאוֹל וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן	Cap.xiiij.
ראה	תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה	
עלה	מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְיַעַל וַיַּגֶּד לְאָבִיו	
נער	וְלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רָאִיתִי	
	בְּתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה	
לקח	קְחוּ אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וַיֹּאמֶר לוֹ	
	אָבִיו וְאִמּוֹ הֲאֵין בִּבְנוֹת אַחֶיךָ	
הלך	וּבְכָל עַמִּי אִשָּׁה כִּי אַתָּה הוֹלֵךְ	
	לָקַחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הֶעֲרֵלִים	
	וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל אָבִיו אֹתָהּ	
	קַח לִי כִּי הִיא יָשְׁרָה בְּעֵינָי	
	וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה	
אנה נקש	הוּא כִּי תֹאֲנָה הוּא מְבַקֵּשׁ	
	מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים	
	מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן	
נוא כפר	וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ עַד	
ארה	כַּרְמֵי תִמְנָתָה וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת	
צלח	שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ	
שמע	יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי	
אם נגד	וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד	
	לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה	
דבר איש	וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר	
ישר שוב	בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן וַיָּשָׁב מִיָּמִים	
יום לקח	לְמַחְתָּהּ וַיָּסַר לִרְאוֹת אֶת	
סור ראה	מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבֹרִים	
נפל ארה	בִּגְוִיַּת הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ וַיִּרְדֵּהוּ אֶל	
ישד גו	כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְאָכוֹל וַיֵּלֶךְ אֶל	
רדה הלך	אָבִיו וְאֶל אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ	
אכל עתן	וְלֹא הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְוִיַּת הָאַרְיֵה	

רָדָה הַדְּבָשׁ׃ וַיֵּרֶד אָבִיהוּ אֶל
הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתֶּה
כִּי כֵן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים׃ וַיְהִי
כִּרְאוֹתָם אֹתוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים
מְרֵעִים וַיִּהְיוּ אִתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם
שִׁמְשׁוֹן אָחוּדָה נָא לָכֶם חִידָה
אִם הַגֵּד תַּגִּידוּ אֹתָהּ לִי שִׁבְעַת
יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם וְנָתַתִּי
לָכֶם שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים
חֲלִיפֹת בְּגָדִים׃ וְאִם לֹא תוּכְלוּ
לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם אַתֶּם לִי
שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים
חֲלִיפֹת בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חוּדָה
חִידָתְךָ וְנִשְׁמָעֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם
מֵהָאכֵל יָצָא מַאֲכָל וּמֵעַז יָצָא
מָתוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד הַחִידָה
שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיֹּאמְרוּ לְאֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי אֶת
אִישֵׁךְ וְיַגֶּד לָנוּ אֶת הַחִידָה פֶּן
נִשְׂרֹף אוֹתָךְ וְאֶת בֵּית אָבִיךְ
בָּאֵשׁ הַלְיָרְשֵׁנוּ קְרָאתֶם לָנוּ
הֲלֹא׃ וַתֵּבְךְּ אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן עָלָיו
וַתֹּאמֶר רַק שְׂנֵאתָנִי וְלֹא
אֲרַבְתָּנִי הַחִידָה חַדְתָּה לִבְנֵי עַמִּי
וְלִי לֹא הִגַּדְתָּה וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה
לְאָבִי וּלְאִמִּי לֹא הִגַּדְתִּי וְלָךְ
אַגִּיד׃ וַתֵּבְךְּ עָלָיו שִׁבְעַת הַיָּמִים
אֲשֶׁר הָיָה לָהֶם הַמִּשְׁתֶּה וַיְהִי
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגֶּד לָהּ כִּי
הֵצִיקַתְהוּ וַתַּגֵּד הַחִידָה לִבְנֵי
עַמָּהּ׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא
הַחַרְסָה מַה מָתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה
עַז מֵאָרִי וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֵא
חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם
חִידָתִי׃ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה

ᵇassūpserat. ᵃDescendit itaq; ᶠpater eius ᵐad ᵒᵒᵒᵒ ᵐmulierem ᵒ& fecit filio suo ᵍsamson ʳcōuiuium ᵗSic ᵒenim ˣiuuenes ᵘface re cōsueuerant. ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵃCū ergo ciues loci illi ᵒvidisset ᵇeū: ᶜdederūt ei ᶜsodales ᵈtrigīta qᶠessent ᶜcū eo. ᵗQuibus ᵍlocut ᵒest ᵃsamson. ᵗProponam ᵐvobis ᵒproblema: ᵒᵒᵒᵒᵒᵒ qd ʳsi ʳsolueritis ᶜmihi in tra ᵘseptem ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᶜdies ᶜconuiuii: ᵇdabo ᵒᵒ ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᶜvobis ᵈtriginta ᶜsyndones ᶜ& totidē ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵍtunicas. ᵗSinaūt ᵇnō ᵗpotueritis ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵐsoluere: ᵖvos ᵒdabitis ᵍmihi ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ʳtriginta ʳsyndones ᵒᵒᵒ ᵒ& eiusdē numeri ᵒᵒᵒᵒᵒ ʳtunicas. Qui ʳrñderunt ʳei. ᵃPropone ᵒᵒᵒ ᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵇpblema ᶜvt audiamus. ᵇDixitq; ᶜeis. ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ʳDe comedēte ᵃexiuit ᵇci bus: ᵗ& de forti ᵇegressa ē ᵗdulcedo. ᵐNec ᵐpotuerūt pᵍtres ʳdies ᵖppositionē ᵒsoluere. ᵒCunq; adesset ᶜdies ᵘseptimus: ᵒᵒᵒᵒᵒ ᵃdixerūt ᵃad vxorē ᵃsamson. ᵇBlādire ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵇviro tuo ᶜ: & suade ei vt ᶜindicet tibi quid significet ᵇproblema. Qd ᵗsi facere nolueris ᵇincendem ᵒᵗte ᵐ& ᵐdomū ᵒpatris tui. ᵍAn idcirco ʳvocastis ᵒnos ad nuptias ᵍvt spoliaretis: ᵘq̄ fūdebat ᵃapud ᵗsāsō ᵘlachrymas ᵇ& q̄rebatur dicens. ᵒOdis me ᶜ& nō ʳdiligis: idcirco ᵍpblema qd ᵇppositisti ᵗfiliis ᵇppli mei ᵐnon vis ᵗmihi ᵐexponere: ᵒat ille rñdit. ʳPri meo ᵒ& matri ᶜnolui ᵘdicere: ᵗ& tibi ᵗindicare potero! ᶜSeptem igitur ᵈdiebus ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵇcōnuiuii ᵃflebat ᵇāte eū. tandenq; ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵇdie ᵗseptimo ᵒcum ᵖei eēt molesta ᵐexposuit: q̄ statim ᵍindicauit ᵒciuibus suis. ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵘEt illi dixerūt ᶜei ᵇdie ᵒᵒ ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᶜseptimo ᵇante ʳsolis ᶜoccubitum ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᶜquid ᵇdulcius ᵗmelle: ᵇ& quid ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵗfortius ᵐleone. Qui ᵐait ᵒad eos. ᵖSi non ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵍarassetis ʳin vitula mea: ᵒnō ᶜinuenissetis ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ ᵘppositionē meā. ᵗIrruit itaq; ᵗi eū ᵃspūs ᵇdomini:

assumpserat mel. τ descēdit pr̄ eius ad mu ἐξεῖλεν τὸ μέλι. καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυ lierē: τ fecit illic samson cōuiuiū septē dies: ναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ σαμψὼν πότον ἑπτὰ ἡμέρας, qm̄ sic faciebāt iuuenes. τ factū est cū ti ὅτι οὕτως ἐποίουν οἱ νεανίσκοι. καὶ ἐθέντο ἐν τῷ φο merent illi eum. τ addiderūt ei tri βεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν. καὶ προσκατέστησαν αὐτῷ τριά ginta socios: τ erant cum illo. τ dixit illis κοντα ἑταίρους, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς samson: proponā iā vobis problema: τ si sol σαμψών, προβαλῶ δὴ ὑμῖν πρόβλημα, καὶ ἐὰν ἀπαγ uentes solueritis mihi problema in septē γέλλοντες ἀπαγγελεῖτέ μοι τὸ πρόβλημα ἐν ταῖς ἑπτὰ diebus cōuiuij τ inueneritis: dabo vobis trigin ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν τριάκον ta sindones τ triginta tunicas vestiū: τ si τα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων. καὶ ἐὰν nō potueritis soluere mihi: τ dabitis vos mihi μὴ δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, καὶ δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ triginta sindones τ triginta tunicas vestiū. τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων. τ dixerūt ei propone problema tuū: τ audie καὶ εἶπον αὐτῷ προβαλοῦ τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκου mus illud. τ dixit illis: de comedēte exi σόμεθα αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλ uit cibus τ de forti egressum ē dulce. τ nō po θεν βρῶσις καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ, καὶ οὐκ ἠδυ tuerūt soluere problema per tres dies. νήθησαν ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. τ factū est in die septimo: τ dixerūt vxo καὶ ἐθέντο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ εἶπον τῇ γυναι ri samson: decipe iā virū tuū: τ decla κί σαμψών, ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἀπαγ ret tibi problema: ne forte incendamus te γειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μή ποτε ἐμπυρίσωμέν σε τ domū patris tui in igne: an vt pauperes faciat καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν πυρί, ἢ πτωχεῦσαι vocastis nos: τ plorauit vxor samson apd ἐκαλέσατε ἡμᾶς; καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ σαμψὼν πρὸς eum: τ dixit ei: odisti me τ nō αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, μεμίσηκάς με καὶ οὐκ dilexisti me: qm̄ problema qd proposuisti filiis ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς ppli mei τ mihi nō declarasti illud. τ di τοῦ λαοῦ μου καὶ ἐμοὶ οὐκ ἀπήγγειλας αὐτό. καὶ εἶ xit ei samson: ecce patri meo τ matri πεν αὐτῇ σαμψών, ἰδοὺ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί mee nō declaraui illud τ tibi indicabo: τ plora μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτὸ καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; καὶ ἔκλαυ uit ante eum per septē dies in qb ᵒfuit in ipsis σεν ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς cōuiuiū. τ factū est in die septimo expo ὁ πότος. καὶ ἐθέντο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπήγγει suit ei quia molesta erat illi. τ ipsa indica λεν αὐτῇ ὅτι παρηνόχλησεν αὐτόν. καὶ αὐτὴ ἀπήγγει uit filiis populi sui. τ dixerūt ei vi λεν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς. καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄν ri vrbis in die septimo antq̄ occideret δρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὶν δύναι sol: qd dulcius melle τ quid for τὸν ἥλιον, τί γλυκύτερον μέλιτος καὶ τί ἰσχυρότε tius leone. τ dixit illis samson si nō domuis ρον λέοντος. καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών, εἰ μὴ κατεδα setis vitulam meā nō inuenissetis proble μάσατε τὴν δάμαλίν μου οὐκ ἂν εὕρετε τὸ πρόβλη ma meū. τ irruit in eum spūs dñi: μά μου, καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου,

נבה וַיֵּרֶד אַשְׁקְלוֹן וַיַּךְ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים
למח חלץ אִישׁ וַיִּקַּח אֶת חֲלִיצוֹתָם וַיִּתֵּן
נתן חלף הַחֲלִיפוֹת לְמַגִּידֵי הַחִידָה וַיִּחַר
נגד חרה אַפּוֹ וַיַּעַל בֵּית אָבִיהוּ: וַתְּהִי אֵשֶׁת
עלה היה שִׁמְשׁוֹן לְמֵרֵעֵהוּ אֲשֶׁר רֵעָה לוֹ:
איש רעה Cap.xv. וַיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קְצִיר
יום קצר חִטִּים וַיִּפְקֹד שִׁמְשׁוֹן אֶת אִשְׁתּוֹ
חטה פקד בְּגְדִי עִזִּים וַיֹּאמֶר אָבוֹאָה אֶל
בוא אִשְׁתִּי הַחֲדֵרָה וְלֹא נָתַן אֲבִיהָ
לָבוֹא: וַיֹּאמֶר אָבִיהָ אָמֹר אָמַרְתִּי
נתן כִּי שָׂנֹא שְׂנֵאתָהּ וָאֶתְּנֶהָ לְמֵרֵעֶךָ
אח הֲלֹא אֲחוֹתָהּ הַקְּטַנָּה טוֹבָה מִמֶּנָּה
תהי תִּהְיֶנָא לְךָ תַּחְתֶּיהָ: וַיֹּאמֶר לָהֶם
נקה שִׁמְשׁוֹן נְקִיתִי הַפַּעַם מִפְּלִשְׁתִּים
רוע כִּי עֹשֶׂה אֲנִי עִמָּם רָעָה: וַיֵּלֶךְ
ילך מאה שִׁמְשׁוֹן וַיֵּלֶךְ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
שעל לפד שׁוּעָלִים וַיִּקַּח לַפִּידִים וַיַּפֶן זָנָב
פנה שום אֶל זָנָב וְשָׂם לַפִּיד אֶחָד בֵּין
שנה בר שְׁנֵי הַזְּנָבוֹת בַּתָּוֶךְ: וַיַּצֵּת אֵשׁ
שלח קום בַּלַּפִּידִים וַיְשַׁלַּח בְּקָמוֹת
נרש פלשתים פְּלִשְׁתִּים וַיִּבְעַר מִגָּדִישׁ וְעַד קָמָה
אפר וְעַד כֶּרֶם זָיִת: וַיֹּאמְרוּ פְּלִשְׁתִּים
מי עשה מִי עָשָׂה זֹאת וַיֹּאמְרוּ שִׁמְשׁוֹן חֹתַן
חתן הַתִּמְנִי כִּי לָקַח אֶת אִשְׁתּוֹ וַיִּתְּנָהּ
רעה עלה לְמֵרֵעֵהוּ וַיַּעַל פְּלִשְׁתִּים וַיִּשְׂרְפוּ
שרף את אוֹתָהּ וְאֶת אֲבִיהָ בָּאֵשׁ:
עשה וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אִם תַּעֲשׂוּן
זאת כְּזֹאת אִם בְּכֶם נִקַּמְתִּי וְאַחַר אֶחְדַּל: וַיַּךְ אֹתָם שׁוק
חדל עבה עַל יָרֵךְ מַכָּה גְדוֹלָה וַיֵּלֶךְ
עבה סעף וַיֵּשֶׁב בִּסְעִיף סֶלַע עֵיטָם:
חנה וַיַּעֲלוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּחֲנוּ בִּיהוּדָה
נטש אפר וַיִּנָּטְשׁוּ בַּלֶּחִי: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
יהודה לָמָּה עֲלִיתֶם עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ
לאסר אֶת שִׁמְשׁוֹן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת
לו כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ: וַיֵּרְדוּ

b

A

ε descendit in ascalonē: τ percussit ibi trigin=
καὶ κατέβη εἰς ἀσκάλωνα, καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκον
ta viros: τ cepit tunicas eoꝝ: τ dedit
τα ἄνδρας, καὶ ἔλαβεν τοὺς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν τοῖς
qui solucrāt problema. τ iratꝰ est ira samson:
ἀπαγγέλασι τὸ πρόβλημα· καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ σαμψών,
τ ascēdit in domū patris sui. τ cohabi
καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ συνῴκη
tauit vxor samson pronubo suo: qui fuit so
σεν γυνὴ σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖ
cius illius.
ρος αὐτοῦ. Ca.15.

Θ Factū est post dies in diebus messis tritici:
Καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν,
τ visitauit samson vxorē suam ferens he
καὶ ἐπεσκέψατο σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ φέρων ἔρι
dum capreas: τ dixit intrabo ad vxorem meā
φον ἀγῶν, καὶ εἶπεν εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου
in cubiculū: τ nō dimisit eum pr̄ eius intra=
εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελ
re. τ dixit pr̄ eius dicens dixi qꝫ odiens
θεῖν· καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶπας εἶπα ὅτι μισῶν
odisti eam: τ tradidi eam amico tuo.
ἐμίσησας αὐτήν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ σου.
nō ecce soror eius iunior melior ea est:
οὐκ ἰδοὺ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα κρείσσων αὐτῆς ἐστίν,
sit tibi pro ea. τ dixit ei samson innocēs fuz
ἔσῃ σοι ἀντ' αὐτῆς· καὶ εἶπεν αὐτῷ σαμψὼν ἀθῷός εἰμι
semel a philistheis: qñ facio ego vobiscū
τοῦτο ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν
mala. τ abiit samson τ cepit trecentas
κακά· καὶ ἐπορεύθη σαμψὼν καὶ συνέλαβεν τριακοσίους
vulpes: τ accepit faces τ ligauit cau
ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβεν λαμπάδας καὶ συνέδησεν κέρ
das ad caudā τ posuit facē vnā inter
κον πρὸς κέρκον καὶ ἔθηκεν λαμπάδα μίαν ἀναμέσον
duas caudas in medio: τ accēdit ignē in
τῶν δύο κέρκων ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἐξῆψεν πῦρ ἐν ταῖς
facibus τ misit in manipulos phi
B λαμπάσιν καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς τὰ δράγματα τῶν ἀλ
listhim: τ cōbussit spicas: τ ante
λοφύλων καὶ ἐνεπύρισεν τοὺς σάκχους, καὶ τὰ ἑστη
mella ab herba τ vsq; ad stans τ vsq; ad vi
κότα ἀπὸ χορτῶν καὶ ἕως ἑστῶτος καὶ ἕως ἀμη=
neta τ oliueta. τ dixerūt: philisthim: quis fe
τηλῶνος καὶ ἐλαίας· καὶ εἶπαν, οἱ ἀλλόφυλοι, τίς ἐ
8.6.b. cit hec: τ dixerūt samson gener
ποίησεν ταῦτα; καὶ εἶπαν, σαμψὼν ὁ γαμβρὸς τοῦ
thamnathei: qñ tulit vxorem eius τ tradi
Θαμναθαίου, ὅτι ἔλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔδω
dit eam amico eius. τ ascēderūt phi=
κεν αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλό
listhim τ cōbusserūt eam τ domum pr̄is
φυλοι καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς
eius in igne. τ dixit eis samson: sī facietis
αὐτῆς ἐν πυρί. καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών, ἐὰν ποιήσητε
sic nō acquiescam: sed vltionem meā ab vno quo
οὕτως οὐκ ἐμὸν ἀκούσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς ἑκά
que vsq; faciam. τ percussit eos in tibia circa femur
στου ὑμῶν ποιήσομαι· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν
plagā magnā. τ descēdit τ sedit in spelūca
πληγὴν μεγάλην· καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς
petre etam. τ ascēderūt philisthim τ castrameta
πέτρας Ἐτάμ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ παρενέβα
ti sūt in iuda τ diffusi sunt in lechi. τ dixerūt
λον ἐπὶ τὸν Ἰούδαν καὶ ἐξερράφησαν ἐν λεχί· καὶ εἶπον
ei viri iuda: cur ascēdistis aduersus nos? et
αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα, ἵνατί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; καὶ εἶ=
C xerūt philisthim: vt ligemus samson ascēdimus: τ facia
πον οἱ ἀλλόφυλοι, δῆσαι τὸν σαμψὼν ἀνέβημεν, καὶ ποιή
mus ei quemadmodū fecit nobis. τ descēderūt
σαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. καὶ κατέβησαν

c Descēditq; ascalonem:
& percussit ibi triginta oo
viros: quorum ablatas
vestes dedit ooooooooooo
his q̄ problema solue=
rant. Iratusq; nimis ooo
ascendit in domū pa=
tris sui. vxor autē eius
accepit maritū vnū de
amicis ei⁹ & pnubis. 15.
POst aliquantulū tē
poris cū dies tri
ticee messis instarent ve=
nit samson inuisere vo=
lens vxorē suā: & attulit
ei hedū de capris. Cūq;
cubiculū eius solito vel
let intrare: phibuit illū
pater illius dicēs. Puta
ui ooooooooooooooooooo
qꝫ odisses eam. & ideo
tradidi illam amico tuo.
Sed habet sororē q̄ iu=
nior & pulchrior illa ē.
fit tibi pro ea vxor. oo
Cui ooooooooooooooo
sāson rñdit. Ab hac die
nō erit culpa in me con
tra philisteos. Facā eni
vobis mala. Perrexitq;
& cepit trecentas oooo
vulpes: caudasq; earū
iūxit ad caudas: & fa
ces ligauit in medio.
q̄s igne succēdēs dimi
sit vt huc illucq; discurre
rēt. Que stati prexerunt
in segetes philistinoꝝ.
Quibus succēsis & cō=
portate iā fruges & ad=
huc stātes i stipula con=
cremate sūt: in tm vt vi
neas quoq; & oliueta
flāma cōsumeret. Dixe=
rūtq; philistii. qs fecit
hāc rē? Quibus dictū
est. Samsō gener thāna
thei: qa tulit vxorē eius
& alteri tradidit: hęc o
patus est. Ascēderuntq;
philistiim & cōbusserit
tā mulierē q̄ prēm ei⁹.
Quib⁹ ait sāsō. Licet
hec feceritis: tñ adhuc
ex vobis expetā vltio=
nē & tūc qescā. Percus=
sitq; eos ingēti plaga:
ita vt stupētes surā femo
ri ipōerēt. Et descēdēs
hitauit sī spelūca petre
thā. Igī ascēdētes phi
listiim in terrā iuda: ca=
strametati in loco q̄ po=
stea vocat ē lechi. i. ma=
xilla: vbi eorū fusus est e
xercitus. Dixerūtq; ad
eos de tribu iuda. Cur
ascēdistis aduersū nos?
qui rñderūt. Vt ligem⁹
samsō vēimus: & red
damus ei que in nos o
patus ē. Descēderit ergo

b

"שְׁלֹשֶׁת 'אַלְפִים 'אִישׁ 'מִיהוּדָה 'אֶל
סְעִיף ׀ סֶלַע ׀ עֲיטָם ׀ וַיֹּאמְרוּ
לְשִׁמְשׁוֹן ׀ הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי ׀ פְּלִשְׁתִּים
"מֹשְׁלִים "בָּנוּ "בִּפְלִשְׁתִּים "וּמַה "זֹּאת "עָשִׂיתָ עָשָׂה
לָנוּ ׀ וַיֹּאמֶר לָהֶם "כַּאֲשֶׁר 'עָשׂוּ 'לִי
כֵּן 'עָשִׂיתִי ׀ לָהֶם: וַיֹּאמְרוּ 'לוֹ
לֶאְסָרְךָ "יָרַדְנוּ ׀ לְתִתְּךָ "בְּיַד עָתַן
פְּלִשְׁתִּים ׀ וַיֹּאמֶר "לָהֶם "שִׁמְשׁוֹן
הִשָּׁבְעוּ 'לִי "פֶּן "תִּפְגְּעוּן "בִּי ׀ אַתֶּם: שָׁבַע פָּגַע
"וַיֹּאמְרוּ 'לוֹ "לֹא 'כִּי ׀ אָסֹר
"נֶאְסָרְךָ "וּנְתַנּוֹךְ "בְּיָדָם "וְרֶצַח "לֹא אָסַר מות
'נְמִיתֶךָּ ׀ וַיַּאַסְרֻהוּ "בְּשָׁנַיִם "עֲבתִים שָׁנָה
"חֲדָשִׁים ׀ וַיַּעֲלֻהוּ "מִן "הַסֶּלַע: 'הוּא עָלָה
"בָּא "עַד "לֶחִי ׀ וּפְלִשְׁתִּים "הֵרִיעוּ רוּעַ
"לִקְרָאתוֹ ׀ "וַתִּצְלַח "עָלָיו "רוּחַ "יְהוָה צָלַח
"וַתְּהִיֶנָה "הָעֲבתִים "אֲשֶׁר "עַל הָיָה
"זְרוֹעֹתָיו "כַּפְּשָׁתִים "אֲשֶׁר "בָּעֲרוּ
"בָּאֵשׁ "וַיִּמַּסּוּ "אסוּרָיו "מֵעַל "יָדָיו: מָסַס
"וַיִּמְצָא "לְחִי "חֲמוֹר "טְרִיָּה "וַיִּשְׁלַח "יָדוֹ
"וַיִּקָּחֶהָ "וַיַּךְ "בָּהּ "אֶלֶף "אִישׁ: "וַיֹּאמֶר
"שִׁמְשׁוֹן ׀ "בִּלְחִי "חֲמוֹר "חֲמוֹר "חֲמֹרָתָיִם ׀ "בִּלְחִי "הִכֵּיתִי "נָבָה "הָיָה
"אֶלֶף "אִישׁ: "וַיְהִי "כְּכַלֹּתוֹ "לְדַבֵּר כָּלָה שָׁלַךְ
"וַיִּשְׁלֹךְ "הַלְּחִי "מִיָּדוֹ "וַיִּקְרָא "לַמָּקוֹם קָרָא מקום
"הַהוּא "רָמַת "לֶחִי: "וַיִּצְמָא "מְאֹד צָמָא
"וַיִּקְרָא "אֶל "יְהוָה "וַיֹּאמֶר "אַתָּה "נָתַתָּ נָתַן
"בְּיַד "עַבְדְּךָ "אֶת "תְּשׁוּעָה "הַגְּדֹלָה יָשַׁע
"הַזֹּאת "וְעַתָּה "אָמוּת "בַּצָּמָא "וְנָפַלְתִּי מות
"בְּיַד "הָעֲרֵלִים: "וַיִּבְקַע "אֱלֹהִים "אֶת
"הַמִּכְתֵּשׁ "אֲשֶׁר "בַּלֶּחִי ׀ "וַיֵּצְאוּ בָּקַע
"מִמֶּנּוּ "מַיִם "וַיִּשְׁתְּ "וַתָּשָׁב "רוּחוֹ שָׁתָה שוב
"וַיִּחְיְ ׀ עַל "כֵּן "קָרָא "שְׁמָהּ "עֵין חָיָה
"הַקּוֹרֵא "אֲשֶׁר "בַּלֶּחִי "עַד "הַיּוֹם "הַזֶּה: קָרָא
"וַיִּשְׁפֹּט "אֶת ׀ יִשְׂרָאֵל "בִּימֵי שָׁפַט יום
"פְּלִשְׁתִּים "עֶשְׂרִים "שָׁנָה:
cap.xvi. "וַיֵּלֶךְ "שִׁמְשׁוֹן "עַזָּתָה "וַיַּרְא רָאָה

"tria 'milia 'virorum "de iuda "ad ooooooooooooooo 'ſpecum "filicis 'etham.
'Dixerunt cꝫ ooooooooooo "ad ſamſon. "Neſcis "q "philiſtiim 'imperent ooo "nobis. "Quare "hoc "facere voluiſti? ooooooooo 'Quibus ille "ait. "Sicut "fecerunt "mihi: ooooooo "ſic "feci "eis. 'Ligare "inquiunt ooooooooooooooo 'te "venimus: & "tradere 'in manus ooooooooooooo "philiſtinorum. "Quibus "ſamſon. oooooooooo "iurate 'ait & ſpondete 'mihi q "nō 'occidatis "me. "Dixerunt. "Nō 'te occidemus: "ſed ooooooo "vinctum 'trademus. ooo ooooooooooooooo ooooooo "Ligauerunt cꝫ eū 'duo "bus "nouis "funibus oooo "& tulerūt eū "de "petra etham. 'Qui cum ooooo "veniſſet "ad locū "maxille: '& philiſtiim 'vociferātes "occurriſſent ei: "irruit "ſpiritꝰ "domini 'in eū: '& ſicut ſolent ad "ardorem "ignis 'lina "conſumi: ita "vincula "quibus ligatus erat diſſipata 'ſunt '& ſoluta. ooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo 'Inuētāqꝫ "maxillā. i. mādibulam "aſini q̄ iacebat 'arripiens: "interfecit 'in ea 'mille "viros: "& 'ait. ooo "In maxilla 'aſini ooooooo ooooooooooooooooooooooo "in mādibula pulli "aſina rū deleui eos & "percuſſi 'mille "viros. "Cunqꝫ hec verba canens "compleſſet. 'Iecit "mādibulā "de manu: 'c & vocauit nomē "loci 'illius 'ramathlechi qđ interp̄tatur eleuatio maxille. "Sitienſqꝫ 'valde "clamauit "ad "dñm "& ait. "Tu "dediſti "in manu 'ſerui tui 'ſalutē 'hāc "maximā atqꝫ victoriā: '& en "ſiti "morior: 'incidamqꝫ "in manus 'incircūciſorū. 'Aperuit itaqꝫ "deus 'molarē dentē "in maxilla aſini: '& egreſſe ſunt "exeo "aq̄. Quibus "hauſtis "refocillauit "ſpiritū '& vires recepit. "Idcirco "appellatū eſt "nomē loci illius: 'fons "inuocātis "de maxilla "vſqꝫ in oo 'preſentem "diem. "Iudicauitqꝫ 'iſrael "in diebus 'philiſtiim "viginti "annis. 16.

Biit quoqꝫ 'in gazam: "& vidit ooooo

tria milia virorū de iuda ad ſpecum ſilicis etam. & dixerūt ad ſamſon nō ſcis q̄ impe rant nobis philiſthīm: & quare hec feciſti nobis: & ait eis ſamſon: ſicut fecerūt nobis ſic feci illis. & dixerūt ei vt ligarem te deſcendimus & tradamus te in manus philiſtinoꝝ. & dixit eis ſamſon iurate mihi vt nō occidatis me vos: & ne forte occurratis mihi vos. & iurauerūt ei dicētes nequaquā: ſed vinculis ligabim te & trademus te in manus eoꝝ: morte aūt nō occidemus te. & ligauerūt eū duobus funibus nouis & tulerūt eū de petra: & ipſe venit vſq; ad ma xillā. & philiſthīm vociferati ſūt: & cucurrerūt in occursum eius. & irruit ſup eum ſpūs dñi: & facti ſūt funes q̄ erāt in brachiis eius ſicut ſtuppa: quādo olfecerit ignē: & ſoluta ſunt vincula a brachijs eius. & inuenit maxillā aſini proiectam: & extendit manū ſuam & cepit eā: & percuſſit in ea mille viros. & ait ſamſon in maxilla aſini delens deleui eos. qm̄ in maxilla aſini percuſſi mille viros. & factū eſt qū perfecit loqui & proiecit maxillā de manu ſua: & vocauit locū illū eleuatio maxille. & ſitiuit valde & clamauit ad dñm & ait: tu dediſti in manu ſerui tui ſalutē magnā: hāc & nunc morior in ſiti & incidam in manū incircūciſoꝝ! & aperuit deus vulnus maxille: & egreſſe ſūt de eo aque & bibit: & reuixit, & reſtituit ſpūs eius & vixit. idcirco appellauit nomē illius fons inuocātis que eſt in maxilla vſq; ad diem hanc. & iudicauit iſrael in diebus philiſthīm viginti ānis.

Cap. 16.

Et abiit ſamſon illinc in gazam: & vidit

τρισχίλιοι ἄνδρες ἐξ Ἰούδα ἐπὶ τρυμαλιὰν πέτρας Ἐτὰμ. καὶ εἶπαν πρὸς σαμψὼν οὐκ οἶδας ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἵνατί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών, καθὼς ἐποίησάν μοι οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς. καὶ εἶπαν αὐτῷ καταβάντες καταβησόμεθα σε καὶ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψὼν ὀμόσατέ μοι μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς, καὶ μή ποτε συκκόψητε μοι ὑμεῖς. καὶ ὤμοσαν αὐτῷ λέγοντες οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώσομέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, ἐκτὸς θανατώσομέν σε. καὶ ἔδησαν αὐτὸν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας, καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως συκελῶν. καὶ ἀλλόφυλοι ἀλάλαξαν, καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἐγένετο τὰ καλώδια τὰ ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ συντρίμματα, ἕνεκα δὲ ὀσφρήσεως πυρός: καὶ ἐτάκησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ. καὶ εὗρεν σιαγόνα ὄνου ἐρριμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας. καὶ εἶπεν σαμψὼν ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς, ὅτι ἐν σιαγόνι ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας. καὶ ἐγένετο ὡνίκα ἐπαύσατο λαλῶν καὶ ἔρριψεν τὴν σιαγόνα ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐξαίρεσις σιαγόνος. καὶ ἐδίψησεν σφόδρα καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον καὶ εἶπεν, σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθνῄσκω ἐν δίψει καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ ἔτοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος: καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδατα καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἔζησεν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς πηγὴ ἐπικαλουμένου ἕως ἧς ἐν σιαγόνι ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσραηλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων εἴκοσι ἔτη. Κα. 16.

Καὶ ἐπορεύθη σαμψὼν ἐκεῖθεν εἰς γάζαν, καὶ εἶδεν

illic mulierē meretricē: τ ingressus ē ad eā: τ nūcia
ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἀπηγ
tū est gazeis dicētes: venit samson huc
γέλη τοῖς γαζαίοις λέγοντες, ἥκει σαμψὼν ἐνταῦθα
τ circūdederūt τ insidiati sunt ei tota no
καὶ κατεκύκλωσαν καὶ ἐνήδρευσαν αὐτὸν ὅλην τὴν νύ
cte dicentes: vsq; ad lucē mane expectem⁹ τ occida
κτα λέγοντες, ἕως φωτὸς πρωῒ μείνωμεν καὶ ἀποκτεί
mus eum. τ dormiuit samson vsq; ad mediā no
νωμεν αὐτόν. καὶ ἐκοιμᾶτο σαμψὼν ἕως τοῦ μεσονυκτί
ctē: τ surrexit circa mediā noctē τ apphendit fo
ου, καὶ ἀνέστη περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπελάβετο τῶν θυ
res portæ vrbis τ duos postes: τ
ρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ
sustulit eos cū sera τ imposuit sup
ἀνεβάσατο αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶ
humerū suū τ portauit ea ad verticē mō
ὤμω αὐτοῦ καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄ
tis qui est in cōspectu hebrō. τ factū est post
ρους τὸ ἐπὶ πρόσωπον χεβρών. καὶ ἐγένετο μετὰ
hec τ amauit mulierē in torrente so
ταῦτα καὶ ἠγάπησεν γυναῖκα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου σω
rec: τ nomē ei dalila. τ ascēderūt ad e
ρήκ, καὶ ὄνομα αὐτῇ δαλιλά. καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐ
am principes philistinoꝝ. τ dixerūt ei de
τὴν οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων. καὶ εἶπαν αὐτῇ ἀπά
cipe eū: τ vide in quo fortitudo illi⁹ est ma
τησον αὐτόν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐστὶν μέ
gna τ in quo poterimus cōtra eū. τ ligabim⁹
γαλη καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν. καὶ δήσομεν
eum ita vt humiliemur eū. τ nos dabimus tibi vir
αὐτὸν οὕτως ταπεινωθῆναι αὐτόν. καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ
mille τ centū argēteos sicleos. τ dixit da
χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου σίκλους. καὶ εἶπεν δα
lila ad samson: nuncia mihi in quo vis tua
λιλὰ πρὸς σαμψών, ἀπάγγειλόν μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου
B magna τ in quo ligaberis vt humilieris tu. τ
μεγάλη καὶ ἐν τίνι δεθῇς τοῦ ταπεινωθῆναί σε. καὶ
dixit ad eam samson: si ligauerint me in septē
εἶπεν πρὸς αὐτὴν σαμψών, ἐὰν δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ
funib⁹ humidis nō cozruptis: τ infirm⁹ero τ e
νευρίαις ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσο
ro vtenus holum. τ attulerūt ei satra
μαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἀπήγαγαν αὐτῷ οἱ σατρά
pe philistinoꝝ septē funeo humidoo nō coztu
παι τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρίας ὑγρὰς μὴ διεφαρ
ptoe: τ ligauit illū in eis: τ insidie sede
μένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκά
bant illic in cubiculo. τ dixit ad eum: phi
θητο αὐτοῦ ἐν τῷ ταμίῳ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, ἀλ
listhim sup te samson: τ rupit funeo que
λόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών, καὶ διέρρηξεν τὰς νευρὰς ὃν
madmodū dirrūpitur filū stupe cum olfece
τρόπον διακαῶσαι κλῶσμα στιππύου ἐν τῷ ὀσφρα
rit ea ignē: τ nō cognita est vis eius.
νθῆναι ἀπὸ πυρός, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.
τ dixit dalila ad samson: ecce illusisti
καὶ εἶπεν δαλιλὰ πρὸς σαμψών, ἰδοὺ παρελογίσω
mihi: locutus es ad me mēdacia. nūc igit̄ num
μέ καὶ ἐλάλησας πρός με ψευδῆ. νῦν οὖν ἀπάγγει
cia mihi in quo ligaberis. τ dixit ad eam: si vin
λόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν· ἐὰν δή
culis ligauerint me in funib⁹ nouis in quibus nō fa
σωσίν με ἐν καλωδίοις καινοῖς ἐν οἷς οὐκ ἐγε
C cū est opus: τ infirm⁹ero τ ero sicut vn⁹ homi
νήθη ἔργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώ
num. τ cepit illi funeos
πων. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ καλώδια

ibi mulierē meretricē: ingressusq; est ad eam. Qd cū audissent philistiim & perebuisset apud eos intrasse vrbē samson: circūdederunt eū. positis in porta ciuitatis custodibus: & ibi tota nocte cū silētio pstolātes: vt facto mane ex eunte occiderēt. Dormiuit āt samson vsq; ad mediū noctis. & inde cōsurgēs apprehēdit ābas porte fores cū postibus suis & ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ sera: ipositaq; humeris suis portauit ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ad verticē montis qui respicit ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ hebrō. Post hec amauit mulierē q̄ habitanit in valle soreth: & vocabatur dalila. Venerunt q; ad eam principes philistinorū atq; dixerunt. Decipe eū & disce ab illo in quo habeat tantā fortitudinē. & quō eū supare valeamus & vinctū affligere. Qd si fecerís dabimus tibi singuli mille cētū argēteos. Locuta est ergo dalila ad samson. Dic mihi obsecro in quo sit ꝯꝯꝯꝯ tua maxima fortitudo: & quid sit quo ligatus erumpere nequeas. Cui rīdit samson. Si septem neruiceis funibus necdum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ siccis & adhuc humentibus ligatus fuero: ifirmus ero vt ceteri homines. Attulerūtq; ad eā satrape philistinorum septē funes vt dixerat: quibus vinxit eū: latentibus apud se insidiis & in cubiculo finē rei expectantib⁹. Clamauitq; ad eū philistii sup te samson. Qui rupit vincula quō si rūpat qs filum de stupa tortū sputamine cū odorē ignis accepit: & nō est cognitū in quo eēt fortitudo eius. dixitq; ad eū dalila. Ecce illusisti mihi: & falsū locutus es. Saltē nūc in dica mihi quo ligari debeas. Cui ille rīdit. Si ligatus fuero ꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ nouis funibus qui nūq̄ fuerunt in ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ opere: infirmus ero: & aliorum hominū similis Quibus rursum dalila ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

אִישׁ	זָנָה	שָׁם רָאָה אִשָּׁה זוֹנָה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃
בּוֹא		לָעַזָּתִים לֵאמֹר בָּא שִׁמְשׁוֹן הֵנָּה
סָבַב	אָרַב	וַיָּסֹבּוּ וַיֶּאֱרְבוּ לוֹ כָּל הַלַּיְלָה בְּשַׁעַר
חָרַשׁ		הָעִיר וַיִּתְחָרְשׁוּ כָּל הַלַּיְלָה לֵאמֹר
שָׁכַב		עַד אוֹר הַבֹּקֶר וְהָרַגְנוּהוּ׃ וַיִּשְׁכַּב
קוּם	קָצָה	שִׁמְשׁוֹן עַד חֲצִי הַלַּיְלָה וַיָּקָם
אָחַז		בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֹּאחֶז דַּלְתוֹת שַׁעַר
נָסַע		הָעִיר וּבְשְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וַיִּסָּעֵם עִם
בָּרַח שׁוֹם		הַבְּרִיחַ וַיָּשֶׂם עַל כְּתֵפָיו וַיַּעֲלֵם
עָלָה פָּנָה		אֶל רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָיָה אָרַב		חֶבְרוֹן וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיֶּאֱהַב אִשָּׁה
		בְּנַחַל שֹׂרֵק וּשְׁמָהּ דְּלִילָה׃ וַיַּעֲלוּ
יָכַל		אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
עָנָה	נָתַן	לָהּ פַּתִּי אֹתוֹ וּרְאִי בַּמֶּה כֹחוֹ
אָסַר		גָּדוֹל וּבַמֶּה נוּכַל לוֹ וַאֲסָרְנוּהוּ
		לְעַנּוֹתוֹ וַאֲנַחְנוּ נִתֵּן לָךְ אִישׁ
אָסַר		אֶלֶף וּמְאָה כֶּסֶף׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה
נָגַד		אֶל שִׁמְשׁוֹן הַגִּידָה נָּא לִי בַּמֶּה
אָסַר		כֹּחֲךָ גָּדוֹל וּבַמֶּה תֵּאָסֵר לְעַנֹּתֶךָ׃
		וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ שִׁמְשׁוֹן אִם יַאַסְרֻנִי
לוּחַ		בְּשִׁבְעָה יְתָרִים לֵחִים אֲשֶׁר לֹא
חָלָה חָיָה		חֹרָבוּ וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃
		וַיַּעֲלוּ לָהּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה
		יְתָרִים לֵחִים אֲשֶׁר לֹא חָרָבוּ
		וַתַּאַסְרֵהוּ בָהֶם׃ וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב לָהּ
		בַּחֲדָר וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים
נָתַק		עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיְנַתֵּק אֶת הַיְתָרִים
פָּתִיל יֶתֶר		כַּאֲשֶׁר יְנַתֵּק פְּתִיל הַנְּעֹרֶת בַּרֵּחוֹ
יָדַע		אֵשׁ וְלֹא נוֹדַע כֹּחוֹ׃ וַתֹּאמֶר
		דְּלִילָה אֶל שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה רִמִּיתָ
דָּבַר נָגַד		בִּי וַתְּדַבֶּר אֵלַי כְּזָבִים וְעַתָּה הַגִּידָה
אָסַר		נָּא לִי בַּמֶּה תֵּאָסֵר׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
		אִם אָסוֹר יַאַסְרֻנִי בַּעֲבֹתִים
עָשָׂה לָאַר		חֲדָשִׁים אֲשֶׁר לֹא נֵעָשָׂה בָהֶם
		מְלָאכָה וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד
לָקַח		הָאָדָם׃ וַתִּקַּח דְּלִילָה עֲבֹתִים

חֲדָשִׁים וַתַּאַסְרֵהוּ בָהֶם וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַיִךְ שִׁמְשׁוֹן
וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב בֶּחָדֶר וַיְנַתְּקֵם כְּחַךְ נָתוֹל וַתֹּאמֶר
מַעַל זְרֹעֹתָיו כַּחוּט וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל שִׁמְשׁוֹן עַד הֵנָּה
הַתַּלְתָּ בִי וַתְּדַבֶּר אֵלַי כְּזָבִים הַגִּידָה לִּי בַּמֶּה תֵּאָסֵר וַיֹּאמֶר
אֵלֶיהָ אִם תַּאַרְגְנָה אֶת שֶׁבַע מַחְלָפוֹת רֹאשִׁי עִם הַמַּסָּכֶת וְתָקַע בַּיָּתֵד
וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַיִךְ שִׁמְשׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיִּסַּע אֶת
הַיְתֵד הָאָרֹג וְאֶת הַמַּסָּכֶת וַתֹּאמֶר
אֵלָיו אֵיךְ תֹּאמַר אֲהַבְתִּיךָ וְלִבְּךָ
אֵין אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הַתַּלְתָּ
בִּי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי בַּמֶּה כֹחֲךָ גָּדוֹל
וַיְהִי כִּי הֵצִיקָה לוֹ בִּדְבָרֶיהָ כָּל
הַיָּמִים וַתְּאַלְּצֵהוּ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ
לָמוּת וַיַּגֶּד לָהּ אֶת כָּל לִבּוֹ וַיֹּאמֶר
לָהּ מוֹרָה לֹא עָלָה עַל רֹאשִׁי כִּי
נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי אִם
גֻּלַּחְתִּי וְסָר מִמֶּנִּי כֹּחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי
כְּכָל הָאָדָם וַתֵּרֶא דְלִילָה כִּי
הִגִּיד לָהּ אֶת כָּל לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח
וַתִּקְרָא לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר עֲלוּ
הַפַּעַם כִּי הִגִּיד לִי אֶת כָּל לִבּוֹ וְעָלוּ
אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ
הַכֶּסֶף בְּיָדָם וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַל בִּרְכֶּיהָ
וַתִּקְרָא לָאִישׁ וַתְּגַלַּח אֶת שֶׁבַע
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ וַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹ
וַיָּסַר כֹּחוֹ מֵעָלָיו וַתֹּאמֶר פְּלִשְׁתִּים
עָלַיִךְ שִׁמְשׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְּׁנָתוֹ
וַיֹּאמֶר אֵצֵא כְּפַעַם בְּפַעַם
וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה
סָר מֵעָלָיו וַיֹּאחֲזוּהוּ פְּלִשְׁתִּים
וַיְנַקְּרוּ אֶת עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ אֹתוֹ עַזָּתָה
וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְהִי טוֹחֵן

vinxit eū: & clamauit
philistiim super te samson: in cubiculo ifidiis pre pararis. Qui ita rupit vincula: q̄si fila telarū.
dixitq̄ dalila rursum ad eum. Vsq; quo decipis me & falsum loqueris. O ūde quo vinciri debeas? Cui respōdit samſō. Si inqt septē cries capitis mei cū licio: & clauū his circumligatū terre fixeris: ifirmus ero. Qd cū feciſſet dalila: dixit ad eum Philistiim sup te samſō Qui cōsurgēs de ſōno extraxit clauū cū crimibꝰ & licio. Dixitq; ad eū dalila. Quō dicis q̄ amas me? cū animꝰ tuus nō ſit mecū. Per tres vices mē titus es mihi: & noluiſti dicere q̄ quo ſit maxima fortitudo tua. Cumq; moleſta eſſet ei & p multos dies iugiter adhereret: ſpaciū ad qtē nō tribuēs: defecit aīa ei: & ad mortem vsq; laſſata ē. Tūc aperiens veritatē rei dixit ad eā. Ferr nūq; aſcendit ſup caput meum: quia nazareus. i. conſecratus deo ſū de vtero matris mee. Si raſum fuerit caput meum recedet a me fortitudo mea & deficiā: eroq; ſicut ceteri homines. Vidēſq; illa q cōfeſſus eſt eē oēm aium ſuū: miſit ad principes philiſtinoꝝ ac mādauit. Aſcēdite adhuc ſemel: qa nūc mihi apuit cor ſuū. Qui aſcēderūt: aſſūpta pecū ia q̄ promiſerant. At illa dormire eū fecit ſup genua ſua: & i ſinu ſuo reclinare caput Vocauitq; tōſorē & raſit ſe ptē crines eius: & cepit abigere eū & a ſe repellere. Stati em ab eo fortitudo diſceſſit dixitq; Philiſtiim ſup te ſamſō: qui d ſōno cōſurgēs dixit iaīo ſuo. Egrediar ſicut aſi feci: & me excutiā: neſcies q̄ receſſit ab eo dñs. Qē cū apprehēdiſſet philiſtiim: ſtati eruerūt oculos eius & duxerūt gazam vinctum catenis: & oc clauſum in carcere molere fecerunt. ooooooooo

nouos & ligauit illā in ipſis. & dixit ad eā: philiſtiim ſup te ſamſon: & inſidie erant in cubiculo. & diſrupit ea a brachiis ſuis q̄ ſi fuſum. & dixit dalila ad ſamſon: vſq; nūc decepiſti me & locutus es ad me mēdacia. annūcia tā mihi in quo ligaberis. & dixit ad illā: ſi texueris ſeptē crines capitis mei cum licio & affixeris cum clauo in parietē: & ero infirmꝰ. & fecit ei dalila ſic: & texuit ſeptē crines capitis eius cum extaſi & infixit cū clauis in parietē. & dixit ad eā: philiſtiim ſup te ſamſon. & ſurrexit de ſomno ſuo & extraxit palos in licio ex pariete & tramā: & nō cognita fuit res a puero ſuo. & dixit ad eā dalila. quomō dicis amauī te & cor tuū nō eſt mecum: hac tertia vice decepiſti me & nō dixiſti mihi in quo vis tua eſt magna. & factū eſt q̄ vexauit illā ſermonibꝰ ſuis totā noctē & moleſta fuit illi & mortē defecit vſq; ad mortē: & retulit ei oīa q̄ erant in corde ſuo: & dixit illi: nouacula nō aſcendet ſup caput meū: q̄ nazareus dei ego ex vtero matris mee: & ſi raſum fuerit caput meum, & recedet a me fortitudo mea: & ero infirmus: & ero ſicut cetteri oēs homines. & vidit dalila q̄ nunciauit ei oīa corde ſuo. & miſit & vocauit principes philiſtiim dicēs: aſcēdite ſemel: q̄ nūc retulit mihi corde ſuo. & aſcēderūt ad eā oēs principes philiſtiim & attulerūt argētū in manibus ſuis. & dormire fecit eā in medio genuum ſuoꝝ. & vocauit tonſorē & totōdit ſeptē crines capitis eius: & cepit humiliari & diſceſſit vis eius ab eo. & dixit ei dalila: philiſtiim ſup te ſamſon. & excitatꝰ eſt de ſomno ſuo: & dixit exibo & faciā ſicut ſemp & excutiam: & ipſe nō ſciebat q̄ dñs recceſſit ab eo. & apphēderūt eum philiſtiim & eruerūt oculos eius: & deduxerūt eum in gazan: & ligauerūt eum in cōpedibꝰ ferreis: & erat molens in carcere.

Phi ā. ca. Iudi

in domo custodie. τ cepit crinis capitis e
ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς· καὶ ἤρξατο ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐ
mas crescere qñ rasus est. τ principes phi
τοῦ ἀποτίλλειν ἡνίκα ἐξυρήθη· καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλ
listhim cōgregati sunt vt immolarēt sacrificiū magnū da
λοφύλων συνήχθησαν τοῦ θύσαι θυσίαν μεγάλην δα
gon deo suo τ vt letarentur. τ dixerūt
γὼν τῷ θεῷ αὐτῶν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ εἶπαν
tradidit deus nr in manū nrā samson inimi
παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν σαμψὼν τὸν ἐχθρὸν
cū nrm. τ vidit eū ppls τ laudauerūt de
ἡμῶν· καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ἤνεσαν τοὺς θε
os suos: qñ dixerūt tradidit deus nr in ma
οὺς αὐτῶν, ὅτι εἶπαν παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χεὶ
nū nrām inimicū nrm τ desolātē terrā
ρὶ ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν καὶ τὸν ἐξερημοῦντα τὴν γῆν ἡ
nrām: qui multiplicauit vulneratos nros. τ fa
μῶν, ὅστις ἐπλήθυνεν τοὺς τραυματίας ἡμῶν· καὶ ἐγέ
ctū est qñ: lerauit est cor cor: τ dixerūt: vo
νετο ὅτε ἠγαύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν, καλέ
cate samson dc domo custodie τ lu
σατε τὸν σαμψὼν ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς καὶ παιξά
dat ante nos. τ vocauerūt samson dc̄ domo
τω ἐνώπιον ἡμῶν· καὶ ἐκάλεσαν τὸν σαμψὼν ἐξ οἴκου
custodie: τ alludebāt ei: τ statuerūt eū
τῆς φυλακῆς, καὶ ἐπαίζων αὐτῷ, καὶ ἔστησαν αὐτὸν
in medio duaꝝ colūnaꝝ. τ dixit samson ad
ἀναμέσον τῶν δύο στύλων· καὶ εἶπεν σαμψὼν πρὸς τὸ
puerū qui manu ducebat eū: dimitte
παιδάριον τὸν χειραγωγοῦντα αὐτόν, ἐπαφέτωσόν
me ut̄ fac tangere me colūnas in qb⁹
με ἵνα καὶ ποίσω ψηλαφῆσαί με τοὺς στύλους ἐφ' οἷς
domus firmata etꝫ sup illis: τ recina me sup
οἶκος ἐπερείδεται ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπερείσω με ἐπ' αὐ
eas. ipsa aūt dom⁹ erat plena virorꝝ τ mulierū: τ
τούς. ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ
illic oēs principes philistinorꝝ. τ sup
ἐκεῖ πάντες οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐπὶ
solario aūt qñ tria milia virorꝝ τ mulierū as
τοῦ δώματος ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐμ
picentiū illusam samson. τ clamauit sam
βλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν σαμψών. καὶ ἐβόησεν σαμ
son ad dñm τ dixit: dñe dñe recordare mei τ for
ψὼν πρὸς κύριον καὶ εἶπεν, κύριε κύριε μνήσθητί μου καὶ ἐνί
tifica me in duplo τ semel hoc de⁹: τ vlcis
σχυσόν με διπλῶν καὶ τοῦτο ἅπαξ τοῦτο ὁ θεός, καὶ ἐκδική
car vltionem vnā pro oculis meis de phili
σω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἀλλο
phim. τ apprehēdit samson duas colūnas
φύλων· καὶ περιέλαβεν σαμψὼν τοὺς δύο στύλους
mediaꝝ in quib⁹ domus innitebatur sup ipso: τ
τοὺς μέσους ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπερείδετο ἐπ' αὐτῶν, καὶ
innit⁹ est in illis vnā in dextera sua τ vnā in
ἐπερείδετο ἐπ' αὐτοὺς ἵνα ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἵνα ἐν τῇ
sinistra sua. τ dixit samson: moriatur aīa
ἀριστερᾷ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν σαμψών, ἀποθανέτω ἡ ψυχή
mea cum philisthim: τ iclinauit i fortitudie τ cecidit
μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔκλινεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἔπεσεν
domus sup principes τ sup oēm ppl̄m q erāt
ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς σατράπας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν
illa. τ fuerūt mortui quos occiderat sam
αὐτῷ· καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσεν σαμ
son in morte sua plures quā occiderat in
ψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πλείους ἢ ἐν τῷ
vita sua. τ descenderūt fratres eius τ vniuersa do
ζωῇ αὐτοῦ· καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ οἶ
mus patris eius: τ accepēt eum τ ascēdeft
κος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀνέβησαν
τ sepelierūt eū inter saraa τ inter esthaol
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀναμέσον σαρὰ καὶ ἀναμέσον ἐσθαὸλ
in sepulchro manue patris eius. τ ipse iudicauit
ἐν τῷ τάφῳ μανῶε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἔκρινεν

Iamq; capilli eius ccccc
cccxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
renasci ceperāt: & pri
cipes ccccxxxxxxxxxxxxxxxx
philistinorū conue
nerunt in vnū vt immola
rēt hostias magnificas
dagon deo suo & epu
larentur dicētes. Tradi
dit deus noster inimi
cū nrm samson in ma
nus nostras. Quod etiā
ppls videns laudabat
deū suū eademq; dice
bat. Tradidit deus no
ster aduersariū nrm in
manus nras qui deleuit
terrā nrām & occidit
plurimos. Letātesq; p
conuiuia sūptis iā epulis
preceperūt vt vocare
tur samson: & ante eos
luderet. Qui adductus
de carcere ludebat an
te eos: fecerūtq; eum
stare inter duas ccccc
columnas. Qui dixit
ccc cccc cccccccccccccccc
puero regenti gressus
suos. Dimitte me cccc
vt tangā colūnas quī
bus omnis ccccccccccc
imminet dom⁹: & recli
ner sup eas & paululū
requescā. Dom⁹ aūt erat
plena virorꝝ ac mulierꝝ:
& erāt ibi oēs principes
philistinorū: ac de
tecto & solario circiter
tria milia vtriusq; sexus
spectates ludētem sam
son. At ille ccccccccccc
inuocato domino ccccc
cccccccccccccccccccccc
ait. Dñe de⁹ me⁹ me
mento mei: ccccccccccc
& redde mihi nūc for
titudinē pristinam ccccc
deus meus vt vlciscar
me de hostibus meis: &
p amissione duorū lu
minū vnā vltionē reci
piā. Et apprehendens
ambas colūnas quib⁹
innitebatur dom⁹: al
teramq; earum ccccccccc
dextera & alterā leua
tenens: ait. ccccccccccc
Moriatur aīa mea cū
philistiim. ccccccccccccc
Concussisq; fortiter co
lūnis: cecidit dom⁹ su
per oēs principes & ce
terā multitudinē q̄ ibi
erat. Multosq; plures inter
fecit moriens: ccccccccc
q̄s adhuc viuus occiderat.
Descēdētes aūt fratres
eius & vniuersa cogna
tio: tulerūt corpus eius
& sepelierūt iter saraa
& esthaol ccccccccccc
in sepulchro patris sui
manue: iudicauitq; cc

בַּבַּיִת	הָאֲסוּרִים׃	וַיְחֶל שְׂעַר
רֹאשׁוֹ	לְצֵמַח כַּאֲשֶׁר גִּלָּח׃	וְסַרְנֵי
פְּלִשְׁתִּים	נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח	גָּדוֹל
לְדָגוֹן	אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ	
נָתַן	אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ אֶת שִׁמְשׁוֹן	
אֹיְבֵינוּ	וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם וַיְהַלְלוּ	
אֶת	אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן	אֱלֹהֵינוּ
בְּיָדֵנוּ	אֶת אֹיְבֵינוּ וְאֶת מַחֲרִיב	
אַרְצֵנוּ	וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת חֲלָלֵינוּ׃	
וַיְהִי	כְּטוֹב לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ	
לְשִׁמְשׁוֹן	וְיְשַׂחֵק לָנוּ וַיִּקְרְאוּ	
לְשִׁמְשׁוֹן	מִבֵּית הָאֲסוּרִים וַיְצַחֵק	
לִפְנֵיהֶם	וַיַּעֲמִידוּ אֹתוֹ בֵּין	
הָעַמּוּדִים׃	וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל	
הַנַּעַר	הַמַּחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחֵנִי	
וַאֲמַשְׁנִי	אֶת הָעַמּוּדִים אֲשֶׁר	
הַבַּיִת	נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאָשָׁעַן עֲלֵיהֶם׃	
וְהַבַּיִת	מָלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים	
וְשָׁמָּה	כָּל סַרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְעַל	
הַגָּג	כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה	
הָרֹאִים	בְּשַׂחֵק שִׁמְשׁוֹן׃	
וַיִּקְרָא	שִׁמְשׁוֹן אֶל יְהוָה	
וַיֹּאמֶר	אֲדֹנָי יְהוִה זָכְרֵנִי נָא	
וְחַזְּקֵנִי נָא	אַךְ הַפַּעַם	הַזֶּה
הָאֱלֹהִים	וְאִנָּקְמָה נְקָם אַחַת מִשְׁתֵּי	
עֵינַי	מִפְּלִשְׁתִּים׃ וַיְלַפֵּת	שִׁמְשׁוֹן
אֶת שְׁנֵי	עַמּוּדֵי הַתָּוֶךְ אֲשֶׁר	הַבַּיִת
נָכוֹן	עֲלֵיהֶם וַיִּסָּמֶךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד	
בִּימִינוֹ	וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ׃	וַיֹּאמֶר
שִׁמְשׁוֹן	תָּמוּת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים	
וַיֵּט	בְּכֹחַ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל	הַסְּרָנִים
וְעַל	כָּל הָעָם אֲשֶׁר	בּוֹ וַיִּהְיוּ
הַמֵּתִים	אֲשֶׁר הֵמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים	
מֵאֲשֶׁר	הֵמִית בְּחַיָּיו׃ וַיֵּרְדוּ אֶחָיו	
וְכָל בֵּית	אָבִיהוּ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלוּ	
וַיִּקְבְּרוּ	אֹתוֹ בֵּין צָרְעָה וּבֵין	אֶשְׁתָּאֹל
בְּקֶבֶר	מָנוֹחַ אָבִיו וְהוּא	שָׁפַט

אֶת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים שָׁנָה׃
Cap. xvij וַיְהִי אִישׁ מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ
מִיכָיְהוּ׃ וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ אֶלֶף וּמֵאָה
אֶלָּה הַכֶּסֶף אֲשֶׁר לֻקַּח לָךְ וְאַתְּ אַלִּית
וְגַם אָמַרְתְּ בְּאָזְנַי הִנֵּה הַכֶּסֶף
אִתִּי אֲנִי לְקַחְתִּיו וַתֹּאמֶר אִמּוֹ
בָּרוּךְ בְּנִי לַיהוָה׃ וַיָּשֶׁב אֶת אֶלֶף בָּרַךְ שׁוּב
וּמֵאָה הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתֹּאמֶר אִמּוֹ
הַקְדֵּשׁ הִקְדַּשְׁתִּי אֶת הַכֶּסֶף לַיהוָה קָדַשׁ
מִיָּדִי לִבְנִי לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמַסֵּכָה עָשָׂה נָסַךְ
וְעַתָּה אֲשִׁיבֶנּוּ לָךְ׃ וַיָּשֶׁב הַכֶּסֶף שׁוּב
לְאִמּוֹ וַתִּקַּח אִמּוֹ מָאתַיִם כֶּסֶף לָקַח מֵאָה
וַתִּתְּנֵהוּ לַצֹּרֵף וַיַּעֲשֵׂהוּ פֶּסֶל נָתַן
וּמַסֵּכָה וַיְהִי בְּבֵית מִיכָיְהוּ׃ וְהָאִישׁ הָיָה
מִיכָה לוֹ בֵּית אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ אֵפוֹד אֵפֹד
וּתְרָפִים וַיְמַלֵּא אֶת יַד אַחַד מָלֵא
מִבָּנָיו וַיְהִי לוֹ לְכֹהֵן׃ בַּיָּמִים יוֹם
הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ
הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי נַעַר
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה מִמִּשְׁפַּחַת שִׁפְחָה
יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא גָר שָׁם׃ גּוּר
וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ מֵהָעִיר מִבֵּית לֶחֶם
יְהוּדָה לָגוּר בַּאֲשֶׁר יִמְצָא וַיָּבֹא מֵצָא בּוֹא
הָר אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה לַעֲשׂוֹת
דַּרְכּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה מֵאַיִן אָמַר
תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵוִי אָנֹכִי
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ הָלַךְ
לָגוּר בַּאֲשֶׁר אֶמְצָא׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
מִיכָה שְׁבָה עִמָּדִי וֶהְיֶה לִי לְאָב יָשַׁב
וּלְכֹהֵן וְאָנֹכִי אֶתֶּן לְךָ עֲשֶׂרֶת נָתַן
כֶּסֶף לַיָּמִים וְעֶרֶךְ בְּגָדִים
וּמִחְיָתֶךָ וַיֵּלֶךְ הַלֵּוִי׃ וַיּוֹאֶל הַלֵּוִי הָיָה יָאַל
לָשֶׁבֶת אֶת הָאִישׁ וַיְהִי הַנַּעַר לוֹ יָשַׁב הָיָה
כְּאַחַד מִבָּנָיו׃ וַיְמַלֵּא מִיכָה אֶת
יַד הַלֵּוִי וַיְהִי לוֹ הַנַּעַר לְכֹהֵן וַיְהִי
בְּבֵית מִיכָה׃ וַיֹּאמֶר מִיכָה עַתָּה

'isrl' vigīti annis. 17.
Fuit eo tempore vir
quidam de monte
effraim nomine
michas: q dixit matri
sue. Mille centum
argenteos quos sepa-
raueras: et super quib
me audiēte iuraueras:
ecce ego habeo: &
apud me sūt. Cui illa
respondit.
Benedictus filius me-
us dño. Reddidit ergo
eos matri sue: q dixe-
rat ei.
Cōsecraui & voui hoc
argentū dño: vt
de manu mea suscipiat
fili me et faciat sculpti
le atq; cōflatile: & nūc
trado illud tibi. Reddi-
dit igitur eos matri sue:
q tulit ducētos argēte
os: & dedit eos argēta
rio vt faceret ex eis scul
ptile atq; cōflatile qd fu
it i domo miche. Qui
ediculā quoq; i ea deo
sepauit: & fecit ephot
& theraphi. i. vestē sacer
dotalē & idola. Imple-
uitq; vnius filiorū suo
rū manū: & fact est ei
sacerdos. In dieb illis
non erat rex in isrl: sed
vnusquisq; qd sibi re-
ctū videbatur hoc facie
bat. Fuit quoq; i tpe il-
lo alter adolescēs de be-
thleē iuda ex cognatio
ne eius: eratq; ipe leui-
tes & habitabat ibi. E
gressusq; de ciuitate
bethleē: pegrinari vo-
luit vbicūq; sibi cōmo-
dū repisset. Cunq; ve-
nisset in montē effraim
iter faciēs: & declinasset
parūp i domo miche:
iterrogatus ē ab eo vñ
venisset. Qui respōdit
Leuita sum de bethleē
iuda: & vado vt habi-
tem vbi potuero & vti
le mihi eē pspexero. Di
xitq; micha. Mane a-
pd me inqt & esto mihi
parēs ac sacerdos: da
boq; tibi p annos singu
los decē argenteos ac
vestem duplicē:
& q ad victū sunt neces
saria. Acquieuit & man
sit apud hoiem: fuitq;
illi
q̄si vn de filiis. Imple
uitq; micha
manum eius: & habu-
it puerum sacerdotem
apud se: nunc

israel viginti annis.
τὸν ἰσραὴλ εἴκοσι ἔτη. Ca. 17.
Et fuit vir de mōte ephraim et nomē eius
Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐξ ὄρους ἐφραὶμ καὶ ὄνομα αὐτοῦ
michas: et dixit matri sue: mille et cētū
μιχά, καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, χιλίους καὶ ἑκατὸν
argēteos sublatos tibi: et adiurasti et di
ἀργυρίου τοὺς συλληφθέντας σοι, καὶ ἐξώρκισας καὶ εἶ
xisti in aurib meis: ecce argētū apud me:
πας ἐν τοῖς ὠσίν μου, ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί,
ego accepi illud. et dixit mr eius: benedi
ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εὐλογη-
ctus filius meus in dño: et reddidit
μθέος ὁ υἱός μου ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἀπέδωκεν τοὺς
mille et centū argēteos matri sue. et dixit
χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἡ
mater sua: sctificationē sctificaui argētū dño
μήτηρ αὐτοῦ, ἁγιασμὸν ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ
de manu mea seorsum ad faciendū sculptile
ἐκ τῆς χειρός μου καταμόνας τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν
et cōflatile: et nunc reddā illud tibi. et red-
καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι. καὶ ἀπέ
didit argentum matri sue: et accepit ma
δωκεν τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἡ μή
ter eius ducētos ex argento: et dedit id
τηρ αὐτοῦ διακοσίους τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐ
illi q cōflat et fecit illud sculptile et con-
τὸ τῷ χωνευτῇ καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χω-
flatile. et fuit in domo micha: et dom mi
νευτόν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ μιχά, καὶ ὁ οἶκος μι
cha illi domus dei. et fecit ephod et theraphi.
χὰ αὐτῷ οἶκος θεοῦ. καὶ ἐποίησεν ἐφοὺδ καὶ θεραφίν.
et impleuit manū vnius filiorū suorū: et
καὶ ἐνέπλησε τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ
fact est ei in sacerdotē. i diebus illis nō
ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἱερέα. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ
erat rex in israel: vir rectū in oculis
ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραήλ, ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς
suis faciebat. et fuit puer de bethleem iu
αὐτοῦ ἐποίει. καὶ ἐγένετο παιδάριον ἐκ βηθλεὲμ ἰού
da de cognatione iuda et ipse leuites: et
δα ἐκ τῆς συγγενείας ἰούδα καὶ αὐτὸς λευίτης, καὶ
ipse habitabat ibi. et egressus est vir de ciui-
αὐτὸς παρῴκει ἐκεῖ. καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς πό-
tate bethleem iuda vt habitet vbi inueniret. et ve-
λεως βηθλεὲμ ἰούδα παροικεῖν οὗ ἂν εὕρῃ. καὶ πα
nit in mōtē ephraim vsq; ad domū micha vt fa
ρεγενήθη εἰς ὄρος ἐφραὶμ ἕως οἴκου μιχὰ τοῦ ποιῆ
ceret iter suum. et dixit ei micha: ende
σαι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχά, πόθεν
venis? et dixit ad eū: leuites ego sum de
ἔρχῃ; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, λευίτης ἐγώ εἰμι ἐκ
bethleem iuda: et ego vado vt habitē vbi
βηθλεὲμ ἰούδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι παροικεῖν οὗ ἂν
inuenero. et dixit ei micha: sede mecū: et
εὕρω. καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχά, κάθου μετ' ἐμοῦ, καὶ
sis mihi in patrē et in sacerdotē: et ego dabo
γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω
tibi decē argēteos in dies et par vestiū
σοι δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέρας καὶ ζεῦγος ἱματίων
et que ad victū tuū. et abiit leuites et
καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν σου. καὶ ἐπορεύθη ὁ λευίτης καὶ
incepit habitare apud virū. et fuit il
ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί. καὶ ἐγενήθη αὐ-
li puer vt vnus filiorū eius. et imple
τῷ τὸ παιδάριον ὡς εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ ἐνέπλη-
uit micha manū leuite: et fuit ei
σεν μιχὰ τὴν χεῖρα τοῦ λευίτου, καὶ ἐγενήθη αὐ-
puer in sacerdotē: et fuit in domo mi
τῷ τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα, καὶ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μι
cha. et dixit micha: nunc
χά. καὶ εἶπεν μιχά, νῦν

cognouit q̄ benefecit mihi dñs: q̄m fact⁹ est mihi leuites in sacerdotem.

γνῶι ὅτι ἠγαθοποίησέν μοι κύριος, ὅτι ἐγενήθη μοι λευίτης εἰς ἱερέα.

Ca.18.

IN diebus illis nō erat rex in is rael. ⁊ in diebus illis tribus dan q̄rebat sibi possessionē ad habitādū: q̄m nō ceciderat illi usq̄ ad diem illam in medio tribuū israel possessio. ⁊ miserūt filij dan de cognatione sua quinq̄ viros de parte sua viros filios potētie de saraa ⁊ esthaol vt explorarēt terram ⁊ diligēter inspicerēt eā. ⁊ dixerūt ad eos: ite ⁊ cōsiderate terrā: ⁊ venerunt in mōtē ephraim usq̄ ad domū micha ⁊ requieuerūt ibi: eis exūtib⁹ apud domū micha. ⁊ illi cognouerūt vocem pueri leui te ⁊ declinauerūt illuc. ⁊ dixerūt ei: quis te duxit huc! ⁊ quid tu agis hic: ⁊ quid tibi est hic! ⁊ dixit ad eos: sic ⁊ sic fecit mihi micha: ⁊ mercede cōduxit me ⁊ factus sū sacerdos ei. ⁊ dixerūt ei: interroga tam deū: ⁊ cognoscemus si prosperatur iter nr̄m quod nos imus per illud. ⁊ dixit eis sacerdos: ambulate in pace: cōtra dñm via qua ambulatis in ipsa. ⁊ abierūt quinq̄ viri ⁊ venerūt in laisa: ⁊ viderūt ppl̄m q̄ in ea: habitantē in spe sidonioꝝ quietos in spe: ⁊ nō potētes loqui vllū in terra. possessiōi, ⁊ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ· κλησεῶν: thesauri: q̄m longe sunt a sidone: ⁊ ſmo non erat illis cum syria. ⁊ ve nerūt quinq̄ viri ad fratres suos in saraa ⁊ in esthaol: ⁊ dixerūt eis fratres eoꝝ: quid vos sedetis! ⁊ dixerūt surgite ⁊ ascēdamus ad eos: q̄m vidimus terrā: ⁊ ecce bona valde. ⁊ vos tacete: ne tardetis ad eundum ⁊ intrandū

καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ισραηλ. ⁊ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ τοῦ δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῖν, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐν μέσῳ φυλῶν Ισραηλ κλῆρος. ⁊ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ δὰν ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἐξ μέρους αὐτῶν ἄνδρας υἱοὺς δυνάμεως ἐκ σαραὰ καὶ ἐσθαὴλ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς, πορευθέντες ἐξιχνιάσατε τὴν γῆν, καὶ παρεγένοντο ἐν ὄρει ἐφραὶμ ἕως οἴκου μιχὰ καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ, αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ μιχά. ⁊ ἐγνώρισαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου καὶ αὐτοὶ ἔγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ. καὶ εἶπαν αὐτῷ, τίς σε ἤγαγεν ὧδε; καὶ τί σὺ ποιεῖς ἐνταῦθα; καὶ τί σοι ἐστὶν ὧδε; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησέν μοι μιχά, καὶ ἐμισθώσατό με καὶ ἐγενήθην εἰς ἱερέα. καὶ εἶπαν αὐτῷ, ἐπερώτησον δὴ τὸν θεόν: ⁊ cognoscemus si prosperatur iter nr̄m quod nos imus per illud. ⁊ dixit eis sacerdos: ambulate in pace: coram dño via qua ambulatis in ipsa. ⁊ abierūt quinq̄ viri ⁊ venerūt in laisa: ⁊ viderūt ppl̄m q̄ in ea: habitantē in spe sidonioꝝ quietos in spe: καὶ τὸν σύγκρισιν τῶν σιδωνίων ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι καὶ οὐδὲν κατακύπτοντας ἐν τῇ γῇ· καὶ πλούσιοι ἦσαν, καὶ μακρὰν ἦσαν ἀπὸ σιδῶνος, ⁊ ſmo non erat illis cum syria. ⁊ venerūt quinq̄ viri ad fratres suos in saraa ⁊ in esthaol: ⁊ dixerūt eis fratres eoꝝ: quid vos sedetis! ⁊ dixerūt surgite ⁊ ascēdamus ad eos: q̄m vidimus terrā: ⁊ ecce bona valde. ⁊ vos tacete: ne tardetis ad eundum ⁊ intrandū

καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας. καὶ παρεγένοντο πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς σαραὰ καὶ εἰς ἐσθαήλ, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, τί ὑμεῖς κάθησθε; καὶ εἶπαν ἀπάγετε ⁊ ascēdamus ad eos: q̄m vidimus terrā: ⁊ ecce bona valde. ⁊ vos tacete: καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἑωράκαμεν τὴν γῆν: ⁊ ecce bona valde. ⁊ vos tacete: μὴ ἀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι καὶ εἰσελθεῖν

ᵇ וַיְהִי ᵇ בַּיָּמִים ᵇ הָהֵם ᵇ אֵין ᵇ מֶלֶךְ ᵇ בְּיִשְׂרָאֵל ᵇ וּבַיָּמִים ᵇ הָהֵם ᵇ שֵׁבֶט ᵇ הַדָּנִי ᵇ מְבַקֵּשׁ ᵇ לוֹ ᵇ נַחֲלָה ᵇ לָשָׁבֶת ᵇ כִּי ᵇ לֹא ᵇ נָפְלָה לוֹ ᵇ עַד ᵇ הַיּוֹם ᵇ הַהוּא ᵇ בְּתוֹךְ ᵇ שִׁבְטֵי ᵇ יִשְׂרָאֵל ᵇ בְּנַחֲלָה: ᵇ וַיִּשְׁלְחוּ ᵇ בְנֵי ᵇ דָן ᵇ מִמִּשְׁפַּחְתָּם ᵇ חֲמֻשָּׁה ᵇ אֲנָשִׁים ᵇ מִקְצוֹתָם ᵇ אֲנָשִׁים ᵇ בְּנֵי ᵇ חַיִל ᵇ מִצָּרְעָה ᵇ וּמֵאֶשְׁתָּאֹל ᵇ לְרַגֵּל ᵇ אֶת ᵇ הָאָרֶץ ᵇ וְלַחְקָרָהּ ᵇ וַיֹּאמְרוּ ᵇ אֲלֵיהֶם ᵇ לְכוּ ᵇ חִקְרוּ ᵇ אֶת ᵇ הָאָרֶץ ᵇ וַיָּבֹאוּ ᵇ הַר ᵇ אֶפְרַיִם ᵇ עַד ᵇ בֵּית ᵇ מִיכָה ᵇ וַיָּלִינוּ ᵇ שָׁם: ᵇ הֵמָּה ᵇ עִם ᵇ בֵּית ᵇ מִיכָה ᵇ וְהֵמָּה ᵇ הִכִּירוּ ᵇ אֶת ᵇ קוֹל ᵇ הַנַּעַר ᵇ הַלֵּוִי ᵇ וַיָּסֻרוּ ᵇ שָׁם ᵇ וַיֹּאמְרוּ ᵇ לוֹ ᵇ מִי ᵇ הֱבִיאַךְ ᵇ הֲלֹם ᵇ וּמָה ᵇ אַתָּה ᵇ עֹשֶׂה ᵇ פֹּה ᵇ וּמַה ᵇ לְךָ ᵇ פֹּה: ᵇ וַיֹּאמֶר ᵇ אֲלֵיהֶם ᵇ כָּזֶה ᵇ וְכָזֶה ᵇ עָשָׂה ᵇ לִי ᵇ מִיכָה ᵇ וַיְשַׂכְּרֵנִי ᵇ וָאֱהִי ᵇ לוֹ ᵇ לְכֹהֵן: ᵇ וַיֹּאמְרוּ ᵇ לוֹ ᵇ שְׁאַל ᵇ נָא ᵇ בֵּאלֹהִים ᵇ וְנֵדְעָה ᵇ וְתַצְלִיחַ ᵇ דַּרְכֵּנוּ ᵇ אֲשֶׁר ᵇ אֲנַחְנוּ ᵇ הֹלְכִים ᵇ עָלֶיהָ: ᵇ וַיֹּאמֶר ᵇ לָהֶם ᵇ הַכֹּהֵן ᵇ לְכוּ ᵇ לְשָׁלוֹם ᵇ נֹכַח ᵇ יְהוָה ᵇ דַּרְכְּכֶם ᵇ אֲשֶׁר ᵇ תֵּלְכוּ ᵇ בָּהּ: ᵇ וַיֵּלְכוּ ᵇ חֲמֻשֶׁת ᵇ הָאֲנָשִׁים ᵇ וַיָּבֹאוּ ᵇ לָיְשָׁה ᵇ וַיִּרְאוּ ᵇ אֶת ᵇ הָעָם ᵇ אֲשֶׁר ᵇ בְּקִרְבָּהּ ᵇ יֹשֶׁבֶת ᵇ לָבֶטַח ᵇ כְּמִשְׁפַּט ᵇ צִידֹנִים ᵇ שֹׁקֵט ᵇ וּבֹטֵחַ ᵇ וְאֵין ᵇ מַכְלִים ᵇ דָּבָר ᵇ בָּאָרֶץ ᵇ יוֹרֵשׁ ᵇ עֶצֶר ᵇ וּרְחֹקִים ᵇ הֵמָּה ᵇ מִצִּידֹנִים ᵇ וְדָבָר ᵇ אֵין ᵇ לָהֶם ᵇ עִם ᵇ אָדָם: ᵇ וַיָּבֹאוּ ᵇ אֶל ᵇ אֲחֵיהֶם ᵇ צָרְעָה ᵇ וְאֶשְׁתָּאֹל ᵇ וַיֹּאמְרוּ ᵇ לָהֶם ᵇ אֲחֵיהֶם ᵇ מָה ᵇ אַתֶּם: ᵇ וַיֹּאמְרוּ ᵇ קוּמוּ ᵇ וְנַעֲלֶה ᵇ עֲלֵיהֶם ᵇ כִּי ᵇ רָאִינוּ ᵇ אֶת ᵇ הָאָרֶץ ᵇ וְהִנֵּה ᵇ טוֹבָה ᵇ מְאֹד ᵇ וְאַתֶּם ᵇ מַחְשִׁים ᵇ אַל ᵇ תֶּעְצְלוּ ᵇ לָלֶכֶת ᵇ לָבֹא

cap. xviij.

לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָּא לָרֶשֶׁת אֹתָהּ וְלֹא יִהְיֶה לוֹ לְנָגֹף בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ

tribus ꝛ cognationis in iſrael. ꝛ letatꝰ eſt cor
φυλῆς καὶ συγγενείας ἐν Ἰσραὴλ. καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ καρδία
ſacerdotis. ꝛ tulit ephud ꝛ theraphim ꝛ
τοῦ ἱερέως. καὶ ἔλαβεν τὸ ἐφοὺδ καὶ τὰ θεραφὶμ καὶ
ſculptile ꝛ conflatile: ꝛ intrauit in medio
τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ εἰσῆλθεν ἐν μέσῳ τῶν
ppli: ꝛ reuerſi ſunt ꝛ abierũt ꝛ poſuerũt habi
λαοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθον καὶ ἔθηκαν τὴν πα
tationẽ ꝛ poſſeſſionẽ illoꝝ pꝛecioſam ante ſe.
ροικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῶν τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐ
ipſi ũt proculerant a domo micha. ꝛ ecce mi
τῶν. αὐτοὶ δὲ ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου μιχά. καὶ ἰδοὺ μι
cha ꝛ viri exĩtes in domibus cum do
χὰ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ὄντες ἐν ταῖς οἰκίαις μετὰ τοῦ οἴ
mo micha:clamauerũt ꝛ ceperũt filios dan: ꝛ
κου μιχά, ἐκραύγασαν καὶ κατέλαβον τοὺς υἱοὺς δάν, καὶ
clamauerũt ad filios dan. ꝛ cõcerterũt filij dan
ἐβόησαν πρὸς υἱοὺς δάν. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ δὰν τὰ
eos ſua: ꝛ dixerũt ad micha: qd eſt tibi
πρόσωπα αὐτῶν, καὶ εἶπον πρὸς μιχά, τί ἐστίν σοι
q clamaſti: ꝛ dixit: deos quos feci tu
ὅτι ἐκραξας; καὶ εἶπεν, τοὺς θεούς οὓς ἐποίησα ἐλά-
lisũ: ꝛ ſacerdotẽ: ꝛ abiiſtis. ꝛ qd mihi vlera:
βετε, καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἀπῆλθετε. καὶ τί μοι ἔστι,
ꝛ quid hoc mihi dicitis: quid hoc clamas. ꝛ direxĩt
καὶ τί τοῦτό μοι λέγετε, τί τοῦτο κράζεις. καὶ ἔστησεν
ad eũ filij dan: nõ audiatur vox tua no-
πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ δάν, μὴ ἀκουσθήτω ἡ φωνή σου μεθ'
biſcũ: ne forte occurrant vobis viri ama
ἡμῶν, μή ποτε ἀπαντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες κατόρ-
ri alio: ꝛ apponeo alas tuã ꝛ ani
γι ἄλλοι: ꝛ apponeo ἀλας τυᾶ ꝛ ant
ψυχῇ, καὶ προσθήσεις τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυ-
mam dom⁹ tue. ꝛ pꝛrexerũt filij dan in vtã
χὴν τοῦ οἴκου σου. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ δὰν εἰς τὴν ὁδὸν
ſuam. ꝛ vidit micha: q̃ fortiores ſe ſunt: ꝛ
αὐτῶν. καὶ εἶδεν μιχὰ ὅτι ἰσχυρότεροι αὐτοῦ εἰσίν, καὶ
annuit ꝛ reuerſus eſt in domũ ſuam. ꝛ illi
ἐπέστρεψεν καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ αὐτοὶ
ceperũt ꝗcũq; fecit micha: ꝛ ſacerdotẽ erat ei:
ἔλαβον ἃ ἐποίησεν μιχά, καὶ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ,
ꝛ venerũt ad laiſ ad pplm quieſcẽtem ꝛ conſi
καὶ ἦλθον ἐπὶ λαΐσα ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεπε-
G dentẽ. ꝛ percuſſerũt eos in ore gladij: ꝛ
ποιθότα. καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ
vrbẽ cõbuſſerũt igne. ꝛ nõ eſt qui li-
τὴν πόλιν ἐνέπρησαν πυρί. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμε-
beret:qñ longe eſt a ſidone: ꝛ ſermo nõ eſt
νος, ὅτι μακρὰν ἦν ἀπὸ σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν
eis cum hoie. ꝛ hec in valle que eſt
αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου. καὶ αὕτη ἡ κοιλὰς ἣ ἐστιν τοῦ
domus roab. ꝛ edificauerũt ciuitatẽ ꝛ habitauc
Ῥααβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν καὶ κατῴκη-
runt in ea: ꝛ vocauerũt nomẽ ciuitatis
σαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
dan iuxta nomẽ dan pꝛis ſui: qui geni
δὰν κατὰ τὸ ὄνομα δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὃς ἐγε-
tus eſt iſrael: ꝛ fuit ante nomẽ ciuitati pri
νήθη τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἦν λαΐς ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρό-
us. ꝛ erexerũt ſibi filij dan ſculptile. ꝛ
τερον. καὶ ἀνέστησαν ἑαυτοῖς υἱοὶ δὰν τὸ γλυπτόν. καὶ
ionathan filius gerſon filij manaſſe ipſe ꝛ filij
Ἰωνάθαν υἱὸς γηρσὼν υἱοῦ μανασσῆ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ
eius fuerũt ſacerdotes tribui dan vſq; ad diẽ
αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ δὰν ἕως τῆς ἡμέρας τῆς
trãſmigrationis tre. ꝛ poſuerũt ſibi ſcul-
μετοικεσίας τῆς γῆς. καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς τὸ γλυ-
ptile micha qꝫ fecit olbus vieꝫ
πτὸν μιχὰ ὃ ἐποίησεν πάσας τὰς ἡμέρας

ꝯin vna tribu' & familia
ꝯ iſrael.
Qd cũ audiſſet acquie-
uit ſermonib⁹ eor: & tu
lit ephot & idola ac
ſculptile: & pfectus eſt
cũ eis. Qui cũ pgerent
et añ ſe ire feciſſẽt par
uulos ac iumenta: & oẽ
qd erat pꝛecioſum iãq;
a domo miche eſſet p
cul:
viri q hĩbant in edib⁹
miche cõclamãtes
ſecuti ſũt: & poſt tergũ
clamare ceperũt. Qui
cũ reſpexiſſẽt: dixerũt
ad michã. qd tibi vis!
Cur clamas: qui rñdit.
Deos meos quos mihi
feci tuliſtis:
& ſacerdotẽ & oia que
habeo:
& dicitis quid tibi eſt!
Dixerũtq; ei filii dan.
Caue ne vltra loq̃ris ad
nos: & veniãt ad te
viri
animo cõcitati & ipſe
cũ omni domo tua pe
reas. Et ſic cepto itine
re pꝛexerunt. Vidẽs au
tẽ micha q fortiores
ſe eſſent: reuerſus ẽ in
domum ſuam. Sexcẽti
autem viri tulerunt
ſacerdotem: & que ſu-
pꝛa diximus: venerũtq;
in laiſ ad populũ qui
eſcentẽ atq; ſecuꝝ: & p
cuſſerũt eos in ore gla-
dii vrbẽq; incendio tra
diderũt: nullo penitus
ferente pꝛeſidium: eo
q̃ pcul habitarent a ſi
done: & cũ nullo hoim
hꝛent quicq; ſocietatis
ac negocii. Erat aũt ci-
uitas ſita in regione ro
ob quã rurſũ extruẽtes
habitauerũt in ea: vo-
cato noie citatis dã iu
xta vocabulũ patris ſui
quẽ genuerat iſrael:
q̃ prius laiſ dicẽbatur.
Poſueruntq; ſibi ſculptile: & iona
than
filiũ geꝛſan filii moyſi
ac filios eius
ſacerdotes in tribu dã
vſq; ad diem
captiuitatis ſue. Man-
ſitq; apud eos
idolum miche omni tẽ
pore quo

שִׁפְחָה ׀ וּלְמִשְׁפָּחָה ׀ בְּיִשְׂרָאֵל׃
יָטַב לֵב הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת הָאֵפוֹד
אָבַד וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת הַפָּסֶל וַיָּבֹא
בוא בְּקֶרֶב הָעָם׃ וַיִּפְנוּ וַיֵּלְכוּ וַיָּשִׂימוּ
פָּנָה שׁוּם הַטַּף וְאֶת הַמִּקְנֶה וְאֶת הַכְּבוּדָה
פָּנָה רָמַק לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּרְחִיקוּ מִבֵּית
בַּיִת מִיכָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּתִּים
זָעַק אֲשֶׁר עִם בֵּית מִיכָה נִזְעֲקוּ
דָּבַק בָּא וַיַּדְבִּיקוּ אֶת בְּנֵי דָן׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל
סָבַב בְּנֵי דָן וַיַּסֵּבּוּ פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ
לְמִיכָה מַה לְּךָ כִּי נִזְעָקְתָּ׃ וַיֹּאמֶר
עָשָׂה אֶת אֱלֹהַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לָכַחְתֶּם
כֹּהֵן וְאֶת הַכֹּהֵן וַתֵּלְכוּ וּמַה לִּי עוֹד
אָמַר וּמַה זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה לָּךְ׃
שָׁמַע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי דָן אַל תַּשְׁמַע
פָּנַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ פֶּן יִפְגְּעוּ בָנֶם
מָרַר אֲנָשִׁים מָרֵי נָפֶשׁ וְאָסַפְתָּה
נֶפֶשׁ נַפְשְׁךָ וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ וַיֹּלְכוּ בְּנֵי דָן
רָאָה לְדַרְכָּם וַיַּרְא מִיכָה כִּי חֲזָקִים
פָּנָה שׁוּב הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיָּפֶן וַיָּשָׁב אֶל בֵּיתוֹ׃
וְהַכֹּהֵן לָקְחוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה מִיכָה
נוא וְאֶת הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה לוֹ וַיָּבֹאוּ
נָסָה עַד לַיִשׁ עַל עַם שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ וַיַּכּוּ
אֵת פֶּה לְפִי חָרֶב וְאֶת הָעִיר שָׂרְפוּ
נָצַל בָּאֵשׁ׃ וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחֹקָה הִיא
מֵצִירוֹן וְדָבָר אֵין לָהֶם עִם אָדָם
וְהִיא בָּעֵמֶק אֲשֶׁר לְבֵית רְחוֹב
נָגַע וַיִּבְנוּ אֶת הָעִיר וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ וַיִּקְרְאוּ
שֵׁם הָעִיר דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם
אֲשֶׁר יוּלַד לְיִשְׂרָאֵל וְאוּלָם
יָלַד אָלָם לַיִשׁ שֵׁם הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃ וַיָּקִימוּ
קוּם לָהֶם בְּנֵי דָן אֶת הַפָּסֶל וְיוֹנָתָן
בֶּן גֵּרְשֹׁם בֶּן מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו
הָיוּ כֹהֲנִים לְשֵׁבֶט הַדָּנִי עַד יוֹם
הַיָּת גָּלוּת הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ לָהֶם אֶת
נָצַל שׁוּם פֶּסֶל מִיכָה אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל יְמֵי
יום

הָיוּת בֵּית הָאֱלֹהִים בְּשִׁילֹה וַיְהִי
בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל
Cap. xix. וַיְהִי אִישׁ לֵוִי נָר בְּיַרְכְּתֵי
נור הַר אֶפְרָיִם וַיִּקַּח לוֹ אִשָּׁה פִּילֶגֶשׁ
לקח איש מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַתִּזְנֶה עָלָיו
זנה פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ אֶל בֵּית
הלך אָבִיהָ אֶל בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַתְּהִי
היה שָׁם יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים
יום ארבע וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְדַבֵּר
קום עַל לִבָּהּ לַהֲשִׁיבָהּ וְנַעֲרוֹ עִמּוֹ
שוב וְצֶמֶד חֲמוֹרִים וַתְּבִיאֵרוּ בֵּית
תמר בוא אָבִיהָ וַיִּרְאֶהוּ אֲבִי הַנַּעֲרָה
ראה וַיִּשְׂמַח לִקְרָאתוֹ וַיְחַזֵּק בּוֹ חֹתְנוֹ
שמח חזק אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ שָׁם
אכל שתה וַיְהִי בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ
לון וַיָּקָם לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי
קום שכם הַנַּעֲרָה אֶל חָתְנוֹ סְעָד לִבְּךָ פַּת
נער פת לֶחֶם וְאַחַר תֵּלֵכוּ וַיֹּאכְלוּ
שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר
שתה אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל הָאִישׁ הוֹאֶל
יאל נָא וְלִין וְיִיטַב לִבֶּךָ וְקָמוּ הָאִישׁ
יטב לָלֶכֶת וַיִּפְצַר בּוֹ חָתְנוֹ וַיָּשָׁב
פצר שוב וַיָּלֶן שָׁם וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם
לון השכם בקר יום הַחֲמִישִׁי לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי
חמש אמר הַנַּעֲרָה סְעָד נָא לִבֶּךָ
וְהִתְמַהְמְהוּ עַד נְטוֹת הַיּוֹם
מהה נטה וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם וַיָּקָם הָאִישׁ
קום לָלֶכֶת הוּא וּפִילַגְשׁוֹ וְנַעֲרוֹ
וַיֹּאמֶר לוֹ חָתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה
הִנֵּה נָא רָפָה הַיּוֹם לַעֲרוֹב לִינוּ
ערב לון נָא הִנֵּה חֲנוֹת הַיּוֹם לִין פֹּה
חנה וְיִיטַב לִבֶּךָ וְהַשְׁכַּמְתֶּם מָחָר
יטב לְדַרְכְּכֶם וְהָלַכְתָּ לְאָהֳלֶךָ וְלֹא
אָבָה הָאִישׁ לָלוּן וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ
קום וַיָּבֹא עַד נֹכַח יְבוּס הִיא
בוא

fuit domus dei in silo. ¶ factũ ē in die
illis ¶ nō erat rex in israel. 19.
Vit quidã vir leui-
tes hitans in latere
montis effraim: qui ac
cepit vxorẽ
de bethleem iuda.
Que reliquit eum: &
reuersa est in domũ
patris sui i bethleẽ: mã
sitq; apud eum
quattuor mensibus.
Secutusq; ẽ eã vir suus
volens reconciliari ei atq;
blãdiri & secũ reduce
re: hñs i comitatu puerũ
& duos asinos. Que su
scepit eũ & introduxit i
domũ patris sui. Quod
cũ audisset socer eius
eũq; vidisset occurrit
ei let? & amplexatus ẽ
hominẽ. Mãsitq; gener
i domo soceri tribus
comedẽs cũ eo & bi
bens familiariter:
Die autẽ quarto de no
cte
cõsurgens ꝓficisci vo-
luit. Que tenuit socer:
& ait ad eũ. Gusta prius
pusillum
panis & confortа sto-
machũ. & sic ꝓficisce-
ris. Sederũtq; simul ac
comederũt & biberunt
Dixitq; pater puelle
ad generũ suũ. Queso
te vt hodie hic mane-
as piterq; letemur. At
ille cõsurgẽs cepit velle
ꝓficisci. Et nihilomin?
obtinuit eũ socer tenuit
& apud se fecit manere
Mane aũt facto pabat
leuites iter. cui socer rur
sum: Obsecro iquit vt
paululum cibi capias: &
affũptis viribus donec
increscat dies: postea ꝓ
ficiscaris. Comederit er
go similr: surrexitq; ado
lescens cũ vxore sua &
puero.
Cui rursum locutus ẽ
socer.
Cõsidera q̃ dies ad oc
casũ declinuor sit: & ꝓpi
quat ad vespe. Mane
apud me ẽt hodie
& duc letũ diẽ & cras
ꝓficiscaris vtvadas i do
mũ tuã. Noluit gener ac
quiescere monib? ei?:
sed statim perrexit
& venit cõtra iebus q̃
altero nomine vocatur

quibus fuit domus dei in sylo. ¶ factũ ē in die
ὅσας ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν σηλώ. καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡ
buo illio ¶ rex nõ eratin israel. Cã.19. ιι.ά.
μέραις ἐκείναις καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν ἰσραήλ. Cã.19.
Θ Kαὶ ἐγένετο ἀνὴρ λευίτης παροικῶν ἐν μηρεὶς ὄρ
tio ephraim: ¶ accepit sibi vir vxorẽ mere- ρους ἐφραίμ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ ὁ ἀνὴρ γυναῖκα παλ
trice de bethleem iuda. ¶ fugata est illi cõcubi λακὴν ἐκ βηθλεὲμ ἰουδά. καὶ ἀφῆλθεν αὐτῷ ἡ παλλα
na eius. ¶ abiit ab eo in domũ pa κὴ αὐτοῦ. καὶ ἀπεπλάνησεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πα
tris sui in bethleem iuda: ¶ mãsit illic dies quat τρὸς αὐτῆς εἰς βηθλεὲμ ἰούδα, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τε
tuor mẽsiũ. ¶ surrexit vir eius ¶ abiit post τράμηνον. καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη κατόπι
eam vt loqueret ad eor eius vt
ἐν τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς τοῦ
reconciliaret ei: ¶ puer suus cum illo ¶ διαλλάξαι αὐτήν, καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ
par asinor. ¶ abiit vsq; ad domũ ptis eius. ζεῦγος ὑποζυγίων. καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου πατρὸς αὐτῆς.
¶ vidit eũ pater puelle: ¶ affuit in occur καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἔδραμεν εἰς ἀπάν
sum eius: ¶ introduxit eũ socer eius pa- τησιν αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πα
ter puelle: ¶ sedit cum illo treo vico τὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισεν μετ' αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας
¶ comederũt ¶ biberũt ¶ dormierũt illic. ¶ factũ ē καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ὑπνωσαν ἐκεῖ. καὶ ἐγενήθη
die quarto ¶ mane surrexerũt vt culo: ¶ surrexit et τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ ὤρισαν τοπρωΐ, καὶ ἀνέστη τ
recederet. ¶ dixit pater puelle ad ἀπελθεῖν. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν
generũ suum: cõfirma cor tuũ frusto pa γαμβρὸν αὐτοῦ, στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρ
nis ¶ post hoc proficiscimini. ¶ sederũt ¶ co του καὶ μετὰ τοῦτο πορεύεσθε. καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔ
mederũt vterq; in id ipsum ¶ biberũt. ¶ dixit φαγον ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον. καὶ εἶπεν
pater puelle ad virum: incipieno ma ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀρξάμενος αὐλί
ne ¶ letetur cor tuũ. ¶ surrexit vir ζου καὶ εὐφραινέσθω ἡ καρδία σου. καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ
vt abiret. ¶ vim fecit illi socer eius: ¶ ἀπελθεῖν. καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ
sedit ¶ mãsit illic ¶ surrexit mane die ἐκάθισεν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ καὶ ὤρισεν τοπρωΐ τῇ ἡμέ
quinto vt abiret. ¶ dixit pf ρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ ἀπελθεῖν. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς
puelle cõfirma tã cor tuũ pane ¶ prepa νεάνιδος στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου ἄρτῳ καὶ σφατοῦ
ra donec increscat dico. ¶ comederũt ¶ biberũt ve ντι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα. καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιεν ἀμ
terq;. ¶ surrexit vir et ꝓgeret ipe ¶ φότεροι. καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸς καὶ ἡ
cõcubina sua ¶ puer suus. ¶ dixit παλλακὴ αὐτοῦ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν
rit ei socer eius pf pucile: ecce αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, ἰδοὺ
iam declinauit dies in vesperã: mane iam hic δὴ κέκλικεν ἡ ἡμέρα εἰς ἑσπέρας, κατάλυσον δὴ ὧδε
adhuc hodie ¶ mãcte hic: ¶ letetur cor ἔτι σήμερον καὶ μείνατε ὧδε, καὶ εὐφραινέσθω ἡ καρ
tuũ: ¶ manicabitis cras ad viã vras: ¶ δία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ
abibis in tabernaculũ tuũ. ¶ nõ voluit ἀπελεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ
vir mancre. ¶ surrexit ¶ abiit ¶ venit ἀνὴρ αὐλισθῆναι. καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἦλθεν
vsq; ad cõtra iebus: hec est
ἕως κατέναντι ἰεβοῦς, αὕτη ἐστὶ

bierusalem: ꝛ cum eo par asinoꝝ onusto
ierusalem, καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγ
rum: ꝛ cōcubina eius cum eo: ipsi circa
μένων, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, αὐτοὶ κατὰ
iebus: ꝛ dies declinauerat valde. ꝛ dixit
Ἰεβοῦς, καὶ ἡ ἡμέρα κεκλικυῖα σφόδρα· καὶ εἶπεν ὁ
puer ad dñm suum: veni tam ꝛ decli-
παιδάριον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλί
nemus in vrbē iebusei hanc: ꝛ ma
νωμεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰεβουσαίου ταύτην, καὶ αὐλι-
neamus in ea. ꝛ dixit ad eū dñs eius:
σθῶμεν ἐν αὐτῇ· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ,
non declinabimus in vrbē gētis aliene que nō est de
οὐ μὴ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ
filiis israel: ꝛ trānsibimus vsq; ad gabaa.
τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά.
D ꝛ dixit puero suo: veni ꝛ appropin
καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, δεῦρο καὶ ἐγγίσω-
quemus loco: ꝛ maneamus in gabaa vel in
μεν ἐν τῷ τόπῳ, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν Γαβαὰ ἢ ἐν
rama. ꝛ trānsierūt: ꝛ occubuit eis sol iux
Ῥαμᾶ· καὶ παρῆλθον, καὶ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμε
ta gabaa que est beniamin. ꝛ diuerterūt
να τῆς Γαβαὰ ἢ ἐν τοῦ βενιαμίν· καὶ ἐξέκλιναν
illuc vt intrarēt ꝛ manerēt in gabaa. ꝛ in
ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν καὶ καταλῦσαι ἐν Γαβαά· καὶ ἦ
trauit ꝛ sedit in platea ciuitatis: ꝛ
λθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ
non est vir cōgregās eos in domū vt hospi
οὐκ ἦν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον τοῦ κα-
tio fruerētur. ꝛ ecce vir senex intrauit ab
ταλῦσαι· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν
opibus suis ex agro vespere: ꝛ vir de mō
ἔργων αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας, καὶ ὁ ἀνὴρ ἐξ ὄ-
te ephraim: ꝛ ipse pegrinꝰ hitabat i gabaa: ꝛ vi
ρους Ἐφραίμ, καὶ αὐτὸς παροικεῖ ἐν Γαβαά, καὶ οἱ ἄν
ri loci filij beniamin. ꝛ aspicēs
δρες τοῦ τόπου υἱοὶ βενιαμίν· καὶ ἀναβλέψας τοῖς
oculis suis vidit virum viatorem in
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ
E platea ciuitatis. ꝛ dixit vir se
πλατείᾳ τῆς πόλεως· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύ-
nex: quo vadis: ꝛ vnde venis: ꝛ dixit ad
της, ποῦ πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπεν πρὸς
eum: transimus nos de bethleem iuda vsq; ad le
αὐτόν, διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα ἕως μέ-
mur montis ephraim. illinc ãt ego sum: ꝛ abij
χρι ὄρους τοῦ Ἐφραίμ· ἐκεῖθεν δέ ἐγώ εἰμι, καὶ ἐπο
vsq; ad bethleem iuda: ꝛ in domum meā ego
ρεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ
vado: ꝛ nō est vir qui ducat me in domum. ꝛ
ἀποτρέχω, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνάγων με εἰς οἰκίαν· καὶ
palee ꝛ fena sunt asinis nris:
γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ὑπάρχει τοῖς ὄνοις ἡμῶν,
ꝛ panis ꝛ vinum est mihi ꝛ ancille tue
καὶ γε ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει μοι καὶ τῇ δούλῃ σου
ꝛ pueri seruis tuis: nō est defectus
καὶ τῷ παιδαρίῳ τοῖς δούλοις σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα
vllius rei. ꝛ dixit vir senex:
παντὸς πράγματος· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης,
pax tibi: verum omnis defectus tuus super me: sed
εἰρήνη σοι, πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ, πλὴν
in platea nō diuertas. ꝛ introduxit eum in
ἐν τῇ πλατείᾳ μὴ καταλύσῃς· καὶ εἰσήγαγεν ἀνὴρ εἰς
domū suam ꝛ prebuit asinis
τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ παρεβάλετο τοῖς ὑποζυγίοις
eius: ꝛ lauerunt pedes suos ꝛ comedēt
αὐτοῦ, καὶ ἔνιψαν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον
ꝛ biberunt. ipse ãt refocillatis corde suo:
καὶ ἔπιον· αὐτὸς δὲ ἀγαλλιώντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν,
F ꝛ ecce viri ciuitatis viri filij
καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἄνδρες υἱοὶ ooooooo

ᵇierusalem ducens ᶜsecū
ᶠduos ᵍasinos ooooooooooo
ᵇonustos ᶜ& concubinā.
Iamq; ᵈaderant ᵉiuxta oo
ᵃiebus ᵇ& dies mutaba-
tur in noctem. ᶠDixitq; ᵍpuer ᵈad ᵉdominū suū.
ᶠVeni ᵍobsecro ʰdecline-
mus ᵃad ᵇvrbē ᶜiebuseoꝝ
ᶜ& maneamus ᵈin ea. ooo
ᵉCui ᶠrespōdit ᵍdomin ʰ.
ᵇNō ᶜingrediar ᵈoppidū
gētis ᵉaliene ᶠque ᵍnon
est ʰde filiis ⁱ israel: sed
ᵏtransibo ˡvsq; ᵐgabaa:
ooooooooooooooooooooooo
ᶜ& cum illuc peruenero
ooooooooooooooooooooooo
ᵈmanebimus ᵉin ea: ᵇaut
certe ᶜin vrbe ᵈrama. oooo
ᵇTrānsierūt ergo ieb ᵉ:ᶜ&
ceptū carpebāt iter: ᵈ oc
cubuitq; ᵉeis ᶠsol ᵍiuxta
ʰgabaa ⁱq̄ est ʲī tribu ben
iamin: ᵏdiuerterūtq; ad
eam ˡvt manerent ᵐibi. oo
Quo ᵃcū intrassent ᵇsede
bāt ᶜin platea ᵈciuitatis:
ᵉ& null ᶠeos ᵍrecipeē vo
luit ʰhospitio. ⁱEt ecce ap
paruit ᵈhomo ᵉsenex ᶠre
uertens ᵍde ʰagro & ⁱ de
ʲ opere suo ᵏ vesperi :
qui ˡ& ipse ᵐde mōte erat
ⁿ efraim: ᵒ& ᵖperegrinus
hitabat ᵍin gabaa. ʳ Ho-
mines ãt ˢregiōis illius e
rāt ᵗfilii ᵘgemini ᵛ Eleuatis
q; ʷoculis ˣvidit senex se-
dētē ʸhoiem cū sarcinu-
lis suis ᶻin platea ᵃcitatis:
ᵇ& dixit ad eū. ᶜVñ ᵈvēis
ᵉ& ᶠquo ᵍvadis ʰ: Qui ⁱ rñ
dit ʲei. ᵏ Profecti oooooooo
ˡsumus ᵐde bethleem ⁿin
da & pgimus ad locū no
strum qui est ᵒ in ᵖ latere
ᵍmontis ʳefraī ˢvnde ooo
ᵗieramus ᵘin ᵛbethleem.
ʷEt nunc oooooooooooooo
ˣvadim ʸ ad ᶻ domū ᵃ dñi
nulluſq; ᵇsub tectum suū
ᶜnos vult ᵈrecipere: ᵉha-
bentes ᶠpaleas oooooooo
ᵍ& ʰfenū ⁱ asinoꝝ pabulū
ᵏ& ˡpanē ᵐac vinū in ⁿme
os ᵖ& ācille tue vˢʳᵉ& pu
eri qˢ mecū est. ᵗNulla ᵘ re
ᵛidigemus nisi hospitio.
Cui ʷrespondit ˣ senex.
ʸPax ᶻtecū sit: ᵃego pbe
bo ᵇoia q̄ ᶜnecessaria sūt:
q̄so ᵈ ne ᵉ i platea ᶠmāeas.
ᵍIntroduxitq; eū ʰin do
mū suā ⁱ& pabulū ʲasinis
ᵏpbuit ˡac postq̄ ᵐlauerit
ⁿpedes suos recepit eos
in cōiuiū. ᵒIllis ᵖepulā-
tibus: & post laborē iti-
neris ᵍcibo ʳ& potu refi-
cientibus corpora ˢvene
runt ᵗviri ᵘcitatis illius ᵛfi

ירוּשָׁלִַם ׀ וְעִמּוֹ ׀ צֶמֶד חֲמוֹרִים
חֲבוּשִׁים ׀ וּפִילַגְשׁוֹ ׀ עִמּוֹ׃ וְהֵם עִם
יְבוּס ׀ וְהַיּוֹם ׀ רָד ׀ מְאֹד ׀ וַיֹּאמֶר
הַנַּעַר ׀ אֶל ׀ אֲדֹנָיו ׀ לְכָה ׀ נָּא ׀ וְנָסוּרָה
אֶל ׀ עִיר ׀ הַיְבוּסִי ׀ הַזֹּאת ׀ וְנָלִין ׀ בָּהּ׃
וַיֹּאמֶר ׀ אֵלָיו ׀ אֲדֹנָיו ׀ לֹא ׀ נָסוּר ׀ אֶל
עִיר ׀ נָכְרִי ׀ אֲשֶׁר ׀ לֹא ׀ מִבְּנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל
הֵנָּה ׀ וְנַעֲבְרָה ׀ עַד ׀ גִּבְעָה׃ ׀ וַיֹּאמֶר
לְנַעֲרוֹ ׀ לֵךְ ׀ וְנִקְרְבָה ׀ בְּאַחַת
הַמְּקֹמוֹת ׀ וְלַנּוּ ׀ בַּגִּבְעָה ׀ אוֹ ׀ בָרָמָה׃
וַיַּעַבְרוּ ׀ וַיֵּלְכוּ ׀ וַתָּבֹא ׀ לָהֶם ׀ הַשֶּׁמֶשׁ
אֵצֶל ׀ הַגִּבְעָה ׀ אֲשֶׁר ׀ לְבִנְיָמִן׃ ׀ וַיָּסֻרוּ
שָׁם ׀ לָבוֹא ׀ לָלוּן ׀ בַּגִּבְעָה׃ ׀ וַיָּבֹא ׀ וַיֵּשֶׁב
בְּרְחוֹב ׀ הָעִיר ׀ וְאֵין ׀ אִישׁ ׀ מְאַסֵּף
אֹתָם ׀ הַבַּיְתָה ׀ לָלוּן׃ ׀ וְהִנֵּה ׀ אִישׁ
זָקֵן ׀ בָּא ׀ מִן ׀ מַעֲשֵׂהוּ ׀ מִן ׀ הַשָּׂדֶה
בָּעֶרֶב ׀ ׀ וְהָאִישׁ ׀ מַרְר ׀ אֶפְרָיִם
וְהוּא ׀ גָּר ׀ בַּגִּבְעָה ׀ וַאֲנְשֵׁי ׀ הַמָּקוֹם
בְּנֵי ׀ יְמִינִי׃ ׀ וַיִּשָּׂא ׀ עֵינָיו ׀ וַיַּרְא
אֶת ׀ הָאִישׁ ׀ הָאֹרֵחַ ׀ בִּרְחוֹב ׀ הָעִיר
וַיֹּאמֶר ׀ הָאִישׁ ׀ הַזָּקֵן ׀ אָנָה ׀ תֵּלֵךְ
וּמֵאַיִן ׀ תָּבֹא׃ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֵלָיו ׀ עִבְרִים
אֲנָחְנוּ ׀ מִבֵּית ׀ לֶחֶם ׀ יְהוּדָה ׀ עַד
יַרְכְּתֵי ׀ הַר ׀ אֶפְרָיִם ׀ מִשָּׁם ׀ אָנֹכִי
וָאֵלֵךְ ׀ עַד ׀ בֵּית ׀ לֶחֶם ׀ יְהוּדָה ׀ וְאֶת
בֵּית ׀ יְהוָה ׀ אֲנִי ׀ הוֹלֵךְ ׀ וְאֵין ׀ אִישׁ
מְאַסֵּף ׀ אֹתִי ׀ הַבַּיְתָה׃ ׀ וְגַם ׀ תֶּבֶן
גַּם ׀ מִסְפּוֹא ׀ יֵשׁ ׀ לַחֲמוֹרֵינוּ ׀ וְגַם
לֶחֶם ׀ וְיַיִן ׀ יֵשׁ ׀ לִי ׀ וְלַאֲמָתֶךָ ׀ וְלַנַּעַר
עִם ׀ עֲבָדֶיךָ ׀ אֵין ׀ מַחְסוֹר ׀ כָּל ׀ דָּבָר׃
וַיֹּאמֶר ׀ הָאִישׁ ׀ הַזָּקֵן ׀ שָׁלוֹם ׀ לָךְ ׀
רַק ׀ כָּל ׀ מַחְסוֹרְךָ ׀ עָלַי ׀ רַק ׀ בָּרְחוֹב
אַל ׀ תָּלֶן׃ ׀ וַיְבִיאֵהוּ ׀ לְבֵיתוֹ ׀ וַיָּבָל
לַחֲמוֹרִים ׀ וַיִּרְחֲצוּ ׀ רַגְלֵיהֶם ׀ וַיֹּאכְלוּ
וַיִּשְׁתּוּ׃ ׀ הַמָּה ׀ מֵיטִיבִים ׀ אֶת ׀ לִבָּם ׀
וְהִנֵּה ׀ אַנְשֵׁי ׀ הָעִיר ׀ אַנְשֵׁי ׀ בְּנֵי

בְּלִיַּעַל נָסַבּוּ אֶת הַבַּיִת מִתְדַּפְּקִים
עַל הַדֶּלֶת וַיֹּאמְרוּ אֶל הָאִישׁ
בַּעַל הַבַּיִת הַזָּקֵן לֵאמֹר הוֹצֵא אֶת
הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא אֶל בֵּיתֶךָ
וְנֵדָעֵנּוּ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם הָאִישׁ בַּעַל
הַבַּיִת וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַל אַחַי
אַל תַּרֵעוּ נָא אַחֲרֵי אֲשֶׁר בָּא
הָאִישׁ הַזֶּה אֶל בֵּיתִי אַל תַּעֲשׂוּ
אֶת הַנְּבָלָה הַזֹּאת רְאוּ בִתִּי
הַבְּתוּלָה וּפִילַגְשֵׁהוּ אוֹצִיאָה נָא
אוֹתָם וְעַנּוּ אוֹתָם וַעֲשׂוּ לָהֶם
הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלָאִישׁ הַזֶּה לֹא
תַעֲשׂוּ דְּבַר הַנְּבָלָה הַזֹּאת וְלֹא
אָבוּ הָאֲנָשִׁים לִשְׁמֹעַ לוֹ וַיַּחֲזֵק
הָאִישׁ בְּפִילַגְשׁוֹ וַיּוֹצֵא אֲלֵיהֶם
הַחוּץ וַיֵּדְעוּ אוֹתָהּ וַיִּתְעַלְּלוּ בָהּ
כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וַיְשַׁלְּחוּהָ
בַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר וַתָּבֹא הָאִשָּׁה
לִפְנוֹת הַבֹּקֶר וַתִּפֹּל פֶּתַח בֵּית
הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲדֹנֶיהָ שָׁם עַד
הָאוֹר וַיָּקֻמוּ אֲדֹנֶיהָ בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח
אֶת דַּלְתוֹת הַבַּיִת וַיֵּצֵא לָלֶכֶת
לְדַרְכּוֹ וְהִנֵּה הָאִשָּׁה פִּילַגְשׁוֹ
נֹפֶלֶת פֶּתַח הַבַּיִת וְיָדֶיהָ עַל הַסַּף:
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנֵלֵכָה וְאֵין
עֹנֶה וַיִּקָּחֶהָ עַל הַחֲמוֹר וַיָּקָם
הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ לִמְקֹמוֹ וַיָּבֹא אֶל
בֵּיתוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת וַיַּחֲזֵק
בְּפִילַגְשׁוֹ וַיְנַתְּחָהּ לַעֲצָמֶיהָ
לִשְׁנֵים עָשָׂר נְתָחִים וַיְשַׁלְּחֻהָ
בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְהָיָה כָּל הָרֹאֶה
וְאָמַר לֹא נִרְאֲתָה וְלֹא נִרְאֲתָה
כַּזֹּאת לְמִיּוֹם עֲלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה
שִׂימוּ לָכֶם עָלֶיהָ עֲצוּ וְדַבֵּרוּ:

Cap. xx.

וַיֵּצְאוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

liij belial.i.absq iugo & circũdãtes domũ senis: fores pulsare ceperunt clamantes ad dominum domus atq; dicentes. Educ virum qui ingressus ẽ domum tuam vt abutamur eo. Egressusq; est ad eos senex & ait. Nolite fratres nolite facere malum hoc: quia ingressus est homo hospitium meũ: & cessate ab hac stultitia. Habeo filiam virginem & hic hõ habet cõcubinã: educam eas ad vos vt hũilietis eas & vĩam libidinẽ cõpleatis: tantum obsecro ne scelus hoc cõtra naturam opemini in virum. Nolebãt acqescere sermonibus illius. Qd cernẽs homo eduxit ad eos concubinam suam & eis tradidit illudendam. Quacum tota nocte abusi essẽt: dimiserunt eam mane. At mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus vbi manebat dominus suus: & ibi corruit. Mane facto surrexit homo & aperuit ostium vt ceptam expleret viam: & ecce concubina eius iacebat ante ostiũ sparsis in limine manibus. Cui ille putans eã quiescere loqbatur. Surge vt ãbulemus. Quanihil rndẽte intelligẽs q erat mortua: tulit eã & iposuit asino. reuersusq; est in domũ suã. Quam cũ eẽt ingressus arripuit gladiũ: & cadauer vxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac fruſta concidens misit in oẽs terminos israel. Quod cũ vidissent singuli cõclamabant. Nũq; res talis facta est in israel ex eo die quo ascenderunt patres nostri de egypto vsq; in presens tps. ferte sententiã & in cõe decernite quid facto opus sit. 20.

Greſſi itaq; sunt omnes filii israel:

iniquorum circũdederũt domũ & pulsauerũt ad παρατόμων περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν καὶ ἔκρουσαν ἐπὶ
hostiũ: & dixerũt ad virum dñm domus τὴν θύραν, καὶ εἶπαν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τῆς οἰκίας
senem dicẽtes: educ virum qui intra τὸν πρεσβύτην λέγοντες, ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰσελθόν
uit in domũ tuã: vt cognoscam eũ. & egressus ẽ ad eos τὸν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐ
os vir dñs domus: & dixit ad eos: τοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τῆς οἰκίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς,
nequaq; fratres mei nec malũ faciatis posq; intra μηδαμῶς ἀδελφοί μου μὴ πονηρεύσησθε μετὰ τὸ εἰσελ
uit vir hic in domũ meã: nec facietis θεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε
stulticiã hãc. ecce filia mea virgo & τὴν ἀφροσύνην ταύτην. ἰδοὺ θυγάτηρ μου παρθένος καὶ
concubina: educã eas: & humiliate illas: ἡ παλλακή, ἐξάξω δὴ αὐτάς, καὶ ταπείνωσάτε αὐτάς,
& facite eis bonũ in oculis vris: & καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐνόφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ
viro huic ne faciatis verbũ istiusmodi τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης
huius. & nõ voluerũt viri audire eum: τούτης. καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι αὐτοῦ,
& apprehendit vir cõcubinã & eduxit & ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς καὶ ἐξήγαγεν αὐ
eam ad illos extra. & cognouerũt eam: & illuserunt ei totam τὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω. καὶ ἔγνωσαν αὐτήν, καὶ ἐνέπαι
nocte vsq; ad mane. & dimiserunt eam simul cũ ascensu auroræ. & venit mulier ξαν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως τοπρωΐ. καὶ ἐξαπέστει
mane & corruit ad hostiũ portici domus viri vbi erat dñs suus ibi vsq; quo dilucu τοπρωΐ καὶ ἐπεσεν παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος τοῦ
it. & surrexit dñs eius mane & aperuit οἴκου τοῦ ἀνδρὸς οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ ἕως οὗ διέφαυ
fores domus: & exiuit vt discederet in σεν. καὶ ἀνέῳξεν ὁ κύριος αὐτῆς τοπρωΐ καὶ ἤνοιξεν τὰς
viã suam. & ecce mulier concubina eius ia θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθεν τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν
cens apud portam: & manus eius ad ὁδὸν αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πε
limen. & dixit ad eam: surge & a- πτωκυῖα παρὰ τὴν θύραν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ
beamus. & non respõdit ei sed mortua erat. τὸ πρόθυρον. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν, ἀνάστηθι καὶ ἀ
tulit eam sup asinum: & surrexit πέλθωμεν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἀλλὰ ἐτετεύκει.
& reuersus est in locũ suũ. & ingres καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ
sus ẽt in domũ suam & arripuit gladium & ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ εἰσελ
cepit cõcubinã suã: & mẽbratim diuisit eã θὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν μάχαιραν καὶ
per ossa eius in duodecim partes: & misit ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ διέλκησεν αὐτὴν
ea in oẽs tribus israel. & factũ est oẽs κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ ἐξαπέστειλεν
vidẽs dicebat: nec factũ est nec visũ est sic a αὐτὰ εἰς πάσας φυλὰς ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ
die ascensionis filios israel de terra egypti vsq; ad ὁρῶν ἔλεγεν, οὐτι ἐγενήθη οὐτι ἄφθη οὕτως ἀπὸ τῆς
diem hanc. ferte ũ vobis pro ipsa ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου ἕως
sententiã & loquimini. τῆς ἡμέρας ταύτης. θέσθε δὲ ἑαυτοῖς περὶ αὐτῆς
βουλὴν καὶ λαλήσατε. Ca.20.

Egressi sũt omnes filii israel
Καὶ ἐξῆλθεν πᾶσα οἱ υἱοὶ ισραὴλ

τ congregata est synagoga vt vir vnus de dan τ καὶ ἐξεκλησιάσθη ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ δὰν καὶ ἕως βερσαβεὲ τ terra galaad ad dñm in maſ ἕως βηρσαβεὲ καὶ γῆς γαλαὰδ πρὸς κύριον εἰς μασ ſepha: τ ſtetit regio omnis populi omnes σφα, καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ πᾶσαι tribus iſrael in congregatione populi dei φυλαὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ quadringenta milia virorū peditū educentiuz gla τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν ἐξαγαγόντων ῥομ dium. τ audierunt filij beniamin: ꝙ aſcenderunt φαίαν. καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ βενιαμὶν, ὅτι ἀνέβησαν οἱ filij iſrael in maſſepha: τ dixerūt filij iſrael υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μασσηφά, καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ loquimini vbi factū ē malum hoc: τ reſpondit λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ κακία αὕτη; καὶ ἀπεκρίθη vir leuita vir mulieris interfecte ὁ ἀνὴρ ὁ λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς πεφονευμένης, τ dixit: in gabaa beniamin veni ego τ con καὶ εἶπεν, εἰς γαβαὰ τῆς βενιαμὶν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ cubina mea vt diuertam: τ inſurrexerūt ꝫ me παλλακή μου τοῦ καταλῦσαι, καὶ ἐπέστησαν ἐπ' ἐμὲ viri q̄ gabaa: τ circūdederūt cōtra me οἱ ἄνδρες οἱ τῆς γαβαὰ, καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ domum nocte: τ me voluerūt occidere: τ τὴν οἰκίαν τυκτός, καὶ ἐμὲ ἐβούλησαν ἀποκτεῖναι, καὶ concubinā meā humiliauerūt τ illuderūt ei: τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν καὶ ἐνέπαιξαν αὐ τ mortua est. τ accepi cōcubinā τῇ, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς παλλακῆς meā: τ infruſta cōcidi eā τ miſi in oēm μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ terminū poſſeſſionis iſrael: qm̄ fecerūt nefas ὁρίῳ κληρονομίας Ἰσραὴλ, ὅτι ἐποίησαν ἀφροσύνην in iſrael. ecce oēs vos filij iſrael date vo ἐν Ἰσραὴλ. ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δότε λό bis ſermonē τ cōſiliū hic. τ ſurrexit oīs ppls τοῖς λόγοις καὶ βουλὴν ὧδε. καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς vt vir vn⁹ dicēs: non ingrediemur vir in ὡς ἀνὴρ εἷς λέγων, οὐκ εἰσελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ tabernaculū ſuū τ non declinabim⁹ vir in domū σκήνωμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον ſuam. τ nunc verbū hoc qđ faciemus gabaa: αὐτοῦ. καὶ νῦν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ποιήσομεν τῇ γαβαὰ, B aſcendemus cōtra eā in ſorte. τ accipiamus de ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ. καὶ λήψόμεθα δέ cem viros centum ex oīb⁹ tribubus καπ' ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν ταῖς πάσαις φυλαῖς τοῦ iſrael: τ centū de mille: τ mille Ἰσραὴλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς de decē milibus ad accipiēdū cibaria ppls ad pficiēdū μυρίοις λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ ἐπιτελέσαι τοῖς intrantibus gabaa beniamin iuxta om ἐλθοῦσιν εἰς τὴν γαβαὰ τοῦ βενιαμὶν κατὰ πᾶ ne ſcelus qđ fecit in iſrael. τ ogre σαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ. καὶ συ gat⁹ eſt oīs vir ad ciuitatē q̄ſi vir vnus cunteo. νήχθη πᾶς ἀνὴρ εἷς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενος. τ miſerunt tribus iſrael viros in oēm καὶ ἐξαπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ tribū beniamin dicētes: quod ſcelus hoc fa φυλῇ βενιαμὶν λέγοντες, τίς ἡ κακία αὕτη ἡ γενο ctum in vobis: τ nūc tradite viros im ϲθεῖσα ἐν ὑμῖν, καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσε pios qui in gabaa: τ occidemus eos: τ au βεῖς τοὺς ἐν γαβαὰ, καὶ διαφθείρωμεν αὐτούς, καὶ ἐξα feremus malū de iſrael. τ non ferομεν κακίαν ἐξ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ

ooo oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

'& pariter cōgregati⁹ q̄ſi vir⁹ vnus⁴ de dan ooooooo
ᵇ vſq⁹ ¹ Berſabee: ⁿ & terra
° galaad oooooooooooooooo
ᵖ ad⁹ dñm ʳ in maſpha:
ˢ omnes quoq⁹ ᵗ anguli
ˣ populorū & ʸ cuncte ᶻ tri
bus ᵃ iſrael ᵇ in eccleſiam
ᶜ populi ᵈ dei ᵉ cōuenerūt
ᶠ quadringenta ᵍ milia ooooo
ʰ peditum pugnatorum.
Nec latuit ooooooooooooo
ⁱ filios ᵏ beniamin ˡ q̄ ᵐ aſcē
diſſent ⁿ filii ᵒ iſrael ooooooo
ᵖ in maſpha. Interroga⸗
tuſq⁹ ooooooooooooooo
ᵍ leuita ʳ maritus ˢ mulieris
ᵗ interfecte ᵘ quō ˣ tm̄ ʸ ſce⸗
lus perpetratum ᶻ eſſet.
ᵃ reſpondit. ooooooooooo
ᵇ Veni ᶜ in gabaa ooooooo
ooooooooooooooooooo ooooo
ᵈ beniamin ᵉ cum vxore
mea: ᶠ illuc q⁹ diuerti. oooo
ᵍ Et ecce ʰ hoies ciuitatis
illius ⁱ circundederunt
ᵏ nocte ˡ domū in q̄ mane
bam ᵐ volentes ⁿ me ooooo
ᵒ occidere: ᵖ & ʳ vxorē meā
incredibili furore libidi⸗
nis ˢ vexātes dēiq⁹ ᵗ mor
tua eſt. ᵘ Quā ˣ arreptā ʸ i
fruſta cōcidi: ᶻ miſiq⁹ par
tes ᵃ in oēs termios ᵇ poſ⸗
ſeſſiōis veſtre: ᶜ quia nun
q̄ tm̄ ᵈ nephas ᵉ & tā grā⸗
de piaculū ᶠ factū ē ᵍ in iſ⸗
rael. ʰ Adeſtis ⁱ oēs ᵏ filii ˡ iſ⸗
rael ᵐ decernite qd facere
debeatis. ⁿ Stāſq⁹ ᵒ oīs ᵖ po
pulus & ʳ q̄ſi ˢ vnius ᵗ hois
fermōe ᵘ rñdit. ˣ Nō ʸ rece⸗
demus ᶻ in tabernacula
nr̄a: ᵃ nec ſuā ᵇ q̄ſq⁹ ᶜ itrabit
ᵈ domum: ᵉ ſed ᶠ hoc ᵍ cōtra
gabaa in cōe ʰ faciemus.
ⁱ Decem ʲ viri ᵏ eligantur
ooooooo ooooooo ooooooooo
ˡ e centum ᵐ ex omnibus
ⁿ tribus ᵒ iſrael: ᵖ & cētū
ᵠ de mille ʳ & mille ˢ de de⸗
cem milibus: ᵗ vt cōpor
tēt ᵘ exercitui ˣ cibaria &
poſſimus pugnare ʸ con
tra gabaa ᶻ beniamin &
reddere ei ᵃ p⁹ ſcelere ᵇ qđ
ᶜ meretur. ᵈ Conuenitq⁹
ᵉ vniuerſus ooooooooo
ᶠ iſrael ᵍ ad ʰ ciuitatē ⁱ quaſi
hō ᵏ vnus eadē mēte vno
q⁹ conſilio: ˡ & miſerunt
ooooooooooooooooooooo
ᵐ nūcios ⁿ ad omnē ᵒ tribū
ᵖ beniamin qui ᵠ dicerent.
ʳ Cur ˢ tantum ᵗ nephas ᵘ i
vobis repertum ˣ eſt! oooo
ʸ Tradite ᶻ homines oooo
ooooooooooooooooooooo
ᵃ de gabaa q hoc flagiti⸗
um ᵇ ppetrarūt ᶜ vt moriā
tur: ᵈ & auferatur ᵉ malū
ᶠ de iſrael. Qui ᵍ noluerūt

כָּהָל יָצָא	וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה כְּאִישׁ אֶחָד לְמִדָּן	
	וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד	
יָצַג פָּנָה	אֶל יְהוָה הַמִּצְפָּה: וַיִּתְיַצְּבוּ פִּנּוֹת	
	כָּל הָעָם כֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְהַל	
רָגַע	עַם הָאֱלֹהִים אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף	
שָׁעַע	אִישׁ רַגְלִי שֹׁלֵף חָרֶב: וַיִּשְׁמְעוּ	
עָלָה	בְּנֵי בִנְיָמִן כִּי עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	
אָמַר	הַמִּצְפָּה וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	
רוּעַ	דַּבְּרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה הַזֹּאת:	
אִישׁ	וַיַּעַן הָאִישׁ הַלֵּוִי אִישׁ הָאִשָּׁה	
רָצַח	הַנִּרְצָחָה וַיֹּאמֶר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר	
נוּא	לְבִנְיָמִן בָּאתִי אֲנִי וּפִילַגְשִׁי לָלוּן:	
קוּם סָבַב	וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה וַיָּסֹבּוּ	
הָמָה	עָלַי אֶת הַבַּיִת לַיְלָה אֹתִי דָמּוּ	
עָשָׂה זָמָם	לַהֲרֹג וְאֶת פִּילַגְשִׁי עִנּוּ וַתָּמֹת:	
נָתַח שָׁלַח	וָאֹחֶז בְּפִילַגְשִׁי וָאֲנַתְּחָהּ וָאֲשַׁלְּחָה	
עָשָׂה	בְּכֹל שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ	
זִמָּה וּנְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל: הִנֵּה כֻלְּכֶם		
יהב נָתַן	בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לָכֶם דָּבָר וְעֵצָה	
הָלַם	הֲלוֹם: וַיָּקָם כָּל הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד	
הלך	לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ	
סוּר	וְלֹא נָסוּר אִישׁ לְבֵיתוֹ: וְעַתָּה זֶה	
עָשָׂה	הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה לַגִּבְעָה עָלֶיהָ	
גָּבַל	בְּגוֹרָל: וְנִקְּחָה עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים	
	לַמֵּאָה לְכֹל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה	
לָקַח	לָאֶלֶף וְאֶלֶף לָרְבָבָה לָקַחַת	
צוּד עָשָׂה	צֵדָה לָעָם לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם לְגֶבַע	
	בִּנְיָמִן כְּכָל הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה	
אָסַף	בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֵּאָסֵף כָּל אִישׁ	
	יִשְׂרָאֵל אֶל הָעִיר כְּאִישׁ אֶחָד	
שָׁלַח	חֲבֵרִים: וַיִּשְׁלְחוּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל	
	אֲנָשִׁים בְּכָל שִׁבְטֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר	
רוּעַ הָיָה	מָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה	
עָנַן	בָּכֶם: וְעַתָּה תְּנוּ אֶת הָאֲנָשִׁים בְּנֵי	
בָּלִיַּעַל	בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְנָמִיתֵם	
בָּעַר רוּעַ	וּנְבַעֲרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא	

אָבוּ בְנֵי בִנְיָמִן לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל אָבִיו
אַחֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאסְפוּ בְנֵי
בִנְיָמִן מִן הֶעָרִים הַגִּבְעָתָה לָצֵאת
לְמִלְחָמָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְפָּקְדוּ בְנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא
מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אֶלֶף
אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב לְבַד מִיּוֹשְׁבֵי
הַגִּבְעָה הִתְפָּקְדוּ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ
בָּחוּר מִכָּל הָעָם הַזֶּה שְׁבַע מֵאוֹת
אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד יְמִינוֹ כָּל
זֶה קֹלֵעַ בָּאָבֶן אֶל הַשַּׂעֲרָה וְלֹא
יֶחֱטָא וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ
לְבַד מִבִּנְיָמִן אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף
אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב כָּל זֶה אִישׁ
מִלְחָמָה וַיָּקוּמוּ וַיַּעֲלוּ בֵּית אֵל
וַיִּשְׁאֲלוּ בֵאלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה לָנוּ בַּתְּחִלָּה
לַמִּלְחָמָה עִם בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר
יְהוָה יְהוּדָה בַּתְּחִלָּה וַיָּקוּמוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר וַיַּחֲנוּ עַל הַגִּבְעָה
וַיֵּצֵא אִישׁ יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה עִם
בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם אִישׁ יִשְׂרָאֵל
מִלְחָמָה אֶל הַגִּבְעָה וַיֵּצְאוּ בְנֵי
בִנְיָמִן מִן הַגִּבְעָה וַיַּשְׁחִיתוּ
בַיּוֹם הָרִאשׁוֹן וַיַּעֲלוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה עַד
הָעֶרֶב וַיִּשְׁאֲלוּ בַּיהוָה לֵאמֹר
הַאוֹסִיף לָנֶשֶׁת לַמִּלְחָמָה עִם בְּנֵי
בִנְיָמִן אָחִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ אֵלָיו
וַיִּקְרְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל בְּנֵי
בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיֵּצֵא בִנְיָמִן
לִקְרָאתָם מִן הַגִּבְעָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי

fratrum ſuorum
filiorum iſrael audire
mandatum: ſed
ex cūctis vrbibus q̄ ſortis ſue erāt cōuenerunt
in gabaa: vt illis ferrēt
auxiliū & cōtra vniuerſū ppl̄m iſrl̄ dimicarēt.
Inuētiq; ſunt vigīti
quinq; milia de beniamin
educentiū gladiū. pre
ter habitatores
gabaa. qui ſeptingēti e
rant viri fortiſſimi ita
ſiniſtra vt dextra preliantes: & ſic
fundis lapides ad cer
tū iacientes: vt capillū
quoq; poſſent pcutere:
& nequaq̄ in alterā ptē
ictus lapidis deferretur.
Viroq; quoq; iſrael abſq; filiis beiamī iuenta ſt
q̄dringēta milia educē
tiū gladios & paratorū
ad pugnā: q̄ ſurgentes
venerūt in domū dei:
hoc eſt in ſylo: cōſulueruntq; deū atq; dixerūt.
Quis erit in exercitu
nr̄o princeps certamīs
cōtra filios beniamin?
Quibus rndit dñs: iudas ſit dux vr̄: ſtatimq; filii iſrl̄ ſurgētes mane
caſtrametati ſūt iuxta
gabaa: & inde pceden
tes ad pugnam contra
beniamin: vrbem oppugnare ceperunt.
Egreſſiq; filii
beniamī de gabaa occiderunt
de filiis iſrael die illo
viginti duo
milia virorū. Rurſum
filii iſrael & fortitudine
& numero confidentes:
in eodē loco i quo pri
us certauerūt aciem di
rexerunt: ita tamen vt
prius aſcenderent
& flerent cora dño vſq; ad noctē cōſulerentq; eū & dicerēt. Debemus vltra procedere ad
dimicādū contra filios
beniamin fr̄es noſtros:
an nō? Quibus ille rndit. Aſcēdite ad eos &
inite certamē. Cūq; filii iſrl̄ alta die cōtra filios beniamī ad pliū pro
ceſſiſſent: eruperūt filii
beniamin de portis gabaa: & occurrentes eis

voluerit beniamin audire vocem fra
ἠθέλησαν Βενιαμὶν ἐισακοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελ=
trum filioꝝ iſrael. ⁊ conuenerunt filij benia
φῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενια
min de vrbibus eoꝝ in gabaa egredi vt
μὶν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς γαβαὰ ἐξελθεῖν τοῦ
pugnent cum filijs iſrael. ⁊ recēſiti ſunt
πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ἐπισκέπησαν οἱ
filij beniamin in die illo de ciuitatib⁹: vigin
υἱοὶ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν πόλεων, εἴκο
ti ⁊ quinq; milia virorꝝ educentiū gladiū
σι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν ἀσωμάτων ἐομφαίαν
preter eos qui habitant gabaa. hi qui re
χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν γαβαά. οὗτοι οἱ ἐπι=
cenſiti ſunt ſeptigenti viri iuuenes electi ex
σκέπησαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες νεανίσκοι ἐκλεκτοὶ ἐκ
vniuerſo populo ambidexteri: omnes hi
παντὸς τοῦ λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι, πάντες οὗτοι
funa.tores iaculantes lapides ad capillum ⁊ nō
σφενδονῆται βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα καὶ οὐ
aberrantes. ⁊ omnis vir iſrael recenſiti
διαμαρτάνοντες. καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπισκέπη=
ſunt abſq; filijs beniamin quadringenta milia
σαν χωρὶς τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τετρακόσιαι χιλιάδες
virorum educentium gladium omnes hi viri
ἀνδρῶν ἀσωμάτων ἐομφαίαν πάντες οὗτοι ἄνδρες
bellicoſi. ⁊ ſurrexerūt ⁊ aſcenderūt in bethel
πολεμισταί. καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς βαιθὴλ
⁊ interrogauerūt in deo. ⁊ dixerūt filij iſra=
καὶ ἐπηρώτησαν ἐν τῷ θεῷ. καὶ εἶπαν υἱοὶ Ἰσρα
el: quis aſcendet nobis dux ad pugnādū cū
ὴλ, τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μι
filijs beniamin? ⁊ dixit dñs: iudas aſcen
τὰ υἱῶν Βενιαμίν; καὶ εἶπεν κύριος, Ἰούδας ἀναβήσε
det dux. ⁊ ſurrexerūt filij iſrael ma
ται ἀφηγούμενος. καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ
ne: ⁊ caſtrametati ſūt in gabaa. ⁊ egreſſi ſūt
πρωί, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὴν γαβαά. καὶ ἐξῆλθεν
vir iſrael in bellum cum beniamin. ⁊ caſtra=
ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμίν. καὶ παρε=
metati ſunt cum ipſis vir iſrael in bellum cōtra
μβάλετο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς
gabaa. ⁊ exierūt filij beniamin de vrbe:
τὴν γαβαά. καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐκ τῆς πόλεως,
⁊ occiderūt in iſrael in die illa duo ⁊
καὶ διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ
viginti milia virorꝝ ſup terrā. ⁊ cōfortati ſunt
εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἐνίσχυσαν ὁ
ppl̄s vir iſrael ⁊ adiecerunt ordinare bel
λαὸς ἀνὴρ Ἰσραὴλ καὶ προσέθεντο παρατάξασθαι πό
lum in loco quo ordinauerant illic in die
λεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέ
prima. ⁊ aſcenderūt filij iſrael ⁊ ploraue
ρᾳ τῇ πρώτῃ. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἔκλαυ
runt coram dño vſq; ad veſperā. ⁊ interrogauerūt
σαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐπηρώτησαν
in dño dicētes: ſi addam appropinquare in bel
ἐν κυρίῳ λέγοντες, εἰ προσθῶ προσεγγίσαι εἰς πό
lum cū filijs beniamin fratris mei? ⁊
λεμον μετὰ υἱῶν Βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου; καὶ
dixit dñs: aſcendite ad eum. ⁊ acceſſerunt
εἶπεν κύριος, ἀνάβητε πρὸς αὐτόν. καὶ προσήλθοσαν
filij iſrael cōtra filios beniamin in die
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ſecunda. ⁊ eriuit beniamin in occurſum eo=
δευτέρᾳ. καὶ ἐξῆλθεν Βενιαμὶν εἰς ἀπάντησιν αὐ
rum de gabaa in die ſecunda:
τῶν ἐκ τῆς γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ∞∞∞∞∞

τ occiderũt adhuc de pplo octo τ decem mi
καὶ ἀπέκτειναν ἔτι ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα χιλιά-
lia virorũ sup terrã: oẽs hi educẽtes
δας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν, πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι
gladium. τ ascenderũt oẽs filij israel
ῥομφαίαν. καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
τ ois pplo: τ venerũt in bethel τ plorauc
καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον καὶ ἔκλαυ-
runt: τ sederũt illic coram dño. τ ieiuna
σαν, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἔναντι κυρίου. καὶ ἐνήστευ-
uerũt in die illo vsq; ad vesperã: τ obtulerũt
σαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀνήνεγκαν
holocaustum saluatiõis coram dño. τ interrogauerũt
ὁλοκάυτωμα σωτηρίου ἔναντι κυρίου. καὶ ἐπηρώτησαν
filij israel in dño τ illic arca testamẽti
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ καὶ ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς διαθήκης
dñi in diebus illis: τ phinees filꝰ elea
κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ φινεὲς υἱὸς ἐλεά
zar filij aaron astãbã coram ea in
ζαρ υἱοῦ ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡ-
diebus illis dicẽs: si addam vltra exire in
μέραις ἐκείναις λέγων, εἰ προσθήσω ἔτι ἐξελθεῖν εἰς
bellum cũ filijs beniamin fratrio mei an
πόλεμον μετὰ υἱῶν βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἢ
cessabo: τ dirit dño ascẽdite τ crao tra
καταπαύσω; καὶ εἶπεν κύριος ἀναβητε καὶ αὔριον παρα
dam cũ in manũ mã. τ posuerũt filij isra
δώσω αὐτοὺς ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ἰσρα
el insidias in gabaa in circuitu: τ ascenderũt filij
ὴλ ἔνεδρα ἐν τῇ γαβαὰ κύκλῳ, καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ
israel cõtra beniamin in die tertio: τ
Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ
exercitũ eduxerũt cõtra gabaa sicut semel τ semel.
παρετάξαντο πρὸς τὴν γαβαὰ καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ.
τ exierũt filij beniamin in occursum populi τ
καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ βενιαμὶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ καὶ
auulsi sunt de ciuitate. τ ceperũt pauere
ἐσπάσθησαν ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ ἤρξαντο τύπτειν
de pplo vulneratos sicut semel τ semel in
ἐκ τοῦ λαοῦ τραυματίας καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν
vijs: quaꝝ est vna ascendens in bethel τ
ταῖς ὁδοῖς, ὧν ἐστὶ μία ἀναβαίνουσα εἰς βαιθὴλ καὶ
vna ascendens in gabaa: quasi triginta viros
μία ἀναβαίνουσα εἰς γαβαά, ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας
in israel. τ dixerũt filij beniamin interficiũ
ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ βενιαμὶν προσκόπτον
tur ipsi coram nobis sicut prius. τ fu
ται αὐτοὶ ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν· καὶ οἱ υἱ
gẽ filij israel dixerũt: fugiamus τ educamus eos
οἱ Ἰσραὴλ εἶπαν, φύγωμεν καὶ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς
de vrbe in vias. τ ois vir isra
ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς· καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσρα
el surrexit de loco suo τ eduxerãt acie in
ὴλ ἀφίστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐν
baalthamar: τ insidie israel pugnabãt de
βααλθαμάρ, καὶ ὁ ἔνεδρος Ἰσραὴλ ἐπάλαιεν ἐκ τ
loco suo ab occidẽte gabaa. τ vene
τόπου αὐτοῦ ἀπὸ δυσμῶν τῆς γαβαά. καὶ ἦλθαν
runt e regione gabaa decẽ milia viroꝝ
ἤνεγκαν ἐξ ἐναντίας γαβαὰ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν
electoꝝ ex omni israel. τ bellum grauatũ ẽ:
ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ἰσραήλ. καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη,
τ illi nõ cognouerũt quia instabat cõtra eos ma
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἐφέστηκεν ἐπ' αὐτοὺς κα
lum. τ confudit dñs beniamin in conspe
κία. καὶ ἐτρόπωσεν κύριος τὸν βενιαμὶν κατὰ πρό
ctu israel. τ occiderũt
σωπον Ἰσραήλ. καὶ διέφθειραν

tanta' illos' cede bacha
ti sunt: vt' decem & 'octo' milia" virorũ" educẽ
tiũ' gladiũ prosternerẽt.
Quãobrem' omnes" filii
'israel' venerunt in 'do-
mũ" dei: '& sedentes" fle
bant" corã" dño. 'Ieiuna
uerũtq; die illo" vsq; ad
" vesperam" & obtulerũt ei
' holocausta" atq; pacifi-
cas victimas' & sup statu
suo' interrogauerũt. 'Eo
'tpe' ibi erat' arca' fede-
ris" dei" & phinees" filius
'eleazari' filii' aarõ ꝓpo-
situs domus. Consuluerunt igitur domínũ atq;
' dixerũt. " exire' vltra de
bemus' ad pugnã " con-
tra' filios' beniamín " fra
tres nros" an 'quiescere'
Quibus" ait' dñs. 'Ascen
dite. 'Cras" enim' tradã
eos" in manꝰ vras. ' Po-
suerũtq; filii" israel" insi
dias" p" circuitũ vrbis" ga
baa: ' & " tertia" vice ' sicut
semel & " bis" cõtra benia
min' exercitũ ꝓduxerũt
Sed" & " filii" beniami au-
dacter" erũperũt" de' ciui
tate" & fugientes aduer-
sarios longius persecuti
sunt: ita' vt vulnerarent
" ex eis " sicut primo die
& secundo & cederent
' per duas ' semitas ver-
tentes terga" quarum" v
na' ferebatur in " bethel:
' & altera' in gabaa: atq;
prosternerent" triginta
circiter' viros. ' Putaue-
runt enim' solito" eos mo-
re" cedere. Qui ' fugam
arte simulantes inierunt
consilium ' vt abstraherent eos" de" ciuitate &
quasi fugientes ' ad su-
pradictas" semitas per-
ducerent. ' Omnes itaq;
filii' israel" surgentes ' de
sedibus suis: " tetende-
runt aciem ' in loco qui
vocatur' baalthamar: " i
sidie quoq; que circa vr
bem erant paulatim se
' aperire ceperunt & ' ab
occidentali vrbis parte
procedere. Sed & alia
' decem" milia " virorum
" de vniuerso' israel habi
tatores vrbis ad certami
na prouocabant: " ingra
uatumq; est' bellum con
tra filios beniamin: " &
' non" intellexerũt ' ꝙ ex
omni parte" illis " insta-
ret" interitus. ꝓ Percussit
q; ' eos" dñs ' in cõspectu
filiorũ" israel: ' & iterfeceit

שָׁתַת	וַיַּשְׁחִיתוּ ׀ בְּנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ עוֹד
	שְׁמֹנַת ׀ עָשָׂר ׀ אֶלֶף ׀ אִישׁ ׀ אָרְצָה
	כָּל ׀ אֵלֶּה שֹׁלְפֵי ׀ חָרֶב: ׀ וַיַּעֲלוּ ׀ כָל
בֹּא	בְּנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל וְכָל ׀ הָעָם ׀ וַיָּבֹאוּ ׀ בֵּית
כָּבָה כָּנָה	אֵל ׀ וַיִּבְכּוּ ׀ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם ׀ לִפְנֵי ׀ יְהוָה
צוּם	וַיָּצֻמוּ ׀ בַּיּוֹם ׀ הַהוּא ׀ עַד ׀ הָעָרֶב
	וַיַּעֲלוּ ׀ עֹלוֹת ׀ וּשְׁלָמִים ׀ לִפְנֵי
שָׁאַל	יְהוָה: ׀ וַיִּשְׁאֲלוּ ׀ בְּנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ בַּיהוָה
אָרוֹן בְּרִית	וְשָׁם ׀ אֲרוֹן ׀ בְּרִית ׀ הָאֱלֹהִים ׀ בַּיָּמִים
יום	הָהֵם: ׀ וּפִינְחָס ׀ בֶּן ׀ אֶלְעָזָר ׀ בֶּן ׀ אַהֲרֹן
	עֹמֵד ׀ לְפָנָיו ׀ בַּיָּמִים ׀ הָהֵם ׀ לֵאמֹר
יָצָא	הַאוֹסִף ׀ עוֹד ׀ לָצֵאת ׀ לַמִּלְחָמָה
לָתַם מִדָּל	עִם ׀ בְּנֵי ׀ בִנְיָמִן ׀ אָחִי ׀ אִם ׀ אֶחְדַּל
עָלָה	וַיֹּאמֶר ׀ יְהוָה ׀ עֲלוּ ׀ כִּי ׀ מָחָר
נָתַן שׂוּם	אֶתְּנֶנּוּ ׀ בְּיָדֶךָ: ׀ וַיָּשֶׂם ׀ יִשְׂרָאֵל
סָבַב	אֹרְבִים ׀ אֶל ׀ הַגִּבְעָה ׀ סָבִיב: ׀ וַיַּעֲלוּ
	בְּנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ אֶל ׀ בְּנֵי ׀ בִנְיָמִן ׀ בַּיּוֹם
שָׁלִשׁ עָרַךְ	הַשְּׁלִישִׁי ׀ וַיַּעַרְכוּ ׀ אֶל ׀ הַגִּבְעָה
	כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם: ׀ וַיֵּצְאוּ ׀ בְּנֵי ׀ בִנְיָמִן
נָתַק	לִקְרַאת ׀ הָעָם ׀ וַיִּתָּקוּ ׀ מִן ׀ הָעִיר
חָלַל נָצָה	וַיָּחֵלּוּ ׀ לְהַכּוֹת ׀ מֵהָעָם ׀ חֲלָלִים
חָלַל	כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם ׀ בַּמְסִלּוֹת ׀ אֲשֶׁר
	אַחַת ׀ עֹלָה ׀ בֵּיתְאֵל ׀ וְאַחַת ׀
	גִּבְעָתָה בַּשָּׂדֶה ׀ כִּשְׁלֹשִׁים ׀ אִישׁ
אָמַר	בְּיִשְׂרָאֵל: ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀ בְּנֵי ׀ בִנְיָמִן
נָגַף	נִגָּפִים ׀ הֵם ׀ לְפָנֵינוּ ׀ כְּבָרִאשֹׁנָה
נוּס	וּבְנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ אָמְרוּ ׀ נָנוּסָה ׀ וְנִתַּקְנוּהוּ
	מִן ׀ הָעִיר ׀ אֶל ׀ הַמְסִלּוֹת: ׀ וְכֹל ׀ אִישׁ
קוּם קוֹם	יִשְׂרָאֵל ׀ קָמוּ ׀ מִמְּקוֹמוֹ ׀ וַיַּעַרְכוּ
עָרַךְ טַח	בְּבַעַל ׀ תָּמָר ׀ וְאֹרֶב ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ מִנִּיחַ
גּוּא	מִמְּקֹמוֹ ׀ מִמַּעֲרֵה ׀ גָּבַע: ׀ וַיָּבֹאוּ
	מִנֶּגֶד ׀ לַגִּבְעָה ׀ עֲשֶׂרֶת ׀ אֲלָפִים ׀ אִישׁ
בָּחוּר	בָּחוּר ׀ מִכָּל ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ וְהַמִּלְחָמָה
	כָּבְדָה ׀ וְהֵם ׀ לֹא ׀ יָדְעוּ ׀ כִּי ׀ נִגַּשׁ
	עֲלֵיהֶם ׀ הָרָעָה: ׀ וַיִּגֹּף ׀ יְהוָה ׀ אֶת
רוּעַ נָגַף	בִּנְיָמִן ׀ לִפְנֵי ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ וַיַּשְׁחִיתוּ
שָׁתַת	

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּבְנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא
עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּמֵאָה אִישׁ
כָּל אֵלֶּה שֹׁלֵף חָרֶב וַיֵּרְאוּ בְּנֵי
בִנְיָמִן כִּי נִגְּפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל
מָקוֹם לְבִנְיָמִן כִּי בָטְחוּ אֶל
הָאֹרֵב אֲשֶׁר שָׂמוּ עַל הַגִּבְעָה
וְהָאֹרֵב הֵחִישׁוּ וַיִּפְשְׁטוּ עַל
הַגִּבְעָה וַיִּמְשֹׁךְ הָאֹרֵב וַיַּךְ אֶת כָּל
הָעִיר לְפִי חָרֶב וְהַמּוֹעַד הָיָה
לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם הָאֹרֵב הֶרֶב
לְהַעֲלוֹתָם מַשְׂאֵת הָעָשָׁן מִן
הָעִיר וַיִּרְפֵּךְ אִישׁ יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה
וּבִנְיָמִן הֵחֵל לְהַכּוֹת חַלָּלִים
בְּאִישׁ יִשְׂרָאֵל כִּשְׁלֹשִׁים
אִישׁ כִּי אָמְרוּ אַךְ נִנּוֹף נִנְּפָה הוּא
לִפְנֵינוּ כַּמִּלְחָמָה הָרִאשֹׁנָה
וּמַשְׂאֵת הֵחֵלָּה לַעֲלוֹת מִן
הָעִיר עַמּוּד עָשָׁן וַיִּפֶן בִּנְיָמִן
אַחֲרָיו וְהִנֵּה עָלָה כְלִיל הָעִיר
הַשָּׁמָיְמָה וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הַפָּךְ
וַיִּבָּהֵל אִישׁ בִּנְיָמִן כִּי רָאָה
כִּי נָגְעָה עָלָיו הָרָעָה וַיִּפְנוּ
לִפְנֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר
וְהַמִּלְחָמָה הִדְבִּיקָתְהוּ וַאֲשֶׁר
מֵהָעָרִים מַשְׁחִיתִים אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ
פָּתְרוּ אֶת בִּנְיָמִן הִרְדִּיפֻהוּ מְנוּחָה
הִדְרִיכֻהוּ עַד נֹכַח הַגִּבְעָה
מִמִּזְרַח שָׁמֶשׁ וַיִּפְּלוּ מִבִּנְיָמִן
שְׁמֹנָה עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אֶת
כָּל אֵלֶּה אַנְשֵׁי חָיִל וַיִּפְנוּ
וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל סֶלַע
הַרִמּוֹן וַיְעֹלְלוּ בַּמְסִלּוֹת חֲמֵשֶׁת
אֲלָפִים אִישׁ וַיַּדְבִּיקוּ
אַחֲרֵיהֶם עַד גִּדְעֹם וַיַּכּוּ מֵהֶם אַלְפַּיִם
אִישׁ וַיְהִי כָּל הַנֹּפְלִים מִבִּנְיָמִן
עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף אִישׁ

ex eis in illo die
xxxxx: xxxxxxxxxxxxxxxx
viginti quinq; milia & centum viros: xxxxxxx
oēs bellatores & educentes gladiū. Filii aūt beniami cū se iferiores esse vidissent ceperūt fugere Q̄d cernentes filii israel dederūt eis ad fugiēdū locū vt ad p̄para tas insidias deuenirent quas iuxta vrbē posuerāt. Quā cū repēte de latibulis surrexissēt: & bēiamin terga cedēti b? daret: igressi sunt ciuitatē & pcusserunt eā in ore gladii. Signū aūt dederant filii israel his quos in insidiis collocauerant vt posto vrbē cepissēt: ignē accenderēt vt ascendēte in altū fumo captā vrbē demōstrarēt. Q̄d cū cernerēt filii israel in ipso certamine positi: putauerūt ei filii beniamin eos fugere & instātius p̄sequēbātur celis de exercitu eorum triginta viris: vt viderūt quasi columnā fumi de ciuitate consecedere: beniami quoq; respiciens retro cū captā cernerēt ciuitatē & flāmas i sublime ferri q prius simulauerāt fugā: versa facie fortius resistebāt. Q̄d cum vidissent filii beiamī: in fugā versi sunt: & ad viā deserti ire ceperūt: illuc quoq; eos aduersariis p̄sequntib⁹. Sed & hi q̄ vrbē succēderāt occurrerūt eis. atq; ita factū ē vt ex vtraq; pte ab hostib⁹ cederētur: nec erat vlla reqes morietiū. Ceciderūt atq; p̄strati sunt ad orientalē plagā vrbis gabaa. Fuerūt aūt q̄ ī eo de loco interfecti sūt de cē & octo milia virorū: oēs robustissimi pugnatores. Q̄d cū vidisset q remāserant de beniami fugerūt in solitudinē: & p̄gebant ad petrā cuius vocabulū est rēmō. In illa quoq; fuga palantes & i diuersa tēdentes occiderūt quīq; milia viros. Et cū vltra tēderēt p̄secuti sūt eos: & interfecerūt ēt alia duo milia. Et sic factum est vt oēs qui ceciderant de beniamin in diuersis locis essent viginti quinq; milia pugnatores oo

filij israel in beniamin in die illo viginti
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκο
tiquinq; millia & centū viros: omnes hi
σιπέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας, πάντες οὗ
educentes gladium. & viderūt filij beniamin q̄
τοι ἀνώδυνοι ῥομφαίας· καὶ ἴδον οἱ υἱοὶ βενιαμὶν ὅτι
fugati sunt: & dedit vir israel locū ben
τετρέπωνται, καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τόπον τῷ βε
iamin: qm̄ sperauerūt in insidijs q̄o p̄pauerūt turba
νιαμὶν, ὅτι κλῶσιν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς
gabaa. & insidie eruperūt & effuse sunt
τὴν γαβαά· καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν καὶ ἐξεχύθησαν
contra gabaa: & abierūt insidie & per
πρὸς τὴν γαβαά· καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον καὶ ἔπα
cusserūt totā vrbē in ore gladij. & si
ταξαν ὅλην τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας· καὶ ἦσαν
gnum erat viro israel ad insidias: gladius:
ταγὴ ἐν ἀνδρὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸ ἔνεδρον, μάχαιρα,
vt eleuarēt ipsi flāmā fumi ab
τοῦ ἀπαίρειν αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ ἐκ μέσου τῆς
vrbe. & reuersi sunt vir israel in bel
πόλεως· καὶ ἀπέστρεψαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέ
lo. & beniamin cepit ferire vulnera
μῳ· καὶ βενιαμὶν ἤρξατο τοῦ τύπτειν τραυματίαν
tos in viro israel q̄si triginta viros q̄m
ας ἐν τῷ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ὡς τριάκοντα ἄνδρας, ὅτι
dixerūt verū fugatus fugatur ipse co
εἶπαν πλὴν τροπούμενος τροποῦται ἀνὴρ ἐναντί
rā nobis sicut bellū primo. & ille
ον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ ἔμπροσθεν· καὶ ὁ πυρ
ma cepit ascendere de vrbe colūna fu
σὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως στῦλος κατ
mi. & respexit beniamin post se: &
νύ· καὶ ἐπέβλεψεν βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ
ecce ascēdit cōsumatio vrbis in celū.
ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.
& vir israel reuersus est. & festinauit vir ben
καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπέστρεψεν· καὶ ἔπτηξεν ἀνὴρ βε
iamin: & vidit q̄ tetigit se malū. &
νιαμὶν, καὶ εἶδεν ὅτι ἥψατο αὐτοῦ ἡ κακία· καὶ
declinauit cetā viro israel in viā de
ἔκλινεν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρή
serti: & bellū pcuenit eum: & qui a
μου, καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν, καὶ οἱ ἐκ τῶν
ciuitatib⁹ interfecerūt eum in medio eoꝝ: & percus
πόλεων διέφθειραν αὐτὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ κατέ
serunt beniamin. & p̄secuti sūt eum post
κοψαν τὸν βενιαμίν· καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν καταπίνοντας
eum: & calcauerūt eum vsq; ad e regione
αὐτ, καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐξ ἐναντίας τῆς
gabaa ab oriente solis. & ceciderūt de
γαβαὰ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου· καὶ ἔπεσαν ἐκ τῶν
beniamin octo & decē milia virorū. om
βενιαμὶν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν· σύμπασαι
nes hi viri potētes. & declinauerūt & fugerūt
τες ἐκεῖνοι ἄνδρες δυνατοί· καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυ
runt in desertū ad petram remmon.
γον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν ῥιμμών.
& dispserūt eū in vsq; quinq; mi
καὶ ἐκαλαμίσαντο αὐτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιά
lia virorū. & adhesērūt post eū vsq; ad
δας ἀνδρῶν· καὶ προσκολλήσαντες ὀπίσω αὐτοῦ ἕως
gadaam: & percusserūt ex eo duo milia virorū.
γαδαάμ, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτοῦ δισχιλίους ἄνδρας.
& fuerūt omnes qui ceciderūt in beniamin vi
καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἐν τῷ βενιαμὶν ἓξ
gīti & quinq; milia virorū
κοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν oooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo oo

educentiū gladiū in die illor oēs
ἀνωφθωσαν ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οἱ πάντες
isti viri potēteo. t declinauerūt t fugerūt in
οὗτοι ἄνδρες δυνατοί. καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς
desertū ad petrā remmon sercēti
τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν ῥιμμὼν ἑξακόσιοι
viri: t federūt in petra remmon ḡttuor mē
ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πέτρᾳ ῥιμμὼν τετράκον
sib'. t vir israel reuersus est cōtra filios benia
τα. καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ἀπέστρεψεν εἰς τοὺς υἱοὺς βενια
min: t percussit eos in ore gladij de
μίν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ
vibe cōsecuttue vsq; ad iumētū vsq; ad oē inuentū in
πόλεως ἕως κτήνους ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκόντος ἐν
omnibus ciuitatibus: t ciuitates inuen
πάσας τὰς πόλεις, καὶ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθεί
sas misert in ingnē.
σας ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί. Ca.21.

A Θ Καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ὤμοσεν ἐν μασσηφὰ λέγοντες,
vir ex nobis nō dabit filiam suam ben
ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ βεν
iamin in vxorē. t venerūt ppls in be
ιαμὶν εἰς γυναῖκα. καὶ παρεγένετο ὁ λαὸς εἰς βαι
thel: t federūt illic vsq; ad vesperā coram deo
θήλ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θυ
t leuauerūt vocē suā: t plozauerūt
οῦ. καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν
fletū magnū: t dixerūt:quare dñe deus israel
κλαυθμὸν μέγαν, καὶ εἶπαν,ἵνατί κύριε ὁ θεὸς Ισραὴλ
factū est hoc in israel vt recenseretur ho
ἐγενήθη τοῦτο ἐν τῷ Ισραὴλ τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμε
die in israel tribus vna. t factū est die crasti
ρον ἐν τῷ Ισραὴλ φυλὴν μίαν. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύ
na: t mane surrexerūt ppls t extruxerūt illic al
ριον, καὶ ὤρθρισαν ὁ λαὸς καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυ
tare: t obtulerūt holocausta salutionia.
σιαστήριον, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου.
t dixerūt filij israel dñe q̄ non ascendit in ec
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκ
clesiam de omnibus tribubus israel ad dñm: qñ
κλησίᾳ ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραὴλ πρὸς κύριον; ὅτι
iuramētū magnū erat nō ascendēti ad dñm in mas
ὅρκος μέγας ἦν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς κύριον εἰς μασ
sepha dicēteo: morte morietur. t consola
σηφὰ λέγοντες, θανάτῳ ἐκτανθήσεται. καὶ παρεκλή
B tisunt filij israel de beniamin fratre suo.
θησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ περὶ βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐ
t dixerūt: ablata est hodie tribus vna de is
τῶν. καὶ εἶπαν, ἀφήρηται σήμερον φυλὴ μία ἐξ Ισ
rael: q̄d faciamus ipsis relictis in
ραήλ, τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς ὑπολελειμμένοις ἐν
uxores: t nos iurauimus dño et nō
γυναῖκας; καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν τῷ κυρίῳ τοῦ μὴ
daremus eis de filiabus nr̄is in vxo
δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖ
res. t dixerūt que vna tribuū israel: que
κας. καὶ εἶπαν τίς μία τῶν φυλῶν Ισραὴλ, ἥτις
non ascendit ad dñm in massepha: t ecce
οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς μασσηφά; καὶ ἰδοὺ οὐκ
venerāt vir in castra de iabis galaad
ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβὶς γαλααδ
in contionē. t recensit' est ppls: t ecce
εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαός, καὶ ἰδοὺ
non est illic vir de habitātibus iabis ga
οὐκ ἦσαν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ τῶν κατοικούντων Ἰαβὶς γα
laad. t miserūt illuc cōgregatio duodecim mi
λααδ. καὶ ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χι
lia viroꝝ de filijs exercitus. t pre
λιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς δυνάμεως. καὶ ἐνε
ceperunt eis
τείλαντο αὐτοῖς

ad bella'prōptissimi. Re
manserūt itaq; de oī nu
mero beniami qui eua=
dere potuerant' & fuge=
re' in solitudinem' sex=
centi' viri: ooooooooooooo
'sederūtq;' i petra' rem=
mon' mensibus' q̄ttuor:
'regressi autem' filii' isra
el omnes reliquias ooooo
'ciuitatis' a viris' vsq; ad
ooooooooooooooooooooo oo
'iumenta' gladio' pcusse
rūt:' cūctasq;' vrbes:& vi
culos beniamin vorax
'flamma' cōsūpsit. 21.
IVrauerant' quoq; fi
lii' israel ooooooooooo
'in massepha & 'dixerunt.
'Nullus' nēm' dabit filiis
'beniami de' filiab' suis
' vxorem.' Veneruntq;
oēs ad' domū dei in sy=
lo:' & 'in cōspectu ei? ' se
dentes' vsq; ad 'vesperā
'leuauerūt' vocem: ' &
'magno' vlulatu cepeit
'flere:' dicentes.' Quare
' dñe' deus' israel' fctm̄ est
'hoc malū' i ppls tuo?
' vt' hodie' vna' trib' ' au
feretur' ex nobis. ooooo
'Altera autem die' dilu=
culo consurgentes ooooo
'extruxerūt' altare :' ob
tuleruntq;' ibi' holocau
sta' & pacificas victimas
' & dixerunt. ooooooooo
'Quis' nō' ascēdit' i exer
citum' dñi ' de vniuersis
' tribubus' israel! ooooooo
oooooooooooooooooooooo
'Grādi' ei' iuramento se
cōstrinxerāt cū essent in
oooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooo
'massepha : 'interfici eos
' qui' defuissent' ductiq;
pnia' filii' israel' sup' ' fra
tre suo' beniami : cepeit
' dicere.' Ablata est' trib'
' vna ooooooooooooooo
' de isrl. Vīi' vxores acci=
pēt! Oēs ei in cōmune
'iurauimus ooooooooooo
' nō' daturos' nos' his
' filias nostras. Idcirco
oooooooooooooooooooooo
' dixerunt.' Quis est' de
vniuersis' tribubus' isrl'
' qui' non' ascendit' ad
' dominum' in massepha!
' Et ecce inuenti sunt ha
bitatores' iabes' galaad' i
llo' exercitu' nō ' fuisse.
Eo quoq; tpe cū essent
in sylo' nullus' ex eis' ibi
repertus est. ooooooooooo
'Miserunt itaq; ' decem
oooooooooooooooooooo oo
' milia' viros' robustissi=
mos:' & preceperūt' eis.

יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת כָּל אֵלֶה
אַנְשֵׁי חָיִל׃ וַיִּפְנוּ וַיִּנָּסוּ רַמְּדַבָּרָה
אֶל סֶלַע רִמּוֹן שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ
וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃
וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל בְּנֵי בִנְיָמִן
וַיַּכּוּם לְפִי חָרֶב מֵעִיר מְתֹם עַד
בְּהֵמָה עַד כֹּל הַנִּמְצָא גַּם כָּל
הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃
Cap.xxi. וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע
בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא יִתֵּן
בִּתּוֹ לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא הָעָם
בֵּית אֵל וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הָעֶרֶב לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ בְּכִי
גָּדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ לָמָּה יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הָיְתָה זֹאת בְּיִשְׂרָאֵל
לְהַפְקֵד הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט
אֶחָד׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם
וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת
וּשְׁלָמִים׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִי אֲשֶׁר לֹא עָלָה בַּקָּהָל מִכָּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה
כִּי הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה הָיְתָה
לַאֲשֶׁר לֹא עָלָה אֶל יְהוָה
הַמִּצְפָּה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃ וַיִּנָּחֲמוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל בִּנְיָמִן אֲחִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ נִגְדַּע הַיּוֹם שֵׁבֶט אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל׃ מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם לַנּוֹתָרִים
לָנָשִׁים וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ בַּיהוָה
לְבִלְתִּי תֵת לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ לָנָשִׁים׃
וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר לֹא עָלָה אֶל יְהוָה הַמִּצְפָּה
וְהִנֵּה לֹא בָא אִישׁ אֶל הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵשׁ
גִּלְעָד אֶל הַקָּהָל׃ וַיִּתְפְּקֹד הָעָם
וְהִנֵּה אֵין שָׁם אִישׁ מִיֹּשְׁבֵי יָבֵשׁ
גִּלְעָד׃ וַיִּשְׁלְחוּ שָׁם הָעֵדָה שְׁנֵים עָשָׂר
אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ אוֹתָם
אֵת

לֵאמֹר לְכוּ וְהִכִּיתֶם אֶת יוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי חָרֶב וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף׃ וְזֶה
דָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּל זָכָר וְכָל
אִשָּׁה יֹדַעַת מִשְׁכַּב זָכָר תַּחֲרִימוּ׃
וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע
מֵאוֹת נַעֲרָה בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה
אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיְבִיאוּ אֹתָם אֶל
הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
וַיְשַׁלְּחוּ כָּל הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל בְּנֵי
בִנְיָמִן אֲשֶׁר בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם
שָׁלוֹם׃ וַיָּשָׁב בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא
וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנָּשִׁים אֲשֶׁר חִיּוּ מִנְּשֵׁי
יָבֵישׁ גִּלְעָד וְלֹא מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃
וְהָעָם נִחַם לְבִנְיָמִן כִּי עָשָׂה יְהוָה
פֶּרֶץ בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי
הָעֵדָה מַה נַּעֲשֶׂה לַנּוֹתָרִים לָנָשִׁים
כִּי נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן אִשָּׁה׃ וַיֹּאמְרוּ
יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לִבְנְיָמִן וְלֹא יִמָּחֶה
שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל
לָתֵת לָהֶם נָשִׁים מִבְּנֹתֵינוּ כִּי נִשְׁבַּעְנוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אָרוּר נֹתֵן אִשָּׁה
לְבִנְיָמִן׃ וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה חַג יְהוָה
מִיָּמִים יָמִימָה אֲשֶׁר מִצִּפּוֹנָה
לְבֵית אֵל מִזְרָחָה הַשֶּׁמֶשׁ לִמְסִלָּה
הָעֹלָה מִבֵּית אֵל שְׁכֶמָה וּמִנֶּגֶב
לִלְבוֹנָה׃ וַיְצַוּוּ אֶת בְּנֵי בִנְיָמִן
לֵאמֹר לְכוּ וַאֲרַבְתֶּם בַּכְּרָמִים׃
וּרְאִיתֶם וְהִנֵּה אִם יֵצְאוּ בְנוֹת
שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת וִיצָאתֶם מִן
הַכְּרָמִים וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ
מִבְּנוֹת שִׁילוֹ וְהַלַּתֶּם אֶרֶץ בִּנְיָמִן׃
וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ אֲבוֹתָם אוֹ אַחֵיהֶם
לָרוֹב אֵלֵינוּ וְאָמַרְנוּ אֲלֵיהֶם חָנּוּנוּ
אֹתָם כִּי לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ אִשְׁתּוֹ
בַּמִּלְחָמָה כִּי לֹא אַתֶּם נְתַתֶּם לָהֶם
כָּעֵת תֶּאְשָׁמוּ וַיַּעֲשׂוּ כֵּן בְּנֵי בִנְיָמִן

Ite & percutite habitatores iabes ooooooooo galaad in ore gladii: tā vxores cū paruulos corū. & hoc erit qd obseruare debetis. Omne gñis masculini & mulieres q̄ cognouerūt viros interficite: virgines āt reseruate. Inuenerūt ergo ex habitatoribus iabes galaad quadringētas puellas virgines: que non cognouerāt virū in toto masculi. & duxerūt eas in castra in silo que est in terra chanaā. & miserunt oīs cōgregatio: & locuti sunt ad filios beniamin qui in petra remmon: & vocauerūt eos in pace. & reuersus ē beniamin ad filios israel in tpe illo: & dederūt eis mulieres: que erant de mulieribus iabis galaad. & placuit eis sic: & pplo cōsolatus est beniamin: qñ fecit dñs diuisionē in tribub israel. & dixerūt maiores natu cōgregationis: qd faciemus reliquis in mulieres: qñ deleta ē de beniamin femine cōciderūt & magna nobis cura īgētiq; studio q̄uidēdū est: ne vna tribus deleatur ex israel. Filias ei nr̄as eis dare nō possumus constricti iuramento & maledictiōe q̄ diximus: maledict q dederit de filiabus suis vxorē ben iamin. Ceperūtq; cōsiliū atq; dixerūt. Ecce solēnitas dñi ē in silo annuaria q̄ sita ē ad septētrionē vrbis bethel: ad oriētalē plagā vie q̄ de bethel tēdit ad sychimā: & ad meridiē oppidū lebona. Preceperūtq; filiis beniami atq; dixerunt. Ite & latitate in vineis. Cumq; videritis filias silo ad ducendos choros ex more exite repente de vineis & rapite ex eis singuli vxores singulas & pgite in terrā beniami. Cūq; venerint pies earū ac fres & aduersum vos q̄ri cepint atq; iurgari dicemus eis. Miserimini eorū. Nō ei rapuerūt eas iure bellātiū atq; victoq;: sed rogantibus vt accipent nō dedistis: & a vīa pte pctm ē. Fecerūtq; filii beiamī: vt sibi fuerat impatū:

λέγοντες πορεύεσθε καὶ πατάξατε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιαβὶς γαλαὰδ ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε, πᾶν masculinū & omnē mulierē cognoscentē lectum masculi ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαν γυναῖκα γινώσκουσαν κοίτην ἄρσενος m.g. anathematizabitis. & inuenerūt de habitantibus iabis galaad quadringēntas puellas virgines: que non cognouerāt virū in toto masculi. & duxerūt eas in castra in silo que est in terra chanaā. & miserunt oīs cōgregatio: & locuti sunt ad filios beniamin qui in petra remmon: & vocauerūt eos in pace. & reuersus ē beniamin ad filios israel in tpe illo: & dederūt eis mulieres: que erant de mulieribus iabis galaad. & placuit eis sic: & pplo cōsolatus est beniamin: qñ fecit dñs diuisionē in tribub israel. & dixerūt maiores natu cōgregationis: qd faciemus reliquis in mulieres: qñ deleta ē de beniamin femine cōciderūt & magna nobis cura īgētiq; studio q̄uidēdū est: ne vna tribus deleatur ex israel. Filias ei nr̄as eis dare nō possumus constricti iuramento & maledictiōe q̄ diximus: maledict q dederit de filiabus suis vxorē ben iamin. Ceperūtq; cōsiliū atq; dixerūt. Ecce solēnitas dñi ē in silo annuaria q̄ sita ē ad septētrionē vrbis bethel: ad oriētalē plagā vie q̄ de bethel tēdit ad sychimā: & ad meridiē oppidū lebona. Preceperūtq; filiis beniami atq; dixerunt. Ite & latitate in vineis. Cumq; videritis filias silo ad ducendos choros ex more exite repente de vineis & rapite ex eis singuli vxores singulas & pgite in terrā beniami. Cūq; venerint pies earū ac fres & aduersum vos q̄ri cepint atq; iurgari dicemus eis. Miserimini eorū. Nō ei rapuerūt eas iure bellātiū atq; victoq;: sed rogantibus vt accipent nō dedistis: & a vīa pte pctm ē. Fecerūtq; filii beiamī: vt sibi fuerat impatū:

λέγοντες πορεύεσθε καὶ πατάξατε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιαβὶς γαλαὰδ ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε, πᾶν masculinū & omnē mulierē cognoscentē lectum masculi ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαν γυναῖκα γινώσκουσαν κοίτην ἄρσενος m.g. anathematizabitis. & inuenerūt de habitantibus iabis galaad quadringēntas puellas virgines: que non cognouerāt virū in toto masculi. & duxerūt eas in castra in silo que est in terra chanaā. & miserunt oīs cōgregatio: & locuti sunt ad filios beniamin qui in petra remmon: & vocauerūt eos in pace. & reuersus ē beniamin ad filios israel in tpe illo: & dederūt eis mulieres: que erant de mulieribus iabis galaad. & placuit eis sic: & pplo cōsolatus est beniamin: qñ fecit dñs diuisionē in tribub israel. & dixerūt maiores natu cōgregationis: qd faciemus reliquis in mulieres: qñ deleta ē de beniamin femine cōciderūt & magna nobis cura īgētiq; studio q̄uidēdū est: ne vna tribus deleatur ex israel. Filias ei nr̄as eis dare nō possumus constricti iuramento & maledictiōe q̄ diximus: maledict q dederit de filiabus suis vxorē ben iamin. Ceperūtq; cōsiliū atq; dixerūt. Ecce solēnitas dñi ē in silo annuaria q̄ sita ē ad septētrionē vrbis bethel: ad oriētalē plagā vie q̄ de bethel tēdit ad sychimā: & ad meridiē oppidū lebona. Preceperūtq; filiis beniami atq; dixerunt. Ite & latitate in vineis. Cumq; videritis filias silo ad ducendos choros ex more exite repente de vineis & rapite ex eis singuli vxores singulas & pgite in terrā beniami. Cūq; venerint pies earū ac fres & aduersum vos q̄ri cepint atq; iurgari dicemus eis. Miserimini eorū. Nō ei rapuerūt eas iure bellātiū atq; victoq;: sed rogantibus vt accipent nō dedistis: & a vīa pte pctm ē. Fecerūtq; filii beiamī: vt sibi fuerat impatū:

καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ βενιαμὶν

τ ceperūt vxores iuxta numerū suū a
καὶ ἔλαβον γυναῖκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν
tripudiātibus: quas rapuerūt: τ abierūt: τ reuer
χορευουσῶν, ὧν διήρπασαν, καὶ ἀπῆλθον, καὶ ἐπέ-
sī sūt in possessionē suam. τ edificauerūt ī
στρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. καὶ ὠκοδόμησαν ἑαυ
bi vrbes τ habitauerūt in eis. τ calcaue
τοῖς πόλεις καὶ κατώκησαν ἐν αὐταῖς. καὶ πορευπά-
runt illinc filij israel in tpe illo vir in
τησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐνείνῳ ἀνὴρ εἰς τὴν
tribū suam τ in cognationē suam: τ abijt
φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλ-
illinc vir in possessionē suam. in die-
θεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέ
bus illis nō erat rex in israel. vir rectū
ραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραήλ. ἀνὴρ τὸ εὐθὲς
in oculis suis faciebat.
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

RVTH.
ΡΟΥΘ. Ca. i.

A Et factū est in diebus cū iudicarēt
Αἱ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ κρίνειν
iudices τ fuit fames in fra:
κ τοὺς κριτὰς καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ,
τ abijt vir de bethleem iu-
καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ βηθλεὲμ τῆς ἰου
da vt peregrinaretur in agro moab ipse τ vxor
δαίας τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ μωὰβ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ
eius τ duo filij eius. τ nomē viro eli
αὐτοῦ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ. καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ ἐλι-
melech: τ nomē vxori eius noomi. τ nomē
μέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ νοομί. καὶ ὄνομα
duobus filijs eius maalon τ cheleon: ephrathei
τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ μααλὼν καὶ χελεών, ἐφραθαῖοι
de terra iuda. τ venerūt in agrū moab: τ fuerūt il
ἐκ γῆς ἰούδα. καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν μωάβ, καὶ ἦσαν ἐ-
lic. τ mortuus est elimelech vir noomi: τ remā
κεῖ. καὶ ἀπέθανεν ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς νοομί, καὶ κατε
sit mulier ipsa τ duo filij eius. τ acceperūt
λείφθη ἡ γυνὴ αὕτη καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς. καὶ ἐλάβοσαν
sibi vxores moabitidas: nomē vni orpha τ
ἑαυτοῖς γυναῖκας μωαβίτιδας, ὄνομα τῇ μιᾷ ὀρφὰ καὶ
nomē scōe ruth. τ habitauerūt ibi q̄si decez
ὄνομα τῇ δευτέρᾳ ῥούθ. καὶ κατώκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα
annis. τ mortui sunt τ ambo maalon τ chele
ἔτη. καὶ ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι μααλὼν καὶ χελε
on. τ remāsit mulier a duob' filijs suis τ
ών. καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς καὶ
a viro suo. τ surrexit ipsa τ due nu
ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ ἀνέστη αὕτη καὶ αἱ δύο νύμ-
rus eius τ reuerse sūt de agro moab: q̄si audie
φαι αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ μωάβ, ὅτι ἤκου-
B runt in agro moab q̄ visitauit dñs pplm su
σαν ἐν ἀγρῷ μωὰβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν αὐ
um vt daret eis panes. τ egressa est de loco
τοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου
vbi erat illic τ due nurus eius cum ipsa: τ abie
ου ἦν ἐκεῖ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἐπο
runt in via vt reuerterētur in terrā iuda. τ di
ρεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν ἰούδα. καὶ εἶ
xit noomi duabus nuribus suis: ite iam
πεν νοομὶ ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς, πορεύθητε δὴ
reuertimini vnaq̄q̄ in domū matris sue. faciat do-
ἀπιστράφητε ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. ποιήσαι κύ
minus vobiscū mīam: sicut fecistis cū mor
ριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνη-
tuis τ mecum. det dñs vobis τ inueniatis
κότων καὶ μετ' ἐμοῦ. δώη κύριος ὑμῖν καὶ εὕροιτε

ᶜ&ᵉiuxta numerū suum
ᶜrapuerunt sibiᵇde
ᶜhis que ducebant cho-
ros ᶜvxores singulas: ᵐa-
bieruntq̄ᵒinᵖpossessio-
nē suāᵍedificantes
ᵉvrbes: ᶜ& habitantesᵘi
eis. ᵃFilii quoq̄ᵇisrael ᶜre
uersi sunt
ᶜper tribus ᵍ& familias
ᶜin tabernacula sua. ᵐIn
diebus
ⁿillisᵒnō eratᵖrexᵍin isra
el: sedᶜvnusquisq̄
ᵉquodᶜsibiᵉrectum vide
batur hocᵘfaciebat.
Explicit liber Iudicum.
Incipit liber Ruth. i.

IN ᵇdiebus vnius ᶜiu-
dicis q̄nᵇiudices pre
erant: ᶜfctā estᶜfames ᵍin
fra. ᵇAbiitq̄ᶜhōᵏde beth
leemᵐiuda ⁿvt pegrina-
retur ᵒin regiōeᵖmoabi-
tideᶜcum vxore suaᵘac
duobus ᶜliberis. Ipseᵘvo
cabatur ᶜelimelech: ᶜ&ᵃv
xor eius
ᵇnoemi. ᶜ&ᵇduo ᶜfilii al-
terᶜmaalon
ᵍ& alterᵍchelion: ᵇeffra-
teiᶜde bethleem
ᶜiuda. ᵐIngressiq̄ⁿregio
nēᵒmoabitidēᵖmorabā
turᵍibi. ᶜEt mortuus est
ᵃelimelechᶜmaritusᵘnoe
mi: ᶜremāsitq̄ᶜipsaᶜcum
ᵃfiliis. Qui ᵇacceperunt
ᵇvxoresᶜmoabitidas: q̄-
rumᵉvnaᶜvocabatur
ᵇorpha: ᵏalteraq̄ᶜruth.
ᵐManseruntq̄
ⁿibiᵒdecemᵖannis: ᵍ&ᵃā-
boᵍmortui sunt:
ᶜmaalō videlicet ᵘ& che-
lion: ᶜremansitq̄
ᶜmulier orbata ᶜduobus
ᵃliberisᵇac marito.
ᶜEt surrexitᶜvt in patriā
ᶜpgeretᶜcū vtraq̄ᶜnuru
suaᵍde regioneᵇmoabiti
de. ᵏAudieratᶜenimᵘq̄
ᵒrespexissetᵖdñsᶜpplm
suūᵘ& dedissetᶜeis
ᵘescas. ᶜEgressa est itaq̄
ᶜdeᶜloco pegrinationis
sueᵇcū vtraq̄ᶜnuru:
ᵍ& iamᵇin via ᶜreuertēdi
positaᵏinᶜterram
ᵐiuda: ⁿdixitᵖad eas.
ᶜIteᵘin domum
ᶜmatris vre. ᶜFaciat ᵃvo-
biscūᶜdñsᵇmisericordiā:
ᶜsicutᵉfecistisᶜcumᶜmor-
tuis
ᵍ& mecū. ᵇDetᵏvobis ᶜin
uenire

ᶜנָשָׂא ᶜנָשָׁה ᶜוַיִּשְׂאוּ ᶜנָשִׁים ᶜלְמִסְפָּרָם ᵇמִן
ᵉסָפַר ᶜחָלַל ᶜהַמְחֹלְלוֹת ᵏאֲשֶׁר ᶜנָזָלוּ ᵐוַיֵּלְכוּ
ᵐשׁוּב ᵍבָנָה ᵒוַיָּשׁוּבוּ ᵒאֶל ᵖנַחֲלָתָם ᵍוַיִּבְנוּ ᶜאֶת
ᵉעִיר ᶜהָלַךְ ᵉהֶעָרִים ᶜוַיֵּשְׁבוּ ᵘבָהֶם׃ ᶜוַיִּתְהַלְּכוּ
ᶜמִשָּׁם ᶜבְּנֵי ᵇיִשְׂרָאֵל ᶜבָּעֵת ᵒהַהִיא
ᶜשִׁפָּחָה ᶜאִישׁ ᶜלְשִׁבְטוֹ ᶜוּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ ᵇוַיֵּצְאוּ
ᵐיוֹם ᶜמִשָּׁם ᵏאִישׁ ᶜלְנַחֲלָתוֹ׃ ᵐבַּיָּמִים
ᵘהָהֵם ᵒאֵין ᵖמֶלֶךְ ᵍבְּיִשְׂרָאֵל ᶜאִישׁ
ᵉהַיָּשָׁר ᶜבְּעֵינָיו ᵘיַעֲשֶׂה׃

Cap. i.
ᵉהָיָה ᵇיוֹם ᵉוַיְהִי ᵇבִּימֵי ᶜשְׁפֹט ᵒהַשֹּׁפְטִים ᶜוַיְהִי
ᶜשָׂדֶה ᶜרָעָב ᵍבָּאָרֶץ ᵇוַיֵּלֶךְ ᶜאִישׁ ᵏמִבֵּית
ᶜאִישׁ ᵉשָׁנָה ᶜלֶחֶם ᵐיְהוּדָה ᵘלָגוּר ᵒבִּשְׂדֵי ᵖמוֹאָב
ᶜבָּנָיו ᶜוְשֵׁם ᶜהוּא ᶜוְאִשְׁתּוֹ ᵉוּשְׁנֵי ᶜבָנָיו׃ ᵘוְשֵׁם
ᶜאִישׁ ᶜאֱלִימֶלֶךְ ᶜוְשֵׁם ᵃאִשְׁתּוֹ
ᵇנָעֳמִי ᶜוְשֵׁם ᵒשְׁנֵי ᶜבָנָיו ᶜמַחְלוֹן
ᵍוְכִלְיוֹן ᵇאֶפְרָתִים ᶜמִבֵּית ᵏלֶחֶם
ᵐבוֹא ᶜיְהוּדָה ᵐוַיָּבֹאוּ ᵘשְׂדֵי ᵒמוֹאָב ᵖוַיִּהְיוּ
ᶜמוּת ᵍשָׁם׃ ᶜוַיָּמָת ᵒאֱלִימֶלֶךְ ᶜאִישׁ ᵐנָעֳמִי
ᶜשָׁאַר ᵇנָשָׂא ᶜוַתִּשָּׁאֵר ᶜהִיא ᶜוּשְׁנֵי ᵉבָנֶיהָ׃ ᵇוַיִּשְׂאוּ
ᵇנָשָׁה ᶜלָהֶם ᵒנָשִׁים ᶜמוֹאֲבִיּוֹת ᶜשֵׁם ᵉהָאַחַת
ᵏשָׁנָה ᵇעָרְפָּה ᶜוְשֵׁם ᵏהַשֵּׁנִית ᶜרוּת ᵐוַיֵּשְׁבוּ
ᵖשָׁנָה ᵘשָׁם ᵒכְּעֶשֶׂר ᵖשָׁנִים׃ ᵍוַיָּמֻתוּ ᶜגַם
ᵒשְׁנֵיהֶם ᶜמַחְלוֹן ᵒוְכִלְיוֹן ᶜוַתִּשָּׁאֵר
ᶜאִישׁ ᶜהָאִשָּׁה ᶜמִשְּׁנֵי ᵉיְלָדֶיהָ ᵇוּמֵאִישָׁהּ׃
ᶜקוּם ᶜכָלַל ᶜוַתָּקָם ᵒהִיא ᶜוְכַלֹּתֶיהָ ᶜוַתָּשָׁב ᶜמִשְּׂדֵי
ᶜשׁוּב ᵇמוֹאָב ᶜכִּי ᵉשָׁמְעָה ᶜבִּשְׂדֵי ᵐמוֹאָב ᵘכִּי
ᵒנָתַן ᵒפָּקַד ᵖיְהוָה ᵍאֶת ᶜעַמּוֹ ᵒלָתֵת ᶜלָהֶם
ᶜיָצָא ᶜקוּם ᵉלָחֶם׃ ᶜוַתֵּצֵא ᶜמִן ᶜהַמָּקוֹם ᵃאֲשֶׁר
ᵉהָיָה ᵒהָיְתָה ᶜשָׁמָּה ᵒוּשְׁתֵּי ᶜכַלֹּתֶיהָ ᶜעִמָּהּ
ᶜיָלַךְ ᶜוַתֵּלַכְנָה ᵒבַּדֶּרֶךְ ᶜלָשׁוּב ᵏאֶל ᶜאֶרֶץ
ᵘאָמַר ᵐיְהוּדָה׃ ᵘוַתֹּאמֶר ᵒנָעֳמִי ᵖלִשְׁתֵּי
ᵉשׁוּב ᵍכַלֹּתֶיהָ ᶜלֵכְנָה ᵉשֹׁבְנָה ᶜאִשָּׁה ᵘלְבֵית
ᶜעָשָׂה ᶜאִמָּהּ ᶜיַעֲשֶׂה ᶜיְהוָה ᵘעִמָּכֶם ᵒחֶסֶד
ᶜמוּת ᶜכַּאֲשֶׁר ᵒעֲשִׂיתֶם ᶜעִם ᶜהַמֵּתִים
ᵒנָתַן ᶜוְעִמָּדִי׃ ᵒיִתֵּן ᶜיְהוָה ᵏלָכֶם ᶜוּמְצֶאן

Prima.heb.Tex.be.Ruth.cap.i. Trãsla.B.Hie.Trãs.Gre.ltr.cũ interp.latina

מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשָּׁק איש
לָהֶן וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה: נשק נשא
וַתֹּאמַרְנָה לָהּ כִּי אִתָּךְ נָשׁוּב נכה
לְעַמֵּךְ: וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי שוב
לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד לִי בָנִים הלך
בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים: שֹׁבְנָה מה היה
בְנֹתַי לֵכְן כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ נעה הלך
כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ לִי תִקְוָה גַּם הָיִיתִי נעה
הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים:
הֲלָהֵן תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ שגר גדל
הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה לְבִלְתִּי הֱיוֹת לְאִישׁ עגן היה
אַל בְּנֹתַי כִּי מַר לִי מְאֹד מִכֶּם כִּי מרר
יְצָאָה בִי יַד יְהוָה: וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן נשא
וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה בכה
לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ: וַתֹּאמֶר חמה אפר
הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל שוב
אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ:
וַתֹּאמֶר רוּת אַל תִּפְגְּעִי בִי לְעָזְבֵךְ פגע
לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי אלך
תֵּלֵכִי וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עמם
עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי: בַּאֲשֶׁר מות קבר
תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה
יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יוֹסִיף כִּי הַמָּוֶת עשה יסף
יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ: וַתֵּרֶא כִּי פרד ראה
מִתְאַמֶּצֶת הִוא לָלֶכֶת אִתָּהּ אמץ הלך
וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ: וַתֵּלַכְנָה חדל
שְׁתֵּיהֶם עַד בֹּאָנָה בֵּית לָחֶם בוא
וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהָם כָּל היה
הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת עור אמר
נָעֳמִי: וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל תִּקְרֶאנָה קרא
לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא כִּי הֵמַר מרר
שַׁדַּי לִי מְאֹד: אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי שוב
וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה שוב
תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה עָנָה
בִּי וְשַׁדַּי הֵרַע לִי: וַתָּשָׁב נָעֳמִי שוב
וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה

mequisẽ in domibus fvi rorum quos sortiture es stis. gEt oscula ta est eas. Que eleuata tvoce flere ceperunt: & dicere. Te cum pergemus ooooooo ad populũ tuũ. qbus il la rndit. Reuertimini filie mi. bCur venitis mecũ. Nũ vltra hẽbo filios in vtero meo: vt viros ex me spare possitis? Reuertimini filie mi & abite. Iã eẽ senectute cõfecta sum: nec apta vicu lo cõiugali. gEtiã si posse hac nocte concipere & parere filios ooooooooo si eos expectare velitis donec crescãt & annos pubertatis ipleãt: añ eri tis vetule quam nubatis. Nolite qso filie mi face re hoc: quia vẽa angustia magis me pmit: & egressa est man mea dñi cõtra me. Eleuata igitur voce rursum flere cepe runt. Orpha oscula tẽ socrũ ac reuersa ẽ. ruth adhesit socrui sue. Cui dixit noemi. En reuer sa ẽ cognata tua ad populũ suũ & ad deos suos vade cũ ea. Que rndit. Ne aduersꝛis mihi vt reliquã te & abeã. Quo cũqꝫ enim perrexeris: pgã: & vbi morata fue ris: & ego pter morabor. Populus tus pps meus & deus tuus deus meus. Que te terra su scepit morientem: in ea moriar ibiqꝫ locũ accipiã sepulture. Hec mihi faciat dñs: & hec ad dat si nõ sola mors me & te sepauerit. Videns ergo noemi qꝫ obstinato ruth aio decreuisset secũ pgere: aduersari nos luit nec ad suos vltra reditũ psuadere. Profecte qꝫ sunt sũl & venerũt in bethleem. Quib? vrbẽ ingressis velox apud cun ctos fama pcrebuit: dice bãtqꝫ mulieres. Hec est illa Noemi! Quib? ait. Ne vocetis me noemi .i. pulchrã: ꝭ vocate me mara. i. amarã: qa ama ritudine valde repleuit me ops. Egressa sum plẽa: & vacuã reduxit me dñs Cur ergo vocatis me noemi quã dñs hũliauit: & afflixit oipotẽs. Venit ergo noemi cum ruth moabitide nuru sua

requiem quelibet in domo viri sui. τ oscula ἀπόστασιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς· καὶ κατεφίλησ ta est eas τ eleuauerũt vocẽ suã τ ploruerũt σιν αὐτάς καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν τ vixerũt ei: tecum reuertemur ad pplm αὐτῇ. μετὰ σοῦ ἐπιστρέψομεν τῷ λαῷ tuũ. τ dixit noomi reuertimini tã filie mee: σου· καὶ εἶπεν νοομὶ ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου, cur venitis mecũ: nũ vltra mihi filij in vtero ἱνατί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ, μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ meo: τ erunt vobis in viros? reuertimini filie μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας; ἐπιστράφητε θυγατέρες mee abite tã qñ consenui vt non sim viri: μου πορεύεσθε δὴ ὅτι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρί, quia dixi est mihi substãtia vt sim ego viro τ ὅτι εἶπα ἔστι μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί μι ἀνδρὶ καὶ pariam filios: nũ ipsos expectabitis vsq; quo viri τέξομαι υἱούς, μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἀνδρω fiant: vel ipsis tolerabitis vt non sitis viri? θῶσιν; ἢ αὐτοῖς καταχρονίσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί; neqꝫ filie mee: qñ afflictio est mihi valde sup μὴ θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη μοι σφόδρα ὑπὲρ vos: qñ egressa est in me manus dñi. τ eleuauerũt ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου· καὶ ἐπῆραν τὴν vocem suam τ ploruerũt rursũ. τ osculata est orpha φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν ἔτι· καὶ κατεφίλησεν Ὀρφὰ socrum suam: τ reuersa est in pplm suũ: ruth τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς, Ῥοὺθ aũt secuta est illã. τ dixit noomi ad ruth: ecce re δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ. καὶ εἶπεν νοομὶ πρὸς Ῥοὺθ, ἰδοὺ ἀπέ uersa est connurus tua ad pplm suũ τ ad στρεψεν ἡ σύνυμφός σου πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς deos suos: reuertere iam τ tu post connu θεοὺς αὐτῆς, ἐπιστράφητι δὴ καὶ σὺ ἐπίσω τῆς συνύμ rum tuã. dixit aũt ruth: nõ occurrat mihi vt relin φης σου. εἶπεν δὲ Ῥοὺθ, μὴ ἀπαντήσαι μοι τοῦ κατα quam te vel discedã a tergo tuo: qñ tu quocũqꝫ ie λιπεῖν σε ἢ ἀποστρέψαι ὄπισθέν σου, ὅτι σὺ οὗ ἐὰν πο ris ibo: τ vbi morata fueris morabor: 1.Re. 15.4 ρεύσῃ πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς αὐλισθήσομαι, pplꝰ tuus pplꝰ meus τ deus tu deus meus. τ vbi ὁ λαός σου λαός μου καὶ ὁ θεός σου θεός μου. καὶ οὗ ἐὰν mortua fueris moriar: τ illic sepeliar. hec fa τελευτήσῃς τελευτήσω, κἀκεῖ ταφήσομαι· τάδε ποι ciat dñs mihi: τ hec addat: qñ mors sepa ήσαι κύριός μοι, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θάνατος διαχω rabit inter me τ te. videns aũt noomi qñ per λεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ· ἰδοῦσα δὲ νοομὶ ὅτι κρα seuerat ipsa vt iret secum: cessauit τεύεται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασεν τοῦ loqui ad ipsaꝫ vltra. profecte sunt aũt ambe λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι· ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι vsq; quo venerũt ipse in bethleem. τ factũ ẽ ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ· καὶ ἐγένε cum venirẽt ipse in bethleem τ perebuit oia το ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ καὶ ἤχησεν πᾶσα vrbs de illis. τ dixerũt si hec est noomi? τ di ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς· καὶ εἶπαν εἰ αὕτη ἐστὶν νοομί; καὶ εἶ xit ad eas: ne tã vocetis me noomi: vocate me πεν πρὸς αὐτάς, μὴ δὴ καλεῖτέ με νοομί, καλέσατέ με amarã: qꝫ amaritudine replet ẽ in me oꝑs valde. ego πικρόν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ἡ ἱκανὸς σφόδρα. ἐγὼ egressa sum plena: τ vacuã reduxit me dñs: τ cur ἐπορεύθην πλήρης, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ με κύριος, καὶ ἵνα vocatis me noomi τ dñs humiliauit me: τ omni τί καλεῖτέ με νοομί, καὶ κύριος ἐταπείνωσέν με, καὶ ἔκα potẽs afflixit me. τ redũt noomi τ ruth moa κωσέ με· καὶ ἐπέστρεψε νοομὶ καὶ Ῥοὺθ ἡ μοα bites nurus sua secum redeũtes βῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς μετ' αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι ooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

de agro moab. hc aũt venerũt in bethleem
ἐξ ἀγροῦ μωάβ. ἀυτὶ δὲ παρεγενήσαν εἰς βηθλεὲμ
in principio messis ordei.
ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν. Ca.2.

ET noomi vir notus marito eius:
Καὶ τῇ νωμὶ ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ ἀυτῆς,
at vir potens robore ac cognatione elimelech:
ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι ἐκ τῆς συγγενείας ἐλιμέλιχ,
& nomẽ ei booz. & dixit ruth moabitis ad
καὶ ὄνομα ἀυτῷ βόοζ. καὶ εἶπεν ῥοὺθ ἡ μωαβῖτις πρὸς
noomi: ibo ĩã in agrũ & cõgregabo in
νωμί, πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν καὶ συναξω ἐν τοῖς
spicis post vbi inuenero gfam in oculis
σταχυσιν κατόπισθεν οὗ ἂν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς
ipsius. dixit ãt ei: vade filia. & abi
ἀυτοῦ. εἶπεν δὲ ἀυτῇ, πορεύου θύγατερ. καὶ ἀπο-
it. & cũ venissẽt collegit in agro post ter
βηθι. καὶ ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπι-
gã metentiũ. & accidit casu
σθεν τῶν θεριζόντων. καὶ περιέπεσεν περιπτώματι
in parte agri booz de cognatione abimelech.
τῷ μερίδι τοῦ ἀγροῦ βόοζ ἐκ συγγενείας ἀβιμέλιχ.
& ecce booz venit de bethleem. & dixit me
καὶ ἰδοὺ βόοζ ἦλθεν ἐκ βηθλεέμ. καὶ εἶπεν τοῖς θε-
tentibus: dñs vobiscũ. & dixerũt ei: benedicat
ριστοῖς, κύριος μεθ' ὑμῶν. καὶ εἶπον ἀυτῷ, εὐλογήσαι
tibi dñs. & dixit booz puero suo q̃
σε κύριος. καὶ εἶπεν βόοζ τῷ παιδαρίῳ ἀυτοῦ τῷ
præerat sup metẽtes: cuius puella hec:
ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, τίνος ἐστὶν αὕτη;
& respõdit puer q̃ præerat sup mes
καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ τοὺς θε-
sores & dixit: puella moabitis est que re
ρίζοντας καὶ εἶπεν, κ παῖς μωαβῖτις ἐστὶν κ ἐληλυθυῖα
dit cum noomi de agro moab. & dixit col
φῦσα μετὰ νωμὶ ἐξ ἀγροῦ μωάβ. καὶ εἶπεν συλλε-
ligãm & cõgregabo in manipulis post
ξω δὴ καὶ συναξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν
messores. & venit & stetit a mane & vsq; ad
θεριζόντων. καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἀπὸ πρωὶ καὶ ἕως
vesperũ nõ requieuit in agro paululũ. & di
ἑσπέρας οὐκ ἀπέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν. καὶ εἶ
xit booz ad ruth: nõ audiuisti filia: ne va
πεν βόοζ πρὸς ῥοὺθ, οὐκ ἤκουσας θύγατερ, μὴ πο
das ad colligẽdũ in agro altero: & tu nõ rece
ρευθῇς συλλέξαι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ, καὶ σὺ οὐ παριὼ
das hinc: hi iungere cũ puellis meis:
σι ἐντεῦθεν, ὧδε κολλήκτι μετὰ τῶν κοράσιων μου,
& oculi tui in agrũ vbi messuerint:
καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν ὃν ἂν θερίσωσιν,
& ibis post ipsos: ecce mãdaui
καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν, ἰδοὺ ἐνετειλάμην
pueris vt nõ tãgant te. & quãdo
τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου. καὶ ὅτι δι-
sitieris & ibis in vasa & bibes ex
ψήσεις καὶ πορεύσῃ εἰς τὰ σκεύη καὶ πίσαι ἀπὸ
aquãm pueri. & cecidit in faciẽ
ὑδρευόντων τὰ παιδάρια. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
suam & adorauit sup terrã: & dixit ad
ἀυτῆς καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν πρὸς
eum: q̃d q̃ inueni gfam in oculis tuis vt co
ἀυτὸν, τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπι-
gnoscas mihi & ego sũ pegrina? & respõdit booz & dixit
γνῶναί μοι καὶ ἐγώ εἰμι ξένη; καὶ ἀπεκρίθη βόοζ καὶ εἶπεν
ei: renũtiatũ renũciata fuit mihi oĩa q̃ fe-
ἀυτῇ, ἀπαγγελία ἀπηγγέλη μοι πάντα ὅσα ποι-
cisti cum socru tua
ποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου

---

de tra pegrinatiõis sue:
ac reuersa est in bethle
em quando primũ hor
dea metebantur. 2.

ET Rat aũt viro elime
lech cõsanguineus
hõ potens & magn arũ
opum nomine
booz. Dixitq; ruth
moabitis
ad socrum suã. Si iubes
vadam in agrum
& colligã spicas q̃ fuge
rint manus metẽtiũ vbi
cũq; clemẽtis in me pũs
familias reppero gratis
am. Cui illa rñdit. Va
de filia mi. abiit itaq;
& colligebat spicas post
terga metẽtiũ. Accidit
ãt vt ager ille hẽret dñm
nomine booz qui erat
de cognatione elime
lech. Et ecce ipse
veniebat de bethleem:
dixitq; messoribus.
Dñs vobiscũ. Qui rñ
derunt ei. Bñdicat tibi
dominus. Dixitq; bo
oz iuueni qui
messoribus preerat. cu
ius est hec puella? Cui
respondit. Hec
est moabitis
que venit cum noemi
de regione moabitide:
& roganit vt spicas col
ligeret remanentes:
sequens messorum ve
stigia
& de mane vsq; nunc
stat in agro: & nec ad
momentum quidẽ do
mũ reuersa est. Et ait
booz ad ruth.
Audi
filia.
Ne vadas in alterũ a
grum ad colligendum:
nec recedas ab hoc lo
co: sed iungere
puellis meis: & vbi
messuerint sequere.
Mandaui eis pueris me
is vt nemo molestus sit
tibi: sed & ẽt si sitieris va
de ad sarcinulas & bibe
aqs de qb? & pueri mei
bibunt. Que cadens
in faciẽ suã: & adorãs
sup terram dixit
ad eũ. Vñ mihi hoc vt
inuenirẽ gfam añ oculos
tuos: & nosse me digna
reris peregrinã mulierẽ
Cui ille rñdit. Nũcia
ta sunt mihi
omnia que feceris so
crui tue:

בוא מְשֻׁדֵי מֹואָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית לָחֶם
חלל קצר וַתְּחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃
Cap. ii. וְלָנָעֳמִי מֹודָע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּור
ידע גבר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ
שפחה בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמֹּואֲבִיָּה
הלך אֶל נָעֳמִי אֵלְכָה נָּא הַשָּׂדֶה
לקט וַאֲלַקְטָה בַּשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר
מצא אֶמְצָא חֵן בְּעֵינָיו וַתֹּאמֶר לָהּ
ילך לְכִי בִתִּי וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט
קרה בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר
מקרה חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר
מן מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהִנֵּה בֹעַז
בוא אמר בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לַקֹּצְרִים
קצר בָּרְכָה יְהוָה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ
נצב יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב
על עַל הַקֹּוצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃
ענה וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל הַקֹּוצְרִים
אמר וַיֹּאמַר נַעֲרַת מֹואֲבִיָּה הִיא
שוב הַשָּׁבָה עִם נָעֳמִי מִשְּׂדֵי מֹואָב׃
אמר וַתֹּאמֶר אַלְקְטָה נָּא וְאָסַפְתִּי
בעמר בָּעֳמָרִים אַחֲרֵי הַקֹּוצְרִים וַתָּבוֹא
עמד וַתַּעֲמֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד עַתָּה
ישב זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת מְעָט׃ וַיֹּאמֶר
בעז בֹּעַז אֶל רוּת הֲלֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי
אל אַל תֵּלְכִי לְלַקֵּט בְּשָׂדֶה אַחֵר
עבר וְגַם לֹא תַעַבְרִי מִזֶּה וְכֹה תִדָּבְקִין
עם נַעֲרֹתָי׃ עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר
קצר יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא
צוה צִוִּיתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ
צמא כָּל וְצָמִת וְהָלַכְתְּ אֶל הַכֵּלִים וְשָׁתִית
שתה מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃ וַתִּפֹּל
נפל פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתֹּאמֶר
שחה אֵלָיו מַדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
מרה לְהַכִּירֵנִי וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃ וַיַּעַן
ענה בֹּעַז וַיֹּאמֶר לָהּ הֻגֵּד הֻגַּד לִי
נגד כֹּל אֲשֶׁר עָשִׂית אֶת חֲמוֹתֵךְ
עשה

אַחֲרֵי מוֹת אִישֵׁךְ וַתַּעַזְבִי אָבִיךְ וְאִמֵּךְ וַאֲרֶץ מוֹלַדְתֵּךְ וַתֵּלְכִי אֶל עַם אֲשֶׁר לֹא יָדַעַתְּ תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ יְשַׁלֵּם יְהוָה פָּעֳלֵךְ וּתְהִי מַשְׂכֻּרְתֵּךְ שְׁלֵמָה מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו׃ וַתֹּאמֶר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךְ אֲדֹנִי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עַל לֵב שִׁפְחָתֶךָ וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שִׁפְחֹתֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ בֹּעַז לְעֵת הָאֹכֶל גְּשִׁי הֲלֹם וְאָכַלְתְּ מִן הַלֶּחֶם וְטָבַלְתְּ פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד הַקֹּצְרִים וַיִּצְבָּט לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתּוֹתַר׃ וַתָּקָם לְלַקֵּט וַיְצַו בֹּעַז אֶת נְעָרָיו לֵאמֹר גַּם בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ׃ וְגַם שֹׁל תָּשֹׁלּוּ לָהּ וַעֲזַבְתֶּם וְלִקְּטָה וְלֹא תִגְעָרוּ בָהּ׃ וַתִּלְקֹט בַּשָּׂדֶה עַד הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת אֲשֶׁר לִקֵּטָה וַיְהִי כְּאֵיפָה שְׂעֹרִים׃ וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר לִקֵּטָה וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן לָהּ אֵת אֲשֶׁר הוֹתִירָה מִשָּׂבְעָהּ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוֹתָהּ אֵיפֹה לָקַטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ וַתַּגֶּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא עָזַב חַסְדּוֹ אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נַעֲמִי קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמֹּאֲבִיָּה

°poſt mortē viri tui: &
q reliq̃ris parẽtes tuos
& terrā in qua nata es
& veneris ad
populum quem antea
neſciebas.
Reddat tibi dominus
pro opere tuo:
& plenā mercedē red
dias a domino
deo iſrael ad quem ve
niſti: &
ſub cuius cõfugiſti a
las. Que ait.
Inueni gr̃am apud o
culos tuos dñe mi: qui
conſolatus es me: &
cõſolatus es me: &
ancille tue: que nõ
ſimilis vnius
puellaꝝ tuarũ. Dixitq;
ad eã booz. Cũ hora
veſcẽdi fuerit veni huc
& comede
panẽ: & intinge buc
cellã tuã in aceto. Sedit
itaq; ad meſſorẽs latus
& cõgeſſit polẽtã ſibi:
comeditq; & ſaturata
ẽ: & tulit reliquas. Atq; i
de ſurrexit vt ſpicas ex
more colligeret. Prece
pit ãt booz pueris ſuis
dicẽs. Etiã ſi vobiſcum
metẽ voluerit ne phi
beatis eam. & de veſtris
manipulis proiicite de induſtria: & rema
nere pmittite vt abſq;
rubore colligat: & colli
gentẽ nemo corripiat.
Collegit ergo in agro
vſq; ad veſperam: & q̃
collegerat virga cecidit
& excutiens: iuenit hor
deĩ q̃ſi ephi mẽſuram .i.
tres modios: quos por
tãs reuerſa eſt i ciuitatem
& oſtendit ſocrui ſue. In
ſup ptulit & dedit ei de
reliquiis cibi ſui: quo
ſaturata fuerat. Dixitq;
ei ſocrus ſua. Vbi ho
die collegiſti: & vbi fe
ciſti opus? Sit benedictus
qui miſertus eſt tui. In
dicauitq; ei apud quem
eſſet opata: & nomen
dixit viri q
booz vocaretur. Cui
reſpondit noemi.
Benedictus ſit a domi
no quoniam eandem
gratiam quam prebue
rat viuis: ſeruauit & mortuis. Rurſumq; ait
Propinquus noſter eſt
homo.
Et ruth hoc quoq; in
quit

poſtq̃ mortuus eſt vir tuus. τ quomõ reliqui
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου · καὶ πῶς κατέλι
ſti patrem tuũ τ matrẽ tuã τ terrã
πες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν
gnationis tue τ abiiſti ad pplm quẽ nõ ſciebas
γενέσεώς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ἤδεις
heri τ nudũ terti. reddat dñs opus tuum τ
χθὲς καὶ τρίτης. ἀποτίσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου καὶ
ſit merces tua plena a dño deo
ἔστω ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ
iſrael: ad quẽ venisti vt confidas ſub alas
οὗ Ἰσραήλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυ
illius. illaãt dixit inuentã gr̃am in oculis
γας αὐτοῦ. ἣ δὲ εἶπεν εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς
tuis dñe mi: qñ conſolatus es me τ qñ locutus
σου κύριέ μου · ὅτι παρεκάλεσάς με καὶ ὅτι ἐλάλη
es in cor ancille tue: τ ecce ego nõ
σας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ οὐκ
ero vt vna puellarum tuarũ. τ dixit il
ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου · καὶ εἶπεν αὐ
li booz: hora veſcendi accede huc τ co
τῇ βόαζ, τὴ ὥρα τοῦ φαγεῖν πρόσελθε ὧδε καὶ φά
medes panẽ τ tinges buccellã tuã in aceto.
γεσαι τὸν ἄρτον καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει.
τ ſedit ruth ex obliquo metentium τ por
καὶ ἐκάθισεν ἐκοὺθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων, καὶ ἔβου
rexit ei booz polentam: τ comedit τ ſaturata eſt
ρεσεν αὐτῇ βόαζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη
τ reliquit: τ ſurrexit vt colligeret. τ præ
καὶ κατέλιπεν, καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. καὶ ἐνε
cepit booz pueris ſuis dicẽs: τ
τειλατο βόαζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων, καὶ
inter manipulos colligat: τ non cõ
γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλιγέτω, καὶ μὴ κα
fundatis eam. τ exhibentes exhibe
τηχύνητε αὐτήν. καὶ γε παραβάλλοντες παραβα
bitis ei de congregatis τ ſinite eam:
λεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων καὶ ἄφετε αὐτήν,
τ colliget: τ non corripietis eam. τ colle
καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ. καὶ συνέ
git in agro vſq; ad veſperã τ virga cecidit que col
λεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας καὶ ἐρράβδισεν ἃ συ
legit. τ facta eſt q̃ſi ephi ordei. τ portauit τ in
νέλεξεν, καὶ ἐγένετο ὡς ὅσον κριθῶν. καὶ ἦρεν καὶ εἰ
greſſa eſt in ciuitatem. τ vidit ſocrus eius que
σῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ
collegerat: τ offerens ruth dedit ei que reli
συνέλεξεν, καὶ ἐξενέγκασα ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέ
querat ex dbus ſaturata fuit. τ dixit ei ſocrus
λιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη. καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ
ſua: vbi collegiſti hodie τ vbi feciſti:
αὐτῆς, ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας,
ſit qui nouit te dño. τ indicauit ruth
γίνοι γινώσκουσά σε εὐλογητός. καὶ ἀπήγγειλεν ἔδωκε τῇ
ſocrui ſue vbi fecit. τ dixit nomẽ
πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησεν. καὶ εἶπεν τὸ ὄνομα τοῦ
viri cum quo feci cum eo hodie booz. τ
ἀνδρὸς μεθ' οὗ ἐποίησα μετ' αὐτοῦ σήμερον βόαζ. καὶ
dixit noomi nurui ſue: benedictus eſt
εἶπεν νωομὶ τῇ νύμφῃ αὐτῆς, εὐλογητός ἐστι τῷ
dño: qñ non reliquit miam ſuã cum
κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ
viuis τ cũ mortuis. τ dixit
τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνεώτων. καὶ εἶπεν
ei noomi: ꝓpinquus ẽ nobi vir de ſanguine ſtocio
αὐτῇ νωομί, ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων
nobis eſt. τ dixit ruth ad ſocrum ſuã:
ἡμῖν ἐστιν. καὶ εἶπεν ῥοὺθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς,

τ qſi dixit ad me cum pueris
καὶ γε ὅτι εἶπεν πρός με μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν
meis iungere donec perficiant totam messem
ἐμῶν προσκολλᾶσθαι ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητὸν
que est mihi. τ dixit noomi ad ruth nu
ὃς ὑπάρχει μοι. καὶ εἶπεν νωεμὶ πρὸς ῥοὺθ τὴν νύμ
rum fuā: bonum filia qſi egressa eo cū puel
φην αὐτῆς, ἀγαθὸν θύγατερ ὅτι ἐξῆλθες μετὰ τῶν κο
lis eius: τ non obuiabunt tibi in agro
ραsίων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ
alieno. τ iuncta est ruth puellis booz
ἑτέρῳ. καὶ προσεκολλᾶτο ῥοὺθ τοῖς κοραsίοις βόοζ
ad colligēdū q̄d perfecit messem ordei
συλλέγειν ἕως συνετέλεσεν τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν
τ messem tritici.
καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν. Ca. 3.

A ΚΑΙ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, καὶ εἶ
Et sedit cum socru sua: τ di
πεν αὐτῇ νωεμὶ ἡ πενθερὰ αὐτῆς, θύγατερ οὐ μὴ ζη
xit ei noomi socrus eius: filia non que
τήσω σοι ἀνάπαυσιν ἵνα εὖ σοι γένη
ram tibi requiem vt bene sit tibi. τ nunc
τώρα σοι ἀνάπαυσις ἵνα εὖ σοι γένηται σοι. καὶ νῦν
nōne booz notus nobis cui⁹ fuisti cū puel
οὐχὶ βόοζ γνώριμος ἡμῖν οὗ ἦς μετὰ τῶν κοραsί
lis eius? ecce ipse ventilat aream ordei
ων αὐτοῦ; ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν
hac nocte. tu āt lauaberis τ vngeris τ impo
ταύτης τῆς νυκτός. σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ καὶ περιθή
nes vestem tuā sup te: τ ascende
σῃ τὸ ἱμάτιόν σου ἐπὶ σεαυτῆ, καὶ ἀπελεύσῃ
sup aream. ne cognoscaris viro vsq; quo per
ἐπὶ τὸν ἅλω. μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ ἕως τ συν
ficiat ille comedere τ bibere. τ erit cū
τελέσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. καὶ ἔσται ἐν
dormierit ipse: τ nosces locū vbi dor
τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον οὗ κοι
mit illic: τ ibis τ discooperies que ad
μᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς
pedes eius τ dormies. τ ipse nunciabit
πόδας αὐτοῦ καὶ κοιμήσῃ. καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ
tibi que facies. dixit āt ruth ad eam: omnia
σοι ἃ ποιήσεις. εἶπεν δὲ ῥοὺθ πρὸς αὐτήν, πάντα
que dixeris mihi ad me faciam. τ descēdit in
ὅσα ἂν εἴπῃς μοι πρός με ποιήσω. καὶ κατέβη εἰς
B aream: τ fecit iuxta omnia que impera
τὸν ἅλω, καὶ ἐποίησεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετεί
uerat ei socrus sua. τ comedit booz τ bi
λατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς. καὶ ἔφαγεν βόοζ καὶ ἔ
bit τ letatū est cor eius: τ venit ad
πιεν καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν τοῦ
dormiēdū in parte cōgerie herbar. illa āt venit secreto τ
κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς σωρείας. ἡ δὲ ἦλθεν κρυφῇ καὶ
discooperuit que ad pedes eius τ dormiuit.
ἀπεκάλυψεν τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἐκάθευδεν.
factū est āt in media nocte τ surrexit vir τ tur
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐτ
batus est: τ ecce mulier dormiebat ad pedes su
ταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐκοιμᾶτο πρὸς ποδῶν αὐ
os. dixit āt q̄ ea tu: illa āt dixit ego sum ruth ancilla
τοῦ. εἶπεν δὲ τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν ἐγώ εἰμι ῥοὺθ ἡ δούλη
tua: τ expandes alam tuam sup famu
σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὸν δού
lam tuam: qñ propinquus es tu. τ dixit booz: benedicta
λην σου, ὅτι ἀγχιστεύς εἶ σύ. καὶ εἶπεν βόοζ, εὐλογημένη
tu dño filia: qñ letificasti miam tuā
σὺ τῷ κυρίῳ θύγατερ, ὅτι ἠγάπησας τὸ ἔλεός σου τὸ
vltimā magis q̄ primam vt non ires tu post
ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον τ μὴ πορευθῆναί σε ἐπὶ
iuuenes siue pauper siue diues. τ nunc fi
C σῳ νεανίαν εἴτε πένητα εἴτε πλούσιον. καὶ νῦν θύ
lia ne timeas.
γατερ μὴ φοβοῦ.

P precepit⁹ mihi vt tādiu
messoribus eius
s iungerer f donec
omnes b segetes meterē
tur. i Cui g dixit
b socrus. m Melius est n filia
mi
o vt q cum r puellis eius p ex
eas ad metēdū: n ne s in a
lieno f agro qſpiā t resistat
u tibi. i Iucta est itaq; a pu
ellis b booz: & tādiu cum
eis c messuit d donec f or
dea b & i triticū in horreis
conderentur. 3.
DOstq̄ ām a reuersa ē
b ad c socrū suā audi
uit ab ea. b Filia mi
q rā i tibi m requiē & pro
uidebo n vt
o bñ sit k tibi. p Booz iste
cuius puellis in agro iū
cta s es t ppinquus ni est:
& hac f nocte e ream or
dei c ventilat.
f Lauare igitur b & vnge
re: i & induere cultiori b
k vestimētis m & descende
n in areā. o Non p te videat
q hō r donec c esum a potū
q p finierit.
r Q̄n aūt ierit ad dormi
endū: s nota b locum
t in quo b dormiat. f Veni
esq; & discoopies palliū
quo opitur b a pte pedū:
i & plicies te & ibi iacebis
k Ipse aūt i dicet m tibi o qd
p agere debeas. Que r rī
dit. o Quicquid n precepe
ris
r faciā. s Descenditq; a in a
ream b & fecit c omnia
o q sibi c impauerat s socr.
g Cunq; comedisset b boo
oz i & bibisset: k & factus
est hilarior: m isset q; n ad
dormiendū o iuxta f acer
uū manipulorū: q venit
r abscōdite: s & discoop
to c a pedibus eius palliō
u se proiecit. a Et ecce c no
cte iam b media d expauit
q hō & cōturbatus est: f vi
dit q; b mulierē i iacentem
k ad pedes suos: i & ait illi.
n Que e s. Illa q; r rīdit.
p Ego sū q ruth r ācilla tua.
o Expande c palliū tuū n su
p r famulā tuā: i quia s pro
pinquus e es. b Et ille.
c Benedicta b inquit b es c a
domino f filia: & i priorē b miam i posterio
re g supasti. quia m non es
n secuta f iuuenes r paupe
res
o siue c diuites. i Noli ergo

מִי־יָבֹא אֶל־הַנְּעָרִים אִם־לֹא בַּחוּרִים וְאִם־דַּל וְלֹא־הָלַךְ אַחֲרֵי עָשִׁיר׃ וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אַתְּ׃ וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם־גֹּאֵל אָנֹכִי וְגַם יֶשׁ־גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ יִגְאָל טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ וְגָאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃ וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלֹתָיו עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרֶם יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃ וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר עָלַיִךְ וְאֹחֲזִי בָהּ וַתֹּאחֲז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר׃ וַתָּבֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֵלַי אַל־תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל־חֲמותֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד אֲשֶׁר־תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

Cap. iij.

וְחֹתֶנְתָּהּ נָעֳמִי אָמְרָה לָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃ וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים הַלָּיְלָה׃ וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלָתַיִךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתְּ הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ וְהָיָה בְּשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתִּי וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין׃ וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמְרִי אֵלָי אֶעֱשֶׂה׃ וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוַּתָּהּ חֲמוֹתָהּ׃ וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃ וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃ וַיֹּאמֶר מִי אַתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶיךָ עַל אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה בִּתִּי הֵטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי לֶכֶת אַחֲרֵי בַּחוּרִים אִם דַּל וְאִם עָשִׁיר׃ וְעַתָּה בִּתִּי אַל

תִּירְאִי כָּל אֲשֶׁר תֹּאמְרִי אֵעֱשֶׂה
לָךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל שַׁעַר עַמִּי כִּי
אֵשֶׁת חַיִל אַתְּ׃ וְעַתָּה כִּי אָמְנָם
כִּי גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב
מִמֶּנִּי׃ לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַּבֹּקֶר
אִם יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם לֹא
יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי
יְהוָה שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר׃ וַתִּשְׁכַּב
מַרְגְּלֹתָיו עַד הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרֶם
יַכִּיר אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל
יִוָּדַע כִּי בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃
וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר עָלַיִךְ
וְאֶחְזִי בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ
שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר׃
וַתָּבֹא אֶל חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי אַתְּ
בִּתִּי וַתַּגֶּד לָהּ אֵת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה לָהּ הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ
הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר
אֵלַי אַל תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל
חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד
אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא
יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי אִם כִּלָּה הַדָּבָר
הַיּוֹם׃ **Cap. iiij.** וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר
וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר
דִּבֶּר בֹּעַז וַיֹּאמֶר סָרָה שֻׁבָה
פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי וַיָּסַר וַיֵּשֶׁב׃
וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר
וַיֹּאמֶר שְׁבוּ פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ וַיֹּאמֶר
לַגֹּאֵל חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי
הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ וַאֲנִי
אָמַרְתִּי אֶגְלָה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה
נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי אִם
תִּגְאַל גְּאָל וְאִם לֹא יִגְאַל הַגִּידָה
לִי וְאֵדְעָה כִּי אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל
וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶגְאָל׃

metuere: sed quicquid dixeris mihi facia tibi. Scit ei omnis populus qui habitat intra portas vrbis mee mulierē te esse virtutis. Nec abnuo me propinquū: sed est alius me propinquior. oo Quiesce hac nocte: & facto mane si te voluerit ꝑpinquitatis iure retinere bene ref acta est: sin aūt ille noluerit: ego te absq; vlla dubitatiōe fuscipiā: viuit dñs. Dormi vsq; mane. Dormiuit itaq; ad pedes ei vsq; ad noctis abscessū. Surrexit itaq; añq; homines se cognoscerent mutuo: & dixit booz. Caue ne qs nouerit q huc veneris. Et rursum expāde inqt palliū tuū quo opiris & tene vtraq; manu. Qua extendente & tenēte: mensus est sex modios ordei: & posuit sup eā. Que portās ingressa est ciuitatē & venit ad socrum suā. Que dixit ei. Quid egisti filia? Narrauitq; ei omnia que sibi fecisset homo. Et ait. Ecce sex modios ordei dedit mihi: & ait. nolo vacuam te reuerti ad socrū tuam. Dixitq; Noemi. Expecta filia dōec videamus quē res exitum habeat: neq; enī cessabit hō: nisi cōpleuerit quod locutus est. 4.

Ascendit ergo booz ad portam & sedit ibi. Cumq; vidisset ꝑpiquū ꝑterire de quo prius sermo habitus est dixit ad eū. Declina paulisp & sede hic vocās eū nomine suo. Qui diuertit & sedit. Tollēs āt booz decē viros de senioribꝫ ciuitatis: dixit ad eos. Sedete hic. Quibus residētibus locutus est ad ꝑpinquū. Partē agri fratris nostri elimelech vendet noemi ꝙ reuersa est de regiōe moabitide. quod audire te volui & tibi dicere cora cūctis sedentibus & maioribus natu de ꝓpio meo. Si vis possidere iure ꝑpinqtatis eme & posside. Si āt displicet tibi: hocipsū midi ca mihi vt sciā quid facere debeā. Nullus ei ē ꝑpinquus excepto te qui prior es: & me quise

οἷα ἐὰν εἴπῃς πρός με ποιήσω
tibi. scit enī ois tribus populi mei qđ
σοι. οἶδεν γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι
mulier virtutis es tu: & nūc vere cogna
γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ, καὶ νῦν ἀληθῶς ἀγχι-
tus sum ego & est cognatus in tra cīuis magꝭ
στεύς εἰμι ἐγὼ καί γε ἔστι ἀγχιστεὺς ἐν γῇ ὑπὲρ
ego. quiesce nocte & erit mane si
ἐμέ. αὐλίσθητι τὴν νύκτα καὶ ἔσται τοπρωὶ ἐὰν
voluerit te: bonū vocat. si āt nō ve
ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθόν, ἀγχιστευέτω. ἐὰν δὲ μὴ βού-
lit vocare te vocabo te ego. viuit do-
λῃται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγώ. ζῇ κύ-
minus: dormi vsq; ad mane. & dormiuit ad pe
ριος, κοιμήθητι ἕως πρωΐ. καὶ ἐκοιμήθη πρὸς πο-
des eius vsq; ad mane. illa āt surrexit añq; cognosceret
δῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ. ἐδὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγινῶσαι
vir proximū suum: & dixit booz: ne cognoscatur
ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν βοόζ, μὴ γνω-
quia venit mulier in aream. & dixit
σθήτω ὅτι ἐλήλυθε γυνὴ εἰς τὴν ἅλω. καὶ εἶπεν
ei: fer cingulū qđ super te: & te
αὐτῇ, φέρε τὸ περιζωμα τὸ ἐπάνω σου, καὶ κράτει
ne tilud. illa āt tenuit illud & mēsus est sex
τοῦτο αὐτό. καὶ ἐκράτησεν αὐτὸ καὶ ἐμέτρησεν ἓξ
ordei & imposuit sup eam: & ingressa est in
κριθῶν καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν
ciuitatē. & ruth intrauit ad socrum suam.
πόλιν. καὶ ἦλθε εἰσελθεῖν πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς.
illa āt dixit qđ tu filia: & narrauit ei om
καὶ εἶπεν τί σὺ θύγατερ; καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ σύμ
nia que fecit illi vir. & ait sex
παντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ. καὶ εἶπεν τὰ ἓξ τῶν
ordei hec dedit mihi: qm dixit ad me: nō
κριθῶν ταῦτα ἔδωκέν μοι, ὅτι εἶπεν πρός με, μὴ
eas vacua ad socrum tuā. illa āt dixit sede fi
εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθερά σου. καὶ δὲ εἶπεν κάθου θύ
lia quo ad cognoscas tu quomō nō cadet verbū. nō. n.
γατερ ἕως ἂν ἐπιγνῶσαι σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα. οὐ παύ-
cessabit vir quo ad cōpleuerit verbum hodie.
σεται ἀνὴρ ἕως ἂν τελέσῃ τὸ ῥῆμα σήμερον.

Booz ascēdit ad portā & se
Καὶ βοόζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην καὶ ἐκάθι-
dit ibi: & ecce propinquus pretereibat quē di
σεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο ὃν ἐ-
xit booz: & dixit ad eum booz: declinā
λάλησε βοόζ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βοόζ, ἐκκλίνας
sede hic absōdite. & diuertit & sedit:
κάθισον ὧδε κρύφη. καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἐκάθισεν,
& tollit booz decē viros de seniori
καὶ ἔλαβεν βοόζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυ
bus ciuitatis: & dixit: sedete hic. &
τέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, καθίσατε ὧδε. καὶ
sederūt. & dixit booz propinquo: par
ἐκάθισαν. καὶ εἶπεν βοόζ τῷ ἀγχιστεῖ, τὴν με
tem agri q̄ est fratris nri
μερίδα τοῦ ἀγροῦ ὃ ἔστιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ
elimelech: quē vendit noomi q̄ reuersa est de agro
ἐλιμέλεχ, ὃν ἀπέδοτο νοομὶ ἡ ἐπιστρέψασα ἐξ ἀγροῦ
moab. & ego dixi discooperiam aurem tuā di
μωάβ. καὶ ἐγὼ εἶπα ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου λέ-
cens: posside coram sedentibus & coram
γων, κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων καὶ ἐναντί
maioribus ppli mei. si ꝑpiquꝰ eo
ον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου. εἰ ἀγχιστεύεις
vuc: si āt non vucio nuncia mihi &
ἀγχίστευε, εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις ἀπάγγειλόν μοι καὶ
sciam: qm nō est preter te vt vocat: &
γνώσομαι, ὅτι οὐκ ἔστιν πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀ-
ego sum post te. ille āt dixit: ego sum: vocam.
γω εἰμὶ μετὰ σέ. ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω.

τ dixit booz in die qua possidebis tu agrū
καὶ εἶπεν βόοζ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν
de manu noomi τ a ruth moabitide vxo
ἐκ χειρὸς νοομὶ καὶ παρὰ ῥοὺθ τῆς μωαβίτιδος γυ-
re mortui: τ eam possidere te opz
ναικὸς τοῦ τεθνηκότος, καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ
vt suscites nomē mortui in hereditate
ὥστε ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας
sua. τ dixit ppinquus booz: nō pote
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ βόοζ, οὐ δυνήσο-
ro vocare mihi: ne forte corrumpā posse
μαι ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ, μήποτε διαφθείρω τὴν κλη
sionē meā. voc tibi tu propinquitatē
ρονομίαν μου. ἀγχίστευσον σεαυτῷ σὺ τὴν ἀγχιστείαν
meā quā nō potero vocare. τ hic
μου ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι. καὶ τοῦτο τὸ ἔθ-
mos prius in israel ad ppinquitatē
νος ἦν ἔμπροσθεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν
et in cōmutatione ad cōstituēdū oē verbū.
καὶ ἐπὶ τὸ ἀνταλλαγμα τοῦ στῆσαι πάντα λόγον.
soluebat vir calciamētū suum τ dabat
ὑπελύετο ὁ ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἐδίδου τῷ
propinquo suo qui vocabat ppinquitatē e-
πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐ-
ius. τ hoc erat testimoniū in israel. τ dixit
τοῦ. καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν
propinquus booz: posside tibi propin-
ὁ ἀγχιστεὺς τῷ βόοζ, κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχι-
quitatē meā: τ soluit calciamētū suum τ
στείαν μου, καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ
dedit ei. τ dixit booz maioribus natu τ
ἔδωκεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν βόοζ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ
omni pplo: testes vos hodie: q̄m pos
παντὶ τῷ λαῷ, μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον, ὅτι κέ-
sedi omnia que abimelech τ omnia que
κτημαι πάντα τὰ τοῦ ἀβιμέλιχ καὶ πάντα ὅσα
sunt chelion τ maalon de manu noo
ὑπῆρχεν τῷ χελεὼν καὶ τῷ μααλὼν ἐκ χειρὸς νοο
mi. τ ruth moabitidem vxorem maalon
μί. καὶ γε ῥοὺθ τὴν μωαβίτιν τὴν γυναῖκα μααλὼν
possedi mihi in vxorem: vt suscitem
κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ
nomē mortui in hereditate sua:
ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ,
τ non delebitur nomē mortui de
καὶ οὐκ ἐξολεθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν
fratribus suis τ de porta loci sui:
ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς πύλης τοῦ τόπου αὐ-
testes vos hodie. τ dixerūt oēs
τοῦ, μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον. καὶ εἶπαν πᾶς ὁ
pplo qui in porta: testes. τ maiores
λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ, μάρτυρες. καὶ οἱ πρεσβύ-
natu dixerūt det dñs vxorem tuā que in
τεροι εἶπαν δῴη κύριος τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰ-
greditur in domū tuā sicut rachel τ sicut
σερχομένην εἰς τὸν οἶκόν σου ὡς ῥαχὴλ καὶ ὡς
lian que edificauerūt vtraq; domū israel.
λίαν αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν οἶκον Ἰσραήλ.
τ faciat virtutē in ephratha: τ erit nomē in
καὶ ποιήσαι δύναμιν ἐν Ἐφραθά, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν
bethleem. τ fiat domus tua vt dom̄ phares:
Βηθλεέμ. καὶ γένοιτο ὁ οἶκός σου ὡς οἶκος φαρὲς,
quē peperit thamar inda. de semine tuo
ὃν ἔτεκεν θαμαρ τῷ Ἰούδα. ἐκ τοῦ σπέρματός σου
det tibi dñs de puella hac si
δῴη σοι κύριος ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης τέκ-
lios. τ cepit boos ruth sibi vxorem τ in-
να. καὶ ἔλαβε βόοζ τὴν ῥοὺθ ἑαυτῷ γυναῖκα καὶ εἰ-
gressus est ad eam. τ dedit dñs ei cōceptiōes:
σῆλθεν πρὸς αὐτήν. καὶ ἔδωκε κύριος αὐτῇ κύησιν,
τ peperit ei filiū. τ dixerūt
καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. καὶ εἶπον αἱ

C

cundus sum. At ille rñ-
dit ego agrū emā. Cui
a dixit booz. c Q̄n me-
ris agrū de manu mulie
ris. b Ruth quoq; moabi
tidem q̄ vxor defuncti
fuit debes accipe vt su-
scites nomē ppinq tui i
hereditate sua. c Qui rñ
dit. Cedo iuri ppinqta-
tis. c Neq; ei posteritatē
familie mee delere de-
beo. f Tu meo vtere pri-
uilegio: quo me libenter
carere pfiteor. g Hic aūt
erat mos antiquitus in
israel inter propiquos:
vt si qñ alter alteri suo iu
ri cedebat vt esset firma
concessio c soluebat hō
c calciamētū suum & da-
bat propīquo suo. b Hoc
erat testimoniū cessiōis
in israel. i Dixit ergo p
piquo suo booz. Tolle
calciamentum. Q̄d sta-
tim soluit de pede suo.
r At ille maioribus natu
& vniuerso populo: te
stes vos inq testis hodie
b q̄ possederi oia q̄ fue-
rūt elimelech & oooooo
chelion & maalon tra
dente noemi: ooooooooo
& ruth moabitidem v
xorem oooooooooooooo
maalō in cōiugiū sum
pserim ooooooooooooooo
vt suscitem nomē de-
functi in hereditate sua
ne vocabulū ei de fa-
milia sua ac fribus & po
pulo deleatur. r Vos in-
quā hui rei testes estis.
r Respondit omnis po
pulus qui erat oooooo
i porta & maiores natu
Nos testes sumus. a Faci-
at dñs hanc mulierem
que ingreditur ooooooo
domum tuam sicut ra-
chel & liam q̄ edificaue
runt domum israel: q vt
sit exemplum oooooooo
r virtutis in effrata & ha
beat celebre nomen ooo
in bethleē. s Fiatq; a do-
mus tua sicut domus oo
phares quem thamar
peperit iude: ooooooooo
de semine quod ti-
bi dederit dominus ooo
ex hac puella. r tulit ita
q; ooooooooooooooooooo
booz ruth: & accepit
oooooooooooooo ooooooooo
vxorē: a ingressusq; est
ad eā: & dedit illi dñs
vt concipet & peret fili
um. s Dixeruntq; ooooooo

קנה	וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה	
	מִיַּד נָעֳמִי וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה	
איש מות	אֵשֶׁת הַמֵּת קָנִיתִי לְהָקִים	
קום	שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ וַיֹּאמֶר	
יכל	הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאָל לִי פֶּן	
שחת	אַשְׁחִית אֶת נַחֲלָתִי גְּאַל לְךָ	
	אַתָּה אֶת גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא אוּכַל	
נגה	לִגְאל וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל	
שור	עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה	
קום	לְקַיֵּם כָּל דָּבָר שָׁלַף אִישׁ	
	נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת	
עוד	הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל	
שלף	לְבֹעַז קְנֵה לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ	
	וַיֹּאמֶר בֹּעַז לַזְּקֵנִים וְכָל הָעָם	
עוד	עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת	
	כָּל אֲשֶׁר לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל	
	אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נָעֳמִי	
	וְגַם אֶת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת	
איש	מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה	
קום שות	לְהָקִים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ	
כרת	וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם הַמֵּת מֵעִם אֶחָיו	
קום	וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם	
	הַיּוֹם וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר	
נתן	בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן	
נוא	יְהוָה אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל	
נגה	בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ	
	שְׁתֵּיהֶם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה	
	חַיִל בְּאֶפְרָתָה וְקְרָא שֵׁם	
הוה	בְּבֵית לָחֶם וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית	
	פֶּרֶץ אֲשֶׁר יָלְדָה תָּמָר לִיהוּדָה	
	מִן הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה	
נקח	לְךָ מִן הַנַּעֲרָה הַזֹּאת וַיִּקַּח	
היה	בֹּעַז אֶת רוּת וַתְּהִי לוֹ	
בוא	לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה	
	לָהּ הֵרָיון וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמַרְנָה	

הַנָּשִׁים אֶל נָעֳמִי בָּרוּךְ יְהוָה נָשָׂה בָּרַךְ
אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם שָׁבַת
וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה לָךְ קָרָא
לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל אֶת שׁוּב
שֵׂיבָתֵךְ כִּי כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר אֲהֵבָתֵךְ שׁוּב כָּלַל
יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר הִיא טוֹבָה לָךְ
מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ וַתִּקַּח נָעֳמִי
אֶת הַיֶּלֶד וַתְּשִׁיתֵהוּ בְּחִיקָהּ שׁוּת
וַתְּהִי לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ וַתִּקְרֶאנָה
לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לֵאמֹר יֻלַּד בֵּן
לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד
הוּא אֲבִי יִשַׁי אֲבִי דָוִד׃ וְאֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת פֶּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת יָלַד
חֶצְרוֹן׃ וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת רָם
וְרָם הוֹלִיד אֶת עַמִּינָדָב׃
וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת נַחְשׁוֹן
וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שַׂלְמָה׃
וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת בֹּעַז וּבֹעַז
הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד׃ וְעוֹבֵד הוֹלִיד
אֶת יִשָּׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת דָּוִד׃

mulieres ad noomi. Benedictus dominus qui nō deficeret successor familie tue & vocaretur nomē ei in israel: & habeas qui consoletur animā tuā & enutriat senectutē. De nuru enī tua natus ē qui te diliget & multo tibi melior ē qui si septē haberes filios. Susceptūq; noemi puerum posuit in sinu suo & nutricis ac gerule fungebatur officio.

Vicine aūt mulieres cō gratulātes ei & dicētes: natus est filius noemi: vocauerunt nomē ei obed. Hic est pater isai patris dauid. He sūt generationes phares. Phares genuit esron: esron genuit aram. Aram genuit aminadab: aminadab genuit naason. Naason genuit salmō. Salmon genuit booz: booz genuit obed. Obed genuit isai. Isai gēuit dauid.

mulieres ad noomi: benedictus dñs: qui nō deficere fecit tibi hodie propinquū: & vocet nomē tuū in israel: & erit tibi in consulen ὄνομά σου ἐν ἰσραήλ, καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπισρέφοντem animā & vt enutriat senectutē tuā: qm̄ τα ψυχὴν καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι nurus tua q̄ diligit te peperit eum q̄ est ἡ νύμφη σου ἡ ἀγαπήσασά σε ἔτεκεν αὐτὸν ἥ ἐστιν bona tibi magis q̄ septē filii. & suscepit noomi ἀγαθή σοι ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς. καὶ ἔλαβε νοομὶ τὸ puerum & posuit eum in sinum suum: & παιδάριον καὶ ἔθηκεν αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ fuit ei in nutricē. & vocauerūt ei vici ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. καὶ ἐκάλεσαν αὐτῷ αἱ γείτονες ὄνομα λέγουσαι, ἐτέχθη υἱὸς τῇ νοομὶ, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὠβήδ. οὗτος πατὴρ ἰεσσαὶ πατὴρ ὀβήδ. & he gñationes phares. phares τρὸς δαυίδ. καὶ αὗται αἱ γενέσεις φαρές. φαρὲς genuit esron: & esron genuit aram: & ἐγέννησε τὸν ἐσρών, καὶ ἐσρὼν ἐγέννησε τὸν ἀράμ, καὶ araz genuit aminadab: & aminadab genuit ἀράμ ἐγέννησε τὸν ἀμιναδάβ, καὶ ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν ναασσών, καὶ ναασσὼν ἐγέννησε τὸν σαλμών, & salmon genuit booz: & booz genuit καὶ σαλμὼν ἐγέννησε τὸν βοός, καὶ βοὸς ἐγέννησε obed: & obed genuit iesse: & iesse τὸν ὠβήδ, καὶ ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν ἰεσσαί, καὶ ἰεσσαὶ genuit dauid. ἐγέννησε τὸν δαυίδ.

1. Pa. 2. b. Math. 1. a.

Explicit liber ruth.

Incipit prologus sancti hieronymi presbyteri in libros Regum.

Iginti & duas litteras esse apud hebreos syrorum quoq; lingua & chaldeorum testatur: que hebree magna ex parte confinis est. Nam & ipsi viginti duo elementa habent eodem sono: sed diuersis characteribus. Samaritani etiã pentateuchum moysi totidem litteris scriptitant: figuris tantum & apicibus discrepãtes. Certumq; est esdrã scribam legisq; doctorem post captam hierosolymam & instaurationem templi sub zorobabel alias litteras repperisse quibus nunc vtimur: cum ad illud vsq; tempus iidem samaritanorum & hebreorum characteres fuerint. In libro quoq; numerorum hec eadem supputatio sub leuitarum ac sacerdotũ sensu mystice ostenditur. Et nomen domini tetragrammaton in quibusdam grecis voluminibus vsq; hodie antiquis expressum litteris inuenimus. Sed & psalmi trice simussextus: & centesimusdecimus & centesimusundecimus & centesimusdecimusoctauus: & centesimusquadragesimusquartus: q̃q̃ diuerso scribãtur metro: tamen eiusdem numeri texũtur alphabeto. Et hieremie lamentationes & oratio eius: salomõis quoq; in fine prouerbia: ab eo loco in quo ait. Mulierem fortẽ quis inueniet: eisdem alphabetis vel incisionibus supputantur. Porro quinq; littere duplices apud hebreos sunt: caph: mem: nun: phe: sadich. Aliter enim scribuntur per has principia medietatesq; verborum: aliter fines: vnde & a pleriscq; libri duplices estimantur: samuel malachim: dabreiamin: esdras: hieremias: cum cynoth idest lamentationibus suis. Quomodo igitur viginti duo elementa sunt per que scribimus hebraice omne quod loquimur: & eorum initiis vox humana comprehenditur: ita viginti duo volumina supputantur: quibus quasi litteris & exordiis in dei doctrina tenera adhuc & lactens viri iusti eruditur infantia. Primus apud eos liber vocatur bresith: quem nos genesim dicimus. secundus elleſmoth qui exodus appellatur: tertius vaiecra: idest leuiticus: quartus vaiedaber: quem numerum uocamus: quintus elleaddebarim: qui deuteronomium prenotatur. Hi sunt quinq; libri moysi: quos ꝓprie thorath: idest legem appellant. Secũdum prophetarum ordinem faciunt: & incipiunt ab iesu filio naue: qui apud illos iosue bennun dicitur. Deinde subtexunt sopthim idest iudicum librum & in eundem compungunt ruth: quia in diebus iudicum facta eius narratur historia. Tertius sequitur samuel: quem nos regnorum primum & secundum dicimus: quartus malachim: idest regum: qui tertio & quarto regnorum uolumine cõtinetur. Meliusq; multo est malachim: idest regum q̃ malachoth: idest regnorum dicere. Nõ enim multarũ gentium describit regna: sed unius israelitici populi q tribubus duodecim cõtinetur. Quintus est esaias: sextus hieremias: septimus ezechiel: octauus liber duodecim prophetarum: qui apud illos uocatur thereasar. Tertius ordo: agiographa possidet. Et primus liber incipit ab iob: secundus a dauid quem quinq; incisionibus & uno psalmorum uolumine comprehendunt. tertius est salomon: tres libros habens: prouerbia: que illi parabolas idest masloth appellãt: quartus ecclesiastẽ: idest coheleth: quintus est cãticum canticorum: quem titulo sirasirim prenotant: sextus est daniel: septimus dabresamin idest uerba dierum: quod significantius chronicon totius diuine historie possimus appellare: qui liber apud nos paralipomenon primus & secũdus inscribitur. octauus esdras: qui & ipse similiter apud grecos & latinos in duos libros diuisus est. nonus hester. Atq; ita fiunt pariter ueteris legis libri uiginti duo idest moysi quinq;: & prophetarum octo: agiographorum nouem. Quamquam nõnulli ruth & cinoth inter agiographa scriptitent: & hos libros in suo putent numero supputandos: ac per hoc esse prisce legis libros uiginti quattuor: quos sub numero uiginti quattuor seniorum apocalypsis ioannis inducit: adorantes agnum & coronas suas prostratis multibus offerentes: ĩantibus coram quattuor animalibus oculatis ante & retro idest in preteritum & in futurum respicientibus: & indefessa uoce clamantibus: sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens qui erat & qui est & qui uẽturus est. Hic prologus scripturarum: quasi galeatum principium omnibus libris quos de hebreo uertimus in latinum conuenire potest: ut scire ualeamus quicquid extra hos est inter apocripha eẽ ponẽdum. Igitur sapientia que uulgo salomõis inscribitur: & iesu filii syrach liber: & iudith: & thobias: & pastor nõ sunt in canõe. Machabeorum primum librum hebraicum repperi. Secundus grecus est: quod ex ipsa phrasi probari potest. Que cum ita se habeant: obsecro te lector ne laborem meum reprehensionem estimes antiquorum. In templo dei offert unusquisq; quod potest. Alii aurum & argentum & lapides pretiosos: alii byssum & purpuram & coccum offerunt & hyacinthũ. Nobiscum bene agitur si obtulerimus pelles & caprarum pilos. Et tamen apostolus contemptibiliora nostra magis necessaria iudicat. Vnde & tota illa tabernaculi pulchritudo & per singulas species ecclesie presentis futureq; distinctio pellibus tegitur & cilitiis: ardorẽ q; solis & iniuriam imbrium ea que uiliora sunt prohibent. Lege ergo primum samuel & malachim meum: Meum inquam meum. Quicquid enim crebrius uertendo & emendando sollicitius & didicim⁹ & tenemus nostrum est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas uel interpretem me estimato si gratus es: uel paraphrasten si ingratus. quamquam mihi omnino conscius nõ sim mutasse me quippiam de hebraica ueritate. Certe si incredulus es: lege grecos codices & latinos & cõfer cum his opusculis que nuper emendauimus: & ubicunq; discrepare inter se uideris: inter roga quemlibet hebreorum cui magis accommodare debeas fidem. Et si nostra firmauerit: puto q; eum nõ estimes coniectorẽ ut in eodem loco mecum similiter diuinauerit. Sed & uos famulas christi rogo que domini discumbentis p̃ ciosissima fidei myrrha ungitis caput: que nequaquam saluatorem queritis in sepulchro quibus ad patrem christus ascendit: ut contra latrantes canes qui aduersum me rabido ore desciuunt: & circueunt ciuitatem atq; in eo se doctos arbitrantur: si aliis detrahant orationum uestrarum clypeos opponatis. Ego sciens humilitatem meam illius semper sententie recordabor. Dixi custodiam uias meas: ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam: cum consisteret peccator aduersum me. Obmutui & humiliatus sum & silui a bonis.

Explicit prologus.

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶן יְרֹחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תֹּחוּ בֶן צוּף אֶפְרָתִי: וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים: וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִימִים יָמִימָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת וְלִזְבֹּחַ לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי עֵלִי חָפְנִי וּפִינְחָס כֹּהֲנִים לַיהוָה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן לִפְנִנָּה אִשְׁתּוֹ וּלְכָל בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת: וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אַפַּיִם כִּי אֶת חַנָּה אָהֵב וַיהוָה סָגַר רַחְמָהּ: וְכִעַסַּתָּהּ צָרָתָהּ גַּם כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְּיעָמָהּ כִּי סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ: וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה חָנָּה וְשָׁם הַשְּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי תַּכְעִיסֶנָּה וְתַבְנָה וְלֹא תֹאכַל: וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי וְלָמָּה יֵרַע לִבֵּךְ הֲלֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָנִים: וַתָּקָם חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָהּ בְּשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שָׁתֹה וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל הִכֵּא עַל מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה: וְהִיא מַרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל יְהוָה וּבָכֹה תִבְכֶּה: וַתִּדַּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם רָאֹה תִרְאֶה בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנָתַתִּיו לַיהוָה כָּל יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ: וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה עֵלִי שֹׁמֵר אֶת פִּיהָ: וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמֵעַ

Incipit liber Samuelis primus. 1.

Vit vir vnus de ramathaim sophim de mōte effraim: & nomen eius helchana filii hieroboā: filii heliu: filii thau: filii suph eos effrateus. & habuit duas vxores: nomen vni anna: & nomē ſcde fenēna. Fuerunt q̄ eis filii: anne aūt non erant liberi. Et ascēdebat vir ille de ciuitate ſua ſtatutis diebus vt adoraret & ſacrificaret domino exercituū in ſylo. Erāt autem ibi duo filii heli: ofni & phinees ſacerdotes domini. Venit ergo dies & immolauit helchana: & dedit q̄ fenenne vxori ſue & cunctis filiis eius & filiabus partes. Anne autem dedit partem vnam triſtis: quia anna diligebat. Dns aūt cōcluſerat vuluā eius. Affligebat quoq̄ eā emula eius: & vehemēter angebat: in tm vt exprobraret q̄ dns cōcluſiſſet vuluā eius. Sicq̄ faciebat p ſingulos ānos cū redeūte tpe aſcēderēt ad tēplū dñi: & ſic puocabat eā. Porro illa flebat & nō capiebat cibū. Dixit ergo ei helchana vir ſuus: āna cur fles: & quare non comedis & quā obrē affligitur cor tuū. Nūqd nō ego melior tibi ſum q̄ decē filii! Surrexit aūt āna poſtq̄ comederat & biberat in ſylo. Et heli ſacerdote ſedēte ſup ſellā aī poſtes dom dñi cū eēt āna amaro aio: orauit ad dñm flēs largiter: & votum vouit dicens. Domine exercituū ſi reſpiciens videris afflictionem famule tue & recordatus mei fueris: nec oblitus ācille tue: dederiq̄ ſerue tue ſexum virile: dabo eū dño oībus diebus vite eius: & nouacula nō aſcēdet ſup caput eius. Factū eſt āt cū illa multiplicaret p̄ces coram domino vt heli obſeruaret os eius. Porro anna loquebatur in corde ſuo tantūmodo labia eius

REGNORVM. i.
ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ. ά. Ca.1.

Et fuit homo vnus de arama-
Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς ἐξ ἁρμα-
thaim ſophiz: de mōte ephraim: & nomen
θαὶμ σοφίμ, ἐξ ὄρους ἐφραίμ, καὶ ὄνο-
men ei elcana filius hieroā filij heliu
μα αὐτῷ Ἐλκανὰ υἱὸς Ἱεροὰμ υἱοῦ Ἠλιοῦ
filij thoce filij ſoph de mōte ephraim. & huic due vxo
υἱοῦ Θωκὶ υἱοῦ Σὼφ ἐξ ὄρους ἐφραίμ. καὶ τούτῳ δύο γυ-
res nomē vni anna: & nomē ſcde phēnana.
ναῖκες ὄνομα τῇ μιᾷ Ἄννα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Φεννανά.
& fuerūt phennane filij: at anne nō erat filius. &
καὶ ἦν τῇ Φεννανὰ παιδία, τῇ δὲ Ἀννᾶ οὐκ ἦν παιδίον. καὶ
aſcendebat homo ille ex diebus in diem de ciuitate
ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέραν ἐκ πόλεως
ſua de aramathai ad adorādū & ſacrificandū dño ſabaoth in
αὐτοῦ ἐξ ἁρμαθαὶμ προσκυνεῖν καὶ θύειν τῷ κῷ σαβαὼθ ἐν
ſylo: & ibi erat heli & duo filij eius ophni & phinees ſa
σηλώ, καὶ ἐκεῖ ἦν Ἠλὶ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς ἱε-
cerdotes dei. & facta eſt dies: & immolauit elcana: & de-
ρεῖς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ ἔθυσεν Ἐλκανά, καὶ ἔδω-
dit phennane vxori ſue & cūctis filijs eius: &
κε τῇ Φεννανὰ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ
filiabus parteo. at anne dedit partē vnaꝫ
θυγατράσιν μερίδας. τῇ δὲ Ἀννᾶ ἔδωκε μερίδα μίαν
ſecūdū faciē: q̄ non erat ei filius: verū q̄
κατὰ πρόσωπον, ὅτι ἐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλὴν ὅτι
diligebat elcana annan magis q̄ phennanā. & dns
ἠγάπα ὁ Ἐλκανὰ τὴν Ἄνναν ὑπὲρ τὴν Φεννανᾶν. καὶ κύριος
conclusit vuluam eius: & affligebat
ἀπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς, καὶ παρώργιζεν
eam emula eius: & irritatione eo q̄ ſper
αὐτὴν ἡ ἀντίπαλος αὐτῆς, καί γε παρώργισμῷ διὰ τὸ ἰδεῖν
neret ipſam: q̄ concluſit dñs vul
ἔνεκεν αὐτήν, ὅτι συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μή-
uam eius: vt nō daret ei filiū. ſic faciebat
τραν αὐτῆς, τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. οὕτως ἐποίει
ſingulis annis: cū aſcenderet ipſa ad domū
ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον
dñi & tribulabat & flebat & nō comedebat. Dixit ei
κυρίου καὶ ἐλύπει καὶ ἔκλαιεν καὶ οὐκ ἤσθιεν. καὶ εἶπεν
vir eius elcana vir eius: anna q̄d eſt tibi q̄ fleꝫ
αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Ἄννα τί ἔχει σοι ὅτι κλαίῃ
& quare non comedis: & quare affligit te cor
εἰς; καὶ ἵνατί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἵνατί τυπτέτω σε ἡ καρ-
tuū: non bonus ego tibi magis q̄ decē filij: &
δία σου; οὐκ ἀγαθός ἐγώ σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα; καὶ
surrexit anna poſtq̄ comederūt ipſi in ſylo & poſt
ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν σηλὼ καὶ με-
quā biberūt. & heli ſacerdos ſedebat ſup ſellam: in
τὰ τὸ πιεῖν. καὶ Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς ἐκαθέζετο ἐπὶ θρόνου, ἐπὶ
limitib tēpli dñi. & ipſa amaro aio: &
τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου. καὶ αὐτὴ κατώδυνος ψυχῇ, καὶ
orauit anna ad dñm: & flens flenit. &
προσηύξατο Ἄννα πρὸς κύριον, καὶ κλαίουσα ἔκλαυσε. καὶ
vouit votum dicēs: dñe ſabaoth ſi reſpiciens
εὔξατο εὐχὴν λέγουσα, κύριε σαβαὼθ ἐὰν ἐπιβλέπων
videris in humilitatē famule tue: & recor-
ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνη-
dat fueris mei & nō obliti fueris ācille tue: & dederis ſue
σθῇς μου καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου, καὶ δῷς τῇ δούλῃ
tue ſemen viri: & dabo eum coram te datū vſq̄ ad
σου σπέρμα ἀνδρός, καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως
dies mortis eius. & ferrum non aſcēdet ſup
ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν
caput eius. & factū eſt dū multiplicabat orare co
κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένην ἐνώ-
rā dño: & heli ſacerdos obſeruabat os eius. &
πιον κυ, καὶ Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς ἐφύλασσε τὸ στόμα αὐτῆς. καὶ
ipſa loquebat in corde ſuo: at labia eius
αὐτὴ ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, τὰ δὲ χείλη αὐτῆς

mouebātur ꝛ vox eius non audiebatur. ꝛ estimauit
ἐκεῖτο καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἀκούετο· καὶ ἐλογίσατο
eam heli temulentam. ꝛ dixit ei heli: vsq; quo
αὐτὴν ἡλὶ ἐμεθύουσαν· καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡλί, ἕως πό
C ebria eris? aufer vinū a te. ꝛ resꝑ
τι μεθυσθήσῃ; περιελοῦ γὰρ οἶνον ἀφ᾽ ἑαυτῆς σοῦ· καὶ ἀπε
pondit anna ꝛ dixit: nequaq̄ dñe. mulier in dura die
κρίθη ἄνα καὶ εἶπεν, οὐχὶ κύριε· γυνὴ ἐν σκληρᾷ ἡμέ
ego sum: ꝛ vinū ꝛ q̄ inebriare pōt nō bibi: ꝛ
ρᾳ ἐγώ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ
effundā aiam meā in cōspectu dñi: ne tā des
ἐκχεῶ τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου, μὴ δῷς τὴν
ancillam tuā in faciem in filiam pestilētiē. q̄ ex
δούλην σου ὡς πρόσωπον εἰς θυγατέρα λοιμῶν· ὅτι ἐκ
multitudine meditatiōis mee ꝛ ex multitudie tristicie mee:
πλήθους ἀδολιχίας μου καὶ ἐκ πλήθους ἀθυμίας μου,
cōsumpta sū vsq; nunc. ꝛ respondit heli ꝛ dixit ad
ἐξήτηκα ἕως τοῦ νῦν· καὶ ἀπεκρίθη ἡλὶ καὶ εἶπεν πρὸς
eam: vade in pace: dñs deus israel det tibi
αὐτήν, πορεύου ἐν εἰρήνῃ, κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ δῴη σοι
oēm petitionē tuā: q̄ petisti, ab eo. illa āt dixit: in
πᾶν αἴτημά σου, ὃ ἤτησω παρ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, ἵν
ueniat ancilla tua gr̄am in oculis tuis. ꝛ abūt
ρει ἡ δούλη σου χάρις ἐν ὀφθαλμοῖς σου· καὶ ἐπορεύθη
mulier viam suam. ꝛ comedit cum viro suo
ἡ γυνὴ τὴν ὁδὸν αὐτῆς· καὶ ἔφαγεν μετὰ τ̄ ἀνδρὸς αὐ
ꝛ bibit: ꝛ vultus eius non cōcidit
τῆς καὶ ἔπιεν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν
ampli⁹. surgēteq; āt mane adorauerūt dñm:
ἔτι. ὀρθρίσαντες δὲ τῷ πρωΐ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ,
ꝛ abierunt viam suam. ꝛ ingressus ē elca
καὶ ἐπορεύθησαν τὴν ὁδὸν αὐτῶν· καὶ εἰσῆλθεν ἐλκα
na in domū suam in aramathaim: ꝛ cognouit annas
νὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτ̄ εἰς ἀραμαθαΐμ, καὶ ἔγνω ἄνναν τὴν
vxorem suam: ꝛ recordat⁹ ē eius dñs ꝛ conce
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς κύριος καὶ συνέ⁹
pit. factū est āt in tpe dierum: ꝛ peperit an
λαβεν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἔτεκεν ἄν
na filiū: ꝛ vocauit nomē eius samuel di
να υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαμουὴλ λέγου
cēs: a dño omnipotente postulaui eum. ꝛ
σα, παρὰ κυρίου παντοκράτορος ἐτησάμην αὐτόν. καὶ
B ascēdit homo elcana ꝛ oīs dom⁹ eius ad imolādū
ἀνέβη ὁ ἀνὴρ ἐλκανὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι
tn sylo hostiā dierum ꝛ vota sua. ꝛ
ἐν σηλὼ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν καὶ τὰς εὐχὰς αὐτ̄· καὶ
anna non ascēdit cum eo. q̄ dixit viro suo:
ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς,
D non ascendam donec ascendat puer me
οὐκ ἀναβήσομαι ἕως τ̄ ἀναβῇ τὸ παιδάριον μετ᾽ ἐ
cum. q̄ āt ablactauero eum: ꝛ apparebit
μοῦ· ὅτ᾽ ἂν δὲ ἀπογαλακτίσω αὐτό, καὶ ὀφθήσεται τῷ
faciē dñi: ꝛ sedebit ibi vsq; in seculū. ꝛ
προσώπῳ κυρίου, καὶ καθίσει ἐκεῖ ἕως αἰῶνος. καὶ
dixit ei elcana vir suus: fac placitū co
εἶπεν αὐτῇ ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ποίει τὸ ἀρεστόν ἐνώ
ram te: sede donec ablacteo eum: verū
πιόν σου, κάθου ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό, πλὴν
stamat dñs oīe ex ore tuo. ꝛ
στήσαι κύριος πᾶν τὸ ἐξελθὸν ἐκ τ̄ στόματός σου. καὶ
sedit mulier ꝛ lactauit filiū suum: donec abla
ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασεν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως οὗ ἀπεγα
ctauit eum. ꝛ ascēdit cum eo in sylo in vitulo
λάκτισεν αὐτόν· καὶ ἀνέβη μετ᾽ αὐτ̄ εἰς σηλὼ ἐν μόχω
trimo ꝛ oephi siliginis ꝛ amphora vini. ꝛ in
τριετίδι καὶ ὄιφι σεμιδάλεως καὶ νεβελὸν οἴνου· καὶ ἐ
gressi sūt in domū dñi in sylo: ꝛ puer cū ipsis. ꝛ ad
σῆλθον εἰς τὸν οἶκον κυ ἐν σηλώ, καὶ τὸ παιδάριον μετ᾽ αὐτῶν· καὶ προ
duxerūt puerum: ꝛ immolauerūt vitulū. ꝛ venit anna
ἤγαγον τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξαν τὸν μόχον· καὶ προσῆλθεν ἄννα
C mater pueri ad heli ꝛ dixit ei: in me dñe viuit
μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἡλὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐν ἐμοὶ κύριε ζῇ

טעשׂת	נָשׁוֹת	mouebātur: & vox pēi
חשׁב	וְקוֹלָהּ לֹא	tus nō audiebatur. Esti
אשׁר	יִשָּׁמַע וַיַּחְשְׁבֶהָ	mauit ergo eam heli te
עלי	לְשִׁכֹּרָה: וַיֹּאמֶר	mulentā. dixitq; ei. Vs
שׁכר	אֵלֶיהָ עֲלִי	q; quo ebria eris? Dige
עד	עַד מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי	re paulisper ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
שׁכר	אֶת יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ: וַתַּעַן חַנָּה	vinū quo mades. Res
ענה	וַתֹּאמֶר	pondens anna: nequa
איש	לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת רוּחַ אָנֹכִי	q; inqt dñe mi. Nā mlr
שׁתה	וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ	infelix nimis ego sum:
נתן	אֶת נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה: אַל תִּתֵּן	vinūq; & oē qđ inebria
כל	אֶת אֲמָתֵךְ לִפְנֵי בַּת בְּלִיָּעַל כִּי	rēpt nō bibi: sed effudi
רבב שׂוח	מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד	aiam meā in conspectu
כלה	הֵנָּה: וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי	domini. Ne reputes
שׁלם	לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֶּן אֶת	ancillā tuā quasi vnam
שׁאל	שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ:	de filiabus belial: quia
מצא	וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שִׁפְחָתֵךְ חֵן בְּעֵינֶיךָ	ex multitudie doloris
הלך אישׁ	וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל	& meroris mei locuta
פנה	וּפָנֶיהָ לֹא הָיוּ לָהּ עוֹד: וַיַּשְׁכִּמוּ	sū vsq; in pūs. Tūc heli
היה שׁכם	בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּשׁוּבוּ	ait ei. Vade ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
שׁוב שׁתה	וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתָם הָרָמָתָה וַיֵּדַע	in pace: & deus israel
זכר	אֶלְקָנָה אֶת חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֶהָ	det tibi ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
יום	יְהוָה: וַיְהִי לִתְקֻפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר	petitionem tuam quā
הרה ילד	חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ	rogasti eum. ∞∞∞∞∞∞∞
קרא שׁאל	שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָה שְׁאִלְתִּיו: וַיַּעַל	At illa dixit. Vtinā iue
איש אלקנה	הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ	niat ancilla tua grām ī
יהוה	לַיהוָה אֶת זֶבַח הַיָּמִים וְאֶת נִדְרוֹ:	oculis tuis: & abiit mu
חנה	וְחַנָּה לֹא עָלְתָה כִּי אָמְרָה לְאִישָׁהּ	lier ī viā suā & comedit:
עד גמל נער	עַד יִגָּמֵל הַנַּעַר וַהֲבִאתִיו וְנִרְאָה	vultusq; illius nō sunt
ראה	אֶת פְּנֵי יְהוָה וְיָשַׁב שָׁם עַד	āplius in diuersa muta
עלם	עוֹלָם: וַתֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ	ti. Et surrexerūt mane
עשׂה ישׁב	עֲשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי עַד גָּמְלָךְ	& adorauerūt corā do
גמל	אֹתוֹ אַךְ יָקֵם יְהוָה אֶת דְּבָרוֹ	mino: reuersiq; sunt ī &
ישׁב נוק	וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה וַתֵּינֶק אֶת בְּנָהּ עַד	venerūt ī domū suā ī ra
גמל עלה	גְּמָלָהּ אֹתוֹ: וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר	matha. Cognouit autē
פר מנחה	גְּמַלַּתּוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאֵיפָה	helchana annā vxorē
אחת קמח נבל יין	אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן וַתְּבִאֵהוּ בֵּית	suā: & recordatus ē ei
יהוה שׁלו	יְהוָה שִׁלוֹ וְהַנַּעַר נָעַר: וַיִּשְׁחֲטוּ	dñs: & factū ē post cir
אתן בוא	אֶת הַפָּר וַיָּבִיאוּ אֶת הַנַּעַר	culū dierū: cōcepit āna
אל עלי	אֶל עֵלִי: וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי חֵי	& pepit filiū: vocauit
חיה		q; nomen eius samuel:
		eo q; a dño postulasset
		eū. Ascendit āt vir eius
		helchana & ois dom
		eius vt immolaret dño
		hostiā solēnē & votum
		suū. & āna non ascēdit.
		Dixit ei viro suo: nōva
		dā donec ablactetur in
		fans: & ducā eū vt appe
		at ante conspectū dñi:
		& maneat ibi ∞∞∞∞∞
		iugiter. Et ait ei hel
		chana vir suus. ∞∞∞∞∞∞
		Fac quod bonū tibi vi
		detur: & mane dōec a
		blactes eū: p̄corq; vt ī
		pleat dñs verbum suū.
		Māsit ergo mulier &
		lactauit filiū suū donec
		amoueret eum a lacte.
		Et adduxit eū secum
		postq; ablactauerat in
		vitulis tribus: & tribus
		modiis farie & ampho
		ra vini: & adduxit eum
		ad domum dñi in sylo.
		Puer āt erat adhuc infā
		tulus. Et imolauerūt vi
		tulū & obtulerūt pue;
		heli. Et ait anna. Ob
		secro mi dñe: viuit ∞∞

Pritiua.he. Ter.heb.i.Regū.ii. Trāsla.B.Wie.Trāſ.Gre. lxx.cū interp̄.latina.

כִּי נַפְשֵׁךְ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצָּבֶת אִישׁ
עִמָּכָה בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה׃ פָּלַל
אֶל הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי וַיִּתֵּן נָתַן
יְהוָה לִי אֶת שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַל
שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ וְגַם אֲנִכִי הִשְׁאִלְתִּיהוּ לַיהוָה כָּל הַיָּמִים שָׁאַל יום
אֲשֶׁר הָיָה הוּא שָׁאוּל לַיהוָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁם לַיהוָה׃ וַתִּתְפַּלֵּל פָּלַל
Cap.ii. חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי
בַּיהוָה רָמָה קַרְנִי בַּיהוָה רָחַב פִּי פֶּה
עַל אוֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ אוֹיֵב יָשַׁע
אֵין קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ קָדַשׁ
וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ׃ אַל תַּרְבּוּ רָבָה
תְּדַבְּרוּ גְבֹהָה גְבֹהָה יֵצֵא עָתָק יְדַע
מִפִּיכֶם כִּי אֵל דֵּעוֹת יְהוָה וְלוֹ פֶּה יָצַע
נִתְכְּנוּ עֲלִילוֹת׃ קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים חָתַת כָּשַׁל
וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חָיִל׃ שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם שָׂכַר
נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים חָדְלוּ עַד עֲקָרָה עָקַר
יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃ רָבַב
יְהוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל מוּת חָיָה
וַיָּעַל׃ יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר שָׁאַל יָרַד
מַשְׁפִּיל אַף מְרוֹמֵם׃ מְקִימִי מֵעָפָר דָּל עָלָה יָרַשׁ
מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיב עִם עָשַׁר שָׁפָל
נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם כִּי לַיהוָה רום קום
מְצֻקֵי אֶרֶץ וַיָּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵל׃ אָבָה יָשַׁב
רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים נָבַל כָּבַד
בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ כִּי לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר אִישׁ׃ גָּבַר חָסִד
יְהוָה יֵחַתּוּ מְרִיבָו עָלָיו בַּשָּׁמַיִם שָׁמַר חָתַת
יָדִין אַפְסֵי אָרֶץ וְיִתֵּן עֹז לְמַלְכּוֹ וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ׃ רוּם עָז
וַיֵּלֶךְ אֶלְקָנָה הָרָמָתָה עַל בֵּיתוֹ וְהַנַּעַר רום משח
הָיָה מְשָׁרֵת אֶת יְהוָה אֶת פְּנֵי שָׁרַת
עֵלִי הַכֹּהֵן וּבְנֵי עֵלִי בְּנֵי בְלִיָּעַל לֹא בָּלַע
יָדְעוּ אֶת יְהוָה׃ וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים שָׁפַט
אֵת כָּל זֹבֵחַ אִישׁ וּבָא נוּא
נַעַר הַכֹּהֵן כְּנַשֵּׁל הַבָּשָׂר וְהַמַּזְלֵג נָזַל

'anima tua. 'Ego ſum il la 'mulier 'q̄ ſteti 'corā te 'hic 'orans 'dñm 'pro 'puero 'iſto. 'Oraui '& dedit 'mihi 'dñs 'petitionem meam 'quam 'poſtulaui 'eum. Idcirco '& 'ego 'commodaui eum 'dño 'cunctis 'dieb' 'qui bus 'fuerit' accōmodatus 'dño. 'Et adorauerunt 'ibi 'dominum. 'Et orauit 'anna '& ait. 2. Exultauit 'cor meū 'in domino: & 'exaltatū eſt 'cornu meum 'in deo meo. 'Dilatatum eſt 'os meum 'ſuper 'inimicos meos: 'quia 'leuata ſum 'in ſalutari tuo. 'Nō eſt 'ſctūs 'vt eſt dñs 'neq; 'enim eſt 'alius extra te: '& nō eſt 'fortis' ſicut deus noſter. 'Nolite 'multi plicare 'loquī 'ſublimia 'gloriātes. 'Recedāt 've stera 'de ore veſtro: 'quia 'deus 'ſciarum 'dñm' eſt' & ipſi 'preparātur 'cogitationes. 'Arcus 'fortiū 'ſupatus eſt: 'u& infirmi 'accincti ſunt' robore. 'Repleti prius 'pro panibus 'ſe locauerūt: 'c& famelici ſaturati ſūt. 'Donec 'ſterilis 'peperit 'plurimos: '& que multos habebat 'filios 'infirmata ē. 'Dñs 'mortificat' & viuificat: 'deducit ad 'inferos 'u& reducit. 'Dñs 'pauperē facit' & ditat: 'humiliat' &' ſubleuat. 'Suſcitat 'de puluere 'egenū: &' ſ ſtercore 'eleuat 'pauperē: 'vt ſedeat 'cū 'principibus 'm& ſoliū 'glorie 'teneat. 'Dñi 'ei ſunt 'cardines 'terre: 'c& poſuit 'ſup eos 'orbem. 'Pedes 'ſanctorū ſuorū 'ſeruabit: 'c& impii 'in tenebris 'conticeſcēt: 'quia 'nō 'in fortitudine ſua 'roborabitur 'vir. 'Dñm 'formidabūt 'aduerſarii eius: & 'ſup ipſos 'in celis 'tonabit. 'Dñs 'iudicabit 'fines 'terre: 'u& dabit 'imperiū 'regi ſuo 'c& ſublimabit 'cornu 'xpi ſui. 'Et abiit 'helchana 'in ramatha 'in 'domū ſuā. 'Puer ât 'erat 'miſter 'm ī 'cōſpectu 'dñi 'añ 'facie 'heli 'ſacerdotis. 'Porro filii 'heli: 'filii 'belial 'neſcientes 'dominum 'neq; officiū 'ſacerdotū 'ad 'pplm: ſed 'quicunq; 'immolaſſet 'victimam 'veniebat 'puer 'ſacerdotis 'dū coq̄rētur 'carnes '& habebat 'fuſcinulam

anima tua: ego mulier que ſteti coram te
ἡ ψυχή σου, ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου
in hoc vt orarem ad dñm: pro puero
ἐν τούτῳ προσεύξασθαι πρὸς κύριον, ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου
iſto oraui ad dñm. & dedit
τούτου προσηυξάμην πρὸς κύριον· καὶ ἔδωκέ
mihi dñs petitionē meā q̄ petiui ab eo. &
μοι κύριος τὸ αἴτημά μου ὃ ἠτησάμην παρ' αὐτοῦ· καὶ
ego cōmodo eum dño cunctis diebꝰ q̄s vixerit
ἐγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἂν
ipſe vſum dño.
αὐτὸς χρῆσιν τῷ κυρίῳ. Ca.2.

Et orauit anna & dixit: firmatū ē
Καὶ προσηύξατο ἄννα καὶ εἶπεν, ἐστερεώθη ἡ
cor meū in dño: exaltatū eſt cornu meū i deo meo:
καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου
dilatatū eſt os meū ſup inimicos meos: q̄a letata
ἐπλατύνθη στόμα μου ἐπὶ ἐχθροὺς μου, ὅτι ηὐφράνθην
ſum in ſalutari tuo: q̄ non eſt ſctūs vt dño
ἐν σωτηρίᾳ σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς ὁ κύριος
& non eſt iuſtus vt deus noſ: & nō eſt ſctūs
καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἅγιος
extra te. nō gloziemini & nō loquamini ſublimia i
πλὴν σοῦ. μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ ἐκ
ecceſum. & nō egrediatur magniloquētia ex
ὑπερηφάνου. καὶ μὴ ἐξελθέτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ
oꝛe vſo: q̄ deus ſciarū dño: & dꝰ pa στόματος ὑμῶν, ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος, καὶ θεὸς ἑτοι
parans adinuētiones ſuas. arcus potentiū infirma
μάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ· τόξον δυνατῶν ἠσθένη
uit: & infirmi accincti ſunt roboꝛe. pleni
σε, καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν· πλήρεις
panibus diminuti ſunt: & famelici preterierūt trā:
ἄρτων ἐλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες παρῆλθαν γῆν,
quia ſterilis peperit ſeptē: & multa in filijs infirma
ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά, καὶ ἡ πολλὰ ἐν τέκνοις ἠσθέ
ta eſt. dño mortificat & viuificat: deducit ad iferos
νησεν· κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου
& reducit. dño mēdicū facit & ditat: humiliat Deut.
καὶ ἀνάγει· κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ 32.d.
& ſubleuat: ſuſcitat de terra pauperē & de ſtercore Ephe.
καὶ ἀνυψοῖ, ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα καὶ ἀπὸ κοπρίας 1.a.
eleuat mendicū: vt faciat ſedere eū cum principib' po ἐγείρει πτωχόν, & καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λα B
puli: & ſolium glorie in hereditatē p̄bēs ipſis: p̄bēs
οῦ, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς, ἔδωκε
votum oranti. & benedixit ānis tuſit: q̄ non
εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ· καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου, ὅτι οὐκ
in fortitudine vir potēs in fortitudine ſua. dño infirmū
ἐν ἰσχύι ἀνὴρ δυνατὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ· κύριος ἀσθε
faciet aduerſariū ſuū: dño ſctūs. dño alti νῆσει ἀντίδικον αὐτοῦ, κύριος ἅγιος· κύριος ἀπὸ
dit in celo & tonuit. ipſe iudicabit fines te
βη ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐβρόντησεν· αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς
iuſtus exīs: & dabit fortitudinē regibus noſtis
δίκαιος ὤν, καὶ δώσει ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
& ſublimabit cornu chriſti ſui. & reliquerūt ip καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ· καὶ κατέλιπον αὐ
ſum coram dño tbi & adoꝛauerunt dño: τὸν ἐνώπιον κυρίου ἐκεῖ καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ,
& receſſerūt in aramathaim in domū ſuā. &
καὶ ἀπῆλθον εἰς ἁρμαθαὶμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν· καὶ τὸ
puer ſamuel erat miniſtrās dño ante fa παιδάριον σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ κυρίῳ πρὸ προ
ciem heli ſacerdotis. & filij heli ſacerdotis. filij peſti σώπου ἡλὶ τοῦ ἱερέως· καὶ οἱ υἱοὶ ἡλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοι
lētes: & nō ſciētes dñm. & iuſtificatio μοί, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὸν κύριον· καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐ
ſacerdotis ad oſtū pplo imolanti. & veniebat pu ρέως παρὰ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ θύοντος καὶ ἤρχετο τὸ παι
er ſacerdotis dū coq̄rētur caro: & fuſcinula δάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἑψήσῃ τὸ κρέας, καὶ κρεάγρα

tridente in manu sua. τ mittebat eam in
τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ καθίει αὐτὴν ἐν
lebetē vel in ollā vel in caldariam:
τῷ λουτῆρι ἢ εἰς τὴν χύτραν ἢ εἰς τὸ χαλκεῖον,
C τ omne qđ ascendebat in fuscinula accipie
καὶ πᾶν ὃ ἂν ἀνέβαινεν ἐν τῇ κρεάγρᾳ ἐλάμβα-
bat sibi sacerdos. secūdū hec faciebāt vniuer so
νεν ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς. καὶ τὰδε ἐποίουν παντὶ
israel in silo veniēntibus ad imolādū dño.
Ἰσραὴλ ἐν σηλὼ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι τῷ κυρίῳ·
τ antequ adoleretur adepo coram dño: vente
καὶ πρὶν ἐκκαῆναι τὸ στέαρ ἐνώπιον κυρίου, ἤρχε
bat puer sacerdotis: τ dicebat vi-
το τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀν
ro immolāti: da carnē vt asſem sacerdoti τ
δρὶ τῷ θύοντι, δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ καὶ
non accipiā carnē a te coctā ex le
οὐμὴ λάβω κρέας παρὰ σοῦ ἑφθὸν ἐκ τοῦ λέ
bete. τ dicebat vir immolāt: incēdatur pri
βητος· καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων, θυμιαθήτω πρῶ
us adepo vt deceat: τ tunc accipies ti
τιστον τὸ στέαρ ὡς καθήκει, καὶ τότε λάβῃ σεαυ
bi ex olibus que desiderat aia tua. τ dice
τῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου· καὶ ἔλε
bat nequaq̄: sed nunc dabis: si āt non: acci
γεν οὐχί, ἀλλ' ἢ νῦν δώσεις, εἰ δὲ μή, λήψο
piam vi. τ erat peccatum puerorum
μαι κραταιῶς· καὶ ἦν ἁμαρτία τῶν παιδαρίων
grande coram dño nimis: quia detrahebāt
μεγάλη ἐνώπιον κυρίου σφόδρα, ὅτι ἀπέτων τὴν
sacrificio dñi. τ samuel erat ministrans ante
θυσίαν κυρίου. καὶ σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώ-
faciē dñi puer accinctus ephod: τ
πιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον ἐφούδ, καὶ
tunicam paruam fecit ei mater sua:
διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ,
τ afferebat ipsi ex diebus in dies cū ascē
D καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀνα
dere ipsa cum viro suo: vt immolaret
βαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, θῦσαι τὴν
hostiam diem. τ benedixit heli elca
θυσίαν τῶν ἡμερῶν· καὶ ηὐλόγησεν ηλὶ τὸν ἐλκα-
na τ uxori eius dicēs: reddat
νὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ λέγων, ἀποτίσαι σοι
dño semen aliud ex muliere hac pro
κύριος σπέρμα ἕτερον ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης ἀν
fenore qđ cōmodatū dño. τ abi
τὶ τοῦ χρέους οὗ ἐχρήσω τῷ κυρίῳ· καὶ ἀπῆλ-
t homo in locū suum. τ visi
θεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ· καὶ ἐπεσκέ-
tauit dñs annā: τ concepit adhuc: τ
ψατο κύριος τὴν ἄνναν, καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ
peperit tres filios τ duas filias. τ magni
ἔτεκε τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας· καὶ ἐμεγα-
ficatus est puer samuel corā dño. τ heli
λύνθη τὸ παιδάριον σαμουὴλ ἐνώπιον κυρίου. καὶ ηλὶ
senex valde. τ audiuit que faciebāt filij
πρεσβύτης σφόδρα· καὶ ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ
sui filijs israel ola: τ q̄ dormie
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ πάντα, καὶ ὅτι συνκοιμῶν
bāt filij sui cum mulieribus que ade
τι οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεσ-
rant ad hostia tabernaculi testimonij.
κευάζοντο πρὸς τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,
τ dixit ipsis: quare facitis fm ver-
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἵνατί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα
ba hec: que ego audio dicta cōtra vos
τὰ ταῦτα, ἃ ἐγὼ ἀκούω καταλαλοῦντα καὶ ὑμῶν
E ex ore populi dñi nō filij nō: q̄ non
ἐκ στόματος τοῦ λαοῦ κυρίου; μὴ τέκνα μή, ὅτι οὐκ
bona fuit auditio quā ego
ἀγαθὴ ἡ ἀκοή, κακὴ ἡ ἐγὼ ccccccccccccccccccccc

ⁿtridentē ᵉin manu sua:
ᵐ& mittebat eā ᵉin lebetē
ᵛvel ᵉin caldariā: ᵇaut ᶜ in
ollam ᵇsiue ᵇin cacabum.
&ᶜoē qđ ᵈ leuabat ᵇfusci
nula ᵉtollebat ᵇfacerdos
ᵉsibi. ᵐsic ᵐfaciebant ᵒvni-
uersoᵖisraeli ccccccccccc
ᵍvenientium ᵐin sylo. ᵉE
tiā ᵐanteq̄ ccccccccccccc
ᵏadolerent ᵃadipem: ᵇve-
niebat ᶜpuer ccccccccccc
ᵖsacerdotis ᵉ& dicebat
ᵉimmolanti. ᵇ Da mihi
ᵍcarnē ᵇvt coquā ᵉsacerdo
ti. ᵐNon enim ᵐaccipiam
ᵒa te ᵉcarnem ᵍ coctā ᵉsed
ᵉcrudam. ccccccccccccc
ᵐDicebatq̄ ᵉilli imolans.
ᵇIncendatur primum co
ᵉiuxta morem hodie ᵇa-
depsᵉ & tolle ᵉtibi ᵖquātū
cūq̄ ᵇdesiderat ᵉ aia tua.
Qui ᵖrīdēs aiebat ᵉei. Ne
quaq̄: ᵐnūc ᵐei ᵒdabis: ᵖa
lioquin ᵉtollam ᵍvi. cccc
ᵉErat ergo ᵃpctm̄ ᵉ pue-
rorum ᵉ grande ᵃ nimis
ᶜcorā ᵇdomino ᶜquia ᵉde-
trahebant ᵃhomines ccc
ᵉsacrificio ᵉdñi. ᵉSamuel
aūt ᵐministrabat ccccccc
ᵐante ᵒfaciem ᵖdomini
ᵍpuer ᵉaccinctus ᵉ ephot
ᵉlineo. ᵐEt tunicā ᵉparuā
ᵉfaciebat ᵉei ᵇmater sua
quam ᶜafferebat ᶜstatutis
ᵉdiebus ccccccccccccccc
ᵉascendens ᵇcū ᵉviro suo:
ᵏvt immolarent ccccccc
ᵐhostiā ᵐsolēnē. ᵒEt bñdi
xit ᵖheli ᵉhelchane ccccc
ᵒ& ᵛuxori ei?. ᵐdixitq̄ ei.
ᵉReddat ᵃtibi ᵉdominus
ᵇsemen ᶜde ᵇmuliere ᶜ hac
ᵉpro ccccccccccccccccc
ᵉfenore ᵇquod ᵉcommo-
dasti ᵇdomino. ccccccc
ᵉEt abierūt ᵐin locū suū.
ᵒVisitauit ᵐergo ᵖdomin?
ᵉannā ᵉ & cōcepit: ᵉ & pe-
perit ᵐtres ᵉfilios ccccc
ᵉ& duas ᵃfilias. ᵇ Et ma-
gnificatus est ᶜpuer ᵇ sa-
muel ᵉapd ᵈdñm. ᵉHeli āt
erat ᵇsenex ᵉvalde: ᵏ & au
diuit ᵐomnia ᵃque ᵒfacie
bant ᵖfilii sui ᵍ vniuerso
ᵉisraeli: ᵃ& ᵉquō ᵃdormie
bant ᵉcum ccccccccccc
ᵉmulieribus ᵃque obser-
uabant ad ᵇostiū ᶜ taber-
naculi ᶜ& dixit ᵉeis. ᵉQua
re ᵇfacitis ccccccccccc
ᵉres ᵏhuiuscemodi: ᵉquas
ᵐego ccccccccccccccc
ᵐaudio: ᵖres ᵍpessimas
ᵉab ccccccccccccccccc
ᵃoi ᵉpopulo. ᵉNolite ᵉfilii
mei. ᵇNon ᵃenim est ccc
ᵉbona ᵒfama ᶜquam ᵉego
ccccccccccccccccccccc

וְשָׁלֹשׁ חַשֻּׁנִּים בְּיָדוֹ וְהִכָּה בַכִּיּוֹר
כִּיּוֹר בָּקָר אוֹ בַדּוּד אוֹ בַקַּלַּחַת אוֹ בַפָּרוּר
כָּל אֲשֶׁר יַעֲלֶה הַמִּזְלֵג יִקַּח הַכֹּהֵן
עָלָה לָקַח בּוֹ כָּכָה יַעֲשׂוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל
עָשָׂה הַבָּאִים שָׁם נִשְׁלֹחַ גַּם נְטָרֶם
גַּטר אֶקְטֵר יְקַטְּרוּן אֶת הַחֵלֶב וּבָא נַעַר
נָתַן הַכֹּהֵן וְאָמַר לָאִישׁ הַזֹּבֵחַ תְּנָה
צָלָה בָּשָׂר לִצְלוֹת לַכֹּהֵן וְלֹא יִקַּח
מִן בָּשָׁל מִמְּךָ בָּשָׂר מְבֻשָּׁל כִּי אִם חָי׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קַטֵּר יְקַטְּרוּן
יָלַח כַּיּוֹם הַחֵלֶב וְקַח לְךָ כַּאֲשֶׁר
אָוָה תֹּאוָה נַפְשֶׁךָ וְאָמַר לֹא כִּי עַתָּה
נָתַן תִּתֵּן וְאִם לֹא לָקַחְתִּי נֶחֱזָקָה׃
גָּדַל וַתְּהִי הַחַטָּאת הַנְּעָרִים גְּדוֹלָה מְאֹד
פָּנָה אֶת פְּנֵי יְהוָה כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים
גזר אֶת מִנְחַת יְהוָה וּשְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת
גַּזר אֵפֹד אֶת פְּנֵי יְהוָה נַעַר חָגוּר אֵפוֹד
בַּגַל עָשָׂה בָד וּמְעִיל קָטֹן תַּעֲשֶׂה לוֹ אִמּוֹ
עָלָה יום וְהַעֲלָתָה לוֹ מִיָּמִים יָמִימָה
בַּעֲלוֹתָהּ אֶת אִשָּׁהּ לִזְבֹּחַ אֶת
זָבַח הַיָּמִים וּבֵרַךְ עֵלִי אֶת אֶלְקָנָה
אִישׁ שום וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר יָשֵׂם יְהוָה לְךָ
זֶרַע מִן הָאִשָּׁה הַזֹּאת תַּחַת
הַשְּׁאֵלָה אֲשֶׁר שָׁאַל לַיהוָה
קום וְהָלְכוּ לִמְקוֹמוֹ כִּי פָקַד יְהוָה אֶת
חָנָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה בָנִים
יָלַד וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל הַנַּעַר שְׁמוּאֵל
עִם יְהוָה וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וְשָׁמַע
עָשָׂה אֵת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן בָּנָיו לְכָל
יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֲשֶׁר יִשְׁכְּבוּן אֶת
נָשָׁה הַנָּשִׁים הַצֹּבְאוֹת פֶּתַח אֹהֶל
עֵד אֲשֶׁר מוֹעֵד וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תַּעֲשׂוּן
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
שָׁמַע שֹׁמֵעַ אֶת דִּבְרֵיכֶם רָעִים מֵאֵת
כָּל הָעָם אֵלֶּה אֶל בָּנַי כִּי לֹא
טוֹב הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי

שׁמֵעַ מַעַבְרִים עַם יְהוָה׃ אִם
יֶחֱטָא אִישׁ לְאִישׁ וּפִלַּלוֹ
אֱלֹהִים וְאִם לַיהוָה יֶחֱטָא אִישׁ
מִי יִתְפַּלֶּל לוֹ וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקוֹל
אֲבִיהֶם כִּי חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתָם׃
וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הֹלֵךְ וְגָדֵל וָטוֹב
גַּם עִם יְהוָה וְגַם עִם אֲנָשִׁים׃
וַיָּבֹא אִישׁ אֱלֹהִים אֶל עֵלִי
וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הַנִּגְלֹה
נִגְלֵיתִי אֶל בֵּית אָבִיךָ בִּהְיוֹתָם
בְּמִצְרַיִם לְבֵית פַּרְעֹה׃ וּבָחֹר
אֹתוֹ מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן
לַעֲלוֹת עַל מִזְבְּחִי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת
לָשֵׂאת אֵפֹד לְפָנָי וָאֶתְּנָה לְבֵית
אָבִיךָ אֶת כָּל אִשֵּׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
לָמָּה תִבְעַטוּ בְּזִבְחִי וּבְמִנְחָתִי
אֲשֶׁר צִוִּיתִי מָעוֹן וַתְּכַבֵּד אֶת
בָּנֶיךָ מִמֶּנִּי לְהַבְרִיאֲכֶם מֵרֵאשִׁית
כָּל מִנְחַת יִשְׂרָאֵל לְעַמִּי׃ לָכֵן
נְאֻם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר
אָמַרְתִּי בֵּיתְךָ וּבֵית אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ
לְפָנַי עַד עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם יְהוָה
חָלִילָה לִּי כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי
יֵקַלּוּ׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְגָדַעְתִּי
אֶת זְרֹעֲךָ וְאֶת זְרֹעַ בֵּית אָבִיךָ
מִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָ׃ וְהִבַּטְתָּ צַר
מָעוֹן בְּכֹל אֲשֶׁר יֵיטִיב אֶת יִשְׂרָאֵל
וְלֹא יִהְיֶה זָקֵן בְּבֵיתְךָ כָּל הַיָּמִים׃
וְאִישׁ לֹא אַכְרִית לְךָ מֵעִם מִזְבְּחִי
לְכַלּוֹת אֶת עֵינֶיךָ וְלַאֲדִיב אֶת
נַפְשֶׁךָ וְכָל מַרְבִּית בֵּיתְךָ יָמֻתוּ
אֲנָשִׁים׃ וְזֶה לְךָ הָאוֹת אֲשֶׁר
יָבֹא אֶל שְׁנֵי בָנֶיךָ אֶל חָפְנִי
וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד יָמֻתוּ שְׁנֵיהֶם׃
וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר
בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה וּבָנִיתִי לוֹ

עָבַר
חָטָא
פָּלַל
מוּת
בּוֹא
אָמַר גָּלָה
הָיָה
עָלָה זָבַח
קָטַר נָשָׂא
פָּנָה נָתַן
אֵשׁ בָּעַט
צִוָּה עוֹן
כָּבַד בָּרָא
אָמַר
הָלַךְ
עָלַם
חָלַל כָּבַד
בָּזָה קָלַל
יוֹם בּוֹא
הָיָה נָבַט
צוּר יָטַב
הָיָה
כָּרַת זָבַח
כָּלָה אָדַב
רָבָה מוּת
בּוֹא שָׁנָה
קוּם אָמַן
עָשָׂה בָּנָה

audio: vt transgredi faciatis populum domini. Si peccauerit vir in virum placari ei potest deus: si aūt in dñm peccauerit vir qs orabit p eo? Et nō audierunt vocē patris sui: quia voluit dñs occidere eos. Puer āt samuel pficiebat atq; crescebat: & placebat tā dño q̄ hominibus. Venit autem vir dei ad heli & ait ad eum. hec dicit dñs. Nunqd nō aperte reuelatus sum domui pris tui cū esset in egypto in domo pharaōis? Et elegi eum ex omnibus tribubus israel mihi in sacerdotē vt ascenderet ad altare meum: & adoleret mihi incensum: & portaret ephot coram me: & dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum israel. Quare calce abiecistis victimā meā: & munera mea q̄ p̄cepi vt offerrētur i tēplo: & magis honorasti filios tuos q̄ me: vt comederetis primitias oīs sacrificii isrl ppli mei. Propterea ait dñs de israel. Loquēs locutus sum vt domus tua & domus patris tui mīstraret in cōspectu meo vsq; i sēpitnū. Nūc āt dicit dñs. Absit hoc a me. Sed qcūq; honorificauerit me glificabo eū: qui āt cōtēnūt me erūt ignobiles. Ecce dies veniūt & p̄cidā brachium tuū: & brachiū domus pris tui: vt nō sit senex in domo tua. Et videbis emulū tuū in tēplo in vniuersis psp̄is israel: & nō erit senex i domo tua oībus dieb. Verūtn̄ nō auferā penitus virum ex te ab altari meo: sed vt deficiāt oculi tui & tabescat aīa tua: & ps magna dom tue morietur cū ad virilem etatē venerit. Hoc āt erit tibi signū qd vēturū est duobus filiis tuis ofni & phinees. In die vno morientur ambo. Et suscitabo mihi sacerdotē fidelē qui iuxta cor meū & aīam meā faciet: & edificabo ei

audio vt faciatis ppl̄m non seruire dño.
ἀκούω τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ.
si peccans peccauerit vir in virū: & orabunt
ἐὰν ἁμαρτῶν ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται
pro ipso ad dñm. si āt dño peccauerit vir:
περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον. ἐὰν δὲ τῷ κυρίῳ ἁμάρτῃ ἀνήρ,
quis orabit pro eo? & non audierūt vo
τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φω- Xu.4.
cem patris sui. volens eīm voluit
νῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν. βουλόμενος γὰρ ἐβούλετο
dñs occidere eos. & puer samu
κύριος διαφθεῖραι αὐτούς. καὶ τὸ παιδάριον σαμου-
el proficiebat & magnificabatur: & erat bonus cum
ἠλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο, καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ
deo & hoībus. & venit hō dei
κυρίου καὶ ἀνθρώπων. καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος θεοῦ
ad heli: & dixit ei: hec dicit dñs: reue
πρὸς ἠλί, καὶ εἶπεν αὐτῷ, τάδε λέγει κύριος, ἀπο-
latus reuelatus sum ad domū patris
καλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς τὸν οἶκον τοῦ πατρός
tui cū essent ipsi in terra egypti serui domui
σου ὄντων αὐτῶν ἐν γῇ αἰγύπτου δούλων τῷ οἴκῳ
pharaonis: & elegi domum patris tui ex
φαραώ, καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐκ
oībus tribubus israel fungi sacerdotio mihi: vt ascē
πασῶν τῶν φυλῶν τῶν ἰσραὴλ ἱερατεύειν ἐμοί, τῶν ἀνα-
deret ad altare meū: & adoleret incēsum: &
βαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾶν θυμίαμα, καὶ
portaret ephud coram me. & dedi domui patris tui
αἴρειν ἐφοὺδ ἐνώπιόν μου. καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τῶν πρός σου
omnia q̄ ignis sacrificioꝝ filioꝝ israel in cibus.
πάντα τὰ τῶν πυρὸς τῶν θυσιῶν τῶν υἱῶν ἰηλ εἰς βρῶσιν.
& quare despexisti in victimam meā & in
καὶ ἱνατί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ ἐπὶ τὴν
sacrificiū meū ipudēti oculo? & honorasti filios
θυσίαν μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱοὺς
tuos magis q̄ me vt bñdiceretur primitia oīs sacrificii
σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐν εὐλογεῖσθαι ἀπαρχὴν πάσης θυσίας
israel ante me? pp hoc hec ait dñs deus isra- 5.Re.
ἰηλ ἔμπροσθέν μου; διὰ τοῦτο τάδε λέγει κς ὁ θεὸς ἰσρα- 2.c.
el: dixi: domus tua & domus patris tui ve
ήλ, εἶπον, ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου διελεύ-
nient coram me vsq; i sempiternū. & nūc dicit dñs neq̄-
σονται ἐνώπιον ἐμοῦ ἕως αἰῶνος. καὶ νῦν φησὶ κς μηδα-
quā mihi: qm̄ glorificātes me glorificabo. & q̄ cōtē-
μῶς ἐμοί, ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω. καὶ οἱ ἐξουθε-
nunt me cōtemnentur. ecce dies veniunt &
νοῦντές με ἐξουθενωθήσονται. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ
disperdam semen tuū & semen domus pa
ἐξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα τῶν οἴκου τῶν πα-
tris tui. & aspiciet firmamētum tēploꝝ in om
τρός σου. καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναῶν ἐπὶ πᾶ-
nib qb bñfaciet israel. & non erit senex in
σιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν ἰηλ. καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ
domo tua: & nō erit tibi senex in domo mea oī
οἴκῳ σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ μου πά-
bus diebus. & virū quē non disperdā tibi ab
σας τὰς ἡμέρας. καὶ ἄνδρα ὃν οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ
altari meo: faciā deficere oculos e
τῶν θυσιαστηρίου μου, ποιήσω ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
ius: & defluere aīam ipsius: & oē abūdans
τῶν, καὶ καταρρεῖν τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν τὸ περισσεῦον
dom tue cadet in framea viroꝝ. & hoc tibi
τῶν οἴκου σου πεσεῖται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν. καὶ τοῦτό σοι
signū qd vēturū ē sup duos filios tuos istos: ophni & phi
τὸ σημεῖον ὃ ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου τοὺς τοὺς, ὀφνὶ καὶ φι- Infra 4.c.
nees: in die vno morientur ambo. & suscitabo
νεές, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι. καὶ ἀναστήσω
mihi ipsi sacerdotē fidelē: q̄ oīa q̄ in corde meo &
ἐμαυτῷ ἱερέα πιστόν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ Infra 10.b.
que in aīa mea faciet. & edificabo ei Esa.58
τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει. καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ

Trās. Gre. lex. cū interpre. latina. | Trāsla. B. Vie. | Tex. heb. i. Regū. iij. Pītiua. heb.

domū fidelē & ambulabit coram christo meo cun
οικον πιστον και διαπορευσεται ενωπιον των χριστων μου πα
ctis diebus. & erit oīs qui remanſit in
σας τας ημερας· και εσται πας ο υπολελειμμενος εν τω
domo tua veniet ad adorādum eū in obolo argenti
οικω σου ηξει προσκυνησαι αυτω εν οβολω αργυριου
& in pane vno dicens: dimitte me ad vnū
και ενα αρτου ειπη λεγων, παραθες με επι μιαν των
ſacerdotior tuor vt comedā panem.
ιερατειων σου του φαγειν αρτον. Ca. ij.

A Και το παιδαριον σαμουηλ ην λειτουργουν τω
Puer ſamuel erat miniſtrans
κυριω ενωπιον ηλι του ιερεως, και ρημα κυριου ην τι
dño coram heli ſacerdote: & ſermo dñi erat pre
μιον εν ταις ημεραις εκειναις, ουκ ην οραſις διαſτ
cioſus in diebus illis: nō erat viſio diſtin
gueno. & factū eſt in die illa. & heli dormie
λουσα· και εγενετο εν τη ημερα εκεινη· και ηλι εκοιμω
bat in loco ſuo: & oculi eius ince
ντο εν τω τοπω αυτου, και οι οφθαλμοι αυτου ηρ
perant caligare: & non poterat videre. &
ξαντο αμαυροῦσθαι, και ουκ εδυνατο βλεπειν· και
lucerna dei adhuc extigeretur: & ſamuel
λυχνος του θεου πριν η κατασβεσθηναι, και σαμουηλ
dormiebat in tēplo dñi: vbi erat arca dei. &
εκοιμωντο εν τω ναω κυριου, ου ην η κιβωτος του θεου· και
vocauit dñs ſamuel ſamuel. & dixit ecce ego: &
εκαλεσεν κς σαμουηλ σαμουηλ· και ειπεν ιδου εγω, και
cucurrit ad heli & dixit: ecce ego qm vocaſti me.
εδραμεν προς ηλι και ειπεν, ιδου εγω οτι κεκληκας με·
ille ait dixit: nō vocaui te: reuertere & dormi. &
ο δε ειπεν, ου κεκληκα σε, αναστρεφε και κοιμηθητι· και
reuerſus é & dormiuit. & adiecit dñs rurſum vo
επεστρεψε και εκοιμηθη. και προσεθετο κυριος ετι καλε
care ſamuel. & abiit ad heli ſcdo
σαι τον σαμουηλ· και επορευθη προς ηλι τοδ ευτερον
& dixit: ecce ego qm vocaſti me. & dixit nō vo
και ειπεν, ιδου εγω οτι κεκληκας με· και ειπεν ουκ
cau te fili: reuertere & dormi. & ſamu
κλησα σε τεκνον, αναστρεφε και κοιμηθητι· και σαμου
el ante q̄ cognoſceret dñm: & ante q̄ reuelatuo
ηλ πριν η γνωναι τον θεον, και πριν η αποκαλυφθη
eſſet ſermo dñi ad eum: & adiecit dñs
ναι ρημα κυριου προς αυτον, και προσεθετο κυριος
vocare ſamuel in tercio. & cōſurrexit ſamuel
καλεσαι σαμουηλ εν τριτω· και αναστη σαμουηλ

B και επορευθη προς ηλι, και ειπεν, ιδου εγω οτι κε
& abiit ad heli: & dixit: ecce ego qm vo
κλησας με· και συνηκεν ηλι οτι κυριος κεκληκε το
caſti me. & intellexit heli q̄ dñs vocauit
παιδαριον· και ειπεν ηλι τω σαμουηλ, αναστρεφε
puerum. & dixit heli ſamuel: reuertere
παιδαριον· και ειπεν ηλι τω σαμουηλ, αναστρεφε
& dormi fili. & erit ſi vocauerit te:
και κοιμηθητι τεκνον· και εσται εαν καλεσῃ σε,
& dices loquere dñe: qm audit ſeruus tuus.
και ερεις λαλει κυριε, οτι ακουει ο δουλος σου·
& abiit ſamuel & dormiuit in loco
και επορευθη σαμουηλ και εκοιμηθη εν τω τοπω
ſuo. & venit dñs & ſtetit & vocauit
αυτου. και ηλθε κυριος και κατεστη και εκαλεσεν
eum ſicut ſemel & ſemel: ſamuel ſamuel. &
αυτον ως απαξ και απαξ, σαμουηλ σαμουηλ· και
dixit ſamuel loquere dñe: qm audit ſeruus tuus.
ειπεν σαμουηλ λαλει κυριε, οτι ακουει ο δουλος σου·
& dixit dñs ad ſamuel: ecce ego facio
και ειπεν κυριος προς σαμουηλ, ιδου εγω ποιω το
verba in iſrael: vt quicūq; audierit hec:
ρημα εν ισραηλ, ωστε παντος ακουοντος αυτα,
tinient ambe aures eius
ηχησει αμφοτερα τα ωτα αυτου

---

domū fidelē & ambu
labit coram christo meo
cūctis diebus. Futurū
eſt aūt vt quicūq; re
manſerit in domo tua:
veniat vt oretur p eo:
& offerat nūmū argē
teū & tortā panis: dic
atq;. Dimitte me obſe
cro ad vnā ptē ſacerdo
talem vt comedam buc
cellam panis. ij.

Puer āt ſamuel mi
niſtrabat dño coram
heli: & ſermo dñi erat
pcioſus. In diebus illis
nō erat viſio manifeſta.
Factū eſt ergo in die q̄
dā heli iacebat in lectu
lo ſuo & oculi eius cali
gauerāt nec poterat vi
dere lucernā dei anteqū
extingueretur. Samuel
aūt dormiebat in tem
plo domini vbi erat ar
ca dei. oooooooooooooooo
Et vocauit dñs ſamu
el. qui reſpondens ait.
Ecce ego. Et cucurrit
ad heli & dixit. Ecce e
go. Vocaſti ei me. Qui
dixit. Nō vocaui te fi
li. Reuertere & dormi.
Et abiit & dormiuit.
Et adiecit dñs rurſum
vocare ſamuel. Cōſur
genſq; ſamuel abiit ad
heli & dixit. oooooooooo
Ecce ego: quia vocaſti
me. Qui rñdit. Non
vocaui te fili mi. Re
uertere & dormi. Por
ro ſamuel necdum ſcie
bat dñm: nec reuelat
fuerat ei ſermo dñi. Et
adiecit dominus: & oooo
vocauit adhuc ſamuel
tertio. Qui cōſurgens
abiit ad heli & ait. Ec
ce ego quia ooooooooooo
vocaſti me. Intellexit
ergo heli: quia dñs vo
caret puerū: & ait ad ſa
muel. Vade ooooooooooo
& dormi: & ſi deiceps
vocauerit te: ooooooooo
dices. Loq̄re domie:
quia audit ſeruus tu.
Abiit ergo ſamuel &
dormiuit in loco ſuo.
Et venit dominus & ſte
tit & vocauit ſicut voca
uerat ſecundo: ſamuel
ſamuel. Et ait ooooooo
ſamuel. Loquere dñe:
quia audit ſeruus tu
us. Et dixit dominus
ad ſamuel. Ecce ooooo
Ego facio verbū in iſ
rael quod ooooooooooo
quicunq; audierit tin
nient ambe aures eius.

הַיֶּלֶד בָּנָה בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ לְפָנַי מְשִׁיחִי
מָשַׁח יָתֵר כָּל הַיָּמִים: וְהָיָה כָּל הַנּוֹתָר בְּבֵיתֶךָ
בוא שָׁמָּה יָבֹא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לַאֲגֹרַת מ כֶּסֶף
וְכִכַּר לָחֶם וְאָמַר סְפָּחֵנִי נָא אֶל
אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת לָחֶם:
Cap. iij. וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת
שרת יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר יְהוָה הָיָה
יום חָזוֹן נִפְרָץ: יְקָר מ בַּיָּמִים הָהֵם אֵין
פרץ הָיָה וַיְהִי בַּיּוֹם: הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב
קום חלל בְּמְקוֹמוֹ וְעֵינָיו הֵחֵלּוּ כֵהוֹת לֹא
יכל לָהָה יוּכַל לִרְאוֹת: מ וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם
ראה נור יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל מ שֹׁכֵב בְּהֵיכַל
כבה הַכָּל יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים:
ארן
קרא בָּאֵר וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
רוץ הִנֵּנִי: וַיָּרָץ אֶל עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי
כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר מ לֹא קָרָאתִי
שוב שׁכב שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב: וַיֹּסֶף
קום יְהוָה קְרָא עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם
וילך שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל עֵלִי וַיֹּאמֶר
הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר מ לֹא
קָרָאתִי בְנִי שׁוּב שְׁכָב: וּשְׁמוּאֵל
גלה טֶרֶם יָדַע אֶת יְהוָה וְטֶרֶם יִגָּלֶה
אֵלָיו דְּבַר יְהוָה: וַיֹּסֶף יְהוָה
קרא שְׁמוּאֵל בַּשְּׁלִשִׁית וַיָּקָם
וילך וַיֵּלֶךְ אֶל עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי
גין קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא
נער לַנָּעַר: וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ
שכב וְשָׁכַבְתָּ וְהָיָה אִם יִקְרָא אֵלֶיךָ
ואמרת וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ
קום וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ:
בוא יָבֹא יְהוָה וַיִּתְיַצַּב וַיִּקְרָא כַּפָּעַם
כפעם בַּפָּעַם שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
שמואל דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ:
ויאמר וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל הִנֵּה
אנכי אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
צלל כָּל שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו:

יוֹם הַהוּא אָקִים אֶל עֵלִי אֵת כֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל בֵּיתוֹ הָחֵל וְכַלֵּה: וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי שֹׁפֵט אֲנִי אֶת בֵּיתוֹ עַד עוֹלָם בַּעֲוֹן אֲשֶׁר יָדַע כִּי מְקַלְלִים לָהֶם בָּנָיו וְלֹא כָהָה בָּם: וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֵלִי אִם יִתְכַּפֵּר עֲוֹן בֵּית עֵלִי בְּזֶבַח וּבְמִנְחָה עַד עוֹלָם: וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל עַד הַבֹּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת דַּלְתוֹת בֵּית יְהוָה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא מֵהַגִּיד אֶת הַמַּרְאָה אֶל עֵלִי: וַיִּקְרָא עֵלִי אֶת שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר מַה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי כֹּה יַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף אִם תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ: וַיַּגֶּד לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת כָּל הַדְּבָרִים וְלֹא כִחֵד מִמֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל וַיְהוָה הָיָה עִמּוֹ וְלֹא הִפִּיל מִכָּל דְּבָרָיו אָרְצָה: וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע כִּי נֶאְמָן שְׁמוּאֵל לִנְבִיא לַיהוָה: וַיֹּסֶף יְהוָה לְהֵרָאָה בְּשִׁלֹה כִּי נִגְלָה יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל בְּשִׁלֹה בִּדְבַר יְהוָה: וַיְהִי דְבַר שְׁמוּאֵל לְכָל יִשְׂרָאֵל

Cap. iiij. וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל הָאֶבֶן הָעֵזֶר וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בַּאֲפֵק: וַיַּעַרְכוּ פְלִשְׁתִּים לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתִּטֹּשׁ הַמִּלְחָמָה וַיִּנָּגֶף יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּכּוּ בַּמַּעֲרָכָה בַּשָּׂדֶה כְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ: וַיָּבֹא הָעָם אֶל הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ זְקֵנֵי

9 In die illa suscitabo aduersū heli oia q̄cūq; locu
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιγερῶ ἐπὶ ἠλὶ πάντα ὅσα ἐλά
tus sū cōtra domū eius inciptā & complebo. & C
λησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. καὶ
nunciaui ei q̄ vlciscar ego domū eius vsq;
ἀπήγγειλα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως
in eternū in iniq̄tatib⁹ filioq; eius q̄s nouerat q̄ maledi
αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ἃς ἔγνω ὅτι κακολο
centes deo filij eius: & non admonebat eos.
γοῦντες θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς.
& non sic iuraui domui heli: si placabitur
καὶ οὐχ οὕτως ὤμοσα τῷ οἴκῳ ἠλί, εἰ ἐξιλασθήσεται
iniquitas dom⁹ heli in incenso vel in victimis vsq; in
ἡ ἀδικία οἴκου ἠλὶ ἐν θυμιάματι ἢ ἐν θυσίαις ἕως τοῦ
eternū. & dormit samuel vsq; mane: & surrexit
αἰῶνος. καὶ κοιμᾶται σαμουὴλ ἕως πρωΐ, καὶ ὤρθρισε
mane & aperuit hostia domus dñi. &
τοπρωΐ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου κυρίου. καὶ
samuel timuit indicare visionē heli. &
σαμουὴλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ ἠλί. καὶ
dixit heli ad samuel: fili. & dixit: ecce
εἶπεν ἠλὶ πρὸς σαμουήλ, τέκνον. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ
ego. & dixit quis sermo qui dictus est ad te fi
ἐγώ. καὶ εἶπε τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σὲ τέκ
li: ne tam celaueris a me ex oībus verbis
νον, μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκ πάντων τῶν λόγων
dicti in auribus tuis. hec faciat
τῶν λαληθέντων ἐν τοῖς ὠσί σου. τάδε ποιήσαι
tibi deus & hec addat si abscōderis a me ser. Sed. 37.4. tām. 11.4.
σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆ D
monē. & indicauit ei samuel vniuersos ser
μα. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ σαμουὴλ πάντας τοὺς λό
moneo & non abscōdit ab eo verbū. & dixit heli:
γους καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ ῥῆμα. καὶ εἶπεν ἠλί,
dñs ipse placitū coram eo faciat. &
κύριος αὐτὸς τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει. καὶ
magnificatus est samuel: & erat dñs cum eo.
ἐμεγαλύνθη σαμουήλ, καὶ ἦν ὁ κύριος μετ' αὐτοῦ.
& non cecidit ex oībus verbis eius
καὶ οὐκ ἔπεσεν ἐκ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ
in terrā: & cognouerit vniuersus israel a dan
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔγνωσαν πᾶς ἰσραὴλ ἀπὸ δὰν
& vsq; bersabee q̄ fidelis samuel in prophetā.
καὶ ἕως βηρσαβαὶ ὅτι πιστὸς σαμουὴλ εἰς προφήτην.
& addidit dñs vt appareret ei in si
καὶ προσέθετο κύριος τοῦ ὀφθῆναι αὐτῷ ἐν σι
lo: & reuelatus fuerat dñs ad samuel: in si
λῶ, καὶ ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς σαμουήλ, ἐν σι
lo iuxta verbū dñi.
λῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου. Ca. 4.

Et factū est verbū samuel ad oēm i A
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα σαμουὴλ πρὸς πάντα Ισ
rael: & conuenit philistiim in pugnam
ραήλ, καὶ συναθροίσθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον
cōtra israel. & egressus est israel obuiam eis
ἐπὶ Ισραὴλ καὶ ἐξῆλθεν Ισραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς
in prelium. & castrametāt iuxta lapidē adiutorii.
εἰς πόλεμον. καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ λίθου βοη
& castrametantur philistiim in aphec: &
καὶ παρεμβάλλουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἀφέκ, καὶ
instruxerāt acīē philistiim in preliū cōtra
παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ
israēl. & declinauit bellū: & cecidit vir is
Ισραήλ. καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσεν ἀνὴρ Ισ
rael coram philistiim in acie in
ραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ παρατάξει ἐν
campo quattuor milia virorum. & reuersus e
τῷ πεδίῳ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. καὶ ἔλαβεν
pplūs ad castra. & dixerūt maio
ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ εἶπαν οἱ πρεσ
res natu

Βύτεροι

9 In die illa suscitabo ad uersum heli oia quecūq; locu
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιγερῶ ἐπὶ ἠλὶ πάντα ὅσα ἐλά
tus sum contra domū eius incipiam & complebo. Predixi
λησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. καὶ
enim ei q̄ iudicaturus sem domū eius in eter
προεῖπα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως
nū ppter iniquitatē: eo q̄ nouerat indigne age
αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ἃς ἔγνω ὅτι κακολο
re filios suos: & non corripuerit eos. Idcir
γοῦντες θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς.
co iurauit domui heli q̄ non expiet
καὶ διὰ τοῦτο ὤμοσα τῷ οἴκῳ ἠλί, εἰ ἐξιλασθήσεται
iniquitas domus eius
ἡ ἀδικία οἴκου ἠλὶ
victimis & mūeribus vsq;
ἐν θυσίαις καὶ ἐν δώροις ἕως
in eternum. Dormi
τοῦ αἰῶνος. καὶ κοιμᾶται σαμουὴλ ἕως πρωΐ, καὶ ὤρθρισε
uit autem samuel vsq;
mane: aperuitq; ostia domus domini.
τοπρωΐ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου κυρίου.
Et samuel timebat
σαμουὴλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ ἠλί. καὶ
indicare visionem heli.
εἶπεν ἠλὶ πρὸς σαμουήλ, τέκνον. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ
Vocauit ergo heli samuelem: & dixit.
ἐγώ. καὶ εἶπε τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σὲ τέκ
Samuel fili mi. Qui rñ
νον, μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκ πάντων τῶν λόγων
dens ait. Presto sū. Et i
dictis in auribus tuis. hec faciat
terrogauit eum. Quis
τῶν λαληθέντων ἐν τοῖς ὠσί σου. τάδε ποιήσαι
est sermo quē locutus ē
tibi deus & hec addat si abscōderis a me ser. Sed. 37.4. tām. 11.4.
dñs ad te? Oro te ne ce
σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆ D
laueris me. Hec faciat
monē. & indicauit ei samuel vniuersos ser
tibi deus & hec addat
μα. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ σαμουὴλ πάντας τοὺς λό
si absconderis
moneo & non abscōdit ab eo verbū. & dixit heli:
a me sermonē ex oībus
γους καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ ῥῆμα. καὶ εἶπεν ἠλί,
verbis que dicta sunt
dñs ipse placitū coram eo faciat. &
tibi. Indicauitq; ei
κύριος αὐτὸς τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει. καὶ
samuel vniuersos
magnificatus est samuel: & erat dñs cum eo.
ἐμεγαλύνθη σαμουήλ, καὶ ἦν ὁ κύριος μετ' αὐτοῦ.
sermōes: & nō abscon
& non cecidit ex oībus verbis eius
dit ab eo. Et ille rñdit.
καὶ οὐκ ἔπεσεν ἐκ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ
Dñs est. Q̄d bonū ē q̄
in terrā: & cognouerit vniuersus israel a dan
oculis suis faciat.
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔγνωσαν πᾶς ἰσραὴλ ἀπὸ δὰν
Creuit āt samuel: & do
& vsq; bersabee q̄ fidelis samuel in prophetā.
minus erat cum eo: &
καὶ ἕως βηρσαβαὶ ὅτι πιστὸς σαμουὴλ εἰς προφήτην.
& non cecidit ex om
addidit dñs vt appareret ei in si
nibus verbis eius in ter
καὶ προσέθετο κύριος τοῦ ὀφθῆναι αὐτῷ ἐν σι
rā. Et cognouit vniuer
lo: & reuelatus fuerat dñs ad samuel: in si
sus israel a dan vsq; ber
λῶ, καὶ ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς σαμουήλ, ἐν σι
sabee q̄ fidelis samuel
lo iuxta verbū dñi.
propheta esset
λῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου.
dñi. Et addidit dñs
Et factū est verbū samuel ad oēm i
Καὶ ἐγένετο ῥῆμα σαμουὴλ πρὸς πάντα Ισ
nus vt apperet in silo:
rael: & conuenit philistiim in pugnam
qm̄ reuelatus fuerat
ραήλ, καὶ συναθροίσθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον
dñs samueli in silo
cōtra israel. & egressus est israel obuiam eis
iuxta verbum domini.
ἐπὶ Ισραὴλ καὶ ἐξῆλθεν Ισραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς
Et euēit sermo samue
in prelium. & castrametāt iuxta lapidē adiutorii.
lis vniuerso israeli. 4.
εἰς πόλεμον. καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ λίθου βοη
& castrametantur philistiim in aphec: &
καὶ παρεμβάλλουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἀφέκ, καὶ
instruxerāt acīē philistiim in prelium cōtra
παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ
israēl. & declinauit bellū: & cecidit vir is
Ισραήλ. καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσεν ἀνὴρ Ισ
Egressus est namq; israel obuiā philistiim in preliū & castra
rael coram philistiim in acie in
ραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ παρατάξει ἐν
metatus est iuxta lapidem adiutorii. Porro
campo quattuor milia virorum. & reuersus e
τῷ πεδίῳ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. καὶ ἔλαβεν
philistiim venerūt in a
pplūs ad castra. & dixerūt maio
fec: & instruxerunt acīē
ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ εἶπαν οἱ πρεσ
contra israel. Inito āt
res natu
certamine terga vertit
Βύτεροι
israel
philisteis: & cesa sunt i
illo certamine passim p
agros q̄si quattuor mi
lia virorū. Et reuersus ē
pplūs ad castra. Dixerūt
maiores natu

israel: quare igit quassauit nos dñs hodie co-
ἰσραήλ, διατί ἄρα ἔθραυσεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώ-
ram philistijs: accipiamus ad nos ar-
πιον τῶν ἀλλοφύλων; λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς τὴν κιβω-
cam federis dñi nri de sylo: τ egrediatur in
γὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἡμῶν ἐκ συλώ, καὶ ἐξελθέτω ἐν
medio nri τ saluabit nos de manu inimicorū nrorū.
μέσω ἡμῶν καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.
τ misit ppls in sylo: τ tulerūt inde ar-
καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς ἐν συλῶ, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν τὴν κιβω-
cam federis dñi exercituū: vbi sederūt che-
B γὸν διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων, οὗ ἐπεκάθητο τὰ χε-
rubin. τ ambo filij heli cum arca
ρουβίν. καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ ἡλὶ μετὰ τῆς κιβωτοῦ τῆς
federis dei ophni τ phinees. τ factū est vt venit ar-
διαθήκης τοῦ θεοῦ ὀφνὶ καὶ φινεές. καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθεν ἡ κι-
ca federis dñi in castra: τ
βωγὸς τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ
vociferatus ē oīs israel clamore grādi: τ psonuit tra.
ἀνέκραξε πᾶς ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ.
τ audierūt philistijm vocem clamoris τ di-
καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς καὶ εἶ-
xerūt: q̄ vox clamoris huius magna
πον, τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος τούτου ἡ μεγάλη
hec in castris hebreorū: τ cognouerūt q̄
αὕτη ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἑβραίων; καὶ ἔγνωσαν ὅτι ἡ
arca dñi venit in castra. τ timue-
κιβωτὸς τοῦ κυρίου ἥκει εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ ἐφοβή-
runt philistijs valde τ dixerūt: iste deus eo
θησαν οἱ ἀλλόφυλοι σφόδρα καὶ εἶπον, οὗτος ὁ θεὸς αὐ-
rum venit ad eos in castra. ve nobis:
τῶν ἥκει πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν. οὐαὶ ἡμῖν,
libera nos dñe hodie: q̄ nō factū est sic heri
ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον, ὅτι οὐ γέγονεν οὕτως ἐχθὲς
τ nudius tertius. ve nobis: quis liberabit nos de manu
καὶ τρίτης. οὐαὶ ἡμῖν, τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν
deorū solidorū istorū: hi sunt dij q̄ percus-
θεῶν τῶν στερεωτέρων τούτων; οὗτοί εἰσιν οἱ θεοὶ οἱ πατά-
serūt egyptum in omni plaga τ in deserto. con-
ξαντες τὴν αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. κρα-
fortamini τ estote in viros philistijs: vt nō ser-
ταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι, ὅπως μὴ δου-
uiatis hebreis: sicut seruierunt nobis: τ
λεύσητε τοῖς ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ
estote in viros τ debellate eos. τ pu-
έσεσθε εἰς ἄνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς. καὶ ἐπο-
gnauerūt philistijs cōtra eos: τ cesus est vir is-
λέμησαν οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς αὐτούς, καὶ πταίει ἀνὴρ ἰσ-
rael coram philistijs: τ fugit vnusq̄sq̄ in
ραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς
tabernaculū suū. τ facta est plaga magna nimis:
γὸ σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα,
τ ceciderūt de israel triginta milia ordinū.
καὶ ἔπεσαν ἐξ ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων.
τ arca dei capta est. τ ambo filij
καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη. καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ
heli ophni τ phinees mortui sūt. τ cucurrit vir iemi
ἡλὶ ὀφνὶ καὶ φινεὲς ἀπέθανον. καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ ἰεμι-
neus ex acie τ venit in sylo in
ναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως καὶ ἦλθεν εἰς συλῶ ἐν τῇ
die illa: τ vestes eius rupte: τ
ἡμέρα ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρηγιθέα, καὶ
terra sup caput eius. τ q̄n venit: ecce
γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ὅτε ἦλθεν, ἰδοὺ
C heli sedebat sup sellam suam ad por-
ἡλὶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου αὐτοῦ παρὰ τὴν πύ-
tam speculans viam: q̄ erat cor eius pa-
λην σκοπεύων τὴν ὁδὸν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐξε-
nens pro arca dei. τ hō
στηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἄνθρωπος
ingressus est ad nūciandū in ciuitatē.
εἰσῆλθεν ἀναγγεῖλαι εἰς τὴν πόλιν.

de[m] israel. [n]quare [o]percussit nos [p]dominus [q]hodie [r]coram [s]philistiim? [t]Afferamus [u]ad nos [x]de sylo [a]arcā [b]federis [c]domini: [d]& veniat [e]in mediū nri: [f]vt saluet nos [g]de manu [h]inimicorū nrorū. [i]Misit ergo [k]populus in [l]sylo [m]& tulerūt [n]inde [p]arcā [q]federis [r]dñi [s]exercituum [t]sedentis super [u]cherubin. Erantq̄ [v]duo [a]filii [b]heli [c]cum [d]arca [e]federis [f]dei [g]ofni [h]& phinees. [k]Cunq̄ venisset [l]arca [m]federis [n]dñi [o]in [p]castra [q]vociferatus est [r]omnis [s]israel [t]clamore [u]grandi [x]& personuit [y]terra? [z]Et audierūt [b]philistiim [c]vocem [d]clamoris: [e]dixeruntq̄. [f]Que nam ē [g]hec [h]vox [i]clamoris [k]magni [m]in castris [n]hebreorū? [o]Et cognouerunt [p]q̄ [q]arca [r]dñi [s]venisset [t]in [u]castra. [x]Timuerūtq̄ [y]philistiim [z]dicentes. [a]Venit [b]deus [c]in [d]castra. [e]Et ingemuerūt [f]dicentes. [g]Ve [h]nobis. [i]Non [k]ei [m]fuit [n]tāta exultatio [o]heri & [p]nudiustertius. [q]Ve [r]nobis. [s]Quis [t]nos saluabit [u]de mānu [v]deorū [x]sublimium [y]istorum? [z]Hi [a]sunt [b]dii [c]qui percusserūt [d]egyptum [e]omni [f]plaga [g]in deserto. [h]Confortamini [m]& estote [n]viri [o]philistiim [p]ne [q]seruiatis [r]hebreis [s]sicut & illi [t]seruierunt [u]vobis. [x]Confortamini [y]& bellate. [z]Pugnauerunt ergo [a]philistiim: [b]& cesus est [c]israel [d]& fugit [e]vnusquisq̄ [f]in tabernaculū suū. [i]Et facta ē [k]plaga [l]magna [m]nimis [n]& ceciderunt [o]de israel [p]triginta [q]milia [r]peditū: [s]& arca [t]dei [u]capta est. [x]Duo quoq̄ [y]filii [z]heli [b]mortui sunt [c]ofni [d]& phinees. [e]Currēs āt [f]vir de [g]beniamin [h]ex acie [i]venit in [k]sylo [l]in die [m]illa: [o]scissa [n]veste [p]& conspersus [p]puluere [r]caput. [s]cunq̄ ille [u]venisset: [u]heli [x]sedebat [y]super [z]sellam [b]cōtra [c]viā [d]expectās. [e]Erat [f]aūt [g]cor eius [h]pauens [i]pro [k]arca [l]dei. [m]Vir āt ille postq̄ [n]ingressus est

[m]יִשְׂרָאֵל [n]לָמָּה [o]נְגָפָנוּ [p]יְהוָה [q]הַיּוֹם
[r]לִפְנֵי [s]פְּלִשְׁתִּים [t]נִקְחָה [u]אֵלֵינוּ
[x]מִשִּׁלֹה [a]אֶת [b]אֲרוֹן [c]בְּרִית [d]יְהוָה [e]וְיָבֹא
[f]בְּקִרְבֵּנוּ [g]וְיֹשִׁעֵנוּ [h]מִכַּף [i]אוֹיְבֵנוּ:
[k]וַיִּשְׁלַח [l]הָעָם [m]שִׁלֹה [n]וַיִּשְׂאוּ [o]מִשָּׁם
[p]אֶת [q]אֲרוֹן [r]בְּרִית [s]יְהוָה [t]צְבָאוֹת
[u]יֹשֵׁב [x]הַכְּרֻבִים [y]וְשָׁם [z]שְׁנֵי [a]בְנֵי
[b]עֵלִי [c]עִם [d]אֲרוֹן [e]בְּרִית [f]הָאֱלֹהִים
[g]חָפְנִי [h]וּפִינְחָס: [i]וַיְהִי [k]כְּבוֹא [l]אֲרוֹן
[m]בְּרִית [n]יְהוָה [o]אֶל [p]הַמַּחֲנֶה [q]וַיָּרִעוּ [r]כָל
[s]יִשְׂרָאֵל [t]תְּרוּעָה [u]גְדוֹלָה [x]וַתֵּהֹם
[y]הָאָרֶץ: [z]וַיִּשְׁמְעוּ [a]פְּלִשְׁתִּים [b]אֶת
[c]קוֹל [d]הַתְּרוּעָה [e]וַיֹּאמְרוּ [f]מָה [g]קוֹל
[h]הַתְּרוּעָה [i]הַגְּדוֹלָה [k]הַזֹּאת [m]בְּמַחֲנֶה
[n]הָעִבְרִים [o]וַיֵּדְעוּ [p]כִּי [q]אֲרוֹן [r]יְהוָה [s]בָּא
[t]אֶל [u]הַמַּחֲנֶה: [x]וַיִּרְאוּ [y]הַפְּלִשְׁתִּים [z]כִּי
[a]אָמְרוּ [b]בָּא [c]אֱלֹהִים [d]אֶל [e]הַמַּחֲנֶה
[f]וַיֹּאמְרוּ [g]אוֹי [h]לָנוּ [i]כִּי [k]לֹא [m]הָיְתָה
[n]כָּזֹאת [o]אֶתְמוֹל [p]שִׁלְשֹׁם: [q]אוֹי [r]לָנוּ
[s]מִי [t]יַצִּילֵנוּ [u]מִיַּד [x]הָאֱלֹהִים [y]הָאַדִּירִים
[z]הָאֵלֶּה [a]אֵלֶּה [b]הֵם [c]הָאֱלֹהִים [d]הַמַּכִּים
[e]אֶת [f]מִצְרַיִם [g]בְּכָל [h]מַכָּה [i]בַּמִּדְבָּר:
[k]הִתְחַזְּקוּ [m]וִהְיוּ [n]לָאֲנָשִׁים [o]פְּלִשְׁתִּים
[p]פֶּן [q]תַּעַבְדוּ [r]לָעִבְרִים [s]כַּאֲשֶׁר [t]עָבְדוּ
[u]לָכֶם [x]וִהְיִיתֶם [y]לַאֲנָשִׁים [z]וְנִלְחַמְתֶּם:
[a]וַיִּלַּחֲמוּ [b]פְּלִשְׁתִּים [c]וַיִּנָּגֶף [d]יִשְׂרָאֵל
[e]וַיָּנֻסוּ [f]אִישׁ [g]לְאֹהָלָיו [h]וַתְּהִי [i]הַמַּכָּה
[k]גְּדוֹלָה [m]מְאֹד [n]וַיִּפֹּל [o]מִיִּשְׂרָאֵל
[p]שְׁלֹשִׁים [q]אֶלֶף [r]רַגְלִי: [s]וַאֲרוֹן [t]אֱלֹהִים
[u]נִלְקַח [x]וּשְׁנֵי [y]בְנֵי [z]עֵלִי [a]מֵתוּ [b]חָפְנִי
[c]וּפִינְחָס: [d]וַיָּרָץ [e]אִישׁ [f]בִּנְיָמִן
[g]מֵהַמַּעֲרָכָה [h]וַיָּבֹא [i]שִׁלֹה [k]בַּיּוֹם [m]הַהוּא
[n]וּמַדָּיו [o]קְרֻעִים [p]וַאֲדָמָה [q]עַל [r]רֹאשׁוֹ:
[s]וַיָּבֹא [t]וְהִנֵּה [u]עֵלִי [x]יֹשֵׁב [y]עַל [z]הַכִּסֵּא
[a]יַד [b]דֶּרֶךְ [c]מְצַפֶּה [d]כִּי [e]הָיָה [f]לִבּוֹ [g]חָרֵד
[h]עַל [i]אֲרוֹן [k]הָאֱלֹהִים [m]וְהָאִישׁ [n]בָּא

לָקַח
אָרֹן בְּרִית
בּוֹא אָיַב
שָׁלַח מָשָׂא
שָׁנָה
הָיָה
רוּעַ
הִים
שָׁמַע
רוּעַ גָּדַל
חָנָה אָרֹן
בּוֹא
אָמַר הָיָה
תְּמֹל
נָצַל אָדַר
נָכָה
דִּבֵּר
חָזַק הָיָה
עָבַד
הָיָה לָחַם
נָגַף
נוּס הָיָה
גָּדַל
נָפַל אָרֹן
לָקַח מוּת
רוּץ
עָרַךְ בּוֹא
מָד
צָפָה

לְהַגִּיד בָּעִיר וַתִּזְעַק כָּל הָעִיר׃ נָגַד זָעַק
וַיִּשְׁמַע עֵלִי אֶת קוֹל הַצְּעָקָה שָׁמַע
וַיֹּאמֶר מֶה קוֹל הֶהָמוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ הָמַן
מִהַר וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְעֵלִי׃ וְעֵלִי בֶּן
תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו
קָמָה וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת׃ וַיֹּאמֶר קוּם יָכֹל
הָאִישׁ אֶל עֵלִי אָנֹכִי הַבָּא מִן רָאָה אָמַר
הַמַּעֲרָכָה וַאֲנִי מִן הַמַּעֲרָכָה נַסְתִּי נוּס
הַיּוֹם וַיֹּאמֶר מֶה הָיָה הַדָּבָר בְּנִי׃
וַיַּעַן הַמְבַשֵּׂר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל עָנָה בָשַׂר
לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגֵּפָה גְדוֹלָה פָּנָה נָגַף
הָיְתָה בָעָם וְגַם שְׁנֵי בָנֶיךָ מֵתוּ גָדַל הָיָה
חָפְנִי וּפִינְחָס וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים שָׁנָה מוּת
נִלְקָחָה׃ וַיְהִי כְּהַזְכִּירוֹ אֶת אֲרוֹן הָיָה זָכַר
הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל הַכִּסֵּא נָפַל
אַחֹרַנִּית בְּעַד יַד הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר שָׁבַר
מַפְרַקְתּוֹ וַיָּמֹת כִּי זָקֵן הָאִישׁ פָּרַק מוּת
וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת יִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְכַלָּתוֹ אֵשֶׁת פִּינְחָס רָבַע כָּלַל
הָרָה לָלֶת וַתִּשְׁמַע אֶת הַשְּׁמוּעָה אִישׁ יָלַל
אֶל הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וּמֵת שָׁמַע לָקַח
חָמִיהָ וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד כִּי אָרוֹן חָמָה
נֶהֶפְכוּ עָלֶיהָ צִרֶיהָ׃ וּכְעֵת מוּתָה כָּרַע יָלַד
וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת עָלֶיהָ אַל הָפַךְ צוּר
תִּירְאִי כִּי בֵן יָלַדְתְּ וְלֹא עָנְתָה דִּבֵּר יָצַב
וְלֹא שָׁתָה לִבָּהּ׃ וַתִּקְרָא לַנַּעַר יָרֵא עָנָה
אִיכָבוֹד לֵאמֹר גָּלָה כָבוֹד שׁוּת קָרָא
מִיִּשְׂרָאֵל אֶל הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כָּבַד
וְאֶל חָמִיהָ וְאִישָׁהּ׃ וַתֹּאמֶר גָּלָה אָמַר
כָּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים׃ וּפְלִשְׁתִּים Cap.v.
לָקְחוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ בּוֹא
מֵאֶבֶן הָעֶזֶר אַשְׁדּוֹדָה׃ וַיִּקְחוּ
פְלִשְׁתִּים אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
וַיְבִיאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ יָצַג
אֵצֶל דָּגוֹן׃ וַיַּשְׁכִּמוּ אַשְׁדּוֹדִים שָׁכַם

nunciauit vrbi. & vlulauit omnis ciuitas. Et audiuit heli sonitū clamoris: dixitq; Quis ē hic sonitus tumultus huius? At ille festinauit & venit: & nunciauit heli. Heli āt erat nonagita & octo annorū: & oculi eius caligauerāt & videre nō poterat. Et dixit ad heli. Ego sum q veni de prelio & ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actū est fili mi? Rñdēs āt ille q nunciabat: fugit inquit israel corā philistiim: & ruina magna facta est in populo. In sup & duo filii tui mortui sunt ofni & phinees: & arca dei capta ē. Cunq; ille nominasset arcam dei: cecidit de sella retrorsum iuxta ostiū: & fractis ceruicibus mortuus ē. Senex enī erat vir & grandeuus & ipse iudicauit israel quadraginta ānis. Nurus āt eius vxor phinees pregnans erat vicinaq; partui: & audito nuncio q capta esset arca dei: & mortuus esset socer suus & vir suus: incuruauit se & pepit. Irruerant ei in eā dolores subiti. In ipso āt momēto mortis eius dixerūt ei qui stabāt circa eam. Ne timeas qa filiū pepisti: q̄ non rñdit eis neq; animaduertit. Et vocauit puerum icaboth: dicens. Translata est gloria de israel: quia capta ē arca dei. Et p socero suo & pro viro suo ait. Trāslata est gloria ab israel: eo q capta esset arca dei.

5. Philistiim autem tulerunt arcam dei & asportauerunt eam a lapide adiutorii in azotum. Tuleruntq; philistiim arcā dei & itulerūt eā in tēplū dagon: & statuerūt eā iuxta dagō. Cūq; surrexisset diluculo azotii

τ vlulauit tota ciuitas. τ audiuit heli vo
καὶ ἀνεβόησεν ὅλη ἡ πόλις. καὶ ἤκουσεν ἡλὶ τὴν φω
cem clamoris τ dixit: que vox clamoris huius?
νὴν τῆς βοῆς καὶ εἶπεν, τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης;
τ homo festinās ingressus est: τ nunciauit
καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ
heli: τ erat heli filius nonaginta τ octo annorū: τ
ἡλί, καὶ ἦν ἡλὶ υἱὸς ἐννενήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, καὶ
oculi eius grauati fuerāt τ non videbat. τ
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐβαρύνθησαν καὶ οὐκ ἔβλεπεν. καὶ
dixit heli viris qui aderant ei:
εἶπεν ἡλὶ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς παρεστηκόσιν αὐτῷ,
que vox sont huius? τ respondit vir
τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ
qui venit: τ dixit: ego sum qui veni de ca
ὁ ἐληλυθώς, καὶ εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς πα
stris: ego fugi de acie ho
ρεμβολῆς, ἐγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμε
die. τ dixit ei heli: qđ factū est verbū fili? τ
ρον. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡλί, τί γὸ γεγονὸς ῥῆμα τέκνον; καὶ
respondit puer: τ dixit: fugit vir
ἀπεκρίθη γὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν, πέφευγεν ἀνὴρ
israel a facie philistiim: τ plaga
ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πληγὴ
magna facta est in ppto: τ ambo filii tui
μεγάλη γέγονεν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου
mortui sunt: τ arca dei capta est. τ factū est vt me
τέθνηκαν, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη. καὶ ἐγένετο ὡς ἐμ
minit arce dei: τ cecidit a sel
νήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δί
la in retro adherētia porte: τ fra
φρου εἰς τὰ ὄπισθεν ἐχόμενα τῆς πύλης, καὶ συνε
cta ē scapula eius τ mortuus est: qm̄ senex
τρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης
erat homo τ grauis: τ ipse iudicauit israel
ἦν ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς, καὶ αὐτὸς ἔκρινε γὸν ἰσραὴλ
quadraginta annis. τ nurus eius vxor phinees q̄ con
τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ ἡ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ φινεὲς συνεῖ
cepit vt pareret: τ audiuit nuncium q
λήφυια τοῦ τεκεῖν, καὶ ἤκουσεν τὴν ἀγγελίαν ὅτι
capta esset arca dei: τ q mortuus esset so
ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πεν
cer suus τ vir suus: τ angustiata ē τ pe
θερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐστένωσε καὶ ἔτε
perit: qm̄ versi fuerunt in eam dolores eius: τ
κεν, ὅτι ἐστράφησαν ἐπ' αὐτῆς αἱ ὠδῖνες αὐτῆς, καὶ
in tpe suo moritur. τ dixerūt ei mulieres
ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες
que astabant ei: ne timeas qm̄ filiū peperisti.
αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ, μὴ φοβοῦ ὅτι υἱὸν τέτοκας.
τ non rñdit: τ non aīaduertit cor suū.
καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς.
τ vocauit nomē puero glorie pro
καὶ ἐκάλεσεν ὄνομα τῷ παιδαρίῳ ἐχαβὼθ ὑπὲρ τῆς
arca dei τ pro socero suo τ pro
κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ
viro suo: qm̄ mortui sūt. τ dixit: trāslata ē
τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὅτι ἀπέθανον. καὶ εἶπεν, ἀπώκισται
gloria ab israel eo q capta est arca dei.
δόξα ἀπὸ ἰσραὴλ διότι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Ca.5.

Et philistiim tulerūt arcam dei:
Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ,
τ asportauerūt eam ex lapide adiutorii in azotū. τ tule
καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ ἀβεννεζὲρ εἰς ἄζωτον. καὶ ἔλα
runt philistiim arcam dei τ intu
βον οἱ ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ εἰσή
lerunt eam in domū dagon: τ statue
νεγκαν αὐτὴν εἰς γὸν οἶκον δαγών, καὶ παρέστη
runt eam iuxta dagon. τ surrexerūt mane azotii:
σαν αὐτὴν παρὰ δαγών. καὶ ὤρθρισαν οἱ ἀζώτιοι,
τ ingressi sunt in domum dagon
καὶ εἰσῆλθον εἰς γὸν οἶκον δαγὼν

altera die. τ viderũt: τ ecce dagon cecidit in
τῇ ἐπαύριον. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ
faciem ſuam in terrã ante arcam dei.
πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ τ̄ θεοῦ·
τ eleuauerũt dagon: τ reſtituerunt eum in
καὶ ἤγειραν τὸν δαγών, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπὶ τὸν
locum ſuum. τ factũ eſt vt ſurrexerunt altera die
τόπον αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς ὤρθρισαν τῇ ἐπαύριον τὸ
mane azotij: τ ecce dagon cecidit in fa
πρωὶ οἱ Ἀζώτιοι, καὶ ἰδοὺ δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρό-
ciem ſuam coram arca dei. τ ca-
σωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ κε-
put dagon τ ambo veſtigia pedũ e-
φαλὴ δαγὼν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐ-
B ius abſciſa ſup anteriora liminum: τ am
τοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια τῶν φλιῶν, καὶ ἀμ-
be iũcture manuũ eius iacentes ſup
φότερα οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ
limen. verum ſcapula dagon relicta eſt. pp hoc
τὸ πρόθυρον· πλὴν κράχις δαγὼν ὑπελείφθη διὰ τοῦτο
non aſcendunt ſacerdotes dagõ: τ omnis q̄ ingredi
οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς δαγών, καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμε-
tur in domũ dagon ſup limen domus dagon in azoto
νος εἰς οἶκον δαγὼν ἐπὶ τὸν φλιῶν οἴκου δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ
vſq̄ in diem hunc: ſed tranſiliteo trãſi
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀλλ' ὑπερβαίνοντες ὑπερβαί-
liunt. τ aggrauata ē manꝰ dñi ſup azotios: τ tor-
νουσι· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἀζωτίους, καὶ ἔβα-
ſit azotios: τ percuſſit eos in
σάνισε τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς
ꝑa.77. natibus eoꝝ azotum τ terios eius. τ viderũt
ἕδρας αὐτῶν τὰς Ἀζώτου καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς· καὶ εἶδον
viri azoti q̄ ſic factũ eſt ipſis: τ dicunt
C οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι οὕτως γέγονεν αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν
non ſedebit arca dei iſrael nobiſcum: q̄ſi dura
οὐ καθίσει ἡ κιβωτὸς τ̄ θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ
manus eius ſup nos τ ſuper dagon deũ nr̄m. τ miſi
ἡ χεὶρ αὐτ̄ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ δαγὼν τὸν θεὸν ἡμῶν· καὶ ἐπε-
runt τ cõgregant ſatrapas philiſtinorum
ſτειλάμενοι καὶ συνάγουσι τ̄ς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων οἱ
infra. 6.8. azotij ad ſeipſos. τ dicunt azotij quid fa
Ἀζώτιοι πρὸς ἑαυτούς· καὶ λέγουσιν οἱ Ἀζώτιοι Τί ποιή-
ciemus arce dei iſrael: τ dicunt gethei
σωμεν τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ; καὶ λέγουσιν οἱ γεθαῖ
tranſeat tãm arca dei. τ trãſlit ar-
οι, μετελθέτω δὴ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ· καὶ μετῆλθεν ἡ κι-
ca dei iſrael in geth. τ factũ eſt cũ trãſ-
βωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς γέθ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μετελ-
lat arca ad getheos: τ fit manꝰ
D θεῖν τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς γεθαίους, καὶ γίνεται χεὶρ
dñi in ciuitate: turba magna valde: τ per-
κυρίου ἐν τῇ πόλει, ταραχὸς μέγας σφόδρα, καὶ ἐπά-
cuſſit viros ciuitatis a paruo vſq̄ ad magnũ in na
ταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου εἰς τὰς ἕ-
tibus. τ mittunt gethei arcam dei in acaro-
δρας· καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ γεθαῖοι τὴν κιβωτὸν τ̄ θεοῦ εἰς ἀκάρω-
na. τ factũ eſt vt venit arca dei in acarona: τ exclama
να. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἡ κιβωτὸς τ̄ θεοῦ εἰς ἀκάρωνα, καὶ ἀνεβόη-
uerũt acaronite dicentes: quid miſiſtis arcam dei
σαν οἱ ἀκαρωνῖται λέγοντες, τί ἀπεστείλατε τὴν κιβωτὸν τ̄ θεοῦ
iſrael ad nos vt interficiat nos τ populũ nr̄m: τ mit-
Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; καὶ ἐξαπέστει-
lant τ congregant omnes ſatrapas philiſtinorum. τ
λαν καὶ συνάγουσι πάντας τ̄ς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων· καὶ
dixerũt: mittite arcam dei iſrl: τ reuertatur
εἶπαν, ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τ̄ θεοῦ Ἰσρ̄λ, καὶ ἀποκαταστήτω
in locum ſuum: τ nõ interficiat nos τ ppũm nr̄m.
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ἀποκτείνῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν.
erat enim fiebat confuſio mortis in vniuerſa ciuitate graui valde:
ἦν γὰρ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα,
vt ingreſſa eſt arca dei iſrl. τ viui τ qui morieb̄tur
ὡς εἰσῆλθεν ἡ κιβωτὸς τ̄ θεοῦ Ἰσρ̄λ. καὶ οἱ ζῶντες καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες

ᵉmeridiana ᶠvidit ᵍeam: ᵉ& ecce ᵉdagon
ᶠcecidit ᵍin terram ante arcam dei. ᵉCaput
ᵉquoq; dagon ᵉ& ambe manꝰ eius abſciſe
ᵉerant ᵍſup ᵉlimen: ᶠporro ᵍdagon ſolus truncꝰ ᶠre
manſerat ᵍin loco ſuo. ᶠPropter hãc cãm ᶠ non
ᵉcalcant ᵍſacerdotes ᵉdagon ᶠ& oẽs ᵉq̄ ingrediũ
tur ᶠtemplũ eius ᶠſup ᵉlimẽ ᶠdagon ᵉin azoto ᶠvſq̄ in ᵐhodiernũ diẽ. ᵒAg
grauata eſt autem ᶠma-
nus ᵍdñi ᶠſup ᵉazotios: ᶠ& demolitus eſt eos. ᵉEt p
cuſſit ᶠin ſecretiori parte natiũ ᵇazotũ ᶜ& ᵈfines ei
ᶜVidẽtes aũt ᶠviri ᵍazotii ʰhuiuſcemodi plagã ᵈdi-
xerunt. ᶠNõ ᵐmaneat ᵉarca ᵉdei ᶠiſrael ᵍapud nos:
ᶠq̄ſi ᵍdura eſt ᶠmanus ei ᵍſup nos ᶠ& ſup ᶠdagon
ᵍdeũ noſtrũ. ᵇEt mitten
tes ᶜ cõgregauerũt ᶜ oẽs ᶠſatrapas ᵍphiliſtinorum ᵇad ſe ᶠ& dixerũt. ᵇQuid ᶠfaciemus ᵐde arca ᵉdei ᵍiſrael? ᵇRñderuntq̄ ᵍgethei. ᶠCircũducatur ᵉ arca ᶠdei ᵉiſrael: ᶠ& circũdu
xerunt ᵉarcã ᵇdei ᶜ iſrael. Illis ãt ᶠcircũducentibus ᵉeam ᵇfiebat ᶠmanus ᵇdñi ᶠp ſingulas ᶠciuitates ᵐin terfectionis ᵉmagne ᵒni-
mis: ᵖ& pcutiebat ᶠviros vniuſcuiuſq̄ ᵉvrbis ᶠa paruo ᵉvſq̄ ad ᶠ maiorẽ: ᶠ& cõputreſcebant ꝑmi nẽtes ᵇextales ᵃ eorum. ᶜMiſerunt ergo ᶜ arcam ᶠdei in ᵍaccharon. ᶠ Cunq̄ veniſſet ᵉarca ᶠdei i ᵐac charon: ⁿexclamauerũt ᵒaccharonite ᵖdicentes. ᵍAdduxerunt ᶠ ad nos ᶠarcam ᵉdei ᶠiſrael ᶠ vt in-
terficiat nos ᵉ& ᵇpopulũ noſtrum. ᶜMiſerunt ita-
q̄ ᵇ& congregauerunt ᶜomnes ᶠſatrapas ᵉphili-
ſtinorum. Quiᵇ dixe-
runt. ᶠDimitte ᵉarcã ᵐdei ⁿiſrael: ᵒ& reuertatur ᵖin locum ſuum ᵍvt nõ ᶠinter
ficiat ᵉnos ᶜcum ᵉpopulo noſtro. ᶠFiebat ᵉenim ᵉpa
uor ᵇmortis ᶜ in ſingu
lis ᵇvrbibus & ᶜ grauiſſi-
ma ᶠvalde ᵉmanus ᵇdei. ᵇViri quoq̄ ᶠqui ᵉ mor-
tui ᵐnon fuerant ꝏꝏꝏ ꝏꝏ

ᵉמֵמָחֳרָת ᵎוְהִנֵּה ᵎדָגוֹן ᵎנֹפֵל ᵎלְפָנָיו
ᵉבָּנָה ᵉאֲרֻצָה ᵉלִפְנֵי ᵉאֲרוֹן ᵎיְהוָה ᵐוַיִּקְחוּ
ᵉשוב ᵉקום ᵉאֶת ᵎדָּגוֹן ᵎוַיָּשִׁיבוּ ᵉאֹתוֹ ᵉלִמְקוֹמוֹ
ᵉוַיַּשְׁכִּמוּ ᵉבַּבֹּקֶר ᵉמִמָּחֳרָת ᵎוְהִנֵּה ᵎדָגוֹן
ᵉנֹפֵל ᵉלְפָנָיו ᵉאֲרֻצָה ᵉלִפְנֵי ᵉאֲרוֹן
ᵉכַּף ᵉיְהוָה ᵉוְרֹאשׁ ᵉדָּגוֹן ᵉוּשְׁתֵּי ᵉכַּפּוֹת ᵉיָדָיו
ᵉפֶּתַח ᵉכְּרֻתוֹת ᵉאֶל ᵉהַמִּפְתָּן ᵖ רַק ᵉדָּגוֹן
ᵉשָׁאַר ᵉדָּגוֹ ᵉנִשְׁאַר ᵉעָלָיו ᵉעַל ᵉכֵּן ᵉלֹא ᵉיִדְרְכוּ
ᵉגאא ᵉכֹּהֲנֵי ᵉדָגוֹן ᵉוְכָל ᵉהַבָּאִים ᵉבֵּית ᵉדָּגוֹן
ᵉעַל ᵉמִפְתַּן ᵉדָּגוֹן ᵉבְּאַשְׁדּוֹד ᵉשַׁד
ᵉבגד ᵉהַיּוֹם ᵉהַזֶּה ᵉוַתִּכְבַּד ᵉיַד ᵉיְהוָה ᵉאֶל
ᵉשָׁמם ᵉנָּה ᵉהָאַשְׁדּוֹדִים ᵉוַיְשַׁמֵּם ᵉוַיַּךְ ᵉאֹתָם
ᵉבַּעְפָלִים ᵉאֶת ᵉאַשְׁדּוֹד ᵉוְאֶת
ᵉגבל ᵉרָאָה ᵉגְּבוּלֵיהָ ᵉוַיֹּרְאוּ ᵉאַנְשֵׁי ᵉאַשְׁדּוֹד ᵉכִּי
ᵉכֵן ᵉוַאֲמרוּ ᵉלֹא ᵉיֵשֵׁב ᵉאֲרוֹן ᵉאֱלֹהֵי
ᵉקָשָׁה ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉעִמָּנוּ ᵉכִּי ᵉקָשְׁתָה ᵉיָדוֹ
ᵉשלח ᵉעָלֵינוּ ᵉוְעַל ᵉדָּגוֹן ᵉאֱלֹהֵינוּ ᵉוַיִּשְׁלְחוּ
ᵉאסף ᵉוַיֶּאֱסְפוּ ᵉאֶת ᵉכָּל ᵉסַרְנֵי ᵉפְלִשְׁתִּים
ᵉעשׂה ᵉאֵרן ᵉאֲלֵיהֶם ᵉוַיֹּאמְרוּ ᵉמַה ᵉנַּעֲשֶׂה ᵉלַאֲרוֹן
ᵉאֲפַר ᵉסָבַב ᵉאֱלֹהֵי ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉוַיֹּאמְרוּ ᵉנַת ᵉיִסֹּב
ᵉאֲרוֹן ᵉאֱלֹהֵי ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉוַיָּסֹבּוּ ᵉאֶת
ᵉהיה ᵉאֲרוֹן ᵉאֱלֹהֵי ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉוַיְהִי ᵉאַחֲרֵי
ᵉהַסֹּבּוֹ ᵉאֹתוֹ ᵉוַתְּהִי ᵉיַד ᵉיְהוָה ᵉבָּעִיר
ᵉהום ᵉמְהוּמָה ᵉגְּדוֹלָה ᵉמְאֹד ᵉוַיַּךְ ᵉאֶת
ᵉנגל ᵉאַנְשֵׁי ᵉהָעִיר ᵉמִקָּטֹן ᵉוְעַד ᵉגָּדוֹל
ᵉסתר ᵉוַיִּשָּׁתְרוּ ᵉלָהֶם ᵉעְפָלִים ᵉוַיְשַׁלְּחוּ ᵉאֶת
ᵉאֲרוֹן ᵉהָאֱלֹהִים ᵉעֶקְרוֹן ᵉוַיְהִי ᵉכְּבוֹא
ᵉזעק ᵉאֲרוֹן ᵉהָאֱלֹהִים ᵉעֶקְרוֹן ᵉוַיִּזְעֲקוּ
ᵉהָעֶקְרֹנִים ᵉלֵאמֹר ᵉהֵסַבּוּ ᵉאֵלַי ᵉאֶת
ᵉמות ᵉאֲרוֹן ᵉאֱלֹהֵי ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉלַהֲמִיתֵנִי
ᵉוְאֶת ᵉעַמִּי ᵉוַיְשַׁלְּחוּ ᵉוַיַּאַסְפוּ ᵉאֶת
ᵉכָּל ᵉסַרְנֵי ᵉפְלִשְׁתִּים ᵉוַיֹּאמְרוּ
ᵉשׁלח ᵉאֶת ᵉאֲרוֹן ᵉאֱלֹהֵי ᵉיִשְׂרָאֵל
ᵉשוב ᵉלִמְקוֹמוֹ ᵉוְלֹא ᵉיָמִית ᵉאֹתִי
ᵉהיה ᵉוְאֶת ᵉעַמִּי ᵉכִּי ᵉהָיְתָה ᵉמְהוּמַת ᵉמָוֶת
ᵉכָּבֵד ᵉהָעִיר ᵉמְאֹד ᵉיַד ᵉהָאֱלֹהִים
ᵉמות ᵉוְהָאֲנָשִׁים ᵉאֲשֶׁר ᵉלֹא ᵉמֵתוּ

הִכּוּ בַּעֲפֹלִים וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר עֹלָה
Cap. vi.
הַשָּׁמָיִם׃ וַיְהִי אֲרוֹן
הָיָה
יְהוָה בִּשְׁדֵה פְּלִשְׁתִּים שִׁבְעָה
חֳדָשִׁים׃ וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים קָרָא
לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה
נַּעֲשֶׂה יָדַע
נְשַׁלְּחֶנּוּ לִמְקוֹמוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ אִם שָׁלַח קום
מְשַׁלְּחִים אֶת אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָסַר
אַל תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רֵיקָם כִּי הָשֵׁב שוב
תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם אָז תֵּרָפְאוּ רָפָא
וְנוֹדַע לָכֶם לָמָּה לֹא תָסוּר יָדוֹ יָדַע סור
מִכֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר
נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר סַרְנֵי סָפַר
פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עְפֳלֵי זָהָב
וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב כִּי מַגֵּפָה נָגַף
אַחַת לְכֻלָּם וּלְסַרְנֵיכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם עָשָׂה
צַלְמֵי עְפֳלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם
הַמַּשְׁחִיתִים אֶת הָאָרֶץ וְנָתַתֶּם שָׁחַת נתן
לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל כָּבַד מֵעַל
אֶת יָדוֹ מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם
וּמֵעַל אַרְצְכֶם׃ וְלָמָּה תְכַבְּדוּ אֶת
לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כָּבְדוּ מִצְרַיִם
וּפַרְעֹה אֶת לִבָּם הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר
הִתְעַלֵּל בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ׃ עָלַל שָׁלַח
וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה לָקַח
אַחַת וּשְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת אֲשֶׁר פָּרָה עָלָה
לֹא עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל וַאֲסַרְתֶּם אֶת
הַפָּרוֹת בָּעֲגָלָה וְהֲשִׁיבֹתֶם בְּנֵיהֶם שוב
מֵאַחֲרֵיהֶם הַבַּיְתָה׃ וְלִקַּחְתֶּם אֶת
אֲרוֹן יְהוָה וְנָתַתֶּם אֹתוֹ אֶל אָרוֹן
הָעֲגָלָה וְאֶת כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר כְּלִי
הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׁימוּ בָּאַרְגָּז שוּם
וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ׃ צָדַד
וּרְאִיתֶם אִם דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ יַעֲלֶה בֵּית גָּבָה עָלָה
שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת הָרָעָה רָעַע
הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְאִם לֹא וְיָדַעְנוּ

°pcutiebāturᵖin ſecretio ri pte natiū:ᵍ& aſcendebatʳ vlulatus vniuſcuiuſqꝫ°ciuitatisˢin celum. 6.
ET Vit ergo°arcaᶜdñiᵇi regioneᶜphiliſtinorumᶠſeptēᵍmēſibus.ʰEt poſt hecᵇvocauerūtᵗphiliſtiimᵏſacerdotesˡ& diuinos™dicētes.ⁿ Quid °faciemusᵖde arcaᵠdñi! ʳIndicate nobisˢquō oo ᵗremittamus eāᵘ in locū ſuū.Qui˟dixerunt.ʸSi ᶻremittitisᵃarcam°deiᵇiſrael: oooooooooooooooo ᶜnolite°dimittereᵈeāᵉvacuā:ᶠſed ooooooooooooooo °qđ debetisᵍei™ reddite °p pctō:&ʰtunc°curabimini:ʳ& ſcietisˢqre"non ᵗrecedatᵘmanus eius ooo °a vobis.Qui°dixerūt. ᶜQuid eſt qđ° p delicto ʳreddere debeamus°ei! ᵇReſpōderūtꝫ illi. Iuxta˟numerū˟ quintiarum ˡphiliſtinorū™quinqꝫ" anos°aureos facietis ᵖ& quinqꝫᵠmures˟aureos:°qa ˢplaga"vna fuitˣ oibꝰ vobis˟& ſatrapis vrīs.ᵃFaci etiſꝫᵇſilitudinesᶜanorū veſtroꝝ:° & ſimilitudies ᶜmuriū q ᶠdemoliti ſunt ᵇterram:ˡ& dabitis oooo ᵏdoˡiſrael™gloriā: ⁿſi fort te°releuet oooooooooooo ᵠmanum ſuam˟a vobis: °& a ᵗdiis veſtris ooooooo ᵘ& a˟terra veſtra.ʸQua re°grauatis oooooooooo ᶜcorda veſtra°ſicut ᶜ aggrauauitᶠegyptus ooooo °& pharao cor ſuū!ᵃ Nō ne˟poſtq̄ ooooooooooooo ™percuſſus eſt tūc °dimiſit eosᵖ& abierūt! ooooo ᵠNūc ergo˟arripite°& facite ᵗplauſtrum ᵘ nouum ˣvnum: ʸ& duas ᵃvaccas ᵇfetas ᶜquibus oooooooo °non eſt ᶠipoſitum°iugū ᵍiungite ooooooooooooo ˡin plauſtro™& recludite ⁿvitulos earum ooooooo ᵖdomi.ᵠTolletiſꝫ ooooo ooooooooo ooooooooooo °arcam˟dominiᵘ& ponetis˟in ooooooooooooooo ᵃplauſtro:ᵇ& ᶜvaſa°aurea ᶜque oooooooooooooooo ᶠexoluiſtisᵍ ei ᵇ p delicto ˡponetisᵏ in capſellam ˡad latus eius: ™& dimittite"eam°vt vadat:ooooo ᵖ& aſpicietis.Et°ſiquidē per˟viāᵃ finiū ſuorū˟ alcē derit contraᵘ bethſames ʸipſeᵃfecit°nobisˢhoc oo ᵇmalū°grande: ᵍ ſinautē ᵇminime; ˡſciemus ooooo

percuſſi fuerſit in natibus. τ aſcendit vlulatus ciui ἐπλήγησαν ἐπὶ τὰς ἕδρας · καὶ ἀνέβη κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

Ca. 6.

ΚΑΙ ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας. τ vocant philiſthim φύλων μῆνας ἑπτά. καὶ καλοῦσι οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ſacerdotes τ ppḃas τ incantatores ſuos: ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν, τ dicunt eis: quid faciemus arce καὶ λέγουσιν αὐτοῖς, τί ποιήσομεν τῇ κιβωτῷ τοῦ ḋñi: indicate nobis in quo mittamus eam κυρίου; γνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἐξαποστελοῦμεν αὐτὴν in locum ſuum. τ dixerūt ſi remittitis eos εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. καὶ εἶπον εἰ ἐξαποστέλλετε ἡμεῖς arcam fœderis ḋñi dei iſrael: non τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, μὴ mittatis eam vacuam:ſed reddentes redditε ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενήν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδο te ei pro delicto dona: τ tunc curati ματε αὐτῇ ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα, καὶ τότε ἰαθή bimini: τ placabitur vobis: ne non recedat manus σεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν, μὴ ὄντα ἀποστῇ ἡ χεὶρ eius a vobis. τ dicunt quid pro delicto αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν. καὶ λέγουσι τί τὸ ὑπὲρ τῆς βασάνου cto quod reddemus ei! τ dixerunt: iuxta numerū ὃ ἀποδώσομεν αὐτῇ; καὶ εἶπαν, κατὰ ἀριθμὸν prouinciarum philiſtinorum quinq; anos au- τῶν σατραπειῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας χρυ reos: qm̄ error in vobis τ principibus vſis σᾶς, ὅτι πλάσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν τ populo: τ quinq; mures aureos ſimilitudinē καὶ τῷ λαῷ, καὶ πέντε μῦας χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν murium corrumpentium terram vſam. τ dabitis μυῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν ὑμῶν. καὶ δώσετε deo deo iſrael gloriam: vt releuet manum ſu τῷ κῷ θεῷ Ἰσραὴλ δόξαν, ἴσως κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐ am a vobis τ a dīis veſtris τ a τοῦ ἀφ' ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῆς terra veſtra. τ quare grauatis corda veſtra: vt γῆς ὑμῶν. καὶ ἵνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς aggrauauit egypt° τ pharao cor ſuum: non ἐβάρυνεν Αἴγυπτος καὶ φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐ ne quādo illuſerunt eis: miſerunt eos τ ἐπεὶ χ ὅτι ἐνέπαιξαν αὐτοῖς, ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς καὶ abierunt. τ nunc accipite τ facite plauſtrum no ἀπῆλθον. καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν και uum vnum: τ accipite duas vaccas primo enixas μίαν, καὶ λάβετε δύο βοῦς πρωτοτοκούσας ſine filijs: ſup quas nō impoſitū ē iugum. τ iungi ἄτεκνα τῶν τέκνων, ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός · καὶ ζεύξα te vaccas in plauſtro: τ filios eaꝝ re- τε τὰς βοῦς ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπα cite a tergo earum in domum. τ accipietis γάγετε ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶκον. καὶ λήψεσθε τὴν arcam ḋñi: τ pōetis eam ſuper plauſtrum: κιβωτὸν κυρίου, καὶ ἐάσετε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, τ vaſa aurea reddite ei pro pec καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδότε αὐτῇ ὑπὲρ τῆς βα cato: τ ponetis in capſella ex latere partis ei σάνου, καὶ ἐάσετε ἐν θήκῃ ἐκ πλαγίων μέρους αὐ tuo: τ mittetis eam. τ recedet: τ vide τῆς, καὶ ἐξαποστελεῖτε αὐτήν. καὶ ἀπελεύσεσθε καὶ ὄψε bitis ſi in viā finis ſui ibit contra bethſames: σθε εἰ εἰς ὁδὸν ὁρίου αὐτῆς πορεύσεται κατὰ Βαθσαμές, ipſe fecit nobis malum grande hoc. αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὸ κακὸν τὸ μεγάλον τοῦτο τ ſi nō: τ cognoſcemus τοῦτο. καὶ εἰ μή, καὶ γνωσόμεθα

q nequaquā manus eius tetigit nos: sed ca
ὅτι οὐχὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἥψατο ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτω-
sus hic factus est nobis. τ fecerunt phili
μα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν. καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυ-
thiim sic: τ acceperūt duas vaccas primi enteo:
λοι οὕτως, καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας,
τ iunxerunt eas in plaustro: τ filios earum
καὶ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν
concluserunt in domo. τ posuerūt arcam dñi
ἀπέκλεισαν εἰς οἶκον. καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν κυρίου
super plaustrū τ capsellam τ mures
ἐπὶ τὴν ἅμαξαν καὶ τὸ σκῆμα καὶ τοὺς μύας τοὺς
aureos: τ similitudines anorum eor. τ
χρυσοῦς, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν. καὶ
direxerunt vacce in via in viam bethsa-
κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς τὴν ὁδὸν Βαιθσα-
mes in semita in qua ibant laborabant: τ non
μὲς ἐν τρίβῳ ἐν ᾗ ἐπορεύοντο ἐκοπία, καὶ οὐκ
declinabāt ad dexterā neq; ad sinistrā: in itinere vno gradie
ἐξέκλινεν δεξιὰν ἐνδεξιὰ, ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐπορεύ-
bātur pergentes τ mugientes. τ satrapę
ετο πορευόμενα καὶ βοῶσαι. καὶ οἱ σατράπαι
philisthiim ibant post ipsos vsq; ad ter-
τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῶν ἕως ὁρί-
minos bethsames. τ qui in bethsames metebant mes
ων Βαιθσαμές. καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμὲς ἐθέριζον θερισ-
sem tritici in valle. τ eleuauerūt ocu
μὸν πυρῶν ἐν τῇ κυλάδι. καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλ-
los suos τ viderūt arcam dñi: τ gaui
μοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον τὴν κιβωτὸν κυρίου, καὶ ἐχά-
sisunt in obuiatione eius. τ plaustrū venit
ρησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν
in agrum iosue qui de bethsames: τ stetit ibi
εἰς ἀγρὸν Ἰωσιὲ τοῦ ἐκ Βαιθσαμές, καὶ ἔστη ἐκεῖ
iuxta lapidē magnum τ cōciderunt ligna plau-
παρὰ λίθον μέγαν· καὶ ἔχισαν τὰ ξύλα τῆς ἁμά-
stri: τ vaccas obtulerūt holocaustum do
ξης, καὶ τὰς βόας ἀνήνεγκαν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυ-
mino. τ leuite obtulerunt arcam do
ρίῳ. καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυ-
mini: τ capsellā que cum ea τ vasa
ρίου, καὶ τὸ σκῆμα τὸ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ σκεύη τὰ
aurea: τ posuerūt super lapidem magnum.
χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ.
τ viri bethsames obtulerunt holocausta:
καὶ ἄνδρες ἐκ Βαιθσαμὲς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις,
τ immolauerūt victimas die illa.
καὶ ἔθυσαν θυσίας τῇ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
τ quinq; satrapę philistinorum viderunt τ
καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων καὶ
reuersi sunt in acaron in die illa. τ hi
ἐπέστρεψαν εἰς ἀκαρὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ οὗτοι
sunt aurei: quos reddiderūt philisthiim
οἱ ἕδρα οἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι
pro peccato dño: azoti vnum: τ
ὑπὲρ τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ, τῆς Ἀζώτου μίαν, καὶ
gazę vnum: τ gazeo vnum: τ ascalonis u-
τῆς Γὰ μίαν, καὶ τῆς Γάζης μίαν, καὶ ἀσκάλωνος μί
num: τ acaron vnum. τ mures aurei fin nu
αν, καὶ ἀκαρὼν μίαν. καὶ μῦς χρυσοῖ κατὰ ἀρι-
merum omniū vrbium philisthiim quin
θμὸν πασῶν τῶν πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέν-
que pouintiarū: ab vrbe munita τ vsq; ad
τε σατραπειῶν, ἐκ πόλεως ἐξοχωτάτης καὶ ἕως
villam pherezei: τ vsq; ad lapidē magnum:
κώμης τοῦ φερεζαίου, καὶ ἕως λίθου τοῦ μεγάλου,
ẏbi posuerunt super ipsum arcam federis dñi
ἐν ᾧ ἔθεσαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης
dñi vsq; ad
κυρίου ἕως

כָּבֵד	כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ מִקְרֶה הוּא	[a]quia [a]nequaq̄ [m]manus eius [n]tetigit [o]nos: sed [p]casu [q]accidit. [r]Fecerūt ergo illi [s]hoc modo. ooooooo
עָשָׂה	הָיָה לָנוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן	
לָקַח אָבַר	וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת וַיֶּאְסְרוּם	[t]& tollētes [u]duas [v]vaccas [x]q̄ lactabāt vitulos [y]iūxerūt [z]ad plaustrū: [a]vitulos q; earum [b]concluserunt
כָּלָה	בַּעֲגָלָה וְאֶת בְּנֵיהֶם כָּלוּ בַּבָּיִת׃	[c]domi. [d]Et posuerunt
שׂוּם	וַיָּשִׂמוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה אֶל	[e]arcā [f]domini [g]super [h]plaustrum [i]& capsellā que habebat [k]mures [l]aureos [m]& [n]similitudinē [o]anorum. ooooooooooooo
הָעֲגָלָה וְאֶת הָאַרְגָּז וְאֶת עַכְבְּרֵי		[p]Ibāt aūt in directū [q]vacce [r]per viam que ducit [s]bethsames: & [t]itinere [u]vno gradiebantur ooooo
הַזָּהָב וְאֶת צַלְמֵי טְחֹרֵיהֶם׃		[v]pgētes [w]& mugiētes [x]& nō [y]declinabant [z]neq; ad [a]dexteram [b]neq; ad sinistrā. Sed [c]& satrape [d]philisthiim [e]sequebātur [f]vsq;
וַיַּשְּׁרָה הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ עַל דֶּרֶךְ		[g]ad [h]terminos [i]bethsames. Porro [k]bethsamite
בֵּית שֶׁמֶשׁ בְּמְסִלָּה אַחַת הָלְכוּ		[l]metebant [m]triticum ooooo [n]in valle. [o]Et eleuātes [p]oculos ooooooooooooooo
הָלוֹךְ וְנָעוֹ וְלֹא סָרוּ יָמִין		[q]viderunt [r]arcam [s]& gauisi sunt ooooooooooooooo
וּשְׂמֹאל וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים		[t]cum vidissent. [u]Et plaustrum [v]venit [w]in ooooooo
אַחֲרֵיהֶם עַד גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׃		[x]agrum [y]iosue [z]bethsamite: ooooooooooooooo
וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר חִטִּים		[a]& stetit [b]ibi. Erat aūt [c]ibi [d]lapis [e]magnus: ooooooo
בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת עֵינֵיהֶם		[f]& conciderunt [g]ligna [h]plaustri: ooooooooooooo
וַיִּרְאוּ אֶת הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ		[i]vaccas q; [k]imposuerunt sup ea [l]holocaustū [m]dño. [n]Leuite aūt [o]depositerūt [p]arcam [q]domini ooooooo
לִרְאוֹת׃ וְהָעֲגָלָה בָּאָה אֶל		[r]& [s]capsellā [t]q̄ erat [u]iuxta eam: [v]in qua erant ooo
שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשִּׁמְשִׁי		[w]vasa: [x]aurea [y]& posuerūt [z]super [a]lapidem ooooooo
וַתַּעֲמֹד שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה		[b]grandē. [c]Viri aūt [d]bethsamite [e]obtulerunt oooo
וַיְבַקְּעוּ אֶת עֲצֵי הָעֲגָלָה וְאֶת		[f]holocausta: [g]& immolārt [h]victimas [i]in die [k]illa oooo
הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיהוָה׃		[l]dño. [m]Et qnq; [n]satrape [o]philistinorum ooooooooo
וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה		[p]viderūt [q]& reuersi sunt i [r]acharon [s]in die [t]illa. oooo
וְאֶת הָאַרְגָּז אֲשֶׁר אִתּוֹ אֲשֶׁר בּוֹ		[u]Hi sunt autem [v]ani [x]aurei [y]quos ooo:ooooooooooo
כְּלֵי זָהָב וַיָּשִׂימוּ עַל הָאֶבֶן		[z]reddiderunt [a]philisthiim [b]pro delicto [c]domino. oo
הַגְּדוֹלָה וְהָאֲנָשִׁי בֵית שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ		[d]Azotus [e]vnum: [f]gaza [g]vnum: ooooooooooooooo
עֹלוֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא		[h]aschalon [i]vnum: [k]geth [l]vnum ooooooooooooooo
לַיהוָה׃ וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים		[m]accharō [n]vnū: [o]& mures [p]aureos [q]secūdum [r]numerum [s]vrbium [t]philisthiim
רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃		[u]quinq; ooooooooooooooo
וְאֵלֶּה טְחֹרֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר		[x]puiciarū [y]ab vrbe [z]munita [a]vsq; ad [b]villam ooo
הֵשִׁיבוּ פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה		[c]q̄ erat absq; muro: [d]& vsq; ad [e]abel [f]magnum
לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד לְעַזָּה אֶחָד		[g]sup quē [h]posuerūt [i]arcā [k]dñi que erat [l]vsq; in ooo
לְאַשְׁקְלוֹן אֶחָד לְגַת אֶחָד		
לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃ וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר		
כָּל עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמִשָּׁת		
הַסַּרְנִים מֵעִיר מִבְצָר וְעַד כְּפַר		
הַפְּרָזִי וְעַד אָבֵל הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר		
הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֶת אֲרוֹן יְהוָה עַד		

הַיּוֹם הַזֶּה בְּשַׂדֵּה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית
הַשִּׁמְשִׁי וַיַּךְ בְּאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ נָגָה
כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְהוָה וַיַּךְ בָּעָם רָאָה
שִׁבְעִים אִישׁ חֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ
וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם כִּי הִכָּה יְהוָה בָּעָם אָבַל נָגָה
מַכָּה גְדֹלָה וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי בֵית אָמַר
שֶׁמֶשׁ מִי יוּכַל לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה יָכַל פָּנָה
הָאֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶל מִי קָדַשׁ
יַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים עָלָה שָׁלַח
אֶל יוֹשְׁבֵי קִרְיַת יְעָרִים לֵאמֹר לָאַד
הֵשִׁבוּ פְלִשְׁתִּים אֶת אֲרוֹן יְהוָה שוב
רְדוּ הַעֲלוּ אֹתוֹ אֲלֵיכֶם׃ יָרַד
Cap. vij. וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ בוא
אֶת אֲרוֹן יְהוָה וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל
בֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְאֶת
אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ לִשְׁמֹר אֶת
אֲרוֹן יְהוָה׃ וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָיָה יָשַׁב
הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ רָבָה
הַיָּמִים וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיָּנָהּ יום הָיָה
כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי יְהוָה׃ נָהָה
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל כָּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם בְּכָל לְבַבְכֶם
אַתֶּם שָׁבִים אֶל יְהוָה הָסִירוּ שוב סור
אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם
וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ לְבַבְכֶם אֶל כון
יְהוָה וְעִבְדֻהוּ לְבַדּוֹ וַיַּצֵּל אֶתְכֶם בָּדַד נָצַל
מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל סוּר
אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת הָעַשְׁתָּרוֹת
וַיַּעַבְדוּ אֶת יְהוָה לְבַדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר עָבַד אָמַר
שְׁמוּאֵל קִבְצוּ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל
הַמִצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם אֶל פָּלַל
יְהוָה׃ וַיִּקָּבְצוּ הַמִצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ כָּבַן שָׁאַב
מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי יְהוָה שָׁפַר פָּנָה
וַיָּצֻמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ צום אָמַר
שָׁם חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שָׁפַט
שְׁמוּאֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִצְפָּה׃

illa die in agro iosue bethsamitis. Percussit ãt dñs de viris bethsamitibus eo quod vidissent arcã dñi: & percussit de populo septuaginta viros & quiquagita milia plebis. Luxitq; populus eo q dñs percussisset plebẽ plaga magna. Et dixerunt viri bethsamite. Quis poterit stare i conspectu domini dei sancti huius? Et ad quem ascendet a nobis? Mittentq; nuncios ad habitatores cariathiarim dicentes. Reduxerunt philistiim arcam domini: descendite & reducite eam ad vos. 7. Venerunt ergo viri cariathiarim & reduxerũt arcã dñi: & intulerunt eam in domum aminadab in gabaa: Eleazarũ ãt filiũ eius sanctificauerunt vt custodiret arcã dñi. Et factũ ẽ ex qua die mansit arca dñi in cariathiarim multiplicati sunt dies. Erat q̃ppe iã annus vicesimus. Et requieuit omnis domus israel post dominum. Ait autem samuel ad vniuersam domum israel dicens. Si in toto corde vestro reuertimini ad dominum: auferte deos alienos de medio vestri baalim & astaroth: & pparate corda vestra domino & seruite ei soli: & eruet vos de mãu philistiim. Abstulerũt ergo filii israel baalim & astaroth & seruierunt dño soli. Dixit autem samuel. Congregate vniuersum israel in maspha vt orẽ pro vobis dñm. Et conuenerunt in maspha. Hauseritq; aquam & effuderunt i conspectu domini: & ieiunauerunt in die illa atq; dixerunt ibi. peccauimus dño. Iudicauitq; samuel filios israel in maspha.

τὴν ἡμέραν ταύτης ἐν ἀγρῷ Ἰωσὴ τοῦ βαιθσαμίς. τ percussit viros bethsamee: quia viderũt arcã dñi. τ percussit in eis septuagin τοὺ κυρίου. καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα viros: τ quinquaginta milia virorum ex τα ἄνδρας, καὶ πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ populo. τ lurit populus: quia percussit dñs in λαοῦ. καὶ ἐπλήγησεν ὁ λαός, ὅτι ἐπάταξε κύριος ἐν populo plaga magna valde. τ dixerũt viri τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες qui in bethsamee: quis poterit stare in conspectu οἱ ἐν βαιθσαμίς, τίς δυνήσεται στῆναι ἐνώπιον dñi sancti huius? τ ad quẽ ascendet κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται arca dñi a nobis? τ mittunt ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου ἀφ' ἡμῶν; καὶ ἀποστελοῦσιν nuncios ad habitatores cariathiarim di ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας καριαθιαρίμ λέcentes. reduxerunt philistiim arcam γοντες, ἀπέστρεψαν οἱ ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν τοῦ dñi: τ descendite τ reducite eam ad κυρίου, καὶ καταβήτε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς vos. ὑμᾶς. Ca. 7.

Καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες καριαθιαρίμ καὶ ἀνάγουcunt arcam federis dñi. τ adduxerũt eaσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. καὶ εἰσήγαγον αὐem in domum abinadab que in colle. τ elea τὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδὰβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ ἐλιέzar filiũ eius sctificauerunt vt custodiret arcam ζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἁγιάσαι φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν federis dñi. τ factũ est ex qua die fuit arca διαθήκης κυρίου. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωca in cariathiarim: multiplicati sunt dies. τ fue τὸς ἐν καριαθιαρίμ, ἐπληθύνθησαν αἱ ἡμέραι. καὶ ἐγrunt viginti anni: τ reuersa est oia domus isra ἐγένοντο ἔτη εἴκοσι ἔτη, καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ὁ οἶκος Ἰσρα el post dñm. τ dixit samuel ad vniuersam ὴλ ὀπίσω κυρίου. καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς πάντα domũ israel dicens: si in toto corde vro vos ἸΩΗΛ οἶκον Ἰσραὴλ λέγων, εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς 14.c reuertimini ad dñm: auferte deos ἐπιστρέφατε πρὸς κύριον, περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς alienos de medio vri τ lucos: τ parapha ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἑτοιμάrate corda vra ad dñm τ seruite σατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον καὶ δουλεύσα te ei soli: τ eruet vos de manu τε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν philistiim. τ abstulerũt filii israel baalim τ ἀλλοφύλων. καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰ βααλὶμ καὶ lucos astaroth: τ seruierunt dño soli. τ τὰ ἄλση Ἀσταρώθ, καὶ ἐδούλευσαν τῷ κυρίῳ μόνῳ. καὶ dixit samuel: congregate vniuersum israel in εἶπε σαμουήλ, συναθροίσατε πάντα Ἰσραὴλ εἰς maspha: τ orabo ad dñm pro vobis. μασηφά, καὶ προσεύξομαι πρὸς κύριον ὑπὲρ ὑμῶν. τ cõuenit ppls in maspha τ hauserũt aquã: καὶ συνήχθη ὁ λαὸς εἰς μασηφὰ καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ, τ effundunt in cõspectu dñi super terrã. τ ieiu καὶ ἐκχέουσιν ἐνώπιον κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ νήnauerunt in die illa τ dixerunt: peccauimus στευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπαν, ἡμάρτομεν τῷ dño. τ iudicauit samuel filios israel in κυρίῳ. καὶ ἔκρινε σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς maspha. μασηφά.

τ audierūt philistijm: ꝙ congregati erāt filij is
καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι, ὅτι συνήχθησαν οἱ υἱοὶ ἰσ
rael in masepha omnes. τ ascenderunt satra
ραὴλ εἰς μασηφὰ πάντες. καὶ ἀνέβησαν οἱ σατρά
pe philistinorum ad israel. τ audierunt
παι τῶν ἀλλοφύλων ἐπὶ ἰσραήλ. καὶ ἤκουσαν οἱ
filij israel: τ timuerunt a facie phi
υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν ἀλ
listinorum. τ dixerūt filij israel ad samuel:
λοφύλων. καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς σαμουήλ,
ne cesses a nobis clamare ad dñm
μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν τοῦ βοᾶν πρὸς κύριον
deū tuū: τ saluabit nos de manu phili
τὸν θεόν σου, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύ
stinorū. τ tulit samuel agnum lactantē vnum: τ
λων. καὶ ἔλαβε σαμουὴλ ἄρνα γαλαθινὸν ἕνα, καὶ
C obtulit eū holocaustum dño cum vniuerso
ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ σὺν παντὶ
populo. τ clamauit samuel ad dñm pro
τῷ λαῷ. καὶ ἐβόησε σαμουὴλ πρὸς κύριον ὑπὲρ τῶν
israel: τ exaudiuit eum dñs. τ erat sa
ἰσραήλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ ὁ κύριος. καὶ ἦν σα
muel offerens holocaustum. τ phili
μουὴλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν. καὶ οἱ ἀλλόφυ
stijm inierunt bellum cōtra israel. τ into
λοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραήλ. καὶ ἐβρόν
nuit dñs in fragore magno in die illa sup
τησε κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ
philistijm: τ confusi sunt τ ceciderūt
τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπεσαν
in cōspectu israel. τ egressi sunt viri israel ex ma
ἐνώπιον ἰσραήλ. καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες ἰσραὴλ ἐκ μα
sepha τ persecuti sunt philisteos: τ per
σηφὰ καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπά
cusserunt eos vsq; ad infra bethchor. τ tulit
ταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω βαιθχόρ. καὶ ἔλαβε
samuel lapidē vnū τ statuit eum inter ma
σαμουὴλ λίθον ἕνα καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον μα
sepha τ inter antiquā. τ vocauit no
σηφὰ καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνο
men eius abennezer: qđ significat lapis adiutorij. τ
μα αὐτοῦ ἀβεννέζερ, ὃ σημαίνει λίθος τοῦ βοηθοῦ. καὶ
Iosue 14.6 dixit huc vsq; auxiliatus est nobis dñs. τ
εἶπεν ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν ὁ κύριος. καὶ
humiliauit dñs philistijm: τ nō appo
D ἐταπείνωσε κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ οὐ προ
suerunt vltra vt venirent in terminū israel. τ fa
σέθεντο ἔτι τοῦ ἐπελθεῖν εἰς ὅριον ἰσραήλ. καὶ ἐγέ
cta est manus dñi super philisteos cunctis
νετο χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς
diebus samuel. τ reddite sunt vrbes q̄s
ἡμέρας τῶν σαμουήλ. καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις ἃς
tulerant philistijm a filijs israel: ab
ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἀπὸ
acaron vsq; geth: τ fminū liberauerūt israel de ma
ἀκαρὼν ἕως γὲθ, καὶ τὸ ὅριον ἀφείλοντο ἰσραὴλ ἐκ χει
nu philistinorum. τ erat pax inter israel
ρὸς τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον ἰσραὴλ
τ inter amorreum. τ iudicauit samuel
καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀμορραίου. καὶ ἔκρινε σαμουὴλ τὸν
israel cunctis diebus vite sue. τ i
ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. καὶ ἐπο
bat per singulos annos τ circuibat bethel τ
ρεύετο κατ' ἐνιαυτὸν καὶ ἐκύκλου βαιθὴλ καὶ τὴν
galgal τ masepha. τ iudicabat israel
γαλγὰλ καὶ τὴν μασηφᾶ. καὶ ἐδίκαζε τὸν ἰσραὴλ
in oibus locis istis. at reuersio eius erat in
ἐν πᾶσι τοῖς τόποις τούτοις. ἡ δὲ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ ἦν ἐν
armathaim: qm̄ ibi erat domus eius: τ
ἀρμαθαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ

ᶜEt audierūt ᵇ philistiim
ᶜ ꝙ ᶠ congregati eēnt ᵈ filii
ᵇ israel ᶠ in masphat ᵏ & a
scēderūt ᶠ satrape
ᵐ philistinorū ᵉ ad ᵒ israel.
Quod ᵖ cum audissent
ᵍ filii ᶠ israel ᵍ timuerūt ᶠ a
facie ᵍ philistinorū.
ᵏ Dixeruntq; ᵇ ad ᶜ samue
lem.
ᵇ Ne ᶜ cesses ᶠ pro nobis
ᵍ clamare ᵇ ad ᶠ dominum
ᵏ deum nostrū ᶠ vt saluet
nos ᵐ de manu ᵍ philistio
rū. ᵒ Tulit āt ᵖ samuel ᵍ a
gnum ᶠ lactantem ᵒ vnum
ᶠ & obtulit illum ᵘ holo
caustū ᶠ integrū ᶠ dño. ᵃ Et
clamauit ᵇ samuel ᶜ ad ᵈ do
minum ᶜ pro ᶠ israel: ᵍ & ꝏ
exaudiuit eū ᵇ dñs. ᶠ Fa
ctū ē āt cū ᵃ samuel ᶠ offer
ret ᵐ holocaustum dño:
ᵘ philistiim ᵒ iniere ᵖ p̄liū
ᵍ contra israel. ᶠ Intonuit
āt ᵒ dñs ᶠ fragore ᵘ magno
ᵏ in die ᶠ illa ᵃ sup ᵇ philistii:
ᶜ & exterruit eos
ᵇ & cesi sunt ᶜ a filiis ᶠ isra
el. ᵍ Egressiq; ᵇ filii
ᶠ israel ᵏ de ᶠ masphat ᵐ per
secuti sunt
ᵒ philisteos ᵖ & pcusserūt
eos ᵍ vsq; ad locū q erat
ᶠ subter ᵘ bethchar. ᵛ Tu
lit āt ᶠ samuel ᶠ lapidē ᵃ vnū
ᵇ & posuit eū ᶜ iter ᵇ mas
phat ᶜ & inter ᶠ sen.
ᵍ & vocauit ᶠ nomē loci il
lius ᵏ lapis ᶠ adiutorii.
ᵐ Dixitq;. ᵘ Hucusq; ᵖ au
xiliatus est nobis ᵍ dñs.
ᶠ Et hūiliati sunt ᵃ philisti
im: ᶠ nec ᵘ apposuerunt
ᵏ vltra ᶠ vt venirent ᵃ in ter
minos ᵇ israel.
ᶜ Facta ē itaq; ᵇ man ᵉ ᶜ do
mini ᶠ sup philisteos ᵍ cun
ctis ᵇ diebus ᶠ samuelis: ᵏ &
reddite sunt ᶠ vrbes
ᵐ quas ᵘ tulerant ᵒ philisti
im ᵖ ab
ᵍ israel: ᶠ israeli: ᵃ ab accha
ron ᶠ vsq;
ᵘ geth ᶠ & ᶠ terminos suos.
ᵃ Liberauitq; ᵇ israel
ᶜ de manu ᵇ philistinorū:
ᶜ eratq; ᶠ pax
ᵍ inter ᵇ israel ᶠ & ᵏ ammor
reum.
ᶠ Iudicabat quoq; ᵐ samu
el ᵒ israel ᶠ cunctis
ᵍ diebus ᶠ vite sue. ᵃ & ibat
ᶠ per singulos ᵍ annos
ᶠ circuiens ᵃ bethel ᵇ & ꝏ
galgala
ᶠ & masphat: ᵇ & iudica
bat ᶠ israelem ᵍ in
ᵏ supradictis ᶠ locis. ᶠ Re
uertebaturq;
ᵐ In ramatha. ᵒ ibi ᵘ enī e
rat ᶠ domus eius: ᵍ & ibi

שָׁמַע קָבַץ
עָלָה
יָרֵא פָּנָה
אָמַר
חָרַשׁ
יָשַׁע
לָקַח
עָלָה כָּלַל
זָעַק
עָנָה הָיָה
לָחַם
רָעַם גָּדַל
הָמַם
נָגַף פָּנָה
בָּדַף
נָכָה
שׁוּם
קָרָא
כָּנַע
גָּבַל
הָיָה
יוֹם שׁוּב
עִיר
נָצַל
שָׁלַם
שָׁפַט
חָיָה
קוּם שׁוּב

וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעַלוּ סַרְנֵי
פְּלִשְׁתִּים אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּירְאוּ מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים׃
וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל שְׁמוּאֵל
אַל תַּחֲרֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק אֶל יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְיוֹשִׁיעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃
וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טְלֵה חָלָב אֶחָד
וַיַּעֲלֵהוּ עוֹלָה כָּלִיל לַיהוָה וַיִּזְעַק
שְׁמוּאֵל אֶל יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה׃ וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֵה
הָעֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה
בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יְהוָה בְּקוֹל גָּדוֹל
בַּיּוֹם הַהוּא עַל פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם
וַיִּנָּגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל מִן הַמִּצְפָּה וַיִּרְדְּפוּ אֶת
פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד מִתַּחַת
לְבֵית כָּר׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת
וַיָּשֶׂם בֵּין הַמִּצְפָּה וּבֵין הַשֵּׁן
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ אֶבֶן הָעֶזֶר
וַיֹּאמַר עַד הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְהוָה׃
וַיִּכָּנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא יָסְפוּ
עוֹד לָבוֹא בִּגְבוּל יִשְׂרָאֵל
וַתְּהִי יַד יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים כֹּל
יְמֵי שְׁמוּאֵל׃ וַתַּשֹּׁבְנָה הֶעָרִים
אֲשֶׁר לָקְחוּ פְּלִשְׁתִּים מֵאֵת
יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד
גָּת וְאֶת גְּבוּלָן הִצִּיל יִשְׂרָאֵל
מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם
בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הָאֱמֹרִי׃
וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כֹּל
יְמֵי חַיָּיו׃ וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה
בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּיתֵאל וְהַגִּלְגָּל
וְהַמִּצְפָּה וְשָׁפַט אֶת יִשְׂרָאֵל אֵת
כָּל הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה׃ וּתְשֻׁבָתוֹ
הָרָמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם

וַיַּפֵּד אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ
לַיהוָה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקֵן
שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת בָּנָיו שֹׁפְטִים
לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי שֵׁם בְּנוֹ הַבְּכוֹר
יוֹאֵל וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ אֲבִיָּה שֹׁפְטִים
בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא הָלְכוּ בָנָיו
בִּדְרָכָיו וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ
שֹׁחַד וַיַּטּוּ מִשְׁפָּט׃ וַיִּתְקַבְּצוּ כֹּל
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל שְׁמוּאֵל
הָרָמָתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה
זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ
עַתָּה שִׂימָה לָּנוּ מֶלֶךְ לִשְׁפְּטֵנוּ
כְּכָל הַגּוֹיִם׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר בְּעֵינֵי
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה
לָּנוּ מֶלֶךְ לִשְׁפְּטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל
שְׁמוּאֵל אֶל יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם
לְכֹל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי
לֹא אוֹתְךָ מָאָסוּ כִּי אֹתִי מָאֲסוּ
מִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ כְּכֹל הַמַּעֲשִׂים
אֲשֶׁר עָשׂוּ מִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֹתָם
מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעַזְבֻנִי
וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הֵמָּה
עֹשִׂים גַּם לָךְ׃ וְעַתָּה שְׁמַע
בְּקוֹלָם אַךְ כִּי הָעֵד תָּעִיד בָּהֶם
וְהִגַּדְתָּ לָהֶם מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
אֵת כָּל דִּבְרֵי יְהוָה אֶל הָעָם
הַשֹּׁאֲלִים מֵאִתּוֹ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר
זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁה
יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם אֶת בְּנֵיכֶם
וְשָׂם לוֹ בְּמֶרְכְּבֹתָיו וּבְפָרָשָׁיו
וְרָצוּ לִפְנֵי מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ
שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים
וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ
וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי

iudicabat israelē.ª Edi-
ficauit etiamᶠibiᵍaltare
ʰdomino. 8.
Actumeſt aūtᵇcūᶜſe
nuiſſetᵈſamuel: ᵉpoſuit
ᶠfilios ſuosᵍiudices ∞∞∞
ʰin iſrael.ⁱFuitq̄ ʲ nomē
ᵏfilii eiusˡ primogeniti
ᵐiohel:ⁿ& nomenᵒſecū-
diᵖabiaᵠiudicum ∞∞∞
ʳin berſabee.ˢEt nōᵗam
bulauerunt ᵘfilii illius in
ᵛviis eius.ʷſed declinaue
runtˣpoſtʸauaritiā:ᶻacce
perūtq̄ ᵃmūera ᵇ& puer-
terūt ᶜiudiciū.ᵈCōgrega
ti ergoᵉvniuerſiᶠmaioreſ
natuᵍiſrael:ʰvenerūtⁱad
ʲſamuelemᵏin ramatha:
ˡdixeruntq̄ ᵐei.ⁿEcceᵒtu
ᵖſenuiſtiᵠ& filii tuiʳ non
ˢambulantᵗin viis tuis.
ᵘconſtituēnobisᵛregem
ʷvt iudicet nos ∞∞∞∞∞
ˣſicut & vniuerſe hūᵗna
tiones.ʸDiſplicuitq̄ ᶻſer
moᵃin oculis ᵇſamuelis
ᶜeo qᵈdixiſſent.ᵉda ∞∞∞
ᶠnobisᵍregem ʰ vt iudi-
cet nos.ⁱEt orauit ∞∞∞∞
ʲſamuelᵏad ˡ dominum.
ᵐDixit autem ⁿdominus
ᵒad ᵖſamuelē.ᵠAudi ʳvo-
cem ˢpopuli ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵗi omnibusᵘque ᵛloquū
tur ʷtibi. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ˣNon ʸenim ᶻte ᵃabiece
runtᵇſed ᶜme: ∞∞∞∞∞∞∞
ᵈne regnē ᵉſup eos. ᶠIux
ta omniaᵍopera ſua ∞∞∞
ʰque ⁱfecerunt ʲa die qua
ᵏeduxi ˡeos ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐde egypto ⁿ vſq̄ ad ᵒdiē
ᵖhāc:ſicut ᵠ dereliquerūt
me ʳ& ſeruierunt ˢdiis ᵗali
enis:ᵘſic ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵛfaciunt ʷetiam ˣtibi. ∞∞∞
ʸNunc ergo ᶻvocem eo⁊
ᵃaudi. ᵇVerūtamen ᶜcon
teſtare ᵈeos:∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ& predic ᶠeis ᵍius ʰ regis
ⁱ qui ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ʲregnaturus eſt ᵏſup eos.
ˡDixit itaq̄ ᵐſamuel ∞∞∞
ⁿomnia ᵒverba ᵖ domini
ᵠad ʳpopulum ∞∞∞∞∞∞∞
ˢqui petierat ᵗa ſe ᵘregem
ᵛ& ait.∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ʷHoc ˣerit ʸius ᶻregis ᵃqui
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞∞∞∞
ᵇimperaturus eſt ᶜvobis.
ᵈFilios veſtros ∞∞∞∞∞∞∞
ᵉtollet ᶠ& ponet ᵍin curri-
bus ſuis:facietq̄ ʰſibi ⁱ e
quites ᵏ& p̄curſores ˡ q̄-
drigarū ſuarū:ᵐ& cōſtitu
et ⁿſibi ᵒtribunos ᵖ& cētu
riones: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵠ& aratores agrorū ſuo-
rum:ʳ& meſſores ˢ ſege-
tum:ᵗ& fabros ᵘarmorū
ᵛ& ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

iudicabat ibi iſrael: τ edificauit ibi al
ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν ἰσραήλ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσια
tare dño.
στήριον τῷ κυρίῳ. Ca. 8.
ET factū eſt vt ſenuit ſamuel: τ cōſtituit
Καὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε σαμουήλ, καὶ κατέστησε
filios ſuos iudices iſrael.τ hec nomi
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ ἰσραήλ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόμα
na filioꝝ eius. primogenitus ioel: τ nomē
τα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· ὁ πρωτότοκος ἰωήλ, καὶ ὄνομα τοῦ
ſecundi abia iudices in berſabee. τ non ambu
δευτέρου ἀβιὰ δικασαὶ ἐν βηρσαβεέ· καὶ οὐκ ἐπορεύ
lauerūt filii eius in via eius. τ declinauerūt poſt
θησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ. καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω
vtilitatē: τ acceperunt munera: τ puerterūt iu-
τῆς συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ ἐξέκλινον δι-
dicia. τ congregantur vniuerſi viri iſrael:
καιώματα. καὶ συναθροίζονται πάντες ἄνδρες ἰσραήλ,
τ veniunt ad ſamuel in ramatham. τ di
καὶ παραγίνονται πρὸς σαμουὴλ εἰς ἀρμαθάμ· καὶ λέγου
cunt ei: ecce tu ſenuiſti: τ filii tui nō ambu
σιν αὐτῷ, ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοί σου οὐ πορεύ
lant in via tua. τ nunc cōſtitue ſuper nos re
ονται ἐν τῇ ὁδῷ σου· καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασι-
gem vt iudicet nos ſicut vniuerſe gētes. τ fuit pra
λέα δικάζειν ἡμᾶς καθὼς πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἦν πονη-
uus ſermo in oculis ſamuel: vt dixerūt: da nobis
ρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς σαμουήλ, ὡς εἶπον, δὸς ἡμῖν
regem vt iudicet nos. τ orauit ſamuel
βασιλέα τοῦ δικάζειν ἡμᾶς. καὶ προσηύξατο σαμουὴλ
ad dñm. τ dixit dño ad ſamuel: audi
πρὸς κύριον· καὶ εἶπε κύριος πρὸς σαμουήλ, ἄκουε τῆς
vocem ppli: ſecūdū oīa que loquūtur
φωνῆς τοῦ λαοῦ, κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσωσι
ad te: qm̄ non te cōtempſerunt: ſed me con
πρὸς σέ, ὅτι οὐ σὲ ἐξουδενώκασιν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἐξου
tempſerūt ne regnem ſuper eos ſm oīa
δενώκασιν τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν κατὰ πάντα
opera ſua que fecerūt mihi a qua die eduxi
τὰ ἔργα αὐτῶν ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον
eos de egypto τ vſq; in diem hanc: τ
αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ
dereliquerūt me τ ſeruierūt dīis alientis: ſic ip
ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐδούλευσαν θεοῖς ἑτέροις, οὕτως αὐ
ſi faciunt τ tibi. τ nunc audi vocem eoꝝ
τοὶ ποιοῦσι καὶ σοί. καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν
verūtamen teſtificanō teſtificerio eis τ
πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ αὐτοῖς καὶ
nunciabis eis ius regis qui re
ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βα
gnabit ſup eos. τ dixit ſamuel oīa
σιλεύσει ἐπ' αὐτοῖς· καὶ εἶπε σαμουὴλ πάντας τοὺς
verba dñi ad vniuerſum ppm petentes
λόγους κυρίου πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας
ab eo regem. τ ait: hoc erit
παρ' αὐτοῦ βασιλέα. καὶ εἶπεν, τοῦτο ἔσται τὸ δί-
ius regis regnantis ſuper vos.
καίωμα τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλεύοντος ἐφ' ὑμᾶς· τοὺς
filios veſtros tollet τ ponet eos in curribus
υἱοὺς ὑμῶν λήψεται καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν
ſuis τ in equitibus ſuis: τ precurſores
αὐτοῦ καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ, καὶ προτρέχοντας
curruum ſuoꝝ. τ ponet eos ſibi tri
τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ· καὶ θήσει αὐτοὺς ἑαυτῷ χι
bunos τ centuriones: τ arare agricultu
λιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ ἀροτριᾶν τὴν ἀροτρία
ram ſuā. τ metere meſſem ſuam: τ vindemiare vide
σιν αὐτοῦ· καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾶν τρυγη
miā ſuam: τ facere inſtrumēta ſua bellica τ inſtrumēta
τὸν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖν σκεύη αὐτοῦ πολεμικὰ καὶ σκεύη

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

curruum suoꝝ. τ filias vfas accipiet in
ἁρμάτων αὐτοῦ. καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται εἰς
vnguentarias: τ focarias τ in panificas τ
μυροθήκας, καὶ μαγειρίσας καὶ εἰς πεπηδύσας. καὶ τὰς
agros vfos τ vineas vfas: τ oli
ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν, καὶ τοὺς ἐλαι
ueta vfa bona tollet τ dabit ser
ῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται καὶ δώσει τοῖς δού-
uis suis. τ semina vfa addecimabit
λοις αὐτοῦ. καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν ἀποδεκατώσει
τ vineas vfas: τ dabit eunuchis
καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις
suis. τ seruis suis. τ seruos
αὐτοῦ. καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ. καὶ τοὺς δούλους
vfos τ ancillas vfas: τ armenta boū vfa
ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν
bona τ asinos vfos accipiet: τ addeci-
καὶ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδε-
mabit ad opera sua. τ greges vfos
κατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ. καὶ τὰ πρόβατα ὑμῶν
addecimabit: τ vos eritis ei in seruos.
ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ εἰς δούλους.
τ clamabitis in die illa a facie re
καὶ βοήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου τοῦ βα
gis vrī quē elegistis vobis: τ non exau
σιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακού-
diet vos dñs in dieb⁹ illis. τ nō
σεται ὑμῶν κύριος ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. καὶ οὐκ
voluit ppls audire vocē samuel. τ
ἠβούλετο ὁ λαὸς ἀκούειν τὴν φωνὴν τοῦ σαμουήλ. καὶ
dixerūt ei: nequaq̄ sed rex erit sup nos: τ
εἶπαν αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
erimus τ nos sicut oēs gētes. τ iudicabit
ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καθὼς πάντα τὰ ἔθνη. καὶ δικάσει
nos rex nr̄ τ egredietur ante nos.
ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς ἡμῶν καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν.
τ pugnabit bella nr̄a. τ audiuit samu
καὶ πολεμήσει τοὺς πολέμους ἡμῶν. καὶ ἤκουσε σαμου
el oia verba ppli τ locutus est
ηλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ καὶ ἐλάλησεν
ea in aures dñi. τ dixit dñs ad sa
αὐτοὺς εἰς τὰ ὦτα κυρίου. καὶ εἶπε κύριος πρὸς σα-
muel: audi vocem eoꝝ τ fac regnare e-
μουήλ, ἄκουσον τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασίλευσον αὐ-
is regem. τ dixit samuel ad viros israel:
τοῖς βασιλέα. καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς ἄνδρας ἰσραήλ,
recedite vnusquisq⁹ in ciuitatē suam.
ἀποτρέχετε ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ. Ca. 9.

A 1. Pa. 3.c. Θ Et erat vir de filijs beniamin: τ nomē ei
Καὶ ἦν ἀνὴρ ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμίν, καὶ ὄνομα αὐ
cis: filius abiel filij sarar filij bechorath filij aphec
τῷ κίς, υἱὸς ἀβιὴλ υἱοῦ σαρὲρ υἱοῦ βεχωρὰθ υἱοῦ ἀφὶκ
filij viri temini: vir potens roboze. τ huic
υἱοῦ ἀνδρὸς ἰεμιθαίου, ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι. καὶ τούτῳ
filius: τ nomē ipsi saul: ingens vir bonus:
υἱὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ σαοὺλ, ἐυμεγέθης ἀνὴρ ἀγαθός,
τ non erat in filijs israel bonus magis q̄ ille: hu
καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπε
mero τ sursum excelsus super omnē
ρεφέρων καὶ ὑπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν
terrā. τ perierant asine cis patris saul. τ
γῆν. καὶ ἀπώλοντο αἱ ὄνοι κὶς τοῦ πατρὸς σαοὺλ. καὶ
dixit cis ad saul filiū suum: tolle te
εἶπε κὶς πρὸς σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λάβε μετὰ σε
cum vnum puerorum: τ cōsurgite τ vadite
αὐτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνάστητι καὶ πορεύθη
τ querite asinas. τ trāsierūt per mōtē
τι καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους. καὶ διῆλθον διὰ ὄρους
ephraim: τ trāsierūt per terrā salisa: τ non inue
ἐφραὶμ, καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς σαλισά, καὶ οὐχ εὗ
nerūt. τ trāsierūt
ρον. καὶ διῆλθον

curruū suorum. [k] Filias
[l]quoq; [m]vestras [l]faciet sibi
[m]vnguctarias [n]& focarias [o]& panificas. [q]Agros
[r]quoq; [q]vros [r]& [s] vineas
[t]& oliueta [u]optima ꝛc
[x]tollet [t]& dabit [x]seruis suis. Sed [k]& segetes vestras
[t]& vinearū reddituus [o]ad-
decimabit [t]vt det [t]eunuchis [s]& famulis suis. [t]Ser
uos [k]etiam [t]vestros [k]& ꝛc
[t]ancillas [m]& [n]iuuenes [o]optimos ꝛc
[r]& [q]asinos [r]auferet: [s]&
ponet ꝛc
[t]in opere suo. [s] Greges quoq; vros [x]addecima-
bit: [t]vos q; [s]eritis [k]ei [t]serui.
[o]Et clamabitis [t]in die ꝛc
[t]illa [o]a facie [k]regis vr̄i [t]quē
ꝛc
[k]elegistis [t]vobis: [m]& non
[n]exaudiet [k]vos [o]dominus
[q]in die illa. [s]Noluit autē
[t]populus ꝛc
[n]audire [t]vocem [t]samue-
lis [s]sed dixerūt. [k]Nequa-
q̄. [t]Rex [t]enim [t]erit [s]super
nos: [k]& erimus [k]nos ꝛc
[t]quoq; [t]sicut omnes [t]gen
tes: [m]& iudicabit nos ꝛc
[n]rex noster: [o]& egredie-
tur [p]ante nos: [q]& pugna-
bit [s]bella nostra pro no-
bis. [t]Et audiuit [s]samuel
[t]omnia [s]verba [k]populi:
[t]& locutus est ea [t]in auri-
bus [t]domini. [t]Dixit aūt
[s]dominus [s]ad [t]samuelē.
[k]Audi [t]vocē eorū [m]& cō
stitue [n]super eos [o]regem.
[p]Et ait [t]samuel [s]ad [t]viros
[t]israel. ꝛc
[n]Vadat [t]vnusquisq; [t]in ci
uitatē suā. 9.

Θ. [k]Erat [l]vir [t]de benia
min [t]nomine. ꝛc
[t]Cis [s]filius [k]abiel [t]filii [k]se-
or: [t]filii ꝛc
[m]bechor: [n]filii [o]aphia: [p]fi
lii [q]viri [r]gemini ꝛc
[s]fortis [t]robore. [k]Et [t]erat
[n]ei [o]filius [p]vocabulo ꝛc
[k]saul [t]electus [s]& bonus:
[t]& non erat [t]vir ꝛc
[s]de filiis [k]israel [t]melior [s]il
lo. [t]Ab humero ꝛc
[m]& sursum [n]emiebat [o]su
per oēm [p]populū. [q]Perie
rant autem [r]asine [s]cis [t]pa
tris [s]saul. ꝛc
[t]Et dixit [t]cis [s]ad [k]saul [t]fili
um suum. [o]Tolle ꝛc
[r]tecum [k]vnum [t]de pueris
[s]& consurgens ꝛc
[t]vade & [m]quere [n]asinas.
Qui [r]cum transissent ꝛc
[q]per montem [r]effraim
[s]& [t]per terram ꝛc
[s]salisa [t]& nō [t]inuenissēt:
[s]transierunt etiam ꝛc

בְּנֵה׳ לֶחַח כִּרְכְּבוֹ וְאֶת בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרַקָּחוֹת
אֲפֵה שָׁה וּלְטַבָּחוֹת וְלֶאֱפוֹת וְאֶת שְׂדוֹתֵיכֶם
וְאֶת כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים
יִקַּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו וְזַרְעֵיכֶם
עָשַׂר עָרִים וְכַרְמֵיכֶם יְעַשֵּׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
וְלַעֲבָדָיו וְאֶת עַבְדֵיכֶם וְאֶת
שְׁפָחוֹתֵיכֶם וְאֶת בַּחוּרֵיכֶם הַטּוֹבִים
וְאֶת חֲמוֹרֵיכֶם יִקַּח וְעָשָׂה
לְאַכְתּוֹ צֹאנְכֶם יְעַשֵּׂר וְאַתֶּם
תִּהְיוּ לוֹ לַעֲבָדִים וְזָעַקְתֶּם בַּיּוֹם
הַהוּא מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר
בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא יַעֲנֶה יְהוָה
אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ הָעָם
לְשְׁמֹעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא
כִּי אִם מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ וְהָיִינוּ
גַּם אֲנַחְנוּ כָּכָל הַגּוֹיִם וְשָׁפְטָנוּ
מַלְכֵּנוּ וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת
מִלְחֲמֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת
כָּל דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם בְּאָזְנֵי
יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל
שְׁמַע בְּקוֹלָם וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ׃

Cap. ix. וַיְהִי אִישׁ מִבִּנְיָמִין וּשְׁמוֹ
קִישׁ בֶּן אֲבִיאֵל בֶּן צְרוֹר בֶּן
בְּכוֹרַת בֶּן אֲפִיחַ בֶּן אִישׁ יְמִינִי
גִּבּוֹר חָיִל וְלוֹ הָיָה בֵּן וּשְׁמוֹ
שָׁאוּל בָּחוּר וְטוֹב וְאֵין אִישׁ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ
וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל הָעָם וַתֹּאבַדְנָה
הָאֲתֹנֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל
וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל שָׁאוּל בְּנוֹ קַח
נָא אִתְּךָ אֶת אַחַד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם
לֵךְ בַּקֵּשׁ אֶת הָאֲתֹנֹת וַיַּעֲבֹר
בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ
שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ וַיַּעֲבְרוּ

בְּאֶרֶץ שַׁעֲלִים וְאֵין וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ
יְמִינִי וְלֹא מָצָאוּ ׃ הַמָּה בָּאוּ בוא
בְּאֶרֶץ צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ
אֲשֶׁר עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן יֶחְדַּל ילך שוב
אֲבִי מִן הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָנוּ וַיֹּאמֶר חדל אמר
לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים נָבִיא
הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר כבד
יְדַבֵּר בֹּא יָבֹא עַתָּה נֵלְכָה שָׁם דבר בוא
אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר הלך נגד
הָלַכְנוּ עָלֶיהָ ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ וּמַה נָּבִיא לָאִישׁ בוא
כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וְתִשּׁוּרָה כלה שור
אֵין לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה בוא
אִתָּנוּ ׃ וַיֹּסֶף הַנַּעַר לַעֲנוֹת אֶת ענה
שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי מצא
רֶבַע שֶׁקֶל כֶּסֶף וְנָתַתִּי לְאִישׁ נתן
הָאֱלֹהִים וְיַגֶּד לָנוּ אֶת דַּרְכֵּנוּ ׃
לִפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר הָאִישׁ פנה
בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים כֹּה לכו ילך דרש
נֵלְכָה עַד הָרֹאֶה כִּי לַנָּבִיא הַיּוֹם נבא
יִקָּרֵא לְפָנִים הָרֹאֶה ׃ וַיֹּאמֶר קרא אמר
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרֶךָ לְכָה
נֵלֵכָה וַיֵּלְכוּ אֶל הָעִיר אֲשֶׁר שָׁם
אִישׁ הָאֱלֹהִים הֹלְכִים הָעִירָה
כְּבֹאֲכֶן בָּעִיר וְהִנְכֶם מְצָאוֹ נְעָרוֹת
יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב מָיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן
הֲיֵשׁ בָּזֶה הָרֹאֶה ׃ וַתַּעֲנֶינָה אֹתָם ענה
וַתֹּאמַרְנָה יֵשׁ הִנֵּה לְפָנֶיךָ מַהֵר פנה
עַתָּה כִּי הַיּוֹם בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח בוא
הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה ׃ כְּבֹאֲכֶם הָעִיר
כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם יַעֲלֶה עלה
הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא יֹאכַל הָעָם אכל
עַד בֹּאוֹ כִּי הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח בוא ברך
אַחֲרֵי כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרוּאִים ׃ וְעַתָּה
עֲלוּ כִּי אֹתוֹ כַּיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ עלה
וַיַּעֲלוּ הָעִיר הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ בוא

per terrā ſalim: & non erant: ſed & per terram gemini: & minime reppererūt. Cū āt veniſſent in terram ſuph: dixit ſaul ad puerum eccccc q erat cū eo. Veni & reuertamur ne forte dimiſerit pr̄ meus aſinas & ſollicit ſit p nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei eſt in ciuitate cccccccccc hac: vir nobilis: omne quod ccccccccccccc loquitur ſine ābiguitate venit. Nunc ergo eamus illuc ſi forte indicet nobis de via noſtra propter quam venim. Dixitq; ſaul ccccccccccc ad puer ſuū. Ecce ibimus. Quid ferem? ad virū dei? Panis deficit in ſiſtartiis nr̄is: & ſportulā nō habemus vt demus hoī dei: nec quicq̄ aliud. Rurſum puer reſpondit ccccccccccc ſauli & ait. Ecce inuēta eſt in manu mea cccc quarta pars ſtateris argenti: demus homini dei: vt indicet nobis viam noſtram. ccccccccccc Olim in iſrael ſic loq̄batur vnuſquiſq; cccc vadens conſulere deū. Venite ccccccccccccc & eamus ad videntem. Qui enim pphēta dicitur hodie: vocabatur olim videns. Et dixit ſaul ad puerū ſuum. Optimus ſermo tuus. Veni eam. Et ierūt in ciuitatē in qua erat cccc vir dei. Cumq; aſcēderent ccccccccccccccccc clīuum ciuitatis inuenerunt puellas ccccccc egredientes ad hauriendā aquā: & dixerūt eis. Num hic eſt videns? Que reſpondentes cccc dixerunt illis. Hic eſt. Ecce ante te. Feſtina nūc. Hodie ei venit ciuitatē: quia ſacrificiū eſt hodie populi in excelſo. Ingredientes vrbē ſtati inuenietis eum anteq̄ aſcendat ccccccc excelſū ad veſcendum. Neq; ei comeſſurus ē populus donec ille veniat: qa ipe bñdicet hoſtie: & deinceps comedēt qui vocati ſūt. Nūc ergo conſcendite: quia hodie repietis eū. Et aſcēderūt in ciuitatē. Cū q; ābularent in medio

per terram ſaalim: & non erat: & tranſierūt per terrā ſalim: & non erant: & tranſierūt per terrā
διὰ τῆς γῆς σααλίμ, καὶ οὐκ ἦν, καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς
iemini: & minime reppererūt. ipſe aūt veniēti hī in
ἰεμιναίου, καὶ οὐχ εὗρον. αὐτὸς δὲ ἐλθόντων εἰς τὴν
trā ſiph: & dixit ſaul puero ſuo
γῆν σίφ, καὶ εἶπεν σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ
qui cum eo: veni & reuertamur: ne
τοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, δεῦρο καὶ ἀναστρέψωμεν, μὴ
dimitteno pr̄ meus que circa aſinas cu-
ἀπῇς ὁ πατήρ μου τὰς πρὶ τὰς ὄνους φροντί-
ras curet de nobis. & dixit ei puer:
δας φροντίζει περὶ ἡμῶν. καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον,
ecce homo dei in ciuitate hac & hō glorio-
ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἄνὴρ ἔνδο-
ſus oīe qđ loquatur veniens aderit. & nunc
ξος πᾶν ὃ ἂν λαλήσῃ παραγινόμενον παρέσται. καὶ νῦν
eamus illuc ad eum: vt indicet nobis
πορευθῶμεν ἐκεῖ πρὸς αὐτόν, ὅπως ἀναγγείλῃ ἡμῖν τὴν
viam nr̄am p q̄ vadamus per eam. & dixit ſaul
ὁδὸν ἡμῶν ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτήν. καὶ εἶπεν σαοὺλ τῷ
puero qui cum eo: & ecce ibimus. & qđ ſe
παιδαρίῳ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ πορευόμεθα. καὶ τί ἐ-
remus homini dei: quia panes defecerunt
σομεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, ὅτι ἄρτοι ἐκλελοίπασιν
de vaſis nr̄is: & plus non eſt nobiſcum vt ſe
ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν τοῦ δο-
ramus hoi dei: an hoc qđ ſuper eſt nobis? &
σιγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, ἢ τοῦτο τὸ ὑπάρχον ἡμῖν; καὶ
apposuit puer reſpōdere ſaul. & ait:
προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ σαοὺλ. καὶ εἶ-
xit: ecce inuēta eſt in manu mea quarta po
πεν, ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου ἀργυ-
ſicli argē
ρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν
ti: & dabis homini dei: & indicabit nob
τὴν ὁδὸν ἡμῶν. & ante in iſrael hec loq̄batur vnuſ
τὴν ὁδὸν ἡμῶν. καὶ ἔμπροσθεν ἐν ἰσραὴλ τάδε ἔλεγον ἕκα-
quiſq; vir: cum iret ad interrogādū deū. venite &
στος ἀνήρ, ἐν τῷ πορεύεσθαι ἐπερωτᾶν τὸν θεόν. δεῦτε καὶ
eamus ad videntē: q̄ propheta vo
πορευθῶμεν πρὸς τὸν βλέποντα, ὅτι τὸν προφήτην ἐκά-
cabat pp̄ olim videns. & dixit ſaul ad
λει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν ὁ βλέπων. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς τὸ
puerum ſuū: bonus ſermo tuus: veni & ea
παιδάριον αὐτοῦ, ἀγαθὸν τὸ ῥῆμά σου, δεῦρο καὶ πορευ- 1.Re.
mus. & ierūt in ciuitatē vbi erat ho 1.ſ.:
θῶμεν. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν ὁ ἄνθρω- 18.d.
mo dei ibi. cū ipſi āt aſcenderent in
πος τοῦ θεοῦ ἐκεῖ. αὐτῶν δὲ ἀναβαινόντων εἰς τὴν
aſcenſum ciuitatis: & ipſi inueniunt puellas
ἀνάβασιν τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι κοράσια
egredientes ad hauriendā aquam. & dicunt eis:
ἐξελκυούσας ὑδρεύσασθαι ὕδωρ. καὶ λέγουσιν αὐταῖς,
num eſt hic videns? & reſponderūt eis
μὴ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ βλέπων; καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς τὰ
puelle & dixerūt: eſt: ecce ante faciem vr̄as.
κοράσια καὶ εἶπον, ἔστιν, ἰδοὺ πρὸ προσώπου ὑμῶν.
feſtinate quia nunc venit in ciuitatē pp̄ diem: quia
ταχύνατε ὅτι νῦν ἥκει εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν ἡμέραν, ὅτι
ſacrificiū hodie populo in excelſo. vt ingreſſū fueriti
θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν βαμᾷ. ὡς ἂν εἰσέλθητε
in ciuitatē: ſic inuenietis eum in ciuitate: anteq̄
εἰς τὴν πόλιν, οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν
aſcendat ipſe in excelſū ad veſcendū: q̄ nō comedet popa
ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς βαμᾶ τοῦ φαγεῖν, ὅτι οὐμὴ φάγῃ ὁ λα-
lus donec veniat ipſe: quoniā ipſe benedicit
ὸς ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτόν, ἐπειδὴ αὐτὸς εὐλογεῖ τὴν
hoſtie: & poſt hec comedūt pegrini. & nūc aſcēdi
θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔδονται οἱ ξένοι. καὶ νῦν ἀνάβη-
te: q̄ pp̄ diem inuenietis eum in ciuitate. & aſcē
τε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. καὶ ἀνε-
dunt in ciuitatem. illis āt ingrediētibus in mediā
βαίνουσιν εἰς τὴν πόλιν. αὐτῶν δὲ εἰσπορευομένων εἰς μέσον

ciuitatē: ⁊ ecce samuel egressus ē in occursum eo
τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ σαμουὴλ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐ
rum: vt ascenderet in excelsū. ⁊ dño reuelauerat
τῶν, τοῦ ἀναβῆναι εἰς βαμᾶ· καὶ κύριος ἀπεκάλυψεν
auriculam samuelis diem vnam antequam veniret
τὸ ὠτίον σαμουὴλ ἡμέραν μίαν ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν
ad eum saul dicens: sicut tpō hoc crao mit
πρὸς αὐτὸν τὸν σαοὺλ λέγων, ὡς ὁ καιρὸς οὗτος ἄριον ἀπο
tam ad te virum in terra beniamin. ⁊ vnges eum
στελῶ πρός σὲ ἄνδρα ἐν γῇ βενιαμίν· καὶ χρίσεις αὐτὸν
in principem super populū meū ifrael: ⁊ saluabit
εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν
pplm meū de manu philistinorum: quia respexit sup
λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, ὅτι ἐπέβλεψε ἐπὶ
humilitatem populi mei: quoniā venit clamor eo
τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου, διότι ἦλθεν ἡ βοὴ αὐ
rum ad me. ⁊ samuel aspexit saulem: ⁊ dño
τῶν πρός με· καὶ σαμουὴλ εἶδε τὸν σαοὺλ, καὶ κύριος
respondit ei: ecce homo quē dixi tibi: iste
ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπόν σοι, οὗτος
dñabitur super pplm meū. ⁊ accessit saul ad
κατακρινεῖ ἐπὶ τὸν λαόν μου· καὶ προσῆλθεν σαοὺλ πρὸς
samuelem in medio ciuitatis: ⁊ dixit: indi
σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, ἀπάγγει
ca mihi: que domus videntis. ⁊ respon
λον δή μοι, ποῖός ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος· καὶ ἀπεκρί
dit samuel saulī ⁊ dixit: ego sum: ascende an
θη σαμουὴλ τῷ σαοὺλ καὶ εἶπεν, ἐγώ εἰμι, ἀνάβαινε ἔμ
te me in excelsum: ⁊ comede mecum hodie: ⁊
προσθέν μου εἰς βαμᾶ, καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον, καὶ
mittam te mane ⁊ oia q̄ in corde tuo indi
ἐξαποστελῶ σε πρωὶ καὶ πάντα τὰ ἐν καρδίᾳ σου ἀπαγ
cabo tibi: ⁊ de asinis perditis tibi nudi
γελῶ σοι, καὶ περὶ τῶν ὄνων τῶν ἀπολωλυιῶν σοι σήμερον
us tertius: ne ponas cor tuū in eis: qm
τριταίων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου ἐν αὐταῖς, ὅτι
inuēte sunt: ⁊ cui pulchra israel: nonne tibi:
εὑρέθησαν, καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ἰσραήλ, οὐχὶ σοί,
⁊ omni domui patris tui: ⁊ respon
καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου; καὶ ἀπεκρί
dit saul ⁊ dixit: nonne filius viri ieminei ego
θη σαοὺλ καὶ εἶπεν, οὐχὶ υἱὸς ἀνδρὸς Ἰεμιναίου ἐγώ
sum minimi sceptri ex tribubus is
εἰμι τοῦ μικροτέρου σκήπτρου ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσ
rael: ⁊ cognatio mea paucissima inter oēs
ραήλ; καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ παρὰ πάσας τὰς
cognationes beniamin. ⁊ quare locutus es ad me
πατριὰς τοῦ βενιαμίν. καὶ ἵνατί ἐλάλησας πρός με
sedātā sermones hunc: ⁊ assumpsit samuel sa
κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ ἔλαβε σαμουὴλ τὸν σα
ul ⁊ puerum eius ⁊ introduxit eos
D ουὴλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς
in diuersorium: ⁊ ordinauit eis locum in pri
εἰς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔταξεν αὐτοῖς τόπον ἐν πρώ
mis vocatorum quasi triginta virorū. ⁊
τοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ τριάκοντα ἀνδρῶν. καὶ
dixit samuel coquo: da mihi partem q̄
εἶπεν σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ, δὸς μοι τὴν μερίδα ἣν
dedi tibi: q̄ dixi tibi vt ponerēs eam apud te. ⁊
ἔδωκά σοι, ἃ εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί· καὶ
leuauit coquus armum ⁊ qđ in ea: ⁊
ἦρεν ὁ μάγειρος τὴν κωλαίαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ
apposuit eam coram saul. ⁊ dixit samu
παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον σαοὺλ· καὶ εἶπεν σαμου-
el saul: ecce qđ remanſit appone ipsum
ὴλ τῷ σαοὺλ, ἰδοὺ τὸ ὑπόλειμμα παράκειται αὐτὸ
ante te ⁊ comede: qm
ἐνώπιόν σου καὶ φάγε, ὅτι

οοοο

לַמּוּעָד שָׁמוּר לְךָ כִּי לֵאמֹר הָעָם כִּי־טוֹב
כָּרָאתִי וַיֹּאכַל שָׁאוּל עִם שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם
הַהוּא: וַיִּרְדוּ מִן־הַבָּמָה הָעִיר
וַיְדַבֵּר עִם שָׁאוּל עַל הַגָּג: וַיִּשְׁכְּמוּ
וַיְהִי כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא
שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל הַגָּגָה לֵאמֹר
קוּמָה וַאֲשַׁלְּחֶךָּ וַיָּקָם שָׁאוּל
וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הוּא וּשְׁמוּאֵל
הַחוּצָה: הֵמָּה יֹרְדִים בִּקְצֵה הָעִיר
וּשְׁמוּאֵל אָמַר אֶל שָׁאוּל אֱמֹר
לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר וְאַתָּה
עֲמֹד כַּיּוֹם וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת דְּבַר
אֱלֹהִים: וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
אֶת פַּךְ הַשֶּׁמֶן וַיִּצֹק עַל רֹאשׁוֹ
וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיֹּאמֶר הֲלֹא כִי מְשָׁחֲךָ
יְהוָה עַל נַחֲלָתוֹ לְנָגִיד: בְּלֶכְתְּךָ
הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמָצָאתָ שְׁנֵי
אֲנָשִׁים עִם קְבֻרַת רָחֵל בִּגְבוּל
בִּנְיָמִן בְּצֶלְצַח וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ
נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת אֲשֶׁר הָלַכְתָּ
לְבַקֵּשׁ וְהִנֵּה נָטַשׁ אֲבִיךָ אֶת
דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת וְדֹאֵג לָכֶם לֵאמֹר
מָה אֶעֱשֶׂה לִבְנִי: וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם
וָהָלְאָה וּבָאתָ עַד אֵלוֹן תָּבוֹר
וּמְצָאוּךָ שָׁם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים
עֹלִים אֶל הָאֱלֹהִים בֵּיתְאֵלָה
אֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד
נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת כִּכְּרוֹת לָחֶם וְאֶחָד
נֹשֵׂא נֵבֶל יָיִן: וְשָׁאֲלוּ לְךָ
לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ שְׁתֵּי לֶחֶם
וְלָקַחְתָּ מִיָּדָם: אַחַר כֵּן תָּבוֹא
גִּבְעַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁם נְצִיבֵי
פְלִשְׁתִּים וְהָיָה כְּבֹאֲךָ שָׁם הָעִיר
וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יֹרְדִים מִן־הַבָּמָה
וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר
וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים: וְצָלְחָה עָלֶיךָ

stria ſeruatum eſt tibi
qñ populum
vocaui. Et comedit ſa-
ul cum ſamuele
i die illa: & deſcēderūt
de excelſo in oppidū:
& locutus eſt cum ſau-
le in ſolario:
Cūq; mane ſurrexiſſēt
& iā dies luceſceret:
vo
cauit ſamuel ſaulē i ſo-
lario dicens.
Surge & dimittā te. Et
ſurrexit ſaul.
Egreſſi ſunt ambo: ipſe videlicet & ſamuel.
Cūq; deſcēderēt in extrema parte ciuitatis
ſamuel dixit ad ſaul.
Dic
puero vt accedat nos
& tranſeat. Tu autem
ſubſiſte pauliſper vt in
dicem tibi verbum
dei. 10.
Vlit autem ſamuel
lenticulam olei & effu-
dit ſuper caput eius
& deoſculatus eſt eum:
& ait. Ecce vnxit te
dñs ſup hereditatē ſu-
am in principem: Cūq;
abieris hodie a me: in-
ueries duos
viros iuxta ſepulchrū
rachel in finibus
beniamin in meridie:
dicentq; tibi.
Inuente ſunt aſine ad
quas ieras
perquirendas: & iter-
miſſis pater tuus
a ſinis ſolicitus eſt pro
vobis: & dicit.
Quid faciam de filio
meo. Cunq; abieris inde
& vltra trāſieris & vene
ris ad quercū thabor:
inuenient te tres viri
aſcendentes ad deum
in bethel:
vnus portans tres he
dos: & alius
tres tortas panis: & ali
us
portās lagenam vini.
Cunq; te ſalutauerint
dabunt tibi duos pāes
& accipies de mānu eo-
rū. Poſt hec venies in
collem dei vbi ē ſtatio
phiſtinorū. Et cū in-
greſſus fueris ibi vrbē:
obuiū hēbis gregē pro-
phetarū deſcēdentiū de
excelſo: & añ eos pſalte
riū & tympanū & tibi-
am & cithārā: ipſoſq;
pphetātes: & iſiliet i te

in teſtimonium poſitū eſt tibi a populo: cur
εἰς μαρτύριον τέτακταί σοι παρὰ τοῦ λαοῦ, ἀσπάιρε
pe. et comedit ſaul cum ſamuele in die il
ζε. καὶ ἔφαγε σαοὺλ μετὰ σαμουὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί
la. et deſcendit ex excelſo in ciuitatem. et ſtrauе
νη. καὶ κατέβη ἐκ τῆς βαμᾶ εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἔστρω
runt ſauli in ſolario: et dormiuit et
σαν τῷ σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη καὶ
factū eſt vt aſcendit crepuſculū et locutus eſt ſamuel
ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος καὶ ἐλάλησε σαμουὴλ τῷ
ſaul in ſolario dicens: ſurge et dimittam
σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι λέγων, ἀνάστα καὶ ἐξαποστελῶ
te. et ſurrexit ſaul et egreſſus eſt ipſe et ſamuel
σε. καὶ ἀνέστη σαοὺλ καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ σαμουὴλ
vſq; extra. ipſo deſcendētibus in extremā ptē ciuitatis.
ἕως ἔξω. αὐτῶν καταβαινόντων εἰς ἄκρον τῆς πόλεως.
et ſamuel dixit ſauli: dic puero: et
καὶ σαμουὴλ εἶπε τῷ σαοὺλ, εἶπον τῷ παιδαρίῳ, καὶ
tranſeat ante nos. tu ãt ſubſiſte hic hodie: et
διελθέτω ἔμπροσθεν ἡμῶν. σὺ δὲ στῆθι ὧδε σήμερον, καὶ
audi verbum dei.
ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ. Ca. 10.
Et tulit ſamuel lēticulā olei et ef
Καὶ ἔλαβε σαμουὴλ τὸ φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ κα-
fudit ſuper caput eius: et deoſculatus eſt eum. et
τέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. καὶ
dixit ei: nonne vnxit te dñs in principē
εἶπεν αὐτῷ, οὐχὶ ὅτι κέχρικέ σε κύριος εἰς ἄρχοντα
ſuper hereditatem ſuam vt abieris hodie a
ἐπὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ'
me: et inuenies duos viros iuxta ſepulchrū
ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις
rachel in finibus beniamin in meridie ſaltantes
ῥαχὴλ ἐν τοῖς ὁρίοις βενιαμὶν μεσημβρίας ἀλλομένους
grande. et dicent tibi: inuēte ſunt aſine quas ieratis per
μεγάλα. καὶ ἐροῦσί σοι, εὑρέθησαν αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζη-
quirere. et ecce pater tuus dimiſit ea
τεῖν. καὶ ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἐξαπέστειλεν τὴν φρον
ram aſinaꝝ: et ſolicitus eſt pro vobis dicens: quid fa-
τίδα τῶν ὄνων, καὶ μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν λέγων, τί ποι
ciam de filio meo: et abibio inde et
ήσω περὶ τοῦ υἱοῦ μου; καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖθεν καὶ
vlterius: et venies vſq; ad quercum thabor: et in
ἐπέκεινα, καὶ ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς τῆς ἐκλεκτῆς, καὶ ἐν-
uenies tibi tres viros aſcendentes ad deū
ρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν
in bethel: vnum tollētem tres hedos: et vnum tollē-
εἰς βαιθήλ, ἕνα αἴροντα τρεῖς ἐρίφους, καὶ ἕνα αἴρον-
tem tria vaſa panum et vnum tollētem vtrem vini:
τα τρεῖς ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου,
et interrogabunt te ea que in pace: et dabunt tibi
καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι
duos primitias panum. et accipies de manu eo-
δύο ἀπαρχὰς ἄρτων. καὶ λήψῃ ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
rum. et poſt hec ingredieris in collem
τῶν. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ
dei: vbi eſt ibi ſtatio philiſtinorum. et erit
θεοῦ, οὗ ἐστὶν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἔσται
vt ingrediaris ibi in ciuitatē: et obuiabis
ὡς ἂν εἰσέλθῃς ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἀπαντήσῃς
choro prophetarum deſcendentium de excelſo: et
χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς βαμᾶ, καὶ
ante ipſos naula et tympana et tibia et
ἔμπροσθεν αὐτῶν ναῦλα καὶ τύμπανα καὶ αὐλὸς καὶ
cithara: et ipſi prophetantes: et inſiliet in te
κιθάρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες, καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ

spiritus dñi: ⁊ prophetabis cum eis: ⁊
πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν, καὶ
mutaberis in virum alium. ⁊ erit quādo venerit si
στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον. καὶ ἔσται ὅτ' ἂν ἔλθῃ τὰ ση
gna hec in te: fac omnia quecūq; inuenerit
μεῖα ταῦτα ἐπὶ σέ, ποίει πάντα ὅσα ἂν εὕροι ἡ
manus tua: quia deus tecum. ⁊ descēdes ante
χείρ σου, ὅτι ὁ θεὸς μετὰ σοῦ. καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθέν
me in galgala: ⁊ ecce ego descendo ad te:
μου εἰς γάλγαλα, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταβαίνω πρὸς σέ,
vt offeras holocaustum: ⁊ imoles pacificas victi-
τοῦ ἀνενεγκεῖν ὁλόκαυτωσιν, καὶ θῦσαι εἰρηνικὰς θυσί-
Infra. 13.b. mas: septē diebus cessabis. donec veniam ego ad
ας, ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις, ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς
te: ⁊ ostēdam tibi que facies. ⁊ factū est vt
σέ, καὶ γνωρίσαι σοι ἃ ποιήσεις. καὶ ἐγένετο ὥστε
auertisset humeros suos vt abiret a samue
ἐπιστραφῆναι τὼ ὤμω αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ σαμου-
le: ⁊ immutauit ei deus cor aliud.
ήλ, καὶ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην.
⁊ venerūt omnia signa hec in die
καὶ ἦλθε πάντα τὰ σημεῖα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ
illa: ⁊ venit inde ad collem. ⁊ ecce cho
ἐκείνῃ, καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνόν. καὶ ἰδοὺ χο
Infra. 11.b. rus prophetarū obuius ei: ⁊ isiluit sup
ρὸς προφητῶν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, καὶ ἐφήλατο ἐπ'
eum spiritus dei ⁊ prophetauit in medio eo
αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ καὶ προεφήτευσε ἐν μέσῳ αὐ
rum. ⁊ factū est vt viderunt eum omnes videntes eum
τῶν. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον αὐτὸν πάντες εἰδότες αὐτὸν
heri ⁊ nudi tertius: ⁊ ecce ⁊ ipse erat in medio
χθὲς καὶ τρίτης, καὶ ἰδοὺ καὶ αὐτὸς ἦν ἐν μέσῳ τῶν
prophetarum prophetans: ⁊ dixerūt ppls vnusq;q; ad
προφητῶν προφητεύων, καὶ εἶπον ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς
proximum suum: quid hoc qd factū est filio cis: nū ⁊
τὸν πλησίον αὐτοῦ, τί ἔστι τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ κίς; ἢ καὶ
saul inter prophetas: ⁊ respōdit quidā ex eis: ⁊ de-
σαοὺλ ἐν προφήταις; καὶ ἀπεκρίθη τὶς ἐξ αὐτῶν, καὶ εἶ
C xit: ⁊ quis pater eius: pp hoc factū est in
πεν, καὶ τίς ὁ πατὴρ αὐτοῦ; διὰ τοῦτο ἐγένετο εἰς
prouerbium: num ⁊ saul inter prophetas: ⁊ com
Infra. 19.c. παραβολήν, ἢ καὶ σαοὺλ ἐν προφήταις; καὶ συνε-
pleuit prophetare: ⁊ venit in excelsum. ⁊
τέλεσεν προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βαμᾶ. καὶ
dixit ei patruus suus ⁊ puero
εἶπεν αὐτῷ ὁ πατράδελφος αὐτοῦ καὶ τῷ παιδαρίῳ
eius: quo abiistis: ⁊ dixit: querere asinas:
αὐτοῦ, ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ εἶπεν, ζητεῖν τὰς ὄνους,
⁊ vidimus q̄ non erant: ⁊ ingressi sumus ad samue-
καὶ εἴδομεν ὅτι οὐκ ἦσαν, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς σαμου
lem: ⁊ dixit patruus saulis: indi
ήλ, καὶ εἶπεν ὁ πατράδελφος τοῦ σαούλ, ἀπάγ-
ca iam mihi qd dixit tibi samuel. ⁊ ait sa
γειλον δή μοι τί εἶπέν σοι σαμουήλ. καὶ εἶπεν σα-
ul ad cognatū suum: indicans indicauit
οὐλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ, ἀπαγγέλων ἀπήγγειλέ
mihi: quia inuēte essent asine. at sermonē regni
μοι, ὅτι εὑρηνται αἱ ὄνοι. τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας
non indicauit ei quē dixit samuel. ⁊ cōgrega
οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὃ εἶπεν σαμουήλ. καὶ συνήγα
uit samuel vniuersum populū ad dñm in mase
γε σαμουὴλ πάντα τὸν λαὸν πρὸς κύριον εἰς μαση-
pha. ⁊ dixit ad filios israel: hec ait dñs
φά. καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, τάδε εἶπεν κύριος
israel dicens: ego eduxi israel de
ἰσραὴλ λέγων, ἐγὼ ἀνήγαγον τὸν ἰσραὴλ ἐξ

spūs dñi & pphetabis
cū eis: & mutaberis
in virum alium. Quā-
do ergo euenerint
signa hec omnia tibi:
fac quecunq;
inuenerit manus tua:
quia deus tecum est.
Et descendes añ me in
galgala. Ego quippe
descendā ad te vt offe-
ras oblationē: & immo
les victimas pacificas.
Septē diebus expecta-
bis donec veniam ad te
& ostendam tibi
que facias. Itaq; cum
auertisset
humerū suū vt abiret
a samuele: immutauit
ei deus cor aliud: & ve
nerūt omnia
signa hec in die illa.
Venerūtq; ad p̄dictum
collem: & ecce cuneus
prophetarum
obuius ei. Et isiluit su-
per eum spiritus
dei: & pphetauit i me
dio eorū. Vidētes autē
oēs q nouerāt eū heri
& nudiustertius
q eēt cū pphetis & p-
phetaret: dixerunt
ad inuicem. Que nam
res accidit
filio cis? Num & saul i
ter prophetas?
Rñditq; alius ad alterū
dicens. Et quis
pater eorum? Propte-
rea versum est in puer-
biū. Nū & saul iter pro
phetas? Cessauit āt p-
phetare & venit ad ex-
celsū. Dixitq; patruus
saul ad eū & ad puerū
eius. Quo abistis? Qui
rñderunt. Querere a-
sinas. Quas
cū nō repissemus: ve-
nimus ad samuelem.
Et dixit ei patruus su9.
Indica
mihi quid dixerit tibi
samuel.
Et ait saul ad patruum
suum. Indicauit
nobis: quia inuēte es-
sent asine. De
sermōe āt regni nō in
dicauit ei
quē locut fuerat ei sa-
muel. Et conuocauit
samuel populum ad
dominum
in masphat: & ait ad fi
lios
israel. Hec dicit domi
nus deus
israel. Ego eduxi israel

נָבָא הָפַךְ
בּוֹא
אוֹת
מָצָא
עָלָה
יוֹם יָחַל
בּוֹא יָדַע
עָשָׂה פָּנָה
יָלַךְ הָפַךְ
בּוֹא
אוֹת
צָלַח
נָבָא הָיָה
תְּמֹל רָאָה
עָנָה אָמַר
הָיָה
כָּלָה
רָאָה בּוֹא
אָמַר נָגַד
מָצָא
מָלַךְ
צָעַק
עָלָה

רוּחַ יְהוָה וְהִתְנַבִּיתָ עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ
לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה כִּי תָבֹאינָה
הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה לְךָ אֲשֶׁר
תִּמְצָא יָדֶךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃
וְיָרַדְתָּ לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהִנֵּה אָנֹכִי
יֹרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לִזְבֹּחַ
זִבְחֵי שְׁלָמִים שִׁבְעַת יָמִים תּוֹחֵל
עַד בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֵת
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ וְהָיָה כְּהַפְנֹתוֹ
שִׁכְמוֹ לָלֶכֶת מֵעִם שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפָךְ
לוֹ אֱלֹהִים לֵב אַחֵר וַיָּבֹאוּ כָל
הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיָּבֹאוּ
שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֵבֶל נְבִאִים
לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ
אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃ וַיְהִי
כָּל יוֹדְעוֹ מֵאִתְמוֹל שִׁלְשֹׁם וַיַּרְאוּ
וְהִנֵּה עִם נְבִאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר
הָעָם אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מַה זֶּה הָיָה
לְבֶן קִישׁ הַגַּם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃
וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וּמִי
אֲבִיהֶם עַל כֵּן הָיְתָה לְמָשָׁל הַגַּם
שָׁאוּל בַּנְּבִאִים׃ וַיְכַל מֵהִתְנַבּוֹת
וַיָּבֹא הַבָּמָה׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל
אֵלָיו וְאֶל נָעֲרוֹ אָן הַלַּכְתֶּם
וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת הָאֲתֹנוֹת
וַנִּרְאֶה כִּי אַיִן וַנָּבוֹא אֶל שְׁמוּאֵל׃
וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל הַגִּידָה נָא
לִי מָה אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד
לָנוּ כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת
דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא הִגִּיד לוֹ
אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל׃ וַיַּצְעֵק
שְׁמוּאֵל אֶת הָעָם אֶל יְהוָה
הַמִּצְפָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם

מִמִּצְרַיִם וַאַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד נָצַל
מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל הַמַּמְלָכוֹת
הַלֹּחֲצִים אֶתְכֶם וַאֲתֶּם הַיּוֹם
מְאַסְתֶּם אֶת אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוּא
מוֹשִׁיעַ לָכֶם מִכָּל רָעוֹתֵיכֶם יֶשַׁע רוץ
וְצָרֹתֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לֹא כִּי מֶלֶךְ צור אֲמַר
תָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי שום נָצַב
יְהוָה לִשִׁבְטֵיכֶם וּלְאַלְפֵיכֶם׃ נגה
וַיַּקְרֵב שְׁמוּאֵל אֶת כָּל שִׁבְטֵי קרב
יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּכֶד שֵׁבֶט בִּנְיָמִן׃ לכד
וַיַּקְרֵב אֶת שֵׁבֶט בִּנְיָמִן
לְמִשְׁפְּחֹתָיו וַתִּלָּכֶד מִשְׁפַּחַת שפחה לכד
הַמַּטְרִי וַיִּלָּכֶד שָׁאוּל בֶּן קִישׁ
וַיְבַקְשֻׁהוּ וְלֹא נִמְצָא׃ וַיִּשְׁאֲלוּ מצא בקש
עוֹד בַּיהוָה הֲבָא עוֹד הֲלֹם אִישׁ שאל בוא
וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה הוּא נֶחְבָּא אֶל חבא
הַכֵּלִים׃ וַיָּרֻצוּ וַיִּקָּחוּ מִשָּׁם רוץ לקח
וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבַּהּ מִכָּל נצב
הָעָם מִשִּׁכְמוֹ וָמָעְלָה׃ וַיֹּאמֶר עלה
שְׁמוּאֵל אֶל כָּל הָעָם רְאִיתֶם ראה
אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ יְהוָה כִּי אֵין כָּמֹהוּ כמה
בְּכָל הָעָם וַיָּרִיעוּ כָל הָעָם וַיֹּאמְרוּ רוע אָמַר
יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבֵּר שְׁמוּאֵל אֶל דבר חיה
הָעָם אֵת מִשְׁפַּט הַמְלוּכָה וַיִּכְתֹּב כתב
בַּסֵּפֶר וַיָּנַח לִפְנֵי יְהוָה וַיְשַׁלַּח שלח
שְׁמוּאֵל אֶת כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ׃
וְגַם שָׁאוּל הָלַךְ לְבֵיתוֹ גִּבְעָתָה
וַיֵּלְכוּ עִמּוֹ הַחַיִל אֲשֶׁר נָגַע אֱלֹהִים

כָּל בֶּן׃ יֶשַׁע בָּזָה טוא חָמַשׁ
Cap. xi.
עָלָה חָמָשׁ אָמַר כָּרַת עָבַר

de egypto: & erui vos de manu pharaõis re
gis egypti: & de manu omniū regnorū
affligentium vos. & vos hodie cõtempſiſtis
deum vrm qui ipſe eſt vr ſaluator de vniuer
ſis malis vris & tribulatiõibus vris. & dixiſtis
nequaq̃: ſed regem cõſtitue ſup nos. & nũc
ſtate coram dño per tribus vras & per
tribunatus vros. & applicuit ſamuel omnes
tribus iſrael: & ſors cecidit tribui beniа
min. & applicuit tribũ beniamin per fami
lias: & ſors cecidit familie amattari in viros: & ſors
cecidit ſaul filio cis. & querebat eum: &
nõ inueniebatur. & interrogauit adhuc ſamuel in do
mino: ſi veniat adhuc huc vir. & dixit dñs:
ecce ipſe abſcõditus eſt in vaſis. & cucurrit
accepit eum inde: & ſtetit ſaul in medio
populi: & exaltatꝰ eſt ſup vniuerſum ppłm ab hume
ro & ſurſum. & dixit ſamuel ad oēm po
pulũ: videſtis quē elegit ſibi ipſi dñs: quia nõ
eſt ſimilis ipſi in oĩb⁹ rob⁹: & cognouit vniuerſus ppłs
& dixit: viuat rex. & locutus eſt ſamuel
ad populũ legem regni. & ſcrip
ſit in libro: & repoſuit coram dño. & di
miſit ſamuel oẽm populũ & abierunt qui
que ſingulos in domũ ſuã. & ſaul abiit in do
mũ ſuã in gabaa. & abierunt filij exer
citus quorum tetigerat deus corda. & filii vero
belial dixerunt. & non attulerũt ei munera: &
facti eſt obmutẽſcẽs.

Ca.ii.

ascendit naas ammonites: & caſtrametatꝰ ē
cõtra iabes galaad. & dixerunt omnes viri ia
beo ad naas ammonitem: pange nobiſcũ fedus &
ſeruiemus tibi. & dixit ad eos naas am
monites: in hoc pangam vobiſcũ fedus vt
eruam veſtrum omnem

egypto & eruí vos de manu pharaõis re
gis egypti & de manu omniū regnorū
affligentium vos. & vos hodie cõtempſiſtis
deum vrm qui ipſe eſt vr ſaluator de vniuer
ſis malis vris & tribulatiõibus vris. & dixiſtis
nequaq̃: ſed regem cõſtitue ſup nos. & nũc
ſtate coram dño per tribus vras & per
tribunatus vros. & applicuit ſamuel omnes
tribus iſrael: & ſors cecidit tribui beniа
min. & applicuit tribũ beniamin per fami
lias: & ſors cecidit familie amattari in viros: & ſors
cecidit ſaul filio cis. & querebat eum: &
nõ inueniebatur. & interrogauit adhuc ſamuel in do
mino: ſi veniet adhuc huc vir. & dixit dñs:
ecce ipſe abſcõditus eſt in vaſis. & cucurrit
accepit eum inde: & ſtetit ſaul in medio
populi: & exaltatꝰ eſt ſup vniuerſum ppłm ab hume
ro & ſurſum. & dixit ſamuel ad oēm po
pulũ: videſtis quē elegit ſibi ipſi dñs: quia nõ
eſt ſimilis ipſi in oĩb⁹ rob⁹: & cognouit vniuerſus ppłs
& dixit: viuat rex. & locutus eſt ſamuel
ad populũ legem regni. & ſcrip
ſit in libro: & repoſuit coram dño. & di
miſit ſamuel oẽm populũ & abierunt qui
que ſingulos in domũ ſuã. & ſaul abiit in do
mũ ſuã in gabaa. & abierunt filij exer
citus quorum tetigerat deus corda. & filii vero
belial dixerunt. & non attulerũt ei munera: &
facti eſt obmutẽſcẽs.

Ca.ii.

ascendit naas ammonites: & caſtrametatꝰ ē
cõtra iabes galaad. & dixerunt omnes viri ia
beo ad naas ammonitem: pange nobiſcũ fedus &
ſeruiemus tibi. & dixit ad eos naas am
monites: in hoc pangam vobiſcũ fedus vt
eruam veſtrum omnem

de egypto: & erui vos
de manu
egyptiorum & de mãu
omnium regum
qui affligebant vos.
Vos autem hodie
proiecistis deum vrm
qui ſolus
ſaluauit vos de vniuer
ſis malis
& tribulatiõibus vris:
& dixiſtis. Nequaq̃ :
ſed regẽ conſtitue ſup
nos. Nũc ergo ſtate co
ram dño per tribus ve
ſtras & per familias.
Et applicuit ſamuel
omnes tribus
iſrael: & cecidit ſors ſu
per tribum beniamin.
Et applicuit tribũ beniamin
&
cognatiões eius: & ce
cidit ſors ſup cogna
tionẽ methri: & puenit
vſq; ad ſaul filiũ cis.
Quẽ ſierũt ergo eũ &
nõ ẽ iuẽtus illic. Et cõ
ſuluerũt poſt hec dñm
vtrũ nã vẽturus eẽt il
luc. Rñditq; dñs. Ecce
abſconditus eſt domi.
Cucurrerũt itaq; & tu
lerũt eũ inde: ſtetitq; i
medio populi: & altior
fuit vniuerſo populo
ab humero & ſurſum.
Et ait
ſamuel ad omne po
pulũ. Certe videtis
quẽ elegit dñs: qm̃
non ſit ſimilis illi
in oĩ ppło.
Et clama
uit omnis populus &
ait. Viuat rex.
Locutus
eſt autem ſamuel ad
populum legem regni
& ſcripſit
in libro: & repoſuit co
ram domino. Et dimi
ſit ſamuel oẽm populũ
ſingulos in domũ ſuã.
Sed & ſaul abiit in do
mũ ſuã in gabaa.
Et abiit cũ eo ps exer
citus quorum tetigerat
deus corda.
Filii vero
belial dixerunt. Num
ſaluare nos poterit iſte
Et deſpexerũt eũ
& nõ
attulerũt ei mũera. Ille ei
diſſimulabat ſe audire.

Taſcẽdit naas
ammonites
& pugna
re cepit aduerſũ
iabes
galaad: dixerũtq; oẽs
viri iabes ad naas.
Habeto nos federatos
& ſeruiemus tibi. Et rñ
dit ad eos naas ammoni
tes. In hoc feriã vobiſ
cũ fed vt eruã oim ve

Καὶ ἐξῆλθε ναὰς ὁ ἀμμανίτης, καὶ παρενέβαλεν
cõtra iabes galaad. & dixerunt omnes viri ia
βὰς πρὸς ναὰς τὸν ἀμμανίτην, διάθου ὑμῖν διαθήκην καὶ
ſeruiemus tibi. & dixit ad eos naas am
δουλεύσωμέν σοι. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ναὰς ὁ ἀμ
monites: in hoc pangam vobiſcũ fedus vt
μανίτης, ἐν τούτῳ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην ἐν τῷ
eruam veſtrum omnem
ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα

Trāſ.Gre.lxx.cū.interp.latina.Trāſla.B.Hie.

oculum dextrū: ⁊ ponam eum in opprobriū in uni
ὀφθαλμὸν δεξιόν, καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ὀνειδισμὸν ἐπὶ πάσ
uerso iſrael. ⁊ dicunt ei viri iabes: remitte
τα Ἰσραήλ. καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Ἰαβείς, ἄφες
nos septē dies ⁊ mittemus nuncios i uniuerſū
ἡμᾶς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶσ
terminū iſrl. ⁊ ſi nō fuerit ſaluās nos ⁊ egre
ὅριον Ἰσραήλ. καὶ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ σώζων ἡμᾶς καὶ ἐξελεύ
diemur ad vos. ⁊ venerūt nunci in col
σόμεθα πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς γὴν βου
lem ad ſaulem: ⁊ locuti ſunt verba hec
νὴ πρὸς σαούλ, καὶ ἐλάλησαν τοὺς λόγους τούτους
in aures ppli: ⁊ leuauerūt oīs ppls vo
εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φω
cem ſuam: ⁊ fleuerūt. ⁊ ecce ſaul veniebat
νὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν. καὶ ἰδοὺ σαοὺλ ἤρχετο
poſt boues de agro: ⁊ dixit ſaul:
κατόπισθεν τῶν βοῶν ἐξ ἀγροῦ, καὶ εἶπεν σαοὺλ,
quid eſt pplo ꝙ ploraut: ⁊ narrauerunt ei
τί ἐστιν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσιν; καὶ διηγήσαντο αὐ
verba virorum iabes: ⁊ inſiluit
τῷ τὰ ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβείς, καὶ ἐφίλατο
ſpiritus dñi ſup ſaul vt audiuit verba
πνεῦμα κυρίου ἐπὶ σαοὺλ ὡς ἤκουσε τὰ ῥήματα
hec: ⁊ iratus eſt cōtra eos furore ſuo valde.
ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργῇ αὐτοῦ σφόδρα.
⁊ accepit duas vaccas ⁊ īmēbra cidit eas: ⁊ mi
καὶ ἔλαβε δύο βόας καὶ ἐμέλισεν αὐτάς, καὶ ἀπέ
ſit in oēm terminū iſrael in manu nunciop
στειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ τῶν ἀγγέλων
dicens: qui non erit exiens poſt ſaulem
λέγων, ὃς οὐκ ἔσται ἐκπορευόμενος ὀπίσω σαοὺλ
⁊ poſt ſamuelem. ſic hec facient
καὶ ὀπίσω σαμουήλ, κατὰ τάδε ποιήσουσιν τοῖς
bobus eius. ⁊ cecidit exactio dñi ſup
βουσὶν αὐτοῦ. καὶ ἔπεσεν ἔκφασις κυρίου ἐπὶ τὸν
pplm: ⁊ clamauerūt ꝙſi vir vnus. ⁊ recenſet e
λαόν, καὶ ἐβόησαν ὡς ἀνὴρ εἷς. καὶ ἐπισκέπτεται αὐ
os ſaul in bazec omnē virū iſrael tre
τοὺς σαοὺλ ἐν βαζὲκ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ τρια
centa milia: ⁊ viros iuda triginta mi
κοσίους χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα τριάκοντα χι
lia. ⁊ dixit ſaul nuncijs qui ve
λιάδας. καὶ εἶπε σαοὺλ τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐλθοῦ
nerāt: hec dicetis viris iabes galaad: cras
σι, τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς γαλαάδ, ἄρι
C nobi erit ſalus cum incaluerit ſol.
ον ὑμῖν ἔσται ἡ σωτηρία διακαιομένου τοῦ ἡλίου.
⁊ venerūt nuncij in ciuitatē ⁊ nunciauerūt
καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν τοῖς
viris iabes: ⁊ letati ſunt. ⁊ dixerūt viri
ἀνδράσιν Ἰαβείς, καὶ εὐφράνθησαν. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες
iabes ad naas ammanitē cras exibimus
Ἰαβὶς πρὸς ναας τὸν ἀμμανίτην, ἄριον ἐξελευσόμεθα
ad vos: ⁊ facietis nobis oīne qđ placuerit coram
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡμῖν πᾶν τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον
vobis: ⁊ factū eſt poſt cras ⁊ cōſtituit ſaul
ὑμῶν. καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἄριον καὶ διέταξε σαοὺλ
pplm in tres acies: ⁊ ingreſſi ſunt in mediū
τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς μέσον
caſtrorum in matutina cuſtodia: ⁊ percuſſit filios
τῆς παρεμβολῆς ἐν τῇ πρωϊνῇ φυλακῇ, καὶ ἐπλῆξεν τοὺς υἱοὺς
ammon vſq; incaleſceret dies. ⁊ factū eſt qui
ἀμμὼν ἕως οὗ διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα. καὶ ἐγενήθη οἱ
relicti erant ⁊ diſperſi ſunt: ⁊ non relicti ſunt
ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν, καὶ οὐχ ὑπελείφησαν
in eis duo in idipſum: ⁊ dixit pplo ad
ἐν αὐτοῖς δύο ἐπὶ τὸ αὐτό καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς
ſamuel: hec ꝙ dixit ſaul nō regnabit
σαμουήλ, τίς ὁ εἰπὼν σαοὺλ οὐ βασιλεύσει

Ter.be.i.Regū.xi.Pūctiua.heb.

יָמִין	עַיִן יָמִין וְשַׂמְתִּיהָ חֶרְפָּה עַל כָּל	oculum dextrū ponam eum in opprobriū in uni
רָפָה	יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זְקֵנֵי יָבֵשׁ	uerſo iſrael. ⁊ dicunt ei viri iabes: remitte
יום שָׁלַח	הָרֶף לָנוּ שִׁבְעַת יָמִים וְנִשְׁלְחָה	nos ſeptē dies ⁊ mittemus nuncios i uniuerſū
לָאֵב נָבַל	מַלְאָכִים בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְאִם	terminū iſrl. ⁊ ſi nō fuerit ſaluās nos ⁊ egre
יָשַׁע	אֵין מוֹשִׁיעַ אֹתָנוּ וְיָצָאנוּ אֵלֶיךָ:	diemur ad vos. ⁊ venerūt nunci in col
בוא	וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים גִּבְעַת שָׁאוּל	lem ad ſaulem: ⁊ locuti ſunt verba hec
דבר	וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי הָעָם	in aures ppli: ⁊ leuauerūt oīs ppls vo
נָשָׂא נָבָה	וַיִּשְׂאוּ כָל הָעָם אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ:	cem ſuam: ⁊ fleuerūt. ⁊ ecce ſaul veniebat
	וְהִנֵּה שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר	poſt boues de agro: ⁊ dixit ſaul:
	מִן הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מַה לָּעָם	quid eſt pplo ꝙ ploraut: ⁊ narrauerunt ei
סָפַר	כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ לוֹ אֶת דִּבְרֵי	verba virorum iabes: ⁊ inſiluit
צָלַח	אַנְשֵׁי יָבֵישׁ: וַתִּצְלַחְנָה אֱלֹהִים	ſpiritus dñi ſup ſaul vt audiuit verba
	עַל שָׁאוּל בְּשָׁמְעוֹ אֶת הַדְּבָרִים	hec: ⁊ iratus eſt cōtra eos furore ſuo valde.
חָרָה לַפַּח	הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד: וַיִּקַּח	⁊ accepit duas vaccas ⁊ īmēbra cidit eas: ⁊ mi
נָתַח	צֶמֶד בָּקָר וַיְנַתְּחֵהוּ וַיְשַׁלַּח בְּכָל	ſit in oēm terminū iſrael in manu nunciop
	גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים	dicens: qui non erit exiens poſt ſaulem
יָצָא	לֵאמֹר אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יוֹצֵא אַחֲרֵי	⁊ poſt ſamuelem. ſic hec facient
עָשָׂה	שָׁאוּל וְאַחֲרֵי שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה	bobus eius. ⁊ cecidit exactio dñi ſup
נָפַל	לִבְקָרוֹ וַיִּפֹּל פַּחַד יְהוָה עַל	pplm: ⁊ clamauerūt ꝙſi vir vnus. ⁊ recenſet e
פַּחַד	הָעָם וַיֵּצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד: וַיִּפְקֹד	os ſaul in bazec omnē virū iſrael tre
הָיָה	בֶּזֶק וַיִּהְיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ	centa milia: ⁊ viros iuda triginta mi
מֵאוֹת אָלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים	lia. ⁊ dixit ſaul nuncijs qui ve
אֶלֶף: וַיֹּאמְרוּ לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים	nerāt: hec dicetis viris iabes galaad: cras
אֱמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבִישׁ גִּלְעָד	nobi erit ſalus cum incaluerit ſol.
מָחָר תִּהְיֶה לָכֶם תְּשׁוּעָה בְּחֹם	⁊ venerūt nuncij in ciuitatē ⁊ nunciauerūt
הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּידוּ	viris iabes: ⁊ letati ſunt. ⁊ dixerūt viri
לְאַנְשֵׁי יָבֵישׁ וַיִּשְׂמְחוּ וַיֹּאמְרוּ	iabes ad naas ammanitē cras exibimus
אַנְשֵׁי יָבֵישׁ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם	ad nos: ⁊ facietis nobis oīne qđ placuerit coram
וְעֲשִׂיתֶם לָנוּ כְּכָל הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם:	vobis: ⁊ factū eſt poſt cras ⁊ cōſtituit ſaul
וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל	pplm in tres acies: ⁊ ingreſſi ſunt in mediū
אֶת הָעָם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ	caſtrorum in matutina cuſtodia: ⁊ percuſſit filios
בְתוֹךְ הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר	ammon vſq; incaleſceret dies. ⁊ factū eſt qui
וַיַּכּוּ אֶת עַמּוֹן עַד חֹם הַיּוֹם	relicti erant ⁊ diſperſi ſunt: ⁊ non relicti ſunt
וַיְהִי הַנִּשְׁאָרִים וַיָּפֻצוּ וְלֹא נִשְׁאֲרוּ	in eis duo in idipſum: ⁊ dixit pplo ad
בָם שְׁנַיִם יַחַד: וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל	ſamuel: hec ꝙ dixit ſaul nō regnabit
שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׁאוּל יִמְלֹךְ	

עֲלִינוּ תְּנוּ הָאֲנָשִׁים וּנְמִיתֵם נָתוֹן
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לֹא יוּמַת אִישׁ
בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה
תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל יֶשַׁע
אֶל הָעָם לְכוּ וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל וְנְחַדֵּשׁ יֵלֵךְ חָדַשׁ
שָׁם הַמְלוּכָה׃ וַיֵּלֶךְ כָּל הָעָם
הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת שָׁאוּל
לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ שָׁם זָבַח
זִבְחֵי שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה
וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל אַנְשֵׁי שָׂמַח
יִשְׂרָאֵל עַד מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר Cap.xij.
שְׁמוּאֵל אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל הִנֵּה
שָׁמַעְתִּי בְקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם קוֹל
לִי וָאַמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ וְעַתָּה מָלַךְ
הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם הָלַךְ
וַאֲנִי זָקַנְתִּי וְשַׂבְתִּי וּבָנַי הִנָּם שׁוּב הִנֵּה
אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם
מִנְּעֻרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ הִנְנִי עֲנוּ עָנָה
נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת שׁוֹרִי מָשַׁח
לָקָחְתִּי וְחֲמוֹר מִי לָקָחְתִּי וְאֶת מִי חָמַר
עָשַׁקְתִּי וְאֶת מִי רַצּוֹתִי וּמִיַּד מִי רָצַץ
לָקַחְתִּי כֹפֶר וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ וְאָשִׁיב עָלַם שׁוּב
לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ וְלֹא עָשַׁק
רַצּוֹתָנוּ וְלֹא לָקַחְתָּ מִיַּד אִישׁ
מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יְהוָה מְאוּם עֵד
בָּכֶם וְעֵד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מָשַׁח
מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה וַיֹּאמֶר עֵד׃
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר
עָשָׂה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן וַאֲשֶׁר
הֶעֱלָה אֶת אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ עָלָה
מִצְרָיִם׃ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה רָצַב שָׁפַט
אִתְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת כָּל
צִדְקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם
וְאֶת אֲבוֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר בָּא יַעֲקֹב בּוֹא
מִצְרַיִם וַיִּזְעֲקוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֶל יְהוָה זָעַק
וַיְשַׁלַּח יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת שָׁלַח

"super nos. ˣ Date ʸ viros ᶻ & interficiemus eos. ᵃ Et ait ᵇ saul. ᶜ Non ᵇ occidetur ᶜ quisq̄ ᵈ in die ᵉ hac: ᵇ quia ᶠ hodie ᵉ fecit ᶠ dominus ᵐ salutem ᵉ in israel. ᵒ Dixit ātᵖ samuel ᵍ ad ᶠ populū. ᵒ Vēite ᵍ & eamus ʰ in galgala: ᵍ & innouemus ᶠ ibi ᵖ regnū. ᵃ Et ꝓrexit ᵇ ois ᶜ populus in galgala: ᵈ & fecerunt ᶠ ibi ᵍ regem ʰ saul ᵇ coram ᶜ dño ᵈ in galgala: ᵍ Et immolauerūt ᵐ ibi ᵑ victimas ᵒ pacificas ᵖ coram ᵍ domino. ʳ Et letatus ē ᵉ ibi ᶠ saul ᵉ & cūcti ᶠ viri ˢ israel ᵗ nimis. 12. Dixit autem ᵘ samuel ᵛ ad ʷ vniuersum ˣ israel. ʸ Ecce ᶻ audiui ᵃ vocē vestrā ᵇ iuxta oīa ᶜ que ᵇ locuti estis ᵈ ad me: ᵉ & cōstitui ᶜ sup vos ᵈ regem. ᵉ Et nunc ecce ᶠ rex ᵍ graditur ʰ ante vos. ⁱ Ego āt ʲ senui ᵏ & icanui. ˡ Porro filii mei ᵐ vobiscū sūt. Itaq; ⁿ conuersatus ᵒ coram vobis ᵖ ab adolescētia mea ᵍ vsq; ad ʰ hāc ⁱ diē: ʲ ecce ꝓsto sum. ᵏ Loqmini ˡ de me ᵐ corā ⁿ dño ᵒ & corā ᵖ xp̄o eius: vtrū ᵍ bouē ʳ cuiusq; ˢ tuleri ᵗ aut asinū: ʰ si ᶜ quē q̄; ᵉ calūniat ᶠ sum: ᶜ si ᵉ oppressi ᶠ aliquē: ʰ si ᵈ mānu ᵍ cuiusq; ʲ munus ᵏ accepi: ˡ & cōtenā ᵐ illud hodie ⁿ restituāt q̄ ᵒ vobis. ᵖ Et dixerūt. ᵍ Nō ʳ es calūniatus nos: ˢ neq; ᵗ oppressisti: ᵘ neq; ᵛ tulisti ʷ de manu ˣ alicuius ᵒ qppiā. ᵖ Dixitq; ᵍ ad eos. ʳ Testis est ˢ dominus ᵒ aduersum vos ᵗ & testis ᵘ xp̄s eius in ᵛ die ʷ hac: ˣ quia ʸ nō ᶻ inueneritis ᵃ in manu mea ᵍ qppiā. ᵇ Et dixerūt. ᶜ Testis. ᵈ Et ait ᵉ samuel ᶠ ad ᵍ ppīm. ʰ Dñs ⁱ q ʲ fecit ᵏ moysen ⁱ & ˡ aaron ᵏ & ᵐ eduxit ⁿ patres nostros ᵒ de terra ᵖ egypti ᵍ adest. ʳ Nunc ˢ ergo ᵗ state ᵘ vt iudicio cōtē dā ˣ aduersū vos ʸ cotā ᶻ domino ᵃ de ᵇ oībus ᶜ miseri cordiis ᵈ domini ᵉ quas ᶠ fecit dominus ᵍ vobiscum ʰ & cum ⁱ patribus vestris ʲ quomodo ᵏ iacob ˡ igressus est in ᵐ egyptū: ⁿ & clamauerunt ᵒ patres vestri ᵖ ad ᵍ dominum: ʳ & misit ˢ dominus ᵗ moysen ᵘ & oo

super nos. da viros τ interficiemus eos. ἐφ' ἡμᾶς· παράδος τοὺς ἄνδρας καὶ διαφθερῶμεν αὐτούς. τ dixit saul non occidetur ds̄q in die ista: quia hodie fecit dñs salutem in israel. τ καὶ εἶπεν σαοὺλ οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· ὅτι σήμερον ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραήλ. καὶ Judic. 15.c. ait samuel ad populū dicens: venite ea mus in galgala: τ innouemus ibi re- gnū. τ perrexit oīs ppls in galgala τ vn- xit ibi samuel saulem in regem coram dño in galgalis. τ immolauerūt ibi victimas pacificas co- ram dño. τ letatus est ibi saul τ cūcti viri israel nimis. Ca.12. Dixit samuel ad vniuersum virū israel: ec audiui vocem vrā τ oia q̄cūq; locuti estis mihi: τ regnare feci sup vos regem. τ nunc ecce rex gradietur ante vos. τ ego senui τ incanui: τ ecce filij mei in vobis sunt. τ ego ecce cōuersat' sum coram vobis ab adolescētia mea τ vsq; ad diē hanc ecce ego: respondete cōtra me coram dño τ coram xp̄o eius: si bouem cuius vīm accepi vel asinū cuius accepi: vel cui vīm intuli: vel quem] oppressi ve strū: vel de manu cuius vīm accepi munus: vel calcea mētum: dicite cōtra me τ restituam vobis: τ dixerūt nō iniuria affecisti nos τ nō vim intulisti nobis: nō accepisti de manu nra qppiā. τ dixit samuel ad ppīm: testis dñs in vobis: τ testis chris tus eius in die hac: quia nō inuenistis in ma- nu mea qppiā. τ dixit ppls: testis. τ ait samuel ad ppīm vicens: testis dñs q̄ fecit moysen τ aaron: τ qui eduxit patres nros de egypto: τ nūc state: τ iudicabo vos coram dño: τ nunciabo vobis omnem iustitiam dñi: quā fecit nobis τ patribus nris: quō ingressus ē iacob τ filij eius in egyptum: τ hu militauit eos egyptus. τ clamauerūt ꝓres nri ad dñm: τ misit dñs moysen τ

ὑμῶν καὶ πατάξω ὑμᾶς καὶ οὐ κατεδυνάστευσας ἡμᾶς, οὐκ ἔλαβες ἐκ χειρὸς ὑμῶν οὐδέν· καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ μάρτυς ὁ χρι- στὸς αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν τῇ χει- ρί μου οὐδέν. καὶ εἶπεν ὁ λαός, μάρτυς· καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, μάρτυς κύριος ὁ ποιήσας τὸν μωυσῆν καὶ τὸν ἀαρών, καὶ ὁ ἀναγαγὼν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου, καὶ νῦν στῆτε· καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν πᾶσαν τὴν δικαιοσύνην κυρίου, ἣν ἐποίησεν ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, Exo. 1. d. Deu. 4. d. 10. d. Ecc. 46. c. Exo. 1. d. Deu. 4. d. 10. d. Ecc. 46. c.

aaron: & eduxit patres vros de egy
ὁν ἀαρών, καὶ ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύ=
pto: & collocauit eos in loco hoc.
πτου, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
Iudi. 4.e. & oblitī sūt dñi dei eorū: & tradidit e=
καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐ
os in manus sisara magīi militie tabin re
τοὺς εἰς χεῖρας σισάρα ἀρχιστρατήγου Ἰαβὶν βασι=
gis asor: & in manus philistinorū: & in
λέως ἀσώρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. καὶ εἰς
manus regis moab & pugnauerūt in eos. & cla
χεῖρας βασιλέως μωάβ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτοῖς. καὶ βό
mauerūt ad dñm & dixerūt: peccauimus quia dereliqui
σαι πρὸς κύριον καὶ εἶπαν, ἡμάρτημεν ὅτι ἐγκατελίπο=
mus dñm & seruiuimus baalim &
μεν τὸν κύριον καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς
lucis. & nunc erue nos de manu inimicoꝝ nrox
ἄλσεσι. καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν
& seruiemus tibi. & misit dñs hierobaal
καὶ δουλεύσομέν σοι. καὶ ἐξαπέστειλε κύριος τὸν Ἱεροβαὰλ
Iudi. 6.c. & barac & tephthae & samuel: &
καὶ τὸν Βαράκ καὶ τὸν Ἰεφθαὲ καὶ τὸν σαμουήλ, καὶ
eruit vos p circuitū de manu inimicoꝝ vro=
ἐξείλετο ὑμᾶς κυκλόθεν ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.
C & habitastis cōfidēter. & vidistis q naas
ā.ē.d. & κατῳκίσατε πεποιθότες. καὶ ἴδετε ὅτι ναὰς
ē.ā.10 rex filioꝝ ammon venit aduersū vos: & dixistis:
ē. βασιλεὺς υἱῶν ἀμμὼν ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς καὶ εἴπατε,
nequaquā: rex regnabit in nobis. & do
οὐχί ὅτι, βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν. καὶ κύ=
minus deus nr rex vester. & nunc ecce
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν βασιλεὺς ὑμῶν. καὶ νῦν ἴδου ὁ βα
rex quē elegistis & quē petistis. & ecce de=
σιλεὺς ὃν ἐξελέξασθε καὶ ὃν ἠτήσασθε. καὶ ἰδοὺ δέ
dit dñs sup vos regem: vt timeatis
δωκε κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα, ὅπως ἂν φοβῆσθε τὸν
dñm & seruiatis ei & audiatis vocē
κύριον καὶ δουλεύσητε αὐτῷ καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς
eius & nō obiurgetis os dñi: & fueritis
αὐτοῦ καὶ μὴ ἐρίζητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἔστε
& vos & rex regnās sup vos eun
καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμᾶς πο
tes post dñm deum vrm: & liberabit
ρευόμενοι ὀπίσω κυρίου θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐξελεῖται
vos. si āt nō audieritis vocem dñi: & ob
ὑμᾶς. ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐρί
iurgaueritis os eius: & erit man dñi sup vos &
σητε τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς καὶ
super regem vestrū. & nunc ēt state &
ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν. καὶ νῦν ἔτι στάντες καὶ
videte verbū magnū hoc qd faciet dñs in
ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο ὃ ποιήσει κύριος ἐν
oculis vestris. nūqd nō messis tritici hodie?
ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον;
inuocabo dñm & dabit voces & pluuiā.
ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν.
& cognoscite & videte: quia magna malitia vra q̄
καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε, ὅτι μεγάλη κακία ὑμῶν ἣν
fecistis in cōspectu dñi. petentes vos ibi re
ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βα
gem. & vocauit samuel dñm: &
σιλέα. καὶ ἐπεκαλέσατο σαμουὴλ τὸν κύριον, καὶ
dedit dñs voces & pluuiā in die illa.
ἔδωκε κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
& timuit oia ppls dñm nimis &
καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ

'aaron: [a]& eduxit [c]patres
vestros [o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o]
[b]de egypto [c]& collocauit
eos [f]in [g]hoc [f]loco. Qui [o][o]
[b]oblīti sunt [k]domini [l]dei
sui: [m]& tradidit [o][o][o][o][o][o][o]
[n]eos [o]in manus [p]fysare
[q]magistri [r]milite [s]asor:
[t]& in manu [u]philistinoꝝ
[x]& in manu [r]regis [s]moab
[a]& pugnauerūt [b] aduer=
sū eos. Postea āt [c]clama=
uerūt [b]ad [d]dñm: [r]Et dixe
rūt. [e]Peccauimus: [h]qa [d]de
reliquimus [l]dñm [m]& ser=
uiuimus [o]baalim [p]& [o][o][o][o]
[q]astaroth. [r]Nunc ergo
[e]erue nos [f]de manu [o][o][o][o]
[u]inimicorū nrox [t]& ser=
uiemus tibi. [r]Et misit [s]do
minus [b]hierobaal [c]& [o]ba
dā [d]& [e]iepte [g]& [o][o][o][o][o][o][o][o][o][o]
[b]samuel: [f]& eruit [b]vos [f]de
manu [m]inimicorū vrorū
[n]p circuitum: [o]& hitastis
[p]cōfidēter. [q]Vidētes aūt
[r]q [n]naas [r]rex [n]filiorū [r]am
mō [r]venisset [t]aduersum
vos: [a]dixistis [b]mihi. [c]Neq̄
q̄: [c]sed [d]rex [e]imperabit
[f]nobis [g]cū dñs [h]deus vr
[i]regnaret in vobis. [o][o][o][o]
[k]Nunc ergo [l]p̄sto est [m]rex
vester [n]quem [o]elegistis
[p]& [q]petistis. [r]Ecce [s]dedit
[t]vobis [u]dominus [o][o][o][o][o][o][o]
[x]regem. [r]Si [s]timueritis
[o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o]
[a]dominum [b]& seruietis
[c]ei: [d]& audieritis [o][o][o][o][o][o][o]
[e]vocem eius [f]& nō [g]exal=
peraueritis [h]os [i]domini:
[k]eritis [l]& [m]vos [n]& [o]rex [o][o][o]
[o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o]
[p]qui [q]ipat [r]vobis [s]sequē=
tes [t]dominum [o][o][o][o][o][o][o]
[u]deū vrm. [r]Si āt [s]nō [t]audi
eritis [u]vocem [o][o][o][o][o][o][o]
[x]dñi: [r]sed exaspaueritis
[s]sermones eius: [t]erit [o][o][o][o]
[u]manus [x]dñi [r]sup vos [s]& [o]
sup patres vros. Sed [t]&
[u]nunc [x]state [r]& videte [s]rē
[o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o][o]
[t]istā [u]grandem [x]quam [r]fa
cturus est [s]dominus [o][o][o][o]
[t]in conspectu vestro.
[u]Numquid non [x]messis
[r]tritici est [s]hodie? [t]Inuo=
cabo [u]dominum [o][o][o][o][o][o]
[x]& dabit [r]voces [s]& pluui
as: [t]& scietis [u]& videbitis:
[x]quia [r]grande [s]malū [t]fe=
ceritis vobis [u]in cōspectu
[x]dñi [r]petētes [s]sup vos [t]re
gem. [u]Et clamauit [o][o][o][o]
[x]samuel [r]ad [s]dominū [t]& [o]
dedit [s]dominus [o][o][o][o][o][o]
[t]voces [u]& pluuias [x]in die
[r]illa. [s]Et timuit [o][o][o][o][o][o][o]
[t]omnis [u]populus [x]nimis
[r]dominum [s]& [o][o][o][o][o][o][o]

אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת אֲבוֹתֵיכֶם
מִמִּצְרַיִם וַיֹּשְׁבֵם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר
אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר צְבָא חָצוֹר
וּבְיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב
וַיִּלָּחֲמוּ בָם וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה
וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת
יְהוָה וַנַּעֲבֹד אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת
הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד
אֹיְבֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת
יְרֻבַּעַל וְאֶת בְּדָן וְאֶת יִפְתָּח וְאֶת
שְׁמוּאֵל וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם
מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בָטַח׃ וַתִּרְאוּ כִּי
נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם
וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי מֶלֶךְ יִמְלֹךְ
עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַלְכְּכֶם׃
וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם
אֲשֶׁר שְׁאִלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה
עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ אִם תִּירְאוּ אֶת
יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם
בְּקוֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת פִּי יְהוָה
וְהְיִיתֶם גַּם אַתֶּם וְגַם הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל
יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת פִּי יְהוָה וְהָיְתָה
יַד יְהוָה בָּכֶם וּבַאֲבֹתֵיכֶם׃ גַּם
עַתָּה הִתְיַצְּבוּ וִרְאוּ אֶת הַדָּבָר
הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה
עֹשֶׂה לְעֵינֵיכֶם׃ הֲלוֹא קְצִיר
חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל יְהוָה
וְיִתֵּן קֹלוֹת וּמָטָר וְדְעוּ וּרְאוּ כִּי
רָעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי
יְהוָה לִשְׁאֹל לָכֶם מֶלֶךְ׃ וַיִּקְרָא
שְׁמוּאֵל אֶל יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה
קֹלוֹת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא
כָּל הָעָם מְאֹד אֶת יְהוָה וְאֶת

שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד עֲבָדֶיךָ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי־יָסַפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לִשְׁאֹל לָנוּ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְלֹא תָסוּרוּ כִּי אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי־תֹהוּ הֵמָּה׃ כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃ גַּם אָנֹכִי חָלִילָה לִי מֵחֲטוֹא לַיהוָה מִחְדַּל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה׃ אַךְ יְרֹאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר הִגְדִּיל עִמָּכֶם׃ וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם אַתֶּם עִמְּכֶם וְאִם־סָרֹר תִּסְרוּ גַּם אַתֶּם אֶת־מַלְכְּכֶם תִּסָּפּוּ׃

Cap. xiij.

בֶּן־שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ וּשְׁתֵּי שָׁנִים מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּבְחַר־לוֹ שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ עִם־שָׁאוּל אַלְפַּיִם בְּמִכְמָשׂ וּבְהַר בֵּית־אֵל וְאֶלֶף הָיוּ עִם־יוֹנָתָן בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן וְיֶתֶר הָעָם שִׁלַּח אִישׁ לְאָהֳלָיו וַיִּתְקַע יוֹנָתָן אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר בַּגֶּבַע וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים וְשָׁאוּל תָּקַע בַּשּׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר יִשְׁמְעוּ הָעִבְרִים׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים וְגַם נִבְאַשׁ יִשְׂרָאֵל בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּצָּעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי שָׁאוּל הַגִּלְגָּלָה׃ וּפְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לְהִלָּחֶם עִם־

samuelē. ᵉEt dixitᵉ vniuersus ᵉpopulus ᵉad ᶠ samuelem. ᵉOraᵃ ᵖ seruis tuis ᶜad ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵇdn̄m ᶜdeum tuū ᶠvt non ᵍmoriamur. ᶠAddidimus ᵇeī vniuersis ᵐpctis nr̄is ᵐmalum ᵒvt peteremus ᵖnobis ᵍregem. ᶠDixit ātᵉ ᵉsamuel ᶠad ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵐpopulum. ᶠNolite ᵉtime re. ᶠVos ᵉfecistis ꝏꝏꝏꝏꝏ ᶜvniuersum ᵒmalū ᶜhoc. ᶠVerumtamen ᵍnolite ꝏ ᵇrecedere ᶠa tergo ᵇdomi ni: ᶠsed seruite ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵐdn̄o ᵒin oī ᵖcorde vr̄o: ᵍ& nolite ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᶠdeclinare ᶠpost ᵐvana ˢ q̄ ᶠnon ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ˢproderūt vobis: ᵉneq; ᵇe ruēt vos: ᶜquia ᵇvana sūt: ᶠ& ᶠnō ᵍdereliquet ᵇdn̄s ᵇpopulum suū ᶠpropter ᵐnomē suum ᵐ magnū: ᵒquia ᶠiurauit ᵍdominus ᶠfacere ᵇvos ᶠsibi ᵐ popu lum. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᶠAbsit ātᵃ me hoc ᵇpec catum ᶜin dn̄o ᵇvt ceſſem ᶠorare ᶠpro vobis: ᵍ& do cebo ᵇvos ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᶠviam ᵃbonam ᶠ& rectā. ᵐIgitur ᵉtimete ꝏꝏꝏꝏꝏ ᵖdominum ᵍ& seruite ᶠei ᵉin veritate & ᶠ ex toto ᵉcorde vr̄o. ᶠVidistis ᶠenī ᵇmagnifica ᵃq̄ ᵉivobis ᵇgeſ ſerit dn̄s: ᵍpˢli ᵖseueraue ritis in malicia: ᵍ& ᶜvos ᶠ& ᵇtex vester pariter ᶠpi bitis.

samuelem. τ dixit oīs pplꝰ ad samuelem oꝛa ὁ σαμουὴλ. καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς σαμουὴλ ἴυξαι pro ſeruis tuis ad dn̄m deū tuū: vt non ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον τὸν θεόν σου, ἵνα μὴ moriamur: quia addidimus ſup vniuerſa pec ἀποθάνωμεν, ὅτι προσεθέμεθα ἐπὶ πάσας τὰς ἁμαρ= cata τ malicias nr̄as: petentes nobi ipſis regem. τίας καὶ κακίας ἡμῶν, αἰτησάμενοι ἑαυτοῖς βασιλέα. τ dixit samuel ad pplm: non timeatis: vos καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, μὴ φοβεῖσθε, ὑμεῖς feciſtis vniuerſum malū hoc verūtn ne de= ποιήσατε πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην πλὴν μὴ ἐκ= clinetis a tergo dn̄i: τ ſeruite do κλίνητε ὀπίσω τοῦ κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ κυ mino in toto corde vr̄o: τ non declinetis poſt eoꝝ ρίῳ ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ὀπίσω τῶν nihil ſunt qui perficient nihil: τ qui non eruent: μηδὲν ὄντων οἳ περιποιοῦνται οὐδέν, καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται, qm̄ nihil ſunt: quoniā nō proficiet dn̄s pplm ſuū ὅτι οὐδέν εἰσιν, διότι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ propter nomē ſuū magnū: quia accepit dn̄s vos δι᾽ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι προσελάβετο κύριος ὑμᾶς vt faceret in pplm ſibi. mihi āt non fiat peccare τοῦ ποιῆσαι εἰς λαὸν ἑαυτῷ. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο ἁμαρτεῖν τῷ dn̄o vt ceſſem orare pro vobis do= κυρίῳ τοῦ διαλείπειν προσευχόμενον ὑπὲρ ὑμῶν τῷ κυ= cebo: τ manifeſtabo vobis viam bonam τ re mino: τ manifeſtabo vobis viam bonam τ re ριῶ, καὶ δηλώσω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖ= ctam. verūtn timete dn̄m τ ſeruite ei in αν. πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν veritate τ in toto corde vr̄o: quia vidiſtis q̄ magꝝ ma ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι εἴδετε ὅσα ἐμε= gnificauit dn̄s vobiſcum. τ ſi malefacientes malefece= γάλυνε κύριος μεθ᾽ ὑμῶν. καὶ ἐὰν κακοποιοῦντες κακοποι= ritis: τ vos τ rex veſter peribitis. σητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἐκπολεῖσθε. Ca. 13.

Cap. xiij.

HIlius anni ſaul cum regnaret ipſe: τ duob⁹ ānis regnauit in iſrael. τ elegit ſibi ſa ul tria milia viroꝝ de filijs iſrael. τ e rant cum ſaule duo milia in machmas in mōte bethel: τ mille erant cum ionathan in gabaa beniamin. reliquum pplī remiſit vnūquēq; in tabernaculū ſuū. τ percuſſit ionathas ſta tionē philiſtinoꝝ q̄ in colle. τ audiert ſyma τῶν ἀλλοφύλων τὸ ἐν τῷ βουνῷ. καὶ ἤκουσαν philiſthim: τ ſaul cecinit tuba in om= οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ σαοὺλ ἐσάλπισεν σάλπιγγι εἰς πᾶ ni terra dicens: inobedientes fuerūt ſerui. τ vniuerſus σαν τὴν γῆν λέγων, ἠπειθήκασιν οἱ δοῦλοι. καὶ πᾶς iſrael audiuerūt dicentes: q̄ percuſſit ſaul ἰσραὴλ ἤκουσαν λεγόντων, ὅτι ἔκοψε σαοὺλ τὴν ſtationem philiſtinoꝝ: τ cōtēpſit iſrael ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξοδύωσιν ἰσραὴλ philiſthim. τ aſcendit pplꝰ poſt ſaulem τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀνέβη ὁ λαὸς ὀπίσω σαοὺλ in galgala: τ philiſthim congregātur in pelium εἰς γαλγαλα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήγοντο εἰς πόλεμον ad iſrael. τ aſcendunt contra πρὸς τὸν ἰσραήλ. καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὸν ꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ישׂה ישׂראל שׁלשׁים אלף רכב וששׁת
אלפים פרשׁים ועם כחול אשׁר
שׂפה על שׂפת הים לרב ויעלו ויחנו
חנה בּמכמשׁ קדמת בית און ואישׁ
ראה צור ישׂראל ראו כי צר לו כי נגשׁ
מצא העם ויתחבאו העם במערות
ובנחוחים ובסלעים ובצרחים
פור ובברות ועברים עברו את הירדן
ארץ גד וגלעד ושׁאול עודנו
בגלגל וכל העם חרדו אחריו׃
יחל יום שׁבעת ימים למועד אשׁר
שׁמא שׁמואל ולא בא שׁמואל הגלגל
יפץ העם מעליו ויאמר שׁאול
עשׂה עלה והשׁלמים ויעל
כלה העלה ויהי ככלתו להעלות העלה
והנה שׁמואל בא ויצא שׁאול
לקראתו לברכו׃ ויאמר שׁמואל
עשׂה אמר מה עשׂית ויאמר שׁאול כי ראיתי
ראה כי נפץ העם מעלי ואתה לא
בוא בתוך הימים ופלשׁתים
אסף נאספים מכמשׁ ואמר עתה ירדו
פנה פלשׁתים אלי הגלגל ופני יהוה לא
חלה חליתי ואתאפק ואעלה העלה׃
עלה ויאמר שׁמואל אל שׁאול נכלת
צוה לא שׁמרת את מצות יהוה אלהיך
כון אשׁר צוך כי עתה הכין יהוה את
מלך ממלכתך אל ישׂראל עד עולם׃
קום ועתה ממלכתך לא תקום בקשׁ
יהוה לו איש כלבבו ויצוהו יהוה
נגד לנגיד על עמו כי לא שׁמרת את
אשׁר צוך יהוה׃ ויקם שׁמואל ויעל
מן הגלגל גבעת בנימן ויפקד
מצא שׁאול את העם הנמצאים עמו
ששׁ מאות איש׃ ושׁאול ויונתן
בנו והעם הנמצא עמם ישׁבים
בגבע בנימן ופלשׁתים חנו מכמשׁ׃

israel in bellum triginta milia curruū ⁊ sex mi
ἸΣΡΑΗΛ εἰς πόλεμον τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων καὶ ἓξ χι
lia equitum: ⁊ ppls vt arena q̄ est in labio
λιάδες ἱππέων, καὶ λαὸς ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς
mario multitudine. ⁊ ascendunt ⁊ castrametan
θαλάσσης τῷ πλήθει. καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλου
tur in machmas e regione per dorsum bethaben. ⁊
σιν ἐν μαχμὰς ἐξεναντίας κατὰ νότου βαιθαβήν· καὶ
vir israel vidit q̄ afflīguntur: ⁊ recessit ppls:
ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι ἐθλίβοντο, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαός,
⁊ abscōditᵉ ē in speluncis ⁊ in abditis ⁊ in
καὶ ἐκρύβησαν τοῖς σπηλαίοις καὶ ἐν ταῖς μαιδρεαις καὶ ἐν
petris ⁊ in foueis ⁊ in cisternis.
ταῖς πέτραις καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάκκοις·
⁊ transeuntes trāsierunt iordanem in terrā gad ⁊
καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν γαὰδ καὶ
galaad. ⁊ saul adhuc erat in galgalis: ⁊ vniuersus ppls p
γαλαάδ. καὶ σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν γαλγάλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξε
territi sūt post eum. ⁊ distulit septē dies testi
στησαν ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῶν μαρτυ
moniū vt dixit samuel. ⁊ non venit samuel in
ρίου ὡς εἶπεν σαμουήλ. καὶ οὐ παρεγένετο σαμουὴλ εἰς
galgala. ⁊ dixit saul nō venit samuel in galga
γάλγαλα· καὶ εἶπε σαοὺλ ὑνκλάσει σαμουὴλ εἰς γάλγα
la ⁊ dispersus ē ppls eius ab eo. ⁊ ait saul:
λα καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν σαοὺλ,
afferte vt faciam holocaustum ⁊ pacifica.
προσαγάγετέ μοι ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς·
⁊ obtulit holocaustum. ⁊ factū ē vt comple
καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκάυτωσιν· καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλε
uit offerens holocaustum: ⁊ ecce samuel ve
σεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκάυτωσιν, καὶ ἰδοὺ σαμουὴλ παρῆ
niebat. ⁊ egressus ē saul in occursum samuel
γίνετο· καὶ ἐξῆλθε σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν τῷ σαμουὴλ τοῦ
vt benediceret ei. ⁊ dixit samuel: quid fecisti ⁊ di
εὐλογῆσαι αὐτόν, καὶ εἶπεν σαμουήλ, τί ἐποίησας; καὶ εἶ
xit saul: quia vidi q̄ dilaberetur ppls a me: ⁊ tu
C πεν σαοὺλ, διότι εἶδον ὅτι διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ
non venisti in tēpore dierū vt cōstituisti.
οὐ παρεγένου ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν ὡς διέταξας·
⁊ philisthiim cōgregati fuerāt in machmas. ⁊ dixi: nūc
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς μαχμάς· καὶ εἶπα, νῦν
descēdent philisthiim ad me in galgala: ⁊
καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς γάλγαλα, καὶ τοῦ
faciem dñi non deprecatus sū: ⁊ confortatus sum ⁊
προσώπου κυρίου οὐκ ἐδεήθην, καὶ ἐνισχυσάμην καὶ
obtuli holocaustum. ⁊ dixit samuel ad saulem:
ἀνήνεγκα τὴν ὁλοκάυτωσιν· καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς σαοὺλ,
1. Pa. 16. c. stulte egisti a te quia nō custodisti mandatū meū: q̄d p
μεματαίωται σοι ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου, ἣν ἐνε
cepit tibi dñs: vt paraſſet re
τείλατό σοι κύριος, ὡς ἡτοίμασεν ἂν τὴν βασιλείαν
gnū tuū sup israel vsq; in seculū. ⁊ nunc regnum tuum
σου ἐπὶ ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου
non stabit. ⁊ quesiuit dñs sibi ipsi hominē iuxta
οὐ στήσεται· καὶ ἐπιζητήσει κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν
cor suum. ⁊ precipiet ei dñs in du
καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελεῖται αὐτῷ κύριος εἰς ἄρχον
cem super ppm suum: quia non seruasti que prece
τα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετεί
pit tibi dñs. ⁊ surrexit samuel: ⁊ recessit de
λατό σοι κύριος· καὶ ἀνέστη σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ
galgalis in collem beniamin. ⁊ recensuit saul
γαλγάλων εἰς βουνὸν βενιαμίν· καὶ ἐπισκέψατο σαοὺλ
populum inuentum cum eo q̄si sexcentos viros.
τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας.
⁊ saul ⁊ ionathan filius eius: ⁊ ppls q̄ inuēti fue
καὶ σαοὺλ καὶ Ἰωναθὰν υἱὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέν
rūt cum eis sederunt in gabaa beniamin ⁊ phi
τες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν γαβαὰ βενιαμὶν καὶ οἱ ἀλ
D listhim castrametati sunt in machmas.
λόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν μαχμάς· ooo oo ooo

israel: trigīta milia curruū: & sex milia equitū
& reliquum vulgus sicut arena que est ooxoo
in littore maris pluri-
ma. Et ascēdētes castra
metati sūt in machmas
ad oriētē bethauē. Q̄d
cū vidissent viri israel
se i arcto positos: affli
ctus eni erat populus:
abscōderunt se in spe
luncis: & in abditis:
in petris quoq; & in
antris: & i cisternis. He
brei āt trāsierūt iordanē
in terrā gad & galaad.
Cunq; adhuc esset saul
in galgala: vniuersus
ppls pterritus ē qui se
qbatur eū. Et expecta-
uit septem dieb⁹ iu-
xta placitum samuelis:
& non venit samuel in
galgala. Dilapsusq; est
populus ab eo. Ait er-
go saul. Afferte mihi
holocaustū & pacifica.
Et obtulit holocaustū.
Cūq; cōplesset offerēs
holocaustū ecce samu-
el vēiebat. Et egress⁹ ē
saul obuiā ei vt saluta-
ret eū. Locutusq; est ad
eū samuel. Q̄uid feci-
sti: Rndit saul. Quia vi
di q̄ populus dilabere-
tur a me: & tu non ooxo
veneras iuxta placitos
dies. Porro philistiim
congregati fuerant in
machmas: dixi. Nūc
descēdēt philistiim ad
me in galgala: & faciē
dñi nō placaui. Neces
sitate cōpulsus obtuli
holocaustū. Dixitq; sa
muel ad saul. Stulte egi
sti: nec custodisti māda
ta dñi dei tui ooooooooo
que precepi tibi. Q̄d
si nō fecisses iā nūc p̄pa
set dñs regnū tuū sup
israel in sempiternum.
Sed nequaq; regnum
tuū vltra cōsurget. que
siuit dñs sibi virū iuxta
cor suū: & p̄cepit ei do
minus vt eēt dux sup
populū suū: eo q̄ nō p̄
uaueris q̄ p̄cepit dñs.
Surrexit āt samuel & a
scēdit de galgalis in ga
baa beniamin. Et recē
suit saul populū qui in
uenti fuerant cum eo oo
quasi sexcentos viros:
& saul & ionathas oooo
filius eius: populusq;
qui inuētus fuerat cū
eis erat in gabaa benia-
min. Porro philistiī cō
federant in machma s

וַיְהִי הַמַּשְׁחִית מִמַּחֲנֵה פְלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים אֶחָד
יִפְנֶה אֶל דֶּרֶךְ עָפְרָה אֶל אֶרֶץ שׁוּעָל וְרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ
בֵּית חֹרוֹן וְרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל הַנִּשְׁקָף עַל גֵּי הַצְּבָעִים
הַמִּדְבָּרָה וְחָרַשׁ לֹא יִמָּצֵא בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אָמְרוּ פְלִשְׁתִּים
פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית וַיֵּרְדוּ כָל יִשְׂרָאֵל אֶל פְּלִשְׁתִּים
לְלָטוֹשׁ אִישׁ אֶת מַחֲרֵשְׁתּוֹ וְאֶת אִתּוֹ וְאֶת קַרְדֻּמּוֹ וְאֶת מַחֲרֵשְׁתּוֹ
וְהָיְתָה הַפְּצִירָה לַמַּחֲרֵשׁוֹת וְלָאֵתִים וְלִשְׁלוֹשׁ קֶלְשׁוֹן
וְלַהַכְרִדִּים וְלַהֲצִיב הַדָּרְבָּן וַיְהִי בְּיוֹם מִלְחֶמֶת וְלֹא נִמְצָא
חֶרֶב וַחֲנִית בְּיַד כָּל הָעָם אֲשֶׁר אֶת שָׁאוּל וְאֶת יוֹנָתָן תִּמָּצֵא לְשָׁאוּל
וְלִיוֹנָתָן בְּנוֹ וַיֵּצֵא מַצָּב פְּלִשְׁתִּים אֶל מַעֲבַר מִכְמָשׁ וַיְהִי הַיּוֹם
Cap. xiiij וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל אֶל הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל מַצַּב
פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַלָּז וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בִּקְצֵה
הַגִּבְעָה תַּחַת הָרִמּוֹן אֲשֶׁר בְּמִגְרוֹן וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
אִישׁ וַאֲחִיָּה בֶן אֲחִיטוּב אֲחִי אִיכָבוֹד בֶּן פִּינְחָס בֶּן עֵלִי כֹּהֵן
יְהוָה בְּשִׁלוֹ נֹשֵׂא אֵפוֹד וְהָעָם לֹא יָדַע כִּי הָלַךְ יוֹנָתָן וּבֵין הַמַּעְבָּרוֹת
אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ יוֹנָתָן לַעֲבֹר עַל מַצַּב פְּלִשְׁתִּים שֵׁן הַסֶּלַע מִזֶּה
וְשֵׁן הַסֶּלַע מִזֶּה וְשֵׁם הָאֶחָד בּוֹצֵץ וְשֵׁם הָאֶחָד סְנֵה הַשֵּׁן הָאֶחָד מוּל צפון
מִכְמָשׁ וְהָאֶחָד מִנֶּגֶב מוּל גָּבַע

'Et egressi sunt ad plian
dū de castris philistinoꝝ
tres cunei. Vnus cu
neus ooooooooooooooooo
pergebat contra viam
effraim ad terram oooo
saul. Porro alius igre
diebatur per viam ooooo
bethoro. Tertius āt ver
terat se ad iter oooo.oooo
termini imminentis
vallis seboim ooooooo
contra desertū. Porro
faber ferrarius nō inue
niebatur in oi terra isra
el. Cauerant ei philistii
ne forte facerēt hebrei
gladium aut lanceam.
Descēdebat ergo ois il
rael ad philistiim ooooooo
vt acueret vnusquisq
vomerem suum & ooo
ligonem & securim &
sarculum . oooooooo.ooo
Retuse itaq erant aci
es vomerum oooooooooo
& ligonum & tridenti
um oooooooooooooooo
& securiū vsq ad stimu
lum corrigendum. oooo
Cūq veniſſet dies pre
lii non est inuētus enſis
& lancea in manu toti
us populi q erat cum oo
saul & iōatha: excepto
saul & ionatha filio ei.
Egressa ē āt statio phi
listiī: vt trāſcenderet in
machmas. 14.

ΘT accidit in q̄dā die
vt diceret iona
thas filius saul ad adole
scētē armigerū suū. Ve
ni & trāseamꝰ ad statio
nē philistinorū q̄ ē trās
locū illū. Patri aūt suo
hoc ipsum nō idicauit.
Porro saul morabatur
i extrema parte gabaa
sub malogranato q̄ e
rat i agro gabaa Et erat
ppls eū eo q̄si sexcēto
rū viroꝝ. Et achias fi
lius achitob fris ichā
bod filii phinees q ort
fuerat ex heli sacerdote
dñi in silo: portabat e
phot. Sed & ppls igno
rabat quo isset iona oo
thas. Erant aūt inter a
scensus p quos niteba
tur ionathas transire ad
stationē philistinorum
eminētes petre ex vtra
q̄ pte: & quasi in modū
dentiū scopuli hinc in
de prerupti. Nomē vni
boses: & nomen alti se
nē. Vn scopulus p mi
nēs ad aquilonē ex ad
uerso machmas: & alt
ad meridiē ex adꝰ gabaa

τ egressus est vt ꝑderet ex agro philistinorum in tribus cu
καὶ ἐξῆλθε ἀλλοφύλων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων ἐν τρισὶν ἀφ
neis. cuneus vnus aspiciens viam gophera ad
χαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γοφιρὰ ἐπὶ τὴν
terrā sogal. τ cuneus vnus aspiciens viam betho
γῆν σωγάλ· καὶ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν βαιθ
ron: τ cuneus vnus aspiciens viam termini
ρών, καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γαβὶλ
que vergit in vallem sabaim deserti. τ
τὴν ἐκκύπτουσαν ἐπὶ γαὶ τὴν σαβαὶν τὴν ἔρημον. καὶ
faber ferri nō inueniebatur in omni terra isra
τέκτων σιδήρου οὐχ ἐυρίσκετο ἐν πάσῃ τῇ γῇ Ισρα
el. quia dixerunt philistiim: ne forte faciant
ηλ. ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, μή ποτε ποιήσωσιν οἱ
hebrei gladium τ lanceam. τ descendebat ois if
ἑβραῖοι ῥομφαίαν καὶ δόρυ. καὶ κατέβαινε πᾶς Ισ
rael in terrā philistiim vt fabricaret quilibet fal
ραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ ἄρο
cem suam τ instrumētū suum: τ vnusquisq; secu
τρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀξί
rim suā τ falcem suam. τ erat vinde
νην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέπανον αὐτοῦ· καὶ ἦν ὁ τρυγη
mia parata ad metēdū. in instrumenta āt erāt tres
μὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν· εἰς δὲ τὰ σκεύη ἦσαν τρεῖς
sicli in ventem τ securi τ fal
σίκλοι εἰς γῆν ὀδόντα καὶ τὰ ἄξινα καὶ τῷ δρεπά
ci: τ ad corrigendū stimulū boum fabrilitā erat
νῳ, καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόφασις ἦν
eadem. τ factū ē in diebus belli
ἡ αὐτή· καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου
τ non est inuētus ensis τ lancea in manu totius
καὶ οὐχ ἑυρίσκη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς
populi qui erat cum saul τ ionathan. τ inuēt est
τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ σαοὺλ καὶ Ιωναθάν· καὶ ἑυρέθη
saul τ ionathan filio eius. τ e
τῷ σαοὺλ καὶ τῷ Ιωναθὰν τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλ
gressus ē de statione philistiim trans
θεν ἡ ὑπόφασις τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῷ πέρατι
bachmas.
βαχμάς. Ca. 14.

ΘΤ fit dies: τ dixit ionathan filius sa
Καὶ γέγονεν ἡμέρα, καὶ λέγει Ιωναθὰν υἱὸς σα
ulis puero ferenti arma eius: ve
ουὴλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, δεῦ
ni τ trāseamus in stationem philistinorum
ρο καὶ διαβῶμεν εἰς τὴν ὑπόφασιν τῶν ἀλλοφύλων
qui sunt trāo locū illum: τ patri suo
τῶν ἐν τῷ πέρατι ἐκείνῳ, καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ
non dixit. τ saul sedebat super collem:
οὐκ εἶπεν· καὶ σαοὺλ ἐκάθητο ἐπάνω τοῦ βουνοῦ,
sub malogranato q̄ in magdon. τ pplus qui cum eo
ὑπὸ τὴν ῥοὰν τὴν ἐν μαγδών· καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ
quasi sexcēti viri τ achias filius echitob fratris
ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες καὶ ἀχία υἱὸς ἐχιτὼβ ἀδελφοῦ
iochabed filii phinees filii heli sacerdos dñi in sy
ἰωχαβὲδ υἱοῦ φινεὲς υἱοῦ ηλὶ ἱερεὺς τοῦ κυρίου ἐν σι
lo portās ephod. τ pplus non sciuit: q̄ abīt
λὼ φέρων ἐφούδ· καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἔγνω, ὅτι πεπό
set ionathan. τ in medio transitus vbi que
ρευται Ιωναθάν· καὶ ἀναμέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζή
rebat ionathan trāsire in stationem philisti
τει Ιωναθὰν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόφασιν τῶν ἀλλοφύ
norū eminēs petro ꝑe vtra q̄ pte: τ eminēs pe
λων ἀκροτήριον πέτρας ἐντεῦθεν, καὶ ἀκροτήριον
tra hinc: nomē vni boseꝫ τ nomen
πέτρας ἐντεῦθεν, ὄνομα τῷ ἑνὶ βοὲς καὶ ὄνομα τῷ
alteri sena. scopulus q̄ ab aquilone adherens ma
ἄλλῳ σενέ. τὸ ἀκροτήριον τὸ ἐκ βορρᾶ ἐχόμενον τῆς μα
chmas: τ scopulus alter a meridie adhe
χμᾶς, καὶ τὸ ἀκροτήριον τὸ ἄλλο ἐκ νότου ἐχό
rens gabaa.
μενον τῆς γαβαέ.

τ dixit ionathan ad puerum gerentem
καὶ εἶπεν Ἰωναθὰν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἴρον τὰ
arma eius: veni τ transeamus ad statione
σκεύη αὐτοῦ, δεῦρο καὶ διαβῶμεν εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν
incircūcisoꝝ horum si forte faciet aliquid dñs
ἀπεριτμήτων τούτων εἰ πως ποιήσει τι κύριος
nobis: quia non est dño cōtinentia saluare in
ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σῴζειν ἐν
multis vel in paucis. τ dixit ei gerens arma
πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις · καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη
eius: fac oīa quod cor tuum voluerit: in
αὐτοῦ, ποίει πᾶν ὃ ἂν ᾖ καρδία σου θελήσῃ, ἴδ
clina te ipsum: ecce ego tecum sum. sicut cor
κλινον σεαυτόν, ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ εἰμί. ὡς ἡ καρδ
tuum cor meum. τ dixit ionathan: ecce nos
δία σου ἡ καρδία μου. καὶ εἶπεν Ἰωναθάν, ἰδοὺ ἡμεῖς
transimus ad viros τ volue
διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ κατακυλισθησόμε
mur ad eos. si hec locuti fuerit ad nos: state
θα πρὸς αὐτούς · ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, στῆτε
ibi donec appropinq̄mus vobis. τ stemus apd nos met
ἐκεῖ ἕως ἂν ἐγγίσωμεν ὑμῖν. καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυ
ipsos τ non ascendamus ad eos. τ si hec di
τοὺς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς · καὶ ἐὰν τάδε εἴ
xerint ad nos: ascendite ad nos: τ ascenda
πωσι πρὸς ἡμᾶς, ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναβησόμε
mus: quia tradidit eos dñs in manibus nr̄is. hoc
θα, ὅτι παραδώσει αὐτοὺς κ̄ς εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. τ
erit nobis signū. τ ingressi sunt ambo in
τὸ ἡμῖν τὸ σημεῖον. καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς τὴν
stationem philistinoꝝ. τ dixerūt philistiim:
ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων. καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι,
ecce egrediuntur hebrei de cauernis vbi abscō
ἰδοὺ ἐκπορεύονται οἱ Ἑβραῖοι ἐκ τῶν τρωγλῶν οὗ ἐκρύ
diti fuerāt ibi. τ responderunt viri statio
βησαν ἐκεῖ · καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες τῆς ὑποστά
nis philistinoꝝ ad ionathan τ ad gerentē
σεως τῶν ἀλλοφύλων πρὸς Ἰωναθὰν καὶ πρὸς τὸν αἴροντα
arma eius τ dicunt: ascendite ad nos: τ
τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ λέγουσιν, ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ
ostendemus vobis verbū. τ ait ionathan ad ge
γνωρίσωμεν ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπεν Ἰωναθὰν πρὸς τὸν αἴ
rentem arma eius: ascende post me: quia tra
ροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ἀνάβαινε ὀπίσω μου, ὅτι πα
didit eos dñs in manus israel. τ ascē
ρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ. καὶ ἀνέ
dit ionathan per- manus suas τ per pe
βη Ἰωναθὰν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πό
des eius: τ gerens arma eius post eum. τ vide
δας αὐτοῦ, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπίσω αὐτοῦ · καὶ ἔβλη
runt philistiim contra faciem ionathan: τ percus
θησαν οἱ ἀλλόφυλοι κατὰ πρόσωπον Ἰωναθάν, καὶ ἐπάτα
sit ūa eius: τ gerens arma eius postigebat post e
ξεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπιδίδου ἐπίσω αὐ
um. τ facta est plaga prima quā percussit ionathan τ
τοῦ · καὶ ἐγένετο πληγὴ πρώτη ἣν ἐπάταξεν Ἰωναθὰν καὶ ὁ
gerēs arma eius q̄si viginti virorū in iaculio τ in lapidū
αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὡς εἴκοσι ἄνδρας ἐν βολίσι καὶ ἐν σφεν
iaculatiōe. τ silicibus campi. τ facta est stupor in
δόναις ἐκείλαις ἐν πεδίῳ · καὶ ἐγένετο ἔκστασις ἐν τῇ
castris τ in campo. τ oīs pplus q̄ in sta
παρεμβολῇ καὶ ἐν τῷ πεδίῳ · καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ ὑπο
tione: τ qui occidunt obstupuerūt τ ipsi. τ obstu
στάσει, καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν καὶ αὐτοί · καὶ ἐτα
puit terra. τ factus est stupor a dño. τ vidēt speculatores
ράχθη γῆ · καὶ ἐγένετο ἔκστασις παρὰ κῡ · καὶ ἴδοσαν οἱ σκοποὶ
saulis in gabaa beniamin: τ ecce castra con
τοῦ Σαοὺλ ἐν Γαβαὰ βενιαμίν, καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τέτα
turbata hinc τ hinc. τ ait saul populo qui cum
γμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐ
eo: requirite iā τ videte quis abūt ex nobis.
τοῦ· ἐπισκέψασθε δὴ καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ἡμῶν.

C

"Dixit aūt ionathas ad
adolescentē armigerū
suū. Veni transeamus
ad stationem ∞∞∞∞∞∞∞
incircūciforum horū
si forte faciat ∞∞∞∞∞∞∞
dñs pro nobis: qa nō
est domino difficile ∞∞∞
saluare vel in multis vl
in paucis. Dixitq; ∞∞∞
ei armiger suus. Fac
omnia que placent ∞∞∞
animo tuo. Perge quo
eupis & ero tecū vbicūq;
volueris. Et ait iona
thas. Ecce nos trāsim⁹
ad viros istos. Cumq;
apparuerimus eis: ∞∞∞
si taliter locuti fuerint
ad nos: manete donec
veniamus ad vos: ste⁹
mus in loco nostro: ∞∞∞
nec ascēdamus ad eos.
Si autem ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
dixerint ascendite ad
nos: ascēdamus ad eos:
quia tradidit eos dñs
in manibus nr̄is. Hoc
erit nobis signū. Ap⁹
paruit igr vterq; statiōi
philistinorū. Dixerunt
q; philistiim. En hebrei
egrediuntur de cauer⁹
nis in quibus abscondi
ti fuerāt. Et locuti sunt
viri de statione ad ∞∞∞
ionathā & ad armige⁹
rū eius. Dixeruntq; ∞∞
Ascēdite ad nos & ostē
demus vobis rem. ∞∞∞
Et ait ionathas ad ar
migerum suū. Ascēda⁹
mus. Seq̄re me. Tradi
dit ei dñs eos in man⁹
israel. Ascēdit āt ionā
thas manibus & ∞∞∞∞
pedibus reptans: & ar
miger eius post eū. Ita⁹
q; alii cadebāt ante io⁹
nathan: alios armiger e
ius iterficiebat seq̄ns eū
Et fctā est plaga prima
quā percussit ionathas
& armiger eius ∞∞∞∞∞∞
q̄si viginti virorum: i
media pte iugeris: quā
par boū in die arare cō⁹
fueuit. Et factū ē mira⁹
culū i castris & p agros.
Sed & ois pplus statiōis
eorū q ierāt ad predan⁹
dū obstupuit: & cōtur⁹
bata st castra. Et accidit
q̄si miraculū a deo. Et
respexerit speculatores
saul q erāt in gabaa bē
iamī: & ecce mltitudo
pstrata: & huc illucq;
diffugiens. Et ait saul
pplo q erat cū eo. Re⁹
quirite & videte quis a⁹
bierit ex nobis. Cūq;

אֲשֶׁר	וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל הַנַּעַר נֹשֵׂא	
נָלָה עֵבֶר	כֵּלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל מַצַּב	
אֵלֶּה עֲשָׂה	הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה אוּלַי יַעֲשֶׂה	
עָצַר	יְהוָה לָנוּ כִּי אֵין לַיהוָה מַעְצוֹר	
יֶשַׁע	לְהוֹשִׁיעַ בָּרַב אוֹ בִמְעָט׃ וַיֹּאמֶר	
	לוֹ נֹשֵׂא כֵּלָיו עֲשֵׂה כָּל אֲשֶׁר	
	בִּלְבָבֶךָ נְטֵה לֵךְ הִנְנִי עִמְּךָ כִּלְבָבֶךָ׃	
	וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֹבְרִים	
עֵלֶה	אֶל הָאֲנָשִׁים וְנִגְלִינוּ אֲלֵיהֶם׃	
דָּמַם	אִם כֹּה יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ דֹּמּוּ עַד	
נָגַע	נַגִּיעַ אֲלֵיכֶם וְעָמַדְנוּ תַּחְתֵּינוּ	
עָלָה	וְלֹא נַעֲלֶה אֲלֵיהֶם׃ וְאִם כֹּה	
	יֹאמְרוּ עֲלוּ עָלֵינוּ וְעָלִינוּ כִּי	
	נְתָנָם יְהוָה בְּיָדֵנוּ וְזֶה לָנוּ הָאוֹת׃	
צָבַב	וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל מַצַּב פְּלִשְׁתִּים	
	וַיֹּאמְרוּ פְּלִשְׁתִּים הִנֵּה עִבְרִים	
	יֹצְאִים מִן הַחֳרִים אֲשֶׁר הִתְחַבְּאוּ	
חָוַר חָבָא	שָׁם׃ וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי הַמַּצָּבָה אֶת	
עָנָה	יוֹנָתָן וְאֶת נֹשֵׂא כֵּלָיו וַיֹּאמְרוּ	
כָּלָה	עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה אֶתְכֶם דָּבָר	
עָלָה יָדַע	וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶת נֹשֵׂא כֵּלָיו עֲלֵה	
	אַחֲרַי כִּי נְתָנָם יְהוָה בְּיַד	
	יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל יוֹנָתָן עַל יָדָיו וְעַל	
נָגַל	רַגְלָיו וְנֹשֵׂא כֵּלָיו אַחֲרָיו וַיִּפְּלוּ	
פָּנָה מוּת	לִפְנֵי יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵּלָיו מְמוֹתֵת	
הָיָה נָכָה	אַחֲרָיו׃ וַתְּהִי הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה	
	אֲשֶׁר הִכָּה יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵּלָיו	
חֲצִי עֶצֶה	כְּעֶשְׂרִים אִישׁ כְּבַחֲצִי מַעֲנָה	
חָנָה	צֶמֶד שָׂדֶה׃ וַתְּהִי חֲרָדָה בַּמַּחֲנֶה	
שָׂחַת	בַּשָּׂדֶה וּבְכָל הָעָם הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית	
רָגַז	חָרְדוּ גַם הֵמָּה וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ וַתְּהִי	
רָאָה	לְחָרְדַת אֱלֹהִים׃ וַיִּרְאוּ הַצֹּפִים	
	לְשָׁאוּל בְּנִבְעַת בִּנְיָמִן וְהִנֵּה	
הָמָן מוּג	הָהֳמוֹן נָמוֹג וֹלֵךְ וְהָלוֹם׃ וַיֹּאמֶר	
אָמַר	שָׁאוּל לָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ פִּקְדוּ נָא	
נָצָה פָּקַד	וּרְאוּ מִי הָלַךְ מֵעִמָּנוּ וַיִּפְקְדוּ	

וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵּלָיו וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל אֶל אֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֲרוֹן נְגַשׁ אָרוֹן
הָאֱלֹהִים כִּי הָיָה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי עַד
דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל הַכֹּהֵן וְהָהֳמוֹן
אֲשֶׁר בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיֵּלֶךְ
הָלוֹךְ וְרַב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל הַלַּד
הַכֹּהֵן אֱסֹף יָדֶךָ: וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל וְזעק
וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד נוא
הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ לָתָם הָיָה
בְּרֵעֵהוּ מְהוּמָה גְדֹלָה מְאֹד: הים
וְהָעִבְרִים הָיוּ לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל תמל
שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּם בַּמַּחֲנֶה עָלָה תָּנָה
סָבִיב וְגַם הֵמָּה לִהְיוֹת עִם יִשְׂרָאֵל סָנַב הָיָה
אֲשֶׁר עִם שָׁאוּל וְיוֹנָתָן: וְכָל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים בְּהַר תָּבָא
אֶפְרַיִם שָׁמְעוּ כִּי נָסוּ פְלִשְׁתִּים נוס בגב
וַיִּדְבְּקוּ גַם הֵמָּה אַחֲרֵיהֶם
בַּמִּלְחָמָה: וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא לָתָם נָשַׁע
אֶת יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה אֶת
בֵּית אָוֶן וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגַּשׁ
וַיָּעַף שָׁאוּל אֶת יָאַל
הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר אָרַר
יֹאכַל לֶחֶם עַד הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי אָכַל
מֵאֹיְבָי וְלֹא טָעַם כָּל הָעָם לָחֶם:
וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ בַיַּעַר וַיְהִי דְבַשׁ נוא
עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה: וַיָּבֹא הָעָם אֶל נָפָה
הַיַּעַר וְהִנֵּה הֹלֵךְ דְּבָשׁ וְאֵין מַשִּׁיג נָשַׂג
יָדוֹ אֶל פִּיו כִּי יָרֵא הָעָם אֶת פָּה
הַשְּׁבֻעָה: וְיוֹנָתָן לֹא שָׁמַע
בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת הָעָם וַיִּשְׁלַח שָׁבַע שָׁלַח
אֶת קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
וַיִּטְבֹּל אֹתָהּ בְּיַעֲרַת הַדְּבָשׁ טָבַל
וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל פִּיו וַתָּאֹרְנָה עֵינָיו: שוב אור
וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת הָעָם לֵאמֹר

requisissent: repertū est
non adesse ionathan
& armigerū eius. Et a-
it saul ad achiam. Ap-
plica arcā dei. Erat eni
ibi arca dei
in die illa cum filiis isra
el. Cumq;
loqueretur saul ad sa-
cerdotē: tumultus ma-
gn⁹ exort⁹ est in castris
philistinorum.
Crescebatq; paulatim
& clarius resonabat. Et
ait saul ad sacerdotem.
Contrahe manū tuā.
Cōclamauit ergo saul
& oīs popul⁹ q erat cū
eo & venerūt vsq; ad lo
cū certaminis. Et ecce
versus fuerat gladius
vniuscuiusq; ad proxi-
mū suum: & cedes ma-
gna nimis. Sed & he-
brei qui fuerāt cū philis-
tiim heri & nudiusterti
us ascēderantq; cū eis i
castris reuersi sunt vt es-
sent cū israel: & his qui
erāt cū saul & ionatha.
Oms quoq; israelite
qui se abscōderāt i mō-
te effraim audientes q
fugissent philistei:
sociauerunt se cū suis
in prelio. & saluauit
dominus
israel i die illa. Pugna
āt perueniit vsq; ad
bethauē. Et viri israel
sociati sunt sibi
in die illa. Adiurauit āt
saul
populum dicens. Ma-
ledictus vir qui
comederit panem vsq;
ad vesperū: dōec vlci-
scar de inimicis meis.
Et nō māducauit vni-
uersus pp̄s panē. Ois-
q; terre vulgus venit in
saltū: i quo erat mel su-
p facie agri. Ingress⁹ ē
itaq; pp̄s saltū & appu
it fluēs mel: nullusq; ap
plicuit manū ad os su-
um. Timebat eni pp̄s
iuramētū. Porro ionā-
thas non audierat
cū adiuraret pater ei⁹
populum. Extenditq;
sūmitatē virge quā ha
bebat in manu
& intinxit in fauum
mellis.
Et cōuertit manū suā
ad os suū & illuminati
sūt oculi eius. Rndēsq;
vnus ad populo sait. Iu
reiurādo cōstrixit pp̄ tu
us populum dicens.

τ requirerunt: τ ecce non repertus fuit ionathan τ
καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐκ εὑρίσκετο Ἰωναθὰν καὶ
gerens arma eius. τ dixit saul achia: ap-
ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ εἶπεν σαοὺλ τῷ ἀχία, πρό-
plica ephud: qm̄ erat arca dei in die
σαγαγε τὸ ἐφούδ, ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέ-
tilla coram israel. τ factū est vt locus⁹ esset saul
ρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν σαοὺλ
ad sacerdotē: τ tumult⁹ in castris philisti
πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλεφύ-
norū vadens ibat τ multiplicabat. τ dixit sa
λων πορευόμενος ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο. καὶ εἶπεν σα-
ul ad sacerdotē: contrahe manus tuas. τ iacēdit
οὐλ πρὸς τὸν ἱερέα, συνάγαγε τὰς χεῖράς σου. καὶ ἀνέβη
saul τ oīs pp̄lus cum eo: τ veniunt vsq; ad
σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ
bellum. τ ecce fuerat gladius viri ad puer
πολέμου· καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλη-
mum suum: τ confusio magna nimis. τ fer-
σίον αὐτοῦ, καὶ σύγχυσις μεγάλη σφόδρα· καὶ οἱ δύο
ui exītes heri τ nudi⁹ tertī⁹ cum philistiim qui al
λοι οἱ ὄντες χθὲς καὶ τρίτης μετὰ τῶν ἀλλεφύλων οἱ ἀνε-
cenderūt in castra: reuersi sunt τ ipsi
βάτες εἰς τὴν παρεμβολήν, ἐπιστράφησαν καὶ αὐτοὶ
vt essent cum israel q erāt cum saul τ ionathan. τ
ἦσαν μετὰ Ἰσραὴλ τῶν μετὰ σαοὺλ καὶ Ἰωναθάν. καὶ
oīs vir israel absconditi in mōte ephraim audi
πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει ἐφραὶμ ἤκου-
erunt q fugierunt philistei. τ cōminguntur τ
σαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ συπάτσουσι καὶ
ipsi post eos in prelio: τ saluauit dñs
αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν
israel in die illa. τ pugna peruenit bethauē.
Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ὁ πόλεμος διῆλθε βαιθήν.
τ israel erat cum saul quasi decem milia virorū.
καὶ Ἰσραὴλ ἦν μετὰ σαοὺλ ὡσεὶ δύο χιλιάδες ἀνδρῶν.
τ fuit bellum sparsum in tota ciuitate in
καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ
mōte ephraim. τ saul ignorauit ignorātiā magnam
ὄρει ἐφραίμ. καὶ σαοὺλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην
in die illa: τ maledicit pp̄lo dicens: ma
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ λέγων, ἐπι-
ledictus homo qui comederit panē vsq; ad vesp̄e
κατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέ-
ram. τ vlciscar de inimico meo· τ non gusta-
ρας. καὶ ἐκδικήσω εἰς τὸν ἐχθρόν μου. καὶ οὐκ ἐγεύ-
uit vniuersus pp̄lus panem: τ omnis terra venit in sal
σατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου, καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἦλθεν εἰς δρυ-
tum. τ saltus erat apiarū super faciem
μόν· καὶ ὁ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσωπον τοῦ
agri: τ ingressus est pp̄lus in apiarium: τ ecce
ἀγροῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ
fluebat mel. τ non fuit cōuertens manū
ῥεῖ μέλι· καὶ οὐκ ἦν ἀποστρέφων τὴν χεῖρα
in os suum: quia timuit pp̄lus iuramētū dñi.
εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο ὁ λαὸς τὸν ὅρκον κυρίου.
τ ionathan nō audierat cum adiuraret pater eius
καὶ Ἰωναθὰν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτ
populum. τ extēdit sūmitatē sceptri sui
τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινεν τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ
qui erat in manu eius τ tinxit ipsum in fa
τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐβύθισεν αὐτὸ εἰς τὸ κη-
uum mellis: τ conuertit manū suam
ρίον τοῦ μέλιτος, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ
in os suum: τ viderunt oculi e⁹
εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐ-
ius. τ respondit vn⁹ de pp̄lo τ ait: adiu-
τοῦ· καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν, ὡρκι-
rans adiurauit pr̄ tuus pp̄lum dicens:
σας ὥρκισεν ὁ πατήρ σου τὸν λαὸν λέγων,

maledictus homo qui comederit panē hodie:
ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον,
& defecti ppls. & cognouit ionathan & dixit: contur
καὶ ἐξελύθη ὁ λαός · καὶ ἔγνω Ἰωναθὰν καὶ εἶπεν, ἀπέ=
bauit pater meus terrā: vide quia gustaui
λαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν, ἴδετε ὅτι ἐγευσάμην
paululū hd mellis huius: viderūt oculi
βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου, ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοί
mei: quāto magis si & comedisset ppls hodie vescens de
μου, ἀλλ' ὅτι εἰ καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς σήμερον ἐδίων τῶν
spoliū inimicoꝝ suoꝝ que reppit: nūc maior facta
σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὧν εὗρε, νῦν δὲ μείζων ἐγε=
E fuisset plaga in philistiim & percussit
νήθη ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις · καὶ ἐπάταξεν ἂν
in die illa ex philistiim plureꝫ quā i mach=
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῶν ἀλλοφύλων πλείους ἢ ἐν μαχ
mas. defatigat' est ppls nimis: & irruit
μαῖς. καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ὥρμησεν ὁ
populus sup spolia. & accepit ppls ouilia &
λαὸς ἐπὶ τὰ σκύλα · καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς πρόβατα καὶ
armēta boū & filios boum: & mactauerūt in terra:
βουκόλια καὶ τέκνα βοῶν, καὶ ἔσφαξαν ἐπὶ τὴν γῆν,
& comedit ppls cum sanguine. & nunciauerunt
καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ
saul dicentes: peccauit populus dño in co
σαοὺλ λέγοντες, ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ τοῦ φα=
medēdo in sanguine. & dixit saul peccauistis. vo
γεῖν ἐπὶ τῷ αἵματι · καὶ εἶπε σαοὺλ ἡμάρτητε. κυ=
lute ifi mihi hic sarum grande. & dixit sa
λίσατε δή μοι ἐνταῦθα λίθον μέγαν · καὶ εἶπε σα=
ul dispergamini in ppls & dicite eis: ad
οὺλ διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ καὶ εἴπατε αὐτοῖς, πρὸ
ducite huc vnusquisq; vitulū suum: & vnus
σαγάγετε ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἕκα
quisq; ouem suam: & occidite sup lapidem
στος τὸ πρόβατον αὐτοῦ, καὶ σφάξατε ἐπὶ τοῦ λίθου
hunc & comedite: & non peccetis dño
τούτου καὶ φάγετε, καὶ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τ
D comedētes cum sanguine. & adduxit ois popul⁹
ἐσθίοντι σὺν τῷ αἵματι · καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς
vnusq; quē in manu sua nocte: & occi=
ἕκαστος τὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἔσφα
debāt ibi. & edificauit saul dño altare:
ξαν ἐκεῖ. καὶ ᾠκοδόμησε σαοὺλ τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον,
hoc incepit saulij edificare altare do
τοῦτο ἤρξατο σαοὺλ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυ=
mino: & dixit saul: descēdamus post phi
ρίῳ · καὶ εἶπε σαοὺλ, καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλ
listhim nocte: & diripiam⁹ eos vsq; dū
λοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαρπάσωμεν αὐτοὺς ἕως
F illucescat mane: & non relinquamus in eis
διαφωτίσῃ τὸ πρωΐ, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς
virum. & dixerūt omne qđ placuerit i ꝓspectu tuo fac.
ἄνδρα. καὶ εἶπον πᾶν τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου ποίει.
& dixit sacerdos: accedamus huc ad
καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς, προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν
deū. & interrogauit saul deū: si descēderi
θεόν. καὶ ἐπηρώτησε σαοὺλ τὸν θεόν, εἰ καταβῶ
post philisthim: & si trades eos
ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἰ παραδώσεις αὐ=
eos in manu israel? & nō respondit ei in
τοὺς εἰς χεῖρας Ἰσραήλ; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ
die illa dño. & dixit saul: applicate
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κύριος · καὶ εἶπε σαοὺλ, προσαγάγετε ἐν
huc vniuersos angulos populi: & cognoscite
ταῦτα πάσας τὰς γωνίας τοῦ λαοῦ, καὶ γνῶτε
& videte in quo factū est peccatū hoc hodie.
καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον.
quia viuit dño q̄ saluauit israel: quia si
ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἐὰν

'Maledictus' vir' qui 'comederit' panem hodie. 'Defecerat autē 'populus. 'Dixitq; 'ionathas. 'Turbauit' pr̄ meus 'terram. 'Vidistis ipī' qa 'illūinati sūt' oculi mei: 'eo q' gustaueri' paululū de' melle' isto: 'quanto magis' si' comedisset populus' de p̄da 'inimi corū suorū' quam 'repperit. 'Nōne' maior 'plaga' facta fuisset 'in philistiim! 'Percusse runt ergo' in die' illa 'philisteos 'a machmis vsq; in' hailon. 'Defatiga tus est aūt' populus 'nimis: & versus' ad 'predam' tulit' oues' & boues' & vitulos & mactauerūt' in terra. 'Comeditq; 'populus cū' sanguine. 'Nunciauerūt āt' sauli 'dicentes 'q' populus' peccasset 'domino: 'comedens cū 'sanguine. Qui' ait 'p̄uaricati estis. 'Voluite' ad me iam' nūc' saxū grande. 'Et dixit' saul. 'Dispergamini' in vulgus: & dicite' eis: vt 'adducat' ad me' vnusq; q' bouē suū' & 'arietē: & occidite' supi stud' & vescimini & nō' peccabitis' domi no' comedentes' cū' sanguine. 'Adduxit itaq; 'ois' populus 'vnusq; q' bouē' in manu sua vsq; ad' noctē: & occiderunt 'ibi. 'Edificauit āt' saul 'altare' dño. 'Tūcq; primū' cepit' edificare' altare' domino. 'Et dixit 'saul. 'Irruam' sup' philisteos 'nocte: & vastemus' eos 'vsq; dum' illucescat 'mane: 'nec' relinquam' ex eis' virum. 'Dixitq; ppls. 'Oē' qđ bonum' videtur' in oculis tuis' fac. 'Et ait' sacerdos. 'Accedamus 'huc' ad' deū. 'Et cōsuluit' saul' deū dicens. 'Num persequar' philistiim! 'Si trades eos 'in manu' israel! 'Et non 'rñdit ei' in die 'illa. 'Dixitq; 'saul. 'Applicate' huc' vniuersos 'angulos' populi: & scitote' & videte' p quē' ac ciderit' hoc' q' pctm' hodie. 'Viuit' dominus 'saluator' israel: 'quia' si

אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכַל לֶחֶם
הַיּוֹם וְיָעַף הָעָם וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן
עָכַר אָבִי אֶת הָאָרֶץ רְאוּ נָא כִּי
אֹרוּ עֵינַי כִּי טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ
הַזֶּה אַף כִּי לוּא אָכֹל אָכַל
הַיּוֹם הָעָם מִשְּׁלַל אֹיְבָיו אֲשֶׁר
רָבָה מַכָּה עַתָּה לֹא רַבְתָה מַכָּה
בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּכּוּ בַּיּוֹם הַהוּא
בַּפְּלִשְׁתִּים מִמַּכְמָשׂ אַיָּלוֹנָה וַיָּעַף
הָעָם מְאֹד וַיַּעַט הָעָם אֶל
הַשָּׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי
בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּ אָרְצָה וַיֹּאכַל הָעָם
עַל הַדָּם וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר
הִנֵּה הָעָם חֹטְאִים לַיהוָה לֶאֱכֹל
עַל הַדָּם וַיֹּאמֶר בְּגַדְתֶּם גֹּלוּ
אֵלַי הַיּוֹם אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם
הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ
שֵׂיוֹ וּשְׁחַטְתֶּם זֶה וַאֲכַלְתֶּם
וְלֹא תֶחֱטְאוּ לַיהוָה לֶאֱכֹל אֶל
הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָּל הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ
בְּיָדוֹ הַלַּיְלָה וַיִּשְׁחֲטוּ שָׁם וַיִּבֶן
שָׁאוּל מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֹתוֹ הֵחֵל
לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים
לַיְלָה וְנָבְזָה בָהֶם עַד אוֹר
הַבֹּקֶר וְלֹא נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ
וַיֹּאמְרוּ כָּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה
וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה הֲלֹם אֶל
הָאֱלֹהִים וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בֵּאלֹהִים
הַאֵרֵד אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים הֲתִתֵּם
נֵיִד יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָנָהוּ בַּיּוֹם
הַהוּא וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נִגְּשׁוּ הֲלֹם כֹּל
פִּנּוֹת הָעָם וְדָעוּ וּרְאוּ בַּמֶּה הָיְתָה
הַחַטָּאת הַזֹּאת הַיּוֹם כִּי חַי יְהוָה
הַמּוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם

יְשֻׁנוֹ בְּיוֹנָתָן בְּנִי כִּי מוּת יָמוּת יש
וְאֵין עֹנֶה מִכָּל הָעָם: וַיֹּאמֶר אֶל
כָּל יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תִּהְיוּ לְעֵבֶר הַיָּה
אֶחָד וַאֲנִי וְיוֹנָתָן בְּנִי נִהְיֶה לְעֵבֶר
אֶחָד וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל שָׁאוּל
הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הָבָה תָמִים וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן וְשָׁאוּל תם
וְהָעָם יָצָאוּ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַפִּילוּ גפל
בֵּינִי וּבֵין יוֹנָתָן בְּנִי וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן:
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל יוֹנָתָן הַגִּידָה עד
לִי מֶה עָשִׂיתָ וַיַּגֶּד לוֹ יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר
טָעֹם טָעַמְתִּי בִּקְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר
בְּיָדִי מְעַט דְּבַשׁ הִנְנִי אָמוּת: מות
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים אמר
וְכֹה יוֹסִף כִּי מוֹת תָּמוּת יוֹנָתָן: יסף
וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שָׁאוּל הַיוֹנָתָן
יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה יְשַׁע
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה גדל חלל
חַי יְהוָה אִם יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ נפל
אַרְצָה כִּי עִם אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם
הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנָתָן וְלֹא פדה
מֵת: וַיַּעַל שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים עלה
וּפְלִשְׁתִּים הָלְכוּ לִמְקוֹמָם: וְשָׁאוּל קום
לָכַד הַמְלוּכָה עַל יִשְׂרָאֵל
וַיִּלָּחֶם סָבִיב בְּכָל אֹיְבָיו לחם
בְּמוֹאָב וּבְנֵי עַמּוֹן וֶאָדוֹם
וּמַלְכֵי צוֹבָה וּבַפְּלִשְׁתִּים
וּבְכֹל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ: וַיַּעַשׂ עשה
חַיִל וַיַּךְ אֶת עֲמָלֵק וַיַּצֵּל עשה נצל
אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד שֹׁסֵהוּ: וַיִּהְיוּ
בְּנֵי שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁוִי וּמַלְכִּי
שׁוּעַ וְשֵׁם שְׁתֵּי בְנֹתָיו שֵׁם
הַבְּכִירָה מֵרַב וְשֵׁם הַקְּטַנָּה מִיכַל:
וְשֵׁם אֵשֶׁת שָׁאוּל אֲחִינֹעַם בַּת אִישׁ
אֲחִימַעַץ וְשֵׁם שַׂר צְבָאוֹ אַבְנֵר בֶּן שור

p ionathā filiū meū fa-
ctū e absq; retractione
mor ietur. Ad qd null?
cōtra dixit ei de oi po-
pulo. Et ait ad vniuer-
sū israel. Separamini vos
in ptē vnā: & ego cum
ionatha filio meo ero i
pte altera. Rfiditq; po-
pulus ad saul. ooooooo
Quod bonum videtur
in oculis tuis fac. Et di
xit ad dñm deū israel.
Dñe deus israel ooooooo
da iudicīū. Et deph̄en
sus est ionathas & saul:
populus āt exiuit. Et a
it saul. Mittite sortem
iter me & iter ionathā
filiū meū: & capt? ē io-
nathas. Dixit autē saul
ad ionathan. Indica
mihi qd feceris. Et in
dicauit ei ionathas: & a
it. Gustās gustaui in sū-
mitate virge que erat
in māu mea paululum
mellis: & ecce ego mo-
ior & ait saul. Hec faci
at mihi deus ooooooooo
& hec addat qa more
te morieris ionatha. oo
Dixitq; popul ad sa
ul. Ergo ne ionathas oo
moretur quia fecit sa
lutem ooooooooooo:ooooooo
hanc magnā in israel?
Hoc nephas est. ooooooo
Viuit dñs: si ceciderit
capillus de capite eius
ī terra: quia cū deo o
peratus est hodie. ooooo
Liberauit ergo popul?
ionathan vt non oooooo
moreretur. Receſſitq;
saul: nec pſecut ē philistiim. Porro philistiim
abierūt in loca sua. Et
saul confirmato regno
super israel ooooooooo
pugnabat p circuitum
aduersū oēs inimicos e
ius: cōtra moab & filios
ammō & edom ooooo
& reges soba & philis-
teos: oooooooooooooooo
& quocūq; se verterat
ſpabat. Congregato-
q; exercitu pcussit ama
lech: & eruit ooooooooo
israel de manu vastato
rū eius. Fuerunt autem
filii saul: ionathas & ie
sui & melchisua: ooooooo
& nomina duarum filia-
rum eius: nomen ooo
primogenite merob & nomen minoris michol
& nomē vxoris saul achinoē filia achimaas.
Et nomen princips mi
litie eius abner filius ooo

responderit cōtra ionathan filiū meū: morte mo
ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ μου, ἀναιρεθή-
rietur. τ non fuit respondens ex omni
σεται. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ
populo. τ ait vniuersio viro israel: vos eritis
λαοῦ. καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραήλ, ὑμεῖς ἔσεσθε
in vnā partē τ ego τ ionathan filius meus erimus in
εἰς ἓν μέρος καὶ ἐγὼ καὶ Ἰωναθὰν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς
vnā partē. τ dixit popul ad saulem: qđ placuerit in
ἓν μέρος. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαοὺλ, τὸ ἀρεστὸν ἐνώ-
cōspectu tuo fac. τ dixit saul: dñe deus israel
πιόν σου ποίει. καὶ εἶπε σαοὺλ, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
da manifestatiōem. τ sorte cōprehēdit saul τ ionathan: τ
δὸς δήλους. καὶ κατακληροῦται σαοὺλ καὶ Ἰωναθὰν, καὶ
exiuit populus. τ dixit saul: mitte sortem inter me
ἐξῆλθεν ὁ λαός. καὶ εἶπε σαοὺλ, βάλετε κλῆρον ἀναμέσον ἐμοῦ
τ inter ionathan filiū meū. τ quē sorte cōp
καὶ ἀναμέσον Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ὃν ἂν κατακλη
henderit dñs moriatur. τ mittunt sortes in
ρώσηται κύριος ἀποθανέτω. καὶ βάλλουσι κλήρους ἀνα
ter cum τ inter ionathan: τ sorte cōprehēdit
μέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωναθὰν, καὶ κατακληροῦται
ionathan. τ dixit saul ad ionathan: indica mihi
Ἰωναθάν. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς Ἰωναθὰν, ἀπάγγειλόν μοι
quid feceſti. τ indicauit ei ionathan dicens: gu
τί πεποίηκας. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωναθὰν λέγων, γευσά-
stans gustaui in sūmitate sceptri qđ in manu mea paululū
μενος ἐγευσάμην τὸ ἄκρον σκήπτρου τὸ ἐν τῇ χειρί μου μικρὸν
mellis: τ ecce ego morior. τ ait ei saul:
μέλιτος, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω. καὶ εἶπεν αὐτῷ σαοὺλ,
hec faciat mihi deus τ hec addat: quia morte
τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ
morietur hodie ionathan. τ dixit ppls ad sa
ἀποθανεῖσθαι σήμερον Ἰωναθάν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σα-
lem: si hodie morte morietur qui fecit sa
ούλ, εἰ σήμερον θανάτῳ ἀποθανεῖται ὁ ποιήσας τὴν σω-
tem magnam hanc in israel: ppiti: viuit dñs si
τηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν τῷ Ἰσραήλ, ἵλεως, ἵλεως κύριος εἰ
ceciderit de capillo capitis eius in terrā: qz
πεσεῖται τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ἐ-
miam dei fecit in die hac. τ orauit po
ποίησεν τοῦ ποιῆσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ προσηύξατο ὁ λα
pulus p ionathan in die illa: τ non est mortuus. τ
ὸς περὶ Ἰωναθὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἀπέθανεν. καὶ
ascendit saul a tergo philistiim. τ
ἀνέβη σαοὺλ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων. καὶ οἱ
philistiim recesserūt in loc̄ suū. τ saul sor
ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. καὶ σαοὺλ κατε-
titus est vt regnaret sup israel. τ oppugnabat i circuitu
κληρώθη τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐπολέμει κύκλῳ
omnes inimicos eius moab τ cōtra filios am
πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν μωάβ καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς ἀμ
mon: τ cōtra filios edom τ cōtra reges
μών, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδώμ καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς
suba τ cōtra philistiim. quocūq; aspiciebat
σουβὰ καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους. οὗ ἂν ἐπιβλέψῃ
saluabatur. τ fecit exercitū: τ percussit ama
ἐσώζετο. καὶ ἐποίησεν δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμα
lec: τ eruit israel de manu concul
λήκ, καὶ ἐξεῖλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπα
cantium ipsum. τ fuerūt filij saulis ionathan τ ie
τούντων αὐτόν. καὶ ἦσαν υἱοὶ σαοὺλ Ἰωναθὰν καὶ Ἰε
sui. τ melchisue. τ noīa duaꝝ fili
σουί. καὶ μελχισουέ. καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγα-
arum suarū: nomē primogenite merob: τ
τέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ πρωτοτόκῳ μεράβ, καὶ
nomē secunde mechol. τ nomē vxoris sa
ὄνομα τῇ δευτέρᾳ μιχόλ. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ σα-
ul achinaam filia achimaas. τ nomē primi
ουλ ἀχιναὰμ θυγατρὶ ἀχιμαάς. καὶ ὄνομα τῷ ἀρχι-
militie eius abner filius
στρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβενὴρ υἱὸς oooooooooooooooo

ner cognati saul. τ eius pater saul τ ner pa-
τὸν ἀπιλίου σαοὺλ. καὶ κὶς πατὴρ σαοὺλ καὶ τὸν πα-
ter abener filij abiel. τ erat bellum potens nimis
τὸν ἀβενὴρ υἱοῦ ἀβιὴλ. καὶ ἦν ὁ πόλιμος κραταιὸς σφόδρα
contra philisteos oibus diebus saul. τ
ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας σαοὺλ. καὶ
videns saul quēcūq; virū fortē: τ quēcūq;
ἰδὼν σαοὺλ ἄπαρτα ἄνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα
virum filiū virtutis: τ congregauit eos ad
ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήθροισεν αὐτοὺς πρὸς
semetipsum.
ἑαυτόν.

Ca.15.

A

ET dixit samuel ad saulē me misit
Καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς σαοὺλ ἐμὲ ἀπέσταλκεν ὁ
deus vt vngerē te in regem sup israel po-
θεὸς τοῦ χρῖσαί σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραὴλ τὸν λα-
pulū eius. τ nūc audi vocē verbi do-
όν αὐτοῦ. καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ ῥήματος κυ-
mini. hec dixit dñs exercituū: nūc ego visitabo que-
ρίου. τάδε εἶπε κύριος σαβαώθ, νῦν ἐγὼ ἐκδικήσω ἃ ἐποί-
Exod.17 d. cit amalec israel quō obuiauit ei in via
ησεν ἀμαλὴκ τῷ ἰσραὴλ ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ
ascendenti ex egypto. τ nūc vade τ percuties
ἀναβαίνοντι ἐξ αἰγύπτου. καὶ νῦν πορεύου καὶ πατάξεις
amalec: τ disperdes eum τ omnia ea
τὸν ἀμαλὴκ, καὶ ἐξολεθρεύσεις αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐ-
tho. τ detestaberis eum τ ola eius: τ nō
τοῦ· καὶ ἀποτιματεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ
parces ei. τ interficies a viro τ vsq; ad
μὴ φείσῃ αὐτοῦ· καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως
mulierem: τ a parulo τ vsq; ad lanctatem. τ
γυναικός, καὶ ἀπὸ νηπίου καὶ ἕως θηλάζοντος. καὶ
a vitulo τ vsq; ad ouem: τ a camelo
ἀπὸ μόχου καὶ ἕως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου
τ vsq; ad asinū. τ nunciauit saul pplo τ recē
καὶ ἕως ὄνου· καὶ διεσάλπισε σαοὺλ τῷ λαῷ καὶ ἐπι-
sus eos in galgalis ducenta milia
σκέψεως αὐτοὺς ἐν γαλγάλοις διακόσιας χιλιάδας
pedatorū: τ decem milia virou tude.
πεζῶν, καὶ δέκα χιλιάδας τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἰούδα.
τ venit saul vsq; ad ciuitatem amalec τ tetēdit insidias
καὶ ἦλθε σαοὺλ ἕως τῆς πόλεως ἀμαλὴκ καὶ ἐνέδρευσεν
in torrente. τ dixit saul ad cineum: a
ἐν τῷ χειμάρρῳ. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς τὸν κιναῖον, ἄπελ
bi tredina de medio amalec: τ nō addā te cū
θι ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ ἀμαλὴκ, καὶ οὐ προσθήσω σε μι
eo: τ tu fecisti miam cum filijs israel:
τ' αὐτῷ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ,
cum ascēderēt ipsi de egypto. τ re-
ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου. καὶ ἐξέ-
cessit cineus de medio amalec. τ peruē
κλινεν ὁ κιναῖος ἐκ μέσου τοῦ ἀμαλήκ. καὶ ἐπάτα-
sit saul amalec ab euilat vsq; ad fur quē
ξε σαοὺλ τὸν ἀμαλὴκ ἀπὸ εὐιλὰτ ἕως σοὺρ τῆς
regione egypti. τ apprehendit agag re-
ἐπὶ πρόσωπου αἰγύπτου. καὶ συνέλαβε τὸν ἀγὰγ βα
gem amalec viuum: τ omnem pplm e-
σιλέα τοῦ ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀν
ius disperdidit in ore gladij. τ vē
τοῦ ἐξωλόθρευσεν ἐν στόματι ῥομφαίας. καὶ πρεσ-
cauit saul τ pplo agag τ bonae
βύτατε σαοὺλ καὶ ὁ λαὸς τὸν ἀγὰγ καὶ τὰ ἀγαθὰ
gregis ouiū τ armēta boū τ sercu
τῶν προβάτων καὶ τῶν βουκολίων καὶ τῶν ἐδωδίμα-
la τ vineta τ omnia bona: τ
των καὶ τῶν ἀμπελώνων καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ
non voluerūt ea disperdere. oēe aūt opus ig
οὐκ ἠβούλοντο αὐτὰ ἐξολεθρεῦσαι· πᾶν δὲ ἔργον κτη-
le τ reprobum id disperdiderūt. τ
νῶδὲς καὶ ἀπεπτωσμένον αὐτὸ ἐξωλόθρευσαν. καὶ
factū ē verbū dñi
ἐγένετο ῥῆμα κυρίου

ner patruelis saul. Por
ro eis fuit pater saul:
& ner pater abner filius
abiel. Erat autem
bellum potens aduer
sum philisteos
oibus diebus saul. Nā
quēcunq; viderat saul
virum fortē & aptū ad
prelium: sociabat eum
sibi. 15.
DIxit samuel
ad saulē. Me misit dñs
vt vngerem te in regē
super populum eius
israel. Nunc ergo audi
vocem
domini. Hec dicit do
minus exercituum.
Recensui quecunq; fe
cit amalech
israeli: quō restitit ei in
via
cū ascēderet de egypto.
Nūc ergo vade & pcu
te amalech & demolire
vniuersa
ei. Nō parcas ei: sed
interfice
a viro vsq; ad mulierē:
& paruulum atq;
lactentē: bouē & ouē
camelum & asinum. Precepit itaq;
saul populo
& recensuit eos quasi a
gnos ducenta milia
peditum: & decem mi
lia virorum
iuda. Cūq; veniisset sa
ul vsq; ad ciuitatem
amalech: tetēdit insidi
as in torrente. Dixitq;
saul cyneo. Abite: re
cedite: atq; discedite ab
amalech ne forte inuol
uā te cū eo. Tu enim
feciſti miam cum oi
bus filiis israel:
cū ascēderēt de egypto.
Et receſſit cyneus
de medio amalech. Per
cussitq; saul
amalech ab euila: dōec
venias ad sur que est
e regione egypti. Et
apprehendit
agag regē amalech vi
uū. Oē autem vulgus
interfecit in ore gladij.
Et pepercit saul
& pplo agag & optimis gregibus ouium
& armentorū: vestibus
& arietibus
& vniuersis q̄ pulchra
erant: nec voluerūt dis
pdere ea. Quicqd ergo
vile fuit & reprobū hoc
demoliti sunt. Factus est autem verbum domini

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה
לִמְשָׁחֲךָ לְמֶלֶךְ עַל עַמּוֹ עַל
יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דִּבְרֵי
יְהוָה כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
פָּקַדְתִּי אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה עֲמָלֵק
לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׂם לוֹ בַּדָּרֶךְ
בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָ
אֶת עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת כָּל
אֲשֶׁר לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֲמַתָּה
מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה מֵעוֹלֵל וְעַד
יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד שֶׂה מִגָּמָל וְעַד
חֲמוֹר׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל אֶת הָעָם
וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים מָאתַיִם אָלֶף
רַגְלִי וַעֲשֶׂרֶת אַלְפִים אֶת אִישׁ
יְהוּדָה׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד עִיר
עֲמָלֵק וַיָּרֶב בַּנָּחַל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
אֶל הַקֵּינִי לְכוּ סֻרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ
עֲמָלֵקִי פֶּן אַסִּפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה
עָשִׂיתָה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם וַיָּסַר קֵינִי
מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת
עֲמָלֵק מֵחֲוִילָה בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר
עַל פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֶת
אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק חַי וְאֶת כָּל הָעָם
הֶחֱרִים לְפִי חָרֶב׃ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל
וְהָעָם עַל אֲגַג וְעַל מֵיטַב הַצֹּאן
וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל הַכָּרִים
וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַהֲרִימָם
וְכָל הַמְּלָאכָה נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ
הֶחֱרִימוּ׃ וַיְהִי דְּבַר יְהוָה

Cap. xv.

אֶל שְׁמוּאֵל לֵאמֹר: נִחַמְתִּי כִּי
הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי שָׁב
מֵאַחֲרַי וְאֶת דְּבָרַי לֹא הֵקִים
וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל יְהוָה
כָּל הַלָּיְלָה: וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל
לִקְרַאת שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד
לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא שָׁאוּל
הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיָּסָב
וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּלָה: וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל
אֶל שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל
בָּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת
דְּבַר יְהוָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמָה
קוֹל הַצֹּאן הַזֶּה בְאָזְנָי וְקוֹל
הַבָּקָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל מֵעַמְלֵקִי הֱבִיאוּם אֲשֶׁר
חָמַל הָעָם עַל מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר
לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶת
הַיִּתְרָה הֶחֱרַמְנוּ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
אֶל שָׁאוּל הֶרֶף וְאַגִּידָה לְךָ אֵת
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה
וַיֹּאמֶר לוֹ דַּבֵּר: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הֲלוֹא אִם קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ
רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה
וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל:
וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדֶרֶךְ וַיֹּאמֶר לֵךְ
וְהַחֲרַמְתָּה אֶת הַחַטָּאִים אֶת עֲמָלֵק
וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד כַּלּוֹתָם אֹתָם:
וְלָמָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
וַתַּעַט אֶל הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל
שְׁמוּאֵל כִּי שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל
יְהוָה וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר שְׁלָחַנִי
וָאָבִיא אֶת אֲגַג מֶלֶךְ
עֲמָלֵק וְאֶת עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי:
וַיִּקַּח הָעָם מִן הַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר
רֵאשִׁית הַחֵרֶם לִזְבֹּחַ לַיהוָה

ad samuelem dicens: penitet me q̄ constituerim saul in regem: q̄ auersus est a me meo: & non cōfirmauit verba mea. & contristatus est samuel: & clamauit ad dñm tota nocte. & surrexit samuel & abiit obuiam isti mane. & nūciatum est samuel dicentes: venit saul in carmelum: & ecce erexit sibi manū. & versus transiit & descēdit in galgala. & venit samuel ad saul: & dixit ei saul: benedictus tu dño: impleui omnia q̄ locutus est dño. & dixit samuel: & que vox hec gregis huius in auribus meis: & vox armentorū quam ego audio? Et ait saul: De amalech adduxerunt ea. Pepercit enim populus meus optimis ouib⁹ & armentis vt immolarētur dño deo tuo: reliqua vero occidimus. Ait autem samuel ad saul. Sine me & indicabo tibi que locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq̄ ei. Loq̄re. Et ait samuel. Nonne cum parvulus esses in oculis tuis: caput in tribubus israel factus es? Vnxitq̄ te dominus in regem super israel & misit te dñs in viam & ait. Vade & interfice peccatores amalech & pugnabis cōtra eos vsq̄ ad internitionē eorum. Quare ergo non audisti vocem domini sed versus ad predā es: & fecisti malum in oculis domini? Et ait saul ad samuelem. Immo audiui vocem dñi: & ambulaui in via per quam misit me dominus: & adduxi agag regem amalech: & amalech interfeci. Tulit aūt de prda populus oues & boues primitias earū q̄ cesaret vt immolet domino

πρὸς σαμουὴλ λέγων, μεταμεμέλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν saul in regem: q̄ auersus est a me σαοὺλ εἰς βασιλέα, διότι ἀπέστρεψεν ἐκ τῶν ὀπίσω μου meo: & non cōfirmauit verba mea. & contristatus est samuel: & clamauit ad dñm tota nocte. & ἐστυγνάσεν σαμουὴλ, καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα. καὶ ὤρθρισεν σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἰσραὴλ πρωΐ. & nūciatum est samuel dicentes: venit saul in carmelum: & ecce erexit sibi manū. & versus transiit & descēdit in galgala. & venit samuel ad saul: & dixit ei saul: benedictus tu dño: impleui omnia q̄ locutus est dño. & dixit samuel: & que vox hec gregis huius in auribus meis: & vox armentorū quam ego audio? Et ait saul: De amalech adduxerunt ea. Pepercit enim populus meus optimis ouib⁹ & armentis vt immolarētur dño deo tuo: reliqua vero occidimus. Ait autem samuel ad saul. Sine me & indicabo tibi que locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq̄ ei. Loq̄re. Et ait samuel. Nonne cum parvulus esses in oculis tuis: caput in tribubus israel factus es? Vnxitq̄ te dominus in regem super israel & misit te dñs in viam & ait. Vade & interfice peccatores amalech & pugnabis contra eos vsq̄ ad internitionē eorum. Quare ergo non audisti vocem domini sed versus ad predā es: & fecisti malum in oculis domini? Et ait saul ad samuelem. Immo audiui vocem dñi: & ambulaui in via per quam misit me dominus: & adduxi agag regem amalech: & amalech interfeci. Tulit aūt de prda populus oues & boues primitias earū q̄ cesaret vt immolet domino

ἐπὶ σαοὺλ εἰς βασιλέα, διότι ἀπέστρεψεν ἐκ τῶν ὀπίσω μου καὶ τὰ ῥήματά μου οὐκ ἔστησεν. καὶ ἐθυμώθη σαμουὴλ καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα. καὶ ὤρθρισεν σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἰσραὴλ πρωΐ. καὶ ἀνηγγέλη τῷ σαμουὴλ λέγοντες, ἦκεν σαοὺλ εἰς τὸν carmelum: & ecce erexit sibi manū. & versus transiit & descēdit in galgala. & venit samuel ad saul: & dixit ei saul: benedictus tu dño: impleui omnia q̄ locutus est dño. & dixit samuel: & que vox hec gregis huius in auribus meis: & vox armentorū quam ego audio? Et ait saul: De amalech adduxerunt ea. Pepercit enim populus meus optimis ouib⁹ & armentis vt immolarētur dño deo tuo: reliqua vero occidimus. Ait autem samuel ad saul. Sine me & indicabo tibi que locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq̄ ei. Loq̄re. Et ait samuel. Nonne cum parvulus esses in oculis tuis: caput in tribubus israel factus es? Vnxitq̄ te dominus in regem super israel & misit te dñs in viam & ait. Vade & interfice peccatores amalech & pugnabis contra eos vsq̄ ad internitionē eorum. Quare ergo non audisti vocem domini sed versus ad predā es: & fecisti malum in oculis domini? Et ait saul ad samuelem. Immo audiui vocem dñi: & ambulaui in via per quam misit me dominus: & adduxi agag regem amalech: & amalech interfeci. Tulit aūt de prda populus oues & boues primitias earū q̄ cesaret vt immolet domino

τοῦ θῦσαι τῷ κυρίῳ τῷ

deo tuo in galgalis. τ dixit samuel ad saul: θεοῦ σου ἐν γαλγάλοις. καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς σαοὺλ, ſi uoluntati est dñō holocausta τ victimas vt ἦ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὡς τὸ audire uocē ei? ecce esn auscultatio bona magi ꝙ sa ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ; ἰδοὺ γὰρ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυ crificiū: τ obedictia magis ꝙ adepo arietū: qñ pctīi ario σίαν, καὶ ἀκρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν, ὅτι ἁμαρτία ἐρε latio est irritatio: tm̄ hñia τ theraphī volo ὠσμὰ ἐστι πᾶς ἀποκρασμός, ἀδικία καὶ θεραφὶν βού rem τ laboreo inducāt. eo ꝙ contēpsiſti ẋpō λησαι καὶ πίνους ὑπάγουσα. ἀπὸ ὧν ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα dñi: contēnet te dño ne regneo sup κυρίου, ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπὶ israel. τ dixit saul ad samuelē: peccaui: q: Ἰσραήλ. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς σαμουήλ, ἡμάρτηκα, ὅτι F prevaricat⁹ sū verbū dñi τ verbū tuū: q: ti παρέβην τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβή mui ppm: τ obediui voci eoꝝ. τ nūc porta θην τὴν λαόν, καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν. καὶ νῦν ἆρον ā pctīi meū: τ reuertere mecū: τ ado τὸ ἁμάρτημά μου, καὶ ἀπόστρεψόν μετ' ἐμοῦ, καὶ προ rabo dñm deū tuū. τ ait samuel ad sa κυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου. καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς σα ul: non reuertar tecum: q: contēpsiſti οὐλ, οὐκ ἀποστρέψω μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ſerbū dñi: τ cōtemnet te dño ne sit ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ εἶ rex sup israel. τ reuersus ē samuel ναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀπέστρεψε σαμουὴλ τὸ facem suā vt aberet: τ apprehēdit sa πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπιέναι, καὶ ἐπελάβετο σα ul pinnaculū viploidis eius: τ sci οὐλ τοῦ πτερυγίου τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ, καὶ διέρρη dit illud. τ dixit ad eum samuel scidit do ξεν αὐτό. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν σαμουὴλ διέρρηξε κύ Infra. 24. minus: regnū tuū ab israel de manu tua ριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρός σου hodie: τ dabit illud proximo tuo bo σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγα nomagis ꝙ tu. τ scindetur israel in duo: τ nō θῷ ὑπὲρ σέ. καὶ χιδιάσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ reuertetur neq; pñam aget sctūs israel: quia ἐπιστρέψει οὐδὲ μεταποιήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι non ē homo est vt agat pñam. τ ait sa οὐκ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μεταθοῆσαι. καὶ εἶπε σα ul: peccaui: sed honora me coꝝ senio οὐλ, ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με ἐνώπιον τῶν πρε ribus ppli mei τ coꝝ israel. τ βυτέρων τοῦ λαοῦ μου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἰσραήλ. καὶ reuertere mecū τ adorabo dñm deū tuū. ἀπόστρεψον μετ' ἐμοῦ καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου. τ reuersus ē samuel post saul: τ adorauit καὶ ἀπέστρεψε σαμουὴλ ὀπίσω σαοὺλ, καὶ προσεκύνησε τῷ dñi. τ dixit samuel adducite mihi agag κυρίῳ. καὶ εἶπεν σαμουὴλ προσαγάγετέ μοι τὸν ἀγὰγ G regem amalec. τ accessit ad eū agag tre βασιλέα ἀμαλήκ. καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἀγὰγ τρέ mēs. τ dixit agag: sī sic amara mors. τ μων. καὶ εἶπεν ὁ ἀγάγ, εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος. καὶ ait samuel ad agag: sicut fecit abq; liberis mulieres εἶπε σαμουὴλ πρὸς ἀγάγ, καθὼς ἐτέκνωσεν γυναῖκας gladius tuus: sic absq; liberis erit de mulieribus ma ἡ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μή ter tua. τ trucidauit samuel agag coꝝ do τηρ σου. καὶ ἔσφαξε σαμουὴλ τὸν ἀγὰγ ἐνώπιον κυ mino in galgalis. τ abiit samuel in armathē. ρίου ἐν γαλγάλοις. καὶ ἀπῆλθε σαμουὴλ εἰς ἁρμαθέμ· τ saul ascēdit in domū suā in collē. καὶ σαοὺλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὸν βουνόν. τ nō addidit samuel καὶ οὐ προσέθετο σαμουὴλ

Deus[a] tuus[b] in galgalis. [c]Et ait[d] samuel. [e]
[f]Nunquid vult[g] dominꝰ [h]holocausta[i] & victimas & non potius[k] vt obedia tur[l] voci[m] domini.' Melior est enim[n] obedientia [o]ꝗ victime: [p]& auscultare[q] magis ꝗ offerre[r] adipem[s] arietum: [t] quoniā quasi[u] peccatum[v] ariolandi est[w] repugnare: [x]& quasi scelus[y] idolatrie [z] nolle acquiescere. [aa]Pro eo ergo ꝙ[bb] abiecisti[cc] sermonē [dd]domini: [ee]abiecit te dominus[ff] ne sis rex. [gg]Dixit ꝗ[hh] saul[ii] ad[jj] samuelē.' Peccaui: [kk]quia[ll] prevaricatus sum[mm] sermonem[nn] domini[oo] & [pp]verba tua: [qq]timens [rr]populum[ss] & obediens [tt]voci eorum. [uu] Sed nunc [vv]porta[ww] queso[xx] peccatū meum' & reuertere[yy] mecum[zz] vt adorem[aaa] dominū.' Et ait[bbb] samuel[ccc] ad[ddd] saul.[eee] Non[fff] reuertar[ggg] tecū: [hhh]quia[iii] proiecisti[jjj] sermonem[kkk] domini:[lll] & proiecit te[mmm] dñs[nnn] ne sis[ooo] rex[ppp] sup[qqq] israel. [rrr] Et cōuersus est[sss] samuel[ttt] vt abiret. Ille aūt[uuu] apprehendit[vvv] sum mitatem[www] pallii eius que [xxx]& scissa est.[yyy] Et ait[zzz] ad eum[aaaa] samuel. [bbbb] Scidit[cccc] dñs [dddd]regnum[eeee] israel [ffff]a te[gggg] hodie:[hhhh] & tradidit illud[iiii] proximo tuo[jjjj] meliori[kkkk] te. [llll]Porro[mmmm] triumphator in [nnnn]israel[oooo] nō[pppp] parcet[qqqq] &[rrrr] penitudine[ssss] non[tttt] flectetur. [uuuu]Neq;[vvvv] enim[wwww] hō[xxxx] est[yyyy] vt agat penitentiā. [zzzz]At ille[aaaaa] ait.[bbbbb] Peccaui. Sed[ccccc] nūc[ddddd] honora me[eeeee] coram[fffff] senioribus[ggggg] populi mei[hhhhh] & coram[iiiii] israel:[jjjjj] & reuertere[kkkkk] mecum[lllll] vt adorē[mmmmm] dñm[nnnnn] deum tuum.[ooooo] Reuersus ergo[ppppp] samuel[qqqqq] secutus ē[rrrrr] saulem. [sssss]Et adorauit[ttttt] saul[uuuuu] dñm.[vvvvv] Dixitq;[wwwww] samuel. [xxxxx]adducite[yyyyy] ad me [zzzzz]agag [aaaaaa]regem[bbbbbb] amalech. [cccccc]Et oblatus est[dddddd] ei[eeeeee] agag[ffffff] pinguissimus tremens.[gggggg] Et dixit[hhhhhh] agag[iiiiii] Siccine[jjjjjj] separat[kkkkkk] amara[llllll] mors.' Et ait [mmmmmm]samuel.[nnnnnn] Sicut[oooooo] fecit absq; liberis[pppppp] mulieres[qqqqqq] gladius tuus: [rrrrrr]sic[ssssss] absq; liberis erit [tttttt]inter mulieres [uuuuuu]mater tua. [vvvvvv] Et i frusta concidit eū[wwwwww] samuel [xxxxxx]coram[yyyyyy] dño[zzzzzz] in galgalis.[aaaaaaa] Abiit aūt[bbbbbbb] samuel in[ccccccc] rama tha:[ddddddd] saul vero[eeeeeee] ascēdit[fffffff] i [ggggggg]domū suā in[hhhhhhh] gabaa.[iiiiiii] Et non[jjjjjjj] vidit[kkkkkkk] samuel[lllllll] vltra

אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים
כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ
מִזֶּבַח טוֹב לְהַקְשִׁיב מֵחֶלֶב אֵילִים׃
כִּי חַטַּאת קֶסֶם מֶרִי וְאָוֶן וּתְרָפִים
הַפְצַר מָאַסְתָּ אֶת דְּבַר יְהוָה
וַיְמָאֲסֶךָ מִמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
אֶל שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי עָבַרְתִּי
אֶת פִּי יְהוָה וְאֶת דְּבָרֶיךָ כִּי
יָרֵאתִי אֶת הָעָם וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃
וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת חַטָּאתִי וְשׁוּב
עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב
עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּ אֶת דְּבַר יְהוָה
וַיִּמְאָסְךָ יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת
וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה אֶת
מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם
וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃ וְגַם
נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם
כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃ וַיֹּאמֶר
חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד זִקְנֵי
עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי
וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב
שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ
שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק
וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר
אֲגַג אָכֵן סָר מַר הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים
חַרְבֶּךָ כֵּן תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים אִמֶּךָ
וַיְשַׁסַּף שְׁמוּאֵל אֶת אֲגַג לִפְנֵי
יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל
הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל בֵּיתוֹ
גִּבְעַת שָׁאוּל׃ וְלֹא יָסַף שְׁמוּאֵל

לִרְאוֹת אֶת שָׁאוּל עַד יוֹם מוֹתוֹ רָאָה
כִּי הִתְאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל אָבַל
וַיהוָה נִחָם כִּי הִמְלִיךְ אֶת שָׁאוּל מָלַךְ
עַל יִשְׂרָאֵל׃ Cap. xvi. וַיֹּאמֶר יְהוָה אָמַר
אֶל שְׁמוּאֵל עַד מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל
אֶל שָׁאוּל וְאָנִי מְאַסְתִּיו מִמְּלֹךְ
עַל יִשְׂרָאֵל מַלֵּא קַרְנְךָ שָׁמֶן
וְלֵךְ אֶשְׁלָחֲךָ אֶל יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי
כִּי רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל
וַהֲרָגָנִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת בָּקָר
תִּקַּח בְּיָדֶךָ וְאָמַרְתָּ לִזְבֹּחַ לַיהוָה
בָּאתִי׃ וְקָרָאתָ לְיִשַׁי בַּזֶּבַח וְאָנֹכִי
אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
וּמָשַׁחְתָּ לִי אֵת אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃
וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה וַיָּבֹא בֵּית לָחֶם וַיֶּחֶרְדוּ
זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר
שָׁלֹם בֹּאֶךָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ
לַיהוָה בָּאתִי הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם
אִתִּי בַּזֶּבַח וַיְקַדֵּשׁ אֶת יִשַׁי וְאֶת
בָּנָיו וַיִּקְרָא לָהֶם לַזָּבַח׃ וַיְהִי
בְּבֹאָם וַיַּרְא אֶת אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר
אַךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל שְׁמוּאֵל אַל תַּבֵּט אֶל מַרְאֵהוּ
וְאֶל גְּבַהּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי
לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם
יִרְאֶה לָעֵינַיִם וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃

Saul vsq; in diē mortis
fue. ooooooo ooo ooooooo ooo
Verūtn̄ lugebat samu
el Saul: quoniam oooooo
dominū penitebat q̄
constituisset regē Saul
super israel. 16.
Ixitq; dominus oo
ad samuelē. Vsq; quo
tu luges oooooooooooooo
Saul: cum ego proiece-
rim eum ne regnet oooo
sup israel? Imple cor
nu tuum oleo: oooooooo
& veni vt mittā te ad
isai bethleemitem. oooo
Prouidi ei in filiis eius
mihi regem. Et ait ooo
samuel. Quomodo va
dam? Audiet enim saul:
& iterficiet me. Et ait
dns. Vitulū de armēto
tolles in manu tua & di
ces. Ad imolādum dño
vēi. Et vocabis isai ad
victimam: & ego ooooo
ostendam tibi qd facia-
as: oooooooooooooooooo
& vnges quēcūq; mō
strauero tibi. oooooooooo
Fecit ergo samuel sic
cut locutus est ei oooooo
dns. Venitq; in beth-
leem. Et admirati sunt
seniores ciuitatis: oc-
currētes ei. Dixerūtq;.
Pacificus ne ingressus
tuus? Et ait. Pacifico: ad
imolandū dño vēi. Sā
ctificamini & venite oo
mecū vt imolē. Sāctifi
cauit ergo isai & oooooo
filios eius: & vocauit
eos ad sacrificium. oooo
Cūq; ingressi eēnt vi-
dit heliab & ait. oooooooo
Nū coram dño est xps e
ius! Dixit dominus ooo
ad samuelē. Ne respi-
cias vultum eius oooooo
neq; altitudinē statur
eius: quoniam abieci e
um: nec iuxta tuitum
hois ego iudico. Hō ei
videt ea q̄ parēt: dns āt
intuetur cor. oooooooooo
Et vocauit isai amina
dab & adduxit eum oooo
coram samuel. Qui di
xit. Nec hunc oooooooo
elegit dominus. Addu
xit autem isai oooooooooo
samma de quo ait. Etia
m hunc non elegit oo
dns. Adduxit itaq; isai
septem filios suos
coram samuel. Et ait
samuel oooooooooooooo
ad isai. Non elegit do
minus ex istis. Dixitq;
samuel ad isai. Num-
quid iam completi sunt

videre saul vsq; in diē mortis sue: q; luge-
ἰδεῖν τὸν σαοὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπέ-
bat samuel sup saul: & dñm penituit q̄
θει σαμουὴλ ἐπὶ σαοὺλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι
regnare fecit saul sup israel.
ἐβασίλευσε τὸν σαοὺλ ἐπὶ ἰσραήλ. Ca.16.
Et dixit dño ad samuelē: vsque quo
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς σαμουήλ, ἕως πότε
lugeo tu sup saul: & ego proieci eū ne
πενθεῖς σὺ ἐπὶ σαοὺλ, κἀγὼ ἀπώσμαι αὐτὸν τοῦ
nō regnet sup israel: imple cornu tuū
μὴ βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραήλ; πλῆσον τὸ κέρας σου
oleo & veni mittā te vsq; ad bethlee ad ies
ἐλαίου καὶ δεῦρο ἀποστελῶ σε ἕως βηθλεὲμ πρὸς ἰσσ
se: q̄n vidi in filijs eius mihi in re-
σαί, ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ εἰς βα
gem. & dixit samuel quō vadā: & au
σιλέα. καὶ εἶπε σαμουὴλ πῶς πορεύσω; καὶ ἀκού
diet saul & interficiet me. & dixit dño:
σεται σαοὺλ καὶ ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπε κύριος,
accipe in manu tua iuuēcā boū & dices:
λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου δάμαλιν βοῶν καὶ ἐρεῖς,
ad imolādū dño venio: & vocabis isse &
θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. καὶ καλέσεις τὸν ἰεσσαὶ καὶ
filios eius ad victimā: & ostā tibi
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν θυσίαν, καὶ γνωρίῶ σοι
que facio. & vnges mihi q̄ dixero ad te.
ἃ ποιήσεις. καὶ χρίσεις μοι ὃν ἂν εἴπω πρὸς σέ.
& fecit samuel oia q̄ locutus est dño.
καὶ ἐποίησε σαμουὴλ πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος.
& venit in bethleem: & admirati sūt seniores
καὶ ἦλθεν εἰς βηθλεέμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι
ciuitatis occursu eius. & dixerūt: pa-
τῆς πόλεως τὴν ἀπαντήσει αὐτοῦ. καὶ εἶπον, εἰρή-
ingressus tuus? & dixit pax: ad imolādū dño
νη εἰσοδός σου; καὶ εἶπεν εἰρήνη, θῦσαι τῷ κυρίῳ
venio: sctificamini & discūbite mecū hodie
ἥκω, ἁγιάσθητε καὶ ἀνακλίνητε μετ' ἐμοῦ σήμερον
in sacrificiū. & sctificauit ipse & filios
εἰς τὴν θυσίαν. καὶ ἡγίασεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς
eius: & vocauit eos in sacrificiū. &
αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν. καὶ
factū est cū venirēt ipsi: & vidit eliab: dix-
ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτούς, καὶ εἶδεν τὸν ἐλιάβ, καὶ εἶ-
it: vtiq; coram dño xpo eius: & ait
πεν, ἀλλ' ἢ ἐνώπιον κυρίου ὁ χριστὸς αὐτοῦ, καὶ εἶ-
dixit dño ad samuel: ne attēdas in vultū
πεν κύριος πρὸς σαμουήλ, μὴ προσχῇς εἰς τὸν εἶδος
eius neq; in habitū magnitudinis ei: q̄n
αὐτοῦ μηδὲ εἰς τὸν ὕψος τοῦ μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι
contēpsi eū: q̄n non sicē videret hō:
ἐξουδένωκα αὐτόν, ὅτι οὐχ ὡς ἂν ὄψῃ ἄνθρωπος,
sic videbit deus. q̄n homo videbit in fa-
οὕτως ὄψεται ὁ θεός· ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρό-
ciem: deus āt in cor. & vocauit isse
σωπον, ὁ δὲ θεὸς εἰς καρδίαν· καὶ ἐκάλεσε ἰεσσαὶ
aminadab: & trāsiit iuxta faciē samue
τὸν ἀμιναδάβ, καὶ παρῆλθε κατὰ πρόσωπον σαμου
lis. & dixit: neq; hunc elegit dño. &
ήλ. καὶ εἶπεν, οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο ὁ κύριος· καὶ
adduxit isse samma. & dixit: neq; in hoc
παρήγαγεν ἰεσσαὶ τὸν σαμαά· καὶ εἶπεν, οὐδὲ ἐν τού-
elegit dño. & adduxit isse
τῳ ἐξελέξατο ὁ κύριος· καὶ παρήγαγεν ἰεσσαὶ τοὺς
septē filios suos coram samuel. & ait sa-
ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον σαμουήλ· καὶ εἶπε σα-
muel ad isse: non elegit dño in istis.
μουὴλ πρὸς ἰεσσαί, οὐκ ἐξελέξατο κύριος ἐν τούτοις.
& dixit samuel ad isse: nūqd defuerūt
καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς ἰεσσαί, μὴ ἐκλέλοιπεν

filij tui: ⁊ dixit ille: adhuc est minor:
τὸν υἱόν σου; καὶ εἶπεν Ἰεσσαί, Ἔτι ἐστὶν ὁ μικρὸς τῷ
⁊ ecce pascit oues in ouile. ⁊ dixit samuel ad
καὶ ἰδοὺ ποιμαίνει τὰ πρόβατα. καὶ εἶπε σαμουὴλ πρὸς
Iesse: mitte ⁊ accipe eū: qm̄ non discūbemus
Ἰεσσαί, Ἀπόστειλον καὶ λάβε αὐτόν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν
donec veniat ipse huc. ⁊ misit ⁊ adduxit eum
ἕως ἔλθῃ αὐτὸς ἐνταῦθα. καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν
cū: erat samuel. ⁊ ipse erat ruffus cū pulchritudie
καὶ ἦν πυρράκης μετὰ κάλλους
Gen. 29.b. 1.Re. 7.b. C 2.10. 30.77. Bruā 15.d.
oculorū: ⁊ bonus aspectu. ⁊ dixit dñs ad
ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς τῇ ὁράσει. καὶ εἶπε κύριος πρὸς
samuel: surge vnge eū: qm̄ ipse est. ⁊ ac
σαμουήλ, ἀνάστα χρῖσον αὐτόν, ὅτι οὗτός ἐστι. καὶ λαβὼν
cepit samuel cornu olei: ⁊ vnxit eū in me-
Βι σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέ-
dio fratrū eius. ⁊ insiluit spūs dñi
σῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου
sup dauid a die illa ⁊ deincepo. ⁊ surr
ἐπὶ δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα. καὶ ἀνέ-
rexit samuel ⁊ abiit in armathē. ⁊ spūs dñi
στη σαμουὴλ καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἁρμαθέμ. καὶ πνεῦμα κυρίου
recessit a saul: ⁊ suffocabat eū spūs nequā
ἀπέστη ἀπὸ σαοὺλ, καὶ ἐπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν
a dño. ⁊ dixerūt pu saul ad eū:
παρὰ κυρίου. καὶ εἶπον οἱ παῖδες σαοὺλ πρὸς αὐτόν,
ecce spūs malus a dño suffocat te: di
ἰδοὺ πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου πνίγει σε, εἰπάτω
cat ꝯ dñs ſcrui tui coram te: ⁊ que-
σου ὁ κύριος οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, καὶ ζητησά-
rant dño nro vrū sciētē psallere in ci
τωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα ἐπιδότα ψάλλοντα ἐν κι-
thara. ⁊ erit cū sit in te spūs malus a
θάρᾳ. καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι ἐπὶ σοὶ πνεῦμα πονηρὸν παρὰ
deo: ⁊ psallet in cithara sua: ⁊ bonū tibi erit.
θεοῦ, καὶ ψαλεῖ ἐν τῇ κιθάρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι ἔσται.
⁊ dixit saul ad seruos suos: videte ꝯ
καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδετε δὴ
mihi virū dū psallentē: ⁊ adducite eū
μοι ἄνδρα ἀγαθῶς ψάλλοντα, καὶ εἰσαγάγετε αὐτὸν
ad me. ⁊ rndit vn⁹ de puerīs eius ⁊ ait:
πρός με. καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ εἶπεν,
ecce vidi filiū iesse in bethleem sciētē
Ἰδοὺ ἑώρακα υἱὸν τοῦ Ἰεσσαὶ ἐν τῇ Βηθλεὲμ ἐπιστάμενον
psallere: ⁊ vir prudēs: ⁊ homo belli-
ψάλλειν, καὶ ἄνδρα συνετὸν, καὶ ἄνθρωπος πολε-
D cosus potēs roborē: ⁊ sapiēs in verbo: ⁊ bonus
μικὸς ἰσχύι, καὶ σοφὸς ἐν λόγῳ, καὶ ἀγαθὸς
forma: ⁊ dñs cū eo. ⁊ misit sa
τῷ εἴδει, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε σα-
ul nuncios ad iesse dicēs: mitte ad
οὐλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαὶ λέγων, ἐξαπόστειλον πρός
me dauid filiū tuū q̄ est in ouile. ⁊ tu-
μὲ δαυὶδ τὸν υἱόν σου τὸν ἐν τῷ προβατίῳ. καὶ ἔλα-
lit iesse asinū: ⁊ imposuit ei gomor panū ⁊
βεν Ἰεσσαὶ ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμορ ἄρτων καὶ
vnū vini ⁊ hedū capraꝝ vnū: ⁊ misit in
ἀσκὸν οἴνου καὶ ἔριφον αἰγῶν ἕνα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν
manu dauid filij sui ad saul. ⁊ in-
χειρὶ δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς σαοὺλ. καὶ εἰ-
gressus ē dauid ad saul ⁊ stetit coā eo:
σῆλθε δαυὶδ πρὸς σαοὺλ καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ,
⁊ amauit eū saul valde. ⁊ factū est ei
καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σαοὺλ σφόδρα. καὶ ἐθέντο αὐ
dauid gerēs arma eius. ⁊ misit saul
τῷ δαυὶδ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν σαοὺλ
ad iesse dicēs: adsit ī dauid i ꝓspectu meo:
πρὸς Ἰεσσαὶ λέγων, παρεστάδω δὴ δαυὶδ ἐνώπιόν μου,
qm̄ inuenit gratiā oculis meis. ⁊ factū est cū ei
ὅτι εὗρεν χάριτα ἐν ὀφθαλμοῖς μου. καὶ ἐθέντο ἐν τῷ εἶ-
set a deo malus spūs sup saul: ⁊ accipiebat
ναι παρὰ θεοῦ πονηρὸν πνεῦμα ἐπὶ σαούλ, καὶ λάμβανε

filii? Qui rndit. Adhuc
reliquus est paruulus
& pascit oues. Et ait
samuel
ad isai. Mitte & adduc
eum. Nec enim
discumbemus priusq̄
huc ille veniat. Misit er
go & adduxit eū. Erat
autem ruffus & pulcher aspe
ctu decorusq̄ facie: & a
it dominus. Surge &
vnge eum: ipse est ei.
Tulit ergo samuel
cornu olei & vnxit eū
in medio fratrū ei⁹. Et
directus est spūs dñi
a die illa in dauid & d
inceps.
Surgensq̄ samuel abi
it in ramatha. Spūs aūt
domini recessit a saul
& exagitabat eum
spiritus dei malus exagitat te.
Iubeat
dñs nr̄ rex & serui tui
qui cora te sunt q̄rēt ho
minē sciētē psallere ci
thara vt qū arripuerit
te spūs dei malus psal
lat manu sua
& leuius feras. Et ait
saul ad
seruos suos. Prouidete
ergo mihi aliquē bene
psallētē: & adducite eū
ad me. Et rndens vn⁹
de pueris ait. Ecce vi
di filium
isai bethleemitē sciētē
psallere & fortissimum
robore: & virū bellico
sum & prudentē in ver
bis & virū pulchrū: &
dominus est cū eo. Mi
sit ergo saul nūcios ad
isai: dicens.
Mitte ad me dauid filī
um tuum qui est
i pascuis. Tulit itaq̄ i
sai asinū plenū panibus
& lagenam vini & he
dū de capris vnū & mi
sit per manum dauid fi
lii sui sauli. & venit
dauid ad saul & stetit
coram eo.
At ille dilexit eum nimis: & factus est ei
armiger. Misitq̄ saul ad
isai dicens.
Stet dauid in cōspectu
meo. Inuenit enim
gratiā in oculis meis.
Igitur quandocunq̄
spiritus dei malus arri
piebat saul:

הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר שַׁי שְׁאַר הַקָּטָן
וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
אֶל יִשַׁי שִׁלְחָה וְקָחֵנוּ כִּי לֹא
נָסֹב נָסַב עַד בֹּאוֹ פֹּה: וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֵהוּ
וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם יְפֵה עֵינַיִם
וְטוֹב רֹאִי וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם
מְשָׁחֵהוּ כִּי זֶה הוּא: וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
אֶת קֶרֶן הַשָּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ יְהוָה
אֶל דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה
וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה: וְרוּחַ
יְהוָה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעַתַּתּוּ
רוּחַ רָעָה מֵאֵת יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ
עַבְדֵי שָׁאוּל אֵלָיו הִנֵּה נָא רוּחַ
אֱלֹהִים רָעָה מְבַעַתֶּךָּ: יֹאמַר נָא
אֲדֹנֵינוּ עַבְדֶּיךָ לְפָנֶיךָ יְבַקְשׁוּ אִישׁ
יֹדֵעַ מְנַגֵּן בְּכִנּוֹר וְהָיָה בְּהֵיוֹת
עָלֶיךָ רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה וְנִגֵּן בְּיָדוֹ
וְטוֹב לָךְ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל
עַבְדָיו רְאוּ נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב לְנַגֵּן
וְהֵבֵיאוֹתֶם אֵלָי: וַיַּעַן אֶחָד
מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֶן
לְיִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר
חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה וּנְבוֹן דָּבָר
וְאִישׁ תֹּאַר וַיהוָה עִמּוֹ: וַיִּשְׁלַח
שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל יִשַׁי וַיֹּאמֶר
שְׁלָחָה אֵלַי אֶת דָּוִד בִּנְךָ אֲשֶׁר
בַּצֹּאן: וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר לֶחֶם
וְנֹאד יַיִן וּגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח
בְּיַד דָּוִד בְּנוֹ אֶל שָׁאוּל: וַיָּבֹא
דָּוִד אֶל שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לִפְנָיו
וַיֶּאֱהָבֵהוּ מְאֹד וַיְהִי לוֹ נֹשֵׂא
כֵלִים: וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל יִשַׁי
לֵאמֹר יַעֲמָד נָא דָוִד לְפָנַי כִּי
מָצָא חֵן בְּעֵינָי: וְהָיָה בִּהְיוֹת
רוּחַ אֱלֹהִים אֶל שָׁאוּל וְלָקַח

דָּוִד אֶת הַכִּנּוֹר וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְרָוַח
לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו
רוּחַ הָרָעָה׃ סור רוץ

Cap. xvii
וַיֵּאָסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ
שׂכה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין שׂוכה וּבֵין עֲזֵקָה בְּאֶפֶס דַּמִּים׃
וְשָׁאוּל וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נֶאֱסָפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֲלָה וַיַּעַרְכוּ
מִלְחָמָה לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל הָהָר מִזֶּה
וְיִשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא אִישׁ הַבֵּנַיִם
מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת שְׁמוֹ מִגַּת
גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת וְסֶרֶן נְחֹשֶׁת
עַל רֹאשׁוֹ וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא
לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים
שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל
רַגְלָיו וְכִידוֹן נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃
וְחֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים וְלַהֲבַת
חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל
וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה הָלַךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד
וַיִּקְרָא אֶל מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה
הֲלֹא אָנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים
לְשָׁאוּל בְּרוּ לָכֶם אִישׁ וְיֵרֶד
אֵלָי׃ אִם יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכָּנִי
וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם אֲנִי
אוּכַל לוֹ וְהִכִּיתִיו וִהְיִיתֶם לָנוּ
לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר
הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת מַעַרְכוֹת
יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ לִי אִישׁ
וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל
יִשְׂרָאֵל אֶת דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי
הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃ וְדָוִד
בֶּן אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה מִבֵּית לָחֶם

דαυὶδ τὴν κιθάραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ
refocillabat saul: ⁊ bonū erat ei: ⁊ recedebat ab
ἀπέψυχε σαούλ, καὶ ἀγαθὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ'
eo spiritus malus.
αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν. Ca.17.

Congregant autē philisthim castra
Καὶ συνάγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς
sua in preliū: ⁊ cōuenitū in socho in
αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς σοχὼ τῆς Ἰουδαίας
de. ⁊ castrametātur inter socho ⁊ in
ας· καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον σοχὼ καὶ ἀναμέ
ter azeca in aphesdomin. ⁊ saul ⁊ viri israel
σον ἀζηκὰ ἐν ἀφισδομίν· καὶ σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ
cōgregati sūt: ⁊ castrametati sūt in valle quer
συνήχθησαν, καὶ παρεμβαλοὶ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς
cus ⁊ isti: ⁊ direxerūt acie in bellū con
οὗτοι καὶ οὗτοι, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξέναν
tra philisthim. ⁊ philisthim stabat sup
τίας τῶν ἀλλοφύλων· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τὸ
mōtē hinc. ⁊ israel stabat de mōte hinc:
ὄρος ἐντεῦθεν· καὶ Ἰσραὴλ ἵστατο ἐκ τοῦ ὄρους ἐντεῦ
⁊ vallis inter eos. ⁊ egressus ē vir po
θεν, καὶ ἡ φάραγξ ἀναμέσον αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυ
tēs de acie philisthim: goliath erat no
νατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, γολιὰθ ἦν ὄνο
mē ei de geth. altitudo ei quattuor cubitorū ⁊
μα αὐτῷ ἐκ γέθ· ὕψος αὐτῷ τεττάρων πηχέων καὶ
palmi: ⁊ cassis erea sup caput
σπιθαμῆς, καὶ περικεφαλαία χαλκῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
eius: ⁊ thoracē hamatū ipe indut. ⁊ erat
αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς· καὶ ἦν
pōdus thoracis eius quinq; mlia sicloꝝ
ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ πέντε χιλιάδες σίκλων
erio ⁊ ferri. ⁊ ocree eius ree
χαλκοῦ καὶ σιδήρου· καὶ αἱ κνημῖδες αὐτοῦ χαλκαῖ
que sup crura eius. ⁊ clypeus ereus in medio
αἱ ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ· καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον
humeroꝝ eius ⁊ hastile hastę eius vt liciatorū
τῶν ὤμων αὐτοῦ καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μισάορτον
terenciū: ⁊ lācea ꝙ sup eū ferebāt ꝝ sicloꝝ fer
ὑφαντῶν, καὶ λόγχη ἐπ' αὐτῷ ἑξακοσίων σίκλων σιδή
ri. ⁊ gerēs arma eius antecedebat eū ar 1.Rē.
ρου· καὶ ὁ αἴρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ ἔμ 11.
te. ⁊ stetit ⁊ clamauit aduersū acie ꝛ
προσθεν· καὶ ἔστη καὶ ἐβόησεν εἰς τὴν παράταξιν Ἰσ
rael. ⁊ dixit eis: quare venistis vt essēt
ραήλ· καὶ εἶπε αὐτοῖς, ἵνατί ἐκπορεύεσθε παρα
netis acie ad bellū aduersum nos: nōne ego sum
τάξασθαι εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας ἡμῶν, οὐκ ἐγώ εἰμι
philisteus: ⁊ vos hebrei saul? eligite
ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς ἑβραῖοι τοῦ σαοὺλ; ἐκλέξασθε
vobis virū ⁊ descēdat ad me. ⁊ si quis
ἑαυτοῖς ἄνδρα καὶ καταβήτω πρός με· καὶ ἐὰν δύνη
uerit pugnare mecū ⁊ pcusserit me: erimus vobis
ται πολεμῆσαι μετ' ἐμοῦ καὶ πατάξῃ με, ἐσόμεθα ὑμῖν
in seruos. ꝙ si ego opprimero eum ⁊ per
εἰς δούλους· ἐὰν δὲ ἐγὼ καταδυναστεύσω αὐτοῦ καὶ πα
cussero eū: eritis nobis in seruos ⁊ seruietis
τάξω αὐτόν, ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε
nobis. ⁊ dixit philisteus: ecce ego exprobraui
ἡμῖν· καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν
aciem israel in die hac. date ergo mihi
παράταξιν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. δότε δύο μοι
virū ⁊ singulariter certabimꝰ ambo. ⁊ audiuit
ἄνδρα καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι· καὶ ἤκουσεν
saul ⁊ oīs israel verba philistei
σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου
hec: ⁊ stupebāt ⁊ metuebāt nimis. ⁊ dauid
ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ δαυὶδ
filius viri ephrathei iste de bethlem
υἱὸς ἀνδρὸς ἐφραθαίου οὗτος ἐκ βαιθλεὲμ

tudet: t nomen ei ieſſe: t ei octo filij. t
Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαί, καὶ αὐτῷ ἑπτὰ υἱοὶ · καὶ
vir ſenex in diebus ſaul qui venit in an
ὁ ἀνὴρ πρεσβύτερος ἐν ἡμέραις σαοὺλ ἐληλυθὼς ἐν ἔτε-
nis. t abierũt tres filij ieſſe maiores
σι · καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες
poſt ſaul in bellum. t nomen filiorũ e-
ὀπίσω σαοὺλ εἰς τὸν πόλεμον · καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐ
rum qui perrexerunt ad bellum: eliab pri
τοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρω-
mogenitus eius: t ſecundus aminadab: t ter
τότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος Ἀμιναδάβ, καὶ ὁ τρί-
tius ſamma: t dauid ipſe iunior. t tres
τος σαμμά, καὶ Δαυὶδ αὐτὸς ὁ νεώτερος · καὶ οἱ τρεῖς
maiores abierunt poſt ſaul. t dauid abi
οἱ μείζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω σαούλ · καὶ Δαυὶδ ἀπῆλ
it t reuerſus eſt a ſaul vt paſceret o-
θε καὶ ἀπέστρεψεν ἀπὸ σαοὺλ ποιμαίνειν τὰ πρόβα
ues patris ſui in bethleem. t procedebat
τα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βαθλεέμ. καὶ προσῆγεν
philiſteus mane ſurgẽs t veſpere: t firmat erat aduer
ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη ἐναντί
ſum iſrael quadraginta diebus. t dixit ieſſe dauid
ον Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἡμέρας · καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ Δαυὶδ
filio ſuo: accipe tibi fratribus tuis ephi
τῷ υἱῷ αὐτοῦ, λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου τὸ ἐφὶ
farinę huius t decẽ panes t
τοῦ ἀλφίτου τούτου καὶ τοὺς δέκα ἄρτους τού-
ſtos: t curre in caſtra ad fra
τους, καὶ δράμε εἰς τὴν παρεμβολὴν πρὸς τοὺς ἀδελ-
tres tuos. t decem formellas lacte has
φούς σου · καὶ τὰς δέκα τυροφαλίδας τ γάλακτος τού
deferes: tribunũ t fratres tuos
τους ἐπισήσεις τῷ χιλιάρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου
viſitabis in pacem: t vbicũq; indigeant cognoſces.
ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅπου ἂν χρείωσιν γνώσῃ.
t ſaul t ipſi t oĩs vir iſrael in val
καὶ σαοὺλ καὶ αὐτοὶ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ κοι
le quercus pugnantes cum philiſtiim.
λάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.
t ſurrexit dauid mane t dimiſit oues
καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ τὸ πρωὶ καὶ ἀφῆκε τὰ πρόβατα ἐπὶ
cuſtodia: t accepit t abiit ſicut præceperat
φυλακὴν, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπῆλθε καθὼς ἐνετείλατο
ei ieſſe. t venit in rotũditatẽ t
αὐτῷ Ἰεσσαί · καὶ ἦλθεν εἰς τὴν σφογγύλωσιν καὶ τὴν
exercitũ egrediẽs in pugnam. t
ἔκθεσιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν · καὶ
vociferati ſũt in bello t direxerũt aciẽ iſ
ἐλάλαξαν ἐπὶ τῷ πολέμῳ καὶ παρετάξαντο Ἰσ-
rael: t philiſthiim direxerũt aciẽ ex cõtraria a-
ραὴλ, καὶ ἀλλόφυλοι παρετάξαν ἐκ τῆς ἐναντίας πα
cie. t dereliqt dauid vaſa ſua a ſe
ρατάξεως · καὶ ἀφῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυ
ipſo in manu cuſtodis ad ſarcinas: t cucurrit in
τοῦ ἐπὶ χεῖρα τοῦ σκευοφύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς
aciem: t venit t interrogauit fra
τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελ-
tres ſuos que ad pacem. t eo loquente cum
φοὺς αὐτοῦ τὰ εἰς εἰρήνην. καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐ
eis: t ecce vir medius aſcẽdebat: nomen ei
τῶν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὁ μεσαῖος ἀνέβαινεν, ὄνομα αὐτῷ
goliath philiſteus de geth de acie
Γολιὰθ ὁ φιλισταῖος ἐκ γὲθ ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν
philiſthiim: t locutus eſt ſm verba hec.
ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.
t audiuit dauid t oĩs vir iſrael cũ vidiſſent
καὶ ἤκουσε Δαυὶδ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν
ipſi virum timuerunt nimis. t fugerũt
αὐτοὺς τὸν ἄνδρα ἐφοβήθησαν σφόδρα. καὶ ἔφυγον
a facie eius.
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ooooooooo ooooooooo ooooooooo

C

B

iuda: cui nomẽ erat iſ
ſai: qui habebat octo fi
lios: & erat vir in dieb⁹
ſaul ſenex & grãdeuus
inter viros. Abierũt ãt
tres filii eius ooooooooo
maiores poſt ſaul oooo
ooooooooooooooooooooo
in prelio. Et noia triũ
filiorũ eius qui ooooooo
perrexerunt ad bellũ:
heliab primogenitus
& ſecd⁹ aminadab: tertius quoq; ſamma. ooooooo
Dauid ãt erat minim⁹.
Tribus ergo maioribus ſecutis ſaulem: abiit dauid ooooooooooooo
& reuerſus eſt a ſaul vt paſceret ooooooooooooo
gregẽ pris ſui in bethleem. Procedebat vero
philiſteus mane & veſpere & ſtabat ooooooooo
quadragita dieb⁹. Dixit autem iſai ad dauid
filium ſuũ. Accipe fratribus tuis ephi polẽte
& decem panes iſtos
& curre ooooooooooooo
ad caſtra ad fratres tuos:
& decem formellas ooo
caſei has deferes ad tribunum. ooooooooooooo
Et fratres tuos viſitabis ſi recte agant: & cũ
quibus ordiati ſũt diſce.
Saul autem & illi & oẽs
filii iſrael in valle therebinthi ooooooooooo
pugnabant aduerſum philiſtiim. Surrexit ita q; dauid mane & cõmẽdauit gregem ooooooo
cuſtodi: & onuſtus abiit ſicut ooooooooooo
pcepat ei iſai. Et venit ad locũ magala & ad exercitũ egreſſus ad
pugnã vociferat erat
in certamine. Direxerat enim aciem iſrael: ſed & philiſtiim exaduerſo fuerant ooooooooo
preparati. Dereliquẽs ergo dauid vaſa q̃ attulerat ſub manu cuſtodis ad ſarcinas: cucurrit ad locũ certaminis: & interrogabat ooooooooooo
ſi oia recte agerẽtur erga frẽs ſuos. Cũq; adhuc ille loq̃retur eis apparuit vir ille ſpuri? aſcendens goliath nomine
philiſteus de geth d̃ ca ſtris philiſtinorum. Et loquẽte eo hec eadẽ verba audiuit dauid. Omnes autem iſraelite oooo
cum vidiſſent virũ fugerunt a facie eius oooo

יְהוּדָה וּשְׁמוֹ יִשַׁי וְלוֹ שְׁמֹנָה בָנִים
וְהָאִישׁ בְּיְמֵי שָׁאוּל זָקֵן בָּא יום בוא
בַּאֲנָשִׁים וַיְלוֹ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי
יִשַׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאוּל
לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר יתם
הָלְכוּ בַּמִּלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר בכר
וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב וְהַשְּׁלִשִׁי שַׁמָּה שנה
וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשָׁה הַגְּדֹלִים
הָלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאוּל וְדָוִד הוֹלֵךְ שוב חזר
וָשֹׁב מֵעַל שָׁאוּל לִרְעוֹת אֶת
צֹאן אָבִיו בֵּית לָחֶם וַיִּנָּשׁ נגש
הַפְּלִשְׁתִּי הַשְּׁכֵם וְהַעֲרֵב וַיִּתְיַצֵּב
אַרְבָּעִים יוֹם וַיֹּאמֶר יִשַׁי לְדָוִד
בְּנוֹ קַח נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַת הַקָּלִי
הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם הַזֶּה וְרָדָן
הַמַּחֲנֶה לְאַחֶיךָ וְאֶת עֲשֶׂרֶת חֲרִיצֵי
הֶחָלָב הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר הָאָלֶף
וְאֶת אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם וְאֶת
עֲרֻבָּתָם תִּקָּח וְשָׁאוּל וְהֵמָּה וְכָל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק הָאֵלָה
נִלְחָמִים עִם פְּלִשְׁתִּים וַיַּשְׁכֵּם
דָּוִד בַּבֹּקֶר וַיִּטֹּשׁ אֶת הַצֹּאן
עַל שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא וַיֵּלֶךְ כַּאֲשֶׁר
צִוָּהוּ יִשָׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחַיִל
הַיֹּצֵא אֶל הַמַּעֲרָכָה וְהֵרִעוּ
בַּמִּלְחָמָה וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל
וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרָכָה לִקְרַאת
מַעֲרָכָה וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת הַכֵּלִים
מֵעָלָיו עַל יַד שֹׁמֵר הַכֵּלִים וַיָּרָץ
הַמַּעֲרָכָה וַיָּבֹא וַיִּשְׁאַל לְאֶחָיו
לְשָׁלוֹם וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם
וְהִנֵּה אִישׁ הַבְּנַיִם עֹלֶה גִּלְיָת
הַפְּלִשְׁתִּי שְׁמוֹ מִנַּת מַמַּעַרְכוֹת
פְּלִשְׁתִּים וַיְדַבֵּר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַיִּשְׁמַע דָּוִד וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
בִּרְאוֹתָם אֶת הָאִישׁ וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו

וַיִּרְא֣וּ כָל־אִ֠ישׁ יִשְׂרָאֵ֞ל מִ֣פָּנָ֗יו וַיִּֽירְא֥וּ מְאֹֽד׃ וַיֹּ֤אמֶר אִישׁ־
יִשְׂרָאֵל֙ הֲרְאִיתֶ֣ם הָאִ֔ישׁ הָֽעֹלֶ֑ה כִּ֣י לַחֲר֤ף אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ עָלָ֔ה
וְהָיָ֡ה הָאִישׁ֩ אֲשֶׁר־יַכֶּ֨נּוּ֜ יַעְשְׁרֶ֣נּוּ הַמֶּ֣לֶךְ עֹ֣שֶׁר גָּד֗וֹל וְאֶת־בִּתּ֤וֹ יִתֵּן־
לוֹ֙ וְאֶת־בֵּ֣ית אָבִ֔יו יַעֲשֶׂ֥ה חָפְשִׁ֖י בְּיִשְׂרָאֵ֑ל׃ וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־
הָאֲנָשִׁ֣ים הָעֹמְדִ֣ים אִתּ֔וֹ לֵאמֹ֖ר מַה־יֵּעָשֶׂ֣ה לָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יַכֶּה֙ אֶת־
הַפְּלִשְׁתִּ֣י הַזֶּ֔ה וְהֵסִ֥יר חֶרְפָּ֖ה מֵעַ֣ל יִשְׂרָאֵ֑ל כִּ֣י מִ֤י הַפְּלִשְׁתִּי֙ הֶֽעָרֵ֔ל
הַזֶּ֔ה כִּ֥י חֵרֵ֖ף מַעַרְכ֣וֹת אֱלֹהִ֣ים חַיִּֽים׃ וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ הָעָ֔ם כַּדָּבָ֥ר הַזֶּ֖ה
לֵאמֹ֑ר כֹּ֣ה יֵעָשֶׂ֔ה לָאִ֕ישׁ אֲשֶׁ֥ר יַכֶּֽנּוּ׃ וַיִּשְׁמַ֤ע אֵלִיאָב֙ אָחִ֣יו הַגָּד֔וֹל בְּדַבְּרוֹ֙
אֶל־הָאֲנָשִׁ֔ים וַיִּֽחַר־אַ֥ף אֱלִיאָ֖ב בְּדָוִ֑ד וַיֹּ֤אמֶר לָמָּה֙ זֶּ֣ה יָרַ֔דְתָּ וְעַל־
מִי֙ נָטַ֣שְׁתָּ מְעַ֔ט הַצֹּ֖אן בַּמִּדְבָּ֑ר אֲנִ֤י יָדַ֙עְתִּי֙ אֶת־זְדֹנְךָ֔ וְאֵ֖ת רֹ֣עַ
לְבָבֶ֑ךָ כִּ֥י לְמַ֛עַן רְא֥וֹת הַמִּלְחָמָ֖ה יָרָֽדְתָּ׃ וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ מָ֣ה עָשִׂ֔יתִי
הֲלוֹא֙ דָּבָ֔ר הוּא׃ וַיִּסֹּ֥ב מֵאֶצְל֖וֹ אֶל־מ֣וּל אַחֵ֑ר וַיֹּ֥אמֶר כַּדָּבָ֖ר הַזֶּ֑ה
וַיָּשִׁ֥יבוּ אֹת֛וֹ הָעָ֖ם דָּבָ֥ר כָּרִאשֹׁנָֽה׃ וַיִּשְׁמְע֣וּ דִבְרֵ֣י דָוִ֔ד אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר
לִפְנֵ֣י שָׁא֑וּל וַיַּגִּ֥ידוּ לְפָנָֽיו׃ וַיֹּ֤אמֶר שָׁאוּל֙ אֶל־דָּוִ֔ד לֹא־
תוּכַ֥ל לָלֶ֛כֶת אֶל־הַפְּלִשְׁתִּ֥י הַזֶּ֖ה לְהִלָּחֵ֣ם עִמּ֑וֹ כִּ֤י נַ֙עַר֙ אַתָּ֔ה וְהוּא֙
אִ֣ישׁ מִלְחָמָ֔ה מִנְּעֻרָ֖יו׃ וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־שָׁא֔וּל רֹעֶ֥ה הָיָ֛ה עַבְדְּךָ֖
לְאָבִ֣יו בַּצֹּ֑אן וּבָ֤א הָאַרְיֵה֙ וְאֶת־הַדֹּ֔ב
וְנָשָׂ֥א שֶׂ֖ה מֵהָעֵֽדֶר׃ וְיָצָ֣אתִי

timētes eū valde. Et
dixit vnuſquiſpiam de
iſrael. Nū vidiſtis virū
hunc qui aſcendit? ooo
Ad exprobrādū enim
iſrael aſcendit. ooooooo
Virum ergo qui pcuſ
ſerit eum ditabit ooooooo
rex diuitiis magnis: &
filiam ſuam dabit ooooo
ei: & domum patris e
ius faciet abſq; tribu
to iniſrael. Et ait dauid
ad ooooooooooooooooo
viros qui ſtabant ſecū
dicens. ooooooooooooo
Quid dabitur viro q
pcuſſerit ooooooooooooo
philiſteū hūc & tulerit
opprobriū de ooooooo
iſrael? Quis eſt enī hic
philiſteus incircūciſus
qui exprobrauit acie
dei ooooooooooooooooo
viuētis? Referebat aūt
ei populus eūdē ſermo
nē dicēs. Hec dabūtur
viro qui percuſſerit eū.
Qđ cū audiſſet heliab
frater eius maior loqn
te eo cum aliis iratus eſt
ooooooooooooooooooooo
cōtra dauid & ait. Qua
re veniſti: & quare ooo
dereliquiſti pauculas
oues illas ooooooooooo
in deſerto? Ego noui
ſuperbiam tuam & ooo
nequitiam cordis tui:
quia vt videres ooooooo
preliū deſcendiſti. Et
dixit dauid. Quid ooo
feci? Nunquid non ver
bum eſt? oooooooooooo
Et declinavit paululū
ab eo ad aliū. Dixitq;
eundē ſermonem. Et
rūdit ei populus verbū
ſicut prius. Audita ſūt
autem verba oooooooo
que locutus eſt dauid:
& annunciata in cōſpe
ctu ſaul. Ad quē cū fuiſ
ſet adductus locutus eſt
ei. Non concidat cor
cuiuſq; in eo. Ego ooo
ſeruus tuus vadam &
pugnabo aduerſus phi
liſteum. Et ait ſaul ad
dauid. Non oooooooo
vales reſiſtere philiſteo
iſti: nec ooooooooooo
pugnare aduerſus eum
quia puer es. Hic autē
vir bellator eſt ab ado
leſcentia ſua. Dixitq; oo
dauid ad ſaul. Paſce
bat ſeruus tuus ooooooo
patris ſui gregē: & ve
niebat leo vel vrſus ooo
& tollebat arietē đ me
dio gregis: & perſeq̄bar

τ dixit vir de iſrael: ſi vidiſtis virū
καὶ εἶπεν ἀνὴρ ἐξ Ἰσραήλ, εἰ ἑωράκατε τὸν ἄνδρα τὸν
aſcendentem hunc: qñ ad exprobrādū iſrael aſcēdit:
ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι ὀνειδίσαι τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη,
τ erit vir qui pcuſſerit eum ditabit eum
καὶ ἔσται ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτὸν πλουτιεῖ αὐτὸν ὁ βα
rex diuitiis magnis: τ filiam ſuam da
σιλεὺς πλούτῳ μεγάλῳ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώ
bit ei: τ domū patris eius faciet
σει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει
liberam in iſrael. τ dixit dauid ad vi
ἐλευθέρον ἐν Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄν
ros qui aſtabant ſecum vicens: quid fiet
δρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ λέγων, τί ποιήσουσι
viro qui percuſſerit philiſteum illum: τ
τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ
abſtulerit opprobriū ab iſrael: qñ quis eſt philiſteus
ἀφέλῃ ὄνειδος ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ἐστιν ὁ ἀλλόφυλος
incircūciſus iſte qui exprobrauit aciem dei viui
ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὃς ὠνείδισεν παράταξιν θεοῦ ζῶν
tis: τ dixit ei pplo ſm verbū hoc di
τος; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λέ
cens: ſic fiet viro qui percuſſerit eum
γων, οὕτως ποιήσουσι τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ αὐ
um. τ audiuit eliab frater eius maior cū
τόν. καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μείζων ἐν
loqretur ipſe ad viros: τ iratus eſt furore
τῷ λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ
eliab ꝓ dauid τ dixit: quare deſcendiſti: τ
Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυὶδ καὶ εἶπεν, ἵνατί τοῦτο κατέβης, καὶ
ad quē dereliquiſti paruas oues illas in deſerto.
ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὴν μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ.
ego noui ſuperbiam tuam τ nequitiā cor
ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου καὶ τὴν κακίαν τῆς καρ
dis tui: qñ cauſa videdi prelium deſcēdiſti.
δίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ ἰδεῖν τὸν πόλεμον κατέβης.
τ dixit dauid: quid feci nūc: nūqđ nō verbū eſt?
καὶ εἶπε Δαυίδ, τί ἐποίησα νῦν, οὐχὶ ῥῆμα ἐστί;
τ reuerſus eſt ab eo in partē alteram: τ dixit
καὶ ἀπέστρεψεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς μέρος ἕτερον, καὶ εἶπεν
ſic. τ reſponderunt ei ſm ſermonē pri
οὕτως. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πρῶ
orem. τ audita ſunt verba dauid que locut' eſt. τ
τινον. καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι Δαυὶδ οὓς ἐλάλησεν. καὶ
annūciata ſūt coram ſaul. τ dixit dauid ad
ἀπηγγέλησαν ἐνώπιον σαοὺλ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς
ſaul: nō concidat cor dñi mei rex
σαοὺλ, μὴ συμπιπτέτω ἡ καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ'
cum: qñ ſeruus tuus vadet τ pugnabit cū
αὐτόν, ὅτι δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ
philiſteo iſto. τ ait ſaul ad
τοῦ ἀλλοφύλου τούτου. καὶ εἶπεν σαοὺλ πρὸς
dauid: non poteris ire cōtra philiſteum
Δαυίδ, οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον
iſtum vt pugnes aduerſus eū: qñ tu pu
τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτόν, ὅτι σὺ παιδά
er es: ipſe aūt vir eſt bellator ab adoleſcētia ſua.
ριον εἶ, ἀνὴρ δὲ ἀνὴρ ἐστι πολεμιστὴς ἐκ νεότητος αὐ
τοῦ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς σαοὺλ, ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦ
nus tuus in grege patri ſuo. τ qñ
λός σου ἐν τῷ ποιμνίῳ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. καὶ ὅταν
veniebat leon vel vrſus τ accipiebat ouem de
ἤρχετο λέων ἢ ἄρκτος καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ
grege: τ egrediebar
τῆς ἀγέλης, καὶ ἐξῆρχόμην

post eum τ percutiebā eum τ eruebam de
κατόπισιν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξον αὐτὸν καὶ ἐξέλαυνον ἐκ τοῦ
ore eius: τ ſi inſurgebat aduerſū me apphēdebā gut
στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐπαναίστατο ἐπ' ἐμὲ ἐκράτουν τοῦ φά-
tur eius τ percutiebam eum τ interficiebā eum:
γγους αὐτοῦ καὶ ἐπάταξον αὐτὸν καὶ ἐθανάτουν αὐτόν,
τ leonem τ vrſum percutiebat ſeruus tuus. τ
καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἄρκτον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου. καὶ
erit philisteus iſte incircūciſus tu⁹ vt vn⁹ horum.
ἔσται ἀλλόφυλος οὗτος ὁ ἀπερίτμητος ὡς εἷς τούτων.
E qui ipse operauit aciem dei viuētis. τ ait dauid:
ὃς ὠνείδισε παράταξιν θεοῦ ζῶντος· καὶ εἶπε δαυὶδ,
dño deus eripuit me de ore leonis τ de
κύριος ὁ θεός ἐξείλατό με ἐκ στόματος τοῦ λέοντος καὶ ἐκ
manu vrſi: ipſe liberabit me de manu phi
χειρὸς τῆς ἄρκτου, αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλ-
liſtei incircumciſi huius. τ dixit ſaul ad
λοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς
dauid: vade τ erit dño tecum. τ induit
δαυίδ, πορεύου καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ· καὶ ἐνέδυσε
ſaul dauid veſtimēto ſuo: τ galeam
σαοὺλ τὸν δαυὶδ τὸν μαφόριον αὐτοῦ, καὶ περικεφαλαίαν
ereā impoſuit ſup caput eius: τ veſtiuit
χαλκῆν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν
eum loricā: τ accīct⁹ ē dauid gladio ei⁹ ſu
αὐτὸν θώρακα, καὶ ἐζώσατο δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐπὶ
per thoracem ſuum. τ laborauit circūambulāo dauid
τῷ θώρακι αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας δαυὶδ
cū ambularet in eis: qm̄ inceptus erat. τ dixit dō
ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἄπειρος ἦν. καὶ εἶπε δαυὶδ
ad ſaul: non poſſum incedere in iſtis: qm̄ nō
πρὸς σαοὺλ, οὐ μὴ δύνωμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ
expertus ſum: τ depoſuit ea aſcipo. τ acce
πεπείραμαι, καὶ περιέλετο αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἔλα
pit dauid baculum ſuum in manu ſua: τ elc
βε δαυὶδ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξε
git ſibi quinq; lapides lipidos de torrente.
λέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου.
τ poſuit eos in pera paſtorali que erat
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ κοφίνῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι
ei ad collectionē. τ funda ſua in manu
αὐτῷ εἰς συλλογήν· καὶ ἡ σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ
ſua: τ proceſſit aduerſum virum philiſteum.
αὐτοῦ, καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον.
τ ibat philiſteus icedēs τ appinquās
καὶ ἐπορεύετο ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς
dauid. τ vir gerens ſcutū ante eum.
δαυίδ· καὶ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
τ inſpexit philiſteus τ vidit dauid: τ
καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος καὶ εἶδε τὸν δαυίδ, καὶ
deſpexit eum: qm̄ erat puer: τ ipſe ruf
ἐξουδένωσεν αὐτόν, ὅτι ἦν παιδάριον, καὶ αὐτὸς πυρρὸς
ſus cū pulchritudine oculorum. τ dixit philiſte
καὶ μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν· καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυ-
us ad dauid: nūqd canis ego ſum q̄ egreſſus es
λος πρὸς δαυίδ, μὴ κύων ἐγώ εἰμι ὅτι ἐξῆλθες ἐν
baculo τ lapidib⁹ cōtra me? τ maledixit phili
ῥάβδῳ καὶ λίθοις ἐπ' ἐμέ; καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυ
ſteus dauid in dijs ſuis: τ dixit phili
λος τὸν δαυὶδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυ
ſteus ad dauid: veni ad me τ dabo
λος πρὸς δαυίδ, δεῦρο πρός με καὶ δώσω τὰς
carnes tuas volatilibus celi τ
σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς
beſtijs terre. τ dixit dauid ad phili
θηρίοις τῆς γῆς· καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυ-
ſteū: tu venis ad me in gladio τ in haſta τ
λον, σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ
in clypeo: ego ãt venio ad te in noīe domi
C ἐν ἀσπίδι, ἐγὼ δὲ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρί-
ni exercituū dei aciei iſrael cui exprobraſti
ου σαβαὼθ θεοῦ παρατάξεως Ἰσραήλ, ἣν ὠνείδισας

eos & percutiebā: eruebā eos de ore eorum. Et illi cōſurgebāt ad uerſum me: & apphēdebā barbā mētū eorū & ſuffocabā: interficiebāq; eos. Nā & leonē & vrſum interfeci ego ſeruus tuus. Erit igitur & philiſteus hic incircūciſus ſi vn⁹ ex eis: qui auſus eſt maledicere exercitui dei viuētis. Et ait dauid. Dominus qui eripuit me de manu leonis & de manu vrſi: ipſe liberabit me de manu philiſtei huius. Dixit ãt ſaul ad dauid. Vade: & dominus tecum ſit. Et induit ſaul dauid veſtimentis ſuis: & impoſuit galeam ereā ſuper caput eius: & veſtiuit eum lorica. Accinctus ergo dauid gladio eius ſup veſtē ſuam cepit temptare ſi armatus poſſet incedere. Nō enim hēbat cōſuetudinē. Dixitq; dauid ad ſaul. Nō poſſum ſic incedere: qa nō vſum habeo. Et depoſuit eā. Et tulit baculū ſuū quē ſp hēbat in manib⁹: & elegit ſibi quinq; lapidiſſimos lapides de torrente & miſit eos in perā paſtoralem quam habebat ſecum: & fundā manu tulit: & proceſſit aduerſum philiſteū. Ibat autem philiſteus icedēs & appinquās aduerſū dauid: & armiger eius ante eū. Cūq; inſpexiſſet eū philiſteus & vidiſſet dauid: deſpexit eum. Erat autem adoleſcens ruffus: & pulcher aſpectu. Et dixit philiſteus ad dauid. Numquid ego canis ſum q̄ tu venis ad me cum baculo? Et maledixit philiſteus dauid in diis ſuis. Dixitq; ad dauid: Veni ad me & dabo carnes tuas volatilibus celi & beſtijs terre. Dixit ãt dauid ad philiſteum. Tu venis ad me cū gladio & haſta & clypeo: ego autē venio ad te in noīe dñi exercituū dei agminum iſrael: cui exprobraſti

נָצָל	אַחֲרָיו וְהִכִּיתִיו וְהִצַּלְתִּי מִפִּיו	
קוּם	וַיָּקָם עָלָי וְהָחֲזַקְתִּי בִּזְקָנוֹ	
חָזַק מוּת	וְהִכִּיתִיו וַהֲמִתִּיו: גַּם אֶת הָאַרְיֵה	
דוב	גַּם הַדֹּב רָפָה עַבְדֶּךָ וְהָיָה	
עָרַב	הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאַחַד מֵהֶם	
אָבַר	כִּי הֵרֵף מַעַרְכֹת אֱלֹהִים חַיִּים:	
אָמַר	וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּילַנִי	
	מִיַּד הָאַרְיֵה וּמִיַּד הַדֹּב הוּא יַצִּילֵנִי	
	מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל	
הָיָה	אֶל דָּוִד לֵךְ וַיהוָה יִהְיֶה עִמָּךְ:	
לָבַשׁ	וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אֶת דָּוִד מַדָּיו	
נָתַן	וְנָתַן כּוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל רֹאשׁוֹ	
חָגַר	וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן: וַיַּחְגֹּר דָּוִד	
	אֶת חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדָּיו וַיֹּאַל	
הָלַךְ	לָלֶכֶת כִּי לֹא נִסָּה וַיֹּאמֶר דָּוִד	
יָכַל יָלַךְ	אֶל שָׁאוּל לֹא אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה	
נָסָה סוּר	כִּי לֹא נִסִּיתִי וַיְסִרֵם דָּוִד מֵעָלָיו:	
לָקַח בָּחַר	וַיִּקַּח מַקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר לוֹ	
	חֲמִשָּׁה חַלְקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל	
שׂוּם כָּלָה	וַיָּשֶׂם אֹתָם נִכְלִי הָרֹעִים אֲשֶׁר	
רָשָׁה לָקַט	לוֹ וּבַיַּלְקוּט וְקַלְשׁוֹ בְּיָדוֹ וַיִּגַּשׁ	
נָגַשׁ	אֶל הַפְּלִשְׁתִּי: וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי	
הָלַךְ	הוֹלֵךְ וְקָרַב אֶל דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא	
צָנַן פָּנָה	הַצִּנָּה לְפָנָיו: וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי	
נָבַט רָאָה	וַיִּרְאֶה אֶת דָּוִד וַיִּבְזֵהוּ כִּי הָיָה	
בָּזָה	נַעַר וְאַדְמֹנִי עִם יְפֵה מַרְאֶה:	
רָאָה	וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל דָּוִד הֲכֶלֶב	
	אָנֹכִי כִּי אַתָּה בָא אֵלַי בַּמַּקְלוֹת	
קָלַל	וַיְקַלֵּל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דָּוִד	
	בֵּאלֹהָיו: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל	
אָמַר	דָּוִד לְכָה אֵלַי וְאֶתְּנָה אֶת בְּשָׂרְךָ	
נָתַן	לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הַשָּׂדֶה:	
	וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָא	
בּוֹא	אֵלַי בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי	
חָנָה	בָּא אֵלֶיךָ בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי	
עָרַךְ	מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ:	

הַיּוֹם הַזֶּה ׀ יַסְגִּרְךָ יְהוָה בְּיָדִי וְהִכִּיתִיךָ וַהֲסִרֹתִי אֶת־רֹאשְׁךָ
מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי פֶּגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וְיָדְעוּ כָל
הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל׃
וְיָדְעוּ כָּל הַקָּהָל הַזֶּה כִּי לֹא בְחֶרֶב
וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ יְהוָה כִּי לַיהוָה
הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃
וְהָיָה כְּקוּם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב
לִקְרַאת דָּוִד וַיְמַהֵר דָּוִד וַיָּרָץ
הַמַּעֲרָכָה לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃
וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֶל הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע וַיַּךְ אֶל
הַפְּלִשְׁתִּי וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו אַרְצָה׃
וַיְחִזַּק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בַּקְּלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִיתֵהוּ
וְחֶרֶב אֵין בְּיַד דָּוִד וַיָּרָץ דָּוִד וַיַּעֲמֹד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת
חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָהּ מֵתַעֲרָהּ וַיְמִתֵהוּ וַיִּכְרֹת בָּהּ אֶת רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ
הַפְּלִשְׁתִּים כִּי מֵת גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ׃
וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וַיָּרִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת הַפְּלִשְׁתִּים עַד
בּוֹאֲךָ גַיְא וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן
וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים דֶּרֶךְ
שַׁעֲרַיִם וְעַד גַּת וְעַד עֶקְרוֹן׃
וַיָּשֻׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִדְלֹק אַחֲרֵי
פְלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת מַחֲנֵיהֶם׃
וַיִּקַּח דָּוִד אֶת רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי
וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלִַם וְאֶת כֵּלָיו
שָׂם בְּאָהֳלוֹ׃ וּכְרְאוֹת שָׁאוּל
אֶת דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי
אֶמַר אֶל אַבְנֵר שַׂר הַצָּבָא
בֶּן מִי זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר

hodie:& dabit te dñs in manu mea:& percutiam te & auferam caput tuum a te. Et dabo cadauera castrorum philistiim hodie volatilibus celi & bestiis terre: vt sciat omnis terra: quia est deus in israel: & nouerit vniuersa ecclesia hec: quia non in gladio nec in hasta saluat dominus. Ipsius enim est bellum & tradet vos in manus nostras. Cum ergo surrexisset philisteus & veniret & appropinquaret contra dauid: festinauit dauid & occurrit ad pugnam ex aduerso philistei. Et misit manum suam in peram: & tulit inde lapidem vnum & fundens iecit: & circumducens percussit eum in fronte. Et infixus est lapis in frote eius: & cecidit in faciem suam sup terram. Preualuitq; dauid ad uersum philistheum in funda & lapide: percussumq; philisteum interfecit. Cumq; gladius non esset in manu dauid: cucurrit & stetit sup philisteum & tulit gladium eius: & eduxit eum de vagina sua: & interfecit eum: & abscidit caput eius. Videntes autem philistiim q mortuus esset fortissimus eorum: fugerunt. Et cōsurgentes viri israel & iuda vociferati sunt: & persecuti sunt philisteos vsq; dum venirent in vallem & vsq; ad portas accharon. Ceciderunt vulnerati de philistiim in via portarum & vsq; ad geth & vsq; ad accharon. Et reuertentes filii israel post persecuti sunt philisteos: inuaserunt castra eorum. Assumens autem dauid caput philistei: attulit illud in hierusalem: arma vero eius posuit in tabernaculo suo. Eo aūt tpe quo videret saul dauid egredientem contra philisteum ait ad abner principem militie sue. De qua stirpe descendit hic adolescens. Dixitq;

hodie. & claudet te dñs hodie in manus meas: & interficiā te & auferā caput tuū a te: & dabo cadauera tua & cadauera castrorum philistiim in die hac volatilibus & bestiis fre. & cognoscet oia terra q erit deus in israel: & nouerit vniuersa ecclesia hec q nō in hasta neq; in gladio saluat dñs: qm dñi belli: & tradet vos in manus nras. & surrexit philisteus & iuit & appropinquauit in cōgressum dauid: & dauid festinauit & egressus & ipse in pugnā in occursum philistei. & extēdit dauid manū suā & tulit inde lapidē vnū: & fundā iecit & percussit philistheū in fronte eius: & infixus lapis in frōte eius: & cecidit in facie sua sup trā. & preualuit dauid sup philistheū funda & lapide & percussit philisteū & interfecit eū: & gladius nō erat in manu dauid. & cucurrit dauid & stetit sup philistheū & tulit gladiū eius & eduxit eum de vagina sua & interfecit eū: & abscidit caput eius. & viderūt philistiim q mortuus esset fortissimus eorū: & fugerūt. & surrexerūt viri israel & iuda & vociferati sūt & persecuti sunt post philistheos vsq; ad ingressū geth & vsq; ad portā accaron. & ceciderūt vulnerati philistiim in via portaq; & vsq; ad geth & vsq; ad accharon. & reuersi sūt viri israel declinātes post philistiim: & predati sūt castra eorū. & accepit dauid caput philistei & attulit illud in hierusalē. & arma eius posuit in tabernaculo suo. & vt vidit saul dauid egredientem in occursū philistei: ait ad abener principē exercitus: filius cuius adolescēs iste abener? & rēdit abener & dixit: iuuenis iste abener; & ait ad

1.Reg. 44.

Infra. 19.4.

Ecle. 47.4. 1.Mac 4.4.

vluit aia ei⁹ dñe mi rex nō noui. ⁊ dixit
βα ἡ ψυχὴ σου κύριέ μου βασιλεῦ ὅτι οὐκ οἶδα· καὶ εἶπεν
rex: interroga tu filius cuius adolescēs iste:
βασιλεύς, ἐπερώτησον σὺ υἱὸς τίνος ὁ νεανίας οὗτος,
⁊ vt reuersus ē dauid cū percussit philistheū:
καὶ ὡς ἐπέστρεψε δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον,
apprehēdit eū abener ⁊ introduxit eū coram
παρέλαβεν αὐτὸν ἀβεννὴρ καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον
saul. ⁊ caput philistei in manu ei⁹
σαοὺλ· καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐ
tus. ⁊ ait ad eū saul: filius cuius es ado
τοῦ· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν σαούλ, υἱὸς τίνος εἶ νεα
lescēs: vbi rit dauid: filius serui tui ieſſe
νίσκε; καὶ εἶπε δαυίδ, υἱὸς τοῦ δούλου σου ἰεσσαὶ
thleemite.
τοῦ βηθλεεμίτου. Ca.18.

ET factū ēſt vt cōpleuit loqui ad sa
Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς σα
ul: ⁊ aia ionathan cōglutinata ē aie
ούλ, καὶ ἡ ψυχὴ ἰωναθὰν συνεδέθη τῇ ψυχῇ
dauid: ⁊ dilexit eū ionathā ſm aiam
δαυίδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν ἰωναθὰν κατὰ τὴν ψυχὴν
ſuā. ⁊ accepit eū saul in die illa
αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
⁊ non dimisit eū reuerti in domū
καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ
Infra. 19.a patris ſui. ⁊ iniit ionathan ⁊ dauid fe
πατρὸς αὐτοῦ. καὶ διέθετο ἰωναθὰν καὶ δαυὶδ δια
dus: qm̄ dilexit eū sm aiam ſuā.
θήκην, ὅτι ἠγάπησεν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
⁊ expoliauit ionathā tunicā q̄ ſup eū:
καὶ ἐξεδύσατο ἰωναθὰν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπ' αὐτῶν,
⁊ dedit eā dauid: ⁊ veſtimētū ſuū
καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ δαυίδ, καὶ τὰ μαχαίρια αὐτοῦ
⁊ vſq; ad gladiū ſuū ⁊ arcū ⁊
καὶ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ καὶ τοῦ τόξου καὶ τῆς
balteū ſuū. ⁊ egrediebatur dauid intelligēs in cū
ζώνης αὐτοῦ. καὶ ἐξεπορεύετο δαυὶδ συνιὼν ἐν πᾶ
B cunctis⁹ mittebat eū saul. ⁊ cōſtituit eū
σιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν σαούλ· καὶ κατέστησεν αὐ
um saul sup viros belli. ⁊ ac
τὸν σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. καὶ ἦν
cepe⁹ erat i oculis vniuerſi ppli: ⁊ in
ρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε καὶ ἐν
oculis famulor⁹ saul. ⁊ factū ēſt cū in
ὀφθαλμοῖς τῶν δούλων σαούλ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐν
grederetur ipſi: qm̄ reuersus ēſt dauid vt percussit
πορεύεσθαι αὐτούς, ὅτι ἐπέστρεψε δαυὶδ πατάξας
philistheū: ⁊ egresſe sunt chori⁹ ducētes ⁊ can
τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι καὶ ᾖδον
tātes in occursum saul regio de vniuerſo
σαι εἰς ἀπάντησιν σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐκ πασῶν
vribus iſrael in tympanis ⁊ in leti
τῶν πόλεων ἰσραὴλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύ
tia ⁊ in cymbalis. ⁊ egrediebātur mulieres
νῃ καὶ ἐν κυμβάλοις· καὶ ἐξήρχοντο αἱ γυναῖκες αἱ
ludētes ⁊ dicebāt: percussit saul in mil
παίζουσαι καὶ ἔλεγον, ἐπάταξε σαοὺλ ἐν χιλιά
bus ſuis: ⁊ dauid in decē milib⁹ ſuis. ⁊ tra
σιν αὐτοῦ, καὶ δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ· καὶ ὠρ
tus eſt saul ⁊ apparuit p̄trauū verbū nimis in
γίσθη σαοὺλ καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐνώ
C cōſpectu saul de verbo iſto. ⁊ dixit: dederūt
πιον σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου· καὶ εἶπεν, ἔδωκαν τῷ
dauid decē milia: ⁊ mihi dederūt mille. ⁊ dā
δαυὶδ τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας· καὶ τί
ei preter regnū: ⁊ erat saul intuens
αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; καὶ ἦν σαοὺλ ὑποβλέπων μετὰ τὸν
dauid a die illa ⁊ deinceps. ⁊ factū ē a
δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα· καὶ ἐγένετο ἀπὸ
crastino die: ⁊ cecidit spūs a deo malus sup
τῆς ἐπαύριον, καὶ ἔπεσεν πνεῦμα πονηρὸν ἀπὸ

[a]abner.[c] Vnuit[f] ania tua
[q]rex[f]li[e]noui. ooooooooo
[f]Et ait[e]rex. [x]Interroga
[r]tu[e]cuius[f]filius sit ooooo
[b]iſte[c]puer.[b] Cūq; regreſ
ſus eſſet[c]dauid[p]percuſſo
[b]philiſteo:[r]tulit[a]eum[l]ab
ner ooooooooooooooooooo
[m]& introduxit[a]corā[c]ſau
le:[p]caput ooooooooooooo
[q]philiſtei h̄nt̄ē [r]in manu
ſua.[a]Et ait[c]ad eum ooooo
[u]ſaul. De[r]q̄ pḡēie [e]s o[a]
doleſcēs:[b] Dixitq; [c] dd.
[b]Fili?[c]ſerui tui[i]ſai [q]beth
leemite ego ſum. 18.

ET factum eſt [b]cum
compleſſet[c] loqui
[b]ad[c]ſaul:[a]anima[i]onathe
[b]conglutinata eſt ooooooo
[a]anime[a]dauid:[i] & dilexit
eum [m]ionathas ooooooo
[a]quaſi aiam ſuam.[c]Tulit
q; eum[p]ſaul[s]in die ooooo
[i]lla:[s]& nō[c]cōceſſit ei[a]vt
reuerteretur in[i]domum
[r]pr̄is ſui.[i]Inierūt āt[b]da-
uid &[i]onathas [c]fedus.
[b]Diligebat ei[e]eū[r]q̄ſi ani
mam ſuā.Nā[e]expoliauit
ſe[b]ionathas[s]tunica[i]qua
erat indutus ooooooooo
[a]& dedit eā[d]dauid[d]& reli
qua[p] veſtimenta ſua[a]vſq;
ad[d]gladiū[s] &[a]arcū ſuū
[a]& vſq; ad[b] balteum.[e] E
grediebatur quoq; [d]da-
uid[a]ad omnia[q]quecunq;
[c]miſiſſet eū[p]ſaul: [c]& pru
denter ſe agebat.[p]Poſuit
q; eū[p]ſaul[s]ſup[v]iros[a]bel
li:[i]& accept[a] erat[m]i ocu-
lis[a]vniuerſi[p]populi:[p]ma
ximeq;[q]in cōſpectu[s] fa-
mulorū[p]ſaul. Porro[c]eū
reuerteretur[s]percuſſo
[b]philiſteo[d]dauid:[c]egreſ-
ſe ſunt[b]mulieres ooooooo
[c]de vniuerſis[v]vrbibus[i]ſ
rael[c]cītātes[i]choroſq; du
cētes[s]in occurſum[i]ſaul
[m]regis:[a]in tympanis ooo
[o]leticie[p] & in ſiſtris[q] &
precinebant ooooooooooo
[m]mulieres[a]ludentes[a]tq;
dicentes. ooooooooooooo
[p]Percuſſit[s]ſaul[i]mille:[d]&
dauid ooooooooooooooooo
[a]decem milia.[b]Iratus eſt
autem[s]ſaul[n]imis ooooo
[s]& diſplicuit[i]in oculis e-
ius[b]iſte[s]ſermo.[d]Dixitq;.
[d]Dederunt[d]d[m] decē mi
lia:[n]& mihi[p]mille[a]dede-
runt.Quid[e]ei[s]ſupeſt[a]ni
ſi ſolū[r]regnū! Nō rectis
ergo[o]oculis[s]ſaul[v]aſpicie
bat[d]dauid[b]a die ooooooo
[i]lla[a]& deinceps:[p]poſt
diem autem alteram ooo
[i]nuaſit[s]ſpiritus[d]dei[m]ma
lus oooooooooooooooooo

אַבְנֵר חַי נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם יָדָעְתִּי׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל אַתָּה בֶּן מִי
זֶה הָעֶלֶם׃ וּבְשׁוּב דָּוִד מַהַכּוֹת אֶת
הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר
וַיְבִאֵהוּ לִפְנֵי שָׁאוּל וְרֹאשׁ
הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
שָׁאוּל בֶּן מִי אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר
דָּוִד בֶּן עַבְדְּךָ יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי׃
Cap.xviij וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר
אֶל שָׁאוּל וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה
בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֶּאֱהָבֵהוּ יְהוֹנָתָן
כְּנַפְשׁוֹ׃ וַיִּקָּחֵהוּ שָׁאוּל בַּיּוֹם
הַהוּא וְלֹא נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית
אָבִיו׃ וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית
בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ׃ וַיִּתְפַּשֵּׁט
יְהוֹנָתָן אֶת הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו
וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד וּמַדָּיו וְעַד חַרְבּוֹ
וְעַד קַשְׁתּוֹ וְעַד חֲגֹרוֹ׃ וַיֵּצֵא דָּוִד
בְּכֹל אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ שָׁאוּל הִשְׂכִּיל
וַיְשִׂמֵהוּ שָׁאוּל עַל
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָל
הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי שָׁאוּל׃
וַיְהִי בְּבֹאָם בְּשׁוּב דָּוִד מַהַכּוֹת
אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים
מִכָּל עָרֵי יִשְׂרָאֵל לָשִׁיר וְהַמְּחֹלוֹת
לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ בְּתֻפִּים
בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלְשִׁים׃ וַתַּעֲנֶינָה
הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת וַתֹּאמַרְנָה
הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד
בִּרְבָבֹתָיו׃ וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד
וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר
נָתְנוּ לְדָוִד רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ
הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אַךְ הַמְּלוּכָה׃
וַיְהִי שָׁאוּל עֵין אֶת דָּוִד מִן הַיּוֹם
הַהוּא וָהָלְאָה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת
וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל

ס נָבָא
ס נָוָה תָּמָר
ס טוֹל
ס עָבַר סָנַר
ס אִישׁ
ס לָחַם
ס הָיָה
ס סוּר
ס שׁוּם שׁוּר
ס בּוֹא בָּעָה
ס שָׁכַל רָאָה
ס נָגַד
ס נָתַן
ס אָהַב
ס נָגַר
ס צָוָה
ס שִׁית
ס תָּתַן

[m]Saul: [n]& pphetabat [o]in medio [p]dom[q]sue. [r]Dauid aūt [s]psallebat [t]manu sua [u]sicut [v]p singulos dies. Te nebat q[w]saul [x]lāceam [y]& misit eam: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [z]putās q[a]configere pos[b]set [c]dauid [d]cū pariete. [e]Et declinauit [f]dauid [g]a facie eius [h]scdo. [i] Et timuit [k]saul [l]dauid eo [m]q [n]domi nus [o]esset [p]cū eo ꝯꝯꝯꝯ [q]& a se [r]recessisset. [s]Amo uit ergo eum [t]saul ꝯꝯꝯꝯ [u]a se [v]& fecit eū [w]tribunū sup [x]mille viros. [y]Et egre diebatur [z]& intrabat [a]in cōspectu [b]ppli. [c]In oibus quoq; [d]vijs suis [e]dauid [f]prudenter agebat: [g]& dñs erat [h]cū eo. [i]Vidit ita q[j]saul [k]q [l]prudēs [m]cēt [n]mis: [o]& cepit [p]cauere [q]eū. [r]Omis āt [s]israel [t]& iuda [u]diligebat [v]dauid. [w]Ipse [x]aūt [y]ingrediebatur & [z]egrediebatur [a]añ eos. [b]Dixit q[c]saul [d]ad [e]dauid. ꝯꝯꝯ [f]Ecce [g]filia mea [h]maior [i]merob: [j]ipsam [k]dabo ꝯ [l]tibi [m]vxorem: [n]tantūmō [o]esto [p]vir [q]fortis ꝯꝯꝯꝯ [r]& preliare [s]bella [t]domini. [u]Saul autem ꝯꝯꝯꝯꝯ [v]reputabat dicēs. [w] Non [x]sit [y]manus mea [z]in eo: [a]sed sit [b]sup eū [c]manus [d]philistinorum. [e]Ait aūt [f]dauid [g]ad [h]saul. [i]Quis [j]ego sum: [k]aut q̄ ē [l]vita mea aut [m]cognatio [n]pr̄is mei [o]i israel [p]vt [q]fiā [r]gener [s]regis [t]Factū ē āt [u]tps cū debe ret [v]dari [w]merob [x]filia [y]saul [z]dauid: [a]data est [b]hadrieli ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [c]molathite [d]vxor. [e]Dilexit aut ē [f]dauid [g]michol [h]filiā [i]saul alterā. [j]Et nūciatum est [k]saul ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [l]& placuit [m]ei. [n]Dixitq; ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [o]saul. [p]Dabo eam [q]illi [r]vt fiat [s]ei [t]in scandalum: ꝯꝯ [u]& sit [v]super eū [w]manus [x]philistinorum. [y]Dixitq; [z]saul [a]ad [b]dauid. [c]In duabus [d]gener ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [e]meus [f]eris [g]hodie. [h]Et mandauit [i]saul [j]seruis suis. [k]Loqmini [l]ad [m]dauid [n]clam me [o]dicētes. [p]Ecce [q]places [r]regi: [s]& omnes [t]serui eius [u]diligunt te. [v]Nūc ergo [w]esto gener [x]regis. [y]Et locuti sunt [z]serui [a]saul [b]in auribꝰ [c]dauid omnia [d]verba ꝯꝯꝯ [e]hec: [f]& ait [g]dauid. [h]Nūquid parum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [i]videtur vobis [j]generū esse [k]regis? [l]Ego āt sum

saul: τ pphetabat in medio domꝰ sue. τ σαοὺλ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. καὶ dauid psallebat in manu sua sicꝫ p singulos dies δαυὶδ ψάλλων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἡμέραν ἡμέρας τ lācea in manu saul: τ sustulit saul lāceā τ dix καὶ ὁ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ σαοὺλ, καὶ ἦρε σαοὺλ τὸ δόρυ καὶ ἔ rit pcussit in dauid τ in pariete. τ declinauit dꝫ πατάξω εἰς δαυὶδ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ. καὶ ἐξέκλινε δαυὶ a facie eius bis. τ timuit saul a fa ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. καὶ ἐφοβήθη σαοὺλ ἀπὸ προ cie dauid: qm erat dñs cū eo τ a saul σώπου δαυίδ, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σαοὺλ recessit. τ amouit eū saul a se: τ cōstī ἀπέστη. καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν σαοὺλ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ κατέστη tuit eū tribunū sibi. τ egrediebatur τ ingredie σεν αὐτὸν χιλίαρχον ἑαυτῷ. καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύ batur coꝝ ppło. τ erat dꝫ intelligēs in oīb⁹ ετο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. καὶ ἦν δαυὶδ συνιὼν ἐν πάσαις ταῖς vijs eius: τ dñs cū eo. τ vidit saul q̄ ipse ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶδε σαοὺλ ὡς αὐτὸς intelligit nimis: τ cauebat a facie eius. συνιεῖ σφόδρα, καὶ ἐυλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. τ oīs israel τ iuda diligebat dauid: qm ip καὶ πᾶς ἰσραὴλ καὶ ἰούδας ἠγάπα τὸν δαυίδ, ὅτι αὐ se egrediebatur τ ingrediebatur añ facie ppli. τὸς ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ. τ dixit saul ad dauid: ecce filia mea ma καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς δαυίδ, ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡμί ior merob dabo tibi ipsam in vxorē: ceteꝝ fiat mihi δα μεροὺβ δώσω σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα, πλὴν γίνου μοι in filiū fortitudinis: τ preliare bella dñi. εἰς υἱὸν δυνάμεως, καὶ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. τ saul dixit: nō sit manus mea in eo: sed sit καὶ σαοὺλ εἶπε, μὴ ἔστω ἡ χείρ μου ἐπ' αὐτῷ, ἀλλ' ἔστω in eo manus philistinoꝝ. τ dixit dauid ἐν αὐτῷ ἡ χεὶρ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ εἶπε δαυὶδ ad saul quis sum ego: τ que vita cogna πρὸς σαοὺλ τίς εἰμὶ ἐγώ, καὶ τίς ἡ ζωὴ τῆς συγγε :Re. tiōis pris mei in israel q̄ ero gener τιᾶς τοῦ πατρός μου ἐν ἰσραὴλ ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς 9.a regis? τ factū est in tpe cū daretur τοῦ βασιλέως; καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν merob filia saul dauid: τ ipsa data est μεροὺβ θυγατέρα σαοὺλ τῷ δαυίδ, καὶ αὕτη ἐδόθη τῷ edricli maulahite in vxorē. τ dilexit me εδρὶλ τῷ μαουλαείτῃ εἰς γυναῖκα. καὶ ἠγάπησε μι chol filia saul dauid. τ nūciatū est χὸλ θυγάτηρ σαοὺλ τῷ δαυίδ. καὶ ἀπηγγέλη saul: τ placuit in oculis eius verbū. τῷ σαοὺλ, καὶ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸ ῥῆμα. τ dixit saul dabo eam illi: τ erit ei καὶ εἶπε σαοὺλ δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐ in scandalū: τ erit sup eū manus philisti τῷ εἰς σκάνδαλον, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ χεὶρ ἀλλοφύ norū. τ dixit saul ad dauid: in duabus λων. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς δαυίδ, ἐν ταῖς δυσὶ cris gener mihi hodie. τ mādauit sa ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. καὶ ἐνετείλατο σα ul seruis suis dicēs: loquimini vos cū οὐλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ λέγων, λαλήσατε ὑμεῖς λά dauid dicētes: ecce rex vult in ρα τῷ δαυὶδ λέγοντες, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς θέλει ἐν te τ oēs serui eius diligūt te: τ σοὶ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, καὶ tu gener esto regi. τ locuti sunt σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ. καὶ ἐλάλησαν οἱ serui saul verba hec in auribꝰ dō. παῖδες σαοὺλ τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα δαυίδ. τ dixit dauid: nū leue est in oculis vīs ge καὶ εἶπε δαυίδ, μὴ κοῦφόν ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπι nerū esse regi: ego āt γαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ; ἐγὼ δὲ

vir humilis ⁊ nō honorabilis.⁊ renūciauerūt ſa-
F ἀνὴρ ταπεινὸς καὶ οὐκ ἔντιμος· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ σα
ul ſeruꝰ ciꝰ ſm oīa verba q̄ locutꝰ
ουλ οἱ παῖδες αὐτοῦ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐλάλη
eſt dauid. ⁊ vixit ſaul: dicite dauid: nō
σε δαυίδ· καὶ ἔπεμψε σαοὺλ, ἔπεμπε τῷ δαυὶδ, δυβου
uult rex ſp̄ōſalia: ſed cētū ꝓputia phili
λίδαι ὁ βασιλεὺς εἰδέα, ἀλλ' ἢ ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλο
ſtinoꝝ: vt fiat vltio in inimicoꝰ regis. ⁊ ſa
φύλων, ἐκδικῆσαι εἰς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως· καὶ σα
ul cogitauit inſidere dauid in manus
ουλ ἐλογίσατο ἐμβαλεῖν τὸν δαυὶδ εἰς τὰς χεῖρας τῶν
philiſtinoꝝ. ⁊ renūciauerūt ſeruꝰ ſaul
ἀλλοφύλων· καὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες σαοὺλ τῷ
dauid verba hec. ⁊ vixit⁸ fuit ſermo in
δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐνέμεινε ὁ λόγος ἐν
oculis dauid vt ſiceret gener regi. ⁊ nō
ὀφθαλμοῖς δαυὶδ τοῦ γαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ· καὶ οὐκ
impleteſ ſunt dies: ⁊ ſurrexit dauid ⁊ abiit
ἐπλήρωσαν αἱ ἡμέραι, καὶ ἀνέστη δαυὶδ καὶ ἐπορεύθη
ipſe ⁊ viri ciuꝰ: ⁊ percuſſit in phi
αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλο
liſteo ducētos viros. ⁊ attulit preputia
φύλοις διακοσίους ἄνδρας· καὶ ἤνεγκε τὰς ἀκροβυστίας
eoꝝ: ⁊ implenit eas regi ⁊ gener
αὐτῶν, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ καὶ ἐγαμβρευ-
ſit regi. ⁊ dat ei ſaul me
σεν τῷ βασιλεῖ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ σαοὺλ τὸν μι
1.Re. chol filiā ſuā in vxorē. ⁊ vidit ſaul ⁊
54. χὸλ θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα· καὶ εἶδε σαοὺλ καὶ
cognouit q̄ dñs eſſet cū dauid. ⁊ mechol filia eꝰ
ἔγνω ὅτι κύριος μετὰ δαυὶδ· καὶ μιχὸλ ἡ θυγατὴρ αὐ
tus ⁊ cūctꝰ iſrael diligebat eū. ⁊ addidit ſa
τοῦ καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἠγάπα αὐτόν· καὶ προσέθετο σα
ul timere a facie dauid adhuc. ⁊ factus ē
ουλ φοβεῖσθαι ἀπὸ προσώπου δαυὶδ ἔτι· καὶ ἐγένετο
ſaul inimicus dauid oībus diebus. ⁊ e-
σαοὺλ ἐχθραίνων τῷ δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας· καὶ ἐξ
2.Re. greſſi ſūt principes philiſtinoꝝ: ⁊ factū eſt a ſuffi
9.4. ἦλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο ἀφ' οὗ
cere egreſſione eoꝝ: ⁊ dauid ītelligebat magis ꝑ om
ἐξῆλθον αὐτῶν, καὶ δαυὶδ συνῆκε παρὰ πάν
nes ſeruꝰ ſaul. ⁊ honoratꝰ eſt nomē e-
τας τοὺς δούλους σαοὺλ· καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐ
tus nimis.
τοῦ σφόδρα. Ca.19.

A Θ Locutus eſt ſaul ad ionathan filiū ſuū
Καὶ ἐλάλησε σαοὺλ πρὸς ἰωναθὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
⁊ ad oēs ſeruos ſuos: vt occi
καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, τοῦ θανατῶ-
deret dauid. ⁊ ionathan filius ſaul diligebat
19.1 σαι τὸν δαυίδ· καὶ ἰωναθὰν υἱὸς σαοὺλ ἠγάπα τὸν
dauid valde. ⁊ indicauit ionathan dauid di
δαυὶδ σφόδρα· καὶ ἀνήγγειλεν ἰωναθὰν τῷ δαυὶδ λέ
cens: ſaul pr̄ meus q̄rit occidere te: ⁊ nūc
γων, σαοὺλ ὁ πατήρ μου ζητεῖ θανατῶσαί σε, καὶ νῦν
obſerua te eras mane: ⁊ abſcōdere ⁊ mane clam:
φύλαξαι σήμερον πρωΐ, καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυφῇ,
⁊ ego egrediar ⁊ ſtabo inherēa pa
καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πα-
tri meo in agro vbi fueris tu tibi. ⁊ ego loquar
τρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἂν ἦς σὺ ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω
de te ad patrē meū: ⁊ videbo q̄d cūq̄
περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ὄψομαι ὅτι ἂν
fuerit: ⁊ nunciabo tibi. ⁊ locutus eſt ionathan de
ᾖ, καὶ ἀπαγγελῶ σοι. καὶ ἐλάλησεν ἰωναθὰν περὶ
dauid bona ad ſaul patrē ſuū: ⁊ dixit
δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
ad eum: ne tā pecet rex in ſer
πρὸς αὐτόν, μὴ δὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦ
B uum ſuū dauid: quia nō peccauit in te:
λόν αὐτοῦ τὸν δαυίδ, ὅτι οὐχ ἥμαρτεν εἰς σέ, ὅτι

vir⁸ paup⁹ & tenuis. ꝯꝯꝯ
⁹Et renūciauerunt ⁹ſeruꝰ
⁸ſaul⁸ dicentes. ⁸Huiuſce
modi⁸ verba ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹locutus eſt⁸ dauid. ᵇ Di-
xit autem⁸ ſaul.⁸ Sic ꝯꝯꝯ
⁸loqmini⁸ ad dauid.⁸ Nō
habet⁸ rex⁸ ſp̄ōſalia⁸ ne-
ceſſe: ⁹nisi tantum⁸ centū
⁹preputia ⁸ philiſtinorū:
⁹vt fiat vltio ⁹de inimicis
⁹regis.⁸ Porro ſaul ꝯꝯꝯꝯ
ᵇcogitabat⁹ dauid ⁹trade
re⁹ in manus ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸philiſtinorū. ᵇCumq; re
nunciaſſent⁹ ſeruꝰ ei⁹ da-
uid⁹ verba q̄ dixerat ſaul
⁸placuit⁹ ſermo ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹in oculis⁸ dauid ⁹ vt fie-
ret gener⁸ regis. ⁹Et poſt
paucos⁹ dies⁹ ſurgens⁹ da
uid⁸ abiit⁹ ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹cū viris q ſub eo erant:
ᵇ& peuſſit⁹ ex philiſtiim
⁹ducētos⁸ viros: ᵇ& attu-
lit⁹ eorū preputia ꝯꝯꝯꝯ
ᵐ& annumerauit ea⁸ re-
gi: ⁸vt eſſet gener eius.
⁸Dedit itaq;⁸ ſaul⁹ ei⁸ mi-
chol⁹ filiam ſuam ꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹vxorē. ⁹Et vidit⁸ ſaul ᵇ &
intellexit⁹ q̄ᵇ dñs eſſet
⁹cum⁹ dauid. ⁸ Micholāt
ᵇfilia⁹ ſaul ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵇdiligebat eum: ⁹&ᵐ ſaul
⁸magis cepit⁸ timere ꝯꝯ
ᵇdauid.⁹ Factusq; eſt⁸ ſa-
ul⁹ inimicus ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹dauid ⁹cunctis⁹ diebus.
⁸Et egreſſi ſunt⁸ principes⁹
⁹philiſtinorū. ⁹A princi-
pio ā⁹ egreſſionis eorū:
⁸prudētius ſe gerebat ꝯꝯ
ᵇdauid q̄ᵇ oēs⁹ viri⁹ ſaul⁸ ᵐ&
celebre factū ē⁸ nomē e⁸
ius⁸ nimis. 19.

L Ocutus eſt ā⁹ ſaul
⁸ad⁸ ionathā ⁹filiū ſuū
⁹& ad⁸ oēs ᵇ ſeruos ſuos
⁹vt occideret⁹ dd. ᵐ Por-
ro ionathas⁸ filius⁸ ſaul
ᵇdiligebat⁸ dauid ⁹ valde.
⁸Et ī dicauit⁹ ionathas⁸ da-
uid⁹ dicens. ⁹Querit⁹ ſaul
⁸pr̄ meus ᵇ occidere te: q̄
propter⁸ obſerua te⁹ que
ſo⁹ mane: ⁸& mānebis ᵇ clā
⁹& abſconderis. ꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸Ego aūt⁹ egrediēs ᵐ ſta-
bo⁸ iuxta⁸ patrem meū
⁹in agro⁸ vbicunq; fue-
rit: ⁹& ego ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁸loquar⁹ de te⁹ ad⁸ pīem
meū: ⁹&ᵇ q̄cūq;⁸ videro
⁹nunciabo ᵇ tibi. ⁹Locu-
tus eſt ergo ⁹ionathas ꝯꝯ
⁸de dauid⁸ bona ⁹ ad⁸ ſaul
⁹patrem ſuum. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵐDixitq;⁸ ad eum. ᵇ Ne
ᵇpeccet⁸ rex ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹in ſeruū tuū⁸ dauid: ⁹qa
⁸non⁹ peccauit⁹ tibi. ꝯꝯꝯ

רוֹשׁ חֶלָה׃ אִישׁ רָשׁ וְנִקְלֶה׃ וַיַּנִּידוּ עַבְדֵי
שָׁאוּל לוֹ לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אָמַר דָּבָר דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה
תֹאמְרוּ לְדָוִד אֵין חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ
בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל
חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת דָּוִד בְּיַד
פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּנִּידוּ עַבְדֵי שָׁאוּל לְדָוִד אֶת
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר
בְּעֵינֵי דָוִד לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְלֹא
מָלְאוּ הַיָּמִים׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא
וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם
אִישׁ וַיָּבֵא דָוִד אֶת עָרְלָתֵיהֶם
וַיְמַלְאוּם לַמֶּלֶךְ לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ
וַיִּתֶּן לוֹ שָׁאוּל אֶת מִיכַל בִּתּוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע כִּי יְהוָה
עִם דָּוִד וּמִיכַל בַּת שָׁאוּל אֲהַבָתְהוּ׃
וַיֹּסֶף שָׁאוּל לְיִרְא מִפְּנֵי דָוִד עוֹד וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב
אֶת דָּוִד כָּל הַיָּמִים׃ וַיֵּצְאוּ שָׂרֵי
פְלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם שָׂכַל
דָּוִד מִכֹּל עַבְדֵי שָׁאוּל וַיִּקַּר שְׁמוֹ
מְאֹד׃ Cap.xix.
דבר וַיְדַבֵּר שָׁאוּל אֶל יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶל כָּל עֲבָדָיו
מות לְהָמִית אֶת דָּוִד וִיהוֹנָתָן בֶּן
שָׁאוּל חָפֵץ בְּדָוִד מְאֹד׃ וַיַּגֶּד
נגד יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל
אָבִי לַהֲמִיתֶךָ וְעַתָּה הִשָּׁמֶר נָא
בַּבֹּקֶר וְיָשַׁבְתָּ בַסֵּתֶר וְנַחְבֵּאתָ׃
וַאֲנִי אֵצֵא וְעָמַדְתִּי לְיַד אָבִי
בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם וַאֲנִי
אֲדַבֵּר בְּךָ אֶל אָבִי וְרָאִיתִי מֶה
וְהִגַּדְתִּי לָךְ׃ וַיְדַבֵּר יְהוֹנָתָן
בְּדָוִד טוֹב אֶל שָׁאוּל אָבִיו
חטא וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל יֶחֱטָא הַמֶּלֶךְ
בְּעַבְדּוֹ בְּדָוִד כִּי לֹא חָטָא לָךְ

וְכִי מַעֲשָׂיו טוֹב לָךְ מְאֹד וַיָּשֶׂם עֲשׂוֹם
אֶת נַפְשׁוֹ בְכַפּוֹ וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי נְבָה
וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה לְכָל יָשַׁע גָּדַל
יִשְׂרָאֵל רָאִיתָ וַתִּשְׂמָח וְלָמָּה שָׁטַח
תֶּחֱטָא דָּם נָקִי לְהָמִית אֶת דָּוִד חָנָם מות
וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל בְּקוֹל יְהוֹנָתָן שָׁמַע
וַיִּשָּׁבַע שָׁאוּל חַי יְהוָה אִם יומת יָמוּת שָׁבַע
וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן לְדָוִד וַיַּגֶּד לוֹ קרא נגד
וַיָּבֵא יְהוֹנָתָן אֶת דָּוִד אֶל שָׁאוּל בוא
וַיְהִי לְפָנָיו כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם הוה פנה
וַתּוֹסֶף מִלְחָמָה לִהְיוֹת וַיֵּצֵא דָּוִד תמל יסף
וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה לחם
גְּדוֹלָה וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו וַתְּהִי רוח נוס
יְהוָה רָעָה אֶל שָׁאוּל וְהוּא רוע
בְּבֵיתוֹ יֹשֵׁב וַחֲנִיתוֹ בְיָדוֹ וְדָוִד חנה
מְנַגֵּן בְּיָד וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכּוֹת נגן בקש
בַּחֲנִית בְּדָוִד וּבַקִּיר וַיִּפְטַר מִפְּנֵי נצה פטר
שָׁאוּל וַיַּךְ אֶת הַחֲנִית בַּקִּיר פנה
וְדָוִד נָס וַיִּמָּלֵט בַּלַּיְלָה הוּא מלט
וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל בֵּית שלח מות נגד
דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בַּבֹּקֶר וְהִגִּיד
לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם איש
אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה
הַמָּחָר אַתָּה מוּמָת וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת ירד
דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח חלל ברח
וַיִּמָּלֵט וַתִּקַּח מִיכַל אֶת הַתְּרָפִים לקח
וַתָּשֶׂם אֶל הַמִּטָּה וְאֵת כְּבִיר שום כבר
הָעִזִּים שָׂמָה מְרַאֲשֹׁתָיו וַתְּכַס עז כסה
בַּבָּגֶד וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים
לָקַחַת אֶת דָּוִד וַתֹּאמֶר חֹלֶה לקח אמר חלה
הוּא וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶת הַמַּלְאָכִים
לִרְאוֹת אֶת דָּוִד לֵאמֹר הַעֲלוּ רָאָה עלה
אֹתוֹ בַּמִּטָּה אֵלַי לַהֲמִתוֹ וַיָּבֹאוּ בוא
הַמַּלְאָכִים וְהִנֵּה הַתְּרָפִים אֶל
הַמִּטָּה וּכְבִיר הָעִזִּים מְרַאֲשֹׁתָיו

& opera eius bona sūt tibi valde: & posuit oo aiam suam in manu sua: & percussit philisteū: & fecit dominus salutē magnam vniuerso oooo israeli. Vidisti & letata es. Quare ergo ooooooo peccas in sanguie inno xio interficiēs dā qui ē absq; culpa? Q d cū au disset saul: placatus vo ce ionathe iurauit. Viuit dns: quia nō occi detur. Vocauit itaq; io nathas dauid: & indica uit ei oia verba hec. oo oooooooooooo ooooooooooo Et introduxit ioathas dauid ad saul: ooooooo & fuit añ eū sicut erat heri & nudius tertius. oo Motū ē āt rursum bel lum: & egressus dauid pugnauit aduersū philistiī: percussitq; eos plaga magna: & fugerunt a facie eius. Et factus ē spūs dñi malus in saul oooooooooooooooooooo Sedebat autē in domo sua & tenebat lāceam. Porro dauid psallebat in manu sua. Nisusq; ē saul cōfigere dauid lācea in pariete. Et declinauit dauid a facie saul. Lācea āt casso vulnere plata ē i pariete: & dauid fugit & saluatus est nocte illa. Misit ergo saul satellites suos nocte in domū dauid vt custodirēt eū & interficeretur mane. Quod cū annunciasset dauid michol vxor sua dicēs. Nisi saluaueris te nocte hac: cras morieris: posuit eum oooooooo per fenestram. Porro il le abiit & aufugit: ooooo atq; saluatus est. Tulit autem michol statuam: & posuit eam super lectum: & pellem pilosā caprarum posuit ad ca put eius: & operuit eam vestimētis. Misit autē saul apparitores qui oo raperent dauid: & rfi sum ē q egrotaret. Rur sumq; misit saul nuncios oooooooooooooooooooo vt viderēt dauid dicēs. Afferte oooooooooooo eum ad me in lecto vt occidatur. Cūq; vēisset nunci inuentum ē simulacrum super oooooo lectum & pellis caprarum ad caput eius. oooo

τ opera eius bona valde: τ posuit ani
καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ καλὰ σφόδρα, καὶ ἔθετο τὴν ψυ
mam suā in manibus suis: τ percussit
χὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν
philisthēū. τ fecit dñs salutē magnā.
ἀλλόφυλον. καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην.
τ oīs israel vidit τ letati sunt. τ quare
καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδε καὶ ἐχάρησαν. καὶ ἵνατί
peccas in sāguinē inorti vt interficias dauid absq
ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῷον ἐξολεθρεῦσαι τὸν Δαυὶδ δω
culpa: τ audiuit saul vocē ionathan: τ iura
ρεάν; καὶ ἤκουσε σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωναθάν, καὶ ὤμο
uit saul dicens: viuit dñs si morietur: τ vo
σε σαοὺλ λέγων, ζῇ κύριος εἰ ἀποθανεῖται; καὶ ἐκά
cauit ionathan dauid: τ indicauit ei om
λεσε Ἰωναθὰν τὸν Δαυίδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάν
nia verba hec. τ introduxit ionathan
τα τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἰσήγαγεν Ἰωναθὰν τὸν
dauid ad saul: τ erat coram eo sicut
Δαυὶδ πρὸς σαούλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ καθὼς
heri τ nudius tertius. τ processit fieri
ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. καὶ προσετέθη γενέσθαι
bellum: τ preualuit dauid τ debellauit
πόλεμος, καὶ κατίσχυσε Δαυὶδ καὶ ἐπολέμησε τοὺς
philisthīm: τ percussit eos plaga nimis
ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξε αὐτοὺς πληγὴν σφόδρα
magna. τ fugerūt a facie eius. τ factꝰ est
μεγάλην. καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο
spūs malus sup saul a dño: τ ip
πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σαοὺλ παρὰ κυρίου, καὶ αὐ
se in domo sua sedebat τ lācea in manu
τὸς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐκάθητο καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ
eius. τ dauid psallebat in manibus suis. τ
αὐτοῦ. καὶ Δαυὶδ ἐψαλλεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ
querebat saul pcutere in lācea dauid. τ re
ἐζήτει σαοὺλ πατάξαι ἐν δόρατι τὸν Δαυίδ. καὶ ἐκ
cessit dauid a facie saul: τ cōfixit
κλίνη Δαυὶδ ἐκ προσώπου σαοὺλ, καὶ ἐπάταξε τὸ
lācea in pariete. τ dauid secessit τ salua
δόρυ εἰς τὸν τοῖχον. καὶ Δαυὶδ ἀπεχώρησε καὶ διεσώ
est in nocte illa. τ misit saul nūcios in
θη ἐν νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ ἀπέστειλε σαοὺλ ἀγγέλους εἰς
domū dauid vt custodirēt eū vt interficeret e
τὸν οἶκον Δαυὶδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ ἀποκτεῖναι αὐ
um mane. τ nunciauit michol vxor eius
τὸν τοπρωΐ. καὶ ἀπήγγειλε μιχὸλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τῷ
dauid dicēs: nisi tu saluaueris aiam tuam
Δαυὶδ λέγουσα, ἐὰν μὴ σὺ σώσεις τὴν ψυχήν σου
nocte ista: cras tu interficieris. τ de
τὴν κύκτα ταύτην, ἄριστον σὺ ἀποκτανθήσῃ. καὶ κα
ducit michol dauid per fenestrā. τ abi
τάγει μιχὸλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος. καὶ ἀπῆλ
it τ aufugit τ saluatur. τ accepit michol si
θε καὶ ἔφυγε καὶ σώθη. καὶ ἔλαβε μιχὸλ τὰ εἴ
mulacra vana: τ posuit sup lectū: τ strage
δωλα ματαίωσ, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ στρογγύλω
lum pilorū capitꝭ posuit ad caput eius: τ
μα τριχῶν αἰγῶν ἔθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ
operuit ea vestimēto. τ misit saul nun
ἐκάλυψεν αὐτὸ ἱματίῳ. καὶ ἀπέστειλε σαοὺλ ἀγγέ
cios vt acciperēt dauid. τ dixit michol infirmatū eē
λους λαβεῖν τὸν Δαυίδ. καὶ εἶπε μιχὸλ ἠσχλιῶσθαι
eum. τ misit saul nūcios vt viderēt dauid
αὐτόν. καὶ ἀπέστειλε σαοὺλ ἀγγέλους ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ
dicens: ducite eum in lecto ad me vt oc
λέγων, ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρός με τοῦ ἀπο
cidam eū. τ venīūt nūcij: τ ecce
κτεῖναι αὐτόν. καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ
simulatra vana sup lectū τ stragulū pi
κινοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ στρογγύλωμα τῶν τρι
lorū capitꝭ ad caput eius.
χῶν τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. οοοοοοοοοοο

t dixit saul mechol quare sic illusi
καὶ εἶπεν σαοὺλ τῇ μιχὸλ ἱνατί οὕτως παρελογί
sti mihi t dimisisti inimicū meū t saluat⁹ est t
σω μι καὶ ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου καὶ διεσώθη; καὶ
dixit mechol ad saul: ipse dixit ad me: di
εἶπεν μιχὸλ πρὸς σαούλ, αὐτὸς εἶπεν πρός μι, ἐξα
mitte me: si ãt nō interficiã te. t dauid fu
πόστειλόν μι, εἰ δὲ μὴ ἀναιρετώσω σε. καὶ δαυὶδ ἔφυ
git t saluat⁹ est: t venit ad samuel in arma
γεν καὶ διεσώθη, καὶ παραγίνεται πρὸς σαμουὴλ εἰς ἁρμα
thaim: t nunciat ei omnia que fecit ei
θαίμ, καὶ ἀπαγγέλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐ
saul. t abierunt samuel t dauid t
τῷ σαοὺλ. καὶ ἐπορεύθησαν σαμουὴλ καὶ δαυὶδ καὶ
sederũt in nabath in rama. t nũciatũ est saul a di
ἐκάθισαν ἐν ναβὲθ ἐν ῥαμᾶ. καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαοὺλ λε
céntibus: ecce dauid in nabath in rama: t misit sa
γόντων, ἰδοὺ δαυὶδ ἐν ναβὲθ ἐν ῥαμᾶ, καὶ ἀπέστειλε σα
ul nũcios vt caperẽt dauid. t venientes viderũt
οὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν δαυίδ. καὶ ἐλθόντες εἶδον τὴν
ectum ppha⁹ vaticinãtiũ: t sa
ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων, καὶ σα
D muel stetit stans super eos. t fact⁹ ē sup
μουὴλ ἱστήκει καθεστὼς ἐπ' αὐτῶν. καὶ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς
nuncios saul spũs dei: t prophetarũt t
ἀγγέλους σαοὺλ πνεῦμα θεοῦ, καὶ προεφήτευσαν καὶ
ipsi. t nũciatũ est saul: t misit nun
αὐτοί. καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαούλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέ
cios alios: t ppha uerũt t ipsi. t ad
λους ἑτέρους, καὶ προεφήτευσαν καὶ αὐτοί. καὶ προ
didit saul mittere nũcios tertios: t pro
σέθετο σαοὺλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ προ
phetauerũt t ipsi. t iratus est saul furore. t abi
εφήτευσαν καὶ αὐτοί. καὶ ἐθυμώθη σαοὺλ ὀργῇ. καὶ ἐπο
it t ipse in armathaim: t venit vsq; in cister
ρεύθη καὶ αὐτὸς εἰς ἁρμαθαΐμ, καὶ ἦρχετο ἕως φρέα
nam aree que in sechi: t interrogauit t dixit: vbi
τος τῆς ἅλω τῆς ἐν σηχί, καὶ ἐπύθετο καὶ εἶπε, ποῦ
samuel t dauid: t dixerũt: ecce in nabath en ra
σαμουὴλ καὶ δαυίδ; καὶ εἶπον, ἰδοὺ ἐν ναβὲθ ἐν ῥα
ma. t abit inde in nabath in rama. t fact⁹
μᾶ. καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς ναβὲθ εἰς ῥαμᾶ. καὶ ἐγένε
est sup eũ spũs dei. t abiit ambulans
το ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ. καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος
t prophetauit usq; dũ veniret ipse in nabath in
καὶ προεφήτευσεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς ναβὲθ εἰς
rama. t spoliauit vestimẽta sua t ppheta
ῥαμᾶ. καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ προεφήτευ
uit coã samuel. t cecidit nudus tota die
σεν ἐνώπιον σαμουήλ. καὶ ἔπεσεν γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέ
illa t tota nocte illa. pp hoc dice
ραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. διὰ τοῦτο λέγε
bãt: nũ t saul inter pphetas:
ται, εἰ καὶ σαοὺλ ἐν προφήταις; Ca.20.

A Θ Καὶ ἀπέδρα δαυὶδ ἐξ ναβὲθ ἐν ῥαμᾶ, καὶ ἦλ
nit ad faciẽ ionathan. t dixit cor se
θεν ἐνώπιον ἰωναθαν. καὶ εἶπεν τί ποι
ci: vel q̃ iniquitas mea: vel cor peccaui coã
ήσω, ἢ τί τὸ ἀδίκημά μου, ἢ τί ἥμαρτον ἐνώπιον
patre tuo qm̃ q̃rebat aiam meã? t dixit
τοῦ πατρός σου ὅτι ζητεῖ τὴν ψυχήν μου; καὶ εἶπεν
ei ionathan: nequaq̃ tibi: nõ morieris. ecce enim
αὐτῷ ἰωναθαν, μηδαμῶς σοι, μὴ ἀποθανῇς. ἰδοὺ γὰρ
non facit pater meus grãde vbũ vel paruũ q̃ nõ
οὐ μὴ ποιήσει ὁ πατήρ μου μέγα ῥῆμα ἢ μικρὸν ὃ οὐκ
revelet auriculã meã. t cur abscõdet
ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου. καὶ τί ὅτι ἀποκρύψει ὁ
pater meus
πατήρ μου

"Dixitq; faul" ad mi
chol. Quare sic illusisti
mihi & dimisisti inimi
cũ meũ vt fugeret? Et
rñdit michol ad saul.
Quia ipse locut⁹ ē mi
hi dicẽs. Dimitte me: a
lioquin interficiam te.
Dauid autem fugiens
saluatus est. Et vẽit ad
samuel in ramatha: & nunciauit ei omnia q̃
fecerat sibi saul. Et a
bierũt ipse & samuel &
morati sunt in naioth.
Nunciatum est autem
sauli a dicentibus. Ec
ce dauid in naioth in ra
matha. Misit ergo saul
lictores vt rapent dd.
Qui cum vidissent cu
neum prophetarum va
ticinantinm: & samue
lem stantem super eos:
factus est etiam spiri
tus dei in illis: & pphe
tare ceperunt etiam ips
i. Qd cũ nunciatũ esset
sauli: misit & alios nũ
cios. Prophetauerũt ãt
& illi. Et rursum misit
saul tertios nuncios q
& ipsi pphetauerit. a
biit etiam ipse in ra
matha & venit vsq; ad ci
sternam magnam que
est in sochoth: & inter
rogauit & dixit. In
quo loco sunt samuel
& dauid? Dictũq; est ei.
Ecce in naioth sunt in
ramatha. Et abiit i na
ioth in ramatha. Et fa
ctus est etiam super eũ
spiritus dei: & ambula
uit ingrediens & pro
phetabat vsq; dum ve
niret in naioth in rama
tha. Et expoliauit eti
am ipse se vestimentis
suis & prophetauit cũ
ceteris coram samuel:
& cecidit nudus tota
die illa & nocte. Vn
de & exiuit prouerbi
um. Nun & saul inter
prophetas. zo.

F Vgit autem dauid
de naioth que est
in ramatha: venienſq;
locutus est coram io na
tha. Quid feci? Que ē
iniquitas mea: & quod
peccatum meũ in pa
trem tuum: quia que
rit animam meam? Qui
dixit ei. Absit a te: nõ
morieris. Neq; enim
faciet pater meus q̃quic
q̃ grãde vel paruũ: ni
si prius indicauerit mi
hi. Hunc ergo celauit

וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל מִיכַל לָמָּה כָּכָה
רִמִּיתַנִי וַתְּשַׁלְּחִי אֶת אֹיְבִי וַיִּמָּלֵט
וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל שָׁאוּל הוּא
אָמַר אֵלַי שַׁלְּחֵנִי לָמָּה אֲמִיתֶךָּ
וְדָוִד בָּרַח וַיִּמָּלֵט וַיָּבֹא אֶל
שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וַיַּגֶּד לוֹ אֵת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ הוּא
וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בְּנָיוֹתָה וַיַּגֶּד
לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּנָיוֹת
בָּרָמָה וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים
לָקַחַת אֶת דָּוִד וַיַּרְא אֶת לַהַקַת
הַנְּבִיאִים נִבְּאִים וּשְׁמוּאֵל עֹמֵד
נִצָּב עֲלֵיהֶם וַתְהִי עַל מַלְאֲכֵי
שָׁאוּל רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם
הֵמָּה וַיֹּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים
שְׁלִשִׁים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם הֵמָּה וַיֵּלֶךְ
גַּם הוּא הָרָמָתָה וַיָּבֹא עַד בּוֹר הַגָּדוֹל
אֲשֶׁר בַּשֶּׂכוּ וַיִּשְׁאַל וַיֹּאמֶר אֵיפֹה
שְׁמוּאֵל וְדָוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּנָיוֹת
בָּרָמָה וַיֵּלֶךְ שָׁם אֶל נָיוֹת בָּרָמָה
וַתְהִי עָלָיו גַּם הוּא רוּחַ אֱלֹהִים
וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא עַד בֹּאוֹ
בְּנָיוֹת בָּרָמָה וַיִּפְשַׁט גַּם הוּא אֶת
בְּגָדָיו וַיִּתְנַבֵּא גַּם הוּא לִפְנֵי
שְׁמוּאֵל וַיִּפֹּל עָרֹם כָּל הַיּוֹם
הַהוּא וְכָל הַלָּיְלָה עַל כֵּן יֹאמְרוּ
הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃

Cap. xx.

וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּיוֹת בָּרָמָה וַיָּבֹא
וַיֹּאמֶר לִפְנֵי יְהוֹנָתָן מָה עָשִׂיתִי מֶה
עֲוֹנִי וּמֶה חַטָּאתִי לִפְנֵי אָבִיךָ כִּי
מְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ חָלִילָה
לֹא תָמוּת הִנֵּה לֹא יַעֲשֶׂה אָבִי
דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָבָר קָטֹן וְלֹא
יְגַלֶּה אֹזֶן מִמֶּנִּי וּמַדּוּעַ יַסְתִּיר אָבִי

מַמֶּנִּי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֵין זֹאת׃
וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדֹעַ יָדַע שָׁבַע
אָבִיךָ כִּי מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
וַיֹּאמֶר אַל יֵדַע זֹאת יְהוֹנָתָן פֶּן
יֵעָצֵב וְאוּלָם חַי יְהוָה וְחֵי נַפְשֶׁךָ עָצַב אָלַם
כִּי כְּפֶשַׁע בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר
יְהוֹנָתָן אֶל דָּוִד מַה תֹּאמַר נַפְשֶׁךָ
וְאֶעֱשֶׂה לָךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל יְהוֹנָתָן
הִנֵּה חֹדֶשׁ מָחָר וְאָנֹכִי יָשֹׁב אֵשֵׁב יָשַׁב
עִם הַמֶּלֶךְ לֶאֱכֹל וְשִׁלַּחְתַּנִי
וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׂדֶה עַד הָעֶרֶב סָתַר
וְפָקַד אָבִיךָ אִם פָּקֹד יִפְקְדֵנִי שָׁלִשׁ שָׁלַשׁ
וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֹל נִשְׁאַל שָׁאַל
מִמֶּנִּי דָּוִד לָרוּץ בֵּית לֶחֶם עִירוֹ
כִּי זֶבַח הַיָּמִים שָׁם לְכָל הַמִּשְׁפָּחָה׃ יוֹם שִׁפְחָה
אִם כֹּה יֹאמַר טוֹב שָׁלוֹם אָמַר שָׁלֵם
לְעַבְדֶּךָ וְאִם חָרֹה יֶחֱרֶה לוֹ דַּע יָדַע
כִּי כְלָתָה הָרָעָה מֵעִמּוֹ וְעָשִׂיתָ כָּלָה רוֹעַ
חֶסֶד עַל עַבְדֶּךָ כִּי בְרִית יְהוָה עָשָׂה נָתַן
הֵבֵאתָ אֶת עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם יֶשׁ בּוֹא
בִּי עָוֹן הֲמִיתֵנִי אַתָּה וְעַד אָבִיךָ מוּת
לָמָּה זֶּה תְּבִיאֵנִי יוֹנָתָן אָמַר
חָלִילָה לָּךְ כִּי אִם יָדוֹעַ אֵדַע כִּי כָלְתָה חָלַל נָגַע
הָרָעָה מֵעִם אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא
אַתָּה אַגִּיד לָךְ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל נָגַד
יְהוֹנָתָן מִי יַגִּיד לִי אוֹ מַה יַּעַנְךָ עָנָה
אָבִיךָ קָשֶׁה וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל
דָּוִד לְכָה וְנֵצְאָה הַשָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ יָצָא
שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל
דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי אֶחְקֹר חָקַר
אֶת אָבִי כָּעֵת כָּעֵת מָחָר הַשִּׁלִשִׁית שָׁלַשׁ
וְהִנֵּה טוֹב אֶל דָּוִד וְלֹא אָז
אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ וְגָלִיתִי אֶת אָזְנֶךָ וְכֹה שָׁלַח גָּלָה
יַעֲשֶׂה יְהוָה לִיהוֹנָתָן וְכֹה יֹסִיף כִּי יָסַף
הֵיטִיב אֶל אָבִי אֶת הָרָעָה עָלֶיךָ טָוַב
וְגָלִיתִי אֶת אָזְנֶךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ

a me patē meus fmonem tantūmō? Nequaq̄ ei erit iſtud. Et iurauit rurſum dauid. Et ille ait. Scit pfecto pater tuus q̄ inueni gratiam in oculis tuis & dicet. Neſciat hoc ionathas: ne forte triſtetur. ooooo Quinimmo viuit dñs & viuit aīa tua: qa vno tm̄: vt ita dicā: gradu ego morſq̄ diuidimur. Et ait ionathas ad dauid. Quodcūq̄ dixerit mihi aia tua facia tibi. Dixit āt dauid ad ionathan. Ecce calēde ſūt craſtino: & ego ex more ſedere ſoleo iuxta regē ad veſcēdū. Dimitte ergo me vt abſcondar in agro vſq̄ ad veſperam diei tertie. Si repiciens requiſierit me pater tuus: rñdebis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleē ciuitatē ſuā: quia victime ſolennes ibi ſūt vniuerſis contribulibus ſuis. Si dixerit bene pax erit ſeruo tuo. Si āt fuerit iratus: ſcito quia cōpleta eſt malicia eius. Fac ergo miſericordiam in ſeruū tuū: quia fedus dñi me famulū tuū tecum inire feciſti. Si āt eſt iniquitas aliq̄ in me: tu me interfice & ad patrem tuum ooo ne introducas me. Et ait ionathas. ooooooooo Abſit hoc a te. Neq̄ ei fieri poteſt vt ſi certe cognouero cōpletā eē patris mei malicia cōtra te nō annūciē tibi. Rñdit dauid ad ionathan. Quis renūciabit mihi: ſi quid forte rñderit tibi pater tuus dure de me. Et ait ionathas ad dauid. Veni & egrediamur foras in agrum: Cunq̄ exiſſent ambo in agrum ait ionathas ad dauid. Domine deus iſrael ſi inueſtigauero ſententiam patris mei craſtino vel perendie & aliquid boni fuerit ſuper dauid & non ſtatim miſero ad te & notum tibi fecero: hec faciat dñs ionathe & hec augeat. Si autem peſeuerauerit patris mei malicia aduerſum te: reuelabo aurem tuam & dimittam te ooooo

a me verbū hoc: nō eſt hoc. τ rñdit ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; μὴν ἔστι τοῦτο. καὶ ἀπεκρίνατο Ιωναθαν: τ dixit: cognoſcēo ſcit pater tuus: τῷ Ιωναθαν, καὶ εἶπεν, γινώσκων γινώσκει ὁ πατήρ σου, ὅτι inueni gratiam in oculis tuis. τ dixit: nō ſci εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ εἶπεν, μὴ γνῷ at hoc ionathā: vt nō rñciet τοῦ, τω ταῦτα Ιωναθαν, ὅπως μὴ ἀπαγγείλῃ τῷ Δαυίδ. verū viuit dñs τ viuit aīa tua: qñ ſicut ni πλὴν ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι κατὰς ἐστι impleta eſt inter me τ inter πον πεπλήρωται ἀπαμίσειν ἐμοῦ καὶ ἀπαμίσειν τοῦ patrē tuū vſq̄ ad mortē. τ dixit ionathan ad πατρός σου ἕως θανάτου. καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς dauid: dd deſiderat aīa tua: τ faciā tibi Δαυίδ, τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ ποιήσω σοι; τ dixit dauid ad ionathan: ecce tā calēde cra καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ιωναθαν, ἰδοὺ δὴ τουμηνία αὔ ſtino: τ ego ſedeno ſedebo cū re: ριον, καὶ ἐγὼ καθίσας καθίσομαι μετὰ τοῦ βασι gē ad veſcēdū. τ dimittes me τ abſcōdar λέως φαγεῖν. καὶ ἐξαποστελεῖς με καὶ κρυβήσομαι in agro vſq̄ ad veſperā. ſi requirēs re ἐν τῷ πεδίῳ ἕως ἑσπέρας. ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπε quiſierit me pr̄ tuus: dices rogans te σκέψηται με ὁ πατήρ σου, ἐρεῖς προσευξάμενος πα gauit a me dauid vt curreret vſq̄ i bethleem ρέκτασι παρ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως Βηθλεὲμ τῆς ciuitatē ſuā: qñ ſacrificiū dierū ibi vniuerſe πόλεως αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ἅπα tribui. τ ſi dixerit pater tuus: bene pax φυλῆ. καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου, ἀγαθῶς εἰρήνη τῷ ſeruo tuo. ſi āt dura rñderit tibi: ſcito q̄ δούλῳ σου. ἐὰν δὲ σκληρὰ ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι cōpleta eſt malicia ab eo. τ facies mi συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις ἐλε cordiā cū ſeruo tuo: quia in fedus dñi ος μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι εἰς διαθήκην κυρίου induxiſti ſeruū tuū tecum. τ ſi eſt εἰσήγαγες τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. καὶ εἰ ἔστι iniqtas in ſeruo tuo: interfice me tu. τ vſq̄ ad ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σύ. καὶ ἕως pfem tuū cur introducas me? τ dixit ionathā: πατρός σου ἵνατί τοῦτο εἰσαγάγῃς με; καὶ εἶπεν Ιωναθαν, nequaq̄ tibi: qñ ſi cognoſcēo cognouero q̄ cōpleta eſt μηδαμῶς σοι, ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται malicia a patre meo vt veniat cōtra te: κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ, τ nō nunciabo tibi? τ dixit dauid ad iona καὶ μὴ ἀπαγγείλω σοι; καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ιωνα than: qs nūciabit mihi: ſi rñderit pater tu θαν, τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου dura. τ dixit ionathā ad dauid: vade σκληρά. καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς Δαυίδ, πορεύου τ exeamus in agrū. τ exeunt eū καὶ ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν. καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότε bo in agrō. τ dixit ionathan ad dauid: dñs ροι εἰς ἀγρόν. καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς Δαυίδ, κύριος deus iſrael nouit: q̄ ſi interrogauero pfem ὁ θεὸς Ισραηλ οἶδεν, ὅτι ἐὰν ἀποκρίνω τὸν πατέρα mei ad tēpus trib vicib: τ ecce bonū fuerit ſup μου κατὰ καιρὸν τρισσῶς, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν ἢ ὑπὲρ dauid: τ nonne mittā ad te in agrū: hec Δαυίδ, καὶ οὐμὴ ἀποστελῶ πρὸς σὲ εἰς τὸ πεδίον; τάδε faciat deus ionathā τ hec augeat: ſi nō ποιήσαι θεὸς τῷ Ιωναθαν καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν μὴ deferā mala ad te τ reuelabo auriculā ἀνείσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον tuā: τ mittā te σου, καὶ ἀποστελῶ σε ooooooooooooooooooooo

t vadeo in pace. t erit dño tecum
καὶ ἀπελεύσομαι εἰς εἰρήνην. καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ
sicut fuit cum patre meo. t ſi et me viuẽ
καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου. καὶ ἐὰν ἔτι ἐμοῦ ζῶντος
te faciesmecũ miam dñi: t ſi morte
τὸ ποιήσεις μετ' ἐμοῦ ἕλεος κυρίου, καὶ ἐὰν ἀποθάνω
mortu⁹ fuero nõ auferes miam tuã a domo mea
ἀποθάνω οὐκ ἐξαρεῖς ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου
vſq; in ſeculũ. t nõ: cũ euerterit dño ini-
εἰς αἰῶνος. καὶ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχ-
micos dauid vnũquẽq; a facie terre: au
θροὺς Δαυὶδ ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἐξαρεῖ
ferẽt ionathan a domo dauid: t requirat
σται τῷ Ἰωναθὰν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ ἐκζητήσαι
dño de manibus inimicoꝝ dauid. t addidit io-
κύριος ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δαυίδ. καὶ προσέθετο Ἰω
nathan deierare dauid eo ꝙ diligeret eum:
ναθὰν ὀμόσαι τῷ Δαυὶδ διὰ τὸ ἀγαπᾶσαι αὐτόν, ὅτι
amauit aiam amantis eũ. t dixit ei
ἠγάπησεν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ
ionathan: cras calẽde: t viſitatiõe requi
Ἰωναθὰν, αὔριον νουμηνία, καὶ ἐπισκοπὴν ἐπισκεφθήσ
retur ſeſſio tua. t tres dies manebis t requireris
εται ἡ καθέδρα σου. καὶ τρισεύσεις καὶ ἐπισκέψη
t venies in locũ vbi abſcõditꝰ eo ibi die
καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκρύβης ἐκεῖ τὴν ἡμέραν τῆς
ꝙ operari licebat: t ſedebis iuxta lapidẽ illũ. t ego ter
ἐργασίας, καὶ καθίσῃ παρὰ τὸν λίθον ἐκεῖνον. καὶ ἐγὼ τρισ
sagittabo in ſagittuꝰ iaculãs: t mittam puerũ
σεύσω ἐν ταῖς χίλαις ἀποστίλων, καὶ ἐκπέμψω
in ſcopon. t ecce mittã puerũ
εἰς τὸν ἀφεδρῶνα. καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον
dicẽs: vent inueni mihi ſagittã. ſi dixero pu
λέγων, δεῦρο εὑρέ μοι τὰς χίλας. ἐὰν εἴπω τῷ παι
ro ſic ſagitta a te t hic: tolle eam:
δαρίῳ ὧδε ἡ χίλα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτήν,
veni: q̃ pax tibi t nõ eſt ſermo maluꝰ
πάρεγε, ὅτι εἰρήνη σοι καὶ οὐκ ἔστι λόγος πονηρός,
viuit dño. ſi aũt hec dixero adoleſcẽti: ibi ſagitta
ζῇ κύριος. ἐὰν δὲ τάδε εἴπω τῷ παιδίῳ, ἐκεῖ ἡ χίλα
a te t vltra: vade q̃ dimiſit
ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα, πορεύου ὅτι ἐξαπέσταλκέ
te dño. t de verbo qđ locuti ſumuꝰ
σε κύριος. καὶ περὶ τοῦ ῥήματος οὗ ἐλαλήκαμεν
ego t tu: ecce dño teſtis inter me t
ἐγὼ καὶ σύ, ἰδοὺ κύριος μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ
te vſq; in ſẽpiternũ. t abſcõditꝰ eſt dauid in agro.
σοῦ ἕως αἰῶνος. καὶ κέκρυπται Δαυὶδ ἐν τῷ πεδίῳ.
t venerũt calẽde: t venit rex ad
καὶ ἦλθεν νουμηνία, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν
menſam ad comedẽdũ: t ſedit rex ſup
τράπεζαν τοῦ φαγεῖν, καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
cathedram ſuã ſicut cõſueuerat iuxta parietẽ.
τὴν καθέδραν αὐτοῦ καθὼς ἐωθὼς παρὰ τὸν τοῖχον.
t preuenit eum ionathan. t ſedit abner
καὶ προέφθασεν αὐτὸν Ἰωναθάν. καὶ ἐκάθισεν Ἀβεννὴρ
ex latere ſaul. cõſiderabat q̃ loco
ἐκ πλαγίων τοῦ Σαούλ. καὶ ἐπεσκέπτετο ὁ τόπος
dauid. t nõ locutus ẽ ſaul quicq̃ in
τοῦ Δαυίδ. καὶ οὐκ ἐλάλησεν Σαοὺλ οὐδὲν ἐν τῇ
die illa: qñ dixit caſus eſt: vt nõ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι εἶπεν συμπτῶμά τι φαίνεται, μὴ
mũdus ſit: quia nõ purificatꝰ ẽ. t factꝰ eſt
καθαρὸς ἔστω, διότι οὐ κεκάθαρται. καὶ ἐγένετο τῇ
die craſtina mẽſis die ſcõa t requi
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐπι-
tus fuit locus
σκέπτη ὁ τόπος

mvt vadasⁿ in pace:ᵒ & ſit
ᵖdominusᵍ tecum
ʳſicutˢ fuitᵗ cumᵘ patre
meo.ˣ Etʸ ſi
ᶻvixeroᵃ faciasᵇ mihi ᶜmi
ſericordiam
ᵈdſũ:ᵉ ſi vero ᵇmortuus
fuero:ᶠ nonᵍ auferes
ᵐmiamⁿ aᵒ domo meaᵖ vſ
q̃ inᵍ ſempiternum:
ʳquãdo eradicaueritˢ do
minusᵗ inimicos ᵘdauid
ᵛvnumquẽq̃ʷ deˣ terra:
ʸPepigit ergo
ᶻionathas fedus cũ ᵃdo
moᵇ dauid. ᶜEt requiſiuit
ᵈdſũs de manu ᵉinimico
rũ ᶠdd.ᵍ Et addidit ʰiona
thasⁱ deierare ʲ dauid eo
ᵏq̃ diligeret ˡillum.
ᵐSicut eiⁿ aiam ſuã: ita ᵒdi
ligebat eũ. ᵖDixitq̃ ᵍad e
umʳ iõathasˢ. ᵗCras ᵘcalẽ
de ſũt: ᵛ& reqreris. ʷReq
returˣ eniʸ ſeſſio tua vſq̃
ᶻpendie. ᵃDeſcendes er
goᵇ feſtinusᶜ & veniesᵈ in
ᵉlocum
ᶠvbiᵍ celandus es ʰ in die
q̃ⁱ operari licet:
ʳ& ſedebisˢ iuxta ᵗlapidẽ
cui nomẽ ẽᵘ ezel. ᵛEt ego
ʷtresˣ ſagittasʸ mittãᶻ iux
ta eum :
ᵃ& iaciã q̃ exercẽsᵇ me
ᶜad ſignũ. ᵈMittã ᵉquo
q̃ & ᶠpuerũ dicẽs ei. ᵍVa
de & ʰaffer mihiⁱ ſagittas
ʲSiᵏ dixeroˡ puero. ᵐEcce
ⁿſagitte
ᵒintra te ſunt: ᵖtolle eas :
tuᵍ veni ad me: ʳquiaˢ pax
eſtᵗ & nihil eſt malí :ᵘ vi
uitᵛ dñs. ʷSi autem ˣſic
ʸlocutus fueroᶻ puero:
ᵃecceᵇ ſagitteᶜ vltraᵈ te ſt:
ᵉvade in pace:ᶠ quiaᵍ di
miſit teʰ dñs . Deⁱ verbo
ãtʲ qdᵏ locuti fuimˡ egoᵐ
ⁿ& tu: ſit
ᵒdominusᵖ inter meᵠ & te
ʳvſq̃ ſ inᵗ ſẽpiternum. ᵘAb
ſcõditᵛ ẽ ergoʷ dauidˣ in
agro :ʸ& venerunt ᶻ calẽ
deᵃ & ſeditᵇ rexᶜ ad come
dendumᵈ panem .
ᵉCunq̃ ſediſſetᶠ rexᵍ ſup
ʰcathedrã ſuãⁱ ſin cõſue
tudinẽ q̃ eratʲ iuxta ᵏpa
rietẽ :ˡ ſurrexit
ᵐionathasⁿ & ſeditᵒ abner
ᵖex latereᵠ ſaul: ʳvacuuſq̃ apparuitˢ lo
cusᵗ dauid. ᵘEt nonᵛ eſt
locutusʷ ſaulˣ quicq̃ʸ in
dieᶻ illa.
ᵃCogitabatᵇ eiᶜ q̃ᵈ forte e
ueniſſet eiᵉ vt nóᶠ eẽtᵍ mũ
dusʰ nec purificat?. ⁱCũ
q̃ illuxiſſet dies ʲ ſecũda
ᵏpoſtˡ calendas : rurſus
ᵐapparuit ⁿvacuus ᵒlocus

ᵉשָׁלֵם ׀ תִּהְיֶה׃ ᵍוְהָלְכָתְ֣ךְ ᵉלְשָׁל֔וֹם ᵈוְיִהְיֶ֥ה יְהוָ֖ה ᶜעִמָּֽךְ׃
ᵍכַּאֲשֶׁ֥ר ᵉהָיָ֖ה עִם־ ᵈאָבִ֑י ׃ ᶜוְלֹא־אִם
ᵉעֲשֶׂה ᵍעוֹדֶ֥נִּי ᵈחָ֖י ׀ וְלֹא־ᶜתַעֲשֶׂ֣ה עִמָּדִ֔י ᵇחֶ֖סֶד
ᵉמוֹת ᵈבָּרֵ֑ת ׃ ᵍיְהוָ֕ה ᵈוְלֹא־ᶜאָמ֖וּת ׀ וְלֹא־ᵇתַכְרִ֥ית אֶת־
ᵉעוֹלָ֔ם ᵍחַסְדְּךָ֙ ᵈמֵעִ֣ם ᶜבֵּיתִ֔י ᵇעַ֖ד ׀ עוֹלָ֑ם
ᵍוְלֹא־ᵈהִכְרִ֣ית ׀ יְהוָ֗ה ᶜאֶת־אֹיְבֵ֛י ᵇדָּוִ֖ד
ᵉאִ֥ישׁ ᵈמֵעַ֖ל ᶜפְּנֵ֣י ᵇהָאֲדָמָ֑ה ׃ ᵍוַיִּכְרֹ֣ת
ᵉיְהוֹנָתָ֗ן ᵈעִם־ᶜבֵּ֥ית ᵇדָּוִ֛ד ׀ וּבִקֵּ֥שׁ יְהוָ֖ה
ᵉמִיַּד ᵈאֹיְבֵ֣י ᶜדָוִ֑ד ׃ ᵍוַיּ֥וֹסֶף ᵈיְהוֹנָתָ֖ן
ᵉלְהַשְׁבִּ֣יעַ ᵈאֶת־דָּוִ֔ד ᶜבְּאַהֲבָת֖וֹ ᵇאֹת֑וֹ
ᵉכִּ֥י ᵈאַהֲבַת־נַפְשׁ֖וֹ אֲהֵבֽוֹ׃ ᵍוַיֹּ֥אמֶר ᵈלוֹ
ᵉיְהוֹנָתָ֗ן ᵈמָחָר֙ ᶜחֹ֔דֶשׁ ׀ וְנִפְקַדְתָּ֖ ᵇכִּי
ᵉיֵּשֶׁב ᵈיְרֵ֑ד ׃ ᵍוְשָׁלַשְׁתָּ֙ ׀ תֵּרֵ֔ד
ᵉמְאֹ֔ד ᵈוּבָאתָ֖ ᶜאֶל־ᵇהַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁר
ᵉנִסְתַּרְתָּ֥ שָׁ֖ם ᵇבְּי֣וֹם ׃ הַמַּעֲשֶׂ֑ה
ᵉוְיָשַׁבְתָּ֙ אֵצֶל֙ הָאֶ֣בֶן ᵇהָאֵ֔זֶל ׃ וַאֲנִי
ᵉצָדַ֔יְתָה ᵈשְׁלֹשֶׁת֙ הַחִצִּ֣ים ׀ צִדָּ֔ה ᵇאֹרָ֖ה
ᵉלְשַׁלַּ֥ח לִ֖י ᵈלַמַּטָּרָ֑ה ׃ ᵍוְהִנֵּ֙ה ׀ אֶשְׁלַ֣ח
ᵉאֶת־הַנַּ֔עַר ᵈלֵ֥ךְ ׀ מְצָ֖א ᵇאֶת־הַחִצִּ֑ים
ᵉאִם־אָמֹ֤ר אֹמַר֙ לַנַּ֔עַר ׀ הִנֵּ֥ה הַחִצִּ֖ים
ᵉמִמְּךָ֥ וְהֵנָּ֖ה ᵇקָחֵ֑נוּ ׃ ᵍוּבָא֙ ׀ כִּי־שָׁל֣וֹם
ᵉלְךָ֔ וְאֵ֥ין דָּבָ֖ר חַ֥י ׀ יְהוָ֑ה ׃ ᵍוְאִם־כֹּ֣ה
ᵉאֹמַ֔ר ᵈלַנָּ֔עַר הִנֵּ֥ה ᵇהַחִצִּ֖ים מִמְּךָ֥
ᵉוְהָלְאָ֔ה לֵ֖ךְ כִּי־שִׁלַּחֲךָ֥ יְהוָֽה׃ ᵍוְהַדָּבָר
ᵉאֲשֶׁ֣ר ׀ דִּבַּ֣רְנוּ ׀ אֲנִ֣י ׀ וְאַתָּ֗ה ׀ הִנֵּ֥ה
ᵉיְהוָ֛ה ׀ בֵּינִ֥י ׀ וּבֵינְךָ֖ ׀ עַד־עוֹלָ֑ם ׃
ᵉוַיִּסָּתֵ֥ר ᵈדָּוִ֖ד ᵇבַּשָּׂדֶ֑ה ׀ וַיְהִי֙ ׀ הַחֹ֣דֶשׁ
ᵉוַיֵּ֤שֶׁב ׀ הַמֶּ֙לֶךְ֙ ׀ אֶל־ ׀ הַלֶּ֔חֶם ׀ לֶאֱכֹ֑ל ׃
ᵉוַיֵּ֤שֶׁב ׀ הַמֶּ֙לֶךְ֙ ׀ עַל־ ׀ מוֹשָׁב֔וֹ ׀ כְּפַ֥עַם
ᵉבְּפַ֣עַם ׀ אֶל־ ׀ מוֹשַׁ֣ב ׀ הַקִּ֗יר ׀ וַיָּ֤קָם
ᵉיְהוֹנָתָ֙ן֙ וַיֵּ֣שֶׁב ׀ אַבְנֵ֔ר ׀ מִצַּ֖ד שָׁא֑וּל
ᵉוַיִּפָּקֵ֥ד ׀ מְקוֹם־ ׀ דָּוִ֖ד ׀ וְלֹא־דָבָ֥ר
ᵉשָׁא֔וּל ׀ מְאוּמָ֖ה ׀ בַּיּ֣וֹם ׀ הַה֑וּא
ᵉכִּי־אָמַ֣ר ׀ מִקְרֶ֣ה ׀ הוּא֮ בִּלְתִּי֒ ׀ טָה֣וֹר
ᵉהוּא֙ כִּי־לֹ֣א ׀ טָה֔וֹר ׀ וַיְהִי֙ ׀ מִמָּחֳרָ֣ת
ᵉהַחֹ֔דֶשׁ ׀ הַשֵּׁנִ֑י ׃ ᵍוַיִּפָּקֵ֥ד ׀ מְקוֹם

דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ לָמָּה לֹא בָא בֶן יִשַׁי גַּם תְּמוֹל
גַּם הַיּוֹם אֶל לֶחֶם וַיַּעַן יְהוֹנָתָן
אֶת שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד
מֵעִמָּדִי עַד בֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר
שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ
בָּעִיר וְהוּא צִוָּה לִי אָחִי וְעַתָּה
אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה
נָּא וְאֶרְאֶה אֶת אַחַי עַל כֵּן לֹא
בָא אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
שָׁאוּל בְּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן
נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלֹא יָדַעְתִּי כִּי
בֹּחֵר אַתָּה לְבֶן יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ
וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ כִּי כָּל הַיָּמִים
אֲשֶׁר בֶּן יִשַׁי חַי עַל הָאֲדָמָה לֹא
תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח
וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן מָוֶת הוּא
וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר
אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה וַיִּטֹּל
שָׁאוּל אֶת הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ
וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי כָלָה הִיא מֵעִם
אָבִיו לְהָמִית אֶת דָּוִד וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי אַף וְלֹא אָכַל
נָא וְאֶרְאֶה אֶת אַחַי עַל כֵּן לֹא
בָא אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ וַיַּחַר אַף
שָׁאוּל בְּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן
נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלֹא יָדַעְתִּי כִּי
בֹּחֵר אַתָּה לְבֶן יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ
וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ כִּי כָּל הַיָּמִים
אֲשֶׁר בֶּן יִשַׁי חַי עַל הָאֲדָמָה לֹא
תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח
וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן מָוֶת הוּא
וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר
אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה וַיִּטֹּל
שָׁאוּל אֶת הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ
וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי כָלָה הִיא מֵעִם
אָבִיו לְהָמִית אֶת דָּוִד וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי אַף וְלֹא אָכַל
בַּיּוֹם הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב
אֶל דָּוִד כִּי הִכְלִימוֹ אָבִיו וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד
דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ
רָץ מְצָא נָא אֶת הַחִצִּים אֲשֶׁר
אֲנִכִי מֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא
יָרָה הַחִצִּי לְהַעֲבִרוֹ וַיָּבֹא הַנַּעַר
עַד מְקוֹם הַחִצִּי אֲשֶׁר יָרָה
יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי
הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחִצִּי
מִמְּךָ וָהָלְאָה וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן
אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חוּשָׁה אַל
תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן

dauid. Dixitq; saul ad ionathan filiū suum:
cur nō venit filius ieſſe q heri q hodie ad mēſam: q rndit ionathan ſa
ul q dixit petiit a me dauid vt curreret:
vsq in bethleē ciuitatē ſuā: q dixit mihi dimi
te me: q ſacrificiū tribus noblo in ciuitate:
q mādauerūt ad me fratres mei. q nunc ſi
inueni gſam in oculis tuis: vadam iā q
videbo fratres meos: pp hoc nō ve
nit ad mēſam regis. q iratus e
faul ꝫ ionathan valde: q dixit ei: filii puel
larum ſpōte veniētiū nūqd nō ſcio q tu particpe
eo filio ieſſe in cōfuſionē tuā: q in cōfuſionē te
uelationis matris tue: qñ oībus diebus
filius ieſſe vixerit ſup terrā: non eris paratus tu ne
q regnū tuū. nūc igit mitte q accipe
adoleſcētē: qñ filius mortis eſt. q rndit iona
than fauli patri ſuo q ait: quare morit
quid fecit: q ſuſtulit saul lāceā cōtra ionathā
vt occideret eū. q nouit ionathan q diffinita
eſſet malicia hec a patre ſuo
vt interficeret dauid. q ſalit ionathan a
mēſa in ira furoris. q nō comedit panē in ſe
cūda die mēſis: q cōtriſtat eſt ſup dauid: q
deliberauit pater ſuus finire eū. q
facū ē mane q exiit ionathan in agrū: in
teſtimoniū vt ordinauit dauid: q puer
paruus cū eo. q ait puero: curre tu
inueni mihi ſagittas ꝙo ego iaculor. q pu
er cucurrit q ipſe iaculatus eſt iacula: q tā
ſire fecit hec. q abūt puer vſq ad locū
iaculoꝝ q iaculat fuerat ionathan. q clamauit iona
than poſt puerū: q ait: ibi ſagitta a
te q vltrius. q clamauit ionathan poſt
puerū ſuū dicēs: velociter feſtina q non
ſteo. q collegit puer ionathā
ſas.

dauid. q dixit saul ad ionathan filiū ſuum:
cur nō venit filius ieſſe q heri q hodie
die ad mēſam: q rndit ionathan ſa
ul q dixit petiit a me dauid vt curreret:
vsq in bethleē ciuitatē ſuā: q dixit mihi dimi
te me: q ſacrificiū tribus noblo in ciuitate:
q mādauerūt ad me fratres mei. q nunc ſi
inueni gſam in oculis tuis: vadam iā q
videbo fratres meos: pp hoc nō ve
nit ad mēſam regis. q iratus e
faul ꝫ ionathan valde: q dixit ei: filii puel
larum ſpōte veniētiū nūqd nō ſcio q tu particpe
eo filio ieſſe in cōfuſionē tuā: q in cōfuſionē te
uelationis matris tue: qñ oībus diebus
filius ieſſe vixerit ſup terrā: non eris paratus tu ne
q regnū tuū. nūc igit mitte q accipe
adoleſcētē: qñ filius mortis eſt. q rndit iona
than fauli patri ſuo q ait: quare morit
quid fecit: q ſuſtulit saul lāceā cōtra ionathā
vt occideret eū. q nouit ionathan q diffinita
eſſet malicia hec a patre ſuo
vt interficeret dauid. q ſalit ionathan a
mēſa in ira furoris. q nō comedit panē in ſe
cūda die mēſis: q cōtriſtat eſt ſup dauid: q
deliberauit pater ſuus finire eū. q
facū ē mane q exiit ionathan in agrū: in
teſtimoniū vt ordinauit dauid: q puer
paruus cū eo. q ait puero: curre tu
inueni mihi ſagittas ꝙo ego iaculor. q pu
er cucurrit q ipſe iaculatus eſt iacula: q tā
ſire fecit hec. q abūt puer vſq ad locū
iaculoꝝ q iaculat fuerat ionathan. q clamauit iona
than poſt puerū: q ait: ibi ſagitta a
te q vltrius. q clamauit ionathan poſt
puerū ſuū dicēs: velociter feſtina q non
ſteo. q collegit puer ionathā
ſas.

'dauid. Dixitq; 'saul 'ad
'ionathan filiū ſuū. 'Cur 'nō 'venit
'filius 'iſai nec 'heri nec
'nec 'hodie 'ad 'veſcē dū?
'Rndit q; 'ionathas
'ſauli. 'Rogauit
me obnixe vt iret 'in
'bethleem: '& ait. Dimitte me: 'quoniam
'ſacrificium 'ſolenne eſt
'in ciuitate mea. vnus de
'fribus meis 'accerſiuit
'me. 'Nūc ergo 'ſi 'inueni
'grām 'in oculis tuis 'va
dā cito' & videbo 'frēs
meos. 'Ob hāc cām' nō
'venit 'ad 'mēſam 'regis.
'Iratus autem
'ſaul 'aduerſū ionathan
'dixit 'ei. 'Fili mulieris vl
tro virum rapientis: 'nū
quid ignoro 'quia
'diligis 'filium 'iſai 'in cō
fuſionem tuam:
'& i cōfuſionē 'ignomi
nioſe 'matris tue? 'Oīb?
'ei 'dieb? 'qbus 'fili? 'iſai
'vixerit 'ſup 'terram: 'nō
'ſtabilieris 'tu 'neq; re
gnū tuū. 'Itaq; iā nunc
'mitte' & adduc 'eum 'ad
me: 'quia 'filius 'mortis
'eſt. 'Rndēs ait 'ionathas
'ſauli 'patri ſuo 'ait!
'Quare 'morietur? 'Quid 'fecit? 'Et arripuit
'saul 'lanceam 'vt percu
teret eum. 'Et intellexit 'ionathas
'q? diffinitū 'eſſet 'a
'patre ſuo 'vt iterficere
tur 'dauid. 'Surrexit er
go 'ionathas 'a 'mēſa 'in
ira 'furoris: '& nō 'come
dit 'in die 'calēdarū 'ſcda
'panem. 'Cōtriſtatus ē
'eni 'ſup 'dauid 'eo q 'cō
fudiſſet eū 'pr ſuus. 'Cū
q; illuxiſſet 'mane 'venit
'ionathas in 'agrū 'iux
ta placitū 'dauid: 'puer
'puulus 'cū eo. 'Et ait
'ad pue ſuū. 'Vade &
'after mihi 'ſagittas 'q̄s
'ego 'iacio. 'Cūq; puer
'cucurriſſet
'iecit aliā 'ſagittā 'trans
puerū. 'Venit itaq; 'puer
'ad 'locū 'iaculi 'quod
'miſerat
'ionathas. 'Et clamauit
'ionathas 'post tergum
'pueri' & ait. 'Ecce ibi eſt
'ſagitta. Porro
'vltra 'te. 'Clamauit ite
rum 'ionathas
'poſt tergū 'pueri dicēs.
'Feſtina 'velociter 'ne
'ſteteris.' Collegit autē
'puer 'ionathe

δαυίδ. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς ἰωναθὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ,
τί ὅτι οὐ παραγέγονεν υἱὸς ἰεσσαὶ καὶ χθὲς καὶ σήμερον
μερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν; καὶ ἀπεκρίθη ἰωναθὰν τῷ πα
τρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπε, παρῄτησέν με δαυὶδ ἕως βηθλεὲμ τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ εἶπε μοι ἐξαπο
στειλόν με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐν τῇ πόλει,
καὶ μᾶδαυερῦτ ad me fratres mei. q nunc si
καὶ ἐνετείλατο πρός με οἱ ἀδελφοί μου. καὶ νῦν εἰ
inueni gſam in oculis tuis: vadam iā q
εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ἀπελεύσομαι δὴ καὶ
videbo fratres meos: pp hoc nō ve
ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου, διὰ τοῦτο οὐ παραγί
nit ad mēſam regis. q iratus e
γονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. καὶ ὠργίσθη
saul ꝫ ionathan valde: q dixit ei: filii puel
σαοὺλ ἐπὶ ἰωναθὰν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, υἱὲ κο
larum ſpōte veniētiū nūqd nō ſcio q tu particpe
ρασίων αὐτομολεύοντων οὐ μὴ οἶδα ὅτι σὺ μίτεχεις
eo filio ieſſe in cōfuſionē tuā: q in cōfuſionē te
τῷ υἱῷ ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου, καὶ εἰς αἰσχύνην ἀσε
uelationis matris tue: qñ oībus diebus
λυφίας μητρός σου; ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας
filius ieſſe vixerit ſup terrā: non eris paratus tu ne
υἱὸς ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσῃ σὺ οὐ
q regnū tuū. nūc igit mitte q accipe
δὲ ἡ βασιλεία σου. νῦν οὖν ἀπόστειλον καὶ λαβὲ τὸν
adoleſcētē: qñ filius mortis eſt. q rndit iona
παιδάριον, ὅτι υἱὸς θανάτου ἐστίν. καὶ ἀπεκρίθη ἰωνα
than fauli patri ſuo q ait: quare morit
θὰν σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν, ἵνατί ἀποθνήσκει;
quid fecit: q ſuſtulit saul lāceā cōtra ionathā
τί πεποίηκεν; καὶ ἐπῆρε σαοὺλ τὸ δόρυ ἐπὶ ἰωναθὰν
vt occideret eū. q nouit ionathan q diffinita
τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν. καὶ ἔγνω ἰωναθὰν ὅτι συντε
eſſet malicia hec a patre ſuo
λεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ
vt interficeret dauid. q ſalit ionathan a
ἀποκτεῖναι δαυίδ. καὶ ἀνεπήδησεν ἰωναθὰν ἀπὸ τῆς
mēſa in ira furoris. q nō comedit panē in ſe
τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ. καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
cūda die mēſis: q cōtriſtat eſt ſup dauid: q
τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνός· ὅτι ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ δαυίδ, ὅτι
deliberauit pater ſuus finire eū. q
ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συντελέσαι αὐτόν. καὶ
facū ē mane q exiit ionathan in agrū: in
ἐγένετο τὸ πρωῒ καὶ ἐξῆλθεν ἰωναθὰν εἰς τὸ πεδίον, εἰς τὸ
teſtimoniū vt ordinauit dauid: q puer
μαρτύριον καθὼς ἐτάξατο τῷ δαυίδ, καὶ παιδάριον
paruus cū eo. q ait puero: curre tu
μικρὸν μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ, δράμε σὺ
q inueni mihi ſagittas ꝙo ego iaculor. q pu
καὶ ἴδε μοι τὰς ἀκίδας ἃς ἐγὼ ἀφίημι. καὶ τὸ παι
er cucurrit q ipſe iaculatus eſt iacula: q tā
δάριον ἔδραμε καὶ αὐτὸς ἐξέτεινε τὸ βέλος, καὶ πα
ſire fecit hec. q abūt puer vſq ad locū
ρήγαγεν αὐτὸ καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου
iaculoꝝ q iaculat fuerat ionathan. q clamauit iona
τῶν βελῶν ἃς ἐξέτεινεν ἰωναθάν. καὶ ἀνεβόησεν ἰωνα
than poſt puerū: q ait: ibi ſagitta a
θὰν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου, καὶ εἶπεν, ἐκεῖ ἡ ἀκίδα ἀπὸ
te q vltrius. q clamauit ionathan poſt
σοῦ καὶ ὑπέκεινα. καὶ ἀνεβόησε ἰωναθὰν ὀπίσω τοῦ
puerū ſuū dicēs: velociter feſtina q non
παιδαρίου αὐτοῦ λέγων, ταχὺς σπεῦσον καὶ μὴ
ſteo. q collegit puer ionathā
στῇς. καὶ ἀνέλιξε τὸ παιδάριον ἰωνάθαν

ſagittas: & attulit ad dñm ſuū. & ait puer non nouit quicq̄: tñmō ionathan & dauid nouerant verbū. & imposuit arma ſua ſup puerū ſuū: & dixit ei: vade in ciuitatē. & ingressus est puer in ciuitatē. & dauid surrexit a austro: & cecidit sup faciem ſuā sup terrā: & adorauit ēi ter & osculatus est vnuſquiſq; proximū ſuū: & flenerūt pariter: dauid autem amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade in pace. Quecūq; iurauimus ambo in nomine dñi dicentes: dominus sit inter me & te: & inter semen tuum & semē meū vsq; in sempiternū. & surrexit dauid & abiit: & ionathas ingressus est ciuitatē.

Cap. xxi.

ET venit dauid in nobe ad achimelech sacerdotē. & obstupuit achimelech occursu dauid. & dixit: cur solus tu & nemo tecum? & dixit dauid sacerdoti achimelech: rex precepit mihi hodie sermonē: & dixit ad me: nemo cognoscat q̄ppiā de verbo q̄q̄ ego mitto te & de quo precepi tibi. & puellas statuo ſum in loco dicto phelāni ālōni. & nūc ſi ſunt ad manū tuā quinq; panes: da in manū meā: vel q̄cūq; inuenerit. & respondit, ὃς ἐις τὴν χεῖρά μου, ἢ ὃ ἂν ἴγρας. καὶ ἀπεκρίθη dit sacerdos dauid & dixit: nō ſunt panes prophani sub manu mea nisi pānis ſctūs. ſi ſūt pueri laui tm̄ τὴν χεῖρά μου ἐμοῦ ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος. εἰ μὴ παιδάρια custoditi a muliere & comedāt. & respōdit dauid sacerdoti & dixit ei: ſed & a mulieribus abſtinuimus ab heri & nudiustertius. quādo egrediebar ego in viā fuerunt oēs pueri partificati: & hec via impura: q̄m hodie ſctificabitur q̄p vaſa mea. & dedit ei achimelech sacerdos panes propositiōis: quia nō erat ibi panis alius: nisi panes

Marth. 12.a.

sagittas: & attulit ad dominum ſuum: & quid ageretur, penitus ignorabat. Tantūmodo enim ionathas & dauid rē nouerant. Dedit ergo ionathas arma ſua puero: & dixit ei: Vade & defer in ciuitatē. Cūq; abiiſſet puer surrexit dauid de loco qui vergebat ad austrū: & cadens pnus in terram adorauit tertio. Et osculantes ſe alterutrum: fleuerūt pariter: dauid autem amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade in pace. Quecūq; iurauimus ambo in nomine domini dicentes: dominus ſit inter me & te: & inter ſemen tuum & ſemē meū vsq; in ſempiternū. Et surrexit dauid & abiit: ſed & ionathas ingreſſus eſt ciuitatē.

21. ET venit autem dauid in nobe ad achimelech ſacerdotem. Et obſtupuit achimelech ad eo q̄ veniſſet dauid & dixit ei. Quare tu ſolus & nullus ē tecum. Et ait dauid ad achimelech ſacerdotem. Rex precepit mihi ſermōem & dixit. Nemo ſciat rem propter quam miſſus es a me: & cuiuſmodi precepta tibi dederim. Nam & pueris meis cō dixi in illum & illum locū. Nunc ergo ſi quid habes ad manum vel quinq; panes da mihi aut quicquid inueneris. Et reſpondens ſacerdos ad dauid: ait illi. Nō habeo laicos panes ad manū: ſed tantum panem ſāctum. Si mundi ſunt pueri: maxime a mulieribus. Et reſpōdit dauid ſacerdoti & dixit ei. Et quidem ſi de mulieribus agitur continuimus nos ab heri & nudiuſtertius quādo egrediebamur: & fuerunt vaſa puerorum ſancta. Porro via hec polluta eſt: ſed & ipſa hodie ſctificabitur in vaſis. Dedit ergo ei ſacerdos ſanctificatū panem. Neq; enī erat ibi panis nisi tantū panes

אֶת־הַחִצִּים וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר
לֹא יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד
יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת
כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר
לוֹ לֵךְ הָבִיא הָעִירָה הַנַּעַר׃ בָּא
וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ
פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ
וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד
הִגְדִּיל׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ
לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ
אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה
יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין
זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ
וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃

Cap. xxi.

וַיָּבֹא דָוִד נֹבָה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן
וַיִּתְרַד אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד
וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדֶּךָ
וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִוָּנִי דָבָר
וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אַל־יֵדַע
מְאוּמָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי
שֹׁלֵחַךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְאֶת
הַנְּעָרִים יָדַעְתִּי אֶל־מָקוֹם פְּלֹנִי
אַלְמוֹנִי׃ וְעַתָּה מַה־יֶּשׁ תַּחַת
יָדְךָ חֲמִשָּׁה לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ
הַנִּמְצָא׃ וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר
אֵין לֶחֶם חֹל אֶל תַּחַת יָדִי כִּי
אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם נִשְׁמְרוּ
הַנְּעָרִים אַךְ מֵאִשָּׁה׃ וַיַּעַן דָּוִד
אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם
אִשָּׁה עֻצְּרָה לָנוּ כְּתְמֹל שִׁלְשֹׁם
בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ
וְהוּא דֶּרֶךְ חֹל וְאַף כִּי הַיּוֹם
יִקְדַּשׁ בַּכֶּלִי׃ וַיִּתֵּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ
כִּי לֹא הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי אִם לֶחֶם

הַכֹּהֲנִים הַמּוֹסְרִים מִלְּפָנַי יְהוָה
לְשׁוּם לֶחֶם בְּיוֹם הֻחַם הִלָּקְחוֹ׃
וְשָׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בַּיּוֹם
הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁמוֹ
דֹּאֵג הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר
לְשָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ
וְאֵין יֶשׁ פֹּה תַּחַת יָדְךָ חֲנִית אוֹ
חֶרֶב כִּי גַם חַרְבִּי וְגַם כֵּלַי לֹא
לָקַחְתִּי בְּיָדִי כִּי הָיָה דְבַר הַמֶּלֶךְ
נָחוּץ׃ וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גָּלְיַת
הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר הִכִּיתָ בְּעֵמֶק
הָאֵלָה הִנֵּה הִיא לוּטָה בַּשִּׂמְלָה
אַחֲרֵי הָאֵפוֹד אִם אֹתָהּ תִּקַּח לְךָ
כִּי אֵין אַחֶרֶת זוּלָתָהּ פֹּה וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנָהּ לִי׃
וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח בַּיּוֹם הַהוּא
מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיָּבֹא אֶל אָכִישׁ
מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי אָכִישׁ
אֲלָיו הֲלוֹא זֶה דָוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ
הֲלוֹא לָזֶה יַעֲנוּ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר
הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בִּרְבָבָתָו׃
וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה בִּלְבָבוֹ וַיִּירָא מְאֹד
מִפְּנֵי אָכִישׁ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיְשַׁנּוֹ אֶת
טַעְמוֹ בְּעֵינֵיהֶם וַיִּתְהֹלֵל בְּיָדָם
עַל דַּלְתוֹת הַשַּׁעַר וַיֹּרֶד
רִירוֹ אֶל זְקָנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אֶל עֲבָדָיו הִנֵּה תִרְאוּ אִישׁ
מִשְׁתַּגֵּעַ לָמָּה תְּבִיאוּ אֹתוֹ אֵלָי׃
חֲסַר מְשֻׁגָּעִים אֲנִי כִּי הֲבֵאתֶם
אֶת זֶה לְהִשְׁתַּגַּע עָלָי הַזֶּה
יָבֹא אֶל בֵּיתִי׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד

Cap. xxij.

מִשָּׁם וַיִּמָּלֵט אֶל מְעָרַת עֲדֻלָּם
וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו וְכָל בֵּית אָבִיו
וַיֵּרְדוּ אֵלָיו שָׁמָּה׃ וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו
כָּל אִישׁ מָצוֹק וְכָל אִישׁ

ppositionis qui fubla ti fuerant a facie dñi eoo vt ponerentur pães ca lidi. Erat autem ooo:oooo ibi vir quidam de ser uis saul in die ooooooooo illa intus in tabernacu lo dñi: & nomen eius doech idumeus potен tissimus pastorum oooo saul. Dixit aũt dauid ad achímelech. oooooo:oooo Si habes hic ad manũ hastam aut ooo:ooooooo gladiũ: da mihi: quia gladiũ meum & arma mea nõ tuli mecũ. Ser mo enim regis ooo:oooo vrgebat. Et dixit facer dos. Ecce hic gladi? go liath philistei quem pe cussisti in valle ooo:oooo therebithi: est inuolut? pallio oooxooooooxooooo post ephot. Si istũ vis tollere: ooooo ooo:ooooooo tolle. Neq; enim hic ẽ alius abseq; eo. ooo:oooo Et ait dauid. Nõ est hu ic alt sibi. Da mihi eũ Surrexit itaq; dauid: & fugit in die illa oooo a facie saul & venit ad achis oooxooo:ooo:ooooo regẽ geth. Dixerũtq; serui achis cũ vidissent dauid. Nũquid nõ iste est dauid rex terre! ooo Nõne huic cantabant per choros dicentes: pcussit saul mille: & da uid decem milia! ooo:ooo Posuit aũt dauid ser mones ooo:ooo:oooooooo istos i corde suo: & ex timuit valde ooo:ooo:oooo a facie achis regis oooo geth. Et mutauit ooooo os suũ coram achis: & collabebatur iter man? eor: & ipigebat ostia porte: defluebantq; oo salue eius in barbam. Et ait achis ooooooxoooo ad seruos suos. Vidi stis hominem ooooooooo insanum: quare addu xistis eum ad me! oooo An desũt nobis furio si! qa introduxistis istũ vt fureret me pñte. Di mittite illũ hic ne igredi atur domũ meã. zz.

Biit ergo dauid oo inde & fugit in spe luncã odollam. Quod cũ audissent frẽs eius & omnis dom? pẽis e ius descẽderũt ad eũ il luc. Et cõuenerũt ad eũ omnes qui erãt i angu stia constituti: &

faciel sublcuati a facie dñi: vt τοῦ προσώπου ὀι ἀφηρημδιοι ἐκ προσώπου κυρίου, τοῦ ponerẽtur panes calidi in die qua accepit e τῆς ἀφαιρεθῆναι ἄρτους θερμοὺς ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἔλαβεν ἀυ oo. ⁊ erat ꝺ̃ã ibi seruorũ saul in die τοὺς· καὶ ἦν τις ἐκεῖ τῶν δούλων σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέ illa retentus coã dño: nomẽ ei ρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος ἐνώπιον κυρίου, ὄνομα αὐτῷ voce idumeus pas.ẽo mulas saul. ⁊ ꝺ̃i δοὼκ ὁ ἰδουμαῖος ποιμὴν τὰς ἡμιόνους σαοὺλ. καὶ ἦ xit dauid ad achimelech: vide si est hic sub πε δαυὶδ πρὸς ἀχιμέλεχ, ἴδε εἰ ἔστι ἐνταῦθα ὑπὸ manu tua hasta aut gladius: quia gladiũ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ μάχαιρα, ὅτι τὴν μάχαιράν meũ ⁊ arma mea nõ accepi in manu mea: μου καὶ τὰ σκεύη μου οὐκ ἔλαφα ἐν τῇ χειρί μου, quia verbũ regis vrgebat. ⁊ διότι τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἦν κατὰ σπουδήν. καὶ dixit sacerdos: ecce gladius goliath philistei εἶπεν ὁ ἱερεύς, ἰδοὺ ἡ ῥομφαία γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου quẽ peussisti in valle ῥchus. ⁊ hic inuolutus ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ καιλάδι κλά· καὶ αὕτη ἐντετυλιγμένη in pallio post suphumeralẽ. si hunc accipies ἐν ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος· εἰ ταύτην λάβῃ tibi accipe tã eũ: q; nõ est alius preter σεαυτῷ λαβὲ δὴ αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ eum hic. ⁊ dixit dauid: nõ est sicut hic: αὐτῆς ὧδε· καὶ εἶπε δαυὶδ, οὐκ ἔστιν ὅμοιον αὐτῇ, da mihi hunc. ⁊ dedit eum ei. surrexit δός μοι αὐτήν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ· καὶ ἀνέστη dauid ⁊ fugit in die illa a facie δαυὶδ καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ προσώπου saul. ⁊ abiit dauid ad acchis regẽ geth. σαοὺλ· καὶ ἀπῆλθε δαυὶδ πρὸς ἀχὶς βασιλέα γέθ. ⁊ dixerũt serui acchis ad eũ: nõne iste καὶ εἶπον οἱ παῖδες ἀχὶς πρὸς αὐτόν, οὐχ οὗτός est dauid rex terre: nõne huic canta ἐστι δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; οὐχὶ τούτῳ ᾖ δον bãt choros ducẽtes dicẽtes: percussit saul in χοροὺς ἀντιχόμενοι λέγουσαι, ἐπάταξε σαοὺλ ἐν mille suis: ⁊ dauid in decẽ milib suis. ⁊ po χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ δαυὶδ ἐν μυρίασιν αὐτ. καὶ ἔθετο suit dauid sermones istos in corde suo. τὸ δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ⁊ timuit valde a facie acchis re καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου ἀχὶς βασι gis geth. ⁊ mutauit os suum coram λέως γέθ. καὶ ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπι cis. ⁊ collabebatur in manibus suis: ον αὐτῶν· καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, ⁊ cadebat in ianuis porte. ⁊ sa καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πύλης. καὶ τὰ λiue eius defluebãt in barbam eius. ⁊ di σια αὐτοῦ κατέῤῥεε ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ. καὶ ἔ xit acchis ad seruos suos: ecce vidistis πεν ἀχὶς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ἰδοὺ εἴδετε virũ insanũ: ⁊ quare adduxistis eũ ad me! an ἄνδρα ἐπίληπτον, καὶ ἵνατί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρός με; ἢ egeo furiosis ego: q; introduxistis eum vt fu πρόσδεόμαι ἐπιλήπτων ἐγώ, ὅτι εἰσηγάγετε αὐτὸν ἐπιλή reret in me. si iste ingrediet̃ur in domũ meã! πτευειν ἐν ἐμοί. εἰ οὗτος εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκόν μου

Καὶ ἀπῆλθε δαυὶδ ἐκεῖθεν καὶ διεσώθη, καὶ ἦλ nit in spelũcã odollam: ⁊ audiũt fra χεν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ὀδολλάμ, καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀδελ tres eius ⁊ oia domus patris eius: ⁊ des φοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶς οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ κα cendunt ad eũ illuc. ⁊ cõuenerũt ad eũ καταβαίνουσι πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ· καὶ συνήχθητο πρὸς αὐ um q̃cũq; in necessitate exãto: ⁊ oio τὸν πᾶς ὁ ἀνάγκην ἔχων, καὶ πᾶς

debitos: τ oīa amaro aīo: τ erat ſup
ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐ-
eos dux. τ erāt cū eo q̄si quadrin
τῶν ἡγούμενος. καὶ ἐγένοντο μετ' αὐτοῦ ὡσεὶ τετρακό-
genti viri: τ profect⁹ eſt inde in maſſepha mo
σιοι ἄνδρες, καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς μασσηφὰ τῆς μω-
ab. τ dixit dauid ad regē moab: ſint
άβ. καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τὸν βασιλέα μωάβ, γενηθήτω
tam pater meus τ mater mea apud te do
σου δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοὶ ἕως ὃ-
nec ſcā: q̄d faciet mihi deus. τ dimit
του γνῶ, τί ποιήσει μοι ὁ θεός. καὶ παρεκάλεσεν τὸ
faciem regis moab: τ habitauerūt cū eo
πρόσωπον τοῦ βασιλέως μωάβ, καὶ κατῴκουν μετ' αὐ-
oībus diebus: exīte dauid in preſidio.
τοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, εἶπεν δὲ δαυὶδ ἐν τῷ παρεμβολῇ·
τ dixit gad ppha ad dauid: non maneas in p
καὶ ἦλθεν γὰδ ὁ προφήτης πρὸς δαυὶδ, μὴ κάθου ἐν τῷ πα-
ſidio: pficiſcere τ veniēs in terrā iuda. τ pfectus ē
ρεμβολῇ, πορεύου καὶ ἔξελθε εἰς γῆν ἰούδα. καὶ ἐπορεύθη
dauid τ venit τ habitabat in ciuitate chareth. τ audi
δαυὶδ καὶ ἦλθε καὶ κατῴκει ἐν πόλει χαρέθ. καὶ ἤκου-
Mar. uit ſaul q̄ cogitauerē dauid: τ viri qui cum
:d. σεν σαοὺλ ὅτι ἔγνωσαι δαυὶδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐ-
Lacc. eo. τ ſaul manebat in colle ſub arbore que
f.f. τοῦ. καὶ σαοὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν
in rhama: τ haſta in manu ſua: τ oēs
ἐν ῥαμᾶ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
ſerui eius aſſiſtebāt ei. τ ait ſaul
παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ. καὶ εἶπεν σαοὺλ
ad ſeruos ſuos qui aſſiſtebāt ei:
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας αὐτῷ,
audite tī filij beniamin: ſi vere oībus vobis da
ἀκούετε δὴ οἱ υἱοὶ βενιαμίν, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώ-
B bit filius ieſſe agros τ vineas: aut oēs vos
σει ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, ἢ πάντας ὑμᾶς
cōſtituet tribunos τ cēturiones: q̄s cōiuratio
τάξει χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους; ὅτι συγκεῖσθε
oēs vos aduersū me: τ non eſt qui reuelet
πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμοί, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ
auriculā meā: cū pepigerit filius meus fedus cū
ὠτίον μου, ἐν τῷ διατίθεσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην με
filio ieſſe. τ nō eſt q̄ doleat pro me
τῷ τοῦ υἱοῦ ἰεσσαί. καὶ οὐκ ἔστιν ὁ πονῶν πρὸ ἐμοῦ
ex vobis τ qui reuelet auriculā meā. q̄s ſuſcita
ἐξ ὑμῶν καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου· ὅτι ἐπήγειρεν
4.Re. ut filius meus ſeruū meū aduersū me in inimicū ſicut
5.c. μου ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ
die hoc: τ rūdit doeg idumeus: q̄ af
ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίνατο δωὴκ ὁ ἰδουμαῖος, ὃς κα
ſtebat ſup mulos ſaul: τ dicit: vidi
τέστηκεν ἐπὶ τοὺς ἡμιόνους σαοὺλ· καὶ λέγει, ἑώρακα
filiū ieſſe venientē in noba apud achime
τὸν υἱὸν ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς νοβὲ πρὸς ἀχιμε-
8.11.b. lech filiū achitob ſacerdotē. τ cōſulebat ei per
λεχ υἱὸν ἀχιτώβ τὸν ἱερέα. καὶ ἐπηρώτα αὐτῷ διὰ
deū: τ cibaria dedit ei: τ
τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν
gladium goliath philiſtei dedit ei. τ
ῥομφαίαν γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ. καὶ
miſit rex ad accerſendū achimelech filiū
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν ἀχιμέλεχ υἱὸν
achitob ſacerdotē τ oēs filios pa
ἀχιτώβ τὸν ἱερέα καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πα-
tris eius ſacerdotes qui in nobe. τ vene
τρὸς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν νοβέ· καὶ παρεγέ-
runt vniuerſi in regē. τ ait ſaul:
νοντο πάντες εἰς τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν σαούλ,
audi tī fili achitob. τ dixit: ecce ego ſedeo
ἄκουε δὴ υἱὲ ἀχιτώβ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγὼ λάθρᾳ
hīc. τ dixit
κάθημαι. καὶ εἶπεν ∞∞∞

Prīma.heb.Tex.be.i.Regū.xii.

	ᵐאֲלֵיו ᵍשָׁאוּל ᵖלָמָּה ᵍקְשַׁרְתֶּם ᵍעָלַי
נָתַן	ᵐאַתָּה ᵍוּבֶן ᵍיִשַׁי ᵍנֹתֵתְךָ ᵍלּוֹ לֶחֶם
	ᵐוְחֶרֶב ᵍוְשָׁאוּל ᵍלּוֹ ᵍבֵּאלֹהִים ᵍלָקוּם
עָנָה	ᵍאֲלַי ᵍלָאֹרֵב ᵍכַּיּוֹם ᵍהַזֶּה׃ ᵍוַיַּעַן
	ᵍאֲחִימֶלֶךְ ᵐאֶת ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍוַיֹּאמֶר ᵍוּמִי
אָמַן	ᵍכְּכָל ᵍעֲבָדֶיךָ ᵍכְּדָוִד ᵍנֶאֱמָן ᵐוְחָתָן
שׁוּר שָׁמַע	ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍוְסָר ᵍאֶל ᵍמִשְׁמַעְתֶּךָ ᵍוְנִכְבָּד
נָגַל	ᵍבְּבֵיתֶךָ׃ ᵍהַיּוֹם ᵍהַחִלֹּתִי ᵍלִשְׁאָל ᵍלוֹ
שׁוּם	ᵍבֵּאלֹהִים ᵍחָלִילָה ᵍלִי ᵍאַל ᵐיָשֵׂם
	ᵐהַמֶּלֶךְ ᵍבְּעַבְדּוֹ ᵍדָּבָר ᵍבְּכָל ᵍבֵּית ᵍאָבִי
	ᵍכִּי ᵍלֹא ᵍיָדַע ᵍעַבְדְּךָ ᵍבְּכָל ᵍזֹאת ᵍדָּבָר
קָטֹן ᵍאוֹ ᵍגָּדוֹל׃ ᵍוַיֹּאמֶר ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍמוֹת	
	ᵍתָּמוּת ᵍאֲחִימֶלֶךְ ᵍאַתָּה ᵐוְכָל ᵍבֵּית
רוּץ	ᵍאָבִיךָ׃ ᵍוַיֹּאמֶר ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍלָרָצִים
סָבַב	ᵍהַנִּצָּבִים ᵍעָלָיו ᵍסֹבּוּ ᵍוְתָמִיתוּ ᵍכֹּהֲנֵי
	ᵍיְהוָה ᵍכִּי ᵍגַם ᵍיָדָם ᵍעִם ᵍדָּוִד ᵍוְכִי ᵍיָדְעוּ
גָּלָה	ᵍכִּי ᵍבֹרֵחַ ᵍהוּא ᵍוְלֹא ᵐגָלוּ ᵍאֶת ᵍאָזְנִי
אָנָה	ᵍוְלֹא ᵍאָבוּ ᵍעַבְדֵי ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍלִשְׁלֹחַ ᵍאֶת
	ᵍיָדָם ᵍלִפְגֹּעַ ᵍבְּכֹהֲנֵי ᵍיְהוָה׃ ᵍוַיֹּאמֶר
סָבַב	ᵍהַמֶּלֶךְ ᵍלְדוֵג ᵍסֹב ᵍאַתָּה ᵍוּפְגַע
פָּגַע	ᵍבַּכֹּהֲנִים ᵍוַיִּסֹּב ᵍדּוֵג ᵍהָאֲדֹמִי ᵐוַיִּפְגַּע
	ᵐהוּא ᵍבַּכֹּהֲנִים ᵍוַיָּמָת ᵍבַּיּוֹם ᵍהַהוּא
	ᵍשְׁמֹנִים ᵍוַחֲמִשָּׁה ᵍאִישׁ ᵍנֹשֵׂא ᵍאֵפוֹד
נָבָה	ᵍבָּד׃ ᵍוְאֶת ᵍנֹב ᵍעִיר ᵍהַכֹּהֲנִים ᵍהִכָּה
פֶּה אִישׁ	ᵍלְפִי ᵍחָרֶב ᵍמֵאִישׁ ᵍוְעַד ᵍאִשָּׁה
עָלַל עָנַק	ᵍמְעוּלָל ᵐוְעַד ᵐיוֹנֵק ᵍוְשׁוֹר ᵍוַחֲמוֹר
חָמַר בָּלַט	ᵍוַיַּשֵּׁה ᵍלְפִי ᵍחָרֶב׃ ᵍוַיִּמָּלֵט ᵐבֶּן ᵍאֶחָד
	ᵍלַאֲחִימֶלֶךְ ᵍבֶּן ᵐאֲחִיטוּב ᵍוּשְׁמוֹ
בָּרַח נָגַד	ᵍאֶבְיָתָר ᵍוַיִּבְרַח ᵍאַחֲרֵי ᵍדָּוִד׃ ᵍוַיַּגֶּד
	ᵍאֶבְיָתָר ᵍלְדָוִד ᵍכִּי ᵍהָרַג ᵐשָׁאוּל ᵍאֶת
אָמַר	ᵍכֹּהֲנֵי ᵍיְהוָה׃ ᵍוַיֹּאמֶר ᵍדָּוִד ᵍלְאֶבְיָתָר
	ᵍיָדַעְתִּי ᵐבַּיּוֹם ᵍהַהוּא ᵍכִּי ᵍשָׁם ᵍדּוֵג
	ᵍהָאֲדֹמִי ᵍכִּי ᵍהַגֵּד ᵍיַגִּיד ᵍלְשָׁאוּל ᵍאָנֹכִי
סָבַב יָשַׁב	ᵍסַבֹּתִי ᵍבְּכָל ᵍנֶפֶשׁ ᵍבֵּית ᵐאָבִיךָ׃ ᵍשְׁבָה
יָרֵא בָּקַשׁ	ᵍאִתִּי ᵍאַל ᵍתִּירָא ᵍכִּי ᵍאֲשֶׁר ᵍיְבַקֵּשׁ
	ᵐאֶת ᵍנַפְשִׁי ᵍיְבַקֵּשׁ ᵍאֶת ᵍנַפְשֶׁךָ ᵍכִּי

Trāsla.B.Vie.

ad eū saul. Quare cō iuraſtis aduerſum me oo tu & filius iſai: & dedi- ſti eis panes oooooooooo & gladium & cōſuluiſti pro eo deū vt cōſurge ret aduerſum me iſidia- tor vſq; hodie pmanēs? Reſpondenſq; achime lech regi ait. Et quis in oibus ſeruis tuis ſi- cut dd fidelis & gener regis: & pgens ad ipe rium tuum: & glorioſ? in domo tua? Num ho die cepi pro eo cōſule- re deū? Abſit hoc a me Ne ſuſpicetur oooooo rex aduerſum ſeruum ſuū rē huiuſcemodi in vniuerſa domo patris mei. Nō ei ſciuit ſeru? tuus qcq; ſup hocnego cio vel modicū vl grā- de. Dixitq; rex. Mor- te morieris achimelech tu & oīs dom? patris tui. & ait rex emiſſariis qui circūſtabāt eū. Cō uertimini & interficite ſacerdotes dñi. Nam manus eoꝝ cū dauid ē ſcientes q fugiſſet: & non indicauerūt mihi. Noluerūt autem ſerui regis extendere oooooo manus ſuas in ſacerdo- tes domini. Et ait oooo rex ad doech. Conuer tere tu & irrue oooooooo in ſacerdotes dñi. Cō- uerſuſq; doech idume? irruit in ſacerdotes & trucidauit in die illa ooo octoginta quinq; viros veſtitos ephot oooooo lineo: nobe aūt ciuita tē ſacerdotū percuſſit in ore gladii viros & mulieres & oooooooooo paruulos & lactentes: bouemq; & aſinum ooo & ouē in ore gladii. Eu uadens autem vnus filiu us achimelech filii achi tob cuius nomen erat abiathar: fugit ad da- uid: & annunciauit oooo ei q occidiſſet ſaul oo oooooooooooooooooooooooo ſacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar. oooo Sciebam eni in die illa q cū ibi eſſet doech ooo idumeus: proculdubio annūciaret ſauli. Ego ſum reus oīum aiarum patris tui. Mane oooo mecū: ne timeas. Si quis queſierit oooooooo animam meam queret & animam tuam: oooooo

Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

ει saul: quare cōiuraſti aduerſū me tu τ filius teſſe
αὐτῶ σαούλ, ἱνατί συνίσου κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς ἰσσαι
vt dares tu ei panē τ gladiū: τ χiuleres tu ei
τοῦ δοῦναί σοι ἀυτῶ ἄρτους καὶ ῥομφαίαν, καὶ ἐρωτᾶσί σι ἀυτῶ
per deū vt ponerēs cū aduersū me in inimicū: sīc di
διὰ τοῦ θεοῦ τοῦ θεῖναί αὐτὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρόν, ὡς ἡμέρ
eo hec: τ rīdit achimelech regi τ dixit:
ρα ἄυτη; καὶ ἀποκρίθη ἀχιμέλεχ τῶ βασιλεῖ καὶ εἶπε,
τ quis in oībus seruis tuis fidelis sīc dauid: τ
καὶ τίς ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις σου πιστὸς ὡς δαυὶδ καὶ
gener regis τ cōpēs oīe impe
γαμβρὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχων παρεμ
rium tuū: τ gloriosus in domo tua: an hodie in
βολῆς σου, καὶ ἔνδοξος ἐν τῶ οἴκω σου; ἢ σήμερον ἤρ
cepi cōsulere ei per deū: nequaq; ne cre
ξαμαι ἐρωτᾶν αὐτῶ διὰ τοῦ θεοῦ; μηδαμῶς μὴ δόξω
rex aduersū seruū tuū verbū τ in totā
ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου σου λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν
domū patris mei: qz nō sciuit seruus tuus in
οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ οἶδε ὁ δοῦλός σου ἐν
oībus istis verbū paruū vel grāde. τ dixit rex
πᾶσι τούτοις ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα. καὶ εἶπεν ὁ βασι-
saul: morte morieris achimelech tu τ om
λεὺς σαούλ, θανάτῳ ἀποθανῆ ἀχιμέλεχ σὺ καὶ πᾶς
domus patris tui. τ dixit rex
οἶκος τοῦ πατρός σου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
emissariis qui circūstabāt apud eū: adite
παραστήκουσι τοῖς ἐφισταμένοις ἐπ' αὐτόν, προσαγά
cite τ interficite sacerdotes dñi: qñ man? eo
γετε καὶ θανατώσατε τοὺς ἱερεῖς κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐ
rum cū dauid: qñ cognouerūt qz fugit ipse: τ non
τῶν μετὰ δαυίδ, διότι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτός, καὶ οὐκ
reuelauerūt auriculā meā. τ non voluerūt
ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου. καὶ οὐκ ἠβουλήθησαν οἱ παῖ
ri regio inferre manus eoꝝ irrue
δες τοῦ βασιλέως ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἀπαν
re in sacerdotes dñi. τ dixit rex
τῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶ
doec: reuertere tu: τ irrue in sacerdotes. τ
δωὴκ, ἐπίστρεψον σύ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ
reuersus est doec idumeus τ interfecit ipse
ἐπέστρεψε δωὴκ ὁ ἰδουμαῖος καὶ ἐφάγωσιν αὐτὸς
sacerdotes dñi. τ interfecit in die illa
τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη
octoginta quinq; viros: oēs gerētes ephud. τ
ὀγδοήκοντα πέντε ἄνδρας, πάντας αἴροντας ἐφούδ. καὶ τὴν
noba ciuitatē sacerdotū percussit in ore gladii
νοβὲ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας
a viro vsq; ad mulierē a paruulo τ vsq; ad lactētem:
ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς ἀπὸ νηπίου καὶ ἕως ἐκλαίοντος,
τ a vitulo τ asino τ ouē percussit in ore
καὶ ἀπὸ μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου ἐπάταξεν ἐν στόμα
gladij. τ saluatus filius vn? achimelech fi-
τι ῥομφαίας. καὶ διασώζεται υἱὸς εἷς τοῦ ἀχιμέλεχ υἱ
lij achitob: nomē ei abiathar: τ fugit post
οῦ ἀχιτώβ, ὄνομα αὐτῶ ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω
dauid. τ nunciauit abiathar dauid: q
δαυίδ. καὶ ἀπήγγειλεν ἀβιάθαρ τῶ δαυίδ, ὅτι
occidit saul oēs sacerdotes. τ dixit
ἐπάταξεν σαοὺλ πάντας τοὺς ἱερεῖς. καὶ εἶπεν
dauid abiathar: sciui q in die illa ibi erat
δαυὶδ τῶ ἀβιάθαρ, ἔγνων ὅτι ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἐκεῖ ἦν
doec idumeus: τ nūciās nunciabit saul.
δωὴκ ὁ ἰδουμαῖος, καὶ ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῶ σαοὺλ
ego sum causa oīaq; vniuersę domus
ἐγώ εἰμι ὁ αἴτιος τῶν ψυχῶν ὅλου τοῦ οἴκου τοῦ
patris tui. mane cū mecū τ ne timeas: qñ
πατρός σου. κάθισο μετ' ἐμοῦ καὶ μὴ φοβοῦ, ὅτι
vbi q̄siero aīe mee querā τ aīe
οὗ ἐὰν ζητῶ τὴν ψυχήν μου ζητήσω καὶ τὴν ψυχὴν
tue locum:
σου τόπος,

qſi ſeruatus eo tu apud me.
ὅτι φυλάξει σὺ μετ' ἐμοῦ. Ca. 23.

A ΚΑΙ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ λέγοντες, ἰδοὺ οἱ
philisthei pugnãt in ceila: t ipſi viri
ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ κειλά, καὶ ἀντεῖλαν ἅλωνα
ponut aream t cõſuluit dauid per dñm di
ζουσιν τὰς ἅλω καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου λέ
centes ne vadam t percutiã philisthe
γων, εἰ πορευθῶ καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους;
os t dixit dñs ad dauid: vade t percutie
καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυίδ, πορεύου καὶ πατάξεις τοὺς
philistheos: t ſaluabis ceila. t dixerũt viri
ἀλλοφύλους, καὶ σώσεις τὴν κειλά. καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες
dauid ad eũ: ecce nos hic exãtes i
τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ὄντες ἐν
iudea timemus: t quõ erit ſi abierimus in
τῇ Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἐὰν ἐλθόντες πορευθῶμεν εἰς
ceila aduerſus valeos philistinorũ. t ad
τὴν κειλὰ εἰς τὰς κοιλάδας τῶν ἀλλοφύλων. καὶ προ-
iecit rurſum dauid cõſulere per dñm. t reſ
σέθετο ἔτι Δαυὶδ ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπε-
põdit ei dñs: t dixit ad eum: ſurge t deſ
κρίθη αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἀνάστηθι καὶ κατα-
cende in ceila: qñ ego trado phili
βηθι εἰς κειλά, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύ-
ſtheos in manus tuas. t abiit dauid t vi
λους εἰς τὰς χεῖράς σου. καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄν-
ri qui cum eo in ceila: t debellauit
δρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κειλά, καὶ ἐπολέμησε τοὺς
philistheos. t fugerũt a facie eius: t per
ἀλλοφύλους. καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
cuſſit eos plaga magna nimis. t abegit
ταξεν αὐτοὺς πληγὴ μεγάλη σφόδρα. καὶ ἀπήλασε
iumẽta eor̃ t ſaluauit dauid habitatores
τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ ἔσωσε Δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας
ceila. t factũ ẽ cũ fugeret abiathar fili achi
κειλά. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχι
melech ad dauid in ceila: deſcẽderat hũs ephud in
μέλιχ πρὸς Δαυὶδ εἰς κειλά, κατέβη ἔχων ἐφοὺδ ἐν τῇ
mana ſua. t nũciauerũt ſaul dicẽteo:
χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαοὺλ λέγοντες,
B ꝙ venit dauid in ceila. t dixit ſaul: tradi
ὅτι ἦλθε Δαυὶδ εἰς κειλά. καὶ εἶπε Σαούλ, πέπρα-
dit cũ deus in manus meas: qñ cõcluſus
κεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι ἀπεκλεί-
eſt introgreſſus in vrbẽ portaꝝ t ſerarum. t pre
σθη εἰσελθὼν εἰς πόλιν ὑρῶν καὶ μοχλῶν. καὶ πα-
cipit ſaul oi pplo in pugnã deſ
ραγγέλλει Σαοὺλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον κα
cendere in ceila vt obſideret dauid t
ταβαίνειν εἰς κειλὰ τοῦ συνέχειν τὸν Δαυὶδ καὶ
viros q cum eo. t cognouit dauid: ꝙ
τοὺς ἄνδρας τοὺς μετ' αὐτοῦ. καὶ ἔγνω Δαυίδ, ὅτι
ſaul tacebat de eo malũ. t dixit
Σαοὺλ παρασιώπα περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν. καὶ εἶπε
Infra. 30. d. dauid ad abiathar ſacerdotẽ: adduc ephud.
Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα προσάγαγε τὸ ἐφούδ.
t dixit dauid: dñe deus iſrael audiẽs audi
καὶ εἶπε Δαυίδ, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀκούων ἀκού-
uit ſeruꝰ tuus: ꝙ ẽrit ſaul venire ꝓ me
σεται ὁ δοῦλός σου, ὅτι ζητεῖ Σαοὺλ ἐλθεῖν ἐπ' ἐμὲ
in ceila vt euertat vrbem ꝓp me ſi ercdu
εἰς κειλὰ διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ εἰ ἀσεβήσει
dent. t nunc ſi deſcendet ſaul ſicut audi
ἀνήσεται καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαοὺλ καθὼς ἤκου
uit ſeruꝰ tuus dñe deus iſrael indica
σεν ὁ δοῦλός σου κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπάγγειλον
ſeruo tuo. t dixit dñs
τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπε κύριος ꝏ ꝏ ꝏ ꝏ ꝏ

ꝏ ꝏ ꝏ ꝏ ꝏ

יָרֵד וַיֹּאמֶר דָּוִד הַיַסְגִּרוּ בַּעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת אַנָשַׁי בְּיַד
שָׁאוּל וַיֹּאמֶר יְהוָה יַסְגִּירוּ
וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְעִילָה וַיִּתְהַלְכוּ
בַּאֲשֶׁר יִתְהַלָכוּ וּלְשָׁאוּל הֻגַּד כִּי
נִמְלַט דָּוִד מִקְעִלָה וַיֶּחְדַּל לָצֵאת
וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּצָדוֹת וַיֵּשֶׁב
בָּהָר בְּמִדְבַּר זִיף וַיְבַקְשֵׁהוּ שָׁאוּל
כָּל הַיָּמִים וְלֹא נְתָנוֹ אֱלֹהִים
בְּיָדוֹ וַיַּרְא דָּוִד כִּי יָצָא שָׁאוּל
לְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ וְדָוִד בְּמִדְבַּר
זִיף בַּחֹרָשָׁה: וַיָּקָם יְהוֹנָתָן בֶּן
שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ אֶל דָּוִד חֹרָשָׁה וַיְחַזֵּק
אֶת יָדוֹ בֵּאלֹהִים: וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אַל תִּירָא כִּי לֹא תִמְצָאֲךָ יַד
שָׁאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל
יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לְךָ לְמִשְׁנֶה
וְגַם שָׁאוּל אָבִי יֹדֵעַ כֵּן: וַיִּכְרְתוּ
שְׁנֵיהֶם בְּרִית לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב
דָּוִד בַּחֹרָשָׁה וְיהוֹנָתָן הָלַךְ לְבֵיתוֹ:
וַיַּעֲלוּ זִפִּים אֶל שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה
לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ
בְּמִצָדוֹת בַּחֹרָשָׁה בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה
אֲשֶׁר מִימִין הַיְשִׁימֹן: וְעַתָּה לְכָל
אַוַת נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ לָרֶדֶת רֵד וְלָנוּ
הַסְגִּרוֹ בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה כִּי חַמַלְתֶּם
עָלָי: לְכוּ נָא הָכִינוּ עוֹד וּדְעוּ
וּרְאוּ אֶת מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה
רַגְלוֹ מִי רָאָהוּ שָׁם כִּי אָמַר אֵלַי
עָרוֹם יַעֲרִם הוּא: וּרְאוּ וּדְעוּ כָּל
הַמַּחֲבְאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם
וְשׁוּבוּ אֵלַי אֶל נָכוֹן וְהָלַכְתִּי
אִתְּכֶם וְהָיָה אִם יֶשְׁנוֹ בָּאָרֶץ
וְחִפַּשְׁתִּי אֹתוֹ בְּכָל אַלְפֵי יְהוּדָה:

Descēdet. Dixitq; rursum dauid. Si tradent me viri ceile & viros qui sunt mecū in manus saul. Et dixit domin⁹. Tradent. ooooooooooooo Surrexit ergo dauid & viri eius quasi sexcenti & egressi de ceila ooooo ooooooooooooooooooooooo huc atq; illuc vagabantur incerti. Nūciatūq; ē saul ꝙ fugisset dd de ceila & saluat eēt: quā obrē dissimulauit exire. Morabatur āt dauid i deserto in locis firmissimis: mōtāq; in monte solitudinis ziph. Quērebat eū tm saul cūctis diebus: & nō tradidit eū deus in manus eius. Et vidit dauid ꝙ egressus eēt saul vt quereret aiam ei. Porro dd erat in deserto ziph in silua. Et surrexit ionathas fili saul & abiit ad dauid in siluā: & cōfortauit manū eius i deo: dixitq; ei. Ne timeas. Nequeni inueniet te manus saul patris mei. Et tu regnabis super ooooooo israel: & ego ero tibi secundus. ooooooooooo Sed & saul pr̄ me scit hoc. Percussit ergo ooo vterq; fedus coram domino. Mansitq; oooooooo dauid in silua: ionathas āt reuersus est in domū suā. Ascēderūt autē zi phei ad saul in gabaa dicētes. Nōne ecce dauid latitat apud nos ooo in locis tutissimis silue in colle achile ooooooo q̄ est ad dextrā deserti. Nunc ergo sicut oooooo desiderauit aia tua vt dscēderes: descēde: nostrū aūt erit vt tradam eū in manus regis. Dixitq; saul. Bñdicti vos a dño: quia doluistis vi cē meā. Abite ergo oro & diligētius pparate & curiosius agite: & cōsiderate locū vbi sit ooo pes eius: vel quis vide rit eū ibi vbi dixistis. oo Recogitat eni de me q̄ callide insidier ei. Cōsiderate & videte oia latibula eius in quib⁹ absc̄ditur: & reuertimini ad me ad rē certā vt vada dā vobiscū. Q d si āt in terrā se obstruxerit: oooo perscrutabor eū in cūctis milibus iuda. oooooo

descendet. τ dixit dauid: si tradent qui καταβήσεται. καὶ εἶπεν δαυίδ, εἰ παραδώσουσιν οἱ
de ceila me τ viros meos in manus sa- ἄνδρες τῆς κεϊλὰ ἐμοὶ καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας σα-
ul? τ dixit dns tradent. τ surrexit dauid οὐλ; καὶ εἶπεν κύριος παραδώσουσιν. καὶ ἀνέστη δαυὶδ
τ viri sui ꝙs secū: τ egressi sūt de ceila καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ κεϊλὰ
τ ibant quocūq; ibant. τ nūciatū est καὶ ἐπορεύοντο ὅπου ἂν ἐπορεύοντο. καὶ ἀπηγγέλη τῷ
saul ꝙ saluatus esset dauid de ceila: τ dimisit ut σαοὺλ ὅτι διασέσωται δαυὶδ ἐκ κεϊλά, καὶ ἀνῆκεν τοῦ
exiret. τ mānsit dauid in deserto in angustiis, ἐξελθεῖν. καὶ ἐκάθισεν δαυὶδ ἐν τῷ ἐρήμῳ ἐν τοῖς συνοχεῖς.
τ sedebat in mōte in deserto ziph. τ ōrebat sa- καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ ζιφ· καὶ ἐζήτει σα-
ul cunctis diebus dauid. τ non tradidit οὐλ πάσας τὰς ἡμέρας· καὶ οὐ παρέδωκεν
eum dns in manus eius. τ vidit dauid ꝙ αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ εἶδεν δαυὶδ ὅτι
egrederet saul vtq; reret eum. τ dauid erat i ἐξέρχεται σαοὺλ τοῦ ζητεῖν αὐτόν· καὶ δαυὶδ ἦν ἐν τῇ ἐρή-
ferto ziph in noua. τ surrexit ionathan filius saul τ μῳ ζιφ ἐν τῇ καινῇ. καὶ ἀνέστη ἰωναθὰν υἱὸς σαοὺλ καὶ
abiit ad dauid in nouā: τ cōfortauit ἀπῆλθεν πρὸς δαυὶδ εἰς τὴν καινήν, καὶ ἐκραταίωσεν
manus eius in dño. τ dixit ad eū: ne τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τῷ κυρίῳ· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, μὴ
timeas ꝙ nō te inueniet manus saul patris φοβοῦ ὅτι οὐ μή σε εὕρῃ ἡ χεὶρ σαοὺλ τοῦ πατρός
mei. τ tu regnabis sup israel: τ ego ero μου· καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ ἔσο-
tibi in secūdū. τ saul pater meus scit sic. μαί σοι εἰς δεύτερον· καὶ σαοὺλ ὁ πατήρ μου ἔγνω οὕ-
τ percussērūt ambo fedus coꝝ dño. τως· καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον κυρίου.
τ mānsit dauid in noua: τ ionathan abiit καὶ ἐκάθητο δαυὶδ ἐν τῇ καινῇ, καὶ ἰωναθὰν ἀπῆλθεν
in domū suā. τ ascēderūt siphei ad saul εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ζιφαῖοι πρὸς σαοὺλ
ad collē dicētes: nōne ecce dauid absc̄ōditꝰ ē ἐπὶ τὸν βουνὸν λέγοντες, οὐκ ἰδοὺ δαυὶδ κέκρυπται
apud nos in angustiis in noua in colle παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς συνοχοῖς ἐν τῇ καινῇ ἐν τῷ βουνῷ
achile dext̄ a dextris ieſſemū. τ nunc τοῦ ἐχειλᾶ τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ ἰεσσιμοῦ· καὶ νῦν
ois qd iuxta aiam regis in descen- πᾶν τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατά-
sum: descendat ad nos: cōclusi βασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς, συγκεκλεισμένοι
est sunt in manib⁹ regis. τ dixit εἰσι sunt ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν
eis saul benedicti vos dño: qꝝ do αὐτοῖς σαοὺλ εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐπι-
luistis de me. abite ītq; τ preparate τίσατε πρὸς ἐμοῦ· πορεύεσθε δὲ καὶ ἑτοιμάσατε
adhuc τ cognoscite τ videte locū eius vbi est ἔτι καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον αὐτοῦ ἔνθα ἐστὶν
pes eius velociter ibi vbi dixistis: qꝝ dixit τοὺς αὐτοῦ ἐν τάχει ἐκεῖ ἔνθα εἴπατε, ὅτι ἐκεῖ ὁ
saul ne forte scallide agens hic callide σαοὺλ μήποτε παρευρησάμενος ἔνθεν παρευρήσ-
agat. τ videte τ cōsiderate de oībus locis σηται. καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε ἐκ πάντων τῶν τόπων
vbi ipse absc̄ōditur ibi: τ reuertimini ad ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς
me in preparatū: τ vadam vobiscū. τ erit με ἕτοιμοι, καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. καὶ ἔσται
si est sup terrā: perscrutabor eū in cūctis mi- ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐξιχνιάσω αὐτὸν ἐν πᾶσι χι-
libus iuda. λιάσιν ἰούδα. ooooooooooooooooooooooooooooo

τ surrexerũt ziphei τ abierũt ante sa-
καὶ ἀνέστησαν οἱ Ζιφαῖοι καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν σα-
ul: τ dauid τ viri eius in deserto ma-
ούλ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μα
on in vespere a dextris iesimũ. τ iuit
ὼν κατ' ἐσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσιμοῦν. καὶ ἐπορεύθη
saul τ viri eius ad q̄rēdũ dauid. τ nũcia-
σαυὶλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν τὸν Δαυίδ. καὶ ἀπήγ
tũ est dauid: τ descẽdit ad petrã in
γειλαν τῷ Δαυίδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν ἐν τῇ
deserto maon. τ audiuit saul τ psecutus est in
ἐρήμῳ τῇ μαών· καὶ ἤκουσεν σαοὺλ καὶ κατεδίωξεν εἰς
deserto maon post dauid. τ it sa
τὴν ἔρημον τὴν μαὼν ὀπίσω Δαυίδ. καὶ πορεύεται σα
ul τ viri eius ex parte mõtis huius.
οὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου.
τ dauid τ viri eius ex parte mõtis
καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τοῦ
altera. τ dauid erat tectus vt iret a
ἑτέρου. καὶ Δαυὶδ ἦν σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ
facie saul. τ saul τ viri eius ap-
προσώπου σαούλ· καὶ σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ πα
propinquabãt sup dauid τ viros eius vt
ρεπλησίαζον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ τοῦ
capere. ccc. τ nũcius venit ad sa-
συλλαβεῖν αὐτούς. καὶ ἄγγελος παρεγένετο πρὸς σα
ul dicẽs: festina τ veni q̄r infusi sũt phili
ούλ λέγων, σπεῦδε καὶ ἔκει ὅτι ἐχύθησαν οἱ ἀλλόφυ-
thim sup terrã. τ reuersus est saul vt nõ per-
λοι ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἀπέστρεψε σαοὺλ τοῦ μὴ κα-
sequerẽt post dauid: τ perrexit in occur
τελθεῖν ὀπίσω Δαυίδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντη-
sum philistinorũ. pp hoc vocat̄ est locus il
σιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖ
le petra diuisa.
νος πέτρα ἡ μεριζοῦσα.

Ca.24.

ET ascendit dauid inde τ sedit in
Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ ἐκεῖθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς
A
anguſtijs in gaddi. τ factũ est vt reuersus ẽ saul a
στενοῖς ἐν γαδδί. καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέστρεψε σαοὺλ ἀπὸ
tergo philistinorũ: τ nũciauerũt ei di-
ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέ
cẽtes: ecce dauid in deserto in gaddi. τ acce
γοντες, ἰδοὺ Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γαδδί· καὶ ἔλα
pit secum tria milia virorũ electorũ ex
βε μεθ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ
omni israel: τ perrexit ad inuestigãdũ dauid
παντὸς τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυὶδ
τ viros eius p anteriorẽ partẽ venatiõis
καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῆς ἐκρε
ceruorũ. τ venit ad armẽta gre
τῶν ἐλαφων· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὰς αὐλίας τῶν προ-
gum que in via. τ erat ibi spelũca: τ
βάτων τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ· καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον, καὶ
ingressus ẽ saul vt pararetur. τ dauid τ
εἰσῆλθε σαοὺλ παρασκευάσασθαι· καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ
viri eius in spelũca interius sedebãt in
ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐσώτερον ἐκάθητο ἐν
ea. τ dixerũt viri dauid ad eum: ecce
αὐτῷ· καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ
dies hec: quã dixit dñs ad te: ecce ego tra
ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν εἶπε κύριος πρὸς σέ, ἰδοὺ ἐγὼ δί
do inimicũ tuũ in manus tuas: τ fa
δωμι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιή-
D
cies ei q̄ placuerit in oculis tuis. τ surr-
σεις αὐτῷ τὸ ἀρεστὸν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἀνέ
rexit dauid τ abstulit ala᷑ vtpoidio sa
στη Δαυὶδ καὶ ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σα
B
ul latẽter. τ factũ est post hec: τ percus
οὺλ λαθραίως. καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάτα-
sit dauid cor suũ: q̄ñ abstulit
ξεν Δαυὶδ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι ἀφείλετο cccc

'At illi'surgẽtes'abierũt
in'ziph'''ante saul. cccc
°Dauid ãt°& viri ei° erãt
'i deserto 'maõ°in cãpe
stribus'ad°dexterã'iesi-
muth.'Iuit ergo'saul cc
°& socii eius °ad queren
dũ eũ. 'Et nunciatũ est
°dd:statiq̄'descendit ad
'petrã:'& versabatur °in
deserto'maon. Q̄d'cũ
audisset'saul''psecutus ẽ
°dauid in°deserto°maõ.
'Et ibat°saul & viri eius
'ad latus°mõtis ˣ ex pte
vna:'dd ãt'& viri ei°erãt
°in latere°mõtis ᶜ ex pte
altera.Porro'dauid'des-
pabat se posse° euadere
°a facie'saul.°Itaq̄ saul
'& viri eius ''in modum
corone''cingebãt°dd°&
°viros eius'vt capent e-
os.°Et nũcius'venit °ad
°saul'dicens. 'Festina°&
veni°q̄ñ °infuderunt se
°philistiim°sup'terram.
°Reuersus est ergo°saul
'desistens psequi'dauid:
'& perrexit ''in occursũ
''philistinorum.° ꝓpter
°hoc°vocauerũt' locum
°illum'petram'' diuiden
tem. 24.

HAscendit ergo°dd°i
de°& habitauit cccc
'in locis tutissimis'ẽgad
di.°Cunq̄ ccccccccccc
'reuersus eẽt°saul'post q̄
psecutus ẽ ''philisteos:
''nũciauerunt°ei °dicen-
tes.°Ecce'dauid ccccccc
°in deserto ẽ 'engaddi.
ˣAssumẽs ergo'saul ccc
'tria°milia'electoꝝ°viro
rum°ex omni ccccccccc
'israel'prexit °ad inuesti
gandum 'dauid ccccccc
°& viros eius ẽt' sup ab-
ruptissimas°petras q̄ſo
lis°ibicibus puie sũt.°Et
venit°ad'caulas° ouiũ q̄
se offerebãt viãti: eratq̄
°ibi'spelũca quã° igress°
est°saul°vt purgaret ven
trẽ.Porro'dauid'& viri°e
ius°in interiore pte°spe
lũce'latebãt.°Et dixerũt
'serui''dauid°ad eũ.°Ec-
ce°dies de°qua ccccccc
'locutus est°dominus'ad
te:ˣego' tradam ccccccc
°tibi°inimicum tuũ ᶜ vt
facias °ei ccccccccccc
ᶜ sicut'placuerit°i oculis
tuis.°Surrexit ergo ' dd
°& ꝑscidit''orã ''chlami-
dis ccccccccccccccccc
ꝑsaul°silenter.°Post'hec
''percussit ccccccccccc
'cor suum'dauid'eo q̄
ᶜ abscidisset ccccccccccc

קום	וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ זִיפָה ״לִפְנֵי ״שָׁאוּל	
״נגד עין	״וְדָוִד ״וַאֲנָשָׁיו ״בְּמִדְבַּר ״מָעוֹן ״בָּעֲרָבָה	
	״אֶל ״יְמִין ״הַיְשִׁימֹן׃ וַיֵּלֶךְ ״שָׁאוּל	
״נגד	״וַאֲנָשָׁיו ״לְבַקֵּשׁ ״וַיַּגִּידוּ ״לְדָוִד	
	״וַיֵּרֶד ״הַסֶּלַע ״וַיֵּשֶׁב ״בְּמִדְבַּר ״מָעוֹן	
״שמע ״קול	״וַיִּשְׁמַע ״שָׁאוּל ״וַיִּרְדֹּף ״אַחֲרֵי ״דָּוִד	
״צדד	״מִדְבַּר ״מָעוֹן ״וַיֵּלֶךְ ״שָׁאוּל ״מִצַּד	
	״הָהָר ״מִזֶּה ״וְדָוִד ״וַאֲנָשָׁיו ״מִצַּד	
״היה ״פנה	״הָהָר ״מִזֶּה ״וַיְהִי ״דָּוִד ״נָחָפֵז ״לָלֶכֶת	
״ילך ״פנה	״מִפְּנֵי ״שָׁאוּל ״וְשָׁאוּל ״וַאֲנָשָׁיו	
״עטרים ״אל ״דָּוִד ״ואל ״אנשיו		
״לאב ״בוא	״לְתָפְשָׂם׃ וַיַּלָּאךְ ״בָּא ״אֶל ״שָׁאוּל	
״נגד	״לֵאמֹר ״מְרָה ״וְלֵכָה ״כִּי ״פָּשְׁטוּ	
	״פְּלִשְׁתִּים ״עַל ״הָאָרֶץ׃ וַיָּשָׁב ״שָׁאוּל	
	״מֵרְדֹּף ״אַחֲרֵי ״דָוִד ״וַיֵּלֶךְ ״לִקְרַאת	
קום	״פְּלִשְׁתִּים ״עַל־כֵּן ״קָרְאוּ ״לַמָּקוֹם	
״חלק	״הַהוּא ״סֶלַע ״הַמַּחְלְקוֹת׃	
cap.xxiiij.	וַיַּעַל ״דָּוִד ״מִשָּׁם ״וַיֵּשֶׁב	
״עלה ״הנה	״בְּמְצָדוֹת ״עֵין ״גֶּדִי׃ וַיְהִי ״כַּאֲשֶׁר	
שוב	״שָׁב ״שָׁאוּל ״מֵאַחֲרֵי ״פְּלִשְׁתִּים	
״נגד	״וַיַּגִּדוּ ״לוֹ ״לֵאמֹר ״הִנֵּה ״דָוִד	
״לכד	״בְּמִדְבַּר ״עֵין ״גֶּדִי׃ ״וַיִּקַּח ״שָׁאוּל	
״בחר	״שְׁלֹשֶׁת ״אַלְפִים ״אִישׁ ״בָּחוּר ״מִכָּל	
	״יִשְׂרָאֵל ״וַיֵּלֶךְ ״לְבַקֵּשׁ ״אֶת ״דָּוִד	
״פנה	״וַאֲנָשָׁיו ״עַל ״פְּנֵי ״צוּרֵי ״הַיְעֵלִים׃	
״בוא	״וַיָּבֹא ״אֶל ״גְּדֵרוֹת ״הַצֹּאן ״עַל	
	״הַדָּרֶךְ ״וְשָׁם ״מְעָרָה ״וַיָּבֹא ״שָׁאוּל	
״סוך	״לְהָסֵךְ ״אֶת ״רַגְלָיו ״וְדָוִד ״וַאֲנָשָׁיו	
״אחר	״יְרֵכֹתֵי ״הַמְּעָרָה ״יֹשְׁבִים׃ ״וַיֹּאמְרוּ	
	״אַנְשֵׁי ״דָוִד ״אֵלָיו ״הִנֵּה ״הַיּוֹם ״אֲשֶׁר	
	״אָמַר ״יְהוָה ״אֵלֶיךָ ״הִנֵּה ״אָנֹכִי ״נֹתֵן	
״עשה	״אֶת ״אֹיִבְךָ ״בְּיָדֶךָ ״וְעָשִׂיתָ ״לּוֹ	
״קום	״כַּאֲשֶׁר ״יִטַב ״בְּעֵינֶיךָ ״וַיָּקָם ״דָּוִד	
״כרת ״עצל	״וַיִּכְרֹת ״אֶת ״כְּנַף ״הַמְּעִיל ״אֲשֶׁר	
״אט ״הנה	״לְשָׁאוּל ״בַּלָּט׃ וַיְהִי ״אַחֲרֵי ״כֵּן ״וַיַּךְ	
״נגה	״לֵב ״דָּוִד ״אֹתוֹ ״עַל ״אֲשֶׁר ״כָּרַת ״אֶת	

כָּנָף אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר
לֵאנָשָׁיו חָלִילָה לִּי מֵיהוָה אִם חָלַל
אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה לַאדֹנִי
לִמְשִׁיחַ יְהוָה לִשְׁלֹחַ יָדִי בּוֹ כִּי מָשַׁח
מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וַיְשַׁסַּע דָּוִד אֶת שָׁסַע
אַנְשָׁיו בַּדְּבָרִים וְלֹא נְתָנָם לָקוּם
אֶל שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מֵהַמְּעָרָה קוּם
וַיֵּלֶךְ בַּדָּרֶךְ׃ וַיָּקָם דָּוִד אַחֲרֵי כֵן
וַיֵּצֵא מִן הַמְּעָרָה וַיִּקְרָא אַחֲרֵי
שָׁאוּל לֵאמֹר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט נָבַט
שָׁאוּל אַחֲרָיו וַיִּקֹּד דָּוִד אַפַּיִם קָדַד
אָרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד שָׁתָה
לְשָׁאוּל לָמָּה תִשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי שָׁמַע
אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מְבַקֵּשׁ בָּקַשׁ
רַעָתֶךָ׃ הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ רָאָה
אֵת אֲשֶׁר נְתָנְךָ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָדִי
בַּמְּעָרָה וְאָמַר לְהָרָגְךָ וַתָּחָס עָלֶיךָ חוּס
וָאֹמַר לֹא אֶשְׁלַח יָדִי בַּאדֹנִי כִּי שָׁלַח
מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וְאָבִי רְאֵה גַּם רְאֵה
אֶת כְּנַף מְעִילְךָ בְּיָדִי כִּי בְּכָרְתִי מָעַל
אֶת כְּנַף מְעִילְךָ וְלֹא הֲרַגְתִּיךָ דַּע יָדַע
וּרְאֵה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וָפֶשַׁע רוּעַ
וְלֹא חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צֹדֶה אֶת צוּד
נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי לָקַח שָׁפַט
וּבֵינֶךָ וּנְקָמַנִי יְהוָה מִמֶּךָּ וְיָדִי מִן
לֹא תִהְיֶה בָּךְ׃ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מְשַׁל הָיָה אָמַר
הַקַּדְמֹנִי מֵרְשָׁעִים יֵצֵא רֶשַׁע
וְיָדִי לֹא תִהְיֶה בָּךְ׃ אַחֲרֵי מִי יָצָא
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה
רֹדֵף אַחֲרֵי כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי פַּרְעֹשׁ מוּת
אֶחָד׃ וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן וְשָׁפַט דּוּן
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֵרֶא וְיָרֵב אֶת רִיבִי רוּב
וְיִשְׁפְּטֵנִי מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת שָׁפַט הָיָה
דָּוִד לְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּלָה
אֶל שָׁאוּל וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַקֹּלְךָ קוֹל
זֶה בְּנִי דָוִד וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ נָשָׂא

oram chlamidis saul.
Dixitq; ad viros suos. Propitiꝰ sit mihi dominus ne faciam hanc rem domino meo christo dñi: vt mittam manū meā in eū: quia xp̄s dñi est. Et confregit dauid viros suos sermōibus istis: & nō pmisit eos vt cōsurgerēt in saul. Porro saul exurgēs de spelūca pgebat cepto itinere. Surrexit āt dd post eū & egressus de spelūca clamauit post tergū saul dicens. Domie mi rex. Et respexit saul post se: & iclinās se dauid pronus in terram adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis verba hominum loquentiū: dauid querit malū aduersū te. Ecce hodie viderūt ocli tui q tradiderit te dñs in manu mea in spelūca: & cogitaui vt occiderē te: sed pepcit tibi oculus meꝰ. Dixi ei. Nō extēdā manū meā in dñm meū: quia xp̄s dñi est. Quinpotius pr̄mi vide & cognosce orā chlamidis tue i manu mea: quō cū p̄sciderē sūmitate chlamidis tue: nolui extēdere manū meā in te. Aīaduerte & vide qm̄ nō est i mā mea malū: neq; iniqtas: neq; peccaui i te. Tu āt insidiaris aīe mee vt auferas eā. Iudicet dñs inter me & te & vlciscatur me dñs ex te manꝰ āt mea nō sit in te: sicut & i puerbio antiquo dicitur. Ab ipiis egredietur impietas. Manus ergo mea non sit in te. Quē pseq̄ris rex israel: quē pseq̄ris? Canē mortuū pseq̄ris & pulicem vnū? Sit dñs iudex & iudicet inter me & te: & videat & iudicet cām meā: & eruat me de mā tua. Cum autem cōplesset dauid loquens sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nū quid vox hec tua est fili mi dauid? Et leuauit saul vocem suam

alam diploidis eius. τ dixit dauid ad
τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ· καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς
viros suos: nequaq̄ mihi a dño: si
τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, μηδαμῶς ἐμοὶ παρὰ κυρίου, εἰ
faciam verbū hoc dño meo xp̄o dñi vt
ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου ἐπε
inferā manū meā in eum: qm̄ xp̄s dñi hic
νεγκεῖν χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι χριστὸς κυρίου οὗτός
est. τ persuasit dauid viris suis in ser
ἐστιν· καὶ ἔπεισε δαυὶδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λό
mōibꝰ: τ nō pmisit eis vt cōsurgerēt τ interficerēt
γοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστῆναι καὶ θανατῶσαι
saul. τ surrexit saul τ egressus ē in viam
τὸν σαούλ· καὶ ἀνέστη σαοὺλ καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν
de spelūca. τ egressus ē dauid post saul
ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐξῆλθεν δαυὶδ ὀπίσω σαοὺλ
de spelūca. τ clamauit dauid post saul di
ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐβόησε δαυὶδ ὀπίσω σαοὺλ λέ
cens: dñe rex. τ respexit saul post se.
γων, κύριε βασιλεῦ· καὶ ἐπέβλεψε σαοὺλ ὀπίσω αὐ
τ inclinauit dauid sup faciē suā sup
τοῦ· καὶ ἔκυψε δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
terrā: τ adorauit eū. τ dixit dauid ad saul:
γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς σαούλ,
quare audis verba ppli dicētiū: ecce
ἱνατί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ λεγόντων, ἰδοὺ
dauid querit aīam tuā. τ in die ista
δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου· καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ
viderūt oculi tui q tradidit te do
τῃ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέ σε κύ
minus hodie in manus meas in spelūca: τ
ριος σήμερον εἰς τὰς χεῖράς μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ
nō volui occidere te: τ peperci tibi. τ
οὐκ ἐβουλήθην ἀποκτεῖναί σε, καὶ ἐφεισάμην σου· καὶ
dixi nō inferā manū meā in dñm meū: qm̄
εἶπα οὐκ ἐποίσω χεῖρά μου ἐπὶ τὸν κύριόν μου, ὅτι
christus dñi iste est τ pater meus. τ ecce
χριστὸς κυρίου οὗτός ἐστι καὶ πατήρ μου· καὶ ἰδοὺ τὸ
ala diploidis in manu mea. ego abstu
πτερύγιον τῆς διπλοΐδος ἐν τῇ χειρί μου· ἐγὼ ἀφεῖ
li alam diploidis τ nō interfeci
λον τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος καὶ οὐκ ἀπέκτεινά
te. τ cognosce τ vide hodie q nō est in
σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε σήμερον ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
manu mea malū neq; iniqtas neq; impietas: τ non
χειρί μου κακία οὐδὲ ἀθέτησις οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ
peccaui in te. τ tu insidiaris aīe mee vt
ἥμαρτον εἰς σέ· καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου τ
auferas eā. iudicet dñs inter me τ in
λαβεῖν αὐτήν· κρίναι κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀνα
ter te: τ vlciscatur me dñs ex te. at
μέσον σου, καὶ ἐκδικήσαι μοι κύριος ἐκ σοῦ· ἡ δὲ
manꝰ mea nō erit in te sicut dicitur in prouer
χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σὲ καθὼς λέγεται ἐν παραβο
bio antiquo. ab impijs egredietur delictū. τ
λῇ ἀρχαία· ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια· καὶ
manꝰ mea nō erit in te. τ nunc post quem
ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ· καὶ νῦν ὀπίσω τίνος
persequeris rex israel post quē egre
καταδιώκεις βασιλεῦ τοῦ ἰσραὴλ ὀπίσω τίνος ἐκ
deris? post canē mortuū τ post pulicē
πορεύῃ; ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος καὶ ὀπίσω ψύλλου
vnū? sit dñs in iudicē τ cēsorē inter me τ
ἑνός; γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ
te: τ videat dñs τ iudicet causā meā τ vlciscatur me
σοῦ, καὶ ἴδοι κύριος καὶ κρίναι τὴν δίκην μου καὶ δικάσαι μοι
de manu tua. τ factū ē vt cōpleuit dauid loqui
ἐκ χειρός σου· καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε δαυὶδ λαλῶν
sermōes istos ad saul: τ dixit saul: vox
τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς σαούλ, καὶ εἶπε σαούλ, ἡ φωνή
tua hec fili dauid? τ eleuauit saul vocē suā
σου αὕτη τέκνον δαυίδ; καὶ ἐπῆρε σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτ

בָּבָה׳ אֲשֶׁר ׳וַיִּבָּךְ׳ וַיֹּאמֶר׳ אֶל׳ דָּוִד ׳צַדִּיק׳ אַתָּה׳
צָבַק ׳מִמֶּנִּי ׳ כִּי׳ אַתָּה ׳ גְּמַלְתַּנִי׳ הַטּוֹבָה׳
רוּעַ׳ עָנַד ׳וַאֲנִי׳ גְּמַלְתִּיךָ׳ הָרָעָה׳ וְאַתָּה׳ הִגַּדְתָּ׳
עָשָׂה ׳הַיּוֹם ׳׳אֵת ׳אֲשֶׁר ׳ עָשִׂיתָה ׳ אִתִּי
׳טוֹבָה׳אֵת׳אֲשֶׁר׳כִּנַּרְנִי׳יְהוָה׳בְּיָדֶךָ
פָּצָא ׳וְלֹא׳הַרַגְתַּנִי׳וְכִי׳יִמְצָא׳אִישׁ׳אֶת
׳אֹיְבוֹ ׳ וְשִׁלְּחוֹ ׳בְּדֶרֶךְ ׳ טוֹבָה
שָׁלַם ׳וַיהוָה׳יְשַׁלֶּמְךָ׳טוֹבָה ׳תַּחַת ׳׳הַיּוֹם
׳הַזֶּה ׳ אֲשֶׁר ׳ עָשִׂיתָה ׳ לִי׃ ׳וְעַתָּה
כָּלַךְ ׳הִנֵּה׳יָדַעְתִּי ׳ כִּי ׳ מָלֹךְ׳תִּמְלוֹךְ
קוּם ׳וְקָמָה ׳ בְיָדְךָ ׳ מַמְלֶכֶת ׳ יִשְׂרָאֵל ׃
׳וְעַתָּה ׳הִשָּׁבְעָה׳לִי ׳ בַּיהוָה ׳ אִם
׳תַּכְרִית ׳אֶת׳זַרְעִי ׳׳אַחֲרָי ׳ וְאִם
׳תַּשְׁמִיד ׳אֶת ׳ שְׁמִי ׳מִבֵּית׳אָבִי׃
׳וַיִּשָּׁבַע ׳ דָּוִד ׳ לְשָׁאוּל ׳ וַיֵּלֶךְ
׳שָׁאוּל ׳אֶל׳בֵּיתוֹ ׳ וְדָוִד ׳וַאֲנָשָׁיו
׳עָלָה׳צוד ׳עָלוּ׳עַל׳הַמְּצוּדָה׃

Cap.xxv.

׳מוּת׳קִבֵּץ ׳וַיִּמָּת ׳שְׁמוּאֵל׳ וַיִּקָּבְצוּ
׳כָּל ׳יִשְׂרָאֵל׳וַיִּסְפְּדוּ ׳לוֹ׳וַיִּקְבְּרֻהוּ
׳סָפַד׳קָבַר ׳בְּבֵיתוֹ׳ בָּרָמָה׳וַיָּקָם ׳׳דָּוִד ׳׳וַיֵּרֶד
׳קוּם ׳אֶל ׳מִדְבַּר ׳פָּארָן׃ ׳וְאִישׁ ׳בְּמָעוֹן
׳רַבַּר ׳וּמַעֲשֵׂהוּ ׳בַּכַּרְמֶל׳ וְהָאִישׁ ׳גָּדוֹל
׳עָשָׂה׳גָּדַל ׳מְאֹד׃ ׳וְלוֹ׳צֹאן ׳שְׁלֹשֶׁת ׳ אֲלָפִים
׳וְאֶלֶף׳עִזִּים׃ ׳וַיְהִי׳בְּגָזְזוֹ׳אֶת׳צֹאנוֹ
׳בַּכַּרְמֶל׃ ׳׳וְשֵׁם ׳׳הָאִישׁ ׳נָבָל׃ ׳וְשֵׁם
׳אִשְׁתּוֹ ׳אֲבִיגַיִל׃ ׳וְהָאִשָּׁה ׳טוֹבַת
׳אִישׁ ׳שֵׂכֶל׳וִיפַת ׳תֹּאַר׃ ׳וְהָאִישׁ ׳קָשֶׁה
׳נָבָה ׳וְרַע׳מַעַלְלִים׳וְהוּא׳כָלְבִּי׃ ׳וַיִּשְׁמַע
׳כָּלֵב׳עַל ׳דָּוִד ׳בַּמִּדְבָּר׳כִּי׳גֹזֵז׳׳נָבָל׳׳אֶת׳צֹאנוֹ׃
׳שָׁמַע ׳וַיִּשְׁלַח׳דָּוִד ׳ עֲשָׂרָה ׳ נְעָרִים׃
׳שָׁלַח ׳וַיֹּאמֶר׳דָּוִד׳לַנְּעָרִים׃ ׳עֲלוּ׳כַרְמֶלָה
׳אָמַר׳עָלָה ׳וּבָאתֶם׳אֶל׳נָבָל׳וּשְׁאִלְתֶּם׳לוֹ׳בִּשְׁמִי
׳שָׁלַם׃ ׳לְשָׁלוֹם׃ ׳וְאָמַרְתֶּם׳כֹּה׳לְחַי׃ ׳וְאַתָּה
׳שָׁלוֹם׳׳וּבֵיתְךָ׳׳שָׁלוֹם ׳וְכֹל ׳ אֲשֶׁר
׳לְךָ ׳שָׁלוֹם ׃ ׳וְעַתָּה ׳ שָׁמַעְתִּי ׳ כִּי
׳גֹזְזִים׳לְךָ ׳עַתָּה׳הָרֹעִים ׳ אֲשֶׁר

ſ ſecuit. ⁊ dixit ad dauid: iuſtus tu ma
καὶ ἔκλαυσε· καὶ εἶπε πρὸς Δαυὶδ, δίκαιος σὺ ὑ
gis ego: quia tu ꝺ̃ꝺ̃ tribuiſti mihi bona: ego
πὲρ ἐμέ, ὅτι σὺ μὲν ἀπέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὼ
aũt reddidi tibi mala. ⁊ tu nunciaſti
δὲ ἀπέδωκά σοι κακά· καὶ σὺ ἀπήγγειλάς
hodie que feciſti mihi bona: quõ incluſit me
σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθά, ὡς ἀπέκλεισέ με
dñs hodie in manus tuas: ⁊ non interfeci
κύριος σήμερον εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ οὐκ ἀπέκτει
ſti me. ⁊ quia ſi inuenerit aliqꝺ inimicũ ſuũ in ani
νάς με· καὶ ὅτι εἰ εὕροι τὶς τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ εἰς ἀλ
mã ſuã: ⁊ miſerit eũ in via bona: ⁊ dñs
λοτρίαν, καὶ ἐκπέμψει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ κύριος
reddet ei bona: ſicut feciſti tu ho
ἀποδώσει αὐτῷ ἀγαθά, καθὼς ἐποίησας σὺ σή
die. ⁊ nũc ecce ego cognoſco: qm̃ regnãs re
μερον· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω, ὅτι βασιλεύων βα
gnabis: ⁊ cõſtituet regnũ iſrael in manu
σιλεύσεις, καὶ στήσεται ἡ βασιλεία Ἰσραὴλ ἐν χειρί
tua. ⁊ nũc iura mihi in dñõ: vt nõ diſ
σου· καὶ νῦν ὄμοσόν μοι κατὰ τοῦ κυρίου, ἵνα μὴ ἐξο
perdas ſemen meũ poſt me: ⁊ nõ de
λοθρεύσῃς τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, καὶ μὴ ἀφα
leas nomẽ meũ de domo patris mei.
νίσῃς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.
⁊ iurauit dauid ſaul. ⁊ abiit ſaul in
καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαοὺλ· καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ εἰς
domũ ſuã. ⁊ dauid ⁊ viri ſui aſce
τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνε
derũt in munitionẽ arctã.
βησαν εἰς μισαφὰ τὴν σφοδρά. Ca. 25.

A ΘΑΝ autẽ mortuꝰ eſt: ⁊ cõgregatus eſt vniuerſus
Καὶ ἐτελεύτησε, καὶ συνήχθησαν πᾶς
iſrael ⁊ plãxit eũ ⁊ ſepelierũt eũ in
Ἰσραὴλ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν καὶ ἐθάψαν αὐτὸν ἐν τῷ
infra. 28. domo ſua in armathaim. ⁊ ſurrexit dauid deſcẽdit
οἴκῳ αὐτοῦ ἐν ἁρμαθαίμ· καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ κατέβη
in deſertũ pharã. ⁊ erat homo in ſoli
εἰς τὴν ἔρημον Φαράν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ ἐρή
tudine: ⁊ poſſeſſio eius in carmelo: ⁊
μῳ, καὶ ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ, καὶ ὁ
homo magnus nimis. ⁊ huic oues tria
ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τούτῳ πρόβατα τρι
milia: ⁊ capre mille. ⁊ factũ eſt cũ tõderẽt
χίλια, καὶ αἶγες χίλιαι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κείρειν
ipſũ oues eius in carmelo: ⁊ nomẽ
αὐτὸν τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ, καὶ ὄνομα
homini nabal: ⁊ vxori nomẽ abygail.
τῷ ἀνδρὶ ναβάλ, καὶ τῇ γυναικὶ ὄνομα ἀβυγαίλ.
⁊ erat mulier bona prudẽtia ⁊ pulchra forma nimis.
καὶ ἦν ἡ γυνὴ ἀγαθὴ συνέσει καὶ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα
⁊ homo durus ⁊ malicioſus in exercitiõ:
καὶ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι,
⁊ homo caninus. ⁊ audiuit dauid in deſerto
καὶ ἄνθρωπος κυνικός· καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ
q̃ tõdit nabal carmelius greges ſuos. ⁊
ὅτι κείρει ναβὰλ ὁ καρμήλιος τὰ πρόβατα αὐτοῦ· καὶ
miſit dauid decẽ pueros. ⁊ dixit ad
ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια· καὶ εἶπε πρὸς τὰ
pueros: aſcendite in carmelũ: ⁊ venite ad
παιδάρια, ἀναβαίνετε εἰς τὸν Καρμηλον, καὶ ἔλθατε πρὸς
nabal: ⁊ ſalutate eũ in noie meo
ναβάλ· καὶ ἀσπάσασθε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
in pace: ⁊ dicetis ei hec: ad tp̃m ⁊ tu ſal
ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐρεῖτε αὐτῷ τάδε, εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγι
nus ⁊ omnia ſalua ⁊ dom̃ tua.
αίνων καὶ πάντα τὰ ὑγιαίνοντα καὶ ὁ οἶκός σου·
⁊ nũc ecce audiui q̃ tõdent tibi nunc paſtores
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ſ & fleuit: ſ dixitq; ad ſ da
καὶ ἔκλαυσεν· καὶ εἶπε πρὸς Δαυίδ, δίκαιος σὺ ὑ
uid. ſ Iuſtior ſ tu es ſ quã
πὲρ ἐμέ· ὅτι σὺ ἀπέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὼ
ego. ſ Tu ſ enim ſ tribuiſti
δὲ ἀπέδωκά σοι κακά· καὶ σὺ ἀπήγγειλάς
mihi ſ bona: ſ ego autem
ſ reddidi tibi ſ mala. ſ Et
μοι ſ indicaſti mihi ſ hodie
σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθά, ὡς ἀπέκλεισέ με
ſ que ſ feceris ſ mihi ſ bo
σήμερον εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ οὐκ ἀπέκτει
na: ſ quomodo ſ tradide
νας με· καὶ ὅτι εἰ εὕροι τὶς τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ εἰς ἀλ
rit me ſ dñs ſ in manu tua
λοτρίαν, καὶ ἐκπέμψει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ κύριος
ſ & non ſ occideris me.
ἀποδώσει αὐτῷ ἀγαθά, καθὼς ἐποίησας σὺ σή
ſ Quis enim ſ cũ ſ inuene
μερον· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω, ὅτι βασιλεύων βα
rit ſ inimicum ſuũ ſ dimit
σιλεύσεις, καὶ στήσεται ἡ βασιλεία Ἰσραὴλ ἐν χειρί
tet eum ſ in via ſ bona ſ
σου· καὶ νῦν ὄμοσόν μοι κατὰ τοῦ κυρίου, ἵνα μὴ ἐξο
ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo
ſ Sed dominus ſ reddat ti
λοθρεύσῃς τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, καὶ μὴ ἀφα
bi viciſſitudinem banc:
νίσῃς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.
ſ pro eo q̃ m̃ hodie ſ opera
⁊ iurauit dauid ſaul. ⁊ abiit ſaul in
tus es ſ in me. ſ Et nunc
καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαοὺλ· καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ εἰς
ſ quia ſ ſcio ſ q̃ certiſſime
domũ ſuã. ⁊ dauid ⁊ viri eius
ſ regnaturus es: ſ & habi
καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνε
turus ſ i manu tua ſ regnũ
βησαν εἰς μισαφὰ τὴν σφοδρά. Ca. 25.
ſ Iſrael: ſ iura ſ mihi ſ in do
ΘΑΝ autẽ mortuꝰ eſt: ⁊ cõgregatus eſt vniuerſus
Καὶ ἐτελεύτησε, καὶ συνήχθησαν πᾶς
mino ſ ne ſ deleas ſ ſemen
iſrael ⁊ plãxit eũ ⁊ ſepelierũt eũ in
Ἰσραὴλ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν καὶ ἐθάψαν αὐτὸν ἐν τῷ
meum m̃ poſt me: n nec q̃
domo ſua in armathaim. ⁊ ſurrexit dauid deſcẽdit
οἴκῳ αὐτοῦ ἐν ἁρμαθαίμ· καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ κατέβη
ſ auferas ſ nomen meum
in deſertũ pharã. ⁊ erat homo in ſoli
εἰς τὴν ἔρημον Φαράν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ ἐρή
ſ de domo ſ patris mei.
tudine: ⁊ poſſeſſio eius in carmelo: ⁊
μῳ, καὶ ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ, καὶ ὁ
ſ Et iurauit ſ dauid ſ ſauli.
homo magnus nimis. ⁊ huic oues tria
ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τούτῳ πρόβατα τρι
ſ Abiit ergo ſ ſaul ſ in ſ do
milia: ⁊ capre mille. ⁊ factũ eſt cũ tõderẽt
χίλια, καὶ αἶγες χίλιαι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κείρειν
mum ſuam: ſ & dauid ſ &
ipſũ oues eius in carmelo: ⁊ nomẽ
αὐτὸν τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ, καὶ ὄνομα
viri eius ſ aſcenderũt ſ ad
homini nabal: ⁊ vxori nomẽ abygail.
ſ tutiora loca. 25.
τῷ ἀνδρὶ ναβάλ, καὶ τῇ γυναικὶ ὄνομα ἀβυγαίλ.
ΜOrtuus eſt autẽ ſ ſa
⁊ erat mulier bona prudẽtia ⁊ pulchra forma nimis.
muel ſ & cõgregat ſ q̃
καὶ ἦν ἡ γυνὴ ἀγαθὴ συνέσει καὶ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα
eſt ſ vniuerſus ſ iſrael ſ &
⁊ homo durus ⁊ malicioſus in exercitiõ:
planxerunt ſ eum nimis
καὶ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι,
ſ & ſepelierũt eum ſ in do
⁊ homo caninus. ⁊ audiuit dauid in deſerto
mo ſua ſ in ramatha. ſ Cõ
καὶ ἄνθρωπος κυνικός· καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ſurgenſq; m̃ dauid ſ deſcẽ
q̃ tõdit nabal carmelius greges ſuos. ⁊
dit ſ in ſ deſertum ſ pharã.
ὅτι κείρει ναβὰλ ὁ καρμήλιος τὰ πρόβατα αὐτοῦ· καὶ
Erat autem ſ vir quiſpi
miſit dauid decẽ pueros. ⁊ dixit ad
am ſ in ſolitudine ſ maõ:
ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια· καὶ εἶπε πρὸς τὰ
ſ & poſſeſſio eius ſ in car
pueros: aſcendite in carmelũ: ⁊ venite ad
melo: ſ & homo ille ſ ma
παιδάρια, ἀναβαίνετε εἰς τὸν Καρμηλον, καὶ ἔλθατε πρὸς
gnus ſ nimis. Erantq; ſ ei
nabal: ⁊ ſalutate eũ in noie meo
ſ oues ſ tria ſ milia: ſ & mil
ναβάλ· καὶ ἀσπάσασθε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
le ſ capre. ſ Et accidit ſ vt
in pace: ⁊ dicetis ei hec: ad tp̃m ⁊ tu ſal
tonderetur ſ grex eius
ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐρεῖτε αὐτῷ τάδε, εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγι
ſ in carmelo. ſ Nomen au
nus ⁊ omnia ſalua ⁊ dom̃ tua.
tem ſ viri illius erat ſ na
αίνων καὶ πάντα τὰ ὑγιαίνοντα καὶ ὁ οἶκός σου·
bal: ſ & nomen ſ vxoris e
⁊ nũc ecce audiui q̃ tõdent tibi nunc paſtores
ius ſ abigail. Eratq; ſ mu
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες
lier illa ſ prudentiſſima
ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo
ſ & ſpecioſa. ſ Porro vir
eius ſ durus ſ & peſſimus
& malicioſus. ſ Erat au
tem ſ de genere ſ caleph.
ſ Cum autem audiſſet
ſ dauid ſ in deſerto ſ q̃ ſ ton
deret ſ nabal ſ gregem
ſuum: ſ miſit ſ q decem ſ ius
uenes ſ & dixit eis. ſ A
ſcendite ſ in carmelum
ſ & venietis ſ ad ſ nabal: ſ &
ſalutabitis ſ eum ſ ex no
mine meo ſ pacifice: ſ &
ſ ſic ſ dicetis. Sit ſ fratribus
meis ſ & tibi ſ pax: m̃ & do
mui tue ſ pax: ſ & omni
bus ſ q̃cunq; ſ q habes ſit
ſ pax. ſ Audiui ſ q ſ tonde
rẽt ſ paſtores ſ tui greges

לְךָ֣ הָיוּ֩ עִמָּ֨נוּ ׀ לֹ֤א הֲכְלַמְתָּם֙ וְלֹא
נִפְקַ֣ד מְאוּמָ֔ה כָּל־ יְמֵי
הֱיוֹתָ֖ם בַּכַּרְמֶ֑ל וְשָׁאַ֥לְתִּי אֶת־ נְעָרֶ֖יךָ
וְיַגִּ֣ידוּ לָ֑ךְ וְיִמְצְא֤וּ הַנְּעָרִים֙ חֵ֣ן
בְּעֵינֶ֔יךָ כִּ֥י עַל־ יוֹם֙ טוֹב֙ בָּ֣אנוּ
תְּנָה־ נָּ֣א אֲשֶׁר֩ תִּמְצָ֨א יָדְךָ֜
לַעֲבָדֶ֗יךָ וּלְבִנְךָ֙ לְדָוִ֔ד וַיָּבֹ֣אוּ נַעֲרֵי
דָוִ֗ד וידברו אֶל־ נָבָל֙ כְּכָל־ הַדְּבָרִ֣ים
הָאֵ֔לֶּה בְּשֵׁ֖ם דָּוִ֑ד וַיָּנֻֽחוּ׃ וַיַּ֥עַן
נָבָ֖ל אֶת־ עַבְדֵ֣י דָוִ֑ד וַיֹּ֣אמֶר מִי־ דָוִ֗ד
וּמִי֙ בֶּן־ יִשַׁ֔י הַיּ֥וֹם רַבּ֖וּ עֲבָדִ֑ים
הַמִתְפָּרְצִ֖ים אִ֥ישׁ מִפְּנֵ֖י אֲדֹנָֽיו׃
וְלָקַחְתִּ֤י לַחְמִי֙ וְאֶת־ מֵימַ֔י
וְאֶת־ טִבְחִ֥תִי אֲשֶׁר־ טָבַ֖חְתִּי לְגֹזְזָ֑י
וְנָתַתִּי֙ לַאֲנָשִׁ֣ים אֲשֶׁר֙ לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי
אַי־ מִזֶּ֖ה הֵמָּ֑ה וַיִּהְפְּכ֤וּ נַעֲרֵי֙ דָּוִ֔ד
לְדַרְכָּ֔ם וַיָּשֻׁ֖בוּ וַיָּבֹ֑אוּ וַיַּגִּ֥ידוּ לוֹ
כְּכָל־ הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה וַיֹּ֥אמֶר דָּוִ֖ד
לַאֲנָשָׁיו֙ חִגְרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶת־ חַרְבּ֔וֹ וַיַּחְגְּר֣וּ אִישׁ֩ אֶת־ חַרְבּ֨וֹ
וַיַּחְגֹּ֤ר דָּוִד֙ אֶת־ חַרְבּ֔וֹ וַיַּעֲל֣וּ אַחֲרֵ֔י
דָּוִ֖ד כְּאַרְבַּ֣ע מֵא֑וֹת וּמָאתַ֖יִם
יָשְׁב֖וּ עַל־ הַכֵּלִֽים׃ וְלַאֲבִיגַ֣יִל אֵ֠שֶׁת
נָבָ֨ל הִגִּ֜יד נַ֣עַר אֶחָ֗ד מִן־ הַנְּעָרִים֮
לֵאמֹר֒ הִנֵּ֣ה שָׁלַ֤ח דָּוִד֙ מַלְאָכִ֔ים
מִמִּדְבָּ֖ר לְבָרֵ֣ךְ אֶת־ אֲדֹנֵ֑ינוּ
וַיִּתְעַ֥ט בָּהֶֽם׃ וְהָאֲנָשִׁ֥ים טֹבִ֛ים לָ֖נוּ
מְאֹ֑ד וְלֹא־ הָכְלַמְתָּ֔נוּ וְלֹא־ פָקַ֥דְנוּ
מְאוּמָ֖ה כָּל־ יְמֵ֥י הִתְהַלָּכֵ֖נוּ אִתָּ֑ם
בִּֽהְיוֹתֵ֖נוּ בַּשָּׂדֶ֥ה חוֹמָ֖ה הָי֣וּ עָלֵ֔ינוּ גַּם־ לַיְלָ֣ה גַּם־ יוֹמָ֔ם כָּל־
יְמֵ֥י הֱיוֹתֵ֖נוּ עִמָּ֣ם רֹעִ֑ים הַצֹּ֔אן
וְעַתָּ֣ה דְּעִ֔י וּרְאִ֖י מַה־ תַּעֲשִׂ֑י כִּי־
כְלָתָ֣ה הָרָעָ֗ה אֶל־ אֲדֹנֵ֛ינוּ וְעַל־ כָּל־
בֵּיתוֹ֙ וְה֣וּא בֶן־ בְּלִיַּ֔עַל מִדַּבֵּ֖ר
אֵלָ֑יו ׃ וַתְּמַהֵ֣ר אֲבִיגַ֔יִל וַתִּקַּ֞ח

tui qui fuerūt nobiscū in deserto: ⁊ nō prohibuit
σου οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπωκωλύσα
mus eos: ⁊ nō mādauimus eis quippiā oīb⁹
μεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐδέν πάσας
diebus: exātib⁹ eis in carmelo. interroga
τὰς ἡμέρας, ἔντευ αὐτῶν ἐν τῷ καρμήλῳ. ἐρωτήσει
pueros tuos: ⁊ annūciabūt tibi. ⁊ inueniāt
τοὺς παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι. καὶ εὑρίτω
pueri tui gram in oculis tuis: q̄m in die
τὰ παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν
bona venimus. da itaq; inuenerit man⁹ tua:
ἀγαθὴν ἤκομεν. δὸς δὴ ὃ ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου, τοῖς παι
uis tuis ⁊ filio tuo dauid. ⁊ venīūt pue
σί σου καὶ τῷ υἱῷ σου Δαυίδ. καὶ ἦλθον τὰ παι
ri dauid: ⁊ loquūtur ad nabal ſcōm oīa
δάρια Δαυίδ, καὶ λαλοῦσι πρὸς ναβὰλ κατὰ πάντα
verba hec in noīe dauid. ⁊ ett
τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῷ ὀνόματι Δαυίδ. καὶ ἀπε
lijt nabal: ⁊ respōdit pueris dauid ⁊
κρίθησαν ναβάλ, καὶ ἀπεκρίθη τοῖς παισὶ Δαυὶδ καὶ
dixit: quis dauid ⁊ quis filius ielſe: hodie multi
εἶπε, τίς Δαυὶδ καὶ τίς ὁ υἱὸς Ἰεσσαί; σήμερον πεπλη
plicati ſunt serui q̄ fugiunt vnuſquiſq; a
θυνθήσαν ἐπὶ τοὺς δούλους οἱ ἀποδιδράσκοντες ἕκαστος ἀπὸ
facie dñi ſui. ⁊ tollā pa
προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ. καὶ λήψομαι τοὺς ἄρ
nes meos ⁊ vinū meū ⁊ pecora mea que
τους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ ῥύματά μου ἃ
occidi tōdētibus mihi oues: ⁊ dabo
τέτυκα τοῖς κτείνουσί μοι τὰ πρόβατα, καὶ δώσω
ea viris: q̄o nō scio vnde sunt: ⁊ reuersi sunt
αὐτὰ ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσίν; καὶ ἀπεστράφη
pueri dauid in viā suam: ⁊ reuersi
τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀπῆλ
sunt ⁊ venerūt: ⁊ nūciauerūt dauid ſcōm
θαν καὶ ἦλθον, καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ κατὰ
omnia verba hec. ⁊ dixit dauid
πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς
viris ſuis: accingimini vnuſquiſq; gladio suo.
ἀνδράσιν αὐτοῦ, ζώσασθε ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ.
⁊ accincti sunt gladiis suis: ⁊ dauid
καὶ περιέζωσαντο τὰς μαχαίρας αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ
⁊ ipſe accinct⁹ est ense suo: ⁊ ascēderūt
καὶ αὐτὸς ἐπέζωσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβησαν
post dauid quadringēti viri: ⁊ ducēti sede
ὀπίσω Δαυὶδ τετρακόσιοι ἄνδρες, καὶ διακόσιοι ἐκάθη
runt ad sarcinas. ⁊ abīgail vxor nabal
σαν ἐπὶ τῶν σκευῶν. καὶ τῇ Ἀβιγαὶλ γυναικὶ ναβὰλ
nunciauit vnus de pueris dicēs: ecce mi
ἀπήγγειλεν ἓν ἐκ τῶν παιδαρίων λέγων, ἰδοὺ ἀπέ
sit dauid nuncios de deserto vt bñdiceret
στειλε Δαυὶδ ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν
dño nro: ⁊ declinauit ab eis. ⁊ viri
κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν. καὶ οἱ ἄνδρες
boni nobis nimis ⁊ nō prohibuerūt nos: neq;
ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα καὶ οὐκ ἀπωκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ
pceperūt nobis quicq̄ oībus diebus q̄b⁹ fuimus apd
ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦμεν μετ'
eos cū eram⁹ noc in agro: quasi murus fuerūt circa
αὐτοῖς ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, ὡσεὶ τεῖχος ἦσαν περὶ
nos ⁊ die ⁊ nocte oībus diebus
ἡμᾶς καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πάσας τὰς ἡμέρας
eratib⁹ nobis cum eis ⁊ pascētibus greges.
ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν καὶ ποιμαινόντων τὰ ποίμνια.
⁊ nūc cōsidera ⁊ vide q̄d facias: q̄m cōpleta est
καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἴδε τί ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται
malicia aduersū dñm nrm ⁊ aduersū domū suā: ⁊
ἡ κακία ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
ipse filius pestilēs: ⁊ nō est loqui ad eū.
αὐτὸς υἱὸς λοιμός, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν.
⁊ festinauit abīgail ⁊ tulit
καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαὶλ καὶ ἔλαβε

tuos q̄ erāt nobiscū i de
serto. Nūq̄ eis molesti fui
mus: nec aliq̄ ex eis dfuit q̄cdq̄
eis de grege oī tēpore
quo fuerūt nobiscū in
carmelo. Interroga pu
eros tuos & indicabunt
tibi. Nūc ergo iueniāt
pueri gratiā i oculis tu
is. In die ēnī bōa venī
mus. Quodcunq; inue
nerit manus tua da
seruis tuis & filio tuo
dd. Cūq; veniſſet pue
ri dauid: locuti sunt ad
nabal omnia verba
hec ex noie dauid & si
luerunt. Rīdens autem
nabal pueris dauid ait.
Quis est dauid
& qs est filius iſai? Ho
die increuerunt serui
qui fugiunt dominos
suos.
Tollā ergo pāes meos
& aquas meas
& carnes pecorū q̄ oc
cidi tōforibus meis:
& dabo viris quos ne
scio
vnde sint? Regressi sūt
itaq; pueri dauid
p vīā suā: & reuersi ve
nerūt & annūciauerunt
ei oia verba q̄ dixerat
nabal. Tūc ait dauid
pueris suis. Accingatur
vnuſquiſq; gladio suo
Et accincti sunt singuli
gladiis suis Accīctusq;
est & dauid ense suo: &
secuti sunt
dauid q̄si q̄dringēti vi
ri. Potro ducenti
remānerūt ad sarcinas.
Abigail autem vxori
nabal nunciauit vn⁹
de pueris suis:
dicens. Ecce dauid mi
sit nuncios
de deserto vt bñdicerēt
dño nostro:
& auersatus ē eos. Ho
mines isti boni satis fue
rūt nobis & non mole
sti: nec quicq̄ aliq̄ pe
riit oī tpe quo fuimus
conuersati cum eis
in deserto. Pro muro e
rant
nobis tam in nocte q̄
in die omnibus
diebus quibus pauim⁹
apud eos greges. Quā
obrē cōsidera & recogi
ta quid facias: q̄m cō
pleta ē malicia aduersū
virū tuū & aduersū do
mū tuā: & ipse est filius
belial: ita vt nemo pos
sit ei loqui. Festinauit i
gitur abigail & tulit

ducētos panes & duos vtres vini: & quinq; arietes cōctos: & quinq; ſata polente: & centum ligaturas vue paſſe: & ducentas maſſas caricarū: & posuit ſuper aſinos: & dixit pueris ſuis. Precedite me & ecce ego poſt tergum ſequar vos. Viro autem ſuo nabal nō indicauit. Cū ergo aſcendiſſet aſinum & deſcenderet ad radicem montis: & dauid & viri eius deſcendebant in occurſum eius. & occurrit eis. & dauid dixit: forte ad ma lū ſeruaui oia nabal in deſerto. & nō periit vt caperet ex oibus eius de quib. & reddidit mihi mala pro bonis. hec faciat deus inimicis dauid: & hec addat: ſi reliquero de oibus nabal vſq; ad mane mictēte ad parietē. & vidit abygail dauid: & feſtinās deſcendit ab aſina & cecidit cora dauid ſup factem ſuā: & adorauit eū ſup terrā: & ſup pedes eius cecidit: & dixit in me dñe mi iniquitas: loquatur tā ancilla tua in aurcs tuas: & audi verba famule tue: ne tā ponat dñs meus cor ſup virū iniquū istū ſup nabal. qm fm nomē ſuū ſic est ipſe nabal nomē eius: & ſtultitia eſt cū eo. & ego famula tua nō vidi pueros dñi mei q̄s miſiſti. & nūc dñe mi viuit dominus & viuit anima tua qui prohibuit te ne venires in ſanguinē inocētē: & ſaluarec manū tuā tibi. & nūc fiat vt nabal inimici tui & q̄ querūt domino meo mala. & nūc accipe benedictionē hāc: quā attulit ancilla tua dño meo: & dabis puerīs qui aſſi ſtūt dño meo. auferet tā iniquitatē famule tue: q̄ faciēs faciet dñs dño meo domū fidelē: q̄ ſedebit dñs dño meo regē: & nō erit tibi offendiculū & ſcrupulus cordis in effuſione ſanguinis gratis: & nō vindicauerit ſe dñs dño meo: & bene fecerit dñs dño meo: & memor eris ancille tue. Et dixit abygail ad dauid: & dixit dauid ad abygail: benedictus deus iſrahel qui miſit te hodie in occurſum mihi: & benedicta eloquia tua: & benedicta tu quia prohibuiſti me hodie ne venirem in ſanguinē: & ne ſaluarem manū meā. verumtamen viuit dominus deus iſrahel qui prohibuit me ne malū faceret tibi: niſi feſtinans venisſes in occurſum mihi: non remanſiſſet nabal vſq; ad mane mictēte ad parietē. & reſtituit abygail dauid quod attulerat ei: & dixit ei: aſcende in pace in domū tuā: ecce audiui vocē tuā: & honorificauit faciē tuā. & abygail venit ad nabal: & ecce conuiuium in domo eius ſicut conuiuium regis: & cor nabal lētum in eo: & ipſe ebrius nimis: & nō indicauit ei verbum vſq; ad lucē. & factū eſt mane poſtquā dormiuit vinū a nabal: & nūciauit ei vxor ſua verba hec: & mortificatū eſt cor eius in viſceribus ſuis: & factus eſt quaſi lapis. & factū eſt poſt decē dies: & percuſſit dñs nabal: & mortuus eſt. & audiuit dauid quia mortuus eſt nabal: & dixit: benedictus dñs qui iudicauit cauſam opprobrii mei de manu nabal: & ſeruū ſuū cuſtodiuit a malo: & malitiam nabal reddidit dñs in caput eius. & miſit dauid & locutus eſt ad abygail vt acciperet eā ſibi in vxorē. & venerunt ſerui dauid ad abygail in carmelum: & locuti ſunt ad eā dicentes: quia miſit nos dauid ad te vt acciperemus te ſibi in vxorē. & ſurrexit & adorauit faciē ſuā in terrā: & dixit: ecce ancilla tua ſit in ancillā vt lauet pedes ſeruorū dñi mei. & feſtinauit abygail & aſcendit ſuper aſinā: & quinq; puellę ſequebantur eā: & abiit poſt nuncios dauid: & facta eſt ei in vxorē. & dauid venit in iezrahel: & abygail quoq; venit in iezrahel. & dauid accepit vxores ſibi de iezrahel: & fuerunt ambe in vxores ei. & michol filia ſaul dedit dauid vxor ſua: phalti filio laiſ qui erat de gallim. & habitauit dauid in deſerto ziph: & ziphei venerunt ad ſaul in gabaa dicentes: nōne dauid abſcondit ſe in collē hachila q̄ eſt ante faciē deſerti? & ſurrexit ſaul & deſcendit in deſertum ziph: & tres milia viri electi iſrahel cū eo ad querendum dauid in deſerto ziph. & cōſtituit ſaul caſtra in gabaa in collē hachila q̄ eſt ante faciē deſerti in via: & dauid habitabat in deſerto. & vidit dauid quia venit ſaul poſt eum in deſertum: & miſit dauid exploratores: & cognouit quia venit ſaul in loco. & ſurrexit dauid & venit in locum vbi caſtrametatus eſt ſaul: & vidit dauid locum vbi dormiebat ſaul & abner filius ner princeps militie eius: & ſaul dormiebat in medio plauſtri: & populus caſtrametatus eſt in circuitu eius. & reſpondit dauid & dixit ad achimelech hetheum & ad abiſai filium ſarue frē ioab dicens: quis deſcendet mecū ad ſaul in caſtra? & dixit abiſai: ego deſcendam tecū. & venit dauid & populus qui erat cū eo nocte: & ecce ſaul dormiebat in medio plauſtri: & haſta eius fixa in terra ad caput eius: & abner & populus dormiebant in circuitu eius. & dixit abiſai ad dauid: conclusit deus hodie inimicum tuum in manus tuas: & nunc percutiam eum haſta mea ad terram vno ictu: & nō adiciam ſecundum. & dixit dauid ad abiſai: ne interficias eum: quis enim extendit manum ſuam in chriſtum dñi & innocens erit? & dixit dauid: viuit dominus quia ſi dominus percuſſerit eum: aut dies eius veniet vt moriatur: aut in bello deſcendens perierit: propitius eſto mihi deus ne extendam manum meam in chriſtum dñi. nunc ergo tolle haſtam que eſt ad caput eius & vas aquarum: & abeamus in viam noſtram. & tulit dauid haſtam & vas aquarum de capite ſaul: & abierunt in viam noſtram: & nō fuit qui videret & qui ſciret & qui euigilaret: quia omnes dormiebant: quia ſopor dñi irruerat ſuper eos. & tranſiit dauid ex alia parte: & ſtetit in vertice montis procul: & ſpatium magnum erat inter eos. & clamauit dauid ad populum & ad abner filium ner dicens: nōne reſpondes abner? & reſpondens abner dixit: quis es tu qui clamas ad regem? & dixit dauid ad abner: nōne vir es tu? & quis ſimilis tui in iſrahel? quare ergo nō cuſtodiſti dominum tuum regem? quia intrauit vnus de populo vt occideret regem dominum tuum. non bonum hoc quod feciſti: viuit dominus quia filii mortis eſtis vos qui cuſtodiſtis dominum veſtrum chriſtum dñi. & nunc vide vbi ſit haſta regis & vas aquarum quod erat ad caput eius. & cognouit ſaul vocem dauid: & dixit: nūquid vox tua hec fili mi dauid? & dixit dauid: vox mea domine mi rex. & dixit: quare dominus meus perſequitur ſeruum ſuum? quia quid feci? & quod malum in manibus meis? & nunc audiat dominus meus rex verba ſeruo ſui: ſi dominus tuus ſuſcitauit te contra me: ſuſcipiat odorem munerum: ſi autem filii hominum maledicti ſunt coram dño: quia eiecerunt me hodie ne adhererem hereditati dñi dicentes: vade ſerue deis alienis: & nunc ne effundatur ſanguis meus in terram coram facie dñi: quia egreſſus eſt rex iſrahel ad querendum pulicem vnum quemadmodum perſequitur perdix in montibus. & dixit ſaul: peccauimus: reuertere fili mi dauid: quia nō nocebo tibi vltra: quia pretioſa fuit anima mea in oculis tuis hodie: ecce ſtulte egi: & erraui nimis. & reſpondens dauid dixit: ecce haſta regis: tranſeat vnus de pueris & auferat eā. & dñs reddet vnicuique iuſtitiam & fidē ſuam: quia tradidit te dñs hodie in manus meas: & nolui mittere manum meam in chriſtum dñi. & ecce ſicut magnificata eſt anima tua hodie in oculis meis: ſic magnificetur anima mea in oculis dñi: & liberet me de omni tribulatione. & dixit ſaul ad dauid: benedictus es tu fili mi dauid: faciens facies & valens vales. & abiit dauid in viam ſuam: & ſaul reuerſus eſt in locum ſuum. & dixit dauid in corde ſuo: nunc peribo aliquando in manibus ſaul: nōne melius eſt mihi vt effugiam in terram alienigenarum? & ſalua erit anima mea ne ultra quaeratur me in vniuerſis finibus iſrahel: & effugiam manus eius. & ſurrexit dauid & tranſiit ipſe & ſexcenti viri qui erant cū eo ad achis filium maoch regem geth. & habitauit dauid cū achis in geth ipſe & viri eius vnuſquiſque cū domo ſua: dauid & due vxores eius achinoam iezrahelitis & abigail que fuerat vxor nabal carmelitis. & nunciatum eſt ſaul quia fugiſſet dauid in geth: & nō addidit vltra vt quereret eum. & dixit dauid ad achis: ſi inueni gratiam in oculis tuis: detur mihi locus in vna ciuitatum regionis huius: & habitabo ibi: quare habitet ſeruus tuus in ciuitate regia tecum? & dedit ei achis in die illa ſiceleg: propterea fuit ſiceleg regibus iuda vſq; in diem hanc. & fuit numerus dierum quos habitauit dauid in regione philiſthiim dies quatuor menſes. & aſcendit dauid & viri eius & irruebant in gaſſuri & in gerzi & in amalech: quia habitatores terre a ſeculo in introitu ſur vſq; in terram egypti. & percutiebat dauid terram: & nō relinquebat virum & mulierem viuificantes: & tollebat oues & armenta & aſinos & camelos & vestimenta: & reuertebatur & veniebat ad achis. & dicebat achis: quo irruiſtis hodie? & dicebat dauid: ad meridiem iuda & ad meridiem iezrahelitarum & ad meridiem cinei. & dauid nō viuificabat virum & mulierem vt adduceret in geth dicens: ne forte loquantur contra nos dicentes: hec fecit dauid: & hec fuit conſuetudo eius cunctis diebus habitationis eius in regione philiſthiim. & credidit achis dauid dicens: fetens fecit populum ſuum iſrahel in odorem ſui: & erit mihi ſeruus in ſempiternum. & factum eſt in diebus illis: & congregauerunt philiſthiim exercitus ſuos in prelium: vt pugnarent cum iſrahel. & dixit achis ad dauid: ſcito quia mecum exibis in caſtris tu & viri tui. & dixit dauid ad achis: propterea tu nosti quid faciet ſeruus tuus. & dixit achis ad dauid: propterea cuſtodem capitis mei ponam te omnibus diebus. & congregauit ſamuel vniuerſum iſrahel & planxerunt eum: & ſepelierunt eum in rama ciuitate ſua. & ſaul abſtulit pythonicos & ariolos de terra. & congregati ſunt philiſthiim & venerunt & caſtrametati ſunt in ſunam: & congregauit ſaul omnem iſrahel & caſtrametati ſunt in gelboe. & vidit ſaul caſtra philiſthiim: & timuit & exhorruit cor eius nimis. & interrogauit ſaul dominum: & nō reſpondit ei dominus neque per ſomnia neque per vrim neque per prophetas. & dixit ſaul ſeruis ſuis: quērite mihi mulierem habentem pythonem: & vadam ad eam & interrogabo per illam. & dixerunt ſerui eius ad eum: ecce mulier habens pythonem in endor. & mutauit ſe ſaul & induit ſe vestimentis aliis: & abiit ipſe & duo viri cum eo & venerunt ad mulierem nocte: & dixit: diuina mihi in pythone & ſuſcita mihi quem dixero tibi. & dixit mulier ad eum: ecce tu nosti quanta fecit ſaul: & quomodo exterminauit pythonicos & ariolos de terra: & quare tu laqueum animę meę & interficies me? & iuratus eſt ei ſaul per dominum dicens: viuit dominus quia nō occurret tibi iniquitas in hac re. & dixit mulier: quem ſuſcitabo tibi? & dixit: ſamuelem ſuſcita mihi. & vidit mulier ſamuelem: & exclamauit voce magna: & locuta eſt mulier ad ſaul dicens: quare fefelliſti me? tu enim es ſaul. & dixit ei rex: ne timeas: quid vidiſti? & dixit mulier ad ſaul: deos vidi aſcendentes de terra. & dixit ei: quę forma eius? & dixit: vir ſenex aſcendit: & ipſe opertus pallio. & intellexit ſaul quia ſamuel eſt: & adorauit pronus in terram & procidit. & dixit ſamuel ad ſaul: quare inquietaſti me ut ſuſcitarer? & dixit ſaul: tribulor nimis: philiſthiim enim pugnant contra me: & deus receſſit a me & ad manum prophetarum nō addit vltra vt reſpondeat mihi: neque per manum ſomniorum: vocaui te vt oſtendas mihi quid faciam. & dixit ſamuel: quid interrogas me? dominus receſſit a te & factus eſt inimicus tibi. & fecit dominus ſicut locutus eſt in manu mea: & diripuit dominus regnum de manu tua & dedit illud proximo tuo dauid. ſicut non audiſti vocem domini & nō feciſti furorem irę eius contra amalech: ſic dominus fecit tibi verbum hoc in die hac. & dabit dominus iſrahel quoque tecum in manus philiſthiim: & cras tu & filii tui mecum eritis: & caſtra iſrahel dabit dominus in manus philiſthiim. & feſtinauit ſaul & cecidit totus longus in terra: & timuit nimis a verbis ſamuelis: & nō erat fortitudo in eo: quia nō comederat panem tota die illa & tota nocte. & venit mulier ad ſaul & vidit quia turbatus eſt nimis: & dixit ei: ecce audiuit ancilla tua vocem tuam: & poſui animam meam in manibus meis & audiui verba que locutus es ad me: & nunc audi tu vocem ancille tue: & ponam coram te buccellam panis: & comede & reuertere in viam tuam. & renuit & dixit: nō comedam. & coegerunt eum ſeruus eius & mulier: & audiuit vocem eorum: & reſurrexit de terra & ſedit ſuper lectum. & mulier habebat vitulum ſaginatum in domo: & feſtinauit & immolauit illum: & tulit farinam & conſpersit & fermentauit & fecit azima: & poſuit coram ſaul & coram ſeruis eius & comederunt. & ſurrexerunt & abierunt in nocte illa. & congregauerunt philiſthiim omnes exercitus ſuos in aphec: & iſrahel caſtrametatus eſt in fonte qui eſt in iezrahel. & principes philiſthiim tranſibant in centenis & in millenis: & dauid & viri eius tranſibant in nouiſſimis cum achis. & dixerunt principes philiſthiim: quid hebreę iſti? & dixit achis principibus philiſthiim: nōne iſte eſt dauid ſeruus ſaul regis iſrahel qui fuit mecum dies hos aut annos hos? & nō inueni in eo quicquam a die qua defecit ad me vſq; in diem hanc. & iratus eſt contra eum principes philiſthiim: & dixerunt ei principes philiſthiim: reuertatur vir iſte & reuertatur in locum ſuum quem conſtituiſti ei: & nō deſcendat nobiſcum in prelium: & nō fiat in aduerſarium nobis in prelio. & in quo placabit dominum ſuum niſi in capitibus virorum iſtorum? nōne iſte eſt dauid cui reſpondebant mulieres in choris dicentes: percuſſit ſaul in millibus ſuis & dauid in decem millibus ſuis? & vocauit achis dauid & dixit ei: viuit dominus quia rectus es tu & bonus in oculis meis & egreſſus & ingreſſus tecum in caſtris: & omnis exitus tuus bonus in oculis meis ex die qua venisti ad me vſq; in diem hanc: & in oculis principum nō es bonus. & nunc reuertere & vade in pace: & nō facies malum in oculis principum philiſthiim. & dixit dauid ad achis: quid feci? & quid inuenisti in ſeruo tuo a die qua fui coram te vſq; in diem hanc: quia nō veniam & pugnabo contra inimicos domini mei regis? & dixit achis ad dauid: ego ſcio quia bonus es in oculis meis quaſi angelus dei: verumtamen principes philiſthiim dixerunt: nō aſcendet nobiſcum in prelium. & nunc ſurge mane tu & ſeruus domini tui qui venerunt tecum: & ſurgite mane & illuminati lucem abite. & ſurrexit dauid ipſe & viri eius vt abirent mane & reuerterentur in terram philiſthiim: & philiſthiim aſcenderunt in iezrahel. & factum eſt cum reuertiſſet dauid & viri eius in ſiceleg die tertia: & amalechite irruerant in meridiem & in ſiceleg: & percuſſerant ſiceleg & combuſſerant eam igne. & captiuas duxerant mulieres que erant in ea a paruo vſq; ad magnum: & nō interfecerant quemquam: & abierunt in viam ſuam. & venit dauid & viri eius ad ciuitatem: & ecce combuſta igne: & mulieres eorum & filii eorum & filie eorum captiuę ductę. & leuauit dauid & populus qui erat cum eo vocem ſuam & fleuerunt donec nō eſſet in eis virtus fletus. & due vxores dauid captę erant achinoam iezrahelitis & abigail que fuerat vxor nabal carmelitis. & angustiatum eſt dauid nimis: quia dixerunt omnes populi lapidare eum: quia amara erat anima omnium populi vnuſquiſque ſuper filios ſuos & filias ſuas. & confortauit ſe dauid in domino deo ſuo. & dixit dauid ad abiathar ſacerdotem filium achimelech: applica mihi ephod. & applicauit abiathar ephod ad dauid. & interrogauit dauid dominum dicens: ſi perſequar latrones iſtos? ſi comprehendam eos? & dixit ei dominus: perſequere: quia comprehendens comprehendes & liberans liberabis. & abiit dauid ipſe & ſexcenti viri qui erant cum eo: & venerunt vſque ad torrentem beſor: & reſidui ſtabant. & inuenerunt virum egyptium in agro & adduxerunt eum ad dauid: & dederunt ei panem & comedit: potauerunt eum aqua: & dederunt ei partem buccellę ficarum & duas buccellas botri paſſi: & comedit & reuerſus eſt ſpiritus eius in eo: quia nō comederat panem & nō biberat aquam tribus diebus & tribus noctibus. & dixit ei dauid: cuius es tu? & unde es tu? & dixit: puer egyptius ego ſum ſeruus viri amalechite: & dereliquit me dominus meus quia infirmatus eſt dies tres ex quo ego egrotare cepi. nos irruimus in meridiem cerethi & in finibus creten & in meridiem caleb: & ſiceleg combuſſimus igne. & dixit ei dauid: nunquid deducere poteſt me ad latrones iſtos? & dixit: iura mihi per deum quia nō occides me & nō tradas me in manus domini mei: & deducam te ad latrones iſtos. & deduxit eum: & ecce diffuſi ſuper omnem faciem terre comedentes & bibentes & celebrantes diem feſtum: propter omnia grandia que tulerant de terra philiſthiim & de terra iuda. & percuſſit eos dauid a veſpere vſque ad veſperam in craſtinum: & nō ſalutauit ex eis vir nec puer: & comprehendit omnia que tulerant amalechite: & duas vxores ſuas liberauit dauid. & nihil minus fuit ex filiis & filiabus & de ſpoliis & de cuncto numero quod tulerant ſibi: vniuerſa reduxit dauid. & tulit dauid omnes greges & armenta: & ducebant ante faciem pecoris illius & dicebant: hec ſpolia dauid. & venit dauid ad ducentos viros qui defecerant a ſequendo dauid & qui remanſerant in torrente beſor: & egreſſi ſunt in occurſum dauid & in occurſum populi qui erat cum eo: & appropinquauit dauid populo & ſalutauit eos. & reſpondens omnis vir malus & peſſimus de viris qui abierant cum dauid dixerunt: quia nō venerunt nobiſcum: nō dabimus eis de ſpoliis que liberauimus niſi vnuſquiſque mulierem ſuam & filios ſuos: & abducant & recedant. & dixit dauid: nolite facere ſic fratres mei de his que dedit nobis dominus: & conſeruauit nos & tradidit latrones qui venerunt contra nos in manus nostras. & quis audiet vos in ſermone hoc? quia ſicut pars descendentis ad prelium: ita pars ſedentis ad ſarcinas: pariter partientur. & factum eſt ex die illa & deinceps: & poſuit eum in legem & in iudicium ſtatutum in iſrahel vſque in diem hanc. & venit dauid in ſiceleg: & miſit de ſpoliis ſenioribus iuda amicis ſuis dicens: ecce munus vobis de ſpoliis inimicorum domini: ſenioribus bethel & ſenioribus ramoth ad auſtrum & ſenioribus iether & aroer & ſenioribus ſephamoth & eſthamo & ſenioribus rogel & ſenioribus cariathiarbe & ſenioribus sarmathi & ſenioribus mechenai & ſenioribus cariathiareim & ſenioribus cinei & ſenioribus hormai & ſenioribus bethor & ſenioribus ramoth negeb & ſenioribus iether & ſenioribus ethemoa & ſenioribus rachel & ſenioribus iarmuth & ſenioribus iadir & ſenioribus ethan & ſenioribus cariathiarbe & ſenioribus hebron & ſenioribus omnium locorum in quibus fuit dauid ipſe & viri eius. & venerunt philiſthiim ad prelium contra iſrahel: & fugit vir iſrahel a facie philiſthiim: & ceciderunt vulnerati in monte gelboe. & perſecuti ſunt philiſthiim ſaul & filios eius: & percuſſerunt philiſthiim ionathan & abinadab & melchiſua filios ſaul. & ingraſſa eſt manus philiſthiim in ſaul: & ſagittauerunt eum ſagittarii & vulneratus eſt nimis a iaculatoribus. & dixit ſaul ad armigerum ſuum: euagina gladium tuum & percute me ne forte veniant incircumciſi iſti & illudant mihi. & nolebat armiger eius: quia timebat nimis. & tulit ſaul gladium & incubuit in eum. & vidit armiger eius quia mortuus eſt ſaul: & incubuit & ipſe in gladium ſuum & mortuus eſt cum eo. & mortuus eſt ſaul & tres filii eius & armiger eius & omnes viri eius in die illa ſimul. & vidit qui habitabant contra campum & qui habitabant trans iordanem quia fugerunt viri iſrahel & quia mortui ſunt ſaul & filii eius: & dereliquerunt ciuitates & fugerunt: & habitauerunt philiſthiim in eis. & factum eſt in die craſtina & venerunt philiſthiim ad ſpoliandos occiſos: & inuenerunt ſaul & tres filios eius iacentes in monte gelboe. & amputauerunt caput eius & exuerunt eum armis eius: & miſerunt in terram philiſthiim per circuitum: vt annunciarent idolis ſuis & populo. & poſuerunt arma eius in domo aſtaroth: & corpus eius fixerunt in muro baſan. & audierunt habitatores iabes galaad omnia que fecerunt philiſthiim ſaul. & ſurrexerunt omnes viri fortes & tulerunt corpus ſaul & corpora filiorum eius & adduxerunt ea in iabes: & combuſſerunt ea ibi. & tulerunt oſſa eorum & ſepelierunt ſub tamarice in iabes: & ieiunauerunt ſeptem dies.

מִלְחָמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי נִלְחָם וְרָעָה
לֹא תִמָּצֵא בְךָ מֵימֶיךָ: וְלָקוּם אָדָם
לְרָדְפֶךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה
נֶפֶשׁ אֲדֹנִי צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ
אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע
וְהָיָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי כַּכֹּל
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶת הַטּוֹבָה עָלֶיךָ
וְצִוָּךְ לְנָגִיד עַל יִשְׂרָאֵל: וְלֹא
תִהְיֶה זֹאת לְךָ לְפוּקָה וּלְמִכְשׁוֹל
לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפֹךְ דָּם חִנָּם
וְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב יְהוָה
לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת אֲמָתֶךָ: וַיֹּאמֶר
דָּוִד לַאֲבִיגַיִל בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם
הַזֶּה לִקְרָאתִי: וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ
וּבְרוּכָה אַתְּ אֲשֶׁר כְּלִתַנִי הַיּוֹם
הַזֶּה מָבוֹא בְּדָמִים וְהוֹשֵׁעַ
יָדִי לִי: וְאוּלָם חַי יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְנָעַנִי מֵהָרַע
אֹתָךְ כִּי לוּלֵי מִהַרְתְּ
וַתָּבֹאתִי לִקְרָאתִי כִּי אִם
נוֹתַר לְנָבָל עַד אוֹר הַבֹּקֶר
מַשְׁתִּין בְּקִיר: וַיִּקַּח דָּוִד מִיָּדָהּ
אֵת אֲשֶׁר הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר
עֲלִי לְשָׁלוֹם לְבֵיתֵךְ רְאִי שָׁמַעְתִּי
בְּקוֹלֵךְ וָאֶשָּׂא פָּנָיִךְ: וַתָּבֹא
אֲבִיגַיִל אֶל נָבָל וְהִנֵּה לוֹ
מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ
וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו וְהוּא שִׁכּוֹר
עַד מְאֹד וְלֹא הִגִּידָה לוֹ דָּבָר
קָטֹן וְגָדוֹל עַד אוֹר הַבֹּקֶר:
וַיְהִי בַּבֹּקֶר נְצֵאת הַיַּיִן מִנָּבָל
וַתַּגֶּד לוֹ אִשְׁתּוֹ אֵת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיָּמָת לִבּוֹ בְקִרְבּוֹ וְהוּא
הָיָה לְאָבֶן: וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים

prelia dñi dñe mi tu p̄ liaris. Malicia ergo oo nō iueniatur in te oi⁊ bus die bus vite tue. Si ei surrexerit aliq̄s hō p sequēs te vel q̄rēs aiam tuā: erit aia dñi mei cu stodita q̄si fasciculo vi uentium apud dominū deum tuum. Porro ini micorū tuorū aia rotabitur quasi in impetu & circulo fūde. Cū ergo fecerit tibi dñs domio meo oia hec q̄ locutus ē bona de te: oooooooooo & constituerit te ducē super israel: non oooooo erit tibi hoc in singultum & in scrupulum oo cordis dño meo q̄ effu deris sanguinē inoxiū: aut ipse te vltus fueris Et cū benefecerit dñs domino meo: recorda beris ancille tue. Et ait dauid ad abigail. Bñdi ctus dominus deus oooo israel qui misit te ho die oooooooooooooooooo in occursū meū: & bñ⁊ dictū eloquium tuum: & benedicta tu que p hibuisti me hodie oooooo ne irem ad sanguinē: & vlciscerer oooooooooo me manu mea. Alioq̄n viuit dominus deus oo israel qui phibuit me ne malum facerem ooo tibi: nisi cito oooooooo oooooooooooooooooooo veniſſes in occursum mihi: non oooooooooooo remansisset nabal vsq̄ ad lucē matutinā mingens ad parietem. Suscepit ergo dd d ma nu eius oia que attule⁊ rat ei. Dixitq̄ ei oooooo Vade pacifice i domū tuam. Ecce auditui ooo vocem tuā & honorauī faciem tuam. Venit āt abigail ad nabal. Et ecce erat ei oooooooooooo conuiuiū in domo ei⁊ quasi cōuiuiū regis: oo & cor nabal iocundū. Erat enim ebrius oooo nimis: & non indica⁊ uit ei verbum oooooooo pusillum aut grāde vsq̄ mane. oooooooooooooo Diluculo aūt cū digeſ⁊ sisset vinum nabal: oooo indicauit ei vxor sua verba oooooooooooooo hec. Et emortuum est cor eius intrinsecus: & fctus ē quasi lapis. Cū q̄ pertrāsisset decē dies

prelia dñi dñe meus preliabitur. τ malicia πόλεμον κυρίου ὁ κύριός μου πολεμήσει· καὶ κακὸν nō inuenietur in te vnquā. τ si surrexerit ho οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε· καὶ ἐὰν ἀναστῇ ἄνθρω mo persequēs te τ querēs aiam tuā: τ πος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν σου, καὶ erit aia dñi mei ligata in vinculo ἔσται ἡ ψυχὴ τοῦ κυρίου μου ἐντεδεμένη ἐν δεσμῷ vite a dño deo: τ aiam τῆς ζωῆς παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν inimicoꝝ tuoꝝ funda iaculabitis in medio funde. ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης. τ erit cū fecerit dño dño meo ſm καὶ ἔσται ὅταν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου κατὰ omnia que locutus est bona de te: τ cōstituerit πάντα ἃ ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σοί, καὶ ἐντελεῖται te dño in ducē sup israel: τ nō erit σοι κύριος εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται tibi hoc abominatio τ scandalū cordio σοι τοῦτο βδέλυγμὸς καὶ σκάνδαλον καρδίας τῷ dño meo effūdere sāguinē inocētē gratio: τ saluare κυρίῳ μου ἐκχέαι αἷμα ἀδῷον δωρεάν, καὶ σῶσαι manū dñi mei sibi. τ bñfaciet dño de χεῖρα κυρίου μου ἑαυτῷ· καὶ ἀγαθυνεῖ κύριος τῷ κυ mino meo τ recordaberis ancille tue: vt bñ ρίῳ μου καὶ μνησθήσῃ τῆς δούλης σου, τοῦ καλῶς facias ei. τ ait dauid abygail: bñdictus ποιῆσαι αὐτῷ. καὶ εἶπε δαυὶδ τῇ ἀβυγαίλ, εὐλογητὸς dño deus israel: q̄ misit te hodie in κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν hac in occursū mihi τ benedictus: mos ταύτῃ εἰς ἀπαντήσιν μοι, καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος tuus: τ benedicta tu que prohibuisti me hodie in σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν hac ne irem in sanguinē: τ saluarē manū meā ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου mihi. verū vuit dño deus israel qui prohibuit me ἐμοί· πλὴν ζῇ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὃς ἀπεκώλυσέ με hodie malū facere tibi. q̄ nisi festinasses τ σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σοι. ὅτι εἰμὴ ἔσπευσας καὶ veniſſes in occursū mihi: nō relictus esset παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μου, οὐκ ἂν ὑπελείφθη τῷ nabal vsq̄ ad lucē matutinū meiēs ad parietē. τ ναβαὶ ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ οὐροῦν πρὸς τοῖχον· καὶ accepit dauid oia de manu eius q̄ attu ἔλαβε δαυὶδ πάντα τὰ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς ἃ ἤνε lit ei. τ dixit ei dauid: ascēde in pace γκεν αὐτῷ· καὶ εἶπεν αὐτῇ δαυίδ, ἀνάβαινε εἰς εἰρήνην in domū tuā. aspice iā q̄ audiui vocē εἰς τὸν οἶκόν σου· βλέπε δὴ ὅτι ἤκουσα τῆς φωνῆς tuā: τ reuerit sum facie tuā. τ venit σου, καὶ ἐντρέπεται τὸ πρόσωπόν σου· καὶ παρεγένετο abygail ad nabal. τ ecce erat ei cōuiuiū q̄si ἀβυγαίλ πρὸς ναβαλ· καὶ ἰδοὺ ἦν αὐτῷ πότος ὡς ὁ cōuiuiū regum in domo eius. τ cor πότος τῶν βασιλέων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ ἡ καρ nabal iocūdū in eo: τ ipse ebrius nimio. δία ναβαὶ ἀγαθυνθεὶς ἐπ' αὐτῷ, καὶ αὐτὸς μεθύων σφόδρα· τ nō nunciauit abygail nabal verbū grāde τ καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἀβυγαίλ τῷ ναβαὶ ῥῆμα μέγα pusillū vsq̄ ad lumē matutinū: τ factū ē mane τ vt μικρὸν ἕως φωτὸς τοῦ πρωί, καὶ ἐγένετο πρωί, καὶ ὡς resipuit a vino nabal: nūciauit ei ἐξέστη ἀπὸ τοῦ οἴνου ναβαὶ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ vxor eius oia verba hec. τ imo ἡ γυνὴ αὐτοῦ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐπα tuā est ei cor eius: τ ipse fit vt πάγη αὐτῷ ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς γένηται ὡς lapis. τ facte sunt quasi decē dies: λίθος· καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι,

נגף שמע ויגף יהוה את נבל ויָּמת׃ ויִּשְׁמַע
מות אבר דויד כי מת נבל ׀ ויאמר ברוך
רוב יהוה אשר רב את ריב חרפתי
רוץ מיד נבל ואת עבדו חשך מרעה
שוב ואת רעת נבל השיב יהוה
שלח דבר בראשו וישלח ׀ דויד וידבר
לקח אישׁ באביגיל ללקחתה לו לאשה׃
בוא ויבאו עבדי ׀ דויד אל ׀ אביגיל
הרמלה וידברו אליה ׀ לאמר
דויד שלחנו אליך ׀ לקחתך ׀ לו
קום לאשה׃ ותקם ותשתחו ׀ אפים
ארצה ותאמר ׀׀ הנה ׀ אמתך
לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני׃
רכב חמר ותמהר ותקם אביגיל ותרכב על
רכב חמר החמור וחמש נערתיה ההלכות
הלה לאר לרגלה ותלך אחרי מלאכי דויד
היה ותהי לו לאשה׃ ואת אחינעם
לקח דויד מיזרעאל ותהיין גם
נשה שתיהן לו לנשים׃ ושאול נתן את
איש מיכל בתו אשת דויד לפלטי בן
Cap.xxvij ליש אשר מגלים׃ ויבאו
הזפים אל שאול הגבעתה לאמר
סתר הלוא דויד מסתתר בגבעת החכילה
פנה קום ׀׀ על פני הישימון ויקם ׀ שאול
דבר וירד אל מדבר זיף ואתו שלשת
כמר אלפים ׀ איש בחורי ׀ ישראל
לבקש את ׀ דויד ׀ במדבר זיף׃
נתה ויחן ׀ שאול ׀ בגבעת ׀ החכילה
אשר ׀׀ על פני הישימון על הדרך
ראה נוא ודויד ישב במדבר וירא כי ׀ בא
שאול ׀ אחריו ׀ המדברה׃
שלח תר וישלח דויד מרגלים ויודע כי בא
נוא קום שאול אל ׀׀ נכון׃ ויקם דויד ויבא
קום אל ׀ המקום ׀ אשר ׀ חנה ׀ שם
שאול וירא ׀ דויד את ׀ המקום
אשר שכב שם ׀ שאול ׀ ואבנר

τ percussit dñs nabal τ mortuus est. τ
καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν ναβὰλ καὶ ἀπέθανεν. καὶ
audiuit dauid q̄ mortuus eēt nabal τ dixit: bene
ἤκουσε δαυὶδ ὅτι ἀπέθανε ναβὰλ καὶ εἶπεν, εὐλο
dictus dñs deus qui iudicauit iudiciū obpro=
γητὸς κύριος ὁ θεὸς ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδι=σ
bri mei de manu nabal: τ seruū suū
μου μου ἐκ χειρὸς ναβάλ, καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
custodiuit de manu malorū. τ malitiā na
περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν· καὶ τὴν κακίαν να=
bal cōuertit dñs in caput eius. ἐτ
βὰλ ἐπέστρεψε κύριος εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ
misit dauid τ locutus est de abigail: vt
ἀπέστειλε δαυὶδ καὶ ἐλάλησε περὶ ἀβιγαίλ, λα=
sumeret eā sibi in vxorē. τ venerūt pue=
βεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ ἦλθον οἱ παῖ
ri dauid ad abigail in carmelū. τ locu
δες δαυὶδ πρὸς ἀβιγαίλ εἰς τὸν κάρμηλον· καὶ ἐλά
ti sunt ei dicētes: dauid misit nos ad
λησαν αὐτῇ λέγοντες, δαυὶδ ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς
te vt accipiat tibi in vxorē. τ cōsurgēs ado
σὲ λαβεῖν σεαυτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ ἀναστᾶσα προ
rauit sup faciē sup terrā. τ ait:
σεκύνησεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εἶπεν,
ecce famula tua in ancillā vt lauet pe
ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην νίπτειν τοὺς πό=
des seruorū dñi mei. τ festinauit τ
δας τῶν παίδων τοῦ κυρίου μου. καὶ ἐτάχυνε καὶ
surrexit abigail τ ascēdit sup asinū: τ quinq;
ἀνέστη ἀβιγαὶλ καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ πέντε
puelle eius secute sunt eā. τ abiit post
κοράσια αὐτῆς ἠκολούθησαν αὐτῇ. καὶ ἐπορεύθη ἐπί
nuncios dauid: τ fit illi in vxorē.
σω τῶν ἀγγέλων δαυὶδ, καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα.
τ achinaam accepit sibi dauid ex iezrael:
καὶ τὴν ἀχινοὰμ ἔλαβεν ἑαυτῷ δαυὶδ ἐξ ἰεζραέλ,
τ fuerūt ei ambe jin vxores. τ saul dedit
καὶ ἦσαν αὐτῷ ἀμφότεραι εἰς γυναῖκας· καὶ σαοὺλ ἔδωκε
michol filiā suā vxorē dauid
μελχὶλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα δαυὶδ
phalti filio lais qui de gallim.
τῷ φαλτὶ υἱῷ λαΐς τῷ ἐκ γαλείμ. Ca.26.

A ΘΕ venīt ziphei in collem ad saul
Καὶ ἦλθον οἱ ζιφαῖοι εἰς τὸν βουνὸν πρὸς σαοὺλ
dicētes: ecce dauid absc̄ditus est apud nos in
λέγοντες, ἰδοὺ δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν
colle echela q̄ est ex aduerso ieste
τῷ βουνῷ τῷ ἐχιλὰ ὃ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἰεσ=
mū, τ surrexit saul τ descēdit in desertū zyph.
μοῦ· καὶ ἀνέστη σαοὺλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον ζίφ.
τ cum eo tria milia virorū electorū de
καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐξ
israel vt quereret dauid in deserto ziph. τ
ἰσραὴλ τοῦ ζητεῖν τὸν δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ζίφ. καὶ
castrametatus est saul in colle echela ex
παρεμβαλεῖ σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ τῷ ἐχιλὰ ἐπὶ
aduerso iesse mū q̄ est in via. τ
πρόσωπον ἰεσσιμοῦν τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. καὶ ὁ
dauid sedebat in deserto. τ vidit dauid q̄
δαυὶδ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ εἶδε δαυὶδ ὅτι
venisset saul post se in desertū. τ mi=
ἦκει σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἀπέ=
sit dauid exploratores: τ cognouit q̄ venisset sa
στειλε δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι ἦκει σα
ul paratus illuc. τ surrexit dauid clam τ a=
ουλ ἕτοιμος ἐκεῖ· καὶ ἀνέστη δαυὶδ λάθρα καὶ ἦλθε
but jn locū vbi dormiebat illic saul. τ vi
ἐκεῖσε εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδε ἐκεῖ σαοὺλ· καὶ εἶ
dit dō locum vbi dormiuit ibi saul: τ
δε δαυὶδ τὸν τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ σαοὺλ, καὶ
abner
ἀβενὴρ

ptcussit dñs nabal: & mortuus est. Q̄d cū audisset dauid mortuum nabal: ait. Benedictus dñs qui iudicauit cām obprobrii mei de manu nabal: & seruū suū custodiuit a malo: & malitiam nabal reddidit dominus in caput eius. Misit ergo dauid & locutus est ad abigail vt sumeret eam sibi in vxorem. Et venerunt pueri dauid ad abigail in carmelū: & locuti sunt ad eam dicentes. Dauid misit nos ad te vt accipiat te sibi in vxorē. Que consurgens adorauit prona in terram: & ait. Ecce famula tua sit in ancillā: vt lauet pedes seruorū dñi mei. Et festinauit & surrexit abigail & ascēdit super asinum: & quinq; puelle ierunt cū ea & pediseque eius: & secuta est nūcios dauid: & facta est illi vxor. Sed & achinoē accepit q̄dē de iezrael: & fuit vtraq; vxor eius. Saul autem dedit michol filiā suam vxorē dauid phalti filio lais qui erat de gallim.

ΘΤ venerunt 26. ziphei ad saul in gabaa dicentes. Ecce dauid absc̄ditus est in colle achile que ē ex aduerso solitudinis Et surrexit saul & descēdit in desertum ziph & cum eo tria milia virorū de electis israel: vt quereret dauid i deserto ziph. Et castrametatus est saul in gabaa achile que erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid ātē hitabat in deserto. Videns ātq; venisset saul post se in desertum: misit exploratores: & didicit q̄ illuc venisset certissime. Et surrexit dauid & venit ad locum vbi erat saul. Cunq; vidisset locum in quo dormiebat saul & abner

בֶּן־נֵר שַׂר צְבָאוֹ וְשָׁאוּל שֹׁכֵב שׁוּר
בַּמַּעְגָּל וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָיו׃ וַיֹּאמֶר עָגָל חָנָה
דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי סָבַב עָנָה
וְאֶל אֲבִישַׁי בֶּן צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב
לֵאמֹר מִי יֵרֵד אִתִּי אֶל שָׁאוּל
אֶל הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי חָנָה אֲחַר
אֵרֵד עִמָּךְ׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲבִישַׁי אֶל יָרַד
הָעָם לַיְלָה׃ וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב
יָשֵׁן בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה בָּאָרֶץ חָנָה מָעַךְ
מְרַאֲשֹׁתָיו וְאַבְנֵר וְהָעָם שֹׁכְבִים
סְבִיבֹתָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל
דָּוִד סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת אֹיְבֶךָ
בְּיָדֶךָ וְעַתָּה אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית עָנָה
וּבָאָרֶץ פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה שָׁנָה
לוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אֲבִישַׁי אַל
תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ שָׁחַת
בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנִקָּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד מָשַׁח
חַי יְהוָה כִּי אִם יְהוָה יִנְּגָפֶנּוּ אוֹ נָגַף
יוֹמוֹ יָבֹא וָמֵת אוֹ בַּמִּלְחָמָה יֵרֵד בּוֹא לָחַם
וְנִסְפָּה׃ חָלִילָה לִי מֵיהוָה מִשְׁלֹחַ סָפָה חָלַל
יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה קַח נָא אֶת לָקַח
הַחֲנִית אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו וְאֶת צַפַּחַת חָנָה
הַמַּיִם וְנֵלְכָה לָּנוּ׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת יָלַךְ
הַחֲנִית וְאֶת צַפַּחַת הַמַּיִם מְרַאֲשֹׁתָי
שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה וְאֵין
יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי יָדַע קוּץ
תַּרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ רָדַם
וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר וַיַּעֲמֹד עַל רֹאשׁ עָבַר עָמַד
הָהָר מֵרָחוֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃ רָחַק קוּם
וַיִּקְרָא דָוִד אֶל הָעָם וְאֶל אַבְנֵר קָרָא
בֶּן נֵר לֵאמֹר הֲלֹא תַעֲנֶה אַבְנֵר עָנָה
וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה
קָרָאתָ אֶל הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל אַבְנֵר הֲלוֹא אִישׁ אַתָּה וּמִי
כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ
אֶל אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ כִּי בָא אַחַד בּוֹא

[b]filius [c]ner [d]princeps [e]militie eius [f]& saulē [m]dormiē
tē [n]in tētorio [o]& reliquū
[o]vulgus [q]p circuitū eius:
[r]ait [s]dauid [t] ad [x]achime=
lech [v]etheum: ooooooooo
[y]& [z]abisai [b]filium [c]saruie
[d]fratrem [e]ioab ooooooooo
[f]dicēs. [g]Quis [h]descendet
[i]mecum [k]ad [l]saul oooooo
[m]in [n]castra? [o]Dixitq; [p]abi
sai. [q]Ego oooooooooooooo
[r]descendā [s]tecū. [t]Venerūt
ergo [u]dauid [v]& abisai [r]ad
[s]populū [n]nocte: [b]& inue
nerunt [c]saul [d]iacentē &
[e]dormientē [f]in tentorio:
[g]& hastam [h]fixā [i]in terra
[k]ad caput eius. [l]Abner
āt [m]& populum [n]dormiē
tes [o]in circuitu eius. [p]Di=
xitq; [q]abisai [r]ad oooooooo
[s]dauid. [t]Cōclusit [u]deꝰ [v]i=
nimicū tuū [x]hodie oooo
[a]in manus tuas. [b]Nūc er
go [c]perfodiam eū [d]lācea
[e]in terra [f]semel: [g]& [h]secū
do opus [i]non erit. ooooo
[m]& dixit [n]dd [o]ad [p]abisai.
[q]Ne oooooooooooooooo
[r]interficias eū. [s]Quis [t]ei
[u]extendet [v]manum suā
[r]in xp̄m [s]dñi [t]& innocēs
erit? [b]Et dixit [c]dauid. oooo
[d]Viuit [e]dñs: [f]qa [g]nisi [h]dñs
[i]percusserit eum: [k]aut
[l]dies ei [m]venerit [n]vt mo
riatur: [o]aut [p]in p̄liū [q]descē
dens [r]perierit: [s]propiti=
us [t]mihi sit [u]dñs [v]ne extē
dā [x]manū meā [a]in xp̄m
[b]dñi. [c]Nūc igitur [d]tolle
[e]hastam [f]que ē [g]ad caput
eius [h]& [i]ciphum oooooooo
[m]aque [n]& abeamus. [p]Tu
lit igitur [q]dauid oooooo
[r]hastam [s]& [t]ciphū [u]aq; q
erat [v]ad caput eius: ooooo
[x]& abierūt. [a]Et nō erat
quisq; [b]qui videret [c]&
[d]itelligeret [e]& [f]euigilaret
[g]sed [h]oes [i]dormiebāt: [m]qa
[n]sopor [o]domini [p]irruerat
[q]sup eos. oooooooooooooo
[r]Cūq; trāsisset [s]dd [t]ex ad
uerso [u]& stetisset [v]in [r]ver=
tice [s]mōtis [t]de lōge: & es
set [b]grāde [c]interuallū [d]in=
ter eos: [e]clamauit [f]dauid
[g]ad [h]pplm [i]& ad [k]abner
[l]filiū [m]ner [n]dicens. [o]Nō
ne [p]rñdebis [q]abner? oooo
[r]Et rñdēs [s]abner [t]ait.
[u]Quis es [v]tu qui oooooo
[x]clamas & inqetas [a]regē?
[b]Et ait [c]dauid oooooooooo
[d]ad [e]abner. [f]Nūquid nō
[g]vir [h]tu es? [i]Et quis alius
[k]filiū tui [l]in israel? [m]Qua
re ergo [n]non [o]cūstodisti
[p]dñm tuum [q]regē? [r]In=
gressus est [s]enim [t]vnus

filius ner princeps militie eius ibi: τ saul dormiebat
υἱὸς νὴρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ σαοὺλ ἐκάθευδεν
in curru. τ pplꝰ castrametatus erat p circuitū eius.
ἐν λαπήνῃ. καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ.
τ rñdit dauid τ dixit ad achimelech
καὶ ἀπεκρίθη δαυὶδ καὶ εἶπε πρὸς ἀχιμέλεχ τὸν
chetteū. τ ad abessai filiū saruie fratrē io
χετταῖον καὶ πρὸς ἀβεσσαὶ υἱὸν σαρουΐα ἀδελφὸν ἰω
ab dicēs: quis ingredietur mecū in ca
ἀβ λέγων, τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν πα=
stra ad saul? τ dixit abessa: ego in
ρεμβολὴν πρὸς σαούλ; καὶ εἶπεν ἀβεσσά, ἐγὼ εἰσε=
gredior tecum. τ abeunt dauid τ
λεύσομαι μετὰ σοῦ. καὶ εἰσπορεύονται δαυὶδ καὶ B
abessai in pplm nocte. τ ecce saul dor
ἀβεσσαὶ εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα. καὶ ἰδοὺ σαοὺλ κα
miēs dormiuit in curru: τ hasta fixa
θεύδων ὕπνωσεν ἐν λαπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ ἐμπεπηγὸς
in terra ad caput eius. τ abener τ po
εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἀβεννὴρ καὶ ὁ λα
pul dormiebat i circuitu ei. τ dixit abessai ad
ὸς ἐκάθευδεν κύκλῳ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἀβεσσαὶ πρὸς
dauid: cōclusit dñs inimicū tuū hodie in
δαυὶδ, ἀπέκλεισε κύριος τὸν ἐχθρόν σου σήμερον εἰς
manus tuas. τ nūc percutiā iā eū lancea
χεῖράς σου. καὶ νῦν πατάξω δὴ αὐτὸν τῷ δόρατι
semel in terra τ nō scdo percutiā eū. τ dixit
ἅπαξ εἰς τὴν γῆν καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ. καὶ εἶπε
dauid ad abessai: ne interficias eū: qm̄ quis
δαυὶδ πρὸς ἀβεσσαί, μὴ διαφθείρῃς αὐτόν, ὅτι τίς
inferet manus suas in xp̄m dñi τ inno- δ.ιγ.
ἐποίσει χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἀθῶο
cēs erit? τ dixit dauid viuit dñs: q̄ nisi dñs
θήσεται; καὶ εἶπε δαυὶδ ζῇ κύριος, ὅτι ἐὰν μὴ κύριος D
percusserit eū: aut dies eius venerit τ moriatur: vel in
παίσῃ αὐτόν, ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς
pugnā descēdat τ apponatur: mihi āt nō fiat a
πόλεμον καταβῇ καὶ προσεθῇ, ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο παρὰ
dño inferre manū meā in xp̄m dñi. τ
κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου. καὶ
nūc accipe iā hastā q̄ ad caput eius τ le
νῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ τὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φα
ticulā aque a capite eius: τ abea
κὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθω
mus nos. τ tulit dñs hastā τ lēticulā
μεν ἡμεῖς. καὶ ἔλαβε δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν
aque a capite ei: τ abierūt
τοῦ ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον
ipsi. τ non erat q̄ videret τ nō erat q̄ itelligeret
αὐτοί. καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων
τ nō erat q̄ surgeret: oēs dormiētes: quia
καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι
stupor dñi irruerat super eos. τ trāsijt dauid
θάμβος κυρίου ἔπεσεν ἐπ' αὐτούς. καὶ διέβη δαυὶδ
in vlteriorē ptē: τ stetit in ꝟtice mōtis
εἰς τὸ πέραν, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους
de lōge: τ multa via inter eos: τ vo
μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν, καὶ προ
cauit dauid pplm: τ abener filio ner
σικαλέσατο δαυὶδ τὸν λαόν, καὶ τῷ ἀβεννὴρ υἱῷ νὴρ
locus est dicēs: nō rñdebis abener? τ rñ
ἐλάλησε λέγων, οὐκ ἀποκριθήσῃ ἀβεννήρ; καὶ ἀπεκρί
dit abener τ dixit: quis es q̄ vocas me: quis es tu?
θη ἀβεννὴρ καὶ εἶπεν, τίς εἶ ὁ καλῶν με, τίς εἶ σύ;
τ dixit dauid ad abener: nūqd nō vir tu? τ quis
καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς ἀβεννήρ, οὐχὶ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς C
in israel sicut tu? τ quare nō cūstodis dñm
ἐν ἰσραὴλ ὡς σύ; καὶ ἱνατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν
tuū regem? qm̄ ingressus ē vnus
σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθε εἷς oooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ve ppto vt interficeret dñm tuū regē:
ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα,
non bonū verbū hoc qđ feciſti. viuit dñs: qm
οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ πεποίηκας. ζῇ κύριος, ὅτι
filij mortis vos q̄ nō cuſtoditis dñm vr̄m
υἱοὶ θανάτου ὑμεῖς οἱ μὴ φυλάσσοντες τὸν κύριον ὑμῶν
regem xp̄m dñi. t nūc vide vbi eſt
τὸν βασιλέα τὸν χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν ἴδε ποῦ ἐστὶ
haſta regis: t lēticula q̄ aque q̄
τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος τὸ
ad caput eius. t cognouit ſaul vocē
πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἐπέγνω σαοὺλ τὴν φωνὴν
dauid: t dixit vox tua hec fili dñi
δαυίδ, καὶ εἶπεν ἡ φωνή σου αὕτη τέκνον δαυίδ;
t dixit dauid: vox mea dñe mi
καὶ εἶπε δαυίδ, φωνή μου κύριέ μου δεῦλος σὸς κύ-
me rex. t dixit quare perſequitur do-
ριε βασιλεῦ. καὶ εἶπεν διατί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύ-
min⁹ meus poſt ſeruū ſuū: qm qđ peccaui:
ριός μου ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; ὅτι τί ἥμαρτον;
vel qđ in me malū inuētū eſt: t nūc audiat tā do
ἢ τίς ἐν ἐμοὶ κακία εὑρέθη; καὶ νῦν ἀκουσάτω δὴ ὁ κύ-
min⁹ meus rex verba ſerui ſui:
ριός μου βασιλεὺς τὰ ῥήματα τοῦ δούλου αὐτοῦ,
ſi deus ſcitauit te aduerſū me: odoretur ſacrificiū tuū.
εἰ ὁ θεὸς ἐπέστησέ σε ἐπ' ἐμέ, ὀσφραίνεται τὴν θυσίαν σου.
ſi ꝯ filij hoīuꝫ: maledicti iſti coꝝ do
εἰ δὲ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον κυ
minoꝛ eiecerūt me hodie vt nō firmer in here-
ρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ κληροδοτεῖσθαι ἐν κλη-
ditate dñi: dicētes vade ſerui dīs alīs.
ρονομίᾳ κυρίου, λέγοντες πορεύου δούλευε θεοῖς ἑτέροις.
t nūc nō cadat ſanguis meꝰ ſup terrā ex aduerſo
καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξ ἐναντίας
facie dñi. q̄ egreſſus eſt rex iſrael
προσώπου κυρίου. ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
vt q̄rat pulicē vnū: ſicut ꝑſequitur ꝛyrticoraꝛ in
ζητῆσαι ψύλλον ἕνα, καθὼς καταδιώκει ὑνυχιπόρας ἐν
mōtibus. t dixit ſaul peccaui: reuertere fi
τοῖς ὄρεσι. καὶ εἶπε σαοὺλ ἥμαρτον, ἐπίστρεφε τέκ
li dauid: q̄ nō malefactā tibi rurſū eo ꝙ pciosa
νον δαυίδ, ὅτι οὐ κακοποιήσω σε ἔτι ἀνθ' ὧν ἔντιμος
fuerit aīa mea in oculis tuis in die
γενήσεται ἡ ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
hac ſtulte egi: t ignoraui multa nimis.
ταύτῃ, μεματαίωμαι, καὶ ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα.
t rīdit dauid t dixit: ecce haſta re-
καὶ ἐγέλασεν δαυὶδ καὶ εἶπεν, ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέ-
gis: tranſeat tā vnus puerorū t accipiat eā. t
ως, διαβήτω δὴ ἐν τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό. καὶ
dñs retribuet vnicuiq; iuſticiaꝫ ſuaꝫ t
κύριος ἀποτίσει ἑκάστῳ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν
fidē ſuā. vt tradidit te dñs hodie in
πίστιν αὐτοῦ. ὃς παρέδωκέ σε κύριος σήμερον εἰς
manus meas: t nō volui inſerre manū meā
χεῖράς μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου
in xp̄m dñi. t ecce ſicut magnificata eſt in
ἐπὶ χριστὸν κυρίου. καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἐν τῇ
die hac aīa tua in oculis meis: ſic ma
ἡμέρᾳ ταύτῃ ἡ ψυχή σου ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως με
gnificetur aīa mea in cōſpectu dñi: t eruat
μεγαλυνθήτω ἡ ψυχή μου ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐκσώσαι
me t liberet me ex oi angustia. t dixit
με καὶ ἐξέλοιτό με ἐκ πάσης θλίψεως. καὶ εἶπε
ſaul ad dauid: benedictus tu
σαοὺλ πρὸς δαυίδ, εὐλογημένος σὺ

ſde turba vt interficeret
ſregem
adominum tuum. bNon
eſt cbonum choc quod
dfeciſti. eViuit fdñs: gqm
hfilii mortis eſtis vos:
ioquia non kcuſtodiſtis
adominum veſtrum
mchriſtum ndñi. oNūc er-
go vide pvbi ſit
qhaſta rregis s& vbi ſit
tciphus uaque
vqui erat wad caput eius.
b Cognouit autem ſaul
vvocem mdauid: n& dixit.
oNunquid vox phec tua
qfili mi dauid? rEt ait sda
uid. tVox mea udñe mi
vrex. rEt ait. wQuāobcau
ſam bdominus me cpſeq
tur ſeruū ſuum? dQuid
efeci: aut quod eſt
fmalum bin manu mea?
mNunc ergo naudi oro
pdomine mi qrex rverba
ſerui tui. sSi
tdñs vincitat te aduerſū
me: bodoretur cſacrificiū
dSi āt efilii hoīm: fmaledi
cti gſunt hin conſpectu
idñi kqui leiecerunt me
mhodie nvt nō habitem
oin hereditate pdñi qdicē
tes. rvade ſerui
sdiis talienis. uEt nunc
vnon' effundatur
wſanguis meus x in terra
ycoram zdomino: aquia
begreſſus eſt crex dIſrael
xvt querat
mpulicem n vnum o ſicut
ppersequitur qperdix
rin montibus: sEt ait tſa
ul. uPeccaui
vReuertere wfili mi xdauid
yNequaq̄ zei avltra btibi
cmalefaciā' eo ꝙ dp̄cioſa
fuerit eanima mea
fin oculis tuis ghodie. Ap
paret ei ꝙ hſtulte egerim
i& ignorauerim kmulta
lnimis. mEt rīdens ndā
oait. pEcce qhaſta rregis:
stranſeat
tvnus ude pueris regis v&
tollat eam. wDominus āt
xretribuet yvnicuiq; ſm
ziuſticiam ſuam
a&bfidē. c Tradidit enim
te ddominus
ehodie fi manū meā: g&
nolui hextendere
imanū meā jin xp̄m kdo
mini. lEt mſicut
nmagnificata eſt oaia tua
phodie qin oculis meis:
rſic smagnificetur taia
uea vin oculis wdomini
x& liberet me yde omni
zangustia. aAit ergo
bſaul cad dauid. dBenedi
ctus etu

בְּנִי דָוִד גַּם עָשׂה תַּעֲשֶׂה וְגַם
יָכֹל תּוּכָל וֵילֶךְ דָּוִד לַדַּרְמֹן
שוב׳קום וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ׃
cap.xxviij וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל לִבּוֹ עַתָּה אֶסָּפֶה
סָפָה יוֹם אֶחָד בְּיַד שָׁאוּל אֵין לִי טוֹב
טָלַט כִּי הִמָּלֵט אִמָּלֵט אֶל אֶרֶץ
אָשׁ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאַשׁ מִמֶּנִּי שָׁאוּל
נָבַל לְבַקְשֵׁנִי עוֹד בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
קוּם וְנִמְלַטְתִּי מִיָּדוֹ׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיַּעֲבֹר
עָבַר מַאָה הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר
עִמּוֹ אֶל אָכִישׁ בֶּן מָעוֹךְ מֶלֶךְ
נָת׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד עִם אָכִישׁ נַּת
הוּא וַאֲנָשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ דָּוִד
עָשָׂה וּשְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֶאלִית
אִישׁ וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִית׃
עָנַד וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי בָרַח דָּוִד נַּת
אָסַר וְלֹא יָסַף עוֹד לְבַקְשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל אָכִישׁ אִם נָא מָצָאתִי חֵן
טָעַן קום בְּעֵינֶיךָ יִתְּנוּ לִי מָקוֹם בְּאַחַת
עִיר יָשַׁב עָרֵי הַשָּׂדֶה וְאֵשְׁבָה שָׁם וְלָמָּה
יָשֵׁב עַבְדְּךָ בְּעִיר הַמַּמְלָכָה עִמָּךְ׃
נָתַן וַיִּתֶּן לוֹ אָכִישׁ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת
צִקְלַג לָכֵן הָיְתָה צִקְלַג לְמַלְכֵי
יָהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר
הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה
פְּלִשְׁתִּים יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃
עָלָה בָּשַׁט וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל
הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּרְזִי וְהָעֲמָלֵקִי כִּי
הֵמָּה יוֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
בּוֹא בְּאֲכָה שׁוּרָה וְעַד אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
נָכָה וְדָוִד אֶת הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה
אִישׁ אִישׁ וְאִשָּׁה וְלָקַח צֹאן וּבָקָר
חָמוֹר וּגְמַלִּים וּבְגָדִים וַיָּשָׁב
בּוֹא וַיָּבֹא אֶל אָכִישׁ׃ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אֶל פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם וַיֹּאמֶר
דָּוִד עַל נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל נֶגֶב

filii mi david. Et quidē faciens facies: & potens poteris. Abiit ait dauid in viam suam: & saul reuersus est ī locum suum. 27.

Dixit dauid in corde suo: nūc apponar in die vna in manus saul: nō erit mihi bonū nisi saluer in terra philistinoꝝ vt cesset a me saul vt querat me in cūctis finib⁹ isrl: & saluabor de manu eius. surrexit dauid & trāsiit ipse & sexcenti viri ꝙ cū eo: & abiit ad achis filū maoch regē geth. & habitauit dauid in regione philistinorum cum eo ad achis filiū maoch regem geth. Et habitauit dauid cum achis in geth: ipse & viri eius: vir & domus eius & due vxores eius: achinoem iezrahelites & abigail vxor nabal carmeli. Et nūciatū est saul ꝙ fugisset dauid in geth: & nō addidit vltra querere eū. Dixit autem dauid ad achis. Si inuēi gratiam oculis tuis detur mihi locus in vna vrbiū regiōis huius vt habitem ibi. Cur enim manet seruꝰ tuus in ciuitate regis tecum. Dedit itaqꝫ ei achis in die illa sicelech. Propter quā cām fctā est sicelech regū iuda vsqꝫ in diē hāc Fuit autem numerus dierū quib⁹ habitauit dauid in regione philistinorum quattuor mensium. Et ascēdebat dauid & viri eius & agebant predas de gessuri & de gezre & de amalechitis. Hi enī pagi habitabant in terra antiquitus eūtibus sur vsqꝫ ad terram egypti. Et percutiebat dauid omnē terrā illorū: nec relinq̄bat viuētē virū & mulierē: tollensqꝫ boues & oues & asinos & camelos & vestes reuertebatur & veniebat ad achis. Dicebat aūt ei achis. In quē irruistis hodie! Rūdebat dauid. Contra meridiem iude & contra meridiem

fili dauid: & faciēs facies & potēs potēris. Abiit dauid in viā suam: & stetit. καὶ ἀπῆλθε δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ στραφεὶς reuersus est in locū suū. οὐκ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Ca.27.

Dixit dauid in corde suo dicēs: nūc apponar in die vna in manus saul: nō erit mihi bonū nisi saluer in terra philistinoꝝ & cessēt a me saul vt querat me in cūctis finib⁹ isrl: & saluabor de manu eius. & surrexit dauid & trāsiit ipse & sexcenti viri ꝙ cū eo: & abiit ad achis filū maoch regē geth. & habitauit dauid in regione philistinoꝝ cum eo ad achis filiū maoch regem geth. & habitauit dauid cum achis in geth ipse & viri eius vnusquisqꝫ & domus eius: & abigail vxor nabal carmeli. & nūciatū est saul ꝙ fugit dauid in geth: & nō addidit vltra querere eū. & dixit dauid ad achis: si ītā inuenit gratiam seruus tuus in oculis tuis dent ī mihi locum in vna vrbium quę in agro & habitabo ibi. & quare manet seruus tuus in ciuitate regali tecum? & dedit ei achis in die illa sicelag. qđ hoc facta est sicelag regi iuda vsqꝫ in diē hanc. & fuit numerus dierū ꝙs mansit dauid in agro philistiim quattuor mēsiū. & ascēdebat dauid & viri eius & irruebant in gessurēū & in gerezēi & in amalecitē: qui habitabant terrā ā gessur & vsqꝫ ad terrā egypti: & percutiebat terrā: & nō reliqbat viuētē virū & mulierē: & tollēs ouē & armēta & asinos & camelos & vestē. & reuertebātur & veniebant ad achis. & dicebat achis ad dauid: in quē irruistis hodie! & dicebat dauid ad achis: contra meridiē iude & contra meridiē

teramiel τ cōtra meridiē cenezi. τ oēm virū
Ιερμιηλ καὶ κατὰ μέσον τοῦ κενεζί. καὶ πάντα ἄνδρα
τ mulierē nō vinificabat dauid vt adduceret in
καὶ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνει δαυὶδ τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς
geth: dicēs ne forte annūciēt cōtra nos dicen
γέθ, λέγων μήποτε ἀπαγγείλωσι κατ' ἡμῶν λέγον-
tes: hec facit dauid. τ hec iuſtificatio e-
τες, τάδε ποιεῖ δαυίδ. καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἂν
tus oībus diebus db' māſit dauid in agro
τοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο δαυὶδ ἐν ἀγρῷ
philiſtinorū. τ credidit achis in dauid
τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπίστευσεν ἀχὶς ἐν δαυὶδ
dicēs:cōfidebat cōfuſus in pplo ſuo in
λέγων, ἔσχυται ἀσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν τῷ
iſrael: τ erit me' ſeruus in ſeculū.
Ισραήλ, καὶ ἔσται μου δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα. Ca.28.

A Θ Factū eſt in diebus illis τ cōgre
Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συνα-
gant philiſthīm caſtra ſua
γάγοσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς
vt egrederēt in bellū cōtra iſrael. τ dixit achis
ἐξελεύσεις ἐν πολέμοις ἐπὶ τὸν Ισραήλ. καὶ εἶπεν ἀχὶς
ad dauid: ſciens cognoſces quīn mecū egre
πρὸς τὸν δαυίδ, γινώσκων γνώσει ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξε-
dieris in bellū tu τ viri tui. τ
λεύσῃ ἐν τῷ πολέμῳ σὺ καὶ οἱ ἄνδρες σου. καὶ
dixit dauid ad achis: ſic nunc ſcies que fa
εἶπε δαυὶδ πρὸς ἀχίς, οὕτως νῦν γνώσει ἃ ποιή-
cit ſeruus tuus. τ dixit achis ad dauid: ſic
σει ὁ δοῦλός σου. καὶ εἶπεν ἀχὶς πρὸς δαυίδ, οὕ-
corpori cuſtodē ponā te oībus
τως τοῦ ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς
1.Reg.28.a. diebus. τ ſamuel mortu' eſt: τ plantcrūt eum
ἡμέρας. καὶ σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν
oēs iſrael: τ ſepelīūt eū in armathaim in
πᾶς Ισραήλ, καὶ ἐθάψαντο αὐτὸν ἐν ἁρμαθαὶμ ἐν τῇ
vrbe ſua. τ ſaul abſtulit ventriloquos
πόλει αὐτοῦ. καὶ σαοὺλ ἐξῆρε τοὺς ἐν γαστριμύθους
τ diuinatores a terra. τ congregātur
καὶ τοὺς γνώστας ἐκ τῆς γῆς. καὶ συνάγονται εἰς
philiſthīm τ veniūt τ caſtrametātur in ſu
ἀλλόφυλοι καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς σου
nam. τ cōgregat ſaul vniuerſū virū iſrael:
μ. καὶ συνάγει σαοὺλ πάντα ἄνδρα Ισραήλ,
τ caſtrametātur in gelbue. τ vidit ſaul
καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς γελβουέ. καὶ εἶδε σαοὺλ
caſtra philiſtiīm: τ timuit τ
τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη καὶ
C expauit cor eius nimis. τ cōſuluit ſa-
ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα. καὶ ἐπηρώτησε σα-
ul ℟ dīm. τ nō rſidit ei dūs
οὐλ διὰ τοῦ κυρίου. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος
1.Reg.14.f. τ in inſomnijs τ in manifeſtis τ in
καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς
prophetis. τ dixit ſaul ſeruis ſuis: que
προφήταις. καὶ εἶπε σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ζη-
rite mihi mulierē vētriloquā τ vadam
τήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον καὶ πορεύσομαι
Actū 16.f. ad eam τ ſciſcitabor per eā. τ dixerūt ſer
πρὸς αὐτὴν καὶ ἐκζητήσω ἐν αὐτῇ. καὶ εἶπαν οἱ παῖ-
ui eius ad eum: ecce mulier ventriloqua in
B δες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν
endor. τ mutat' eſt ſaul τ veſtitus eſt veſtimētis
ἐνδώρ. καὶ ἀλλοιοῖ σαοὺλ καὶ περιβάλλεται ἱμάτια
alijs: τ vadit ipſe τ duo viri cum
ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ'
eo: τ venerūt ad mulierē nocte: τ di-
αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτός, καὶ εἶ-
D xit ei ſaul: diuina tū mihi in ven-
πεν αὐτῇ σαοὺλ μάντευσον δή μοι ἐν τῷ ἐγγα-
triloquio:
στρίμυθῳ,

hieramel: & cōtra meridiem ceni. Virum & mulierē nō vinificabat dauid: nec adducebat in geth: dicens. Ne forte loquātur aduerſū nos. Hec fecit dd. Et hoc erat decretū illi oibus diebus quibus habitauit in regione philiſtinorū. Credidit ergo Achis Dauid: dicēs. Multa mala opatus ē cōtra pplm ſuū iſrael. Erit igitur mihi ſeruus ſempiternus. 28. Actum eſt ātin diebus illis. Cōgregauerūt philiſtiim agmia ſua vt prepararentur ad bellū contra iſrael. Dixitq; achis ad dauid. Sciēs nūc ſcito qm mecum egredieris in caſtris tu & viri tui. Dixitq; dauid ad achis. Nunc ſcies quq facturus eſt ſeruus tuus. Et ait achis ad dauid. Et ego cuſtodem capitis mei ponā te cūctis diebus. Samuel autem mortuus eſt: plāxitq; eum omnis iſrael: & ſepelierūt eū in rama tha vrbe ſua. Et ſaul abſtulit magos & ariolos de terra: Congregatiq; ſunt philiſtiim & venerunt & caſtrametati ſunt in ſunam. Congregauit autem & ſaul vniuerſū iſrl: & venit in gelboe. Et vidit ſaul caſtra philiſtiim & timuit & expauit cor eius nimis. Cōſuluitq; dominum & nō rndit ei: neq; per ſomnia neq; per ſacerdotes: neq; per prophetas. Dixitq; ſaul ſeruis ſuis. Querite mihi mulierem habentem phitonē & vadam ad eam & ſciſcitabor p illā. Et dixerunt ſerui eius ad eū. Eſt mulier phitonem hñs in endor. Mutauit ergo habitum ſuum: veſtituſq; eſt aliis veſtimentis: & abiit ipſe & duo viri cum eo. venerūtq; ad mulierem nocte: & dixit ei ſaul: diuina mihi in phitone:

הַיְרַחְמְאֵלִי וְאֶל־נֶגֶב הַכְּנִעִי׃ וְאִשָּׁה
וְאִשָּׁה לֹא יְחַיֶּה דָּוִד לְהָבִיא גַּת
לֵאמֹר פֶּן יְנַגְּדוּ עָלֵינוּ לֵאמֹר
כֹּה עָשָׂה דָּוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל
הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב בִּשְׂדֵה
פְלִשְׁתִּים׃ וַיַּאֲמֶן אָכִישׁ בְּדָוִד
לֵאמֹר הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ
בְּיִשְׂרָאֵל וְהָיָה לִי לְעֶבֶד עוֹלָם׃ cap.xxviij
וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיְקַבְּצוּ
פְלִשְׁתִּים אֶת מַחֲנֵיהֶם לַצָּבָא
לְהִלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אֶל דָּוִד יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵצֵא
בַּמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל אָכִישׁ לָכֵן אַתָּה תֵּדַע אֵת
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אֶל דָּוִד לָכֵן שֹׁמֵר לְרֹאשִׁי
אֲשִׁימְךָ כָּל הַיָּמִים׃ וּשְׁמוּאֵל
מֵת וַיִּסְפְּדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְבְּרֻהוּ בָּרָמָה וּבְעִירוֹ וְשָׁאוּל
הֵסִיר אֵת הָאבוֹת וְאֵת הַיִּדְּעֹנִים
מִן הָאָרֶץ׃ וַיֵּקָבְצוּ פְלִשְׁתִּים
וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם וַיְקַבֵּץ
שָׁאוּל אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ
בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֶת מַחֲנֵה
פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ
מְאֹד׃ וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּיהוָה
וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם
בָּאוּרִים גַּם בַּנְּבִיאִם׃ וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל אֶל עֲבָדָיו בַּקְשׁוּ לִי אֵשֶׁת
בַּעֲלַת אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ
וְאִדְרְשָׁהּ בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו
הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת אוֹב בְּעֵין דּוֹר׃
וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים
אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים
עִמּוֹ וַיָּבֹאוּ אֶל הָאִשָּׁה לָיְלָה
וַיֹּאמֶר נָא לִי בְּאוֹב

וְהַעֲלִי לִי אֵת אֲשֶׁר אֹמַר אֵלַיִךְ׃ עלה
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה אמר
יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁאוּל
אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת הָאבות וְאֶת כרת
הַיִּדְּעֹנִי מִן הָאָרֶץ וְלָמָּה אַתָּה
מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לַהֲמִיתֵנִי׃ וַיִּשָּׁבַע נקשׁ מות
יְהוָה שָׁאוּל בַּיהוָה לֵאמֹר חַי יְהוָה שבע
אִם יִקְרְךָ עָוֹן בַּדָּבָר הַזֶּה וַתֹּאמֶר אמר
הָאִשָּׁה אֶת מִי אַעֲלֶה לָּךְ וַיֹּאמֶר איש
אֶת שְׁמוּאֵל הַעֲלִי לִי וַתִּרְא
הָאִשָּׁה אֶת שְׁמוּאֵל וַתִּזְעַק בְּקוֹל זעק
גָּדוֹל וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל שָׁאוּל גדל
לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתָנִי וְאַתָּה שָׁאוּל רמה
וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל תִּירְאִי כִּי ירא
מָה רָאִית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל ראה
שָׁאוּל אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים מִן עלה
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַה תָּאַר
וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה וְהוּא עטה
מְעִיל וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי שְׁמוּאֵל ידע
הוּא וַיִּקֹּד אַפַּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ חוה
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל לָמָּה
הִרְגַּזְתָּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר רגז עלה
שָׁאוּל צַר לִי מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים צור
נִלְחָמִים בִּי וֵאלֹהִים סָר מֵעָלָי חלם סור
וְלֹא עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים ענה נבא
גַּם נַחְלמות וָאֶקְרָאֶה לְךָ קרא
לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר ידע עשה
שְׁמוּאֵל וְלָמָּה תִּשְׁאָלֵנִי יְהוָה שׁאל
סָר מֵעָלֶיךָ וַיְהִי עָרֶךָ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה סור עור
לוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי וַיִּקְרַע קרע
יְהוָה אֶת הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ וַיִּתְּנָהּ נתן
לְרֵעֲךָ לְדָוִד׃ כַּאֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ רעה
בְּקוֹל יְהוָה וְלֹא עָשִׂיתָ חֲרוֹן חרה
אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק עַל כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה
עָשָׂה לְךָ יְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה׃
וְיִתֵּן יְהוָה גַּם אֶת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ

& ſuſcita mihi quem dixero tibi. oooooooooo
Et ait mulier ad eum.
Ecce tu oooo ooooooooo
noſti quanta fecerit ſaul:& oooooooooooooooooo
quomodo eraſerit magos'& oooooooooooooooooo
ariolos'de terra.'Quare ergo oooooooooooooooo
inſidiaris aie mee vt occidar!'Et iurauit ooooooo
ei'ſaul'in domino'dicens.'Viuit'dominus:
quia nō eueniet tibi qc ꝯ mali pp hāc rē.'Dixitq; ei mulier.'Quem
ſuſcitabo tibi!'Qui'ait.
Samuelē mihi ſuſcita.
Cum autem vidiſſet oo
mulier'ſamuelem:'exclamauit voce oooooooo
magna:'& dixit ad ſaul. oooooooooooooooooo
Quare impoſuiſti mihi!'Tu es enim'ſaul. oooo
Dixitq; ei rex.'Noli'timere. oooooooooooooooo
Quid'vidiſti!'Et ait
mulier'ad oooooooooo
ſaul.'Deos'vidi afcendentes'de oooooooooo
tra.'Dixitq; ei.'Qualis eſt forma eius. Que
rait.'Vir'ſenex'aſcēdit
&'ipſe'amictus eſt oooo
pallio.'Et intellexit'ſaul'q; ſamuel oooooooooo
eſſet:'& inclinauit ſe ſup facie ſuā'in terra:'& adorauit.'Dixit āt'ſamuel ad ſaul.'Quare oooo
inquietaſti me vt ſuſcitarer!'Et ait oooooooo
ſaul.'Coarctor'nimis.
Siquidem'philiſtiim ooo
pugnāt aduerſum me:
&'deus'receſſit'a me:
&'exaudire me'noluit:
neq; in manu'pphetas:
neq; per ſomnia.'Vocaui ergo'te oooooooooo
vt oſtenderes mihi'qd
faciam.'Et ait oooooooo
ſamuel.'Quid'interrogas me'cum domin're
ceſſerit a te:'& trāſierit
ad emulū tuū!'Faciet ei
tibi'dñs ſicut'locutus ē
in manu mea:'& ſcidet
regnum tuum de māu
tua:'& dabit illud oooo
proximo tuo dauid:'qa
non obediſti oooooooo
voci'domini:'neq; feciſti iram oooooooooooo
furoris ei'in amalech.
Idcirco qđ pateris oooo
fecit'tibi dominus'hodie:oooooooooooooooo
& dabit dominus'etiā
iſrael tecum oooooooooo

τ ſuſcita mihi qnem dixero tibi. τ ait mulier ei:
καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἂν εἴπω σοι. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς
ecce tu noſti q̄ fecit ſaul: quō diſperdes
τῶ, ἰδοὺ σὺ οἶδας ἃ ἐποίησε σαοὺλ, ὡς ἐξωλόθρευ-
rit vētriloquos τ diuinatores a terra:
σε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἐκ τῆς γῆς.
τ quare tu illaquearis aie mee vt occidas
καὶ ἵνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου ἐξανελεῖν
me! τ iurauit ei ſaul per dēū dicēs: viuit
με; καὶ ὤμοσεν αὐτῇ σαοὺλ κατὰ τοῦ θεοῦ λέγων, ζῇ
dñs: ſi obuiabit tibi malū in ſermone hoc.
κύριος, εἰ ἀπαντήσει σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.
τ dixit mulier ſaul: quem ſuſcitabo tibi! τ
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ σαοὺλ, τίνα ἀνάγαγω σοι; καὶ
dixit: ſamuelē ſuſcita mihi. τ dixit mulier:
εἶπε, τὸν σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, τὸν
ſamuelē! τ clamauit mulier voce magna. τ dixit
σαμουήλ; καὶ ἐβόησεν ἡ γυνὴ φωνῇ μεγάλῃ. καὶ εἶπεν
mulier ad ſaulē: quare impoſuiſti mihi! τ tu es
ἡ γυνὴ πρὸς σαοὺλ, ἱνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ
ſaul. τ dixit ei rex: ne timeas: quem
σαοὺλ. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς, μὴ φοβοῦ, τίνα
vidiſti dic! τ dixit mulier ad ſaul: deos
εἶδες εἰπέ; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς σαοὺλ, θεοὺς
vidi ego aſcēdentes de terra. τ dixit ei:
εἶδον ἐγὼ ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς. καὶ εἶπεν αὐτῇ, Gen.
quid cognouiſti! τ ait ei: ſenem aſcendēt 18.a.
τί ἔγνως; καὶ εἶπεν αὐτῷ, γέροντα ἀναβαίνοντα
amictum pallio. τ cognouit ſaul q̄ ſa
ἀναβεβλημένον διπλοΐδα. καὶ ἔγνω σαοὺλ ὅτι σα-
muel eſt hic. τ inclinauit ſeq; facie in
μουὴλ ἐστιν οὗτος. καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν
terra τ adorauit eū. τ ait ſamuel: qua C
γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπε σαμουήλ, ἵνα
re inquietaſti me vt aſcēderē ego! τ ait ſa-
τί παρεκίνησάς με τοῦ ἀναβῆναί με; καὶ εἶπε σα
ul: coarctor nimis: τ philiſtiim pugnāt
ούλ, ἐλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν
in me: τ deus receſſit a me: τ nō eſtendi
ἐν ἐμοί, καὶ ὁ θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔτακού-
uit me adhuc neq; in manu prophetāq; neq; in
σέ μου ἔτι οὔτε ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν οὔτε ἐν
inſomnijs. τ nūc vocauit te vt oſtēderes mihi
τοῖς ἐνυπνίοις. καὶ νῦν κέκληκάς σου γνωρίσαι μοι
quid faciā. τ dixit ſamuel: quare interrogas me
τί ποιήσω. καὶ εἶπε σαμουὴλ, ἵνατί ἐπερωτᾷς με A
τ dñs receſſit a te τ factꝰ eſt cū pro-
καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλη-
ximo tuo: τ fecit ei ſic̄ locutꝰē in
σίον σου, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ καθὼς ἐλάλησεν ἐν
manu mea. τ ſcindet dñs regnum de 1.Reg.
χειρί μου. καὶ διαρρήξει κύριος τὴν βασιλείαν ἐκ
manu tua: τ dabit illud proximo tuo
χειρός σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ
dauid: quia nō obediſti voci dñi:
δαυίδ, διότι οὐχ ὑπήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου,
τ non impleſti ſrā furoris eius in amalec.
καὶ οὐκ ἔπλησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν τῷ ἀμαλήκ.
pp verbū hoc fecit tibi dñs ſic
διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησέ σοι κύριος οὕτως τὴ
die hac. τ tradet dñs iſrael
ἡμέραν ταύτην. καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ
tecum
μετὰ σοῦ

in manus philisthim: ꝛ cras tu ꝛ filij tui
εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ ἄυριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου
mecum. ꝛ castra israel ꝛ te tradet
μετ' ἐμοῦ. καὶ τὴν παρεμβολὴν ἰσραὴλ καὶ σὲ δώσει
dño in manus philisthim. ꝛ festinauit saul ꝛ cecī
κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. καὶ ἔσπευσε σαοὺλ καὶ ἔπε
dit a statione sua sup terrā ꝛ timuit ni
σεν ἀπὸ στάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐφοβήθη σφό
mis a verbis samuelis ꝛ nō erat in eo ālpli
δρα ἀπὸ τῶν λόγων σαμουήλ. καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι
robur: quia nō comedit panē tota die illa
ἰσχύς, ὅτι οὐκ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ꝛ tota nocte. ꝛ ingressa est mulier ad saul: ꝛ vi
καὶ ὅλην τὴν νύκτα. καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς σαούλ, καὶ εἶ
dit ꝙ turbat' erat saul valde. ꝛ dixit ad e-
δεν ὅτι ἔσπευσεν σαοὺλ σφόδρα. καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
um: ecce obediunt ancilla tua voci tue: ꝛ po
τόν, ἰδοὺ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, καὶ ἔθε
sui aiam meā in manu mea: ꝛ audiui
μην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, καὶ ἤκουσα τοὺς
sermōes tuos ꝙ locutus es mihi. ꝛ nūc audi ꝛ
λόγους σου οὓς ἐλάλησάς μοι. καὶ νῦν ἄκουσον καὶ
vocem ancille tue: ꝛ ponā corā
τῆς φωνῆς τῆς δούλης σου, καὶ παραθήσω ἐνώπιόν
te buccellā panis ꝛ comede: ꝛ erit in te robur
σου ψωμὸν ἄρτου καὶ φάγε, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἰσχὺς
Reg. 15.2. quia radis in via. ꝛ renuit ꝛ nō voluit
ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ. καὶ ἐπείνασε καὶ οὐκ ἐβούλετο
comedere. ꝛ coegerūt eū serui eius
φαγεῖν. καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ
ꝛ mulier: ꝛ audiuit vocē eoꝝ: ꝛ surrexit
καὶ ἡ γυνή, καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἀνέστη
de terra ꝛ sedit sup sellam. at mu
ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον. τῇ δὲ γυ
lieri erat vitulus lactāns in domo: ꝛ festinauit
ναικὶ ἦν μοσχάριον γαλαικτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἔσπευσεν
ꝛ immolauit eum. ꝛ accepit farinam ꝛ miscuit
καὶ ἔθυσεν αὐτό. καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασεν
ꝛ coxit azyma: ꝛ attulit corā saul ꝛ
καὶ ἔπεψεν ἄζυμα, καὶ προσήνεγκεν ἐνώπιον σαοὺλ καὶ
corā seruis eius: ꝛ comederūt. ꝛ surgen
ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον. καὶ ἀναστὰ
tes abierūt nocte illa.
τες ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην. Ca. 29.

A Θ Congregant philisthim vniuersa
Καὶ συναθροίζουσιν οἱ ἀλλόφυλοι πάσας τὰς
agmina eoꝝ in aphec. ꝛ israel castrametat'
παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς ἀφέκ. καὶ ἰσραὴλ παρενέβα
eū in nemꝰ erat in iezrael. ꝛ satrape phi
λον ἐν τῷ ἐν ἰεζραέλ. καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλ
listhim incedebāt in centurijs ꝛ mi
λοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χι
libus. ꝛ dauid ꝛ viri eius incede
λιάδας. καὶ δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπο
bant in nouissimis cum achis. ꝛ dixerūt sa
ρεύοντο ἐν τοῖς ἐσχάτοις μετὰ ἀχείς. καὶ ἔπαρον οἱ σα
trape philisthim: qui ꝙ incedunt
τράπαι τῶν ἀλλοφύλων, τίνες οἱ παραπορευόμενοι
hic: ꝛ dixit achis ad satrapas
οὗτοι; καὶ εἶπεν ἀχεὶς πρὸς τοὺς σατράπας τῶν
philistinoꝝ: nōne iste est dauid seruꝰ saul
ἀλλοφύλων, οὐχ οὗτός ἐστι δαυὶδ ὁ δοῦλος σαοὺλ
regis israel: qui factꝰ est mecum tam
τοῦ βασιλέως ἰσραήλ, ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἔδη
secundus annus hodie. ꝛ non inueni in eo ꝙ
δεύτερον ἔτος σήμερον. καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῷ οὐ
quā a qua die venit ad me vsq; ad diem
δὲ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐισῆλθε πρός με ἕως τῆς ἡμέρας
hanc. ꝛ tratisunt aduersus eū satrapę
ταύτης. καὶ ἐθυμώθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ σατράπαι

in manu philistiim.
Cras autē tu & filii tui
mecum eritis: sed & castra israel tradet dominus in manus philistiim. Statimq; saul cecidit porrectus in terram. Extimuerat enim verba samuelis: & robur non erat in eo: quia nō comederat panem tota die illa. Ingressa est itaq; mulier illa ad saul. Cōturbatus enim erat valde. Dixitq; ad eum. Ecce obediunt ancilla tua voci tue: & posui aiam meā in mānu mea: & audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igitur audi & tu vocē ancille tue: & ponā corā te buccellam panis vt comedens conualescas: & possis iter agere. Qui renuit & ait. Non comedam. Coegerunt autem eum serui sui & mulier: & tandem audita vocē eorū surrexit de terra: & sedit super lectū. Mulier āt illa hē bat vitulum pascualē in domo & festinauit & occidit eum. Tollēsq; farinā miscuit eā: & coxit azyma: & posuit ante & saul & ante seruos eius. Qui cū comedissēt surrexerūt & ābulauerūt tota nocte illam. 29.

Congregata sūt ergo philistiim vniuersa agmina in aphec. Sed & israel castrametatus ē sup fontē q erat in iezrael. Et satrape qdē philistiim incedebāt in centuriis & milibus. Dauid autē & viri eius erant in nouissimo agmine cum achis. Dixeruntq; principes philistiim ad achis. Quid sibi volunt hebrei hi? Et ait achis ad principes philistiim. Nūqd ignoratis dauid q fuit seruus saul regis israel: & est apud me multis diebus & annis? Et non inueni in eo quicq; ex die qua trāsfugit ad me vsq; ad diē hāc. Irati sunt autem aduersus eū principes

בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וּמָחָר אַתָּה וּבָנֶיךָ
עִמִּי וְגַם אֶת מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל יִתֵּן
יְהוָה בְּיַד פְּלִשְׁתִּים: וַיְמַהֵר
שָׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא קוֹמָתוֹ אַרְצָה
וּדְבָרֵי שְׁמוּאֵל מְאֹד בְּעֵינָיו וְלֹא
פַחַד לֹא הָיָה בּוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם
כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלָּיְלָה: וַתָּבוֹא
הָאִשָּׁה אֶל שָׁאוּל וַתַּרְא כִּי
נִבְהָל מְאֹד וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה
שָׁמְעָה שִׁפְחָתֶךָ בְקוֹלֶךָ וָאָשִׂים
נַפְשִׁי בְכַפִּי וָאֶשְׁמַע אֶת דְּבָרֶיךָ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי: וְעַתָּה שְׁמַע
נָא גַם אַתָּה בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ
וְאָשִׂימָה לִפְנֶיךָ פַּת לֶחֶם וְאָכֹל
וְיִהְיֶה בְךָ כֹּחֲךָ בְּלֶכְתְּךָ בַדָּרֶךְ:
וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר לֹא אוֹכֵל וַיִּפְרְצוּ
בּוֹ הָאִישׁ וְגַם הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע
לְקוֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶל
הַמִּטָּה: וְלָאִשָּׁה עֵגֶל מַרְבֵּק בַּבַּיִת
וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח קֶמַח
וַתָּלָשׁ וַתֹּפֶה מַצּוֹת וַתַּגֶּשׁ לִפְנֵי
שָׁאוּל וְלִבְנָיו וַיֹּאכֵלוּ
וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא:

Cap. xxix

וַיְקַבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת כָּל
מַחֲנֵיהֶם אַפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל חֹנִים
בָּעַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל: וְסַרְנֵי
פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים לְמֵאוֹת
וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים
בָּאַחֲרֹנָה עִם אָכִישׁ: וַיֹּאמְרוּ
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים
הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל שָׂרֵי
פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא זֶה דָּוִד עֶבֶד
שָׁאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה
אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ זֶה שָׁנִים וְלֹא
מָצָאתִי בּוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי

ᵖphilistiim: ᵍ& dixerunt ʳei: ooooooooooooooooooo ˢreuertatur vir: ᵗ& sedeat ooooooooooooooooooo ᵘin ᵛloco suo in ʷquo ˣcō stituisti eum: ooooooooooo ʸ& non ᶻdescendat ᵃnobiſcum in prelium: ᵇne ᶜfiat ᵈnobis ᵉaduersarius ᶠcū preliari cepimus: ᵍquō enim aliter poterit ʰplacare ⁱdominū suum ᵏnisi ˡin capitibus nostris! ᵐNonne ooooooooooooo ⁿiste est ᵒdauid ᵖcui ᑫcantabant ʳin choris: ooooooo ˢdicētes: ᵗpcussit ᵘsaul ᵛin milibus suis: ʷ& dauid ˣin decē milib⁹ suis! ʸVocauit ergo ᶻachis ᵃdauid ᵇ& ait ᶜei. ᵈViuit ᵉdomin⁹ ᶠquia ᵍrectus ooooooooo ʰes ⁱ& bonus ʲ in cōspectu meo: & ᵏexitus tuus ˡ& introitus tuus ᵐmecū est ⁿin castris. ᵒEt ᵖnō ᑫinueni ʳite quicq̄ ˢmali ᵗex die qua ᵘvenisti ᵛad me ʷvsq; in ˣdiem ʸhanc: ᶻ sed ᵃsatrapis ᵇnon places. ooooooooo ᶜReuertere ᵈergo ᵉ& vade ᶠin pace: ooooooooo ᵍ& nō ʰoffendas ⁱ oculos ʲsatraparum ooooooooo ᵏphilistiim. ˡDixitq̄ ᵐ dauid ⁿad ᵒachis. ooooooooo ᵖQuid ᑫei ʳfeci ˢ& quid ᵗinueniſti ᵘin me ᵛseruo tuo ʷa die ˣqua ʸfui ᶻin conspectu tuo ᵃvsq; in ooooooo ᵇdiem ᶜhanc: ᵈvt ᵉnō ᶠveniam ᵍ& pugnē ooooooo ʰcontra inimicos ⁱdomini mei ᵏregis ! ˡ Respondēs āt ᵐachis ⁿlocutus est ᵒad ᵖdd. ᑫScio ʳquia ˢ bonus es ᵗtu ᵘin oculis meis ᵛsicut angelus ʷdei: ˣsed ʸprincipes ᶻphilistinorū ᵃdixerūt. ᵇNō ᶜ ascendat ᵈnobiscum ᵉin preliū. ᶠIgitur ᵍconsurge ooooooo ʰmane tu ⁱ& serui ᵏ domini tui ˡqui ᵐvenerūt ooo ⁿtecū: ᵒ& cum de nocte surrexeritis ᵖ& cepit diluceſcere: ᑫpgite. ʳSurrexit itaq̄ de nocte ˢdauid ᵗipse ᵘ& viri eius ᵛvt proficiscerētur ʷmane: ˣ& reuerterentur ʸad ᶻterram ᵃphilistiim: ᵇphilistiim ᶜāt ᵈascēderunt in ᵉiezrael. 30. ᶠVnq̄ ᵍveniſſent ʰdd ⁱ& viri eius in ᵏsicelech ˡdie ᵐtertia: ooooooo ⁿamalechite ᵒimpetū fecerant ᵖex pte ᑫaustrali ʳi ˢsicelech: ᵗ& pcusserāt ᵘsicelech ᵛ& succēderāt ooo ʷeam ˣigni. ʸ Et captiuas duxerant ᶻmulieres ooo

philistiim: τ dicunt ei: auerte vi τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ἀποστρέψει τὸν ἄν ρῶ: τ reuertatur in locū suū: vbi cōstitu- δρα, καὶ ἐπιστρεφέτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, οὗ κατέστη sti eum ibi: τ nō veniat nobiscū in prelium: τ σας αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ nō fiat insidiator castris. τ in quo com- μὴ γένηται ἐπίβουλος τῇ παρεμβολῇ. καὶ ἐν τίνι δια- ciliabitur iste dño suo nisi in ca λαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ἢ οὐχὶ ἐν ταῖς κε pitibus virorū illoꝝ: nōne iste est dauid cui φαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; οὐχ οὗτος ἐστὶ Δαυὶδ ᾧ cātabāt chorꝰ ducētes dicētes: pcussit saul in ἐξῆρχεν οἱ χορεύουσαι λέγουσαι, ἐπάταξε σαοὺλ ἐν milibus suis: τ dauid in decē milib⁹ suis! τ χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; καὶ 1.Reg. 21.11. 29.5. Eccli. 47.7. vocauit acchis dauid τ dixit ei: viuit do ἐκάλεσεν ἀχὶς τὸν Δαυὶδ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ζῇ κύ- minus qꝫ rectus tu τ bonus in oculis meis: ριος ὅτι εὐθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ exitꝰ tuus τ introitus tuus mecum in ca ἡ ἔξοδός σου καὶ ἡ εἴσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμ- stris: qꝫ nō inueni cōtra te malū a qua die βολῇ, ὅτι οὐχ εὗρον κατὰ σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέ- veniſti ad me vsq; in diem hanc: τ in ρας ἦλθες πρός με ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν oculis satraparū nō bonus tu. τ nūc ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ. καὶ νῦν reuertere τ vade in pace: τ non facies ἀναστρέφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ποιήσῃς malū in oculis satraparū phil κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύ- histiim. τ dixit dauid ad acchis: dd feci tibi λων. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς ἀχίς, τί ἐποίησα ὅτι vel dd inueniſti in seruo tuo a qua die fuit ἢ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦμην coā te τ vsq; tu diē hanc: qm̄ non re ἐνώπιόν σου καὶ ἕως ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐκ ἐλ neris ad debellādū inimicos dñi mei θὼ πολεμῆσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ regis: τ rndit iacchis τ dixit ad dauid: βασιλέως; καὶ ἀπεκρίθη ἀχὶς καὶ εἶπε πρὸς Δαυίδ, scio q̄ bonus tu in oculis meis sicut angelus ᾔδειν ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου καλὸς ἄγγελος dei: sed principes milicie philistinorū dicunt: non θεοῦ, ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν, οὐχ veniet nobiscū in prelio. τ nūc cōsurge mane ἥξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον. καὶ νῦν ὄρθρισον τοπρωΐ tu τ serui dñi tui q̄ venerūt te σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ cum: τ vadite in locū vbi constituit vos ibi. σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησεν ὑμᾶς ἐκεῖ· τ surgite in via τ diluceſcat vobis τ per καὶ ὄρθρισατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω ὑμῖν καὶ πο- gite. τ surrexit dauid ipse τ viri ei ρεύεσθε. καὶ ὄρθρισε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐ uus vt proficiscerētur mane τ custodirēt terrā τοῦ τοῦ ἀπελθεῖν τοπρωΐ καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν philistiim. τ philistiim ascēderūt in ly- τῶν ἀλλοφύλων. καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰσ rael ad pugnādū. ραὴλ πολεμεῖν.

Cap. xxx.

Ca.30.

ΚΑΙ factū est cū venissent dauid τ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυὶδ καὶ viri eius in siceleg die tertia: τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ εἰς σικελὰγ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, τ amalec impetū fecit in austrū τ in siceleg. καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέπεσε ἐπὶ νότον καὶ ἐπὶ σικελάγ. τ percusserāt siceleg τ succēderāt eam in καὶ ἐπάταξαν τὴν σικελὰγ καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν ignē. τ mulieres τ oēs πυρί. καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντας

qui in ea a paruo vſq; ad magnū nō interfece-
τοὺς ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτω-
rant virū neq; mulierē: ſed captiuauerūt: τ
σαν ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἀλλ' ἠχμαλώτευσαν, καὶ
abierūt in vtā ſuā. τ venit dauid τ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. καὶ ἦλθεν Δαυὶδ καὶ οἱ
viri eius ad ciuitatē: τ ecce ſuccēſa eſt in igne.
ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐνεπύρισται ἐν πυρί.
et mulieres eoꝝ τ filie eoꝝ τ
καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν καὶ οἱ
filij eorū captiui ducti ſunt. τ leuauit dauid τ
υἱοὶ αὐτῶν ᾐχμαλωτευμένοι. καὶ ἐπῆρε Δαυὶδ καὶ
viri eius vocē ſuā: τ plāxerūt:
οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν,
donec nō erat robur in eis vt flerēt ampli⁹. τ
ἕως οὗ τοῦ οὐκ ἦν ἰσχὺς ἐν αὐτοῖς τοῦ κλαίειν ἔτι. καὶ
ambe vxores dauid captiue ducte fuerāt achi-
8.27.a ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ᾐχμαλωτεύθησαν ἀχι-
noam iſraelite⁹ τ abygail vxor nabal car
νααμ ἡ Ἰσραηλῖτις καὶ Ἀβιγαὶλ ἡ γυνὴ Ναβὰλ τοῦ Καρ-
meli. τ cōtriſtat⁹ ē dauid valde: qm dixit popu
μηλίου. καὶ ἐλύπη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λα-
B lus lapidare eū: qr amara erat omnis
ὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν, διότι πικρὰ ἦν ψυχὴ παντὸς
ppl⁹ ex vnuſcuiuſq; ſup filijs ſuis τ ſup
τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς
filiabus ſuis. τ cōfortatus ē dauid in dño
θυγατράσιν αὐτ. καὶ ἐνεδυναμώθη Δαυὶδ ἐν κυρίῳ
deo ſuo. τ dixit ad abiathar ſacerdotē filiū achi
30.7.b θεῷ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν Ἀχι-
melech: applica ephud. τ applicuit abiathar
μελὲχ, προσάγαγε τὸ ἐφούδ. καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ
ephod ad dauid τ cōſuluit dauid per
τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυὶδ καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ
dñm dicēs: ſi perſequar poſt exerci-
κυρίου λέγων, εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ στρατεύμα-
tum hunc: τ ſi cōprehendā eos: τ dixit
τος τούτου, καὶ εἰ καταλήψομαι αὐτούς; καὶ εἶπεν
ei dñs: perſequere: qm comprehendēs com
αὐτῷ κύριος, καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων κα-
prehendes eos: τ recuperās recuperabis. τ abi
ταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐξαιρούμενος ἐξαιρῇ. καὶ ἐπορεύ-
it dauid ipſe τ ſexcēti viri q cum eo:
θη Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ,
C τ , venēruſq; in torrentē beſor. τ di
καὶ ἦλθον ἕως τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσόρ. καὶ κα-
miſit ibi ducētos viros: τ perſecut⁹ eſt in
τέλιπεν ἐκεῖ διακοσίους ἄνδρας, καὶ κατεδίωξεν ἐν
quadringētis viris. ſubſtiterūt ā tr ducēti vi
τετρακοσίοις ἀνδράσι. ὑπέμεναν δὲ οἱ διακόσιοι ἄν-
ri: qui ſederūt trāſ torrētē bo
δρες, οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Βο-
ſor. τ inuenēruſ virū egyptiū in agro: τ ca
σόρ. καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμ-
puerūt eum: τ ducūt ad dauid cū. τ dede
βάνουσιν αὐτόν, καὶ ἄγουσιν πρὸς Δαυὶδ αὐτόν· καὶ δίδο-
runt ei panē τ comedit: τ aqua potauerūt eum.
σιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγεν, καὶ ὕδωρ ἐπότισαν αὐτόν·
τ dederūt ei fragmētū maſſe caricaꝝ τ duas uuas paſſas τ
καὶ ἔδωκαν αὐτῷ κλάσμα πλακὸς καὶ δύο σταφίδας καὶ
comedit: τ reuerſus eſt ſpūs eius in eo: quia nō come-
ἔφαγεν, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, διότι οὐ βεβρώ-
derat panē τ nō biberat aquā tribus diebus τ tribus
κει ἄρτον καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τρισὶν ἡμέραις καὶ τρισὶ
noctib⁹. τ dixit ei dauid: vnde es τ cuius es tu: τ di
νυξί. καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, πόθεν εἶ καὶ τίνος εἶ σύ; καὶ εἶ-
xit puer egyptius: ſeruus ſum ego viri amale-
πεν παιδάριον Αἰγύπτιον, δοῦλός εἰμι ἐγὼ ἀνδρὸς Ἀμαλη-
cite: τ dereliquit me dñs me⁹: qm egrotaui ego nu-
κίτου, καὶ ἐγκατέλιπέν με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠρρώστησα ἐγὼ σήμερον
duos tertius, nos ād irruimus in auſtrū chorethi:
τρίταιος· ἡμεῖς δὲ ἐπεστίμεθα ἐπὶ τὸ τοῦ τοῦ Χορεθί, cccc

[a]ex ea [b]a minimo [c]vſq; ad
[c]magnū & [c]non interfe-
cerāt [d]quenq; ſed ſecum
[b]duxerant: & pergebāt
[a]itinere ſuo. Cū ergo ve
niſſet [m]dauid [n]& viri eius
[o]ad [p]ciuitatem: [q]& iuenif
ſent eā [r]ſuccēſam [s]igni:
[t]& vxores ſuas [u]& filios
ſuos [x]& filias [y]ductas eſſe
captiuas. Leuauerāt [z] dd
[b]& populus [c]q erat [b]cum
eo [c]voces ſuas: [d]& plāxe-
runt: [e] dōec deficerēt [f]in
eis lachryme. Siquidem
[e]& due [f]vxores [q]dd [r]cap-
tiue ducte fuerāt [s] achi-
noem [t]iezraelites [u]& abi
gail [t]vxor [r]nabal [t]carme
li. [x]& contriſtatus ē [b]da-
uid [c]valde. [c]Volebat [b]eni
[d]eū [c]populus [d]lapidare:
[b]quia [a]amara erat [a]aia [b]v-
niuſcuiuſq; [m]viri [n] ſuper
[o]filiis ſuis [r]& [o]filiab⁹. Cō
fortatus ē āt [p]dauid [q]i do
mino [p]deo ſuo: [r]& ait [p]ad
[a]abiathar ooooooooo oooo
[b]ſacerdotē [c]filium [b]achi-
melech. [c]Applica [a]ad me
[b]ephot. [d]Et applicuit
[a]abiathar [m]ephot ooooo
[n]ad [o]dauid [p]& conſuluit
[q]dauid [r]dominum ooooo
[s]dicens. [t]Perſequar [r]la-
trunculos [t]hos & ooooooo
[u]cōprehendā eos: an nō?
[x]Dixitq; [y]ei dñs. [c]Perſeq
re: abſq; dubio [e]ei [f]cōpre
hēdes eos: [g]& excuties p
dam. [d]Abiit ergo [e]dd [f]ip
ſe [m]& ſexcēti [e]viri [f]qui e-
rāt [g]cū eo: [d]& venerūt [e]vſ
q ad [d]torrentē [n]befor: [d]&
laſſi quidā [f]ſubſtiterunt.
[g]Perſecutus ē āt [e]dd [h]ipe
[d]& q dringēti [f]viri cū eo.
[f]Subſtiterāt ei [g] ducēti [d]q
laſſi [f]trāſire [e]nō poterant
[n]torrētē [o]befor. [p]Et inue
nerunt [q]virū [r]egyptiū [s]in
agro [d]& adduxerūt [t]eum
[x]ad [d]dauid. [d]Dederunt q
[g]ei [h]panē [d]vt comederet
[h]& biberet [d]aquā: ſed [d]&
[h]fragmē [f]maſſe caricarū
[g]& duas ligaturas vue
[f]paſſe. [m]Qui cū comediſ
ſet [n]reuerſus ē [o]ſpūs ei?
& refocillatus eſt. [p]Nō [q]ei
[r]comederat [s]panē [t]neq;
[u]biberat [s]aquā [t]trib? [u]die
bus [v]& trib? [w]noctibus.
[x]Dixit itaq; [y]ei [z]dauid. [aa]
[b]Cuius es [c]tu: [d]vel [c]vnde?
Qui [d]ait. [e]Puer [f]egypti?
[g]ego fū: [h]ſeru [i]viri [d]ama
lechite. [k] Dereliquit aūt
me [l]dñs me?: [m]quia [n]egro
tare cepi [o]nudiuſtertius.
Siqdē [p]nos [q]erupim? ad
[r]auſtralē plagā [s] cerethi

עַל אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל נֶגֶב כָּלֵב
וְאֶת צִקְלַג שָׂרַפְנוּ בָאֵשׁ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל הַגְּדוּד יֶרֶד
הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִי בֵּאלֹהִים שָׁבַע
אִם תְּמִיתֵנִי וְאִם תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד מות סָגַר
אֲדֹנִי וְאוֹרִדְךָ אֶל הַגְּדוּד הַזֶּה׃ יָרַד
וַיֹּרְדֵהוּ וְהִנֵּה נְטֻשִׁים עַל פְּנֵי פָּנָה
כָל הָאָרֶץ אֲכָלִים וְשֹׁתִים שָׁתָה
וְחֹגְגִים בְּכֹל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר נָבַל
לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ
יְהוּדָה׃ וַיַּכֵּם דָּוִד מִהַנֶּשֶׁף וְעַד עָרָה
הָעֶרֶב לִמָּחֳרָתָם וְלֹא נִמְלַט מֵהֶם מָלַט
אִישׁ כִּי אִם אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ רָכַב עלם
נַעַר אֲשֶׁר רָכְבוּ עַל הַגְּמַלִּים
וַיָּנֻסוּ׃ וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל אֲשֶׁר נוס נָצַל
לָקְחוּ עֲמָלֵק וְאֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו נָשָׁה
הִצִּיל דָּוִד׃ וְלֹא נֶעְדַּר לָהֶם מִן עָדַר
הַקָּטֹן וְעַד הַגָּדוֹל וְעַד בָּנִים
וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד כָּל אֲשֶׁר
לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃ וַיִּקַּח שוב לָקַח
דָּוִד אֶת כָּל הַצֹּאן וְהַבָּקָר נָהַג
לִפְנֵי הַמִּקְנָה הָהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה פָּנָה זֶה
שְׁלַל דָּוִד׃ וַיָּבֹא דָּוִד אֶל מָאתַיִם בוא אָתַר
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּגְרוּ מִלֶּכֶת יָגַע
אַחֲרֵי דָּוִד וַיֹּשִׁבֵם בַּנָּחַל
הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד
וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד נגש
אֶת הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם׃ שָׁאַל שָׁלֵם
וַיַּעַן כָּל אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל ענה רוע בְּלִי
מִן הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ עִם דָּוִד
וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר לֹא הָלְכוּ עִמָּנוּ
לֹא נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר
הִצַּלְנוּ כִּי אִם אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ נָצַל אִישׁ
וְאֶת בָּנָיו וּבְנֹתָיו וְיִלְכוּ׃ וַיֹּאמֶר נָצָה
דָּוִד לֹא תַעֲשׂוּ כֵּן אַחַי אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה
נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ שָׁמַר

& contra iudam: & ad meridiem caleph: & ficelech fuccedimus igni. Dixitq; ei dauid. Potes me ducere ad iſtum cuneum? Qui ait. Iura mihi per deum q nō occidas me & nō tradas me in manus domini mei: & ego ducam te ad cuneū iſtum. Quo cū duxiſſet eū: ecce illi diſcūbebāt ſup faciem vniuerſe terre: comedentes & bibentes: & q̄ſi feſtū celebrātes diem p cūcta p̄da & ſpoliis q̄ ceperāt de terra philiſtiim & de terra iuda. Et percuſſit eos da uid a veſpere vſq; ad veſperam alterius diei: & non euaſit ex eis quiſq̄ niſi trī quadringenti viri ado leſcētes qui aſcenderant camelos & fugerant. Eruit ergo dauid omnia que tulerāt amalechite: & duas vxores ſuas eruit. Nec defuit quiſquam a paruo vſq; ad magnū tam de filiis de filiabus & de ſpoliis: & quecunq; rapuerant omnia redu xit dauid: & tulit & vniuerſos greges & armenta & minauit ante faciem ſuam. Dixeruntq;. Hec eſt preda dauid. Venit ād dauid ad ducentos viros qui laſſi ſubſtiterant: nec ſequi poterāt dd: & reſidere eos iuſſerat in torrente beſor. Qui egreſſi ſūt obuiam dauid & populo qui erat cū eo. Accedēs aūt dauid ad populum: ſalutauit eos pacifice. Rñdenſq; omnis vir peſſimus & iniquus de viris qui ierant cū dauid dixit. Quia nō venerunt nobiſcum non dabimus eis quicq̄ de preda quam eruimus: ſed ſufficiat vnicuiq; vxor ſua & filii quos cū accepe rit recedant. Dixit aūt dauid. Nō ſic facietis fratres mei de his que tradidit nobis dñs: & cuſtodiuit nos:

τ cōtra iudee ptes: τ cōtra auſtrū
καὶ ἐπὶ τὸν τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ νότον τῆς
chileb: τ ſicelag ſuccēdimus in igne. τ
χελεέβ, καὶ τὸν σικελὰγ ἐνεπρήσαμεν ἐν πυρί. καὶ
dixit ad eum dauid: ſi deduces me ad eter
εἶπε πρὸς αὐτὸν Δαυίδ, εἰ καταξεις με ἐπὶ τὸ σῶμα
cium hunc: τ dixit: iura mihi per deū
τοῦτο; καὶ εἶπεν, ὄμοσον δή μοι κατὰ θεοῦ
q nō occidas me: τ nō tradas me in ma
μὴ ἀναιρῆσαί με, καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖ
nus dñi mei: τ ducā te ad exercitū hūc.
ρας τοῦ κυρίου μου, καὶ καταξω σε ἐπὶ τὸ σύστημα τοῦτο.
τ iurauit ei: τ duxit eū. τ ecce ip
καὶ ὤμοσεν αὐτῷ, καὶ κατήγαγεν αὐτόν. καὶ ἰδοὺ αὐ
ſi diffuſi ſup faciem vniuerſe terre come
τοὶ διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐσθί
dētes τ bibētes τ feſtū celebrātes ſup oēs ſpo
οντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐπὶ πᾶσι τοῖς σκύ
lijs magnis que ceperūt de terra philiſthim: τ
λοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων, καὶ
de terra iuda. τ venit cōtra eos dauid: τ percuſ
ἐκ γῆς Ἰούδα. καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Δαυίδ, καὶ ἐπάτα
ſit eos ab hora matutina τ vſq; ad veſperā τ
ξεν αὐτοὺς ἀπὸ ὠρθρίου καὶ ἕως ἑσπέρας καὶ τῆς
craſtinū diē. τ nō ſaluatus ēſt ex eis vir: ſed quadri
ἐπαύριον. καὶ οὐ διεσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνήρ, ἀλλ' ἢ τετρα
genti pueri qui aſcēderūt ſup camelos: τ fugerūt.
κόσιοι παιδάρια ἃ ἐπέβη ἐπὶ καμήλων, καὶ ἔφυγεν.
τ eruit dauid oia que ceprt amalec:
καὶ ἀφείλετο Δαυὶδ πάντα ὅσα ἔλαβεν ὁ Ἀμαλήκ,
τ ambas vxores ſuas liberauit. τ nō
καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλετο. καὶ οὐ
defuit filio a paruo τ vſq; ad magnū: τ
διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ
vſq; ad filios τ filias: τ a ſpolijs τ vſq; ad
ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων καὶ ἕως
omnia que ceperūt eoꝝ oia reduxit dauid.
πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν τὰ πάντα ἀπέστρεψε Δαυίδ.
τ tulit dauid vniuerſos greges eoꝝ τ
καὶ ἔλαβε Δαυὶδ πάντα τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ τὰ
armēta: τ abegit ante ſpolia. τ
βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων. καὶ
ſpolijs illis vicebatur: hec ſpolia dauid.
τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο, ταῦτα σκῦλα Δαυίδ.
τ venit dauid ad ducētos viros
καὶ παρεγένετο Δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἄνδρας
relictos vt irent poſt dauid:
τοὺς ἀπολειφθέντας τοῦ πορευθῆναι ὀπίσω Δαυίδ,
quos collocauit in torrēte boſor. τ egreſſi ſunt in
οὓς ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ βοσόρ. καὶ ἐξῆλθεν εἰς
occurſum dauid τ in occurſū ppli qui
ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ
cum eo. τ accеſſit dauid vſq; ad ppl̄m: τ
μετ' αὐτοῦ. καὶ προσῆλθε Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ
interrogauit eos q̄ ad pacē. τ rñdit oīs vir
ἠρώτησεν αὐτοὺς τὰ εἰς εἰρήνην. καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ
malus τ peſtifer de viris bellatoribus qui
πονηρὸς καὶ λοιμὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολιμιστῶν τῶν
fuerant cū dauid τ dixerūt: quia nō ſecū
πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ καὶ εἶπον, διότι οὐ κατὰ
ti fuerūt nobiſcū: nō dabimus eis de ſpoliis
δίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων
que eruimus: ſed vnuſq̄ vxorē ſuā τ
ὧν ἐξηρείμεθα, ἀλλὰ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ
filios ſuos reducant: τ reuer
τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγαγέτωσαν, καὶ ἀποστρεφέ
tantur. τ dixit dauid: nō facietis fratres mei
τωσαν. καὶ εἶπε Δαυίδ, οὐ ποιήσετε ἀδελφοί μου
ſic poſtq̄ tradidit dñs nobis aduerſa
οὕτως μετὰ τὸ παραδοῦναι κύριος ἡμῖν τοὺς ὑπεναν
rios: τ cuſtodiuit nos
τίους, καὶ φυλάξαι ἡμᾶς

τ tradidit exercitū qd̄ eruperat ꝯtra nos
καὶ παραδοῦναι τὸ σύστρεμμα τὸ ἐπελθὸν ἐφ' ἡμᾶς
in manus nr̄as. τ quis audiet sermōes vr̄os
εἰς χεῖρας ἡμῶν. καὶ τίς ἀκούσεται τῶν λόγων ὑμῶν
istos: qm̄ nō minores nobis sunt: pp hoc fm
τούτων, ὅτι οὐχ ἥττους ἡμῶν εἰσί, διὰ τοῦτο κατὰ
partē descēdētis ad preliū: sic
τὴν μερίδα τοῦ καταβάντος εἰς τὸν πόλεμον, οὗ
erit pars remanētis ad sarcinas: τ
τως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ
diuident fm idē. τ factū est ex die
μεριοῦνται κατὰ τὸ αὐτό. καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέ
illa τ deinceps τ fuit in preceptū τ
ρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα καὶ
G in cōstitutū israel vsq; in diē hanc.
εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
τ venit dauid in sicelag: τ misit
καὶ ἦλθε δαυὶδ εἰς σικελάγ, καὶ ἀπέστειλε τοῖς
senioribus iuda τ proximis suis de
πρεσβυτέροις ἰούδα καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ τῶν
spoliis dicēs: ecce bn̄dictio vobis de spoliis
σκύλων λέγων, ἰδοὺ εὐλογία ὑμῖν ἐκ τῶν σκύλων
inimicorū dn̄i. τ his q̄ erāt in bethel: τ q̄
τῶν ἐχθρῶν κυρίου. καὶ τοῖς ἐν βαιθήλ, καὶ τοῖς
in rama austri: τ q̄ iather τ qui in aroer
ἐν ῥαμᾶ νότου, καὶ τοῖς ἰαθὴρ καὶ τοῖς ἐν ἀρωὴρ
τ q̄ in siphamoth: τ qui in esthemoa: τ qui
καὶ τοῖς ἐν σιφαμώθ, καὶ τοῖς ἐν ἐσθημοά, καὶ τοῖς
in rachal: τ qui in vrbibus ieramiel:
ἐν ῥαχάλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι ἱεραμιήλ,
τ qui in vrbibus ceni τ qui in
καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ κενὶ καὶ τοῖς ἐν
erma: τ qui in lacu asan: τ qui in athach:
ἑρμᾶ, καὶ τοῖς ἐν βὴρ ἀσάν, καὶ τοῖς ἐν ἀθάχ,
τ qui in chebron: τ in oēs locos
καὶ τοῖς ἐν χεβρών, καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους
quos ꝑtrāsijt dauid ibi ipse τ viri eius.
οὓς διῆλθε δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Ca. 31.

A ΕΤ philistijm pugnabāt aduersū israel: τ fuge
1. Pa. Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔφυ
10. a. rūt viri israel de facie philistijm: τ
γον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ
cadunt interfecti in mōte gelboe. τ cōmi
πίπτουσιν τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει γελβουέ. καὶ συνά
serūt pugnā philistijm cū saul τ filijs eius:
πτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ σαοὺλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
τ ꝑcutiunt philistijm ionathan τ abi
καὶ τύπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν ἰωναθὰν καὶ τὸν ἀβι
nadab τ melchisue filios saul. τ grauatur
ναδὰβ καὶ τὸν μελχισουὲ υἱοὺς σαούλ. καὶ βαρύνεται
ꝑliū in saul. τ inueniūt eum iacu
ὁ πόλεμος ἐπὶ σαούλ. καὶ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἄκον
latores viri sagittarij: τ vulnerauerūt eum in
τισταὶ ἄνδρες τοξόται, καὶ ἐτραυμάτισαν αὐτὸν εἰς τὰ
ilibus. τ dixit saul ad gerētē arma
Iudi. ὑποχόνδρια. καὶ εἶπε σαοὺλ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη
9. g. sua: euagina gladiū tuū τ trāsfige me
1. Pa. αὐτοῦ, σπάσαι τὴν μάχαιράν σου καὶ ἐκκέντησόν με
10. a. in eo: ne forte veniant incircūcisi isti τ
ἐν αὐτῇ, μήποτε ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ
interficiant me τ illudant in me. τ nō voluit
B ἀπουγείνωσί με καὶ ἐμπέξωσιν ἐν ἐμοί. καὶ οὐκ ἐβούλε
gerēs arma eius: quia timuit nimis.
το ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, διότι ἐφοβήθη σφόδρα.
τ cepit saul gladiū suū: τ cecidit
καὶ ἔλαβε σαοὺλ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν
sup eū. τ vidit gerēs arma eius q̄ mor
ἐπ' αὐτήν. καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθ
tuus eēt saul: τ cecidit τ ipse sup gladiū
νηκε σαούλ, καὶ ἔπεσεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν μάχαιραν
τ mortuus est cū eo. τ mortuus est
καὶ ἀπέθανεν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέθανε

[r]& dedit[b] latrunculos[s] q e
rumperant[h] aduersū nos
[i]in manus nr̄as: [m]nec[n] au
diet[o] vos[m] quisq̄[p] sup ser
mone[q] hoc. [o]Equa [r]ei[n] ps
erit[t] descēdētis[u] ad preliū
[s]& [r]remanentis[s] ad [a] sarci
nas & [b]similiter[c] diuidēt.
[b]Et factū est hoc [c]ex die
[r]illa [s]& deinceps[b] consti
tutū & [r]p̄finitū: [k]& q̄si lex
[l]in israel[m] vsq; in[n] diem
[o]hanc. [p]Venit ergo[q] dd̄ [r]i
[n]sicelech: [r]& misit dona
[u]de preda[s] senioribus[r] iu
da[s] proximis suis
[s]dicens. Accipite[b] bene
dictionem[c] de preda
[r]hostium[s] domini. [b]His
qui erant[t] in bethel
[k]& qui[l] i ramoth ad [m]me
ridiem: [n]& qui
[o]in iether: [p]& qui [q] in a
roer: [r]& q ui
[o]in sephamoth: [t]& qui
[u]in esthama:
[r]& qui[r] in rachal: [s]& qui
[s]in vrbibus
[b]hierameli: [c]& qui [b]in vr
bibus[c] ceni:
[r]& qui[s] in rama: [b]& qui
[l]in lacu
[n]asan: [l]& qui [m] in atach:
[n]& qui
[o]in hebrō: [p]& reliqs qui
erant in his[q] locis
[r]in qbus[s] cōmoratus fue
rat[u] dauid[r] & viri eius. 31.

PHilistiim autem[b] pu
gnabant
[c]aduersum israel. [b]Et fu
gerunt[c] viri[r] israel
[s]āte facie[b] philistiim: [t]&
ceciderunt[k] interfecti
[l]in monte[m] gelboe. [n]Ir
rueruntq;[o] philistiim
[p]in[q] saul[r] & in[s] filios eius.
[t]& ꝑcusserunt
[r]ionathan: [s]& [a]abinadab
[b]& [c]melchisue
[c]filios[r] saul: totūq;[s] pon
dus[b] prelii
[s]versum est[t] in[k] saul. [k]Et
cōsecuti sunt eū[m] viri [l]sa
gittarii[o] & vulneratus est
[p]vehementer
[q]a sagittariis. [r]Dixitq;[s] sa
ul[t] ad armigerum suum.
[r]Euagina[r] gladiū tuū[s] &
ꝑcute me: [a]ne forte
[b]veniāt[c] incircuncisi[b] isti
[c]& interficiant me
[r]illudētes[s] mihi. [b]Et no
luit[k] armiger eius: fuerat
[m]ei[o] nimio terrore[n] ꝑter
ritus. [p]Arripuit itaq;[q] sa
ul[s] gladiū suum[t] & irruit
[u]sup eū. Q d̄ [r]cū vidisset
[r]armiger ei[s] videlicet [a]q̄
[b]mortuus eēt[c] saul[b] irru
it[c] etiam[r] ipse[s] sup[b] gladiū
suū: [t]& mortuus est[k] cum
eo. [l]Mortuus est ergo

וַיִּתֵּן אֶת הַגְּדוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ נָתַן נָדַד
וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לַדָּבָר הַזֶּה כִּי בּוֹא שָׁמַע
סְחֵלֶק הַיֹּרֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק לָחַם
הַיֹּשֵׁב עַל הַכֵּלִים יַחְדָּו יַחֲלֹקוּ׃ כָּלָה חָלַק
וַיָּרֶז מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֶהָ הָיָה עָלָה
לְחֹק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם שׂוּם שָׁפַט
הַזֶּה׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל צִקְלָג וַיְשַׁלַּח בּוֹא שָׁלַח
מֵהַשָּׁלָל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְרֵעֵהוּ
לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשְּׁלַל
אֹיְבֵי יְהוָה׃ לַאֲשֶׁר בְּבֵיתֵאל
וְלַאֲשֶׁר בְּרָמוֹת נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר
בְּיַתִּיר׃ וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרֹעֵר וְלַאֲשֶׁר
בְּשִׁפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ׃
וְלַאֲשֶׁר בְּרָכָל וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי עִיר
הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃
וְלַאֲשֶׁר בְּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּבוֹר
עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בַּעֲתָךְ׃ וְלַאֲשֶׁר
בְּחֶבְרוֹן וּלְכָל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר קוּם
הִתְהַלֶּךְ שָׁם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו׃ הָלַךְ
וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים Cap. xxxj
בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לָחַם נוּס
מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים פָּנָה נָפַל
בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים דָּבַק
אֶת שָׁאוּל וְאֶת בָּנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים נָכָה
אֶת יְהוֹנָתָן וְאֶת אֲבִינָדָב וְאֶת מַלְכִּי
שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה כָּבַד
אֶל שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים מָצָא יָרָה
אַנְשִׁים בַּקָּשֶׁת וַיָּחֶל מְאֹד חוּל
מֵהַמּוֹרִים׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנֹשֵׂא
כֵּלָיו שְׁלֹף חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ פֶּן כָּלָה
יָבוֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וּדְקָרֻנִי
וְהִתְעַלְּלוּ בִּי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו עָלַל
כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת לָקַח
הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא נָפַל רָאָה
כֵּלָיו כִּי מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם מוּת
הוּא עַל חַרְבּוֹ וַיָּמָת עִמּוֹ׃ וַיָּמָת

מ שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנִשָּׂא כֵּלָיו
נ גַּם כָּל אַנְשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יַחְדָּו׃
ס וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
ע בָּעֵבֶר הָעֵמֶק וַאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
נוס פ כִּי נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי
עזב צ מֵתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ אֶת
עיר ק ערו ה הֶעָרִים וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים
ה וַיֵּשְׁבוּ בָהֶן׃ ו וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ
פְּלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת הַחֲלָלִים
צ וַיִּמְצְאוּ אֶת שָׁאוּל וְאֶת שְׁלֹשֶׁת
כרת ק בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ ז וַיִּכְרְתוּ
פשט ק אֶת רֹאשׁוֹ וַיַּפְשִׁטוּ אֶת כֵּלָיו
ש וַיְשַׁלְּחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב סנב ק
לְבַשֵּׂר בֵּית עַצַּבֵּיהֶם וְאֶת הָעָם׃
ח וַיָּשִׂימוּ אֶת כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת כלה ק
ט וְאֶת גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ תפה ק
י וַיִּשְׁמְעוּ אַלָיו יֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד שמע ק
אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ פְּלִשְׁתִּים עשה ק
יא לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל אִישׁ חַיִל קום ק
יב וַיֵּלְכוּ כָּל הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת לקח ק
גְּוִיַּת שָׁאוּל וְאֶת גְּוִיֹּת בָּנָיו
מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ יָבֵשָׁה
יג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת שרף ק
עַצְמוֹתֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת קבר ק
הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת צום ק
יד יָמִים׃

Cap. i.
טו וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל
וְדָוִד שָׁב מַכַּת אֶת הָעֲמָלֵקִי שוב נכה ק
וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ שנה ק
טז וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְהִנֵּה אִישׁ שלש ק
בָּא מִן הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל בוא נתה ק
וּבְגָדָיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל
רֹאשׁוֹ וַיְהִי כְּבֹאוֹ אֶל דָּוִד
וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר נפל ק
יז לוֹ דָּוִד אַי מִזֶּה תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אמר ק

m Saul & tres ° filii eius:
P & armiger illius: ∞∞∞∞∞∞
n & vniuersi viri eius in
die illa pariter. ∞∞∞∞
o Videntes autem viri if
rael qui erant ∞∞∞∞∞∞
p trans vallem & q trans
iordanem ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
r fugissent viri israeli
te: & ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
s mortuus esset P saul & tres q filii eius: r reliq̄runt
civitates suas & fugerūt.
t Veneruntq; philistiim
& habitauerūt ibi. u Fa
cta aūt die altera ° vene
runt philistiim vt expo
liarent interfectos: ∞∞∞
& inuenerunt saul m &
tres ∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
filios eius P iacentes q in
monte gelboe. x Et p̄ci
derūt caput saul & ex
poliauerunt eū armis:
& miserūt in terrā phi
listinorum per circuitū
vt annūciaretur in tē
plis idolorū & in pplis.
y Et posuerūt arma eius
in templo astaroth. ∞∞
z corpus vero eius suspē
derunt in muro bethsan. Quod cum audis
sent habitatores iabes
galaad quecunq; fece
rant philistiim ∞∞∞∞∞∞∞
saul: furrexerunt omnes viri fortissimi: ∞∞∞
& ambulauerunt tota
nocte: & tulerunt ∞∞∞
cadauer saul & cadaueraa filiorum eius ∞∞∞∞
de muro bethsan. Venerunt q; viri iabes galaad & combusserūt ea
igni: & tulerunt ∞∞∞∞∞
ossa eorum & sepelierūt
in ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
nemore iabes: & ieiunauerunt septem ∞∞
diebus.

Explicit primus liber regum.

Incipit secūdus liber regum. 1,

H Actū ē aūt post quā mortuus ē saul: vt dd reuerteretur a cede amalech & maneret in sicelech duos dies. ∞∞∞∞
In die autē tertia apparuit homo ∞∞∞∞∞∞∞∞
veniens de castris saul ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

ad eū: de caſtris iſrael ſaluatus ſum.
πρὸς αὐτόν, ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ σεσάσωσμαι.
t dixit dauid ad eū: quod verbū hoc: nun
καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς αὐτόν, τίς ὁ λόγος οὗτος, ἀπάγ
cia mihi t ait: fugit ppſo de pie
γειλόν μοι; καὶ εἶπε, φέφευγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέ
lio: t corruerūt multi de ppſo: t ſaul t
μου, καὶ ἔπεσον πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ Σαοὺλ καὶ
ionathas filius eius mortui ſunt. t dixit dauid
Ἰωναθὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τεθνήκασιν. καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ
puero qui nunciabat ei: quō ſcis q
παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, πῶς οἶδας ὅτι
mortuꝰ eſt ſaul t ionathan filius eius: t dixit
τέθνηκε Σαοὺλ καὶ Ἰωναθὰν υἱὸς αὐτοῦ; καὶ εἶπε τὸ
adoleſcens qui nunciabat ei: caſu inci
παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ, συμπεπτώκατι πεσεῖ
di in mōtē gelboe: t ecce ſaul firma
ται ἐν τῷ ὄρει Γελβουέ, καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπιστή
tus erat ſup lanceā ſuā: t ecce currus t equi
ριζεν ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱπ
tē pcipes pſecti erāt ei. t reſperit poſt ſe
πεῖς κολληθέντες αὐτῷ. καὶ ἐπιβλέψας ὀπίσω αὐτ
t vidit me t vocauit me. t dixi: ecce ego. t
οῦ εἶδέ με καὶ ἐκάλεσέ με. καὶ εἶπα, ἰδοὺ ἐγώ. καὶ
dixit mihi: quis eo tu: t dixi ad eū: amalecī
εἶπέ μοι, τίς εἶ σύ; καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀμαληκί
tes ego ſum. t dixit ad me: ſta ſuꝑ me
της ἐγώ εἰμι. καὶ εἶπε πρός με, ἐπίστηθι δὴ ἐπ' ἐμὲ
t interfice me: qm̄ detinent me tenebre grauce
καὶ ἀπάτωσόν με, ὅτι κατέχει με σκότος δεινὸν
t adhuc anima mea eſt in me. t ſteti ſuꝑ
καὶ ἔτι ἡ ψυχή μου ἐστὶν ἐν ἐμοί. καὶ ἐπέστην ἐπ'
eum t interfeci eū: q: vidi q̄ non vi
αὐτὸν καὶ ἀπάτωσα αὐτόν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζή
uet poſtq̄ cecidit ipſe. t accepi diade
σεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν· καὶ ἔλαβον τὸ διάδη
ma q̄ in capite eius t armillā que
μα τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸ χλιδόνιον τὸν
in brachio illius: t attuli eam do
ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκα αὐτὰ τῷ κυ
mino meo huc. t apphendit dauid veſtimēta ſua
ρίῳ μου ὧδε. καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ τῶν ἱματίων αὐ
Infra. 3.f. t ſcidit ea: t oēs viri q̄ cū eo: t
τοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτά, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
Infra. 13.f. planxerūt t fleuerūt t ieiunauerūt vſq̄ ad crepuſculū
ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως ὀψίας
ſuꝑ ſaul t ſuꝑ ionathan filiū eius t ſuꝑ
ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωναθὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
ppm̄ iuda t ſuꝑ domū iſrael: qm̄ ceci
τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραήλ, ὅτι ἔπεσαν
derūt in gladio. t dixit dauid iuueni
τῇ ῥομφαίᾳ. καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ
qui nūciauerat ei: vnde eo tu: t dixit
τῷ ἀπαγγείλαντι αὐτῷ, πόθεν εἶ σύ; καὶ εἶπεν
filius viri aduene amalecite ego ſum. t di
υἱὸς ἀνδρὸς προσήλυτου Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι. καὶ εἶ
xit ei dauid: quō nō timuiſti inferre
πεν αὐτῷ Δαυίδ, πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν
manū tuā vt occideres xp̄m dñi: t
τὴν χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου; καὶ
vocauit dauid vnū de pueris ſuis t di
ἐκάλεσε Δαυὶδ ἕνα τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶ
xit: accedē obuia ei: t percuſſit e
πεν, πρόσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐ
um t mortuus ē. t ait dauid ad eū: ſan
τὸν καὶ ἀπέθανεν· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς αὐτόν, τὸ αἷ
guis tuus ſup caput tuū: q: os tuū
μά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου
reſpondit cōtra te dicēs: ego interfeci
ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ λέγων, ἐγὼ τεθανάτωκα

ad eum. De caſtris iſra
el fugi. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
Et dixit ad eum dauid.
Quod eſt verbū quod
factum eſt? Indica mi
hi. Qui ait. Fugit ∞∞∞∞
populus ex prelio &
multi corruentes ∞∞∞∞
e populo mortui ſunt:
ſed & ſaul ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
& ionathas filius eius
interierunt. Dixitq̄
dauid ad adoleſcente
qui nunciabat ei. Vn
de ſcis quia mortuus
eſt ſaul & ionathas fili
us eius? Ait adoleſcens
qui nunciabat ei. Caſu
veni in montē gelboe:
& ſaul incumbebat ſu
per haſtā ſuam. Porro
currus & equites ap
propinquabāt ei: & cō
uerſus poſt tergum ſu
um: videnſq̄ me vocā
uit. Cui cū reſpōdiſſem:
adſum. Dixit mihi.
Quisnam es tu? Et ai
ad eum. Amalechites
ego ſum. Et locutus eſt
mihi. Sta ſuper me &
interfice me: quoniam
tenent me anguſtie: &
adhuc tota anima mea
in me eſt. Stanſq̄ ſu
per eum: occidi illum.
Sciebā enim q̄ viuere
non poterat poſt ru
nā. Et tuli diadema qđ
erat in capite eius: & ar
millam de brachio illi
us: & attuli ad te domi
num meum huc. Ap
prehendens autē dauid
veſtimenta ſua ſcidit:
omneſq̄ viri qui erāt
cū eo: & planxerūt &
fleuerunt & ieiunaue
runt vſq̄ ad veſperam
ſuper ſaul & ſuper io
nathan filium eius: &
ſuper populum dñi: &
ſuper domū iſrael: eo
q̄ corruiſſēt gladio: di
xitq̄ dauid ad iuuenē
qui nunciauerat ei: vn
de es tu? qui reſpondit.
Filius hominis aduene
amalechite ego ſum.
Et ait ad eū dd. Quā
re non timuiſti mitte
re manū tuam vt occi
deres chriſtū dñi? Vo
canſq̄ dauid vnum de
pueris ſuis ait. Accedēs
irrue in eū. Qui percuſ
ſit illum & mortuus eſt.
Et ait ad eum dauid.
Sanguis tuus ſuper ca
put tuū. Os enim tuū
locutū eſt aduerſum te
dicens: ego interfeci

מְלַט	אֲלֵיהֶם מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃
	וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד מָה הָיָה הַדָּבָר
נגד נוס	הַנֶּגֶד נָא לִי וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר נָס
נפל נבה	הָעָם מִן הַמִּלְחָמָה וְגַם הַרְבֵּה נָפַל
מות	מִן הָעָם וַיָּמֻתוּ וְגַם שָׁאוּל
	וְיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל
נגד	הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ
	כִּי מֵת שָׁאוּל וְיהוֹנָתָן בְּנוֹ וַיֹּאמֶר
קרא	הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ נִקְרֹא נִקְרֵיתִי
עזז	בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשָּׁעָן
נגה	עַל חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי
דנק נגה	הַפָּרָשִׁים הִדְבִּיקֻהוּ׃ וַיִּפֶן אַחֲרָיו
ראה	וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלָי וָאמַר הִנֵּנִי׃
	וַיֹּאמֶר לִי מִי אָתָּה וָאמַר אֵלָיו
	עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמֹד
מות	נָא עָלַי וּמְתָתֵנִי כִּי אֲחָזַנִי
	הַשָּׁבָץ כִּי כָל עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃
עמד	וָאֶעֱמֹד עָלָיו וָאֲמִתֵּהוּ כִּי יָדַעְתִּי
תוה נחת	כִּי לֹא יִחְיֶה אַחֲרֵי נָפְלוֹ וָאֶקַּח
צנד	הַנֵּזֶר אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ וְהָצְעָדָה
בוא	אֲשֶׁר עַל זְרֹעוֹ וָאָבִיאֵם אֶל
חוק	אֲדֹנִי הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בְּבָגָדָו
קרע	וַיִּקְרָעֵם וְגַם כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
ספד נבה	אִתּוֹ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצֻמוּ עַד
צום	הָעֶרֶב עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ
	וְעַל עַם יְהוָה וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל
	כִּי נָפְלוּ בַּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל
	הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אַי מִזֶּה אָתָּה
	וַיֹּאמֶר בֶּן אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃
גור	וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ
משח	לִשְׁלֹחַ יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת מְשִׁיחַ
נגש	יְהוָה׃ וַיִּקְרָא דָוִד לְאֶחָד
נער	מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע
נכה מות	בּוֹ וַיַּכֵּהוּ וַיָּמֹת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
דם	דָּוִד דָּמְךָ עַל רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ
	עָנָה בְךָ לֵאמֹר אָנֹכִי מַתִּי אֶת

משיחו יהוה׃ ויקונן דוד את הקינה
christum dñi. Planxit
xpm dñi. τ planxit dauid pūctū hāc
τὸν χριστὸν κυρίου. καὶ ἐθρήνησε δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦ
הזאת על שאול ועל יהונתן בנו׃
huiuscemodi super saul & super ionathan filiū eius. τ
sup saul τ sup ionathan filiuꝫ eius. τ
τοῦ ἐπὶ σαοὺλ καὶ ἐπὶ ἰωναθὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ
ויאמר ללמד בני יהודה קשת
dixit vt docerēt filios iuda. ecce scriptū est
εἶπε τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς ἰούδα. ἰδοὺ γέγραπται
הנה כתובה על ספר הישר׃ הצבי
in libro iusti. τ dixit: cōsidera ill
ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. καὶ εἶπεν, ἀκρίβασαι ἰσ-
ישראל על במותיך חלל איך
rael super mōtuis tuis vulneratio quō
ραὴλ ὑπὲρ τῶν τετηκότων σου τραυματίαι πῶς
נפלו גבורים׃ אל תגידו בגת
ceciderūt fortes. ne annūcietis in geth: neq; an
ἔπεσον δυνατοί. μὴ ἀπαγγείλητε ἐν γὲθ, μηδὲ ἐυαγ-
בשרו בחוצות אשקלון פן
nuncietis in vīs ascalonis: vt nō leten
γελίσησθε ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀσκάλωνος, ὅπως μὴ ἐυφρα-
תשמחנה בנות פלשתים פן
tur filie philistiim neq; exultent fi
θῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων μηδὲ γαυριάσωσι θυγατ-
תעלזנה בנות הערלים׃ הרי
lie incircūcisorū. mōtes q̄ in gelboe nō cadat sup
ρὶς ἀπεριτμήτων. ὄρη τὰ ἐν γελβουὲ μὴ πέσοι ἐφ'
בגלבע אל טל ואל מטר עליכם
vos neq; ros neq; pluuia. τ agri primitiarū q
ὑμᾶς μήτε δρόσος μήτε ὑετός. καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν ὅτι
ושדי תרומת כי שם נגעל מגן
abiectus est clypeus fortiū τ clypeus saul non
ἐπροσωχλίσθη θυρεὸς δυνατῶν καὶ θυρεὸς σαοὺλ ὡσ
גבורים מגן שאול בלי משיח
uctus ē i oleo a sanguine interfectorū τ ab adipe
ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ ἐκ στέατος
בגשמן׃ מחללים מחלב גבורים
fortiū. arc' ionathan nō reuersus est vacuꝰ retrorsū.
δυνατῶν. τόξον ἰωναθὰν οὐκ ἀνέστρεψε κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω.
קשת יהונתן לא נשוג אחור
τ gladius saul nō reuersus ē inanis. saul τ io
καὶ ῥομφαία σαοὺλ οὐκ ἀνέστρεψε κενή. σαοὺλ καὶ ἰω
וחרב שאול לא תשוב ריקם׃
nathan amati τ pulchri nō diuisi in
ναθὰν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι ἐν διακεχωρισμένοις ἐν
שאול ויהונתן הנאהבים
vita sua: τ in morte sua nō diuisi sunt
τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν οὐ διεχωρί-
ונעימים בחייהם ובמותם לא
runt: magis ꝙ aquile veloces magis ꝙ leones fo
σθησαν, ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι ὑπὲρ λέοντας δυνα-
נפרדו מנשרים קלו מארות
tes. filie israel flete sup saul qui
τοί. θυγατέρες ἰσραὴλ κλαύσατε ἐπὶ σαοὺλ τὸν ἱ-
גברו בנות ישראל אל שאול
vestiebat vos coccino cū ornamēto vxo: qui
μάτιζεν ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν, τὸν ἀνα-
בכיה לבוש עם
referebat ornamētū aureū sup vestimētū vīm.
φέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν ὑμῶν.
עדנים המעלה עדי זהב על
quō ceciderūt fortes in medio prelioꝝ: ionathā
πῶς ἔπεσον δυνατοὶ ἐν μέσῳ πολέμων, ἰωναθὰν
לבושכן׃ איך נפלו גבורים בתוך
in excelsis tuis occisus es. doleo sup te iona-
ἐν τοῖς ὑψηλοῖς σου ἐτραυματίσθης. ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ ἰωνα
המלחמה יהונתן על במותיך חלל׃
than frater mi: speciosus fuisti mihi nimis: admirabilis
θὰν ἀδελφέ μου, ὡραιώθης μοι σφόδρα, ἐθαυμαστώ-
צר לי עליך אחי יהונתן נעמת
fuit amor tuus mih super amorē mulierū:
θη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν.
לי מאד נפלאתה אהבתך לי
quō ceciderūt fortes τ perierūt arma bellica.
πῶς ἔπεσον δυνατοὶ καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά.

Cap. ii. ויהי אחרי כן וישאל דוד ביהוה
Factū est post hec τ consuluit dauid
Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησεν δαὶδ
לאמר האעלה באחת ערי יהודה
in dño dicēs: ſi ascēdā in vnā de ciuitatibus
ἐν κυρίῳ λέγων, εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων τῆς
ויאמר יהוה אליו עלה ויאמר
iuda: τ ait dñs ad eum: ascēde.
ἰουδαίας; καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν, ἀνάβηθι.
דוד אנה אעלה ויאמר חברנה׃
τ dixit dauid: quo ascendā: τ dixit: i chebron.
καὶ εἶπεν δαυίδ, ποῦ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν, εἰς χεβρών.
ויעל שם דוד וגם שתי נשיו
τ ascēdit illuc dauid: τ ambe vxores
καὶ ἀνέβη ἐκεῖ δαυίδ, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες
אחינעם היזרעאלית ואביגיל
eius achinoem iezraelites τ abigail vxor nabal
αὐτοῦ ἀχινοὰμ ἡ ἰεζραελίτις καὶ ἀβιγαὶλ ἡ γυνὴ ναβ-
אשת נבל הכרמלי׃ ואנשיו
bal carmeli: τ viri eius q̄ cum
βὰλ τοῦ καρμηλίτου, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ μετ'
אשר עמו העלה דוד איש
eo vnuſquiſq; τ domus ſua. τ habitāt
αὐτοῦ ἕκαστος, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ. καὶ κατῴκουσι
ובתיו וישבו בערי חברון׃
in ciuitatib' chebron.
ἐν ταῖς πόλεσι χεβρών.

B

Trāſl. Gre. lxx. cū interp̄. latina. Trāſla. B. Vie. | Tex. heb. ii. Regū. ii. Pārtina. be.

	τ venisset viri iuda τ vnxunt	[a]Veneruntq; [b]viri [c]iuda:	[a]בּא [b]פּשׁח
	καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας καὶ χρίουσι ἐκεῖ	[a]& vnxerunt [b]ibi [c] dauid	[a]וַיָּבֹאוּ [b]אַנְשֵׁי [c]יְהוּדָה [d]וַיִּמְשְׁחוּ [e]שָׁם
	dauid ibi vt regnaret sup domū iuda.	[c]vt regnaret [d]sup [e]domū	[c]אֶת [d]דָּוִד [e]לְמֶלֶךְ [f]עַל [g]בֵּית [h]יְהוּדָה
	Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ οἶκον Ἰούδα.	[h]iuda: ooooooooooooooooooo	
	τ annūciauerūt dauid dicentes: viri ia	[f]Et nūciatum est [g]dauid	[f]וַיַּגִּידוּ [g]לְדָוִד [h]לֵאמֹר [i]אַנְשֵׁי [j]יָבֵישׁ
	καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ λέγοντες, οἱ ἄνδρες Ια	[i]q̄ viri [j]iabes ooooooooo	[k]גִּלְעָד [l]אֲשֶׁר [m]קָבְרוּ [n]אֶת [o]שָׁאוּל:
	bis galaad ipſi ſepelierūt ſaul.	[k]galaad [l]ſepeliſſent [m]ſaul.	
	βὶς τῆς γαλααδίτιδος αὐτοὶ ἔθαψαν τὸν σαοὺλ·	ooooooooo ooooooooooooo	
B	τ miſit dauid nuncios ad duces iabis	[a]Miſit ergo [b]dauid [c]nun=	[a]וַיִּשְׁלַח [b]דָּוִד [c]מַלְאָכִים [d]אֶל [e]אַנְשֵׁי
	καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς ἡγεμόνας Ιαβὶς	cios [d]ad [e]viros ooooooooo	[f]יָבֵישׁ [g]גִּלְעָד [h]וַיֹּאמֶר [i]אֲלֵהֶם [j]בְּרוּכִים
	galaad: τ dixit ad eos: bene	[f]iabes [g]galaad. [h]Dixitq;	[k]אַתֶּם [l]לַיהוָה [m] אֲשֶׁר [n] עֲשִׂיתֶם
	τῆς γαλααδίτιδος, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ευλο=	[i]ad eos. [j]Benedicti ooo	[o]אֶת [p]הַחֶסֶד [q] הַזֶּה [r] עִם [s]אֲדֹנֵיכֶם [t] עִם
	dicti vos a dño: quia fecistis miam	[k]vos [l]a domino [m]qui [n]feci=	[u]שָׁאוּל [v]וַתִּקְבְּרוּ [w]אֹתוֹ: [x]וְעַתָּה [y]יַעַשׂ
	γησθε ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ποιήσατε ἔλεος	ſtis ooooooooooooooooooo	[z]יְהוָה [a]עִמָּכֶם [b] חֶסֶד [c] וֶאֱמֶת [d]וְגַם
	ſup dñm vrm ſup ſaul τ ſepeliſtis	[k]miſericordiam [l]hāc [m]cū	[e]אֲנִכִי [f]אֶעֱשֶׂה [g]אִתְּכֶם [h]הַטּוֹבָה [i]הַזֹּאת
	ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν ἐπὶ τὸν σαοὺλ καὶ ἐθάψατε	[n]domino veſtro ooooooo	[j]אֲשֶׁר [k]עֲשִׂיתֶם [l]הַדָּבָר [m]הַזֶּה: [n]וְעַתָּה
	eum. τ nūc faciat dñs vobiſcū miam τ veri	[o]ſaul: [p]& ſepeliſtis [q]eum.	[o]תֶּחֱזַקְנָה [p]יְדֵיכֶם [q]וִהְיוּ [r]לִבְנֵי [s]חַיִל
	αὐτόν. καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλή=	[r]Et nunc [s]retribuet oooo	[t]כִּי [u]מֵת [v]אֲדֹנֵיכֶם [w]שָׁאוּל [x]וְגַם [y]אֹתִי
	tatē: τ ego āt faciā vobiſcū bona hec:	[t]vobis qdē [u]dñs [v]miam	[z]מַשְׁחוּ [a]בֵּית [b]יְהוּדָה [c]לְמֶלֶךְ [d]עֲלֵיהֶם:
	θειαν, καὶ ἐγὼ δὲ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦ	[w]& veritatem: [x]& oooooo	[e]וְאִבְנֵר [f]בֶּן [g]נֵר [h]שַׂר [i] צְבָא [j]אֲשֶׁר
	quia fecistis verbū istud. τ nūc con	[y]ego [z]reddam [a]gratiam	[k]לְשָׁאוּל [l]לָקַח [m]אֶת [n]אִישׁ [o]בֹּשֶׁת [p]בֶּן
	τα, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ νῦν κρα	ooooooooooooooooooooooo	[q]שָׁאוּל [r]וַיַּעֲבִרֵהוּ [s]מַחֲנָיִם: [t]וַיַּמְלִיכֵהוּ
	fortentur manus vīe τ eſtote in filios	[b]eo q [c]feciſtis [d]verbum [e]i	[u]אֶל [v]הַגִּלְעָד [w]וְאֶל [x]הָאֲשׁוּרִי [y] וְאֶל
	ταιώθησαν αἱ χεῖρες ὑμῶν καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς	ſtud. ooooooooooooooooo	[z]יִזְרְעֶאל [a]וְעַל [b]אֶפְרַיִם [c]וְעַל [d] בִּנְיָמִן
	fortes: qñ mortuus est ſaul dñs veſter: τ	[m]Cōfortētur [n]manꝰ vīe:	[e]וְעַל [f]יִשְׂרָאֵל [g]כֻּלּוֹ: [h] בֶּן [i] אַרְבָּעִים
	δυνατούς, ὅτι τέθνηκε σαοὺλ ὁ κύριος ὑμῶν, καὶ	[o]& eſtote [p]filii [q] fortitudi	[j]שָׁנָה [k] אִישׁ [l] בֹּשֶׁת [m]בֶּן [n]שָׁאוּל
	quia me vnxit domus iuda ſup ſe in re	nis: licet [r]ei [s] mortuus ſit	[o]בְּמָלְכוֹ [p]עַל [q] יִשְׂרָאֵל [r] וּשְׁתַּיִם
	ὅτι ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ιούδα ἐφ' ἑαυτοῖς εἰς βα=	[t]dñs veſter [u]ſaul: [v]tñ [w]me	[s]שָׁנִים [t]מָלָךְ [u]אַךְ [v]בֵּית [w] יְהוּדָה
	gem. τ abener filius ner princeps exercitꝰ ſaul tu	[x]vnxit [y]domus [z]iuda [a]in	[x]הָיוּ [y]אַחֲרֵי [z]דָוִד: [a]וַיְהִי [b] מִסְפַּר
	σιλέα. καὶ Αβενὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος σαοὺλ ἔ=	regem [b]ſibi. ooooooooooo	[c]הַיָּמִים [d]אֲשֶׁר [e] הָיָה [f] דָּוִד [g] מֶלֶךְ
	lit iſboſeth filū ſaul: τ tradurit	[c]Abner [d]āt [e]filius [f]ner [g]pri	[h]בְּחֶבְרוֹן [i]עַל [j] בֵּית [k]יְהוּדָה [l] שֶׁבַע
	λαβὶ τὸν Ισβόσθε υἱὸν τοῦ σαοὺλ, καὶ διεβίβασεν	ceps [h]exercitus ooooooo	[m]שָׁנִים [n]וְשִׁשָּׁה [o] חֳדָשִׁים: [p]וַיֵּצֵא
	eum de caſtris: τ regē cōſtituit eū	[i]ſaul [j]tulit [k]iſboſeth [l]fili=	[q]אַבְנֵר [r]בֶּן [s]נֵר [t] וְעַבְדֵי [u] אִישׁ
	αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν	um ooooooooooooooooooo	[v]בֹּשֶׁת [w] בֶּן [x] שָׁאוּל [y] מִמַּחֲנָיִם
	ſup galaad: τ ſup aſeri: τ ſup	[m]ſaul: [n]& circūduxit eū p	[z]גִּבְעֹנָה: [a]וְיוֹאָב [b]בֶּן [c] צְרוּיָה [d] וְעַבְדֵי
	ἐπὶ τὴν γαλααδίτιν, καὶ ἐπὶ τὸν Ασηρί, καὶ ἐπὶ	[o]caſtra: [p]regemq; conſti=	[e]דָוִד [f]יָצְאוּ [g] וַיִּפְגְּשׁוּם [h]עַל [i] בְּרֵכַת
	iſrael: τ ſup ephraim: τ ſup benia	tuit [q]ſup [r]galaad: [s]& ſup	[j]גִּבְעוֹן [k]יַחְדָּו [l]וַיֵּשְׁבוּ [m]אֵלֶּה [n]עַל [o]הַבְּרֵכָה
	τὸν Ισραήλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ιωσήφ, καὶ ἐπὶ βενια=	[p]geſſuri: [q]& ſuper	[p]מִזֶּה [q] וְאֵלֶּה [r] עַל [s] הַבְּרֵכָה [t]מִזֶּה:
	μείν: τ ſup vniuerſū iſrael. filiꝰ quadraginta	[r]iezrael: [s]& ſuper [t]effra=	[u]וַיֹּאמֶר [v] אַבְנֵר [w] אֶל [x]יוֹאָב [y]יָקוּמוּ
	μίν, καὶ ἐπὶ πάντα Ισραήλ. υἱὸς τεσσαράκοντα	im: [u]& ſuper [v]beniamin:	[z]הַנְּעָרִים [a] וְיְשַׂחֲקוּ [b]לְפָנֵינוּ
	annoꝝ erat iſboſeth filius ſaul qñ regnauit ſup	[w]& ſup [x]iſrael [y] vniuerſū.	
	ἐτῶν ἦν Ισβόσθε υἱὸς σαοὺλ ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ	[z] Quadraginta ooooooo	
	iſrael: τ duob annis regnauit: preter do	[a]annorū erat [b] iſboſeth	
C	Ισραήλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν, πλὴν τοῦ οἴ=	[c]filius [d]ſaul ooooooooooo	
	kā iuda: qui fuerūt poſt dauid. τ fuit nu=	[e]cum regnare cepiſſet	
	κου Ιούδα, οἱ ἦσαν ὀπίσω Δαυίδ. καὶ ἐγένετο ἀρι	[f]ſuper [g]iſrael: [h]& duobus	
	merus dierū q̄b regnauit dauid in chebron	[i]annis [j]regnauit. [k]Sola	
	ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὧν ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐν Χεβρών	autem [k]domus [l]iuda oooo	
	ſup domū iuda ſeptē anni τ mēſes ſex: τ	[k]ſequebatur [l]dauid. [m]Et	
	ἐπὶ τὸν οἶκον Ιούδα ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνες ἕξ, καὶ	fuit [n]numerus oooooooo	
	egreſſus ē abener filiꝰ ner τ pueri iſboſeth filij	[o]dierum [p]quos commo=	
	ἐξῆλθεν Αβενὴρ υἱὸς Νὴρ καὶ οἱ παῖδες Ισβόσθε υἱοῦ	ratus [q]eſt [r]dauid [s]impans	
	ſaul de caſtris collio. τ ioab filius ſa	[t]in hebron [u]ſup [v]domū	
	σαοὺλ ἐκ παρεμβολῆς βαιτοῦ. καὶ Ιωὰβ υἱὸς σα	[w]iuda [x]ſeptem oooooooooo	
	ruia egreſſus eſt de chebron: τ pueri dauid:	[y]annorum [z]& ſex [a]menſi	
	ρουια ἐξῆλθεν ἐκ Χεβρών, καὶ οἱ παῖδες Δαυίδ,	um. [b]Egreſſuſq; eſt oooo	
	τ occurrūt ad inuicē ſup fontē gabaon.	[c]abner [d]filiꝰ [e]ner [f]& pueri	
	καὶ συνήντησαν ἀλλήλοις ἐπὶ τὴν κρήνην γαβαών.	[g]iſboſeth oooooooooooo	
	τ ſederūt iſti ex vna pte: τ iſti ex alte	[h]filii [i]ſaul [j]de caſtris oooo	
	καὶ ἐκάθισαν οὗτοι ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐντεῦ=	oooooooooooooo ooooooooo	
	θεν ex vna pte iuxta fontē. τ dixit abener ad ioab:	[k]in gabaon. [l]Porro ioab	
	θεν ἐπὶ τὴν κρήνην. καὶ εἶπεν Αβενὴρ πρὸς Ιωάβ,	[m]filius [n]ſaruie [o] & pueri	
	ſurgant iā pueri τ ludant co	[p]dd [q]egreſſi ſunt: [r]& oc=	
	ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια καὶ παιξάτωσαν ἐνώ=	currerūt eis [s]iuxta [t]piſci	
	ram nobis.	nā [u]gabaō. Et cū [v]in vnū	
	πιον ἡμῶν. ooooooooooooooooooooooooooooooooo	cōueniſſent e regiōe [w]ſe=	
		derunt [x]hi [y]in vna pte [z]pi	
	ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo	ſcine: [a]& illi [b]ex altera.	
		[c]Dixitq; [d]abner [e]ad [f]io=	
		ab. [g]Surgant oooooooooo	
		[h]pueri: [i]& ludant [j]corā	
		nobis. ooooooooooooo	

וַיֹּ֣אמֶר יוֹאָ֣ב וַיָּקָ֑מוּ וַיַּעַבְר֣וּ עֶבֶר
בְּמִסְפָּ֗ר שְׁנֵים עָשָׂר לְבִנְיָמִן
וְלְאִישׁ בֹּ֙שֶׁת בֶּן שָׁא֔וּל וּשְׁנֵ֖ים
עֶשְׂרֵ֣ה מַעַבְדֵ֣י דָוִ֑ד וַיִּהְי֣וּ אִישׁ חָזָק
בְּרֹאשׁ֙ רֵעֵ֣הוּ וְחַרְבּ֔וּ בְּצַ֖ד רֵעֵ֣הוּ צָדַ֑ד
וַיִּפְּל֣וּ יַחְדָּ֔ו וַיִּקְרָ֛א לַמָּק֥וֹם הַה֖וּא
חַלְקַ֣ת הַצֳּרִ֑ים אֲשֶׁ֖ר בְּגִבְעֽוֹן׃ וַתְּהִי
הַמִּלְחָמָ֥ה קָשָׁ֛ה עַ֖ז מְאֹ֑ד בַּיּ֣וֹם
הַה֗וּא וַיִּנָּ֤גֶף אַבְנֵר֙ וְאַנְשֵׁ֣י
יִשְׂרָאֵ֔ל לִפְנֵ֖י עַבְדֵ֥י דָוִֽד׃ וַיִּהְי֣וּ
שָׁ֣ם שְׁלֹשָׁ֗ה בְּנֵי֙ צְרוּיָ֣ה יוֹאָ֔ב
וַאֲבִישַׁ֖י וַעֲשָׂהאֵ֑ל וַעֲשָׂהאֵל֙ קַ֣ל
כִּצְבִ֔י אֶחָ֖ד הַצְּבָיִ֑ם אֲשֶׁ֖ר
בַּשָּׂדֶֽה׃ וַיִּרְדֹּ֥ף עֲשָׂהאֵ֖ל אַחֲרֵ֣י
אַבְנֵ֑ר וְלֹא־נָטָ֣ה לָלֶ֗כֶת עַל־הַיָּמִין
וְעַל־הַשְּׂמֹאל֙ מֵאַחֲרֵ֣י אַבְנֵ֔ר וַיָּ֕שֶׂם
אַבְנֵ֖ר אַחֲרָ֑יו וַיֹּ֣אמֶר הַאַתָּ֥ה זֶ֖ה
עֲשָׂהאֵ֔ל וַיֹּ֖אמֶר אָנֹֽכִי׃ וַיֹּ֨אמֶר
לוֹ֙ אַבְנֵ֔ר נְטֵ֥ה לְךָ֖ עַל־יְמִינְךָ֑ אוֹ
עַל־שְׂמֹאלֶ֙ךָ֙ וֶאֱחֹ֣ז לְךָ֔ אֶחָ֖ד
מֵֽהַנְּעָרִ֑ים וְקַח־לְךָ֖ אֶת־חֲלִצָתֹ֑ו
וְלֹא־אָבָ֣ה עֲשָׂהאֵ֔ל לָסוּ֖ר מֵאַחֲרָֽיו׃
וַיֹּ֣סֶף עוֹד֮ אַבְנֵר֒ לֵאמֹ֣ר אֶל
עֲשָׂהאֵ֗ל סוּר־לְךָ֙ מֵאַחֲרַ֔י לָמָּ֥ה
אַכֶּ֖נָּה אַרְצָ֑ה וְאֵיךְ֙ אֶשָּׂ֣א פָנַ֔י
אֶל־יוֹאָ֖ב אָחִֽיךָ׃ וַיְמָאֵ֣ן לָסוּר֮
וַיַּכֵּ֣הוּ אַבְנֵר֒ בְּאַחֲרֵ֣י הַחֲנִ֔ית אֶל
הַחֹמֶשׁ֙ וַתֵּצֵ֣א הַחֲנִ֔ית מֵאַחֲרָ֑יו
וַיִּפֹּ֣ל שָׁ֔ם וַיָּ֥מָת תַּחְתָּ֖ו וַיְהִ֣י כָֽל
הַבָּ֣א אֶל־הַמָּק֗וֹם אֲשֶׁר֙ נָפַ֣ל שָׁ֔ם
עֲשָׂהאֵ֖ל וַיָּ֑מָת וַיַּעֲמֹ֖דוּ׃ וַיִּרְדְּפ֣וּ
יוֹאָ֣ב וַאֲבִישַׁ֔י אַחֲרֵ֖י אַבְנֵ֑ר
וְהַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ בָּאָ֣ה וְהֵמָּ֔ה בָּ֖אוּ עַד־
גִּבְעַ֣ת אַמָּ֔ה אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֣י גִיחַ֑
דֶּ֚רֶךְ מִדְבַּ֣ר גִּבְעֽוֹן׃ וַיִּתְקַבְּצ֣וּ
בְנֵי־בִנְיָמִן֮ אַחֲרֵי֒ אַבְנֵר֒ וַיִּהְי֣וּ

9 Et rūdit ioab. Surgāt. Surrexerūt ergo & trā sierunt numero duodecim de beniamin & ex parte iſboſeth filii ſaul: & duodecim de pueris dauid. Appēhenſoq; vnuſquiſq; capite cōparis ſui deſixit gladium in latus cō trarii: & cecidēt ſimul. Vocatūq; eſt nomē loci illius ager robuſtorū in gabaon. Et ortū eſt bellum durum ualde in die illa: & fugatuſq; eſt abner & viri iſrael a pueris dauid. Erant autem ibi tres filii ſaruie: ioab & abiſai & aſahel. Porro aſahel curſor velociſſimus fuit quaſi vnus de capreis qui morantur in ſiluis. Perſequebatur autem aſahel abner: & non declinauit ad dextrā ſiue ad ſiniſtram omittens perſequi abner. Reſpexit itaq; abner poſt tergū ſuum & ait. Tu ne es aſahel? Qui rūdit. Ego ſū. Dixitq; ei abner. Vade ad dextrā ſiue ad ſiniſtram: & apprehende vnum de adoleſcētibus & tolle tibi ſpolia eius: Noluit ātē aſahel omittere quin vrgeret eum: Rurſumq; locutus ē ab ner ad aſahel. Recede & noli me ſequi: ne forte compellar cōfodere te in terram: & leuare nō potero faciē meam ad ioab fratrē tuū. Qui audire cōtēpſit: & noluit declinare. Percuſſit ergo eū abner auerſa haſta in inguine: & tranſfodit: & mortuus eſt in eodē loco. Omnes qui trāſibāt per locū illum in quo ceciderat aſahel & mortuꝰ erat: ſubſiſtebāt. Perſequēti bus autem ioab & abiſai fugientem abner ſol occubuit. Et venerunt vſq; ad collē aqductus: qui eſt ex aduerſo vallis & itineris deſerti in gabaon. Congregatiq; ſunt filii beniamin ad abner & conglobati

τ dixit ioab: ſurgant. τ ſurrexerūt τ tranſierūt in numero duodecim de filijs beniamin iſboſeth filij ſaul: τ duodecim de pueris dauid. τ apphēde rūt vnuſquiſq; manu caput proximi ſui: τ gladius eius in latus proximi ſui: τ cadūt pariter. τ nomē poſitū eſt loco illi paro inſidiatorū que eſt in gabaon. τ facta eſt belli durū valde in die illa. τ cecidit abener τ viri iſrael coā pueris dauid. τ erāt ibi treo filij ſaruie ioab τ abeſſa τ aſſael. τ aſſael leuis pedibus ſuis quaſi vna capreā que in agro. τ perſecutus eſt aſſael poſt abener: τ nō declinauit ad dextrā neq; ad ſiniſtrā a tergo abener. τ reſpexit abener poſt ſe τ ait: tu ne ipſe aſſael? τ dixit ego ſum. τ dixit ipſi abener: declina tu ad dextrā vel ad ſiniſtrā τ apphēde tibi vnū de adoleſcētib⁹ τ tolle tibi armaturā eius, τ non voluit aſſael declinare ab hijs qui poſt eum. τ addidit abener rurſū dicere aſſael: recede tu a me: vt nō percutiā te in terrā. τ quō leuabo faciē meā ad ioab fratrē tuū? τ nō voluit aſſael recedere. τ percuſſit eum abener poſteriori parte haſte in ingui ne: τ tranſijt lācea de poſterioribus ei⁹: τ cadit ibi τ moritur ſub eum. τ facti eſt oīs q veniebat vſq; ad locū vbi cecidit aſ ſael τ mortuꝰ eſt τ ſubſiſtebat. τ perſecut⁹ eſt ioab τ abeſſa poſt abener: τ ſol occubuit. τ ipſi venerūt vſq; ad collē amma qui ex aduerſo gie iter deſertū gabaon. τ cōgregā tur filij beniamin poſt abener: τ facti ſūt ſorte ſi ſui beniamin ꝓ abener, καὶ ἐβόησαν

σαουλ, καὶ δώδεκα τῶν παίδων δαυίδ. καὶ ἐκράτησαν τὸ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἡ μάχαιρα αὐτοῦ εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐπεσόσαν ἅμα. καὶ ἐπωνομάσθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ παρὰ τὰ ἀντιβούλωμα τὸ ὂν ἐν γαβαών. καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὅστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ἔπεσεν ἀβενὴρ καὶ οἱ ἄνδρες ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν παίδων δαυίδ. καὶ ἦσαν ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ σαρουίας ἰωὰβ καὶ ἀβεσσὰ καὶ ἀσαὴλ. καὶ ἀσαὴλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ὡσεὶ μία δορκὰς τῶν ἐν ἀγρῷ. καὶ κατεδίωξεν ὁ ἀσαὴλ ὀπίσω ἀβενήρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἐκ τοῦ πορεύεσθαι ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων ὀπίσω ἀβενήρ. καὶ ἐπέβλεψεν ἀβενὴρ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶπεν, σὺ εἶ αὐτὸς ἀσαήλ; καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀβενήρ, ἔκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ κατάσχες σεαυτῷ ἓν τῶν νεανίσκων καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν παρασπίδα αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀσαὴλ ἐκκλῖναι ἀπὸ τοῦ ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ προσέθετο ἀβενὴρ ἔτι εἰπεῖν τῷ ἀσαήλ, ἀπόστηθι σὺ ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν. καὶ πῶς ἂν ἄρω τὸ πρόσωπόν μου πρὸς ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου; καὶ οὐκ ἠβούλετο ἀσαὴλ ἀποστῆναι. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀβενὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ ὄρατος ἐπὶ τὴν γαστέρα, καὶ διῆλθεν τὸ ὄρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐκεῖ καὶ ἀπέθανεν ὑποκάτω αὐτοῦ. καὶ ἦν πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔπεσεν ἀσαὴλ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔστη. καὶ κατεδίωξεν ἰωὰβ καὶ ἀβεσσὰ ὀπίσω ἀβενήρ, καὶ ἔδυσεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὸ πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔπεσεν ἀσαὴλ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔστη. καὶ κατεδίωξεν ἰωὰβ καὶ ἀβεσσὰ ὀπίσω ἀβενήρ, καὶ ἐβόησαν

Jeſra. 10.d.

in cōgregationē vnā: ⁊ ſteterūt in ſūmitate collis
εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ
vnius. ⁊ vocauit abener ioab ⁊ dixit: nū vſq;
ἑνός· καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ τὸν Ἰωὰβ καὶ εἶπε, μὴ εἰς
victoriā deuorabit mucro? nōne ſcis q̄ acer
νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία; οὐκ οἶδας ὅτι πι-
2.Reg.17 ba erit in vltimis? ⁊ vſq; quo non dicis
κρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς
ppō vt reuertatur a tergo fratrū ſuo
τῷ λαῷ ἀποστρέφειν ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀδελφῶν αὐ-
rum. ⁊ dixit ioab: viuit deus:
τῶν· καὶ εἶπεν Ἰωάβ, ζῇ κύριος, ὅτι εἰμὴ ἐλάλησας,
G qm̄ tunc de mane aſcēdiſſet ppō mane vnuſ
ὅτι τότε ἐκ πρωΐας ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς πρωΐαν ἕκα-
quiſq; poſt fratrē ſuum. ⁊ buccina
στος κατόπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐσάλπι-
infra. uit ioab buccina: ⁊ receſſit oīs ppō ⁊
10.6. σεν Ἰωὰβ τῇ σάλπιγγι, καὶ ἀπέστησε πᾶς ὁ λαὸς καὶ
nō perſecut' eſt amplius poſt iſrael: ⁊
οὐ κατεδίωκεν ἔτι κατόπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ
nō additus eſt vltra pugnare. ⁊ abener ⁊ vi
οὐ προσέθετο ἔτι πολεμεῖν· καὶ Ἀβεννὴρ καὶ οἱ ἄν-
ri eius abierūt in occaſū tota nocte
δρες αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα
illa. ⁊ tranſierūt ioadanē: ⁊ tranſlerunt
ἐκείνην· καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν
totā planiciē: ⁊ venerūt in ca
ὅλην τὴν παρατείουσαν, καὶ ἦλθον εἰς Βαιθε-
ſtra. ⁊ ioab reuerſus eſt ab abener: ⁊ cōgre
λάς· καὶ Ἰωὰβ ἀπέστρεψεν ὀπίσω τοῦ Ἀβεννὴρ, καὶ συνή-
gauit oēm ppm. ⁊ recenſiti ſunt de pue
γαγεν ὅλον τὸν λαόν· καὶ ἐπισκέπτησαν τῶν παι-
ris dauid q̄ ceciderūt nouē ⁊ decē viri:
δῶν Δαυὶδ οἱ πεσόντες ἐννέα καὶ δέκα ἄνδρες,
⁊ aſſael ⁊ pueri dauid percuſſerūt de filijs
καὶ Ἀσαὴλ καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν
beniamin de viris abener trecentos ⁊ ſexa
Βενιαμὶν τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννὴρ τριακοσίους καὶ ἑξήκοντα
ginta viros. ⁊ tollūt aſſael ⁊ ſepeliūt e-
τοὺς ἄνδρας· καὶ ἄρουσι τὸν Ἀσαὴλ καὶ θάπτουσιν αὐ-
um in ſepulchro patris ſui in beth
τὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ ἐν Βαιθλε-
lee. ⁊ ambulauerūt tota nocte ioab ⁊ vi-
έμ· καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄν-
ri eius: ⁊ lux orta eſt ipſis in chebron.
δρες αὐτοῦ, καὶ διέφωτίσθη αὐτοῖς ἐν χεβρών. Ca.3.
A ΚΑΙ facta eſt cōcertatio multū inter
Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐπιπολὺ ἀναμέσον τοῦ
domū ſaul ⁊ inter domū dauid: ⁊ do
οἴκου σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ ὁ οἶ-
mus dauid procedebat ⁊ fortificabatur. ⁊ dom⁹
κος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο· καὶ ὁ οἶκος
ſaul procedebat ⁊ debilis fiebat. ⁊ nati ſunt
σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἐξέλιπε. καὶ ἐτέκνωσαν τῷ
dauid in chebron filij ſex: ⁊ erat primogenitus
Δαυὶδ ἐν χεβρών υἱοὶ ἕξ, καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος
eius ammō achinaā izraelite. ⁊
αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς Ἀχιναὰμ τῆς Ἰσραηλίτιδος. καὶ ὁ
ſecūdus eius celeab abygail carme-
δεύτερος αὐτοῦ Χελιάβ τῆς Ἀβιγαΐλ τῆς Καρμη-
li. ⁊ tertius abeſalon filius maacha fi
λίας. καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσαλὼμ υἱὸς Μααχὰ θυγα
lie thalmi regis geeſſer. ⁊ quartus
τρὸς Θαλμὶ βασιλέως Γεθσούρ. καὶ ὁ τέταρτος Ἀδω-
adonia filius aggith. ⁊ quintus ſaphatias
νίας υἱὸς Ἀγγίθ. καὶ ὁ πέμπτος Σαφατίας τῆς
abital. ⁊ ſextus iethraan egal exoris
Ἀβιταάλ. καὶ ὁ ἕκτος Ἰεθραὰμ τῆς Ἀγγὰλ γυναικὸς
dauid. iſti nati ſunt ipſi dauid in che
Δαυίδ. οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ τῷ Δαυὶδ ἐν χε-
bron. ⁊ factū eſt
βρών. καὶ ἐγένετο

[b]in[r] vnum[o] cuneum: [b]ſte-
terunt[r] in[m] ſummitate oo
[n]tumuli[o] vnius. [p] Et ex-
clamauit[q] abner[r] ad oooo
[s]ioab[t] & ait. [u]Nū vſq; ad
internitionem tu[x]? [r]mu-
cro[r] deſeuiet[t]? An igno-
ras[b] q[c] piculoſa[o] ſit deſpa
tio[f]? Vſq; quo[n] non[r] dicis
ooooooooooooooooooo ooooo
[b]populo[r] vt omittat[m] p-
ſequi[u] fratres ſuos? oooo
[p]Et ait[r] ioab. [q]Viuit[r] de-
us: [s]ſi oooooooooooooooooo
[u]locut[q] fuiſſes[s] mane: [u]re
ceſſiſſet oooooooooooooooo
[b]populus[o] pſeq̄ns[c] fratrē
ſuū. [r]Inſonuit ergo[r] ioa-
b[g] buccina: [b]& ſtetit[r] oīs
[b]exercitus: oooooooooooo
[r]nec[m] perſecuti ſunt[n] vl-
tra[p] iſrael: oooooooooooooo
[q]neq; [r]finiere certamen.
[u]Abner autem oooooooo
[s]& viri eius[r] abierūt[p] p cā
peſtria[t] tota[b] nocte oooo
[c]illa: [p]& trāſierūt[r] iorda-
nem: [t]& luſtrata oooooo
[b]oi[r] bethoron [b] venerūt
ad[r] caſtra. [m]Porro ioab oo
[n]reuerſ[o] omiſſo[p] abner
[q]congregauit[o] omnem
[r]populū: [s]& defuerūt[r] de
pueris[r] dauid[t] decē & [b]no
uē[b] viri excepto[c] aſahele.
[p]Serui autem[r] dauid oooo
[r]pcuſſerūt[s] de beniamin
[b]& de viris q erāt cū[r] ab-
ner[b] trecētos[m] ſexagita:
qui & [o]mortui ſūt. [p]Tule
rūt q̄[r] aſahel[s] & ſepelierūt
eū[r] in ſepulchro[o] p̄is ſui
in[r] bethleē: [s] & ambula-
uerunt[b] tota[r] nocte oooo
[b]ioab[r] & viri q erāt cū eo:
[r]& in ipo crepuſculo pue
nerunt[b] in hebron. 5.
HActa eſt ergo[r] lōga
[b]cōcertatio[b] iter[r] do
mu[r] dauid[d] & iter[b] do-
mū[r] ſaulis: [b]dū [p]ficiens
[m]& ſp ſeipſo[m] robuſtior:
[n]dom⁹ āt[o] ſaul[l] decreſcēs
quotidie. [r]Natiq; ſūt [r]fi-
lii[d] dū[n] in hebrō. [s]Fuitq;
[r]primogenitus ei[o] [s]āmō
[o]de achinoē [b]iezraelite:
[c]& poſt eum oooooooooo
[b]cheleab[r] de abigail[c] vxo
re[o] nabal oooooooooooooo
[b]carmeli. [r]Porro tertius
[b]abſalom [r]filius oooooooo
[m]maacha[n] filie[o] tholomai
[p]regis[q] geſſur. oooooooooo
[r]Quartus āt[o] adonias [r]fi
lius[s] agith. [r]Et quintus
[r]ſaphatias[r] filius[o] abithal
[b]Sextus quoq; ooooooooo
[c]hiet traā[b] de egla[c] vxore
[r]dauid. Hi[o] nati ſunt ooo
[o]dauid[b] in hebron. [s] Cū
ergo[b] eſſet oooooooooooo

[b]לְאַגַּדָּה אֶחָת׃ [r]וַיַּעַמְדוּ [s]עַל [m]רֹאשׁ
[p]גִּבְעָה אֶחָת׃ [p]וַיִּקְרָא [q]אַבְנֵר [r]אֶל
[s]יוֹאָב [t]וַיֹּאמֶר [u]הֲלָנֶצַח תֹּאכַל חָרֶב׃
[b]אַמַּר [r]אַבַל [p]הֲלוֹא [r]יָדַעְתָּה [s]כִּי [t]מָרָה [u]תִהְיֶה
[r]בָּרֶ [b]בַּאַחֲרוֹנָה [r]וְעַד [s]מָתַי [t]לֹא [u]תֹאמַר
[b]לָעָם [r]לָשׁוּב [s]מֵאַחֲרֵי [t] אֲחֵיהֶם׃
[p]וַיֹּאמֶר [q]יוֹאָב [r]חַי [s]הָאֱלֹהִים [t]כִּי
[r]עָלָה לוּלֵא [s]דִבַּרְתָּ כִּי אָז [t]מִהַבֹּקֶר נַעֲלָה
[b]הָעָם [r]אִישׁ [s]מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃ [t]וַיִּתְקַע
[r]תָּקַע [s]יוֹאָב [t]בַּשּׁוֹפָר [u]וַיַּעַמְדוּ׃ כָּל־הָעָם
[r]וְלֹא [s]יָרְדְפוּ [t]עוֹד [u]אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל
[r]לָחֶם [s]וְלֹא יָסְפוּ עוֹד׃ לְהִלָּחֶם׃ [t]וְאַבְנֵר
[r]וַאֲנָשָׁיו [s]הָלְכוּ [t]בָּעֲרָבָה [u]כָּל־ הַלַּיְלָה
[r]עָבַר [s]הַיַּרְדֵּן [t]וַיֵּלְכוּ
[r]הַבִּתְרוֹן [s]וַיָּבֹאוּ [t]מַחֲנָיִם׃ [u]וְיוֹאָב
[r]שׁוּב [s]מֵאַחֲרֵי [t]אַבְנֵר [u]וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל
[r]הָעָם [s]וַיִּפָּקְדוּ [t]מֵעַבְדֵי דָוִד תִּשְׁעָה
[r]עָשָׂר [s]אִישׁ [t]וַעֲשָׂהאֵל׃ [u]וְעַבְדֵי דָוִד
[r]הִכּוּ [s]מִבִּנְיָמִן [t]וּבָאֲנָשֵׁי [u]אַבְנֵר שְׁלֹשׁ
[r]מֵאוֹת [s]וְשִׁשִּׁים [t]אִישׁ [u]וַיָּמֻתוּ׃ וַיִּשְׂאוּ
[r]עָשָׂהאֵל [s]אֶת־עֲשָׂהאֵל [t]וַיִּקְבְּרֵהוּ [u]בְּקֶבֶר אָבִיו
[r]אֲשֶׁר [s]בֵּית לָחֶם [t]וַיֵּלְכוּ [u]כָּל־הַלַּיְלָה
[r]יוֹאָב [s]וַאֲנָשָׁיו [t]וַיֵּאָר [u]לָהֶם
Cap.iij. [r]בְּחֶבְרוֹן׃ [s]וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה
[r]הָיָה לָמֵד [s]אַרְכָּה [t]בֵּין בֵּית שָׁאוּל [u]וּבֵין בֵּית
[r]דָּוִד [s]וְדָוִד הוֹלֵךְ [t]וְחָזֵק [u]וּבֵית שָׁאוּל
[r]הָלְכִים [s]וְדַלִּים׃ [t]וַיִּוָּלְדוּ [u]לְדָוִד
[r]בָּנִים [s]בְּחֶבְרוֹן [t]וַיְהִי [u]בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן
[r]לַאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִת׃ [s]וּמִשְׁנֵהוּ
[r]כִּלְאָב [s]לַאֲבִיגַיִל [t] אֵשֶׁת [u] נָבָל
[r]הַכַּרְמְלִי [s]וְהַשְּׁלִשִׁי [t]אַבְשָׁלוֹם [u]בֶּן
[r]מַעֲכָה [s]בַּת [t]תַּלְמַי [u]מֶלֶךְ [v]גְּשׁוּר׃
[r]וְהָרְבִיעִי [s]אֲדֹנִיָּה [t]בֶּן חַגִּית [u]וְהַחֲמִשִּׁי
[r]שְׁפַטְיָה [s]בֶּן [t]אֲבִיטָל׃ [u]וְהַשִּׁשִּׁי
[r]יִתְרְעָם [s]לְעָגְלָה [t]אֵשֶׁת דָּוִד׃ [u]אֵלֶּה
[r]יֻלְּדוּ לְדָוִד [s]בְּחֶבְרוֹן׃ [t]וַיְהִי [u]בִּהְיוֹת

לָחַם הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין
חָזַק בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר הָיָה מִתְחַזֵּק
בְּבֵית שָׁאוּל׃ וּלְשָׁאוּל פִּלֶגֶשׁ
אָמַר וּשְׁמָהּ רִצְפָּה בַּת אַיָּה וַיֹּאמֶר אֶל
מָדֻעַ בּוֹא אַבְנֵר מַדּוּעַ בָּאתָ אֶל פִּילֶגֶשׁ
חָרָה אָבִי׃ וַיֵּחַר לְאַבְנֵר מְאֹד עַל דִּבְרֵי
אִישׁ בֹּשֶׁת וַיֹּאמֶר הַרֹאשׁ כֶּלֶב
עָשָׂה אָנֹכִי אֲשֶׁר לִיהוּדָה הַיּוֹם אֶעֱשֶׂה
חֶסֶד עִם בֵּית שָׁאוּל אָבִיךָ אֶל
רָעָה מָצָא אֶחָיו וְאֶל מֵרֵעֵהוּ וְלֹא הִמְצִיתִךָ
פָּקַד אִישׁ בְּיַד דָּוִד וַתִּפְקֹד עָלַי עֲוֹן הָאִשָּׁה
הַיּוֹם׃ כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאַבְנֵר
יָסַף שָׁבַע וְכֹה יֹסִיף לוֹ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לְדָוִד כִּי כֵן אֶעֱשֶׂה לוֹ׃
מָלַךְ לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל
קוּם וּלְהָקִים אֶת כִּסֵּא דָוִד עַל יִשְׂרָאֵל
וְעַל יְהוּדָה מִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע׃
שׁוּב וְלֹא יָכֹל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת אַבְנֵר
שָׁלַח דָּבָר מֵיִרְאָתוֹ אֹתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח אַבְנֵר
לָאַךְ מַלְאָכִים אֶל דָּוִד תַּחְתָּיו לֵאמֹר
בְּרֹת לְמִי אָרֶץ לֵאמֹר כָּרְתָה בְרִיתְךָ
סָבַב אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ לְהָסֵב אֵלֶיךָ
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר טוֹב
כָּרַת אֲנִי אֶכְרֹת אִתְּךָ בְּרִית אַךְ דָּבָר
אֶחָד אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתְּךָ לֵאמֹר
רָאָה פָּנָה לֹא תִרְאֶה אֶת פָּנַי כִּי אִם לִפְנֵי
בּוֹא הֶבִיאַךְ אֵת מִיכַל בַּת שָׁאוּל
בּוֹא בְּבֹאַךְ לִרְאוֹת אֶת פָּנָי׃ וַיִּשְׁלַח
דָּוִד מַלְאָכִים אֶל אִישׁ בֹּשֶׁת בֶּן
נָתַן אִישׁ שָׁאוּל לֵאמֹר תְּנָה אֶת אִשְׁתִּי
אֶת מִיכַל אֲשֶׁר אֵרַשְׂתִּי לִי
בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁלַח
לָקַח אִישׁ בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ מֵעִם אִישׁ
מֵעִם פַּלְטִיאֵל בֶּן לָיִשׁ׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּהּ
אִישָׁהּ הָלֹךְ וּבָכֹה אַחֲרֶיהָ עַד
אָמַר יָלַךְ בָּחֻרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְנֵר לֵךְ

[l]prelium [m]inter [n]domū [o]saul[p]& [q]domū[r]dauid:[s]abner filius ner[u]regebat [t]domum[r]saul. Fuerat āt [s]sauli[a]concubina [b]noie[c]respha[d]filia[e]achia [f]Dixitq; isboseth[g]ad [h]abner.[i]Quare[k]ingress[l]es [l]ad[m]concubinam [n]patris mei?Qui [o]iratus [q]nimis[r]propter[s]verba [t]isboseth:[r]ait.[r]Nūqd caput[s]canis [a]ego sum[b]aduersum[c]iudam[d]hodie qui [e]fecerim [f]miam[g]sup[h]domū [i]saul [n]patris tui:&[o]super [m]fratres[n]&[o]proximos eius:[p]& non[q]tradidi te [r]in man[s]dd:[t]& tu[r]requisti[u]me ꝙ argueres pro [s]muliere[r]hodie?[t]Hec[a]faciat[b]deus[c]abner [d]& hec[e]addat[r]ei:[g]nisi [h]quomodo[i]iurauit [k]dominus[l]dauid[m]sic[n]faciam[o]cum eo [p]vt trāsferatur [q]regnum [r]de domo[s]saul:[t]& eleuetur[r]thronus[r]dauid[s]super[a]israel [b]& super[c]iudā[d]a dan [e]vsq;[f]bersabee. [g]Et non [i]potuit[r]respondere ei [q]qcq̄:[p]quia metuebat[q]illum.[r]Misit ergo[s]abner [t]nuncios[u]ad[r]dauid [r]prose[s]dicentes. [a]Cuius est[b]terra? Et[c]vt loq̄rētur.[d]Fac[r]mecū [e]amicitias.[g]& erit[h]manus mea[i]tecum:[k]& reducam [l]ad te[m]vniuersū [n]israel. Qui[o]ait.[p]Optime. [q]Ego[r]faciam[s]tecum [t]amicitias:[u]sed [r]vnā[s]rem[a]peto[b]a te[c]dicens. [d]Non[e]videbis[r]faciē meā [b]anteq̄ [i]adduxeris mihi[l]michol:[m]filiam[n]saul:& sic [o]venies & [p]videbis[r]me. [a]Misit autem[r]dauid [n]nuncios[s]ad[r]isboseth[a]filium [a]saul[b]dicens.[c]Redde[c]vxorem[l]meam [s]michol[b]quam[t]despondi[a]mihi [l]centum[m]preputiis[n]philistiim.[o]Misit ergo [p]isboseth[r]& tulit eam[s]a [t]viro suo [r]phaltiel[r]filio[s]lais.[a]Seq̄baturq;[b]eam [c]vir suus[c]plorans[d]vsq; [h]bahurim.[i]Et dixit[k]ad eum[l]abner.[m]Vade &

cū esset preliū [l]inter domū saul ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον τοῦ οἴκου σαοὺλ τ inter domū dauid: τ abener erat re καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου δαυίδ, καὶ ἀβενὴρ ἦν κρα= gens domū saul. τ saul erat cōcubina: τῶν τοῦ οἴκου σαούλ. καὶ τῷ σαοὺλ ἦν παλλακή, τ nomē ei respha filia aia. τ dixit isbo= καὶ ὄνομα αὐτῇ ῥεσφὰ θυγάτηρ αἰά. καὶ εἶπεν ἰσβό B seth filius saul ad abener: quare ingressus es ad σεθ υἱὸς σαοὺλ πρὸς ἀβενήρ, τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς cōcubinā patris mei. τ iratus ē abe= τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου. καὶ ἐθυμώθη ἀβε ner nimis de verbo hoc isboseth. νὴρ σφόδρα περὶ τοῦ λόγου τούτου τῷ ἰσβόσεθ. τ dixit ei abener: nūqd caput canis sum: τ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀβενήρ, μὴ κεφαλὴ κυνός εἰμι; καὶ feci miam cum domo saul patris ἐποίησα ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου σαοὺλ τοῦ πατρός tui τ de fratribus τ de proximis eius: σου καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ περὶ γνωρίμων αὐτοῦ, τ nō transfugi in domū dauid: τ requi= καὶ οὐκ ἠυτομόλησα εἰς τὸν οἶκον δαυίδ, καὶ ἐπιζη= ris in me de iniuria mulieris hodie: hec τεῖς ἐπ' ἐμὲ περὶ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον; τάδε faciat mihi deus τ hec addat: ꝙ sicut iu= ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι καθὼς ὤ= rauit dñs dauid sic faciā et in Jnfra. eo. μοσε κύριος τῷ δαυὶδ οὕτως ποιήσω αὐτῷ ἐν τῇ die hac: vt auferat regnum a do ἡμέρα ταύτῃ, περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴ mo saul τ eleuet thronū dauid sup κου σαοὺλ καὶ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον δαυὶδ ἐπὶ τὸν israel τ sup iudā a dan vsq; ad bersa ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν ἰούδαν ἀπὸ δὰν ἕως βηρσα= bee. τ nō potuit rursū isboseth rñdere βεέ. καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἔτι ἰσβόσεθ ἀνταποκριθῆναι abener verbū eo ꝙ metuebat illū. τ τῷ ἀβενὴρ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ φοβηθῆναι αὐτόν. καὶ misit abener nuncios ad dauid in chebron ἀπέστειλεν ἀβενὴρ ἀγγέλους πρὸς δαυὶδ εἰς χεβρὼν dicēs: pāge fedus tuū mecum: τ ecce λέγων, διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ C manus mea tecum vt reducā ad te om χείρ μου μετὰ σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάν= nem israel. τ dixit dauid: bene ego pā τα τὸν ἰσραήλ. καὶ εἶπε δαυίδ, καλῶς ἐγὼ διαθή gam ad te fedus: cetera verbū vnū ego peto σομαι πρὸς σὲ διαθήκην, πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦ a te dicēs: non videas faciē meā ni μαι παρὰ σοῦ λέγων, οὐ μὴ ἴδης τὸ πρόσωπόν μου ἐὰν si adduxeris mechol filiā saul veniē μὴ ἀγάγης τὴν μεχὸλ θυγατέρα σαοὺλ παραγινομέ te te ad videdū faciē meā. τ misit νου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωσόν μου. καὶ ἐξαπέστειλε dauid nuncios ad isboseth filiū saul dicēs: δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς ἰσβόσεθ υἱὸν σαοὺλ λέγων, redde mihi vxorē meā mechol: quā acce= ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν μεχόλ, ἣν ἔλα= 1.Re. 18.b. pi in cētū preputijs philistijm. τ mi βον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων. καὶ ἀπέ= sit isboseth τ accepit eam a vi στειλεν ἰσβόσεθ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀν= ro suo phaltiel filio lais: τ ibat post δρὸς αὐτῆς φαλτιὴλ υἱοῦ λαΐς, καὶ ἐπορεύετο με= eā vir eius pergens τ plorās post τ' αὐτὴν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πορευόμενος καὶ κλαίων ὀπί eam vsq; ad bachurim. τ dixit abener ad σω αὐτῆς ἕως βαχουρίμ. καὶ εἶπεν ἀβενὴρ πρὸς eum: αὐτόν.

Trāſl. Gre. lxx. cū interp̄. latina. Trāſla. B. Hie. Tex. heb. ii. Regū. iiii. P̄titua. he.

vade t reuertere. t reuerſus eſt. t ſermo abe
πορεύου καὶ ἀπάστρεφι · καὶ ἀπέστρεφεν · καὶ λόγος ἄβε
ner fact⁹ eſt ad ſeniores iſrael: t dixit:
νὴρ ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν,
hers t nudi⁹ tertius q̄rēteo fuiſtis dauid vt regnaret
χθὲς καὶ τρίτης ἡνίκα ἦτε δαυὶδ βασιλεῦσαι
ſup vos. t nūc facite: quia dñs locutus ē de
ἐφ' ὑμᾶς. καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησε περὶ
dauid dicēs: in manu ſerui tui dauid ſal=
δαυὶδ λέγων, ἐν χειρὶ τοῦ δούλου μου δαυὶδ σώ
uabo pp̄lm meū iſrael de manu philiſtīm
σω τὸν λαόν μου ισραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων
t de manu oīum inimicoꝝ eius. t locutus
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. καὶ ἐλάλη=
eſt abener t in aures filioꝝ beniamin: t
σεν ἀβενὴρ καὶ εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν βενιαμίν, καὶ
abūt abener vt loqreturin aures dauid in
ἐπορεύθη ἀβενὴρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα δαυὶδ εἰς
chebron oīa que placebāt in oculis filioꝝ iſra
χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρεσκεν ἐν ὀφθαλμοῖς υἱῶν ισρα=
el: t in oculis vniuerſe domus bēiamin. t venit
ὴλ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης οἴκου βενιαμίν. καὶ ἦλθεν
abener ad dauid in chebron t cum eo viginti
ἀβενὴρ πρὸς δαυὶδ εἰς χεβρὼν καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι
viri. t fecit dauid abener t vi
ἄνδρες. καὶ ἐποίησε δαυὶδ τῷ ἀβενὴρ καὶ τοῖς ἀν=
ris qui cum eo cōuiuiū. t dixit abener ad
δράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότου. καὶ εἶπεν ἀβενὴρ πρὸς
dauid: ſurgam iã t ibo t cōgrega=
δαυὶδ, ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναγάγω
bo ad dñm meū regē oēm popu
πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα τὸν λα=
lū iſrael: t pangã tecum fedus t re=
ὸν ισραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην καὶ βα
gnabis in oībus q̄ deſiderat aīa tua. t mi
σιλεύσεις ἐν πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ ἐξα
ſit dauid abener t iuit in pace. t
πέστειλε δαυὶδ τὸν ἀβενὴρ καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ. καὶ
ecce pueri dauid t ioab venerūt ab
ἰδοὺ οἱ παῖδες δαυὶδ καὶ ἰωὰβ παρεγένοντο ἐκ
erita: t ſpolia afferebāt ſecū t abe
τῆς ἐξόδου, καὶ σκῦλα ἤφερον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἀβε
ner nō erat cū dauid in chebron: q̄ miſerat eū:
νὴρ οὐκ ἦν μετὰ δαυὶδ ἐν χεβρών, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτόν,
t pfect⁹ fuit in pace. t ioab t oīs exercit⁹
καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ. καὶ ἰωὰβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ
qui cū eo audierūt: t nūciauerūt ioab vi
ἡ μετ' αὐτοῦ ἤκουσαν, καὶ ἀπήγγειλαν τῷ ἰωὰβ λέ=
cēs: venit abener filius ner ad dauid: t mi
γοντες, ἦλθεν ἀβενὴρ υἱὸς νὴρ πρὸς δαυὶδ, καὶ ἀπέ=
ſit eū t abūt in pace. t ingreſſus ē ioab
στειλεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. καὶ εἰσῆλθεν ἰωὰβ
ad regem: t dixit ei: q̄d hoc feci
πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, τί τοῦτο ἐποί=
ſti: ecce venit abener ad te: t quare hoc
σας; ἰδοὺ ἦλθεν ἀβενὴρ πρός σέ, καὶ ἵνατί τοῦτο
dimiſiſti eū t abiit in pace: vel nō
ἐξαπέστειλας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ; ἢ οὐκ
noſti malitiã abener filij ner: q̄m ad deciplēdū
οἶδας τὴν κακίαν ἀβενὴρ υἱοῦ νήρ, ὅτι ἀπατῆσαί
te venit t ad ſciēdū ingreſſum tuū t
σε παρεγένετο καὶ γνῶναι τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν
egreſſū tuū t ad ſciendū oīa q̄ tu agis.
ἔξοδόν σου καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς.
t egreſſus ē ioab a dauid t miſit nū=
καὶ ἐξῆλθεν ἰωὰβ ἀπὸ δαυὶδ καὶ ἀπέστειλεν ἀγ=
cios poſt abener: t reducunt eū a
γέλους ὀπίσω ἀβενήρ, καὶ ἐπεστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ
ciſterna ſira: t dauid nō ſciuit.
τοῦ φρέατος σειρᾶ, καὶ δαυὶδ οὐκ ἤδει. ꝯ

ꝯꝯꝯ

וַיָּשָׁב אַבְנֵר חֶבְרוֹן וַיַּטֵּהוּ יוֹאָב
אֶל תּוֹךְ הַשַּׁעַר לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשְּׁלִי
וַיַּכֵּהוּ שָׁם הַחֹמֶשׁ וַיָּמָת בְּדַם
עֲשָׂהאֵל אָחִיו : וַיִּשְׁמַע דָּוִד
מַאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נְקִי אָנֹכִי
וּמַמְלַכְתִּי עִם יְהוָה עַד
עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן נֵר: יְחֻלוּ
עַל רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל כָּל בֵּית
אָבִיו וְאַל יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב
וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק בַּפָּלֶךְ וְנֹפֵל
בַּחָרֶב וְח�סֵר לָחֶם: וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי
אֲחִיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר
הֵמִית אֶת עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם
בְּגִבְעוֹן בַּמִּלְחָמָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל יוֹאָב וְאֶל כָּל הָעָם אֲשֶׁר
אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים
וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד
הֹלֵךְ אַחֲרֵי מִטָּתוֹ: וַיִּקְבְּרוּ אֶת
אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת
קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ אֶל קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ
כָּל הָעָם: וַיְקוֹנֵן הַמֶּלֶךְ אֶל אַבְנֵר
וַיֹּאמַר הַכְּמוֹת נָבָל יָמוּת אַבְנֵר:
יָדֶיךָ לֹא אֲסֻרוֹת וְרַגְלֶיךָ לֹא
לְנְחשָׁתַיִם הֻגָּשׁוּ כִּנְפֹל לִפְנֵי בְנֵי
עַוְלָה נָפָלְתָּ וַיֹּסִפוּ כָּל הָעָם
לִבְכּוֹת עָלָיו: וַיָּבֹא כָּל הָעָם
לְהַבְרוֹת אֶת דָּוִד לֶחֶם בְּעוֹד
הַיּוֹם וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה
לִי אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִיף כִּי אִם
לִפְנֵי בוֹא הַשֶּׁמֶשׁ אֶטְעַם לֶחֶם
אוֹ כָל מְאוּמָה: וְכָל הָעָם הִכִּירוּ
וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי כָל הָעָם טוֹב:
וַיֵּדְעוּ כָל הָעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
הַהוּא כִּי לֹא הָיְתָה מֵהַמֶּלֶךְ לְהָמִית
אֶת אַבְנֵר בֶּן נֵר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל

Cūq rediſſet abner in hebrō: ſeorſū adduxit eum ioab ad medium porte: vt loq̄retur ei dolo: & percuſſit illū ibi in inguine & mortuus eſt in vltionē ſanguinis aſahel fris ei. Q d cū audiſſet dauid rē iam geſtā ait. Mūdus ego ſū & regnum meum apd dominum vſq; in eoooo ſempiternum a ſanguine abner filii ner: & veniat ſup caput ioab & ſuper omnem domū patris ei: nec deficiat de domo ioab fluxum ſeminis fuſtinēs & leproſus & tenēs fuſū: & cadēs gladio & indigens pane. Igitur ioab & abiſai frater eius interfecerunt abner: eo q̄ occidiſſet aſahel fratrē eorum eoooooooooooooo in gabaon in plio. Dixit autem dauid eoooooo ad ioab & ad omnem populum qui erat eooo cū eo. Scindite veſtimēta vra & accingimini ſaccis: & plangite ante exequias abner. Porro rex dauid ſequebatur feretrū. Cūq; ſepeliſſent abner in hebron: leuauit rex dauid eooooooooo vocē ſuā & fleuit ſuper tumulū abner. Fleuit aūt & oīs ppls. Plāgens q̄ rex & lugens abner ait. Nequaq̄ vt mori ſolet ignauus: mortuus es abner. Manus tue li gate nō ſunt: & pedes tui nō ſunt cōpedibus aggrauati: ſed ſicut ſolet cadere corā filiis iniq̄tatis ſic corruiſti. Congemināſq; oīs populus fleuit ſup eū. Cūq; veniſſet vniuerſa multitudo cibū cape cū dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec faciat mihi deus: & hec addat: ſi eoooooooooooooo ante occaſum ſolis guſtauero panem eooooooo vel aliud quicq̄. Oiſq; populus audiuit: eoooo & placuerūt eis cuncta que fecit eoooooooooooo rex in cōſpectu omnis populi. eoooooooooooo Et cognouit oē vulgꝰ & vniuerſus iſrael ī die illa: qm̄ nō actum fuiſſet a rege vt occideretur abner filius ner. Dixit quoq; rex ad

τ reuerſus eſt abener ad ebebron τ declinare fecit eū io
καὶ ἐπέστρεψεν ἀβενὴρ εἰς χεβρὼν καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν ἰω
ab a latere porte: vt loq̄retur ad eū in do
ἀβὲν ἐκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐν πα
lo. τ percuſſit eum ibi in inguine
ρελογισμῷ· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὸν ϕύαρ
τ mortuus eſt in ſanguine aſſael fratris eius.
καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτ.
τ audiuit dauid poſt hec: τ dixit: innocēs ſum
καὶ ἤκουσε δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν, ἀθῷός εἰμι
ego τ regnum meū a vſq; in ſeculū a
ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἕως κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ
ſanguinib abener filii ner: veniant ſup
τῶν αἱμάτων ἀβενὴρ υἱοῦ νήρ, καταστησάτωσαν ἐπὶ
caput ioab τ ſup oēm domū pris
κιφαλὴν ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάσαν τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς
ei: τ nō deficiat de domo ioab fluxū ſeminis fuſtinēs τ
αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ οἴκου ἰωὰβ γενόμενος καὶ
leproſus τ teneꝰ ſcutticā: τ cadēs in gladio τ
λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ καὶ
indigēs panibus. ioab aūt τ abeſſai fra
ἐλαττούμενος ἄρτοις· ἰωὰβ δὲ καὶ ἀβεσὰι ὁ ἀδελ
ter eius obſeruabāt abener eo q̄ occi
φὸς αὐτοῦ διετηροῦντο τὸν ἀβενὴρ διὰ τὸ ἀπο
dit aſſael fratrē eoꝝ in gabaon in
κτεῖναι τὸν ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν γαβαὼν ἐν τῷ
prelio. τ dixit dauid ad ioab τ ad oēm
πολέμῳ. καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα
ppm q̄ cum eo: ſcindite veſtimēta vra
τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, διαῤῥήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν
τ accingimini ſaccis τ plāgite ante abe
καὶ περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε ἔμπροσθεν ἀβε
ner. τ rex dauid ibat ante
νήρ. καὶ ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἐπορεύετο ἔμπροσθεν τῆς
feretrū. τ ſepeliūt abener in ebebron. τ leuauit
κλίνης· καὶ θάπτουσι τὸν ἀβενὴρ ἐν χεβρών· καὶ ἐπῆρεν
rex vocē ſuā τ fleuit ſup
ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ
tumulū abener: τ fleuit oīs ppls: τ luxit
τάφῳ ἀβενήρ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαός· καὶ ἐθρήνησεν
rex ſup abener τ dixit: ſi ſm morte ſu
ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ἀβενὴρ καὶ εἶπεν, εἰ κατὰ θάνατον τε
bal moritur abener: manus tue nō ligate ſunt:
βάλ ἀποθνῄσκει ἀβενήρ; αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν,
neq; pedes tui in cōpedib: nō adduxiſti vt ca
οὐδὲ οἱ πόδες σου ἐν πεδαις, οὐ προσήγαγες ὡς πα
dit: coꝝ filio iniq̄tatis corruiſti. τ cōgregat ē oīs
πίπτει, ἐνώπιον υἱοῦ ἀδικίας ἔπεσες· καὶ συνῆλθε πᾶς
ppls vt fleret eū. τ venit vniuerſus ppls vt
ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν· καὶ ἔκλαιε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ
cenā caret dauid panib adhuc cras die. τ
ρισὶ ἕστησαι τὸν δαυὶδ ἄρτοις ἔτι ὄντος ἡμέρας· καὶ
iurauit dauid dicēs: hec faciat mihi de
ὤμοσε δαυὶδ λέγων, τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς
hec addat: q̄m niſi occiderit ſol nō gu
τάδε προσθείη, ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος ἀνὰ μέσον γυ
ſtabo panē neq; omne q̄q̄. τ oīs po
σομαι ἄρτου ἢ πᾶσάν τινος· καὶ πᾶς ὁ λα
pul ſciuit: τ placuerūt cōſpectui eoꝝ cuncta que
ὸς ἐπίγνω, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα
fecit rex in cōſpectu oīs ppli.
ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ·
τ cognouerūt oīs ppls τ oīs iſrael in
καὶ ἐπέγνωσαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἐν
die illa: qm̄ nō actū eſt a re
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐβήλητο παρὰ τοῦ βασι
ge vt occideret abener filiū ner. τ dix
λέως τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν ἀβενὴρ υἱὸν νήρ· καὶ εἶπ
it rex ad
εν ὁ βασιλεὺς πρὸς

seruos suos: nōne scitis q princeps t
τοὺς παῖδας αὐτοῦ, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡγούμενος καὶ
magnus cecidit in die hac in israel: t
μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ισραήλ; καὶ
q ego hodie ꝓpinquus cōstitutus in regem:
ὅτι ἐγὼ σήμερον συγγενὴς κατεφαιδρύνθην εἰς βασιλέα;
t viri isti filij saruia durioreo me
καὶ οἱ ἄνδρες οὗτοι οἱ υἱοὶ σαρουία σκληρότεροί μου εἰ
sunt. retribuat dñs facienti mala iurta
σιν. ἀνταποδῷ κύριος τῷ ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ
malicīā suam.
τὴν κακίαν αὐτοῦ. Ca.4.

A Et audiuit isboseth filius saul: q mortu⁹ est
Καὶ ἤκουσεν Ισβοσθε υἱὸς σαοὺλ, ὅτι τέθνηκεν
abener in chebron: t dissolute sunt manus eius:
Αβενηρ ἐν χεβρών, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ,
t oēs viri israel turbati sunt: t duo
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ισραηλ ἐταράχθησαν, καὶ δύο
viri principes turmarū isboseth filio saul.
ἄνδρες ἡγούμενοι στρεμμάτων τῷ Ισβοσθε υἱῷ σαοὺλ.
nomē vni baana: t secūdo nomē rechab
ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανά, καὶ τῷ δευτέρῳ ὄνομα Ρηχάβ
filij remmō berothei de filijs beniami:
οἱ υἱοὶ Ρεμμὼν τοῦ Βηρωθίου ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμίν,
quia t beroth reputata est filijs beniamin. t fu
ὅτι καὶ Βηρὼθ ἐλογίσθη τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν. καὶ ἀπῆ-
gerunt berothite in gethaim: t fuerūt ibi aduene
λθαν οἱ Βηρωθῖοι εἰς γεθαΐμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦν-
vsq; in diē hunc. t ionathan filio sa
τες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ τῷ Ιωναθὰν υἱῷ σα
ul filius percussus pedes filius ānos quinq;
οὐλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας υἱὸς ἐτῶν πέντε
B t tūc cū venit nuncius saul t iona
καὶ τότε ὡς ἦλθεν ὁ ἀγγελιαφόρος σαοὺλ καὶ Ιωνα
than filij eius de israel: t substulit eū nu
θαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ Ἰσραηλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἡ τιθή
trix sua: t fugit. t factū est cū festinaret ip
νη αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐ
sa t secederet: cecidit t claud⁹ effect⁹ ē. t nomē
τὴν καὶ ἀναχωρεῖν, ἔπεσε καὶ ἐχωλάνθη. καὶ ὄνομα
ei mephtiboseth. t abierūt filij remmō be
αὐτῷ μεφιβόσθε. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ρεμμὼν τοῦ Βη
rothite rechab t baana: t ingressi sūt in fer
ρωθίου Ρηχὰβ καὶ Βαανά, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύ-
uore diei in domū isboseth: t ipse dor
ματι τῆς ἡμέρας εἰς τὸν οἶκον Ισβόσθε, καὶ αὐτὸς ἐκά
miebat in lecto meridiei: t ecce hostiaria
θευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας, καὶ ἰδοὺ θυρωρὸς
C domus purgabat triticū: t dormitauit t dormit.
τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυρούς, καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδεν.
t rechab t baana frater eius latuerūt t in
καὶ Ρηχὰβ καὶ Βαανὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐλάθοσαν καὶ εἰσ
gressi sunt in domū. t isboseth dormiebat sup
ῆλθον εἰς τὸν οἶκον. καὶ Ισβόσθε ἐκάθευδεν ἐπὶ
lectū suū in cubiculo suo. t percussūt
τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ· καὶ τύπτουσιν
eum t interfecūt: t auferūt caput eius.
αὐτὸν καὶ ἐθανάτουσιν, καὶ ἀφαιροῦσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
t ceperūt caput eius t abierūt viā q̄ ad
καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθησαν τὴν ὁδὸν τὴν κα
occasum tota nocte. t attulerūt caput is
τὰ δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα· καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν Ισ
boseth vauid in chebron. t dixerūt ad regem:
βόσθε τῷ δαυὶδ εἰς χεβρών. καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα,
ecce caput isboseth filij saul inimici tui: q̄ q̄re
ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ισβόσθε υἱοῦ σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζή-
bat
τει
alam tuā: t dedit dñs dño nro regi vltio
τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔδωκεν κς̄ τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ ἐκδίκη
nem inimicoꝝ suoꝝ vt vtcio hec de saul inimico tuo t de
σιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς τὴν ἡμέραν ταύτην ἐκ σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ
semine eius. t rūdit vauid rechab t baana
σπέρματος αὐτοῦ. καὶ ἀπεκρίθη δαυὶδ τῷ Ρηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ

seruos suos. e Nū ignoratis c qm̄ priceps c & maximus c cecidit e hodie in israel? h Ego autē adhuc m delicat⁹ m & vnct⁹ o rex.
F Porro viri ooooooooooo
q ist⁹ filii⁹ saruie t duri sūt
m mihi. ooooooooooooooo
s Retribuat t dñs s facienti
e malū h iuxta malicīā suā.

H Vdiuit āt k filius 4.
c saul q c cecidisset
a abner e in hebrō: h & dissolute sunt manus eius:
k oisq; i israel m pturbat e ē.
m Duo autem o viri ooooo
F principes q latronū r erāt
o filio r saul: n nomen oooo
s vni t banaa: h & nomē a alteri b rechab ooooooooooo
c filii p rēmō c berothite:
d de filijs e bēiami. h Siqdē
p & r beroth s reputata est
i in m beniamin. ooooooooo
n Et fugerunt o berothite
F in gethaim: q fuerunt q; r ibi e aduene t vsq; ad m tps
s illud. Erat autem ooooo
e ionathe h filio c saul p filius
c debilis s pedibus. ooooooo
h Quinquēnis enim k fuit
i quādo venit m nūci? de
n saul e & ionatha r ex iezrael. oooooooooooooooooo
q Tollens itaq; enim r nutrix sua e fugit. ooooooooo
n Cūq; festinaret t vt fugeret: r cecidit: i & claud? effect? est: habuit q; s vocabulū b miphiboseth. c Venietes igitur o filii c rēmō
r berothite e rechab b & banaa: i ingressi sūt k feruente d die m domū o isboseth.
q Qui r dormiebat e super s stratū suū n meridie, i Ingressi sūt āt e domū laten
ter b assumētes spicas c tritici: o & p cussерūt eū r in i guine e rechab b & banaa
r fr eius & e fugerunt. i Cū
āt ingressi fuissent m domū
n ille e dormiebat p sup e lectū suū r in cōclaui: r & pcutientes n iterfecerit eū.
x Sublatoq; r capite eius:
o abierunt per c viam r deserti e tota o nocte ooooooo
i & attulerunt r caput m isboseth o ad oooooooooooo
F dauid in q hebrō. r Dixerunt q; e ad r regem. ooooo
n Ecce c caput r isboseth a filii o saul oooooooooooooo
c inimici tui o qui c querebat e animam tuam: oooo
o & dedit r dñs k dño meo
i regi m vltionem ooooooo
n hodie e de saul q & de semine eius. oooooooooooo
r Rīdens autem e dauid
n rechab r & i banaa ooooo

יָרַע שׁוּר	עַבְדָיו הֲלֹא תֵדְעוּ כִּי שַׂר וְגָדוֹל	seruos suos: nōne scitis q princeps t magnus cecidit in die hac in israel: t
נָפַל	נָפַל הַיּוֹם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל: וְאָנֹכִי	ego hodie ꝓpinquus cōstitutus in regem:
רָכַךְ מָשַׁח	הַיּוֹם רָךְ וּמָשׁוּחַ מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים	t viri isti filij saruia durioreo me
קָשָׁה	הָאֵלֶּה בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים מִמֶּנִּי	retribuat dñs facienti mala iurta
שָׁלַם רוּעַ	יְשַׁלֵּם יְהוָה לְעֹשֵׂה הָרָעָה כְּרָעָתוֹ:	malicīā suam.
שָׁמַע	וַיִּשְׁמַע בֶּן שָׁאוּל כִּי מֵת	Cap. iiij.
רָפָה	אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּרְפּוּ יָדָיו וְכָל	Et audiuit isboseth filius saul: q mortu⁹ eēt
בָּהַל שָׁנָה	יִשְׂרָאֵל נִבְהָלוּ: וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים	abener in chebron: t dissolute sunt manus eius:
שׁוּר נָדַד	שָׂרֵי גְדוּדִים הָיוּ לִבֶן שָׁאוּל שֵׁם	oēs viri israel turbati sunt: t duo
הָיָה	הָאֶחָד בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רֵכָב	viri principes turmarū isboseth filio saul.
בֵּן רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי מִבְּנֵי בִנְיָמִן כִּי		nomē vni baana: t secūdo nomē rechab
חָשַׁב	גַּם בְּאֵרוֹת תֵּחָשֵׁב עַל בִּנְיָמִן:	filij remmō berothei de filijs beniami:
בָּרַח	וַיִּבְרְחוּ הַבְּאֵרֹתִים נִתָּיָמָה וַיִּהְיוּ	quia t beroth reputata est filijs beniamin. t fu
גּוּר	שָׁם גָּרִים עַד הַיּוֹם הַזֶּה:	gerunt berothite in gethaim: t fuerūt ibi aduene
יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל בֶּן נְכֵה רַגְלָיִם		vsq; in diē hunc. t ionathan filio sa
שָׁנָה בֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בְּבֹא	שִׁמְעַת	ul filius percussus pedes filius ānos quinq;
שָׁאוּל וְיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֶאל		t tūc cū venit nuncius saul t iona
נָשָׂא אוֹם	וַתִּשָּׂאֵהוּ אֹמַנְתּוֹ וַתָּנָס וַיְהִי	than filij eius de israel: t substulit eū nu
הָיָה נָפַל	בְּחָפְזָהּ לָנוּס וַיִּפֹּל וַיִּפָּסַח וּשְׁמוֹ	trix sua: t fugit. t factū est cū festinaret ip
פָּסַח	מְפִיבֹשֶׁת וַיְלִדוּ בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי	sa t secederet: cecidit t claud⁹ effect⁹ ē. t nomē
בּוֹא תָּמַם	רֵכָב וּבַעֲנָה וַיָּבֹאוּ כְּחֹם הַיּוֹם אֶל	ei mephtiboseth. t abierūt filij remmō be
בַּיִת אִישׁ בֹּשֶׁת וְהוּא שֹׁכֵב אֶת		rothite rechab t baana: t ingressi sūt in fer
שָׁכַב הַצָּהֳרָיִם: וְהֵמָּה בָּאוּ עַד		uore diei in domū isboseth: t ipse dor
חִטָּה נָכָה	תּוֹךְ הַבַּיִת לְקְחֵי חִטִּים וַיַּכֻּהוּ אֶל	miebat in lecto meridiei: t ecce hostiaria
חָמַשׁ וְרֵכָב וּבַעֲנָה אֲחִיו נִמְלָטוּ:		domus purgabat triticū: t dormitauit t dormit.
בּוֹא	וַיָּבֹאוּ הַבַּיִת וְהוּא שֹׁכֵב עַל מִטָּתוֹ	t rechab t baana frater eius latuerūt t in
שָׁכַב מוּת	בַּחֲדַר מִשְׁכָּבוֹ וַיַּכֻּהוּ וַיְמִתֻהוּ	gressi sunt in domū. t isboseth dormiebat sup
סוּר לָקַח	וַיָּסִירוּ אֶת רֹאשׁוֹ וַיִּקְחוּ אֶת	lectū suū in cubiculo suo. t percussūt
רֹאשׁוֹ וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה כָּל הַלָּיְלָה		eum t interfecūt: t auferūt caput eius.
בּוֹא	וַיָּבִיאוּ אֶת רֹאשׁ אִישׁ בֹּשֶׁת אֶל	t ceperūt caput eius t abierūt viā q̄ ad
דָּוִד חֶבְרוֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל הַמֶּלֶךְ		occasum tota nocte. t attulerūt caput is
הִנֵּה רֹאשׁ אִישׁ בֹּשֶׁת בֶּן שָׁאוּל		boseth vauid in chebron. t dixerūt ad regem:
אֹיִבְךָ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אֶת נַפְשֶׁךָ		ecce caput isboseth filij saul inimici tui: q̄ q̄re
נָתַן יְהוָה לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נְקָמוֹת		bat alam tuā: t dedit dñs dño nro regi vltio
הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעוֹ:		nem inimicoꝝ suoꝝ vt vtcio hec de saul inimico tuo t de
וַיַּשַׂן דָּוִד אֶת רֵכָב וְאֶת בַּעֲנָה		semine eius. t rūdit vauid rechab t baana

אֲחִיו׃ בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי וַיֹּאמֶר
להם חַי יְהוָה אֲשֶׁר פָּדָה אֶת
נַפְשִׁי מִכָּל צָרָה׃ כִּי הַמַּגִּיד לִי
לֵאמֹר הִנֵּה מֵת שָׁאוּל וְהוּא הָיָה
כְמְבַשֵּׂר בְּעֵינָיו וָאֶחֱזֶה בּוֹ
וָאַהַרְגֵהוּ בְצִקְלַג אֲשֶׁר לְתִתִּי לוֹ
בְשׂרָה׃ אַף כִּי אַנָשִׁים רְשָׁעִים
הָרַגְתִּי אִישׁ צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל
מִשְׁכָּבוֹ וְעַתָּה הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ אֶת
דָּמוֹ מִיֶּדְכֶם וּבִעַרְתִּי אֶתְכֶם מִן
הָאָרֶץ׃ וַיְצַו דָּוִד אֶת הַנְּעָרִים
וַיַּהַרְגוּם וַיְקַצְּצוּ אֶת יְדֵיהֶם
וְאֶת רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל הַבְּרֵכָה
בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ אִישׁ בֹּשֶׁת לָקְחוּ
וַיִּקְבְּרוּ בְקֶבֶר אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן׃

Cap. v.

וַיָּבֹאוּ כָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר
הִנֵּנוּ עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃ גַּם
אֶתְמוֹל גַּם שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת
שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הָיִיתָה
הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר יְהוָה לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת
עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה
לְנָגִיד עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָל זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת
לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן
לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת דָּוִד
לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל׃ בֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה
מָלָךְ׃ בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל יְהוּדָה
שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ
שָׁנָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃
וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַם
אֶל הַיְבוּסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר
וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא תָבוֹא

'fratri eius filiis remmō berothite: dixit ad eos. Viuit dominus qui eruit aiam meā de oī angustia: qm̄ cū q annunciauerat mihi & dixerat: mortuus est saul: q putabat se prospera nūciare: tenui & occidi eū in sicelech: cui oportebat me dare pro nuncio. Quanto magis nūc cū hoies ipii interfecerīt virū innoxiū in domo sua super lectum suum non queram sanguinē eius de manu vra: & auferā vos de tra: Precepit itaq; dauid pueris suis: & interfecerūt eos: p cidēteſq; manus & pedes eorū: suspenderūt eos super piscinā in hebron. Caput autem isboseth tulerunt: & sepelierunt in sepulchro abner in hebrō.

Et venerunt vniuerse tribus israel ad dauid in hebron dicentes. Ecce nos os tuū & caro tua sumus. Sed & heri & nudiustertius cum esset saul rex super nos: tu eras educens & reducens israel. Dixit autem dominus ad te. Tu pasces populum meum israel: & tu eris dux super israel. Venerūt quoq; & seniores israel ad regem in hebron: & pcussit dauid fedus cū eis rex dauid in hebron coram domino: vnxerunt q; dauid in regem super israel. Filius triginta anno rum erat dd cū regnare cepisset: & quadraginta annis regnauit. In hebrō regnauit sup iudā septē annis & sex mensibus. In ierusalem aūt regnauit triginta tribus annis super omnē israel & iudam. Et abiit rex & oēs viri qui erāt cū eo in ierusalem ad iebuseum habitatorem terre. Dictūq; est dauid ab eis. Non ingredieris

fratris eius filiis remon berothei: τ dixit ἀδελφοῦ αὐτοῦ υἱοῖς ῥεμὼν τοῦ βηρωθίου, καὶ εἶπεν eis: viuit dño qui eruit aiaz meā de αὐτοῖς, ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ omni angustia: ꝙ q annūciauerat mihi dicēs ꝙ πάσης θλίψεως, ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι λέγων ὅτι mortuus est saul τ ionathan: licet ipse erat q̄si prospera τέθνηκε σαοὺλ καὶ ἰωναθάν, κἂν αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγε nūcians coā me: τ detinui eū τ occi λιζόμενος ἐνώπιόν μου, καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέ di eū in secelag: cui oportebat me dare premia κτεινα αὐτὸν ἐν σικελάγ, ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγε nūciationē: ſꝫ τ nūc viri mali interfecerūt virū λιαν· ἀλλὰ καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπέκτειναν ἄνδρα iustū sup lectū suū in domo sua. δίκαιον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τ nūc querā sāguinē eius de manu vra καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς ὑμῶν τ delebo vos de terra. τ precepit καὶ ἐξολεθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς· καὶ ἐνετείλατο dauid pueris suis: τ interfecerūt eos δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς τ ꝑciderūt eos manꝰ eorū τ pe καὶ ἐκολόβωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας eorū: τ suspēderūt eos sup fontē δας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης in chebron: τ caput isboseth sepelierūt in ἐν χεβρών, καὶ τὴν κεφαλὴν ἰσβόσθε ἔθαψαν ἐν τῷ sepulchro abener filij ner in chebron.

τάφῳ ἀβεννὴρ υἱοῦ ναὴρ ἐν χεβρών. Ca.ꝯ.

Et venīt vniuerse tribus israel Καὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ ἰσραὴλ ad dauid in chebron: τ dicūt: ecce nos πρὸς δαυὶδ ἐν χεβρών, καὶ λέγουσιν, ἰδοὺ ἡμεῖς ossa tua τ carnes tue: τ heri τ nudiꝰ tertiꝰ cū ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου, καὶ χθὲς καὶ τρίτης ἡνί essēt saul rex sup nos: tu eras educens τ τος σαοὺλ βασιλεύων ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα ἐξαγαγὼν καὶ inducens israel. τ dixit dño ad te tu εἰσαγαγὼν τὸν ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς σέ, σὺ pasces pplm meū israel: τ tu crio in ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ἰσραήλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ducē sup israel. τ venīt oēs ἡγούμενον ἐπὶ τὸν ἰσραήλ. καὶ ἦλθον πάντες οἱ seniores israel in chebron ad regē. πρεσβύτεροι ἰσραὴλ εἰς χεβρὼν πρὸς τὸν βασιλέα. τ pepigit rex dauid fedus in chebron καὶ διέθετο ὁ βασιλεὺς δαυὶδ διαθήκην ἐν χεβρὼν coā dño. τ vnxūt dauid in re ἐνώπιον κυρίου. καὶ χρίουσι τὸν δαυὶδ εἰς βασι gem sup vniuersū israel. filius triginta annos λέα ἐπὶ πάντα τὸν ἰσραήλ. υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν erat dauid cū regnaret ipse. τ quadragin ἦν δαυὶδ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ τεσσαράκον ta ānis regnauit. τ regnauit in chebron sup τα ἔτη ἐβασίλευσεν. καὶ ἐβασίλευσεν ἐν χεβρὼν ἐπὶ iuda ānis septē τ mēsib sex. τ in hierusalē ἰούδα ἔτη ἑπτὰ καὶ μῆνας ἕξ. καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ regnauit trigita τ duob ānis sup oēm ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐπὶ πάντα israel τ iudā. τ abiit rex τ ἰσραὴλ καὶ ἰούδαν. καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ omnes viri eius in hierusalē ad ie πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν ἐκ busēum habitatorem terre. τ dictū est βουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν. καὶ ἐρεῖτε τῷ dauid: non ingredieris δαυίδ, οὐκ εἰσελεύσε

huc quis insurrexerit claudi ⁊ ceci dicen
ὧδε, διότι ἀντίσηται ὁ χωλὸς καὶ ὁ τυφλὸς λέγον-
tes: nō ingredietur dauid huc. ⁊ cepit
τες, οὐκ εἰσελεύσεται δαυὶδ ὧδε· καὶ κατελάβετο
dauid arcē ſion: hec ciuitas dauid. ⁊
δαυὶδ τὴν προμαχῶνα σιών, αὕτη ἡ πόλις δαυίδ· καὶ
dixit dauid in die illa: qcūq; pcutiēs iebuſeū
εἶπε δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖ-
tāgat in gladio ⁊ claudos ⁊ ce
ον, ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τυφ-
cos odiētes aias dauid. idcirco di
λοὺς τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν δαυίδ. διὰ τοῦτο ἐροῦ-
cēt: cecus ⁊ clauduo nō ingredietur in domū dñi.
σι, τυφλὸς καὶ χωλὸς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς οἶκον κυρίου·
Dat. g.d. ⁊ habitauit dauid in arce: ⁊ vocata ē hec ci-
καὶ ἐκάθισε δαυὶδ ἐν τῇ προμαχῶνι, καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις
uitas dauid. ⁊ edificauit dauid ciuitatē p gyrū
δαυίδ· καὶ ᾠκοδόμησε δαυὶδ τὴν πόλιν κυκλῳ
ab extremitate: ⁊ domū ſuā. ⁊ ibat
ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύετο
dauid proficiēs magnificatus: ⁊ dñs omni
δαυὶδ πορευόμενος μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος παντο-
1.Pa. 14.d. potēs cū eo. ⁊ miſit chirā rex ty
κράτωρ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε χειρὰμ βασιλεὺς τύ-
ri nūcios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices
ρου ἀγγέλους πρὸς δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας
lignoꝝ ⁊ artifices parietis lapidū: ⁊ edificauerūt do
ξύλων καὶ τέκτονας τοίχου λίθων, καὶ ᾠκοδόμησαν οἶ-
mū dauid. ⁊ cognouit dauid: qm̄ parauiſſet eū
κον δαυίδ. καὶ ἔγνω δαυὶδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν
dñs in regē ſup iſrael: ⁊ qm̄ exaltatū eſſet re
κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ὑψώθη ἡ βα-
gnū ei⁹ pp ppm ſuū iſrael. ⁊ acce
σιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἰσραήλ· καὶ ἔλα-
pit dauid adhuc vxores ⁊ cōcubinas de hieruſa
βε δαυὶδ ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ ἰερουσα-
C lem poſtq̄ venerat ipſe de chebron. ⁊ fuerunt
λὴμ μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ χεβρών· καὶ ἐγένοντο
dauid adhuc filij ⁊ filie. ⁊ hec
τῷ δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ
noīa eoꝝ qui nati ſunt ei in hieruſalem. ſa
ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν ἰερουσαλήμ· σα-
mua ⁊ ſobab ⁊ nathan ⁊ ſalomon ⁊ iebaar
μαὰ καὶ σωβὰβ καὶ ναθὰν καὶ σαλωμὼν καὶ ἐβααρ
⁊ napheg ⁊ iaphie ⁊ eliſama ⁊ eliada ⁊ eliphalet
καὶ ναφὲγ καὶ ἰαφιὲ καὶ ἐλισαμὰ καὶ ἐλιαδὰ καὶ ἐλιφαλέτ
⁊ eliſua. ⁊ audierūt philiſthīm q̄ vnct⁹ eſt dauid
καὶ ἐλισουέ. καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται δαυὶδ
rex iſrael: ⁊ aſcenderūt philiſthīm vt q̄rerēt
βασιλεὺς ἰσραήλ, καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν
dauid. ⁊ audiuit dauid: ⁊ deſcēdit in locū
δαυίδ. καὶ ἤκουσε δαυίδ, καὶ κατέβη εἰς τὸν προ-
munitū. ⁊ philiſthīm venerāt ⁊ cōciderūt in
χύν. καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεγένοντο καὶ συνέπεσον εἰς
vallem gigātū. ⁊ cōſuluit dauid
τὴν κοιλάδα τῶν τιτάνων. καὶ ἐχρημάτισε δαυὶδ τὸν
dñm dicēs: ſi aſcēdā ad philiſthīm ⁊
κύριον λέγων, εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους καὶ
ſi trades eos in manibus meis: ⁊ di
εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε
xit dñs ad dauid: aſcende: qm̄ tradēs
κύριος πρὸς δαυίδ, ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς
D dabo eos in manib⁹ tuis. ⁊ venit
παραδώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου. καὶ ἦλθε
dauid de ſuperioribꝰ inciſiōibꝰ: ⁊ percuſſit eos
δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ ἔκοψεν αὐτοὺς
dauid ibi. ⁊ dixit dauid: interciditt dñs
δαυὶδ ἐκεῖ. καὶ εἶπε δαυίδ, διέκοψε κύριος τοὺς
inimicos meos coꝝ me
ἐχθροὺς μου ἐνώπιόν μου

'huc' niſi' abſtuleris 'ce-
cos
'& claudos: 'dicētes.
'Nō' ingredietur' dauid
'huc. 'Cepit autem 'da-
uid' arcem' ſyon:
'hec ē' ciuitas' dd̄. 'Pro
poſuerat eni' dauid' die
'illa p̄miū' qui percuſſiſ-
ſet' iebuſeum' & tetigiſ-
ſet doma tū' fiſtulas' &
abſtuliſſet' cecos' & claudos' odiētes' aiam' dd̄.
'Idcirco' dicitur in puer-
bio. 'Cecus' & claudus
'non' intrabūt' in' tēplū.
'Hitauit āt' dauid' in ar-
ce ſyon: ' & vocauit' eā' ci-
uitatē' dauid. 'Et edifica
uit' p gyrū' a' mello
' & itrilecus. 'Et igredie
batur' pficiēs' atq; ſuc-
creſcēs: ' & dñs' deus' ex-
ercituū erat' cū eo. 'Mi-
ſit quoq; hirā' rex' tiri
'nuncios' ad' dd̄' & ligna
'cedrina' & artifices' li-
gnorū: ' artifices q; ' lapi-
dū ad' parietes: ' & edifi
cauerūt' domū' dd̄. 'Et
cognouit' dauid' qm̄' cō
firmaſſet eū' dñs' regē
'ſup' iſrael: ' & qm̄' exal-
taſſet' regnū ei⁹' ſup' po
pulū ſuū' iſrael. 'Accepit
ergo' dauid' adhuc' con
cubinas' & vxores' de
ieruſalē' poſtq̄' venerat
' de hebrō. 'Natiq; ſunt
' dauid & alii' filii
' & filie: ' & hec' noīa eo-
rū' qui nati ſunt' ei
'in ieruſalē. 'Samua' &
ſobab' & nathan
' & ſalomon' & iabaar' &
heliſua' & nepheg
' & iaphia' & heliſama' &
helida
' & helifeleth. 'Audierūt
ergo' philiſtiim' q
' vnxiſſent' dauid' in re-
gem' ſuper
' iſrael: ' & aſcēderūt' vni
uerſi
' vt q̄rerēt' dd̄. Q d' cum
audiſſet' dd̄' deſcendit
' in' preſidium. 'Philiſti-
im autem' venientes
' diffuſi ſunt' in valle' ra
phaim. 'Et conſuluit
' dauid' domīnū' dicens.
'Si aſcendam' ad
' philiſtiim: & ' ſi dabis e-
os' in manu mea? 'Et di
xit' dñs' ad' dd̄. 'Aſcēde
' quia' tradens' dabo
' philiſtiim' in' mānu tua.
'Venit ergo' dauid
' in baalpharaſim: ' & p-
cuſſit eos' ibi:
' & dixit. 'Diuiſit' dñs' ini
micos meos' coram me

סור ׳הֲנָה ׳כִּי ׳אִם ׳הִסִּירְךָ׳ הַעִוְרִים
׳וְהַפִּסְחִים ׳לֵאמֹר ׳לֹא ׳יָבוֹא ׳דָּוִד
לבד ׳הֲנָה׳ וַיִּלְכֹּד ׳דָּוִד ׳אֶת׳מְצָדַת ׳צִיּוֹן
׳הִיא׳עִיר׳דָּוִד׃ ׳וַיֹּאמֶר ׳דָּוִד ׳בַּיּוֹם
נגע ׳הַהוּא׳כָּל׳מַכֵּה׳יְבוּסִי׳וְיִנַּע ׳בַּצִּנּוֹר
צנר ׳וְאֶת׳הַפִּסְחִים ׳וְאֶת ׳הָעִוְרִים
׳שְׂנוּאֵי׳נֶפֶשׁ׳דָּוִד ׳עַל ׳כֵּן ׳יֹאמְרוּ
׳עִוֵּר׳וּפִסֵּחַ׳לֹא׳יָבֹא ׳אֶל ׳הַבָּיִת׃
קרא ׳וַיֵּשֶׁב׳דָּוִד׳בַּמְּצָדָה׳וַיִּקְרָא׳לָהּ׳עִיר
בנה ׳דָּוִד ׳וַיִּבֶן ׳דָּוִד ׳סָבִיב ׳מִן ׳הַמִּלּוֹא
׳וָלָא׳הַלַּךְ ׳וַיֵּלֶךְ׳דָּוִד׳הָלוֹךְ׳וְגָדֵל׳וַיהוָה
׳אֱלֹהֵי׳צְבָאוֹת׳עִמּוֹ׃ ׳וַיִּשְׁלַח ׳חִירָם
שלח ׳מֶלֶךְ׳צֹר׳מַלְאָכִים׳אֶל׳דָּוִד ׳וַעֲצֵי
ועצי ׳אֲרָזִים׳וְחָרָשֵׁי ׳עֵץ׳וְחָרָשֵׁי ׳אֶבֶן
׳קִיר ׳וַיִּבְנוּ׳בַּיִת׳לְדָוִד׃ ׳וַיֵּדַע ׳דָּוִד
ידע ׳כִּי׳הֲכִינוֹ׳יְהוָה׳לְמֶלֶךְ׳עַל׳יִשְׂרָאֵל
׳וְכִי׳נִשָּׂא׳מַמְלַכְתּוֹ ׳בַּעֲבוּר ׳עַמּוֹ
׳יִשְׂרָאֵל׃ ׳וַיִּקַּח׳דָּוִד׳עוֹד׳פִּלַגְשִׁים
לקח ׳וְנָשִׁים ׳מִירוּשָׁלַם ׳אַחֲרֵי ׳בֹּאוֹ
נשא ׳מֵחֶבְרוֹן׳וַיִּוָּלְדוּ ׳עוֹד׳לְדָוִד ׳בָּנִים
׳וּבָנוֹת׃ ׳וְאֵלֶּה׳שְׁמוֹת׳הַיִּלּוֹד׳לוֹ
׳בְּיִרוּשָׁלַם ׳שַׁמּוּעַ׳וְשׁוֹבָב׳וְנָתָן
׳וּשְׁלֹמֹה׃ ׳וְיִבְחָר׳וְאֱלִישׁוּעַ׳וְנֶפֶג
׳וְיָפִיעַ׃ ׳וֶאֱלִישָׁמָע ׳וְאֶלְיָדָע
שמע ׳וֶאֱלִיפָלֶט׃ ׳וַיִּשְׁמְעוּ׳פְּלִשְׁתִּים ׳כִּי
׳מָשְׁחוּ ׳אֶת ׳דָּוִד ׳לְמֶלֶךְ ׳עַל
עלה ׳יִשְׂרָאֵל ׳וַיַּעֲלוּ ׳כָּל ׳פְּלִשְׁתִּים
׳לְבַקֵּשׁ׳אֶת׳דָּוִד׳וַיִּשְׁמַע׳דָּוִד׳וַיֵּרֶד
ירד ׳אֶל ׳הַמְּצוּדָה׃ ׳וּפְלִשְׁתִּים ׳בָּאוּ
נטש שאל ׳וַיִּתָּטְשׁוּ׳בְּעֵמֶק׳רְפָאִים׃ ׳וַיִּשְׁאַל
׳דָּוִד׳בַּיהוָה ׳לֵאמֹר ׳הַאֶעֱלֶה ׳אֶל
עלה ׳פְּלִשְׁתִּים׳הֲתִתְּנֵם׳בְּיָדִי ׳וַיֹּאמֶר
׳יְהוָה׳אֶל׳דָּוִד׳עֲלֵה ׳כִּי ׳נָתֹן ׳אֶתֵּן
׳אֶת׳הַפְּלִשְׁתִּים׳בְּיָדֶךָ׃ ׳וַיָּבֹא ׳דָּוִד
נגה ׳בְּבַעַל׳פְּרָצִים ׳וַיַּכֵּם ׳שָׁם ׳דָּוִד
פנה ׳וַיֹּאמֶר׳פָּרַץ׳יְהוָה׳אֶת׳אֹיְבַי ׳לְפָנַי

כְּפֻרֶץ מַיִם עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל פְּרָצִים וַיַּעַזְבוּ קום עזב
שָׁם אֶת עַצַּבֵּיהֶם וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד נשא
וַאֲנָשָׁיו וַיִּסְיפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים יסף
לַעֲלוֹת וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים עלה
וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר לֹא שאל
תַּעֲלֶה הַסֵּב אֲחֲרֵיהֶם וּבָאתָ סבב
לָהֶם מִמּוּל בְּכָאִים וְיִהִי בְּשָׁמְעֲךָ היה
אֶת קוֹל צְעָדָה בְּרָאשֵׁי הַבְּכָאִים
אָז תֵּחָרֵץ כִּי אָז יָצָא יְהוָה חרץ
לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת בְּמַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים נכה
וַיַּעַשׂ דָּוִד כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה עשה
וַיַּךְ אֶת פְּלִשְׁתִּים מִגֶּבַע עַד בֹּאֲךָ נכה
גָּזֶר וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד אֶת כָּל Cap. vj.
בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף בחר
וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל הָעָם אֲשֶׁר קום
אִתּוֹ מִבַּעֲלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם
אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִקְרָא עלה
שֵׁם שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב
הַכְּרֻבִים עָלָיו וַיַּרְכִּבוּ אֶת אֲרוֹן רכב
הָאֱלֹהִים אֶל עֲגָלָה חֲדָשָׁה וַיִּשָּׂאֻהוּ נשא
מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא
וְאַחְיוֹ בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים אֶת
הָעֲגָלָה חֲדָשָׁה וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית
אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה עִם אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים וְאַחְיוֹ הֹלֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן פנה
וְדָוִד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׂחֲקִים שחק
לִפְנֵי יְהוָה בְּכָל עֲצֵי בְרוֹשִׁים ברשׁ
וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים וּבְתֻפִּים וּבְחַלִּלִים
וּבִמְנַעֲנְעִים וּבְצֶלְצְלִים וַיָּבֹאוּ טוע צלל
עַד גֹּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶל אֲרוֹן בוא כון
הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ שלח אחז
הַבָּקָר וַיָּחַר אַף יְהוָה בְּעֻזָּה וַיַּכֵּהוּ נכה
שָׁם הָאֱלֹהִים עַל הַשַּׁל וַיָּמָת מות
שָׁם עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּחַר
לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ יְהוָה פֶּרֶץ

sicut diuiduntur aque. Propterea vocatū ē nomen loci illius baalpharasim. Et reliquerunt ibi sculptilia sua: quę tulit dauid & viri eius. Et addiderūt adhuc philistiim vt ascēderēt: & diffusi sunt in valle raphaim. Consuluit aūt dñm dominum. Quid respondit. Nō ascendas contra eos sed gyra post tergū eorū: & veies ad eos ex aduerso pirorū. Et cū audieris sonitū clamoris gradiētis in cacumine pirorū: tūc inibis pliū: qa tūc egredietur dñs ante faciē tuā: vt percutiat castra philistiim Fecit itaq; dauid sicut preceperat ei domin?. & percussit philistiim de gabaa vsq; dum venias gezer. 6.

Congregauit aūt rursum dd oēs electos ex israel triginta milia. Surrexitq; dd & abiit: & vniuersus pplus q erat cū eo de viris iuda: vt adducerent arcam dei: super quā inuocatum est nomen domini exercituum sedentis in cherubin sup eam. Et imposuerunt arcam dei super plaustrū nouum. Tuleruntq; eam de domo aminadab q erat in gabaa. Oza aūt & haio filii aminadab minabant plaustrū nouū. Cumq; tulissent eā de domo aminadab qui erat in gabaa custodiens arcā dei: haio precedebat arcam dei: dauid autem & omis israel ludebant coram domino in omnibus lignis fabrefactis & citharis & lyris & tympanis & sistris & cymbalis. Postq; ut venerunt ad aream nachor extendit oza manū ad arcā dei & tenuit eā: quoniam calcitrabant boues. Iratusq; est indignatiōe dñs cōtra ozan & percussit eum sup temeritate: qui mortuus est ibi iuxta arcam dei. Contristatus ē aūt dauid eo q; percussisset dominus

sicut intercidūtur aque. pp hoc vocatū est nomē loci illius sup incisiones. τ reliquerunt ibi philisthiim deos suos: τ capiunt eos dauid τ viri eius. τ addiderūt adhuc philisthiim vt ascēderēt: τ diffusi sunt sup valle titanorū. τ cōsuluit dauid dm per dñm. τ dixit ei dñs: nō ascendas in occursū eorū: reuertere ab eis: τ aderis eis prope fletū. τ erit cum audieris tu vocē cōcussionis ne in tibus fletus: tunc descēdes in prelium. qm tūc egredietur dñs ante te vt percutiat in bello philisthiim. τ fecit dauid sic sicut preceperat ei dñs: τ percussit philisthiim a gabaon vsq; gezer.

Καὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ Ισραηλ τριάκοντα χιλιάδας. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀρχόντων Ιούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα κυρίου σαβαὼθ καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐπ' αὐτῆς. καὶ ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινὴν καὶ ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. καὶ Οζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδὰβ ἦγον τὴν ἅμαξαν σὺν τῇ κιβωτῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ισραὴλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ἐργάνοις ἡρμεσμένοις· καὶ ἐν κάτοις καὶ ἐν κιθάραις καὶ ἐν ναύλαις καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν αὐλοῖς. καὶ ἦλθεν ἕως ἅλω ναχώρ, καὶ ἐξέτεινεν Οζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ad arcā dei vt teneret eā: τ πρὸς τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτήν, καὶ tenuit eā: qm circūflectebat eā vitulus. ἐκράτησεν αὐτήν, ὅτι παρείλκυσαν αὐτὴν οἱ μόσχοι· τ iratus est indignatiōe dñs cōtra ozā: τ percussit καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐν τῷ Οζά, καὶ ἐπάταξεν eum ibi de sup temeritate: τ mortuus est αὐτὸν ἐκεῖ ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ προπετείᾳ, καὶ ἀπέθανεν ibi iuxta arcā dñi cozā ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ deo. cōtristat? est dauid eo q; percussit dns percussione θεοῦ· καὶ κατέστη Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ ἐπάταξε κύριος Οζαν τὸν

in oza. τ vocatus eſt locus ille percuſſio oza
ἐν τῷ ὄζᾳ· καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος διακοπὴ ὀζᾶ
vſq; in die hunc. τ extimuit dauid do=
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐφοβήθη δαυὶδ ἀπὸ κυ
minū in die illa dicēs: quō ingredietur
ρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων, πῶς εἰσελεύσεται
ad me arca dñi? τ nō voluit dauid
πρός με ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ; καὶ οὐκ ἐβούλετο δαυὶδ
diuertere ad ſe arcā federis dñi
ἐκκλῖναι πρὸς ἑαυτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου
in ciuitatē dauid: τ diuertit eā dō in
εἰς τὴν πόλιν δαυίδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν δαυὶδ εἰς
domū obed edom gethei. mēſeo treo. τ bene=
οἶκον ὀβηδ ἐδὼμ τοῦ γεθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλό=
dixit dñs domui obed edom τ oīb⁹ e=
γησεν κύριος τὸν οἶκον ὀβηδ ἐδὼμ καὶ πάντα τὰ αὐ
ius. τ nūciauerūt regi dauid dicētes:
τοῦ· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ δαυὶδ λέγοντες,
benedixit dñs domui obed edom τ oīb⁹
εὐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον ὀβηδ ἐδὼμ καὶ πάντα τὰ
eius pp arcā dei. τ abiit
αὐτοῦ ἕνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ ἐπορεύθη
dauid τ reduxit arcā dñi de
δαυὶδ καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ
C domo obed edom in ciuitatē dauid cū gaudio.
οἴκου ὀβηδ ἐδὼμ εἰς πόλιν δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ.
τ erāt cum eo portātes arcā do=
καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τοῦ κυ=
mini septē chori: τ victima vituli τ agni. τ dauid
ρίου ἑπτὰ χοροί, καὶ θῦμα μόσχου καὶ ἀρνός· καὶ δαυὶδ
pulsabat in organis concinis coreā dño τ
ἐπαιρούετο ἐν ὀργάνοις κεκομμένοις ἐνώπιον κυρίου καὶ
ipſe indutus ſtola admirabili. τ dauid τ
αὐτὸς ἐνδεδυμένος στολὴν ἔξαλλον. καὶ δαυὶδ καὶ
oīs iſrael reducebāt arcā dñi cum
πᾶς ἰσραὴλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου μετὰ
1.Pa. iubilo τ clāgore buccine. τ factū ē ar
15.d. κραυγῆς καὶ φωνῆς σάλπιγγος· καὶ ἐγένετο τῆς κιβω
ca dñi veniēte vſq; in ciuitatē dauid:
τοῦ κυρίου παραγινομένης ἕως τῆς πόλεως δαυὶδ,
τ michol filia ſaul ꝓſpexit p feneſtrā:
καὶ μιχὸλ θυγάτηρ σαοὺλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος,
τ vidit regē dō ludētē τ ſaltan
καὶ εἶδε τὸν βασιλέα δαυὶδ παίζοντα καὶ ὀρχούμε=
tem τ pulſantē coreā dño: τ deſpe=
νον καὶ ἀπεκρούομενον ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐξουδένω=
xit eam in corde ſuo. τ introducūt ar
σεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· καὶ εἰσφέρουσι τὴν κι
cam dñi τ impoſuerūt eā in loco ſuo
βωτὸν τοῦ κυρίου καὶ ἀπέθεσαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς
in medio tabnaculi qđ infixerat ei dauid. τ ob
ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἣς ἔστηξεν αὐτῇ δαυίδ· καὶ ἀνή=
tulit dauid holocaūſta coreā dño τ pa=
νεγκε δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρη=
cifica. τ cōpleuit dauid offerēs holocau
νικάς· καὶ συνετέλεσεν δαυὶδ ἀναφέρων τὰς ὁλοκαυ=
ſta τ pacifica: τ benedixit ꝓpō in
τώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν
nomine dñi exercituū. τ partit⁹ eſt vniuerſo
ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων. καὶ ἐμέρισεν παντὶ τῷ
ꝓplo in oēm exercitū iſrael a vi
λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἰσραὴλ ἀπὸ ἀν=
D ro vſq; ad mulierē vniciq; collyridā panis τ pla
δρὸς ἕως γυναικὸς ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἕνα
cētā τ laganū de ſartagine. τ abiit oia
φύτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου· καὶ ἀπῆλθεν πᾶς
populus vnuſq;q;.
ὁ λαὸς ἕκαστος.

'ozā:ª& vocatū ē nomē
ᵇloci ᶜillius ᵇpercuſſio ooo
ᶜozeᶜvſq; in ᵈdiē ᵇ hanc.
ᵉEt extimuitᵃdauid oooo
ᵐdominumⁿin die ᵒilla
ᵖdicens.ᵍQuomodo ooo
ʳingredietur ˢad me ᵗar=
caⁿdominiᵗ? ᵘ Et noluit
ᵃdiuertereᵇad ſe ᶜ arcam
ᶜdomini ooooooooooooooo
ᶠiᵉciuitatēᵇ dauid ᵍſed di
uertit eā in ʰdomū ᵐobe
ded omⁿgethei. ᵖEt hita
nitᵍarcaʳdomini in oooo
ˢdomoᵗobededom ᵘge=
theiᵛtribus ooooooooooo
ʷmēſibus:ª& bñdixitᵇdo
minus ᶜobededom oooo
ᵈ&ᵉoēmᶠdomum eius.
ᵍNunciatumq; eſtʰregi
ⁱdauid q⁹ benedixiſſet
ᵏdominus ooooooooooooo
ˡobededomᵐ&ⁿomniaᵒe
ius oooooooooooooooooo
ᵖpropterᵍarcāʳdei.ˢAbi=
it ergoᵗdauid oooooooooo
ᵘ& adduxitᵛarcāʷdeiˣde
domo oooooooooooooooo
ʸobededomin ᶻciuitatē
ᵃdauidᵇcum gaudio. ooo
ᶜCūq; trāſcēdiſſetᵈ qui
portabantᵉarcamʳdñi
ˢſex ᵗpaſſusᵘimolabant
ᵛbouemʷ& arietem. oooo
ˣ& dđ ʸſaltabatᶻtotis ᵃvi
ribᵇᵍanteᶜdominum.ooo
ᵈPorro dđᵉerat accinctᶠ
ᵍephothʰlineo.ⁱ& dđᵏ&
otsˡdomusᵐiſraelⁿducē=
bantᵒarcam teſtamenti
ᵖdñiᵍinᵣiubiloˢ & in clan
gore ᵗbuccine. oooooooooo
ᵘCūq; ᵛitraſſetʷarcaˣdñi
inʸciuitatemᶻdauid: oooo
ᵃmicholᵇfilia ᶜſaulᵈ pro=
ſpiciēsᵉper oooooooooooo
ᶠfeneſtrāᵍvidit ʰregēⁱdđ
oooooooooooo ooooooooo
ᵏſubſilientēˡatq; ſaltan=
temᵐcoramⁿdomino: ᵒ&
deſpexitᵖeūᵍin corde ſuo.
ʳEt introduxeruntˢarcā
ᵗdñi ᵘ& ipoſuerūtᵛeamʷi
loco ſuoˣin medioʸtaber
naculiᶻqđᵃtetēderat ᵇei
ᶜdauid.ᵈEt obtulitᵉdđ
ᶠholocaūſtaᵍcoramʰdño
ⁱ& pacifica. oooooooooo
ᵏCūq; compleſſetˡofferē=
rensᵐholocaūſta oooooo
ⁿ& pacifica:ᵒdñdixitᵖpo
pulo ooooooooooooooooo
ᵍin noīeʳdñiˢ exercituū.
ᵗEt partitus eſtᵘvniuerſe
ᵛmultitudiniʷiſraelˣtam
viro oooooooooooooooo
ʸ&ᶻmulieriᵃſingulisᵇcol
lyridamᶜpanis oooooooo
ᵈvnāᵉ& aſſaturā bubalę
carnisᶠvnāᵍ& ſimilā fri=
xā oleo.ª& abiitᵇ omnis
ᶜpopulusᵈvnuſquiſq; oo

ᵉבָּא קום בָּעֲרָ֣ה ׀ וַיִּקְרָ֣א לַמָּקוֹם֮ הַהוּא֒ פֶּ֣רֶץ
עֻזָּ֗ה עַד־הַיּוֹם֙ הַזֶּ֔ה׃ וַיִּרָ֥א דָּוִ֖ד אֶת־
יְהוָ֑ה בַּיּ֣וֹם ׀ הַה֗וּא וַיֹּאמֶר֙ אֵ֣יךְ
יָב֤וֹא אֵלַי֙ אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה וְלֹ֥א אָבָ֛ה
דָּוִ֖ד לְהָסִ֣יר אֵלָ֑יו אֶת־אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה
עַל־עִ֥יר דָּוִ֖ד וַיַּטֵּ֥הוּ דָוִ֛ד בֵּ֥ית עֹבֵד־
אֱדֹ֖ם הַגִּתִּֽי׃ וַיֵּ֣שֶׁב אֲר֣וֹן יְהוָ֗ה
בֵּ֚ית עֹבֵד־אֱדֹם֙ הַגִּתִּ֔י שְׁלֹשָׁ֖ה
חֳדָשִׁ֑ים וַיְבָ֣רֶךְ יְהוָ֔ה אֶת־עֹבֵד
אֱדֹ֖ם וְאֶת־כָּל־בֵּיתֽוֹ׃ וַיֻּנַּ֖ד לַמֶּ֣לֶךְ
דָּוִ֑ד לֵאמֹ֗ר בֵּרַ֤ךְ יְהוָה֙ אֶת־בֵּ֣ית
עֹבֵד־אֱדֹ֔ם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־ל֖וֹ
בַּעֲב֣וּר אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֔ים וַיֵּ֥לֶךְ דָּוִ֖ד
וַיַּעַל֙ אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֔ים מִבֵּ֖ית
עֹבֵד־אֱדֹ֑ם עִ֣יר דָּוִ֔ד בְּשִׂמְחָֽה׃
וַיְהִי֙ כִּֽי־צָעֲד֣וּ נֹשְׂאֵ֣י אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה
שִׁשָּׁ֥ה צְעָדִ֖ים וַיִּזְבַּ֣ח שׁ֑וֹר וּמְרִיא׃
וְדָוִ֕ד מְכַרְכֵּ֥ר בְּכָל־עֹ֖ז לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה
וְדָוִ֕ד חָג֥וּר אֵפ֖וֹד בָּֽד׃ וְדָוִ֥ד וְכָל־
בֵּ֖ית יִשְׂרָאֵ֑ל מַעֲלִ֥ים אֶת־אֲר֖וֹן
יְהוָ֥ה בִּתְרוּעָ֖ה וּבְק֥וֹל שׁוֹפָֽר׃
וְהָיָ֣ה ׀ אֲר֣וֹן יְהוָ֗ה בָּא֙ עִ֣יר דָּוִ֔ד
וּמִיכַ֤ל בַּת־שָׁאוּל֙ נִשְׁקְפָ֣ה בְעַ֔ד
חַלּ֖וֹן וַתֵּ֣רֶא אֶת־הַמֶּ֣לֶךְ דָּוִ֔ד
מְפַזֵּ֥ז וּמְכַרְכֵּ֖ר לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וַתְּבָ֥ז
לוֹ֖ בְּלִבָּֽהּ׃ וַיְבִיא֗וּ אֶת־אֲר֣וֹן יְהוָה֮
וַיַּצִּיג֣וּ אֹתוֹ֒ בִּמְקוֹמ֗וֹ בְּת֣וֹךְ הָאֹ֔הֶל
אֲשֶׁ֥ר נָטָ֖ה ל֣וֹ דָוִ֑ד וַיַּ֤עַל דָּוִד֙
עֹל֣וֹת ׀ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה וּשְׁלָמִֽים׃
וַיְכַ֣ל ׀ דָּוִ֗ד מֵהַעֲל֣וֹת ׀ הָעֹלָ֣ה
וְהַשְּׁלָמִים֮ וַיְבָ֣רֶךְ אֶת־הָעָם֒
בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֣ה צְבָאֽוֹת׃ וַיְחַלֵּ֥ק לְכָל־
הָעָ֖ם אִ֑ישׁ לְכָל־הֲמ֣וֹן יִשְׂרָאֵ֔ל לְמֵאִ֥ישׁ
וְעַד־אִשָּׁ֖ה לְאִ֣ישׁ חַלַּ֣ת לָ֔חֶם
אֶחָ֑ת וְאִשְּׁפַ֥ר אֶחָ֖ד וַאֲשִׁישָׁ֣ה
אֶחָ֔ת וַיֵּ֖לֶךְ כָּל־הָעָ֥ם אִ֖ישׁ

לְבֵיתוֹ׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת בֵּיתוֹ שוב
וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת שָׁאוּל לִקְרַאת יָצָא
דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ אָמַר כָּבַד
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי גָּלָה
אַמְהוֹת עֲבָדָיו כְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת אַחַד
הָרֵקִים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל מִיכַל רִיק
לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאָבִיךָ פָּנָה
וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל צִוָּה נָגַד
עַם יְהוָה עַל יִשְׂרָאֵל וְשִׂחַקְתִּי
לִפְנֵי יְהוָה׃ וּנְקַלֹּתִי עוֹד מִזֹּאת קָלַל
וְהָיִיתִי שָׁפָל בְּעֵינָי וְעִם הָאַמָּהוֹת
אֲשֶׁר אָמַרְתְּ עִמָּם אֶכָּבֵדָה׃
וּלְמִיכַל בַּת שָׁאוּל לֹא הָיָה לָהּ
Cap. vij. וָלֶד עַד יוֹם מוֹתָהּ׃ וַיְהִי כִּי
יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיְהוָה הֵנִיחַ הָיָה
לוֹ מִסָּבִיב מִכָּל אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר נוּחַ
הַמֶּלֶךְ אֶל נָתָן הַנָּבִיא רְאֵה נָא סָבַב
אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן יָשַׁב
הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה׃ יָרַע
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר
בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃ יָלַךְ
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי דְּבַר
יְהוָה אֶל נָתָן לֵאמֹר׃ לֵךְ וְאָמַרְתָּ
אֶל עַבְדִּי אֶל דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה
הַאַתָּה תִּבְנֶה לִּי בַיִת לְשִׁבְתִּי׃ בָּנָה יָשַׁב
כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת לְמָיוֹם
הַעֲלֹתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עָלָה
וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ הָלַךְ
בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃ בְּכֹל אֲשֶׁר שָׁכַן
הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי אֶת אַחַד
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי צִוָּה
לִרְעוֹת אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל רָעָה
לֵאמֹר לָמָּה לֹא בְנִיתֶם לִי בֵּית בָּנָה
אֲרָזִים׃ וְעַתָּה כֹּה תֹאמַר לְעַבְדִּי אָמַר
לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת

in domū suā. Reuersus q̄ ē dd vt bñdiceret domui sue: & egressa mi-chol filia saul in occursum dauid ait. Quam gloriosꝰ fuit hodie rex israel discooperiens se ante ancillas seruorū suorū: & nudatus ē quasi si nudetur vnus de scurris. Dixitq̄ dauid ad michol Añ dñm q elegit me potius q̄ patrē tuū & q̄ oēm domū eius: & p̄cepit mihi vt essem dux sup populū dñi i israel: et ludā & vilior fiam plusq̄ factus sum: & ero hūilis in oculis meis: & cū ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo. Igitur michol filie saul non est natus filius vsq̄ in diē mortis sue. 7.

Factū ē āt cū sedisset rex i domo sua: & dñs dedisset ei requiem vndiq̄ ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan pphetam. Vides ne q ego habitē in domo cedrina: & arca dei posita sit in medio pellium! Dixitq̄ nathan ad regem. Omne quod est in corde tuo vade fac: quia dñs tecum est. Factū est autem in illa nocte: & ecce sermo dñi ad nathan dicens. Vade & loquere ad seruum meū dauid. Hec dicit dominus. Nūquid tu edificabis mihi domū ad habitādum! Neq̄ eni hitaui i domo ex die illa qua eduxi israel de terra egypti vsq̄ in diem hanc: sed ambulabam in tabernaculo & in tentorio per cuncta loca q̄ transiui cum oibus filiis israel. Nunquid loquens locutus sum ad vnam de tribubus israel cui precepi vt pasceret populū meum israel dicens: quare non edificasti mihi domum cedrinam! Et nūc hec dices seruo meo dauid. Hec dicit dominus exercituum.

in domū suā & reuersus est dauid vt bene
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπέστρεψεν δαυὶδ τοῦ εὐλο
diceret domui sue: & egressa est mechol filia
γῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν μεχὸλ ἡ θυγάτηρ
saul in occursū dauid: & ait: quare gloriosus
σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν δαυίδ, καὶ εἶπεν, τί δεδόξα
fuit hodie rex israel: qui discooperit ē ho
σται σήμερον ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ; ὃς ἀπεκαλύφθη σή
die in oculis ancillarū seruorū suorū sicut
μερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων αὐτοῦ καθὼς
discooperitur vnus saltātiū nudatus.
ἀποκαλύπτεται εἷς τῶν ὀρχουμένων ἀποκαλυφθείς.
& dixit dauid ad mechol: coram dño sal
καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς μεχόλ, ἐνώπιον κυρίου ὀρχήσο
tabo: qui elegit me potiusq̄ p̄rem tuū & quā
μαι, ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ
omnē domū eius vt cōstitueret me in
πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡ
ducem sup pplm eius israel: & lu
γούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ τοῦ ἰσραήλ, καὶ παίξο
dam & tripudiabo corā dño & nuda
μαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀποκαλυφθήσο
bor adhuc sic: & ero inutilis in oculis
μαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἄχρειος ἐν ὀφθαλμοῖς
tuis & cum ancillis de qb locut ē mihi gloria
σου καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν ὧν εἶπάς με δοξασθῆ
ri. & mechol filie saul nō fuit fi
ναι. καὶ τῇ μεχὸλ θυγατρὶ σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παι
lius vsq̄ in diē in qua mortua est ipsa.
δίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν. Ca.7.

Et factū est cū sedisset rex dauid in
Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἐν τῷ A
domo sua & dñs dedisset requiē ei vndiq̄ ab 1.Pa.
οἴκω αὐτοῦ καὶ κύριος κατέπαυσεν αὐτὸν κυκλόθεν ἀπὸ 17.4.
vniuersis inimicis suis. & dixit rex
πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
ad nathan prophetā: ecce ego habito in domo
πρὸς ναθὰν τὸν προφήτην, ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ
cedrina: & arca dei posita est in medio
κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ κάθεται ἐν μέσῳ
tabnaculi. & dixit nathan ad regem: ola
σκηνῆς. καὶ εἶπεν ναθὰν πρὸς τὸν βασιλέα, πάντα
que fuerit in corde tuo: vade & fac: qm̄ do
ὅσα ἂν ἦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι ὁ κύ
minus tecum. & factū est in nocte illa: & fact
ριος μετὰ σοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένε
est sermo dñi ad nathā dicens: vade &
το ῥῆμα κυρίου πρὸς ναθὰν λέγων, πορεύθητι καὶ
loq̄re ad seruū meū dauid: hec dicit do
εἰπὲ πρὸς τὸν δοῦλόν μου δαυίδ, τάδε λέγει κύ
min: nō tu edificabis mihi domū vt habitē
ριος, οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί
ego: qm̄ nō habitaui in domo ex q̄ die edu
με, ὅτι οὐ κατώκηκα ἐν οἴκῳ ἀφῆς ἡμέρας ἀνήγα
xi filios israel de egypto & vsq̄ in di
γον τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέ
em hanc. & fui deambulās in tabernacu
ρας ταύτης. καὶ ἤμην ἐμπορεπατῶν ἐν καταλύμα
lo in tētorio in cūctis que trāsiui cū omi is
τι ἐν σκηνῇ ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ τῷ ἰσ
rael. si loquēs locut sū ad vnā tribū is
ραήλ. εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ ἰσ
rael: cui precepi vt pasceret pplm meū is
ραήλ, ὦ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου ἰσ
rael dicēs: quare nō edificastis mihi domū ce
ραὴλ λέγων, τί ὅτι οὐκ ὠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέ
drinā! & nūc hec dices seruo meo dauid:
δρινον; καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου δαυίδ,
hec dicit dñs op̄s
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ,

1. Re. 16. b. tuli te de pascuis ex vna ouium vt
ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξ ἑνὸς τῶν προβάτων τοῦ
esses tu in ducē sup ppīm meū israel:
εἶναί σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν ἰσραήλ,
τ fui tecum in oībus dīb⁹ ambulasti: τ de
καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου, καὶ ἐξω-
struxi vniuersos inimicos tuos a facie
λόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου
tua: τ feci tibi nomē grāde iuxta nomē
σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα μέγα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν
magnorū qui sūt in terra. τ ponā locū ppīo
μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ
meo israel: τ plātabo eū: τ habita
μου ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώ-
bit fm seipsum: τ nō erit sollicitus amplius. τ nō
σει καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκ ἔτι. καὶ οὐ
addet filius iniqtatis vt humiliet eum: sicut
προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, καθὼς
ab initio τ ex diebus dīb⁹ cōstitui iudices sup
ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ
ppīm meū israel. τ requiē dabo tibi ab oīb⁹
τὸν λαόν μου τὸν ἰσραήλ. καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάν-
inimicis tuis. τ nunciabit tibi dn̄s q
των τῶν ἐχθρῶν σου. καὶ ἀναγγελεῖ σοι κύριος ὅτι
domū edificabit tibi. τ erit si cōpleti fuerūt di-
οἶκον οἰκοδομήσει σοι. καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέ-
4. Re. 8. c. es tui: τ dormieris cū pr̄ibus tuis: τ
ραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ
suscitabo semē tuū post te: q̄ erit de v-
ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοι-
tero tuo: τ preparabo regnū eius. hic
λίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. οὗ
edificabit mihi domū noī meo. τ eri
τος οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου. καὶ ἀνορ-
1. Pa. 22. c. gam thronū eius vsq; in sēpiternū: τ ego ero
θώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγὼ ἔσο-
Heb. 1. b. ei in pr̄em: τ ipse erit mihi in filiū.
C μαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν.
τ si venerit iniqtas eius: τ arguā eū in vir
καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβ-
ga virorū τ in plagis filiorū hoīum. at miseri
δῳ ἀνδρῶν καὶ ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων. τὸ δὲ ἔλε
cordiā meā nō auferā ab eo sicut abstuli a
ός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ καθὼς ἀπέστησα ἀπὸ
saul: quē amoui a facie tua. τ fide
σαούλ, ὃν ἀπέστησα ἀπὸ προσώπου σου. καὶ πιστω-
lis erit dom⁹ tua τ regnū tuū vsq; in eternū co-
θήσεται ὁ οἶκός σου καὶ ἡ βασιλεία σου ἕως αἰῶνος ἐνώ-
ram me. τ thronus tuus erit erectus in
πιόν μου. καὶ ὁ θρόνος σου ἔσται ἀνορθωμένος εἰς τὸν
seculū fm oīa verba hec τ fm
αἰῶνα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ
vniuersam visionē istā. sic locutus est nathan ad
πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην. οὕτως ἐλάλησεν ναθὰν πρὸς
dauid. τ ingressus est rex dauid τ sedit
δαυίδ. καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν
coram dn̄o τ dixit: quis sum ego dn̄e mi do
ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν, τίς εἰμι ἐγὼ κύριέ μου κύ-
mine. τ que domus mea q amasti me vsq; ad hec:
ριε. καὶ τίς ὁ οἶκός μου ὅτι ἠγάπησάς με ἕως τούτων;
τ parua visa sunt parua hec in cōspectu tuo dn̄e
καὶ κατεσμικρύνθη τὰ μικρὰ ταῦτα ἐνώπιόν σου κύριέ
mi dn̄e: τ locutus es de domo serui
μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου
tui in lōgiquū. ista āt lex hoīs dn̄e
σου εἰς μακράν. οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου κύριέ
mi dn̄e. τ q̄d addet dauid adhuc vt loqua-
μου κύριε. καὶ τί προσθήσει δαυὶδ ἔτι τοῦ λαλῆ-
tur ad te: τ nūc tu seruū tuū scis
σαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ δοῦλόν σου οἶδας

Ego tuli te de pascuis
sequentem
greges vt esses dux su-
per populum meum
israel: & fui tecum in
omnibus vbicunq;
ābulasti: & interfeci v-
niuersos inimicos tuos
a facie tua: feciq; tibi
nomen grande
iuxta nomē magnorū
qui sunt in terra.
Et ponam locum po-
pulo meo israel:
& plātabo eum: & hīta-
bit sub eo: & nō turba-
bitur āplius: nec addēt
filii iniqtatis vt affligāt
eū sicut prius: ex die
qua cōstitui iudices su-
p populum meum
isrl. Et requiē dabo ti-
bi ab oībus inimicis tu-
is: predicitq; tibi dn̄s
q domum faciat
tibi dn̄s. Cūq; cōpleti
fuerint dies tui: & dor-
mieris cū patrib⁹ tuis:
suscitabo semen tuum
post te: quod egredie-
tur de vtero tuo:
& firmabo regnū eius
Ipse edificabit
domum nomini meo:
& stabiliam thronum
regni eius vsq; in sem-
piternū. Ego ero
ei in patrē: & ipse erit
mihi in filiū. Qui
si inique aliqd gesserit:
arguā eum in virga vi-
rorū & in plagis filiorū
hoīm. Miam āt meam
non auferam ab eo si-
cut abstuli a
saul quem amoui a fa-
cie tua.
Et fidelis erit domus
tua & regnū tuū vsq; in
eternum āte faciē tuā:
& thronus tuus erit firm-
mus iugiter. Scdm oīa
verba hec & iuxta vni-
uersā visionē istam: sic
locutus ē nathā ad dd.
Ingressus ē āt rex dd
& sedit coram domino
& dixit. Quis ego sū
domine deus: & que
domus mea: qa addu-
xisti me hucusq;. Sed &
hoc parū visū est in cō-
spectu tuo domine
deus: nisi loq̄reris eti-
am de domo serui tui
in longinquū. Ista est
enim lex adam domine
deus. Quid ergo ad-
dere poterit adhuc da-
uid vt loquatur ad te:
Tu enim scis seruū tuū

אַנִי לְקַחְתִּיךָ מִן הַנָּוֶה מֵאַחַר
הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל עַמִּי הָיָה נָגַד
יִשְׂרָאֵל: וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
הָלַכְתָּ וָאַכְרִתָה אֶת כָּל אֹיְבֶיךָ כָּרַת
מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל פָּנָה עָשָׂה
כְּשֵׁם הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ: גָּדַל
וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל שׂוּם קוּם
וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז רָגַז
עוֹד וְלֹא יֹסִיפוּ בְנֵי עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ יָסַף עָנָה
כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה: וּלְמִן הַיּוֹם
אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וְהַנִּחֹתִי לְךָ מִכָּל אֹיְבֶיךָ נוֹחַ
וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי בַיִת יַעֲשֶׂה נָגַד
לְךָ יְהוָה: כִּי יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ מָלֵא יוֹם
אֶת אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת זַרְעֲךָ קוּם
אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ מֵעָה כּוּן
וְהַכִּנֹתִי אֶת מַמְלַכְתּוֹ: הוּא יִבְנֶה מָלַךְ בָּנָה
בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת כִּסֵּא
מַמְלַכְתּוֹ עַד עוֹלָם: אֲנִי אֶהְיֶה עָלַם הָיָה
לוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן אֲשֶׁר
בְּהַעֲוֹתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים עָוָה יָכַח
וּבְנִגְעֵי בְנֵי אָדָם: וְחַסְדִּי לֹא
יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הַסִּרֹתִי מֵעִם סוּר
שָׁאוּל אֲשֶׁר הַסִּרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ: פָּנָה
וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם אָמַן
לְפָנֶיךָ כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד כּוּן
עוֹלָם: כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל
הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל דָּוִד: חָזָה
וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה בּוֹא
וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יְהוִה וּמִי
בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד הַלֹּם: בּוֹא
וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי קָטַן
יְהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל בֵּית עַבְדְּךָ דִּבֵּר
לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי רָחַק יָרָה
יְהוִה: וּמַה יּוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר יָסַף
אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עַבְדְּךָ

אֲדֹנָי יְהוִה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְגְדַּל עַבְדֶּךָ
עֲשִׂיתָ אֵת כָּל הַגְּדוּלָה הַזֹּאת
לְהוֹדִיעַ אֶת עַבְדֶּךָ עַל כֵּן נִגְדַּלְתָּ
יְהוָה אֱלֹהִים כִּי אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין
אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ
בְּאָזְנֵינוּ וּמִי כְעַמְּךָ כְיִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים
לִפְדּוֹת לוֹ לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם
וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדוּלָה וְנֹרָאוֹת
לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ
לְךָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהָיו
לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם
עַד עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם
לֵאלֹהִים ׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים
הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל עַבְדְּךָ
וְעַל בֵּיתוֹ הָקֵם עַד עוֹלָם וַעֲשֵׂה
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ ׃ וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד
עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים
עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ דָּוִד יִהְיֶה
נָכוֹן לְפָנֶיךָ ׃ כִּי אַתָּה יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָלִיתָה אֶת אֹזֶן
עַבְדְּךָ לֵאמֹר בַּיִת אֶבְנֶה לָךְ עַל כֵּן
מָצָא עַבְדְּךָ אֶת לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ
אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת ׃ וְעַתָּה אֲדֹנָי
יְהוִה אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים וְדִבָּרֶיךָ
יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר אֶל עַבְדְּךָ אֶת
הַטּוֹבָה הַזֹּאת ׃ וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ
אֶת בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם
לְפָנֶיךָ כִּי אַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה דִּבַּרְתָּ
וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית עַבְדְּךָ
לְעוֹלָם ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן

Cap. viij.

וַיַּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם
וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מֶתֶג הָאַמָּה מִיַּד
פְּלִשְׁתִּים ׃ וַיַּךְ אֶת מוֹאָב
וַיְמַדְּדֵם בַּחֶבֶל הַשְׁכֵּב אוֹתָם
אַרְצָה וַיְמַדֵּד שְׁנֵי חֲבָלִים

dñe deus. Propter verbum tuū & fm cor tuū feciſti omnia magnalia hec: ita vt ooooooooooo notū faceres ſeruo tuo. Idcirco magnificatus es dñe deus: quia nō ē ſimilis tui: neq; eſt oooo deus extra te in omnibus que audiuimus ooo auribus noſtris. Que ē aūt vt populus tuus iſrl gens in terra propter quam iuit deus ooooo vt redimeret eā ſibi in populū & poneret ſibi nomen: faceretq; eis magnalia & horribilia ſup terrā a facie populi tui quem redemiſti ooooo tibi ex egypto gentem & deū eius. Firmaſti ei tibi populum tuum iſrael in populum ooooooo ſempiternū: & tu dñe deus factus es eis ooooo in deū. Nunc ergo domine deus ooooooooooooo verbum quod locutus es ſuper ſeruum tuum & ſup domū eius iuſcita in ſempiternū: & fac ſicut locutus es vt magnificetur nomē tuū vſq; in ſempiternum: atq; dicatur. Dñs de exercituū deus ſup iſrael. Et domus ſerui tui dñe erit ſtabilita coram dño: quia tu dñe exercituū deus iſrael reuelaſti auriculam ooooooooooooo ſerui tui dicens: domū edificabo tibi: propterea inuenit ſeruus tuus cor ſuum vt oraret ooou te oratione hac. Nūc ergo domine ooooooooo deus tu es dē: & verba tua oooooooooooooo erunt vera. Locuta es enim ad ſeruum tuum bōa hec. Incipe ergo & benedic ooooooooooo domui ſerui tui vt ſit in ſempiternum ooooooooo coram te: quia tu dñe deus locutus es: ooooooooo & benedictiōe tua benedicetur domus ſerui tui in ſempiternum.

8. Factū ē āt poſt hec percuſſit dauid philiſtiim & humiliauit eos & tulit dauid frenū tributi de manu ooooooooo philiſtiim: & percuſſit moab: ooooooooooooo & menſus eſt eos funiculo coequans ooooooo terre. Menſus eſt autē duos funiculos: vnum

dñe mi dñe. pp verbū tuū & pp ſeruū κύριέ μου κύριε. διὰ τὸν λόγον σου καὶ διὰ τὸν δοῦλόν tuū feciſti & fm cor tuū feci σου πεποίηκας καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου πεποίη ſti oia magnalia tua hec: vt notū κας πᾶσαν τὴν μεγαλεσύνην σου ταύτην, γνωρίσ faceres ſeruo tuo: idcirco magnificat ceo tu do σαι τῷ δούλῳ σου, ἕνεκεν τοῦ μεγαλυνθῆναι σε κύ mine mi dñe: quia nō eſt ſicut tu: & nō eſt deus ριέ μου κύριε, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σύ, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς extra te in oibus dñs audiuimus in auribus no στλὴν σου ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν stris. & quis vt ppls tuus iſrael gens alia in μῶν. καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ terra? vt in viā duxit eū deus vt redimeret ſi γῇ, ὡς ὡδήγησεν αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι σε bi ppm: vt poneret tu nomē vt faceres ma αὐτῷ λαόν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα τοῦ ποιῆσαι μεγα gnalia & illuſtria vt eiectas tu a fa λωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώ cie ppli tui: quos redemiſti tibi ex e που τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ αἰ gypto gētes & tabernacula. & preparaſti tibi γύπτου ἔθνη καὶ σκηνώματα· καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ ppm tuū iſrael in ppm vſq; in ſēpiternū. & tu τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος· καὶ σὺ dñe fac eo eis in deū. & nūc dñe mi dñe κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν· καὶ νῦν κύριέ μου κύριε τὸ verbū qđ locutus eo ſup ſeruū tuū & ſup ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου καὶ ὑπὲρ domū eius cōfirmetur vſq; in ſēpiternū: & ſicut τοῦ οἴκου αὐτοῦ πιστωθήτω ἕως αἰῶνος, καὶ καθὼς locutus es fac. & nūc magnificetur nomē ἐλάλησας ποίησον· καὶ νῦν μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά tuū vſq; in ſēpiternū dicēs: dñs oſa de σου ἕως αἰῶνος λέγων, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς ſup iſrael. & domus ſerui tui dō ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· καὶ ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου δαὶ erit erecta coram te: quia tu dñe omni ἔσται ἀπορθωμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ κύριος παντο potens deus iſrael reuelaſti auriculā κράτωρ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον ſerui tui dicens: domū edificabo tibi. pp τοῦ δούλου σου λέγων, οἶκον οἰκοδομήσω σοι· διὰ hoc inuenit ſeruus tuus cor ſuū vt τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ oraret ad te oronem hanc. & προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην· καὶ nūc dñe mi dñe tu es deus: & verba tua νῦν κύριέ μου κύριε σὺ εἶ ὁ θεός, καὶ οἱ λόγοι σου erunt vera: & locutus es de ſeruo tuo, ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου bona hec. & nūc incipe & benedic τὰ ἀγαθὰ ταῦτα· καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν domui ſerui tui vt ſit in ſēpiternū coā οἶκον τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν te: q; tu dñe mi dñe locutus es: & a σου, ὅτι σὺ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς bñdictione tua bñdicetur domus ſerui tui εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου in ſempiternū. εἰς τὸν αἰῶνα. Ca. 8.

Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἐπάταξε δαυὶδ τοὺς philiſtiim & infugā vertit eos: & tulit dauid ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς, καὶ ἔλαβε δαυὶδ ſegregatā de manu philiſtiim. & percuſ τὴν ἀφορισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐπάτα ſit dauid moab: & mēſus eſt eos funiculo: ſter ξε δαυὶδ τὸν μωάβ, καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς χοινίῳ, καὶ nens eos ſup terrā: & facti ſunt duo funiculi μίσους αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο τὰ δύο χοινίσματα

ad occidendū: τ supplemētū tertij funi
τοῦ ἐαρατῶσαι, καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου χοινί-
cali viuificauit. τ fact' est moab dauid in
σματος ἐδώγρησεν. καὶ ἐγένετο μωὰβ τῷ δαυὶδ εἰς
seruos ferētes tributa. τ percussit dauid adra
δούλους φέροντας ξένια. καὶ ἐπάταξε δαυὶδ τὸν ἀδρα
ezer filiū raaph regē suba: proficiscēte ipso
ἐζὲρ υἱὸν ῥαὰφ βασιλέα σουβᾶ, πορευοιθέου αὐτοῦ
vt ponere manū suā sup euphratē fluuium.
ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν εὐφράτην ποταμόν.
τ cepit dauid de reb' eius mille curr' τ
καὶ προκατελάβετο δαυὶδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἅρματα καὶ
septē milia equitū: τ viginti milia viroꝝ pe
ἑπτακοχιλίους ἱππεῖς, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πε
ditū. τ dissoluit dauid oēs currus: τ
ζῶν. καὶ παρέλυσε δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ
relicti fuerūt sibi de eis cētū currus. τ ve
ὑπελείπετο ἑαυτῷ ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. καὶ πα-
nit syria de damasco vt p̄sidiū ferret adrae-
ραγίνεται ἡ συρία ἐκ δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ ἀδραε-
zer regi suba. τ percussit dauid in sy-
ζὲρ βασιλεῖ σουβᾶ. καὶ ἐπάταξε δαυὶδ ἐν τῷ σύ
ro viginti τ duo milia virorū. τ posuit dd
ρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. καὶ ἔθετο δαυὶδ
custodiā in syria que in damasco. τ facti sunt
φρουρὰν ἐν τῇ συρίᾳ τῇ κατὰ δαμασκόν. καὶ ἐγένοντο οἱ
syri dauid in seruos ferētes tributa. τ sal
σύροι τῷ δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. καὶ ἔ-
uauit dñs dauid in oīb' ad que p̄fect' est. τ
σωσε κύριος τὸν δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. καὶ
cepit dauid armillas aureas que fuerūt
ἔλαβε δαυὶδ τοὺς χλιδόνας τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν
in famulis adraezer regis suba:
ἐπὶ τῶν παίδων ἀδραεζὲρ τοῦ βασιλέως σουβᾶ,
τ tulit ea in hierusalē. τ de ba
καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἐκ τῆς βα-
tac τ de electis ciuitatib' adraezer
τὰκ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ ἀδραεζὲρ
cepit rex dauid es multū nimis.
ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα.
τ audiuit thou rex emath: ꝙ percussit
καὶ ἤκουσεν θοοὺ βασιλεὺς ἡμάθ, ὅτι ἐπάταξε
dauid oē robur adraezer: τ misit
δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἀδραεζὲρ, καὶ ἀπέστει
thou filiū suū ad regem dauid vt in
λε θοοὺ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα δαυὶδ ἐρω
terrogaret eū q̄ ad pacē: τ bñdiceret ei pro eo
τῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ
q̄d expugnasset adraezer: τ p̄cussisset eū: q̄m
οὗ ἐπολέμησε τὸν ἀδραεζὲρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, ὅτι
vir aduersarius erat adraezer. τ in ma-
ἀνὴρ ἀντικείμενος ἦν τῷ ἀδραεζὲρ. καὶ ἐν ταῖς χερ
nib' eius erāt vasa argētea τ vasa aurea τ vasa e-
σὶν αὐτοῦ ἦν σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη χαλ
rea. τ hec sctificauit rex dauid dño cum
κᾶ. καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ τῷ κυρίῳ, με-
argēto τ auro q̄d sctificauit de vniuersis
τὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου οὗ ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν
ciuitatib' q̄s subegerat: τ de idumea: τ de
πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν, καὶ ἐκ τῆς ἰδουμαίας, καὶ ἐκ
moab: τ de filijs ammon: τ de philistijm:
μωάβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ἀμμών, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων,
τ de amalec: τ de manubijs adraezer filij raaph
καὶ ἐξ ἀμαλήκ, καὶ ἐκ τῶν σκύλων ἀδραεζὲρ υἱοῦ ῥαὰφ
regis suba. τ fecit dauid nomē: τ cū
βασιλέως σουβᾶ. καὶ ἐποίησε δαυὶδ ὄνομα, καὶ ἐν τῷ
reuerteretur ipse percussit idumeā in valle sa
ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν ἰδουμαίαν ἐν γεμε-
linarū ad decē τ octo milia: τ posuit dauid
λὲχ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας, καὶ ἔθετο δαυὶδ
in idumea custodiā: in omni
ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ φρουρὰν, ἐν πάσῃ

ad occidendum & vnū
ad viuificandum:
Factusq; est moab dd
seruiens sub tributo.
Et percussit dauid ada
dezer filium
roob regem soba: qñ
p̄fectus est vt dñaretur
sup flumē eufratē. Et
captis dauid ex p̄te eius
mille septingētis equi
tibus:
& viginti milibus pe-
ditum: subneruauit
oēs iugales curruum.
Dereliquit autē ex eis
centū currus. Venit
quoq; syria damasci
vt p̄sidiū ferret adade-
zer regi soba. Et p̄cus-
sit dauid de syria vigin-
ti duo milia
virorū: & posuit dauid
presidium in syria
damasci: factaq; est sy-
ria dauid seruiēs sub tri
buto. Seruauitq; domi
nus dauid
in oībus ad quecunq;
profectus ē. Et tulit dd
arma aurea que ha-
bebant serui
adadezer: & detulit ea
in ierusalem.
Et de bethe & d beroth
ciuitatibus adadezer
tulit rex dauid es mul
tum
nimis. Audiuit āt thou
rex emath ꝙ
p̄cussisset dauid omne
robur adadezer.
Et misit thou ioran fi-
lium suum ad
regem dauid vt saluta
ret eum congratulans
& gratias ageret: eo ꝙ
expugnasset adadezer
& p̄cussisset eū. Hostis
quippe erat thou
adadezer. Et in manu
eius erant vasa aurea
& vasa argentea & va-
sa erea: que & ipsa
sanctificauit rex dauid
domino cum
argento & auro que
sanctificauerat
de vniuersis gentibus
quas subegerat d syria
& moab & filiis ammō
& philistiim
& amalech & de manu
biis adadezer filii
roob regis soba. Fecit
quoq; sibi dauid
nomen cum reuertere
tur capta syria
in valle salinarū cesis
decem octo milibus:
& posuit in idumea cu
stodes:

לְהָמִית וּמְלֹא הַחֵבֶל לְהַחֲיוֹת
וַתְּהִי מוֹאָב לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי
מִנְחָה וַיַּךְ דָּוִד אֶת הַדַּרְעֶזֶר בֶּן
רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלֶכְתּוֹ לְהָשִׁיב
יָדוֹ בִּנְהַר פְּרָת וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ
אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת פָּרָשִׁים
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר
דָּוִד אֶת כָּל הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ
מֵאָה רָכֶב וַתָּבֹא אֲרַם דַּמֶּשֶׂק
לַעְזֹר לַהַדַּרְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ
דָּוִד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף
אִישׁ וַיָּשֶׂם דָּוִד נְצִבִים בַּאֲרַם
דַּמֶּשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם לְדָוִד לַעֲבָדִים
נֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיֹּשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִד
בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ וַיִּקַּח דָּוִד אֵת
שִׁלְטֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ אֶל עַבְדֵי
הַדַּרְעֶזֶר וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלַם
וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרֹתַי עָרֵי הַדַּרְעֶזֶר
לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה
מְאֹד וַיִּשְׁמַע תֹּעִי מֶלֶךְ חֲמָת כִּי
הִכָּה דָּוִד אֵת כָּל חֵיל הַדַּרְעֶזֶר
וַיִּשְׁלַח תֹּעִי אֶת יוֹרָם בְּנוֹ אֶל
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאָל לוֹ לְשָׁלוֹם
וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהַדַּרְעֶזֶר
וַיַּכֵּהוּ כִּי אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעִי
הָיָה הַדַּרְעֶזֶר וּבְיָדוֹ הָיוּ כְּלֵי כֶסֶף
וּכְלֵי זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת גַּם אֹתָם
הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם
הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ
מִכָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ מֵאֲרָם
וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים
וּמֵעֲמָלֵק וּמִשְּׁלַל הַדַּרְעֶזֶר בֶּן
רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּעַשׂ דָּוִד
שֵׁם בְּשֻׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אֲרָם
בְּגֵיא מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֶלֶף
וַיָּשֶׂם בֶּאָדוֹם נְצִבִים בְּכָל

מות חיה
היה
ילך שוב
לכד
מאה
עקר
יתר
בוא
נכה
שנה
שום
לקח
היה
בוא
עיר
רבה
שמע
נכה
שלח
שלם
לחם
כלה
קדש
עשה
שוב נכה

אֲדוֹם שָׁם נְצָבִים וַיִּהְיוּ כָל אֲדוֹם
עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת
דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ וַיִּמְלֹךְ דָּוִד
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ וְיוֹאָב
בֶּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט
בֶּן אֲחִילוּד מַזְכִּיר וְצָדוֹק בֶּן
אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן אֶבְיָתָר
כֹּהֲנִים וְשַׂרְיָה סוֹפֵר וּבְנָיָהוּ בֶּן
יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי
דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ׃ וַיֹּאמֶר
דָּוִד הֲנִי יֵשׁ עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר
לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד
בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן׃ וּלְבֵית שָׁאוּל
עֶבֶד וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ לוֹ אֶל
דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה צִיבָא
וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס
עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה
עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר צִיבָא
אֶל הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה
רַגְלָיִם׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אַיפֹה
הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ
הִנֵּה הוּא בֵּית מָכִיר בֶּן עַמִּיאֵל
לֹא דְבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד
וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן עַמִּיאֵל
מִלּוֹ דְבָר׃ וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן
יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל
עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד
מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עַבְדֶּךָ׃
וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אַל תִּירָא כִּי עָשֹׂה
אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד בַּעֲבוּר
יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת
כָּל שְׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאַתָּה
תֹּאכַל לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי תָּמִיד׃
וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מָה עַבְדֶּךָ כִּי
פָנִיתָ אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר

Cap.ix.

'statuitq; p̄sidiū.' Et facta est 'vniuersa 'idumea 'seruiens 'dauid: & seruauit 'dominus ∞∞∞∞∞∞∞ 'dd' in oibus ad' q̄cūq; 'pfectus ē.' Et regnauit 'dauid 'super' oēm 'israel: 'faciebat quoq; 'dauid 'iudiciū' & iustitiam 'omni 'populo suo. ' Ioab ūt 'filius 'saruie erat 'super 'exercitū.' Porro iosaphat 'filius 'achilud erat 'a cōmētariis' & sadoch 'filius 'achitob ' & achimelech 'filius 'abiathar erāt 'sacerdotes: ' & saraias 'scriba. 'Banaias ūt 'filius 'ioiade sup 'cerethi' & felethi. 'Filii autem ∞∞∞ 'dd' sacerdotes 'erāt .9.

Et dixit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'dauid. 'Putas ne 'ē aliquis 'qui 'remanserit 'de domo 'saul 'vt faciā 'cum eo 'misericordiam 'pp 'ionathan? Erat autem 'de domo 'saul ∞∞∞ 'seruus 'noie 'syba. 'Quē 'cum vocasset rex 'ad se: 'dixit 'ei. 'Tu ne es 'syba? ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞ '& ille 'rñdit. Ego sū 'seruus tuus. 'Et ait 'rex. ∞∞∞ 'Nunqd 'supest 'aliquis 'de domo 'saul: 'vt faciam 'cū eo 'miam 'dei? 'Dixitq; 'syba ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'regi. 'Superest 'filius 'ionathe 'debilis ∞∞∞∞∞∞∞∞ 'pedibus. 'Vbi' inquit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞ ∞∞ 'ē? 'Et 'syba 'ad 'regem. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'Ecce 'ait 'in 'domo 'est 'machir 'filii 'amihel ∞∞∞ 'in lodabar. 'Misit ergo 'rex 'dauid ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ '& tulit eū 'de domo 'machir 'filii 'amihel ∞∞∞∞∞∞ 'de lodabar. Cū 'ūt venisset 'miphiboseth 'filius 'ionathe 'filii 'saul 'ad 'dauid: 'corruit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'in 'faciem suam '& adorauit. 'Dixitq; 'dauid. 'Miphiboseth. Qui 'rñdit. 'Adsum 'seruus tu. 'Et ait 'ei 'dauid. 'Ne 'timeas: 'quia 'faciens ∞∞∞ 'faciam 'in te 'misericordiam 'propter ∞∞∞∞∞∞∞∞ 'ionathan 'patrem tuū: '& restituā 'tibi ∞∞∞∞∞∞∞∞ 'omnes 'agros 'saul 'patris tui: '& tu ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'comedes 'panē 'in 'mēsa mea 'semper. Qui ∞∞∞ 'adorās eū 'dixit. 'Quis ego 'sum 'seruus tu?: 'qm̄ 'respexisti 'super 'canē 'mortuum ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

idumea posuit presidētes: & facti sūt vniuersi τῶ Ἰδουμαίᾳ ἔστησεν ἐγκαθωδήους, καὶ ἐγένοντο πάντες qui in idumea serui dauid. & saluauit dñs ὅσοι ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ δοῦλοι τῷ Δαυίδ· καὶ ἔσωσεν κύριος dauid in oibus ad q̄ pfectus est. & regnauit τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν εἰς ἐπορεύετο· καὶ ἐβασίλευσεν dauid sup israel. & erat dauid faciēs iudiciū & iu τὸν Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δι stitiam in oēm pplo suo. & ioab filius καιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Zam. 10.g. saruia sup exercitū. & iosaphat filius achilud σαρουὶα ἐπὶ τῆς στρατιᾶς· καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς ἀχιλοὺδ in cōmētariis. & sadoc filius achitob & ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων. καὶ σαδὼκ υἱὸς ἀχιτὼβ καὶ achimelech filius abiathar sacerdotes. & saraias scri- ἀχιμέλεχ υἱὸς ἀβιαθὰρ ἱερεῖς· καὶ σαρίας γραμμα- ba. & banaias filius ioiada cōsiliarius. & phelti τεύς· καὶ βαναίας υἱὸς Ἰωιαδὰ σύμβουλος· καὶ ὁ φελτὶ & cherethi & filii dauid aule principes fuerūt. καὶ ὁ χερεθὶ καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ ἀυλάρχαι ἦσαν· Ca.9.

Et dixit dauid: si est aliquis adhuc qui remāserit Καὶ εἶπε Δαυίδ, εἰ ἔστι τις ἔτι ὑπολελειμμένος domui saul: & faciā cum eo miam pp Ionathā τῷ οἴκῳ σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰω nathan. & de domo saul erat seruus: & nomē ei ναθάν· καὶ ἐκ τοῦ οἴκου σαοὺλ ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐ- siba. & vocant eū ad dauid. & dixit τῷ σιβά· καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ· καὶ λέγει rex ad eū: tu es siba? & dixit seruus ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν, σὺ εἶ σιβά; καὶ εἶπεν, δοῦλος tuus. & ait rex: si supest adhuc vir de σός· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, εἰ ὑπολέλειπται ἔτι ἀνὴρ ἐκ domo saul: & faciā cum eo miam dei τοῦ οἴκου σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ; & dixit siba ad regem: est adhuc filius καὶ εἶπεν σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, ἔστιν ἔτι υἱὸς ionathā percussus pedib⁹. & dixit ei Ἰωναθᾶ πεπληγὼς τοὺς πόδας· καὶ εἶπεν αὐ- rex: vbi ille? & dixit siba ad τῷ ὁ βασιλεύς, ποῦ οὗτος; καὶ εἶπεν σιβὰ πρὸς regē: ecce in domo machir filij amiel de τὸν βασιλέα, ἰδοὺ ἐν οἴκῳ μαχὶρ υἱοῦ ἀμιὴλ ἐκ τῆς lodabar. & misit rex dauid & tu λοδαβάρ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἔλα lit eū de domo machir filij amiel de loda βεν αὐτὸν ἐξ οἴκου μαχὶρ υἱοῦ ἀμιὴλ ἐκ τῆς λοδα- bar. & venit mephiboseth filius ionathā filij sa βάρ· καὶ παρεγένετο μεφιβόσεθ υἱὸς Ἰωναθᾶν υἱοῦ σα ul ad regē dauid: & corruit sup fa οὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυίδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρό ciem suā: & adorauit eū. & dixit σωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν et dauid: mephiboseth. & dixit: ecce ser- αὐτῷ Δαυίδ, μεφιβόσεθ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ὁ δοῦ uus tuus. & ait ei dauid: ne timeas: quia λός σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, μὴ φοβοῦ, ὅτι Zam. faciēs faciā miam tecum pp ionathan 19.c. ποιῶν ποιήσω ἔλεος μετὰ σοῦ ἕνεκεν Ἰωναθὰν τοῦ patrē tuū: & restituam tibi oēs πατρός σου, καὶ ἀποδώσω σοι πάντας τοὺς agros saul pris tui. & tu comedes pa ἀγροὺς σαοὺλ τοῦ πατρός σου. καὶ σὺ φαγῇ ἄρ nē in mensa mea semper. & adora- τοι ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός. καὶ προσε- uit eū & dixit: quis sum seruus tuus: κύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν, τίς εἰμὶ ὁ δοῦλός σου, 1.Re. ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα ∞∞∞ 18.d.

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Trāſl. Gre. lxx. cū interp̄. latina. Trāſla. B. Hie. | Text. heb. ii. Regū. x. Pītiua. he.

similē mei? ⁊ vocauit rex dauid
ὁμοιον ἐμοί; καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ τὸν
siba puerū saul ⁊ dixit ad eum: oia
σιβὰ τὸν παῖδα σαοὺλ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, πάντα
quecūq; erāt saul ⁊ oēm domū eius
ὅσα ὑπῆρχε τῷ σαοὺλ καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ
dedi filio dñi tui: ⁊ opare ei
δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καὶ ἐργᾶ αὐτῷ τὴν
terrā tu ⁊ filij tui ⁊ serui tui: ⁊ inferes
γῆν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰσοίσεις
filio dñi tui panes ⁊ comedēt. ⁊ mephi
τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους καὶ φάγεται· καὶ μιφι=
boseth filius dñi tui comedet semper panes
βόσεθ υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διαπαντὸς ἄρτους
sup mēsam meā. ⁊ siba erāt quinde
ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. καὶ τῷ σιβὰ ἦσαν πεντεκαί=
cim filij ⁊ viginti serui. ⁊ dixit siba ad
δεκα υἱοὶ καὶ εἴκοσι δοῦλοι· καὶ εἶπε σιβὰ πρὸς τὸν
regem: oia ḡcūq; precepit dñs meus
βασιλέα, πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου
rex seruo suo: sic faciet ser
ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, οὕτως ποιήσει ὁ δοῦ=
uus tuus. ⁊ mephiboseth comedebat sup mēsam
λός σου· καὶ μιφιβόσεθ ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ
regis sicut vnus de filijs regis. ⁊
βασιλέως καθὼς εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. καὶ τῷ
mephiboseth erat filius puer: ⁊ nomē ei micha. ⁊
μιφιβόσεθ ἦν υἱὸς μικρός, καὶ ὄνομα αὐτῷ μιχά. καὶ
oīs cognatio domus siba serui mephi
πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου σιβὰ δοῦλοι τῷ μιφι
boseth: ⁊ mephiboseth habitabat in hierusalem: quia
βόσεθ. καὶ μιφιβόσεθ κατῴκει ἐν ἱερουσαλήμ, ὅτι
sup mēsam regis vescebatur iugiter.
τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως ἤσθιε διαπαντός.
⁊ ipse erat claudus vtriusq; pedis suis.
καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ca. 10

A 1. Reg. 19. a. Θ Factū est post hec ⁊ mortuus est
Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανεν ὁ βα
rex filioꝝ ammō: ⁊ regnauit pro eo
σιλεὺς υἱῶν ἀμμών, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
annon filius eius. ⁊ dixit dauid facā miam cum
ἀνὼν υἱὸς αὐτοῦ. καὶ εἶπε δαυὶδ ποιήσω ἔλεος μετ'
annon filio naas: sicut fecit pater eius
τὸν ἀνὼν υἱὸν ναάς, καθὼς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
miam mecū. ⁊ misit dauid adconsolādū
ἔλεος μετ' ἐμοῦ. καὶ ἀπέστειλε δαυὶδ παρακαλέσαι
eum in manu seruoꝝ suoꝝ de pfe
αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς
ctu. ⁊ venerūt serui dauid in terrā
αὐτοῦ. καὶ παρεγένοντο οἱ δοῦλοι δαυὶδ εἰς γῆν
filioꝝ ammō. ⁊ dixerūt pncipes filioꝝ ammon ad annō
υἱῶν ἀμμών. καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες υἱῶν ἀμμὼν πρὸς ἀνὼν
dñm suū: nūqd honorāt dauid pfem
τὸν κύριον αὐτῶν, οὐχὶ δοξάζων δαυὶδ τὸν πατέρα
tuā cotā te misit tibi consolatores: ꝛ
σου ἐνώπιόν σου ἀπέσταλκέ σοι παρακαλοῦντας, ἀλ
vt inuestigarēt ciuitatē tuā ⁊ explora
λ' ἵνα ἐξερευνήσωσι τὴν πόλιν σου καὶ κατασκοπή
rent eam: ꝙ vt explorarēt eam mi
σωσιν αὐτήν, ὅτι κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέσταλ=
sit dauid seruos suos ad te. ⁊ tulit
κε δαυὶδ τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς σέ· καὶ ἔλαβεν
anon seruos dauid ⁊ rasit bar=
ἀνὼν τοὺς δούλους δαυὶδ καὶ ἐξύρησε τοὺς πώγο=
bā eoꝝ dimidiā ptē: ⁊ prescidit de vestibus eoꝝ
νας αὐτῶν τὸ ἥμισυ, καὶ ἀπέκοψε τῶν μαρσύπων αὐτῶν
mediā ptē vsq; ad nates eoꝝ: ⁊ dimisit eos.
τὸ ἥμισυ ἕως τῶν ἐχίων αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς.
⁊ nūciatū est dauid de viris: ⁊ mi
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐξαπέ=
sit in occursum eorū: qm erant viri
στειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ἔτι ἦσαν οἱ ἄνδρες οο

similem mei. ʳ Vocauit
itaq; ʳex ˢsybam ooooooo
ᵗpuerū ᵘsaul: ˣ& dixit ʸei.
ᶻOmnia ooooooooooooo
ᵃq̄cūq; ᵇfuerūt ᶜsaul ᵈ& v=
niuersam ᵉ domum eius
ᶠdedi ᵍfilio ʰdñi tui. ⁱOpe
rare igitur ᵐei ooooooooo
ⁿterram ᵒtu ᵖ& filii tui ᵠ&
serui tui ooooooooooooo
ʳ& inferes ˢfilio ᵗdomini
tui ᵘcibos ooooooooooo
ᵛvt alatur. ʷMíphiboseth
aūt ˣfilius ʸdñi tui ᶻcome
det ᵃsp ᵇpanē ᶜsup ᵈmensā
meā. Erāt autem ᵉsybe oo
ᶠquindecim ᵍfilii ʰ& vigi
ti ooooooooooooooooo
ⁱserui. ᵏ Dixitq; ˡsyba ᵐad
ⁿregem. ooooooooooooo
ᵒSicut ᵖiussisti ᵠ domīe mi
ʳ rex ooooooooooooooo
ˢseruo tuo: ᵗsic ᵘfaciet ˣser
uus tuus. ʸ Et míphíbo=
seth ᶻcomedet ᵃsup ᵇmen
sam meā ᶜq̄si ᵈvnus ᵉde fili
ís ᶠregis. Hēbat āt ᵍmí=
phíboseth ʰfiliū ⁱparuulū
ᵏnoie ˡmicha. ᵐOis vero
ⁿcognatio ᵒdomus ᵖsybe
ᵠseruiebat ʳmíphíboseth
ˢPorro míphíboseth oo
ᵗhabitabat ᵘ ín ierusalē:
ᵛquia ʷde ˣmensa oooooo
ʸregis ᶻiugiter ᵃvescebā=
tur: ᵇ& erat ᶜclaudus ooo
ᵈvtroq; ᵉpede. 10.
Actum est aūt ᵇpost
ᶜhec ᵈ vt moreretur
ᵉrex ᶠfiliorū ᵍammon: ʰ&
regnauit ⁱanon ᵏfilius ei?
ˡ p eo. ᵐ Dixitq; ⁿdauid.
ᵒFaciā ᵖmiam ᵠcū ʳanō ˢfi
lio ᵗnaas: ᵘsicut ooooooooo
ᵛfecit ʷpater eius ˣmecum
ʸmiam. ᶻMísit ergo oooo
ᵃdauid ᵇcōsolans eū ᶜper
ᵈseruos ᵉsuos ᶠsup ᵍ patris
ínteritu. ʰCū āt veníssēt
ⁱseruí ᵏdauid ín ˡterrā ᵐfi=
liorū ⁿāmō: ᵒdíxerūt ᵖprí=
cípes ᵠfiliorum ʳammon
ˢad ᵗanon ᵘ dñm suum.
Putas q ʷpropter hono=
rem ˣpatris tui ooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ʸmíserit ᶻdd ᵃad te ᵇcōso=
latores! &ᶜnō ídeo ᵈ vt te
ᵉinuestigaret ᶠ& explo=
raret ᵍciuítatē ʰ& euerte=
ret eā ⁱmísit ʲdauid ᵏ ser=
uos suos ˡad te. ooooooo
ᵐTulit itaq; ⁿanon ᵒseruos
ᵖdauíd: ᵠrasitq; ooooooooo
ʳdímidíam partem ˢbar=
be eorum: ᵗ& prescídit
ᵘvestes eorum ᵛ medías
ʷvsq; adˣnates: ooooooooo
ʸ& dimísit eos. Qd ᶻcū
nunciatū eēt ᵃdd: ᵇmísit
ᶜin occursum eorū. ᵈ E=
rantᵉenímᶠviri ooooooooo

קבא	כְּמוֹנִי׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־ צִיבָא	
	נַעַר שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל	
	אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל־בֵּיתוֹ	
טָן	נָתַתִּי לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ וְעַבַדְתָּ־לוֹ אַתָּה	
	הָאֲדָמָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ	
טא	וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֶן אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם	
	וַאֲכָלוֹ וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל	
	תָּמִיד לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי וְלִצִיבָא	
	חֲמִשָּׁה עֲשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים	
	עֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ	
צוה	כְּכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת	
עשה	עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת	
	אָכַל עַל שֻׁלְחָנִי כְּאַחַד מִבְּנֵי	
	הַמֶּלֶךְ׃ וּלְמְפִיבֹשֶׁת בֵּן קָטָן	
ישב	וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית צִיבָא	
	עֲבָדִים לִמְפִיבֹשֶׁת׃ וּמְפִיבֹשֶׁת	
	יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַ͏ִם כִּי עַל שֻׁלְחַן	
	הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא פִּסֵּחַ	
Cap. x.	שְׁתֵּי רַגְלָיו׃ וַיְהִי אַחֲרֵי	
מות	כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן	
מלך אבר	בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה	
	חֶסֶד עִם חָנוּן בֶּן נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר	
שלח	עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח	
	דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד עֲבָדָיו אֶל אָבִיו׃	
בוא	וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי	
שור	עַמּוֹן׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְּנֵי עַמּוֹן	
	אֶל חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הַמְכַבֵּד	
כבד	דָּוִד אֶת אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי	
עבר עבר	שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בַּעֲבוּר	
	חֲקֹר אֶת הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וְלַהֲפָכָהּ	
	שָׁלַח דָּוִד אֶת עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃	
גלח	וַיִּקַּח חָנוּן אֶת עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח	
חצי כרת	אֶת חֲצִי זִקְנָם וַיִּכְרֹת אֶת	
שתה	מַדְוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד שְׁתוֹתֵיהֶם	
שלח גנד	וַיְשַׁלְּחֵם׃ וַיַּגִּידוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח	
כנס	לִקְרָאתָם כִּי הָיוּ הָאֲנָשִׁים	

נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ כָלֶם יָשֵׁב
בִּירִיחוֹ עַד יְצִמַּח זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם צֶמַח שׁוּב
וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי נִבְאֲשׁוּ בְּדָוִד רָאָה בָּאַשׁ
וַיְשַׁלְּחוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת שָׁלַח שָׂכַר
אֲרַם בֵּית רְחוֹב וְאֶת אֲרַם צוֹבָא
עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי וְאֶת מֶלֶךְ
מַעֲכָה אֶלֶף אִישׁ וְאִישׁ טוֹב
שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ וַיִּשְׁמַע שָׁמַע
דָּוִד וַיְשַׁלַּח אֶת יוֹאָב וְאֶת כָּל
הַצָּבָא הַגִּבֹּרִים וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן
וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר עָרַךְ לָמָּה
וַאֲרַם צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ טוֹב
וּמַעֲכָה לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה וַיַּרְא יוֹאָב רָאָה
כִּי הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל אָיַר בָּחַר
בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת עָרַךְ
אֲרָם וְאֶת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד
אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת בְּנֵי
עַמּוֹן וַיֹּאמֶר אִם תֶּחֱזַק אֲרָם חָזַק
מִמֶּנִּי וְהָיְתָה לִי לִישׁוּעָה וְאִם יָשַׁע
בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַמְתִּי חָזַק מָן
לְהוֹשִׁיעַ לָךְ חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד
עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה עִיר
יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו וַיִּגַּשׁ יוֹאָב עָשָׂה עָנַשׁ
וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם
וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי נוּס
נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אֲבִישַׁי רָאָה
וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל בּוֹא שׁוּב
בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם וַיִּרְא
אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאָסְפוּ אָסַף
יָחַד וַיְשַׁלַּח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּצֵא שָׁלַח
אֶת אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר
וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר צְבָא שׁוּר
הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם וַיַּגֶּד לְדָוִד נָגַד
וַיֶּאֱסֹף אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר עָבַר
אֶת הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֵילָמָה

'cōfuſi turpiter valde. 'Et mādauit eis dicēs. 'Manete in hiericho donec 'creſcat barba veſtra: & tūc reuertimini. 'Videntes ītur filii ammō q̄ iniuriā feciſſent dauid: misērūt & cōduxerūt mercede ſyrum roob & ſyrum ſoba xxxxxxxxxxxxx 'viginti milia peditum: & a rege xxxxxxxxxxxxx 'maacha mille viros: & ab hiſtob xxxxxxxxxxxxx duodecim milia virorum. Quod cū audiſſet dd̄ miſit ioab & oēm xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx 'exercitū bellatorū. 'Egreſſi ſunt ergo filii ammon & direxerunt aciē ante ipſum 'itroitū porte. 'Syrus aūt ſoba & roob & hiſtob xxxxxxxxx mā & maacha ſeorſū erāt 'in campo. 'Videſ ergo ioab q̄ p̄patū eēt ad uerſum le prelium: & ex aduerſo' & poſt tergum elegit ſibi ex oīb electis iſrael: & inſtruxit aciem contra ſyrū: 'reliquā ät partē populi tradidit xxxxxx abiſai fratri ſuo. Qui direxit aciē aduerſus 'filios ammon. 'Et ait ioab. Si p̄ualuerint xxxx aduerſū me ſyri: eris mihi in adiutoriū: ſi ät filii ammon p̄ualuerint aduerſum te: xxxxxx auxiliabor tibi. Eſto vir fortis & pugnemus p̄ pplo noſtro & ciuitate dei noſtri. 'Dñs aūt faciet qđ bonū eſt ī cōſpectu ſuo. 'Iniit itaq; ioab & populus quierat cum eo certamē cōtra ſyros: ſtati fugerunt a facie eī. 'Filii ät ammon vidētes qa fugiſſet ſyri: fugerūt & ipſi a facie abiſai: & igreſſi ſūt ciuitatē. Reuerſuſq; ē ioab a filiis ammō: & venit ī ieruſalē. Videntes igitur ſyri qm̄ corruiſſent coram iſrael cōgregati ſunt piter. Miſitq; adadezer & eduxit xxx ſyros qui erant trans fluuium xxxxxxxxxxxx & adduxit eos exercitū. Sobach ät magiſter militie adadezer erat princeps eorū. Qđ cū nūciatū eēt dauid: contraxit oēm iſraelem: & tranſiuit iordanē: venitq; in helam. xxx xxxxx

inhonorati valde. τ dixit rex: manete ἀτιμωθέντες σφόδρα· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, καθίσατε in hiericho donec oriātur barbe vſe τ ἐν Ἰεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ reuertimini. τ viderūt filii ammō q̄ cōfuſi ſunt ἐπισχοφήσατε· καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ ἀμμὼν ὅτι ἠσχύνησαν ſerui dauid: τ miſerūt filij ammō: τ cō οἱ δοῦλοι δαυίδ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν, καὶ μι dūxerūt mercede ſyrū bethraab: τ ſyrū ſoba: ἐμίσαντο τὸν συρον βαιθραάβ, καὶ τὸν συρον σουβᾶ, viginti milia peditū: τ regem maacha mi ἑπτακισχιλίους πεζῶν, καὶ τὸν βασιλέα μααχὰ χι le viros: τ iſtob duodecim milia virorū. λίους ἄνδρας, καὶ τὸν Ἰσοὺβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν. τ audiuit dauid τ miſit ioab τ oēm καὶ ἤκουσε δαυὶδ καὶ ἀπέστειλε τὸν ιωαὰβ καὶ πᾶσαν exercitū bellatorū. τ egreſſi ſūt filij ammō τ τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν· καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ ἀμμὼν καὶ direxerūt aciem ante portā παρεταξαντο τὸν πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς ciuitatis. τ ſyrus ſoba τ roob τ iſtob τ πόλεως· καὶ ὁ σύρος σουβᾶ καὶ ῥοὼβ καὶ Ἰσοὺβ καὶ maacha ſeorſum in cāpo: τ vidit ioab q̄ μααχὰ καθ ἑαυτούς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ εἶδεν Ἰωαὰβ ὅτι facti eſſent e regione belli cōtra eum ex γεγόασιν ἀντικρίσωποι τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξ aduerſo τ poſt tergū. τ elegit de oīb⁹ iuueni ἐναντίας καὶ ὄπισθεν· καὶ ἐξελέξατο ἐκ πάντων νεα bus filioꝝ iſrael: τ inſtruxit aciē aduerſum σκων υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξατο ἐξεναντίας τοῦ ſyrū. at reliquā partē ppli tradidit in συρου· τὸ δὲ κατάλειπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐις τὴν manū abeſſa fratrio ſui. τ direxit aciē χεῖρα ἀβεισὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· καὶ παρετάξατο aduerſus filios ammō. τ dixit ad abeſſa: ſi ἐξεναντίας τῶν υἱῶν ἀμμών· καὶ εἶπεν πρὸς ἀβεισά, ἐὰν preualuerit ſyrus ſup me: τ eris mihi in ſalutē. κρατήσῃ σύρος ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· τ ſi filij ammon preualuerint ſup te. τ καὶ ἐὰν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ πα ibo vt ſaluē te. eſto vir fortis: τ cōfortemur ραγενόμαι τοῦ σῶσαί σε· ἀνδρίζου, καὶ κραταιωθῶμεν pro pplo nſo: τ pro ciuitatib⁹ dei ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ noſtri. τ dñs faciet bonū in oculis ſu ἡμῶν. καὶ ὁ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐ tō. τ accеſſit ioab τ pplus q̄ cū eo. in τοῦ· καὶ προσῆλθεν Ἰωαὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ αὐτοῦ, εἰς bellū cōtra ſyrū. τ fugit ſyrus a fa πόλεμον ἐπὶ τὸν σύρον· καὶ ἔφυγεν ὁ σύρος ἐκ προσώ cie eius. τ filij ammō viderūt: q̄ fugerit που αὐτοῦ· καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμὼν εἶδον, ὅτι πέφευγεν ὁ ſyrus: τ fugerūt a facie abeſſa: τ ingreſſi ſūt ſύρος, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου ἀβεισά, καὶ εἰσῆλθον in ciuitatē. τ reuerſus eſt ioab a filijs am ἐις τὴν πόλιν· καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωαὰβ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀμ mon in hieruſalē. τ vidit ſyrus q̄ corruit μὼν εἰς Ἰερουσαλήμ· καὶ εἶδεν ὁ σύρος ὅτι ἔπεσεν coram filijs iſrael. τ cōgregati ſunt pari ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ συνήχθησαν κατὰ τὸ ter. τ miſit adraezer: τ eduxit ſy, αὐτό, καὶ ἀπέστειλεν ἀδραζάρ, καὶ ἐξήγαγεν τὸν σύ rum q̄ erat trano fluuiū. τ venе ρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ· καὶ παρεβλήθη rūt in elam. τ ſobach pricepꝰ militie adraezer το εἰς ἐλάμ· καὶ σωβὰχ ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ ἀδραζὰρ ante eos. τ nūciatū eſt dauid. τ cōtra ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ καὶ συνή xit omnē iſrael: τ trāſiit iordanē: τ γαγε πᾶσα Ἰσραήλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ venit in chalaama. παρεβλήθη εἰς χαλααμᾶ· xxxxxxxxxxxxxxxxxxx

τ direxit aciē ſyrus ex aduerſo dauid: τ pugnauit cum eo. τ fugit ſyrus a facie iſrael. τ occidit dauid de ſyro ſeptingētos currus τ quadraginta milia equitum: τ ſobach principē militie eius percuſſit: τ mortuus eſt ibi. τ viderūt vniuerſi reges ſerui adrazar q̄ corruerūt coꝛā iſrael: τ pepigerūt cū iſrael: τ ſeruierūt iſrael. τ timuerūt ſyri vt ſaluēt filios ammō rurſum.

καὶ παρετάξατο ὁ σύρος ἐξεναντίας δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησεν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἔφυγεν ὁ σύρος ἐκ προσώπου ἰσραήλ. καὶ ἀπέκτεινεν δαυὶδ ἐκ τῶν σύρων ἑπτακόσια ἅρματα καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων: καὶ τὸν σωβὰχ ἀρχιστράτηγον αὐτῶν ἐπάταξεν, καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ. καὶ ἰδόντες πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι adrazar q̄ corruerūt coꝛā iſrael: τ pepigerūt cū iſrael: τ ſeruierūt iſrael. τὸ μηδέποτε μισῆσαι ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς ammō rurſum.

Ca. 11.

ET factū eſt vertente anno in tpe egreſſus regū: τ miſit dauid ioab τ ſeruos ſuos cū eo τ vniuerſū iſrael: τ vaſtauit filios ammō. τ obſedērūt cōtra rabath. τ dauid habitabat in hieruſalē. factū eſt āt in tpe poſt meridiē: τ ſurrexit dauid a lecto ſuo τ deambulabat in ſolario domus regie: τ vidit a ſolario mulierē lauātē ſe: τ mulier pulchra aſpectu valde. τ miſit dauid nūcios: τ tulit eā: τ ingreſſus eſt ad eā τ dormiuit cū ea. τ hec erat ſctificata ab immūditia ſua. τ reuerſa eſt in domū ſuā: τ cōcepit mulier. τ miſit τ nunciauit dauid τ dixit: cō cepi ego. τ miſit dauid ad ioab τ dixit: mitte mihi vriā hetheū. τ miſit vrias ad dauid. τ interrogauit eū dauid: ſi valeret ioab: τ ſi valeret pp̄lus: τ ſi valeret bellū. τ dixit dauid vrie: deſcende in domū tuā: τ laua pedes tuos. τ egreſſus eſt vrias a facie regis: τ egreſſa eſt poſt eū portio regis. τ dormiuit vrias in veſtibulo domus regis.

καὶ ἐγένετο ἐνιαυτοῦ ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξόδου τῶν βασιλέων, καὶ ἐξαπέστειλεν δαυὶδ τὸν ἰωὰβ καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸν ἰσραήλ, καὶ διέφθειρον τοὺς υἱοὺς ammō. τ obſederūt cōtra rabath. τ dauid autē remāſit in hieruſalē. Dum hec agerentur accidit quadam die vt ſurgeret dauid de ſtratu ſuo poſt meridiem: & deambulare t in ſolario domus regie: & vidit mulierē ſe lauantem ex aduerſo ſuper ſolarium ſuum. Erat autem mulier pulchra valde. Miſit ergo rex & requiſiuit que eſſet mulier. Nunciatumq̄ eſt ei q̄ ipſa eſſet berſabee filia helia vxor vrie ethei. Miſſis itaq̄ dauid nuncios tulit eam. Que cū ingreſſa eſſet ad illum: dormiuit cum ea. Statimq̄ ſanctificata eſt ab immundicia ſua: & reuerſa eſt domum ſuam conceptofetu. Mittenſq̄ nunciauit dauid & ait. Concepi. Miſit autem dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriam ethеum. Miſitq̄ ioab vriam ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Queſiuitq̄ dauid q̄ recte ageret ioab & populus: & quomodo amminiſtraretur bellū. Et dixit dauid ad vriam. Vade in domū tuam: & laua pedes tuos. Et egreſſus eſt urias de domo regis: ſecutuſq̄ eſt eum cibus regius. Dormiuit autem vrias ante portam

A 1.pa. 20.a.

B

C

D

1 Et direxerunt aciē syri ex aduerſo dauid ꝛ & pugnauerūt cōtra iſrael. Fugeruntq̄ ſyri a facie iſrael: & occidit dauid de ſyris ſeptigētos currus & quadraginta milia equitum: & ſobach princip̄em militie eius percuſſit: & ſtatim mortuus eſt. Videntes āt vniuerſi reges q erant in p̄ſidio adadezer ſe victos eſſe ab iſrael: fecerunt pacem cum iſrael ꝛ & ſeruierunt eis: timuerunt q̄ ſyri auxiliū p̄bere filius ammon. 11. Actum eſt autem vertente anno eo tempore quo ſolent reges ad bella procedere: miſit dauid ioab & ꝛ ſeruos ſuos cum eo: & vniuerſum iſrael & vaſtauerunt filios ammon & obſederūt rabba. Dauid autem remā ſit in ieruſalem. Dum hec agerentur accidit quadam die vt ſurgeret dauid de ſtratu ſuo poſt meridiem: & deambulare t in ſolario domus regie: vidit q̄ mulierē ſe lauantem ex aduerſo ſuper ſolarium ſuum. Erat autem mulier pulchra valde. Miſit ergo rex & requiſiuit que eſſet mulier. Nunciatumq̄ eſt ei q̄ ipſa eſſet berſabee filia helia vxor vrie ethei. Miſſis itaq̄ dauid nuncios tulit eam. Que cū ingreſſa eſſet ad illum: dormiuit cum ea. Statimq̄ ſanctificata eſt ab immundicia ſua: & reuerſa eſt domum ſuam conceptofetu. Mittenſq̄ nunciauit dauid & ait. Concepi. Miſit autem dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriam ethеum. Miſitq̄ ioab vriam ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Queſiuitq̄ dauid q̄ recte ageret ioab & populus: & quomodo amminiſtraretur bellū. Et dixit dauid ad vriam. Vade in domū tuam: & laua pedes tuos. Et egreſſus eſt urias de domo regis: ſecutuſq̄ eſt eum cibus regius. Dormiuit autem vrias ante portam

וַיַּעֲרֹךְ אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ: וַיָּנָס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעַת מֵאוֹת רָכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֶת שׁוֹבַךְ שַׂר צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת שָׁם: וַיִּרְאוּ כָּל הַמְּלָכִים עַבְדֵי הַדַּדְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלְּמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת בְּנֵי עַמּוֹן: וַיְהִי

Cap. xi.

לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יוֹאָב וְאֶת עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם: וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל גַּג בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד: וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלֹא זֹאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי: וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל בֵּיתָהּ: וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֶּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי: וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל יוֹאָב שְׁלַח אֵלַי אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת אוּרִיָּה אֶל דָּוִד: וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וְרַחֵץ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ: וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח

בַּ֣יִת ׀ הַמֶּ֣לֶךְ אֵ֣ת כָּל־עַבְדֵ֣י אֲדֹנָ֗יו
וְלֹא־יָרַ֤ד אֶל־בֵּיתוֹ֙ וַיַּגִּ֣דוּ
לְדָוִ֔ד לֵאמֹ֖ר לֹא־יָרַ֣ד אוּרִיָּ֑ה
אֶל־בֵּיתוֹ֙ וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֔ד אֶל־
אוּרִיָּ֖ה הֲלוֹא֙ מִדֶּ֣רֶךְ אַתָּ֣ה בָ֔א
מַדּ֖וּעַ לֹא־יָרַ֣דְתָּ אֶל־בֵּיתֶ֑ךָ
וַיֹּ֣אמֶר אוּרִיָּ֗ה אֶל־דָּוִד֙
הָאָרֹ֣ן וְיִשְׂרָאֵ֣ל וִיהוּדָ֔ה יֹשְׁבִ֖ים
בַּסֻּכּ֑וֹת וַאדֹנִ֤י יוֹאָב֙ וְעַבְדֵ֣י אֲדֹנִ֔י
עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶ֖ה חֹנִ֑ים וַאֲנִ֣י אָבוֹא
אֶל־בֵּיתִ֗י לֶאֱכֹל֙ וְלִשְׁתּ֔וֹת וְלִשְׁכַּ֖ב
עִם־אִשְׁתִּ֑י חַיֶּ֣יךָ וְחֵ֣י נַפְשֶׁ֔ךָ אִם־
אֶֽעֱשֶׂ֥ה אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ וַיֹּ֣אמֶר
דָּוִ֔ד אֶל־אוּרִיָּ֖ה שֵׁ֣ב בָּזֶ֑ה גַּם־הַיּ֕וֹם
וּמָחָ֖ר אֲשַׁלְּחֶ֣ךָּ וַיֵּ֤שֶׁב אוּרִיָּה֙
אֶל־בֵּיתוֹ֙ וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֔ד אֶל־
אוּרִיָּ֖ה הֲלוֹא֙ מִדֶּ֣רֶךְ אַתָּ֣ה בָ֔א
לָמָּ֥ה לֹא־יָרַ֖דְתָּ אֶל־בֵּיתֶ֑ךָ
וַיֹּ֣אמֶר אוּרִיָּ֗ה אֶל־דָּוִד֙
הָאָרֹ֣ן וְיִשְׂרָאֵ֣ל וִיהוּדָ֔ה יֹשְׁבִ֖ים
בַּסֻּכּ֑וֹת וַאדֹנִ֤י יוֹאָב֙ וְעַבְדֵ֣י אֲדֹנִ֔י
עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶ֖ה חֹנִ֑ים וַאֲנִ֣י אָבוֹא
אֶל־בֵּיתִ֗י לֶאֱכֹל֙ וְלִשְׁתּ֔וֹת וְלִשְׁכַּ֖ב
עִם־אִשְׁתִּ֑י חַיֶּ֣יךָ וְחֵ֣י נַפְשֶׁ֔ךָ אִם־
אֶֽעֱשֶׂ֥ה אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ וַיֹּ֣אמֶר
דָּוִ֔ד אֶל־אוּרִיָּ֖ה שֵׁ֣ב בָּזֶ֑ה גַּם־הַיּ֕וֹם
וּמָחָ֖ר אֲשַׁלְּחֶ֣ךָּ וַיֵּ֤שֶׁב אוּרִיָּה֙
בַּיְרוּשָׁלִַ֔ם בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא וּמִמָּחֳרָֽתָּ׃
וַיִּקְרָ֥א ל֖וֹ דָּוִ֑ד וַיֹּאכַ֤ל לְפָנָיו֙
וַיִּשְׁתְּ֔ וַיְשַׁכְּרֵ֖הוּ וַיֵּצֵ֣א בָּעֶ֑רֶב
מַדּ֖וּעַ לֹא־יָרַ֣דְתָּ אֶל־בֵּיתֶ֑ךָ
וַיֹּ֣אמֶר אוּרִיָּ֗ה אֶל־דָּוִד֙
לִשְׁכַּ֣ב בְּמִשְׁכָּבוֹ֙ עִם־עַבְדֵ֣י אֲדֹנָ֔יו
וְאֶל־בֵּיתוֹ֙ לֹא־יָרַ֔ד וַיְהִי֙ בַּבֹּ֔קֶר
וַיִּכְתֹּ֤ב דָּוִד֙ סֵ֔פֶר אֶל־יוֹאָ֖ב וַיִּשְׁלַ֥ח
בְּיַד־אוּרִיָּֽה׃ וַיִּכְתֹּב֙ בַּסֵּ֔פֶר לֵאמֹ֖ר
הָב֣וּ אֶת־אוּרִיָּה֙ אֶל־מ֣וּל פְּנֵ֔י
הַמִּלְחָמָ֖ה הֶֽחָזָ֑קָה וְשַׁבְתֶּ֣ם
מֵאַחֲרָ֔יו וְנִכָּ֖ה וָמֵ֥ת וַיְהִי֙ בִּשְׁמֹ֣ר
יוֹאָ֔ב וַיִּפֶּל֙ מִן־הָעָ֔ם מֵעַבְדֵ֖י דָּוִ֑ד
וַיָּ֥מָת גַּם־אוּרִיָּ֖ה הַחִתִּֽי׃ וַיִּשְׁלַ֣ח
יוֹאָ֗ב וַיַּגֶּד֙ לְדָוִ֔ד אֵ֖ת כָּל־דִּבְרֵ֣י
הַמִּלְחָמָ֑ה׃ וַיְצַ֤ו אֶת־הַמַּלְאָךְ֙
לֵאמֹ֔ר כְּכַלּוֹתְךָ֗ אֵת֙ כָּל־דִּבְרֵ֣י
הַמִּלְחָמָ֔ה לְדַבֵּ֖ר אֶת־הַמֶּֽלֶךְ׃
וְהָיָ֗ה אִם־תַּעֲלֶ֤ה חֲמַת֙ הַמֶּ֔לֶךְ
וְאָמַ֣ר לְךָ֔ מַדּ֖וּעַ נִגַּשְׁתֶּ֣ם אֶל־

[a] domus [m] regie [n] cum alis [p] seruis [q] domini sui: ooo [r] & nō [s] descendit [t] ad [u] do mum suam. [x] Nūciatūq; est [r] dauid [s] a dicentibus. [a] Non [b] fuit [c] vrias ooooooo [b] in [c] domum suam. [f] Et a it [g] dauid [h] ad ooooooooooo [i] vriam. [k] Nunquid nō [l] de via [n] veniſti? ooooooooooo [o] Quare [q] nō [r] deſcendiſti [s] in [t] domum tuam? ooo [u] Et ait [r] vrias [s] ad [t] dauid. ooooooooooooooooooooo [a] Arca dei [b] & iſrael [c] & iu da [b] habitant ooooooooo [c] in papilionibus: [f] & dñs meus [g] ioab [b] & ſerui [i] dñi mei [k] ſup [l] faciē [m] terre [n] ma nēt: [o] & ego [p] igrediar ooo [r] domū meā [s] vt comedā [t] & bibā [u] & dormiam ooo [x] cū [r] vxore mea? [1] Per ſa lutē tuam [a] & p ſalutē [b] aie tue [c] non [f] faciam [r] rē [s] hāc. [b] Ait ergo ooooooooooo [d] dauid [d] ad [r] vriā. [m] Mane [n] hic [o] etiam [r] hodie: ooo [q] & cras [s] dimittā te. [a] Mā ſit [r] vrias ooooooooooo [n] in ieruſalem [x] in die [1] illa [3] & altera: ooooooooooooo [4] & vocauit [b] eū [c] dauid [d] vt comederet [e] coram ſe ooo [f] & biberet: [g] & iebriaut eū. Qui [b] egreſſus [1] veſpe [k] dormiuit [l] in ſtratu ſuo [m] cū [n] ſeruis [o] domini ſui. [p] & in [q] domū ſuā [r] nō [s] de ſcēdit. [1] Factū ē ergo [n] ma ne: [3] & ſcripſit [r] dauid [3] epi ſtolam [a] ad [b] ioab: [c] miſitq; [b] per manum [c] vrie: [f] ſcri bens [g] in epiſtola. ooooooo [1] Ponite [1] vriam [n] ex aduer ſo ooooooooooooooo [p] belli vbi [q] fortiſſimū eſt [p] prelium: [r] & derelinqte [s] eū [1] vt pcuſſus [n] intereat. Igitur [c] cū [3] ioab [1] obſide ret [b] vrbem [c] poſuit [c] vriā [f] in ooooooooooooooo [g] loco [b] vbi [1] ſciebat [1] viros eſſe [m] fortiſſimos: ooooo [o] egreſſiq; [p] viri de [q] ciuita te [r] bellabant ooooooooo [a] aduerſum [1] ioab: [n] & ce ciderunt [c] de [r] populo [1] ſer uorū [a] dauid: [b] & mortu? ē [c] ēt [n] urias [c] etheus. [f] Mi ſit itaq; [g] ioab [b] & nūciauit [1] dauid [1] omnia [m] uerba oo [n] prelii: [o] p̄cepitq; [q] nūcio ooooooooooooooo oooo oo [r] dicens. [s] Cū cōpleueris [a] uniuerſos [1] ſermones oo [r] belli [a] ad [b] regem: ooooooo ooooooooooooooooo oooo [b] ſi eum uideris [1] indigna ri ooooooooooooooooooo [b] & dixerit: [b] quare [1] acceſ ſiſtis [m] ad ooooooooooooo

domus regis cū oībus ſer τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ πάντων τῶν παι uis dñi ſui. τ nō deſcēdit ad domū δων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. καὶ οὐ κατέβη εἰς τὸν οἶκον ſuā. τ nūciauerūt dauid dicētes: ꝙ nō αὐτοῦ. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ δαυὶδ λέγοντες, ὅτι οὐ deſcēdit vrias in domū ſuā. τ ait dauid κατέβη οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν δαυὶδ ad vriā: nōne de via veniſti tu πρὸς τὸν οὐρίαν · οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ παραγέγονας σύ; quare nō deſcēdiſti in domū tuā? τ ait vrias τί οὐ κατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου; καὶ εἶπεν οὐρίας ad dauid: arca τ iſrael τ iudas ha πρὸς δαυίδ, ἡ κιβωτὸς καὶ ἰσραὴλ καὶ ἰούδας κα bitant in papiliōib⁹: τ dñs meus ioab τ τοικοῦσι ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου ἰωὰβ καὶ οἱ ſerui dñi mei ſup faciē cam παῖδες τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παι pi caſtrametati: τ quō ego ingrediar ου παρεμβεβλκότες, καὶ πῶς ἐγὼ εἰσελεύσομαι in domū meā vt comedā τ bibā τ dormiā εἰς τὸν οἶκόν μου φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ κοιμᾶσθαι cum vxore mea? per vitā tuā τ per μετὰ τῆς γυναικός μου; μὰ τὴν ζωὴν σου καὶ μὰ vitā aie tue non faciā rem τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου οὐ μὴ ποιήσω τὸ ῥῆγμα 3 Reg. 19.c. hanc. τ dixit dauid ad vriā: mane τοῦτο · καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς τὸν οὐρίαν, κάθου hic τ hodie: τ cras te dimittā: τ mā δὲ καὶ σήμερον, καὶ ἄυριον σὲ ἐξαποστελῶ, καὶ ſit vrias in hieruſalē in die illa τ ἐκάθητο οὐρίας ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τὴ craſtina: τ vocauit eū dauid τ comedit co ἐπαύριον, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν δαυὶδ καὶ ἔφαγεν ἐνώ ram ſe τ bibit τ mebriat⁹ ē: τ egreſſus ē ve πιον αὐτοῦ καὶ ἔπιεν καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέ C pere τ dormiuit vrias in cubili cū ſer ρας καὶ ἐκοιμήθη ὁ οὐρίας ἐν τῇ κοίτῃ μετὰ τῶν παι uis dñi ſui: in ār domū ſuā nō δῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ deſcēdit. τ factū eſt mane: τ ſcripſit dauid e κατέβη. καὶ ἐγένετο πρωΐ, καὶ ἔγραψε δαυὶδ βι piſtolā ad ioab: τ miſit in manu vrie. βλίον πρὸς ἰωάβ, καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ οὐρίου. ſcripſit āt in epſa dicēs: trade v ἔγραψε δὲ ἐν τῷ βιβλίῳ λέγων, παράδος τὸν οὐρί riā in preliū fortē: τ reuertimini a ἐν εἰς τὸν πόλεμον τὸν κραταιόν, καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ tergo eius: τ percuciet τ morietur. ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανεῖται. τ factū eſt cū obſideret ioab in καὶ ἐγένετο ἐν τῷ περικαθῆσθαι τὸν ἰωὰβ ἐπὶ τὴν vrbē τ dedit vriā in locū vbi ſciebat πόλιν καὶ ἔδωκε τὸν οὐρίαν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν ἔδει qm viri fortitudinis erant ibi. τ egreſſi ſūt vi ὅτι ἄνδρες δυνάμεως ἦσαν ἐκεῖ. καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄν ri ciuitatis τ bellabant aduerſū ioab. τ δρες τῆς πόλεως καὶ ἐπολέμουν πρὸς ἰωάβ. καὶ ceciderūt de pplo de ſeruis dauid: τ ἔπεσον ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων δαυίδ, καὶ mortu⁹ eſt vrias chetheus. τ miſit ioab τ ἀπέθανεν οὐρίας ὁ χετταῖος. καὶ ἀπέστειλεν ἰωὰβ καὶ nunciauit dauid oīa verba poc ἀπήγγειλεν τῷ δαυὶδ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πο lij. τ precepit ioab nūcio dicēs: cū λέμου. καὶ ἐνετείλατο ἰωὰβ τῷ ἀγγέλῳ λέγων, ἐν cōpleueris tu vniuerſos ſermones bel τῷ συντελέσαι σε πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέ li loquens ad regē: τ erit ſi aſcēderit μου λαλοῦντα πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔσται ἐὰν ἀνα βῇ ira regis: τ dixerit tibi: quare acceſſiſtis ad θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ εἴπῃ σοι, τί ἐγγίσατε πρὸς

רִבְּה vt pliaremini:nōne sciebatis q̄ percutiemini de
τὴν πόλιν πολεμῆσαι; οὐκ οἶδα ὅτι πλαγήσεσθε ἐπὶ
muro? quis percussit abimelech filiū hie
τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξε τὸν ἀβιμέλεχ τὸν υἱὸν ἱε
D robaal? nōne mulier proiecit sup eū fragmē mole
ρομβάαλ; οὐχὶ γυνὴ ἔῤῥιψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου
de muro & mortuꝰ est in thabes? quare ac
ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν θαβής; διατί προσ-
cessistis ad murū? & dices & seruus
σκήξατε πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς καὶ γε ὁ δοῦλός
tuus vrias chetteus mortuꝰ é. & venit nun
σου οὐρίας ὁ χετταῖος τέθνηκε. καὶ παραγένετο ὁ ἄγγε-
cius ioab ad regē in hierusalem & nūcia
λος ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήγ-
uit dauid oia que locutꝰ est ioab. & di-
γειλε τῷ δαυὶδ πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἰωάβ. καὶ εἶ-
xit nūcius ad dauid: q̄ preualuerūt viri
πεν ὁ ἄγγελος πρὸς δαυὶδ ὅτι κατισχύουσιν οἱ ἄνδρες
aduersū nos & egressi sūt viri ad nos in agrū:
ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον,
& venimus cōtra eos vsq; ad portas vestibuli:
καὶ ἐγενήμεθα ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῶν θυρῶν τοῦ πυλῶνος,
& sagittauerūt sagittarii ad seruos tuos
καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες ἐπὶ τοὺς δούλους σου
ex muro: & mortui sunt de seruis
ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον ἀπὸ τῶν δούλων τοῦ
regis & seruus tuus vrias chetteus mor
βασιλέως καὶ γε ὁ δοῦλός σου οὐρίας ὁ χεττταῖος τέθνη
tuꝰ est. & dixit dauid ad nūciū: hec dices
κεν. καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον, τάδε ἐρεῖς
ad ioab: nō malū sit in oculis tuis de
πρὸς ἰωάβ, μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου πρᾶγ-
verbo hoc: quia hinc hinc est hinc ut sic
ματος τούτου, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως ποτὲ δὲ οὕτω
consumet gladius. confortа bel
τως καταφαγέται ἡ ῥομφαία. κραταίωσον τὸν πόλε-
lum tuū aduersus vrbē: & destrues eam: &
μόν σου ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατάσκαψον αὐτήν, καὶ
fortifica eū. & audiuit vxor vrie q̄ mor
κραταίωσον αὐτόν. καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ οὐρίου ὅτι τέ
tuus esset vir suus vrias: & plāxit sup virū
θνηκεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐρίας, καὶ ἐκόψατο ἐπὶ τὸν ἄνδρα
suū. & trānsijt luctus: & misit dauid
αὐτῆς. καὶ ἐπλήσθη τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε δαυὶδ
& accepit bersabee in domū suā: &
καὶ ἔλαβε τὴν βηρσαβεὲ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
facta est ei in vxorē: & parit ei filiū.
ἐγένετο αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. Ca.12.

Θ Et visa est mala res quā fecit dauid
Καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ πρᾶγμα ὃ ἐποίησε δαυὶδ
coram dño: & misit dñs nathan prophe
ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀπέστειλε κύριος ταὰν τὸν προφή-
tam ad dauid. & ingressus ē nathā ad dauid: &
την πρὸς τὸν δαυίδ. καὶ εἰσῆλθε ναθὰν πρὸς δαυίδ, καὶ
dixit ei: iudica tā mihi iudicū hoc.
εἶπεν αὐτῷ, ἀνάγγειλόν μοι τὸν κρίσιν ταύτην.
duo viri erāt in vna ciuitate: vn⁹ diues &
δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν μιᾷ πόλει, εἷς πλούσιος καὶ
alter pauper: & erāt diuiti greges ouiū & armē-
εἷς πένης, καὶ ἦν τῷ πλουσίῳ ποίμνια καὶ βου-
ta boū multa valde: & pauperi nō erat q̄ppiā aliꝰ
κόλια πολλὰ σφόδρα, καὶ τῷ πένητι οὐκ ἦν ἐνδεὲς ἀλλ'
nisi agna vna parua quā possedit & fouit
ἢ ἀμνὰς μία μικρὰ ἣν ἐκτήσατο καὶ ἐθρεψατο αὐτήν
& nutriuit eā & nutrita fuit cū eo & cū
καὶ ἐξετράφη αὐτὴ καὶ συνετράφη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ
filijs eius pariter: de pane
τῶν τέκνων αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτό, ἀπὸ τοῦ ἄρτου
eius comedebat & de calice bibebat: & in
αὐτοῦ ἤσθιεν καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου ἔπινε, καὶ ἐν τῷ
sinu eius
κόλπῳ αὐτοῦ

murū? vt preliaremini:
ⁿan ignorabatis
ᵒq̄ multa deſup ex muro telaʳ mittantur? ˢqs ᵗp
cussit ᵘabimelech ᵛfilium ʷhieroboal: ˣnonne
ʸmulier ᶻmisit ᵃsuper eū ᵇfragmen ᶜmole
ᵈde muro: ᵉ& interfecit eū ᶠin thebes? ᵍquare
ʰiuxta ⁱmurū ᵏaccessistis?
ˡdices. ᵐEtiam
ⁿseruus tuus ᵒvrias ᵖethe-
us qoccubuit. ʳ Abiit er-
go ˢnuncius ᵗ& venit ᵘ& narrauit ᵛdauid ʷomnia
ˣque ʸei precepat ᶻ ioab:
ᵃ& dixit
ᵇnūcius ᶜad ᵈdd. ᵉPreua-
luerunt ᶠaduersum nos
ᵍviri: ʰ& egressi sunt ⁱad
nos in ʲagrū. Nos autem
ᵏfctō ipetu pſecuti ˡeos
fumus ᵐvſq; ad ⁿportā ci-
uitatis: ᵒ& direxerūt ia-
culaʳ sagittarii ˢad ᵗseruos
tuos ᵘex ᵛmuro ʷdesuper:
ˣmortuiq; sunt ʸ de ᶻ suis
ᵃregis. ᵇQuinetiā ᶜseruꝰ
tuus ᵈvrias ᵉetheus ᶠmor
tuus est. ᵍEt dixit ʰdauid
ⁱad ʲnuncium. ᵏHec
ˡdices ᵐioab. ⁿNō te ᵒfran
gat
ᵖista ᵠres. Varius enī euen
tus est belli: & nunc ʳ hūc
ˢ& nunc ᵗillum ᵘconsu-
mit ᵛgladius. ʷ Conforta
ˣbellatores tuos ʸaduer-
sus ᶻvrbem ᵃvt ḋstruas eā
ᵇ& exhortare eos. ᶜAu-
diuit autem ᵈvxor ᵉvrie
ᶠq̄ ᵍmortuus esset ʰvrias
ⁱvir suus: ʲ& planxit
cum. ᵏTrāsactoq; ˡluctu
ᵐmisit
ⁿdauid ᵒ& itroduxit eā ᵖi
ᵠdomū suam: ʳ& fctā est
ˢei ᵗvxor: ᵘpeperitq; ᵛei
ʷfilium. ˣEt displicuit
ʸverbum hoc ᶻquod ᵃfe-
cerat ᵇdauid ᶜcoram
ᵈdomino. 12.
Isit ergo
ᵉdominꝰ ᶠnathan ᵍad ʰda
uid. Quiⁱcum veniſſet
ʲad eum: ᵏdixit ˡei. ᵐDuo
viri
ⁿerant ᵒin ciuitate ᵖvna:
ᵠvnus ʳdiues
ˢ& alter ᵗpauper. ᵘDiues
habebat
ᵛones ʷ& boues ˣpluri-
mos ʸvalde: ᶻ pauper aūt
ᵃnihil hēbat ᵇ oīno ᶜp̄ter
ᵈouem ᵉvnam
ᶠpuulā ᵍquā ʰemerat ⁱ& nutrierat ʲ& q̄ creuerat
ᵏapud eū ˡcū ᵐfiliis eius:
ⁿsimul ᵒde pane illius
ᵖcomedēs ᵠ& de calice ei-
us ʳbibēs: ˢ& in sinu illi?

וַיַּעַר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת
אֲשֶׁר יֹרוּ מֵעַל הַחוֹמָה: מִי הִכָּה
אֶת אֲבִימֶלֶךְ בֶּן יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא
אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב
מֵעַל הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֶץ לָמָּה
נִגַּשְׁתֶּם אֶל הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ גַּם
עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת: וַיֵּלֶךְ
הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא וַיַּגֶּד לְדָוִד אֵת כָּל
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב: וַיֹּאמֶר
הַמַּלְאָךְ אֶל דָּוִד כִּי גָּבְרוּ עָלֵינוּ
הָאֲנָשִׁים וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה
וַנְהִיֶה עֲלֵיהֶם עַד פֶּתַח הַשָּׁעַר:
וַיֹּרוּ הַמּוֹרִים אֶל עֲבָדֶיךָ מֵעַל
הַחוֹמָה וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
וְגַם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת:
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַמַּלְאָךְ כֹּה
תֹאמַר אֶל יוֹאָב אַל יֵרַע
בְּעֵינֶיךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כִּי כָזֶה
וְכָזֶה תֹּאכַל הֶחָרֶב הַחֲזֵק
מִלְחַמְתְּךָ אֶל הָעִיר וְהָרְסָהּ
וְחַזְּקֵהוּ: וַתִּשְׁמַע אֵשֶׁת אוּרִיָּה
כִּי מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ וַתִּסְפֹּד
עַל בַּעְלָהּ: וַיַּעֲבֹר הָאֵבֶל וַיִּשְׁלַח
דָּוִד וַיַּאַסְפָהּ אֶל בֵּיתוֹ וַתְּהִי לוֹ
לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ בֵּן וַיֵּרַע
הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד בְּעֵינֵי
יְהוָה: Cap.xij.
וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת נָתָן אֶל דָּוִד וַיָּבֹא
אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים
הָיוּ בְּעִיר אַחַת אֶחָד עָשִׁיר
וְאֶחָד רָאשׁ: לָעָשִׁיר הָיָה
צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד: וְלָרָשׁ
אֵין כֹּל כִּי אִם כִּבְשָׂה אַחַת
קְטַנָּה אֲשֶׁר קָנָה וַיְחַיֶּהָ וַתִּגְדַּל
עִמּוֹ וְעִם בָּנָיו יַחְדָּו מִפִּתּוֹ
תֹּאכַל וּמִכֹּסוֹ תִּשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ

[a]תִּשְׁכַּב [b]וַתְּהִי [c]לוֹ [d]כְּבַת׃ וַיָּבֹא׃ הֵלֶךְ [a]שָׁכַב
[e]לְאִישׁ [f]הָעָשִׁיר׃ וַיַּחְמֹל [g]לָקַחַת [e]חָמַל
[h]מִצֹּאנוֹ [i]וּמִבְּקָרוֹ [j]לַעֲשׂוֹת [k]לָאֹרֵחַ [l]עָשָׂה
[m]הַבָּא [n]לוֹ [o]וַיִּקַּח [p]אֶת [q]כִּבְשַׂת [r]הָאִישׁ [p]בּוֹא [q]לָקַח
[s]הָרָאשׁ [t]וַיַּעֲשֶׂהָ [u]לָאִישׁ [v]הַבָּא [w]אֵלָיו׃
[x]וַיִּחַר [y]אַף [z]דָּוִד [a]בָּאִישׁ [b]מְאֹד [c]וַיֹּאמֶר [c]חָרָה
[d]אֶל [e]נָתָן [f]חַי [g]יְהוָה [h]כִּי [i]בֶן [j]מָוֶת
[k]הָאִישׁ [l]הָעֹשֶׂה [m]זֹאת׃ [n]וְאֶת
[o]הַכִּבְשָׂה [p]יְשַׁלֵּם [q]אַרְבַּעְתָּיִם [r]שָׁלַם [s]רָבַע
[t]עֵקֶב [u]אֲשֶׁר [v]עָשָׂה [w]אֶת [x]הַדָּבָר [y]הַזֶּה
[z]וְעַל [a]אֲשֶׁר [b]לֹא [c]חָמַל׃ [d]וַיֹּאמֶר [e]נָתָן
[f]אֶל [g]דָּוִד [h]אַתָּה [i]הָאִישׁ [j]כֹּה [k]אָמַר
[l]יְהוָה [m]אֱלֹהֵי [n]יִשְׂרָאֵל [o]אָנֹכִי
[p]מְשַׁחְתִּיךָ [q]לְמֶלֶךְ [r]עַל [s]יִשְׂרָאֵל
[t]וְאָנֹכִי [u]הִצַּלְתִּיךָ [v]מִיַּד [w]שָׁאוּל׃ [c]נָצַל
[x]וָאֶתְּנָה [y]לְךָ [z]אֶת [a]בֵּית [b]אֲדֹנֶיךָ [c]וְאֶת [d]נָתַן
[e]נְשֵׁי [f]אֲדֹנֶיךָ [g]בְּחֵיקֶךָ [h]וָאֶתְּנָה [i]נָשָׁה
[j]לְךָ [k]אֶת [l]בֵּית [m]יִשְׂרָאֵל [n]וִיהוּדָה
[o]וְאִם [p]מְעַט [q]וְאֹסִיפָה [r]לְךָ [s]כָּהֵנָּה [t]יָסַף
[u]וְכָהֵנָּה׃ [v]מַדּוּעַ [w]בָּזִיתָ [x]אֶת [y]דְּבַר [z]מָדַע [a]בָּזָה
[b]יְהוָה [c]לַעֲשׂוֹת [d]הָרַע [e]בְּעֵינָו [f]אֵת [g]עָשָׂה
[h]אוּרִיָּה [i]הַחִתִּי [j]הִכִּיתָ [k]בַּחֶרֶב [l]וְאֶת [m]נָכָה
[n]אִשְׁתּוֹ [o]לָקַחְתָּ [p]לְךָ [q]לְאִשָּׁה [r]אִישׁ
[s]וְאֹתוֹ [t]הָרַגְתָּ [u]בַּחֶרֶב [v]בְּנֵי [w]עַמּוֹן׃
[x]וְעַתָּה [y]לֹא [z]תָסוּר [a]חֶרֶב [b]מִבֵּיתְךָ [c]סוּר
[d]עַד [e]עוֹלָם [f]עֵקֶב [g]כִּי [h]בְזִתָנִי [i]וַתִּקַּח [e]עָלַם [f]לָקַח
[k]אֶת [l]אֵשֶׁת [m]אוּרִיָּה [n]הַחִתִּי [o]לִהְיוֹת [p]הָיָה
[q]לְךָ [r]לְאִשָּׁה׃ [s]כֹּה [t]אָמַר [u]יְהוָה
[v]הִנְנִי [w]מֵקִים [x]עָלֶיךָ [y]רָעָה [z]מִבֵּיתֶךָ [a]קוּם [b]רוּעַ
[c]וְלָקַחְתִּי [d]אֶת [e]נָשֶׁיךָ [f]לְעֵינֶיךָ [g]נָשָׁה
[h]וְנָתַתִּי [i]לְרֵעֶיךָ [j]וְשָׁכַב [k]עִם [l]נָשֶׁיךָ [m]נָתַן [n]רָעָה
[o]לְעֵינֵי [p]הַשָּׁמֶשׁ [q]הַזֹּאת׃ [r]כִּי
[s]אַתָּה [t]עָשִׂיתָ [u]בַּסָּתֶר [v]וַאֲנִי [w]אֶעֱשֶׂה
[x]אֶת [y]הַדָּבָר [z]הַזֶּה [a]נֶגֶד [b]כָּל [c]
[d]יִשְׂרָאֵל [e]וְנֶגֶד [f]הַשָּׁמֶשׁ׃ [g]וַיֹּאמֶר [h]אָמַר
[i]דָּוִד [j]אֶל [k]נָתָן [l]חָטָאתִי [m]לַיהוָה

[a]dormiēs:[b]eratq;[c]illi[d]si-
cut filia.[e]Cū āt[f]pegrin[g]
quidā[e]venisset[g]ad[h]diui-
tem:[i]parcēs ille[k]sumere
[l]de ouibus[m]& de bobus
suis:[n]vtexhiberet conui
uium[o]pegrino illi[p]q ve-
nerat[q]ad se:[r]tulit[s]ouē[u]vi
ri[t]paupis[r]& p̄parauit ci
bos[s]hoi[a]qui venerat[b]ad
se.[c]Iratus āt[d]indignatio
ne[e]dd[f]aduersus hoiem
illum[g]nimis:[h]dixit[i]ad
[k]nathā.[l]Viuit[m]dñs:[n]qm
[n]filius[o]mortis est[p]vir[q]q
fecit[r]hoc.
[s]Ouem[u]reddet in[t]qua-
druplum:
[t]eo q[u]fecerit[e]verbum[v]i
stud
[e]&[w]non[h]pepercerit.[i]Di
xit autem[k]nathan
[l]ad[m]dd.[n]Tu es ille[o]vir.
[p]Hec[q]dicit
[r]dñs[s]deus[t]israel.[u]Ego
[v]vnxi te[r]in regē[s]sup[a]is-
rael:
[b]& ego[c]erui te[d]de manu
[e]saul:
[f]& dedi[g]tibi[h]domū[k]dñi
tui:[l]&
[m]vxores[n]dñi tui:
[o]in sinu[q]tuo:[p]dediq;
[q]tibi[o]domū[r]israel[s]& iu-
da:
[t]& si[r]parua sūt ista[s]adii-
ciā[a]tibi multo maiora.
[b]Quare ergo[c]contem-
psisti[g]verbum
[h]dñi[i]vt faceres[k]malū[l]in
conspectu meo?
[n]Vriam[o]etheum[p]pcussi
sti[q]gladio:[r]&
[o]vxorem illius[r]accepisti
[s]in vxorem[u]tibi:
[t]&[i]interfecisti[v]eum[a]gla-
dio[b]filioꝝ[c]ammō.Quā
obrē[e]non[f]recedet[g]gladi
us[h]de domo tua
[i]vsq;in[k]sempiternū:[l]eo
q[u]despexeris me:[o]& tu
leris[q]vxorē[r]vrie[s]ethei
[t]vt esset
[u]vxor[v]tua.Itaq;[w]hec[x]di-
cit[a]dominus.
[b]Ecce ego[c]suscitabo[d]su-
per te[e]malum[f]de domo
tua:[g]& tollam[h]vxores tu
as[i]in oculis tuis:
[l]& dabo[m]pximo tuo:[n]&
dormiet[o]cum[p]vxoribus
tuis[q]in oculis[r]solis[s]hui[o].
[u]Tu[t]enim
[v]fecisti[w]abscondite:[x]ego
autem[a]faciam
[e]verbum[b]istud[c]in cōspe
ctu[f]omnis
[g]israel:[h]& in conspectu
[i]solis.[k]Et dixit
[l]dauid[m]ad[n]nathā.[o]Pec-
caui[p]domino.

dormiebat: τ erat ei sicut filia sua. venit āt
ἐκάθευδεν, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ αὐτοῦ. ἦλθε δὲ
viator ad virū diuitē: τ pe-
ὁδοιπόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον, καὶ ἐφεί-
percit vt sumeret de grege ouiū sua τ de
σατο τοῦ λαβεῖν ἐκ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ
armēto boū suo vt faceret viro peregrino
βουκολίου αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ἀνδρὶ τῷ ξένῳ τῷ
veniēti ad se: τ tulit agnā
ἥκοντι πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ
viri pauperis: τ imolauit eā τ fe-
ἀνδρὸς τοῦ πένητος, καὶ ἔθυσεν αὐτὴν καὶ ἐποίη-
cit eā viro qui venerat ad se. τ
σεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἥκοντι πρὸς αὐτόν. καὶ
iratus est dauid nimis idignatiōe aduersū virū. τ dixit
ἐθυμώθη δαυὶδ σφόδρα ὀργῇ ἐπὶ τὸν ἄνδρα. καὶ εἶπεν
ad nathan: viuit dñs qm filius mortis vir q fecit
πρὸς ναθάν, ἐκ κύριος ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας
hoc. τ agnam reddet in quadruplū eo q
τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσεται τετραπλάσιον ἀνθ' ὧν
fecit rem hanc: τ eo q nō pepercit.
ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ὑπὲρ οὗ οὐκ ἐφείσατο.
τ dixit nathan ad dauid: tu es vir q fecisti
καὶ εἶπε ναθὰν πρὸς δαυίδ, σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας
hoc. hec dicit dñs deus israel: ego vnxi
τοῦτο. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ἐγὼ ἔχρισά
te in regē sup israel: τ ego elegi te
σε εἰς βασιλέα ἐπὶ τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ ἐξελεξάμην σε
de manu saul: τ dedi tibi domū domi
ἐκ χειρὸς σαούλ, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρί-
ni tui: τ vxores eius in sinu
ου σου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον
tuo: τ dedi tibi domū israel τ iu
σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἰού-
da. τ si pauca tibi sūt addam tibi sicut
δα. καὶ εἰ ὀλίγα σοι ἐστὶ προσθήσω σοι καθὼς
hec. τ quare contēpsisti verbū dñi vt
ταῦτα. καὶ τί ὅτι ἐξουδένωσας τὸν λόγον κυρίου τοῦ
faceres malū corā eo? vriam chet-
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον αὐτοῦ; τὸν οὐρίαν τὸν χετ
teum pcussisti in gladio: τ vxorē illi[s]
ταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
accepisti tibi ipsi in vxorē: τ eum interfecisti
ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας
in gladio filioꝝ ammō. τ nūc nō auferetur gla
ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν ἀμμών. καὶ νῦν οὐκ ἐξαρθήσεται ῥομ-
dius de domo tua in sēpiternū causa huius:
φαία ἐκ τοῦ οἴκου σου εἰς τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου,
quia cōtēpsisti me: τ accepisti vxorē vrie
ὅτι ἐξουδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα οὐρίου
chettei tibi ipsi vxorē. hec dicit dñs:
τοῦ χετταίου σεαυτῷ γυναῖκα. τάδε λέγει κύριος,
ecce ego suscitabo sup te mala de domo tua.
ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγερῶ ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου,
τ tollā vxores tuas corā te: τ
καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου ἐνώπιόν σου, καὶ
dabo eas proximo tuo: τ dormiet cū
δώσω αὐτὰς τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται με
vxoribus tuis corā sole hoc:
τὰ τῶν γυναικῶν σου ἐνώπιον τοῦ ἡλίου τούτου,
quia tu fecisti in abscōdito: ego āt faciā ver
ὅτι σὺ ἐποίησας ἐν κρυπτῷ, ἐγὼ δὲ ποιήσω τὸ ῥῆ
bum istud in cōspectu oīs israel τ in cōspectu
μα τοῦτο ἐνώπιον παντὸς ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον τοῦ
solis huius. τ dixit dauid ad nathan: pecca
ἡλίου τούτου. καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς ναθάν, ἡμάρτη-
ui dño.
κα τῷ κυρίῳ.

Eccle. 47.d.

τ dixit nathan ad dauid: τ dñs abſtulit
καὶ εἶπε ναθὰν πρὸς δαυίδ, καὶ κύριος ἀφεῖλατο τὸ
petrā tuū: τ tu nō morieris. verūtn qr ir-
ἁμάρτημά σου, καὶ σὺ μὰ ἀποθάνῃ· ὅτι ὅτι ἐβλα-
ritasti in inimicis dñm in
σφήμησας ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τὸν κύριον τὸ
verbo hoc: τ filius tu⁹ q̄ natus eſt tibi mor-
τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεχθεὶς σοι θανά-
te morietur. τ reuerſus ē nathan in domū ſuā.
τῳ ἀποθανεῖται. καὶ ἀπῆλθε ναθὰν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
τ percuſſit dns puerū quē peperit vxor vrie
καὶ ἐπάταξεν ὁ θεὸς τὸ παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ οὐρίου τῷ
dauid: τ egrotabat. τ deprecat⁹ē dauid dñm pro
δαυίδ, καὶ ἠρρώστει. καὶ ἐξίλεω δαυὶδ τὸν κύριον ὑπὲρ
puero: τ ieiunauit dauid ieiunio: τ in
τοῦ παιδίου, καὶ ἐνήστευσε δαυὶδ νηστείαν, καὶ εἰ-
greſſus ē τ mānſit ſup terrā τ ſurrexerūt ſenio
σελθὼν καὶ ηὐλίζετο ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀνέστησαν οἱ πρεσβύτε-
res domus eius ad eū: vt eleuaret eum de ter-
ροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, τοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς,
τ nō voluit: neq; cenauit panē cū eis.
καὶ οὐκ ἠβούλετο, οὐδὲ συνεφάγετο ἄρτον μετ' αὐτῶν.
factū eſt āt in die ſeptima τ mortu⁹ eſt pu
Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπέθανε τὸ παι-
er: τ timuerūt ſerui dauid nūciare
δίον, καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι δαυὶδ ἀπαγγεῖλαι
ei: q̄ mortu⁹ eēt puer vicēteo: q̄ adhuc pue
αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδίον λέγοντες, ὅτι ἔτι τοῦ παι-
ro viuēte loquebamur ad eū: τ nō audiebat
δίου ζῶντος ἐλαλοῦμεν πρὸς αὐτόν, καὶ οὐκ ἤκουεν τῆς
vocē nr̄am: τ quō dicemus ad eū q̄ mortu⁹ē
φωνῆς ἡμῶν, καὶ πῶς ἐροῦμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκεν
puer: τ faciet mala. τ vidit dauid
τὸ παιδίον; καὶ ποιήσει κακά. καὶ εἶδεν δαυὶδ
ſeruos ſuos q̄ muſitārt τ ſenſit dō
τοὺς παῖδας αὐτοῦ ὅτι ψιθυρίζουσιν, καὶ ἔγνω δαυὶδ
q̄ mortu⁹ eſſet puer. τ dixit dauid ad
ὅτι τέθνηκε τὸ παιδίον· καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς τοὺς
ſeruos ſuos: ſi mortu⁹ eſt puer⁹ τ dixerūt: mor-
παῖδας αὐτοῦ, εἰ τέθνηκε τὸ παιδίον; καὶ εἶπον, τέ-
tuus eſt. τ ſurrexit dauid de ter-
θνηκεν. τ ἀνέστη δαυὶδ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο
ra: τ lauit ſe
καὶ ἠλείψατο καὶ ἤλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
τ vnxit ſe: τ mutauit veſtē ſuā: τ
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ
ingreſſus eſt in domū dñi τ adorauit eū: τ
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἤτησεν ἄρτους φαγεῖν.
ingreſſus eſt in domū ſuā: τ petiuit panē vt comederet.
τ dixerūt ei ſerui ſui: quio ſermo iſte quē
καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν
feciſti: adhuc eō infante viuēte ieiunaſti τ
ἐποίησας; ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος ἐνήστευες καὶ
flebas: τ vt mortu⁹ eſt puer: ſurrexiſti τ come
ἔκλαιες, καὶ ὡς ἀπέθανε τὸ παιδίον, ἀνέστης καὶ ἔφα-
diſti panē τ bibiſti vinū: τ dixit dauid: adhuc
γες ἄρτον καὶ ἐπίωκας οἶνον; καὶ εἶπε δαυὶδ, ἔτι
puero viuēte ieiunaui τ fleui: q̄ dixi:
τοῦ παιδίου ζῶντος ἐνήστευον καὶ ἔκλαιον, ὅτι εἶπον,
quis nouit ſi miſerebit̄ mei dñs: τ viuet in
τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδί-
fano: nūc āt mortuus eſt infans: quare igit̄ ieiunabo
ον; νῦν δὲ τέθνηκεν τὸ παιδάριον, ἵνατί ἐγὼ νηστεύσω
ego: nūq̄d potero vt reducā eum: ego va-
ἐγώ; μὴ δυνήσομαι τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτό; ἐγὼ πο-
dam ad eū: ipſe āt nō reuertet̄ ad
ρεύσομαι πρὸς αὐτόν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀναστρέψει πρός
me. τ cōſolat⁹ eſt dauid vxorē ſuā ber
με. καὶ παρεκάλεσε δαυὶδ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ βη-
ſabee: τ ingreſſus ad eam: τ dormiuit cū
σαβεε, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐ-
ea: τ cōcepit τ peperit
τῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν

1.Par. 3.b. Matth. 1.a.

⁹Dixitq; nathan ⁹ad dauid. ⁴Dñs ⁵quoq; trāſtulit ⁶petrā tuū. ⁷Nō ⁸morieris. ⁹Verūtn ⁹qn̄ ⁹blaſphemare feciſti ⁸inimicos ⁴domini ⁸ꝓpter verbum hoc: ⁹filius ⁹qui natus eſt ⁸tibi ⁹morte ⁴morietur. ⁹Et reuerſus ē ⁴nathan ⁹in ⁵domū ſuam. ⁴Percuſſitq; ⁴dñs ⁸parua lū ⁴quem ⁹peperit ⁴vxor ⁴vrie ⁹dauid: ⁶& deſperatus eſt. ⁴Deprecatuſq; eſt ⁸dauid ⁹deū ⁹ꝓ ⁹paruulo ⁴& ieiunauit ⁹dd̄ ⁴ieiūio: ⁹& ingreſſus ſeorſum ⁹iacuit ⁴ſup terrā. ⁴Venerūt autem ⁴ſeniores ⁹domus eius cogentes ⁸eum ⁴vt ſurgeret ⁹de ⁴terra. Qui ⁴noluit: ⁸nec ⁴comedit cū ⁸cum eis ⁴cibum. ⁹Accidit aūt ⁹die ⁹ſeptima ꝯ ⁹vt moreretur ⁹ifans: ⁴timueruntq; ⁹ſerui ⁴dauid ⁹nūciare ⁴ei ⁴q̄ ⁴mortuus eēt ⁴paruulus: ⁴dixeīt ⁸ei. ⁹Ecce ⁴cū ⁴puulus adhuc ⁹viueret ⁸loq̄bamur ⁴ad eum: ⁸& nō ⁴audiebat ⁹vocē nr̄am: ⁹ q̄ntomagis ſi ⁹dixerim ⁹ ⁹mortu⁹ ē ⁴puer ſe affliget. ⁹Cū ergo ⁸dd̄ ⁹audiſſet ⁴ſeruos ſuos ⁹muſitantes ⁸intellexit ⁹q̄ ⁴mortuus eſſet ⁴infantulus. ⁹Dixitq; ⁴ad ꝯ ⁸ſeruos ſuos. ⁴Nū mortuus ē ⁹puer? Qui ⁹rñdeīt ei. ⁹Mortu⁹ ē. ⁹Surrexit ergo ⁹dd̄ ⁴de terra: ⁹& lot⁹ ⁴vnctuſq; ē. ⁹Cūq; mutaſſet ⁴veſtē: ⁴ingreſſus eſt ⁴domū ⁴dñi ⁹& adorauit ⁹& venit ⁹in ⁹domū ſuā: ⁴petiuitq; ⁹vt ponerēt ⁹ei ⁴panem: ⁸& comedit. ꝯ ⁴Dixerunt autē ⁹ei ⁹ſerui ſui. ⁹Quis eſt ꝯ ⁹ſermo ⁹quem ⁹feciſti? ꝯ ⁹Propter ⁹infantē cū adhuc ⁴viueret ⁴ieiunaſti ⁹& flebas: ⁸mortuo aūt ⁴puero ⁹ſurrexiſti ꝯ ⁹& comediſti ⁴panē? Qui ⁹ait. Propter ꝯ ⁴ifantē ⁸dū adhuc ⁸ viueret ⁴ieiunaui ⁹& fleui. ⁹Dicebā ⁹ei. ⁴Quis ⁹ſcit ſi forte ⁴donet eū mihi ⁹dñs ⁴& viuat ⁹infās. ⁴Nūc āt quia ⁴mortuus eſt ⁴q̄re ⁴ieiūo? ⁹Nūq̄d potero ⁴reuocare eū āplius? ⁹Ego ⁸vadā magis ⁴ad eum: ⁸ille vero ⁴nō ⁹reuertetur ⁹ ad me. ⁹Et cōſolat⁹ eſt ⁹dd̄ ⁹ber ſabee ⁴vxorem ſuam: ⁹in greſſuſq; ⁴ad eā ⁹dormiuit ⁴cū ea. Que ⁴genuit

וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל דָּוִד גַּם יְהוָה
הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת׃ אֶפֶס
כִּי נִאֵץ נִאַצְתָּ אֶת אֹיְבֵי יְהוָה
בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִלּוֹד לְךָ מוֹת
יָמוּת׃ וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף
יְהוָה אֶת הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת
אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֶּאֱנַשׁ׃ וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד
אֶת הָאֱלֹהִים בְּעַד הַנָּעַר וַיְצֻם
דָּוִד צוֹם וָבֹא וְלַן וְשָׁכַב אָרְצָה׃
וַיָּקוּמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ
מִן הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא בָרָה
אִתָּם לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיָּמָת הַיָּלֶד וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד
לְהַגִּיד לוֹ כִּי מֵת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ
הִנֵּה בְּהִיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו
וְלֹא שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר
אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה׃ וַיַּרְא
דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן
דָּוִד כִּי מֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל
עֲבָדָיו הֲמֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃
וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסָךְ
וַיְחַלֵּף שִׂמְלָתָו וַיָּבֹא בֵּית
יְהוָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ
וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל׃
וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה
הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
בְּעַבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתִּבְךְ
וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ
וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר בְּעוֹד
הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי
מִי יוֹדֵעַ וְחַנָּנִי יְהוָה וְחַי הַיֶּלֶד׃
וְעַתָּה מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם
הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ
אֵלָיו וְהוּא לֹא יָשׁוּב אֵלָי׃ וַיְנַחֵם
דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ
וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד

בֶּן דַּוִד אֲחוֹת יָפָה וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן בֶּן
filiū: & vocauit nomen eius salomon: & dñs
אַהֲבוֹ: וַיֵּצֵר לְאַמְנוֹן בְּעַד תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא
dilexit eum. Misitq; in manu nathan pphete:
וַיִּפָּלֵא בְּעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה: וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן
& vocauit nomen eius: amabilis dño: eo q̄ dili
וַיִּתְחָל וַיְהִי כִּי בָאָה אֲבִיהוּ לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
geret eū dñs. Igitur pugnabat ioab cōtra raba
אַמְנוֹן תָּבוֹא נָא תָּמָר אֲחוֹתִי וְתַכֵּל לְעֵינַי הָעֻגָה וְאֹכֵלָה
ath filiorū ămon & expugnabat vrbē regiā.
מִיָּדָהּ: וַתָּבֹא תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח
Misitq; ioab nuncios ad dauid dicēs. Dimicaui aduersum rabba: & capiēda ē vrbs aquarum. Nunc igitur congrega reliquā ptē ppli: & obside ciuitatē & cape eā: ne cū a me vastata fuerit vrbs noī meo ascribatur victoria. Congregauit itaq; dauid omnē ppl̄m: & pfectus ē ad uersum rabba. Cūq; dimicasset cepit eā. Et tulit dyadema regis eorū de capite eius pōdo auri talētum habēs eccccc gēmas pciosissimas: & impositū ē sup caput dauid. Sed & predā ciuitatis asportauit multam valde: ppl̄m quoq; eiꝰ adducens serrauit: eccc & circūegit sup eos ferrata carpenta. eccccc Diuisitq; cultris & traduxit eccccccccccccccc typo laterū. Sic fecit vniuersis ciuitatib⁹ filiorū ămon. Et reuersus est dauid & ois exercitus in ierusalem. 13.

עֲשָׂה לָהּ כְּתָנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁנָה בְּנוֹת הַבְּתוּלִים
filiū: & vocauit nomen eius salomon: & dñs dilexit eum. Misitq; in manu nathan pphete: & vocauit nomen eius: amabilis dño: eo q̄ dilige ret eū dñs. Igitur pugnabat ioab cōtra rabath filiorū ămon & expugnabat vrbē regiā. Misitq; ioab nuncios ad dauid dicēs. Dimicaui aduersum rabba: & capiēda ē vrbs aquarum. Nunc igitur congrega reliquā ptē ppli: & obside ciuitatē & cape eā: ne cū a me vastata fuerit vrbs noī meo ascribatur victoria. Congregauit itaq; dauid omnē ppl̄m: & pfectus ē ad uersum rabba. Cūq; dimicasset cepit eā. Et tulit dyadema regis eorū de capite eius pōdo auri talētum habēs eccccc gēmas pcioſissimas: & impositū ē sup caput dauid. Sed & predā ciuitatis asportauit multam valde: ppl̄m quoq; eiꝰ adducens serrauit: eccc & circūegit sup eos ferrata carpenta. eccccc Diuisitq; cultris & traduxit eccccccccccccccc typo laterū. Sic fecit vniuersis ciuitatib⁹ filiorū ămon. Et reuersus est dauid & ois exercitus in ierusalem. 13.

כִּי בְכֵן תִּלְבַּשְׁנָה בְּנוֹת הַבְּתוּלִים מְעִילִים עַל כֵּן יָצְאָה
Actum est ăt post hec vt absalō filii dd sororem speciosissimā vocabulo thamar adamaret amnon filius dauid: & depiret in eā valde: ita vt pp amorē eius egrotaret: quia cū esset virgo eccccccccc difficile ei videbatur: vt quippiā inhoneste ageret cū ea. Erat ăt amnon amicus: noie ionadab filius semmaa fratris dauid: eccccccccc vir prudēs valde. Qui dixit ad eum. eccccccccc Quare sic attenuaris macie filii regis eccccccccc per singulos dies? Cur nō indicas mihi? Dixit q̄ ei amnon. Thamar sororem eccccccccccccc fratris mei absalom amo. Cui respondit eccc ionadab. Cuba super lectū tuū & languorem simula. Cūq; venerit pater tuus vt visitet te eccc

filiꝰ: & vocauit nomē eius solomon. καὶ υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σολομών,
& dñs dilexit eum. & misit in καὶ κύριος ἠγάπησεν αὐτόν. καὶ ἀπέστειλεν ἐν
manu nathan pphē: & vocauit nomē eius χειρὶ ναθὰν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ieddidia in verbo dñi. & expugnauit ioab ἰεδιδίαν ἐν λόγῳ κυρίου. καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ τὴν
rabbath filiorꝫ ammō: & cepit vrbē re ῥαββὰθ υἱῶν ἀμμών, καὶ προκατελάβετο τὴν πόλιν τῆς βα
gni. & misit ioab nūcios ad dauid di σιλείας. καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους πρὸς δαυὶδ λέ
cens: expugnaui rabbath & cepi γων, πεπολέμηκα τὴν ῥαββὰθ καὶ κατειλαβόμην τὴν
vrbem aquarꝫ. & nūc cōgrega reliquā gtē πόλιν τῶν ὑδάτων. καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλειπον
ppli: & castrametare cōtra ciuitatē. & ca τοῦ λαοῦ, καὶ παρεμβαλὲ ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ πρόκα
pe eam tu: ne preoccupem eam τάλαβε αὐτὴν σύ, ὅπως μὴ προκαταλάβωμαι αὐτὴν
ego vrbē: & vocetur nomē meū sup eā. & cō ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν. καὶ συ
gregauit dauid oēm ppl̄m & pfectꝰ ē aduersū rabbath: νήγαγε δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐπορεύθη εἰς ῥαββάθ,
& expugnauit eam & cepit eā. & tu καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν καὶ κατελάβετο αὐτήν. καὶ ἔλα
lit diadema regis coꝝ de capite 1. Pa. βε τὸν στέφανον τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς 20.b.
eius. & pōd⁹ eius talētū auri & la αὐτοῦ. καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου καὶ λί
pidis pciosi: & erat sup caput dauid. & spolia θου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δαυίδ. καὶ τὰ σκῦλα
ciuitatis asportauit multa valde. & ppl̄m q̄ in τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα. καὶ τὸν λαὸν ὃν ἐν
ea eduxit: & posuit in serra & in tribu- αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκε ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβό
lio ferreo & ascijs ferreis: & circūegit λοις τοῖς σιδηροῖς καὶ σκεπάρναις σιδηροῖς, καὶ παρήγαγε
eos per aciem: & sic faciebat vniuersis αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου, καὶ οὕτως ἐποίει πάσαις
ciuitatibus filiorꝫ ammō. & reuersus est dauid & ταῖς πόλεσιν υἱῶν ἀμμών. καὶ ἀνέστρεψε δαυὶδ καὶ
oīs ppls in hierusalem. πᾶς ὁ λαὸς εἰς ἱερουσαλήμ. Ca.13.

Θ Factū ē post hec & erat absalom Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἦν τῷ ἀβεσσα-
filio dauid sozor pulchra forma nimis: λὼμ υἱῷ δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα,
& nomē ei thamar: & adamauit eam amnō καὶ ὄνομα αὐτῇ θαμάρ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὴν ἀμνὼν
filius dauid. & tribulabat egritudine amnō pp thamar υἱὸς δαυίδ. καὶ ἐθλίβετο ἀρρωστίᾳ ἀμνὼν διὰ θαμὰρ
sororē suā: quia virgo erat ipsa: & nō potꝫ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὕτη, καὶ ἐδό
rat in oculis eius ammon vt faceret aliqđ ei. κει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀμνὼν τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῇ.
& amnō amicus: & nomē ei ionadab fili⁹ καὶ τῷ ἀμνὼν ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδὰβ υἱὸς
samaa fratris dauid. & ionadab erat pru σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ δαυίδ. καὶ Ἰωναδὰβ ἦν φρό
dens nimis. & dixit amnō: dd tibi q̄ sic νιμος σφόδρα. καὶ εἶπε τῷ ἀμνών, τί σοι ὅτι οὕτως
cōtabuisti mane mane fili regis & nō συντίτηκας τοιαύτῃ πρωὶ πρωὶ υἱὲ τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ
nunciabis mihi? & dixit ei amnō: thamar ἀπαγγελεῖς μοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀμνών, θαμὰρ τὴν
sororem fratris mei absalom ego amo. & dī ἀδελφὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἀβεσσαλὼμ ἐγὼ ἀγαπῶ. καὶ εἶ
xit ei ionadab: cuba sup lectū tuū. & πεν αὐτῷ Ἰωναδάβ, κατακλίθητι ἐπὶ τὴν κοίτην σου. καὶ
simula egrotare: & veniet pr̄ tuus visitare τὴν
πρεσβύτου ἐνοχλεῖσθαι, καὶ ἐρεῖς πρὸς σου ἐπισκέψασθαί σε,

ואמרת אליו תבא נא תמר
אחותי ותבר̈ני לחם ועשתה
לעיני את הבריה למען אשר
אראה ואכלתי מידה: וישכב
אמנון ויתחל ויבא המלך
לראותו ויאמר אמנון אל המלך
תבוא נא תמר אחותי: ותלבב
לעיני שתי לבבות ואברה מידה:
וישלח דוד אל תמר הביתה
לאמר לכי נא בית אמנון אחיך
ועשי לו הבריה: ותלך תמר בית
אמנון אחיה והוא שכב ותקח
את הבצק ותלוש ותלבב לעיניו
ותבשל את הלבבות: ותקח את
המשרת ותצק לפניו וימאן
לאכל ויאמר אמנון הוציאו כל
איש מעלי ויצאו כל איש
מעליו: ויאמר אמנון אל תמר
הביאי הבריה החדר ואברה
מידך ותקח תמר את הלבבות
אשר עשתה ותבא לאמנון
אחיה החדרה: ותגש אליו לאכל
ויחזק בה ויאמר לה בואי שכבי
עמי אחותי: ותאמר לו אל אחי
אל תענני כי לא יעשה כן
בישראל אל תעשה את הנבלה
הזאת: ואני אנה אוליך את
חרפתי ואתה תהיה כאחד
הנבלים בישראל ועתה דבר
נא אל המלך כי לא ימנעני
ממך: ולא אבה לשמע בקולה
ויחזק ממנה ויענה וישכב אותה:
וישנאה אמנון שנאה גדולה מאד
כי גדולה השנאה אשר שנאה
מאהבה אשר אהבה ויאמר
לה אמנון קומי לכי: ותאמר

בריה עשה
בוא לבב
שלח
ילך
עשה
לקח
לוש
בשל
שרת יצק
פנה מאן
יצא
בוא בריה
עשה בוא
ענש
חזק
אמר
ענה
ילך
היה
מנע
מן
ענה שכב
את שנא
גדל
ילך

dices ei: veniat iā thamar soror mea:
και ἐρεῖς αὐτῷ, ἐλθέτω δὴ θαμὰρ ἡ ἀδελφή μου,
adsit mihi dās cibū mihi: et faciet co-
και παρεστηκέτω μοι ψωμίζουσά με, και ποιήσει ἐνώ-
ram me pulmētū vt videā et comedā de manu
πιόν μου βρῶμα ὅπως ἴδω και φάγω ἐκ τῆς χειρὸς
eius. et dormiuit amnon: et simulauit egro
αὐτῆς. και ἐκοιμήθη ἀμνών, και προσεποιήσατο ἐνοχ-
tare. et venit rex ad visitādū e-
λεῖσθαι. και παρεγένετο ὁ βασιλεὺς ἐπισκέψασθαι αὐ-
um. et ait amnō ad regem: veniat
τόν. και εἶπεν ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα, παραγενηθή-
iā thamar soror mea ad me: et faciat collyri-
τω δὴ θαμὰρ ἡ ἀδελφή μου πρός με, και κολλυρισά-
das coram me duas collyridas et comedā de
τω ἐνώπιόν μου δύο κολλυρίδας και φαγοῦμαι ἐκ τῆς
manu eius. et misit dauid in domū ad
χειρὸς αὐτῆς. και ἀπέστειλε δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον πρὸς
thamar dicēs: vade iā ad amnon fratrē
θαμὰρ λέγων, πορεύθητι δὴ πρὸς ἀμνὼν τὸν ἀδελφόν
tuū et fac ei cenā. et iuit thamar
σου και ποίησον αὐτῷ δεῖπνον. και ἐπορεύθη θαμὰρ
in domū amnon fratris sui: et ipse dor-
εἰς τὸν οἶκον ἀμνὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, και αὐτὸς ἐκά-
miebat. et accepit thamar farinā et cōmiscuit et fecit
θευδε. και ἔλαβε θαμὰρ τὸ στέαρ και ἐφύρασε και ἐκολ-
collyridas coram eo: et coxit collyridas.
λύρισεν ἐνώπιον αὐτοῦ, και ἔψησε τὰς κολλυρίδας.
et tulit in qd̄ effundūt: et effudit coram
και ἔλαβεν εἰς ὃ ἀποχέουσιν, και ἐπέχεεν ἐνώπιον
eo: et nō voluit comedere. et dixit amnō: edu-
αὐτοῦ, και οὐκ ἐβούλετο φαγεῖν. και εἶπεν ἀμνών. ἐξα-
cite a me vniuersos viros. et eduxerūt ab eo
γάγετε ἀπ' ἐμοῦ πάντα ἄνδρα. και ἐξήγαγον ἀπ' αὐτοῦ
oēs viros. et dixit amnō ad thamar: infer
πάντα ἄνδρα. και εἶπεν ἀμνὼν πρὸς θαμάρ, εἰσένεγκέ
mihi cibū in cōclaue et comedā de ma-
μοι τὸ βρῶμα εἰς τὸν κοιτῶνα και φαγοῦμαι ἐκ τῆς χει-
nu tua. et accepit thamar collyridas quas fecit
ρός σου. και ἔλαβε θαμὰρ τὰς κολλυρίλας ἃς ἐποίησεν
et intulit amnō fratri suo in cōclaue:
και εἰσήνεγκεν ἀμνὼν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα,
et obtulit ei vt comederet. et apprehēdit eā amnō
και προσήνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν. και ἐκράτησεν αὐτὴν ἀμνὼν
et dixit ei: ingredere dormi mecū. et dixit ei:
και εἶπεν αὐτῇ, εἰσελθε κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. και εἶπεν αὐ-
nō frater nō humilies me: qm̄ nō fiet
τῷ, μὴ ἀδελφὲ μὴ ταπεινώσης με, ὅτι οὐ ποιηθήσε-
sic in israel. ne facias stultitiā
ται οὕτως ἐν τῷ ἰσραήλ. μὴ ποιήσης τὴν ἀφροσύνην
hanc. et ego quo ferā obprobriū meū: et tu
ταύτην. και ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου, και σὺ
eris q̄si vnus de insipiētib' in israel. et nūc loquere
ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν ἰσραήλ. και νῦν λάλησον
iā ad regem: qm̄ non prohibebit me a
δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι οὐ μὴ ἀποκωλύσει με ἀπὸ
te. et nō voluit amnon audire vocē e-
σοῦ. και οὐκ ἐβούλετο ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐ-
ius. et preualuit magis q̄ ea et humiliauit
τῆς. και ἐκράτησεν ὑπὲρ αὐτὴν και ἐταπείνωσεν
eam et dormiuit cum ea. et exosā habuit eā am-
αὐτὴν και ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. και ἐμίσησεν αὐτὴν ἀμ-
nō odio magno nimis: q̄ magnū odiū q̄ ode-
νὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμί-
rat eam magis q̄ amor quo dilexerat eam.
σησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτήν.
et dixit ei amnon: surge et reuertere. et
και εἶπεν αὐτῇ ἀμνών, ἀνάστηθι και ἀπότρεχε. και
dixit
εἶπεν

dic' ei. Veniat oro tha-
mar soror mea vt det mihi
cibum: & faciat
pulmentum
vt comedam de mā e-
ius. Accubuit itaq̄
amnō: & q̄si egrotare
cepit. Cūq̄ vēisset rex
ad visitandū eū ait am-
non ad regem.
Veniat obsecro tha-
mar soror mea vt faciat
in oculis meis duas sor-
bitiūculas: & cibū para-
tū capiā de mā ei. Mi-
sit ergo dd̄ ad thamar
domū dicēs. Vēi i do-
mum amnon fris tui:
& fac ei pulmētū. Ve-
nitq̄ thamar in domū
amnon fris sui. ille āt
iacebat. Que tollens
farinā cōmiscuit & liq̄
faciens in oculis eius
coxit sorbitiunculas:
tollensq̄
qd̄ coxerat effudit &
posuit coram eo: & no-
luit comedere. Dixitq̄
amnō. Eiicite vniuer-
sos a me. Cunq̄ eiecis-
sēt omnes:
dixit amnon ad tha-
mar.
Infer cibū in conclaui
vt vescar
de manu tua. Tulit er-
go thamar sorbitiuncu-
las quas fecerat: & in-
tulit ad amnon
fratrē suū in conclaui.
Cunq̄ obtulisset ei ci-
bum: apprehēdit eā &
ait. Veni cuba
mecū soror mea. Que
rñdit ei. Noli frater mi:
noli opprimere me: ne-
q̄ enim hoc fas est
in israel. Noli facere
stulticiam
hāc. Ego eni ferre non
potero
opprobriū meū. Et tu
eris quasi vn' de
insipientibus in israel.
quinpotius loquere
ad regem & non ne-
gabit me
tibi. Noluit aūt amnō
acqescere p̄cibus eius:
sed p̄ualēs virib' oppre-
ssit eā & cubauit cū ea.
Et exosam eā habuit o-
dio magno nimis ita vt
maius esset odiū quo
oderat eam:
amore quo ante dile-
xerat. Dixitq̄
es amnō. Surge & va-
de. Que respondit.

לוֹ אַל אָחוֹת תָּמָר הַנְּדוּלָה הַזֹּאת יוֹת
מֵאֲחֹרֶת אֲשֶׁר עָשְׂתָה עִמִּי
לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃
וַיִּקְרָא אֶת נַעֲרוֹ מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר קְרָא
שִׁלְחוּ נָא אֶת זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה
וּנְעל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וְעָלֶיהָ
כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁן בְּנוֹת פסס
הַבְּתוּלֹת מְעִילִים וַיֹּצֵא
אֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ וְנָעַל הַדֶּלֶת
אַחֲרֶיהָ׃ וְתִקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל
רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר
עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל
רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ
הֲאַמְנוֹן אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה
אֲחֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל
תָּשִׁיתִי אֶת לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה
וַתֵּשֶׁב תָּמָר וְשֹׁמֵמָה בֵּית
אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃ וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד
שָׁמַע אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַיִּחַר לוֹ מְאֹד׃ וְלֹא דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם
עִם אַמְנוֹן לְמֵרָע וְעַד טוֹב כִּי
שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת אַמְנוֹן עַל
דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃
וַיְהִי לִשְׁעָתַיִם יָמִים וַיִּהְיוּ גֹזְזִים
לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר
עִם אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם
לְכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם
אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא גֹזְזִים
לְעַבְדֶּךָ יֵלֶךְ נָא הַמֶּלֶךְ וַעֲבָדָיו
עִם עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל
אַבְשָׁלוֹם אַל בְּנִי אַל נָא נֵלֵךְ
כֻּלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְרָץ בּוֹ
וְלֹא אָבָה לָלֶכֶת וַיְבָרְכֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם וְלֹא יֵלֵךְ נָא אִתָּנוּ
אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר לוֹ לָמָּה

Maius est hoc malum
quod nunc agis aduersum me: q̄ quod nō fecisti: expellēs me. Et noluit audire eam
sed vocato puero qui ministrabat ei dixit. Eiice hanc a me foras
& claude ostiū post eā. Que induta erat talari tunica: huiusce modi enim filie regis virgines vestibus vtebantur. Eiecit itaq; eā minister illius foras clausitq; fores post eam. Que aspgēs cinerem capiti suo scissa talari tunica: impositisq; manib? super caput suū: ibat ingrediens & clamans. Dixit autem ei abſalō frater suus. Nūqd āmon frater tuus cōcubuit tecum? Sed nunc soror tace: frater tuus est. Nec affligas cor tuum pro hac re.
Māsit itaq; thamar cō tabescēs in domo abſalom fris sui. Cū āt audisset rex dauid verba hec:
contristatus est valde. Porro non est locutus abſalō ad amnon malū nec bonū. Oderat enim abſalom amnon eo q̄ violasset thamar sororem suam. Factum est aūt post tps biennii vt tonderētur oues abſalom i balasor que est iuxta effraim. Et vocauit abſalom omnes filios regis: Venitq; ad regem & ait ad eū. Ecce tondentur oues serui tui: veniat oro rex cum seruis suis ad seruum suum. Dixitq; rex ad abſalom. Noli fili mi: noli rogare vt vēiam? omnes & grauem? te. Cum aūt cogeret eum & noluisset ire: benedixit ei. Et ait abſalō ad dā. Si nō vis venire: veniat obsecro nobiscū saltē amnon fr meus. Dixitq; ad eum

ei thamar: q̄n magnū malū vltimū magis q̄ pri
αὐτῶ ἀκμὴν, ὅτι μιγάλη κακία ἡ ἐχάτη ὑπὲρ τὴν πρώ
mū q̄ fecisti mecū vt mittas me. Et nō
τὴν ἣν ποιῶσάς μετ' ἐμοῦ ἐξαποστεῖλαί με. καὶ ἐκ
voluit audire vocē eius: Et vocā
ἐβούλετο ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐκάλε
uit puerū suū assistētē in domo ei
σε τὸν παῖδα αὐτοῦ τὸν προηγκότα τοῦ οἴκου αὐτοῦ
& dicit ei: emitte ifā hāc a me foras:
καὶ λέγει αὐτῶ, ἐξαπόστειλον δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω,
& claude hostiū post eam. Et sup eā erat
καὶ κλεῖσον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς· καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν
tunica talaris: q̄n sic induebātur
χιτὼν ἀρραγαλωτός, ὅτι οὕτως ἐνεδύοντο αἱ
filie regis virgines tunicis
θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐνδύσε
cis suis. Et eiecit eā minister eius
τους αὐτῶν· καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς τοῦ οἴκου
non foras: & clausit hostiū post eā. Et
αὐτῶ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς· καὶ
accepit thamar cinerē: & imposuit sup caput
ἔλαβεν θαμὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
suū: & tunicā talarē que sup eā
αὐτῆς, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ἀρραγαλωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆ
fuit: & posuit manus suas sup caput
ἦν διέρρηξεν, καὶ ἔθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
suū: & ibat vadēs & clamās. Et vi
αὐτῆς, καὶ ἐπορεύετο πορευομένη καὶ βοῶσα. καὶ εἶ
dit eā abſalō frater eius: nūqd amnon
πεν αὐτῆ ἀβεσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, μὴ ἀμνὼν ὁ
frater tuus fuit tecum? Et nūc soror ta
ἀδελφός σου γέγονεν μετὰ σου; καὶ νῦν ἀδελφὴ σιώ
ce: q̄n frater tuus ipse. nō ponas cor
πησον, ὅτι ἀδελφός σου αὐτός· μὴ ἓν τὴν καρδίαν
tuū loqui aliq̄d. Et sedit thamar contabescēs in
σου λαλῆσαί τι· καὶ ἐκάθισε θαμὰρ ἐκψυχοῦσα ἐν τῶ
domo abſalō fratris sui. Et rex
οἴκω ἀβεσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς· καὶ ὁ βασιλεὺς
dauid audiuit oīa verba hec: Et
δαυὶδ ἤκουσεν πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ
cōtristat est nimis. Et nō locut est abſalō am
ἐθυμώθη σφόδρα. καὶ οὐκ ἐλάλησεν ἀβεσαλὼμ τῶ ἀμ
non a malo vsq; ad bonū: q̄ oderat abſalom
νὼν ἀπὸ κακοῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει ἀβεσαλὼμ
amnō eo q̄ humiliauit thamar sororē suā.
ἀμνὼν ἀνθ' ὧν ἐταπείνωσεν θαμὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.
Et factū est post duos annos dierū Et fuerūt tōdē
καὶ ἐγένετο μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ ἦσαν κείρον
tes abſalō in baalasor q̄ apud ephraim.
τες τῶ ἀβεσαλὼμ ἐν βααλασὼρ τῆ πλησίον ἐφραίμ·
Et vocauit abſalom oēs filios
καὶ ἐκάλεσεν ἀβεσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ
regis: Et venit abſalō ad regē
βασιλέως, καὶ ἦλθεν ἀβεσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα
& dixit: ecce nūc tondūt seruo tuo:
καὶ εἶπεν, ἰδοὺ δὴ κείρουσιν τῶ δούλω σου, πο
eat nūc rex & serui sui cū
ρευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ
seruo suo. Et dixit rex abe
τοῦ δούλου σου· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶ ἀβε
salom: nō fili: non veniam oēs nos:
σαλὼμ, μὴ τέκνον, οὐμὴ πορευθῶ πάντες ἡμεῖς,
ne grauemur in te. Et coegit eū
ὅπως μὴ βαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ· καὶ κατεβιάσατο αὐ
um abeſalom: & nō voluit rex
τὸν ἀβεσαλὼμ, καὶ οὐκ ἠβούλετο ὁ βασιλεὺς τοῦ
ire: & benedixit ei. Et dixit abe
πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν ἀβε
salom: sed veniat nūc mecū amnon frater
σαλὼμ, ἀλλὰ πορευθήτω δὴ μετ' ἐμοῦ ἀμνὼν ὁ ἀδελφός
meus. Et dixit rex:
μου· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς,

quare fbit tecum? τ coegit eum abesa
διατί πορεύῃ μετὰ σοῦ; καὶ κατεβιάσατο αὐτὸν ἀβε=
lom: τ miſit cū eo amnō: τ om=
σαλώμ, καὶ ἐξαπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν ἀμνών, καὶ πάν=
nes filios regis. τ inſſit abeſalom
τας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. καὶ ἐνετείλατο ἀβεσαλὼμ
pueris ſuis dicēs: ecce quū bñ habuerit cor
τοῖς παισὶν αὐτοῦ λέγων, ἴδετε ὅταν ἡδὺ οἶνος ἔχῃ τὴν καρ=
amnō in vino: τ dicā ad vos: percutite
δίαν ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, πατάξατε
amnon: τ interficite eū: ne timeatis: qñ ego
τὸν ἀμνών, καὶ θανατώσατε αὐτόν, μὴ φοβεῖσθε, ὅτι ἐγὼ
precipio vobis. roboramini τ eſtote in filios fortī
ἐντέλλομαι ὑμῖν. κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα=
tudinis. τ fecerūt pueri abeſalom amnō
μεως. καὶ ἐποίησαν οἱ παῖδες ἀβεσαλὼμ τῷ ἀμνὼν
ſicut preceperat eis. τ ſurrexerūt oēs filij
καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ
regis τ aſcenderūt vnuſqſq ſup mulā ſu=
τοῦ βασιλέως καὶ ἐπέβησαν ἕκαστος ἐπὶ τὸν ἡμίονον αὐ
am: τ fugerūt. τ factū eſt cū ipſi eſſent in via:
τοῦ, καὶ ἔφυγον. καὶ ἐγένετο ὡς αὐτοὶ ἦσαν ἐν τῇ ὁδῷ,
τ nūciū venit ad dauid dicētiū: percuſſit
καὶ ἡ ἀγγελία ἦλθε πρὸς Δαυὶδ λέγοντων, πατάσσει
abeſalom oēs filios regis. τ non
ἀβεσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. καὶ οὐχ
remāſit in eis vſq ad vnū. τ ſurrexit rex
ὑπολέλειπται ἐν αὐτοῖς ἕως ἑνός. καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς
τ ſcidit veſtimēta ſua: τ ſedit ſup trā.
ε.1.b. καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς γῆς.
c.3.f. τ oēs ſerui eius aſſiſtebāt ei qui ſci
καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκασιν αὐτῷ διερρω
derūt veſtimēta. τ rñdit ionadab filius ſamaa
γότες τὰ ἱμάτια. καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς σαμαὰ
fratris dauid dicēs: nō dicat dñs meus rex:
ἀδελφοῦ Δαυὶδ λέγων, μὴ εἰπάτω ὁ κύριος μου ὁ βασι=
q oēs pueri filij regis mor
λεύς, ὅτι πάντα τὰ παιδάρια οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως τεθνή=
tui ſūt: ſed amnon ſolus mortu' eſt: qm in ira erat ei
κασιν, ἀλλ' ἢ ἀμνὼν μόνος τέθνηκεν, ὅτι ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ
abeſalom ex qua die humiliauit aīmō ſororem
ἀβεσαλὼμ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐταπείνωσεν ἀμνὼν τὴν ἀδελφὴν
ſuā thamar. τ nūc oēs me' rex nō ponat in
G αὐτοῦ Θαμάρ. καὶ νῦν ὁ κύς μου ὁ βασιλεὺς μὴ θέσθω ἐπὶ τὴν
corde ſuo verbū dicēs: qm oēs filij
καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα λέγων, ὅτι πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ
regis mortui ſunt: ſed amnon ſolus mortu' eſt. τ
βασιλέως τεθνήκασιν, ἀλλ' ἢ ἀμνὼν μόνος τέθνηκεν. καὶ
fugit abeſalom. τ aſcēdit puer ſpeculator:
ἀνέδραμε Ἀβεσαλώμ. καὶ ἀνέβλεψε τὸ παιδάριον ὁ σκοπός,
τ eleuauit oculos ſuos τ vidit: τ ecce pplō
καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς
mult' veniens in via poſt eū ex late
πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευ=
re mōtis. τ dixit ionadab ad regem: ecce
ρᾶς τοῦ ὄρους. καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, ἰδοὺ οἱ
filij regis adſunt: ſm verbū ſerui
υἱοὶ τοῦ βασιλέως παραγεγόνασιν, κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου
tui ſic factū ē. τ factū ē cū cōpleſſet ipſe
σου οὕτως γέγονεν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ συντελέσαι αὐτὸν
loqui: τ ecce filij regis vene
λαλοῦντα, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως παραγε=
runt. τ leuauerūt vocē ſuā τ fleuerūt: τ
γόνασιν. καὶ ἦραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καὶ
rex τ oēs ſerui eius fleuerūt
ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν
ploratu magno nimis. τ abeſalom fugit τ
κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα. καὶ Ἀβεσαλὼμ ἀπέδρα καὶ
abiit ad tholmi filiū amiud regē geſſur.
ἀπῆλθεν πρὸς Θολμὶ υἱὸν Ἀμιοὺδ βασιλέα γεσσύρ.

°rex. ᵖNō eſt neceſſe ᵍvt vadat' tecū. ʳCoegit ita ſ ᵗabſalom 'cum' & di= miſit' cum eo ᵘamnon ᵛ&' vniuerſos ʷfilios ˣre= gis. ʸPrecepat āt ᶻabſalō 'pueris ſuis' dicēs. ᵃObſ ſeruate' cū temulēt' fue rit' amnon' vino: ' & di= xero' vobis: ooooooooooo ' percutite' eum ' & inter ficite: ' nolite ooooooooooo ᵇtimere. ᶜ Ego ᵈenim ſū qui' precipio ooooooooooo ᵉvobis. ᵇRoboramini ᶜ& eſtote' viri' fortes. ooooo ᵐFeceīt ergo' pueri' ab= ſalō ᵖaduerſum amnon ᵍſicut' p̄cepat eis ʳabſa= lom. ˢSurgēteſqꝫ ᵗomneſ ᵘfilii' regis ' aſcenderunt ʷſinguli' mulas ſuas oooo ˣ& fugerunt. ʸCūqꝫ ad= huc pgerent ᶻin itinere: ᵃfama' puenit ᵇ ad' dauid ᶜdicens. ᵈ Percuſſit oooo ᵉabſalō ᶠomnes' filios ᵍre= gis: ʰ& non oooooooooooo ⁱremāſit' ex eis ſaltē' v= nus. ʲSurrexit itaqꝫ ᵏrex dauid: ˡ& ſcidit ᵐveſtimē ta ſua: ⁿ& cecidit' ſup ter ram: ᵒ& oēs' ſeruí illius ᵖq aſſiſtebāt ei' ſciderūt' ve ſtimēta ſua. ᵇRñdēs autē ' ionadab ᵇfilius ' ſemmaa ᵐfris ⁿdd: ᵒdixit. ᵖNe ᵍeſti met' dñs me' rex ᵠ oēs ʳpueri' filii' regis ' occiſi ſint. ooooooooooooooooo ᵇAmnō' ſolus ᶜmortuus eſt: ᵈquoniā' in ᵉore oooo ᵇabſalom' erat ᵇpoſitus ' ex die qua ᵐoppreſſit oo ᵒthamar ᵖſororem eius. ᵍNūc ergo' ne' ponat oo ʳdñs meus ˢrex' ſup ' cor ſuū' verbū iſtud ᵘ dicens: ᵇoēs' filii' regis' occiſi ſt: ʳquoniam ᵇamnon oooo ' ſolus ᵇmortuus ē. ' Fugit aūt ᵐabſalō. ⁿEt eleuauit ᵒpuer' ſpeculator ' ocłos ſuos ᵉ& aſpexit: oooooooo ' & ecce ⁿpopulus ᶠmult' ' veniebat' per iter ooooo ᵘdeuiū ᵇex latere' cmōtis. ᵇDixit autem' ionadab ' ad' regem. ᵇEcce ' filii' re gis' adſunt: ooooooooooo ᵐiuxta verbū ⁿ ſerui tui ᵒſic factum ᵖeſt. oooooooo ʳGunqꝫ ceſſaſſet ˢloquí: ᵗapparuerunt & ᵘ filii ' re= gis. ' Et ' intrātes ' leuaue rūt ᵛvocē ſuā ᵇ& fleuerūt. ' Sed & ᵇrex' & oēs ' ſerui eius ᵍfleuerunt: ᵇploratu ' magno ᵇnimis. ' Porro abſalō ᵐfugiēs ⁿabiit ᵒad ptholomai ᵍfiliū' ammiur ᵉregem' geſſur. oooooooo

פֶּרֶץ	יְלָמָה ׀ יֵלֵךְ ׀ עִמָּךְ ׀ ׀ וַיִּפְרָץ בּוֹ
שָׁלַח	אַבְשָׁלוֹם ׀ וַיְשַׁלַּח אֶחָיו ׀ אֶת אַמְנוֹן
צָוָה	וְאֶת כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ ׀ וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם
רָאָה	אֶת נַעֲרָיו לֵאמֹר ׀ רְאוּ נָא כְּטוֹב
	לֵב אַמְנוֹן בַּיַּיִן וְאָמַרְתִּי ׀ אֲלֵיכֶם
נָכָה מות	הַכּוּ אֶת אַמְנוֹן וְהֲמִתֶּם אֹתוֹ ׀ אַל
ירא	תִּירָאוּ ׀ הֲלוֹא ׀ כִּי אָנֹכִי ׀ צִוִּיתִי
היה	אֶתְכֶם ׀ חִזְקוּ וִהְיוּ ׀ לִבְנֵי חָיִל׃
עשה	וַיַּעֲשׂוּ נַעֲרֵי ׀ אַבְשָׁלוֹם ׀ לְאַמְנוֹן
קום	כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַבְשָׁלוֹם ׀ וַיָּקֻמוּ ׀ כָּל
רכב	בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל ׀ פִּרְדּוֹ
נוס	וַיָּנֻסוּ׃ וַיְהִי הַמָּה בַּדָּרֶךְ ׀ וְהַשְּׁמֻעָה
בוא	בָּאָה ׀ אֶל ׀ דָּוִד ׀׀ לֵאמֹר ׀ הִכָּה
	אַבְשָׁלוֹם ׀ אֶת כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ ׀ וְלֹא
יתר קום	נוֹתַר מֵהֶם אִישׁ אֶחָד ׀׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ
קרע שכב	וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב ׀ אָרְצָה
	וְכָל עֲבָדָיו נִצָּבִים קְרֵעֵי ׀ בְגָדִים׃
ענה	וַיַּעַן יוֹנָדָב בֶּן ׀ שִׁמְעָה ׀׀ אֲחִי ׀׀ דָּוִד
אמר	וַיֹּאמֶר ׀ אַל יֹאמַר ׀ אֲדֹנִי ׀ אֶת כָּל
מות	הַנְּעָרִים ׀ בְּנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ הַמִּיתוּ ׀ כִּי
בדד פה	אַמְנוֹן ׀ לְבַדּוֹ ׀ מֵת ׀ כִּי עַל ׀ פִּי
היה שום	אַבְשָׁלוֹם ׀ הָיְתָה שָׂמָה ׀ מִיּוֹם ׀׀ עַנּוֹתוֹ
ענה שום	׀׀ אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ ׀׃ וְעַתָּה אַל ׀ יָשֵׂם
	אֲדֹנִי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ אֶל לִבּוֹ דָּבָר ׀ לֵאמֹר ׀
	כָּל בְּנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ מֵתוּ ׀ כִּי ׀ אַמְנוֹן
ברח נשא	לְבַדּוֹ מֵת׃ וַיִּבְרַח ׀׀ אַבְשָׁלוֹם ׀ וַיִּשָּׂא
ראה	הַנַּעַר ׀ הַצֹּפֶה ׀ אֶת עֵינָיו ׀ וַיַּרְא
	וְהִנֵּה ׀׀ עָם ׀׀ רַב ׀ הֹלְכִים ׀ מִדֶּרֶךְ
צדד	אַחֲרָיו מִצַּד ׀ הָהָר׃ וַיֹּאמֶר ׀ יוֹנָדָב
בוא	׀ אֶל ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ הִנֵּה ׀ בְּנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ בָּאוּ ׀
היה	׀׀ כִּדְבַר ׀׀ עַבְדְּךָ ׀ כֵּן ׀ הָיָה ׀ ׀ וַיְהִי
כלה	כְּכַלֹּתוֹ ׀ לְדַבֵּר ׀ וְהִנֵּה ׀׀ בְנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ
בוא	׀ בָּאוּ ׀ וַיִּשְׂאוּ ׀ קוֹלָם ׀ וַיִּבְכּוּ ׀ וְגַם
גדל	הַמֶּלֶךְ ׀ וְכָל ׀ עֲבָדָיו ׀ בָּכוּ ׀ בְּכִי ׀ גָּדוֹל
	מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם ׀׀ בָּרַח ׀ וַיֵּלֶךְ ׀ אֶל
	תַּלְמַי ׀ בֶּן ׀ עַמִּיהוּד ׀ מֶלֶךְ ׀ גְּשׁוּר ׀

וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ כָּל הַיָּמִים: וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי
שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים: וַתֵּכַל דָּוִד לָצֵאת אֶל אַבְשָׁלוֹם כִּי
נִחַם עַל אַמְנוֹן כִּי מֵת: Cap.xiiii
וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה כִּי לֵב הַמֶּלֶךְ
עַל אַבְשָׁלוֹם: וַיִּשְׁלַח יוֹאָב
תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חַכְמָה
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי נָא וְלִבְשִׁי
נָא בְּגְדֵי אֵבֶל וְאַל תָּסוּכִי שֶׁמֶן
וְהָיִית כְּאִשָּׁה זָה יָמִים רַבִּים
מִתְאַבֶּלֶת עַל מֵת: וּבָאת אֶל
הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר הַזֶּה
וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת הַדְּבָרִים בְּפִיהָ:
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּקוֹעִית אֶל
הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל אַפֶּיהָ אַרְצָה
וַתִּשְׁתַּחוּ וַתֹּאמֶר הוֹשִׁעָה
הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ
וַתֹּאמֶר אַבֵל אִשָּׁה אַלְמָנָה אָנֹכִי
וַיָּמָת אִישִׁי וּלְשִׁפְחָתְךָ שְׁנֵי
בָנִים וַיְנָצוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין
מַצִּיל בֵּינֵיהֶם וַיַּךְ הָאֶחָד אֶת
הָאֶחָד וַיְמִתֵהוּ: וְהִנֵּה כָּל
הַמִּשְׁפָּחָה עַל שִׁפְחָתֶךָ וַיֹּאמְרוּ
תְּנִי אֶת מַכֵּה אָחִיו וְנָמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ
אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג וְנַשְׁמִידָה גַּם
אֶת הַיּוֹרֵשׁ וְכִבּוּ אֶת נַחֲלָתִי
אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שִׂים
לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל הָאִשָּׁה
לְכִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנִי אֲצַוֶּה עָלַיִךְ:
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּקוֹעִית אֶל
הַמֶּלֶךְ עָלַי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הֶעָוֹן

Luxit ergo dauid filiū
ſuū amnon multis die=
bus. Abſalon aūt cū fu
giſſet & veniſſet in geſ=
ſur fuit ibi tribus ānis:
ceſſauitq; rex dauid eo
perſequi abſaló: eo q
conſolatus eſſet ſuper
amnon interitu. 14.
Intelligēs āt ioab fi=
lius ſaruie q cor re
gis verſum eſſet ad ab=
ſalom miſit
thecuā & tulit ide mu
lierem ſapientem:
dixitq; ad eā. Lugere
te ſimula: & induere
veſte lugubri: & ne vn
garis oleo:
vt ſis quaſi mulier iam
plurimo tempore
lugens mortuū. Et in
gredieris ad
regē & loqris ad eum
ſermōes huiuſcemodi.
Poſuit āt ioab verba i
ore eius. Itaq; cū igreſſa
fuiſſet mulier thecuites
ad
regem cecidit corā eo
ſuper terram:
& adorauit & dixit.
Salua me
rex. Et ait ad eā rex.
Quid cauſe habes? que
rīdit. Heu mulier vi=
dua ego ſum.
Mortuus eſt ei vir me
& ancille tue erant duo
filii: q rixati ſunt aduer
ſum ſe in agro: nulluſq;
erat q eos phibere poſ
ſet: & pcuſſit alter
alterē & interfecit eū.
Et ecce conſurgēs vni
uerſa cognatio aduerſū
ancillam tuam: dicit.
Trade eū q pcuſſit fra
trē ſuū vt occidam eū
pro aia fratris ſui quē in
terfecit: & deleamus
heredē: & q̄rūt extin=
guere ſcintillam meam
que relicta eſt: vt non
ſuperſit
viro meo nomen & re
liquie ſuper
terram. Et ait rex ad
mulierem.
Vade in domū tuam
& ego iubebo pro te.
Dixitq; mulier thecui=
tes ad
regem. In me dñe mi
rex ſit iniquitas:
& in domo pris mei:
rex āt & thronus eius
ſit inocens. Et ait rex.
Qui cōtradixerit tibi:
adduc eū ad me: & vl
tra non addet

τ luxit rex ſup filiū ſuū οἰδ'
καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς
diebus. τ abeſalom fugit τ abiit in gelſur
ἡμέρας. καὶ ἀβεσαλὼμ ἔφυγε καὶ ἀπῆλθεν εἰς γεσσούρ,
τ fuit ibi ānis tribus. τ ceſſauit ſpūs
καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία. καὶ ἐκόπασεν τὸ πνεῦμα τοῦ
regis dauid vt egrederet cōtra abeſalom: q̄ſ
βασιλέως δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν ἐπὶ ἀβεσαλώμ, ὅτι
cōſolatus eſt ſup amnō filio ſuo mortuo.
παρεκλήθη ὑπὲρ ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τετελευτήκει.
Intellexit ioab filius ſaruia q cor
Καὶ ἔγνω ἰωὰβ υἱὸς σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ
regis cōſolarū ē ad abeſalom: τ miſit
βασιλέως παρεκλήθη ἐπὶ ἀβεσαλώμ, καὶ ἀπέστειλεν
ioab in thecue: τ tulit inde mulierē ſapiētē.
ἰωὰβ εἰς θεκουέ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα φρονίμην.
τ dixit ei: luge tē τ induere veſtibus
καὶ εἶπεν αὐτῇ, πένθησον δὴ καὶ περιβαλοῦ ἱμάτια
lugubribus: τ ne vngaris oleo. τ ſis q̄ſ mulier
πενθικά, καὶ μὴ χρίσῃ ἔλαιον. καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ
diebus multis lugēs ſup mortuū. τ venies ad
ἡμέρας πολλὰς πενθοῦσα ἐπὶ τετελευτότι. καὶ εἰσῇ πρὸς
regem τ loqueris ad eum ſm ſmōd
τὸν βασιλέα καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα
hunc. τ poſuit ioab verba in ore
τοῦτο. καὶ ἔθετο ἰωὰβ τοὺς λόγους ἐπὶ τῷ στόματι
eius. τ venit mulier thecuites ad re=
αὐτῆς. καὶ παρεγένετο ἡ γυνὴ ἡ θεκουίτις πρὸς τὸν βα
gem: τ cecidit ſup facie ei ad terrā:
σιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν,
τ adorauit eū. τ dixit: ſalua rex
καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν, σῶσον ὁ βασι=
ſalua. τ ait ad eam rex: q̄d 4.Re.
λεὺς σῶσον. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς, τί 6.d.
tibi eſt? τ dixit mulier: vere mulier vidua ego ſum:
σοι ἐστίν; καὶ εἶπεν ἡ γυνή, ὄντως γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι,
τ mortu⁹ eſt vir meus: τ ancille tue duo filij:
καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου, καὶ τῇ δούλῃ σου δύο υἱοί,
τ rixati ſunt in agro ambo: τ nō
καὶ διεμάχοντο ἐν τῷ πεδίῳ ἀμφότεροι, καὶ οὐκ
fuit q̄ eruaret inter eos. τ percuſſit vn⁹
ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν· καὶ ἐπάταξεν εἷς
fratrē ſuū τ interfecit. eū. τ ecce
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἰδοὺ
cōſurrexerūt vniuerſa tribꝰ aduerſū ancillā tuā dicētes:
ἐξανέστησαν ὅλη ἡ φυλὴ ἐπὶ τὴν δούλην σου λέγοντες,
trade eū qui percuſſit fratrē ſuū: vt
παράδος τὸν πατάξαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
occidamus pro aia fratris ſui:
ἀποκτείνωμεν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
quē interfecit: τ delebim⁹ heredē. τ extin
ὃν ἀπέκτεινεν, καὶ ἐξαρεῦμεν τὸν κληρονόμον· καὶ σβε
guetur ſcintilla q̄ relicta eſt mihi: vt nō
σθήσεται ὁ ασινὲς ὁ ὑπολελειμμένος μοι, τοῦ μὴ
ſit viro meo nomē τ reliquie ſup fa
ὑπάρξαι τῷ ἀνδρί μου ὄνομα καὶ λεῖμμα ἐπὶ τῆς
ciem terre. τ dixit rex ad mu
σώσου τῆς γῆς. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυ
lierē: vade in domū tuā bñ valēs: τ ego in
ναῖκα, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου ὑγιαίνουσα, κἀγὼ ἐν
bebo pro te. τ dixit mulier thecuites ad
τελοῦμαι πρὸς σοῦ. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ θεκουίτις πρὸς
regē: dñe mi rex ſi me mi
τὸν βασιλέα, κύριέ μου βασιλεῦ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἀδι
quitas τ in domo pris mei. τ
κία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. καὶ ὁ βα
rex τ thronus eius innocēs. τ ait rex:
σιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος. καὶ εἶπεν ὁ βασι
quicunq; fuerit cōtra te verbū: adduc eū ad
λεύς, ὃν λαλοῦντα πρὸς σὲ ῥῆμα, ἄγαγε αὐτὸν πρός
me: τ non addet vltra
με, καὶ οὐ μὴ προσθήσει ἔτι

vt tangat te. ⁊ dixit mulier: recordetur iā
ἅψασθαί σου. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, μνησθήτω δὴ ὁ βα-
rex dñi dei tui. ꝙ si multiplicauerit
σιλεὺς κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ
proximi sāguine vt interficiāt: ⁊ nō disp̄dāt
ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐκ ἐξάρωσι
filiū meū. ⁊ ait rex: viuit dñs: nō ca-
τὸν υἱόν μου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἐν κύριος, οὐ πε-
det de capillis filij tui sup terrā.
σεῖται ἀπὸ τῶν τριχῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.
⁊ dixit: mulier: loquatur iā ancilla tua ad
καὶ εἶπεν ἡ γυνή, λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν
dñm meū regē verbū. ⁊ ait rex: lo-
D κύριόν μου τὸν βασιλέα ῥῆμα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, λά-
quere. ⁊ dixit mulier: quare cogitatū fuit sic cōtra ppl̄m
λει. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, ἱνατί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν
dei? ⁊ vt loq̄tur rex verbū istud
θεοῦ; καὶ ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτο
quasi delictū: vt nō reducat rex
ὡς πλημμέλια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν
eiectū a se: qm̄ morte moriemur: ⁊
ἀπωσμένον ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ
sicut aqua effusa sup terrā nō cōgre-
ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχεόμενον ἐπὶ τὴν γῆν οὐ συναχ-
gabitur: ⁊ nō auferet deus aiam. ⁊ cogitauit
θήσεται, καὶ οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχήν. καὶ ἐλογίσατο
cogitationē vt nō abijceret a se eiectū.
λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον.
⁊ nūc pro qb̄ venio vt loquar ad regem
καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν ἥκω λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν
dñm meū verbū hoc: qm̄ aspiciet me ppl̄s. ⁊ dicet
κῦ μου τὸν λόγον τοῦτον, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαός. καὶ ἐρεῖ
4. Re. 6. f. ancilla tua: loquatur iā ancilla tua ad do
ἡ δούλη σου, λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύ-
B minū meū regem: si forte faciat rex
ριόν μου τὸν βασιλέα, εἴ πως ποιήσῃ ὁ βασιλεὺς τὸ
verbū ancille sue: q: audiet rex
ῥῆμα τῆς παιδίσκης αὐτοῦ, ὅτι ἀκούσεται ὁ βασι-
⁊ liberabit ancillā suā de manu
λεὺς καὶ ἐξελεῖται τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ
viri querētis delere me ⁊ filiū meū
ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξολοθρεῦσαί με καὶ τὸν υἱόν μου
simul de hereditate dñi. ⁊ dicet
κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς κληρονομίας κυρίου. καὶ ἐρεῖ ἡ
ancilla tua: fiat iā verbū dñi mei regis
δούλη σου, γενηθήτω δὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
in sacrificiū. qm̄ sicut angelus dei sic dñs me⁹
εἰς θυσίαν. ὅτι καθὼς ἄγγελος θεοῦ οὕτως ὁ κύριός μου
rex: vt audiat bonū ⁊ malū: ⁊
ὁ βασιλεύς, τοῦ εἰσακούειν τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρόν, καὶ
dñs deus tuus tecum sit. ⁊ rñdit rex
κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ ἔστω. καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασι-
⁊ dixit mulieri: nō iā abscōdas a me
λεὺς καὶ εἶπε τῇ γυναικί, μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὸ
C verbū qd̄ ego interrogabo te. ⁊ dixit muli-
ῥῆμα ὃ ἂν ἐγὼ ἐπερωτήσω σε. καὶ εἶπεν ἡ γυ-
er: loquatur iā dñs me⁹ rex.
E νή, λαλησάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς.
⁊ dixit rex: si iā manus ioab te
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, εἰ δὴ ἡ χεὶρ ἰωὰβ με-
cum in oibus istis? ⁊ rñdit ⁊ ait mu-
τὰ σοῦ ἐν πᾶσι τούτοις; καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν ἡ γυ-
lier regi: viuit aia tua dñe mi rex
νὴ τῷ βασιλεῖ, ἐν ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ
si est ad dexterā aut ad sinistrā ex oib⁹ q̄ locutus est
εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ πάντων ὧν ἐλάλησεν
dñs meus rex: qm̄ seruus tuus ioab ipse
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, ὅτι ὁ δοῦλός σου ἰωὰβ αὐτὸς
precepit mihi: ⁊ ipse
ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς

ᵍvt tangat ʳte. Que ᵉait.
ᵗRecordetur ʳrex
ᵘdñi ᵃdei sui ᵇvt nō multi
plicentur ᶜproximi
ᵇsanguinis ᶜad vlciscen-
dū: ʳ& nequaq̄ ᵍinterfici
ant ʳfiliū meū: Qui ᵏait.
ˡViuit ᵐdñs: ⁿqa non ᵒca-
det ᵖde capillis ᵍfilii tui
ʳsup terram. ᵉDixit ergo
ʳmulier. ᵘLoquatur ʳan-
cilla tua ᵃad
ᵉdñm meū ᵇregē ᶜverbū.
ᵇEt ait. ᶜLoquere.
ʳDixitq̄ ᵍmulier. ᵇQua
re ˡcogitasti
ᵇhuiuscemodi rē ˡcontra
ᵐpopulum ⁿdei: ᵒ& locu-
tus est ᵖrex ᵍverbū ʳistud
ᵉvt peccet: ʳ& non
ᵘreducat ʳeiectum suum?
Omnes
ᶜmorimur ᵇ& q̄si aq̄ ᶜdila
bimur ʳin terram
ᵍq̄ ᵇnō ʳreuertūtur. ᵏNec
ˡvult ᵐdeus ˡperire
ⁿanimam: ᵒsed retractat
ᵖcogitans
ᵍne penitus ʳpereat ʳqui
abiectus est. ᵗNūc igitur
ʳveni ʳvt loquar ᵃad ᶜdñm
meum ᵇregem
ᶜverbum ʳhoc ᵇpresente
ˡpopulo. ᵏEt dixit ˡancil-
la tua. ᵐLoquar
ᵒad ᵖregem: ᵍsi quomo-
do ʳfaciat ᵉrex
ᵘverbum ʳancille sue. ʳEt
ʳaudiuit ᵃrex
ᵇvt liberaret ᵇancillā suā
ᶜde manu oim ʳq volebāt
ᵐde hereditate ⁿdei ᵍdele
re ᵇme ˡ& ᵏfiliū meū ˡsiml̄.
ᵉDicat ergo
ᵖancilla tua vt ᵍfiat ᵉver-
bum ʳdomini mei
ᵘregis ʳsicut sacrificium.
ʳSicut ʳenim ʳangel⁹ ᵃdei:
ᵇsic ē ᶜdñs meus ᵇrex: ᶜvt
nec bñdictiōe nec male-
dictōe moueatur. Vnde
ᵇ& dñs ˡdeus tuus ᵏē ˡtecū
ᵐEt rñdēs ⁿrex ᵒdixit ᵖad
ᵍmulierem. ʳNe
ʳabscondas ᵘa me ᵉverbū
ʳquod
ᵇte ᵃinterrogo. ᶜDixitq̄
ei ᵇmulier. ᶜLoquere
ᵍdñe mi ᵇrex. ʳEt ait ᵏrex.
ˡNunquid manus
ᵐioab ⁿtecum est ᵒin oi-
bus ᵖistis? ᵍRespondit
ʳmulier ⁿ& ait. ʳPer salu-
tē ᵘaie tue ʳdomine mi
ʳrex ʳnec ᶜad sinistrā nec
ᵇad dextram est
ᵒex oibus his ᶜq̄ ʳlocutus
est ᵃdominus meus ᵇrex.
ᵏSeru⁹ ˡei ⁿtuus ˡioab ᵐip̄e
ⁿprecepit mihi ᵒ& ipse

ᵍלָנַעַת בָּךְ׃ וַתֹּאמֶר יִזְכָּר נָא הַמֶּלֶךְ — ᵍנָגַע נָאַל
ᵗאֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵהַרְבַּיִת גּוֹאֵל — ᵇרָבָה
ᵉהַדָּם לְשַׁחֵת וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת — ᵉשָׁמַד
ᵗבְּנִי וַיֹּאמֶר חַי יְהוָה אִם יִפֹּל — ᵒנָפַל
ᵖמִשַּׂעֲרַת בְּנֵךְ אָרְצָה׃ וַתֹּאמֶר
ᵉהָאִשָּׁה תְּדַבֶּר נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל — ᵉאִישׁ
ᵃאַדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה
ᵐכָּזֹאת עַל עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר
ᵖהַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה כְּאָשֵׁם לְבִלְתִּי
ᵘהַשִּׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת נִדְּחוֹ׃ כִּי מוֹת — ᵘשׁוּב
ᶜנָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים אָרְצָה — ᶜמוּת
ᵉאֲשֶׁר לֹא יֵאָסֵפוּ וְלֹא יִשָּׂא — ᵉאָסַף נָשָׂא
ᵐאֱלֹהִים נֶפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת — ᵖחָשַׁב
ᵍלְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח׃ וְעַתָּה — ᵍנָדַח
ᵉאֲשֶׁר בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ — ᵉבּוֹא
ᶜאַדֹנִי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יֵרְאֻנִי
הָעָם וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ אַדַּבְּרָה — ᵐאָמַר דִּבֵּר
ᵘנָא אֶל הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ — ᵉעָשָׂה
ᵉאֶת דְּבַר אַמָתוֹ׃ כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ — ᵉאָמָה שָׁמַע
ᵇלְהַצִּיל אֶת אַמָתוֹ מִכַּף הָאִישׁ — ᵇנָצַל
ᵉלְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת בְּנִי יַחַד — ᵉשָׁמַד
ᵐמִנַּחֲלַת אֱלֹהִים׃ וַתֹּאמֶר
ᵖשִׁפְחָתְךָ יִהְיֶה נָא דְּבַר אַדֹנִי — ᵍהָיָה
ᵉהַמֶּלֶךְ לִמְנוּחָה כִּי כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים — ᵉלָאַךְ
ᵇכֵּן אַדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב וְהָרַע — ᵉרוֹעַ
ᵉוַיהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ׃ וַיַּעַן — ᵐעָנָה
ᵘהַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַל — ᵍאִישׁ
ᵉנָא תְכַחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי — ᵉכָּחַד
ᵉשֹׁאֵל אֹתָךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יְדַבֶּר
ᵉנָא אַדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הָיַד — ᵍעָנָה
ᵐיוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל זֹאת וַתַּעַן — ᵉאָמַר
ᵉהָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חַי נֶפְשְׁךָ אַדֹנִי — ᵇיָמִן שְׂמֹל
ᵉהַמֶּלֶךְ אִם אִשׁ לְהֵמִין וּלְהַשְׂמִיל
ᵇמִכֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר אַדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי
ᵏעַבְדְּךָ יוֹאָב הוּא צִוָּנִי וְהוּא — ᵘצִוָּה

שֹׂם בְּפִי שִׁפְחָתֶךָ אֵת כָּל הַדְּבָרִים שום בפה
הָאֵלֶּה וַיְדַבֵּר יוֹאָב סָבִב אֶת פְּנֵי עבר בנה
הַדָּבָר וַיַּעַשׂ עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה וַאדֹנִי חָכָם כְּחָכְמַת
מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים לָדַעַת אֶת כָּל לאה ידע
אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל
יוֹאָב הִנֵּה נָא עָשִׂיתִי אֶת הַדָּבָר עשה
הַזֶּה וְלֵךְ הָשֵׁב אֶת הַנַּעַר אֶת שוב ילך
אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּפֹּל יוֹאָב אֶל פָּנָיו נפל
אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת הַמֶּלֶךְ שחה ברך
וַיֹּאמֶר יוֹאָב הַיּוֹם יָדַע עַבְדְּךָ כִּי
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת דְּבַר
עַבְדּוֹ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּרָה קום נוא
וַיָּבֵא אֶת אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלִָם׃ בוא
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יִסֹּב אֶל בֵּיתוֹ וּפָנַי אמר סבב
לֹא יִרְאֶה וַיָּסָב אַבְשָׁלוֹם אֶל ראה
בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃
וְלְאַבְשָׁלוֹם לֹא הָיָה אִישׁ יָפֶה
בְּכָל יִשְׂרָאֵל לְהַלֵּל מְאֹד מִכַּף
רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ לֹא הָיָה בּוֹ קדד
מוּם׃ וּבְנֻלְּחוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְהָיָה
מִקֵּץ יָמִים לְיָמִים אֲשֶׁר יְנַלַּח בִּי יום נלח
כָבֵד עָלָיו וְנִלְּחוֹ וְשָׁקַל אֶת שְׂעַר
רֹאשׁוֹ מָאתַיִם שְׁקָלִים בְּאֶבֶן מאה
הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה ילד שלש
בָנִים וּבַת אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר
הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה׃ היה אשה
וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלִָם יָמִים שנה יום
שְׁנָתַיִם וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא ראה
רָאָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶל יוֹאָב שלח
לִשְׁלֹחַ אֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ וְלֹא אָבָה
לָבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁלַח עוֹד שֵׁנִית שנה
וְלֹא אָבָה לָבוֹא׃ וַיֹּאמֶר אֶל
עַבָדָיו רְאוּ חֶלְקַת יוֹאָב אֶלְיָדִי רָאָה
וּלוֹ שָׁם שְׂעֹרִים לְכוּ וְהַצִּתֻּהָ צית

posuit in ore ancille tue oia
ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λό-
ba hec: vt verteret figurā ſermo
γους τούτους, ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου
huius: fecit ſeruus tuus ioab verbū iſtū.
τούτου, ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ τὸν λόγον τοῦ-
τ dñs meus rex ſapiēs ſcđm ſapiē
τον καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς φρόνιμος κατὰ τὴν φρό-
tiam angeli dei vt intelligat omnia q̄ ſūt ſup
νησιν ἀγγέλου τοῦ θεοῦ τ γνῶναι πάντα τὰ ἐπὶ
terrā. τ dixit rex ad ioab: ecce fe
τῆς γῆς. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ, ἰδοὺ πε-
ci tibi verbū hoc. vade τ reduc
ποίηκά σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· πορεύου καὶ ἐπίστρεψον
puerū abeſalom. τ cecidit ioab ſup
τὸ παιδάριον τὸν ἀβεσαλώμ. καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ
faciem ſuā ſup terrā. τ adorauit: τ
πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν, καὶ
benedixit regi. τ dixit ioab: hodie cogno
εὐλόγησεν τὸν βασιλέα· καὶ εἶπεν Ἰωάβ, σήμερον γνω-
ui ſeruus tuus: q̄ inueni gr̄am in oculis tuis
κα ὁ δοῦλός σου, ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου
dñe mi rex: quia fecit rex
κύριέ μου βασιλεῦ, καθότι ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὸ
verbū ſerui ſui. τ ſurrexit ioab τ ab
ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ· καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ καὶ ἐπο-
iit in geſſur: τ adduxit abeſalom in hieruſa
ρεύθη εἰς γεσσούρ, καὶ ἤγαγεν τὸν ἀβεσαλὼμ εἰς Ἱερουσα-
lem. τ dixit rex: reuertatur in do
λήμ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶ-
mū ſuam: τ faciē meā nō videat. τ
κον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ ἰδέτω. καὶ
reuerſus eſt abeſalō in domū ſuā: τ fa-
ἀπεστράφη ὁ ἀβεσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρό-
ciem regio nō vidit. τ ſicut abeſa
σωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε. καὶ καλὸς ἀβεσα-
lom nō erat vir pulcher in omni iſrael laudabili
λὼμ οὐκ ἦν ἀνὴρ καλὸς ἐν παντὶ τῷ Ἰσραὴλ αἰνετὸς
nimis a veſtigio pedis eius τ vſq; ad verticē
σφόδρα ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κεφαλῆς
eius nō erat in eo macula. τ quādo tōdebat ipſe
αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος· καὶ ἐν τῷ κείρασθαι αὐτὸν
caput ſuū: τ erat a fine dierū
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγίνετο ἀπὸ τέλους ἡμερῶν
in vico q̄n tōdebatur: q̄a grauabatur ſup eū τ
εἰς ἡμέρας ἐτ᾽ ἐκείρετο, ὅτι καταβαρύνετο ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ
tonſus pōderabat capillū capitis ſui: τ erat ce
κεφάλωθεν ἵστα τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἦν ἵστα
tū ſiclos in pōdere regali. τ nati ſunt
τὸν σίκλον ἐν τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ· καὶ ἐτέχθησαν τῷ
abeſalom tres filij τ filia vna: τ nomē ei
ἀβεσαλὼμ τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς
thamar: τ hec mulier pulcha valde. τ māſit abe
θαμάρ, καὶ αὕτη γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ ἐκάθισεν ἀβεσ-
ſalom in hieruſalem duob⁹ ānis dierū. τ
σαλὼμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν· καὶ τὸ πρόσω-
ciē regio nō vidit. τ miſit abeſa
που τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε. καὶ ἐξαπέστειλεν ἀβεσα-
lom ad ioab vt mitteret eū ad
λὼμ πρὸς Ἰωὰβ τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν
regem. τ nō voluit ioab venire ad
βασιλέα· καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωὰβ παραγενέσθαι πρὸς
eum. τ miſit rurſū ſcđo ad eū.
αὐτόν· καὶ ἀπέστειλεν ἔτι ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν.
τ nō voluit venire. τ dixit abeſalom
καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι. καὶ εἶπεν ἀβεσαλὼμ
ad ſeruos ſuos: videte pars in agro
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ἴδετε μερὶς ἐν ἀγρῷ τῷ
ioab iuxta meū: τ ipſi ibi oadea: ite
Ἰωὰβ ἐχόμενά μου, καὶ αὐτῶ ἐκεῖ κριθαί, πορεύ-
illī τ ſuccendite ea in
τε δὴ καὶ ἐμπυρίσατε αὐτὰ ἐν

posuit[e] in os[f] ancille tue
[g]omnia[h] verba ooooooooo
[i]hec: [k]vt[l] verterē[m] figurā
ooooooooooooooo oooooooo
[n]ſermonis huius. [o]Seru[p]
eni tuus[q] ioab[r] precepit
[s]iſtud. Tu āt[t] dñe mi rex
[u]ſapiēs es[w] ſicut habet ſa
pientiā[x] angelus[y] dei: [z]vt
intelligas[a] omnia ooooooo
[b]ſuper terrā. [c]Et ait[d] rex
[e]ad oooooooooooooooooooo
[f]ioab. [g]Ecce placatus[h] fe
ci[i] verbum tuum. ooooo
[k]Vade ergo & [l]reuoca
[m]puerum oooooooooooo
[n]abſalom. [o]Cadēſq; [p]io
ab[q] ſuper [r]faciem ſuam
[s]in terram[t] adorauit: [u]&
benedixit[w] regi. ooooooo
[x]Et dixit[y] ioab. [z]Hodie[a] i
tellexit [b]ſeruus tuus: [c]qa
[d]inueni[e] gratiā [f]in oculis
tuis[g] domine mi[h] rex. ooo
[i]Feciſti[k] enim [l]ſermonē
domine mi[m] rex oooooooo
[n]ſerui tui. [o]Surrexit er-
go[p] ioab[q] & abiit[r] i geſſur
[s]& adduxit[t] abſalō in[u] ie
ruſalem. oooooooooooooo
[w]Dixit autem[x] rex. [y]Re-
uertatur[z] in[a] domū ſuā:
[b]& faciē meā[c] nō[d] videat.
[e]Reuerſus eſt itaq; [f]abſa-
lō[g] in[h] domum ſuam: [i]&
faciē[k] regis[l] non[m] vidit.
[n]Porro ſicut abſalō [o]vir
[p]nō[q] erat [r]pulcher ooooo
[s]in oi[t]iſrael: &[u] decorus
[w]nimis. [x]A veſtigio oooo
[y]pedis[z] vſq; ad[a] verticem
[b]nō[c] erat[d] in eo vlla oooo
[e]macula. [f]Et qñ tōdebat
capillum: ſemel autem
[g]in anno[h] tōdebatur: qa
ooooooooooooooooooooo
[i]grauabat[k] eū ceſaries:
[l]ponderabat[m] capillos
[n]capitis ſui[o] ducentis [p]ſi-
clis[q] pondere publico. oo
[r]Nati ſunt autem[s] abſalō
[t]filii[u] tres: oooooooooooo
[w]& filia[x] vna[y] nomie[z] tha
mar oooooooooooooooo
[a]elegantis[b] forme. oooo
ooooooo oooooooooooooooo
[c]Manſitq; [d]abſalom[e] in ie
ruſalem oooooooooooooo
[f]duobus annis: [g]& faciē
[h]regis[i] non oooooooooooo
[k]vidit. [l]Miſit itaq; [m]ad [n]io
ab oooooooooooooooooooo
[o]vt mitteret[p] eū[q] ad[r] regē
Qui[s] noluit oooooooooo
[t]venire[u] ad eum. [w]Cunq;
[x]ſecundo[y] miſiſſet oooooo
[z]& ille[a] noluiſſet[b] venire
ad eum: [c]dixit oooooooooo
[d]ſeruis ſuis. [e]Scitis[f] agrū
[g]ioab[h] iuxta[i] agrū meum
[k]hn̄tem meſſem[l] [m]ordei.
[n]Ite igē[o] & ſuccēdite eū

ignē. τ succēderūt ea serui abesalō in
πυρί. καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὰς οἱ δοῦλοι ἀβεσαλὼμ ἐν
ignē partē ioab. τ surrexit ioab τ abijt
πυρὶ τὴν μερίδα ἰωάβ. καὶ ἀνέστη ἰωὰβ καὶ ἐπορεύθη
ad abesalom in domū: τ dixit ad eū: qua
πρὸς ἀβεσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, ἵνα
te succēderūt serui tui agrū meū in ignē?
τί ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοί σου τὸν ἀγρόν μου ἐν πυρί;
τ dixit abesalom ad ioab: ecce misi ad
καὶ εἶπεν ἀβεσαλὼμ πρὸς ἰωάβ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς
te dicēs: veni iā: vt mittā te ad
σὲ λέγων, παραγενοῦ δή, ὅπως ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν
regem dicentē: quare veni de gessur?
βασιλέα λέγοντα, ἱνατί παρεγενόμην ἐκ γεσσούρ;
bonū erat mihi vt essē ego ibi. τ nūc videbo iā
καλὸν ἦν μοι τοῦ εἶναί με ἐκεῖ. καὶ νῦν ὄψομαι δὴ
faciem regis: τ si est in me iniqtas
πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ εἰ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία
τ interficiar. τ abijt ioab ad re
καὶ θανατωθήσομαι. καὶ ἐπορεύθη ἰωὰβ πρὸς τὸν βα-
gem: τ nunciauit ei. τ vocauit abe
σιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἀβε
salom: τ ingressus ē ad regē: τ adora
σαλὼμ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύ
uit eū τ cecidit sup faciē suā sup
νησεν αὐτῷ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
terrā coram rege. τ osculatus est
γῆν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. καὶ κατεφίλησεν ὁ βα
rex abesalom.
σιλεὺς τὸν ἀβεσαλώμ. Ca. 15.

A Et factū est post hec τ fecit sibi
Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ
abesalom currus τ equites: τ quinquaginta
ἀβεσαλὼμ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ πεντήκοντα
viros precurrētes an̄ faciē suā. τ ma-
ἄνδρας προτρέχοντας πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ὤρ
ne surrexit abesalō τ stabat in via por
θρισεν ἀβεσαλὼμ καὶ ἐφίστατο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πύ
te. τ erat oīs vir cui erat iudiciū: τ veniebat
λης. καὶ ἦν πᾶς ἀνὴρ ὦ ἐγένετο κρίσις, καὶ ἤρχετο
ad regem in iudiciū: τ vocabat eū abe
πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐκάλει αὐτὸν ἀβε
salom τ dicebat ei: de qua ciuitate es tu? τ
σαλὼμ καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, ἐκ ποίας πόλεως εἶ σύ; καὶ
dicebat: de vna tribuū israel seruus
ἔλεγεν, ἐκ μιᾶς τῶν φυλῶν τοῦ ἰσραὴλ ὁ δοῦλός
tuus. τ dicebat ad eū abesalom: ecce ser-
σου. καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ἀβεσαλώμ, ἰδοὺ οἱ λό-
mōes tui boni τ recti: τ q̄ audiat
γοι σου καλοὶ καὶ κατευθύνοντες, καὶ ὁ ἀκουσόμενος
non est tibi a rege. τ dice
οὐχ ὑπάρχει σοι παρὰ τοῦ βασιλέως. καὶ ἔλε-
bat abesalom: quis cōstituet me iudicē sup
γεν ἀβεσαλώμ, τίς καταστήσει με κριτὴν ἐπὶ τῆς
terrā sup israel: τ ad me veniet oīs vir
γῆς ἐπὶ τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ
cui sit lis τ iudiciū: τ iuste iudicabo eū?
ὦ ἂν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω αὐτόν;
τ factū est cū accederet vir vt ado
καὶ ἐγένετο ἐπὶ τὸ προσάγειν τὸν ἄνδρα τοῦ προσκυ-
raret eū: τ extēdebat manū suam: τ appre
νεῖν αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπε-
hendebat eū τ osculabatur eū. τ faciebat
λαμβάνετο αὐτοῦ καὶ κατεφίλει αὐτόν. καὶ ἐποίει
ps abesalō sm verbū hoc omni israel
ἀβεσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ ἰσραὴλ
venientibus in iudiciū ad regem
B τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα
τ vendicabat
καὶ ἐδιεποιεῖτο

ᵖ igni. ᵍ Succenderunt er-
go ʳ serui ᵘ absalom
ᵘ segetē ʳ igni. ʳ Surrexit-
q̄ ʾ ioab ᵃ & venit
ᵇ ad ᶜ absalom ᵇ in domum
eius ᵉ & dixit.
ᵍ Quare ᵇ succenderunt
ʾ serui tui
ʾ segetem ⁿ meam ᵒ igni.
ᵖ Et respondit
ᵍ absalō ʳ ad ᵘ ioab. ᵘ Misi
ˣ ad te obsecrans vt ʾ veni
res ad me ᵇ & mitterem
ᶜ te ᵇ ad ᶜ regem: ʳ & diceres
ei. ᵍ Quare ᵇ veni
ʾ de gessur. ʰ Melius ʾ mihi
erat ᵇ ibi esse.
ᵖ Obsecro ergo vt ᵍ vide-
am ʳ faciē ᵉ regis: ʳ q̄ si me
mor ē ʳ iniqtatis mee: ʾ in
terficiat me. ᵃ Ingressus
itaq̄ ᵇ ioab ᶜ ad ᵈ regē ᶜ nun
ciauit ʳ ei oīa. ᵍ Vocatusq̄
est ʾ absalom ʰ & intrauit
ʾ ad ᵐ regem:
ⁿ & adorauit ʳ super ᵍ faciē
ʳ terre ᵉ coram eo.
ᵘ Osculatusq̄ est ʳ rex ʳ ab
salom. 15

I Gitur ᵇ post ᶜ hec ᵇ fecit
ᶜ sibi
ʳ absalō ᵍ currus ᵇ & equi
tes
ʾ & quinquaginta ʰ viros
ʾ qui precederent ᵐ eum.
ⁿ Et mane consurgēs ᵒ ab
salom ʳ stabat ᵍ iuxta
ʳ introitum ʳ porte ī ᵘ via:
ᵘ & ʳ omnem ʳ virum
ʾ qui ᵃ habebat ᶜ negociū
ᵇ vt veniret ᶜ ad
ʳ regis ʳ iudicium: ᵇ voca-
bat ʾ absalom
ʰ ad se ʾ & dicebat. ⁿ De q̄
ᵒ ciuitate es ᵖ tu? Qui rn̄-
dens ᵍ aiebat. ʳ Ex vna ᵉ tri
bu ʳ israel ego sum
ᵘ seruus tuus. ʳ Responde
batq̄ ʳ ei ʾ absalom.
ᵃ Videtur mihi ᵇ sermōes
tui ᶜ boni ᵈ & iusti: sed
ʳ non est ᶜ qui ᵍ te ʿ audiat
constitutus ᵉ a ʿ rege.
ʰ Dicebatq̄ ʾ absalom.
ᵐ Quis ⁿ me constituat
ᵒ iudicem ᵖ super terrā ᵍ vt
ad me ʳ veniant ᵉ omnes
ʿ qui ʿ habent ʾ negocium?
ᵇ & iuste iudicem. Sed ᶜ &
ᵇ cum accederet ad eum
ʿ homo ʳ vt salutaret ʿ illū:
ᵇ extendebat ʰ manū suā
ʾ & apphēdēs ⁿ osculaba-
tur ᵒ eū. ᵖ Faciebatq̄
ᵉ hoc ʿ omni ᵘ israel ʳ veniē
ti
ʿ ad iudiciū vt audiretur
ᵃ a ᵇ rege: ᶜ & sollicitabat

בָּאֵשׁ וַיַּצִּתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת
הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיָּבֹא קוּם בּוֹא
אֶל אַבְשָׁלוֹם הַבָּיְתָה וַיֹּאמֶר
אֵלָיו לָמָּה הִצִּיתוּ עַבְדֶיךָ אֶת
הַחֶלְקָה אֲשֶׁר לִי בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם אֶל יוֹאָב הִנֵּה שָׁלַחְתִּי
אֵלֶיךָ לֵאמֹר בֹּא הֵנָּה וְאֶשְׁלְחָה שָׁלַח בּוֹא
אֹתְךָ אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה בָּאתִי
מִגְּשׁוּר טוֹב לִי עוֹד אֲנִי שָׁם
וְעַתָּה אֶרְאֶה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם רָאָה פָּנָה
יֶשׁ בִּי עָוֹן וְהֶמְתָּנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב עָוֹה מוּת
אֶל הַמֶּלֶךְ וַיַּגֶּד לוֹ וַיִּקְרָא אֶל נָגַד קָרָא
אַבְשָׁלוֹם וַיָּבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׁתָּחוּ לוֹ עַל אַפָּיו אַרְצָה לִפְנֵי שָׁחָה
הַמֶּלֶךְ וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ לְאַבְשָׁלוֹם׃ נָשַׁק
וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ Cap. xv.
אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה וְסֻסִים הָיָה עָשָׂה
וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ רָכַב סוּס
וְהִשְׁכִּים אַבְשָׁלוֹם וְעָמַד עַל רוּץ
יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר וַיְהִי כָּל הָאִישׁ שָׁכַם
אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רִיב לָבוֹא אֶל רוֹב
הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם שָׁפַט
אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵי מִזֶּה עִיר אַתָּה
וַיֹּאמֶר מֵאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם
רְאֵה דְּבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכֹחִים
וְשֹׁמֵעַ אֵין לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃
וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם מִי יְשִׂמֵנִי שׂוּם
שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי יָבוֹא כָּל בּוֹא
אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רִיב הָיָה
וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו׃ וְהָיָה צָדַק
בִּקְרָב אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ שָׁחָה
וְשָׁלַח אֶת יָדוֹ וְהֶחֱזִיק לוֹ וְנִשַּׁק חָזַק
לוֹ׃ וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם כַּדָּבָר עָשָׂה
הַזֶּה לְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָבֹאוּ בּוֹא
לַמִּשְׁפָּט אֶל הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב גָּנַב

אַבְשָׁלוֹם אֶת לֵבַב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃
וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה
נָא וַאֲשַׁלֵּם אֶת נִדְרִי אֲשֶׁר
נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃ כִּי נֶדֶר
נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בְּגְשׁוּר בַּאֲרָם
לֵאמֹר אִם יָשׁוֹב יְשִׁיבֵנִי יְהוָה
וְעָבַדְתִּי אֶת יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם
וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ חֶבְרוֹנָה׃ וַיִּשְׁלַח
אַבְשָׁלוֹם מְרַגְּלִים בְּכָל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת
קוֹל הַשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם מָלַךְ
אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְאֵת אַבְשָׁלוֹם
הָלְכוּ מָאתַיִם אִישׁ מִירוּשָׁלַם
קְרֻאִים וְהֹלְכִים לְתֻמָּם וְלֹא
יָדְעוּ כָּל דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם
אֶת אֲחִיתֹפֶל הַגִּילֹנִי יוֹעֵץ דָּוִד
מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזִבְחוֹ אֶת
הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַיִתָן
וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרַב אֶת אַבְשָׁלוֹם׃
וַיָּבֹא הַמַּגִּיד אֶל דָּוִד לֵאמֹר הָיָה
לֵבַב אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃
וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל עֲבָדָיו אֲשֶׁר
אִתּוֹ בִּירוּשָׁלַם קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי
לֹא תִהְיֶה לָנוּ פְלֵיטָה מִפְּנֵי
אַבְשָׁלוֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן יְמַהֵר
וְהִשִּׂגָנוּ וְהִדִּיחַ עָלֵינוּ אֶת
הָרָעָה וְהִכָּה הָעִיר לְפִי חָרֶב׃
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֶל
הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר יִבְחַר
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה עֲבָדֶיךָ׃ וַיֵּצֵא
הַמֶּלֶךְ וְכָל בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב
הַמֶּלֶךְ אֶת עֶשֶׂר נָשִׁים
פִּילַגְשִׁים לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ וַיֵּצֵא
הַמֶּלֶךְ וְכָל הָעָם בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ

corda virorum israel.
Post quadraginta autē annos dixit absalom ad regem dauid. Vadam & reddam vota mea quę vouit dño in hebron.
Vouens enim vouit seruus tuus cum esset in gessur syrie dicēs. Si reduxerit me dominus in hierusalem: sacrificabo domino.
Dixitq; ei rex dd. Vade in pace. Et surrexit & abiit in hebron. Misit autem absalom exploratores in vniuersas tribus israel dicēs. Statim vt audieritis vocē buccine dicite. Regnabit absalom in hebrō. Porro cum absalom ierunt ducenti viri de hierusalem vocati: euntes simplici corde & causam penitus ignorantes. Accersiuit quoq; absalō achitofel gilonitem consiliariū dd de ciuitate sua gilo. Cunq; immolaret victimas facta est conspiratio valida: populusq; concurrens augebatur cū absalō. Venit igitur nūcius ad dauid dicens. Toto corde vniuersus israel sequitur absalom. Et ait dauid seruis suis qui erant cū eo in hierusalē. Surgite & fugiamus: neq; erit nobis effugium a facie absalō. Festinate egredi: ne forte veniens occupet nos: & impellat super nos ruinā: & percutiat ciuitatē in ore gladii. Dixeruntq; serui regis ad eum: Omnia quecunq; precepit dñs noster rex libenter exequimur serui tui. Egressus ē ergo rex & vniuersa domus eius pedib9 suis. Et reliquit rex decem mulieres cōcubinas ad custodiēdam domum. Egressusq; rex & omis israel pedibus suis stetit

abesalom corda olim virorū
ἀβισαλὼμ τὰς καρδίας πάντων τῶν ἀδρῶν τοῦ
israel. & factū est post quadraginta ānos: & dixit abesalom ad regē dicēs: vadam & reddā vota mea q vouit dño in chebron. qm votū vouit seruus tuus
τῷ κυρίῳ ἐν χεβρών· ὅτι εὐχὴν ηὔξατο ὁ δοῦλός σου
qm manebā in gessur in syria dicēs: si reduxerit me dñs in hierusalē: & seruiam dño. & dixit ei rex: vade in pace.
ὅτε ἐκαίμην ἐν γεσσὺρ ἐν συρίᾳ λέγων, ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ λατρεύσω
τῷ κυρίῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ βασιλεύς, πορεύου εἰς εἰρήνην.
& surrexit & abiit abesalom in chebron. & misit abesalom exploratores in vniuersas tribus israel dicēs: cū audieritis vos vocē buci ne & dicetis: regnauit abesalom in chebron.
καὶ ἀνέστη καὶ ὤχετο ἀβισαλὼμ εἰς χεβρών· καὶ ἀπέστειλεν ἀβισαλὼμ κατασκόπους εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ
ierunt cū abesalō ducenti viri de hierusalem vocati: & ibant in simplicitate: & nō nouerūt aliqd verbū. & misit abesalom & vocauit achitophel gelonitē cōsiliariū dauid de ciuitate sua gelo. cū immolaret ipse victimas: & facta est cōiuratio valida. & pplo ibat & augebatur cū abesalom. & venit nuncius ad dauid dicēs: factū est cor virorū israel post abesalom.
ἰσραὴλ λέγων, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς φωνὴν σάλπιγγος καὶ ἐρεῖτε, βεβασίλευκεν ἀβισαλὼμ ἐν χεβρών.
& ierunt cū abesalō ducenti viri de hierusalem vocati: & ibant in simplicitate: & nō nouerūt aliqd verbū. & misit abesalom & vocauit achitophel gelonitē cōsiliariū dauid de ciuitate sua gelo. cū immolaret ipse victimas: & fuit cōiuratio valida. & pplo ibat & augebatur cū abesalom. & venit nuncius ad dauid dicēs: factū est cor virorū israel post abesalom.
καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν, λέγοντες
abesalom. & dixit dauid oibus seruis suis q cū eo in hierusalē: surgite & fugiamus: qm nō est nobis salua a facie abesalom. festinate recedere ne forte veniat & occupet nos: & impellat super nos ruinā & percutiat ciuitatē in ore gladii.
οἷς ὁ βασιλεὺς δαυὶδ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλήμ, ἀναστῆτε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου ἀβισαλώμ. σπεύσατε ἀπελθεῖν μὴ φθάσῃ
& percutiat ciuitatē in ore gladii.
καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐπάξωσιν ἐφ' ἡμᾶς τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας.
& dixerūt serui regis ad eum: ecce serui tui. & egressus est rex & vniuersa domus eius pedibus suis. & reliquit rex decē mulieres de cōcubinis suis vt custodiret domū suā. & egressus est rex & omis pplus eius pedibus suis. & steterūt
καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ οἱ
τοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ πεζοί· καὶ ἔστησαν

in domo ſŏginqua τ vniuerſi ſerui eius p
ἐν ὄλῳ τῷ μακρὰν καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ
manū eius pteribāt. τ ois cherethi τ ois
χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον. καὶ πᾶς ὁ χερεθὶ καὶ πᾶς ὁ
phelethi τ oēs gethei fercēti viri ꝺ venerūt
φελεθὶ καὶ πάντες οἱ γεθταῖοι ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἦκοντες
de geth pedites accedebāt ati facie re
ἐκ γὴ πεζοὶ παρεπορεύοντο κατὰ πρόσωπον τοῦ βα
gis. τ ptrit rex ad ethi gethēū:
σιλέως. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐθὶ τὸν γεθταῖον,
cur vadis τ tu nobiſcū: reuertere τ habita
ἱνατί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν; ἐπίστρεφε καὶ οἴκει
cum rege: qz peregrinus tu τ ꝙ egreſ
μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὺ καὶ ὅτι με
ſus es de loco tuo. si heri venisti tu:
τώκισας ἐκ τοῦ τόπου σου. εἰ ἐχθὲς παρεγένου σύ,
τ hodie cōpellā te vt eas nobiſcū! ego
καὶ σήμερον κινήσω σε τοῦ πορεύεσθαι μεθ' ἡμῶν; ἐγὼ
aūt vadā quo vado. vade τ re
δὲ πορεύσομαι ὃν ἂν πορεύωμαι. πορεύου καὶ ἀπόστρεψον
duc fratres tuos tecum: τ dñs faciet
τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ κύριος ποιήσει
tecum miam τ veritatē. τ rñdit ethi
μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἐθὶ τῷ
regi τ dixit: viuit dñs τ viuit aia tua do
βασιλεῖ καὶ εἶπεν, ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου κύ
mine mi rex: qñ in loco ꝙ fuerit dñs
ριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐν ᾧ τόπῳ ἐὰν ᾖ ὁ κύριός
meus rex τ ſi in mortē τ ſi in vitā
μου ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς θάνατον καὶ εἰς ζωὴν
qñ ibi erit ſeruꝰ tuus. τ dixit dauid ad ethi:
ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς ἐθί,
vade τ trāſi mecū. τ trāſiuit ethi ge
πορεύου καὶ διάβαθι μετ' ἐμοῦ. καὶ παρῆλθεν ἐθὶ ὁ γε
thęus τ oēs viri ꝙ cū eo τ oēs
θαῖος καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ πάντες
ſerui eius τ ois terra voce magna flen
οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γῆ φωνῇ μεγάλῃ κλαί
tes. τ ois pplꝰ trāſgrediebat in torrēte
ουσης· καὶ πᾶς ὁ λαὸς διεπορεύετο ἐν τῷ χειμάρρῳ
cedron. τ rex trāſiuit torrentē ce
τοῦ κιδρών· καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάρρουν κι
dron. τ cūctus pplꝰ incedebat ante faci
δρών. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐπὶ πρόσω
em eius p desertū. τ ecce sadoc τ vniuer
πον αὐτοῦ τὴν ἔρημον. καὶ ἰδοὺ σαδὼκ καὶ πάν
ſi leuite cū eo portātes arcā
τες οἱ λευῖται μετὰ αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς
fœderis dei. τ deposuerūt arcā dei.
διαθήκης τοῦ θεοῦ. καὶ ἔθεσαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ·
τ ascēdit abiathar donec cessauit pplꝰ exire ex
καὶ ἀβιαθὰρ ἀνέβη ἕως ἐπαύσατο ὁ λαὸς διελθεῖν ἐκ
ciuitate. τ dixit rex ad sadoc:
τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σαδώκ,
redūc arcā dei in vrbē: ſi
ἐπίστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν, ἐὰν
inuenero gſam coraꝫ dño: τ reducet me: τ
εὕρω χάριν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ
ostēdet eā τ decorē eius. τ ſi di
δείξει αὐτὴν καὶ τὴν ἐπαύλιν αὐτῆς· καὶ ἐὰν εἴπῃ
xerit mihi: neqꝫ volui te: ecce ego: faciat mihi qđ pla
τάδε μοι, οὐτι οὐθέλησά σε, ἰδοὺ ἐγώ, ποιείτω μοι ὃ ἀρε
cuerit coraꝫ se. τ dixit rex ſa
στὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σα
dec ſacerdoti: vide tu reuertere in ciuitatē tu
δὼκ τῷ ἱερεῖ, βλέπε σὺ ἀπόστρεψον εἰς τὴν πόλιν ἐν
pace: τ ecce achimaas filius tuꝰ τ ionathan
εἰρήνῃ, καὶ ἰδοὺ ἀχιμαὰς ὁ υἱός σου καὶ Ἰωναθὰν

oōo oo oooooooooooooooooooooooooooooooooooo oooooo ooooo

ooooooo oooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

'procula ᵇdomo: ᵇ& oōo
vniuerſi ᶠſerui eius ᵐambulabāt ᵛiuxta ᵒeū: ᶠ& legiōes ᵈcerethi ᶠ& ᵉfelethi
ᶠ& oēs ᵉgethei pugnatores validi ᶠſexcenti ᶠviri
ᵃqui ſecuti eū fuerāt ᵇde geth pedites ᶜ p̄cedebāt
ᵈregē. ᶠDixit aūt ᵃ rex ᶠad
oōo oooooooooooooooooooooo
ᵐethai ⁿgetheum. ° Cur
ᵖvenis oōo:oooooooooooooo
ᵃ nobiſcum ! ᶠReuertere
ᵃ& habita ᶠcū ᶠrege: ᶠquia
ᵃpegrinꝰ ᵇes ᶜ& ᵇegreſſus es ᶠde loco tuo. oōo oooooo
ᵃHeri ᵇveniſti: ᶠ& hodie
ᵇcōpelleris ᶠnobiſcum oo
ᵐegredi! ᵃEgo autē ᵒvadam ᵃquo oooooooooooooo
ᵃiturus ſum. ᶠ Reuertere
ᵃ& reduc ᶠtecum ᶠfies tuos: & dñs faciet tecū ᵃmiſericordiā ᵇ& veritatem.
ᶜEt rñdit ᵇethai ᶠregi ᵃdicens. ᵇViuit ᶠdñs ᵇ& viuit
ᶠdñs meus ᵐrex: ᵃ qñ ᶠin quocunqꝫ loco ᶠfueris oo
ᶠdñe mi ᵐrex ᶠsiue ᶜin morte ᶠsiue ᶜin vita: oooooooo
ᶜibi ᵒerit ᶜſeruus tuus. ᶠEt
ait ᵃdauid oooooooooooo
ᶠethai. ᵇVeni ᶠ& trāſi. ᵐEt
tranſiuit ᵃethai oooooooo
ᵒgetheus ᵖ & oñis ᵠ viri
q cū eo erāt: ᶠ& reliqua
multitudo. ᶠOēſqꝫ ᶠlebant ᵃvoce oooooooooooo
ᵇmagna: ᶜ& vniuerſi ᵃᵒpopulus ᶜtranſibat. ᶠRex ve
ro ᵒtrāſgrediebatur ᵇ torrentē ᶜcedrō: ᵇ& cunctus
ᶠpplꝰ ᵐ incedebat ᵃ cōtra
ᶠviā q̄ reſpicit ᵠad ᶠ deſertū. Venit aūt ᵃſadoch ſacerdos ᶠ& vniuerſi ᶠ leuite ᶜcum eo ᵃportantes ᶜarcam ᵒfederis ᶜdei: oooooooo
ᶠ& deposuerunt ᵇ arcam
ᶠdei. oooooooooooooooooo
ᵇEt aſcendit ᶠ abiathar
ᵐdonec ᵃ expletus eſſet
ᵒoīsꝰ ᵖpplꝰ q egreſſus fuerat ᵈe ᵃciuitate. ᶠEt dixit
ᵃrex ᶠad ſadoch. ᶠ Reporta ᵃarcam oooooooooooo
ᵇdeiᶜin vrbē. ᵒSiᶜ inuenero ᶠgratiam oooooooooo
ᶠin oculis ᵇdñi: ᶠreducet me ᵇ& oſtendet mihi ooo
ᶠeā ᵐ& ⁿtabernaculū ſuū.
ᵒSi autem ᵖdixerit mihi:
ᵠnō ᶠplacēs: ᶠpreſto ſum:
ᵃfaciat oooooooooooooooo
ᶠquod ᶠbonum eſt ᵃcorā ſe. oooooooooooooooooooo
ᵇEt dixit ᶜrex ᵇad ᶜſadoch
ᶠſacerdotem. O oooooo
ᶠvidens ᶠreuertere in ᵃ ciuitatem ooooooooooooo
ᵏin pace: ᵐ& achímaas ⁿfilius tuus ᵒ& ionathan oo

'כְּנַפ | ᵇבֵּית ᵃהַמֶּרְחָק׃ וְכָל עַבָדָיו ᵐעֹבְרִים
ᵐעַל יָדוֹ וְכָל הַכְּרֵתִי ׀ וְכָל הַפְּלֵתִי
'מַאה | וְכָל ᵒהַגִּתִּים שֵׁשׁ ׀ מֵאוֹת אִישׁ
'בוא | ᵃאֲשֶׁר בָּאוּ נִרְנְלוּ ᵒ מִנַּת ᶜעֹבְרִים
'פָּנָה אָמַר | ᵇעַל פְּנֵי ᵃהַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר ᵃהַמֶּלֶךְ אֶל
'הלך | ᵐאִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה ᵖ תֵּלֵךְ גַּם אַתָּה
'שוב | ᵃאֶתְנַן שׁוּב וְשֵׁב ׀ עִם ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ כִּי
'קום | ᵃנָכְרִי אָתָּה וְגַם ᵇגֹּלֶה אַתָּה לִמְקוֹמֶךָ׃
'תמל שלשׁ | ᵃתְּמוֹל בּוֹאֲךָ וְהַיּוֹם ׀ אַנְוֹעֲךָ ׀ עִמָּנוּ
ᵐהלך הלך | ᵐלָלֶכֶת וַאֲנִי ᵃהוֹלֵךְ ᵃעַל ᵃאֲשֶׁר אֲנִי
'שוב | ᵃהוֹלֵךְ שׁוּב וְהָשֵׁב ᵃאֶת אַחֶיךָ ׀ עִמָּךְ
'עזה | ᵇחֶסֶד ᵇוֶאֱמֶת׃ וַיַּעַן ᵃאִתַּי ᵃאֶת הַמֶּלֶךְ
ᵐוַיֹּאמֶר חַי יְהוָה וְחֵי אֲדֹנִי ᵐהַמֶּלֶךְ
'אמר | כִּי ᵃאִם ᵇבַּמָּקוֹם ᵃ אֲשֶׁר ׀ יִהְיֶה שָׁם
'אדני | ᵃאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ ᵃאִם ᵃלְמָוֶת ᵃאִם ᵃלְחַיִּים
'אמר | כִּי ᵃשָׁם ᵃיִהְיֶה ᵃעַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר ׀ דָּוִד
'עבר | ᵃאֶל ᵃאִתַּי ᵃלֵךְ ᵃעֲבֹר ᵐ וְיַעֲבֹר ׀ אִתַּי
ᵃהַגִּתִּי וְכָל ᵃאַנְשָׁיו וְכָל ᵃהַטַּף ᵃאֲשֶׁר
'בכה | ᵃאִתּוֹ וְכָל ׀ ᵃהָאָרֶץ ׀ בּוֹכִים ᵃ קוֹל
'גדל | ᵃגָּדוֹל וְכָל ᵃהָעָם ׀ עֹבְרִים ׀ וְהַמֶּלֶךְ
'עבר | ᵃעָבַר ᵃבְּנַחַל ׀ קִדְרוֹן ׀ וְכָל ׀ הָעָם
'דבר | ᵃעֹבְרִים ᵃעַל ᵃפְּנֵי ᵃדֶּרֶךְ ᵃאֶת ᵃהַמִּדְבָּר׃
ᵃוְגַם ᵃצָדוֹק ׀ וְכָל ׀ הַלְוִיִּם ׀ אִתּוֹ
'ארן ברת | ᵃנֹשְׂאִים ᵃאֶת ᵃאֲרוֹן ᵃבְּרִית ᵃהָאֱלֹהִים
ᵃוַיַּצִּקוּ ᵃ אֶת ᵃ אֲרוֹן ᵃהָאֱלֹהִים
'עלה תמם | ᵃוַיַּעַל ᵃאֶבְיָתָר ᵐעַד ᵃ תֹּם ᵃכָּל ᵃהָעָם
'עבר | ᵃלַעֲבוֹר ᵃמִן ᵃהָעִיר׃ וַיֹּאמֶר ᵃ הַמֶּלֶךְ
'צדק | ᵃלְצָדוֹק ׀ הָשֵׁב ׀ אֶת ᵃ אֲרוֹן
'מצא | ᵃהָאֱלֹהִים ᵃהָעִיר ᵃאִם ᵃאֶמְצָא ׀ חֵן
'ראה שוב | ᵃבְּעֵינֵי ᵃיְהוָה ׀ וְהֵשִׁבַנִי ׀ וְהִרְאַנִי
ᵃאֹתוֹ ᵐוְאֶת ᵐנָוֵהוּ׃ ᵃוְאִם ᵃ כֹּה ᵃיֹאמַר
'עשה | ᵃלֹא ᵃחָפַצְתִּי ᵃבָּךְ ׀ הִנֵּנִי ᵃיַעֲשֶׂה
ᵃלִי ׀ כַּאֲשֶׁר ׀ טוֹב ׀ בְּעֵינָיו ׃
ᵃוַיֹּאמֶר ׀ הַמֶּלֶךְ ᵃ אֶל ᵃצָדוֹק ׀ הַכֹּהֵן
'ראה שוב | ᵃהַרוֹאֶה ᵃ אַתָּה ׀ שָׁבָה ׀ הָעִיר
ᵃבְּשָׁלוֹם ᵐוַאֲחִימַעַץ ᵃבְּנֶךָ ᵃוְיוֹנָתָן

בֶּן אֶבְיָתָר ׀ שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם׃ שָׁנָה
רְאוּ אֲנִי מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם
לְהַגִּיד לִי׃ וַיָּשָׁב צָדוֹק וְאֶבְיָתָר נגד
אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלִַם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ ארן
וְדָוִד עָלָה עֲלֵה
בְמַעֲלֵה הַזֵּיתִים עָלֹה וּבוֹכֶה וְרֹאשׁ לוֹ בכה
חָפוּי וְהוּא הֹלֵךְ יָחֵף וְכָל הָעָם חפה
אֲשֶׁר אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ
וְעָלוּ עֹלֶה וּבֹכֶה ׃ וְדָוִד רֹגֵיד
לֵאמֹר אַחִיתֹפֶל בַּקֹּשְׁרִים עִם
אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד סַכֶּל נָא אמר
אֶת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל יְהוָה וַיְהִי חצן
דָּוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר כוא
יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים וְהִנֵּה שחה
לִקְרָאתוֹ חוּשַׁי הָאַרְכִּי קרע
כֻּתָּנְתּוֹ וַאֲדָמָה עַל רֹאשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ דָּוִד אִם עָבַרְתָּ אִתִּי וְהָיִתָ
עָלַי לְמַשָּׂא׃ וְאִם הָעִיר תָּשׁוּב נשא שוב
וְאָמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם עַבְדְּךָ אֲנִי
הַמֶּלֶךְ אֶהְיֶה עָבַד אָבִיךָ וַאֲנִי היה
מֵאָז וְעַתָּה וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וְהֵפַרְתָּה פור
לִי אֶת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל׃ וַהֲלוֹא יצן
עִמְּךָ שָׁם צָדוֹק וְאֶבְיָתָר
הַכֹּהֲנִים וְהָיָה כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר
תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ תַּגִּיד לְצָדוֹק
וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים׃ הִנֵּה שָׁם
עִמָּם שְׁנֵי בְנֵיהֶם אֲחִימַעַץ שנה
לְצָדוֹק וְיוֹנָתָן לְאֶבְיָתָר וּשְׁלַחְתֶּם
בְּיָדָם אֵלַי כָּל דָּבָר אֲשֶׁר
תִּשְׁמָעוּ׃ וַיֵּלֶךְ חוּשַׁי רֵעֵה דָוִד גוא
הָעִירָה וְאַבְשָׁלוֹם יָבוֹא יְרוּשָׁלִַם׃
וְדָוִד עָבַר מְעַט מֵהָרֹאשׁ
וְהִנֵּה צִיבָא נַעַר מְפִיבֹשֶׁת
לִקְרָאתוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים חֲבֻשִׁים
וַעֲלֵיהֶם מָאתַיִם לֶחֶם וּמְאָה מאה

filius abiathar ambo filij vri vobiscū. ecce
υἱὸς ἀβιαθὰρ ἀμφότεροι υἱοὶ ὑμῶν μετ' ὑμῶν. ἰδοὺ
ego expecto vos in cāpestribꝰ deserti: donec
ἐγὼ προσδέχομαι ὑμᾶς ἐν ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, ἕως οὗ
veniat sermo a vobis vt nūcietur mihi. ꝛ re
ἔλθῃ ὁ λόγος παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγειλεῖναί μοι. καὶ ἀπ'
durerūt sadoc ꝛ abiathar arcam dei
σχισαν σαδὼκ καὶ ἀβιαθὰρ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ
in hierusalem: ꝛ mānserūt ibi. ꝛ dauid ascen
εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ. καὶ δαυὶδ ἀνέβαι
debat sup ascēsum oliuarū ꝛ flebat: ꝛ
νεν ἐπὶ τὴν ἀνάβασιν τῶν ἐλαιῶν καὶ ἔκλαιεν· καὶ
caput eius ⁊ operti: ꝛ ipse ibꝫ
ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη, καὶ αὐτὸς πορεύε
bat nudis pedibꝰ: ꝛ oīs ppls q̄ cum
τὸ περιπατεῖτο ἀνυπόδητος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτ
eo operuit vnusqsq; caput suū. ꝛ
τοῦ ἐπικάλυψιν ἕκαστος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ
ascendebāt ascendētes ꝛ flentes. ꝛ dauid
ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες· καὶ τῷ δαυὶδ
nunciauerūt dicentes: ꝛ achitophel in cōiu
ἀπήγγειλαν λέγοντες, καὶ ἀχιτοφὲλ ἐν τοῖς συν
ratiōe cū abesalom. ꝛ dixit dauid: dēs
κεκριδίοις μετὰ ἀβεσσαλώμ. καὶ εἶπε δαυὶδ, κύριε
dens me infatua iā cōsiliū achitophel. ꝛ
ὁ θεός μου ματαίωσον δὴ τὴν βουλὴν ἀχιτόφελ. καὶ
factū est dauid veniente vsq; ad cacumē vbi adorauit
ἐγένετο δαυὶδ παραγινομένου ἕως ῥῶς οὗ προσκυνῆσαι
ibi deū: ꝛ ecce venit in occursum eius
ἐκεῖ τῷ θεῷ, καὶ ἰδοὺ ἦκεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ
chusi archi socius dauid scissa ve
χουσὶ ὁ ἀρχὶ ἑταῖρος δαυὶδ διερρηχὼς τὴν χιτῶ
ste ꝛ terra sup caput eius. ꝛ dixit ei
να καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ
dauid: si trāsieris mecū eris sup me onus.
δαυὶδ, ἐὰν διέλθῃς μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ φορτίον.
si in ciuitatē reuertaris: ꝛ vicem abstu
ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἀναστρέψῃς, καὶ ἐρεῖς τῷ ἀβεσσα
lom: seruus tuus sum rex: sine me viuere.
λώμ, παῖς σου ἐγὼ βασιλεῦ, ὅσον με ζῆσαι.
seruus patris tui fui tunc ꝛ nuper: ꝛ
παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως, καὶ
nūc ego seruus tuus. ꝛ dissipa mihi cō Gen.
νῦν ἐγὼ δοῦλός σου, καὶ διασκέδασόν μοι τὴν βου 174.
liū achitophel. ꝛ ecce ibi tecum sadoc ꝛ
λὴν ἀχιτόφελ. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ σαδὼκ καὶ
abiathar sacerdotes. ꝛ erit oē verbū qđ audieris
ἀβιαθὰρ οἱ ἱερεῖς. καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἂν ἀκούσῃς
a rege renūciabis sadoc ꝛ
παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπαγγελεῖς τῷ σαδὼκ καὶ
abiathar sacerdotib⁹. ꝛ ecce ibi duo filij eo
τῷ ἀβιαθὰρ τοῖς ἱερεῦσι. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δύο υἱοὶ αὐ
rū cum eis achimaas filius sadoc ꝛ ionathan
τῶν μετ' αὐτῶν ἀχιμάας ὁ υἱὸς σαδὼκ καὶ ἰωνάθαν
filius abiathar. ꝛ mittetis in manibus eo.
υἱὸς ἀβιαθάρ· καὶ ἐξαποστελεῖτε ἐν ταῖς χερσὶν αὐ
rū ad me oē verbū qđ audieritis. ꝛ ingredi
τῶν πρός με πᾶν ῥῆμα ὃ ἂν ἀκούσητε· καὶ εἰσπορεύε
tur chusi amicus dauid in ciuitatē: ꝛ abe
ται χουσὶ ἑταῖρος δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀβε
salom nuper ingrediebat in hierusalem.
σαλὼμ ἄρτι εἰσεπορεύετο εἰς ἱερουσαλήμ. Ca. 16.

ET dauid trānsijt paululū a cacumine: ꝛ
Καὶ δαυὶδ διῆλθε μικρὸν ἀπὸ τῆς ῥώς, καὶ
ecce siba puer mephiboseth veniebat in
ἰδοὺ σιβὰ ὁ παιδάριον μεφιβόσθε ἤρχετο εἰς
occursum ei: ꝛ par asinorū qui onerati erāt: ꝛ
ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ
sup eos ducēti panes: ꝛ oepht
ἐπ' αὐτῶν διακόσιοι ἄρτοι, καὶ φιφι

rue paſſe. ↄ cētū maſſe palatharū. ↄ vter vini. ↄ di
σαφίδων. καὶ ἑκατὸν παλάθας. καὶ νέβελ οἴνου. καὶ ἔι
xit rex ad ſiba: qđ hec tibi? ↄ dixit
πεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σιβά, τί ταῦτά σοι; καὶ εἶπε
ſiba: aſini domui regio vt aſcēdant: ↄ
σιβά, οἱ ὄνοι τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἐπιβαίνειν, καὶ
panes ↄ palathe ↄ vue paſſe in cibū
οἱ ἄρτοι καὶ αἱ παλάθαι καὶ σαφίδες εἰς βρῶσιν τοῖς
pueris: ↄ vinū vt bibat qui defecerit in
παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος πίνειν τῷ ἐκλελυμένῳ ἐν τῇ
deſerto. ↄ dixit rex: vbi eſt filꝰ do
ἐρήμῳ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, ποῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ κυ
mini tui? ↄ dixit ſiba ad regem: ecce ma
ρίου σου; καὶ εἶπε σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, ἰδοὺ κά
net in hieruſalē. ↄ dicit: hodie reducēt
θηται ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ λέγει, σήμερον ἐπιστρέψουσί
mihi dom⁹ iſrael regnum patris mei.
μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός μου.
ↄ ait rex ad ſiba: ecce tibi erūt om
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σιβά, ἰδοὺ σοι ἔσαι πά
nia q̄ erāt miphiboſeth. ↄ dixit ſiba: adoro:
ντα τὰ τοῦ μεφιβόσθε. καὶ εἶπε σιβά, προσκυνῶ,
inueniā gſam in oculis tuis dñe mi rex. ↄ
εὑρεθείη χάρις ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ. καὶ
B 1.Re. rex vauid vſq; ad bauriz. ↄ ecce
1.b. παραγίνεται ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἕως Βαυρίμ. καὶ ἰδοὺ
inde vir egrediebat de cognatiōe domus ſaul: ↄ no
ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ πατριᾶς οἴκου σαούλ, καὶ ὄνο
mē ei ſemei filius gera procedebat egrediēs: ↄ
μα αὐτῷ σεμεῒ υἱὸς γηρὰ ἐξεπορεύετο ἐκπορευόμενος, καὶ
maledicēs ↄ mittens lapides cōtra vauid ↄ
κατελογῶν καὶ βάλλων λίθους ἐπὶ τὸν δαυὶδ καὶ
cōtra vniuerſos ſeruos eius. ↄ oīs ppls
ἐπὶ πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ↄ omnes bellatores a dextris ↄ a ſiniſtris
καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν
regis. ↄ ita dixit ſemei cū ma
τοῦ βασιλέως· καὶ οὕτως εἶπε σεμεῒ ἐν τῷ κα
ledīceret ei: egredere egredere vir ſanguinū
τηράσθαι αὐτόν, ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ τῶν αἱμάτων
ↄ vir iniquus: reduxit in te dñs vniuer
καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος, ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ κύριος πά
ſum ſanguinē domus ſaul: cuꝰ regna
τα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου σαούλ, ἀνθ' ὧν ἐβασίλευ
ſti pro eo. ↄ dedit dñs regnum in
σας ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε κύριος τὴν βασιλείαν εἰς
manꝰ abeſalom filij tui. ↄ indicauit tibi
χεῖρας ἀβεσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου. καὶ ἔδειξέ σοι τὴν
malicīā tuā qm̄ vir ſāguinū tu es. ↄ dixit
κακίαν σου ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σὺ εἶ. καὶ εἶπεν
abeſſa filius ſarue ad regem: quare ma
ἀβισὰ υἱὸς σαρουία πρὸς τὸν βασιλέα, ἵνατί κα
ledīcit canis mortuus iſte dño meo
ταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου
regi? vadā tā ↄ auferā ca
τὸν βασιλέα; διελεύσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφα
put eius. ↄ dixit rex ad abeſſa: qđ
λὴν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἀβισά, τί
mihi ↄ vobis filij ſaruie? ↄ dimittite eū: ſic
ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ σαρουία; καὶ ἄφετε αὐτόν, διότι
deo maledicit mihi: qꝫ dño dixit ei vt male
τι καταρᾶται μοι, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ κακολο
dicerēt vauid. ↄ quis dicet ei quare fe
Supra. γεῖν τὸν δαυίδ. καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ὅτι πε
19.d. Eccle. cisti ſic? ↄ dixit vauid ad abeſſa ↄ
134. ποίηκας οὕτως; καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς ἀβισὰ καὶ
ad vniuerſos ſeruos ſuos: ecce
πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ἰδοὺ

C

ſaſſe. ⁹& centum maſſis palatarum ᵗ& vtre ˢ vini.
ᶠEt dixit ᵗrex ᵇ ſybe.
ᶜQuid tibi volunt ᵇ hec?
ᶠRñdit ⁹ ᶠſyba. Dñe mi
rex: ᵇaſini ᵗdomeſticis
ᵇregis ˢvt ſedeāt: ᵐ& pa
nes ⁿ& palate ᵒad veſcen
dū ᵖpueris tuis: ᵠvinū āt
ʳvt bibat ˢſi quis defece
rit ᵗin deſerto. ᵘEt ait ʳrex.
ᶠVbi eſt ᵗfilius
ᵃdomini tui? ᵇ Reſpōdit
⁹ ᶜſyba ᶜregi.
ᶠRemanſit ᵇin ieruſalem
ᵇdicens.
ᶠHodie ᵐreſtituet ⁿmihi
ᵒdomus ᵖiſrael
ʳregnum ᵒpatris mei. ᵗEt
ait ᵘrex
ᶠſybe. ˢTua ſint ᵗoīa ᵇque
fuerunt
ᶜmephiboſeth. ᵇ Dixit ⁹
ᶜſyba.
ᶠOro vt ᵘinueniā ᵇ gratiā
ᵗapud te
ᵇdñe mi ᵐrex. ⁿ Vēit er
go ᵒrex ᵖdauid ᵠvſq
ᶠbahurim. ᵇEt ecce ᶜegre
diebatur ᵗinde ⁿvir
ᶠde cognatione ᵗdomus
ᵃſaul ᵇnomine
ᶜſemei ᵇfilius ᶜgera: ᶠpce
debat ⁹ ᶠegrediēs ᵇ& ma
ledicebat: ᵗmittebat ⁹ ᵇla
pides ᵗcōtra ᵐdñm ⁿ& cōtra
ᵛvniuerſos ᶠſeruos ᵍregiſ
ᶠdauid. ᵇOīs āt ᵗppls ᵒ&
vniuerſi ᵗbellatores ᶠa de
xtro ᵗ& a ſiniſtro latere
regis incedebāt. ᶠIta aūt
ᵇlo ⁹batur ᶠſemei ᵗcū ma
ledīceret regi. ᶜ Egrede
re: ᶠegredere ᵉvir ᵇſangui
nū ᶜ& vir ᵃbelial. ᶠReddi
dit ᵐtibi ⁿdñs ᵒvniuerſū
ᵖſanguinē ᵠdomus ᶠſaul:
ᵉqm̄ ᵈinuaſiſti regnū ᶜp
eo: ᵇ& dedit ᵃdomius ᵍre
gnum ᵇin manu
ᶜabſalō ᵇfilii tui: ᶜ& ecce
premunt te ᶠmala tua:
ᵉqm̄ ᵈvir ᶠſanguinū ᵇes.
ᶠDixit autem
ᵐabiſai ⁿfilius ᵒſaruie ᵠre
gi.
ᶠQuare ᵉmaledicit ᵗcanis
ᵍhic ᵉmoriturus
ᵗdomino meo ᵍregi? ᵇVa
dam
ᵈ& amputabo ᶜcaput ei?.
ᵍEt ait
ᵇrex. ᵗQuid ᵇmihi ᵗ& vo
bis eſt ᵐfilii ⁿſaruie? Dimit
te eū ᵒvt ᵖmaledicat. ᶠDo
minus ᵠeni ᵖcepit ᵉei vt
ᶠmaledīceret ᵗdd ? ᵘ Et qs
eſt qui audeat ᵍdicere
ᵇquare ᵇſic ᶜfecerit. ᶜEt a
it rex
ᵇabiſai ᵗ& ᵇvniuerſis ᵗſer
uis ſuis. ᵐEcce

ᵑצְמוּקִים ᵑוּמְאָה ᵑכַּיִן ᵑוְנֵבֶל ᵑיָיִן׃
ᵑוַיֹּאמֶר ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑאֶל ᵑצִיבָא ᵑמָה ᵑאֵלֶּה
ᵑלָךְ ᵑוַיֹּאמֶר ᵑצִיבָא ᵑהַחֲמֹרִים ᵑלְבֵית
ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑלִרְכֹּב ᵑוְהַלֶּחֶם ᵑוְהַקַּיִץ ᵑלֶאֱכֹל
ᵑהַנְּעָרִים ᵑוְהַיַּיִן ᵑלִשְׁתּוֹת ᵑהַיָּעֵף
ᵑבַּמִּדְבָּר׃ ᵑוַיֹּאמֶר ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑוְאַיֵּה ᵑבֶּן
ᵑאֲדֹנֶיךָ ᵑוַיֹּאמֶר ᵑצִיבָא ᵑאֶל ᵑהַמֶּלֶךְ
ᵑהִנֵּה ᵑיוֹשֵׁב ᵑבִּירוּשָׁלִַם ᵑכִּי ᵑאָמַר
ᵑהַיּוֹם ᵑיָשִׁיבוּ ᵑלִי ᵑבֵּית ᵑיִשְׂרָאֵל ᵑאֶת
ᵑמַמְלְכוּת ᵑאָבִיו ᵑוַיֹּאמֶר ᵑהַמֶּלֶךְ
ᵑלְצִיבָא ᵑהִנֵּה ᵑלְךָ ᵑכֹּל ᵑאֲשֶׁר
ᵑהִשְׁתַּחֲוֵיתִי ᵑאֶמְצָא ᵑחֵן ᵑבְּעֵינֶיךָ
ᵑאֲדֹנִי ᵑהַמֶּלֶךְ׃ ᵑוַיָּבֹא ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑדָּוִד ᵑעַד
ᵑבָּחוּרִים ᵑוְהִנֵּה ᵑמִשָּׁם ᵑאִישׁ ᵑיוֹצֵא
ᵑמִמִּשְׁפַּחַת ᵑבֵּית ᵑשָׁאוּל ᵑוּשְׁמוֹ
ᵑשִׁמְעִי ᵑבֶּן ᵑגֵּרָא ᵑיֹצֵא ᵑוְקֹלֵל׃
ᵑוַיְקַלֵּל ᵑבַּאֲבָנִים ᵑאֶת ᵑדָּוִד ᵑוְאֶת ᵑכָּל
ᵑעַבְדֵי ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑדָּוִד ᵑוְכָל ᵑהָעָם ᵑוְכָל
ᵑהַגִּבֹּרִים ᵑמִימִינוֹ ᵑוּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ ᵑוְכֹה
ᵑאָמַר ᵑשִׁמְעִי ᵑבְּקַלְלוֹ ᵑצֵא ᵑצֵא
ᵑאִישׁ ᵑהַדָּמִים ᵑוְאִישׁ ᵑהַבְּלִיָּעַל׃
ᵑהֵשִׁיב ᵑעָלֶיךָ ᵑיְהוָה ᵑכֹּל ᵑדְּמֵי
ᵑבֵּית ᵑשָׁאוּל ᵑאֲשֶׁר ᵑמָלַכְתָּ ᵑתַּחְתָּו
ᵑוַיִּתֵּן ᵑיְהוָה ᵑאֶת ᵑהַמְלוּכָה ᵑבְּיַד
ᵑאַבְשָׁלוֹם ᵑבְּנֶךָ ᵑוְהִנְּךָ ᵑבְרָעָתֶךָ
ᵑכִּי ᵑאִישׁ ᵑדָּמִים ᵑאָתָּה׃ ᵑוַיֹּאמֶר
ᵑאֲבִישַׁי ᵑבֶּן ᵑצְרוּיָה ᵑאֶל ᵑהַמֶּלֶךְ
ᵑלָמָּה ᵑיְקַלֵּל ᵑהַכֶּלֶב ᵑהַמֵּת ᵑהַזֶּה
ᵑאֶת ᵑאֲדֹנִי ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑאֶעְבְּרָה ᵑנָּא
ᵑוְאָסִירָה ᵑאֶת ᵑרֹאשׁוֹ׃ ᵑוַיֹּאמֶר
ᵑהַמֶּלֶךְ ᵑמַה ᵑלִּי ᵑוְלָכֶם ᵑבְּנֵי ᵑצְרוּיָה
ᵑכִּי ᵑיְקַלֵּל ᵑכִּי ᵑיְהוָה ᵑאָמַר ᵑלוֹ
ᵑקַלֵּל ᵑאֶת ᵑדָּוִד ᵑוּמִי ᵑיֹאמַר
ᵑמַדּוּעַ ᵑעָשִׂיתָה ᵑכֵּן׃ ᵑוַיֹּאמֶר ᵑדָּוִד ᵑאֶל
ᵑאֲבִישַׁי ᵑוְאֶל ᵑכָּל ᵑעֲבָדָיו ᵑהִנֵּה

בְּנִי אֲשֶׁר יָצָא מִמְּעַי מְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשִׁי וְאַף כִּי עַתָּה בֶּן הַיְמִינִי הַנִּחוּ לוֹ וִיקַלֶּל כִּי אָמַר לוֹ יְהוָה׃ אוּלַי יִרְאֶה יְהוָה בְּעֵינִי וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת קִלְלָתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו בַּדָּרֶךְ וְשִׁמְעִי הֹלֵךְ בְּצַלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ וְקִלֵּל וְיַסֵּקֶל בָּאֲבָנִים לְעֻמָּתוֹ וְעַפֵּר עָפָר׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ עֲיֵפִים וַיִּנָּפֵשׁ שָׁם׃ וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִָם וַאֲחִיתֹפֶל אִתּוֹ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא חוּשַׁי הָאַרְכִּי רֵעֵה דָוִד אֶל אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל אַבְשָׁלוֹם יְחִי הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל חוּשַׁי זֶה חַסְדְּךָ אֶת רֵעֶךָ לָמָּה לֹא הָלַכְתָּ אֶת רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל אַבְשָׁלוֹם לֹא כִּי אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה וְהָעָם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לוֹ אֶהְיֶה וְאִתּוֹ אֵשֵׁב׃ וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא לִפְנֵי בְנוֹ כַּאֲשֶׁר עָבַדְתִּי לְפָנֶיךָ כֵּן אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה נַּעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל אַבְשָׁלוֹם בֹּא אֶל פִּילַגְשֵׁי אָבִיךָ אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי נִבְאַשְׁתָּ אֶת אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל אֲשֶׁר אִתָּךְ׃ וַיַּטּוּ לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל הַגָּג וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל פִּילַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲצַת אֲחִיתֹפֶל אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר יִשְׁאַל אִישׁ בִּדְבַר הָאֱלֹהִים כֵּן כָּל עֲצַת אֲחִיתֹפֶל גַּם לְדָוִד גַּם לְאַבְשָׁלוֹם׃

נִצָּה נְפַשׁ יָתֹן קָלַל יָנַח אֻלַי נָאַם שׁוּב יָרָה טוֹבָה קִלָּלָה יוֹם הָלַךְ דָּוִד עִמּוֹ עָפָר נָשַׁב שָׁנָה עֶבֶר בָּנָה נֶפֶשׁ יָעַץ אָחִיתֹפֶל בֹּא שָׁמַע עָשָׂה

filius meus qui egressus est de vtero meo querit animam meam: quāto magis hic filius gemini: dimittite eum vt maledicat iuxta pceptū dñi si forte respiciat dominus afflictionē meā: & reddat mihi dominus bonū pro maledictione hac hodierna. Ambulabat itaq; dauid & socii eius per viā cū eo. Semei autem per iugū montis ex latere contra illum gradiebatur maledicens & mittens lapides aduersum eū: terramq; spargens. Venit itaq; rex dauid & vniuersus populus cum eo lassus: & refocillati sūt ibi. Absalom & omis populus eius ingressi sūt ierusalē sed & achitofel cum eo. Cum autē veniſſet chusi arachites amicus dauid ad absalom: locutus est ad eum. Salue rex. salue rex. At quem absalō. Hec est inquit gratia tua ad amicum tuum! Quare nō iuisti cū amico tuo! Respondit q chusi ad absalō. Nequaq; quia illius ero quem elegit dñs: & ois hic populus & vniuersus israel: & cum eo manebo. Sed vt & hoc inferam cui ego seruiturus sum! Nonne filio regis! Sicut patri tuo: ita pebo & tibi. Dixit autem absalom ad achitofel. Inite consilium quid agere debeamus. Et ait achitofel ad absalom. Ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendā domum: vt cum audierit omnis israel q fedaueris patrem tuum: robo rentur tecum manus eorum. Tetenderunt ergo absalom taberna culum in solario: q igressusq; est ad concubinas patris sui coram vniuerso israel. Consilium autem achitofel qđ dabat in diebus illis: quasi si quis consuleret deum. Sic erat omne cō silium achitofel: & cum esset cum dauid: & cū esset cum absalom. 17.

filius meus qui egressus ē de vtero meo querit aiam meā. sūt & nūc hic filius seminet: dimittite eū maledicat: qm dño dixit ei: si forte respiciat humilitatē meā: & reddat mihi dño bonū pro maledictione ei in die ista. et ambulabat dauid & oēs viri eius in via. semei ibat per latus mōtis: ad herēs ei ibat & maledicebat: & mittebat lapides aduersus eū & pulueres pargēs. & venit rex & vniuersus pplus q cū eo defficientes. & refocillati sūt ibi. & absalom & oīs pplus viri eius ingressi sūt in hierusalē: & achitophel cum eo. & factū ē cū venit chusi archi amicus dauid ad absalom: & dixit chusi absalom: viuat rex viuat rex. & dixit absalom ad amicū suum; iste est amor tuus ad amicum tuum: quare nō iuisti cū amico tuo: & dixit chusi ad absalom: nequaq; sed quē elegit dñs & pplus hic & vniuersus viri eius ego ero & cū eo manebo. & secundo cui ego seruiā: nōne coram filio eius: sicut seruiui patri tuo sic ero & tibi; & dixit absalom ad achitophel: da nobis cōsiliū q̄d agemus! & dixit achitophel absalom: ingredere ad cōcubinas patris tui quas dimisit ad custodiendā domū suā: & audiet oīs israel q fedaueris patrē tuū: & roborabūtur manus oīum q̄ sūt tecum. & fixerūt tabnaculū absalom in solario & ingressus est absalō ad cōcubinas patris sui in oculis vniuersi israel. & cōsiliū achitophel q̄ cōsulebat in diebus illis: sicut cōsulit q̄s per deū: sic oē cōsiliū achitophel & absalom & dauid. Ca.17.

Cap.xvij

וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל
אַבְשָׁלוֹם אֶבְחֲרָה נָּא שְׁנֵים
עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ וְאָקוּמָה
וְאֶרְדְּפָה אַחֲרֵי דָוִד הַלָּיְלָה׃
וְאָבוֹא עָלָיו וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדָיִם
וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל הָעָם אֲשֶׁר
אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ׃
וְאָשִׁיבָה כָל הָעָם אֵלֶיךָ כְּשׁוּב
הַכֹּל הָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה מְבַקֵּשׁ
כָּל הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ וַיִּישַׁר
הַדָּבָר בְּעֵינֵי אַבְשָׁלוֹם וּבְעֵינֵי כָּל
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם
קְרָא נָא גַם לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי
וְנִשְׁמְעָה גַּם הוּא מַה בְּפִיו גַּם הוּא׃ וַיָּבֹא
חוּשַׁי אֶל אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה
דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת דְּבָרוֹ
אִם אָיִן אַתָּה דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי
אֶל אַבְשָׁלוֹם לֹא טוֹבָה הָעֵצָה
אֲשֶׁר יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת׃
וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת
אָבִיךָ וְאֶת אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים
הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּל
בַּשָּׂדֶה וְאִבְיךָ אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא
יָלִין אֶת הָעָם׃ הִנֵּה עַתָּה הוּא
נֶחְבָּא בְּאַחַת הַפָּתִים אוֹ בְּאַחַת
הַמְּקוֹמוֹת וְהָיָה כִּנְפֹל בָּהֶם
בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר
הָיְתָה מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי
אַבְשָׁלוֹם׃ וְהוּא גַּם הוּא בֶּן חַיִל אֲשֶׁר
לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה רַמֵּס יִמַּס כִּי
יֹדֵעַ כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי גִבּוֹר אָבִיךָ
וּבְנֵי חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ כִּי יַעֲצְתִי
הָאָסַף יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָּל יִשְׂרָאֵל
מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע כְּחוֹל אֲשֶׁר
עַל הַיָּם לָרֹב וּפָנֶיךָ הֹלְכִים בַּמֶּלְחָמָה׃

Cap. xvij

Dixit achitophel ad abesalō: eligam
A Καὶ εἶπεν ἀχιτόφελ πρὸς ἀβισαλώμ, ἐκλέξομαι
tū mihi duodecim milia virorū: t surgēs per
δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἀναστὰς κα
sequar post dauid nocte: t super irruam
τα διώξω ὀπίσω δαυὶδ τὴν νύκτα, καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐ
eū. t ipse lassus t solutus manib⁹:
τόν. καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος τὰς χεῖρας,
t terrebo eū: t fugiet oia ppls q̄ cū
καὶ ἐκστήσω αὐτόν, καὶ ἐκφεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ'
eo: t percutiā regē solū. t re
αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον. καὶ ἐπι
ducā vniuersū ppm ad te: sicut reuertetur
στρέψω πάντα τὸν λαὸν πρός σέ, καθὼς ἐπιστρέφει
sponsa ad virū suum. verū aiam viri vnī⁹
νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. πλὴν ψυχὴν ἀνδρὸς ἑνὸς
quereris: t oēs ppls erit pax. t placuit
ζητήσεις, καὶ πᾶσι τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. καὶ ἤρεσεν
sermo in oculis absalom ⁊ in oculis om⁹
ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς ἀβισαλὼμ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πά
siū seniorum israel. t ait absalom:
των τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ἀβισαλώμ,
vocate ⁊ chusi arachi: t audiemus q̄d
καλέσατε δὴ τὸν χουσὶ τὸν ἀραχί, καὶ ἀκουσόμεθα τί
in ore eius t ipsius. t venit chu
ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. καὶ παρεγένετο χου
si ad absalom. t ait absalom ad eum di
σὶ πρὸς ἀβισαλώμ. καὶ εἶπεν ἀβισαλὼμ πρὸς αὐτὸν λέ
cens: fm verbū hoc locutus est achitophel: si
γων, κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λελάληκεν ἀχιτόφελ, εἰ
faciemus fm verbū eius: ⁊ si nō: tu loque
ποιήσομεν κατὰ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, εἰ δὲ μή, σὺ λάλη
B re. t dixit chusi ad absalom: nō bonū
σον. καὶ εἶπε χουσὶ πρὸς ἀβισαλώμ, οὐκ ἀγαθὴ ἡ
cōsiliū q̄d cōsuluit achitophel nūc istud. t di
βουλὴ ἣν βεβούλευται ἀχιτόφελ τοῦτον. καὶ εἶ
xit chusi: tu nosti patrē tuū t vi
πεν χουσί, σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἄν
ros qui cum eo: q̄ fortes sūt nimis ⁊
δρας τοὺς μετ' αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ
amari sūt sicut vrsa
κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, καὶ ἐστὶν ὡσεὶ ἄρκτος
filio privata in cāpo. t pater tuus vir bella⁹
τιτρωσκομένη ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολε
tor: t nō sedabit ppls. t ecce ip
μιστής, καὶ οὐ καταπαύσει τὸν λαόν. καὶ ἰδοὺ αὐ
se absōdit⁹ est in vna vallū vel in vno locorū.
τὸς κεκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν φαλάγγων ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων.
t erit cū caderēt ipsi in principio: t au
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοὺς ἐν ἀρχῇ, καὶ ἀκού
diet audiēs ⁊ vicet: fctū ē ruina in ppls q̄
σεται ὁ ἀκούων καὶ ἐρεῖ, γέγονε συντριβὴ ἐν τῷ λαῷ τῷ
post absalom. t erit fili⁹ pugnator: cui⁹
ὀπίσω ἀβισαλώμ. καὶ ἔσται ὁ υἱὸς ὁ μαχητής, οὗ
est cor: q̄si cor leonis: fractū frā
ἐστὶν ἡ καρδία ὡς καρδία λέοντος, ἐραυσμένη ἐραυ⁼
getur: q̄n cognoscet oia israel: q̄ fortis
σθήσεται, ὅτι γνώσεται πᾶς Ἰσραήλ, ὅτι δυνατός
fuit pater tu⁹ ⁊ bellatores eōs qui cū
ἐστιν ὁ πατήρ σου καὶ οἱ μαχηταὶ πάντες οἱ μι⁼
eo. sic consulo ego: cōgregetur
σθὸν αὐτοῦ. οὕτως συμβουλεύω ἐγώ, συναγέσθω
C gregabitur ad te vniuersus israēl a dan ⁊ esq; ad
πρός σὲ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως
berſabee: q̄si arena q̄ ē in mari in mul
Βηρσαβεέ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆ
titudinē. ⁊ faciem tua ibit in medio eor⁹:
θος. καὶ τὸ πρόσωπόν σου πορεύσεται εἰς μέσον αὐτῶν,

Ait autem achitofel ad
absalom. Eligam mihi
duodecim
milia virorum: & cōsur
gens
persequar dauid hac
nocte:
& irruam sup eū: qppe
q̄ lassus est & solutis eo
mānibus: pcutiā eū. Cū
q; fugerit ois pplus qui
cum eo est: percutiā re
gem desolatum:
& reducā vniuersū po
pulum quomodo vnus
hō reuerti solet. Vnū
enim virum tu q̄rис:&
omnis populus erit in
pace. Placuitq;
sermo eius absalom &
cunctis
maioribus natu israel.
Ait autem absalom.
Vocate chusi arachitē:
& audiamus q̄d ēt ipe
dicat. Cumq; veniſſet
chusi ad absalō: ait
absalō ad eum. Huiu⁼
scemodi sermonem
locutus est achitofel.
Facere debemus:
an non quod das cōsi⁼
liū! Et dixit chusi
ad absalom. Non ē bo
num cōsilium
quod dedit achitofel
hac vice.
Et rursum itulit chusi.
Tu nosti
patrē tuū & viros q cū
eo sunt esse fortiſſimos
& amaro animo veluti
si vrsa raptis catulis
in saltu seuiat. Sed & pī
tuus vir bellator est: &
nec morabitur cū
pulo. Forsitan nūc lati
tat in foueis aut in v⁼
no quo voluerit loco:
& cū ceciderit vnus qui
libet
in principio: audiet qui
cumq; audierit: & dicet.
Facta est plaga in po⁼
pulo qui sequebatur
absalō. Et fortiſſim⁹
quiſq;
cui⁹ cor ē q̄si leōis: pa⁼
uore soluetur. Scit eni
ois populus israel for⁼
tem esse patrem tuum:
& robuſtos oēs qui cū
eo sunt. Sed hoc mihi
videtur rectū eē cōsiliū.
Cōgregetur ad te vni⁼
uersus ppls israēl a dā vſ⁼
q; berſabee quaſi arena
maris inumerabilis: &
tu eris in medio eorum

וּבָאנוּ אֵלָיו בְּאַחַת הַמְּקוֹמֹת
אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנַחְנוּ עָלָיו
כַּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטָּל עַל הָאֲדָמָה
וְלֹא נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר אִתּוֹ גַּם אֶחָד׃ וְאִם אֶל
עִיר יֵאָסֵף וְהִשִּׁיאוּ כָל יִשְׂרָאֵל
אֶל הָעִיר הַהִיא חַבָּלִים וְסָחַבְנוּ
אֹתוֹ עַד הַנַּחַל עַד אֲשֶׁר לֹא
נִמְצָא שָׁם גַּם צְרוֹר׃ וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
טוֹבָה עֲצַת חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת
אֲחִיתֹפֶל וַיהוָה צִוָּה לְהָפֵר אֶת
עֲצַת אֲחִיתֹפֶל הַטּוֹבָה לְבַעֲבוּר
הָבִיא יְהוָה אֶל אַבְשָׁלוֹם אֶת
הָרָעָה׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל צָדוֹק
וְאֶל אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים כָּזֹאת
וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת
אַבְשָׁלוֹם וְאֵת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְכָזֹאת וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃
וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ לְדָוִד
לֵאמֹר אַל תָּלֶן הַלַּיְלָה בְּעַרְבוֹת
הַמִּדְבָּר וְגַם עָבֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יְבֻלַּע
לַמֶּלֶךְ וּלְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
וִיהוֹנָתָן וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין
רֹגֵל וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה וְהִגִּידָה
לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד
כִּי לֹא יוּכְלוּ לְהֵרָאוֹת לָבוֹא
הָעִירָה׃ וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֵּד
לְאַבְשָׁלוֹם וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה
וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּית אִישׁ בְּבַחוּרִים
וְלוֹ בְּאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃
וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת הַמַּסָּךְ
עַל פְּנֵי הַבְּאֵר וַתִּשְׁטַח עָלָיו
הָרִפּוֹת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ וַיָּבֹאוּ
עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶל הָאִשָּׁה
הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ

בּוֹא קוּם
מָצָא חָנָה
נִפַּל
יָתַר
אָסַף נָשָׂא
צָרַר
יָעַץ
פּוּר
עָבַר
בּוֹא
רוֹעַ אָמַר
נָגַד
לוּן
דְּבַר עָבַר
בָּלַע
יָכֹל רָאָה
שָׁנָה
בּוֹא
לָקַח אִישׁ
פָּרַשׂ נָסַךְ
פָּנָה שָׁטַח
רוּף יָדַע
אָמַר

& irruemus super eum in quocunq; loco inuentus fuerit: & operiemus eum sicut cadere solet ros super terram: & non relinquemus de viris qui cū eo sunt: nec vnū quidem. Quod si vrbē aliquā fuerit ingressus: circūdabit oīs israel ciuitati illi funes: & trahemus eam in torrentem vt non reperiatur nec calculus quidem ex ea. Dixitq; absalom & omnes viri israel. Melius est cōsiliū chusi arachite consilio achitofel. Dñi autē nutu dissipatum est consilium achitofel vtile: vt induceret dominus sup absalom malum. Et ait chusi sadoch & abiathar sacerdotibus. Hoc & hoc modo consilium dedit achitofel absalō & senioribus israel: & ego tale & tale dedi consilium. Nūc ergo mittite cito & nunciate dauid dicētes. Ne moreris nocte hac in cāpestribus deserti sed absq; dilatione trāsgredere: ne forte absorbeatur rex & oīs populus qui cū eo est. Ionathas āt & achimaas stabant iuxta fontē rogel. Abiit ancilla & nunciauit eis: & illi pfecti sūt vt referrēt ad regē dauid nūciū. Nō ei poterant videri aut introire ciuitatē. Vidit āt eos q dam puer: & indicauit absalom. Illi vero concito gradu ingressi sunt domū cuiusdam viri in bahurim q hēbat puteum in vestibulo suo: & descēderit in eū. Tulit āt mulier: & expandit velamen sup os putei quasi sic cans ptisanas: & sic latuit res. Cunq; venissent serui absalō in domū ad mulierem dixerunt. Vbi est achimaas

τ irruemus sup eū in vno locorū vbi inuc
καὶ ἥξομεν ἐπ' αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἂν εὑρω
nerim eū ibi τ castrametabimur aduersus eū: sicut
μεν αὐτὸν ἐκεῖ καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν, ὡσεὶ
cadit ros sup terrā: τ nō relinquemus
πίπτει δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχὶ ὑπολειψόμεθα
in eo τ in oībus viris q cū eo vl
ἐν αὐτῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ οὐ
lum. si āt in vrbē cōducetur: τ adducēt oīs
δένα· ἐὰν δὲ εἰς πόλιν συναχθῇ, καὶ προσάξουσι πᾶς
israel funes ad ciuitatē illā: τ extra
ἰσραὴλ χοινία ἐπὶ τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ ἐπιπάσσω
hent eā in torrētē: donec nō dereliquat ibi
ται αὐτὴν εἰς τὸν χειμάρουν, ἕως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ
neq; lapis. τ dixit abesalō τ oīs vir is
μὴ δὲ λίθος· καὶ εἶπεν ἀβεσαλὼμ καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσ
rael: bonū cōsiliū chusi arachi magis q̄ con
ραήλ, ἀγαθὴ ἡ βουλὴ χουσὶ τοῦ ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βου
siliū achitophel. τ dñs precepit vt dissipa
λὴν ἀχιτόφελ· καὶ κύριος ἐνετείλατο τοῦ διασκεδά
retur cōsiliū achitophel bonū: vt
σαι τὴν βουλὴν τοῦ ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθήν, ὅπως ἂν
induceret dñs mala sup abesalom. τ ait
ἐπάγῃ κύριος τὰ κακὰ ἐπὶ ἀβεσαλώμ· καὶ εἶπε
chusi ad sadoc τ ad abiathar sacdotes:
χουσὶ πρὸς σαδὼκ καὶ πρὸς ἀβιαθὰρ τοὺς ἱερεῖς,
sic τ sic consuluit achitophel abesa
οὕτω καὶ οὕτω βεβούλευται ἀχιτόφελ τῷ ἀβεσα
lom τ senioribus israel: τ sic
λὼμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἰσραήλ, καὶ οὕτω
τ sic cōsului ego. τ nunc mitti
καὶ οὕτω συμβελούλευκα ἐγώ· καὶ νῦν ἀπαγγείλα
te cito τ nūciate dauid dicētes:
τε ταχὺ καὶ ἀπαγγείλατε τῷ δαυὶδ λέγοντες,
ne moreris nocte in occidēte defti:
μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα κατὰ δυσμὰς τῆς ἐρήμου,
sed transiēs trāsgredere: vt nō absorbeatur
ἀλλὰ διαβαίνων διάβηθι, ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βα
rex τ oīs ppīs q cū eo. τ ionathan
σιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἰωναθὰν
τ achimaas steterūt in fonte ro
καὶ ἀχιμαὰς εἱστήκεισαν ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ῥω
gel: τ abiit ancilla: τ nūciauit e
γήλ, καὶ ἐπορεύετο ἡ παιδίσκη, καὶ ἀπήγγειλεν αὐ
is. τ ipsi pfecti sūt. τ nūciauerūt
τοῖς· καὶ αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἀπήγγειλαν τῷ
regi dauid: qm̄ nō poterāt videri τ in
βασιλεῖ δαυίδ, ὅτι οὐκ ἐδύναντο ὀφθῆναι καὶ εἰ
troire in ciuitatē. τ vidit eos pu
σελθεῖν εἰς τὴν πόλιν· καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάρι
er: τ indicauit abesalom: τ recesserūt fe
ον, καὶ ἀπήγγειλε τῷ ἀβεσαλώμ, καὶ ἀπῆλθον τα
stināter: τ ingressi sunt in domū viri in baurim.
χέως, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον ἀνδρὸς ἐν βαουρίμ·
τ hoī puteus in aula: τ descendūt
καὶ τῷ ἀνθρώπῳ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ καταβαίνουσιν
illuc. τ tulit mulier τ expādit ve
ἐκεῖ· καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ διεπέτασεν τὸ ἐπι
lamē sup os putei τ siccabat
κάλυμμα ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου καὶ ἔψυχεν
sup eū palathas: τ nō cognitū fuit verbū. τ in
ἐπ' αὐτῷ παλάθας, καὶ οὐκ ἐγνώσθη τὸ ῥῆμα· καὶ εἰ
gressi sūt serui abesalom ad mulierē in
σῆλθον οἱ παῖδες ἀβεσαλὼμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς
domū: τ dixerūt: vbi est achimaas
τὸν οἶκον, καὶ εἶπον, ποῦ ἐστὶν ἀχιμαὰς

ויהונתן ותאמר להם האשה
עברו מיכל המים ויבקשו ולא
מצאו וישבו ירושלם: ויהי
אחרי לכתם ויעלו מהבאר וילכו
ויגידו למלך דוד ויאמרו אל
דוד קומו ועברו מהרה את המים
כי ככה יעץ עליכם אחיתפל:
ויקם דוד וכל העם אשר אתו
ויעברו את הירדן עד אור הבקר
עד אחד לא נעדר אשר לא
עבר את הירדן: ואחיתפל ראה
כי לא נעשתה עצתו ויחבש את
החמור ויקם וילך אל ביתו אל
עירו ויצו אל ביתו ויחנק וימת
ויקבר בקבר אביו: ודוד בא
מחנימה ואבשלום עבר את הירדן
הוא וכל איש ישראל עמו: ואת
עמשא שם אבשלום תחת יואב
על הצבא ועמשא בן איש ושמו
יתרא הישראלי אשר בא אל
אביגל בת נחש אחות צרויה אם
יואב: ויחן ישראל ואבשלם
ארץ הגלעד: ויהי כבוא דוד
מחנימה ושבי בן נחש מרבת
בני עמון ומכיר בן עמיאל מלו
דבר וברזלי הגלעדי מרגלים:
משכב וספות וכלי יוצר וחטים
ושערים וקמח וקלי ופול
ועדשים וקלי: ודבש וחמאה
וצאן ושפות בקר: הגישו לדוד
ולעם אשר אתו לאכול כי
אמרו העם רעב ועיף וצמא
במדבר: ויפקד דוד
את העם אשר אתו וישם
עליהם שרי אלפים ושרי מאות:
וישלח דוד את העם השלשית

בקש
שוב היה
ילך עלה
נגד
קום
עבר
עדר
עשה יעץ
חבש חמר
צוה חנק
מות קבר
בוא
שום
אח
חנה
היה
שכב ספף
כלה יצר
חטה קלה
שפה נגש
אכל
דבר
Cap. xviij
פקד
שום שור
שלח

ι ionathan: ι dixit ad viros mulier: trā
και ιωναθαν; και ειπε προς τους ανδρας η γυνη, πα-
sierūt gustātes parū aque. ι quesierūt ι nō
ρηλθον γευσαμενοι μικρον τ ὕδατος. και εζητουν και ουχ
inuenerūt eos: ι reuertuntur in hierusalem. ι
ευρισκον αυτους, και αναστρεφουσιν εις ιερουσαλημ. και
factū est postq̄ abierūt ipsi: ascēderūt de
εγενετο μετα το απελθειν αυτους, ανεβησαν εκ του
puteo ι abierūt. ι nūciauerūt regi
λακκου και απηλθον. και απηγγειλαν τω βασιλει
dauid: ι dicūt ei: surgite ι trāsite
δαυιδ, και λεγουσιν αυτω, αναστητε και διαβητε
cito aquas: qm̄ hec consuluit cōtra
τοταχος τα ὕδατα, οτι τα δε βεβουλευται καθ' ὑ-
vos achitophel. ι surrexit dauid ι oīs ppl̄s q̄
μων αχιτοφελ. και ανεστη δαυιδ και πας ο λαος ο
cum eo ι trāsierūt iordanē vsq; ad lu
μετ' αυτου και διεβησαν τον ιορδανην εως του φω-
cem matutinā: vsq; ad vnū nō latuit q̄ nō trāsiuit ior-
τος του πρωι, εως ενος ουκ ελαθεν ος ου διεβη τον ιορ-
danē. ι achitophel vidit: q̄ nō factū fuit cōsiliū
δανην. και αχιτοφελ ειδεν, οτι ου γεγονεν η βουλη
suū: ι strauit asinū suū ι surrexit ι
αυτου, και επεσαξε τον ονον αυτου και ανεστη και
abiit in domū suā in ciuitatē suā.
απηλθεν εις τον οικον αυτου εις την πολιν αυτου.
ι precepit domui sue ι suffocauit se ι mor-
και ενετειλατο τω οικω αυτου και απηγξατο και απε-
tuus ē: ι sepult' est in sepulchro patris sui.
θανε, και εταφη εν τω ταφω του πατρος αυτου.
ι dauid venit in castra: ι abe-
και δαυιδ παρεγενετο εις παρεμβολας, και αβε-
salom trāsiit iordanē ipse ι oīs vir isra-
σαλωμ διεβη τον ιορδανην αυτος και πας ανηρ ισρα-
el cū eo. ι amessa cōstituit abesalom
ηλ μετ' αυτου. και τον αμεσσα κατεστησεν αβεσαλωμ
pro ioab sup exercitū. at amessa erat filius vi-
αντι ιωαβ επι την στρατιαν. ο δε αμεσσα ην υιος αν-
ri: ι nomē ei iether israelite: q̄ venit ad
δρος, και ονομα αυτω ιεθερ τ ιζραηλιτου, ος ηλθεν επι
abigail filiā iesse sororē saruia ma-
την αβιγαιλ θυγατερα ιεσσαι αδελφην σαρουια μη-
tris ioab. ι castrametat' est abesalom ι oīs
τρος ιωαβ. και παρενεβαλεν αβεσαλωμ και πας
vir israel in terra galaath. ι factū est qn̄ ingressus ē
ανηρ ισραηλ εις γην γαλααθ. και εγενετο οτε εισηλθε
dauid in castra ι sobi ι filius naas de ra
δαυιδ εις παρεμβολας και σοβι και υιος ναας εκ ρα-
bath filiorū ammō: ι machir filius amiel de loda-
βαθ υιων αμμων, και μαχιρ υιος αμιηλ ο εκ λοδα-
bar: ι berzelai galaadites q̄ de rogelim tulerūt
βαρ, και βερζελαι ο γαλααδιτης ο εκ ρογελιμ ηνεγκαν
cubilia ι tapetes: ι lebetes ι vasa fi-
κοιτας και αμφιταπους, και λεβητας και σκευη κε-
ctilia: ι frumētū ι ordeū ι farinā ι fabam
ραμων, και πυρους και κριθας και αλευρα και κυαμον
ι lētē ι similā ι mel ι butyrum ι
και φακον και αλφιτα και μελι και βουτυρον και
oues ι lactentes vitulos. ι attulerūt
προβατα και γαλαθινα μοσχαρια. και προσηνεγκαν
dauid ι ppl̄s q̄ cum eo ad vescēdū: qm̄ dicebāt
τω δαυιδ και τω λαω τω μετ' αυτ εσθιειν, οτι ελεγον
ppl̄m famescere ι deficere sitiētē in deserto.
τον λαον πεινᾶν και εκλελυσθαι διψησαντα εν τη ερημω.
C. 18. A Et recēsuit dauid oēm ppl̄m q̄
Και επεσκεψατο δαυιδ παντα τον λαον τον
cum eo. ι constituit sup eos tribunos ι
μετ' αυτου. και κατεστησεν επ' αυτους χιλιαρχους και
centuriones. ι misit dauid ppl̄s:
εκατονταρχους. και απεστειλε δαυιδ τον λαον, το
tertiā ptē in manu ioab: ι tertiā ptē in manu
τριτον εν χειρι ιωαβ, και το τριτον εν χειρι

m & ionathas: n Et rn̄dit
o eis p mulier.
q Trāsierūt festināter r gu
stata paululū a q̄. At hi q
r q̄rebāt u cū nō r repperis-
sent: r reuersi sunt in s ieru
salem. s Cunq; c abiissent
b ascēderūt illi c de puteo:
r & pgētes s nūciauerunt
b regi d dd̄ & dixerūt.
o Surgite p & transite q cito
fluuiū:
r qm̄ u huiuscemodi r dedit
r cōsiliū r cōtra vos r achi-
tofel. s Surrexit ergo s dd̄
b & oīs c ppl̄us q c cū eo e-
rat: r & trāsierūt b iordanē
s donec b dilucesceret: &
o nec n vnus quidē p residu
us fuit q qui r non
n trāsiret fluuiū. r Porro a
chitofel r videns
q a non b fuisset factū c cō
silium suum: b strauit
r asinū suū: s surrexitq; b &
abiit n in s domū suā & m in
n ciuitatē suā: o & disposi-
ta q domo sua: r suspēdio s i
teriit: r & sepult' ē n in se-
pulchro r pr̄is sui. r Dauid
āt r vēit r in castra: b & absa
lom c transiit c iordanem:
r ipse s & omnes b viri s isra-
el n cum eo.
m Amasam vero n cōstitu
it o absalom p pro q ioab
r sup exercitū. o Amasa
āt erat n filius r viri qui r vo
cabatur u iethra de u iezra
eli: r qui r ingressus est r ad
r abigail r filiā s naas s soro-
rem b saruie q̄ fuit c mater
b ioab. c Et castrametat'
est r israel s cū absalom in
b terra s galaad. s Cūq; ve-
nisset m dauid
n in castra o sobi p filius q na
as r de rabbath
o filiorū r āmō n & machir
s filius r amihel s de loda-
bar: b & berzellai c gaala-
dites b de rogeli obtulerūt
ei c stratoria r & tapetia s &
vasa b fictilia: s frumentū
b & ordeū s & farinā m &
polentam n & fabam
o & lentē p & frixum oleo
cicer q & mel r & butyrum
o oues s & pingues n vitu-
los: s dederuntq; r dauid
s & populo s qui b cum eo
erat c ad vescēdū. c Suspi-
cati b enim sunt c populū
r fame b & siti s fatigari
s in deserto. 18.
Igitur a cōsiderato b da
uid b populo suo: s consti
tuit
b sup eos s tribunos s & cē-
turiones:
n & dedit q populi r tertiā
partem

יַד יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אֲבִישַׁי
בֶּן צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית
בְּיַד אִתַּי הַגִּתִּי וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל
הָעָם יָצֹא אֵצֵא גַּם אֲנִי
עִמָּכֶם: וַיֹּאמֶר הָעָם לֹא תֵצֵא כִּי
אִם נָס נָסוּ לֹא יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ
לֵב וְאִם יָמֻתוּ חֶצְיֵנוּ לֹא יָשִׂימוּ
אֵלֵינוּ לֵב כִּי עַתָּה כָּמֹנוּ עֲשָׂרָה
אֲלָפִים וְעַתָּה טוֹב כִּי תִהְיֶה לָנוּ
מֵעִיר לַעְזוֹר: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינֵיכֶם
אֶעֱשֶׂה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ אֶל יַד
הַשַּׁעַר וְכָל הָעָם יָצְאוּ לְמֵאוֹת
וְלַאֲלָפִים: וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת יוֹאָב
וְאֶת אֲבִישַׁי וְאֶת אִתַּי לֵאמֹר
לְאַט לִי לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וְכָל
הָעָם שֹׁמְעִים בְּצֵאת הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל
הַשָּׂרִים עַל דְּבַר אַבְשָׁלוֹם: וַיֵּצֵא
הָעָם הַשָּׂדֶה לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל
וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם:
וַיִּנָּגְפוּ שָׁם עַם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי שָׁם הַמַּגֵּפָה
גְּדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים אָלֶף:
וַתְּהִי שָׁם הַמִּלְחָמָה נָפְצֹת עַל
פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וְיָרֶב הַיַּעַר לָאֳכָל
בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב בַּיּוֹם
הַהוּא: וַיִּקָּרֶא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי
עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל
הַפֶּרֶד וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שׂוֹבֶךְ
הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק רֹאשׁוֹ
בָּאֵלָה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין
הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר תַּחְתָּיו
עָבָר: וַיַּרְא אִישׁ אֶחָד וַיַּגֶּד
לְיוֹאָב וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת
אַבְשָׁלוֹם תָּלוּי בָּאֵלָה: וַיֹּאמֶר
יוֹאָב לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה

sub manu ioab: & tertiā ptē sub manu abisai filii faruie fratris ioab: & tertiam partem sub manu ethai q erat de geth. Dixitq; rex oēs ad populum. Egrediar & ego vobiscum. Et rñdit populus. Nō exibis. Siue enim fugerimus non magnope ad eos de nobis ptinebit: siue media pars ceciderit e nobis nō satis curabūt: quia tu vnus solus pro decē milibus cōputaris. Melius est igitur vt sis nobis in vrbe ꝑsidio. Ad quos rex ait. Quod vobis videtur rectum hoc faciam. Stetit ergo rex iuxta portā. Egrediebatur q̄ ppls p turmas suas ceteni & milleni. Et pcepit rex ioab & abisai & ethai dicēs Seruate mihi puerū ab salom. Et omnis populus audiebat ꝑcipiente me regem cunctis principibus pro abſalom. Itaq; egressus est populus in cāpū cōtra israel: & factum est preliū in saltu effraim. Et cesus est ibi populus israel ab exercitu dauid: factaq; est plaga magna in die illa vigiti milium. Fuit autem ibi prelū dispersum super facie oīs terre: & multo plures erāt quos saltꝰ cōsūpserat de populo q̄ hi quos vorauerat gladius in die illa. Accidit āt vt occurreret ab salom seruis dō: sedēs mulo. Cunq; igressus fuisset mulus subter cō densam quercū & magnā: adhesit caput eius querci & illo suspenso inter celum & terram mulus cui insederat ptrāsiuit. Vidit āt hoc quispiam: & nunciauit ioab dicens. Vidi abſalom pendere de quercu. Et ait ioab viro qui nūciauerat ei. Si

αὐτοῦ ὑπὸ χεῖρα Ἰωάβ, καὶ υἱοῦ σαρουίας, καὶ τὸ τρί
τιὰ χεῖρι Ἰεθθεί. τ dixit rex
τοῖς ἐν χερὶ ἐπὶ τοῦ γιταίου. καὶ ἔπτιε ὁ βασιλεὺς
ad ppīm: egrediēs egrediar τ ego
πρὸς γὰρ λαόν, ἐκπορευόμενος ἐκπορεύσομαι καὶ ἐγὼ
vobiscum. τ dixit ppīs nō exibis: qñ si fu
μεῖ ὑμῶν. καὶ ἔπτιε ὁ λαὸς οὐκ ἐξελεύσε, ὅτι ἐὰν φυ
gientes fugerimus: nō ponetur in nos cor. τ si
γόντες φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐν ἡμῖν καρδίαν. καὶ ἐὰν
mortui fuerim media pars nr̄m nō ponent in nos
ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν οὐ θήσουσιν εἰς ἡμᾶς
cor: q; tu sicut nos decē milia. τ nūc bo
καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες. καὶ νῦν κα
lū est nobis vt sis tu in vrbe in presidiū
λόν ἐστιν ἡμῖν τοῦ εἶναί σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθὸν
nr̄m. τ dixit eis rex: qđ placuerit co
ἡμῶν. καὶ ἔπτιε αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον
rā vobis factū. τ stetit rex iuxta latus
σι ὑμῶν ποιήσω. καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς παρὰ τὸ πλάγιον
portē: τ oīs ppīs egrediebatur in cēteris
τῆς πύλης, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο ἐν ἑκατοντάσι
τ in millenis. τ precepit rex ioab
καὶ ἐν χιλιάσι. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωάβ
τ abesla τ ethi dicēs: parcite mihi
καὶ τῷ ἀβεσσαὶ καὶ τῷ ἰθεὶ λέγων, φείσασθέ μοι τοῦ
puero abesalom. τ oīs ppīs audiuit
παιδαρίου ἀβεσσαλώμ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐν
precipiētē regē oībus pricipib⁹ po
τειλαμένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσι περὶ
abesalom. τ egrēssus ē oīs ppīs in cāpū in
ἀβεσσαλώμ. καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον εἰς
occursum israel. τ factū est prelū in
ἀπάντησιν τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἐθήνετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ
saltu ephraim. τ cesus est ibi ppīs israel co
δρυμῷ Ἐφραίμ. καὶ ἔπεσεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώ
ram seruis dauid. τ factū est plaga ma
πιον τῶν παίδων Δαυίδ. καὶ ἐθήνετο πληγὴ μεγά
gna in die illa: τ cadunt viginti mi
λη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πίπτουσιν ἐκεῖσι χιλιά
lia virorū. τ fuit prelū dispersū sup
δες ἀνδρῶν. καὶ ἐθήνετο ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ
faciem totius siluę. τ superabūdauit il
προσώπου ὅλου τοῦ δρυμοῦ. καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυ
ua vt cōsumeret de ppīs magis q̄s ipa gla
μὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὓς κατέ
uerat gladius in die illa. τ occurrit
φαγεν ἡ ῥομφαία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ συνήντησεν
abesalom cōtā seruis dauid: τ abe
ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ ἀβε
salom sedebat in mulo: τ ingressus ē
σαλὼμ ἐπεβεβήκως ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου, καὶ εἰσῆλθε
mulus subter plātas arboris magnā: τ implica
ὁ ἡμίονος ὑπὸ φυτὸν δρυὸς μέγα, καὶ συνεπλά
tū est caput eius in arbore: τ suspēsus est
κη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυΐ, καὶ ἀνακρεμάσθη
in arbore inter trā τ inter
ἐν τῇ δρυΐ ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ
celū: τ mulus q̄ erat sub eo ptrāsiuit.
οὐρανοῦ, καὶ ὁ ἡμίονος ὁ ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε.
τ vidit vir vnus τ nūciauit ioab. τ dī
καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἰωάβ. καὶ εἶπε
xit: ecce ego vidi abesalom suspēsum in
τεν, ἰδοὺ ἐγὼ ἑώρακα τὸν ἀβεσσαλὼμ κρεμάμενον ἐπὶ
arbore. τ dixit ioab viro qui nūcia
τὸ δένδρον. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀπαγ
uerat ei: τ ecce
γείλαντι αὐτῷ, καὶ ἰδοὺ

vidiſti: τ quare nō percuſſiſti eā tibi sup
ἶδες, καὶ διατί οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν ἐκεῖ ἐπὶ τὴν
terrā? τ dediſſem tibi ego decē ſicloo argēti
γῆν; καὶ ἔδωκα ἂν σοι ἐγὼ δέκα σίκλους ἀργυρίου
τ balteū vnū. τ dixit vir ad ioab:
καὶ ζωστῆρα μίαν· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ,
τ ſi exhibereo tu in manib⁹meis mile ar
καὶ ἐὰν ἀπαρεῖς σὺ ἐν ταῖς χερσί μου χιλίους ἀρ⁹
genti ſicloo non inferrē manus meas in
γυρίου σίκλους οὐ μὴ ἐπιβάλω τὰς χεῖράς μου ἐπὶ τὸν
filiū regis. qñ in auribus nr̄is precē
υἱὸν τοῦ βασιλέως· ὅτι ἐν ταῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο
pit rex tibi τ abeſſa τ ethi oi
το ὁ βασιλεὺς σοι καὶ τῷ ἀβισσᾶ καὶ τῷ ἐθὶ λέ⁹
cēs: cuſtodite mihi puerū abeſalom. τ
γων, φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ· καὶ
qđ faciā in aia mea iniquū: τ oē ver
πᾶς ποιήσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον, καὶ πᾶς ὁ λό
bū nō abſcōderetur a rege: τ tu ſta
γος ὃν κρυβήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στή
res ex aduerſo. τ dixit ioab pp hoc ego ag
σῃ ἐξ ἐναντίας· καὶ εἶπεν Ἰωάβ διὰ τοῦτο ἐγὼ οὐ
grediar cotā te. τ tulit ioab tria iacula
ξομαι ἐνώπιόν σου· καὶ ἔλαβε Ἰωὰβ τρία βέλη
in manu ſua: τ infixit ea in cor
ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ εἰς τὴν καρ
de abeſalom adhuc eo viuēte in corde
δίαν Ἀβεσσαλώμ ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ
arboris. τ circuieruēt decē pueri de
τοῦ δρυός· καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια τῶν
gerētibus arma ioab: τ percuſſerūt abeſalom:
αἰρόντων τὰ σκεύη Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλώμ,
τ interfecerūt eū. τ cecinit ioab in
καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν· καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν
buccina: τ reuerſus eſt pplo vt nō perſeque
σάλπιγγι, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ καταδιώ⁹
rentur poſt iſrael: qñ pepercit ioab
κειν κατόπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐφείσατο Ἰωὰβ τοῦ
pplo. τ tulit ioab abeſalom: τ proiecit
λαοῦ· καὶ ἔλαβεν Ἰωὰβ τὸν Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔρριψεν
ioſue. eum in foueā magnā in ſaltu in foueā
7.f. αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν
grandē: τ ſtatuerūt ſup eū aceruū lapidū magnū ni
μέγαν, καὶ ἔστησαν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μεγαν σφό⁹
mis. τ oīs iſrael fugerūt vnuſq; in tabnacu
δρα· καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνω
lum ſuū. τ abeſalom adhuc viuēs tulit τ cre
μα αὐτοῦ· καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστη⁹
xit ſibi titulū in valle regis: qñ
σεν ἑαυτῷ στήλην ἐν τῷ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι
dixit nō eſt mihi filius: vt ſit memoria nomi
εἶπεν οὐκ ἔστι μοι υἱός, ἵνα διαμνημονεύσωσι τὸ ὄνο⁹
nis mei. τ vocauit titulū in noīe ſuo:
μά μου· καὶ ἐκάλεσε τὴν στήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐ⁹
τ appellauerūt eū manus abeſalom vſq; in
τοῦ, καὶ ἐπεκάλεσαν αὐτὴν χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς
diem hunc. τ achimaas filius ſadoc ait ioab:
ἡμέρας ταύτης· καὶ Ἀχιμαὰς υἱὸς Σαδὼκ εἶπε τῷ Ἰωάβ,
currens nūciabo regi: q̄ iudiciū fecit
δραμοῦμαι δὴ εὐαγγελιοῦμαι τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκρινεν
ei dñs de manu inimicoꝝ eius. τ dixit ei
αὐτῷ κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτ⁹· καὶ εἶπεν αὐ
ioab: nō vir nuncū es tu in die hac:
τῷ Ἰωάβ, οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελισμοῦ εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ,
τ tu nūciabis in die alia: in āt die
καὶ σὺ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ
hac nō nūciabis: qñ filius regis mortu⁹
ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, ὅτι υἱὸς τοῦ βασιλέως τέθνη
eſt. τ dixit ioab chuſi: vade τ nun
κεν· καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσί, πορεύου καὶ ἀπάγγει
cia regi que vidiſti.
λλι τῷ βασιλεῖ ἃ εἶδες· ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ

vidiſti: quare non cō⁹
fodiſti eum ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
cū terra: & ego dediſſē
tibi decē argēti ſiclos
& vnum baltheū Qui
dixit ad ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ioab. Si appēderes in
manibus meis ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
mille argēteos: nequa
q̄ mittere manū meā i
filiū regis. Audiētibus
eni no bis precipit rex
tibi & abiſai & ethai
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
dicēs. Cuſtodite mihi
puerū abſalom. Sed &
ſi feciſſem cōtra aīam
meam audacter: ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
nequaq̄ hoc regem la
tere potuiſſet: & tu ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ſtares ex aduerſo. Et a
it ioab. Non ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ſicut tu vis: ſed aggredi
ar eū cora te. Tulit ergo
ioab tres lāceas in ma
nu ſua: & infixit eas in
corde abſalom. Cumq̄
adhuc palpitaret heres
in quercu cucurrerūt
decē iuuenes armigeri
ioab: & pcutiētes inter
fecerunt eum. ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
Cecinit aūt ioab buccina & retinuit populum
ne pſequeretur fugiētē
iſrael: volēs pcere ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
multitudini. Et tulerūt ꝯ
abſalom & proiecerūt
eum in ſaltu in ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
foueā magnā: & cōpor
tauerūt ſup eū aceruū
lapidū magnū nimis.
Omnis autem iſrael ꝯ ꝯ
fugit in tabernacula ſua.
Porro abſalom ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
erexerat ſibi cū adhuc
viueret titulum ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
qui eſt in valle regis. ꝯ ꝯ
Dixerat enim. Non ꝯ ꝯ
habeo filiū: & hoc erit
monimentū nois mei.
vocauitq̄ titulū nomi
ne ſuo: & appellatur ꝯ ꝯ
manus abſaló vſq; ad
hanc diem. ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
Achimaas aūt filius ſa
doch ait. Curram ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
& nunciabo regi quia
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ

וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב וַיָּרֹץ׃ וַיֹּסֶף שָׁחַה רוּץ
עוֹד אַחִימַעַץ בֶּן צָדוֹק וַיֹּאמֶר
אֶל יוֹאָב וִיהִי מָה אָרֻצָה נָא גַם הָיָה
אֲנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב
לָמָּה זֶה אַתָּה רָץ בְּנִי וּלְכָה אֵין
בְּשׂוֹרָה מֹצֵאת׃ וִיהִי מָה אָרוּץ
וַיֹּאמֶר לוֹ רוּץ וַיָּרָץ אַחִימַעַץ
דֶּרֶךְ הַכִּכָּר וַיַּעֲבֹר אֶת הַכּוּשִׁי׃ עָבַר
וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים יָשַׁב
וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה אֶל גַּג הַשַּׁעַר אֶל
הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָיו וַיַּרְא חָמָה נָשָׂא
וְהִנֵּה אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ׃ וַיִּקְרָא רָאָה רוּץ
הַצֹּפֶה וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ נָדַד קָרָא
אִם לְבַדּוֹ בְּשׂוֹרָה בְּפִיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ בָּשַׂר פֶּה
וְקָרֵב׃ וַיַּרְא הַצֹּפֶה אִישׁ אַחֵר הָלַךְ
רָץ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה אֶל הַשַּׁעַר
וַיֹּאמֶר הִנֵּה אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ אָמַר
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם זֶה מְבַשֵּׂר׃ וַיֹּאמֶר
הַצֹּפֶה אֲנִי רֹאֶה אֶת מְרוּצַת
הָרִאשׁוֹן כִּמְרֻצַת אַחִימַעַץ בֶּן
צָדוֹק וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ טוֹב
זֶה וְאֶל בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא׃ בּוֹא
וַיִּקְרָא אַחִימַעַץ וַיֹּאמֶר אֶל הַמֶּלֶךְ
שָׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ לְאַפָּיו שָׁלַם
אָרְצָה וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרַךְ
אֲשֶׁר סִגַּר אֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
נָשְׂאוּ אֶת יָדָם בַּאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם לַנַּעַר
לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַחִימַעַץ
רָאִיתִי הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל לִשְׁלֹחַ אֶת רָאָה הָמַן
עֶבֶד הַמֶּלֶךְ יוֹאָב וְאֶת עַבְדֶּךָ וְלֹא גָדַל
יָדַעְתִּי מָה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סֹב סָרַב
הִתְיַצֵּב כֹּה וַיִּסֹּב וַיַּעֲמֹד׃ וְהִנֵּה יָצַב עָמַד
הַכּוּשִׁי בָּא וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי יִתְבַּשֵּׂר בּוֹא בָּשַׂר
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי שְׁפָטְךָ יְהוָה
הַיּוֹם מִיַּד כָּל הַקָּמִים עָלֶיךָ׃ קוּם

Adorauit chusi ioab:
& cucurrit. Rursus aūt
achimaas filius sadoch
dixit
ad ioab. Quid ipedit
si etiam
ego curro post chusi?
Dixitq; ei ioab.
Quid vis currere fili
mi? Veni huc. Non eris
boni nūcii baiul⁹. Qui
mīdit. Quid eni si cucur
rero? Et ait ei. Curre.
Currēs ergo achima-
as per viam compendii
transiuit chusi.
Dauid autem sedebat
inter duas portas.
Speculator vero q erat
in fastigio porte super
murum: eleuans ocu-
los vidit
hominem currentem
solum: & exclamans
indicauit regi. Dixit-
q; rex.
Si solus est: bōus ē nū
cius in ore eius. Prope
rāte āt illo & accedēte p
pi⁹ vidit speculator ho
minē alterū currentē:
& vociferās in culmine
ait. Apparet mihi alter
homo currens solus.
Dixitq; rex. Et iste bo
nus est nuncius.
Speculator aūt contē-
plor ait cursum
prioris quasi cursum a
chimaas filii
sadoch. Et ait rex. Vir
bonus
est & nūcium portans
bonum venit.
Clamās āt achimaas di
xit ad regem.
Salue rex. Et adorans
regem corā eo pronus
in terrā ait. Bñdictus
dominus deus tuus
qui conclusit homines
qui
leuauerūt manus suas
cōtra dñm meū regē.
Et ait rex. Est ne pax
puero
absalom? Dixitq; achi
maas.
Vidi tumultū magnū
cum mitteret
ioab seruus tuus o rex
me seruū tuum: nescio
aliud. Ad quē rex: tran
si ait &
sta hic. Cunq; ille tran
sisset & staret: apparuit
chusi. Et veniēs ait. Bo
nū apporto nuncium
dñe mi rex. Iudicauit
enim pro te dominus
hodie de manu oīum
q surrexerunt cōtra te

τ adorauit chusi ioab: τ cucurrit. τ
καὶ προσεκύνησε χουσὶ τῷ ἰωάβ, καὶ ἔδραμεν. καὶ
addidit rursus achimaas filius sadoc: τ dixit ioab:
προσέθετο ἔτι ἀχιμαὰς υἱὸς σαδώκ, καὶ εἶπε τῷ ἰωάβ,
τ qd erit si cucurrero post chusi? τ dixit
καὶ τί ἔσται ἐὰν δράμω ὀπίσω τοῦ χουσί; καὶ εἶπεν
ioab: quare tu curris fili mi? τ tibi nō est
ἰωάβ, ἱνατί σὺ τρέχεις τέκνον μου; καὶ σοὶ οὐκ ἔστιν
bonū nūciū in vtilitatē eunti. τ dixit achi-
εὐαγγελία εἰς ὀφέλειαν πορευομένῳ. καὶ εἶπεν ἀχι-
maas: τ qd erit si cucurrero: τ dixit ei ioab:
μαάς, καὶ τί ἔσται ἐὰν δράμω, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰωάβ,
curre. τ cucurrit achimaas per viā pla
δράμε. καὶ ἔδραμεν ἀχιμαὰς κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ κε
niciei: τ trāsiuit chusi. τ dauid sedebat in
χάρ, καὶ παρῆλθε τὸν χουσί. καὶ δαυὶδ ἐκάθητο ἀνα
ter ambas portas. τ abūt speculator
μέσον ἀμφοτέρων τῶν πυλῶν. καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς
in fastigio porte sup murū: τ
ἐπὶ τῷ δώματι τῆς πύλης ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ
eleuauit oculos suos τ vidit: τ ecce vir
ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
currēs solus corā eo. τ exclamauit specu
τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκο-
lator: τ nūciauit regi. τ dixit
πὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βα
rex: si solus currit: bonū nūciū in o-
σιλεύς, εἰ μόνος τρέχει, εὐαγγελισμὸς ἐν τῷ στό-
re eius. τ ibat ambulās τ accedebat.
ματι αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἤγγιζε.
τ vidit speculator virū alterū currentē: τ cla
καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα, καὶ ἀνε
mauit speculator sup portā τ dixit: ecce
βόησεν ὁ σκοπὸς ἐπὶ τὴν πύλην καὶ εἶπεν, ἰδοὺ
vir alter solus currēs. τ dixit rex τ
ἀνὴρ ἕτερος μόνος τρέχων. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καὶ
hic bonū nūciās est. τ dixit speculator: πρῶτα
οὗτος εὐαγγελιζόμενός ἐστι. καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς ἑώρα
tus sum cursū primi q̄si cursum achimaas filii
κα τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον ἀχιμαὰς υἱοῦ
sadoc. τ dixit rex: vir bonus iste τ
σαδώκ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος καὶ
ad nūciū bonū veniet. τ clamauit achi-
γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. καὶ ἐβόησεν ἀχι-
maas τ dixit regi: pax. τ adora
μαὰς καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, εἰρήνη. καὶ προσεκύνη-
uit eum sup faciē sup terrā: τ dixit: bo
σεν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν, εὐ
nedicius dñs deus tuus q conclusit viros
λογητὸς κύριος ὁ θεός σου ὃς συνέκλεισε τοὺς ἄνδρας
qui leuauerūt manus suas cōtra dñm
τοὺς ἐπηριθμοὺς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν κύριον
meū regē. τ ait rex: pax
μου τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, εἰρήνη τῷ
puero abesalom? τ dixit achimaas: vidi
παιδαρίῳ ἀβεσαλώμ; καὶ εἶπεν ἀχιμαάς, εἶδον τὸν
tumultū magnū letum cū mitteret ioab
πλῆθος μέγα εὐφραινόμενον ἐν τῷ ἀποστεῖλαι ἰωάβ
seruus regis τ me seruū tuū: τ
τὸν παῖδα τοῦ βασιλέως καί με τὸν δοῦλόν σου, καὶ
nō noui q̄ ibi. τ dixit rex: trāsi
οὐκ ἔγνων τὰ ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, πάρελθε
τ sta hic. τ transiit τ stetit post
καὶ παρεστήθει ὧδε. καὶ παρῆλθε καὶ ἔστη ὀπίσω
eum. τ ecce chusi venit: τ dixit chusi
αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ χουσὶ παρεγένετο, καὶ εἶπεν ὁ χουσὶ
regi: bonū nūciū audiat dñs me rex
τῷ βασιλεῖ, εὐαγγελιζήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς
q̄m iudicauit tibi dñs hodie de manu oīum
ὅτι ἐδίκασε σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων
qui surrexerūt tibi.
τῶν ἀνθεστηκότων σοι.

ε dixit rex ad chusi: valet pu-
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν χουσί, ὑγιαίνει τὸ παιδά-
er abesalom: ε dixit chusi: fiāt sic pu-
ριον ἀβεσαλώμ; καὶ εἶπεν ὁ χουσί, γένοιντο ὡς τὸ παιδά-
er inimici dñi mei regis: ε om-
ριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ πάν-
nes q̄ cōsurrexerūt tibi in mala. ε plorauit rex
τες ὅσοι ἐπανέστησάν σοι εἰς κακά· καὶ ἐδάκρυσεν ὁ βασι-
ε ascēdit in cenaculū porte ε fleuit:
λεὺς καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης καὶ ἔκλαυσεν,
ε hec dixit cū lugeret ipse: fili mi abe-
καὶ τάδε εἶπεν ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν, τέκνον ἐμὸν ἀβε-
salom: fili mi fili mi abesalom fili. q̄s
σαλώμ, τέκνον ἐμὸν τέκνον ἐμὸν ἀβεσαλὼμ τέκνον· τίς
dabit mihi mortē pro te abesalom fili mi fili mi:
C.19. δώσει μοι θάνατον ἀντὶ σοῦ ἀβεσαλὼμ υἱέ μου υἱέ μου;
A Et nūciauerūt ioab dicētes: ecce
Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ ἰωὰβ λέγοντες, ἰδοὺ ὁ βα-
rex flet ε luget pro abesalom. ε facta ē
σιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ὑπὲρ ἀβεσαλώμ· καὶ ἐγένετο ἡ
salus in die illa in luctū omni ppl̄o. q̄m
σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ· ὅτι
audiuit ppl̄s in die illa dicētes: q̄ dolet
ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λεγόντων, ὅτι λυπεῖ
rex pro filio suo. ε declinabat
ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ διεκλέπτετο
ppl̄s in die illa ingredi in ciuitatē:
ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν,
sicut declinat ppl̄s confusi vt fugiant
καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ φεύγειν
ipsi in prelio. ε rex operuit
αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ ὁ βασιλεὺς παρεκάλυπτε τὸ
faciem suā: ε clamabat voce magna dicēs: fi-
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀνεβόα φωνῇ μεγάλῃ λέγων, τέκ-
li mi abesalom abesalom fili mi fili mi.
νον ἐμὸν ἀβεσαλὼμ ἀβεσαλὼμ τέκνον ἐμὸν τέκνον ἐμόν·
ε ingressus est ioab ad regem in domū ε
καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον καὶ
dixit: cōfudisti tu hodie vultus oīuz
6.18-5 εἶπεν, κατήχυνας σὺ σήμερον τὰ πρόσωπα πάντων
seruorū tuorū q̄ saluā fecerūt aīam tuā
τῶν παίδων σου τῶν διασωσάντων τὴν ψυχήν σου
hodie: ε aīam filioꝝ tuoꝝ ε filia
σήμερον, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέ-
rū tuarū: ε aīam vxorū tuarū ε ani-
ρων σου, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου καὶ τὴν ψυ-
mā cōcubinaꝝ tuaꝝ: quia diligis odientes te
χὴν τῶν παλλακῶν σου, τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντάς σε
ε odio habes diligētes te: quia ostēdisti hodie
καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε, ὅτι ἀπήγγελκας σήμερον
q̄ nō sunt tibi pricipes neq̄ serui: q̄ cognoui q̄ abe-
ὅτι οὐκ εἰσί σοι ἄρχοντες οὐδὲ παῖδες, ὅτι οἶδα ὅτι ἀβε-
salom si viueret hodie: ε oēs nos mortui essem⁹:
σαλὼμ εἰ ἔζη σήμερον, καὶ πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν,
quia tūc placeret corā te. ε nūc surge ε lo-
ὅτι τότε ἤρεσκεν ἐνώπιόν σου· καὶ νῦν ἀνάστηθι καὶ λάκ-
B quere ad cor seruoꝝ tuorū: q̄m per-
λησον ἐπὶ τὴν καρδίαν τῶν παίδων σου, ὅτι κατὰ τῶν
dñm iurauerūt: q̄ si nō tu exieris: neq̄ manebit
κυρίου ὠμομόκασιν, ὅτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύσῃ, οὐ μὴ μείνῃ
aliq̄s tecum nocte hac. ε scias hoc
τις μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην· καὶ ἐπίγνωθι τοῦτο
tibi ipsi: q̄m peius tibi erit hoc ex oībus malis
σαυτῷ, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο ἐκ πάντων τῶν κακῶν
que venerūt sup te ex adolescētia tua vsq̄ nūc.
τῶν ἐπεληλυθότων ἐπὶ σὲ ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν.
ε surrexit rex ε sedit sup portā: ε nūciatū est
καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς πύλης, καὶ ἀπηγγέλη
omni ppl̄o a dicētibus: ecce rex sedet sup portā:
παντὶ τῷ λαῷ λεγόντων, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐπὶ τὴν πύλην,
ε venit oīs ppl̄s corā rege. at israel fugit
καὶ παρεγένετο πᾶς ὁ λαὸς ἐν ὠπίῳ τῶν βασιλέως· ὁ δὲ ἰσραὴλ ἔφυγεν

Dixit aūt rex ad chusi. Est ne pax
puero absalom? Cui respondens chusi:
fiant inquit sicut puer inimici dñi mei regis:
& vniuersi qui consurgunt aduersus eum in malū. Contristatus ita q̄ rex ascēdit cenaculū porte & fleuit. Et sic loq̄batur vadēs Fili mi absalō. absalō fili mi. Quis mihi tribuat vt ego morior p te Absalō fili mi: fili mi absalō.

Nunciatū est autē 19 ioab q̄ rex fleret & lugeret filium suum: & versa est victoria in luctum in die illa omni populo. Audiuit enim populus in die illa dici: dolet rex super filio suo. Et declinauit populus in die illa ingredi ciuitatem: quomodo declinare solet populus versus & fugiens de prelio. Porro rex operuit caput suum: & clamabat voce magna. Fili mi absalom: absalō fili mi. Ingressus ergo ioab ad regem in domum dixit. Cōfudisti hodie vult⁹ omnium seruorū tuorum qui saluam fecerūt animam tuam: & aīam filiorū tuorū: & filiarū tuarū: & animā vxoꝝ tuaꝝ: & aīam cōcubinarū tuarū. Diligis odiētes te: & odio habes diligētes te. Et oñdisti hodie quia nō curas de ducibus tuis & d̄ suis tuis: & vere cognoui mō: qa si absalō viueret & oēs nos occubuissemus: tūc placeret tibi. Nūc igitur surge & pcede: & alloquēs satisfac seruis tuis. Iuro enim tibi p dominum q̄ si nō exieris: ne vn⁹ qdē remāsurus sit tecū nocte hac: & peius erit hoc tibi quā oīa mala q̄ venerūt sup te ab adolescentia tua vsq̄ in q̄ pñs. Surrexit ergo rex & sedit in porta. Et omni populo nūciatum est q̄ rex sederet ī porta Venitq̄ vniuersa multitudo corā rege: israel autem fugit

אֲשֶׁר שָׁלַם וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל הַכּוּשִׁי הַשָּׁלוֹם
לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי
יִהְיוּ כַנַּעַר אֹיְבֵי אַדְנִי הַמֶּלֶךְ וְכֹל הָיָה
אֲשֶׁר קָמוּ עָלֶיךָ לְרָעָה׃ וַיִּרְגַּז קוּם לוּעַ
הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל עַלִּית הַשַּׁעַר וַיִּבְךָ רָגַז
וְכֹה אָמַר בְּלֶכְתּוֹ בְּנִי אַבְשָׁלוֹם בְּנִי עָלָה בָּכָה
בְּנִי אַבְשָׁלוֹם מִי יִתֵּן מוּתִי אֲנִי יָלַךְ
תַחְתֶּיךָ אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְּנִי׃ נָתַן

Cap. xix. וַיֻּגַּד לְיוֹאָב הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בֹּכֶה נָגַד אָבַל
וַיִּתְאַבֵּל עַל אַבְשָׁלוֹם׃ וַתְּהִי הָיָה יָשָׁע
הַתְּשׁוּעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאֵבֶל לְכָל
הָעָם כִּי שָׁמַע הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר נֶעְצָב הַמֶּלֶךְ עַל בְּנוֹ׃ וַיִּתְגַּנֵּב עָצַב נָגַב
הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לָבוֹא הָעִיר
כַּאֲשֶׁר יִתְגַּנֵּב הָעָם הַנִּכְלָמִים כָּלַם
בְּנֻסָם בַּמִּלְחָמָה׃ וְהַמֶּלֶךְ לָאַט אֶת נוּס לָחַם
פָּנָיו וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל גָּדוֹל בְּנִי פָּנָה זָעַק
אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְּנִי׃ וַיָּבֹא גָּדַל בּוֹא
יוֹאָב אֶל הַמֶּלֶךְ הַבַּיִת וַיֹּאמֶר
הוֹבַשְׁתָּ הַיּוֹם אֶת פְּנֵי כָל עֲבָדֶיךָ בּוֹשׁ
הַמְמַלְטִים אֶת נַפְשְׁךָ הַיּוֹם וְאֶת מָלַט
נֶפֶשׁ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְנֶפֶשׁ נָשֶׁיךָ בָּנָה נָשָׁה
וְנֶפֶשׁ פִּלַגְשֶׁיךָ׃ לְאַהֲבָה אֶת שֹׂנְאֶיךָ
וְלִשְׂנֹא אֶת אֹהֲבֶיךָ כִּי הִגַּדְתָּ הַיּוֹם נָגַד
כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וַעֲבָדִים כִּי שׂוּר
יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לֹא אַבְשָׁלוֹם חַי לוּ
וְכֻלָּנוּ הַיּוֹם מֵתִים כִּי אָז יָשַׁר מוּת
בְּעֵינֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם צֵא וְדַבֵּר עַל יָצָא
לֵב עֲבָדֶיךָ כִּי בַיהוָה נִשְׁבַּעְתִּי שָׁבַע
כִּי אֵינְךָ יוֹצֵא אִם יָלִין אִישׁ אִתְּךָ לוּן
הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת מִכָּל הָרָעָה רוּעַ
אֲשֶׁר בָּאָה עָלֶיךָ מִנְּעוּרֶיךָ עַד בּוֹא נָעַר
עָתָּה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בַּשָּׁעַר קוּם
וּלְכָל הָעָם הִגִּידוּ לֵאמֹר הִנֵּה נָגַד
הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשַּׁעַר וַיָּבֹא כָל יָשַׁב
הָעָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיִשְׂרָאֵל נָס פָּנָה נוּס

אִישׁ לְאֹהָלָיו׃ וַיְהִי כָל הָעָם נָדוֹן הָיָה דוּן
בְּכָל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמֶּלֶךְ
הִצִּילָנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ וְהוּא נָצַל
מִלְּטָנוּ מִכַּף פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה בָּרַח
מִן הָאָרֶץ מֵעַל אַבְשָׁלוֹם׃
וְאַבְשָׁלוֹם אֲשֶׁר מָשַׁחְנוּ עָלֵינוּ
מֵת בַּמִּלְחָמָה וְעַתָּה לָמָּה אַתֶּם מוּת לָהֶם
מַחֲרִשִׁים לְהָשִׁיב אֶת הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ חָרַשׁ שׁוּב
דָּוִד שָׁלַח אֶל צָדוֹק וְאֶל אֶבְיָתָר
הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל זִקְנֵי
יְהוּדָה לֵאמֹר לָמָּה תִהְיוּ אַחֲרֹנִים הָיָה
לְהָשִׁיב אֶת הַמֶּלֶךְ אֶל בֵּיתוֹ וּדְבַר
כָּל יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל בּוֹא
בֵּיתוֹ׃ אַחַי אַתֶּם עַצְמִי וּבְשָׂרִי
אַתֶּם וְלָמָּה תִהְיוּ אַחֲרֹנִים
לְהָשִׁיב אֶת הַמֶּלֶךְ׃ וְלַעֲמָשָׂא
תֹּמְרוּ הֲלוֹא עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה אָמַר
כֹּה יַעֲשֶׂה לִי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף עָשָׂה יָסַף
אִם לֹא שַׂר צָבָא תִּהְיֶה לְפָנַי שׂוּר
כָּל הַיָּמִים תַּחַת יוֹאָב׃ וַיֵּט אֶת יוֹם נָטָה
לְבַב כָּל אִישׁ יְהוּדָה כְּאִישׁ אֶחָד
וַיִּשְׁלְחוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שׁוּב אַתָּה שָׁלַח
וְכָל עֲבָדֶיךָ׃ וַיָּשָׁב הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא עַד שׁוּב בּוֹא
הַיַּרְדֵּן וִיהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלָה לָלֶכֶת יָלַךְ
לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר אֶת עָבַר
הַמֶּלֶךְ אֶת הַיַּרְדֵּן׃ וַיְמַהֵר שִׁמְעִי מָהַר
בֶּן גֵּרָא בֶּן הַיְמִינִי אֲשֶׁר
מִבָּחוּרִים וַיֵּרֶד עִם אִישׁ יְהוּדָה
לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וְאֶלֶף אִישׁ
עִמּוֹ מִבִּנְיָמִן וְצִיבָא נַעַר בֵּית
שָׁאוּל וַחֲמֶשֶׁת עָשָׂר בָּנָיו וְעֶשְׂרִים
עֲבָדָיו אִתּוֹ וְצָלְחוּ הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי פָּנָה
הַמֶּלֶךְ׃ וְעָבְרָה הָעֲבָרָה לְהַעֲבִיר אֶת
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינָיו עָשָׂה
וְשִׁמְעִי בֶּן גֵּרָא נָפַל לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר אָמַר

in tabernacla sua. Oīs quoq; populus certabat in cunctis tribubus israel dicens. Rex liberauit nos de manu inimicorum nostrorū: ipse saluauit nos de manu philistinorū: & nūc fugit de terra pp absalom. Absalō autem quem vnximus super nos: mortuus est in bello. Vsquequo siletis & non reducitis regem? Rex vero dauid misit ad sadoch & abiathar sacerdotes dicēs. Loqmini ad maiores natu iuda dicentes. Cur venitis nouissimi ad reducendū regē in domum suam. Sermo autem omnis israel peuenerat ad regem in domo eius: qa dixerat rex. Hec dicetis ad populū. Fratres mei vos: os meum & caro mea vos. Quare nouissimi reducitis regē? Et amase dicite. Nōne os meū es & caro mea? Hec faciat mihi deus: & hec addat. Si non magister militie fueris coram me omni tempore pro ioab. Et inclinauit cor oīm virorum iuda quasi viri vnius. Miserūtq; ad regē dicētes. Reuertere tu & oēs serui tui. Et reuersus est rex. Et venit vsq; iordanē: & oīs iuda venit vsq; in galgala vt occurreret regi & traduceret eum iordanē. Festinauit aūt semei filius gera filii gemini de bahurim: & descendit cū viris iuda in occursum regis dauid cum mille viris de beniamin: & syba puer de domo saul: & quindecim filii eius ac viginti serui erāt cū eo: & irrūpentes iordanem ante regem trāsierunt vada vt traducerent domū regis & facerēt iuxta iussionem eius. Semei autem filius gera prostratus coram rege cum iam transisset iordanem: dixit

vnusq; in tabernaculū suū. τ erat oīs ppīs cer
ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς διακρι
tans in cunctis tribubus israel dicētes: rex
νόμενος ἐν πάσαις ταῖς φυλαῖς ἰσραὴλ λέγοντες, ὁ βα
dauid liberauit nos de manu oīum ini
σιλεὺς δαυὶδ ἐξήρηται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχ
micorum nrorum: τ ipse saluauit nos de manu phi
θρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἀλ
listinorū. τ nūc fugit de terra. τ abe
λοφύλων· καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἀβε
salom: quē vnximus sup nos: mortuus est in bello.
σαλώμ, ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, τέθνηκεν ἐν τῷ πόλεμῳ.
τ nunc quare siletis vos vt reuertamini ad re
καὶ νῦν ἱνατί σιωπᾶτε ὑμεῖς ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν βα
gem? τ verbū oīs israel venit ad re
σιλέα; καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βα
gem. at rex dauid misit ad sadoc
σιλέα· ὁ δὲ βασιλεὺς δαὰδ ἐξαπέστειλε πρὸς σαδὼκ
τ ad abiathar sacerdotes dicēs: loquimini ad
καὶ πρὸς ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς λέγων, λαλήσατε πρὸς
maiores natu iuda dicētes: quare venitis
τοὺς πρεσβυτέρους ἰούδα λέγοντες, ἱνατί γίνεσθε
nouissimi vt reducatis regem in domū su
ἔχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐ
am? τ sermo oīs israel peuenerat ad re
τοῦ; καὶ ὁ λόγος παντὸς ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασι
gem. fratres mei vos estis: os meū τ caro mea:
λέα· ἀδελφοί μου ὑμεῖς ἐστέ, ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου,
τ quare venistis in nouissimos ad reducēdū
καὶ ἱνατί γίνεσθε εἰς τοὺς ἐχάτους τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν
regem in domū suā? τ amessa dicetis: nōne
βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; καὶ τῷ ἀμεσσᾶ ἐρεῖτε, οὐχὶ
os meū τ caro mea es tu? τ nūc hec faciat
ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου εἶ σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι
mihi deus τ hec addat: si nō magr militie fuerit
μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ μὴ ἀρχιστράτηγος ἔσῃ
corā me oībus diebus pro ioab. τ incli
ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ ἰωάβ· καὶ ἔκλι
nauit cor oīs viri iuda vt viri vni.
νεν τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς ἰούδα ὡς ἀνδρὸς ἑνός.
τ miserūt ad regem dicētes: reuertere
καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες, ἐπίστρεφε
tu τ oēs serui tui. τ reuersus ē rex
σὺ καὶ πάντες οἱ παῖδές σου· καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασι
τ venit vsq; ad iordanē. τ omnes vi
λεὺς καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ ἰορδάνου· καὶ πάντες οἱ ἄν
ri iude venerūt vsq; in galgala vt descēderēt
δρες ἰούδα παρεγένοντο ἕως εἰς γάλγαλα καταβῆναι
in occursum regi: vt traducerēt re
εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῖ, τοῦ διαβιβάσαι τὸν βα
gem iordanē. τ festinauit semei filius gera filii
σιλέα τὸν ἰορδάνην· καὶ ἔσπευσε σεμεὶ υἱὸς γηρᾶ υἱοῦ
iemeni de bachurin: τ descendit cū viris
ἰεμενὶ ἐκ βαχουρίν, καὶ κατέβη μετὰ τῶν ἀνδρῶν
iude in occursum regi dauid: τ mil
ἰούδα εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῖ δαυίδ, καὶ χίλ
le viri cū eo de beniamin: τ siba
λιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ βενιαμίν, καὶ σιβὰ
puer domus saul: τ quindecim
τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου σαούλ, καὶ πεντεκαίδεκα
filii eius: τ viginti serui eius cū eo. τ
υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ
direxerūt in iordanē ante regem.
κατεύθυναν ἐπὶ τὸν ἰορδάνην ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
τ traiectū ē vadū vt traducerēt domū
καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ διαβιβάσαι τὸν οἶκον τοῦ
regis in oculis eius. τ semei filius ge
βασιλέως ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· καὶ σεμεὶ υἱὸς γη
ra cecidit sup faciē suā corā rege
ρᾶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως
cū trāsiret ipse iordanē. τ dixit
διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν ἰορδάνην· καὶ εἶπε

D ad regem: ne iā putet dñs meus iniquitatē: t nō memineritꝗ dñs⁹ iniuria affecit seruus tuus in
κύριος, καὶ μὴ μνησθήτω ὁ κύριός μου ἀδικίαν quitate: t nō memineritꝗ dñs⁹ iniuria affecit seruus tuus in
die qua egressus ē dñs meus rex de hierusalem:
ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ ἰερουσαλήμ,
vt ponat rex in corde suo: qm̄
τοῦ θεῖναι τὸν βασιλέα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι
cognouit ego seruus tu⁹ q̄ peccaui: t ecce ve-
ἔγνων ἐγὼ ὁ δοῦλός σου ὅτι ἥμαρτηκα, καὶ ἰδοὺ πα
ni hodie prim⁹ de omni domo ioseph vt
ραγίνομαι σήμερον πρῶτος πασῶν τοῦ οἴκου ἰωσὴφ τοῦ
descendā ego in occursum dñi mei
καταβῆναί με εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ κυρίου μου τοῦ
regis. t respōdit abesa filius saruia t dixit:
βασιλέως. καὶ ἀπεκρίθη ἀβεσὰ υἱὸς σαρουίας καὶ εἶπεν,
pro hoc nō occidetur semei: qm̄ maledixit
ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται σεμεΐ, ὅτι κατηράσατο
christo dñi: t ait dauid: qd mihi t vobis
τὸν χριστὸν κυρίου; καὶ εἶπεν δαυίδ, τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν
fili saruia: q̄ efficimini mihi hodie in insidiatorē: q̄
υἱοὶ σαρουία, ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλοι; εἰ
hodie interficietur ḡs in israel: nō scio q̄
σήμερον θανατωθήσεται τις ἐν ἰσραήλ; οὐκ οἶδα ὅτι
hodie regno ego sup̄ israel: t ait
σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν ἰσραήλ; καὶ εἶπεν ὁ
rex ad semei: nō morieris. t iurauit
βασιλεὺς πρὸς σεμεΐ, οὐ θανατωθήσῃ. καὶ ὤμοσεν
ei rex. t mephiboseth filiꝰ ionathā filij sa
αὐτῷ ὁ βασιλεύς. καὶ μεφιβόσεθ υἱὸς ἰωναθὰν υἱοῦ σα
ul descēdit in occursum regi: t nō
ουλ κατέβαινεν εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῖ, καὶ οὐκ
curauit pedes suos: neq; fecit bar
ἐποίησε τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἕως ἐποίησε τὸν μύ
bam suā: t vestes suas nō tinxit a
στακα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἔπλυνεν ἀφ'
qua die egressus est rex vsq; ad diē qua
ἧς ἡμέρας ἐξεπορεύθη ὁ βασιλεὺς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς
venit in pace in hierusalem. t factū est qñ
παραγένετο ἐν εἰρήνῃ εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἐγένετο ὅτε
venit in hierusalem in occursum re
παρεγένετο εἰς ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τῷ βασι-
gi: t dixit ei rex: quare nō iuisti
λεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης
mecum mephiboseth: t dixit ad eū mephibo
μετ' ἐμοῦ μεφιβόσεθ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μεφιβό-
seth: dñe mi rex seruus meus decepit
σεθ: δέσποτά μου βασιλεῦ ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό
me: q̄m dixit seruus tuus ei: sterne mihi asinū t
με, ὅτι εἶπεν ὁ δοῦλός σου αὐτῷ, ἐπισάξω μοι τὸν ὄνον καὶ
E ascendā sup̄ eū t ibo cū re
ἀναβήσομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βα-
ge: qm̄ claudus seruus tuus: t accusauit
σιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου, καὶ κατηγόρηκε
seruū tuū ad dñm meū regē. at
δούλου σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. ὁ δὲ
dñs meus rex vt angelus dei fecit bonū
κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος θεοῦ ἐποίησε καλὸν
in cōspectu dei: qm̄ nō est vniuersa domus patris
ἐνώπιον θεοῦ, ὅτι οὐκ ἦσαν ὅλος ὁ οἶκος τοῦ πατρός
mei nisi viri mortis dño meo regi.
μου ἀλλὰ ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.
t cōstituisti seruū tuū inter comedētes in
καὶ κατέστησας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσιν ἐν τῇ
mēsa tua. t q̄ est mihi āpli⁹ iustificatio: t vt vo
τραπέζῃ σου. καὶ τί ἔστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κε
ciferer vltra ad regem: t dixit ei
κραγῶ ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βα
rex: quare loq̄ris āpli⁹ verba tua: dixi:
σιλεύς, ἵνατί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; εἶπα,
tu t tiba
σὺ καὶ σιβᾶ

'ad eū. "Ne°reputes'mi-
hi²dñe mi'iniquitatem:
"neq;'memīeris'iniuria-
rum'serui tui
"in die°qua'egressus es
°dñe mi'rex
'de ierusalem:neq;"pōas
°rex'in°corde tuo.
"Agnosco'ei"seruus tu-
us°peccatum meum:
'& idcirco'hodie°prim?
°veni'de omni
'domo'ioseph: °descen
dēq; °in occursum'dñi
mei°regis. 'Rñdēs vero
'abisai°filius°saruie
'dixit.°Nūquid°pro'his
verbis"non°occidetur
°semei'qui°maledixit
°christo'domini?
°Et ait'dauid.'Quid'mi
hi°& vobis°filii
'saruie?°Cur'efficimini
'mihi'hodie°in sathan?
Ergo ne'hodie°interfi-
cietur'vir"in israel?
°An ignoro'hodie°me
factum'regem
'super'israel:'Et ait'rex
°semei.'Non°morieris.
'Iurauitq;'ei.
°Miphiboseth quoq;'fi-
lius°saul'descendit
"in occursum"regis°illo
tis°pedibus
°& intonsa'barba:°ve
stesq; suas
'nō°lauerat'a'die qua'e-
gressus fuerat°rex
°vsq; ad'diem'reuersio-
nis eius'in pace.
°Cumq;'occurrisset"re-
gi:
"dixit°ei°rex. °Quare
'non°venisti
'mecum°miphiboseth?
°Et rñdens'ait.'Dñe mi
'rex°°me?°cōtēpsit
me.°Dixiq; ei ego'fa-
mulus tuus vt'sterneret
°mihi°asinū:'& ascēdens
'abirē"cū"rege:'claud?
°ei sum°seruus tuus. In-
sup'& accusauit me°ser-
uū tuū'ad te"dñm meū
'regē.Tu āt'dñe mi'rex
°sicut angelus°dei es:
'fac°qd placitū est'tibi.
°Neq;'enim°fuit
°domus'patris mei"nisi
°morti obnoxia
°dño meo'regi:tu āt°po
suisti me°seruū tuū'iter
conuiuas'mense tue:
'Quid ergo °habeo
°iuste q̄rele:'aut qd pos-
sum'vltra'vociferari°ad
°regē?"Ait ergo°ei'rex.
"Quid°vltra°loqueris.
Fixum est°qd locutus
sum.'tu°& syba

°חָשַׁב	'אֶל "הַמֶּלֶךְ 'אַל °יַחֲשֹׁב °לִי °אֲדֹנִי °עָוֹן
'זָכַר °עָוָה	°וְאַל 'תִּזְכֹּר °אֵת 'אֲשֶׁר °הֶעָוָה °עַבְדְּךָ
	°בְּיוֹם °אֲשֶׁר 'יָצָא °אֲדֹנִי °הַמֶּלֶךְ
	°מִירוּשָׁלִַם °לְשׂוּם °הַמֶּלֶךְ °אֶל °לִבּוֹ:
	'כִּי "יָדַע °עַבְדְּךָ °כִּי °אֲנִי °חָטָאתִי
°גּוּא	'וְהִנֵּה °בָאתִי °הַיּוֹם °רִאשׁוֹן °לְכָל
°יָרַד	'בֵּית °יוֹסֵף °לָרֶדֶת °לִקְרַאת °אֲדֹנִי
°עָנָה	°הַמֶּלֶךְ: °וַיַּעַן 'אֲבִישַׁי °בֶּן °צְרוּיָה
	'וַיֹּאמַר °הֲתַחַת 'זֹאת "לֹא "יוּמַת
°נָשָׂא	°שִׁמְעִי °כִּי °קִלֵּל °אֶת °מְשִׁיחַ 'יְהוָה:
	°וַיֹּאמֶר °דָּוִד °מַה °לִי °וְלָכֶם °בְּנֵי
°הָיָה	°צְרוּיָה °כִּי °תִהְיוּ °לִי °הַיּוֹם °לְשָׂטָן
°מוּת	°הַיּוֹם °יוּמַת 'אִישׁ "בְּיִשְׂרָאֵל °כִּי
	°הֲלוֹא °יָדַעְתִּי °כִּי °הַיּוֹם °אֲנִי °מָלַךְ
	°עַל °יִשְׂרָאֵל: 'וַיֹּאמֶר 'הַמֶּלֶךְ °אֶל
°שָׁבַע	°שִׁמְעִי 'לֹא °תָמוּת °וַיִּשָּׁבַע °לוֹ
	°הַמֶּלֶךְ: °וּמְפִיבֹשֶׁת °בֶּן °שָׁאוּל 'יָרַד
	"לִקְרַאת °הַמֶּלֶךְ °וְלֹא °עָשָׂה °רַגְלָיו
	°וְלֹא °עָשָׂה 'שִׂפָּמוֹ °וְאֶת °בְּגָדָיו
°יָלַךְ	'לֹא °כִבֵּס °לְמִן °הַיּוֹם 'לֶכְתּ °הַמֶּלֶךְ
°בּוֹא °הַיָּה	°עַד °הַיּוֹם °אֲשֶׁר °בָּא °בְשָׁלוֹם: °וַיְהִי
	°כִּי °בָא °יְרוּשָׁלִַם °לִקְרַאת "הַמֶּלֶךְ
	°וַיֹּאמֶר °לוֹ °הַמֶּלֶךְ °לָמָּה °לֹא °הָלַכְתָּ
	'עִמִּי °מְפִיבֹשֶׁת: °וַיֹּאמֶר °אֲדֹנִי °הַמֶּלֶךְ
°רָמָה	°עַבְדִּי °רִמָּנִי °כִּי °אָמַר °עַבְדְּךָ
°חָבַשׁ °חָמֹר	°אֲחַבְּשָׁה °לִי °הַחֲמוֹר °וְאֶרְכַּב °עָלָיו
°רָכַב °יָלַךְ	°וְאֵלֵךְ "אֶת °הַמֶּלֶךְ °כִּי °פִסֵּחַ °עַבְדֶּךָ:
°רָגַל	°וְיִרְגֵּל °בְּעַבְדְּךָ °אֶל °אֲדֹנִי °הַמֶּלֶךְ
°לָאַךְ	°וַאדֹנִי °הַמֶּלֶךְ °כְּמַלְאַךְ °הָאֱלֹהִים
	°וַעֲשֵׂה °הַטּוֹב °בְּעֵינֶיךָ: °כִּי °לֹא °הָיָה
	°כָּל °בֵּית °אָבִי "כִּי °אִם °אַנְשֵׁי °מָוֶת
°שׁוּת	°לַאדֹנִי °הַמֶּלֶךְ °וַתָּשֶׁת °אֶת °עַבְדְּךָ
	°בָּאוֹכְלֵי °שֻׁלְחָנְךָ °וּמַה °יֶּשׁ °לִי °עוֹד
	°צְדָקָה °וְלִזְעֹק °עוֹד °אֶל °הַמֶּלֶךְ:
אָמַר °דָּבָר	°וַיֹּאמֶר °לוֹ °הַמֶּלֶךְ "לָמָּה °תְדַבֵּר °עוֹד
	°דְּבָרֶיךָ °אָמַרְתִּי °אַתָּה °וְצִיבָא

וז ר

חלק
חָלַק

'diuidite 'poſſeſſiones. 'Reſponditq; 'miphibo-
ſeth 'regi. 'Etiam 'cūcta
'accipiat 'poſtq̄ ooo:ooooo
'reuerſus eſt 'dñs meus
'rex 'pacifice ooooooooo
'in 'domū ſuā. 'Berzel-
lai quoq; 'galladites 'de-
ſcēdēs 'de rogelim 'tra-
duxit 'regem 'iordanem
paratus ēt vltra fluuium
'ꝓſequi eū. Erat āt 'ber-
zellai galaadites 'ſenex
'valde. i. 'octogenarius:
'& ipe 'pbuit alimēta 're-
gi 'cū moraretur 'in ca-
ſtris. Fuit 'quippe 'vir 'di
ues 'nimis. 'Dixit itaq;
'rex 'ad 'Berzellai. 'Veni
'mecum ooo:ooooooo:oooo
'vt requieſcas ſecurus 'i
ieruſalem. oooooooooooo
'Et ait 'berzellai 'ad 're-
gem. 'Quot ſunt ooooo
'dies 'annorū 'vite mee:
'vt 'aſcendam 'cum oooo
'rege in 'ieruſalem. 'O-
ctogenarius ooooooooo
'ſū 'hodie. 'Nūqd vigēt
ſenſus mei ad 'diſcernen
dū 'ſuaue 'aut amaꝝ. 'aut
'delectare pōt 'ſeruū tuū
'cibus 'aut 'potus: 'vel
'audire poſſum oooooo
'vltra 'vocē 'cantorū 'at
q; cātatricū. 'Quare ooo
'ſeruus tu' 'ſit 'oneri 'do
mino meo oooooooooo
'regi. 'Paululū 'procedā
'famulus tuus 'a ꝙ ooooo
'iordane 'tecum. 'Non
indigeo oooooooo:ooooo
'hac 'viciſſitudie: ſed ob
ſecro vt 'reuertar ooo:ooo
'ſeruus tuus '& moriar 'i
ciuitate mea: & ſepeliar
'iuxta 'ſepulcꝝ 'patris mei
'& matris mee. 'Eſt autē
'ſeruus tuus 'chamaā: ip
ſe 'vadat 'tecū 'dñe mi 'rex
'& fac 'ei 'quicquid
'bonū 'tibi videtur. 'Di-
xit itaq; ei 'rex. 'Mecum
'trāſeat 'chamaā: '& ego
'faciam 'ei 'quicquid 'ti-
bi 'placuerit: oooooooooo
'& oē 'qd 'petieris 'a me
impetrabis. oooooooooo
'Cunq; tranſiſſet 'vni-
uerſus 'populus oooooooo
'& rex 'iordanem: 'oſcu
latus eſt 'rex oooooooooo
'berzellai '& bñdixit ei:
'& ille 'reuerſus ē 'i locū
ſuū. 'Trāſiuit ergo 'rex
'ad galgalam '& chamaā
'cū eo. 'Ois aūt 'popul?
'iuda oooooooooooooooo
'traduxerat 'regem: 'ſ&
'media tantū pars affue
rat de 'populo 'iſrael. ooo
'Itaq; 'omnes 'viri oooo

διαιρεῖσθαι τὸν ἀγρόν. καὶ εἶπεν μεφιβόσθε πρὸς τὸν βα
σιλέα· καὶ τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τοῦ παρακύ
ριός μου τοῦ βασιλέως ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶ
κόν σου. καὶ βερζελλὶ ὁ γαλααδίτης κατέβη ἐκ
τοῦ ὄρους· καὶ διεπέρασεν μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην
ἐξαγαγεῖν, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδά
νην τοῦ προπέμψαι αὐτὸν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ὁ βερ
ζελλὶ πρεσβύτης σφόδρα υἱὸς ἐτῶν ὀγδοήκοντα· καὶ
αὐτὸς διέθρεψεν τὸν βασιλέα ἐν τῷ καθῆσθαι αὐτὸν ἐν
τοῖς παρεμβολαῖς, ὅτι ἀνὴρ μέγας ἦν σφόδρα. καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν βερζελλί, σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ
καὶ διαθρέψω τὴν γηρᾶς σου μετ' ἐμοῦ ἐν ἰερουσαλήμ.
καὶ εἶπεν βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα, πόσαι αἱ ἡμέραι ἔτων
ἡμῶν ζωῆς μου, ἵνα ἀναβῶ μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς ἰερου
σαλήμ; υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον. μὴ γνώσε
ται ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ ἀναμέσον κακοῦ; ἢ γνώσεται
ἔτι ὁ δοῦλός σου ὅσα ἂν ἔδεται ἢ ὅσα ἂν πίῃ; ἢ ἀκού
σομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ ᾀδουσῶν; καὶ ἵνατί
ἔσται ὁ δοῦλός σου ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν
βασιλέα, ὅτι ὀλίγον διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορ
δάνην μετὰ τοῦ βασιλέως; καὶ ἵνατί ὁ κύριός μου ὁ
βασιλεὺς ἀνταποδίδωσί μοι τοῦτο ἀνταπόδειμα;
ἐπιστραφήτω δὴ ὁ δοῦλός σου καὶ τελευτησάτω ἐν τῇ
πόλει μου, καὶ ταφήσομαι ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρός
μου καὶ τῆς μητρός μου. καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου χι
μαὰν υἱός μου διελεύσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ
βασιλέως, καὶ ποιήσεις αὐτῷ τὸ ἀρεστόν ἐνώπιόν σου.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν, διελθέτω μετ' ἐμοῦ
χιμαάν, καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου,
καὶ πᾶν ὃ ἂν ἐπιτάξῃς μοι ποιήσω σοι. καὶ διέβη πᾶς ὁ
λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέκρει, καὶ κατε
φίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν βερζελλί, καὶ εὐλόγησεν αὐ
τόν, καὶ ἀπεστράφη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ διέβη ὁ
βασιλεὺς εἰς γάλγαλα καὶ χιμαὰν διέβη μετ'
αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διεβίβασαν αὐτόν, καὶ
ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ. καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ

divisdere agrū. & dixit mephiboseth ad re
gem: & cūcta accipiat posq̄ reuerſus
est dñs meus rex in pace in do
mū suā. & berzelli galaaditen deſcēdit de
rogellim: & trāſiit cū rege iorda
nem vt premittat eū ex iordane. & ber
zelli senex valde filius annox octoginta. &
ipse educauit regē cū maneret ipse in
castris: qñ vir magn' erat valde. & dixit
rex ad berzelli: tu trāsibis mecum
& alam senectutē tuā mecum in hierusalem.
& dispensabo tibi quę placuerint coram me.
& dixit berzelli ad regē: quot dies erunt
annox vite mee: vt ascēdā cū rege in hieru
salē? filius octoginta annox ego sum hodie. nūqd cogno
scam inter bonū & inter malū? si gustabit
adhuc seruus tuus que comederit vel que potauerit? si au
diā ultra vocē cantorū & cātatricū? & quare
fit seruus tuus onus sup dñm meū
regem: qñ paululū trāsibit seruus tuus ior
danē cū rege? & quare dño meo
rex reddit mihi hanc vicissitudinē?
reuertatur cū seruus tuus: & moriatur in
ciuitate mea: & sepeliar in sepulchro pris
& matris mee. & ecce seruus tuus chi
maan filius me' trāsibit cū dño meo
rege: & facies ei qđ placuerit coram te.
& dixit rex ad eum: trāseat mecum
achimaan: & ego faciā ei qđ placuerit coram te:
& quod tulerit mihi faciā tibi. & trāsiit vniuersus
populus iordanē: & rex restitit: & oscula
tus est rex berzelli: & benedixit ei:
& reuersus est in locū suū. & trāsiuit
rex in galgala & achimaan trāsiuit cū
eo: & oīs populus iude traduxerāt eum: &
media pars populi israel. & ecce oīs vir

israel veterūt ad regem. τ dixerūt
Ισραὴλ παρεβάλοντο πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ εἶπον
regi: quare furati ſūt te fratres nſi
τῷ βασιλεῖ, τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν
viri iuda: τ tradurerūt regem τ
ἄνδρες Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ
domū eius tordanē: τ oēs vi
τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντας τοὺς ἄν-
ros dauid cū eo: τ rūderūt viri
δρας Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀπεκρίθησαν ἄνδρες
inda virīo israel τ dixerūt: q; appropi
Ἰούδα τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραὴλ καὶ εἶπον, ὅτι ἐγγίσ-
quat nobis rex. τ quare iratus es de
σεν ἡμῖν ὁ βασιλεύς· καὶ ἵνατί τοῦτο ἐθυμώθης περὶ τοῦ
sermōe hoc? nūqd comedēdo comedimus aliquē cibū
λόγου τούτου; μὴ ἐδόξαμεν βιβρώκαμέν τι βρῶμα
ex rege: vel mun⁹ dedit nobis: τ ref
παρὰ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα ἔδωκεν ἡμῖν; καὶ ἀπε-
pōdērūt viri israel ad viros iuda
κρίθησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς ἄνδρας Ἰούδα
τ dixerūt: decē mihi manus in rege: τ
καὶ εἶπον, δέκα μοι χεῖρες ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ
in dauid sum ſupra te. τ cur iniuriā fecisti
ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμὶ ὑπὲρ σέ. καὶ τί ὅτι ὕβρισάς
mihi: τ nō factū est verbū meū prius vt re
με, καὶ οὐκ ἐλήφθη τὸ ῥῆμά μου πρότερον τοῦ ἐπα-
ducerē regē meū: τ vrbē fortē ē verbū vi
γαγεῖν τὸν βασιλέα μου; καὶ ἐσκληρύνατο τὸ ῥῆμα τῶν
rōrū iuda magis ꝙ verbū virorū israel.
ἀνδρῶν Ἰούδα ὑπὲρ τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν Ἰσραήλ. Ca.20.

Ca.20. ET ibi occurit vir filius perditōis: τ nomē
Καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός, καὶ ὄνομα
ei ſabee filius bochori vir iemini: τ cecinit
αὐτῷ σαβεὲ υἱὸς βοχορὶ ἀνὴρ Ἰεμενί, καὶ ἐσάλπισεν
buccina: τ ait: nō est nobis pars in dauid
σάλπιγγι, καὶ εἶπεν, οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυὶδ
neq; hereditas in filio ieſſe: eamus vnuſq;
οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί, παρεισπορεύεται ἕκαστος
in tabernacula ſua israel. τ aſcēdit oīs vir
εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ Ἰσραήλ. καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ
israel a tergo dauid post ſabee filiū bo-
Ἰσραὴλ ὄπισθεν Δαυὶδ ὀπίσω σαβεὲ υἱοῦ βο-
chori. at viri iuda adhesērūt ad
χορί· οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα προσεκολλήθησαν πρὸς τὸν
regem ſuū a iordane τ vſq; ad hic
βασιλέα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἕως τῆς Ἱε-
ruſalem: τ ingreſſus est dauid in domū ſuā in
ρουσαλήμ, καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς
hierusalem: τ tulit rex decē mu
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυ-
lieres cōcubinas ſuas: quas dereliq̄rat ad cuſto
ναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ἃς κατέλιπε φυλάσ-
diēdā domū ſuam: τ tradidit eas in do-
σειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς εἰς οἰ-
mū cuſtodie: τ aluit eas: τ ad eas
κημα φυλακῆς, καὶ διέτρεφεν αὐτάς, καὶ πρὸς αὐτὰς
nō est ingreſſus: τ erāt concluſe vſq; ad diē mor-
οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανά-
tis ſue vidue viuētes. τ dixit rex ad
του αὐτῶν χήραι ζῶσαι. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς
amaſa: cōuoca mihi viros iuda in tribus diebus:
Αμασά, βόησόν μοι ἄνδρας Ἰούδα ἐν τρισὶν ἡμέραις,
tu aūt hic ſta. τ abiit amaſa vt nūcia
σὺ δὲ ἐνταῦθα στῆθι. καὶ ἐπορεύθη Αμασὰ παρεγ-
ret iuda: τ moratꝰ est a tpe qd cōſti-
γεῖλαι τῷ Ἰούδα, καὶ ἐχρόνισεν ἐκεῖ παρὰ καιρὸν οὗ ἐτά-
tuerat ei dauid. τ ait dauid ad abeſſa:
ξατο αὐτῷ Δαυίδ. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβισά,
nunc malefaciet nobis
νῦν κακώσουσιν ἡμᾶς

israel concurrentes ad
regem dixerunt ad
ei. Quare te furati sūt
fratres nostri
viri iuda & traduxerūt
regem
& domum eius iordanem: omnesq; viros
dauid cū eo. Et rndit
omnis vir iuda ad
viros israel. Quia mihi propior est rex.
Cur irasceris super
hac re? nūquid comedimus aliquid ex rege: aut
mūera nobis data sūt.
Et respondit vir
israel ad viros iuda &
ait. Decē ptib⁹ maior ego
sum apud regē: magisq; ad me pertinet dauid
q̄ ad te. Cur feciſti mihi iniuriam: & nō mihi
nūciatū ē priori vt reducerem regē meū? Durius ārt rndērunt viri iuda viris israel. 20.

ACcidit quoq; vt ibi
esset vir belial
nomine syba filius bochri vir gemineus: &
& cecinit buccina & ait. Non est nobis
pars in dauid: neq; hereditas in filio
isai. Reuertere in tabernacula tua israel. Et separatus est omnis israel a dauid: et
secutus est syba filiū bochri. Viri autem
iuda adheserunt regi
suo a iordane vsq; ierusalem. Cunq; venisset rex in
domum suam in ierusalem: tulit
decem mulieres concubinas quas dereliq̄rat ad custodiendā domū: & tradidit eas in custodiā alimenta eis prebēs. Et non
est ingressus ad eas sed
erant clause vsq; in diē
mortis sue in viduitate
viuentes. Dixit autem
rex amase. Conuoca
mihi omnes
viros iuda in die tertiū:
& tu adesto presens.
Abiit ergo amasa
vt conuocaret iudā: &
moratus est extra
placitū qd ei cōstituerat rex. Ait autē dauid
ad abisai. Nūc magis
afflicturus est nos

בוא אֲשֶׁר	יִשְׂרָאֵל	israel
	בָּאִים	concurrentes
	אֶל־הַמֶּלֶךְ	ad regem
	וַיֹּאמְרוּ	dixerunt
	אֶל־הַמֶּלֶךְ	ei
מָדוּעַ	נְגָנְבוּךָ	quare furati sūt te
	אַחֵינוּ	fratres nostri
	אִישׁ יְהוּדָה	viri iuda
	וַיַּעֲבִרוּ	& traduxerūt
	אֶת־הַמֶּלֶךְ	regem
	וְאֶת־בֵּיתוֹ	& domum eius
	אֶת־הַיַּרְדֵּן	iordanem
	וְכָל־אַנְשֵׁי	omnesq; viros
דָּוִד	דָּוִד עִמּוֹ	dauid cū eo
	וַיַּעַן	Et rndit
	כָּל־אִישׁ יְהוּדָה	omnis vir iuda
עַל	עַל	ad
קָרַב	אִישׁ יִשְׂרָאֵל	viros israel
	כִּי	Quia
	קָרוֹב הַמֶּלֶךְ	mihi propior est rex
	אֵלַי	
	וְלָמָּה זֶּה חָרָה לְךָ	Cur irasceris
	עַל־הַדָּבָר	super hac re
אָכַל	הַזֶּה הֲאָכוֹל	Nūquid comedimus
	אָכַלְנוּ מִן־הַמֶּלֶךְ	aliquid ex rege
אִם	אִם	aut
	נִשָּׂא נָשָׂא לָנוּ	mūera nobis data
	וַיַּעַן	Et respondit
	אִישׁ	vir
	יִשְׂרָאֵל אֶת־אִישׁ יְהוּדָה	israel ad viros iuda
יָאַר	וַיֹּאמֶר	& ait
עֶשֶׂר	עֶשֶׂר יָדוֹת לִי	Decē ptib⁹ maior ego
	בַּמֶּלֶךְ	sum apud regē
	וְגַם	&
דָּוִד	בְּדָוִד	magisq; ad me pertinet dauid
	אֲנִי מִמְּךָ	q̄ ad te
	וּמַדּוּעַ	Cur
	הִקְלִתַנִי	feciſti mihi iniuriam
	וְלֹא	& nō
	הָיָה דְבָרִי רִאשׁוֹן לִי	mihi nūciatū ē priori
	לְהָשִׁיב	vt reducerem
	אֶת	
	מַלְכִּי	regē meū
	וַיִּקַּשׁ	Durius ārt
	דְּבַר	rndērunt
	אִישׁ יְהוּדָה	viri iuda
	מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל	viris israel

Cap. xx.

קָרָא	וְשָׁם נִקְרָא	Accidit quoq; vt ibi
בְּלִיַּעַל	אִישׁ בְּלִיַּעַל	esset vir belial
יָמִין	וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי	nomine syba filius bochri vir gemineus
תָּקַע שָׁפָר	וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר	& cecinit buccina
	וַיֹּאמֶר	& ait
	אֵין	Non est
	לָנוּ	nobis
	חֵלֶק בְּדָוִד	pars in dauid
	וְלֹא	neq;
	נַחֲלָה לָנוּ	hereditas
	בְּבֶן	in filio
	יִשַׁי אִישׁ לְאָהֳלָיו יִשְׂרָאֵל	ysai. Reuertere in tabernacula tua israel
	וַיַּעַל	Et separatus est
	כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל	omnis israel
	מֵאַחֲרֵי דָּוִד	a dauid
	אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן בִּכְרִי	secutusq; est syba filiū bochri
	וְאִישׁ	Viri autem
	יְהוּדָה	iuda
	דָּבְקוּ	adheserunt
	בְמַלְכָּם	regi suo
	מִן־הַיַּרְדֵּן	a iordane
	וְעַד	vsq;
	יְרוּשָׁלִַם	ierusalem
	וַיָּבֹא דָוִד	Cunq; venisset rex
	אֶל	in
	בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלִַם	domum suam in ierusalem
	וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ	tulit rex
	אֶת	
	עֲשֶׂר נָשִׁים	decem mulieres
	פִּילַגְשִׁים	concubinas
	אֲשֶׁר	quas
	הִנִּיחַ לְשָׁמֹר	dereliq̄rat ad custodiendā
	בַּיִת	domū
	וַיִּתְּנֵם	& tradidit eas
	בֵּית	in domū
	מִשְׁמֶרֶת	custodie
	וַיְכַלְכְּלֵם	& aluit eas
	וְאֵלֵיהֶם	& ad eas
	לֹא	nō
	בָא	est ingressus
	וַתִּהְיֶינָה	& erant
	צְרוּרוֹת	clause
	עַד	vsq;
	יוֹם	in diē
	מוֹת	mortis
	חַיּוֹת	viuentes
	אַלְמָנוּת	in viduitate
	וַיֹּאמֶר	Dixit autem
	הַמֶּלֶךְ	rex
	אֶל עֲמָשָׂא	amase
	הַזְעֶק לִי	Conuoca mihi
	אֶת־אִישׁ יְהוּדָה	omnes viros iuda
	שְׁלֹשֶׁת יָמִים	in die tertiū
	וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד	& tu adesto presens
	וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא	Abiit ergo amasa
	לְהַזְעִיק אֶת יְהוּדָה	vt conuocaret iudā
	וַיִּיחַר	& moratus est
	מִן	extra
	הַמּוֹעֵד	placitū
	אֲשֶׁר	qd
	יָעַד	ei cōstituerat
	וַיֹּאמֶר דָּוִד	rex. Ait autē dauid
	אֶל אֲבִישַׁי	ad abisai
	עַתָּה יָרַע	Nūc magis afflicturus est
	לָנוּ	nos

m ſyba n filius o bochri p q̃ q abſalõ. o Tolle ergo r ſer-
uos s dñi tui t & ꝓsequere
u eũ x ne forte y inueniat z ci-
uitates a munitas: b & effu
giat nos. c Egreſſi ſunt
ergo d cum eo e viri f ioab:
g cerethi quoq; h & fele-
thi: i & omnes k robuſti l e
xierunt m de ieruſalẽ n ad p
ſequendũ q ſyba r filiũ s bo
chri. Cumq; t illi eſſet u iux
ta v lapidem x grandẽ y qui
eſt z in gabaon: a amaſa
b veniens c occurrit eis.
d Porro ioab e veſtitus e-
rat f tunica ſtricta g ad mẽ-
ſuram h habitus ſui: i &
deſuper k acciet l ? m gladio
n dependente o vſq; ad p i-
lia q in vagina: qui fabrica
tus leui motu r egredi po
terat s & percutere. t Di-
xit itaq; u ioab v ad ama-
ſam. x Salue y mi frater.
z Et tenuit a mãu b dextra
c mentum d amaſe e quaſi
oſculans f eum. g Porro a
maſa h non i obſeruauit
k gladium l quem habe-
bat m ioab. Qui n percuſſit
eum o in p latere q & effudit
r inteſtina eius s in terrã.
t & mortua é: u nec ſecũ
vulnus appoſuit. x Ioab
autem y & abiſai z frater e-
ius a perſecuti ſunt b ſiba
c filium d bochri. Interea
quidam e viri cum f ſtetiſ-
ſent g iuxta cadauer ama
ſe h de ſociis i ioab: k dixe-
runt. Ecce l qui eſſe m vo-
luit n pro ioab comes o da
uid. p Amaſa autem q con
ſperſus r ſanguie iacebat
s in media t via. u Vidit
hoc quidam v vir w q̃ ſub-
ſiſteret x omnis y populus
ad videndum eum: z & a
mouit a amaſam b de c via
in d agrum: e operuitq; f e
um g veſtimento ne h ſubſi
ſterent tranſeuntes i pro
pter eum. k Amoto ergo
illo l de m via n tranſibat
o omnis p vir q ſequens r io-
ab s ad perſequendum t ſi
ba u filium x bochri. Por-
ro ille y tranſierat z per om
nes a tribus b iſrael vſq; c in
abelã d & in bethmacha:
e omneſq; viri f electi g cõ-
gregati fuerãt h ad eum.
i Venerunt itaq; k & op-
pugnabant l eum m in abe
la & in n bethmacha o & cir
cumdederũt p munitioni-
bus q ciuitatẽ r & obſeſſa ẽ
vrbs. s Omis aũt t turba u q̃
erat x cum y ioab z molie-
batur a deſtruere b muros.
c Et exclamauit ∞∞∞∞∞

σαβεε υἱῦ βοχορὶ μαγιδω ἀβεσαλώ. τ νῦν λάβε
secum ſeruos dñi tui: τ per-
μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου, καὶ κατα
ſequere poſt eũ: vt nõ inueniat ſibi ciuitates
δίωκε ὀπίσω αὐτοῦ, ἵνπως μὴ εὕρῃ ἑαυτῷ πόλεις
munitas: τ inumbret oculos noſtros. τ egreſſi ſũt
ὀχυρὰς, καὶ σκιάσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. καὶ ἐξῆλθεν
poſt eum viri ioab: τ cherethi τ phele
ὀπίσω αὐτοῦ ἄνδρες Ἰωάβ, καὶ ὁ χερεθὶ καὶ ὁ φελε
thi τ oẽs robuſti ex hieruſalem. τ perſe-
θὶ καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐξ Ἰερουσαλήμ. καὶ κατε-
cuti ſũt poſt ſabee filiũ bochori. τ illi erant
δίωξαν ὀπίσω σαβεὶ υἱοῦ βοχορί. καὶ αὐτοὶ ἔστη-
iuxta lapidẽ grãdẽ q̃ in gabaon. τ
σαν παρὰ τὸν λίθον τὸν μέγαν τὸν ἐπὶ γαβαών. καὶ
amaſa venit cõtra facie eorũ. τ to
Ἀμεσσὰ παρεγένετο κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. καὶ Ἰω-
ab cinctus erat tunica: veſte ſua ſup
ἀὼ περιεζωσμένος μαχαίρᾳ, τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἐπ'
ſe: τ ſup eã accinctus gladio ancipi
αὐτῷ, καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάχαιραν ἀμφο-
te ſup lũa ſua in vagina ſua. τ
τε ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν τῷ κολεῷ αὐτῆς· καὶ ὡ
gladius egreſſus é τ cecidit. τ dixit ioab amaſ
μάχαιρα ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε· καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Ἀμε
ſa: ſi valeo tu frater mi? τ tenuit ioab ma
σά, εἰ ὑγιαίνεις σὺ ἀδελφέ μου; καὶ κατέσχεν Ἰωὰβ τῇ χεῖ
nu dextera mentũ amaſa vt oſculare-
ρὶ τῇ δεξιᾷ τοῦ πώγωνος Ἀμεσσὰ τοῦ φιλῆσαι αὐ-
tur. τ amaſa nõ cuſtodiuit ſe a gladio
τόν· καὶ Ἀμεσσὰ οὐκ ἐφυλάξατο ἀπὸ τῆς μαχαίρας
que erat in manu ioab. τ percuſſit eũ in eo ioab
τῆς ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν αὐτῷ Ἰωὰβ
ſup inguine: τ effudit inteſtina eius ſup
ἐπὶ τὴν φύαν, καὶ ἐξέχεεν τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ
terrã τ nõ ſecũdo percuſſit eũ: τ mortuus eſt. τ
τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε· καὶ
ioab τ abeſſa frater eius perſecuti ſunt poſt
Ἰωὰβ καὶ Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κατεδίωκαν ὀπί
ſabee filiũ bochori. τ vir ſtetit iuxta eũ de pue
σω σαβεὶ υἱοῦ βοχορί. καὶ ἀνὴρ ἐστὼς ἐπ' αὐτὸν τῶν παι
ris ioab. τ dixit: q̃ eſt q̃ vult ioab: τ
δαρίων Ἰωάβ· καὶ εἶπε, τίς ὁ βουλόμενος Ἰωάβ, καὶ
quis dauid? poſt ioab. τ amaſa mortuus é
τίς τῷ Δαυίδ; ὀπίσω τοῦ Ἰωάβ. καὶ Ἀμεσσὰ τεθνηκὼς
τ cõmixtus in ſãguine ſuo in media via.
καὶ περιφυρδὼς ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ.
τ vidit vir q̃ ſubſiſteret oĩs ppũs: τ proie
καὶ εἶδεν ἀνὴρ ὅτι ἕστηκεν πᾶς ὁ λαός, καὶ ἀπέρρι-
cit amaſa de via in agrũ: τ proiecit
ψε τὸν Ἀμεσσὰ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρόν, καὶ ἐπέρριψεν
ſup eũ veſtimẽtũ: q̃ vidit q̃ oĩs q̃ veniebat ſubſiſtebat ſup
ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον, ὅτι εἶδεν ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἵστατο ἐπ'
eum. τ factũ é q̃ amouit amaſa de via
αὐτόν. καὶ ἐγένετο ὅτι μετέστησεν τὸν Ἀμεσσὰ ἐκ τῆς τρί-
tranſiit oĩs ppũs poſt ioab vt perſequerẽtur poſt
βου, παρῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω Ἰωὰβ καταδιώκειν ὀπί-
ſabee filiũ bochori. τ trãſiit in oẽs tribus
σω σαβεὶ υἱοῦ βοχορί. καὶ διῆλθεν εἰς πάσας τὰς φυλὰς
iſrael: in abela τ bethmaaca. τ oẽs qui
τοῦ Ἰσραήλ, εἰς Ἀβελὰ καὶ Βαιθμακά· καὶ πᾶσαι αἱ πό-
tates cõgregate ſunt: τ venerũt poſt eũ. τ
λεις ἐξεκλησιάσθησαν, καὶ παρεγένοντο ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ
venerũt τ obſederũt eum in abel τ beth
παρεγένετο καὶ περιεκάθισαν αὐτὸν ἐν τῇ Ἀβὶλ καὶ Βαιθ
maaca. τ iecerũt vallũ cõtra ciuitatẽ: τ ſtetit in
μακά· καὶ ἔβαλον χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἔστη ἐν
valle. τ oĩs ppũs q̃ eũ ioab cogi-
τῷ περιτειχίσματι· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰωὰβ ἐπι-
tabãt deſtruere murũ. τ exclamauit
νενσεν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος. καὶ ἐβόησεν

׳שֶׁבַע ׳בֶּן ׳בִּכְרִי ׳מִן ׳אַבְשָׁלוֹם ׳אַתָּה	
׳קַח ׳אֶת ׳עַבְדֵי ׳אֲדֹנֶיךָ ׳וּרְדף ׳אַחֲרָיו	
׳פֶּן ׳יַמְצָא ׳לוֹ ׳עָרִים ׳בְּצֻרוֹת ׳וְהִצִּיל ׳עֵינֵנוּ ׳עִיר ׳נָצַל	
׳וַיֵּצְאוּ ׳אַחֲרָיו ׳אַנְשֵׁי ׳יוֹאָב	
׳וְהַכְּרֵתִי ׳וְהַפְּלֵתִי ׳וְכָל ׳הַגִּבֹּרִים	
׳וַיֵּצְאוּ ׳מִירוּשָׁלִַם ׳לִרְדף ׳אַחֲרֵי	
׳שֶׁבַע ׳בֶּן ׳בִּכְרִי׃ ׳הֵם ׳עִם ׳הָאֶבֶן	
׳הַגְּדוֹלָה ׳אֲשֶׁר ׳בְּגִבְעוֹן ׳וַעֲמָשָׂא ׳נָדַל	
׳בָּא ׳לִפְנֵיהֶם ׳וְיוֹאָב ׳חָגוּר ׳מְדוֹ ׳בּוֹא ׳פָּנָה	
׳לְבֻשׁוֹ ׳וְעָלָיו ׳חֲגוּר ׳חֶרֶב ׳מְצֻמֶּדֶת ׳תֵּר ׳צָמַד	
׳עַל ׳מָתְנָיו ׳בְּתַעְרָהּ ׳וְהוּא ׳יָצָא	
׳וְתָפֹל׃ ׳וַיֹּאמֶר ׳יוֹאָב ׳לַעֲמָשָׂא ׳נָפַל	
׳הֲשָׁלוֹם ׳אַתָּה ׳אָחִי ׳וַתֹּחֶז ׳יַד ׳יְמִין ׳אָחַז	
׳יוֹאָב ׳בְּזָקָן ׳עֲמָשָׂא ׳לְנַשְּׁקוֹ ׳לוֹ׃	
׳וַעֲמָשָׂא ׳לֹא ׳נִשְׁמַר ׳בַּחֶרֶב ׳אֲשֶׁר ׳שָׁמַר	
׳בְּיַד ׳יוֹאָב ׳וַיַּכֵּהוּ ׳בָהּ ׳אֶל ׳הַחֹמֶשׁ ׳נָכָה	
׳וַיִּשְׁפֹּךְ ׳מֵעָיו ׳אַרְצָה ׳וְלֹא ׳שָׁנָה ׳לוֹ ׳שָׁנָה ׳בְּרֹ ׳מָשָׁה	
׳וַיָּמֹת ׳וְיוֹאָב ׳וַאֲבִישַׁי ׳אָחִיו ׳רָדַף ׳מות	
׳אַחֲרֵי ׳שֶׁבַע ׳בֶּן ׳בִּכְרִי׃ ׳וְאִישׁ ׳עָמַד	
׳עָלָיו ׳מְנַעֲרֵי ׳יוֹאָב ׳וַיֹּאמֶר ׳מִי ׳אֲשֶׁר	
׳חָפֵץ ׳בְּיוֹאָב ׳וּמִי ׳אֲשֶׁר ׳לְדָוִד ׳אַחֲרֵי	
׳יוֹאָב׃ ׳וַעֲמָשָׂא ׳מִתְגֹּלֵל ׳בַּדָּם ׳בְּתוֹךְ ׳גָּלַל	
׳הַמְּסִלָּה ׳וַיַּרְא ׳הָאִישׁ ׳כִּי ׳עָמֹד ׳כָּל ׳סָלַל ׳נָאָה	
׳הָעָם ׳וַיַּסֵּב ׳אֶת ׳עֲמָשָׂא ׳מִן ׳הַמְּסִלָּה ׳סָבַב	
׳הַשָּׂדֶה ׳וַיַּשְׁלֵךְ ׳עָלָיו ׳בֶּגֶד ׳כַּאֲשֶׁר ׳שָׁלַךְ	
׳רָאָה ׳כָּל ׳הַבָּא ׳עָלָיו ׳וְעָמַד ׳בוא	
׳כַּאֲשֶׁר ׳הֻנָּה ׳מִן ׳הַמְּסִלָּה ׳עָבַר ׳כָּל	
׳אִישׁ ׳אַחֲרֵי ׳יוֹאָב ׳לִרְדף ׳אַחֲרֵי	
׳שֶׁבַע ׳בֶּן ׳בִּכְרִי׃ ׳וַיַּעֲבֹר ׳כָּל ׳שִׁבְטֵי	
׳יִשְׂרָאֵל ׳אָבֵלָה ׳וּבֵית ׳מַעֲכָה	
׳וְכָל ׳הַבֵּרִים ׳וַיִּקָּהֲלוּ ׳וַיָּבֹאוּ ׳אַף ׳נָקַל	
׳אַחֲרָיו׃ ׳וַיָּבֹאוּ ׳וַיָּצֻרוּ ׳עָלָיו ׳בְּאָבֵלָה ׳צור	
׳בֵּית ׳הַמַּעֲכָה ׳וַיִּשְׁפְּכוּ ׳סֹלְלָה	
׳אֶל ׳הָעִיר ׳וַתַּעֲמֹד ׳בַּחֵל ׳וְכָל ׳עָמַד ׳חיל	
׳הָעָם ׳אֲשֶׁר ׳אֶת ׳יוֹאָב ׳מַשְׁחִיתִם ׳שָׁחַת ׳נָפַל	
׳לְהַפִּיל ׳חֲהוֹמָה׃ ׳וַתִּקְרָא ׳אָמָה ׳קָרָא	

mulier ſapiēs de ciuitate & dixit: audite audite & audi
γυνὴ σοφὴ ἐκ τῆς πόλεως καὶ εἶπεν, ἀκούετε ἀκούετε
te: dicite tā toab vt appropinquet huc vſq; & lo
τε, εἰπατε δὴ τῷ Ιωὰβ ἐγγίσαι ὧδε καὶ λαλήσω
quar ad eū. & accessit toab ad eā: & a
σω πρὸς αὐτόν. καὶ ἤγγισεν Ιωὰβ πρὸς αὐτόν. καὶ εἶ
it mulier: es tu toab: & dixit: ego. & dixit:
πεν ἡ γυνή, εἰ σὺ Ιωάβ; καὶ εἶπεν, ἐγώ. καὶ εἶπεν,
audi ea verba ancille tue. & dixit: audio
ἄκουσον δὴ τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν, ἀκούω
ego: dic. & dixit sermo dicē fuit in primis dicen
ἐγώ, λέγε. καὶ εἶπεν λόγος ἐλαλεῖτο ἐν πρώτοις λεγόν
tibus: interrogātes interrogabāt in abel: & sic defi
των, ἐρωτῶντες ἐρωτήσουσιν ἐν ἄβελ, καὶ οὕτως ἐξέ
ciebāt: ego sum pacifica firmamētum israel: tu aūt
λιπεν, ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ στερεώματα Ισραηλ, σὺ δὲ
queris occidere ciuitatē & metropolin in israel.
ζητεῖς ἀπολέσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ισραηλ.
quid absorbes hereditatē dñi: & rādit toab
τί καταπίνεις κληρονομίαν κυρίου; καὶ ἀπεκρίθη Ιωὰβ
& ait. nō mihi fiat vt absorbeā. & si vemo
καὶ εἶπε. μόνον ἔστω τοῦτο μοι καταπίομαι. καὶ εἰ ἄλη
lit fuerit nō istud verbū: ſed vir de mōte ephraim ſa
θεύει, ἐὰν οὕτως ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ιεφθαὶμ σα
bee filius bochori leuauit manū ſuā cōtra
βεὲ υἱὸς Βοχορὶ ἄρτι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
regem dauid. tradite mihi eū ſolū: & recc
βασιλέα Δαυίδ. παράδοτε μοι αὐτὸν μόνον, καὶ ἀπο
dam a ciuitate. & dixit mulier ad Ioa
λυσομαι ἀπὸ τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ιω
G ab: ecce caput eius proiicietur a muro.
άβ, ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται ἀπὸ τοῦ τείχους.
& abiit mulier ad oēm ppm: & locu
καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐλά
ta est ad oēm ciuitatē iurta ſuam prudē
λησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν κατὰ τὴν αὐτῆς φρόνη
tiam. & auferūt caput ſabee filij bocho
σιν. καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν σαβεὲ υἱοῦ Βοχο
2.Reg. ri: & proiecit illud ad toab. & cecinit toab
ρί, καὶ ἐρρίψαν αὐτὴν πρὸς Ιωάβ. καὶ ἐσάλπισεν Ιωὰβ
in buccina: & diſperſus fuit ppls a ciuitate vnuſ
ἐν σάλπιγγι, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐκ τῆς πόλεως ἕκα
quiſq; in tabernaculū ſuū. & toab reuerſus est in
στος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ Ιωὰβ ἐπέστρεψεν εἰς
hierusalem ad regem. at toab fuit ſup
Ιερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Ιωὰβ ἦν ἐπὶ
oēm exercitū israel. & banaas filꝰ ioiade
2.Reg. πάσης τῆς στρατιᾶς Ισραήλ. καὶ Βαναίας υἱὸς Ιωαδὲ
ſup cherethi & phleti. & adoā ſup
ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ τοῦ Φελεθί. καὶ Ἀδωνὰμ ἐπὶ
tributa. & iosaphat filius achilud a cōmētariis.
τῶν φόρων. καὶ Ιωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὑπομιμνήσκων.
& ſuſa ſcriba. & ſadoc & abiathar ſa
καὶ Σουσὰ γραμματεύς. καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιαθὰρ ἱε
cerdotes. & trao filꝰ iari erat ſacerdos dauid.
ρεῖς. καὶ γε Ἴρας ὁ Ἰαεὶ ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ. Ca. 21.

A Θ Ec facta est fames in diebus dauid trib⁹
Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία
annis: annus adherēs anno. & querebat dauid
ἔτη, ἐνιαυτὸς ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ. καὶ ἐζήτει Δαυὶδ
faciem a dño. & dixit dñs: ſup
τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου. καὶ εἶπε κύριος, ἐπὶ
ſaul & ſup domū eius iniquitas: eo q̄ occi
Σαοὺλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἡ ἀδικία, διὰ τὸ θανατῶ
dit ipſe gabaonitas. & vocauit
σαι αὐτὸν τοὺς Γαβαωνίτας. καὶ ἐκάλεσεν

ooooo ooooooooo oooooooooooooooo ooooooooooooo ooo ooo
ooooo ooo ooooo ooo ooooooooooooooooo ooooooooooo oo ooo
oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo oooooooo

ᵒmulier ᵖsapiens ᵍde ᶜciui
tate. ᵃAudite: ooooooooo
ᶜaudite: ⁿdicite ᵉioab. ᵃap
propinqua ooooooooooo
ᶜhuc ᵇ& loquar ᶜ tecum.
Qui ᶜcum accessisset ooo
ᵍad eam: ᵇait illi. ᵏ Tu es
ᵉioab: ooooooooooooooooo
ᵐEt ille rfidit. ᵃEgo. ᶠAd
quē sic ᵉlocuta est. ᵍAudi
ᶜsermones ᵃancille tue.
Qui ᶜrfidit. ᵃAudio. Rur
sumq; illa. ᵃSermo ᶜiquit
ᵇdicebatur ooooooooooo
ᶜin veteri puerbio. Qui
ᶜiterrogant ᶠinterrogēt
ᵍiabela: ᵇ& sic ᵖficiebāt.
Nonne ᵏego sum ᶜque rfi
deo ᵐveritatē in ⁿisrael:
& ᵒtu ᶜqueris ooooooooo
ᵍsubuertere ᶜ ciuitatē ᵖ& e
uertere ᵃmrem ᶜin israel
ⁿQuare ᶜpcipitas ᶜhere
ditatem ᶜdñi: ᵍRfidensq;
ᵇioab ᶜait. ᵒ Absit: ᶜabsit
hoc ᵃa me: ᶜnon ooooooo
ᵍpcipito ᵇneq; ᶜdmoliar.
ᵏNon se ᶜsic habet ᵐres.
ⁿSed ᵒhomo ᵖde mōte ᵍef
fraim ᶜsyba ᵃfilius ooooooo
ᶜbochri ᵇcognomine ᵉle
uauit ᶜmanū suā ᶜcōtra re
gē ᵍdd. ᵇTradite ᶜillū ᵇso
lū: ᶜ& recedem ᵍa ᵍciuita
te. ᵇEt ait ᶜmulier ᵃad ᶠioa
ab. ᵐ Ecce oooooooooooooo
ⁿcaput eius ᵒ mittetur ooo
ᵖad te ᵍper ᶜmurum. ooooo
ᵏIngressa est ergo ⁿad
ᵍoēm ᶜpplm: & locuta est
eis ᶜsapiēter. Qui ᵍabsci
ssum ᶜcaput ᵖsybe ooooooo
ᶜfilii ᶜbochri ᵍpieceēt ᵇad
ᶜioab. ᵏEt ille ᵏcecinit ooo
ᶜtuba: ᵐ& recesserūt ⁿab
ᵒvrbe: ᵖvnusquisq; ooooo
ᵍin tabernacula sua. ᶜIo
ab aūt ᵉreuersus ē ᶜierusa
lem ⁿad ᶜregē. Fuit ergo
ᶜioab ᶜsup ᵍoēm ᵇ exerci
tū ᶜisrael. ᵒBanaias āt ᶜfili
us ᶜioiade ᵉsuper ooooooo
ᵇceretheos ᶜ& ᵏfeletheos
ᶜaduram vero ᵐsuper ooo
ⁿtributa. ᵒ Porro iosa
phat ᵖfilius ᵍahilud ooooo
ᶜa cōmētariis. ᵉSyba aūt
ᶜscriba. ⁿSadoch vero oo
ᶜ& abiathar ᶜsacerdotes:
ᵍhyram ᶜautem ooooooo
ᵇhyraites ᶜerat ᵇsacerdos
ᶜdauid. 21.
ᴱ Acta est quoq; ᵇfa
mes ᶜi diebus ᵇdd ᶜtri
bus ᶜannis iugiter. ᵇEt cō
suluit ᶜdauid ooooooooooo
ⁿoraculū ᵒdñi. ᶠDixitq;
ᵍdominus. ᶠPropter ooo
ᵉsaul ᶜ& ⁿdomum ei ᶠsan
guinum: ᶠquia ooooooooo
ᵉoccidit ᶜgabaonitas.
ᵒVocatis ergo ooooooooo

ᵒאִישׁ ᵖהָאִשָּׁה ᵍהַחֲכָמָה ᵐמִן ׀ הָעִיר ᵉשִׁמְעוּ
ᶜשִׁמְעוּ ᵇאִמְרוּנָא ᵃאֶל־יוֹאָב ᵒקְרַב
ᵖרַבְּקָרַב ᵍעַד־הֵנָּה ᵐוַאֲדַבְּרָה ᵉאֵלָיִךְ׃ ᶜוַיִּקְרַב
ᵇאֲשֶׁר ᵃאֵלֶיהָ ׀ וַתֹּאמֶר ᵍהַאַתָּה ᵐהָאִשָּׁה ᵉיוֹאָב
ᶜוַיֹּאמֶר ᵇאֲנִי ׀ וַתֹּאמֶר ᵃלוֹ ᵍשְׁמַע
ᵉאָמָה ᵈדִּבְרֵי ᶜאֲמָתֶךָ ׀ וַיֹּאמֶר ᵇשָׁמַעְתִּי ᵃאָנֹכִי
׀ וַתֹּאמֶר ᵉלֵאמֹר ׀ ᵈדַּבֵּר ᶜיְדַבְּרוּ
ᵇשָׁאֹל ᵃבְּרֵאשֹׁנָה ᵉלֵאמֹר ׀ שָׁאֹל ᵈיִשְׁאֲלוּ
ᵍנָּא ᵉבְּאָבֵל ׀ וְכֵן ׀ הַתַּמּוּ ᵇאָנִי ׀ שְׁלֵמֵי
ᵍנִבְחֲשׁ ᵉאֱמוּנֵי ᵈיִשְׂרָאֵל ᶜאַתָּה ᵇמְבַקֵּשׁ
ᵐלְהָמִית ׀ עִיר ᵏוְאֵם ᵍבְּיִשְׂרָאֵל ᵉלָמָּה
ᵍבַּלַּע ᵉתְּבַלַּע ᵈנַחֲלַת ׀ יְהוָה ׀ וַיַּעַן ᵇיוֹאָב
ᵃחָלִל ᵉוַיֹּאמַר ᵈחָלִילָה ׀ לִי ׀ אִם
ᵉאַבַלַּע ᵈוְאִם ᵃאַשְׁחִית ׀ לֹא כֵּן ᵇהַדָּבָר
ᵉכִּי ᵈאִישׁ ᵃמֵהַר ᵍאֶפְרַיִם ׀ שֶׁבַע ׀ בִּן
ᵈבִּכְרִי ׀ שְׁמוֹ ᵃנָשָׂא ׀ יָדוֹ ׀ בַּמֶּלֶךְ ᵇבְּדָוִד
ᵃתְּנוּ ׀ אֹתוֹ ׀ לְבַדּוֹ ׀ וְאֵלְכָה ׀ מֵעַל ׀ הָעִיר
ᵃוַתֹּאמֶר ׀ הָאִשָּׁה ׀ אֶל ׀ יוֹאָב ׀ הִנֵּה
ᵉרֹאשׁוֹ ׀ מְשֻׁלָּךְ ׀ אֵלֶיךָ ׀ בַּעַד ׀ הַחוֹמָה׃
ᵃוַתָּבֹא ׀ הָאִשָּׁה ׀ אֶל ׀ כָּל ׀ הָעָם
ᵇבְּחָכְמָתָהּ ׀ וַיִּכְרְתוּ ׀ אֶת ׀ רֹאשׁ ׀ שֶׁבַע
ᵈבֶּן ׀ בִּכְרִי ׀ וַיַּשְׁלִכוּ ׀ אֶל ׀ יוֹאָב ׀ וַיִּתְקַע
ᵃבַּשּׁוֹפָר ׀ וַיָּפֻצוּ ׀ מֵעַל ׀ הָעִיר ׀ אִישׁ
ᵉלְאָהֳלָיו ׀ וְיוֹאָב ׀ שָׁב ׀ יְרוּשָׁלַ͏ִם ׀ אֶל
ᵃהַמֶּלֶךְ ׀ וַיּוֹאָב ׀ אֶל ׀ כָּל ׀ הַצָּבָא
ᵈיִשְׂרָאֵל ׀ וּבְנָיָה ׀ בֶּן ׀ יְהוֹיָדָע ׀ עַל
ᵉהַכְּרֵתִי ׀ וְעַל ׀ הַפְּלֵתִי ׀ וַאֲדֹרָם ׀ עַל
ᵍהַמַּס ׀ וִיהוֹשָׁפָט ׀ בֶּן ׀ אֲחִילוּד
ᵃהַמַּזְכִּיר ׀ וּשְׁוָא ׀ סֹפֵר ׀ וְצָדוֹק
ᵇוְאֶבְיָתָר ׀ כֹּהֲנִים ׀ וְגַם ׀ עִירָא
ᵉהַיָּאִרִי ׀ הָיָה ׀ כֹּהֵן ׀ לְדָוִד׃
Cap.xxi. ᵃוַיְהִי ׀ רָעָב ׀ בִּימֵי ׀ דָּוִד ׀ שָׁלֹשׁ ׀ שָׁנִים
ᵃהָיָה ׀ יוֹם
ᵃשָׁנָה ׀ אַחֲרֵי ׀ שָׁנָה ׀ וַיְבַקֵּשׁ ׀ דָּוִד
ᵃפָּנָה
ᵉאֶת ׀ פְּנֵי ׀ יְהוָה ׀ וַיֹּאמֶר ׀ יְהוָה ׀ אֶל
ᵉשָׁאוּל ׀ וְאֶל ׀ בֵּית ׀ הַדָּמִים ׀ עַל
ᵃמוּת ׀ קָבָא ᵃאֲשֶׁר ׀ הֵמִית ׀ אֶת ׀ הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא

הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲמַר
וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
כִּי אִם מִיֶּתֶר הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
נִשְׁבְּעוּ לָהֶם וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל שָׁבַע
לְהַכֹּתָם בְּקִנְאָתוֹ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָבָה
וִיהוּדָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַגִּבְעֹנִים
מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם וּבַמֶּה אֲכַפֵּר עָשָׂה כָּפַר
וּבָרְכוּ אֶת נַחֲלַת יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ
לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין לָנוּ כֶּסֶף וְזָהָב
עִם שָׁאוּל וְעִם בֵּיתוֹ וְאֵין לָנוּ
אִישׁ לְהָמִית בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מות
מַה אַתֶּם אֹמְרִים אֶעֱשֶׂה לָכֶם:
וַיֹּאמְרוּ אֶל הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר
כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דָּמָה לָנוּ נִשְׁמַדְנוּ כָּלָה שָׁמַד
מֵהִתְיַצֵּב בִּגְבוּל יִשְׂרָאֵל: יִצַּב נָבַל
יִתֶּן לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו נתן
וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַת שָׁאוּל שבע
בְּחִיר יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי בחר
אֶתֵּן: וַיַּחְמֹל הַמֶּלֶךְ עַל מְפִיבֹשֶׁת חמל
בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל עַל שְׁבוּעַת
יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינָתָם בֵּין דָּוִד וּבֵין
יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל: וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת לקח
שְׁנֵי בְנֵי רִצְפָּה בַת אַיָּה אֲשֶׁר שנה
יָלְדָה לְשָׁאוּל אֶת אַרְמֹנִי וְאֶת
מְפִיבֹשֶׁת וְאֶת חֲמֵשֶׁת בְּנֵי מִיכַל
בַּת שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל
בֶּן בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי: וַיִּתֵּנֵם בְּיַד נתן
הַגִּבְעֹנִים וַיְקִיעֵם בָּהָר לִפְנֵי יצע פנה
יְהוָה וַיִּפְּלוּ שִׁבְעָתָם יָחַד וְהֵמָּה נפל
הֻמְתוּ בִּימֵי קָצִיר בָּרִאשֹׁנִים מות יום
בְּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים: וַתִּקַּח קצר תלה
רִצְפָּה בַת אַיָּה אֶת הַשַּׂק וַתַּטֵּהוּ
לָהּ אֶל הַצּוּר מִתְּחִלַּת קְצִיר עַד
נָתַךְ מַיִם עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמָיִם
וְלֹא נָתְנָה עוף הַשָּׁמַיִם לָנוּחַ
עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה יום

gabaonitis. rex dixit ad eos. Porro gabaonite non erant de filiis israel: sed reliquie amorreorum. Filii quippe israel iurauerant eis: & voluit saul percutere eos zelo quasi pro filiis israel & iuda. Dixit ergo dauid ad gabaonitas. Quid faciā vobis: & qđ erit vestri placulum vt benedicatis hereditati domini. Dixeruntq; ei gabaonite. Nō est nobis super argento & auro questio: sed cōtra saul & cōtra domum ei: neq; volumus vt interficiatur hō de israel. Ad quos rex ait. Quid ergo vultis vt faciam vobis: Qui dixerūt regi. Virum qui attriuit nos & oppressit iniq; ita delere debemus vt nec vnus qdē residuus sit de stirpe eius in cūctis finibus israel. Detur nobis septē viri de filiis eius vt crucifigam eos dño in gabaa saul quondā electi dño. Et ait rex. Ego dabo. Pepercitq; rex miphiboseth filio ionathe filii saul propter iusiurandum domini quod fuit inter dauid & ionathan filiū saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie aia: quos peperit saul armoni & miphiboseth: & quinq; filios michol filie saul quos genuerat hadrieli filio berzellai q fuit de molathi: & dedit eos in manus gabaonitarū: q crucifixerūt eos in monte cora dño. Et ceciderunt hi septem simul occisi in diebus messis prime incipiente messiōe ordei. Tollens autem respha filia aia cilicium substrauit sibi supra petram ab initio messis donec stillarent aqua super eos de celo: & non dimisit aues lacerare eos per diem neq; bestias

rex gabaonitas: τ dixit ad eos. ὁ βασιλεὺς τοὺς γαβαωνίτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. τ gabaonite nō erāt de filiis israel: qđ καὶ οἱ γαβαωνῖται ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ὅτι a reliquiis ammorreoꝝ erāt: τ filij ἀπὸ τῶν καταλοίπων ἀμορραίων ἦσαν, καὶ οἱ υἱοὶ israel iurauerāt eis. τ quesiuit saul percutere ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς· καὶ ἐζήτησε σαοὺλ πατάξαι eos cū zelaret ipse filios israel τ iu- αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἰου- da. τ dixit dauid ad gabaonitas: qđ fa δα· καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς τοὺς γαβαωνίτας, τί ποι- ciā vobis: τ in quo placabo: τ benedicetis κήσω ὑμῖν, καὶ ἐν τίνι ἐξιλάσομαι, καὶ εὐλογήσετε hereditati dñi: τ dixerūt ei gabaoni τὴν κληρονομίαν κυρίου; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ γαβαωνῖ- te: nō est nobis argētū neq; aurū cū saul τες· οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον μετὰ σαοὺλ τ cū domo ei: τ nō est nobis vt iter καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνα- ficiamus virū de ofit israel. τ dixit: qđ vos ρεῖσαι ἄνδρα ἐκ παντὸς ἰσραήλ· καὶ εἶπεν, τί ὑμεῖς vultis: τ faciā vobis: τ dixerūt ad re βούλεσθε, καὶ ποιήσω ὑμῖν; καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασι- gem: vir q finiuit nos τ q ꝓcogitauit nos λέα, ὁ ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν ἡμᾶς καὶ ὃς ἐδιώξεν ἡμᾶς τ q cogitauit disperdere nos: delebimus καὶ ὃς διελογίσατο ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανισθῆ- cum: vt nō resilduus sit in cūctis finib⁹ isra αὐτόν, τοῦ μὴ ἀντικαλίσασθαι ἐν παντὶ ὁρίῳ ἰσρα- el. τ dentur nobis septē viri de filijs ei ηλ· καὶ δοθήτωσαν ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρες ἐκ τῶν υἱῶν αὐ- tuo: τ placabimus in eis dñm in col τοῦ, καὶ ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς τῷ κυρίῳ ἐν τῷ βου le saul electi dñi. τ ait rex: τῶ τοῦ σαοὺλ ἐκλεκτοῦ τῷ κυρίῳ· καὶ εἶπεν ὁ βασι- ego dabo. τ pepercit rex sup λεύς, ἐγὼ δώσω. καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν mephiboseth filiū ionathan filij saul pp iusiurādū μεφιβόσεθ υἱὸν ἰωναθὰν υἱοῦ σαοὺλ διὰ τὸν ὅρκον dñi qđ iurauerūt inter eos: inter dauid κυρίου ὃν ὤμοσαν ἀναμέσον αὐτῶν, ἀναμέσον δαυὶδ τ inter ionathā filiū saul. τ tulit rex καὶ ἀναμέσον ἰωναθὰν υἱοῦ σαούλ. καὶ ἔλαβεν ὁ βασι- duos filios respha filie aie quos pepe λεὺς τοὺς δύο υἱοὺς ῥισφὰ θυγατρὸς ἀΐα ἃς ἔτε rit saul: armoni mephiboseth: τ κε τῷ σαούλ, τὸν ἀρμωνὶ καὶ μεφιβόσεθ, καὶ τοὺς quinq; filios mechol filie saul: q geni πέντε υἱοὺς τῆς μιχὸλ θυγατρὸς σαούλ, τοὺς τίκ ti sunt adriel berzelli moulathi: τ de τουσας τῷ ἀδριὴλ βερζελλὶ τῷ μουλαθί, καὶ ἔδω- dit eos in manus gabaonitaꝝ. τ ꝓpicia κεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν γαβαωιτῶν. καὶ ἐξιλίω tionē fecerūt eos cora dño in mōte. τ ceci σαν αὐτοὺς ἔναντι τοῦ κυρίου ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἔπε derūt ibi septē simul. τ ipsi occisi σαν ἐκεῖ οἱ ἑπτὰ κατὰ τὸ αὐτό. καὶ αὐτοὶ ἐτάφη- sunt in diebus messis in primis: i principio τώσαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν πρώτοις, ἐν ἀρχῇ messiōis ordeoꝝ. τ accepit respha filia aie θερισμοῦ κριθῶν. καὶ ἔλαβε ῥισφὰ θυγάτηρ ἀΐα τὸν saccum τ substrauit eū sibi supra petrā σάκκον καὶ ἔστρωσεν αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπὶ τὸν πέτραν ab initio messis ordeoꝝ donec stillauerūt aque ꝑ ἀπ' ἀρχῆς θερισμοῦ κριθῶν ἕως οὗ ἔσταξεν ὕδατα ἐπ' de celo. τ nō dimisit volatilia ce αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ. καὶ οὐκ ἀφῆκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα- li sedere sup eos die: neq; bestias νοῦ καθίσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, οὐδὲ τὰ θηρία τοῦ agri ἀγροῦ

noctem. et nūciata ſūt dauid omnia que fe
νυχὸς καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ πάντα ὅσα ἐποίη
cit reſpha filia aia concubina ſaul: et abi
σι ῥισφὰ θυγάτηρ αἰὰ ἡ παλλακὴ σαοὺλ, καὶ ἐπορεύ
it dauid et tulit oſſa ſaul et oſſa iona
θη δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ ἰωνα
than filij eius a viris iabes galaad
θαν υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν ἰαβὶς γαλαὰδ
qui furati fuerāt eos a muro bethſan
τῶν κλεψάντων αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους βαισὰν
cū ſuſpēdiſſent eos ibi philiſthim in die
κρεμασάντων αὐτοὺς ἐκεῖ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ
qua peſſerūt philiſthim ſaul in gelboe. et
ᾗ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν σαοὺλ ἐν γελβουέ. καὶ
aſportauit dauid inde oſſa ſaul et oſſa
ἀνήνεγκεν δαυὶδ ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ
ionathan filij ei⁹: et cōgregauit oſſa propicia-
ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξιλιασ-
torum. et ſepelinit oſſa ſaul et ionathā filij
μένων. καὶ ἔθαψε τὰ ὀστᾶ σαοὺλ καὶ ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ
eius et oſſa propiciatorū in terra beniā
αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξιλιασμένων ἐν τῇ γῇ βενια
min in latere ſepulchri cis patrie eius..
μὶν ἐν τῇ πλευρᾷ τοῦ τάφου κὶς τοῦ πατρὸς αὐτ·
et fecerūt ſm oia que preceperat
καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βα-
rex. et ꝓpitiat⁹ eſt deus terre poſt hec.
σιλεύς· καὶ ἐξιλάσατο ὁ θεὸς τὴν γῆν μετὰ ταῦτα·
et factū eſt rurſū bellū philiſthim ad iſ
καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις πρὸς ἰσρα-
rael. et deſcēdit dauid et ſerui eius cū
ηλ· καὶ κατέβη δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ'
eo: et pugnauerūt cū philiſthim: et
αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ
defecit dauid. et ieſbi de nob q̄ erat de gene
ἐξέλιπε δαυὶδ· καὶ ἰεσβὶ ἐκ νωβ ὃς ἦν ἐκ τῶν ἐκγό-
1.Re. rē gigātū: et pōdus haſte eius trecento-
174. νων τῶν γιγάντων, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσί-
rū ſiclo⁹ erio. et iſte accinctus balteo:
ων σίκλων χαλκοῦ· καὶ οὗτος περιεζωσμένος ἦρξατο
et cogitabat vt percuteret dauid. et ꝑſidio fuit
καὶ διενοεῖτο τοῦ πατάξαι τὸν δαυὶδ· καὶ ἐβοήθησεν
ei abeſa filius ſaruie: et percuſſit philiſteū
αὐτῷ ἀβισὰ υἱὸς σαρουία, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον
et interfecit eum. tunc iurauerūt viri dauid
καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες δαυὶδ
D dicētes: nō egredieris nobiſcū rurſū in bellum:
λέγοντες, οὐκ ἐξελεύσῃ μεθ' ἡμῶν ἔτι εἰς πόλεμον,
et non extinguēs lucernā iſrael. et factū eſt poſt
καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο μετὰ
hec bellū rurſū cū philiſteis in
ταῦτα πόλεμος ἔτι μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν
1.Pa. nob. tunc percuſſit ſobecchi aſothi cōgre
10.6. νωβ· τότε ἐπάταξε σοβεχὶ ὁ ἀσωθὶ τοὺς ἐπισυ-
gratos de ſtirpe gigantū. et factū eſt
ναγωγοὺς τῶν ἐκγόνων τῶν γιγάντων· καὶ ἐγένετο
rurſū bellū cū philiſteis in nob. et per
ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν νωβ· καὶ ἐπά-
cuſſit ellanan filius tare de texētibus bethlecmi:
ταξεν ἐλλαφὰν υἱὸς ἰαρὶ τῶν ὑφαντόντων βαιθλεμί, τὸν
goliath gethēū. et haſtile haſte e⁹
γολιὰθ τὸν γεθαῖον· καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐ-
tus erat ſñi liciatorū texentiū. et factū eſt rurſū bel
τοῦ ἦν ὡς ἀντίον ὑφαντόντων· καὶ ἐγένετο ἔτι πό
lum cū philiſteis in geth. et fuit vir
λεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν γέθ· καὶ ἦν ἀνὴρ
ex madon:
ἐκ μαδών,

C

per⁹ noctem.⁵Et nuncia
ta ſunt⁶dauid⁷que
⁸fecerat⁹reſpha¹⁰filia¹¹a-
hia¹²concubina
¹³ſaul.ᵐEt abiit ⁿdauid°&
tulit⁹oſſa
ʳſaul'&ˢoſſa'ionathe'fi-
lii eius
ᵘa'viris'iabes'galaad:ʷq
ˣfurati fuerant'ea'de pla
tea'bethſan
'in qua'ſuſpenderāt eos
ᵐphiliſtiim:ⁿcum
°interfeciſſent'ſaul
ᵖin gelboe:ᵠ&aſporta-
uit⁹inde⁷oſſa
ˢſaul'&ᵗoſſa'ionathe'fi-
lii eius:
ᵘ&colligentes⁹oſſa eo⁊
ᵛqui affixi fuerant:
ʷſepelierunt ea'cum'oſſi
bus'ſaul
ˣ&ionathe°filii eius⁷in
terra⁹beniamin⁷i latere
°in ſepulchro'cis°patris
eius.ᵗFeceruntq⁊ʳomnia
ˢque°ꝑceperat'rex:ᵘ&re
propitiatus eſt°deus
'terre'poſt hec.ᵛFactum
eſt aūt'rurſum'prelium
'philiſtinorum'aduerſū
ʷiſrael:ˣ&deſcendit
ʸdauid⁹&ſerui eius'cum
eo:ᶻ&pugnabāt'contra
ᵃphiliſtiim. ᵇDeficiente
ātˈdauidˈieſbiᶜde nob:
ᵈquiˈfuitᵉde genereᶠara-
fa:
ᵍcuius ferrū haſte'trecē-
tas'vncias'appēdebat:
ᵏ&ˡacciet⁹erat enſe⁹no
uo°niſus eſt⁹percutere
ʳdauid:ˢpreſidio⁊ᵗei fu
itᵘabiſaiᵛfilius
ʷſaruie:ˣ&percuſſū'phi
liſteū⁹interfecit.
ʸTūc°iurauerūt⁶viriʳda
uid⁹dicentes.Iam
'non'egredieris'nobiſ-
cum'in bellum
°ne⁶extinguas'lucernā'iſ
rael. Scdm quo⁊'fuit
⁸bellū⁹in gob
'cōtra⁹philiſteos.ᵗTunc
ʳpcuſſit⁸ſobochai de
ᵘvſathiˣ ſaph ʸ de ſtirpe
ᶻarafa. Tertium quo⁊
ᵃfuit⁹bellum
ʳin gob⁸cōtra'philiſteoſ
in quo°pcuſſit'a deo da
tus'filius'ſaltus⁸poly-
mitarius⁹bethleemites
'goliath'getheū:ᵘcuius
ᵛhaſtile⁹haſte erat
'quaſi liciatorium'texē
tium.Quartū ʷbellū ˣfu
it⁹in geth in quo⁹virʳfu
it,ˢexcelſus,qui

וְאֶצְבְּעֹת יָדָיו וְאֶצְבְּעֹת רַגְלָיו צֵ
שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִסְפָּר רָגֵז
וְגַם הוּא יֻלַּד לָהַרְפָּה וַיֶּחֱרֹף אֶת חָרַף
יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן שִׁמְעָה עָבָה
אֲחִי דָוִד וַיִּלְּדוּ אֶת אַרְבַּעַת אֵלֶּה יֻלְּדוּ עָבַל
לָהַרְפָּה בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְּיַד דָּוִד
וּבְיַד עֲבָדָיו׃

Cap.xxij. וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת דִּבְרֵי דבר
הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה נצל שור
אֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִכַּף שָׁאוּל׃
וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצוּדָתִי אמר צור
וּמְפַלְטִי לִי׃ אֱלֹהַי צוּרִי אֶחְסֶה פלט חסה
אוֹשְׁעִי כִּי אַפַּפְנִי מְשִׁבְרֵי מָוֶת שבר
נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יבשוני חֲבָלֵי חבל
שְׁאוֹל סַבּוּנִי קִדְּמוּנִי מִקְשֵׁי שאל סבב
מָוֶת׃ בַּצָּר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל יקש
אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ צור קרא
קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃ וַתִּגְעַשׁ שמע
וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם רגז
יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי חָרָה לוֹ׃ עָלָה
עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל פה אכל
גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם נחל
וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב רכב
עַל כְּרוּב וַיָּעָף וַיֵּרָא עַל כַּנְפֵי כרב עוף
רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חשך
חֲשַׁרַת מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נגה
נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַחֲלֵי אֵשׁ׃ יַרְעֵם מִן רעם
שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׃ עלה נתן
וַיְשַׁלַּח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיְהֻמֵּם׃ שלח פוץ
וַיֵּרָאוּ אַפִּיקֵי יָם נִגְלוּ מוֹסְדוֹת חמם אפק
תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ גלה
אַפּוֹ׃ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יִמְשֵׁנִי רום לקח
מַיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז משה רבב
מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ נצל עז

'senos in manibus pedi
busq; habebat digitos.
ideſt viginti quattuor:
ooo:ooo:ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
& erat de origine ara-
fa: & blaſphemauit ooo
iſrael. Percuſſit autē eū
ionathas filio ſammaa
fratris dauid. Hi quat
tuor nati ſunt ooo:ooo:oo
de arafa in geth: & ceci
derunt in manu dauid
& ſeruorum eius. zz.

LOcutus ē aūt dd dño
verba carminis hu
ius: in die qua liberauit
eū dñs de manu oim
inimicorū ſuorū & de
manu ſaul. Et ait. Dñs
petra mea & robur me
um & ſaluator me. Deus
fortis meus: ſpabo
in eū. Scutū meum &
cornu ſalutis mee: ele-
uator meus & refugiū
meū: ſaluator meus: de
iniquitate liberabis me.
Laudabilē inuocabo
dñm: & ab inimicis me
is ſaluus ero. Quia cir
cūdederūt me cōtritio-
nes mortis torrētes be
lial terruerūt me. Fūes
inferni circundederūt
me: puenerunt me laq̄i
mortis. In tribulatione
mea inuocabo dñm: &
ad deū meū clamabo.
Et exaudiet de tēplo ſā
cto ſuo vocē meā: & cla
mor me? vēiet ad aures
eius. Cōmota ē & cōtre
muit terra: fundamēta
montiū cōcuſſa ſūt &
cōquaſſata: qm̄ irat? ē.
Aſcēdit fumus de nari
bus eius: & ignis de ore
eius vorauit: carbones
ſuccēſi ſunt ab eo. Et
inclinauit celos & dſcē
dit: & caligo ſub pedi-
bus eius. Et aſcēdit ſup
cherubin & volauit: &
lapſus eſt ſup pēnas vē
ti. Poſuit tenebras ī cir
cuitu ſuo latibulum: cri
brās aq̄s de nubib̄ ce-
lorū. Pre fulgore ī cō
ſpectu eius: ſuccēſi ſunt
carbones ignis. Tona
bit de celo dñs: & ex-
celſus dabit vocē ſuam.
Miſit ſagittas & diſſi-
pauit eos: fulgura & cō
fūpſit eos. Et appuerūt
effuſiōes maris: & reue
lata ſunt fundamēta or
bis ab īcrepatione dñi:
ab īſpiratiōe ſpūs furo
ris eius. Miſit de excel-
ſo & aſſūpſit me: & tra-
xit me de aquis multis

τ digiti manuū eius τ digiti
καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν
pedū eius ſex τ ſex: vigiti τ quattuor numero. τ
ποδῶν αὐτοῦ ἓξ καὶ ἓξ, ἕκαστοι καὶ τέσσαρες ἀριθμῷ. καὶ
ipſe de genere titanor: τ impperauit iſrael.
γι αὐτὸς ἀπόγονος τιτάνων, καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραήλ.
τ percuſſit eū ionathan filius ſamaa fratris dauid
καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωναθὰν υἱὸς σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυὶδ
quattuor iſtos natos de genere
τοὺς τέσσαρας τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους
gigātū in geth. τ ceciderūt in manu dauid τ
τῶν γιγάντων ἐν γέθ. καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ
in manu ſeruorū eius.
ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ca. 22.

ET locut? eſt dauid dño verba
Καὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς
carminis huius in die qua liberauit eū dño de ma-
ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξείλατο αὐτὸν κύριος ἐκ χει
nu oium inimicoꝝ ſuorū: τ de manu ſaul.
ρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς σαούλ.
τ dixit: dño petra mea τ munitio mea τ eru
καὶ εἶπεν, κύριος πέτρα μου καὶ ὀχύρωμά μου καὶ ἐξε
ctio me mihi deus me?: cuſtos me?: cōfiſus e
λούμενός μοι ἐμοὶ ὁ θεός μου, φύλαξ μου, πεποιθὼς ἐπ'
ro in eo. protector meus τ cornu ſalutis
αὐτῷ. ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας
mee: ſuſceptor me? τ refugiū ſalutis mee: te
μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ σωτηρίας μου, ἐξ
iniquo ſaluabis me: laudabilē inuocabo dñm: τ ab
ἀδίκου σώσεις με, αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν
inimicis meis ſaluus ero: qm̄ circūdederūt me cōtritio-
ἐχθρῶν μου σωθήσομαι, ὅτι περιέσχον με συντρίμ
nes mortis torrētes inidtatio terruerūt me. funes
μοι θανάτου, καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξέμβησάν με. χορδαὶ
inferni circūdederūt me: τ preuenerūt me laquei mor
ᾅδου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με παγίδες θανά
tis: in tribulatiōe mea inuocabo dñm: τ ad
του, ἐν θλίψει μου ἐπικαλέσομαι τὸν κύριον, καὶ πρὸς
deū meū clamabo. τ audiuit de tēplo ſuo vo-
τὸν θεόν μου βοήσομαι. καὶ ἤκουσεν ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φω
cem meā: τ clamor me? in auribꝰ eius. τ cō
νῆς μου, καὶ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐσά
mota ē τ turbata eſt terra τ fundamēta celi cōcuſ
λευθη καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνε
ſa ſunt: qm̄ iratus eſt eis dño. aſcēdit fumus in i-
τάραχθη, ὅτι ἐθυμώθη αὐτοῖς κύριος. ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ
ra eiꝰ τ ignis ex ore eius voraui?. carbo
ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέφαγε. ἄνθρα
nes ſuccēſi ſūt ab eo: τ inclinauit celos τ deſ
κες ἐξεκαύθησαν ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἔκλινε οὐρανοὺς καὶ κα
cēdit: τ caligo ſub pedibus eius. τ aſcen
τέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. καὶ ἐπέ
dit ſup cherubim τ volauit: τ vlus ē ſup pen
βη ἐπὶ χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτέρυ
nas vētoꝝ: τ poſuit tenebras latibulū ſuū. tem
γων ἀνέμων, καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ. κύ
cuitu ſuo tabnaculū ſuū tenebre aquarū: nubes ae
κλω αὐτοῦ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, νεφέλαι ἀέ
rie. de lumine in cōſpectu eius ſuccēſi ſunt carbones ignē
ριοι. ἐκ φέγγους ἀπέναντι αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός.
τ intonuit de celo dño: τ excelſus dedit vocē
καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ ὁ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν
ſuā: τ miſit ſagittas τ diſſipauit eos. τ fulgu
αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε βέλη καὶ διεσκέδασεν αὐτούς. καὶ ἀστρα
rauit coruſcatiōes τ terruit eos: τ appuerūt emiſſiones maris. τ
ψὶ ἀστραπὴν καὶ ἐξέστησεν αὐτούς, καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης. καὶ
reuelata ſunt fundamēta orbis in increpatiōe dñi ā
ἀπεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει τοῦ κυ
ſpiratiōe ſpūs furoris eiꝰ. miſit de altitudine τ aſſūpſit me: traxit
ρίου ἀπὸ πνοῆς πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ. ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, εἵλκυσεν
me de aquis multis: liberauit me de robore inimicoꝝ meoꝝ:
με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐῤῥύσατό με ἐξ ἰσχυρῶν ἐχθρῶν μου, ὅτι

de odientibus me: qñ robusti erāt magis ꝙ ego. ꝓsuene
ἐκ τῶν μισούντων μι, ὅτι ἴσχυον ὑπὲρ ἐμέ· πρόσφθα
rāt me in die perditionis mee. ⁊ factꝰ ē dñs fir
σάι με ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας μου· καὶ ἐγένετο κύριος ἀντι
mamētū meū: ⁊ eduxit me in latitudinē. liberauit me:
στήριγμά μου, καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ἐξέσωσέ με,
quia voluit me. ⁊ retribuit mihi dñs ſcdm
ὅτι ἠθέλησέ με· καὶ ἀνταπέδωκέ μοι κύριος κατὰ τὴν
iuſtitiā meā ⁊ ſm mūdiciā manuū
δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν
mearū reddet mihi: qz cuſtodiui vias
μου ἀνταποδώσει μοι, ὅτι ἐφυλαξάμην ὁδοὺς κυρίου,
⁊ nō impie egi coꝝ deo meo. qñ oīa iudi
ps 17. καὶ οὐκ ἠσέβησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου· ὅτι πάντα τὰ κρί
cia eius in cōſpectu meo: ⁊ precepta eius
ματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ πρόσταγματα αὐτοῦ
nō amouebūtur a me. ⁊ ero imaculatꝰ ei ⁊
οὐκ ἀποστήσομαι ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ καὶ
cuſtodiā me ab iniquitate mea. ⁊ reſtituet mihi
φυλάξω με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου· καὶ ἀνταποδώσει μοι
dñs ſcdm iuſtitiā meā: ⁊ ſm mūdi
κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριό
ciam manuū mearꝫ in cōſpectu oculorū ſuorꝫ.
τητα τῶν χειρῶν μου ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
cū ſcō ſcūs eris: ⁊ cū inocēte inocēs eris: ⁊ cū
μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἔσῃ, καὶ με
electo electus eris: ⁊ cū peruerſo peruer
τὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ σκριβλεῦ σκριβλω
teris: qñ tu pplm māſuetū ſaluabis: ⁊ ocu
θήσῃ, ὅτι σὺ λαὸν πρᾶον σώσεις, καὶ ὀφθαλ
los excelſorū humiliabis. qñ tu illuminabis lucernā meā
μοὺς ὑψηλῶν ταπεινώσεις· ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου
dñe: ⁊ dñe illuminabit in tenebris meis: qz in te cur
κύριε, καὶ ὁ κύριος ἐκλάμψει ἐν σκότει μου, ὅτι ἐν σοὶ δρα
ram accinctus: ⁊ in deo meo trāſiliā murū.
μοῦμαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ἐξαλοῦμαι τεῖχος· ὁ
deus imaculatavia ei⁹. eloq̄ū dñi igne examinatū.
θεὸς ἄμωμος κέλευσις αὐτοῦ· τὸ ῥῆμα κυρίου πεπυρωμένον· ὑπερα
ctor ipse eſt oīb⁹ cōfidētib⁹ in eo. quia
σπιστὴς αὐτός ἐστι πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτῷ· διότι
qs deus preter dñm: ⁊ qs creator ꝓter deū no
τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου; καὶ τίς κτίστης πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ſtr⁹? de⁹ corroborās me fortitudine: ⁊ poſuit imaculatā
ὁ θεὸς ὁ κραταιῶν με δυνάμει, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν
viā meā. ponēs pedes meos et cerui: ⁊ ſta
ὁδόν μου· τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφου, καὶ ἐπὶ
tuēs me ſup excelſa: docēs manus meas ad pe
σῶν μέ ἐπὶ τὰ ὑψηλά, ὁδηγῶν τὰς χεῖράς μου εἰς πό
lēā: ⁊ frāgēs arcū ereū ſup brachia mea. ⁊
λεμον, καὶ κατάξας τόξον χαλκοῦν ἐπὶ βραχίονάς μου· καὶ
dediſti mihi clypeū ſalutis mee: ⁊ humilitas tua mul
ἔδωκάς μοι ὅπλον τῆς σωτηρίας μου, καὶ ὑπακοή σου ἐπλή
tiplicauit me. ⁊ dilataſti greſſus meos ſub
θυνέ με· καὶ ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑπο
tus me: ⁊ nō defecit in vſu meo.
κάτω μου, καὶ οὐκ ἠδύνησα ἐν ταῖς τρίβοις μου.
perſequar inimicos meos: ⁊ conterā eos. ⁊ nō
διώξω τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀφανιῶ αὐτούς· καὶ οὐκ
D conuertar donec cōſumā eos. cōfringā eos
ἀποστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς· θλάσω αὐτοὺς
⁊ non conſurgāt: ⁊ cadent ſub pedibus
καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσι, καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας
meos. ⁊ accinxiſti me fortitudine vt expugnē: ⁊ incur
μου· καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πολεμεῖν, καὶ κάμ
uabis inſurgentes cōtra me. ⁊ inimici mei
ψεις τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ· καὶ οἱ ἐχθροί μου
traditi ſunt mihi. ceruices odiētiū me cōculca
παραδόσει μοι· αὐχένας μισούντων με κατέσ
ui. clamauerūt ⁊ nō fuit q̄ ſaluaret: deus dñs ⁊ nō
τησα· ἀπέβησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ σώσων, θεὸς κὲ καὶ οὐκ
exaudiuit eos. ⁊ delebo eos vt puluerē tre: q̄ſi lutū:
ἐπήκουσεν αὐτῶν· καὶ λεανῶ αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν

בָּרַם	מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ יְכַדְּמוּנִי	[b]Liberauit me [c]ab inimi co meo [b]potentiſſimo & [c]ab his q oderāt me: [c]qñ [d]robuſtiores [b]me erant.
יוֹם אֵיד	בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן׃	[e]Preuenit me [b]in die [e]afflictionis mee: [f]& fctūs eſt
רָחַב מָצָא	וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי׃	[f]dñs [g]firmamētū [g] meū.
חָפֵץ	כִּי חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי	[h]Et eduxit [f]me [i]in latitudinē: [i]liberauit me: [h]qa
שׁוּב	כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי	[k]complacui ei. [i]Retribuet mihi [d]dñs [b]ſm iuſtitiā
	דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃	meā: [k]ſm mūdiciā [g]manuū mearū [c]reddet [f] mihi. [g]Quia [b]cuſtodiui [i]vias
שָׁפַט תָּמַם	כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו	[k]dñi: [i]& nō [m]egi impie [n]a deo meo. [r]Omnia [o]eni
סוּר תֹּם	לֹא אָסוּר מִמֶּנָּה׃ וָאֱהִי תָמִים	[q]iudicia eius [r]in conſpectu meo: [s]& p̄cepta eius
שָׁמַר	לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי׃ וַיָּשֶׁב	[r]nō [o]amoui [r]a me. [r]Et e[p]ro [p]pfectus corā [s] eo: [b]&
	יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבָרִי לְנֶגֶד	cuſtodiā me [c]ab iniquitate mea. [b]Et reſtituet [c]mihi [c]dñs [s]ſm iuſtitiā meā:
חָסַר	עֵינָיו׃ עִם חָסִיד תִּתָּחַסָּד עִם	[k]& [b]ſm mundiciā manuū mearū [t]in cōſpectu [k]oculorū ſuorū. [t]Cū [m] ſancto
גֶּבֶר תָּם	גִּבּוֹר תָּמִים תִּתַּמָּם׃ עִם נָבָר	[m]ſctūs eris: & [n] cum [r]robuſto [q]pfectus. Et [n]cū [t]electo [n]electus eris: [t] & cū
פָּתַל	תִּתָּבָרַר וְעִם עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל׃ וְאֶת	[r]puerſo [t]puerteris. [u] Et [b]populū [t]pauperē [b]ſaluū facies: [c]oculiſq; tuis [u]ex
טוּר עָנָה	יְהוָה יַגִּיחַ חָשְׁכִּי׃ כִּי בְכָה אָרוּץ	celſos [b]hūiliabis. [t]Quia
רוּץ גְּדוּד	גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג שׁוּר׃ הָאֵל	[k]tu [t]lucerna mea [m]dñe:
דָּגַל	תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה	[n]& tu [n] dñe [o] illuminabis
צָרַף	מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃ כִּי מִי	[p]tenebras meas. [r] In te
חָסָה	אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר׃	[q]ei [r]currā [s]accinctus: [n] in deo meo [t]trāſilia [t]murū.
עָזַז	מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל מָעוֹזִּי	[u]Deus [k] imaculata [b]via ei[p]us: [c]eloquium [b]dñi igne
נָתַר	חַיִל וַיִּתֵּר תָּמִים דַּרְכִּי׃ מְשַׁוֶּה	[c]examinatū: [c]ſcutum [b]eſt [b]oīm [t]ſpātiū [t]i ſe. [m]Quis
שָׁוָה כָּמַה	רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי	eſt [n]deus [o]p̄ter [p] dñm: [q]&
עָמַד לָמַד	יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה	quis [c]fortis [o] p̄ter [c]deum
לָחַם תֹּת	וְנִחֲתָה קֶשֶׁת נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי׃	noſtrū? [r] Deus [c]qui accin
נָחַשׁ	וַתִּתֶּן לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנָתְךָ	xit me [c]fortitudie: [t] & cō
נָתַן עָנָה	תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי	planauit [t]perfectā [b]viam
רָחַב	וְלֹא מָעֲדוּ כַּרְסֻלָּי׃ אֶרְדְּפָה אֹיְבַי	meā. [c]Goequans [b]pedes
רָדַף	וְאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד	meos [c]ceruis: [t]& ſup [r]ex
שָׁמַד שׁוּב	כַּלּוֹתָם׃ וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא	celſa mea [b]ſtatuens me.
כָּלָה מָחַץ	יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ וַתְּזַרְנִי	[t]Docēs [b]manus meas [t]ad
קוּם נָפַל	חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי	p̄liū: [m]& cōponēs quaſi
אָזַר כָּרַע	תַּחְתַּנָי׃ וְאֹיְבַי תָּתָּה לִי עֹרֶף	[n]arcum [r]ereum [r]brachia
קוּם	מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם׃ יִשְׁעוּ וְאֵין	mea. [q]Dediſti [t]mihi [u]cly
נָתַן שׁוּעַ	מוֹשִׁיעַ אֶל יְהוָה וְלֹא עָנָם׃	peū [t]ſalutis tue: [u]& man
יָשַׁע עָנָה	וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר אָרֶץ כְּטִיט	ſuetudo mea [t]multiplica
שָׁחַק		uit me. [r]Dilatabis [t] greſ
		ſus meos [u]ſubtus me: [u]&
		nō [c]dficiēt [b]tali mei. [c] Per
		ſequar [t]inimicos meos
		[c]& cōterā: [b]& nō [c]conuer
		tar [b]donec [c]conſumā eos.
		[m] Cōſumam eos: & [n] cō
		fringam [o] vt non [p] con
		ſurgāt: [q]cadēt [t]ſub [u]pedi
		bus meis. [t] Accixiſti me
		[u]fortitudine [t]ad preliū:
		[t]incuruaſti [t]reſiſtētes mi
		hi [u]ſubtus me. [b]Inimicos
		[n]eos [c]dediſti [b]mihi [c]dor
		ſum: [c]odientes me [c]& diſ
		pdā eos. [c] Clamabūt [b]&
		nō erit [q]ſaluet [b]ad [i]dñm:

חצות אדיקם ארקעם ותפלטני
מריבי עמי תשמרני לראש
גוים עם לא ידעתי יעבדוני
נכר יתכחשו לי לשמוע אזן
ישמעו לי בני נכר יבלו ויחגרו
ממסגרותם חי יהוה וברוך צורי
וירם אלהי צור ישעי האל
הנתן נקמת לי ומריד עמים
מתחתני ומואיבי מאיבי ומקמי
תרוממני מאיש חמסים תצילני
על כן אודך יהוה בגוים ולשמך
אזמר מגדול ישועות מלכו
ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו
עד עולם
Cap. xxiij
ואלה דברי דוד בן
נאם דוד בן
ישי ונאם הגבר הקם על משיח
אלהי יעקב ונעים זמרות
ישראל רוח יהוה דבר בי ומלתו
על לשוני אמר אלהי ישראל
לי דבר צור ישראל מושל
באדם צדיק מושל יראת
אלהים וכאור בקר יזרח שמש
בקר לא עבות ממטר דשא
מארץ כי לא כן ביתי עם אל
כי ברית עולם שם לי ערוכה
כל ושמרה כי כל ישעי וכל
חפץ כי לא יצמיח ובליעל כקץ
ממנד כלהם כי לא בידי יקחו ואיש
ינע בהם ימלא ברזל ועץ חנית
באש שרוף ישרפו בשבת תאלה
שמות הגבורים אשר לדוד ישב
בשבת תחכמני ראש
הושבי עדינו החעצני על שמנה
מאות החלל בפעם אחת ואחריו
אלעזר בן דדו בן אחי בשלשה
הגבורים עם דוד בחרפם

me & non exaudiet eos.
Delebo eos vt puluerē
terre: qſi lutū platearū
cōminuā eos atq; cōfri
gā. Saluabis me a cōtra
dictiōibus populi mei.
custodies me in caput
gentiū. Populus quē
ignoro seruiet mihi: filii alieni resistent mihi:
auditu auris obedient
mihi. Filii alieni defluxerūt: & cōtrahentur
anguſtiis ſuis. Viuit dominus & bñdictus deus
meus: & exaltabitur deus fortis ſalutis mee.
Deus qui das vīdictas
mihi: & deiicis pplos
ſub me. Qui educis
me ab inimicis meis: & a reſiſtentibus mihi eleuas me: a viro iniquo liberabis me. Propterea
cōfitebor tibi dñe in gētibus: & nomini tuo cantabo. Magnificās ſalutes
regis ſui: & faciēs miſericordiā xpo ſuo dd & ſemini ei in ſempitnū.

Ec ſūt verba 23. nouiſſima q dixit dd filius iſai. Dixit vir cui cōſtitutū e de xpo dī iacob: egregi pſaltes iſrael. Spūs dñi locutus eſt p me: & ſmo eius p liguā meā: dixit. Deus iſrael mihi locutus eſt fortis iſrl. Dñatur hoium iuſtus: dñatur in timore dei. Sicut lux aurore oriente ſole mane abſq; nubib? rutilat: & ſicut pluuiis germinat herba de terra. Nec tāta ē domus mea apud deū vt pactū etnū iniret mecū firmū in oibus atq; munitū. Cūcta eni ſal? mea & ois volūtas: nec ē qcq; ex eo qđ nō germinet. Preuaricatores aūt q̄ſi ſpine euellētur vniuerſi q̄ nō tollūtur manib?. Et ſi qs tāgere voluerit eas: armabitur ferro & ligno lāceato. igne q; ſuccenſe cōburentur vſq; ad nihilū. Hec noia fortiū: dd: ſedēs in cathedra ſapiētiſſim? princeps iter tres. Ipſe ē q̄ſi tenerrim? ligni vermiculꝰ: qui octigētos iter fecit impetu vno. Poſt hūc eleazar filiꝰ patrui eius ahoites inter tres fortes qui erant cū dd quādo exprobrauerūt

qui eſt de ciſo cōminuā eos. τ libera me de ꝓtradictiōibꝰ
ρν ἐξ ὁδῶν λοιμῶν ῥύσῃ αὐτούς · καὶ ἐξελοῦ με ἐξ ἀντιλογιῶν
ppli: cuſtodies me in caput gētiū. pplꝰ quē nō cognoui
λαοῦ, φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαός ὃν οὐκ ἔγνων
ſeruiuit mihi: in auditu auris obedīuit mihi. filii alie
ἐδούλευσέ μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι. υἱοὶ ἀλλό
ni mēriti ſūt mihi: filii alieni abijciētur: τ
τρισὶ ἐφύσαξτό μοι, υἱοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται, καὶ
errabūt ex anguſtijs ſuis. viuit dñs τ bene
σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν. ζῇ κύριος καὶ εὐλο
dictus dꝰ creauit me: τ exaltabitur deus me ſaluator me.
γητὸς ὁ πλάσας με, καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ σωτήρ μου.
fortis dñs deus dꝰ dedit vindictas mihi: τ humi
ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὃς ἔδωκέ μοι ἐκδικήσεις μοι, καὶ ὑπο
liauit pplos ſubtus me: τ eduxit me ex inimicis: τ
τάσσει λαοὺς ὑποκάτω μου, καὶ ἐξάγαγέ με ἐξ ἐχθρῶν, καὶ
de inſurgētibus cōtra me exaltabis me: de viro ini
ἐκ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ' ἐμοὶ ὑψώσεις με, ἐξ ἀνδρὸς ἀδί
quis liberabꝭ me. pp hoc cōfitebor tibi in gētib? dñe.
κου ῥύσῃ με. διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι κύ-
τ nomini tuo cātabo magnificā ſalutes re
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βα
gis ſui: τ faciēs miam xpo ſuo dauid
σιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ
τ ſemini ei vſq; in ſempiternū.
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Ca. 23.

Hec verba dauid nouiſſima. fidelis
Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι· πιστὸς A
dauid filꝰ ieſſe. τ fidelis vir: quē ſuſcitauit de
Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί. καὶ πιστὸς ἀνήρ, ὃν ἀνέστησεν ὁ θε
us xpm dei iacob: τ pcher pſalmus iſ
ὸς χριστὸν θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ψάλτης ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσ
rael. ſpiritus dñi locutus eſt in me: τ ſermo e
ραήλ· πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί, καὶ λόγος αὐ
ius in lingua mea. dixit dꝰ iſrael mihi lo
τοῦ ἐπὶ γλώσσης μου. εἶπεν ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐμοὶ ἐλά
cutꝰ eſt p me fmo e ius p liguā meā: dixit.
λησε δι' ἐμοῦ λόγος αὐτοῦ· εἶπεν
Deus iſrael mihi locutus eſt fortis iſrl. Dñatur hoium iuſtus: dñatur in timore
ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαι
dei. Sicut lux aurore oriente ſole mane abſq; nubib? rutilat: & ſicut pluuiis germinat herba de terra.
ος, ἄρχων φόβῳ θεοῦ· καὶ ὡς φῶς τὸ πρωῒ λάμψει ἀνα
τειλάντος ἡλίου πρωΐας οὐ νεφέλης διαστελλούσης· ἀπὸ στίλβου
σης ἐκ τῆς αὐγῆς αὐτοῦ ἐπὶ γῆς. ὅτι οὐχ οὕτως ὁ οἶκος
μου μετὰ θεοῦ, ὅτι διαθήκην αἰώνιον ἔθετό μοι
σῶσαί με ἑτοίμην ἐν πάσῃ καιρῷ πεφυλαγμένην,
ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα ἐν κυρίῳ,
ὅτι ὀμοὶ βλαστήσει ὁ παράνομος ὡσεὶ ἄκανθα
ἐκκεκομμένη εἰς ἀκάνθινα ἀντῶν. ταῦτα τὰ ῥήματα
potentiū dauid. ieſbaab filius thecemani pri
τῶν δυνατῶν Δαυίδ. Ἰεσβαὰλ υἱὸς θεκεμανὶ πρῶ
mus trium hic. adino aſoneus ille eſnites
τος τῶν τριῶν οὗτος. ἀδεινὼ ὁ ἀσωναῖος οὗτος ἐπὶ
bat gladiū ſuū cōtra octigentos interfe
τὸν ὀκτακοσίους τραυματίας
ctos vno ictu. τ poſt eū eleazar filiꝰ dodi filii
τὸν ἐπέστησε· καὶ μετ' αὐτὸν ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδὶ υἱοῦ B
patrui eius inter tres fortes.
πατρὸς ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς
hic fuit cū dauid cū exprobrauit ipſe
οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ὁ

in philisthim. τ philisthim ibi cōgregati
ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. καὶ ἦν ἀλλόφυλοι ἐκεῖ συνέχυσ-
sunt in prelio. τ ascēderūt viri israel aſ
σαν εἰς πόλεμον. καὶ ἀνέβησαν ἄνδρες ἰσραὴλ πρὸ
faciem eorū: τ ipſe surrexit τ percussit
προσώπου αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἐξανέστη καὶ ἐπάταξε τὸς
philisteos: donec defatigaretur manꝰ eius: τ ad
ἀλλοφύλους, ἕως ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προ
hesit manꝰ eius sup gladiū. τ fe-
σεκόλλησε ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν. καὶ ἐποίη-
cit dñs salutē magnā in die illa. τ
σε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ὁ
ppls reuersusꝫ post eū ad predādū. τ
λαὸς ἐπέστρεψεν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὸ σκυλεύειν. καὶ
post hunc samea filiꝰ aga arari. τ cōgregati
μετ' αὐτὸν σαμαίας υἱὸς ἀγὰ ὁ ἀρωρί. καὶ ἐπισυνήχ
sunt philisthim in matillā. τ erat ibi pars
θησαν ἀλλόφυλοι ἐπὶ σιαγόνα. καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς
agri plena lente. τ ppls fugit de facie
ἀγροῦ πλήρης φακοῦ. καὶ ὁλαὸς ἔφυγε ἀπὸ προσώπου
philisthim: τ stetit in medio partis:
τῶν ἀλλοφύλων, καὶ κατέστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος,
τ liberauit eā: τ percussit philisteos.
καὶ ἐξείλετο αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους.
τ fecit dñs salutē magnā. τ descen
καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην. καὶ κατα βαὶ
dunt tres de triginta principib⁹: τ ingres
σησι τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων, καὶ ἦσαν λ
ſi fuerāt ad dauid in spelūcā odollā. τ
ἦσι πρὸς δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον ὀδολλάμ. καὶ τὰ
agmina philistinorū castrametata sūt in val
τάγματα τῶν ἀλλοφύλων παρενέβαλεν ἐν τῇ κοι-
le titanorū. τ dauid erat tūc in mun-
λάδι τῶν τιτάνων. καὶ δαυὶδ ἦν τότε ἐν τῇ περιο-
ione: τ statio philistinorū erat tunc in be
χῇ, καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων ἦν τότε ἐν βη-
thleem. τ desiderauit dauid: τ dixit: quis dabit potū
θλεέμ. καὶ ἐπεθύμησε δαυὶδ, καὶ εἶπε, τίς ποτιεῖ
mihi aquā de cisterna q in bethleem q in
με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ
porta: τ irruperūt tres fortes ea
πύλῃ; καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ τὴν παρεμβο
stra philistinorū: τ hauserūt aquā de
λὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ
cisterna que in bethleē que in porta. τ ce
λάκκου τοῦ ἐν βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ. καὶ ἦλα
perūt: τ venerūt ad dauid. τ nō voluit
βον καὶ παρεβάλοντο πρὸς δαυίδ. καὶ οὐκ ἐβούλετο
dauid bibere illā. τ libauit eā dño: τ
δαυὶδ πιεῖν αὐτό. καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, καὶ
dixit: nō mihi fiat a dño vt factā hoc: ſi
εἶπεν, μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου ποιῆσαι τοῦτο, εἰ
ſanguinē virorū q profecti sūt in animis suis
αἷμα ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
bibam: τ nō voluit bibere eā. hec fece
πίομαι; καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποί
runt tres bellatores. τ abessa frater ioab filiꝰ
ησαν οἱ τρεῖς μαχηταί. καὶ ἀβισὰ ὁ ἀδελφὸς ἰωὰβ υἱὸς
saruia paimꝰ trium. iste leuauit hastā sua
σαρουίας πρῶτος τῶν τριῶν. οὗτος ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐ
am cōtra trecentos interfectos. iste erat nomi
τοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας. οὗτος ἦν ὀνομα-
natꝰ in tribus: de trib⁹ gnlosus: τ erat
σὶς ἐν τοῖς τρισίν, ἐκ τῶν τριῶν ἐνδοξος, καὶ ἦν
eis in principē: τ vsq; ad tres nō quene
αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχε-
rat. τ banaias filius ioiada filij viri fortis:
το. καὶ βαναίας υἱὸς ἰωιαδὰ υἱοῦ ἀνδρὸς δυνατοῦ,

'philistiim:ᵍ& congrega
ti sunt ʰillucⁱin prelium.
ᵏCumq; ascendissent ˡviᵐ
rimᵐisrael:ⁿipseᵒstetit
ᵖ& percussitᵍphilisteos
ʳdonecˢdeficeret ᵗmanꝰ
eius:ᵘ& obrigesceret ˣcū
ʸgladio.ᶻFecitqᵃᵇ dominus
ᶜsalutēᵈmagnāᵉiˢ die
ᶠilla:ᵍ& ppls qui fugerat
ʰreuersus estᵐ ad cesorū
ᵐspolia detrahenda. ⁿEt
post hūᵒsemaaᵖfiliᵍʳagᵍ
ge deˢarari.ᵗEt cōgrega
ti sunt ᵘphilistiim ᵛiˣ statio
ne.ʸErat quippeᶻibi
ᵃager ᵇlenteᶜplenus.Cūᵈ
qᵉfugissetᶠpopulus
ᵍa facieʰphilistiim: ⁱstetit
illeʲin medio
ᵏagriˡ& tutus ē eū.ᵐPer
cussitqⁿphilisteos:
ᵒ& fecitᵖdñsᵠsalutēʳmaᵍ
gnam:necnonᵗ& afi ᵘde
scēderātᵛtres q erātʷpriᵡ
cipesʸinter triginta.
ᶻ& venerant tpeᵃ messis
ᵇadᶜddᵈin
ᵉspelūcāᶠodollā.ᵍ Castra
autʰphilistinorum erant
ⁱpositaʲin valleᵏ gigātū:
ˡ& dauid erat
ᵐin pⁿsidio.ᵒ Porro statio
ᵖphilistinorūᵠ tūc erat in
ʳbethleem.ˢDesiderauit
ergoᵗdā aquam de lacu
ᵘ& ait.O siᵛquisʷmihi da
ret potumˣaqᵍʸde cisterᶻ
naᵃ est inᵇbethleemᶜiux
ta portam.ᵈ Irruperunt
ergoᵉtres fortesᶠ castra
ᵍphilistinorum:ʰ& hauᵢ
ferunt ʲaquamᵏde cisterˡ
naᵐbethleemⁿqᵒ eratᵖiux
ta portam:ᵠ& attulerūt
ʳadˢdauid.ᵗAt illeᵘnoluᵛ
it
ʷbibereˣsed libauit ʸeam
ᶻdomino
ᵃdicens.ᵇPropitiᵃ sitᵇmiᶜ
hiᵈdominus:
ᵉne faciamᶠhoc. ᵍ Nun
sanguinemʰhoim istorū
ⁱq profecti sunt:&ʲaiarū
periculū bibam?ᵏNoluit
ergoˡbibere.ᵐHecⁿfeceᵒ
runtᵖtres
ᵠrobustissimi. ʳ Abisai
quoqᵍˢfraterᵗioabᵘfilius
ᵛsarue:ʷprinceps erat dᵡ
ʸtribus.
ᶻIpse estᵃquiᵇ leuauitᶜhaᵈ
stā suāᵉcōtra ᶠtrecentos
quosᵍinterfecit:ʰ noiatⁱ
ʲin tribus &
ᵏinterˡtresᵐnobilior:ⁿeᵒ
ratqᵖeorum
ᵠprinceps:ʳ sed vsqᵗ ad
ˢtres primosᵘnōᵛpueneᵡ
rat.ʸEt banaiasᶻfiliusᵃioᵇ
iadeᶜviriᵈ fortissimi

כב כג כד כה כו כז כח כט ל לא לב לג לד לה לו לז לח לט מ מא מב מג מד מה מו מז מח מט נ נא נב נג נד נה נו נז נח נט

[a] אָטַר שׁוּר
[b] סָפַר
[c] יָסַף
[d] רָאָה
[e] חָזַק
[f] פָּנָה
[g] עָבַר
[h] חָנָה
[i] בּוֹא
[m] סָבַב
[n] עִיר
[o] שׁוּט
[p] נָתַן סָפַר
[q] פָּקַד הָיָה
[r] מֵאָה
[s] נָכָה
[t] עָשָׂה עָבַר
[u] סָכַל
[v] קוּם
[w] הָלַךְ
[x] נָסַל

[a] וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאָב שַׂר הַחַיִל
אֲשֶׁר אִתּוֹ שׁוּט נָא בְּכָל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע
וּפִקְדוּ אֶת הָעָם וְיָדַעְתִּי אֵת
מִסְפַּר הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל
הַמֶּלֶךְ וְיוֹסֵף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל
הָעָם כָּהֵם וְכָהֵם מֵאָה פְּעָמִים
וְעֵינֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ רֹאוֹת וַאדֹנִי
הַמֶּלֶךְ לָמָּה חָפֵץ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֶּחֱזַק
דְּבַר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאָב וְעַל שָׂרֵי
הַחַיִל וַיֵּצֵא יוֹאָב וְשָׂרֵי הַחַיִל
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת הָעָם אֶת
יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן
וַיַּחֲנוּ בַּעֲרוֹעֵר יְמִין הָעִיר אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הַנַּחַל הַגָּד וְאֶל יַעְזֵר׃ וַיָּבֹאוּ
הַגִּלְעָדָה וְאֶל אֶרֶץ תַּחְתִּים
חָדְשִׁי וַיָּבֹאוּ דָּנָה יַעַן וְסָבִיב אֶל
צִידוֹן׃ וַיָּבֹאוּ מִבְצַר צֹר וְכָל עָרֵי
הַחִוִּי וְהַכְּנַעֲנִי וַיֵּצְאוּ אֶל נֶגֶב
יְהוּדָה בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיָּשֻׁטוּ בְּכָל
הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תִשְׁעָה
חֳדָשִׁים וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלִָם׃
וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת מִסְפַּר מִפְקַד הָעָם
אֶל הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה
מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ חַיִל שֹׁלֵף
חֶרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת
אֶלֶף אִישׁ׃ וַיַּךְ לֵב דָּוִד אֹתוֹ
אַחֲרֵי כֵן סָפַר אֶת הָעָם וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל יְהוָה חָטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי וְעַתָּה יְהוָה הַעֲבַר
נָא אֶת עֲוֹן עַבְדְּךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי
מְאֹד׃ וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר וּדְבַר יְהוָה
הָיָה אֶל גָּד הַנָּבִיא חֹזֶה דָּוִד
לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְדִבַּרְתָּ אֶל דָּוִד
כֹּה אָמַר יְהוָה שָׁלֹשׁ אָנֹכִי
נוֹטֵל עָלֶיךָ בְּחַר לְךָ אַחַת מֵהֶם

[a] dixitq; rex ad ioab
[b] principē exercitus sui.
[c] Perambula omnes tribus
[d] israel a dan vsq; ad ber
sabee:
[e] & numera populū: vt
sciam
[f] numerum eius. Dixit
q; ioab
[g] regi. Adaugeat dominus deus tuus ad
[h] populū tuū q̄ntus nūc
est: iterūq; centuplicet
[i] in cōspectu dñi mei regis. Sed quid sibi dñs
meus rex vult in re hu
iuscemodi? Obtinuit āt
[k] sermo regis verba ioab & principum
[l] exercit. Egressusq; ē
[m] ioab & pricipes militū
[n] a facie regis vt numera
rent populum
[o] israel. Cunq; pertrāsis
sent iordanem:
[p] venerunt in aroer ad
[q] dexteram vrbis que ē
[r] in valle gad: & p iazer
[s] transierunt in
[t] galaad & in terram in
feriorem
[u] hodsi & venerūt in dā
[v] siluestria. Circūeūtes
q; iuxta sydonē trāsie
runt ppe menia tyri: &
oēm terrā euei & chana
nei: venerūtq; ad meri
diē iuda in bersabee: &
lustrata vniuersa
[w] terra affuerūt post no
uem
[x] mēses & viginti dies
[y] ierusalem.
[z] Dedit ergo ioab nūe
rū descriptionis populi
[a] regi. Et inuenta sunt d
[b] israel octingenta
[c] milia virorum fortium
[d] qui educerent
[e] gladium: & de iuda qn
genta
[f] milia pugnatorū. Per
cussit aūt cor dauid eū
[g] postq̄ numeratus ē po
pulus. Et dixit
[h] dauid ad dominū. Pec
caui valde in hoc
[i] facto: sed p̄cor domie
vt transferas
[k] iniquitatem serui tui:
[l] quia stulte egi
[m] nimis. Surrexit itaq;
[n] dauid mane: & sermo
[o] dñi fctūs est ad gad p
phetam & videntē dd
[p] dicens. Vade & loque
re ad dauid.
[q] Hec dicit dñs. Trium
[r] tibi datur optio: elige
[s] vnū qd volueris ex his:

[a] dixit rex ad ioab pricipē exerci
[b] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἰωὰβ ἄρχοντα τῶν δυνά
tuum q̄ cū eo: pambula tā in omnes
μεων τῶν μετ' αὐτοῦ, περίελθε δὴ εἰς πάσας τὰς
tribus israel & iuda a dan & vsq; ad ber
φυλὰς τοῦ ἰσραὴλ καὶ ἰούδα ἀπὸ δὰν καὶ ἕως βηρ
sabee: & considera ppl̄m: & sciam
σαβεαί, καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαόν, καὶ γνώσομαι τὸν
numerū ppl̄i. & dixit ioab ad re
ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπεν ἰωὰβ πρὸς τὸν βασι
gem: adaugeat dñs deus tuus sup ppl̄m: si
λέα, προσθείη κύριος ὁ θεός σου ἐπὶ τὸν λαόν, ὥσ
cut & istos centuplum: & ocu
περ καὶ τούτους ἑκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλ
li dñi mei regis videntes. &
μοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες. καὶ
dñs meus rex quare vult verbū hoc?
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἱνατί θέλει τὸ ῥῆμα τοῦ
& obtinuit sermo regis sup
το; καὶ κατεκράτησε τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπὲρ
ioab & super principes exercitus. &
ἰωὰβ καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως. καὶ
egressus ē ioab & principes exercitus a fa
ἐξῆλθεν ἰωὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκ προσώ
cie regis vt cōsiderarēt ppl̄m israel.
που τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν ἰσραήλ.
& ptrāsierūt iordanē: & castrametati sūt in aroer
καὶ διέβησαν τὸν ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν ἀροὴρ
a dextris vrbis q̄ in medio vallis gad
ἐκδεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος γὰδ
& eliezer. & venerūt in galaad & in terrā inferiorē
καὶ ἐλιέζερ. καὶ ἦλθον εἰς γαλαὰδ καὶ εἰς γῆν χετθιὶμ
chades: & venerūt vsq; in dan. & circūierunt
χάδης, καὶ παρεγένοντο ἕως δάν. καὶ ἐκύκλωσαν τὴν
sidonē & venerūt in munitionē tyri: & in om
σιδῶνα καὶ ἔρχονται εἰς μαβσὰρ τύρου, καὶ εἰς πά
nes ciuitates euei & chananei: & e
σας τὰς πόλεις τοῦ εὐαίου καὶ τοῦ χαναναίου, καὶ ἐκ
unt ad meridiē iuda & bersabee. &
πορεύονται ἐπὶ τὸν νότον ἰούδα καὶ βηρσαβεαί. καὶ
lustrarūt vniuersam terrā: & veniunt post
περιῆλθον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ παραγίνονται μετὰ
nouē mēses & viginti dies in hierusalem. & de
ἐννέα μῆνας καὶ εἴκοσι ἡμέρας εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἔ
dit ioab numerū cōsideratiōis ppl̄i
B δωκεν ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ
regi. & erat israel octigenta milia viro
τῷ βασιλεῖ. καὶ ἦν ἰσραὴλ ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν
fortitudinis q̄ educerēt gladiū. & viri iuda vi
δυνάμεως ἐσπασμένων ῥομφαίαν. καὶ ἄνδρες ἰούδα ἀν
rorū pugnatorū quingēta milia. & percus
δρῶν μαχητῶν πεντακόσιαι χιλιάδες. καὶ ἐπάτα
sit cor dauid eum post hec: q; nūerauit
ξε καρδία δαυὶδ αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε
ppl̄m. & dixit dauid ad dñm: peccaui ni
τὸν λαόν. καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς κύριον, ἡμάρτηκα σφό
mis faciēs verbū hoc. & nūc dñe au
δρα ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ νῦν κύριε περίε
fer iniq̄tatē serui tui: q̄m stulte egi
λε τὴν ἀδικίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην
nimis. & surrexit dauid mane: & sermo domi
σφόδρα. καὶ ἀνέστη δαυὶδ τοπρωΐ, καὶ ῥῆμα κυρί
ni factus ē ad gad prophetā vidētē dauid
ου ἐγένετο πρὸς γὰδ τὸν προφήτην τὸν ὁρῶντα δαυὶδ
dicēs: vade & loquere ad dauid dicēs.
λέγων, πορεύου καὶ λάλησον πρὸς δαυὶδ λέγων.
hec dicit dñs: tria ego porto cōtra te: eli
τάδε λέγει κύριος, τρία ἐγὼ αἴρω ἐπὶ σέ, ἔκλε
ge tibi vnū ex eis:
ξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν,

וְאֶעֱשֶׂה לָּךְ׃ וַיָּבֹא גָד אֶל דָּוִד וַיַּגֶּד
לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ הֲתָבוֹא לְךָ שֶׁבַע
שָׁנִים רָעָב בְּאַרְצֶךָ אִם שְׁלֹשָׁה
חָדָשִׁים נָסְךָ לְפָנֶיךָ צָרֶיךָ וְהוּא
רֹדְפֶךָ וְאִם הֱיוֹת שְׁלֹשֶׁת יָמִים
דֶּבֶר בְּאַרְצֶךָ עַתָּה דַּע וּרְאֵה
מָה אָשִׁיב שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל גָּד צַר לִי מְאֹד נִפְּלָה נָּא
בְיַד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבְיַד
אָדָם אַל אֶפָּלָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה דֶּבֶר
בְּיִשְׂרָאֵל מֵהַבֹּקֶר וְעַד עֵת מוֹעֵד
וַיָּמָת מִן הָעָם מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע
שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ
הַמַּלְאָךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם לְשַׁחֲתָהּ וַיִּנָּחֶם
יְהוָה אֶל הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ
הַמַּשְׁחִית בָּעָם רַב עַתָּה הֶרֶף
יָדֶךָ וּמַלְאַךְ יְהוָה הָיָה עִם גֹּרֶן
הָאָרַוְנָה הַיְבוּסִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל יְהוָה בְּרְאֹתוֹ אֶת הַמַּלְאָךְ
הַמַּכֶּה בָּעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי
חָטָאתִי וְאָנֹכִי הֶעֱוִיתִי וְאֵלֶּה
הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי
וּבְבֵית אָבִי׃ וַיָּבֹא גָד אֶל דָּוִד
בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה
הָקֵם לַיהוָה מִזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אָרַוְנָה
הַיְבוּסִי׃ וַיַּעַל דָּוִד כִּדְבַר גָּד
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיָּשָׁקֹף אָרַוְנָה
וַיַּרְא אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֶת עֲבָדָיו
עֹבְרִים עָלָיו וַיֵּצֵא אָרַוְנָה
וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ אַפָּיו אָרְצָה׃
וַיֹּאמֶר אָרַוְנָה מַדּוּעַ בָּא אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ אֶל עַבְדּוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד
לִקְנוֹת מֵעִמְּךָ אֶת הַגֹּרֶן לִבְנוֹת
מִזְבֵּחַ לַיהוָה וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה
מֵעַל הָעָם׃ וַיֹּאמֶר אָרַוְנָה אֶל

vt faciã tibi. Cunq; veniſſet gad ad dd nuciauit ei dicens. Aut ſeptem ānis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus menſibus fugies aduerſarios tuos & illi te perſequētur: aut cer te tribus diebus erit peſtilentia in terra tua. Nunc ergo delibera & vide quē reſpōdeā ei q̄ me miſit ſermonē. Dixit aūt dd ad gad. Coarctor nimis: ſed melior ſit vt incidam in manū dñi multe enim ſūt miſerationes eius: in manū hoīm ne incidā. Immiſitq; dominus peſtilētiā in iſrael: de mane vſq; ad tempus conſtitutū: & mortui ſūt ex populo a dan vſq; berſabee ſeptuaginta milia virorū. Cūq; extendiſſet manū ſuā angelus dñi ſup ieruſalē vt diſperderet eā: miſertus eſt dñs ſup afflictionē: & ait angelo peruertenti populum. Sufficit nunc: contine manū tuā. Erat aūt angelus dñi iuxta aream areuna iebuſei. Dixit dauid cū vidiſſet angelum cedentem populum. Ego ſum qui peccaui: & ego iniquegi: iſti qui oues ſunt qd fecerunt? Vertatur obſecro manus tua cōtra me: & cōtra domū patris mei. Venit aūt gad ad dauid in die illa: & dixit ei. Aſcēde & conſtitue altare dño in area areuna iebuſei. Et aſcendit dd iuxta ſermonē gad quē pceperat ei dñs. Conſpiciensq; areuna animaduertit regem & ſeruos eius tranſire ad ſe: & egreſſus adorauit regem pronovultu in terram. Et ait. Quid cauſe eſt vt veniat domin? me? rex ad ſeruum ſuum? Cui dauid ait. Vt emam a te aream: & edificem altare domino: & ceſſet interfectio que graſſatur in populo. Et ait areuna ad

τ faciam tibi. τ venit gad ad dauid: τ nũcia
καὶ ποιήσω σοι. καὶ ἦλθε γὰδ πρὸς δαυὶδ, καὶ ἀπήγ
uit ei dicēs: elige tibi vt fiāt vel tres
γειλεν αὐτῷ λέγων, ἕλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι ἢ τρία
anni famis fuę terrā: vt tribus mēſibꝰ fugias tu de
ἔτη λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἀπ
facie inimicoꝝ tuoꝝ: τ ipſi perſequātur
προσώπου τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ αὐτοὺς καταδιώκειν
te: aut ꝙ fiat tribꝰ diebus mote in terra. τ
σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ
nūc delibera τ vide qđ rādeā ei qui miſit me. τ
τῶν γνῶθι καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με. καὶ
dixit dauid ad gad: arcta mihi nimis ſūt res:
εἶπε δαυὶδ πρὸς γάδ, στενά μοι σφόδρα ἐστὶν τὰ πρά
ſed incidam in manus dñi: quia
γματα, ἐὰν ἐμπεσοῦμαι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου, ὅτι
multe miſerationes eius nimis: τ in manus hoī
πολλοὶ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀν
minū non ſcidā. τ elegit ſibi dauid
θρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ δαυὶδ
mortē. τ dedit dñs mortē in iſrael a
θάνατον. καὶ ἔδωκε κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ
mane τ vſq; ad horā prādij. τ mortui ſūt de po
πρωΐθεν καὶ ἕως ὥρας ἀρίστου. καὶ ἀπέθανον ἐκ τοῦ λα
pulo a dan τ vſq; ad berſabee ſeptuaginta mi
οῦ ἀπὸ δὰν καὶ ἕως βηρσαβεὲ ἑβδομήκοντα χιλιά
lia virorū. τ extēdit angelus manū ſuā
δες ἀνδρῶν. καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τὴν χεῖρα αὐτ
ſup ieruſalem vt diſperderet eam: τ pcti
οῦ ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ μετεμ
tuit dñs ſup malū: τ dixit angelo
εήθη κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ
corrūpēti in pplo: ſufficit nūc: remitte ma
διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ, ἱκανοῦ νῦν, ἄνες τὴν χεῖ
nū tuā: τ angelus dei erat iuxta
ρά σου, καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἦν ἐγγὺς παρὰ τὴν
aream oma iebuſei. τ dixit dauid ad
ἅλω ὁρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. καὶ εἶπε δαυὶδ πρὸς
dñm: cū vidiſſet ipſe angelū cedē
κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτον
tem in pplo: τ dixit: ecce ego peccaui: τ ego
τα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἐγὼ
paſtor: malefeci: τ iſti oues qđ
ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί
fecerūt: fiat man9 tua ꝙ me τ ꝙ do
ἐποίησαν; γενέσθω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴ
mui patris mei. τ venit gad ad dauid in
κῳ τοῦ πατρός μου. καὶ ἦλθε γὰδ πρὸς δαυὶδ ἐν
die illa τ dixit: aſcēde τ cōſtitue ara
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπε, ἀνάβηθι καὶ στῆσον θυσια
re dño in area oma iebuſei. τ aſcēdit dauid
στήριον τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἅλῳ ὁρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. καὶ ἀνέβη δαὶ
iuxta verbū gad prophete: quēadmodū p̄ceperat
κατὰ τὸ ῥῆμα γὰδ τοῦ προφήτου, ὃν τρόπον ἐνετείλατο
ei dñs. τ iclinauit oma τ vidit regem τ
αὐτῷ κς. καὶ ἐκλιναν ὁρνὰ καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς
ſeruos eius trāſeuntes ad ſe: τ egreſſus eſt
παῖδας αὐτοῦ διαπεραιουμένους ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐξελθὼν ἐπ
na τ adorauit regem ſup faciē
νὰ καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον
ſuā ſup terrā. τ dixit oma: cur venit dño
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εἶπεν ὁρνὰ, τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριος
meus rex ad ſeruū ſuū? τ dixit
μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπεν
ei dauid: vt poſſideā a te aream τ
αὐτῷ δαυὶδ, κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὴν ἅλω καὶ οἰ
edificē altare dño: vt ceſſet ruina
κοδομῆσαι θυσιαστήριον κυρίῳ, ὅπως ἐπίσχῃ ἡ συντρι
a pplo. τ ait oma ad
βὴ ἀπὸ λαοῦ. καὶ εἶπεν ὁρνὰ πρὸς

dauid: accipe: ⁊ faciat dño meo rex
δαυὶδ, λάβε, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασι-
dño qđ placitū ē coā co. ecce vi-
λεὺς τῷ κυρίῳ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. ἰδοὺ οἱ μό-
uli in holocaustū ⁊ rote ⁊ instrumēta
χοι εἰς ὁλοκάυτωσιν καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τῶν
boū in ligna. ⁊ oia dedit orna re-
βοῶν εἰς ξύλα. καὶ τὰ πάντα ἔδωκεν ὁρνὰ τῷ βα
gi. ⁊ virit orna ad regē: dño deus
σιλεῖ. καὶ ἔπεσεν ὁρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα, κύριος ὁ θεός
tu⁹ benedicat tibi. ⁊ virit rex ad orna:
σου εὐλογήσαι σε. καὶ ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ὁρνά,
nequ⁹ sed acquirēs acquirā a te in pre-
οὐχὶ ἀλλ' ἢ κτώμενος κτήσομαι παρά σοῦ ἐν ἀλ-
cio: ⁊ nō offerā dño deo meo ho-
λάγματι, καὶ οὐκ ἀνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ μου ὁλο-
locaustū gratis: ⁊ emit dauid areas ⁊
καύτωμα δωρεάν, καὶ ἐκτήσατο δαυὶδ τὴν ἅλω καὶ
bouesin argēto ḋnāginta siclis. ⁊ edi-
τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ πεντήκοντα σίκλων· καὶ ὠκο
ficauit ibi dauid altare dño: ⁊ obtulit
δόμησεν ἐκεῖ δαυὶδ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγ
holocausta ⁊ pacifica. ⁊ ꝓpic⁹ factus ē
κεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς· καὶ ἵλεως ἐγένετο
dño terre ⁊ cessauit ruina sup israel.
κύριος τῇ γῇ καὶ ἐπέσχεν ἡ πτῶσις ἐπὶ ἰσραήλ.

Regnoꝝ iij.
Βασιλειῶν γ'. Ca.i.

A Et rex dauid senex
x Αὶ ὁ βασιλεὺς δαυὶδ πρεσβύτης
Infra. valde ꝓfectus in diebus ⁊
co. σφόδρα προβεβηκὼς ἐν ἡμέραις καὶ
indebāt eum vestibus: ⁊ nō calefiebat. ⁊
περιβάλλων αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο· καὶ
dixerūt serui ei⁹ ei: querāt dño
εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ αὐτῷ, ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ
nro regi adolescētulā virginē. ⁊ astabit
ἡμῶν τῷ βασιλεῖ νεᾶνιν παρθένον. καὶ παραστήσεται
coā rege ⁊ erit cū fouēs: ⁊
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἔσται αὐτὸν ἐάλπουσα, καὶ
iacebit in sinu suo: ⁊ calefiet
κατακύσεται ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ θερμανεῖ ὁ
dño nr rex. ⁊ ḡsiluit ado-
κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς· καὶ ἐζήτησαν παῖ-
lescētulā speciosā in oīb⁹ finib⁹ israł. ⁊ inuenūt abi
δα καλὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ ἰσρ. καὶ εὗρίσκευσι τὴν ἀβι
sag sunamitin: ⁊ adducunt eam regi. ⁊
σὰγ τὴν σουναμίτιν, καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν τῷ βασιλεῖ· καὶ
puella pulchra forma nimia: ⁊ erat regi fo-
παῖς καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ ἐάλ
uens ⁊ ministrabat ei. ⁊ rex nō co
πουσα καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγ
gnouit eā. ⁊ adonias filꝰ aggith eleuabat dicēs: ego
νω αὐτήν. καὶ ἀδωνίας υἱὸς ἀγγὶθ ἐπῆρτο λέγων, ἐγὼ
regnabo. ⁊ fecit sibi currus ⁊ eqtes
βασιλεύσω. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς
et ḋnāginta viros precursores eius. ⁊
καὶ πεντήκοντα ἄνδρας προτρέχοντας αὐτοῦ. καὶ
nō corripuit eū pater suus aliqñ di-
οὐκ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ πώποτε λέ-
cens: cur fecisti sic. ⁊ ipse pulcher
γων, τί ὅτι πεποίηκας οὕτως· καὶ οὗτος καλὸς τῇ
aspectu nimis ⁊ hūc genuit post absalom.
ὄψει σφόδρα καὶ τοῦτον ἐβίωσεν μετὰ τὸν ἀβισαλώμ.
et erant sermōes eius cū ioab filio saruie: ⁊
καὶ ἦσαν οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ ἰωὰβ υἱοῦ σαρουίε, καὶ
cum abiathar sacerdote: ⁊ adiuuabāt post ado-
μετὰ ἀβιαθὰρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω ἀδω-
nīā. ⁊ sadoch sacerdos ⁊ banaas filꝰ iohade ⁊
νιᾶ· καὶ σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ βαναίας υἱὸς ἰωαδὰ καὶ
nathan ꝓpheta ⁊ semei ⁊ amici eius
ναθὰν ὁ προφήτης καὶ σεμεὶ καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ

ꝺdauid.ꝺAccipiat⁸& offe
rat⁵dñs meus⁶rex: sicut
⁹placet⁶ei.Habes⁸bouef
⁵in holocaustum: ooooo
⁴& plausti⁷ū⁵& iuga⁴ boū
ᵐi vsum ᵐlignorū. ⁿOia
⁹dedit⁵areuna⁶regi.⁹Di-
xit qꝫ ooooooooooooooooo
⁴areuna⁸ad⁶regē. ⁷Dñs
³deus tuus ooooooooooo
⁸suscipiat votū tuū.⁹Cui
rñdēs⁶rex⁵ait.ooooooooo
⁶Nequaquā vt vis:⁸sed⁴e
mam ³precio⁸a te:ooooo
ᵐ& nō⁹offerā⁹ dño⁵deo
meo⁸holocausta oooooo
⁶gratuita. ⁹Emit ergo
⁴dauid⁶aream⁷& oooooo
³boues⁸argenti⁹siclis⁶qn
quaginta:⁹& edificauit
⁴ibi⁶dauid⁸ altare⁵dño:
⁴& obtulit ⁵holocausta
³& pacifica. ᵐEt propitia
tus ē ⁿdñs⁹terre.⁷& cohi
bita est⁸plaga⁴ab ⁹israel.
Explicit liber scds regū.

Incipit liber primus
Malachi.i. Regū terti⁹.

ΘT rex⁵dd Cap.i.
⁶senuerat:⁹hēbatqꝫ
etatis plurimos ⁶dies.
⁶Cūqꝫ opiretur⁸vestibus
⁹nō⁶calefiebat. ³Dixerūt
ergo ᵐei⁸serui sui.⁹Que
ramus⁶dño nro⁹regi ⁴a-
doleſcētulā⁸virginem⁶& ſtet⁸coram⁶rege:⁷&⁸fo-
ueat⁶eum:⁵dormiatqꝫ
⁶i sinu suo: ⁹& calefaciat
⁶dñm nrm⁶regē.⁸Que-
sierūt igitur ⁵adolescētu
lā⁶speciosam⁵in oibus ³fi
nibus ᵐisrael: ⁿ& inuene
runt⁸abisac⁹sunamitē:
⁶& adduxerūt⁸eā ⁶ad re-
gē. Erat aūt⁸puella⁶pul-
chra ³nimis⁸ dormiebat
qꝫ⁵cum rege ooooooooo
⁹& ministrabat ei:⁶rex ve-
ro⁷nō⁸cognouit eā.⁸ A-
donias ā⁵filius⁶agith⁵ e
leuabatur⁶dicens. ooooo
ᵐEgo ⁿregnabo. ⁹Fecit⁸
qꝫ⁶sibi ⁹currum ooooooo
⁶& equites:⁸& quinqua-
ginta⁶viros⁸qui curreret
⁶ante eū:⁶Nec⁶corripuit
eū⁸pater suus ⁵ aliquādo
⁶dicens.⁵Quare⁶hoc⁸fe-
cisti? Erat⁸autem & ooooo
⁵ipse⁶pulcher⁶valde:scds
ⁿnatu oooooooooooooooo
⁹post⁸absalom. ᵠEt⁶ser-
mo eius oooooooooooooo
⁹cum⁶ioab⁵filio ⁴saruie:
⁶& cum³abiathar ooooo
⁸sacerdote qui ⁵ adiuua-
bant partes⁵adonie.ooooo
⁹Sadoch vero ⁶sacerdos
⁸& banaias⁵filius ⁵ioia-
de⁶& nathan ⁵prophetа
⁶& semei ᵐ& rel ooooooo

Cap.i.
⁵בֹּא יוֹם ׀ וְהַמֶּלֶךְ ׀ דָּוִד זָקֵן בָּא ׀ בַּיָּמִים
⁵כְּסָה ׀ חָמֵם ׀ וְיַכְסֻהוּ ׀ בַּבְגָדִים ׀ וְלֹא ׀ יִחַם ׀ לוֹ׃
⁵אָמַר ׀ בְּקֹשׁ ׀ וְיֹאמְרוּ ׀ לוֹ עַבָדָיו ׀ יְבַקְשׁוּ ׀ לַאדֹנִי
⁵בְּתוּל ׀ בְּנַעֲרָה ׀ בְּתוּלָה ׀ וְעָמְדָה ׀ לִפְנֵי
⁵חָיָה ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ וְתִהְיֶה ׀ לוֹ ׀ סֹכֶנֶת ׀ וְשָׁכְבָה
⁵בְּחֵיקֶךָ ׀ וְחַם ׀ לַאדֹנִי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀׃ וַיְבַקְשׁוּ
⁵נַעֲרָה ׀ יָפָה ׀ בְּכָל ׀ גְּבוּל ׀ יִשְׂרָאֵל ׀
⁵מָצָא ׀ וַיִּמְצְאוּ ׀ אֶת ׀ אֲבִישַׁג ׀ הַשּׁוּנַמִּית ׀
⁵בּוֹא ׀ וַיָּבִאוּ ׀ אֹתָהּ ׀ לַמֶּלֶךְ ׀׃ וְהַנַּעֲרָה ׀ יָפָה
⁵הָיָה ׀ עַד ׀ מְאֹד ׀׃ וַתְּהִי ׀ לַמֶּלֶךְ ׀ סֹכֶנֶת
⁵שָׂרַת ׀ וַתְּשָׁרְתֵהוּ ׀ וְהַמֶּלֶךְ ׀ לֹא ׀ יְדָעָהּ׃
⁵נָשָׂא ׀ וַאֲדֹנִיָּה ׀ בֶּן ׀ חַגִּית ׀ מִתְנַשֵּׂא ׀ לֵאמֹר
⁵מָלַךְ ׀ עָשָׂה ׀ אֲנִי ׀ אֶמְלֹךְ ׀ וַיַּעַשׂ ׀ לוֹ ׀ רֶכֶב
⁵רוּץ ׀ וּפָרָשִׁים ׀ וַחֲמִשִּׁים ׀ אִישׁ ׀ רָצִים
⁵פָּנָה ׀ יוֹם ׀ לְפָנָיו׃ וְלֹא ׀ עַצָּבוֹ ׀ אָבִיו ׀ מִיָּמָיו
⁵מָדַע ׀ לֵאמֹר ׀ מַדּוּעַ ׀ כָּכָה ׀ עָשִׂיתָ ׀ וְגַם
⁵הוּא ׀ טוֹב ׀ תֹּאַר ׀ מְאֹד ׀ וְאֹתוֹ ׀ יָלְדָה
⁵אָחֲרֵי ׀ אַבְשָׁלוֹם ׀׃ וַיְהִי ׀ דְּבָרָיו
⁵עִם ׀ יוֹאָב ׀ בֶּן ׀ צְרוּיָה ׀ וְעִם ׀ אֶבְיָתָר
⁵כֹּהֵן ׀ וַיְעֻזְרוּ ׀ אַחֲרֵי ׀ אֲדֹנִיָּה ׀׃
⁵וְצָדוֹק ׀ הַכֹּהֵן ׀ וּבְנָיָהוּ ׀ בֶּן ׀ יְהוֹיָדָע
⁵נָתָן ׀ הַנָּבִיא ׀ וְשִׁמְעִי ׀ וְרֵעִי ׀

וְהַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ
עִם אֲדֹנִיָּהוּ וַיִּזְבַּח אֲדֹנִיָּהוּ צֹאן
וּבָקָר וּמְרִיא עִם אֶבֶן הַזֹּחֶלֶת
אֲשֶׁר אֵצֶל עֵין רֹגֶל וַיִּקְרָא אֶת
כָּל אֶחָיו בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלְכָל אַנְשֵׁי
יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְאֶת נָתָן
הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ וְאֶת הַגִּבֹּרִים וְאֶת
שְׁלֹמֹה אָחִיו לֹא קָרָא׃ וַיֹּאמֶר
נָתָן אֶל בַּת שֶׁבַע אֵם שְׁלֹמֹה
לֵאמֹר הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ כִּי מָלַךְ
אֲדֹנִיָּהוּ בֶּן חַגִּית וַאדֹנֵינוּ דָּוִד לֹא
יָדָעַ וְעַתָּה לְכִי אִיעָצֵךְ נָא עֵצָת
וּמַלְטִי אֶת נַפְשֵׁךְ וְאֶת נֶפֶשׁ בִּנֵךְ
שְׁלֹמֹה׃ לְכִי וּבְאִי אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד
וְאָמַרְתְּ אֵלָיו הֲלֹא אַתָּה אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲמָתְךָ לֵאמֹר כִּי
שְׁלֹמֹה בְּנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא
יֵשֵׁב עַל כִּסְאִי וּמַדּוּעַ מָלַךְ
אֲדֹנִיָּהוּ׃ הִנֵּה עוֹדֵךְ מְדַבֶּרֶת שָׁם
עִם הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי אָבוֹא אַחֲרַיִךְ
וּמִלֵּאתִי אֶת דְּבָרָיִךְ׃ וַתָּבֹא בַת
שֶׁבַע אֶל הַמֶּלֶךְ הַחַדְרָה וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן
מְאֹד וַאֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית מְשָׁרֶת אֶת
הַמֶּלֶךְ׃ וַתִּקֹּד בַּת שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ
לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ׃
וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי אַתָּה נִשְׁבַּעְתָּ
בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לַאֲמָתֶךָ כִּי שְׁלֹמֹה
בְּנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל
כִּסְאִי וְעַתָּה הִנֵּה אֲדֹנִיָּה מָלָךְ
וְאַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ׃
וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא וְצֹאן לָרֹב
וַיִּקְרָא לְכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְאֶבְיָתָר
הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָב שַׂר הַצָּבָא
וּלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא׃ וְאַתָּה
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל
עָלֶיךָ לְהַגִּיד לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל

& omne robur exercitus dauid non erat cum adonia. Immolatis ergo adonias arietibus & vitulis & vniuersis pinguibus iuxta lapidē zoeleth qui erat vicin fōti rogel: vocauit vniuersos fratres suos filios regis: & oēs viros iuda seruos regis. Nathan pphetā & banaiam & robustos quosq; & salomonē fratrē suum non vocauit. Dixit ita q nathan ad bersabee matrem salomonis. Num audisti q regnauerit adonias filius aggith & dominus nr dd hoc ignorat? Nūc ergo veni accipe consilium a me: & salua animam tuā & filiq; tui salomonis. Vade & ingredere ad regem dd & dic ei. Nonne tu domine mi rex iurasti mihi ancille tue dicens: q salomon filius tuus regnabit post me: & ipse sedebit in solio meo? Quare ergo regnat adonias? Et adhuc ibi te loquente cum rege: ego veniā post te & cōplebo sermōes tuos. Ingressa ē itaq; bersabee ad regem in cubiculo. Rex aūt senuerat nimis & abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se bersabee & adorauit regem. Ad quam rex. Quid tibi inquit vis? Que respondens ait. Domine mi rex tu iurasti q dīm deum tuū ancille tue: salomon filiꝰ tu regnabit post me & ipse sedebit in solio meo: & ecce nūc adonias regnat: te domie mi rex ignorante. Mactauit boues & pinguia q; & arietes plurimos: & vocauit oēs filios regis: abiathar quoq; sacerdotē & ioab principem milicie: salomonē āt seruū tuū nō vocauit. Verūtamē dñe mi rex in te oculi respiciunt totius israel: vt indices eis q; sedere debeat in

existētes fortes dauid nō erāt cū adonia. ὁἱ ὄντες δυνατοὶ τῷ δαυὶδ οὐκ ἦσαν μετὰ ἀδωνίου. & immolauit adonias & oues & boues & agnas iuxta lapidē goeleth q vicinus erat fonti rogel. & vocauit vniuersos fratres suos filios regis: & omnes viros iuda seruos regis, & nathan pphā & banaiā & robustos: & salomonem fratrem suum nō vocauit. & ait nathan ad bersabee mrem salomonis dicēs: nōne audisti q regnauit adonias filiꝰ aggith: & dñs nr dauid nō sciuit: & nūc veni: cōsulā tibi consiliū: vt salues aiam tuā & aiam filii tui salomonis. age ingredere ad regem dauid. & dices ad eum: nōne tu dñe mi rex iurasti ancille tue dicēs: q salomon filius tuus regnabit post me: & ipse sedebit in solio meo. & nūc ecce adonias regnat & nunc adhuc te loquēte ibi cū rege: & ego ingrediar post te: & cōplebo sermōes tuos. & ingressa ē bersabee ad regē in cubiculū. & rex senex nimis: & abisac sunamitis ministrās regi. & inclinauit se bersabee & adorauit regem. & dixit ei rex: q̄d est tibi? & dixit bersabee: dñe mi rex tu iurasti in dño deo tuo

ſolio dñi mei regis poſt eũ. τ erit
ἀρίου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν. καὶ ἔσαι
cũ dormierit dño meo rex cũ
ἐν τῷ κοιμᾶσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα μετὰ τῶν
patribus ſuis: τ erimus ego τ ſolomon filius
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐσόμεθα ἐγὼ καὶ σολομὼν ὁ υἱός
meus peccatores. τ ecce ipſa loquẽte adhuc cũ
μου ἁμαρτωλοί. καὶ ἰδοὺ αὐτῆς λαλούσης ἔτι μετὰ
rege: τ nathã ppheta ingreſſus ẽ. τ
τοῦ βασιλέως, καὶ ναθὰν ὁ προφήτης εἰσῆλθεν. καὶ
nũciauerũt regi dicẽtes: ecce nathã pro
ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ λέγοντες, ἰδοὺ ναθὰν ὁ προ-
pheta. τ ingreſſus ẽ nathã coã rege: τ
φήτης. καὶ εἰσῆλθε ναθὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ
adorauit regẽ ſup faciem ſuã ſup
προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
terrã. τ dixit nathã: tu dñe mi rex locut' es dicẽs:
γῆν. καὶ εἶπε ναθάν, σὺ κύ μου βασιλεῦ εἶρηκας λέγων,
adonias regnabit poſt me: τ ipſe ſedebit ſup
ἀδωνίας βασιλεύσει μετ' ἐμέ, καὶ αὐτὸς καθίσεται ἐπὶ
thronũ meũ: q: veſcẽdit hodie τ imolauit vitulos τ
θρόνου μου; ὅτι κατέβη σήμερον καὶ ἔθυσε μόσχους καὶ
agnos τ oues in multitudine: τ vocauit vni
ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάν-
uerſos filios regis τ principẽ milicie τ
τας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ τὸν ἀρχιστράτηγον καὶ
abiathar ſacerdotẽ: τ ecce ipſi comedũt τ bi-
ἀβιαθὰρ τὸν ἱερέα, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐσθίουσι καὶ πί-
bunt coã eo. τ dixerũt: viuat rex ado
νουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπαν, ζήτω ὁ βασιλεὺς ἀδω-
nias. τ me ſeruũ tuũ τ ſadoc ſacerdotẽ τ
νίας. καὶ ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου καὶ σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ
banean filiũ ioiada τ ſalomonẽ ſeruũ tuũ
βαναίαν υἱὸν ἰωαδὰ καὶ σολομῶντα τὸν δοῦλόν σου
nõ vocauit. ſi per dñm meũ regem fa
οὐ κέκληκε. εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέ
ctũ eſt verbũ hoc: τ quare nõ indicaſti
γονε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ διατί οὐκ ἐγνώρισας τῷ
ſeruo tuo: do ſeſſur' eſt ſup thronũ dñi
δούλῳ σου, τίς καθίσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου
mei regis poſt eũ: τ rñdit rex
μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν; καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασι-
dauid τ dixit: vocate mihi berſa
λεὺς δαυὶδ καὶ εἶπεν, καλέσατέ μοι τὴν βερσα-
bee. τ ingreſſa eſt τ ſtetit coã rege.
βεέ. καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
τ iurauit rex τ dixit: viuit dñs q rede
καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν, ζῇ κς ὃς ἐλυτρώ-
mit alas meas de oi angustia: q̃ ſicut
σατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως, ὅτι καθὼς
iurani tibi per dñm deũ iſrael dicẽs: q̃
ὤμοσά σοι κατὰ κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραὴλ λέγων, ὅτι
ſalomon filius tu' regnabit poſt me: τ ipſe
σολομὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμέ, καὶ αὐτὸς
ſedebit ſup ſoliũ meũ pro me: q̃ſi ſic
καθίσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι οὕτως
faciã in die hac. τ inclinauit berſabee ſup
ποιήσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ ἔκυψε βηρσαβεὲ ἐπὶ
vultum ſup terrã τ adorauit re
πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησε τῷ βασι-
gẽ τ dixit: viuat rex dño meus dauid
λεῖ καὶ εἶπεν, ζήτω ὁ βασιλεὺς ὁ κύριός μου δαυὶδ
in eternũ. τ dixit rex dauid voca
εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυίδ, καλέσα
te mihi ſadoc ſacerdotẽ: τ nathã prophetã
τέ μοι σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ ναθὰν τὸν προφήτην
τ banee filiũ ioiada. τ ingreſſi ſunt coã
καὶ βαναίαν υἱὸν ἰωαδά. καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ
rege. τ dixit eis rex:
βασιλέως. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, ꝛc.ꝛc.

fFolio tuo gdñe mi frex
hpoſt te. Eritq; ꝛc.ꝛc.
icũ dormierit kdñs me
lrex mcum npatrib° ſuis:
oerimus pego °& filiꝰ me-
us qpctõres. ꝛc.ꝛc.
rAdhuc illa sloquẽte tcũ
urege: ꝛc.ꝛc.ꝛc.
vnathã wppheta xvenit.
yEt nunciauerũt zregi ꝛc
aadicẽtes. bAdeſt cnathan
dppheta. eCũq; introiſ-
ſet fin conſpectu gregis
h& adoraſſet eũ pronus
iin kterrã: ldixit mnathan.
nDomine mi ꝛc.ꝛc.ꝛc.
orex ptu qdixiſti: radonias
ſregnet ꝛc.ꝛc.ꝛc.
tpoſt me: u& ipſe vſedeat
wſup xthronũ meũ! yquia
zdeſcẽdit aahodie bb& imo-
lauit ccboues dd& pinguia
ee& arietes ffplurimos: gg&
vocauit hhvniuerſos iifiliоſ
jjregis kk& principes. ll A-
biathar quoq; ꝛc.ꝛc.ꝛc.
mmſacerdotem: nnilliſq; oove
ſcentibus pp& bibentibus
qqcoram eo rr& dicentib ss:
ttviuat uurex vvadonias: ꝛc
wwme xxſeruũ tuũ yy& ſadoch
zzſacerdotem ꝛc.ꝛc.ꝛc.
aa& banaiã bb filiũ cc ioiade
dd& eefamulũ tuũ ffſalomo-
nẽ ggnon hhvocauit. ii Nun-
quid jjakdomino meo ꝛc
llregemmexiuit nnhoc ooverbũ
pp& mihi qqnon ꝛc.ꝛc.ꝛc.
rrindicaſti ssſeruo tuo
ttquis uuſeſſurus eẽt vvſuper
wwthronũ xxdñi mei yyregis
zzpoſt eum! aa Et reſpõdit
bbrex ccdauid ddicens. ee Vo-
cate ffad me ꝛc.ꝛc.ꝛc.
ggberſabee. Que hhcũ fuiſ-
ſet ingreſſa iicorã jjrege:
kk& ſtetiſſet llante eum: mmiu
rauit nnrex ꝛc.ꝛc.ꝛc.
oo& ait, ppViuit qqdñs rrqui e
ruit ꝛc.ꝛc.ꝛc.
ssaiam meã ttde oi uuangu-
ſtia: vvquia wwſicut ꝛc.ꝛc.
xxiurauiyytibi zzp dñm aadeũ
bbiſrael ꝛc.ꝛc.ꝛc.
ccdicens. ddSalomon eefili?
tuus ffregnabit ꝛc.ꝛc.ꝛc.
ggpoſt me: hh& ipſe iifedebit
jjſuper kkſolium meum ꝛc
llpro me: mmſic nnfaciam oho
die. ꝛc.ꝛc.ꝛc.
ppSummiſſoq; qqberſabee
rrin ssterram ttvultu ꝛc.ꝛc.
uuadorauit vvregẽ wwdicens.
xxViuat ꝛc.ꝛc.ꝛc.
yydominus meus zzrex aada
uid bbin eternum. cc Dixit
ddquoq; eerex ffdd. ggVocate
hhmihi iifadoch jjfacerdotẽ
kk& nathan llpphetam mm&
banaiam nnfilium oioiade.
Qui ppcũ ingreſſi fuiſſent
qqcorã rrege ssdixit ꝛc.ꝛc.

Pătiua.beb.Tex.be.iiii.Regū.j. — Trāsla.B.Wie.Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהַרְכַּבְתֶּם אֶת שְׁלֹמֹה בְּנִי עַל הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ אֶל גִּחוֹן׃ וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְתִקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וְעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא וְיָשַׁב עַל כִּסְאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת נָגִיד עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְהוּדָה׃ וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אָמֵן כֹּה יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יִהְיֶה עִם שְׁלֹמֹה וְיַגְדֵּל אֶת כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת שְׁלֹמֹה עַל פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיּוֹלִכוּ אֹתוֹ עַל גִּחוֹן׃ וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן אֶת קֶרֶן הַשֶּׁמֶן מִן הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעֲלוּ כָל הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְלִים בַּחֲלִלִים וְשִׂמְחִים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ מִקּוֹלָם׃ וַיִּשְׁמַע אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל הַקְּרוּאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת קוֹל תְּקִעַת הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר קוֹל הַקִּרְיָה הוֹמָה׃ שְׁאוֹנוֹ מְדֻבָּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא כִי אִישׁ חַיִל אַתָּה וְטוֹב תְּבַשֵּׂר׃ וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לַאדֹנִיָּהוּ אֲבָל אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ

ad eos. Tollite vobiſcum ſeruos domini veſtri: & imponite ſalomonem filium meum ſuper mulam meam & ducite eum in gion: & vngat ibi ſadoch ſacerdos & nathan ppheta in regem ſuper iſrael. Et canetis buccina atq; dicetis. Viuat rex ſalomon. Et aſcendetis poſt eum & veniet & ſedebit ſuper ſolium meum: & ipſe regnabit pro me: illiq; precipiã vt ſit dux ſuper iſrael & ſuper iudã. Et reſpondit banaias fili ioiade regi & dicẽs. Amen. Sic loquatur dñs deus domini mei regis. Quomodo fuit dominus cũ domino meo rege: ſic ſit cum ſalomõe & ſublimius faciat ſolium eius a ſolio dñi mei regis. Dd. Deſcẽdit ergo ſadoch ſacerdos & nathã ppheta & banaias fili ioiade & cherethi & phelethi: & impoſuerũt ſalomonem ſuper mulam regis dauid: & adduxerunt eum in gion. Sumpſitq; ſadoch ſacerdos cornu olei de tabernaculo: & vnxit ſalomonem & cecinerunt buccina: & dixit omnis populus. Viuat rex ſalomon. Et aſcendit vniuerſa multitudo poſt eũ: & populus canẽtiũ tibiis & letãtiũ gaudio magno: & inſonuit terra a clamore eorũ. Audiuit ãt adonias & oẽs qui inuitati fuerant ab eo. Iãq; conuiuiũ finitum erat. Sed & ioab audita voce tube: ait. Quid ſibi vult clamor ciuitatis tumultuãtis. Adhucillo loquente: ionathã filius abiathar ſacerdotis vẽit. Cui dixit adonias. Ingredere quia vir fortis es & bona nuncians. Rñditq; ionathan adonie. Neq;q;. Dñs ei noſter rex dd regem cõſtituit ſalomonem: miſitq;

λάβετε μεθ' ἑαυτῶν τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε σολομῶντα τὸν υἱόν μου ἐπὶ τὴν ἡμίονον μου καὶ καταβιβάσατε αὐτὸν εἰς τὸν γιών, καὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθὰν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραήλ, καὶ σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι καὶ ἐροῦτε, ζήτω ὁ βασιλεὺς σολομών, καὶ ἀναβήτω ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ εἰσελεύσεται καὶ καθίσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ αὐτὸς βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ· καὶ ἐντέλλομαι τοῦτο εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ἰούδα· καὶ ἀποκρίνεται βαναίας υἱὸς ἰωαδὲ τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν, γένοιτο οὕτως· πιστώσαι ὁ θεὸς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς σου κύριός μου βασιλεῖ· καὶ καθὼς ἦν ὁ κύριός μου μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, οὕτως ἔσται καὶ μετὰ σολομῶντος, καὶ μεγαλύνει τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως δαυίδ. καὶ κατέβη σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθὰν ὁ προφήτης καὶ βαναίας υἱὸς ἰωαδὲ καὶ ὁ χρεθὶ καὶ ὁ φελεθί, καὶ ἐπεβίβασαν τὸν σολομῶντα ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως δαυίδ· καὶ ἀπορεύονται ἐπὶ τὸν γιών. καὶ ἔλαβεν σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τοῦ σκηνώματος, καὶ ἔχρισεν τὸν σολομῶντα, καὶ ἐσάλπισεν σάλπιγγι· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός, ζήτω ὁ βασιλεὺς σολομών· καὶ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐχόρευσεν ἐν χοροῖς καὶ εὐφρανθήσονται εὐφροσύνῃ μεγάλῃ καὶ ἐρράγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν· καὶ ἤκουσεν ἰωὰβ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ εἶπεν, τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης; ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ ἰωναθὰν υἱὸς ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως ἤρχετο· καὶ εἶπεν ἀδωνίας, εἴσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως σύ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγελίζῃ· καὶ ἀποκρίνεται ἰωναθὰν καὶ εἶπεν τῷ ἀδωνία, καὶ μὰ τὸν θεὸν ἡμῶν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ βεβασίλευκε σολομῶντα, καὶ ἀπέσταλκε

accipite vobiſcũ ſeruos dñi vri: & ponite ſalomonẽ filiũ meũ ſup mulam meã: & deducite eũ in gion: & vngat ibi ſadoch ſacerdos & nathã ppheta in regẽ ſup iſrael: & canite in buccina. Et dicetis: viuat rex ſalomon: & aſcendat poſt eũ. & ingredietur & ſedebit ſup ſolioũ meũ: & ipſe regnabit pro me. & precipiã vt ſit in ducẽ ſup iſrael & ſup iudã. & rñdit banaas filius ioiade de regi & dixit: fiat ſic. confirmet dñs deus dñi mei regis: ſicut fuit dñs cum dño meo rege: ſic ſit & cũ ſalomone: & magnificet ſolium eius magis ſolioũ dñi mei regis: & ſalomon ſeruus eius magis dño meo rege. & deſcẽdit ſadoch ſacerdos & nathã ppheta & banaias filius ioiade & cherethi & phelethi: & impoſuerũt ſalomonẽ ſup mulã regis dauid: & abierũt poſt eũ in gion & ſumpſit ſadoch ſacerdos cornu olei de tabernaculo: & vnxit ſalomonẽ: & cecinit buccina. & dixit omnis ppls: viuat rex ſalomon. & aſcẽdit poſt eũ ois ppls: & ois ppls ſalebat tibiis & lętabat gaudio magno: & inſonuit terra in voce eoꝝ. & audiuit adonias & oẽs inuitati ꝙ cũ eo: & audiuit ioab vocẽ tube & dixit: q̃ vox ciuitatis tumultuãtis. adhuc eo loquẽte: & ecce ionathã filius abiathar ſacerdotis venit. & dixit adonias: ingredere: q; vir fortitudinis tu: & bona nũciabis. & rñdit ionathan & dixit adonie: & quidem dño noſter rex dauid regẽ cõſtituit ſalomonẽ: & miſit

cum eo ſadoc ſacerdotē τ nathan prophetā
μετ' αὐτοῦ σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθὰν ὁ προφήτης
τ banean filiū ioiada τ cherethi τ phe
καὶ βαναίαν υἱὸν ἰωιαδὰ καὶ τὸν χερεθὶ καὶ τὸν φε=
leti: τ impoſuerūt eum ſup mulā
λετί, καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ
regis: τ unxit eum ſadoc ſacerdos τ na=
βασιλέως, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ να=
than propheta in regē in gion. τ aſcēderūt
θὰν προφήτης εἰς βασιλέα ἐν τῷ γιών· καὶ ἀναβάντες
inde letantes: τ inſonuit ciuitas. hec eſt
ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις· αὕτη ἐστὶν
vox ſoni quā audiſtis. τ ſedit ſalomon ſup
ὁ φωνὴ τοῦ ἤχου ἣν ἠκούσατε· καὶ ἐκάθισε σελομὼν ἐπὶ
ſoliū regni. τ uenerūt ſerui
τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας· καὶ γε ἦλθον οἱ δοῦλοι τοῦ
regis ut benedicerēt dño nro regi
βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα
dauid dicētes: bonū faciat dñs nomē filij
δαυὶδ λέγοντες, ἀγαθύναι κύριος τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ
tui ſalomōis ſup nomē tuū: τ magnifi
σου σελομῶντος ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύ=
cet thronū eius ſuper thronū tuū. τ ado
νει τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου· καὶ προ
rauit rex in lecto ſuo. τ ſic
σκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· καὶ οὕ
dixit rex: benedictus dñs deus iſra
τως εἶπεν ὁ βασιλεύς, εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισρα
el: q dedit de ſeminе meo ſedētē in
ηλ, ὃς ἔδωκεν ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ
ſolio meo: τ oculi mei uident. τ
τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσιν· καὶ
territi ſūt τ ſurrexerūt omnes inuitati ab
ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν πάντες οἱ κεκλημένοι ὑπὸ
adonia: τ abierūt unuſquiſq; in ſuam uiā.
τοῦ ἀδωνίου, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν.
τ adonias timuit a facie ſalomonis:
καὶ ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου σολομῶντος,
Infra. c. τ ſurrexit τ abiit τ tenuit cornua
καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἐκράτησε τῶν κεράτων τοῦ
altaris. τ nūciatū ē ſalomoni dicēs: ecce
θυσιαστηρίου. καὶ ἀπηγγέλη τῷ σολομῶντι λέγων, ἰδοὺ
adonias timuit regem ſalomonē: τ ecce
ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα σολομῶντα, καὶ ἰδοὺ
tenuit cornua altaris: dicēs: iu
ἐκράτησε τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων, ὀμο
ret mihi hodie rex ſalomon ut nō inter
σάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεὺς σολομὼν τοῦ μὴ θανα
ficiat ſeruū ſuū in gladio. τ dixit ſa=
τῶσαι τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ· καὶ εἶπε σο
lomon ſi fuerit in filiū uirtutis non cadet a
λομὼν ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως οὐ μὴ πέσῃ ἀπὸ
capite eius capill' in terrā. ſi aūt malū
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θρὶξ ἐπὶ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ κακία
inuētū fuerit in eo: morietur. τ miſit rex
εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, ἀποθανεῖται· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασι=
ſalomon τ uexerūt eū ab al
λεὺς σελομὼν καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θυσια
tari. τ ingreſſus ē τ adorauit regem ſalo
στηρίου· καὶ εἰσῆλθε καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ σολο
monē. τ dixit ei ſalomon: uade in domū tuā.
μῶντι· καὶ εἶπεν αὐτῷ σολομών, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.

Ca..2 Θ Et appropinquerūt dies dauid ut moreretur ip=
A Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι δαυὶδ τοῦ ἀποθανεῖν αὐ
Deu. 31.b Ioſue. 1.d. ſe: τ precepit filio ſuo ſalomoni dicēs:
τόν, καὶ ἐνετείλατο τῷ υἱῷ αὐτοῦ σολομῶντι λέγων,
ego eo in uia uniuerſe terre: τ con
ἐγὼ πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς, καὶ κρα=
fortaberis τ eris in uirū τ obſeruabis cuſtodiā
Ioſ.1.b ταιώθητι καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα καὶ φυλάξῃ τὴν φυλακὴν
dñi dei tui ut ambules
κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι

ᵃcum eo ᵇſadoch ᶜſacer=
dotem ᵈ& ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵍnathan ᶠprophetam ᵉ&
banaiam ᵈfilium ᵇioiade:
ᵍ& cerethi ᶠ& felethi: ᵍ& i
poſuerunt ᵉeum ᵇ ſuper
ᶜmulam ᵈregis. ᶜ Vnxe=
rūtq; ᵉeum ᵈſadoch ∞∞∞∞
ᵇſacerdos ᶠ& nathan ᵇ p=
pheta ᶠregem ᵐin gion:
ᵉ& aſcēderūt ᵉinde ᵉletan
tes: ᵍ& inſonuit ∞∞∞∞∞∞
ᶠciuitas. ᵉHec ē ᶠvox ᵉquā
ᶠaudiſtis. Sed ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠ& ᵉſalomon ᶠſedet ᵇſuper
ᶜſolium ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵈregni: ᶜ& ᶠingreſſi ᵉſerui
ᵈregis ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠbenedixerunt ᵉdomino
noſtro ᵐregi ᵉ dauid ∞∞
ᵈdicētes. ᶠ Amplificet ᵉde
us ᵉnomen ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠſalomonis ᵉſup nomen
tuū: ᶠ& magnificet ᵉthro
nū ei ᵉſup thronū tuū.
ᵇEt adorauit ᶜrex ᵇin ∞∞
ᶜlectulo ſuo : ᶠinſuper &
ᵉhec ᵇlocutus eſt. ∞∞∞∞∞
ᵃBenedictus ᶠdñs ᵐdeus
ᵉiſrael ᵇqui ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠdedit ᵇhodie ᶠ ſedentē ᵉi
ᶠſolio meo ᶠvidētib ᵉoculis meis. ᶠTerriti ſunt er=
go ᶠ& ſurrexerunt ᵉ oēs
ᵇq iuitati fuerāt ᵇ ab adonia: ᶠ& iuit ᶠvnuſquiſq;
ᵉin viam ſuam. ᵇ Adōias autem ᶠtimens ∞∞∞∞∞∞∞
ᶠſalomonē ᵐ ſurrexit ᵉ & abiit in tabernaculū dñi.
ᵉtēuitq; ᶠcornua ᵍaltaris.
ᶠEt nunciauerunt ᵉſalo=
moni ᶠdicentes. ᵉ Ecce ᶠa
donias ᶠtimēs ᵉregē ᵇſalo
monem ᵇtenet ᶜcornua
ᶠaltaris ᵉ dicens. ∞∞∞∞∞
ᵇIuret ᶠmihi ᶠrex ᵐſalomō
ᵇhodie ᵉq non ∞∞∞∞∞∞∞
ᵉinterficiat ᵍ ſeruum ſuū
ᶠgladio. ᵉ Dixitq; ∞∞∞∞∞
ᶠſalomon. ᵉ Si ᶠfuerit ᶠvir
ᶠbonus: ᵉnon ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵇcadet ne vn? qdē ᶜcapil
lus eius ᵇin terrā. ᶜSinaūt
ᶠmalū ᵉinuentū fuerit ᵇin
eo: ᶠmorietur. ᵇ Miſit er=
go ᶠrex ᵐſalomon ᵉ& edu
xit eum ᵉab ᵇaltari: ᵍ& in
greſſus ᶠadorauit ᵉ regē
ᶠſalomonem. ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ Dixitq; ᶠei ᶠſalomō. ᶠ Va
de in ᵉdomum tuam. 2.
Η Ppropinquerūt āt
ᵇdies ᶜdauid ᵈ vt mo=
reretur: ᶜprecepitq; ᵍſalo
moni ᵇfilio ſuo ᶠdices. Ec
ce ᵉego ᶠingredior ᵐ viā
ᵉvniuerſe ᵉterre. ᶠ Cōfor
tare ᵍ& eſto ᶠvir fortis: ᵉ&
obſerua vt cuſtodias ∞∞
ᵉmandata ᶠdomini ᶠdei
tui: ᶠvt ambules ∞∞∞∞∞∞

אֹתוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֵת
נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ עַל
פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ וַיֹּלִכוּ אֹתוֹ צָדוֹק
הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ גִּיחֹנָה
וְיַעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וַתֹּהֶם
הַקִּרְיָה הוּא הַקּוֹל אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם
וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
הַמְלוּכָה וְגַם בָּאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
לְבָרֵךְ אֶת אֲדֹנִינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד
לֵאמֹר יֵיטֵב אֱלֹהִים אֶת שֵׁם
שְׁלֹמֹה מִשְּׁמֶךָ וְיוֹגֵדל אֶת כִּסְאוֹ
מִכִּסְאֶךָ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל
הַמִּשְׁכָּב וְגַם כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל כִּסְאִי וְעֵינַי
רֹאוֹת וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ כָּל הַקְּרֵאִים
אֲשֶׁר לַאדֹנִיָּהוּ וַיֵּלְכוּ אִישׁ
לְדַרְכּוֹ וַאדֹנִיָּהוּ יָרֵא מִפְּנֵי
שְׁלֹמֹה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ וַיַּגֶּד לִשְׁלֹמֹה לֵאמֹר הִנֵּה
אֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא אֶת הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
וְהִנֵּה אָחַז בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר
יִשָּׁבַעלִי כַּיּוֹם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִם
יָמִית אֶת עַבְדּוֹ בַּחָרֶב וַיֹּאמֶר
שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן חַיִל לֹא
יִפֹּל מִשַּׂעֲרָתוֹ אָרְצָה וְאִם רָעָה
תִּמָּצֵא בוֹ וָמֵת וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה וַיּוֹרְדֵהוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
וַיָּבֹא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹמֹה לֵךְ לְבֵיתֶךָ

Cap. ij.

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי דָוִד לָמוּת
וַיְצַו אֶת שְׁלֹמֹה בְּנוֹ לֵאמֹר אָנֹכִי
הֹלֵךְ נְתִיב כָּל הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ
וְהָיִיתָ לְאִישׁ וְשָׁמַרְתָּ אֶת
מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת

בְּדְרָכָיו ׀ לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו מִצְוֹתָיו חֻקִּ֔
'in viis eius' & custodias 'cerimonias ei': & pce-
in vijs ei⁹ vt custodias mãdata eius τ
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτ καὶ τὰ
pcepta ei⁹ & iudicia ei⁹ & testimõia
πρόσταγματα αὐτ καὶ τὰ κρίματα αὐτ καὶ τὰ μαρτύρια
eius: sicut scriptũ ē in lege moysi: vt
αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ, ἵνα
intelligãs vniuersa q̃ facies & quocunq;
συνῆς πάντα ἃ ποιήσεις καὶ παρταχοῦ ἐὰν ἐπι
pterris ibi: vt cõfirmet dñs sermones suos q̃
στρέψῃς ἐκεῖ, ὅπως στήσῃ κύριος τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἃ
locutus est de me dicẽs: si custodierint filij
ἐλάλησε περὶ ἐμοῦ λέγων, ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα
sui vias suas: vt ambulẽt corã me in veri
σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀλη
tate & in toto corde suo & in tota
θείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐ
dicẽs: nõ auferetur tibi vir de solio
τῶν λέγων, οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ θρόνου
meo israel. & nũc tu nosti q̃ fecit mihi ioab fi
μου Ἰσραήλ· καὶ νῦν σὺ οἶδας ἃ ἐποίησέ μοι Ἰωὰβ υἱὸς
lius saruie: & q̃ fecit duob⁹ principib⁹ exercit⁹ 1.Reg 2.32
Σαρουίας, καὶ ἃ ἐποίησε τοῖς δύο ἀρχιστρατήγοις
israel abener filio ner: & amessa filio iether:
Ἰσραὴλ τῷ Ἀβεννὴρ υἱῷ Νήρ, καὶ τῷ Ἀμεσσὰ υἱῷ Ἰεθέρ,
& occidit eos & vlsus est sãguinẽ belli in
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἐξέδικησεν αἷμα πολέμου ἐν
pace: & vedit sãguinẽ inocẽtẽ in balteo suo q̃ B
εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῷ ζωνῷ αὐτοῦ τῇ
in lũbo eius & in calciamẽto suo q̃
ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ
in pede eius. & facies iuxta sapiẽtiã
ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν φρόνησίν
tuã: & nõ deduces in pace canitiẽ eius
σου, καὶ οὐ καταξεῖς ἐν εἰρήνῃ τὸν πολιὸν αὐτοῦ
ad inferos. & filijs berzelli galaadite
εἰς ᾅδου. καὶ τοῖς υἱοῖς βερζελλὶ τοῦ γαλααδίτου
facies miam: & erunt in comedẽtib⁹
ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν
mẽsam tuã: q̃n sic occurrerũt mihi q̃n fugiebã 1.Reg 19.2 D
τράπεζάν σου, ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ φεύγειν
ego a facie fratris tui absalom. & ecce
με ἐκ προσώπου τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀβεσσαλώμ· καὶ
ecce tecum semei filius gera filij iemeneq̃ de bauri:
ἰδοὺ μετὰ σοῦ σεμεεὶ υἱὸς γηρὰ υἱὸς τοῦ ἰεμενὲ ἐκ βαουρείμ,
& ipe maledixit mihi maledictiõe dolorosa in
καὶ αὐτὸς κατηράσατό μι κατάραν ὀδυνηρὰν ἐν τῇ
die qua ibam in castra: & ipe des
ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς, καὶ αὐτὸς κα- 1.Reg 19.4
cẽdit in occursum meũ in iordane. & iura
τέβη εἰς ἀπάντησίν μου ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην. καὶ ὤμο
ui ei in dño dicẽs: si interficiã te in gla
σα αὐτῷ ἐν κυρίῳ λέγων, εἰ ἀναιρῶ σε ἐν ῥομ-
dio: & nõ relinq̃s inoriũ eũ: q; vir sapiẽs
φαίᾳ, καὶ οὐ μὴ ἀφῶσιν αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς
es tu: & scies q̃ facies ei: & deduces
εἶ σύ, καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ καταξεῖς
canitiẽ eius in sãguine ad inferos. & do
τὸν πολιὸν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. καὶ κοιμᾶ
mit dauid cũ patrib⁹ suis: & sepul⁹ ē
ται δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη
in ciuitate dauid. & dies q̃s⁹ regnauit
ἐν τῇ πόλει δαυίδ. καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε
dauid sup israel: quadraginta anni. in dc
δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραήλ, τεσσαράκοντα ἔτη. ἐν χε-
bron regnauit septẽ ãnis: & in hierusalem
βρὼν ἐβασίλευσε ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ
regnauit triginta & trib⁹ annis.
ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία ἔτη. C

חֻקָּ֔ 'in viis eius' & custodias 'cerimonias ei': & pce-
מִצְוֹתָיו ׀ לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו מִצְוֹתָיו
pta ei⁹ & iudicia ei⁹ & testi-
וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדוֹתָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת
monia ejus sicut scriptum est
מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל ׀ אֵת כָּל
in lege moysi: vt intel-
ligas vniuersa
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל אֲשֶׁר
que facis & quocunq;
תִּפְנֶה שָׁם׃ לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת
te verteris: vt confir-
met dominus
דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר
sermones suos quos lo
cutus est de me dicens.
אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת דַּרְכָּם לָלֶכֶת
Si custodierint filii tui
viã suã: & ambulauerint
לְפָנַי בֶּאֱמֶת כָּל לְבָבָם וּבְכָל
corã me in veritate in
oi corde suo: & in omni
נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא יִכָּרֵת לְךָ
anima sua: non auferetur tibi
אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל וְגַם
vir de solio israel.
אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי
Tu quoq; nosti que fecerit mihi
יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה
ioab filius saruie: que
לִשְׁנֵי שָׂרֵי צִבְאוֹת יִשְׂרָאֵל
fecerit duob⁹ principib⁹ exercitus israel:
לְאַבְנֵר בֶּן נֵר וְלַעֲמָשָׂא בֶן יֶתֶר
abner filio ner & ama-
וַיַּהַרְגֵם וַיָּשֶׂם דְּמֵי מִלְחָמָה
se filio iether: quos occidit: & effudit
בְּשָׁלוֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי מִלְחָמָה בַּחֲגֹרָתוֹ
sanguinem belli in pace: & posuit cruo-
ren belli in balteo suo
אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר
qui erat circa lũbos ei⁹
& in calciamẽto suo q̃
בְּרַגְלָיו׃ וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ וְלֹא
erat in pedib⁹ eius. Fa-
cies ergo iuxta sapiẽtiã
תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלוֹם שְׁאוֹל׃
tuã: & nõ deduces canem
ciem eius pacifice ad inferos. Sed & filijs berzel
וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה
lai galaaditis reddes
חֶסֶד וְהָיוּ בַּאֲכָלֵי שֻׁלְחָנֶךָ כִּי כֵן
gratiam: erũtq; comedentes in mẽsa tua. Occur
קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
rerũt enim mihi: quãdo fugiebã a facie absa-
lõ fris tui. Habes quoq;
אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא
apud te semei filiũ gera
בֶּן הַיְמִינִי מִבַּחֲרִים וְהוּא קִלַּלַנִי
filii geminí de bahu-
קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי לְמַחֲנָיִם
rim qui maledixit mihi
maledictione pessima
quãdo ibã ad castra. Sed quia descendit mi-
וְהוּא יָרַד לִקְרָאתִי הַיַּרְדֵּן
hi in occursum cũ transi
rẽ iordanẽ: & iurauí ei
וָאֶשָּׁבַע לוֹ בַּיהוָה לֵאמֹר אִם
per dñm dicens. Non
אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃ וְעַתָּה אַל תְּנַקֵּהוּ
te interficiam gladio: tu
noli pati eũ esse inoxiũ
כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת
Vir aũt sapiens es: vt
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת
scias q̃ facies ei: deduces q;
שֵׂיבָתוֹ דָּם בְּשְׁאוֹל׃ וַיִּשְׁכַּב דָּוִד
canos eius cũ sanguine
עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃
ad inferos. Dormiuit
igit dd cũ pib⁹ suis: & sepul⁹ est i ciuitate dd.
וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל
Dies ãt quibus regnauit dauid super
יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן
israel: quadraginta anni sunt. In hebron
מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם
regnauit septem ãnis:
in ierusalem
מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃
triginta tribus.

Βσιλ γ κ
3.c.

γ σολομὼν ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου δαυὶδ
patris sui: γ paratā fuit rgnū
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐ-
tua nimis. γ ingressus ē adonias filius agith ad
τοῦ σφόδρα. καὶ εἰσῆλθεν ἀδωνίας υἱὸς ἀγὶθ πρὸς
3.Re. 1.6. berſabee matrē ſalomonis: γ adora
βερσαβεὲ μητέρα σολομῶντος, καὶ προσεκύνη-
uit eū. γ dixit ei: pax ingressus tuus: γ
σεν αὐτῇ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ
dixit: pax. γ dixit: ſermo mihi ad te. γ a-
εἶπεν, εἰρήνη. καὶ εἶπεν, λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶ-
it ei: loquere. γ dixit ei: tu noſti q
πεν αὐτῷ, λάλησον. καὶ εἶπεν αὐτῇ, σὺ εἰδὰς ὅτι
mihi erat regnū: γ in me poſuit oīs iſrael
ἐμοὶ ἦν ἡ βασιλεία, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔθετο πᾶς ἰσραὴλ τὸ
faciem ſuā in regem: γ trāſlatū eſt re
πρόσωπον αὐτῶν εἰς βασιλέα, καὶ ἐπεστράφη ἡ βασι-
gnū γ factū eſt fratri meo: q̄m a dño
λεία καὶ ἐγένετο τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου
erat ei. γ nūc petitionē vnā ego peto a
ἦν αὐτῷ. καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ
te: ne auertas facies tuā. γ dixit
σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. καὶ εἶπεν
ei berſabee: loquere: γ dixit ei: dic
αὐτῷ βερσαβεέ, λάλει, καὶ εἶπεν αὐτῇ, εἶπον
tā ad ſalomonem regem: q̄ nō auertet
δὴ πρὸς σολομῶντα τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει
faciem tuā: γ vabit mihi abiſaac
τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δώσει μοι τὴν ἀβισακὲκ τὴν
ſunamitin in vxorē. γ dixit ei berſabee:
σουναμίτιν εἰς γυναῖκα. καὶ εἶπεν αὐτῷ βερσαβεέ,
bene ego loquar pro te regi. γ ingreſ
καλῶς ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ. καὶ εἰσῆλ-
ſus eſt berſabee ad regem ſalomonē vt loq̄ret
θεν βερσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα σολομῶντα λαλῆσαι
ei pro adonia. γ ſurrexit rex in occur
αὐτῷ περὶ ἀδωνίου. καὶ ἐξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάν-
ſum eius γ adorauit eā: γ ſedit
τησιν αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν αὐτήν, καὶ ἐκάθισεν
ſup thronū ſuū. γ poſit ē thron' matri
ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἑτοίμασε θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ
regis: γ ſedit a dextris eius. γ dixit
βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν
ei: petitionē vnam paruā ego peto a
αὐτῷ, αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ
te: ne auertas faciē meā. γ dixit ei
σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν μου. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ
rex: pete mater mea q̄m nō auertā te. γ
βασιλεύς, αἴτησαι μῆτερ ἐμὴ ὅτι οὐκ ἀποστρέψω σε. καὶ
dixit: detur abiſaac ſunamitis adonia
εἶπεν, δοθήτω ἡ ἀβισακὲ ἡ σουναμῖτις τῷ ἀδωνίᾳ τῷ
fratri tuo in vxorē. γ rndit ſalomon rex
ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα. καὶ ἀπεκρίθη σολομὼν ὁ βα-
γ dixit matri ſue: γ quare tu petis
σιλεὺς καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ ἵνατί σὺ αἰτῇ τὴν
abiſaac adonie: γ poſtula ei re
ἀβισακὲ τῷ ἀδωνίᾳ; καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασι-
gnū: q̄n iſte frater me⁹ magn⁹ mag[ego:
λείαν, ὅτι ἔστιν ὁ ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ,
γ ei abiathar ſacerdoti: γ ei ioab filius ſa-
καὶ αὐτῷ ἀβιάθαρ ὁ ἱερεύς, καὶ αὐτῷ ἰωὰβ υἱὸς σα-
ruie precipe mittit amicus: γ iurauit rex
ρουίε ὁ ἀρχιστράτηγος ἰταῖος, καὶ ὤμοσεν ὁ βασι-
ſalomon per dñm dicēs: hec faciat mihi
λεὺς σολομὼν κατὰ τοῦ κυρίου λέγων, τάδε ποιήσαι μοι ὁ
deus γ hec addat: q̄ cōtra aiam ſuā locut⁹ eſt
θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν
adonias verbū hoc. γ nūc viuit dñs q̄ preparit me
ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον. καὶ νῦν ζῇ κύριος ὃς ἡτοίμασέ με

וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל כִּסֵּא דָוִד אָבִיו
וַתִּכֹּן מַלְכֻתּוֹ מְאֹד׃ וַיָּבֹא אֲדֹנִיָּהוּ
בֶן חַגִּית אֶל בַּת שֶׁבַע אֵם שְׁלֹמֹה
וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם בּוֹאֶךָ וַיֹּאמֶר
שָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֵלַיִךְ
וַתֹּאמֶר דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר אַתְּ יָדַעַתְּ
כִּי לִי הָיְתָה הַמְּלוּכָה וְעָלַי שָׂמוּ
כָל יִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶם לִמְלֹךְ וַתִּסֹּב
הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי כִּי מֵיְהוָה
הָיְתָה לּוֹ׃ וְעַתָּה שְׁאֵלָה אַחַת
אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתָּךְ אַל תָּשֵׁבִּי אֶת
פָּנָי וַתֹּאמֶר אֵלָיו דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר
אִמְרִי נָא לִשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא
יָשִׁיב אֶת פָּנַיִךְ וְיִתֶּן לִי אֶת
אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר
בַּת שֶׁבַע טוֹב אֲנֹכִי אֲדַבֵּר עָלֶיךָ
אֶל הַמֶּלֶךְ׃ וַתָּבֹא בַת שֶׁבַע אֶל
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְדַבֶּר לוֹ עַל
אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרָאתָהּ
וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ וַיֵּשֶׁב עַל כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם
כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ
וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי
שֹׁאֶלֶת מֵאִתָּךְ אַל תָּשֵׁב אֶת
פָּנָי וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי
אִמִּי כִּי לֹא אָשִׁיב אֶת פָּנָיִךְ׃
וַתֹּאמֶר יִתַּן אֶת אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית
לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךְ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעַן
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ וְלָמָּה
אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית
לַאֲדֹנִיָּהוּ וְשַׁאֲלִי לוֹ אֶת הַמְּלוּכָה
כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי וְלוֹ
וְלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְלְיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה׃
וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּיהוָה לֵאמֹר
כֹּה יַעֲשֶׂה לִי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף
כִּי בְנַפְשׁוֹ דָּבָר אֲדֹנִיָּהוּ אֶת הַדָּבָר
הַזֶּה׃ וְעַתָּה חַי יְהוָה אֲשֶׁר הֵכִינַנִי

Salomō ät q sedit' ſuper
thronū' dauid "p̄is ſui:
& firmatū eſt' regnū ei?
nimis. Et ingreſſus eſt
adonias' filius' agith' ad
berſabee' matrē' ſalomo
nis. Que' dixit ei. 'Pacifi
cus ne eſt" ingreſſus tu?
Qui" rñdit. Pacificus.
Addiditq;. q Sermo' mi-
hi eſt' ad te. Cui' ait. Lo-
q̄re. Et ille. 'Tu' ingt' no
ſti' qa' meū' erat' regnū:
& me' proposuerat
oīs' iſrael ſibi' in regem:
ſed translatum eſt
regnū" & factū ē' fratriſ
mei. A dño' ei cōstitutū
eſt' ei. Nunc ergo' peti-
tionem" vnam
precor' a te: ne' confun
das
facie meam. Que' dixit
ad eū. Loq̄re. Et ille' a
ſt. Precor vt' dicas' ſalo-
mōi" regi: neq;" eni ne
gare tibi quicq̄ poteſt:
vt det' mihi
abiſac' ſunamitem' vxo
rem. Et ait
berſabee. Bene' ego' lo
quar' pro te
regi. Venit ergo' berſa
bee' ad
regem" ſalomonem' vt
loqueretur' ei' pro
adōia. Et ſurrexit' rex
in occurſum eius:
adorauitq;' eam' & ſedit
ſup' thronū ſuū. Poſi-
tuſq; eſt' thronus' matri
regis: q̄' ſedit' ad dextrā
eius. Dixitq; ei. Petitio
nē' vnā" paruā" ego
deprecor' a te: ne' con
fundas
faciem meam. Et dixit
ei' rex. Pete
mater mea. Neq;' eni
fas eſt vt' auertā' faciē tu
am. Que' ait. Detur' a-
biſac' ſunamitis
adōie" fratri tuo' vxor.
Responditq;
rex' ſalomon" & dixit
matri ſue. Quare
poſtulas' abiſac' ſunami
tem
adōie' Poſtula' ei' & re
gnum.
Ipſe eſt' ei" frater meus
maior" me: & habet
abiathar' ſacerdotē' &
ioab' filium' ſaruſe.
Iurauit ítaq;" rex' ſalo-
mó' per dominū' dicēs.
Hec' faciat' mihi' deus:
& hec' addat:
q̄' cōtra aiam ſuā' locu
tus eſt' adonias" verbū
hoc. Et nūc' viuit' dñs
qui" firmauit me

וַיּוֹשֶׁב יְהוָה אֶת־דְּמֵי שִׁמְעִי בְּרֹאשׁוֹ וַאֲשֶׁר
עָשָׂה לְבֵית דָּוִד אָבִיו וַיְהִי יְהוָה רָעָה לְרֹאשׁ שְׁלֹמֹה
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַל אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע בּוֹ
וַיָּמָת וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹתָה לְךָ עַל שָׂדֶיךָ כִּי אִישׁ מָוֶת
אָתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲמִיתֶךָ כִּי נָשָׂאתָ אֶת־אֲרוֹן אֲדֹנָי יְהוִה לִפְנֵי
דָּוִד אָבִי וְכִי הִתְעַנֵּיתָ בְּכֹל אֲשֶׁר
הִתְעַנָּה אָבִי וַיִּנָּרֶשׁ שְׁלֹמֹה אֶת
אֶבְיָתָר מִהְיוֹת כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלֹּא
אֶת דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל בֵּית
עֵלִי בְּשִׁלֹה וַיְהִי הַשְּׁמֻעָה בָּאָה עַד
יוֹאָב כִּי יוֹאָב נָטָה אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה
וְאַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לֹא נָטָה וַיָּנָס
יוֹאָב אֶל אֹהֶל יְהוָה וַיַּחֲזֵק
בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וַיֻּגַּד לַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב אֶל אֹהֶל יְהוָה
וְהִנֵּה אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה
אֶת בְּנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ
פְּגַע בּוֹ וַיָּבֹא בְּנָיָהוּ אֶל אֹהֶל יְהוָה
וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ צֵא
וַיֹּאמֶר לֹא כִּי פֹה אָמוּת וַיָּשֶׁב
בְּנָיָהוּ אֶת הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּה
דִבֶּר יוֹאָב וְכֹה עָנָנִי וַיֹּאמֶר לוֹ
הַמֶּלֶךְ עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע
בּוֹ וְקָבַרְתּוֹ וְהָסִרֹתָ דְּמֵי חִנָּם
אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלָי וּמֵעַל
בֵּית אָבִי וְהֵשִׁיב יְהוָה אֶת דָּמוֹ
עַל רֹאשׁוֹ אֲשֶׁר פָּגַע בִּשְׁנֵי
אֲנָשִׁים צַדִּקִים וְטוֹבִים מִמֶּנּוּ
וַיַּהַרְגֵם בַּחֶרֶב וְאָבִי דָּוִד לֹא
יָדַע אֶת אַבְנֵר בֶּן נֵר שַׂר צְבָא
יִשְׂרָאֵל וְאֶת עֲמָשָׂא בֶן יֶתֶר
שַׂר צְבָא יְהוּדָה וְיָשֻׁבוּ
דְמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב וּבְרֹאשׁ

& colocauit me sup soliū dauid patris mei: & q fecit mihi domum sicut locut est: qa hodie occidetur adonias. Mittit rex salomon per manū banaie filii ioiade qui interfecit eū & mortu est. Abiathar quoq; sacerdoti dixit rex. Vade in anathot ad agrū tuū. Et quidē vir mortis es: sed hodie te non interficiam: quia portasti arcā dñi dei coram dd patre meo: & fustinuisti laborē in oībus in quib laborauit pater meus. Eiecit ergo salomō abiathar vt nō esset sacerdos dñi: vt impleretur sermo dñi quem locutus est super domū heli in silo. Venit autē nūcius ad salomonē q ioab declinasset post adoniam & post salomonem nō declinasset. Fugit ergo ioab in tabernaculū dñi & apprehendit cornu altaris. Nunciatūq; est regi salomoni q fugisset ioab in tabernaculū dñi & esset iuxta altare. Misitq; salomon banaiā filiū ioiade dicens. Vade interfice eū. Et venit banaias ad tabernaculū dñi: & dixit ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Non egrediar sed hic moriar. Renunciauit banaias regi sermonē dicēs. Hec locutus est ioab: & hec locutus est mihi. Dixitq; ei rex. Fac sicut locutus est: & interfice eum & sepeli: & amouebis sanguinē innocentē quē effudit ioab a me & a domo patris mei: & reddet dominus sanguinē eius super caput ei: quia interfecit duos viros iustos melioresq; se: & occidit eos gladio patre meo dd ignorante: abner filium ner principem militie israel: & amasam filiū iether principē exercitus iuda. Et reuertetur sanguis illorū in caput ioab & in caput

τ posuit me sup soliū dauid patris mei: καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, τ ipe fecit mihi domū sicut locut ē mihi dominus: καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι ἔκαστα καθὼς ἐλάλησέ μοι κύριος hodie morietur adonias. τ mittit rex salomō per manū banaiou filii ioiada: τ interfecit adoniā: τ mortu ē. τ abiathar ἀποστέλλει ὁ βασιλεὺς διὰ χειρὸς Βαναίου υἱοῦ Ἰωιαδά, καὶ ἀπέθανεν. καὶ τῷ Ἀβιάθαρ sacerdoti dixit rex: reuertere in anathoth τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἀπότρεχε εἰς Ἀναθὼθ in agrū tuū: q; vir mortis es tu: τ in εἰς τὸν ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σύ, καὶ ἐν τῇ die hac nō interficiā te: q; portasti ar ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἦρας τὴν κιβωcam federis dñi coꝛā dauid patre τὴν διαθήκην κυρίου ἐνώπιον Δαυὶδ τοῦ πατρός meo: τ q; laborasti in oībus dḡ laborauit μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη pater meꝰ. τ eiecit salomon abiathar vt πατήρ μου· καὶ ἐξέβαλε σολομὼν τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ nō esset in sacerdotē dñō: vt impleretur sermo dñi quē locut ē sup domū heli in silo. τ fama venit vsq; ad ioab filiū saruie: q; ioab cli μὴ εἶναι ἱερέα τῷ κυρίῳ, τοῦ πληρωθῆναι τὸ ῥῆ declinauit post adoniā: τ post salomonē κλικὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω σολομῶντος nō declinasset. τ fugit ioab in tabernaculū ἐὰν ἐξέκλινε· καὶ ἔφυγεν Ἰωὰβ εἰς τὸ σκήνωμα τοῦ dñi τ apphēdit cornua altaris. κυρίου καὶ κατέσχε τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου· τ nūciauerūt salomoni dicētes: q; fu καὶ ἀπήγγειλαν τῷ σολομῶντι λέγοντες, ὅτι πέφυgit ioab in tabnaculū dñi: τ ecce te γεν Ἰωὰβ εἰς τὸ σκήνωμα κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέnet cornua altaris. τ misit χεται τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἀπέστειλεν ὁ rex salomō banaiā filiū ioiada dicēs: βασιλεὺς σολομὼν τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδὰ λέγων, vade τ interfice eū. τ venit banaias ad ta πορεύου καὶ πάταξον αὐτόν· καὶ ἦλθε Βαναίας πρὸς Ἰω bernaculū dñi: τ dixit ad eum: hec ab εἰς τὴν σκηνὴν κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, τάδε dicit rex: egredere. τ dixit ioab nō e λέγει ὁ βασιλεύς, ἔξελθε· καὶ εἶπεν Ἰωὰβ ὅτι οὐκ ἐκgredior: q; hic moriar. τ reuertuso ē bo πορεύσομαι, ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι· καὶ ἀπέστρεψε βαnacio τ dixit regi dicēs: hec locutus est ioab σας καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ λέγων, τάδε λελάληκεν Ἰωὰβ τ hec rndit mihi. τ dixit ei rex: καὶ τάδε ἀπεκρίθη μοι· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, vade: τ fac ei sicut dixit: τ interfice eū τ πορεύου, καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἶπεν, καὶ σφαγὲν αὐτὸν καὶ sepeli eū: τ amouebis hodie sāguinē quē effudit ioab ἔθαψον αὐτόν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ ἐξέχεεν Ἰωὰβ gratis a me τ a domo pris mei. τ reddi δωρεὰν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου· καὶ ἀποτίσει dit dñs sāguinē iniqtatis eius in caput eius: q; ob ὁ κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὃς ἐπ uiauit duob viris iustis τ bonis ἐπάτησε τοῖς δυσὶν ἀνδράσι τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς magis q ipe: τ occidit eos in gladio. τ pa πλείοσιν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ· καὶ πα ter meꝰ nō nouit abner filiū ner principē milicie ter meꝰ οὐκ ἔγνω Ἀβεννὴρ υἱὸν Νὴρ ἀρχιστράτηγον Ἰσ rael: τ amasa filiū iether principē exercitꝰ iuda. τ re ραήλ, καὶ τὸν Ἀμασὰ υἱὸν Ἰεθὲρ ἀρχιστράτηγον Ἰούδα. καὶ ἐπιuertatur sāguis illoꝝ in caput eius τ in caput στραφήτω τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν

seminis eius vsq; in sēpiternū. τ dauid τ
τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. καὶ τῷ δαυὶδ καὶ
semini ei⁹ τ domui eius a thro
τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρό-
no eius fiat pax a dño vsq; in eternū. τ
νῳ αὐτοῦ ἔσοιτο εἰρήνη παρὰ κυρίου ἕως αἰῶνος. καὶ
ascēdit banaias filius ioiada τ obuiauit ei: τ in-
ἀνέβη βαναίας υἱὸς ἰωιαδὰ καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἔθα
terfecit eum: τ sepeliuit eū in domo sua.
νάτωσεν αὐτόν, καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.
τ dedit rex salomon banean filiū io
καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν τὸν βαναίαν υἱὸν ἰω
iada pro eo sup exercitū. τ sadoc sacēdotē
ιαδὰ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατιάν. καὶ τὸν σαδὼκ τὸν ἱερέα
dedit rex in sacerdotē primū pro abiathar. τ
ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ ἀβιάθαρ. καὶ
mittens vocauit rex salomon semei.
ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν τὸν σεμεί.
τ dixit ei: edifica tibi domū in hieru
καὶ εἶπεν αὐτῷ, οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν ἱερου-
salem τ habita ibi: τ nō egredieris inde
σαλὴμ καὶ κατοίκει ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν
nequaq̄. τ erit in die egressus tui τ
οὐδαμοῦ. καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ
trāsieris torrētē cedron: cognoscēs scies
διαβήσῃ τὸν χειμάρρουν τὸν κεδρών, γινώσκων γνώσῃ
q̄ morte morieris: τ sanguis tu⁹ erit sup
ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ, καὶ τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ
caput tuū. τ dixit semei ad regem:
τὴν κεφαλήν σου. καὶ εἶπε σεμεὶ πρὸς τὸν βασιλέα,
bonus sermo quē locutus es dñe mi rex: sic
ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ, οὕτως
faciet seruus tuus. τ habitauit semei in hierusa
ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐκάθισε σεμεὶ ἐν ἱερουσα-
lem trib⁹ ānis. τ factū est post tres ānos: τ fu
λὴμ τρία ἔτη. καὶ ἐγένετο μετὰ τρία ἔτη, καὶ ἀπέ
gerūt duo serui semei ad achis filiū maacha
δρασαν δύο δοῦλοι σεμεὶ πρὸς ἀχὶς υἱὸν μααχὰ
regem geth. τ nūciauerūt semei dicētes:
βασιλέα γέθ. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ σεμεὶ λέγοντες,
ecce serui tui in geth. τ surrexit semei τ stra-
ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου ἐν γέθ. καὶ ἀνέστη σεμεὶ καὶ ἐπέ
uit asinū suū τ iuit in geth ad achis
σαξε τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γὲθ πρὸς ἀχὶς
regem geth vt quereret seruos suos. τ
βασιλέα γὲθ τοῦ ζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. καὶ
egressus est semei: τ duxit seruos suos.
ἐξεπορεύθη σεμεί, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ.
τ nūciauerūt salomoni dicentes q̄ egres
καὶ ἀπήγγειλαν τῷ σολομῶντι λέγοντες ὅτι ἐξεπο-
sus est semei de hierusalem in geth: τ reuersus est.
ρεύθη σεμεὶ ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς γέθ, καὶ ἀνέστρεψε.
τ misit rex τ vocauit semei:
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν τὸν σεμεί,
τ dixit ad eum: nōne adiuraui te per dūm
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, οὐχὶ ὥρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου
τ testificatus sum tibi dicēs: in qua die egres
καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι λέγων, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλ
sus fueris de hierusalē: τ abieris dextrorsū vl sinistrorsū:
θῃς ἐξ ἱερουσαλήμ, καὶ πορευθῇς δεξιὰ ἢ ἀριστερά,
cognoscēs scies q̄ morte morieris: τ dixisti mihi:
γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ; καὶ εἶπάς μοι,
bonus sermo quē audiui. τ nūc pp̄ qd nō custodi-
ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. καὶ νῦν διατί οὐκ ἐφύ-
sti iusiurādū dñi: τ preceptū qd prece
λαξας ὅρκον κυρίου, καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλά-
pi cōtra te: τ dixit rex ad semei: tu
μην κατὰ σοῦ; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σεμεί, σὺ
nosti omne malū tuū qd cognouit cor tuū
οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου ἣν ἔγνω ἡ καρδία σου
quecūq; fecisti dauid
ὅσα ἐποίησας δαυὶδ

seminis eius i sempiter
nū: m dauid āt n & semini
ei⁹ o & domui p & throno
illius q sit r pax s vsq; in
t eternū u a x dño. v Ascēdit
itaq; y banaias a filius
b ioiade: c & aggressus d eū
e interfecit: f sepultusq; ē
g in domo sua h i deserto.
i Et constituit k rex
m banaiam n filiū o ioiade
p pro eo q super
r exercitū: s & t sadoch u sa
cerdotem x posuit
y p a abiathar. b Misit quo-
q; c rex
d & vocauit e semei. f Dixit
q; g ei. h Edifica
i tibi k domum l in ierusa-
lem: m & habita n ibi.
o Et nō p egredieris q inde
r huc s atq; illuc.
u Quacūq; āt die x egres-
sus fueris r & trāsieris s tor
rentem a cedron: c scito te
r interficiendum.
g Sāguis tuus h erit i sup ca
put tuū. k Dixitq; l semei
m regi. n Bonus o sermo.
p Sicut q locutus est
r dominus meus o rex: t sic
u faciet t seruus tu⁹. r Habi
tauit itaq; s semei a in ieru
salem b diebus c multis.
d Factū ē aūt e post f ānos
f tres h vt fugerent
k serui i semei m ad n achis
o filium p maacha q regem
r geth. s Nūciatūq; est t se
mei q r serui eius issent s i
geth. a Et surrexit
b semei c & strauit c asinum
suum: f iuitq;
h ad i achis g in geth k ad req
rendum m seruos suos:
p & adduxit eos o de geth.
r Nunciatum est aūt regi
u salomoni q r isset s semei
in b geth a de ierusalē: c &
redisset. b Et mittens
r vocauit eum: b dixitq; i il
li. f Nonne
k testificatus sum tibi l per
dominū: m & p̄dixi n tibi:
p quacunq; die q egressus
fueris s huc t & illuc:
x scito te esse a moriturū?
b Et respondisti
c mihi. d Bon⁹ e sermo quē
f audiui. g Quare ergo
h non i custodisti l iusiuran
dum m domini
n & o preceptum p qd q pre-
ceperā r tibi?
o Dixitq; r rex u ad x semei.
t Tu
s nosti b omne c malum d cu
ius tibi e conscium est
f cor tuum g quod h fecisti
i dauid

זַרְעוֹ לְעוֹלָם וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ
וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה שָׁלוֹם עַד
עוֹלָם מֵעִם יְהוָה׃ וַיַּעַל בְּנָיָהוּ בֶּן
יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע בּוֹ וַיְמִתֵהוּ וַיִּקָּבֵר
בְּבֵיתוֹ בַּמִּדְבָּר׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת
בְּנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע תַּחְתָּיו עַל
הַצָּבָא וְאֶת צָדוֹק הַכֹּהֵן נָתַן
הַמֶּלֶךְ תַּחַת אֶבְיָתָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵה
לְךָ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם וְיָשַׁבְתָּ שָׁם
וְלֹא תֵצֵא מִשָּׁם אָנֶה וָאָנָה׃
וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעָבַרְתָּ אֶת נַחַל
קִדְרוֹן יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת
דָּמְךָ יִהְיֶה בְּרֹאשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְעִי
לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֵּשֶׁב
שִׁמְעִי בִּירוּשָׁלַם יָמִים רַבִּים׃
וַיְהִי מִקֵּץ שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ
שְׁנֵי עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל אָכִישׁ
בֶּן מַעֲכָה מֶלֶךְ גַּת וַיַּגִּידוּ לְשִׁמְעִי
לֵאמֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בְּגַת׃ וַיָּקָם
שִׁמְעִי וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ
גַּתָּה אֶל אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת עֲבָדָיו
וַיֵּלֶךְ שִׁמְעִי וַיָּבֵא אֶת עֲבָדָיו מִגַּת׃
וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה כִּי הָלַךְ שִׁמְעִי
מִירוּשָׁלַם גַּת וַיָּשֹׁב׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא
הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַּיהוָה וָאָעִד בְּךָ לֵאמֹר
בְּיוֹם צֵאתְךָ וְהָלַכְתָּ אָנֶה וָאָנָה
יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת וַתֹּאמֶר
אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שָׁמַעְתִּי׃ וּמַדּוּעַ
לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת שְׁבֻעַת יְהוָה
וְאֶת הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל שִׁמְעִי אַתָּה
יָדַעְתָּ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע
לְבָבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד

עָלַם
הָיָה שָׁלַם
עָלָה
פָּגַע מוּת
קָבַר דִּבֶּר
נָתַן
שָׁלַח
קָרָא אָמַר
יָצָא
יָדַע
עָשָׂה
יוֹם רָבַב
הָיָה בָּרַח
שָׁנָה
נָגַד
קוּם
חָבַשׁ
בּוֹא
נָגַד
שׁוּב שָׁלַח
קָרָא אָמַר
עָוַד
יָצָא
מוּת
מָדַע
צִוָּה
רוֹעַ
עָשָׂה

ע

וְאֶבְיָ֣ בְּ֠וְהֹשִׁ֨יב יְהוָ֜ה אֶת־רָעָתְךָ֗ בְּרֹאשֶׁךָ֙׃ וְהַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֔ה בָּר֖וּךְ
וְכִסֵּ֣א דָוִ֔ד יִהְיֶ֥ה נָכ֛וֹן לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה עַד־עוֹלָֽם׃ וַיְצַ֤ו הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶת־
בְּנָיָ֣הוּ בֶן־יְהוֹיָדָ֔ע וַיֵּצֵ֖א וַיַּכֵּ֣הוּ בּ֑וֹ וַיָּ֖מָת׃
Cap.iij. וְהַמַּמְלָכָ֖ה נָכ֥וֹנָה
בְּיַד־שְׁלֹמֹ֑ה וַיִּתְחַתֵּ֥ן שְׁלֹמֹ֖ה
אֶת־פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֗יִם וַיִּקַּ֤ח
אֶת־בַּת־פַּרְעֹה֙ וַיְבִאֶ֣הָ אֶל־עִ֣יר דָּוִ֔ד
עַד־כַּלֹּת֣וֹ לִבְנ֗וֹת אֶת־בֵּית֙ וְאֶת־
בֵּ֣ית יְהוָ֔ה וְאֵ֖ת חוֹמַ֥ת יְרוּשָׁלִָֽם׃
סָבִ֑יב רַ֚ק הָעָ֣ם מְזַבְּחִ֔ים בַּבָּמ֖וֹת
כִּי־לֹא֩ נִבְנָ֨ה בַ֜יִת לַשֵּׁ֣ם יְהוָ֗ה עַד
הַיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם וַיֶּאֱהַ֥ב שְׁלֹמֹ֖ה אֶת
יְהוָ֑ה לָלֶ֣כֶת בְּחֻקּ֣וֹת דָּוִ֔ד אָבִ֖יו
רַ֚ק בַּבָּמ֣וֹת הוּא֔ מְזַבֵּ֖חַ וּמַקְטִֽיר׃
וַיֵּ֣לֶךְ הַמֶּ֗לֶךְ גִּבְעֹ֙נָה֙ לִזְבֹּ֣חַ שָׁ֔ם כִּי
הִ֥יא הַבָּמָ֖ה הַגְּדוֹלָ֑ה אֶ֚לֶף עֹל֣וֹת
יַעֲלֶ֥ה שְׁלֹמֹ֛ה עַל־הַמִּזְבֵּ֥חַ הַה֖וּא׃
בְּגִבְעוֹן֙ נִרְאָ֤ה יְהוָה֙ אֶל־שְׁלֹמֹ֔ה
בַּחֲל֖וֹם הַלָּ֑יְלָה וַיֹּ֨אמֶר֙ אֱלֹהִ֔ים
שְׁאַ֥ל מָ֖ה אֶתֵּ֥ן לָ֑ךְ וַיֹּ֣אמֶר
שְׁלֹמֹ֗ה אַתָּ֤ה עָשִׂ֙יתָ֙ עִם־עַבְדְּךָ֣
דָוִ֣ד אָבִ֔י חֶ֖סֶד גָּד֑וֹל כַּאֲשֶׁ֨ר הָלַ֤ךְ
לְפָנֶ֙יךָ֙ בֶּאֱמֶ֣ת וּבְצֶדֶ֔קָה וּבְיֹשֶׁ֥ר
לֵבָ֖ב עִמָּ֑ךְ וַתִּשְׁמָר־לוֹ֙ אֶת־
הַחֶ֣סֶד הַגָּד֔וֹל הַזֶּ֔ה וַתִּתֶּן־לוֹ֙ בֵּ֣ן יֹשֵׁ֔ב
כְּיוֹם֙ הַזֶּ֔ה וְעַתָּ֕ה יְהוָ֖ה
אֱלֹהָ֑י אַתָּ֣ה הִמְלַכְתָּ֔ אֶת־עַבְדְּךָ֖
תַּ֣חַת דָּוִ֔ד אָבִ֑י וְאָנֹכִ֖י נַ֣עַר קָטֹ֔ן
לֹ֥א אֵדַ֖ע צֵ֥את וָבֽוֹא׃ וְעַבְדְּךָ֙
בְּת֣וֹךְ עַמְּךָ֔ אֲשֶׁ֖ר בָּחָ֑רְתָּ עַ֣ם רָ֔ב
אֲשֶׁ֥ר לֹא־יִמָּנֶ֖ה וְלֹ֣א יִסָּפֵ֑ר מֵרֹֽב׃
וְנָתַתָּ֤ לְעַבְדְּךָ֙ לֵ֣ב שֹׁמֵ֔עַ לִשְׁפֹּ֖ט
אֶת־עַמְּךָ֑ לְהָבִ֣ין בֵּ֔ין ט֖וֹב לְרָ֑ע
כִּ֣י מִ֤י יוּכַל֙ לִשְׁפֹּ֔ט אֶת־עַמְּךָ֥

patri meo: τ reddidit dñs malicia
τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κακίαν
tuā in caput tuū. τ rex salomō be
σου εἰς τὴν κεφαλήν σου. καὶ ὁ βασιλεὺς σολομὼν εὐ
nedictus: τ thron⁹ dauid erit paratus coā dñō
λογημένος, καὶ ὁ θρόνος δαυὶδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρί
no in sēpiternū. τ precepit rex salomon
ου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σολομὼ
banee filio ioiada: τ egressus ē τ interfecit eū.
τῷ βαναία υἱῷ ἰωαδά, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.
τ mortuus est.
καὶ ἀπέθανεν.

Cā.ij.

ET regnū cōfirmatū est in manu salomo- Καὶ ἡ βασιλεία ἐστερεώθη ἐν χειρὶ τοῦ σολομὼ 2.Pa.
nis. τ affinitate cōiūct⁹ ē salomō pharaōt regi τος. καὶ ἐπεμβεβήσατο σολομὼν τῷ φαραὼ βασιλεῖ 1.d.
egypti. τ accepit salomō filiā pharaōis τα
αἰγύπτου. καὶ ἔλαβε σολομὼν τὴν θυγατέρα φαραὼ γυ
rem. τ adduxit eā in ciuitatē dauid: donec
ναῖκα. καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν δαυίδ, ἕως
cōpleret ipe edificare suam domū:
τοῦ συντελέσαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι αὐτοῦ τὸν οἶκον,
τ domū dñi in primis: τ murū hieru
καὶ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος ἱερου
salem p circuitū. τ pplus erāt sacrificātes in ex
σαλὴμ κύκλῳ. καὶ ὁ λαὸς ἦσαν θύοντες ἐν τοῖς ὑψη
celsissimis. τ nō edificata fuit dom⁹ nomini do
λοτάτοις. καὶ οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος τῷ ὀνόματι κυ
mini vsq; ad nūc. τ dilexit salomō dñm
ρίου ἕως τοῦ νῦν. καὶ ἠγάπησε σολομὼν τὸν κύριον,
vt ambularet in preceptis dauid pa
τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασι δαυὶδ τοῦ πα
tris sui: verū in excelsis imolabat τ adolebat.
τρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἔθυεν καὶ ἐθυμία-
τ surrexit salomō τ abiit in gabaō vt imolaret
καὶ ἀπῆρε σολομὼν καὶ ἐπορεύθη εἰς γαβαὼν θῦσαι ἐ-
ibi: q; excelsissimū τ magnū. mille hostias
κεῖ, ὅτι ὑψηλοτάτη καὶ μεγάλη· χιλίας ὁλοκαύτωσιν
obtulit salomon sup altare iqō in gabaon.
ἀνήνεγκεν σολομὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν γαβαών.
τ appuit dñs salomoni in sōnijs no
καὶ ὤφθη κύριος τῷ σολομῶντι ἐν ὕπνῳ τὴν νύ-
cte. τ ait dñs salomoni: pete aliquā pe
κτα. καὶ εἶπε κύριος τῷ σολομῶντι, αἴτησαί τι παρ'
titionē tibi: τ dabo tibi. τ dixit salomon:
σοῦ δώσω σοί. καὶ εἶπε σολομών,
tu fecisti cū seruo tuo dauid pa
σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου δαυὶδ τοῦ πα
tre meo miam magnā: sicut ābulauit i cōspectu tuo in
τρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς ἐπορεύθη ἐνώπιόν σου ἐν
veritate τ in iustitia τ in rectitudine cor
ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίᾳ
dis tecum: τ custodisti ei miam grāde
ας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα
hanc: et dares ei filiū sedentē sup thronū eo
τοῦτο, δοῦναι αὐτῷ υἱὸν καθήμενον ἐπὶ τὸν θρόνον αὐ 1.Pa.
tuo: sicut dies hec. τ nūc dñe mi dñe tu regnare fecisti 1.d.
τοῦ, ὡς ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν κύριέ μου σὺ ἐβασίλευσας 2.Pa.
seruū tuū pro dauid patre meo. τ ego sum 1.d.
τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρός μου· καὶ ἐγώ εἰμι Supra
puer parunus: τ nō noui ingressum meū τ egres
παιδάριον μικρόν, καὶ οὐκ οἶδα τὴν εἴσοδόν μου καὶ τὴν ἔξο
sum meū. τ seruus tuus in medio pplī tui: quē elegisti
δόν μου. καὶ ὁ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, οὗ ἐξελέξω
pplm multū: q; nō numerabit a multitudie τ nō re
λαὸν πολύν, ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους καὶ οὐ
cēsebitur. τ dabis seruo tuo cor sapiens
λογισθήσεται. καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν φρονίμην
vt audiat τ iudicet pplm tuū in iustitia: vt noscat
τοῦ ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, τοῦ γνῶ-
nat inter bonū τ malū. q̄s quis poterit iudicare
ναι ἀνὰμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· ὅτι τίς δυνήσεται κρίνειν

pēi meo. Reddidit dñs
malicia tua in caput tu
um: & rex salomon be
dictus: & thronus dā erit stabilis coram domino
vsq; in sempiternum.
Iussit itaq; rex banaie
filio ioiade qui aggres
sus percussit eum: &
mortuus est. 3.

CONfirmatū est igi
tur regnum ooooooo
in manu salomonis: &
affinitate coniunctus est
pharaoni regi egypti.
Accepit nāq; ooooooooo
filiā eius & adduxit in
ciuitatē dauid donec
cōpleret edificans do
mū suam: & ooooooooo
domum domini & mu
rum hierusalem ooooooooo
circuitum. Attamen
populus immolabat
in excelsis. Non enim
edificatum erat tem
plū nomini domini vsq;
in diē illū. Dilexit āt
salomō dñm ambulās
in preceptis dā patris sui:
excepto q in excelsis i
molabat & accendebat
thymiama. Abiit itaq;
salomon in gabaon vt
īmolaret ibi. Illud qp
pe erat excelsum maxi
mū. Mille hostias i ho
locaustum obtulit salo
mon sup altare illud in
gabaon. Apparuit au
tem dominus salomo
ni per somnium nocte
dicens. Postula quod
vis vt dem tibi. Et ait
salomon. Tu fecisti cū
seruo tuo dauid patre
meo misericordiā ma
gnam: sicut ambulauit
in conspectu tuo in ve
ritate & iustitia & recto
corde tecum. Custo
disti ei misericordiā tuā
grandē: & dedisti ei fi
liū sedentem super oooo
thronū: sicut ē hodie.
Et nūc dñe deus tu re
gnare fecisti seruū tuū
pro dauid patre meo.
Ego autē sum puer par
uulus & ignorās egres
sum & introitū meum:
& seruus tuus ī medio
est pplī quē elegisti po
pulī infiniti: q nūerari
& supputari nō potest
pre multitudine. Da
bis ergo seruo tuo cor
docile vt populum tu
um iudicare possit & di
scernere inter bonū &
malū. Quis enim pōt
iudicare populū istum
populum tuum oooooo

ppſm tuū grāuē hunc: τ placuit ſermo co
ram vño: q̄ poſtulauit ſalomon verbū hoc.
σου κυρίου, ὅτι ἠτήσατο σολομὼν τὸ ῥῆμα τοῦτο·
τ ait vñs ad eum: quoniā poſtulaſti verbū
καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἠτήσω τὸ ῥῆμα
hoc a me: τ nō petiſti tibi dies mul
τοῦτο παρ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἠτήσω σεαυτῷ ἡμέρας πολ
tos: τ nō poſtulaſti diuitias neq; petiſti aias
λάς, καὶ οὐκ ἠτήσω πλοῦτον οὐδὲ ἠτήσω ψυχὰς τῶν
inimicorū tuoꝝ: ſꝫ poſtulaſti tibi intellectū ad audiē
ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ἠτήσω σεαυτῷ σύνεσιν τοῦ ἐισα
dum iudicia τ iuſtificationes: ecce feci
κούειν κρίματα καὶ δικαιώματα, ἰδοὺ πεποίηκα
ſdm verbū tuū: τ ecce dedi tibi cor
κατὰ τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν
ſapiēs τ peritū: ſīc tibi nō fuit ante te:
φρονίμου καὶ σοφήν, ὡς σοὶ οὐ γέγονεν ὅμοιός σου,
τ poſt te nō ſurget ſimilis tibi. τ q̄ nō peti
καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὅμοιός σοι· καὶ γε ἃ οὐκ ἠτή
ſti: dedi tibi: τ diuitias τ gloriā: vt nō fue
σω, δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὡς οὐ γέ
rit vir ſimilis tibi in regibus. τ ſi am
νηται ἀνὴρ ὅμοιός σου ἐν τοῖς βασιλεῦσι· καὶ ἐὰν πο
bulaueris in vijs meis ꝛt cuſtodias mādata mea
ρευθῇς ἐν τοῖς ὁδοῖς μου τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου
τ preceptа mea: veluti ābulauit dauid pa
C καὶ τὰ προστάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη δαυὶδ ὁ πα
:.pa. ter tuus: τ producā vice tuos. τ expgefa
i. τήρ σου, καὶ μακρυνῶ τὰς ἡμέρας σου· καὶ ἐξυπνί
ctꝰ eſt ſalomon: τ ecce inſomniū. τ ſurrexit τ abijt
σθη σολομών, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον· καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν
in hieruſalem: τ ſtetit ante ſcīē arcā fe
εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ διαθή
deris qđ ante cōſpectū arce federio do
κης κυρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυ
mini: τ obtulit holocauſta τ fecit paci
ρίου, καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνι
ficas: τ fecit cōuiuiū vniuerſis famulis ſuis.
κάς, καὶ ἐποίησε πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ·
tunc apparuerūt due mulieres meretrices regi:
τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ,
τ ſteterūt coꝝ eo. τ ait mulier vna:
καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ μία,
in me vñe mi. ego τ mulier hec hitabam⁹ in do
ἐν ἐμοὶ κύριέ μου· ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη ᾠκοῦμεν ἐν οἰ
mo vna: τ peperi in domo: τ factū eſt die
κῳ μιᾷ, καὶ ἔτεκον ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέ
tertia poſtq̄ pepi ego: τ peperit τ mulier hec
ρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης μου, καὶ ἔτεκεν καὶ ἡ γυνὴ αὕτη
filiū: τ eramus ſimul. nō erat vlius no
τὸν υἱόν, καὶ ἦμεν κατὰ τὸ αὐτό· οὐκ ἦν ἀνὴρ μεθ'
biſcū preter ambas nos in domo. τ mo:
ἡμῶν πλὴν ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ· καὶ ἀπέ
tuus eſt filius mulieris huius nocte: q̄ incu
θανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ὡς ἐπε
buit ſup eū. τ ſurrexit media nocte: τ
κοιμήθη ἐπ' αὐτόν· καὶ ἀνέστη μέσον τῆς νυκτός, καὶ
cepit filiū meū ex vinis meis: τ
ἔλαβεν τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου, καὶ ἡ
ſerua tua dormiebat: τ collocauit eū in ſi
δούλη σου ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸ ἐν τῷ κόλ
nu ſuo: τ filiū mortuū poſuit in
πῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν
ſinu meo. τ ſurrexi manc ad lactādū fi
τῷ κόλπῳ μου· καὶ ἀνέστην τοπρωὶ θηλάσαι τὸν υἱ
liū meū: τ ille erat mortuus.
όν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς·

hunc⁹ multum. ᵐPlacuit
ergo ⁿſermo ᵒcoram
ꝓdño ᵠp ʳſalomon ˢpoſtu
laſſet ᵗhuiuſcemodi ᵘrē.
ʳEt dixit ˢdeus ſalomōi.
ᵇQuia
ᵇpoſtulaſti ᶜverbum ᵈhoc
ᵇ& non ˢpetiſti ᵇtibi ᶜdies
ᵐmultos:
ⁿnec ᵠdiuitias: ʳaut
ʳaias ˢinimicorū tuorū:
ʳſed poſtulaſti ʳtibi ˢſapiē
tiam ᵘad diſcernēdū ᵇiu
dicium: ᶜecce ᵈfeci tibi
ʳſm ſermōes tuos: & ᵉde
di ᵇtibi ᶜcor ᵈſapiens
ˢ& intelligēs in tātū ᵐvt
ᵒnullus
ᵠañ te ⁿſimilis tui ʳfuerit:
ⁿnec ᵒpoſt te ʳſurrectur⁹
ſit. Sed ˢ& hec ʳq̄ ᵗnō ᵘpo
ſtulaſti
ᵇdedi ᶜtibi: ᵉdiuitias ſcili
cet ᶠ&
ᵍgloriam: ʰvt ⁱnemo ᵏfue
rit ˡſimilis tui
ᵐin regibus ⁿcūctis retro
ᵖdiebus. ᵠSi autem
ʳābulaueris ˢin viis meis
ᵗ& cuſtodieris ᵘprecepta
mea ᵛ& mādata mea: ʷſi
cut ˣambulauit ʸpē tuus:
ᶻlōgos faciā ᵃdies tuos. I
gitur ᵇcuigilauit ᶜſalomō
ᵈ& intellexit qđ eſſet ᵉſō
niū. ᶠCū veniſſet ᵍieruſa
lē ʰſtetit ⁱcorā ʲarca ᵏfede
ris ˡdomini ᵐ& obtulit
ⁿholocauſta: ᵒ& fecit ᵖvi
ctimas pacificas ᵠ& gran
de ʳcōuiuiū ˢvniuerſis ᵗfa
mulis ſuis. ᵘTūc ᵛ venerīt
ʷdue ˣmulieres ʸmeretri
ces ᶻad ᵃregem:
ᵇſteterunt ᶜq̄ ᵈcoram eo:
quarum ᵉvna ᶠait.
ᵍObſecro ʰ mi domine:
ⁱego ᵏ& mulier ˡhec
ᵐhabitabamus ⁿin domo
ᵒvna: ᵖ& peperi ᵠapud eā
ʳin cubiculo. ˢTertia aūt
ᵗdie ᵘpoſtq̄ ego peperi:
ᵛpepit ʷ& hec. ˣEt eram
ʸſimul: ᶻnulluſq̄ ᵃalius
ᵇnobiſcū ᶜi domo: ᵈexce
ptis ᵉnobis ᶠduab⁹. ᵍMor
tuus ē ʰāt ⁱfilius ʲmulieris
ᵏhuius ˡnocte. Dormiens
q̄ppe ᵐopp̄ſſit ⁿeū. ᵒEt cō
ſurgēs ᵖintēpeſte ᵠnoctis
ſilētio: ʳtulit ˢfiliū meum
ᵗde latere meo ᵘ ancille
tue ᵛdormientis: ʷ& col
locauit ˣin ſinu ſuo: ʸ ſuū
ᶻaūt filiū qui erat ᵃmor
tuus ᵇpoſuit ᶜi ſinu meo.
ᵈCunq̄ ſurrexiſſem ᵉma
ne ᶠvt darem lac ᵍ filio
meo: ʰappuit ⁱmortuus.

וְאֶת־בּוֹנֵן אֵלָיו עַבְנֵקָר וְיֹהוּא לֹא
הָיָה בְנִי אֲשֶׁר יָלַדְתִּי וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הָאַחֶרֶת לֹא כִי בְנִי הַחַי
וּבִנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת אָמְרָת לֹא כִי מות
בִנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי הַחַי וַתְּדַבֵּרְנָה דבר
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת פנה
אָמֶרֶת זֶה בְנִי הַחַי וּבִנֵךְ הַמֵּת
וְזֹאת אָמְרָת לֹא כִי בִנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי
הַחַי וַתֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קְחוּ לִי חֶרֶב פלח
וַיָּבִיאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר בוא פנה
הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי
לִשְׁנָיִם וְתֵנוּ אֶת הַחֲצִי לְאַחַת שנה נתן
וְאֶת הַחֲצִי לְאֶחָת וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה חצה אמר
אֲשֶׁר בְּנָהּ הַחַי אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי איש
נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל בְּנָהּ וַתֹּאמֶר כמר
בִּי אֲדֹנִי תְּנוּ לָהּ אֶת הַיָּלוֹד הַחַי נתן ילד
וְהָמֵת אַל תְּמִיתֻהוּ וְזֹאת אֹמֶרֶת מות
גַּם לִי גַּם לָךְ לֹא יִהְיֶה גְּזֹרוּ וַיַּעַן הָיָה ענה
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תְּנוּ לָהּ אֶת הַיָּלוֹד
הַחַי וְהָמֵת לֹא תְמִיתֻהוּ הִיא
אִמּוֹ וַיִּשְׁמְעוּ כָל יִשְׂרָאֵל אֶת שמע
הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ שפט
וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי ראה ענה
חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת עשה
מִשְׁפָּט׃

Cap. iiij. וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָלַךְ עַל היה
כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵלֶּה הַשָּׂרִים אֲשֶׁר לוֹ
עֲזַרְיָהוּ בֶן צָדוֹק הַכֹּהֵן׃ אֱלִיחׇרֶף
וַאֲחִיָּה בְּנֵי שִׁישָׁא סֹפְרִים
יְהוֹשָׁפָט בֶּן אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ זכר
וּבְנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע עַל הַצָּבָא
וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ וַעֲזַרְיָהוּ
בֶן נָתָן עַל הַנִּצָּבִים וְזָבוּד בֶּן
נָתָן כֹּהֵן רֵעֶה הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲחִישָׁר
עַל הַבָּיִת וַאֲדֹנִירָם בֶּן עַבְדָּא
עַל הַמַּס׃ וִלְשְׁלֹמֹה שְׁנֵים

Quē diligētius intuēs clara luce deprehēdi nō esse meū quē genuē ram. Respondit altera mulier. Non est ita vt dicis: sed filius tuus mortuus est: meus ãt viuit. Ecōtrario illa dicebat. Mētiris. Filius qppe meus viuit: & tu mortuus est. Atq; in hūc modū contēdebāt corā rege. Tūc rex ait. Hec dicit. Filius meus viuit: & filius tuus mortuus ē. Et ista rñdit. Non: sed filius tuus mortuus est: meus ãt vivit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladiū. Cūq; attulisset gladiū corā rege. Diuidite inqt in fantē viuū in duas ptes & date dimidiā ptē vni & dimidiā ptem alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat viuus ad regē: cōmota sunt qppe viscera eius sup filio suo. Obsecro dñe date illi infantem viuum: & nolite interficere eū E cōtrario illa dicebat Nec mihi nec tibi sit: sed diuidatur. Respōdit rex & ait. Date huic infantē viuū & non occidatur. Hec est enim mater ei? Audiuit itaq; omnis israel iudicium qđ iudicasset rex: & timuerūt regem: vidētes sapientiā dei esse in eo ad faciendū iudicium. 4.

Erat autem rex salomō regnans super oēm israel: & hi principes quos habebat. Azarias filius sadoch sacerdotis: helioreph & ahia filii sesa scribe. Iosaphat filius ahilud a commentariis. Banaias filius ioiade super exercitum. Sadoch āt & abiathar sacerdotes: azarias filius Nathan sup eos qui assistebāt regi. Sabud filius nathā sacerdos amicus regis: & ahisar ꝓpositus domus: & adonirā filius abda sup tributa. Habebat autē salomon duodecim

τ perspexi eā mane: τ ecce nō erat filius καὶ κατενόησα ἀυτὸν τοπρωΐ, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός me quē genuerā. τ dixit mulier altera: nequaq̃: sed μου ὃν ἔτεκεν· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα, οὐχί, ἀλλὰ filius me viuēs: τ filius tuus mortuus. τ illa di ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς· καὶ αὐτὴ εἶπ xit: minime: filius tuus mortuus: τ filius me viuēs. πεν, οὐχί, ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς, καὶ υἱός μου ὁ ζῶν. τ locute sunt corā rege. τ dixit e καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· καὶ εἶπεν ὁ βα to rex: tu dicis: iste filius meus q viuit: D τὰς ὁ βασιλεύς, σὺ λέγεις, οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, τ filius huius q mortuus est. τ tu dicis: nequaq̃: sed καὶ ὁ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς· καὶ σὺ λέγεις, οὐχί, ἀλ filius me q viuit: at filius huius q mortu est. τ λὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς· καὶ dixit rex: tollite mihi gladiū. τ attu le. εἶπεν ὁ βασιλεύς, λάβετέ μοι μάχαιραν· καὶ ἤνεγ runt gladiū in cōspectu regis. τ di καν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. καὶ εἶ it rex: diuidite puerū viuū in duo: πεν ὁ βασιλεύς, διέλετε τὸ παιδίον τὸ ζῶν εἰς δύο, τ date dimidiū ptē eius huic: τ dimidiū ptē eius καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ huic. τ rñdit mulier cuius erat filius viuēs: τ ταύτῃ· καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ ἧς ἦν υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶ it ad regem: qñ turbata sūt viscera eius πεν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς sup filio suo: τ ait: in me dñe: date ei ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν, ἐν ἐμοὶ κύριε, δότε αὐ puerū: τ morte ne occidatis ipsū. τὸ τὸ παιδίον, καὶ ἐν ἀποκτείνητε αὐτό. τ altera dixit: neq; mihi neq; huic sit: di καὶ ἡ ἑτέρα εἶπεν, μήτε ἐμοὶ μήτε αὐτῇ ἔστω, διε uidite eū. τ rñdit rex τ dixit: da λετε αὐτό. καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν, δό te puerū viuētē mulieri q dixit: date eum ei τε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ γυναικὶ τῇ εἰπούσῃ, δότε αὐτῷ αὐ τ morte ne occidatis ipm qñ ipsa mā τῇ καὶ ἀποκτείνητε αὐτό, ὅτι αὕτη ἡ μήτηρ eius. τ audiuit vniuersus israel iudiciū hoc αὐτοῦ· καὶ ἤκουσε πᾶς ἰσραὴλ τὸ κρῖμα τοῦτο qđ iudicauit rex: τ timuerūt a fa ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ πρω cie regis: q; viderūt q; sapiētia dei in που τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις θεοῦ ἐν eo ad faciēdū iudicia. αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαιώματα. Ca. 4.

Ετ erat rex salomō regnans sup is Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς σολομὼν βασιλεύων ἐπὶ ἰσ A rael. τ hi principes q erāt ipi. azarias fi ραήλ· καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ· ἀζαρίας υἱ lius sadoc sacerdos. τ elichoreph τ achia filii sisa ὸς σαδὼκ ὁ ἱερεύς· καὶ ἐλιχόρεφ καὶ ἀχία υἱοὶ σισὰ scribe. iosaphat filius achilud a cōmētariis. γραμματεῖς· ἰωσαφὰτ υἱὸς ὀχιλοὺδ ὑπομνημάτων· τ banees filius ioiada sup exercitū. τ sa καὶ βαναίας υἱὸς ἰωαδὰ ἐπὶ τῆς δυνάμεως· καὶ σα doc τ abiathar sacerdotes. τ azarias filius nathā sup δὼκ καὶ ἀβιάθαρ ἱερεῖς· καὶ ἀζαρίας υἱὸς ναθὰν ἐπὶ assistētes regi. τ zabud filius nathan amicus τῶν καθεσταθέων· καὶ ζαβοὺδ υἱὸς ναθὰν ἑταῖρος regis. τ achisar ꝓpositus domus. τ adoniram τοῦ βασιλέως· καὶ ἀχισὰρ ἐπιτρόπου· καὶ ἀδωνιρὰμ filius abda sup tributa. τ salomoni duodecim υἱὸς ἀβδὰ ἐπὶ τῶν φόρων· καὶ τῷ σολομῶντι δώδεκα

ooooo ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo oooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

pfecti ſup omnē iſrael: ad ſuppeditāddū re
καὶ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, χορηγῶν τῷ βασι=
gi ꝛ domui eius. mēſis in anno erat vt
λεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. μὴν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἑβδόμῳ τοῦ
ꝛnuiſcq; ſubminiſtraret. hec nomina eorū. be
μῆνα ἕνα χορηγεῖν. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν. βι=
nor in mōte ephraim filius dacar in macas ꝛ in ſala
νὼρ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ υἱὸς Δάκαρ ἐν μακὰς καὶ ἐν σαλα=
bīn ꝛ bethſamis ꝛ elon vſq; in banamā. beneſed in ara
βὶν καὶ Βαιθσαμὶς καὶ Ἠλὼν ἕως Βανάχ. Βενὶσεδ ἐν ἀρα
both: ipſe ſocho ꝛ oīs ꝛra opher. filij abina
βώθ, αὐτοῦ Σοχὼ καὶ πᾶσα γῆ Ἐφέρ. υἱοὶ Ἀβινα=
dab oīs nephador. taphath filia ſalomonis
δὰβ πᾶσα νηφαδώρ. Ταφὰθ θυγάτηρ Σολομῶντος
erat ei in vxorē. baana filius achilud thaanach
ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Βαανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺδ Θαανὰχ
ꝛ mageddo ꝛ oēs domū ſaan ꝙ a ſar=
καὶ Μαγεδδὼ καὶ πάντα οἶκον Σαὰν ἣ ἀπὸ Σάρ
than ſubter iſrael a bethſaā vſq; in abelmola vſq; i
θαν ὑποκάτω Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθσαὰν ἕως Ἀβιλμολὰ ἕως
macber iegmaam. filius gaber in ramoth galaa
μαιβὴρ Ἰεγμααμ. υἱὸς Γαβὴρ ἐν ῥαμὼθ τοῦ Γαλαα
dite. huius erant ciuitates iaer filij manaſſe in
δίτου. τούτου ἦσαν πόλεις Ἰαὶρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐν
galaad. huic funiculus argob in baſan ſexa
Γαλααδ. τούτῳ χοίνικα Ἀργὼβ ἐν τῇ Βασὰν ἑξήκοντα
ginta ciuitates magne ꝛ murate ꝛ vectes e=
πόλεις μεγάλαι καὶ τειχήρεις καὶ μοχλοὶ χαλ
rei. achinadab filius addo maanaim achimaas in neph
κοῦ. Ἀχιναδὰβ υἱὸς Ἀδδὼ Μααναὶμ Ἀχιμαὰς ἐν Νεφ=
thali. ꝛ hic cepit baſemmath filiam ſa
θαλί. καὶ οὗτος ἔλαβε τὴν Βασιμμὰθ θυγατέρα Σο
lomonis in vxorē. baneas filij chuſi in aſer
λομῶντος εἰς γυναῖκα. Βαναίας υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ
ꝛ in baaloth. ioſaphat filius pharue in iſachar.
καὶ ἐν Βααλώθ. Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φαρουὲ ἐν Ἰσάχαρ.
ſemei filius ela in beniamin. gaber filius uri in
σεμεὶ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενιαμίν. γαβὴρ υἱὸς Οὐρὶ ἐν
terra galaad terra ſeon regis amorreoꝝ
γῇ Γαλαάδ γῇ Σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμορραίων
ꝛ og regis baſan: ꝛ ꝓpoſitus in terra in
καὶ Ὤγ βασιλέως Βασάν, καὶ ταξίαρχος ἐν τῇ γῇ Ἰού=
da vñ. iudas ꝛ iſrael multi nimis vt
δα μόνος. Ἰούδας καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ σφόδρα ὡς ἡ
arena in mari in multitudine comedēte ꝛ bi=
ἄμμος ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος ἐσθίοντες καὶ πίνον
bēte ꝛ letāte. ꝛ ſalomō erat pricepo in cūctis
τες καὶ χαίροντες. καὶ Σολομὼν ἦν ἄρχων ἐν πάσαις τοῖς
regnis a flumine terre phtilithim ꝛ vſq; ad
βασιλείαις ἀπὸ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως
terminos egyti. ꝛ crāt afferētes ei do
ὁρίων Αἰγύπτου. καὶ ἦσαν προσφέροντες αὐτῷ δῶ=
na: ꝛ ſeruierūt ſalomoni cunctis die
ρα, καὶ ἐδούλευον τῷ Σολομῶντι πάσας τὰς ἡ=
bus vite eius. ꝛ hoc prādiū ſa
μέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἄριστον τῷ Σο=
lomoni in die vna: triginta cori ſimi=
λομῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, τριάκοντα κόροι σεμιδάλε
le: ꝛ ſexaginta cori farine: decē vituli
λεως, καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου, δέκα μόσχοι

[illegible]

'prefectos 'ſuper' omnē
'iſrael: qui [illegible]
'prebebāt annonā 'regi
& 'domui ei. Per ſingu
los eni 'menſes 'in anno
'ſinguli' neceſſaria mini
ſtrabāt. 'Et hec 'noīa eo=
rū. 'Benhur [illegible]
'i monte 'effrai. 'Bende
car 'in macces [illegible]
'& in ſalebī '& in bethſa=
mes 'n & in helom & [illegible]
in 'bethanā. 'Beneſſed
'in araboth. 'Iphius enim
erat 'ſocho: 'n & oīs 'r terra
'epher. 'Benabiadab ei
'oīs 'nephador: 'taphet
'filiā 'ſalomonis [illegible]
'hēbat 'vxorē: 'bana 'm fi=
lius [illegible]
'ahilud regebat 'tha=
nach 'f & mageddo 'q & vni
uerſam 'bethſā 'q eſt 'iux
ta 'ſarthana 'ſubter [illegible]
'iezrael 'a bethſan 'vſq;
'abelmeula [illegible]
'e regiōe 'iecmaatn. 'ben
gaber [illegible]
'in ramoth 'm galaad 'n hē=
bat 'auothiair [illegible]
'filii 'manaſſe 'in galaad.
'Iphe erat in oi 'regione
'argob 'que eſt 'in baſan
'ſexaginta 'ciuitatibus
'magnis atq; 'muratis q
hēbāt 'ſeras 'ereas. 'Abi=
nadab 'filius 'addo pree=
rat in 'manaim. 'm Achi=
maas 'n in neptali: ſed 'o &
'ipe 'q habebat 'baſemath
'filiā 'ſalomonis 'n in con=
iugio: 'banaa 'filius 'huſi
'in aſer 'b & in baloth. 'Io
ſaphat 'filius [illegible]
'pharue 'in iſachar. 'Se=
mei 'filius 'hela [illegible]
'n in beniamin: 'gaber 'm fi
lius 'n ſuri 'in terra 'galaad
& in 'q terra 'ſeon 'regis 'ā=
morrei 'r & og [illegible]
'regis 'baſan: ſuper om=
nia que erant [illegible]
'in illa 'terra. 'Iuda 'c & iſ=
rael 'innumerabiles [illegible]
'ſicut arena 'maris 'i mul
titudine [illegible]
'comedentes 'n & biben=
tes 'atq; letantes. [illegible]
'Salomon aūt 'erat 'in di
ctione ſua habens 'om=
nia 'regna: 'n 'a 'flumine [illegible]
'terre 'philiſtiim [illegible]
'vſq; ad 'terminum 'egy
pti: 'offerentium ſibi [illegible]
'munera '& ſeruientium
ei 'cunctis [illegible]
'diebus 'vite eius. 'm Erat
autem 'n cibus 'ſalomonis 'f
'per dies 'q ſingulos 'trigi
ta 'chori 'ſimile: [illegible]
'& ſexaginta 'chori 'fari
ne: 'decem 'boues [illegible]

עָשָׂר נְצִבִים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְכִלְכְּלוּ אֶת לַחְמֵךְ וְאֶת בֵּיתִי
חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה יִהְיֶה עַל הָאֶחָד
לְכַלְכֵּל׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בֶּן חוּר
בְּהַר אֶפְרָיִם׃ בֶּן דֶּקֶר בְּמַקֵּץ
וּבְשַׁעַלְבִים וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְאֵילוֹן
בֵּית חָנָן׃ בֶּן חֶסֶד בַּאֲרֻבּוֹת לוֹ
שׂכה וְכָל אֶרֶץ חֵפֶר׃ בֶּן אֲבִינָדָב
כָּל נָפַת דֹּאר טָפַת בַּת שְׁלֹמֹה
הָיְתָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶּן
אֲחִילוּד תַּעְנַךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל בֵּית
שְׁאָן אֲשֶׁר אֵצֶל צָרְתָנָה מִתַּחַת
לְיִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד אָבֵל
מְחוֹלָה עַד מֵעֶבֶר לְיָקְמְעָם׃ בֶּן
גֶּבֶר בְּרָמֹת גִּלְעָד לוֹ חַוֹּת יָאִיר
בֶּן מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד לוֹ חֶבֶל
אַרְגֹּב אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עָרִים
גְּדֹלוֹת חוֹמָה וּבְרִיחַ נְחֹשֶׁת׃ אֲחִינָדָב
בֶּן עִדֹּא מַחֲנָיְמָה׃ אֲחִימַעַץ
בְּנַפְתָּלִי גַּם הוּא לָקַח אֶת בָּשְׂמַת
בַּת שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶּן חוּשַׁי
בְּאָשֵׁר וּבְעָלוֹת׃ יְהוֹשָׁפָט בֶּן
פָּרוּחַ בְּיִשָּׂשכָר׃ שִׁמְעִי בֶּן אֵלָה
בְּבִנְיָמִן׃ גֶּבֶר בֶּן אוּרִי בָּאָרֶץ גִּלְעָד
אֶרֶץ סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְעוֹג
מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּנְצִיב אֶחָד אֲשֶׁר
בָּאָרֶץ׃ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים
כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לָרֹב
אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְשְׂמֵחִים׃
וּשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל
הַמַּמְלָכוֹת מִן הַנָּהָר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם מַגְּשִׁים
מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת שְׁלֹמֹה כָּל
יְמֵי חַיָּיו׃ וַיְהִי לֶחֶם שְׁלֹמֹה
לְיוֹם אֶחָד שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת
וְשִׁשִּׁים כֹּר קָמַח׃ עֲשָׂרָה בָּקָר

בְּרִאִים וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה בָּרָשׁ
צָאן לְבַד מַאַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר
וּבָרְבְּרִים אֲבוּסִים כִּי הוּא רֹדֶה
בְּכָל עֵבֶר הַנָּהָר מִתִּפְסַח וְעַד עַזָּה
בְּכָל מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר וְשָׁלוֹם
וַיָּהִי לוֹ מִכָּל עֲבָרָיו מִסָּבִיב וַיֵּשֶׁב
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לָבֶטַח אִישׁ תַּחַת
גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ מִדָּן וְעַד בְּאֵר
שֶׁבַע כֹּל יְמֵי שְׁלֹמֹה וַיְהִי
לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אֶלֶף אֻרְוֹת
סוּסִים לְמֶרְכָּבֹתָו וּשְׁנֵים עָשָׂר
אֶלֶף פָּרָשִׁים וְכִלְכְּלוּ הַנִּצָּבִים
הָאֵלֶּה אֶת הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל
הַקָּרֵב אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
אִישׁ חָדְשׁוֹ לֹא יַעֲדֹרוּ דָּבָר
וְהַשְּׂעֹרִים וְהַתֶּבֶן לַסּוּסִים וְלָרָכֶשׁ
יָבִיאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה
שָׁם אִישׁ כְּמִשְׁפָּטוֹ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה רַבָּה
מְאֹד וְרֹחַב לֵבָב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל
שְׂפַת הַיָּם וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה
מֵחָכְמַת כָּל בְּנֵי קֶדֶם וּמִכֹּל חָכְמַת
מִצְרָיִם וַיֶּחְכַּם מִכָּל הָאָדָם
מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימָן וְכַלְכֹּל
וְדַרְדַּע בְּנֵי מָחוֹל וַיְהִי שְׁמוֹ בְּכָל
הַגּוֹיִם סָבִיב וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת
אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה
וְאֶלֶף וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן
הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב
אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל
הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף וְעַל הָרֶמֶשׂ
וְעַל הַדָּגִים וַיָּבֹאוּ מִכָּל הָעַמִּים
לִשְׁמֹעַ אֶת חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל
מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת
חָכְמָתוֹ

Cap. v.

וַיִּשְׁלַח חִירָם
מֶלֶךְ צֹר אֶת עֲבָדָיו אֶל שְׁלֹמֹה

pingues: & viginti boues paſcuales: & centū
arietes: excepta venatiõe ceruoꝝ: & caprearū
atq; bubalorū & auitū
altilium. Ipſe ei obtie
bat oēm regionē q̄ erat
trāſ flumē a thapſa vſq;
ab gazā & cūctos re
ges illarū regionum: &
hēbat pace ex oi pte
in circuitu. Habitabat
q; iuda & iſrl abſq; ti
more vllo vnuſquiſq;
ſub vite ſua: & ſub fi
cu ſua a dan vſq; berſa
bee cūctis diebus ſalo
monis. Et habebat ooo
ſalomon quadraginta
milia preſepia ooo:oooo
equorum currilium: &
duodecim ooo:ooo:ooo:ooo
milia eq̄ſtriū. nutrie
bantq; eos ſupradicti
regis prefecti: ſed & oo
neceſſaria ooo:ooo:ooo:oo
menſe regis ſalomōis
cū ingenti cura p̄bebāt
in tempore ſuo. ooooo
ooo:ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
Ordeū quoq; & pale
as equorum & iumēto
rū deferebant in locū
vbi erat rex ooooooo:ooo
iuxta cōſtitutū ſibi. De
dit quoq; deus ooooooooo
ſapiētiam ſalomoni &
prudentiā multam oooo
nimis & latitudinē cor
dis q̄ſi arena que eſt in
littore maris. Et prece
debat ſapiētia ſalomo
nis ſapientiā oīum orie
talium & ooo:ooo:ooo:ooo
egyptiorū: & erat ſapiē
tior cunctis hoibus. Sa
piētior ethā ezraite & hemā & calchal oooooooo
& dorda filiis maol: & erat noiatus in vniuer
ſis gētibus per circuitū. Locutus eſt quoq; ſalo
mon tria milia parabolas & fuerūt carmina eius
quinq; milia. Et diſputauit ſup lignis: a ooooo
cedro que eſt in libano
vſq; ad hyſſopum ooooo
que egreditur de parie
te: & diſſeruit de ooooooo
lumentis & volucrib
& reptilibus ooooooooo
& piſcib. Et veniebāt
de cūctis populis ooooo
ad audiendā ſapiam ſa
lomonis: & ab vniuerſis
regib terre qui audie
bant ooooooooooooooooo
ſapientiā eius

Cap. v.

Misit quoq; hiram oo
rex tyri ſuos ſuos
ad ſalomonem: ooooooo

electi & viginti boues paſcuales: & centū pecu
ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νεμάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβα-
deos: extra ceruos & capreas & volucres electas
τα, ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν
& agreſtes: qñ erat princeps in cūctis trans flu-
καὶ νεμάδων, ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ πο-
men a thapſa vſq; ad gazą in vniuerſis re
ταμοῦ ἀπὸ Θαφσα ἕως γαζὰ ἐν πάσαις ταῖς βασι-
gnis q̄ trans flumen. & erat ipſi pax ex om
λείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πά-
nibus gtibus eius in circuitu. & habitabat in
των τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ κατῴκει Ἰού-
das & iſrael confidẽs vnuſquiſq; in vite
δας καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἕκαστος ἐπὶ τὴν ἄμπελον
ſua & ſub ficu ſua a dan & vſq; ad
αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως
berſabee oīb diebus ſalomonis. & erant
βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας σολομῶντος. καὶ ἦσαν
ſalomoni quadraginta milia in curruſ:
τῷ σολομῶντι τεσσαράκοντα χιλιάδες εἰς ἅρματα,
& duodecim milia equitū. & ſufficiebāt neceſſaria
καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. καὶ ἐχορήγουν οἱ ἀρ-
prefecti filii regi ſalomoni ſm oia
χισάμβοι οὗτοι τῷ βασιλεῖ σολομῶντι κατὰ πάντα
mãdata ſup mẽſa regis:
τὰ διαγγελθέντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως,
vnuſquiſq; mẽſe ſue: nõ mutabãt verbũ. & D B
ἕκαστος τὴν μοῖρα αὐτοῦ, οὐ παρηλλαγμένον λόγον. καὶ
ordea & paleas equis & curri
τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμα
bus ferebãt in locũ vbi erat rex: vnuſquiſq;
σιν ἔφερον εἰς τὸν τόπον οὗ ἦν ὁ βασιλεύς, ἕκαστος κα
ordinẽ ſuũ. & dedit deus ſapiẽtiã
τὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε κύριος φρόνησιν
ſalomoni: & ſapiẽtiã multã nimis: &
τῷ σολομῶντι, καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα, καὶ
latitudinẽ cordis vt arena q̄ iacet in
πλατυσμὸν καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.
& multiplicata ẽ ſapiẽtia ſalomonis magis q̄ ſapiẽ
καὶ ἐπληθύνθη ἡ σοφία σολομῶντος ὑπὲρ τὴν φρό-
tia oīm antiquoꝝ hominũ: & magis q̄ om
νησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πᾶ-
nes ſapiẽtes egypti. & ſapiẽs erat ſup om
σας φρονίμους Αἰγύπτου. καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πά-
nes hoīes: & ſapiẽtia añcedebat ſup ethã ezrai
τας ἀνθρώπους, καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Αἰθὰμ τὸν Ἐζρα-
tem: & eman & chalcal & dar
ῒτην, καὶ τὸν Αἰμὰν καὶ τὸν Χαλκὰλ καὶ τὸν Δαρ-
dae filiũ machol. & erat nomẽ eius i vniuerſis
δὰ υἱὸν μαχώλ. καὶ ἐφήμη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι
gẽtibus i circuitu. & locut eſt tria milia para
τοῖς ἔθνεσι κύκλῳ. καὶ ἐλάλησε τρεῖς χιλιάδας παρ-
bolas. & erant carmina eius quinq; milia. &
βολάς. καὶ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι. καὶ
locutus eſt de lignis a cedro q̄ in
ἐλάλησε περὶ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν
libano & vſq; ad hyſſopũ q̄ egreditur
τῷ λιβάνῳ καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης
ex pariete. & locut eſt de iumẽtis: &
ἐκ τοῦ τοίχου. καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν, καὶ
de volucribus: & de reptilib: &
περὶ τῶν πετεινῶν, καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν, καὶ
de piſcibus. & veniebãt omneo ppũ
περὶ τῶν ἰχθύων. καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ
ad audiẽdã ſapiẽtiã ſalomonis. & accipiebat dona
ἀκούειν τὴν σοφίας σολομῶντος. καὶ ἐλάμβανε δῶρα
a regibus terre: q̄cũq; audiebãt ſapiẽtiã eius.
παρὰ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον τὴν σοφίας αὐτ. Ca.f. A

Cap. v.

Θ Misit chirã rex tyri
Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς
ſeruos ſuos ad ſalomonem:
παῖδας αὐτοῦ πρὸς σολομῶντα, ooooooooooo

audiuit eſt q ipſum vnxiſſent in regem pro dauid
ἤκουσεν ὅτι ἀυτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ δαὶδ
patre eius. q: diligẽs erat chiram dauid
τοῦ πατρὸς αὐτ. ὅτι ἀγαπῶν ἦν χειρὰμ τὸν δαυὶδ
1.Pa. 1.8. cibus vicibus: ⁊ miſit ſalomon ad chi
πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἀπέστειλε σολομὼν πρὸς χει
ram dicẽs: tu noſti dauid patrẽ meũ q:
ρὰμ λέγων, σὺ οἶδας δαυὶδ τὸν πατέρα μου ὅτι
nõ poterat edificare domũ nomini dñi
οὐκ ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου
dei mei a facie bellorũ cir=
τοῦ θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυ
cumstãtiũ eum: donec daret eos dñs
κλωσάντων αὐτόν, ἕως τοῦ δοῦναι αὐτοὺς κύριον
ſub veſtigijs pedũ eius. ⁊ nũc requiẽ
ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. καὶ νῦν ἀνέπαυ=
dedit dñs deus me⁹ mihi ꝑ circuitũ: nõ eſt in
σεν κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπί=
ſatanas: ⁊ nõ eſt occurſus malus. ⁊ ecce ego
βουλος καὶ οὐκ ἔστιν ἀπάντημα πονηρόν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
dico edificare domũ nomini dñi dei:
λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ,
ſicut locutus eſt dñs ad dauid patrẽ meũ
καθὼς ἐλάλησεν κύριος πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα μου
dicens: filius tu⁹ quẽ dabo pro te ſup ſoliũ
λέγων, ὁ υἱός σου ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον
B tuũ: hic edificabit domũ nomini meo.
σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.
⁊ nũc precipe ⁊ precidant mihi ligna de
καὶ νῦν ἔντειλαι καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ
libano. ecce ſerui mei cũ ſeruis tuis:
λιβάνου. ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου,
⁊ mercedẽ ſeruoꝝ tuoꝝ dabo tibi ſm om=
καὶ τὸν μισθὸν τῶν δούλων σου δώσω σοι κατὰ πάν
nia que dixeris. q: tu ſcis: q nõ eſt in
τα ὅσα ἂν εἴπῃς. ὅτι σὺ οἶδας, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν
nobis q̃ nouerit incidere ligna ſicut ſidonij. ⁊ factũ
ἡμῖν εἰδὼς κόπτειν ξύλα καθὼς οἱ σιδώνιοι. καὶ ἐγένε
eſt vt audiuit chiram verba ſalomonis letat⁹
το ὡς ἤκουσε χειρὰμ τῶν λόγων σολομῶντος ἐχά=
eſt valde. ⁊ ait: bñdictus dñs hodie q̃
ρη σφόδρα. καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς κύριος σήμερον ὃς ἔ=
dedit dauid filiũ ſapiẽtẽ ſup ppm mul
δωκε τῷ δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πο
tum hũc. ⁊ miſit chiram ad ſalomonẽ
λὺν τοῦτον. καὶ ἀπέστειλε χειρὰμ πρὸς σολομῶντα
dicẽs: audiui de oĩbus q̃ miſiſti ad me:
λέγων, ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν ἀπέσταλκάς πρός μι, ἐγὼ
ego facia voluntatẽ tuã in lignis cedrinis ⁊ abie
ἐγὼ ποιήσω τὸ θέλημά σου ἐν ξύλοις κέδρου καὶ πεύ
tinis. ſerui mei deducẽt ea de liba
κινοις. οἱ δοῦλοί μου καταξέουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ λιβά=
C no in mare: ⁊ ego ponã ea in rati=
νου εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ εἰς σχεδί=
bus vſq; ad locũ quẽ nũciaueris ad me: ⁊ ex=
ας ἕως ἂν πέμψῃς πρός με, καὶ ἐκ=
cutiam ea ibi ⁊ tu tolles. ⁊ tu facies
τινάξω αὐτὰ ἐκεῖ καὶ σὺ ἀρεῖς. καὶ σὺ ποιήσεις τὸ
volũtatẽ meã vt det panem domui mee. ⁊ erat
θέλημά μου τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου. καὶ ἦν
chiram dans ſalomoni cedros ⁊ abietes
χειρὰμ δεδωκὼς τῷ σολομῶντι κέδρους καὶ πτελέας
iuxta oẽm volũtatẽ eius. ⁊ ſalomõ dedit chiram
κατὰ πᾶν τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ σολομὼν ἔδωκε τῷ χειρὰμ
viginti milia choros tritici cibũ domui e=
εἴκοσι χιλιάδας κόρους πυροῦ μαχαὶ τῷ οἴκῳ αὐ=
ius: ⁊ viginti batus olei
τοῦ, καὶ εἴκοσι βὰτ ἐλαίου

---

audiuit enim q ipſum vnxiſſent in regem coram
ſiquidem audierat quia vnxiſſent eum in regem pro
patre eius: q: diligebat eum hiram omni tpe. Miſit
patre ſuo. Audierat enim hiram quia vnxiſſent eum in regem pro
autem ſalomon ad hiram dicens. Tu
patre eius: quia amicus fuerat hiram cum
ſcis voluntatem
dauid omni tpe. Miſit autem ſalomon ad hiram dicens. Tu
dñi patris mei: & quia
ſcis voluntatem dñi patris mei: quia
non poterat edificare
non poterat edificare domũ nomini dñi dei ſui
domũ noĩ dñi dei ſui propter bella imminẽtia per
pp̃ bella imminẽtia per
circuitum donec daret
circuitum donec daret eos
dominus eos
dominus eos
ſub veſtigio pedũ eius.
ſub veſtigio pedũ eius. Nũc ãt requiem dedit
Nũc ãt requiem dedit
deus meus mihi p circuitũ: & non eſt ſathan
deus meus mihi p circuitũ: & non eſt ſathan
neq; occurſus malus:
neq; occurſus malus:
quãobrem cogito edifi
quãobrem cogito edificare tẽplũ noĩ dñi dei
mei ſicut locutus eſt
dauid patri meo dicẽs.
Filius tuus
quem dabo pro te ſuper ſolium tuum:
ipſe edificabit domum
noi meo. Precipe igitur vt precidant mihi
ſerui tui cedros de liba
no: & ſerui mei ſint cũ
ſeruis tuis: mercedẽ ãt
ſeruorũ tuorũ dabo tibi quãcunq; petieris.
Scis enim quõ non eſt
in populo meo vir
qui nouerit ligna cedere
ſicut ſidonii.
Cum ergo audiſſet hiram verba ſalomonis
letatus eſt valde & ait.
Benedictus dominus
hodie qui dedit dauid
filium ſapientiſſimum
ſup populũ hunc plurimum. Et miſit hiram
ad ſalomonem dicens.
Audiui
quecunq; mandaſti mihi. Ego faciam
omnem voluntatẽ tuã
in lignis cedrinis
& abiegnis. Serui mei
deponent ea de
libano ad mare: & ego
componã ea in ratibus
in mari vſq; ad locum
quem ſignificaberis
mihi: & applicabo ea ibi: & tu tolles ea:
Prebebiſq; neceſſaria
mihi: vt detur
cibus domui mee. Itaq; hiram dabat
ſalomoni ligna cedrina & ligna
abiegna iuxta oẽm voluntatẽ eius. Salomon ãt
pbebat hirã vigiti milia choros tritici in
cibũ domui eius: & vigiti choros puriſſimi o

כִּי	כי	audiuit enim q ipſum
שָׁמַע	שמע	vnxiſſent
כִּי	כי	regem
אֹתוֹ	את	pro
מָשְׁחוּ	משחו	patre eius: qa ami
לְמֶלֶךְ	למלך	cus fuerat hiram
תַּחַת	תחת	dauid omni tpe. Miſit
אָבִיהוּ	אביהו	autem ſalomon ad
כִּי	כי	hiram dicens. Tu
אֹהֵב	אהב	ſcis voluntatem
הָיָה	היה	dñi patris mei: & quia
חִירָם	חירם	non poterat edificare
לְדָוִד	לדוד	domũ noĩ dñi dei ſui
כָּל	כל	pp bella imminẽtia per
הַיָּמִים׃	הימים	circuitum donec daret
וַיִּשְׁלַח	וישלח	dominus eos
שְׁלֹמֹה	שלמה	ſub veſtigio pedũ eius.
אֶל	אל	Nũc ãt requiem dedit
חִירָם	חירם	deus meus mihi p cir=
לֵאמֹר	לאמר	cuitũ: & non eſt ſathan
בְּנֹךָ	בנך	neq; occurſus malus:
אֲשֶׁר	אשר	quãobrem cogito edifi
אֶתֵּן	אתן	care tẽplũ noĩ dñi dei
תַּחְתֶּיךָ	תחתיך	mei ſicut locutus eſt
עַל	על	dauid patri meo dicẽs.
כִּסְאֶךָ	כסאך	Filius tuus
הוּא	הוא	quem dabo pro te ſuper ſolium tuum:
יִבְנֶה	יבנה	ipſe edificabit domum
הַבַּיִת	הבית	noi meo. Precipe igitur vt precidant mihi
לִשְׁמִי	לשמי	ſerui tui cedros de liba
וְעַתָּה	ועתה	no: & ſerui mei ſint cũ
צַוֵּה	צוה	ſeruis tuis: mercedẽ ãt
וְיִכְרְתוּ	ויכרתו	ſeruorũ tuorũ dabo tibi quãcunq; petieris.
לִי	לי	Scis enim quõ non eſt
אֲרָזִים	ארזים	in populo meo vir
מִן	מן	qui nouerit ligna cede
הַלְּבָנוֹן	הלבנון	re ſicut ſidonii.
וְעֲבָדַי	ועבדי	Cum ergo audiſſet hi
יִהְיוּ	יהיו	ram verba ſalomonis
עִם	עם	letatus eſt valde & ait.
עֲבָדֶיךָ	עבדיך	Benedictus dominus
וּשְׂכַר	ושכר	hodie qui dedit dauid
עֲבָדֶיךָ	עבדיך	filium ſapientiſſimum
אֶתֵּן	אתן	ſup populũ hunc plu=
לְךָ	לך	rimum. Et miſit hiram
כְּכֹל	ככל	ad ſalomonem dicens.
אֲשֶׁר	אשר	Audiui
תֹּאמַר	תאמר	quecunq; mandaſti mi
כִּי	כי	hi. Ego faciam
אַתָּה	אתה	omnem voluntatẽ tuã
יָדַעְתָּ	ידעת	in lignis cedrinis
כִּי	כי	& abiegnis. Serui mei
אֵין	אין	deponent ea de
בָּנוּ	בנו	libano ad mare: & ego
אִישׁ	איש	componã ea in ratibus
יוֹדֵעַ	יודע	in mari vſq; ad locum
לִכְרֹת	לכרת	quem ſignificaberis
עֵצִים	עצים	mihi: & applicabo ea ibi: & tu tolles ea:
כַּצִּדֹנִים׃	כצדנים	Prebebiſq; neceſſaria
וַיְהִי	ויהי	mihi: vt detur
כְּשָׁמְעַ	כשמע	cibus domui mee. Ita=
חִירָם	חירם	q; hiram dabat
אֶת	את	ſalomoni ligna cedri=
דִּבְרֵי	דברי	na & ligna
שְׁלֹמֹה	שלמה	abiegna iuxta oẽm vo
וַיִּשְׂמַח	וישמח	lũtatẽ eius. Salomon ãt
מְאֹד	מאד	pbebat hirã vigiti mi
וַיֹּאמֶר	ויאמר	lia choros tritici in
בָּרוּךְ	ברוך	cibũ domui eius: & vi
יְהוָה	יהוה	giti choros puriſſimi o
הַיּוֹם	היום	
אֲשֶׁר	אשר	
נָתַן	נתן	
לְדָוִד	לדוד	
בֵּן	בן	
חָכָם	חכם	
עַל	על	
הָעָם	העם	
הָרָב	הרב	
הַזֶּה׃	הזה	
וַיִּשְׁלַח	וישלח	
חִירָם	חירם	
אֶל	אל	
שְׁלֹמֹה	שלמה	
לֵאמֹר	לאמר	
שָׁמַעְתִּי	שמעתי	
אֵת	את	
אֲשֶׁר	אשר	
שָׁלַחְתָּ	שלחת	
אֵלָי	אלי	
אֲנִי	אני	
אֶעֱשֶׂה	אעשה	
אֶת	את	
כָּל	כל	
חֶפְצְךָ	חפצך	
בַּעֲצֵי	בעצי	
אֲרָזִים	ארזים	
וּבַעֲצֵי	ובעצי	
בְרוֹשִׁים׃	ברושים	
עֲבָדַי	עבדי	
יֹרְדוּ	ירדו	
מִן	מן	
הַלְּבָנוֹן	הלבנון	
יָמָּה	ימה	
וַאֲנִי	ואני	
אֲשִׂימֵם	אשימם	
דֹּבְרוֹת	דברות	
בַּיָּם	בים	
עַד	עד	
הַמָּקוֹם	המקום	
אֲשֶׁר	אשר	
תְּשַׁלַּח	תשלח	
אֵלַי	אלי	
וְנִפַּצְתִּים	ונפצתים	
שָׁם	שם	
וְאַתָּה	ואתה	
תִּשָּׂא	תשא	
וְאַתָּה	ואתה	
תַּעֲשֶׂה	תעשה	
אֶת	את	
חֶפְצִי	חפצי	
לָתֵת	לתת	
לֶחֶם	לחם	
בֵּיתִי	ביתי	
וַיְהִי	ויהי	
חִירוֹם	חירום	
נֹתֵן	נתן	
לִשְׁלֹמֹה	לשלמה	
עֲצֵי	עצי	
אַרְזִים	ארזים	
וַעֲצֵי	ועצי	
בְרוֹשִׁים	ברושים	
כָּל	כל	
חֶפְצוֹ	חפצו	
וּשְׁלֹמֹה	ושלמה	
נָתַן	נתן	
לְחִירָם	לחירם	
עֶשְׂרִים	עשרים	
אֶלֶף	אלף	
כֹּר	כר	
חִטִּים	חטים	
מַכֹּלֶת	מכלת	
לְבֵיתוֹ	לביתו	
וְעֶשְׂרִים	ועשרים	
כֹּר	כר	
שֶׁמֶן	שמן	

ב בַּחֹדֶשׁ
ג הַשֵּׁנִי
ד בְּשָׁנָה
ה הָרְבִיעִית
ו לְמָלְכוֹ
ז עַל
ח יִשְׂרָאֵל
ט וַיִּבֶן
י הַבַּיִת
יא לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת
יב אֲשֶׁר
יג בָּנָה
יד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים
טו אַמָּה
טז אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים
יז אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ וְהָאוּלָם עַל פְּנֵי
יח הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ
יט עַל פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה
כ רָחְבּוֹ עַל פְּנֵי הַבָּיִת׃ וַיַּעַשׂ לַבַּיִת
כא חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטוּמִים׃ וַיִּבֶן עַל
כב קִיר הַבַּיִת יָצִיעַ סָבִיב אֶת קִירוֹת
כג הַבַּיִת סָבִיב לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר

ב Dēs ſecūdus
ג mēſis ſecūdus
ד anno quarto
ה regni ſalomonis ſuper
ו iſrael: edificare cepit
ז domū dño. Domꝰ aūt
ח quā edificabat
ט rex ſalomō dño habe
י bat ſexagita cubitos in
יא longitudine: & viginti
יב cubitos in latitudine: &
יג triginta cubitos in alti
יד tudine. Et porticus erat
טו ante tēplū viginti cubi
טז torum longitudinis
יז iuxta mēſurā latitudis
יח tēplī: & hēbat decē cu
יט bitos latitudinis añ fa
כ cie tēplī: fecitq; in tē
כא plo feneſtras obliquas
כב Et edificauit ſuper
כג parietē tēplī tabulata
כד p gyrū in parietibus
כה domus per circuitū tē
כו plī & oraculi:

ב בַּחֹדֶשׁ
ג הַשֵּׁנִי
ד בְּשָׁנָה
ה הָרְבִיעִית
ו לְמָלְכוֹ
ז עַל
ח יִשְׂרָאֵל
ט וַיִּבֶן
י הַבַּיִת
יא לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת
יב אֲשֶׁר
יג בָּנָה
יד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים
טו אַמָּה
טז אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים
יז אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ וְהָאוּלָם עַל פְּנֵי
יח הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ
יט עַל פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה
כ רָחְבּוֹ עַל פְּנֵי הַבָּיִת׃ וַיַּעַשׂ לַבַּיִת
כא חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטוּמִים׃ וַיִּבֶן עַל
כב קִיר הַבַּיִת יָצִיעַ סָבִיב אֶת קִירוֹת
כג הַבַּיִת סָבִיב לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר

τ fecit latera in circuitu. latus qō ſubter: καὶ ἐποίησε πλευρὰς κύκλῳ· ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω, quinq; cubitoꝝ latitudo eius. τ mediū ſex cu- πέντε πηχέων ἡ πλάτος αὐτῆς· καὶ ἡ μέση ἓξ πη- bitorū latitudo: τ tertiū ſeptē cubitoꝝ lati χέων ἡ πλάτος, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ πηχέων ἡ πλά- tudo eius: q: diſtātiā vedit domui q circuitū forin τος αὐτῆς, ὅτι διάστημα ἔδωκεν τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξω ſecus dom̄: vt nō hererēt pietibus ἐν τοῦ οἴκου, ὥστε μὴ ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν τοίχων dom̄: nā dom̄ cū edificaretur ipſa: lapidib̄ τοῦ οἴκου, ὁ γὰρ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν, λίθοις integris dolatis edificata eſt. τ malle⁹ τ ſecu ὁλοκλήροις ἀπηρτισμένοις ᾠκοδομήθη· καὶ σφῦρα καὶ πέλε- ris τ oīe inſtrumētū ferreū nō auditū fuit quū edi- κυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ ἠκούσθη ἐν τῷ οἰ- ficabatur ipſa. τ oſtium lateris κοδομεῖσθαι αὐτόν· καὶ ἡ θύρα τῆς πλευρᾶς τῆς inferioris ad humerū dom̄ dextrū: τ ὑποκάτω ἐπὶ τὸν ὦμον τοῦ οἴκου τὸν δεξιόν, καὶ cochlearis aſcēſus in mediū τ de medio in ἐλικοειδὴς ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ culmē tertiū. τ edificauit domū τ conſuma τὸν τρίτορφα· καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέλε- uit eam. τ laḡarib⁹ texit eā in cedris. τ σεν αὐτόν· καὶ ἐκαλυπτώθη αὐτὸν ἐν κέδροις· καὶ edificauit tabulata per totā domū quin ᾠκοδόμησε τοὺς ἐξοδισμοὺς ὅλου τοῦ οἴκου πέν- q; cubitorū altitudo eius: τ cōfudebat tabulata τε πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ συνέχειν ἐξοδισμοὺς in ligno cedrino. τ fact⁹ eſt ſermo dñi ad ἐν ξύλοις κεδρίνοις· καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ſalomonē dicēs: domus hec quā tu edifica: σολομῶντα λέγων, ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ſi ābulaueris in preceptis meis: τ iudi εἰ ἐν ὁρισμοῖς ἐν τοῖς προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίμα cia mea feceris: τ cuſtodieris oīa mādata τά μου ποιῆς, καὶ φυλάξῃς πάσας τὰς ἐντολάς mea gradiēns in eis: firmabo ſermonē meū μου πορευθῆναι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου tecum quē locut⁹ eſt ad dauid patrē tuū μετὰ σοῦ ὃν ἐλάλησα πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα σου τ habitabo in medio filioꝝ iſrael: τ nō de- καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραήλ, καὶ οὐ κα- relinquā ppl̄z meū iſrael. τ edificauit ſa ταλείψω τὸν λαόν μου ἰσραήλ. καὶ ᾠκοδόμησε σο lomon domū τ cōſumauit eā. τ edifi λομὼν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ᾠκοδό- cauit parietes domus intriſec⁹ per ligna ce μησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν δι᾽ ξύλων κε- drina a pauimēto domus τ vſq; ad δρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν parietes τvſq; ad trabes. τ laḡarib⁹ texit cō τοίχων καὶ ἕως τῶν δοκῶν· καὶ ἐκοιλοστάθμησε σανί- ſtitum in ligno intriſec⁹. τ texit interiorē pti χίνοις ἐν ξύλοις ἔσωθεν· καὶ περιέσχεν τὸ ἔσω τοῦ dom̄ in abiegnis lateribus. τ edificauit vi οἴκου ἐν πτυκίναις πλευραῖς· καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς εἴ- ginti cubitos a ſūmitate dom̄ laterū κοσι πήχεις ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν cedrinorū a pauimēto vſq; ad trabes. τ fe κεδρίνων ἀπὸ ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν· καὶ ἐποίησε cit eam intriſecus de oraculo in ſctū σεν αὐτὴν ἔσωθεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ſanctorū. τ quadraginta cubitoꝝ erat ipſum tēplū ἁγίων· καὶ τεσσαράκοντα πηχέων ἦν αὐτὸς ὁ ναὸς οο

οοοο

לִפְנֵי׃ וְאֹרֶז ׀ אֶל־ הַבַּיִת ׀ פְּנִימָה
מִקְלַעַת ׀ פְּקָעִים וּפְטוּרֵי ׀ צִצִּים
הַכֹּל אֹרֶז אֵין אֶבֶן נִרְאָה׃ וּדְבִיר
בְּתוֹךְ הַבַּיִת מִפְּנִימָה הֲכִין ׀ לְתִתָּן
שָׁם אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה׃ וּלְפְנֵי
הַדְּבִיר עֶשְׂרִים ׀ אַמָּה ׀ אֹרֶךְ
וְעֶשְׂרִים אַמָּה ׀ רֹחַב ׀ וְעֶשְׂרִים
אַמָּה קוֹמָתוֹ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב ׀ סָגוּר
וַיִּצַף מִזְבַּח אָרֶז׃ וַיְצַף ׀ שְׁלֹמֹה
אֶת הַבַּיִת ׀ מִפְּנִימָה ׀ זָהָב סָגוּר
וַיַּעֲבֵר נְרָתִיקוֹת זָהָב לִפְנֵי הַדְּבִיר
וַיְצַפֵּהוּ זָהָב׃ וְאֵת כָּל הַבַּיִת צִפָּה
זָהָב עַד תֻּם כָּל הַבָּיִת וְכָל הַמִּזְבֵּחַ
אֲשֶׁר לַדְּבִיר צִפָּה זָהָב׃ וַיַּעַשׂ
בַּדְּבִיר שְׁנֵי כְרוּבִים עֲצֵי שָׁמֶן
עֶשֶׂר אַמּוֹת קוֹמָתוֹ׃ וְחֵמֶשׁ אַמּוֹת
כְּנַף הַכְּרוּב הָאֶחָד וְחֵמֶשׁ אַמּוֹת
כְּנַף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית עֶשֶׂר אַמּוֹת
מִקְצוֹת כְּנָפָיו וְעַד קְצוֹת כְּנָפָיו׃
וְעֶשְׂרִים אַמָּה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי מִדָּה
אַחַת וְקֶצַב אֶחָד לִשְׁנֵי הַכְּרֻבִים׃
קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֶשֶׂר בָּאַמָּה
וְכֵן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי׃ וַיִּתֵּן אֶת
הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַפְּנִימִי
וַיִּפְרְשׂוּ אֶת כַּנְפֵי הַכְּרֻבִים וַתִּגַּע
כְּנַף הָאֶחָד בַּקִּיר וּכְנַף הַכְּרוּב
הַשֵּׁנִי נָגְעָה בַּקִּיר הַשֵּׁנִי וְכַנְפֵיהֶם
אֶל תּוֹךְ הַבַּיִת נֹגְעוֹת כְּנַף אֶל
כְּנַף׃ וַיְצַף אֶת הַכְּרוּבִים זָהָב׃
וְאֵת כָּל קִירוֹת הַבַּיִת מִסָּב פִּתּוּחֵי
פְּתוּחִים מִכְלָעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת
וּפְטוּרֵי צִצִּים מִלִּפְנִים וְלַחִיצוֹן׃
וְאֶת מִקְרַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב
לִפְנִימָה וְלַחִיצוֹן ׃ וְאֵת פֶּתַח
הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֲצֵי שָׁמֶן
הָאֵיל מְזוּזוֹת חֲמִשִּׁית ׃ וּשְׁתֵּי

p̄ foribus oraculi:q& ce dro oīs domus intrinſe cus veſtiebatur:hīis tor naturas &iūcturas ſuas fabrefactas & celaturas eminētes Oia cedrinis tabulis veſtiebātur: nec oīno lapis appere pote rat i plete. Oraculū aūt i medio domus in inte riori pte fecerat: vt po neret ibi arcā federis dñi. Porro oraculū hē bat vigīti cubitos lōgi tudinis & vigīti cubitos latitudis: & viginti cu bitos altitudinis : & o peruit illud atq; veſtiuit auro puriſſimo. Sed & altare veſtiuit cedro. Domū quoq; ante oracului opuit auro puriſſi mo: & affixit lamias cla uis aureis. Nihil erat in tēplo qđ nō auro tege retur. Sed & totū altare oraculi texit auro. Et fecit ooooooooooooooooo in oraculo duos cheru bin de lignis oliuarum decē cubitorum altitu dinis. Quinq; cubitoꝝ ala cherub vna: & qui q; cubitorum ooooooooo ala cherub altera. i. de cem cubitos habentes a ſummitate ale vſq; ad ale alterius ſummitatē. Decē quoq; cubitorū e rat cherub ſcds in men ſura pari; & opus vnū erat in duob cherubi: i. altitudinē hēbat vnus cherub decem cubito rū: & ſiſr cherub ſecū dus. Poſuitq; ooooooooo cherubin in medio tē pli interioris. ooooooooo Extendebant aūt alas ſuas cherubin & tange bat ala vna parietem: & ala cherub ooooooooo ſcđi tangebat parietē alterum: ale autem ooo in media pte tēpli ſein uicem contingebant. Texit quoq; cherubin auro. oooooooooooooooo Et omēs parietes tem pli p circuitū ſculpſit va riis celaturis & torno. Et fecit in eis cherubin & palmas: & picturas varias q̄ſi pmientes de piete & egredientes. Sz & pauimentū domus texit auro intrinſecus & extrinſecus. Et i ingreſſu oraculi fecit duo oſtiola de lignis oliuarū poſteſq; angulorū quiq;. & duo ooooooooooo

ante facie oraculi: τ cedro ope
κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ, καὶ κέδρῳ περιοικίπα
ruit domū intrinſecus. τ ſculpſit celaturas τ exter
σι γὰρ ἦκεν ἔσωθεν· καὶ γλυφὴν κολαπτὴς καὶ διακεν
ſas laminas: omnia cedrina: τ lapis nō
πετασιδία πίταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθος οὐκ
apparebat. τ oraculū in medio domꝰi interioꝛi pte:
ἐφαίνετο. καὶ τὸ δαβὶρ ἐν μέσῳ τοῦ ἔκου ἔσωθεν,
vt daret ibi arcā federis dñi. viginti cu
δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. εἴκοσι πη
bitorū lōgitudo τ viginti cubitoꝝ latitudo: τ
χέων τὸ μῆκος καὶ εἴκοσι πηχέων τὸ πλάτος, καὶ
viginti cubitorū altitudo eius. τ operuit illud a
εἴκοσι πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέχιεν αὐτὸ χρυ
uro incluſo. τ fecit altare ante
σίῳ συγκεκλεισμένῳ. καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον κατὰ
faciem oraculi: τ operuit illud auro.
πρόσωπον τοῦ δαβίρ, καὶ περιέχιεν αὐτὸ χρυσίῳ.
τ totā domū operuit auro: vſq; ad cōſummationē
καὶ ὅλον τὸν ἔκον περιέχιε χρυσίῳ, ἕως συντελείας
totius domus. τ fecit in oraculo duo
παντὸς τοῦ ἔκου. καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβὶρ δύο
cherubim de ligno cupreſſino decē cubitoꝝ
χερουβὶμ ἐκ ξύλων κυπαρισσίνων δέκα πηχέων τὸ
magnitudo mēſurata: τ quinq; cubitorū a
μέγεθος ἐξαίμωιδέες, καὶ πέντε πηχέων τὸ πλατὺ
la cherub vnius: τ quinq; cubitorū
γιον τοῦ χερουβὶ τοῦ ἑνός, καὶ πέντε πηχέων τὸ
ala eius ſcđa decē in cubito a
πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον. δέκα ἐν πήχει ἀπὸ
parte ale eius τ vſq; ad partē ale e
μέρους πτερυγίου αὐτοῦ καὶ ἕως μέρους πτερυγίου αὐ
ius. τ ſcđo cherub in mēſura vna cōſu
τοῦ. καὶ τῷ δευτέρῳ χερουβὶ ἐν μέτρῳ ἑνὶ συστή
matio vna cum ambobus. τ altitudo cherub
λεια μία μετὰ ἀμφοτέρων· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χερουβὶ
vnius decē in cubito. ſic τ ſecđus che
τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει. οὕτως καὶ τὸ δεύτερον χε
rub. τ poſuit ambo cherubim in medio
ρουβὶ· καὶ ἔθηκεν ἀμφότερα τὰ χερουβὶμ ἐν μέσῳ τ
domus interioris. τ extēdit alas
οἴκου τοῦ ἐσωτάτου· καὶ ἐξεπέτασεν τὰς πτέρυγας
ſuas: τ tāgebat ala vna parietē
αὐτῶν, καὶ ἥπτετο ἡ πτέρυξ ἡ μία τοῦ τοίχου τοῦ
domus: τ ala cherub ſecūdi
οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβὶ τοῦ δευτέρου
tangebat parietē alterū. τ ale
ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ ἑτέρου· καὶ αἱ πτέρυγες
eoꝝ in medio domꝰ ſe iuxtā cōtigebāt ala ale.
αὐτῶν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος·
τ texit cherubim auro: τ oēs
καὶ περιέχιε τὰ χερουβὶμ χρυσίῳ, καὶ πάντας
parietes domus p circuitū in celaturis ſcul
τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐν κολαπτοῖς ἔγλυ
pſit in ſtilo cherubim: τ palmas τ ex
φεν ἐν γραφίδι χερουβὶμ, καὶ φοίνικας καὶ ἐκ
tenſas laminas intriſeco τ extri
πετασμένα πίταλα τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξω
ſeco. τ pauimētū domus texit auro
τέρῳ. καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέχιε χρυσίῳ
interioris τ exterioris. τ oſtio
τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου, καὶ τῇ θυρώμα
oraculi fecit portas de ligno tuniperino.
τι τοῦ δαβὶρ ἐποίησεν θύρας ἐκ ξύλων ἀρκευθίνων.
τ limina quincuplicia τ duas
καὶ φλιὰς πενταπλᾶς καὶ δύο ooooooooooooooo

ooooooooooooooooo ooooooooooooooooo ooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo ooooooooo

portas de ligno abiegnis. τ ſculpture ſup eā
θύρας ἐκ ξύλων πευκίνων · καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν
inſculpte: in eis cherubis τ palme: τ
ἐγκεκολαμμένα, ἐπ' αὐτῶν χερουβὶμ καὶ φοίνικες, καὶ
extenſe lamine. τ texit auro: τ
διαπεπετασμένα πέταλα. καὶ περιέχεν χρυσίῳ, καὶ
deſcēdebat ſup cherubim τ ſup pal
κατέβαινε ἐπὶ τὰ χερουβὶμ καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνι-
mas aurū. τ ſic fecit veſtibulo
κας τῷ χρυσίῳ · καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ
ēpli.limina de ligno iuniperinis:portic⁹q̄ duplicīter: τ
ναοῦ φλιὰς ἐκ ξύλων ἀρκευθίνων, σταὶ τετραπλοῦς, καὶ
in ambabus tanuis ligna abiegna due pli
ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα δύο πτυ-
ce tanua ena τ cardines earū: τ due plice
χαὶ ἡ θύρα μία καὶ σταφτῖς αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ
tanua ſecūda: q̄ voluebātur inſculpte cheru
ἡ θύρα ἡ δευτέρα, σταφίμμέναι ἐγκεκολαμμέναι χερου-
bim τ palme: τ extenſe lamine:
βὶμ καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα,
τ tecte auro deducto ſup ſcul-
καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγεμόνῳ ἐπὶ τὴν ἐκτὸ
ptura. τ edificauit atriū interius: tres
πωσιν. καὶ ὠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, τρεῖς
ordines per politos: τ ordo fabrefacte ce
σίχους λίθων πελεκητῶν, καὶ σίχος κατεργασμένης κέ
dri in circuitu.in quarto āno fundata eſt do
δρου κυκλόθεν. ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐτεμελιώθη ὁ οἶ-
mus dñi in menſe zio. τ in āno vndecimo in mēſe
κος κυρίου ἐν μηνὶ ζίου. καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ ἐν μηνὶ
bul: ipſe eſt mēſis octauus: perfecit domū ſe
βούλ, οὗτός ἐστι μὴν ὄγδοος, συνετέλεσε τὸν οἶκον κα
cūm oēs rēes eius τ ſcōs ola
τὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ κατὰ πάντα
tudicia eius. τ edificauit eam in ſceptē
τὰ κρίματα αὐτοῦ · καὶ ὠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ
nnis.
ἔτεσι.

Ca.7.

A Θ Καὶ ὠκοδόμησε σελομὼν τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ
edificauit ſalomon domū ſuā
tredecimo anno: τ perfecit totā do
τρισκαιδεκάτῳ ἔτει, καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶ-
mū ſuā: τ edificauit domū ſaltus li-
D κον αὐτοῦ, καὶ ὠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ τοῦ λι
bani: cētū cubitorū lōgitudo eius: τ quin
βάνου, ἑκατὸν πηχῶν τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πεντή
quagīta cubitorū latitudo eius: τ trigin-
κοντα πηχῶν τὸ πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα
ta cubitorū altitudo eius ſup quattuor ordines co
πα πηχῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐπὶ τεσσάρων σίχων κέ
lūnarū cedrinarū: τ humeri cedrini colūnis. τ te
δρων κεδρίνων, καὶ ὦμοι κέδρινοι τοῖς κίοσι. καὶ ἐφά
xit cedro domū deſup in lateribus
πτωσε κέδρῳ τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν
colūnarū. τ numer⁹ colūnarū quīq; τ qua
τῶν κίόνων · καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κίόνων πέντε καὶ τεσ
draginta: ordo vnus decē τ quīnq;. τ
σαράκοντα, ὁ σίχος ὁ εἷς δέκα καὶ πέντε. καὶ
trabes tres: τ reglo cōtra regionē tripliciter.
μίλαρα τρία, καὶ χώρα ἐπὶ χώρας τρισσῶς.
τ oēs portæ τ regiōes quadrāgulate
καὶ πάντα τὰ θυρώματα καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι
trabibus cōtra trabē tripliciter. τ
μιμιλαιρωδίαν, ἐναντὶ θύρας ἐναντὶ θύρας τρισσῶς. καὶ
porticū colūnarū quinquaginta cubitorū lōgi
τὸ ἐλάμ τῶν κίόνων πεντήκοντα πηχῶν τὸ μῆ
tudo: τ triginta cubitorū in latitudine: cōtra
κος, καὶ τριάκοντα πηχῶν ἐν πλάτει, ἐναντίον
porticui ante
ἐλὰμ ἐπὶ

---

ostia de lignis oliua-
rū. Et ſculpſit in eis cc
picturā cherubī & pal-
marū ſpēs & anaglypha
valde prominētia: & te
xit ea auro: & opuit tā
cherubin cū palmas &
cetera auro. cccccccccc
Fecit q̄ in introitu tem
pli portes de ccccccccccc
lignis oliuarū quadrā-
gulatos: & duo ccccccc
ostia de lignis abiegnis
altrinſec & vtrūq; oſtiū
duplex erat: & ſeinuicē
tenens aperiebatur. cccc
ccccccc cccccccccccc
ccccccccccccccccccccc
Et ſculpſit cherubin &
palmas ccccccccccccc
& celaturas valde emi-
nētes: opuitq; oīa lami-
nis aureis ope q̄dro ad
regulam. Et edificauit
atriū interi? trib? ordi
nibus lapidū politorum
& vno ordine lignorū
cedri. Anno ccccccccc
quarto fundata eſt do-
mus dñi in menſe cccc
zio: & in anno vndeci-
mo mēſe ccccccccccc
bul ipſe eſt mēſis octa
uus: perfecta eſt ccccccc
domus in omni opere
ſuo: & in vniuerſis vten
silib? ſuis. Edificauitq;
eam annis ſeptem. 7.
Domū aūt ſuā edifi-
cauit ſalomon cccc
tredeci annis: & ad pfe
ctū vſq; perduxit ccccc
Edificauit quoq; do-
mū ſaltus libani ccccccc
centū cubitorū lōgitu
dinis: & quinq̄ginta cu
bitorū latitudinis: & tri
ginta cubitorū altitudi
nis: & quattuor deābu
latoria inter colūnas ce
drinas. Ligna qppe ce-
drina excidera in colū
nas: & tabulatis cedri
nis veſtiuit totā camerā
que quadraginta quin
q; colūnis ſuſtentabatur
Vnus autem ordo habe
bat colūnas quideci con
tra ſe inuicem poſitas &
e regione ſe reſpicientes
equali ſpatio inter colū-
nas: & ſup colūnas cccc
quadrāgulata ligna in
ſuctis equalia ccccccccc
ccccccccccccccccccccc
ccccccccccccccccccccc
Et porticum colūnarū
ccccccccccccccccccccc
fecit quinquaginta cu
bitorū longitudinis: ccc
& trigīta cubitoq; latitu
dinis & alterā porticū i

דְּלָתוֹת עֲצֵי שֶׁמֶן וְקָלַע עֲלֵיהֶם
מְקֻלָּעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי
צִצִּים וְצִפָּה זָהָב וַיַּרְד עַל
הַכְּרוּבִים וְעַל הַתִּמֹרוֹת אֶת הַזָּהָב׃
וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל מְזוּזוֹת
עֲצֵי שֶׁמֶן מֵאֵת רְבִעִית וּשְׁתֵּי
דַּלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי
צְלָעִים הַדֶּלֶת הָאַחַת וְגֵלִילִים
וּשְׁנֵי קְלָעִים הַדֶּלֶת הַשֵּׁנִית
גְּלִילִים׃ וְקָלַע כְּרוּבִים וְתִמֹרוֹת
וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצִפָּה זָהָב מְיֻשָּׁר
עַל הַמַּחֲקָה׃ וַיִּבֶן אֶת הֶחָצֵר
זוּ׃ וּבַשָּׁנָה הָאַחַת עָשְׂרֵה יֻסַּד בֵּית יְהוָה
בּוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי כָּלָה
הַבַּיִת לְכָל דְּבָרָיו וּלְכָל מִשְׁפָּטָו
וַיִּבְנֵהוּ שֶׁבַע שָׁנִים׃

Cap. vij.

וְאֶת בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה
שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת כָּל
בֵּיתוֹ וַיִּבֶן אֶת בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן
מְאָה אַמָּה אָרְכּוֹ וַחֲמִשִּׁים אַמָּה
רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ עַל
אַרְבָּעָה טוּרֵי עַמּוּדֵי אֲרָזִים
וּמְרֻתוֹת אֲרָזִים עַל הָעַמּוּדִים׃
וְסָפַן בָּאֶרֶז מִמַּעַל עַל הַצְּלָעוֹת
אֲשֶׁר עַל הָעַמּוּדִים אַרְבָּעִים
וַחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר טוּרִים וּמֶחֱזָה
אֶל מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְכָל
הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזוֹת רְבֻעִים שָׁקֻף
וּמוּל מֶחֱזָה אֶל מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ
פְּעָמִים׃ וְאֵת אוּלָם הָעַמּוּדִים
עָשָׂה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ
וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וְאוּלָם עַל

פְּנֵיהֶם וְעַמּוּדִים וְעָב עַל פְּנֵיהֶם׃ פנה
ואוּלָם הַכִּסֵּא אֲשֶׁר יְשָׁבָה שָּׁם
אֻלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וְסִפּוּן בָּאָרֶז שפן
מֵהַקַּרְקַע עַד הַקֹּרוֹת וּבֵיתוֹ
אֲשֶׁר יֵשֵׁב שָׁם חָצֵר הָאַחֶרֶת
מִבַּית לָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה עשה
וּבַיִת יַעֲשֶׂה לְבַת פַּרְעֹה אֲשֶׁר
לָקַח שְׁלֹמֹה כָּאוּלָם הַזֶּה׃ כָּל
אֵלֶּה אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת סתר
נְזִית מְנֹרָרוֹת בַּמִּנְרָה מִבַּיִת נזז עצר
וּמִחוּץ וּמִמָּסָד עַד הַטֹּפָחוֹת יסד
וּמִחוּץ עַד הַחָצֵר הַגְּדוֹלָה׃ וּמְיֻסָּד נצל
אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת
אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וַאַבְנֵי שְׁמֹנָה אמה
אַמּוֹת׃ וּמִלְמַעְלָה אֲבָנִים יְקָרוֹת עלה
כְּמִדּוֹת נְזִית וָאָרֶז׃ וְחָצֵר הַגְּדוֹלָה
סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים נְזִית וְטוּר סבב
כְּרֻתוֹת אַרְזִים וְלַחֲצַר בֵּית יְהוָה
הַפְּנִימִית וּלְאוּלָם הַבָּיִת׃ וַיְשַׁלַּח שלח
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת חִירָם לקח
מִצֹּר׃ בֶּן אִשָּׁה אַלְמָנָה הוא איש
מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ צֹרִי
חָרָשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת הַחָכְמָה חכם
וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת בין עצה
כָּל מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבֹא אֶל עשה
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת כָּל עשה
מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְצַר אֶת שְׁנֵי הָעַמּוּדִים צור
נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת
הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב אֶת הָעַמּוד סבב עמד
הַשֵּׁנִי׃ וּשְׁתֵּי כֹתָרוֹת עָשָׂה עשה
לָתֵת עַל רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים יְצַק יצק
נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת
הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת כתר
קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ שְׁבָכִים
מַעֲשֵׂה שְׁבָכָה גְּדִלִים מַעֲשֵׂה עשה

facie maioris porticus & colūnas: & epiſtylia ſup colūnas fecit. Por ticū quoq; ſolii in q̄ tri bunal eſt fecit: & texit lignis cedrinis ooo;ooooo a pauimēto vſq; ad ſū mitatē & domuncula in qua ſedebatur ad iudi candum erat ooooooo;ooo in medio porticu ſimi li opere. oooooooooooooo Domū quoq; fecit fi lie pharaonis quā vxo rē duxerat ſalomō: tali ope quali & hāc porticū Oia lapidib? pcioſis q ad normā quādam atq; mēſurā: tā intrīſecus q extrinſecus ferrati erāt a fundamento vſq; ad ſummitatē parietum & extrinſecus vſq; ad a trium maius. Fundamē ta aūt de lapidibus pre cioſis lapidibus magnis decem ſiue octo ooo;oo ooooooooooooooooooooo oo cubitorū: & deſuper la pides precioſi ooo;ooo eq̄lis mēſure ſecti erāt: ſimiliterq; de cedro. Et atriū mai? rotūdū? triū ordinū de lapidibus ſe ctis: & vnius ordinis de dolata cedro: necnō & in atrio domus dñi inte riori: & in porticu do m?. Miſit quoq; rex ſa lomon & tulit hyram de tyro filiū mulieris vidue ooo;ooo;ooo;ooooo de tribu neptali patre tyrio ooo;ooo;ooo;ooooo artificē erarium & ple nū ſapientia ooo;ooo;ooo intelligentia & doctri na ad faciendum ooo;ooo omne op? ex ere. Qui oum veniſſet ad ooo;ooo regē ſalomonem fecit omne ooo;ooooooooooo op? ei?: & finxit duas colūnas ooo;ooooooo;ooo ereas decem & octo cu bitorū altitudinis ooo;ooo colūnam vnā: & línea duodecim ooo;ooooooo cubitorū: & deſuper la pides precioſi ooo;ooo eq̄lis mēſure ſecti erāt: ſimiliterq; de cedro. Et atriū mai? rotūdū? triū ordinū de lapidibus ſe ctis: & vnius ordinis de dolata cedro: necnō & in atrio domus dñi inte riori: & in porticu do m?. Miſit quoq; rex ſa lomon & tulit hyram de tyro filiū mulieris vidue ooo;ooo;ooo;ooooo de tribu neptali patre tyrio ooo;ooo;ooo;ooooo artificē erarium & ple nū ſapientia ooo;ooo;ooo intelligentia & doctri na ad faciendum ooo;ooo omne op? ex ere. Qui oum veniſſet ad ooo;ooo regē ſalomonem fecit omne ooo;ooooooooooo op? ei?: & finxit duas colūnas ooo;ooooooo;ooo ereas decem & octo cu bitorū altitudinis ooo;ooo colūnam vnā: & línea duodecim ooo;ooooooo cubitorū: & deſuper la pides precioſi ooo;ooo eq̄lis mēſure ſecti erāt: ſimiliterq; de cedro. Et atriū mai? rotūdū? triū ordinū de lapidibus ſectis: & vnius ordinis de dolata cedro: necnō & in atrio domus dñi interiori: & in porticu domi? Miſit quoq; rex ſalomon & tulit hyram de tyro filiū mulieris vidue de tribu neptali patre tyrio artificē erarium & plenū ſapientia intelligentia & doctrina ad faciendum omne opus ex ere. Qui venit ad regem ſalomonē: & fecit omne opus eius. & ſtetit ante faciem columnarum: & fecit capitella duo conflatilia ad ponenda ſuper capita columnarum: & fecit retia oooooooooooooooooooo

ad cooperiēdū capitella colūnaꝝ:ſeptē
ἐπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα τῶν στύλων, ἑπτὰ τῷ
capitello vni: ⁊ ſeptē capitello ſe
ἐπιθέματι τῷ ἑνί, καὶ ἑπτὰ τῷ ἐπιθέματι τῷ δευ
cūdo op⁹ pēſile. duo ordines malogranatoꝝ cir
τέρῳ ἔργον κρεμαστόν. δύο στίχοι ῥοῶν κυκλο
cā retib⁹ cōtexti opus pēſile: ordo
κῶν δικτυωτὸν ἔργον κρεμαστόν, στίχος
ſupra ordinē. ⁊ ſic fecit capitello
ἐπὶ στίχοι. καὶ οὕτως ἐποίησε θεμελίῳ τῷ
ſecundo. ⁊ capitella ſup capita
δευτέρῳ. καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κιφαλῶν τῶν
colūnaꝝ: opus lilij turta veſtibulū quattuor cu
στύλων, ἔργον κρίνου κατὰ τὸ πλάτος τετάρων πη
bitorū. ⁊ trabs ſup ambas colūnas: ⁊
χέων. καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ
ſuper latera capitellū: ⁊ malogranatoꝝ du
ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα, καὶ τῶν ῥοῶν δια
cēti ordines ſup capitellū ſecūdū. ⁊ ſta
κόσιοι στίχοι ἐπὶ τῆς κιφαλίδος τῆς δευτέρας. καὶ ἔστη
tuit colūnas veſtibuli tẽpli. ⁊ ſtatuit
τοὺς στύλους τοῦ πλάτους τοῦ ναοῦ. καὶ ἔστησε
colūnā dexterā: ⁊ vocauit nomē eius
τὸν στύλον τὸν δεξιόν, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
iachin. ⁊ ſtatuit colūnā ſiniſtram
Ἰαχίν. καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν δεύτερον τὸν ἀρι
ſtrā: ⁊ vocauit nomē eius boaz. ⁊
στερόν, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βοάζ. καὶ
ſup capita colūnaꝝ opus lilij. ⁊
ἐπὶ τῶν κιφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου. καὶ
perfectū eſt opus colūnarū. ⁊ fecit
συνετελέσθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. καὶ ἐποίησε τὴν
mare fuſile decē in cubito a la
θάλασσαν χυτὴν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χεί
bio eius vſq; ad labiū rotūdū p circuitū
λους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους στρογγύλον κύκλῳ
eius: quinq; in cubito altitudo eius. ⁊ re
αὐτῆς, πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτῆς. καὶ σχοι
ſticula triginta cubitoꝝ ambiebāt illud. ⁊
νὶδια τριάκοντα πήχεις ἐκύκλουν αὐτήν. καὶ
firmamenta ſub labio eius in
ὑποσφίγματα ὑποκάτω τοῦ χείλους αὐτῆς κυ
circuitu ambiebāt illud. decē in cubito ābiebāt
κλόθεν ἐκύκλουν αὐτήν. δέκα ἐν πήχει ὑπίσχον τὴν
mare in circuitu. duo ordines firmamētoꝝ fu
θάλασσαν κυκλόθεν. δύο στίχοι ὑποσφιγμάτων χυ
ſilū in fuſorio eorū. ⁊ duodecim boues
τῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν. καὶ δώδεκα βόες
ſub mare: tres reſpicientes
ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες
aquilonē: ⁊ tres reſpicientes mare: ⁊
βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ
tres reſpicientes auſtrū: ⁊ tres reſpicē
τρεῖς ἐπιβλέποντες νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέ
tes occidētē: ⁊ mare ſup eos de
ποντες ἀνατολάς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπά
ſuper: ⁊ oium poſteriora ad intus. ⁊
νωθεν, καὶ πάντων τὰ ὀπίσθια εἰς τὸ ἔσω. καὶ τὸ
craſſitudo eius palmi: ⁊ labiū eius
πάχος αὐτῆς παλαιστή, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς
quaſi opus labij calicis pullulāt lilij: duorū
ὡσεὶ ἔργον χείλους ποτηρίου βλαστῶν κρίνου, δύο
milliū batos capax erat. ⁊ fecit vecē baſes
χιλιάδας χοὺς ἐχώρει. καὶ ἐποίησε δέκα μεχωνὼθ

tarū. Vtrūq; capitellum
columnarū fuſile erat.
Septena verſuū retia
cula in capitello vno: & ſeptēa retiacula in capitel
lo altero. Et perfecit columnas & duos ordines
per circuitū retiaculo ſingulorum vt tegerēt
capitella que erant ſuper ſummitatem
malogranatorū. Eodē modo fecit & capitello
ſecūdo. Capitella āt q̄ erant ſuper capita
colūnarū quaſi opelii fabricata erāt in por
ticu q̄ttuor cubitorum: & rurſū alia capitella in
ſūmitate colūnarū de ſup iuxta mēſurā colū
ne contra retiacula.
Malogranatorū āt duocēti ordines erāt in cir
cuitu capitelli ſecundi.
Et ſtatuit duas
colūnas in porticu tēpli. Cunq; ſtatuiſſet
colūnam dexterā: vocauit
eā nomie iachin. Simi
liter erexit columnā ſe
cūdā: & vocauit nomē
eius booz.
Et ſup capita colūnaꝝ
opus in modum lilii
poſuit: pfectūq; ē opus
colūnarū. Fecit quoq;
mare fuſile decem cu
bitorum a labio vſq; ad
labiū rotundū in cir
cuitu.
Quinq; cubitorū altitu
do eius: & reſticula triginta cubitorū cigebāt
illud p circuitū: & ſcul
ptura ſubter labiū cir
cuibat
illud decē cubitis ambiens
mare Duo ordies ſcul
pturarū hiſtriatarū erāt
fuſiles: & ſtabant ſuper
duodecim
boues. E quib⁹ tres reſpiciebant ad aquilonē:
& tres ad occidentem
& tres
ad meridiem: & tres
ad orientem: & mare
ſuper eos deſup erat:
quorū poſteriora vniuerſa intrinſecꝰ latitabāt.
Groſſitudo aūt luteris
triū vnciarū erat: labium eiusq; q̄ſi labiū ca
licis & ſolū repādi lilii.
Duomilia batos capiebat: Et fecit decem baſes

נְחֹשֶׁת אַרְבַּע בָּאַמָּה אֹרֶךְ נָבַע
הַמְכוֹנָה הָאֶחָת וְאַרְבַּע בָּאַמָּה
רָחְבָּהּ וְשָׁלֹשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתָהּ
וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְכוֹנָה מְסִגְּרוֹת סָנָר
לָהֶם וּמְסִגְּרוֹת בֵּין הַשַּׁלְבִים
וְעַל הַמְּסִגְּרוֹת אֲשֶׁר בֵּין
הַשַּׁלְבִים אֲרָיוֹת בָּקָר וּכְרוּבִים אֲרֵה כְּרִיב
וְעַל הַשַּׁלְבִים כֵּן מִמָּעַל וּמִתַּחַת עֲלֵה
לַאֲרָיוֹת וְלַבָּקָר לְיוֹת מַעֲשֵׂה לָוֶה עָשָׂה
מוֹרָד וְאַרְבָּעָה אוֹפַנֵי נְחֹשֶׁת יָבַד אפן
לַמְּכוֹנָה הָאַחַת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת
וְאַרְבָּעָה פַּעֲמֹתָיו כְּתֵפֹת לָהֶם
מִתַּחַת לַכִּיֹּר הַכְּתֵפֹת יְצֻקוֹת
מֵעֵבֶר אִישׁ לְיוֹת וּפִיהוּ מִבַּיִת פֶּה
לַמִּסְגֶּרֶת וּמַעְלָה בָּאַמָּה וּפִיהָ עָגֻל עָגֹל
מַעֲשֵׂה כֵן אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה קָצָה
וְגַם עַל פִּיהָ מִקְלָעוֹת וּמְסִגְּרֹתֵיהֶם פָּה רָבַע
מְרֻבָּעוֹת לֹא עֲגֻלוֹת וְאַרְבַּעַת רָבַע
הָאוֹפַנִּים לְמִתַּחַת לַמְּסִגְּרוֹת וְיוֹדוֹת
הָאוֹפַנִּים בַּמְּכוֹנָה וְקוֹמַת הָאוֹפָן כוֹ
הָאֶחָד אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה
וּמַעֲשֵׂה הָאוֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה
אוֹפַן מֶרְכָּבָה יְוֹתָם וְנַבֵּיהֶם רָכַב גב
וְחִשּׁוּקֵיהֶם וְחִשֻּׁרֵיהֶם הַכֹּל חָשַׁק
מוּצָק וְאַרְבַּע כְּתֵפוֹת אֶל יָצַק
אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכוֹנָה הָאַחַת פָּנָה
מִן הַמְּכוֹנָה כְּתֵפָהּ וְנִרְאֹשׁ
הַמְּכוֹנָה יְדֹתֶיהָ וּמְסִגְּרֹתֶיהָ קוֹמָה קָצָה
עָגֻל סָבִיב וְעַל רֹאשׁ
הַמְּכוֹנָה יְדֹתֶיהָ וּמְסִגְּרֹתֶיהָ
מִמֶּנָּה וַיְפַתַּח עַל הַלּוֹת פִּתֻּחִים
יְדֹתֶיהָ וְעַל מְסִגְּרֹתֶיהָ כְּרוּבִים כְּרִיב
אֲרָיוֹת וְתִמֹרֹת כְּמַשַּׂא אִישׁ אֲרֵה
וְלוֹיוֹת סָבִיב מַזֹּאת עָשָׂה אֶת עֲשֶׂר לָוֶה עָשָׂה
הַמְּכֹנוֹת מוּצָק אֶחָד מִדָּה כוֹן מָדַד
אַחַת מוּצָק אֶחָד לְכֻלָּהֵנָּה כָּלַל

'eneas quattuor cubito rum longitudinis
'bases 'singulas: '& quat tuor cubitorum
latitudinis: '& triū cubitorū altitudinis:
'& ipſum opus basium 'interraſile erat.
'Et ſculpture inter iun cturas
& inter coronulas &
plectas: 'leões & boues & cherubin:
'& in iuncturis ſimiliter deſuper. 'Et ſubter
leones '& boues quaſi lora ex ere
dependentia: '& quattu or rote
per bases ſingulas: '&
axes erei
'& per quattuor partes quaſi humeruli
ſubter 'luterē 'fuſiles
cōtra ſeinuicē reſpectā tes. Os quoq; luteris 'i trinſecus erat 'in capitis ſūmitate: '& qđ forinſe cus apparebat vnius cu biti erat totū rotundū.
piterq; hēbat vnū cu bitū & dimidiū. 'In an gulis aūt colūnarū varie celature erāt: & media intercolūnia 'q̄drata 'nō 'rotunda. Quattuor quoq; rote q̄ p q̄ttuor 'angulos baſis erant co herebant ſibi ſubter ba ſim. 'Vna rota hēbat al titudis cubitū & ſemis. Tales aūt rote erāt 'qua les ſolēt in 'curru fieri. Et axes earū '& radii '& canti '& modioli omnia
fuſilia. Nā & hūeruli il li quattuor per ſingulos 'angulos baſis 'vnius ex ipſa baſi fuſiles & cō iuncti erāt. In ſummita te aūt baſis erat quedā rotūditas vnius & 'dí midii cubiti ita fabrefa cta vt luter deſup poſſet īponi: habens 'celaturas ſuas variaſq; ſculpturas ex ſemetipſa. Sculpſit quoq; in tabulatis illis q̄ erant ex ere: & in angulis 'cherubin & leones '& palmas quaſi in ſilitudinē hois ſtan tis vt nō celata ſed appo ſita per circuitū videren tur. In hūc modū 'fecit decē baſes: 'fuſura vna & menſura ſculpturaq; conſimili.

ereas quattuor cubitorū lōgitudo baſis
χαλκᾶς τεσσάρων πηχέων τὸ μῆκος μιχωὰ τῆς
vnius & quattuor cubitorū latitudo eius: &
μιᾶς καὶ τεσσάρων πηχέων τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ
triū cubitorū altitudo eius. & hoc opus
τριῶν πηχέων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ τοῦτο τὸ ἔργον
baſis interraſile eſt: & interraſile
τῆς μιχωὰ συγκλεῖσοὶ αὐτῆς, καὶ συγκλεῖσοὶ
in medio iūcturarū. & in interraſili
ἀναμέσον τῶν ἐξιχνιδίων· καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσμα
bus in medio iūcturarū leones & boues & che
τὰ ἀναμέσον ἐξιχνιδίων λέοντες καὶβόες καὶ χε
rubim. & in iūcturis ſic & de
ρουβίμ· καὶ ἐπὶ τῶν ἐξιχνιδίων οὕτω καὶ ἐπά
ſuper: & ſubter leones & boues
νωθεν, καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν
regiões op deſcēſus. & quattuor rote
χώραι ἔργον καταβάσεως· καὶ τέσσαρες τροχοὶ
erec baſi vni & erecdēcia
χαλκοῖ τῇ μιχωὰ τῇ μιᾷ καὶ τὰ προσίχοντα
crea & quattuor pteo eius: humeruli eaꝝ ſub
χαλκᾶ καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῆς, ὦμοι αὐτῶν ὑπο
ter luteres. & humeruli fuſiles
κάτωθεν τῶν λουτήρων, καὶ ὦμοι κιχωνδίαι ἐκτὸς
trans virū appoſite. & os eius
πέρας ἀνδρὸς προσκείσθαι· καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ
intrinſecus capitelli & ſup in cubito. &
ἔσωθεν τῆς κιφαλίδος καὶ ἄνω ἐν πήχει· καὶ τὸ
os eius rotūdū: opus ſic cubiti
στόμα αὐτοῦ στρογγυλοῦν, ποίημα οὕτω πήχεως
& dimidij cubiti. & in os e
καὶ ἡμίσεως πήχεως· καὶ ἐπὶ τοῦ στόματος αὐ
ius tornature & interraſilia eoꝝ quadrā
τοῦ διατρήματα καὶ διάστιγα αὐτῶν τετρά
gulata nō rotūda. & quattuor rote ſub
γωνα οὐ στρογγύλα· καὶ τέσσαρες ἐν τροχοὶ ὑποκάτω
ter interraſilia. & manus in rotio
θεν τῶν διαστίγων· καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς
in baſe. & alitudo rote vni
ἐν τῇ μιχωά· καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς
cubiti & dimidij. & opus rotaꝝ
πήχεως καὶ ἡμίσους· καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν
ſic opus rotarū currus. & manus eaꝝ
ὡς ἔργον τροχῶν ἅρματος· καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν
& humeri earū & opera earū
καὶ οἱ ὦμοι αὐτῶν καὶ αἱ πραγματεῖαι αὐτῶν
oia fuſilia. & quattuor humeruli in
τὰ πάντα χωνευτά· καὶ τέσσαρες ὦμοι ἐπὶ τῶν
quattuor angulis baſis vnius: ex ba
τεσσάρων γωνιῶν τῆς μιχωὰ τῆς μιᾶς, ἐκ τῆς μι
ſe humeri eius. & in ſummitate ba
χωὰ οἱ ὦμοι αὐτῆς· καὶ ἐπὶ τῆς κιφαλῆς μιχω
ſis medietas cubiti magnitudo eius rotunda
ὰ ἥμισυ τοῦ πήχεως μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον
in circuitu ſup caput baſis. & ma
κύκλῳ ἐπὶ τῆς κιφαλῆς τῆς μιχωά· καὶ αἱ χεῖ
nus eius & interraſilia eius ab ea.
ρες αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς·
& aperiebāt ſup principia manuū eius.
καὶ ἀνοίγοντο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς·
& interraſilia eius cherubim & leones
καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς χερουβὶμ καὶ λέοντες
& palme ſūtia: vnūqđq; appoſitū iurta fa
καὶ φοίνικες ἴσωτα, ἕκαστον ἐχόμενον κατὰ πρόσω
ciem eius intrſecus in circuitu. iurta hanc fe
πον αὐτοῦ ἔσωθεν κυκλόθεν· κατὰ ταύτην ἐποί
cit decem baſes ordine vno & mēſura vna
ησε τὰς δέκα μιχωὰ τάξιν μίαν καὶ μέτρον ἓν
in omnibus.
ἐν πάσαις.

ʿעָשָׂה ʿוַיַּעַשׂ ʿעֲשָׂרָה ʿכִּירוֹת ʿנְחֹשֶׁת
ʿרָבֻעַ ʿכֹּל ʿאַרְבָּעִים ʿבַּת ʿיָכִיל ʿהַכִּיּוֹר ʿהָאֶחָד
ʿכִּיּוֹר ʿאַרְבַּע ʿבָּאַמָּה ʿהַכִּיּוֹר ʿהָאֶחָד ʿכִּיּוֹר
ʿאֶחָד ʿעַל ʿהַמְּכוֹנָה ʿהָאַחַת ʿלְעֶשֶׂר
ʿנָתַן ʿהַמְּכֹנוֹת ʿוַיִּתֵּן ʿאֶת ʿהַמְּכֹנוֹת ʿחָמֵשׁ
ʿיָמִן ʿעַל ʿכֶּתֶף ʿהַבַּיִת ʿמִיָּמִין ʿוְחָמֵשׁ ʿעַל
ʿשְׂמֹל ʿכֶּתֶף ʿהַבַּיִת ʿמִשְּׂמֹאלוֹ ʿוְאֶת ʿהַיָּם
ʿנָתַן ʿמִכֶּתֶף ʿהַבַּיִת ʿהַיְמָנִית ʿקֵדְמָה
ʿמִמּוּל ʿנֶגֶב: ʿוַיַּעַשׂ ʿחִירוֹם ʿאֶת
ʿיָעַת ʿהַכִּירוֹת ʿוְאֶת ʿהַיָּעִים ʿוְאֶת
ʿזָרַק ʿכָּלָה ʿהַמִּזְרָקוֹת ʿוַיְכַל ʿחִירָם ʿלַעֲשׂוֹת
ʿלָאַךְ ʿאֶת ʿכָּל ʿהַמְּלָאכָה ʿאֲשֶׁר ʿעָשָׂה
ʿלַמֶּלֶךְ ʿשְׁלֹמֹה ʿבֵּית ʿיְהוָה: ʿעַמֻּדִים
ʿשָׁנָה ʿגָּלָה ʿשְׁנַיִם ʿוְגֻלֹת ʿהַכֹּתָרֹת ʿאֲשֶׁר ʿעַל
ʿעָמַד ʿרֹאשׁ ʿהָעַמּוּדִים ʿשְׁתַּיִם ʿוְהַשְּׂבָכוֹת
ʿכִּסָּה ʿשְׁתַּיִם ʿלְכַסּוֹת ʿאֶת ʿשְׁתֵּי ʿגֻּלּוֹת
ʿהַכֹּתָרֹת ʿאֲשֶׁר ʿעַל ʿרֹאשׁ ʿהָעַמּוּדִים:
ʿרָבַע ʿמֵאָה ʿוְאֶת ʿהָרִמֹּנִים ʿאַרְבַּע ʿמֵאוֹת ʿלִשְׁתֵּי
ʿהַשְּׂבָכוֹת ʿשְׁנֵי ʿטוּרִים ʿרִמֹּנִים
ʿלַשְּׂבָכָה ʿהָאֶחָת ʿלְכַסּוֹת ʿאֶת ʿשְׁתֵּי
ʿגָּלָה ʿפָּנָה ʿגֻּלּוֹת ʿהַכֹּתָרֹת ʿאֲשֶׁר ʿעַל ʿפְּנֵי
ʿכּוּן ʿהָעַמּוּדִים: ʿוְאֶת ʿהַמְּכֹנוֹת ʿעָשָׂר
ʿוְאֶת ʿהַכִּירֹת ʿעֲשָׂרָה ʿעַל ʿהַמְּכֹנוֹת:
ʿוְאֶת ʿהַיָּם ʿהָאֶחָד ʿוְאֶת ʿהַבָּקָר
ʿשְׁנֵים ʿעָשָׂר ʿתַּחַת ʿהַיָּם: ʿוְאֶת
ʿהַסִּירוֹת ʿוְאֶת ʿהַיָּעִים ʿוְאֶת
ʿכָּלָה ʿהַמִּזְרָקוֹת ʿוְאֶת ʿכָּל ʿהַכֵּלִים ʿהָאֵלֶּה
ʿאֲשֶׁר ʿעָשָׂה ʿחִירָם ʿלַמֶּלֶךְ ʿשְׁלֹמֹה
ʿמָרַט ʿבֵּית ʿיְהוָה ʿנְחֹשֶׁת ʿמְמֹרָט: ʿבְּכִכַּר
ʿעָבָה ʿהַיַּרְדֵּן ʿיְצָקָם ʿהַמֶּלֶךְ ʿבְּמַעֲבֵה
ʿהָאֲדָמָה ʿבֵּין ʿסֻכּוֹת ʿוּבֵין ʿצָרְתָן:
ʿוַיַּנַּח ʿשְׁלֹמֹה ʿאֶת ʿכָּל ʿהַכֵּלִים
ʿחָקַר ʿמֵרֹב ʿמְאֹד ʿמְאֹד ʿלֹא ʿנֶחְקַר
ʿשָׁקַל ʿעָשָׂה ʿמִשְׁקַל ʿהַנְּחֹשֶׁת: ʿוַיַּעַשׂ ʿשְׁלֹמֹה
ʿאֶת ʿכָּל ʿהַכֵּלִים ʿאֲשֶׁר ʿבֵּית
ʿזָבַח ʿיְהוָה ʿאֶת ʿמִזְבַּח ʿהַזָּהָב ʿוְאֶת

ʿFecit quoq; ʿdecem ʿlu-
teres ʿeneos. ooooooooo
ʿQuadragita ʿbatos ʿca-
piebat ʿluter ʿvnus: erat
q; ʿquattuor ʿcubitorū.
ʿSingulosq; ʿluteres oooo
ʿper singulas. idest ʿdecē
oooooooooooooooooooooo
ʿbases ʿposuit: ʿ& cōstitu
it decem ʿbases: ʿquinq;
ʿad ʿdexterā ʿpartem ʿtē-
pli: ʿ& quinq; oooooooooo
ʿad sinistram. ʿMare ʿaūt
oooooooo oooooooooooooo
ʿposuit ad ʿdexterā ʿptē
ʿtēpli ʿcontra orientem
ʿad ʿmeridiem. ʿFecit er-
go ʿhyram oooooooooooo
ʿlebetes ʿ& ʿscutras ʿ& oo
oooooooooooooooooooooooo
ʿamulas: ʿ& perfecit oooo
oooooooooooooooooooooo
ʿomne ʿopus oooooooooo
oooooooooooooooooooooo
ʿregis ʿsalomonis in ʿtem
plo ʿdñi. ʿcolumnas oooo
ʿduas: ʿ& funiculos ʿcapi
tellorum ʿsuper oooooooo
ʿcapitella ʿcolūnarū ʿdu-
os: ʿ& retiacula oooooooo
ʿduo: ʿvt operirent ʿduos
ʿfuniculos qui erant oo
ʿsuper ʿcapita ʿcolumna
rum oooooooooooooooooo
ʿ& ʿmalogranata ʿq̄drin
genta ʿin duobus oooooo
ʿretiaculis: ʿduos ʿversus
ʿmalogranatorum oooo
ʿin retiaculis ʿsingulis ʿad
operiendos oooooooooo
ʿfuniculos ʿcapitellorum
ʿqui erant ʿsuper ʿcapita
ʿcolumnarū: ʿ& ʿbases
ʿdecem: oooooooooooooo
ʿ& ʿluteres ʿdecem ʿsuper
ʿbases: oooooooooooooo
ʿ& ʿmare ʿvnum: ʿ& ʿbo-
ues oooooooooooooooooo
ʿduodecim ʿsubter ʿma-
re: ʿ& oooooooooooooooo
ʿlebetes ʿ& ʿscutras ʿ&
oooooooooooooooooooooo
ʿamulas: ʿomnia ʿvasa
oooooooooooooooooooooo
ʿque ʿfecit ʿhyram ʿregi
ʿsalomoni in oooooooooo
ʿdomo ʿdomini de ʿauri
calcho erant. ʿIn campe
stri regiōe ʿiordanis ʿfu-
dit ea ʿrex ʿin argyllosa
ʿterra ʿinter ʿsochot ʿ&
ʿsarthan: oooooooooooo
ʿ& posuit ʿsalomon ʿoia
ʿvasa in domo domini.
ʿPropter multitudinem
aūt ʿnimiam ʿnon ʿerat
ʿpondus ʿeris. ʿFecitq;
ʿsalomon oooooooooooo
ʿomnia ʿvasa in ʿdomo
oooooooooooooooooooooo
ʿdomini: ʿaltare ʿaureū
ʿ& oooooooooooooooooo

ʿ fecit decē luteres eneos quadragin
καὶ ἐποίησε δέκα χυτρογαύλους χαλκοῦς τεσσαράκον
ta batoꝝ capacē vnū luterē mēsura
F τα χόεις χωροῦντα τὸν ἕνα χυτρόγαυλον μετρήσει
quattuor cubitorū. ʿ luter vn ʿsup ba
τεσσάρων πηχέων. καὶ χυτρόγαυλος ὁ εἷς ἐπὶ τὴν με-
sim vnā decē basibus. ʿ posuit decē
χωνὰ τὴν μίαν ταῖς δέκα μεχωνώθ. καὶ ἔθετο τὰς δέκα
bases quinq; ab humero domus q̄
μεχωνὼθ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τοῦ
a dextris: ʿ quinq; ab humero domus q̄
ἐκδεξιῶν, καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τοῦ
a sinistris. ʿ mare ab humero
ἐξαριστερῶν. καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ
domus a dextris cōtra oriētē a la
οἴκου ἐκδεξιῶν κατὰ ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλί-
tere austri. ʿ fecit chirā lebetes
τους τοῦ νότου. καὶ ἐποίησε χειρὰμ τοὺς λέβητας
ʿ calfactoria ʿ phialas. ʿ cōple
καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας. καὶ συνετέ-
uit chirā facere oia opera q̄cūq; fe
λεσε χειρὰμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ὅσα ἐποίη
cit regi salomoni in domo dñi.
σε τῷ βασιλεῖ σολομῶντι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. τοὺς
duas colūnas ʿ vertibilia sculpturarū exñtia
δύο στύλους καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα
sup capitalla colūnaꝝ duo. ʿ retiacla
ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο. καὶ δίκτυα
duo vt operirēt vtraq; vertibilia
δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν
sculpturarū exñtia sup colūnas. ʿ malogranata
γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων. καὶ τὰς ῥόας
ambobus retiaculis quadrigenta. duo ordi
ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις τετρακοσίας. δύο στί-
nes malogranatorū retiaculo vni: ad operiēdū
χοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνί, τοῦ περικαλύπτειν
vtraq; vertibilia exñtia sup ambobus
ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τὰ ὄντα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν
colūnis. ʿ decē bases: ʿ lu
στύλων. καὶ τὰς δέκα μεχωνώθ, καὶ τοὺς χυ-
teres decē sup bases: ʿ
τρογαύλους τοὺς δέκα ἐπὶ τῶν μεχωνώθ, καὶ
mare vnū: ʿ duodecim boues qui
τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς δώδεκα βόας τοὺς
subter mare: ʿ lebetes ʿ
ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς
G calfactoria ʿ phialas: ʿ oia vasa
θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας, καὶ πάντα τὰ σκεύη
perfecit: q̄ fecit chiram regi sa
συνετέλεσεν, ἃ ἐποίησε χειρὰμ τῷ βασιλεῖ σο-
lomoni in domo dñi enea valde. in
λομῶντι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου χαλκᾶ ἄρδην. ἐν τῷ
vicinis iordanis fudit ea rex
περιοίκῳ τοῦ ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασι-
in crassitudine terre inter socchoth
λεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον σοκχὼθ
ʿ inter sarthan. ʿ dedit salomō rex
καὶ ἀναμέσον σαρθάν. καὶ ἔδωκε σολομὼν ὁ βασι-
oia vasa: pre multitudine nimis nō
λεὺς πάντα τὰ σκεύη, ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ
erat pōdus eris. ʿ fecit salomon
ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. καὶ ἐποίησεν ὁ σολομὼν
omnia vasa in domo dñi: altare
πάντα τὰ σκεύη ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον
aureū: ʿ
τὸ χρυσοῦν, καὶ oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo oo oo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים פָּנֶה
זָהָב וְאֵת הַמְּנֹרוֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין נֵר יָמִן
וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב שְׁמֹל דְּבִר
וְהַפְּרָחִים וְהַנֵּרוֹת וְהַמַּלְקָחַיִם סָגֹר נוּר
לַחַשׁ סַפָּף
זָהָב וְהַמִּזְמְרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת זֶמֶר זָבַח
וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת פָּתָה
זָהָב סָגוֹר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת פּוֹת
הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים פָּנֶה
לְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב וַתִּשְׁלַם תַּכַל שָׁלַם
כָּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לָאַז
שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה בוא
אֶת קָדְשֵׁי דָוִד אָבִיו אֶת הַכֶּסֶף
וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכֵּלִים נָתַן כֹּל
בַּאֲצָרוֹת בֵּית יְהוָה׃

Cap.viij. קָהַל נָטָה
אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל עָלָה
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַ͏ִם לְהַעֲלוֹת
אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה מֵעִיר דָּוִד אָרֹן נָרַת
הִיא צִיּוֹן וַיַּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּיַרֵחַ
הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ אֵיתָן שָׁבַע
וַיָּבֹאוּ כֹל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ בוא נָשָׂא
הַכֹּהֲנִים אֶת הָאָרֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת
אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת עָלָה
כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ כָּלָה
אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה וְכָל עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים יָעַד נָעַד
עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרֹן מְזַבְּחִים זָבַח
צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא יִסָּפְרוּ סָפַר
וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב׃ וַיָּבִיאוּ הַכֹּהֲנִים מָנָה נוּא
אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה אֶל מְקוֹמוֹ מקום
אֶל דְּבִיר הַבַּיִת אֶל קֹדֶשׁ דּבִר
הַקָּדָשִׁים אֶל תַּחַת כַּנְפֵי
הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כָּרַב
כְּנָפַיִם אֶל מְקוֹם הָאָרֹן וַיִּסְּכוּ

mēsam sup quam ponerentur panes pponis auream: & candelabra aurea quīq; ad dextrā & qnq; ad siniſtrā contra oraculū ex auro puro & quaſi lilii floreſ & lucernas deſup aureaſ & forcipes aureos & hydrias: & fuſcinulas: & phialas: & mortariola de auro puriſſimo. Et cardines oſtiorum domus ſanctioris ſanctorum & oſtiorū domꝰ tēpli ex auro erāt. Et perfecit omne op qđ faciebat ſalomon in domo domini: & intulit que ſctificauerat dd pater ſuus: argentum & aurum & vaſa: repoſuitq; in theſauris domus domini. 8.

Vnc congregati ſūt oēs maiores natu iſrael cum principibus tribuum & duces familiarum filiorum iſrael ad regem ſalomonē in ieruſalem vt deferrent arcam federis dñi de ciuitate dauid. ideſt de ſion. Cōueneritq; ad regem ſalomonē vniuerſus iſrael in menſe berthanim i ſolēni die ipſe eſt mēſis ſeptimꝰ. Venerūtq; ſenes de iſrael: & tulerunt ſacerdotes arcā & tabernaculū federis & oia vaſa ſanctuarii q erant in tabernaculo: & ferebāt ea ſacerdotes & leuite. Rex autem ſalomon & oīs multitudo iſrael que cōuenerat ad eū gradiebatur cū illo ante arcā: & immolabant oues & boues abſq; eſtimatione & numero. Et intulerunt ſacerdotes arcam federis dñi in locum ſuum in oraculum templi in ſanctum ſanctorum ſubter alas cherubin. Siquidē cherubin expandebant alas ſuper locū arce: & protegebant

mensam in qua panes ppositiõis aureã: τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως χρυσῆν, et candelabra quinq; a dextris et quinq; a sinistris cõtra faciem oraculi aurea in- ωνύμων κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς συγ- clusa: et lampadas: et lucer- κεκλεισμένας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ τοὺς λύχ- nas: et hydrias aureas: et vesti- νους, καὶ τὰς ὑπαρυσρίδας χρυσᾶς, καὶ τὰ πρό- bula: et claui: et phiale: et catina: et θυρα, καὶ οἱ κλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ mortariola aurea: inclusa. et cardines τὰ θυίσκαι χρυσᾶ, συγκλεισά. καὶ θυρώματα ostiũ domus interioris sancti τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου τοῦ ἁγίου sctoꝝ: et portas domus tẽpli au- τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου ναοῦ χρυ- reas. et cõpletũ est opus: qđ fecit salo σᾶς. καὶ ἀνεπλαρώθη τὸ ἔργον, ὃ ἐποίησε σολο- mon domui dñi. et intulit salomon μὼν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ εἰσήνεγκε σολομὼν τὰ 1.Pa. sctã dauid pfis sui: argentũ et 5.a. ἅγια δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον καὶ aurũ et vasa dedit in theſau- τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θυσαυ- ros domus dñi. ροὺς οἴκου κυρίου. Ca.8.

Tunc cõgregauit rex salomon A omnes maiores natu israel et oēs prin- Τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν 1.Pa. 5.a. cipes tribuũ duces familiarũ filios israel ad πάντας τοὺς ἀρισβυτέρους ἰσραὴλ καὶ πάντας ἀρχη- regem salomonẽ in hierusalem: vt γοὺς φυλῶν ἡγιμένας πατριῶν υἱῶν ἰσραὴλ πρὸς deferrent arcam federis dñi de ci- ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ τῆς uitate dd: hec est sion in mẽse athanim in soli- λεως δαυίδ, αὕτη ἐστὶ σιὼν ἐν μηνὶ ἀθανὶμ ἐν ἑορ- ni die: ipse est mẽsis septimus. et venerũt oēs τῇ, αὐτός ἐστιν μὴν ἕβδομος. καὶ ἦλθον πάντες seniores israel. et tulerũt sacerdotes οἱ πρεσβύτεροι ἰσραήλ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν arcã et tabnaculũ federis et om- κιβωτὸν καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ πάν- nia vasa sctã que in tabernaculo τα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ federis. et rex et ois ppls is μαρτυρίου. καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰσ- rael ante arcã imolãtes boues et ραὴλ ἐμπρόσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες βόας καὶ oues innumerabiles. et inferunt sacer- πρόβατα ἀναρίθμητα. καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱε- dotes arcã federis dñi in locũ ρεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον suũ in oraculũ domus in sancta αὐτῆς εἰς τὸν δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν sctoꝝ subter alas cherubim: quia ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν χερουβίμ, ὅτι τὰ cherubim expansa alas sup χερουβὶμ διαπεπετασμένα τὰς πτέρυξιν ἐπὶ locũ arce. et protegebãt τόπον τῆς κιβωτοῦ. καὶ περιεκάλυπτεν

cherubim sup arcā t sup sctā eius
τὰ χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς
desuper: t eminebāt sctificata: t appare
ὑπάνωθεν, καὶ ὑπερεῖχεν τὰ ἡγιασμένα καὶ ἐβλέπετο
bāt sūmitates sctificatoꝝ de sanctio sup fa
τὸ ἀκροθίνιον τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων ἐπὶ πρό
cies oraculi. t nō apparebāt extrisec: t fuerūt
σωπον τοῦ δαβίρ· καὶ οὐκ ὤφθησαν ἔξω, καὶ ἦσαν
ibi vsq in diem hanc. t nō erāt in ar
ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβω
ca nisi due tabule lapidee tabule federis:
τῷ πλὴν αἱ δύο πλάκες λίθιναι πλάκες τῆς διαθήκης,
quas posuerat ibi moyses in choreb: cū pepigit dñs cū
ἃς ἔθηκεν ἐκεῖ μωυσῆς ἐν χωρήβ, ἃς διέθετο κύριος με
filijs israel cū egrederētur ipsi de
τὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ
terra egypti. t factū est vt egressi sūt sacerdotes de
γῆς αἰγύπτου. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ
sctuario t nebula implenit domū dñi. t
ἁγίου καὶ ἡ νεφέλη ἐπλήσθησεν τὸν οἶκον κυρίου. καὶ
nō poterāt sacerdotes stare ministrādū a fa
οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώ
cie nebule: q: implenit gria dñi do
που τῆς νεφέλης, ὅτι ἐπλήσθησεν δόξα κυρίου τὸν οἶ
mū dñi. tūc dixit salomō: dño dixit: vt habi
κον κυρίου. τότε εἶπεν σολομών, κύριος εἶπεν, τοῦ κατα
3.Re. raret in caligine. t ego edificaui domū no
9.2. σκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνό
mini tuo sctō tibi t paratū: t sollio tuo
ματί σου ἁγίῳ σοι καὶ ἕτοιμον, καὶ τὸ καθέδρα σου
vt habitem tu in eo in sēpiternū. t con
τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. καὶ ἀπέ
uertit rex faciem suā t bene
στρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐυλόγη
dixit oēm israel. t oīs ecclia isra
σεν τὸν πάντα ἰσραὴλ· καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἰσρα
el stabat. t ait: bñdict⁹ dño deus israel:
ὴλ ἱστήκει· καὶ εἶπεν, ἐυλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ,
qui locut⁹ est in ore suo de dauid pa
ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς δαυὶδ τοῦ πα
tre meo: t in manib⁹ eius perfecit di
τρός μου, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέ
cens: a qua die eduxi ppm meū israel de
γων, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου ἰσραὴλ ἐξ
egypto nō elegi in ciuitate in vno sceptro vt
αἰγύπτου οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτῳ τοῦ
sit nomē meū ibi: sed elegi in dauid vt esset
εἶναι, ἀλλ' ἐξελεξάμην ἐν δαυὶδ τοῦ εἶναι ἡγούμενον
sup ppm meū israel. t fuit in corde
ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῇ καρδίᾳ
dauid pfio mei edificare domū nomi
δαυὶδ τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόμα
ni dñi dei israel. t ait dño ad dauid
τι κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραήλ· καὶ εἶπε κύριος πρὸς δαυὶδ
patrē meū: q: fuit in corde tuo e
τὸν πατέρα μου, ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου οἰ
dificare domū nomini meo: benefecisti: q: fu
κοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ἀγάθυνας, ὅτι ἐγένε
it in corde tuo. verūtñ nō tu edificabis
το ἐπὶ τὴν καρδίαν σου· πλὴν οὐ σὺ οἰκοδομήσεις
domū: sed filꝰ tuus q egressus est ex laterib⁹
τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελεύσεται ἐκ τῶν πλευρῶν
tuis: ipe edificabit domū nomini meo. t
σου, οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου. καὶ
fecit dñs sermonē suū quē locut⁹ est: t steti
ἐποίησεν κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν, καὶ ἀνέστην
pro dauid patre meo: t sedi
ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα

arcam⁸ & ⁸vectes eius
⁸dsuper.⁸ Cūq; eminerēt
⁸ vectes⁸ & apparerent
⁸summitates eorum fo-
ris⁸ sanctuarium⁸ ante
⁸oraculū:⁸ nō ⁸apparebāt
vltra⁸ extrisecus: qui ⁸&
fuerūt⁸ ibi⁸ vsq; in ⁸ pñtē
⁸die.⁸ In arca aūt ⁸ non e
rat aliud⁸ nisi⁸ due ⁸ tabu-
le ⁸ lapidee⁸ q̄s ⁸ posuerat
⁸in ea⁸ moyses ⁸ in oreb
⁸q̄ri⁸ pepigit⁸ dñs fedus
⁸cū⁸ filiis⁸ israel⁸ cū egre-
derentur ⁸ de terra
⁸egypti.⁸ Factū ē āt⁸ cū
exissent⁸ sacerdotes⁸ de
⁸sanctuario:⁸ nebula ⁸ im
pleuit ⁸ domum
⁸dñi;⁸ & non⁸ poterāt ⁸ sa
cerdotes⁸ stare
⁸& ministrare⁸ pp⁸ nebu-
lā.⁸ Impleuerat⁸ eni⁸ gria
⁸dñi⁸ domum⁸ domini.
⁸ Tunc⁸ ait
⁸salomon.⁸ Dñs⁸ dixit⁸ vt
habitaret⁸ in nebula.
⁸ Edificās⁸ edificaui⁸ do-
mū &⁸ habitaculū⁸ tuum
⁸firmissimū⁸ soliū tuū in
⁸sempiternū.⁸ Cōuertit-
q;⁸ rex⁸ faciē suā⁸ & bñdi
xit⁸ oi⁸ ecclesie⁸ israel.
⁸ Ois eni⁸ ecclesia⁸ israel
⁸stabat.⁸ Et ait salomon.
⁸ Bñdictus ⁸ dñs⁸ deus⁸ is-
rael⁸ qui
⁸locutus est⁸ ore suo⁸ ad
⁸dauid⁸ patrē meū:⁸ & in
manibus eius⁸ pfecit⁸ di-
cens.⁸ A⁸ die⁸ qua
⁸eduxi ⁸ populum meū
⁸israel
⁸de egypto:⁸ nō ⁸ elegi⁸ ci
uitatem⁸ de vniuersis
⁸tribubus⁸ israel:⁸ vt edi-
ficaretur ⁸ domus ⁸ & eēt
⁸nomen meū⁸ ibi:⁸ sed e-
legi⁸ dauid⁸ vt eēt⁸ super
⁸ppm meū⁸ israel.⁸ Vo-
luitq;⁸ dauid
⁸pater me⁸ ⁸ edificare⁸ do
mū⁸ nomini⁸ dñi⁸ dei
⁸israel:⁸ & ait⁸ dñs ⁸ ad⁸ da
uid
⁸patrē meū.⁸ Q d⁸ cogi-
tasti⁸ in⁸ corde tuo ⁸ edifi
care⁸ domum⁸ noi meo:
⁸ bñ fecisti hoc ipm⁸ mē-
te tractās.⁸ Veruntñ ⁸ tu
⁸ nō⁸ edificabis mihi⁸ do-
mū:⁸ sed⁸ filꝰ tu⁸ q egre
dietur de⁸ renib⁸ tuis
⁸ ipe⁸ edificabit⁸ domum
⁸noi meo⁸. Confirmauit
⁸domīus⁸ sermonē suū
⁸quē⁸ locutus est:
⁸ Pstetiq;⁸ pro⁸ dauid⁸ pa-
tre meo: ⁸ & sedi

כד	הַכְּרֻבִים עַל הָאָרוֹן וְעַל בַּדָּיו	
גלה אבר	מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאַרִיכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ	
בראה	רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן הַקֹּדֶשׁ עַל פְּנֵי	
הבה	הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ	
שם	שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק	
שנה לוח	שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּיחַ	
יצח	שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה	
יצא	עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ	
	מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן	
	הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת בֵּית	
	יְהוָה׃ וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד	
בנה בנד	לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי מָלֵא כְּבוֹד	
	יְהוָה אֶת בֵּית יְהוָה׃ אָז אָמַר	
	שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃	
בנה בנה בנד	בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית זְבֻל לָךְ מָכוֹן	
ישב עלם	לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת	
סבב נבד	פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֶת כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל	
אמר	וְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר	
ברך	בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר	
דבר	דִּבֶּר בְּפִיו אֶת דָּוִד אָבִי וּבְיָדָיו	
מלא	מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר	
יצא	הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל	
	מִמִּצְרַיִם לֹא בָחַרְתִּי בְּעִיר מִכֹּל	
בנה היה	שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת	
שמי	שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל	
	עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם לְבַב דָּוִד	
	אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי	
	יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל דָּוִד	
בנה היה עם	אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבָבְךָ לִבְנוֹת	
בית שמי טוב	בַּיִת לִשְׁמִי הֵטִיבֹתָ כִּי הָיָה עִם	
בנה	לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת	
	כִּי אִם בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ	
קום	הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם	
	יְהוָה אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר	
קום ישב	וָאָקוּם תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב	

עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
וְאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם שׁוֹם/מָקוֹם
לָאָרוֹן אֲשֶׁר שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲ
אֲשֶׁר כָּרַת עִם אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ יְצָא
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲמֹד שְׁלֹמֹה עָמַד
לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל קְהַל פָּנָה/זָנַח
יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃ פָּרַשׂ
וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל עָלָה
הָאָרֶץ מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית
וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ
בְּכָל לִבָּם׃ אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ
דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר דבר
בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ
דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ
לֵאמֹר לֹא יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי כָּרַת פָּנָה
יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם
יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת דַּרְכָּם לָלֶכֶת שָׁמַר הָלַךְ
לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ וְעַתָּה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֵן נָא דְּבָרֶיךָ אָמַן
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי׃ כִּי
הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ
הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם לֹא
יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר כִּלְכַּל
בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ פָּנָה/חָנַן
וְאֶל תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ שָׁמַע
אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר בָּנָה
עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃
לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְּתֻחוֹת אֶל הַבַּיִת הָיָה
הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל הַמָּקוֹם שׁוֹם/מָקוֹם
אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם
לִשְׁמֹעַ אֶל הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל
עַבְדְּךָ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ
אֶל תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

super thronum israel sicut locutus est dñs: & edificaui domū nomini domini dei israel: & constitui ibi locum arce in qua est fed? dñi ē qd percussit cū patribus nostris qñ egressi sunt de terra egypti. Stetit aūt salomon ante altare dñi in conspectu ecclesie israel: & expandit manus suas in celum & ait. Dñe deus israel non est similis tui deus in celo desuper & super terram deorsum: q cu stodis pactum & miam seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo: qui custodisti seruo tuo dā patri meo q locutus es ei. Ore locutus es & manibus pfecisti: vt hec dies probat. Nunc igitur dñe deus israel conserua famulo tuo dauid patri meo q locutus es ei: dicēs. Nō auferetur de te vir coram me q sedeat sup thronū israel: tñ si custodierint filii tui viam suam vt ambulēt coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nūc dñe deus israel firmētur verba tua q locutus es seruo tuo dā patri meo. Ergo ne putandū est q vere deus habitet super terrā? Si ei celū & celi celorum te cape nō possūt: quantomagis domus hec quam edificaui? Sed respice ad orationē serui tui & ad preces eius domine deus meus. Audi hymnum & orationē quam seruus tuus orat corā te hodie: vt sint oculi tui aperti super domum hanc nocte ac die sup domum de qua dixisti: erit nomē meū ibi: vt exaudias orationem quam orat in loco isto ad te seruus tuus: vt exaudias deprecationē serui tui & populi tui israel

sup thronū israel: sicut locutus est dñs. & ἐπὶ τοῦ θρόνου Ισραηλ, καθὼς ἐλάλησεν κύριος· καὶ edificaui domū nomini dñi dei israel: ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ Ισραηλ, & cōstitui ibi locū arce in qua est ibi fe καὶ ἔθεμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ fœ dus dei qđ pepigit dñs cū patribus nrīs cū ὁ θεὸς ὃν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ educeret ipse eos de terra egypti. & stetit sale ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ἔστη σολο mon ante facie altaris dñi in ꝓspectu μὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον omnis ecclesie israel. & expādit ma πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ· καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖ nus suas in celū & dixit: dñe deus ρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν, κύριε ὁ θεὸς τοῦ israel: nō est sicut tu deus in celo desup & Ισραηλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ sup terrā deorsū: vt custodias pactū & miam ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος seruo tuo q ambulauit coram te in τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν toto corde suo: que custodisti seruo tuo dō ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου δαυὶδ patri meo. que locutus es in ore tuo: τῷ πατρί μου. ἃ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, & in manibus tuis implesti vt dies hec. καὶ ἐν ταῖς χερσί σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕ & nūc dñe deus israel: cōserua dauid τη· καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, φύλαξον δαυὶδ τῷ seruo tuo patri meo q locutus es ei dicēs. δούλῳ σου τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων. nō auferetur tibi vir de facie mea se οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθή dēs sup thronū israel: tñ si custodierit tui δενος ἐπὶ θρόνου Ισραηλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί tui vias suas: vt ambulent coram me σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου sicut ambulasti tu coram me: & nūc dñe de καθὼς ἐπορεύθης σὺ ἐνώπιόν μου, καὶ νῦν κύρι ὁ θε us israel firmetur rā verbū tuū dauid patri ὸς Ισραηλ πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου δαυὶδ τῷ πατρί meo: q si vere habitauerit deus cū homine μου, ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς μετὰ ἀνθρώπου sup terrā? si celū & celi celoꝝ nō suffi ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν οὐκ ἀρκέσου ciēt tibi: quō domus ista quā edificaui nomi σί σοι, πῶς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόμα ni tuo? & respicias & ad orationē meā ad τί σου; καὶ ἐπιβλέψῃ καὶ ἐπὶ τὴν προσευχήν μου ἐπὶ deprecationē meā dñe deus israel: vt audias ea τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, ἀκούειν τῆς ὠδῆ tionē & preces: quo seruus tuus o σεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἣν ὁ δοῦλός σου προσεύ rat coram te ad te hodie: vt sint ocu χεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον, τοῦ εἶναι ὀφ li tui aperti in domū hanc die θαλμούς σου ἀνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας & nocte in locū istū: quē dixisti erit καὶ νυκτὸς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἔσται τὸ nomē meū: vt exaudias oronē qua ser ὄνομά μου, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἣν προσεύ rat seruus tuus in loco isto: & σεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ audias deprecationē serui tui & εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ ppli tui israel λαοῦ σου Ισραηλ

quecūq; orauerint in loco iſto. τ tu
ὅσα ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ
exaudico in loco habitaculi tui in
εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν τῷ
celo: τ facies τ ꝓpitꝰ eris: ꝙcūq; peccauerit
οὐρανῷ, καὶ ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ, ὅσα ἂν ἁμάρτῃ
homo proximo ſuo. τ ſi acceperit ſup cū
ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ· καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν
execrationē vt execret ipſe. τ venerit τ declarauerit
ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ
corā facie altaris tui in domo hac:
κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ
τ exaudico de celo τ facies τ
τῷ, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ
iudicabis ꝓplm tuū iſrael. vt cōdemnes impiū:
κρινεῖς τοὺς παῖδάς σου Ἰσραὴλ· τοῦ ἀνομῆσαι ἄνομον,
vt deo viā ſuā in caput eius: τ vt iu
δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δι-
ſtifices iuſtū vt deo ei ſm iuſticiā
καιῶσαι δίκαιον δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην
ſuā. cū corruerit ꝓplꝰ tuꝰ iſrael co
αὐτοῦ· ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐχθρὸν
ram inimicis ſuis: qꝫ peccaturi ſunt tibi: τ con-
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ ἐπι-
uertēntur τ cōfitebūtur nomini tuo: τ
στρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ
orabunt τ deprecabūtur in domo hac:
προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,
τ tu exaudies de celo: τ ꝓpitiꝰ eris
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ
peccatis ꝓpłi tui iſrael: τ redu
ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέ-
ces eos in terrā quā dediſti patribus
ψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν
eoꝝ. cū clauſū fuerit celū τ nō fuerit
αὐτῶν· ἐν τῷ συνέχεσθαι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γίνεσθαι
pluuia:qꝫ peccabunt tibi: τ orabunt in
ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς
loco iſto: τ cōfitebūtur nomini
τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματι
tuo: τ ab iniq̄tatib⁹ ſuis cōuertētur:
σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν,
quādo humiliaueris eos: τ exaudies de ce
ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐ-
lo: τ ꝓpitius eris ꝓ peccatis ſer
ρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δού-
ui tui τ ꝓpłi tui iſrael: qꝫ oſtdes ei
λου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, ὅτι δηλώσεις
viā bonā vt ambulēt in ea: τ da
αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δῷ
pluuiā ſup terrā tuā: quā dediſti ꝓplo tuo
ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου
in hereditate. fames ſi fuerit: τ mors ſi fue
ἐν κληρονομίᾳ· λιμὸς ἐὰν ᾖ ἐν τῇ γῇ, καὶ θάνατος ἐὰν γέ-
rit: q̄ erit tnēdū: bruchus: rubigo ſi fue
νηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμός, ἐρυσίβη, ἐὰν γέ-
rit: τ ſi afflixerit cū inimicus eius in vna
νηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν
ciuitatū eoꝝ: oēm occurſum: oēm laborē: om
πόλεων αὐτῶν, πᾶν συνάντημα, πᾶσα πόνον, πᾶ-
nis oſo oīs deprecatio ſi fuerit oīm homi
σα προσευχὴ ὅσα δέησις ἐὰν ᾖ παντὶ ἀνθρώ-
ni vt cognoſcāt vnuſq̄ſq; cōtactū cordis ſui τ expā-
πῳ ὃς ἂν γνῶσι ἕκαστος ἁφὴν καρδίας, καὶ διαπε-
derit manus in domū hanc: τ tu exau-
τάσῃ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσα-
dies de celo de parato habitaculo
κούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου
tui: τ ꝓpitius eris: τ facies τ dabis viro
σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ
ſecūm oēs vias eius: ſicut cognouerio
κατὰ πάντας τοὺς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν

ꝙcūq; orauerit in loco iſto: τ tu exaudies in loco habitaculi tui in celo: τ facies ſm oīa ꝙcūq; vocauerit te ad eū: vt noſcāt nomē tuū timere te ſicut populus tuus iſrael: τ vt ſciāt q̄ nomē tuū inuocatū ſit ſup domū hanc quā edificaui ego.

Si egreſſus fuerit populus tuus ad bellū cōtra inimicos ſuos: p viā qua mittes eos: τ orauerint ad te cōuerſi in viā ciuitatis iſtius quā elegiſti: τ domus quā edificaui nomini tuo: τ exaudies de celo orationē eorū τ deprecationē eorū: τ facies iudicium eorū.

Si peccauerint tibi: q̄ non eſt homo qui non peccet: τ irātus tradideris eos inimicis ſuis: τ captiuos duxerint eos in terrā hoſtilē procul aut prope: τ conuerſi fuerint in corde ſuo in terra ad quā captiui ducti ſunt: τ reuerſi deprecati fuerint te in terra captiuitatis ſuæ dicentes: peccauimus iniq̄tatē fecimus impie egimus: τ reuerſi fuerint ad te in vniuerſa corde ſuo τ in vniuerſa anima ſua in terra inimicorū ſuorū qui captiuos duxerunt eos: τ orauerint te contra viā terræ ſuæ quā dedisti patribus eorū: ciuitatis quā elegiſti: τ domus quā edificaui nomini tuo: τ exaudies de celo firmamento habitaculi tui orationē eorū τ deprecationē eorū: τ facies iudicium: τ dimittes populo tuo qui peccauerunt tibi omnes iniq̄tates eorū in quibus prauaricati ſunt in te: τ da eis miſericordiā coram his qui captiuos tenent eos: τ miſerebuntur eorū. Quia populus tuus τ hereditas tua ſunt: quos eduxiſti de Egypto de medio fornacis ferreæ.

Vt ſint oculi tui aperti ad deprecationē ſeruī tui τ ad deprecationē populi tui iſrael: vt exaudias eos in cūctis in quibus inuocauerint te. Tu enim diuiſiſti eos tibi in hereditatem de cūctis populis terræ: ſicut locutus es in manu Moyſi ſeruī tui: in eo quod eduxeris patres noſtros de Egypto domine deus.

Factum eſt autem cum cōſummaſſet Salomon orare dominum omnem orationem hanc τ deprecationem hanc: ſurrexit de cōſpectu altaris domini de genibus ſuis expanſis ad cælum: τ ſtans clamauit voce magna ad omnem cœtum iſrael dicens: benedictus dominus qui dedit requiem populo ſuo iſrael ſecundum omnia quæ locutus eſt: non cecidit ſermo ex omnibus bonis quæ locutus eſt in manu Moyſi ſeruī ſui. Sit dominus deus noſter nobiſcum ſicut fuit cum patribus noſtris: non derelinquat nos neq; abiiciat nos: inclinare corda noſtra ad ſe: vt ambulemus in cūctis viis eius: τ cuſtodiamus mandata eius τ iuſtificationes eius quas mandauit patribus noſtris. Sint verba mea hæc quibus deprecatus ſum coram eo appropinquent domino deo noſtro die ac nocte: vt faciat iudicium ſeruī ſui τ iudicium populi ſui iſrael per ſingulos dies: vt ſciant omnes populi terræ quia dominus ipſe eſt deus: non eſt alius. Sit cor noſtrum perfectum cum domino deo noſtro: vt ambulemus in iuſtificationibus eius τ cuſtodiamus mandata eius ſicut hodie.

Rex autem τ omnis iſrael cum eo victimabant victimas coram domino. Immolauit ergo Salomon victimam pacificorum quam immolauerunt domino boum vigintiduo milia: ouium centum viginti milia: τ dedicauerunt rex τ vniuerſi filii iſrael domum domini. Sanctificauit autem rex medium atrium quod erat ante templum domini: fecit enim ibi holocauſtum τ ſacrificium τ adipem pacificorum: quia altare æreum quod fecerat Salomon non poterat capere holocauſtum τ ſacrificium τ adipem.

Fecit autem Salomon in tempore illo ſolemnitatem τ omnis iſrael cum eo: cœtus magnus ab introitu Emath vſq; ad torrentem Egypti: ante dominum deum noſtrum ſeptem diebus τ ſeptem diebus quatuordecim: octauo die dimiſit populum: τ benedixerunt regi: τ abierunt in tabernacula ſua lætantes τ alacres corde ſuper cūctis bonis quæ fecerat dominus Dauid ſeruo ſuo τ iſrael populo ſuo.

Factum eſt autem cum cōſummaſſet Salomon ædificare domum domini τ domum regis: τ omne quod optauerat Salomon facere: apparuit dominus Salomoni ſecundo ſicut apparuerat ei in Gabaon. Dixitq; dominus ad eum: exaudiui orationem tuam τ deprecationem tuam quam deprecatus es coram me: ſanctificaui domum hanc quam ædificaſti vt ponerem nomen meum ibi in ſempiternum: τ erunt oculi mei τ cor meum ibi cūctis diebus. Tu autem ſi ambulaueris coram me ſicut ambulauit David pater tuus in ſimplicitate cordis τ in æquitate: vt facias omnia quæ præcepi tibi: τ iuſtificationes meas τ iudicia mea cuſtodieris: ſtabiliam ſolium regni tui ſuper iſrael in ſempiternum ſicut locutus ſum Dauid patri tuo dicens: non auferetur de ſtirpe tua vir de ſolio iſrael. Quod ſi auerſi fueritis vos τ filii veſtri a me: τ non cuſtodieritis mandata mea τ iuſtificationes meas quas dedi coram vobis: ſed abeuntes ſeruieritis deis alienis τ adoraueritis eos: auferam iſrael de terra quam dedi eis: τ domum quam ſanctificauit nomini meo proiiciam de conſpectu meo: τ erit iſrael in prouerbium τ in fabulam cunctis populis. Domus hæc quæ ſublimis fuit omnis qui tranſierit per eam obſtupeſcet τ ſibilabit: τ dicent: quare fecit dominus ſic terræ huic τ domui huic? Et reſpondebunt: eo quod dereliquerint dominum deum ſuum qui eduxit patres eorum de terra Egypti: τ apprehenderint deos alienos τ adorauerint eos τ ſeruierint eis: propterea adduxit dominus ſuper eos omne malum hoc.

Et factum eſt poſtquam viginti anni tranſierant in quibus ædificauit Salomon duas domos: domum domini τ domum regis: in ſecundo anno vicit Hiram rex Tyri Salomonem in lignis cedrinis τ in lignis abiegnis: ſecundum omnem voluntatem eius: tunc dedit rex Salomon Hiram viginti ciuitates in terra Galilææ. Et egreſſus eſt Hiram de Tyro vt videret ciuitates quas dederat ei Salomon: τ non placuerunt ei. Dixitq; quid eſt ciuitatum harum quas dediſti mihi frater? Et vocauit eas terram Chabul vſq; in hodiernum diem. Miſit autem Hiram regi centum viginti talenta auri.

Hæc eſt autem cauſa tributi quod aſcendere fecit rex Salomon: vt ædificaret domum domini τ domum ſuam τ Mello τ murum Hieruſalem τ Aſor τ Mageddo τ Gazer. Pharao rex Egypti aſcenderat τ ceperat Gazer τ combuſſerat eam igni: τ Chananæum qui habitauerat in ciuitate interfecerat: τ dederat eam dotem filiæ ſuæ uxori Salomonis: τ ædificauit Salomon Gazer τ Bethoron inferiorem: τ Baalath τ Thamar in deſerto in terra: τ cūctas ciuitates horreorum quæ fuerunt Salomonis: τ ciuitates curruum: τ ciuitates equitum: τ omnia quæ deſiderauit Salomon ædificare in Hieruſalem τ in Libano τ in omni terra ditionis ſuæ. Omnem populum qui remanſerat de Amorræo τ Hetthæo τ Pherezæo τ Heuæo τ Iebuſæo qui non erant de filiis iſrael: de filiis eorum qui remanſerant poſt eos in terra quos non interfecerant filii iſrael: fecit Salomon tributarios operum vſq; in præſentem diem. De filiis autem iſrael non poſuit Salomon ſeruire quemquam operibus ſuis: ſed erant viri bellatores τ principes ducum eius τ tribuni eius τ duces curruum eius τ equites eius. Hi ſunt principes præfectorum qui præerant operibus Salomonis quingenti quinquaginta qui imperabant populo qui faciebat opus. Filia autem Pharaonis aſcendit de ciuitate Dauid ad domum ſuam quam ædificauerat ei Salomon: tunc ædificauit Mello.

Offerebat autem Salomon tribus vicibus per annum holocauſtum τ pacifica ſuper altare quod ædificauerat domino: τ adolebat incenſum coram domino poſtquam conſummata eſt domus. Rex quoque Salomon fecit claſſem in Aſiongaber quæ eſt iuxta Aelath in littore Rubri maris in terra Idumææ. Miſitq; Hiram in claſſe ſeruos ſuos nautas gnauos maris cum ſeruis Salomonis: τ venerunt in Ophir τ tulerunt inde auri talenta quadringenta quinquaginta: τ attulerunt regi Salomoni.

Regina autem Saba audita fama Salomonis in nomine domini: venit vt tentaret eum in ænigmatibus. Et ingreſſa eſt Hieruſalem cum multo comitatu valde: τ camelis portantibus aromata τ auri pondus infinitum nimis: τ lapides pretioſos. Cumq; veniſſet ad Salomonem locuta eſt ei vniuerſa quæ habebat in corde ſuo. Et narrauit Salomon cūcta verba quæ locuta eſt ei: non fuit ſermo qui regem lateret τ non potuit ei reſpondere vniuerſa. Quæ poſtquam vidit ſapientiam Salomonis: domum quam ædificauerat: τ cibos menſæ eius: τ habitacula ſeruorum: τ aſſiſtentium miniſteria: veſtes eorum: τ pincernas: τ holocauſta quæ offerebantur a domo domini: non habebat vltra ſpiritum: dixitq; ad regem: verus ſermo fuit quem audiui in terra mea de ſermonibus tuis τ de ſapientia tua: τ non credebam narrantibus mihi donec ipſe venirem τ oculi mei viderent: τ probarent quod nequaquam dimidium mihi relatum ſit ab auditu rumoris quem audiui: beati viri tui τ beati ſeruī tui qui ſtant coram te ſemper τ audiunt ſapientiam tuam. Benedictus dominus deus tuus qui voluit te dare ſuper ſolium ſuum regem domino deo tuo: propter deum tuum iſrael vt ſtatuat eum in ſempiternum: τ conſtituit te ſuper eos regem vt faceres iudicium τ iuſtitiam.

Dedit autem regi centum viginti talenta auri: τ aromata multa nimis: τ lapides pretioſos. Non eſt allatum poſtea tantum aromatum: quantum dedit regina Saba regi Salomoni. Sed τ claſſis Hiram quæ portabat aurum de Ophir: attulit de Ophir ligna thyina multa nimis: τ lapides pretioſos. Fecitq; rex de lignis thyinis fulcimenta domui domini τ domui regis: citharas quoque τ lyras cantoribus: non eſt allata huiuſmodi ligna thyina nec viſa vſq; in præſentem diem. Rex autem Salomon dedit regine Saba omnia quæ voluit: quæcūq; petiit præter ea quæ dederat ei de ſua munificentia. Reuerſa eſt igitur τ abiit in terram ſuam ipſa τ ſeruī eius.

Porro pondus auri quod allatum eſt Salomoni per annum ſexcenta ſexaginta ſex talenta auri: abſque his quæ offerebant mercatores τ negotiatores: omnes quoque reges Arabiæ τ principes terræ ferebant aurum τ argentum Salomoni. Fecitq; rex Salomon ducenta ſcuta de auro purgato: ſexcentos aureos dabat pro ſcuto vno: τ trecentas bractheas auri dabat pro bracthea vna: τ poſuit eas rex in domo ſaltus Libani. Fecit quoque rex thronum eburneum grandem: τ veſtiuit eum auro purriſſimo. Sex gradus throni: τ ſcabellum aureum cohærens throno: τ manus hinc inde poſitæ ſuper ſedem: τ duo leones ſtantes iuxta manus ſingulas. Et duodecim leones ſtabant ex vtraq; parte ſuper ſex gradus hinc inde: non eſt factum tale opus in vniuerſis regnis. Omnia vaſa de quibus bibebat rex Salomon erant aurea: τ vniuerſa vaſa domus ſaltus Libani aurea mundiſſima: non erat argentum: nihil reputabatur in diebus Salomonis. Nam τ claſſis regis ibat in Tharſis cum claſſe Hiram ſemel per tres annos: veniebat claſſis in Tharſis portans inde auri argentique talenta: dentes quoque elephantorum τ ſimias τ pauones. Et ſuperauit rex Salomon omnes reges terræ diuitiis τ ſapientia. Vniuerſa autem terra deſiderabat videre faciem Salomonis: vt audiret ſapientiam eius quam dederat deus in corde eius. Et vnuſquiſq; offerebat munera ſua: vaſa argentea τ aurea: veſtem: arma: aromata: equos: τ mulos per ſingulos annos.

Congregauit autem Salomon equites τ quadrigas: fuerunt ei mille quadringenti equites τ duodecim milia: quos collocauit in ciuitatibus curruum: τ cum rege in Hieruſalem. Fecitq; rex vt argentum in Hieruſalem quaſi lapides vilesceret: τ cedros quaſi ſycomoros quæ naſcuntur in campeſtribus multitudine plurima. Et habebat Salomon equos de Aegypto τ de Coa: negotiatores regis emebant de Coa τ dabant pretium. Aſcendebat autem τ educebatur de Aegypto currus ſexcentis argenteis: τ equus centum quinquaginta: ſic omnibus regibus Hettæorum τ regibus Syriæ per manus eorum educebantur.

Rex autem Salomon amauit mulieres alienigenas multas: filiam quoque Pharaonis: Moabitidas: Ammanitidas: Idumæas: Sidonias: τ Hettæas: de gentibus quarum dixit dominus filiis iſrael: non introibitis ad eas: neq; ipſæ venient ad vos: certe enim auertent corda veſtra vt ſequamini deos earum. Iunctus eſt ergo Salomon iſtis in amore: habuitq; vxores regias ſeptingentas: τ concubinas trecentas: τ auerſæ ſunt mulieres eius cor eius. Cumq; eſſet Salomon ſenex: corrupta ſunt corda eius mulierum illecebris vt ſequeretur deos alienos: nec erat cor eius perfectum cum domino deo ſuo ſicut cor David patris eius. Abiit ergo Salomon poſt Aſtaroth deam Sidoniorum: τ poſt Melchom idolum Ammanitarum. Fecitq; Salomon malum coram domino: τ non adimplebat vt ſequeretur dominum ſicut David pater eius. Tunc ædificauit Salomon fanum Chamos idolo Moab in monte qui reſpicit Hieruſalem: τ Moloch idolo filiorum Ammon. Sic fecit cunctis mulieribus alienigenis quæ adolebant incenſum τ victimabant diis ſuis.

Iratus eſt autem dominus Salomoni: quia auerſum fuerat cor eius a domino deo iſrael qui apparuerat ei bis: τ præceperat ei de hac re ne ſequeretur deos alienos: τ non cuſtodiuit quæ mandauerat ei dominus. Dixit ergo dominus ad Salomonem: quia iuxta hanc ſententiam apud te iudicas: non cuſtodis pactum meum τ præcepta mea quæ mandaui tibi: diuidam regnum tuum: τ dabo illud ſeruo tuo. Verumtamen in diebus tuis propter Dauid patrem tuum non faciam: de manu filii tui auferam illud. Non autem totum regnum auferam: ſed tribum vnam dabo filio tuo propter Dauid ſeruum meum: τ propter Hieruſalem quam elegi.

Suſcitauit quoque dominus aduerſarium Salomoni Adad Idumæum de ſemine regio: qui cum eſſet in Aegypto apud Pharaonem regem Aegypti: habebat domum ſeorſum: τ cibos ei præparabat Pharao: τ terram dederat ei. Adad autem inuenit gratiam coram Pharaone nimis: ita vt daret ei vxorem ſororem vxoris ſuæ ſororem Thaphnis reginæ. Genuitq; ei ſoror Thaphnis Genubath filium ſuum: quem nutriuit Thaphnis in domo Pharaonis: erat autem Genubath in domo Pharaonis inter filios eius. Cumq; audiſſet Adad in Aegypto quod dormiſſet David cum patribus ſuis: τ mortuus eſſet Ioab princeps militiæ: dixit Pharaoni: dimitte me vt vadam in terram meam. Dixitq; ei Pharao: quid tibi deeſt apud me? Et ille reſpondit: nihil: ſed tamen dimitte me. Suſcitauit quoque ei deum aduerſarium Razon filium Eliada: qui fugerat dominum ſuum Adarezer regem Syriæ Sobæ. Et congregauit ſibi viros: τ factus eſt princeps latronum: cum occiſi eſſent a Dauid: abierunt Damaſcum: habitauerunt ibi: τ regnauerunt in Damaſco. Fuit autem aduerſarius iſrael omnibus diebus Salomonis: præter malum quod fecit Adad: τ odiuit Syriam: regnauitq; ſuper Syriam.

Et Hieroboam filius Nabat Ephrathæus de Sarira de ſtirpe Seruæ matre autem nomine Sarua mulier vidua: leuauit manum contra regem. Hæc autem fuit cauſa rebellionis quam fecit contra regem: Salomon ædificauit Mello: τ conclauit voraginem ciuitatis Dauid patris ſui. Erat autem Hieroboam vir fortis τ potens: cumq; vidiſſet Salomon adoleſcentem quod eſſet operoſus: conſtituit eum præpoſitum ſuper omnem exactionem domus Ioſeph. Factum eſt autem in tempore illo: egreſſo Hieroboam de Hieruſalem: inuenit eum Ahias Silonites propheta in via: qui operuerat ſe pallio nouo: erant autem duo tantum in regione. Apprehendens Ahias pallium nouum quo opertus erat: diuiſit illud in duodecim partes: τ dixit ad Hieroboam: tolle tibi decem partes: hæc enim dicit dominus deus iſrael: ecce ego diuidam regnum de manu Salomonis: τ dabo tibi decem tribus: tribus autem vna erit ei propter ſeruum meum Dauid: τ propter Hieruſalem ciuitatem quam elegi ex omnibus tribubus iſrael: eo quod dereliquerit me: τ adoraſſet Aſtaroth deam Sidoniorum: Chamos deum Moab: τ Melchom deum filiorum Ammon: nec ambulauerit in viis meis: vt faceret æquum coram me: τ iuſtificationes meas τ iudicia mea ſicut David pater eius. Non auferam autem totum regnum de manu eius: ſed principem eum ponam cunctis diebus vitæ eius propter David ſeruum meum quem elegi: qui cuſtodiuit præcepta mea τ iuſtificationes meas. Accipiam autem regnum de manu filii eius: τ dabo tibi decem tribus: τ filio eius dabo tribum vnam: vt ſit lucerna David ſeruo meo omnibus diebus coram me in Hieruſalem ciuitate quam elegi mihi vt ponerem nomen meum ibi. Te autem aſſumam: τ regnabis ſuper omnia quæ deſiderauerit anima tua: τ eris rex iſrael. Si ergo audieris omnia quæ præcepero tibi: τ ambulaueris in viis meis: τ feceris quod rectum eſt coram me: cuſtodiens præcepta mea τ mandata mea ſicut fecit David ſeruus meus: ero tecum: τ ædificabo tibi domum fidelem ſicut ædificaui David: τ dabo tibi iſrael. Et affligam ſemen David propter hæc: verumtamen non cunctis diebus.

Mortuus eſt autem Salomon: τ ſepultus eſt in ciuitate David patris ſui: τ regnauit Roboam filius eius pro eo. Abiit autem Roboam in Sichimam: venerat enim Sichimam vt conſtitueretur rex. Hieroboam autem filius Nabat cum adhuc eſſet in Aegypto audiſſet hæc: fugerat enim Hieroboam a facie regis Salomonis: τ habitabat in Aegypto: reuerſus eſt Hieroboam de Aegypto. Miſeruntq; τ vocauerunt eum: venit ergo Hieroboam τ omnis multitudo iſrael: τ locuti ſunt ad Roboam dicentes: pater tuus grauauit iugum noſtrum: tu nunc leua ſeruitutem patris tui durā τ iugum graue quod poſuit ſuper nos: τ ſeruiemus tibi. Dixitq; ad eos: reuertimini ad me poſt tres dies. Et abiit populus. Iniit autem rex Roboam conſilium cum ſenibus qui aſſiſtebant coram Salomone patre eius dum adhuc viueret: dicens: quod conſilium dabitis vt reſpondeam populo iſti? Qui dixerunt ei: ſi placuerit tibi hodie ſeruire populo huic: τ ſeruieris eis: dabis illis verba placida: erunt tibi ſeruientes cunctis diebus. Ille autem dereliquit conſilium ſenum quod dederant ei: τ iniit conſilium cum adoleſcentibus qui nutriti fuerant cum eo: τ aſſiſtebant coram eo. Dixitq; ad eos: quod conſilium dabitis vos vt reſpondeam populo huic qui locutus eſt ad me dicens: leua iugum quod poſuit pater tuus ſuper nos: τ ſeruiemus tibi? Et locuti ſunt ad eum adoleſcentes qui nutriti fuerant cum eo: dicentes: hæc dices populo qui locutus eſt ad te dicens: pater tuus grauauit iugum noſtrum: tu nunc leua ſeruitutem patris tui durā τ iugum graue quod poſuit ſuper nos: τ ſeruiemus tibi. Hæc dices ad eos: parui digitus meus craſſior eſt dorſo patris mei: τ nunc pater meus grauauit iugum noſtrum: ego autem addam iugo veſtro: pater meus cecidit vos flagellis: ego autem cædam vos ſcorpionibus. Venit ergo Hieroboam τ omnis populus ad Roboam die tertia ſicut præceperat rex dicens: reuertimini ad me die tertia. Et reſpondit rex populo aſpera: τ dereliquit conſilium ſenum quod dederant ei: τ locutus eſt ad eos iuxta conſilium adoleſcentium dicens: pater meus grauauit iugum veſtrum: ego autem addam iugo veſtro: pater meus cecidit vos flagellis: ego autem cædam vos ſcorpionibus. Non acquieuit ergo rex populo: quia aduerſata erat cogitatio ſua a domino vt ſuſcitaret verbum ſuum quod locutus fuerat in manu Ahiæ Siloniti ad Hieroboam filium Nabat. Videns autem omnis populus quod non acquieſceret eis rex: reſpondit ei dicens: quæ nobis pars in David? Et non habemus hæreditatem in filio Iſai. Vade in tabernacula tua iſrael: tu autem vide domum tuam David. Abiit ergo iſrael in tabernacula ſua. Filios autem iſrael qui habitabant in ciuitatibus Iuda regnauit Roboam ſuper eos. Miſit autem rex Roboam Adoram qui erat præpoſitus tributis: lapidauitq; eum omnis iſrael: mortuus eſt autem: rex Roboam feſtinus aſcendit currum ſuum vt fugeret in Hieruſalem. Receſſit ergo iſrael a domo David vſq; in præſentem diem. Cumq; audiſſet omnis iſrael quod reuerſus eſſet Hieroboam: miſerunt τ vocauerunt eum in cœtum: τ conſtituerunt eum regem ſuper omnem iſrael: non eſt ſecuta domum David niſi tribus Iuda ſolummodo. Venit autem Roboam in Hieruſalem: τ congregauit omnem domum Iuda τ tribum Beniamin centum octoginta milia electorum bellatorum: vt pugnarent contra domum iſrael: τ reuocarent regnum ad Roboam filium Salomonis. Factus eſt autem ſermo domini ad Semeiam virum Dei dicens: dic ad Roboam filium Salomonis regem Iuda: τ ad omnem domum Iuda τ Beniamin: τ ad reliquum populum dicens: hæc dicit dominus: non aſcendetis: neq; pugnabitis contra fratres veſtros filios iſrael: reuertatur vnuſquiſq; in domum ſuam: a me enim factum eſt verbum hoc. Et audierunt verbum domini: τ reuerſi ſunt vt irent ſecundum verbum domini.

Hieroboam autem ædificauit Sichimam in monte Ephraim: τ habitauit in ea: egreſſus inde ædificauit Phanuhel. Dixit autem Hieroboam in corde ſuo: nunc reuertetur regnum ad domum David: ſi aſcenderit populus iſte vt faciat victimas in domo domini in Hieruſalem: reuertetur cor populi huius ad dominum ſuum Roboam regem Iuda: τ interficient me: τ reuertentur ad Roboam regem Iuda. Et habito conſilio fecit duos vitulos aureos: dixitq; ad populum: nimis grauis eſtis vos aſcendere in Hieruſalem: ecce dii tui iſrael qui eduxerunt te de terra Aegypti. Et poſuit vnum in Bethel: alterum autem dedit in Dan. Et factum eſt verbum hoc in peccatum: vadebat enim populus vt adoraret coram vno vſq; Dan. Fecit quoque fanum in excelſis: τ conſtituit ſacerdotes de nouiſſimis populi: qui non erant de filiis Leui. Et conſtituit Hieroboam diem ſolemnem in menſe octauo quinta decima die menſis ſicut dies feſtus qui celebratur in Iuda: vt immolaret victimas ſuper altare: ſic fecit in Bethel: immolans vitulis quos fecerat: ſtare quoque fecit in Bethel ſacerdotes excelſorum quos fecerat. Et aſcendit ſuper altare quod fecerat in Bethel quinta decima die menſis octaui quem finxerat corde ſuo: τ conſtituit feſtum filiis iſrael: aſcendit ergo ad altare vt adoleret incenſum.

Et ecce vir Dei venit de Iuda in ſermone domini in Bethel: Hieroboam autem ſtabat ad altare vt adoleret incenſum. Et exclamauit contra altare in ſermone domini: τ dixit: altare altare hæc dicit dominus: ecce filius nascetur domui David Ioſias nomine: τ immolabit ſuper te victimas excelſorum qui nunc ſacrificant ſuper te: τ ossa hominum cremabuntur ſuper te. Dedit quoque in die illo ſignum dicens: hoc eſt ſignum quod locutus eſt dominus: ecce altare diuidetur: τ effundetur cinis qui eſt ſuper illud. Cumq; audiſſet rex ſermonem viri Dei quem clamauerat contra altare in Bethel: extendit manum ſuam de altari dicens: apprehendite eum. Et exaruit manus eius quam extenderat contra eum: τ altare diuiſum eſt: effuſus eſt quoque cinis de altari ſecundum ſignum quod dederat vir Dei in ſermone domini. Reſpondens autem rex dixit ad virum Dei: deprecare faciem domini dei tui: τ ora pro me vt reuertatur manus mea ad me. Deprecatus eſt ergo vir Dei faciem domini: τ reuerſa eſt manus regis ad eum: τ facta eſt ſicut prius fuerat. Dixitq; rex ad virum Dei: veni mecum domum: τ reficere: dabo tibi munus. Et ait vir Dei ad regem: ſi dederis mihi medietatem domus tuæ non ingrediar tecum: neq; comedam panem neq; bibam aquam in loco iſto. Sic enim præceptum eſt mihi in ſermone domini dicens: non comedas panem neq; bibas aquam: nec reuertaris per viam qua ambulaſti. Et abiit per viam alteram: nec reuerſus eſt per viam qua venerat in Bethel.

Habitabat autem propheta ſenex in Bethel: venitq; ad eum filius ſuus: narrauitq; ei omnia opera quæ fecerat vir Dei in die illa in Bethel: verba quæ locutus fuerat ad regem narrauerunt patri ſuo. Dixitq; ad eos pater eorum: quam viam abiit? Viderunt autem filii eius viam qua abierat vir Dei qui venerat de Iuda. Et dixit ad filios ſuos: ſtrate mihi aſinum. Cumq; ſtrauiſſent ei aſinum: aſcendit ſuper eum: τ abiit poſt virum Dei: inuenitq; eum ſedentem ſub terebintho: τ dixit ei: tu es vir Dei qui venerat de Iuda? Et ille reſpondit: ego ſum. Dixitq; ad eum: veni mecum domum: τ comede panem. Et ille reſpondit: non poſſum reuerti neq; venire tecum: neq; comedam panem neq; bibam aquam tecum in loco iſto. Dictum enim eſt mihi in ſermone domini: non comedas panem neq; bibas aquam ibi: nec reuertaris per viam qua ambulaſti. Dixit ad eum propheta: τ ego propheta ſum ſicut tu: τ angelus locutus eſt mihi in ſermone domini dicens: reduc eum tecum in domum tuam: vt comedat panem τ bibat aquam. Mentitus eſt ei. Reuerſus eſt ergo cum eo: τ comedit panem in domo eius: τ bibit aquam. Cumq; eſſent illi ſedentes ad menſam factum eſt verbum domini ad prophetam qui reduxerat eum: τ exclamauit ad virum Dei qui venerat de Iuda dicens: hæc dicit dominus: quia inobediſti ori domini: τ non cuſtodiſti mandatum quod præceperat tibi dominus deus tuus: τ reuerſus es: comediſti panem τ bibiſti aquam in loco in quo prohibuerat tibi ne comederes panem τ biberes aquam: non inferetur cadauer tuum in ſepulchrum patrum tuorum. Cumq; comediſſet panem τ bibiſſet: ſtrauerunt aſinum ei: qui reduxerat eum. Et abiit: inuenitq; eum leo in via: τ interfecit eum: erat autem cadauer eius proiectum in via: aſinus quoque ſtabat iuxta illud: leo quoque ſtabat iuxta cadauer. Et ecce viri tranſeuntes videbant cadauer proiectum in via: τ leonem ſtantem iuxta cadauer: venerunt ergo τ narrauerunt in ciuitate in qua propheta ſenex habitabat. Quod cum audiſſet propheta qui reduxerat eum de via: dixit: vir Dei iſte eſt qui inobediuit ori domini: tradidit eum dominus leoni: qui contriuit eum τ interfecit eum iuxta ſermonem domini quem locutus eſt ei. Dixitq; ad filios ſuos: ſtrate mihi aſinum. Cumq; ſtrauiſſent: ait: ecce leo interfecit virum Dei: qui propter hoc contriuit eum τ interfecit eum iuxta ſermonem quem locutus eſt ei. Ite ergo τ inuenietis cadauer eius proiectum in via: τ leonem ſtantem iuxta cadauer: non comedit leo cadauer: nec contriuit aſinum. Tulit ergo propheta cadauer viri Dei: τ poſuit illud ſuper aſinum: reportauitq; eum: venit ergo propheta ſenex in ciuitatem ſuam vt lugeret eum τ ſepeliret eum. Et poſuit cadauer eius in ſepulchro ſuo: τ lugebant eum dicentes: heu frater mi. Cumq; ſepeliſſent eum: dixit ad filios ſuos: cum mortuus fuero: ſepelite me in ſepulchro in quo vir Dei ſepultus eſt: iuxta oſſa eius ponite oſſa mea. Vere enim veniet ſermo eius quem clamauit in ſermone domini contra altare quod eſt in Bethel: τ contra omnes domos excelſorum quæ ſunt in ciuitatibus Samariæ. Poſtquam autem ſepeliuit Abiam: dixit rex Hieroboam: non reuertetur adhuc ad ſtatum ſuum. Sed manum mittens in populum ſuum conſecrauit eum: τ factus eſt ſacerdos excelſorum. Hoc autem fuit peccatum domus Hieroboam: τ quaſi deleri: τ conteri de ſuperficie terræ.

In tempore illo infirmatus eſt Abia filius Hieroboam: dixitq; Hieroboam ad Aſiam uxorem ſuam: vade τ mutato habitu ne agnoſcaris quia vxor mea es: τ abi in Silo: ecce ibi Ahias propheta qui

אֶת לְבָבֵנוּ כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ נגד
אֶת לְבַב כָּל בְּנֵי הָאָדָם ׃ לְמַעַן
יִרְאוּךָ כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם יום
חַיִּים עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה נתן
לַאֲבֹתֵינוּ ׃ וְגַם אֶל הַנָּכְרִי אֲשֶׁר נכר
לֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וּבָא בוא
מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שִׁמְךָ ׃ כִּי רחק
יִשְׁמְעוּן אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת גדל
יָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה וּבָא נטה בוא
וְהִתְפַּלֵּל אֶל הַבַּיִת הַזֶּה ׃ אַתָּה פלל
תִּשְׁמַע מִכֹּון שִׁבְתֶּךָ שמע
וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ קרא
הַנָּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּן כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ
אֶת שִׁמְךָ לְיִרְאָה אֹתְךָ כְּעַמְּךָ ירא
יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא נקרא
עַל הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי ׃ כִּי בנה
יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבוֹ יצא
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ שלח
אֶל יְהוָה דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר
בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי
לִשְׁמֶךָ ׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם אֶת
תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ תחן עשה
מִשְׁפָּטָם ׃ כִּי יֶחֶטְאוּ לָךְ כִּי אֵין חטא
אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֶחֱטָא וְאָנַפְתָּ
בָּם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם תן
שֹׁבֵיהֶם אֶל אֶרֶץ הָאוֹיֵב רְחוֹקָה שוב
אוֹ קְרוֹבָה ׃ וְהֵשִׁיבוּ אֶל לִבָּם
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ שָׁם וְשָׁבוּ
וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שֹׁבֵיהֶם חנן
לֵאמֹר חָטָאנוּ וְהָעִינוּ רָשָׁעְנוּ עוה
וְשַׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל לִבָּם וּבְכָל
נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אֲשֶׁר
יְשָׁבוּם וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ פלל
אַרְצָם אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם הָעִיר
אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי בנה
לִשְׁמֶךָ ׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מִכֹּון שמע כון

sicut videris cor eius: quia tu solus nosti cor omnium filiorum hominum: vt timeant te cunctis diebus quibus viuūt super faciē terre quam dedisti patribus nostris. Insuper & alienigena qui non est de populo tuo israel cum venerit de terra lōginqua propter nomē tuum: audietur enī nomē tuū magnum & manus tua fortis & brachiū tuū extentū vbicūq; Cū venerit ergo & orauerit in hoc loco tu exaudies in celo in firmamēto habitaculi tui: & facies oia pro quib invocauerit te alienigēa vt discāt vniuersi populi terrarum nomē tuum timere sicut populus tuus israel: & probēt qa nomē tuū invocatum est sup domū hanc quam edificaui. Si egressus fuerit populus tuus ad bellū cōtra inimicos suos p viā quocūq; miseris eos: orabunt te contra viam ciuitatis quam elegisti: & cōtra domū quā edificaui nomini tuo: & exaudies in celo oratiōes eorū: & preces eorū: & facies iudiciū eoꝝ. Q̄d si peccauerit tibi: nō ē enim homo qui non peccet & iratus tradideris eos inimicis suis: & captiui ducti fuerint in terrā inimicorū longe vel ppe: & egerit penitentiā in corde suo in loco captiuitatis: & conuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicētes peccauim?: iniq egim?: impie gessimus: & reuersi fuerit ad te in vniuerso corde suo et tota aia sua in terra inimicorum suorum ad quā captiui ducti fuerit & orauerit te cōtra viā tre sue quā dedisti patribus eorū & ciuitatis quā elegisti & tēpli qd edificaui nomi tuo: exaudies i celo in firmamento

cor eius: quia tu solus nosti cor καρδίας αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν
omniū filioꝝ hominū: vt timeant te omnibus τῶν υἱῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἂν φοβῶνταί σε πάσας
nibus diebꝰ: dbꝰ ipsi viuūt sup terrā quā dedisti τὰς ἡμέρας, ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἣν ἔδωκας
sti patribus nr̄is. t alienigene q̄ nō est de τοῖς πατράσιν ἡμῶν. καὶ τῶν ἀλλοτρίων ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ
ppło tuo israel hic: t veniet de terra lōginqua τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἥξει ἐκ γῆς μακρόθεν
pp nomē tuū: qr̄ audiēt nomē tuū magnū διὰ τὸ ὄνομά σου, διότι ἀκουσόμεθα τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα
t manū tuā fortē t brachium tuū καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονά σου
excelsū: t veniet t orabit in loco hoc: τὸν ὑψηλόν, καὶ ἥξει καὶ προσεύξεται εἰς τὸν τόπον τοῦ
t tu audies de celo de parato τοῦτο, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κα
habitaculo tuo: t facies scōm oia in dbꝰ inuo τοῦ κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ἃ ἐπικα
cauerit te alienigena: vt cognoscāt vniuersi λέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως ἂν γνῶσι πάντες οἱ
ppli terre nomē tuū: t timeant te: sicut λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς
ppło tuo israel: t cognoscāt q̄ nomē tuū inuo ὁ λαός σου Ἰσραήλ, καὶ γνωσθῇ ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπι
catū est sup domū hanc: quā edificaui. il κέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησα. ἐὰν
aūt egressus fuerit ppls tu ad bellū cōtra inimicos ἐξ ἐξελεύσῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς
suos in via qua miserto eos: t orauerit in αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστελεῖς αὐτούς, καὶ προσεύξωνται ἐπὶ
nomine dñi viā ciuitatis quā elegisti in ea: ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ,
t domꝰ quā edificaui nomini tuo: καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,
t audies de celo de parato domꝰ tua: t καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὴν προσευχὴν αὐτῶν καὶ
precce eoꝝ: t facies iudiciū eo τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐ
rū: qr̄ peccabunt tibi: qr̄ nō est homo: τῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι ἔστιν οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, 1.Pa.
qui nō peccet. t si indurerit cōtra eos t ὃς οὐκ ἁμαρτήσεται· καὶ ἐὰν ὀργισθῇς ἐπ' αὐτοὺς καὶ 9b
tradideris eos coram inimicis: t captiuos dare παραδῷς αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτί
rint captiuantes eos in terrā lōge vel σωσιν οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς εἰς γῆν μακρὰν ἢ
ppe: t cōuerterit corda sua in tra ebi ἐγγύς, καὶ ἐπιστρέψωσι τὰς καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἧ
trāo migrati sūt ibi t reuersi fuerint ad te t dēpr μετῳκίσθησαν ἐκεῖ καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ καὶ δέη
cati fuerit te in terra trāsmigratiōis sue dicētes: θῶσι σοῦ ἐν τῇ γῇ τῆς μετοικεσίας αὐτῶν λέγοντες,
peccauim? iniq egim? impie gessim?: t reuersi fuerint ἡμάρτομεν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν, καὶ ἐπιστρέψωσι
ad te in toto corde suo t in tota aīa πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ
sua in tra inimicorū suorū quo traduxerit eos αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὃν μετάγαγες αὐ
eos: t orauerit ad te viam terre sue quā τοὺς, καὶ προσεύξωνται πρὸς σὲ ὁδὸν τῆς γῆς αὐτῶν ἣν
dedisti patribus suis: t ciuitatē quā elegi ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξε
gisti t domus quā edificaui nomini tuo: λέξω καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,
t audies de celo de parato καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου

habitaculo tuo: oſonē eop τ preces
κατοικητηρίου σου, τὰς προσευχὰς αὐτῶν καὶ τὰς δεήσεως
eop: τ facies iudiciū eop: τ ppitius eris
αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν, καὶ ἱλεως ἔσῃ ταῖς
iniq̄tatib⁹ eop q̄b⁹ peccauerūt tibi: τ fm oēs iniqui
ἀδικίαις αὐτῶν ἃς ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀδική
tates eop q̄b⁹ p̄uaricati sūt. τ dabis eos in misera
ματα αὐτῶν ἃ ἠνόμησαν· καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς αἰχμα
tiōes eop corā eis q̄ captiuos habuerit eos: τ mi
λώτους τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς, καὶ οἰ
serebūtur eop: quia ppls tuus τ hereditas tua
κτειρήσουσιν αὐτούς, ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία σου εἰ
sunt: quos eduxisti de terra egypti de medio for
σίν, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευ
nacis ferree. τ sint oculi tui τ aures
τηρίου σιδηροῦ. καὶ ἔσωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά
tue aperte ad vēpcationē serui tui τ
σου ἀνεῳγμένα εἰς τὸ δέησιν τοῦ δούλου σου καὶ
ad vēpcationē ppli tui israel: vt exaudias eo
εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, εἰσακούειν αὐ
os in oībus q̄b⁹ inuocauerint te. quia tu se
τῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ἐπικαλέσωνταί σε· ὅτι σὺ διέ
parasti eos tibi in hereditatē de vniuersis
στειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων
ppls terre: sicut locutus es in manu
τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ τοῦ
serui tui moysi: qñ educeres tu pa
δούλου σου μωυσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέ
tres nros de terra egypti dñe dñe. τ factū est vt
ρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε κύριε· καὶ ἐγένετο ὡς
cōpleuit salomon orare ad dñm totā
συνετέλεσε σολομὼν προσευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην
oſonē τ deprecationē hanc: surrexit a
τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, ἀνέστη ἐκεῖ προσώ
facie altaris dñi inclinat⁹ sup genua sua:
που τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου κεκλικὼς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ
τ man⁹ sue exp̄ãse in celū: τ
καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διεπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ
stetit: τ bñdixit omni ecclesie israel voce
ἔστη, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ φωνῇ
magna dicēs: bñdictus dñs q̄ dedit hodie re
μεγάλῃ λέγων, εὐλογητὸς κύριος ὃς ἔδωκε σήμερον ἀνά
quiem ppło suo israel. iuxta oīa que lo
παυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ· κατὰ πάντα ὅσα ἐλά
cut⁹ ē. nō dissonuit verbū vnū in oībus verbis su
λησεν διὰ χειρὸς λόγης ἓν ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐ
is bonis: que locut⁹ est in manu moysi ser
τοῦ τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μωυσῆ τοῦ δού
ui sui. sit dñs deus nr nobiscū sicut fuit cū
λου αὐτοῦ· ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καθὼς ἦν με
patribus nris: nō derelinquat nos neq̄
τὰ τῶν πατέρων ἡμῶν· μὴ ἐγκαταλίποι ἡμᾶς μηδὲ
aucrtat nos: sed inclinet corda nra ad
ἐκτρέψῃ ἡμᾶς, ἀλλ' ἐπικλίναι τὰς καρδίας ἡμῶν πρὸς
se: vt ambulem⁹ in oībus viis eius:
αὐτὸν, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,
τ custodiam⁹ oīa mādata eius: τ pre
καὶ φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ πρό
cepta eius: τ iustificatiōes eius: q̄ māda
στάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί
uit patribus nris. τ sint vrbēs iste
λατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν· καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι
quib⁹ deprecat⁹ sū corā dño deo nro hodie: ap̄ppiqn
οὓς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν σήμερον, ἐγγίζειν
teo ad dñm deū nrm die τ nocte vt fa
τῇ πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, τοῦ ποιεῖ
ciat iustificationē seruo suo τ iustificationē po
σαι τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ λα
puli sui israel verbū diei in die eius: vt sciant
οῦ σου Ἰσραὴλ ῥῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτῆ, ὅπως γνῶσι
omnes ppli terre: q̄ tu dñs deus
πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς

F

ſolii tui⁵ orationes eorū
& preces eorum:
& facies iudicium eorū:
& ppitiaberis populo
tuo q̄ peccauit tibi: & oibus iniquitatib⁹ eorū
quib⁹ preuaricati sunt
in te: & dabis miam
corā eis qui eos captiuos habuerit vt misereā
tur eis. Populus enim
tuus est & hereditas tua
quos eduxisti de terra
egypti de medio fornacis ferree vt sint oculi tui aperti ad deprecationē serui tui & populi tui israel: &
exaudies eos in vniuersis pro quibus inuocauerit te. Tu enim separasti eos tibi in hereditatem
de vniuersis populis terre: sicut locutus es
per moysen seruū tuū
quando eduxisti
patres nostros de egypto dñe deus.
Factū est aūt cū cōplesset salomō orās
dominū oēm orationē
& deprecationem
hāc: surrexit de cospectu altaris dñi. Vtrunq; eni genu in terrā fixerat
& manus expāderat ad
celum. Stetit ergo &
benedixit omni
ecclesie israel voce magna dicens.
Benedict⁹ dñs qui de
dit requiem
populo suo israel iuxta oīa que locutus est.
Nō cecidit ne vnus qui
dē sermo ex omnibus
bonis q̄ locutus est
moysen seruū suum.
Sit dñs deus noster nobiscum sicut
fuit cū patrib⁹ nostris
non derelinquēs nos neq;
proiciēs: sed inclinet corda nostra ad se
vt ambulemus in vniuersis viis eius & custodiamus mādata eius & cerimonias & iudicia q̄cūq; mādauit patribus
nostris: & sint sermōes
mei isti quibus deprecatus
sum corā dño: appropiquēs dño deo nostro
die ac nocte
vt faciat iudicium seruo suo &
populo suo israel
p singulos dies: vt sciāt
omnes populi
terre quia dñs ipse est
deus: &

וְשָׁבְתָּ֣ אֶת־תְּפִלָּתָ֗ם וְאֶת־תְּחִנָּתָם֙
וְעָשִׂ֣יתָ מִשְׁפָּטָ֔ם וְסָלַחְתָּ֖ לְעַמְּךָ֑
אֲשֶׁ֤ר חָטְאוּ־לָךְ֙ וּלְכָל־ פִּשְׁעֵיהֶ֔ם
אֲשֶׁ֥ר פָּשְׁעוּ־בָ֖ךְ וְנָתַתָּ֣ם לְרַחֲמִ֑ים
לִפְנֵ֣י שׁוֹבֵיהֶ֔ם וְרִחֲמ֖וּם׃ כִּ֥י עַמְּךָ֛
וְנַחֲלָתְךָ֥ הֵ֖ם אֲשֶׁ֣ר הוֹצֵ֑אתָ
מִמִּצְרַ֣יִם מִתּ֔וֹךְ כּ֖וּר הַבַּרְזֶֽל׃
לִֽהְיוֹת֩ עֵינֶ֨יךָ פְּתוּחֹ֜ת אֶל־ תְּחִנַּ֣ת
עַבְדְּךָ֗ וְאֶל־תְּחִנַּ֞ת עַמְּךָ֤ יִשְׂרָאֵל֙
לְהַקְשִׁ֣יב אֲלֵיהֶ֔ם בְּכֹ֖ל קָרְאָ֥ם אֵלֶֽיךָ׃
כִּ֣י ׀ אַתָּ֣ה הִבְדַּלְתָּ֣ם לְךָ֗ לְנַחֲלָה֙
מִכֹּל֙ עַמֵּ֣י הָאָ֔רֶץ כַּאֲשֶׁ֣ר דִּבַּ֔רְתָּ
בְּיַד־מֹשֶׁ֥ה עַבְדֶּ֖ךָ בְּהוֹצִיאֲךָ֣ אֶת־
אֲבֹתֵ֑ינוּ מִמִּצְרַ֖יִם אֲדֹנָ֥י יְהוִֹֽה׃
וַיְהִ֗י כְּכַלּוֹת֙ שְׁלֹמֹ֔ה לְהִתְפַּלֵּ֖ל אֶל־
יְהוָ֑ה אֵ֚ת כָּל־ הַתְּפִלָּ֣ה וְהַתְּחִנָּ֔ה
הַזֹּ֖את קָ֣ם מִלִּפְנֵ֣י מִזְבַּ֣ח יְהוָ֔ה
מִכְּרֹ֥עַ עַל־בִּרְכָּ֖יו וְכַפָּ֑יו פְּרֻשׂ֖וֹת
הַשָּׁמָֽיִם׃ וַיַּעֲמֹ֗ד וַיְבָ֤רֶךְ אֵת֙ כָּל־
קְהַ֣ל יִשְׂרָאֵ֔ל קוֹל֙ גָּד֔וֹל לֵאמֹֽר׃
בָּר֣וּךְ יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֥ר נָתַ֛ן מְנוּחָ֖ה
לְעַמּ֣וֹ יִשְׂרָאֵ֑ל כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֛ר
לֹא־נָפַ֥ל דָּבָ֛ר אֶחָ֖ד מִכֹּ֣ל דְּבָר֑וֹ
הַטּ֔וֹב אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר בְּיַד־מֹשֶׁ֥ה עַבְדּֽוֹ׃
יְהִי֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֵ֜ינוּ עִמָּ֗נוּ כַּאֲשֶׁ֥ר
הָיָ֛ה עִם־ אֲבֹתֵ֑ינוּ אַל־ יַעַזְבֵ֖נוּ
וְאַל־יִטְּשֵׁ֥נוּ׃ לְהַטּ֤וֹת לְבָבֵ֙נוּ֙ אֵלָ֔יו
לָלֶ֖כֶת בְּכָל־ דְּרָכָ֑יו וְלִשְׁמֹ֞ר מִצְוֹתָ֣יו
וְחֻקָּ֗יו וּמִשְׁפָּטָ֔יו אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה אֶת־
אֲבֹתֵֽינוּ׃ וְיִהְי֤וּ דְבָרַי֙ אֵ֣לֶּה אֲשֶׁ֣ר
הִתְחַנַּ֔נְתִּי לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה קְרֹבִ֑ים
אֶל־ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ יוֹמָ֣ם וָלָ֔יְלָה
לַעֲשׂ֥וֹת מִשְׁפַּ֖ט עַבְדּ֑וֹ וּמִשְׁפַּ֖ט
עַמּ֣וֹ יִשְׂרָאֵ֔ל דְּבַר־ י֥וֹם ׀
בְּיוֹמ֖וֹ לְמַ֥עַן ׀ דַּ֣עַת כָּל־ עַמֵּ֣י
הָאָ֗רֶץ כִּ֤י יְהוָה֙ הוּא֙ הָאֱלֹהִ֔ים

אֵין עוֹד׃ וְהָיָה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת בְּחֻקָּיו
וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּזְבַּח
לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֶת זֶבַח
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לַיהוָה בָּקָר
עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה
וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת בֵּית
יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת תּוֹךְ
הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵּית יְהוָה כִּי
עָשָׂה שָׁם אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה
וְאֶת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי מִזְבַּח
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה קָטֹן
מֵהָכִיל אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה
וְאֶת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה
בָּעֵת הַהִוא אֶת הֶחָג וְכָל יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמַת עַד
נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבָּעָה
עָשָׂר יוֹם׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח
אֶת הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ
לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב
עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה לְדָוִד עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ׃

Cap.ix.

וַיְהִי כְּכַלּוֹת
שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת בֵּית יְהוָה
וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל חֵשֶׁק
שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת׃ וַיֵּרָא
יְהוָה אֶל שְׁלֹמֹה שֵׁנִית כַּאֲשֶׁר
נִרְאָה אֵלָיו בְּגִבְעוֹן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלָיו שָׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ וְאֶת
תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לְפָנָי
הִקְדַּשְׁתִּי אֶת הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
בָּנִתָּה לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם עַד
עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל

nō est vltra absq; eo.
Sit quoq; cor nr̄m pfectū cū dño deo nostro vt ambulemus i decretis eius: & custodiamus mandata eius sicut & hodie. Igitur rex & oīs israel cum eo immolabāt victimas coram dño.
Mactauitq; salomō hostias pacificas ḡs immolauit domino: boum vigiti duo milia & ouium centum xxxxxxxxxx viginti milia. Et dedicauerunt templum xxxx domini rex & filii israel. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
In die illa sanctificauit rex medium xxxxxxxxx atrii quod erat ante dom̄ dñi. Fecit quippe holocaustum ibi & sacrificium xxxxxxxx xxxxxx & adipem pacificorū: quoniam altare xxxxxx ereum qd erat coram dño minus erat: & xxxx cape non poterat holocaustum & sacrificium & adipem pacificorū.
Fecit ergo salomon xx in tpe illo festiuitatē celebre: & oīs israel xxxx cum eo multitudo magna ab introitu emath vsq; ad riuum egypti coram dño deo nostro septē diebus & septem diebus. i. quattuordecī diebus: & in die octauo dimisit xxxxxxxxxxxx populos. Qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua letātes & alacri corde xxxxx super oībus bonis q̄ fecerat xxxxxxxxxx: xxxxx dominus dauid seruo suo & israel xxxxxxxxxx populo suo.

9. Actū est aūt cū perfecisset salomon edificium domus domini & edificiū regis & oē quod optauerat & xxx voluerat facere: apparuit ei xxxxxxxxxxxxxx dominus secūdo sicut xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx appuerat ei in gabaō. Dixitq; dominus xxxx ad eum. Exaudiui orationem tuam & xxxxxxx deprecationē tuā quam deprecatus es corā me: sanctificaui domū hāc quam xxxxxxxxxxxxx edificasti vt ponerē nomen meum ibi in xxxxx sēpiternū: & erūt oculi mei & cor meū ibi cūctis

τ nō est vltra. τ sint cordia nra perfecta καὶ ἐνκ ἔστι ἔτι· καὶ ἔσωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι ad dñm deū nr̄m: vt sancte ambulem in πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τοῦ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς praeceptis eius τ custodiamus mādata eius προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ sicut dies hec. τ rex τ oēs filij is ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσιν οἱ υἱοὶ Ισ rael immolauerūt victimā coram dño deo. τ sacri ραὴλ ἔθυσαν ἐνσίαν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ· καὶ ἔθυ ficauit rex salomon victimā pacificorū: quā σεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν τὴν ἐυσίαν τῶν εἰρηνικῶν, ἣν immolauerūt dño: bouū duo τ viginti milia: τ ἔθυσαν τῷ κυρίῳ, βοῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ouium cētū τ viginti milia. τ dedicauit προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας· καὶ ἐνεκαίνισεν ὁ dom̄ dñi rex τ oēs filij israel. οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσιν οἱ υἱοὶ Ισραήλ. in die illa sctificauit rex medium ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον atriū qđ erat ante faciem domus dñi. τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου. quia fecit ibi holocaustū τ sacri ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὸν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὰς θυ ficia τ adipes pacificorū: quia alta σίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, διότι τὸ θυσιαστη re ereum qđ erat coram dño parū erat vt ριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν ἦν τοῦ nō posset capere holocaustū τ sa μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὸ θυ crificia pacificorū. τ fecit sa σιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν ἦν τοῦ lomon festiuitatē in die illa. τ oēs isra μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὸ θυ el cū eo ecclesia magna ab introitu σιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν ἦν τοῦ emath vsq; ad riuum egypti coram dño deo μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὰς θυ nr̄o septē diebus τ septē diebus: quattuor τ de σίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, διότι τὸ θυσιαστή cem diebus. τ in die octauo dimisit ριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν ἦν τοῦ pplm: τ benedixerūt regi. τ abierūt vnusquisq; μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὰς θυ in tabernaculū suū letātes: τ bono corde σίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν· καὶ ἐνεκαίνισεν ὁ sup̄ bonis que fecit dño dauid ser βασιλεὺς τὸν οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ. uo suo τ israel pplo suo. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραὴλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ. Ca.9.

Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν σολομὼν οἰκοδομῶ Factū est aūt perfecit salomon edifica re domū dñi τ domū regis: τ πάντα τὰ θελήματα σολομὼν ὅσα ἠθέλησεν omne opus salomonis: q̄cūq; voluit ποιῆσαι, καὶ ὤφθη κύριος τῷ σολομῶντι τὸ δεύτε facere: τ appuit dño salomoni secun ρον καθὼς ὤφθη αὐτῷ ἐν γαβαών. καὶ εἶπε πρὸς do sicut appuit ei in gabaon. τ dixit ad αὐτὸν κύριος, ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δε eum dño: audiui oronē tuā τ dep̄ cationē tuā: qua dep̄cat' eo corā me: sctificasti do μου ἣν ἐδεήθης ἐνώπιόν μου, ἡγίασα τὸν οἶκον mum hanc quā edificasti: vt ponerē nomē τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας, τοῦ θεῖναι τὸ ὄνομά meū ibi in sēpiternū. τ erūt oculi mei μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου τ cor meū ibi cūctis καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

diebus. τ tu ſi ambulaueris coꝝ me ſicut
τὰς ἡμέρας · καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιόν μου καθὼς
ambulauit dauid pater tuus in ſanctitate cordis τ
περιεπάτησεν Δαυὶδ ὁ πατήρ σου ἐν ὁσιότητι καρδίας καὶ
in rectitudine:et facias ſm̄ oīa q̄ precepi ei:
ἐν εὐθύτητι, τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐ
τ precepta mea τ mādata mea ſer=
τῷ, καὶ τὰ πρόσταγμά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυ=
ueueris: τ tollam thronū regni tui ſup
λάξῃς, καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐπὶ
iſrael in ſēpiternū: ſicut locut⁹ ſū patri
Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα τῷ πατρί
tuo dauid dicens: nō auferetur tibi vir de
σου Δαυὶδ λέγων, οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος
in iſrael. ſi aūt auerſione auerſi fueritis vos
ἐν Ἰσραήλ · ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς
τ filij vri a me: τ precepta
καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τὰ προστάγματά
mea q̄ dedi coꝝ vobis nō cuſtodieritis: τ abie=
μου ἃ ἔδωκα ἐνώπιον ὑμῶν μὴ φυλάξητε, καὶ πο=
ritis τ ſeruieritis deis alienis τ adoraueritis
ρευθῆτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε
eos: τ auferā iſrael a terra quā de
αὐτοῖς, καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδω=
di eis: τ domū hanc quā ſcificaui nomi
κα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόμα
ni meo proiciā a cōſpectu meo. τ erit iſrl in
τί μου ἀποῤῥίψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσρ̄λ εἰς
perditionē τ in fabulā in cūctis pplis.
ἀφανισμὸν καὶ εἰς λαλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς·
τ dem⁹ hec alta erit in exemplū. oīs
καὶ ὁ ὕψιος οὗτος ὁ ὑψηλὸς ἔσται εἰς παράδειγμα· πᾶς
qui tranſierit per eā: obſtupebit τ ſibilabit. τ
ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ, ἐκπλήσσεται καὶ συριεῖ· καὶ
dicent cauſā cuius fecit dñs ſic terre
ἐροῦσιν ἕνεκεν τίνος ἐποίησε κύριος οὕτω τῇ γῇ
huic τ domui huic: τ dicēt: eo q̄ dere
ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ; καὶ ἐροῦσιν, ἀνθ' ὧν ἐγκα
Deut. 29.c. liqueruṅt dñm deū ſuū: qui eduxit
Here. 11.c. τέλιπον κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα τοὺς
patres eoꝝ de domo ſeruitutis de egypto: τ ad
πατέρας αὐτῶν ἐξ οἴκου δουλείας ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπ
heſeruṅt dīs alienis τ adoraueruṅt eos
τελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς
τ ſeruierūt eis: pp hoc induxit dñs
καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε κύριος
ſup eos omne malū hoc. τ factū ē
ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην. καὶ ἐγένετο
poſt viginti ānos in q̄b⁹ edificauit ſalomon duas
μετὰ εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε σολομὼν τοὺς δύο
1.Pa. 9.a. domos: domū dūi τ domū regis:
οἴκους, τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως,
chiram rex tyri auxilio fuit ſalo
Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελαμβάνετο τοῦ σολο=
moni in lignis cedrinis τ in lignis abiegnis
μῶντος ἐν ξύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις
τ in auro τ in oīni voluṅtate eius. tunc
καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν παντὶ θελήματι αὐτοῦ. τότε
dedit rex ſalomon chiram viginti
τι ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν τῷ Χειρὰμ εἴκοσι
ciuitates in terra galilee. τ egreſſus eſt chirā de
πόλεις ἐν γῇ γαλιλαίᾳ. καὶ ἐξῆλθε Χειρὰμ ἐκ
tyro τ abijt in galileam vt videret
Τύρου καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν
ciuitates q̄s dedit ei ſalomō: τ nō pla
τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ σολομών, καὶ οὐκ ἤρε
cuerūt ei.
σαν αὐτῷ. ooooooooooooooooooooooooooooooo

C ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ctis⁹diebus. ᵇTu quoq; ᶠſi ᵃambulaueris ᵍcorā me
ᵐſicut ⁿābulauit ᵖpater tu
us ᵠin ſimplicitate ʳcor=
dis ˢ& in equitate:& ᵗfece
ris ᵘomnia ˣque ooooooo
ʸprecepi tibi: ᶻ& iudicia
mea ᵃᵃſeruaueris & ooooo
ᵇᵇlegitima mea: ᶜᶜ ponam
ᶜthronū ᵈregni tui ᵉſuper
ᵇisrael ᶠin ſempiternū: ᵍſi
cut ʰlocutus ſum ooooooo
ⁱdauid ᵏpatri tuo ˡ dicēs.
ᵍNon ʳauferetur ooooooo
ʳvir ˢdegenere tuo ᵗde ſo
lio ᵘisrael. ᵛSi autem oooo
ʷauerſione ˣ auerſi fueri=
tis ʸvos ᶻ& filii veſtri non
ſequ ētes me:ᵃᵃnec ᵇcuſto
dietes ᶜmādata mea & ᵈce
rimōias ᵉēs ᶠpposui ᵍ vo
bis:ʰsed abieritis ⁱ& co=
lueritis ʲdeos ᵏalienos ˡ&
adoraueritis ooooooooooo
ᵐeos:ⁿauferam ᵒisrael ᵖde
ſuperficie ooooooooooooo
ᵠterre ʳquam ˢdedi ᵗ eis:
ooooooooooooooooooooooo
ᵘ&ᵛtemplum ʷquod ˣſanc=
tificaui ʸnomini meo oo
ᶻproiciam ᵃa ᵇ cōſpectu
meo:ᶜeritq; ᵈisrael ooooo
ᵉin puerbiū ᶠ& in fabulā
ᵍcunctis ʰpopulis: ooooo
ⁱ& domus ʲhec ᵏerit in ˡe=
xemplū. ᵐOis ⁿqui trāſie
rit ᵒp eā: ᵖſtupebit ᵠ& ſibi
labit ʳ& dicet. ˢQuare
ᵗfecit ᵘdominus ᵛſic terre
ʷhuic ooooooooooooooo
ˣ& domui ʸhuic! ᶻEt rñ=
debunt. ᵃQuia ooooooo
ᵇdereliquerūt ᶜdominū
ᵈdeum ſuum ᵉqui oooooo
ᶠeduxit ᵍpatres eorū ʰde
terra ⁱegypti: ooooooooo
ʲ& ſecuti ſunt ᵏ deos ˡalie
nos & ooooooooooooooo
ᵐ ſoluerūt eos: ⁿ& adora
uerunt ᵒeos: ᵖidcirco oooo
ᵠinduxit ʳdominus ˢ ſup
eos ᵗomne ooooooooooo
ᵘmalum ᵛhoc. ʷ Expletis
autem ˣannis ʸviginti ooo
ᶻpoſtq̄ ᵃedificauerat ᵇſa=
lomon ᶜduas ooooooooo
ᵈdomos.ideſt ᵉdomū ᶠdo
mini ᵍ& ʰdomum ooooooo
ⁱregis:ʲhirā ᵏ rege ˡ tyri
ᵐprebente ooooooooooo
ⁿſalomoni ᵒligna ᵖ cedria
ᵠ& ooooooooooooooooooo
ʳabiegna ˢ& aurū ᵗiuxta
oć ᵘqd opus habuerat:
ᵛtunc ʷdedit ˣſalomō ʸhi
ram ᶻviginti ooooooooo
ᵃoppida ᵇin terra ᶜgalilee
ᵈ Et egreſſus eſt ᵉ hiram
ᶠde tyro ᵍvt videret ʰ op=
pida ⁱque oooooooooooo
ʲderat ᵏei ˡſalomon: ᵐ&
non ⁿplacuerunt ᵒei ooooo

יוֹם	הַיָּמִים׃	ᵍ ᵛ ᵃᵃ ᵍᵍ ᵇᵇ ᵍ

וַיֹּאמֶר מָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲשֶׁר־עִיר
נָתַתָּה לִּי אָחִי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ נָתָן־גָּבָא
כָּבוּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּשְׁלַח חִירָם כֶּבֶל שָׁלַח
לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים כִּכַּר זָהָב: עֲלָה
וְזֶה דְּבַר הַמֶּס אֲשֶׁר הֶעֱלָה הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת בֵּית יְהוָה בָּנָה
וְאֶת בֵּיתוֹ וְאֶת הַמִּלּוֹא וְאֶת מָלֵא
חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם וְאֶת חָצוֹר וְאֶת חָמָה
מְגִדּוֹ וְאֶת גָּזֶר: פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
עָלָה וַיִּלְכֹּד אֶת גָּזֶר וַיִּשְׂרְפָהּ עָלָה בָּאֵשׁ
וְאֶת הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעִיר
הָרָנָּ וַיִּתְּנָהּ שִׁלֻּחִים לִבְתּוֹ אֵשֶׁת נָתַן אִישׁ
שְׁלֹמֹה: וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת גָּזֶר וְאֶת
בֵּית חרן תַּחְתּוֹן: וְאֶת בַּעֲלַת וְאֶת
תַּדְמֹר בַּמִּדְבָּר בָּאָרֶץ: וְאֵת כָּל דְּבַר
עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לִשְׁלֹמֹה עִיר סָבֶן
וְאֵת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים הָיָה
וְאֵת חֶשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק
לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלִַם וּבַלְּבָנוֹן וּבְכֹל
אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ: כָּל הָעָם הַנּוֹתָר שָׂטִר
מִן הָאֱמֹרִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה: בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נִתְרוּ
אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יְכָלוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְהַחֲרִימָם וַיַּעַל שְׁלֹמֹה חָרָם עָלָה
לַמַּס עַבְדָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וּמִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֹא נָתַן שְׁלֹמֹה עֲבָדָ שׁוּר שָׁלֹשׁ
כִּי הֵם אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַעֲבָדָיו
וְשָׂרָיו וְשָׁלִישָׁיו וְשָׂרֵי רְכָבוֹ
וּפָרָשָׁיו: אֵלֶּה שָׂרֵי הַנִּצָּבִים
אֲשֶׁר עַל הַמְּלָאכָה לִשְׁלֹמֹה לָאַ
חֲמִשִּׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים מָאתַ רָבָה
בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה: אַךְ עָשָׂה
בַּת פַּרְעֹה עָלְתָה מֵעִיר דָּוִד עָלָה
אֶל בֵּיתָהּ אֲשֶׁר בָּנָה לָהּ אָז בָּנָה
אֶת הַמִּלּוֹא: וְהָעֹלָה שְׁלֹמֹה מָלֵא

& ait. Heccine ſunt ciuitates quas dedi ſti mihi frater? Et appellauit eas terram chabul vſq; in diē hāc. Miſit ergo hiram cxx ad regē ſalomonē cētū viginti talenta auri. Hec eſt ſumma expenſarum quā obtulit rex ſalomon ad edificandam domū ſuā & domū ſuā & mello & murum ieruſalē & heſer & mageddo & gazer. Pharao rex egypti cxx aſcēdit & cepit gazer: & ſuccenditq; eam igni: & chananeū qui habitabat in ciuitate cx interfecit: & dedit eā in dotem filie ſue vxori ſalomōis. Edificauit ergo ſalomon gazer & bethoron inferiorē & baalath & cxxxxxxxxxx palmirā in terra ſolitudinis: & omnes vicos qui ad ſe ptinebāt & exant abſq; muro: mūiuit: & ciuitates curruū & ciuitates equitū & quodcunq; ei placuit: cxxxxxxxxxxxxxxxxxx vt edificaret in ieruſalē & in libano & in omni terra ptātis ſue. Vniuerſum pplm qui remāſerat de āmorreis & de etheis & pherezeis & eueis & iebuſeis q non ſunt de filiis iſrael: cxxx horum filios qui remanſerant cxxxxxxxxxx in terra quos ſcilicet nō potuerant filii cxxxxxx iſrael exterminare fecit ſalomon cxxxxxxxxx tributarios vſq; in diē hanc. De filiis autem iſrael nō cōſtituit ſalomon ſeruire quenq; : cx ſed erant viri bellatores & miniſtri eius cxxxx & principes & duces & prefecti curruum cxxx & equorum. Erant autem principes cxxxxxxx ſup omnia opera ſalomonis prepoſiti cxxxxxx qngēti qnq̄ginta qui habebant ſubiectum cxx populū & ſtatutis opibus impabāt. Filia aūt pharaonis aſcendit de ciuitate dauid cxxxxxxx in domū ſuā quā edificauerat ei ſalomō. Tūc edificauit mello. Offerebat quoq; ſalomon

τ ait chiram: ἀδ ſunt ciuitates iſte quas καὶ εἶπεν χειρὰμ, τί εἰσιν αἱ πόλεις αὗται αἷς dediſti mihi o frater? τ vocauit eas terminū χώραν ἔδωκάς μοι ὦ ἀδελφέ; καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς ὅριον ἕως diem hanc. τ miſit chiram ſu τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἀπέστειλε χειρὰμ τῷ σο lomoni centū τ viginti talenta auri. τ λομῶντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου. καὶ hec ſumma diſtributiōis quā obtulit rex αὕτη ἡ πραγματεία τῆς προσομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασι ſalomon ad edificādū domū dñi: τ λεὺς σολομὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν domū regis: τ murū hieruſalē τ οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλήμ καὶ τὸν arcem vt ſepiret ſepem ciuitatis dauid ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως δαυὶδ τ aſſor: τ mageddo: τ gazer. pha καὶ τὸν ἀσσώρ, καὶ τὸν μαγεδδώ, καὶ τὸν γαζήρ. φα rao rex egypti aſcēdit: τ cepit raὼ βασιλεὺς αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ προκατελάβετο gazer: τ ſuccendit eā in igne: τ cha τὸν γαζήρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὸν ἐν πυρί, καὶ τὸν χα nanēū q̄ habitabat in ciuitate interfecit. τ χαναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἐπάταξεν. καὶ dedit eam pharao cmiſſionē filie ſue ἔδωκεν αὐτὴν φαραὼ ἐξαποστολὴν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ vxori ſalomonis. τ ſalomon edificauit gazer: γυναικὶ σολομῶντος. καὶ σολομὼν ᾠκοδόμησε τὸν γαζήρ, τ bethoꝛō inferiorē. τ baalath: καὶ τὸν βαιθωρὼν τὸν κατωτέραν, καὶ τὸν βααλώθ, τ thamor in deſerto: τ oēs ciuitates καὶ τὸν θαμὼρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις munitas: q̄ erant ſalomoni: τ omnes τὰς ὀχυρὰς, αἳ ἦσαν τῷ σολομῶντι, καὶ πάσας τὰς ciuitates curruum: τ omnes ciuitates πόλεις ςῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν equitum: τ conatum ſalomonis quē nego ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν σολομῶντος ἣν ἐβού ciatus eſt vt edificaret in hieruſalem τ in λετο οἰκοδομῆσαι ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ libano: τ in omni terra poteſtatis ſue. τ πᾶ λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. πᾶ uerſum derelictum pplm a cheteo τ τα τὸν ὑπολελειμμένον λαὸν ἀπὸ τοῦ χετταίου καὶ amorreo τ pherezeo τ chananeo τοῦ ἀμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ χαναναίου τ euco τ iebuſeo τ gergeleo καὶ τοῦ εὐαίου καὶ τοῦ ἰεβουσαίου καὶ τοῦ γεργεσαί qui nō erant de filijs iſrael: filios eoꝝ ου τῶν μὴ ὄντων ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ qui remāſerāt poſt eos in terra: quos nō potuerūt ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἠδύναντο filij iſrael exterminare eos: τ adduxit eos υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ſalomon in tributū vſq; in diē hanc. τ de filijs σολομὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν iſrael nō dedit ſalomon in ſeruitutē: q; ipſi erant vi ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε σολομὼν εἰς δουλείαν, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄν ri bellatores: τ ſerui eiꝰ τ principes τ ter δρες πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες καὶ τρι nārij eius: τ principes curruū eius: τ equites στοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς eius. erāt aūt principes prefecti ſup opera ſa αὐτοῦ. ἦσαν δὲ ἄρχοντες οἱ ἐπὶ στρατηγοὶ ἐπὶ τῶν ἔργων σο lomonis quingenti quinquaginta: dominātes in λομῶντος πεντακόσιοι πεντήκοντα, κυριεύοντες ἐν τῷ pplo qui faciebat opus. filia aūt pharaōis aſcēdit λαῷ τῷ ποιοῦντι τὸ ἔργον. ἡ θυγάτηρ δὲ τοῦ φαραὼ ἀνέβη a ciuitate dauid in domū ſuā: quā edificauerat ἐκ τῆς πόλεως δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν ei. tunc edificauit mello. τ offerebat ſalomon αὐτῇ. τότε ᾠκοδόμησε μελλὼ καὶ προσήνεγκεν σολομὼν

trib' vicib' per annū holocauſta & pacifica ſup
τριῶν κατ' ἐνιαυτὸν ὁλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ
altare qđ edificauerat dño. & adoleuit ſup
τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ· καὶ ἐθυμίασεν ἐπ'
illud qđ erat coram dño: & perfecit domū.
αὐτὸ τὸ ὂν ἐνώπιον κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν οἶκον.
& fecit rex ſalomon nauē in aſion ga
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν ναῦν ἐν ἀσιὼν γα-
ber quę eſt iuxta haylam in littore ma
βὲρ τὴν οὖσαν ἐχόμενα ἀλὼθ ἐπὶ τοῦ χείλους ἐαλάσ-
ris vltimi in terra edon. & miſit dhiram in
σης τῆς ἐσχάτης ἐν γῇ ἐδώμ. καὶ ἀπέστειλε χειρὸμ ἐν τῇ
nauc ſeruos ſuos viros nauticos: ppītm gna
ναυὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικούς, λαὸν ἐμ-
ros impellere mare cū ſeruis ſalo
πείρους ἐλαύνειν ἐλάσσαις μετὰ τῶν παίδων σολο-
monis. & venerūt in ſophira: & ſūpſerūt inde qua
μῶντος· καὶ ἦλθον εἰς σωφειρά, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τε-
dringēta & viginti talenta auri: & tulerūt
τρακόσια καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἤνεγκαν
regi ſalomoni.
τῷ βασιλεῖ σολομῶντι. Ca. 10.

A ℣ Ge. 9.d. Matth. 11.d Luc. 11.d.

ΘΕ regina ſaba audiuit nomē ſalo
Καὶ βασίλισσα σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα σολο-
monis & nomē dñi: & venit vt ten
μῶντος καὶ τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ ἦλθε τοῦ πεῖρα-
taret cū in enigmatib'. & venit in hieruſalem in
σαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι· καὶ ἦλθεν εἰς ἱερουσαλὴμ ἐν
potētia grani nimis. & cameli portātes aro
δυνάμει βαρεῖα σφόδρα· καὶ κάμηλοι ἄιρουσαι ἀρώ-
mata & aurū multū nimis: & lapidē p̄cioſū
ματα καὶ χρυσίον πολὺν σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον
multū. & venit ad regem ſalomonē. &
πολύν· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα σολομῶντα· καὶ
locutus eſt ei vniuerſa que erāt in corde ſuo.
ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
& nunciauit ei ſalomon omnia verba
καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ σολομὼν πάντας τοὺς λόγους
eius: nō fuit ſermo neglectus a re-
αὐτῆς, οὐκ ἦν λόγος παραπεφαλισμένος ὑπὸ τοῦ βασι-
go quē nō nunciauit ei. & vidit regina
λέως ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ· καὶ εἶδε βασίλισσα
ſaba oēm ſapiētiā ſalomonis: & do-
σαβὰ πᾶσαν τὴν φρόνησιν σολεμῶντος, καὶ τὸν οἶ-
mum quā edificauerat: & cibos ſalomonis: &
κον ὃν ᾠκοδόμησε, καὶ τὰ βρώματα σολεμῶντος, καὶ
cathedrā ſeruorū eius: & aſſiſtētiā
τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν παράστασιν
miniſtrorū eī: & veſtem eorū: &
τῶν λειτουργῶν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ
pincernas eius: & holocauſtū eius
τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκάυτωσιν αὐτοῦ
qđ offerebat in domo dñi: & extra ſe facta eſt. &
ὃν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐθαύμασε· καὶ
dixit ad regem ſalomonē: verus ſermo quē
εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα σολεμῶντα, ἀληθὴς ὁ λόγος ὃν
audiui in terra mea de ſermōe tuo & de
ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς
ſapiētia tua: & nō credidi eis̄q dixerūt mihi:
φρονήσεώς σου, καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λεγκόσι μοι,
donec veni & viderūt oculi mei: &
ἕως οὗ παραγενόμην καὶ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ

B

ecce nō eſt ſm medietatē ſicut annūciauerūt mihi: ad
ἰδοὺ οὐκ ἔστι κατὰ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι, προ-
didiſti ſapiaz & bona ſup oēm famā quā audiui
σέθηκας σοφίαν καὶ ἀγαθὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα
in terra mea. beate mulieres tue: & beati
ἐν τῇ γῇ μου· μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, καὶ μακάριοι
ſerui tui iſti qui ſtant coram te ſem
οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου ὅλα
per: q audiūt ſapiētiā tuā.
πάντες, οἱ ἀκούοντες τὴν φρόνησίν σου.

tribus vicibus p annos ſingulos holocauſta & pacificas victimas ſuper altare qđ edificauerat dño: & adolebat thymiama coram dño. Perfectūq; ē tēplū. Claſſē quoq; fecit rex ſalomō in aſiongaber q̄ eſt iuxta haylam in littore maris rubri in terra idumee. Miſitq; hiram in claſſe illa ſeruos ſuos viros nauticos & gnaros maris cum ſeruis ſalomonis. Qui cū veniſſent in ophir ſumptum inde aurum quadringentorum vigiati talentorum de tulerunt ad regem ſalomonem. 10.

SEd & regina ſaba audita fama ſalomonis: in nomine dñi venit tēptare eum in enigmatibus. Et igreſſa ieruſalē ml to cū comitatu & diuitiis: camelis portantibus aromata: & aurū infinitū nimis: & gēmas pcioſas: vēit ad regē ſalomonē: & locuta eſt ei vniuerſa q̄ hēbat in corde ſuo. Et docuit eam ſalomō oīa verba q̄ poſuit. Non fuit ſermo qui regem poſſet latere & non rūderet ei. Vidēs autē regina ſaba oēm ſapiētiā ſalomōis & domum quam edificauerat & cibos mēſe eius & habitacula ſeruorū & ordies mini ſtrantiū: veſteſq; eorū: & pincernas & holocauſta q̄ offerebat i domo dñi: nō habebat vltra ſpūm: dixitq; ad regē. Verus ē ſermo quem audiui in terra mea ſup ſapiētia tua: & nō credebam narrātibus mihi: donec ipſa veni & vidi oculis meis: & pbaui q̄ media pars mihi nūciata nō fuerit Maior eſt ſapiētia & opera tua q̄ rumor quē audiui. Beati viri tui & beati ſerui tui hi qui ſtāt coram te ſemper: & audiunt ſapientiam tuam.

עֹלָה עָשָׂה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה עֹלוֹת וּשְׁלָמִים
זֶבַח קִטֵּר עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בָּנָה לַיהוָה
בָּנָה וְהַקְטִיר אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה
וְשִׁלֵּם אֶת הַבָּיִת וַאֲנִי עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בְּעֶצְיוֹן גֶּבֶר אֲשֶׁר אֵת אֵילוֹת
עָשָׂה עַל שְׂפַת יַם סוּף בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃
שָׁלַח וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֵת עַבָדָיו
אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי יָם עִם
עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיָּבִאוּ אוֹפִירָה
רָבַע וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע מֵאוֹת
וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וַיָּבִאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה׃ Cap.x. וּמַלְכַּת שְׁבָא
שָׁמַעַת אֶת שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם
יְהוָה וַתָּבֹא לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃
וַתָּבֹא יְרוּשָׁלַמָה בְּחַיִל כָּבֵד
מְאֹד גְּמַלִּים נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים
וְזָהָב רַב מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹא
אֶל שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל
אֲשֶׁר הָיָה עִם לִבָּהּ׃ וַיַּגֶּד לָהּ
שְׁלֹמֹה אֶת כָּל דְּבָרֶיהָ לֹא הָיָה
דָבָר נֶעְלָם מִן הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא
הִגִּיד לָהּ׃ וַתֵּרֶא מַלְכַּת שְׁבָא אֶת
כָּל חָכְמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר
בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב
עֲבָדָיו וְמַעֲמַד מְשָׁרְתָיו וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם
וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית
יְהוָה וְלֹא הָיָה עוֹד רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר
אֶל הַמֶּלֶךְ אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל דְּבָרֶיךָ וְעַל
חָכְמָתֶךָ׃ וְלֹא הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים
עַד אֲשֶׁר בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינַי
וְהִנֵּה לֹא הֻגַּד לִי הַחֲצִי הוֹסַפְתָּ
חָכְמָה וָטוּב אֶל הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר
שָׁמַעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי
עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ
תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת חָכְמָתֶךָ׃

יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר
חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם
וַיְשִׂמְךָ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים
כִּכַּר זָהָב וּבְשָׂמִים הַרְבֵּה מְאֹד
וְאֶבֶן יְקָרָה לֹא בָא כַּבֹּשֶׂם הַהוּא
עוֹד לָרֹב אֲשֶׁר נָתְנָה מַלְכַּת
שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְגַם אֳנִי
חִירָם אֲשֶׁר נָשָׂא זָהָב מֵאוֹפִיר
הֵבִיא מֵאוֹפִיר עֲצֵי אַלְמֻגִּים
הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וַיַּעַשׂ
הַמֶּלֶךְ אֶת עֲצֵי הָאַלְמֻגִּים מְסִעָד
לְבֵית יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת
וּנְבָלִים לַשָּׁרִים לֹא בָא כֵן עֲצֵי
אַלְמֻגִּים וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת
שְׁבָא אֶת כָּל חֶפְצָהּ אֲשֶׁר
שָׁאֲלָה לְבַד אֲשֶׁר נָתַן לָהּ
כְּיַד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַתֵּפֶן וַתֵּלֶךְ
לְאַרְצָהּ הִיא וַעֲבָדֶיהָ וַיְהִי מִשְׁקַל
הַזָּהָב אֲשֶׁר בָּא לִשְׁלֹמֹה בְּשָׁנָה
אַחַת שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ
כִּכַּר זָהָב לְבַד מֵאֲנְשֵׁי הַתָּרִים
וּמִסְחַר הָרֹכְלִים וְכֹל מַלְכֵי
הָעֲרָב וּפַחוֹת הָאָרֶץ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנָּה זָהָב שָׁחוּט
שֵׁשׁ מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל
הַצִּנָּה הָאֶחָת וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
מָגִנִּים זָהָב שָׁחוּט שְׁלֹשׁ
מָנִים זָהָב יַעֲלֶה עַל הַמָּגֵן הָאֶחָת
וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן
וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא שֵׁן גָּדוֹל
וַיְצַפֵּהוּ זָהָב מְפֻז שֵׁשׁ מַעֲלוֹת
לַכִּסֵּא וְרֹאשׁ עָגֹל לַכִּסֵּא מֵאֲחֹרָיו
וְיָדֹת מָזֶה וּמָזֶה אֶל מְקוֹם

Sit dñs deus tuus benedictus cui complacuisti: & posuit te super thronū israel: eo q dilexerit dominus israel in sempiternū & cōstituit te regem vt faceres iudicium & iusticiā. Dedit ergo regi centum viginti talenta auri: & aromata multa nimis & gēmas pciosas. Nō sunt allata vltra aromata tam multa q̄ ea q̄ dedit regina fabaregi salomōi. Sed & classis hirā q̄ portabat aurū de ophir attulit ex ophir ligna tina multa nimis & gēmas pciosas. Fecitq̄ rex de lignis tinis fulcra domus dñi & domi regie & citharas lyrasq̄ cātoribus. Nō sunt allata huiuscemōi ligna tina neq̄ visa vsq̄ in presentē diem. Rex autem salomō dedit regine fabaomnia que voluit & petiuit ab eo: exceptis his q̄ vltro obtulerat ei munere regio. Que reuersa est & abiit in terrā suā cū seruis suis. Erat autem pondus auri q̄ offerebatur salomoni per annos singulos sexcentorum sexaginta talētoꝝ auri: excepto eo q̄ offerebāt viri qui sup vectigalia erāt & negociatores: vniuersiq̄ scruta vendētes: & oēs reges arabie & duces terre. Fecit quoq̄ rex salomō ducēta scuta de auro purissimo. Sexcētos auri siclos dedit ī laminas scuti vnius: & trecentas peltas ex auro pbato. Trecentiq̄ mine auri vnam peltā vestiebant. Posuitq̄ eas rex in domo saltus libani. Fecit etiā rex salomon thronū de ebore grādē & vestiuit eū auro optimo nimis: q̄ habebat sex gradus. Et summitas throni rotūda erat ī p te posteriori: & due manꝰ hic atq̄ inde tenētes

σὶτ θῦς deus benedictus: ᾧ voluit in te θέλειτο κύριος ὁ θεός εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ dare te sup thronū israel eo q dilexerit dñs δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον israel vt firmaret cū in sēpiternū: & posἐν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔθη tuit te in regem sup eos: vt faceres iudiciū in τό σε εἰς βασιλέα ἐπ' αὐτούς, τοῦ ποιεῖν κρῖμα ἐν iusticia & in iudicijs eius. & dedit ρα- δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε τῷ σο lomoni centū & viginti talenta auri & λομῶντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ καὶ aromata multa nimis. & lapidē pciosū multū. ἀρώματα πολλὰ σφόδρα. καὶ λίθον τίμιον πολύν. nō fuerūt allata talia aromata illa vltra in multi οὐκ ἐλελύθη κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆ tudinē q̄ dedit regina faba regi salo θος ἃ ἔδωκε βασίλισσα σαβὰ τῷ βασιλεῖ σολο- moni. & naues chiram portantes aurum de μῶντι. καὶ ναῦς χειρὰμ ἐκόμισαν τὸ χρυσίον ἐκ sophir attulit ligna multa nimis dolata: & σωφὶρ ξύλα πολλὰ σφόδρα πεπελεκημένα, καὶ lapidē pciosū multū. & fecit rex la- λίθον τίμιον πολύν. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύ gna dolata fulcra domus dñi λα τὰ πεπελεκημένα ὑποστρώματα τοῦ οἴκου κυρίου & domus regie. & citharas & lyras καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως. καὶ ναύλας καὶ κινύρας τοῖς cātoribꝰ. nō sunt allata huiuscemōi ligna dolata: neq̄ ᾠδοῖς. οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα πεπελεκημένα, οὐδὲ visa sūt vsq̄ vltra vsq̄ in diem hunc. & rex ὤφθη που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ὁ βασι- C
salomon dedit regine saba omnia λεὺς σολομὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ σαβὰ πάντα quecūq̄ voluit: q̄cūq̄ petijt: absq̄ omnib⁹ q̄ de ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ἐζήτησε, ἐκτὸς πάντων ὧν ἔδω dit ei per manū regis salomonis. & κεν αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως σολομῶντος. καὶ reuersus est & abiit in terrā suā ipsa & ἀπεστράφη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς αὐτὴ καὶ οἱ serui sui. & erat pōdus auri παῖδες αὐτῆς. καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ q̄s offerebat salomoni in anno vno sexcenta sexagi- ἐληλυθότος σολομῶντι ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια ἑξήκον ta & sex talēta auri: absq̄ tributis τα καὶ ἓξ τάλαντα χρυσίου, χωρὶς τῶν φόρων τῶν subditorum & mercatorū q̄ negociaban ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομέ- tur: & omniū: regū q̄ erāt in viciνων, καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῷ πέ- ripte: & satrapaꝝ terre. & fecit ραν, καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς. καὶ ἐποίησεν ὁ rex salomon ducētos lāceas aureas ductiles. βασιλεὺς σολομὼν διακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατά- scutū auri inerāt sup lāceā vnā. & ἑξακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν. καὶ fecit trecenta scuta aurea ductilia: tres ἐποίησε τριακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς, τρεῖς mine auri inerāt sup scutū vnū. & μναῖ χρυσίου ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν θυρεὸν τὸν ἕνα. καὶ dedit ea in domū saltus libani. & fe ἔδωκεν αὐτὰ εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ λιβάνου. καὶ ἐποί cit rex thronū eburneū grādē: & de σεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περι aurauit eū auro pbato. sex gradus χρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ throno. & eminētia vitulorū a posteriorib⁹ eius θρόνῳ. καὶ πρότομαι μόχων ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ throno: & manus hinc & hinc sup locū τῷ θρόνῳ, καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου

sedile: & duo leones stãtes iuxta
τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς
manus: & duodecim leones stãtes sup sex gra
χεῖρας, καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθ'
duo hinc & hinc. nõ factũ est sic in vniuerso re
μῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν. οὐκ ἐγένετο οὕτως ἐν πάσῃ βα
gno. & oia vasa q̃ a salomo
σιλείᾳ. καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ σολομῶν
ne facta fuerũt aurea: & lanacra aurea: & vni
τος γεγονότα χρυσᾶ, καὶ λουτῆρες χρυσοῦ, καὶ πάν
uersa vasa domus saltus libani auro in
τα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ λιβάνου χρυσίῳ συγ
clusa. & nõ erat argẽtũ: q; nõ erat ar
κλεισμένα. καὶ οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι οὐκ ἦν τὸ ἀρ
gentũ reputatũ p̃cio in diebus salomonis: q;
γύριον λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις σολομῶντος, ὅτι
nauis tharsis regi salomoni per ma
ναῦς θαρσεὶς τῷ βασιλεῖ σολομῶντι ἐπὶ τῆς θαλάσ
re cũ seruis chiram per tres annos re
σης μετὰ τῶν παίδων χειρὰμ ἅπαξ τριῶν ἐτῶν ἤρ
uiebat regi salomoni nauis de tharsis au
χετο τῷ βασιλεῖ σολομῶντι ναῦς ἐν θαρσεὶς χρυσί
ri & argenti & lapidũ tomo elaboratorũ & volatorũ.
ου καὶ ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ θηλυκτῶν·
& magnificat ẽ salomon sup oẽs re
καὶ ἐμεγαλύνθη σολομὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασι
ges terre diuitijs & sapia. & omnes
λεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει· καὶ πάντες οἱ
reges terre q̃rebãt vultum salomonis
βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον σολομῶντος
vt audirẽt prudentiã eius: quã dederat dño in
τοῦ ἀκούειν τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ἃς ἔδωκε κύριος ἐν
corde eius. & ipsi deferebãt vnusquisq; munera
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα
sua: vasa argẽtea & vasa aurea & vestem &
αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν καὶ
aromata & spicẽ & equos & mulos sin
ἀρώματα καὶ σκευὴν καὶ ἵππους καὶ ἡμιόνους τὸ κα
gulis annis. & cõgregauit salomon currus
θ' ἐνιαυτόν· καὶ συνήγαγε σολομὼν ἅρματα
& eqtes: & erãt ei mille & quadringẽti cur
καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦσαν αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρ
rus: & duodecim milia equitũ. & posuit eos
ματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων· καὶ ἔθετο αὐ
os in ciuitatib' curruum & cum re
τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βα
ge in hierusalem. & dedit rex salo
σιλέως ἐν ἱερουσαλήμ· καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σολο
mon argẽtũ in hierusalẽ vt lapides: & ce
μὼν τὸ ἀργύριον ἐν ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τοὺς κέ
dros dedit q̃si sicomoros q̃ in cãpestrib' in
δρους ἔδωκεν ὡς τὰς συκαμίνους τὰς ἐν τῷ πεδίῳ εἰς
multitudine. & egressus equorũ salomonis de egy
πλῆθος· καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων σολομῶντος ἐξ Αἰγύ
pto & de cetc: negociatores regis acciptebãt
πτου καὶ ἐξ Ἰκουέ, οἱ ἔμποροι τ βασιλέως ἐλάμβανον
de cetc in permutatiõe. & ascẽdebat egressus de egypto
ἐξ Ἰκουὲ ἐν ἀλλάγματι· καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος ἐξ Αἰγύπτου
currus pro sexcẽtis argenti: & equus pro centũ &
ἅρμα ἀντ' ἑξακοσίων ἀργυρίου, καὶ ἵππος ἀντὶ ἑκατὸν καὶ
quinquaginta argenti. & sic cũctis regi
πεντήκοντα ἀργυρίου· καὶ οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦ
bus chettim & regibus syrie per manũ eo
σι Χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι συρίας διὰ χειρὸς αὐ
rum egrediebãtur.
τῶν ἐξεπορεύοντο. Ca.11.

A 1.Pa. 9.a. Deu. 11.d Exo. 11.d. ΘΕ rex salomon erat amator mulierũ: & nu
Καὶ ὁ βασιλεὺς σολομὼν ἦν φιλογύναιος, καὶ ἔλα
xit mulieres alienigenas: & filiam pharaõis:
βε γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα φαραώ,
moabitidas:
μωαβίτιδας,

sedile: & duo leones stantes iuxta
sedes: & duodecim leones stantes sup sex gra
dus hinc & hinc. nõ factũ est sic in vniuerso re
gno. & oia vasa domus saltus libani de auro in
clusa. & nõ erat argẽtũ: q; nõ erat ar
genti reputatũ p̃cio in diebus salomonis: q;
nauis tharsis regi salomoni per ma
re cum classe hiram semel per tres
annos ibat in tharsis deferẽs ide aurum & argentum &
dentes elephantorũ: & simias & pauos. Magni
ficatus ẽ ergo rex salo
mõ sup oẽs reges terre
diuitijs & sapientia. Et
vniuersa terra desiderabat vultũ salo
monis vt audiret sapientiam eius quam
dederat deus in corde eius. Et singu
li deferebant ei mũera:
vasa argẽtea & aurea:
vestes & arma bellica:
aromata quoq; & eos quos & mulos
per ãnos singulos. Cõ
gregauitq; salomõ currus & eqtes: & fuit
ei mille quadringenti
currus: & duodeci mi
lia eqtũ: & disposuit eos p
citates munitas & cum
rege in ierusalẽ. Fecit
q; vt tanta eẽt abũdãtia
argẽti in ierusalẽ quan
ta & lapidum: & cedrorũ pbuit multi
tudinẽ q̃si sicomoros q̃
nascũtur in cãpestrib'.
Et educebãtur equi eo
salomoni de egypto &
de choa. Negociatores ei regis
emebãt de choa & sta
tuto p̃cio pducebãt. E
grediebatur aũt quadri
ga ex egypto sexcentis
siclis argenti: & equus centũ q̃gin
ta. atq; in hũc modũ cũ
ctis reges etheorũ & syr
ie equos venũdabãt. 11.

REx autem salomõ adamauit
mulieres alienigenas
filtas. Filiã quoq; pharaonis & moabitidas

יָשַׁב שָׁנָה הַשָּׁבָת וּשְׁנַיִם אַרְיוֹת עֹמְדִים
אָבָה אֵצֶל הַיָּדוֹת וּשְׁנַיִם עָשָׂר אֲרָיוֹת
עֹמְדִים שָׁם עַל שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה
מָלַךְ וּמִזֶּה לֹא נַעֲשָׂה כֵּן לְכָל מַמְלָכוֹת
כָּלָה שָׁנָה וְכָל כְּלֵי מַשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
זָהָב וְכָל כְּלֵי בֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן
סָגַר חָשַׁב זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא נֶחְשָׁב
יום מְאַס בִּימֵי שְׁלֹמֹה לְמַאוּמָה כִּי אֳנִי
אָנָה תַּרְשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ בַּיָּם עִם אֳנִי
חִירָם אַחַת לִשְׁלֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹא
אֳנִי תַּרְשִׁישׁ נֹשְׂאֵת זָהָב וָכֶסֶף
שֶׁנְהַבִּים וְקֹפִים וְתֻכִּיִּים וַיִּגְדַּל
נָדַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ
לְעֹשֶׁר וּלְחָכְמָה וְכָל הָאָרֶץ
בִּקֵּשׁ בָּנָה מְבַקְשִׁים אֶת פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ
אֶת חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים
בְּלִבּוֹ וְהֵמָּה מְבִיאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ
בָּלָה כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת וְנֶשֶׁק
וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים דְּבַר
שָׁנָה נְשָׁנָה וַיֹּסֶף שְׁלֹמֹה רֶכֶב
רָכַב וַיְהִי לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף
נָחָה עִיר פָּרָשִׁים וַיַּנִּחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם
נָתַן הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִַם וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת
הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כָּאֲבָנִים וְאֶת
הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר
בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב וּמוֹצָא הַסּוּסִים
יָצָא אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקְוֵה
מִקְוֵה סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ
מִקְוֵה בְּמִחִיר וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מֶרְכָּבָה
יָצָא מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף
מֵאָה וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל
מַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם
בְּיָדָם יוֹצִיאוּ וַיַּמְלֵךְ

Cap.xi.

שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
נָשָׂה רַבּוֹת וְאֶת בַּת פַּרְעֹה מוֹאֲבִיּוֹת

עַמֳּנִיּוֹת אֲדֹמִיּוֹת צִדְנִיּוֹת חִתִּיּוֹת׃
מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תָבֹאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא
יָבֹאוּ בָכֶם אֶבֶן יַטּוּ אֶת
לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם
דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה׃ וַיְהִי לוֹ
נָשִׁים שָׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת
וּפִילַגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיַּטּוּ
נָשָׁיו אֶת לִבּוֹ׃ וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת
שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת לִבּוֹ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא הָיָה
לִבָּבוֹ שָׁלֵם עִם יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב
דָּוִיד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי
עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִים וְאַחֲרֵי
מִלְכֹּם שִׁקֻּץ עַמֹּנִים׃ וַיַּעַשׂ
שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא
מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃
אָז יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בָּמָה לִכְמוֹשׁ
שִׁקֻּץ מוֹאָב בָּהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
יְרוּשָׁלִָם וְלִמֹלֶךְ שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן׃
וְכֵן עָשָׂה לְכָל נָשָׁיו הַנָּכְרִיּוֹת
מְקַטְּרוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן׃
וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בִּשְׁלֹמֹה כִּי נָטָה
לִבָּבוֹ מֵיְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם׃ וְצִוָּה אֵלָיו
עַל הַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר אֵת
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה זֹאת
עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי וְחֻקָּתַי
אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ קָרֹעַ אֶקְרַע
הַמַּמְלָכָה מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּיהָ לְעַבְדֶּךָ׃
אַךְ בְּיָמֶיךָ לֹא אֶעֱשֶׂנָּה
לְמַעַן דָּוִד אָבִיךָ מִיַּד בִּנְךָ
אֶקְרָעֶנָּה׃ רַק אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה
לֹא אֶקְרַע שֵׁבֶט אֶחָד אֶתֵּן
לִבִנְךָ לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי וּלְמַעַן

& ammōitidas: idume as & sydonias & cethe as: de gentibus sup q bus dixit dominus filiis israel. Nō ingre diemini ad eas: neq; de illis ingrediētur ad vās Certissime ei auertent corda vra: vt sequamini deos earū. His itaq; copulatus est salomon ardentissimo amore. Fuerūtq; ei vxores q̄si regine septingente: & concubine trecente. Et auerterunt mulieres cor eius. Cūq; iam esset senex deprauatū est cor eius per mulieres: vt sequeretur deos alie nos: nec erat cor eius pfectū cū domino deo suo: sicut cor dauid patris eius. Sed colebat salomon & asstherthen deam sido niorum: & moloch idolū ammo nitarum. Fecitq; salomon qđ nō placue rat coram dño: & non adipleuit vt sequeretur dñm: sicut dā pr eius. Tūc edificauit salomō phanum chamos idolo moab in monte qui est cōtra ierusalem: & moloch idolo filiorū ammon. Atq; in hūc modū fe cit vniuersis vxoribꝰ su is alienigenis que adole bant thura & immola bant dīis suis. Igitur ira tus est dñs salomōi qm a uersa cēt mēs eius a domino deo israel & apparuerat ei bis: & preceperat ei de verbo hoc ne sequretur deos alienos: & nō cu stodiuit & mādauit ei dñs. Dixit itaq; dominus salomoni. Quia habuisti hoc apud te & nō custodisti pactū meū & precepta mea quę mandaui tibi: dirumpens scindam regnum tuum & dabo illud seruo tuo: verūtamē in diebus tuis non faciam propter dauid patrem tuum. De manu filii tui scindam illud: nec totum regnum auferam: sed tribū vnā dabo filio tuo propter dauid seruum meum &

τ ammonitidas: τ idumeas: τ sidonias: τ καὶ ἀμμανίτιδας, καὶ ἰδουμαίας, καὶ σιδωνίας, καὶ
chetteas: de gēnib quas negauit dño filiis χετταίας, ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν εἶπεν κύριος τοῖς υἱοῖς
israel dicēs: nō ingrediemini ad eos: nec ipsi Ισραὴλ λέγων, οὐκ εἰσπορεύσεσθε εἰς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ Exo.
nō ingredientur ad vos: ne inclinēt cor 34. b.
οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, ἵνα μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρ
da vra post idola eor: ad hoc copu δίας ὑμῶν ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν, εἰς αὐτοὺς ἐκολ
lat est salomō vt amaret. τ fuerūt ei vxo λήθη σολομὼν τοῦ ἀγαπῆσαι. καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖ
res imperātes septingēte: τ cōcubine trecente. Exo.
κες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακὶ τριακόσιαι. 34.
τ auerterūt mulieres eius cor eius. καὶ ἔκλινεν αἱ γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ.
τ factū est in tēpore senectutis salomonis mulieres καὶ ἐγένετο ἐν καιρῷ γήρους σολομῶντος αἱ γυναῖκες
eius auerterūt cor eius post deos alie αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν ἑτέ
nos: τ nō erat cor eius perfectū cū ρων, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ τοῦ
dño deo suo: sicut cor dauid κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία Δαυὶδ τοῦ 11rum.
patris sui. τ abiit salomon post astar πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη σολομὼν ὀπίσω τῆς ἀστάρ
tes deā sidoniorū: τ post melchom abomtationē της θεοῦ σιδωνίων, καὶ ὀπίσω μελχὼμ βδελύγματος
ammon. τ fecit salomon malū coram do ἀμμών. καὶ ἐποίησε σολομὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυ
mino: τ nō est secutus dñm vt dauid pa ρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πα B
ter eius. tūc edificauit salomon excelsum cha τὴρ αὐτοῦ. τότι ᾠκοδόμησε σολομὼν ὑψηλὸν τῷ χα
mos idolo moab in mōte qui cōtra facie μὼς εἰδώλῳ μωὰβ ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον
hierusalem: τ melchom idolo filiorū ammō. ἱερουσαλήμ, καὶ τῷ μελχὼμ εἰδώλῳ υἱῶν ἀμμών.
τ sic fecit vniuersis vxoribus suis καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς
alienigenis: adolebāt thura τ immolabāt idolis suis: τ ἀλλοτρίαις, ἐθυμίων καὶ ἔθυον τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. καὶ
irat est dño cōtra salomonē: q̄ auersū erat cor ὠργίσθη κύριος ἐπὶ σολομῶντι, ὅτι ἐξέκλινεν ἡ καρδία
eius a dño deo israel q̄ apparuerat ei αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ισραὴλ τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ
bis: τ preceperat ei de verbo hoc δίς, καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου,
omnino ne sequeretur deos alienos. τ τοῦ μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων. καὶ
nō custodiuit q̄ mādauit ei dño. τ dixit οὐκ ἐφύλαξεν ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. καὶ εἶπε
dño ad salomonē: quia facta sūt hec te κύριος πρὸς σολομῶντα, ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ
cum: τ nō custodisti precepta mea τ mā σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ πρό
data meaq̄ mādaui tibi: dirūpēs scin σταγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαρρήσων διαρρή
dam regnū tuū de manu tua: τ dabo ξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσω
illud seruo tuo. verūtū in diebus tuis τοῦτον τῷ δούλῳ σου. πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου
nō faciā hec pp dauid patrē tuū: de οὐ ποιήσω ταῦτα διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου, ἐκ
manu filij tui capiā illud: sed totū χειρὸς τοῦ υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν, πλὴν ὅλην τὴν C E
regnū nō capiā: sceptrū vnū dabo filio βασιλείαν οὐκ λήψομαι, σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ
tuo pp dauid seruū tuū: τ pp σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, καὶ διὰ

hierusalem ciuitatē: quā elegi. τ suscitauit domi
ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην. καὶ ἤγειρε κύρι-
nus aduersariū salomoni adar idumeū de
ος σατὰν τῷ σολομῶντι τὸν ἀδὰρ τὸν ἰδουμαῖον ἐκ τοῦ
semine regni in idumea. τ factū
σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ. καὶ ἐγένε
est cū disperderet dauid edom cū iret
το ἐν τῷ ἐξολοθρεύειν δαυὶδ τὸν ἐδὼμ ἐν τῷ πορευθῆ
ioab princeps milicie ad sepeliēdū inter
ναι ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυ
fectos: τ occiderūt ossie masculinū in idumea: qz sex mē
ματίας, καὶ ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ, ὅτι ἐξά
sibus morat' est ibi ioab τ ois israel donec in
μηνον ἐνεκάθητο ἐκεῖ ἰωὰβ καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἕως οὗ ἐξω
terenit ossie masculinū de idumea. τ fu
λόθρευσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐκ τῆς ἰδουμαίας. καὶ ἀπέ-
git adar ipse τ viri idumei serui
δρα ἀδὰρ αὐτὸς καὶ ἄνδρες ἰδουμαῖοι δοῦλοι
seruoꝝ patris eius cum eo: τ in-
τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰ-
gressus ē in egyptū. τ adar puer paruus: τ sur
σῆλθεν εἰς αἴγυπτον. καὶ ἀδὰρ παιδάριον μικρόν, καὶ ἀνί
gunt de madiā τ venīūt in pharan: τ capiūt
σταντα ἐκ μαδιὰμ καὶ ἔρχονται εἰς φαράν, καὶ λαμβάνου
viros secum: τ venīūt ad pharaonē re
σιν ἄνδρας μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ἔρχονται πρὸς φαραὼ βα
gem egypti. τ ingressus est adar ad pharaonē: τ
σιλέα αἰγύπτου. καὶ εἰσῆλθεν ἀδὰρ πρὸς φαραώ, καὶ
D dedit ei pharaō domū: τ panes cōstituit ei:
ἔδωκεν αὐτῷ φαραὼ οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ,
τ terrā dedit ei. τ inuenit adar gr̄am corā
καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. καὶ εὗρεν ἀδὰρ χάριν ἐναντίον
pharaōe valde: τ dedit ei vxorē soro-
φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα τὴν ἀδελ
rem vxoris sue: germanā thechephenes
φὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τὴν ἀδελφὴν θεχεφενὴς τὴν
maiorē. τ peperit ei soror thechephenes adar
μείζω. καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ θεχεφενὴς τῷ ἀδὰρ
ganibath filiū suū. τ nutriuit eū thechephenes
τὸν γανιβὰθ υἱὸν αὐτῆς. καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν θεχεφενὴς
in medio domus pharaōis. τ erat ganibath in domo
ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου φαραώ. καὶ ἦν γανιβὰθ ἐν τῷ οἴκῳ
pharaōis in medio filioꝝ pharaōis. τ adar audiuit
φαραὼ ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν φαραώ. καὶ ἀδὰρ ἤκουσεν
in egypto q̄ dormiuit dauid cum patri
ἐν αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται δαυὶδ μετὰ τῶν πατέ-
bus suis: τ q̄ mortu' est ioab princeps mi-
ρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρα
licie: τ dixit adar ad pharaōez: dimitte me
Gen. 30. d. τιᾶς, καὶ εἶπεν ἀδὰρ πρὸς φαραώ, ἐξαπόστειλόν με
τ reuertar in terrā meā. τ dixit pharao
καὶ ἀναστρέψω εἰς τὴν γῆν μου. καὶ εἶπε φαραὼ τῷ
adar: qua re tu indiges mecū: qz ecce tu que-
ἀδάρ, τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ, ὅτι ἰδοὺ σὺ ζη-
ris ire ad terrā tuā: τ dixit ei
τεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ
adar: minime: qz dimittens mittes me.
ἀδὰρ, μηδαμῶς, ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με.
τ suscitauit de' aduersariū ei rezon filiū eliada:
καὶ ἤγειρε θεὸς σατὰν αὐτῷ τὸν ῥεζὼν υἱὸν ἐλιαδά,
qui fugerat ab adarezer rege soeba dño suo.
ὃς ἔφυγεν ἀπὸ ἀδαρεζὲρ βασιλέως σοιβὰ κυρίου αὐ-
τ cōgregati sūt cōtra eū viri: τ erat
τοῦ. καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν
C E princeps agminū: τ cepit dama-
ἄρχων συστρεμμάτων, καὶ προκατελάβετο τὴν δαμα
scū: τ habitauit in ea τ regnauit in da
σκόν, καὶ ἐκάθισεν ἐν αὐτῇ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν δα-
masco. τ erat aduersari' israel cūctis die
μασκῷ. καὶ ἦν σατὰν τῷ ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέ-
bus salomonis. hoc malū
ρας σολομῶντος. αὕτη ἡ κακία

ierusalē quā elegi. Su
scitauit autem
dominus aduersarium
salomoni adad
idumeū de semine re-
gio: qui erat in edom.
Cū ei esset dauid in i-
dumea: & ascendisset
ioab princeps militie
ad sepeliendum eos
qui fuerāt iterfecti: &
occidisset oē masculinū
in idumea. Sex ei mē-
sibus ibi moratus ē io-
ab & ois israel donec in
terimeret oē masculinū
in idumea: fugit adad
ipse & viri
idumei d seruis patris
eius cū eo vt ingredere
tur egyptū. Erat autem
adad puer paruulus.
Cunq; surrexissent de
madian: venerūt i pha
ran. Tulerūtq; secū vi
ros de pharā & introie-
runt egyptū ad pharao
nem rege egypti. Qui
dedit ei domum & ci-
bos constituit: & terrā
delegauit. Et inuenit a
dad gratiam coram
pharaone valde: intātū
vt daret ei vxorē soro
rem vxoris sue germa-
nam thafnes regine.
Gēuitq; ei soror thaf
nes genebath
filiū & nutriuit eū thaf
nes in domo
pharaōis. Eratq; gene
bath habitās apud pha-
raonē cū filiis eius. Cū
q; audisset adad
in egypto dormisse da
uid cum patribus suis:
& mortuū eē ioab pri
cipem militie: dixit
pharaoni. Dimitte me
vt vadam in
terrā meam. Dixitq; ei
pharao. Qua enim re
apud me indiges vt q̄
ras ire
ad terrā tuā. At ille rn̄
dit. Nulla. Sed obsecro
te vt dimittas me. Susci
tauit quoq; ei deus ad-
uersariū razon filiū elia
dam qui fugerat
adadezer regem saba
dñm suū: & congrega
uit cōtra eū viros: & fa
ctus ē priceps latronū
cū interficeret eos dd.
abierūtq; damascū &
hitauerūt ibi: & cōstitue-
rūt eū regē in damasco:
eratq; aduersarius isra-
el cunctis diebus salo-
mōis. Et hoc ē malum

ירושלם אשר בחרתי: ויקם
יהוה שטן לשלמה את הדר
האדמי מזרע המלך הוא באדום:
ויהי בהיות דוד את אדום בעלות
יואב שר הצבא לקבר את
החללים ויך כל זכר באדום: כי
ששת חדשים ישב שם יואב
וכל ישראל עד הכרית כל זכר
באדום: ויברח אדד הוא ואנשים
אדמיים מעבדי אביו אתו לבוא
מצרים והדד נער קטן: ויקמו
ממדין ויבאו פארן ויקחו
אנשים עמם מפארן ויבאו
מצרים אל פרעה מלך מצרים
ויתן לו בית ולחם אמר לו וארץ
נתן לו: וימצא הדד חן בעיני
פרעה מאד ויתן לו אשה את אחות
אשתו אחות תחפנס הגבירה:
ותלד לו אחות תחפנס את גנבת
בנו ותגמלהו תחפנס בתוך בית
פרעה ויהי גנבת בית פרעה
בתוך בני פרעה: והדד שמע
במצרים כי שכב דוד עם אבתיו
וכי מת יואב שר הצבא ויאמר
הדד אל פרעה שלחני ואלך אל
ארצי: ויאמר לו פרעה כי מה
אתה חסר עמי והנך מבקש ללכת
אל ארצך ויאמר לא כי שלח
תשלחני: ויקם אלהים לו שטן
את רזון בן אלידע אשר ברח
מאת הדרעזר מלך צובה
אדניו: ויקבץ עליו אנשים ויהי
שר גדוד בהרג דוד אתם וילכו
דמשק וישבו בה וימלכו
בדמשק: ויהי שטן לישראל
כל ימי שלמה ואת הרעה

קום
היה עלה
שור
נכה
ששה
כרת
ברח
בוא לקח
נתן
מצא
איש את
גבר
ילד
גמל
היה
מות שור
ילך
הגה בקש
קום
קבץ היה
גדד
מלך
יום רוע

ᵃאֲשֶׁר הַדַּד וַיָּקֹץ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ קוץ
ᶻעַל אֲרָם וַיִּרְבְּעָם בֶּן נְבָט אֲפְרָתִי
ᵛמִן הַצְּרֵדָה וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה
ᵘאִשָּׁה אַלְמָנָה עֶבֶד ᵐ לִשְׁלֹמֹה אִישׁ
ᵐוַיָּרֶם יָד בַּמֶּלֶךְ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר רום
הֵרִים יָד בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת
הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת פֶּרֶץ עִיר דָּוִד
אָבִיו וְהָאִישׁ יָרָבְעָם גִּבּוֹר חָיִל גבר
וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת הַנַּעַר כִּי עֹשֶׂה ראה
מְלַאכְתָּה הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכָל לאר פקד
סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא
וְיָרָבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלִַם וַיִּמְצָא מצא
אֹתוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא נבא
בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשַׂלְמָה כסה
חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה: שנה
וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בַּשַּׂלְמָה הַחֲדָשָׁה תפש
אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֵהוּ שְׁנֵים עָשָׂר קרע
קְרָעִים: וַיֹּאמֶר לְיָרָבְעָם קַח
לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קֹרֵעַ קרע
אֶת הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה מלך
וְנָתַתִּי לְךָ אֵת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים: נתן
וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה לוֹ לְמַעַן היה
עַבְדִּי דָּוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם הָעִיר
אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל: יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְעַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי שנה
צִדְנִים לִכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב
וּלְמַלְכֹּם אֱלֹהֵי בְּנֵי עַמּוֹן וְלֹא
ᵐהָלְכוּ בִּדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי עשה
וְחֻקַּתַי וּמִשְׁפָּטַי כְּדָוִד אָבִיו: חקה
וְלֹא אֶקַּח אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ לקח
כִּי נָשִׂיא אֲשִׁיתֶנּוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו נשא שנה
לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי יום בחר
אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי צוה
וְחֻקֹּתָי: וְלָקַחְתִּי הַמְלוּכָה מִיָּד לקח

ᵃadad ᵉ& odium ᶠ contra israel: ᵍregnauitq; ccccc ˣin ʸsyria. ᶻ Hieroboam quoq; ᵃfilius ᵇnabath ᶜe= frateus ᵈde ᶠsareda ᵍseru? ʰsalomōis ⁱcuius mater erat ᵏnomine ˡserua ᵐ mu lier ⁿvidua: ccccccccccc ᵒleuauit ᵖmanū ᑫcōtra re gem. ʳEt hec est ˢcausa ᵗrebelliōis ᵘaduersus eū: qa ᵛsalomō ʷedificauit cc ˣmello ʸ& coequauit ᶻvo= raginē ᵃciuitatis ᵇdauid ᶜpatris sui. Erat ātᵈhiero boā ᵉvir ᶠfortis & ᵍpotēs. ʰVidēsq; ⁱsalomō ᵏadole= scētē bone indolis & ˡin= dustriū: ᵐ cōstituerat ⁿeū ᵖpfectū ᑫsuper ccccccccccc ʳtributa ˢvniuerse ᵗdom? ᵘioseph. ᵛFactū est igitur ʷi tpe ˣillo ʸvt hieroboam ᶻegrederetur ᵃde ierusalē ᵇ& inueniret ᶜeū ᵈabias ᵉsy lonites ᶠppheta ccccccc ᵍin via ʰopertus ⁱ pallio ccccccccccccc cccc ccccc ʲnouo. Erāt autem ᵏduo ˡtantum ᵐin agro. ccccc ⁿAppēdēsq; ᵒahias ᵖsy lium suum ᑫnouum cccc ʳquo coopertus erat ˢsci= dit in ᵗduodecim ccccccc ᵘpartes: ᵛ& ait ʷ ad hiero= boam. ˣTolle ccccccccccc ʸtibi ᶻdecem ᵃscissuras. ᵇHec ᶜenim ᵈ dicit ccccccc ᵉdominus ᶠdeus ᵍisrael. ʰEgo ⁱscindam ccccccccc ᵏregnum ˡde manu ᵐsalo monis: ccccccccccccccc ⁿ& dabo ᵒtibi ᵖdecem ᑫtri= bus. Porro ccccccccccc ʳvna ˢtribus ᵗ remanebit ᵘei ᵛpropter ccccccccccc ʷseruū meū ˣdauid: ʸ& ᶻie rusalem ᵃciuitatem cccc ᵇquā ᶜelegi ᵈex omnibus ᵉtribubus ccccccccccccc ᶠisrael: ᵍeo qᵍ dereliq̄rit me: ccccccccccccccccc ʰ& adorauerit ⁱastherthē ᵏdeam ccccccccccccccc ˡsidoniorum & ᵐchamos ⁿdeum ᵒmoab: ccccccccc ᵖ& moloch ᑫdeum ʳfilioꝝ ˢammon: ᵗ& non ccccccc ᵘābulauerit ᵛin viis meis ʷvt faceret ˣiusticiam ʸco rā me ᶻ & precepta mea ᵃ& iudicia ᵇsicut dd ᶜpi es ius. ᵈNec ᵉauferam ᶠomne ᵍregnum ʰde manu ⁱsalomonis: ccccccccccccccc ʲsed ᵏducem ˡponā eū ᵐcū ctis ⁿdiebus ᵒ vite sue ccc ᵖpropter ᑫdauid ʳseruum meum ˢquem ᵗelegi: ccc ᵘqui ᵛcustodiuit ʷmanda ta mea ccccccccccccccc ˣ& p̄cepta mea. ʸAuferā autem ᶻregnū ᵃ de manu

qꝫ fecit adar. τ graue fuit cōtra israel: τ regna
καὶ ἐποίησεν ἀδάρ. καὶ ἐβαρύνθη ἐπὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐβασί
uit in terra edom. τ hieroboā filius nabat ephra
λευσεν ἐν γῇ ἐδώμ. καὶ ἱεροβοὰμ υἱὸς ναβὰτ ὁ ἐφρα
te de sarira filius mulieris vidue seruus salo
θί ἐκ τῆς σαρειρὰ υἱὸς γυναικὸς χήρας δοῦλος Σ σολε
monis: τ hanc rem fecit: qꝫ eleuauit
μῶντος, καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐποίησεν, ὡς ἐπῆρε
manū cōtra regem salomonē. τ rex
τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν βασιλέα σολομῶντα. καὶ ὁ βα
salomon edificauit arcem: τ conclu
σιλεὺς σολομὼν ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν, καὶ συνέκλει
sit sepem ciuitatis dauid patris sui.
σε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐ
τ homo hieroboam fortis roboze. τ
τοῦ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἱεροβοὰμ ἰσχυὸς δυνάμει· καὶ
vidit salomon adolescentē qꝫ vir operū eū: τ
εἶδε σολομὼν τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστί, καὶ
constituit eū sup tributa domus ioseph. τ
κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου ἰωσήφ. καὶ
factū est in tpe illo τ hieroboā egressus de
ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἱεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ
hierusalem: τ inuenit eū achia silonites pro
ἱερουσαλήμ, καὶ ἔυρεν αὐτὸν ἀχία ὁ σιλωνίτης ὁ προ
pheta in via: τ separauit eū a via.
φήτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ.
τ achia indutus veste noua: τ am
καὶ ἀχία περιβεβλημένος ἱμάτιον καινόν, καὶ ἀμφό
bo soli in agro. τ apphēdit achia
τεροι μόνοι ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ἐπελάβετο ἀχία τοῦ
pallū suū nouū qꝫ erat sup se: τ scidit
ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ διέρρηξεν
illud duodecim scissuras. τ ait hieroboā: tol
αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα. καὶ εἶπε τῷ ἱεροβοάμ, λά
le tibi decē scissuras: qꝫ hec dicit dñs
βε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει κύριος
deus israel. ecce ego scindā regnū de ma=
ὁ θεὸς ἰσραήλ. ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσω τὴν βασιλείαν ἐκ χεῖ
nu salomonis: τ dabo tibi decē sceptra: τ
ρὸς σολομῶντος, καὶ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα, καὶ
duo sceptra erūt ei: pp seruū meū dauid:
δύο σκῆπτρα ἔσται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν μου δαυίδ,
τ pp hierusalem ciuitatē: quā elegi in ea
καὶ διὰ ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ
de oibus tribub israel: eo qꝫ dereliquit
ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ἰσραήλ, ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπέ
me τ seruiuit astarte abominatiōi sidonioꝝ: τ
μι καὶ ἐδούλευσε τῇ ἀστάρτῃ βδελύγματι σιδωνίων, καὶ
chamos idolo moab: τ melchom dese=
τῷ χαμὼς εἰδώλῳ μωάβ, καὶ τῷ μελχὸμ πρόσοχ
ctioni filioꝝ ammō: τ nō ambulauit in viis
θισματι υἱῶν ἀμμών, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς
meis vt faceret rectū coram me τ pre Deu.
μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιόν μου καὶ τὰ πρό=
cepta mea τ iustificatiōes meas: sicut fe
στάγματά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου, καθὼς ἐποίη
cit dauid pater eius. τ nō auferā totū
σε δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ οὐ λήψομαι ὅλην τὴν
regnum de manu eius: qꝫ defendēs de
βασιλείαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀντιτασσόμενος ἀν
fendam eum cūctis diebus vite sue
τιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ
pp dauid seruū meū: quē elegi ēi: q
διὰ δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν, ὃς
custodiuit mādata mea τ iustificatiōes meas.
ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου·
τ auferā regnum de manu
καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς ccccccccc

ccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc cccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc ccc

filiū eius: τ dabo tibi decē ſceptra:
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα,
at filio eius dabo duo ſceptra: vt ſit po
τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾖ τὸ
ſtilio ſeruo meo dauid cūctis diebus co
σὸν τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπι
ram me in hieruſalem ciuitate:quā elegi mi
ον μου ἐν Ἰερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυ=
hi vt ponerem nomē meū ibi. τ te aſſumā
τῷ τοῦ θεῖναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ σὲ λήψομαι
τ regnabis in ḡb̄ deſiderat aia tua: τ tu
καὶ βασιλεύσεις ἐν ὅις ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὺ
eris rex ſup iſrael. τ erit ſi cuſtodieris om
ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἔσται ἐὰν φυλάξῃς πάν
nia que precepero tibi: τ ābulaueris in
τα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁ=
G vijs meis: τ feceris rectū coꝝ me vt cu=
δοῖς μου, καὶ ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιόν μου τοῦ φυ
ſtodias oia mādata mea τ precepta
λάξαι πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς
mea: ſicut fecit dauid ſeruus me⁹: τ e=
μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσο=
ro tecum: τ edificabo tibi domū fidelē: quo
μαι μετὰ σοῦ, καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστόν, κα
modo edificaui dauid: τ tradā tibi iſrael:
θὼς ᾠκοδόμησα τῷ Δαυὶδ, καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραήλ,
τ affligam ſemē dauid pp hec: verūtā
καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυὶδ διὰ ταῦτα, πλὴν
nō cūctis diebus. τ queſiuit ſalomon vt in
οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἐζήτησε Σολομὼν τοῦ ἐκ
terficeret hieroboā: τ ſurrexit τ aufugit in egy
κτεῖναι τὸν Ἱεροβοάμ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυ
ptum ad ſuſac regem egypti: τ fuit in egy
πτον πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύ
pto vsq; mortu⁹ eſt ſalomon. τ reliqua verboꝝ
πτῳ ἕως ἀπέθανε Σολομών. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
ſalomonis τ omnia que fecit τ omnis
Σολομῶντος καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ πᾶσα ἡ
3.Re. 9.6. ſapiētia eius: nonne hec ſcripta ſūt in li
σοφία αὐτοῦ, ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βι=
bro verboꝝ dierū ſalomonis? τ dies quos
βλίῳ λόγων ἡμερῶν Σολομῶντος; καὶ αἱ ἡμέραι ἃς
regnauit ſalomon in hieruſalem: quadraginta anni
ἐβασίλευσε Σολομὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τεσσαράκοντα ἔτη
ſup omnē iſrael. τ dormiuit ſalomō cum
ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ ἐκοιμήθη Σολομὼν μετὰ τῶν
patribus ſuis: τ ſepelierūt eū in ciuitate dauid
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ
patris ſui: τ regnauit roboam filꝰ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς
eius pro eo.
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ca.12.

A Θς abijt rex roboam in ſicema:
Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα,
quia in ſicema venerāt omnis iſrl ad cōſtituēdū regē e=
ὅτι εἰς Σίκιμα ἦρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐ
um. τ factū eſt vt audiuit hieroboā filius nabat τ
τόν. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς ναβὰτ καὶ
eo adhuc eſſet in egypto: vt fugit a facie
αὐτὸς ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου
regis ſalomonis: τ manebat in egypto:
τοῦ βασιλέως Σολομῶντος, καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ,
τ miſerūt τ vocauerūt eū: τ venit hierobo
1.Re. 10.4. καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἦλθεν Ἱεροβο
am τ oīa ppls iſrael. τ locutus eſt ppls ad
αμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς
regem roboam dicētes: pater tuus durū ipoſuit
τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ λέγοντες, ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν
iugū nr̄m: τ tu nūc eleua de ſeruitute pr̄a
ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας σου τῆς
tui dura: τ de iugo eius grau:
σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως,

filii eius: & dabo tibi decem
tribus: filio autem eius dabo tribum vnam
vt remāeat lucerna da
uid ſeruo meo cunctis diebus coram me in ie
ruſalem ciuitate quam elegi: vt eēt nomen meum ibi. Te āt aſſumā & regnabis ſuper omnia que deſiderat aia tua: eriſq; rex ſuper iſrael. Si igitur audieris omnia que precepo tibi: & ambulaueris in viis meis: & feceris qđ rectū eſt coram me cuſtodiēs mādata mea & p̄cepta mea: ſicut fecit dd ſeruus meus: ero tecum & edificabo tibi domū fidelē: quō edificaui dd domū: & tradā tibi iſrl: & affligā ſemen dd ſuper hoc: verūtā non cunctis diebus. Voluit ergo ſalomon interficere hieroboā: qui ſurrexit & aufugit in egyptum ad ſeſac regem egypti: & fuit in egypto vſq; ad mortem ſalomonis. Reliquū aūt verborum ſalomonis & omnia q̄ fecit & ſapia eius: ecce vniuerſa ſcripta ſunt in libro verborū ſalomonis. Dies autem quos regnauit ſalomō in ieruſalem ſuper oēm iſrael: quadraginta anni ſunt. Dormiuitq; ſalomon cum patribus ſuis & ſepultus eſt in ciuitate dd p̄ris ſui: regnauitq; roboā filius eius p eo. 12.

Enit autem roboā in ſychē. Illuc eni cōgregatus erat oīs populus iſrael ad cōſtituēdum eū regē. At vero hieroboā filiꝰ nabath cum adhuc eſſet in egypto pfugus a facie ſalomōis regis: audita morte eius reuerſus ē & egypto. Miſeruntq; & vocauerūt eū. Venit ergo hieroboā & oīs multitudo iſrael: & locuti ſunt ad roboā dicētes. Pater tuus duriſſimū iugū ipoſuit nobis: tu itaq; nūc imínue paulū de impio p̄ris tui duriſſimo: & de iugo gra=

בְּנוֹ׃ וּנְתַתִּיהָ לְךָ אֵת עֲשֶׂרֶת
הַשְּׁבָטִים׃ וְלִבְנוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶט אֶחָד
לְמַעַן הֱיוֹת נִיר לְדָוִיד עַבְדִּי כָּל
יוֹם פָּנָה הַיָּמִים לְפָנַי בִּירוּשָׁלַם הָעִיר
אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי לָשׂוּם שְׁמִי
שָׁם׃ וְאַתָּה אֶקַּח וּמָלַכְתָּ בְּכֹל
אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶלֶךְ
עַל יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה אִם תִּשְׁמַע
אֶת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָ וְהָלַכְתָּ
בִּדְרָכַי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמֹר
חֻקּוֹתַי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד
עַבְדִּי וְהָיִיתִי עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַּיִת
נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בָּנִיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי
לְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וְאַעֲנֶה אֶת זֶרַע
דָּוִד לְמַעַן זֹאת אַךְ לֹא כָל הַיָּמִים׃
וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה לְהָמִית אֶת
יָרָבְעָם וַיָּקָם יָרָבְעָם וַיִּבְרַח
מִצְרַיִם אֶל שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וַיְהִי בְמִצְרַיִם עַד מוֹת שְׁלֹמֹה׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה וְכָל אֲשֶׁר
עָשָׂה וְחָכְמָתוֹ הֲלֹא הֵם כְּתֻבִים
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה׃ וְהַיָּמִים
אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלַם עַל
כָּל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃
וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר
בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

Cap. xij.

וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּא כָל יִשְׂרָאֵל
לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כְּשֹׁמַע
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וְהוּא עוֹדֶנּוּ
בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה וַיֵּשֶׁב יָרָבְעָם בְּמִצְרָיִם׃
וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ לוֹ וַיָּבֹא יָרָבְעָם
וְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל
רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ הִקְשָׁה
אֶת עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת
אָבִיךָ הַקָּשָׁה וְעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר
נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃

אֲשֶׁר נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם לְכוּ עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים
וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ
הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
הָיוּ עֹמְדִים אֶת פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו
בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם
נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת הָעָם הַזֶּה
דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם
הַיּוֹם תִּהְיֶה עֶבֶד לָעָם הַזֶּה
וַעֲבַדְתָּם וַעֲנִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם
דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים
כָּל הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים
אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת הַיְלָדִים
אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר הָעֹמְדִים
לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם
נוֹעָצִים וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת הָעָם
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר הָקֵל
מִן הָעֹל אֲשֶׁר נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃
וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ
אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לָעָם הַזֶּה
אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ
הִכְבִּיר אֶת עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל
מֵעָלֵינוּ כֹּה תְדַבֵּר אֲלֵיהֶם קָטָנִּי
עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי
הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף
עַל עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשֹּׁטִים
וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃
וַיָּבוֹא יָרָבְעָם וְכָל הָעָם אֶל
רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת
הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ׃ וַיְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי
הִכְבִּיר אֶת עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף
עַל עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם

uissimo qd̄ iposuit nobis: & seruiemus tibi. Qui ait eis. Ite vsq; ad tertium diem & reuertimini ad me. Cūq; abisset ppls iniit cōsiliū rex roboam cū senioribus qui assistebant coram salomone patre eius cū adhuc viueret: & ait eis. Quod datis consilium vt rñdeam populo: qui dixerunt ei. Si hodie obedieris populo huic & seruieris & petitioni eorū cesseris: locutusq; fueris ad eos verba lenia: erunt tibi serui cunctis diebus. Qui d̄ reliqt consilium senum qd̄ dederant ei: & adhibuit adolescentes qui nutriti fuerant cū eo: & assistebant illi: dixitq; ad eos. Quod mihi datis consilium vt rñdeam populo huic: qui dixerūt mihi: leuius fac iugum qd̄ iposuit pater tuus super nos. Et dixerunt ei iuuenes qui nutriti fuerant cū eo. Sic loquere populo huic: qui locuti sunt ad te dicentes. Pater tuus aggrauauit iugum nostrum: tu releua nos. Sic loq̄ris ad eos. Minimus digitus meus grossior est dorso patris mei. Et nūc pater meus posuit sup vos iugum graue: ego aūt addam sup iugū vestrū. Pater meus cecidit vos flagellis: ego autē cedā vos scorpionibus. Venit ergo hieroboā & omnis populus ad roboā die tertia: sicut locutus fuerat rex dicēs. Reuertimini ad me die tertia. Rñditq; rex populo dura: d̄relicto cōsilio seniorū quod ei dederant: & locutus est eis fm cōsiliū iuuenū dicēs. Pater meus aggrauauit iugum vestrum: ego autē addam iugo vestro. Pater meus cecidit vos

qd̄ dedit sup nos: & seruiemus tibi. & ait ὃν ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομεν σοι. καὶ εἶπεν ὁ rex ad eos: abite vsq; ad dies tres: βασιλεὺς πρὸς αὐτούς, ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, & reuertimini ad me. & abierūt. & nūcia- B
καὶ ἀναστρέψατε πρός με. καὶ ἀπῆλθον. καὶ ἀπήγγει- uit rex roboam senioribus: q̄ erāt
λεν ὁ βασιλεὺς ῥοβοὰμ τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν assistentes corā salomone patre e-
παρεστηκότες ἐνώπιον σολομῶντος τοῦ πατρὸς αὐ- ius: adhuc viuēte eo: dicēs: quō vos consuli
τοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων, πῶς ὑμεῖς βουλεύε- tis vt rñdeā pplo huic verbū? & locuti
τε ἵνα ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; καὶ ἐλά- sunt ad eum dicētes: si in die hac
λησαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες, εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ fueris seruus pplo huic: & seruieris eis:
ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς, & locut fueris ad eos verba bona: & e-
καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσον runt tibi serui cūctis diebus. & dereli
ταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἐγκατέλι- quit cōsiliū seniorū qd̄ consulue-
πε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἣν συνεβουλεύσαν- rant ei: & iniit cōsiliū cū pue-
το αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρί- ris qui nutriti fuerāt cū eo q̄ assistebāt
ων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων ante faciē eius. & dixit eis: q̄d vos
πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τί ὑμεῖς consulitis? & q̄d rñdebo pplo huic qui lo
συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λα- cuti sunt ad me & q̄ dixerūt: releua a
λήσασι πρός με καὶ εἰρηκόσι, κούφισον ἀπὸ τοῦ iugo qd̄ dedit pater tuus sup nos. & locuti
κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς. καὶ ἐλάλη- sunt ad eū iuuenes qui nutriti fuerāt cū
σαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' C
eo: & dixerūt: hec loqueris pplo huic:
αὐτοῦ, καὶ εἶπον, τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, qui locuti sunt ad te & q̄ dixerūt: pater tuus
τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ καὶ εἰρηκόσιν, ὁ πατήρ σου aggrauauit iugū nr̄m: & tu nūc releua a
ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' 2.Pa. 10.d.
nobis. hec dices ad eos: paruitas mea gros
ἡμῶν. τάδε ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἡ μικρότης μου πα- sior est dorso patris mei: & nūc
χυτέρα ἐστὶ τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου, καὶ νῦν ὁ pater meus strauit vos in iugo graui:
πατήρ μου ἐπεσάξατο ὑμᾶς ἐν κλοιῷ βαρεῖ, & ego addā sup iugū vr̄m. pater
καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν. ὁ πατήρ meus cecidit vos flagellis: & ego cedam
μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω vos in scorpiōib. & venit hieroboam & ois
ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. καὶ παρεγένετο ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς israel ad regem roboam die tertia:
ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, sicut locutus est rex dicēs: reuertimini ad D
καθό τι ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων, ἀναστρέψατε πρός me die tertia. & rñdit rex ad
με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς pplm dura: & dereliquit roboam cōsiliū
τὸν λαὸν σκληρά. καὶ ἐγκατέλιπε ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν seniorum qd̄ cōsuluerūt ei: & locu
τῶν πρεσβυτέρων ἣν συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἐλά- tus est ad eos fm cōsiliū puerorū di
λησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων λέ- cens: pater meus aggrauauit iugū vr̄m: & ego ad
γων, ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ προ- dam sup iugū vr̄m. pater meus cecidit vos
σθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν. ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς

in flagellis t ego cedā vos in scorpiōibus. t
ἐν μάστιξι· καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις· καὶ
nō audiuit rex pplm: q: a dño erat
οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι παρὰ κυρίου ἦν
auersio: vt firmaret dñs verbū suū qđ lo=
μετατροπή, ὅπως στήσῃ κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλά
cus est in manu achia prophete shylonite
λησεν ἐν χειρὶ ἀχίας τοῦ προφήτου τοῦ σιλωνίτου
sup hieroboā filiū nabat. t vidit oia israel: q
ἐπὶ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ· καὶ ἴδε πᾶς ἰσραήλ, ὅτι
nō audiuit eos rex. t rūdit pplo
οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς
regi dicēs: q̄ nobis pars in dauid: t
τῷ βασιλεῖ λέγων, τίς ἡμῖν μερὶς ἐν δαυίδ; καὶ
nō est nobis hereditas in filio iesse: currat
οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ ἰεσσαί, ἀποστρεχίτω
vnusquisq; in tabnaculū suū israel: nūc pasce do
ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμά σου Ἰσραήλ, νῦν βόσκε τὸν οἶ=
mum tuā dauid: t abūt israel in tabnacula sua.
κόν σου δαυίδ, καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐ
t filij israel habitātes in ci=
τοῦ. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πό
uitatib⁹ iuda: cōstituerūt regē super se roboā. t
λεσιν Ἰούδα, ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν ῥοβοάμ. καὶ
misit rex roboā adoram q̄ sup
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ῥοβοὰμ τὸν ἀδωρὰμ τὸν ἐπὶ
tributū: t lapidauerūt eū in lapidib⁹ oia
τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις πᾶς
israel t mortuus est. t rex roboā pre
Ἰσραὴλ καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς ῥοβοὰμ ἔφθα
uenit ascēdere sup currū vt fugeret in hieruſa
σεν ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ φυγεῖν εἰς ἱερουσα
lem. t mobediēs fuit israēl in domū dauid vsq; in
λήμ. καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον δαυὶδ ἕως
diem hanc. t factū est vt audiuit oia is
τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσ=
rael q̄ reuersus eēt hieroboā de egypto: t mi=
ραὴλ ὅτι ἀπέκαμψεν ἱεροβοὰμ ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἀπέ
serunt t vocauerūt eū in cōgregationē: t
στειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ
cōstituerūt regē eū sup israel. t nō erat post
ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἦν ὀπί
domū dauid preter sceptrū tuda t ben
σω οἴκου δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ βε=
iamin solū. t roboā ingressus ē in hierusalē: t
νιαμὶν μόνοι. καὶ ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ
cōgregauit vniuersam cōgregationē iuda: t
ἐξεκλησίασεν πᾶσαν τὴν συναγωγὴν Ἰούδα, καὶ
sceptrū bēiamin: cētū t viginti milia iuue=
σκήπτρον βενιαμίν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεα
num faciētiū bellū: vt pugnarēt cōtra domū
ὧν πεποίτων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον
israel vt reducerēt regnū roboā filio
Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν ῥοβοὰμ τῷ υἱῷ
salomonis. t fact⁹ est sermo dñi ad samean
σολομῶντος. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμείαν
hoiez dei dicēs: dic roboam filio
ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων, εἰπὸν τῷ ῥοβοὰμ τῷ υἱῷ
salomonis regi iuda: t ad oēm domū
σολομῶντος βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον
iuda t beniamin: t reliquo pplo
Ἰούδα καὶ βενιαμίν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ
dicēs: hec dicit dñs: nō ascēdetis neq; bel
λέγων, τάδε λέγει κύριος, οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πο
labitis cum
λεμήσετε μετὰ ooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

[flagellis: ego aūt cedā
vos ooooooooooooooo
scorpionibus. Et non
acquieuit rex ooooooo
populo: qm̄ auersatus
fuerat eum dominus:
vt suscitaret verbū suū
quod locutus fuerat oo
in manu ahie fylonite
ad ooooooooooooooo
hieroboā filiū nabath.
Videns itaq; populus
q̄ noluisset eos audi
re rex: ooooooooooooo
respondit ei dicens.
ooooooooooooooo oooooo
Quę nobis ps in da=
uid: vel q̄ hereditas in
filio isai? Vade in taber=
nacula tua israel: nunc
vide domum tuā da=
uid. Et abiit israel oooo
in tabernacula sua. Su=
per filios aūt israel qcū
q̄ habitabāt in ciuitatib?
iuda: regnauit ooooooo
roboā. Misit ergo rex
roboam oooooooooooo
adurā q erat sup tribu
ta: & lapidauit eū omnis
israel: & mortuus est.
Porro rex oooooooooo
roboam festinus ascen
dit currum & ooooooooo
fugit in ierusalē. Recef
sitq; israel oooooooooo
a domo dauid vsq; in
pn̄tē diē. Factū est aūt
cū audisset eos israel q̄
reuersus esset hierobo
am misert & vocauerit
eum congregato cetu:
& constituerūt eū regē
super omnem israel: oo
nec secutus est quispiā
domum dauid preter
tribum iuda solā. Ve=
nit autem ooooooooooo
roboam in ierusalem &
congregauit oooooooo
vniuersam domum iu
da & tribum oooooooo
beniamin cētum octo
ginta milia electorū vi=
rorū & bellatorum: vt
pugnarent cōtra domū
israel & reducerent re=
gnum ooooooooooooo
roboā filio salomōis.
Factus ē autem sermo
dei ad semeiam virum
ooooooooooooooooooo
dei dicēs. Loquere ad
ooooooooooooooooooo
roboam filium salomo
nis regem iuda oooooo
& ad omnem domum
iuda & beniamin oooo
& reliquos de populo
dicens. Hec dicit oooo
dn̄s. Nō ascendetis ne
q; bellabitis contra ooo

בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אַיַּסֵּר אֶתְכֶם בָּ
בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל
הָעָם כִּי הָיְתָה סִבָּה מֵעִם יְהוָה
לְמַעַן הָקִים אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁלֹנִי אֶל
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַיַּרְא כָּל יִשְׂרָאֵל
כִּי לֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵיהֶם
וַיָּשִׁיבוּ הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר
מַה לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה בְּבֶן
יִשַׁי לְאָהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה
רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל
לְאָהָלָיו וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים
בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם
רְחַבְעָם וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת
אֲדֹרָם אֲשֶׁר עַל הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ כָל
יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ
רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה
לָנוּס יְרוּשָׁלָ‍ִם וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל
בְּבֵית דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי
כְּשָׁמְעַ כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי שָׁב יָרָבְעָם
וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל הָעֵדָה
וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
לֹא הָיָה אַחֲרֵי בֵּית דָּוִד זוּלָתִי
שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ וַיָּבֹא
רְחַבְעָם יְרוּשָׁלַ‍ִם וַיְקַהֵל אֶת
כָּל בֵּית יְהוּדָה וְאֶת שֵׁבֶט
בִּנְיָמִן מֵאָה וּשְׁמֹנִים אֶלֶף בַּחוּר
עֹשֵׂה מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִם בֵּית
יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת הַמְּלוּכָה
לִרְחַבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה וַיְהִי דְבַר
הָאֱלֹהִים אֶל שְׁמַעְיָה אִישׁ
הָאֱלֹהִים לֵאמֹר אֱמֹר
רְחַבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה
וְאֶל כָּל בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִן
וְיֶתֶר הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר
יְהוָה לֹא תַעֲלוּ וְלֹא תִלָּחֲמוּן עִם

בָּ בּוֹ
בְּ בְּבֵית
בְּ בְּבֶן
בְּ בְּדָוִד
בְּ בְּבַדּוֹ
בְּ בְּבֵית
בְּ בְּבִנְיָמִן
בְּ בְּבֵית
בְּ בְּבֵית
בְּ בְּבֵית

אַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ
לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה יָהּ
וַיִּשְׁמְעוּ אֶת דְּבַר יְהוָה וַיָּשׁוּבוּ שָׁמַע
לָלֶכֶת כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ יָרָבְעָם בָּנָה
אֶת שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ
וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת פְּנוּאֵל
וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב אָמַר שׁוב
הַמַּמְלָכָה לְבֵית דָּוִד אִם יַעֲלֶה עָלָה
הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית עָשָׂה
יְהוָה בִּירוּשָׁלַם וְשָׁב לֵב הָעָם שׁוב
הַזֶּה אֶל אֲדֹנֵיהֶם אֶל רְחַבְעָם מֶלֶךְ
יְהוּדָה וַהֲרָגֻנִי וְשָׁבוּ אֶל רְחַבְעָם
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ יָעַץ
שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רַב עָשָׂה
לָכֶם מֵעֲלוֹת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה עָלָה
אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וַיָּשֶׂם אֶת הָאֶחָד שׂוּם
בְּבֵית אֵל וְאֶת הָאֶחָד נָתַן בְּדָן
וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת וַיֵּלְכוּ חָטָא
הָעָם לִפְנֵי הָאֶחָד עַד דָּן וַיַּעַשׂ עָשָׂה
אֶת בֵּית בָּמוֹת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים
מִקְצוֹת הָעָם אֲשֶׁר לֹא הָיוּ מִבְּנֵי קָצָה
לֵוִי וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם חָג בַּחֹדֶשׁ
הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ שָׁמֵן
כֶּחָג אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל עָלָה
הַמִּזְבֵּחַ כֵּן עָשָׂה בְּבֵית אֵל לִזְבֹּחַ זָבַח
לָעֲגָלִים אֲשֶׁר עָשָׂה וְהֶעֱמִיד עָמַד
בְּבֵית אֵל אֶת כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה
עָשָׂה וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר
עָשָׂה בְּבֵית אֵל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר
יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֹדֶשׁ אֲשֶׁר
בָּדָא מִלִּבּוֹ וַיַּעַשׂ חַג לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃ קָטַר

Cap. xiij. כא

וְהִנֵּה אִישׁ אֱלֹהִים בָּא
מִיהוּדָה בִּדְבַר יְהוָה אֶל בֵּית אֵל
וְיָרָבְעָם עֹמֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ

fr̄es vr̄os filios israel.
Reuertatur vir
in domum suā. A me
ei factū est verbū hoc.
Audierūt sermonē do
mini: & reuersi sunt
de itinere sicut eis p̄ce
pat dns. Edificauit aūt
hieroboā syche in mō
te effraim: & habitauit
ibi. Et egressus ide e
dificauit phanuel.
Dixitq; hieroboā i cor
de suo. Nūc reuertetur
regnum ad domū da
uid: si ascenderit
populus iste vt faciat sa
crificia in domo
dñi in ierusalem: & cō
uertetur cor populi
huius ad dñm suū ro
boam regem
iuda: interficiēt me
& reuertentur ad eum.
& excogitato cōsilio fe
cit
duos vitulos aureos:
& dixit eis.
Nolite vltra ascendere
in ierusalē. Ecce
dii tui israel qui te edu
xerunt
de terra egypti. Posu
itq; vnum
in bethel & alterum i
dan:
& factū est verbū hoc
in peccatum. Ibat eni
ppls ad adorādū vitulū
vsq; in dā. Et fecit
phana in excelsis: &
sacerdotes
de extremis populi q
non erant de filiis
leui. Cōstituitq; diem
solemnem in mense
octauo quintadecima
die mensis
in similitudinē solēnitatis
q̄ celebratur in iuda Et a
scēdēs altare fēr fecit
in bethel: vt imolaret
vitulis: quos fabricat
fuerat. Constituitq;
i bethel sacerdotes ex
celsorum que
fecerat: & ascendit sup
altare quod
extruxerat in bethel
quintadecima
die mensis octaui quē
finxerat de corde suo.
Et fecit solēnitatē filiis
israel: & ascēdit sup altare vt adoleret incēsū. 13.
Ecce vir dei vēit
de iuda in sermone do
mini in bethel: cum
hieroboam stante sup
altare &

fratribus vestris filijs israel: reuertatur vnusquisq; τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀπαρτιζέτω ἕκαστος in domū suā: qz a me factū est verbū hoc. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι ἐξ ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. τ audierūt sermonē dñi: τ cessauerūt ni καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ rent fm verbū dñi. τ edificauit hiero πορεύεσθαι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου· καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱερο boam sicema q̄ in mōte ephraim: τ habitauit βοὰμ τὴν σίκιμα τὴν ἐν ὄρει ἐφραίμ, καὶ κατῴκησεν in ea: τ egressus ē inde τ edificauit phanu ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν καὶ ᾠκοδόμησε τὴν φανουηλ. τ dixit hieroboam in corde suo: ecce καὶ· καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἰδοὺ nūc reuertetur regnū ad domū dauid: si ascēderit νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς οἶκον Δαυίδ, ἐὰν ἀναβῇ pplus iste vt offerat sacrificia in domū dñi ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν τὰς θυσίας εἰς οἶκον κυρίου hierusalem: τ conuertetur cor ppli ad Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπιστραφήσεται ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου dñm suū ad roboam regem iuda: τ τὸν κύριον αὐτῶν πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ interficiēt me. τ deliberauit rex τ ἀποκτενοῦσί με· καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ abūt: τ fecit duos vitulos aureos. τ dī ἐποίησε, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς. καὶ εἶ xit hieroboā ad ppl̄m: sufficiat vobis asce πεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὸν λαόν, ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαί dere in hierusalem: ecce dei tui israel q̄ eduxe ναι εἰς Ἱερουσαλήμ, ἰδοὺ θεοί σου Ἰσραὴλ οἱ ἀναγα runt te de terra egypti. τ posuit vnū in γάντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. καὶ ἔθετο τὸν μόσχον ἐν bethel: τ vnū dedit in dan. τ factū est Βαιθήλ, καὶ τὸν μόσχον ἔδωκεν ἐν Δάν. καὶ ἐγένετο verbū hoc in peccū. τ ibat ppls ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν· καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς ante faciē vnius vsq; in dan: τ fecit hierobo πρὸ προσώπου τοῦ μόσχου ἕως Δάν, καὶ ἐποίησε Ἱεροβο am domos in excelsis: τ fecit sacerdotes ptē ab ἀμ οἴκους ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ pplo q̄ nō erant de filijs leui. τ fe τοῦ λαοῦ οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί· καὶ ἐπoίη cit hieroboam die solēnē mēse octauo in quin σεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεν tadecima die mēsis iuxta solēnitatē q̄ τεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν iuda. τ ascēdit sup altare q̄ fecit τῷ Ἰούδα· καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν in bethel vt imolaret vitulis quos fecit. ἐν Βαιθὴλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησεν. τ cōstituit in bethel sacerdotes excelsoꝝ καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν que fecerat: τ ascēdit sup altare q̄ fe ὧν ἐποίησεν, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίη cit in quintadecima die in mēse octauo σεν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ in solēnitate quā finxerat de corde suo. τ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ fecit solēnitatē filijs israel: τ ascēdit sup ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη ἐπὶ altare vt sacrificaret.
τὸ θυσιαστήριον τοῦ θύσαι. Ca.13.

Ecce homo dei venit de iu Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ παρεγένετο ἐξ Ἰού A 4.Re 13.d.
da in sermōe dñi in bethel: τ hieroboam ste δα ἐν λόγῳ κυρίου εἰς Βαιθήλ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐπε
tit sup altare
στάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

et sacrificaret. τ inuocauit sup altare dei in
ἐπιθύσαι. καὶ ἐπεκάλεσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τ̄ θεοῦ ἐν
sermōe dñi: τ ait: altare altare: hec dicit
λόγῳ κυρίου, καὶ εἶπεν, θυσιαστήριον θυσιαστήριον, τάδε λέγει
dñs: ecce filius nascetur domui dauid iosias no-
κύριος, ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ δαυὶδ ἰωσίας ὄνο-
men ei: τ imolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ
μα αὐτῷ, καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν
τ sacrificātes sup te: τ ossa hoium in-
καὶ τοὺς ἐπιθύοντας ἐπὶ σέ, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κα
cendet sup te. τ dedit in die illa portēta di
τακαύσει ἐπὶ σέ. καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας λέ
cens: hoc verbū qō locut' est dñs. ecce alta
γων, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος. ἰδοὺ τὸ θυσια-
re scinditur: τ effundetur pīguedo exīs sup
στήριον ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ ἐπ' αὐ
cum. τ factū est vt audiuit rex hieroboam
τῷ. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἱεροβοὰμ
Greco. sermōes holo dei qui inuo
τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσα-
cauit sup altare qō in bethel: τ extēdit
μένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ, καὶ ἐξέτεινεν
3 manū suā de altari dicēs: app̄-
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου λέγων, συλ
hendite eū: τ exaruit man⁹ eius: quā ex
λάβετε αὐτόν, καὶ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέ-
tendit cōtra eū. τ nō valuit retrahere eam
τεινεν ἐπ' αὐτόν. καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν
ad se. τ altare scissum ē: τ effusa
πρὸς ἑαυτόν. καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη, καὶ ἐξεχύ-
est pīguedo de altari iuxta portētū qd de
θη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδω-
dit homo dei in sermōe dñi. τ respon
κεν ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου. καὶ ἀπεκρί-
dit rex τ dixit homi dei: dep̄-
θη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, δέη-
care tā facie dñi dei tui: τ re
θητι δὴ τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἐπι-
uertatur man⁹ mea ad me. τ orauit homo
στράτω ἡ χείρ μου πρός με. καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τ̄
dei faciem dñi: τ reuersa est manus
θεοῦ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ χεὶρ τ̄
regis ad eum: τ facta est sicut pri-
βασιλέως πρὸς αὐτόν, καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότε-
us. τ locut' est rex ad hoiez
ρον. καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τ̄
dei: ingredere mecū in domū meā: τ prande:
θεοῦ, εἴσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ἄρίστησον,
τ dabo tibi munus. τ dixit homo ad
καὶ δώσω σοι δόμα. καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θε
regem: si dederis mihi mediā ptē
οῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ἐὰν δῷς μοι τὸ ἥμισυ τοῦ
domus tue: nō ingrediar tecum: neq; co-
οἴκου σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φα-
medā panē neq; bibā aquā in loco hoc:
γω ἄρτον οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
C qz sic precepit mihi in sermōe dñi dicēs: nō
ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι ἐν λόγῳ κυρίου λέγων, οὐμὴ
comedas panē neq; bibas aquā neq; reuertaris
Infra. φάγῃς ἄρτον οὐδὲ μὴ πίῃς ὕδωρ οὐδὲ μὴ ἐπιστρέψῃς
A in via in qua tuisti in ea. τ abiit in
Ba ed. ἐν τῇ ὁδῷ ἐν ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ. καὶ ἀπῆλθεν ἐν
via alia: τ nō reuersus est in via qua venerat i
ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν
ea in bethel. τ prophetes ꝙn⁹ senex habi-
αὐτῇ εἰς Βαιθήλ. καὶ προφήτης εἷς πρεσβύτης κατῴ
tabat in bethel. τ venit filij sui τ nar
κει ἐν Βαιθήλ. καὶ ἤρχοντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ δι-
rant ei
γούντο αὐτῷ

°לְהַקְטִיר׃ ׀ וַיִּקְרָא ׀ עַל ׀ הַמִּזְבֵּחַ
°בִּדְבַר׀יְהוָה ׀ וַיֹּאמֶר ׀ מִזְבֵּחַ ׀ מִזְבֵּחַ ׀ כֹּה־אָמַר׀יְהוָה ׀ הִנֵּה־בֵן׀נוֹלַד׀לְבֵית
°דָּוִד׀יֹאשִׁיָּהוּ ׀ שְׁמוֹ ׀ וְזָבַח ׀ עָלֶיךָ
°בָּמָה ׀ אֶת־כֹּהֲנֵי ׀ הַבָּמוֹת ׀ הַמַּקְטִרִים
°עָלֶיךָ ׀ וְעַצְמוֹת׀אָדָם׀יִשְׂרְפוּ׀עָלֶיךָ׃
°יָפַת ׀ וְנָתַן׀בַּיּוֹם׀הַהוּא ׀ מוֹפֵת ׀ לֵאמֹר
°זֶה־הַמּוֹפֵת׀אֲשֶׁר׀דִּבֶּר׀יְהוָה ׀ הִנֵּה
°זָבַח׀מִזְבֵּחַ׀נִבְקָע׀וְגִשְׁפַּךְ־הַדֶּשֶׁן׀אֲשֶׁר
°עָלָיו׀וְיִהְיוּ׀כְּשֹׁמֶן׀הַמֶּלֶךְ׀אֶת׀דָּבָר
°אִישׁ ׀ הָאֱלֹהִים ׀אֲשֶׁר׀קָרָא׀עַל
°הַמִּזְבֵּחַ׀בֵּיתאֵל ׀ וַיִּשְׁלַח ׀יָרָבְעָם
°אֶת־יָדוֹ ׀מֵעַל ׀ הַמִּזְבֵּחַ ׀ לֵאמֹר
°יָבֵשׁ ׀תִּיבַשׁ ׀יָדוֹ ׀אֲשֶׁר ׀שָׁלַח
°עָלָיו׀וְלֹא ׀יָכֹל ׀ לַהֲשִׁיבָהּ ׀אֵלָיו׃
°וְהַמִּזְבֵּחַ׀נִבְקָע ׀וַיִּשָּׁפֵךְ ׀הַדֶּשֶׁן ׀מִן
°הַמִּזְבֵּחַ ׀כַּמּוֹפֵת׀אֲשֶׁר׀נָתַן ׀אִישׁ
°הָאֱלֹהִים׀בִּדְבַר׀יְהוָה׃וַיַּעַן ׀הַמֶּלֶךְ
°וַיֹּאמֶר׀אֶל ׀אִישׁ ׀הָאֱלֹהִים ׀חַל
°נָא׀אֶת־פְּנֵי׀יְהוָה׀אֱלֹהֶיךָ׀וְהִתְפַּלֵּל
°בַּעֲדִי׀וְתָשֹׁב׀יָדִי׀אֵלָי׀וַיְחַל׀אִישׁ
°הָאֱלֹהִים׀אֶת ׀פְּנֵי ׀יְהוָה ׀וַתָּשָׁב
°יַד־הַמֶּלֶךְ׀אֵלָיו׀וַתְּהִי׀כְּבָרִאשֹׁנָה׃
°וַיְדַבֵּר׀הַמֶּלֶךְ׀אֶל׀אִישׁ׀הָאֱלֹהִים
°בֹּאנָא׀אִתִּי׀הַבַּיְתָה׀וְסָעָדָה ׀וְאֶתְּנָה
°לְךָ׀מַתָּנָה׃וַיֹּאמֶר׀אִישׁ ׀הָאֱלֹהִים
°אֶל׀הַמֶּלֶךְ׀אִם־תִּתֶּן־לִי ׀אֶת־חֲצִי
°בֵיתֶךָ׀לֹא׀אָבוֹא׀עִמָּךְ ׀וְלֹא׀אֹכַל
°לֶחֶם׀וְלֹא ׀אֶשְׁתֶּה ׀מַיִם ׀בַּמָּקוֹם
°הַזֶּה׃כִּי־כֵן׀צִוָּה ׀אֹתִי ׀בִּדְבַר ׀יְהוָה
°לֵאמֹר ׀לֹא ׀תֹאכַל ׀לֶחֶם ׀וְלֹא
°תִשְׁתֶּה׀מַיִם ׀וְלֹא׀תָשׁוּב ׀בַּדֶּרֶךְ
°אֲשֶׁר־הָלַכְתָּ׃ ׀וַיֵּלֶךְ׀בְּדֶרֶךְ׀אַחֵר
°וְלֹא׀שָׁב׀בַּדֶּרֶךְ׀אֲשֶׁר׀בָּא ׀בָהּ׀אֶל
°בֵּיתאֵל׃וְנָבִיא ׀אֶחָד ׀זָקֵן ׀יֹשֵׁב
°בְּבֵיתאֵל׀וַיָּבוֹא׀בְנוֹ׀וַיְסַפֵּר׀לוֹ׀אֶת

°thus facēte: ᵖ& excla
mauit ᵃcontra ᶠaltare ooo
°in sermone ᵉ domini ᵒ& ait. ᵉAltare ᶠaltare: ooooo
ᵍhec ᵃdicit ᵇdñs. ᶜEcce ᵇfi-
lius ᶜnascetur ᶠdomui ooo
ᵈdauid ᵇiosias ᵍnomie ᵏ& i
molabit ᶠsuper te ooooooo
ᵐ sacerdotes ° excelsorū
ᵖqui nūc ᵒi te ᵖthura suc-
cendunt: ᶠ& ossa ᵉhoium
ᵘsuper te ᶠincendet. oooo
ᵉDeditq; ᶠi illa ᶠdie ᵉsignū
ᵇdicens. oooooooooooo
ᶜHoc erit ᵉsignū ᶜqđ ᶠlo-
cutus est ᵉdomin⁹. ᵇEcce
ᶠaltare ᵏscindetur: ᶠ& effū
detur ᵐcinis ᵘqui ooooooo
°in eo est. ᵍCunq; audis-
set ᶠrex ᶠsermonem ooooo
ᵏhominis ᶠdei ᶠquem ᶠin-
clamauerat ᵃcontra oooo
ᵖaltare ᶜin bethel: ᵖexten
dit oooooo:ooooooooooo
ᵍmanum suam ᵇde altari
ᵏdicens. ooooooooooo
ᶠAppĥēdite eū. ᵐEt exa
ruit ᵉmanus ei⁹ ᵒquā ᶠex-
tenderat ᶠcōtra eū: ᶠnec
°valuit ᶠretrahere eā ᵘad
se. ᶠAltare quoq; ᶠscissū ē
ᵍ& effusus est ᵉcinis ᵇ de
ᶜaltari: ᵖiuxta signū ᶜqđ
ᶠpredixerat ᵉvir ooooooo
ᵏdei ᶠin sermone ᵏ domi-
ni. ᵘEt ait ᵐrex ooooooo
°ad ᵖvirum ᵍdei. ᶠDepre-
care ooooooooooooooooo
ᵉfaciem ᶠdomini ᶠ dei tui
ᵍ& ora ooooooooooooooo
ᵘpro me: ᵇ vt restituatur
ᶜmanus mea ᵒmihi. ᶜOra
uit ᶠvir ᵍdei ᶠfaciem ᵏdomi
ni: ᶠ& reuersa est ooooooo
ᵐman⁹ ᵉregis ᵒad eū: ᶠ&
facta est ᵍsicut prius fue-
rat. ᶠLocutus est aūt ᵉrex
ᶜad ᵒvirum ᶜdei. oooooooo
ᶠVeni ᶠ mecū ᵍdomū ᵇ vt
prandeas: ᶜ& dabo oooo
ᵇtibi ᶜmunera. ᶠRn̄ditq;
ᵉvir ᵇ dei ooooooooooooo
ᶠad ᵏregē. ᶠSi ᵐdederis ᵉmi
hi ᵖmediam partem oooo
ᵍdomus tue ᶠnō ᵒveniam
ᶜtecum ᵒnec ᶜcomedam
ᶠpanem ᶠneq; ᵍbibam ᵇa-
quam ᶜin loco ooooooooo
ᵇisto. ᶠSic ᶜei ᵉmandatum
est ᵇmihi ᶠin sermōe ᵏ dñi
ᶠprecipientis. ᵐ Non ᵒco
medes ° panem ᵖ neq;
ᵍbibes ᵉaquā ᵒnec ᶜreuer-
teris ᵒper viam oooooooo
ᵍq ᶜ veniſti . ᶠ Abiit ergo
°per ᵇaliam ᵍviam ooooo
ᶜ& non ᵒest reuersus ᶜper
iter ᶠquo ᵍvenerat ᶠin ooo
ᵏbethel: ᶠprophetes autē
ᵐquidam ᵒsenex ᶜhītabat
ᵖin bethel ad quē ᵍvene-
rūt ᶠfilii sui: ᵒ& narrauerit

כָּל הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה אִישׁ
הָאֱלֹהִים הַיּוֹם בֵּית אֵל אֶת
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל הַמֶּלֶךְ
וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם וַיְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ
הָלַךְ וַיִּרְאוּ בָנָיו אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נָאָה
הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּא מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל בָּנָיו חִבְשׁוּ
לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ לוֹ הַחֲמוֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ
הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת
הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּאתָ מִיהוּדָה
וַיֹּאמֶר אָנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ
אִתִּי הַבַּיְתָה וְאֹכַל לֶחֶם וַיֹּאמֶר
לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ
וְלֹא אֹכַל לֶחֶם וְלֹא אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ
מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה כִּי דָבָר אֵלַי
בִּדְבַר יְהוָה לֹא תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא
תֵשֵׁב שָׁם מַיִם וְלֹא תָשׁוּב
לָלֶכֶת דַּרְכְּךָ אֲשֶׁר הָלַכְתָּ בָּהּ
וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ
וּמַלְאָךְ דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה
לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל בֵּיתֶךָ
וְיֹאכַל לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם כִּחֵשׁ לוֹ
וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ
וַיֵּשְׁתְּ מָיִם וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל
הַשֻּׁלְחָן וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל
הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ וַיִּקְרָא אֶל
אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּא מִיהוּדָה
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן כִּי
מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ אֶת
הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ מַיִם
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל
תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל תֵּשְׁתְּ מָיִם לֹא

'ei omnia opera q̄ fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba q̄ locutus fuerat ad regem narrauerunt pri suo. Et dixit eis pater eorum. Per quam viam abiit? Oſtenderūt ei filii sui viam per quam abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filiis suis. Sternite mihi asinum. Qui cū strauiſſent ascendit & abiit post virum dei: & inuenit eū ſedentem ſubtus terebinthum. Et ait illi. Tu ne es vir dei qui veniſti de iuda? Rñdit ille. Ego sū. Dixitq; ad eum. Veni mecū domū vt comedas panē. Qui ait. Nō possum reuerti neq; venire tecum: nec comedam panem neq; bibam aquā in loco iſto: qa locutus eſt dñs ad me in ſermone dñi dicens. Nō comedas panē & nō bibas aquam ibi: nec reuerteris per viā qua ieris. Qui abiit illi. Et ego pphe ta sum ſimilis tui. Et angelus locutus eſt mihi in ſermone domini dicens. Reduc eū te cum in domum tuam: vt comedat panē & bibat aquam. Fefellit eū & reduxit ſecū. Comedit ergo panē in domo eius & bibit aquā. Cū q; ſederent ad mēſam factus eſt ſermo domini ad pphetā qui reduxerat eū: Et exclamauit ad virum dei qui venerat de iuda dicens. Hec dicit dominus. Quia non obediēs fuiſti ori domini: & nō cuſtodiſti mādatū quod precepit tibi dominus deꝰ tuus: & reuerſus es & comediſti panē & bibiſti aquam in loco in quo p̄cepit tibi ne comederes panē neq; biberes aquam: non

omnia opera que fecit homo dei in die illa in bethel: τ verba q̄ locut' ſunt regi. τ locut' eſt ad eos pater eorū dicēs: per quā viā abiit? τ oſtēdit eis filij ſui viā p quā abierat homo dei q̄ venerat de iuda. τ ait filijs ſuis: ſternite mihi aſinū. τ ſtrauerūt ei aſinū, & aſcendit & abiit post eū. τ inuenit eū ſedētē ſub quercu. τ ait ei: tu es homo dei qui egreſſus es de iuda? τ ait: ego. τ dixit ei: veni mecū τ comede panē. τ dixit: non po ſſum reuerti tecum: neq; comedā panē neq; bibā aquā in loco iſto: q; ſic precepit mihi in ſermōe dñi dicēs: nō cōedas panē ibi τ nō bibas aquā: τ nō reuertaris in viā in qua ieris in ea. τ dixit ad eum: & ego propheta sum sicut τ tu: τ angelus locutus ē ad me in ſermōe dñi dicēs: reduc eū tecum in domū tuā: τ comedat panē τ bibat aquā. τ mētitus eſt ei: τ reduxit eū τ comedit panē τ bibit aquā in domo eius. τ factū ē cū ſederēt ad mēſam: factus ē ſermo dñi ad pphetā qui reduxerat eum: τ dixit ad homi nem dei qui venerat de iuda dicens: hec dicit dñs: quia exacerbaſti verbū dñi: τ nō cuſtodiſti mādatū q̄ō precepit tibi dñs deus tuus: τ reuerſus es τ comediſti panē τ bibiſti aquā in loco iſto: in quo locutus ſum ad te dicēs: nō comedas panē τ non bibas aquā: non

ingrediatur corpus tuū in ſepulchrū patrū
εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων
tuorū. ⁊ factū eſt poſtq̄ comedit ipſe panē ⁊ bi
σου. καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πι
bit aquā: ⁊ ſtrauit ipſi aſinū ꝑphe:
εῖν ὕδωρ, καὶ ἐπίσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον τῷ προφήτῃ,
⁊ reuerſus eſt ⁊ abiit. ⁊ inuenit eū leo in
καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἀπῆλθεν. καὶ εὗρεν αὐτὸν ὁ λέων ἐν
via: ⁊ occidit eū. ⁊ erat corp⁹
τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. καὶ ἦν τὸ σῶμα
eius proiectū in itinere: ⁊ aſin⁹ aſtabat
αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει
iuxta illū: ⁊ leo ſtabat iuxta cadauer. ⁊
παρ' αὐτῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ τὸ σῶμα. καὶ
ecce viri tranſeuntes ⁊ viderūt monticini
ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖ
um proiectū in via: ⁊ leo ſtetit iuxta
on ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα
monticiniū. ⁊ venerūt viri ⁊ loquūtur
τοῦ θνησιμαίου. καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες καὶ λαλοῦσιν
in ciuitate: vbi prophęta ſenex habitabat in
ἐν τῇ πόλει, ὃν ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν
ea. ⁊ audiuit q̄ reduxerat cum de via:
αὐτῇ. καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ,
⁊ ait: homo dei iſte: q̄ exacer
καὶ εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτος, ὃς παρεπί-
bauit verbū dñi: ⁊ tradidit eū dñs
κρανεν τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν κύριος τῷ
leoni: ⁊ cōfregit eū ⁊ occidit eū
λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν
iuxta verbū dñi qđ locut⁹ eſt ei. ⁊ locut⁹
κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἐλάλη-
eſt ad filios ſuos dicēs: ſternite mihi
σεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ λέγων, ἐπισάξατέ μοι
aſinū: ⁊ ſtrauerūt: ⁊ abiit ⁊ inuenit cor-
τὸν ὄνον, καὶ ἐπέσαξαν, καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρε τὸ σῶ-
pus eius proiectū in via: ⁊ aſinus ⁊ leo
μα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων
ſteterunt iuxta corpus. ⁊ nō comedit leo
εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα. καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ
corpus vel aſinū: ⁊ nō cōfregit aſinū. ⁊ tulit
σῶμα ἢ τὸν ὄνον, καὶ οὐ συνέτριψε τὸν ὄνον. καὶ ἦρεν ὁ
G prophęta ſenex corpus hominis
προφήτης ὁ πρεσβύτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ
dei: ⁊ impoſuit illud ſup aſinū: ⁊ redu
θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρε-
xit illud in ciuitatē prophete ſe
ψεν αὐτὸ εἰς τὴν πόλιν τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυ
nis vt plāgerēt ⁊ ſepelirēt eū. ⁊ poſuit
τέρου τοῦ κόψασθαι καὶ θάψαι αὐτόν. καὶ ἔθηκεν τὸ
corpus eius in ſepulchro ſuo: ⁊ plāxit
σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψατο
eum: heu frater. ⁊ factū ē poſtq̄ plāxerūt
αὐτόν, οὐαὶ ἀδελφέ. καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι
eum: ⁊ ait filijs ſuis dicēs: ſi mortu⁹
αὐτόν, καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων, ἐὰν ἀποθά-
fuero: ſepelite me i ſepulchro iſto: in quo hō
νω, θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος
dei ſepultus eſt in eo: iuxta oſſa eius po
τοῦ θεοῦ τέθαπται ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέ
nite me: vt ſaluēt̄ur oſſa mea cū oſſibus eius:
τε με, ἵνα σωθῇ τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν αὐτοῦ,
quia factū erit verbū qđ locut⁹ eſt in ꝓphę do-
ὅτι γενόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυ
mini ſup altare qđ in bethel: ⁊ cōtra
ρίου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν Βαιθήλ, καὶ ἐπὶ

οοοο

כָּל בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן׃ בֵּית בָּמָה
אַחַר הַדָּבָר הַזֶּה לֹא שָׁב יָרָבְעָם עִיר שוב
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וַיַּעַשׂ מִקְצוֹת רוּעַ עָשָׂה
הָעָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת וַיְחַפֵּץ יְמַלֵּא קָצָה מָלֵא
אֶת יָדוֹ וַיְהִי כֹהֲנֵי בָמוֹת׃ וַיְהִי
לַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת בֵּית יָרָבְעָם כָּחַד שָׁמַד
וּלְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי פָּנָה
הָאֲדָמָה׃ Cap. xiiij
חָלָה אֲבִיָּה בֶּן יָרָבְעָם ׃ וַיֹּאמֶר
יָרָבְעָם אֶל אִשְׁתּוֹ קוּמִי נָא אִישׁ
וְהִשְׁתַּנִּית וְלֹא יֵדְעוּ כִּי אַתְּ אִשָּׁה שָׁנָה
יָרָבְעָם וְהָלַכְתְּ שִׁלֹה הִנֵּה שָׁם
אֲחִיָּה הַנָּבִיא הוּא דִבֶּר עָלַי נָבָא
לִמְלֹךְ עַל הָעָם הַזֶּה׃ וְלָקַחַתְּ
בְּיָדֵךְ עֲשָׂרָה לֶחֶם וּנְקֻדִּים וּבַקְבּוּק
דְּבָשׁ וּבָאת אֵלָיו הוּא יַגִּיד לָךְ יגד נָגַד
מַה יִּהְיֶה לַנָּעַר׃ וַתַּעַשׂ כֵּן אִשֶּׁת עָשָׂה
יָרָבְעָם וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ שִׁלֹה וַתָּבֹא קום הָלַךְ
בֵּית אֲחִיָּה וַאֲחִיָּהוּ לֹא יָכֹל בוא
לִרְאוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו מִשֵּׁיבוֹ׃ רָאָה קום
וַיהוָה אָמַר אֶל אֲחִיָּהוּ הִנֵּה שוב
אֵשֶׁת יָרָבְעָם בָּאָה לִדְרשׁ
דָּבָר מֵעִמָּךְ אֶל בְּנָהּ כִּי
חֹלֶה הוּא כָּזֶה וְכָזֶה תְּדַבֵּר דבר
אֵלֶיהָ וְהָיָה בְּבֹאָהּ וְהִיא
מִתְנַכֵּרָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעַ אֲחִיָּהוּ נכר
אֶת קוֹל רַגְלֶיהָ בָּאָה בַּפֶּתַח
וַיֹּאמֶר בּוֹאִי אֵשֶׁת יָרָבְעָם אמר אִישׁ
לָמָּה זֶּה אַתְּ מִתְנַכֵּרָה
וְאָנֹכִי שָׁלוּחַ אֵלַיִךְ קָשֶׁה׃ לְכִי שלח הָלַךְ
אִמְרִי לְיָרָבְעָם כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר
הֲרִימֹתִיךָ מִתּוֹךְ הָעָם וָאֶתֶּנְךָ רום נָתַן
נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ נָגַד
וָאֶקְרַע אֶת הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד קרע מָלַךְ
וָאֶתְּנָהּ לָךְ וְלֹא הָיִיתָ כְּעַבְדִּי הָיָה

ὁῖα phana excelsoꝝ q̄ sunt in vrbib⁹ samarie. Post verba hec nō est reuersus hieroboam de via sua pessima: sed ecōtrario fecit de nouissimis pplis sacerdotes excelsorū: qcūq; volebat implebat manū suā: & fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ppter hāc cām peccauit domus hieroboā & euersa est & delet de supficie terre. 14. IN tempore illo egrotauit abia filius hieroboam. Dixitq; hieroboam vxori sue. Surge & cōmuta hītū ne cognoscaris q̄ sis vxor hieroboā: & vade in silo vbi est ahias ppheta qui locutus est mihi q̄ regnaturus eē sup pplm hūc. Tolle quoq; in manu tua decē panes & crustulam & vas mellis: & vade ad illū. Ipse ei indicabit tibi qd euenturū sit puero huic. Fecit vt dixerat vxor hieroboā: & cōsurgēs abiit in silo: & venit in domū ahie. At ille non poterat videre: q̄ caligauerāt oculi eius pre senectute. Dixit aūt dñs ad ahiā. Ecce vxor hieroboam igredit vt consulat te super filio suo qui egrotat. Hec & hec loqueris ei. Cum ergo illa itraret & dissimularet se esse que erat: audiuit ahias sonitum pedum eius ī troeuntis per ostium: & ait. Ingredere vxor hieroboam. Quare aliam te esse mulas? Ego āt missus sū ad te durus nūcius. Vade & dic hieroboam. Hec dicit dominus deus israel. Quia exaltaui te de medio populi & dedi te ducem super populū meum israel: & scidi regnum domꝰ dauid & dedi illud tibi: & nō fuisti sicut seruus meus

domos excelsorū q̄ sūt in samaria. τ post τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τῶν ἐν σαμαρείᾳ. καὶ μετὰ ταῦτα ἐλά-
verbū hoc nō reuersus est hieroboā de malicia λησεν.
τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας
sua: τ reuersus est τ fecit de parte po- αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λα-
puli sacerdotes excelsorū. q̄ volebat implebat οῦ ἱερέας τῶν ὑψηλῶν. ὃ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν
manū suā: τ fiebat sacerdos excelsoꝝ. τ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγίνετο ἱερεὺς τῶν ὑψηλῶν. καὶ
factū est verbū hoc in peccatū domui hierobo ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ ἱεροβο-
am: τ in destructionē τ in pdictionē a fa ὰμ, καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προσώ-
cie terre. που τῆς γῆς.

Cap.14.

IN tpe illo egrotauit abia filius hieroboā. τ Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠρρώστησεν ἀβιὰ υἱὸς ἱεροβοάμ. καὶ A
vxori sue dixit hieroboā: surge: τ muta- εἶπεν ἱεροβοὰμ, ἀναστὰς, καὶ ἀλλοίω-
tē γυναικὶ αὐτοῦ λέγων ἱεροβοάμ, ἀναστὰς, καὶ ἀλλοί-
beria: nō cognoscēt q̄ tu vxor hieroboā: τ va- σον, οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ ἱεροβοάμ, καὶ πο-
des in silo. ecce illic achia propheta: ρεύσῃ εἰς σηλώ. ἰδοὺ ἐκεῖ ἀχιὰ ὁ προφήτης,
ipse locutus est ad me q̄ regnabo sup po ὁ λαλήσας ἐπ' ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τοῦ λα-
pulū hunc. τ tolle in manu tua decē panes: οῦ τούτου. καὶ λάβε εἰς τὰς χεῖρά σου δέκα ἄρτους, 4.Re.
τ colyrida: τ vas mellis: τ ibis ad 8.c.
illū. ipse nūciabit tibi qd erit puero. καὶ κολλυρίδα, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς
αὐτόν. αὐτὸς ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῷ παιδίῳ.
τ fecit sic vxor hieroboā: τ surrexit τ a- καὶ ἐποίησεν οὕτως ἡ γυνὴ ἱεροβοάμ, καὶ ἀνέστη καὶ ἐπο-
bijt in silo: τ intrauit in domū achia. ρεύθη εἰς σηλώ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ἀχιά.
τ homo senex ad videdū: τ caliga D
bant oculi eius pre senectute eius. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἐμβλυώ-
vxor hieroboā ad achiā: ecce vxor hieroboā ingre- πουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρους αὐτοῦ. B
ditur vt querat verbū a te sup filio suo: τ dixit κύριος πρὸς ἀχιά, ἰδοὺ γυνὴ ἱεροβοὰμ εἰσέρ-
qui egrotat: sm hoc τ sm hoc lo- χεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ ὑπὲρ υἱοῦ αὐτῆς,
querio ad eū. τ factū est cū intraret il- ὅτι ἀρρωστεῖ ἐστι, κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λα-
la τ dissimulabat. τ factū est qū audiuit achia λήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐ-
sonitū pedū eius ingrediēte ea in ho- τὴν καὶ ὑποκρίνεσθαι αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἀχιὰ
situm. τ ait: ingredere vxor hieroboā: quare τὸν φόβον ποδῶν αὐτῆς εἰσερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ εἰσέρ-
tu dissimulas: τ ego sum nūcius ad te χεσθαι. καὶ εἶπεν, εἴσελθε γυνὴ ἱεροβοάμ, ἵνατί τοῦτο
durus. abiens dic hieroboā: hec di- σὺ ὑποκρίνῃ, καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος πρός σε
cit dñs deus israel: quia exaltaui te a σκληρός. πορευθεῖσα εἰπὸν τῷ ἱεροβοάμ, τάδε λέ-
medio pplī: τ dedi te ducē sup γει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀνθ' ὧν ἔστην ὕψωσά σε ἐκ μέσου
pplm israel: τ rupi regnū a domo τοῦ λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν
dauid: τ dedi illud tibi: τ nō fuisti λαὸν Ἰσραήλ, καὶ ἔρρηξα τὸ βασίλειον ἐκ τοῦ οἴκου
sicut seruus meus δαυίδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένου
ὡς ὁ δοῦλός μου

צנה	דָּוִד	dauid' qui	dauid: qui cuſtodiuit
עשׂה	אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וַאֲשֶׁר	cuſtodiuit mandata mea: &	δαυὶδ, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη
	הָלַךְ אַחֲרַי בְּכָל לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת	ſecutus eſt me in toto	ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ
	רַק הַיָּשָׁר בְּעֵינָי וַתָּרַע לַעֲשׂוֹת	corde ſuo faciens	ἐυθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐπορεύσω τοῦ ποιῆσαι
כל	כֹּל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ וַתֵּלֶךְ	qđ placitū eēt in cōſpe	vtra oēs ḋcūq; fuerāt in cōſpectu meo. & am
	וַתַּעַשׂ לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים	ctu meo: ſed opatus es	βαρὰ πάντας ὅσοι ἐγένοντο ἐις πρόσωπόν μου· καὶ ἐπο
	וּמַסֵּכוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ	male ſuper omnes qui	ἐυσας καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐτέρους θεοὺς καὶ χωνευ
	אַחֲרֵי גֵּוֶךָ לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה	fuerunt ante te: &	ad irritandum me: & me piecisti poſt te.
בוא	אֶל בֵּית יָרָבְעָם וְהַכְרַתִּי לְיָרָבְעָם	feciſti tibi deos alie	διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς οἶκον ἱεροβο
C	מַשְׁתִּין בְּקִיר עָצוּר וְעָזוּב	nos & cōflatiles vt me ad i	am: & perimā hieroboā mingētē ad parietē
עזב	בְּיִשְׂרָאֵל וּבִעַרְתִּי אַחֲרֵי בֵּית	racundiam prouocares:	ἀμ, καὶ ἐξολεθρεύσω ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον
בער	יָרָבְעָם כַּאֲשֶׁר יְבַעֵר הַגֶּלָל עַד	me aūt piecisti poſt cor	& detentum & relictum in iſrael. &
תמם	תֻּמּוֹ הַמֵּת לְיָרָבְעָם בָּעִיר יֹאכְלוּ	pus tuū. Idcirco ecce e	καὶ ἐπιχώδιον καὶ καταλελειμμένον ἐν ἰσραὴλ· καὶ
אכל	הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ	go inducā mala ſup do	colligā hieroboā vt colligit fimus vſq; dū cō
	עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי יְהוָה דִּבֶּר: וְאַתְּ	mū hieroboā: & pcuti	ἐπιλίξω ἱεροβοὰμ καθὼς ἐπιλέγεται κόπρος ἕως τε
	קוּמִי לְכִי לְבֵיתֵךְ בְּבוֹא רַגְלַיִךְ	am de hieroboā mingē	ſumetur ipſe. mortuū ex hieroboā in
	הָעִירָה וּמֵת הַיֶּלֶד: וְסָפְדוּ לוֹ כָּל	tē ad parietem clauſū &	λιωθῆται αὐτός· τὸν τεθνηκότα τοῦ ἱεροβοὰμ ἐν τῇ
מות	יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי זֶה לְבַדּוֹ	nouiſſimum i iſrael: &	ciuitate comedent canes. & mortuū in
בדד	יָבֹא לְיָרָבְעָם אֶל קֶבֶר יַעַן נִמְצָא	mūdabo reliqas dom	πόλει καταφάγονται οἱ κύνες· καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν
מצא	בּוֹ דָּבָר טוֹב אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי	hieroboā: ſicut mūda	agro comedent voluceres celi: quia
	יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יָרָבְעָם: וְרַק הִקִּים יְהוָה	ri ſolet fimus vſq; ad	τῷ ἀγρῷ καταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι
	לוֹ מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַכְרִית	purū. Qui mortui fue	dñs locut' ē. & tu ſurge vade in domū tuā:
כרת	אֶת בֵּית יָרָבְעָם זֶה הַיּוֹם וּמָה גַּם	rint de hieroboā in ciui	κύριος ἐλάλησε· καὶ σὺ ἀνάστα πορεύθητι εἰς οἶκόν σου,
	עַתָּה: וְרָבָה יְהוָה אֶת יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר	tate comedēt eos canes.	& quū intrabunt pedes tui ciui
נוד	יָנוּד הַקָּנֶה בַּמָּיִם וְנָתַשׁ אֶת	q̄t mortui fuerit in a	καὶ ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι τοὺς πόδας σου τὴν πό
	יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה	gro vorabunt eos aues	tate: morietur puer: & plāgent eū oīs
זרה	הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתָם וְזֵרֵם	celi: quia dñs locutus	λη, ἀποθανεῖται τὸ παιδάριον, καὶ κόψονται αὐτὸ πᾶς
	מֵעֵבֶר לַנָּהָר יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת	eſt. Tu igit ſurge & va	iſrael: & ſepelient eum: q; iſte ſolus indu
עשׂה	אֲשֵׁרֵיהֶם מַכְעִיסִים אֶת יְהוָה: וַיִּתֵּן	de in domū tuā & in ip	ἰσραὴλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσι
נתן	אֶת יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל חַטֹּאות יָרָבְעָם	ſo itroitu pedū tuorū i	cetur hieroboā ad ſepulchrū: qñ intrāt ē in co
חטא	אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא	vrbē morietur puer: &	λυσιεῖται τῷ ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐ
קום איש	אֶת יִשְׂרָאֵל: וַתָּקָם אֲשֶׁת	plangēt eū oīs iſrael &	D verbū bonū de dño deo iſrael in do
ילך בוא	יָרָבְעָם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא תִרְצָתָה הִיא	ſepelient. Iſte enim ſol	τῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ ἐν οἴ
מות	בָּאָה בְּסַף הַבַּיִת וְהַנַּעַר מֵת	inferetur de hieroboā	mo hieroboā. & ſuſcitabit dño ſibi regem ſup
קבר סבב	וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ לוֹ כָּל	in ſepulchrū: quia in	κω ἱεροβοὰμ· καὶ ἀναστήσει κύριος ἑαυτῷ βασιλέα ἐπὶ
	יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר	uentus eſt ſup eo ſermo	iſrael: qui pcutiet domū hieroboā hac die
נבא	בְּיַד עַבְדּוֹ אֲחִיָּהוּ הַנָּבִיא: וְיֶתֶר	bonus a domino deo	ἰσραὴλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέ
		iſrael in domo hierobo	ρᾳ νῦν τε καὶ νῦν. καὶ πλήξει κύριος τὸν ἰσραὴλ, καθὼς
		am: Cōſtituet ā ſibi do	κινεῖται ὁ κάλαμος ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκριλεῖ τὸν ἰσ
		minus regem ſup iſrael	rael a ſumo terre bone huius: quā
		qui percutiet	ραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς
		domū hieroboā in hac	dedit patribus eorū. & ventilabit eos
		die & in hoc	δέδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς
		tpe: & pcutiet dñs de	a trano flumine. quia fecerūt
		iſrael: ſicut	ἀπὸ περαν τοῦ ποταμοῦ· ἀνθ' ὧν ὅσοι ἐποίησαν
		moueri ſolet arundo	lucos ſuos irritantes dñm. & tradet
		in aqua. Et euellet	τὰς ἄλσεις αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον· καὶ δώσει
		iſrael de terra bona	dño iſrael ḡra pctōr hieroboā: q̄ pecca
		hac: quā dedit patri	κύριος τὸν ἰσραὴλ χάριν ἁμαρτιῶν ἱεροβοὰμ, ὃς ἥμαρ
		bus eorum: & vētilabit	E uit & q̄ peccare fecit iſrael. & ſurrexit vxor hieroboā
		eos trans flumen: quia	ται καὶ ὃς ἐξήμαρτεν ἰσραὴλ· καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ ἱεροβοὰμ
		fecerunt ſibi	& abūt in therſa. & factū eſt cū ingrederet
		lucos vt irritarent do	καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν θερσά· καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν
		minum Et tradet domi	in veſtibulū domus: & puer mor
		nus deus iſrael propter	ἐν τῷ πρόθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέ
		peccata hieroboam qui	thus eſt: & ſepelierūt eū: & plāxerūt eū oīs iſ
		peccauit & pecca	ραὴλ, καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸ πᾶς ἰσ
		re fecit iſrael. Surrexit itaq; vxor	rael ſm verbū dñi qđ locut' eſt in manu
		hieroboā: & abiit: & ve	ραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ
		nit in therſa. Cumq; illa	ſerui ſui achia prophete. & reliquum
		ingrederetur limen do	δούλου αὐτοῦ ἀχιὰ τοῦ προφήτου· καὶ περισσὸν οο
		mus: puer mortuus eſt	οοοο

דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם וַאֲשֶׁר
מָלַךְ הִנָּם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהַיָּמִים
אֲשֶׁר מָלַךְ יָרָבְעָם עֶשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם שָׁנָה וַיִּשְׁכַּב עִם
אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
וְרַחַבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה
בֶּן אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם
בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַר
יְהוָה לָשׂוּם אֶת שְׁמוֹ שָׁם
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ
נַעֲמָה הָעַמֳּנִית׃ וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ מִכֹּל
אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם בְּחַטֹּאתָם
אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ וַיִּבְנוּ גַם הֵמָּה לָהֶם
בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל
גִּבְעָה גְּבֹהָה וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן׃
וְגַם קָדֵשׁ הָיָה בָּאָרֶץ עָשׂוּ כְּכֹל
תּוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי
בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם
עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם
עַל יְרוּשָׁלָם׃ וַיִּקַּח אֶת
אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֶת אוֹצְרוֹת
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת הַכֹּל לָקָח
וַיִּקַּח אֶת כָּל מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר
עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
רְחַבְעָם תַּחְתָּם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת
וְהִפְקִיד עַל יַד שָׂרֵי הָרָצִים
הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי
מְבִיאִים בֵּית יְהוָה וְהָרָצִים
וְהֵשִׁיבוּם אֶל תָּא הָרָצִים׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם וְכָל אֲשֶׁר
עָשָׂה הֲלֹא הֵמָּה כְּתוּבִים
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי

verborũ hieroboã quõ pugnauerit: & quõ regnauerit: ecce ſcripta ſunt in libro verbo rũ dierum regum iſrael. Dies autem quibus regnauit hieroboam viginti duo anni ſunt. Et dormiuit hieroboam cum pãtibus ſuis: regnauitq; nadab filius eius pro eo. Porro roboã filius ſalomonis regnauit in iuda. Quadraginta & vnius anni erat roboam cũ regnare cepiſſet: & decẽ & ſeptẽ annis regnauit in ieruſalem ciuitate quam elegit dominus vt poneret nomen ſuum ibi ex oĩbus tribubus iſrael. Nomẽ ãt matris eius Naama amanites. Et fecit iudas malum coram domino & irritauerũt eũ ſuper oĩbus que fecerant patres eorum in peccatis ſuis q peccauerũt. Edificauerunt enĩ & ipſi ſibi aras & ſtatuas & lucos ſuper omnem collẽ excelſum: & ſub ter oẽm arborẽ frõdoſam: ſed & effeminati fuerunt in terra: fecerũtq; oẽs abominatiões gentiũ quas attriuit dominus ante faciẽ filiorum iſrael. In quinto aũt anno regni roboam aſcendit ſeſac rex egypti in ieruſalem: & tulit theſauros domus dominĩ & theſauros regios & vniuerſa diripuit: ſcuta quoq; aurea que fecerat ſalomon pro quibus fecit rex roboam ſcuta erea: & tradidit ea in manu ducũ ſcutariorũ & eorũ qui excubabant añ oſtium domus regis. Cũq; igrederetur rex in domũ dñi portabãt ea q pẽundi habebãt of ficiũ: & poſtea reportabãt ad armamẽtarium ſcutariorum. Reliq aũt ſermonũ roboã & oĩa que fecit: ecce ſcripta ſunt in libro ſermonũ dierum regum

ρημα τῶ ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐβα
gnauit: ecce ea ſcripta in libro verbo
σίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημά
rum dierũ regum iſrael. & dies
των τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραὴλ. καὶ αἱ ἡμέ
quibus regnauit hieroboã viginti & duo ãni: &
ραι ἃς ἐβασίλευσεν ἱεροβοὰμ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη, καὶ
dormiuit cũ patribus ſuis: & regnauit
ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε
nadab filius eius pro eo. & roboã filius ſalo
ναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ῥοβοὰμ υἱὸς σολο
monis regnauit in iuda: fiktus quadraginta 1.Pa
μῶντος ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰούδαν, υἱὸς τεσσαράκοντα 11.4.
& vnĩ ãnos roboã cũ regnaret ipſe. &
καὶ ἑνὸς ἐτῶν ῥοβοὰμ ἐν τῶ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ
ſeptemdecim ãnis regnauit in hieruſalẽ
ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἱερουσαλὴμ τῆ
ciuitate in qua elegit dñs vt poneret nomẽ ſuũ ibi
πόλει ἐν ᾗ ἐξελέξατο κύριος θεῖναι τὸ ὄνομα αὐτ ἐκεῖ
ex oĩbus tribubus iſrael. & nomẽ ma
ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ ἰσραὴλ. καὶ τὸ ὄνομα τῆς μη
tris eius naama amanitis. & fecit iudas
τρὸς αὐτοῦ νααμὰ ἡ ἀμανῖτις. καὶ ἐποίησεν ἰούδας
malũ coram dño. & emulatus eſt eũ in
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κύριου. καὶ παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν
oĩbus q fecerũt patres ſui: & in
πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς
peccatis ſuis q peccauerũt. & edificauerũt ſi
ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον. καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυ
bi excelſa & ſtatuas & lucos ſup oẽm collẽ excel
τοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψη
ſum: & ſubter oĩne lignũ frõdoſũ. & cõtu
λὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου. καὶ συνέ
lio facta eſt in terra: & fecit ab oĩbus
στησεν ἐγένετο ἐν τῆ γῆ, καὶ ἐποίησεν ἀπὸ πάντων τῶν
abominatiõib gẽtiũ quas abſtulit dñs a fa
βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώ
cie filiorũ iſrael. & factũ eſt in anno
που τῶν υἱῶν ἰσραὴλ. καὶ ἐγένετο ἐν τῶ ἐνιαυτῶ τῶ
quinto regnante roboam: aſcẽdit ſuſac rex
πέμπτῳ βασιλεύοντος ῥοβοάμ, ἀνέβη σουσὰκ βασι
egypti in hieruſalem: & tulit oẽs
λεὺς αἰγύπτου ἐπὶ ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς
theſauros domũ dñi & theſauros domũ
ἐνσαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς ἐνσαυροὺς οἴκου τοῦ
regio: & vniuerſa cepit: & ſcuta
βασιλέως, καὶ τὰ πάντα ἔλαβε, καὶ τὰ ὅπλα τὰ
aurea q fecit ſalomon. & fecit roboã
χρυσᾶ ἃ ἐποίησε σολομών. καὶ ἐποίησε ῥοβοὰμ ὁ
rex ſcuta erea pro eis. & ꝓpoſiti erãt
βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν, καὶ ἐπέκειτο
ſup ea ducẽs ꝓcurſorũ cuſto
ἐπ' αὐτῶν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσ
dientes portã domus regie. & factũ
σοντες τὴν πυλῶνα οἴκου τοῦ βασιλέως. καὶ ἐγέ
eſt vt ingrederet rex in domũ dñi:
το ὡς ἂν εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου,
portabãt ea ꝓcurſores & firmabãt ea
ἤρων αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ ἀπεκρίδωτο αὐ
in thalamũ ꝓcurſorũ. & reliqua
τὰ εἰς τὸ θεὶ τῶν παρατρεχόντων. καὶ τὰ λοιπὰ
ſermonũ roboã & oĩa que fecit: nõ
τῶν λόγων ῥοβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ
ne hec ſcripta in libro ſermonũ
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν
dierũ regum
ἡμερῶν τῶν βασιλέων

iuda: ⁊ bellum fuit inter roboā ⁊ hierobo
ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον ῥοβοὰμ καὶ ἱεροβο-
am cūctis dieb⁹. ⁊ dormiuit roboā cū
ἀμ πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἐκοιμήθη ῥοβοὰμ μετὰ τῶν
patribus suis: ⁊ sepelitur cū pr̄ibus su-
πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐ-
is in ciuitate dauid. ⁊ nomē mr̄is eius naa
τοῦ ἐν πόλει δαυίδ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ναα
ma ammanitis. ⁊ regnauit abia filius eius
μὰ ἡ ἀμμανῖτις. καὶ ἐβασίλευσεν ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ
pro eo.
ἀντ' αὐτοῦ.

Ca. 15.

A IN octauo decimo anno regnante hiero
Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος ἱερο
boam filio nabat: regnat abia filius roboā sup iu-
2. Pa. 13. a. βοὰμ υἱοῦ ναβάτ, βασιλεύει ἀβιὰ υἱὸς ῥοβοὰμ ἐπὶ ἰού
dam. ⁊ trib⁹ ānis regnauit in hierusalem. ⁊ no
δαν. καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνο
men mr̄is sue maacha filia abesalom. ⁊
μα τῆς μητρὸς αὐτοῦ μααχὰ θυγάτηρ ἀβεσαλώμ. καὶ
ambulauit in oībus peccatis pr̄is sui q̄
ἐπορεύθη ἐν πάσαις ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς
fecerat ante eū: ⁊ nō erat cor eius
ἐποίησεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ
perfectū cū dn̄o deo suo: sicut cor dauid
τελεία μετὰ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία δᾱδ
patris sui: quia pp dauid dedit ei do
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι διὰ δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ κύ
minus de⁹ su⁹ reliquias in hierusalem: vt statueret
ριος ὁ θεὸς αὐτοῦ κατάλειμμα ἐν ἱερουσαλήμ, ἵνα στήσῃ τὰ
filios eius post eū: ⁊ statueret hierusalem: vt
τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ στήσῃ τὴν ἱερουσαλήμ, ὡς
fecit dauid rectū corā dn̄o: ⁊ nō de-
ἐποίησε δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐξέ
clinauit ab oībus que preceperat ei cūctis
κλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς
diebus vite sue: p̄terq̄ in sermōe vrie
ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐν ῥήματι οὐρίου
chettei. ⁊ bellum fuit inter roboā ⁊ in-
τοῦ χετταίου. καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ ῥοβοὰμ καὶ με
B ter hieroboam oīb⁹ diebus vite eius.
2. Pa. 14. a. ταξὺ ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
⁊ reliqua sermonū abia ⁊ oīa que fe
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀβιὰ καὶ πάντα ὅσα ἐποί
cit: nonne hec scripta sunt in libro sermonū
ησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων
dierū regū iuda: ⁊ preliū fuit
τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν
inter abia ⁊ inter hieroboā. ⁊ dormiuit
ἀναμέσον ἀβιὰ καὶ ἀναμέσον ἱεροβοάμ. καὶ ἐκοιμήθη
abia cū pr̄ibus suis: ⁊ sepelitur in ci-
ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν πό
uitate dauid. ⁊ regnauit asa fili⁹ ei⁹ pro eo. in
λει δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν τῷ
anno vicesimo hieroboā regis is
ἐνιαυτῷ τῷ εἰκοστῷ τοῦ ἱεροβοὰμ βασιλέως τοῦ ἰσ-
rael regnat asa sup iudā: ⁊ quadragin-
ραὴλ βασιλεύει ἀσὰ ἐπὶ ἰούδαν, καὶ τεσσαράκον
ta ⁊ vno anno regnauit in hierusalem. ⁊ nomē
τα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα
matris eius maacha filia abesalom. ⁊
τῆς μητρὸς αὐτοῦ μααχὰ θυγάτηρ ἀβεσαλώμ. καὶ
fecit asa rectū corā dn̄o: sic dauid
ἐποίησεν ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς δαυὶδ ὁ
pater eius. ⁊ abstulit iniciatos a terra: ⁊
πατὴρ αὐτοῦ. καὶ ἀφεῖλε τοὺς τετελεσμένους ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ
abstulit vniuersas abominatiōes q̄ fecerūt pa
ἐξῆρε πάντα τὰ βδελύγματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέ
tres eius. ⁊ maacha mr̄em suā amo-
C ρες αὐτοῦ. καὶ τὴν μααχὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ με-
uit vt nō esset princeps: sicut
τέστησεν τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθότι

iuda: Fuitq̄ bellum in
ter roboam
& hieroboam cunctis
diebus. Dormiuitq̄
roboā cū patribus su-
is: & sepultus est cum
eis in ciuitate dauid.
Nomen āt matris eius
naama amanitis. Et re
gnauit abia filius eius
pro eo. 15.

IGitur in octauo
decimo āno regni
hieroboā filii nabath:
regnauit abia super iu
dam. Tribus
annis regnauit in ieru
salem. Nomen
matris eius maacha fi-
lia abessalon. Ambula
uitq̄ in oībus peccatis
patris sui que fecerat
ante eū: nec erat cor e
ius perfectum cum
dn̄o deo suo sicut cor
dauid patris eius.
Sed propter dauid de
dit ei dominus de⁹ su⁹
lucernā in ierusalem vt
suscitaret
filiū eius post eū & sta
tueret ierusalem: eo
q̄ fecisset dauid rectū
in oculis
dn̄i: & nō declinasset
ab oībus q̄ p̄ceperat ei
cūctis diebus vite sue:
excepto sermōe vrie
ethei. Attamē bellū fu
it inter roboam
& hieroboā omni tpe
vite eius. Reliqua aūt
sermonum abie & om
nia que fecit:
nōne hec scripta sūt in
libro verborum
dierum regū iuda: Fu
itq̄ prelium
inter abiā & inter hie-
roboam. Et dormiuit
abia cū pr̄ibus suis: &
sepelierūt eū in ciuitate
dd̄: regnauitq̄ asa fili
us eius p eo. In anno er
go vicesimo hieroboā
regis israel
regnauit asa rex iuda:
& quadraginta
& vno anno regnauit
in ierusalē. Nomen
matris eius maacha fi-
lia abessalon:
& fecit asa rectū an cō
spectum domini
sicut dd̄ pr̄ eius: & ab-
stulit effeminatos de
terra: purgauitq̄ vni-
uersas sordes idolorum
que fecerāt pr̄es eius.
Insuper & maacham
matrem suā amouit ne
esset princeps in sacris

לָהֶם הָיָה יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּן רְחַבְעָם
יוֹם שָׁכַב וּבֵין יָרָבְעָם כָּל הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב
קָבַר רְחַבְעָם עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וְשֵׁם אִמּוֹ
מָלַךְ נָעֲמָה הָעַמֹּנִית וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם בְּנוֹ
Cap. xv. תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה
שָׁנָה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם בֶּן נְבָט
מָלַךְ אֲבִיָּם עַל יְהוּדָה׃ שָׁלֹשׁ
שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָיִם וְשֵׁם
אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ
בְּכָל חַטֹּאות אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה
פָּנָה לְפָנָיו וְלֹא הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם
יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִד אָבִיו׃
כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן יְהוָה אֱלֹהָיו
נוּר קוּם לוֹ נִיר בִּירוּשָׁלָיִם לְהָקִים אֶת
עָמַד בְּנוֹ אַחֲרָיו וְלְהַעֲמִיד אֶת יְרוּשָׁלָיִם׃
אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
סוּר יְהוָה וְלֹא סָר מִכֹּל אֲשֶׁר צִוָּהוּ
יוֹם חָיָה כֹּל יְמֵי חַיָּיו רַק בִּדְבָר אוּרִיָּה
לָהֶם הָיָה הַחִתִּי׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין רְחַבְעָם
וּבֵין יָרָבְעָם כָּל יְמֵי חַיָּיו׃ וְיֶתֶר
דִּבְרֵי אֲבִיָּם וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה וּמִלְחָמָה
הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב
קָבַר אֲבִיָּם עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר
מָלַךְ שָׁנָה דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת
עֶשְׂרִים לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
רָבַע מָלַךְ אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים
וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָיִם וְשֵׁם
אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת אֲבִישָׁלוֹם׃
עָשָׂה וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
עָבַר כְּדָוִד אָבִיו׃ וַיַּעֲבֵר הַקְּדֵשִׁים מִן
סוּר גָּלַל הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת כָּל הַגִּלּוּלִים
אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ וְגַם אֶת
גָּבַר מַעֲכָה אִמּוֹ וַיְסִרֶהָ מִגְּבִירָה

אֲשֶׁר עָשְׂתָה מִפְּלֶצֶת לַאֲשֵׁרָה פָּלַץ
וַיִּכְרֹת אָסָא אֶת מִפְּלַצְתָּהּ כָּרַת
וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן וְהָבָמוֹת לֹא שָׂרַף בָּמָה
סָרוּ רַק לְבַב אָסָא הָיָה שָׁלֵם
עִם יְהוָה כָּל יָמָיו וַיָּבֵא אֶת יוֹם בּוֹא
קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשֵׁי בֵּית יְהוָה
כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים וּמִלְחָמָה הָיְתָה כָּלָה לָחַם
בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה
כָּל יְמֵיהֶם וַיַּעַל בַּעְשָׁא עָלָה
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עַל יְהוּדָה וַיִּבֶן כָּנָה
אֶת הָרָמָה לְבִלְתִּי תֵּת יוֹצֵא נָתַן יָצָא
וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּקַּח בּוֹא לָקַח
אָסָא אֶת כָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב
הַנּוֹתָרִים בְּאוֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה יָתַר אָצַר
וְאֶת אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם נָתַן שָׁלַח
הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל בֶּן הַדַּד בֶּן טַבְרִמֹּן
בֶּן חֶזְיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב
בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ כָּרַת
בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי
לְךָ שֹׁחַד כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ הָפֵרָה אֶת יָלַךְ פּוּר
בְּרִיתְךָ אֶת בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וְיַעֲלֶה מֵעָלָי וַיִּשְׁמַע בֶּן הַדַּד עָלָה שָׁמַע
אֶל הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת
שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר לוֹ עַל עָרֵי שׂוּר עִיר
יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת עִיּוֹן וְאֶת דָּן נָכָה
וְאֶת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְאֶת כָּל
כִּנְרוֹת עַל כָּל אֶרֶץ נַפְתָּלִי
וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל הָיָה חָדַל
מִבְּנוֹת אֶת הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה בָּנָה
וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת
כָּל יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ נָקָה נָשָׂא
אֶת אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת עֵצֶיהָ
אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּם בָּנָה
הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת
הַמִּצְפָּה וְיֶתֶר כָּל דִּבְרֵי אָסָא

priapi & in luco eius quē consecrauerat. Subuertitq; specū eius & confregit simulacrū turpissimū & cōbussit in torrēte cedron. Excelsa aūt nō abstulit. Verū tamen cor asa pfectū erat cum dño deo suo cunctis diebus suis: & intulit ea q̄ sctificauerat pater suus & vouerat in domū dñi argētum & aurū & vasa. Bellū āt erat inter asa & baasa regem israel cunctis diebus eorum. Ascendit quoq; baasa rex israel in iudam: & edificauit rama vt non possit qspiam egredi vel igredi de pte asa regis iude. Tollens itaq; asa omne argētum & aurum qd remāserat in thesauris domus domini: & in thesauris domus regie: dedit illud in manus seruorum suorum: & misit ad benadab filiū tabrēmon filii ezion regem syrie qui habitabat in damasco dicēs. Fedus est inter me & te & inter patrē meū & patrem tuum: ideo misi tibi munera argētū & aurū: & peto vt vēias & irritū facias fedus qd habes cū baasa rege israel: & recedat a me. Acquiescens benadab regi asa misit principes exercitus sui in ciuitates israel: & percusserunt ahion & dan & abel domum maacha & vniuersam cenneroth: oēm. s. terram neptalim. Quod cum audisset baasa intermisit edificare rama & reuersus est in thersa. Rex autem asa nunciū misit in oēm iudā dicēs Nemo sit excusatus. Et tulerit lapides de rama & ligna eius qbus edificauerat baasa: & extruxit d eis rex asa gabaa beniami & maspha. Reliqua autē oīum sermonum asa

fecit synodū luco eius. & abscidit asa ἐποίησεν σύνοδον τῷ ἄλσει αὐτῆς· καὶ ἐξέκοψεν ἀσὰ
oia lustra eius: & cōbussit in πάσας τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρυσεν ἐν
igne in torrēte cedrō: at excelsa nō ab πυρὶ ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρών, τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆ
stulit. verūtū cor asa erat pfectū cū dño cun ρεν· πλὴν ἡ καρδία ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου πά
ctis diebus suis. & intulit asa in do σας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ· καὶ εἰσήνεγκεν ἀσὰ εἰς τὸν οἶ
mum dñi colūnas patris sui & κον κυρίου τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς
colūnas argēteas & aureas: & intulit in κίονας τοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς, καὶ εἰσήνεγκεν εἰς
domū dñi argentū & aurū & vasa. & bel τὸν οἶκον κυρίου ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη· καὶ πόλε
lum erat inter asa & inter baasa regē μος ἦν ἀναμέσον ἀσὰ καὶ ἀναμέσον βαασὰ βασιλέως
israel cunctis diebus. & ascēdit baasa rex ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας· καὶ ἀνέβη βαασὰ βασιλεὺς
israel in iudā: & edificauit rama: vt nō ἰσραὴλ ἐπὶ ἰούδαν, καὶ ὠκοδόμησε τὴν ῥαμά, τοῦ μὴ
esset egrediens & ingrediens asa re εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ ἀσὰ βασι D
gi iuda. & cepit asa argentū & aurū λεῖ ἰούδα· καὶ ἔλαβεν ἀσὰ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον
inuētū in thesauris domus dñi & in the τὸ εὑρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς in
sauris domus regis: & dedit illud in manus σαυροῖς οἴκου τῶν βασιλέως, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τῶν
seruorū suorū. & misit eos rex asa ad παίδων αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἀσὰ πρὸς
filiū ader filij tabremon filij azion regis syrie q̄ υἱὸν ἀδὲρ υἱοῦ ταβρεμὼν υἱοῦ ἀλιὼν βασιλέως συρίας τῶν
habitabat in damasco dicēs: fedus sit in κατοικοῦντος ἐν δαμασκῷ λέγων, διαθήκη ἔστω ἀναμέ
ter me & inter te & inter patrē σον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός
meū & inter patrē tuū: ecce misi μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου, ἰδοὺ ἀπέσταλκά G
tibi munera argēti & auri: veni irritū facias σοι δῶρα ἀργυρίου καὶ χρυσίου, δεῦρο διασκέδασον τὴν
fedus tuū qd ad baasa regē israel: & ascen διαθήκην σου τὴν πρὸς βαασὰ βασιλέα ἰσραήλ, καὶ ἀναβή
det a me. & audiuit filius ader regem asa: σεται ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ἤκουσεν υἱὸς ἀδὲρ τῶν βασιλέως ἀσά,
& misit principes exercitus sui in καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐν E
ciuitates israel. & percussit ain: & ταῖς πόλεσι τοῦ ἰσραήλ· καὶ ἐπάταξε τὴν ἀΐν, καὶ
dan: & abel domus maacha: & vniuersam τὴν δάν, καὶ τὴν ἀβὲλ οἴκου μααχά, καὶ πᾶσαν τὴν
chenereth vsq; ad oēm terrā nephthalim. & factū ē vt χενερὲθ ἕως πάσης τῆς γῆς νεφθαλίμ· καὶ ἐγένετο ὡς
audiuit baasa: & intermisit edificare ra ἤκουσε βαασά, καὶ διέλιπεν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν ῥα
ma: & reuersus ē in thersa. & rex asa nun μά, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς θερσά· καὶ ὁ βασιλεὺς ἀσὰ πα
ciauit omni iuda vt nullus excusatus. & tollūt lapides ρήγγειλεν παντὶ ἰούδα ἐν ἀκί· καὶ ἄιρουσι τοὺς λίθους
rama & ligna eius q̄ edificauit baasa: & τῆς ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ὠκοδόμησεν βαασά, καὶ
edificauit in eis asa rex collē ben ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ἀσὰ ὁ βασιλεὺς τὸν βουνὸν βεν
iamin & speculā. & reliqua sermonū asa ιαμὶν καὶ τὴν σκοπιάν· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀσὰ

וְכָל׳ גְּבוּרָתוֹ ׳וְכֹל ׳אֲשֶׁר ׳עָשָׂה
וְהֶעָרִים׳אֲשֶׁר ׳בָּנָה ׳הֲלֹא ׳הֵמָּה
כְּתוּבִים׳עַל׳סֵפֶר ׳דִּבְרֵי ׳הַיָּמִים
לְמַלְכֵי ׳יְהוּדָה ׳רַק ׳לְעֵת ׳זִקְנָתוֹ
חָלָה׳אֶת׳רַגְלָיו׃׳וַיִּשְׁכַּב ׳אָסָא׳עִם
אֲבֹתָיו ׳וַיִּקָּבֵר ׳עִם ׳אֲבֹתָיו׳בְּעִיר
דָּוִד׳אָבִיו ׳וַיִּמְלֹךְ ׳יְהוֹשָׁפָט ׳בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃׳וְנָדָב׳בֶּן׳יָרָבְעָם׳מָלַךְ ׳עַל
יִשְׂרָאֵל ׳בִּשְׁנַת ׳שְׁתַּיִם ׳לְאָסָא
מֶלֶךְ׳יְהוּדָה ׳וַיִּמְלֹךְ ׳עַל ׳יִשְׂרָאֵל
שָׁנָתַיִם׃׳וַיַּעַשׂ׳הָרַע׳בְּעֵינֵי ׳יְהוָה
וַיֵּלֶךְ׳בְּדֶרֶךְ׳אָבִיו׳וּבְחַטָּאתוֹ ׳אֲשֶׁר
חָטָא׳אֶת׳יִשְׂרָאֵל׃׳וַיִּקְשֹׁר׳עָלָיו
בַּעְשָׁא׳בֶּן׳אֲחִיָּה׳לְבֵית ׳יִשָּׂשכָר
וַיַּכֵּהוּ ׳בַּעְשָׁא ׳בְּגִבְּתוֹן ׳אֲשֶׁר
לַפְּלִשְׁתִּים ׳וְנָדָב ׳וְכָל ׳יִשְׂרָאֵל
צָרִים׳עַל׳גִּבְּתוֹן׃׳וַיְמִיתֵהוּ ׳בַּעְשָׁא
בִּשְׁנַת׳שָׁלֹשׁ׳לְאָסָא׳מֶלֶךְ׳יְהוּדָה
וַיִּמְלֹךְ׳תַּחְתָּיו׃׳וַיְהִי ׳כְּמָלְכוֹ ׳הָכָה
אֶת׳כָּל׳בֵּית׳יָרָבְעָם׳לֹא ׳וְהִשְׁאִיר
כָּל׳נְשָׁמָה׳לְיָרָבְעָם׳עַד ׳הִשְׁמִדוֹ
כִּדְבַר׳יְהוָה׳אֲשֶׁר׳דִּבֶּר׳בְּיַד׳עַבְדּוֹ
אֲחִיָּה ׳הַשִּׁילֹנִי׃׳עַל ׳חַטֹּאות
יָרָבְעָם ׳אֲשֶׁר ׳חָטָא ׳וַאֲשֶׁר
הֶחֱטִיא׳אֶת׳יִשְׂרָאֵל׃׳בְּכַעְסוֹ׳אֲשֶׁר
הִכְעִיס׳אֶת׳יְהוָה ׳אֱלֹהֵי׳יִשְׂרָאֵל׃
וְיֶתֶר׳דִּבְרֵי ׳נָדָב ׳וְכָל ׳אֲשֶׁר
עָשָׂה׳הֲלֹא׳הֵם ׳כְּתוּבִים ׳עַל
סֵפֶר ׳דִּבְרֵי ׳הַיָּמִים ׳לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃׳וּמִלְחָמָה׳הָיְתָה׳בֵּין׳אָסָא
וּבֵין׳בַּעְשָׁא ׳מֶלֶךְ׳יִשְׂרָאֵל׳כָּל
יְמֵיהֶם׃׳בִּשְׁנַת׳שָׁלֹשׁ׳לְאָסָא
מֶלֶךְ׳יְהוּדָה׳מָלַךְ ׳בַּעְשָׁא׳בֶּן
אֲחִיָּה׳עַל׳כָּל׳יִשְׂרָאֵל ׳בְּתִרְצָה
עֶשְׂרִים׳וְאַרְבַּע׳שָׁנָה׃׳וַיַּעַשׂ׳הָרַע
בְּעֵינֵי׳יְהוָה׳וַיֵּלֶךְ׳בְּדֶרֶךְ׳יָרָבְעָם

ſ vniuerſa fortitudo eius ſ cuncta q̄ fecit: ſ
καὶ πᾶσα ἡ δυναστία αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ
ciuitates quas extruxit: nonne hec ſcripta
αἱ πόλεις; ἃς ᾠκοδόμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγρα=
ſunt in libro verboꝝ dierū re
πται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασι=
gum iuda: verūtū in tpe ſenectutis ſue: do=
λέων ἰούδα; πλὴν ἐν καιρῷ τοῦ γήρους αὐτοῦ, ἐπό=
luit pedes ſuos. ſ dormiuit aſa cū
νησε τοὺς πόδας αὐτοῦ. καὶ ἐκοιμήθη ἀσὰ μετὰ
patribus ſuis: ſ ſepelitur cū pa
τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πα=
tribus ſuis in ciuitate dauid patris ſui.
τέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
ſ regnauit ioſaphat filꝰ eius pro eo.
καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
ſ nabad filius hieroboā regnat ſup iſrael in
καὶ ναβὰδ υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν
anno ſecūdo aſa regis iuda. ſ regna=
ἔτει δευτέρῳ τοῦ ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἐβασί=
uit nabad ſup iſrael duob⁹ānis. ſ fecit
λευσεν ναβὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. καὶ ἐποίησεν
malū coram dño: ſ ambulauit in via
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ
patris ſui: ſ in peccatis eius in q̄⁹
πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἐν αἷς
peccare fecerāt iſrael. ſ inſidiatus eſt cōtra eū ba=
ἐξήμαρτον τὸν Ἰσραήλ. καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν βα
aſa filꝰ achia cōtra domū iſſachar: ſ per
ασὰ υἱὸς ἀχίᾳ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσσάχαρ, καὶ ἐπά=
cuſſit eū in gabathō q̄ eſt philiſtinorū. ſ na
ταξεν αὐτὸν ἐν γαβαθὼν τῶν ἀλλοφύλων. καὶ να
bad ſ oia iſrael obſidebat in gabathō. ſ
βὰδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ πολιορκοῦντο ἐπὶ γαβαθών. καὶ
interfecit eum baaſa in āno tertio aſa
διαφθείρει αὐτὸν βαασὰ ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ ἀσὰ
regis iuda. ſ regnauit pro eo. ſ
βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. καὶ
factū ē vt regnauit: percuſſit totū domū hie
ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν, ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον ἱε
roboam: ſ nō reliquit oēm aiaꝫ in
ροβοάμ, καὶ οὐκ ὑπελίπετο πᾶσαν πνοὴν ἐν τῷ
hieroboā: donec deleret eū iuxta ver
ἱεροβοάμ, ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆ=
bum dñi q̄ locut⁹ eſt in manu ſerui ſui achia
μα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἀχία
ſilonitis de pctis hieroboā: et
τοῦ σιλωνίτου περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἱεροβοάμ, ὡς
peccare fecit iſr̄ in irritatione ſua in
ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ ἐν
qua irritauerat dñm deū iſrael. ſ re
ᾧ παρώργισε κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. καὶ τὰ λοι=
liqua ſmonū nabad ſ oīa que fecit:
πὰ τῶν λόγων ναβὰδ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν,
nonne hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων
dierū regū iſrael: ſ bellū fuit in
ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; καὶ πόλεμος ἦν ἀσα
ter aſa ſ inter baaſa regē iſrael
μέσον ἀσὰ καὶ ἀναμέσον βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ
cūctis diebus eoꝝ. in anno tertio
πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ
aſa regis iuda regnat baaſa filꝰ
τοῦ ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει βαασὰ υἱὸς
ahie ſup iſrael in therſa viginti ſ quattuor ānis.
ἀχία ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν θερσὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη.
ſ fecit baaſa malū corā dño: ſ
καὶ ἐποίησε βαασὰ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ
ambulauit in via hieroboam
ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἱεροβοάμ

ᵃ& vniuerſe ᵇfortitudies eius ᶜ& cūcta'que ᵈ fecit: ᵇ& ciuitates ᶜquas ᵇextru xit: ᶜnonne ᶜhec ſcripta ſūt ᵇin'libro ᵇver borū'dierum ᵐregum ⁿiuda ? ᵇVerūtū ᵇin tpe ᶜſenectutis ſue ᵍdoluit ᵇpedes: ᶜ& dormi uit ᶜcum ʳpatribus ſuis: ᶜ& ſepul tus eſt ᵈcū eis ᶜin ciuitate ᵇdd ᶜpris ſui. ᶜRegnauit ᵍᵇioſaphat ᵇfilius eius ᶜpro eo. ᵃNadab vero ᶜfi li⁹ ᵐhieroboā ᵃregnauit ᵉſuper ᶜiſrael ᵍanno ᶜſecū do ᵉaſa ᶜregis ᵉiuda: ᶜregnauit ᵍᵇ ᶜſuper ᶜiſrael ᵈduob⁹ ānis. ᵇ& fecit ᶜqđ malū eſt ᵇī cōſpectu ᶜ dñi ᶜ& ābulauit ᵉ in viis ᵇpris ſui: ᶜ& in peccatis eius ᵉq bus ᶜpeccare fecit ᵉiſrael. ᵉInſidiatus eſt autem ᶜei ᵍbaaſa ᶜfilius ᵉahie ᶜde do mo ᵉiſachar: ᶜ& ꝑcuſſit eū ᶜin gebbe thon ᵉq̄ eſt vrbs ᵇphiliſtinorū. ᶜ Siquidē nadab ᵇ & omnis ᶜ iſrael ᶜobſidebāt ᵇ gebbethon. ᶜInrerfecit ergo illū ᵉbaa ſa ᶜin anno ᵐtertio ⁿaſa ᵉregis ᵖiuda. ᵍEt regnauit ᵖ eo. ᶜCūq; regnaſſet ⁿ percuſſit ᶜomnem ᶜ domum ᶜhie roboā. ᵇNō ᶜdimiſit nec vnā qđ ᵉaiam ᶜde ſemine eius ᵍdonec ᵇ deleret eum ᶜiuxta verbū ᶜdñi ᶜqđ ᵐlo cutus fuerat ᵉin mānu ᵒſer ui ſui ᵖahie ᵍſylonitis : ᶜp pter ⁿpeccata ᵐhieroboam ⁿque ᶜpecca uerat: ᶜ& quibus ᵖpeccare fecerat ᵇiſrael: & ᶜpropter delictum ᵇ quo ᶜirritauerat ᶜdominū ᵇde um ᶜiſrael. ᵃReliqua autem ᶜ ſermo num ᵐnadab ⁿ& oīa ᵒque ᵖoperatus eſt: ᵍnōne ᶜhec ᵉſcripta ſunt ᶜin ᵃlibro ᶜverborum ᶜdierū ᶜregum ᵈiſrael! ᶜ Fuitq̄ ᵇbellum ᵇin ter ᶜaſa ᶜ& ᵍbaaſa ᵇregem ᶜiſrael ᵇcunctis ᵈdiebus eorum. ᵐAnno ⁿtertio ᵒaſa ᵖregis ᵍiuda ᶜregnauit ᵉba aſa ᶜfilius ᵉahie ᶜſup ᶜomnem ᶜiſra el ᶜin therſa ᵇviginti ᶜquattuor ᵒānis. ᶜ& fecit ᶜmalum ᵉcorā ᵇdño: ᶜābulauitq̄ ᵇin viis ᶜhieroboam

וּבְחַטֹּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי דְּבַר יְהוָה
אֶל יֵהוּא בֶן חֲנָנִי עַל בַּעְשָׁא
לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר רַוֵּמְתִּיךָ מִן
הֶעָפָר וָאֶתְּנֶךָ נָגִיד עַל עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
וְתַחֲטִא אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃ הִנְנִי
אַחֲרֵי בַּעְשָׁא וְאַחֲרֵי בֵּיתוֹ וְנָתַתִּי
אֶת בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן נְבָט׃
הַמֵּת לְבַעְשָׁא בָּעִיר יֹאכְלוּ
הַכְּלָבִים וְהַמֵּת לוֹ בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ
עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַּעְשָׁא
וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא הֵם
כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא
עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ
אֵלָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְגַם בְּיַד יֵהוּא
בֶן חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר יְהוָה הָיָה
אֶל בַּעְשָׁא וְאֶל בֵּיתוֹ וְעַל כָּל
הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּעֵינֵי יְהוָה
לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת
כְּבֵית יָרָבְעָם וְעַל אֲשֶׁר הִכָּה
אֹתוֹ׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ שָׁנָה
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶּן
בַּעְשָׁא עַל יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה
שְׁתַּיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עַבְדּוֹ זִמְרִי
שַׂר מַחֲצִית רִכְבּוֹ וְהוּא בְּתִרְצָה
שֹׁתֶה שִׁכּוֹר בֵּית אַרְצָא אֲשֶׁר
עַל הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וַיָּבֹא זִמְרִי
וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים
וָשֵׁשׁ שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי בְמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל
כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת כָּל בֵּית בַּעְשָׁא
לֹא הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר
וְגֹאֲלָיו וְרֵעֵהוּ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת

& in peccatis eius quibus peccare fecit israel. 16.

Actus est ād sermo dñi ad iehu filium anani cōtra baasa dicens. Pro eo q exaltaui te de puluere & posui te ducem sup populū meum israel: tu aūt ambulasti in via hieroboam: & peccare fecisti popu lum meum israel: vt me irritares in pecca tis eoꝝ: ecce ego deme tam posteriora baasa & posteriora domus eius: & faciā domū tuā sicut domū hieroboā filii na bath. Qui mortuꝰ fue rit de baasa in ciuitate: comedēt eū canes: & q mortuus fuerit ex eo in regiōe: comedēt eū volucres celi. Reliq̄ aūt sermonū baasa & q̄cūq; fecit & ꝑlia eius: nō ne hec scripta sunt i li bro verborum dierum regum israel: Dormi uit ergo baasa cū patribus suis: sepul tusq; ē in therſa: & regna uit hela filius eius p eo. Cū aūt in manu iehu filii anani pphete ver bum dñi factum esset cōtra baasa & cōtra do mū eius: & contra om ne malū q̄d fecerat coram domino ad irritādū eū in opib manuū suarū vt fieret sicut domus hieroboā: ob hāc causam occidit eū: hoc ē iehu filiū ana ni pphetā. Anno vice simo sexto asa regis iu da regnauit hela filius baasa super israel in therſa duobus ānis: & rebella uit cōtra eū seruus suus zambri dux medie p tis equitū. Erat āt hela in therſa bibēs & temu lentus in domo arsa pre fecti therſa. Irruens er go zambri percussit & occidit eū anno vicesimo septīo asa regis iuda: & regnauit pro eo. Cunq; regnal set & sedisset super solīū ei: percussit oēm domum baasa: & nō dereliquit ex ea mi gentem ad parietem & ꝑpīquos & amicos e ius. Deleuitq; zambri

filij nabat & in peccatis eius in q̄b peccare fecit israel.

τι τοῦ Ισραηλ. Ca.16.

Factus est sermo dñi ad iehu filiū anani contra baasa dicēs: Pro eo q exaltaui te de terra & Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ιηου υἱὸν Ανανι ἐπὶ Βαασὰ λέγων, ἀνθ᾽ ὧν ὕψωσά σε ἐκ τοῦ γῆς καὶ

A

vedi te duce sup ꝑplm meū israel: & ambulasti in via hieroboā: & peccare fecisti ꝑplm meū israel: vt irritaret me in vanitatib eoꝝ: ecce ego suscitabo post baasa & post domū hieroboā filij nabat. qui mortuꝰ fuerit de ba asa in ciuitate: vorabunt eū canes. & qui mortuꝰ fuerit ex eo in agro: vorabunt eum volucres celi. & reliqua sermonū baasa: & ola que fecit: & pue lia eius: nonne hec scripta sūt in li bro verboꝝ dierū regum israel: & dormiuit baasa cū ꝑribus suis: & sepeli tur in therſa: & regnauit hela filius eius pro eo. & locutus est dñs in manu ieu filij ana ni cōtra baasa & cōtra domū eius & cōtra vniuersa mala eius q̄ fecerat coram dño ad irritandū eū in operibus manuū suarū: vt esset ipse sicut domus hieroboā: & eo q̄ percussit eā. in sexto & vicesimo anno regis iuda: ela filius baasa regnauit sup israel in therſa duobus ānis. & cōuersus est seruus eius zambri dux ꝑtis equitū: ipse erat in therſa bibens & temulētus in domo orsa ꝑfecti domus qui in therſa. & ingressus est zambri & percussit eū: & occidit eā in anno septimo & vicesimo: & regnauit pro eo. & factū ē cū regnasset ipse cū sedisset super solīū eius: percussit tota domū ba asa: & nō dereliquit ei mingētē ad pa rietē & propinquos & amicos eius. & de leuit zambri

ῥίζης αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἐν αἷς ἐξήμαρ τε fecit israel.

τι τοῦ Ισραηλ. Ca.16.

Factus est sermo dñi ad iehu filiū anani Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ιηου υἱὸν Ανανι

A

ad baasa dicēs: ꝓ eo q exaltaui te de terra & πρὸς Βαασὰ λέγων, ἀνθ᾽ ὧν ὕψωσά σε ἐκ τῆς γῆς καὶ

vedi te duce sup ꝑplm meū israel: & ambulasti in via hieroboā: & peccare fecisti ꝑplm meū israel: & irritare me in vanitatib eoꝝ: ecce ego suscitabo post baasa & post domū hieroboā filij nabat. qui mortuꝰ fuerit de ba asa in ciuitate: vorabunt eū canes. & qui mortuꝰ fuerit ex eo in agro: vorabunt eum volucres celi. & reliqua sermonū baasa: & ola que fecit: & pue lia eius: nonne hec scripta sūt in li bro verboꝝ dierū regum israel: & dormiuit baasa cū ꝑribus suis: & sepeli tur in therſa: & regnauit hela filius eius pro eo. & locutus est dñs in manu ieu filij ana ni cōtra baasa & cōtra domū eius & cōtra vniuersa mala eius q̄ fecerat coram dño ad irritandū eū in operibus manuū suarū: vt esset ipse sicut domus hieroboā: & eo q̄ percussit eā. in sexto & vicesimo anno regis iuda: ela filius baasa regnauit sup israel in therſa duobus ānis. & cōuersus est seruus eius zambri dux ꝑtis equitū: ipse erat in therſa bibens & temulētus in domo orsa ꝑfecti domus qui in therſa. & ingressus est zambri & percussit eū: & occidit eā in anno septimo & vicesimo: & regnauit pro eo. & factū ē cū regnasset ipse cū sedisset super solīū eius: percussit tota domū ba asa: & nō dereliquit ei mingētē ad pa rietē & propinquos & amicos eius. & de leuit zambri

ῥίζης αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτίας αὐτοῦ ἃς ἐξήμαρτε ποιῆσαι τὸν Ισραηλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν, ecce ego suscitabo post baasa & post do ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασὰ καὶ ὀπίσω τοῦ οἴκου mum eius mala: & dabo domū eius vt του αὐτοῦ κακά, καὶ δώσω τὸν οἶκον αὐτοῦ ὡς τὸν domū hieroboā filij nabat. qui mortuꝰ fuerit de ba οἶκον Ιεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ· τὸν τεθνηκότα τοῦ Βα asa in ciuitate: vorabunt eū canes. & asà ἐν τῇ πόλει, καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες. καὶ Ι.14.c & ifra. 21.f.

qui mortuꝰ fuerit ex eo in agro: vorabunt τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ, καταφάγονται eum volucres celi. & reliqua ἀυτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν sermonū baasa: & ola que fecit: & pue λόγων Βαασά, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ αἱ δυ lia eius: nonne hec scripta sūt in li bro verboꝝ dierū regum israel: & dormiuit baasa cū ꝑribus suis: & sepeli tur in therſa: & regnauit ela filius eius pro eo. & locutus est dñs in manu ieu filij ana ni cōtra baasa & cōtra domū eius & cōtra vniuersa mala eius q̄ fecerat coram dño ad irritandū eū in operibus manuū suarū: vt esset ipse sicut domus hieroboā: & eo q̄ percussit eā. in sexto & vicesimo anno regis iuda: ela filius baasa regnauit sup israel in therſa duobus ānis. & cōuersus est seruus eius zambri dux ꝑtis equitū: ipse erat in therſa bibens & temulētus in domo orsa ꝑfecti domus qui in therſa. & ingressus est zambri & percussit eū: & occidit eā in anno septimo & vicesimo: & regnauit pro eo. & factū ē cū regnasset ipse cū sedisset super solīū eius: percussit tota domū ba asa: & nō dereliquit ei mingētē ad pa rietē & propinquos & amicos eius. & de leuit zambri

δυοῖν ἐτῶν. καὶ συνίστησεν ἐπ᾽ αὐτὸν seruus suus zambri: dux medie ꝑtis equitū: ipse erat in therſa bibens & temulētus in ὁ παῖς αὐτοῦ ζαμβρί, ὁ ἄρχων τοῦ ἡμίσους τῶν ἁρ domo orsa ꝑfecti domus qui in therſa. & ingressus est zambri & percussit eū: & occidit eā in anno septimo & vicesimo: & regnauit pro eo. & factū ē cū regnasset ipse cū sedisset super solīū eius: percussit tota domū ba asa: & nō dereliquit ei mingētē ad pa rietē & propinquos & amicos eius. & de leuit zambri

ματῶν· καὶ αὐτὸς ἦν ἐν θερσᾶ πίνων καὶ μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ ὡρσᾶ τοῦ οἰκονόμου τοῦ ἐν θερσᾶ· καὶ εἰσῆλθε ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν ἔτει ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἐγέ λευσεν ζαμβρὶ

Ba. 9.B.

totā domū baaſa: iurta verbū dñi qđ locut' eſt
ὅλον τὸν οἶκον βαασά, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησε
dño cōtra domū baaſa in manu ieu filij ana
κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον βαασὰ ἐν χειρὶ ἰοῦ υἱοῦ ἀνα
nie prophete de oībus peccatis ba
νίου τοῦ προφήτου περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν βα
aſa ⁊ ela filij eius: quō peccare fecit iſ
ασὰ καὶ ἐλὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ισ
rael ad prouocādū dñm deū iſrael in
ραηλ τοῦ παροργίσαι κύριον τὸν θεὸν Ισραηλ ἐν τοῖς
vanitatib⁹ ſuis. ⁊ reliqua ſermonū ela ⁊
ματαίοις αὐτῶν· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἐλὰ καὶ
omnia que fecit: nonne hec ſcripta ſūt
πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται
in libro verboꝝ dierū regum iſ
ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ισ
rael: in viceſimo ⁊ ſeptimo anno aſa re
ραήλ; ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀσὰ βασι
gis iuda regnauit zambri in therſa ſeptē die
λέως Ιούδα ἐβασίλευσε ζαμβρὶ ἐν θερσᾶ ἑπτὰ ἡμέ
bus. ⁊ caſtra iſrael ſup gabathon ciuit
ρας. καὶ ἡ παρεμβολὴ Ισραὴλ ἐπὶ γαβαιὼν τὴν
philiſtinoꝝ. ⁊ audiuit pp̄ſo d̄ in ca
τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμ
ſtris dicēteꝫ: rebellauit zambri: ⁊ percuſſit
βολῇ λεγόντων, συνεστράφη ζαμβρί, καὶ πέπαικε
regem ela. ⁊ regē cōſtituit pp̄ſo am
τὸν βασιλέα ἐλά· καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τὸν ἀμ
bri principē milicie ſup iſrael in die
βρὶ τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς ἐπὶ Ισραὴλ ἐν τῇ ἡμέ
illa in caſtris. ⁊ aſcēdit ambri de
ρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ· καὶ ἀνέβη ἀμβρὶ ἐκ
gabathon: ⁊ oīs iſrael cum eo. ⁊ ob
γαβαιών, καὶ πᾶς Ισραὴλ μετ' αὐτοῦ· καὶ πολιόρκα
ſedit in therſa. ⁊ factū eſt vt vidit zambri q̄ ce
ουσιν ἐν θερσᾶ· καὶ ἐγένετο ὡς εἶδε ζαμβρὶ ὅτι προ
pugnata eſt ciuitas ſua: ⁊ ingreditur in do
κατελήφθαι ἡ πόλις αὐτοῦ, καὶ διαφορεύεται εἰς τὸν οἶ
mum regis: ⁊ ſuccendit ſuper ſe domū
κον βασιλέως, καὶ ἐνεπύρισεν ἐφ' ἑαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ
regis in igne: ⁊ mortuꝰ eſt pro pecca
βασιλέως ἐν πυρί, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτι
tis ſuis q̄ fecit cū faceret malū co
ῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώ
ram dño cū ambularet in via hieroboā filij na
πιον κυρίου τοῦ παρεῖναι ἐν ὁδῷ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ΝΑ
bat: ⁊ in peccatis eius q̄ fecit vt
βάτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ὡς
peccare fecit iſrael. ⁊ reliqua ſmonū ſam
ἐξήμαρτε τὸν Ισραήλ· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαμ
bri ⁊ cōiuratiōeꝫ eius quas cōiurauit: nonne
βρὶ καὶ ἡ συνάφεια αὐτοῦ ἃς συνῆφεν, οὐκ ἰδοὺ
hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ dierū
ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν
regum iſrael. tūc diuiſus ē pp̄s iſrael:
τῶν βασιλέων Ισραήλ· τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ισραήλ,
media pꝑ eꝫ fit poſt thabni filiū gineth vt cō
ἥμισυ αὐτοῦ γίνεται ὀπίσω ἀβνὶ υἱοῦ γινὶ τοῦ βα
ſtitueret regē eū: ⁊ media pꝑ pp̄ſ fit poſt
σιλεῦσαι αὐτόν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπί
ambri vt regē cōſtitueret eū. ⁊ pp̄ſo exīo poſt
σω ἀμβρὶ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν· καὶ ὁ λαὸς ὃς ὀπί
ambri pcualuit pp̄ſo d̄ poſt thabni
σω ἀμβρὶ ὑπερισχύτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω ἀβνὶ
filiū gineth. ⁊ mortuꝰ eſt thabni. ⁊ regnauit am
υἱοῦ γινί· καὶ ἀπέθανε ἀβνὶ· καὶ ἐβασίλευσεν ἀμ
bri in trigeſimo ⁊ primo anno
βρὶ ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ ἔτει

omnem domum baaſa
ſa iuxta verbum domi
ni qđ locutus fuerat ad
baaſa in manu iehu oo
pphete ppter vniuerſa
peccata baaſa ooooooooo
& peccata hela filii ei⁹
qui peccauerunt ooooo
& peccare fecerūt iſra
el ooooooooooooooooooooo
prouocantes dominū
deum iſrael oooooooooo
in vanitatibus ſuis. Re
liqua aūt ſermonū hela
& oīa que fecit: nōne
hec ſcripta ſunt in oooo
libro verborum dierū
regum iſrael! ooooooooo
Anno viceſimo ſepti
mo ooooooooooooooooooo
aſa regis iuda regna
uit zambri oooooooooo
ſeptē die in therſa.
Porro exercitus obſide
bat gebbethō vrbē phi
liſtinorum.oooooooooooo
Cumq audiſſet rebellaſ
ſe oooo.ooooooooooooooo
zambri & occidiſſe re
gem: fecit ſibi regem
oīs iſrael amri qui erat
princeps militie ooooo
ſuper iſrael in die illa
caſtris. ooooooooooooooo
Aſcendit ergo amri &
omnis iſrael cum eo oo
de gebbethon & obſi
debāt therſa. ooooooooo
Videns aūt zambri q
expugnanda eſſet ciui
tas: ingreſſus eſt palatiū
ooooooooooo oooo ooooooo
& ſuccendit ſecum do
mū regiā: ooooooooooo
& mortuus eſt in pctis
ſuis: que peccauerat
faciens malum coꝝ
domino: & ambulans
in via hieroboā & i pec
cato eius quo oooooooo
fecit peccare iſrael.oooo
ooooooo.ooo ooooooo oooo
Reliqua aūt ſermonū
zambri & inſidiarū ei
& tyrānidis: nonne hec
ſcripta ſunt in libro oo
verborum dierū regū
iſrael! ooooooooooooooo
Tunc diuiſus eſt popu
lus iſrael in duas ptes.
Media ps populi ſeq̄
batur thebni filium gi
neth vt cōſtitueret eum
regem: & media ps am
ri. Preualuit āt popul⁹
qui erat cum amri oo
populo qui ſequeba
tur thebni filium oooooo
gineth: mortuuſq; eſt
thebni & regnauit am
ri. Anno triceſimo pri
mo aſa oooooooooooooo

כָּל בֵּית בַּעְשָׁא וְכִדְבַר יְהוָה
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל בַּעְשָׁא בְּיַד יֵהוּא
הַנָּבִיא אֶל כָּל חַטאות בַּעְשָׁא
וְחַטאות אֵלָה בְּנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ
וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
לְהַכְעִיס אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהַבְלֵיהֶם: וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁבַע שָׁנָה
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי
שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חנים
עַל גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים:
וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחנים לֵאמֹר קָשַׁר
זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִכוּ
כָל יִשְׂרָאֵל אֶת עָמְרִי שַׂר צָבָא
עַל יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא בַּמַּחֲנֶה:
וַיַּעַל עָמְרִי וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל תִּרְצָה: וַיְהִי
כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי נִלְכְּדָה הָעִיר
וַיָּבֹא אֶל אַרְמוֹן בֵּית הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ בָּאֵשׁ
וַיָּמת: עַל חַטאתָיו אֲשֶׁר חָטָא
לַעֲשׂות הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לָלֶכֶת
בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה לְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל:
וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר
קָשָׁר הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֲצִי
חֲצִי הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן גִּינַת
לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי אַחֲרֵי עָמְרִי
וַיֶּחֱזַק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי
אֶת הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן
גִּינַת וַיָּמָת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עָמְרִי:
בִּשְׁנַת שְׁלשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאָסָא

נָבָא
חָטָא
כָּעַס
הָלַךְ
שׁוּר
חָנָה
עָלָה
צוּר הָיָה
רָאָה הָלַךְ
בוֹא
שָׂרַף
מוּת
עָשָׂה רוֹעַ
יָלַךְ
חָטָא
חָלַק חָצָה
שָׁמַע
נָבָה מָלַךְ
שׁוּר
חָנָה
עָלָה
צוּר הָיָה
רָאָה הָלַךְ
בוֹא
שָׂרַף
מוּת
עָשָׂה רוֹעַ
יָלַךְ
חָטָא
חָלַק חָצָה
הָלַךְ
חָזַק
שָׁנָה

מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ עָמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּתִרְצָה
מָלַךְ שֵׁשׁ שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת הָהָר
שֹׁמְרוֹן מֵאֵת שֶׁמֶר בְּכִכְּרַיִם כֶּסֶף
וַיִּבֶן אֶת הָהָר וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם
הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֵׁם שֶׁמֶר
אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ עָמְרִי
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מִכֹּל אֲשֶׁר
לְפָנָיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן
נְבָט וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
עָמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר
בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃ וְאַחְאָב בֶּן עָמְרִי מָלַךְ
עַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים
וּשְׁמֹנָה שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בֶּן עָמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל
בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃
וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי
יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ וַיְהִי
הֲנָקֵל לֹתוֹ בְּהַחֲטֹאת יָרָבְעָם בֶּן
נְבָט וַיִּקַּח אֶת אִיזֶבֶל בַּת
אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים וַיֵּלֶךְ
וַיַּעֲבֹד אֶת הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃
וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל
אֲשֶׁר בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב
אֶת הָאֲשֵׁרָה וַיֹּסֶף אַחְאָב
לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מִכֹּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃ בְּיָמָיו בָּנָה
חִיאֵל בֵּית הָאֱלִי אֶת יְרִיחוֹ
בַּאֲבִירָם בְּכֹרוֹ יְסָדָהּ וּבִשְׁגוּב

regis iuda: regnauit amri ſuper iſrael duodecim annis. In therſa regnauit ſex annis: et mittit montem ſamarie a ſomer duobus talentis argenti: et edificauit eum: et vocauit nomen ciuitatis quam extruxerat nomine ſomer dñi mōtis ſamariā. Fecit autem amri malū in conſpectu dñi et opatus eſt neqter ſuper oēs qui fuerūt ante eū. Ambulauitq; in oi via hieroboā filii nabath: et in peccatis eius quibus peccare fecerat iſrael: vt irritaret dñm deum iſrael in vanitatibus ſuis. Reliqua aūt ſermonū amri et prelia eius q̄ geſſit: nōne hec ſcripta ſūt in libro verborū dierū regum iſrael? Dormiuitq; amri cum patribus ſuis et ſepult? eſt in ſamaria: regnauit q; achab filius eius pro eo. Achab vero filius amri regnauit ſuper iſrael anno trice ſimo octauo aſa regis iuda. Et regnauit achab filius amri ſuper iſrael in ſamaria viginti et duobus annis. Et fecit achab malū in conſpectu dñi ſup oēs qui fuerūt ante eū. Nec ſuffecit ei vt ambularet in peccatis hieroboam filii nabath: inſuper duxit vxorem iezabel filiam methabaal regis ſidonio rum. Et abiit et ſeruiuit baal: et adorauit eum et poſuit aram baal in templo baal: qd edificauerat in ſamaria: et plantauit lucū. Et addidit achab in opere ſuo irritās dominum deum iſrael ſuper omnes reges iſrael qui fuerūt ante eum. In diebus eius edificauit ahiel de bethel hiericho. In abirā primitiuo ſuo fūdauit eam: et in segub

ασα regis iuda regnat ambri ſup iſ
τοῦ ἀσὰ βασιλέως ἰούδα βασιλεύει ἀμβρὶ ἐπὶ ἰσ
rael duodecim ānis: et in therſa regnat ſex
ραηλ δώδεκα ἔτη, καὶ ἐν τῇ θερσᾶ βασιλεύει ἓξ
annis. et poſſedit ambri mōtē ſomoꝛō a ſem
ἔτη. καὶ ἐκτήσατο ἀμβρὶ τὸ ὄρος τὸ σωμορὼν παρὰ σιμ
mer duo mōtis duob talentis argēti.
μὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους δύο ταλάντων ἀργυρίου.
et edificauit mōtē: et vocauit nomē
καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ
mōtis que edificauit in nole ſemmer do
ὄρους οὗ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι σεμμὴρ τοῦ κυ
mini mōtis ſomoꝛō. et fecit ambri ma
ρίου τοῦ ὄρους σωμορών. καὶ ἐποίησεν ἀμβρὶ τὸ πο
lum in cōſpectu dñi: et opat? eſt neqter ſup om
νηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπεκρατήσατο ὑπὲρ πάν
nes qui fuerūt ante eum: et ambula
τας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύ
uit in oīm via hieroboā filij nabat et in
θη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβὰτ καὶ ἐν ταῖς
peccatis eius q̄bus peccare fecerat iſrael: vt irri
ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἃς ἐξήμαρτε τὸν ἰσραήλ, τοῦ πα
taret dñm deū iſrael in vanita
ροργίσαι τὸν κύριον τὸν θεὸν ἰσραὴλ ἐν ταῖς μαται
tib ſuis. et reliqua ſermonū ambri et om
οις αὐτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀμβρὶ καὶ πά
nia que fecit et prelia eius: nonne
τα ἃσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστίαι αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ
hec ſcripta ſūt in libro verborū dierū re
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν
gum iſrael? et dormiuit ambri cū patri
βασιλέων ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη ἀμβρὶ μετὰ τῶν πατέ
bus ſuis et ſepelitur in ſamaria: et regna
ρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευ
uit achaab filius eius pro eo. at achaab fil?
σεν ἀχααὰβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀχααὰβ υἱὸς
ambri regnauit ſup iſrael in anno tricesimo et
ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ
octauo aſa regis iuda. regnat ãt acha
ὀγδόῳ τοῦ ἀσὰ βασιλέως ἰούδα. βασιλεύει δὲ ἀχα
ab fil? ambri ſup iſrael in ſamaria viginti et
αὰβ υἱὸς ἀμβρὶ ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ
duob? ānis. et fecit achaab malū coram
δύο ἔτη. καὶ ἐποίησεν ἀχααὰβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
dño: et neqter opat? eſt ſup oēs qui fue
κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενο?
runt ante eū. et nō erat ei ſufficiēs vt
μένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τ
ambularet in peccatis hieroboā filij na
πορευθῆναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβ
bat. et duxit vxorē iezabel filiā eth
βάτ. καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἰεζάβελ τὴν θυγατέρα ἰε?
baal regis ſidoniorū. et abiit achaab et
βααὰλ βασιλέως σιδωνίων. καὶ ἐπορεύθη ἀχααὰβ καὶ 3.Rg.c.
ſeruiuit baal et adorauit eū: et fe 10.d.
ἐδούλευσε τῷ βάαλ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐπε
cit ergō baal in domo baal quā edifi
σε θυσιαστήριον τῷ βάαλ ἐν οἴκῳ τοῦ βάαλ ὃν ᾠκοδό
cauerat in ſamaria: et fecit achaab lucum.
μησεν ἐν σαμαρείᾳ, καὶ ἐποίησεν ἀχααὰβ τὸ ἄλσος.
et addidit achaab vt faceret irritatio
καὶ ἐπλείονασεν ἀχααὰβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσμα?
nem vt irritaret dñm deū iſrael
τα τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν τοῦ ἰσραὴλ
ſup oēs reges iſrael q̄ fue
ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλέας ἰσραὴλ τοὺς γενομέ?
runt ante eū. in diebus eius edifi
νους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκο?
cauit chiel bethelites hiericho: in abiron
δόμησε χιὲλ ὁ βαιθηλίτης τὴν ἰεριχώ, ἐν τῷ ἀβιρὼν
primogenito ſuo fundauit eā: et in segub
τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν. καὶ ἐν τῷ σιγωὺβ

nouiſſimo ſuo poſuit portas ei iuxta ver-
τῷ νωτίῳ αὐτοῦ ἐπίσησι θύρας αὐτῇ κατὰ τὸ ῥῆ-
bum dñi: qđ locut⁹ fuerat i manu ioſue filij nun.
μα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἰησοῦ υἱοῦ ναυί. Ca.17

A Et dixit helias theſbites q̄ de hitoris⁹
Καὶ εἶπεν ἠλίας ὁ θεσβίτης ὁ ἐκ θεσβῶν τῆς
galaad ad achaab: viuit deus iſrael: cui a-
γαλαάδ πρὸς ἀχαάβ, ζῇ κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, ᾧ πα-
ſtra. ſiſti coră eo: ſi erit ānis his ros
ρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος
i.c. 4.Re. c. Iacob. c.h. τ pluuia: niſi per verbū oris mei.
καὶ ὑετός, ὅτι ἐὰν μὴ διὰ λόγου στόματός μου.
τ factū eſt verbū dñi ad helią: vade hinc
καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἠλίαν, πορεύου ἐν-
cōtra orientē: τ abſcōdere in torren-
τεῦθεν κατὰ ἀνατολάς, καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρ-
te cherith q̄ eſt cōtra facie iordanis. τ erit
ρῳ χειρὶ τῷ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἔσται
de torrente bibes aquā: τ coruis
ἐκ τοῦ χειμάρρου πίεσαι ὕδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν
præcipiā vt paſcant te ibi. τ abiit
ἐντελεῦμαι τοῦ διατρέφειν σε ἐκεῖ. καὶ ἐπορεύθη
τ fecit helias iuxta verbū dñi: τ ſe
καὶ ἐποίησεν ἠλίας κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐκά-
dit in torrente cherith qui cōtra facie ior-
θισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ χειρὶ τοῦ ἐπὶ πρόσωπον τ ἰορ-
danis. τ corui deferebāt ei panes τ
δάνου. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους καὶ
carnē mane: τ panes τ carnē veſperi:
κρέας τοπρωΐ, καὶ ἄρτους καὶ κρέας τοδείλης,
τ de torrēte bibebat aquā. τ factū eſt
καὶ ἐκ τοῦ χειμάρρου ἔπινεν ὕδωρ. καὶ ἐγένετο
poſt dies τ ſiccat⁹ eſt torrens: q̄ nō facta
μετὰ ἡμέρας καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους, ὅτι οὐκ ἐβρέ-
eſt pluuia ſup terrā. τ fact⁹ eſt ſermo dñi
χθη ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου
ad helią dicēs: ſurge τ vade in ſare
πρὸς ἠλίαν λέγων, ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς σαρέ-
B ptam ſidonis: τ habitabis ibi: ecce præ-
πτα τῆς σιδῶνος, καὶ κατοικήσεις ἐκεῖ, ἰδοὺ ἐντέ-
cepi ibi mulieri vidue vt paſcat te. τ ſurrexit
Luce. 4.d. G ταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε. καὶ ἀνέστη
helias τ abiit in ſareptā ſidonis in
ἠλίας καὶ ἐπορεύθη εἰς σαρέπτα τῆς σιδῶνος εἰς τὴν
portā ciuitatis: τ ecce mulier ibi vidua
πυλῶνα τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐκεῖ χήρα
colligebat ligna. τ clamauit poſt eā helias:
συνέλεγεν ξύλα. καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς ἠλίας,
τ dixit ei: accipe tā mihi paululū aque in vaſe
καὶ εἶπεν αὐτῇ, λάβε δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος
τ bibā. τ perrexit vt acciperet: τ clamauit poſt
καὶ πίωμαι. καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπί-
ipſam helias τ dixit ei: accipe o tā mihi τ bu-
σω αὐτῆς ἠλίας καὶ εἶπεν αὐτῇ, λάβε δή μοι καὶ φω
Iudi. 4.c. Eccl. 48.a. cellū panis in manu tua τ comedā. τ dixit
μὶν ἄρτου ἐν τῇ χειρί σου καὶ φάγομαι. καὶ εἶπεν ἡ
mulier: viuit dñs deus tuus: ſi eſt mihi ſubcinericius: mi
γυνή, ζῇ κύριός ὁ θεός σου, εἰ ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλ-
ſi quātū pugillū farine in hydria: τ parū oli
λ' ἢ ὅσον δράξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον
in lecytho: τ ecce ego colligo duo ligna:
ἐν τῷ καμψάκῃ, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέγω δύο ξυλάρια,
τ ingrediar τ faciā illud mihi τ fi
καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς τέ-
lio meo: τ comedem⁹ τ moriemur. τ di
κνοις μου, καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθανούμεθα, καὶ εἶ-
xit ei helias: cōfide: ingredere τ fac ſm
πεν αὐτῇ ἠλίας, θάρσει, εἰσελθὲ καὶ ποίησον κατὰ
verbū tuū. ſed fac mihi inde
τὸ ῥῆμά σου. ἀλλὰ ποίησόν μοι ἐκεῖθεν cccccccc

cccccccc cccccccccc cccccccccc cccccccccccccccc cccccccc

[1] nouiſſimo ſuo [a] poſuit [b] portas ei? [c] iuxta verbū [d] dñi [e] qđ [f] locutus fuerat [g] in manu [h] ioſue [i] filii [k] nun.

Et dixit [b] helias 17. [c] theſbites ccccccc [d] de hitatoribus [e] galaad [f] ad [g] achab. [h] Viuit ccccccc [i] dñs [k] deus [l] iſrael ccccccc cccccccccccccccccccccc [m] in cuius conſpectu [n] ſto: [o] ſi [p] erit [q] annis [r] his ccccc [s] ros [n] & pluuia: [t] niſi [u] iuxta oris mei [v] verba. ccccccc [w] Et factū eſt [x] verbū [y] dñi [z] ad eū [a] dicens. [b] Recede [c] hinc [d] & vade [e] cōtra oriē tē: [f] & abſcondere cccc [g] in torrente [h] carith: [i] qui eſt [k] contra [l] iordanem: [m] & ibi [n] de torrēte [o] bibes. [p] Coruiſq; ccccccccccccc [q] precepi [r] vt paſcant te [s] ibi. [t] Abiit ergo [u] & fecit [v] iuxta verbū [w] dñi. [x] Cūq; abiſſet [y] ſedit [z] in torrente [a] carith [b] qui eſt [c] contra [d] iordanem. ccccccccccccc [e] Coruí quoq; [f] deferebāt [g] ei [h] panem [i] & carnes ccc [k] mane: [l] ſimiliter panem [m] & carnes [n] veſperi: [o] & [p] bibebat [q] de [r] torrēte. [s] Poſt [t] dies autem aliquantos [u] ſiccatus eſt [v] torrēs: [w] non [x] enim [y] pluerat ccccccccc [z] ſuper terrā. [a] Factus eſt ergo [b] ſermo [c] dñi [d] ad eū [e] dicens. [f] Surge & [g] vade [h] in ſareptam ccccccccccc [i] ſidoniorū: [k] & manebis [l] ibi. [m] Precepi enim ccccc [n] ibi [o] mulieri [p] vidue [q] vt paſcat te. ccccccccccccccccc [r] Surrexit [s] & abiit [t] in ſareptā ſidoniorū. [u] Cunq; veniſſet [v] ad [w] portā [x] ciuitatis: [y] appuit ei [z] mulier ccc [a] vidua [b] colligēs [c] ligna [d] & vocauit ccccccccccccccccc [e] eam: [f] dixitq; ei. [g] Da [h] mi hi [i] paululum ccccccccccc [k] aque [l] in vaſe [m] vt bibam. [n] Cūq; illa [o] pgeret [p] vt affe rret: [q] clamabat poſt ter gū [r] ei [s] dicēs. [t] Affer [u] mi hi [v] obſecro & [w] buccellam [x] panis [y] in manu tua: que [z] rndit. [a] Viuit [b] dñs [c] deus tu?: [d] qa nō [e] habeo [f] panē [g] niſi q̄tū [h] pugill' [i] capere pōt [k] farine [l] in hydria: [m] & paululū [n] olei [o] in lecytho. [p] En [q] colligo ccccccccccc [r] duo [s] ligna [t] vt ingrediar [u] & faciā illud ccc ccccccc [v] mihi [w] & filio meo [x] vt co medamus [y] & moriamur. [z] Ad quā [a] hellas [b] ait. [c] No li [d] timere: ſed [e] vade & ccc [f] fac [g] ſicut dixiſti. [h] Verū- tñ [i] mihi primū [k] fac [l] de

צעד צנג	צְעִירוֹ הִצִּיב דְּלָתָיִם כִּדְבַר יְהוָה	[a] צְעִירוֹ [b] הִצִּיב [c] דְּלָתָיִם [d] כִּדְבַר [e] יְהוָה
	אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן׃	[f] אֲשֶׁר [g] דִּבֶּר [h] בְּיַד [i] יְהוֹשֻׁעַ [k] בִּן [l] נוּן׃
Cap. xvij	וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי	[m] וַיֹּאמֶר [n] אֵלִיָּהוּ [o] הַתִּשְׁבִּי
אבר ישב	מִתּוֹשָׁבֵי גִלְעָד אֶל אַחְאָב חַי	[p] מִתּוֹשָׁבֵי [q] גִלְעָד [r] אֶל [s] אַחְאָב [t] חַי
	יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַדְתִּי	[u] יְהוָה [v] אֱלֹהֵי [w] יִשְׂרָאֵל [x] אֲשֶׁר [y] עָמַדְתִּי
פנה היה	לְפָנָיו אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה	[z] לְפָנָיו [a] אִם [b] יִהְיֶה [c] הַשָּׁנִים [d] הָאֵלֶּה
שנה פה	טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי׃	[e] טַל [f] וּמָטָר [g] כִּי [h] אִם [i] לְפִי [k] דְבָרִי׃
ילך	וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃	[l] וַיְהִי [m] דְבַר [n] יְהוָה [o] אֵלָיו [p] לֵאמֹר׃
בנה מתר	לֵךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְךָ קֵדְמָה וְנִסְתַּרְתָּ	[q] לֵךְ [r] מִזֶּה [s] וּפָנִיתָ [t] לְךָ [u] קֵדְמָה [v] וְנִסְתַּרְתָּ
	בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃	[w] בְּנַחַל [x] כְּרִית [y] אֲשֶׁר [z] עַל [a] פְּנֵי [b] הַיַּרְדֵּן׃
שתה	וְהָיָה מִן הַנַּחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת הָעֹרְבִים	[c] וְהָיָה [d] מִן [e] הַנַּחַל [f] תִּשְׁתֶּה [g] וְאֶת [h] הָעֹרְבִים
צוה עשה	צִוִּיתִי לְכַלְכְּלֶךָ שָׁם׃ וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ	[i] צִוִּיתִי [k] לְכַלְכְּלֶךָ [l] שָׁם׃ [m] וַיֵּלֶךְ [n] וַיַּעַשׂ
	כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל	[o] כִּדְבַר [p] יְהוָה [q] וַיֵּלֶךְ [r] וַיֵּשֶׁב [s] בְּנַחַל
	כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃	[t] כְּרִית [u] אֲשֶׁר [v] עַל [w] פְּנֵי [x] הַיַּרְדֵּן׃
בוא	וְהָעֹרְבִים מְבִאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר	[y] וְהָעֹרְבִים [z] מְבִאִים [a] לוֹ [b] לֶחֶם [c] וּבָשָׂר
בקר לחם ובשר ערב ומן	בַּבֹּקֶר וְלֶחֶם וּבָשָׂר בָּעֶרֶב וּמִן	[d] בַּבֹּקֶר [e] וְלֶחֶם [f] וּבָשָׂר [g] בָּעֶרֶב [h] וּמִן
יום	הַנַּחַל יִשְׁתֶּה׃ וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים	[i] הַנַּחַל [k] יִשְׁתֶּה׃ [l] וַיְהִי [m] מִקֵּץ [n] יָמִים
יבש הנחל כי לא היה נשם	וַיִּבַשׁ הַנַּחַל כִּי לֹא הָיָה גֶשֶׁם	[o] וַיִּבַשׁ [p] הַנַּחַל [q] כִּי [r] לֹא [s] הָיָה [t] גֶשֶׁם
בארץ	בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלָיו	[u] בָּאָרֶץ׃ [v] וַיְהִי [w] דְבַר [x] יְהוָה [y] אֵלָיו
ילך	לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ צָרְפַתָה אֲשֶׁר	[z] לֵאמֹר׃ [a] קוּם [b] לֵךְ [c] צָרְפַתָה [d] אֲשֶׁר
	לְצִידוֹן וְשָׁבַתְּ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי	[e] לְצִידוֹן [f] וְשָׁבַתְּ [g] שָׁם [h] הִנֵּה [i] צִוִּיתִי
	שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ׃	[k] שָׁם [l] אִשָּׁה [m] אַלְמָנָה [n] לְכַלְכְּלֶךָ׃
קום נוא	וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא אֶל	[o] וַיָּקָם [p] וַיֵּלֶךְ [q] צָרְפַתָה [r] וַיָּבֹא [s] אֶל
איש	פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה	[t] פֶּתַח [u] הָעִיר [v] וְהִנֵּה [w] שָׁם [x] אִשָּׁה
קשש קרא	אַלְמָנָה מְקַשֶּׁשֶׁת עֵצִים וַיִּקְרָא	[y] אַלְמָנָה [z] מְקַשֶּׁשֶׁת [a] עֵצִים [b] וַיִּקְרָא
לקח	אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קְחִי נָא לִי מְעַט	[c] אֵלֶיהָ [d] וַיֹּאמֶר [e] קְחִי [f] נָא [g] לִי [h] מְעַט
כלה שתה	מַיִם בִּכְלִי וְאֶשְׁתֶּה׃ וְהֹלֶכֶת	[i] מַיִם [k] בִּכְלִי [l] וְאֶשְׁתֶּה׃ [m] וְהֹלֶכֶת
אמר	וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קְחִי נָא	[n] וַיִּקְרָא [o] אֵלֶיהָ [p] וַיֹּאמֶר [q] קְחִי [r] נָא
פתת	לִי פַּת לֶחֶם בְּיָדֶךָ׃ וַתֹּאמֶר חַי	[s] לִי [t] פַּת [u] לֶחֶם [v] בְּיָדֶךָ׃ [w] וַתֹּאמֶר [x] חַי
עוג	יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם יֶשׁ לִי מָעוֹג כִּי	[y] יְהוָה [z] אֱלֹהֶיךָ [a] אִם [b] יֶשׁ [c] לִי [d] מָעוֹג [e] כִּי
	אִם מְלֵאכַּף קֶמַח בַּצַּד וּמְעַט	[f] אִם [g] מְלֵאכַּף [h] קֶמַח [i] בַּצַּד [k] וּמְעַט
	שֶׁמֶן בַּצַּפַּחַת וְהִנְנִי מְקַשֶּׁשֶׁת	[l] שֶׁמֶן [m] בַּצַּפַּחַת [n] וְהִנְנִי [o] מְקַשֶּׁשֶׁת
שנה בוא	שְׁנַיִם עֵצִים וּבָאתִי וְעָשִׂיתִי	[p] שְׁנַיִם [q] עֵצִים [r] וּבָאתִי [s] וְעָשִׂיתִי
עשה מות	לִי וְלִבְנִי וְנֹאכְלֵהוּ וָנָמוּתָה׃ וַיֹּאמֶר	[t] לִי [u] וְלִבְנִי [v] וְנֹאכְלֵהוּ [w] וָנָמוּתָה׃ [x] וַיֹּאמֶר
ירא	אֵלֶיהָ אַל תִּירְאִי בֹּאִי	[y] אֵלֶיהָ [z] אַל [a] תִּירְאִי [b] בֹּאִי
עשה דבר	עֲשִׂי כִדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי לִי מִשָּׁם	[c] עֲשִׂי [d] כִדְבָרֵךְ [e] אַךְ [f] עֲשִׂי [g] לִי [h] מִשָּׁם

עָנָה קְטַנָּה נָרְאשֹׁנָה וְהוֹצֵאת יָצָא
לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה: כִּי
כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד
הַכַּמָּה לֹא תִכְלֶה וְצַפַּחַת הַשָּׁמֶן כְּלָה
לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּת יְהוָה מָטָר עַל נָתַן
פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַתֵּלֶךְ וַתַּעַשׂ כִּדְבַר הָלַךְ
אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הִיא וְהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים: כַּד יוֹם
הַכַּמָּה לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשָּׁמֶן
לֹא חָסֵר כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
בְּיַד אֵלִיָּהוּ: וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָיָה
הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן הָאִשָּׁה בַּעֲלַת אִישׁ
הַבַּיִת וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד חָלָה
אֲשֶׁר לֹא נוֹתְרָה בּוֹ נְשָׁמָה: נתר
וַתֹּאמֶר אֶל אֵלִיָּהוּ מַה לִּי וָלָךְ אִישׁ
הָאֱלֹהִים בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת עֲוֹנִי וְלַהֲמִית אֶת זָכַר עָוֹן
בְּנִי: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי לִי אֶת מות נָתַן
בְּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ וַיַּעֲלֵהוּ אֶל עָלָה עָלָה
הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב שָׁם עָלָה
וַיַּשְׁכִּבֵהוּ עַל מִטָּתוֹ: וַיִּקְרָא אֶל יְהוָה שָׁכַב נָטָה
וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהַי הֲגַם עַל קָרָא
הָאַלְמָנָה אֲשֶׁר אֲנִי מִתְגּוֹרֵר גור
עִמָּהּ לְהָמִית אֶת בְּנָהּ: רוץ
וַיִּתְמֹדֵד עַל הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים עָדַד
וַיִּקְרָא אֶל יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה
אֱלֹהַי תָּשָׁב נָא נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד הַזֶּה שוב
עַל קִרְבּוֹ: וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל שָׁמַע
אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד עַל
קִרְבּוֹ וַיֶּחִי: וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת חָיָה
הַיֶּלֶד וַיֹּרִדֵהוּ מִן הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה
וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ נָתַן
רְאִי חַי בְּנֵךְ: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל רָאָה אִישׁ
אֵלִיָּהוּ עַתָּה זֶה יָדַעְתִּי כִּי
אִישׁ אֱלֹהִים אָתָּה וּדְבַר יְהוָה
בְּפִיךָ אֱמֶת: פֶּה

ipſa farinula ſubcinericium panem paruulū & affer ad me: tibi autem & filio tuo facies poſtea. Hec ait dicit dñs deus iſrael. Hydria farine nō deficiet: nec lecythus olei minuetur vſq; in diē qua dominus datur ē pluuiā ſup facie terre. Que abiit & fecit iuxta verbū helie. Et comedit ipſe & illa & domꝰ ei: & ex illa die hydria farine nō defecit: & lecythus olei nō eſt imminutus iuxta verbū dñi qd locutꝰ fuerat in manu helye. Factū eſt aūt poſt verba hec egrotauit filius mulieris matriſſamilias & erat languor fortiſſimus: ita vt nō remaneret in eo anhelitus. Dixit ergo ad helyam. Quid mihi & tibi vir dei: ingreſſus es ad me vt rememorarētur iniquitates mee: & interficeres filiū meū! Et ait ad eā helyas. Da mihi filiū tuū. Tulitq; eū de ſinu eius & portauit in cenaculum vbi ipſe manebat: & poſuit ſup lectulū ſuum & clamauit ad dñm & dixit. Dñe deus me? etiā ne viduā apud quā egovt cunq; ſuſtētor afflixiſti vt interficeres filiū eius! Et expādit ſe atq; menſus eſt ſup puerū tribus vicibus: & clamauit ad dñm & ait. Domine deus meus reuertatur obſecro anima pueri huiꝰ in viſcera eiꝰ. Et exaudiuit dñs voce helye: & reuerſa eſt anima pueri intra eum & reuixit. Tulitq; helyas puerū & depoſuit eū de cenaculo in inferiorem domū: & tradidit matri ſue: & ait illi. En viuit filius tuꝰ. Dixitq; mulier ad helyam. Nunc in hoc cognoui quoniam vir dei es tu: & verbū dñi in ore tuo verum eſt.

ſubciuericiū pārulū in primo inde: τ afferes mihi: ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις ἐκεῖθεν, καὶ ἐξοίσεις μοι, tibi aūt facies τ filio tuo in vltimo. ἑαυτῇ δὲ ποιήσεις καὶ τοῖς τέκνοις σου ἐπ' ἐσχάτῳ. quia hec dicit dñs deus iſrael: hydria fari ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἡ ὑδρία ✠ ἀλεύ ne nō deficiet: τ lecythus olei nō mi ρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλατ nuetur vſq; in diē qua dabit dñs pluuiā ſup τοηθήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι κύριον ὑετὸν ἐπὶ terrā. τ abiit mulier τ fecit iuxta τὴν γῆν. καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ verbū helie: τ dedit ei: τ comedit ipſe τ ip ῥῆμα ἠλίου, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ ἤσθιεν αὐτὸς καὶ αὐ ſa τ filiꝰ eius. τ hydria farine nō τὴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς. καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ defecit: τ lecythus olei nō imminutꝰ eſt iux ἐξέλιπεν, καὶ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττοῦτο κα ta verbū dñi: qđ locutꝰ eſt in manu helie. τ factū τὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἠλίου. καὶ ἐγέ eſt poſt hec τ egrotauit filius mulieris νετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠρρώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς dñe domus: τ erat languor eius fo τῆς κυρίας τοῦ οἴκου, καὶ ἦν ἡ ἀρρωσία αὐτοῦ κρα tus valde donec nō relictus eſt in eo anhelitus ταιὰ σφόδρα ἕως οὐ οὐκ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνοὴ vite. τ dixit mulier ad helia: qđ mihi τ tibi ζωῆς. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς ἠλίαν, τί ἐμοὶ καὶ σοί homo dei: ingreſſus es ad me vt rememorares ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, εἰσῆλθες πρός με τοῦ ἀναμνῆσαι iniquitates meas τ interficeres filiū meū: τ a τὰς ἀδικίας μου καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου; καὶ εἶ it helias ad mulierē: da mihi filiū tuū: πεν ἠλίας πρὸς τὴν γυναῖκα, δός μοι τὸν υἱόν σου, τ accepit cum de ſinu eius: τ portauit καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν cum in cenaculū in quo ipſe ſedebat ibi: τ αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ collocauit eū ſup lectū ſuū. τ exclama κατέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ. καὶ ἀνεβόη uit helias ad dñm: τ dixit dñe deus me? ētne σεν ἠλίας πρὸς κύριον, καὶ εἶπεν, κύριε ὁ θεός μου καί γε viduā cū qua ego habito cū ea: tu affli τὴν χήραν μεθ' ἧς ἐγὼ οἰκῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκω xiſti vt interficeres filiū eius! τ inflauit σας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς; καὶ ἐνεφύσησε puero ter: τ inuocauit dñm: τῷ παιδαρίῳ τρίς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον, τ dixit: dñe deus meus reuertatur ſā ani καὶ εἶπε, κύριε ὦ θεός μου ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυ ma pueri huius in eū. τ fecit eſt χὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτό. καὶ ἐγένετο ſic: τ reuerſa eſt ania pueri in οὕτως, καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου εἰς eum. τ exclamauit puer: τ tulit αὐτό. καὶ ἀνεβόησε τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγε eum de cenaculo in domū: τ dedit αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν eum matri ſue. τ ait helias: vide viuit αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἠλίας, βλέπε ὅτι filius tuus. τ dixit mulier ad helyam: ecce cogno ὁ υἱός σου. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς ἠλίαν, ἰδοὺ ἔγνω ui: qñ hō vel es tu: τ verbū dñi in κα, ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ εἶ σύ, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐν ore tuo verum. τῷ στόματί σου ἀλήθειά. Ca.18.

cap̄.xviii.

וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר יְהוָה הָיָה
יום
אֶל אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר
רבב שלש
לֵךְ הֵרָאֶה אֶל אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר
ילך ראה
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ
נתן פנה
לְהֵרָאוֹת אֶל אַחְאָב וְהָרָעָב חָזָק
ראה
בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל עֹבַדְיָהוּ
קרא
אֲשֶׁר עַל הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה
ירא
יָרֵא אֶת יְהוָה מְאֹד׃ וַיְהִי בְּהַכְרִית
כרת
אִיזֶבֶל אֶת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח
נבא לקח
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים וַיַּחְבִּיאֵם
חבא
חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלֵם
חמשים איש במערה כלכל
לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל
עֹבַדְיָהוּ הָלוֹךְ בָּאָרֶץ אֶל כָּל מַעְיְנֵי
הלך ארץ עין
הַמַּיִם וְאֶל כָּל הַנְּחָלִים אוּלַי
אולי
נִמְצָא חָצִיר וְנִחְיֶה סוּס וָפֶרֶד וְלֹא
מצא חציר חיה
נַכְרִית מֵהַבְהֵמָה׃ וַיְחַלְקוּ לָהֶם אֶת
חלק
הָאָרֶץ לַעֲבֹר בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ דֶּרֶךְ
דרך
אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ דֶּרֶךְ
בדד
אַחֵר לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בַּדָּרֶךְ
וְהִנֵּה אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ
נבד
וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה
נפל פנה
אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי לֵךְ
אמר לאדניך הנה אליהו
אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר
מה חטאתי כי אתה נתן את
מָה חָטָאתִי כִּי אַתָּה נֹתֵן אֶת
עַבְדְּךָ בְּיַד אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃
מות

חי יהוה אלהיך אם יש גוי
וממלכה אשר לא שלח אדני שם
לבקשך ואמרו אין והשביע
את הממלכה ואת הגוי כי
לא ימצאך ועתה אתה אמר
לך אמר לאדניך הנה אליהו׃
והיה אני אלך מאתך ורוח יהוה
ישאך על אשר לא אדע
ובאתי להגיד לאחאב ולא ימצאך
והרגני ועבדך ירא את יהוה
מנעורי הלא הגד לאדני את

cc

Θε factū est post dies multos: τ verbū dom̄i factū est ad heliā in anno tertio dicens: vade τ ostēde te achaab: τ dabo pluuiā sup̄ faciē terre. τ iuit helias vt appareret achaab: τ erat fames ualeme in samaria. τ vocauit achaab abdiā dispēsatorē dom̄. τ abdias erat timēs dñm valde. τ factū est cū peuteret iezabel ppbas dñi: τ tulit abdias cētū ppbas τ abscōdit eos per quinquagenos in uuab̄ spelūcis: τ aluit eos in pane τ aqua. τ dixit achaab ad abdiam: age τ trāseamꝰ in terra ad fontes aquarū τ in cūctos torrentes: si forte inuentam⁹ herbā: τ sustētabimus equos τ mulos: τ nō interibunt a nobis iumēta. τ dimisit sibi vt irent in ea. achaab iuit in via vna. τ abdias iuit in via altera solus: τ erat abdias in via solus. τ ecce helias occurrit ei. τ festinauit abdias τ cecidit sup̄ faciē suā: τ ait: si tu es dom̄ mi helia? τ dixit ei helias ad abdiā: ego sum: vade dic dño tuo: ecce helias. τ dixit abdias: q̄d peccaui: q̄ tu tradis seruū tuū in manus achaab vt interficiat me? viuit dñs deus tuus si est gens aut regnū q̄ nō miserit dominus meus te requirēs. Et cū dicerent: nō est hic: adiurauit regnū τ gentes eo q̄ nō inuenerit te. τ nūc tu dicis: vade τ nuntia dño tuo: ecce helias. τ erit si ego recessero a te: τ spūs dñi asportabit te in terrā quā nō noui: τ recedā et nunciē achaab τ nō inueniet te: τ interficiet me: ὁ δὲ δοῦλός σου φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος μου. ἢ οὐκ ἀπηγγέλη σοι,

Post dies mul .18. tos factū est verbū dñi ad heliam in anno tertio dicens. Vade & ostende te achab vt dem pluuiam sup̄ facie terre. Iuit ergo helias vt ostenderet se achab. Erat ait fames vehemēs in samaria. Vocauitq; achab abdiā dispēsatorē domus sue. Abdias autem timebat dñm deū valde. Nā cum interficeret iezabel prophetas dñi: tulit ille centum prophetas & abscondit eos quinquagenos & qnq; gnos in spelūcis & pauit eos pane & aq. Dixit ergo achab ad abdiā. Vade in terram ad vniuersos fontes aquarum: & in cūctas valles: si forte possim⁹ inuenire herbā & saluare equos & mulos & nō penitus iumēta amittere. Diuiseruntq; sibi regiōes vt circuirēt eas. Achab ibat per viā vnam: & abdias per viam alterā seorsum. Cumq; esset abdias in via: ecce helias occurrit ei. Qui cū cognouisset eum: cecidit sup̄ faciē suam & ait. Num tu es dñe mi helias? Cui ille rñdit. Ego. & dixit. vade & dic dño tuo. Adest helias. Et ille. Quid peccaui inquit qm̄ trades me seruū tuum in mānu achab vt interficiat me? Viuit dñs deus tuus: quia non est gens aut regnū in quo non miserit dominus meus te requirēs. Et rñdenti bus cūctis: nō ē hic: adiurauit regna singula & gentes eo q̄ minime repireris Et nūc dicis mihi vade & dic dño tuo: adest helyas? Cumq; recessero a te: spiritus domini asportabit te in locum quem ego ignoro: & ingressus nunciabo achab: & nō inueniēs te interficiet me. Seruus aūt tuus timet dominū ab infantia sua. Nunquid non indicatum est tibi domino meo

אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל אֵת
נְבִיאֵי יְהוָה וַאֲחַבֵּא מְנַבִּיאֵי
יְהוָה מֵאָה אִישׁ חֲמִשִּׁים
חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וַאֲכַלְכְּלֵם
לֶחֶם וָמַיִם׃ וְעַתָּה אַתָּה אָמַרְתָּ
לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ
וַהֲרָגַנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ חַי יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו
כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ
עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב וַיַּגֶּד לוֹ
וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ וַיְהִי
כִּרְאוֹת אַחְאָב אֶת אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר
אַחְאָב אֵלָיו הַאַתָּה זֶה עֹכֵר
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת
יִשְׂרָאֵל כִּי אִם אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ
בַּעֲזָבְכֶם אֶת מִצְוֹת יְהוָה וַתֵּלֶךְ
אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ
אֵלַי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֶל הַר הַכַּרְמֶל
וְאֶת נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת
וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע
מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזֶבֶל׃ וַיִּשְׁלַח
אַחְאָב בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ
אֶת הַנְּבִיאִים אֶל הַר הַכַּרְמֶל׃
וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל כָּל הָעָם וַיֹּאמֶר
עַד מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל שְׁתֵּי
הַסְּעִפִּים אִם יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ
אַחֲרָיו וְאִם הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו
וְלֹא עָנוּ הָעָם אֹתוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ אֶל הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי
נָבִיא לַיהוָה לְבַדִּי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל
אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁ׃
וְיִתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ
לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וְיִנַּתְּחֻהוּ וְיָשִׂימוּ
עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂימוּ
וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַפָּר הָאֶחָד
וְנָתַתִּי עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא אָשִׂים׃

quod feci cū interficeret iezabel
prophetas dñi: & abscōdi ex prophetis dñi centum viros: & abscōdi eos per quinquagenos in
spelūcte: & alui eos in panib⁹ & aquis: & nūc tu dicis: vade & dic dño
tuo: ecce helias: & interficiet me. & dixit helias:
viuit dñs exercituū cui assto in cōspectu eius: quia hodie apparebo ei. & abiit abdias in occur
sum achaab: & nūciauit ei. & cucurrit achaab & abiit in occursum helie. & factum est vt vidit achaab heliam: & ait achaab ad
eum: si tu es iste perturbator israel? & dixit helias: nō perturbo ego israel: sed tu & domus
patris tui: cū dereliquistis vos dominū dei vestri & secuti estis baalim. & nūc mitte & congrega ad me vniuersum israel in monte carmeli. & prophetas baal quadringentos quinquaginta: & prophetas lucorū quadringentos q comedūt mensam iezabel. & misit achaab ad oēm filios israel: & cōgregauit oēs prophetas in monte carmeli. & accessit helias ad oēm populū: & ait ad eos: vsq quo vos claudicatis in ambobus poplitibus vestris: si dñs est deus sequimini eum: ite post eum. si aūt baal est: ite post eū. & nō rūdit prophetes vllus: & nō erat qui responderet. & ait helias ad prophetas baal: vos plures estis: eligite vobis vnum bouem: & immolate primi quia vos estis plures: & nō incendatis ignē. & ego faciā bouē alterum: & imponā super ligna: ignem autem nō supponam.

Et ego faciā bouē alterum: & imponā super ligna: ignē aūt nō supponā.

ὃ ἐποίησα ἐν τῷ ἀναιρεῖν Ἰεζάβελ τοὺς
προφήτας κυρίου, καὶ ἔκρυψα ἐκ τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ ἔκρυψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν
σπηλαίοις, καὶ διέθρεψα αὐτοὺς ἐν ἄρτοις καὶ ὕδατι: καὶ νῦν σὺ λέγεις, πορεύου καὶ λέγε τῷ κυρίῳ
σου; καὶ νῦν σύ λέγεις, πορεύου καὶ λέγε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλίας, καὶ ἀναιρεῖ με. καὶ εἶπεν Ἠλίας, ζῇ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστηκα ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι σήμερον ἐφίσταμαι αὐτῷ. καὶ ἐπορεύθη Ἀβδίου εἰς συνάντησιν Ἀχαάβ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ ἦλθεν Ἀχαάβ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ἠλίου. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἀχαάβ τὸν Ἠλίαν, καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἠλίαν, εἰ σὺ εἶ ὁ διασείων τὸν Ἰσραήλ; καὶ εἶπεν Ἠλίας: οὐ διασείω ἐγὼ τὸν Ἰσραήλ, ἀλλ' ἢ σὺ καὶ
οἶκος πατρός σου, ἐν τῷ καταλιπεῖν ὑμᾶς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ πορευθῆναι ὀπίσω τῶν Βααλείμ. καὶ νῦν ἀπόστειλον καὶ συνάθροισον πρός με πάντα Ἰσραὴλ εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον. καὶ τοὺς προφήτας Βααλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας τράπεζαν Ἰεζάβελ. καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαάβ εἰς πάντα τὸν Ἰσραήλ· καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς προφήτας εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον. καὶ προσῆλθεν Ἠλίας πρὸς πάντα τὸν λαόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἕως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις ὑμῶν, εἰ ἔστι κύριος ὁ θεός, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ ὁ Βαὰλ ἐστί, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον. καὶ εἶπεν Ἠλίας πρὸς τὸν λαόν, ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης κυρίου μόνος, καὶ προφῆται τοῦ Βααλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες. δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάτωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, καὶ κατατεμόντες ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ μὴ ἐπιτιθέτωσαν· καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν ἄλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ. oooooo

τ clamate in nole deos vros: τ ego inuoca
καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν ὑμῶν, κἀγὼ ἐπικαλέ
bo in nole dñi mei. τ erit deus q
σομαι ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου. καὶ ἔσται ὁ θεὸς ὃς ἂν
exaudierit in igne: ipse est de⁹.
τ rūdit ois
ἐπακούσῃ ἐν πυρί, οὗτός ἐστι θεός. καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ
ppls τ ait: bonus smo: quē locutus es.
τ di
λαὸς καὶ εἶπεν, ἀγαθὸς ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησας. καὶ ἐ=
1.Re. 5.d. xit helias ppbtis baal: eligite vo
πεν Ηλίας τοῖς προφήταις τοῦ Βάαλ, ἐκλέξασθε ὑμεῖς
bis bouē vnū: τ facite primi: qr vos
τοῖς γὰρ βοῦν γὰρ ἕνα, καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι ὑμεῖς
E multi: τ inuocate in nole deos vros: τ ignē
πολλοί, καὶ ἐπικαλεῖσθε ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ πῦρ
nō supponatis. τ acceperūt bouē τ fecerūt: τ inuo
μὴ ἐπιθῆτε. καὶ ἔλαβον τὸν βοῦν καὶ ἐποίησαν, καὶ ἐπεκα
cabant in nole baal de mane vsq; ad meridiē:
λοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ πρωΐας ἕως μεσημβρί
τ dicerūt: audi nos baal audi
ας, καὶ εἶπον, ἐπάκουσον ἡμῶν ὦ Βάαλ ἐπάκουσον
nos. τ nō erat vox τ nō erat auditus. τ trāsiliebāt
ἡμῶν. καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ διέτρεχον
in altare qd fecerūt. τ facta est meri
ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησαν. καὶ ἐγένετο μεσημ=
dies: τ insultauit eis helias t dixit:
βρία, καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς Ηλίας ὁ Θισβίτης καὶ εἶπεν,
inuocate in voce magna: ne forte erercitū aliqd
ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, μήποτε ἀδολεσχία τις
est ei: τ simul ne forte vat rūsum ipse vel ne forte
ἐστιν αὐτῷ, καὶ ἅμα μήποτε χρηματίζει ἀγρὸς ἢ μήποτε
dormit τ excitabitur. τ inuocabant in voce ma
καθεύδει καὶ ἐξαναστήσεται. καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ με
gna τ incidebant se iuxta ritū suū in cul
γάλῃ καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν ἐν μα=
tris τ n lanceis vsq; ad effusionē sanguinis
χαίραις καὶ ἐν σφυρεμάσαις ἕως ἐκχύσεως αἵματος
sup eos: τ ppbtauerūt vsq; quo trāsijt meri
ἐπ' αὐτούς, καὶ προεφήτευον ἕως οὗ παρῆλθε τὸ μεσημ=
dies. τ factū est vt tps meridiei vt af
βρινόν. καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τῆς μεσημβρίας τοῦ ἀνα
cenderet sacrificiū: τ nō erat vox τ nō erat auscultatio.
βῆναι τὴν θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις.
τ dixit helias ad ppls: accedite ad me: τ
καὶ εἶπεν Ηλίας πρὸς τὸν λαόν, προσαγάγετε πρός με, καὶ
accessit eis ppls ad eum: τ curauit altare
προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον
destructū. τ accepit helias duodeci lapides iux
τὸ κατεσκαμμένον. καὶ ἔλαβεν Ηλίας δώδεκα λίθους κα=
ta numerū tribuū tri: sicut locut⁹ est dñs ad eū di
τὰ ἀριθμὸν τῶν φυλῶν τ ιηλ, ὡς ἐλάλησεν κς πρὸς αὐτὸν λέ
cens: tri erit nomē tuū. τ edificauit lapides in
γων, Ιηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν
nomine dñi: τ curauit altare dñi. duo
ὀνόματι κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον κυ τὸ κατεσκαμ
F tum. τ fecit aq ductū q capiebat duas metretas seminio
μένον. καὶ ἐποίησε διαλάκκους δύο μετρητὰς σπέρματος
in circuitu altaris. τ posuit ligna sup
κυκλόθεν τ θυσιαστηρίου. καὶ ἐπέθηκε τὰς ξύλας, ἐπὶ τὸ
altare qō fecit. τ diuisit membra holocaustū τ
θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε. καὶ διέλασε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ
posuit sup ligna: τ cōstruxit sup altare.
ἐπέθηκε ἐπὶ τὰς ξύλας, καὶ ἐφέβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήρι
τ dixit helias: accipite mihi quattuor hydrias aque: τ
ον. καὶ εἶπεν Ηλίας, λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ
fundite sup holocaustū τ sup ligna.
ἐπιχέατε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς ξύλας.
τ dixit scdo facite: τ scdo fecerūt. τ dixit
καὶ εἶπε δευτερώσατε, καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπεν
tertio facite: τ tertio fecerūt. τ ibat aqua
Τριτώσατε, καὶ ἐτρίτωσαν. καὶ ἐπεριέῤῥει τὸ ὕδωρ
in circuitu altaris: τ aq ductū impleuit
κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν διαλάκκον ἔπλησεν

קְרָא ⁹'Inuocate ⁸noīa ⁹deorū
vestroꝝ ⁸& ego ⁹inuocabo
⁸nomē ⁸domini: ⁸&⁹de⁹
⁸qui ⁹exaudierit ⁸p ignē ⁹ipse
sit ⁸deus. ⁸Rñdens ⁹ois
⁸ppls ⁸ait. ⁸Optima ⁸pro
positio quā locutus ē he
lias. ⁸Dixit ergo ⁸helias
⁸pphetis ⁸baal. ⁸Eligite
⁹vobis ⁸bouem ⁹vnū ⁸&
facite ⁸primi ⁸quia
⁹vos ⁸plures estis: ⁸& inuo
cate ⁸nomina
⁹deorū vestrorū: ⁸ignē
ꝝ ⁹nō ⁸p supponatis. Qui
⁸cū tulissent ⁸bouē ⁸quē
⁹dederat ⁸eis: ⁸ fecerunt
⁸& inuocabant ⁸nomen
⁹baal ⁸de mane ⁹vsq; ad
⁸meridiē ⁸dicētes. ⁸Baal
⁹exaudi nos. ⁸Et nō erat
⁹vox: ⁸nec ⁹qui rfrideret.
⁹Transiliebantꝝ ⁹p altare
⁸qd ⁸fecerāt. ⁸Cūq; esset
⁸sam ⁸meridies: ⁹illudebat
⁸illis ⁸helias ⁸dicens. ⁸Cla
mate ⁹voce
⁸maiore. ⁸Deus ⁹ei ⁸est ⁸&
forsitā ⁹loqtur: ⁹aut in di
uersorio est: ⁸aut in ⁹itine
re ⁸aut certe ⁹dormit
⁸vt excitetur ⁸Clamabāt
ergo ⁸voce ⁹magna: ⁸ & i
cidebant se ⁸iuxta ritum
suū ⁸cultris ⁸& lāceolis ⁹do
nec ⁸pfunderētur ⁹sāgui
ne. ⁸Postꝝ aūt ⁸ transiit
⁹meridies ⁸& illis pphetā
tibus: venerat tēp⁹ quo
⁹sacrificiū ⁸offerri solet:
⁹nec audiebatur ⁹ vox
⁹nec aliqs ⁸ rñdebat ⁸nec
⁹attēdebat orātes. ⁸Dixit
⁹helias ⁸ois ⁹populo. ⁸Ve
nite ⁸ad me. ⁹Et acceden
te ⁸ad se ⁹ppls ⁹curauit ⁸al
tare ⁹dñi ⁸qd destructum
fuerat: ⁸& tulit ⁹duodeci
⁹lapides ⁸iuxta numerū
⁸tribuū ⁸filiorum ⁸iacob:
⁸adquē ⁹factus ē ⁸sermo
⁸dñi ⁸dicens: ⁹ israel ⁸erit
⁹nomē tuū: ⁸& edificauit
⁸de ⁸lapidibus ⁹ altare ⁸in
nomi ⁹dñi. ⁸Fecitꝝ ⁹aq du
ctū ⁹qsi p⁹duas aratiūcu
las ⁸in circuitu ⁸altaris ⁸ &
composuit ⁸ligna: ⁸dimi
sitꝝ per membra ⁸bouē:
⁸& posuit ⁹sup ⁸ligna ⁹& a
it. ⁸ Implete ⁸quattuor
⁹hydrias ⁹aqua: ⁸& fūdite
⁸super ⁸holocaustū ⁹& su
per ⁹ligna. ⁹Rursumꝝ di
xit. Et iam ⁹scdo hoc faci
te. Qui ⁹cū fecissēt scdo
⁸ait. Et tiā ⁹tertio id ipsum
facite. ⁸Feceruntꝝ ter
tio ⁹& currebant ⁸aque
⁸circum ⁸altare ⁸& fossa ⁸a
que ductus ⁹ repleta est

וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וַאֲנִי אֶקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל
הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם
אַתֶּם הָרִאשֹׁנָה כִּי
אַתֶּם רַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם
אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃ וַיִּקְחוּ
אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ
וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁם הַבַּעַל מִהַבֹּקֶר וְעַד
הַצָּהֳרַיִם לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין
קוֹל וְאֵין עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ עַל הַמִּזְבַּח
אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיְהִי בַּצָּהֳרַיִם וַיִּתֹּל
בָּהֶם אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל
גָּדוֹל כִּי אֱלֹהִים הוּא כִּי שִׂיחַ וְכִי
שִׂיג לוֹ וְכִי דֶרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא
וְיֵקָץ׃ וַיִּקְרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ
כְּמִשְׁפָּטָם בְּחַרְבוֹת וּבָרְמָחִים עַד
שְׁפָךְ דָּם עֲלֵיהֶם׃ וַיְהִי כַּעֲבֹר
הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת
הַמִּנְחָה וְאֵין קוֹל וְאֵין עֹנֶה וְאֵין
קַשֵּׁב׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל הָעָם
גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָּל הָעָם אֵלָיו
וַיְרַפֵּא אֶת מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס׃ וַיִּקַּח
אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים מִסְפַּר
שִׁבְטֵי בְנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְבַר
יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃
וַיִּבֶן אֶת הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה
וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זָרַע
סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ׃ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים
וַיְנַתַּח אֶת הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל הָעֵצִים׃
וַיֹּאמֶר מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם
וְיִצְקוּ עַל הָעֹלָה וְעַל הָעֵצִים
וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שַׁלֵּשׁוּ
וַיְשַׁלֵּשׁוּ וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב
לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת הַתְּעָלָה מִלֵּא

Prima.heb.Ter.heb.iii.Regū.xix. Trāsla.B.Hie.Trāſ.Gre.lxx.cū interpre.latina.

מַיִם׃ וַיְהִי ׀ בַּעֲלוֹת ׀ הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ עָלָה נָגַשׁ
אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי נָבָא
אַבְרָהָם ׀ יִצְחָק ׀ וְיִשְׂרָאֵל ׀ הַיּוֹם
יִוָּדַע כִּי אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי יָדַע
עַבְדֶּךָ ׀ וּבִדְבָרֶיךָ ׀ עָשִׂיתִי אֶת ׀ כָּל עָשָׂה
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ עֲנֵנִי יְהוָה ׀ עֲנֵנִי ׀ עָנָה
וְיֵדְעוּ הָעָם הַזֶּה ׀ כִּי ׀ אַתָּה יְהוָה
הָאֱלֹהִים ׀ וְאַתָּה הֲסַבּוֹתָ אֶת ׀ לִבָּם סָבַב
אֲחֹרַנִּית׃ וַתִּפֹּל אֵשׁ יְהוָה ׀ וַתֹּאכַל נָפַל אָכַל
אֶת הָעֹלָה וְאֶת הָעֵצִים וְאֶת הָאֲבָנִים
וְאֶת ׀ הֶעָפָר ׀ וְאֶת ׀ הַמַּיִם ׀ אָסָף
בַּתְּעָלָה ׀ לִחֵכָה׃ ׀ וַיַּרְא ׀ כָּל ׀ הָעָם רָאָה
וַיִּפְּלוּ ׀ עַל ׀ פְּנֵיהֶם ׀ וַיֹּאמְרוּ יְהוָה
הוּא הָאֱלֹהִים ׀ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ ׀ לָהֶם ׀ תְּפְשׂוּ ׀ אֶת
נְבִיאֵי ׀ הַבַּעַל ׀ אִישׁ ׀ אַל ׀ יִמָּלֵט מָלַט
מֵהֶם ׀ וַיִּתְפְּשׂוּם ׀ וַיּוֹרִדֵם ׀ אֵלִיָּהוּ תָּפַשׂ יָרַד
אֶל ׀ נַחַל ׀ קִישׁוֹן ׀ וַיִּשְׁחָטֵם ׀ שָׁם׃ שָׁחַט
וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ ׀ לְאַחְאָב ׀ עֲלֵה אָכַל
וּשְׁתֵה ׀ כִּי קוֹל ׀ הֲמוֹן הַגָּשֶׁם׃ וַיַּעַל עָלָה
אַחְאָב ׀ לֶאֱכֹל ׀ וְלִשְׁתּוֹת ׀ וְאֵלִיָּהוּ ׀ שָׁתָה
עָלָה ׀ אֶל ׀ רֹאשׁ ׀ הַכַּרְמֶל ׀ וַיִּגְהַר גָּהַר
אַרְצָה ׀ וַיָּשֶׂם ׀ פָּנָיו ׀ בֵּין ׀ בִּרְכָּיו׃ שׂוּם פָּנָה
וַיֹּאמֶר אֶל נַעֲרוֹ עֲלֵה נָא הַבֵּט הָלַךְ נָבַט
יָם ׀ וַיַּעַל וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין ׀ מְאוּמָה ׀ מְאוּם
וַיֹּאמֶר שֶׁבַע ׀ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ ׀ וַיְהִי אָמַר שׁוּב
בַּשְּׁבִיעִית ׀ וַיֹּאמֶר הִנֵּה עָב קְטַנָּה כְּכַף
אִישׁ ׀ עֹלָה מַיִם ׀ וַיֹּאמֶר ׀ עֲלֵה אֱמֹר
אֶל אַחְאָב אֱסֹר ׀ וָרֵד ׀ וְלֹא ׀ יַעַצָּרְךָ יָרַד עָצַר
הַגָּשֶׁם׃ וַיְהִי עַד כֹּה וָעֹה וְהַשָּׁמַיִם
הִתְקַדְּרוּ עָבִים וְרוּחַ ׀ וַיְהִי גֶּשֶׁם גָּדוֹל קָדַר
וַיִּרְכַּב אַחְאָב ׀ וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה׃ רָכַב רָכַב
יְהוָה הָיְתָה ׀ אֶל אֵלִיָּהוּ ׀ וַיְשַׂנֵּס מָתְנָיו שָׁנַס רוּץ
וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד בֹּאֲךָ יִזְרְעֶאלָה׃ פָּנָה בוֹא
Cap.xix. וַיַּגֶּד אַחְאָב לְאִיזֶבֶל נָגַד
אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ ׀ וְאֵת

Cū q̄ ita tps esset vt offerretur holocaustū ac cedens helias propheta ait. Domine deus abraam & isaac & israel: ostende hodie quia tu es deus israel & ego seruus tuus: & iuxta p ceptū tuum feci omnia verba hec. Exaudi me domine exaudi me vt discat populus iste: quia tu es dominus deus & tu conuertisti cor eorum iterum. Cecidit autem ignis dñi & vorauit holocaustū & ligna & lapides & puluerem quoq; & aquam que erat in aḡductu lābēs. Qđ cū vidisset oīs populus cecidit in faciem suā: & ait. Dominus ipse est deus: dominus ipse est deus. Dixitq; helias ad eos. Apprehendite pphetas baal & ne vnus quidem effugiat ex eis. Quos cū apprehēdissent duxit eos helias ad torrētē cyson. Et interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Ascende comede & bibe: quia sonus pluuie est. Ascendit achab vt comederet & biberet: helias autē ascendit in verticē carmeli. & pronus in terrā posuit faciem suam inter genua sua: & dixit ad puerū suū. Ascēde & prospice contra mare. Qui cū ascendisset & cōtēplatus cēt ait. Nō est qcq̄. Et rursū ait illi. Reuertere septē vicib. In septia aūt vice ecce nubecula pua q̄si vestigiū hois ascēdebat de mari. Qui ait. Ascēde & dic achab. Iūge currū tuū & descēde ne occupet te pluuia. Cūq; se verteret huc atq; illuc ecce celi cōtenebrati sūt: & nubes & vētus & fcta est pluuia grādis. Ascēdēsitaq; achab abiit in iezrahel & manus dñi fcta est sup heliā accinctisq; lūbis curre bat ante achab donec veniret in iezrahel. 19. Vnciauit aūt achab iezabel oīa q̄ fecerat helias & occidisset oēs prophetas gladio. Misit itaq; iezabel nūciū ad heliam dicens. Hec faciant mihi dii & hec addant si non hac hora cras ponam animā tuā sicut vnius ex eis quos occidisti. Videns igit helias timuit & surgens abiit pro anima sua & venit bersabee que est in iuda: & dimisit ibi puerum suum. Ipse aūt abiit in desertum iter vnius diei & veniens sedit subter vnam iunipe rum & petiit animæ sue vt moreretur & ait. Sufficit mihi domine tolle animam meam: neq; enim melior sum patribus meis. Et dormiuit & ecce angelus tetigit eum & dixit ei. Surge comede. Et respexit & ecce ad caput suum subcinericium panem & lagenam aquæ. Comedit igit & bibit & rursum dormiuit. Reuersusq; est angelus dñi secundo & tetigit eum dixitq; ei. Surge comede multum enim restat tibi a via. Et surrexit comedit & bibit & ambulauit in fortitudine cibi illius q̄draginta diebus & q̄draginta noctibus vsq; ad montem dei oreb. Et ingressus est ibi in speluncam & mansit in ea. Et ecce sermo dñi ad eum & dixit ei. Quid tu hic helia? Qui ait. Zelo zelatus sum pro dño deo exercituum: quia dereliquerunt pactum tuum filii israel aras tuas destruxerunt & prophetas tuos occiderunt gladio. Et remansi ego solus & quærunt animam meam vt auferant eam. Dixitq; ei. Egredere & sta in monte coram dño. Et ecce dñs trāsibit & spūs grandis & fortis subuertens montes & comminuens ante dñm petras: non in spū dñs. Et post spūm motus terre: non in motu dñs. Et post motum ignis: non in igne dñs. Et post ignem sibilus aure tenuis. Quo audito velauit helias faciem suam pallio suo & egressus stetit in ostio speluncæ. Et ecce vox ad eum dicens. Quid tu hic helia? Qui ait. Zelo zelatus sum pro dño deo exercituum: quia dereliquerunt pactum tuum filii israel aras tuas destruxerunt & prophetas tuos occiderunt gladio. Et remansi ego solus & quærunt animam meam vt auferant eam. Dixitq; dñs ad eum. Vade & reuertere in viam tuam per desertum damasci & ingredere & vnges hazahel in regem syrie. Et iehu filium namsi vnges in regem israel. Et eliseum filium saphat de abelmaula vnges in prophetam pro te. Et erit quicūq; fugerit gladium hazahel occidet iehu. Et quicūq; effugerit gladium iehu occidet eliseus. Reliqui autē mihi in israel septē milia virorum omnia genua que non curuauerunt genu baal & omne os quod non adorauit eum. Abiit igit inde & inuenit eliseum filium saphat qui arabat duodecim iugis boū coram eo & ipse in duodecimo. Transiit helias ad eum & operuit pallio suo eum. Qui relictis armentis cucurrit post heliam & ait. Osculer patrem meum & matrem meam & sequar te. Cui ille. Vade & reuertere. Quid enim feci tibi? Reuersusq; est a tergo eius & assumens duo paria boū immolauit ea & in aratro boū coxit carnes & dedit populo vt comederent. Et surrexit & abiit post heliam & ministrabat ei. Nunciauit achab iezabel oīa

aque. & cū esset tps vt offerretur sacrificiū: & accessit helias ppha & dixit: domine deus abrāā & isaac & israel hodie cognoscat oīs ppls iste: quia tu solus dns deus israel: & ego seruus tuus: & ppter te feci hec oīa. exaudi me dne exaudi me: & cognoscat ppls iste: q; tu dns deus: & tu conuertisti cor ppli post te. & cecidit ignis a dño de celo: & deuorauit holocaustū & ligna & aquā & puluerē linxit ignis: & vidit oīs ppls & cecidit sup facies suas. & dixerūt: vere dns ipse est deus: dns ipse est deus. & dixit helias ad pphās baal: apphēdite ppha eius: nullus saluetur ex eis. & apphēderūt eos: & duxit eos helias in torrentē cison: & interfecit eos ibi. & ait helias achaab: ascende & comede & bibe: q; vox sonitus pluuie est. & ascendit achaab vt comederet & biberet. & helias ascēdit in carmelū & inclinauit se sup terrā: & posuit faciē suā inter genua sua. & dixit puero suo: ascende & prospice viā maris. & ascēdit & prospexit & dixit: nō est quicq̄. & ait helias: reuertere & aspice septē vicib. & factū est in septima: & ecce nubecula parua q̄si vestigiū viri: ascendens aquā de mari. & dixit: ascende & dic achaab: iunge currū tuū & descende: ne occupet te pluuia. & factū est hic & hic: & cōtenebratū est celum & nubes & ventus: & facta est pluuia grandis. & equitauit achaab & abiit in iezrahel. & manus dñi facta est sup heliā: & astrinxit renes suos & cucurrit ante achaab vsq; ad iezrahel. C.19 A

Θ Καὶ ἀνήγγειλεν ἀχαὰβ τῇ Ἰεζαβὲλ πάντα

quæ fecerat helias: &

ὅσα ἐποίησεν ἠλίας, καὶ

quā occidit prophetas in gladio. τ mi
ὡς ἀπέκτεινε τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ · καὶ ἀπέσει
sit iezabel ad hēlīā τ dīrit: hec faciāt mihi
λεν Ἰεζάβελ πρὸς Ἠλίαν καὶ εἶπεν, τάδε ποιήσαισάν μοι
dei τ hec addāt: q̄ hac hora cras
4.Re. 6. θεοὶ καὶ τάδε προσθείησαν, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν ἄυρι-
ponā aiam tuā: sicut aiam vnīꝰ ex il
ον θήσομαι τὴν ψυχήν σου, ὡσεὶ ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐ-
lis. τ timuit helias τ surrexit τ abiit tur
τῶν · καὶ ἐφοβήθη Ἠλίας καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν κα-
ta aiam suā: τ venit in bersa
τὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς Βηρσα-
bee q̄ ē iuda. τ dimisit puerū su
βεὲ ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα · καὶ ἀφῆκε τὸ παιδάριον αὐ-
um ibi: τ ipe perrexit in deserto viā diei.
του ἐκεῖ, καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας·
τ venit τ sedit subter iuniperū: τ petiuit
καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω ῥαθαμ, καὶ ἠτήσατο
aie sue vt moreret. τ ait sufficiat
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν · καὶ εἶπεν, ἱκανούσθω
Jone. 4.a. nūc ōnē tolle iā aiam meā a me: q̄nō me
νῦν κύριε, λαβὲ δὴ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐ κρείσ-
lior sum ego sup patres meos. τ dormi
σων ἐγώ εἰμι ἐγὼ ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου · καὶ ἐκοιμή-
sit τ obdormiuit sub plūa ibi. τ ecce dīa angelus
θη καὶ ὑπνωσεν ὑπὸ φυτὸν ἐκεῖ · καὶ ἰδοὺ τις ἄγγελος
tetigit eum: τ dixit illi: surge τ comede.
ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀνάστηθι καὶ φάγε ·
β τ respexit: τ ecce ad caput suū subci
καὶ ἐπέβλεψε, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυ-
nericiꝰ panis ustilagine τ lecythus aque. τ surrexit:
φίας ὀλυρίτης καὶ καμψάκης ὕδατος. καὶ ἀνέστη
belias τ comedit τ bibit: τ reuersus dormiuit.
ἠλίας καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπεστράφη καὶ ἐκοιμήθη.
τ reuersus ē ang̃ꝰ dñi secundo: τ te
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥ-
tigit eū: τ dixit ei: surge τ comede: q̄ mul
ψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀνάστηθι καὶ φάγε, ὅτι πολ-
ta a te via. τ surrexit τ comedit τ bibit.
λὴ ἀπὸ σοῦ ὁδός · καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν ·
τ abiit in fortitudine cibi illius quadra-
καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἰσχύι τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαρά-
Jonā. 3. ginta diebus τ quadraginta noctib⁹ vsq; ad mōtē
κοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους
choreb. τ ingressus ē illuc in spelūcā τ mā
χωρήβ · καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ κα-
sit ibi. τ ecce verbū dñi ad eū.
τέλυσεν ἐκεῖ · καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτόν·
τ dixit: q̄d tibi hic helias τ dixit heliae: ze
καὶ εἶπεν, τί σοι ἐνταῦθα Ἠλίας, καὶ εἶπεν Ἠλίας, ζη-
lans zelaui sū dño oēs: quia derelique
λῶν ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλι-
runt te filij israel. altaria tua destruxerunt:
πον σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ · τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν,
τ prphās tuos occiderūt in gladio. τ dere
καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπε-
lict⁹ sum ego solus: τ querūt aiam meā vt
λείφθην ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λα-
auferāt eā. τ ait egredieris τ stabis coā dō
βεῖν αὐτήν · καὶ εἶπεν ἐξελεύσῃ καὶ στήσῃ ἐνώπιον κυ-
mino in mōte: τ ecce dñs transibit τ
ρίου ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται καὶ
spūs grādis fortis dissolnēs mōtes τ cōterēs
πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλύον ὄρη καὶ συντρίβον
petras coā dño: nō in spū dñs.
πέτρας ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος.
τ post spūm commotio: nō in cōmotio-
καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισ-
ne dñs. τ post cōmotionē ignis: nō in
μῷ κύριος · καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν
igne dñs. τ post
τῷ πυρὶ κύριος · καὶ μετὰ

[1]quomodo [m] occidisset
[o]vniuersos [p]phetas ba
al [q]gladio. [r]Militer [s]ieza-
bel [t]nuncium [u]ad
[x]heliam [r]dicens. [z]Hec mi
hi [a]faciant [b]dii
[c]& hec [b]addant: [c]nisi hac
[r]hora [a]cras [b]posuero
[k]animā tuā [l]sicut animā
[m]vnius [n]ex illis. [o]Timuit
ergo helias [p]& surgens
[q]abiit quocunq; eū fere
bat voluntas: [r]venitq; in
[n]berſabee [s]iuda: [t]& dimi
sit [u]ibi [x]puerū suū [c]& [r]per
rexit [n]in desertum [y]viam
vnius [z]diei. [a]Cunq; veniſ
set [c]& sederet [m]subter [o]v-
nā [n]iuniperū [f]petiuit [r]a-
nime sue [c]vt moreretur:
[r]& ait. [s]Sufficit mihi [r]do
mine: [c]tol'e [e]animam me
am. [c]Neq; [b]enim [o]melior
sum [r]q̄ patres mei. [f]Pro
iecitq; se: [b]& obdormi-
uit [c]in vmbra [k]iuniperi.
[m]Et ecce [e]angelus domi
ni [t]tetigit [c]eum: [r]& dixit
[o]illi. [r]Surge [s]comede.
[t]Respexit: [c]& ecce [e]ad ca
put suum [a]subcinericius
panis [c]& vas [b]aque. [c]Co-
medit ergo [r]& bibit: [f]&
rursum [b]obdormiuit.
[r]Reuersusq; est [b]angelus
[r]domini [m]secundo: [f]& te
tigit [e]eum: [r]dixitq; illi.
[q]Surge [r]comede. [r]Gran-
dis [e]enim [m]tibi restat [t]via.
Qui [c]cū surrexisset: [r]co
medit [r]& bibit: [b]& ambu
lauit [r]in fortitudine [b]cibi
[r]illius [r]quadraginta [a]die-
bus [b]& quadraginta [r]no-
ctibus [k]vsq; ad [r]montem
[m]dei [o]oreb. [c]Cūq; ventſ
set [b]illuc: [r]manſit [f]in [r]spe
lunca. [m]Et ecce [r]sermo
[o]dñi [r]ad eum: [a]dixitq; [b]il-
li. [c]Quid hic agis [r]he-
lia? [f]At ille [a]respōdit: [b]ze
lo [r]zelatus sum [k]pro do-
mino [r]deo [m]exercituum:
[n]quia [a]dereliquerūt [b]pa-
ctum dñi [n]filii [r]israel. [r]Al-
taria tua [n] destruxerunt:
[x]& [r]prophetas tuos [r]occi
derunt [a]gladio: [b]& dereli
ctus sum [c]ego [b]solus: [c]&
querunt [f]animam meā
[b]vt auferant eam. [c]Et ait
ei. [b]Egredere [r]& sta [m]in
monte [n]cora [o]dño. [p]Et ec
ce [a]dñs [r]transiit: [e]& spū
[r]grandis [n]& fortis [e]sub-
uertens [r]montes [r]& cōte
rens [e]petras [e]ante [c]dñm.
[p]Nō [c]in spū [r]dñs: [f]& post
[b]spm [r]cōmotio. [k]Non [r]in
cōmotiōe [m]dñs. [n]Et post
[o]cōmotionē [r]ignis. [q]Nō
[r]in igne [e]dñs. [r]Et post

הָאִשׁ׳ קוֹל׳ דְּמָמָה דַקָּה׃ וַיְהִי׳ כְּשָׁמְעַ
אֵלִיָּהוּ׳ וַיָּלֶט׳ פָּנָיו׳ בְּאַדַּרְתּוֹ׳ וַיֵּצֵא
וַיַּעֲמֹד׳ פֶּתַח׳ הַמְּעָרָה׳ וְהִנֵּה״ אֵלָיו׳ קוֹל
וַיֹּאמֶר׳ מַה׳ לְּךָ׳ פֹּה׳ אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר
קַנֹּא׳ קִנֵּאתִי׳ לַיהוָה׳ אֱלֹהֵי׳ צְבָאוֹת
כִּי׳ עָזְבוּ׳ בְרִיתְךָ׳ בְּנֵי׳ יִשְׂרָאֵל׳ אֶת
מִזְבְּחֹתֶיךָ׳ הָרָסוּ׳ וְאֶת׳ נְבִיאֶיךָ׳ הָרְגוּ
בֶּחָרֶב׳ וָאִוָּתֵר׳ אֲנִי׳ לְבַדִּי׳ וַיְבַקְשׁוּ
אֶת׳ נַפְשִׁי׳ לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר׳ יְהוָה
אֵלָיו׳ לֵךְ׳ שׁוּב׳ לְדַרְכְּךָ׳ מִדְבָּרָה
דַּמֶּשֶׂק׳ וּבָאתָ׳ וּמָשַׁחְתָּ׳ אֶת׳ חֲזָאֵל
לְמֶלֶךְ׳ עַל׳ אֲרָם׃ וְאֵת׳ יֵהוּא׳ בֶּן׳ נִמְשִׁי
תִּמְשַׁח׳ לְמֶלֶךְ׳ עַל׳ יִשְׂרָאֵל׳ וְאֶת
אֱלִישָׁע׳ בֶּן׳ שָׁפָט׳ מֵאָבֵל׳ מְחוֹלָה
תִּמְשַׁח׳ לְנָבִיא׳ תַּחְתֶּיךָ׃ וְהָיָה
הַנִּמְלָט׳ מֵחֶרֶב׳ חֲזָאֵל׳ יָמִית״ יֵהוּא
וְהַנִּמְלָט׳ מֵחֶרֶב׳ יֵהוּא׳ יָמִית׳ אֱלִישָׁע׃
וְהִשְׁאַרְתִּי׳ בְּיִשְׂרָאֵל׳ שִׁבְעַת
אֲלָפִים׳ כָּל׳ הַבְּרָכַיִם׳ אֲשֶׁר׳ לֹא
כָרְעוּ׳ לַבַּעַל׳ וְכָל׳ הַפֶּה׳ אֲשֶׁר׳ לֹא
נָשַׁק׳ לוֹ׃ וַיֵּלֶךְ״ מִשָּׁם׳ וַיִּמְצָא׳ אֶת
אֱלִישָׁע׳ בֶּן׳ שָׁפָט׳ וְהוּא׳ חֹרֵשׁ׳ שְׁנֵים
עָשָׂר׳ צְמָדִים׳ לְפָנָיו׳ וְהוּא׳ בִּשְׁנֵים
הָעָשָׂר׃ וַיַּעֲבֹר׳ אֵלָיהוּ׳ אֵלָיו׳ וַיַּשְׁלֵךְ׳ עֲבֶרֶת
אַדַּרְתּוֹ׳ אֵלָיו׃ וַיַּעֲזֹב׳ אֶת״ הַבָּקָר׳
וַיָּרָץ׳ אַחֲרֵי׳ אֵלִיָּהוּ׳ וַיֹּאמֶר׳ אֶשְּׁקָה
נָּא׳ לְאָבִי״ וּלְאִמִּי׃ וְאֵלְכָה׳ אַחֲרֶיךָ׳
וַיֹּאמֶר׳ לוֹ׳ לֵךְ׳ שׁוּב׳ כִּי׳ מָה׳ עָשִׂיתִי׳
לָךְ׃ וַיָּשָׁב׳ מֵאַחֲרָיו׳ וַיִּקַּח׳ אֶת׳ צֶמֶד
הַבָּקָר״ וַיִּזְבָּחֵהוּ׃ וּבִכְלִי׳ הַבָּקָר
בִּשְּׁלָם׳ הַבָּשָׂר׳ וַיִּתֵּן׳ לָעָם׳ וַיֹּאכֵלוּ
וַיָּקָם׳ וַיֵּלֶךְ׳ אַחֲרֵי׳ אֵלִיָּהוּ׳
וַיְשָׁרְתֵהוּ׃

Cap. xx.

בֶּן׳ הֲדַד
מֶלֶךְ׳ אֲרָם׳ כָּבַן׳ אֶת׳ כָּל׳ חֵילוֹ
וּשְׁלֹשִׁים׳ וּשְׁנַיִם׳ מְלָכִים׳ אִתּוֹ׳ וְסוּס׳ וָרֶכֶב׳ וַיַּעַל׳ וַיָּצַר׳ עַל׳ שֹׁמְרוֹן

signē sibilus aure tenuis. Quod cum audisset helias opuit vultū suū pallio: & egressus ooooo stetit in ostio spelunce: & ecce vox ad eum oo dicens. Quid hic agis helia? Et ille respondit. zelo zelatus sum p dño deo exercituum: quia dereliquerunt pactū tuum filii israel. ooooo Altaria tua destruxerūt: & prophetas tuos occiderūt gladio: & derelictus sum ego solus: & quērūt aiam meā vt auferant eam. Et ait dñs ooo ad eū. Vade & reuertere in viā tuā p desertū i damascū. Cūq; puenēris illuc vnges azahel regem super syriā: & iehu filium namsi oooo vnges regem sup israel. Heliseum autem oo filium saphat qui ē de abelmeula oooooooooooo vnges prophetā p te. Et erit ooooooooooooo qcūq; fugerit gladiū azahel: occidet eū iehu: & qcūq; fugerit gladium iehu interficiet eū heliseus. Et derelinquā mihi in israel septem milia virorū: quorū genua non ooooooooooooo sunt incuruata añ baal & omne os quod non adorauerit eū osculans manū. Profectus ergo inde helias reppit heliseū filiū saphat arātē in duodecim iugis boū: & ipse in duodeci iugis boū arātibus vnus erat. Cūq; veniisset helias ad eū misit palliū suū sup eū. Qui statim relictis bobus cucurrit post heliam: & ait. Oscular oro te patrē meū & matrē meā: & sic sequar te. Dixitq; ei. Vade & reuertere. Q d ei meū erat feci tibi. Reuersus autem ab eo: tulit par boū & mactauit illud: & in aratro boum ooooo coxit carnes & dedit populo ooooooooooooo & comederūt. Consurgensq; abiit & secutus ē heliā & ministrabat ei. zo

Porro benadab oo rex syrie congregauit oēm exercitū suū & triginta duos reges secum & equos & currus & ascendens pugnabat contra samariam

ignē vox aure tenuis: t ibi dño. t factū ē vt au
ἐν τῷ πυρὶ φωνὴ αὔρας λεπτῆς, κἀκεῖ κύριος · καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου
dīuit helias: operuit vultum suū in pal
σεν Ἠλίας, ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλω
lio suo: t egressus ē t stetit iuxta spelūcā. t ecce
τῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη παρὰ τὸ στόμιον · καὶ ἰδοὺ
ad eū vox t dixit: qd tibi hic helia: t di
πρὸς αὐτὸν φωνὴ καὶ εἶπε, τί σοι ἐνταῦθα Ἠλία; καὶ εἶ
xit helias: zelō zelat sum dño deo oipotēti:
πεν Ἠλίας, ζήλωσα ζήλωσα τῷ κυρίῳ θεῷ παντοκράτορι,
quia dereliquerūt pactū tuū filij israel: al
ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, τὰ θυ
taria tua destruxerūt: t prophetas tuos oc
σιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέ
ciderūt in gladio: t derelict sum ego solus: Ro. 11. a. Ecc. 48. b.
κτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπελείφθην ἐγὼ μονώτατος,
t querūt aiam meā vt auferāt eam. t ait
καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν · καὶ εἶπε
dño ad eum: vade t reuertere in viam
κύριος πρὸς αὐτόν, πορεύου καὶ ἀπόστρεφε εἰς τὴν ὁδόν
tuā: t venies in viā deserti damasci. t vnges
σου, καὶ ἥξεις ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ. καὶ χρίσεις τὸν
azael in regem sup syriam: t ieu filiū namsi
Ἀζαὴλ εἰς βασιλέα ἐπὶ συρίαν, καὶ τὸν Ἰοῦ υἱὸν ναμισ
si vnges in regē sup israel: t eliseū
σὶ χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ τὸν Ἐλισ
D
saphat de abelmeula vnges in prophetā
σαὶ υἱὸν σαφὰτ ἐξ Ἀβελμειούλα χρίσεις εἰς προφήτην
pro te. t erit q̄ saluat fuerit de gladio azael: oc Ro. 11. a.
ἀντὶ σοῦ. καὶ ἔσται ὁν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἀζαὴλ, ἀπο
cidet ieu. t q̄ saluat fuerit de gladio ieu: inter
κτενεῖ Ἰοῦ · καὶ ὁν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰοῦ, ἀπο
ficiet heliseus. t derelinquā de israel septē mi
κτενεῖ Ἐλισαιέ · καὶ καταλείψω ἐξ Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιά
lia virorū: oia genua q̄ nō incurvauerūt genu
δας ἀνδρῶν, πάντα τὰ γόνατα ἃ οὐκ ἔκαμψαν γόνυ
baal: t omne os q̄ nō adorauit eū. t
τῷ Βαάλ, καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ
profect ē helias inde t reperit ibi heliseū fi
ἀπῆλθεν Ἠλίας ἐκεῖθεν καὶ εὑρίσκει ἐκεῖ τὸν Ἐλισαιὲ υἱὸν
liū saphat: t ipse erat arans in bobus. duodecim
τοῦ σαφάτ, καὶ αὐτὸς ἦν ἀροτριῶν ἐν βουσί · δώδεκα
iuga boum erāt coram eo: t ipse in duo
ζεύγη βοῶν ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώ
decim. t abiit ad heliseū helias: t proiecit
δεκα · καὶ ἀπῆλθεν ἐπὶ τὸν Ἐλισαιὲ Ἠλίας, καὶ ἔρριψεν
sup eū pallū suū. t relaquit heliseus
ἐπ' αὐτὸν τὸν μηλωτὸν αὐτοῦ · καὶ κατέλιπεν Ἐλισαιὲ
boues: t cucurrit post heliā t ait: deosculer
τοὺς βοῦς, καὶ ἔδραμεν ὀπίσω Ἠλίου καὶ εἶπε, κατα
labo patrē meū t matrē meā: t se
φιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ ἀκο
quar te post te. t dixit ei: vade
λουθήσω σοι ὀπίσω σου · καὶ εἶπεν αὐτῷ, πορεύου
reuertere: qd feci tibi? t reuersus est a ter
ἀπόστρεφε, τί πεποίηκά σοι; καὶ ἀπέστρεψεν ἐκεῖθεν ὀπι
go eius. t tulit fuga boū: t ma
σω αὐτοῦ · καὶ ἔλαβε τὸν ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ ἔθυ
ctauit t coxit ea in instrumētis boū:
σεν καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν,
t dedit pplo t comederūt. t surrexit t ie
καὶ ἔδωκεν τῷ λαῷ καὶ ἔφαγον · καὶ ἀνέστη καὶ ἐπο
bāt post heliā: t ministrabat ei.
ρεύθη ὀπίσω Ἠλίου, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ. Ca. 20.

A

Et cōgregauit filius ader rex syrie om
Καὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἀδὲρ βασιλεὺς συρίας πᾶ
nem exercitū suum: t triginta t duo
σαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα καὶ δύο
reges secum: t equi t currus: t
βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵππους καὶ ἅρματα, καὶ
ascēderūt t obsedērūt cōtra samariam.
ἀνέβησαν καὶ ἐπολιόρκησαν ἐπὶ Σαμαρείας,

C

[1]לָחַם [2]שָׁלַח וַיִּלָּחֶם [3]בָּהּ׃ [4]וַיִּשְׁלַח [5]מַלְאָכִים [6]אֶל
[7]לָאַךְ אַחְאָב [8]מֶלֶךְ [9]יִשְׂרָאֵל [10]הָעִירָה׃ [11]וַיֹּאמֶר
[12]לוֹ [13]כֹּה [14]אָמַר [15]בֶּן [16]הֲדַד [17]כַּסְפְּךָ [18]וּזְהָבְךָ [19]לִי
[20]נָשַׁת [21]הוּא [22]וְנָשֶׁיךָ [23]וּבָנֶיךָ [24]הַטּוֹבִים [25]לִי [26]הֵם׃
[27]עָנַת וַיַּעַן [28]מֶלֶךְ [29]יִשְׂרָאֵל [30]וַיֹּאמֶר [31]כִּדְבָרְךָ
[32]אֲדֹנִי [33]הַמֶּלֶךְ [34]לְךָ [35]אֲנִי [36]וְכָל [37]אֲשֶׁר [38]לִי׃
[39]שׁוּב וַיָּשֻׁבוּ [40]הַמַּלְאָכִים [41]וַיֹּאמְרוּ [42]כֹּה [43]אָמַר
[44]בֶּן [45]הֲדַד [46]לֵאמֹר [47]כִּי [48]שָׁלַחְתִּי [49]אֵלֶיךָ
[50]לֵאמֹר [51]כַּסְפְּךָ [52]וּזְהָבְךָ [53]וְנָשֶׁיךָ [54]וּבָנֶיךָ
[55]נָתַן [56]שָׁלַח לִי [57]תִתֵּן׃ [58]כִּי [59]אִם [60]כָּעֵת [61]מָחָר [62]אֶשְׁלַח
[63]אֶת [64]עֲבָדַי [65]אֵלֶיךָ [66]וְחִפְּשׂוּ [67]אֶת [68]בֵּיתְךָ
[69]חָמַד וְאֵת [70]בָּתֵּי [71]עֲבָדֶיךָ [72]וְהָיָה [73]כָּל [74]מַחְמַד
[75]שׂוּם [76]קָרָא [77]עֵינֶיךָ [78]יָשִׂימוּ [79]בְיָדָם [80]וְלָקָחוּ׃ [81]וַיִּקְרָא
[82]מֶלֶךְ [83]יִשְׂרָאֵל [84]לְכָל [85]זִקְנֵי [86]הָאָרֶץ
[87]יָדַע [88]רָאָה וַיֹּאמֶר [89]דְּעוּ [90]נָא [91]וּרְאוּ [92]כִּי [93]רָעָה [94]זֶה
[95]רוּעַ [96]בָּקֵשׁ [97]כִּי [98]שָׁלַח [99]אֵלַי [100]לְנָשַׁי [101]וּלְבָנַי
[102]וּלְכַסְפִּי [103]וְלִזְהָבִי [104]וְלֹא [105]מָנַעְתִּי [106]מִמֶּנּוּ׃
[107]אָמַר וַיֹּאמְרוּ [108]אֵלָיו [109]כָּל [110]הַזְּקֵנִים [111]וְכָל [112]הָעָם
[113]שָׁמַע [114]אָבָה אַל [115]תִּשְׁמַע [116]וְלוֹא [117]תֹאבָה׃ [118]וַיֹּאמֶר
[119]לָאַךְ לְמַלְאֲכֵי [120]בֶּן [121]הֲדַד [122]אִמְרוּ [123]לַאדֹנִי
[124]הַמֶּלֶךְ [125]כֹּל [126]אֲשֶׁר [127]שָׁלַחְתָּ [128]אֶל [129]עַבְדְּךָ
[130]עָשָׂה [131]בָּרִאשֹׁנָה [132]אֶעֱשֶׂה [133]וְהַדָּבָר [134]הַזֶּה
[135]יָכֹל [136]לֹא [137]אוּכַל [138]לַעֲשׂוֹת [139]וַיֵּלְכוּ [140]הַמַּלְאָכִים
[141]שׁוּב [142]שָׁלַח וַיְשִׁבֻהוּ [143]דָּבָר׃ [144]וַיִּשְׁלַח [145]אֵלָיו [146]בֶּן [147]הֲדַד
[148]וַיֹּאמֶר [149]כֹּה [150]יַעֲשׂוּן [151]לִי [152]אֱלֹהִים [153]וְכֹה
[154]יָסַף [155]שָׂפַק [156]יוֹסִפוּ [157]אִם [158]יִשְׂפֹּק [159]עֲפַר [160]שֹׁמְרוֹן
[161]לִשְׁעָלִים [162]לְכָל [163]הָעָם [164]אֲשֶׁר [165]בְּרַגְלָי׃
[166]עָנָה וַיַּעַן [167]מֶלֶךְ [168]יִשְׂרָאֵל [169]וַיֹּאמֶר [170]דַּבְּרוּ
[171]הָלַל [172]פָּתַח [173]אַל [174]יִתְהַלֵּל [175]חֹגֵר [176]כִּמְפַתֵּחַ׃ [177]וַיְהִי
[178]הָיָה [179]כִּשְׁמֹעַ [180]אֶת [181]הַדָּבָר [182]הַזֶּה [183]וְהוּא [184]שֹׁתֶה
[185]סָכַךְ [186]הוּא [187]וְהַמְּלָכִים [188]בַּסֻּכּוֹת [189]וַיֹּאמֶר [190]אֶל
[191]שׂוּם [192]עֲבָדָיו [193]שִׂימוּ [194]וַיָּשִׂימוּ [195]עַל [196]הָעִיר׃
[197]וְהִנֵּה [198]נָבִיא [199]אֶחָד [200]נִגַּשׁ [201]אֶל [202]אַחְאָב
[203]מֶלֶךְ [204]יִשְׂרָאֵל [205]וַיֹּאמֶר [206]כֹּה [207]אָמַר
[208]רָאָה [209]הָמֵן [210]יְהוָה [211]הֲרָאִיתָ [212]אֶת [213]כָּל [214]הֶהָמוֹן [215]הַגָּדוֹל
[216]גָּדַל [217]הַזֶּה [218]הִנְנִי [219]נֹתְנוֹ [220]בְיָדְךָ [221]הַיּוֹם

[1]& obsedit [2]eam. [3]Mittēsq; [4]nuncios [5]ad [6]achab [7]regem [8]israel [9]in ciuitatem [10]ait. [11]Hec [12]dicit [13]bēadab. [14]Argentū tuū [15]& aurū tuū [16]meū [17]est: [18]& vxores tue [19]& filii tui [20]optimi [21]mei [22]sunt. [23]Rñditq; [24]rex [25]israel. [26]Iuxta verbum tuum [27]dñe mi [28]rex: [29]tuus sum [30]ego [31]& omnia [32]mea. [33]Reuertētesq; [34]nūcii [35]dixerunt. [36]Hec [37]dicit [38]benadab [39]qui [40]misit nos [41]ad te. [42]Argētū tuū [43]& aurū tuum [44]& vxores tuas [45]& filios tuos [46]dabis [47]mihi. [48]Cras igitur [49]hac eadem hora [50]mittā [51]seruos meos [52]ad te [53]& scrutabūtur [54]domū tuā [55]& [56]domū [57]seruorū tuorū: [58]& [59]oē qđ eis [60]placuerit [61]ponēt [62]in manibus suis [63]& auferent. [64]Vocauit aūt [65]rex [66]israel [67]omnes [68]seniores [69]terre: [70]& ait. [71]Aīaduertite [72]& videte: [73]qm̄ insidietur nobis. [74]Misit [75]enim [76]ad me [77]pro vxoribus meis [78]& filiis [79]& pro argento [80]& auro: [81]& non [82]abnui. [83]Dixeruntq; [84]oēs [85]maiores natu [86]& vniuersus [87]populus ad eū. [88]Nō [89]audias [90]neq; [91]acqescas illi. [92]Rñditq; [93]nunciis [94]benadab. [95]Dicite [96]dño meo [97]regi. [98]Oīa pp [99]q̄ [100]misisti [101]ad me [102]seruum tuum [103]in initio [104]faciam: [105]hanc autem [106]rem [107]facere [108]nō [109]possum. [110]Reuersiq; [111]nuncii [112]retulerunt ei. Qui [113]remisit [114]& ait. [115]Hec [116]faciant [117]mihi [118]dii [119]& hec [120]addāt: [121]si [122]suffecerit [123]puluis [124]samarie [125]pugillis [126]omnis [127]populi [128]qui [129]sequitur me. [130]Et respondens [131]rex [132]israel [133]ait. [134]Dicite ei. [135]Ne [136]glorietur [137]accictus eque [138]vt discictus. [139]Factū est āt [140]cum audisset benadab [141]verbum [142]istud [143]bibebat [144]ipse [145]& reges [146]in vmbraculis: [147]& ait [148]seruis suis. [149]Circūdate citatē. [150]Et circūđderūt eam. [151]Et ecce [152]ppheta [153]vn [154]accedens [155]ad [156]achab [157]regē [158]israel: [159]ait ei. [160]Hec [161]dicit [162]dñs. [163]Certe vidisti [164]oēm [165]multitudinē [166]hāc [167]nimiam. [168]Ecce ego [169]tradā eā [170]in manum tuā [171]hodie:

[1]expugnauerūt eā. [2]misit nuncios ad [3]ἐπολέμησαν αὐτήν. [4]καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς [5]achaab regem israel in ciuitatē. [6]dixit [7]ἀχαὰβ βασιλέα ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν. [8]καὶ εἶπε [9]ad eū: hec dicit filius ader: [10]argētū tuū [11]πρὸς αὐτόν, τάδε λέγει υἱὸς ἄδερ, [12]ὁ ἀργύριόν σου [13]aurum tuū meū est: [14]vxores tue [15]καὶ ὁ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, [16]καὶ αἱ γυναῖκές σου [17]καὶ filij tui pulcherrimi mei sunt. [18]rñdit [19]τὰ τέκνα σου τὰ κάλλιστα ἐμά ἐστιν. [20]καὶ ἀπεκρίθη [21]rex israel [22]dixit: sicut locutus es dñe [23]ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ εἶπεν, καθὼς ἐλάλησας κύριέ [24]mi rex: tu sum ego: [25]omnia mea. [26]μου βασιλεῦ, σός εἰμι ἐγώ, [27]καὶ πάντα τὰ ἐμά. [28]reuersi sūt nūcij [29]dixerūt: hec dicit fi [30]καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ εἶπον, τάδε λέγει υἱὸς [31]ader: ego misi ad te dicēs: [32]argētū [33]ὸς ἄδερ, ἐγὼ ἀπέσταλκα πρὸς σὲ λέγων, [34]ὁ ἀργύριόν [35]tuū [36]aurū tuū [37]vxores tuas [38]σου καὶ ὁ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ filios tuos dabis mihi: [39]hac hora cras [40]τὰ τέκνα σου δώσεις μοι, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔ [41]mittam seruos meos ad te: [42]seru [43]ριον ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σέ, [44]καὶ ἐξε [45]tabūtur domus tuas [46]domus ser [47]ρευνήσουσι τοὺς οἴκους σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παί [48]uorū tuorū: [49]erūt oīa desideria oculo [50]δων σου, [51]καὶ ἔσται πάντα ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλ [52]rum suorū: sup q̄ iniecerint manus suas: ac [53]μῶν αὐτῶν, ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, λή [54]cipiēt. [55]vocauit rex israel oēs [56]ψονται. [57]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πάντας τοὺς [58]seniores terre: [59]dixit eis: cognoscite iā [60]πρεσβυτέρους τῆς γῆς, [61]καὶ εἶπεν αὐτοῖς, γνῶτε δὴ καὶ [62]videte: qm̄ malū iste querit: qm̄ misit ad me [63]ἴδετε, ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρός με [64]pro vxoribus meis [65]pro filijs meis. [66]ar [67]περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν τέκνων μου. [68]καὶ ὁ ἀρ [69]gētum meū [70]aurū meū nō prohibui ab eo. [71]γύριόν μου καὶ ὁ χρυσίον μου οὐκ ἐκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ. [72]dixerūt ei maiores natu [73]vniuersus ppls: nō audias [74]καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός, μὴ ἀκούσης [75]nō velis. [76]dixit nuncijs filij ader: dicite [77]καὶ μὴ θελήσῃς. [78]καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ ἄδερ, εἴπατε [79]dño vro iuxta oīa q̄ misisti ad ser [80]τῷ κυρίῳ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλας πρὸς τὸν δοῦ [81]uū tuū: in initio faciā. at verbū hoc nō potero [82]λόν σου, ἐν πρώτοις ποιήσω. [83]ὁ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι [84]facere. [85]abierūt viri [86]retulerūt ei verbū. [87]ποιῆσαι. [88]καὶ ἀπῆλθον οἱ ἄνδρες καὶ ἀπέστρεψαν αὐτῷ λόγον. [89]misit ad eū filius ader dicēs: hec faci [90]καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν υἱὸς ἄδερ λέγων, τάδε ποιή [91]ant mihi dij [92]hec addant: si suffecerit puluis [93]σαιέν μοι οἱ θεοὶ καὶ τάδε προσθείησαν, εἰ ἐκποιήσῃ ὁ χοῦς [94]samarie pugillis oī ppls peditib meis. [95]σαμαρείας ταῖς δραξὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου. [96]rñdit rex israel [97]ait: sufficiat vobis: [98]καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ εἶπεν, ἱκανούσθω ὑμῖν, [99]nō glorietur gibbosus vt rectus. [100]factū est qñ respō [101]μὴ καυχάσθω ὁ κιρὸς ὡς ὁ ὄρθιος. [102]καὶ ἐγένετο ὅτε ἀπεκρί [103]dit ei verbū istud: bibēs erat ipse [104]oēs [105]θη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ [106]reges q̄ cū eo in tabnaculis. [107]ait seruis su [108]βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς. [109]καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐ [110]is: edificate vallū. [111]posuerūt vallū sup [112]τοῦ, οἰκοδομήσατε χάρακα. [113]καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν [114]ciuitatē. [115]ecce ppha vn accessit achaab re [116]πόλιν. [117]καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθε τῷ ἀχαὰβ βασι [118]gi israel: [119]dixit: hec dicit oñs: si vidisti oēm [120]λεῖ ἰσραήλ, καὶ εἶπε, τάδε λέγει κς, εἰ ἑώρακας πάντα τὸν [121]turbā magnā hanc: ecce ego trado eā hodie [122]ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν σήμερον

וְיֵדַעְתִּ֗ כִּ֤י אֲנִי֙ יְהוָ֔ה׃ וַיֹּ֣אמֶר אַחְאָ֔ב
בְּמִ֑י וַיֹּ֣אמֶר כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֔ה בְּנַעֲרֵ֖י
שָׂרֵ֣י הַמְּדִינ֑וֹת וַיֹּ֣אמֶר מִֽי יֶאְסֹ֖ר
הַמִּלְחָמָ֔ה וַיֹּ֖אמֶר אָתָּ֑ה וַיִּפְקֹ֗ד אֶת
נַעֲרֵ֣י שָׂרֵ֣י הַמְּדִינ֔וֹת וַיִּהְיוּ֙ מָאתַ֣יִם
שְׁנַ֔יִם וְשִׁלְשִׁ֑ים וְאַחֲרֵיהֶ֗ם פָּקַ֤ד
אֶת כָּל הָעָם֙ כָּל בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל שִׁבְעַ֥ת
אֲלָפִ֖ים׃ וַיֵּצְא֗וּ בַּצָּהֳרָיִם֙ וּבֶן הֲדַ֔ד
שֹׁתֶ֥ה שִׁכּ֖וֹר בַּסֻּכֹּ֑ת הוּא֙ וְהַמְּלָכִ֔ים
שְׁלֹשִׁ֥ים וּשְׁנַ֖יִם מְלָכִ֣ים עִמּ֑וֹ׃
וַיֵּצְא֙ נַעֲרֵ֣י שָׂרֵ֔י הַמְּדִינ֖וֹת
וּבֶן הֲדַ֣ד שֹׁלֵ֔חַ וַיַּגִּ֥ידוּ לֽוֹ
לֵאמֹ֖ר אֲנָשִׁ֣ים יָצְא֔וּ מִשֹּׁמְרֽוֹן׃
וַיֹּ֣אמֶר אִם לְשָׁלֹ֣ום יָצְא֗וּ תִּפְשׂ֤וּם
חַיִּים֙ וְאִם לְמִלְחָמָ֣ה יָצְא֔וּ חַיִּ֖ים
תִּפְשֽׂוּם׃ וְאֵ֗לֶּה יָצְא֤וּ מִן הָעִיר֙ נַעֲרֵ֣י
שָׂרֵ֣י הַמְּדִינ֔וֹת וְהַחַ֖יִל אֲשֶׁ֣ר
אַחֲרֵיהֶ֑ם׃ וַיַּכּ֗וּ אִ֚ישׁ אִישׁ֔וֹ וַיָּנֻ֖סוּ
אֲרָ֑ם וַיִּרְדְּפֵ֣ם יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּמָּלֵ֥ט בֶּן
הֲדַ֖ד מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם עַל סוּס֙ וּפָרָשִׁ֔ים׃
וַיֵּצֵ֣א מֶֽלֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּךְ֙ אֶת הַסּוּס֙
וְאֶת הָרֶ֔כֶב וַיַּ֥ךְ בַּאֲרָ֖ם מַכָּ֥ה גְדוֹלָֽה׃
וַיִּגַּ֣שׁ הַנָּבִ֗יא אֶל מֶ֙לֶךְ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל
וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ לֵ֚ךְ הִתְחַזָּ֔ק וְדַ֖ע וּרְאֵ֑ה
אֵ֚ת אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשֶׂ֔ה כִּ֛י לִתְשׁוּבַ֥ת
הַשָּׁנָ֖ה מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם עֹלֶ֖ה עָלֶֽיךָ׃ וַעֲבָדֵ֣י
מֶֽלֶךְ אֲרָ֗ם אָמְרוּ֙ אֵלָ֔יו אֱלֹהֵ֥י הָרִ֖ים

scias qa ego sum do
minus. Et ait achab.
Per quem ? Dixitq; ei.
Hec dicit dñs. Per pe=
dissequos principū pro
uinciarū. Et ait. Quis
incipiet pliari? Et ille
dixit: tu. Recensuit er
go pueros pricipū pui
ciarū & reppit numerū
ducētorū trigita duo=
rū. Et recēsuit post eos
populum omnes filios
israel septem ooooooo
milia: & egressi sūt me
ridie. Benadab autem
bibebat temulētus in
vmbraculo suo & reges
trigita duo cū eo q ad
auxilium eius venerant.
Egressi sunt aūt pueri
principum prouinciarū
i prima frōte. Misit ita=
q benadab: q nūciaue=
rūt ei dicentes. Viri e=
gressi sunt de samaria.
At ille ait. Siue p pace
veniūt apphendite eos
vivos: siue vt prelien=
tur vivos eos ooooooo
capite. Egressi sunt er=
go pueri ooooooooo
principū prouinciarū:
ac reliquus exercitus
seqbatur. & percussit
vnusqsq; virū quicōtra
se veniebat: fugeruntq;
syri & psecutus ē eos is
rael. Fugit quoq; ben
dab rex syrie in equo
cū eqtibus suis. Necnō
egressus rex isrl percussit
equos & currus: & p=
cussit syriam plaga ma
gna nimis. Accedēs āt
ppheta ad regē isrl
dixit ei. Vade & cōfor
tare: & scito & vide ooo
quid facias. Sequēti ei
anno rex syrie ascen=
det contra te. Serui ve=
ro regis syrie dixerunt
ei. Dii montium sunt
dii eorū: ideo supaue=
rūt nos. Sed meli est vt
pugnemus cōtra eos i
cāpestribus & obtinebi
mus eos. Tu ergo ver=
bū hoc fac. Amoue coo
reges singulos ab exer
citu tuo & pōe pricipes
p eis. & restaura nume=
rū militū q ceciderūt de
tuis: & equos fm equos
pristinos: & currus fm
curr quos añ habuisti:
& pugnabim cōtra e=
os i cāpestrib: & videbis
q obtiebimus eos. Cre
didit cōsilio eoꝝ: & fecit
ita. Igitur postq; ann

in manus tuas: & scies: q ego dño. & ait a=
ἐις τὰς χεῖράς σου, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ κύριος. καὶ εἶπεν ἀ=
chaab: i quo? & dixit: hec dicit dñs in pedisse
χααβ, ἐν τίνι; καὶ εἶπε, τάδε λέγει κύριος ἐν τοῖς παισὶ κα=
quis principū puinciarū. & ait achaab: ego co=
ρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. καὶ εἶπεν ἀχααβ, ἐγὼ συνά=
ligat prelia? & dixit: tu. & recēsuit achaab
γω πολεμῶ; καὶ εἶπεν, σύ. καὶ ἐπισκέψατο ἀχααβ
pueros principū puinciaꝝ: & fuerūt ducen
τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, καὶ ἐγένοντο διακό
ti triginta & duo & post hec recēsuit
σιοι τριάκοντα καὶ δύο. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπισκέψατο τὸν
ppm oēs filiū virtutis septē milia: & egressus ē me
λαὸν πάντα υἱοὺ δυνάμεως ἑπτὰ χιλιάδας, καὶ ἐξῆλθεν με
ridie. & fili ader bibēs & temulēt in vmbraculo ipe
σημβρίας. καὶ υἱὸς ἀδὰρ πίνων καὶ μεθύων ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
& reges: triginta & duo reges auxiliary
καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς οἱ συμβοηθοῦ
cum eo. & egressi sunt pueri principū
μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθον τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν
prouinciaꝝ i primis. & misit fili abel: & nūciaue=
χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀπέστειλεν υἱὸς ἄβιλ, καὶ ἀνήγγει
rūt ei dicētes: viri egressi sūt de samaria. & e=
λαν αὐτῷ λέγοντες, ἄνδρες ἐξῆλθον ἐκ σαμαρείας. καὶ ε=
it rex: si in pace ipsi egredimur: ap
πεν ὁ βασιλεύς, εἰ εἰς εἰρήνην αὐτοὶ ἐκπορεύονται, συλ
prehēdite eos vivos. & si in prelio egressi sūt: ap
λάβετε αὐτοὺς ζῶντας. καὶ εἰ εἰς πόλεμον ἐξῆλθον, συλ
prehēdite eos vivos. & egressi sūt de ciuitate
λάβετε αὐτοὺς ζῶντας. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως τὰ
pueri principū puinciarū & exercitus post
παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἡ δύναμις ἡ μετ'
eos. & percussit vnusqsq; cū q̄ irruta se: & fuge
αὐτῶν. καὶ ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν ἄνδρα αὐτοῦ, καὶ ἔφυ
runt syri. & persecut est eos israel: & saluat
γον οἱ σύροι. καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἰσραήλ, καὶ σώζεται
fili ader rex syrie in equo equitū. & egres
υἱὸς ἀδὰρ βασιλεὺς συρίας ἐφ' ἵππου ἱππέων. καὶ ἐξῆλ
sus ē rex israel: & cepit equos &
θεν ὁ βασιλεὺς ἰσραήλ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἵππους καὶ τὰ
currus: & percussit plaga magna in syria. &
ἅρματα, καὶ ἐπάταξεν πληγὴν μεγάλην ἐν συρίᾳ. καὶ
accessit ppha ad regē israel dicēs:
προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα ἰσραὴλ λέγων,
cōfortare & scito & vide qd facies: q reuer
κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ τί ποιήσεις; ὅτι ἐπιστρέ
tente anno: fili ader rex syrie as
φοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, υἱὸς ἀδὰρ βασιλεὺς συρίας ἀνα
cendit cōtra te. & serui regis syrie dixerūt
βαίνει ἐπὶ σέ. καὶ οἱ παῖδες βασιλέως συρίας εἶπαν
ad eū: dī mōtiū dīi israel & nō dī
πρὸς αὐτόν, θεοὶ ὀρέων θεοὶ ἰσραὴλ καὶ οὐ θεοὶ κοι
lium: pp hoc pcualuerūt sup nos. si āt pu
λάδων, διὰ τοῦτο ἐκράτησαν ὑπὲρ ἡμῶν. ἐὰν δὲ πο
gnauerimus cū eis in plano pfecto obtinebim sup
λεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' ἰσὸν καὶ μὴ κρατήσωμεν ὑπὲρ
eos. & fac iurta verbū hoc: amoue
αὐτούς. καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἀπόστησον
reges vnūquemq; in locū suum:
τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ,
& pone pro eis principes: & instaura tu fm
καὶ θὲς ἀντ' αὐτῶν σατράπας, καὶ ἀνάλαβε σὺ κατὰ
ereraū q cecidit de te: & equū
τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἵππον
scm equum: & currus fm cur
κατὰ τὸν ἵππον, καὶ ἅρματα κατὰ τὸ ἅρμα
rus: & pugnabimus cōtra eos in plano: & obti
τα, καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' ἰσὸν, καὶ κρα
nebimus sup eos. & audiuit vocē eoꝝ: &
τήσομεν ὑπὲρ αὐτούς. καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ
fecit ita. & factū est trāseunte
ἐποίησεν οὕτως. καὶ ἐγένετο ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ,

ישׁוב
אֲבַר
שׁוּר סְחַן
אֲסַר לָמַס
הָיָה מַאָה
שָׁנָה
נָגַד
שָׁלַח בֶּנֶד
שָׁלַם
נָבָה נוּס
נָתַךְ שָׁלַט
פָּתַח עָנָה
קוּם שׁוּם
כָּרַת
עָשָׂה
נָגַשׁ נָגַשׁ
חָזַק
יָדַע עָשָׂה
שׁוּב
אָבַד
חָזַק עָצַם
עָשָׂה כָּנָה
שׁוּב

¶ recenſuit filius ader ſyriam: ¶ aſcēdit in
καὶ ἐπισκέψατο υἱὸς Ἀδὲρ τὴν συρίαν, καὶ ἀνέβησαν
aphec ad pugnā cōtra iſrael. ¶ filii iſrael recen=
ἀφικὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπι=
ſiti ſunt: ¶ venerūt in occurſū eorū.
σκεψάμενοι, καὶ παρεβάλοντο εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν.
¶ caſtrametat⁹ eſt iſrael ex aduerſo eoꝝ: quaſi
καὶ παρενέβαλεν Ἰσραὴλ ἐξ ἐναντίας αὐτῶν, ὡσεὶ
duo greges capraꝝ. ¶ ſyria repleuit terrā. ¶
δύο ποίμνια αἰγῶν. καὶ συρία ἔπλησεν τὴν γῆν. καὶ
acceſſit homo dei: ¶ dixit regi
προσῆλθεν ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ
iſrael hec dicit dñs: eoꝝ dixit ſyria: ꝙ
Ἰσραήλ, τάδε λέγει κύριος, διὰ τοῦτο εἶπεν συρία, ὅτι
deus mōtiū dñs de⁹ iſrl ¶ nō de⁹ vallium ipſe:
θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτός,
¶ dabo exercitū magnū hunc in manus
καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖράς
tuas: ¶ ſcieꝭ ꝙ ego dñs. ¶ caſtrametātur
σου, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. καὶ παρεμβάλλουσιν
iſti eoꝝ hīs ſeptē diebus. ¶ factū
οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐγένε=
eſt die ſeptima: ¶ ꝯpp̄ingit bellū.
το τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ προσῆγεν ὁ πόλεμος.
¶ percuſſit iſrael ſyriam cētū milia
καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας
peditū vna die. ¶ fugerūt reliqui in aphe
πεζῶν μιᾷ ἡμέρᾳ. καὶ ἔφυγον οἱ καταλοιποὶ εἰς ἀφι
ca: in ciuitatē. ¶ ceciditq; murus ſup vigi
κά, εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἔπεσεν ὁ τεῖχος ἐπὶ ἔτε
ti ¶ ſeptē milia virorū q̄ remāſerāt. ¶ fi
σι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. καὶ υἱὸς
liꝰ ader fugit ¶ ingreſſus eſt in
Ἀδὲρ ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν εἰς
domū cubicu
οἶκον τοῦ κοιτῶ
li in ꝓmptuariū. ¶ dixerūt ſerui ei⁹
νος εἰς τὸ ταμιεῖον. καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ
ad eū: ecce iā audiuimus: ꝙ reges do
πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ δὴ ἠκούσαμεν, ὅτι βασιλεῖς οἴκου
mus iſrael regeꝫ mīe ſunt. ponamus igit
του Ἰσραὴλ βασιλεῖς ἐλέους εἰσίν. ἐπιθώμεθα δὴ
ſaccos ſup lūbos nr̄os: ¶ funiculos in ca=
σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφῦς ἡμῶν, καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κε
pitibus nr̄is: ¶ eamus ad regē iſrael:
φαλὰς ἡμῶν, καὶ περιθώμεθα πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ,
ſi forte viuificabit alas nr̄as. ¶ accīnxe
εἴ πως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν. καὶ περιζώσαν
runt lumbos ſuos ſaccis ¶ ligauerūt funiculis
το τὰς ὀσφῦς αὐτῶν σάκκους καὶ ἔδησαν σχοινίοις
capita ſua: ¶ dixerūt regi iſrael:
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ,
ſeruꝰ tuus filiꝰ ader dicit: viuat iā aia mea.
δοῦλός σου υἱὸς Ἀδὲρ λέγει, ζησάτω δὴ ἡ ψυχή μου.
¶ dixit: ſi adhuc viuit: frater meus eſt. ¶ viri
καὶ εἶπεν, εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μού ἐστιν. καὶ οἱ ἄνδρες
poꝛ oſe acceperūt ¶ feſtinauerūt ¶ rapuerūt verbū eius
ἐπεσήμαναν καὶ ἔσπευσαν καὶ ἀπελίξαντο τὸν λόγον αὐτοῦ
de ore eius: ¶ dixerūt: frater tuus fi
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, ἀδελφός σου υἱὸς
lius ader. ¶ dixit: ingredimini ¶ capite eum.
Ἀδὲρ. καὶ εἶπεν, εἰσέλθετε καὶ λάβετε αὐτόν.
¶ egreſſus ē ad eū filiꝰ ader: ¶ imponunt
καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἀδὲρ, καὶ ἀναβιβάζουσιν
eum ſup currū ad eū. ¶ dixit ad eum:
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν,
ciuitates quas tulit pater meus a patre
τὰς πόλεις ἃς ἔλαβεν ὁ πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός
tuo reddam tibi. ¶ eritq; pones in damaſco
σου ἀποδώσω σοι. καὶ ἐξόδους ποιήσεις ἐν δαμασκῷ
tibi: ſicut poſuit pater meꝰ in ſamaria. ¶ ego
σεαυτῷ, καθὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν σαμαρείᾳ. καὶ ἐγὼ
in fœdere mittā te. ¶ pepigit ei fœdus:
ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ διαθήκην,

ᵍtrāſierat⁹recēſuit ʳbena
dabᵉſyros:ᵗ& aſcēdit ʳin
afec:ᵛvt pugnarēt⁹cōtra
ᵇiſrael.ᶜPorro filiiᵉiſrael
ᶜrecenſiti ſunt:ᶠ& acce=
ptis cibariisᵍpfecti ʰ ex
aduerſo:ⁱcaſtraq; metati
ſuntᵐcōtra eos ᵏſſi duo
puiᵒgregesᵖcaprarū:ᵠſy
ri autem ʳrepleuerunt
ˢterram.ᵗEt accedens v=
nusᵘvirᵛdeiʷdixit ˣ
ʸadᶻregemᵃiſrael. ᵇHec
ᶜdicit ˣ
ᵈdominus.ᵉQuiaᶠdixe=
runtᵍſyri:ʰdeus ˣ
ⁱmōtiū eſtᵏdominus:ˡ&
nonᵐeſtⁿdeus ʳ vallium:
ˢdaboᵗomnem ᵘmultitu
dinemᵛhanc ʷgrandem
ˣin manu tua:ʸ& ſcietis
ᶻquiaᵃego ſumᵇdomin?
ᶜ Dirigebantq; ᵈſeptem
ᵉdiebusᶠex aduerſo ᵍ hi
atq;ʰilli acies: ⁱ ſeptima
autēᵏdieˡcōmiſſum eſt
ʳbellum. ˢPercuſſerunt=
q;ᵗfiliiᵘiſraelᵛde ˣ
ʷſyris'centumˣmiliaʸpe=
ditūᶻinᵃdieᵇvna. ˣ
ᶜFugerūt ātᵈ qui reman
ſerūtᵉin afecᶠ i'ciuitatē:
ᵍ& cecidit'murus ʰſuper
ⁱviginti'ᵏſeptem ˣ
ˡmiliaᵐhoimᵈ q remanſe
rāt.ⁿPorro benadabᵒfu=
giēsᵖingreſſus ē'ciuitatē
inᵍcubiculū qđ eratʰin=
tra cubiculū. ᶜdixerūtq;
ᵈeiᵉſerui ſui.ᶠEcce ᵍaudi=
uim?ʰq;ⁱregesᵏdom? ˡifˣ
raelᵐclementes ſint. ˣ
ⁿPonamusᵒitaq;ᵖfaccos
ᵠin lumbis noſtris ˣ
ʳ& funiculosˢin capitib?
noſtris:ᵗ& egrediamur
ᵘadᵛregē ʷiſrael: ˣ forſitā
ʸſaluabitᶻaiasᵃnoſtras ˣ
ᵇAccīnxerūtᶜſaccisᵈlum
bos ſuosᵉ& poſuerūtᶠfu=
niculosᵍin capitibʰ ſuis
ⁱvenerūtq;ʲadᵏregē ˡiſra
elᵐ& dixerūt eiⁿ. ᵒ Seruus
tuᵖbenadabᵍdicit.ʳ Vi=
uatˢoro teᵗaia mea. ᵘEt
illeᵛait.ʷSi adhuc ˣviuit
ʸfrater meusᶻeſt. Quod
ᵃacceperūtᵇviriᶜpomie:
ᵈ& feſtinātesᵉ rapuerunt
verbūᶠex oreᵍeiʰⁱatq; di
xerūt.ʲFrater tuᵏbena=
dab viuit.ˡEt dixiteis.ᵐI
te & ⁿadducite eū ad me
ᵒEgreſſus eſt ergoᵖad eū
ᵠbenadab:ʳ& leuauit eū
ˢinᵗcurrū ſuū.Qui ᵘdixit
ᵛei. ʷCiuitates ˣq̄sʸtulit
ᶻpr̄meᵃ'aᵇpatre tuo'red
dā:ᶜ& plateasᵈfac ᵉtibi
ᶠin damaſcoᵍſicut; fecit
ʰpr̄ meusⁱin ſamaria: ʲ&
egoᵏfederatˡrecedā a te
ᵐPepigit ergo ˣ

וַיִּפְקֹד בֶּן הֲדַד אֶת אֲרָם וַיַּעַל אֲפֵקָה
לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
הָתְפַּקְּדוּ וְכָלְכְּלוּ וַיֵּלְכוּ לִקְרָאתָם
וַיִּחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגְדָּם כִּשְׁנֵי
חֲשִׂפֵי עִזִּים וַאֲרָם מִלְאוּ אֶת
הָאָרֶץ: וַיִּגַּשׁ אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר
יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי
הָרִים יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי עֲמָקִים
הוּא וְנָתַתִּי אֶת כָּל הֲמוֹן הַגָּדוֹל
הַזֶּה בְּיָדֶךָ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה:
וַיִּחֲנוּ אֵלֶּה נֹכַח אֵלֶּה שִׁבְעַת יָמִים
וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַתִּקְרַב
הַמִּלְחָמָה וַיִּכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
אֲרָם מְאָה אֶלֶף רַגְלִי בְּיוֹם אֶחָד:
וַיָּנֻסוּ הַנּוֹתָרִים אַפֵקָה אֶל הָעִיר
וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה
אֶלֶף אִישׁ הַנּוֹתָרִים וּבֶן הֲדַד נָס
וַיָּבֹא אֶל הָעִיר חֶדֶר בְּחֶדֶר: וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו עֲבָדָיו הִנֵּה נָא שָׁמַעְנוּ כִּי
מַלְכֵי בֵית יִשְׂרָאֵל כִּי מַלְכֵי חֶסֶד
הֵם נָשִׂימָה נָא שַׂקִּים בְּמָתְנֵינוּ
וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ וְנֵצֵא אֶל מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אוּלַי יְחַיֶּה אֶת נַפְשֶׁךָ:
וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם וַחֲבָלִים
בְּרֹאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ עַבְדְּךָ בֶן הֲדַד אָמַר תְּחִי נָא
נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעוֹדֶנּוּ חַי אָחִי הוּא:
וְהָאֲנָשִׁים יְנַחֲשׁוּ וַיְמַהֲרוּ וַיַּחְלְטוּהַ
מִמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ אָחִיךָ בֶן הֲדַד
וַיֹּאמֶר בֹּאוּ קָחֻהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן
הֲדַד וַיַּעֲלֵהוּ עַל הַמֶּרְכָּבָה: וַיֹּאמֶר
אֵלָיו הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקַח אָבִי מֵאֵת
אָבִיךָ אָשִׁיב וְחֻצוֹת תָּשִׂים לְךָ
בְּדַמֶּשֶׂק כַּאֲשֶׁר שָׂם אָבִי בְּשֹׁמְרוֹן
וַאֲנִי בְּבְרִית אֲשַׁלְּחֲךָ וַיִּכְרֹת לוֹ

בְּרִית וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי
הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה
הַכֵּינִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ לְהַכֹּתוֹ׃ נָכָה מָאֵן
וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ
בְּקוֹל יְהוָה הִנְּךָ הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכְּךָ הִנֵּה הָלַךְ
הָאֲרִיֵה וַיֵּלֶךְ מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאֲרִיֵה אָרָה מָצָא
וַיַּכֵּהוּ׃ וַיִּמְצָא אִישׁ אַחֵר וַיֹּאמֶר
הַכֵּינִי נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכֵּה וּפָצֹעַ׃
וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֹד לַמֶּלֶךְ עַל הַדָּרֶךְ נָבָא עָמַד
וַיִּתְחַפֵּשׂ בַּאֲפַר עַל עֵינָיו׃ וַיְהִי חָפַשׂ הָיָה
הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק אֶל הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ יָצָא בְּקֶרֶב הַמִּלְחָמָה לָחַם
וְהִנֵּה אִישׁ סָר וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ סוּר בּוֹא
וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת הָאִישׁ הַזֶּה אִם אָמַר
הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת פָּקַד הָיָה
נַפְשׁוֹ אוֹ כִכַּר כֶּסֶף תִּשְׁקוֹל׃ וַיְהִי שָׁקַל
עַבְדְּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה וְהוּא אֵינֶנּוּ
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כֵּן
מִשְׁפָּטֶיךָ אַתָּה הָרָצְתָּ׃ וַיְמַהֵר וַיָּסַר שָׁפַט מָהַר
אֶת הָאֲפַר מֵעַלֵּי עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ סוּר נָכַר
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי מֵהַנְּבִיאִים הוּא׃ נָבָא
וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן
שִׁלַּחְתָּ אֶת אִישׁ חֶרְמִי מִיָּד
וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ
תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עַל
בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃ בּוֹא

Cap. xxi. וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֶאלִי הָיָה
אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב הֵכַל
מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר אַחְאָב אֶל דִּבֵּר
נָבוֹת לֵאמֹר תְּנָה לִי אֶת כַּרְמְךָ נָתַן
וִיהִי לִי לְגַן יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב קָרַב
אֵצֶל בֵּיתִי וְאֶתְּנָה לְךָ תַּחְתָּיו נָתַן
כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ
אֶתְּנָה לְךָ כֶּסֶף מְחִיר זֶה׃ וַיֹּאמֶר מָהַר
נָבוֹת אֶל אַחְאָב חָלִילָה לִי מֵיהוָה חָלַל

fedus & dimisit eū. Tūc vir quidā de filiis prophetarū dixit ad sociū suū in sermone dñi. Percute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia noluisti audire vocē dñi: ecce recedes a me & pcutiet te leo. Cunq; paululū recessisset ab eo inuenit eū leo atq; pcussit. Sed & alterū inueniēs virum dixit ad eū. percute me Qui pcussit eū: & vulnerauit. Abiit ergo pphetā & ocurrit regi i via: & mutauit aspsione pulueris os & oculos suos. Cūq; rex trāsisset: clamauit ad regē: & ait. Seruus tuus egressus est ad preliandum comin9. cūq; fugisset vir vnus: adduxit eum qdā ad me: & ait. Custodi virū istū q si lapsus fuerit: erit aia tua pro aia eius: aut talentū argēti appēdes. Dū autē ego turbat huc illucq; me verterē: subito non cōparuit. & ait rex israel ad eū. Hoc est iudiciū tuū quod ipse decreuisti. At ille stati abstersit puluerē de facie sua: & cognouit eū rex israel q esset de pphetis. Qui ait ad eū. Hec dicit dominus. Quia dimisisti virū dignum morte de manu tua: erit aia tua pro anima eius: & populus tuus p populo eius. Reuersus est igitur rex israel in domū suā audire cōtēnēs: & furibūdus vēit in samariam. 21

Post verba autem hec vinea erat naboth iezrahelite qui erat in iezrahel iuxta palaciū achab regis samarie. Locutus est ergo achab ad Naboth dicēs. Da mihi vineā tuam vt faciā mihi hortū olerū: qa vicina est & ppe domū meā. Daboq; tibi pro ea vineā meliorem: aut si comodius tibi putas argēti preciū q̄tum digna est. Cui respōdit naboth. Propitius sit mihi dñs

τ dimisit eū. τ homo vn de filiis
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν· καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν
prophetarū dixit ad proximū suū: in sermōe dñi
προφητῶν εἶπεν πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐν λόγῳ κυρίου
percute iā me: τ nō voluit homo percu
πάταξον δή με, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατά
tere eū. τ ait ad eum: eo q nō audisti
ξαι αὐτόν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσας τῆς
vocē dñi: ecce tu recedis a me: τ per
φωνῆς κυρίου, ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πα
cutiet te leo. τ recessit ab eo: τ inuenit e
τάξει σε ὁ λέων· καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐ
um leo τ percussit eum. τ inuenit hominē
τὸν ὁ λέων καὶ ἐπάταξεν αὐτόν· καὶ εὑρίσκει ἄνθρωπον
aliū: τ dicit ei: percute iā me. τ percussit
ἄλλον, καὶ λέγει αὐτῷ, πάταξον δή με· καὶ ἐπάταξεν
eum homo: τ pcutiēs cōtriuit. τ a
αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, καὶ πατάξας συνέτριψε· καὶ ἐπο
biit pphā: τ astitit regi israel sup
ρεύθη ὁ προφήτης καὶ ἐπέστη τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς
via: τ ligauit in vitta oculos su
ὁδοῦ, καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ
os. τ factū ē cū rex transiret: τ ip
τοῦ· καὶ ἐγένετο ὡς ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο, καὶ αὐ
se clamabat ad regē. τ ait: seruus tuus egres
τὸς ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ εἶπεν, ὁ δοῦλός σου ἐξῆλ
sus ē ad exercitū vt preliaret: τ ecce vir vnus ad
θεν ἐπὶ τὴν στρατιὰν τοῦ πολεμεῖν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἤγα
duxit ad me virū: τ dixit mihi: custodi mihi hunc: τ
γε πρός με ἄνδρα, καὶ εἶπε μοι, φύλαξόν μοι τοῦτον, καὶ
erit si saliēs saltabit: erit aia tua pro
ἔσται ἐὰν ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς
aia eius: vel talētū argēti appēdes. τ factū
ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀργυρίου στήσεις· καὶ ἐγένε
est vt seruus tuus circumspexit huc τ illuc: τ
το ὡς ὁ δοῦλός σου περιεβλέπετο ὧδε καὶ ὧδε, καὶ
ecce iste nō erat. τ ait ad eum rex is
ἰδοὺ οὗτος οὐκ ἦν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἰσ
rael: ecce iudex tu: apd me necasti. τ festina
ραήλ, ἰδοὺ δικαστὴς σύ, παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας· καὶ ἔσπευ
uit τ abstulit vittam de oculis
σε καὶ ἀφεῖλε τὸν τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
suis. τ cognouit eū rex israel q de
αὐτοῦ· καὶ ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ ὅτι ἐκ
pphetis iste. τ ait ad eū: hec di
τῶν προφητῶν οὗτος· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, τάδε λέ
cit dñs: quia dimisisti tu virū puiciosū de
γει κύριος, διότι ἐξαπέστειλας σὺ ἄνδρα ὀλέθριον ἐκ τῆς
manu tua: ecce aia tua pro aia eius: τ
χειρός σου, ἰδοὺ ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ
pphs tuus pro pphs ei. τ abiit rex israel
ὁ λαός σου ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰσρ
confusus τ flens: τ venit in samariā.
συγκεχυσθένος καὶ κλαίων, καὶ ἔρχεται εἰς σαμαρείας. C. 21

Et factū est post verba hec: τ vinea
Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀμπελὼν
vna erat nabuth israelite iuxta domū achaab re
εἷς ἦν τῷ ναβουθ τῷ ἰσραηλίτῃ παρὰ τῷ οἴκῳ ἀχαὰβ βα
gis samarie. τ locutus est achaab ad nabuth
σιλέως σαμαρείας· καὶ ἐλάλησεν ἀχαὰβ πρὸς ναβουθ
dicēs: da mihi vineā tuā: τ erit mihi in hor
λέγων, δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆ
tum holerū: quia vicina hec domui mee: τ
πον λαχάνων, ὅτι ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ
dabo tibi pro ea vineam aliā bonā magis q
δώσω σοι ἀντ' αὐτοῦ ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ
ea: si āt placet corā te dabo tibi argētū pre
αὐτόν, εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου δώσω σοι ἀργύριον ἄλ
tium pro vinea tua hac. τ dixit
λαγμα ἀντὶ τοῦ ἀμπελῶνός σου τούτου· καὶ εἶπεν
nabuth ad achaab: nō mihi fiat a dño
ναβουθ πρὸς ἀχαάβ, μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου

et dem hereditatē patrum meoꝝ tibi. ⁊ ve
δοῦναί σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου σοί· καὶ ἐλε=
nit achaab ad domū suā: cōfusus ⁊ cōtrista
ἦλθεν ἀχαὰβ πρὸς οἶκον αὐτοῦ, συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυ
tus sup verbo qđ locut⁹ est ad eū naboth ifrae
μένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησεν πρὸς Ναβουθὶ ὁ Ἰσρα=
lite: ⁊ dixit: nō dabo tibi hereditatē
ηλίτης, καὶ εἶπεν, οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν
patrū meoꝝ tibi. ⁊ fuit sp̄ūs achaab tur
πατέρων μου σοί· καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαὰβ τε
batus: ⁊ dormiuit sup lectum suū ⁊
ταραχθὲν, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ
operuit faciē suā: ⁊ nō comedit pa=
συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρ=
nem. ⁊ egressa ē ad eū iezabel vxor sua: ⁊
τον· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ
dixit ad eū: qđ sp̄ūs tu⁹ turbat⁹ est: ⁊ nō es tu
εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ
comedēs panē? ⁊ dixit ad eam: qm locut⁹ sum ad
ἐσθίων ἄρτον; καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, ὅτι ἐλάλησα πρὸς
naboth iſraelitē dicēs: da mihi vineā tuā
Ναβουθὶ τὸν Ἰσραηλίτην λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου
argento: si aūt nō vis: dabo tibi vineā pro
ἀργυρίου, εἰ δὲ μὴ βούλει, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἀντ'
ea. ⁊ dixit: nō dabo tibi hereditatē
αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν
patrū meoꝝ. ⁊ dixit ad eum iezabel vxor e⁹
πατέρων μου· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐ=
tus: tu nūc sic facis regnū sup iſrael? sur=
τοῦ, σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραήλ; ἀνά
ge ⁊ comede panē ⁊ ad te redi: ⁊ ego dabo
στηθι καὶ φάγε ἄρτον καὶ σεαυτῇ γενοῦ, καὶ ἐγὼ δώσω
tibi vineā naboth iſraelite. ⁊ scripſit
σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβουὶ τοῦ Ἰζραηλίτου· καὶ ἔγραψεν
iezabel lras in noie achaab: ⁊ signa
Ἰεζάβελ βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαάβ, καὶ ἐσφρα
uit sigillo eiꝰ. ⁊ misit lras
γίσατο τῷ σφραγῖδι αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον
ad maiores natu ⁊ ad liberos
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρὸς τοὺς ἐλευθέρους τοὺς
habitantes cū naboth. ⁊ scriptū erat in lris
κατοικοῦντας μετὰ Ναβουί· καὶ ἐγεγράπτοιτο τῷ βιβλίῳ
dicēs: ieiunate ieiunū: ⁊ sedere facite naboth
λέγων, νηστεύσατε νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουὶ
in principio ppli: ⁊ sedere facite duos viros filios int
ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ, καὶ καθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρα
nos ipsi ex aduerso eius: ⁊ testificentur cōtra
νόμων ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν
eum dicētes: benedixiſti deo ⁊ regi. ⁊ educi
αὐτῷ λέγοντες, Εὐλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα. καὶ ἐξαγάγε
te eū extra: ⁊ lapidate eū ⁊ morta
τε αὐτὸν ἔξω, καὶ λιθοβολήσατε αὐτὸν καὶ ἀποθανέ
tur. ⁊ fecerūt viri ciuitatis maiores
τω. καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ πρεσβύ
natu ⁊ liberi habitātes in vrbe eiꝰ:
τεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτῆς,
sicut misit ad eos iezabel ⁊ sicut scriptū
καθὼς ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰεζάβελ καὶ καθὼς γέγρα=
erat in lris. ⁊ p̄cepunt ieiunīū: ⁊ sedere fecerūt
πται ἐν τῷ βιβλίῳ· καὶ ἐνετείλαντο νηστείαν, καὶ ἐκάθισαν
naboth in principio ppli: ⁊ venerūt duo viri filij iniquo
τὸν Ναβουὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ, καὶ ἦλθον δύο ἄνδρες υἱοὶ παρα
rum: ⁊ sedere fecerūt ex aduerso eiꝰ: ⁊ testificati sūt cōtra eū
νόμων, καὶ ἐκάθισαν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, καὶ κατεμαρτύρησαν
viri rebellionis naboth cora pplo dicētes: bēe
ἄνδρες ἀποστασίας Ναβουὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ λέγοντες, εὐ
dixūt deo ⁊ regi. ⁊ eduxerūt eū extra ciuita
λόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλε
tē ⁊ lapidauerūt eū in lapidib⁹ ⁊ mortuꝰ est. ⁊ mise
ως καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἀπέ
runt ad iezabel dicētes: lapidat⁹ est naboth ⁊
στειλαν πρὸς Ἰεζάβελ λέγοντες, Λελιθοβόληται Ναβουὶ καὶ

ne dē hereditatē patrū meorū tibi." Vēit ergo achab in domū suā in dignans & frēdēs sup verbo qđ locutus fuerat ad eū naboth iezrahelites dicēs: nō dabo tibi hereditatē patrū meorū. Et plici ens se in lectulū suū auertit faciē suā ad parietē & nō comedit panē. Ingressa ē āt ad eū iezabel vxor sua: dixitq; ei. Quid ē hoc: vñ tua cōtristata ē: & q̄re nō comedis panem? Qui rñdit ei. Locutus sum naboth iezrahelite: & dixi ei. Da mihi vineā tuā: accepta pecunia: aut si tibi placet dabo tibi vineā meliorem p ea. Et ille ait. Nō dabo tibi vineā meam. Dixit ergo ad eū iezabel vxor ei⁹. Grandis autoritatis es: & bñ regis regnum iſrl. Surge & comede panem & equo gaio eſto. Ego dabo tibi vineā naboth iezrahelite. Scripſit ita q; litteras ex nomine achab: & signauit eas anulo eius: & misit ad maiores natu & optimates qui erāt in ciuitate eius & habitabant cū naboth. Erāt aūt hec erat sp̄ia. Predicate ieiunium & sedere facite naboth inter primos populi: & submittite duos viros filios belial contra eū & falsum testimoniū dicāt bñdixit naboth deū & regem: & educite eū & lapidate: sicq; moriatur. Fecerūt ergo ciues eius maiores natu & optimates q habitabāt cū eo in vrbe sicut p̄cepat eis iezabel: & sicut scriptū erat i literis q̄s miserat ad eos. Predicauerūt ieiunium & sedere fecerūt naboth iter primos ppli: & adductis duobus viris filiis diaboli fecerunt eos sedere cōtra eū. At illi scilicet vt viri diabolici dixerūt cōtra eū testimoniū coram multitudie Bñdixit naboth deū & regem: Quāobrem eduxerūt eū extra citatem & lapidibus iterfecerūt. Miserūtq; ad iezabel dicentes. Lapida

בְּנָתָן מַתִּתִי אֶת נַחֲלַת אֲבֹתָי לָךְ: וַיָּבֹא
בוא סור אַחְאָב אֶל בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף עַל הַדָּבָר
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
וַיֹּאמֶר לֹא אֶתֵּן לְךָ אֶת נַחֲלַת
שָׁכַב נָטָה אֲבוֹתָי וַיִּשְׁכַּב עַל מִטָּתוֹ וַיַּסֵּב אֶת
סָבַב פָּנָה פָּנָיו וְלֹא אָכַל לָחֶם: וַתָּבֹא אֵלָיו
בוא אִישׁ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֶּר אֵלָיו מַה
דבר זֶּה רוּחֲךָ סָרָה וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם:
סור וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי אֲדַבֵּר אֶל נָבוֹת
נתן הַיִּזְרְעֵאלִי וָאֹמַר לוֹ תְּנָה לִי אֶת
כרם כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם חָפֵץ אַתָּה
אתנה אֶתְּנָה לְךָ כֶּרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא
אתן אֶתֵּן לְךָ אֶת כַּרְמִי: וַתֹּאמֶר אֵלָיו
איש עשה אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עַתָּה תַּעֲשֶׂה
מלך מֶלוֹכָה עַל יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכַל לֶחֶם
יטב וְיִטַב לִבְּךָ אֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶת כֶּרֶם נָבוֹת
כתב הַיִּזְרְעֵאלִי: וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם
אחאב אַחְאָב וַתַּחְתֹּם בְּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח
ספר סְפָרִים אֶל הַזְּקֵנִים וְאֶל הַחֹרִים
יושב אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת נָבוֹת:
כתב וַתִּכְתֹּב בַּסְּפָרִים לֵאמֹר קִרְאוּ צוֹם
ישב וְהוֹשִׁיבוּ אֶת נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם:
כל וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל
נגד נֶגְדּוֹ וְיָעִדֻהוּ לֵאמֹר בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים
מות וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאֻהוּ וְסִקְלֻהוּ וְיָמֹת:
עשה וַיַּעֲשׂוּ אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרִים
יושב אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה
כתב אֲלֵיהֶם אִיזֶבֶל כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסְּפָרִים
שלח אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם: קָרְאוּ צוֹם
בוא וְהוֹשִׁיבוּ אֶת נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: וַיָּבֹאוּ
שנה שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל וַיֹּשְׁבוּ
נגד נֶגְדּוֹ וַיְעִדֻהוּ אַנְשֵׁי הַבְלִיַּעַל אֶת
נָבוֹת נָבָד הָעָם לֵאמֹר בֵּרַךְ נָבוֹת
אלהים אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וַיּוֹצִיאֻהוּ מִחוּץ לָעִיר
סקל וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת: וַיִּשְׁלְחוּ
שלח אֶל אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת

וַיָּמֹת׃ וַיְהִי כְּשְׁמֹעַ אִיזֶבֶל כִּי סָקַל
נָבוֹת וַיָּמָת וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל אֶל אָחָאב
אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת כֶּרֶם נָבוֹת
הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת לְךָ
בְּכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת חַי כִּי מֵת׃ וַיְהִי
כְּשְׁמֹעַ אַחְאָב כִּי מֵת נָבוֹת וַיָּקָם
אַחְאָב לָרֶדֶת אֶל כֶּרֶם נָבוֹת
הַיִּזְרְעֵאלִי לְרִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי דְבַר יְהוָה
אֶל אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ קוּם רֵד
לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בְּשֹׁמְרוֹן הִנֵּה בְּכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר
יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָצַחְתָּ וְגַם
יָרַשְׁתָּ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה
אָמַר יְהוָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ
הַכְּלָבִים אֶת דַּם נָבוֹת יְלַקְּקוּ
הַכְּלָבִים אֶת דָּמְךָ גַּם אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר
אַחְאָב אֶל אֵלִיָּהוּ הַמְצָאַתְנִי אֹיְבִי
וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה הִנְנִי
מֵבִיא אֵלֶיךָ רָעָה וּבֵעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ
וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר
וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי אֶת
בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וּכְבֵית
בַּעְשָׁא בֶן אֲחִיָּה אֶל הַכַּעַס אֲשֶׁר
הִכְעַסְתָּ וַתַּחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם
אֶל אִיזֶבֶל דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים
יֹאכְלוּ אֶת אִיזֶבֶל בַּחֵל יִזְרְעֶאל׃
הַמֵּת לְאַחְאָב בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים
וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃
רַק לֹא הָיָה כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר
הַסִּתָּה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְעַב
מְאֹד לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַגִּלֻּלִים כְּכֹל אֲשֶׁר
עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה
מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כְּשְׁמֹעַ

tus est naboth: & mortuus ē. Factū est aūt cū audisset iezabel lapidatū naboth & mortuū: locuta est ad achab. Surge posside vineam naboth iezrahelite: q̄ noluit tibi acquiescere: & dare eā accepta pecunia. nō enī viuit naboth sed mortuus ē. Quod cū audisset achab mortuū videlicet naboth: surrexit & descēdebat in vineā naboth iezrahelite vt possideret eam. Factūs ē igitur sermo dñi ad heliā thesbitē dicēs. Surge & descende in occursum achab regis israel q̄ est in samaria. Ecce ad vineā naboth descendit vt possideat eā. Et loqueris ad eum dicens. Hec dicit dominus. Occidisti & possedisti: Et post hec addes. Hec dicit dominus. In loco hoc in quo linxerunt canes sāguinē naboth lambent & tuum quoq; sanguinē tuum. Et ait achab ad heliā. Num inuenisti me inimicū tibi? Qui dixit. Inueni: eo q̄ venundatus sis vt faceres malū in cōspectu dñi. Ecce ego inducā sup te malum: & demetam posteriora tua & interficiā de achab mingentē ad parietem & clausum & vltimum in israel. Et dabo domū tuā sicut domū hieroboā filii nabath & sicut domū baasa filii ahia: qa egisti vt me ad iracundiā prouocares: & peccare fecisti israel. Sed & de iezabel locutus est dñs dicēs. Cānes comedent iezabel in agro iezrahel. Si mortuus fuerit achab in ciuitate: comedēt eū canes. Si āt mortuus fuerit in agro: comedēt eū volucres celi. Igīt nō fuit alter talis sicut achab qui venūdatus est: vt faceret malū in cōspectu dñi. Cōcitauit enī eū iezabel vxor sua: & abominabilis factus ē intātū vt sequeretur idola q̄ fecerant ammorrei quos consumpsit dñs a facie filiorū israel. Ita q̄ cum audisset

mortuus est. & factū est vt audiuit iezabel dicētes: τέθνηκεν. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ιεζάβελ τῶν λιθοβολούντων, lapidatus est naboth & mortuus est: dixit iezabel ad λελιθοβόληκεν ναβουθὲ καὶ τέθνηκεν, εἶπεν Ιεζάβελ πρὸς achaab: surge & posside vineā na ἀχαάβ, ἀνάστα καὶ κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα τοῦ both israelite: q̄ nō dedit tibi argētū: q̄ ναβουθ τοῦ Ιεζραελίτου, ὅτι οὐκ ἔδωκέ σοι ἀργύριον, ὅτι nō est naboth viuēs sed mortuus est. & factū est vt audi οὐκ ἔστι ναβουθ ζῶν ἀλλὰ τέθνηκεν. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου uit achaab q̄ mortuus esset naboth: surrexit achaab & de σεν ἀχαὰβ ὅτι τέθνηκε ναβουθ, ἀνέστη ἀχαὰβ καὶ κα scēdit in vineā naboth iezraelite vt τέβη εἰς τὸν ἀμπελῶνα ναβουθ τοῦ Ιεζραελίτου τοῦ possideret eā. & dixit dñs ad heliā thes κληρονομῆσαι αὐτόν. καὶ ἔπεσε κύριος πρὸς Ηλίαν τὸν bytem dicēs: surge & descende in occursum σβύτην λέγων, ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπάντησιν achaab regis israel q̄ est in samaria. ecce ip ἀχαὰβ βασιλέως Ισραηλ τοῦ ἐν σαμαρείᾳ. ἰδοὺ αὐ se in vinea naboth: q̄ descendit ibi τὸς ἐν τῷ ἀμπελῶνι ναβουθ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ vt possideat eā. & dices ad eū: hec dicit κληρονομῆσαι αὐτόν. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, τάδε λέ dñs: occidisti & possedisti: pp hoc γει κύριος, ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας; διὰ τοῦτο hec dicit dñs: in loco quo linxerūt canes λέγει κύριος, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐξέλειξαν οἱ κύνες τὸ sāguinē naboth: sibi tābēt canes sāguinē tuū. & αἷμα ναβουθ, ἐκεῖ λείξουσι οἱ κύνες τὸ αἷμά σου. καὶ abūt heliae ad achaab. & dixit achaab ἐπορεύθη Ηλίας πρὸς ἀχαάβ. καὶ εἶπεν ἀχαὰβ ad heliā: si inuenisti me inimice mi: & dixit heliae: πρὸς Ηλίαν, εἰ ηὗρακάς μου ὁ ἐχθρός μου; καὶ εἶπεν Ηλίας, inueni: quia venūdat? es ad faciendū malū in cōspectu dñi: & faciam tibi mala. & ac cendā post te & destruā achaab mingē εὕρηκα, διότι πέπρασαι μάτην, τοῦ ποιῆσαι τὸ πο tem ad parietē & clausum & relictum nēm in cōspectu dñi: vt irritareo eū. hec τὸν ἐνώπιον κυρίου, τοῦ παροργίσαι αὐτόν. τάδε dicit dñs: ecce ego induco sup te mala. & ac λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακά. καὶ ἐκ cendā post te & destruā achaab mingē καύσω ὀπίσω σου καὶ ἐξολεθρεύσω τὸν ἀχαὰβ οὐροῦν tem ad parietē & clausum & relictum τα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον in israel: & dabo domū tuā sicē domū hieroboā fi ἐν Ισραηλ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ιεροβοὰμ υἱοῦ lii nabat & sicut domū baasa filii achia pro Ναβὰτ καὶ ὡς τὸν οἶκον βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ προ τὴν irritationibus q̄s irritasti & peccare fecisti παροργισμάτων ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν israel. & iezabel locut? est dñs dicēs: ca Ισραήλ. καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν κύ nes comedēt eam in antemurali israel. νες φάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι τοῦ Ισραήλ. G
mortuū achaab in ciuitate: come 4.Re.
τὸν τεθνηκότα τοῦ ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει, κατα φάγον- 9.b.
dent canes. & mortuū eius in agro: come ται οἱ κύνες. καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτῆς ἐν τῷ πεδίῳ, κατα Infra
dent volucres celi. verūtā nō fuit sicut φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. πλὴν οὐκ ἦν ὡς 11.f.
achaab q̄ venūdat? est vt faceret malū cōā dñō: ἀχαὰβ ὃς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου,
quēadmodū mutauit iezabel vxor sua: & abominabilis fact? ē ὡς μετέστησεν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύχθη
valde vt ambularet post abominatiōes σφόδρα τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων
scōm oīa que fecit amorreus: quē delra κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ ἀμορραῖος, ὃν ἐξωλόθρευ
xit dñs a facie filioꝝ israel. & factū σεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραήλ. καὶ ἐγέ
est vt audiuit
νετο ὡς ἤκουσεν

achaab sermões istos: scidit vestē suā ⁊
κχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα, διέρρηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ
operuit se cilicio ⁊ ieiunauit ⁊ dormiuit in sac-
περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐνηστεύσατο καὶ ἐκοιμᾶτο ἐν σάκ
co: ⁊ ābulabat demisso capite. ⁊ factꝰ est sermo dñi ad
κῳ, καὶ ἐπορεύετο κεκυφώς· καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς
heliam thesbitē: ⁊ dixit: vidisti vt cōpūcta
ἠλίαν τὸν θισβίτην, καὶ εἶπεν, ἑώρακας ὡς κατενύ
est achaab a facie mea: eo ꝙ cōpūcta
γη ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου μου; ἀνθ' οὗ ὅτι κατενύ
est a facie mea: nō inducā malū in
γη ἀπὸ προσώπου μου, οὐκ ἐπάξω τὸν κακὸν ἐν ταῖς
diebus eius: sed in diebus filii sui
ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐ
inducā malū sup̄ domū eius.
τοῦ ἐπάξω τὸν κακὸν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ca.22.
ET sedit trib⁹ ānis: ⁊ nō erat bellū in
Καὶ ἐκάθισεν τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀνὰ μέ
ter syriā ⁊ inter israel. ⁊ factū ē in an-
σον συρίας καὶ ἀναμέσον ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνι
no tertio ⁊ descēdit iosaphat rex iu-
αυτῷ τῷ τρίτῳ καὶ κατέβη ἰωσαφὰτ βασιλεὺς ἰού
da ad achaab regē isr̄l. ⁊ dixit rex
δα πρὸς ἀχαὰβ βασιλέα ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ βασι-
israel ad seruos suos: ſ scitis ꝙ
λεὺς ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, εἰ γινώσκετε ὅτι
nra sit ramoth galaad: ⁊ nos taceim⁹ vt
ἡμῶν ἐστι ῥαμὼθ γαλαάδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν τοῦ
1.Reg. 22.c. nō capiam⁹ eam de manu regis syrie? ⁊
μὴ λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας; καὶ
dixit rex israel ad iosaphat: ascē
εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφάτ, ἀναβή
deo mecum in ramoth galaad in bellū? ⁊
σῃ μετ' ἐμοῦ εἰς ῥαμὼθ γαλαὰδ εἰς πόλεμον; καὶ
dixit iosaphat: sicut tu: ita ⁊ ego. ⁊
εἶπεν ἰωσαφάτ, καθὼς σύ, οὕτως καὶ ἐγώ. καὶ
sicut pplo tuo: sic ⁊ pplo meo. ⁊ ſ
καθὼς ὁ λαός σου, οὕτως καὶ ὁ λαός μου. καὶ κα
cut equi tui equi mei. ⁊ dixit iosa
θὼς οἱ ἵπποι σου οἱ ἵπποι μου. καὶ εἶπεν ἰωσα-
phat rex iuda ad achaab regem isra-
4.Reg. 3.c. φὰτ βασιλεὺς ἰούδα πρὸς ἀχαὰβ βασιλέα ἰσρα
el: cōsulamus iā hodie dñm. ⁊ cōgrega
ήλ, ἐπερωτήσωμεν δὴ σήμερον τὸν κύριον. καὶ συνήγει
uit rex israel oēs pphetas
σεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πάντας τοὺς προφήτας
q̄si quadringētos viros. ⁊ ait eis: ſ e-
ὡς τετρακοσίους ἄνδρας. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰ πο
am in ramoth galaad ad bellū: vel cessem⁹
ρευθῶ εἰς ῥαμὼθ γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; ⁊
dixerūt: ascēde: quia tradēs dabit dñs in
οἱ εἶπαν, ἀνάβαινε, ὅτι δώσει κύριος εἰς
manus regis. ⁊ dixit iosaphat ad
χεῖρας τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν ἰωσαφὰτ πρὸς
regē israel: nō est hic ppha
τὸν βασιλέα ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ
B dñi: ⁊ interrogabim⁹ dñm per eū? ⁊ di
κύριον, καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ; καὶ εἶ
xit rex israel ad iosaphat: adhuc vn⁹ est
πεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφάτ, ἔτι εἷς ἐστιν
vir vt cōsulam⁹ dñm per eū. ⁊ ego o-
ἀνὴρ ὃς ἐπερωτήσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ μι
di eū: quia nō loquitur de me bona: sed
σῶ αὐτόν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ ἀγαθά, ἀλ
mala: micheas filius iamla. ⁊ dixit iosaphat:
λὰ κακά, μιχαίας υἱὸς ἰαμλά. καὶ εἶπεν ἰωσαφάτ,
ne dicat rex sic. ⁊ vocauit rex
μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτω. καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασι
israel eunuchū vnū: ⁊ dixit velociter mi
λεὺς ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπε τοτάχος με
cheam filiū iamla. ⁊ iosaphat rex
χαίαν υἱὸν ἰαμλά. καὶ ἰωσαφὰτ βασιλεὺς

achab sermones istos:
scidit vestimenta sua: & operuit cilicio carnē suā: ie
iunauitq; & dormiuit in
sacco & ābulauit demisso capite. Et factus est
sermo dñi ad heliam
thesbitē dicēs. Nōne vi
disti hūiliatū achab co
rā me? Quia igitur hu
miliatus est mei cā. Nō
inducā malū in diebus
eius: sed in diebus filii sui
inducā malū domui eius.
Rāsierūt igitur .zz.
tres ānis absq; bel
lo inter syriam & israel.
In anno autem tertio
descendit iosaphat
rex iuda ad regem is
rael.
Dixitq; rex israel ad
seruos suos.
Ignoratis q̄ nostra sit
ramoth galaad: & non
negligimus tollere cā
de manu regis syrie?
Et ait ad iosaphat. Ve
nies ne mecum
ad preliādū in ramoth
galaad? Dixitq;
iosaphat ad regem is
rael. Sicut ego sum: sic
ita & ta. Ppls meus &
ppls tuus vnū sunt: & e-
quites mei eqtes tui. Di
xitq; iosaphat ad regē
israel. Quere oro te
hodie sermonē domi
ni. Congregauit ergo
rex israel prophetas
quadringentos circiter
viros & ait
ad eos. Ire debeo in ra-
moth galaad
ad belladū: an quiesce
re? Qui responderunt.
Ascende & dabit eā do
minus in manu regis.
Dixit āt iosaphat. Nō
est hic propheta
domini quispiam vt in
terrogemus per eum?
Et ait rex israel ad iosa
phat. Remansit
vir vnus p quē possi-
mus interrogare
dominum: sed ego odi
eum: quia
non prophetat mihi
bonum sed malum:
micheas filius iela. Cui
iosaphat ait.
Ne loquaris ita rex.
Vocauit ergo
rex israel eunuchū q̄n
dam
& dixit ei. Festina addu
cere micheā filiū iemla.
Rex autem israel & io-
saphat rex

קָרַע	1 אַחְאָב אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע
שׂוּם שׂוֹם צוֹם	2 בְּגָדָיו וַיָּשֶׂם שַׂק עַל־בְּשָׂרוֹ וַיָּצוֹם
שָׁכַב הָלַךְ	3 וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׂק וַיְהַלֶּךְ אָט׃ וַיְהִי דְּבַר
	4 יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃
רָאָה נָגַע	5 הֲרָאִיתָ כִּי נִכְנַע אַחְאָב מִלְּפָנָי יַעַן
בּוא רָעָה	6 כִּי נִכְנַע מִפָּנַי לֹא אָבִיא הָרָעָה בְּיָמָיו
יוֹם	7 בִּימֵי בְנוֹ אָבִיא הָרָעָה עַל־בֵּיתוֹ׃
	8 וַיֵּשְׁבוּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים אֵין Cap.xxij.
לָחַם	9 מִלְחָמָה בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי
שָׁלֹשׁ	10 בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט
	11 מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
	12 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל עֲבָדָיו
	13 הֲיְדַעְתֶּם כִּי לָנוּ רָמֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ
חָשָׁה לָקַח	14 מַחְשִׁים מִקַּחַת אֹתָהּ מִיַּד מֶלֶךְ אֲרָם׃
עָבַר בָּלַע	15 וַיֹּאמֶר אֶל יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי
	16 לַמִּלְחָמָה רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר
	17 יְהוֹשָׁפָט אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כָּמוֹנִי
	18 כָּמוֹךָ כְּעַמִּי כְּסוּסַי כְּסוּסֶיךָ׃
	19 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
	20 דְּרָשׁ נָא הַיּוֹם אֶת דְּבַר יְהוָה׃
קָבַץ נָבָא	21 וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּבִיאִים
בָּקַע מַצָּה	22 כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר
	23 אֲלֵהֶם הַאֵלֵךְ עַל רָמֹת גִּלְעָד
חָדַל	24 לַמִּלְחָמָה אִם אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ
נָתַן	25 עֲלֵה וְיִתֵּן אֲדֹנָי בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
	26 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה נָבִיא
	27 לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאֹתוֹ׃
נָבָא	28 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוֹשָׁפָט
	29 עוֹד אִישׁ אֶחָד לִדְרֹשׁ אֶת
	30 יְהוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיו כִּי
נָבָא	31 לֹא יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם רָע
	32 מִיכָיְהוּ בֶּן יִמְלָה וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט
אָמַר	33 אַל יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ וַיִּקְרָא
	34 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל סָרִיס אֶחָד
	35 וַיֹּאמֶר מַהֵר מִיכָיְהוּ בֶּן יִמְלָה׃
	36 וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ

יְהוּדָה ׀ יֹשְׁבִים ׀ אִישׁ ׀ עַל ׀ כִּסְאוֹ
מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים ׀ בְּגֹרֶן ׀ פֶּתַח ׀ שַׁעַר שֹׁמְרוֹן ׀ וְכָל ׀ הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים
לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ ׀ לוֹ ׀ צִדְקִיָּהוּ ׀ בֶן ׀ כְּנַעֲנָה ׀ קַרְנֵי ׀ בַרְזֶל ׀ וַיֹּאמֶר ׀ כֹּה
אָמַר ׀ יְהוָה ׀ בְּאֵלֶּה ׀ תְּנַגַּח ׀ אֶת ׀ אֲרָם ׀ עַד ׀ כַּלֹּתָם׃ וְכָל ׀ הַנְּבִיאִים ׀ נִבְּאִים ׀ כֵּן
לֵאמֹר ׀ עֲלֵה ׀ רָמוֹת ׀ גִּלְעָד ׀ וְהַצְלֵחַ ׀ וְנָתַן ׀ יְהוָה ׀ בְּיַד ׀ הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמַּלְאָךְ
אֲשֶׁר ׀ הָלַךְ ׀ לִקְרֹא ׀ מִיכָיְהוּ ׀ דִּבֶּר ׀ אֵלָיו ׀ לֵאמֹר ׀ הִנֵּה ׀ נָא ׀ דִּבְרֵי ׀ הַנְּבִיאִים
פֶּה ׀ אֶחָד ׀ טוֹב ׀ אֶל ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ יְהִי ׀ נָא ׀ דְּבָרְךָ ׀ כִּדְבַר ׀ אַחַד ׀ מֵהֶם ׀ וְדִבַּרְתָּ
טוֹב׃ וַיֹּאמֶר ׀ מִיכָיְהוּ ׀ חַי ׀ יְהוָה ׀ כִּי ׀ אֶת ׀ אֲשֶׁר ׀ יֹאמַר ׀ יְהוָה ׀ אֵלַי ׀ אֹתוֹ
אֲדַבֵּר׃ וַיָּבוֹא ׀ אֶל ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֵלָיו ׀ מִיכָיְהוּ ׀ הֲנֵלֵךְ ׀ אֶל ׀ רָמוֹת
גִּלְעָד ׀ לַמִּלְחָמָה ׀ אִם ׀ נֶחְדָּל ׀ וַיֹּאמֶר ׀ עֲלֵה ׀ וְהַצְלַח ׀ וְנִתַּן ׀ יְהוָה ׀ בְּיַד
הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר ׀ אֵלָיו ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ עַד ׀ כַּמָּה ׀ פְּעָמִים ׀ אֲנִי ׀ מַשְׁבִּיעֶךָ ׀ אֲשֶׁר ׀ לֹא
תְדַבֵּר ׀ אֵלַי ׀ רַק ׀ אֱמֶת ׀ בְּשֵׁם ׀ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר ׀ רָאִיתִי ׀ אֶת ׀ כָּל ׀ יִשְׂרָאֵל
נְפֹצִים ׀ עַל ׀ הֶהָרִים ׀ כַּצֹּאן ׀ אֲשֶׁר ׀ אֵין ׀ לָהֶם ׀ רֹעֶה ׀ וַיֹּאמֶר ׀ יְהוָה ׀ לֹא ׀ אֲדֹנִים
לָאֵלֶּה ׀ יָשׁוּבוּ ׀ אִישׁ ׀ לְבֵיתוֹ ׀ בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר ׀ מֶלֶךְ ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ אֶל ׀ יְהוֹשָׁפָט
הֲלֹא ׀ אָמַרְתִּי ׀ אֵלֶיךָ ׀ לֹא ׀ יִתְנַבֵּא ׀ עָלַי ׀ טוֹב ׀ כִּי ׀ אִם ׀ רָע ׀ וַיֹּאמֶר ׀ לָכֵן
שְׁמַע ׀ דְּבַר ׀ יְהוָה ׀ רָאִיתִי ׀ אֶת ׀ יְהוָה ׀ יֹשֵׁב ׀ עַל ׀ כִּסְאוֹ ׀ וְכָל ׀ צְבָא ׀ הַשָּׁמַיִם
עֹמֵד ׀ עָלָיו ׀ מִימִינוֹ ׀ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ וַיֹּאמֶר ׀ יְהוָה ׀ מִי ׀ יְפַתֶּה ׀ אֶת ׀ אַחְאָב ׀ וְיַעַל
וְיִפֹּל ׀ בְּרָמֹת ׀ גִּלְעָד ׀ וַיֹּאמֶר ׀ זֶה ׀ בָּכָה ׀ וְזֶה ׀ אֹמֵר ׀ כָּזֶה׃ וַיֵּצֵא ׀ הָרוּחַ
וַיַּעֲמֹד ׀ לִפְנֵי ׀ יְהוָה ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֲנִי ׀

iuda ⁊ achaab rex ifrael ſedebat vnuſquiſq; in ſolio ſuo armati in area porte ſamarie. ⁊ oēs pphete pphetabāt in cōſpectu eorū. ⁊ fecit ſibi ſedechias filius chanaā cornua ferrea: ⁊ ait: hec dicit dñs: in his vētilabis ſyriam donec deleatis. ⁊ oēs pphete prophetabāt ſic dicētes: aſcēde in ramoth galaad: ⁊ pſperū iter habebit tibi dñs: ⁊ dabit in manus tuas regem ſyrie. ⁊ nūcius q̄ ierat vt vocaret micheam locutus eſt ei dicēs: ecce ī oēs ex ore vno bona de rebus loquūtur pphete ſtabilite ergo ſermo tuus ſimilis eorum: & loquere bona. ⁊ dixit micheas: viuit dñs quia quodcunq; dixerit mihi dominus hoc loquar. ⁊ venit ad regem. ⁊ ait illi rex: micheā ſi aſcēdā in ramoth galaad ad prelium vel ceſſabo? ⁊ dixit ei: aſcēde: ⁊ pſperū iter habebit tibi dñs in manu regis. ⁊ dixit ei rex: quotiēs ego adiuro te: vt loquaris ad me veritatē in nomine dñi. ⁊ ait micheas ſic: vidi oēm iſrael diſperſum in montibus ſicut oues: q̄b⁹ nō erat paſtor. ⁊ dixit dñs: nōne dñs hijs? reuertatur vnuſquiſq; in domū ſuā in pace. ⁊ dixit rex iſrael ad ioſaphat regē iude: nōne dixi tibi: q̄ nō pphetat ille mihi bona ſed mala? ⁊ dixit micheas: pp hoc audi ſimonē dñi: vidi dñm ſedentē ſup ſoliū ſuū. ⁊ oēm exercitū celi aſſiſtentē ei a dextris ⁊ a ſiniſtris. ⁊ dixit dñs: quis decipiet achab regē iſrael vt aſcendat ⁊ cadat in ramoth galaad? ⁊ dixit vnus verba huiuſcemodi: & alius aliter. ⁊ egreſſus ē autem ſpūs: & ſtetit coram dño & ait: ego

ιουδα ⁊ αχααβ βασιλευς ισραηλ εκαθητο ἑκαστος επι θρονου αυτου εσταλμενοι εν στολαις εν τη αλωνι εν τη θυρα της σαμαρειας και παντες οι προφηται προεφητευον εναντιον αυτων. και εποιησεν εαυτω σεδεκιας υιος χαναανα κερατα σιδηρα: ⁊ ειπε: ταδε λεγει κς: εν τουτοις κερατιεις την συριαν εως αν συντελεσθη. και παντες οι προφηται προεφητευον ουτως λεγοντες, αναβηθι εις ραμωθ γαλααδ: ⁊ ευοδουμενος ευοδωθησῃ και κς παραδωσει εις χειρας σου τον βασιλεα συριας. και ο αγγελος ο πορευθεις καλεσαι τον μιχαιαν ελαλησεν αυτω λεγων, ιδου δη παντες οι προφηται λαλουσι καλα τω βασιλει ⁊ εστω δη και σου το ρημα ως ενος των λογων αυτων και λαλησεις καλα. και ειπεν μιχαιας, ζη κς οτι ο εαν ειπη κυριος προς με, ταυτα λαλησω. ⁊ ingressus ē ad regem. ⁊ dixit ei rex: micheā ſi aſcēdā ad prelium vel ceſſabo? ⁊ dixit ei: aſcēde: ⁊ pſperū iter habebit tibi dñs in manu regis. ⁊ dixit ei rex: quotiēs ego adiuro te: vt loquaris ad me veritatē in nomine dñi. ⁊ ait micheas ſic: vidi oēm iſrael diſperſum in montibus ſicut oues: q̄b⁹ nō erat paſtor. ⁊ dixit dñs: nōne dñs hijs? reuertatur vnuſquiſq; in domū ſuā in pace. ⁊ dixit rex iſrael ad ioſaphat regē iude: nōne dixi tibi: q̄ nō pphetat ille mihi bona ſed mala? ⁊ dixit micheas: pp hoc audi ſimonē dñi: vidi dñm ſedentē ſup ſoliū ſuū. ⁊ oēm exercitū celi aſſiſtentē ei a dextris ⁊ a ſiniſtris. ⁊ dixit dñs: quis decipiet achab regē iſrael vt aſcendat ⁊ cadat in ramoth galaad? ⁊ dixit vnus verba huiuſcemodi: & alius aliter. ⁊ egreſſus ē autem ſpūs: & ſtetit coram dño & ait: ego

ιουδα ⁊ αχααβ βασιλευς ισραηλ εκαθητο ἑκαστος επι θρονου αυτου εσταλμενοι εν στολαις εν τη αλωνι εν τη θυρα της σαμαρειας και παντες οι προφηται προεφητευον εναντιον αυτων. και εποιησεν εαυτω σεδεκιας υιος χαναανα κερατα σιδηρα: ⁊ ειπε: ταδε λεγει κς: εν τουτοις κερατιεις την συριαν εως αν συντελεσθη. και παντες οι προφηται προεφητευον ουτως λεγοντες, αναβηθι εις ραμωθ γαλααδ: ⁊ ευοδουμενος ευοδωθησῃ και κς παραδωσει εις χειρας σου τον βασιλεα συριας. και ο αγγελος ο πορευθεις καλεσαι τον μιχαιαν ελαλησεν αυτω λεγων, ιδου δη παντες οι προφηται λαλουσι καλα τω βασιλει ⁊ εστω δη και σου το ρημα ως ενος των λογων αυτων και λαλησεις καλα. και ειπεν μιχαιας, ζη κς οτι ο εαν ειπη κυριος προς με, ταυτα λαλησω. 3.Reg. 22.d.

C

E

D

אַהַתָּה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃
וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי
כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם תּוּכָל
צֵא וַעֲשֵׂה כֵּן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה
רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה
וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּה
בֶּן כְּנַעֲנָה וַיַּךְ אֶת מִיכָיְהוּ עַל
הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי זֶה עָבַר רוּחַ יְהוָה
מֵאִתִּי לְדַבֵּר אוֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ
הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר תָּבֹא
חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵה׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל קַח אֶת מִיכָיְהוּ וְהָשִׁיבֵהוּ
אֶל אָמֹן שַׂר הָעִיר וְאֶל יוֹאָשׁ בֶּן
הַמֶּלֶךְ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ
אֶת זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהַאֲכִלֻהוּ לֶחֶם
לַחַץ וּמַיִם לַחַץ עַד בֹּאִי בְּשָׁלוֹם׃
וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם שׁוֹב תָּשׁוּב
בְּשָׁלוֹם לֹא דִבֶּר יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר
שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃ וַיַּעַל מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה רָמַת
גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל
יְהוֹשָׁפָט הִתְחַפֵּשׂ וָבֹא בַּמִּלְחָמָה
וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וַיָּבוֹאוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם
צִוָּה אֶת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר לוֹ
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם לֵאמֹר לֹא
תִלָּחֲמוּ אֶת קָטֹן וְאֶת גָּדוֹל כִּי
אִם אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃
וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת
יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמְרוּ אַךְ מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֹבּוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם
וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי
הָרֶכֶב כִּי לֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא׃
וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת
לְתֻמּוֹ וַיַּךְ אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר

decipiam illum. ⁊ dixit ad eum dñs: in quo? ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος, ἐν τίνι ⁊ ait: egrediar ⁊ ero ſpūs mēdax in καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν ore oium pphetarū eius. ⁊ dixit: deci στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ἀπα pies: et ꝑualebis: egredi ⁊ fac ita: ⁊ nūc τήσεις, καὶ γε δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως, καὶ νῦν ecce dedit dñs ſpūm mēdacē in ore om ἰδοὺ δέδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάν nium pphetarū tuorū iſtorū: ⁊ dñs locut⁹ eſt ꝓ tra te ma των τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κς ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κα la. ⁊ accеſſit ſedechias filꝰ chanaan: ⁊ percuſſit κά. καὶ προσῆλθε σεδεκίας υἱὸς χαναάν, καὶ ἐπάταξε micheam in maxillā. ⁊ dixit: qualiꝫ ſpūs μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα· καὶ εἶπεν, ποῖον πνεῦ tuus dñi recеſſit a me vt loq̄retur in te? ⁊ as μα κυρίου ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι ἐν σοι; καὶ εἶ it micheas: ecce tu videbis in die illa: qñ ingre πε μιχαίας, ἰδοὺ σὺ ὄψει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰσι⁹ dieris in cubiculū de cubiculo vt abſcōdaris. ⁊ dixit λεύσῃ εἰς ταμεῖον ἐκ ταμείου τοῦ κρυβῆναι. καὶ εἶπεν rex iſrael: apphēdite micheam: ⁊ reduc⁹ ὁ βασιλεὺς ἰσραήλ, λάβετε τὸν μιχαίαν, καὶ ἀποστρέψατε te cū ad amon pricipē ciuitatis: ⁊ ad τι ἀυτὸν πρὸς ἀμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς ioas filiū regis. ⁊ dic: ſic dicit rex: ἰωὰς υἱὸν τοῦ βασιλέως· καὶ εἰπὸν, οὕτως λέγει ὁ βα ponite ipſum in cuſtodia: ⁊ comedat panē tri σιλεύς, θέσθε ἀυτὸν ἐν φυλακῇ, καὶ ἐδέσθω ἄρτον θλί bulationis ⁊ aquā angustie donec reuertar ego in pace. ψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. ⁊ dixit micheas: ſi reuertēs reuerſus fueris in pace: nō καὶ εἶπε μιχαίας, ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐ locutus eſt dñs in me. ⁊ ait audiat oia λελάληκε κύριος ἐν ἐμοί. καὶ εἶπεν, ἀκούσατε πάντες ὁ pplo. ⁊ aſcēdit rex iſrael ⁊ioſaphat rex λαός. καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ ἰωσαφὰτ βασιλεὺς iuda cū eo in ramath galaad. ⁊ dixit rex ἰούδα μετ' αὐτοῦ εἰς ῥαμὼθ γαλαάδ. καὶ εἶπεν ὁ βασι iſrael ad ioſaphat regē iuda: coopiā λεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφὰτ βασιλέα ἰούδα, συγκαλύ me ⁊ ingrediar in bellum: ⁊ tu in ψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔν diuere veſtibus meis. ⁊ cooperuit ſe rex δυσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ συνεκαλύψατο ὁ βα iſrl: ⁊ ingreſſus ē in bellū. ⁊ rex σιλεὺς ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον· καὶ ὁ βα ſyrie precepit principibus curruū σιλεὺς συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσιν τῶν ἁρμάτων tuo triginta ⁊ duob⁹ vicēs: nō cōmittatis pu ἀυτοῦ τριάκοντα καὶ δύο λέγων, μὴ συνάψητε πό gnam cōtra paruū vel magnū: niſi cōtra regē λεμον πρὸς μικρὸν ἢ μέγαν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὸν βασιλέα iſrael ſolum. ⁊ factū eſt vt viderūt principes ἰσραὴλ μονώτατον. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες curruū ioſaphat regē iuda: ⁊ ipſi τῶν ἁρμάτων τὸν ἰωσαφὰτ βασιλέα ἰούδα, καὶ ἀυτοὶ dixerūt: apparet rex iſrael iſte: ⁊ circūda εἶπαν, φαίνεται βασιλεὺς ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλω uerūt eū ad pugnādū. ⁊ exclamauit ioſaphat. ⁊ σαν ἀυτὸν τοῦ πολεμῆσαι· καὶ ἀνεβόησεν ἰωσαφάτ· καὶ factū eſt vt viderūt principes curruū q̄ nō ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ eſt rex iſrael iſte: ⁊ reuerſi ſunt ab ἔστι βασιλεὺς ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἀπεστράφησαν ἀπ' αὐ eo. ⁊ tetēdit vn⁹ arcū ſuū ſimpliciter: ⁊ τοῦ. καὶ ἐνέτεινεν εἷς τὸ τόξον αὐτοῦ ἁφελῶς, καὶ percuſſit regē iſrael inter pulmo ἐπάταξε τὸν βασιλέα ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμο nē ⁊ inter pectus. ⁊ dixit νος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος· καὶ εἶπεν

⁹decipiā illū. ⁹Cui ⁹locu⁹tus eſt ⁹dñs. ⁹In quo ⁹ eoo ⁹Et ille ⁹ait. ⁹ Egrediar: ⁹ et ero ⁹ſpūs ⁹mēdax ⁹ in ore ⁹oim ⁹ pphetarū eius. ⁹Et dixit dñs. ⁹ Decipies ⁹& ⁹ualebis: ⁹ egredere ⁹& fac ⁹ita. ⁹Nunc igitur ⁹ecce ⁹ dedit ⁹dñs ⁹ſpm ⁹ mē dacii ⁹in ore ⁹ oim ⁹ pphe tarū tuorū ⁹ qui hic ſunt: ⁹& dñs ⁹locutus ē ⁹ cōtra te ⁹ malū. ⁹Acceſſit āt ⁹ ſe dechias ⁹filius ⁹ chanaan ⁹& pcuſſit ⁹ micheā ⁹ī ma xillā ⁹& dixit. ⁹Me ne er go ⁹ dimiſit ⁹ſpūs ⁹ dñi: & ⁹locutus ē ⁹ tibi ⁹ Et ait ⁹micheas. ⁹Viſurus es ⁹ in die ⁹illa ⁹ qñ ⁹ ingredieris i ⁹ cubiculū ⁹ intra cubicu lū ⁹ vt abſcōdaris. ⁹ Et ait ⁹rex ⁹iſrael. ⁹Tollite ⁹ mi cheam ⁹& maneat ooo:oo ⁹apud ⁹ammō ⁹ pricipem ⁹ ciuitatis ⁹ & apd ⁹ ioas ⁹ fi liū ⁹ amalech: ⁹ & dicite e⁹ is. ⁹ Hec ⁹ dicit ⁹ rex. ⁹ Mitti te virū ⁹ iſtū in ⁹ carcerem ⁹ & ſuſtentate cum ⁹ pane ⁹ tribulatiōis ⁹ & aq⁹ angu ſtie ⁹ donec ⁹ reuertar ⁹ ī pa ce: ⁹ dixitq; ⁹ micheas. ⁹ Si ⁹ reuerſus fueris ooo:oooo ⁹ in pace: ⁹ nō ⁹ eſt locutus ⁹ in me ⁹ dñs. ⁹ Et ait. ooo:oo ⁹ Audite ⁹ populi ⁹ oēs. ⁹ Aſcendit itaq; ⁹ rex oooo ⁹ iſrael ⁹ & ioſaphat ⁹ rex ⁹ iuda in ⁹ ramoth ooo:ooo ⁹ galaad. ⁹ Dixit itaq; ⁹ rex ⁹ iſrael ⁹ ad ooooo:ooooo ⁹ ioſaphat. ⁹ Sume arma ⁹ & ingredere ⁹ prelium: ⁹ & ⁹ induere ⁹ veſtibus tu⁹ is. ⁹ Porro ⁹ rex ooo:ooo:oo ⁹ iſrael ⁹ mutauit hitū ſu um: ⁹ & ingreſſus ē ⁹ bel lū. ⁹ Rex āt ⁹ ſyrie ⁹ p̄cepat ⁹ principibus ⁹ curruum ⁹ triginta ⁹ duobus ⁹ dicēs. ⁹ Non ooooooo:oooooo:oooo ⁹ pugnabitis ⁹ cōtra ⁹ mio rem ⁹ & ⁹ maiorē quēpiā ⁹ niſi ⁹ cōtra ⁹ regem ⁹ iſra el ⁹ ſolum. ooo:ooo:ooo:ooo ⁹ Cum ergo vidiſſet ⁹ pri cipes ⁹ curruum ooo:oooo ⁹ ioſaphat: ſuſpicati ſunt q⁹ ipſe eſſet ⁹ rex oooooo ⁹ iſrael: ⁹ & ipetu fctō ⁹ pu gnabant ⁹ contra eum. ⁹ Et exclamauit ⁹ ioſa⁹ oo phat. Intellexeitq; ⁹ pri cipes ⁹ curruū ⁹ q⁹ nō ⁹ eēt ⁹ rex ⁹ iſrael: ooo:ooo:ooo:oo ⁹ & ceſſauerīt ⁹ ab eo. ⁹ Vir āt quidā ⁹ tetēdit ⁹ arcum ⁹ in icertū ſagittā dirigēs ⁹ & caſu ⁹ percuſſit ⁹ regē ⁹ iſ rael ⁹ iter ⁹ pulmonē ⁹ & ⁹ ſto machum. ⁹ At ille ⁹ dixit

לְרַכְבּוֹ הַכֵּף יָדֶךָ וְהוֹצִיאֵנִי מִן
הַמַּחֲנֶה כִּי חֻלֵּיתִי: וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה
בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מָעֳמָד
בַּמַּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם וַיָּמָת בָּעֶרֶב
וַיִּצַק דַּם הַמַּכָּה אֶל חֵיק הָרָכֶב:
וַיַּעֲבֹר הָרִנָּה בַּמַּחֲנֶה כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ
לֵאמֹר אִישׁ אֶל עִירוֹ וְאִישׁ אֶל
אַרְצוֹ: וַיָּמָת הַמֶּלֶךְ וַיָּבוֹא שֹׁמְרוֹן
וַיִּקְבְּרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשֹׁמְרוֹן: וַיִּשְׁטֹף
אֶת הָרֶכֶב עַל בְּרֵכַת שֹׁמְרוֹן וַיְלַקּוּ
הַכְּלָבִים אֶת דָּמוֹ וְהַזֹּנוֹת רָחֲצוּ
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר: וְיֶתֶר דִּבְרֵי
אַחְאָב וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית הַשֵּׁן
אֲשֶׁר בָּנָה וְכָל הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב
אַחְאָב עִם אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ
בְנוֹ תַּחְתָּיו: יְהוֹשָׁפָט בֶּן אָסָא
מָלַךְ עַל יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע
לְאַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: יְהוֹשָׁפָט בֶּן
שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ
וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת שִׁלְחִי: וַיֵּלֶךְ
בְּכָל דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא סָר
מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה: אַךְ הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד
הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת:
וַיְשַׁלֵּם יְהוֹשָׁפָט עִם מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט
וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַאֲשֶׁר
נִלְחָם הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וְיֶתֶר
הַקָּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא
אָבִיו בִּעֵר מִן הָאָרֶץ: וּמֶלֶךְ אֵין
בֶּאֱדוֹם נְצָב מֶלֶךְ: יְהוֹשָׁפָט עָשָׂה
אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת אוֹפִירָה

laurige ſuo. Verte manū tuā: & elice me de exercitu: quia grauit vulneratus ſum. Cōmiſſū ergo prelium in die illa. Et rex ſtabat in curru ſuo cōtra ſyros. Et mortuꝰ eſt veſpe. Fluebat ātſanguis plage in ſinū currus: & preco inſonuit in vniuerſo exercitu dicēs. Vnuſquiſq; reuertatur ad ciuitatē & ad terrā ſuā. Mortuus eſt ātrex & platꝰ eſt in ſamariā. Sepelierunt regē in ſamaria & lauerūt currū eius in piſcina ſamarie: & linxerūt canes ſanguinē eius & habenas lauerūt iuxta verbū dñi qd locutus fuerat. Reliqua ātſermonum achab & vniuerſa que fecit & domus eburnea quam edificauit: cunctarumq; vrbiū q̄s extruxit nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermonū dierū regū iſrael? Dormiuit ergo achab cū pribus ſuis: & regnauit ochozias filius eius pro eo. Ioſaphat vero filius aſa cōpregnare ceperat ſuper iudam anno quarto achab regis iſrael. Trigita q̄nq; annorū erat cū regnare cepiſſet: & viginti quinq; annis regnauit in ieruſalem. Nomē mris eius azuba filia ſalai. Et ambulauit in oī via aſa patris ſui & non declinauit ex ea. Fecitq; quod rectum eſt in conſpectu dñi: verūtñ excelſa nō abſtulit. Adhuc enim pplꝰ ſacrificabat & adolebat incenſū in excelſis. Pacemq; habuit ioſaphat cum rege iſrael. Reliqua autem verborū ioſaphat & opera eius que geſſit & prelia: nonne hec ſcripta ſunt in libro verborū dierū regū iuda? Sed & reliquias effemiatorū q̄ remanſerant in diebus aſa pris ei abſtulit de terra. Nec erat tunc rex conſtitutus in edō. Rex vero ioſaphat fecerat claſſes in mari que nauigarent in ophir

rex aurige ſuo: verte manū tuā ὁ βασιλεὺς τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ, ἐπίστρεψον τὴν χεῖρά σου
& educ me de prelio: q̄ vulneratus ſum. καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τετραυμάτισμαι.
& retrouerſū eſt preliū in die illa. & rex καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ὁ βασι
erat ſtans in curru ex aduerſo ſyrie a λεὺς ἐστὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξ ἐναντίας συρίας ἕως
mane vſq; ad veſperā. & egrediebatur ſanguis plage πρωῒ ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς πληγῆς
ſtragio in ſinū currus: & mo τῆς τραυμάτισις εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος, καὶ ἀπέ
tuꝰ eſt rex veſperi. & ſtetit exercitꝰ preco i ca θανεν ὁ βασιλεὺς ἑσπέρας. καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ ἐν τῇ παρεμ
ſtris occidēte ſole: & dixit: vnuſquiſq; i ſu βολῇ δύνοντος τοῦ ἡλίου, καὶ εἶπεν, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυ
am ciuitatē: & vnuſquiſq; in ſuam hereditatē: q̄ τοῦ πόλιν, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ κληρονομίαν, ὅτι
mortuꝰ eſt rex. & venerūt in ſamariā: & ſepe τέθνηκεν ὁ βασιλεύς. καὶ ἦλθον εἰς σαμάρειαν, καὶ ἔθα
lierūt regem achaab in ſamaria. & lauerūt ψαν τὸν βασιλέα ἀχαὰβ εἰς σαμάρειαν. καὶ ἀπενίψαντο
ſanguinē a curru in fonte ſamarie. τὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἅρματος ἐπὶ τὴν κρήνην σαμαρείας.
& linxerūt canes ſanguinē: & meretrices lote ſunt καὶ ἔλειξαν οἱ κύνες τὸ αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο
in ſanguine eius iuxta verbū dñi: q̄ locutꝰ fuit. ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν.
& reliqua ſermōū achaab & vniuerſa que fe καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀχαὰβ καὶ πάντα ὅσα ἐποίη
cit: & domū eburneā quā edificauit: & cunctas σε, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμησε, καὶ πάσας τὰς
vrbes quas fecit: nonne hec ſcripta ſūt in πόλεις ἃς ἐποίησε, ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ
libro ſermonū dierū regum iſrael? & dor βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραήλ; καὶ ἐξα
miuit achaab cū pribus ſuis: & regnauit μὴν ἀχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασί
uit ochozias filius eius pro eo. & ioſaphat λευσεν ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ἰωσαφὰτ
filius aſa regnauit in tuda in āno quarto υἱὸς ἀσὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰούδα ἐν ἔτει τῷ τετάρτῳ
achaab regis iſrael. & ioſaphat erat qua τοῦ ἀχαὰβ βασιλέως ἰσραήλ. καὶ ἰωσαφὰτ ἦν τριά
draginta & quinq; ānoꝝ cū regnare ipſe. & κοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ
viginti & quinq; ānos regnauit in hieruſalem. εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἰερουσαλήμ.
& nomē mris eius azuba filia ſalai. & am καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἀζουβὰ θυγάτηρ σαλαί. καὶ ἐπο
bulauit in oīni via aſa patris eius. nō declina ρεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. οὐκ ἐξέκλι
uit ab ea: vt faceret rectū in oculis domi νεν ἀπ' αὐτῆς, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρί
ni. verūtñ de excelſis nō abſtulit: adhuc pplꝰ ſacrificabat & ado ου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυ
lebat in excelſis. & pacē habuit ioſaphat cū re μίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. καὶ εἰρήνευσεν ἰωσαφὰτ μετὰ βασι
ge iſrl. & reliqua verboꝝ ioſaphat & prelia λέως ἰσρ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωσαφὰτ καὶ ὅσας
eius q̄ fecit: nonne hec ſcripta ſūt in li ἐποίησε, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βι
bro verboꝝ dierū regū iudaꝰ & reli βλῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰούδα; καὶ τῆς λει
quos iniciatoꝝ qui remanſerāt in die πὰς τῶν τετελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέ
bus aſa pris eius abſtulit de terra. & ραις ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφεῖλεν ἐκ τῆς γῆς. καὶ
rex nō erat ꝓſtitus in idumea. & ioſaphat βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν ἐδουμαίᾳ. καὶ ἰωσαφὰτ
fecit naues marie vt irent in ophir ἐποίησε ναῦς θαρσεὶς τοῦ πορεύεσθαι εἰς ὀφὶρ οου

propter aurum. ⁊ nō ibant: qꝛ confracte
ἕνεκεν τοῦ χρυσίου· καὶ οὐκ ἐπορεύοντο, ὅτι συνετρίβη
sunt naues in gesion gaber. tunc ait ochozias filiꝰ
σαν αἱ νῆες ἐν γασιὼν γάβερ· τότε εἶπεν ὀχοζίας υἱὸς
achaab ad iosaphat: vadant serui mei cū
ἀχαὰβ πρὸς ἰωσαφάτ, πορευέσθωσαν οἱ δοῦλοί μου με
seruis tuis. ⁊ nō voluit iosaphat. ⁊ dor-
τὰ τῶν δούλων σου· καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἰωσαφάτ· καὶ ἐκοι
miuit iosaphat cū p̄ribus suis: ⁊ sepultꝰ ē
μήθη ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη
apud patres suos in ciuitate dauid p̄ris
παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ τοῦ πρὸς
sui. ⁊ regnauit ioram filius eius pro eo: ⁊
αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ
ochozias filiꝰ achaab regnauit sup̄ israel in sama
ὀχοζίας υἱὸς ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμα
ria. in anno septimo decimo iosaphat regis iu-
ρείᾳ. ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ ἰωσαφὰτ βασιλέως ἰου
da ochozias filiꝰ achaab regnauit sup̄ israel in sa-
δα ὀχοζίας υἱὸς ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σα
maria duobꝰ ānis: ⁊ fecit malū in cōspectu dñi:
μαρείᾳ δύο ἔτη, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου,
⁊ ambulauit in via achaab patris sui ⁊ in
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν
via iezabel mr̄is eiꝰ: ⁊ in peccatis domꝰ hiero
ὁδῷ ἰεζάβελ τῆς μρ̄ς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου ἱερο
boam filij nabat: q̄ peccare fecit irsl̄. ⁊ seruiuit
βοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν ἰηλ'· καὶ ἐδούλευσε
baalim ⁊ adorauit eos. ⁊ irritauit dñꝫ
τοῖς βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς· καὶ παρώργισε κν̄
deū israel iuxta oīa q̄ fecit pater eius.
τὸν θεὸν ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

Regnorum. iiij.

Βασιλειῶν. δ'. Ca. i.

A Et p̄uaricatꝰ ē moab i isrl̄ postq̄ mortuus est
Αἰ ἠθέτησε μωὰβ ἐν ἰηλ' μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
κ achaab: ⁊ cecidit ochozias p̄ cancellos
ἀχαάβ, καὶ ἔπεσεν ὀχοζίας διὰ τοῦ διυτυωτοῦ
q̄ in cenaculo suo qd̄ in samaria: ⁊ egrotauit: ⁊
τοῦ ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ τῷ ἐν σαμαρείᾳ, καὶ ἠρρώστησε, καὶ
misit nūcios. ⁊ dixit ad eos: abite ⁊
ἀπέστειλεν ἀγγέλους· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦς, πορεύθητε καὶ
consulite per baal muscā deū accarō: si viuam
ἐπερωτήσατε διὰ τοῦ βάαλ μυίαν θεὸν ἀκκαρῶν, εἰ ζήσομαι
de egritudine mea hac. ⁊ abierūt ad cōsulē-
ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης· καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆ-
dum: ⁊ angelꝰ dei locutꝰ est ad heliā thesbytē di
σαι, καὶ ἄγγελος θεοῦ ἐλάλησε πρὸς ἡλίαν τὸν θεσβύτην λέ
cēs: surgēs occurre nuncijs ochozie regis
γων, ἀναστὰς ἀπάντησον τοῖς ἀγγέλοις ὀχοζίου βασιλέως
samarie: ⁊ loquere ad eos: si eo q̄ nō est deꝰ in
σαμαρείας, καὶ λάλησον πρὸς αὐτοῦς, εἰ διὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν
israel: vos itis ad cōsulēdū per baal muscā
ἰσραήλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ βάαλ μυίαν
deū accarō: quā obrē hec dicit dñs: lectꝰ sup̄ quē ascē
θεὸν ἀκκαρῶν; διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέ-
disti sup̄ eū: nō descēdes ab eo: qꝛ in eo morte
βης ἐπ' αὐτῆς, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι ἐν αὐτῇ θανάτῳ
morieris. ⁊ abiit helias: ⁊ dixit ad eos. ⁊ reuersi
ἀποθανῇ· καὶ ἐπορεύθη ἡλίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦς· καὶ ἐπεστρά
sunt nuncij ad eū. ⁊ dixit ad eos: cur
φησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦς, τί ὅτι
B reuersi estis: ⁊ dixerūt ad eū. vir ascēdit in occur
ἐπεστρέψατε; καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάν-
sum nr̄m: ⁊ dixit ad nos: ite reuertimini ad
τησιν ἡμῶν, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, δεῦτε ἀποστράφητε πρὸς
regem q̄ misit vos: ⁊ dicite ei:
τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, καὶ εἴπατε αὐτῷ,
hec dicit dñs: si eo q̄ nō est deꝰ in israel:
τάδε λέγει κύριος, εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ἰσραήλ,
vadis tu ad interrogādū in baal muscā deū
πορεύῃ σὺ ἐκζητῆσαι ἐν τῷ βάαλ μυίαν θεὸν ∞∞∞

ᵇpp aurū: ⁱ& ᵐire ⁱnō po-
tuerūt: ⁿqaᵒ cōfracte sunt
ᵍin asiongaber. ᵒTūc ᶜait
ⁿochozias ᶠfilius ∞∞∞∞∞
ᶠachab ᵈad ᵃiosaphat. ᵇVa
dant ᶜserui mei ᵇcū ∞∞∞∞
ᶜseruis tuis ᶠin nauibus.
ᵍEt noluit ⁱiosaphat. ∞∞
ᵏDormiuitq̄ ⁱ iosaphat
ᵐcū ⁿp̄ribus suis: ᵒ& sepl̄
tus est ᵖcū ᵍeis ᶠin ciuitate
ᵃdauid patris sui: ᶠregna
uitq̄ ⁿiorā ᶠfilius eius ᶠ p̄
eo. ᶠOchozias aūt ᵃfilius
ᵇachab ᶜregnare ceperat
ᵈsuper ᶠisrael ᶠin samaria
ᵍānoᵈseptīo ⁱdecimo ᵏio-
saphat ⁱregis ᵐiuda: ⁿre-
gnauitq̄ ᵒsup̄ ᵖisrl̄ ᵍduo-
bꝰ ānis. ᶠEt fecit ᵒmalū ᶠi
cōspectu ᵘdñi: ᶠ& ābula-
uit ᶠin via ᵃpatris sui ᵃ &
ᵇmatris sue: ᶜ& i via ᵈhie-
roboā ᶜfilii ᶠnabath ᵍqui
ᵇpeccare fecit ᵃisrael. ⁱSer
uiuit quoq̄ ⁿbaal ∞∞∞∞
ᵒ& adorauit ᵖeum: ᵍ& ir-
ritauit ᶠdominum ᵃdeum
ᶠisrael: ⁿiuxta oīa ᶠque ᶠfe
cerat ᶠpater eius.

Explicit primus liber
malachī. i. Regū tertius.

Incipit scd̄s liber ma-
lachī. i. quartꝰ Regū. i.

P Reuaricatꝰ ē āt ᵇmo
ab ᶜin israel ᵈpostq̄
ᶠmortuꝰ ē ᶠachab. ᵍCeci-
ditq̄ ᵇochozias ᶠp̄ ᵏcācel-
los ⁱcenaculi sui ᵐqd̄ hē-
bat ⁿi samaria ᵒ& egrota-
uit. ᵖ Misitq̄ ᵍnūcios ᶠdi
cēs ᵃad eos. ᶠIte ᵘcōsulite
ᶠbeelzebub ᵇdeū ᵃaccarō:
ᵇvtrū ᶜviuere queā ᵈde in
firmitate mea ᶜhac. ᶠAn-
gelus āt ᵃdñi ᵇlocutus est
ᶠad ᵃheliā ᶠthesbitē: dicēs.
ᵐSurge ⁿascēde ᵒin occur
sū ᵖnūciorū ᵍregis ᶠsama
rie: ᵒ& dices ᶠad eos. ᵘNū
qd̄ nō est ᶠdeus ᶠin isrl̄ vt
ᵇeatis ᶜad cōsulēdū ᵈbeel
zebub ᶠdeum ᵍaccaron!
ᵇQuā obrē ᶠhec ᵇdicit ᶠdo
minus. ᵃDe ᵐlectulo sup̄
ⁿquē ᵒascēdisti ᵍnō ᶠdescē
des: ᶠsed ⁿmorte ᵃmorie-
ris. ᶠEt abiit ᶠhelias: ᵃre-
uersiq̄ sunt ᵇnuncii ᶜad o
choziam. Quiᵒ dixit ᶜeis
ᶠQuare ᵇreuersi estis! At
illi ᶠresponderūt ᵃei. ᶠVir
ᵐoccurrit ⁿnobis: ᵒ& di-
xit ᶜad nos. ᵍIte ∞∞∞∞∞
ᶠreuertimini ᵃad ᶜregē ⁿq
ᶠmisit ᶠvos: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠ& dicetis ᵃei. ᵇHec ᶜdicit
ᵈdominus. ᶜNūquid qa
ᶠnō erat ᵍdeus ᵇin israel:
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵏmittis ᶠvt cōsulatur ᵐbe
elzebub ᵒdeus ∞∞∞∞∞∞

לַזֶּהָב וְלֹא הָלָךְ כִּי נִשְׁבְּרָה אֳנִיּוֹת
בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃ אָז אָמַר אַחַזְיָהוּ בֶּן אַחְאָב
אֶל יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם עֲבָדֶיךָ
בָּאֳנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ וַיִּשְׁכַּב
יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם שָׁכַב קָבַר
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם מָלַךְ
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ אַחַזְיָהוּ בֶּן אַחְאָב מָלַךְ עַל
יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל
יִשְׂרָאֵל שְׁנָתַיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי עָשָׂה רוֹעַ
יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ
וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא חָטָא
אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבֹד אֶת הַבַּעַל עָבַד
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיַּכְעֵס אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁחָה כָּעַס
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו׃

וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת Cap. i.
אַחְאָב׃ וַיִּפֹּל אַחַזְיָה בְּעַד הַשְּׂבָכָה פָּשַׁע
בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן וַיָּחַל וַיִּשְׁלַח נָפַל
מַלְאָכִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִּרְשׁוּ עָלָה חָלָה
בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם אֶחְיֶה שָׁלַח לָאַךְ
מֵחֳלִי זֶה׃ וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר אֶל יָלַךְ חָיָה
אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה לִקְרַאת חָלָה
מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן וְדִבֵּר אֲלֵהֶם
הֲמִבְּלִי אֵין אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם
הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי זָבַב
עֶקְרוֹן׃ וְלָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה
אֲשֶׁר עָלִיתָ שָׁם לֹא תֵרֵד מִמֶּנָּה עָלָה יָרַד
כִּי מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּה׃ וַיָּשׁוּבוּ שׁוּב
הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
מַה זֶּה שַׁבְתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ
עָלָה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶינוּ לְכוּ אָמַר
שׁוּבוּ אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר שָׁלַח אֶתְכֶם
וְדִבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הַמִּבְּלִי כָּל
אֵין אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה
שֹׁלֵחַ לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי

עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר עָלִיתָ
שָׁם לֹא תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת׃
וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם מָה מִשְׁפַּט הָאִישׁ רגר שפט
אֲשֶׁר עָלָה לִקְרָאתְכֶם וַיְדַבֵּר
אֲלֵיכֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו אִישׁ בַּעַל שֵׂעָר וְאֵזוֹר עוֹר אזר
אָזוֹר בָּמָתְנָיו וַיֹּאמֶר אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי
הוּא׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים שלח שור
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל אֵלָיו וְהִנֵּה יֹשֵׁב עַל עלה
רֹאשׁ הָהָר וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ
הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ דִּבֶּר רָדָה׃ וַיַּעַנֵּה ענה דבר
וַיֹּאמֶר אֶל שַׂר חֲמִשִּׁים
וְאִם אִישׁ אֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד
אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ אכל
וְאֶת חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן
הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת חֲמִשָּׁיו׃
וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח שַׂר חֲמִשִּׁים שְׁלִשִׁים שלש
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל וַיָּבֹא שַׂר הַחֲמִשִּׁים בוא
הַשְּׁלִישִׁי וַיִּכְרַע עַל בִּרְכָּיו לְנֶגֶד כנע
אֵלִיָּהוּ וַיִּתְחַנֶּן אֵלָיו וַיְדַבֵּר אֵלָיו חנן
אִישׁ הָאֱלֹהִים תִּיקַר נָא נַפְשִׁי נפשׁ יקר
וְנֶפֶשׁ עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה חֲמִשִּׁים בְּעֵינֶיךָ׃
הִנֵּה יָרְדָה אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם
וַתֹּאכַל אֶת שְׁנֵי שָׂרֵי הַחֲמִשִּׁים שנה
הָרִאשֹׁנִים וְאֶת חֲמִשֵּׁיהֶם וְעַתָּה
תִּיקַר נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ׃ וַיְדַבֵּר מַלְאַךְ יהוה
יְהוָה אֶל אֵלִיָּהוּ רֵד אִתּוֹ אַל בוא
תִּירָא מִפָּנָיו וַיָּקָם וַיֵּרֶד אִתּוֹ אֶל קום

Paccarō. Idcirco de lectulo sup quē ascendisti nō descēdes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure & habitus est vir ille qui occurrit vobis: & locutus est verba hec? At illi dixerunt. Vir pilosus & zona pellicea accinctus renibꝰ. Qui ait. Helias thesbites est. Misitqꝫ ad eū quinquagenariū principem & quinqgita qui erant sub eo. Qui ascēdit ad eū: sedētiqꝫ in vertice montis: ait. Homo dei rex pcepit vt descendas. Respondensqꝫ helias: dixit quinquagenario. Si homo dei sum: descendat ignis de celo: & deuoret te & quinquaginta tuos. Descēdit ergo ignis de celo: & deuorauit eum & quinqgita qui erāt cū eo. Rursumqꝫ misit ad eū principē quinquagenariū alterū: & quiquagita cū eo. Qui locutus est illi. Hō del. Hec dicit rex. Festina descende. Rfidēs helias ait. Si homo dei ego sum: descendat ignis de celo & deuoret te & quinqgita tuos. De scēdit ergo ignis de celo & deuorauit illū & quinquagīta eius. Iterū misit principem quinqgenariū tertium: & quinqgita qui erātcū eo. Qui cum veniſſet: curuauit genua cōtra heliam: & precatus est eum: & ait. Homo dei noli despicere animam meam: & animas seruorū tuorum qui mecum sunt. Ecce descēdit ignis de celo & deuorauit duos principes quinquagenarios primos & quiquagēos qui cū eis erant. Sed nūc obsecro vt miserearis anime mee. Locutꝰ ē aūt āgelus dñi ad heliā dicēs. Descēde cū eo. Ne timeas. Surrexit igī & descendit cū eo ad

accaron idcirco lectus sup quē ascēdisti sup eū: οὐκαρών διὰ τοῦτο ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐπ' αὐτῆς, nō descēdes ab eo: q; morte morieris. τ dixit εἰ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ εἶπε xit eis rex: qđ iudiciū viri τοῖς αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ qui ascēdit in occursum vobi: τ qđ locutus est ad ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν, καὶ λαλήσαντος πρὸς vos verba hec: τ dixerūt: vir pilosus τ zo ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους; καὶ εἶπον, ἀνὴρ δασὺς καὶ ζώ na pellicea accinctus lūbū suū. τ dixit: νη δερματίνην περιεζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, helias thesbyteo hic. τ mittit ad eū qui- κλίας ὁ θισβίτης οὗτος. καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν quagenariū pncipē τ quinquaginta eius: τ ascē- τεσσαρακοντάρχην καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη runt ad eū. ipse āt sedebat in vertice ἐκεῖνος πρὸς αὐτόν. αὐτὸς δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς mōtis. τ locutus est ad eū quinqgenariꝰ pncepo τοῦ ὄρους. καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκοντάρχης τ dixit: homo dei hec dicit rex: καὶ εἶπεν, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, descende. τ rūdit helias τ dixit ad qui- κατάβηθι. καὶ ἀπεκρίθη κλίας καὶ εἶπε πρὸς τὸν τὸν quagenariū pncipē: si homo dei sum ego: de τεσσαρακοντάρχην, εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ εἰμὶ ἐγώ, κα- scendet ignis de celo τ deuorabit te τ καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ quinquaginta tuos. τ descēdit ignis de ce τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρα- lo τ deuorauit eū τ quinquagita eius. τ νοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ adūcīs rex misit ad eū pncipē quinqg- ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν τεσσαρακοντάρ genariū alterū τ quinquaginta eius. τ ascēdit χοντα ἕτερον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ ἀνέβη ὁ quinqgenariꝰ pncepo τ locutꝰ est ad eū: τ dixit: τεσσαρακοντάρχος καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν, homo dei hec dicit rex: cito de ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, ταχέως κα scende. τ rādit helias τ dixit ad eū: si ho τάβηθι. καὶ ἀπεκρίθη κλίας καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, εἰ ἄν mo dei sum ego: descēdet ignis de celo ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ εἰμὶ ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τ deuorabit te τ quinquaginta tuos. τ de- καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κα scēdit ignis de celo τ deuorauit illū τ τέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ quinquaginta eius. τ addēo rex rursū mi τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖ sit quinqgenariū pncipē tertiū τ quinquagita eius. τ λαι πεντηκοντάρχην τρίτον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ venit quinqgenariꝰ pncepo tertiꝰ: τ curuauit in ge ἦλθεν ὁ πεντηκοντάρχης ὁ τρίτος, καὶ ἐκαμψεν ἐπὶ τὰ γό nua sua cōtra heliā: τ precatꝰ ē eū: τ locutꝰ est νατα αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ κλίου, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν ad eū dicēs: homo dei honoretur ā ala πρὸς αὐτὸν λέγων, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή mea τ ale seruorū tuoꝝ quinqginta in ocu μου καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν δούλων σου τῶν πεντήκοντα ἐνώ lis tuis. ecce ign descēdit ignis de celo τ deuo πιόν σου. ἰδοὺ ἦλθε πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ rauit duos quinqgenarios pncipes primos τ vniuscuiusq φαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς πρώτους καὶ ἑκάστου quinqginta: τ nūc honoretur ā ala ser τοὺς πεντήκοντα. καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή μου uoꝝ tuoꝝ in oculis tuis. τ locutꝰ est angelus dñi ad heli λων σου ἐνώπιον ὀφθαλμῶν σου. καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυ πρὸς ἐλί am dicēs: descēde cū eo ne timeas a facie αν λέγων, καταβήθι μετ' αὐτοῦ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου eius. τ surgens descēdit helias: τ abiit cū eis αὐτοῦ. καὶ ἀναστὰς κατέβη κλίας, καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν

ad regem. ⁊ locut⁹ eſt ad eum: hec di
πρὸς τὸν βασιλέα·καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, τάδε λέ
cit dñs: eo⁹ mifiſti nunctios ad cōſu
γει κύριος, διὰ τοῦτο ἀπέστειλας ἀγγέλους ἐπερω
lendū in baal muſcā deū accaron quaſi nō eſt
τῆσαι ἐν τῷ βααλ μυῖαν θεὸν ἀκκαρών ὡσεὶ μὴ ἦν
deus in iſrael vt interrogares ſermonē eius:
θεὸς ἐν ἰσραὴλ τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν λόγον αὐτοῦ,
ideo lectus ſup quē aſcēdiſti ſup eū nō de
διὰ τοῦτο ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐπ' αὐτῆς οὐ κα
ſcēdes abeo: q; morte morieris. ⁊ mo
ταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ ἀπῆ
rtu⁹ē iuxta ſimonē dñi: quē locut⁹ eſt helias. ⁊
λθεν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν Ηλίας. καὶ
regnauit ioram frater ochozie pro eo:
ἐβασίλευσεν Ιωραμ ὁ ἀδελφὸς Οχοζίου ἀντ' αὐτοῦ,
quia nō erat ei filius in anno ſecūdo io
ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱὸς ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ Ιω
ram filij ioſaphat regis iude. ⁊ reliqua
ραμ υἱοῦ Ιωσαφὰτ βασιλέως Ιούδα. καὶ τὰ λοιπὰ
verborū ochozie ⁊ oīa que fecit: nō
τῶν λόγων Οχοζίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ
ne ſcripta ſūt in libro ſermonū dierū re
ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασι
gum iſrael?
λέων Ισραήλ;

Ca.2.

A ΚΑΙ factū eſt cū leuaret dñs heliā in
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναγαγεῖν κύριον τὸν Ηλίαν ἐν
cōmotione q̄ſi in celū: ⁊ iuit heliaſ ⁊
συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπορεύετο Ηλίας καὶ
eliſeus de galgalis. ⁊ ait helias ad eliſeū:
Ελισαιε ἐκ γαλγάλων. καὶ εἶπεν Ηλίας πρὸς Ελισαιέ,
ſede tū hic: q; dñs miſit me vſq; in be
κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με ἕως Βαι
thel. ⁊ ait eliſe⁹: viuit dñs ⁊ viuit aia tua:
θηλ. καὶ εἶπεν Ελισαιέ, ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου,
ſi derelinquā te. ⁊ venīūt in bethel. ⁊
εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἦλθον
egreſſi ſūt filij prophetarū q̄ in bethel ad eli
ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Βαιθὴλ πρὸς Ελι
ſeum: ⁊ dixerūt ei: ſi tū noſti q̄ hodie
σαιέ, καὶ εἶπον αὐτῷ, εἰ οἶδας ὅτι σήμερον
tollit dñs dñm tuū ſuper ca
λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφα
put tuū. ⁊ dixit: et ego noui: ſilete. ⁊
λῆς σου. καὶ εἶπε, καί γε ἐγὼ ἔγνων, σιωπᾶτε. καὶ
dixit helias eliſeo: ſede tū hic: q; do
εἶπεν Ηλίας τῷ Ελισαιέ, κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύ
minus miſit me in hiericho. ⁊ ait eliſeus: viuit
ριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ιεριχώ. καὶ εἶπεν Ελισαιέ, ζῇ
dñs ⁊ viuit aia tua: ſi derelinquā te. ⁊
κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ
venerūt in hiericho ⁊ appropinquauerūt filij ꝓphetaꝝ q̄
ἦλθον εἰς Ιεριχώ. καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ
in hiericho ad eliſeū: ⁊ dixerūt ei: ſi tū
ἐν Ιεριχὼ πρὸς Ελισαιέ, καὶ εἶπον αὐτῷ, εἰ οἶδας
noſti q̄ hodie tollit dñs dñm tuū
ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου
ſuper caput tuū: ⁊ dixit: ego noui: ſi
ἐπάνω τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπεν, ἐγὼ ἔγνων, σιω
lete. ⁊ dixit ei helias: ſede tū hic:
πᾶτε. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ηλίας, κάθου δὴ ἐνταῦθα,
quia dñs miſit me vſq; ad iordanē. ⁊ a
ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με ἕως τοῦ Ιορδάνου. καὶ εἶ
it eliſeus: viuit dñs ⁊ viuit aia tua: ſi derelin
πεν Ελισαιέ, ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκατα
D quā te. ⁊ ierunt ambo ⁊ quinq̄
λείψω σε. καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι καὶ πεντή
ginta viri de filijs ꝓphetaꝝ.
κοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν

---

ad regem⁹& locutus eſt⁹ei.
⁹Hec⁹dicit⁹ dominus.
⁹Quia ᵇmiſiſti ᶜnuncios
ᵈad conſulendum ꝏꝏꝏꝏ
ᵉbeelzebub⁹deū⁹accarō
ᶠq̄ſi non eſſet ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵍdeus⁹ⁱ iſrael ʰa quo poſ
ſes⁹interrogare ꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵏſermonē:ˡideoᵐq̄ⁿlectu
lo ſupᵒquem⁹ aſcendiſti
⁹nō⁹deſcēdes: ˢſed⁹mor
te⁹morieris. ᶜ Mortuᵛ ē
aūᵗiuxta ſermonē ᵘdñi
ᵛquē⁹locutus eſt⁹ helias:
ʷ& regnauit⁹ ioꝛā frᵉ eius
ˣpro eo:ʸⁿanno⁹ſecundo
ᶻioram⁹filii ᵃioſaphatᵇre
gis⁹iude. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶜNō eiᵈhēbatᵉfiliū. ᶠReli
qua autem ᵍverborum
ʰochozieᶦqueʲoperatus
eſt: ᵏnonneˡhec ꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵐſcripta ſuntⁿ in ᵒlibro
ᵖſermonumᵠdierum ꝏꝏ
ʳregumˢiſrael? 2.

RActū ē ātᵃ cū leuare
vellet⁹dñs⁹heliam
ᵗp turbinemᵘin celum:
ᵛibantʷ helias ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ˣ& heliſeusʸdeᶻgalgalis.
ᵃDixitᵇq̄ ᶜheliasꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵈadᵉheliſeū. ᶠ Sedeᵍhic:
ʰquiaⁱdominus ꝏꝏꝏꝏꝏ
ʲmiſit meᵏvſq̄ iˡbethel.
Cuſᵐaitⁿheliſeus.ꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵒViuit⁹dñsᵖ& viuitᵠaia
tua:ʳquia nō ˢdereliquā
te.ᵗCūq̄ deſeēdiſſetᵘbe
thel:ᵛegreſſi ſuntʷfiliiˣp
phetarūʸquiᶻerātᵃinᵇhe=
thelᶜadᵈheliſeūᵉ& dixeſt
ᶠei.ᵍNūqd noſti:ʰquia
ⁱhodieʲdominusᵏ tollet
ˡdominum tuum⁹ aᵐte?
Quiⁿreſpondit. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵒEtᵖegoᵠnoui.ʳSilete.
ˢDixit autem ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵗheliasᵘadᵛheliſeum. ʷSe
deʸhicᶻquia ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵃdñsᵇmiſit me inᶜ hieri=
cho.ᵈEtᵉilleᶠait. ᵍ Viuit
ʰdñsⁱ& viuitʲanima tua:
ᵏquia nōˡderelinquā te.
ᵐCūq̄ vēiſſētⁿhiericho:
ᵒacceſſerūtᵖfiliiᵠ ꝓpheta
rūʳq erātˢinᵗhiericho ᵘad
ᵛheliſeū:ʷ& dixerūt ei.
ˣNūquid noſti:ʸquiaᶻdo
minusᵃhodieᵇtollet ꝏꝏꝏ
ᶜdominum tuumᵈaᵉte?
ᶠEt ait.ᵍEt ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ʰegoⁱnoui.ʲSilete. ᵏ Dixit
autemˡei ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵐhelias.ⁿSedeᵒhic:ᵖquia
ᵠdñsʳmiſit me vſq̄ ad
ˢiordanem.Quiᵗait.ᵘVi
uitᵛdominus:ʷ& viuit ꝏ
ˣaia tua:ʸquia nō ᶻdereli
quā te.ᵃ Ierūt igiturᵇābo
piterᶜ& quinquagitaᵈvi
riᵉdefiliis ᶠ prophetarū

ᵍregum⁹iſrael! 2.

ᵍזְבוּבָל ʰהַמֶּלֶךְ׃ ⁱוַיְדַבֵּר ʲאֵלָיו ᵏכֹּה ˡאָמַר ᵐיְהוָה
ⁿיַעַן ᵒאֲשֶׁר ᵖשָׁלַחְתָּ ᵠמַלְאָכִים ʳלִדְרֹשׁ
ˢבְּבַעַל ᵗזְבוּב ᵘאֱלֹהֵי ᵛעֶקְרוֹן ׀ הֲמִבְּלִי
ʷאֵין ˣאֱלֹהִים ʸבְּיִשְׂרָאֵל ᶻלִדְרֹשׁ
ᵃדְּבָרוֹ ᵇלָכֵן ᶜהַמִּטָּה ᵈאֲשֶׁר ᵉעָלִיתָ ᶠשָּׁם
ᵍעָלָה ʰלֹא ⁱתֵרֵד ʲמִמֶּנָּה ᵏכִּי ˡמוֹת ᵐתָּמוּת׃ ⁿוַיֵּלֶךְ
ᵒכִּדְבַר ᵖיְהוָה ᵠאֲשֶׁר ʳדִּבֶּר ˢאֵלִיָּהוּ
ᵗוַיִּמְלֹךְ ᵘיְהוֹרָם ᵛתַּחְתָּיו ʷבִּשְׁנַת ˣשְׁתַּיִם
ʸלִיהוֹרָם ᶻבֶּן ᵃיְהוֹשָׁפָט ᵇמֶלֶךְ ᶜיְהוּדָה
ᵈכִּי ᵉלֹא ᶠהָיָה ᵍלוֹ ׀ בֵּן ׀ וְיֶתֶר ʰדְּבָרֵי
ⁱאֲחַזְיָהוּ ʲאֲשֶׁר ᵏעָשָׂה ˡהֲלוֹא ᵐהֵמָּה
ⁿכְּתוּבִים ᵒעַל ׀ סֵפֶר ᵖדִּבְרֵי ׀ הַיָּמִים
ᵠלְמַלְכֵי ʳיִשְׂרָאֵל ׃

Cap .ij. ᵗוַיְהִי ᵘבְּהַעֲלוֹת ᵛיְהוָה ʷאֶת ˣאֵלִיָּהוּ
ʸהָרָה ᶻבַּסְּעָרָה ᵃהַשָּׁמַיְמָה ׀ וַיֵּלֶךְ ᵇאֵלִיָּהוּ ׳
ᶜוֶאֱלִישָׁע ᵈמִן ᵉהַגִּלְגָּל׃ ׀ וַיֹּאמֶר ᶠאֵלִיָּהוּ
ᵍאֶל ʰאֱלִישָׁע ⁱשֶׁב ʲנָא ᵏפֹה ˡכִּי ׀ יְהוָה
ᵐשְׁלָחַנִי ⁿעַד ᵒבֵּית ׀ אֵל ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֱלִישָׁע
ᵖחַי ׀ יְהוָה ׀ וְחֵי ᵠנַפְשְׁךָ ׀ אִם ʳאֶעֶזָבֶךָ ׀
ˢוַיֵּרְדוּ ᵗבֵּית ׀ אֵל׃ ׀ וַיֵּצְאוּ ᵘבְּנֵי ׀ הַנְּבִיאִים
ᵛאֲשֶׁר ׀ בֵּית ׀ אֵל ׀ אֶל ׀ אֱלִישָׁע ׀ וַיֹּאמְרוּ
ʷאֵלָיו ׀ הֲיָדַעְתָּ ׀ כִּי ׀ הַיּוֹם ׀ יְהוָה ׀ לֹקֵחַ
ˣאֶת ׀ אֲדֹנֶיךָ ׀ מֵעַל ׀ רֹאשֶׁךָ ׀ וַיֹּאמֶר ׀
ʸגַּם ׀ אֲנִי ׀ יָדַעְתִּי ׀ הַחֲשׁוּ׃ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ לוֹ
ᶻאֵלִיָּהוּ ׀ אֱלִישָׁע ׀ שֶׁב ׀ נָא ׀ פֹה ׀ כִּי ׀
ᵃיְהוָה ׀ שְׁלָחַנִי ׀ יְרִיחוֹ׃ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ חַי
ᵇיְהוָה ׀ וְחֵי ׀ נַפְשְׁךָ ׀ אִם ׀ אֶעֶזָבֶךָ ׀ וַיָּבֹאוּ
ᶜיְרִיחוֹ׃ ׀ וַיִּגְּשׁוּ ׀ בְּנֵי ׀ הַנְּבִיאִים ׀ אֲשֶׁר
ᵈבִּירִיחוֹ ׀ אֶל ׀ אֱלִישָׁע ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀ אֵלָיו
ᵉהֲיָדַעְתָּ ׀ כִּי ׀ הַיּוֹם ׀ יְהוָה ׀ לֹקֵחַ ׀ אֶת
ᶠאֲדֹנֶיךָ ׀ מֵעַל ׀ רֹאשֶׁךָ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ גַּם
ᵍאֲנִי ׀ יָדַעְתִּי ׀ הַחֲשׁוּ׃ ׀ וַיֹּאמֶר ׀ לוֹ
ʰאֵלִיָּהוּ ׀ שֶׁב ׀ נָא ׀ פֹה ׀ כִּי ׀ יְהוָה ׀ שְׁלָחַנִי
ⁱהַיְרְדֵּנָה ׀ וַיֹּאמֶר ׀ חַי ׀ יְהוָה ׀ וְחֵי
ʲנַפְשְׁךָ ׀ אִם ׀ אֶעֶזָבֶךָ ׀ וַיֵּלְכוּ ׀ שְׁנֵיהֶם׃
ᵏוַחֲמִשִּׁים ˡאִישׁ ׀ מִבְּנֵי ׀ הַנְּבִיאִים

ויהלכו ויעמדו מנגד מרחוק ושנים מהם עמד ים
עמדו על הירדן ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים
נגלם נה ויחצו הנה והנה ויעברו שניהם חצה עבר
ויהי כעברם ואליהו אמר אל אלישע שאל מה אעשה לך עשה
בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע פי שנים ברוחך אליו
יהי נא פי שנים ברוחך אליו ויאמר הקשית לשאול אם תראה
אותי לקח מאתך יהי לך כן ואם אין לא יהיה ויהי הלכים
הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל
אליהו בסערה השמים ואלישע ראה והוא אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו
עוד ויחזק בבגדיו ויקרעם חזק קרע לשנים קרעים וירם את אדרת
אליהו אשר נפלה ממעליו וישב וישמד על שפת הירדן ויקח את
אדרת אליהו אשר נפלה ממעליו ויכה את המים ויאמר איה
יהוה אלהי אליהו אף הוא ויכה את המים ויחצו הנה והנה ויעבר
אלישע וירא בני הנביאים אשר בירחו מנגד ויאמרו נחה רוח אליהו על אלישע ויבאו
לקראתו וישתחוו לו ארצה ויאמרו אליו הנה נא יש את
עבדיך חמשים אנשים בני חיל ילכו נא ויבקשו את אדניך פן
נשאו רוח יהוה וישלכהו באחד ההרים או באחת הגאיות ויאמר
לא תשלחו ויפצרו בו עד בוש ויאמר שלחו וישלחו חמשים
איש וימים

secuti sunt eos. Qui & steterūt ecōtra lōge. Illi ät abo stabāt supior danē. Tulitq; helias oo pallīū suū & inuoluit illud: & percussit aquas: q̄ diuise sunt in vtramq; partē: & trāsierūt ābo p siccū. Cunq; transisset: helias dixit oooooo ad heliseū. Postula qđ vis: vt faciam tibi oooooo anteq; tollar a te. Dixitq; heliseus. oooooooo Obsecro vt fiat in me duplex spūs tu. Qui rē fidit. Rem difficilē postulasti. Attamē si videris me q̄ tollar a te: erit quod petisti. Si autē non videris: non erit. Cunq; pergerent & oo incedētes sermocinarētur: ecce curr? igne? & equi ignei diuiserūt vtrūq;. Et ascendit ooo helias p turbinē in celū: heliseus autem oooo videbat & clamabat. Pater mi: pater mi oooo currus israel & auriga eius. Et non vidit eum amplius. Apphēditq; vestimēta sua: et scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium oooooooo helie quod ceciderat ei. Reuersusq; ooo:oooo stetit sup ripā iordāis & oooo:ooo:ooo:ooooooooo pallio helie quod ceciderat ei oooooooo:ooo percussit aquas. Et dixit. Vbi est oooooooo:oo deus helie etiam nūc. Percussitq; oooooooo aquas & diuise sūt huc atq; illuc: & transiit oo heliseus. Videntes autē filii prophetarum oooo qui erant in hiericho de contra dixerunt. oo Requieuit spūs helie sup heliseū. Et venientes in occursū ei adorauerunt eum pni terrā: dixerūtq; illi. Ecce cū oooooo:oooooo:ooo:oooooo seruis tuis sunt quīquaginta viri fortes: qui possunt ire & q̄rere dominum tuum: ne forte ooo tulerit eū spūs dñi & proiecerit eum in vnum ooo mōtiū aut in vnā vallium. Quī ooooooo:ooooooo ait. Nolite mittere. cogeruntq; eum donec acquiesceret & diceret. Mittite. Et miserunt quinq̄ginta viros. Qui cū q̄siſſent tribꝰ diebꝰ

venerūt: et steterūt ecōtra lōge. ambo ät ſe ἔλαιον, καὶ ἔκρυσαν ἐξεναντίας μακρόθεν. ἀμφότεροι δὲ ἔστη terūt sup iordanē. et tulit helias pallium σαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἔλαβεν ἠλίας τὴν μηλωτὴν suum et inuoluit illud: et percussit in eo a- αὐτοῦ καὶ ἐλίκισεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ aquas: et diuisa est aqua hinc et hinc. et trāsierūt τα καὶ διῃρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ διέβησαν ambo per siccū. et factū est et trāsiuit: dixit helias ἀμφότεροι διὰ ξηρᾶς· καὶ ἐγένετο ὡς διῆλθεν, εἶπεν ἠλίας eliseo: postula qđ factā tibi ante q̄ tollar τῷ ἐλισαιέ, αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἀναλημφθῆναί ego a te. et dixit eliseus: fiat ūā spūs qđ με ἀπὸ σοῦ. καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, γενηθήτω δή μοι τὸ πνεῦμα τὸ in te vupliciter in me. et dixit helias rē durā dixisti ἐπὶ σοὶ διπλῶς ἐπ' ἐμέ· καὶ εἶπεν ἠλίας ἐσκλήρυνας in petendo: attamē si videris me recedētē τοῦ ἀπῆσθαι, πλὴν ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον a te: erit tibi sic. si ät nō videris: non sic ἀπὸ σοῦ, ἔσται σοι οὕτως· ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃς, οὐ μὴ γένη et. et factū est ipsis pergētibus et loquētibus: et ἐμοί. καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων καὶ λαλούντων, καὶ Eccl. 32.b. ecce currus ignis et equi ignis: et diuisērūt ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρός, καὶ διεχώρισαν inter amboo. et assumpt est helias in commotio ἀναμέσον ἀμφοτέρων· καὶ ἀνελήφθη ἠλίας ἐν συστρο- ne vsq; ad celū. et elise videbat et ipse clamabat: φῇ ἕως εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἐλισαιὲ ἑώρα καὶ αὐτὸς ἐβόα, pater pater: currus israel et eques eius: et Infra. πάτερ πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ, καὶ 13.c. nō vidit eū āpli. et apphēdit eliseus vestimē οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι· καὶ ἐκράτησεν ἐλισαιὲ τοῦ ἱματί- tū suū et scidit illud in duas ptes: et leuauit pal- ου αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτὸ εἰς δύο, καὶ ἦραν τὴν μη- lium helie eliseꝰ qō ceciderat super eū. λωτὴν ἠλίου ὃ ἐλισαιὲ τὴν περιεῦσαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ. et reuersus est eliseꝰ et stetit sup ripā ioida καὶ ἐπέστρεψεν ἐλισαιὲ καὶ ἔστη ἐπὶ τὸ χείλους τοῦ Ἰορδά- nis: et tulit pallīū helie: qō ceciderat super eū: νου, καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν ἠλίου, ὃ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτ et percussit aquas et nō sūt diuise. et dixit eliseus: τοῦ καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα καὶ οὐ διῃρέθη. καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, vbi est deus helie et ipse: et percussit aquas: ποῦ ἐστὶν θεὸς ἠλίου ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα et diuise sūt huc et hac. et trāsiit p siccū et viderūt καὶ διῃρέθη ἐνθα καὶ ἐνθα· καὶ ἠλθε διὰ ξηρᾶς καὶ εἶδον filij ꝓphetaꝝ q in hiericho ecōtra reuer υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἰεριχὼ ἐξεναντίας ἀπαντῆ- tentē eū. et dixerūt: requieuit spūs σάντωσαν αὐτόν· καὶ εἶπαν, ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα helie sup eliseum. et abierunt in occursum ἠλίου ἐπὶ ἐλισαιέ· καὶ ἐπορεύθησαν εἰς συνάντησιν ei et adorauerūt eū sup terrā. et dixerūt ad αὐτῷ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ εἶπαν πρὸς eum: ecce ꝫ sunt cū seruis tuis quinqua ginta viri filij roboris: euntes ꝫ que αὐτόν, ἰδοὺ δὴ εἰσι μετὰ τῶν παίδων σου πεντή- κοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως, πορευθέντες δὴ ἐκτε rant vbiꝫ tuū ne forte tulerit eū spiri- σάτωσαν τὸν κύριόν σου, μή ποτε λάβῃ αὐτὸν πνεῦ tus dñi: et proiecit eū in vnū mōtū vel in μα κυρίου, καὶ ῥίψῃ αὐτὸν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ἢ ἐπὶ vnū colliū. et ait eliseus: nō mittite ἕνα τῶν βουνῶν· καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, οὐκ ἀποστελεῖ- tis. et coegerunt eū donec erubesceret. et di- τε. καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν ἕως ἠχύνετο· καὶ εἶ- xit: mittite. et miserūt quinquaginta vi πεν, ἀποστείλατε· καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄν- ros: et quesierūt tribus diebus: δρας, καὶ ἐζήτησαν τρισὶν ἡμέραις,

οοοο

τ nō inuenerūt. τ reuerſi ſunt ad eum. τ eliſeus
καὶ οὐχ εὗρον · καὶ ἀπέστρεψαν πρὸς αὐτὸν· καὶ ἐλισαι
ſedebat in hiericho: τ dixit eis: nōne dixi vobis
ἐκάθητο ἐν Ἰεριχώ, καὶ ἔπεσεν αὐτοῖς, οὐκ ἔπεσον ὑμῖν
nō ea:ie! τ dixerūt viri ciuitatis ad eli
μὴ πορεύεσθε; καὶ ἔπεσον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς ἐλι
ſeum: ecce ſī habitatio ciuitatis huius bo
σαιέ, ἰδοὺ δὴ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ταύτης ἀγα
na ſicut tu vīe pſpicis: τ aque male: τ
θὴ καθὼς σὺ κύριε ὁρᾷς, καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ, καὶ ἡ
terra ſterilis. τ ait eliſeus: tollite mihi hydri
γῆ ἀτεκνοῦσα· καὶ ἔπεσεν ἐλισαι, λάβετέ μοι ὑδρί
am nouā: τ mittite ibi ſalē. τ tulerūt ei:
σκην καινήν, καὶ ἐμβάλετε ἐκεῖ ἅλας· καὶ ἔλαβον αὐ
τ egreſſus ē ad trāſitū aquarū τ mi
τῶν, καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων καὶ ἔρρι
ſit ibi ſalē. τ ait: hec dicit dñs: ſa
ψεν ἐκεῖ τὸ ἅλας· καὶ ἔπεσεν, τάδε λέγει κύριος, ἴα
nau aquas has: nō erit ampli⁹ inde mo
μαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσαι ἔτι ἐκεῖθεν θάνα
rtē nec⁹ ſterilis. τ ſanate ſūt aque vſq; ad di
τος οὐδὲ ἀτεκνοῦσα· καὶ ἰάθη τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέ
em hanc iuxta verbū q̄d locut⁹ eſt eliſeus. τ aſcē
ρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐλισαι· καὶ ἀνέ
dit eliſeus inde in bethel: τ ipſo aſcēdē
βη ἐλισαι ἐκεῖθεν εἰς βαιθήλ, καὶ αὐτοῦ ἀναβαίνοντος
te in via:egreſſi ſūt pueri parui de ciuitate
τος ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξῆλθε παιδάρια μικρὰ ἐκ τῆς πόλεως
τ illudebāt ei: τ dicebāt ei: aſcēde ca
καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, ἀνάβαινε φα
ue aſcēde calue. τ reſpexit poſt ſe:
λακρὶ ἀνάβαινε φαλακρί· καὶ ἐξέστρεψεν ὀπίσω αὐτοῦ,
τ vidit eos: τ maledixit eis in noīe do
καὶ εἶδεν αὐτά, καὶ κατηράσατο αὐτὰ ἐν ὀνόματι κυ
mini. τ egreſſi ſūt duo vrſi de ſaltu: τ lacera
ρίου· καὶ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἀνέρρη
uerūt ex eis quadraginta τ duos pueros. τ tra
ξαν ἐξ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παιδάρια· καὶ διῆλ
ſiit inde in mōtē carmeli: τ inde reuerſus
θεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καρμήλιον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρε
eſt in ſamariam.
ψεν εἰς σαμαρίαν.

Ca.3.

Θ Oram filius achaab regnauit in iſrael in
Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν
ſamaria in octauo decimo āno ioſaphat regis
σαμαρίᾳ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσαφὰτ βασιλέως
iuda. τ regnauit duodecim ānis: τ fecit
Ἰούδα· καὶ ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη, καὶ ἐποίησε τὸ
malū coā dño: ſed nō ſicut pater ſu
πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐ
us et mater ſua. τ amouit ſtatuas ba
τοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ βα
al: q̄s fecit pater eius: verūtñ in pecca
αλ, ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρ
tis hieroboā filij nabat q̄ peccare fecit iſrael:
τίαις ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ,
adheſit: τ nō receſſit abeo. τ meſa rex
ἐκολλήθη, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. καὶ μισὰ βασιλεὺς
moab erat hīs pecora: τ erat affer⁹ tributū: τ reddēs
μωὰβ ἦν νωκὸδ, καὶ ἦν φέρων φόρον, καὶ ἐπιστρέφων τῷ
regi iſrael cētum milia agnoꝝ τ cētum
βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας ἀρνῶν καὶ ἑκατὸν
milia arietū in velleribus. τ factū ē poſtq̄
χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων· καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ
mortu⁹ eſt achaab: q̄uaricat⁹ ē moab in rege iſ
ἐκτεθνάναι ἀχαάβ, ἀπέστησεν μωὰβ ἐν βασιλεῖ Ἰσ
rael. τ egreſſus ē ioram rex iſrael de ſa
ραήλ· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐκ σα
maria in die illa: τ recenſuit iſr.
μαρείας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσρ.

οοοο

וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה לֵאמֹר מֶלֶךְ מוֹאָב פָּשַׁע בִּי
הֲתֵלֵךְ אִתִּי אֶל מוֹאָב לַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר
אֶעֱלֶה כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ כְּעַמִּי כְּעַמֶּךָ
כְּסוּסָי כְּסוּסֶיךָ וַיֹּאמֶר אֵי
זֶה הַדֶּרֶךְ נַעֲלֶה וַיֹּאמֶר דֶּרֶךְ
אֱדוֹם וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ
יְהוּדָה וּמֶלֶךְ אֱדוֹם וַיָּסֹבּוּ דֶּרֶךְ שִׁבְעַת
יָמִים וְלֹא הָיָה מַיִם לַמַּחֲנֶה וְלִבְהֵמָה
אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אֲהָהּ כִּי קָרָא יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לָתֵת אוֹתָם בְּיַד
מוֹאָב וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה
נָבִיא לַיהוָה וְנִדְרְשָׁה אֶת יְהוָה
מֵאוֹתוֹ וַיַּעַן אֶחָד מֵעַבְדֵי מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר פֹּה אֱלִישָׁע בֶּן
שָׁפָט אֲשֶׁר יָצַק מַיִם עַל יְדֵי אֵלִיָּהוּ
וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט יֶשׁ אִתּוֹ דְּבַר
יְהוָה וַיֵּרְדוּ אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וִיהוֹשָׁפָט וּמֶלֶךְ אֱדוֹם וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע
אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מַה לִּי וְלָךְ לֵךְ אֶל
נְבִיאֵי אָבִיךָ וְאֶל נְבִיאֵי אִמֶּךָ
וַיֹּאמֶר לוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַל כִּי
קָרָא יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה
לָתֵת אוֹתָם בְּיַד מוֹאָב וַיֹּאמֶר
אֱלִישָׁע חַי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי
לְפָנָיו כִּי לוּלֵי פְּנֵי יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה אֲנִי נֹשֵׂא אִם אַבִּיט אֵלֶיךָ
וְאִם אֶרְאֶךָ וְעַתָּה קְחוּ לִי מְנַגֵּן
וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְהִי עָלָיו יַד
יְהוָה וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה עֲשֹׂה
הַנַּחַל הַזֶּה גֻּבִים גֻּבִים כִּי כֹה אָמַר
יְהוָה לֹא תִרְאוּ רוּחַ וְלֹא תִרְאוּ גֶּשֶׁם
וְהַנַּחַל הַהוּא יִמָּלֵא מַיִם וּשְׁתִיתֶם
אַתֶּם וּמִקְנֵיכֶם וּבְהֶמְתְּכֶם וְנָקַל
זֹאת בְּעֵינֵי יְהוָה וְנָתַן אֶת מוֹאָב

misitq; ad iosaphat regem
da dicēs: rex moab ꝓuaricat ē in me: si
bis mecū ꝓtra moab in prelio? t dixit:
bo. similis tibi: similis mihi: t vt ppls tuus ppls 2.Re.
mcus: t vt equi tui equi mei. t dixit qua 22.4.
via ascēdemus? t dixit: via deserti edom. t B
abijt rex israel t rex iuda t
rex edom: t ibant circūdātes viā septē
dierū: t nō erat aqua castris t tume
tio ḡrāt in pedib⁹ eop. t dixit rex
israel: heu q: vocauit dñs tres reges:
floꝝ vt traderet eos in manu moab. t ait
iosaphat ad eū: si est hic ꝓphēta dñi:
t cōsulemus dñs per eū? t rñdit
vn⁹ de seruis regis israel. t ait: est
hic eliseus filius saphat: q fundebat aquā sup
manus helie. t ait iosaphat: est in eo sermo
dñi? t descēdit ad eum rex israel t
iosaphat rex iuda t rex edom. t
dixit eliseus ad regem israel: qd mihi t
tibi? vade ad ꝓphētas patris tui
et ad ꝓphētas matris tue. t ait
ei rex israel: nīquid vocauit dñs
tres reges istos vt traderet eos in
manus moab? t dixit eliseus: viuit dñs 2.Re.
citū cui adsti coā eo: q si nō vultum 17.a.t
iosaphat regis iuda ego acciperē: si aspe- 18.c. C
xissem ad te vel vidissē te. t nūc accipite mihi psal
tem. t factū ē vt caneret psaltes: t fa
cta est sup eū manꝰ dñi: t ait: hec dicit dñs:
facite torrentē hunc fossas fos
sas: q: hec dicit dñs: nō videbitis ventum:
neq; videbit⁹ pluuiā. t torrens ille reple
bitur aqua: t bibetis vos t ca
strā vra: t possessiōes vre t iumēta vra.
t leue hoc i ꝓspectu dñi: t dabit dñs moab

misitq; m ad iosaphat regem
da dicēs. Rex moab
ab receſſit a me. cū
veni mecum ad cōtra eū
ad prelium. Qui
rñdit. Ascendam. Qui
meus ē: tuus est: populus
mei? ppls tuus: & eq
mei? eq tui. Dixitq; per
quā viā ascēdem⁹? At
ille rñdit. Per desertum
idumee. Perrexerūt igi
tur rex israel & rex
iuda & rex edō: & circuieruntq; viam septem
dierum: nec erat aqua
exercitui & iumentis
que sequebantur eos.
Dixitq; rex
isrl. Heu heu heu. Cō
gregauit nos dñs tres
reges: vt traderet ea
nu
moab. Et ait iosaphat.
Est ne hic
propheta dñi vt dep
cemur dominum
p eū? Et rñdit vnus de
seruis regis
israel. Est hic heliseus
filius
saphat qui fūdebat a
qua sup manus helie. Et ait Iosaphat. Est
apud eum sermo
dñi. Descēditq; ad eū
rex israel
& iosaphat rex iuda &
rex edō. Dixit autē heliseus ad regem israel.
Quid mihi & tibi est?
Vade ad ꝓphetas patris tui & matris tue.
Et ait illi rex israel.
Quare
congregauit dñs tres
reges hos
vt traderet eos in manus moab. Dixitq; ad eū heliseus. Viuit dñs
exercituū in cuius con
spectu sto: q si nō vultū iosaphat regis
iude erubescerē: nō at
tēdissem quidem te: nec respexissem. Nūc
aūt adducite mihi psaltem. Cūq; caneret psaltes: facta est sup eū manus dñi. Et ait. Hec dicit dominus. Facite alueū torrētis huius fossas & fossas. Hec ei dicit dñs. Non videbitis
ventum neq; pluuiam:
& alueus iste replebitur
aquis: & bibetis
vos & familie vre: & iumenta vestra. Parūq; ē
hoc in cōspectu dñi: insup tradet etiam moab

in manus vras. ⁊ percutite oēm ciuitatē muni
εἰς χεῖρας ὑμῶν. καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ἰσχυ
tam ⁊ oēm vrbē electā: ⁊ vniuersū lignū bonū
ρὰν καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτήν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν
succidetis: ⁊ oēs fontes aque obturabitis:
καταβαλεῖτε, καὶ πάσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξετε,
⁊ oēm ptē bonā inutilē reddetis in lapidib⁹. ⁊
καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις. καὶ
Factū est in matutino quū ascēdebat sacrificiū: ⁊ ecce
ἐγένετο ἐν τῷ πρωΐ ἀναβαινούσης τῆς ὑσίας, καὶ ἰδοὺ
aque veniebāt de vta edom: ⁊ repleta est terra
ὕδατα ἤρχετο ἐξ ὁδοῦ ἐδώμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ τῶν
aquis. ⁊ vniuersa moab audiuit ꝙ ascēderūt
ὑδάτων. καὶ πᾶσα μωὰβ ἤκουσεν ὅτι ἀνέβησαν οἱ
reges vt pugnarēt ꝓ eos: ⁊ clamauerūt de oīi
βασιλεῖς πολεμῆσαι αὐτούς, καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς
accincto balteum ⁊ desuper: ⁊ steterūt in
περιζωσαμένου περιζώνην καὶ ἐπάνω, καὶ ἔστησαν ἐπὶ
terio: ⁊ surrexerūt mane: ⁊ sol ortus est
τοῦ ὁρίου, καὶ ὤρθρισαν τοπρωΐ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν
sup aquas. ⁊ vidit moab aquas ecōtra
ἐπὶ τὰ ὕδατα. καὶ εἶδεν μωὰβ τὰ ὕδατα ἐξεναντίας
rubras q̄si sāguinē. ⁊ dixit sanguis iste gladij. pu
πυρρὰ ὡσεὶ αἷμα. καὶ εἶπεν αἷμα τοῦτο ῥομφαίας. ἵμα
gnauerūt reges: ⁊ percussit vnusquisq; proxi
χίσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν πλησί
mū eius: ⁊ nūc ad spolia moab. ⁊ venīt
ον αὐτοῦ, καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα μωάβ. καὶ παρεγένοντο
in castra israel. ⁊ surgit israel ⁊
εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραήλ. καὶ ἀνέστη ἰσραὴλ καὶ
percutit moab. ⁊ fugit moab a facie eor
ἔπαισεν τὸν μωάβ. καὶ ἔφυγε μωὰβ ἐκ προσώπου αὐτῶν
⁊ ingressi sūt ingrediētes ⁊ percutiētes moab:
καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὸν μωάβ,
⁊ ciuitates destruxerūt: ⁊ oēm partē bonā: pro
καὶ τὰς πόλεις καθεῖλαν, καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν, ἔρ
iecit vir lapidē suū ⁊ repleuit eā: ⁊ vni
ριψεν ἀνὴρ τὸν λίθον αὐτοῦ καὶ ἐνέπλησεν αὐτήν, καὶ πᾶ
uersū fontē aque obturauerūt: ⁊ oēm lignū bonū succi
σαν πηγὰς ὕδατος ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέ
derūt: donec remanerent lapidez in muro ope edifi
βαλον, ἕως τοῦ καταλιπεῖν λίθον ἐν τοίχῳ τετυ
catōis. ⁊ circūdederūt fundibularij: ⁊ percus
κῶς. καὶ περιεκύκλωσαν οἱ σφενδονῆται, καὶ ἐπά
serunt eam. ⁊ vidit rex moab ꝙ preua
ταξαν αὐτήν. καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μωὰβ ὅτι κινδυ
luit sup eū bellum: ⁊ tulit secum
νεύει ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ
septingētos viros educētes gladium: vt irrūperēt
ἑπτακοσίους ἄνδρας τραυλίους ἐξαιρέτους, διακόψαι
ad regem edom: ⁊ nō potuerūt. ⁊ tu
πρὸς βασιλέα ἐδώμ, καὶ οὐκ ἐδυνήσαντο. καὶ ἔλα
lit filiū suū primogenitū qui regē cōstituit
βεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ὃν ἐβασίλευσεν
pro eo: ⁊ obtulit eū holocaustū sup mu
ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ τεῖ
rum: ⁊ facta est ira magna in israel. ⁊ recessē
χος, καὶ ἐγένετο μετάμιλος μέγας ἐν ισραὴλ. καὶ ἀπῆ
runt ab eo ⁊ reuersi sunt in terrā suam.
λθαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. Ca. 4.

A Θ Καὶ γυνὴ μία ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα
Ꝑ mulier vna de filijs ꝓphetaꝝ clamabat
ad eliseū dicēs: seruus tuus vir me⁹ mortu⁹
πρὸς ἐλισαιὲ λέγουσα, ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου τέθνη
est: ⁊ tu nosti: ꝙ seruus tuus erat timēs
κεν, καὶ σὺ οἶδας, ὅτι ὁ δοῦλός σου ἦν φοβούμενος τὸν
dñm. ⁊ creditor venit vt tollat duos filios meos
κύριον. καὶ ὁ δανιστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου
in seruos sibi. ⁊ dixit ei eliseus: qd
εἰς δούλους ἑαυτῷ. καὶ εἶπεν αὐτῇ ἐλισαιέ, τί
Græce.

'in manus vras. ᵇEt percutietis ᶜoēm ᵈciuitatē ᵉmuniᶠtā: ᵍ& oēm ʰvrbē ⁱelectā: ʲ& vniuersū ᵐlignū ⁿfructiferū ᵒsuccidetis: ᵖcunctosq; ᵍfōtes ʳaquarū ˢobturabitis ᵗ& oēm ᵘagrum ᵛegregiū ʷoptietis lapidibus. ˣFactū est igᵗ ʸmane ᶻqū ᵃsacrificiū ᵇofferri solet: ᶜ& eccē ᵈaq ᵉveniebāt ᶠper viā ᵍedom. ʰEt repleta ⁱest terra ʲaqs. ᵏVniuersi ˡāt ᵐmoabite ⁿaudiētes ᵒ ꝙ ᵖdescēdissent tres ᵠreges ʳvt pugnarēt ˢaduersum eos ᵗcōuocauerūt ᵘoēs ᵛq accincti erant ʷbalteo ˣdesup ʸ& steterūt ᶻin ᵃtermiₙis. Primoq; ᵇmane ᶜsurgētes: ᵈ& ᵉorto iā ᶠsole ᵍex aduerso ʰaqrū ⁱviderunt ʲmoabite ᵏecōtra ˡaquas ᵐrubras ⁿq̄si sanguinem: ᵒdixerūtq;. ᵖSāguis ᵠgladii est. ʳPugnauerūt ˢreges cōtra se ᵗ& cesi sunt ᵘmutuo. ᵛNūc pgē ʷad p̄ dā ˣmoab. ʸPerrexerūtq; ᶻin ᵃcastra ᵇisrael. Porro ᶜconsurgens ᵈisrael ᵉpcussit ᶠmoab: ᵍᵍᵍ

אֶעֱשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה יֶּשׁ לָךְ עָשָׂה נָגַד
בַּבַּיִת וַתֹּאמֶר אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל אָמַר
בַּבַּיִת כִּי אִם אָסוּךְ שָׁמֶן׃ וַיֹּאמֶר סוּךְ
לְכִי שַׁאֲלִי לָךְ כֵּלִים מִן הַחוּץ מֵאֵת יָלַךְ כָּלָה
כָּל שְׁכֵנָיִךְ כֵּלִים רֵקִים אַל רִיק
תַּמְעִיטִי׃ וּבָאתְ וְסָגַרְתְּ הַדֶּלֶת מָעַט בּוֹא
בַּעֲדֵךְ וּבְעַד בָּנַיִךְ וְיָצַקְתְּ עַל כָּל
הַכֵּלִים הָאֵלֶּה וְהַמָּלֵא תַּסִּיעִי׃ נָסַע
וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ וַתִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעֲדָהּ יָלַךְ סָגַר
וּבְעַד בָּנֶיהָ הֵם מַגִּישִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא נָגַשׁ
מוֹצָקֶת׃ וַיְהִי כִּמְלֹאת הַכֵּלִים יָצַק הָיָה
וַתֹּאמֶר אֶל בְּנָהּ הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד נָגַשׁ
כֶּלִי וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵין עוֹד כֶּלִי
וַיַּעֲמֹד הַשָּׁמֶן׃ וַתָּבֹא וַתַּגֵּד לְאִישׁ עָמַד בּוֹא
הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְכִי מִכְרִי אֶת נָגַד
הַשֶּׁמֶן וְשַׁלְּמִי אֵת נִשְׁיֵךְ וְאַתְּ וּבָנַיִךְ נָשָׁה
תִּחְיִי בַּנּוֹתָר׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר חָיָה יָתַר
אֱלִישָׁע אֶל שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה עָבַר אִישׁ
גְּדוֹלָה וַתַּחֲזֶק בּוֹ לֶאֱכָל לָחֶם׃ וַיְהִי חָזַק
מִדֵּי עָבְרוֹ יָסוּר שָׁמָּה לֶאֱכָל לָחֶם׃ סוּר
וַתֹּאמֶר אֶל אִישָׁהּ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי אָמַר
כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא עֹבֵר
עָלֵינוּ תָּמִיד׃ נַעֲשֶׂה נָא עֲלִיַּת קִיר תָּמִד עָשָׂה
קְטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה וְשֻׁלְחָן עָלָה שׁוּם
וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ נוּר בּוֹא
יָסוּר שָׁמָּה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה סוּר
וַיָּסַר אֶל הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שָׁמָּה׃ שָׁכַב
וַיֹּאמֶר אֶל גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא לָהּ קָרָא
וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֱמֹר עָמַד פָּנַת
נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ אֵלֵינוּ אֶת
כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ עָשָׂה
הַיֵּשׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל
שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי שׂוּר
יֹשָׁבֶת׃ וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ
וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי אַבָל בֵּן אֵין לָהּ

faciam tibi? Dic mihi. Quid habes in domo tua? At illa rñdit. Non habeo ancilla tua quicq̄ in domo mea nisi parū olei quo vngar. Cui ait. Vade pete mutuo ab oībus vicinis tuis vasa vacua non pauca: & ingredere & claude ostiū tuum: cū itrisecus fueris tu & filii tui: & mitte inde in omnia vasa hec: & cū plena fuerint tolles. Iuit itaq; mulier & clausit ostium super se & sup filios suos. Illi offerebant vasa: & illa infundebat. Cūq; plēa fuissent vasa: dixit ad filiū suū. Affer mihi adhuc vas. Et ille rñdit. Non habeo. Stetitq; oleū. Venit āt illa & indicauit homini dei. Et ille. Vade inqt vende oleum: & redde creditori tuo: tu āt & filii tui viuite de reliquo. Fctā est āt quedā dies: & trāsibat heliseus per sunā ciuitatē. Erat āt ibi mulier magna: que tenuit eum vt comederet panē. Cūq; frequēter ide trāsiret: diuertebat ad eā vt comederet panē. Que dixit ad virū suū. Aīaduerto q̄ vir dei sctūs est iste: qui transit p nos freq̄nter. Faciamus ergo ei cenaculū paruū: & ponamus ei in eo lectulū: & mēsam & sellā: & candelabrū: vt cum venerit ad nos maneat ibi. Fctā ē ergo dies q̄dā: & veniens diuertit in cenaculū: & requieuit ibi Dixitq; ad giezi puerū suū. Voca sunamitē istā: qui cum vocasset eam: & illa stetisset corā eo dixit ad puerū suū. Lo quere ad eā. Ecce sedule in oībus mīstrasti nobis: quid vis vt faciā tibi? Nunqd hēs negociū & vis vt loquar regi siue pricipi militie? Que rñdit. In medio ppli mei habito: & ait. Quid ergo vult vt faciam ei? Dixitq; giezi. Ne q̄ras. Filium enim nō habet:

feciam tibi? nuncia mihi: qd tibi est in domo ποιήσω σοι; ἀπάγγειλόν μοι, τί σοι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ ifra. ee
tua? ipa āt dixit: nō est ancille tue quicq̄: nisi vas σου; ἡ δὲ εἶπεν, οὐκ ἔστι τῇ δούλῃ σου οὐθέν, ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον
olei in domo quo vngar. τ ait ad eam: ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ ὦ ἀλείψομαι. καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν,
vade pete tibi vasa forinsecus ab oībus δεῦρο αἴτησαι σεαυτῇ ἀγγεῖα ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν
vicinis tuis vasa vacua: τ nō pauca tollas: τ ingredie γειτόνων σου σκεύη κενά, καὶ μὴ ὀλιγώσῃς, καὶ εἰσελεύ
ris τ claudes hostiū sup te τ sup σῃ καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν ἐπὶ σεαυτὴν καὶ ἐπὶ
filios tuos: τ effūdes in vasa hec: τ τὰ τέκνα σου, καὶ ἐκχέῃς εἰς τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, καὶ
qd̄ plenū fuerit tolles. τ recessit ab eo mulier τ fe γὰρ πληρωθὲν ἀρεῖς. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν ἡ γυνὴ καὶ ἐποίη
cit sic. τ clausit hostiū sup seipaz τ σεν οὕτως. καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ἐφ' ἑαυτὴν καὶ
sup filios suos: τ illi adducebāt ei: τ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ προσῆγον αὐτῇ, καὶ B
ipsa effundebat oleū. τ factū est vt repleta fuerit αὐτὴ ἐνέχεεν τὸ ἔλαιον. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη
omnia vasa: τ dixit ad filios suos: πάντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς,
appropinq̄te mihi vas: τ dixerūt ei nō est adhuc vas: ἐγγίσατέ μοι σκεῦος, καὶ εἶπον αὐτῇ οὐκ ἔστιν ἔτι ἀγ
τ stetit oleū. τ venit: τ nun γεῖον, καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον. καὶ παραγίνεται, καὶ παραγ
ciat homini dei. ipe āt dixit ei: va γέλλει τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, πο
de τ redde oleū: τ solue mu ρεύου καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀπότισον τὸ δά
tuum: τ tu τ filii tui viuetis in reliquo. νειον, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ καταλοίπῳ.
τ facta est dies: τ trāsiit eliseus in sonam: καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διῆλθεν ἐλισεαὶ εἰς σωνάμ,
τ ibi mulier magna: τ tenuit eū vt comederet καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν
panē. τ factū ē a frequētia transitus ipsi: ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν,
inclinauit eū vt comederet panē. τ dixit mulier ad ἐξέκλινεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς
virū suū: ecce iā scio q̄ homo dei γὰρ ἄνδρα αὐτῆς, ἰδοὺ δὴ οἶδα ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ
iste scūs transit per nos frequenter: facia οὗτος ἅγιος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διαπαντὸς, ποιή
mus iā ei cenaculū paruū: τ ponam ei ibi σωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον μικρόν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ
lectū τ mensam τ sellam τ cādelabrū: τ κλίνην καὶ τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυχνίαν, καὶ
erit cū ipse venerit ad nos τ iclinabit ibi. ἔσται ἐν τῷ αὐτὸν ἔρχεσθαι πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.
τ facta est dies: τ venit eliseus illuc: τ καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ ἔρχεται ἐλισεαὶ ἐκεῖ, καὶ
diuertit in cenaculū: τ dormiuit ibi. τ dixit ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. καὶ εἶπεν
eliseus ad giezi puerū suū: voca ἐλισεαὶ πρὸς γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, κάλεσον τὴν
sunamitē istā. τ vocauit eā: τ stetit eo σωναμίτην ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη ἐνώ
ram eo. τ dixit puero: dic ad eam: πιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ, εἰπὲ πρὸς αὐτήν, C
ecce p̄parasti nobis oēm p̄parationē istā: qd facie ἰδοὺ ἐξέταξας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκταξιν ταύτην, τί ποιή ō.eo.
mus tibi? si est tibi verbū vt loquar ad regē vt σομέν σοι; εἰ ἔστι σοι λόγος λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ
ad principē militie? ipa āt dixit: in medio πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν, ἐν μέσῳ τοῦ
ppli mei ego habito. τ ait eliseus ad giezi: qd opz λαοῦ μου ἐγὼ κατοικῶ. καὶ εἶπεν ἐλισεαὶ πρὸς γιεζί, τί δεῖ
vt faciā ei? τ dixit giezi: τ profecto nō est ei filius: ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶπε γιεζί, καὶ μάλα οὐκ ἔστιν αὐτῇ υἱός,

ᵉ vir eius senex. ᵗ virit eliseus: voca
καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης· καὶ εἶπεν ἐλισιαί, κάλεσον
eam. ᵗ vocauit eā: ᵗ veniēs stetit iuxta ho-
αὐτήν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἐλθοῦσα ἔστη κατὰ τὴν θύ-
stium. ᵗ virit eliseus ad eā: in tpe isto:
ραν· καὶ εἶπεν ἐλισιαὶ πρὸς αὐτήν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον,
gēs. ix. vt hora hec viuēs tu cōcepisti filiū. Illa ät virit: nō
ὡς ἡ ὥρα αὕτη, ζῶσα σὺ πεπολιόρκηκας υἱόν. ἡ δὲ εἶπεν, μὴ
dñe dñ mi dei: nō mētiaris ancille tue. ᵗ cōce
κύριέ μου ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου. καὶ συνέλα
pit mulier ᵗ peperit filiū in tpe hoc vt hora vi
βεν ἡ γυνὴ καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζῶ-
uēs: et locut' est ad eā eliseus. ᵗ creuit pu
σα, ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτὴν ἐλισιαί. καὶ ἠδρύνθη τὸ παιδά-
D er: ᵗ fuit dies messionū: ᵗ egressus ē puer
ριον, καὶ ἐγένετο ἡμέρα θερισμοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ παιδάριον
ad patrē suū ad messores. ᵗ ait ad
πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερίζοντας· καὶ εἶπε πρὸς τὸν
patrē suū: caput meū caput meū. ᵗ di-
πατέρα αὐτοῦ, τὴν κεφαλήν μου τὴν κεφαλήν μου· καὶ εἶ-
xit puero: duc eum ad matrē suā. ᵗ
πεν τῷ παιδαρίῳ, ἄγαγε αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ· καὶ
tulit eū ᵗ adduxit eū ad matrē eius: ᵗ
ἦρεν αὐτὸν καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
collocauit eū mr̄ sua sup genua sua vsq; ad
ἐκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς ἕως τοῦ
meridiē: ᵗ mortuus ē. ᵗ tulit eū ᵗ colloca
μεσημβρινοῦ, καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ ἐκάθι-
uit eū sup lectū hoīs dei: ᵗ clausit
σεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνδρὸς τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισεν τὴν
hostiū sup se ᵗ egressa est: ᵗ vocauit
θύραν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐξῆλθεν, καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
ᵗ virit: mitte iā mecū vnū puerorū: ᵗ vnam
καὶ εἶπεν, ἀπόστειλόν μοι ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ μίαν
asinarū: ᵗ curram vsq; ad holem dei: ᵗ re-
τῶν ὄνων, καὶ δράμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνδρὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπι-
uertar. ᵗ virit: quare tu hodie vadis ad eum:
στρέψω· καὶ εἶπεν, τί ὅτι σὺ σήμερον πορεύῃ πρὸς αὐτόν,
ᵗ nō calende ᵗ nō sabbatū: ipa ät virit: par. ᵗ
καὶ οὐ νουμηνία καὶ οὐ σάββατον; ἡ δὲ εἶπεν, ἱερόν. καὶ
strauit asinā ᵗ virit puero suo: age ᵗ va-
ἐπίσαξεν τὸν ὄνον καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτῆς, ἄγε καὶ πο-
de ᵗ nō moram faciaș mihi vt adeā ego vnec
ρεύου καὶ μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναί με ἕως τοῦ εἰπεῖν
tibi. ᵗ ibis ᵗ venies ad holem dei in
Ieras.f σοι· καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦ θεοῦ εἰς τὸ
mōtē carmeli. ᵗ exiit ᵗ pfecta est vsq; ad holem
ὄρος τὸ καρμήλιον· καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐπορεύθη ἕως τοῦ ἀνδρὸς τοῦ
dei in mōtē. ᵗ factū est vt vidit eā homo
θεοῦ εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τοῦ
dei de cōtra: ᵗ ait giezi puero suo: ecce
θεοῦ ἐξεναντίας, καὶ εἶπεν γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, ἰδοὺ
sunamitis illa: nūc curre in occursū eius: ᵗ
ἡ σωναμῖτις ἐκείνη, νῦν δράμε εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ
dices ei: pax tibi? pax viro tuo? pax fi-
ἐρεῖς αὐτῇ, εἰρήνη σοί; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παι-
lio tuo? ᵗ cucurrit in occursum eius: ᵗ virit
δαρίῳ σου; καὶ ἔδραμεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν
E pax tibi? pax viro tuo? pax fi-
εἰρήνη σοί; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδα-
lio tuo? ipa ät virit: pax. ᵗ virexit ad hoiez
ρίῳ σου; ἡ δὲ εἶπεν, εἰρήνη. καὶ κατέβαινε πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦ
dei in mōtē. ᵗ apphēdit pedes eius. ᵗ accel
θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἐκράτησεν τῶν ποδῶν αὐτῆς. καὶ προσῆλ-
sit giezi vt amoueret eā: ᵗ virit ad eū ho
θεν γιεζὶ ἀπῶσασθαι αὐτὴν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄνθρω-
mo dei: dimitte eā: q; amara ala eius:
πος τοῦ θεοῦ, ἄφες αὐτήν, ὅτι κατώδυνος ἡ ψυχὴ αὐτῆς,
ᵗ dñs celauit a me ᵗ nō nūciauit mihi. ᵗ
καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. καὶ
dixit mulier: nūqd petiui filiū a dño meo?
εἶπεν ἡ γυνή, μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου;

ᵉ& vir eius senex ē. ᶠPre
cepit itaq; vt vocaret eī
Que ᵇ cū vocata fuisset
ᵇ& stetisset añ ostiū: ᵐdi-
xit ad eā. ⁿIn tpe ᵒisto ᵖin
hac ᵖeadē hora: si ᵍvita co
mes fuerit: ʳhabebis in v
tero ˢfiliū. ᵗAt illa. ᵘ Noli
q̄so ᵛdñe mi ʷvir ˣdei: ʸno
li ᶻmētiri ᵃancille tue. ᵇEt
cōcepit ᶜmulier ᵈ& pepit
ᵉfiliū ᶠin tpe & ᵍin hora ea
dē ʰq̄ dixerat ⁱheliseus.
ᵏCreuit aūt ˡpuer: ᵐ & cū
esset q̄dā ⁿdies ᵒ& egres-
sus isset ᵖad ᵖatrē suū ᵍad
ʳmessores: ˢait ᵗ pri suo.
ᵘCaput meum doleo: ∞∞
ᵛ caput meum doleo. ∞∞
ʷAt illeʷ dixit ˣpuero.
ʸTolle: & ducᶻ eū ᵃᵃad ᵇᵇ ma
trē suā. Qui ᶜᶜ cū tulisset
ᵈᵈ& duxisset eum ᵉᵉad ᶠᶠma
trem suā: ᵍᵍ posuit eū illa
ʰʰsup ⁱⁱgenua sua ʲʲ vsq; ad
ᵏᵏmeridiē: ˡˡ& mortuus ē.
ᵐᵐAscēdit ät ⁿⁿ& collocauit
eū ᵒᵒsup ᵖᵖlectulū ᵠᵠhois dei:
ʳʳ& clausit ostiū. ˢˢEt egres
sa ᵗᵗvocauit ᵘᵘ virū suum.
ᵛᵛEt ait ʷʷMitte ˣˣmecū ʸʸob
secro ᶻᶻvnū ᵃᵃde ᵇᵇpueris ᶜᶜ&
ᵈᵈasinā ᵉᵉvt excurrā ᶠᶠvsq; ad
ᵍᵍhominem ʰʰdei: ∞∞∞∞∞
ⁱⁱ& reuertar. Qui ʲʲait illi.
ᵏᵏQnā ob causam ˡˡvadis
ᵐᵐad eū? ⁿⁿHodie ᵒᵒnō sūt ᵖᵖca
lende ᵠᵠneq; ʳʳsabbatū: q̄
ˢˢrñdit: vadā. ᵗᵗStrauitq;
ᵘᵘasinam ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵛᵛ& precepit ʷʷpuero. ˣˣMi
na ʸʸ& ppera: ᶻᶻne ∞∞∞∞∞∞
ᵃᵃmihi ᵇᵇmorā facias ᶜᶜin eū
do: & hoc age ᵈᵈqd ᵉᵉpreci-
pio ᶠᶠtibi. ᵍᵍProfecta è igi-
tur: ʰʰ& vēit ⁱⁱad ʲʲvirū ᵏᵏ dei
ˡˡin ᵐᵐmonte ⁿⁿcarmeli. ᵒᵒCū
q; vidisset ᵖᵖeā vir ∞∞∞∞∞
ᵠᵠdei ʳʳde cōtra: ˢˢait ∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

הֲלֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלֶה אֹתִי ׃ שָׁלַה
וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח לָקַח
מִשְׁעַנְתִּי בְיָדֶךָ וָלֵךְ כִּי תִמְצָא שָׁשׁ יָלַב
אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ בָּרַב
וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי עַל פְּנֵי הַנָּעַר שׂוּם
וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי יְהוָה וְחֵי נַפְשְׁךָ אִם אֶעֱזָבֶךָּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ עָזַב קוּם
אַחֲרֶיהָ ׃ וְגֵחֲזִי עָבַר לִפְנֵיהֶם
וַיָּשֶׂם אֶת הַמִּשְׁעֶנֶת עַל פְּנֵי הַנַּעַר
וְאֵין קוֹל וְאֵין מַשְׁגִּיחַ וַיָּשָׁב שוב
לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד לוֹ לֵאמֹר לֹא נָגַד
הַקִּיץ הַנַּעַר ׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע קוץ בוא
הַבַּיְתָה וְהִנֵּה הַנַּעַר מֵת מֻטָּל עַל מוּת שָׁכַב
מִטָּתוֹ ׃ וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעַד נָעַר סָגַר
שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה ׃ וַיַּעַל שָׁנָה פָּלַל
וַיִּשְׁכַּב עַל הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל עָלָה פֶּה
פִּיו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו וְכַפָּיו עַל כַּפָּיו
וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּחַם בְּשַׂר הַיֶּלֶד ׃ וַיָּשָׁב גָּהַר חָמַם
וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה
וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּזוֹרוּ הַנַּעַר זור
עַד שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת פָּקַח
עֵינָיו ׃ וַיִּקְרָא אֶל גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קָרָא
קְרָא אֶל הַשֻּׁנַמִּית הַזֹּאת
וַיִּקְרָאֶהָ וַתָּבֹא אֵלָיו ׃ וַיֹּאמֶר
שְׂאִי בִנֵךְ ׃ וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל רַגְלָיו נָשָׂא נָפַל
וַתִּשְׂתַּחוּ אָרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת בְּנָהּ וַתֵּצֵא ׃ וֶאֱלִישָׁע שָׁב יָצָא שוב
הַגִּלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ ׃ וּבְנֵי
הַנְּבִיאִים יֹשְׁבִים לְפָנָיו וַיֹּאמֶר נָבָא פָּנָה
לְנַעֲרוֹ שְׁפֹת סִיר גָּדוֹל הַנְּדוֹלָה נָבַל
וּבַשֵּׁל נָזִיד לִבְנֵי הַנְּבִיאִים ׃ נָזַד
וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל הַשָּׂדֶה לְלַקֵּט
אֹרֶת וַיִּמְצָא נֶפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט אור לָקַט
מִמֶּנּוּ פַּקֻּעֹת שָׂדֶה מְלֹא בִנְדּוֹ
וַיָּבֹא וַיְפַלַּח אֶל סִיר הַנָּזִיד בוא פָּלַח
כִּי לֹא יָדָעוּ ׃ וַיִּצְקוּ לַאֲנָשִׁים

Nunquid nō dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge lūbos tuos: & tolle baculū meū in mānu tua: & vade. Si occurrerit tibi hō: nō salutes eum: & si salutauerit te quispiā: nō rūdeas illi. Et pones baculū meū sup facie pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dñs & viuit aīa tua: nō dimittāte. Surrexit ergo & secuta ē eā. Giezi aūt p̄cesserat añ eos: & posuerat baculū sup facie pueri: & nō erat vox neq; sensus. Reuersusq; est in ocursū eius: & nunciauit ei dicens. Non surrexit puer. Ingressus est ergo heliseus domum. Et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusq; clausit ostiū sup se & sup puerum: & orauit ad dominū. Et ascēdit & incubuit sup puerū posuitq; os suum sup os eius: & oculos suos sup oculos eius: & manus suas super manus eius: & incuruauit se super eum: & calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulabat in domo semel huc atq; illuc: & ascendit & incubuit super eum. Et osculatus est puer septies: & aperuitq; oculos. Et ille vocauit giezi: & dixit ei. Voca iunamitē hāc. Que vocata ingressa ē ad eum. Qui ait. Tolle filium tuum. Venit illa & corruit ad pedes eius: & adorauit super terram. Tulitq; filium suum & egressa est: & heliseus reuersus est in galgalam. Erat autē fames in terra: & filii prophetarū habitabāt coram eo: dixitq; vni de pueris suis. Pone ollam grandem: & coque pulmentum filiis prophetarū. Et egressus est vnus in agrū vt colligeret herbas agrestes. Inuenitq; q̄si vitem silue strem: & collegit ex ea colocynthidas agri & impleuit palliū sum: & reuersus p̄scidit in ollā pulmēti. Nesciebat enī quid eēt. Infuderunt ergo sociis

nō viri nō seduces mecum? & vixit eliseus ὐκ ἔστιν ὃν πλανήσεις μετ' ἐμοῦ; καὶ εἶπεν ἐλισαὶ τῷ giezi: accinge lūbū tuū: & tolle baculū meū in γιεζί, ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν Ifra. manu tua & vade: & si inuenerit aliquē: nō bñdicas τῇ χειρί σου καὶ πορεύου, καὶ ἐὰν εὕρῃς τινά, μὴ ἐυλογήσῃς a. ei: & si bñdixerit tibi dispiā: nō rūdeas ei: & αὐτόν, καὶ ἐὰν ἐυλογήσῃ σε τίς, μὴ ἀποκριθῇς αὐτῷ, καὶ ponesq; baculum meū sup faciem pue ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ παι- ri. & vixit mater pueri: viuit dñs & viuit δαρίου. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου, ζῇ κύριος καὶ ζῇ aīa tua: si relinquā te. & surrexit eliseus: & ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἀνέστη ἐλισαὶ, καὶ abiit post eā: & giezi trāsijt ante eos: & ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς, καὶ γιεζὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, & posuit baculū sup faciem pue- καὶ ἔθηκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδα- ri: & nō erat vox & nō erat auditus. & reuersus est ριου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ ὑπέστρεψεν giezi in occursum eliseo: & dixit ei: & nun- δὲ γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ ἐλισαὶ, καὶ ἔφη αὐτῷ, καὶ ἀπή- ciauit ei dicēs: q̄ nō surrexit puer. & γγειλεν αὐτῷ λέγων, ὅτι οὐκ ἐξηγέρθη τὸ παιδάριον. καὶ ingressus ē eliseus ad domū: & ecce puer mor- εἰσῆλθεν ἐλισαὶ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τε- F tuus iacens sup lectū suū: & ingressus ē θνηκὸς κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν eliseus & clausit hostiū sup āboo eos. & ἐλισαὶ καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο αὐτῶν. καὶ A orauit ad vām: & ascēdit & incubuit sup puer. 3.Reg. προσηύξατο πρὸς κν̄, καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδά- 18.d. Ba.3 rium: & posuit faciem suā sup faciem eius: ριον, καὶ ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτ̄ & oculos suos sup oculos eius: & manus suas καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτ̄, καὶ τὸ os suū sup os eius: & manus suas sup στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτ̄, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς manus eius: & incuruauit se sup eū: & inflauit χεῖρας αὐτ̄, καὶ συνεκάμφθη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐνεφύσησεν sup eū: & calefacte sunt carnes pueri. & ἐπ' αὐτόν, καὶ διεθερμάνησαν αἱ σάρκες τ̄ παιδαρίου. καὶ reuersus est eliseus: & trāsijt in vomo hinc & hinc: ἐπέστρεψεν ἐλισαὶ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ ἅπαξ καὶ ἐνθεν, & ascēdit & cooperuit sup puerum & inspira καὶ ἀνέβη καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἐνέπτυ- uit sup eū: & cōfortat ē puer septies: & σεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐνεδρίσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις, καὶ Ifra.s. motus est puer & aperuit oculos suos. & vocau ἠνοίχθη τὸ παιδάριον καὶ ἀνέῳξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτ̄. καὶ ἐκάλεσεν eliseus giezi & dixit: voca mihi sunamitin hanc. & ἐλισαὶ τὸν γιεζί, καὶ εἶπεν, κάλεσόν μοι τὴν σουναμίτιν ταύτην. καὶ vocauit eā: & ingressa ē ad eum. & dixit eliseus ei: tol ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν ἐλισαὶ αὐτῇ, λά- le filiū tuū. & ingressa mulier corruit ad pedes eius & β̄ τὸν υἱόν σου. καὶ εἰσελθοῦσα γυνὴ ἔπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτ̄ καὶ per genua sua: & adorauit eum sup terrā & tulit προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτῆς, καὶ ἐξῆλθεν filiū suū & egressa est. & eliseus reuersus est in galgala. & cruſa- ὑτῆς καὶ ἐξῆλθεν. καὶ ἐλισαὶ ἐπέστρεψεν εἰς γαλγαλα. καὶ λι- mos sup terrā: & filij ꝓphetaꝝ habitabāt coram eo. & μὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτ̄. καὶ vixit eliseus puero suo: pone lebetē magnū ἐπέστησεν ἐλισαὶ τῷ παιδαρίῳ αὐτ̄, ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, & coque pulmētū filijs ꝓphetaꝝ: & egressus ē in agrū vt τὸν ἑψητὸν τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλ colligeret holera. & inuenit vitē syluestrē: & collegit ex ea colo λέξαι λαχάνα. καὶ εὗρεν ἄμπελον ἀγρίαν, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τὸ cynthidā agrestē plenū palliū suū. & ingressus ē & incidit in λύτινα ἀγρίας πλήρεις τὸ ἱμάτιον αὐτ̄, καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἐτέμαχεν εἰς lebetē coctiōis: q̄ nō sciebat. & effudit τὸν λέβητα τ̄ ἑψήματος, ὅτι οὐκ ἤδει. καὶ ἐνέχεεν τοῖς ἀνδράσιν

vt comederēt: t factū ē cū comederēt ipsi de co
φαγεῖν, καὶ ἐφάγετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἐφό-
ction: t ipsi clamauerūt t dixerūt: mors in
ματος, καὶ αὐτοὶ ἀνεβόησαν καὶ εἶπον, θάνατος ἐν τῷ
lebete homo dei. t nō potuerūt comedere.
λέβητι ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ. καὶ οὐκ ἐδύναντο φαγεῖν.
t dixit eliseus: accipite farinā t mittite in
καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλετε εἰς
lebetem. t iniecerūt. t dixit eliseus ad gie
τὸν λέβητα. καὶ ἐνέβαλον. καὶ εἶπεν ἐλισαιὲ πρὸς γιε
zi: infunde pplo t comedant. t nō fuit verbū
ζί, ἔγχεε τῷ λαῷ καὶ φαγέτωσαν. καὶ οὐκ ἐφάγετο ῥῆμα
malū amplius in lebete. t venit vir de baal sa-
πονηρὸν ἔτι ἐν τῷ λέβητι. καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος ἐκ βαὰλ σα
lisa: t attulit homini dei panes primi-
λισά, καὶ ἤνεγκεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους πρω το
tiarum viginti panes ordeaceos: t palatha i pera sua.
γενημάτων ἑκατὸν κριθίνους, καὶ παλάθας ἐν τῇ πήρᾳ αὐ
t dixit eliseus: date pplo t comedant.
τοῦ. καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, δότε τῷ λαῷ καὶ φαγέτωσαν.
t dixit minister eius: quōdem cotā centū vi-
καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ, τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀν-
ris hoc: t dixit eliseus: da pplo t co
δρῶν τοῦτο; καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, δὸς τῷ λαῷ καὶ φαγέ-
medāt: q: hec dicit dñs: comedēt t relin
τωσαν, ὅτι τάδε λέγει κς, φαγονται καὶ καταλείψου
quēt. t comederūt t reliquerūt iuxta verbū dñi.
σιν. καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα κυ. Ca.5.

A Et neemā princeps militie regis syrie erat ho
Καὶ νεεμὰν ὁ ἀρχιστράτηγος βασιλέως συρίας ἦν ἄν
mo magnus cotā dño suo t admira-
θρωπος μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμα-
bilis facie: q: per illū dedit dñs salutem
σμένος πρόσωπω, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔδωκε κς σωτηρίαν
syrie. t vir erat potēs fortitudie lepsus. t egressi fuerāt ō
τῇ συρίᾳ. καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύι λεπρός. καὶ ἐξῆλθον ἐκ
syria accincti: t captiuā duxerāt de terra israel
συρίας μεσίζωνοι, καὶ ἠχμαλώτευσαν ἐκ γῆς ἰσραὴλ
puellam paruā: t erat cotā vxore neeman.
παιδίσκα μικρά, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς νεεμάν.
t ait dñe sue: vnnā appareret dño me-
καὶ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς, ὄφελεν ὤφελε ὁ κύριός μου ἐνώ-
ram pphēta in samaria: t depcaret faci-
πιον τοῦ προφήτου ἐν σαμαρείᾳ, καὶ διελέγη τοῦ προσώ-
em eius: t auferet ab eo lepram su
που αὐτοῦ, καὶ περισυλλέξει ἀπ' αὐτοῦ τὴν λέπραν αὐ-
am. t ingressus ē t nunciauit dño sue: t
τοῦ. καὶ εἰσῆλθε καὶ ἀνήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτῆς, καὶ
dixit: sic t sic locuta est puella q̄ ē de tra
εἶπεν, οὕτω καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ παὶς ἡ ἐκ γῆς
israel. t dixit rex syrie: age va
ἰσραὴλ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς συρίας, δεῦρο ἄπελ
de t mittam ifas ad regem israel.
θε καὶ ἀποστελῶ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα ἰσραήλ.
t pfectus est t tulit in manu sua decē ta
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τά-
lenta argenti t sex milia aureos t decē
λαντα ἀργυρίου καὶ ἑξακισχιλίους χρυσοῦς καὶ δέκα
mutatorias stolas: t detulit ifas re
ἀλλαξοσθήκας στολάς, καὶ ἤνεγκε τὸ βιβλίον τῷ βα
gi israel dicēs: t nūc vt allata fuerit epla
σιλεῖ ἰσραὴλ λέγων, καὶ νῦν ὡς ἂν παραγένηται τὸ βιβλίον
hec ad te: ecce misi tibi seruū meū
τοῦτο πρὸς σέ, ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι τὸν δοῦλόν μου τὸν
neeman t curabis eum a lepra sua.
νεεμὰν καὶ ἀποσυλήσεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐ-
t factū est vt legit rex israel
τοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ τὸ
litteras: scidit
βιβλίον, διέρρηξε

[illegible]

vt comederēt. Cūq; gu
staſſent de coctione: eōo
exclamauerūt dicētes.
Mors in olla vir ooooo
dei. Et non potuerūt
comedere. At ille. Af
ferte inquit farinā. Cūq; tuliſſent: miſit i ollā:
& ait. Infūde turbe vt
comedāt. Et nō fuit am
plius qcq̄ amaritudinis
in olla. Vir aūt qdā ve-
nit de balſaliſa deferens
viro dei panes primi-
tiarū: & viginti panes
ordeaceos & frumen-
tū nouū in pera ſua. At
ille dixit. Da popło vt
comedat. Rūdit q; ei mi
niſter eius. Quantū eſt
hoc vt apponā coram
centū viris! Rurſū ille.
Da ait populo vt co-
medat. Hec ei dicit do
minus. Comedēt & ſu-
pererit. Poſuit itaq; co
rā eis. Qui comederunt
& ſupfuit iuxta verbū
domini. 5.

Aaman priceps mi
litie regis ſyrie erat
vir magnus apd domi
nū ſuū: & honoratus.
Per illū eni dedit dñs
ſalutem ſyrie. Erat aūt
vir fortis ooo:ooo:oo:ooo
& dines: ſed leproſus.
Porro de ſyria egreſſi
fuerant latrunculi: & ca
ptiuā duxerant de terra
iſrael puellā puilā que
erat i obſequio vxoris
naamā: que ait ad do
minā ſuā. Vtinā iſſet do
minus meus ad pphetā
qui eſt in ſamaria: pro
fecto curaſſet eum a le-
pra quā habet. Ingreſ-
ſus eſt itaq; naaman ad
dñm ſuū: & nūciauit ei
dicēs. Sic & ſic locuta
eſt puella de terra iſrl.
Dixitq; ei rex ſyrie.
Vade: & mittā liās ad
regem iſrael. Qui cum
pfectus eēt & tuliſſet ſe
cū decē talenta argēti:
& ſex milia ooooooo:oooo
aureos: & decē mutato
ria veſtimētoꝝ: detulit
litteras ad regem iſra-
elin hec verba. oooooooo
Cum acceperis epiſto-
lam hanc ooo:ooooooo oooo
ſcito q̄ miſerim ad te
naaman ſeruum meum
vt cures eū a lepra ſua.
Cumq; legiſſet oooooooo
rex iſrael litteras: ſci-
dit ooooooooooooooo

אֲבַל הָמָה לָאכוֹל וַיְהִי כְּאָכְלָם מַהֲנָזִיד וְהִמָּה
אָמַר צָעֲקוּ וַיֹּאמְרוּ מָוֶת בַּסִּיר אִישׁ
הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל: וַיֹּאמֶר
וּקְחוּ קֶמַח וַיַּשְׁלֵךְ אֶל הַסִּיר וַיֹּאמֶר
צַק לָעָם וְיֹאכֵלוּ וְלֹא הָיָה דָבָר
רַע בַּסִּיר: וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִשָׁה
וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים
עֶשְׂרִים לֶחֶם שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל
בְּצִקְלֹנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ:
וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי
מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכוֹל וְהוֹתֵר: וַיִּתֵּן
לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִירוּ כִּדְבַר
יְהוָה: Cap.v.
שַׂר צְבָא מֶלֶךְ אֲרָם הָיָה
אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו
וְנִשָּׂא פָנִים כִּי בוֹ נָתַן יְהוָה
תְּשׁוּעָה לַאֲרָם וְהָאִישׁ הָיָה גִּבּוֹר
חַיִל מְצֹרָע: וַאֲרָם יָצְאוּ גְדוּדִים
וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה
וַתְּהִי לִפְנֵי אֵשֶׁת נַעֲמָן: וַתֹּאמֶר
אֶל גְּבִרְתָּהּ אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי
הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֶאֱסֹף אֹתוֹ
מִצָּרַעְתּוֹ: וַיָּבֹא וַיַּגֶּד לַאדֹנָיו לֵאמֹר
כָּזֹאת וְכָזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר
מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
אֲרָם לֵךְ בֹּא וְאֶשְׁלְחָה סֵפֶר אֶל
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
עֲשֶׂר כִּכְּרֵי כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אַלְפִים
זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים: וַיָּבֵא
הַסֵּפֶר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
וְעַתָּה כְּבוֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלֶיךָ
הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ אֶת נַעֲמָן עַבְדִּי
וַאֲסַפְתּוֹ מִצָּרַעְתּוֹ: וַיְהִי כִּקְרֹא
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַסֵּפֶר וַיִּקְרַע

בְּנָדָיו וַיֹּאמֶר הַאֱלֹהִים אָנִי לְהָמִית מות
וּלְהַחֲיוֹת כִּי זֶה שֹׁלֵחַ אֵלַי לֶאֱסֹף חמה
אִישׁ מִצָּרַעְתּוֹ כִּי אַךְ דְּעוּ נָא ידע
וּרְאוּ כִּי מִתְאַנֶּה הוּא לִי וַיְהִי ראה אנה
כִּשְׁמֹעַ אֱלִישָׁע אִישׁ הָאֱלֹהִים
כִּי קָרַע מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת
בְּנָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שלח
לָמָּה קָרַעְתָּ בְּנָדֶיךָ בֹּא נָא בוא נגא
אֵלָי וְיֵדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל נגא
וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסוֹ וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֹד עמד
פֶּתַח הַבַּיִת לֶאֱלִישָׁע וַיִּשְׁלַח
אֵלָיו אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ הלך
וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב שוב
בְּשָׂרְךָ לָךְ וּטְהָר וַיִּקְצֹף נַעֲמָן קצף
וַיֵּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָמַרְתִּי אֵלַי יצא
יָצוֹא יֵצֵא וְעָמֹד וְקָרָא בְּשֵׁם
יְהוָה אֱלֹהָיו וְהֵנִיף יָדוֹ אֶל נוף
הַמָּקוֹם וְאָסַף הַמְצֹרָע הלא קום
טוֹב אֲמָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרוֹת דַּמֶּשֶׂק צרע
מִכֹּל מֵימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא אֶרְחַץ רחץ
בָּהֶם וְטָהַרְתִּי וַיִּפֶן וַיֵּלֶךְ בְּחֵמָה פנה
וַיִּגְּשׁוּ עֲבָדָיו וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ נגש דבר
אָבִי דָּבָר גָּדוֹל הַנָּבִיא דִּבֶּר אֵלֶיךָ נבל
הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאַף כִּי אָמַר אֵלֶיךָ עשה
רְחַץ וּטְהָר וַיֵּרֶד וַיִּטְבֹּל בַּיַּרְדֵּן טבל
שֶׁבַע פְּעָמִים כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים
וַיָּשָׁב בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר טָהוֹר טהר
וַיִּטְהָר וַיָּשָׁב אֶל אִישׁ הָאֱלֹהִים שוב
הוּא וְכָל מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד עמד
לְפָנָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי
כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל הָאָרֶץ כִּי אִם
בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח נָא בְּרָכָה לקח
מֵאֵת עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר חַי יְהוָה
אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם אֶקָּח
וַיִּפְצַר בּוֹ לָקַחַת וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר פצר מאן
נַעֲמָן וְלֹא יִתַּן נָא לְעַבְדְּךָ מַשָּׂא נתן נשא

vestimenta sua: & ait. Nūqd dē ego sū vt occidere possim & viuificare: qa iste misit ad me vt curē hoiem a lepra sua? Animaduertite & videte qm occasiones querat aduersū me. Qđ cum audisset heliseus vir dei: scidisse videlicet regē israel vestimēta sua: misit ad eum dicens. Quare scidisti vestimēta tua? Veniat ad me: & sciat esse prophetam in israel. Venit ergo naamā cū equis & curribus & stetit ad ostium domꝰ heliseī. Misitq; ad eum heliseus nūciū dicēs. Vade & lauare septies in iordane: & recipiet sanitatē caro tua: atq; mūdaberis. Iratus naaman recedebat dicens. Putabam qꝺ egrederetur ad me: & stans inuocaret nomen dñi dei sui: & tangeret manu sua locū lepre & curaret me. Nunquid non meliores sunt abana & pharfar fluuii damasci omnibus aquis israel: vt lauer in eis & munder? Cū ergo vertisset se & abiret indignās: accesserūt ad eū serui sui: & locuti sūt ei. Pater si grādē rē grādē dixisset tibi propheta: certe facere debueras. Quātomagis qa nunc dixit tibi lauare & mūdaberis. Descēdit & lauit septies in iordāe iuxta sermonē viri dei: & restituta est caro eiꝰ sicut caro pueri paruuli & mūdatus est. Reuertitq; ad virum dei cū vniuerso comitatu suo: venit & stetit coram eo: & ait. Vere scio qꝺ nō sit alius deus in vniuersa terra: nisi tm in israel. Obsecro ita qꝺ vt accipias bñdictionē a seruo tuo. At ille rndit. viuit dñs añ quē sto: qa nō accipiā. Cū qꝫ vim faceret: penitꝰ nō acquieuit. Dixitq; naaman. Vtvis. Sed obsecro concede mihi seruo tuo yt tollam onus

vestimēta sua τ dixit: nūqd ego vt occidam τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν, μὴ θεὸς ἐγώ εἰμι τοῦ θανατῶσαι τ viuificē: q; ille mittit ad me vt cognoscat virū a lepra sua? verūtū cognoscite τ videte q occasionē capit ille aduersū me. τ factū est vt ἀνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; πλὴν γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι, ὅτι προφασίζεται οὗτος πρός με. καὶ ἐγένετο ὡς audiuit eliseus homo dei: q scidit rex ἤκουσεν ἐλισαιὲ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὅτι διέρρηξεν ὁ βα C
vestimēta sua: τ misit ad re σιλεὺς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασι gem israel dicēs: quare scidisti vestimēta mea: λέα Ἰσραὴλ λέγων, ἵνατί διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου; veniat ad me ncemā τ sciet: q est ταραχήσω δὲ πρός με νεεμὰν καὶ γνώσεται, ὅτι ἔστι prophēta in israel. τ venit ncemā cū προφήτης ἐν Ἰσραήλ. καὶ παρεγένετο νεεμὰν σὺν τοῖς curribus suis τ equis suis: τ stetit in ho ἅρμασιν αὐτοῦ καὶ ἵπποις αὐτοῦ, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύ stio dom eliseī: τ misit eliseus ad e ρας τοῦ οἴκου ἐλισαιὲ, καὶ ἀπέστειλεν ἐλισαιὲ πρὸς αὐ um nunciū dicēs: vadē lauare in iordane τὸν ἄγγελον λέγων, πορευθεὶς λοῦσαι ἐν τῷ Ἰορδάνῃ septies. τ redibit caro tua in te τ munda ἑβδομάκις. καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου ἐπὶ σὲ καὶ κατα beris. τ iratus est ncemā τ recessit τ dixit: ecce θαρισθήσῃ. καὶ ἐθυμώθη νεεμὰν καὶ ἀπῆλθεν καὶ εἶπεν, ἰδοὺ dicebā: egredietur ad me τ stabit τ inuocabit ἔλεγον, ἐξελεύσεται πρός με καὶ στήσεται καὶ ἐπικαλέσε in nole dñi dei sui: τ imponet ma ται ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖ num suā sup lepram τ curabit eū. nōne bo ρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λεπρὸν καὶ ἀποσυνάξει αὐτό. οὐκ ἀγα D nae amana τ pharphar fluuij damasci super θοὶ ἀμανὰ καὶ φαρφὲρ ποταμοὶ δαμασκοῦ ὑπὲρ τὸν Iordanē τ super oēs aquas israel: nōne abiens Ἰορδάνην καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; οὐχὶ πορευθεὶς lauabor in eis τ mundabor? τ reuersus est τ λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι; καὶ ἐπέστρεψεν καὶ abiit indignatiōe. τ accesserūt serui sui: τ dixerūt ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. καὶ προσῆλθον οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ εἶπαν ad eū: pater si grādē locut cēt prophē ad te pro πρὸς αὐτὸν, πάτερ εἰ μέγαν ἐλάλησε λόγον πρός σε ὁ προ phetā: nōne facereo ics? qđ dicit ad te? lauare φήτης, οὐκ ἂν ἐποίησας καὶ τότε εἶπεν πρός σε; λοῦσαι τ mundare. τ descēdit ncemā: τ lauit se καὶ καθαρίσθητι. καὶ κατέβη νεεμάν, καὶ ἐβαπτίσα in iordane septies iuxta sermonē hominis ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀνθρώ nis dei: τ redit caro eius sic caro pueri παὶ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ pueri parui: τ mūdat ē. τ reuersus ē nec παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς Exo. 4.6
man ad hominē dei ipse τ castra μὰν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβο sua: τ venit τ stetit coram eo τ ait: λὴ αὐτοῦ, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν, ecce nūc cognoui: q nō est de in vniuersa terra: ni ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι si in israel. τ nūc accipe bñdictionē ō manu εἰ μὴ ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάβε εὐλογίαν ἐκ χειρὸς
serui tui. τ dixit eliseus: viuit dñs cui af τοῦ δούλου σου. καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, ζῇ κύριος ὧπα E
fui coram eo: si accipiā. τ coegit ρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. καὶ παρεβιάσατο
eum vt acciperet: t nō voluit. τ dixit ncemā: τ αὐτὸν λαβεῖν, καὶ οὐκ ἠθέλησεν. καὶ εἶπε νεεμάν,
nisi detur seruo tuo onus καὶ
εἰμὶ δοθήτω τῷ δούλῳ σου γόμος

tugi mularū terre: qnō faciet vltra seruus tu⁹ holocaustū aut victimā dño alieno: nisi dño soli: t de verbo hoc ppitiabit mihi do minus seruo tuo qñ ingredietur dño me⁹ in domū reman vt adoret ibi: qz ipse requie scet in manu mea. t adorabo in domo reman qñ adorauerit ipse in domū reman: t ppitiabit mihi dño seruo tuo pro verbo hoc.

t dixit eliseus ad neeman: vade in pace: t abiit ab eo in spatio terre. t dixit giezi puer eliseī hominis dei: ecce pepercit dño meuo neemā syro vt nō acciperet de manu eius q̄ attulit. viuit dño q⁹ nisi curram post eū t accipiā aliqd ab eo. t secutus est giezi post neemā. t vidit cum neemā currētem post se: t desi lūt de curru suo in occursum eius t dixit par. t dixit giezi: par. dño me⁹ misit me dicēs: ecce nūc venerunt ad me duo adolescēteo de mōte ephraim de filiis pphetaꝝ: da tā cio talentū argēti t duas mutatorias vestes. t dixit neemā benigne accipe duo talēta argēti. t coegit cum t de dit ei duo talēta argēti in duob⁹ saccis t duo mutatoria vestimēta: t imposuit sup duos pue ros suos: t portauerūt ante eū t venīt in obscurū: t tulit de manu puero rum t apposuit in domo: t misit pue ros t abierūt. t ipse ingressus est t astitit do mino suo. t dixit ad eū eliseus: vnde giezi? t dixit giezi: nō iuit seruus tuus huc t illuc. t dixit ei eliseus: nōne cor meū tuit te cum: qñ exiliit neemā de curru suo in occursum tibi. t nūc accepisti argētū t vestes: t accipies in eo hortos t olueta t vi neas t greges ouiū t armēta boū t seruos t ancillas.

ſugi mularū terre: qnō faciet vltra ſeruus tu⁹ holocauſtū aut victimā dño alieno: niſi dño ſoli: t de verbo hoc ppitiabit mihi do minus ſeruo tuo qñ ingredietur dño me⁹ in domū reman vt adoret ibi: qz ipſe requie ſcet in manu mea. t adorabo in domo reman qñ adorauerit ipſe in domū reman: t ppi tiabit mihi dño ſeruo tuo pro verbo hoc.

t dixit eliſeus ad neeman: vade in pace: t abiit ab eo in ſpatio terre. t dixit giezi puer eliſei hominis dei: ecce pepercit dño meuo neemā ſyro vt nō acciperet de manu eius q̄ attulit. viuit dño q⁹ nisi curram poſt eū t accipiā aliqd ab eo. t ſecutus eſt giezi poſt neemā. t vidit cum neemā currētem poſt ſe: t deſi lūt de curru ſuo in occurſum eius t dixit par. t dixit giezi: par. dño me⁹ miſit me dicēs: ecce nūc venerunt ad me duo adoleſcēteo de mōte ephraim de filiis pphetaꝝ: da tā cio talentū argēti t duas mutatorias veſtes. t dixit neemā benigne accipe duo talēta argēti. t coegit cum t de dit ei duo talēta argēti in duob⁹ ſaccis t duo mutatoria veſtimēta: t impoſuit ſup duos pue ros ſuos: t portauerūt ante eū t venīt in obſcurū: t tulit de manu puero rum t appoſuit in domo: t miſit pue ros t abierūt. t ipſe ingreſſus eſt t aſtitit do mino ſuo. t dixit ad eū eliſeus: vnde giezi? t dixit giezi: nō iuit ſeruus tuus huc t illuc. t dixit ei eliſeus: nōne cor meū tuit te cum: qñ exiliit neemā de curru ſuo in occurſum tibi. t nūc accepiſti argētū t veſtes: t accipies in eo hortos t olueta t vi neas t greges ouiū t armēta boū t ſeruos t ancillas.

duorū burdonū de terra. Non enim faciet vltra ſeruꝰ tuus holocauſtū aut victimā diis alienis: niſi dño. Hoc autem ſolum eſt de quo deprecaris dñm p ſeruo tuo: qñ ingredietur domus me⁹ vt adoret: & illo innitēte ſup manū meā: ſi adorauero in templo remō adorāte eo in eodē loco: vt ignoſcat mihi dñs ſeruo tuo p hac re. Qui dixit ei. Vade in pace. Abiit ergo ab eo electo tpe.

Dixitq; giezi puer viri dei. Pepercit dominus meus naamā ſyro iſti: vt nō accipet ab eo quē attulit. Viuit dñs quia curram poſt eum: & accipiam ab eo aliquid. Et ſecutus ē giezi poſt tergū naaman. Quem cū vidiſſet ille currentē ad ſe: deſiliit de curru in occurſum eius: & ait. Recte ne ſūt oia? Et ille ait. Recte. Dñs meus miſit me ad te: dicens. Modo venerūt ad me duo adoleſcētes de mōte effraim: ex filiis prophetarū. Da eis talentū argenti: & veſtes mutatorias duplices. Dixitq; naaman. Melius eſt vt accipias duo talēta. Et coegit eū: ligauitq; duo talēta argēti in duob⁹ ſaccis: & duplicia veſtimēta: & impoſuit duob⁹ pueris ſuis: qui & portauerūt corā eo. Cūq; veniſſet iam veſperi: tulit de manu eorum: & repoſuit i domo. Dimiſitq; viros & abierūt: ipſe autem ingreſſus ſtetit coram dño ſuo. Et dixit ei heliſeus. Vnde venis giezi? Qui reſpondit. Non iuit ſeruus tuus quoq;. At ille ait. Nonne cor meum in preſenti erat: quando reuerſus ē hō de curru ſuo in occurſum tui? Nunc igitur accepiſti argentū & accepiſti veſtes: vt emas oliueta & vineas & oues & boues & ſeruos & ancillas.

צָמֵד פְּרָדִים אַדְמָה כִּי לֹא יַעֲשֶׂה
עוֹד עַבְדְּךָ עֹלָה וָזָבַח לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים כִּי אִם לַיהוָה׃ לַדָּבָר הַזֶּה
יִסְלַח יְהוָה לְעַבְדֶּךָ בְּבוֹא אֲדֹנִי בֵּית
סָלַח שָׁמָּה שָׁם רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא נִשָּׁעַן
עַל יָדִי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי בֵּית רִמֹּן
בְּהִשְׁתַּחֲוֵיתִי בֵּית רִמֹּן יִסְלַח נָא
יְהוָה לְעַבְדְּךָ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ כִּבְרַת אָרֶץ׃
נָעַר וַיֹּאמֶר נִיחֲזִי נַעַר אֱלִישָׁע אִישׁ
הָאֱלֹהִים הִנֵּה חָשַׂךְ אֲדֹנִי אֶת
לָקַח נַעֲמָן הָאֲרַמִּי הַזֶּה מִיָּדוֹ אֵת
אֲשֶׁר הֵבִיא חַי יְהוָה כִּי אִם רַצְתִּי
בוא רוץ אַחֲרָיו וְלָקַחְתִּי מֵאִתּוֹ מְאוּמָה׃
רָדַף נִיחֲזִי אַחֲרֵי נַעֲמָן וַיַּרְא
נַעֲמָן רָץ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה
לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר
שָׁלוֹם אֲדֹנִי שְׁלָחַנִי לֵאמֹר הִנֵּה
עַתָּה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים מֵהַר
בוא שָׁנָה אֶפְרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תְּנָה נָא
נָתַן לָהֶם כִּכַּר כֶּסֶף וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים׃
וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל וְקַח כִּכָּרָיִם
יָצָא לָקַח וַיִּפְרָץ בּוֹ וַיִּצַר כִּכָּרַיִם כֶּסֶף בִּשְׁנֵי
צור פרץ חֲרִטִים וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים
וַיִּתֵּן אֶל שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ
נשא לְפָנָיו׃ וַיָּבֹא אֶל הַעֹפֶל׃
וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּפְקֹד בַּבָּיִת וַיְשַׁלַּח
פקד שלח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ׃ וְהוּא
בָּא וַיַּעֲמֹד אֶל אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר
עמד אֵלָיו אֱלִישָׁע מַאַיִן נִיחֲזִי וַיֹּאמֶר
לֹא הָלַךְ עַבְדְּךָ אָנָה וָאָנָה׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא לִבִּי הָלַךְ
כַּאֲשֶׁר הָפַךְ אִישׁ מֵעַל מֶרְכַּבְתּוֹ
לִקְרָאתֶךָ הַעֵת לָקַחַת אֶת הַכֶּסֶף
וְלָקַחַת בְּגָדִים וְזֵיתִים וּכְרָמִים
וְצֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת׃

וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ
לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע
כַּשָּׁלֶג׃ וַיֹּאמְרוּ
בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֶל אֶלִישָׁע הִנֵּה
נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים
שָׁם לְפָנֶיךָ צַר מִמֶּנּוּ׃ נֵלְכָה נָּא
עַד הַיַּרְדֵּן וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה
אֶחָת וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת
שָׁם וַיֹּאמֶר לֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר הָאֶחָד
הוֹאֶל נָא וְלֵךְ אֶת עֲבָדֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר
אֲנִי אֵלֵךְ׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה
וַיִּגְזְרוּ הָעֵצִים׃ וַיְהִי הָאֶחָד מַפִּיל
הַקּוֹרָה וְאֶת הַבַּרְזֶל נֶפַל אֶל הַמָּיִם
וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אֲהָהּ אֲדֹנִי וְהוּא
שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים
אָנָה נָפַל וַיַּרְאֵהוּ אֶת הַמָּקוֹם
וַיִּקְצָב עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ שָׁמָּה וַיָּצֶף
הַבַּרְזֶל׃ וַיֹּאמֶר הָרֶם לָךְ וַיִּשְׁלַח
יָדוֹ וַיִּקָּחֵהוּ׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם הָיָה
נִלְחָם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּוָּעַץ אֶל עֲבָדָיו
לֵאמֹר אֶל מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי
תַּחֲנֹתִי׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִשָּׁמֶר
מֵעֲבֹר הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי שָׁם אֲרָם
נְחִתִּים׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ
אִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִזְהִירֹה וְנִשְׁמַר
שָׁם לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתָּיִם׃
וַיִּסָּעֵר לֵב מֶלֶךְ אֲרָם עַל
הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּקְרָא אֶל עֲבָדָיו
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הֲלוֹא תַּגִּידוּ לִי
מִי מִשֶּׁלָּנוּ אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר אַחַד מֵעֲבָדָיו לוֹא אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ כִּי אֶלִישָׁע הַנָּבִיא אֲשֶׁר
בְּיִשְׂרָאֵל יַגִּיד לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר

Sed & lepra Naamā ad herebit tibi & semini tuo vsq; in sempiternū. Et egressus est q̄si nix ab eo leprosus. 6.

Dixerunt autem filii pphetarū ad heliseum. Ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis. Eamus vsq; ad iordanē & tollant singuli de sylua materias singulas: vt edificemus nobis ibi locum ad hitandū. Qui dixit. Ite. Et ait vnus ex illis. Veni ergo & tu cū seruis tuis. Respondit. Ego veniā. Et abiit cū eis. Cūq; vēissēt ad iordanem: cedebāt ligna. Accidit aūt vt cū vnus materiā succidisset: caderet ferrum securis in aquā. Exclamauitq; ille: & ait. Heu heu heu domie mi: & hoc ip̄m mutuo acceperā. Dixit autē hō dei. Vbi cecidit? At ille mōstrauit ei locū: p̄cidit ergo lignū: & misit illuc. Natauitq; ferrum: & ait. Tolle. Qui extendit manum: & tulit illud. Rex autem syrie pugnabat cōtra israel: cōsiliūq; iniit cū seruis suis: dicens in loco illo & illo ponamus insidias. Misit itaq; vir dei ad regē israel: dicēs. Caue ne transeas in locū illum: quia ibi syri in insidiis sunt. Misit itaq; rex israel ad locū quem dixerat ei vir dei: & preoccupauit eū & obseruauit se ibi nō semel neq; bis. Cōturbatumq; est cor regis syrie pro hac re: & cōuocatis seruis suis: ait. Quare non indicatis mihi: quis proditor mei sit apud regem israel? Dixitq; vnus seruorū eius. Nequaq̄ dñe mi rex. sed heliseus propheta qui est in israel indicat regi israel omnia verba quecunq; locutus fueris

τ lepra neemā adherebit in te τ in semi
καὶ ἡ λέπρα νεεμὰν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρμα-
ne tuo vsq; in sēpiternū: τ egressus ē giezi de facie eius
τί σου ἕως αἰῶνος, καὶ ἐξῆλθε γιεζὶ ἐκ προσώπου αὐτοῦ
leprosus q̄si nix.
λεπρὸς ὡσεὶ χιών.

Ca. 6.

Et dixerūt filij pphetarū ad eliseum: ecce
Καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς ἐλισεαί, ἰδοὺ
iā locus in quo nos hitamus corā te angustus a
δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἀφ'
nobis. eamus iā vsq; ad iordanē τ tollamus
ἡμῶν. πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ λάβωμεν
inde vir trabē vnā τ faciamus nobis tegmē
ἐκεῖθεν ἀνὴρ δοκὸν μίαν καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς σκέπην
vt hitemus ibi. τ dixit eliseus: ite. τ dixit
τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ἐλισεαί, πορεύεσθε. καὶ εἶπεν
vnus māsuete: veni cum seruis tuis. τ di
ὁ εἷς ἐπιεικαίως, δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου. καὶ εἶ-
xit eliseus: ego ibo vobiscū: τ abi
πεν ἐλισεαί, ἐγὼ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπορεύ-
it cū eis: τ veniūt ad iordanē: τ ce-
θη μετ' αὐτῶν, καὶ ἔρχονται ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ τέ-
dunt ligna. τ factū est cū vnus succideret
μνουσι ξύλα. καὶ ἐγένετο τοῦ ἑνὸς καταβάλλοντος τὸν
trabē τ cecidit ex manubrio ferrū in
δοκὸν καὶ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ στελέχους τὸ σίδηρον εἰς τὸ
aquā: τ clamauit vir τ dixit: heu iā dñe: τ
ὕδωρ, καὶ ἐβόησεν ὁ ἀνὴρ καὶ εἶπεν, ὦ δὴ κύριε, καὶ
ipsum mutuo acceptū. τ dixit homo dei:
αὐτὸ κεχρησιθέον. καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ,
vbi cecidit? τ indicauit ei locū. τ fre
ποῦ ἔπεσεν; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. καὶ ἀπέ-
git eliseus lignū τ misit illuc: τ supna
κλασεν ἐλισεαὶ ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπό-
tauit ferrū. τ dixit eliseus: attolle τ
λασε τὸ σίδηρον. καὶ εἶπεν ἐλισεαί, μετεώρισον καὶ
accipe tibi. τ extēdit manū suā τ acce
λάβε σεαυτῷ. καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλα-
pit illud. τ rex syrie erat pugnans is
βεν αὐτό. καὶ βασιλεὺς συρίας ἦν πολεμῶν τὸν ἰσ-
rael: τ consuluit seruis suis dicēs:
ραήλ, καὶ συνεβουλεύσατο τοῖς παισὶν αὐτοῦ λέγων,
in loco illo illo faciemus insidias. τ
εἰς τὸν τόπον φελωνὶ ἐλμωνὶ ποιήσουμεν ἔνεδρον. καὶ
misit homo dei ad regem is
ἀπέστειλεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ἰσ-
rael dicēs: attēde vt nō trāseamus locū il
ραὴλ λέγων, πρόσεχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τοῦ
lum: q; ibi syri insidiātur. τ misit
τον, ὅτι ἐκεῖ σύροι ἐνεδρεύουσιν. καὶ ἀπέστειλεν
rex israel in locū quē dixit ei ho
ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄν-
mo dei: τ obseruauit inde nō semel
θρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐχ ἅπαξ
neq; bis: τ obstupuit cor regis syrie
οὐδὲ δὶς, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία τοῦ βασιλέως συρίας
de verbo hoc. τ vocauit seruos
περὶ τοῦ λόγου τούτου. καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας
suos τ dixit ad eos: nō nūciatis
αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, οὐκ ἀπαγγέλλετέ
mihi: q̄s tradit me regi israel? τ
μοι, τίς προδίδωσί με τῷ βασιλεῖ ἰσραήλ; καὶ
dixit vnus de seruis eius: nequaq̄ dñe mi rex:
εἶπεν εἷς ἐκ τῶν παίδων αὐτοῦ, οὐχὶ κύριέ μου βα-
sed eliseus pphta q̄ in israel: in
σιλεῦ, ἀλλ' ἢ ἐλισεαὶ ὁ προφήτης ὁ ἐν ἰσραήλ, ἀπαγ-
dicat regi israel oīa quecūq; locu-
γέλλει τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ πάντα ὅσα ἂν λα-
tus fueris
λήσης

1.Reg. 22.b.

in conclaui cubilio tui. ⁊ dixit rex:
ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς,
ite ⁊ videte vbi eſt iſte: ⁊ mittens ca
πορεύεσθε καὶ ἴδετε ποῦ ἐστιν οὗτος, καὶ ἀποστείλας λή
ptam eū. ⁊ annūciauerūt ei dicētes: ecce in do
ψομαι αὐτόν. καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες, ἰδοὺ ἐν δω
thaim. ⁊ miſit equos ⁊ currus ⁊ exercitū
θαϊμ. καὶ ἀπέστειλεν ἵππους καὶ ἅρματα καὶ δύναμιν
grauem: ⁊ venerūt nocte ⁊ circūdederūt ciuitatē.
βαρεῖαν, καὶ ἦλθεν νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν.
⁊ cōſurrexit miniſter hoīs dei vt ſurgeret ma
καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἀναστῆναι τὸ
ne ⁊ egreſſus eſt: ⁊ ecce exercit⁹ circuens ciuitatē
πρωΐ καὶ ἐξῆλθεν. καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν
⁊ equi ⁊ currus. ⁊ dixit puer eius ad
καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα. καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ πρὸς
eum: o dñe hēu faciem⁹. ⁊ dixit eliſeus: nō timeas:
αὐτόν, ὦ κύριε τί ποιήσωμεν. καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, μὴ φοβοῦ,
quia plures ſūt nobiſcū ſuper eos qui ſūt cū eis. ⁊
ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν. καὶ
orauit eliſeus ⁊ dixit: dñe aperi
προσηύξατο ἐλισαιὲ καὶ εἶπεν, κύριε ἄνοιξον τοὺς
oculos eius ⁊ videat. ⁊ aperuit dñs
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἰδέτω. καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς
oculos pueri ⁊ vidit. ⁊ ecce mōs
ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ εἶδεν. καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος
totus plenus equoꝝ: ⁊ currus ignis in circuitu eli
ἦλεν πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλω ἐλι
ſei: ⁊ deſcēderunt ad eum. ⁊ orauit
σαιέ, καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν. καὶ προσηύξατο
eliſeus ad dñm ⁊ dixit: percute ītā gentē
ἐλισαιὲ πρὸς κύριον καὶ εἶπεν, πάταξον δὴ τὸ ἔθνος
hanc cecitate. ⁊ percuſſit eos dñs ceci
τοῦτο ἀορασίᾳ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κύριος ἀορα
tate iuxta verbū eliſei. ⁊ dixit eliſeus ad
σίᾳ κατὰ τὸ ῥῆμα ἐλισαιέ. καὶ εἶπεν ἐλισαιὲ πρὸς
eos: nō hec via ⁊ nō iſta ciuitas:
αὐτούς, οὐχὶ αὕτη ἡ ὁδὸς καὶ οὐχ αὕτη ἡ πόλις,
venite poſt me: ⁊ ducā vos ad virū
δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἄξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα
quē queritis: ⁊ duxit eos in ſamariam. ⁊
ὃν ζητεῖτε, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς σαμάρειαν. καὶ
factū eſt vt ingreſſi ſūt in ſamariam: ⁊ dixit eliſeus:
ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς σαμάρειαν, καὶ εἶπεν ἐλισαιέ,
dñe aperi oculos iſtorū: ⁊ vide
κύριε διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τούτων, καὶ ἰδέτω
ant. ⁊ aperuit dñs oculos eorū ⁊
σαν. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ
viderūt. ⁊ ecce ipſi in medio ſamarie. ⁊ di
εἶδον. καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐν μέσῳ σαμαρείας. καὶ εἶ
xit rex iſrael ad eliſeum vt vidit eos:
πεν ὁ βασιλεὺς Ισραὴλ πρὸς ἐλισαιὲ ὡς εἶδεν αὐτούς,
ſi percutiēs percutiā pater⁹ ⁊ dixit eliſeus: nō
εἰ πατάξας πατάξω πάτερ; καὶ εἶπεν ἐλισαιέ, οὐ
percutiēs: quos captiuos cepiſti in gladio tuo ⁊ ar
πατάξεις, οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ
cu tuo: tu percutiēs. appone eis panes ⁊ aquā ⁊
σου, σὺ πατάξεις. παράθες αὐτοῖς ἄρτους καὶ ὕδωρ καὶ
comedāt ⁊ bibant ⁊ vadant ad
φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν
dñm ſuū. ⁊ apposuit eis ꝑparationē magnā: ⁊
κύριον αὐτῶν. καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παρασκευὴν μεγάλην, καὶ
comederūt ⁊ biberūt ⁊ miſit eos: ⁊ abierūt ad
ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς
dñm ſuū. ⁊ nō addiderūt vltra accīncti ſyrie ve
τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μισθῶσαι συρίας ἐλ
nire in terrā iſrl. ⁊ factū eſt poſt hec ⁊ cōgregauit
θεῖν εἰς γῆν Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ συνήγαγεν
filius ader rex ſyrie vniuerſa caſtra ſua:
υἱὸς Ἀδὲρ βασιλεὺς συρίας πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτοῦ,
⁊ aſcēdit ⁊ obſederunt cōtra ſamariā. ⁊ facta eſt
καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ σαμάρειαν. καὶ ἐγένετο

in conclauí tuo. ¹Dixit⁹
qꝫ eis. ²Ite¹ & videte ꝯ
ᵐvbi⁹ſit⁹vt mittā¹ & capi
am eū. ⁹Annūciauerunt
ᵉi⁹dicētes. ᵉEcce⁹in do
thaim. ᶠMiſit ergo ᶠilluc
ᵉquos⁹& currus ᵇ & ro⁹
bur exercitus. Qui⁹cum
veniſſent⁶noctē: ᶠcircun
dederūt⁹citatē. ᵇCōſur⁹
gens aūt diluculo ᵍmini⁹
ſter⁵viri¹dei ⁹egreſſus eſt
⁹viditqꝫ⁹exercitū ⁹in cir
cuitu⁶ciuitatis⁶& equos
⁹& currus. ᶠNunciauitqꝫ
ᵉi:dicēs. ᵍHeu heu heu
ᵇdñe mi⁶quid⁵facimus.
ᶠAt ille⁶rndit. ᶠNoli⁶ ti⁹
mere. ¹Plures⁵ei⁶nobiſcū
ſunt⁹ᵐqꝫ⁹cū illis. ᵒ Cunqꝫ
oraſſet⁶heliſe⁵:⁹ait. ᶠDo
mine⁹ api ⁵oculos pue⁹
ri⁶huius⁶vt videat. ¹Et a⁹
peruit⁹dominus ᶜoculos
ᵇpueri:ᶜ& vidit :ᶠ& ecce
ᶠmons ᵇplenus ¹ equorū
ᵏ& currū¹igneorū ᵐi cir
cuitu⁹heliſei. Hoſtes ve⁹
ro⁶deſcēderūt ᶠad eum.
Porro¹heliſe⁵⁹orauit⁹ad
ᶠdñm⁹dicens. ᶻ Percute
ᶠobſecro⁹gentem ᵇ hanc
ᶜcecitate. ⁹Percuſſitqꝫ e⁹
os dñs⁶ne viderēt¹ iuxta
verbū⁹heliſei. ᵇDixit aūt
¹ad eos⁵heliſeus. ¹Nō eſt
ᵐhec⁹via:⁹neqꝫ ᵖ iſta ē⁶ci
uitas. ᶠSequimini⁹me ꝯ
ᶠ& oſtendam⁹vobis ᶠvi⁹
rum ᶠ quem ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹queritis. ᵇDuxit ergo⁶e
os⁹in ſamariam. ꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵇCunqꝫ ingreſſi fuiſſent
in¹ſamariā:⁵dixit⁵heliſe⁹.
ᵐDomine⁹aperi⁹oculos
⁹iſtorum ᶠvt videant.
ᵖAperuitqꝫ ᶠ dñs⁵oculos
eorum:ᶠ& viderunt ſe cē
⁹in medio⁵ſamarie. ᶜDi⁹
xitqꝫ⁵rex ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᶠiſrael ᶠad ⁹heliſeum ᵇ cū
vidiſſet⁶eos ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
⁹Nūquid ꝓcutiā eos⁹ᵐpa
ter mi:⁹Et ille⁹ait. ᶜNon
ᶠꝓcuties. Neqꝫ ei ᶠ cepiſti
eos⁹gladio¹& arcutuovt
ᶠpercutias. Sed⁶pōe ¹pa⁹
nem¹& aquā⁵coram eis:
ᶜvt comedāt⁶& bibāt ᶜ &
vadant ᶠad ⁹dñm ſuum.
ᵇApposītaqꝫ ē¹eis⁵ cibo⁹
rū¹magna prepatio. ᵐEt
comederūt ⁹ & biberūt:
ᵒ& dimiſit eos:ᵖ abierūt⁹
qꝫ⁹ad⁶dñm ſuū. ᵒ Et⁹vl⁹
tra ⁹ nō¹venerūt⁶latrōes
ᶠſyrie⁹in terrā¹iſrael. ᶜFa
ctū ē āt⁵poſt ᶜhec⁶cōgre
gauit ⁹ beadab¹rex⁵ſyrie
ᵐvniuerſum ⁹exercitum
ſuū:ᵒ& aſcēdit⁹& obſide
bat⁶ſamariam⁹ Fctāqꝫ eſt

ᵒשָׁכַב יִלַּב ᵉבַּחֲדַר ᵖמִשְׁכָּבֶךָ׃ וַיֹּאמֶר ᵖלוֹ ᵗוּרְאוּ
ᵗרְאֵה ᵒשַׁלַּח ᵐאֵיכָה ᵖהוּא ᵉוְאֶשְׁלַח ᵖוְאֶקָּחֵהוּ ᵍוַיַּגֶּד
ᵖלָנוּחַ ᵍנָּגִד ᵗלוֹ ᵉלֵאמֹר הִנֵּה ᵖדֹתָן׃ וַיִּשְׁלַח ᵗשָׁמָּה
ᵉסוּסִים ᵗוְרֶכֶב ᵖוְחֵיל כָּבֵד ᵍוַיָּבֹאוּ ᵉלַיְלָה
ᵒבוא ᵖשָׁכַם ᵗוַיַּקִּפוּ ᵗעַל ᵖהָעִיר׃ ᵍוַיַּשְׁכֵּם ᵗמְשָׁרֵת
ᵉאִישׁ ᵖהָאֱלֹהִים ᵐלָקוּם ᵍוַיֵּצֵא ᵗוַיֵּרֶא
ᵒסָבַב ᵉאֶת ᵖהָעִיר ᵗוְסוּס ᵍוָרֶכֶב
ᵗוַיֹּאמֶר נַעֲרוֹ ᵉאֵלָיו אֲהָהּ ᵖאֲדֹנִי ᵍאֵיכָה
ᵖנַעֲשֶׂה׃ ᵗוַיֹּאמֶר ᵉאַל ᵖתִּירָא ᵍכִּי ᵗרַבִּים
ᵉאֲשֶׁר ᵖאִתָּנוּ ᵐמֵאֲשֶׁר ᵉאוֹתָם׃ ᵍוַיִּתְפַּלֵּל
ᵖאֱלִישָׁע ᵗוַיֹּאמַר ᵉיְהוָה ᵖפְּקַח ᵍנָא ᵉאֶת
ᵗעֵינֵיהוּ ᵗוְיִרְאֶה ᵍוַיִּפְקַח ᵉיְהוָה ᵖאֶת עֵינֵי
ᵖהַנָּעַר ᵍוַיַּרְא ᵗוְהִנֵּה ᵖהָהָר ᵐמָלֵא ᵉסוּסִים
ᵐוְרֶכֶב ᵉאֵשׁ ᵐסָבִיב ᵉלֶאֱלִישָׁע׃ ᵍוַיֵּרְדוּ
ᵉאֵלָיו ᵍוַיִּתְפַּלֵּל ᵖאֱלִישָׁע ᵖאֶל ᵉיְהוָה
ᵗוַיֹּאמַר ᵍהַךְ ᵖנָא ᵉאֶת ᵖהַגּוֹי ᵖהַזֶּה
ᵖבַּסַּנְוֵרִים ᵖוַיַּכֵּם ׃כִּדְבַר ᵖבַּסַּנְוֵרִים
ᵉאֱלִישָׁע׃ ᵗוַיֹּאמֶר ᵉאֲלֵהֶם ᵖאֱלִישָׁע ᵖלֹא
ᵐזֶה ᵖהַדֶּרֶךְ ᵖוְלֹא ᵉזֹה ᵖהָעִיר ᵍלְכוּ ᵉאַחֲרָי
ᵗוְאוֹלִיכָה ᵖאֶתְכֶם ᵉאֶל ᵖהָאִישׁ ᵉאֲשֶׁר
ᵖתְּבַקְּשׁוּן ᵍוַיֹּלֶךְ ᵉאוֹתָם ᵖשֹׁמְרוֹנָה׃
ᵖוַיְהִי ᵖכְּבוֹאָם ᵖשֹׁמְרוֹן ᵍוַיֹּאמֶר ᵉאֱלִישָׁע
ᵐיְהוָה ᵖפְּקַח ᵉאֶת ᵖעֵינֵי ᵖאֵלֶּה ᵗוְיִרְאוּ
ᵍוַיִּפְקַח ᵗיְהוָה ᵉאֶת ᵗעֵינֵיהֶם ᵗוַיִּרְאוּ
ᵗוְהִנֵּה ᵖבְּתוֹךְ ᵖשֹׁמְרוֹן׃ ᵉוַיֹּאמֶר ᵖמֶלֶךְ
ᵖיִשְׂרָאֵל ᵉאֶל ᵖאֱלִישָׁע ᵖאֲבִרְתִּו ᵉאוֹתָם
ᵖהַאַכֶּה ᵉאֲבִי׃ ᵍוַיֹּאמֶר ᵉלֹא ᵖתַכֶּה
ᵖהַאֲשֶׁר ᵖשָׁבִיתָ ᵖבְּחַרְבְּךָ ᵗוּבְקַשְׁתֶּךָ
ᵖאַתָּה ᵐמַכֶּה ᵖשִׂים ᵖלֶחֶם ᵖוָמַיִם ᵉלְפָנֵיהֶם
ᵖוְיֹאכְלוּ ᵉוְיִשְׁתּוּ ᵍוְיֵלְכוּ ᵉאֶל ᵖאֲדֹנֵיהֶם׃
ᵉוַיְכָרֶה ᵖלָהֶם ᵖכֶּרֶה ᵗגְּדוֹלָה ᵐוַיֹּאכְלוּ
ᵍוַיִּשְׁתּוּ ᵉוַיְשַׁלְּחֵם ᵖוַיֵּלְכוּ ᵉאֶל ᵖאֲדֹנֵיהֶם
ᵖוְלֹא ᵉיָסְפוּ ᵖעוֹד ᵍגְּדוּדֵי ᵗאֲרָם ᵖלָבוֹא
ᵖבְּאֶרֶץ ᵖיִשְׂרָאֵל ׃ ᵗוַיְהִי ᵖאַחֲרֵי ᵖכֵן
ᵗוַיִּקְבֹּץ ᵖבֶּן ᵖהֲדַד ᵖמֶלֶךְ ᵖאֲרָם ᵉאֶת ᵐכָּל
ᵐמַחֲנֵהוּ ᵍוַיַּעַל ᵗוַיָּצַר ᵖעַל ᵖשֹׁמְרוֹן׃ ᵖוַיְהִי

רָעָב נָדוֹל בְּשֹׁמְרוֹן וְהִנֵּה צָרִים
עָלֶיהָ עַד הֱיוֹת רֹאשׁ חֲמוֹר בְּשִׁמֹנִים
כֶּסֶף וְרֹבַע הַקַּב דְּבְיוֹנִים בַּחֲמִשָּׁה
כֶּסֶף: וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עבֵר עַל
הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה אֵלָיו לֵאמֹר
הוֹשִׁיעָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אַל
יוֹשִׁעֵךְ יְהוָה מֵאַיִן אוֹשִׁיעֵךְ הֶמֶן
הַגֹּרֶן אוֹ מִן הַיָּקֶב: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ
מַה לָּךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה
אֵלַי תְּנִי אֶת בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ הַיּוֹם וְאֶת
בְּנִי נֹאכַל מָחָר: וַנְּבַשֵּׁל אֶת בְּנִי
וַנֹּאכְלֵהוּ וָאֹמַר אֵלֶיהָ בַּיּוֹם הָאַחֵר
תְּנִי אֶת בְּנֵךְ וְנֹאכְלֵנוּ וַתַּחְבֵּא אֶת
בְּנָהּ: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת דִּבְרֵי
הָאִשָּׁה וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וְהוּא עֹבֵר
עַל הַחֹמָה וַיַּרְא הָעָם וְהִנֵּה הַשַּׂק עַל
בְּשָׂרוֹ מִבָּיִת: וַיֹּאמֶר כֹּה יַעֲשֶׂה לִי
אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף אִם יַעֲמֹד רֹאשׁ
אֱלִישָׁע בֶּן שָׁפָט עָלָיו הַיּוֹם:
וֶאֱלִישָׁע יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְּקֵנִים
יֹשְׁבִים אִתּוֹ וַיִּשְׁלַח אִישׁ מִלְּפָנָיו
בְּטֶרֶם יָבֹא הַמַּלְאָךְ אֲלָיו וְהוּא אָמַר
אֶל הַזְּקֵנִים הַרְאִיתֶם כִּי שָׁלַח בֶּן
הַמְרַצֵּחַ הַזֶּה לְהָסִיר אֶת רֹאשִׁי
רְאוּ כְּבֹא הַמַּלְאָךְ סִגְרוּ הַדֶּלֶת
וְלַחַצְתֶּם אֹתוֹ בַּדֶּלֶת הֲלוֹא קוֹל רַגְלֵי
אֲדֹנָיו אַחֲרָיו: עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם
וְהִנֵּה הַמַּלְאָךְ יֹרֵד אֵלָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה
זֹאת הָרָעָה מֵאֵת יְהוָה מָה אוֹחִיל
לַיהוָה עוֹד:

Cap. vij.

שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה כֹּה אָמַר יְהוָה כָּעֵת
מָחָר סְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם
שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן: וַיַּעַן
הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ נִשָּׁעַן עַל יָדוֹ
אֶת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה יְהוָה
עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה הַדָּבָר

fames magna in samaria: & tādiu obsessa est donec venūdaretur ca put asini octoginta argenteis: & qrta pars cabi stercoris colūbaꝝ quinqꝫ argenteis. Cū trāsiret rex israel murū: mulier quedam exclamauit ad eum dicens. Salua me domine mi rex. Quī ait. Non te saluet dñs. Vnde te possum saluare: de area vel de torculari? Dixitqꝫ ad eam rex. Quid tibi vis. Que rñdit. Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuum vt cōmedamus eū hodie: & filiū meū comedem cras. Coxim ergo filium meū & comedim: dixiqꝫ ei altera die. Da filiū tuū vt comedamus eū. Que abscondit filium suum. Qđ cum audisset rex: scidit vestimēta sua: & transibat per murū. Viditqꝫ oīs ppls cilicīū: quo vestit erat ad carnē intrinsecꝰ. Et ait rex. Hec mihi faciat deus: & hec addat: si steterit caput heliseī filii saphat sup ipsum hodie. Heliseus aūt sedebat i domo sua: & senes sedebant cū eo. Premisit virum & antequ veniret nuncius: ille dixit ad senes. Nūquid scitis q̄ miserit filius homicide huc vt prescidatur caput meum. Videte ergo cū venerit nūcius: claudite ostiū: & nō sinatis eū introire. Ecce ei sonitus pedū dñi eius post eū est. Adhuc illo loq̄nte eis: appuit nūcius q̄ veniebat ad eū. Et ait. Ecce tantū malū a domino est. Quid amplius expectabo a dño?

7. Dixit autem heliseus. Audite verbū dñi. Hec dicit dñs. In tpe hoc cras modius si mile vno statere erit: & duo modii hordei statere vno i porta samarie. Rñdēs vnus de ducib sup cuius manū rex inclinabat: homini dei ait. Si dñs fecerit etiā cataractas i celo: nunqd poterit eē qđ loqueris?

fames magna in samaria. τ ecce obsidebat cīuitas λιμὸς μέγας ἐν σαμαρείᾳ · καὶ ἰδοὺ πολιορκοῦντο ἐπ' eam donec fieret caput asini octoginta sicli αὐτὴν ἕως τοῦ γενέσθαι κεφαλὴν ὄνου ὀγδοήκοντα σίκλων argēti: τ quarta pars cabi stercoris columbarū ἀργυρίου, καὶ τέταρτον τοῦ καβου κόπρου περιστερῶν quinqꝫ sicli argēti. τ erat rex israel trā- πέντε σίκλων ἀργυρίου · καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ διε- siens per murū. τ mulier clamauit ad e- 4.Reg. 14.a. περιπατῶν ἐπὶ τοῦ τείχους · καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐ um dicēs: salua me dñe rex. τ dixit ei τὸν λέγουσα, σῶσόν με κύριε βασιλεῦ · καὶ εἶπεν αὐ- rex: nō saluet te dñs: vnde te saluabo: de τῇ ὁ βασιλεύς, μὴ σώσαι σε κύριος, πόθεν σὲ σώσω, ἐκ τοῦ arca vel de torcularit? dixit ei rex: τῆς ἅλω ἢ ἐκ τῆς ληνοῦ; καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς, quid est tibi? τ dixit ei mulier: mulier hec dixit τί ἔχεις; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή, ἡ γυνὴ αὕτη εἶπέ mihi: da filiū tuū τ comedamus eū hodie: Deut. 28.f. μοι, δὸς τὸν υἱόν σου καὶ καταφάγωμεν αὐτὸν σήμερον, τ filiū meū comedem cras. τ coximus filiū Ibid. 4.b. καὶ τὸν υἱόν μου φαγόμεθα αὔριον · καὶ ἐψήσαμεν τὸν υἱόν meū τ comedim eū: τ dixi ei in die μου καὶ ἐφάγομεν αὐτόν, καὶ εἶπον αὐτῇ τὴν ἡμέραν τῇ alia: da filiū tuū τ comedamus eū: τ absco dit ἄλλῃ, δὸς τὸν υἱόν σου καὶ καταφάγωμεν αὐτόν, καὶ ἔκρυ dit filiū suū. τ factū est vt audiuit rex ψεν τὸν υἱὸν αὐτῆς · καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς verba mulieris: τ scidit vestimēta sua τοὺς λόγους τῆς γυναικός, καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τ ipe trāsibat per murus. τ vidit ppls τὸν αὐτὸς διαπορεύεται ἐπὶ τοῦ τείχους · καὶ ἰδοὺ ὁ λαὸς τ ecce saccus in carne eius intrinsec. τ ait: G καὶ ἰδοὺ σάκκος ἐπὶ τὰς σαρκὰς αὐτοῦ ἔσωθεν · καὶ εἶπε 3.Reg. 19.a. it: hec faciat mihi deus τ hec addat: si sta τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν στῇ bit caput eliseī filij saphat sup ipsum hodie: στῇ κεφαλὴ ἐλισαὶ υἱοῦ σαφὰτ ἐπ' αὐτῷ σήμερον, τ eliseus sedebat in domo sua: τ senio καὶ ἐλισαὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῶν οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύ res sedebāt cū eo. τ misit rex vi τεροι ἐκάθητο μετ' αὐτοῦ · καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄν rum de facie sua ad eum. τ ant̄q̄ veniret δρα ἐκ προσώπου αὐτοῦ πρὸς αὐτόν · καὶ πρὶν ἐλθεῖν nūcius ad eū: τ eliseus dixit ad τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλισαὶ εἶπε πρὸς τοὺς seniores: videtis q̄ misit filius ho πρεσβυτέρους, ἑωράκατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φο micide iste vt auferat caput meū? videte vt ve- νευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ἴδετε ὡς ἂν nerit nūcius claudite ostiū: τ illidite ἔλθῃ ὁ ἄγγελος ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ ἐκθλίψατε eum in ostio. nonne vox pedū dñi αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ · ἰνὰ ἰδοὺ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου eius post eū? adhuc ipso loquente cū αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' eis: τ ecce angelus descēdit ad eū: τ ait: αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος κατέβαινε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν, ecce hoc malū a dño: qđ despectabo dñm ꝑplē. ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ τοῦ κυρίου, τί ἔτι ὑπομενῶ τὸν κύριον ἔτι. Ca.7

Θ vixit eliseus: audi verbū dñi: hec dicit Καὶ εἶπεν ἐλισαί, ἄκουσον λόγον κυρίου, τάδε λέγει A dño vt hora hec: cras mēsura similē sicli: τ ἐν ὥρᾳ ταύτῃ, ἄγιον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, καὶ ibra.ca vne mēsure ordei sicli in porta samarie. τ ref δύο μέτρα κριθῆς σίκλου ἐν τῇ πύλῃ σαμαρείας · καὶ ἀπε pōdit triticata sup quē requiescebat rex sup κρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ἐπαναπαύετο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ manū eius hoi dei: τ ait: τ si dño τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, καὶ ἐὰν κς fecerit cataractas in celo: si erit verbū hoc ποιήσῃ καταράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο:

τ ait ei eliseus: ecce tu videbis in oculis
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐλισαιέ, ἰδοὺ σὺ ὄψει ἐν ὀφθαλμοῖς
tuis: τ inde non comedes. τ quattuor leprosi vi
σου, καὶ ἐκεῖθεν οὐ μὴ φάγῃς · καὶ τέσσαρες λεπροὶ ἄν-
ri erāt iuxta hostilē ciuitatio: τ dixit
δρες ἦσαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν
vnusquisq; ad proximū suū: qd nos sedemꝰ donec
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως
moriamur? si dixerimus ingrediamur in
ἂν ἀποθάνωμεν ; ἐὰν εἴπωμεν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν
ciuitatē: τ fameo in ciuitate: τ moriemur ibi:
πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ,
τ si mānerimus hic: moriemur. τ nūc venite
καὶ ἐὰν καθήσωμεν ὧδε, ἀποθανούμεθα · καὶ νῦν δεῦτε
τ incidamus in castra syrie: si vitā
καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας, ἐὰν ζωογο
dederit nobis: τ viuemus. τ si occiderint nos:
νήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησόμεθα · καὶ ἐὰν ἀποκτώσωσιν ἡμᾶς,
moriemur. τ surrexerūt in tenebris vt igrederēt
ἀποθανούμεθα · καὶ ἀναστάντες ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν
in castra syrie. τ ingressi sūt vsq; ad ptē
εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας · καὶ εἰσῆλθον ἕως μέρους τῆς
castrorum syrie: τ ecce nō erat vir ibi. τ
παρεμβολῆς συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἀνήρ · καὶ
vox audibilis fecit castra syrie vo
φωνὴ ἀκουσθεῖσα ἐποίησε τὴν παρεμβολὴν συρίας φω
ce currū τ voce equorū τ sonitu exercitus ma
νὴ ἁρμάτων καὶ φωνὴ ἵππων καὶ φωνὴ δυνάμεως με
gni. τ dixit vir ad proximū suū: ecce
γάλης · καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἰδοὺ
mercede cōduxit aduersū nos rex israel reges
μεμίσθωται ἐφ' ἡμᾶς βασιλεὺς ἰσραὴλ τοὺς βασιλεῖς
chetheorū τ reges egypti vt venirēt
τῶν χετταίων καὶ τοὺς βασιλεῖς αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν
sup nos. τ surrexerūt τ fugerūt in tenebris τ
ἐφ' ἡμᾶς · καὶ ἀναστάντες καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ
dereliquerūt tabernacula sua τ equos su
ἐγκατέλιπον τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐ-
os τ asinos suos: sic erāt in castris:
τῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὡς ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ,
τ fugerūt sēm aiaꝫ suas. τ venerūt lepr̄osi
καὶ ἔφυγον κατὰ τὰς ψυχὰς αὐτῶν · καὶ ἦλθον οἱ λεπροὶ
isti vsq; ad partē castrorum: τ ingressi sūt vsq; ad
οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰσῆλθον ἕως
tabnaculū vnū: τ comederūt τ biberūt τ tulerūt inde
σκήνωμα ἓν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἦραν ἐκεῖθεν
argentū τ aurum τ vestes: τ abierūt
ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμόν, καὶ ἀπῆλθον
τ abscōderūt. τ reuersi leprosi isti
καὶ κατέκρυψαν · καὶ ἐπιστρέψαντες οἱ λεπροὶ οὗτοι
ingressi sūt in tabnaculū alitud: τ ceperūt inde τ abie
εἰσῆλθον εἰς σκηνὴ ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλ
runt: τ abscōderūt. τ reuersi leprosi vnusquisq; ad
θον, καὶ κατέκρυψαν · καὶ ἐπέστρεψαν οἱ λεπροὶ ἕκαστος πρὸς
proximū suū: qd sic nos facimus hodie? τ
τὸν πλησίον αὐτοῦ, τί οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν σήμερον; καὶ
dicēs hec dicēs bonū nunciū est: τ nos tace-
εἶπαν αὐτῷ ἡμέρα εὐαγγελισμοῦ ἐστι, καὶ ἡμεῖς σιωπῶ-
mus τ manem⁹ vsq; ad lucē matutinā: τ inueniemus iniquitatē.
μεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τὸ πρωί, καὶ εὑρήσομεν ἀδικίαν.
nūcigit eamus τ nunciemus in domū re
νῦν ἐλθόντες ποριεύσωμεν καὶ ἀπαγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασι
gis. τ ingressi sūt τ clamauerūt ad portā ciuitatis:
λέως. καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως,
τ nūciauerūt eis dicētes: ingressi sum⁹ in ca
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς λέγοντες, εἰσεληλύθαμεν εἰς τὴν παρεμ
stra syrie: τ ecce nō erat ibi vir neq; vox hois: nī
βολὴν συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἀνὴρ οὐδὲ φωνὴ ἀνθρώπου, ἀλλ'
si equus ligatus τ asinus ligatus τ tētoria eorum
ἢ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος δεδεμένος καὶ σκηναὶ αὐτῶν
vt sunt. τ vocauerūt portarios τ nunciant
ὡς ἦσαν. καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωροὺς καὶ ἀπήγγειλαν

Quiꝰ ait. ᵍVidebis ʳ oculis tuis ooooooooooooooo
ᵉ& indeʳ non ᵗ comedes.
ˣQuattuor ergo ʳ viri oo
ʾerāt ᵗleprosi iuxta ᵇitroi
tūᶜporte: quiᵒ dixerunt
ʳadinuicem. ᵇQuid hic
ᵇesse volumus ooooooooo
ᵐdonec ⁿmoriamur? ᵒSi
ue ᵍingredi voluerimus
ʳciuitatem ᵉfame ⁿmorie
mur: ʳsiue ooooooooooooo
ˢmāserim ᵒhic ᵇmorien
dū nobis ē. ᵒ Vēite ᶜergo
ᶜ& trāsfugiamus ʳ adᵈca
stra ᵇsyrie. ʾSi ᵇ pepcerint
nobis ʾviuemus: ᵐ si aūt
ⁿoccidere voluerit nihi
lominᵒ moriemur. ᵖSur
rexerunt ergo ᵍvespi ʳ vt
venirēt ᵉad ᶜcastra ⁿ syrie.
ˣCūq; veniſſent ʳad ᵖprin
cipiū ᵘcastrorū ᵇsyrie ᵒnul
lū ʾibidē repperūt. ᵖ Siq;
dē dſis ᵐsonitū ⁿaudiri fe
cerat ʾin ᵉcastris ʾsyrie ⁿcur
ruū &ᶜequorū &ʳexerci
tus ᵒplurimi: ʾdixeruntq;
ˣadiuicē. ʾEcce ᵉmercede
cōduxit ᵇaduersum nos
ᶜrex ᵒisrl ᶠreges ᵍgetheoꝝ
ᵇ&ᵉegyptioꝝ ᵈ& venerūt
ᵐsup nos. ⁿSurrexerunt
ergo ᵒ& fugerūt ᵖin tene
bris: ᵍ& dereliq̄rūt ʳ ten
toria sua: ʾ&ⁿequos ᵗ& oo
ʳasinos in ʾcastris: ᶜfuge
runtq;: oooooooooooooo
ʾaias trīs suas saluare cu
pientes. Igitur ᶜcū venis
sent ᵉleprosi ᵍilli ᵈad ᵇprin
cipiū ʾcastrorū ᵐ ingressi
sunt ʳvnū ᵒtabernaculū:
ᵍ& comederūt ᵗ& biberūt.
ᵉTulerūtq; ʳ ideⁿargētū
ˣ& auꝝ ᵗ& vestes: ʾ& abie
rūt ʾ& abscōderunt. ᵇ Et
rursū ᵇreuersi sunt ⁿad ʾali
ud ᶜtabernaculū: ᵍ& ᵇide
ſilr ʳauferētes ᵇabsconde
runt. ʾDixerūtq; ⁿadinui
cē. ᶠNō ᵍrecte ooooooooo
ᵉfacimus. ᵒHec ēni ʳdies
boni ʳnuncii ooooooooo
ʾest. Si ᵇ tacuerimus ᶜ&
noluerimus nunciare oo
ᵇvsq; ᵗmane: ᵇsceleris ar
guemur. oooooooooooo
ᵏVenite ʾeamus ᵐ& nun
ciemus ⁿin aula oooooooo
ᵒregis. ᵖ Cunq; veniſſēt
ʳad ᵗportam oooooooooo
ʳcitatis: ⁿnarrauerūt ʾeis:
ʳdicentes. ʾIuimus oooo
ᵉad ᶜcastra ʳsyrie: ᵒ& ᶜnul
lum ʾibidem reppimus
ʾhominem: ᵇnisi ᵐequos
ooooooooooo ooooooo
ᵒ& asinos ᵇalligatos: ᵒ& ti
xa ᵍtentoria. Ierūt ergo
ⁿportarii: ᵏ & nunciaue
runt in oooooooooooo

ᵈהִנֵּה	ᵉחֵזֶה ׀ וַיֹּאמֶר ᵉהִנֵּה ᵉרְאֵה ׀ בְּעֵינֶיךָ	
ᵉאָכַל ׀ רָבַע	ᵉוּמָשָׁם ׀ לֹא ᵉתֹאכַלוּ ׀ וְאַרְבָּעָה ᵉאֲנָשִׁים	
ᵉצָרַע	ᵉהָיוּ ׀ מְצֹרָעִים ᵉפֶּתַח ׀ הַשָּׁעַר ᵉ וַיֹּאמְרוּ	
	ᵉאִישׁ ׀ אֶל ᵉרֵעֵהוּ ᵉמָה ׀ אֲנַחְנוּ ׀ יֹשְׁבִים	
ᵉמות ᵉנוא	ᵉפֹּה ׀ עַד ׀ מָתְנוּ ׀ ᵉ אִם ׀ אָמַרְנוּ ᵉ נָבוֹא	
	ᵉהָעִיר ׀ וְרָעָב ׀ בָּעִיר ׀ וָמַתְנוּ ׀ שָׁם ׀ וְאִם	
ᵉיָשַׁב	ᵉיָשַׁבְנוּ ׀ פֹּה ׀ וָמַתְנוּ ׀ וְעַתָּה ׀ לְכוּ ׀ וְנִפְּלָה	
ᵉאָהַב ׀ חָיָה	ᵉאֶל ׀ מַחֲנֵה ׀ אֲרָם ׀ אִם ׀ יְחַיְּנוּ ׀ נִחְיֶה	
ᵉקום	ᵉᵉוְאִם ׀ יְמִיתֵנוּ ׀ וָמַתְנוּ ׀ וַיָּקָמוּ ᵉ בַּנֶּשֶׁף	
	׀ לָבוֹא ׀ אֶל ׀ מַחֲנֵה ׀ אֲרָם ׀ וַיָּבֹאוּ ׀ עַד	
	׀ קְצֵה ׀ מַחֲנֵה ׀ אֲרָם ׀ וְהִנֵּה ׀ אֵין ׀ שָׁם	
ᵉשָׁמַע	׀ אִישׁ ׀ וְאֹרֶן ׀ הַשְׁמִיעַ ׀ אֶת ׀ מַחֲנֵה	
	׀ אֲרָם ᵉקול ׀ רֶכֶב ׀ קול ׀ סוס ׀ קול ׀ חַיִל	
ᵉנָדַל	׀ גָּדול ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀ אִישׁ ׀ אֶל ׀ אָחִיו ׀ הִנֵּה	
	׀ שָׂכַר ׀ עָלֵינוּ ׀ מֶלֶךְ ׀ יִשְׂרָאֵל ׀ אֶת ׀ מַלְכֵי	
	׀ הַחִתִּים ׀ וְאֶת ׀ מַלְכֵי ׀ מִצְרַיִם ׀ לָבוֹא	
ᵉנוס ׀ עזב	ᵉעָלֵינוּ ׀ וַיָּקוּמוּ ׀ וַיָּנוּסוּ ׀ בַּנֶּשֶׁף ׀ וַיַּעַזְבוּ	
	׀ אֶת ׀ אָהֳלֵיהֶם ׀ וְאֶת ׀ סוּסֵיהֶם ׀ וְאֶת	
	׀ חֲמֹרֵיהֶם ׀ הַמַּחֲנֶה ׀ כַּאֲשֶׁר ׀ הִיא ׀ וַיָּנוּסוּ	
׀ בוא	׀ אֶל ׀ נַפְשָׁם ׀ וַיָּבֹאוּ ׀ הַמְצֹרָעִים ׀ הָאֵלֶּה	
	׀ עַד ׀ קְצֵה ׀ הַמַּחֲנֶה ᵉᵉוַיָּבֹאוּ ᵉ אֶל ׀ אֹהֶל	
ᵉאָכַל ׀ שָׁתָה	ᵉ אֶחָד ׀ וַיֹּאכְלוּ ׀ וַיִּשְׁתּוּ ׀ וַיִּשְׂאוּ ׀ מִשָּׁם	
׀ נָשָׂא ׀ טָמַן	ᵉכֶּסֶף ׀ וְזָהָב ׀ וּבְגָדִים ׀ וַיֵּלְכוּ ׀ וַיִּטְמֹנוּ	
׀ שוב	ᵉ וַיָּשֻׁבוּ ׀ וַיָּבֹאוּ ᵉאֶל ׀ אֹהֶל ׀ אַחֵר	
	ᵉוַיִּשְׂאוּ ᵉמִשָּׁם ׀ וַיֵּלְכוּ ׀ וַיִּטְמֹנוּ ׀ וַיֹּאמְרוּ	
	ᵉᵉאִישׁ ᵉ אֶל ׀ רֵעֵהוּ ᵉלֹא ᵉכֵּן ׀ אֲנַחְנוּ	
ᵉעָשָׂה	ᵉ עֹשִׂים ׀ הַיּוֹם ᵉהַזֶּה ׀ יוֹם ׀ בְּשֹׂרָה	
׀ חָשָׂה ׀ חָבָה	׀ הוּא ׀ וַאֲנַחְנוּ ᵉ מַחְשִׁים ׀ וְחִכִּינוּ	
	ᵉעַד ׀ אוֹר ׀ הַבֹּקֶר ׀ וּמְצָאָנוּ ᵉ עָוֹן	
ᵉהָלַךְ ׀ בוא	׀ וְעַתָּה ᵉ לְכוּ ׀ וְנָבֹאָה ᵉᵉוְנַגִּידָה ׀ בֵּית	
ᵉᵉנָגַד ᵉמָרָא	ᵉהַמֶּלֶךְ ׀ וַיָּבֹאוּ ᵉנַיִּקְרְאוּ ׀ אֶל ׀ שֹׁעַר	
	ᵉהָעִיר ׀ וַיַּגִּידוּ ׀ לָהֶם ׀ לֵאמֹר ׀ בָּאנוּ	
	ᵉאֶל ׀ מַחֲנֵה ׀ אֲרָם ׀ וְהִנֵּה ׀ אֵין ׀ שָׁם	
ᵉאָדָם	ᵉאִישׁ ׀ וְקוֹל ׀ אָדָם ׀ כִּי ׀ אִם ᵉᵉסוּס ׀ אָסוּר	
ᵉחָמַר	׀ וְחֲמוֹר ׀ אָסוּר ׀ וְאָהֳלִים ׀ כַּאֲשֶׁר	
	׀ הֵמָּה ׀ נִקְרָא ׀ הַשְּׁעָרִים ׀ וַיַּגִּידוּ	

בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה קום
וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו אַגִּידָה נָּא לָכֶם נגד
אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי
רְעֵבִים אֲנָחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן הַמַּחֲנֶה חנה
לְהֵחָבֵא בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר כִּי יֵצְאוּ מִן חנה
הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל הָעִיר תפש
נָבֹא׃ וַיַּעַן אֶחָד מֵעֲבָדָיו וַיֹּאמֶר ענה
וְיִקְחוּ נָא חֲמִשָּׁה מִן הַסּוּסִים לקח
הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בָהּ שאר הנה
הִנָּם כְּכָל הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר המן
נִשְׁאֲרוּ בָהּ הִנָּם כְּכָל הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר תַּמּוּ וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה׃ וַיִּקְחוּ תמם שלח
שְׁנֵי רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי נאה שנה
מַחֲנֵה אֲרָם לֵאמֹר לְכוּ וּרְאוּ׃ וַיֵּלְכוּ ילך
אַחֲרֵיהֶם עַד הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל הַדֶּרֶךְ
מְלֵאָה בְגָדִים וְכֵלִים אֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ כלה שלך
אֲרָם בְּנָהֳפְזָם וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים שוב לאך
וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ׃ וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבְזּוּ אֵת נגד בזז
מַחֲנֵה אֲרָם וַיְהִי סְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל היה
וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר סאה
יְהוָה׃ וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת הַשָּׁלִישׁ פקד שלש
אֲשֶׁר נִשָּׁעַן עַל יָדוֹ עַל הַשַּׁעַר שען
וַיִּרְמְסֵהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר רמס מות
דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר
בְּרִדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו׃ וַיְהִי כְּדַבֶּר אִישׁ ירד
הָאֱלֹהִים אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם
שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל וְסָאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל
יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃
וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת אִישׁ הָאֱלֹהִים עָנה
וַיֹּאמֶר וְהִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת
בַּשָּׁמָיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה
וַיֹּאמֶר הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם
לֹא תֹאכֵל׃ וַיְהִי לוֹ כֵּן וַיִּרְמְסֵהוּ אֹתוֹ אכל רמס
הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃ Cap.viij. וֶאֱלִישָׁע
דִּבֶּר אֶל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הָחֱיָה אִישׁ חיה
אֶת בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי אַתְּ

'palatio 'regis 'intrinſe-
c'. Qui 'ſurrexit 'nocte:
'& ait 'ad 'ſeruos ſuos.
'Dico 'vobis
'quid 'fecerit 'nobis 'fy-
ri. 'Sciunt 'quia
'fame laboramus: '& id
circo 'egreſſi ſunt 'de 'ca-
ſtris' & latitant 'in agris:
'dicentes. 'Cum
'egreſſi fuerit 'de 'citate
'capiemus eos 'viuos: '&
tūc 'ciuitatē 'igredi pote-
rimus. 'Rñdit aūt 'vnus
'ſeruorū eius. 'Tollam?
'quinq; 'equos
'q remanſerūt 'in vrbe
quia
'ipſi tantum ſunt: 'in v
niuerſa 'multitudie 'iſra-
el
'alii ei' cōſumpti ſunt: '&
mittentes 'explorare po-
terimus. 'Adduxerunt
ergo 'duos 'equos: 'mi-
ſitq; 'rex 'i 'caſtra 'ſyrio-
'dicēs. 'Ite '& videte.
Qui 'abierūt 'poſt eos 'vſq;
ad 'iordanē. 'Ecce aūt
'ois 'via 'plena erat 'veſti-
bus '& vaſis: 'que 'piece-
rāt 'ſyri 'cū turbarentur.
'Reuerſiq; 'nuncii
'indicauerūt 'regi. 'Et e-
greſſus 'populus 'diripu-
it 'caſtra 'ſyrie: 'fctūſq; eſt
'modius 'ſimile 'ſtatere
vno: '& duo modii 'or-
dei 'ſtatere vno 'iuxta ver-
bum 'dñi. 'Porro rex
'ducē illum
'in 'cuius manu 'icubue-
rat 'cōſtituit 'ad 'portam:
'quē cōculcauit 'turba 'i
introitu porte '& mortu-
us eſt 'iuxta qđ 'locutus
fuerat 'vir 'dei:
'qñ deſcēderat 'rex 'ad e-
um. 'Factūq; eſt 'ſm ſer-
monē 'viri 'dei: quē di-
xerat 'regi qñ 'ait. 'duo
modii 'ordei 'ſtatere v-
no erunt: '& modius 'ſi-
mile 'ſtatere vno hoc eo
dē 'tpe 'cras 'in porta 'ſa-
marie: qñ 'rñderat 'dux
ille 'viro 'dei:
'& dixerat: 'etiā ſi 'dñs
'fecerit 'cataractas
'in celo 'nunquid pote-
rit fieri 'quod loqueris?
'& dixit ei: 'videbis 'ocu-
lis tuis: '& inde
'nō 'comedes. 'Eučit er
go 'ei 'ſicut p̄dictū erat:
'& cōculcauit 'eū 'ppls 'i
porta: '& mortu? eſt. 8.
Eliſeus autem
'locutus eſt 'ad 'mu-
lierē 'cuius 'viuere fece-
rat 'filium: 'dicēs, 'Surge
'vade 'tu

in domo regio intrisec'. t surrexit rex
εἰς γὰρ δίκαι τοῦ βασιλέως ἔσω· καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς
nocte t dixit seruis suis: nunciabo vobis
νυκτὸς καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἀπαγγελῶ ὑμῖν
que fecerūt nobis syri. sciuerunt q̄ fame la-
ἃ πεποιήκασιν ἡμῖν οἱ σύροι. ἔγνωσαν ὅτι πεινῶν-
boram' nos: t egressi sūt de castris vt latitarēt
μεν ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς κρυβῆναι
in agro dicētes: egredietur de ciuitate: t
ἐν ἀγρῷ λέγοντες, ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ
capiemus eos viuos t ingrediemur in
συλλημψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας καὶ εἰσελευσόμεθα εἰς
ciuitatē. t rñdit vnus seruorū eius
τὴν πόλιν· καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ
dicēs: capiant tā de equis reli-
λέγων, λαβέτωσαν δὴ τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμ-
ctis hic quinq; qui remanserūt in ur-
μένων ἐνταῦθα πέντε τῶν καταλειφθέντων ἐν τῇ πό-
bi ecce sunt sic
λει ἰδοὺ εἰσὶν ὡσεὶ
multitudo israel q̄ reliquata ē: t mittemus t
τὸ πλῆθος ἰσραὴλ τὸ ἐλλεῖπον, καὶ ἀποστελοῦμεν καὶ
videbimus. t ceperūt duos ascēsores equos: t mi-
ὀψόμεθα· καὶ ἔλαβον δύο ἀναβάτας ἵππων, καὶ ἀπέ-
sit rex israel post syriam dicēs:
στειλεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ ὀπίσω τῆς συρίας λέγων,
ite t videte. t abierūt post eos
πορεύεσθε καὶ ἴδετε· καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν
vsq; ad iordanem. t ecce sic via plena
ἕως τοῦ ἰορδάνου· καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης
vestibus t vasis que piecerāt syri cū turbe-
ἱματισμοῦ καὶ σκευῶν ὧν ἔρριψαν οἱ σύροι ἐν τῷ ταρ-
rent ipsi. t reuersi sūt nuncij t indi
βεῖσθαι αὐτούς· καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνή-
cauerūt regi. t egressus est ppls t diripue-
γγειλαν τῷ βασιλεῖ· καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαός, καὶ διήρπα-
runt castra syrie. t facta est mēsura si
σαν τὴν παρεμβολὴν συρίας· καὶ ἐγένετο μέτρον σεμι-
mile sicli: t due mēsure ordei sicli turta
δάλεως σίκλου, καὶ δύο μέτρα κριθῆς σίκλου κατὰ
verbū dñi. t rex cōstituit sup
τὸν λόγον κυρίου· καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν ἐπὶ
portā triſtatā: sup quē requieſcebat sup
τῆς πύλης τὸν τριστάτην, ἐφ' ὃν ἐπαναπαύετο ἐπὶ
manū eius: t conculcauit eū ppls
τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ κατεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς
sup portā t mortu' est sicut locutus est ho
ἐπὶ τῆς πύλης καὶ ἀπέθανεν καθὼς ἐλάλησεν ὁ ἄνθρω-
mo dei: q̄ locutus est quā deſcēderet
πος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν
nuncius ad eū. t factū est sicut locutus est ho-
ἄγγελον πρὸς αὐτόν· καὶ ἐγένετο καθὼς ἐλάλησεν ἐλι-
scus ad regem dicēs: mēsura simile
σαιε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων, μέτρον σεμιδάλεως
sicli t due mēsure ordei sicli erūt cras vt
σίκλου καὶ δύο μέτρα κριθῶν σίκλου ἔσται αὔριον ὡς ὁ
dico hec in porta samarie. t rñdit
καιρὸς οὗτος ἐν τῇ πύλῃ σαμαρείας· καὶ ἀπεκρίθη ὁ
triſtata hoi dei t dixit: t si
τριστάτης τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν, καὶ ἐὰν
dñs fecerit cataractas in celo: si erit ver
κύριος ποιήσῃ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆ-
bum hoc: t dixit homo dei: ecce videb o-
μα τοῦτο; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ἰδοὺ ὄψει τοῖς ὀφ-
culis tuis t inde nō comedes. t factū ē sic: t cō-
θαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ· καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ συν-
culcauit eum ppls in porta t mortu' est.
επάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἀπέθανεν. Ca.8.
Eliseus locut' est ad mulierē cui' viuere fe-
Καὶ ἐλισαιὲ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐζωπύη-
cit filiū eius dicēs: surge t vade tu
σεν τὸν υἱὸν αὐτῆς λέγων, ἀνάστηθι καὶ πορεύου σὺ

ᵉובִיתֵ֖ךְ וּ֠בְנוֹרִ֨י ᶠבַּאֲשֶׁר ᵍתָּג֥וּרִי ʰכִּי־כָ֛רָא
ᶦמא ᵏיְהוָ֥ה ˡלָרָעָ֖ב וְגַם־ᵐבָּ֣א ⁿאֶל־ᵒהָאָ֑רֶץ שֶׁ֥בַע
ᵖשָׁנָ֛ה ᵠקום ᵖשָׁנִ֖ים ˢוַתָּ֣קָם ᵗהָאִשָּׁ֑ה ᵘוַתַּ֕עַשׂ ᵛכִּדְבַ֥ר
ᵖעָשׂה ᵗיָלֵ֖ד ᵘאִ֣ישׁ ᵛהָאֱלֹהִ֑ים ʷוַתֵּ֣לֶךְ ˣהִ֔יא ʸוּבֵיתָ֖הּ
ᵍגור ᶻוַתָּ֥גָר ᵃבְּאֶ֛רֶץ ᵇפְּלִשְׁתִּ֖ים שֶׁ֥בַע שָׁנִֽים׃
ᵍהָיָה שוב ᶜוַיְהִ֗י ᵈמִקְצֵ֣ה ᵉשֶׁ֣בַע ᶠשָׁנִ֔ים ᵍוַתָּ֖שָׁב
ᶦיצא ʰהָאִשָּׁ֑ה ᶦמֵאֶ֣רֶץ ᵏפְּלִשְׁתִּ֔ים ˡוַתֵּצֵ֕א
ᵐלצעק ᵃלְצְעֹ֖ק ᵇאֶל־ᵒהַמֶּ֣לֶךְ ᵖאֶל־ᵍבֵּיתָ֑הּ וְאֶל־ᵖשָׂדָֽהּ׃
ᵐדבר ᵍוְהַמֶּ֣לֶךְ ʳמְדַבֵּ֗ר ˢאֶל־ᵗגֵּיחֲזִי֙ ᵘנַ֣עַר ᵛאִ֣ישׁ
ᵗהָאֱלֹהִ֔ים ʷלֵאמֹ֖ר ˣסַפְּרָה־ʸנָּ֣א ᶻלִ֔י אֶת־כָּל־
ᵖספר ᵃהַגְּדֹל֖וֹת ᵇאֲשֶׁר־ᶜעָשָׂ֣ה ᵈאֱלִישָׁ֑ע ᵉוַיְהִי֙
ᵖספר ᶠהוּא֙ ᵍמְסַפֵּ֣ר ʰלַמֶּ֔לֶךְ אֵ֖ת ⁱאֲשֶׁר ʲהֶחֱיָ֑ה
ᵐמות ᵏאֵ֚ת ˡהַמֵּ֔ת ᵐוְהִנֵּ֕ה ⁿהָאִשָּׁ֖ה ᵒאֲשֶׁר־ᵖהֶחֱיָ֣ה
ᵖשאל ᵍאֶת־בְּנָ֑הּ ʳצֹעֶ֣קֶת ˢאֶל־ᵗהַמֶּ֔לֶךְ ᵘעַל־ᵛבֵּיתָ֖הּ
ᵛועל ʷוְעַל־שָׂדָ֑הּ ˣוַיֹּ֣אמֶר ʸגֵּיחֲזִ֗י ᶻאֲדֹנִי֙ ᵃהַמֶּ֔לֶךְ
ᵇזאת ᶜוְזֹ֣את ᵈהָאִשָּׁ֔ה ᵉוְזֶ֖ה ᶠבְּנָ֑הּ ᵍאֲשֶׁר־ʰהֶחֱיָ֣ה
ᵖשאל ᵏאֱלִישָׁ֔ע ˡוַיִּשְׁאַ֣ל ᵐהַמֶּ֔לֶךְ ⁿלָאִשָּׁ֖ה
ᵖספר ᵒוַתְּסַפֶּר־ʳלּ֑וֹ ˢוַיִּתֵּ֨ן ᵗלָ֜הּ ᵘהַמֶּ֣לֶךְ ᵛסָרִ֗יס
ᵛסרס שוב ʷאֶחָד֙ ˣלֵאמֹ֔ר ʸהָשֵׁ֖יב ᶻאֶת־ᵃכָּל־ᵇאֲשֶׁר
ᵇוא ᶜלָ֑הּ וְאֶת־כָּל־ᵈתְּבוּאַ֣ת ᵉהַשָּׂדֶ֔ה ᶠמִיּ֕וֹם
ᵇוא ᵍעָזְבָ֥הּ ʰאֶת־ⁱהָאָ֖רֶץ ʲוְעַד־ᵏעַתָּֽה׃ ˡוַיָּבֹ֣א
ᵇוא ᵐאֱלִישָׁ֗ע ⁿדַּמֶּ֙שֶׂק֙ ᵒוּבֶן־ᵖהֲדַ֣ד ᵍמֶ֣לֶךְ
ᵍנגד ʳאֲרָ֔ם ˢחֹלֶ֖ה ᵗוַיֻּגַּ֣ד ᵘל֑וֹ ᵛלֵאמֹ֗ר ʷבָּ֤א
ᵗהאלהים ˣאִישׁ־ʸהָאֱלֹהִים֙ ᶻעַד־ᵃהֵ֔נָּה ᵇוַיֹּ֥אמֶר
ᵍלקח ᶜהַמֶּ֖לֶךְ ᵈאֶל־ᵉחֲזָהאֵ֑ל קַ֤ח ᶠבְּיָדְךָ֙ ᵍמִנְחָ֔ה
ᵍהלך ʰוְלֵ֣ךְ ⁱלִקְרַ֔את ʲאִישׁ ᵏהָאֱלֹהִ֑ים
ᵍאת ˡוְדָרַשְׁתָּ֙ ᵐאֶת־ⁿיְהוָ֔ה ᵒמֵאוֹתִ֖ו
ᵍחלה ᵖלֵאמֹ֑ר ᵠהַֽאֶחְיֶ֣ה ʳמַּחֳלִ֔י ˢזֶֽה׃
ᵍוילך ᵗוַיֵּ֤לֶךְ ᵘחֲזָהאֵל֙ ᵛלִקְרָאת֔וֹ ʷוַיִּקַּ֣ח ˣמִנְחָ֔ה
ᵍנשא ʸוְכָל־ᶻטוּב֙ ᵃדַּמֶּ֔שֶׂק ᵇמַשָּׂ֖א
ᵍעמד ᶜאַרְבָּעִ֣ים ᵈגָּמָ֑ל ᵉוַיָּבֹא֙ ᶠוַיַּעֲמֹ֣ד ᵍלְפָנָ֔יו
ᵍויאמר ʰוַיֹּ֣אמֶר ⁱבִּנְךָ֤ ʲבֶן־ᵏהֲדַד֙ ˡמֶ֣לֶךְ ᵐאֲרָ֔ם
ᵍשלח ⁿשְׁלָחַ֖נִי ᵒאֵלֶ֑יךָ ᵖלֵאמֹ֕ר ᵠהַֽאֶחְיֶ֖ה
ʳמחלי ˢמַּחֳלִ֥י ᵗזֶֽה׃ ᵘוַיֹּ֤אמֶר ᵛאֵלָיו֙ ʷאֱלִישָׁ֔ע
ᵍהלך ˣלֵ֚ךְ ʸאֱמָר־ᶻל֔וֹ ᵃחָיֹ֖ה ᵇתִּחְיֶ֑ה ᶜוְהִרְאַ֣נִי
ᵍאת ᵈיְהוָ֔ה ᵉכִּ֥י ᶠמ֛וֹת ᵍיָמ֖וּת׃ ʰוַיַּעֲמֹ֥ד

ᵉ& domus tua ᶠ& pegrinare ᵍvbicūq; repperis.
ʰ Vocabit ⁱei ʲdñs ᵏfamē:
ˡ& ᵐveniet ⁿsup ᵒterrā ᵖ septē ᵠānis. Que ʳsurrexit
ˢ& fecit ᵗiuxta verbum
ᵘhominis ᵛdei: ʷ& vadens
ˣcum domo sua: ∞∞∞∞∞∞∞
ʸpegrinata est ᶻin terra
ᵃphilistiim diebus mltis.
ᵇ Cūq; ᶜfiniti essent ᵈanni
ᵉsepte: ᶠreuersa est ∞∞∞∞∞
ᵍmulier ʰde terra ⁱphilisti
im. ᶜEt egressa est ∞∞∞∞∞
ʲvt interpellaret ᵏregem
ˡpro ᵐdomo sua ⁿ& pro ᵒagrisuis. ᵖRex aūt ᵠloq=
batur ʳcū ˢgiezi ᵗpuero
ᵘviri ᵛ dei: ʷdicēs. ˣNarra
ʸmihi ᶻomnia ∞∞∞∞∞∞∞
ᵃmagnalia ᵇque ᶜfecit ᵈhe
liseus. ᵉCunq; ∞∞∞∞∞∞∞
ᶠille ᵍnarraret ʰregi ⁱquō
ʲmortuū ᵏfuscitasset: ∞∞∞
ˡappuit ᵐmulier ⁿcuius ᵒvi
uificauerat ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵖfiliū ᵠclamās ʳad ˢregem
ᵗpro ᵘdomo sua ∞∞∞∞∞∞∞
ᵛ& ᵖagris suis. ᵛDixit=
q; ᵍgiezi. ʷ Dñe mi ʰ rex
ⁱhec est ʲmulier: ᵏ & hic ē
ˡfilius ei ᵐquē ⁿfuscitauit
ᵒheliseus. ᵖEt interroga
uit ᵠrex ʳmulierem. Que
ˢnarrauit ᵗei vera eē. ᵘDe
ditq; ᵛei ʷ rex ˣeunuchum
ʸvnum: ᶻdicēs. ᵃ Restitue
ᵇei ᶜoīa ᵈque ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉsua sunt: ᶠ& ᵍ vniuersos
ʰreddítus ⁱagrorū ʲa die
qua ᵏreliquit ˡterrā ᵐvsq;
ad ⁿpñs. ᵒVenit quoq; ∞
ᵖheliseus ᵠdamascū ʳ& be
nadab ˢrex ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵗsyrie ᵘegrotabat. ᵛNunti=
ciauerunt q; ei: ʷ dicētes.
ˣVenit ʸvir ᶻdei ᵃhuc. ᵇEt
ait ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶜrex ᵈad ᵉazabel. ᶠ Tolle
ᵍtecum ʰmunera ∞∞∞∞∞
ᶦ& vade ʲin occursum ᵏvi
ri ˡdei ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐ& consule ⁿdñm ᵒper eū
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞ ∞
ᵖdicēs. ᵠSi euadere pote
ro ʳde infirmitate mea
ˢhac. ᵗIuit igitur ᵘazahel
ᵛin occursū eius ʷhīs ˣse
cū ʸmunera ᶻ& oīa ᵃ bōa
ᵇdamasci ᶜonera ∞∞∞∞∞
ᶜq̄draginta ᵈ camelorū .
ᵉGūq; ᶠstetisset ᵍcorā eo:
ʰait. ⁱFilius tu ʲ ᵏbenadab
ˡrex ᵐsyrie ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐmisit me ⁿad te: ᵒdicens.
ᵖSi sanari potero ∞∞∞∞
ᵠde infirmitate mea ʳ hac.
ˢDixit q; ᵗheliseus · ∞∞∞
ᵘVade ᵛdic ʷei. ˣ Sanabe=
ris. ʸPorro ostdit mihi
ᶻdñs ᵃqa ᵇmorte ᶜ morie=
tur. ᵈStetit q; ∞∞∞∞∞∞∞

ᵉ dom⁹ tua ᵉ perigrinare vbi pigrinaberis: ᵍq; dñs vo=
καὶ ὁ οἶκός σου καὶ παροίκει ὃυ ἐὰν παροικήσῃς, ὅτι κ̄ς κά
canit famē sup terrā: ᵉ aderit sup terrā septē
κλησε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ παρέσται ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ
annis. ᵉ fecit mulier iurta ꝟbū hoīs
ἔτη. καὶ ἐποίησεν ἡ γυνὴ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀνθρώπου
dei: ᵉ abiit ipsa ᵉ domus sua: ᵉ pere
τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ πα
grinata ē i tra philisthim septē ānis. ᵉ factū est post
ρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ
finem septē ānoꝝ ᵉ reuersa est mulier de tra phi
τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλ=
listhim: ᵉ egressa ē et clamaret ad regem de
λοφύλων, καὶ ἐξῆλθε βοᾶσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ
domo sua ᵉ de agris suis. ᵉ rex
τοῦ οἴκου αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν αὐτῆς. καὶ ὁ βα=
loquebat ad giezi puerū elisei ho
σιλεὺς ἐλάλει πρὸς γιεζὶ τὸ παιδάριον ἐλισαὲ τοῦ ἀν
minis dei dicēs: narra mihi oia magna
B θρώπου τοῦ θεοῦ λέγων, διήγησαί μοι πόσα τὰ μεγά
lia q̄ fecit eliseus. ᵉ factū est cū ipse nar
λεῖα ἃ ἐποίησεν ἐλισαέ· καὶ ἐγένετο αὐτοῦ διηγου=
raret regi: vt viuificauit filiū mortu
μένου τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐζωοποίησεν υἱὸν τὸν τεθνηκό=
um: ᵉ ecce mulier: cui ꝟ viuificauit filiū eius cla
τα, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνή, ἧς ἐζωοποίησε τὸν υἱὸν αὐτῆς βοᾷ
mās ad regē de domo sua ᵉ de
σα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου αὐτῆς καὶ περὶ
agris suis. ᵉ dixit giezi: dñe rex hec
τῶν ἀγρῶν αὐτῆς· καὶ εἶπεν γιεζί, κύριε βασιλεῦ οὗ
mulier ᵉ ista filius eius quē viuificauit eli
τη ἡ γυνὴ καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ὃν ἐζωοποίησεν ἐλι=
seus. ᵉ interrogauit eā rex. ᵉ narrauit
σαιέ· καὶ ἐπήρώτησεν αὐτὴν ὁ βασιλεύς· καὶ διηγήσατο
mulier ei. ᵉ dedit ei rex eunuchū vnū
ἡ γυνὴ αὐτῷ· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα
dicēs: restitue ei oīa q̄ fuit eius: ᵉ om
λέγων, ἐπίστρεψον αὐτῇ πάντα τὰ ἑαυτῆς, καὶ πάν
nia germina agrorū eius a die
τα τὰ γενήματα τῶν ἀγρῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας
qua reliquit trā vsq; nūc. ᵉ venit eliseus
ἧς κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν· καὶ ἦλθεν ἐλισαὲ
in damascū. ᵉ filius ader rex syrie erat
εἰς δαμασκόν· καὶ ὁ υἱὸς ἄδερ βασιλεὺς συρίας ἦν
egrotans. ᵉ nunciauerūt ei dicētes: venit huc
ἀρρωστῶν· καὶ ἀπήγγελαι αὐτῷ λέγοντες, ἥκει ἐνταῦθα
hō dei. ᵉ dixit rex azael:
ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ ἀζαήλ,
tolle in manu tua munera ᵉ vade in occur
λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου δῶρα καὶ πορεύου εἰς ἀπάν
C 3.Reg. sum hoīs dei: ᵉ cōsule do
14.a. τησιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπερώτησον δι᾽ αὐ
minū per eū: ᵉ dic ſi viuam de egritudine mea
τοῦ μου, καὶ ἐρεῖς εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου
hac: ᵉ abiit azael in occursum eli
ταύτης; καὶ ἐπορεύθη ἀζαὴλ εἰς ἀπάντησιν τῷ ἐλι=
seo: ᵉ tulit in manu sua de oībus
σαιέ, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκ πάντων τῶν
bonis damasci onera quadraginta camelorū. ᵉ
ἀγαθῶν δαμασκοῦ ἄρσια τεσσαράκοντα καμήλων· καὶ
venit ᵉ stetit corā eliseo ᵉ dixit: filius tuus
ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον ἐλισαὲ καὶ εἶπεν, ὁ υἱός σου
filius ader rex syrie misit me ad te di
υἱὸς ἄδερ βασιλεὺς συρίας ἀπέσταλκέμε πρὸς σὲ λέ
cens: ſi viuam de egritudine mea hac: ᵉ
γων, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης; καὶ
dixit ad eū eliseus: vade ᵉ dic ei
εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐλισαέ, πορεύου καὶ εἰπὲ αὐτῷ
vita viuet: ᵉ ipse morte morietur: ſi
ζῇ ζήσῃ, καὶ αὐτὸς θανάτῳ ἀποθανεῖται, καθ=
cut ostdit mihi dñs. ᵉ stetit azael
ὡς ἔδειξέ μοι κύριος. καὶ ἔστη ἀζαὴλ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

אֶת פָּנָיו וַיָּשֶׂם עַד בֹּשׁ וַיֵּבְךְּ אִישׁ
הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר חֲזָאֵל מַדּוּעַ אֲדֹנִי
בֹּכֶה וַיֹּאמֶר כִּי יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל רָעָה מִבְצְרֵיהֶם
תְּשַׁלַּח בָּאֵשׁ וּבַחֻרֵיהֶם בַּחֶרֶב
תַּהֲרֹג וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַטֵּשׁ וְהָרֹתֵיהֶם
תְּבַקֵּעַ: וַיֹּאמֶר חֲזָהאֵל כִּי מָה עַבְדְּךָ
הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה
וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הִרְאַנִי יְהוָה אֹתְךָ
מֶלֶךְ עַל אֲרָם: וַיֵּלֶךְ מֵאֵת אֱלִישָׁע
וַיָּבֹא אֶל אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אָמַר לְךָ
אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר אָמַר לִי חָיֹה תִחְיֶה:
וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיִּקַּח הַמַּכְבֵּר וַיִּטְבֹּל
בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל פָּנָיו וַיָּמֹת וַיִּמְלֹךְ
חֲזָאֵל תַּחְתָּיו: וּבִשְׁנַת חָמֵשׁ לְיוֹרָם
בֶּן אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט
מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יְהוֹרָם בֶּן
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה: בֶּן שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיָה בְּמַלְכוֹ וּשְׁמֹנֶה
שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַיִם: וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית
אַחְאָב כִּי בַּת אַחְאָב הָיְתָה לוֹ
לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה:
וְלֹא אָבָה יְהוָה לְהַשְׁחִית אֶת יְהוּדָה
לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ
לָתֵת לוֹ נִיר וּלְבָנָיו כָּל הַיָּמִים:
בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד יְהוּדָה
וַיַּמְלִכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ: וַיַּעֲבֹר יוֹרָם
צָעִירָה וְכָל הַרֶּכֶב עִמּוֹ וַיְהִי הוּא
קָם לַיְלָה וַיַּכֶּה אֶת אֱדוֹם הַסֹּבֵיב
אֵלָיו וְאֶת שָׂרֵי הָרֶכֶב וַיָּנָס הָעָם
לְאֹהָלָיו: וַיִּפְשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד
יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אַז תִּפְשַׁע
לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹרָם
וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי

שׂוּם בּוֹשׁ
בָּכָה מָדֻעַ
עָשָׂה רוּעַ
בָּצַר שָׁלַח
בָּחַר
הָרַג רָטַשׁ
הָרָה בָּקַע
אָמַר גָּדַל
בּוֹא
חָיָה
הָיָה לָקַח
כָּבַר טָבַל
פָּרַשׂ פָּנָה
מוּת מָלַךְ
שָׁנָה
עָשָׂה
הָיָה
אִישׁ
שָׁחַת
נָתַן נוּר
יוֹם
מָלַךְ עָבַר
הָיָה
קוּם נָכָה
שׂוּר נוּס
פָּשַׁע
כָּתַב

cū eo: & cōturbatus ē vsq; ad suffusionē vultꝰ. Fleuitq; vir dei. Cui azahel ait. Quare dominus meus flet? At ille dixit. Quia scio que facturus sis filiis israel mala. Ciuitates eorum munitas igne succendes: & iuuenes eorum interficies gladio: & puulos eorū elides: & pregnātes diuides. Dixitq; azahel. Quid ei sum seruus tuus canis: vt faciam rē istā magnā? Et ait heliseus. Ostendit mihi dominus te regē syrie fore. Qui cū recessisset ab heliseo: vēit ad dn̄m suū. Qui ait ei. Quid tibi dixit heliseus? At ille rn̄dit. Dixit mihi. recipies sanitatē. Cūq; vēisset dies altera: tulit stragulū & ifudit aquā: & expādit sup faciē eiꝰ. Quo mortuo regnauit azahel p eo. Anno quto iorā filii achab regis israel regnauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta duorū annorū erat cū regnare cepisset: & octo annis regnauit in ierusalē. Ambulauitq; in viis regū israel: sicut ambulauerat domus achab. Filia enī achab erat vxor eius. Et fecit quod malū est in conspectu domini. Noluit autem dn̄s disperdere iudam ppter dauid seruū suū sicut promiserat ei. vt daret illi lucernam: & filiis eiꝰ cūctis diebꝰ. In diebus eius recessit edom ne eēt sub iuda & cōstituit sibi regem. Venitq; ioram seyra & oīs exercitꝰ cū eo. Et surrexit nocte pcussitq; idumeos qui eū circūdederāt & prīcipes curruū. Populus aūt fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne eēt sub iuda vsq; ad diem hāc. Tūc recessit & lobna in tpe illo. Reliqua āt sermonū iorā & vniuersa q̄ fecit: nonne hec scripta sūt in libro verborū dierū regum

ante faciem eius: & apposuit corā eo
κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἐθήκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ
munera donec cōfusus eēt. & fleuit homo dei: &
δῶρα ἕως ἠχύνετο. καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ
dixit azael: quare dn̄s meꝰ flet? & dixit: quia scio q̄
εἶπεν ἀζαήλ, τί ὅτι ὁ κ̄ς μου κλαίει; καὶ εἶπεν, ὅτι οἶδα ὅ-
cūq; facturꝰ es filiis isrl̄ mala. tu ciuitates eorū
σα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς ἰσῆλ κακά. σὺ τὰς πόλεις αὐτῶν
munitas succēdes in igne: & electos
τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις ἐν πυρί, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς
eorū interficies in gladio: & puulos eorū alli
αὐτῶν ἀποκτενεῖς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐδα-
des: & pregnātes eorū diuides. & di
φιεῖς, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν διαρρήξεις. καὶ εἶ-
xit azael: quis est seruꝰ tuus canis mortuus: q̄
πεν ἀζαήλ, τίς ἐστιν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων ὁ τεθνηκώς, ὅτι
faciam verbū magnū hoc? & dixit ei eliseus:
ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐλισεαί,
ostēdit mihi dn̄s te regnātē sup syriam. & recessit
ἔδειξέ μοι κ̄ς σὲ βασιλεύοντα ἐπὶ συρίας. καὶ ἀπῆλθεν
azael ab eliseo hoīe dei: & venit ad
ἀζαὴλ ἀπὸ ἐλισεαὶ τοῦ ἀνόου τοῦ θεοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν
dn̄m suū. & dixit ei dn̄s suꝰ: qd dixit tibi eliseus? &
κ̄ν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κ̄ς αὐτοῦ, τί εἶπέν σοι ἐλισεαί; καὶ
ait: dixit mihi: q̄ vita viues. & factū est altera die:
εἶπεν, εἴρηκέ μοι, ὅτι ζωῇ ζήσῃ. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον,
& tulit stragulū & tinxit ipsum aqua: & inie
καὶ ἔλαβε τὸ στρῶμα καὶ ἔβαψεν αὐτὸ ὕδατι, καὶ ἐπέβα-
cit sup faciem eiꝰ & mortuꝰ est: & regna
λεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν, καὶ ἐβασίλευ-
uit azael pro eo. in āno quinto ioram filij a-
σεν ἀζαὴλ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ἔτει πέμπτῳ τοῦ ἰωρὰμ υἱοῦ ἀ-
chaab regis israel regnauit ioram filiꝰ iosa-
χαὰβ βασιλέως ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἰωρὰμ υἱὸς ἰωσα-
phat rex iuda: filiꝰ triginta & duo ānorū erat io
φὰτ βασιλεὺς ἰούδα, υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν ἰω-
ram cū regnaret ipse: & octo ānis regnauit
ρὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν
in hierusalem. & ābulauit in via regū israel
ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων ἰσραὴλ
sicut fecit domꝰ achaab: q̄ filia achaab erat ei
καθὼς ἐποίησεν οἶκος ἀχαάβ, ὅτι θυγάτηρ ἀχαὰβ ἦν αὐ
in vxorē. & fecit malū corā dn̄o.
τῷ εἰς γυναῖκα. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου.
& nō voluit dn̄s corrūpere iudā pp dauid
καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι τὸν ἰούδαν διὰ δαυὶδ
seruū suū: sicut dixit ei vt daret ei lucernā
τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ λύχνον
& filiis eius oībus diebus. in diebus
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. ἐν ταῖς ἡμέραις
eius p̄uaricatꝰ ē edō sub manu iuda. &
αὐτοῦ ἠθέτησεν ἐδὼμ ὑποκάτωθεν χειρὸς ἰούδα. καὶ
regnare fecit sup se regem: & ascēdit ioram in
ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτὸν βασιλέα, καὶ ἀνέβη ἰωρὰμ εἰς
sior ipse & oēs currus eius. & factū ē
σιὼρ αὐτὸς καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο
vt surrexit nocte: & percussit edom q̄ circūdederat ꝑ
ὡς ἀνέστη νυκτὸς, καὶ ἐπάταξε τὸν ἐδὼμ κυκλοῦντα ἐπ'
cum: & pricipes curruū. & fugit
αὐτόν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων. καὶ ἔφυγεν ὁ
ppls in tabnacula sua: & p̄uaricatꝰ ē edom sub
λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, καὶ ἠθέτησεν ἐδὼμ ὑποκά-
manu iuda vsq; ad diem hanc. tūc
τωθεν χειρὸς ἰούδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τό-
p̄uaricatꝰ est lobna in tpe illo. & reli
τε ἠθέτησε λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ τὰ λοι
qua sermonū ioram & oīa q̄cūq; fecit:
πὰ τῶν λόγων ἰωρὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν,
nonne hec scripta sunt in libro verborū
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων
dierū regum
τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων

iuda: ⁊ dormiuit ioram cū patribus suis:
Ἰούδα· καὶ ἐκοιμήθη Ἰωρὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
⁊ sepelitur cū patribus suis in ciuitate dauid:
καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ,
⁊ regnauit ochozias filius eius pro eo. in anno
καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ· ἐν ἔτει
duodecimo ioram filii achaab regis israel
δωδεκάτῳ τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ
regnauit ochozias filius ioram regis iuda: filius
G ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα, υἱὸς
viginti ⁊ duo anor erat ochozias filius ioram cū regna
εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἦν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ ἐν τῷ βασιλεύ
ret ipse. ⁊ regnauit anno in hierusalem: ⁊
ειν αὐτόν· καὶ ἐβασίλευσεν ἐνιαυτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
nomē matris eī gotholia filia amri regis
ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γοθολία θυγάτηρ Ἀμρὶ βασιλέως
israel. ⁊ abiit in via dom achaab: ⁊ fecit
Ἰσραήλ· καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐποίησε
malū coꝝ dño: sicut domus achaab: q; ge
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καθὼς ὁ οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι γαμ
ner domus achaab erat. ⁊ abiit ochozias cū io
βρὸς οἴκου Ἀχαάβ ἦσαν· καὶ ἐπορεύθη Ὀχοζίας μετὰ Ἰω
ram filio achaab in preliū cōtra azael regē syrie
ρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας
in ramath galaad. ⁊ pcusserūt syri ioram.
εἰς Ῥαμὰθ Γαλαάδ· καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ·
⁊ reuersus est rex ioram vt curaretur in iez
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζ
rael ꝛc plagis q̄s pcusserūt eū syri in
ραὴλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν
ramath galaad: cū pugnaret ipse cū azael re
Ῥαμὰθ Γαλαάδ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασι
ge syrie. ⁊ ochozias filius ioram rex iuda ꝛc
λέως Συρίας· καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα κα
scendit vt videret ioram filiū achaab in iezrael: q; egro
τέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζραὴλ, ὅτι ἐκά-
tabat ipse.
κητο αὐτός.

Ca. 9.

HELISEUS ꝓpheta vocauit vnū filioꝝ
Καὶ ἐκάλεσε ὁ προφήτης Ἐλισαιὲ ἕνα τῶν υἱῶν
A ꝓphetaꝝ: ⁊ dixit ei: accinge lūbos tuos:
τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ζῶσαι τὰ ὀσφύς σου,
⁊ tolle lēticulā olei q̄ in manu tua:
καὶ λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τοῦτο ἐν τῇ χειρί σου,
⁊ vade in ramath galaad: ⁊ ingredieris ⁊
καὶ πορεύθητι εἰς Ῥαμὰθ Γαλαάδ, καὶ εἰσελεύσῃ καὶ
videbis ibi ieu filiū iosaphat filij namessi: ⁊ ingredie
ὄψει ἐκεῖ Ἰηοῦ υἱὸν Ἰωσαφὰτ υἱοῦ Ναμεσσί, καὶ εἰσελεύ
ris ⁊ suscitabis eū de medio fratrū suoꝝ:
σῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ,
⁊ introduces eū in cubiculū de cubiculo: ⁊ accipies
καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμεῖον ἐκ ταμείου, καὶ λήψῃ
lēticulā olei: ⁊ fundes sup caput
τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
eius. ⁊ dices: hec dicit dñs: vnxi te in re
αὐτοῦ· καὶ ἐρεῖς, τάδε λέγει κύριος, κέχρικά σε εἰς βα
gem sup israel. ⁊ aperies hostiū ⁊ fugies
σιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν καὶ φεύξῃ
⁊ nō subsistes. ⁊ abiit puer pro
καὶ οὐχ ὑποστήσῃς· καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προ
pheta in ramath galaad: ⁊ ingressus ē. ⁊ ecce
φήτης εἰς Ῥαμὰθ Γαλαάδ, καὶ εἰσῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ
principes exercitus sedebāt. ⁊ dixit: verbū mihi
ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο· καὶ εἶπεν, λόγος μοι
ad te princeps. ⁊ dixit ieu: ad quem ex
πρὸς σέ ὁ ἄρχων· καὶ εἶπεν Ἰηού, πρὸς τίνα ἐξ
oibus nobis: ⁊ dixit: ad te princeps. ⁊
B πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπεν, πρὸς σέ ὁ ἄρχων· καὶ
surrexit ⁊ ingressus ē in domū: ⁊ effudit
ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ
oleum sup caput eius.
ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

[a]iuda. [z]Et dormiuit [y]ioram [x]cum [w]patribus suis:
[v]sepultusq; ē [u]cū eis [t]in ciuitate dauid: [s]& regnauit [r]ochozias [q]filius eius
[p]pro eo. [o]Anno [n]duodecimo [m]ioram [l]filii [k]achab
[j]regis ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[i]israel [h]regnauit [g]ochozias [f]filius [e]ioram ꝏꝏꝏꝏꝏ
[d]regis [c]iude. [b]Vigiti [a]duorum ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[z]annorū erat [y]ochozias
[x]cū regnare cepisset: [w]& [v]vno [u]āno [t]regnauit [s]in ie
rusalē. [r]Nomē [q]mris eius
[p]athalia [o]filia [n]amri [m]regis
[l]israel. [k]& ambulauit [j]i vi
is [i]domus [h]achab: [g]& fe
cit [f]qđ malū ē [e]corā [d]dño
[c]sicut dom? [b]achab. [a]Ge
ner [z]enim [y]domus [x]achab
[w]fuit. [v]Abiit quoq; [u]cum
[t]ioram [s]filio [r]achab ꝏꝏꝏ
[q]ad preliandum [p]cōtra [o]a
zahel [n]regem [m]syrie ꝏꝏꝏ
[l]i ramoth [k]galaad: [j]& vul
nerauerunt [i]syri ꝏꝏꝏꝏꝏ
[h]ioram. Q ui [g]reuersus ē
[f]vt curaretur ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[e]iezrahel: [d]quia [c]vulne
rauerunt eum ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[b]syri [a]in ramoth [z]plīantē
[y]contra [x]azahel ꝏꝏꝏꝏꝏ
[w]regē [v]syrie. [u]Porro ocho
zias [t]filius [s]ioram ꝏꝏꝏꝏ
[r]rex [q]iuda [p]descendit [o]in
uisere [n]ioram ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[m]filiū [l]achab [k]in iezrahel:
[j]quia [i]egrotabat ibi. 9.
Eliseus ãt [h]pphetes
[g]vocauit ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
[f]vnū [e]de filiis [d]propheta
rum: [c]& ait [b]illi. ꝏꝏꝏꝏ
[a]Accige [z]lūbos tuos: [y]& tolle [x]lenticulā [w]olei [v]hāc [u]in manu tua: [t]& vade i [s]ramoth [r]galaad. [q]Cūq; veneris [p]illuc: [o]videbis [n]ie hu [m]filium [l]iosaphat [k]filii [j]nāsi. [i]Et ingressus [h]suscitabis eum [g]de medio [f]fratrū suorū: [e]& introduces [d]in iterius [c]cubiculū: [b]te nēsq; [a]lenticulā [z]olei [y]fūdes [x]sup [w]caput eius: [v]& dices. [u]Hec [t]dicit [s]dñs.
[r]Vnxi te [q]regem [p]super [o]israel. [n]Aperiesq; [m]ostiū [l]& fugies: [k]& non ibi ꝏꝏ [j]subsistes. [i]Abiit ergo [h]a dolescēs [g]puer [f]pphete ī [e]ramoth [d]galaad: [c]& ingressus ē illuc. [b]Ecce aūt [a]pricipes [z]exercit [y]sedebāt. [x]Et ait. [w]Verbū [v]mihi [u]ad te o [t]priceps. [s]Dixitq; [r]Iehu. [q]Ad [p]quem [o]exoibus nobis? [n]At ille [m]dixit. [l]Ad te o [k]priceps. [j]Et surrexit: [i]& ingressus est [h]cubiculū. [g]At ille [f]fudit [e]oleū [d]sup [c]caput ei?.

יְהוּדָה וַיִּשְׁכַּב יוֹרָם עִם אֲבֹתָיו
וַיִּקָּבֵר עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ
אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן אַחְאָב מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אֲחַזְיָהוּ בֶן יְהוֹרָם
מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
שָׁנָה אֲחַזְיָהוּ בְּמָלְכוֹ וְשָׁנָה אַחַת
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲתַלְיָהוּ
בַּת עָמְרִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ
בֵּית אַחְאָב וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
כְּבֵית אַחְאָב כִּי חֲתַן בֵּית אַחְאָב
הוּא׃ וַיֵּלֶךְ אֶת יוֹרָם בֶּן אַחְאָב
לַמִּלְחָמָה עִם חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם
בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיַּכּוּ אֲרַמִּים אֶת
יוֹרָם׃ וַיָּשָׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא
בְיִזְרְעֶאל מִן הַמַּכִּים אֲשֶׁר יַכֻּהוּ
אֲרַמִּים בָּרָמָתָם בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת חֲזָהאֵל
מֶלֶךְ אֲרָם וַאֲחַזְיָהוּ בֶן יְהוֹרָם
מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לִרְאוֹת אֶת יוֹרָם
בֶּן אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל כִּי חֹלֶה הוּא׃
וֶאֱלִישָׁע הַנָּבִיא קָרָא
לְאֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים וַיֹּאמֶר לוֹ
חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח בְּקֻקַת הַשֶּׁמֶן הַזֶּה
בְּיָדֶךָ וְלֵךְ רָמֹת גִּלְעָד׃ וּבָאתָ שָׁמָּה
וּרְאֵה שָׁם יֵהוּא בֶן יְהוֹשָׁפָט בֶּן
נִמְשִׁי וּבָאתָ וְהַקֵּמֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶחָיו
וְהֵבֵאתָ אֹתוֹ חֶדֶר בָּחֳדָר׃ וְלָקַחְתָּ
בַּקְבֻּק הַשֶּׁמֶן וְיָצַקְתָּ עַל רֹאשׁוֹ וְאָמַרְתָּ
כֹּה אָמַר יְהוָה מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ אֶל
יִשְׂרָאֵל וּפָתַחְתָּ הַדֶּלֶת וְנַסְתָּה וְלֹא
תְחַכֶּה׃ וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר הַנַּעַר הַנָּבִיא
רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיָּבֹא וְהִנֵּה שָׂרֵי
הַחַיִל יֹשְׁבִים וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי
אֵלֶיךָ הַשָּׂר וַיֹּאמֶר יֵהוּא אֶל מִי
מִכֻּלָּנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ הַשָּׂר׃ וַיָּקָם
וַיָּבֹא הַבַּיְתָה וַיִּצֹק הַשֶּׁמֶן אֶל רֹאשׁוֹ

ff

וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ אֶל עַם
יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל וְהִכִּיתָה אֶת בֵּית עָבָה
אַחְאָב אֲדֹנֶיךָ וְנִקַּמְתִּי דְמֵי עֲבָדַי
הַנְּבִיאִים וְדִמֵי כָּל עַבְדֵי יְהוָה
מִיַּד אִיזֶבֶל וְאָבַד כָּל בֵּית אַחְאָב
וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר עָבָת שָׁתַן
וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וְנָתַתִּי אֶת עָצַר עָזָב
בֵּית אַחְאָב כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן נְבָט נָתָן
וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶּן אֲחִיָּה וְאֶת אִיזֶבֶל
יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים בְּחֶלְקַת יִזְרְעֶאל אֵכַל
וְאֵין קֹבֵר וַיִּפְתַּח הַדֶּלֶת וַיָּנָס פָּתַח נוס
וְיֵהוּא יָצָא אֶל עַבְדֵי אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר
לוֹ הֲשָׁלוֹם מַדּוּעַ בָּא הַמְשֻׁגָּע הַזֶּה שָׁלַם שָׁגַע
אֲלֵיכֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם יְדַעְתֶּם שִׂיחַ שׂוּחַ
אֶת הָאִישׁ וְאֶת שִׂיחוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁקֶר נֶגַד
נַגֵּד נָא לָנוּ וַיֹּאמֶר כָּזֹאת וְכָזֹאת אָמַר אֵלַי לֵאמֹר כֹּה
אָמַר יְהוָה מָשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ אֶל
יִשְׂרָאֵל וּמָהַרְתֶּם וַיִּקְחוּ אִישׁ בִּגְדוֹ מָהַר לָקַח
וַיָּשִׂימוּ תַּחְתָּיו אֶל גֶּרֶם הַמַּעֲלוֹת
וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ מָלַךְ תָּקַע שָׁפָר
יֵהוּא וַיִּתְקַשֶּׁר יֵהוּא בֶּן יְהוֹשָׁפָט קָשַׁר
בֶּן נִמְשִׁי אֶל יוֹרָם וְיוֹרָם הָיָה
שֹׁמֵר בְּרָמֹת גִּלְעָד הוּא וְכָל יִשְׂרָאֵל
מִפְּנֵי חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיָּשָׁב
יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא בְּיִזְרְעֶאל רָפָא
מִן הַמַּכִּים אֲשֶׁר יַכֻּהוּ אֲרַמִּים נָכָה
בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם לָחַם
וַיֹּאמֶר יֵהוּא אִם יֵשׁ נַפְשְׁכֶם אַל אָמַר
יֵצֵא פָלִיט מִן הָעִיר לָלֶכֶת לְהַגִּיד פָּלַט יָלַל
בְּיִזְרְעֶאל וַיִּרְכַּב יֵהוּא וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה רָכַב
כִּי יוֹרָם שֹׁכֵב שָׁמָּה וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ
יְהוּדָה יָרַד לִרְאוֹת אֶת יוֹרָם רָאָה
וְהַצֹּפֶה עֹמֵד עַל הַמִּגְדָּל בְּיִזְרְעֶאל נָצַל
וַיַּרְא אֶת שְׁפְעַת יֵהוּא בְּבֹאוֹ בָּא

[a]Et ait.[b]Hec[c]dicit[d]dominus [e]deus ..... [f]israel.[g] Vnxi te[h]regē [i]super[k]populum ..... [l]domini[m]israel:[n]& percuties[o]domum ..... [p]achab[q]dñi tui.[r] Et vlciscar[s]sanguinē[t]seruorum meorū[u]pphetarū:[v]& sāguinē[w]oim[x]seruorū[y]dñi [z]de manu[aa]iezabel:[bb]pdāqꝫ[cc]oēm[dd]domū [ee]achab. [ff]Et interficiā[gg] de domo [hh]achab[ii]mingentē[kk]ad parietem[ll]& clausum[mm]& nouissimū[nn]in israel.[oo] Et dabo[pp]domū[qq]achab[rr]sicut domū[ss]hieroboā[tt]filii[uu]nabath:[vv]& sicut domū[ww]basa[xx]filii[yy]achia. [zz] Iezabel [aaa]quoqꝫ[bbb]comedēt[ccc] cāes[ddd]in agro[eee]iezrahel:..... [fff]nec erit[ggg] q sepeliat eam. [hhh]Apuitqꝫ[iii]ostiū[jjj]& fugit. [kkk]Iehu aūt[lll]egressus ē[mmm]ad [nnn]seruos[ooo]dñi sui:[ppp] q[qqq]dixerūt[rrr]ei.[sss]Recte ne sūt oīa? [ttt]Quid[uuu]venit[vvv]insan?[www]iste [xxx]ad te?Qui[yyy]ait[zzz]eis. [aaaa]Nostis ..... [bbbb]hoiem:[cccc]& quid locutus sit.[dddd]At illi[eeee]respōderunt. [ffff]Falsū est:sed magis[gggg]narra[hhhh]nobis.Qui[iiii]ait eis. [jjjj]Hec[kkkk]& hec[llll] locutus est [mmmm]mihi.Et[nnnn]ait.[oooo]Hec ..... [pppp]dicit[qqqq]dominus. [rrrr] Vnxi te [ssss]regem[tttt]super ..... [uuuu]israel. [vvvv]Festinauerūt itaqꝫ:[wwww]& [xxxx]vnusquisqꝫ[yyyy]tollēs [zzzz]palliū suū[aaaaa]posuerūt[bbbbb]sub pedibus ei[ccccc]in[ddddd]similitudinē[eeeee]tribunalis:[fffff] & cecinerūt[ggggg]tuba[hhhhh]atqꝫ dixerūt. [iiiii]Regnauit[jjjjj]iehu.[kkkkk]Cōiurauit ergo[lllll]iehu[mmmmm]filius[nnnnn]iosaphat[ooooo]filii[ppppp]nāsi[qqqqq]contra [rrrrr]ioram.[sssss]Porro ioram .. [ttttt]obsederat[uuuuu]ramoth[vvvvv]galaad:[wwwww]ipse[xxxxx]& ois[yyyyy]israel .. [zzzzz]cōtra[aaaaaa]azahel[bbbbbb]regem[cccccc]syrie:[dddddd]& reuersus fuerat [eeeeee]vt curaretur [ffffff]iezrahel ..... [gggggg]propter[hhhhhh]vulnera:[iiiiii]quia [jjjjjj]percusserant eum[kkkkkk] syri [llllll]preliantem[mmmmmm]contra[nnnnnn]azahel[oooooo]regem[pppppp]syrie. ..... [qqqqqq]Dixitqꝫ[rrrrrr]iehu.[ssssss]Si[tttttt]placet [uuuuuu]vobis[vvvvvv]nemo ..... [wwwwww]egrediatur[xxxxxx]pfugus[yyyyyy]de [zzzzzz]ciuitate[aaaaaaa]ne vadat &[bbbbbbb]nūciet[ccccccc]in iezrahel.[ddddddd]Et ascēdit[eeeeeee]& pfectus ē[fffffff]in iezrahel.[ggggggg]Iorā[hhhhhhh]ei[iiiiiii]egrotabat[jjjjjjj]ibi:[kkkkkkk]& ochozias[lllllll]rex .... [mmmmmmm]Iuda[nnnnnnn]descenderat[ooooooo]ad visitādū[ppppppp]iorā. Igitur ..... [qqqqqqq]speculator[rrrrrrr] q stabat[sssssss] super[ttttttt]turrim[uuuuuuu]iezrahel.... [vvvvvvv]vidit[wwwwwww]globum[xxxxxxx]iehu[yyyyyyy]venientis.....

τ ait ei: hec dicit dñs deus israel: vnxi te in regem sup ppm dñi sup israel: τ destruco domū achaab dñi tui ἀκαὶ Εἶπεν αὐτῷ, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραὴλ, κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ τὸν λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ: τ καταστρέψεις τὸν οἶκον ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ex facie mea: τ vlciscerio sāguinē seruorū meorū pphetarū: τ sāguinē oīum seruorū dñi de manu iezabel τ de manu oīs domus achaab: τ destruco achaab mingētē ad parietē: τ clausum τ derelictum in israel. τ dabo domū achaab sicut domū hieroboam filij nabat: τ sicut domū basa filij achia. τ iezabel comedēt canes in parte agri iezrahel: τ nō erit q sepeliat. τ aguit hostiū τ fugit. τ ieu egressus ē ad seruos dñi sui: τ dixerūt ei: pax? τ dixit eis: pax. quid ingressus ē insanus iste ad te? τ ait ad eos: vos nostis virū τ garrulitatē eius. τ dixerūt: iniusti: sed nuncia nobis. τ ait eis: sic τ sic locutus ē ad me dicēs: hec dicit dñs: vnxi te in regem sup ppm meū israel. τ audietes festinauerūt τ accepit vir vestē suā τ posuerūt sub ieu sup ascēsum graduum. τ cecinerūt in cornu: τ dixerūt: regnauit ieu. τ cōuersus est ieu filius iosaphat filij namessi cōtra ioram. τ ioram custodiebat ramath galaad ipse τ oīs israel a facie azael regis syrie. τ reuersus fuit rex ioram vt curaretur in iezrael a vulneribus quib⁹ percusserāt eū syri quū preliabat ipse cū azahel rege syrie. τ dixit ieu si habetis aiam vrām mecum: nō egrediatur fugiens de ciuitate vt vadat τ nunciet in iezrael. τ ascēdit ieu τ profectus ē in iezrael: quia ioram curabatur in iezrael. τ ochozias rex iuda descēdit aduisitādū ioram. τ speculator stabat sup turrim in iezrael τ vidit globum ieu venientis. καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραήλ· ἐγὼ ἔχρισά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραήλ· καὶ πατάξεις τὸν οἶκον ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου· καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων τοῦ θεοῦ ἐκ χειρὸς ἰεζάβελ καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου achaab: τ destruco achaab mingētē ad parietē: τ clausum τ derelictum in israel. τ dabo domū achaab sicut domū hieroboam filij nabat: τ sicut domū basa filij achia. τ iezabel comedēt canes in parte agri iezrahel: τ nō erit q sepeliat. τ aguit hostiū τ fugit. τ ieu egressus ē ad seruos dñi sui: τ dixerūt ei: pax? τ dixit eis: pax. quid ingressus ē insanus iste ad te? τ ait ad eos: vos nostis virū τ garrulitatē eius. τ dixerūt: iniusti: sed nuncia nobis. τ ait eis: sic τ sic locutus ē ad me dicēs: hec dicit dñs: vnxi te in regem sup ppm meū israel. τ audietes festinauerūt τ acceperūt vir vestē suā τ posuerūt sub ieu sup ascēsum graduum. τ cecinerūt in cornu: τ dixerūt: regnauit ieu. τ cōuersus est ieu filius iosaphat filij namessi cōtra ioram. τ ioram custodiebat ramath galaad ipse τ oīs israel a facie azael regis syrie. τ reuersus fuit rex ioram vt curaretur in iezrael a vulneribus quib⁹ percusserāt eū syri quū preliabat ipse cū azahel rege syrie. τ dixit ieu si habetis aiam vrām mecum: nō egrediatur fugiens de ciuitate vt vadat τ nunciet in iezrael. τ ascēdit ieu τ profectus ē in iezrael: quia ioram curabatur in iezrael. τ ochozias rex iuda descēdit aduisitādū ioram. τ speculator stabat sup turrim in iezrael τ vidit globum ieu venientis.

3.Reg. 21.f.τ ifra.eo

C

D

E

τ dixit: turbam ego video. τ dixit ioram: accipite
καὶ εἶπεν, ὄχλον ἐγὼ ὁρῶ· καὶ εἶπεν Ἰωράμ, λάβετε
ascensorē equi: τ mittite in occursum eo
ἐπιβάτην ἵππου, καὶ ἀποστίλατε εἰς ἀπάντησιν αὐ-
rum: τ dicat: si par. τ abiit ascēsor
τῶν, καὶ ἐπάτω, εἰ εἰρήνη· καὶ ἐπορεύθη ὁ ἐπιβάτης
equi in occursum eius. τ dixit: hec vi
τοῦ ἵππου εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, τάδε λέ
cit rex: si par. τ dixit ieu: qd tibi τ pa-
γει ὁ βασιλεύς, εἰ εἰρήνη· καὶ εἶπεν Ἰού, τί σοι καὶ εἰρή
ci? reuertere in posteriora mea. τ nunciauit spe-
νη; ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω μου· καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκο-
culator: dicēs: venit nunci⁹ vsq; ad eos τ nō reuersus ē.
πὸς λέγων, ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀπέστρεψε.
τ misit ascēsorē equi scām τ venit vsq; ad
καὶ ἀπέστειλεν ἀναβάτην ἵππου δεύτερον καὶ ἦλθεν ἕως
eos. τ ait: hec dicit rex: si par. τ
αὐτῶν· καὶ εἶπεν, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, εἰ εἰρήνη· καὶ
dixit ieu: qd tibi τ paci? reuertere in posteriora mea.
εἶπεν Ἰού, τί σοι καὶ εἰρήνη; ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω μου.
τ nunciauit speculator: dicēs: venit τ ille vsq; ad e-
καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων, ἦλθεν καὶ οὗτος ἕως αὐ
os τ nō reuersus ē. τ incessus q̄si incessus ieu filij
τῶν καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν· καὶ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀγωγὴ Ἰοὺ υἱοῦ
namessi: quia incedebat. τ ait ioza: iungi
E ναμεσσί, διότι ἐν παραλλαγῇ ἔρχεται· καὶ εἶπεν Ἰωράμ, ζεύξα-
te currus. τ iuxerūt. τ egressus ē ioram rex
τε ἅρματα· καὶ ἔζευξαν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ βασιλεὺς
israel τ ochozias rex iuda: vir in cur-
Ἰσραὴλ καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρμα-
ru suo in occursum ieu. τ inuenerūt eū in par
τι αὐτοῦ εἰς ἀπάντησιν Ἰού· καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ με-
te nabuth izraelite. τ factū est vt vidit io
ρίδι ναβουθ τοῦ Ἰσραελίτου· καὶ ἐθεάσατο ὡς εἶδεν Ἰω-
ram ieu: τ dixit: si pax ieu? τ dixit ieu: qd
ρὰμ τὸν Ἰού, καὶ εἶπεν, εἰ εἰρήνη Ἰού; καὶ εἶπεν Ἰού, τί
tibi τ paci? fornicationes iezabel matris tue τ
σοι καὶ εἰρήνη; αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβηλ τῆς μητρός σου καὶ
veneficia eius multa. τ cōuertit ioram
τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ
manus suas vt fugeret. τ dixit ad ochoziā:
τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν· καὶ εἶπεν πρὸς Ὀχοζίαν,
dolus ochozia. τ ieu impleuit manus suas in
δόλος Ὀχοζία· καὶ Ἰοὺ ἐπλήρωσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν
arcu: τ percussit ioram inter bra
τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν Ἰωρὰμ ἀναμέσον τῶν βρα-
chia ei⁹: τ egressa est sagitta per cor: e-
χίων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐ-
tus: τ icuruauit se sup genua sua. τ dixit ieu
τοῦ, καὶ ἐκάμφθη ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Ἰοὺ
ad badecar tristaū suū: tolle τ proiice e-
πρὸς Βαδεκὰρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ, ἆρον καὶ ῥῖψον αὐ
um in parte agri nabuth izraelite:
τὸν ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ ναβουθ τοῦ Ἰσραελίτου,
quia memini ego: qñ ego τ tu ascendentes
F διότι μέμνημαι ἐγώ, ὅτι ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες
sup currū post achab patrē eius:
4 .Reg ἐπὶ ζεύγους ὄπισω Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
11.f. τ dñs cepit super eū assūptionē hāc dicēs:
καὶ κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο λέγων,
si qdē sanguinē naboth τ sanguinē filioꝝ
εἰ μὴν τὰ αἵματα ναβουθ καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν
eius vidi hesterna ait dñs: τ reddam
αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς φησὶ κύριος, καὶ ἀνταποδώσω
tibi in parte hac ait dñs. τ nūc
σοι ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ λέγει κύριος· καὶ νῦν
tollite τ proiicite eū in parte iuxta ver
ἄρατε καὶ ῥίψατε αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆ-
bum dñi. τ ochozias rex iuda vidit
μα κυρίου· καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδεν
τ fugit viam domus horti.
καὶ ἔφυγεν ὁδὸν βαιθγάν· ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

"Et ait. 'Video 'ego 'glo
bum. 'Dixitq; ∞∞∞∞∞∞∞∞
'iotā. 'Tolle 'currum: '&
mitte 'i occursum eorū:
'& dicat vadēs. 'Rectene
sunt oia? 'Abiit ergo 'qui
ascēderat 'currum 'in oc
cursum eius: "& ait. 'Hec
'dicit 'rex. 'Pacata sunt
omnia? 'Dixitq; 'iehu.
"Quid 'tibi' & paci? 'Trā
si & 'seq̄re me. 'Nūciauit
quoq; 'speculator 'dicēs
'Venit 'nūcius 'ad 'eos:
'& nō 'reuertitur. 'Misit
ēt 'currū 'equorū 'scām.
'Venitq; 'ad eos: 'o & ait.
'Hec 'dicit 'rex. Nūquid
'pax est? 'Et ait 'iehu. ∞∞
'Quid 'tibi' & paci? 'Trā
si & 'seq̄re me. 'Nūciauit
aūt 'speculator: 'dicens.
'Venit 'vsq; 'ad eos: '&
nō 'reuertitur. Est autē
'incessus 'q̄si incessus 'ie
hu 'filii 'namsi. 'Precep
'ei 'graditur. 'Et ait 'iorā.
'Iūgite currū. 'Iūxerūt
q; 'currū eius. 'Et egres-
sus est 'iorā 'rex 'israel: ∞
'& ochozias 'rex 'iuda:
'siguli 'in curribus suis.
'Egressiq; sūt 'in occur
sum 'iehu: '& inuenerūt
eū 'in agro 'naboth 'iez-
rahelite. 'Cunq; vidisset
'iorā 'iehu: 'dixit. 'Pax ē
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
'iehu? 'At ille 'respōdit.
'Quie 'pax? 'Adhuc 'for-
nicatiōes 'iezabel 'ma-
tris tue 'o & veneficia ei⁹
'multa vigēt. 'Cōuertit
aūt 'iorā 'manū suam: '&
fugiens 'ait 'ad 'ochoziā.
'Insidie 'ochozia. 'Por-
ro iehu 'tetēdit 'arcum
'manu: '& pcussit 'iorā 'i
ter 'scapulas: '& egressa ē
'sagitta 'p cor eius: statī
q; 'corruit 'in curru suo.
'Dixitq; iehu 'ad 'bada-
cher 'ducē. 'Tolle 'proii-
ce eū 'in 'agro 'nabot ∞∞
'iezrahelite. 'Memini 'ei
qñ 'ego' & tu ∞∞∞∞∞∞∞∞
'sedentes in 'curru 'seq̄-
bamur 'achab ∞∞∞∞∞∞∞∞
'patrem huius: q; 'domi
nus 'onus 'hoc ° leuaue-
rit 'sup eū dicēs. 'Si 'non
'pro 'sanguine 'naboth
'& p 'sanguine 'filiorū e
ius q; 'vidi 'heri: 'ait 'dñs:
'reddā 'tibi 'in agro 'isto
'dicit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞: ∞∞∞∞∞∞∞
'dominus. ° Nunc ergo
'tolle & 'proiice eū 'in a-
gro 'iuxta verbū 'dñi. 'o
chozias autem 'rex 'iuda
'videns hoc: 'fugit per
'viam 'domus 'horti: ∞∞

וַיֹּאמֶר שְׁפִשֵׁת אֲנִי רֹאֶה וַיֹּאמֶר
יְהוֹרָם קַח רַכָּב וּשְׁלַח לִקְרָאתָם
וְיֹאמַר הֲשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר מָה לְךָ הֲשָׁלוֹם רְכַב
לִקְרָאתִי וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ
הֲשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר יֵהוּא מַה לְךָ
וְלִשְׁלוֹם סֹב אֲחֹרָי וַיַּגֶּד הַצֹּפֶה
לֵאמֹר בָּא הַמַּלְאָךְ עַד הֵם וְלֹא שָׁב
וַיִּשְׁלַח רֹכֵב סוּס שֵׁנִי וַיָּבֹא אֲלֵהֶם
וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם
וַיֹּאמֶר יֵהוּא מַה לְךָ וְלִשְׁלוֹם סֹב
אֲחֹרָי וַיַּגֶּד הַצֹּפֶה לֵאמֹר בָּא
עַד אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁב וְהִמְהֵנּ כְּמִנְהַג
יֵהוּא בֶן נִמְשִׁי כִּי בְשִׁגָּעוֹן יִנְהָג
וַיֹּאמֶר יְהוֹרָם אֱסֹר וַיֶּאְסֹר רִכְבּוֹ
וַיֵּצֵא יְהוֹרָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַאֲחַזְיָהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה אִישׁ בְּרִכְבּוֹ וַיֵּצְאוּ
לִקְרַאת יֵהוּא וַיִּמְצָאֵהוּ בְּחֶלְקַת
נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַיְהִי כִּרְאוֹת
יְהוֹרָם אֶת יֵהוּא וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם
יֵהוּא וַיֹּאמֶר מֶה הַשָּׁלוֹם עַד זְנוּנֵי
אִיזֶבֶל אִמֶּךָ וּכְשָׁפֶיהָ הָרַבִּים
וַיַּהֲפֹךְ יְהוֹרָם יָדָיו וַיָּנָס וַיֹּאמֶר אֶל
אֲחַזְיָהוּ מִרְמָה אֲחַזְיָהוּ וַיהוּא מִלֵּא
יָדוֹ בַּקֶּשֶׁת וַיֵּךְ אֶת יְהוֹרָם בֵּין זְרֹעָיו
וַיֵּצֵא הַחֵצִי מִלִּבּוֹ וַיִּכְרַע בְּרִכְבּוֹ
וַיֹּאמֶר אֶל בִּדְקַר שָׁלִשָׁה שָׂא
הַשְׁלִכֵהוּ בְּחֶלְקַת שְׂדֵה נָבוֹת
הַיִּזְרְעֵאלִי כִּי זָכוֹר אֲנִי וְאַתָּה
אֵת רֹכְבִים צְמָדִים אַחֲרֵי אַחְאָב
אָבִיו וַיהוָה נָשָׂא עָלָיו אֶת הַמַּשָּׂא
הַזֶּה אִם לֹא אֶת דְּמֵי נָבוֹת וְאֶת
דְּמֵי בָנָיו רָאִיתִי אֶמֶשׁ נְאֻם יְהוָה
וְשִׁלַּמְתִּי לְךָ בַּחֶלְקָה הַזֹּאת נְאֻם
יְהוָה וְעַתָּה שָׂא הַשְׁלִכֵהוּ בַּחֶלְקַת
כִּדְבַר יְהוָה וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ
יְהוּדָה רָאָה וַיָּנָס דֶּרֶךְ בֵּית הַגָּן

וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו יֵהוּא וַיֹּאמֶר גַּם
אֹתוֹ בַּמֶּרְכָּבָה בְּמַעֲלֵה
גּוּר אֲשֶׁר אֵת יִבְלְעָם וַיָּנָס מְנַדּוֹ
וַיָּמָת שָׁם וַיִּרְכְּבוּ אֹתוֹ עַבְדָּיו
יְרוּשָׁלַ‍ִם וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּקִבְרָתוֹ
עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וּבְשָׁנַת אַחַת
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן אַחְאָב מָלַךְ
אֲחַזְיָה עַל יְהוּדָה וַיָּבוֹא יֵהוּא
יִזְרְעֶאלָה וְאִיזֶבֶל עָמְעָה וַתָּשֶׂם
בַּפּוּךְ עֵינֶיהָ וַתֵּיטֶב אֶת רֹאשָׁהּ
וַתַּשְׁקֵף בְּעַד הַחַלּוֹן וַיְהִי בָּא
בַּשַּׁעַר וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם זִמְרִי הֹרֵג
אֲדֹנָיו וַיִּשָּׂא פָּנָיו אֶל הַחַלּוֹן
וַיֹּאמֶר מִי אִתִּי מִי וַיַּשְׁקִיפוּ אֵלָיו
שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה סָרִיסִים וַיֹּאמֶר
שִׁמְטֻהָ וַיִּשְׁמְטוּהָ וַיִּזֶּה מִדָּמָהּ אֶל
הַקִּיר וְאֶל הַסּוּסִים וַיִּרְמְסֶהָ וַיָּבֹא
וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיֹּאמֶר פִּקְדוּ נָא אֶת
הָאֲרוּרָה הַזֹּאת וְקִבְרוּהָ כִּי בַת מֶלֶךְ
הִיא וַיֵּלְכוּ לְקָבְרָהּ וְלֹא מָצְאוּ בָהּ
כִּי אִם הַגֻּלְגֹּלֶת וְהָרַגְלַיִם וְכַפּוֹת
הַיָּדָיִם וַיָּשֻׁבוּ וַיַּגִּידוּ לוֹ וַיֹּאמֶר דְּבַר
יְהוָה הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עַבְדּוֹ
אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר בְּחֶלְקַת
יִזְרְעֶאלָה יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים אֶת בְּשַׂר
אִיזֶבֶל וְהָיְתָה נִבְלַת אִיזֶבֶל כְּדֹמֶן עַל
פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּחֶלְקַת יִזְרְעֶאל אֲשֶׁר
לֹא יֹאמְרוּ זֹאת אִיזֶבֶל׃

Cap.x.

וּלְאַחְאָב שִׁבְעִים בָּנִים
בְּנֵי שֹׁמְרוֹן וַיִּכְתֹּב יֵהוּא סְפָרִים
וַיִּשְׁלַח שֹׁמְרוֹן אֶל שָׂרֵי יִזְרְעֶאל
הַזְּקֵנִים וְאֶל הָאֹמְנִים אַחְאָב
לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה
אֲלֵיכֶם וְאִתְּכֶם בְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם
וְאִתְּכֶם הָרֶכֶב וְהַסּוּסִים וְעִיר
מִבְצָר וְהַנָּשֶׁק וּרְאִיתֶם הַטּוֹב

persecutusq; ē eū iehu:
b& ait. Etiam.ooooooooo
hunc percutite in curru suo. Et percusserunt eū
in ascensu gaber qui ē
iuxta ieblaam. Qui fugit in mageddo: & mortuus est ibi. Et imposuerunt eū serui eius super currū suum & tulerūt in ierusalē: sepelierūtq; in sepulchro cū patrib? suis in ciuitate dauid. Lāno vndecimo ioram filii achab regis israel: regnauit ochozias super iudā: venitq; iehu iezrahel. Porro iezabel introitu eius audito depixit oculos suos stibio & ornauit caput suū & respexit per fenestrā ingrediente iehu per portā & ait. Nunqd pax ptē esse zamri qui interfecit dñm suū? Leuauitq; iehu faciē suam ad fenestrā: & ait. Que est ista? Et inclinauerunt se ad eum duo vel tres eunuchi: at ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et precipitauerunt eam: aspersusq; ē sanguine parles & equorū vngule conculcauerūt eā. Cunq; introgressus eēt vt comederet biberet: ait. Ite & videte maledictam illam & sepelite eam: quia filia regis est. Cunq; essent vt sepelirent eam non inuenerūt nisi caluariā & pedes & summas manus. Reuersiq; nunciauerūt ei. Et ait iehu. Sermo domini est quem locutus est per seruū suum beliam tesbitē: dicēs. Inagro iezrahel comedent canes carnes iezabel. Et erūt carnes iezabel sicut stercus sup faciē terre inagro iezrahel: ita vt ptereūtes dicant. Heccine est illa iezabel!

10.

Rant autem achab septuagīta filii in samaria. Scripsit ergo iehu litteras: & misit i samariā ad optimates ciuitatis & ad maiores natu: & ad nutricios achab: dicens. Statim vt acceperitis litteras has qui habetis filios dñi vīr & currus & equos & ciuitates firmas & arma eligite meliorē

τ persecut est ieu post eum. τ ait: etiam ip
καὶ κατεδίωξεν Ἰοὺ ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, καί γε αὐ
sum percutite eum in curru eñtē in ascē
τὸν πατάξατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἅρματι· ὅτα ἐν τῇ ἀναβά
su gur: q̄ est ieblaam. τ fugit ochozias in
σει γουρ, ὅ ἐστιν τοῦ Ἰεβλαάμ· καὶ ἔφυγεν Ὀχοζίας εἰς
mageddo: τ mortuus est ibi. τ attulerūt eū ser
μαγεδδώ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ· καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν οἱ παῖ
ui eius in hierusalē: τ sepelierūt eū cū
δες αὐτοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν
patribus suis in ciuitate dauid: τ in āno vndecimo
πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ
ioram regis israel regnauit ochozias sup iu
Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰού
dan. τ venit ieu in iezrael. τ audiuit iezabel:
δαν. καὶ ἦλθεν Ἰοὺ εἰς Ἰεζραήλ· καὶ ἤκουσεν Ἰεζάβελ,
τ stibio depinxit oculos suos: τ ornauit
καὶ ἐστιβάσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκόσμησεν
caput suū: τ inclinauit se p fenestrā. τ
τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος· καὶ
ieu ingressus est in ciuitatē. τ ipsa dixit: si pax
Ἰοὺ εἰσπορευόμενος ἐν τῇ πόλει· καὶ αὐτὴ εἶπεν, εἰ εἰς
zambri q interfecit dñm suū? τ leuauit ieu
Ζαμβρὶ ὁ φονεὺς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐπῆρεν Ἰοὺ 5.Re
oculos suos ad fenestrā: τ vidit e 16.c.
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐ G
am: τ dixit: quis es tu: descēde ad me. τ incli
τήν, καὶ εἶπεν, τίς εἶ σύ, κατάβηθι πρός με· καὶ ἐξέ
nauerūt se ad eū duo eunuchi eius. τ dixit ieu:
κυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι αὐτῆς· καὶ εἶπεν Ἰού,
precipitate eam: τ piecerūt eā: τ aspersus ē
καταπατήσατε αὐτήν, καὶ ἐξέρριψαν αὐτήν, καὶ ἐραντίσθη
sanguis eius ad parietē τ ad equos:
τὸ αἷμα αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους,
τ cōculcauerūt eā. τ ingressus ē ieu τ comedit
καὶ συνεπάτησαν αὐτήν· καὶ εἰσῆλθεν Ἰοὺ καὶ ἔφαγεν
τ bibit: τ ait: aiaduertite ia maledi
καὶ ἔπιεν, καὶ εἶπεν, ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κεκατηρα
ctam hanc: τ sepelite eā: q filia re
μένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασι
gio est. τ abierūt vt sepelirēt eā: τ nō inuene
λέως ἐστίν· καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εὗρον
in ea nisi caluariā τ pedes τ extrema
ἐν αὐτῇ ἀλλὴ τὸ κρανίον καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰ ἄκρα 5.Reg.
manuū. τ reuersi sunt τ nunciauerūt ei. τ 21.f
τῶν χειρῶν· καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ· καὶ 8.col
ait ieu: verbū dñi est hoc q̄s locut est in manu
εἶπεν Ἰού, ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ
serui sui helie thesbyte dicens: in par
τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἠλίου τοῦ Θεσβίτου λέγων, ἐν τῷ με
te iezrael comedēt canes carnes iezabel.
μέσῳ Ἰεζραὴλ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰεζάβελ.
τ erit mortuū iezabel vt stercus sup faciem
καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ πρόσωπον
agri in parte iezrael: vt nō dicāt: hec iezabel.
τοῦ ἀγροῦ ἐν τῷ μερίδι Ἰεζραήλ, ὥστε μὴ εἰπεῖν, αὕτη Ἰεζάβελ.

achab septuaginta filij in sa
Καὶ τῷ Ἀχααὰβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἦσαν Ca.10.
maria. τ scripsit ieu lras: τ misit in A
μαρίᾳ· καὶ ἔγραψεν Ἰοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Judic.
samariam ad principes ciuitatis τ ad 10.g.
σαμάρειαν πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ πρὸς
matores natu τ ad nutricios filios
τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρὸς τοὺς τιθήνους τῶν υἱῶν
achaab dicēs: τ nūc vt venerit littere is
Ἀχααὰβ λέγων, καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο
ste ad vos: τ vobiscū filij dñi
το πρὸς ὑμᾶς, καὶ μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου
vri: τ vobiscū currus τ equi τ
ὑμῶν, καὶ μεθ' ὑμῶν τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἵπποι καὶ
ciuitates munite τ arma: τ videbitis bonum
πόλεις ἐχυραὶ καὶ ὅπλα, καὶ ἴδητε τὸν ἀγαθὸν

ו recta in filijs dñi vri: ו cōſtituit
και ευθυν εν τοις υιοις του κυριου υμων, και κατασ-
te eū ſup ſoliū patris ſui: ו pu
σατε αυτην επι τον θρονον του πατρος αυτου, και πο-
gnate pro domo dñi vri. ו timue
λεμειτε υπερ του οικου του κυριου υμων. και εφοβη-
runt nimis ו dixerūt: ecce duo regeo nō
θησαν σφοδρα και ειπον, ιδου οι δυο βασιλεις ουκ
ſteterūt cōtra faciē ei: ו quō nos ſtabi
εσησαν κατα προσωπον αυτου, και πως ημεις στησομε
mus: ו miſerūt q̄ ſup domū ו q̄ ſup ciui
θα; και απεστειλαν οι επι του οικου και οι επι της πο-
tatem ו maiores natu ו nutricij ad ieu dicen
λεως και οι πρεσβυτεροι και οι τιθηναι προς ιου λεγον-
teo: nos ſerui tui: ו oīa q̄cūq̄ dixeris nobi facie
τες, ημεις δουλοι σου, και παντα οσα αν ειπης ημιν ποιη-
mus: ו nō regē cōſtituem⁹ vllum: bonū in ocu
σομεν, και ου βασιλευσομεν ουδενα, το αγαθον εν οφθαλ-
lis tuis faciemus. ו ſcripſit ad eos ieu lit
μοις σου ποιησομεν. και εγραψεν προς αυτους ιου δε-
teras ſecūdo dicēs: ſi mei eſtis vos: ו vo
υτερον λεγων, ει εμοι εστε υμεις, και της φω-
cē meā audite⁹: tollite capita virorū filioꝝ vo
νης μου ακουσατε, λαβετε κεφαλας ανδρων υιων του κυ-
mini vri: ו afferte ad me vt hora hec cras
ριου υμων, και ενεγκατε προς με ως ωραν αυριον
in iezrael. ו filij regis erāt ſeptuagin
εις ιεζρααλ. και οι υιοι του βασιλεως ησαν εβδομηκον-
ta viri: quos adulti ciuitatis nutriebant e-
τα ανδρες, ους εθρεψαν οι αρχοντες της πολεως εξ ετρεφον αυ-
os. ו factū eſt vt venit ad eos epiſtola:
τους. και εγενετο ως ηλθε προς αυτους το βιβλιον,
ו ceperūt filios regis ו occiderūt e-
και ελαβον τους υιους του βασιλεως και εσφαξαν αυ-
os ſeptuaginta viros: ו poſuerūt capita
τους εβδομηκοντα ανδρας, και εθηκαν τας κεφαλας
eorū in cartallis: ו miſerūt ei in iezrael.
αυτων εις καρταλλους, και απεστειλαν αυτω εις ιεζρααλ.
ו venit nūc⁹ ו nunciauit ei dicēs: tule
και ηλθεν αγγελος και απηγγειλεν αυτω λεγων, ηνε-
runt capita filioꝝ regis. ו di
γκαν τας κεφαλας των υιων του βασιλεως. και ει-
xit ieu: ponite ea duos aceruos iuxta
πεν ιου, θετε αυτας δυο βουνους παρα την πυλην της
ciuitatis vſq; mane. ו factū é mane ו egreſſus ſte
πολεως εως πρωι. και εγενετο πρωι και εξελθων κατε-
tit a porta ciuitatis: ו dixit ad oēm
στη απο της πολεως, και ειπεν προς παντα τον
ppm: iuſti vos: ecce ego cōſpuo ſū cōtra
λαον, δικαιοι υμεις, ιδου εγω συνεπορκησα επι τον
meum dñm: ו interfeci eum: ו i-
εμαυτου κυριον, και απεκτεινα αυτον, και τους
ſtos oēs quis percuſſit: videte q⁹ nō cadet
τους παντας τις επαταξεν; ιδετε οτι ουπεσειται
de ſmōib⁹ dñi ſup terrā: quos locutus eſt
απο των λογων κυριου επι την γην, ους ελαλησεν
cōtra domū achaab. ו fecit dñs q̄cūq̄ lo-
κατα του οικου αχααβ. και εποιησεν κυριος οσα ελα-
cut⁹ eſt in manu ſerui ſui helie. ו per
λησεν εν χειρι του δουλου αυτου ηλιου. και επα-
cuſſit ieu oēs qui reliqui fuerāt in domo
ταξεν ιου παντας τους καταλειφθεντας εν τω οικω
achaab in iezrael: ו oēs adultos eius:
αχααβ εν ιεζρααλ, και παντας τους αρχοντας αυτου,
ו oēs notos eius: ו ſacerdotes
και παντας τους γνωστους αυτου, και τους ιερεις
eius: donec nō remanerent ex eo reli
αυτου, εως του μη καταλειφθηναι αυτου καταλειμ-
quie. ו ſurrexit ו abiit ieu in ſamariā. ו
μα. και ανεστη και επορευθη ιου εις σαμαρειαν. και
ipſe erat in via bethacad paſtoꝝ: ו inuenit
αυτος ην εν τη οδω βαιθακαδ των ποιμενων, και ευρε τους

& eū qui vobis placue-
rit de filiis dñi vri: & eū ponite ſup ſoliū pa-
tris ſui: & pugnate pro domo dñi vri. Timue-
runt illi vehemēter: & dixerunt. Ecce duo re-
ges non potuerūt ſtare corā eo: & quō nos va-
lebimus reſiſtere? Miſe-
runt ergo ꝑpoſiti do-
mi & pfecti ciuitatis & maiores natu & nutricii ad iehu: dicētes. Serui tui ſumus: quecūq̄ iuſ-
ſeris faciemus: nec cōſtituemus nobis regē. Que-
cunq̄ tibi placent fac. Refcripſit aūt eis littе-
ras ſcdo: dicēs. Si mei eſtis & obeditis mihi: tollite capita
filiorum domini veſtri: & venite ad me hac eadē hora cras in iezrahel. Porro filii regis ſeptuaginta viri apud optiates ciuitatis nutriebantur. Cūq̄ veniſſent littere ad eos: tuleīt filios regis & occiderūt ſeptuaginta viros: & poſuerunt capita eorū in cophinis: & miſerunt ad eum & ſ̄n iezrahel. Venit aūt nūcius ad eū & indicauit ei: dicens. Attuleīt capita filiorum regis. Qui rīdit. Ponite ea ad duos aceruos iuxta itroitū porte vſq; mane. Cūq̄ diluxiſſet egreſſus ē & ſtās dixit ad omnem populum. Iuſti eſtis. Si ego conſpiraui cōtra dñm meū & iterfeci eū quis percuſſit oēs hos? Videte ergo nunc qm̄ non cecidit de ſermōibus dñi ī terrā quos locutus eſt dñs ſup domū achab: & dominus fecit quod locutus eſt in manu ſerui ſui helie. Percuſſit igitur iehu oēs qui reliq erāt de domo achab in iezrahel & vniuerſos optimates eius & notos & ſacerdotes: donec non remanerent ex eo reliquie. Et ſurrexit & venit in ſamariam. Cūq̄ veniſſet ad cameram paſtorum in via inuenit

וְהָיָשָׁר מִבְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם וְשִׂמְתֶם עַל שׁוּם
לְתֵם כִּסֵּא אֲבִיו וְהִלָּחֲמוּ עַל בֵּית אֲדֹנֵיכֶם׃
וַיִּרְאוּ מְאֹד מְאֹד וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה שְׁנֵה פָּנָה
שְׁנֵי הַמְּלָכִים לֹא עָמְדוּ לְפָנָיו
וְאֵיךְ נַעֲמֹד אֲנָחְנוּ׃ וַיִּשְׁלַח אֲשֶׁר עמד שלח
עַל הַבַּיִת וַאֲשֶׁר עַל הָעִיר וְהַזְּקֵנִים
וְהָאֹמְנִים אֶל יֵהוּא לֵאמֹר עַבְדֶּיךָ
אֲנַחְנוּ וְכֹל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֵינוּ אמר
נַעֲשֶׂה מלך לֹא נַמְלִיךְ אִישׁ הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה׃ וַיִּכְתֹּב אֲלֵיהֶם סֵפֶר
שֵׁנִית לֵאמֹר אִם לִי אַתֶּם וּלְקֹלִי קול שנה
אַתֶּם שֹׁמְעִים קְחוּ אֶת רָאשֵׁי לקח
אַנְשֵׁי בְנֵי אֲדֹנֵיכֶם וּבֹאוּ אֵלַי בוא
כְּעֵת מָחָר יִזְרְעֶאלָה וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ
שִׁבְעִים אִישׁ אֶת גְּדֹלֵי הָעִיר
מְגַדְּלִים אוֹתָם׃ וַיְהִי כְּבֹא הַסֵּפֶר נבא
אֲלֵיהֶם וַיִּקְחוּ אֶת בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׁחֲטוּ שִׁבְעִים אִישׁ וַיָּשִׂימוּ אֶת שחט שום
רָאשֵׁיהֶם בַּדּוּדִים וַיִּשְׁלְחוּ אֵלָיו שלח
יִזְרְעֶאלָה׃ וַיָּבֹא הַמַּלְאָךְ וַיַּגֶּד לו נגד לאה
לֵאמֹר הֵבִיאוּ רָאשֵׁי בְנֵי הַמֶּלֶךְ נבא
וַיֹּאמֶר שִׂימוּ אֹתָם שְׁנֵי צִבְרִים שנה
פֶּתַח הַשַּׁעַר עַד הַבֹּקֶר׃ וַיְהִי בַּבֹּקֶר
וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד וַיֹּאמֶר אֶל כָּל הָעָם עמד
צַדִּיקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קָשַׁרְתִּי
עַל אֲדֹנִי וָאַהַרְגֵהוּ וּמִי הִכָּה אֶת
כָּל אֵלֶּה׃ דְּעוּ אִפוֹא כִּי לֹא יִפֹּל נפל
מִדְּבַר יְהוָה אַרְצָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה עַל בֵּית אַחְאָב וַיהוָה
עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עבד
אֵלִיָּהוּ׃ וַיַּךְ יֵהוּא אֵת כָּל הַנִּשְׁאָרִים נכה
לְבֵית אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל וְכָל
גְּדֹלָיו וּמְיֻדָּעָיו וְכֹהֲנָיו עַד בִּלְתִּי
שָׁאֵר לוֹ שָׂרִיד׃ וַיָּקָם וַיָּבֹא קום בוא
וַיֵּלֶךְ שֹׁמְרוֹן הוּא בֵּית עֵקֶד
הָרֹעִים בַּדָּרֶךְ׃ וַיהוּא מָצָא

Pritina.heb.Tex.heb.iiii.Regū.x. Trāsla.B.Wie.Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

אֶת ᵐᵐאַחֵי ᵐᵐאֲחַזְיָהוּ ᵐᵐמֶלֶךְ ᵐᵐיְהוּדָה
וַיֹּאמֶר ᵐᵐמִי ᵐᵐאַתֶּם ׃ וַיֹּאמְרוּ ᵐᵐאַחֵי
ᵐᵐאֲחַזְיָהוּ ׃ אֲנַחְנוּ ᵐᵐוַנֵּרֶד ᵐᵐלִשְׁלוֹם ᵐᵐבְּנֵי יֶרֶד שָׁלַם
ᵐᵐהַמֶּלֶךְ ᵐᵐוּבְנֵי ׃ הַגְּבִירָה ׃ וַיֹּאמֶר ᵐᵐתִּפְשׂוּם נְעַר תָּפַשׂ
ᵐᵐחַיִּים ᵐᵐוַיִּתְפְּשׂוּם ᵐᵐחַיִּים ᵐᵐוַיִּשְׁחָטוּם שָׁחַט
ᵐᵐאֶל ᵐᵐבּוֹר ᵐᵐבֵּית ᵐᵐעֵקֶד ᵐᵐאַרְבָּעִים ᵐᵐוּשְׁנַיִם רָבַע שָׁנָה
ᵐᵐאִישׁ ᵐᵐוְלֹא ᵐᵐהִשְׁאִיר ᵐᵐאִישׁ ᵐᵐמֵהֶם ׃ וַיֵּלֶךְ שָׁאַר
ᵐᵐמִשָּׁם ᵐᵐוַיִּמְצָא ᵐᵐאֶת ᵐᵐיְהוֹנָדָב ᵐᵐבֶּן ᵐᵐרֵכָב יָצָא
ᵐᵐלִקְרָאתוֹ ᵐᵐוַיְבָרְכֵהוּ ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐאֵלָיו נָבַר אָמַר
ᵐᵐהֲיֵשׁ ᵐᵐאֶת ᵐᵐלְבָבְךָ ᵐᵐיָשָׁר ᵐᵐכַּאֲשֶׁר ᵐᵐלְבָבִי
ᵐᵐעִם ᵐᵐלְבָבִי ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐיְהוֹנָדָב ᵐᵐיֵשׁ ᵐᵐוְיֵשׁ
ᵐᵐתְּנָה ᵐᵐאֶת ᵐᵐיָדֶךָ ᵐᵐוַיִּתֵּן ᵐᵐיָדוֹ ᵐᵐוַיַּעֲלֵהוּ ᵐᵐאֵלָיו נָתַן עָלָה
ᵐᵐאֶל ᵐᵐהַמֶּרְכָּבָה ׃ ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐלְכָה ᵐᵐאִתִּי רָכַב יָבַל
ᵐᵐוּרְאֵה ᵐᵐבְּקִנְאָתִי ᵐᵐלַיהוָה ᵐᵐיִרְכִּבוּהוּ ᵐᵐאִתּוֹ
ᵐᵐבְּרִכְבּוֹ ׃ ᵐᵐוַיָּבֹא ᵐᵐשֹׁמְרוֹן ᵐᵐוַיַּךְ ᵐᵐאֵת ᵐᵐכֹּל נָגַה
ᵐᵐהַנִּשְׁאָרִים ᵐᵐלְאַחְאָב ᵐᵐבְּשֹׁמְרוֹן ᵐᵐעַד שָׁאַר
ᵐᵐהִשְׁמִידוֹ ᵐᵐכִּדְבַר ᵐᵐיְהוָה ᵐᵐאֲשֶׁר ᵐᵐדִּבֶּר שָׁמַד
ᵐᵐאֶל ᵐᵐאֵלִיָּהוּ ׃ ᵐᵐוַיְקַבֵּץ ᵐᵐיֵהוּא ᵐᵐאֶת ᵐᵐכָּל קָבַץ
ᵐᵐהָעָם ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐאֲלֵהֶם ᵐᵐאַחְאָב ᵐᵐעָבַד
ᵐᵐאֶת ᵐᵐהַבַּעַל ᵐᵐמְעַט ᵐᵐיֵהוּא ᵐᵐיַעַבְדֶנּוּ ᵐᵐרַבָּה ׃ עָבַד רָבָּה
ᵐᵐוְעַתָּה ᵐᵐכָּל ᵐᵐנְּבִיאֵי ᵐᵐהַבַּעַל ᵐᵐכָּל נָבִא
ᵐᵐעֲבָדָיו ᵐᵐוְכָל ᵐᵐכֹּהֲנָיו ᵐᵐקְרָא ᵐᵐאֵלַי ᵐᵐאִישׁ
ᵐᵐאַל ᵐᵐיִפָּקֵד ᵐᵐכִּי ᵐᵐזֶבַח ᵐᵐגָּדוֹל ᵐᵐלִי ᵐᵐלַבַּעַל פָּקַד גָּדַל
ᵐᵐכֹּל ᵐᵐאֲשֶׁר ᵐᵐיִפָּקֵד ᵐᵐלֹא ᵐᵐיִחְיֶה ᵐᵐוַיֵּהוּא תָּמָה
ᵐᵐעָשָׂה ᵐᵐבְעָקְבָתָה ᵐᵐלְמַעַן ᵐᵐהַאֲבִיד ᵐᵐאֶת ᵐᵐעֹבְדֵי אָבַד
ᵐᵐהַבַּעַל ׃ ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐיֵהוּא ᵐᵐקַדְּשׁוּ

ᵐᵐעֲצָרָה ᵐᵐלַבַּעַל ᵐᵐוַיִּקְרָאוּ ׃ ᵐᵐוַיְשַׁלַּח קָרָא שָׁלַח
ᵐᵐיֵהוּא ᵐᵐבְּכָל ᵐᵐיִשְׂרָאֵל ᵐᵐוַיָּבֹאוּ ᵐᵐכָּל
ᵐᵐעֹבְדֵי ᵐᵐהַבַּעַל ᵐᵐוְלֹא ᵐᵐנִשְׁאַר ᵐᵐאִישׁ
ᵐᵐאֲשֶׁר ᵐᵐלֹא ᵐᵐבָא ᵐᵐוַיָּבֹאוּ ᵐᵐבֵּית ᵐᵐהַבַּעַל בּוֹא
ᵐᵐוַיִּמָּלֵא ᵐᵐבֵּית ᵐᵐהַבַּעַל ׃ פֶּה ᵐᵐלָפֶה מָלֵא
ᵐᵐוַיֹּאמֶר ׃ לַאֲשֶׁר ᵐᵐעַל ׃ הַמְּלְתָּחָה לָתַח
ᵐᵐהוֹצֵא ׃ לְכֹל ׃ עֹבְדֵי ᵐᵐהַבַּעַל יָצָא לָבַשׁ
ᵐᵐוַיֹּצֵא ׃ לָהֶם ᵐᵐהַמַּלְבּוּשׁ ׃ וַיָּבֹא ׃ יֵהוּא
ᵐᵐוְיוֹנָדָב ᵐᵐבֶּן ׃ רֵכָב ׃ בֵּית ׃ הַבַּעַל
ᵐᵐוַיֹּאמֶר ᵐᵐלְעֹבְדֵי ׃ הַבַּעַל ᵐᵐחַפְּשׂוּ אָמַר

ᵐfratres ⁿochozie ᵒregis ᵖiuda: ooooooooooooo ᵍdixitq; ad eos. ʳQui nā estis ˢvos? Qui ʳrīderūt ⁿFrēs ʳochozie regis ʳiusmus: ᵗ& descedimus ᵘad salutādos ᵇfilios ᶜregis ᵒ& filios ᶜregine. Qui ᶠait. ᵛComprehēdite eos ᵇvinos. Quos ᶜcū comphē= dissent ᵇvinos: ʰiugulauerūt eos ᵐin ⁿcisterna ᵒiuxta ᵖcamerā ᵍq̄dragīta ʳduos ˢviros: ᵗ& nō ᵘreliquit ʳex eis ˢquēq̄. ᵗCūq; abisset ᵘide: ᵇinuenit ᶜioadab ᵈfiliū ᵉrechab ᶠin occursū sibi. ᵍEt ʰsalutauit ei. ⁱEt ait iehu ʲad eum. ᵏNunqd est ˡcor tuū ᵐrectū cū cor de meo: ⁿsicut ᵒcor meū ᵖcū ᵍcorde tuo? ʳEt ait ˢionadab. ᵗEst. ᵘSi ē inquit: ᵛda mihi ʷmanum tuam. Qui ˣdedit ei ʸmanū suā. ᶻAt ille leuauit eū ᵃad se ᵇin ᶜcurrū: ᵈdixitq; ad eū. ᵉVeni ᶠmecū ᵍ& vide ʰzelū meū ⁱp dño. ʲEt ipositū ᵏin curru suo ˡduxit i ᵐsamariā. ⁿEt ᵒpcussit ᵖoēs ᵠqui reliqui fuerant ʳde achab ˢin samaria ᵗvsq; ad vnū: ᵘiuxta verbum ᵛdñi ʷqđ ˣlocutus est ʸ p ᶻheliā. ᵃCōgregauit ergo ᵍiehu ᵇoēm ᶜpopulū: ᵈ& dixit ᵉad eos. ᶠAchab ᵍ coluit ʰbaal ⁱparum: ego āt ʲcolā eum ᵏamplius. ooooooo ˡNūc igitur ᵐoēs ⁿpphetas ᵒbaal & ᵖvniuersos ooo ᵍseruos eius ʳ& cunctos ˢsacerdotes ipsius ᵗvocate ᵘad me. ᵛNullus sit qui nō veniat. ʷSacrificiū ˣ ei ʸgrande est ᶻmihi ᵃbaal. ᵇQuicūq; ᶜdefuerit ᵈnon ᵉvinet. ᶠPorro iehu ᵍfacie bat hoc ʰisidiose: ⁱvt ʲdisp deret ᵏcultores ˡ baal: ᵐ& dixit. ⁿ Sctificate diem ᵒsolēnē ᵖbaal. ᵠVocauitq; ʳ& misit ooooooooooooo ˢin vniuersos terminos ᵗisrael: ᵘ& venerūt ᵛcūcti ʷserui ˣbaal. ʸNō ᶻfuit relīquus ne vnus quidem ᵃq ᵇnō ᶜveniret. ᵈEt īgressi sunt ᵉtemplum ᶠbaal. oo ᵍEt repleta ē ʰdom ⁱ ba al ʲsūmovsq; ᵏad sūmū. ˡDixitq; his ᵐq preerant ⁿsup ᵒvestes. ooooooooooo ᵖProferte ᵠvestimenta ʳv niuersis ˢseruis ᵗbaal. oooo ᵘEt ptulerūt ᵛeis ʷvestes. ˣIngressusq; ʸiehu oooooo ᶻ& ioadab ᵃfilius ᵇrechab ᶜtemplum ᵈbaal: oooooo ᵉait ᶠcultoribus ᵍbaal. ʰPerquirite ooooooooooo

fratres ochozie regis iuda. τ dixit: qui nā ἀδελφοὺς ὀχοζίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα · καὶ εἶπεν, Τίνες vos? τ dixerūt: fratres ochozie nos: τ descēdimus ὑμεῖς; καὶ εἶπεν, ἀδελφοὶ ὀχοζίου ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν in pacē filios regis τ filios regi εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν τῆς βασιλισσης ne. τ dixit ieu: cōprehēdite eos vivos. τ cō= σύσης· καὶ εἶπεν Ἰού, συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας · καὶ συνέ prehēderūt eos: τ iugulauerūt eos in bethacad quadra λαβον αὐτούς, καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς ἐν βαιθακὰδ τεσσα= ginta τ duos viros: τ nō reliquit ex eis quē= D ράκοντα καὶ δύο ἄνδρας, καὶ οὐ κατέλιπεν ἐξ αὐτῶν ἕνα quā. τ abūt inde ieu: τ inuenit ionadab filiū δένα · καὶ ἀπορεύθη ἐκεῖθεν Ἰού, καὶ ἔυρεν τὸν Ἰωναδὰβ υἱὸν rechab in via in occursum eius: τ bēdixit eo ῥηχὰβ ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἐυλόγησεν αὐ= τ dixit ad eū ieu: si est rectū cor tuū τόν · καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰού, εἰ ἔστιν εὐθεῖα ἡ καρδία σου cum corde meo: sicut est meū cor cū μετὰ τῆς καρδίας μου, καθὼς ἔστιν ἡ ἐμὴ καρδία μετὰ τῆς corde tuo. τ dixit ionadab: est. τ dixit ei ieu: καρδίας σου. καὶ εἶπεν Ἰωναδάβ, ἔστιν. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰού, si est: da manū tuā. τ dedit manū suā. εἰ ἔστι, δὸς τὴν χεῖρά σου. καὶ ἔπιδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ. τ imposuit eum ad se sup currū. τ dixit καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα. καὶ εἶπεν ad eum: veni mecū: τ videcū zelaueri ego πρὸς αὐτόν, δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ ὄψῃ ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ dño: τ imposuit eū in curru suo: τ in= κυρίῳ, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, καὶ ἐπε gressus ē in samariā: τ percussit oēs qui reliqui σκέψατο εἰς σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξεν πάντας τοὺς ὑπολει fuerant achaab in samaria: donec deleret λειμμένους τοῦ ἀχαὰβ ἐν σαμαρείᾳ, ἕως τοῦ ἀφανίσαι ipse iuxta verbū dñi: qđ locut⁹ est ad heliā. τ cō= 3.Re. αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν πρὸς ἠλίαν · καὶ συ 16.g. gregauit ieu oēm pplm. τ dixit ad eos: achaab ἠθροισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαόν · καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ἀχαὰβ seruiuit baal parū: τ ego seruiam ei mu ἐδούλευσεν τῷ βάαλ ὀλίγα, καὶ ἐγὼ δουλεύσω αὐτῷ πολ ltū. τ nūc vocate ad me oēs pphtas λά. καὶ νῦν καλέσατε πρός με πάντας τοὺς προφήτας baal τ sacerdotes ipsi⁹. τ oēs seruos τοῦ βάαλ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ · καὶ πάντας τοὺς δούλους eius: vir nō relinquatur ex eis: q; sacrificiū grā= αὐτοῦ, ἀνὴρ μὴ ἀποληφθήτω ἐξ αὐτῶν, ὅτι θυσίαν μεγά de ego facio baal. oīs q̄ defuerit: nō viuet. λην ἐγὼ ποιῶ τῷ βάαλ · πᾶς ὃς ἂν ἀποληφθῇ, οὐ ζήσεται. τ ieu fecit in dolo: vt disperderet oēs καὶ Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν πτερισμῷ, ἵνα ἀπολέσῃ πάντας seruos baal. τ dixit ieu: scificate cul τοὺς δούλους τοῦ βάαλ · καὶ εἶπεν Ἰού, ἁγιάσατε θυσια tum baal. τ predicauit: τ misit ieu in τηρίαν τοῦ βάαλ · καὶ ἐκήρυξε, καὶ ἀπέστειλεν Ἰοὺ ἐν oēm israel: τ venerūt cūcti serui baal: παντὶ Ἰσραήλ, καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ βάαλ, nō defuit vir: q̄ nō venit. τ igressus ē οὐκ ἀπελείφθη ἀνήρ, ὃς οὐ παρεγένετο · καὶ εἰσῆλθεν in domū baal: τ repleta est dom⁹ os ἐις τὸν οἶκον τοῦ βάαλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος στόμα supra os. τ dixit ieu et̄d sup domū: pro= F ἐπὶ στόμα. καὶ εἶπεν Ἰοὺ τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου, ἐξένε fer vestimēta oīb⁹ seruis baal. τ protulit γκε ἐνδύματα πᾶσι τοῖς δούλοις τ βάαλ · καὶ ἐξήνεγκεν eis ꝓposit⁹ vestiū. τ ingressus ē ieu τ ionadad filius re αὐτοῖς ὁ σολεύς · καὶ εἰσῆλθεν Ἰοὺ καὶ Ἰωναδὰδ υἱὸς ῥη chab in domū baal. τ ait ieu χὰβ εἰς τὸν οἶκον τοῦ βάαλ · καὶ εἶπεν Ἰοὺ τοῖς seruis baal: perquirite δούλοις τοῦ βάαλ, ἐρευνήσατε ooooooooooooo

oo ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

r videte ſi eſt vobiſcū de ſeruis dñi. r dixeſt καὶ ἴδετε εἰ ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου · καὶ εἴπατε nō ſunt: ſed ſerui baal ſoli. r in ἐνθ ὧδε εἰσίν, ἀλλ' οἱ δοῦλοι τοῦ βάαλ μοναχοί · καὶ ἐι greſſi ſūt vt facerēt victimas r holocauſta σηλθον τοῦ ποιῆσαι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώμα r p̄parauit ieu ſibi foris octoginta viros. r τα, καὶ ἔγνω Ιηοὺ ἑαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας · καὶ dixit: vir qui ſaluat' fuerit de viris q̄s ego addu εἶπεν, ἀνὴρ ὃς ἂν διασωθῇ ἐκ τῶν ἀνδρῶν οὓς ἐγὼ εἰσά xero in manus vr̄as: alia eius p̄o alia γω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς illius. r factū eſt vt cōpleuerūt facientes holo αὐτοῦ · καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσαν ποιοῦντες τὴν ὁλο cauſtum: r dixit ieu p̄curſoribus r καύτωσιν, καὶ εἶπεν Ιηοὺ τοῖς παρατρέχουσιν καὶ τοῖς triſtatis: ingredimini percutite eos: vir nō exe τρισάταις, εἰσπορεύεσθε πατάξατε αὐτούς, ἀνὴρ μὴ ἐξέλ at de eis. r percuſſerūt eos p̄curſo ϑητω ἐξ αὐτῶν · καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς οἱ παρατρέχον res r triſtate in ore gladij: r p̄cecerūt τες καὶ οἱ τρισάται ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔρριψαν r ierunt vſq; ad tēplū baal. r ptulerūt καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ναοῦ τ̄ βάαλ · καὶ ἐξήνεγκαν ſtatuā baal r cōbuſerūt eā: r deſtruxe τὴν στήλην τοῦ βάαλ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν, καὶ κατέσπα runt ſtatuas baal. r deſtruxerūt domū eius: σαν τὰς στήλας τοῦ βάαλ · καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, r domū baal poſuit in latrinā vſq; in di τὸν οἶκον τοῦ βάαλ ἔθετο εἰς κοπρῶνα ἕως τῆς ἡμέ em hanc. r deleuit ieu baal de iſrael: verūtā ρας ταύτης · καὶ ἐφάνισεν Ιηοὺ τὸν βάαλ ἐξ Ἰσραήλ, πλὴν a peccatis hieroboā filij nabat q̄ peccare fecit iſra ἁμαρτιῶν Ιεροβοὰμ υἱοῦ ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσρα el: nō receſſit ieu a tergo eorū: ibat poſt ήλ, οὐκ ἀπέστη Ιηοὺ ὄπισθεν αὐτῶν, ἐπορεύετο ὀπίσω vitulos peccati aureos q̄ erāt in bethel τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν ἐν Βαιθήλ r in dan. r dixit dño ad ieu: quia bñ feciſti vt καὶ ἐν Δάν. · καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ιηού, ἀνθ' ὧν ἠγάπησας τοῦ facere⁹ rectū in oculis meis: r feciſti iux ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐποίησας κα ta oia q̄ in corde tuo: domui achaab filij τὰ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τῷ οἴκῳ ἀχαὰβ υἱοὶ quarti ſedebūt tibi ſup thronū iſrael. r nō τέταρτοι καθίσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ. · καὶ οὐκ cuſtodiuit ieu vt ābularet in lege dñi dei iſrael in ἐφύλαξεν Ιηοὺ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν toto corde ſuo. nō receſſit a pctis hiero ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ · οὐκ ἀπέστη ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν Ιερο boam filij nabat qui peccare fecit iſrael. in vi βοὰμ υἱοῦ ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. ἐν ταῖς ἡμέ bus illis cepit dñs tedere ē iſrael. ραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν ἐν τῷ Ἰσραήλ. r percuſſit eos aſahel in oīi fine iſrael a καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ ἀπὸ Iordane cōtra oriētē ſolis oēm terrā ga τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν γα laad r gad r ruben r manaſſe: ab λαάδ καὶ τοῦ γάδ καὶ τοῦ Ῥουβὶν καὶ τοῦ μανασσῆ, ἀπὸ aroer q̄ eſt ſup labiū torrētis arnō r ἀροὴρ ὃ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥου ἀρνὼν καὶ galaad r baſan. r reliqua τὴν γαλαάδ καὶ τὴν Βασάν · καὶ τὰ λοιπὰ τῶν verbo⁹ ieu r vniuerſa q̄cūq; fecit r oia fortī ῥημάτων Ιηοὺ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ πᾶσα κρά tudo eius r cōiuratiōes q̄s cōiurauit: nonne τεια αὐτοῦ καὶ αἱ συνάψεις ἃς συνῆψεν, οὐκ ne hec ſcripta ſunt in libro verbo⁹ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων dierū regum τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων

[G]

q& videte r ne quis forte vobiſcum ſit r de ſeruis r dñi: ſed vt ſint ſerui ba al ſoli. c Ingreſſi ſunt igi tur vt facerent victimas & holocauſta: iehu aūt p̄parauerat ſibi octoginta viros: & di xerat eis. f Quicūq; fu gerit de hominib⁹ his quos ego adduxero i manus veſtras: aia eius erit p aia illius. Factū ē aūt cum completū eſſet holocauſtum p̄cepit ie hu militibus ccccccccccc & ducibus ſuis. Ingre dimini & percutite eos. f Null⁹ euadat. r Percuſ ſeruntq; eos in ore gla dii & proiecerūt r mili tes & duces. Et ierūt in ciuitatē templi baal: & ptulerūt ſtatuam de phano baal: & cōbuſſe rūt & cōminuerūt eam. f Deſtruxerunt quoq; e dem baal: ccccccccccccc & fecerūt pro ea latri nas vſq; in dīē hāc. De leuit itaq; iehu baal de iſrael. verūtā a peccatis hieroboā filii nabath qui peccare fecit ccccc iſrael nō receſſit: nec dereliquit ccccccccccccc vitulos aureos q erāt i bethel & ccccccccccccc in dan. Dixit aūt dñs ad iehu. Quia ccccccc ſtudioſe egiſti q̄d rectū erat & placebat in oculiſ meis: & oia q̄ erāt i cor de meo feciſti cōtra do mum achab: filii tui vſq; ad quartā generatio nē ſedebūt ſuper thro num iſrael. Porro iehu nō cuſtodiuit vt am bularet in lege dñi dei iſrael i toto corde ſuo: nō ei receſſit a pctis hieroboā qui peccare fecerat iſrael. ccccccccc In diebus illis cepit do minus tedere ccccccccccc ſuper iſrael. Percuſſit eos azahel in vniuer ſis finibus iſrael: a ior dane cōtra orientalē pla gam: oēm terram gala ad & gad & ruben ccccc & manaſſe: ab aroer q̄ eſt ſuper torrentem ccc arnon & galaad & ba ſan. Reliqua autem ccc verborū iehu & vniuer ſa que fecit cccccccccccc & fortitudo eius: non ne hec ſcripta ſunt cccc in libro verborū die rum regum ccccccccccc

וְרָאוּ פֶּן־יֵשׁ מֵהֹה עִמָּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה
כִּי אִם עַבְדֵי הַבַּעַל לְבַדָּם וַיָּבֹאוּ
לַעֲשׂוֹת זִבְחִים וְעֹלוֹת וַיְהוּא שָׂם
לוֹ בַּחוּץ שְׁמֹנִים אִישׁ וַיֹּאמֶר
הָאִישׁ אֲשֶׁר יְמַלֵּט מִן הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל יְדֵיכֶם נַפְשׁוֹ
תַּחַת נַפְשׁוֹ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לַעֲשׂוֹת
הָעֹלָה וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים
וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ הַכּוּם אִישׁ אַל
יֵצֵא וַיַּכּוּם לְפִי חָרֶב וַיַּשְׁלִכוּ
הָרָצִים וְהַשָּׁלִשִׁים וַיֵּלְכוּ עַד עִיר
בֵּית הַבַּעַל וַיֹּצִאוּ אֶת מַצְּבוֹת בֵּית
הַבַּעַל וַיִּשְׂרְפוּהָ וַיְתִצוּ אֶת מַצֶּבֶת
הַבַּעַל וַיְתִצוּ אֶת בֵּית הַבַּעַל
וַיְשִׂמֵהוּ לְמֹחָרָאוֹת עַד הַיּוֹם הַזֶּה
וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא אֶת הַבַּעַל מִיִּשְׂרָאֵל רַק חַטֹּאֵי
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל לֹא סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם
עֶגְלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בֵּית אֵל וַאֲשֶׁר
בְּדָן וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יֵהוּא יַעַן
אֲשֶׁר הֱטִיבֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
כְּכֹל אֲשֶׁר בְּלִבָּבִי עָשִׂיתָ לְבֵית
אַחְאָב כָּנַי רִבְעִים יֵשְׁבוּ לְךָ עַל
כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל וַיֵּהוּא לֹא שָׁמַר
לָלֶכֶת בְּתוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּכָל לְבָבוֹ לֹא סָר מֵעַל חַטֹּאוֹת
יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל
בַּיָּמִים הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְקַצּוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל בְּכָל גְּבוּל
יִשְׂרָאֵל מִן הַיַּרְדֵּן מִזְרָח הַשֶּׁמֶשׁ
אֵת כָּל אֶרֶץ הַגִּלְעָד הַגָּדִי וְהָרְאוּבֵנִי
וְהַמְנַשִּׁי מַעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל נַחַל
אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן וְיֶתֶר
דִּבְרֵי יֵהוּא וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
וְכָל גְּבוּרָתוֹ הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי

יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם אַבֹתָיו
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ
יֵהוּא עַל יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנֶה
שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַעֲתַלְיָה אֵם
אַחַזְיָהוּ וַתֵּרֶא כִּי מֵת בְּנָהּ וַתָּקָם
וַתְּאַבֵּד אֵת כָּל זֶרַע הַמַּמְלָכָה׃ וַתִּקַּח
יְהוֹשֶׁבַע בַּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם אֲחוֹת
אַחַזְיָהוּ אֶת יוֹאָשׁ בֶּן אַחַזְיָה וַתִּגְנֹב
אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמּוּמָתִים
אֹתוֹ וְאֶת מֵינִקְתּוֹ בַּחֲדַר הַמִּטּוֹת
וַיַּסְתִּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עֲתַלְיָהוּ וְלֹא
הוּמָת׃ וַיְהִי אִתָּה בֵּית יְהוָה מִתְחַבֵּא
שֵׁשׁ שָׁנִים וַעֲתַלְיָה מֹלֶכֶת עַל
הָאָרֶץ׃ וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח
יְהוֹיָדָע וַיִּקַּח אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת לַכָּרִי
וְלָרָצִים וַיָּבֵא אֹתָם אֵלָיו בֵּית יְהוָה
וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית וַיַּשְׁבַּע אֹתָם
בְּבֵית יְהוָה וַיַּרְא אֹתָם אֶת בֶּן
הַמֶּלֶךְ׃ וַיְצַוֵּם לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר
אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן הַשְּׁלִשִׁית מִכֶּם
בָּאֵי הַשַּׁבָּת וְשֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית
הַמֶּלֶךְ׃ וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר סוּר
וְהַשְּׁלִשִׁית בַּשַּׁעַר אַחַר הָרָצִים
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת מַסָּח׃
וּשְׁתֵּי הַיָּדוֹת בָּכֶם כֹּל יֹצְאֵי
הַשַּׁבָּת וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת בֵּית
יְהוָה אֶל הַמֶּלֶךְ׃ וְהִקַּפְתֶּם עַל
הַמֶּלֶךְ סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ
וְהַבָּא אֶל הַשְּׂדֵרוֹת יוּמָת וִהְיוּ
אֶת הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ׃
וַיַּעֲשׂוּ שָׂרֵי הַמֵּאוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ
אִישׁ אֶת אַנָשָׁיו בָּאֵי הַשַּׁבָּת
עִם יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת וַיָּבֹאוּ אֶל
יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ וַיִּתֵּן הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי

שָׁכַב
קָבַר מָלַךְ
Cap.xj.
רָאָה מוּת
קוּם אָבַד
לָקַח אֶת
נָגַב
מוּת
יָנַק נָטַה
סָתַר פָּנָה
הָיָה חָבָא
שָׁנָה
שָׁבַע
שׂוּר מֵאָה
כָּר רוּץ
בּוֹא כָּרַת
בְּרֹת שָׁבַע
רָאָה
צִוָּה
עָשָׂה שָׁלֹשׁ
בּוֹא שָׁמַר
נָסַח
יָקַף
סָבַב כָּלָה
מוּת הָיָה
יָצָא
עָשָׂה שׂוּר
מֵאָה לָקַח
נָתַן

ᵘisrael.ᵗEt dormiuit ᵗ iehu ᵘcum ᵃpatribus suis: ᵇsepelierūtq; ᶜeū ᵈi samaria: ᶜ& regnauit ᶠioachaz ᵍfilius eius ᵇp eo. ᶠDies āt ᵏquos ᶠregnauit ᵐiehu ᵐsuper ᵒisrael ᵖvigiti ᵠ& octo ᵗāni sunt ᵃin samaria. 11.

Athalia vero ᵇmater ᶜochozie ᵇvidēs ᵗmortuū ᵍfiliū suū ᵇsurrexit ᶠ& iterfecit ᶠ oē ᵐsemē ᵐregiū. ᵒTollens autem ᶠiosaba ᵍfilia ᶠ regis ᵃ iorā ᶠsoror ᵘochozie ᶠioas ᶠfiliū ᵃochozie: ᵇfurata est ᶜeū ᵈde medio ᶜfiliorum ᶠregis ᵍqui interficiebantur ᶠ& ᵃnutricem eius ᶠde triclinio: ᵘ& abscondit ᵒeū ᵖa facie ᵠathalie ᶠvt non ᵃ interficeretur: ᶠeratq; ᵘcū ea ᵃsex ᵇannis ᶠclam i ᶠdomo ᶠdñi. ᶜ Porro athalia ᵒregnauit ᶜ super ᶠterram. ᵇAnno autē ᶠseptimo ᵇmisit ᶠioiada: ᵐ& assumens ᵒcēturiones ᶠ& milites ᵃitroduxit ᵇad se in ᶠtemplum ᶠdomini: ᶠpepigitq; ᵈcū eis ᵇfedus. ᶜEt adiurans ᵒeos ᶜin domo ᶠ dñi: ᵍostendit ᵇeis ᵇfilium ᶠregis: ᵐ & precepit illis ᵘdicēs. ᵒIste est ᵖsermo ᵠquē ᶠfacere d̄betis. ᵘTertia pars ᶠvestrum ᵘintroeat ᶠsabbato ᶠ& obseruet ᶠexcubias ᵃdomus ᵇregis. ᶜTertia aūt pars sit ᵇad portam ᶜseyr: ᶠ& tertia ps sit ᵍad portā q̄ est ᵇpost hītaculū ᵇscutariorum: ᶠ& custodietis ᶠexcubias ᵐdomus ᵘmessa. ᵒDue vero ᵖptes ᵠe vobis ᶠoēs ᵃegredientes ᶠsabbato ᵘcustodiāt ᶠexcubias ᶠdomus ᵃdomini ᵇ circa ᶜ regem: ᵇ& vallabitis ᶠeum habentes ᶠarma ᵇin manibus vestris. ᶠSi quis aūt ingress⁹ fuerit ᵃseptū tēpli ᵒiterficiatur. ᵖEritisq; ᵠcum ᶠrege ᶠintroeunte & ᵃegrediente. ᵘEt fecerūt ᶠcenturiones ᶠiuxta omnia ᵃque ᵇp̄cepat eis ᶜ ioiada ᵇ sacerdos. ᶜ Et assumentes ᶠsinguli ᵇviros suos ᶠqui ingrediebantur ᵏsabbatū ᶠcū his ᵐq egrediebātur ᵉsabbato: ᵃvenerūt ᵖ ad ᵠioiadam ᶠsacerdotem. Qui ᵃdedit eis

israeli ⁊ dormiuit ieu cū patribus suis: ⁊ ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη ἰοὺ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ sepelitur in samaria: ⁊ regnauit ioachas filiꝰ ἐθάπτεται ἐν σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν ἰωαχὰς υἱὸς αὐ ius pro eo. ⁊ dies qbꝰ regnauit ieu sup τοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν ἰοὺ ἐπὶ israel viginti ⁊ octo anni in samaria. ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐν σαμαρείᾳ. Ca.11.

Et gotholia mater ochozie vidit q̄ mortuꝰ eēt Καὶ γοθολία ἡ μήτηρ ὀχοζίου εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν filiꝰ suus: ⁊ surrexit ⁊ dispdidit omne se ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρ men regni. ⁊ accepit iosabee filia μα τῆς βασιλείας. καὶ ἔλαβεν ἰωσαβεαὶ ἡ θυγάτηρ regis ioram: soror āt ochozie ioaz filiū τοῦ βασιλέως ἰωράμ, ἀδελφὴ δὲ ὀχοζίου τὸν ἰωὰς υἱὸν ochozie fratris sui: ⁊ furata est cū de me ὀχοζίου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέ dio filiorū regis qui interficiebātur: ε σου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐ um ⁊ nutricē eius. ⁊ abscōdit eū in τὸν καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ. καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῷ triclinio lectorū a facie gotholie: ⁊ nō ταμιείῳ τῶν κλινῶν ἐκ προσώπου γοθολίας, καὶ οὐκ interfectꝰ est. ⁊ erat cū ea in domo dñi abscon ἐθανατώθη. καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ κυρίου κεκρυμ ditus sex ānis. ⁊ gotholia regnauit sup trā. μένος ἓξ ἔτη. καὶ γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς. ⁊ in anno septimo misit ioiada sacdos: καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν ἰωϊαδὲ ὁ ἱερεύς, ⁊ assumpsit cēturiones militū ⁊ καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν χορρὶ καὶ τῶν cursorū: ⁊ introduxit eos ad se in domū do ῥασήμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἶκον κυ mini: ⁊ pepigit cū eis fedus: ⁊ adiurauit eos ρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην, καὶ ὤρκισεν αὐτοὺς coram dño: ⁊ ostēdit eis filiū re ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βα gis. ⁊ precepit eis dicēs: iste sermo σιλέως. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων, τοῦτο τὸ ῥῆμα quē fecistis: tertia ps ex vobis ingrediētes sab ὃ ἐποιήσατε, τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ σάβ bato: obseruent custodiā domus re βατον, φυλασσέτωσαν τὴν φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέ gis: ⁊ tertia ps in porta viarū: ⁊ tertia ps ως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ τρίτον in porta post cursores: ⁊ custodietis ἐν τῇ πύλῃ ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων, καὶ φυλάξετε custodiā domꝰ messae. ⁊ due manus in vobis τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου μεσσαέ. καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν, oīs q̄ egredietur sabbato custodiēt custo πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον φυλάξουσι τὴν φυλα diā domꝰ dñi circa regē. ⁊ vallate circa κὴν οἴκου κυρίου ἐπὶ τὸν βασιλέα. καὶ κυκλώσατε περὶ regem in circuitu vir: ⁊ arma eius in ma τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνήρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χεῖ nu eiꝰ: ⁊ q̄ ingredietur in atriū tēpli morietur. ρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὰ σαδηρὼθ ἀποθανεῖται. ⁊ sitis cū rege qñ ingredietur ip καὶ γίνεσθε μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐ se ⁊ qñ egredietur. ⁊ fecerūt centurio τὸν καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι. καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρ nes iuxta oīa q̄cūq; preceperat eis ioiade sacdos. χοι κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ἰωιαδὲ ὁ ἱερεύς. ⁊ ceperūt vnusq̄sq; viros suos qui ingredie καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ τοὺς εἰσπορευο bantur sabbato cū his q̄ egrediebātur μένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ sabbato. ⁊ ingressi sūt ad ioiade sacerdotē: ⁊ σάββατον. καὶ εἰσῆλθον πρὸς ἰωιαδὲ τὸν ἱερέα, καὶ dedit eis sacerdos centurionibus ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τὰς

A
2.Pa. 22.d.
1.Par 14.a.
B

pharetras ꝛ hastas dauid regis: q̄ erāt
φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα δαυὶδ τοῦ βασιλέως, ἃ ἦν
in domo dñi: ꝛ steterūt cursores vnusq̄sq̄:
ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἕκαστος,
ꝛ arma sua in manu sua ab humero
καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας
domus dextero vsq̄ ad humerū domus sini-
τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς ἀριστε-
strū altaris ꝛ domus circa regem
ρᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου περὶ τὸν βασιλέα
in circuitu: ꝛ eduxit filiū regis: ꝛ dedit
κύκλῳ, καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν
sup eū sctificationē ꝛ testimoniū: ꝛ vnxit e-
ἐπ' αὐτὸν τὸ ἁγίασμα καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἔχρισεν αὐ-
um ꝛ regē cōstituit eū. ꝛ plauserūt ppl̄s
τὸν καὶ ἐβασίλευσεν αὐτόν· καὶ ἐκρότησαν ὁ λαὸς ταῖς
manib⁹ suis: ꝛ dixerūt: viuat rex. ꝛ audiuit
χερσὶν αὐτῶν, καὶ εἶπον, ζήτω ὁ βασιλεύς· καὶ ἤκουσε
gotholia vocē cursorum ꝛ po-
γοθολία τὴν φωνὴν τῶν παρατρεχόντων καὶ τοῦ λα-
puli. ꝛ venit ad ppl̄m in domū dñi: ꝛ vidit.
οῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ εἶδεν.
ꝛ ecce rex stabat sup tribunal iuxta
καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στήλου κατὰ τὸ
morē. ꝛ cātores ꝛ tube circa re-
κρῖμα· καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες περὶ τὸν βασι-
gem: ꝛ oīs ppl̄s terre letās ꝛ canēs
λέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων
in tubis. ꝛ scidit vestimētū suū gotho
ἐν σάλπιγξιν· καὶ διέρρηξεν τὸν ἱματισμὸν αὐτῆς γοθο-
lia: ꝛ clamauit: cōiuratio cōiuratio. ꝛ precepit io-
λία, καὶ ἐβόησεν, σύνδεσμος σύνδεσμος· καὶ ἐνετείλατο ἰω-
iade sacerdos cēturionibus ꝛ speculatorib⁹
ιαδὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς ἐπισκόποις
exercitus: ꝛ dixit ad eos: educite e-
δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἐξαγάγετε αὐ-
am extra septa: ꝛ q̄ ingressus fuerit post e-
τὴν ἔξωθεν τῶν σαδηρώθ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω αὐ-
am morietur gladio: q̄ dixerat sacerdos: nō occida
τῆς ἀποθανεῖται ῥομφαίᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς, μὴ ἀποθά-
tur i domo dñi. ꝛ iniecerūt ei manus: ꝛ induxe
νη ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ ἐπέβαλον αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰσήγα-
runt eā via introitus equoꝝ dom⁹ re-
γον αὐτὴν ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέ-
gis: ꝛ interfecerūt eā ibi. ꝛ pepigit ioiade sacer
ως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ· καὶ διέθετο ἰωιαδὲ ὁ ἱε-
dos fedus inter dñm ꝛ inter re-
ρεὺς διαθήκην ἀναμέσον κυρίου καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέ-
gē ꝛ inter ppl̄s vt esset in ppl̄m dño.
ως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ·
ꝛ ingressus ē oīs ppl̄s terre in domū baal:
καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς τὸν οἶκον τοῦ βάαλ,
ꝛ p̄cipitauerūt eū ꝛ altaria eius: ꝛ
καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ
imagines eius cōtriuerūt acurate. ꝛ ma
τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἐπιμελῶς· καὶ τὸν μα-
tthan sacerdotē baal occiderunt añ faciē
τθὰν τὸν ἱερέα τοῦ βάαλ ἀπέκτειναν πρὸ προσώπου
altarium. ꝛ cōstituit sacerdos custodes
τῶν θυσιαστηρίων· καὶ κατέστησεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους
in domo dñi. ꝛ tulit centuriones
ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν
militū ꝛ cursorū: ꝛ oēm ppl̄m
χορρὶ καὶ τῶν ῥασείμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς
terre: ꝛ deduxerūt regē de domo dñi:
γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου,
ꝛ adduxerūt eū via porte cur
καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν παρα-
sorum dom⁹ regis. ꝛ collocauerūt e-
τρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως· καὶ ἐκάθισαν αὐ-
um sup thronū regum.
τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν βασιλέων.

hastas & arma
regis dauid: que erant
in domo domini.
Et steterūt singuli habē
tes arma in manu sua
a parte templi dextera
vsq̄ ad ptem
sinistrā altaris & edis
circum regem.
Produxitq̄ filiū regis
& posuit
super eum diadema
& testimonium.
Feceruntq̄ eū regē &
vnxerūt: & plaudentes
manu dixerunt. Viuat
rex. Audiuit autem
athalia vocem populi
currentis: & ingressa
ad turbas in templum
domini vidit
regem stantē sup tri-
bunal iuxta morem:
& cantores & tubas p
pe eum:
oēmq̄ ppl̄m terre letā
tē & canentem
tubis: & scidit
vestimēta sua: clamauit
q̄. Cōiuratio: coniura
tio. Precepit aūt ioiada
cēturionibus
qui erāt super exercitū
& ait eis.
Educite eā extra sep-
ta templi:
& quicunq̄ eam secu-
tus fuerit feriatur gla-
dio. Dixerat enī sacer-
dos: non occidatur in
tēplo dñi. Imposuerūt
q̄ ei manus & impege
runt eam p viā introit⁹
equorū iuxta palaciū
& interfecta est ibi. Pe
pigit ergo ioiada fedus
inter dñm & regē & in
ter populum:
vt esset populus dñi:
& inter regem
& ppl̄m. Ingressusq̄ ē
oīs populus terre
tēplū baal: & destruxe
runt aras eius: &
imagines cōtriuerunt
valide: mathan qnoq̄
sacerdotē baal occide-
runt coram altari.
Et posuit sacerdos cu-
stodias in domo dñi.
tulitq̄ centuriones &
cerethi
& pheleti legiones &
omnem populū terre:
deduxeruntq̄ regem
de domo domini.
Et venerūt per viā por
te scutariorū i palaciū:
& sedit super thronū
regum.

הַמֵּאוֹת אֶת הַחַנִית וְאֶת הַשְּׁלַטִים
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִד אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃
וַיַּעַמְדוּ הָרָצִים אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ
מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד כֶּתֶף הַבַּיִת
הַשְּׂמָאלִית לַמִּזְבֵּחַ וְלַבַּיִת עַל הַמֶּלֶךְ
סָבִיב׃ וַיּוֹצֵא אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן
עָלָיו אֶת הַנֶּזֶר וְאֶת הָעֵדוּת
וַיַּמְלִכוּ אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ וַיַּכּוּ כָף
וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַתִּשְׁמַע
עַתַלְיָה אֶת קוֹל הָרָצִין הָעָם וַתָּבֹא
אֶל הָעָם בֵּית יְהוָה׃ וַתֵּרֶא וְהִנֵּה
הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל הָעַמּוּד כַּמִּשְׁפָּט
וְהַשָּׂרִים וְהַחַצֹּצְרוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ
וְכָל עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתֹקֵעַ
בַּחַצֹּצְרוֹת וַתִּקְרַע עַתַלְיָה אֶת
בְּגָדֶיהָ וַתִּקְרָא קֶשֶׁר קָשֶׁר׃
וַיְצַו יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת
פְּקֻדֵי הַחַיִל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
הוֹצִיאוּ אֹתָהּ אֶל מִבֵּית לַשְׂדֵרֹת
וְהַבָּא אַחֲרֶיהָ הָמֵת בֶּחָרֶב כִּי אָמַר
הַכֹּהֵן אַל תּוּמַת בֵּית יְהוָה׃ וַיָּשִׂמוּ
לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא דֶרֶךְ מְבוֹא
הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַתּוּמַת שָׁם׃
וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע אֶת הַבְּרִית בֵּין
יְהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם
לִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ
וּבֵין הָעָם׃ וַיָּבֹאוּ כָל עַם הָאָרֶץ
בֵּית הַבַּעַל וַיִּתְּצֻהוּ אֶת מִזְבְּחֹתָו וְאֶת
צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֶת מַתָּן
כֹּהֵן הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת
וַיָּשֶׂם הַכֹּהֵן פְּקֻדֹּת עַל בֵּית יְהוָה׃
וַיִּקַּח אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת הַכָּרִי
וְאֶת הָרָצִים וְאֶת כָּל עַם הָאָרֶץ
וַיֹּרִידוּ אֶת הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יְהוָה
וַיָּבֹאוּ דֶרֶךְ שַׁעַר הָרָצִים בֵּית
הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב עַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים׃

חָנָה
עָמַד
שָׂמֵל זָבַח
יָצָא
עָוַר
מָלַךְ מָשַׁח
נָכָה חָיָה
שָׁמַע
בּוֹא
רָאָה
עָמַד שָׁפַט
שׂוּר חָצַר
קָרַע
קָרָא
צִוָּה
בּוֹא מוּת
שׂוּם
כָּרַת
הָיָה
נָתַץ זָבַח
יָטַב
פָּנָה
לָקַח שׂוּר
כָּר רוּץ
יָרַד
בּוֹא

וַיִּשְׂמַח כָּל עַם הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקָטָה וְאֶת עֲתַלְיָהוּ הֵמִיתוּ בַּחֶרֶב בֵּית
הַמֶּלֶךְ: בֶּן שֶׁבַע שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ:
Cap.xij. בִּשְׁנַת שֶׁבַע
לְיֵהוּא מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה
מִבְּאֵר שָׁבַע: וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ
יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן: רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ
עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים
בַּבָּמוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ אֶל הַכֹּהֲנִים
כֹּל כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יוּבָא בֵּית
יְהוָה כֶּסֶף עוֹבֵר אִישׁ כֶּסֶף נַפְשׁוֹת
עֶרְכּוֹ כָּל כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לֵב
אִישׁ לְהָבִיא בֵּית יְהוָה: יִקְחוּ
לָהֶם הַכֹּהֲנִים אִישׁ מֵאֵת מַכָּרוֹ
וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל
אֲשֶׁר יִמָּצֵא שָׁם בֶּדֶק: וַיְהִי בִּשְׁנַת
עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ
לֹא חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אֶת בֶּדֶק הַבָּיִת:
וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע
הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת בֶּדֶק
הַבָּיִת וְעַתָּה אַל תִּקְחוּ כֶסֶף מֵאֵת
מַכָּרֵיכֶם כִּי לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֻהוּ:
וַיֹּאתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי קַחַת כֶּסֶף
מֵאֵת הָעָם וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת בֶּדֶק
הַבָּיִת: וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲרוֹן
אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ
אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ מִיָּמִין בְּבוֹא אִישׁ בֵּית
יְהוָה וְנָתְנוּ שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי
הַסַּף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית
יְהוָה: וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי רַב הַכֶּסֶף
בָּאֲרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל וַיִּצְרוּ וַיִּמְנוּ אֶת הַכֶּסֶף
הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה: וַיִּתְּנוּ אֶת הַכֶּסֶף

Letatusq; est oīs populus terre: & ciuitas quieuit: athalia aūt occisa est gladio in domo regis: septēq; annorū erat ioas cū regnare cepisset. 12. Hanno septimo ioas regnauit. Quadraginta annis regnauit in hierusalē: nomē matris eius sebia de berſabee. Fecitq; ioas rectum corā dño cunctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos. Verū tamen excelsa nō abstulit. Adhuc ei populus īmolabat & adolebat in excelsis incēsum. Dixitq; ioas ad sacerdotes. Oēm pecuniā sctō rū q illata fuerit in templū dñi a ptereuntibus q offertur p pclo aie & quam spōte & arbitrio cordis sui inferūt in templum dñi: accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suum: & instaurent sartatecta domus: si quid necessarium viderint instauratione. Igitur vsq; ad vicesimum tertium annum regis ioas nō instauranerunt sacerdotes sartatecta tēpli. Vocauitq; rex ioas ioiadam sacerdotem & sacerdotes: dicens eis. Quare sartatecta non instauratis tēpli? Nolite ergo amplius accipere pecuniā iuxta ordinē vīm: sed ad instaurationē tēpli reddite eā. Prohibitiq; sunt sacerdotes vltra accipere pecuniā a populo & instaurare sartatecta dom?. Et tulit ioiada pōtifex gazophylatiū vnū: aputq; foramē desup & posuit illud iuxta altare ad dexterā ingredientium domū dñi: mittebantq; in eo sacerdotes qui custodiebant ostia oēm pecuniam q deferebatur ad tēplū dñi. Cūq; viderent nimiā pecuniā esse in gazophylatio: ascendebat scriba regis & pōtifex: effundebantq; & numerabāt pecuniam q inueniebatur in domo dñi: & dabāt eā iuxta

τ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

τ letatus est oīs ppls terre: τ ciuitas quie
καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασ
uit. τ gotholiā percussit in gladio in do
σεν· καὶ τὴν γοθολίαν ἐπάταξεν ἐν ἐμφαίᾳ ἐν οἴ
mo regum: filiꝰ septē annorū ioas cū
κῳ τῶν βασιλέων, υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν ἦν Ἰωὰς ἐν τῷ
regnaret ipse.
βασιλεύειν αὐτόν.

Ca.12.

A

1.Pa.
24.

ΕΝ ἔτει ἑβδόμῳ Ἰοὺ βασιλεύει Ἰωάς, καὶ τεσσαρά
Τ anno septimo ieu regnat ioas: τ quadra
ginta ānis regnauit in hierusalē. τ nomē
κοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇς
matris eiꝰ sabia de berſabee. τ fecit io
μητρὸς αὐτοῦ Σαβία ἐκ Βηρσαβεέ· καὶ ἐποίησεν Ἰω
as rectū coꝝ dño cūctis diebus q̄b illu
ὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐφώ
mīabat eū ioiade sacerdos: verūth de excelsis nō abstu
τισεν αὐτὸν Ἰωιαδὲ ὁ ἱερεύς, πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἀπέστη
lit: adhuc ppls īmolabāt τ adolebāt icēsū in excel
σεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζον καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς μετεώ
sis. τ dixit ioas sacerdotibꝰ: oē argētum
ροις· καὶ εἶπεν Ἰωὰς τοῖς ἱερεῦσιν, πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν
sctōꝝ qđ illatum est in domo dñi argētū pre
ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον ἐν οἴκῳ κυρίου ἀργύριον συντι
cium viri: argentū pectum aliaꝝ: offe
μήσεως ἀνδρός, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν, πᾶν
argētum qđ ascēderit in cor hoīs vt in
ἀργύριον ὃ ἂν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ εἰσ
ferat in domū dñi: accipiant sibi sacerdotes
ενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου, λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς
vir a vēditione coꝝ: τ ipsi instaura
ἀπὸ ἀνδρὸς τῆς πράσεως αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ κραταιώσου
bunt sartatecta domꝰ dñi in oībus vbi iuēta
σι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου κυρίου εἰς πάντα οὗ ἂν εὑρε
fuerit ibi ilstauratio. τ factū ē in vicesimo τ tercio
θῇ ἐκεῖ βεδὲκ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ
anno regis ioas nō instauranerūt sacerdotes
ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς
sartatecta domus. τ vocauit rex ioas
τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου· καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς
ioiade sacerdotē τ sacerdotes. τ dixit ad
τὸν Ἰωιαδὲ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς· καὶ εἶπεν πρὸς
eos: quare nō instauratis sartatecta domꝰ? τ
αὐτούς, τί ὅτι οὐ κραταιοῦτε τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου; καὶ
nūc nō accipiatis argētū a vēdicibus vrīs:
νῦν μὴ λάβητε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν,
quia ad instaurationē domus dabitis illud. τ con
ὅτι εἰς τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό· καὶ συν
uenerūt sacerdotes vt nō acciperēt argētū a
ἐφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ
ppło: τ vt nō instaurarēt sartatecta domus. τ
λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐνισχύσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου· καὶ
tulit ioiade sacerdos arcā vnā: τ fecit
ἔλαβεν Ἰωιαδὲ ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, καὶ ἐποίησεν
in ea foramē vnū τ posuit eam iuxta al
ἐν αὐτῇ ἐπὶ μίαν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν παρὰ τὸ θυ
tare in dextera ingredientiū vtrorū in domū do
σιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυ
mini. τ dabant ibi sacerdotes q̄ custodiebāt
ρίου· καὶ ἐδίδουν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὴν
vestibulū oīs argētū qđ deferebatur ad
πρόθυρα πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσφερόμενον εἰς τὸν
domū dñi: τ factū ē vt viderūt q̄ multū
οἶκον κυρίου, καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον ὅτι πολὺ τὸ
argētū qđ in arca: ascēdit scriba
ἀργύριον τὸ ἐν τῇ κιβωτῷ, ἀνέβη ὁ γραμματεὺς
regis τ sacerdos magnus: τ colligauerūt
τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἔσφιγξαν
τ nūerauerūt argentū qđ inētū fuit in domo dñi:
καὶ ἐξήμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου,
τ dederūt illud
καὶ ἔδωκαν αὐτὸ

sup manib⁹ facientiū opera speculatoriū
ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων
domus dñi. ⁊ impendebāt illud fabrio
οἴκου κυρίου. καὶ ἐξωδίασαν ἀνὰ τοῖς τέκτοσι τῶν
lignoꝝ ⁊ edificatoribꝰ qui faciebāt opus in do
ξύλων καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἔργον εἰς οἶ
mo dñi: ⁊ muratoribus ⁊ edificatoribꝰ
κω κυρίου, καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς οἰκοδόμοις
lapidū ⁊ hioꝝ poliebāt saxa: vt emerent la
τῶν λίθων καὶ τοῖς ξύσαις τῶν λίθων, τοῦ κρῖσασθαι λί
pides excisos ⁊ ligna vt instaurarēt sar
θους λελατομημένους καὶ ξύλα τοῦ κραταιῶσαι τὸ δο
tatecta domꝰ dñi: in oibus que expēsa fūt in
κὸν τοῦ οἴκου κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν
domo vt instaurarēt eam: verūtū nō fient do
οἶκον τοῦ κραταιῶσαι αὐτόν, πλὴν οὐ ποιηθήσονται εἰς
mui dñi porte argētee claui phiale tube oīne
καὶ κυρίου θύραι ἀργυραῖ ὅλοι φιάλαι σάλπιγγες πᾶν
vas aureū vel argēteū de argēto qđ infe
σκεῦος χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσε
rebatur in domū dñi. q⁹ hioꝝ faciebāt opa
νεχθέντος εἰς οἶκον κυρίου. ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα
dederūt illud: ⁊ instaurauerūt in eo domū dñi.
ἔδωκαν αὐτά, καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου.
⁊ nō fiebat ratio virio qb⁹ dabatur ar
καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς ἐδίδοτο τὸ ἀρ
gentū in manib⁹ suis vt darēt hioꝝ faciebāt o
γύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὸ ἔρ
pus: q⁹ in fide ipsi faciebāt. argentū ãt pro vell
γον, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ἐποίουν. ἀργύριον δὲ περὶ πλημ
cto ⁊ argentū pro peccato nō illatū est in
μελείας καὶ ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας οὐκ εἰσηνέχθη εἰς
domū dñi: q⁹ sacerdotibus erat. tunc ascē
τὸν οἶκον κυρίου, ὅτι τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο. τότε ἀνέ
dit azael rex syrie: ⁊ pugnauit cōtra geth:
βη ἀζαὴλ βασιλεὺς συρίας, καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ γέθ,
⁊ cepit eā. ⁊ posuit azael faci
καὶ προκατελάβετο αὐτήν· καὶ ἔστη ἀζαὴλ τὸ πρόσω
em suā vt ascēderet in hierusalem. ⁊ tulit io
πον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ ἱερουσαλήμ· καὶ ἔλαβεν Ἰω
as rex iuda oīa sctā q̄ sctificauit ioſa
ὰς βασιλεὺς Ἰούδα πάντα τὰ ἅγια ἃ ἡγίασεν Ἰωσα
phat ⁊ ioram ⁊ ochoziae patres sui re
φὰτ καὶ Ἰωρὰμ καὶ Ὀχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ βασι
ges iuda: ⁊ sctū ſ sua ⁊ oīne aurū qđ
λεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ
inuētū ē in thesauris domus dñi ⁊ in domo
ευρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
regis: ⁊ misit azael regi syrie:
βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ ἀζαὴλ βασιλεῖ τῆς συρίας,
⁊ ascēdit de hierusalem. ⁊ reliqua sermonū
καὶ ἀνέβη ἀπὸ ἱερουσαλήμ· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
ioas ⁊ vniuersa que fecit: nonne hec scri
Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέ
pta sunt in libro verboꝝ dierū re
γραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέ
gum iuda? ⁊ surrexerūt serui eius ⁊ fecerūt
ων Ἰούδα; καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν
cōiurationē ⁊ percusserūt ioas in domo mallo q̄
σύνθεσιν καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ μαλλὼ τῷ
in descēsu sella. ⁊ iozachar filius semaath ⁊
ἐν τῷ καταβάσει σελλά. καὶ Ἰωζάχαρ υἱὸς σεμαὰθ καὶ
iozabath filius semmer serui ioas percusserūt e
Ἰωζαβὰθ υἱὸς σεμμὴρ οἱ δοῦλοι Ἰωὰς ἐπάταξαν αὐ
um ⁊ mortuꝰ est. ⁊ sepelierūt eū cū patri
τὸν καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέ
bus suis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ama
ρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀμα
sias filius eiꝰ pro eo.
σίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.13.

A IN anno vicesimo ⁊ tertio ioas filiū ochozie
ΕΝ ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ Ὀχοζίου

ᵖnumerū atq; mēsurā ᵠi
ʳmanu eorūˢq p̄erant ce
mentariisʳdomusʳdñi.
Qui⁹impendebant eam
ᵗi fabris ᵘlignorūˣ& i ce=
mētariis hisᵘq opaban=
turʸinᶻdomoᵃdñi:ᵇ& sar=
tatecta faciebāt: ᶜ& i his
q cedebantᵈsaxa: ᵉ& vte
merentᶠligna ᵍ& lapides
q ʰexcidebātur:ⁱitaᵏvt im
pleretur ˡinstauratioᵐdo
musⁿdñiᵒin vniuersisᵖq
ʳidigebāt expēsaˢad mu
nicēdāᵗdomum. ᵘVerūtñ
ᵛnōʷfiebant ex eadēˣpe
cuniaʸhydrieᶻ tēpliᵃdñi
& ᵇfuscinule & ᶜthuribula
& ᵈtubeᵉ& ᶠoēᵍvasʰaureū
ⁱ& ᵏargēteū:ˡdeᵐ pecūia
ⁿq inferebatur in ᵒtēplū
ᵖdñi. ʳHisˢenimᵗq facie=
bantᵘopusᵛdabatur: ʷvt
instauraretureˣtēplūʸdñi
ᶻ& nóᵃfiebat ró hisᵇhoī
busᶜq ᵈaccipiebātᵉpecu=
niāᶠvt distribuerētᵍeāʰar
tificibus: ⁱsedʲin fide oco
ᵏtractabantᵐeā. ⁿPecuniā
vero ᵒdelictoᵖ& pecu=
niāᵠpctisʳnōˢiferebāt
inᵗtēplūᵘdñi:qᵛsacerdo
tūʷerat. ˣTūcʸascēditᶻa=
zahelᵃrexᵇsyrie ooooooo
ᶜ& pugnabatᵈcontra
ᵉgeth: ᶠcepitᵍeā ʰ& dire
xitⁱfaciēˡiāᵐvtascēderet
ⁿinᵒierusalē. Quāobrem
ᵖtulitᵠioasʳrexˢiudaᵗoīa
ᵘsanctificata ooooooooooo
ᵛqueʷcōsecrauerātˣioſa=
phatʸ& ioram oooooooo
ᶻ& ochoziasᵃ patres ei?
ᵇregesᶜiuda:ᵈ& oooooooo
ᵉq ipse obtulerat:ᶠ& ᵍvni
uersumʰaurūⁱqđ iueniri
potuitᵏinᵐthesaurisⁿ tē=
pliᵒdñiᵖ& in palacio ᵠre=
gis:ʳmisitᵍˢazahelᵗregi
ᵘsyrie:ᵛ& recessit ooooooo
ʷabˣierusalem. ʸReliq̄ ãt
ᶻsermonumᵃioas ooooooo
ᵇ& vniuersaᶜq̄ᵈfecit: ᵉnō
neᶠhecᵍscripta sunt oooo
ʰinⁱlibroᵏverborūˡdieꝝ
ᵐregum oooooooooooooo
ⁿiudaᵒ? ᵖ Surrexerunt aūt
ᵠseruiᵍeiusʳ& cōiuraueēt i
terˢe:ᵗpcusserūtᵘqᵛioas i
ʷdomoˣmello inʸdesceē=
suᶻsela. ᵃ Iosachar nāq;
ᵇfiliusᶜsemath ᵈ & ioſa=
bathᵉfiliusᶠsomérᵍseruí
eiusʰpercusserunt eum:
ⁱ& mortuʲ est. ᵏ Et sepe=
lierūtˡeūᵐcūⁿpribꝰ suisᵒi
citateᵖdđ:ᵠregnauitq;ʳa
masiasˢfiliusᵗeiᵘ? p eo.15.

H Nnoᵛvicesimoᵂ oooo
ˣ. ooooooooooooooooo
ʸtertioᶻioasᵃfilii ᵇ ocho=
zie oooooooooooooooooo

ᵖתֵּת ᵒעָשָׂה ᵑהַמְּתֻכָּן ᵐעַל ˡיְדֵי ᵏעֹשֵׂי ʲהַמְּלָאכָה
ᵍלְאַזֵּי ᶠיֵצְא ᵉהַמְּפֻקָּדִים ᵈבֵּית ᶜיְהוָה ᵇוַיּוֹצִיאֻהוּ
ᵃבָּנָה ᵗלַחֹרְשֵׁי ᵘהָעֵץ ᵛוְלַבֹּנִים ᵚהָעֹשִׂים ᵙבֵּית
יְהוָה: ᵗוְלַגֹּדְדִים ᵘוּלְחֹצְבֵי ᵛהָאֶבֶן
ᵍלְקָנוֹת ᶠעֵצִים ᵉוְאַבְנֵי ᵈמַחְצֵב ᶜלְחַזֵּק
ᵇאֶת ᵃבֶּדֶק בֵּית יְהוָה ᵍוּלְכֹל אֲשֶׁר ᶠיֵצֵא
ᵉעַל הַבַּיִת ᵈלְחַזְּקָהוּ: ᶜאַךְ לֹא ᵇיֵעָשֶׂה ᵃבֵּית
ᵖכֶּסֶף ᵒזָהָב ᶰיְהוָה ᵐסִפּוֹת ᵏמִזְרָקוֹת ʲמִזְרָקוֹת
ᵍחֲצֹצְרוֹת ᶠכָּל ᵉכְּלִי ᵈזָהָב ᶜוּכְלִי ᵇכָּסֶף ᵃמִן
ᵐכֶּלַח ᵒבוֹא ᶰהַכֶּסֶף ᵏהַמּוּבָא ʲבֵּית ᵍיְהוָה: ᶠכִּי ᵉלְעֹשֵׂי
ᵈהַמְּלָאכָה ᶜיְתַּנְהוּ ᵇוְחִזְּקוּ ᵃבוֹ ᵖאֶת ᵒבֵּית
יְהוָה: ᶰוְלֹא ᵐיְחַשְּׁבוּ ᵏאֶת ʲהָאֲנָשִׁים
ᵍאֲשֶׁר ᶠיִתְּנוּ ᵉאֶת ᵈהַכֶּסֶף ᶜעַל ᵇיָדָם
ᵃלַעֲשׂוֹת ᵗלְעֹשֵׂי ᵘהַמְּלָאכָה ᵛכִּי ᵚבֶאֱמֻנָה
ᵙהֵם ᵗעֹשִׂים: ᵘכֶּסֶף ᵛאָשָׁם ᵚוְכֶסֶף
ᵙחַטָּאוֹת ᵗלֹא ᵘיוּבָא ᵛבֵּית ᵚיְהוָה ᵙלַכֹּהֲנִים
ᵖהָיָה ᵒעֲלָה ᶰאָז ᵐיַעֲלֶה ᵏחֲזָאֵל ʲמֶלֶךְ ᵍאֲרָם
ᶠוְלָחַם ᵉעַל ᵈגַּת ᶜוַילְכְּדָהּ ᵇוַיָּשֶׂם ᵃחֲזָאֵל
ᵖשׂוּם ᵒפָּנָיו ᶰלַעֲלוֹת ᵐעַל ᵏיְרוּשָׁלִָם: ʲוַיִּקַּח
ᵍיְהוֹאָשׁ ᶠמֶלֶךְ ᵉיְהוּדָה ᵈאֶת ᶜכָּל ᵇהַקֳּדָשִׁים
ᵃאֲשֶׁר ᵗהִקְדִּישׁוּ ᵘיְהוֹשָׁפָט ᵛוִיהוֹרָם
ᵚוַאֲחַזְיָהוּ ᵙאֲבֹתָיו ᵗמַלְכֵי ᵘיְהוּדָה ᵛוְאֶת
ᵚקָדָשָׁיו ᵙוְאֶת ᵗכָּל ᵘהַזָּהָב ᵛהַנִּמְצָא
ᵚבְּאֹצְרוֹת ᵙבֵּית ᵗיְהוָה ᵘוּבֵית ᵛהַמֶּלֶךְ
ᵍוַיִּשְׁלַח ᶠלַחֲזָאֵל ᵉמֶלֶךְ ᵈאֲרָם ᶜוַיַּעַל
ᵖמֵעַל ᵒירוּשָׁלִָם: ᶰוַיֶּתֶר ᵐדִּבְרֵי ᵏיוֹאָשׁ
ᵍוְכָל ᶠאֲשֶׁר ᵉעָשָׂה ᵈהֲלוֹא ᶜהֵם ᵇכְּתוּבִים
ᵃעַל ᵗסֵפֶר ᵘדִּבְרֵי ᵛהַיָּמִים ᵚלְמַלְכֵי
ᵙיְהוּדָה: ᵗוַיָּקֻמוּ ᵘעֲבָדָיו ᵛוַיִּקְשְׁרוּ ᵚקֶשֶׁר
ᵙוַיַּכּוּ ᵗאֶת ᵘיוֹאָשׁ ᵛבֵּית ᵚמִלֹּא ᵙהַיָּרֵד
ᵗסִלָּא: ᵘוְיוֹזָכָר ᵛבֶּן ᵚשִׁמְעַת ᵙוִיהוֹזָבָד
ᵗבֶּן ᵘשֹׁמֵר ᵛעֲבָדָיו ᵚהִכֻּהוּ ᵙוַיָּמָת
ᵗוַיִּקְבְּרוּ ᵘאֹתוֹ ᵛעִם ᵚאֲבֹתָיו ᵙבְּעִיר ᵗדָּוִד
ᵘוַיִּמְלֹךְ ᵛאֲמַצְיָהוּ ᵚבְנוֹ ᵙתַּחְתָּיו:

ᵗבִּשְׁנַת ᵘעֶשְׂרִים Cap.xiij.
ᵛוְשָׁלֹשׁ ᵚשָׁנָה ᵙלִיוֹאָשׁ ᵗבֶּן ᵘאֲחַזְיָהוּ

מָלַךְ יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה בֶּן יְהוֹאָחָז בֶּן יֵהוּא
עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁבַע עֶשְׂרֵה
שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ עשה רוע
אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר חטא סור
הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא סָר מִמֶּנָּה: נתן מרה
וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם
בְּיַד חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וּבְיַד בֶּן הֲדַד
בֶּן חֲזָאֵל כָּל הַיָּמִים: וַיְחַל יְהוֹאָחָז יום חלה
אֶת פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֵלָיו יְהוָה עתר שמע
כִּי רָאָה אֶת לַחַץ יִשְׂרָאֵל כִּי לָחַץ
אֹתָם מֶלֶךְ אֲרָם: וַיִּתֵּן יְהוָה
לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיֵּצְאוּ מִתַּחַת יַד ישע
אֲרָם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָהֳלֵיהֶם
כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם: אַךְ לֹא סָרוּ תמל
מֵחַטֹּאת בֵּית יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל בָּהֶם הָלָךְ וְגַם הָאֲשֵׁרָה
עָמְדָה בְּשֹׁמְרוֹן: כִּי לֹא הִשְׁאִיר שאר
לִיהוֹאָחָז עָם כִּי אִם חֲמִשִּׁים
פָּרָשִׁים וַעֲשָׂרָה רְכָב וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
רַגְלִי כִּי אִבְּדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיְשִׂמֵם שום
כֶּעָפָר לָדִשׁ: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹאָחָז דוש
וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא הֵם גבר
כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי כתב יום
יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחָז עִם אֲבֹתָיו שכב
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ קבר מלך
תַּחְתָּיו: בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע שנה
שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז עַל יִשְׂרָאֵל
בְּשֹׁמְרוֹן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה:
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר רוע סור
מִכָּל חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן נְבָט
אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל בָּהֶ חטא
הָלָךְ: וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל אֲשֶׁר
עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחַם עִם גבר לחם

regis iude: regnauit io
achaz filius iehu super
israel in samaria
decem & septem annis: & fecit malū co
ram dño. Secutusq; est
pctā hieroboā filii na
bath qui peccare fecit
israel: & non declinauit ab eis.
Iratusq; est furor dñi
cōtra israel: & tradidit
eos in manu azahel re
gis syrie: & in manu bē
adab filii azahel cūctis
diebus. Deprecatus est
ioachaz faciē dñi: & audiuit eū dominus.
Vidit ei angustiā israe
el: quia attriuerat
eos rex syrie. Et dedit
dominus saluatorē israeli: & libe
ratus est de manu regis
syrie: habitauerūtq; fi
lii israel in tabernaculis
suis: sicut heri & nu
diustertius. Verūtñ nō
receſſerunt a pctis do
mus hieroboā q̄ pecca
re fecit israel: sed in ipis
ambulauerūt. Siqdem
& lucus pmānit in sama
ria: & nō sunt derelicti
ioachaz de pplo nisi
quinquaginta eqtes: & decē curr & decem milia
peditū. Interfecerat ei
eos rex syrie & redege
rat q̄si puluerē in tritu
ra aree. Reliq̄ at ſmonū
ioachaz & vniuersa q̄
fecit & fortitudo eius:
nōne hec scripta sūt q̄
libro ſermonū dierum
regū israel? Dormiuitq;
ioachaz cū pribꝫ suis:
& sepelierūt eū in sama
ria: regnauitq; ioas filius eius p eo. Anno tri
cesimo septimo
ioas regis iuda regna
uit ioas filius ioachaz su
per israel
in samaria sedecim an
nis: & fecit qđ malū est cō
spectu dñi. Nō declina
uit ab oibus pctis hiero
boam filii nabath
q̄ peccare fecit israel:
sed in ipis
ambulauit. Reliq̄ autē
ſermonū ioas & vniuer
sa q̄ fecit: & fortitudo e
ius quō pugnauerit cō
tra amasiā regem iuda:
nonne hec
scripta sunt in libro
ſermonū dierū regum

regio iuda regnauit ioachaz filius ieu sup is
βασιλέως ἰούδα ἐβασίλευσεν ἰωάχαζ υἱὸς ἰηοῦ ἐπ' ισ
rael in samaria decē & septē ānis: & fecit
ραὴλ ἐν σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη, καὶ ἐποίησε τὸ
malū coꝝ dño: & iuit post pec
πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν ἁμαρ
cata hieroboā filij nabat: q̄ peccare fecit israel:
τιῶν ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν ἰσραήλ,
nō recessit ab eis. & trat ē furor dño cōtra
οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ κύριος ἐπὶ τὸν
israel: & tradidit eos in manu azael re
ἰσραήλ, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἀζαὴλ βα
gis syrie: & in manu filij ader filij azael
σιλέως συρίας, καὶ εἰς χεῖρας υἱοῦ ἄδερ υἱοῦ ἀζαὴλ
cūctis diebus. & ioachaz deprecat ē fa
πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἰωάχαζ ἐδεήθη τοῦ πρόσω
ciem dñi: & exaudiuit eū dño: q̄ vidit
που κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδε
angustiā israel: q̄ attriuerat eos rex
τὴν θλῖψιν τοῦ ἰσραήλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασι
syrie. & dedit dño salutē isra
λεὺς συρίας. καὶ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ ἰσρα
el: & eduxit eos de sub manibus sy
ὴλ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τῶν χειρῶν συ
rie: & sederūt filij israel in tabernacu
ρίας, καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμα
lis suis sicut heri & nudiustertii: verūtñ nō recef
σιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης, πλὴν οὐκ ἀπε
serūt a peccatis domus hieroboā: q̄ peccare
στησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν οἴκου ἱεροβοάμ, ὃς ἐξήμαρ
fecit israel: in ipsis ambulauerūt. &
τε τὸν ἰσραήλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν. καὶ γε
lucus pmānit in samaria: qñ nō relictus est ioa
ἄλσος ἐστὰν ἐν σαμαρείᾳ, ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ ἰωὰ
chaz ppło nisi quinquaginta equites & decē cur
χαζ λαὸς ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρ
rus & decē milia peditū: q̄ destruxit e
ματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐ
os rex syrie: & posuit eos vt puluerē
τοὺς βασιλεὺς συρίας, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὡς χοῦν
in conculcationē. & reliqua sermonū ioachaz
εἰς καταπάτησιν. καὶ τὰ λειπὰ τῶν λόγων ἰωάχαζ
& vniuersa que fecit & potentie eius: nō
καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐκ
ne hec scripta sunt in libro ſmonū
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν
dierū regum israel? & dormiuit ioachaz
ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη ἰωάχαζ
cum pribus suis: & sepelierūt eū in sa
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν σα
maria: & regnauit ioas filius eius pro eo.
μαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
Anno tricesimo & septimo ioas regis iu
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ ἰωὰς βασιλέως ἰού
da regnauit ioas filius ioachaz sup israel in
δα ἐβασίλευσεν ἰωὰς υἱὸς ἰωάχαζ ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν
samaria sexto & decio āno. & fecit ioas
σαμαρείᾳ ἓξ καὶ δέκα ἔτει. καὶ ἐποίησεν ἰωὰς τὸ
malum coꝝ dño. nō recessit ab oibus pec
πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρ
catis hieroboā filij nabat: q̄ peccare fecit israel:
τιῶν ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν ἰσραήλ,
in eis ābulauit. & reliqua ſmonū ioas
ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη. καὶ τὰ λειπὰ τῶν λόγων ἰωὰς
& vniuersa q̄ fecit & potēcia eius q̄
καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς
fecit cū amasia rege iuda: nōne
ἐποίησε μετὰ ἀμασίου βασιλέως ἰούδα, οὐχὶ
hec scripta sunt in libro ſmonū die
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμε
rum regum
ρῶν τῶν βασιλέων

שָׁכַב	יְשֹׁרָאֵל וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ עִם אֲבֹתָיו	israel: Et dormiuit ioas cū patribus suis:	israel et dormiuit ioas cū patribus suis
קָבַר	וַיִּקָּבֵר יוֹאָשׁ	hieroboā ät sedit super	hieroboam sedit super
	בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וֶאֱלִישָׁע	solitū eius. Porro Ioas	solium eius et sepultus est ioas in samaria
חָלָה מוּת	חָלָה אֶת חָלְיוֹ אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ וַיֵּרֶד	sepultus est in samaria	cum regibus israel et helisaeus
בָּכָה פָּנָה	אֵלָיו יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּבְךְּ עַל פָּנָיו	cū regibus israel. Helisaeus ät egrotabat infirmitate qua & mortuus	egrotauit infirmitate qua mortuus est
	וַיֹּאמַר אָבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו	est. Delcēditq; ad eum	
לָקַח	וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלִישָׁע קַח קֶשֶׁת וְחִצִּים	ioas rex israel & flebat	
	וַיִּקַּח אֵלָיו קֶשֶׁת וְחִצִּים וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ	coram eo: dicebatq; pater mi: pater mi: currus	
רָכַב	יִשְׂרָאֵל רְכַב יָדְךָ עַל הַקָּשֶׁת	israel & auriga eius. Et	
שׂוּם	וַיִּרְכַּב יָדָיו וַיָּשֶׂם אֱלִישָׁע יָדָיו עַל	ait illi helise. Affer ar	
חָלַל	יְדֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר פְּתַח הַחַלּוֹן	cū & sagittas. Cūq; at	
פָּתַח	קָדְמָה וַיִּפְתָּח וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יְרֵה	tulisset ad eū arcū & sa	
יָרָה	וַיּוֹר וַיֹּאמֶר חֵץ תְּשׁוּעָה לַיהוָה וְחֵץ	gittas: dixit ad regē isra	
יָשַׁע נָצָה	תְּשׁוּעָה בַּאֲרָם וְהִכִּיתָ אֶת אֲרָם	el. Pone manū tuam	
	בַּאֲפֵק עַד כַּלֹּתָה וַיֹּאמֶר קַח הַחִצִּים	sup arcū. Et cū posuis	
	וַיִּקָּח וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַךְ אָרְצָה	set ille manū suā: suppo	
עָמַד קָצַף	וַיַּךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיַּעֲמֹד וַיִּקְצֹף	suit helisaeus manus suas	
	עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת	manibus regis: & ait.	
	חָמֵשׁ או שֵׁשׁ פְּעָמִים אָז הִכִּיתָ	Api fenestrā orietalē.	
	אֶת אֲרָם עַד כַּלֹּתָה וְעַתָּה שָׁלֹשׁ	Cūq; apuisset dixit he	
מוּת	פְּעָמִים תַּכֶּה אֶת אֲרָם וַיָּמָת אֱלִישָׁע	liseus: iace sagittā: &	
קָבַר גְּדוּד	וַיִּקְבְּרֻהוּ וּגְדוּדֵי מוֹאָב יָבְאוּ בָאָרֶץ	fecit: & ait heliseus. Sa	
בּוֹא שָׁנָה	בָּא שָׁנָה וַיְהִי הֵם מְקַבְּרִים אִישׁ	gitta salutis dñi: & sa	
רָאָה שָׂכַר	וְהִנֵּה רָאוּ אֶת הַגְּדוּד וַיַּשְׁלִיכוּ אֶת	gitta salutis cōtra syriā:	
נָגַע	הָאִישׁ בְּקֶבֶר אֱלִישָׁע וַיֵּלֶךְ וַיִּגַּע	pcutiesq; syriā i aphec	
קוּם	הָאִישׁ בַּעֲצָמוֹת אֱלִישָׁע וַיְחִי וַיָּקָם	donec cōsumas eā. Et	
עַל רַגְלָיו חָזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם לָחַץ	ait. Tolle sagittas. Qui	
יוֹם חָנַן	אֶת יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי יְהוֹאָחָז וַיְחָן	cū tulisset: rursū dixit	
רָחַם פָּנָה	יְהוָה אֹתָם וַיְרַחֲמֵם וַיִּפֶן אֲלֵיהֶם	ei. Percute iaculo terrā	
פָּרַת	לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם יִצְחָק	Et cū percussisset tribus	
שָׁחַת	וְיַעֲקֹב וְלֹא אָבָה הַשְׁחִיתָם וְלֹא	vicibus & stetisset: ira	
שָׁלַךְ פָּנָה	הִשְׁלִיכָם מֵעַל פָּנָיו עַד עַתָּה	tus est vir dei cōtra eū:	
מוּת	וַיָּמָת חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּמְלֹךְ בֶּן הֲדַד	& ait. Si percussisses qui	
מָלַךְ	בְּנוֹ תַּחְתָּיו וַיֶּשַׁב יְהוֹאָשׁ בֶּן	quies aut sexies siue se	
שׁוּב	יְהוֹאָחָז וַיִּקַּח אֶת הֶעָרִים מִיַּד	pties: percussisses syriam	
לָקַח עִיר	בֶּן הֲדַד בֶּן חֲזָאֵל אֲשֶׁר לָקַח מִיַּד	vsq; ad cōsumatiōem.	
		Nūc ät tribus vicibus	
		percuties eā. Mortu	
		ē ergo heliseus & sepe	
		lierūt eū. Latrūculi aūt	
		de moab venerūt i ter	
		rā in ipo anno. Quidā	
		ät sepelietes hoiem vi	
		derūt latrunculos: & p	
		fecerūt cadauer i sepul	
		chro helisei. Qd cū teti	
		gisset ossa helisei: reui	
		xit homo & stetit ooooo	
		sup pedes suos. Igitur	
		azahel rex syrie affli	
		xit israel cūctis diebus	
		ioachaz. Et misert est	
		dominus eorum & re	
		uersus est ad eos ooooooo	
		pp pactū suū qd hēbat	
		cum abraam & isaac	
		& iacob & noluit disp	
		dere eos: neq; ooooooo	
		pīscere penitus vsq; in	
		pīs tps. Mortuus ē ät	
		Azahel rex syrie & re	
		gnauit benadab ooooo	
		filius eius pro eo. Por	
		ro ioas filius ooo.ooooo	
		ioachaz tulit vrbes de	
		manu oooooooooooooooo	
		benadab filii azahel q̄s	
		tulerat de manu ooooooo	

israel: t dormiuit ioas cū patribus suis. Ἰσραήλ· καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ· t hieroboā sedit sup solio eius. t sepultꝰ ē καὶ Ἱεροβοὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ· καὶ ἐτάφη ioas in samaria cū regibus israel. t eliseus Ἰωὰς ἐν σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ· καὶ Ἐλισαιὲ egrotauit infirmitate sua per quā mortuꝰ ē. t de ἠρρώστησεν τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ δι' ἣν ἀπέθανεν· καὶ κα- scēdit ioas rex israel ad eū t fleuit sup τίβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσ. πρὸς αὐτὸν καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ facies eiꝰ: t dixit pater pater currus israel προσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πάτερ πάτερ ἅρμα Ἰσραὴλ
4.b. t equites eius. t ait ei eliseus: cape arcū καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐλισαιέ, λαβὲ τόξον t sagittas. tulit ad eū arcū t sagittas. t καὶ βολίδας· καὶ ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη· καὶ dixit eliseus regi israel: pone ma εἶπεν Ἐλισαιὲ τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ἐπιβίβασον τὴν χεῖ- nū tuā sup arcū. t posuit manū suā: t ρά σου ἐπὶ τὸ τόξον· καὶ ἐπιβίβασεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ imposuit eliseus manus suas sup manus re- ἐπέθηκεν Ἐλισαιὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βα gis. t ait: aperi fenestrā cōtra orietē. t σιλέως· καὶ εἶπεν, ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατὰ ἀνατολάς· καὶ aperuit. t dixit eliseus: iace sagittā. t sagittauit: t a-
D ἤνοιξεν· καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ, τόξευσον· καὶ ἐτόξευσεν, καὶ εἶ it: sagitta salutis dñō t sagitta salutis ℞ sy- πεν, βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ καὶ βέλος σωτηρίας ἐν συ ria: t percutieꝫ syriā in aphec vsq; ad cōsumatiōeꝫ. ρίᾳ· καὶ πατάξεις τὴν συρίαν ἐν Ἀφὶκ ἕως συντελείας· t ait eliseus ioas. tolle sagittas. t cepit. t di καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ τῷ Ἰωάς, λάβε βέλη· καὶ ἔλαβεν· καὶ εἶ xit regi: percute in terrā. t percussit πεν τῷ βασιλεῖ, πάταξον εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάταξεν ter t stetit. t tristatꝰ ē sup eo hō dei. t ait: τρὶς καὶ ἔστη· καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ἀνὴρ τοῦ θῦ· καὶ εἶπεν, si percussisses quiquies vel sexies. tunc percussisses sy- εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν συ riā vsq; ad cōsumationē: t nūc ter percutes syriam. ρίαν ἕως συντελείας, καὶ νῦν τρὶς πατάξεις τὴν συρίαν· t eliseus mortuꝰ ēt t sepelierunt eum. t accin καὶ Ἐλισαιὲ ἀπέθανεν, καὶ ἐθάψαντο αὐτόν. καὶ μονίται cti moab venerūt in terrā ventēte anno. t factū est τοι μοὰβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ ἐλεύσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ ἐγένετο
Eccl. 46.b. cū ipsi sepelirent hoiez vnū: t ecce viderūt accinctū: αὐτῶν θάπτοντων ἄνθρωπον, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονίτην, t proiecerūt virū in sepulchro eliseī t fuit. t καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ Ἐλισαιὲ καὶ ἐπορεύθη· καὶ tetigit ossa eliseī t vixit t stetit sup pe- ἥψατο τῶν ὀστέων Ἐλισαιὲ καὶ ἔζησεν καὶ ἔστη ἐπὶ τοὺς πό des suos. t azael rex syrie afflixit δας αὐτοῦ· καὶ Ἀζαὴλ βασιλεὺς συρίας ἐξέλιπε israel cunctis diebus ioachaz. t misꝫ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ· καὶ ἤλεη est dñs eos t miserat est eos. t respe σεν κύριος αὐτοὺς καὶ οἰκτίρησεν αὐτούς· καὶ ἐπέ- xit ad eos propter pactū suū qđ βλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὸν διαθήκην αὐτοῦ τὴν cum abraam t isaac t iacob. t nō vo μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ· καὶ οὐκ ἠθέ luit dñs disperdere eos: t nō proie λησεν κύριος διαφθεῖραι αὐτούς, καὶ οὐκ ἀπέῤῥιψε- cit eos a facie sua vsq; nūc. t mor αὐτοὺς ἐκεῖ πρόσωπον αὐτοῦ ἕως νῦν· καὶ ἀπέ- tuꝰ ē azael rex syrie. t regnauit fi θανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς συρίας· καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς lius eius ader filius eius pro eo. t reuersus est io- ἐκ υἱοῦ αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰω as filiꝰ ioachaz t cepit ciuitates de ma- ὰς υἱὸς Ἰωάχαζ καὶ ἔλαβεν τὰς πόλεις ἐκ χει nu filii ader filii azael: q̄s cepit de manu ρὸς υἱοῦ ἀδὲρ υἱοῦ Ἀζαήλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς

יְהוֹאָחָז אָבִיו בַּמִּלְחָמָה שָׁלֹשׁ לָחַם
פְּעָמִים הִכָּהוּ יוֹאָשׁ וַיָּשָׁב אֶת נָכָה שׁוּב
עָרֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת Cap. xiiij
שְׁתַּיִם לְיוֹאָשׁ בֶּן יוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שָׁנָה
מָלַךְ אַמַצְיָהוּ בֶּן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ
וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדָּין מִן יְרוּשָׁלִָם׃
וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא עָשָׂה
כְּדָוִד אָבִיו כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה יוֹאָשׁ
אָבִיו עָשָׂה׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד בָּמָה סוּר
הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ זָבַח קָטַר
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ הָיָה מָלַךְ
וַיַּךְ אֶת עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת הַמֶּלֶךְ נָכָה
אָבִיו׃ וְאֶת בְּנֵי הַמַּכִּים לֹא הֵמִית מוּת
כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב יָרֵה
צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת
עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוּמְתוּ עַל
אָבוֹת כִּי אִם אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָת׃
הוּא הִכָּה אֶת אֱדוֹם בְּנֵי הַמֶּלַח נָכָה נָיָא
עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וְתָפַשׂ אֶת הַסֶּלַע
בַּמִּלְחָמָה וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ יָקְתְאֵל קָרָא
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אָז שָׁלַח אַמַצְיָה
מַלְאָכִים אֶל יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז בֶּן לָאַךְ
יֵהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְכָה יָלַךְ
נִתְרָאֶה פָּנִים׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ רָאָה פָּנָה
יִשְׂרָאֵל אֶל אַמַצְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה שָׁלַח
לֵאמֹר הַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן שָׁלַח אֶל
הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לֵאמֹר תְּנָה אֶת נָתַן
בִּתְּךָ לִבְנִי לְאִשָּׁה וַתַּעֲבֹר חַיַּת אִישׁ עָבַר
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וַתִּרְמֹס אֶת חָיָה רָמַס
הַחוֹחַ׃ הַכֵּה הִכִּיתָ אֶת אֱדוֹם נָכָה
וּנְשָׂאֲךָ לִבֶּךָ הִכָּבֵד וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ כָּבַד יָשַׁב
וְלָמָּה תִתְגָּרֶה בְּרָעָה וְנָפַלְתָּה גָּרָה רוּעַ
אַתָּה וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא שָׁמַע
אַמַצְיָהוּ וַיַּעַל יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ עָלָה

ioachaz patris sui in prelio. ⁊ percus
ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ ἐπά-
sit eū ter ioas: ⁊ reddidit ciuitates
ταξεν αὐτὸν τρὶς ἰωάς, καὶ ἀπέστρεψε τὰς πόλεις
israel.
ἰσραήλ. Ca.14.
IN anno secundo ioas filij ioachaz re A
Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ ἰωὰς υἱοῦ ἰωάχαζ βασι-
gis israel regnauit amessias filius ioas re
λέως ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἀμεσσίας υἱὸς ἰωὰς βασι-
gis iuda: filius exūs viginti ⁊ quinq; ānoꝝ amessias
λέως ἰούδα, υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἀμεσσίας
cum regnaret ipse. ⁊ viginti ⁊ nouē ānis re
ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβα
gnauit in hierusalem. ⁊ nomē matris sue
σίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ
ioadē de hierusalem. ⁊ fecit rectū corā
ἰωαδὴν ἐξ ἱερουσαλήμ. καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
dño: verūtñ nō vt dauid pater eius. iuxta
κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. κατὰ
omnia q̄cūq; fecit pater suus ioas fecit:
πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἰωὰς ἐποίησεν,
verū excelsa nō abstulit: adhuc ppls immolabat ⁊
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ
adolebāt icēsū in excelsis. ⁊ factū est vt roboratū est
ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. καὶ ἐγένετο ὡς ἐκραταιώθη
regnum in manu amessie: percussit ser-
ἡ βασιλεία ἐν τῇ χειρὶ ἀμεσσίου, ἐπάταξεν τοὺς παῖ
uos suos qui percusserūt patrē suū.
δας αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ. B
at filios eoꝝ q̄ pcusserūt nō occidit: si
τοὺς δὲ υἱοὺς τῶν πατάξαντων οὐκ ἐθανάτωσεν, κα-
cut scriptū est in libro legis moysi: sicut prece
θὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου νόμου μωυσῆ, ὡς ἐνετεί- Deut.
pit dñs dicēs: nō morientur patres pro 24.c.
λατο κύριος λέγων, οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες περὶ 2.Par.
filijs: neq; filij morientur pro patribus: sed 25.a.
τέκνων, οὐδὲ υἱοὶ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ
vnusq̄sq; in peccato suo morietur: ipse ames
ἕκαστος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται. αὐτὸς ἀμε
sias percussit edom in valle salis decē milia:
σσίας ἐπάταξεν τὸν ἐδὼμ ἐν γέμελα δέκα χιλιάδας,
⁊ apphēdit petram in prelio: ⁊ voca
καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλε
uit nomē eius iecthoel vsq; in diem hanc. 2.Par.
σε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἰεκθοὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 25.c.
tunc misit amessias nuncios ad ioas filiū ioa-
τότε ἀπέστειλεν ἀμεσσίας ἀγγέλους πρὸς ἰωὰς υἱὸν ἰωά E
chaz filij ieu regis israel dicēs: veni ⁊ videa
χαζ υἱοῦ ἰοὺ βασιλέως ἰσραὴλ λέγων, δεῦρο καὶ ὀφθῶ
mur ad inuicem. ⁊ misit ioas rex isra-
μεν ἐν προσώποις. καὶ ἀπέστειλεν ἰωὰς βασιλεὺς ἰσρα
el ad amessiam regem iuda dicēs: carduus q̄
ἠλ πρὸς ἀμεσσίαν βασιλέα ἰούδα λέγων, ὁ ἀκχὰχ ὁ
in libano misit ad cedrū que in
ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ C
libano dicēs: da filiam tuā filio meo in
λιβάνῳ λέγων, δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς
vxorem. ⁊ trāsierūt bestie agri q̄ in
γυναῖκα. καὶ διῆλθε τὰ θυρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ
libano ⁊ cōculcauerūt carduus. percutiēs per
λιβάνῳ καὶ συνεπάτησεν τὸν ἀκχάχ. πατάξας ἐπά
cussisti idumeā: ⁊ leuauit te cor tuū: glo
ταξας τὴν ἰδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέν σε ἡ καρδία σου, ἐν
riare sedens in domo tua. ⁊ quare con
δοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου. καὶ ἱνατί ἐρί
tēdis in malo: ⁊ cades tu ⁊ iudas tecum:
ζεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ ἰούδας μετὰ σοῦ,
⁊ nō audiuit amessias. ⁊ ascēdit ioas
καὶ οὐκ ἤκουσεν ἀμεσσίας. καὶ ἀνέβη ἰωὰς βα-
rex
σιλεὺς

ישראל ויתראו פנים הוא
ואמציהו מלך יהודה בבית שמש
אשר ליהודה ויגף יהודה לפני
ישראל ויגסו איש לאהליו ואת
אמציהו מלך יהודה בן יהואש בן
אחזיהו תפש יהואש מלך ישראל
בבית שמש ויבאו ירושלם
ויפרץ בחומת ירושלם משער
אפרים עד שער הפנה ארבע
מאות אמה ולקח את כל הזהב
והכסף ואת כל הכלים הנמצאים
בית יהוה ובאצרות בית המלך
את בני התערבות וישב שמרונה
ויתר דברי יהואש אשר עשה
וגבורתו ואשר נלחם עם אמציהו
מלך יהודה הלא הם כתובים על
ספר דברי הימים למלכי ישראל
וישכב יהואש עם אבתיו ויקבר
בשמרון עם מלכי ישראל וימלך
ירבעם בנו תחתיו ויחי אמציהו בן
יואש מלך יהודה אחרי מות יהואש
בן יהואחז מלך ישראל חמש
עשרה שנה ויתר דברי אמציהו
הלא הם כתבים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה ויקשרו עליו
קשר בירושלם וינס לכישה
וישלחו אחריו לכישה וימתהו
ישם וישאו אתו על הסוסים ויקבר

ישראל: & viderunt se ipse
& amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq; est iuda coram
israel: & fugerūt vnusquisq; i tabernacula sua.
Amasiā vero regē iuda filium ioas filii
ochozie cepit ioas rex
israel in bethsames: & adduxit eum in ierusalem. et
Et interrupit murū ierusalem a porta
effraim vsq; ad portā
anguli: quadringentis
cubitis. Tulitq; omne
aurum
& argētum & vniuersa
vasa que inuenta sunt i
domo dñi & in thesauris regis
& obsides: & reuersus
est in samariam.
Reliqua aūt verborum
ioas q̄ fecit
& fortitudo eius q̄ pugnauit contra amasiam
regem iuda: nōne hec
scripta sunt in
libro sermonū dierū re
gum israel:
Dormiuitq; ioas cum
pribus suis & sepultꝰ ē
in samaria cū regib⁹ israel: & regnauit
hieroboā filius eius
Vixit āt amasias filius ioas rex iuda postq̄
mortuus est ioas
filius ioachaz regis israel:
viginti quinq; annis.
Reliqua āt
nū amasie:
nōne hec scripta sunt i
libro sermonum
dierum regū iuda? Factaq; est contra eum co
cōiuratio in ierusalē: at
ille fugit in lachis. Miseruntq; post eū
eum ibi: & asportauerunt in equis: sepultus
est in ierusalē cū pribus suis in ciuitate dauid.
Tulit aūt vniuersus populus iude azariam
annos natum fedecī:
& constituerunt eū regē p patre eius amasia.
Ipse edificauit
ahylam & restituit eam
iude postq̄
dormiuit rex cū patribus suis. Anno
quintodecimo amasie
filii
ioas regis iuda regnauit hieroboam

ישראל: ויראו פנים איש לאהליו ואת
אמציהו מלך יהודה בן יואש בן
יהואחז מלך ישראל חמש
עשרה שנה ויתר דברי אמציהו
הלא הם כתבים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה ויקשרו עליו
קשר בירושלם וינס לכישה
וישלחו אחריו לכישה וימתהו
שם: וישאו אתו על הסוסים ויקבר

ישראל quidecim annis. et reliqua ser
monū amassie et ois q̄cūq; fecit: nonne hec
scripta sunt in libro sermonū dierū re
gum iuda: et cōuersus ē exercitus cōtra amassiaz
in hierusalem et fugit in lachis: et miserūt
post eum in lachis et interfecerūt eum ibi:
et asportauerūt eū in equis: et sepult⁹ ē hie
rusalem cū pribus suis in ciuitate
dauid. et tulit vniuersus pplus iuda azaria
filiū eius: et ipse erat filius quindecim
annorū: et regē cōstituerūt cū pro patre
suo amassia. ipse edificauit eloth et
restituit eā iuda postq̄ dormiuit
rex cū patribus suis. in an
no quintodecimo amassie filij ioas re
gis iuda regnauit hieroboam

1. Par 26.a.

ישראל: ויראו פנים איש לאהליו ואת
אמציהו מלך יהודה בן יואש מלך
ישראל בשמרון עם מלכי ישראל וימלך
ירבעם בנו תחתיו: ויחי אמציהו בן
יואש מלך יהודה אחרי מות יהואש
בן יהואחז מלך ישראל חמש
עשרה שנה: ויתר דברי אמציהו
הלא הם כתבים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה: ויקשרו עליו
קשר בירושלם וינס לכישה
וישלחו אחריו לכישה וימתהו
שם: וישאו אתו על הסוסים ויקבר

ישראל: & viderunt se ipse
& amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq; est iuda coram
israel: & fugerūt vnusquisq; i tabernacula sua.
Amasiā vero regē iuda filium ioas filii
ochozie cepit ioas rex
israel in bethsames: & adduxit eum in ierusalem. et
Et interrupit murū ierusalem a porta
effraim vsq; ad portā
anguli: quadringentis
cubitis. Tulitq; omne
aurum
& argētum & vniuersa
vasa que inuenta sunt i
domo dñi & in thesauris regis
& obsides: & reuersus
est in samariam.
Reliqua aūt verborum
ioas q̄ fecit
& fortitudo eius q̄ pugnauit contra amasiam
regem iuda: nōne hec
scripta sunt in
libro sermonū dierū re
gum israel:
Dormiuitq; ioas cum
pribus suis & sepultꝰ ē
in samaria cū regib⁹ israel: & regnauit
hieroboā filius eius
Vixit āt amasias filius ioas rex iuda postq̄
mortuus est ioas
filius ioachaz regis israel:
viginti quinq; annis.
Reliqua āt
nū amasie:
nōne hec scripta sunt i
libro sermonum
dierum regū iuda? Factaq; est contra eum co
cōiuratio in ierusalē: at
ille fugit in lachis. Miseruntq; post eū
eum ibi: & asportauerunt in equis: sepultus
est in ierusalē cū pribus suis in ciuitate dauid.
Tulit aūt vniuersus populus iude azariam
annos natum fedecī:
& constituerunt eū regē p patre eius amasia.
Ipse edificauit
ahylam & restituit eam
iude postq̄
dormiuit rex cū patribus suis. Anno
quintodecimo amasie
filii
ioas regis iuda regnauit hieroboam

בֶּן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
אַרְבַּעִים וְאַחַת שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל חַטֹּאות
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל׃ הוּא הֵשִׁיב אֶת גְּבוּל
יִשְׂרָאֵל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד יָם
הָעֲרָבָה כִּדְבַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶּן
אֲמִתַּי הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגַּת הַחֵפֶר׃
כִּי רָאָה יְהוָה אֶת עֳנִי יִשְׂרָאֵל
מֹרֶה מְאֹד וְאֶפֶס עָצוּר וְאֶפֶס
עָזוּב וְאֵין עֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא דִבֶּר
יְהוָה לִמְחוֹת אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל
מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וַיּוֹשִׁיעֵם בְּיַד
יָרָבְעָם בֶּן יוֹאָשׁ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם
וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר
נִלְחָם וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת דַּמֶּשֶׂק
וְאֶת חֲמָת לִיהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֲלֹא
הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם
אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ
זְכַרְיָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל מָלַךְ עֲזַרְיָה בֶּן אֲמַצְיָה
מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
הָיָה בְּמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָהוּ
מִירוּשָׁלָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ
אָבִיו׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם
מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע
יְהוָה אֶת הַמֶּלֶךְ וַיְהִי מְצֹרָע עַד
יוֹם מֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבַיִת הַחָפְשִׁית
וְיוֹתָם בֶּן הַמֶּלֶךְ עַל הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת
עַם הָאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל

רָבַע עָשָׂה
רוֹעַ סוּר
חָטָא
שׁוּב גָּבָל
עָנָה
עָצַר
עָזַב
מָחָה
יָשַׁע
גָּבַר
לָחַם
כָּתַב יוֹם
שָׁכַב
מָלַךְ
Cap. xv.
שָׁנָה
עָשָׂה
בָּמָה סוּר
זָבַח קָטַר
נָגַע הָיָה
כָּתַב

filius ioas regis israel in samaria sup israel qua
υἱὸς ἰωὰς βασιλέως ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ ἐπὶ ἰσραὴλ τε
draginta τ vno anno. τ fecit malū co
σαράκοντα καὶ ἓν ἔτος. καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώ-
ram dño: nō recessit a pctis hieroboā
πιον κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἱεροβοὰμ
filij nabat: qui peccare fecit israel. ipse resti-
υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν ἰσραήλ. αὐτὸς ἀπεκα-
tuit terius israel a via emath vsq; ad ma
τέστησεν τὸ ὅριον ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αἰμὰθ ἕως τῆς θα-
re qd ad vesperū: iuxta sermonē dñi dei is
λάσσης τῆς πρὸς ἑσπέραν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ ἰσ-
rael: quē locutus ē in manu serui sui iona filij
ραήλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἰωνὰ τοῦ υἱοῦ
amathi ppōte: q erat de gethepher. quia vidit do
ἀμαθὶ τοῦ προφήτου, τοῦ ἀπὸ γαιθεφέρ. ὅτι εἶδε κύ-
minus humilitatē israel amaram nimis: quia
ριος τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, διό
attenuat erat: τ paucos τ clausos τ de
τι ἐλεπτύνθη, καὶ ὀλιγοστοὺς καὶ συνεχομένους καὶ ἔγκα
relictos: τ nō erat qui auxiliaret israel. τ
ταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ ἰσραήλ. καὶ
nō locut est dñs vt deleret nomē isra
οὐκ ἐλάλησε κύριος τοῦ διαφθεῖραι τὸ ὄνομα τοῦ ἰσρα
el de sub celo. τ saluauit eos dñs
ὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος
in manu hieroboā filij ioas. τ reliqua sermonū
ἐν χειρὶ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ἰωάς. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
hieroboā τ vniuersa que fecit τ fortitudines e-
ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐ
tus τ q̄cūq; preliatus ē τ q̄cūq; restituit da
τοῦ καὶ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐπέστρεψεν τὴν δα-
mascū τ emath iude in israel: nonne hec
μασκὸν καὶ τὴν αἰμὰθ τῷ ἰούδα ἐν ἰσραήλ, οὐκ ἰδοὺ ταῦ
scripta sunt in libro sermonū dierū re-
τα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασι-
gum israel: τ dormiuit hieroboā cū patribus
λέων ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων
suis cum regibus israel. τ regnauit
αὐτοῦ μετὰ τῶν βασιλέων ἰσραήλ. καὶ ἐβασίλευσεν
zacharias filius eius pro eo.
ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca. 15.

IN anno vicesimo τ septimo hieroboā re
ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ ἱεροβοὰμ βασι
gis israel regnauit azarias filius amessie re
λέως ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἀζαρίας υἱὸς ἀμεσσίου βασι
gis iuda: filius sedecim ānorū azarias cū re-
λέως ἰούδα, υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἀζαρίας ἐν τῷ βα
gnaret ipse: τ quinquaginta τ duobus ānis re
σιλεύειν αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασί
gnauit in hierusalem. τ nomē matris eius
λευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ
iechelia de hierusalē. τ fecit rectū co
ἰεχελία ἐξ ἱερουσαλήμ. καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώ-
ram dño iuxta oia q̄cūq; fecit amessias
πιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἀμεσσίας
pater eius: verūtñ de excelsis nō ē demolit:
ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν,
adhuc ppls sacrificabat τ adolebāt incēsū in excelsis.
ἔτι ὁ λαὸς ἔθυεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.
τ pcussit dñs regem τ inie-
καὶ ἥψατο ὁ κύριος τοῦ βασιλέως καὶ ἐπέβα-
cit ei leprā vsq; ad diē mortis eius:
λεν αὐτῷ λέπραν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ.
τ sedebat in domo libera. τ ioathā filius
καὶ ἐκάθητο ἐν οἴκῳ ἀχφσώθ. καὶ ἰωαθὰν υἱὸς
regis sup domū iudicās ppl̄m
τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ οἴκου κρίνων τὸν λαὸν
terre. τ reliqua sermonū azarie τ
τῆς γῆς. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀζαρίου καὶ
vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in
πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ

A

B

libro verborū dierū regum iuda: ⁊ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰούδα; καὶ
dormiuit azarias cū patrib⁹ suis: ⁊ sepe= κοιμᾶται ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτα=
lierūt eū cū patribus suis in ciuitate dauid: φη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυίδ,
⁊ regnauit ioatham filius eius pro eo. anno καὶ ἐβασίλευσεν ἰωαθὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἔτει
tricesimo ⁊ octauo azarie regis iuda re= τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ ἀζαρίου βασιλέως ἰούδα ἐβα=
gnauit zacharias filius hieroboā in samaria sup is σίλευσεν ζαχαρίας υἱὸς ἱεροβοὰμ ἐν σαμαρείᾳ ἐπὶ ἰσ=
rael sex mēsibus. ⁊ fecit malū coram dño ραὴλ ἓξ μῆνας. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου
iuxta oia q̄cūq; fecerūt patres eius. nō κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. οὐκ
recessit a peccatis hieroboā filij nabat: q̄ peccare ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρ=
fecit israel. ⁊ cōuersus est cōtra eū sallū filius τε τὸν Ἰσραήλ. καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σαλοὺμ υἱὸς
iabes: ⁊ percussit eū in ceblaam: ⁊ regna ἰαβὴς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν κιβλαάμ, καὶ ἐβασίλευ=
uit pro eo. ⁊ reliqua verbor̄ zacharie: ecce σεν ἀντ' αὐτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαχαρίου, ἰδοὺ
hec scripta sunt in libro sermonū dierū ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν
regum israel. iste sermo dñi quē locut⁹ est βασιλέων Ἰσραήλ. οὗτος ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν
ad ieu dicēs: filij quarti sedebunt tibi sup thro= πρὸς Ἰηοὺ λέγων, υἱοὶ τέταρτοι καθίσονταί σοι ἐπὶ θρό=
nū israel. ⁊ factū est ita. ⁊ sallum filius ia= νου Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ σαλοὺμ υἱὸς ἰα=
bes regnauit in ānō tricesimo ⁊ nono aza βὴς ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ τοῦ ἀζα=
rie regis iuda: ⁊ regnauit mense diebus ριου βασιλέως ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν μῆνα ἡμερῶν
in samaria. ⁊ ascēdit manaem filius gadi de ther ἐν σαμαρείᾳ. καὶ ἀνέβη μαναὴμ υἱὸς γαδὶ ἐκ θερ=
sa ⁊ ingressus ē in samariam: ⁊ percussit σὰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν
sallum filiū iabes in samaria ⁊ interfecit eū: σαλοὺμ υἱὸν ἰαβὴς ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν,
⁊ regnauit pro eo. ⁊ reliqua ver καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λό=
borū sallum ⁊ coiuratio eius quā coiurauit: ecce γων σαλοὺμ καὶ ἡ συσταφὴ αὐτοῦ ἣν συνέστη, ἰδοὺ
hec scripta sunt in libro sermonū dierū ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν
regum israel. tūc percussit manaē thephsa βασιλέων Ἰσραήλ. τότε ἐπάταξε μαναὴμ τὴν Θιφσὰ
⁊ oia q̄ in ea: ⁊ terrioe eius de ther καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἐκ θερ=
sa: quia nō aperuit ei: ⁊ pregnantes σὰ, ὅτι οὐκ ἤνοιξεν αὐτῷ, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας
scidit. in ānō tricesimo ⁊ nono azarie re ἐσχίσατο. ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ τοῦ ἀζαρίου βα=
gis iuda regnauit manaem filius gadi sup is σιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν μαναὴμ υἱὸς γαδὶ ἐπὶ Ἰσ=
rael in samaria decē ānis. ⁊ fecit ma ραὴλ ἐν σαμαρείᾳ δέκα ἔτη. καὶ ἐποίησε τὸ πονη=
lum in oculis dñi. nō recessit a peccatis ρὸν ἐνώπιον κυρίου. οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν
hieroboā filij nabat: qui peccare fecit israel. in ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. ἐν τα=
diebus manaē ascēdit phul rex assyriorū ῖς
ἡμέραις τοῦ μαναὴμ ἀνέβη φοὺλ βασιλεὺς ἀσσυρίων
sup terrā. ⁊ dedit manaem phul mil= ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔδωκε μαναὴμ τῷ φοὺλ χί=
le talenta argenti: vt esset manus eius λια τάλαντα ἀργυρίου, τοῦ εἶναι χεῖρα αὐτ=
ius cū eo: vt firmaret regnum οῦ μετ' αὐτοῦ, τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν
τοῦ μετ' αὐτοῦ,

'libro ᵇverborum 'dierū ᵐregum ⁿiuda. ooooooo
°Et dormiuit ᵖazarias ᵍcū ʳpribus suis: ˢsepelie rūtqꝫ ᵗeū ᵘcū ᵛmaioribꝰ suis ʷin ciuitate ˣdauid: ʸ& re gnauit ᶻioathā ᵃ filius eiᵇ ᶜp eo. ᵈAnno ᵉtricesimo ᶠoctauo ᵍazarie ʰregis ⁱiu= de: ooooooooooooooooooo ᵏregnauit ˡzacharias ᵐfi= lius ⁿhieroboā ᵒsup ᵖisra= el ᵠin samaria ʳsex ˢmensi bus: ᵗ& fecit ooooooooo ᵘqđ malū est ᵛ corā ʷdño ˣsicut ʸfecerāt ᶻpres eius. ᵃNō ᵇrecessit ᶜa pctis ᵈhie roboam ᵉfilii ᶠnabath: oo ᵍqui ʰpeccare fecit ⁱisrael ᵏCōiurauit autem ooooo ˡcōtra eū ᵐsellū ⁿfilius ᵒia= bes: ᵖpcussitqꝫ eū ᵠpalam ʳ& iterfecit: ˢ regnauitqꝫ ᵗpro eo. ᵘReliqua autem ᵛverborū ʷzacharie: ˣnō ne hec ʸscripta sunt ᶻin ᵃli bro ᵇsermonū ᶜ dierū ᵈregum ᵉisrael! ᶠIste est ooo ᵍiermo ʰdñi ⁱquē ᵏlocutus est ˡad ᵐiehu: oooooooooo ⁿdicēs. ᵒ Filii tui vsqꝫ ad ᵖqrtā gnationē ᵠ sedebūt ʳde te ˢsup ᵗthronū ᵘisra= el. ᵛFactūqꝫ est ʷita. ˣSellū ʸfiliꝰ ᶻiabes ᵃregnauit ᵇtri cesimo ᶜnono ooooooooo ᵈanno ᵉazarie ᶠregis ᵍiu= de. ʰRegnauit autē vno ⁱmēse ʲi samaria. ᵏEt ascē dit ˡmanahē ᵐfilius ⁿgaddi ᵒde therſa ᵖvenitqꝫ ᵠsama riā: ʳ& pcussit ˢsellum ooo ᵗfilii ᵘiabes ᵛi samaria ʷ& interfecit eū: ˣ regnauit ʸpro eo. ᶻReliqua aūt ᵃverborū ᵇsellū ᶜ& cōiura tio ei ᵈp ᵉquā ᶠtetēdit in= sidias: ᵍnōne hec ʰscripta sunt ⁱin ʲlibro ᵏ sermonū ˡdierū ᵐregū ⁿisrael! ᵒTūc ᵖpcussit ᵠmanahē ʳ tapsā ˢ& ᵗomnes ᵘqui erant oo ᵛin ea: ʷ& ˣterminos eius ʸde therſa. ᶻNoluerāt ᵃ ei ᵇapire ei ᶜEt iterfecit ᵈoēs ᵉpgnātes eiꝰ: & ᶠscidit e= as. ᵍAnno ʰtricesimo ⁱno no ʲazarie ᵏregis oooooooo ˡiuda ᵐregnauit ⁿmanahē ᵒfilius ᵖgaddi ᵠsup ʳisrael ˢdecē ᵗānis ᵘi samaria: ᵛfe citqꝫ ʷqđ erat malū ˣcorā ʸdño ᶻNō ᵃrecessit ᵇa ᶜpec catis ᵈhieroboā ᵉfilii ᶠna= bath ᵍqui ʰ peccare fecit ⁱisrael ʲcunctis ᵏ diebus e ius. ˡVēiebat ᵐ phul ⁿrex ᵒassyriorum oooooooooo ᵖterrā: ᵠ& dabat ʳmana hē ˢphul ᵗmille ᵘ talenta ᵛargenti: ʷvteēt ˣei in au xiliū ʸ& firmaret ᶻregnū

בְּיָדוֹ׃ וַיִּצְא מְנַחֵם אֶת הַכֶּסֶף עַל
יִשְׂרָאֵל עַל כָּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל לָתֵת לְמֶלֶךְ נְתַן
לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים כֶּסֶף
לְאִישׁ אֶחָד וַיָּשָׁב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא שוב
עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַחֵם
וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים כתב
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יום
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב מְנַחֵם אֶת אֲבֹתָיו שכב
וַיִּמְלֹךְ פְּקַחְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שנה
חֲמִשִּׁים שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
מָלַךְ פְּקַחְיָה בֶן מְנַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל
בְּשֹׁמְרוֹן שְׁנָתַיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע עשה
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מֵחַטֹּאות
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת חטא
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ קשר
שָׁלִישׁ וַיַּכֵּהוּ בְשֹׁמְרוֹן בֵּית שלש
הַמֶּלֶךְ אֶת אַרְגֹב וְאֶת הָאַרְיֵה וְעִמּוֹ
חֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַגִּלְעָדִים
וַיְמִתֵם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי מות מלך
פֶּקַחְיָה וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים כתב
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יום
יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שנה
שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ עַל יִשְׂרָאֵל
בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מֵחַטֹּאות
יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי פֶּקַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
בָּא תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר בוא
וַיִּקַּח אֶת עִיּוֹן וְאֶת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה לכד
וְאֶת יָנוֹחַ וְאֶת קֶדֶשׁ וְאֶת חָצוֹר וְאֶת
הַגִּלְעָד וְאֶת הַגָּלִיל כֹּל אֶרֶץ נַפְתָּלִי
וַיַּגֶל אֹתָם אַשּׁוּרָה׃ וַיִּקְשֹׁר קָשָׁר הוֹשֵׁעַ קשר
בֶּן אֵלָה עַל פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ וַיַּכֵּהוּ
וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בִּשְׁנַת שנה מות מלך
עֶשְׂרִים לְיוֹתָם בֶּן עֻזִּיָּהוּ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי

eius.ᵇIndixitq; ᶜmana-
hem ᵈargentum ᵉsuper
ᶠisrael ᵍcunctis ʰpotenti-
bus & diuitibus ⁱvt da-
ret ʲregi ᵏ assyriorum oo
ˡquinquaginta ᵐsiclos ⁿar
genti ᵒper singulos.ᶜRe-
uersusq; est ᵖrex ᵠ assyrio
rū:ʳ& nō ˢest moratus ᵗin
terra.ᵘReliqua āt ᵛsermo
nū ʷmanahē ˣ & vniuer
sa ʸque ᶻfecit:ᵃnōne ᵇ hec
ᶜscripta sunt ᵈi ᵉlibro ᶠser-
monum ᵍdierum ʰregum
ⁱisrael:ʲEt dormiuit ᵏma
nahem ˡcū ᵐpatrib ⁿ suis.
ᵒRegnauitq; ᵖphaceia ᵠfi-
lius eius ʳpro eo. ˢAnno
ᵗquinquagesimo ᵘazarie
ᵛregis ʷiude oooooooooo
ˣregnauit ʸphaceia ᶻfilius
ᵃmanahem ᵇsuper ᶜisrael
ᵈin samaria ᵉbiēnio:ᶠ& fe
cit ᵍquod erat malū ʰcorā
ⁱdño.ʲnō ᵏrecessit ˡa pec-
catis ᵐhieroboam ⁿfilii oo
ᵒnabath ᵖqui ᵠpeccare fe
cit ʳisrael.ooooooooooooo
ˢCōiurauit āt ᵗ aduersus
eū ᵘphacee ᵛfilius ʷrome-
lie ˣdux eius:ʸ& percussit e
um ᶻin samaria ᵃin turre ᵇdo
mus ᶜregie ᵈiuxta ᵉargob
ᶠ& iuxta ᵍatiph:ʰ& cū eo
ⁱquinq̄ginta ʲviros ᵏ de fi
liis ˡgalaaditarum: ooooo
ᵐ& interfecit eū ⁿregnauit
q̄ ᵖp eo.ᵠReliq̄ ātʳsermo
nū ˢphacee ᵗ& vniuersa
ᵘq̄ ᵛfecit:ʷnōne hec ˣscri-
pta sunt ʸin ᶻlibro ᵃsermo
num ᵇdierum ᶜregum oo
ᵈisrael:ᵉAnno ᶠquinqua-
gesimo ᵍsecundo ooooooo
ʰazarie ⁱregis ʲiude:ᵏre-
gnauit ooooooooooooo
ˡphacee ᵐfilius ⁿromelie
ᵒsuper ᵖisrael ooooooooo
ᵠin samaria ʳviginti ˢan-
nis:ᵗ& fecit ᵘqd erat ma
lū ᵛcorā ʷdño.ˣNō ʸrecessit ᶻa peccatis ooooooooo
ᵃhieroboā ᵇfilii ᶜnabath
ᵈ qui ᵉpeccare fecit ooooo
ᶠisrael.ᵍ In diebus ʰpha-
cee ⁱregis ʲisrael oooooooo
ᵏvenit ˡ theglatphalasar
ᵐrex ⁿassur oooooooooooo
ᵒ& cepit ᵖahilō :ᵠ& ʳ abel
ˢdomum ᵗmaacha: ooooo
ᵘ& ᵛianoe ʷ& ˣcedes ʸ& ᶻa-
sor ᵃ& ᵇgalaad ᶜ& ᵈgalileā
& ᵉvniuersam ᶠterrā ᵍnep
tali:ʰ& trāstulit eos ⁱin as
syrios. ʲConiurauit āt &
tetēdit ᵏsidias ˡosee ᵐfilio
ⁿhela ᵒcōtra ᵖphacee ᵠfilitū
ʳromelie:ˢ& percussit e-
um ᵗ& interfecit ᵘregna-
uitq; ᵛp eo ʷvicesimo ˣan
no ʸioathā ᶻfilii ᵃozie.ᵇRe
liqua aut ᶜsermonum oo

eius in manu eius. τ manauē edurit argē
αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ · καὶ μαναὴμ ἐξήνεγκε τὸ ἀργύ
tum sup israel sup oēm potētē fortitudine vt
ριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ πάντα δυνατὸν ἰσχύι δοῦ
daret regi assyriorū quinquaginta siclos vi
ναι τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀρ
ro vni. τ reuersus est rex assyriorū: τ
γυρίῳ ἑνί · καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ
nō stetit ibi in terra. τ reliqua sermonū ma
οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ · καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μα
nasem τ vniuersa q̄ fecit: nonne hec scrī
ναὴμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέ
pta sunt in libro sermonū dierū regum
γραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων
israel: τ dormiuit manasem cū patrib⁹ su
Ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐ
is: τ regnauit phaceia filius eius pro eo.
τοῦ, καὶ ἐβασίλευσε φακεία υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
in āno quinq̄gesimo azarie regis iuda re
ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ ἁγίου βασιλέως Ἰούδα ἐβα
gnauit phaceia filius manasem sup israel in sama
σίλευσε φακεία υἱὸς μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν σαμα
ria annis viginti. τ fecit malū cora dō
ρείᾳ ἔτη ἐκεῖσε · καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυ
mino: nō recessit ab oibus peccatis hiero
ρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱερο
boam filij nabat: q̄ peccare fecit israel. τ cō
βοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. καὶ συ
uersus ē cōtra eū phaceia filius romelie tribuna
νεστράφη ἐπ' αὐτὸν φακεία υἱὸς ῥομελίου ὁ τριστάτης
cius: τ percussit eū in samaria in domo
αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν σαμαρείᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ
regis cū argob τ cū arie: τ cū
βασιλέως μετὰ τοῦ ἀργὼβ καὶ μετὰ τοῦ ἀριή, καὶ μετ'
eo quinquaginta viri de filijs galaa-
αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γαλαα
ditaꝝ: τ interfecit eū τ regnauit pro
διτῶν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐ
eo. τ reliqua sermonū phaceia τ vniuersa
τοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων φακεία καὶ πάντα
que fecit: ecce hec scripta sunt in libro
ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου
sermonū dierū regū israel. in āno quinq̄ge-
λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. ἐν ἔτει πεντηκο
simo τ scdo azarie regis iuda re-
στῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ ἁγίου βασιλέως Ἰούδα ἐβα
gnauit phacee filius romelie sup israel in sama-
σίλευσε φακεὶ υἱὸς ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν σαμα
ria āno viginti. τ fecit malū cora dō
ρείᾳ ἔτη ἑκατόν · καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυ
mino: nō recessit ab oibus peccatis hiero
ρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱερο
boam filij nabat: q̄ peccare fecit israel. in die-
βοὰμ υἱοῦ ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. ἐν ταῖς ἡμέ-
bus phacee regis israel ascēdit theglath pha
ραις τοῦ φακεὶ βασιλέως Ἰσραὴλ ἀνέβη θεγλὰθ φα
lasar rex assyriorū: τ cepit nain τ
λασὰρ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν ναὶν καὶ
abel τ bethmaacha τ ianoch τ
τὴν ἄβελ καὶ τὴν βαιθμααχὰ καὶ τὴν ἰανώχ καὶ τὴν
cedes τ asor τ galaad τ galileam
κυνὶζ καὶ τὴν ἀσὼρ καὶ τὴν γαλαὰδ καὶ τὴν γαλιλαίαν
vniuersā trā nephthalim: τ trāstulit eos in assy
πᾶσαν γῆν νεφθαλείμ, καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς ἀσσυ
rios. τ cōuertit exercitū osee filius ela cōtra
ρίους · καὶ συνέχρισεν σύχριμμα ὡσηὲ υἱὸς ηλὰ ἐπὶ
phacee filiū romelie: τ percussit eum τ inter
φακεὶ υἱὸν ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανά-
fecit eū: τ regnauit pro eo in āno
τωσεν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει
vicesimo iothā filij ozie. τ reliqua sermonū
εἰκοστῷ ἰωαὰμ υἱοῦ ὀζίου. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων

G 1. Par. 17. a.

phacee ꝛ vniuersa que fecit: ecce hec scri
φακεαὶ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γέ-
pta sunt in libro sermonū dierū re-
γραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασι-
gum israel. in āno scdo phacee filij ro
λέων ἰσραήλ. ἐν ἔτει δευτέρω τοῦ φακεαὶ υἱοῦ ῥω
melie regis israel regnauit iotham filius ozie
μελίου βασιλέως ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἰωθὰμ υἱὸς ὀζίου
regis iuda: filius viginti ꝛ quinq; ānoꝝ erat cū
βασιλέως ἰούδα, υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ
regnaret ipse: ꝛ sedecim ānis regnauit in
βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
hierusalem. ꝛ nomē matris eius hierusa fi
ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἱερουσὰ θυ
lia saduc. ꝛ fecit rectū coram dño iux
γάτηρ σαδούκ. καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κα
ta oīa que fecit ozias pr̄ suus: verūtā
τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πλὴν
excelsa nō abstulit: adhuc ppl̄s imolabat ꝛ adolebāt incēsū i
τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἔθυεν καὶ ἐθυμίων ἐν
excelsis: ipse edificauit portā domus do-
τοῖς ὑψηλοῖς. αὐτὸς ὠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου κυ-
mini sublimē. ꝛ reliqua sermonū iotham ꝛ
ρίου τὴν ὑψηλήν. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωθὰμ καὶ
vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in
πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ
libro sermonū dierū regum iuda: in
βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰούδα; ἐν
diebus illis incepit dñs mittere in iu-
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος ἀποστέλλειν ἐν ἰού-
da rasson regē syrie: ꝛ phacee filiū
δα τὸν ῥασσὼν βασιλέα συρίας, καὶ τὸν φακεαὶ υἱὸν
romelie. ꝛ dormiuit iothā cū pr̄ib̄ suis:
ῥωμελίου. καὶ ἐκοιμήθη ἰωθὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
ꝛ sepult̄ ē in ciuitate dauid cū patribus suis: ꝛ
καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
regnauit achaz filius eius pro eo.
ἐβασίλευσεν ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca. 16.

A 2. Par. 18. a.

IN anno decimo septimo phacee filij rome-
Ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτω τοῦ φακεαὶ υἱοῦ ῥωμε-
lie regnauit achaz filius iothā regis iuda:
λίου ἐβασίλευσεν ἄχαζ υἱὸς ἰωθὰμ βασιλέως ἰούδα,
filius viginti ānoꝝ erat achaz cū regnaret ipse. ꝛ
υἱὸς εἴκοσιν ἐτῶν ἦν ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ
sedecim ānis regnauit in hierusalem. ꝛ nō
ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ οὐκ
fecit rectū in oculis dñi dei: sicut dauid
ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ, καθὼς δαυὶδ
pater eius. ꝛ ābulauit in via regū israel:
ὁ πατὴρ αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων ἰσραήλ,
insup ꝛ filiū suū trāstulit in igne sm abomina
καί γε καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγ
tiones gētiū: q̄ abstulit dñs a facie
ματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν
filioꝝ israel: ꝛ imolabat ꝛ adolebat incēsū in excelsis
υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
ꝛ in collibus ꝛ sub omni ligno frō
καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλ
doso. tunc ascēdit raason rex syrie ꝛ
Esa. 7. a σώδους. τότε ἀνέβη ῥασσὼν βασιλεὺς συρίας καὶ
phacee filius romelie rex israel cōtra hieru-
φακεαὶ υἱὸς ῥωμελίου βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐπὶ ἱερου-
salem in pr̄eliū: ꝛ obsidebāt achaz
σαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκουν τὸν ἄχαζ
ꝛ nō valuerūt pugnare. in tpe illo
καὶ οὐκ ἠδύναντο πολεμεῖν. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
restituit raason rex syrie ailath
ἀπέστρεψε ῥασσὼν βασιλεὺς συρίας τὴν αἰλὰθ τῇ
syrie: ꝛ eiecit iudeos de ailath:
συρία, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ἰουδαίους ἐξ αἰλάθ,
ꝛ venerūt idumei in ailath:
καὶ ἦλθον οἱ ἰδουμαῖοι εἰς αἰλάθ, ooooooooooooo

phacee & vniuersa que
fecit: nonne hec scrip-
ta sūt in libro sermonū
dierū regū israel: oooo
Anno scdo phacee fi-
lii romelie oooooooooooo
regis isrl: regnauit io
athā filius Ozie oooo
regis iuda. Vigīti qui
q̄ annorum oooooooooo
erat cū regnare cepis-
set: & sedecim annis re
gnauit in ierusalē. No-
mē matris eius hierusa
filia sadoch: fecitq; qd
erat placitū corā dño.
Iuxta oīa que fecit o
zias pater suus opatus
est: verūtamen excelsa
nō abstulit. Adhuc
populus imolabat & a
dolebat incēsū in excel
sis. Ipse edificauit por
tā domus dñi sublimis
simā. Reliqua āt sermo
nū ioathā & vniuersa
q̄ fecit: nōne hec scri
pta sunt in libro verbo
rū dierū regū iuda: In
diebus illis oooooooooooo
cepit dñs mittere in iu
dam rasin oooooooooooo
regem syrie & phacee
filium romelie: oooooooo
& dormiuit ioathā cū
patribus suis: sepultus
q̄ est cū eis i ciuitate da
uid patris sui: & regna-
uit achaz filius eius. 16.

ANnno oooooooooooo
decimo septimo
phacee filii romelie: oo
regnauit achaz filius io
athā regis iuda. oooooo
Vigīti annorū erat a-
chaz cū regnare cepis-
set: & sedeci ānis regna
uit in ierusalē. Non oooo
fecit qd erat placitum
in cōspectu dñi dei sui
sicut dauid pater eius:
sed ābulauit i via regū
israel. Insup & filium
suū cōsecrauit trāsferēs
p ignē sm idola gēti
um q̄ dissipauit dñs ooo
corā filiis israel: imola
bat quoq; victimas & a
dolebat incēsū in excel-
sis & i collib̄ & sub oī
ligno frōdoso. Tūc a
scēdit rasin rex syrie &
phacee filius romelie
rex israel ad p̄liādū i ie
rusalē. Cūq; obsiderēt
achaz non valuerunt
supare eū. In tpe illo
restituit rasin rex oooo
syrie haylam syrie: &
eiecit oooooooooooooo
iudeos de hayla. Et i-
dumei venerūt in haylā

פֶּקַח וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים
עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְפֶקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ יוֹתָם בֶּן עֻזִּיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
הָיָה בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלָיִם וְשֵׁם אִמּוֹ יְרוּשָׁא בַּת
צָדוֹק׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה עָשָׂה
כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה עֻזִּיָּהוּ אָבִיו עָשָׂה׃
רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם בָּמָה סור
מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת הוּא זָבַח קָטַר
בָּנָה אֶת שַׁעַר בֵּית יְהוָה הָעֶלְיוֹן׃ עָלָה
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹתָם וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם יום
הֵחֵל יְהוָה לְהַשְׁלִיחַ בִּיהוּדָה רְצִין חָלַל שָׁלַח
מֶלֶךְ אֲרָם וְאֵת פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ׃
וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר שָׁכַב קָבַר
עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ מָלַךְ
אָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת Cap. xvi.
שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְפֶקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ שָׁנָה
מָלַךְ אָחָז בֶּן יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה אָחָז בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָיִם וְלֹא
עָשָׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו
כְּדָוִד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
וְגַם אֶת בְּנוֹ הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ כְּתוֹעֲבֹת עָבַר תָּעַב
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֹתָם יָרַשׁ
מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְזַבֵּחַ וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת פָּנָה זָבַח
וְעַל הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן׃ קָטַר בָּמָה
אָז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וּפֶקַח בֶּן עָלָה
רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַיִם
לַמִּלְחָמָה וַיָּצֻרוּ עַל אָחָז וְלֹא יָכְלוּ לָחַם צור
לְהִלָּחֵם׃ בָּעֵת הַהִיא הֵשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ שׁוּב
אֲרָם אֶת אֵילַת לַאֲרָם וַיְנַשֵּׁל אֶת נָשַׁל
הַיְהוּדִים מֵאֵילוֹת וַאֲדֹמִים בָּאוּ אֵילַת בּוֹא

וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח אָחָז
אָחָז מַלְאָכִים אֶל תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ
אַשּׁוּר לֵאמֹר עַבְדְּךָ וּבִנְךָ אֲנִי
עֲלֵה וְהוֹשִׁיעֵנִי מִכַּף מֶלֶךְ אֲרָם וּמִכַּף
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקָּמִים עָלָי׃ וַיִּקַּח
אָחָז אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב הַנִּמְצָא
בְּבֵית יְהוָה וּבְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר שֹׁחַד׃ וַיִּשְׁמַע
אֵלָיו מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר
אֶל דַּמֶּשֶׂק וַיִּתְפְּשֶׂהָ וַיִּגְלֶהָ קִירָה
וְאֶת רְצִין הֵמִית׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ אָחָז
לִקְרַאת תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר
דַּמֶּשֶׂק וַיַּרְא אֶת הַמִּזְבַּח אֲשֶׁר
בְּדַמֶּשֶׂק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז אֶל
אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת דְּמוּת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת
תַּבְנִיתוֹ לְכָל מַעֲשֵׂהוּ׃ וַיִּבֶן אוּרִיָּה
הַכֹּהֵן אֵת הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁלַח
הַמֶּלֶךְ אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק כֵּן עָשָׂה
אוּרִיָּה הַכֹּהֵן עַד בּוֹא הַמֶּלֶךְ אָחָז
מִדַּמֶּשֶׂק׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ מִדַּמֶּשֶׂק
וַיַּרְא הַמֶּלֶךְ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב
הַמֶּלֶךְ עַל הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל עָלָיו׃
וַיַּקְטֵר אֶת עֹלָתוֹ וְאֶת מִנְחָתוֹ
וַיַּסֵּךְ אֶת נִסְכּוֹ וַיִּזְרֹק אֶת הַדָּם
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ׃
וְאֶת הַמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי
יְהוָה וַיְקָרֵב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת
מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן
אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפוֹנָה׃
וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אָחָז אֶת אוּרִיָּה הַכֹּהֵן
לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ הַגָּדוֹל הַקְטֵר אֶת
עֹלַת הַבֹּקֶר וְאֶת מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת
עֹלַת הַמֶּלֶךְ וְאֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת
עֹלַת כָּל עַם הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
וְכָל דַּם עֹלָה וְכָל דַּם זָבַח עָלָיו
תִּזְרֹק וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת יִהְיֶה לִי

'& hitauerūt ibi vſq; in 'diem hāc. 'Misit autem 'achaz nuncios ad 'theglatphalasar 'regē 'assyriorū: dicēs. Seruꝰ tuꝰ & filiꝰ tuus ego sum. 'Ascēde & saluū me fac 'de manu 'regis 'syrie' & de manu 'regis 'israel q cōsurrexerunt aduersū me. Et cū collegisset 'argentum & 'aurū qđ inuentū fuit in thesauris domus dñi & in thesauris regis ∞ misit regi assyriorum munera: & acquieuit volūtati eius. Ascendit ät rex assyriorum ∞ damascū: & vastauit eā & transtulit hitatores eius cyrenen: & rasin 'aūt interfecit. Perrexitq; rex achaz i occursum theglatphalasar regi assyriorū in damascū. Cūq; vidisset altare ∞ damasci misit rex achaz ad ∞ vriam sacerdotē exemplar eius: & ∞ sillitudinē iuxta oē opus eius. Extruxitq; vrias sacerdos altare. Iuxta oia q̄ preceperat rex achaz ā damasco: ita fecit ∞ sacerdos vrias dōec veniret rex achaz de damasco. Cūq; venisset rex de damasco vidit altare & venerat? est illud. Ascenditq; ∞ & immolauit holocaustū & sacrificium suum: & libauit libamina & fudit sanguinem ∞ pacificorū q̄ obtulerat super altare. Porro altare ereū qđ erat coram ∞ domino trāstulit de facie templi & ∞ de loco altaris & de loco templi dñi: posuitq; illud ex latere altaris ad aquilonem. ∞ Precepit quoq; rex achaz vrie sacerdoti: ∞ dicens. Super altare maius offer ∞ holocaustū matutinum & sacrificiū vesptinum & holocaustū regis & sacrificia eius: & ∞ holocaustum vniuersi ppli terre & sacrificia eorū & libamia eorū & oēm sāguinē holocausti & vniuersū sanguinem victime sup illud effundes. Altare vero ereū e

τ habitauerūt ibi vsq; ad diē hanc. τ misit καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἀπέ-
sit achaz nuncios ad thaglath phalasar re- στειλεν ἄχαζ ἀγγέλους πρὸς θαγλὰθ φαλασὰρ βασιλέ-
gem assyriorū dicēs: seruus tuus τ filius tuus ego: ascē- α ἀσσυρίων λέγων, δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγώ, ἀνά-
de τ libera me de manu regis syrie τ de βηθι καὶ ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας καὶ ἐκ
manu regis israel: q; insurrexerūt aduersus me. τ χειρὸς βασιλέως ἰσραὴλ, ὅτι ἐπανέστησάν μοι· καὶ
cepit achaz argentū τ aurum qđ inuētū fuit ἔλαβεν ἄχαζ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν
thesauris domus dñi τ domus regis: τ θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ
misit regi assyriorū munera. τ audiuit ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων δῶρα. καὶ ἤκουσεν
eum rex assyriorū: τ ascēdit rex assy- αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἀνέβη βασιλεὺς ἀσσυ-
riorū in damascū: τ cepit eā: τ trāstu- ρίων ἐπὶ δαμασκόν, καὶ συνέλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπῴκι-
lit vbē: τ rasson interfecit. τ per σεν τὴν πόλιν, καὶ τὸν ῥασσὼν ἐθανάτωσεν· καὶ ἐπο-
rexit rex achaz in occursum thaglathpha- ρεύθη ὁ βασιλεὺς ἄχαζ εἰς συνάντησιν τῷ θαγλὰθ φα-
lasar regi assyriorū in damascū. τ vidit λασὰρ βασιλεῖ ἀσσυρίων εἰς δαμασκόν· καὶ εἶδεν τὸ
altare qđ in damasco. τ misit rex θυσιαστήριον τὸ ἐν δαμασκῷ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασι-
achaz ad vriam sacerdotē simlitudinē al- λεὺς ἄχαζ πρὸς οὐρίαν τὸν ἱερέα τὴν ὁμοίωσιν τοῦ θυ-
taris τ rythmū eius fm oīne opus e- σιαστηρίου καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ποίησιν αὐ-
tus: τ extruxit altare vrias iuxta oia τοῦ· καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον οὐρίας κατὰ πάντα
quecūq; misit ei rex achaz de damasco: ὅσα ἀπέστειλεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἄχαζ ἐκ δαμασκοῦ,
ita fecit vrias sacerdos donec veniret rex οὕτως ἐποίησεν οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βα-
de damasco. τ venit rex de da- σιλέα ἐκ δαμασκοῦ· καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἐκ δα-
masco: τ vidit altare. τ accessit ad μασκοῦ, καὶ εἶδεν τὸ θυσιαστήριον· καὶ προσῆλθεν πρὸς
altare rex τ ascēdit sup illud: τ τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτό, καὶ
obtulit holocaustum τ sacrificiū suū: τ ἀνήνεγκεν τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ
libamē suū libauit ei: τ effudit ἔσπεισεν τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ἔσπεισεν αὐτῷ, καὶ προσέχυσεν
sup illud sanguinē pacificorū suoꝝ sup altare. ἐπ' αὐτῷ τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.
at ereum altare qđ erat coīā dño tra- τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον κυρίου προσή-
duxit illud de facie dom̄ de medio al- γαγεν ἀπὸ ἔμπροσθεν προσώπου τοῦ οἴκου ἐκ μέσου τοῦ θυ-
taris τ de medio dom̄ dñi: τ dedit illū σιαστηρίου καὶ ἐκ μέσου τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ
ad femur altaris ad aqlonē. τ precepit ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βορρᾶ· καὶ ἐνετείλατο ὁ
rex achaz vrie sacerdoti dicēs: ascēde sup' al- βασιλεὺς ἄχαζ τῷ οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ λέγων, ἀνάβηθι ἐπὶ τὸ θυ-
tare magnū: τ sup illū offer holocaustū σιαστήριον τὸ μέγα, καὶ ἐπ' αὐτὸ πρόσφερε τὴν ὁλοκάυτωσιν
matutinū τ sacrificiū vesptinū τ holocau- τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινὴν καὶ τὰς ὁλοκαυτώ-
sta regis τ sacrificia eius: τ holocau- σεις τοῦ βασιλέως καὶ τὰς θυσίας αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκάυτω-
stū vniuersi ppli τ sacrificia eoꝝ τ libamina σιν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν καὶ τὰς σπονδὰς
eorū: τ oēs sāguinē holocausti τ vniuersū sāguinē victie i il- αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐν
lud effundes. τ altare ereum erit mihi αὐτῷ προχεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι

in mane. τ fecit vrias ſacerdos iuxta oia q̄cūq; εἰς τοπρωί· καὶ ἐποίησεν οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα
precepit ei achaz rex. τ cōcidit achaz ἐνετείλατο αὐτῷ ἄχαζ ὁ βασιλεύς· καὶ συνέκοψεν ἄχαζ
rex celaturas baſſum τ depo ὁ βασιλεὺς τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνὼθ καὶ μετῆ
ſuit. τ trāſtulit ab eis luterem τ ma ρεν· καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτῆρα καὶ τὴν θάλα
re: τ deduxit de vitulis ere σσαν, καὶ κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν μόχων τῶν χαλ
eis q̄erāt ſub eo: et poſuit illud ſup baſin lapideā. κῶν τῶν ὑπ' αὐτά, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ βάσει λιθίνη.
τ fundamētū cathedre ſabbatoꝝ edifi καὶ τὸ θεμέλιον τῆς καθέδρας τῶν σαββάτων ὠκοδό
cauit in domo dñi: τ ingreſſum regio μησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως
exteriorē cōuertit in domo dñi a fa ἐξωτέραν ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώ
cie regis aſſyrioꝝ. τ reliqua ver που τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λό
borū achaz q̄cūq; fecit: nonne hec ſcripta ſūt γων ἄχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται
in libro ſmonū dieꝝ regum iuda: ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα;
τ dormiuit achaz cū pr̄ibus ſuis τ ſepul καὶ ἐκοιμήθη ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτά
tus ē cū pr̄ibus ſuis in ciuitate dauid: τ φη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ
regnauit ezechias filius eius pro eo. ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.17.

IN anno duodecimo achaz regis iuda re ΕΝ ἔτει δωδεκάτῳ ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα ἐβασί
A gnauit oſee filꝰ ela in ſamaria ſup iſrael nouē λευσεν Ὡσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐν σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐνιαύ
annis. τ fecit malū coā dño: verū σας. τ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν
nō ſicut reges iſrael q̄ fuerūt ante eū. οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἱ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
cōtra eū aſcēdit ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ: τ ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη σαλμαναασὰρ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ
factꝰ eſt ei oſee ſeruus τ reddebat ei munera. ἐγένετο αὐτῷ Ὡσηὲ δοῦλος καὶ ἔφερεν αὐτῷ δῶρα.
τ inuenit rex aſſyrioꝝ in oſee inſidias: καὶ εὗρεν ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐν Ὡσηὲ ἐπιβουλήν,
quia miſit nuncios ad ſua regem egy ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς σοὰ βασιλέα Αἰγύ
pti: τ nō attulit munera regi aſſy πτου· καὶ οὐκ ἤνεγκεν δῶρα τῷ βασιλεῖ ἀσσυ
rioꝝ ſingulis annis: τ obſedit eū ριοῦ καθ' ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν
rex aſſyrioꝝ: τ ligauit eū in domo cu ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυ
ſtodie. τ rex aſſyrioꝝ aſcēdit ſup om λακῆς. καὶ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἀνέβη ἐπὶ πᾶ
nem terrā τ aſcēdit in ſamariam: τ σαν τὴν γῆν καὶ ἀνέβη εἰς σαμάρειαν, καὶ
obſedit eā trib⁹ ānis. in ānō nono ἐπολιόρκησεν αὐτὴν τρία ἔτη. ἐν ἑνὶ τῷ ἐνάτῳ
anno oſee cepit ſamariam rex ἔτει Ὡσηὲ συνέλαβε τὴν σαμάρειαν ὁ βασιλεὺς
aſſyrioꝝ: τ tranſtulit iſrael in ἀσσυρίων, καὶ ἀπῴκισεν τὸν Ἰσραὴλ εἰς
aſſyrios: τ hitare fecit eos in ciuitatibus τῶν ἀσσυρίων, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν πόλεσι
in haboz fluuiꝰ gozan in termis medoꝝ. τ factū ἐν ἄβωρ ποταμοῖς γωζὰν ἐν ὁρίοις μήδων. καὶ ἐγέ
eſt cū peccaſſent filij iſrael dño νετο ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ τῷ
B deo ſuo q̄ eduxerat eos de egypto de θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγάγοντι αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου ὑπο
ſub
κάτωθεν

rit paratū ad volūtatem meā. Fecit igitur vrias ſacerdos iuxta oia q̄cūq; pr̄cepat rex achaz. Tulit āt rex achaz celatas baſes & luterē q erat deſup: & mare depoſuit de bobus ereis qui ſuſtentabāt illud: & poſuit ſup pauimentū ſtratū lapide. Muſach quoq; ſabbati quod edificauerat in tēplo: & ingreſſū regis exterius couertit in templū dñi de regio aſſyrioꝝ. Reliq̄ aūt verborum achaz & oia q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierum regū iuda! Dormiuitq; achaz cum patribus ſuis: & ſepultus eſt cū eis in ciuitate dd: & regnauit ezechias filius eius pro eo.

Cap.xvij

HAnno duodecimo achaz regis iuda regnauit oſee filius ela in ſamaria ſup iſrael nouem annis: fecitq; malū coram domino: ſed non ſicut reges iſrael qui ante eū fuerūt. Contra hunc aſcendit ſalmanaſar rex aſſyriorū: & factus eſt ei oſee ſeruus: reddebat q; illi tributa. Cūq; deprehendiſſet rex aſſyriorū oſee q; rebellare nitens miſiſſet nuncios ad Sua regem egypti: ne preſtaret tributa regi aſſyriorū: ſicut ſingulis annis ſolitus erat: obſedit eum & vinctum miſit in carcere: purgatuſq; eſt omē terram: & aſcendens ſamariam obſedit eam tribus annis. Anno autem nono oſee cepit rex aſſyriorū ſamariā: & tranſtulit Iſrael in aſſyrios: poſuitq; eos in haylā & in aboriuxta fluuiū gozā in ciuitatibus medorū. Factū eſt eī cū peccaſſent filii iſrael domino deo ſuo qui eduxerat eos de terra egypti de

יד ׳ פַּרְעֹה ׳ מֶלֶךְ ׳ מִצְרַיִם ׳ וַיִּירְאוּ ׳ יָרֵא
אֱלֹהִים ׳ אֲחֵרִים ׳ וַיֵּלְכוּ ׳ בְּחֻקּוֹת ׳ הַגּוֹיִם ׳ חָק
אֲשֶׁר ׳ הוֹרִישׁ ׳ יְהוָה ׳ מִפְּנֵי ׳ בְּנֵי ׳ יָרַשׁ ׳ פָּנָה
יִשְׂרָאֵל ׳ וּמַלְכֵי ׳ יִשְׂרָאֵל ׳ אֲשֶׁר ׳ עָשׂוּ ׳ עָשָׂה
וַיַּחֲפְאוּ ׳ בְנֵי ׳ יִשְׂרָאֵל ׳ דְּבָרִים ׳ אֲשֶׁר ׳ חָפָה
לֹא ׳ כֵן ׳ עַל ׳ יְהוָה ׳ אֱלֹהֵיהֶם ׳ וַיִּבְנוּ ׳ בָּנָה
לָהֶם ׳ בָּמוֹת ׳ בְּכָל ׳ עָרֵיהֶם ׳ מִמִּגְדַּל ׳ נָטָה ׳ עִיר
נוֹצְרִים ׳ עַד ׳ עִיר ׳ מִבְצָר ׳ וַיַּצֵּבוּ ׳ לָהֶם ׳ נָצַר
מַצֵּבוֹת ׳ וַאֲשֵׁרִים ׳ עַל ׳ כָּל ׳ גִּבְעָה ׳ גְּבֹהָה ׳ גָּבַהּ ׳ נָצַב
וְתַחַת ׳ כָּל ׳ עֵץ ׳ רַעֲנָן ׳ וַיְקַטְּרוּ ׳ שָׁם ׳ כָּל ׳ קָטַר
בָּמוֹת ׳ כַּגּוֹיִם ׳ אֲשֶׁר ׳ הָגְלָה ׳ יְהוָה ׳ גָּלָה
מִפְּנֵיהֶם ׳ וַיַּעֲשׂוּ ׳ דְּבָרִים ׳ רָעִים ׳ לְהַכְעִיס ׳ כָּעַס
אֶת ׳ יְהוָה ׳ וַיַּעַבְדוּ ׳ הַגִּלֻּלִים ׳ אֲשֶׁר ׳ עָבַד
אָמַר ׳ יְהוָה ׳ לָהֶם ׳ לֹא ׳ תַעֲשׂוּ ׳ אֶת ׳ הַדָּבָר
הַזֶּה ׳ וַיָּעַד ׳ יְהוָה ׳ בְּיִשְׂרָאֵל ׳ וּבִיהוּדָה
בְּיַד ׳ כָּל ׳ נְבִיאוֹ ׳ כָּל ׳ חוֹזֶה ׳ לֵאמֹר ׳ שׁוּבוּ ׳ שָׁבַב
מִדַּרְכֵיכֶם ׳ הָרָעִים ׳ וְשִׁמְרוּ ׳ מִצְוֹתַי ׳ רוּץ ׳ צָוָה
חֻקּוֹתַי ׳ כְּכָל ׳ הַתּוֹרָה ׳ אֲשֶׁר ׳ צִוִּיתִי ׳ חָקָה ׳ נָבָה
אֶת ׳ אֲבוֹתֵיכֶם ׳ וַאֲשֶׁר ׳ שָׁלַחְתִּי ׳ אֲלֵיכֶם
בְּיַד ׳ עֲבָדַי ׳ הַנְּבִיאִים ׳ וְלֹא ׳ שָׁמָעוּ ׳ עָרֶף
וַיַּקְשׁוּ ׳ אֶת ׳ עָרְפָּם ׳ כְּעֹרֶף ׳ אֲבוֹתָם ׳ קָשָׁה
אֲשֶׁר ׳ לֹא ׳ הֶאֱמִינוּ ׳ בַּיהוָה ׳ אֱלֹהֵיהֶם ׳ אָמַן
וַיִּמְאֲסוּ ׳ אֶת ׳ חֻקָּיו ׳ וְאֶת ׳ בְּרִיתוֹ ׳ אֲשֶׁר ׳ מָאַס ׳ נָתַת
כָּרַת ׳ אֶת ׳ אֲבוֹתָם ׳ וְאֶת ׳ עֵדוֹתָיו ׳ אֲשֶׁר ׳ עוּד
הֵעִיד ׳ בָּם ׳ וַיֵּלְכוּ ׳ אַחֲרֵי ׳ הַהֶבֶל ׳ וַיֶּהְבָּלוּ ׳ הָבַל
וְאַחֲרֵי ׳ הַגּוֹיִם ׳ אֲשֶׁר ׳ סְבִיבוֹתָם ׳ אֲשֶׁר ׳ סָבַב
צִוָּה ׳ יְהוָה ׳ אֹתָם ׳ לִבְלְתִּי ׳ עֲשׂוֹת ׳ עָשָׂה
כָּהֶם ׳ וַיַּעַזְבוּ ׳ אֶת ׳ כָּל ׳ מִצְוֹת ׳ יְהוָה ׳ עָזַב
אֱלֹהֵיהֶם ׳ וַיַּעֲשׂוּ ׳ לָהֶם ׳ מַסֵּכָה ׳ שְׁנַיִם ׳ נָסַךְ ׳ שָׁנָה
עֲגָלִים ׳ וַיַּעַשׂ ׳ אֲשֵׁרָה ׳ וַיִּשְׁתַּחֲוּ ׳ אָשַׁר ׳ שָׁחָה
לְכָל ׳ צְבָא ׳ הַשָּׁמַיִם ׳ וַיַּעַבְדוּ ׳ אֶת ׳ עָבַד
הַבָּעַל ׳ וַיַּעֲבִירוּ ׳ אֶת ׳ בְּנֵיהֶם ׳ וְאֶת ׳ עָבַר ׳ עָנַר ׳ עָנָה
בְּנֹתֵיהֶם ׳ בָּאֵשׁ ׳ וַיִּקְסְמוּ ׳ קְסָמִים ׳ קָסַם
וַיְנַחֲשׁוּ ׳ וַיִּתְמַכְּרוּ ׳ לַעֲשׂוֹת ׳ הָרַע ׳ בְּעֵינֵי ׳ נָחַשׁ ׳ מָכַר
יְהוָה ׳ לְהַכְעִיסוֹ ׳ וַיִּתְאַנַּף ׳ יְהוָה ׳ מְאֹד ׳ רוּעַ ׳ כָּעַס
בְּיִשְׂרָאֵל ׳ וַיָּסַר ׳ מֵעַל ׳ פָּנָיו ׳ לֹא ׳ אַף ׳ סוּר ׳ פָּנָה

manu pharaōis regis egypti coluerūt deos alienos: & ambulauerūt iuxta ritū gentiū quas cōsumpserat dominus in cōspectu filiorū israel: & regū israel: quia similiter fecerant. Et irritauerūt filii israel verbis quibus nō rectis dñm deū suum: & edificauerunt sibi excelsa in cunctis vrbibus suis a turre custodū vsq; ad ciuitatē munitā. Fecerūtq; sibi statuas & lucos in oī colle sublimi: & subter oē lignū nemorosū: & adolebāt ibi icēsum sup aras in more gētiū quas transtulerat dñs a facie eorū. Feceruntq; verba pessima irritātes dñm: & coluerūt immūdicias de qb⁹ pcepit eis dñs ne facerent verbum hoc. Et testificatus est dñs in israel & in iuda p manū oīum pphetarū & vidētiū: dicēs. Reuertimini a viis vestris pessimis: & custodite pcepta mea & cerimonias: iuxta oēm legem quam precepi pribus vestris: & sicut misi ad vos in manu seruorum meorū pphetarū. Qui nō audierūt: sed indurauerūt ceruicē suā iuxta ceruicē patrū suorum q nō noluerunt obedire dño deo suo & abiecerunt legitima eius & pactū qd pepigit cum pribus eorū & testificationes qb⁹ cōtestatus ē eos: secutiq; sunt vanitates & vane egerūt: & secuti sūt gētes q circuitū eorū: sup quibus pcepat dñs eis vt nō facerēt sicut & ille faciebāt. Et dereliq̄rūt oia pcepta dñi dei sui. Fecerūtq; sibi conflatiles duos vitulos & lucos: & adorauerunt vniuersam militiā celi. Seruieruntq; baal: & cōsecrauerunt filios suos & filias suas p ignem. Et diuinationi inseruiebāt & augurijs: & tradiderūt se vt facerēt malum coram dño vt irritarēt eum. Iratusq; ē dñs vehemēter israel: & abstulit eos a facie suo & manu pharaōis regis egypti: & timuerūt deos alienos: & ambulauerūt in ritibus gētiū: q̄s abstulit dñs a facie filioq; israel: & reges israel q̄cūq; fecerūt: & induti sunt filij israel verbis iniquis cōtra dominū deū suū. & edificauerūt sibi excelsa in cunctis vrbibus suis a turre custodum vsq; ad ciuitatē munitā. & cōstituerūt sibi filij israel statuas & lucos in oī colle sublimi & subter oīne lignū nemorosum: & adolebāt icēsū ibi in oīb⁹ excelsis: sic gētes q̄s trāstulit dominus de facie eoꝝ: & fecerūt principes: & sculpserūt vt irritarent dñm & coluerunt idola: que vetat dñs eis ne facerēt verbū hoc. & testificatus est israel & iuda in manib⁹ oīum pphetarū & vidētiū dicēs: reuertimini a viis vestris malis: & custodite precepta mea & iustificationes meas & oēm legē meā: quā precepi patribus vestris: q̄cūq; misi ad eos in manu seruoꝝ meoꝝ pphetarū: & nō audierūt: & indurauerūt tergū suū sup tergū patrū suorū: q̄ nō crediderūt dño deo suo: & abiecerūt fedus eius & iustificationes q̄ pepigit cum patribus eorū: & testificationes eius quibus cōtestatus est eos: & abierūt post vanitates & vane egerūt: & post gētes q̄ circuitū eorū: q̄s mandauerat dñs eis ne facerēt iuxta eas: & dereliquerūt precepta dñi dei sui: & fecerūt sibi cōflatilia duos vitulos: & fecerūt lucū: & adorauerūt vniuersā militiā celi. & seruierūt baal: & q̄duxerūt filios suos & filias suas in igne. & diuinabāt diuinationes & augurabātur augurijs. & vēditi sunt vt facerēt malū coram dño vt irritarent eū. & iratus ē dñs vehemēter israel: & abstulit eos a facie sua: nō

Jere. 35.d.

B

C

remanſit niſi tribus iuda ſola. etiam iuda
ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ ἰούδα μονωτάτη. καί γε ἰούδας
nō cuſtodiuit mādata dñi dei ſui. ꝛ am
οὐκ ἐφυλάξατο τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐπο
bulauerūt in iuſtificatiōib⁹ iſrael q̄s fecerūt: ꝛ
ρίσησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν ἰσραὴλ οὓς ἐποίησαν, καὶ
proiecit dñs oēm ſemē iſrael. ꝛ trāſt⁹ eſt dñs
ἀπώσατο κ̄ς̄ ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραὴλ. καὶ ἐταπείνωσεν κ̄ς̄
D ſup eos: ꝛ cōmouit eos ꝛ tradidit eos do
ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς κύ
minō⁹ i manu diripientiū eos: donec proiceret
ρους ἐν χειρὶ τῶν διαρπαζόντων αὐτούς, ἕως οὗ ἀπέρριψεν
eos a facie ſua. verūtn̄ q̄z ſciſſus e iſrael
αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. πλὴν ἔτι ἐρρήγνυτο ἰσραὴλ
a domo dauid: ꝛ regē cōſtituerūt ſup ſe
ἀπὸ τοῦ οἴκου δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν
hieroboā filiū nabat: ꝛ proiecit hieroboā iſra
ἱεροβοὰμ υἱὸν ναβάτ, καὶ ἀπώσατο ὁ ἱεροβοὰμ τὸν ἰσρα
el a poſt dñm: ꝛ peccare fecit eos pctm ma
ὴλ ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ κῡ, καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν με
gnum: ꝛ ambulauerūt filij iſrl in oībus pctis
γάλην, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ἰηλ ἐν πάσαις ἁμαρτίαις
hieroboā q̄ fecerat: nō receſſerūt ab eis vſq̄ quo
ἱεροβοὰμ ἃς ἐποίησεν, ἕως οὗ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν ἕως οὗ
amouit dñs iſrael a facie ſua: ſic̄ locut⁹ eſt
μετέστησε κύριος τὸν ἰηλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ὃς ἐλάλησε
dñs in manu oīum ſeruoꝝ ſuoꝝ pp̄tarū.
κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν.
ꝛ trāſlat⁹ eſt iſrael de terra ſua in aſſyrios vſq̄ in
καὶ ἀπῳκίσθη ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς ἀσσυρίους ἕως
diem hanc. ꝛ adduxit rex aſſyriorū de ba
τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἤγαγεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐκ βα
bylone ꝛ de choutha ꝛ de auan ꝛ de emath ꝛ de
βυλῶνος καὶ ἐκ χουθὰ καὶ ἀπὸ ἀουὰ καὶ ἀπὸ ἀιμὰθ καὶ ἀπὸ
ſepharuaim: ꝛ collocauit eos in ciuitatib⁹ ſa
σεμφαρουαΐμ, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν σα
marie pro filijs iſrael. ꝛ poſſederūt ſa
μαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ. καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν σα
mariam ꝛ ciuitates eiꝰ: ꝛ habitauerūt in eis.
μάρειαν καὶ τὰς πόλεις αὐτῆς, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς.
ꝛ factū ē poſtq̄ habitauerūt gētes iſte ibi in
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κατῳκίσθαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν
principio:nō timuerūt dñm. ꝛ miſit dñs in eos
ἀρχῇ, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον. καὶ ἀπέστειλε κ̄ς̄ εἰς αὐ
os leones: ꝛ interficiebāt eos. ꝛ locuti ſūt ad re
τοὺς λέοντας, καὶ ἐθανάτουν ἐν αὐτοῖς. καὶ εἶπαν τῷ βα
E gem aſſyriorū dicētes: gētes q̄s trāſtuliſti ꝛ hitare fe
σιλεῖ ἀσσυρίων λέγοντες, τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ κατῴκι
ciſti in ciuitatib⁹ ſamarie: nō cognouerūt iudiciū
σας ἐν ταῖς πόλεσι σαμαρείας, οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρῖμα τ̄ῦ
dei terre. ꝛ miſit in eos leones: ꝛ ecce
θεοῦ τῆς γῆς. καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς λέοντας, καὶ ἰδοὺ
ſunt interficiētes eos: quia nō ſciunt iudiciū dei
εἰσὶν θανατοῦντες αὐτ̄ς, καθότι οὐκ οἴδασι τὸ κρῖμα τ̄ῦ
terre. ꝛ precepit rex aſſyriorū dicēs: duci
τῆς γῆς. καὶ ἐνετείλατο βασιλεὺς ἀσσυρίων λέγων, ἀπαγά
te illuc vnū ſacerdotū q̄s trāſtuli de ſamaria: ꝛ
γετε ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ σαμαρείας, καὶ
vadat ꝛ habitet ibi: ꝛ declarbit eis
πορευθήτω καὶ κατοικήτω ἐκεῖ, καὶ φωτιεῖ αὐτοῖς τὸ
iudiciū dei terre. ꝛ duxerūt vnū ſacerdotū q̄s
κρῖμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων ὧν
trāſtulerūt de ſamaria: ꝛ ſedit in bethel.
ἀπῴκισαν ἐκ σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν βαιθήλ.
ꝛ erat ſacerdos illumināc eos quō timerēt dñm. ꝛ
καὶ ἦν ὁ ἱερεὺς φωτίζων αὐτοῖς πῶς φοβηθῶσιν τὸν κ̄ν̄. καὶ
erant facientes gens gens deos ſuos. ꝛ poſue
ἦσαν ποιοῦντες ἔθνος ἔθνος τοὺς θεοὺς αὐτῶν. καὶ ἔθε
runt eos in domib⁹ excelſorū: q̄ fecerūt ſa
σαν αὐτοὺς ἐν οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ὧν ἐποίησαν οἱ ſα
maritē gens gens in vrbibus ſuis in q̄b⁹ habitabāt
μαρεῖται ἔθνος ἔθνος ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς κατῴκουν

nō remāſit niſi tribꝰ iu
da tantūmodo. Sed eos
nec ipſe iuda cuſtodi
uit mandata dñi dei
ſui: verūtn̄ ambula
uit in erroribus iſrael
quos opatus fuerat.
Proiecitq̄ dñs oē ſe
men iſrael: & affixit e
os & tradidit eos in ma
nu diripiētiū: dōec pii
ceret eos a facie ſua. Ex
eo iam tpe quo ſciſſus
eſt iſrael a domo dd: &
cōſtituerūt ſibi regē hie
roboā filiū nabath. Se
pauit eī hieroboā iſrael
a dñō: & peccare eos
fecit pctm magnū. Et
ambulauerūt filii iſrael
in vniuerſis pctis hie
roboā q̄ fecerat: & non
recesſerunt ab eis vſq̄
quo dñs auferret eos
iſrael a facie ſua: ſicut
locutus fuerat in mānu
oium ſeruorū ſuoꝝ pphe
tarū. Trāſlatuſq̄ ē iſra
el de terra ſua in aſſyri
os vſq̄ in diē hāc. Ad
duxit aūt rex aſſyriorū
viros de babilone & de
curtha & de ahiaz: & de
emath & de ſepharuaī:
& collocauit eos in ciui
tatibus ſamarie p filiis
iſrael. q̄ poſſederūt ſa
mariā & hītauerūt in vr
bibus eius. Cūq̄ ibi hī
tare cepiſſent nō time
bāt dñm. & imiſit eis
dñs leones q̄ interficie
bāt eos. Nūciatumq̄ ē
regi aſſyriorū & dictū.
Gētes quas tranſtuliſti
& hītare feciſti in citati
bus ſamarie ignorāt le
gitima dei
terre: & imiſit in eos
dñs leones: & ecce occi
dūt eos eo q̄ i
gnorent
ritum dei terre. Prece
pit autem rex
aſſyriorum dicens. Du
cite illuc vnum
de ſacerdotibus quos
inde captiuos adduxi
ſtis: vt vadat & hitet cū
eis: & doceat eos legiti
ma dei terre. Igitur cū
veniſſet vnus de ſacer
dotib⁹ his q̄ captiui du
cti fuerāt de ſamaria: hī
tauit in bethel: & doce
bat eos quō colerent
dñm. Et vnaq̄q̄ gēs fa
bricata ē deū ſuū. Poſu
erūtq̄ eos in phanis ex
celſis q̄ fecerāt ſamarite
gens & gēs in vrbibus
ſuis in q̄bus habitabāt.

סוּר אַךְ שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ גַּם
צוָה יְהוּדָה לֹא שָׁמַר אֶת מִצְוֹת יְהוָה
חָקַק אֱלֹהֵיהֶם וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת יִשְׂרָאֵל
עָשָׂה אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיִּמְאַס יְהוָה בְּכָל זֶרַע
עָנָה נָתַן בְּיַד שֹׁסִים
שָׁסָה עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃ כִּי קָרַע
יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד וַיַּמְלִיכוּ אֶת
נָדַח יָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַיַּדַּח יָרָבְעָם אֶת
חָטָא יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהֶחֱטִיאָם
נָחַל חַטָּאָה גְדוֹלָה׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל
סוּר חַטֹּאת יָרָבְעָם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא סָרוּ
צוָה מִמֶּנָּה׃ עַד אֲשֶׁר הֵסִיר יְהוָה אֶת
פָּנָה יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד
נָבָא גְּבָה כָּל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל
גָּבָא אַדְמָתוֹ אַשּׁוּרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֵא
מָלַךְ אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה וּמֵעַוָּא
עִיר וּמֵחֲמָת וּסְפַרְוַיִם וַיֹּשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן
תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת שֹׁמְרוֹן
יָשַׁב וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ׃ וַיְהִי בִּתְחִלַּת שָׁכְנָם
שָׁכַן שָׁם לֹא יָרְאוּ אֶת יְהוָה וַיְשַׁלַּח
שָׁלַח יְהוָה בָּהֶם אֶת הָאֲרָיוֹת וַיְהִי הֹרְגִים
אָרָה בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר
אָמַר גּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וַתּוֹשֶׁב בְּעָרֵי
גָּלָה שֹׁמְרוֹן לֹא יָדְעוּ אֶת מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי
שָׁפַט הָאָרֶץ וַיְשַׁלַּח בָּם אֶת הָאֲרָיוֹת וְהִנָּם
מֵת אֹתָם אֲשֶׁר אֵינָם יֹדְעִים
צוָה אֶת מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ וַיְצַו מֶלֶךְ
הָלַךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר הֹלִיכוּ שָׁמָּה אֶחָד
גָּלָה מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם וְיֵלְכוּ
יָרָה וְיֵשְׁבוּ שָׁם וְיוֹרֵם אֶת מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי
נוּא הָאָרֶץ׃ וַיָּבֹא אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
הָגָלוּ מִשֹּׁמְרוֹן וַיֵּשֶׁב בְּבֵית אֵל וַיְהִי
יָרָה יְיָא מוֹרֶה אֹתָם אֵיךְ יִירְאוּ אֶת יְהוָה׃
עָשָׂה עֲשִׂים גּוֹי גּוֹי אֱלֹהָיו וַיַּנִּיחוּ
בָּמָה בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ הַשֹּׁמְרוֹנִים
עִיר גּוֹי גּוֹי בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יוֹשְׁבִים

שָׁם׃ וְאַנְשֵׁי בָבֶל עָשׂוּ אֶת סֻכּוֹת
בְּנוֹת וְאַנְשֵׁי כוּת עָשׂוּ אֶת נֵרְגַל
וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת אַשִׁימָא ׃
וְהַעַוִּים עָשׂוּ נִבְחַן וְאֶת תַּרְתָּק
וְהַסְּפַרְוִים שֹׂרְפִים אֶת בְּנֵיהֶם
בָּאֵשׁ לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵי
סְפַרְוָיִם׃ וַיִּהְיוּ יְרֵאִים אֶת יְהוָה
וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת
וַיִּהְיוּ עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבָּמוֹת׃ אֶת
יְהוָה הָיוּ יְרֵאִים וְאֶת אֱלֹהֵיהֶם
הָיוּ עֹבְדִים כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִגְלוּ אֹתָם מִשָּׁם׃ עַד הַיּוֹם הַזֶּה
הֵם עֹשִׂים כַּמִּשְׁפָּטִים הָרִאשֹׁנִים
אֵינָם יְרֵאִים אֶת יְהוָה וְאֵינָם
עֹשִׂים כְּחֻקָּתָם וּכְמִשְׁפָּטָם וְכַתּוֹרָה
וְכַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת בְּנֵי
יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׂם שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּכְרֹת יְהוָה אִתָּם בְּרִית וַיְצַוֵּם
לֵאמֹר לֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְלֹא תִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וְלֹא תַעַבְדוּם וְלֹא
תִזְבְּחוּ לָהֶם׃ כִּי אִם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר
הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ
גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ
תִשְׁתַּחֲווּ וְלוֹ תִזְבָּחוּ׃ וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת
הַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר
כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת כָּל
הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
וְהַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא
תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
כִּי אִם אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא
יַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד כָּל אֹיְבֵיכֶם ׃ וְלֹא
שָׁמְעוּ כִּי אִם כְּמִשְׁפָּטָם הָרִאשׁוֹן
הֵם עֹשִׂים׃ וַיִּהְיוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְרֵאִים
אֶת יְהוָה וְאֶת פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים
גַּם בְּנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ
אֲבוֹתָם הֵם עֹשִׂים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Viri enim babylonii fecerunt sochot
benoth: viri autem cuthei fecerunt nergel:
& viri de emath fecerũt asima.
Porro euei fecerũt nebaã & tachã. Hi aũt qui
erãt de sapharuaim cõburebant filios suos
igni. Adramelech & anamelech diis
sepharuaim: & nihil
lominus colebant dominũ. Fecerunt aũt sibi
de nouissimis sacerdotes excelsorũ: & ponebant eos in phanis sub
limibus. Et cũ dñm colerent: diis quoq; suis
seruiebant iuxta cõsuetudinem gentium:
de qbus translati fuerant
samariã. Vsq; in pñtẽ
diem morẽ sequuntur
antiquum:
non timẽt dominum:
neq;
custodiunt cerimõias
eius atq; iudicia & legẽ
& mandatum quod pcepat dñs filiis
iacob quem cognominauit israel:
& pcusserat cũ eis pactum & mãdauerat eis
dicens. Nolite timere
deos alienos:
& nõ adoretis eos neq;
colatis eos: & non
immoletis eis. Sed dominũ deũ vestrum qui
eduxit vos de terra egypti in fortitudine
magna & i brachio ex
tẽto: ipsum timete & illũ adorate: & ipsi immolate Cerimõias quoq; & iudicia & legẽ & mãdatũ quod
scripsit vobis custodite: vt faciatis cunctis
diebus: & nõ timeatis
deos alienos:
& pactũ qđ percussit
vobiscum nolite
oblituisci: nec colatis
deos alienos.
Sed dñm deũ vestrum
timete: & ipse
eruet vos de manu ol
nium inimicorũ vestrorũ. Illi vero nõ audierũt:
sed iuxta cõsuetudinẽ
suã pristinã ppetrabãt.
Fuerũt igĩ gẽtes iste ti
mẽtes qđ dñm: sed nihilomin & idolis suis
seruiẽtes. Nã filii eorũ
& nepotes sicut fecerũt
patres sui: ita faciũt vsq; in presentẽ diem. 18.

in eis. τ viri babylonis fecerunt soc
ἐν αὐτοῖς· καὶ οἱ ἄνδρες βαβυλῶνος ἐποίησαν τὸν σοκ
choth banoth. τ viri chuth fecerũt nerigel.
χὼθ βαθώθ· καὶ ἄνδρες χευὶ ἐποίησαν τὸν νηργὴλ·
τ viri emath fecerũt asima. τ euei
καὶ ἄνδρες ἀιμαθ ἐποίησαν τὸν ἀσιμά· καὶ οἱ ἑυαῖοι
fecerũt nibchaz τ tharthac. τ seppha
ἐποίησαν τὸν νιβχὰζ καὶ τὸν ταρτάκ· καὶ οἱ σεπφα
ruim cõburebãt in igne filios suos adra
ρουὶμ κατέκαιον ἐν πυρὶ τὰ τέκνα αὐτῶν τῷ ἀδρα
melech deo seppharuim: τ erant timentes do
μέλεχ θεῷ σεπφαρουίμ, καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύ
minũ. τ fecerũt ex se sacerdotes excelsor de
ριον· καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ἐκ
parte: τ fecerũt sibi in domib excel
μέρους, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψη
sorũ. dñm ipsi timebant: τ deos su
λῶν· τὸν κύριον αὐτοὶ ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐ
os colebãt iuxta iudiciũ gẽtiũ: vnde tran
τῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρῖμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν ἀπῴ
stulit eos inde. vsq; in diem hanc sic
κισεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν· ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης οὕτως
faciebãt iuxta iudiciũ eor qđ ab initio. nõ erant
ἐποίουν κατὰ τὸ κρῖμα αὐτῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς· οὐκ ἦσαν
timentes dñm: τ nõ fecerũt iuxta iusti
φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν κατὰ τὰ δι
ficationes τ iudicia τ precepta τ legẽ
καιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν
quam legẽ quẽ pceperat dñs filiis iacob:
τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς ἰακώβ,
cui imposuit nomẽ israel: τ pepigit dñs cum
ᾧ ἐπέθηκεν ὄνομα ἰσραήλ, καὶ διέθετο κύριος μετ' αὐ
eis fœdus. τ mãdauit eis dicẽs: nõ ti
τῶν διαθήκην· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων, οὐ φο
mebitis deos alienos: τ nõ adorabitis eos:
βηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς,
τ nõ coletis eos: τ nõ immolabitis eis:
καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ θύσετε αὐτοῖς,
nisi dñs q eduxit vos de terra egy
ὅτι ἀλλ' ἢ κυρίῳ τῷ ἀναγαγόντι ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύ
pti in fortitudine magna τ in brachio excelso: e
πτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐ
um timebitis: τ eũ adorabitis: τ ei
τὸν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε, καὶ αὐ
immolabitis: τ iustificatiões eius τ iu
τῷ θύσετε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰ κρί
dicia τ mãdata τ legẽ quã scripsit
ματα καὶ τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν ἔγραψε
vobis custodiet vt faciat oib dieb: τ nõ
ὑμῖν φυλάξεσθε ποιεῖν πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ
timebitis deos alienos: τ pactum qđ pe
φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ τὸν διαθήκην ὃν ἔθε
pigit vobiscũ nõ obliuiscemini: τ nõ timebitis de
το μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεὸ
os alienos: nisi dñm deũ vrm cum ti
ους ἑτέρους, ὅτι ἀλλ' ἢ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν αὐτὸν φο
mebitis: τ ipse eruet vos de manu om
βηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς πάν
nium inimicorũ vrorũ: τ nõ audierũt nisi in
των τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς
iustificatiõibus suis primis ipsi ppetrabãt.
δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς πρώτοις αὐτοὶ ἐποίουν·
τ fuerũt gẽtes iste timentes dñm: τ
καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ
sculptilibus suis seruiebant. etiã filii eo
τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἐδούλευον· καίγε οἱ υἱοὶ αὐ
rum τ filii filiorũ eor sicut fecerũt
τῶν καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν καθὼς ἐποίησαν οἱ
patres eorũ ipsi faciũt vsq; in diem
πατέρες αὐτῶν αὐτοὶ ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας
hanc.
ταύτης.

Ca.18.

Cap.xviij

וַיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ
בֶּן אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ חִזְקִיָּה
בֶּן אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה בֶּן עֶשְׂרִים
וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים
וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם
אִמּוֹ אֲבִי בַת זְכַרְיָהוּ וַיַּעַשׁ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד
אָבִיו הוּא הֵסִיר אֶת הַבָּמוֹת וְשִׁבַּר
אֶת הַמַּצֵּבוֹת וְכָרַת אֶת הָאֲשֵׁרָה
וְכִתֵּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה
מֹשֶׁה כִּי עַד הַיָּמִים הָהֵמָּה הָיוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא לוֹ
נְחֻשְׁתָּן וַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּטָח
וְאַחֲרָיו לֹא הָיָה כָמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי
יְהוּדָה וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו וַיִּדְבַּק
בַּיהוָה לֹא סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר
מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה
וַיְהִי יְהוָה עִמּוֹ בְּכֹל אֲשֶׁר יֵצֵא
יִשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא
עֲבָדוֹ הוּא הִכָּה אֶת פְּלִשְׁתִּים עַד
עַזָּה וְאֶת גְּבוּלֶיהָ מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים
עַד עִיר מִבְצָר וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת
לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ הִיא הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת
לְהוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל
שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ וַיִּלְכְּדָהָ מִקְצֵה
שָׁלֹשׁ שָׁנִים נִבְשַׁתַּ שֵׁשׁ לְחִזְקִיָּהוּ
הִיא שְׁנַת תִּשַׁע לְהוֹשֵׁעַ מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל לְכִדָה שֹׁמְרוֹן וַיֹּגֶל מֶלֶךְ
אַשּׁוּר אֶת יִשְׂרָאֵל אַשּׁוּרָה וַיַּנַּחֵם
בַּחֲלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי מָדָי
עַל אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ אֵת כָּל
אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וְלֹא שָׁמְעוּ
וְלֹא עָשׂוּ וּבַאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּה עָלָה סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ

A
1.Reg. 19.c.

Θ Ε factũ ẽ in anno tertio oſee filij hela re
Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ ὡσηὲ υἱοῦ ηλὰ βασι
gio iſrael: regnauit ezechias filius achaz regis
λέως Ἰσραήλ, ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς Ἄχαζ βασιλέως
iuda: filius viginti ⁊ quinq; ānoꝝ erat cū regnaret
Ἰούδα, υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν
ipſe: ⁊ viginti ⁊ nouẽ ānis regnauit in hieruſa
αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσα
lem: ⁊ nomẽ matris eius abi filia zacharie. ⁊
λήμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀβὶ θυγάτηρ Ζαχαρίου. καὶ
fecit rectũ ezechias coꝝ dño iuxta omnia
ἐποίησεν ὁ υἱὸς Ἐζεκίας ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα
quecũq; fecit dauid pater eius. ipſe abſtulit
ὅσα ἐποίησεν Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἀυτὸς ἐξῆρε τὰ
excelſa ⁊ cõtriuit ſtatuas ⁊ lucos ſuccidit.
ὑψηλὰ καὶ συνέτριψε τὰς στήλας καὶ τὰ ἄλση ἐξέκοψε.
⁊ concidit ezechias ſerpẽtẽ eneum: quẽ fe
καὶ συνέκοψεν Ἐζεκίας ὁ ὄφις ὁ χαλκοῦν, ὃν ἐποίη
cit moyſes: q; vſq; ad dies illos fuerũt filij
σε μωυσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ
iſrael adolẽtes ĩcẽſũ ei: ⁊ vocauerũt eũ ene
Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν νε
B um. in dño deo iſrael ſperauit. nõ fuit poſt
κρόσ. ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ ἤλπισεν. οὐκ ἐγένετο μετ'
eum ſimilis ipſi in regibus iuda: ⁊ in
αὐτὸν ὅμοιος αὐτῷ ἐν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα, καὶ ἐν
his q; fuerũt ante eum. ⁊ adheſit do
τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἐκολλήθη τῷ κυ
mino: nõ receſſit a tergo eius: ⁊ cuſtodiuit
ρίῳ, οὐκ ἀπέστη ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐφύλαξε
mãdata eius que preceperat dño moy
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυ
ſi: ⁊ erat dño cum eo: in oĩb; que fe
σῆ, καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίη
cit itellexit. ⁊ rebellauit ꝑ regem aſſyrioꝝ: ⁊
σεν συνῆκεν. καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ
nõ ſeruiuit ei. ipſe percuſſit phili
οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ. αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύ
ſtheos vſq; ad gazã ⁊ vſq; ad terminũ eius a turre
λους ἕως γάζης καὶ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου
cuſtodum ⁊ vſq; ad ciuitatẽ munitã. ⁊ factũ ẽ
φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς. καὶ ἐγένετο
in anno quarto regnante ezechia: ip
ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεύοντος Ἐζεκίου, αὐ
ſe ann⁹ ſeptimus oſee filio hela regi iſ
τὸς ἐνιαυτὸς ἕβδομος τῷ ὡσηὲ υἱῷ ηλὰ βασιλεῖ Ἰσ
rael: aſcẽdit ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ cõtra ſa
ραήλ, ἀνέβη σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ σα
mariam: ⁊ obſidebat eam ⁊ cepit e
C μάρειαν, καὶ ἐπολιόρκει αὐτὴν καὶ κατελάβετο αὐ
am in fine trium ānoꝝ. in ãno ſexto eze
τὴν εἰς τέλος τριῶν ἐτῶν. ἐν ἔτει ἕκτῳ τοῦ Ἐζε
chie: ipſe annus nonus oſee regi iſ
κίου, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔνατος τῷ ὡσηὲ βασιλεῖ Ἰσ
rael: capta eſt ſamaria. ⁊ trãſtulit rex
ραήλ, συνελήφθη σαμάρεια. καὶ ἀπῴκισε βασιλεὺς
aſſyrioꝝ ſamariam in aſſyrios: ⁊ collocauit eo
Ἀσσυρίων τὴν σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔθετο αὐ
os in ciuitatibus medorũ: eo q; nõ audierũt vocẽ dñi
τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Μήδων, ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου
dei ſui: ⁊ ꝓtergreſſi ſũt pactum
τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην
eius: omnia q̃cũq; precepit moyſes ſeruus
αὐτοῦ, πάντα ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς ὁ δοῦλος
dñi: ⁊ nõ audierũt ⁊ nõ fecerunt. ⁊
2.Reg. 31.a. κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν. καὶ
Eſai. 36.a. in quarto decimo anno regis ezechie
ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλέως Ἐζεκίου
aſcendit ſennacherib rex
ἀνέβη σενναχηρὶβ βασιλεὺς

A Nno tertio oſee
filij hela regis iſrael:
regnauit ezechias
filius achaz regis
iuda. Viginti
qnq; annorũ erat cum
regnare cepiſſet: & vigi
ti nouẽ annis regnauit
in ieruſalem: nomen
matris eius abiſa filia
zacharie. Fecitq; quod
erat bonũ coram dño:
iuxta oĩa que fecerat
dauid pater eius. Ipſe
diſſipauit excelſa & cõ
triuit ſtatuas & ſuccidit
lucos: cõfregitq; ſerpẽtẽ ene
um quem fecerat
moyſes. Siquidem vſq;
ad illud tempus filii
iſrael adolebãt ei incẽ
ſum. Vocauitq; nomẽ e
ius nohestã. Et in dño
deo iſrael ſperauit.
Itaq; poſt eũ non fuit
ſimilis ei de cũctis regi
bus iuda: ſed neq; in his
qui añ eũ fuerãt. Et ad
hesit dño: & nõ recedẽ
sit a veſtigiis eius: fecit
q; mandata eius q̃ pre
cepat dñs moyſi. Vnde
& erat dñs cũ eo: & in
cunctis ad q̃ę pcedebat
ſapiẽter ſe agebat. Re
bellauit quoq; cõtra re
gẽ aſſyriorũ: & nõ ſer
uiuit ei. Ipſe pcuſſit phi
liſteos vſq; ad gazã: & o
ẽs terminos eorum: a
turre cuſtodiũ: vſq; ad
ciuitatẽ munitã. Anno
q̃rto regis ezechie: q e
rat annus ſeptimus:
oſee filii hela regis iſ
rael: aſcẽdit ſalmanaſar rex
aſſyriorum
ſamariã: & oppugna
uit eam: & cepit. Nam
poſt annos tres anno
ſexto ezechie. idest nono anno oſee
regis
iſrael: capta eſt ſama
ria: & tranſtulit rex
aſſyriorũ iſrael in aſſy
rios: collocauitq; eos
in hayla & in abor flu
uiis gozã in ciuitatibus
medorũ: qa nõ audie
runt vocem domini
dei ſui: ſed ꝓtergreſſi
ſunt pactum eius. Oia
q̃ ꝑceperat moyſes ſer
uus dñi non audierunt
neq; fecerunt. Anno
quartodecimo
regis ezechie. aſcendit
ſennacherib rex

אַשּׁוּר עַל כָּל עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת
וַיִּתְפְּשֵׂם׃ וַיִּשְׁלַח חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְתָפֶשׁ שָׁלַח
יְהוּדָה אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לָכִישָׁה לֵאמֹר
חָטָאתִי שׁוּב מֵעָלָי אֵת אֲשֶׁר תִּתֵּן יִתֵּן
עָלַי אֶשָּׂא וַיָּשֶׁת מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל נָשָׂא שׂוּם
חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כִּכַּר
כֶּסֶף וּשְׁלֹשִׁים כִּכַּר זָהָב׃ וַיִּתֵּן חִזְקִיָּה מָצָא
אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה
וּבְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֵת הַהִיא
קִצַּץ חִזְקִיָּה אֶת דַּלְתוֹת הֵיכַל יְהוָה
וְאֶת הָאֲמֻנוֹת אֲשֶׁר צִפָּה חִזְקִיָּה
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּתְּנֵם לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶת תַּרְתָּן וְאֶת
רַב סָרִיס וְאֶת רַבְשָׁקֵה מִן לָכִישׁ
אֶל הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּחֵיל כָּבֵד
יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמֹדוּ עָלָה
וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמֹדוּ בְּתְעָלַת הַבְּרֵכָה עָמַד
הָעֶלְיוֹנָה אֲשֶׁר בִּמְסִלַּת שְׂדֵה כוֹבֵס׃ עָלָה סָלַל
וַיִּקְרְאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם קָרָא
אֶלְיָקִים בֶּן חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל
הַבַּיִת וְשֶׁבְנָה הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן אָסָף
הַמַּזְכִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַבְשָׁקֵה זָעַר
אִמְרוּ נָא אֶל חִזְקִיָּהוּ כֹּה אָמַר
הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה עָבַל
הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ׃ אָמַרְתָּ
אַךְ דְּבַר שִׂפְתַיִם עֵצָה וּגְבוּרָה שָׂפָה יָשַׁע
לַמִּלְחָמָה עַתָּה עַל מִי בָטַחְתָּ כִּי נָבַר לָמָּה
מָרַדְתָּ בִּי׃ עַתָּה הִנֵּה בָטַחְתָּ לְךָ עַל
מִשְׁעֶנֶת הַקָּנֶה הָרָצוּץ הַזֶּה עַל מִצְרַיִם שָׁעָה נָצַץ
אֲשֶׁר יִסָּמֵךְ אִישׁ עָלָיו וּבָא בְּכַפּוֹ סָמַךְ בוא
וְנִקָּבָהּ כֵּן פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְכָל
הַבֹּטְחִים עָלָיו׃ וְכִי תֹאמְרוּן אֵלַי אֶל עָבַד
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּטָחְנוּ הֲלוֹא הוּא אֲשֶׁר
הֵסִיר חִזְקִיָּהוּ אֶת בָּמֹתָיו וְאֶת סוּר בָּמָה
מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלִַם זָבַח
לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה תִּשְׁתַּחֲווּ׃ יָדַע שָׁחָה

assyriorum ad vniuersas ciuitates iuda munitas: et cepit eas. Tuc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriorum in lachis: dicēs. Peccaui. Recede a me: & oē qđ ipposueris mihi feram. Indixit itaq; rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argēti: & triginta talēta auri. Dedit q; ezechias oē argentū qđ reperti fuerat in domo dñi & in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias valuas templi domini & laminas auri quas ipse affixerat: & dedit eas regi assyriorum. Misit autem rex assyriorum tarthā & rapsaris & rapsacen de lachis ad regem ezechiā cum manu valida ierusalē. Qui cū ascendissent venerūt ierusalē & steterunt iuxta aquęductum piscine superioris que est in via agri fullonis: vocauerunt q; regē. Egressus est aūt ad eos eliachim filius helchie prepositus dom?: & sobna scriba & ioahe filius asaph a commentariis: dixit q; ad eos rapsaces. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorū. Que est ista fiducia qua niteris? Forsitan iniisti consilium: vt prepareris ad prelium? In quo confidis vt audeas rebellare? An speras i baculo arundineo atq; confracto egypto? Sup quē si incubuerit hō cōminus tus ingrediet manū eius & pforabit eam. Sic est pharao rex egypti oib q cōfidunt in se: q' si dixeritis mihi in dño deo nostro hēmus fiduciā: nōne ipse est cuius abstulit ezechias excelsa & altaria & precepit iude & ierusalem ante altare hoc adorabitis?

assyriosū in ciuitates iuda munitas: τ cepit eas: τ misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriox in lachis vicēs: peccaui recede a me: τ quęcūq; impposueris sup me feram. τ iniecit rex assyriosū sup ezechiā regem iuda trecenta talen ta argenti τ triginta talenta auri. τ dedit ezechias oē argētū qđ reptū fuerat i domo do mini τ in thesauris domus regis. In tpe illo confregit ezechias rex iuda va luas tēpli dñi τ q̄ firmata erāt q̄ deauravit ezechias rex iuda. τ dedit ea re gi assyriosū. τ misit rex assyriox ad regem assyriox in la chis vicēs: peccaui recede a me: τ quęcūq; χις λέγων, ἥμαρτηκα ἀπόστρεψόν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὅσα imposueris sup me feram. τ iniecit rex ἂν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμὶ βαστάσω· καὶ ἐπέβαλε βασιλεὺς assyriosū sup ezechiā regem iuda trecenta talen ἀσσυρίων ἐπὶ ἐζεκίαν βασιλέα ἰούδα τριακόσια τάλαν ta argenti τ triginta talenta auri. τ τα ἀργυρίου καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου· καὶ dedit ezechias oē argētū qđ reptū fuerat i domo do ἔδωκεν ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκω κυ mini τ in thesauris domus regis. in tpe τος καὶ ἐν ἀποθήκαις οἴκου τοῦ βασιλέως· ἐν τῷ καιρῷ illo confregit ezechias rex iuda va ἐκείνῳ κατέκοψεν ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς ἰούδα τὰς θύ λuas tēpli dñi τ q̄ firmata erāt q̄ deauravit ρας τοῦ ναοῦ κυρίου καὶ τὰ ἐσφιγγιδώτα ἃ ἐχρύσωσεν ezechias rex iuda. τ dedit ea re ἐζεκίας βασιλεὺς ἰούδα· καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τῷ βα gi assyriosū. τ misit rex assyriox σιλεῖ ἀσσυρίων· καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς ἀσσυρίων ὁν tharthā τ rapsaris τ rapsacem de lachis ad tharthā τ rapsaris τ rapsacem de lachis ad ἐκράδη καὶ τὸν ῥαψάρεις καὶ τὸν ῥαψάκην ἐκ λάχις πρὸς regem ezechiā in exercitu graui in hierusa regem ezechiā in exercitu graui in hierusa τὸν βασιλέα ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρεῖα εἰς ἱερουσα lem: τ ascēderūt τ venerūt in hierusalem: τ lem: τ ascēderūt τ venerūt in hierusalem: τ λήμ, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ steterūt in aque ductu superioris piscine: q̄ est steterūt in aque ductu superioris piscine: q̄ est ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς ἄνω κολυμβήθρας, ἥ ἐστι in via agri fullonis. τ clamauerūt ad in via agri fullonis. τ clamauerūt ad ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως· καὶ ἐβόησαν πρὸς ezechiā: τ egressus ē ad eos eliacim filius chelcie ezechiāν: τ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ἐλιακὶμ υἱὸς χελκίου ἐποστὶ dom?: τ sobnas scriba: τ ioach ὁ οἰκονόμος, καὶ σωβνὰς ὁ γραμματεύς, καὶ ἰωὰχ filius asaph a cōmētariis. τ dixit ad eos ra υἱὸς ἀσὰφ ὁ ἀπομνημονεύων· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ῥα pfaces: dicite tā ad ezechiā: hec dicit rex ψάκης, εἴπατε δὴ πρὸς ἐζεκίαν, τάδε λέγει ὁ βασι magnus rex assyriosū: que fiducia λεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς ἀσσυρίων, τίς ἡ πεποίθησις hec qua cōfidis: verūtn verbis labiorū τ cōsilio ἥντινα πέποιθας; πλὴν λόγοις χειλέων καὶ βουλῇ acies fit in bellum. τ nūc in quo cō ἀκίας γίνεται εἰς πόλεμον· καὶ νῦν ἐπὶ τίνι πέ fidis: q̄ reuaricat? ecce cōfidis tibi ποιθας, ὅτι ἀθέτησας ἐν ἐμοί; ἰδοὺ πέποιθας σεαυ tpi in baculo arundineo fra τῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμέ cto hoc in egypto? q̄ si firmat fuerit vir sup νην ταύτην ἐπ' αἴγυπτον; ὡς ἐὰν ἐπισκηρίζῃ ἀνὴρ ἐπ' eum: ingredietur in manū eius τ perforabit αὐτήν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ τρήσει eam. sic est pharao rex egypti om αὐτήν. οὕτως ἐστὶ φαραὼ βασιλεὺς αἰγύπτου πᾶ nib qui confidunt in eo. τ si dixeris ad σι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἐὰν εἴπῃς πρὸς me: in dño deo nro habem fiduciā: nōne ip με, ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποίθαμεν, οὐχὶ οὗ se ezechias abstulit excelsa eius τ al τὰς ἐζεκίας ἀπέστησε τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυ taria eius: τ dixit iuda τ hieru σιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ ἰούδα καὶ τῇ ἱερου salem coram altari isto: adorate σαλὴμ ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου, προσκυνήσατε

in hierusalem. τ nūc cōmiscear dño meo re=
ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ νῦν μίχθητι τῷ κυρίῳ μου τῷ βα=
gi assyriorū: τ dabo tibi duo milia equoꝝ: si pote=
σιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνή=
rio dare tibi ascēsores sup eos. τ quō auer
σει δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς. καὶ πῶς ἀπο=
tio faciem toparche vnius seruoꝝ
στρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ
dñi mei minimorū. τ sperasti tibi in
κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων. καὶ ἤλπισας σεαυτῷ ἐπ'
egypto pp currus τ equites. τ nūc nō sine
Αἰγύπτῳ ἕνεκεν ἁρμάτων καὶ ἱππέων. καὶ νῦν μὴ ἄνευ
dño ascēdimus in locum hūc vt de=
τοῦ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ δια
molirer eā: dño dixit ad me: ascēde ad
φθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπεν πρός με, ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν
F terrā hanc τ demolire eam. τ dixit eliaciz filꝰ
γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν. καὶ εἶπεν Ἐλιακὶμ ὁ
chelcie τ sobnas τ ioach ad rapsacem: lo=
τοῦ Χελκίου καὶ σοβνᾶς καὶ Ἰωὰχ πρὸς Ῥαψάκην, λά
quere ad seruos tuos syriace: audimus enī
λησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου συριστί, ἀκούομεν γὰρ
nos: τ ne loquaris ad nos iudaice in auribꝰ
ἡμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ
ppli q sup murum. τ dixit ad eos
λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
rapsaces: nūqd ad dñm tuū vel ad te misit
Ῥαψάκης, μὴ πρὸς τὸν κύριόν σου ἢ πρὸς σὲ ἀπέστειλέ
me dño meꝰ vt loquerer ſmōes hos: nōne ad
με κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς
viros qui sedent sup murū:
τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους,
vt comedāt ſtercus suum τ bibant vri=
ἵνα φάγωσι τὰ κόπρα αὐτῶν καὶ πίωσι τὸν ὑ=
nam suā vobiscū simul: τ stetit rapsaces τ clama
ρον αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ἅμα; καὶ ἔστη Ῥαψάκης καὶ ἐβόη
uit voce magna iudaice: τ locutꝰ est τ dixit:
σε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστί, καὶ ἐλάλησε καὶ εἶπεν,
audite verba hec regis
ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους τοῦ βασιλέως τοῦ
magni regis assyriorū: hec dicit rex:
μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων, τάδε λέγει ὁ βασι=
ne vos tollat ezechias: qz non pos=
λεύς, μὴ ὑμᾶς ὑπαιρέτω ἑζεκίας, ὅτι οὐ μὴ δύνη=
4.Rēg. terit eruere vos de manu mea. τ nō fiduciā
18.6. σει ἐξελέσθαι ὑμᾶς ἐκ χειρός μου. καὶ μὴ ἐπιλα=
tribuat vobis ezechias sup dñm dicēs: erueno
πιζέτω ὑμᾶς ἑζεκίας ἐπὶ κύριον λέγων, ἐξαιρούμε=
liberabit vos dñs: τ non tradetur
νος ἐξελεῖται ὑμᾶς ὁ κύριος, καὶ οὐ μὴ παραδῶται
ciuitas hec in manꝰ regis assyriorū. nō
ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων. μὴ
audiatis ezechiam: qz hec dicit rex assy
ἀκούετε ἑζεκίου, ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυ=
riorū: facite mecum bñdictionē: τ egredimini ad
ρίων, ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλθετε πρός
me: τ comedet vnusqsq vineā suam
με, καὶ φάγεται ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ
τ vnusqsq ficū suā τ bibet vnusqsq
G καὶ ἕκαστος τὴν συκῆν αὐτοῦ καὶ πίεται ἕκαστος τὸ
aquam cisterne sue donec veniam: τ capiaz
ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθω, καὶ λάβω
vos i trā silē in terrā vbertatis: terrā frumēti τ vi
ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, γῆν σίτου καὶ οἴ=
ni τ panis τ vineaꝝ: terrā olei τ mel
νου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆν ἐλαίου καὶ μέ=
lis: τ viuetis τ nō moriemini. τ nō audiatis
λιτος, καὶ ζήσεσθε καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθε. καὶ μὴ ἀκούετε

'in ierusalem. ª Nunc igi
tur ᵇtransite ᵇad ooooooo
ᶜdñm meū ᶜregem ᵈassy=
riorum: ᵇ& dabo ᶠvobis
ᵇduo milia ᶠequorū: & vi
deteᵐan hēre ⁿvaleatis ᵍa
scensores ᶠeorū. ª Et quō
potestis ᶠresistere ᶜante ooo
ᶠvnū ᶠsatrapam deᵉseruis
ᵇdñi meiᶜminimis. An
ᵉfiduciam habes ᶠinᵉegy
pto ᵇpropter currus oooo
ᶠ& equites? ᵍNunqd ᶠsine
ᵐdomini voluntate oooo
ⁿascendi ᵉadᵖlocū ᵍistum
ᶠvt demolirer eum? ooooo
ª Dñs ᶠdixit ⁿmihi. ᶠAscē=
deᶜad ᶠterram oooooooooo
ᵍhanc: ᵇ& demolire eam.
ᶜDixerunt aūt ᵈheliachi
ᶠfilius ᶠhelchie ᵍ& sobna
scribaᵇ& ioahe ʰrapsaci.
Precamur vt ᶠloq̄ris nos
bis ᵉseruis tuis ᵍsyriace:
ᵍsiquidē ᶠintelligim⁹ hāc
linguā: ᶠ& non ⁿloquaris
ᶠnobis ᶠiudaice audiente
ᵉpopulo ᵇqui est ᶜsuper
ᵇmurū. ᶜRn̄ ditq; ᵍeis ᵉra=
psaces dicens. ᵇNūquid
ad ᶠdñm tuū ᵇ& ad te ᶜmi=
sit me ᵐdñs meus ⁿvt loq̄
rer ᶠsermones ᵍhos & ᵉnō
potius ᵉad ooooooooooooo
ᶠviros ᵉqui sedent ᶠsuper
ᶠmurum ᶠvt comedant
ᵇstercora sua: ᶜ& bibant
ᶜvrinam suam ooooooooo
ᶠvobiscū. ª Stetit itaq; ᵇra
psaces ᶠ& exclamauit ᵇvo
ce ᵇmagna ᶠiudaice: ᵐ& a
it. ⁿ Audite ooooooooooo
ᶜverba ᵖregis ᵍmagni ᶠre
gis ᵉassyriorum. ᶠHec ooo
ᵉdicit ᶠrex. ᶠ Non ᵉvos ᶠse
ducat ooooooooooooooo
ᵇezechias. ᵇNon ᶜeni ᶠpo
terit ᶠeruere ooooooooooo
ᵍvos ᵇde manu mea: ʰne=
q; ᵇfiduciā ʰvobis ᵇtribuat
ⁿsuper ᵉdominū ᵖdicens.
ᵍEruens ooooooooooooo
ʰliberabit nos ᵉdñs : ᶠ &
non ⁿtradetur ooooooooo
ᶠciuitas ʰhec ᵉin mānu ᵇre=
gis ᶜassyriorum . ooooooo
ᵍNolite ᶜaudire ᵍezechiā.
ʰHec ᵇenim ᵇdicit ooooooo
ᶠrex ᵐassyriorū. ⁿ Facite
ᵉmecū qđ vobis ē ᶠvtile:
ᵍ& egredimini ᶠad me.
ª Et comedet ᶠvnusquis=
q; de ⁿvinea sua : ˢ & de ᶠfi
cu sua: ᶠ& bibetis ᵇaq̄s de
ᶜcisternis vestris: ᵇdonec
ᶠveniā ᶠ& trāsferā ᵍvos ᵇin
ᶠterrā q̄ ʰfilis est terre vr̄e
inᶠterrā ᵐfructiferā & fer
tilē ⁿvini: ᵉterrā ᵖpāis ᵖ &
vinearū : ᵍterrā ᶠoliuarū
& ᵍolei ᶠac mellis: ᵍ& viue
tis: ᶠ& nō ᶠmoriemini.
ᶠNolite ᵍaudire ooooooo

ᵃעֲבַ֗ד יְבִירוּשָׁלִָ֔ם׃ וְעַתָּ֗ה הִתְעָרַ֞ב נָ֤א אֶת
ᵃטָּן־ אֲדֹנִי֙ אֶת־מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר וְאֶתְּנָ֥ה לְךָ֖ ׀
ᵃיָכֹ֣ל אַלְפַּ֑יִם סוּסִ֕ים אִם־תּוּכַ֥ל לָתֵ֛ת לְךָ֖
ᵃשׁוּבָ֥ה רֹכְבִ֖ים עֲלֵיהֶֽם׃ וְאֵיךְ֙ תָּשִׁ֣יב אֵ֔ת פְּנֵי
ᵃפַּחַ֖ת אַחַ֣ד עַבְדֵ֑י אֲדֹנִ֔י הַקְּטַנִּ֔ים
ᵃבָּטַ֖ח לְךָ֣ עַל־ מִצְרַ֔יִם לְרֶ֖כֶב
ᵃוּלְפָרָשִׁ֑ים׃ וְעַתָּ֗ה הַֽמִבַּלְעֲדֵי֙ יְהוָ֔ה
ᵃעָלִ֥יתִי עַל־הַמָּק֖וֹם הַזֶּ֑ה לְהַשְׁחִיתֽוֹ׃
ᵃשָׁ֣ת יְהוָ֗ה אֲמַר֙ אֵלַ֣י עֲלֵ֔ה עַל־ הָאָ֖רֶץ
ᵃהַזֹּ֥את וְהַשְׁחִיתָ֖הּ׃ וַיֹּאמֶר֩ אֶלְיָקִ֨ים
ᵃבֶּן־חִלְקִיָּ֜הוּ וְשֶׁבְנָ֣ה וְיוֹאָ֗ח אֶל־רַבְשָׁקֵה֮
ᵃדַּבֶּר־נָ֣א ׀ אֶל־ עֲבָדֶיךָ֒ אֲרַמִּ֣ית כִּֽי
ᵃשֹׁמְעִ֣ים אֲנָ֔חְנוּ וְאַל־ תְּדַבֵּ֥ר עִמָּ֛נוּ
ᵃיְהוּדִ֖ית בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֑ם אֲשֶׁ֥ר עַל־
ᵃהַחֹמָ֖ה׃ וַיֹּאמֶר֩ אֲלֵיהֶ֨ם רַבְשָׁקֵ֜ה הַעַל־
אֲדֹנֶ֣יךָ וְאֵלֶ֗יךָ שְׁלָחַ֙נִי֙ אֲדֹנִ֔י לְדַבֵּ֛ר
ᵃאֶת־ הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה עַל־
ᵃהָאֲנָשִׁ֣ים הַיֹּשְׁבִ֔ים עַל־הַחֹמָ֑ה לֶאֱכֹ֤ל
ᵃאֶת־חֹרְיָם֙ וְלִשְׁתּ֣וֹת אֶת־ שֵׁינֵיהֶ֔ם
ᵃעִמָּכֶֽם׃ וַיַּעֲמֹ֣ד רַבְשָׁקֵ֗ה וַיִּקְרָ֤א בְקוֹל
ᵃגָּד֣וֹל יְהוּדִית֮ וַיְדַבֵּר֒ וַיֹּאמֶר֙ שִׁמְעוּ
ᵃדְּבַר־ הַמֶּ֣לֶךְ הַגָּד֔וֹל מֶ֖לֶךְ אַשּׁ֑וּר׃ כֹּ֥ה
ᵃאָמַ֣ר ׀ הַמֶּ֗לֶךְ אַל־ יַשִּׁ֤א לָכֶם֙
ᵃחִזְקִיָּ֔הוּ כִּי־ לֹ֥א יוּכַ֖ל לְהַצִּ֣יל
ᵃאֶתְכֶ֑ם וְאַל־ יַבְטַ֤ח אֶתְכֶם֙
ᵃחִזְקִיָּ֔הוּ אֶל־ יְהוָ֖ה לֵאמֹ֑ר הַצֵּ֤ל
ᵃיַצִּילֵ֙נוּ֙ יְהוָ֔ה וְלֹ֥א תִנָּתֵ֖ן ׀ אֶת
ᵃהָעִ֥יר הַזֹּ֖את בְּיַ֥ד מֶֽלֶךְ־ אַשּֽׁוּר׃
ᵃאַל־תִּשְׁמְעוּ֙ אֶל־חִזְקִיָּ֔הוּ כִּי־כֹ֥ה אָמַ֖ר
ᵃמֶ֣לֶךְ אַשּׁ֑וּר עֲשׂ֤וּ אִתִּי֙ בְּרָכָ֔ה
ᵃוְצֵ֥אוּ אֵלַ֖י וְאִכְל֣וּ אִישׁ֩ גַּפְנ֨וֹ וְאִישׁ
ᵃתְּאֵנָת֜וֹ וּשְׁת֣וּ אִישׁ֩ מֵ֨י בֹר֜וֹ עַד־
ᵃבֹּאִ֗י וְלָקַחְתִּי֙ אֶתְכֶ֔ם אֶל־ אֶ֖רֶץ
ᵃכְּאַרְצְכֶ֑ם אֶ֥רֶץ דָּגָ֛ן וְתִירֹ֖שׁ אֶ֥רֶץ
ᵃלֶ֖חֶם וּכְרָמִ֑ים אֶ֥רֶץ זֵ֛ית יִצְהָ֖ר וּדְבָ֑שׁ
ᵃוִחְי֥וּ וְלֹ֖א תָּמֻ֑תוּ ׀ וְאַל־ תִּשְׁמְע֣וּ

סית אֶל חִזְקִיָּהוּ כִּי יַסִּית אֶתְכֶם לֵאמֹר
יְהוָה יַצִּילֵנוּ׃ הַהַצֵּל הִצִּילוּ אֱלֹהֵי
הַגּוֹיִם אִישׁ אֶת אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ
אַשּׁוּר׃ אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה
טעפל אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם הֵנַע וְעִוָּה כִּי הִצִּילוּ
אֶת שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי׃ מִי בְּכָל אֱלֹהֵי
הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִצִּילוּ אֶת אַרְצָם
מִיָּדִי כִּי יַצִּיל יְהוָה אֶת יְרוּשָׁלַם
חרש עגח מִיָּדִי׃ וְהֶחֱרִישׁוּ הָעָם וְלֹא עָנוּ אֹתוֹ
צוה דָּבָר כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא לֵאמֹר
לא תַעֲנֶהוּ׃ וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן עגה בוא
חִלְקִיָּה אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא
הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן אָסָף הַמַּזְכִּיר אֶל זבר
חִזְקִיָּהוּ קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ קרע עגר
דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ Cap.xix.
הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו קרע
וַיִּתְכַּס בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח כסה בוא
אֶת אֶלְיָקִים אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא שלח
הַסֹּפֵר וְאֶת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מִתְכַּסִּים
בַּשָּׂקִים אֶל יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן אָמוֹץ׃ נבא
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יום אמר
צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנָאצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי צור יכח
בָאוּ בָנִים עַד מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אֵין בוא שבר
לְלֶדֶת׃ אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת טהר ילד
כָּל דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ אלי שמע
אַשּׁוּר אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים חָי
וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה יכח
אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ תְפִלָּה בְּעַד פלל
הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי מצא
הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ׃ וַיֹּאמֶר
לָהֶם יְשַׁעְיָהוּ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל
אֲדֹנֵיכֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אַל תִּירָא יר
מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר
נִדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֹתִי׃ הִנֵּה
נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה
וְשָׁב אֶל אַרְצוֹ וְהַפַּלְתִּיו בַּחָרֶב שוב נפל

ezechiam qui vos decipit: dicens. ooooooooooo
Dñs liberabit nos. Nūqd liberauerūt dii gentium terrā suā de manu regis ooooooooooo
assyriorū? Vbi est deus emath & arphat? Vbi deus sepharuaim ana & aua? Nūqd liberauerūt samariam de manu mea? qui nā illi sunt in vniuersis diis terrarū q eruerunt regionē suā de manu mea: vt possit eruere dñs ierusalē de manu mea? tacuit itaq populus & nō rndit ei quicq. Siquidē pceptū regis accepant: vt nō rndere tei. Venit eliachim filius ooooo helchie prepositus domus & sobna ooooooooo scriba & ioahe filius asaph a commētariis ad ezechiam scissis vestibus: & nunciauerunt ei verba rapsacis. 19.
Qve cum audisset ezechias rex scidit vestimēta sua: ooooo & optus est sacco. Ingressusq est domū dñi & misit eliachim pposi tum domus: & sobnam scribam: & senes de sacerdotibus opertos ooo saccis ad esaiā pphetā filium amos. Qui ooooo dixerūt. Hec dicit ezechias. Dies ooooooooo tribulatiōis & increpationis & blasphemie dies iste. Venerūt filii vsq ad partū: & vires nō habet parturiēs. Si forte audiat dñs deus tuus vniuersa verba rapsacis quem misit rex assyriorū dñs suus vt exprobraret deū viuentē & argueret verbis q audiuit dominus ooooooooo deus tuus: & fac oratione pro ooooooooooooo reliquiis que repte sūt. Venerunt ergo serui ooo regis ezechie ad esaiā Dixitq ooooooooooooo eis esaias. Hec dicetis ooooooooooooooooooooo dño vro: hec dicit dñs Noli timere ooooooooo a facie sermonū quos audisti quibus ooooooooo blasphemauerūt pueri regis assyriorum me. Ecce ego īmittā ei spiritū: & audiet nūciū & reuertetur in terrā suā: & deliciam eum gladio

ezechie: qz decipit vos dicēs: dñs liberauit vos.
ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς λέγων, κύριος ἐξελεῖται ὑμᾶς.
nūqd eruētes liberauerūt dei gētiū vnuſquiſq trā
μὴ ῥυόμενοι ἐῤῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν γῆν
suam de manu regis assyriorū: vbi sunt
αὐτοῦ ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων; ποῦ εἰσὶν οἱ
dei emath & arphad: & vbi sunt dei seppha
θεοὶ ἐμαὰθ καὶ ἀρφάδ; καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ σεπφα
ruin hana & aua: nūqd liberauerūt samariam de
ρουὶν ἀνὰ καὶ ἀυά; μὴ ἐξείλοντο τὴν σαμάρειαν ἐκ
manu mea: quis in vniuersis dīs terrarū q eruet
χειρός μου; τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν ὃς ἐξεί
rit terrā suā de manu mea: qz eruet do
λετο τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου, ὅτι ἐξελεῖται κύ
minus hierusalem de manu mea? & tacuerunt
ριος τὴν ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου; καὶ ἐσιώπησαν
& nō rndерunt ei verbū: quia pceptū
καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ
regis hoc dicētis: nō rndebitis ei.
βασιλέως οὕτως λέγοντος, οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ.
& ingressus est eliachim filius helcie ꝓpositus dom & so
καὶ εἰσῆλθεν ἐλιακὶμ ὁ τοῦ χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ σο
bna scriba: & ioach filius asaph a cōmen
βνὰς ὁ γραμματεύς, καὶ ἰωὰχ ὁ τοῦ ἀσὰφ ὁ ἀναμι
tarius ad ezechiā scissis vestib & nūn
μνήσκων πρὸς ἐζεκίαν διῤῥηχότες τὰ ἱμάτια καὶ ἀπή
tiauerūt ei verba rapsacis.
γγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους ῥαψάκου. Ca.19.
Factū ē vt audiuit rex ezechias: sci A
Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἐζεκίας, διέῤῥη Esai.
dit vestimēta sua & indut est sacco & in 37.a.
ξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐι
gressus ē in domū dñi: & misit eliachim
σῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἐλιακὶμ τὸν
ꝓpositū dom: & somnā scribam & se
οἰκονόμον, καὶ σοβνὰν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσ
niores sacerdotū opertos saccis ad
βυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς
esaiam filiū amos ꝓphetā. & dixerūt ad eum:
ἡσαΐαν υἱὸν ἀμὼς τὸν προφήτην· καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν,
hec dicit ezechias: dies tribulatiōis & increpatiōis &
τάδε λέγει ἐζεκίας, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ
irritationis dies iste: qz venerūt filii vsq ad
παροργισμοῦ ἡ ἡμέρα αὕτη, ὅτι ἦλθον οἱ υἱοὶ ἕως
dolores pr & nō est robur parieti: si forte au
ὠδίνων καὶ οὐκ ἔστιν ἰσχὺς τῇ τικτούσῃ, εἴ πως ἴσα
diet dñs deus tu vniuersa verba ra
κούσεται κύριος ὁ θεός σου πάντας τοὺς λόγους ῥα
psacis: quē misit ei rex assyriorū do
ψάκου, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὀνει
min suum vt exprobraret deū viuētē & argueret in
δίσαι κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ ἐλέγχειν ἐν
verbis que audiuit dñs deus tuus: & accipies ora
λόγοις οὓς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου, καὶ λήψῃ προ
tionem pro reliquiis que reperte sunt. &
σευχὴν ὑπὲρ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκομένου. καὶ
venerūt serui regis ezechie ad esaiam. &
ἦλθον οἱ παῖδες βασιλέως ἐζεκίου πρὸς ἡσαΐαν. καὶ
dixit eis esaias: sic dicetis ad do
εἶπεν αὐτοῖς ἡσαΐας, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύ
minū vrm: hec dicit dñs: ne timeas a B
ριον ὑμῶν, τάδε λέγει κύριος, μὴ φοβοῦ ἀπὸ
facie sermōib quos audisti: quib blasphemauerūt in me
τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν εἰς ἐμέ
pueri regis assyriorū: ecce ego
τὰ παιδάρια τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων, ἰδοὺ ἐγὼ
do spūm in eo: & audiet nun
δίδωμι πνεῦμα ἐν αὐτῷ, καὶ ἀκούσεται ἀγγε
tium: & reuertetur in terrā suā: &
λίας, καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ
deficiam eū in gladio
καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ooooooooooooooooo

וּבְאַרְצוֹ׃ וַיָּשָׁב רַבְשָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת
מֶלֶךְ אַשּׁוּר נִלְחָם עַל לִבְנָה כִּי
שָׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע אֶל
תִּרְהָקָה מֶלֶךְ כּוּשׁ לֵאמֹר הִנֵּה
יָצָא לְהִלָּחֶם אִתָּךְ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח
מַלְאָכִים אֶל חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה
תֹאמְרוּן אֶל חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
לֵאמֹר אַל יַשִּׁאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
אַתָּה בֹטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן
יְרוּשָׁלַם בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ הִנֵּה אַתָּה
שָׁמַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
לְכָל הָאֲרָצוֹת לְהַחֲרִימָם וְאַתָּה
תִנָּצֵל׃ הַהִצִּילוּ אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אֲבֹתַי אֶת גּוֹזָן וְאֶת
חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי עֵדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַאשָּׂר׃
אַיּ מֶלֶךְ חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ
לָעִיר סְפַרְוַיִם הֵנַע וְעִוָּה׃ וַיִּקַּח
חִזְקִיָּהוּ אֶת הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים
וַיִּקְרָאֵם וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ
חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּתְפַּלֵּל
חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים
אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ׃ הַטֵּה יְהוָה
אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה
וּשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר
שָׁלַח לְחָרֵף אֱלֹהִים חָי׃ אָמְנָם
יְהוָה הֶחֳרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר אֶת
הַגּוֹיִם וְאֶת אַרְצָם׃ וְנָתְנוּ אֶת
אֱלֹהֵיהֶם בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה
כִּי אִם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאָבֶן
וַיְאַבְּדוּם וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָל מַמְלְכוֹת
הָאָרֶץ כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃
וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ אֶל חִזְקִיָּהוּ

in terra sua. ⁊ reuersus est rapsaces ⁊ inuenit
ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ· καὶ ἀπέστρεψεν ῥαψάκης καὶ εὗρεν τὸν
regem assyriorū pugnātē cōtra lobna: q̄ audie
βασιλέα ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ λοβνά, ὅτι ἤκου
rat q̄ recessit de lachis. ⁊ audiuit rex
σεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ λάχις· καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
assyriorū de tharaca rege ethiopū di
τῶν ἀσσυρίων περὶ θαρακὰ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων λε
centiū: ecce egressus est vt pugnet cō te. ⁊ reuer
γόντων, ἰδοὺ ἐξελήλυθεν τοῦ πολεμῆσαί σε· καὶ ἀπέ
sus est ⁊ misit nuncios ad ezechiā dicēs:
στρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἑζεκίαν λέγων,
hec dicetis ad ezechiā regē iuda: nō te
τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἑζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, μὴ σὲ
seducat deus tuus in quo tu fidutiā habes in eo di
ἀπατάτω ὁ θεός σου ἐφ᾽ ᾧ σὺ πέποιθας ἐπ᾽ αὐτῷ λέ
cens: non tradetur hierusalem in manus re
γων, οὐ μὴ παραδῶσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας βασι
C gis assyriorū. ecce tu audisti oia q̄cūq̄ fece
λέως ἀσσυρίων. ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίη
runt reges assyriorū vniuersis trīs: quō ea
σαν βασιλεῖς ἀσσυρίων πάσαις ταῖς γαῖς, ὡς ἐξο
stauerunt eas: ⁊ quō tu liberaberis nūq̄d libera
λοθρευσαι αὐτάς, καὶ πῶς σὺ ῥυσθήσῃ; μὴ ἐξείλε
uerūt dī gētiū quoꝰ vastauerūt patres mei
το οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς διεφθειραν οἱ πατέρες μου τὰ
gozan ⁊ charran ⁊ raseph ⁊ filios
τε γωζὰν καὶ τὰν χαρρὰν καὶ ῥασὶφ καὶ τοὺς υἱοὺς
eden q̄ in thalassar. vbi est rex emath
ἐδὲν τοὺς ἐν θαλασσάρ· ποῦ ἐστὶν ὁ βασιλεὺς ἀμὰθ
⁊ rex arphad ⁊ rex ciuitatis
καὶ ὁ βασιλεὺς ἀρφὰδ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως
sepharuim hana ⁊ aua. ⁊ accepit ezechias lit
σεπφαρουὶμ ἀνὰ καὶ ἀυά. καὶ ἔλαβεν Ἑζεκίας τὸ βι
teras a nuntijs ⁊ legit eas: ⁊ ascē
βλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέ
dit in domū dñi: ⁊ expādit eas ezechias
βη εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ ἐξεπέτυξεν αὐτὸ Ἑζεκίας
in cōspectu dñi: ⁊ orauit ezechias ad do
ἐνώπιον κυρίου, καὶ προσηύξατο ὁ Ἑζεκίας πρὸς κύ
minū dicēs: dñe deꝰ israel q̄ sedes sup
ριον λέγων, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν
cherubim tu es deus solus in oībus re
χερουβὶμ σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασι
gnis terre: tu fecisti celū ⁊ trā:
λείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
inclina dñe aurē tuā ⁊ audi: aperi do
κλίνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον, ἄνοιξον κύ
mine oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi ver
ριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τῶν λό
ba sennacherib: que misit vt exp̄braret deō vi
γων σενναχηρίβ, οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶν
uētem. vere essi dñe desolauerūt regeꝰ assy
τα· ἐρημώσαις γὰρ κύριε βασιλεῖς ἀσσυ
riorū gētes ⁊ oēm terrā eoꝝ: ⁊ dede
ρίων τὰ ἔθνη καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδω
runt deos eoꝝ in ignē: nō essi erāt dei
D καν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ἐν γὰρ ἦσαν θεοὶ
sed opa manuū hominū ligna ⁊ lapideꝰ: ⁊
ἀλλ᾽ ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ
perdiderūt eos. ⁊ nūc dñe deus nr libera
ἀπώλεσαν αὐτούς· καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ῥῦσαι
nos de manu eius: ⁊ sciant oia re
ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώτωσαν πᾶσαι αἱ βα
gna terre: q̄ tu es dñs deus solus. ⁊
σιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος· καὶ
misit esaias filius amoꝫ ad ezechiam
ἀπέστειλεν Ἡσαΐας υἱὸς ἀμὼς πρὸς Ἑζεκίαν

'in terra sua. ⁴Renersus ē
ergo ⁵rapsaces ⁶& inuēit
⁷regē ⁸assyriorum ⁹expu
gnātē ¹⁰lobnā. ¹Audierat
²ei ᵐ q ⁿ recessisset ᵒde la-
chis. ³Cūq; audisset ⁴de
⁵tharacha ⁶rege ⁷ethio-
pie: ⁸dicens. ⁹Ecce ooooooo
¹egressꝰ ē ²vt pugnet ³ad
uersum te: ⁴& iret contra
eū: ⁵misit ⁶nuncios ⁷ad ⁸e
zechiam ⁹dicens. ¹⁰Hec
¹dicite ²ezechie ᵐ regi ⁿ iu-
da. ooooooooooooooooooooo
ᵖNon ᵠte seducat ʳdeꝰ tu
us ooooooooooooooooooooo
ˢin quo ᵗhabes fiduciā:
neq; ᵘdicas. ᵛNon ʷtrade-
tur ˣierusalē ʸin manꝰ ᶻre
gis ᵃassyriorū. ᵇTu ᶜeni ip
se ᵈaudisti ᵉq̄ ᶠfecerūt ᵍre-
ges ʰassyriorum ooooooo
ⁱvniuersis ʲterris: quō
ᵏvastauerūt eas: ˡtu ergo
solus ᵐpoteris liberari?
¹Nūquid liberauerūt ²dii
ᵍgētium singulos ³quos
⁴vastauerūt ⁵patres mei
⁶gozan: videlicet ⁷& ⁸arā
⁹& reseph ¹⁰& filios ¹eden
ᵏq erāt ˡi thelassar? ᵐVbi
est ⁿrex ᵒemath ᵖ& rex ᵠar
phat ʳ& rex ˢciuitatis ᵗse-
pharuaim ᵘana ᵛ& aua? I-
taq; ʷcum accepisset ˣeze
chias ʸlitteras ᶻde manu
ᵃnūciorū: ᵇ& legisset ᶜe-
as: ᵈascendit in ᵉdomū
ᶠdñi ᵍ& expādit eas ʰcorā
ⁱdño: ᵏ& orauit ooooooo
ˡin conspectu eiꝰ ᵐdicēs.
ⁿDomine ooooooooooooo
ᵒdeus ᵖisrael ᵠqui sedes su
per ʳcherubin: ooooooooo
ˢtu ᵗes ᵘdeus ᵛsolus ʷregū
ˣomnium ooooooooooooo
ʸterre: ᶻtu ᵃfecisti ooooooo
ooooooooooooooooooooooo
ᵇcelum ᶜ& ᵈterram. ᵉIn-
clina ooooooooooooooooo
ᶠaurē tuā: ᵍ& audi. ʰApi
ⁱdñe ʲoculos tuos ᵏ& vi-
de: ˡ& audi oia ᵐverba ⁿse
nacherib: ᵒque oooooooo
ᵖmisit ᵠvt exp̄braret ʳde-
um ˢviuentem. ᵗVere ooo
ᵘdñe ᵛdissipauerūt ʷreges
ˣassyriorum ooooooooooo
ʸgentes ᶻ& ᵃterras omni
um: ᵇ& miserunt ooooooo
ᶜdeos eorum ᵈin ignem.
ᵉNon ᶠenim ᵍerant ʰdii:
ⁱsed ʲopera ᵏmanuū ˡho-
minum ex ᵐligno ⁿ& lapi
de: ᵒ& pdiderunt eos.
¹Nūc igitur ²dñe ³de ⁴nr
ᵐsaluos nos fac ⁶de mānu
eoꝝ: ⁷vt sciāt ⁸oia ⁹regna
ᵃterre: ᵇquia ᶜtu es ᵈdomi
nus ᵉdeus ᶠsolus. ooooooo
ᵍMisit āt ʰesaias ⁱfilius ʲa-
mos ᵏad ˡezechiam. ooo

לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הִתְפַּלָּלְתָּ אֵלַי אֶל סַנְחֵרִיב
מֶלֶךְ אַשּׁוּר שָׁמָעְתִּי זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ לָעֲגָה לְךָ
בְּתוּלַת בַּת צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ
הֵנִיעָה בַּת יְרוּשָׁלִַם אֶת מִי חָרַפְתָּ
וְגִדַּפְתָּ וְעַל מִי הֵרַמְתָּ קוֹל וַתִּשָּׂא
מָרוֹם עֵינֶיךָ עַל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
בְּיַד מַלְאָכֶיךָ חֵרַפְתָּ אֲדֹנָי וַתֹּאמַר
בְּרֹב רִכְבִּי אֲנִי עָלִיתִי מָרוֹם הָרִים
יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן וָאֲכַרֹת מְרוֹם אַרְזָיו
מִבְחוֹר בְּרֹשָׁיו וְאָבוֹאָה מְלוֹן קִצּוֹ
יַעַר כַּרְמִלּוֹ אֲנִי קַרְתִּי וְשָׁתִיתִי
מַיִם זָרִים וְאַחֲרִב כַּף פְּעָמַי כָּל
יְאֹרֵי מָצוֹר הֲלֹא שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק
אֹתָהּ עָשִׂיתִי לְמִימֵי קֶדֶם וְיֹצַרְתִּיהָ
עַתָּה הֲבִאֹתִיהָ וְתִהִי לְהַשּׁוֹת גַּלִּים
נְצִים עָרִים בְּצוּרוֹת וְיֹשְׁבֵיהֶן
קְצַרֵי יָד חַתּוּ וַיֵּבֹשׁוּ הָיוּ עֵשֶׂב
שָׂדֶה וִירַק דֶּשֶׁא חֲצִיר גַּגּוֹת וּשְׁדֵמָה
לִפְנֵי קָמָה וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ
יָדַעְתִּי וְאֶת רִתְרַגְזְךָ אֵלָי
רִתְרַגְזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְּאָזְנָי
וְשַׂמְתִּי חָחִי בְאַפֶּךָ וּמְתָגִּי בְּשִׂפָתֶיךָ
וַהֲשִׁבֹתִיךָ בָּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּאתָ
בָּהּ וְזֶה לְךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה
סָפִיחַ וּבַשָּׁנָה הַשִּׁנִית חָחִישׁ
וּבַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית זִרְעוּ וְקִצְרוּ
וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִּרְיָם
פְּלֵיטַת בֵּית יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה
שֹׁרֶשׁ לְמַטָּה וְעָשָׂה פְּרִי לְמַעְלָה
כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית
וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה
צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹאת לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא אֶל

dicens. Hec dicit dñs deus iſrael. ooooooooooo
Que depcatus es me ſuper ſennacherib oooo rege aſſyriorū: audiui. Iſte eſt ſermo quem oo locutus eſt dñs de eo: ſpreuit te & ſubſannauit te virgo filia ſyon: poſt tergū tuum caput mouit filia hieruſalem. Cui exprobraſti. oooo & quem blaſphemaſti. Cōtra quē exaltaſti vocē tuā: & eleuaſti in excelſum oculos tuos cōtra ſctm iſrael. Per manū ſeruorū tuorū exprobraſti dño: & dixiſti. In multitudine curruū me aſcēdi excelſa mōtiū in ſūmitate libani: & ſuccidi ſublimes cedros eius & electas abietes illius. Et ingreſſus ſum vſq; ad terminos eius: & ſaltū carmeli eius ego ſuccidi. Et bibi aquas alienas: & ſiccaui veſtigiis pedū meorū oēs aq̄s clauſas. Nunqd nō audiſti qd ab initio feceri. Ex diebꝰ antiquis plaſmaui illud: & nūc adduxi. Erūtq; in ruinā collīū cōpugnantiū citates munite. Et q ſedēt in eis hūiles manu. Cōtremuerūt & cōfuſi ſūt: facti ſūt velut fenū agri & virēs herba tectorū q̄ arefacta ē aſi q̄ veniret ad maturitatē Hitaculū tuū & egreſſum tuū & itroitū tuū & uiā tuā ego ꝓſciui: & furorē tuū cōtra me. Inſaniſti me: & ſupbia tua aſcēdit in aures meas. Ponā itaq; circulū in narib tuis & camū in labiis tuis: & reducā te in uiā p quā uēiſti. Tibi āt ezechia hoc erit ſignū. Cōede hoc āno q̄ reperis: in ſcdo ātē āno q̄ ſpōte naſcūtur. Porro i tertio āno ſemiate & metite: plātate vineas & comedite fructꝰ eaꝝ. Et quodcūq; reliquū fuerit d domo iuda mittet radicē deorſū: & faciet fructū ſurſum. De ieruſalē qppe egrediētur reliqe: & qđ ſaluabitur d mōte ſyō. zelꝰ dñi exercituū faciet hoc. oo Quāobrē hec dicit dominꝰ de rege aſſyriorū. Nō igredietur vrbem hāc: nec mittet i eā la

dicens: hec dicit dño deus iſrael: audiui q̄ depλέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἤκουσα ἃ προ
cat eo ad me de ſennacherib rege aſſyriorū: σκύξω πρός με περὶ σενναχηρὶβ βασιλέως Ἀσσυρίων,
iſte ſermo quē locut eſt dño ad eū: ſpre οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτόν, ἐφύ=
uit te & ſubſannauit te virgo filia ſion: λισέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ σιών,
caput in te mouit filia hieruſalem: cui κεφαλὴν ἐπὶ σοὶ ἐκίνησε θυγάτηρ Ἰερουσαλήμ, τίνα
exprobraſti & blaſphemaſti: & cōtra quā exaltaſti ὠνείδισας καὶ ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας
vocē tuā & eleuaſti in excelſum oculos tuos: τὴν φωνήν σου καὶ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου;
cōtra ſctm iſrael: in manu nūciorū tuoꝝ exp= εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνεί=
braſti dño: & dixiſti in multitudine cur δισας τὸν κύριον, καὶ εἶπας ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμά=
ruū meoꝝ ego aſcēdi in celſitudinē mōtiū ptis liba των μου ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων μέρους τοῦ λιβά=
ni: & ſuccidi magnitudinē cedri eius electas νου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ ἐκλεκτὰς
cupreſſoo eius. & veni in partē ſylue κυπαρίσσων αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς μέρος ὄρεως τοῦ
carmeli. ego cuſtodiui & bibi aquas alienas καρμήλου. ἐγὼ ἐφύλαξα καὶ ἔπιον ὕδατα ἀλλότρια
& ſiccaui ipſas: veſtigio pedū meoꝝ fu= καὶ ἐξήρανα αὐτά, τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν μου ποτα=
nioꝝ munitiōis. nōne audiſti ꝙ dēlōge ego fe μοὺς συνιχῆς· οὐκ ἤκουσας ὅτι μακρόθεν ἐγὼ ἐποίη
ci eā: ex diebus initiū plaſmauī eam: & nūc σα αὐτήν; ἐξ ἡμερῶν ἀρχῆς ἔπλασα αὐτήν, καὶ νῦν
adduxi eā. & factū eſt in eſtatiōeo trāſmigrationū ἤγαγον αὐτήν· καὶ ἐγένετο εἰς ἐπαίρεσις ἀποικισιῶν
pugnātū ciuitateo munitaeo. & habitātes in eis infir μαχίμων πόλεις ἐχυράς· καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἐδι
mati ſūt manu: cōtremuerūt & cōfuſi ſunt facti ſūt velut ἀσθησαν τῇ χειρί, ἐπτύκασι καὶ κατῃσχύνησαν ἐγένοντο ὡς
fenū agri & virēs herba: veluti herba tectorū & χόρτος ἀγροῦ καὶ χλωρὰ βοτάνη, ὡς χλόη δωμάτων καὶ
cōculcatio coꝝ ſtante. & cathedrā tuā & πάτημα ἀπίοντι ἐξηκότος· καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν
egreſſū tuū & introitū tuū & furoꝛē tuū ꝓtra ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου καὶ τὸν θυμόν σου τὸν ἐπ'
me noui: eo ꝙ iratus eo tu in me: & ſtrepitꝰ tuꝰ aſcēdit ἐμὲ ἔγνων, διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμέ, καὶ ὁ ῥοῖς σου ἀνέ=
in aureo meo: & mittam hamū meū in βη ἐν τοῖς ὠσί μου, καὶ ἐμβαλῶ τὸ ἄγκιστρόν μου εἰς τοὺς
naribuo tuis: & frenū in labiis tuis: & μυκτῆράς σου, καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσί σου, καὶ
reducam te in via qua veniſti in ea: & hoc ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦτό
tibi ſignū: comedes anno hoc cōgre= σοι τὸ σημεῖον, φαγῇ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον τὰ συνε=
gata: & in anno ſcdo q̄ ſpōte naſcūt: γμένα, καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ αὐτόματα,
& anno tertio ſeminabit: & metetis & plā= καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ σπερεῖτε καὶ ἀμήσετε καὶ φυ=
tabitis vineas & comedetis fructū earū. τεύσετε ἀμπελῶνας καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.
& addet qđ ſaluatū eſt de domo iuda qđ reliquū καὶ προσθήσει τὸ διασεσωσμένον οἴκου Ἰούδα τὸ ὑπολει
fuerit radicē deorſū & faciet fructū ſurſū: q; ex hieru φθὲν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω, ὅτι ἐξ Ἰερου=
lem egrediētur reliquie: & q̄ ſaluabitur de mōte σαλὴμ ἐξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ διασωζόμενος ἐξ ὄρους
ſion: zelus dñi exercituū faciet hec: quā obrē σιών, ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει ταῦτα. διὰ τοῦ
hec vicit dño ad regē aſſyriorū: nō ingrediētur τοῦτο τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων, οὐκ εἰσελεύσεται
in vrbē hanc: & nō iaculabit illuc ſagittā & nō εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος καὶ οὐ

occupabit eam clypeus: neq; circūdabit cōtra eas
προσφλάσει αὐτὴν ῥιφιώ, ὀυδὲ μὴ προχὶν ἐπ' αὐτὴν
egger. ⁊ p vīā qua venit in ea reuerte-
προχωμα· καὶ τῇ ὁδῷ ἧ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσε-
tur: ⁊ in ciuitatē hanc nō ingredietur: di
ται· ⁊ εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὀυκ εἰσελεύσεται, φη
cit dñs. ⁊ protegam pro ciuitate hac
σὶ κύριος· καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης
et saluē eam pp me ⁊ pp dauid seruum
Eccl. 48.d. meū. ⁊ factū ē nocte ⁊ egressus ē angelus dñi ⁊
μου· καὶ ἐγένετο νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ
percussit de castris assyriorū centū
ἐπάταξεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν ἀσσυρίων ἑκατὸν
octoginta ⁊ quinq; milia. ⁊ surrexerūt
ὀγδοήκοντα καὶ πέντε χιλιάδας· καὶ ὄρθρισαν τὸ
mane: ⁊ ecce oēs corpora mortua: ⁊ recessit ⁊
πρωί, καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρὰ, καὶ ἀπῆρε καὶ
reuersus est ⁊ abiit sennacherib rex assy
ἀπέστρεψεν καὶ ἐπορεύθη σενναχηρὶβ βασιλεὺς ἀσσυ-
riorū: ⁊ habitauit in nineue. ⁊ factū ē cū ipse ado
ρίων, καὶ κατῴκησεν ἐν νινευή· καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προ-
raret in domo nesrach dei sui: adra
σκυνοῦντος ἐν τῷ οἴκῳ νισροὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ἀδρα
melech ⁊ sarasar filij sui percusserūt eum in
μέλεχ καὶ σαρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν
gladio: ⁊ ipſi saluati sunt in terrā ararat. ⁊
μαχαίρᾳ, καὶ αὐτοὶ διεσώθησαν εἰς γῆν ἀραράτ. καὶ
regnauit asordan filius eius pro eo.
ἐβασίλευσεν ἀσορδὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.20.

A 4. Par 32.f. Esai. 38.a.

IN diebus illis egrotauit ezechias vsq; ad
Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν ἐζεκίας ἕως
mortē. ⁊ ingressus ē ad eum esaias filius amos
θανάτου. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡσαΐας υἱὸς ἀμὼς ὁ
prophetes: ⁊ dixit ad eum: hec dicit dñs:
προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, τάδε λέγει κύριος,
precipe de domo tua: quia morieris tu ⁊
ἔντειλαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ καὶ
nō viues. ⁊ conuertit ezechias faciem suā
οὐ ζήσῃ· καὶ ἀπέστρεψεν ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ad parietē: ⁊ orauit ad dñm dis-
πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσεύξατο πρὸς κύριον λέ-
cens: o dñe memēto quō ambulaui co
γων, ὦ δέσποτα κύριε μνήσθητι ὡς πεπολιτάτευσα ἐνώ-
ram te in veritate ⁊ in corde pfecto: ⁊ bo
πιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ, καὶ τὸ ἀγα
num in oculis tuis feci. ⁊ flenit ezechias
θὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα· καὶ ἔκλαυσεν ἐζεκίας
in fletu magno: ⁊ erat esaias in aula
ἐν κλαυθμῷ μεγάλῳ, καὶ ἦν ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ
media: ⁊ sermo dñi factus ē ad eum dicēs:
μέσῃ, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων,
reuertere: ⁊ dices ad ezechiā ducem
ἐπίστρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον τοῦ
populi mei: hec dicit dñs deus dauid pa
λαοῦ μου, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυὶδ τοῦ πα
tris tui: audiui oronē tuā ⁊ vidi
τρός σου, ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ
lachrimas tuas: ecce ego sanabo te die ter
δάκρυά σου, ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
B tia: ⁊ ascēdes in domū dñi: ⁊ addam
τῃ, καὶ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον κυρίου, καὶ προσθήσω
sup dies tuos quindecim annos. ⁊ de ma
ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου δεκαπέντε ἔτη. καὶ ἐκ χει-
nu regis assyriorū liberabo te ⁊ ciuitatē
ρὸς βασιλέως ἀσσυρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν
hanc. ⁊ protegam pro ciuitate hac
ταύτην· καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης
pp me ⁊ pp dauid seruū meū. ⁊ dixit
δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου. καὶ εἶπεν
esaias: afferant massam ficoꝝ
ἡσαΐας, λαβέτωσαν παλάθην συκῶν cocococococo

gittam: ᵇnec ⁱ occupabit
eā ᵐclipeus: ⁿnec ᵒcircūda
bit ᵖeam ᵠmunitio. ʳPer
vīā ˢqua ᵗvenit: ᵘreuerte-
tur: ᵛ& ʷciuitatē ˣhāc ʸnon
ᶻingredietur ᵃdicit ᵇdñs.
ᶜProtegāq; ᵈvrbē ᵉhāc ᶠ&
saluabo eam cccccccccc
ᵍpp me ʰ& ⁱpter ᵏdauid
ˡseruum meum. ᵐFactū
est igitur ⁿi nocte ᵒilla ᵖve
nit ᵠangelus ʳdñi: ˢ& pcus-
sit ᵗin castris ᵘassyriorum
ᵛcētū ʷoctogita ˣ quinq;
ʸmilia. ᶻCunq; ᵃdiluculo
ᵇsurrexissēt vidit ᶜomnia
ᵈcorpa ᵉmortuorū. ᶠ& re
cedēs ᵍabiit ʰ& reuersus
est ⁱsenacherib ʲrex ᵏassy
riorū: ˡ& mansit ᵐin Nini
ue. ⁿ Cunq; ᵒadoraret in
ᵖtemplo ᵠnesrach ccc:ccc
ʳdeū ˢsuū ᵗadramelech ᵘ&
saraſar ᵛfilii eius ccc:cccc
ʷpercusserūt eū ˣgladio:
ʸfugerūtq; ᶻin terrā ᵃarme
niorū: ᵇ& regnauit ᶜasa-
raddō ᵈfili? ei? ᵉp eo. zo.

IN diebus ᵇillis ᶜegro-
tauit ᵈezechias vsq;
ᵉad mortem: ᶠ& venit ᵍad
eum ʰesaias ⁱfilius ʲ amos
ᵏpphetes: ˡdixitq; ᵐei.
ⁿHec ᵒdicit ᵖdñs deus.
ᵠPrecipe ʳdomui tue. cc
ˢMorieris ᵗei ᵘtu ᵛ& nō ʷvi
ues. Qui ˣcōuertit ʸfaciē
suā ᶻad ᵃparietem ᵇ& ora-
uit ᶜdñm ᵈdicēs. ᵉ Obse-
cro ᶠdomine ᵍ memento
ʰqueso ⁱquomodo ʲam-
bulauerim ᵏcoram te ccc
ˡin veritate ᵐ& in corde
ⁿperfecto: ᵒ& qđ placitū
est ᵖcorā te ᵠfecerim. ʳFle-
uit itaq; ˢezechias ᵗ fletu
ᵘmagno. ᵛEt ʷantequam
ˣegrederetur ʸesaias ᶻ me
diam ptē ᵃatrii: factus ᵇest
ᶜsermo ᵈ domini ᵉad eum
ᶠdicens. ᵍReuertere ʰ &
dic ⁱezechie ccccccccccc
ʲduci ᵏpopuli mei. ˡHec
ᵐdicit ⁿdominus ᵒdeus cc
ᵖdauid ᵠpatris tui. ʳAudi
ui cccccccccccccccccccc
ˢorationē tuā: ᵗ& ᵘvidi ᵛla
chrymam tuam :& cccc
ʷecce ˣ sanaui ʸte. ᶻ Die ᵃse-
tio ccccccc:ccccccc:ccc:ccc
ᵇascēdes ᶜtemplū ᵈdñi: ᵉ&
addam ᶠdiebus tuis cccc
ᵍquindecim ʰannos. Sed
ⁱ& de manu ʲregis cccccc
ᵏassyriorum ˡliberabo te
ᵐ& ⁿciuitatem ᵒhanc: cccc
ᵖ& protegam ᵠ vrbē ʳistā
ˢpropter me ccccccccccc
ᵗ& pp ᵘ dauid ᵛseruū
meum. ʷDixitq; cccccccc
ˣesaias. ʸ Afferte ᶻmassam
ᵃficorū. Quā ᵇcū attulis-

קֶדֶם	יְקַדְּמֶנָּה	מָגֵן וְלֹא יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ
בוא׳ שוב	סוֹלְלָה: בַּדַּרְכְּךָ אֲשֶׁר יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב	
	וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא נְאֻם יְהוָה:	
נָנַן יָשַׁע	וְנַנֹּתִי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ	
הָיָה	לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: וַיְהִי	
לָאַב	בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּךְ	
נָכָה	בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה	
שָׁכַם	אֶלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם	
מות נָסַע	פְּגָרִים מֵתִים: וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב	
שוב	סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה:	
שָׁחָה	וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ	
אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר בָּנָיו		
נָכָה חֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ		
אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַרְחַדּוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו:		
Cap.tt.	בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ	
יום בוא	לָמוּת וַיָּבֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ	
נָבָא	הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה	
צָוָה מות	צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה:	
חָיָה סָבַב	וַיַּסֵּב אֶת פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל	
פָּנָה פָּלַל	אֶל יְהוָה לֵאמֹר: אָנָּה יְהוָה זְכָר	
הָלַךְ	נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ	
בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ		
עָשִׂיתִי וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָּדוֹל:		
נָדַל הָיָה	וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא חָצֵר	
הָלַךְ	הַתִּיכוֹנָה וּדְבַר יְהוָה הָיָה אֵלָיו	
לֵאמֹר: שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל חִזְקִיָּהוּ		
נָגִיד עַמִּי כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי		
דָּוִד אֲבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת		
תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת דִּמְעָתֶךָ		
רָאָה הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי		
תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָה: וְהוֹסַפְתִּי עַל יָמֶיךָ		
עָלָה יָסַף	חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִכַּף מֶלֶךְ	
יום	אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת	
נָצַל	וְנַנֹּתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְמַעֲנִי	
נָגַן	וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: וַיֹּאמֶר	
אָמַר	יְשַׁעְיָהוּ קְחוּ דְבֶלֶת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ	

וַיָּשִׂימוּ עַל הַשְּׁחִין וַיָּחִי וַיֹּאמֶר שום שחין
חִזְקִיָּהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ מָה אוֹת כִּי יִרְפָּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַּיּוֹם רפא עלה
הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה לְךָ הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה שלש עשה
יְהוָה אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר הֵלֵךְ הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם יָשׁוּב עֶשֶׂר עלה שוב
מַעֲלוֹת וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ נָקֵל לַצֵּל נקל
לִנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִי יָשׁוּב נטה
הַצֵּל אַחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת וַיִּקְרָא קרא
יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת נבא
הַהִוא שָׁלַח בְּרֹאדָךְ בַּלאֲדָן בֶּן בַּלאֲדָן
מֶלֶךְ בָּבֶל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל חִזְקִיָּהוּ
כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ וַיִּשְׁמַע שמע
עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת כָּל בֵּית ראה
נְכֹתוֹ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת
הַבְּשָׂמִים וְאֶת שֶׁמֶן הַטּוֹב וְאֶת בֵּית
כֵּלָיו וְאֶת כָּל אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאֹצְרוֹתָיו כלה מצא
לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ
בְּבֵיתוֹ וּבְכָל מֶמְשַׁלְתּוֹ וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ משל בוא
הַנָּבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר נבא
אֵלָיו מָה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ
מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל וַיֹּאמֶר רחק בוא
מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֵת ראה
כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא הָיָה דָבָר
אֲשֶׁר לֹא הִרְאִיתִים בְּאֹצְרֹתָי
וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל חִזְקִיָּהוּ שְׁמַע
דְּבַר יְהוָה הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא יום בוא
כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ
אֲבוֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא
יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יתר בן
יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ ילד לקח
וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל סרס היה היכל

sent & posuissent ſuper vlcus eius: curatus est. Dixerat aūt ezechias ad esaiā. Qd erit signum qa dñs me sanabit: & quia ascensurus sum die tertia tēplū dñi? Cui ait esaias. ooooooooooooooo Hoc erit signū a dño: q facturus sit ooooo dñs sermonē quē locutus est. Vis vt ascēdat vmbra decē lineis: aut vt reuertatur totidem gradibus? Et ait ezechias. Facile est vmbrā crescere decem lineis. Nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertatur retrorsū decē gradibus. Inuocauit itaq; esaias ppheta dñm: & reduxit vmbrā p lineas q gradus iā descēderat in horologio achaz retrorsū decē gradibus. In tpe illo misit merodach oo baladan filius baladā rex babyloniorū litteras & mūera ad ezechiam: audierat enim q egrotasset ezechias. Letatus est aūt in aduētu eorū ezechias: & ostēdit eis domū aromatū & aurum & argētū & pigmenta varia: vnguēta quoq; & domū vasorū suorū: & oīa q hēre poterat in thesauris suis. Nō fuit verbū qd nō monstrasset eis ezechias i domo sua & i oī ptāte sua. Venit aūt esaias ppheta ad regē ezechiam: dixitq; oooooo ei. Quid dixerūt viri isti: ooo oooooooooooooo aut vnde venerunt ad te? Cui ait ezechias. ooo De terra longinq venerunt ad me de babylōe. At ille rndit. Quid viderūt i domo tua? Ait ezechias. Oia q̄cunq; sunt in domo mea vidērūt. Nihil est ei qd nō mōstraueri eis i thesauris meis. Dixit itaq; esaias ezechie. Audi oooo sermonē dñi. Ecce dies venient: & auferentur oia q̄ sunt in domo tua: & q̄ condiderunt pres tui vsq; in diem hāc in babylonem. Nō remanebit q̄cq; ait dominus. Sed & de filiis tuis q egredientur ex te quos genuabis tollētur: & erūt eunuchi in palatio regis babylonis.

τ imponant sup vlcus τ sanaberis. τ ei ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος καὶ ὑγιάσει, καὶ ἐξ- xit ezechias ad esaiam: quod signū q sana ηει ἑζεκίας πρὸς ἡσαΐαν, τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσε- bit me dño: τ ascēdā in domū dñi die ται με κύριος, καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον κυρίου τῇ ἡμέ- tertia? τ dixit esaias: hoc tibi sig- ρᾳ τῇ τρίτῃ; καὶ εἶπεν ἡσαΐας, τοῦτό σοι τὸ σε- nū a dño: q facies dño sermonē quē lo μεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλά cut? est. ibit vmbra decē gradibus: aut reuertet λησε. πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα ἀναβαθμούς, ἢ ἀναστρέψει Ecc. 48.b. decē gradibus. τ dixit ezechias: facile vmbrā δέκα ἀναβαθμούς· καὶ εἶπεν ἑζεκίας, εὐχερὲς τὴν σκιὰν inclinare decē gradibus: nō sic: sed reuerta κλίναι δέκα ἀναβαθμούς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀποστρα- tur vmbra decē gradibus in eā q retrorsū. τ clama φήτω ἡ σκιὰ δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. καὶ ἐβόη uit esaias ppheta ad dñm: τ reuersa est σεν ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ vmbra in gradibus achaz q̄b descēdit decez σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ἄχαζ οἷς κατέβη τοὺς δέκα C Esai. gradibus in eā q retrorsū. in tpe illo mi 59.a. ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέ- sit barodach filius baladā rex babylo στειλε βαρωδὰχ υἱὸς βαλαδὰν βασιλεὺς βαβυλῶ- nio litteras τ munera ad ezechiā: audierat enī q νος ἐπιστολὰς καὶ δῶρα πρὸς ἑζεκίαν, ἤκουσε γὰρ ὅτι egrotauit ezechias. τ letat? est in eis ezechias: τ ἠρρώστησεν ἑζεκίας· καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς ἑζεκίας, καὶ ostēdit eis oēm domū aromatū τ ar ὑπέδειξεν αὐτοῖς πάντα τὸν οἶκον τοῦ τιχωλὰ καὶ τὸν ἄρ gentū τ aurum τ aromata τ oleū γύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον domū τ domū vasorū suorū: τ om- τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν αὐτοῦ, καὶ πά- nia q̄cūq; inuēta sūt in thesauris: τ nō reliquit τα ὅσα εὑρέθη ἐν τοῖς ἀποθέτοις, καὶ οὐ παρέλιπεν ḡdpiā q̄ nō oēdit eis ezechias in domo sua ἐνώπιον οὗ οὐκ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ἑζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τ in oūi thesauro suo. τ ingressus est esaias καὶ ἐν παντὶ ἀποθέτῳ αὐτοῦ. καὶ εἰσῆλθεν ἡσαΐας ὁ ppopheta ad ezechiā regē τ dixit ei: προφήτης πρὸς ἑζεκίαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐ quid locuti sunt ad te viri isti: τ τῷ, τί ἐλάλησαν πρὸς σὲ οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ vnde venerūt ad te? τ dixit ezechias de tra lon πόθεν ἦκον πρὸς σέ; καὶ εἶπεν ἑζεκίας ἐκ γῆς πόρ ginqua venerūt ad me de babilone. τ dixit esa- ρωθεν ἦκον πρός με ἐκ βαβυλῶνος. καὶ εἶπεν ἡσαΐ ias: qd viderūt in domo tua? τ dixit ezechias: ας, τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν ἑζεκίας, omnia q̄cūq; in domo mea viderūt: nō fuit in domo πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, οὐκ ἦν ἐ τῷ οἴκῳ mea qd nō mōstrauī eis: τ in thesauris μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς ἀποθέτοις meis. τ dixit esaias ad ezechiā: audi μου. καὶ εἶπεν ἡσαΐας πρὸς ἑζεκίαν, ἄκουσον τὸν D sermonē dñi: ecce dies venīūt dicit dño: λόγον κυρίου, ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶ κύριος, τ auferētur oia q̄cūq; sūt in domo tua: τ q̄cūq; καὶ ἀρεῖσιν πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα condiderunt patres tui vsq; in diem hanc ἐνεσάυρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης in babylonē. nō remanebit verbū dixit do ἰς βαβυλῶνα. οὐχ ὑπολειφθήσεται ῥῆμα εἶπε κύ minus. τ a filiis tuis q egressi sunt de ριος. καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν σου τῶν ἐξελευσομένων ἐκ te quos generasti capient: τ erunt eunuchi σοῦ οὓς ἐὰν ἐξενέγκῃς λήμψονται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι in domo regis babylonis. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος. ooooooooo

τ dixit ezechias ad esaiam: bonus sermo quē lo=
καὶ εἶπεν ἐζεκίας πρὸς ἡσαΐαν, ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ἐλά
cut⁹ē dn̄o: fiat pax τ iustitia in
λησε κύριος, γενέσθω εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν τοῖς
diebus meis. τ reliqua sermonū ezechie τ om
ἡμέραις μου. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἐζεκίου καὶ πάν
nia q̄cūq; fecit τ olo fortitudo eius τ
τα ὅσα ἐποίησε καὶ πᾶσα ἡ δυναστία αὐτοῦ καὶ
fontē τ aque ductū q̄ fecit: τ intro=
τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν ἃ ἐποίησε, καὶ εἰσήνε
duxit aquā in ciuitatē: nonne hec scr
γκε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γε=
pta sunt in libro sermonū dierū regum
γραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων
iuda: τ dormiuit ezechias cū patrib⁹ su=
Ιούδα; καὶ ἐκοιμήθη ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐ=
is. τ sepult⁹ē in ciuitate dauid: τ regnauit
τοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσε
manasses filius eius pro eo.
μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Ca.21.

A
1.par
33.b.

Filius annoꝝ duodecim manasses cū regnaret
Υἱὸς ἐτῶν δώδεκα μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν
ipse: τ quinquaginta τ quinq; ānis regnauit
αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν
in hierusalem: τ nomē matris eius ephsiba.
ἐν ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἐφσιβα.
τ fecit malū coram dn̄o: τ abstt
καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύ
turta abominatiōes gentiū: q̄s abstulit domi
θη κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξῆρε κύρι=
nus a facie filioꝝ israel. τ cōuertit ē ma
ος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐπέστρεψε μα
nasses τ edificauit excelsa: q̄ diruit ezē
νασσῆς καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλά, ἃ κατέσκαψεν ἐζε
chias pater eius: τ erexit altare baal:
κίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε θυσιαστήριον τῷ βάαλ,
τ fecit lucos sicut fecit achaab rex
καὶ ἐποίησεν ἄλσος καθὼς ἐποίησεν Αχααβ βασι=
israel: τ adorauit oēm militiā
λεὺς ἰσραήλ, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ
celi: τ seruiuit eis τ edificauit al
οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς καὶ ᾠκοδόμησε θυ=
tare in domo dn̄i: in quo dixit in hierusalem po
σιαστήριον ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν ᾧ εἶπεν ἐν ἰερουσαλήμ ὀ=
nam nomē meū. τ edificauit altaria vniuerse
σω τὸ ὄνομά μου. καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ
militie celi in duob⁹ atrijs domus domi=
στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δύο αὐλαῖς οἴκου κυρί=
ni: τ traduxit filios suos in igne: τ ariola
ου, καὶ διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρί, καὶ ἐνεδρα
tus est τ augurat⁹ est. τ fecit ventriloquos: τ
τὸ καὶ ἐτερατεύετο. καὶ ἐποίησε ἐγγαστριμύθους, καὶ
cōlectores mltiplicauit vt faceret malū coram
γνώσας ἐπλήθυνε τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
dn̄o vt irritaret eum. τ posuit sculptile
κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν. καὶ ἔστησε τὸ γλυπτὸν
B luci in domo dn̄i: in qua dixit dn̄s ad
τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, ἐν ᾧ εἶπε κύριος πρὸς
dauid τ ad salomonē filiū ei⁹: in domo
Δαυὶδ καὶ πρὸς σολομῶντα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ οἴκῳ
hac elegit dn̄s in hierusalem de oībus tribub⁹ is
τούτῳ ἐξελέξατο κ̄ς ἐν ἰερουσαλὴμ ἐκ πασῶν φυλῶν Ισ
rael vt ponā nomē meū ibi in seculū: τ nō addā cō=
ραηλ ἵνα θῶ τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς αἰῶνα, καὶ οὐ προσθήσω σα=
mouere pedē israel de tra quā dedit patri
λεῦσαι τὸν πόδα ἐκ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσι
bus suis: verū si custodierint vt facīt iuxta oia q̄
σιν αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ
precepi eis: iuxta oēm legē quē mādauit
ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο
eis seruus me⁹ moyses: τ nō audierūt. τ manasses
αὐτοῖς ὁ παῖς μου μωυσῆς, καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ μανασσῆς

¶Dixit⁹Ezechias ᵖad⁹e=
ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב
saiam. ʳBonus ooooooooo
ˢsermo ᵗdomini ᵘquē ˣlo=
דבר יהוה אשר דברת ויאמר הלוא
cutus est. ooooooooooooo
ʸSit tantum ᶻpax ᵃ& veri
אם שלום ואמת יהיה בימי׃ ויתר
tas ᵇin diebus meis. ᶜReli
דברי חזקיהו וכל גבורתו ואשר
q̄ aūt ᵈsermonū ᵉezechie
עשה את הברכה ואת התעלה
ᶠ& ois ᵍfortitudo eius ʰ&
והבא את המים העירה הלא הם
quō ⁱfecerit ᵏpiscinā ˡ&
כתובים על ספר דברי הימים
ᵐaqueductum ooooooooo
למלכי יהודה׃ וישכב חזקיהו עם
ⁿ& introduxerit ᵒaquas ᵖi
אבתיו וימלך מנשה בנו תחתיו׃
ciuitatem ᵠnonne ʳhec oo
בן שתים עשרה מנשה Cap.xxi.
ˢscripta sūt ᵗin ᵘlibro ˣser=
מלך שנה חמשים ושמש
monum ʸ dierū ooooooo
שנה מלך בירושלם ושם אמו
ᶻregum ᵃiuda! ᵇDormi=
חפצי בה׃ ויעש הרע בעיני יהוה
uitq; ᶜezechias ᵈcum ᵉpri
תעב הגוים אשר הורישׁ יהוה
bus suis ᶠ& regnauit ᵍma
מפני בני ישראל׃ וישב ויבן את
nasses ʰfili⁹ eius ⁱp eo.xi.
הבמות אשר אבד חזקיהו אביו
Vodecim ʲannorū
ויקם מזבחות לבעל ויעש אשרה
erat oooooooooooo
כאשר עשה אחאב מלך ישראל
ᵏmanasses ˡcū regnare ce
וישתחו לכל צבא השמים ויעבד
pisset: ᵐ& qnquagita ⁿqn
אתם׃ ובנה מזבחת בבית יהוה אשר
q; ᵒannis ᵖregnauit ᵠin ie=
אמר יהוה בירושלם אשים את
rusalē. ʳNomē ˢmatris e
שמי׃ ויבן מזבחות לכל צבא
ius ᵗaphsiba. ᵘFecitq; ᵛma
השמים בשתי חצרות בית יהוה׃
lū ʷin cōspectu ˣdn̄i: oooo
והעביר את בנו באש ועונן ונחש
ʸiuxta ᶻidola ᵃgētiū ᵇquas
ועשה אוב וידעוני הרבה לעשות
ᶜdeleuit ᵈdominus oooooo
הרע בעיני יהוה להכעיס׃ וישם את
ᵉa facie ᶠfiliorū ᵍisrael.
פסל האשרה אשר עשה בבית
ʰCōuersusq; ē ⁱ& edifica
אשר אמר יהוה אל דוד ואל שלמה
uit ʲexcelsa ᵏque ˡdissipa=
בנו בבית הזה ובירושלם אשר
uerat ᵐezechias ⁿpē eius:
בחרתי מכל שבטי ישראל אשים
ᵒ& erexit ᵖaras ᵠ baal ʳ&
את שמי לעולם׃ ולא אסיף להניד
fecit ˢlucos oooooooooooo
רגל ישראל מן האדמה אשר
ᵗsicut ᵘfecerat ᵛachab ooo
נתתי לאבותם רק אם ישמרו
ʷrex ˣisrael: ooooooooooo
לעשות ככל אשר צויתים
ʸ& adorauit ᶻoēm ᵃmiliti
ולכל התורה אשר צוה אתם עבדי
am ᵇcelī ᶜ& coluit ooooooo
משה׃ ולא שמעו ויתע אתם מנשה
ᵈeā. ᵉExtruxitq; ᶠaras ᵍin
domo ʰdomini de ⁱqua
ʲdixit ᵏdominus: ˡin ie=
rusalem ᵐponam ooooooo
ⁿnomē meum. ᵒ& extru
xit ᵖaltaria ᵠvniuerse ʳmi=
litie ˢcelī: ᵗin duobus ᵘa=
triis ᵛtemplī ʷdomini.ooo
ˣEt traduxit ʸfiliū suū ᶻp
ignē ᵃ& ariolatus ē ᵇ& ob
seruauit auguria ᶜ& fecit
ᵈphitones: ᵉ& aruspices
ᶠmultiplicauit: ᵍvt face=
ret ʰmalū ⁱcorā ʲdn̄o ᵏ& ir
ritaret eū. ˡPosuitq; ᵐido
lū ⁿluci ᵒquē ᵖfecerat ᵠ in tē
plo dn̄i: sup ʳquo ˢlocut⁹
est ᵗdn̄s ᵘad ᵛdd ʷ& ad ˣsalo
monē ʸfiliū eius. ᶻIn tem
plo ᵃhoc ᵇ& in ierusalem
ᶜquē ᵈelegī ᵉde cūctis ᶠtri
bubus ᵍisrael ʰponā ⁱ no
men meum ʲin sempiter
num. ᵏ& vltra ˡnon ᵐfaciā
cōmoueri ⁿpedē ᵒisrael ᵖd
ᵠterra ʳquam oooooooooo
ˢdedi ᵗpatribus eorum :
ᵘsi ᵛcustodierint oooooooo
ʷopere ˣomnia ʸque ᶻp=
cepi eis: oooooooooooooo
ᵃ& vniuersam ᵇlegē ᶜquā
ᵈmandauit ᵉeis ᶠseru⁹ me
us ᵍmoyses. Illi vero ʰnō
ⁱaudierunt: ʲ sed seducti
sunt a ᵏmanasse oooooooo

לַעֲשׂוֹת אֶת הָרַע מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פתוחה
וַיְדַבֵּר יְהוָה בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר׃ דגש
יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ רוש
יְהוּדָה אֶת הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכֹּל
אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר לְפָנָיו תחתון
וַיַּחֲטִא גַּם אֶת יְהוּדָה בְּגִלּוּלָיו׃ לָכֵן חטא
כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי רוש
מֵבִיא רָעָה עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָה נוא
אֲשֶׁר כָּל שֹׁמְעָו תִּצַּלְנָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ צלל
וְנָטִיתִי עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם אֵת קַו נטה
שֹׁמְרוֹן וְאֵת מִשְׁקֹלֶת בֵּית אַחְאָב שפל
וּמָחִיתִי אֶת יְרוּשָׁלַ͏ִם כַּאֲשֶׁר יִמְחֶה פתחה
אֶת הַצַּלַּחַת מָחֹה וְהָפַךְ עַל פָּנֶיהָ׃ פנה
וְנָטַשְׁתִּי אֵת שְׁאֵרִית נַחֲלָתִי רפי
וְנָתַתִּים בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ לָבַז נתן הי
וְלִמְשִׁסָּה לְכָל אֹיְבֵיהֶם׃ יַעַן אֲשֶׁר בזז שסס
עָשׂוּ אֶת הָרַע בְּעֵינַי וַיִּהְיוּ מַכְעִסִים עשה רוש
אֹתִי מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתָם היה
מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְגַם דָּם נָקִי נקה
שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה הַרְבֵּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר רבה
מִלֵּא אֶת יְרוּשָׁלַ͏ִם פֶּה לְפֶה לבד
מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יְהוּדָה חטא
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְיֶתֶר
דִּבְרֵי מְנַשֶּׁה וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל כתב
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ יום
וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּגַן שכב קבר
בֵּיתוֹ בְּגַן עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ מלך
תַּחְתָּיו׃ בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עשה
אָמוֹן מָלַךְ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ שנה
בִּירוּשָׁלַ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ מְשֻׁלֶּמֶת בַּת
חָרוּץ מִן יָטְבָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי עשה
יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו׃
וַיֵּלֶךְ בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ
אָבִיו וַיַּעֲבֹד אֶת הַגִּלֻּלִים עבד

vt facerent malum ſuper gentes quas contriuit dominus a facie filiorum iſrael. Locutuſq; eſt dñs in manu ſeruorũ ſuorũ pphetarum dicens. Quia fecit manaſſes rex iuda abominationes iſtas peſſimas ſuper oia que fecerunt ammorei ante eum: & peccare fecit iudã in imũdiciis ſuis: ppea hec dicit dominus deus iſrael. Ecce ego inducam mala ſup ieruſalem & iudam: vt quicunq; audierit tiniant ambe aures eius. Et extẽdã ſuper ieruſalem funiculum ſamarie & pondus domus achab: & delebo ieruſalem ſicut deleri ſolent tabule. Delens vertam & ducã crebrius ſtilũ ſup faciẽ eius. Dimittã vero reliquas hereditatis mee & tradã eas in manus inimicorũ eius: & erũt in rapinã & in vaſtitatẽ cũctis aduerſariis ſuis: eo q fecerint mala cora me & perſeuerauerit irritantes me ex die qua egreſſi ſũt patres eorũ ex egypto vſq; ad hãc diẽ. Inſup & ſanguinẽ inoxiũ fudit manaſſes multũ nimis dõec ipleretur ieruſalẽ vſq; ad os: abſq; peccatis ſuis qb peccare fecit iudã vt faceret malũ in oculis dñi. Reliqua autẽ ſermonũ manaſſe & vniuerſa que fecit: & peccatum eius qđ peccauit nõne hec ſcripta ſunt in libro ſermonũ dierum regum iuda? Dormiuitq; manaſſes cũ patribus ſuis: & ſepultus eſt in horto domus ſue: in horto oza: & regnauit amon filius eius pro eo. Viginti duorũ ānorũ erat amõ cũ regnare cepiſſet: duobus quoq; annis regnauit in ieruſalẽ. Nomen mris ei meſſallemeth filia arus de ietheba. Fecitq; malũ in cõſpectu dñi ſicut fecerat manaſſes pr ei: & ambulauit in oi via p quã ãbulauerat pater eius: ſeruiuitq; immundiciis eo

ſedurit eos vt facerent malũ coram τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
dño ſup gẽtes: q̃s abſtulit dñs a facie κυρίου ὑπὲρ ἐθνῶν, ἃ ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν
filioꝝ iſrael. & locutus eſt dñs in manu ſeruoꝝ υἱῶν Ισραηλ. καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ τῶν παίδων
ſuoꝝ prophetaꝝ dicẽs: quia fecit ma αὐτοῦ τῶν προφητῶν λέγων, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν μα-
naſſes rex iuda abominationes has ναασσῆς βασιλεὺς Ιούδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ
malas: iuxta oia q̃cũq; fecit amorreus q̃ an- πονηρά, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἀμορραῖος, ὃς ἔμπρο-
te eũ: inſup & iudam peccare fecit in σθεν αὐτοῦ, καίγε καὶ τὸν Ιούδαν ἐξήμαρτεν ἐν τοῖς
idolis ſuis. nõne ſic hec dicit dñs deus iſ- εἰδώλοις αὐτοῦ. ἐνὼ οὕτω τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισ-
rael: ecce ego induco mala ſup hieruſalem & ſup ραηλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ Ιερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ
iudam: vt omnis q̃ audiat ea tintiãt am- Ιούδαν, ὥστε πᾶσαν ἀκούοντος αὐτὰ ἠχῆσαι ἀμφότε-
be aures eius: & extẽdã ſup hieruſalem mẽ ρα τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ιερουσαλὴμ τὸ μέ-
ſurã ſamarie & pondus domꝰ achab: & de τρον σαμαρείας καὶ τὸν σταθμὸν οἴκου ἀχαάβ, καὶ ἐξα-
lebo hieruſalem ſicut deletur pyxis & λείψω τὴν Ιερουσαλὴμ καθὼς ἐξαλείφεται τὸ πυξίον καὶ
vertitur ſup faciem ſuã: & delebo καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπαλείψω
reliquias hereditatis mee: & tradam e- τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐ-
os in manus inimicorũ ſuoꝝ: & erunt in rapi- τοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρ-
nam & in direptionẽ cũctis inimicis ſuis: eo παγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, ἀ-
quod fecerint malũ in oculis meis: & ἀνθ' ὧν ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ
fuerũt irritantes me ex die qua eduxi ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον
patres eoꝝ ex egypto & vsq; ad di- τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέ-
em hanc. inſup ſãguinẽ inoxiũ fudit manaſſes mul ρας ταύτης. καίγε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν μανασσῆς πο-
tum nimis donec impleuit hieruſalem os λὺ σφόδρα ἕως οὗ ἔπλησεν τὴν Ιερουσαλὴμ στόμα
ſupra os abſq; peccatis ſuis: q̃b peccare fecit ἐπὶ στόμα ἐκτὸς τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐξήμαρτε
iudã vt faceret malũ in oculis dñi. re- τὸν Ιούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυ-
liqui. & reliqua ſermonũ manaſſe & vniuer- ρίου. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μανασσῆ καὶ πᾶσα ἃ
ſa q̃cũq; fecit & peccata eius q̃ peccauit: nonne ἐποίησεν καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἃς ἥμαρτεν, οὐκ ἰδοὺ
hec ſcripta ſunt in libro ſermonũ dierũ re- ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βα-
gum iudaꝛ & dormiuit manaſſes cũ patri- σιλέων Ιούδα; καὶ ἐκοιμήθη μανασσῆς μετὰ τῶν πατέ-
bus ſuis: & ſepultꝰ ẽ in horto domꝰ ſue in ho- ρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κή-
to oza: & regnauit amõ filius eius pro eo. πῳ ὄζα· καὶ ἐβασίλευσεν ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ·
filiꝰ viginti & duoꝝ ānoꝝ amon cũ regnaret ipſe. υἱὸς ἔτεσιν καὶ δύο ἐτῶν ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν·
& duobꝰ ānis regnauit in hieruſalem. & nomẽ καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῇ
matri eius meſollam filia aruo ex ieteba. & fe- μητρὶ αὐτοῦ μεσελλαμὲθ θυγάτηρ ἀρὼς ἐξ Ιετεβά· καὶ ἐποί-
cit malũ coram dño: ſicut fecit manaſ- ησεν πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καθὼς ἐποίησεν μανα-
ſes pater eius: & ambulauit in omni via q̃ σσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ
ambulauit pater eiꝰ: & ſeruiuit idolis ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐδούλευσεν τοῖς εἰδώλοις

quib⁹ seruiuit pater eius: & adorauit eas:
οἷς ἐδούλευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐ-
& dereliquit dñm dei patrum
τοῖς, καὶ ἐγκατέλιπε κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων
suorū: & nō ambulauit in via dñi: & conuer
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου, καὶ συνισχό-
si sunt serui amon cōtra eū: & interfecerūt
φησαν οἱ παῖδες ἀμὼν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν
regem in domo sua. & percussit ppls
βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς
terre eos qui insidiati sunt regi amon: &
γῆς τοὺς ἐπιβιβουλεύσαντας τῷ βασιλεῖ ἀμών, καὶ
regē cōstituit ppls tre iosiam filiū eius pro
ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ'
eo. & reliqua ſmonū amon ḡcūq; fecit:
αὐτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀμὼν ὅσα ἐποίησεν,
nonne hec scripta sūt in libro ſmonū
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν
dierū regum iuda: & sepelierūt amon in
ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ ἔθαψαν τὸν ἀμὼν ἐν
sepulchro suo in horto oza. & regnauit
τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ ὀζά. καὶ ἐβασίλευσεν
iosias filiꝰ eius pro eo.
Ἰωσίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ,

Ca.22.

A 4.Reg 34.a. HFilius octo ānoꝝ iosias cū regnaret ipse:
Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν,
& triginta & vno ānо regnauit in hierusalē:
καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ,
& nomē matri eiꝰ iedida filia adaia
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδιδὰ θυγάτηρ Ἐδαΐα
de basucoth. & fecit iosias rectū coram
ἐκ Βασουκώθ· καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
dño: & ābulauit in oīhi via dauid pa
κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πα-
tris sui: nō recessit ad dexterā vel ad sinistrā. & factū ē
τρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά, καὶ ἐγένετο
in decimo octauo anno iosie regis iuda
ἐν τῷ ἑκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα
misit rex saphan filiū esselie filij
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν σαφὰν υἱὸν Ἀσελίου υἱοῦ
mesollam scribam dom⁹ dñi dicēs: ascē
μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οἴκου κυρίου λέγων, ἀνά-
de ad chelciam sacerdotē magnū: & consla-
βηθι πρὸς χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ χωνεύ-
te argentū qđ illatū est in domo dñi qđ col
σατε τὸ ἀργύριον τὸ εἰσηνεχθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὃ συ
legerūt custodiētes limen a ppło:
ἤγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ,
& detur in manu facientiū opa q̄
καὶ δοθήτω ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν
prepositi sunt in domo dñi. & dederūt illō tur
καθεσταμένων ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου· καὶ δότωσαν αὐτὸ κα
B ta verbū regis faciētibꝰ opera i
τὰ ῥήματα τοῦ βασιλέως τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα ἐν
domo dñi vt instaurēt sartatecta domus
οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχύσαι τὸ βιδὶκ τοῦ οἴκου τοῖς
fabris lignariis & edificatoribꝰ & muratoribꝰ vt
τέκτοσι καὶ τοῖς δικοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς τοῦ
emant ligna & lapideos excisos: vt re-
κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητούς, τοῦ κρα-
staurent sartatecta domus. verūtñ nō supputa
ταῶσαι τὸ βιδὶκ τοῦ οἴκου· πλὴν οὐκ ἐξελογίσω-
batur eis argentū qđ dabatur eis: qz in
το αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν
fide ipsi faciebāt. & dixit chelcias sacerdos
πίστει αὐτοὶ ἐποίουν· καὶ εἶπε χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ
magnus ad saphan scribam: libꝝ
μέγας πρὸς σαφὰν τὸν γραμματέα, βιβλίον τοῦ
legis repperi in domo dñi. & dedit chelci
νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε χελκί-
as saphan volumē: & legit illud:
ας τῷ σαφὰν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνέγνω αὐτό, ooo

ꝑquib⁹ ꝓseruiebat ꝛpater eius: & adorauit eas: oo
& dereliqt dñm deum
patrum suorum: & nō
ambulauit in via domini. Tetenderuntq; oo
ei insidias serui sui & interfecerunt regē in do
mo sua. Percussit autē
populus terre oēs qui
cōiurauerāt cōtra regē
ammon: & constituerūt sibi regē ioſiam filiū eius pro eo. Reliqua
āt sermonū ammō que
fecit: nonne hec scripta sunt in libro ſmonū dierū regum oooooo
iuda ? Sepelierūtq; eū
in ſepulchro suo in hor
to oza: & regnauit ioſias filius eius p eo. zz.

Octo annorum erat
ioſias cum regnare ce-
pisset & trigintauno oo
anno regnauit in ieru-
ſalem. ooooooooooooooooo
Nomē matris eius idi
da filia phadaia oooooo
qđ besechat. Fecitq; qđ
placitū erat coram oooo
dño: & ābulauit p oēs
vias dauid pris sui. ooo
Nō declauit ad dexte
ram siue ad sinistram.
Anno autē octauo de-
cimo regis ioſie oooooo
misit rex saphan filiū
aſſia oooooooooooooooo
filii meſullam scribā tē
pli domini: dicens ei.
Vade ad helchiam ſa-
cerdotem magnum ooo
vt cōfletur pecunia q̄ il
lata est in tēplū dñi: ooo
quam colligerunt iani
tores templi a oooooooo
popło: deturq; fabris
per oooooooooooooooo
ppositos domus dñi.
Qui & distribuant eam
his qui operantur in tē
plo domini ooooooooo
ad instauranda ſartate
cta templi: tignariis vi
delicet & cemētariis: & hís q interrupta compo
nūt: & vt emātur ligna
& lapides ad lapidicinis
ad instaurādū tēplū dñi.
Verūtñ non ſupputē-
tur eis argentū qđ acci
piunt: sed fideliter ptāte hēant
& in fide. Dixit āt helchias pontifex oooooo
ad saphan scribā. Li-
brum legis oooooooooooo
repperi in domo domi
ni. Deditq; helchias ooo
volumen saphā scribe:
qui & legit illud. oooooo

פֶּסַח פּוּא וַיִּתֵּם אֶת הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה
אֲשֶׁר אָסְפוּ שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֵת
הָעָם וְיִתְּנֻהוּ עַל יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
לָעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה
לְחַזֵּק הַבָּדֶק הַבַּיִת לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים
וְלַגֹּדְרִים וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי
מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת הַבַּיִת׃ ׃׃
אַךְ לֹא יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף
הַנִּתָּן עַל יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם
עֹשִׂים׃ וַיֹּאמֶר חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
אֶל שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה
מָצָאתִי בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּה
אֶת הַסֵּפֶר אֶל שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ׃

נָבָה סוּר יָמִין שְׁמֹל בָּיָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ
שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת שָׁפָן בֶּן אֲצַלְיָהוּ
בֶּן מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה לֵאמֹר׃
גָּבָל עֲלֵה אֶל חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
וְיִתֻּם אֶת הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה
אֲשֶׁר אָסְפוּ שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֵת
עַמֵּת עָשָׂה הָעָם וְיִתְּנֻהוּ עַל יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
לָאוּר בָּקַר הַמַּפְקִדִים בֵּית יְהוָה וְיִתְּנוּ אֹתוֹ
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה
לְחַזֵּק בֶּדֶק הַבַּיִת לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים
נָבָה וְלַגֹּדְרִים וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי
חָצֵב מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת הַבַּיִת׃ ׃׃
חָשַׁב אַךְ לֹא יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף
אָמַן הַנִּתָּן עַל יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם
עֹשִׂים׃ וַיֹּאמֶר חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
יָרָה עַל שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה
נָתָן מָצָאתִי בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּה
קָרָא אֶת הַסֵּפֶר אֶל שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ׃

וַיָּבֵא שָׁפָן הַסֹּפֵר אֶל הַמֶּלֶךְ וַיָּשֶׁב
אֶת הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר הִתִּיכוּ עֲבָדֶיךָ
אֶת הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בַּבַּיִת וַיִּתְּנֻהוּ עַל
יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמְפֻקָּדִים בֵּית
יְהוָה וַיִּתְּנוּ שָׁפָן הַסֹּפֵר לַמֶּלֶךְ
לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן
וַיִּקְרָאֵהוּ שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת דִּבְרֵי סֵפֶר הַתּוֹרָה
וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת
חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן וְאֶת אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן
וְאֶת עַכְבּוֹר בֶּן מִיכָיָה וְאֶת שָׁפָן
הַסֹּפֵר וְאֶת עֲשָׂיָה עֶבֶד הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר
לְכוּ דִרְשׁוּ אֶת יְהוָה בַּעֲדִי וּבְעַד
הָעָם וּבְעַד כָּל יְהוּדָה עַל דִּבְרֵי
הַסֵּפֶר הַנִּמְצָא הַזֶּה כִּי גְדוֹלָה חֲמַת
יְהוָה אֲשֶׁר נִצְתָּה בָּנוּ עַל
אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ אֲבֹתֵינוּ עַל דִּבְרֵי
הַסֵּפֶר לַעֲשׂוֹת כְּכָל הַכָּתוּב
עָלֵינוּ וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וַאֲחִיקָם
וְעַכְבּוֹר וְשָׁפָן וַעֲשָׂיָה אֶל חֻלְדָּה
הַנְּבִיאָה אֵשֶׁת שַׁלֻּם בֶּן תִּקְוָה
בֶּן חַרְחָס שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא
יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַם בַּמִּשְׁנֶה וַיְדַבְּרוּ
אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִמְרוּ לָאִישׁ
אֲשֶׁר שָׁלַח אֶתְכֶם אֵלָי כֹּה
אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל
הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל יֹשְׁבָיו אֶת כָּל
דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר קָרָא מֶלֶךְ
יְהוּדָה תַּחַת אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי
וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן
הַכְעִיסֵנִי בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְנִצְתָּה חֲמָתִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְלֹא
תִכְבֶּה וְאֶל מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ
אֶתְכֶם לִדְרֹשׁ אֶת יְהוָה כֹּה תֹאמְרוּ
אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי

Venit quoq; ſaphan ſcriba ad regē & renūciauit ei qđ pcepat & ait. Cōflauerūt ſerui tui pecuniā q̄ repta eſt in domo dñi: & dederunt vt diſtribueretur fabris ac pfectis operū tēpli dñi. Narrauit quoq; ſaphan ſcriba regi dicēs. Librū dedit mihi helchias ſacerdos: quē eum legiſſet ſaphā coram rege: & audiſſet rex verba libri legis domini: ſcidit veſtimēta ſua: & pcepit helchie ſacerdoti & achicham filio ſaphan: & achobor filio ſaphan & ſcribe & aſaie ſeruo regis: dicens. Ite & cōſulite dñm ſuper me & ſuper omni iuda: de verbis voluminis iſtius qđ inuentū eſt. Magna eſt ira dñi ſuccēſa eſt contra nos: quia non audierunt patres noſtri verba libri huius vt facerent omne quod ſcriptū eſt nobis. Ieruntq; ad helchias ſacerdos & ahichā & achobor & ſaphā & aſia ad oldan propheten vxorē ſellū filii thecue filii aras cuſtodis veſtium que habitabat in ieruſalē in ſecunda: locutiq; ſunt ad eam. Et illa reſpondit. Hec dicit dñs deus iſrael. Dicite viro qui miſit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducā mala ſuper locū iſtum: & ſup habitatores eius: omnia verba legis que legit rex iuda: quia dereliq̄rūt me: & ſacrificauerunt diis alienis irritantes me in cūctis operibus manuū ſuarū. Et ſuccēdetur indignatio mea in loco hoc & non extinguetur. Regi āt iuda q miſit vos vt conſuleretis dominum: ſic dicetis. Hec dicit dominus deus

τ addurit ſaphan regi ioſias. τ red
καὶ εἰσήνεγκε σαφὰν τῷ βασιλεῖ ἰωσίας · καὶ ἀπέ-
didit ei verbū τ dixit: cōflauerūt ſerui
δωκεν αὐτῷ ῥῆμα καὶ εἶπεν , ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί
tui argentū qđ inuētū fuit i domo dñi: τ vede
σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου , καὶ ἔδω-
rūt illō in manib faciētū opa
καν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν
pfectop in domo dñi. τ nūctauit ſaphan
καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου · καὶ ἀπήγγειλε σαφὰν
ſcriba regi ioſia dicēs: librū
ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ ἰωσίαν λέγων , βιβλίον
dedit mihi chelcias ſacerdos: τ legit cum ſaphā
ἔδωκέ μοι χελκίας ὁ ἱερεύς , καὶ ἀνέγνω αὐτὸ σαφὰν
coram rege. τ factū eſt vt audiuit rex
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως · καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βα
verba libri legis: ſcidit
σιλεὺς τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ νόμου , διέρρηξε
veſtimēta ſua: τ precepit rex chel
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ , καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελ
cia ſacerdoti τ achicam filio ſaphan τ achobor
κίᾳ τῷ ἱερεῖ καὶ τῷ ἀχικὰμ υἱῷ σαφὰν καὶ ἀχοβὼρ
filio michei: τ ſaphan ſcribe τ
υἱῷ μιχαίου , καὶ τῷ σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ
eſaia ſeruo regis dicēs: ite cō
ἀσαίᾳ τῷ δούλῳ τοῦ βασιλέως λέγων , διέλθατε ἐκ
ſulite dñm de me τ de oīi ppło meo τ
ἐπιζήσατε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς λαοῦ μου καὶ
de oīi iuda de verbis libri
περὶ παντὸς ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου
huius qui inuēt eſt: q̄ magna ira dñi q̄
τούτου τοῦ εὑρεθέντος , ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἡ
ſuccēſa eſt in nos: quia nō audierūt pa
ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν , διότι οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέ-
tres nri verba libri huius vt face
ρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποι-
rent turta oia que ſcripta ſunt in eo. τ i-
εῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν αὐτῷ · καὶ ἐπο-
it chelcias ſacerdos τ achicam τ ſaphan τ
ρεύθη χελκίας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀχικὰμ καὶ σαφὰν καὶ
achobor τ eſaiāe ad eldam ppbē vro
ἀχοβὼρ καὶ ἀσαΐας πρὸς ἐλδὰν τὴν προφήτην γυ
rem ſellem filij thecue filij aras cuſtodis ve
ναῖκα σελλὴμ υἱοῦ θεκουὲ υἱοῦ ἀρὰς τοῦ ἱματιοφύ
ſtium. τ ipſa habitabat in hieruſalem in ſe
λακος · καὶ αὐτὴ κατῴκει ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ μα-
cūda. τ locuti ſunt ad eam. τ dixit ad e-
σιτεῖ · καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
os: hec dicit dñs deus iſrael: dicite
τούς , τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, εἴπατε τῷ
viro qui miſit vos ad me: hec dicit
ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με , τάδε λέγει
dñs: ecce ego mala adduco ſup locū hunc
κύριος , ἰδοὺ ἐγὼ κακὰ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ
τ ſup habitantes in eo oia
τον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ πάντας
verba libri quē legit rex iuda:
τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὗ ἀνέγνω ὁ βασιλεὺς ἰούδα,
eo q̄ dereliquerunt me τ ſacrificauerūt dijs alienis:
ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίασαν θεοῖς ἑτέροις ,
vt irritarent me in oībus operibus ma-
ὅπως παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χει-
nuū ſuarū: τ ſuccēdetur idignatio mea in lo
ρῶν αὐτῶν , καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμός μου ἐν τῷ τό-
co iſto: τ nō extinguetur. ad āt re-
πῳ τούτῳ , καὶ οὐκ σβεσθήσεται. πρὸς δὲ τὸν βα
gem iuda qui miſit vos vt cōſulere
σιλέα ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ἐκζητῆ-
tis dñm: ſic dicetis ad eū: hec
σαι τὸν κύριον , οὕτως ἐρεῖτε πρὸς αὐτόν , τάδε
dicit dñs deus
λέγει κύριος ὁ θεὸς

israel: eo q audisti verba mea t pterritū est
ισραηλ, ἀτὶ ἤκουσας τοὺς λόγους μου καὶ ἐπαλύνθη
cor tuū t versus est a facie mea et audi
καρδία σου καὶ ἐντράπης ἀπὸ προσώπου μου ὡς ἤκου
sti q̄ locut⁹ sū cōtra locū istū t cōtra
σας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς
habitātes in eo vt fiat in interitū t in ma
ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῷ τ ἡφανίσθαι εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς κα
ledictionē: t scidisti vestimēta tua t fleuisti co
τάραν, καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώ
ram me: etiam ego audiui dicit dñs. nōne sic
πιόν μου, καὶ γε ἐγὼ ἤκουσα φησὶ κύριος. οὐχ οὕτως
ecce ego addo te ad patres tuos t col
ἰδοὺ ἐγὼ προσίλημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου καὶ συ=
ligeris ad sepulchrū tuū in pace: t nō videbūt
ναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄψονται οἱ
oculi tui oīa mala q̄ ego induco sup
ὀφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν
locum istū t sup habitātes eum.
τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν; Ca.25.

A Θ Et renūciauerūt regi verbū. t misit
Καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ ῥῆμα. καὶ ἀπέστειλεν
iosias ⁊ congregauit ad eum oēs
4.Reg. 23.d. Ιωσίας ⁊ συνήγαγεν πρὸς αὐτὸν πάντας
seniores iuda t hierusalem. t ascēdit
τοὺς πρεσβυτέρους ἰούδα καὶ ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνέβη
rex in domū dñi t oēs vir iuda t
ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰούδα καὶ
omnes habitātes hierusalem cū eo: t
πάντες οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλὴμ μετ' αὐτοῦ, καὶ
sacerdotes t pphē t oēs pplus a parvo
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἕως μικροῦ
usq; ad magnū. t legit in auribꝰ eorū oīa
ἕως μεγάλου. καὶ ἀνέγνω ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν πάντας
verba libri federis q̄ inuētus est
τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος
in domo dñi. t stetit rex sup colūnas t
ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στύλον καὶ
pepigit fedus cora dño vt ambularēt post
διέθετο τὴν διαθήκην ἐνώπιον κυρίου τοῦ πορευθῆναι ὀπί
dñm t vt custodirēt mādata eius t
σω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ
testimonia eius t p̄cepta eius in toto
τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ πρόσταγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ
corde t in tota aīa: vt suscitarēt verba
καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους
federis huius que scripta erāt in libro
τῆς διαθήκης ταύτης τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ
illo. t stetit oēs pplus in federe. t p̄cepit
τούτῳ. καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ. καὶ ἐνετείλατο
rex chelcia sacerdoti magno t sacē
τῷ βασιλεὺς χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱε
dotib⁹ scdis ordinis t custodiēntibus li=
ρεῦσι τοῖς δευτερεύουσι καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὸν πυλῶ
nem: vt educerēt de tēplo dñi oīa vasa:
να, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκεύη,
que fecerūt baal t luco t vniuerse milit
ἃ ἐποίησαν τῷ βάαλ καὶ τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ στρα=
tie celi. t combussit ea foris hierusa
τιᾷ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω ἱερουσα=
lem in valle cedron: t tulit puluerē eor
λὴμ ἐν σκοπιᾷ κεδρών, καὶ ἔλαβε τὸν χοῦν αὐτῶν
B in bethel. t cōbussit sacerdotes q̄s cōstituer
εἰς βαιθήλ. καὶ κατέκαυσε τοὺς ἱερεῖς οὓς κατέστη=
runt reges iuda vt adolerēt icēsū in excelsis
σαν οἱ βασιλεῖς ἰούδα τοῦ θυμιᾶν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
t in circuitib⁹ iuda t in circuitu hierusalem:
καὶ ἐν ταῖς περίξ ἰούδα καὶ κυκλόθεν ἱερουσαλήμ,
t adolētes icēsū baal t soli t lu=
καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ βάαλ καὶ τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σε
ne t planetis t essit militie celi.
λήνῃ καὶ τοῖς μαζαλὼθ καὶ πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ.

'israel.'Pro eo q'audisti
verba voluminis & ooo
perterritū est cor tuum
& humiliatus es corā
dño auditis sermōibus
contra locum istum & ad
hītatores eius: q videli
cet fierēt in stuporē & i
maledictū: & scidisti ve
stimēta tua & fleuisti co
ram me & ego audiui a
it dominus: idcirco ooo
colligā te ad patres tu=
os & colligeris ooooooo
ad sepulchrū tuū in pa
ce: vt non videant ooo
oculi tui oīa mala que
introducturus sum ooo
super locum istum. zs.

Θ Trenunciauerunt
regi qđ dixerat.
Qui misit: & congre=
gati sunt ad eum om=
nes senes iuda & ieru=
salē: ascenditq; rex tē=
plū domini & omnes
viri iuda & vniuersi qui
habitabant in ierusalem
cū eo: sacerdotes & p
phete & omnis popul⁹
a puo vsq; ad magnū:
legitq; cunctis audien=
tibus oīa verba libri
federis, qui inuentus ē
in domo domini. Ste
titq; rex super gradum
& fedus pcussit coram
domino vt ambularēt
post dñm: & custodirēt
precepta eius & oooooo
testimonia & cerimo=
nias in omni corde &
in tota anima: & fu=
scitarent verba fede=
ris huius que scripta e=
rant in libro illo. ooooo
Acqeuitq; populus pa
cto. Er p̄cepit rex ooo
helchie pontifici & oo
ooooooooooooooooooooo
sacerdotibus scdi or
dinis & ianitoribus ooo
vt proiicerent de tem=
plo domini omnia ooo
vasa que facta fuerant
baal & in luco ooooooo
& vniuerse milicie celi:
& combussit ea ooooooo
foris ierusalem in con=
valle cedron ooooooooo
& tulit puluerem eorū
in bethel. ooo:ooooooooo
Et deleuit aruspices
quos posuerant ooooooo
reges iuda ad sacrificā=
dū in excelsis c p citates
iuda & in circuitu ieru
salem: & eos ooooooooooo
qui adolebāt incēsum
baal & soli & lune ooo
& duodecim signis & o
omni milicie celi. ooooo

יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ יַעַן
רַךְ לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע מִפְּנֵי יְהוָה בְּשָׁמְעֲךָ
וְעַל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל
יֹשְׁבָיו לִהְיוֹת לִשַּׁמָּה וְלִקְלָלָה
וַתִּקְרַע אֶת בְּגָדֶיךָ וַתִּבְךְּ לְפָנָי
וְגַם אָנֹכִי שָׁמַעְתִּי נְאֻם יְהוָה לָכֵן
הִנְנִי אֹסִפְךָ עַל אֲבֹתֶיךָ וְנֶאֱסַפְתָּ
אֶל קִבְרֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְלֹא תִרְאֶינָה
עֵינֶיךָ בְּכָל הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּשִׁבוּ אֶת
Cap xxiij.
הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֶסְפוּ
אֵלָיו כָּל זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם:
וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה וְכָל אִישׁ
יְהוּדָה וְכָל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִתּוֹ
וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל הָעָם
לְמִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵיהֶם
אֶת כָּל דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא
בֵּית יְהוָה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל הָעַמּוּד
וַיִּכְרֹת אֶת הַבְּרִית לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת
אַחֲרֵי יְהוָה וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְאֶת
עֵדְוֹתָיו וְאֶת חֻקֹּתָיו בְּכָל לֵב וּבְכָל
נֶפֶשׁ לְהָקִים אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית
הַזֹּאת הַמִּתְנִים עַל הַסֵּפֶר הַזֶּה
וַיַּעֲמֹד כָּל הָעָם בַּבְּרִית: וַיְצַו הַמֶּלֶךְ
אֶת חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת
כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנֶה וְאֶת שֹׁמְרֵי הַסַּף
לְהוֹצִיא מֵהֵיכַל יְהוָה אֵת כָּל
הַכֵּלִים הָעֲשׂוּיִם לַבַּעַל וְלָאֲשֵׁרָה
וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם וַיִּשְׂרְפֵם
מִחוּץ לִירוּשָׁלִַם בִּשְׁדְמוֹת קִדְרוֹן
וְנָשָׂא אֶת עֲפָרָם בֵּית אֵל:
וְהִשְׁבִּית אֶת הַכְּמָרִים אֲשֶׁר נָתְנוּ
מַלְכֵי יְהוּדָה וַיְקַטֵּר בָּמוֹת בְּעָרֵי
יְהוּדָה וּמְסִבֵּי יְרוּשָׁלִַם וְאֵת
הַמְקַטְּרִים לַבַּעַל לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ
וְלַמַּזָּלוֹת וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם:

וַיּוֹצֵא אֶת הָאֲשֵׁרָה מִבֵּית יְהוָה
מִחוּץ לִירוּשָׁלַם אֶל נַחַל קִדְרוֹן
וַיִּשְׂרֹף אֹתָהּ בְּנַחַל קִדְרוֹן וַיִּדֹּק עָפָר
וַיַּשְׁלֵךְ אֶת עֲפָרָהּ עַל קִבְרֵי בְּנֵי
הָעָם: וַיִּתֹּץ אֶת בָּתֵּי הַקְּדֵשִׁים אֲשֶׁר
בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר הַנָּשִׁים אֹרְגוֹת
שָׁם בָּתִּים לָאֲשֵׁרָה: וַיָּבֵא אֶת כָּל
הַכֹּהֲנִים מֵעָרֵי יְהוּדָה וַיְטַמֵּא אֶת
הַבָּמוֹת אֲשֶׁר קִטְּרוּ שָׁם הַכֹּהֲנִים
מִגֶּבַע עַד בְּאֵר שָׁבַע וַיִּתֹּץ אֶת בָּמוֹת
הַשְּׁעָרִים אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר יְהוֹשֻׁעַ
שַׂר הָעִיר אֲשֶׁר עַל שְׂמֹאול אִישׁ
בְּשַׁעַר הָעִיר: אַךְ לֹא יָעֲלוּ כֹהֲנֵי
הַבָּמוֹת אֶל מִזְבַּח יְהוָה בִּירוּשָׁלַם כִּי
אִם אָכְלוּ מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם:
וְטִמֵּא אֶת הַתֹּפֶת אֲשֶׁר בְּגֵי בְנֵי
הִנֹּם לְבִלְתִּי לְהַעֲבִיר אִישׁ אֶת
בְּנוֹ וְאֶת בִּתּוֹ בָּאֵשׁ לַמֹּלֶךְ: וַיִּשְׁבֹּת
אֶת הַסּוּסִים אֲשֶׁר נָתְנוּ מַלְכֵי יְהוּדָה
לַשֶּׁמֶשׁ מְבֹא בֵית יְהוָה אֶל לִשְׁכַּת
נְתַן הַמֶּלֶךְ הַסָּרִיס אֲשֶׁר בַּפַּרְוָרִים
וְאֶת מַרְכְּבוֹת הַשֶּׁמֶשׁ שָׂרַף בָּאֵשׁ:
וְאֶת הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עַל הַגָּג
עֲלִיַּת אָחָז אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי יְהוּדָה
וְאֶת הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה
בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית יְהוָה נָתַץ
הַמֶּלֶךְ וַיָּרָץ מִשָּׁם וְהִשְׁלִיךְ אֶת
עֲפָרָם אֶל נַחַל קִדְרוֹן: וְאֶת הַבָּמוֹת
אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר
מִימִין לְהַר הַמַּשְׁחִית אֲשֶׁר בָּנָה
שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְעַשְׁתֹּרֶת
שִׁקֻּץ צִדֹנִים וְלִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב
וּלְמַלְכֹם תּוֹעֲבַת בְּנֵי עַמּוֹן טִמֵּא
הַמֶּלֶךְ: וַיְשַׁבֵּר אֶת הַמַּצֵּבוֹת
וַיְכָרֹת אֶת הָאֲשֵׁרִים וַיְמַלֵּא אֶת
מְקוֹמָם עַצְמוֹת אָדָם: וְגַם אֶת

[p] & efferri fecit [r] lucū [a] de
domo [r] domini ooo:ooo:ooo
[a] foras [i] erusalem [r] in [s] con
uallē [a] cedron: ooo:ooo:ooo
[b] & combussit [c] eum ibi [r] &
redegit ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
[s] in puluerē [b] & iecit [s] su-
per [m] sepulchra ooo:ooo:oo
[o] vulgi. [p] Destruxit quoq;
[r] ediculas [a] effeminatorū
[r] q̄ erant [n] in domo [r] dñi: p
[r] quibus [s] mulieres [a] texe-
bāt q̄s [r] domūculas [b] luci.
[c] Congregauitq; [a] oēs oo
[b] sacerdotes [s] de ciuitatib [o]
[i] iuda: [i] & contaminauit
[n] excelsa [o] vbi [p] sacrifica-
bant [r] sacerdotes ooo:ooo
[o] de gabaa [r] vsq; [n] berſa-
bee. [r] Et destruxit [a] aras
[p] portarum in [o] introitu
[c] ostii [i] osue ooo:ooo:ooo:ooo
[e] principis [b] ciuitatis [i] qđ e
rat [a] ad [i] siniſtram ooo:ooo
[n] porte [o] ciuitatis. [p] Verū-
tamen [q] nō [a] ſcēdebāt [a] ſa-
cerdotes [e] excelſorū [n] ad
[a] altare [r] dñi [i] in ieruſalem.
[a] ſed [b] tm̄ [c] comedebant [b] a
zyma [c] in medio [o] fratrum
ſuorū. [g] Cōtamiauit quo
q; [t] tophet [q] qđ eſt [i] in con
uallē filii [m] ennom: [o] vtne
mo [c] conſecraret ooooooo
[r] filiū ſuum [a] aut [r] filiā [o] per
ignem [r] moloch. [r] Abſtu
lit quoq; [e] equos [b] quos
[r] dederant [r] reges [i] iude
[r] ſoli [i] in introitu [b] templi
[d] domini [i] iuxta [e] exedram
[m] natāmelech [o] eunuchi
[p] qui erat [o] in pharurim:
[c] currus [r] autem [ſ] ſolis [o] cō
buſſit [i] igni. ooo:ooo:ooooo
[r] Altaria [q] quoq; [q] que erāt
[a] ſuper [b] tecta ooo:ooo:ooooo
[c] cenaculi [o] achaz [q] q̄ fece-
rant [r] reges [b] iuda ooo:ooo
[e] & [a] altaria [q] m [fe] cerat [n] ma
naſſes ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
[o] in duobus [p] atriis [q] tēpli
[d] domini [o] deſtruxit ooo
[r] rex: [e] & cucurrit [i] inde [r] &
diſperſit ooo:ooo:ooo:ooo
[c] cinerem eorum [b] in [c] tor
rentem cedron. [r] Excel-
ſa [c] quoq; [q] que erāt [b] in ie
ruſalem ooo:ooo:ooo:ooo
[m] ad dexterā ptē [m] mōtis
[o] offenſiōis [p] q̄ [q] edificaue-
rat [ſ] alomon [o] rex [i] ſrael
[a] aſtaroth ooo:ooo:ooo:ooo
[i] dolo [r] ſidoniorum [r] &
chamos [a] offenſioni [b] mo
ab [c] & melchon [b] abomina
tioni [f] filiorum [r] ām̄ō [s] pol
luit [b] rex: [i] & contriuit [i] ſta
tuas ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
[m] & ſuccidit [a] lucos [r] reple
uitq; ooo:ooo:ooo:ooo:ooo
[l] loca eorum [a] oſſib [9] mor
tuorum. [a] Inſuper & ooo

τ extulit lucū de domo dñi foras hieru-
καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξω τῆς ἱερου-
ſalem in torrentem cedrō: τ combuſſit
σαλὴμ εἰς τὸν χειμάρρουν κιδρών, καὶ κατέκαυσεν
ea in torrente cedron τ comminuit [p] puluerē:
αὐτὸ ἐν τῷ χειμάρρῳ κιδρὼν καὶ ἐλίκμησεν εἰς χοῦν,
τ proiecit puluerē in ſepulchra filioꝝ
καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν εἰς τοὺς τάφους τῶν υἱῶν τοῦ
ppli: τ deſtruxit domū initiatorū q̄ in do
λαοῦ, καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν καθισῶν τὸν ἐν οἴ-
mo dñi in quo mulieres texebant ibi ſtolas in-
κῳ κυρίου ἐν ᾧ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ στολὰς τῷ ἄλ-
co. τ eduxit omnes ſacerdotes ō ciuitatib [o] in
σει. καὶ ἐξήγαγε πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ἰού
da: τ polluit excelſa vbi adolebāt icēſū ibi ſacdotes
δα, καὶ ἐμίανε τὰ ὑψηλὰ οὗ ἐθυμίων ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς
de gabaa τ vſq; ad berſabee. τ deſtruxit do
ἐκ γαβαὰ καὶ ἕως βηρσαβεὲ· καὶ καθεῖλε τὸν οἶ
mū excelſorū q̄ iuxta oſtiū porte io
κον τῶν ὑψηλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰω
ſue principis ciuitatis: q̄ erāt a ſiniſtris vi-
σουὲ ἄρχοντος τῆς πόλεως, τὸν ὄντα ἐξ ἀριστερῶν εἰσ
ri ingredientis portā ciuitatis. verūtā nō
δρεύοντος τὴν πύλην τῆς πόλεως· πλὴν ἐνε
aſcēdebāt ſacerdotes excelſorū ad altare
ἀνέβαινον οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον
dñi in hieruſalem: niſi comedillēt azyma in medio
κυρίου ἐν Ἰερουσαλήμ, εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ
fratrum ſuorū: τ polluit topheth q̄ ſi cōual
τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ ἐμίανε τόφεθ τὸν ἐν φάραγ
le filii ennom: vt nō traduceret vir filiū ſuum C
γι υἱοῦ ἐννόμ, τοῦ μὴ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τ filiam ſuam in ignē moloch. τ cō-
καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ τῷ μολώχ· καὶ κα
buſſit equos q̄s dedicauerūt reges iu
τέκαυσε τοὺς ἵππους οὓς ἀνέστησαν βασιλεῖς Ἰού
da ſoli in introitu dom [o] dñi iuxta gazo
δα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου πρὸς τὸ γαζο
phylacium nathā eunuchi regis q̄ in pha
φυλάκιον ναθὰν εὐνούχου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν φα
rurim. τ currū ſolis cōbuſſit in igne
ρουρείμ· καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν ἐν πυρὶ
τ altaria q̄ erāt ſup tecta cenaculo
καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἦν ἐπὶ τῶν δωμάτων τῶν ὑπερῴ
rū achaz: q̄ fecerāt reges iuda: τ al
ων ἄχαζ, ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ θυσια
taria q̄ fecit manaſſes in duob [o] atriis dom [o]
στήρια ἐποίησε μανασσῆς ἐν ταῖς δύο αὐλαῖς οἴκου
dñi demolit [o] eſt ea rex: τ deſtruxit
κυρίου κατέσασεν αὐτὰ ὁ βασιλεύς, καὶ καθεῖλεν
ea inde: τ cōtriuit puluerē eorū in
αὐτὰ ἐκεῖθεν, καὶ συνέτριψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν
torrente cedron. τ domū q̄ in facie
χειμάρρουν κιδρών· καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ προσώπου
hieruſalem q̄ a dextris mōtis offēſiōis q̄ ædi
Ἰερουσαλὴμ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους μαχείλ ὃν ᾠκο-
ficauit ſalomon rex iſrael aſtarte abo-
δόμησε σολομὼν βασιλεὺς ἰσραὴλ τῇ ἀσάρτῃ βδε
minatiōi ſidoniorū τ chamoe offenſioni
λύγματι σιδωνίων καὶ τῷ χαμὼς προσοχθίσματι
moab τ moloch abominatiōi filioꝝ ammon:
μωὰβ καὶ τῷ μολὼχ βδελύγματι υἱῶν ἀμμών,
polluit rex τ cōtriuit ſtatuas: τ
ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ
ſuccidit lucos τ impleuit loca eorū
ἐξέκοψε τὰ ἄλση καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν
oſſib [o] hoium. inſuper
ὀστέων ἀνθρώπων. καί γε τὸ

altare qđ in bethel excelsū qđ fecit hieroboā
θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθὴλ τὸ ὑψηλὸν ὃ ἐποίησεν ἱεροβοὰμ
filiꝰ nabat qui peccare fecit israel: τ illud al-
υἱὸς ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν ἰσραήλ, καίγε ἐκεῖνο τὸ θυ-
tare excelsū destruxit τ cōtriuit lapides
σιαστήριον τὸ ὑψηλὸν καθεῖλε καὶ συνέτριψε τοὺς λίθους
eius: τ cōminuit in puluerē τ succēdit lucum. τ
αὐτοῦ, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ κατέκαυσε τὸ ἄλσος· καὶ
cōuersus ē iosias τ vidit sepulchra q̄ erant
ἀπέστρεψεν ἰωσίας καὶ εἶδεν τοὺς τάφους τοὺς ὄντας
ibi in mōte: τ misit τ accepit ossa de
ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἀπέστειλε καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν
sepulchris: τ cōbussit sup altare. τ polluit
τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐμίανε
altare iuxta verbū dñi qđ locutus est ho
τὸ θυσιαστήριον κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρω
mo dei cū staret hieroboā sup altare in
πος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐστάναι ἱεροβοὰμ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν
festo. τ reuersus iosias leuauit oculos suos
τῇ ἑορτῇ· καὶ ἐπιστρέψας ἰωσίας ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
sup sepulchrū hois dei q̄ locutus est
ἐπὶ τὸν τάφον ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς
verba hec: τ dixit: quis scopulus ille quē ego
λόγους τούτους, καὶ εἶπε, τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος ὃν ἐγὼ
video: τ dixerūt ei viri ciuitatis: hoc sepul
ὁρῶ; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, οὗτος ὁ τά-
chrū hois dei qui venit de iuda τ
φος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐλθυθότος ἐκ τοῦ ἰούδα καὶ
qui locutꝰ est omnia verba hec q̄ feci
λελαληκότος πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐποίη-
sti nūc sup altare qđ in bethel. τ dixit iosias:
σας νῦν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθήλ· καὶ εἶπεν ἰωσίας,
dimittite eū: nemo cōmoueat ossa eius. τ salua
ἐάσατε αὐτόν, μηδεὶς κινησάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ· καὶ διεσώ-
ta sūt ossa eius cū ossibus prophete qui venit
θη τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστέων τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος
de samaria. etiam omnes domos excelsorū
ἐκ σαμαρείας· καί γε πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν
que in ciuitatibꝰ samarie quas fecerūt reges
τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι σαμαρείας οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς
israel vt irritarēt dñm: destruxit iosias: τ
ἰσραὴλ τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον, καθεῖλεν ἰωσίας, καὶ
fecit eis scđm oia opera q̄ fecit in be-
ἐποίησεν αὐτοῖς κατὰ πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ἐν βαι
thel. τ occidit vniuersos sacerdotes excelsorū
θήλ· καὶ ἔθυσε πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς
qui erāt ibi sup altaria. τ combussit ossa
ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων· καὶ κατέκαυσεν ὀστᾶ
hoīum sup ea. τ reuersus ē iosias in hierusa
ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά· καὶ ἀπέστρεψεν ἰωσίας εἰς ἱερουσα-
lem: τ precepit rex omni pplo di-
λήμ, καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ λέ-
cens: facite pascha dño deo vr̄o: sicut
γων, ποιήσατε τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καθὼς
scriptū est in libro federis huius. quia
γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς διαθήκης ταύτης· ὅτι
nō factū ē scđm pascha hoc a die-
οὐκ ἐγένετο κατὰ τὸ πάσχα τοῦτο ἀπὸ τῶν ἡμε-
bus iudicū q̄ iudicauerūt israel: τ in om-
ρῶν τῶν κριτῶν οἳ ἔκρινον τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐν πά-
nibus diebus regum israel τ regum
σαις ταῖς ἡμέραις βασιλέων ἰσραὴλ καὶ βασιλέων
iuda: nisi in octauo decimo āno
ἰούδα, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ἐκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ
regis iosie factū est pascha hoc do
βασιλέως ἰωσίου ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο τῷ κυ
mino in hierusalem. etiam ventriloquos
ρίῳ ἐν ἱερουσαλήμ· καί γε τοὺς ἐγγαστριμύθους
τ aruspices τ theraphin τ idola τ
καὶ τοὺς γνώστας καὶ θεραφεὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ
omnes abominatiōes que fuerunt in
πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ

[a]altare[b] quod erat [a]in be-
thel & [c]excelsum[d] quod
[e]fecerat[f] hieroboā [g]filius
[h]nabath[i] qui[k] peccare fe
cit[m] israel:[n] & [p]altare[q] illd
[o]excelsum[r] destruxit[s] at
q̄ combussit &
[t]cōminuit[u] in puluerem
[v]succenditq̄ etiā [w]lucū.
[x]Et cōuersus[y] iosias[z] vi-
dit[a] ibi[b] sepulchra[c] q̄ erāt
[d]ī mōte:[e] misitq̄[f] & tulit
[g] ossa
[h]de[i] sepulchris:[k] & cōbus
sit ea[l] super[m] altare
[n]& polluit illd[o] iuxta ver
bū[p] dñi[q] quod [r]locutus ē
[s]vir[t] dei[u] qui [v]predixerat
[w]verba[x] hec.[y] Et ait.[z] quis
est[a] titulus
[b]ille[c] quē[d] video![e] Rñde-
rūtq̄[f] ei
[g]ciues[h] vrbis illiꝰ.[i] Sepul
chrum est[k] hominis[l] dei
[m]qui[n] venit[o] de iuda:[p] & p̄
dixit
[q]verba[r] hec[s] q̄[t] fecisti[u] sup
[v]altare[w] bethel.[x] Et ait.
[y] Dimittite[z] eum.
[a]Nemo[b] cōmoueat[c] ossa
eius.[d] Et intacta manse-
runt[e] ossa illius[f] cū[g] ossi-
bus[h] pphete[i] qui[k] vene-
rat[l] de samaria.[m] Insup
& [n]oia[o] phana[p] excelsorū
[q]q̄ erāt[r] in ciuitatibꝰ[s] sa-
marie[t] que[u] fecerant
[v]reges[w] israel[x] ad irritādū
dñm[y] abstulit[z] iosias:
[a]& fecit[b] eis[c] scđm oia[d] q̄
[e]fecerat[f] in bethel.[g] & oc
cidit[h] vniuersos[i] sacerdo
tes[k] excelsorū[l] qui erant
[m]ibi[n] super[o] altaria:
[p]& combussit[q] ossa[r] hu-
mana[s] super ea.
[t]Reuersusq̄ est[u] ierusalē
[v]& precepit[w] omni
[x]populo[y] dicens.[z] Facite
[a]phase[b] domino
[c]deo vr̄o:[d] secūdū quod
scriptū est[e] in[f] libro[g] fede
ris[h] huius.[i] Nec[k] enī[l] fa-
ctū est[m] phase[n] tale[o] a die-
bus[p] iudicū[q] qui[r] iudica-
uerunt[s] israel: &
[t]omniū[u] dierū[v] regū[w] isra
el[x] & regum[y] iuda:
[z]sicut[a] in octauodecimo
[b]anno[c] regis
[d]iosie[e] factum est[f] phase
[g]istud[h] domino
[i]in ierusalē.[k] Sed & [l] phi
tones[m] &
[n]ariolos[o] & [p]figuras ido-
lorū[q] & [r]immūdicias
[s]& [t]abomiationes[u] que
fuerunt[v] in terra

הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית אֵל הַבָּמָה אֲשֶׁר זָבַח
עָשָׂה יָרָבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא חָטָא
אֶת יִשְׂרָאֵל גַּם אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא
וְאֶת הַבָּמָה נָתָץ וַיִּשְׂרֹף אֶת הַבָּמָה שָׂרַף
הֵדַק לֶעָפָר וְשָׂרַף אֲשֵׁרָה׃ וַיִּפֶן דָּקַק פָּנָה
יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּרְא אֶת הַקְּבָרִים אֲשֶׁר רָאָה
שָׁם בָּהָר וַיִּשְׁלַח וַיִּקַּח אֶת הָעַצָּמוֹת שָׁלַח לָקַח
מִן הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל הַמִּזְבֵּחַ
וַיְטַמְּאֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר קָרָא טָמָא
אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא אֶת
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוּן צִיּוּן
הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר בָּא מִיהוּדָה וַיִּקְרָא אֶת בּוֹא קָרָא
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל עָשָׂה
הַמִּזְבֵּחַ בֵּית אֵל׃ וַיֹּאמֶר הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ יָנַח
אַל יָנַע עַצְמֹתָיו וַיְמַלְּטוּ עַצְמֹתָיו נוֹעַ מָלַט
אֶת עַצְמוֹת הַנָּבִיא אֲשֶׁר בָּא נָבָא
מִשֹּׁמְרוֹן׃ וְגַם אֶת כָּל בָּתֵּי הַבָּמוֹת בֵּית בָּמָה
אֲשֶׁר בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן אֲשֶׁר עָשׂוּ עִיר
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס הֵסִיר יֹאשִׁיָּהוּ כָּעַס סוּר
וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּכָל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה
עָשָׂה בְּבֵית אֵל׃ וַיִּזְבַּח אֶת כָּל כֹּהֲנֵי זָבַח
הַבָּמוֹת אֲשֶׁר שָׁם עַל הַמִּזְבְּחוֹת
וַיִּשְׂרֹף אֶת עַצְמוֹת אָדָם עֲלֵיהֶם שָׂרַף
וַיָּשָׁב יְרוּשָׁלָם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל שׁוּב צִוָּה
הָעָם לֵאמֹר עֲשׂוּ פֶּסַח לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית
הַזֶּה׃ כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה מִימֵי עָשָׂה יוֹם
הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
וְכֹל יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃
כִּי אִם בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ
יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה
בִּירוּשָׁלָם׃ וְגַם אֶת הָאֹבוֹת וְאֶת אוֹב
הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת הַגִּלֻּלִים
וְאֵת כָּל הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ בְּאֶרֶץ רָאָה

יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בְּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ
לְהָקִים אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה וְכָמֹהוּ לֹא
הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר שָׁב אֶל יְהוָה
בְּכָל לִבָּבוֹ וּבְכָל נַפְשׁוֹ וּבְכָל מְאֹדוֹ
בְּכָל תּוֹרַת מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו לֹא קָם
כָּמֹהוּ אַךְ לֹא שָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר חָרָה אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל
כָּל הַכְּעָסִים אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ מְנַשֶּׁה
וַיֹּאמֶר יְהוָה גַּם אֶת יְהוּדָה אָסִיר
מֵעַל פָּנַי כַּאֲשֶׁר הֵסַרְתִּי אֶת
יִשְׂרָאֵל וּמָאַסְתִּי אֶת הָעִיר הַזֹּאת
אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֶת יְרוּשָׁלִַם וְאֶת
הַבַּיִת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם:
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה בְּיָמָיו עָלָה
פַּרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם עַל מֶלֶךְ
אַשּׁוּר עַל נְהַר פְּרָת וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
יֹאשִׁיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיְמִיתֵהוּ בְּמְגִדּוֹ
כִּרְאֹתוֹ אֹתוֹ וַיִּרְכְּבֻהוּ עֲבָדָיו מֵת
מְמְגִדּוֹ וַיְבִאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקְבְּרֻהוּ
בְּקִבְרָתוֹ וַיִּקַּח עַם הָאָרֶץ אֶת יְהוֹאָחָז
בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ וַיַּמְלִיכוּ
אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו: בֶּן עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ
שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמָלְכֹו וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַל
בַּת יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו:
וַיַּאַסְרֵהוּ פַּרְעֹה נְכֹה בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ
חֲמָת מִמְּלֹךְ בִּירוּשָׁלִַם וַיִּתֵּן עָנֶשׁ עַל
הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב:
וַיַּמְלֵךְ פַּרְעֹה נְכֹה אֶת אֶלְיָקִים בֶּן
יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו וַיַּסֵּב
אֶת שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת יְהוֹאָחָז

iuda & ierusalem abstulit ios. vt statueret verba legis q̄ scripta sunt in libro quem inuenit helchias sacerdos in tē plo dñi. Similis illi non fuit ante eū rex qui reuerteretur ad dñm in oī corde suo & in tota aīa sua & vniuersa virtute sua iuxta oēm legē moysi neq; post eū surrexit sibi illi. Verumtā nō est auersus dñs ab ira furoris sui magni quo iratus est furor eius cōtra iudā pp irritationes quibus puocauerat eum manasses. Dixitq; dñs. Etiā iudā auferā a facie mea sicut abstuli israel: & proiciā ciuitatem hanc quam elegi ierusalem & domum de qua dixi: erit nomen meum ibi. Reliq̄ ārmonū ios sie & vniuersa quę fecit nonne hec scripta sunt in libro verborum dierū regū iuda! In diebus eius ascendit pharao nechao rex egypti cōtra regem assyriorū ad flumē eufratē. Et abiit ioias rex iuda in occursum eius: & occisus est in maged do cū vidisset eum. Et portauerunt eū fui sui mortuū de mageddo & ptulerūt in ierusalē: & sepelierūt eū i sepulchro suo. Tulitq; pplis terre ioachaz filiū ios sie & vnxerūt eū: & cōstituerūt eū regē p patre suo. Viginti trium annorum erat ioachaz cū regnare cepisset: & tribus mēsibus regnauit in irlm. Nomē matris ei amithal filia ieremie d lobna. Et fecit malū coram dño: iuxta oia q̄ fecerāt pres ei?. Vinxitq; eum pharao nechao in reblatha: q̄ ē in terra emath: ne regnaret in ierusalē. Et i posuit multā terre cē tū talētis argēti: & talē to auri: regemq; constituit pharao nechao elia chim filiū ios sie p ioia patre eius: vertitq; nomen eius ioachim: porro ioachaz

terra iuda & in hierusalem abstulit rex iosias: γῆ Ἰούδα καὶ ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ ἐξῆρεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, vt statueret verba legis q̄ scripta sunt ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους in libro: q̄ inuenit chelcias sacerdos i domo do mini. similio ipsi nō fuit rex ante e= ρίου· ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγένετο βασιλεὺς ἔμπροσθεν αὐ= um: qui reuersus est ad dñm in toto corde suo τοῦ, ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ & in tota alia sua: & in vniuersa virtute sua sua καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύι αὐτοῦ κα ta omnē legē moysi. & post eum nō surrexit τὰ πάντα τὸν νόμον μωυσῆ· καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη similio illi: verūtā nō auersus est dñs ab ira ὅμοιος αὐτοῦ, πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς furoris sui magni: quo iratus est in furore suo θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ ἐθυμώθη ἐν ὀργῇ αὐτοῦ in iuda pp omnes irritationes: qbus irri ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ πάσας τοὺς παροργισμούς, οὓς πα tauit eū manasses. & dixit dñs: etiam & παώργισεν αὐτὸν μανασσῆς· καὶ εἶπεν κύριος, καὶγε καὶ iudā auferā a facie mea: sicut ab τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκεῖνον ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπε stuli israel & proiectam ciuitatē hanc quā στησα τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν elegi hierusalem: & domū in qua dixi ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ εἶπα erit nomē meū ibi. & reliqua sermonū ios ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰω sie & omnia q̄cūq; fecit: nōne hec scripta σίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γέγρα= sunt in libro verboꝝ dierū regum iu πται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰού= da! in diebus eius ascēdit pharao nechao rex δα; ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη φαραὼ νεχαὼ βα egypti in regem assyriorū ad 2.Pa. σιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυρίων ἐπὶ 35.d. flumen eupharatē. & abiit iosias rex τὸν ποταμὸν Εὐφράτην· καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας ὁ βασιλεὺς in occursum ei: & occidit eum pharao in εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν φαραὼ ἐν mageddo: cū vidit ipse eū. & traduxerūt μαγεδδώ, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν αὐτόν· καὶ ἀνεβίβασαν serui sui mortuū in mageddo. & duxerūt cū οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐν μαγεδδώ· καὶ ἤγαγον αὐτὸν in hierusalem: & sepelierūt eū in sepulchro suo in εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν ciuitate dauid. & tulit pplus terre ioachaz filiū 2.Pa. πόλει Δαυίδ· καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν 36.a. iosie: & vnxerūt eū & cōstituerūt regē eū pro Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ pfe suo. filio viginti & trīū ānoꝝ erat ioachaz cū re πρὸς αὐτ· υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βα gnaret ipse: & trib mēsib regnauit i hierlm: & no σιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἰλὴμ, καὶ ὄνο mē mri ei amital filia hieremie de lobna. & μα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἰερεμίου ἐκ Λοβενά· καὶ fecit malū coram dño iuxta oia q̄cūq; fece= ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίη runt pres eius. & abstulit eum pharao nechao i reb σαν οἱ πρὲς αὐτ· καὶ μετέστησεν αὐτὸν φαραὼ νεχαὼ ἐν Ῥιβ laa intra emath vt nō regnaret ipse in hierlm. & posuit λαὰ ἐν γῇ ἁμὰθ τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἰλήμ· καὶ ἔστησε tributū sup trā centū talenta argenti & decem τέλεσιν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ δέκα talenta auri: & regē cōstituit pharao nechao sup τάλαντα χρυσίου, καὶ ἐβασίλευσε φαραὼ νεχαὼ ἐπ' αὐ eos eliachim filiū iosie pro iosia patre e= τοὺς τὸν Ἐλιακὶν υἱὸν Ἰωσίου ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτ ius: & imposuit ei nomē ioachim. & ioachaz τοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα Ἰωακίμ· τὸν δὲ Ἰωάχαζ

G

tulit & duxit eū in egyptum: & mortuus ē
ἔλαβε καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν
ibi. & argētū & aurum dedit ioachim
ἐκεῖ. καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακὶμ τῷ
pharaōi: sed tributū indixit terre vt daret argē
φαραώ, πλὴν ἐφορολόγησε τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύ
tum in os pharaōis vir iuxta vires suas de
ριον ἐπὶ στόματος φαραώ, ἀνὴρ κατὰ δύναμιν αὐτοῦ ἐδί
derūt argētū & aurum eū pplo terre
δοσαν ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
vt daret illud pharaōi nechao. filio viginti & quinq
τοῦ δοῦναι αὐτὸ τῷ φαραὼ νεχαώ. υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε
annos erat ioachi cū regnaret ipse: & vndecim ānis
ἐτῶν ἦν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη
regnauit in hierūm. & nomē matris eius zabu
ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερ̃μ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ζαβου
da filia phadaia de ruma. & fecit ma
δὰ θυγάτηρ Φαδαΐα ἐκ Ρουμά. καὶ ἐποίησεν τὸ πονη-
lum coram dño iuxta oia q̄cūq; fecerunt
ρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ
patres eius.
πατέρες αὐτοῦ.

Ca.24.

A IN diebus eius ascēdit nabuchodonosor
Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη ναβουχοδονόσωρ ὁ
rex babylōis: & facti ē ei ioachiz ser
βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐγένετο αὐτῷ Ἰωακὶμ δοῦ-
uus trib⁹ ānis: & reuersus ē & pugnauit ē in eo. &
λος τρία ἔτη, καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῷ. καὶ
misit in ioachim dño accinctos chal
ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸν Ἰωακὶμ κύριος μισθωτοὺς τῶν Χαλ-
deorū & accinctos syrie & accinctos moabitarū
δαίων καὶ μισθωτοὺς συρίας καὶ μισθωτοὺς μωαβιτῶν
& accinctos filiop̄ ammon. & misit eos
καὶ μισθωτοὺς υἱῶν ἀμμών. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς
in iudā vt disperderēt eum iuxta verbū dñi:
ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυ,
qd̄ locut⁹ est in manu seruorū suorū ꝓphetarū. verūtā
ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. πλὴν
furor dñi erat cōtra iudam vt auferet eum a
θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ ἀπορρῖψαι αὐτὸν ἀπὸ
facie sua pp̄ ola peccata manasse se
προσώπου αὐτοῦ διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας μανασσῆ κα
cūdū ola q̄cūq; fecit: & in sanguine inocto quē
τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ ἐν τῷ αἵματι τῷ ἀθῴῳ ὃ
effudit: & implenit hierūm cruore innocēti: & nō vo
ἐξέχεεν, καὶ ἐνέπλησεν τὴν Ἰερ̃μ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἤθε-
luit dño ꝓpitiari. & reliqua sermonū ioa
λησεν κύριος τοῦ ἱλασθῆναι. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωα
chiz & ola q̄cūq; fecit: nonne hec scripta sūt
κὶμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται
B in libro sermonū dierū regum iuda: & dor-
ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ ἐκοι
miuit cum ꝓtrib⁹ suis. & regnauit ioachin filius eius
μήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαχὶν υἱὸς αὐτ
pro eo. & nō addidit vltra rex egypti vt egre
ἀντ' αὐτ. καὶοὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἰγύπτου τ ἐξελ-
deret de terra sua: quia cepit rex babylonis a
θεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτ, ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ
torrente egypti vsq; ad fluuiū euphratē oia q̄cūq;
χειμάῤῥου Αἰγύπτου ἕως ποταμοῦ Ἐυφράτου πάντα ὅσα
erāt regis egypti. decē & octo ānop̄ erat ioachi cū
ἦν βασιλέως Αἰγύπτου. δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἦν Ἰωαχὶν ἐν
regnaret ipse: & trib⁹ mēsib⁹ regnauit in hie
τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἰε-
rusalem: & nomē matri eius neesthan filia el
ρουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ νεεσθὰν θυγάτηρ ἐλ
nathan de hierusalem. & fecit malū co
ναθὰν ἐξ Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώ-
ram dño iuxta oia q̄cūq; fecit pater su
πιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐ
us. in tpe illo ascēdit nabuchodonosor rex
τοῦ. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς
Da.1.a

'tulit' & duxit i' egyptū.
'Argentum autem ooooo
ᵇ& aurū 'dedit' Ioachim
'pharaoni cum oooooooo
'indixisset' terre per sin-
gulos ᵐvt conferretur oo
ᶠiuxta ᵍp̄ceptū 'pharao-
nis. Et ʰvnūquēq; 'iuxta
vires suas ʰexegit tā' ar-
gētū' q̄; ᵃaurū ᵇde 'popu-
lo ʰterre 'vt daret 'phara
oni ᶠnechao. 'Vigiti ᵏqn-
q; ˡannorū erat ᵐ ioachi
ⁿcū regnare cepisset: ᵒ &
vndeci ᵖannis ' regnauit
ᵠin ierusalē. 'Nome ʳma-
tris ei? 'zebida 'fi lia 'pha
daia ᵃde ᵇruma. ᶜ Et fecit
ᵈmalū ᵉcorā ᶠdño ᵍiuxta
oia ʰq̄ fecerāt ⁱ pres eius.
IN diebus eius z4.
ᵇascēdit ᶜnabuchodo
nosor ᵈrex ᵉ babylōis: ᶠ&
factus est ᵍei ʰioachi ⁱser-
uus 'tribus ᵏānis: '& rur-
sum ᵐrebellauit ⁿcōtra e
um. ᵒImmisitq; ᵖei ᵍdñs
ʳlatrunculos ˢchaldeorū
ᵗ&ᵘlatrunculos ᵛsyrie: ʷ&
ˣlatrunculos ʸmoab oco
ᶻ& ᵃlatrunculos ᵇ filiorū
ᶜammon: ᵈ& immisit e-
os ᵉin iudam 'vt disper de
rent eū ᶠiuxta verbū 'dñi
ᵍqd̄ ʰlocut ⁱ fuerat ᵏp̄ ser
uos suos ˡpphetas. Fctm̄
ᵐest aūt hoc ⁿp' verbū ᵒdo
mini 'cōtra iudā 'vt aufer
ret eū ᵖcorā se ᵠ pp̄ pctā
ʳmanasse ˢvniuersa ᵗq̄ fe-
cit: ᵘ& pp' sanguinē ˣ in-
noxiū 'quē ʸeffudit: ᶻ& i
pleuit ᵃierusalē ᵇcruore 'i
nocentiū & ob hāc rem
ᶜnoluit ᵈdñs 'propitiari.
'Reliq̄ āt 'sermonū ᵉioa-
chim ᶠ& vniuersa ᵍq̄ ʰfecit
'nōne ʲhec ᵏscripta sūt ˡin
'libro ᵏsermonum 'dierū
ᵐregum ⁿiuda? oooooooo
ᵒEt dormiuit ᵖ ioachi ᵠcū
'pribus suis: ᶠ& regnauit
'ioachin ᵉfilius eius 'pro
eo. 'Et ᵃvltra 'nō 'addidit
ᵇrex ᶜegypti ᵈvt egrede-
retur ᶜde terra sua. ᶠTule
rat 'ei ᵍrex ' babylōis ʰa ri
uo 'egypti ᵐvsq; ad ⁿfluui
um ᵒeufraten ᵖoia ᵠq̄ 'fue
rant ʳregis 'egypti . oooo
'Decē & 'octo 'annorum
erat ᵃioachin ᵇcū regna-
re cepisset ᶜ& tribus ᵈmē
sibus ᵉregnauit ᶠin ierusa
lem. ᵍNomen ʰmatris ei?
'noestha ʲfilia ᵏhelnathan
ˡde ierusalem. ᵐ Et fecit
ⁿmalum ᵒcoram oooooooo
ᵖdño: ᵠiuxta oia ʳq̄ fece-
rat ˢpater ei?. ᵗIn tpe 'illo
'ascenderunt ᵘserui ᵛ na-
buchodonosor ʷregis oo

'ובוא'מות
'לָקַח'וַיָּבֵא'מִצְרַיִם'וַיָּמָת'שָׁם׃'וְהַכֶּסֶף
'וְהַזָּהָב'נָתַן 'יְהוֹיָקִים ' לְפַרְעֹה ' אֶךְ
'הֶעֱרִיךְ'אֶת'הָאָרֶץ'לָתֵת ' אֶת ' הַכֶּסֶף
'עַל'פִּי'פַּרְעֹה'אִישׁ'כְּעֶרְכּוֹ'נָגַשׂ 'אֶת
'הַכֶּסֶף'וְאֶת'הַזָּהָב'וְאֶת ' עַם 'הָאָרֶץ
'לָתֵת'לְפַרְעֹה'נְכֹה׃'בֶּן'עֶשְׂרִים'וְחָמֵשׁ
'שָׁנָה'יְהוֹיָקִים'בְּמָלְכוֹ'וְאַחַת'עֶשְׂרֵה
'שָׁנָה'מָלַךְ ' בִּירוּשָׁלִָם ' וְשֵׁם 'אִמּוֹ
'זְבוּדָה'בַּת'פְּדָיָה'מִן'רוּמָה׃'וַיַּעַשׂ'הָרַע
'בְּעֵינֵי'יְהוָה'כְּכֹל'אֲשֶׁר'עָשׂוּ'אֲבֹתָיו׃
'בְּיָמָיו'עָלָה'נְבוּכַדְנֶאצַּר'מֶלֶךְ Cap xxiiij
'יום
'בָּבֶל ' וַיְהִי'לוֹ'יְהוֹיָקִים ' עֶבֶד ' שָׁלֹשׁ
'הָיָה
'שָׁנִים ' וַיִּשָּׁב ' וַיִּמְרֹד ' בּוֹ׃ ' וַיְשַׁלַּח
'שנה'שוב
'סָבִיב'שָׁלַח 'יְהוָה'בּוֹ 'אֶת ' גְּדוּדֵי ' כַשְׂדִּים ' וְאֶת
'גָּדַד
'גְּדוּדֵי 'אֲרָם'וְאֶת'גְּדוּדֵי ' מוֹאָב 'וְאֶת
'גְּדוּדֵי'בְּנֵי'עַמּוֹן ' וַיְשַׁלְּחֵם ' בִּיהוּדָה
'אָבַד
'לְהַאֲבִידוֹ ' כִּדְבַר 'יְהוָה ' אֲשֶׁר ' דִּבֶּר
'נָבָא'פֶּה
'בְּיַד'עֲבָדָיו ' הַנְּבִיאִים׃ 'אַךְ ' עַל ' פִּי
'יְהוָה'הָיְתָה ' בִּיהוּדָה ' לְהָסִיר ' מֵעַל
'הָיָה'סוּר
'פָּנָיו'בְּחַטֹּאת'מְנַשֶּׁה'כְּכֹל'אֲשֶׁר'עָשָׂה׃
'נָקָה'מָלֵא
'וְגַם'דַּם'הַנָּקִי'אֲשֶׁר ' שָׁפַךְ ' וַיְמַלֵּא'אֶת
'יְרוּשָׁלִַם'דָּם'נָקִי ' וְלֹא 'אָבָה ' יְהוָה
'לִסְלֹחַ׃'וַיֶּתֶר 'דִּבְרֵי ' יְהוֹיָקִים ' וְכָל
'אֲשֶׁר'עָשָׂה'הֲלֹא'הֵם ' כְּתֻבִים ' עַל
'יום 'סֵפֶר'דִּבְרֵי'הַיָּמִים ' לְמַלְכֵי ' יְהוּדָה׃
'שָׁכַב'מָלַךְ 'וַיִּשְׁכַּב'יְהוֹיָקִים'עִם 'אֲבֹתָיו ' וַיִּמְלֹךְ
'יְכָן'בְּנוֹ'תַּחְתָּיו׃'וְלֹא'הֹסִיף ' עוֹד
'יָסַף
'מֶלֶךְ'מִצְרַיִם'לָצֵאת'מֵאַרְצוֹ'כִּי'לָקַח
'יָצָא
'מֶלֶךְ'בָּבֶל ' מִנַּחַל ' מִצְרַיִם ' עַד ' נְהַר
'פְּרָת'כֹּל'אֲשֶׁר'הָיְתָה'לְמֶלֶךְ'מִצְרָיִם׃
'בֶּן'שְׁמֹנֶה'עֶשְׂרֵה'שָׁנָה'יְהוֹיָכִין'בְּמָלְכוֹ
'וּשְׁלֹשָׁה'חֳדָשִׁים 'מָלַךְ ' בִּירוּשָׁלִָם
'וְשֵׁם'אִמּוֹ ' נְחֻשְׁתָּא ' בַּת ' אֶלְנָתָן
'מִירוּשָׁלִָם׃ ' וַיַּעַשׂ 'הָרַע 'בְּעֵינֵי
'יְהוָה ' כְּכֹל 'אֲשֶׁר'עָשָׂה 'אָבִיו׃ ' בָּעֵת
'הַהִיא'עָלָה'עַבְדֵי 'נְבוּכַדְנֶאצַּר ' מֶלֶךְ

בָּבֶל יְהוֹשָׁלַם וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר׃ צור
וַיָּבֹא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַל
הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים עָלֶיהָ׃ וַיֵּצֵא צור
יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל
הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו שור סרס
וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת שְׁמֹנָה לקח שנה
לְמָלְכוֹ׃ וַיּוֹצֵא מִשָּׁם אֶת כָּל אוצרות יצא אצר
בֵּית יְהוָה וְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וַיְקַצֵּץ אֶת כָּל כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה קצץ כלה
שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּהֵיכַל יְהוָה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וְהָגְלָה אֶת כָּל גלה
יְרוּשָׁלַם וְאֵת כָּל הַשָּׂרִים וְאֵת כָּל
גִּבּוֹרֵי הַחַיִל עֲשֶׂרֶת אַלְפִים גּוֹלָה גבר
וְכָל הֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר לֹא נִשְׁאַר זולת שאר
דַּלַּת עַם הָאָרֶץ׃ וַיַּגֶל אֶת יְהוֹיָכִין גלה
בָּבֶלָה וְאֶת אֵם הַמֶּלֶךְ וְאֶת נְשֵׁי שור
הַמֶּלֶךְ וְאֶת סָרִיסָיו וְאֵת אֵילֵי
הָאָרֶץ הוֹלִיךְ גּוֹלָה מִירוּשָׁלַם בָּבֶלָה׃ הלך גלה
וְאֵת כָּל אַנְשֵׁי הַחַיִל שִׁבְעַת אֲלָפִים
וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף כָּל גִּבֹּרִים
עֹשֵׂי מִלְחָמָה וַיְבִיאֵם מֶלֶךְ בָּבֶל עשה
גּוֹלָה בָּבֶלָה׃ וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת מלך
מַתַּנְיָה דֹדוֹ תַּחְתָּיו וַיַּסֵּב אֶת שְׁמוֹ דוד
צִדְקִיָּהוּ׃ בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה
צִדְקִיָּהוּ בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַל
בַּת יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ וַיַּעַשׂ הרע
בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוֹיָקִים׃ כִּי עַל אַף יְהוָה הָיְתָה
בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה עַד הִשְׁלִכוֹ
אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ
בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ מלך
Cap.xxv. וַיְהִי בִּשְׁנַת
הַתְּשִׁיעִית לְמָלְכּוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי
בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַם וַיִּחַן
עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ וַתָּבֹא

babylonis in ierusalē: & circūdata ē vrbs munitiōibus. Venitq; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatē cū seruis suis: vt oppugnaret eam. Egressusq; est ioachī rex iuda ad regē babylonis ipē & mater eius & serui ei & principes eius & eunuchi eius: & suscepit eum rex babylonis anno octauo regni sui. Et ptulit inde oēs thesauros domꝰ dñi & thesauros domus regis: & cōcidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomō rex israel in templo domini sicut locutus erat dñs: & transtulit omnem ccccc ierusalem & vniuersos principes: & omnes cc fortes exercitus decē milia in captiuitatē: & oēm artificem & inclusorem: nihilq; relictum est exceptis pauperibꝰ populi terre. Transtulit quoq; ioachin in babylonem & matrem regis & vxores regis & eunuchos regis & iudices terre duxit in captiuitatem de ierusalem in babylōem: & octis viros robustos septem cc milia & artifices & iclusores mille octis viros fortes & bellatores: duxitq; eos rex babylōis captiuos in babylonē. Et constituit cccccccccc mathathiā patruū eius pro eo: imposuitq; nomen ei sedechiā. Viceſimum & primum annū etatis hēbat sedechias cū regnare cepisset: & vndecim annis regnauit in ierusalem. Nomē matris eius erat amithal filia hieremie de lobna. & fecit malū corā dño iuxta oia q̄ fecerat ioachim. Irascebatur enim dominus cccc cōtra ierusalem & contra iudā: donec proiceret eos a facie sua. Recessit q̄ sedechias cccccccccccc a rege babylonis. xxv. Actū est aūt anno nono regni ei mē se decio: decimadie mēsis venit nabuchodonosor rex babylōis ipe & omis exercitus eius in ierusalem & circundederūt eam: & extruxerūt in circuitu eius munitiones. Et clausa est ccc

babylonis · in hierlm. τ venit ciuitas in obsidione: τ C
βαβυλῶνος εἰς ἱερ̄λημ· καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ, καὶ ἔλ
nit nabuchodonosor rex babylonis in ciuitatē: εἶπε ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν,
τ serui eius obsidebāt eam. τ egressus ē ioachi Deſt.
καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ περιπολιόρκουν αὐτήν· καὶ ἐξῆλθεν ἰωαχὶν : a.
rex iuda ad regem babylōis: ipse τ βασιλεὺς ἰούδα πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ
mr eius τ serui eius τ principes ei τ eu ἡ μὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ εὐνου
nuchi eius. τ suscepit eos rex babylonis in χοι αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ
octauo āno regni sui. τ extulit inde em ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάν
nes thesauros q̄ in domo dñi τ thesauros τας τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κῡ καὶ τοὺς θησαυροὺς
dom regis. τ cōcidit vniuersa vasa au- οἴκου τοῦ βασιλέως· καὶ συνέκοψεν πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυ
rea q̄ fecit salomō rex israel in tēplo do σᾶ ἃ ἐποίησε σολομὼν βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ κυ
mini iuxta verbū dñi. τ trāstulit hierusalem ρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου· καὶ μετῴκισεν τὸν ἰερουσαλὴμ
τ omnes principes τ omnes fortes τ omnes καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ πάντας τοὺς δυνατοὺς
roboze decē milia in captiuitatē: τ omnē artificē ἰσχύι δέκα χιλιάδας αἰχμαλωσίας, καὶ πάντα τέκτονα
τ inclusorem: nō relicti sunt preter pau- καὶ συγκλείοντα, οὐκ ὑπελείφθησαν πλὴν τῶν πτω
peres ppū terre. τ trāstulit ioachim in ba- χῶν τοῦ λαοῦ τῆς γῆς· καὶ μετῴκισεν τὸν ἰωαχὶμ εἰς βα D
bylonem τ matrē regis τ vxores βυλῶνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ τὰς γυναῖκας
eius. τ eunuchos eius τ robustos αὐτοῦ· καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς
terre duxit in trāsmigratiōe ex hierusalē in babylo γῆς ἀπήγαγεν ἐν ἀποικισμῷ ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶ
nē: τ oēs viros robustos septē milia. τ να, καὶ πάντας ἄνδρας δυνατοὺς ἑπτὰ χιλιάδας· καὶ τὸν
artificem τ inclusorē. mille omnes fortes τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα· χιλίους πάντας δυνατοὺς
viros roboze facientes bellū duxit eos rex ἄνδρας ἰσχὺν ποιοῦντας πόλεμον ἀπήγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς
babylonis trāsmigrationē in babylonē. τ regē cōstituit βαβυλῶνος μετοικισίαν εἰς βαβυλῶνα· καὶ ἐβασίλευσεν
rex babylonis mathaniā fratrē patris βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν ματθανίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς
sui pro eo. τ imposuit ei nomē sedechiā. filiꝰ vi- αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα σεδεκίαν· υἱὸς εἴ
ginti τ vniꝰ ānnoꝝ erat sedechias quū regnaret ipse. τ ginti τ vniꝰ ἐνιαυτῶν ἦν σεδεκίας ὅτε ἐβασίλευσεν αὐτός· καὶ 2.Par
anno regnauit in hierusalē: τ nomē ma- ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μη 36.d.
tri eius amital filia hieremie de lobenna. τ fecit τρὶ αὐτοῦ ἀμιτὰλ θυγατρὶ ἱερεμίου ἐκ λοβενά· καὶ ἐποίησε Jere.
malū corā dño iuxta oīa que fecit ioachis: τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κῡ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰωακίμ, 52.a.
quia in ira dñi erat in hierusalē τ in iuda: ὅτι ἐν ὀργῇ ἦν κύριος ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ ἰούδα,
donec proiecit eos a facie sua. τ puaricat ē donec proiecit eos a facie sua. τ ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἠθέτησε
sedechias in rege babylonis. σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος. Ca.25.

Et factū est in nono anno regni sedechie A
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας σεδεκίου Hiere.
in mēse decimo vndecima mēsis: venit nabuchodono 39.a.
ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ ἑνδεκάτῃ τοῦ μηνός, ἦλθε ναβουχοδονό co.52.a
sor rex babylonis: τ omnis exercitus e- σωρ βασιλεὺς βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα δύναμις αὐ
ius sup hierusalem. τ castrametatus est in ea τοῦ ἐπὶ ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτῇ καὶ
extruxit sup eā murū in circuitu. τ venit περιῴκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν τεῖχος κύκλῳ· καὶ ἦλθεν

ciuitas in munitionē vsq; ad vndecimum annū sede-
ἡ πόλις εἰς πολιοχὴν ἕως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους σεδε-
chie regis nona mēsis. ⁊ preualuit fa
κίου τοῦ βασιλέως ἐννάτη τοῦ μηνός. καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λι
mes in ciuitate: ⁊ nō erat panis pplo terre. ⁊
μὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦν ἄρτος τῷ λαῷ τῆς γῆς. καὶ
interrupta ē ciuitas ⁊ oēs viri bellatores exie
ἐρράγη ἡ πόλις καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλ
rūt nocte via porte q̄ inter muros: q̄ est
θον νυκτὸς ὁδὸν πύλης τῆς ἀναμέσον τῶν τειχῶν, ἡ ἐστι
horti regis. ⁊ chaldei obsidebāt
τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως. καὶ οἱ χαλδαῖοι ἐκύκλουν
ciuitatē: ⁊ abierunt viā q̄ ad occasum: ⁊
τὴν πόλιν, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν ἐπὶ δυσμάς, καὶ
persecutꝰ est exercitꝰ chaldeorū post re
κατεδίωξε δύναμις τῶν χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασι-
B gem: ⁊ cōprehēderūt eū cōtra occasum hiericho: ⁊ om
λέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν κατὰ δυσμὰς ἱεριχώ, καὶ πᾶ
nis exercitꝰ eius dispersi sunt desuper eius:
σα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπὸ ἐπάνωθεν αὐτοῦ,
⁊ cōprehēderūt regem: ⁊ duxerūt eū ad
καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς
regem babylonis in deblatha. ⁊ locutꝰ ē cum
τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθά. καὶ ἐλάλησε μετ'
eo iuditiū: ⁊ occidit filios eiꝰ coram eo. ⁊
αὐτῶν κρίσιν, καὶ ἔσφαξε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν. καὶ
oculos sedechie excecauit ⁊ vinxit eum
τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκίου ἐξετύφλωσε καὶ ἔδησεν αὐτὸν
in pedicis: ⁊ duxit eū in babylonē. ⁊ in
ἐν πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἐν τῷ
mēse quinto septima mēsis: iste annus nonꝰ
μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνός, οὗτος ἐνιαυτὸς ἐννεα
dicimus regni nabuchodonosor regis
καιδέκατος τῆς βασιλείας ναβουχοδονόσωρ βασιλέως
babylonis: venit nabuzardā p̄nceps coquorū q̄ stu
βαβυλῶνος, ἦλθε ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ὁ ἑστη-
C bat coram rege babylonis in hierusalem:
κὼς ἐνώπιον βασιλέως βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλήμ,
⁊ succēdit domū dñi: ⁊ domū
καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ
regis ⁊ oēs domos hierusalem: ⁊
βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους ἱερουσαλήμ, καὶ
oēm domū magnā cōbussit in igne: ⁊
πάντα οἶκον μέγαν ἐνέπρησεν ἐν πυρί, καὶ τὸ
murū hierūm destruxit exercitus chaldeorū incircui
τεῖχος ἱλὴμ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων κυκλί-
tu: ⁊ reliquā ptē pplī in ciuitate ⁊ trās
θεν, καὶ τὸ καταλειφθὲν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς προ
fugas regi babylonis. ⁊ reli
κεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος. καὶ τὸ κατάλοι-
quū pplī trāstulit nabuzardan p̄nceps coquorū:
πον τοῦ λαοῦ μετώκισεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος,
⁊ de paupibꝰ pplī terre reliquit p̄n-
καὶ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ὑπελείπετο ὁ ἀρ-
ceps coquorū in vinitores ⁊ agricolas. ⁊
D χιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ γεωργούς. καὶ τοὺς
colūnas ereas q̄ in domo dñi ⁊
στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς
bases ⁊ mare ereum qđ in domo
βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ
dñi: cōciderūt chaldei: ⁊ ceperūt
κυρίου, συνέκοψαν οἱ χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν
es eorū ⁊ trāstulerūt in babylonem ⁊
χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπήνεγκαν εἰς βαβυλῶνα καὶ
lebetes ⁊ fuscinulas ⁊ phialas
τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ τὰς φιάλας
⁊ mortariola: ⁊ oīa vasa erea
καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλ-
in qbꝰ ministrabant in eis: tulerūt: ⁊
κᾶ ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβον, καὶ
thuribula ⁊ phialas
τὰ πυρεῖα καὶ τὰς φιάλας τὰς

ciuitas atq; vallata vsq;
ad vndecimum
annum regis sedechie
nona die mensis.
Preualuitq; fames ī ci
uitate: nec erat panis
populo terre. Et inter
rupta est ciuitas: & oēs
viri bellatores nocte fu
gerunt p viā porte q̄ est
inter duplicē murū ad
hortū regis. Porro chal
dei obsidebāt in circui
tu cītatē. Fugit itaq; se
dechias p viā q̄ ducit ad
cāpestria solitudīs. Et
psecutus ē exercitꝰ chal
deorū regē: cōprehēdit
q; eū in planicie hieri-
cho: & oēs bellatores q
erāt cū eo dispsi sūt & re
liq̄rūt eū. App̄hēsū er-
go regē duxerūt ad re
gē babylōis ī rebbatha
q locutꝰ est cū eo iudici
um. Filios aūt sedechie
occidit corā eo: & ocu
los eius effodit: vinxit-
q; eū catenis & addu-
xit in babylonē. Mēse
quito septima die mē
sis: ipse est ānus nonus
decimus regis
babylōis: venit nabu
zardan princeps exerci
tus seruꝰ regis babylo
nis in ierusalē: & succē-
dit domum dñi & do-
mū regis &
domos ierusalē: oēm
q; domum
combussit igni: & mu
ros ierusalem
ī circuitu destruxit oīs
exercitꝰ chaldeorū q
erat cū principe militū
Reliquā āt pplī ptē q̄
remāserat in ciuitate: &
pfugas q trāsfugerant
ad regē babylonis: &
reliquū vulgus
transtulit nabuzardan
princeps militie: & de
pauperibus terre reliqt
vinitores
& agricolas. Colūnas
autem ereas que erāt ī
templo domini & ba-
ses & mare
ereum quod erat ī do
mo dñi confregerunt
chaldei & trāstulerunt
es omne in babylonē
Ollas quoq; ereas &
trullas &
tridentes & cyphos &
mortariola: & oīa vasa
erea: in quibus mini-
strabant tulerūt: necnō
& thuribula & phialas.
Que

הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה צוּר
שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ
וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא הָיָה לֶחֶם חָזַק
לְעַם הָאָרֶץ וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל אַנְשֵׁי בָּקַע
הַמִּלְחָמָה הַלַּיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין לֶחֶם
הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים חָמָה
עַל הָעִיר סָבִיב וַיֵּלֶךְ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה
וַיִּרְדְּפוּ חֵיל כַּשְׂדִּים אַחַר הַמֶּלֶךְ רָדַף
וַיַּשִּׂגוּ אֹתוֹ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל חֵילוֹ נָשַׂג
נָפְצוּ מֵעָלָיו וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ תָּפַשׂ
וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה עָלָה
וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ מִשְׁפָּט וְאֶת בְּנֵי דִּבֶּר שָׁפַט
צִדְקִיָּהוּ שָׁחֲטוּ לְעֵינָיו וְאֶת עֵינֵי
צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם אָסַר
וַיְבִאֻהוּ בָּבֶל וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בּוֹא חָמֵשׁ
בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע שָׁנָה
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאַדָן רַב טַבָּחִים עֶבֶד
מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלָם וַיִּשְׂרֹף אֶת בֵּית שָׂרַף
יְהוָה וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל
בָּתֵּי יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל בֵּית גָּדוֹל בָּיִת גָּדַל
שָׂרַף בָּאֵשׁ וְאֶת חוֹמֹת יְרוּשָׁלַם חָמָה
סָבִיב נָתְצוּ כָּל חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר אֶת סָבַב
רַב טַבָּחִים וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים שָׁאַר
בָּעִיר וְאֶת הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל
הַמֶּלֶךְ בָּבֶל וְאֵת יֶתֶר הָהָמוֹן הֶגְלָה הָמַן גָּלָה
נְבוּזַרְאַדָן רַב טַבָּחִים וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ רָבַב דָּלַל
הִשְׁאִיר רַב טַבָּחִים לְכֹרְמִים
וּלְיֹגְבִים וְאֶת עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָמַד
בֵּית יְהוָה וְאֶת הַמְּכוֹנוֹת וְאֶת יָם כּוּן
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה שִׁבְּרוּ
כַּשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה נָשָׂא
וְאֶת הַסִּירֹת וְאֶת הַיָּעִים וְאֶת יָעָה
הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל כְּלֵי זָמַר כָּפַף
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָם לָקָחוּ כָּלָה שָׁרַת
וְאֶת הַמַּחְתּוֹת וְאֶת הַמִּזְרָקוֹת אֲשֶׁר חָתָה זָרַק

זָהָב זָהָב וַאֲשֶׁר כֶּסֶף כֶּסֶף לָקַח רַב
טַבָּחִים׃ הָעֲמוּדִים שְׁנֵים הַיָּם שְׁנַיִם
הָאֶחָד וְהַמְכֹנוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה
לְבֵית יְהוָה לֹא הָיָה מִשְׁקָל לִנְחֹשֶׁת שְׁנֵי
כָּל הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
אַמָּה קוֹמַת הָאֶחָד וְכֹתֶרֶת הָאֶחָד וְכֹתֶרֶת
עָלָיו נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת שָׁלֹשׁ
אַמּוֹת וּשְׂבָכָה וְרִמֹּנִים עַל הַכֹּתֶרֶת
סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לָעַמּוּד
הַשֵּׁנִי עַל הַשְּׂבָכָה׃ וַיְקַח רַב טַבָּחִים
אֶת שְׂרָיָה כֹּהֵן הָרֹאשׁ וְאֶת צְפַנְיָהוּ
כֹּהֵן מִשְׁנֶה וְאֵת שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסָּף׃
וּמִן הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר
הוּא פָקִיד עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וַחֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מְרַאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָּעִיר וְאֵת סֹפֵר שַׂר
הַצָּבָא הַמַּצְבִּא אֶת עַם הָאָרֶץ
וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ
הַנִּמְצְאִים בָּעִיר וַיִּקַּח אֹתָם
נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אֹתָם
עַל מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּךְ אֹתָם
מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִיתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ
חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹ׃
וְהָעָם הַנִּשְׁאָר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר
הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן מֶלֶךְ בָּבֶל
וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת גְּדַלְיָהוּ בֶּן
אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָל שָׂרֵי
הַחֲיָלִים הֵמָּה וְהָאֲנָשִׁים כִּי הִפְקִיד
מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל
גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן
נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בְּנֵי קָרֵחַ וְשְׂרָיָה בֶּן
תַּנְחֻמֶת הַנְּטֹפָתִי וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶּן הַמַּעֲכָתִי
הֵמָּה וַאֲנָשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ
וְלַאֲנָשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר לָהֶם אַל תִּירְאוּ
מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ
וְעִבְדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִטַב לָכֶם׃

aurea aurea: & q̄ argē tea argentea: tulit prin ceps militie .i. colūnas duas: mare vnū & bases quas fece rat rex salomon in tēplo dñi. Non erat pondus eris omnium vasorū. Decē & octo cubitos altitudinis hē bat colūna vna & capi tellū ereum sup se altitudinis trium cubitorū & retiaculum & malogranata sup capitellū colūne: oia erea Similem & columna ea scda hēbat ornatū. Tu lit quoq; princeps milī tie faraiā sacerdotem primū: & sophoniam sacerdotē scdm & tres ianitores: & de ciuitate eunuchū vnum qui erat prefectus sup bel latores viros: & qnq; viros de his q steterant coram rege: quos repperit in ciuita te: & sopher principē exercitus qui probabat tyrones de populo ter re: & sexaginta viros e vulgo qui inuenti fuerāt in ci uitate. Quos tollens nabuzardan princeps militum duxit ad regem babylonis i reblata: percussitq; eos rex babylōis & interfe cit eos in reblatha i ter ra emath. Et trāslatus est iuda de terra sua. Populo aūt qui relict erat in terra iuda quem dimiserat nabuchodo nosor rex babylonis ea prefecit godoliā filium aichā filii saphan. Qđ cum audissent omnes duces militū ipsi & vi ri qui erant cū eis: videli cet q̄ constituisset rex babylonis godoliā: venerunt ad godoliam in maspha hismael filius nathanie: & iohānā filius caree: & saraia filius thanameth nethopha tites: & iezonias filius maachati: ipsi & socii eorū. Iurauitq; godolias ipsis & socis eorum dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Manete in terra & seruite regi babylo nis: & bñ erit vobis.

aureas τ argēteas tulit psicepo coquoꝝ: τ χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ τοὺς colūnas duas: τ mare vnū τ baseo: στύλους δύο, καὶτὴν θάλασσαν τὴν μίαν καὶ τὰς βάσεις, quas fecit salomon in domo dñi: nō erat pōdus ἃς ἐποίησεν σολεμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου, οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ eris omniū vasoꝝ. decē τ octo cubitoꝝ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν. ὀκτωκαίδεκα πήχεων ἡ altitudo colūne vni. τ capitella erea ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς. καὶ τὰ ἐπιθέματα χαλκᾶ τῶν colūnaꝝ: triū cubitoꝝ altitudo capitelli vni: στύλων, τριῶν πήχεων ἡ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνός, τ retiaculū τ malogranata q̄ sup capitella i circuitu om= καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ αἱ ἐπὶ τὰ ἐπιθέματα κύκλῳ πάσ= nia erea. τ sm hec colūne secūde sup νια χαλκᾶ. καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ retiaculū. τ tulit psicepo coquoꝝ sarea τοῦ δικτύου. καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν σαρία τὸν sacerdotē primū τ saphaniam sacerdotē secun δεύτερον καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν. καὶ ἐκ dū τ treo custodietes limen. τ de ρον καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν· καὶ ἐκ ciuitate tulit eunuchū vnū cōstitutum sup τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον ἕνα τὸν καθεσταλμένον ἐπὶ viros bellatoreo. τ quinq; viros de τοὺς ἄνδρας τοὺς πολιμιστὰς· καὶ πέντε ἄνδρας τῶν videntiꝫ faciem regio qui reperti sunt in ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν ciuitate: τ scribam principio exer τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνά= citus ordinātē pplm terre. τ sexaginta μεως τὸν ἑκατὸν ἑξήκοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς· καὶ ἑξήκοντα viros de pplo terre qui inuēti sunt in ἄνδρας ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ ciuitate. τ cepit eos nabuzardā pricepo πόλει· καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμά= coquoꝝ τ vurit eos ad regem ba= γειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα βα= bylonis in deblatha. τ percussit eos rex βυλῶνος εἰς δεβλαθά· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασι= babylonis τ interfecit eos in debla λεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἐν δεβλα= tha in tra emath. τ trāslat est iudas de terra θὰ ἐν γῇ ἐμαθ· καὶ ἀπῳκίσθη ἰούδας ἐκ τῆς γῆς sua. τ sup pplm qui relictus fuit in tra αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα ἐν γῇ iuda quē dimisit nabuchodonosor rex ba= ἰούδα ὃν κατέλειπεν ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς βα= bylonis: constituit sup eū godoliā filiū achi βυλῶνος, κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν τὸν γοδολίαν υἱὸν ἀχι cam filiū saphan. τ audierūt omneo principeo καμ υἱοῦ σαφάν· καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες exercitus ipsi τ viri eius: q̄ cōsti τῆς δυνάμεως αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ὅτι κα= tuit rex babylonis godoliam: τ ve θίστησι βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολίαν, καὶ ἦλ nerūt ad godoliam in massepha: τ ismael filius na= θον πρὸς γοδολίαν εἰς μασσηφά, καὶ ἰσμαὴλ υἱὸς ια= thanie τ ioanan filius carie: τ sarcao filius tha= θανίου καὶ ἰωανὰν υἱὸς καρεί, καὶ σαρέας υἱὸς θα= nemmath netophatites: τ iezonias filius ma= νεμμὰθ ὁ νετεφατίτης, καὶ ἰεζονίας υἱὸς τοῦ μα= chathite ipsi τ viri eorū. τ iurauit χαθίτου αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν· καὶ ὤμοσεν eis godolias τ cirio eorū: τ di αὐτοῖς γοδολίας καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, καὶ εἶ xit eis: ne timeatis a chaldeis: πεν αὐτοῖς, μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν χαλδαίων, manete in tra: τ seruite re καθίσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ δουλεύσατε τῷ βασι= Hiere. 40.c. gi babylonis: τ bene erit vobis. λεῖ βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν· ooooooo

τ factū est in mēse septimo venit ismael filius na-
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν ἰσμαὴλ υἱὸς ια
thanie filij lisaman de semine regni:
θανίου υἱοῦ λισαμὰν ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας,
τ decē viri cū eo: τ percussit godo-
καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν γὸν γοδο-
liam τ interfecit cū τ iudeos τ
λίαν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ τοὺς ἰουδαίους καὶ τοὺς
chaldeos qui erāt cū eo in massepha. τ
χαλδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν μασσηφά. καὶ
surrexit oīs ppl̄s a paruo vsq; ad magnū τ pn
ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρ
cipes exercitus: τ ingressi sūt in egyptū: quia
χοντες τῆς δυνάμεως, καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον, ὅτι
timuerunt a facie chaldeorū. τ factū
ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων. καὶ ἐγένε
est in tricesimo τ septimo anno trāsmigratiōis
το ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικεσίας
ioachin regis iuda in duodecimo mēse septi
ἰωαχὶν βασιλέως ἰούδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδό
ma τ vicesima mēsis subleuauit ebil merodach rex
μη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἔψωσεν ἐβὶλ μαροδὰχ βα
babylonis in anno regni sui
σιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐ-
caput ioachin regis iuda: τ edu-
τοῦ τὴν κεφαλὴν ἰωαχὶν βασιλέως ἰούδα, καὶ ἐξή-
xit eum de domo custodie: τ locut' est cum
γαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ ἐλάλησε μετ' αὐ-
eo bona: τ posuit thronū ei' sup thro
τοῦ ἀγαθά, καὶ ἔθηκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν θρό
nos regum q̄ cū eo in babylone. τ
νων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι. καὶ
mutauit vestes carceris eius: τ comedebat
ἤλλαξε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν
panē semper cotā eo oībus diebus
ἄρτον διαπαντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
vite sue. τ cōuiuiū eius semper cōui
τῆς ζωῆς αὐτοῦ. καὶ ἡ ἐστιατορία αὐτοῦ διαπαντὸς ἐστια
uium dabat' ei de domo regis rōnē dici
τορία ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως λόγον ἡμέ-
in dieb' eius oībus diebus vite sue.
ρας ἐν ἡμέραις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Explicit Liber Quartus Regum.

Factū est aūt in mense
septimo venit hismael
filius nathanie filii eli-
sama de semine
regio & decem viri cū
eo: percusseruntq; eo
godoliam qui & mor-
tuus est: sed & iudeos
& chaldeos qui erant
cum eo
in maspha. Consurgēs
q; omnis ppl̄s a paruo
vsq; ad magnū & prin
cipes militū venerūt in
egyptū timētes chalde
os. Factum est vero
in anno tricesimo sep-
timo transmigrationis
ioachin regis iude:
mense duodecimo
vicesima & septima die
mensis subleuauit euil-
merodach rex babilōis
anno quo regnare ce-
pat caput ioachi regis
iuda d carcere: & locu
tus ē ei benigne. Et po
suit thronum ei super
thronū regū qui erant
cū eo i babylōe: & mu
tauit vestes eius q̄s ha-
buerat in carcere: & co
medebat panem sem-
per in conspectu eius
cūctis diebus vite sue.
Annonam quoq; cōsti
tuit ei sine itermissiōe: q̄
& dabatur ei a rege p
singulos dies oībus die
bus vite sue.

Explicit secundus
liber Malachim. i.
regum quartus.

הָיָה שָׁבַע וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל
בֶּן נְתַנְיָה בֶּן אֱלִישָׁמַע מִזֶּרַע
מָלַךְ נָכָה הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ וַיַּכּוּ
מוּת יָהָה אֶת גְּדַלְיָהוּ וַיָּמֹת וְאֶת הַיְּהוּדִים
וְאֶת הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר הָיוּ אִתּוֹ
קוּם בַּמִּצְפָּה: וַיָּקֻמוּ כָל הָעָם מִקָּטֹן
גָּדַל שׂוּר וְעַד גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ
פָּנָה מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים: וַיְהִי
גָּלָה בִּשְׁלֹשִׁים וָשָׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת
יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁנֵים עָשָׂר
חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ
שָׁנָה נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדָךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת
מַלְכוֹ אֶת רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה
רִבֵּר טוֹב מִבֵּית כֶּלֶא: וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת
נָתַן וַיִּתֵּן אֶת כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים
שָׁנָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל: וְשִׁנָּא אֵת בִּגְדֵי
תָּמִיד כִּלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו
יוֹם חָיָה כָּל יְמֵי חַיָּיו: וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת תָּמִיד
נִתְּנָה לוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו:

Prologus.

INCIPIT PRAEFATIO SANCTI HIERONYMI IN LIBRŪ DABREIAMIM: QUI EST PARALIPOMENON: QUOD NOS DICERE POSSUMUS VERBA DIERUM.

ANTVS AC TALIS EST LIBER iste vt absq; illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerit arrogare semetipsum irrideat. Per singula;quippe nomina ītuctu rasq; verborū & pretermisse in libris regum tāguntur hystorie & innumerabiles explicantur euangelii questiones. Sed si septuaginta interpretum pura & vt ab eis in grecum versa est editio permaneret: superflue me mi chromati episcoporum sanctissime atq; doctissime impelleres vt hebrea tibi volumina latino sermone transferrem. Quod enim semel aures hominum occupauerat & nascentis ecclesie roborauerat fidem: iustum erat etiam nostro silentio cōprobari. Nunc vero cum pro varietate regionum diuersa ferātur exemplaria & germana illa antiquaq; translatio corrupta sit atq; violata: nostri arbitrii putas aut e pluribus iudicare quid verum sit: aut nouum opus in veteri opere cudere: illudentibusq; iudeis cornicum: vt dicitur: oculos configere. Alexandria & egyptus in septuaginta suis hesychiū laudat auctorem: constantinopolis vsq; antiochiam luciani martyris exemplaria ꝓbat. Medie inter has prouincie palestinos codices legunt: quos ab origene elaboratos eusebius & pamphilus vulgauerunt. Totusq; orbis hac inter se trifaria varietate compugnat. Et certe origenes non solum exempla composuit quattuor editionum e regiōe singula verba describens: vt vnus dissentiens statim ceteris inter se consentientibus arguatur: sed quod maioris audacie est: in editione septuaginta theodotionis editionē miscuit: astericis designans que minus fuerint & virgulis que ex superfluo videbantur apposita. Si igitur aliis licuit nō tenere quod semel susceperant: & post septuaginta cellulas que vulgo sine auctore iactantur singulas cellulas aperuere: hocq; in ecclesiis legitur quod septuaginta nescierunt: cur me non suscipiant latini mei qui inuiolata editione veteri ita nouam condidi vt laborem meum hebreis & quod his maius est apostolis auctoribus comprobē? Scripsi nuper librum de optimo genere interpretandi ostēdens illa de euangelio: ex egypto vocaui filium meum: & quoniam nazareus vocabitur: & videbunt in quem compunxerunt: & illud apostoli: q̄ oculus non vidit nec auris audiuit & in cor hominis non ascendit que preparauit deus diligentibus se ceteraq; his similia in hebreorum libris inueniri. Certe apostoli & euangeliste: septuaginta interpretes nouerāt. Et vnde eis hec que in septuaginta interpretibus non habentur? Christus dominus noster vtriusq; testamēti conditor in euangelio secundum ioannem: qui credit inquit in me sicut dicit scriptura: flumina de vētre eius fluent aque viue. Vtiq; scriptum est: quod saluator scriptum esse testatur. Vbi scriptum est? Septuaginta non habent: apocrypha nescit ecclesia. Ad hebreos igitur reuertendum est: vnde & dominus loquitur: & discipuli exempla presumunt. Hec pace veterum loquar & obtrectatoribus meis tantum respondeo: qui canino dente me rodunt: in publico detrahentes & legentes in angulis: idest accusatores & defensores cum in aliis probent quod in me reprobant: quasi virtus & vitium nō in rebus sit: sed cum auctore mutetur. Ceterum memini editionem septuaginta translatorum olim de greco emendatā tribuisse me nostris: nec inimicum debere estimari eorum quos in conuentu fratrum semp edissero. Et quod nūc dabreiamim: idest verba dierum interpretatus sum: idcirco feci vt in extricabiles moras & syluam nominum que scriptorum confusa sunt vicio: sensuumq; barbariem apertius & per versuum cola digererē: mihimetipsi & meis iuxta hismenium canens si aures surdi sunt ceterorum.

ITEM ALIVS PROLOGVS.

VSebius Hieronymus Dommoni & Rogatiano suis in Christo Iesu Salutem. Quomodo grecorum hystorias magis intelligunt qui Athenas viderint & tertium Virgilii librum a troade per leucaten & acroceraunia ad syciliam & inde ad ostia tyberis nauigauerit. Ita sanctam scripturam lucidius intuebitur qui Iudeam oculis contemplatus est: & antiquarum vrbium memorias locorumq; vel eadem vocabula vel mutata cognouerit. Vnde & nobis cure fuit cum eruditissimis Hebreorum hūc laborem subire: vt circuiremus prouinciam quam vniuerse Christi ecclesie sonant. Fateor enim mi Dommon & rogatione charissimi nunq̄ me diuinis voluminibus propriis viribus credidisse nec habuisse opinionem meam: sed ea etiam de quibus scire me arbitrabar interrogare me solitum. Quanto magis de his super quibus anceps eram. Deniq; cum a me nuper literis flagitassetis: vt vobis paralipomenon latino sermone transferrem de tyberiade legis quondam auctorem qui apud Hebreos admirationi habebatur assumpsi & cōtuli cum eo a vertice: vt aiunt: vsq; ad extremum vnguem & sic confirmatus ausus sum facere quod iubebatis. Libere enim vobis loquor. Ita enim in grecis & latinis codicibus hic nominum liber vitiosus est: vt non tam hebrea q̄ barbara quedam & sarmatica nomina conjecta arbitrandum sit. Nec hoc septuaginta interpretibus qui spiritu sancto pleni ea que vera fuerunt transtulerant: sed scriptorum culpe ascribendum: dum de inemendatis inemendata scriptitant: & sepe tria nomina subtractis e medio syllabis in vnum vocabulum cogunt vel e regiōe vnum nomen propter latitudinem suam in duo vel tria vocabula diuidunt. Sed & ipse appellationes non homines vt plerisq; estimāt: sed vrbes & regiones & saltus & prouincias sonant: & obligue sub interpretatione et figura eorum quedam narrātur hystorie. de quibus in regnorum libro dicitur. Nōne ecce hec scripta sunt in libro verborum dierum regū iuda? Que vtiq; in nostris codicibus nō habentur. Hoc primum sciendum q̄ apud Hebreos liber paralipomenon vnus sit: et apud illos vocatus dabreiamim. i. verba dierū: qui propter magnitudinem apud nos diuisus est. Deinde etiam illud attendendum q̄ frequenter noīa non vocabula hoīm: sed rerum: vt dixi: significantias sonant. Ad extremum q̄ omnis eruditio scripturarum in hoc cōtinetur: et hystorie que vel pretermisse sunt in suis locis: vel perstricte leuiter hic per quedam verborum cōpendia explicentur. Oratio numitaq; vestrarum adiutus auxilio misi librum beniuolis placiturum: tū inuidis displiciturum esse non ambigo. Optima enim quēq;: vt ait Plinius: malunt cōtemnere plerisq; q̄ discere. Si quis i hac interpretatiōe voluerit aliquid reprehendere interroget Hebreos suam conscientiā recolat: videat ordinem textumq; sermonis: et tunc nostro labori si potuerit detrahat. vbicunq; ergo asteriscos. i. stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de hebreo additum quod i latinis codicibus nō habetur. Vbi vero obelus transuersa. s. virga preposita est: illic signatur quid septuaginta interpretes addiderunt: vel ob decoris gratiam vel ob spiritus sancti auctoritatem licet in hebreis voluminibus non legatur.

Explicit Prefatio.

Trāſl. Gre. lxx. cū interp̄. latina. Trāſla. B. Hie. Tex. heb. i. Paralip. i. Pītiua. heb.

PARALIPOMENON. i.

Παραλειπομένων: α.

A α Adam ſeth enos cainan maleleel ſared:
ἀδὰμ σὴθ ἐνὼς, καϊνὰν μαλελεὴλ ἰάρεδ·
enoch mathuſala lamech noe ſem: cham
ἐνὼχ ματουσάλα λάμεχ νῶε σήμ, χὰμ
Beſi. ſ. 2. Beſi. 10c. iapheth. filij iapheth: gomer ꝛ magog ꝛ madai: ꝛ iauan
ἰάφεθ. υἱοὶ ἰάφεθ, γομὲρ καὶ μαγὼγ καὶ μαδαΐ, καὶ ἰαυὰν
ꝛ thubal ꝛ moſoch ꝛ thiras. ꝛ filij gomer: aſchanaz
καὶ θουβὰλ καὶ μοσὸχ καὶ θειρὰς· καὶ υἱοὶ γωμὲρ, ἀσχανὰζ
ꝛ riphat ꝛ thogarma. ꝛ filij iauan: eliſa ꝛ tharſis ꝛ
καὶ ῥιφὰθ καὶ θογαρμά· καὶ υἱοὶ ἰαυάν, ἐλισὰ καὶ ἰαρσεὶς καὶ
chettim ꝛ dodanim. filij cham: chus ꝛ meſraim phut
χιτθὶμ καὶ ῥωδανείμ· υἱοὶ χάμ, χοῦς καὶ μισραὶμ φοὺτ
ꝛ chanaã. ꝛ filij chus: ſaba ꝛ euela ꝛ ſebatha
καὶ χαναάν· καὶ υἱοὶ χοῦς, σαβὰ καὶ ἑυιλὰ καὶ σαβαθὰ
ꝛ regma ꝛ ſebacatha. ꝛ filij regma: ſeba ꝛ
καὶ ῥεγμὰ καὶ σαβακαθά· καὶ υἱοὶ ῥεγμά, σαβὰ καὶ
dadan. ꝛ chus genuit nemrod. iſte cepit
δαδάν· καὶ χοῦς ἐγέννησε τὸν νεμρώδ· οὗτος ἤρξατο
eſſe gigas in terra. ꝛ meſraim genuit
τοῦ εἶναι γίγας ἐν τῇ γῇ· καὶ μισραὶμ ἐγέννησε τοὺς
ludim ꝛ enomim ꝛ labim: ꝛ
λουδιὶμ καὶ τοὺς ἀνομὶμ καὶ τοὺς λαβίμ, καὶ
nephthochim ꝛ phetruſim ꝛ cha-
τοὺς νεφθωχίμ καὶ τοὺς φετρουσὶμ καὶ τοὺς χα-
ſloim: vnde egreſſi ſũt illinc phyliſtiim: ꝛ caphtho
σλωὶμ, ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιὶμ, καὶ τοὺς καφθω-
rim. ꝛ chanaã genuit ſidona primogeni
ρίμ· καὶ χαναὰν ἐγέννησε τὸν σιδῶνα τὸν πρωτότο-
tum ſuum: ꝛ heth ꝛ iebuſeũ ꝛ amo-
κον αὐτοῦ, καὶ τὸν χὲθ καὶ τὸν ἰεβουσὶ καὶ τὸν ἀμορ-
reũ ꝛ gergeſeũ ꝛ eueũ: ꝛ araci ꝛ
ῥαὶ καὶ τὸν γεργεσὶ καὶ τὸν ἑυαῖ, καὶ τὸν ἀρακὶ καὶ τὸν
aſenni ꝛ aruadi ꝛ ſamareon ꝛ
ἀσεννὶ καὶ τὸν ἀρουαδὶ καὶ τὸν σαμαρεῶν καὶ τὸν
amathi. ꝛ filij ſem: elam ꝛ aſur ꝛ arphaxad
ἀμαθεῖ· καὶ υἱοὶ σὴμ, ἐλὰμ καὶ ἀσσὺρ καὶ ἀρφαξὰδ
ꝛ lud ꝛ aram ꝛ hus ꝛ vl: ꝛ gether ꝛ
B καὶ λοὺδ καὶ ἀρὰμ καὶ ὖς καὶ ὑὺλ, καὶ γαθὲρ καὶ
Beſi. 10d. moſoch. ꝛ arphaxad genuit cainan: ꝛ cainan
μοσὸχ· καὶ ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν καϊνάν, καὶ καϊνὰν
genuit ſala: ꝛ ſala: genuit heber. ꝛ
ἐγέννησε τὸν σαλά, καὶ σαλὰ ἐγέννησε τὸν ἔβερ. καὶ τῷ
heber nati ſunt duo filij: nomẽ vni phaleg: q̃
ἔβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοὶ, ὄνομα τῷ ἑνὶ φαλεγ, ὅτι
in diebus eius diuiſa eſt terra: ꝛ nomẽ
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ
fratri eius iectan. ꝛ iectan genuit elmo
ἀδελφῷ αὐτοῦ ἰεκτάν. καὶ ἰεκτὰν ἐγέννησε τὸν ἑλμω
dad ꝛ ſaleph ꝛ aſermoth: ꝛ ia
δὰδ καὶ τὸν σαλὶφ καὶ τὸν ἀσερμώθ, καὶ τὸν ἰα-
re ꝛ adoram ꝛ vzad ꝛ decla:
ρὲ καὶ τὸν ἀδωρὰμ καὶ τὸν ὀυζὰδ καὶ τὸν δικλά,
ꝛ ebel ꝛ abimeil ꝛ ſaba ꝛ
καὶ τὸν ἤβὲλ καὶ τὸν ἀβιμαὴλ καὶ τὸν σαβᾶ καὶ τὸν
ophir: ꝛ euelat ꝛ iobab. οὗτοι
ὠφεὶρ, καὶ τὸν ἑυιλὰτ καὶ τὸν ἰωβάβ. πάντες οὗ-
ſti filij iectan: ſem arphaxad cainan ſala heber
τοι υἱοὶ ἰεκτάν, σὴμ ἀρφαξὰδ καϊνὰν σαλὰ ἔβερ
phaleg ragau ſerug nachor thara abram iſte abra-
φαλὶγ ῥαγαῦ σιροὺγ ναχὼρ θάρα ἀβρὰμ οὗτος ἀβρα-
am. filij abraam:
ὰμ. υἱοὶ ἀβραάμ,

Incipit primus liber dabreiamim .i. paralipo menon. 1.

Ha Dā b ſeth c enos d cay- nā e malaleel f iareth g enoch h mathuſalem i la- mech k noe l ſem m chā & n ia phet. o Filii f iaphet q go- mer r magod s madai t & ia uan u thubal x moſoch y thiras. z Porro filii a go- mer b aſcenē c & riphat d & togorma: e filii aũt f iauā: g eliſa h & tharſis i cethim k & dodanim: l filii m Chā: n chus o & meſraim ooooo p phut q & chanaā: r filii āt s chus t ſaba u & euila oooo x ſabatha r & regma z & ſa batacha. a Porro filii oooo b regma c ſaba d & dadan. e Chus autem f genuit ooo g nēroth. h Iſte i cepit k eſſe m potens n in terra. oooooo o Meſraim vero p genu- it q ludim r & ooooooooooooo s anami t & u laabi x & y nep thuim: ooooooooooooooo z phetruſim a quoq; b & c chaſluim: ooooooooooooo d de quibus e egreſſi ſunt f philiſtiim g & ooooooooooo h capthurim. i Chanaã ve ro k genuit l ſidonem ooo m primogẽitũ ſuũ: n etheũ o quoq; p & q iebuſeum r & s amorreum t & u gergeſeũ x eueumq; ooooooooooooo y & z araceum a & b aſineũ: c aradium d quoq; ooooooo e & f ſamareum g & h ema- theum. oooooooooooooooo i Filii k ſem: l elam m & aſſur n & arfaxat ooooooo ooooo o lud p & aran: q hus r & hul s & gether t & mes. oooooo u Arfaxat autem x genuit y ſale: qui z & ipſe ooooooo a genuit b heber. c Porro heber d nati ſunt e duo ooo f filii g nomen h vni i pha- lech: k quia l in diebus ei? m diuiſa eſt n terra: o & no- men p fratris eius q iectan. r Iectan autem s gẽuit t el modad u & ooooooooooooo x ſaleph y & z aſormoth a & b iare: ooooooooooooooooo c adurã d quoq; e & f vzal g & h decla: ooooooooooooo i ebal k etiã l & m abimael n & ooooooooooo ooooooooooo o ſaba: necnon p & q ophir r & s euila oooooooooooooo t & u iobab. x Oẽs y iſti z filii a iectan. oooo ooooooooooo b Sẽ c arfaxat d ſale e heber f phalech ooooooooooooo g ragau h ſeruch i nachor k thare l abram: ooooooooo m iſte eſt n abraã. o Filii autẽ p abraam ooooooooooooo

Cap. i.

אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ׃ קֵינָן מַהֲלַלְאֵל
יֶרֶד׃ חֲנוֹךְ מְתוּשֶׁלַח לֶמֶךְ׃ נֹחַ שֵׁם
חָם וָיֶפֶת׃ בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי
וְיָוָן וְתֻבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃ וּבְנֵי גֹמֶר
אַשְׁכְּנַז וְדִיפַת וְתֹגַרְמָה׃ וּבְנֵי יָוָן
אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישָׁה כִּתִּים
וְרוֹדָנִים׃ בְּנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם
פוּט וּכְנָעַן׃ וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה
וְסַבְתָּא וְרַעְמָא וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי
רַעְמָא שְׁבָא וּדְדָן׃ וְכוּשׁ יָלַד אֶת
נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ׃
וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת לוּדִים וְאֶת
עֲנָמִים וְאֶת לְהָבִים וְאֶת נַפְתֻּחִים׃
וְאֶת פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר
יָצְאוּ מֵהֶם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת
כַּפְתֹרִים׃ וּכְנַעַן יָלַד אֶת צִידוֹן
בְּכֹרוֹ וְאֶת חֵת׃ וְאֶת הַיְבוּסִי וְאֶת
הָאֱמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי׃ וְאֶת הַחִוִּי
וְאֶת הָעַרְקִי וְאֶת הַסִּינִי׃ וְאֶת
הָאַרְוָדִי וְאֶת הַצְּמָרִי וְאֶת הַחֲמָתִי׃
בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד
וְלוּד וַאֲרָם וְעוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וּמָשֶׁךְ׃
וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת שָׁלַח וְשֶׁלַח
יָלַד אֶת עֵבֶר׃ וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי
בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו
נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן׃
וְיָקְטָן יָלַד אֶת אַלְמוֹדָד וְאֶת
שֶׁלֶף וְאֶת חֲצַרְמָוֶת וְאֶת יָרַח׃
וְאֶת הֲדוֹרָם וְאֶת אוּזָל וְאֶת דִּקְלָה׃
וְאֶת עֵיבָל וְאֶת אֲבִימָאֵל וְאֶת
שְׁבָא׃ וְאֶת אוֹפִיר וְאֶת חֲוִילָה
וְאֶת יוֹבָב כָּל אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן׃
וַיִּשְׁכֹּן אַרְפַּכְשַׁד שָׁלַח עֵבֶר פָּלֶג
רְעוּ שְׂרוּג נָחוֹר תָּרַח׃ אַבְרָם
הוּא אַבְרָהָם׃ בְּנֵי אַבְרָהָם׃

יצחק ויהי בני ישמעאל אלה תולדותם בכור ישמעאל נבית וקדר
נבית ואדבאל ומבשם ומשמע ודומה
משא חדד ותימא יטור נפיש
וקדמה אלה הם בני ישמעאל
ובני קטורה פילגש אברהם
ילדה את זמרן ויקשן ומדן
ומדין וישבק ושוח ובני
יקשן שבא ודדן ובני מדין
עיפה ועפר וחנוך ואבידע
ואלדעה כל אלה בני קטורה
וילוד אברהם את יצחק בני ילד
יצחק עשו וישראל בני עשו
אליפז רעואל ויעוש ויעלם
וקרח בני אליפז תימן ואומר
צפי ונעתם קנז ותמנע ועמלק
בני רעואל נחת זרח שמה
ומזה ובני שעיר לוטן ושובל
וצבעון וענה ודישן ואצר ודישן
ובני לוטן חרי והומם ואחות לוטן אח
תמנע ובני שובל עלין ומנחת
ועיבל שפי ואונם ובני צבעון
איה וענה בני ענה דישון
ובני דישון חמרן ואשבן ויתרן
וכרן ובני אצר בלהן וזעוון יעקן
בני דישון עוץ וארן ואלה המלכים
אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך
מלך לבני ישראל בלע בן בעור
ושם עירו דנהבה ויגת בלע מות
וימלך תחתיו יובב בן זרח
מבצרה ויגת יובב וימלך תחתיו
חושם מארץ התימני ויגת
חושם וימלך תחתיו כדד בן
בדד המכה את מדין בשדה מואב נגה
ושם עירו עוית ויגת כדד

isaac & ismael. Et he generationes eorum. Primogenitus ismahelis: nabaioth & cedar & abdehel mabsam & masma & duma & massa addad & thema iachur naphis cedma. Hi sũt filii ismaelis. Filii aũt cethure cõcubine abraam quos genuit: zamrã iacsan madan madian iesboc & sue. Porro filii iecsã saba & dadã. Filii autem madian: epha & epher & enoch & abida & eldaa. Oẽs hi filii cethure. Genuit aũt abraam isaac: cuius fuerunt filii esau & israel. Filii Esau eliphaz rahuel iehus ielom chore. Filii eliphaz theman omar cephphi gotham cenaz thãna amalech. Filii rahuel: naath zara samma mesa. Filii seyr lothan sobal sebeon ana dison eser disan. Filii lothã: horri ahohimã. Soror ãt lothã fuit thãna. Filii sobal alian & manaath & ebal sephi & onã. Filii sebeon: aiaia & ana: filii ana: dison. Filii dison: hamarãi & eseban: & iethran & charrã. Filii eser: balan & zauã & iachan: filii disan hus & aran. Isti sunt reges qui impauerũt in terra edom: anteq̃ esset rex super filios israel. Bale filius beor: & nomẽ ciuitatis eius naba. Mortuus ẽ ãt bale: & regnauit p eo iobab filius zare de bosra. Cunq; & iobab fuisset mortuus regnauit p eo husan de terra themanorũ. Obiit quoq; & husan: & regnauit pro eo adad filius badad qui percussit madiã in terra moab: & nomẽ ciuitatis eius auith. Cunq; & adad

ισαακ τ ισμαηλ. Βε γενεσεις εορ. primoge nitus ismael: nabaioth τ cedar: τ abdeel τ mausan: τ masema τ duma τ massa: τ a dad τ thama τ ietur τ naphis τ cedma. hi sunt filij ismael. filij cetturae cõcubine a braam τ peperit zemran τ iezan τ madan τ madian τ iesboc τ sue. τ filij iezan: saba τ dadan. τ filij madian: gepha τ epher τ enoch τ abida τ eldaa. omnes isti filij cetture. τ genuit habraam isaac. filij isaac: esau τ israel. filij esau: eliphaz τ ra guel iesuo τ ieglam τ core. filij eliphaz: the man τ omar sepphae τ goothom: cenez τ tham na τ amalec. τ filij raguel: nacheth τ sam ma τ zare τ maze. τ filij seir: lotan τ su bal τ sebegon: τ ana τ deson τ asar τ disan. τ filij lotan: chorri τ imam. τ so roi lotan: thamna. filij subal: aluan τ manaath τ vbal τ sapphi τ onam. τ filij sebegon: aia τ ana. τ filij ana: deson. τ filij deson: dan τ esban τ iethran τ charran. τ filij a sar: balaan τ zaan τ iacan. τ filij deson: saba τ aran. τ isti regeo q regnauerũt in terra edon: ante regnasset rex sup filios israel. baal filius beor: τ nomẽ ciuitati ciuis dennaba. τ mortuus est balac: τ regna uit pro eo iobab filius zara de bosrra. τ mortuus est iobab: τ regnauit pro eo asom: de terra themanon. τ obiit asom τ regnauit pro eo adad filius badad: q per cussit madiam in agro moab: τ nomẽ ciuitati eius euith. τ mortuus est adad:

Gen. 16.4.

C

D

t regnauit pro eo samla de masreca.
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμλὰ ἐκ μασρεκά.
t mortuus est samla: t regnauit pro eo
καὶ ἀπέθανε σαμλά, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
saul de rooboth fluminis. t mortuus est sa-
σαοὺλ ἐκ ῥοωβὼθ τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἀπέθανε σα
ul: t regnauit pro eo ballennon filius
ούλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλλεννὼν υἱὸς
achobor. t mortuus est ballennon: t regna
ἀχοβώρ. καὶ ἀπέθανε βαλλεννών, καὶ ἐβασίλευ-
uit pro eo adad. t nomē ciuitati eius
σεν ἀντ' αὐτοῦ ἀδάδ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ
phua: t nomē vroti eiue metabeel fi-
φαού, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μεταβεὴλ θυγα-
lia matreth filia mezaab. t mortuus est adad:
τηρ ματρεὴθ θυγατρὸς μεζαάβ. καὶ ἀπέθανεν ἀδάδ,
t fuerunt duces edom: dux thamna: dux
καὶ ἐγένοντο ἡγεμόνες ἐδώμ, ἡγεμὼν θαμνά, ἡγε-
alua: dux iether: dux elibama: dux
μὼν ἀλουά, ἡγεμὼν ἰεθήρ, ἡγεμὼν ἐλιβαμά, ἡγεμὼν
hela: dux phinon: dux cenez: dux theman:
ηλά, ἡγεμὼν φινών, ἡγεμὼν κενέζ, ἡγεμὼν θαιμάν,
dux mapsar: dux mamgeel: dux eram. hi
ἡγεμὼν μαψάρ, ἡγεμὼν μαμγιήλ, ἡγεμὼν ἰράμ. οὗ-
duces edom.
τοι ἡγεμόνες ἐδώμ. Ca.2.

A Gen. 19.g. Gen. 38.a. Mat. 1.a.
Hοῦτοι υἱοὶ Ἰσραήλ, ῥουβὴν συμεὼν λευὶ Ἰούδα
issachar zabulon dan: ioseph beniamin nephtha
Ἰσσαχὰρ ζαβουλὼν δάν, Ἰωσὴφ βενιαμὶν νεφθα-
lim gad t aser. filij iuda er t aunan t
λείμ γὰδ καὶ ἀσήρ. υἱοὶ Ἰούδα Ἠρ καὶ Ὀνὰν καὶ
sela. tres hi nati sunt ei de fi
σηλώ. τρεῖς οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς συ-
lia sue de chananitide. t fuit er
γατρὸς συὲ ἐκ τῆς Χαναανίτιδος. καὶ ἦν Ἠρ
primogenitus iuda malus coꝝ dño: t
ὁ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς ἐνώπιον κυρίου, καὶ
occidit eū. t thamar nurus eius pepe
ἐθανάτωσεν αὐτόν. καὶ θαμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτε-
rit ei phares t zara. omnes hi
κεν αὐτῷ τὸν φαρὲς καὶ τὸν ζαρά. πάντες οὗτοι
Ruth. 4.d. filij iuda quinq. filij phares: esron t chamul.
Jud.7. υἱοὶ Ἰούδα πέντε. υἱοὶ φαρές, Ἐσρὼν καὶ Χαμούλ.
t filij zara: zambri t hethan: t heman t
καὶ υἱοὶ ζαρά, Ζαμβρὶ καὶ Ἠθάν, καὶ Αἰμὰν καὶ
calchal t darade: omnes hi quinq.
Χαλχὰλ καὶ Δαρδά, πάντες οὗτοι πέντε.
t filij charmi: achar q turbauit israel: qui
καὶ υἱοὶ Χαρμί, Ἄχαρ ὁ ταράξας τὸν Ἰσραήλ, ὃς
peccauit in anathemate. t filij ethan: azа
ἥμαρτεν ἐν τῷ ἀναθέματι. καὶ υἱοὶ Αἰθάν, Ἀζα-
rias. t filij esron q nati sunt ei: hierema-
ρίας. καὶ υἱοὶ Ἐσρὼν οἱ ἐγενήθησαν αὐτῷ, ὁ Ἱερεμα-
el t aram t chalobi. t aram genuit
ὴλ καὶ ὁ Ἀρὰμ καὶ ὁ Χαλωβί. καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν
Mat.1.a. aminadab: t aminadab genuit naasson pri
Ἀμιναδάβ, καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν ναασσὼν ἄρ-
B cipem dom⁹ iuda. t nasson genuit sal
χοντα οἴκου Ἰούδα. καὶ ναασσὼν ἐγέννησε τὸν σαλ-
mon: t salmon genuit booz: t booz ge
μών, καὶ σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοές, καὶ Βοὲς ἐγέν-
1.Reg. 16.d. nuit obed: t obed genuit iesse: t
νησε τὸν Ὠβήδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, καὶ
iesse genuit primogenitū suum eliab. t
Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ Ἐλιάβ. καὶ
abinadab: scđo. t samaa: tertio. t nathana
Ἀμιναδάβ, ὁ δεύτερος. καὶ σαμαά, ὁ τρίτος. καὶ ναθαναὴλ
el: quartus. t raddai: quintus. t asam: sextus.
ὴλ, ὁ τέταρτος. καὶ Ῥαδδαί, ὁ πέμπτος. καὶ Ἀσάμ, ὁ ἕκτος.

'fuisset mortuus 'l regna
uit m p eo n semla o de mas
reca. Sed p & q semla p mor
tuus ē: r & regnauit s pro
eo t saul u de rooboth que
iuxta x amnē sita ē. y Mor
tuo quoq; z saul a regnauit
b p eo c Balaanā filius d a-
chobor. Sed e & hic f mor
tuus ē: g & regnauit h pro
eo i adad k cuius vrbis l no
mē fuit m phau: n & appel-
lata est o vxor eius p mehe
thabel q filia r matred: s fi-
lie t mezaab. c Addat aūt
b mortuo: c duces p regi
bus in d edō ēē ceperunt.
e Dux f thāna: g dux h alua
i dux k iether: l dux m ooli
bama: n dux o hela: p dux
q phinon: r dux s chenez:
t dux u theman: x dux yy
z mapsar a dux b magdihel
c dux d hyram. eeeeeeee eee
e Hi f duces g edom. z.
H Ilii autem eeeeeeeee
a israel: b ruben c syme
on d leui eeeeeeeeeeeeeeee
e iuda f isachar g & zabulō
h dan & i ioseph eeeeeeeee
k bēiamī l nephtali m gad
n & aser. o Filii p iuda eeeeee
q her r onan s & sela. Hi
t tres u nati sunt x ei eeeeeeee
y de filia z Sue a chananiti-
de. b Fuit aūt c her d prioge
nitus e iuda f malus g corā
h dño: i & occidit eum. kk
l Thamar āt m nurus eius
n pepit o ei p phares q & rr
s zara. t Oēs ergo u filii v iu
da x quinq. y Filii autem
z phares a esrō b & camul.
c Filii quoq; d zare e zāri &
f ethan g & emā: h chalchal
quoq; i & darā k simul ll
m quinq. n Filii o charmi:
p achar q qui turbauit rrrr
r israel s & t peccauit u i fur-
to v anathematis. w Filii x e
than y azarias: z filii āt a es-
ron b qui nati c sunt d ei: ee
e ieramehel f & g rām h & i ca-
lubi. eeeeeeeeeeeeeeeeeeee
k Porro ram l genuit m a-
miadab. n Aminadab āt
o genuit p naason q princi-
pem r filiorum eeeeeeeee
s iuda. t Naasō quoq; u ge-
nuit x salma: de quo eeee
y ortus est z booz. a Booz
vero eeeeeeeeeeeeeeeeee
b genuit c obed: qui d & ip
se e genuit eeeeeeeeeeeeee
f isai. g Isai autem h genuit
i primogenitum eeeeeeee
k heliab: l secūdū m amina
dab: n tertiū o symmaha:
p quartum q nathanahel:
eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee
r quintum s raddai: t sextū
u ason: eeeeeeeeeeeeeeeee

וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׁמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃
וַיָּמָת שַׁמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל
מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת
בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו
הֲדַד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב׃
וַיָּמָת הֲדַד וַיִּהְיוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם
אַלּוּף תִּמְנַע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת׃
אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף
פִּינֹן׃ אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף
מִבְצָר׃ אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם
אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם׃ Cap.ii.
אֵלֶּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי
יְהוּדָה יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן׃ דָּן יוֹסֵף
וּבִנְיָמִן נַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ בְּנֵי יְהוּדָה
עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה שְׁלוֹשָׁה נוֹלַד לוֹ יָלַד
מִבַּת שׁוּעַ הַכְּנַעֲנִית וַיְהִי עֵר בְּכוֹר בָּכַר
יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִיתֵהוּ׃ רוּץ מות
וְתָמָר כַּלְּתוֹ יָלְדָה לוֹ אֶת פֶּרֶץ וְאֶת כָּלַל
זֶרַח כָּל בְּנֵי יְהוּדָה חֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי
פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל׃ וּבְנֵי זֶרַח זִמְרִי
וְאֵיתָן וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וְדָרַע כֻּלָּם
חֲמִשָּׁה׃ וּבְנֵי כַרְמִי עָכָר עוֹכֵר
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָעַל בַּחֵרֶם וּבְנֵי אֵיתָן
עֲזַרְיָה׃ וּבְנֵי חֶצְרוֹן אֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ
אֶת יְרַחְמְאֵל וְאֶת רָם וְאֶת כְּלוּבָי׃
וְרָם הוֹלִיד אֶת עַמִּינָדָב וְעַמִּינָדָב נָגָא
הוֹלִיד אֶת נַחְשׁוֹן נְשִׂיא בְּנֵי יְהוּדָה׃ וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שַׂלְמָא
וְשַׂלְמָא הוֹלִיד אֶת בֹּעַז׃ וּבֹעַז
הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת
יִשָׁי׃ וְאִישַׁי הוֹלִיד אֶת בְּכוֹרוֹ אֶת
אֱלִיאָב וַאֲבִינָדָב הַשֵּׁנִי וְשִׁמְעָא שָׁנָה
הַשְּׁלִשִׁי נְתַנְאֵל הָרְבִיעִי שָׁלשׁ רָבַע
דַּדַּי הַחֲמִישִׁי׃ אָצֶם הַשִּׁשִּׁי חָמֵשׁ

דָּוִד׳הַשְּׁבִעִי׃ ס וַאֲחְיוֹתֵיהֶם ס צְרוּיָה
וַאֲבִיגָיִל׃ וּבְנֵי׳צְרוּיָה׳אַבְשַׁי׃ וְיוֹאָב
וַעֲשָׂהאֵל׃שְׁלֹשָׁה׃ וַאֲבִיגָיִל ׳יָלְדָה
אֶת ס עַמָּשָׂא ס וַאֲבִי ׳ עַמָּשָׂא ס יָתֶר
הַיִּשְׁמְעֵאלִי׃וְכָלֵב׳בֶּן׳חֶצְרוֹן ס הוֹלִיד
אֶת׳עַזוּבָה׳אִשָּׁה ס וְאֶת ס יְרִיעוֹת אִישׁ
וְאֵלֶּה׳בָּנֶיהָ׃יֶשֶׁר׳ וְשׁוֹבָב ס וְאַרְדּוֹן׃
וַתָּמָת׳עֲזוּבָה ׳ וַיִּקַּח׳לוֹ׳כָּלֵב׳אֶת מוֹת יָלַח
אֶפְרָת ׳ וַתֵּלֶד׳לוֹ׳אֶת׳חוּר׃ וְחוּר
הוֹלִיד׳אֶת׳אוּרִי ׳ וְאוּרִי׳הוֹלִיד׳אֶת
בְּצַלְאֵל׃וְאַחַר׳בָּא׳חֶצְרוֹן׳אֶל׳בַּת יְנוּא
מָכִיר׳אֲבִי׳גִלְעָד ׳ וְהוּא׳לָקְחָה׃ וְהוּא
בֶּן׳שִׁשִּׁים׳שָׁנָה ׳ וַתֶּלֶד׳לוֹ׳אֶת׳שְׁגוּב׃
וְשְׁגוּב׳הוֹלִיד ס אֶת ס יָאִיר ׳ וַיְהִי יָאִיר
לוֹ׳עֶשְׂרִים׳וְשָׁלֹשׁ ס עָרִים ׳ בְּאֶרֶץ עִיר
הַגִּלְעָד׃ ׳ וַיִּקַּח ׳ נְשׁוּר׳וַאֲרָם׳אֶת
חַוֹת׳יָאִיר ס מֵאִתָּם ׳ אֶת׳קְנַת ס וְאֶת בָּתָיָה
בְּנֹתֶיהָ ׳ שִׁשִּׁים ׳ עִיר ׳ כָּל ס אֵלֶּה
בְּנֵי ס מָכִיר ס אֲבִי׳גִלְעָד׃ ׳ וְאַחַר ס מוֹת
חֶצְרוֹן ׳בְּכָלֵב ׳ אֶפְרָתָה ׳ וְאֵשֶׁת אִישׁ
חֶצְרוֹן׳אֲבִיָה ׳וַתֶּלֶד׳לוֹ׳אֶת׳אַשְׁחוּר יָלַד
אֲבִי׳תְקוֹעַ׃׳וַיִּהְיוּ׳בְּנֵי׳יְרַחְמְאֵל׳בְּכוֹר בְּכַר
חֶצְרוֹן ס הַבְּכוֹר ס רָם ׳ובונה׳וָאֱרֶן
וְאָצֶם׳אַחְיָה׃׳וַתְּהִי ס אִשָּׁה׳אַחֶרֶת יָלַח
לִיְרַחְמְאֵל׳וּשְׁמָהּ׳עַטָּרָה ס הִיא׳אֵם
אוֹנָם ׃ ׳ וַיִּהְיוּ ׳ בְּנֵי׳רָם ס בְּכוֹר
יְרַחְמְאֵל ׳ מֲעַץ ׳ וְיָמִין ס וָעֶקֶר׃
וּבְנֵי׳שַׁמַּי ס נָדָב׳ וַאֲבִישׁוּר׃ ׳ וְשֵׁם
אֵשֶׁת ׳ אֲבִישׁוּר ס אֲבִיחַיִל ׳ וַתֵּלֶד
לוֹ ׳ אֶת׳אַחְבָּן׳וְאֶת ס מוֹלִיד׃וּבְנֵי
נָדָב׳סָלֶד ס וְאַפַּיִם׳וַיָּמָת סָלֶד ס לֹא מוּת
בָּנִים׃ וּבְנֵי ׳ אַפַּיִם ׳ יִשְׁעִי׳וּבְנֵי
יִשְׁעִי׳שֵׁשָׁן׳וּבְנֵי ס שֵׁשָׁן ׳ אֲחְלָי׃
וּבְנֵי ס יָדַע׳אֲחִי׳שַׁמַּי׳יֶתֶר ס וְיוֹנָתָן
וַיָּמָת ׳ יֶתֶר ׳לֹא ס בָּנִים׃ ס וּבְנֵי

septimū dauid: quoꝝ sorores fuerunt saruia & abigail. Filii saruie: abisai ioab & asahel tres. Abigail autem genuit ammasa: cuius pater fuit iether ismaelites. Caleph vero filius esrō accepit vxorē noie azuba: de q̄ genuit hierioth: q̄ fueruntq; filii eius iaser & sobab & ardon. Cūq; mortua fuisset azuba accepit vxorē caleph ephrata: quę peperit ei vr. Porro vr genuit vri: & vri genuit beseleel. Post hec ingressus est esron ad filiam machir patris galaad: ipse accepit eā: & ipse genuit ei segub. Sed & segub genuit iair: & possedit viginti tres ciuitates in terra galaad. Cepitq; gessur & aram oppida iair: & canath & uiculos eius sexagita ciuitatum. Omnes isti filii Machir patris galaad. Cūq; mortuus eēt esrom: ingressus est caleph ad ephrata. Habuit quoq; esrō vxorē abia q̄ peperit ei assur patrē thecue. Nati sunt aūt filii ieramchel prio geniti esrō: rā prioge nitus eius: & buna & arā & asom & achia. Duxit quoq; vxorē alterā ieramchel nomine atathara: que fuit mater onam. Sed & filii ram primogeniti ieramchel fuerunt mos ioamim & achar. Onā aūt habuit filios semei & iadan: filii aūt semei: nadab & abisur. Nomen vero vxoris abisur abihail: que peperit abobbā & molid. Filii autem nadab fuerunt saled & apphaim. Mortuus est āt saled absq; liberis: filii vero apphaim iesi: q iesi genuit sesan. Porro sesan genuit oholai: filii āt iadai fris semei: iether & ionathā. Sed & iether mortuꝰ ē absq; liberis. Porro

τ dauid septimus. τ sorores eorꝝ: καὶ δαυὶδ ἕβδομος· καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῶν, saruia τ abigail. τ filii saruiae: abessai σαρουΐα καὶ ἀβιγαΐλ· καὶ υἱοὶ σαρουΐα, ἄβεσσαὶ τ ioab τ assael: tres hi. τ abigail καὶ ἰωὰβ καὶ ἀσαήλ, τρεῖς οὗτοι· καὶ ἀβιγαΐλ peperit amessa. τ pater amessa iether if ἔτεκε τὸν ἀμεσσά· καὶ πατὴρ ἀμεσσὰ ἰεθὲρ ὁ ἰσ= maelites. τ chaleb filius esron accepit azu= μαηλίτης· καὶ χαλὲβ υἱὸς ἐσρὼν ἔλαβε τὴν ἀζου ba vxorem τ hierioth. τ hi filii eius: βὰ γυναῖκα καὶ τὴν ἰερεώθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς, iasar τ subab τ ardon. τ mortua est azu ἰασὰρ καὶ σουβὰβ καὶ ἀρδών· καὶ ἀπέθανεν ἀζου ba: τ accepit sibi chaleb ephrath: τ βά, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ χαλὲβ τὴν ἐφραθά, καὶ peperit ei ur: τ ur genuit uri: ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ὦρ, καὶ ὦρ ἐγέννησε τὸν οὐρεῖ, τ uri genuit beseleel. τ post hoc καὶ οὐρεῖ ἐγέννησε τὸν βεσελεήλ· καὶ μετὰ τοῦ= ingressus est esron ad filiam machir το εἰσῆλθεν ὁ ἐσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα μαχὶρ patris galaad: ipse accepit eā: τ ipse πατρὸς γαλαάδ, αὐτὸς ἔλαβεν αὐτήν, καὶ αὐτὸς filius seragita ānoꝝ. τ peperit ei segub: υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν. καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν σεγούβ, τ segub genuit iair. τ fuerūt ei καὶ σεγοὺβ ἐγέννησε τὸν ἰαΐρ. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ viginti τ tres ciuitates in terra galaad. τ εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ γῇ γαλαάδ. καὶ accepit gesur τ aram τ auoth iair ab ἔλαβε γισοὺρ καὶ ἀρὰμ καὶ τὰς αὐλὰς ἰαΐρ ἀφ' eis canath τ filias eius seragi αὐτῶν τὴν καφὲ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς ἑξήκον ta ciuitates. oēs isti filii machir patris τα πόλεις· πάντες οὗτοι υἱοὶ μαχὶρ πατρὸς galaad. τ postquā mortuus esset esron: ingressus γαλαάδ· καὶ μετὰ τὸ ἐντεθάφθαι ἐσρών, εἰσῆλ= est chaleb ad ephratha: τ uxor esrom abia: θε χαλὲβ πρὸς ἐφραθά, καὶ γυνὴ ἐσρὼμ ἀβία, τ peperit ei asoor: patrem thecue. τ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ἀσσούρ, πατέρα θεκωέ. καὶ fuerunt filii hieramael primogeniti: esron pri ἐγένοντο υἱοὶ ἰεραμεὴλ πρωτοτόκου, ἐσρὼν ὁ πρω genitus ram τ buna τ aran τ asom τ τότοκος ῥὰμ καὶ βουνὰ καὶ ἀρὼὰ καὶ ἀσὼμ καὶ achian· τ fuit uxor altera hieramael: τ ἀχιάν· καὶ ἐγένετο γυνὴ ἑτέρα τῷ ἰεραμεὴλ, καὶ nomē ei atara: hec mater anam. τ fue= ὄνομα αὐτῇ ἀταρά, αὕτη μήτηρ ἀνάμ· καὶ ἐγένετ= runt filii raz primogeniti hieramael: maas τ ia= το υἱοὶ ῥὰμ πρωτοτόκου ἰεραμεήλ, μαὰς καὶ ἰα= min τ icar. τ fuerunt filii tanam: semei τ μὶν καὶ ἰκάρ· καὶ ἐγένοντο υἱοὶ ἰαφάμ, σεμεεὶ καὶ iada. τ filii semei: nadab τ abisur. ἰαδά· καὶ υἱοὶ τοῦ σεμεεί, ναδὰβ καὶ ἀβισούρ· τ nomē uxori: abisur abiel: τ pepe= καὶ ὄνομα τῇ γυναικί, ἀβισοὺρ ἀβιήλ, καὶ ἔτε= rit ei haban τ molid. τ filii na= κεν αὐτῷ τὸν ἀβὰν καὶ τὸν μωλίδ· καὶ υἱοὶ να= dab: saled τ ophis. τ mortuꝰ ē saled δὰβ, σαλὶδ καὶ ὠφείμ· καὶ ἀπέθανε σαρὶδ absq; liberis. τ filii ophim: iesui. τ filii iesui ἄτεκνος· καὶ υἱοὶ ὠφείμ, ἰασουεί· καὶ υἱοὶ ἰσσου i: sisan. τ filii sisan: ulai. τ filii σουεί, σισάν· καὶ υἱοὶ σισάν, ὐλαί· καὶ υἱοὶ iada fratris semei: iether τ ionathā. τ mor= ἰαδὰ ἀδελφοῦ σεμεί, ἰέθερ καὶ ἰωναθάν· καὶ ἀπέ= tuꝰ est iether absq; liberis. τ filii θανεν ἰέθερ ἄτεκνος· καὶ υἱοὶ

ionathan: phalat τ ziza. isti fuerunt filij hiera-
Ἰωναθάν, φαλὰτ καὶ ζιζᾶ. οὗτοι ἐγένοντο υἱοὶ Ἱερα-
mael, τ nō fuerūt ilsan filij: sed si
μαήλ· καὶ οὐκ ἦσαν τῷ σισὰν υἱοί, ἀλλ' ἢ θυγατέ-
lic. at sisa seruus egyptius: τ nomē ei
ρες. τῷ δὲ σισὰ δοῦλος Αἰγύπτιος, καὶ ὄνομα αὐ-
hieree. τ vedit sisan filiam suā
τῷ Ἱερεήλ· καὶ ἔδωκε σισὰ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ
hieree seruo suo in vxorem: τ peperit ei
Ἱερεὴλ δούλῳ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ
ethei: τ ethi genuit nathan: τ nathan ge
τὸν Ἐθεί, καὶ Ἐθεὶ ἐγέννησε τὸν ναθάν, καὶ ναθὰν ἐγέν-
nuit zabad: τ zabad genuit ephael:
νησε τὸν ζαβάδ, καὶ ζαβὰδ ἐγέννησε τὸν Ἐφαήλ,
τ ephael genuit obed: τ obed genuit
καὶ Ἐφαὴλ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε
ieu: τ ieu genuit azarian: τ azarias
τὸν Ἰηοῦ, καὶ Ἰηοῦ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, καὶ Ἀζαρίας
genuit hallao: τ hallao genuit eleasa:
ἐγέννησε τὸν Ἀλλάς, καὶ Ἀλλὰς ἐγέννησε τὸν Ἐλιασά,
τ eleasa genuit sasami: τ sasami
καὶ Ἐλιασὰ ἐγέννησε τὸν σασαμεί, καὶ σασαμεὶ
genuit sallum: τ sallum genuit
ἐγέννησε τὸν σαλλούμ, καὶ σαλλοὺμ ἐγέννησε τὸν
iacemian: τ iaccmias genuit elisama.
Ἰακεμίαν, καὶ Ἰακεμίας ἐγέννησε τὸν Ἐλισαμά.
τ filij chaleph fratris ieremael: musa pri-
καὶ υἱοὶ Χαλὶφ ἀδελφοῦ Ἱερμαήλ, μουσὰ πρω-
mogenitus eius: ipse pater zeph. τ filij mari-
τότοκος αὐτοῦ, αὐτὸς πατὴρ Ζήφ· καὶ υἱοὶ μαρι-
sa patris chebron. τ filij chebron: core tha-
σὰ πατρὸς Χεβρών. καὶ υἱοὶ Χεβρών, κορὲ θα-
phua τ rocem τ sama. sama No genuit
φουὰ καὶ ῥωκὲμ καὶ σαμά. σαμὰ δὲ ἐγέννησε
rhaam patrē hierecam. τ rocem genuit
τὸν Ῥαὰμ πατέρα Ἱερακέμ. καὶ ῥωκὲμ ἐγέννησε τὸν
samai. τ filius samai: maon. τ maon pater
σαμαί. καὶ υἱὸς σαμαί: μαών. καὶ μαὼν πατὴρ
bethsur. τ gepha cōcubina chaleb pepit
Βαιθσούρ. καὶ ἡ γιφὰ παλλακὴ Χάλεβ ἔτεκε
hozon τ muse τ gazez. τ hozō
τὸν Ὦρὼν καὶ τὸν μουσῆ καὶ τὸν Γαζέζ· καὶ Ὦρὼν
genuit gazaz. τ filij iadi: regma τ
ἐγέννησε τὸν Γαζάς. καὶ υἱοὶ Ἰαδί, ῥεγμὰ καὶ
iotham τ gison τ phale τ gepha τ saaph.
Ἰωτὰμ καὶ Γεσσὼν καὶ Φαλὲ καὶ Γιφὰ καὶ Σααφ.
τ cōcubina chaleb maacha genuit sa-
καὶ ἡ παλλακὴ Χαλὲβ Μααχὰ ἐγέννησε τὸν Σα
bab τ tharana: τ genuit saaph
βὰβ καὶ τὸν Θαρανά, καὶ ἐγέννησε τὸν Σααφ
patrem medmena. τ sue patrē mach
πατέρα Μεδμανά, καὶ τὸν σουὲ πατέρα Μαχ-
Josue. bana τ patrē gabbaa: τ filia ca
15.d. βανὰ καὶ πατέρα Γαββαά, καὶ θυγάτηρ τῷ Κα-
Judi. leb ora. hi erant filij chaleb filij or pri-
1.c. λὲβ ἡ Ὠφά. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χαλὲβ υἱοὶ Ὦρ πρω-
G mogeniti ephratha: sobal pater cariathiarim:
τοτόκου Ἐφραθά, σωβὰλ πατὴρ Καριαθιαρείμ,
maa pater bethleem: areph pater bethgeddor.
μαὰ πατὴρ Βαιθλεέμ, Ἀρὴφ πατὴρ Βαιθγεδδώρ.
τ fuerunt filij soba pri cariathiarim:
καὶ ἐγένοντο υἱοὶ τῷ σωβὰ πατρὶ Καριαθιαρείμ,
q̄ videt τ dimidiū τ requietionū τ cognatiōes τ
ὁρᾶτ καὶ ἥμισυ καὶ ἀναπαυὴ καὶ συμφυταὶ καὶ
cariathario ethri τ aphphuthi τ samathi τ
Καριαθαρεὶς ὁ Ἰεθρὶ καὶ Ἀφφουθὶ καὶ ὁ Σαμαθὶ καὶ
maserei.
ὁ Μασερεί.

°יוֹנָתָן °פָּלֶט °וְזִזָא ׳ אֵלֶּה °הָיוּ °בְּנֵי
"יְרַחְמְאֵל: וְלֹא °הָיָה °לְשֵׁשָׁן °בָּנִים
°כִּי °אִם °בָּנוֹת °וּלְשֵׁשָׁן °עֶבֶד °מִצְרִי
°וּשְׁמוֹ °יַרְחָע: °וַיִּתֵּן °שֵׁשָׁן ׳ אֶת "בִּתּוֹ
°לִיְרַחַע °עַבְדּוֹ °לְאִשָּׁה °וַתֵּלֶד °לוֹ °אֶת
׳עַתַּי: °וְעַתַּי ׳ הוֹלִיד ׳ אֶת ׳ נָתָן °וְנָתָן
°הוֹלִיד °אֶת °זָבָד: °וְזָבָד ׳ הוֹלִיד ׳ אֶת
°אֶפְלָל °וְאֶפְלָל ׳ הוֹלִיד °אֶת " עוֹבֵד:
°וְעוֹבֵד °הוֹלִיד °אֶת °יֵהוּא °וְיֵהוּא °הוֹלִיד
°אֶת °עֲזַרְיָה: °וַעֲזַרְיָה °הוֹלִיד °אֶת °חֶלֶץ
°וְחֶלֶץ °הוֹלִיד °אֶת °אֶלְעָשָׂה: °וְאֶלְעָשָׂה
°הוֹלִיד °אֶת °סִסְמַי °וְסִסְמַי ׳ הוֹלִיד "אֶת
°שַׁלּוּם: °וְשַׁלּוּם °הוֹלִיד °אֶת ׳ יָקַמְיָה
°וְיָקַמְיָה °הוֹלִיד °אֶת ׳ אֶלִישָׁמָע: °וּבְנֵי
°בֶּלֶב °אֲחִי ׳ יְרַחְמְאֵל °מֵישָׁע ׳ בְּכֹרוֹ
°הוּא °אֲבִי °זִיף °וּבְנֵי °מָרֵשָׁה °אֲבִי °חֶבְרוֹן:
"וּבְנֵי ׳ חֶבְרוֹן ׳ קֹרַח °וְתַפֻּחַ °וְרֵקֶם
׳וְשֶׁמַע ׳ וְשָׁמַע ׳ הוֹלִיד °אֶת ׳ רַחַם
׳אֲבִי °יָרְקְעָם ׳ וְרֵקֶם °הוֹלִיד ׳ אֶת
°שַׁמַּי: °וּבֶן ׳ שַׁמַּי °מָעוֹן ׳ וּמָעוֹן ׳ אֲבִי
°בֵּית ׳צוּר: " וְעֵיפָה " פִּלְנִשׁ ׳ כָּלֵב
°יָלְדָה °אֶת ׳ חָרָן °וְאֶת ׳ מוֹצָא °וְאֶת
׳נָזֵז °וְחָרָן °הוֹלִיד °אֶת ׳נָזֵז: °וּבְנֵי ׳ יַהְדַּי
°רֶגֶם ׳ וְיוֹתָם ׳ וְגֵישָׁן ׳ וּפֶלֶט ׳ וְעֵיפָה
׳וְשַׁעַף: °פִּלְנִשׁ °כָּלֵב ׳ מַעֲכָה ׳ יָלָד
׳שֶׁבֶר "וְאֶת " תִּרְחָנָה: °וַתֵּלֶד °שַׁעַף
°אֲבִי ׳ מַדְמַנָּה °אֶת ׳שְׁוָא ׳ אֲבִי
׳ מַכְבֵּנָה ׳ וַאֲבִי ׳ גִבְעָא ׳ וּבַת ׳
°כָּלֵב ׳ עַכְסָה: ׳ °אֵלֶּה ׳ הָיוּ ׳ בְּנֵי
°כָּלֵב °בֶּן °חוּר ׳ בְּכוֹר ׳אֶפְרָתָה "שׁוֹבָל
"אֲבִי ׳ קִרְיַת ׳ יְעָרִים: °שַׁלְמָא
׳אֲבִי °בֵּית ׳ לֶחֶם ׳ חָרֵף ׳ אֲבִי ׳בֵּית
׳גָּדֵר: °וַיִּהְיוּ °בָנִים ׳לְשׁוֹבָל °אֲבִי °קִרְיַת
׳יְעָרִים ׳ הָרֹאֶה °חֲצִי ׳ הַמְּנֻחוֹת:
׳וּמִשְׁפְּחוֹת ׳ קִרְיַת "יְעָרִים "הַיִּתְרִי
׳ וְהַפּוּתִי ׳ וְהַשֻּׁמָתִי ׳ וְהַמִּשְׁרָעִי

---

ionathan genuit phalech & ziza. Isti fuerūt filii ieramehel. Sesan aūt non habuit filios: sed filias & seruum egyptium nomine ieraa. Deditq; ei filiam suam vxorem: que pepit ei ethei. Ethei autem genuit nathan: & nathan genuit zabad. zabad quoq; genuit ophal: & ophal genuit obed: obed genuit iehu: iehu genuit azariam: azarias genuit helles: & helles genuit heleſa: heleſa genuit zizomoi: zizomoi genuit sellū: sellam genuit thamiā: ithamia aūt genuit eliſama: filii autem caleph fris ieramehel: meſa primogenitus eius ipſe eſt pater ziph filii maresa patris hebron: Porro filii hebrō chore & taphua & recem & samma. Sāma āt genuit raam patrē hierchaā: & recē genuit semei: filius semei maon: & maon pater bethſur. Epha autem concubina caleph peperit aran & muſa & gezez. Porro aran genuit gezez: filii iahaddai: regom & ioathā & geſan phalech & epha & saaph. Cōcubina caleph maacha peperit ſaber & tharana. Genuit autem saaph patrem madmena: ſue patrem machbena & patrē gabaa: filia vero caleph fuit achſa. Hi erant filii caleph filii vr primogeniti ephrata: ſobal pater cariathiarim: ſalma pater bethleem: areph pater bethgaddor. Fuerūt āt filii ſobal patris cariathiarim qui videbat dimidium requietionum: & de cognatione cariathiarim iethrei & aputhei & semathei & maserei.

מֵאֲלָה יָצְאוּ הַצָּרְעָתִי וְהָאָשְׁתָּאֲלִי׃
בְּנֵי שַׁלְמָא בֵּית לֶחֶם וּנְטוֹפָתִי
עַטְרוֹת בֵּית יוֹאָב וַחֲצִי הַמָּנַחְתִּי
הַצָּרְעִי׃ וּמִשְׁפְּחוֹת סֹפְרִים יוֹשְׁבֵי
יַעְבֵּץ תִּרְעָתִים שִׁמְעָתִים שׁוּכָתִים
הֵמָּה הַקֵּינִים הַבָּאִים מֵחֲמַת אֲבִי א
בֵּית רֵכָב׃ וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי Cap.iii.
דָּוִיד אֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר יָלַד
אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שֵׁנִי שָׁנָה
דָּנִיֵּאל לַאֲבִיגַיִל הַכַּרְמְלִית׃
הַשְּׁלִישִׁי לְאַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַּת שָׁלשׁ
תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר הָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶּן חָגִּית רָבַע
הַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה לַאֲבִיטָל חָמֵשׁ
הַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְעָגְלָה אִשְׁתּוֹ׃ אִישׁ
שִׁשָּׁה נוֹלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן וַיִּמְלֹךְ שָׁם יָלַד שָׁלַשׁ
שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם׃ וְאֵלֶּה נוֹלְדוּ לוֹ
בִּירוּשָׁלִַם שִׁמְעָא וְשׁוֹבָב וְנָתָן
וּשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת שׁוּעַ בַּת
עַמִּיאֵל׃ וְיִבְחָר וֶאֱלִישָׁמָע וֶאֱלִיפָלֶט׃
וְנֹגַה וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וֶאֱלְיָדָע
וֶאֱלִיפֶלֶט תִּשְׁעָה׃ כֹּל בְּנֵי דָוִיד
מִלְּבַד בְּנֵי פִילַגְשִׁים וְתָמָר אֲחוֹתָם׃ בֶּן
וּבֶן שְׁלֹמֹה רְחַבְעָם אֲבִיָּה אָח
בְּנוֹ אָסָא בְּנוֹ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ׃
יוֹרָם בְּנוֹ אֲחַזְיָהוּ בְּנוֹ יוֹאָשׁ
בְּנוֹ׃ אֲמַצְיָהוּ בְּנוֹ עֲזַרְיָה בְּנוֹ יוֹתָם
בְּנוֹ׃ אָחָז בְּנוֹ חִזְקִיָּהוּ בְּנוֹ מְנַשֶּׁה בְּנוֹ׃
אָמוֹן בְּנוֹ יֹאשִׁיָּהוּ בְּנוֹ׃ וּבְנֵי יֹאשִׁיָּהוּ
הַבְּכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי יְהוֹיָקִים בֶּן שָׁנָה
הַשְּׁלִישִׁי צִדְקִיָּהוּ הָרְבִיעִי
שַׁלּוּם׃ וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכָנְיָה בְּנוֹ
צִדְקִיָּה בְּנוֹ׃ וּבְנֵי יְכָנְיָה אַסִּר
שְׁאַלְתִּיאֵל בְּנוֹ׃ וּמַלְכִּירָם וּפְדָיָה
וְשֶׁנְאַצַּר יְקַמְיָה הוֹשָׁמַע וּנְדַבְיָה׃

Exhis egreſſi ſunt ſaraite & eſthaholite: filii ſalma bethleem & netophati corone domus ioab & dimidium requietionis ſarai. Cognatiõcs quoq; ſcribarum habitãtiũ in labes canẽtẽs atq; reſonãtes & in taberna culis cõmorãtes. Hi ſũt cinei q venerũt de calore pris dom rechab. Ca.iij.

Auid vero hos habuit filios q ei nati ſunt in hebrõ. Priogẽitũ amnon: ex achinoe iezrahelitide: ſecũdũ daniel de abigail carmelitide: tertiũ abſalõ filium maacha filie tholomei regis ieſſur: quartum adonitã filiũ agith: quintũ ſaphatiam ex abithal: ſextũ iethrahã de egla vxore ſua. Sex ergo nati ſunt ei in hebron. vbi regnauit ſeptem annis & ſex menſibus. Triginta aũt & tribus annis regnauit in ieruſalẽ. Porro in ieruſalem nati ſunt ei filii ſimmaa & ſobab & nathan & ſalomõ quattuor de berſabee filia amihel. Iebaar quoq; & heliſua & eliphaleth & noge & napheg & iaphie: necnõ eliſama & eliade & eliphaleg nouẽ Oẽs hi filii dauid abſq; filiis cõcubinarũ: habueruntq; ſororem thamar. Filius aũt ſalomõis roboã cui abia filius genuit aſa. De hoc quoq; natus eſt ioſaphat pẽ iorã: q iorã genuit ozi am: ex quo ortus ẽ ioas: & huius amaſias filius genuit azariã. Porro azarie filii ioathã pcreauit achaz patrẽ ezechie de quo natꝰ manaſſes: ſed & manaſſes genuit ammõ patrẽ iolie. Filii aũt iolie fuerunt primogenitus iohannã: ſecundus ioachim: tertius ſedechias: quartus ſellũ. De ioachim natus eſt ieconias & ſedechias. Filii ieconie fuerunt: aſir: ſalathiel: melchirã: phadaia: ſenneſer & iecemia: ſama & nadabia:

ex his egreſſi ſũt saraathi & eſthaoli. filij ſal ma: bethleem & netophathi ataroth & bethioab & manathi & ſarai. & ppñi ſopherim habitantium iabio: tharathin ſamathin ſuchathim. hi cineꝰ venerũt ex hemath patruo domꝰ rechab.

Ca.iij.

Et hi fuerũt filij dauid: q nati ſunt ei in chebron. primogenitus amnon ex achinoam iſraelitide. & ſecũdus daniel de abigail carmelitide. & tertius abeſſalom filius maacha filie tholomi regis geſſur. quartus adonias filius aggith. quintus ſaphatias ex abital: ſextus iethraam de egla vxore dauid. ſex nati ſunt ei in chebron. & regnauit ibi ſeptem annis & menſes ſex. & triginta & tribus annis regnauit in hieruſalem. & filii nati ſunt ei in hieruſalem ſamaa & ſobab & nathan & ſalomon. quattuor de berſabee filia amiel: & iebaar & eliſama & eliphaleth & noge & nepheg & iaphie & eliſama: & eliada & eliphalad. nouẽ oẽs hi filii dauid: abſq; filijs cõcubinarũ. & thamar ſoror eoꝝ. & filij ſalomon roboam filius eius: abia filius eius: aſa filius eius: ioſaphat filius eius: ioram filius eius: ochozias filius eius: ioas filius eius: amaſias filius eius: ozias filius eius: ioatham filius eius: achaz filius eius: ezechias filius eius: manaſſes filius eius: amon filius eius: ioſi filius eius. & filij ioſie primogenitus ioanan: ſecũdus ioachim: tertius ſedechias: quartus ſellum. & filii ioachim fuerunt iechonias filius eius: ſedechias filius eius. & filii iechonie aſeir ſalathiel filius eius. & melchiram & phadaia & ſanaſar & iecemia & hoſama & nadabia.

A
3.Reg. 3.a.

B

C

Par. 1.b.

D

ת filiꝰ phadaia: zorobabel ת semei. ת filiꝰ zo
και υιοι φαδαϊα, ζοροβαβηλ και σημεϊ. και υιοι ζο
rababel: mosollam ת ananias ת solomith so
ροβαβηλ, μισολλαμ και ανανιας και σαλωμιθ αδ'ιλ
ror eorū: ת asaba ת ool ת barachia ת asa
φ' αυτων, και ασαβα και ωολ και βαραχια και ασα
dia ת iosabesed quinq;. ת filiꝰ anante: pha
δια και ιωσαβεσεδ πεντε. και υιοι ανανιου, φα
latias: ת tesee filius eius: raphaia filius eius:
λατιας, και ιησαι υιος αυτου, ραφαια υιος αυτου,
arnon filius eius: obdias filius eius: sechenias filiꝰ
αρνων υιος αυτου, οβδιας υιος αυτου, σεχενιας υιος
eius. ת filiꝰ sechenie samaia. ת filiꝰ samaias:
αυτου. και υιοι σεχενιου σαμαια· και υιοι σαμαια,
arnus ת gegaal ת beria ת nearia ת saphat
αρνους και γεγααλ και βερια και ναρια και σαφατ
sex filiꝰ. ת filiꝰ nearie: elionai ת ezechias ת azi
ξ υιοι· και υιοι ναριου, ελιωναι και εζεκιας και αζ
scam tres. ת filiꝰ elionai: odia ת elia
σκαμ τρεις· και υιοι ελιωναι, ωδ'ια και ελια
sib ת phalia ת acun ת ionan ת dalea
σιβ και φαλια και ακκουν και ιωναι και δ'αλεα
et ananias septem.
και ανανιας επτα. Ca.4.

A Hꝰ filiꝰ iuda: pharez esrom charmi ot sobal.
Gen. 38. Υιοι ιουδα, φαρες εσρωμ χαρμι ωρ σωβαλ.
et reia filius sobal genuit iaath: et iaath ge
και ρεια υιος σωβαλ εγεννησεν τον ιαθ, και ιαθ εγεν
nuit achumai et laad. he giratiōeo fa
νησεν αχιμαι και τον λααδ. ουτοι δημοι του σα
rathi. et isti patres etham iezrel cesama te
ρατι. και ουτοι πατερες ετ'αμ ιεζρηλ κισαμα ιε
debas. et nomē sororis eorū aselapho
δεβας. και ονομα της αδελφης αυτων ασελαφω
ni. et phanuel pater geddor et ezer pater o
νι. και φασουηλ πατηρ γεδδωρ και εζερ πατηρ ου
sa. isti filiꝰ ot primogeniti ephratha patris be
σα. ουτοι υιοι ωρ πρωτοτοκου εφραθα πατρος βη
thleem. et asor patri thecoe erāt vxores
θλεεμ. και τω ασουρ πατρι θεκωε ησαν γυναικες
due: elaa et noera. et peperit ei noera
δυο, ελαα και νοερα. και ετεκεν αυτω νοερα τον
ozam et apher et themani et aesbha
οζαμ και τον αφερ και τον θιμανεϊ και τον αισβα
ri. oto isti filiꝰ noera. et filiꝰ elea: sareth
ρι. ποιτις ουτοι υιοι νοερα. και υιοι ελια, σαρεθ
et soar ת ethnan. et cos genuit anob et
και σωαρ και εθνιαν. και κως εγεννησεν τον ανωβ και τον
B sabeba. he giratiōeo fratrie rechal filiꝰ
σαβηβα. ουτοι οι πατριαι αδελφου ρηχαλ υιου
harim: et fuit iabes inclytus supra fra
αρημ, και εγενετο ιαβης ενδοξος υπερ τους αδελ
tres suos, et vocauit mater eius no
φους αυτου. και εκαλεσεν η μητηρ αυτου το ονο
men illius iabes dicens: qꝛ peperi in do
μα αυτου ιαβης λεγουσα, οτι ετεκον εν θλι
lore et inuocauit iabes deū if
ψει. και επεκαλεσατο ιαβης τον θν ισ
rael dicens: si bñdicēs bñdixeris mihi et dila
ραηλ λεγων, ει ευλογων ευλογησεις με και πλα
tauerio terminos meos: et manus tua fuerit mecum:
τυνεις τα ορια μου, και η χειρ σου η μετ'εμου,
et feceris cognitionē et nō opprimat me. et
και ποιησης γνωσιν του μη ταπεινωσαι με. και
adduxit deus omnia q̄cūq; precat' est.
επηγαγεν ο θς παντα οσα ητησατο. ooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ꝰde phadaia orti sūt zo
robabel & semei. ooooooo
zorobabel genuit mo
sollam ananiam: & falo
mith soorem eorum: oo
asabam quoq; & ohol
& barachian & asadian
iosabeseth quinq;.
Filius ātananie: phal
tias pī hieseie: cuius filius raphaia. Huius quoq; filius arnā de quo natus est obdia: cuius fili? fuit sechenias. Filius sechenie: semeia cuius filii attus & egiaal & baria: & naaria & saphat & sesa: sex numero. Filius naarie: elioenai: & ezechias & ezricā tres. Filii elioenai oduia & heliasub & phelcia & accub & iohānā & dalaia & anan septem. 4.

Hꝰ Illi iuda: phares:
efrom: oooooooooo
& charmi & vr & subal
Rahia vero filius subal
gēuit gaad: de quo nati sunt oooooooooooooo
ahumai & laad. He generationes oooooooooo
sarathi. Ista quoq;
stirps etham: ooo ooooo
iezrael & iesema & iedebos. Nomen quoq;
sororis eorū asalephū.
Phuniel autem pater
iedor & ezer pater ofa
Isti sunt oooooooooo
filii vr primogeniti ephrata patris oooooooo
bethleem. Assur vero
patris thecue ooooooo
erant due vxores alaa
& naara. oooooooooo
Peperit autem ei naara
oozam & ooooooooooo
epher & theman & a
astari. ooooooooooooo
Isti sūt filii naara. Por
ro filii aala ooooooooo
sereth isaar & ethnā:
chus autem ooooooooo
gēuit anob & soboba
ooooooooooooooooooo
& cognationem aharel
filii arum. Fuit āt oooo
iabes inclytus p̄ fri
bus suis: & mē eius vocauit nomē illius iabes dicēs: quia peperi eū in dolore. Inuocauit ergo iabes deum oo
israel dicēs, Si benedicens benedixeris mihi: & dilata ueris terminos meos et fuerit manus tua mecū: & feceris me a malicia nō opprimi. Et prestitit deus que precatus est. oooooooo

Cap. iiij.

בְּנֵי יְהוּדָה פֶּרֶץ חֶצְרוֹן	
וְכַרְמִי וְחוּר וְשׁוֹבָל׃ וּרְאָיָה בֶן שׁוֹבָל	
הוֹלִיד אֶת יַחַת וְיַחַת הוֹלִיד אֶת	
אַחוּמַי וְאֶת לַהַד אֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת	פ שְׁפָחָה
הַצָּרְעָתִי׃ וְאֵלֶּה אֲבִי עֵיטָם	
יִזְרְעֶאל וְיִשְׁמָא וְיִדְבָּשׁ וְשֵׁם	
אֲחוֹתָם הַצְּלֶלְפּוֹנִי׃ וּפְנוּאֵל אֲבִי	
גְדוֹר וְעֶזֶר אֲבִי חוּשָׁה אֵלֶּה	
בְּנֵי חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה אֲבִי	פ כָּבֵר
בֵּית לָחֶם׃ וְלַאֲשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ	
הָיוּ שְׁתֵּי נָשִׁים חֶלְאָה וְנַעֲרָה׃	פ נָשָׁה
וַתֵּלֶד לוֹ נַעֲרָה אֶת אָחֻזָּם וְאֶת	פ לַד
חֵפֶר וְאֶת תֵּימְנִי וְאֶת הָאַחַשְׁתָּרִי	
אֵלֶּה בְּנֵי נַעֲרָה׃ וּבְנֵי חֶלְאָה	
צֶרֶת וְצֹחַר וְאֶתְנָן׃ וְקוֹץ	
הוֹלִיד אֶת עָנוּב וְאֶת הַצֹּבֵבָה	
וּמִשְׁפְּחוֹת אֲחַרְחֵל בֶּן הָרוּם׃ וַיְהִי	
יַעְבֵּץ נִכְבַּד מֵאֶחָיו וְאִמּוֹ קָרְאָה	פ נָבַד
שְׁמוֹ יַעְבֵּץ לֵאמֹר כִּי יְלַדְתִּי	
בְּעֹצֶב׃ וַיִּקְרָא יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי	פ קָרָא
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם בָּרֵךְ תְּבָרְכֵנִי	
וְהִרְבִּיתָ אֶת גְּבוּלִי וְהָיְתָה יָדְךָ	פ רָבָה נָבַל
עִמִּי וְעָשִׂיתָ מֵרָעָה לְבִלְתִּי עָצְבִּי	פ הָיָה עָשָׂה
וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵת אֲשֶׁר שָׁאָל׃	פ רוץ
	פ שׂא

וְכָלוּב אֲבִי שׁוּחָה הוֹלִיד אֶת מְחִיר יֶלֶד
הוּא אֲבִי אֶשְׁתּוֹן׃ וְאֶשְׁתּוֹן
הוֹלִיד אֶת בֵּית רָפָא וְאֶת פָּסֵחַ
וְאֶת תְּחִנָּה אֲבִי עִיר נָחָשׁ אֵלֶּה חֵנ
אַנְשֵׁי רֵכָה׃ וּבְנֵי קְנַז עָתְנִיאֵל
וּשְׂרָיָה וּבְנֵי עָתְנִיאֵל חַתַּת׃
וּמְעוֹנָתַי הוֹלִיד אֶת עָפְרָה
וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת יוֹאָב אֲבִי גֵּיא
חַרָשִׁים כִּי חָרָשִׁים הָיוּ׃ וּבְנֵי יָ
כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה עִירוּ אֵלָה וְנַעַם
וּבְנֵי אֵלָה וְקָנַז׃ וּבְנֵי יְהַלְלְאֵל
זִיף וְזִיפָא תִּרְיָא וַאֲשַׂרְאֵל׃ וּבְן
עֶזְרָא יֶתֶר וּמֶרֶד וְעֵפֶר וְיָלוֹן
וַתַּהַר אֶת מִרְיָם וְאֶת שַׁמַּי וְאֶת
יִשְׁבַּח אֲבִי אֶשְׁתְּמֹעַ׃ וְאִשְׁתּוֹ אִישׁ
הַיְהוּדִיָּה יָלְדָה אֶת יֶרֶד אֲבִי
גְדוֹר וְאֶת חֶבֶר אֲבִי שׂוֹכוֹ וְאֶת
יְקוּתִיאֵל אֲבִי זָנוֹחַ וְאֵלֶּה בְּנֵי
בִּתְיָה בַּת פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח מָרֶד׃
וּבְנֵי אֵשֶׁת הוֹדִיָּה אֲחוֹת נַחַם אֲבִי
קְעִילָה הַנַּרְמִי וְאֶשְׁתְּמֹעַ הַמַּעֲכָתִי׃
וּבְנֵי שִׁימוֹן אַמְנוֹן וְרִנָּה בֶּן חָנָן
וְתִילוֹן וּבְנֵי יִשְׁעִי זוֹחֵת וּבֶן
זוֹחַת׃ בְּנֵי שֶׁלָה בֶּן יְהוּדָה עֵר
אֲבִי לֵכָה וְלַעְדָה אֲבִי מָרֵשָׁה
וּמִשְׁפָּחוֹת בֵּית עֲבֹדַת הַבֻּץ שִׁפְחֹנִין
לְבֵית אַשְׁבֵּעַ׃ וְיוֹקִים וְאַנְשֵׁי כוּם
כֹּזֵבָא וְיוֹאָשׁ וְשָׂרָף אֲשֶׁר בָּעֲלוּ יָאָשׁ
לְמוֹאָב וְיָשֻׁבִי לָחֶם וְהַדְּבָרִים
עַתִּיקִים׃ הֵמָּה יוֹצְרִים וְיֹשְׁבֵי יָצַר
נְטָעִים וּגְדֵרָה עִם הַמֶּלֶךְ בִּמְלַאכְתּוֹ יָדַג
יָשְׁבוּ שָׁם׃ בְּנֵי שִׁמְעוֹן נְמוּאֵל
וְיָמִין יָרִיב זֶרַח שָׁאוּל׃ שַׁלֻּם בְּנוֹ
מִבְשָׂם בְּנוֹ מִשְׁמָע בְּנוֹ׃ וּבְנֵי מִשְׁמָע
חַמּוּאֵל בְּנוֹ זַכּוּר בְּנוֹ שִׁמְעִי בְּנוֹ׃
וְלִשְׁמְעִי בָּנִים שִׁשָּׁה עָשָׂר וּבָנוֹת בָּנָה

Caleph aũt pater Sua genuit machir: qui fuit pater eſthon. Porro eſthon genuit bethrapha & pheſſe & tehinna patrē vrbis naas: hi ſunt viri recha. Filii aũt cenez: othoniel & ſaraia. Porro filii othoniel athat & maonathi. Maonathi genuit ophra. Saraias autem genuit ioab patrem vallis artificũ. Ibi quippe artifices erant. Filii vero caleph filii iephōe hir & hela & nahem. Filii quoq; hela: cenez Filii quoq; ialel: zelziph: & zypha thiria & aſrahel. Et filii ezra iether & mereth & epher & ſahalon. Genuitq; mariã & ſammai & ieſba patrem eſthamo. Vxor quoq; eius iudaia peperit iareth patrem gedor & heber patrē ſocho & ichutiel patrē zanoa. Hi autem filii bethie filie pharaonis quam accepit mered: & filii vxoris odaie ſororis naham patris ceila charmi & eſthamo qui fuit de maachati. Filii quoq; ſymon: amnon & rimma. Filius anan ethilon: & filii ieſi: zoeth & benzoeth. Filii ſela filii iude: her pater lecha & laada pater mareſa & cognationes domꝰ opantium byſſum & in domo iuramẽti. & q ſtare fecit ſolem: viriq; mẽdacii & ſecurus & incendens qui principes fuerũt in moab: & q reuerſe ſũt in lehẽ. Hec ãt verba vetera. Hi ſũt fi guli habitantes in plãtationibus & in ſepibus apud regẽ & iopib? eius cõmoratiq; ſũt ibi. Filii ſymeon: namuel & iamin: iarib: zara: ſaul. Sellum filius eius mabſã filius ei? maſma filius ei?. Filii maſma: amuhel filius eius: zachur filius ei?: ſemmei filius ei?. Filii ſemmei ſedecim & filie

τ chaleb frater ſua genuit machir: ὁ καὶ χαλὶβ ὁ ἀδελφὸς σοῦα ἐγέννησε τὸν μαχίρ, οὗ ſic pater eſſathon. τ eſſathon genuit be τος πατὴρ ἐσταιών. καὶ ἐσταιὼν ἐγέννησε τὸν βα thrapha τ phaſſe τ theenna pfem ermaao. θραφὰ καὶ τὸν φασσὶ καὶ τὸν θεεννὰ πατέρα ἱρναάς, ſiti viri recha. τ filij cenz: gothoniel τ ſa ὗτοι κάδρες ἐκεχά. καὶ υἱοὶ κενέζ, γοθονιὴλ καὶ σα raia. τ filij gothoniel: atheth τ maonathi. τ mao ραΐα. καὶ υἱοὶ γοθονιὴλ, ἀθὶθ καὶ μαωναθί. καὶ μαω nathi genuit ephra. τ ſarai genuit toab ναθὶ ἐγέννησε τὸν ἐφρά. καὶ σαραὶ ἐγέννησε τὸν ἰωὰβ patrem vallis artificũ: qñ fabri lignarij erãt. τ filij cha πατέρα γηχαρασίμ, ὅτι τέκτονες ἦσαν. καὶ υἱοὶ χα leb filij iephonne: iru ela τ noem. τ filij ela: λὲβ υἱοῦ ἰεφοννῆ, ἰρουὴλ καὶ νοέμ. καὶ υἱοὶ ἠλᾶ, cenez. τ filij alelel: ziph τ ziphа τ thiria τ aſe ναιέζ. καὶ υἱοὶ ἀλιηλεήλ, ζὶφ καὶ ζιφὰ καὶ θιρία καὶ ἀσα rel. τ filij teſraa: iether τ marad τ epher τ ρήλ. καὶ υἱοὶ ἰεσραά, ἰεθὶρ καὶ μαρὰδ καὶ ἐφὲρ καὶ talon. τ iether genuit mariaꝫ τ ſamai τ ἰαλών. καὶ ἰεθὶρ ἐγέννησε τὴν μαριὰμ καὶ σαμαὶ καὶ ieſba patrem eſthemo. τ vxor eius iudia ἰεσβὰ πατέρα ἐσθεμώ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἰουδία peperit ei iared patrē geddor: τ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ἰάρὲδ πατέρα γεδδώρ, καὶ τὸν aber patrē ſocho: τ iechutiel patrem ἄβὲρ πατέρα σωχώ, καὶ τὸν ἰεχουτιὴλ πατέρα ζonoe. τ ſiti filij phathihuia filie pharaõis: ζανωέ. καὶ οὗτοι υἱοὶ φαθθουία θυγατρὸς φαραώ, quã accepit mared. τ filij vxoris odia fratris ἣν ἔλαβε μαρέδ. καὶ υἱοὶ γυναικὸς ὠδὶα ἀδελφοῦ naum patris ceila: garmi τ eſthama τ ma ναοὺμ πατρὸς κειλά, ὁ γαρμὶ καὶ ἐσθαμὰ καὶ ὁ μα cathi. τ filij ſimon: amnon τ rena filius anan ναθί. καὶ υἱοὶ συμών, ἀμνὼν καὶ ῥηνὰ υἱὸς ἄνας τ thilon. τ filij ieſi: zochath filij zochath: filij ſelo. καὶ θιλών. καὶ υἱοὶ ἰεσί, ζωχὰθ υἱοὶ ζωχάθ, υἱοὶ σηλώ. filij iuda her pater lecha. τ laada pater ma υἱοὶ ἰουδὰ ὴρ πατὴρ λαιχά. καὶ λααδὰ πατὴρ μα reſa. τ cognatiões dom? opãti: linũ vomui aſeba. ρησά. καὶ δῆμοι οἴκου ἀβνὶ ἀβεὺς τῷ ὄικῳ ἀσιβά. τ ioachim viri choyeba τ toas τ ſaraph. καὶ ἰωακεὶμ ἄνδρες χοζηβὰ καὶ ἰωὰς καὶ σαρὰφ. qui dominati ſunt in ppło moab. τ reuerſi ὁι ἐξουσιάσαντες ἐν τῷ λαῷ μωάβ. καὶ ἀπὸ ſunt in leem. at verba vetera ſunt. hi στρέψαν εἰς λεέμ. οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσιν. οὗ figuli habitãtes i plãtatiõib? τ ſe τοι οἱ κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν νετταὶμ καὶ γα pibus cũ rege in opibus eius δὲιρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ cõfortati ſũt τ hitauerũt ibi. filij ſymeon: namuel ἐνίσχυσαν καὶ ὤκησαν ἐκεῖ. υἱοὶ συμεών, ναμουὴλ τ iamin iarib zara ſaul. ſelem filij eius: καὶ ἰαμεὶν ἰαρεὶβ ζαρὰ σαοὺλ. σελὴμ υἱὸς αὐτοῦ, mabſam filius eius: maſma filius eius. τ filij μαβσὰμ υἱὸς αὐτοῦ, μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ υἱοὶ maſma: amuel filius eius: zachur filij eius: μασμά, ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, ζαχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, ſemi filius eius. τ ſemei filij ſedecim: σεμεὶ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ τῷ σεμεὶ υἱοὶ ἑξκαίδεκα, τ filie
καὶ θυγατέρες

ſex. τ fratribus eius nō fuerūt filij multi.
ἑξ. καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί.
τ vniuerſe cognatiōes eoꝝ nō multiplicate ſūt ſic̄ filioꝝ
καὶ πάντες οἱ δῆμοι αὐτῶν οὐκ ἐπληύνησαν ὡς υἱῶν
iuda. τ habitauerūt in berſabee τ mola
ἰούδα. καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεὲ καὶ μολα-
da τ aſerſual τ in balaa τ in aſom τ in
δὰ καὶ ἀσερσουὰλ καὶ ἐν βαλαὰ καὶ ἐν ἀσὼμ καὶ ἐν
tholath: τ in bathuel τ in arama τ in ſeceleg
θολάθ, καὶ ἐν βαθουὴλ καὶ ἐν ἀραμὰ καὶ ἐν σικελάγ
τ in bethmarchabothיה τ in bethſa
καὶ ἐν βεθμαρχαβώθ, καὶ ἐν ἐσερσουσὶμ καὶ ἐν βεθ-
bari τ in ſarim. hę ciuitates eoꝝ vſq; ad
βαραὶ καὶ ἐν σαρείμ. αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν ἕως
regem dauid. τ ſuburbia earū: etam
τοῦ βασιλέως δαυίδ. καὶ αἱ παύλεις αὐτῶν, ἐτὰμ
τ ain τ remmō etheceen τ aſan ciuitates quinq.
καὶ αἶν καὶ ῥεμμὼν ἐθεκεὲ καὶ ἀσὰν πόλεις πέντε.
F τ vniuerſi viculi earū in circuitu ciui-
καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ἐν κύκλῳ τῶν πό-
tatum iſtarū vſq; ad balaad. hec habitatio eorum:
λεων τούτων ἕως βαλαάδ. αὕτη ἡ κατοικία αὐτῶν,
τ genealogia eorū ipſis et moſobab et
καὶ ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς καὶ μωσωβὰβ καὶ
amalec τ ioſia filius amaſſiu τ ioel τ ei
ἀμαλὴκ καὶ ἰωσία υἱὸς ἀμασσίου καὶ ἰωὴλ καὶ ἰοὺ
filij ioſabia filij ſarea filij aſiel: τ elionai τ
υἱοὶ ἰωσαβία υἱοῦ σαρὰ υἱοῦ ἀσιήλ, καὶ ἐλιωναὶ καὶ
teceba τ ieſuia: τ aſaia τ adiel τ iſma-
ἰακωβὰ καὶ ἰησουία, καὶ ἀσαία καὶ ἀδιὴλ καὶ ἰσμα-
el τ banaas: τ ziza filius ſophi filius ſelon filij
ὴλ καὶ βαναίας, καὶ ζιζὰ υἱὸς σωφεὶ υἱὸς σελὼμ υἱοῦ
ieddia: filius ſamarie filius ſamaia. iſti q̄ veneſt in
ἰεδδία, υἱοὺς σαμαρὶ υἱοὺς σαμαΐα. οὗτοι οἱ ἐλεύσεις ἐν
nominib⁹ principū in cognatiōib⁹ ſuis τ domib⁹
ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καὶ οἴκοις
affinitatū ſuarū. τ fuſi ſunt in multitudinē τ pro-
πατριῶν αὐτῶν. καὶ ἐχύθησαν εἰς πλῆθος καὶ ἐπο-
fecti ſunt vt ingrederētur in gerara vſq; ad orientem
ρεύθησαν τοῦ ἐλθεῖν εἰς γέραρα ἕως κατ' ἀνατολὰς
vallis: vt quererēt paſcua gregibus ſu
τῆς φάραγγος, τοῦ ζητῆσαι νομὰς τοῖς προβατίοις αὐ-
is. τ inuenerūt paſcua pīguia τ bona: τ terra la
τῶν. καὶ εὗρον νομὰς πίονας καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἡ γῆ εὐ-
tiſſima ante eos τ in pace τ quie
G ρύχωρος ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχά-
ta τ fertilis: qm̄ ex filijs cham qui
ζουσα καὶ εὐφυοῦσα, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν χὰμ τῶν
habitabant illic antea. τ venerūt iſti q̄
κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν. καὶ παρεγένοντο οὗτοι οἱ
deſcripti ſūt in nominib⁹ in diebꝰ ezechie regis
γεγραμμένοι ἐν ὀνόμασιν ἐν ἡμέραις ἐζεκίου βασιλέως
iuda. τ percuſſerūt tabernacula eorū: τ
ἰούδα. καὶ ἐπάταξαν τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ
mincos qui inēti fuerāt ibi: τ deleue
τοὺς μιναίους τοὺς εὑρεθέντας ἐκεῖ, καὶ ἀπεκάτε-
runt eos vſq; ad diem hanc: τ ha
σαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ κα-
bitauerunt pro eis: qm̄ paſcua gregibus
τῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι νομὰ τοῖς προβατίοις
eoꝝ ibi. τ ex ipſis filijs ſymeon abie
αὐτῶν ἐκεῖ. καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν υἱῶν συμεὼν ἐπο-
runt in mōtē ſeir viri quingenti: τ
ρεύθησαν εἰς τὸ ὄρος σηεὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ
phaltias τ naarias τ raphees τ oziel filij
φαλτίας καὶ νααρίας καὶ ῥαφαίας καὶ ὀζιὴλ υἱοὶ
eſue principes eorū. τ percuſſerūt reli
ἰσουὶ ἄρχοντες αὐτῶν. καὶ ἐπάταξαν τὸ κατά-
quias q̄ ſaluare fuerāt amalec: τ habitauerūt
λειμμα τὸ διασωθὲν τοῦ ἀμαλήκ, καὶ κατῴκησαν
ibi vſq; ad diem hanc.
ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ca.5.

ᵃsex ᵇFrēs āt eiꝰ ᶜnō habu
erunt ᵇfilios ᶜ multos ᵈet
vniuerſa ᵉ cognatio ᵇnō
ᶠpotuit adequare sūmā
ᶠfiliorū ᵐiuda. ⁿHabitaue
runt aūt ᵒin berſabee: oo
ᵍ& molada ᶠ& haſarſual
ᶠ& in ballaa ooooooooooo
ⁿ& in aſom ᵗ& in tholad
ᶠ& in bathuel ᶠ& in hor-
ma ᵉ& in ſicelech ᵇ& in
bethmarchaboth ᵇ& ī a
ſarſaſusim ᶠ& in betherai
ᵗ& in ſaarim. ooooooooooo
ᶠHe ᵗciuitates eorum ᶠvſ-
q; ad ᵐregē ⁿdauid. oooo
ᵒville quoq; eorū ᵖethan
ᵍ& aen rēmon ⁿ& thocē
ᵗ& aſan ⁿciuitates ᵗquiq;
ᶠ& vniuerſi ᶠviculi eorū
ᵇper circuitū ᶜciuitatum
ᵒiſtarū ᶜvſq; ad ooooooooo
ᶠbaal. ᵍHec eſt ᵇhabitatio
eorū: ᶠ& ſedium diſtribu
tio ᶠ Moſobab quoq; ᵐ& ſem-
leth ⁿ& ioſa ᵒfilius oo
ᵖ amaſie ᵍ& iohel: ᶠ iehu
ᵉfilius ᶠ ioſabie ⁿfilii oooo
ᵗſaraie ᶠfilii ᶠaſibel ᵃ & elio
enai ᶠ& iacoba ooooooooo
ᶜ& iſtaia ᵒ & aſaia ᶜ& adi
hel ᶠ& iſimihel oooooooooo
ᶜ& banaia: ᵇ ziza quoq;
ᶠ filius ᵗſephei ᶠ filii ᵐ allō:
ⁿfilii ᵒidaia ᵖfilii ᵍſemri: ᶠfi
lii ᵉſamaia. ᶠIſti ſunt oooo
ᵗnominati ᶠprincipes oo
ooooooooooooooooooooo
ᶠin cognationibus ſuis:
ᵃ& ī ᵇdomo ᵇaffinitatū ſu
arū ᶜmultiplicati ſūt ᵇve-
hemēter. ᶜEt ꝑfecti ſunt
ᶠvt ingrederētur i ᵍgador
ᵇvſq; ad oriētē ᵇvallis: &
ᶠvt q̄rerēt ᵐpaſcua ⁿ gre-
gibus ſuis. ᵒ Inuenerunt
q; ᵖpaſcuas ᵍvberes ᶠ &
valde ᶜbōas ᵉet terrā ᶠlatiſ
ſimā ᶜet quietā ᶠ& fertilē:
ᵇin q̄ ᶜaffl hitauerant ᵃde
ſtirpe ᵇchā. ᵍHi ergo ᶠve-
nerūt ᵇquos ſupra ᵇdſcri
pſim ᵍnoīatim ᵗin die ᵇ
ezechie ᵐregis ⁿiuda ᵒ et
peuſſerūt ᵍ tabernacula
eorū ᶠet ᵉhitatores ᶠq ⁿiuē
ti fuerāt ᶜibi ᶠ& deleuerūt
eos ᶠvſq; ad ᵇpūtē ᵃdiem:
ᶜ hitauerūtq; ᵇ ꝑ eis. ᶜqm̄
vberrimas ᶠpaſcuas ᵇ ibi-
dē reperunt. ᵇDe ᶠ filiis
quoq; ᵐ ſymeō ⁿabierunt
ᵒin mōtē ᵖſeyr ᵍviri ᶠquin
gēti: habentes principeſ
ᶠphaltiā ᵉet naariā ᵗ et ra-
phiam ᶠet ozihel oooooooo
ᶠfilius ᵗieſi: ᶜet peuſſerūt
ooooooooooooooo oooooooo
ᶜreliquas ᶠq̄ euadere potu
erāt ᵉamalechitarū ᵛet hi
tauerunt ᶠibi pro eis ᵇvſ-
q; ad ᵗdiem ᵐhanc. ς

ᵃרַבג ᵇשֵׁשׁ ᶜוְלַאֲחָיו ᵈאֵין ᵉבָּנִים ᶠרַבִּים ᵍוְכֹל
ᵗרָבַת ᵇמִשְׁפַּחְתָּם ᶜ לֹא ׃ הָרְבוּ ᵈעַד ᵉבְּנֵי
ᵐיְהוּדָה ׃ ᵃוַיִּשְׁבוּ ᵇבְּבְאֵר ᶜשָׁבַע
ᵈוּמוֹלָדָה ᵉוַחֲצַר ᶠשׁוּעָל ׃ ᵍוּבִלְהָה
ᵃוְעֶצֶם ᵇוְתוֹלָד ᶜוּבְתוּאֵל ᵈוְחָרְמָה
ᵉוּבְצִיקְלַג ׃ ᶠוּבְבֵית ᵍהַמַּרְכָּבוֹת ᵗוְחַצַר
ᵃסוּסִים ᵇוּבֵית ᶜבִּרְאִי ᵈוְשַׁעֲרָיִם
ᵉעִיר ᵃאֵלֶּה ᵇעָרֵיהֶם ᶜעַד ᵐ מֶלֶךְ ᵈדָּוִיד ׃
ᵉוְחַצֵּרֵיהֶם ᶠעֵיטָם ᵍוְעַיִן ᵗרִמּוֹן ᵉוְתֹכֶן
ᵃוְעָשָׁן ᵇעָרִים ᶜחָמֵשׁ ׃ ᵈוְכָל ᵉחַצְרֵיהֶם
ᵃסָבִיב ᵇסְבִיבוֹת ᶜהָעָרִים ᵈהָאֵלֶּה ᵉעַד
ᵃבַּעַל ᵇזֹאת ᶜמוֹשְׁבֹתָם ׃ וְהִתְיַחֲשָׁם
ᵉלָהֶם ׃ ᵃוּמְשׁוּבָב ᵐ וְיָמְלֵךְ ᵇ וִיהוֹשָׁה ᶜבֶּן
ᵈאַמַצְיָה ׃ ᵉוְיוֹאֵל ᶠוְיֵהוּא ᵍבֶּן ᵗיוֹשִׁבְיָה ᵉבֶּן
ᵃשְׂרָיָה ׃ ᵇבֶּן ᶜעַשִּׂיאֵל ׃ ᵈוְאֶלְיוֹעֵינַי ᵉוְיַעֲקֹבָה
ᵃוִישׁוֹחָיָה ᵇוַעֲשָׂיָה ᶜוְעַדִּיאֵל ᵈוְיֶשִׁימִיאֵל
ᵉוּבְנָיָה ׃ ᵃוְזִיזָא ᵇבֶּן ᶜשִׁפְעִי ᵈבֶּן ᵐ אַלּוֹן ᵉבֶּן
ᵃיְדָיָה ᵇבֶּן ᶜשִׁמְרִי ᵈבֶּן ᵉשְׁמַעְיָה ׃ ᶠאֵלֶּה
ᵐ הַנְּאִים ᶜ נְשִׂיאִים ᵈבְּמוֹת ᵉנְשִׂיאִים ᶠ
ᵃוּבְמִשְׁפְּחוֹתָם ᵇוּבֵית ᶜאֲבוֹתֵיהֶם ᵈפָּרְצוּ
ᵉלָרֹב ׃ ᵃוַיִּלְכוּ ᵇלְמִבוֹא ᶜגְדוֹר ᵈעַד ᵉלְמִזְרַח
ᵐהַגַּיְא ᵃלְבַקֵּשׁ ᵇמִרְעֶה ᶜלְצֹאנָם ׃ ᵈוַיִּמְצְאוּ
ᵃמִרְעֶה ᵇשָׁמֵן ᶜוָטוֹב ᵈ וְהָאָרֶץ ᵉ רַחַבַת
ᵃשֶׁקֶט ᵇוְשַׁלְוָה ᶜ כִּי ᵈמִן ᵉחָם
ᵃהַיֹּשְׁבִים ᵇשָׁם ᶜלְפָנִים ׃ ᵈוַיָּבֹאוּ ᵉ אֵלֶּה
ᵃהַכְּתוּבִים ᵇבְּשֵׁמוֹת ᶜבִּימֵי ᵈ יְחִזְקִיָּהוּ
ᵉמֶלֶךְ ᵐיְהוּדָה ᵍ וַיַּכּוּ ᵒ אֶת ᵖ אָהֳלֵיהֶם
ᵃוְאֶת ᵇהַמְּעוּנִים ᶜאֲשֶׁר ᵈנִמְצְאוּ ᵉשָׁמָּה
ᵈוַיַּחֲרִימֵם ᵇעַד ᶜהַיּוֹם ᵉ הַזֶּה ᶜ וַיֵּשְׁבוּ
ᵉתַּחְתָּיִם ᶠכִּי ᵍמִרְעֶה ᵉלְצֹאנָם ᵈשָׁם ׃
ᵃוּמֵהֶם ᵇמִבְּנֵי ᵐ שִׁמְעוֹן ᵉ הָלְכוּ ᵈלְהַר
ᵍשְׂעִיר ᵉ אֲנָשִׁים ᶜ חֲמֵשׁ ᵈ מֵאוֹת
ᵃוּפְלַטְיָה ᵇוְנַעֲרְיָה ᶜוְרָפָיָה ᵈוְעֻזִּיאֵל
ᵃבְּנֵי ᵇיִשְׁעִי ᶜנְּרֵאָם ׃ ᵈוַיַּכּוּ ᵉאֶת
ᵃשְׁאֲרִית ᵇהַפְּלֵטָה ᶜלַעֲמָלֵק ᵈוַיֵּשְׁבוּ
ᵉשָׁם ᶠעַד ᵍהַיּוֹם ᵐהַזֶּה׃

Prima. heb. Tex. be. i. Paral. v.

Cap. v.

וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל
כִּי הוּא הַבְּכוֹר וּמְחַלְּלוֹ יְצוּעֵי אָבִיו
נִתְּנָה בְכֹרָתוֹ לִבְנֵי יוֹסֵף בֶּן יִשְׂרָאֵל
וְלֹא לְהִתְיַחֵשׂ לַבְּכֹרָה כִּי יְהוּדָה
גָּבַר בְּאֶחָיו וּלְנָגִיד מִמֶּנּוּ וְהַבְּכֹרָה
לִיוֹסֵף בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ
וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי בְּנֵי יוֹאֵל
שְׁמַעְיָה בְנוֹ גוֹג בְּנוֹ שִׁמְעִי בְּנוֹ
מִיכָה בְנוֹ רָאיָה בְנוֹ בַּעַל בְּנוֹ
בְּנוֹ אֲשֶׁר הֻגְלָה תִּלְגַת פִּלְנֶאסֶר מֶלֶךְ
אַשּׁוּר הוּא נְשִׂיא לָרְאוּבֵנִי
וְאֶחָיו לְמִשְׁפְּחֹתָיו בְּהִתְיַחֵשׂ לְתוֹלְדוֹתָם
הָרֹאשׁ יְעִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ וּבֶלַע בֶּן עַזָּז
בֶּן שְׁמַע בֶּן יוֹאֵל הוּא יוֹשֵׁב בַּעֲרֹעֵר
וְעַד נְבוֹ וּבַעַל מְעוֹן וְלַמִּזְרָח יָשַׁב
עַד לְבוֹא מִדְבָּרָה לְמִן הַנָּהָר פְּרָת כִּי
מִקְנֵיהֶם רַבּוּ בְּאֶרֶץ גִּלְעָד וּבְיַמִּי
עָשׂוּ מִלְחָמָה עִם הַהַגְרִאִים
וַיִּפְּלוּ בְּיָדָם וַיֵּשְׁבוּ בְאָהֳלֵיהֶם עַל
כָּל פְּנֵי מִזְרַח לַגִּלְעָד וּבְנֵי גָד לְנֶגְדָּם
וַיֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן עַד סַלְכָה יוֹאֵל
הָרֹאשׁ וְשָׁפָם הַמִּשְׁנֶה וְיַעֲנַי וְשָׁפָט
בַּבָּשָׁן וְאַחֵיהֶם לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם
מִיכָאֵל וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן
וְזִיעַ וְעֵבֶר שִׁבְעָה אֵלֶּה בְּנֵי אֲבִיחָיִל
בֶּן חוּרִי בֶּן יָרוֹחַ בֶּן גִּלְעָד בֶּן מִיכָאֵל
בֶּן יְשִׁישַׁי בֶּן יַעְדּוֹ בֶּן בּוּז אֲחִי בֶן
עַבְדִּיאֵל בֶּן גּוּנִי רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָם
וַיֵּשְׁבוּ בַּגִּלְעָד בַּבָּשָׁן וּבִבְנֹתֶיהָ וּבְכָל
מִגְרְשֵׁי שָׁרוֹן עַל תּוֹצְאוֹתָם כֻּלָּם
הִתְיַחְשׂוּ בִּימֵי יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
וּבִימֵי יָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
רְאוּבֵן וְנָדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה
מִן בְּנֵי חַיִל אַנְשֵׁי נְשֹׂאֵי מָגֵן
וְחֶרֶב וְדֹרְכֵי קָשֶׁת וְלִמּוּדֵי
מִלְחָמָה אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף

Trãsla. B. Vie. Trãs. Gre. lect. cũ interp. latina

Hlii quoq; rubẽ pri
mogeniti israel: ꝯo
ipse qppe fuit prioge=
nitus eius: sed cũ violaſ
set torũ ſuũ: data
ſunt primogenita eius
filiis ioſeph filii israel:
& nõ ẽ ille reputatus
i primogenitũ. Porro iu
das qui erat fortiſſimus
iter frẽs ſuos: de ſtirpe
eius principes germinati
ſũt priogenita ãt reputa
ta ſunt ioſeph. Filii er=
go rubẽ priogẽiti israel
enoch & phallu: eſrõ
& charmi. Filii iohel
ſamaia filii ei?: gog fi
lius ei?: ſemei filius ei?:
micha filius ei?: rechia
filius eius: baal filius e
ius: beera filii?eius: quẽ
captiuũ duxit theglat=
phalaſar rex aſſyriorũ:
& fuit priceps in tribu
rubẽ. Frẽs ãt eius & v=
niuerſa cognatio eius
qñ nũerabãtur p fami
lias ſuas habuerũt prici
pes iehihel & zachariã.
Porro bala filius azaz
filii ſãna filii iohel ipſe
hitauit in aroer vſq; ad
nebo & beelmeõ. Cõ=
tra oriẽtalẽ quoq; plagã
hitauit vſq; ad introi=
tũ heremi & fluuiũ eu=
fratẽ. Multũ qppe iumẽ
torũ nume⁊ poſſidebãt
i terra galaad. Indieb?
ãt ſaul pliati ſunt cõtra
agarenos & iterfecerũt
illos: hitauerũtq; p eis
in tabernaculis eorũ i
oi plaga q reſpicit ad o=
riẽtẽ galaad. Filii vero
gad e regiõe eorũ hita
uerũt i tra baſã vſq; ſel
cha: iohel ĩ capite: & ſa
pham ſcds ianai ãt & ſa
phat i baſan. Frẽs vero
eo⁊ ſm domos cogna
tionũ ſuarũ michael & mo
ſollã & ſebe: & iori
& iachã & zie & heber
ſeptẽ. Hi filii abihail:
filii vri: filii iara: filii
galaad: filii michael: fi
lii ieſeſi: filii geddo: fi
lii buz. Frẽs quoq; filii
abdihel filii guni prici
pes domus ĩ familiis ſu
is: & hitauerũt i galaad
& in baſã & in viculis e
ius & in cũctis ſuburba
nis ſarõ vſq; ad termioſ
Oẽs hi nũerati ſũt ĩ die
bus ioathã regis iuda
& i diebus hieroboã re
gis iſrl. filii rubẽ et gad
& dimidie trib manaſ
ſe: viri bellatores ſcuta
portantes & gladios et

Θ Τ filii ruben primogeniti iſrael: qui ipſe
Καὶ υἱοὶ ῥουβὴν πρωτοτόκου ἰσραὴλ, ὅτι αὐτὸς
primogenitus: cũ ãt violaſſet torum pa=
ὁ πρωτότοκος, ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πα
tris ſui: data ſunt primogenita eius filiis ioſeph
τρὸς αὐτοῦ, ἐδόθη τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ υἱοῖς ἰωσὴφ
filii iſrael. et nõ eſt reputatus in primogenita ru
υἱοῦ ἰσραὴλ· καὶ οὐκ ἐνομοθετήθη εἰς πρωτοτόκια ῥου=
ben. q; iudas potens fortitudine in fratrib ſu=
βήν. ὅτι ἰούδας ὁ ἰσχυὸς ἰσχύι ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐ=
is: et in ducẽ ex ipſo: et primogenita
του, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰ πρωτότοκια
ioſeph. et filii ruben primogeniti iſrael: enoch
τῶ ἰωσήφ· καὶ υἱοὶ ῥουβὴν πρωτοτόκου ἰσραὴλ, ἐνὼχ
et phallu iſron et charmi. filii ioel: ſemei filii
καὶ φαλλοὺ ἀσρὼν καὶ χαρμί· υἱοὶ ἰωὴλ, σεμεὶ υἱὸς
eius: gog filius eius: ſamee filii eius micha filii
αὐτοῦ, γὼγ υἱὸς αὐτοῦ, σαμεὶ υἱὸς αὐτοῦ, μιχὰ υἱὸς
eius: raia filius eius: baal filius eius: bara fi=
αὐτοῦ, ῥαΐα υἱὸς αὐτοῦ, βααλ υἱὸς αὐτοῦ, βαρὰ υἱ
lius eius: quẽ ſeduxit theglaphalaſar rex aſſy
ὸς αὐτοῦ, ὃν ἀπῴκισε θεγλαφαλασὰρ βασιλεὺς ἀσσυ
riorũ ipſe princeps ruben. et fratres eius
ρίων αὐτὸς ἄρχων τοῦ ῥουβήν· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
in pplio eius q familiae ſuae in ge
ἐν τοῖς ὄχλοις αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐν τῇ γε
nealogia eorũ. princeps ioel: et zacharias et ba
νεαλογίᾳ αὐτῶν· ὁ ἄρχων ἰωήλ, καὶ ζαχαρίας καὶ βα
laa filii azaz filius ſemei filius ioel: ipſe habitauit
λαὰ υἱὸς ἀζὰζ υἱὸς σεμεὶ υἱὸς ἰωήλ, αὐτὸς κατῴκει
in aroer et vſq; ad nabo. et beelmeon et cõtra orien=
ἐν ἀροὴρ καὶ ἕως ναβώ· καὶ βεελμεὼν καὶ κατὰ ἀνατο
tem habitauit vſq; ad itroitũ eremi a
λὰς κατῴκησεν ἕως τῆς εἰσόδου τῆς ἐρήμου ἀπὸ τοῦ
flumine euphrate: qñ iumẽta eorũ multiplicata
ποταμοῦ εὐφράτου, ὅτι τὰ κτήνη αὐτῶν ἐπληθύνθη
ſunt in terra galaad. et in diebus ſaul fece
σαν ἐν τῇ γῇ γαλαάδ· καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις σαοὺλ ἐποί
runt bellum cum agarenis. et ceciderũt in ma
ησαν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ χει
nu ſua: et habitauerũt in tabernaculis eorũ in
ρὶ αὐτῶν, καὶ κατῴκησαν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν ἐπὶ
omni facie oriẽtis galaad. et filii gad
παντὸς προσώπου ἀνατολῶν τῆς γαλαάδ· καὶ υἱοὶ γὰδ
habitauerũt e regione eorũ in terra baſan vſq;
κατῴκησαν ἐξεναντίας αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς τῆς βασὰν ἕως
ſelcha: et ioel principes: et ſaphan ſecũdus: et io=
σελχά, καὶ ἰωὴλ ὁ ἄρχων, καὶ σαφὰν ὁ δεύτερος, καὶ ἰω
ani ſcriba et ſaphan in baſan et fratres eorũ
ανὶ ὁ γραμματεὺς καὶ σαφὰν ἐν τῇ βασάν· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν
ſm domos cognationũ ſuarũ michael et moſolam et ſabee et
κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν μιχαὴλ καὶ μοσολὰμ καὶ σαβεὲ καὶ
ioei et ioachan et ſia et heber ſeptẽ. hi filii abiel filii
ἰωρεὶ καὶ ἰωαχὰ καὶ ζία καὶ ἔβερ ἑπτά. οὗτοι υἱοὶ ἀβιὴλ υἱοῦ
ri filii iarue filii galaad filii michael filii ſuſi filii iedo ſi
ρὶ υἱοῦ ἰαρουὶ υἱοῦ γαλαὰδ υἱοῦ μιχαὴλ υἱοῦ σουσὶ υἱοῦ ἰησδὶ
lii buz: filii abdiel filii guni princeps ſm domũ familie ſue.
οῦ βούζ, υἱοῦ ἀβδιὴλ υἱοῦ γουνὶ ἄρχων κατ' οἴκους πατριᾶς αὐτῶν.
et habitauerũt in terra galaad et in terra baſan et in
καὶ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ γαλαὰδ καὶ ἐν τῇ γῇ βασὰν καὶ ἐν τα
culis eius et in oĩb ſuburbanis ſaron vſq; ad ter=
μαις αὐτῆς καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις σαρὼν ἐπὶ τῶν ὁρίῶ
minos eoꝝ. oẽs numerati ſunt in diebus ioathã re
ὧν αὐτῶν. πάντες ἐγγενεαλογήθησαν ἐν ἡμέραις ἰωαθὰμ βασιλέ
gis iuda: et in diebus hierobam regis iſrl. filii ruben et
ως ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις ἱεροβοὰμ βασιλέως ἰσρὰ. υἱοὶ ῥουβὴν καὶ
gad et dimidiũ tribus manaſſe a fortiſſimis: oẽs ro
γὰδ καὶ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἐκ δυνατῶν υἱῶν δυνάμεων, πάντες κρα
ri tollẽtes ſcutum et enſem et ſẽdẽtes arcũ et
τοῦντες ἀσπίδα καὶ μάχαιραν καὶ ἐντεινόντες τόξον καὶ
eruditi ad pelia quadraginta et quattuor milia
δεδιδαγμένοι πόλεμον τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες

τ septingenti τ seraginta procedēteo ad pu-
καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς πα-
gnam: τ fecerūt bellum cum agarenis
ρατάξειν, καὶ ἐποίησαν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν
τ itureis τ naphiseis τ nedabeis τ clamaue
καὶ Ἰτουραίων καὶ ναφισαίων καὶ ναδαβαίων καὶ ἐβόη-
runt cōtra eos: τ traditi sunt in manꝰ eorū aga-
σαν ἐπ' αὐτούς, καὶ παρεδόθησαν ἐν χερὶ αὐτῶν οἱ ἀγα-
reni τ vniuersi q̄ cum eis: q̄s deū inuocauerūt
ρηνοὶ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτῶν, ὅτι τῷ θεῷ ἐβόησαν
in bello: τ exaudiuit eos: q̄s credide
ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐπακούσειν αὐτῶν, ὅτι ἐπεποί-
runt in eum. τ ceperūt captiuitatē possessiōes eo
θεισαν ἐπ' αὐτῷ· καὶ ἐχμαλώτευσαν τὰς κτήσεις αὐ-
rum:camelorū quinquagita milia: τ ouium
τῶν, καμήλων πεντήκοντα χιλιάδας, καὶ πρόβατων
ducēta τ quinquaginta milia: τ asinoꝝ
D διακοσίας καὶ πεντήκοντα χιλιάδας, καὶ ὄνους
duo milia: τ alias hoium centū milia.
δισχιλίους, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων ἑκατὸν χιλιάδας.
vulnerati eīn multi corruerūt:q̄n a deo
τραυματίαι γὰρ πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ
bellum: τ habitauerūt pro eis vsq; ad trāsmigra-
πόλεμος, καὶ κατῴκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἀποικί-
tionē. τ dimidie tribus manasse hitauerūt in
ας. καὶ οἱ ἡμίσεις τῆς φυλῆς μανασσῆ ὤκησαν ἐν τῇ
terra a basan vsq; baal hermō τ sanir τ mōtē
γῇ ἀπὸ βασὰν ἕως βαὰλ ἑρμὼν καὶ σανὶρ καὶ ὄρους
hermō hi multiplicati sūt. τ iſti principes do
ἑρμών· αὐτοὶ ἐπληθύνησαν. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἴ-
mus cognatiōuꝫ eorū: apher τ iesli τ ediel τ ezri
κου πατριῶν αὐτῶν, ὄφερ καὶ ἰεσεὶ καὶ ἐδιὴλ καὶ ἐζρι
el τ hieremias τ hoduia τ tediel: viri poten
ὴλ καὶ ἱερεμίας καὶ ὠδουΐα καὶ ἰεδιήλ, ἄνδρες δυνα-
te fortitudine viri nominati principes in domo familia
τοὶ ἰσχύι ἄνδρες ἐνημασμένοι ἄρχοντες κατ' οἶκον πατρι-
rū suarū. τ p̄uaricati sūt in deū patrum suorū:
ῶν αὐτῶν. καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν,
τ fornicati sunt post deos pplorꝫ terre:
καὶ ἐπορνεύσαν ὀπίσω τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς,
quos abstulit deꝰ a facie eorū. τ suscitauit
οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ ἐξήγειρεν
deus israel spūm phul regis assyriorū
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα φοὺλ βασιλέως ἀσσυρίων
τ spūm theglatphalasar regis assy-
καὶ τὸ πνεῦμα θεγλατφαλασὰρ βασιλέως ἀσσυ-
riorū. τ trāstulit ruben τ gaddi τ
ρίων· καὶ ἀπῴκισεν τὸν ῥουβὴν καὶ τὸν γαδὶ καὶ
dimidiā tribuꝫ manasse. τ addurit eos
τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς
in ala τ abor τ arra τ fluuium gozā
εἰς Δλὰ καὶ ἀβὼρ καὶ ἀρρὰ καὶ ποταμὸν γωζὰν
vsq; ad diem hanc.
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ca.6.

A Filiꝰ leui: gersō τ caath τ merari. τ
Υἱοὶ λευΐ, γιρσὼν καὶ καὰθ καὶ μεραρί. καὶ
filiꝰ caath:ambram τ issaar chebron τ oziel.
υἱοὶ καάθ, ἀμβράμ καὶ ἰσσαὰρ χεβρὼν καὶ ὀζιήλ.
τ filiꝰ ambram: aarō τ moyses τ maria.
καὶ υἱοὶ ἀμβράμ, ἀαρὼν καὶ μωυσῆς καὶ μαριάμ.
τ filiꝰ aaron: nadab τ abiud eleazar τ
καὶ υἱοὶ ἀαρών, ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ ἐλιαζὰρ καὶ
ithamar. τ eleazar genuit phineeꝫ: τ phineeſ
ἰθάμαρ. καὶ ἐλιαζὰρ ἐγέννησεν τὸν φινεές, καὶ φινεὲς
genuit abisu: τ abisu genuit boci:
ἐγέννησεν τὸν ἀβισού, καὶ ἀβισοὺ ἐγέννησεν τὸν βοκί,
τ boci genuit ozi: τ ozi genuit zarea: τ
καὶ βοκὶ ἐγέννησεν τὸν ὀζί, καὶ ὀζὶ ἐγέννησεν τὸν ζαρία, καὶ
zarea genuit marioth: τ marioth genuit
ζαρία ἐγέννησεν τὸν μαριώθ, καὶ μαριὼθ ἐγέννησεν τὸν
amaria: τ amaria genuit
ἀμαρία, καὶ ἀμαρία ἐγέννησεν

tēdētesᵇarcū: ⁱeruditiq; adᵐplia" q̄dragitaᵒq̄ttuorᵖmilia ᵍ& septigēti" sexagitaᵗpcedētes adᵘpugnā:ᵛdimicauerūt ʷcontraˣagarenos. ʸIthureiꝫ vero ᶻ& naphis ᵃ& nodabᵇprebuerunt ᶜeis ᵈauxilium. ᵉTraditiq; sunt ᶠiman⁹ eorū ʰagareni ⁱ& vniuersiᵐq fuerant cū eis: "qaᵒdeū ᵖiuocauerūt ᵍcū plīarentur ʳ& exaudiuit ˢeos ᵗeo qᵘcredidisset ᵛin eū. ʷCeperūtq; oia ˣq̄ possederāt ʸcamelorū ᶻqnq̄gita ᵃmilia ᵇ& ouiū ᶜducēta ᵈqnq̄gita ᵉmilia ᶠasinos ᵍduo milia ʰ& alias ⁱhoim "cētū ʲmilia. ᵏVulnerati ˡāt ᵐmultiⁿcorruerūt. Fuit ᵒeiᵖbellū ᵍdei. ʳHitaueꝛrūtq; ˢp eis ᵗvsq; ad ᵘtrāsmigrationē. ᵛFilii quoq; ʷdimidieˣtribus ʸmanasse possederūt ᶻterrā ᵃa finibus ᵇ basan ᶜvsq; ᵈ baal ᵉhermō ᶠ& sanir: ᵍ& mōtē ʰhermō. ⁱ Ingēs qppe nūerus erat. ʲ Et hi fuerāt ᵏpricipes ˡdomus ᵐcognatiōis eorū: ⁿepher ᵒiesli ᵖ& helibel: ᵍezrihel ʳ& ieremia ˢ& odoia ᵗ& iediel ᵘviri ᵛfortissimi & ʷpotentes & ˣnoiati ʸduces ᶻi familiis suis. ᵃReliq̄rūt ātᵇdeū ᶜpatrū suorū ᵈ& fornicati sūt ᵉpost ᶠdeos ᵍpopulorū ʰfre ⁱquos ʲabstulit ᵏdeus ˡcorā eis: ᵐ& suscitauit ⁿdeus ᵒisrael ᵖspīm ᵍphul ʳregis ˢassyriorū ᵗ& spīritum ᵘtheglatphalasar ᵛregis ʷassur : ˣ ʸ ᶻ ᵃ ᵇ ᶜ ᵈ ᵉ ᶠ ᵍ& trāstulit ʰrubē ⁱ& gad ʲ& dimidiam ᵏ ˡ "tribū ⁿmanasse: ᵒ& addux dit eos ᵖin ale ᵍ& in abor ʳ& ara ˢ& fluuiū ᵗ gozan ᵘvsq; ad ᵛdiem ʷhanc. 6. Filiꝰ leui: ᵍgersō: ʰcaath: ⁱ & merari. ʲ Filii ᵏcaath: ˡamram: ᵐisaar: ⁿ ᵒ hebron: ᵖ& oziheł. ᵍ Filiiʳ amram ˢ ᵗ aarōᵘ moyseſ ᵛet maria. ʷ Filii ˣ aaron ʸ ᶻ nadabᵃ& abiu ᵇ eleazar ᶜet ithamar. ᵈ Eleazar ᵉgenuit ᶠfinees: et ᵍfinees ʰ ⁱ genuit ʲabisue. ᵏ Abisue vero ˡ genuit ᵐ bocci: ⁿ& bocci ᵒgenuit ᵖozi: ᵍ ʳ ozi ˢgēuit ᵗzaraiam: ᵘ & zaraias ᵛ genuit ʷmeraioth : porro ˣmeraioth ʸgenuit

ᵉמֵאָה ᵈוְשִׁבְעִ֣ים מֵא֔וֹת וְשִׁשִּׁ֖ים ׀ יֹצְאֵ֣י ׀ צָבָ֑א׃
ᵉעָשָׂה ᵈוַיַּעֲשׂוּ֙ מִלְחָמָ֔ה עִם־ הָֽהַגְרִיאִ֖ים וַיִּטּוֹר
ᵉעֻזַּר ᵈנָתָ֔ן וְנָפִ֥ישׁ וְנוֹדָֽב׃ וַיֵּעָזְר֣וּ עֲלֵיהֶ֑ם וַיִּנָּתְנ֨וּ
ᵉעִם ᵈבְּיָדָ֜ם הָֽהַגְרִיאִ֗ים וְכָל־ שֶׁעִמָּהֶם֙
ᵉעָתַר ᵈכִּֽי־ לֵאלֹהִ֣ים זָעֲק֔וּ בַּמִּלְחָמָ֖ה וַיֵּעָתֵ֣ר
ᵉשָׁבָה ᵈלָהֶ֔ם כִּֽי־ בָטְח֥וּ בֽוֹ׃ וַיִּשְׁבּ֖וּ ׀ מִקְנֵיהֶ֑ם
ᵉמֵאָה ᵈגְּמַלֵּיהֶ֣ם חֲמִשִּׁ֔ים אָ֖לֶף וְצֹ֣אן מָאתַ֑יִם
ᵉחָמֵר ᵈוַחֲמֹרִ֖ים ׀ אֶ֥לֶף וַחֲמוֹרִ֖ים ׀ אַלְפַּ֑יִם
ᵉוְנֶ֥פֶשׁ ᵈאָדָ֖ם מֵאָ֥ה אָֽלֶף׃ כִּֽי־ חֲלָלִ֣ים
ᵉרַבִּ֔ים נָפְל֖וּ כִּֽי־ מִלְחֶ֣מֶת הָֽאֱלֹהִ֑ים תַּמְלְחָמָ֔ה
ᵉגָּלָה ᵈוַיֵּשְׁב֥וּ תַחְתָּיהֶ֖ם עַד־ ׀ הַגָּלָ֑ה׃ וּבְנֵי־
ᵉאֶרֶץ ᵈחַצְרֵ֣י שָׁבָ֔ט מְנַשֶּׁ֖ה וַיֵּ֣שְׁבוּ ׀ בָּאָ֑רֶץ
ᵉוְהַר ᵈמִבָּשָׁ֥ן עַד־ בַּעַל־ חֶרְמ֖וֹן וּשְׂנִ֑יר וְהַ֥
ᵉבֵּית ᵈחֶרְמ֔וֹן הַמָּ֖ה רַבּ֑וּ וַאֲלֶ֥ה רָאשֵׁ֖י ׀ בֵּ֣ית
ᵉיְעִיאֵל ᵈאֲבוֹתָ֔ם וְעֵ֖פֶר ׀ וְיִשְׁעִ֑י ׀ וְאֲלִיאֵ֔ל
ᵉיִחְדִּיאֵל ᵈוְעַזְרִיאֵ֖ל וְיִרְמְיָ֣ה וְהוֹדַוְיָ֔ה וְיַחְדִּיאֵ֑ל
ᵉגִּבֹּר ᵈאַנְשֵׁי־ חַ֖יִל אַנְשֵׁי֙ שֵׁמ֣וֹת
ᵉרָאשִׁים ᵈלְבֵ֣ית אֲבוֹתָ֔ם וַיִּמְעֲל֗וּ
ᵉזָנָה ᵈבֵּאלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵיהֶ֔ם וַיִּזְנ֗וּ אַחֲרֵ֣י אֱלֹהֵ֔י
ᵉשָׁמַד ᵈעַמֵּ֣י הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר הִשְׁמִ֖יד ׀ אֱלֹהִ֑ים
ᵉפָּנָה ᵈמִפְּנֵיהֶ֔ם וַיַּ֣עַר אֱלֹהֵ֣י ׀ יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־
ᵉרוּחַ ᵈפּ֣וּל ׀ מֶ֣לֶךְ ׀ אַשּׁ֗וּר וְאֶת־ רוּחַ֙
ᵉתִּלְגַּת ᵈפִּלְנֶ֔סֶר ׀ מֶ֖לֶךְ ׀ אַשּׁ֑וּר
ᵉגָּלָה ᵈוַיְגַלֵּ֗ם לְרֹאוּבֵנִי֙ ׀ וְלַגָּדִ֔י וְלַחֲצִ֖י
ᵉגּוּא ᵈשֵׁ֣בֶט מְנַשֶּׁ֑ה וַיְבִיאֵ֗ם לַחְלַ֤ח וְחָבוֹר֙
ᵉוְהָרָא ᵈוּנְהַר־ גּוֹזָ֔ן עַד־ הַיּ֖וֹם הַזֶּֽה׃

Cap.vi.

ᵉגֵּרְשׁוֹן ᵈבְּנֵי־ לֵוִ֖י ׀ גֵּרְשֹׁ֣ן קְהָ֔ת
ᵉיִצְהָר ᵈוּבְנֵי֙ ׀ קְהָ֔ת עַמְרָ֖ם ׀ יִצְהָ֑ר
ᵉוְהֶבְרוֹן ᵈוְעֻזִּיאֵ֖ל ׃ וּבְנֵי֙ עַמְרָ֔ם
ᵉאַהֲרֹן ᵈומֹשֶׁ֖ה וּמִרְיָ֣ם ׀ וּבְנֵי־ אַהֲרֹ֔ן
ᵉנָדָב ᵈוַאֲבִיה֥וּא ׀ אֶלְעָזָ֖ר ׀ וְאִיתָמָֽר׃
ᵉאֶלְעָזָר ᵈהוֹלִ֣יד אֶת־ פִּינְחָ֔ס פִּינְחָ֖ס
ᵉהוֹלִיד ᵈאֶת־ אֲבִישׁ֑וּעַ ׃ וַאֲבִישׁוּעַ
ᵉהוֹלִיד ᵈאֶת־ בֻּקִּ֔י וּבֻקִּ֖י הוֹלִ֣יד אֶת־ עֻזִּֽי׃
ᵉוְעֻזִּי ᵈהוֹלִ֣יד אֶת־ זְרַחְיָ֔ה וּזְרַחְיָ֖ה
ᵉהוֹלִיד ᵈאֶת־ מְרָי֥וֹת מְרָי֖וֹת הוֹלִ֣יד

אֶת אַמַרְיָה וַאַמַרְיָה הוֹלִיד אֶת
אַחִיטוּב׃ וַאַחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק
וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת אַחִימַעַץ׃
וַאַחִימַעַץ הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה וַעֲזַרְיָה
הוֹלִיד אֶת יוֹחָנָן׃ וְיוֹחָנָן הוֹלִיד אֶת
עֲזַרְיָה הוּא אֲשֶׁר כִּהֵן בַּבַּיִת אֲשֶׁר
בָּנָה שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלָם׃ וַיּוֹלֶד עֲזַרְיָה
אֶת אַמַרְיָה וַאַמַרְיָה הוֹלִיד אֶת
אַחִיטוּב׃ וַאַחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק
וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת שַׁלּוּם׃ וְשַׁלּוּם
הוֹלִיד אֶת חִלְקִיָּה וְחִלְקִיָּה הוֹלִיד
אֶת עֲזַרְיָה׃ וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת
שְׂרַיָה וּשְׂרַיָה הוֹלִיד אֶת יְהוֹצָדָק׃
וִיהוֹצָדָק הָלַךְ בְּהַגְלוֹת יְהוָה אֶת גָּלָה
יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר׃
בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשֹׁם קְהָת וּמְרָרִי׃ וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי
קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃
בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי וְאֵלֶּה
מִשְׁפְּחוֹת הַלֵּוִי לַאֲבֹתֵיהֶם׃ לְגֵרְשֹׁם שִׁפְחָה
לִבְנִי בְּנוֹ יַחַת בְּנוֹ זִמָּה בְּנוֹ׃ יוֹאָח
בְּנוֹ עִדּוֹ בְּנוֹ זֶרַח בְּנוֹ יְאַתְרַי בְּנוֹ׃
בְּנֵי קְהָת עַמִּינָדָב בְּנוֹ קֹרַח בְּנוֹ
אַסִּיר בְּנוֹ׃ אֶלְקָנָה בְּנוֹ וְאֶבְיָסָף
בְּנוֹ וְאַסִּיר בְּנוֹ׃ תַּחַת בְּנוֹ אוּרִיאֵל
בְּנוֹ עֻזִּיָּה בְּנוֹ וְשָׁאוּל בְּנוֹ׃ וּבְנֵי
אֶלְקָנָה עַמָּשַׂי וַאֲחִימוֹת׃ אֶלְקָנָה
בְּנֵי אֶלְקָנָה צוֹפַי בְּנוֹ וְנַחַת
בְּנוֹ׃ אֶלִיאָב בְּנוֹ יְרֹחַם בְּנוֹ אֶלְקָנָה
בְּנוֹ וּבְנֵי שְׁמוּאֵל הָבְכֹר וַשְׁנִי
וַאֲבִיָּה׃ בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי לִבְנִי
בְּנוֹ שִׁמְעִי בְּנוֹ עֻזָּה בְּנוֹ׃ שִׁמְעָא
בְּנוֹ חַגִּיָּה בְּנוֹ עֲשָׂיָה בְּנוֹ׃ וְאֵלֶּה
אֲשֶׁר הֶעֱמִיד דָּוִיד עַל יְדֵי שִׁיר עָמַד שׁוּר
בֵּית יְהוָה מִמְּנוּחַ הָאָרוֹן׃ וַיִּהְיוּ נֹחַ הָיָה
מְשָׁרְתִים לִפְנֵי מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד שָׁרַת פָּנָה
שָׁכַן יָעַד

amariā & amarias genuit achitob achitob genuit sadoch: & sadoch genuit achimaas: achimaas genuit azariam: azarias genuit iohannan: iohannan genuit azariā. Ipse est qui sacerdotio functus est in domo quā edificauit salomō in ierusalē: genuit āt azarias amariā: & amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch: & sadoch genuit sellū. Sellum genuit helchiā: & helchias genuit azariam. Azarias genuit zaraiā: & zaraias genuit iosedech. Porro iosedech egressus est quando transtulit dominus iudā & ierusalē per manus nabuchodonosor. Filii ergo leui: gerson caath & merari. Et hec noīa filiorū gersō: lobni & semei: filii caath amrā & isaar & hebron & ozihel. Filii merari: mooli & musi. He autē gñationes leui sm familias eorū. Gerson lobni filius eius iaath filius eius zāma filius eius: ioaa filius eius: addo filius eius: sara filius eius ieth rai filius eius. Filii caath: amiadab filius eius: chore filius eius: asir filius eius: helchana filius eius: abiasaph filius eius. asir filius eius: caath filius eius: vriel filius eius: ozias filius eius: saul filius eius. Filii helchana: amasai & achimoth & helchana. Filii helchana: sophai filius eius naath filius eius heliab filius eius: hieroā filius eius helchana filius eius. Filii samuel primogēitus vassenī & abia. Filii āt merari mooli: lobni filius eius: sēmei filius eius: oza filius eius: samaa filius eius: aggia filius eius: asia filius eius. Isti sunt quos cōstituit dauid super cantores domus dñi: ex quo collocata est arca: & ministrabant corā tabernaculo testimonii

achitob: τ achitob genuit sadduc: τὸν ἀχιτώβ, καὶ ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν σαδδούκ, τ sadduc genuit achimaas: τ achimaas καὶ σαδδοὺκ ἐγέννησε τὸν ἀχιμαάς, καὶ ἀχιμαὰς genuit azariam: azarias genuit ionan: τ ἐγέννησε τὸν ἀζαρίαν, ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν ἰωνᾶν, καὶ ionas genuit azariā: iste est azarias q̄ sa ἰωνὰς ἐγέννησε τὸν ἀζαρίαν, αὐτός ἐστιν ἀζαρίας ὁ ἱε cerdotio fūct ē i domo quā edificauit salomon i hie ρατεύσας ἐν τῷ οἴκῳ ὦ ὠκοδόμησε σολομὼν ἐν ἱε rusalem. τ genuit azarias amariā: τ ρουσαλήμ· καὶ ἐγέννησεν ἀζαρίας τὸν ἀμαρίαν, καὶ amarias genuit achitob: τ achitob ge ἀμαρίας ἐγέννησε τὸν ἀχιτώβ, καὶ ἀχιτὼβ ἐγέννη nuit sadduc: τ sadduc genuit sel σε τὸν σαδδούκ, καὶ σαδδοὺκ ἐγέννησε τὸν σελ lum: τ sellum genuit chelciam: τ chel λούμ, καὶ σελλοὺμ ἐγέννησε τὸν χελκίαν, καὶ χελ cias genuit azariā: τ azarias genuit κίας ἐγέννησε τὸν ἀζαρίαν, καὶ ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν sareaz: τ sareas genuit iosedec: τ σαρέαν, καὶ σαρέας ἐγέννησε τὸν ἰωσεδέκ, καὶ iosedec egressus ē qñ trāstulit dñs iudaz ἰωσεδὲκ ἐπορεύθη ἐν τῷ ἀποκίζειν κύριον τὸν ἰούδα τ hierusalem in manu nabuchodonosor: ad καὶ τὴν ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ ναβουχοδονόσωρ εἰς babylonem. filij leui: gerson caath τ merari. τ βαβυλῶνα. υἱοὶ λευί, γερσὼν καὰθ καὶ μεραρί. καὶ hec nomina filiorū gerson: lobēni τ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν γερσών, λοβεννὶ καὶ semei. τ filij caath: amram τ issaar chebron τ σεμεί. καὶ υἱοὶ καάθ, ἀμρὰμ καὶ ἰσσάαρ χεβρὼν καὶ oziel. τ filij merari: mooli et musi. he gñ ὀζιήλ. καὶ υἱοὶ μεραρί, μοολλὶ καὶ μουσί. αὗται αἱ rationes leui secūdū familias eorū. συγγένειαι τοῦ λευὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν. τῶ gerson lobēni filius eius: iaath filius eius: zem γερσὼν λοβεννὶ υἱὸς αὐτοῦ, ἰαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, ζεμ ma filius eius: ioaa filius eius: addo filius eius: za μὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἰωαὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἀδδὼ υἱὸς αὐτοῦ, ζα ra filius eius: hieth ri filius eius. filij caath: isaar fi ρὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἰεθρὶ υἱὸς αὐτοῦ. υἱοὶ καάθ, ἰσαὰρ υἱ lius eius: aminadab filius eius: core filius eius: ὸς αὐτοῦ, ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, κορὲ υἱὸς αὐτοῦ, aser filius eius: elcana filius eius: abiasaph ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἀβιασὰφ filius eius: aser filius eius: thaath filius eius: υἱὸς αὐτοῦ, ἀσὲρ υἱὸς αὐτοῦ, θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, vriel filius eius: hozias filius eius: saul filius eius. et filij οὐριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ, σαοὺλ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ υἱοὶ elcana: amasa et achimoth elcana. elcana fi ἐλκανά, ἀμασὰ καὶ ἀχιμὼθ ἐλκανά. ἐλκανὰ υἱ lius eius: sophi filius eius: naath filius eius: ὸς αὐτοῦ, σοφὶ υἱὸς αὐτοῦ, ναὰθ υἱὸς αὐτοῦ, eliab filius eius: hieroā filius eius: elcana filius ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, ἱεροὰμ υἱὸς αὐτοῦ, ἐλκανὰ υἱὸς eius: samuel filius eius. et filij samuel: pri αὐτοῦ, σαμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ υἱοὶ σαμουήλ, ὁ πρω mogenitus eius toel: et secundus abia. filii me τότοκος αὐτοῦ ἰωήλ, καὶ ὁ δεύτερος ἀβιά. υἱοὶ με rari: mooli: lobēni filius eius: semei filius eius: ραρί, μοολί, λοβεννὶ υἱὸς αὐτοῦ, σεμεὶ υἱὸς αὐτοῦ, oziaa filius eius: samaa filius eius: agia filius ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ, σαμαὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἀγία υἱὸς eius: asaia filius eius. et hi quos cōsti αὐτοῦ, ἀσαΐα υἱὸς αὐτοῦ. καὶ οὗτοι οὓς κατέστη uit dauid in manus cantātiū domus dñi: ex σεν δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ἀδόντων οἴκου κυρίου, ἐξ quo quieuit arca: et erāt ministrā οὗ κατέπαυσεν ἡ κιβωτός, καὶ ἦσαν λειτουργοῦν tes corā tegumēto tabernaculi testimonii τες ἀπέναντι τῆς σκέπης τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

in cantu:donec edificaret ſalomon do
ἐν ᾠδῇ, ἕως τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν σολομῶντα τὸν οἶ
mū dñi in hieruſalem. t ſtabāt iuxta ordinē
κον κυρίου ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν
ſuum in miniſterijs ſuis. t iſti ꝙ aſſiſtē
αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. καὶ οὗτοι οἱ ἑστῶ
bant t filij eorū: a filijs caath:hemā can
τες καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ἐκ τῶν υἱῶν καάθ, ἀιμὰν ὁ ψαλ
tor filij toal filij ſamuel filij elcana filij hie
μῳδὸς υἱὸς ἰωὴλ υἱοῦ σαμουὴλ υἱοῦ ἐλκανὰ υἱοῦ ἱε
ram:filij eliel filij thou filij ſuph filij elcana: filij
ράμ, υἱοῦ ἐλιὴλ υἱοῦ θοεῦ υἱοῦ σουὶφ υἱοῦ ἐλκανά, υἱοῦ
maath filij amaſai: filij elcana filij toel filij azaria
μαὰθ υἱοῦ ἀμασαΐ, υἱοῦ ἐλκανὰ υἱοῦ ἰωὴλ υἱοῦ ἀζαρία
filij ſaphania: filij thaath filij afer filij abiaſaph filij
υἱοῦ σαφανία, υἱοῦ θααὶ υἱοῦ ἀσὶρ υἱοῦ ἀβιασὰφ υἱοῦ
core: filij iſſaar filij caath filij leui filij iſrael.
D κορέ, υἱοῦ ἐασὰρ υἱοῦ καὰθ υἱοῦ λευὶ υἱοῦ ἰσραήλ.
t frater eius aſaph:q ſtabat a dextris eius.
καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀσαφ, ὃς ἔστως ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
aſaph filij barachia filij ſamaa filij michael filij
ἀσὰφ υἱὸς βαραχία υἱοῦ σαμαὰ υἱοῦ μιχαὴλ υἱοῦ
baſia filij melchia: filij ethani filij ſare filij adia:
βασία υἱοῦ μελχία, υἱοῦ ἠθανὶ υἱοῦ ζαρὲ υἱοῦ ἀδία,
filij ethan filij ſemma filij ſemei filij iaath filij gerſon
υἱοῦ ἐθὰν υἱοῦ ζεμμὰ υἱοῦ σεμεὶ υἱοῦ ἰαὲὶ υἱοῦ γηρσὼ
filij leui. t filij merari fratres eoꝝ a ſi
υἱοῦ λευί· καὶ υἱοὶ μεραρὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τὰ
ſiniſtrā: ethan filij eoꝝ filij abdi filij maloch fi
ἀριστερά, ἐθὰν υἱὸς κουσὶ υἱοῦ ἀβδὶ υἱοῦ μαλὼχ υἱ
lij aſabia: filij amaſia filij chelcia filij amaſi fi
οῦ ἀσαβία, υἱοῦ ἀμασία υἱοῦ χελκία υἱοῦ ἀμασὶ υἱ
lij bani filij ſemmer: filij moolli filij muſe filij
οῦ βανὶ υἱοῦ σεμμὲρ, υἱοῦ μοολλὶ υἱοῦ μουσῆ υἱοῦ
merari filij leui. t fratres eoꝝ dati
μεραρὶ υἱοῦ λευί· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν δεδομένοι
leuite in cunctꝝ miniſterijs tabernaculi domus
εἰ λευίταις εἰς πᾶσαν δουλείαν τῆς σκηνῆς οἴκου θ̄υ
dei. t aaron t filij eius adolentes icēſu ſup
θεοῦ. καὶ ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ
altare holocauſtoꝝ: t ſup al
θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυ
tare thymiamatis in omnia opa
σιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰς πάντα τὰ ἔργα θ̄υ
ſancti ſctōꝝ. t vt placarētur pro iſrael
ἁγίου τῶν ἁγίων. καὶ τὸ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ἰσραὴλ
iuxta omnia que preceperat moyſes ſeruus
κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς ὁ δοῦλος θ̄υ
dei. t hi filij aarō: eleazar filius eius: phi
θεοῦ. καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ ἀρών, ἐλιεὲζαρ υἱὸς αὐτοῦ, φι
nees filius eius: abiaſu filius eius: bocci fili
νεὲς υἱὸς αὐτοῦ, ἀβιασοὺ υἱὸς αὐτοῦ, βοκκὶ υἱὸς
eius: ozi filius eius: zarea filius eius: mari
αὐτοῦ, ὀζὶ υἱὸς αὐτοῦ, ζαρέα υἱὸς αὐτοῦ, μαρι
oth filius eius: amaria filius eius: achitob fili
ὼθ υἱὸς αὐτοῦ, ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, ἀχιτὼβ υἱὸς
eius: ſadoc filius eius: achimaas filius eius.
αὐτοῦ, σαδοὺκ υἱὸς αὐτοῦ, ἀχιμαὰς υἱὸς αὐτοῦ.
t hec habitacula eorū in ſuburbanis
καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν
eorū t in termio eorū: filijs aaron
αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τῆ
cognatiōi caathitaꝝ: qm̄ eis fuerūt ſor
συγγενείᾳ τοῦ καάθ, ὅτι αὐτοῖς ἐγένοντο οἱ κλῆ
tes: t dederūt eis chebron in tra iuda:
ροι, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν χεβρὼν ἐν γῇ ἰούδα,
t ſuburbana eius p circuitū eius.
καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς. τοὺς δὲ

---

[b]canentes[i]donec[e]edifica
ret[f]ſalomon[n]domum ꝺo
[o]dñi[r]in ieruſalē. [q]Stabāt
aūt[t]iuxta ordinem ſuū
[s]in[m]miniſterio. [h]Hi vero
ſunt[t]qui aſſiſtebāt[t]cū filiꝫ
is ſuis[d]de filijs[c]caath:[b]he
mā[c]cantor [b]filius ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[c]iohel:[f]filii[s]amuel: [b]filii
[h]elcana:[e]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[i]ieroā:[m]filii[i]helihel: [f]fi
lii[t]thou:[s]filii[r]ſuph:[e]filii
[h]elchana:[e]filii[m]aath:
[f]filii[a]amaſai:[e]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[b]helchana:[c]filii[i]iohel:[c]fi
lii[a]zarie[e]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[s]ſophonie:[f]filii[a] thaath:
[f]filii[m]aſir:[e]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄:ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[e]abiſaph:[e]filii[q]chore:[f]fi
lii[i]ſaar:[f]filii[e]caath: ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[a]filii[f]leui:[f]filii[e]iſrael: [b]&
frater eius[c]aſaph: ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[e]q ſtabat[a]a dextris ei[o]:[e]a
ſaph[b]filius[b]arachie: ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[a]filii[ſ]amaa:[m]filii[m]micha
el:[e]filii[e]baſaie ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[q]filii[m]melchie:[f]filii[a]tha
nai:[f]filii[z]zara:[f]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[a]adaia:[f]filii[e]ethan: [c]filii
[e]zāma:[f]filii[ſ]emei: [e]filii
[i]et:[f]filii[g]erſō: [f]filii[m]le
ui.[e]Filii autem [e]merari
[f]fratres eorum[a]ad [f]ſini
ſtram[e]ethā ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[f]filii[e]chuſi:[f]filii[a]abdi:[f]fi
lii[m]aloch[e]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[c]aſabie[e]filii[c]amaſie [f]filii
[e]helchie:[f]filii ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄.ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄:ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[a]amaſai:[e]filii[i]bōni: [m]filii
[e]ſomer:[f]filii[e]mooli:[e]filii
[f]muſi:[e]filii[m]merari :[e]filii
[f]leui. [f]Frēs quoꝫ eorū
[f]leuite q'ordinati ſūt [f]in
cūctū[b]miniſterijs [c]taber
naculi[e]domus[c]dei. [f]Aa
ronvero[e]& filij eius ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[b]adolebāt icēſū[f]ſup[a]alta
re[i]holocauſti: [m] & ſup
[n]altare[e]thymiamatis[f]in
oē[q]opus[f]ſctī ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[e]ſanctorum[f]& vt preca
rētur[e]pro[i]ſrl[f]iuxta oīa
[q]que[p]ceperat [b]moyſes
[c]ſeruus[b]dei. ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄
[e]Hi ſūt āt[f]filii[e]aarō. [f]Ele
azar[f]filius eius: [f]finees
[f]filius eius:[m]abiſue[e]filiꝫ
eius:[e]bocci[f]filius eius [q]o
zi[f]filius eius: [e]zaraia[f]fili
us eius:[e]meraioth[f]filius
eius:[f]amaria[f]filius eiꝫ:[a]a
chitob[b]filiꝫ eius:[c]ſadoch
[e]filius eius[c]achimaas[f]fi
lius eius.[e]Et hec[h] hītacu
la eorū [f]p vicos atqꝫ[c]cō
finia [f]filiorū.ſ.[m]aaron ꝺ̄
[n]iuxta cognationes [e]caa
thitarū.[q]Ipis[f]eni[e] forte
[f]contigerant.[f]Dederunt
ſgitur[e]eis[f]hebrō [f]iterra
[e]iuda[b]&[c]ſuburbana eius
[e]per circuitum: ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄ꝺ̄

---

[b]כְּנָה [b]כַּשִּׁיר עַ֣ד [f]בְּנ֣וֹת [f]שְׁלֹמֹ֔ה [m]אֶת־ [e]בֵּ֖ית
[e]עֲמַד־שָׁפָ֑ט [e]יְהוָ֖ה [f]בִּירוּשָׁלִָ֔ם [e]וַיַּעַמְד֥וּ [f]כְמִשְׁפָּטָ֖ם
[e]עַל־[f]עֲבֹדָתָ֑ם: [e]וְאֵ֗לֶּה [f]הָעֹמְדִ֛ים [f]וּבָנָ֥יו
[c]שור [e]מִבְּנֵ֣י [f]הַקָּהָתִ֗י [e]הֵימָ֤ן [f]הַמְשׁוֹרֵר֙ [e]בֶּן־
[f]יוֹאֵ֣ל [f]בֶּן־ [f]שְׁמוּאֵ֔ל: [e]בֶּן־ [f]אֶלְקָנָ֖ה [e]בֶּן־
[f]יְרֹחָ֑ם [m]בֶּן־ [e]אֱלִיאֵ֗ל [e]בֶּן־ [f]תֹּ֙חַ֙: [e]בֶּן־[f]צ֣וּף [e]בֶּן־
[f]אֶלְקָנָ֔ה [e]בֶּן־ [f]מַ֖חַת [f] בֶּן־ [f]עֲמָשַׂ֑י : [e]בֶּן־
[f]אֶלְקָנָ֗ה [e]בֶּן־ [f]יוֹאֵ֣ל [f] בֶּן־ [f]עֲזַרְיָ֔ה [e]בֶּן־
[e]צְפַנְיָ֑ה: [f]בֶּן־ [e]תַּ֖חַת [f]בֶּן־ [m]אַסִּ֥יר [e]בֶּן־
[e]אֶבְיָסָ֖ף [e]בֶּן־[e]קֹ֥רַח: [f]בֶּן־ [e]יִצְהָ֖ר [f]בֶּן־ [e]קְהָ֑ת
[f]בֶּן־ [f]לֵוִ֖י [f]בֶּן־ [e]יִשְׂרָאֵ֗ל : [b]וְאָחִ֖יו [e]אָסָ֑ף
[e]הָעֹמֵ֣ד [f]עַל־ [e]יְמִינ֔וֹ [e]אָסָ֖ף [e]בֶּן־ [f] בֶּרַכְיָ֑הוּ
[e]בֶּן־[e]שִׁמְעָ֖א: [m]בֶּן־ [e]מִיכָ֣אֵ֔ל [e]בֶּן־ [e]בַּעֲשֵׂיָ֑ה
[e]בֶּן־ [e]מַלְכִּיָּ֖ה: [f]בֶּן־ [f]אָתְנִ֥י [f]בֶּן־ [f]זֶ֖רַח [f]בֶּן־
[e]עֲדָיָ֑ה: [e]בֶּן־[e]אֵיתָ֖ן [e]בֶּן־[e]זִמָּ֥ה [e]בֶּן־[e]שִׁמְעִֽי: [e]בֶּן־
[e]יַחַת֙ [e]בֶּן־[e]גֵּרְשֹׁ֔ם [m]בֶּן־ [e]לֵוִ֖י: [e]וּבְנֵ֥י [e] מְרָרִ֖י
[e]אֲחֵיהֶ֑ם [e]עַל־ [f] הַשְּׂמֹאול֙ [e] אֵיתָ֖ן
[e]בֶּן־[e]קִישִׁ֔י [f]בֶּן־ [f]עַבְדִּ֖י [e]בֶּן־ [e]מַלּ֑וּךְ : [e]בֶּן־
[e]חֲשַׁבְיָ֖ה [e]בֶּן־ [e]אֲמַצְיָ֥ה [e]בֶּן־ [e]חִלְקִיָּֽה : [e]בֶּן־
[f]אַמְצִ֖י [e]בֶּן־[e]בָּנִ֑י [m]בֶּן־ [e]שָׁמֶ֖ר : [e]בֶּן־ [e]מַחְלִ֣י
[e]בֶּן־[e]מוּשִׁ֔י [e]בֶּן־[e]מְרָרִ֖י [e]בֶּן־[e]לֵוִֽי: [f]וַאֲחֵיהֶ֕ם
[e]הַלְוִיִּ֔ם [f]נְתוּנִ֖ים [f]לְכָל־ [f]עֲבֹדַ֣ת [e]מִשְׁכַּ֑ן
[e]בֵּ֖ית [f] הָאֱלֹהִֽים: [f] וְאַהֲרֹ֣ן [f] וּבָנָ֗יו
[e]מַקְטִירִ֞ים [f]עַל־ [e]מִזְבַּ֤ח [f] הָעֹלָה֙ [m]וְעַל
[e]מִזְבַּ֣ח [e]הַקְּטֹ֔רֶת [e]לְכֹ֖ל [e]מְלֶ֣אכֶת [f]קֹ֑דֶשׁ
[e]הַקֳּדָשִׁ֔ים [f]וּלְכַפֵּ֖ר [f]עַל־ [e]יִשְׂרָאֵ֑ל [e]כְּכֹ֖ל
[e]אֲשֶׁר־ [e]צִוָּ֔ה [e]מֹשֶׁ֖ה [f]עֶ֣בֶד [e] הָאֱלֹהִֽים:
[e]וְאֵ֗לֶּה [e]בְּנֵ֣י [e]אַהֲרֹן֮ [e]אֶלְעָזָר֒ [e]בְּנ֣וֹ [e]פִינְחָ֔ס
[e]בְּנ֖וֹ [m]אֲבִישׁ֣וּעַ [e]בְּנ֑וֹ: [e]בְּקִ֖י [e] בְּנ֥וֹ [e] עֻזִּ֖י
[e]בְּנ֣וֹ [e] זְרַחְיָ֔ה [e] בְּנ֖וֹ: [e]מְרָי֣וֹת [e]בְּנ֔וֹ
[e]אֲמַרְיָ֣ה [e]בְּנ֔וֹ [e]אֲחִיט֖וּב [e]בְּנ֑וֹ: [e]צָד֥וֹק [e]בְּנ֖וֹ
[e]אֲחִימַ֥עַץ [e] בְּנ֖וֹ : [e] וַאֲלֶ֕ה [e]מוֹשְׁבוֹתָ֖ם
[f]לְטִירוֹתָ֑ם [e] בִּגְבוּלָ֔ם [f] לִבְנֵ֥י [m] אַהֲרֹ֖ן
[f]לְמִשְׁפַּ֣חַת [e]הַקְּהָתִ֔י [e] כִּ֥י [e] לָהֶ֖ם: הָיָ֥ה
[e]גּוֹרָ֖ל: [e]וַיִּתְּנ֣וּ [e]לָהֶ֔ם אֶת־[e]חֶבְר֥וֹן [e]בְּאֶ֖רֶץ
[e]יְהוּדָ֑ה [e]וְאֶת־ [e] מִגְרָשֶׁ֖יהָ [e]סְבִיבֹתֶֽיהָ:

וְאֶת שְׁדֵה הָעִיר וְאֶת חַצְרֶיהָ נָתְנוּ
לְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן נָתְנוּ
אֶת עָרֵי הַמִּקְלָט אֶת חֶבְרוֹן וְאֶת עִיר
לִבְנָה וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת יַתִּיר וְאֶת
אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת חִילֶן
וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת דְּבִיר וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת עָשָׁן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃
וּמִמַּטֵּה בְנְיָמִן אֶת גִּבְעוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת עַלְמֶת וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת
עֲנָתוֹת וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ כָּל עָרֵיהֶם
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עִיר נְמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם׃
וּלְבְנֵי קְהָת יַתְרֵי מִמִּשְׁפַּחַת
הַמַּטֶּה מִמַּחֲצִית מַטֵּה תְצִי מְנַשֶּׁה
בַּגּוֹרָל עֶשֶׂר עָרִים׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹם
לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר
וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי
וּמִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה׃ לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם
מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה גָד וּמִמַּטֵּה
זְבוּלֻן בַּגּוֹרָל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עָרִים׃
וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם אֶת
הֶעָרִים וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶם׃ וַיִּתְּנוּ
בַּגּוֹרָל מִמַּטֵּה בְנֵי יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה
בְנֵי שִׁמְעוֹן וּמִמַּטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן
אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יִקְרְאוּ
אֹתָם בְּשֵׁמוֹת׃ וּמִמִּשְׁפְּחוֹת בְּנֵי
קְהָת וַיְהִי עָרֵי גְבוּלָם מִמַּטֵּה
אֶפְרָיִם׃ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת עָרֵי
הַמִּקְלָט אֶת שְׁכֶם וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
בְּנַר וְאֶת גֶּזֶר וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת יָקְמְעָם וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת בֵּית חוֹרוֹן וְאֶת
מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת אַיָּלוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ
וְאֶת גַּת רִמּוֹן וְאֶת מִגְרָשֶׁיהָ׃
וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת עֶנֶר

'agros 'aũt 'citatis 'b&'vil las 'caleph 'm filio 'n iephone. 'o Porro filiis 'p aaró 'q dederũt 'r ciuitates ad 's cõfugiẽ dum 't hebron 'r & 'lobna 'a & 'b suburbana eius. 'c Iether 'd quoq; 'e & 'f estemo 'g cũ 'h suburbanis suis: sed 'i & 'k helon 'l & 'm dabir 'n cum 'o suburbanis suis: 'p afan 'q quoq; 'r & 's bethsemes 't & 'u suburbana earũ. 'x De tribu ãt 'y beniamin 'z gabee 'a & 'b suburbana ei' 'c & 'd almath 'e cũ 'f suburbanis suis 'g anathoth 'h quoq; 'i cũ 'k suburbanis suis. 'l Omnes 'm ciuitates 'n tredeci cũ suburbanis suis: 'o per cognatiões suas. 'p Filiis ãt 'q caath 'r residuis 's de cognatiõe sua dederunt 't ex dimidia 'u tribu 'x manasse 'y in possessionem 'z vrbes 'a decẽ. 'b Porro filiis 'c gerson 'd p cognationes suas 'e de tribu 'f isachar 'g & de tribu 'h aser 'i & de tribu 'k neptalim 'l & de tribu 'm manasse 'n in basan 'o vrbes 'p tredecim. 'q Filiis autem 'r merari 's p cognationes suas 't de tribu 'u rubẽ 'x & de tribu 'y gad 'z & de tribu 'a zabulon: dederũt 'b sorte 'c ciuitates 'd duodecim. 'e Dederũt quoq; 'f filii 'g israel 'h leuitis 'i ciuitates 'k & 'l suburbana earũ. 'm Dederuntq; 'n p sortẽ 'o ex tribu 'p filiorũ 'q iuda 'r & ex tribu 's filiorũ 't symeõ 'u & ex tribu 'x filiorũ 'y beniamin 'z vrbes 'a has 'b quas 'c vocauerunt 'd noibus suis: 'e & his q erant 'f ex cognatiõe 'g filiorũ 'h caath. 'i Fuerũtq; 'k ciuitates in 'l terminis eorum 'm de tribu 'n ephraim. 'o Dederunt ergo 'p eis 'q vrbes ad 'r cõfugiẽdũ 's ysychẽ 't cũ 'u suburbanis suis 'x in monte 'y ephraim 'z & 'a gazer 'b cum 'c suburbanis suis: 'd iecmaam 'e quoq; 'f cum 'g suburbanis suis 'h & 'i bethoron 'k similiter: 'l necnõ 'm & 'n helon 'o cum 'p suburbanis suis: 'q & 'r gethremon in eũdẽ modũ. 's Porro ex dimidia 't tribu 'u manasse 'x aner

at agros ciuitatis ꝛ suburbana eius dede
δὲ ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς ὑπαύλεις αὐτῆς ἔδω
runt chaleb filio iephone. ꝛ filiis aaron
καν τῷ χαλὲβ υἱῷ ἰεφοννή. καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν
dederũt ciuitates fugitiuorũ: che
ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν χε
bron ꝛ lobna ꝛ suburbana eius: ꝛ
βρὼν καὶ τὴν λοβνὰ καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ
iether ꝛ stemo ꝛ suburbana eius: ꝛ
ἰαθὴρ καὶ ϛημὼ καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν
chelon ꝛ suburbana eius: ꝛ dabir ꝛ
χιλὼν καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν δαβεὶρ καὶ
suburbana eius: ꝛ afan ꝛ subur
τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν ἀσὰν καὶ τὰ περί-
bana eius: ꝛ bethsames ꝛ suburbana
πολια αὐτῆς, καὶ τὴν βαισαμὼς καὶ τὰ περίπολια
eius. ꝛ a tribu beniamin: gabee ꝛ
αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς βενιαμίν, τὴν γαβεὲ καὶ
suburbana eius: ꝛ alamoth ꝛ
τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν ἀλαμὼθ καὶ τὰ
suburbana eius: ꝛ enathoth ꝛ suburba-
περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν ἐναθὼθ καὶ τὰ περίπο-
bana eius: omnes ciuitates eorũ tredecim
λια αὐτῆς, πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν δέκα καὶ τρεῖς
ciuitates in cognatiõib' suis. ꝛ filiis
πόλεις ἐν ταῖς συγγενείαις αὐτῶν. καὶ τοῖς υἱοῖς
caath residuis de cognatione
κααὲ τοῖς καταλειμμένοις ἀπὸ τῆς συγγενείας
tribus ex dimidia tribu manasse
τῆς φυλῆς ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τῆς φυλῆς μαναση
in possessionẽ ciuitates decẽ. ꝛ filiis gerson per
ἐν κλήρῳ πόλεις δέκα. καὶ τοῖς υἱοῖς γηρσὼμ κατὰ
cognationes suas: de tribu issachar ꝛ de
συγγενείας αὐτῶν, ἀπὸ φυλῆς ἰσσαχαρ καὶ ἀπὸ
tribu aser ꝛ de tribu nephthalim ꝛ de tri
φυλῆς ἀσὴρ καὶ ἀπὸ φυλῆς νεφθαλείμ καὶ ἀπὸ φυ
bu manasse in basan ciuitates tredecim.
λῆς μαναση ἐν τῇ βασὰν πόλεις δέκα καὶ τρεῖς.
filiis merari per cognatiões suas de tri-
τοῖς υἱοῖς μεραρὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν ἀπὸ φυ
bu ruben ꝛ de tribu gad ꝛ de tribu za
λῆς ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς ζα
bulon in sorte ciuitates duodecim. ꝛ dede-
βουλὼν ἐν κλήρῳ πόλεις δέκα καὶ δύο. καὶ ἔδω-
runt filij israel leuitis ciuitates ꝛ
καν υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ
suburbana earũ. ꝛ dederũt eas in sorte de-
περίπολια αὐτῶν. καὶ ἔδωκαν αὐτὰς ἐν κλήρῳ ἀπὸ
tribu filioꝝ iuda: ꝛ de tribu filioꝝ symeon
φυλῆς υἱῶν ἰούδα, καὶ ἀπὸ φυλῆς υἱῶν συμεὼν
ꝛ de tribu filioꝝ beniamin: ciuitates has
καὶ ἀπὸ φυλῆς υἱῶν βενιαμίν, τὰς πόλεις ταύ-
quas vocant eas in nominib'. ꝛ hiꝯ de
τας ἃς καλοῦσιν αὐτὰς ἐν ὀνόμασιν. καὶ τοῖς ἀπὸ
ppũs filioꝝ caath fuerũt ciuitates termioꝝ suo
τῶν υἱῶν καὰθ ἐγένοντο πόλεις ὁρίων αὐ-
rum de tribu ephraim. ꝛ dederũt eis
τῶν ἀπὸ φυλῆς ἐφραίμ. καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς
ciuitates confugij: sichem ꝛ
πόλεις τοῦ φυγαδευτηρίου, τὴν σιχὲμ καὶ τὰ
suburbana eius in mõte ephraim: ꝛ gazer
περίπολια αὐτῆς ἐν ὄρει ἐφραίμ, καὶ τὴν γαζὲρ
ꝛ suburbana eius: ꝛ iecman ꝛ
καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν ἰεκμαὰμ καὶ τὰ
suburbana eius: ꝛ bethoron ꝛ subur
περίπολια αὐτῆς, καὶ τὴν βαιθωρὼν καὶ τὰ περίπο
bana eius: ꝛ elon ꝛ suburbana eius. ꝛ
λια αὐτῆς, καὶ τὴν ἐλὼν καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς. καὶ
gethremmõ ꝛ suburbana eius. ꝛ ex
τὴν γεθρεμμὼν καὶ τὰ περίπολια αὐτῆς. καὶ ἀπὸ ἡ
dimidia tribu manasse aner
ἡμίσους φυλῆς μαναση τὴν ἀνὴρ

E F

ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ בִּלְעָם
ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ לְמִשְׁפַּחַת ᵇ לִבְנֵי
ᵃ קְהָת ᵇ הַנּוֹתָרִים ׃ ᵃ לִבְנֵי ᵇ גֵרְשׁוֹם ᵃ יָתַר
ᵇ מִמִּשְׁפַּחַת ᵃ חֲצִי ᵇ מַטֵּה ᵃ מְנַשֶּׁה ᵃ אֶת ᵇ חָצָה
ᵃ גּוֹלָן ᵇ בַּבָּשָׁן ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת
ᵇ עַשְׁתָּרוֹת ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וּמִמַּטֵּה
ᵇ יִשָּׂשכָר ᵃ אֶת ᵇ קֶדֶשׁ ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ
ᵃ אֶת ᵇ דָּבְרָת ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וְאֶת
ᵇ רָאמוֹת ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ נָרַשׁ
ᵃ עָנֵם ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וּמִמַּטֵּה ᵇ נָטָה
ᵃ אָשֵׁר ᵃ אֶת ᵇ מָשָׁל ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ
ᵃ וְאֶת ᵇ עַבְדּוֹן ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃
ᵃ וְאֶת ᵇ חוּקֹק ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת
ᵇ רְחֹב ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וּמִמַּטֵּה
ᵇ נַפְתָּלִי ᵃ אֶת ᵇ קֶדֶשׁ ᵃ בַּגָּלִיל ᵃ וְאֶת
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ חָמּוֹן ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ
ᵃ וְאֶת ᵇ קִרְיָתַיִם ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃
ᵃ לִבְנֵי ᵇ מְרָרִי ᵃ הַנּוֹתָרִים ᵇ מִמַּטֵּה
ᵃ זְבוּלֻן ᵃ אֶת ᵇ רִמּוֹנוֹ ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ
ᵃ וְאֶת ᵇ תָּבוֹר ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וּמֵעֵבֶר
ᵃ לְיַרְדֵּן ᵇ יְרֵחוֹ ᵃ לְמִזְרַח ᵃ הַיַּרְדֵּן ᵇ מִמַּטֵּה ᵃ זֶרַח
ᵃ רְאוּבֵן ᵃ אֶת ᵇ בֶּצֶר ᵃ בַּמִּדְבָּר ᵃ וְאֶת ᵇ רִבֶּר
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ יָרְצָה ᵃ וְאֶת
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וְאֶת ᵇ קְדֵמוֹת ᵃ וְאֶת
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ מֵיפַעַת ᵃ וְאֶת
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וּמִמַּטֵּה ᵇ גָד ᵃ אֶת ᵇ רָאמוֹת
ᵃ בַּגִּלְעָד ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ מָחֲנַיִם
ᵃ וְאֶת ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וְאֶת ᵇ חֶשְׁבּוֹן ᵃ וְאֶת
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ᵃ וְאֶת ᵇ יַעְזֵיר ᵃ וְאֶת ᵇ Cap. vij.
ᵇ מִגְרָשֶׁיהָ ׃ ᵃ וְלִבְנֵי
ᵇ יִשָּׂשכָר ᵃ תּוֹלַע ᵇ וּפוּאָה ᵃ יָשׁוּב
ᵃ וְשִׁמְרוֹן ᵃ אַרְבָּעָה ׃ ᵃ וּבְנֵי ᵇ תּוֹלַע ᵃ רָכַע
ᵇ עֻזִּי ᵃ וּרְפָיָה ᵇ וִירִיאֵל ᵃ וְיַחְמַי
ᵃ וְיִבְשָׂם ᵃ וּשְׁמוּאֵל ᵃ רָאשִׁים ᵇ לְבֵית
ᵃ אַבּוֹתָם ᵇ לְתוֹלַע ᵃ גִּבּוֹרֵי ᵇ חַיִל ᵃ גִּבֵּר יָלַד
ᵇ לְתוֹלְדֹתָם ᵃ מִסְפָּרָם ᵃ בִּימֵי ᵇ דָּוִיד ᵃ סָפַר יוֹם

ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ ieblam ᵃ
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἰεβλὰμ καὶ τὰ
suburbana eius: cognationi filioꝝ caath
περιπόλια αὐτῆς, τῇ συγγενείᾳ τῶν υἱῶν καὰθ
reliquis. filijs gerson de
τοῖς καταλελειμμένοις. τοῖς υἱοῖς γερσὼν ἐκ τοῦ
cognatione dimidie tribus manasse: gau
συγγενείας τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, τὴν γαυ
lon in basan ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ
λῶν ἐν βασὰν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν
astaroth ᵃ ᵇ suburbana eius. ᵃ ᵇ de tri
ἀσταρὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. καὶ ἐκ τοῦ φυ
bu issachar cedes ᵃ ᵇ suburbana e
λῆς ἰσσάχαρ τὴν κεδὲς καὶ τὰ περιπόλια αὐ
tus: ᵃ ᵇ deberoth ᵃ ᵇ suburbana eius:
τῆς, καὶ τὴν δεβηρὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς,
ᵃ ᵇ ramoth ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ enam
καὶ τὴν ῥαμὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἐνὰμ
ᵃ ᵇ suburbana eius. ᵃ ᵇ de tribu aser
G καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. καὶ ἐκ τοῦ φυλῆς ἀσὴρ τὴν
masal ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ abdon ᵃ
μασὰλ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἀβδὼν καὶ
suburbana eius: ᵃ ᵇ huccoc ᵃ ᵇ suburbana
τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν οὐκκὼκ καὶ τὰ περιπόλια
eius: ᵃ ᵇ roob ᵃ ᵇ suburbana eius. ᵃ
αὐτῆς, καὶ τὴν ῥοὸβ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. καὶ
de tribu nephthalim cedes in galilea
ἐκ τοῦ φυλῆς νεφθαλεὶμ τὴν κάδης ἐν τῇ γαλιλαίᾳ
ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ chamon ᵃ
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν χαμὼν καὶ τὰ
suburbana eius: ᵃ ᵇ cariathaim ᵃ ᵇ su
περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν καριαθαὶμ καὶ τὰ πε
burbana eius. ᵃ ᵇ filijs merari re
ριπόλια αὐτῆς. καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρεὶ τοῖς κα
siduis de tribu zabulon remmon
ταλελειμμένοις ἐκ τοῦ φυλῆς ζαβουλὼν τὴν ῥεμμὼν
ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ thabor ᵃ
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν θαβὼρ καὶ
suburbana eius. ᵃ ᵇ trās ior
τὰ ἀφορίσματα αὐτῆς. καὶ τοῦ πέραν τοῦ ἰορ
danem hiericho cōtra oriētē iordani de
δάνου ἱεριχὼ κατὰ ἀνατολὰς τοῦ ἰορδάνου ἐκ τοῦ
tribu ruben: bosor in solitudine ᵃ
φυλῆς τοῦ ῥουβὴν, τὴν βοσὼρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ
suburbana eius: ᵃ ᵇ iessa ᵃ ᵇ subur
τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἰεσσὰ καὶ τὰ περι
bana eius: ᵃ ᵇ cademoth ᵃ ᵇ suburba
πόλια αὐτῆς, καὶ τὴν καδημὼθ καὶ τὰ περιπό
na eius: ᵃ ᵇ miphaath ᵃ ᵇ suburbana
λια αὐτῆς, καὶ τὴν μιφαὰθ καὶ τὰ περιπόλια
eius. ᵃ ᵇ de tribu gad ramath in gala
αὐτῆς. καὶ ἐκ τοῦ φυλῆς γὰδ τὴν ῥαμὰθ ἐν γαλα
ad ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ manain
ὰδ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν μαναὶν
ᵃ ᵇ suburbana eius: ᵃ ᵇ essebon ᵃ
καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἐσεβὼν καὶ τὰ
suburbana eius: ᵃ ᵇ iazir ᵃ ᵇ subur
περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν ἰαζεὶρ καὶ τὰ περι
bana eius.
πόλια αὐτῆς. Ca. 7.

A Et filijs issachar thala ᵃ phua iasub
Καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσσάχαρ θαλὰ καὶ φοῦα ἰασοὺβ
ᵃ sombran quattuor. ᵃ filij tholam: ozi ᵃ
καὶ σομβρὰν τέσσαρες. καὶ υἱοὶ θωλάμ, ὀζὶ καὶ
raphea ᵃ iaruel ᵃ iami ᵃ iabsan ᵃ sa
ῥαφέα καὶ ἰαρουὴλ καὶ ἰαμὶ καὶ ἰαβσὰν καὶ σα
muel: pricipes per domū cognationū suarū. tha
μουὴλ, ἄρχοντες κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν. τῷ θα
la potentes fortitudine ꝑ familias eoꝝ: numer
λὰ δυνατοὶ ἰσχύϊ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς
eorū in diebus dauid
αὐτῶν ἐν ἡμέραις δαυὶδ

ᵃ & ᵇ suburbana eius: ᵃ baa
lam
ᵃ & ᵇ suburbana ei⁹. ᵃ His
videlicet qui ᵃ de cogna
tione ᵇ filiorum ᵃ caath ᵃ re
liq erant. ᵃ Filiis āt ᵇ gersō
ᵃ de cognatione ᵇ dimidie
ᵃ tribus ᵐ manasse
ᵒ gaulō ᵖ in basan ᵃ & ᵃ sub
urbana eius ᵃ &
ᵃ astaroth ᵘ cum ᵃ suburba
nis suis. ᵃ De tribu
ᵃ isachar ᵃ cedes ᵇ cum ᵃ sub
urbanis suis
ᵇ & ᵃ dabereth ᵃ cū ᵃ subur
banis suis:
ᵇ ramoth ᵃ quoq; ᵃ & ᵃ sub
urbana eius ᵃ &
ᵐ anem ᵐ cum ᵒ suburbāis
suis. ᵖ De tribu vero
ᵃ aser ᵃ masal ᵃ cum ᵃ subur
banis suis:
ᵃ & ᵃ abdon similiter:
ᵃ asach ᵇ quoq; ᵃ & ᵇ subur
bana eius:
ᵃ roob ᵃ cū ᵇ suburbanis su
is. ᵃ Porro de tribu
ᵃ neptalim ᵐ cedes ᵃ in ga
lilea ᵒ &
ᵖ suburbana eius: ᵃ amon
ᵃ cum ᵃ suburbanis suis:
ᵃ & ᵃ cariathaim ᵃ & ᵃ sub
urbana eius.
ᵃ Filiis autem ᵇ merari ᵃ re
siduis ᵇ de tribu
ᵃ zabulon ᵃ remmono ᵃ &
ᵇ suburbana eius:
ᵃ & ᵃ thabor ᵃ cum ᵐ subur
banis suis. ᵐ Trans
ᵃ iordanē quoq; ex ad
uerso ᵒ hiericho ᵖ cōtra o
riētē ᵃ iordanis ᵃ de tribu
ᵃ rubens ᵘ bosor ᵃ in solitu
dine ᵃ cum ᵃ suburbanis su
is ᵃ & ᵇ iassa ᵃ cum
ᵇ suburbanis suis: ᵃ cade
mot ᵃ quoq; ᵃ &
ᵇ suburbana eius ᵃ & ᵃ mi
phaat ᵃ cum
ᵐ suburbanis suis. ᵃ Nec
non de tribu ᵒ gad: ᵃ ra
moth ᵃ in galaad ᵃ & ᵃ sub
urbana eius ᵃ & ᵃ manaim
ᵃ cū ᵃ suburbanis suis: sed
ᵃ & ᵇ esebon ᵃ cum
ᵇ suburbanis suis: ᵃ & ᵃ ie
zer ᵃ cum
ᵇ suburbanis suis. 7.

Porro ᵃ filii
ᵇ isachar: ᵃ thola ᵇ &
phua ᵃ iasub
ᵃ & samrō ᵃ quattuor. ᵇ Fi
lii ᵃ thola:
ᵃ ozi ᵃ et raphaia ᵐ et hieri
hel ᵘ & iemai
ᵒ et iepsē ᵖ et samuel ᵃ prin
cipes ᵃ per domus
ᵒ cognationū suarū. ᵃ De
stirpe ᵃ thola ᵘ viri ᵃ fortissi
mi ᵃ numerati sunt ᵃ in die
bus ᵇ dauid:

Pritiua.heb. Tex.heb.i.Paral.vij. Trāsla.B.Vie. Trāſ.Gre.lex.cū interp.latina.

עֶשְׂרִים ׀ וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ שָׁנָה מֵאָה
וּבְנֵי עֻזִּי יִזְרַחְיָה וּבְנֵי יִזְרַחְיָה מִיכָאֵל
וְעַבַדְיָה וְיוֹאֵל יִשִּׁיָה חֲמִשָּׁה רָאשִׁים
כֻּלָּם׃ וְעַלֵיהֶם ׀ לְתוֹלְדֹתָם ׀ לְבֵית
אֲבוֹתָם גִּבּוֹרֵי צָבָא מִלְחָמָה שְׁלֹשִׁים גֶּבֶר לָחֶם
וְשִׁשָּׁה אֲלָפִים כִּי רִבּוּ נָשִׁים וּבָנִים׃ בָּנָה נָשָׁה
וְאַחֵיהֶם לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשָּׂשכָר שְׁפָחָה
גִּבּוֹרֵי חַיִל שִׁמוֹנִים וְשִׁבְעָה גֶּבֶר שָׁמֵן
אֶלֶף׃ רָתְיַחָשָׁם ׀ לְכֹל ׀ בְּנֵיהֶן ׀ בָּלַע יָמִין
וּבָכֶר וִידִיעַאֵל שְׁלֹשָׁה ׀ וּבְנֵי בָלַע
אֶצְבֹן וְעֻזִּי וְעַזִּיאֵל וִירִימוֹת וְעִירִי
חֲמִשָּׁה רָאשֵׁי בֵית אָבוֹת גִּבּוֹרֵי
חַיִל וְהִתְיַחֲשָׁם עֶשְׂרִים ׀ וּשְׁנַיִם
אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה׃ וּבְנֵי בֶכֶר יָמִין
זְמִירָה וְיוֹעָשׁ וֶאֱלִיעֶזֶר וְאֶלְיוֹעֵינַי
וְעָמְרִי וְיִרְמוֹת וַאֲבִיָּה וַעֲנָתוֹת
וְעַלֶּמֶת כָּל אֵלֶּה בְּנֵי בָכֶר׃
וְהִתְיַחֲשָׁם לְתוֹלְדֹתָם רָאשֵׁי בֵית
אֲבוֹתָם גִּבּוֹרֵי חַיִל עֶשְׂרִים ׀ אֶלֶף
וּמָאתַיִם׃ וּבְנֵי יְדִיעַאֵל בִּלְהָן וּבְנֵי יְעוּשׁ
בִּלְהָן וּבְנְיָמִין וְאֵהוּד וּכְנַעֲנָה
וְזֵיתָן וְתַרְשִׁישׁ וַאֲחִישָׁחַר׃ כָּל
אֵלֶּה בְּנֵי יְדִיעַאֵל לְרָאשֵׁי הָאָבוֹת
גִּבּוֹרֵי חַיִל שִׁבְעָה עָשָׂר אֶלֶף
וּמָאתַיִם יֹצְאֵי צָבָא לַמִּלְחָמָה׃ לָחֶם
וְשֻׁפִּם וְחֻפִּם בְּנֵי עִיר חֻשִׁם בְּנֵי
אַחֵר׃ בְּנֵי נַפְתָּלִי יַחְצִיאֵל וְגוּנִי
וְיֵצֶר וְשַׁלּוּם בְּנֵי בִלְהָה׃ בְּנֵי מְנַשֶּׁה
אַשְׂרִיאֵל אֲשֶׁר יָלָדָה פִּילַגְשׁוֹ
הָאֲרַמִּיָּה יָלְדָה אֶת מָכִיר אֲבִי
גִלְעָד׃ וּמָכִיר לָקַח אִשָּׁה לְחֻפִּים אִישׁ
וּלְשֻׁפִּים וְשֵׁם אֲחֹתוֹ מַעֲכָה וְשֵׁם אֵת
הַשֵּׁנִי צְלָפְחָד וַתְּהִיֶינָה לִצְלָפְחָד שָׁנָה הָיִת
בָּנוֹת׃ וַתֵּלֶד מַעֲכָה אֵשֶׁת מָכִיר בֵּן יָלַד אִישׁ
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרֶשׁ וְשֵׁם אָחִיו קָרָא
שָׁרֶשׁ וּבָנָיו אוּלָם וָרָקֶם׃ וּבְנֵי

viginti t duo milia t ſexcenti. t filij ozi:
εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. καὶ υἱοὶ ὀζί,
hiezeria. t filij hiezeria:michael t abdia t io
ιεζιρία. καὶ υἱοὶ ἰεζιρία, μιχαὴλ καὶ ἀβδία καὶ ἰω-
el t ioſia: quinq principes oēs hi. t
ηλ καὶ ἰωσία, πέντε ἄρχοντες πάντες οὗτοι. καὶ
qui ſup eos per familias ſuas per domū cognatio
οἱ ἐπ' αὐτοὺς κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατ' οἴκους πατρι-
num ſuaꝝ accincti fortes ad pugnādū in bel
ῶν αὐτῶν μετζωνοι ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλε-
lo triginta t ſex milia: qſi multas habuerit vxo
μον τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλούτησαν γυ-
res t filios. t fratres eorū in om
ναῖκας καὶ υἱούς. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πά-
nes cognationes iſſachar potentes fortitudine: octo
σας συγγενείας ἰσσάχαρ δυνατοὶ δυνάμει, ὀγδοή-
ginta t ſeptē milia genealogia eorū om
κοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες ἡ γενεαλογία αὐτῶν πάν-
niū. filij ūt beniamin: bale t bochor t idieel
των. υἱοὶ δὲ βενιαμίν, βαλὰ καὶ βοχὼρ καὶ ἰαδιὴλ
tres. t filij bale: aſſebon t ozi t ozi-
τρεῖς. καὶ υἱοὶ βαλά, ἀσεβὼν καὶ ὀζὶ καὶ ὀζι-
el t hieremuth t vri: quinq principes domoꝝ
ηλ καὶ ἱερεμοὺθ καὶ ὐρί, πέντε ἄρχοντες οἴκων
familiarū ſuarū forte potētia. t genealogia
πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, καὶ ἡ γενεαλογία
eorū viginti duo milia t triginta t quat
αὐτῶν εἰκοσιδύο χιλιάδες καὶ τριάκοντα καὶ τέσ-
tuor. t filij bochor: zamaria t ioas t eliezer
σαρες. καὶ υἱοὶ βοχώρ, ζαμαρία καὶ ἰωὰς καὶ ἐλιέζερ
t elioenai t amari t iermoth: t abia t ana
καὶ ἐλιωηὶ καὶ ἀμαρὶ καὶ ἱερμώθ, καὶ ἀβιὰ καὶ ἀνα
thoth t alamoth omneo hi filij bochor: t
θὼθ καὶ ἀλαμὼθ πάντες οὗτοι υἱοὶ βοχώρ, καὶ ἡ
genealogia eorū per familias ſuas principes
γενεαλογία αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες
domoꝝ cognationū ſuaꝝ potēteo fortitudie: viginti milia t
οἴκων πατριῶν αὐτῶν δυνατοὶ ἰσχύι, εἴκοσι χιλιάδες καὶ
ducenti. t filij tediel: balaan. t filij balaan:
διακόσιοι. καὶ υἱοὶ ἰεδιὴλ, βαλαάν. καὶ υἱοὶ βαλαάν,
ieſuo t beniamin t aoth t chanaa t zethan t
ἰησοῦς καὶ βενιαμὶν καὶ ἀὼθ καὶ χαναὰ καὶ ζηθὰν καὶ
tharſio t aſſatr: omneo hi filij tediel prin
ἀαρσεὶς καὶ ἀσατίρ, πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεδιὴλ ἄρ-
cipeo cognationū potēteo fortitudie:decē t ſeptē
χοντες τῶν πατριῶν δυνατοὶ ἰσχύι, δεκαεπτὰ
milia t ducenti procedēteo fortitudine ad
χιλιάδες καὶ διακόσιοι ἐκπορευόμενοι δυνάμει εἰς
bellum. t ſapham t hephā t filij hir t a-
πόλεμον. καὶ σαφὰμ καὶ ὑφὰμ καὶ υἱοὶ ἱρ καὶ ἀ-
ſim filij acher. t filij nephthali: taſſiel guni t
σὶμ υἱοὶ ἀχήρ. καὶ υἱοὶ νεφθαλί, ἰασιὴλ γουνὶ καὶ
ieſſer t ſellem filij balaa. filij manaſſe: eſ-
ἰησὲρ καὶ σελλὴμ υἱοὶ βαλαά. υἱοὶ μανασσῆ, ἐσ-
riel: quē peperit cōcubina eius ſyra ma
ριήλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ σύρα τὸν μα-
chir patrē galaad. t machir accepit vro
χὶρ πατέρα γαλαάδ. καὶ μαχὶρ ἔλαβεν γυναῖ-
rem hophem t ſaphim. t nomē ſoro
κα τῷ ὀφὶμ καὶ τῷ σαφίμ. καὶ ὄνομα τῇ ἀδελ-
ri cōſā maacha: t nomē ſecūdo ſalphaad.
φῇ αὐτῶν μααχά, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ σαλφαάδ.
nate ſunt xo ſalphaad filie: t peperit ma
ἐγενήθησαν δὲ τῶν σαλφαὰδ θυγατέρες, καὶ ἔτεκεν μα
acha vxor machir filiū: t vocauit nomē eius
αχὰ γυνὴ μαχὶρ υἱοὺς, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
phares:t nomē fratri eius ſares. t filij
φάρες, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ σάρες. καὶ υἱοὶ
eius: ciam t racam. t filij
αὐτοῦ, ὐλὰμ καὶ ῥακάμ. καὶ υἱοὶ

viginti duo milia ſexcenti. filij oſi:
viginti duo milia t ſexcenti. t filij oſi:
Filij ozi: iſrahia ꝺ quo
nati ſunt michael
& obadia & iohel & ſie
ſia quinq
oēs principes cū eis p
familias & populos ſuos
accincti ad preliū viri
fortiſſimi: triginta
ſex milia. Multas eni
habuerūt vxores & fili
os. Frēs quoq eorū p
oēm cognationem iſſa-
char robuſtiſſimi ad pu
gnādū octoginta ſeptē
milia numerati ſunt. Fi
lii beniamin: bale
bochor & iadihel tres.
Filii bale:
eſbō & ozi & ozihel &
hierimoth & vrai
quinq principes famí-
liarū & ad pugnādū ro-
buſtiſſimi. Numerus āt
eorum viginti duo
milia & triginta quat-
tuor. Porro filii bochor
zāmira & ioas & elie-
zer & elioenai
& amri & hierimoth
& abia & anathuth
& almathan. Omnes
hi filii bochor.
Nūerati ſunt āt p fami
lias ſuas principes
cognationū ſuarum ad
bella fortiſſimi viginti
milia & ducēti. Porro
filii iadihel: balan: filii
āt balan iehus & benia
min & ahoth & chana-
na & iothā & tharſis & a
haiſaar. Omnes
hi filii iadiel principes
cognationū ſuarū viri
fortiſſimi decem &
ptem milia
& ducenti ad preliū p
cedentes:
ſephā quoq & haphan
filii hir & aſim filii
aher: filii aūt nepta
lim: iaſihel & guni
& aſer & ſellū filii bala.
Porro filius manaſſe
eſrihel: cōcubinaq ei
ſyra peperit
machir patrem
galaad. Machir aūt ac
cepit vxorem filiis ſuis
happhi & ſephā & ha
buit ſororē noie maa
cha. Nomē āt ſcđi ſal
phaath. Nateq ſunt ſal
phaath filie et pepit ma
acha vxor machir filiū:
vocauitq nomen eius
phares. Porro nomen
fratris eius ſares et filii
eius vlā et rehē: filij āt

A

B

C

D

elam: badan. hi filij galaad filij machyr filij manasse. t soror eius melchath peperit maacham. et frater eius melchath peperit tesiud t abieyer t maala. t e= rant filij famida: heim et sychem et lochei et eniam. et filij ephraim: suthalaa et barad filius eius: et thaath filius eius: et elada filius eius: et thaath filius eius: et zabab filius eius: et suthala filius eius: et eyer et elaad. et occiderunt eos viri geth na ti in terra: q: deſcēderant vt caperēt pecora eo rum. et luxit ephraim pr eos vicibus mul tis: et venerūt fratres eos vt cōſolarētur e= um. et ingressus ē ad vxorē suā: et cōce= pit et peperit filiū: et vocauit nomē eius baric: qm in malis fact' est in domo eius: et filia eius sara. et edificauit bethoron superiorē et inferiorē: t eyensaara. et rapha filius eius: et raseph filius eius: et thala filius eius: et thaan filij eius: et ladan filius eius: amiud filij e= ius: elisama filius eius: num filij eius: et tosee filij eius: et posſessio eorū et habitatio bethel et viculi eius. et cōtra orientē noaran: et ad occidētē ga zer et viculi eius: et sychem et viculi e= ius: et aelia et viculi eius. et habitata filijs manasse: bethsan et filie eius. thaana et mageddo et viculi eius: dor t viculi eius. in his habitauerūt filij ioseph: filij isrl. filij aser: iamna et iasua et iesſue et baria: et sara soror eorū. et fi lij baria chober t melchiel: ipse pater barzeth. chober genuit taphlet t somer t hotham: t sua sororem eor. t filij iaphlet: phasech t baamath t asuath: hi filij iaphlet. t filij somer achi t raaga t iaba t aram. t filij helem fratris eius. supha t iamna t seles amal. filij supha: sue t arnaphi t sual t beri t iembra basar: t iesud t semma

vlā bedā. Hi sunt filii galaad filii machir filii manasse. Soror āt eius regina peperit virū decorū & abiezer & moola. Erāt āt filii semida: ahin: & sechē & lecī & aniā. Filii autem ephraim: suthala: bareth filius eius: thaath filius eius: elada filius eius thaath filius eius: & huius filij zadab: & huius filij suthala: & huius filij eser & elad. Occiderunt āt eos viri geth indigene qa deſcēderāt vt iuade rent possessiones eorū. Luxit igitur ephraī pater eorū multis diebus: & venerūt frēs ei vt cō ſolarentur eū. Ingreſ ſusq; est ad vxorē suā: q̄ cōcepit & pepit filiū & vocauit nomen eius beria: eo q inmalis domus eius ortus erat: filia āt eius fuit sara q̄ edifica uit bethorō iferiorem & superiorē & ozézara. Porro filius eius rapha & reſeph & thale: de quo natus est thalā: q genuit laadā. Huius quoq; filij āmiud q genuit elisama de quo ortus ē nun: q habuit filiū iosue. Posſessio āt eorū & hitatio bethel cū fi liabus suis: & cōtra oriē tē norā: ad occidentalē plagā gazer & filie ei: syche quoq; cū filiab suis vsq; ad asa cū filia b ei: iuxta filios quo q manasse bethsā & fili as eius: thānā & filias e ius: mageddo & filias e ius: dor & filias ei. In his hitauerūt filii ioseph filii israel. Filii aser: iemna & iesua & isui & baria & sara soror eorū. Filii aūt baria heber & melchiel. Ipse est pa ter barzaith. Heber aūt genuit iephlat & somer & otham & suaa sororē eorū: filii iephlat: phoſech & chamaal & asoph: hi filii iephlat. Porro filii somer: ahi & roaga & aba & aran: filii autem helem fratris eius: supha & iemna & selles & amal. Filii supha sue aruaphed & sual & beri & iamra bosor & od & samna

אוֹלָם בְּנֵי אֱלֹהֵ בְּנֵי גִלְעָד בֶּן מָכִיר
בֶּן מְנַשֶּׁה וַאֲחֹתוֹ הַמֶּלֶכֶת יָלְדָה
אֶת אִישְׁהוֹד וְאֶת אֲבִיעֶזֶר וְאֶת
מַחְלָה וַיִּהְיוּ בְּנֵי שְׁמִידָע אַחְיָן יָהָה
וְשֶׁכֶם וְלִקְחִי וַאֲנִיעָם וּבְנֵי אֶפְרַיִם
שׁוּתָלַח וּבֶרֶד בְּנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ
וְאֶלְעָדָה בְּנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ וְזָבָד בְּנוֹ יָלַד
וְשׁוּתָלַח בְּנוֹ וְעֶזֶר וְאֶלְעָד וַהֲרֻגוּם לָקַח תָּנָה
אַנְשֵׁי גַּת הַיְלִדִים הָאָרֶץ כִּי אֶבֶל יוֹם
יָרְדוּ לָקַחַת אֶת מִקְנֵיהֶם וַיִּתְאַבֵּל רַבִּים בֹּא
אֶפְרַיִם אֲבִיהֶם יָמִים רַבִּים וַיָּבֹאוּ אִישׁ
אֶחָיו לְנַחֲמוֹ וַיָּבֹא אֶל אִשְׁתּוֹ הָרָה יָלַד
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּרִיעָה כִּי בְּרָעָה הָיְתָה בְּבֵיתוֹ וּבְתוֹ
שְׁאֵרָה וַתִּבֶן אֶת בֵּית חוֹרוֹן הַתַּחְתוֹן וְאֶת הָעֶלְיוֹן וְאֶת אֶזֶן
שְׁאֵרָה וְרָפַח בְּנוֹ וְרֶשֶׁף וְתֶלַח
בְּנוֹ תַּחַן בְּנוֹ לַעְדָּן בְּנוֹ עַמִּיהוּד בְּנוֹ
אֶלִישָׁמַע בְּנוֹ נוּן בְּנוֹ יְהוֹשֻׁעַ בְּנוֹ
וַאֲחֻזָּתָם וּמוֹשְׁבֹתָם בֵּית אֵל וּבְנֹתֶיהָ יָשַׁב
וְלִמִזְרָח נַעֲרָן וְלַמַּעֲרָב גֶּזֶר וּבְנֹתֶיהָ עַזָּה
וּשְׁכֶם וּבְנֹתֶיהָ עַד עַיָּה וּבְנֹתֶיהָ וְעַל יְדֵי בְּנֵי מְנַשֶּׁה בֵּית שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ
תַּעֲנָךְ וּבְנֹתֶיהָ מְגִדּוֹ וּבְנֹתֶיהָ דּוֹר וּבְנֹתֶיהָ בָּאֵלֶּה יָשְׁבוּ בְּנֵי
יוֹסֵף בֶּן יִשְׂרָאֵל בְּנֵי אָשֵׁר יִמְנָה
וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׁרַח אֲחֹתָם
וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל הוּא
אֲבִי בִרְזָוִת וְהֶבֶר הוֹלִיד אֶת יָפְלֵט יָלַד
וְאֶת שׁוֹמֵר וְאֶת חוֹתָם וְאֶת
שׁוּעַא אֲחוֹתָם וּבְנֵי יָפְלֵט פָּסַח
וּבִמְהָל וַעֲשׁוֹת אֵלֶּה בְּנֵי יָפְלֵט
וּבְנֵי שֶׁמֶר אֲחִי וְרוֹהָגָה וְחוּבָה וַאֲרָם וּבְנֵי
הֵלֶם אָחִיו צוֹפַח וְיִמְנַע וְשֵׁלֶשׁ וְעָמָל
בְּנֵי צוֹפַח סוּחַ וְחַרְנֶפֶר וְשׁוּעָל
וּבֵרִי וְיִמְרָה בָּצַר וָהוֹד וְשַׁמָּא

ושלשה ויתרן ובארא: ג ובני יתר
יפנה ופספא וארא: ד ובני עלא ארח
ה וחניאל ורציא: ו כל אלה בני אשר
ז ראשי בית האבות גבורי חילים ראשי הנשיאים ויתיחשם
ח בצבא במלחמה במספרם אנשים
עשרים ושבעה אלף:

Cap.viij.

ט ובנימן הוליד את בלע בכרו
י אשבל השני ואחרח השלישי:
יא נוחה הרביעי ורפא החמישי: יב
ויהיו בני בלע אדר וגרא
יג ואביהוד: יד ואביישוע ונעמן ואחוח
טו וגרא ושפופן וחורם: טז ואלה בני
יז אחוד אלה הם ראשי אבות לישבי
יח גבע וינלום אל מנחת: יט ונעמן
כ ואחיה וגרא הוא הגלם והוליד
כא את עזא ואת אחיחד: כב ושחרים
כג הוליד בשדה מואב מן שלחו אתם
כד חשים ואת בערא נשיו: כה ויולד מן
כו חדש אשתו את יובב ואת צבעא
כז ואת מישא ואת מלכם: כח ואת ישוץ
כט ואת שכניא ואת מרמה אלה
ל בני ראשי אבות: לא ומחשים
לב הוליד את אביטוב ואת אלפעל:
לג ובני אלפעל עבר ומשעם ושמד
לד הוא בנה את אונו ואת לד

b & salusa c & iethrā d & be
ra. e Filii gether: eeeeeeee
f iephone & phaspha g &
ara: h filii aūt olla: m aree
n & anihel & resia. p Om=
nes q hi r filii s aser eeeeeeee
t principes u cognationū
t electi atq; fortissimi eee
b duces c ducū. d Numerus
aūt eorū etatis que apta
esset e ad bellum: eeeeeee
eeeeee

C filiū ſemei. ⁊ ieſphan ader ⁊ eliel ⁊ ab
υἱοὶ σιμεΐ· καὶ Ἰεσφὰν καὶ ἄδερ καὶ ἐλιὴλ καὶ ἀβ=
don: ⁊ zechri ⁊ anan ⁊ anania ⁊ elam ⁊
δών, καὶ ζιχρὶ καὶ ἄναν καὶ ἀνανία καὶ ἐλὰμ καὶ
anathotha ⁊ iephadia ⁊ phanuel filii ſiſach. ⁊
ἀναθωθὰ καὶ Ἰεφαδίε καὶ φανουὴλ υἱοὶ σισάχ· καὶ
ſamſari ⁊ ſaraia ⁊ otholia ⁊ hierſia ⁊ elia
σαμψαρὶ καὶ σαραΐε καὶ ὀθωλία καὶ ἱερσία καὶ ἐλία
⁊ zechri filii hieream. hi principes cognationū per
καὶ ζιχρὶ υἱοὶ Ἱερεμέ. οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ
gñratiōes eorū principes ipſi habitauerūt in hieru
γενέσεις αὐτῶν ἀρχηγοὶ αὐτοὶ κατῴκησαν ἐν Ἱερου
ſalem. ⁊ in gabaon habitauit pater gabaon:
σαλήμ. καὶ ἐν γαβαὼν κατῴκησεν πατὴρ γαβαών,
Infra 9.g. ⁊ nomē vxori eius macha: ⁊ filiuo eius
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μαχά, καὶ ὁ υἱὸς αὐτ
primogenitus abdon ⁊ ſur ⁊ cis ⁊ bael.
ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν καὶ σοὺρ καὶ κὶς καὶ βαάλ·
⁊ nadab ⁊ geddor ⁊ fratres eius ⁊
καὶ ναδὰβ καὶ γεδδὼρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
zechri. ⁊ maceldothq̄ genuit ſamaa. et
ζιχρί. καὶ μακελδὼθ ὁ γεννήσας τὸν σαμαά· καὶ
hi ex aduerſo fratrum ſuoꝝ habita
αὐτοὶ κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκη=
1.Reg. 9.a. uerūt in hieruſalem cum fratribus ſuis.
σαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
et ner genuit cis: et cis genuit ſa
καὶ νὴρ ἐγέννησε τὸν κίς, καὶ κὶς ἐγέννησε τὸν σα=
ul: et ſaul genuit ionathan et mel
ούλ, καὶ σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωναθὰν καὶ τὸν μελ=
D chiſue et abinadab et iſbaal. et fi
χισουὲ καὶ τὸν Ἀβιναδὰβ καὶ τὸν Ἰσβαάλ. καὶ υἱ
lii ionathan meribaal: et meribaal genuit
οἱ Ἰωναθὰν μεριβαάλ, καὶ μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν
micha. et filii micha: phithon et melech et tha=
μιχά. καὶ υἱοὶ μιχά, φιθὼν καὶ μέλιχ καὶ θα=
raa et achaz. et achaz genuit ioda: et io
ραὰ καὶ ἀχάζ. καὶ ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰωδά, καὶ Ἰω
da genuit alemeth et aſmoth et zam
δὰ ἐγέννησε τὸν ἀλιμὼθ καὶ τὸν ἀσμὼθ καὶ τὸν ζαμ
bri: et zambri genuit moſa: et moſa
βρί, καὶ ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν μωσά, καὶ μωσὰ
genuit baana. rapha filius eius: eleaſa fi
ἐγέννησε τὸν βαανά. ῥαφὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἐλιασᾶ υἱ
lius eius: aſel filius eius. et aſel fex filii: et
ὸς αὐτοῦ, ἀσὴλ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ τῷ ἀσὴλ ἑξ υἱοί, καὶ
hec nomina eorū: exercitum primogenit⁹ e=
ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ἐξέρκιτον πρωτότοκος αὐ
tuus: ⁊ iſmael ⁊ ſaria ⁊ abdia ⁊ an=
τοῦ, καὶ Ἰσμαὴλ καὶ σαρία καὶ ἀβδία καὶ ἀν=
man hi filij aſel. ⁊ filij aſec fra
ναν οὗτοι υἱοὶ ἀσὴλ. καὶ υἱοὶ ἀσὲκ τοῦ ἀδελ=
tris eius. vlam primogenitus eius: ⁊ ieus
φοῦ αὐτοῦ, Οὐλὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰεοὺς
ſecūdus: ⁊ eliphalet tertius. ⁊ fuerūt
ὁ δεύτερος, καὶ ἐλιφαλὲτ ὁ τρίτος· καὶ ἐγένοντο
filij vlam: viri potētes fortitudine tēdētes arcū
υἱοὶ Οὐλάμ, ἄνδρες δυνατοὶ ἰσχύι τείνοντες τόξον
⁊ multiplicātes filios ⁊ filios filiorꝝ centū ⁊
καὶ πληθύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς υἱῶν ἑκατὸν καὶ
quinquaginta: oēs hi filij bentamin.
πεντήκοντα, πάντες οὗτοι υἱοὶ βενιαμίν. Cap. 9.

A Θ Et vniuerſus iſrael dinumerati ſūt: ⁊ ecce
Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγενεαλογήσαν, καὶ ἰδοὺ
ſunt ſcripti in libro regum iſra
εἰσὶ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσρα=
el ⁊ iuda. ⁊ trāſlati ſunt
ὴλ καὶ Ἰούδα. καὶ ἀπῳκίσθησαν

filii ſemei. ⁊ Et ieſphan
& heber & heliel
& abdō & zechri & ha=
nā & anania & ailam
& anathothia & ieph=
daia & phanuel: filii
ſeſac: & ſamſari & ſoo=
ria & otholia
& ierſia & helia & zechri:
filii ieroā.
Hi patriarche & cogna
tionum
principes qui habitaue
runt in ieruſalem.
In gabaō āt hitauerūt
abigabaon & nomen
vxoris eius maacha: fi
liuſqꝫ eius primogēitus
abdō & ſur & cis & ba
al & nadab: gedur quo
qꝫ & ahio & zacher &
macelloth. Et macelloth
genuit ſamaa. Hitaue=
runtqꝫ ex aduerſo fm
ſuorū in ieruſalē cū fri
bus ſuis.
Ner autem genuit cis:
& cis genuit
ſaul. Porro ſaul genuit
Ionathan & melchiſue
& abīadab & eſbaal. Fi
lius autem
ionathā miribaal: &
miribaal genuit
micha filii micha: phi
thon
& melech & thara & a=
haz: & ahaz
genuit ioada: & ioada
genuit almoth & aſ=
moth &
zamri. Porro zamri
genuit moſa:
& moſa genuit baana
cuius filius fuit rapha:
de quo ortus eſt elaſa q
genuit aſel. Porro aſel
ſex filii fuerunt his no
minibus ezricā:
bochru: hiſmael: ſa=
ria: obdía:
anā. Oēs hi filii aſel.
Filii autem eſech
fratris eius vlā primo=
genitus: & hus ſecūdus
& eliphaleth tertius:
fuerunt qꝫ filii
vlā viri robuſtiſſimi: &
magno robore tēdētes
arcū & multos hītes
filios ac nepotes vſqꝫ
ad centum quinquagin
ta. Omnes hi filii
beniamin. 9.

Θ Niuerſus ergo iſra
el dinumeratus eſt
& ſūma eoꝝ ſcripta ē i
libro regū iſrael & iu=
da: tranſlatiqꝫ ſunt

בְּנֵי שִׁמְעִי וְיִשְׁפָּן וְעֵבֶר וְאֶלִיאֵל׃
וַעֲבְדּוֹן וְזִכְרִי וְחָנָן וְחַנַנְיָה וְעֵילָם
וְעַנְתֹתִיָּה׃ וְיִפְדְּיָה וּפְנוּאֵל בְּנֵי
שַׁשָׁק׃ וְשַׁמְשְׁרַי וּשְׁחַרְיָה וַעֲתַלְיָה׃
וְיַעֲרֶשְׁיָה וְאֶלִיֶּה וְזִכְרִי בְּנֵי יְרֹחָם׃
אֵלֶּה רָאשֵׁי אָבוֹת לְתוֹלְדֹתָם
רָאשִׁים אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִּירוּשָׁלִָם׃
וּבְגִבְעוֹן יָשְׁבוּ אֲבִי גִבְעוֹן וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מַעֲכָה׃ וּבְנוֹ הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן
וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל וְנֵדָב׃ וּגְדוֹר
וְאַחְיוֹ זֶכֶר׃ וּמִקְלוֹת הוֹלִיד אֶת
שִׁמְאָה וְאַף הֵמָּה נֹכַח אֲחֵיהֶם
יָשְׁבוּ בִּירוּשָׁלִַם עִם אֲחֵיהֶם׃
וְנֵר הוֹלִיד אֶת קִישׁ וְקִישׁ הוֹלִיד
אֶת שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד אֶת
יְהוֹנָתָן וְאֶת מַלְכִּי שׁוּעַ וְאֶת
אֲבִינָדָב וְאֶת אֶשְׁבָּעַל׃ וּבֶן
יְהוֹנָתָן מְרִיב בַּעַל וּמְרִיב בַּעַל הוֹלִיד
אֶת מִיכָה׃ וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן
וָמֶלֶךְ וְתַאְרֵעַ וְאָחָז׃ וְאָחָז
הוֹלִיד אֶת יְהוֹעַדָּה וִיהוֹעַדָּה
הוֹלִיד אֶת עַלֶּמֶת וְאֶת עַזְמָוֶת וְאֶת
זִמְרִי וְזִמְרִי הוֹלִיד אֶת מוֹצָא׃
וּמוֹצָא הוֹלִיד אֶת בִּנְעָא רָפָה בְּנוֹ
אֶלְעָשָׂה בְּנוֹ אָצֶל בְּנוֹ׃ וְלָאָצֶל
שִׁשָּׁה בָּנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם עַזְרִיקָם
בְּכֹרוֹ וְיִשְׁמָעֵאל וּשְׁעַרְיָה וְעֹבַדְיָה
וְחָנָן כָּל אֵלֶּה בְּנֵי אָצֶל׃ וּבְנֵי עֵשֶׂק
אֲחִיו אוּלָם בְּכֹרוֹ יְעוּשׁ וְהַשֵּׁנִי
שָׁלֹשׁ הָיָה וְאֱלִיפֶלֶט הַשְּׁלִישִׁי׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי
אוּלָם אַנְשֵׁי גִבּוֹרֵי חַיִל מֹרְכֵי
קֶשֶׁת וּמַרְבִּים בָּנִים וּבְנֵי בָנִים
מֵאָה וַחֲמִשִּׁים כָּל אֵלֶּה מִבְּנֵי
בִנְיָמִן׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל Cap. ix.
הִתְיַחֲשׂוּ וְהִנָּם כְּתוּבִים עַל
סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה הָגְלוּ

לְבָבֶל ׀ בְּמַעַלָם ׃ וְהַיּשְׁבִים רִי
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר בַּאֲחֻזָתָם בְּעָרֵיהֶם עִיר
יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהַנְתִינִים׃ נָתִן
וּבִירוּשָׁלַם יָשְׁבוּ מִן בְּנֵי יְהוּדָה
וּמִן בְּנֵי בִנְיָמִן וּמִן בְּנֵי אֶפְרַיִם
וּמְנַשֶּׁה׃ עוּתַי בֶּן עַמִּיהוּד בֶּן עַמְרִי
בֶּן אִמְרִי בֶּן בָּנִי מִן בְּנֵי פֶּרֶץ בֶּן יְהוּדָה׃
וּמִן הַשִּׁילֹנִי עַשָׂיָה הַבְּכוֹר וּבָנָיו׃ נְתִינִי
וּמִן בְּנֵי זֶרַח יְעוּאֵל וַאֲחֵיהֶם שֵׁשׁ
מֵאוֹת וְתִשְׁעִים׃ וּמִן בְּנֵי בִנְיָמִן מֵאַת
סַלּוּא בֶן מְשֻׁלָּם בֶּן הוֹדַוְיָה בֶּן
הַסְנָאָה׃ וְיִבְנְיָה בֶן יְרֹחָם וְאֵלָה
בֶן עֻזִּי בֶן מִכְרִי וּמְשֻׁלָּם בֶּן שְׁפַטְיָה
בֶּן רְעוּאֵל בֶּן יִבְנִיָּה׃ וַאֲחֵיהֶם
לְתֹלְדוֹתָם תְּשַׁע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים עִיר
וְשִׁשָּׁה כָּל אֵלֶּה אַנְשִׁים רָאשֵׁי
אָבוֹת לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם׃ וּמִן הַכֹּהֲנִים
יְדַעְיָה וְיהוֹיָרִיב וְיָכִין׃ וַעֲזַרְיָה בֶּן
חִלְקִיָּה בֶּן מְשֻׁלָּם בֶּן צָדוֹק בֶּן
מְרָיוֹת בֶּן אֲחִיטוּב נְגִיד בֵּית
הָאֱלֹהִים׃ וַעֲדָיָה בֶּן יְרֹחָם בֶּן
פַּשְׁחוּר בֶּן מַלְכִּיָּה וּמַעֲשַׂי בֶּן
עֲדִיאֵל בֶּן יַחְזֵרָה בֶּן מְשֻׁלָּם בֶּן
מְשִׁלֵּמִית בֶּן אִמֵּר׃ וַאֲחֵיהֶם
רָאשִׁים לְבֵית אֲבֹתָם אֶלֶף
וּשְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים גִּבּוֹרֵי חַיִל גִּבּוֹר
מְלֶאכֶת עֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ חָמֵשׁ
וּמִן הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶּן חַשּׁוּב
בֶּן עַזְרִיקָם בֶּן חֲשַׁבְיָה מִן
בְּנֵי מְרָרִי׃ וּבַקְבַּקַּר חֶרֶשׁ
וְגָלָל וּמַתַּנְיָה בֶּן מִיכָא בֶּן
זִכְרִי בֶּן אָסָף׃ וְעֹבַדְיָה בֶּן
שְׁמַעְיָה בֶּן גָּלָל בֶּן יְדוּתוּן וּבֶרַכְיָה
בֶּן אָסָא בֶן אֶלְקָנָה יָשַׁב
בְּחַצְרֵי נְטוֹפָתִי׃ וְהַשְּׁעָרִים
שַׁלּוּם וְעַקּוּב וְטַלְמוֹן וַאֲחִימָן

in babilonē pp dilectū ſuū. Qui aūt habitauerunt primi in poſſeſſionibus & in vrbibus ſuis iſrael & ſacerdotes & leuite & nathinei: ccccc comorati ſunt in ieruſalē de filiis iuda ccccccc & de filiis beniamin. De filiis quoq; ephraī & manaſſe othei filii amiud filii emri: cccc filii omrai: filii bonni. De filiis phares filii iuda: & de filiis afaia primogenitus & filii eius. De filiis zara: iehuel & fratres eorū ſexcenti nonaginta. Porro de filiis beniamin: ccccc ſalo filius moſollam filii oduia filii ccxc ccccccc aſana & iobama filius ieroam & helā ccccccc filius ozi filii mochori & moſollā filius ſaphacie filii rahuel filii iebanie & fratres eorum ccc per familias ſuas nongenti quinquaginta ccc ſex. Omnes hi principes ccccccc cccccccc cognationū p domos patrū ſuorū. De ſacerdotib? āt iedaia ioiarib & iachi: azarias quoq; filius helchie filii moſollā filii ſadoch filii ccc meraioth filii achitob pōtifex domus ccccccc dei. Porro adaias filius ieroā filii ccc ccc ccccc phaſor filii melchia & maaſia filius ccccccccc adihel filii iezra filii moſollam filii ccccccc moſollamoth filii emmer fratres quoq; eorū principes per familias ſuas mille ccccccc ccccccc ſeptigēti ſexagita fortiſſimi robore ad facien dū opus miniſterii i domo dei. ccccccccccc De leuitis autē ſemeia filius aſſub & ccccccc filii ezricā filii aſebia de ccccccccccc ccc ccc filiis merari. Bacha char quoq; carpētarius & galal & mathania filius micha: filii ccccccc zechri filii aſaph & obdia filius ccc ccc ccccccc ſemeie filii galal filii idithum & barachia ccc filius aza filii elcana q habitauit ccccccccccc in atriis nethophati. cc Ianitores autem ccccc ſellum & achub & thelmon & ahiman ccccccc

in babylonē pp delictum ſuum: qđ iuſſe fece runt. t q̄ habitabant prius in poſſeſſioni buo ſuio in ciuitatib? ſuio iſrael: t ſacer doteo t leuite t nathinei. t in hieruſalem habitauerūt de filijs iuda: t de filijs beniamin: t de filiis ephraim t manaſſe. ethi filii ſamiud filijs ambꝰ filij embꝰ filii beniamin. de filiis phareo: filii iuda. t de ſeloni: aſaia primogenit? eius: t filii eius. t de filiis zera: iecl t fratreo eius ſexcenti t nonaginta. t de filiis beniamin: ſalo filius moſollam filii oduia filii ſanaa: t iebnaa filius hieroam: t hi filii ozi: filii machiri t moſollam filii ſaphatia filii raguel filii iechonie: t fratreo eorū per gñationeo eorū nongenti t quinquaginta ſex. omneo hi principeo p domū patrū ſuarū. t de ſacerdotib? iodae t ioarib t ioachim: t azariae filius eiee filii ſadduc filii meraioth filii achitob: ducco domꝰ dei: t adaia filius hieroā filii phaſeur filii melchie. t maaſi filius adiel filii ezera filii moſollam filii maſelimoth filii emmer: t fratreo eorū ducco per domū familiaꝝ ſuarū: mille t ſeptingenti t ſeraginta: fortes robore in opere miniſterij domꝰ dei. t de leuitis: ſameae filius aſub filii ezricam filii aſabia. de filijs merari t bacbacar t areo t galal. t matthaniae filius micha filii zechri filii aſaph. t abdia filius ſamaia filii galal filii idithun. t barachiae filiꝰ aſa filii eicana q habitabat in atrijs netophati. t ianitores ſellum t accub t telmon t achiman:

ᵉ וְאַחֵיהֶם ᵇ שַׁלּוּם ᶜ הָרֹאשׁ׃ ᵃ וְעַד ׀ הֵנָּה
ᵐ בְּשַׁעַר ᵐ הַמֶּלֶךְ ᵒ מִזְרָחָה ᵖ הֵמָּה ᵒ זֶרַח
ᵖ הַשֹּׁעֲרִים ᵗ לְמַחֲנוֹת ᵘ בְּנֵי ᵗ לֵוִי׃ ᵘ וְשַׁלּוּם ᵗ חָנָה
ᵉ בֶּן ᵉ קוֹרֵא ᵉ בֶּן ᵃ אֶבְיָסָף ᵇ בֶּן ᵉ קֹרַח
ᵇ וְאֶחָיו ᵉ לְבֵית ᵉ אָבִיו ᵃ הַקָּרְחִים ᵇ עַל
ᵉ מְלֶאכֶת ᵃ הָעֲבֹדָה ᵉ שֹׁמְרֵי ᵐ הַסִּפִּים ᵐ סָפַף
ᵐ לָאֹהֶל ᵒ וַאֲבֹתֵיהֶם ᵖ עַל ᵖ מַחֲנֵה
ᵉ יְהוָה ᵒ שֹׁמְרֵי ᵉ הַמָּבוֹא׃ ᵘ וּפִינְחָס ᵉ בֶּן ᵉ בּוֹא
ᵉ אֶלְעָזָר ᵉ נָגִיד ᵃ הָיָה ᵇ עֲלֵיהֶם ᵉ לְפָנִים ᵉ נָגַד ᵉ פָּנָה
ᵇ יְהוָה ᵉ עִמּוֹ׃ ᵉ זְכַרְיָה ᵃ בֶּן ᵇ מְשֶׁלֶמְיָה
ᵉ שׁוֹעֵר ᵃ פֶּתַח ᵉ לְאֹהֶל ᵐ מוֹעֵד׃ ᵘ כֻּלָּם ᵉ שַׁעַר ᵐ יָעַד
ᵒ הַבְּרוּרִים ᵖ לְשֹׁעֲרִים ᵖ בַּסִּפִּים ᵒ בָּרַר
ᵉ מָאתַיִם ᵃ וּשְׁנֵים ᵉ עָשָׂר ᵘ הֵמָּה ׃׃
ᵉ בְּחַצְרֵיהֶם ᵗ הִתְיַחְשָׁם ᵉ הֵמָּה ᵃ יִסַּד ᵉ יָחַשׁ
ᵇ דָּוִיד ᵉ וּשְׁמוּאֵל ᵃ הָרֹאֶה ᵉ בֶּאֱמוּנָתָם׃ ᵉ אָמַן
ᵉ וְהֵם ᵉ וּבְנֵיהֶם ᵇ עַל ׀ הַשֹּׁעֲרִים ᵃ לְבֵית
ᵉ יְהוָה ᵐ לְבֵית ᵘ הָאֹהֶל ᵒ לְמִשְׁמָרוֹת׃ ᵉ שָׁמַר
ᵖ לְאַרְבַּע ᵖ רוּחוֹת ᵉ יִהְיוּ ᵃ הַשֹּׁעֲרִים ᵉ רָבַע ᵉ הָיָה
ᵉ מִזְרָח ᵘ יָמָּה ᵉ צָפוֹנָה ᵉ וָנֶגְבָּה׃ ׃׃ ᵉ זֶרַח ᵉ צָפַן
ᵉ וַאֲחֵיהֶם ᵃ בְּחַצְרֵיהֶם ᵇ לָבוֹא ׃
ᵉ לְשִׁבְעַת ᵒ הַיָּמִים ᵉ מֵעֵת ᵉ אֶל ᵉ עֵת ᵒ יוֹם
ᵇ עִם ᵉ אֵלֶּה׃ ᵃ כִּי ׀ בֶּאֱמוּנָה ᵐ הֵמָּה
ᵘ אַרְבַּעַת ᵒ גִּבֹּרֵי ᵖ הַשֹּׁעָרִים ᵖ הֵם ᵒ גָּבַר
ᵉ הַלְוִיִּם ᵃ וְהָיוּ ᵉ עַל ᵃ הַלְּשָׁכוֹת ᵉ וְעַל ᵒ הָיָה
ᵉ הָאוֹצְרוֹת ᵉ בֵּית ᵃ הָאֱלֹהִים׃ ᵇ וּסְבִיבוֹת ᵉ אֲצַר ᵇ סָבַב
ᵉ בֵּית ᵃ הָאֱלֹהִים ᵉ יָלִינוּ ᵉ כִּי ᵇ עֲלֵיהֶם ᵉ לוּן
ᵉ מִשְׁמֶרֶת ᵃ וְהֵם ᵉ עַל ᵐ הַמַּפְתֵּחַ ׃ ᵐ פֶּתַח
ᵉ וְלַבֹּקֶר ᵒ לַבֹּקֶר׃ ᵖ וּמֵהֶם ᵖ עַל ᵉ כְּלֵי ᵉ כָּלָה
ᵉ הָעֲבוֹדָה ᵉ כִּי ᵃ בְּמִסְפָּר ᵘ יְבִיאוּם ᵉ עָבַד ᵃ סָפַר
ᵉ וּבְמִסְפָּר ᵉ יוֹצִיאוּם׃ ᵉ וּמֵהֶם ᵃ מְמֻנִּים ᵘ בּוֹא ᵉ יָצָא
ᵇ עַל ᵇ הַכֵּלִים ᵉ וְעַל ᵒ כָּל ᵉ כְּלֵי ᵉ מָנָה
ᵉ הַקֹּדֶשׁ ᵉ וְעַל ᵃ הַסֹּלֶת ᵉ וְהַיָּיִן ᵃ וְהַשֶּׁמֶן
ᵉ וְהַלְּבוֹנָה ᵐ וְהַבְּשָׂמִים׃ ᵘ וּמִן ᵒ בְּנֵי ᵉ לָבַן
ᵖ הַכֹּהֲנִים ᵖ רֹקְחֵי ᵉ הַמִּרְקַחַת ׃׃ ᵉ רָקַח
ᵉ לַבְּשָׂמִים׃ ᵉ וּמַתִּתְיָה ᵘ מִן ᵉ הַלְוִיִּם
ᵉ הוּא ᵉ הַבְּכוֹר ᵃ לְשַׁלֻּם ᵒ הַקָּרְחִי ᵉ בָּכַר

ᵉ & frater eorū ᵇ sellū ᵉ pri-
ceps ᵃ vsq; ad ᵉ illud tēpus
ᵐ in porta ᵘ regis ᵒ ad oriē-
tem obseruabant ∞∞∞∞
ᵉ per vices suas de ᵃ filiis
ᵉ leui. ᵘ Sellum vero ∞∞∞∞
ᵉ filius ᵉ chore ᵉ filii ᵃ abia-
saph ᵇ filii ᵉ chore ∞∞∞∞∞
ᵇ cū fribus suis ᵉ & domo
ᵉ pris sui. Hi sunt ᵃ chorite
ᵇ sup ᵉ opa ᵃ ministerii ᵉ cu-
stodes ᵐ vestibulorum ∞
ᵘ tabernaculi ᵒ & familie
eorū ᵖ per vices ᵖ castrorū
ᵉ dñi ᵉ custodiētes ᵉ introi-
tū. ᵘ Finees autem ᵉ filius
ᵉ eleazar ᵃ erat ᵉ dux ᵇ eorū
ᵉ coram ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵇ domino. Porro ᵉ zacha-
rias ᵃ filius ᵇ mosollamia:
ᵉ ianitor ᵃ porte ᵉ taberna-
culi ᵐ testimonii. ᵘ Oēs hi
ᵒ electi ᵖ in ostiarois ᵖ per
portas ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ ducenti ᵃ duodecim: &
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ descripti ᵉ in villis ꝓpri-
is: ᵉ quos ᵃ constituerunt
ᵇ dauid ᵉ & samuel ᵃ vidēs
ᵉ in fide sua ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ tam ipsos ᵉ q̄ filios eorū
ᵇ in ᵉ ostiis ᵃ domus ∞∞∞∞∞
ᵉ domini & ᵐ in ᵘ taberna-
culo ᵒ vicibus suis. ∞∞∞∞
ᵖ Per quattuor ᵖ ventos ᵉ e-
rant ᵃ ostiarii. idest ad ∞∞
ᵉ oriētē & ad ᵘ occidētem
& ad ᵉ aquilonē ᵉ & ad au-
strū. ᵉ Frēs āt eorū ᵃ in vi-
culis morabātur ᵇ & vēie-
bant ᵉ in sabbatis suis ᵉ de
tpe vsq; ᵉ ad ᵃ tempus. ∞∞∞
ᵐ His ᵘ qttuor ᵉ leuitis ᵉ cre-
ditus erat oīs numerus
ᵖ ianitorum: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵃ & erant ᵉ super ᵘ exedras
ᵉ & ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ thesauros ᵉ dom⁹ ᵃ do-
mini. ᵇ Per gyrū quoq;
ᵉ templi ᵃ domini ᵉ mora-
bantur ᵇ in ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ custodiis suis ᵃ vt cū tp̄s
fuisset ᵇ ipsi ᵘ mane ᵐ ape-
rirēt fores. ᵖ De eorū gre-
ge erant & ᵖ super ᵉ vasa
ᵃ ministerii: ᵘ ad numerū
ᵉ ei & ᵘ iferebantur vasa &
ᵉ efferebātur. ᵉ De ipsis &
qui ᵃ credita habebant
ᵇ vtensilia ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ sanctuarii preerant ᵇ sile
ᵉ & vino ᵃ & oleo ᵉ et ∞∞∞∞
thuri ᵐ & aromatibus.
ᵉ Filii autem ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵖ sacerdotū ᵖ vnguēta ᵃ ex
aromatibus ᵖ cōficiebāt.
ᵉ Et mathatias ᵉ leuites ∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉ primogenitus ᵃ sellum
ᵇ chorite: prefectus erat

ᵉ fratres eorū sellum priceps ᵉ vsq;
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν σελλοὺμ ὁ ἄρχων καὶ ἕως
huc in porta regis ad orientē. hi
ὧδε ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατὰ ἀνατολάς· αὐ
ianitores in castra filioꝝ leui. ᵉ
τοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολὰς υἱῶν λευί· καὶ
sellum filius core filij abiasach filij core: ᵉ
σελλοὺμ υἱὸς κορὲ υἱοῦ ἀβιάσαχ υἱοῦ κορέ, καὶ οἱ
fratres eius per domū cognationū suarū. cori-
ἀδελφοὶ αὐτοῦ κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν· οἱ κορι-
ni sup opera ministerij custodiētes vesti-
νοὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς δουλείας φυλάσσοντες τὰ πρό-
bula tabernaculi: ᵉ patres eoꝝ sup ca-
θυρα τῆς σκηνῆς, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τὴν πα-
stra dñi custodiētes introitū· ᵉ phi-
ρεμβολὴν κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον· καὶ φι-
nees filius eleazar dux erat in ipsis coram
νεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν
dño. ᵉ post hec zacharias filius mesolla-
κυρίου· καὶ μετὰ ταῦτα ζαχαρίας υἱὸς μεσολλα-
mia ianitor porte tabnaculi testimōij.
μία πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·
omnes hi electi in ostiarios in
πάντες οὗτοι ἐκλελεγιθένοι εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς
liminib⁹: ducenti duodecim isti in suburba-
σταθμοῖς, διακόσιοι δεκαδύο οὗτοι ἐν ταῖς ἐπαύλε-
E nis eorū: familia eoꝝ ᵉ numeratio eo-
σιν αὐτῶν, ἡ γενεὰ αὐτῶν καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐ-
rum. hos numerauit ᵉ cōstituit dauid ᵉ samu-
τῶν· τούτους ἠρίθμησε καὶ ἔστησε δαυὶδ καὶ σαμου-
el videns in fide ipsorū. hi ᵉ filij eoꝝ
ἠλ ὁ ὁρῶν ἐν τῇ πίστει αὐτῶν· αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
in ostijs dom⁹ dñi ᵉ domui taber-
ἐπὶ τῶν πυλῶν οἴκου κυρίου καὶ τῷ οἴκῳ τῆς σκη-
naculi ad custodiēdū p vices in quattuor
νῆς τοῦ φυλάσσειν εἰς ἐφημερίας εἰς τοὺς τέσσαρας
ventos: ᵉ erant ostiarij ad oriētem ᵉ ad
ἀνέμους, καὶ ἦσαν πυλωροὶ κατ' ἀνατολὰς καὶ κα-
mare ᵉ austrū ᵉ adlonē. ᵉ fratres
τὰ θάλασσαν καὶ νότον καὶ βορρᾶν· καὶ οἱ ἀδελφοὶ
eorū in viculis suis: vt venirēt in
αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, ἔρχεσθαι εἰς τὰ
ebdomadas tēporū. vt venirent ad septē
ἕβδομα τῶν καιρῶν, τοῦ εἰς πορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ
dies de tpe ad tēpus cū his: qm̄ in
ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων, ὅτι ἐν
fide sunt quattor potētes ianitoꝝ ip-
πίστει εἰσὶν οἱ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλωρῶν αὐ-
si leuite. ᵉ erāt sup pastophoria ᵉ sup
τοὶ οἱ λευῖται· καὶ ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων καὶ ἐπὶ
thesauros domus dei ᵉ per gyrū do-
τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ περικύκλῳ τοῦ οἴ-
mus dei morabuntur: qm̄ sup ipsos custo-
κου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται, ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ φυλα-
dia eorū ᵉ ipsi sup claues mane mane vt ape-
κὴ αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῶν κλειδῶν τὸ πρωὶ πρωὶ ἀνοί-
rirēt fores tēpli. ᵉ ex his sup vasa
γειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη
ministerij: qm̄ in numero inferent: ᵉ in
F τῆς λειτρουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσοίσουσι, καὶ ἐν
numero efferent ea. ᵉ de ipsis cōstituti sup
ἀριθμῷ ἐξοίσουσιν αὐτά· καὶ ἐξ αὐτῶν καθεστάμενοι ἐπὶ τὰ
vasa: ᵉ sup omnia vasa sctā: ᵉ sup si-
σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σε-
milam ᵉ vinū ᵉ oleū ᵉ thus ᵉ
μιδάλεως καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ λιβάνου καὶ τῶν
aromata. ᵉ a filijs sacerdotū erāt vnguētarij
ἀρωμάτων· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ
vnguēti in aromatib⁹. ᵉ matthathias ex leui-
τοῦ μύρου ἐν τοῖς ἀρώμασι· καὶ ματθαθίας ἐκ τῶν λευῖ-
tis hic primogenitus sellum corite
τῶν οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ σελλοὺμ τῷ κορινῷ ∞

בָּאֱמוּנָה עַל מַעֲשֵׂה חֲבָתִים׃ וּמִן בְּנֵי הַקְּהָתִי מִן אַחֵיהֶם מ עַל לֶחֶם
הַמַּעֲרֶכֶת לְהָכִין שַׁבָּת שַׁבָּת׃ וְאֵלֶּה עבר כוֹן
הַמְשֹׁרְרִים רָאשֵׁי אָבוֹת לַלְוִיִּם שור
בַּלְשָׁכוֹת פְּטוּרִים כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה פָּקַד
עֲלֵיהֶם בַּמְּלָאכָה׃ אֵלֶּה רָאשֵׁי לָאַב
הָאָבוֹת לַלְוִיִּם לְתֹלְדוֹתָם רָאשִׁים יָלַד
אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִּירוּשָׁלִַם׃ וּבְגִבְעוֹן
יָשְׁבוּ אֲבִי גִבְעוֹן יְעִיאֵל וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מַעֲכָה׃ וּבְנוֹ הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן אִישׁ
וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל וְנֵר וְנָדָב׃ וּגְדוֹר
וְאַחְיוֹ זְכַרְיָה וּמִקְלוֹת׃ וּמִקְלוֹת
הוֹלִיד אֶת שִׁמְעָם וְאֵף הֵם נֶגֶד יָלַד
אַחֵיהֶם יָשְׁבוּ בִּירוּשָׁלִַם עִם אָח
אַחֵיהֶם׃ וְנֵר הוֹלִיד אֶת קִישׁ וְקִישׁ
הוֹלִיד אֶת שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד
אֶת יְהוֹנָתָן וְאֶת מַלְכִּי שׁוּעַ
וְאֶת אֲבִינָדָב וְאֶת אִשְׁבָּעַל׃ וּבֶן
יְהוֹנָתָן מְרִיבְבַּעַל וּמְרִיבַּעַל
הוֹלִיד אֶת מִיכָה׃ וּבְנֵי מִיכָה
פִּיתוֹן וָמֶלֶךְ וְתַחְרֵעַ׃ וְאָחָז הוֹלִיד
אֶת יְעָרָה וְיְעָרָה הוֹלִיד אֶת
עַלֶמֶת וְאֶת עַזְמָוֶת וְאֶת זִמְרִי
וְזִמְרִי הוֹלִיד אֶת מוֹצָא׃ וּמוֹצָא
הוֹלִיד אֶת בִּנְעָא וּרְפָיָה בְנוֹ
אֶלְעָשָׂה בְנוֹ אָצֵל מ בְּנוֹ׃ וְלָאָצֵל
שִׁשָּׁה בָנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם
עַזְרִיקָם בְּכְרוּ וְיִשְׁמָעֵאל וְשְׁעַרְיָה
וְעֹבַדְיָה וְחָנָן אֵלֶּה בְּנֵי אָצֵל׃

Cap.x. וּפְלִשְׁתִּים נִלְחֲמוּ לָתֶם
בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנָס אִישׁ יִשְׂרָאֵל נוס
מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים פָּנָה נָפַל
בְּהַר נִלְבֹּעַ׃ וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים דָּבַק
אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחֲרֵי בָנָיו
וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת יוֹנָתָן וְאֶת נָכָה
אֲבִינָדָב וְאֶת מַלְכִּי שׁוּעַ ס

eorũ q̃ in fartagine frigebantur. Porro de ooo
filiis caath fratribus eorum sup panes erant
ppositiõis vt ſp nouos p ſingula ſabbata ppararent. Hi ſunt principes
cãtorũ p familias leuitarũ q̃ in exedris morabantur: ita vt die ac nocte iugiter ſuo miniſterio deſeruirent. Capita
leuitarum per familias
ſuas principes ooooooo
manſerũt in ieruſalem.
In gabaon autem ooo
commorati ſunt pater
gabaon iahie: & nomẽ
vxoris eius maacha. Filius primogenitus eius
abdo & ſur & cis & baal & ner & nadab ge-
dor quoq; & achio & zacharias & macelloth.
Porro macelloth gẽuit ſemmaã. Iſti habitauerũt e regiõe fratrũ ſuorũ in ieruſalem cum oo
fratribus ſuis. Ner aũt
genuit cis: & cis oooo
genuit ſaul. Et ſaul ge
nuit ooooooooooooooooo
ionathã & melchiſue
ooooooooooooooooooooo
& abinadab & eſbaal.
Filius autem ooooooooo
ionathan miribaal: & miribaal ooooooooooo
genuit micha. Porro
filii micha: oooooooooo
phithõ & melech & thara & ahaz. Ahaz autem
genuit iara: & iara ge
nuit ooooooooooooooo
alamath & azmoth & zamri. ooooooooooooo
zamri autem genuit
moſa: moſa vero oooo
genuit baana cuius filius raphaia genuit oooo
elaſa: de quo ortus eſt aſel. Porro aſel ooooooo
ſex filios hũit his nominibus: ooooooooooo
ezricã bochru iſmael ſaria ooooooooooooo
obdia anan: hi filii aſel. 10.

PHiliſtiim autem pugnabant ooooooooo
cõtra iſrael: fugerũtq; filii iſrael ooooooooooo
paleſtinos: & ceciderũt
vulnerati ooooooooooo
in mõte gelboe. Cũq; appropiquaſſent philiſtei perſequentes ſaul & filios eius: oooooooooo
percuſſerunt ionathan & ooooooooooooooooo
amiadab & melchiſue
ooooooooooooooooooo

in fide ſup opera ſacrificij ſartaginis
ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς ὑσίας τοῦ τηγάνου
eoꝝ q̃ frigebãt ſartagie. & bancas cantheres de fratri
τῶν τηγανισῶν. καὶ βαθίας ἑκαστήκης ἐκ τῶν ἀδελ
bus eorũ in pantibus ppoſitiõis: vt
φῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσιως, τοῦ
præparent ſabbatum ſcõm ſabbatũ. & hi
ἑτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον· καὶ οὗτοι
cantores principes familiarũ leuitarum:
ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν,
in paſtophorio ordinati in vices: qñ
ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι ἐν ἐφημερίαις, ὅτι
die & nocte in ipſo in opibus. hi
ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις· οὗτοι
principes cognationũ leuitarum. per familias ſu
ἄρχοντες πατριῶν τῶν λευιτῶν· κατὰ γενέσεις αὐ ã.g.c.
as principes hi habitauerũt in hieruſalem.
τῶν ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν ἱερουσαλήμ.
& in gabaon habitauit pater gabaon iehel:
καὶ ἐν γαβαὼν κατῴκησεν πατὴρ γαβαὼν ἰεϊήλ,
& nomẽ vxori eius maacha: & filius ei⁹ G
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μαακά, καὶ υἱὸς αὐτ
primogenitus abdon & ſur & cis & baal &
ὁ πρωτότοκος ἀβδὼν καὶ σουρ καὶ κὶς καὶ βαὰλ καὶ
ner & nadab: & geddor & fratres eius:
νὴρ καὶ ναδάβ, καὶ γεδδὼρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
& zecher: & macelothꝝ genuit ſamaan. &
καὶ ζεχρί, καὶ μακελὼθ ὁ γεννήσας τὸν σαμαάν. καὶ
iſti in medio fratrum ſuorũ habitauerũt
οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν
in hieruſalem cum fratribus ſuis. & ner
ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. καὶ νὴρ
genuit cis: & cis genuit ſaul: &
ἐγέννησεν τὸν κίς, καὶ κὶς ἐγέννησεν τὸν σαούλ, καὶ
ſaul genuit ionatham & melchi
σαοὺλ ἐγέννησεν τὸν Ἰωναθὰμ καὶ τὸν μελχι
ſue & abinadab & iſbaal. &
σουὲ καὶ τὸν ἀβιναδὰβ καὶ τὸν Ἰσβαάλ. καὶ
filius ionathan meribaal: & meribaal ge
υἱὸς Ἰωναθὰν μεριβαάλ, καὶ μεριβαὰλ ἐγέννη
nuit micha. & filij macha: phithõ & melchiel
σεν τὸν μιχά. καὶ υἱοὶ μιχά, φιθὼ καὶ μελχιὴλ
& tharaa & aazy. & aazy genuit ioda:
καὶ θαρὰ καὶ ἀχάζ. καὶ ἀχὰζ ἐγέννησεν τὸν Ἰωδά,
& ioda genuit alemeth & aſmoth &
καὶ Ἰωδὰ ἐγέννησεν τὸν ἀλιμὼθ καὶ τὸν ἀσμὼθ καὶ
zabur: & zabri genuit moſa: & mo
τὸν ζαβρί, καὶ ζαβρὶ ἐγέννησεν τὸν μωσά, καὶ μω
ſa genuit banaa. raphaa filius eius: elcaſa
σὰ ἐγέννησεν τὸν βαναά. ῥαφὰ υἱὸς αὐτοῦ, ἐλιασὰ
filius eius: aſel filius eius. & aſel ſex
υἱὸς αὐτοῦ, ἀσὴλ υἱὸς αὐτοῦ· καὶ τῷ ἀσὴλ ἑξ
filij: & hec nomina eorũ: eyricam pri-
υἱοί, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ἐζρικὰμ πρω
mogenit⁹ eius: & iſmael & ſaaria & ab-
τότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαὴλ καὶ σαωρία καὶ ἀβ
dia & anan: hi filij aſel.
δία καὶ ἀνάν, οὗτοι υἱοὶ ἀσήλ. Ca.10.

Θ Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Ἰσραήλ, A
& fugit vir iſrael a facie phili 1.Reg.
καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου ἀλλεφυ 31.b.
ſthim: & ceciderũt vulnerati in mõte gelbue.
λων, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν ὄρει γελβουέ.
& perſecuti ſunt philiſtei poſt ſaul &
καὶ κατεδίωξαν οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω σαοὺλ καὶ
poſt filios eius & percuſſerũt phili
ὀπίσω τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυ
ſthim ionathan & abinadab & melchiſue
λοι τὸν Ἰωναθὰν καὶ τὸν ἀβιναδὰβ καὶ τὸν μελχισουὲ

filios saul. ⁊ aggrauatū ē bellum cōtra saul:
υἱοὺς τοῦ σαοὺλ. καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ σαοὺλ,
⁊ inuenerūt eū sagittarij in arcubus: ⁊ vulnarat⁹ ē
καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξεύοντες ἐν τόξοις, καὶ ἐπροπώθη
B de arcub⁹. ⁊ dixit saul tollēti arma
Judic. 9. g. ἀπὸ τῶν τόξων. καὶ εἶπεν σαοὺλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη
1. Reg. 32. b. sua: euagina gladium tuū ⁊ interfice me
αὐτοῦ, σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἐκκέντησόν με
in eo: ne forte veniāt incircūcisi hi: ⁊
ἐν αὐτῇ, μήποτε ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι, καὶ
illudāt mihi. ⁊ nō voluit tollens arma e-
ἐμπαίξωσί μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐ
ius: qm̄ timebat valde. ⁊ accepit saul gla
τοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. καὶ ἔλαβε σαοὺλ τὴν ῥομ
dium ⁊ irruit in eum. ⁊ vidit tollēs arma
φαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν. καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη
eius: qm̄ mortu⁹ eēt saul: ⁊ irruit ⁊ ipse
αὐτοῦ, ὅτι ἀπέθανε σαοὺλ, καὶ ἐπέπεσεν καὶ αὐτὸς
in gladium suū: ⁊ mortu⁹ est. ⁊ obijt
ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἀπέθανεν
saul ⁊ tres filij ei⁹ ⁊ tota domus illius pa
σαοὺλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὅλος ὁ οἶκος αὐτοῦ ὁμο
riter mortui sūt. ⁊ videt oīs vir q̄ in val
θυμαδὸν ἀπέθανον. καὶ εἶδον πᾶς ἀνὴρ οἱ ἐν τῇ κοιλά-
le: qm̄ fugit israel: ⁊ qm̄ mortu⁹ est saul ⁊ filij
ει, ὅτι ἔφυγεν ἰσραήλ, καὶ ὅτι ἀπέθανε σαοὺλ καὶ υἱοὶ
eius: ⁊ reliquerūt vrbes suas ⁊ fugerūt.
C αὐτοῦ, καὶ κατέλειπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον.
⁊ venerūt philistijm ⁊ habitauerūt in eis. ⁊ fa-
καὶ ἦλθον οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατώκησαν ἐν αὐταῖς. καὶ ἐγέ
ctū ē in crastino venerūt philistijm vt spoliarēt
νετο τῇ ἐπαύριον ἦλθον οἱ ἀλλόφυλοι τοῦ σκηλεῦσαι τοὺς
cesos: ⁊ inuenerūt saul ⁊ filios eius ta-
τραυματίας, καὶ εὗρον τὸν σαοὺλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πε
centes in mōte gelbue: ⁊ denudauerūt eū:
πτωκότας ἐν τῷ ὄρει τῷ γελβουέ, καὶ ἐξέδυσαν αὐτόν,
⁊ tulerūt caput eius ⁊ arma eius. ⁊ miserunt
καὶ ἦραν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ ἐξαπέστειλαν
philistijm in terrā philistijm in circuitu vt denunciarēt
οἱ ἀλλόφυλοι εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι
in domib⁹ idolorū suorū ppto suo. ⁊
ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν. καὶ
posuerūt arma eius in domo dei sui: ⁊ ca
ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ τὴν κε
put ei⁹ affixerūt in domo dagon. ⁊ audierūt om-
φαλὴν αὐτοῦ ἔπηξαν ἐν τῷ οἴκῳ δαγών. καὶ ἤκουσαν πάν
D nes habitatores iabes galaad oīa q̄ fece-
τες οἱ κατοικοῦντες ἰαβὴς τῆς γαλαὰδ πάντα ἃ ἐποί
runt philistijm saul ⁊ filijs eius ⁊
ησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ σαοὺλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ
israel: ⁊ cōsurrexerūt de galaad oīs vir fortis:
ἰσραήλ, καὶ ἀνέστησαν ἐκ γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατός,
⁊ venerūt ⁊ tulerūt cadauer saul ⁊ cadauera
καὶ ἦλθον καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα σαοὺλ καὶ τὰ σώματα τῶν
filiorū eius: ⁊ detulerūt ea in iabes: ⁊ sepelierūt ossa
υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς ἰαβής, καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστὰ
eorū sub quercu in iabes: ⁊ ieiunauerūt septē dies.
αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν ἰαβής, καὶ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.
⁊ mortu⁹ est saul in iniq̄tatib⁹ suis quas iniq̄ fecit i
καὶ ἀπέθανε σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ αἷς ἠνόμησεν ἐν
dño secūdū sermonē dñi: qm̄ nō custodiuit eum:
κυρίῳ κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διότι οὐκ ἐφύλαξεν αὐτόν,
⁊ qm̄ interrogauit in ventriloqua vt consuleret: ⁊ nō
καὶ ὅτι ἐπηρώτησε ἐν τῇ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ἐκζητῆσαι, καὶ οὐκ
consuluit in dño: ⁊ interfecit eum: ⁊ trāstulit
ἐξεζήτησεν ἐν κυρίῳ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεψε
regnum ei⁹ dauid filio iesse.
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τῷ δαυὶδ υἱῷ ἰεσσαί. Ca. 11.

ET cōgregati sunt oīs vir isrl ad dauid in chebron dicen
Καὶ συνηθροίσθησαν πᾶς ἀνὴρ ἰηλ' πρὸς δαδ' ἐν χεβρὼν λέγον
tes: ecce os tuū ⁊ caro tua nos: etiam heri etiā nudi⁹ terti⁹
τες, ἰδοὺ ἰστοῦν σου καὶ σάρξ σου ἡμεῖς, καί γε ἐχθὲς καί γε τρίτης

ᶜfilios ᶠsaul. ᵍEt aggrauatum est ᵇprelium ⁱcontra ⁿsaul: ⁱinuenerūtq; eum ᵐsagittarii ᵒ& vulnerauerunt ᵈiaculis. ᶠEt dixit ᵉsaul ᶠad ᵘarmigerū suū. ˣEuagina ᶠgladiū tuū ᵍ& interfice me ᵇne forte ᶜveniant ᵈincircuncisi ᶜisti ᶠ& illudant ᵍmihi. ᵇNoluit āt ʰarmiger ei⁹ hoc facere ⁿtimore ꝑterritus. ᵖArripuit ergo ᵍsaul ᵉensem ᶠ& irruit ᵃin eū. Qđ ˣcū vidisset ᶠarmiger eius ᵃvidelicet ᵇmortuū esse ᶜsaul: ᵒirruit ᶜetiam ᶠipse ᵍin ᵇgladiū suū: ᶠ& mortuus est. ʰInteriit ergo ⁱsaul ᵐ& tres ⁿfilii eius: ᵒ& oīs ᵖdomus illius ᵍpiter ᶠcōcidit. Qđ ᵒcū vidissent ᵃviri ᶠisrl ᶠq hītabāt ᵍin cāpestrib⁹ ᵃfugerūt: ᵇ& ᵒsaul ᶜ& filiis eius ᶜmortuis ᶠdereliq̄runt ᵍvrbes suas ᵇ& huc illucq; dispsi sūt: ⁱveneruntq; ʰphilistiim ⁱ& hītauerunt ᵐī eis. ᵒDie igitur ᵒaltero ᶠdetrahētes ᵍphilistiim spolia ᶠcesorū: ᵘīuenerūt ᶠsaul ᶠ& ᵃfilios eius ᵇiacentes ᶜin monte ᵇgelboe. ᶜCunq; spoliassent eum ᶠ& amputassent ᵇcaput ʰarmisq; ᶜnudassent: ⁱmiserunt ᵐin terram suam ᵖvt ᵒcircūferretur & ᵖostēderetur ᶠidolorū templis ᵘ& ᶠpopulis. ᶠArma autē eius ᵘcōsecrauerūt in ᶠfano ᵃdei sui: ᵇ& ᶜcorp⁹ ᵈaffixerūt in ᶜtēplo ᶠdagon. Hoc ᵍcū audissent viri ⁱiabes ʰgalaad ᵐomnia scilicet ⁿque ᵖphilistiim ᵒfecerant ᵍsuper saul. ᶠcōsurrexerūt ᵃsinguli virorū ᵘfortiū: ᵘ& tulerunt ᶠcadauera ᶠsaul ᶠ& ᵇfiliorū eius: ᶜattuleruntq; ea ᵇin iabes: ᶜ& sepelierunt ᵍossa eorum ᵒsubter ᵘq̄rcū q̄ erat ʰin iabes: ⁱ& ieiunauerūt ᵐseptē ⁿdiebus. ᵒMortuus est ergo ᵖsaul ᵍpp iniq̄tates suas ᶠeo q̄ ᵒpuaricatus sit mādatū ᶠdñi ᶠ qđ p̄cepat: & ᵃnō ᵇcustodierit illđ: ᶜsed insup etiā ᶜphitonissam ᶠcōsulerit ᵍnec ᵇspauerit ᶠi dño: pp qđ ʰinterfecit eum: ⁱ& trāstulit ⁿregnum eius ᵒad dđ ᵖfiliū ᵘisai. 11.

Congregat⁹ est igitur ᵇois ᶜisrl ᵒad ᶜdđ ᶠi hebron ᵍdicens. ᶠOs tuū ⁱsumus ʰ& caro tua: ᵒ ⁿheri ᵐquoq; ᵒ& ᵖnudius tertius

בְּנֵי שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה עַל
שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים בַּקָּשֶׁת
וַיֶּחֶל מִן הַיּוֹרִים׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל
נֹשֵׂא כֵלָיו שְׁלֹף חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ
פֶּן יָבֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וְהִתְעַלְּלוּ
בִי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא
מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת הַחֶרֶב וַיִּפֹּל
עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי מֵת
שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם הוּא עַל הַחֶרֶב
וַיָּמֹת׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו
וְכָל בֵּיתוֹ יַחְדָּו מֵתוּ׃ וַיִּרְאוּ כָּל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּעֵמֶק כִּי נָסוּ וְכִי מֵתוּ
שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ עָרֵיהֶם וַיָּנֻסוּ
וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָהֶם׃ וַיְהִי
מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט
אֶת הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת שָׁאוּל
וְאֶת בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃
וַיַּפְשִׁיטֻהוּ וַיִּשְׂאוּ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֵת
כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
סָבִיב לְבַשֵּׂר אֶת עַצַּבֵּיהֶם וְאֶת
הָעָם׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת כֵּלָיו בֵּית אֱלֹהֵיהֶם
וְאֶת גֻּלְגַּלְתּוֹ תָּקְעוּ בֵּית דָּגוֹן׃
וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת כָּל
אֲשֶׁר עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃
וַיָּקֻמוּ כָּל אִישׁ חַיִל וַיִּשְׂאוּ אֶת
גּוּפַת שָׁאוּל וְאֶת גּוּפֹת בָּנָיו וַיְבִיאֻם
יָבֵישָׁה וַיִּקְבְּרוּ אֶת עַצְמֹתֵיהֶם תַּחַת
הָאֵלָה בְּיָבֵשׁ וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃
וַיָּמָת שָׁאוּל בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר מָעַל
בַּיהוָה עַל דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר לֹא
שָׁמָר וְגַם לִשְׁאוֹל בָּאוֹב לִדְרוֹשׁ׃
וְלֹא דָרַשׁ בַּיהוָה וַיְמִיתֵהוּ וַיַּסֵּב אֶת
הַמְּלוּכָה לְדָוִיד בֶּן יִשָׁי׃
Cap. xi. וַיִּקָּבְצוּ כָל יִשְׂרָאֵל אֶל דָּוִד חֶבְרוֹנָה
לֵאמֹר הִנֵּה עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ
אֲנָחְנוּ׃ גַּם תְּמוֹל גַּם שִׁלְשׁוֹם

כָּבַד
מָצָא יָרָה
חוּל אָמַר
כָּלָה
בּוֹא עָלַל
לָקַח
רָאָה מוּת
נוּס
עָזַב עִיר
הָיָה
מָצָא
פָּשַׁט נָשָׂא
שָׁלַח
סָבַב
שׂוּם
גָּלַל
שָׁמַע
קוּם
בּוֹא
קָבַר
צוּם יוֹם
מוּת
דָּרַשׁ
מוּת סָבַב
מָלַךְ
קָבַץ
תָּמַל

ט נַם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ אַתָּה הַיָּה
יא הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אַתָּה תִּרְעֶה אֶת עַמִּי יב אֶת יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה נָגִיד עַל עַמִּי עַל יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֹאוּ כָל יג זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם דָּוִיד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יהוה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת דָּוִיד לְמֶלֶךְ עַל יד יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה בְּיַד שְׁמוּאֵל: וַיֵּלֶךְ דָּוִיד וְכָל יִשְׂרָאֵל טו יְרוּשָׁלַם הִוא יְבוּס וְשָׁם הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: וַיֹּאמְרוּ יוֹשְׁבֵי יְבוּס לְדָוִיד טז לֹא תָבוֹא הֲנָּה וַיִּלְכֹּד דָּוִיד אֶת מְצוּדַת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִיד: וַיֹּאמֶר יז דָּוִיד כָּל מַכֶּה יְבוּסִי בָּרִאשׁוֹנָה יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְלָשָׂר וַיַּעַל בָּרִאשׁוֹנָה יח יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה וַיְהִי לְרֹאשׁ: וַיֵּשֶׁב דָּוִיד בַּמָּצָד עַל כֵּן קָרְאוּ לוֹ יט עִיר דָּוִיד: וַיִּבֶן הָעִיר מְסָבִיב מִן הַמִּלּוֹא וְשַׁר הַסָּבִיב וְיוֹאָב יְחַיֶּה אֶת שְׁאָר הָעִיר: כ וַיֵּלֶךְ דָּוִיד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה צְבָאוֹת עִמּוֹ: כא וְאֵלֶּה רָאשֵׁי הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר לְדָוִיד חִזְּקוּ עִמּוֹ בְּמַלְכוּתוֹ עִם כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיכוֹ כִּדְבַר יְהוָה כב עַל יִשְׂרָאֵל: וְזֶה מִסְפַּר הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר לְדָוִיד יָשָׁבְעָם בֶּן חַכְמוֹנִי רֹאשׁ הַשְּׁלִשִׁים הוּא עוֹרֵר אֶת חֲנִיתוֹ עַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת חָלָל בְּפַעַם אֶחָת: כג וְאַחֲרָיו אֶלְעָזָר בֶּן דּוֹדוֹ הָאֲחוֹחִי הוּא בַּשְּׁלֹשָׁה הַגִּבֹּרִים: הוּא הָיָה עִם כד דָּוִיד בַּפַּס דַּמִּים וְהַפְּלִשְׁתִּים נֶאֱסְפוּ שָׁם לַמִּלְחָמָה וַתְּהִי שָׁם חֶלְקַת הַשָּׂדֶה מְלֵאָה כה עֲדָשִׁים וְהָעָם נָסוּ מִפְּנֵי

cum adhuc regnaret Saul: tu eras qui
educebas & introducebas Israel. Tibi enī dixit dñs deus tuus. Tu pasces
populū meū Israel: & tu eris
princeps super eum.
Venerunt ergo omnes
maiores natu Israel ad
regem in hebron: &
iniit dauid cū eis fedus coram
domino. Vnxerunt eum regem super
Israel iuxta sermonem
dñi quē locutus est in
manu samuel. Abiit quoq; dd & oīs Israel in
ierusalē. Hec est iebus:
vbi erant iebusei habitatores terre. Dixerūtq;
q habitabāt in ieb ad dd.
Nō ingredieris huc.
Porro dauid cepit
arcem sion que est ciuitas dauid. Dixitq;
Ois qui percusserit iebuseum in primis:
erit princeps & dux.
Ascendit igitur prim
ioab filius saruie & factus est princeps. Habitauit aūt dauid in arce:
& idcirco appellata est
ciuitas dauid. Edificauitq; vrbē in circuitu
a mello vsq; ad gyrū.
Ioab autem
reliqua vrbis extruxit. Proficiebatq;
vadēs & crescēs: & dominus exercituum erat
cū eo. Hi principes virorū fortium dauid
qui adiuuerunt eū vt
rex fieret super omnem
israel iuxta verbū dñi
qđ locutus ē
ad israel: & iste numerus
robustorū dauid. Iesbaam filius
ahamoni princeps iter
triginta. Iste
leuauit hastam suā sup
trecentos
vulneratos vna vice.
Et post eum
eleazar filius patrui e
ius ahoites qui erat
inter tres potentes. co
Iste fuit cum
dauid in aphec domim
quando philistiim
cōgregati sunt ad locū
illum in prelium. Et e
rat ager regionis illius
plenus
ordeo: fugeratq; populus a facie

εἶναι σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦγες καὶ εἰσάγων καὶ ἐξάγων τὸν Ισραηλ. καὶ εἶπεν σοι κύριος ὁ θεός σου, σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ισραηλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ. καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρών, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρων ἐναντι κυρίου. καὶ ἐχρίσαντο Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ κατὰ λόγον κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουηλ. καὶ ἦν βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ πᾶς Ισραηλ εἰς Ιερουσαλήμ, αὕτη Ιεβους, καὶ ἐκεῖ οἱ Ιεβουσαῖοι κατοικοῦντες τὴν γῆν. καὶ εἶπον οἱ κατοικοῦντες Ιεβους τῷ Δαυὶδ, οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε. καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τὴν προμαχεῶνα Σιών, αὕτη πόλις Δαυίδ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πᾶς τύπτων Ιεβουσαῖον ἐν πρώτοις, ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν Ιωαβ υἱὸς Σαρουίας ἐν πρώτοις, καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα. καὶ κατῴκησεν Δαυὶδ ἐν τῇ προμαχεῶνι. διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν πόλιν Δαυίδ. καὶ ᾠκοδόμησεν Δαυὶδ τὴν πόλιν κυκλόθεν, ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ ἕως τοῦ κύκλου, καὶ Ιωαβ περιῳκοδόμησεν τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως. καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἐγένοντο Δαυὶδ συναντιλαμβανόμενοι μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ισραηλ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ Ισραηλ. καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν Δαυίδ, Ιεσβααμ υἱὸς Αχαμωνι πρῶτος τῶν τριάκοντα, οὗτος ἐπάνω πάντων ἐξαρτίων ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐπάταξεν ἅπαξ. καὶ μετ' αὐτὸν Ελιαζαρ υἱὸς Δωδαὶ πατρὸς αὐτοῦ, οὗτος ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς. οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Φασδαμείμ. καὶ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου

1.Reg. 5.a.

B

C

philiſtinorū. τ ſtetit in medio partis: τ
τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ
ſaluauit eam: τ percuſſit philiſteos: τ
ἔσωσεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ
fecit dñs ſalutem magnā. τ deſcēderūt
ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην· καὶ κατέβησαν
tres de tribus principib⁹ ad petrā ad dauid:
τρεῖς ἐκ τῶν τριῶν ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυίδ,
ad ſpeluncā odollam. τ caſtra phi
εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλάμ· καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλ
D liſtinorū caſtrametata ſunt in valle gigan
λοφύλων παρεμβεβλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάν-
1.Reg. tum. τ dauid tunc in preſidio: τ ſta
15.b. των· καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ τὸ στρά-
tio philiſtinoꝝ tunc in bethleem. τ deſide
τευμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ· καὶ ἐπιθύ-
rauit dauid τ dixit: quis potabit me aqua de
μησε Δαυὶδ καὶ εἶπεν, τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τῆς
cisterna bethleem que in porta. τ ruperūt
λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ· καὶ διέρρηξαν οἱ
treꝫ caſtra philiſtinorū: τ aquati
τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύ-
ſunt aquā de ciſterna bethleem: q̄ erat in por
σαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεέμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύ-
ta: τ ceperūt τ venerūt ad dauid. τ nō vo
λῃ· καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυίδ. καὶ οὐκ ἠθέ-
luit dauid vt biberet eam. τ libauit eam do
λησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτό· καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυ
mino τ dixit: ppitius mihi deus vt facerem verbū
ρίῳ καὶ εἶπεν, ἵλεώς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα
hoc: ſi ſāguinē virorū iſtorū bibā in ani
τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυ-
mab⁹ ſuis: q̄n in aiabus ſuis attulerūt e-
E χαῖς αὐτῶν; ὅτι ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἤνεγκαν αὐ
am: τ nō voluit bibere eam. hec fece
τό, καὶ οὐκ ἠβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίη-
runt tres potētes. τ abeſſai frater Io
σαν οἱ τρεῖς δυνατοί. καὶ Ἀβεσσαὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰω-
ab: hic erat princeps triū: hic euaginauit
άβ, οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν, οὗτος ἐσπάσατο
gladium ſuum cōtra trecentos vulneratos
τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας
in tpe vno. hic erat notiatus in tribus: de
ἐν καιρῷ ἑνί· οὗτος ἦν ἐνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, ἐκ τῶν
tribus ſup duos glorioſus: τ factꝰ eſt e-
τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐ-
is in principē: τ vſq; ad tres nō puenerat.
τοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο.
τ banaas filius ioiade filius viri potētis: mul
καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωαδὲ υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολ
ta opa ci⁹ de cabſeel: ipſe percuſſit
λὰ ἔργα αὐτοῦ ἐκ Καβσεήλ, αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς
duos ariel moab: τ hic deſcēdit τ percuſ
δύο ἀριὴλ μωάβ, καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάτα-
ſit leonem in ciſterna in die niuis: τ
ξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος, καὶ
hic percuſſit virū egptiū virū grā
οὗτος ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον ἄνδρα εὐ-
dem quinq; cubitoꝝ: τ in manu egptij lan
μέγαν πεντεπήχη, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δό-
cea tāq; liciatorij texentis: τ deſcēdit ad eum
ρυ ὡς ἄντιον ὑφαντοῦ, καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν
bancas in virga: τ rapuit haſtā de ma
βαΐδας ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἁρπάσας τὸ δόρυ ἐκ τῆς χεί-
F nu egptij: τ interfecit eum in
ρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ
haſta ſua: hec fecit banaas filius ioia
δόρατι αὐτοῦ, ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωια-
de: τ huic nomē in tribus potētibus:
δέ, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς,
ſuper
ὑπὲρ τοὺς ꝯꝯꝯ

הַשְּׁלוֹשִׁים הִנּוֹ נִכְבָּד הוּא וְאֶל הַשָּׁנִי
הַשְּׁלוֹשָׁה לֹא בָא וַיְשִׂימֵהוּ דָוִיד
עַל מִשְׁמַעְתּוֹ וְגִבּוֹרֵי הַחַיָּלִים
עֲשָׂהאֵל אֲחִי יוֹאָב אֶלְחָנָן בֶּן דּוֹדוֹ
מִבֵּית לָחֶם שַׁמּוֹת הַהַרוֹרִי חֶלֶץ
הַפְּלוֹנִי עִירָא בֶן עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי
אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתוֹתִי סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי
עִילַי הָאֲחוֹחִי מַרְמַי הַנְּטוֹפָתִי חֶלֶד
בֶּן בַּעֲנָה הַנְּטוֹפָתִי אִיתַי בֶּן רִיבַי
מִגִּבְעַת בְּנֵי בִנְיָמִן בְּנָיָה הַפִּרְעָתוֹנִי
חוּרַי מִנַּחֲלֵי נַעַשׁ אֲבִיאֵל הָעַרְבָתִי
עַזְמָוֶת הַבַּחֲרוּמִי אֶלְיַחְבָּא
הַשַּׁעַלְבֹנִי בְּנֵי הָשֵׁם הַגִּזֹנִי
יוֹנָתָן בֶּן שָׁגֵה הַהֲרָרִי אֲחִיָּם
בֶּן שָׂכָר הַהֲרָרִי אֱלִיפֶל בֶּן אוּר
חֵפֶר הַמֵּכֵרָתִי אֲחִיָּה הַפְּלוֹנִי
חֶצְרוֹ הַכַּרְמְלִי נַעֲרַי בֶּן אֶזְבָּי
יוֹאֵל אֲחִי נָתָן מִבְחָר בֶּן הַגְּרִי
צֶלֶק הָעַמּוֹנִי נַחְרַי הַבְּרֹתִי נֹשֵׂא
כְּלִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה עִירָא הַיִּתְרִי
גָּרֵב הַיִּתְרִי אוּרִיָּה הַחִתִּי זָבָד
בֶּן אַחְלָי עַדִינָא בֶן שִׁיזָא
הָרְאוּבֵנִי רֹאשׁ לָרְאוּבֵנִי וְעָלָיו
שְׁלֹשִׁים חָנָן בֶּן מַעֲכָה וִיהוֹשָׁפָט
הַמִּתְנִי עַזְיָא הָעַשְׁתְּרָתִי שָׁמַע
וִיעִיאֵל בְּנֵי חוֹתָם הָעַרְעֲרִי יְדִיעָאֵל
בֶּן שִׁמְרִי וִיוֹחָא אָחִיו הַתִּיצִי
אֱלִיאֵל הַמַּחֲוִים וִירִיבַי וְיוֹשַׁוְיָה
בְּנֵי אֶלְנָעַם וְיִתְמָה הַמּוֹאָבִי אֱלִיאֵל
וְעוֹבֵד וְיַעֲשִׂיאֵל הַמְּצֹבָיָה׃

וְאֵלֶּה הַבָּאִים אֶל דָּוִיד לְצִיקְלַג
עוֹד עָצוּר מִפְּנֵי שָׁאוּל בֶּן קִישׁ
וְהֵמָּה בַּגִּבֹּרִים עֹזְרֵי הַמִּלְחָמָה׃
נֹשְׂאֵי קֶשֶׁת מַיְמִינִים וּמַשְׂמְאִילִים
בָּאֲבָנִים וּבַחִצִּים בַּקֶּשֶׁת מֵאֲחֵי
שָׁאוּל מִבִּנְיָמִן הָרֹאשׁ אֲחִיעֶזֶר

triginta primus. Verũ tamen ad ooooooooooooo tres vſq; nõ puenerat. Poſuit autẽ eũ dauid ad auriculã ſuã. Porro fortiſſimi viri in exercitu aſael frater ioab & eleanã filius patrui eius de bethleem: ſãmoth arodites: helles ooooooooo polonites: hiras filius acces thecuites: oooooo abiezer anathotites: ſobochai vſatites: ooooooo ilai ahotites: marai netophatites: helles ooooo filius baana netophatites: ethai filius ribai ooo de gabaath filiorũ ben iamin banaia pharatonites: hurai de torrẽte gaas: abiel arabathi ites: aſmoth bauranites eliaba ooooooooooo ſalabonites: filii aſſem gezonites: ooooooooo ionathan filius ſaie aratithes: ahiam ooooooo filius ſachar aratithes eliphal filius vr: oooo epher meheratites: ahia phellonites: ooooooo ezro carmelites naarai filius azbi: ooooooooo iohel frater nathã: mibaar filius agarai: ooooo ſelech ãmonites naarai berothites armiger ooo ioab filii ſaruie: hiras iethreus: ooo oooooooo iareb iethreus: vrias etheus: zabab ooooooooo filius ooli: adyna filii ſechar ooooooooooooooo rubenites princeps rubenitarum: & cum eo triginta: hanan filius macha: & ioſaphat ooo mathanites: ozias aſtarothithes: ſemma & iahihel filii hotham arorites: iedihel ooooooo filius zamri & ioha frater eius thoſaites: ooooooo helihel mahumites: & ieribai & ioſoia ooooooooo filii elnaem & iethma moabites: elihel oooo & obed & iaſiel de maſobia. 12.

Hi quoq; venerunt ad dd ſicelech cũ adhuc fugeret ſaul filium cis: ooooooooooooooo q erant fortiſſimi & egregii pugnatores oooo tendentes arcũ & vtraq; manu fundís ooooooo laxa iacientes & dirigẽtes ſagittas. De fribus ſaul ex tribu beniami. Princeps abiezer: oooo

triginta gloriosus: & ad treo nõ pueue τριάκοντα ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἔφθα rat. et cõſtituit eũ dauid in familia το· καὶ κατέστησεν αὐτὸν δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν ſua. et potẽtes exercituũ: aſael fra αὐτοῦ· καὶ οἱ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων, ἀσαὴλ ἀδελφ ter ioab: eleana filiꝰ dodi de bethleem: ſam φὸς Ἰωάβ, ἐλιαφὰ υἱὸς Δωδὶ ἐκ τῆς Βηθλεέμ, σαμ moth arori: chelles phelloni: iras filius ec μὼθ ὁ ἀρωρί, χελλὴς ὁ φελλωνί, ἰρὰς υἱὸς ἐκ clo thecoites: abiezer anathothites: ſobocchai κὶς ὁ θεκωίτης, ἀβιέζερ ὁ ἀναθωίτης, σοβοχαὶ ὁ huſathi: hela zachachi: marri netophathi: alad ὑσαθί, ἐλὰ ὁ ἀχαχί, μαρὶ ὁ νετωφαθί, ἀλὰδ filius bana netophathi. ithai filius ribai de ga υἱὸς βαανὰ ὁ νετωφαθί. Ἰεθὶ υἱὸς ῥιβαὶ ἐκ τῆς gaath filioꝝ beniamin banaia pharathoni: vri de Βαὰθ υἱῶν βενιαμὶν βαναΐα ὁ φαραθωνί, ὑρὶ ἐκ nachali: gaas abiel arabathi: aſmoth bacharu ναχαλί, γαὰς ἀβιὴλ ὁ ἀραβαθί, ἀσμὼθ βαχαρου mi: eliba ſalaboni. filii aſom guni: io μί, ἐλιβὰ ὁ σαλαβωνί. υἱοὶ ἀσὲμ τοῦ γουνί, Ἰω nathan filius ſage arori: achiam filiꝰ zachar ara ναθὰν υἱὸς σαγὲ ὁ ἀρωρί, ἀχιὰμ υἱὸς ζαχὰρ ὁ ἀρα ri: eliphal filius vr: aphar mechoratthi: achia ρί, ἐλιφὰλ υἱὸς ὄυρ, ἀφὰρ ὁ μιχωραθί, ἀχία ὁ phelloni: efri chermeli: narai filius aſbai: io φελλωνί, ἐσρὶ ὁ χερμελί, ναραὶ ὁ υἱὸς ἀσβαί, Ἰω el frater nathan: maabar filius ageri: ſelec G λ ἀδελφὸς νάθαν, μααβὰρ υἱὸς ἀγαρί, σελλὴκ ὁ ammani: noarai berothi tollens arma ioab filii ἀμμανί, ναραὶ ὁ βηρωθὶ αἴρων σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ ſaruia. ira ithai: gareb iethi: vriae chethi: σαρουΐα. Ἰρὰ ὁ ἰτθαί, γαρὶβ ὁ ἰτθί, ὐρίας ὁ χετθί, ſabad filius halai: adina filius ſiza rubeni: pzin ζαβὰδ υἱὸς ἀλαΐ, ἀδεινὰ υἱὸς σιζὰ ὁ ῥουβηνί, ἄρ cepe rubeni: & in eo triginta. anan filiꝰ χων τῶν ῥουβηνί, καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα. ἀνὰν υἱὸς maacha: & ioſaphat mathani: hoziias eſliaro μααχά, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ ματθανί, ὀζίας ὁ ἐλιαρω thi: ſamma & ieiel filii chotham arari: ie θί, σάμμα καὶ Ἰειὴλ υἱοὶ χωθὰμ τοῦ ἀραρί, Ἰε diel filius ſamari: & iocha frater eius ιὴλ υἱὸς σαμαρί, καὶ Ἰωχὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ thoſi: eliel maoutm: & iaribai & ioſoia θωσί, ἐλιὴλ ὁ μαωυείμ, καὶ Ἰαριβαὶ καὶ Ἰωσωΐα filii elnaam: & ethma moabites: eliel & οἱ υἱοὶ ἐλναάμ, καὶ ἰεθμὰ ὁ μωαβίτης, ἐλιὴλ καὶ obed: & eſſiel maſabia. ὠβὴδ, καὶ ἰασιὴλ ὁ μασαβία. Ca.12.

Et hi qui venerũt ad dauid in ſeceſ Καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς δαυὶδ εἰς σικε lag: adhuc compreſſo dauid a facie λὰγ, ἔτι συνεχομένου τοῦ δαυὶδ ἀπὸ προσώπου A ſaul filii cis. illi in potẽtib̃ auxiliãtes σαοὺλ υἱοῦ κίς. αὐτοὶ ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦν tes in bello extẽdẽtes arcũ dextrio vel τες ἐν τῷ πολέμῳ ἐντείνοντες τόξον δεξιόχει tes & ſiniſtrio: & funditores lapidib̃ τες καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῶντες ἐν λίθοις & in iaculis & arcu. de fratribus ſa καὶ ἐν βέλεσι καὶ τόξῳ. ἐκ τῶν ἀδελφῶν σα ul ex beniamin: princeps achiezer οὐλ ἐκ τοῦ βενιαμίν, ἄρχων ἀχιέζερ oooooooo

Cap.xij. בוא עֲצֹר פָּנָה לָהֶם יָמוּשָׁמֵל

τ ioas filij asma: gabaanite: τ eziel τ phalet
καὶ Ἰωὰς υἱοὶ ἀσμώθ, τοῦ γαβαωνί του, καὶ Ἰεζιὴλ καὶ Φαλὲτ
filij asmoth: τ barachia τ ieu anathothi: τ
υἱοὶ ἀσμώθ, καὶ βαραχίας καὶ Ἰηοὺ ὁ ἀναθωθί, καὶ
sameas gabaonites robustus iter triginta τ
σαμίας ὁ γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα καὶ
sup triginta. hieremias τ iezziel τ ionan:
ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα· ἱερεμίας καὶ Ἰεζιὴλ καὶ Ἰωνάν,
τ iozabad gaderothites eliozi τ tarimuth baalia:
καὶ Ἰωζαβὰδ ὁ γαδηρωθὶ Ἐλιεζὶ καὶ Ἰαριμοὺθ Βααλία,
τ samarias τ saphatias charaphi: elcana τ
καὶ σαμαρίας καὶ σαφατίας ὁ χαραφί, Ἐλκανὰ καὶ
B iesia τ azarel τ ioezer τ iesbaam coti-
Ἰησία καὶ Ἀζαρὴλ καὶ Ἰωεζὲρ καὶ Ἰησβαὰμ ὁ κορί-
te: τ iocla τ zabadia filij ieroam filij ged-
τη, καὶ Ἰωκλὰ καὶ Ζαβαδία υἱοὶ Ἰεροὰμ υἱοὶ τοῦ γηδ
dor. τ de gad separati sunt ad dauid
δώρ. καὶ ἀπὸ τοῦ γὰδ διεχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ
in deserto robusti fortitudine viri potentie in
ἐν τῇ ἐρήμῳ δυνατοὶ ἰσχὺϊ ἄνδρες δυνάμεως εἰς
bellū ordinati clypeo τ hasta: τ
πόλεμον παρατασσόμενοι θυρεῷ καὶ δόρατι, καὶ
facies leonum facies eog: τ velo-
πρόσωπα λεόντων τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦ-
ces vt capree in mōtib⁹ velocitate. ezer
φοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει· Ἔζερ
princeps: abdia secō: eliab tertius: ma
ὁ ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος, Ἐλιὰβ ὁ τρίτος, μα-
smana quartus: hieremias quintus: ethithi sextus:
σμανὰ ὁ τέταρτος, Ἱερεμίας ὁ πέμπτος, Ἐθθὶ ὁ ἕκτος,
eliel septimus: ioanan octauus: elsabad no-
Ἐλιὴλ ὁ ἕβδομος, Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, Ἐλσαβὰδ ὁ ἔνα-
nus: hieremias decimus: machabani vndecimus.
τος, Ἱερεμίας ὁ δέκατος, μαχαβανὶ ὁ ἑνδέκατος·
isti de filijs gad principes exercitus ⁊n⁹
οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς εἷς
centū paruus: τ magn⁹ ad mile. isti
τοῖς ἑκατὸν μικρός, καὶ μέγας πρὸς χιλίους· οὗτοι
fuerūt ⁊ trāslerūt iordanem in mēse pri
ἦσαν οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώ-
mo: τ ipse erat plenus sup oēs ri-
τῳ, καὶ αὐτὸς ἦν πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν τὴν κεν
pas suas. τ secuti sunt oēs habitā-
τίδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοι-
tes valles ad orientē τ ad occidētē. τ
κοῦντας φυλάσσειν εἰς ἀνατολὰς καὶ εἰς δυσμάς· καὶ
venerūt a filijs beniamin τ iuda ad auxiliū
ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν βενιαμὶν καὶ Ἰούδα εἰς βοήθειαν
dauid: τ egressus ē dauid in occursum eo-
τῷ Δαυίδ, καὶ ἐξῆλθε Δαυὶδ εἰς ἀπάντησιν αὐ-
is: τ risit τ dixit eis: si in pace
τῶν, καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰ εἰς εἰρήνην
C venistis ad me ad auxiliādū mihi: sit mihi cor sup
ἥκατε πρός με βοηθῆσαί μοι, ἔσω μου καρδία ἐφ'
vos in vnitatē. τ si vt tradatis me aduer
ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθ
sarijs meis nō in veritate manus: videat deus pa-
ροῖς μου ὅτι οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χεῖρές, ἴδοι ὅστις τῶν πα-
trum nr̄oꝝ τ arguat. τ spūs induit
τέρων ἡμῶν καὶ ἐλέγξαι· καὶ πνεῦμα ἐνέδυσε τὸν
amasai principē triginta: τ dixit: va
Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπε, σοὶ
de dauid fili iessai tu τ pplō tuus in pace:
Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν εἰρήνῃ,
pax tibi τ pax adiutoribꝰ tuis: qm̄ adiuuauit
εἰρήνη σοι καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι βοηθεῖ
te deꝰ tuus. τ suscepit eos
σοι ὁ θεός σου· καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς ꝯꝯꝯꝯꝯ

ꝯꝯꝯꝯꝯ

ד דָּוִיד ׀ וַיִּתֵּנֶם ׀ בְּרָאשֵׁי ׀ הַגְּדוּד ׃ נתן עבד
ו וּמִמְּנַשֶּׁה ׀ נָפְלוּ ׀ עַל ׀ דָּוִיד ׀ בְּבֹאוֹ בוא
ז עִם ׀ פְּלִשְׁתִּים ׀ עַל ׀ שָׁאוּל ׀׀
ח לַמִּלְחָמָה ׀ וְלֹא ׀ עָזְרָם ׀ כִּי ׀ נֶעְצָה עצה
ט שִׁלְחֵהוּ ׀ סַרְנֵי ׀ פְּלִשְׁתִּים ׀ לֵאמֹר
י בְּרֹאשֵׁנוּ ׀ יִפּוֹל ׀ אֶל ׀ אֲדֹנָיו ׀ שָׁאוּל ׃ נפל
יא בְּלֹכְתּוֹ ׀ אֶל ׀ צִיקְלַג ׀ נָפְלוּ ׀ עָלָיו נפל
יב מִמְּנַשֶּׁה ׀ עֵדָתָה ׀ וְיוֹזָבָד ׀ וִידִיעַאֵל
יג וּמִיכָאֵל ׀ וְיוֹזָבָד ׀ וֶאֱלִיהוּא ׀ וְצִלְּתַי ׀
יד רָאשֵׁי ׀ הָאַלְפִים ׀ אֲשֶׁר ׀ לִמְנַשֶּׁה ׃
טו וְהֵמָּה ׀ עָזְרוּ ׀ עִם ׀ דָּוִיד ׀ עַל ׀ הַגְּדוּד ׀
טז כִּי ׀ גִבּוֹרֵי ׀ חַיִל כֻּלָּם ׀ וַיִּהְיוּ ׀ שָׂרִים
יז בַּצָּבָא ׀ כִּי ׀ לָשֶׁת ׀ יוֹם ׀ בְּיוֹם ׀ יָבֹאוּ בוא
יח עַל ׀ דָּוִיד ׀ לְעָזְרוֹ ׀ עַד ׀ לְמַחֲנֵה ׀ גָּדוֹל גדל
יט כְּמַחֲנֵה ׀ אֱלֹהִים ׃ וַיֹּאמְרוּ ׀ מְסִפְּרֵי סָפַר
כ רָאשֵׁי ׀ הֶחָלוּץ ׀ לַצָּבָא ׀ בָּאוּ ׀ עַל חָלַץ בוא
כא דָּוִיד ׀ חְבְרוֹנָה ׀ לְהַסֵּב ׀ מַלְכוּת ׀׀
כב שָׁאוּל ׀ אֵלָיו ׀ כְּפִי ׀ יְהוָה ׃ בְּנֵי פֶּה
כג יְהוּדָה ׀ נֹשְׂאֵי ׀ צִנָּה ׀ וָרֹמַח ׀ שֵׁשֶׁת צִנָּה שש
כד אֲלָפִים ׀׀ וּשְׁמוֹנָה ׀ מֵאוֹת ׀ חֲלוּצֵי חָלַץ
כה צָבָא ׀ מִן ׀ בְּנֵי ׀ שִׁמְעוֹן ׀ גִּבּוֹרֵי ׀ חַיִל
כו לַצָּבָא ׀ שִׁבְעַת ׀ אֲלָפִים ׀ וּמֵאָה ׃
כז מִן ׀ בְּנֵי ׀ הַלֵּוִי ׀ אַרְבַּעַת ׀ אֲלָפִים ׀ רבע
כח וְשֵׁשׁ ׀ מֵאוֹת ׃ וִיהוֹיָדָע ׀ הַנָּגִיד נָגִיד מאה
כט לְאַהֲרֹן ׀׀ וְעִמּוֹ ׀ שְׁלֹשֶׁת ׀ אֲלָפִים
ל וְשִׁבְעִ ׀ מֵאוֹת ׃ וְצָדוֹק ׀ נַעַר ׀ גִּבּוֹר נער
לא חָיִל ׀ וּבֵית ׀ אָבִיו ׀ שָׂרִים ׀ עֶשְׂרִים
לב וְשִׁנַּיִם ׃ וּמִן ׀ בְּנֵי ׀ בִנְיָמִן ׀ אֲחֵי שנה
לג שָׁאוּל ׀ שְׁלֹשֶׁת ׀ אֲלָפִים ׀ וְעַד ׀ הֵנָּה
לד מִרְבִּיתָם ׀ שֹׁמְרִים ׀ מִשְׁמֶרֶת ׀ בֵּית שמר
לה שָׁאוּל ׃ וּמִן ׀ בְּנֵי ׀ אֶפְרַיִם ׀ עֶשְׂרִים
לו אֶלֶף ׀ וּשְׁמוֹנָה ׀ מֵאוֹת ׀ גִּבּוֹרֵי ׀ חַיִל
לז אַנְשֵׁי ׀ שֵׁמוֹת ׀ לְבֵית ׀ אֲבוֹתָם ׃
לח וּמַחֲצִי ׀ מַטֵּה ׀ מְנַשֶּׁה ׀ שְׁמוֹנָה ׀׀ חצי
לט עָשָׂר ׀ אֶלֶף ׀ אֲשֶׁר ׀ נִקְבוּ ׀ בְּשֵׁמוֹת
מ לָבוֹא ׀ לְהַמְלִיךְ ׀ אֶת ׀ דָּוִיד ׃ וּמִבְּנֵי בנה

[m]dauid [n]& conſtituit [o]pri cipes [p]turme. [q]Porro de manaſſe [r]trā ſfugerūt [s]ad [t]dd [u]qñ veniebat [v]cū [w]philiſtiim [x]aduerſus [y]ſaul [z]vt pugnaret: [a]& non [b]di micauit cū eis: [c]qa inito [d]cōſilio [e]remiſerūt eū [f]principes [g]philiſtinoꝝ [h] dicentes. [i]Periculo [k]capitis nr̄i [l]reuertetur [m]ad dñm ſuū [n]ſaul. [o]Qñ igr̄ reuerſus ē [p]in [q]ſicelech [r]trāſfugerūt [s]ad eum [t]de manaſſe [u]ednas [v]ioſabad: [w]& iedihel [x]& michael & ednas [y]& iozabath [z]heliu [a]& ſalathi: [b]principes [c]milium [d]manaſſe. [e]Hi [f]p̄buerūt auxiliū [g] dd [h]aduerſus [i] latrunculos. [k]Oēs [l]em̄ erāt viri [m]fortiſſimi: [n]& facti ſūt [o]principes [p]in exercitu. [q]Sed& [r]p ſingulos dies [s]veniebant ad [t]dd [u]ad auxiliandū ei: [v]vſq; dū fieret [w]grādis numerus [x]q̄ſi exercit⁹ [y] dei. [z]Iſte quoq; eſt [a] nūerus [b]principū [c]exercitus qui [d]venerunt [e]ad [f]dauid cū eſſet [g]in hebrō [h]vt tranſferrent [i]regnū [k]ſaul [l]ad eum [m]iuxta verbum [n]domini. [o]Filii [p]iuda [q]portantes [r]clypeū [s]& haſtam [t]ſex [u]milia [v] octingenti [w]expediti ad [x]preliū. [y]De [z]filiis [a]ſymeon virorū [b]fortiſſimoꝝ [c]ad pugnādum [d]ſeptem [e]milia [f]centum. [g]De [h]filiis [i]leui: [k]q̄ttuor [l]milia [m]ſexcenti. [n]Ioiada quoq; [o]princeps [p]de ſtirpe [q]aaron [r]& cum eo [s]tria [t]milia [u]ſeptingenti. [v]Sadoch [w]etiā [x]puer egregie indolis [y]& domus [z]patris eius [a]principes [b]viginti [c]duo. [d]De [e]filiis autē [f]beniamin [g]fratribus [h]ſaul [i]tria [k]milia. [l]Magna em̄ pars eorū [m]adhuc [n]ſeq̄batur [o]domū [p]ſaul. [q]Porro de [r]filiis [s]ephraim [t]viginti [u]milia [v]octingenti: [w]fortiſſimi [x]robore [y]viri [z]nomiati [a]in [b]cognationibus ſuis. [c]& ex dimidia [d]tribu [e]manaſſe [f]decē & [g]octo [h]milia ſingulis [i]per nomina ſua: [k]venerūt [l]vt cōſtituerēt regē [m]dd. [n] De filiis quoq;

dauid: τ cōſtituit eos principes turma
Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνά-
rum. τ de manaſſe trāſfugerunt ad dauid veni
μιων. καὶ ἀπὸ μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ ἐρχο
ente eo cū philiſthim veniētib⁹ ꝓtra ſaul
ιδόντος αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων ἐπὶ σαοὺλ
ad bellum. τ nō auxiliat⁹ eſt eis dō: qñ
εἰς πόλεμον. καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς Δαυίδ, ὅτι D
in cōſilio fuerunt principes philiſtinoꝝ dicen 1.Reg.
ἐν βουλῇ ἐβούλευσαντο οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγον 29.b.
teo: in capitibus nr̄is reuertetur ad do
τες, ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύ
minū ſuū ſaul: τ dimiſerunt eū: τ cū
ριον αὐτοῦ σαοὺλ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν: καὶ ἐν τῷ
veniret dauid in ſeceleg: trāſfugerūt
πορεύεσθαι τὸν Δαυὶδ εἰς σικελάγ, προσεχώρησαν
ad eū de manaſſe: edna τ iozabad τ iadiel
αὐτῷ ἀπὸ μανασσῆ, Ἐδνὰ καὶ Ἰωζαβὰδ καὶ Ἰαδιὴλ
τ michael: τ iozabad τ heliu τ ſalathi
καὶ μιχαὴλ, καὶ Ἰωζαβὰδ καὶ Ἐλιοὺ καὶ σαλαθὶ οἱ
principes milium q̄ manaſſe. τ hi
ἄρχοντες τῶν χιλιάδων τῶν τοῦ μανασσῆ. καὶ οὗ-
auxiliati ſunt dauid cōtra latrūculos: qñ
τοι συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ τοὺς γεδδούρ, ὅτι
robuſti fortitudine oēs hi. τ facti ſūt princi
δυνατοὶ ἰσχύι πάντες αὐτοί. καὶ ἐγένοντο ἄρχον-
pes exercitui in virtute: qñ per tēpus di
τες τῇ στρατείᾳ ἐν δυνάμει, ὅτι κατὰ καιρὸν ἡμέ-
ei in diem veniebāt ad dauid vt auxiliarēt
ρας εἰς ἡμέραν ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι
ei ſic̄ in caſtra magna: ſic̄ caſtra
αὐτῷ ὡς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην, ὡς παρεμβολὴν
dei. τ hec nomina principum exer
θεοῦ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρα
citus q̄ venerūt ad dauid in chebron: vt
τείας τῶν ἐλθόντων πρὸς Δαυὶδ εἰς χεβρών, τοῦ
trāſferret regnum ſaul ad eū iuxta E
μεταστῆσαι τὴν βασιλείαν σαοὺλ πρὸς αὐτὸν κατὰ
verbū dñi. τ hic numer⁹: filij iuda
τὸν λόγον κυρίου. καὶ οὗτος ὁ ἀριθμός, υἱοὶ Ἰούδα
portātes clypeū τ haſtā ſex milia τ octingenti
φέροντες θυρεὸν καὶ δόρυ ἑξακισχίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι
armati robore. de filijs ſymeon robuſti
κατωπλισμένοι δυνάμει. τῶν υἱῶν συμεὼν δυνατοὶ
fortitudine ad pugnam ſeptē milia τ centū. τ
ἰσχύι εἰς παράταξιν ἑπτακισχίλιοι καὶ ἑκατόν. καὶ
de filijs leui: quattuor milia τ ſexcenti. τ
τῶν υἱῶν Λευί, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. καὶ
ioada dux aarō: τ cum eo tria mi
Ἰωαδὰ ὁ ἡγούμενος τῷ Ἀαρών, καὶ μετ' αὐτοῦ τρισχί
lia τ ſeptingenti. τ ſadduc iuuento potens fo
λιοι καὶ ἑπτακόσιοι. καὶ σαδδοὺκ νέος δυνατὸς ἰσ
titudine: τ domus patris ei⁹ viginti
χύι, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἴκοσι
τ duo principes. τ de filijs beniamin
καὶ δύο ἄρχοντες. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμὶν τῶν
fratribus ſaul: tria milia τ vſq; nūc
ἀδελφῶν σαοὺλ, τρισχίλιοι καὶ ἕως τοῦ νῦν οἱ
plurimi eorū cuſtodiebāt cuſtodiā dom⁹ ſamlie.
πλεῖστοι αὐτῶν ἐφύλασσον τὴν φυλακὴν οἴκου σαοὺλ.
τ de filijs ephraim: viginti milia τ octin
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραίμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτα
genti potentes fortitudine viri noiati per domos co
κόσιοι δυνατοὶ ἰσχύι ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πα
gnationū ſuaꝝ. τ ex dimidia tribu manaſ
τριῶν αὐτῶν. καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασ
ſe: decē τ octo milia: noiati in
σῆ, δεκαοκτὼ χιλιάδες, οἱ ὀνομασθέντες ἐν
nomine vt venirent ad cōſtituēdū regē
ὀνόματι τοῦ παραγενέσθαι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν
dauid. τ de filijs
Δαυίδ. καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν [illegible]

ישׂשכר יודעי בינה לעתים לדעת
מה יעשה ישׂראל ראשׁיהם
מאתים וכל אחיהם על פיהם׃
מזבולן יוצאי צבא ערכי מלחמה
נכל כלי מלחמה חמשים אלף
ולערך בלא לב ולב ׃ ומנפתלי
שׂרים אלף ועמהם בצנה וחנית
שלשים ושבעה אלף ׃ ומן הדני
ערכי מלחמה עשׂרים ושׁמונה
אלף ושׁש מאות ׃ ומאשׁר יוצאי
צבא לערך מלחמה ארבעים אלף׃
ומעבר לירדן מן ראובני וחגדי
וחצי שׁבט מנשׁה נכל כלי צבא
מלחמה מאה ועשׂרים אלף ׃ כל
אלה אנשׁי מלחמה עדרי מערכה
בלבב שׁלם באו חברונה להמליך
את דויד על כל ישׂראל ונם כל
שׁארית ישׂראל לב אחד להמליך
את דויד ׃ ויהיו שׁם עם דויד ימים
שׁלשׁה אכלים ושׁתים כי הכינו
להם אחיהם ׃ ונם הקרובים
אליהם עד יששכר וזבולן
ונפתלי מביאים להם בחמורים
ובנמלים ובפרדים ובבקר מאכל
קמח דבלים וצמוקים ויין ושׁמן
ובקר וצאן לרב כי שׂמחה
בישׂראל ׃ ויועץ

Cap. xiij.

דויד עם שׂרי האלפים והמאות
לכל נגיד ׃ ויאמר דויד לכל קהל
ישׂראל אם עליכם טוב ומן יהוה
אלהינו נפרצה נשׁלחה על
אחינו הנשׁארים בכל ארצות
ישׂראל ועמהם הכהנים והלוים
בעריהם מגרשׁיהם ויקבצו אלינו ׃
ונסבה את ארון אלהינו אלינו
כי לא דרשׁנוהו בימי שׁאול ׃

mm ij

ISachar: qui cognouerūt prudētiā in tempora: co-
Ἰσσάχαρ, γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιρούς, γι-
gnoscentes qđ facere ISrael in principatu eorū du-
νώσκοντες τί ποιῆσει Ἰσραὴλ εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δύο
centi: et omnes fratres eorum cum eis. et
κέντοι, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν. καὶ
de Zabulon qui egrediebātur ad prelium bel-
ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέ-
li in cibis armis bellicis quinquaginta mi
μου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιά-
lia ad auxiliādū dauid: neq; cum corde et cor-
δες βοηθῆσαι τῷ Δαυίδ, ἐνὶ μετὰ καρδίας καὶ καρ-
de. et de nephthali: principes mille: et cum
δίας. καὶ ἀπὸ Νεφθαλεί, ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ'
eis in clypeis et hastis triginta et septē
αὐτῶν ἐν ἀσπίσι καὶ δόρασι τριάκοντα καὶ ἑπτὰ
milia. et de Dan: preparati ad
χιλιάδες. καὶ ἀπὸ τοῦ Δάν, παρατασσόμενοι εἰς
prelium viginti et octo milia et sexcenti. et
πόλεμον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. καὶ
de Aser: egredientes ad auxiliādū ad pugnā q̄-
ἀπὸ Ἀσήρ, ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον τε
draginta milia. ¶ de trans Ior-
σαράκοντα χιλιάδες. καὶ ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορ-
danem de rubē et gad et de dimidia tri
δάνου ἀπὸ Ῥουβὴν καὶ Γὰδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυ
bu manasse: in oibus armis bellicis in forti
λῆς Μανασσῆ, ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς ἐν δυνά
tudine centū viginti milia. oēs isti viri bel
μει ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες. πάντες οὗτοι ἄνδρες πο
latores: ordinati in acie: in ani
λεμισταί, παρατασσόμενοι ἐν παρατάξει, ἐν ψυχῇ
pacifica venēr̄t in chebrō vt cōstituerēt regē dauid
εἰρηνικῇ ἦλθον εἰς Χεβρών, τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ
sup vniuersū israel: et reliquus israel: ant
ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ ὁ κατάλοιπος Ἰσραήλ, ἓν
mi vna vt cōstituerēt regē dauid. et fuerūt ibi
χὶ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. καὶ ἦσαν ἐκεῖ
cum dauid diebus tribus comedētes et bibentes:
μετὰ Δαυὶδ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες,
qm̄ pparauerāt eis fratres eor̄: et con
ὅτι ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ὅμο-
fines eis vsq; ad issachar et zabulon et nephtha
ρίοι αὐτοῖς ἕως Ἰσσάχαρ καὶ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθα-
lim: offerebāt eis in asinis et in came
λείμ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ὄνων καὶ ἐπὶ τῶν καμή-
lis et in mulis et in bobus ciba
λων καὶ ἐπὶ τῶν ἡμιόνων καὶ ἐπὶ τῶν μόχων βρώμα-
ria: farinā palathas vuā passā vinū et oleū: bo-
τα, ἄλευρον παλάθας σαφίδας ὄινον καὶ ἔλαιον, μό-
ues et oues in copiā: qm̄ gaudiū erat
σχους καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη ἦν
in israel.
τῷ Ἰσραήλ. Ca. 13.

INiit cōsiliū dauid cum principib⁹ et
Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν ἀρχόντων καὶ
tribunis et centurionib⁹: et cū vniuersis
τῶν χιλιάρχων καὶ ἑκατοντάρχων, καὶ μετὰ παντὸς
ducibus. et ait dauid omni cetui israel
ἡγουμένου. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Ἰσ-
si in vobis bonū: et a dño deo nr̄o p̄spere veniet:
ὶ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθόν, καὶ παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εὐοδ-
mittamus ad fratres nr̄os reli
ώσῃ, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμ-
quos in vniuersa tra israel: et cū eis sacerdotes et
μένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσ-
leuite in ciuitatib⁹ possessionū eor̄: et cōgregen
ραήλ, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς καὶ οἱ
tur ad nos: et reducam⁹ arcam dei nr̄i
Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεων αὐτῶν, καὶ συναχθή-
ad nos: qm̄ nō q̄siuimus eā a diēb⁹ saul.
σονται πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐπιστρέψωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν
πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν Σαοὺλ.

ISachar viri ⁱ eruditi qui
ᵇnouerāt singula ᵉtpa ad
precipiendū ᶜ qd ᵈ facere
deberet ᵉ israel ᶠ principes
ᵍducēti. ʰ Ois ātreliq̄ tri-
bⁱ eoꝝ cōsiliū seq̄batur.
Porro ᵐd zabulō ⁿq egre
diebātur ad ᵒprelīū & ᵖita
bāt i acie instructi ᵍarmis
ʳbellicis: ˢqnq̄gīta ᵗ milia
venerūt ᵘ in auxiliū ᵛnō ī
ʷcorde duplici. ˣ Et de ne
ptalim ʸ pricipes ᶻ mille ᵃ &
cū eis instructi ᵇ c'ypeo ᶜ &
hasta: ᵈ triginta ᵉ & septē
ᶠmilia. ᵍ De ʰ dan etiam
ⁱpreparati ad ʲ prelīū ᵏ vi-
ginti ˡ octo ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐmilia ⁿ sexcenti. ᵒ Et de a-
ser ᵖ egredientes ad ∞∞∞∞
ᵠpugnā & ʳ in ˢ acie ꝓuocā
tes: ᵗ quadraginta ᵘ milia.
ˣ Trans ʸ iordanē aūt ᶻ de fi
liis ᵃ ruben ᵇ & de gad ∞∞∞
ᶜ & dimidia parte ᵈ tribus
ᵉ manasse: ᶠ instructi ᵍ armis
ʰ bellicis: ⁱ centum ʲ vigin
ti ᵏ milia. ˡ Omnes ∞∞∞
ᵐ isti ⁿ viri ᵒ bellatores ᵖ expe
diti ad pugnandum ∞∞
ᵠ corde ʳ pfecto ˢ venerūt ᵗ in
hebrō: ᵘ vt cōstitueret re
gem ᵛ dauid ʷ sup ˣ vniuer-
sum ʸ israel. ᶻ Sed ᵃ & ᵇ oēs
ᶜ reliqui ex ᵈ isrl ᵉ vno ᶠ cor
de erant ᵍ vt rex fieret ∞
ʰ dauid. ⁱ Fuerunt q̄ ʲ ibi ᵏ a
pud ˡ dauid ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐ trib ⁿ die ᵒ comedētes
ᵖ & bibētes. ᵠ Prepauerāt
ʳ enim ˢ eis ᵗ frēs sui. ᵘ Sed
& ᵛ qui iuxta ∞∞∞∞∞∞∞∞
ʷ eos erant ˣ vsq ʸ isachar
ᶻ & zabulon ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵃ & neptalim: ᵇ afferebāt
ᶜ panes ᵈ in asinis ∞∞∞∞∞
ᵉ & camelis ᶠ & mulis ᵍ & bo
bus ad ʰ vescendum: ∞∞∞
ⁱ farinam: ʲ palathas: ᵏ uuā
ˡ passam: ᵐ vinum: ⁿ oleū:
ᵒ boues: ᵖ arietes ᵠ ad oēm
ʳ copiā. ˢ Gaudiū ᵗ quippe
erat ᵘ in israel. 13.
INiit autem ᵃ cōsilium
ᵇ dauid ᶜ cū ᵈ tribunis ᵉ & cē
turionibus & ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶠ vniuersis ᵍ pricipib⁹: ʰ &
ait ⁱ ad omnem ʲ cetum
ᵏ israel. ˡ Si ᵐ placet ⁿ vobis
ᵒ & a ᵖ domino ∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵠ deo nr̄o ʳ egredietur ser-
mo quē loquor: ˢ mitta-
mus ᵗ ad ᵘ fratres nr̄os ᵛ reli
quos ʷ i vniuersas ˣ regōes
ʸ isrl ᶻ & ᵃ ad ᵇ sacerdotes ᶜ &
leuitas qui habitāt ∞∞∞∞
ᵈ in ᵉ suburbanis ᶠ vrbium:
ᵍ vt congregētur ʰ ad nos
ⁱ & reducamus ʲ arcam
ᵏ dei nostri ˡ ad nos. ᵐ Non
ⁿ enim ᵒ requisiuimus eā
ᵖ in diebus ᵠ saul. ∞∞∞∞∞∞∞

וַיֹּאמְרוּ כָּל הַקָּהָל לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי אָמַר עָשָׂה
יָשָׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי כָּל הָעָם׃ י
וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מִן קָהָל
שִׁיחוֹר מִצְרַיִם וְעַד לְבֹא חֲמָת בּוֹא
לְהָבִיא אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִקִּרְיַת בּוֹא
יְעָרִים׃ וַיַּעַל דָּוִיד וְכָל יִשְׂרָאֵל עָלָה
בַּעֲלָתָה אֶל קִרְיַת יְעָרִים אֲשֶׁר
לִיהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים יְהוָה יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים יָשַׁב כְּרֻב
אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם׃ וַיַּרְכִּיבוּ אֶת קָרָא רָכַב
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עַל עֲגָלָה חֲדָשָׁה
מִבֵּית אֲבִינָדָב וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ נֹהֲגִים
בָּעֲגָלָה׃ וְדָוִיד וְכָל יִשְׂרָאֵל י
מְשַׂחֲקִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים בְּכָל עֹז שָׂחַק פָּנָה
וּבְשִׁירִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים עֹז שׁוּר
וּבְתֻפִּים וּבִמְצִלְתַּיִם וּבַחֲצֹצְרוֹת׃ תֶּפֶף צָלַל
וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן כִּידֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא חָצַר
אֶת יָדוֹ לֶאֱחֹז אֶת הָאָרוֹן כִּי בּוֹא שָׁלַח
שָׁמְטוּ הַבָּקָר׃ וַיִּחַר אַף יְהוָה אָרֹן
בְּעֻזָּא וַיַּכֵּהוּ עַל אֲשֶׁר שָׁלַח חָרָה
יָדוֹ עַל הָאָרוֹן וַיָּמֶת שָׁם לִפְנֵי נָכָה
הָאֱלֹהִים׃ וַיִּחַר לְדָוִד כִּי פָרַץ יְהוָה מוּת
פֶּרֶץ בְּעֻזָּא וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא קוּם
פֶּרֶץ עֻזָּא עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּירָא יָרֵא
דָּוִיד אֶת הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר הֵיךְ אָבִיא אֵלַי אֶת אֲרוֹן בּוֹא
הָאֱלֹהִים׃ וְלֹא הֵסִיר דָּוִיד אֶת סוּר
הָאָרוֹן אֵלָיו אֶל עִיר דָּוִיד וַיַּטֵּהוּ נָטָה
אֶל בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים עִם בֵּית עֹבֵד אֱדוֹם בְּבֵיתוֹ
שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֵךְ יְהוָה אֶת בָּרַךְ
בֵּית עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ׃ Cap. xiiij
וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ צֹר שָׁלַח
מַלְאָכִים אֶל דָּוִיד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחֲרָשֵׁי לָאַךְ
קִיר וְחֲרָשֵׁי עֵצִים לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת׃ בָּנָה
וַיֵּדַע דָּוִיד כִּי הֲכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כּוּן

Et rñdit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat enim sermo omni populo. Congregauit ergo dauid cunctum israel a sior egypti vsq; dū ingrediaris emath vt adduceret arcā dei de cariatharim. Et ascēdit dauid & omnis vir israel ad collem cariatharim qui est in iuda vt afferret ide arcam domini dei sedentis super cherubim vbi inuocatum est nomen ei9. Imposuerūtq; arcam dei super plaustrum nouum de domo aminadab. Oza aūt & fr̄ ei9 minabant plaustrum. Porro dauid & vniuersus israel ludebant corā deo omni virtute in canticis & in citharis & psalteriis & tympanis & cymbalis & tubis. Cū āt puenisset ad aream chidō: tetendit oza manum suam vt sustentaret arcā: bos quippe lasciuiēs paululū icliauerat eā. Irat9 ē itaq; dñs contra ozā & percussit eum eo q tetigisset arcam: & mortuus est ibi coram deo. Cōtristatusq; est dauid eo q diuisisset domin9 ozam: vocauitq; locū illum diuisio oze vsq; in presentem diem. Et timuit deum tunc temporis dicēs. Quō possum ad me introducere arcam dei? Et ob hāc causam non adduxit eam ad se: hoc ē in ciuitatē dauid: sed auertit in domū obededō gethei. Mansit ergo arca dei in domo obededō tribus mēsibus: & bñdixit dominus domui ei9: & omnib9 que habebat. 14.

Misit quoq; hyram rex tyri nūcios ad dd: & ligna cedrina & artifices pietum lignorumq; vt edificarēt ei domū cognouitq; dd eo q cōfirmasset eū dñs in regē sup

τ dixit vniuersa multitudo vt facerēt ita: B
καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, qm̄ rectus sermo in oculis totius ppli. ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. τ congregauit dauid cunctū israel a καὶ ἐξεκκλησίασε δαυὶδ τὸν πάντα ἰσραὴλ ἀπὸ termīs egypti τ vsq; ad introitū emath: vt ad ὁρίων αἰγύπτου καὶ ἕως εἰσόδου ἀμάθ, τοῦ ἐνε duceret arcam dei de ciuitate iarim. τ γκεῖν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ πόλεως ἰαρείμ. καὶ ascēdit dauid τ oīs vir israel in cariathia ἀνέβη δαυὶδ καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς καριαθιαρείμ: q̄ est iuda: vt adducerēt illinc ἰούδα, τοῦ ἀγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν arcam dei dñi sedentis sup cherubim: κιβωτὸν θεοῦ κυρίου τοῦ καθημένου ἐπὶ χερουβίμ, vbi inuocatū ē nomē eius ibi. τ imposuerūt ἐν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. καὶ ἐπέθηκαν arcam dei sup plaustrū nouū: de domo τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινήν, ἐξ οἴκου C abinadab. τ oza τ fratres eius ducebāt 1.Reg. 6.a. ἀβεινάδαβ. καὶ ὀζᾶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον plaustrū: τ dauid τ oīs israel ludē τὴν ἅμαξαν, καὶ δαυὶδ καὶ πᾶς ἰσραὴλ παίζον tes coram deo: in omni virtute τ in τες ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ ἐν cāticis τ in cytharis τ in psalteriis τ in tym ᾠδαῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν τυμ panis τ in cymbalis τ in tubis: τ vene πάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν σάλπιγξιν, καὶ ἦλ rūt vsq; ad aream chedon. τ tetendit oza θον ἕως τῆς ἅλωνος χαιδῶν. καὶ ἐξέτεινεν ὀζᾶ τὴν manū suā vt sustētaret arcam: qm̄ incli χεῖρα αὐτοῦ τοῦ καταχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέ nauit eam vitulus. τ tratus ē ira dñs contra κλινεν αὐτὴν ὁ μόχος. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ oza: τ percussit eū ibi: qm̄ tetendit ὀζᾶ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ, διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν manū suā in arcam: τ mortu9 est ibi χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ coram deo. τ cōtristat9 ē dauid: qm̄ di ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. καὶ ἠθύμησε δαυὶδ, ὅτι διέ uisit dñs incisionē in oza: pp hoc vocauit D κοψε κύριος διακοπὴν ἐν ὀζᾶ, διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν nomē loci illius incisionē oza vsq; ad τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου διακοπὴν ὀζᾶ ἕως τῆς diem hanc. τ timuit dauid deū in ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐφοβήθη δαυὶδ τὸν θεὸν ἐν τῇ die illa dicēs: quō introducā ad me ipsum ἡμέρα ἐκείνη λέγων, πῶς εἰσείσω πρὸς ἐμαυτὸν τὴν arcam dei? τ nō adduxit dauid κιβωτὸν τοῦ θεοῦ; καὶ οὐκ ἀπέστρεψε δαυὶδ τὴν arcam dei ad se in ciuitatē dauid: κιβωτὸν τοῦ θεοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν πόλιν δαυίδ, τ auertit eam in domū obed edom geth καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον ὀβὴδ ἐδὼμ τοῦ γεθ thei. τ mansit arca dei in domo θαίου. καὶ ἐκάθησεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν οἴκῳ obed edom in domo sua mēsib9 tribus. τ ὀβὴδ ἐδὼμ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνας τρεῖς. καὶ bñdixit dñs domui obed edom τ oībus ἐυλόγησε κύριος τὸν οἶκον ὀβὴδ ἐδὼμ καὶ πάντα suis.

τὰ αὐτοῦ. Ca.24.

Et misit chiram rex tyri nuncios Καὶ ἀπέστειλε χειρὰμ βασιλεὺς τύρου ἀγγέλους A ad dauid τ ligna cedrina: τ artifices parietū: 2.Re. 5.a. πρὸς δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ τέκτονας τοίχων, τ artifices lignorū: vt edificarēt ei domū. τ cognouit καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον. καὶ ἔγνω dauid: q cōfirmauit eū dñs in regem sup δαυίδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ

israel: ⁊ ꝙ auctū ē in altitudinē regnū suū
ἰσραήλ, καὶ ὅτι ἠυξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ
pp̄ pplm̄ suū israel. ⁊ accepit dauid
διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν ἰσραήλ. καὶ ἔλαβεν δαυὶδ
adhuc vxores in hierusalem: ⁊ nati sunt ei
ἔτι γυναῖκας ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ἐτέχθησαν αὐτῷ
filij ⁊ filie. ⁊ hec noīa eorū
υἱοὶ καὶ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν
qui nati sunt ei in hierusalem: samaa ⁊
τῶν τεχθέντων αὐτῷ ἐν ἱερουσαλήμ, σαμαὰ καὶ
sobab nathan ⁊ salomon ⁊ iebaar: ⁊ elisue
σωβὰβ ναθὰν καὶ σαλομὼν καὶ ἰεβαάρ, καὶ ἐλισουὲ
⁊ eliphalet ⁊ nage ⁊ naphec ⁊ iaphia: ⁊
B καὶ ἐλιφαλὲτ καὶ ναγὲ καὶ ναφὲκ καὶ ἰαφία, καὶ
elisama ⁊ baaliada ⁊ eliphalat. ⁊ audierūt
ἐλισαμὰ καὶ βααλιαδὰ καὶ ἐλιφαλάτ. καὶ ἤκουσαν
philistijm ꝙ vnct⁹ fuit dauid in regem sup̄
οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ
vniuersū israel: ⁊ ascenderūt oēs philistijm
πάντα ἰσραήλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι
vt q̄rerēt dauid. ⁊ audiuit dauid ⁊ egressus ē
ἐκτῆσαι τὸν δαυίδ. καὶ ἤκουσε δαυὶδ καὶ ἐξῆλθεν
in occursum eis. ⁊ philistijm venerūt: ⁊ diffu
εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν. καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ ἐξε
si sunt in valle gigātum. ⁊ cōsuluit
χύθησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. καὶ ἠρώτησε
dauid per deū dicēs: si ascēdā cōtra phi-
δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ λέγων, εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλ-
listeos: ⁊ si trades eos in ma
λοφύλους, καὶ εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖ
C nus meas: ⁊ dixit ei dn̄s: ascēde ⁊ dabo
ράς μου; καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος, ἀνάβηθι καὶ δώσω
eos in manus tuas. ⁊ ascēdit in baal pha
αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου. καὶ ἀνέβη εἰς βαὰλ φα
rasin: ⁊ percussit eos dauid ibi. ⁊ dixit
ρασίν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς δαυὶδ ἐκεῖ. καὶ εἶπεν
dauid: diuisit dn̄s inimicos meos ī manu mea:
δαυίδ, διέκοψε κύριος τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου,
sicut diuisionē aque. idcirco vocauit nomē
ὡς διακοπὴν ὕδατος. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
loci illius diuisio baal pharasin. ⁊ re
τοῦ τόπου ἐκείνου διακοπὴ βάαλ φαρασίν. καὶ ἐγ-
liquerunt ibi philistijm deos suos. ⁊
κατέλειπον ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς θεοὺς αὐτῶν. καὶ
dixit dauid: ⁊ cōbusti sunt in igne. ⁊ addide
εἶπε δαυίδ, καὶ ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί. καὶ προσέθεν
rūt iterū philistijm: ⁊ diffusi sunt in valle
D το ἔτι οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐξεχύθησαν ἐν τῇ κοιλάδι
gigantum. ⁊ interrogauit iterū dauid in deo. ⁊
τῶν γιγάντων. καὶ ἠρώτησεν ἔτι δαυὶδ ἐν θεῷ. καὶ
dixit ei deus: nō ibis post eos: re
εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν, ἀπο-
uertere ab eis. ⁊ venies ꝯtra eos ꝑope piros
στρέφου ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἥξεις αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων
⁊ erit cū audieris vocem terremoti a cacu
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τοῦ σεισμοῦ ἀπ'
mine pirorū: tunc egredieris in bellum:
ἄκρου τῶν ἀπίων, τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον,
qm̄ egressus ē deus ante te: vt percutiat
ὅτι ἐξῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου, τοῦ πατάξαι τὴν
castra philistijm. ⁊ fecit dauid
παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐποίησε δαυὶδ
sicut preceperat ei deus. ⁊ percussit
καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ἐπάταξε τὴν
castra philistijm a gabaon vsq̄ ga
παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ γαβαὼν ἕως γα
zerā. ⁊ egressū ē nomē dauid in oībus
ζηρᾶ. καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄνομα δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς
terris: ⁊ dn̄s dedit pauorē eius sup̄
γαίαις, καὶ κύριος ἔδωκεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ
omnes gentes.
πάντα τὰ ἔθνη.

Ca. 15.

ᵃisrael: ᵇ & ᶜsubleuatum ē
ᶜregnum suum
ᶜsuper ᵍpplm̄ eius ᵇisrael.
ᵗAccepit quoq̄ ᵏdd ᵗalias
ᵐvxores ⁿin hierusalem:
ᵒgenuitq̄
ᶜfilios ᵒ & filias. ᵃ Et hec
ᶜnomina eorum
ᶜqui nati sunt ᶜin hierusa
lem.
ᵃSamma ᵇ & sobab ᶜna-
than ᵈ & salomon
ᶜiebar ᶜelisu ᵍ & eliphalech
ᵇnoga quoq̄
ᵗ & napheg ᵏ & iaphie ᵗ eli-
sama ᵐ & baliada
ⁿ & eliphaleth. ᵒ Audien-
tes autē ᵖphilistiim ᵍeo ꝙ
ᶜvnct⁹ esset ᵍdauid ᵗin re-
gem ᵘsup ᵏvniuersū ᶜisrl:
ᶜascenderunt ᵃomnes ᶜvt
quererent eum.
Quod ᶜcum audisset ᵗdd
ᵇegressus est ᵗobuiam eis.
ᵃPorro philistiim ᵗveniē-
tes ᵐdiffusi sunt ⁿin valle
ᵒraphaim. ᵖConsuluitq̄
ᵍdauid ᶜdeum
ᵃdicens. ᶜSi ascēdam ᵃad
ᵗphilisteos ᶜ & si
ᶜtrades eos ᶜī manu mea?
ᵃEt dixit ᵇei ᶜdn̄s. ᵇAscen
de ᶜ & tradā eos ᶜin manu
tua. ᵍCūq̄ illi ᵍascēdisset
ᵇin baalpharasim ᵏpcus-
sit eos ᵗibi ᵐdd ⁿ & dixit.
ᵖDiuisit ᵍdeus ᵃinimicos
meos ᶜper manū meam
ᵃsicut diuidūtur ᶜaque: &
ᶜidcirco ᵃvocatū ē ᵇnomē
ᵇilli⁹ ᶜloci ᶜbaalpharasim.
ᵍDereliqueruntq̄
ᵇibi ᵏdeos suos: quos ᵐda
uid ᵗiussit
ⁿexuri. ᵍAlia etiam vice
ᶜphilistiim ᵃirruerūt & dif
fusi sūt ᶜī valle. ᵃCōsuluit
q̄ ᶜrursum ᶜdauid ᶜdeum:
ᵃ & dixit ᵇei
ᶜdeus. ᵇNō ᶜascēdas ᶜpost
eos:
ᵍrecede ᵇab eis ᵗ & venies
ᵃcontra illos ᵗex aduerso
ᵐpirorum. ᵒCunq̄ au
dieris ᵖsonitū
ᶜgradiētis ᶜin cacumine
ᵃpirorum: ᶜtunc
ᵃegredieris ᶜad bellum.
ᶜEgressus est ᶜenim ᵃde⁹
ᵇante te ᶜvt percutiat ᶜca-
stra
ᶜphilistiim. ᵍFecit ergo
ᵗdauid ᶜsicut
ᵇpreceperat ei ᶜdeus: ᵐ &
percussit ᵒcastra
ᵖphilistinoꝝ ᵍde gabaon
ᶜvsq̄ ᵃgazera. ᶜDiuulga-
tūq̄ est ᵃnomē ᶜdd ᶜinuni
uersis ᶜregiōibus: ᵃ & dn̄s
ᵇdedit ᵒpauorem eius ᶜsu
per ᶜomnes ᵍgentes. 15

ᵃיִשְׂרָאֵל ᵇכִּי ᶜנִשֵּׂאת ᵈלְמַעְלָה ᵉמַלְכוּתוֹ
ᶜבַּעֲבוּר ᶜעַמּוֹ ᵇיִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּקַּח ᵈדָּוִיד ᵗעוֹד
ᵐנָשִׁים ᵒבִּירוּשָׁלָיִם ᵒוַיּוֹלֶד ᵖדָּוִיד ᵍעוֹד
ᶜבָּנִים ᶜוּבָנוֹת ׃ ᵃוְאֵלֶּה ᶜשְׁמוֹת ״
ᶜהַיְלוּדִים ᵒאֲשֶׁר ᶜהָיוּ ᶜלוֹ ᶜבִּירוּשָׁלָיִם
ᵃשַׁמּוּעַ ᵇוְשׁוֹבָב ᶜוְנָתָן ᵇוּשְׁלֹמֹה ׃
ᶜוְיִבְחָר ᶜוֶאֱלִישׁוּעַ ᵍוֶאֱלִפָּלֶט ׃ ᵇוְנֹגָה
ᵗוְנֶפֶג ᵏוְיָפִיעַ ׃ ᵗוֶאֱלִישָׁמָע ᵐוּבְעֶלְיָדָע
ᵐוֶאֱלִיפָּלֶט ׃ ᵒוַיִּשְׁמְעוּ ᵖפְלִשְׁתִּים ᵍכִּי
ᶜנִמְשַׁח ᵈדָּוִיד ᶜלְמֶלֶךְ ᵉעַל ᶜכָּל ᶜיִשְׂרָאֵל
ᶜוַיַּעֲלוּ ᵃכָּל ᵇפְלִשְׁתִּים ᶜלְבַקֵּשׁ ᵇאֶת
ᶜדָּוִיד ᶜוַיִּשְׁמַע ᵍדָּוִיד ᵇוַיֵּצֵא ᶜלִפְנֵיהֶם ׃
ᵃוּפְלִשְׁתִּים ᵗבָּאוּ ᵐוַיִּפְשְׁטוּ ⁿבְּעֵמֶק
ᵒרְפָאִים ׃ ᵖוַיִּשְׁאַל ᵍדָּוִיד ᶜבֵּאלֹהִים
ᵃלֵאמֹר ᶜהַאֶעֱלֶה ᵉעַל ᶜפְלִשְׁתִּיִים
ᶜוּנְתַתָּם ᶜבְּיָדִי ᵃוַיֹּאמֶר ᵇלוֹ ᶜיְהוָה ᵒעֲלֵה
ᶜוּנְתַתִּים ᶜבְּיָדֶךָ ׃ ᵍוַיַּעֲלוּ ᵇבְּבַעַל ᶜפְרָצִים
ᵃוַיַּכֵּם ᵗשָׁם ᵐדָּוִיד ᵃוַיֹּאמֶר ᵒדָּוִיד
ᵖפָּרַץ ᵍהָאֱלֹהִים ᶜאֶת ᵒאוֹיְבַי ᶜבְּיָדִי
ᵃכְּפֶרֶץ ᶜמָיִם ᶜעַל ᶜכֵּן ᵒקָרְאוּ ᵒשֵׁם
ᶜהַמָּקוֹם ᵒהַהוּא ᶜבַּעַל ᶜפְרָצִים ׃ ᵃוַיַּעַזְבוּ
ᵇשָׁם ᶜאֶת ᵃאֱלֹהֵיהֶם ᶜוַיֹּאמֶר ᵐדָּוִיד
ᵃוַיִּשָּׂרְפוּ ᵒבָּאֵשׁ ׃ ᵖוַיֹּסִיפוּ ᵍעוֹד
ᶜפְלִשְׁתִּים ᵃוַיִּפְשְׁטוּ ᶜבָּעֵמֶק ׃ ᵃוַיִּשְׁאַל
ᶜעוֹד ᶜדָּוִיד ᶜבֵּאלֹהִים ᵃוַיֹּאמֶר ᵇלוֹ
ᶜהָאֱלֹהִים ᵒלֹא ᶜתַעֲלֶה ᶜאַחֲרֵיהֶם
ᶜהָסֵב ᵇמֵעֲלֵיהֶם ᶜוּבָאתָ ᵃלָהֶם ᶜמִמּוּל
ᵐהַכְּכָאִים ׃ ᵃוִיהִי ᵒכְּשָׁמְעָךְ ᵖאֶת ᵖקוֹל
ᶜהַצְעָדָה ᶜבְּרָאשֵׁי ᵒהַכְּכָאִים ᶜאָז
ᵃתֵּצֵא ᶜלַמִּלְחָמָה ᶜכִּי ᶜיָצָא ᵃהָאֱלֹהִים
ᵇלְפָנֶיךָ ᶜלְהַכּוֹת ᵒאֶת ᶜמַחֲנֵה ״
ᶜפְלִשְׁתִּים ׃ ᶜוַיַּעַשׂ ᵇדָּוִיד ᶜכַּאֲשֶׁר
ᵃצִוָּהוּ ᶜהָאֱלֹהִים ᵐוַיַּכּוּ ⁿאֶת ᵒמַחֲנֵה
ᵖפְלִשְׁתִּים ᵍמִגִּבְעוֹן ᶜוְעַד ᵃגָּזְרָה ׃ ᶜוַיֵּצֵא
ᵃשֵׁם ᶜדָּוִיד ᶜבְּכָל ᶜהָאֲרָצוֹת ᵃוַיהוָה
ᵇנָתַן ᶜאֶת ᵒפַּחְדּוֹ ᶜעַל ᶜכָּל ᵃהַגּוֹיִם ׃

ᵃעָלָה
ᶜעֲבַר ᶜלָקַח
ᵐנָשָׁה ᵒיָלַד
ᶜבָּנָה
ᶜהָיָה
ᵃשָׁמַע
ᶜמָשַׁח
ᶜעָלָה
ᶜפָּנָה
ᶜבּוֹא ᵐפָּשַׁט
ᵖשָׁאַל
ᶜעָלָה
ᶜנָתַן ᵃאָמַר
ᵃנָכָה
ᵃאָיַב
ᶜקוּם ᵃעָזַב
ᵃשָׂרַף ᵖיָסַף
ᵃפָּשַׁט ᵃשָׁאַל
ᶜסָבַב ᶜבּוֹא
ᵐהָיָה
ᵃיָצָא ᶜלָחַם
ᵇפָּנָה ᶜנָכָה
ᶜחָנָה ᶜעָשָׂה
ᵐנָכָה

Cap.v.

בַּיִת כון
קוּם אֵרן
נָסַא נָשָׂא

וַיַּעַשׂ לוֹ בָּתִּים בְּעִיר דָּוִיד
וַיָּכֶן מָקוֹם לָאֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֵּט לוֹ
אָהֳלוֹ: אָז אָמַר דָּוִיד לֹא לַשֵּׂאת
אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי אִם הַלְוִיִּם
כִּי בָם בָּחַר יְהוָה לָשֵׂאת אֶת
אֲרוֹן יְהוָה וּלְשָׁרְתוֹ עַד עוֹלָם:
וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֶל
יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן יְהוָה
אֶל מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ: וַיַּאסֵף
דָּוִיד אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאֶת הַלְוִיִּם:
לִבְנֵי קְהָת אוּרִיאֵל הַשַּׂר וְאֶחָיו
מֵאָה וְעֶשְׂרִים: לִבְנֵי מְרָרִי עֲשָׂיָה
הַשַּׂר וְאֶחָיו מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים:
לִבְנֵי גֵרְשׁוֹם יוֹאֵל הַשַּׂר וְאֶחָיו
מָאָה וּשְׁלֹשִׁים: לִבְנֵי אֱלִיצָפָן
שְׁמַעְיָה הַשַּׂר וְאֶחָיו מָאתַיִם:
לִבְנֵי חֶבְרוֹן אֱלִיאֵל הַשַּׂר וְאֶחָיו
שְׁמוֹנִים: לִבְנֵי עֻזִּיאֵל עַמִּינָדָב
הַשַּׂר וְאֶחָיו מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר:
וַיִּקְרָא דָוִיד לְצָדוֹק וְלְאֶבְיָתָר
הַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם לְאוּרִיאֵל
עֲשָׂיָה וְיוֹאֵל וּשְׁמַעְיָה וֶאֱלִיאֵל
וְעַמִּינָדָב: וַיֹּאמֶר לָהֶם אַתֶּם רָאשֵׁי
הָאָבוֹת לַלְוִיִּם הִתְקַדְּשׁוּ אַתֶּם
וְאֲחֵיכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת אֲרוֹן
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמְּקוֹם
אֲשֶׁר הֲכִינוֹתִי לוֹ: כִּי לֹא אַתֶּם
בָּרִאשׁוֹנָה לֹא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּנוּ בִּי לֹא
דְרַשְׁנֻהוּ כַּמִּשְׁפָּט: וַיִּתְקַדְּשׁוּ
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת אֶת
אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׂאוּ
בְנֵי הַלְוִיִּם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה כִּדְבַר
יְהוָה עַל כְּתֵפָם בַּמֹּטוֹת עֲלֵיהֶם:
וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְשָׂרֵי הַלְוִיִּם
לְהַעֲמִיד אֶת אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים

ET fecit sibi domos in ciuitate dauid: ⁊
Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ οἴκους ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἡ
præparauit locū arce dei: ⁊ fixit ei
τοίμασεν τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπηξεν αὐ
tabernaculū.tūc dixit dauid: nō est portare ar-
τῇ σκηνῇ. τότε εἶπεν Δαυίδ, ὅτι οὐκ ἔστιν αἴρειν τὴν κι-
cam dei: nisi leuitas: qm eos ele
βωτὸν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξε-
git dñs vt portarēt arcam dñi: ⁊
λέξατο ὁ κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ
ministrarēt ei vsq; in eternū: ⁊ cōgregauit dauid
λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος, καὶ συνήγαγε Δαυὶδ
oēm israel in hierusalem: vt afferrent
πάντα Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλήμ, τοῦ ἀνενεγκεῖν
arcam dñi ad locum quē pparauit ei.
τὴν κιβωτὸν κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ.
⁊ cōgregauit dauid filios aaron ⁊ leui-
καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς λευί-
tas. de filijs caath: vriel princeps ⁊ fratres
τας. τῶν υἱῶν Καάθ, Οὐριὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ
eius: centū ⁊ viginti. de filijs merari: asaia
αὐτοῦ, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. τῶν υἱῶν Μεραρεί, Ἀσαΐα ὁ
princeps ⁊ fratres eius: ducēti viginti. de fi
ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι εἴκοσι. τῶν υἱ-
lijs gerson: ioel princeps ⁊ fratres eius: du-
ῶν Γιρσών, Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δια-
centi triginta. de filijs elisaphan: samea prin
κόσιοι τριάκοντα. τῶν υἱῶν Ἐλισαφάν, Σαμεὶα ὁ ἄρ-
ceps ⁊ fratres eius: ducēti. de filijs che
χων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι. τῶν υἱῶν Χεβ-
bron: eliel princeps ⁊ fratres eius: octogin
ρών, Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκον-
ta. de filijs oziel: aminadab princeps ⁊ fra
τα. τῶν υἱῶν Ὀζιήλ, Ἀμιναδὰβ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελ-
tres eius: centū ⁊ duodecim. ⁊ vocauit dauid
φοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν καὶ δώδεκα. καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ
sadoc: ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leui-
τὸν Σαδὼκ καὶ τὸν Ἀβιαθὰρ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευί-
tas vriel ⁊ asaia ⁊ ioel ⁊ samea ⁊ eli-
τας τὸν Οὐριὴλ καὶ Ἀσαΐα καὶ Ἰωὴλ καὶ Σαμεὶα καὶ Ἐλι-
el ⁊ aminadab: ⁊ dixit eis: vos princi
ὴλ καὶ Ἀμιναδάβ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς οἱ ἄρχοι-
pes familiarū leuitarū: sctificamini vos
τες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν, ἁγιάσθητε ὑμεῖς
⁊ fratres vri: ⁊ afferte arcam do-
καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνείσατε τὴν κιβωτὸν κυ-
mini dei israel: vbi pparaui ei: qm nō
ρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ, ὅτι οὐκ
in principio vos eratis pparati: percussit dñs
ἐν τῷ πρώτοις ὑμᾶς ἦναι ἑτοίμους, διέκοψε κύριος
deus nr in nobis: qm nō quæsiuimus eū in tu-
ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν αὐτὸν ἐν κρί
dicio. ⁊ sctificati sunt sacerdotes ⁊ leuite et por-
σει. καὶ ἡγιάσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐνεγ-
tarēt arcam dñi dei israel. ⁊ tulerūt fi
κεῖν τὴν κιβωτὸν κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. καὶ ἦραν οἱ υἱ-
lij leuitarū arcam dei: sicut preceperat
οἱ τῶν λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο
moyses in verbo dñi scōm scripturā in vecti
μωυσῆς ἐν λόγῳ κυρίου κατὰ τὴν γραφὴν ἐν ἀναφορεῦ
bus in hūeri suis. ⁊ dixit dauid principibus
σιν ἐν ὤμοις αὐτῶν. καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἄρχουσι τῶν
leuitarū: cōstituite fratres vros cantores
λευιτῶν, στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς

A

B

in organis muſicorū:in nablis τ in lyris τ cym
ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν, ἐν ναύλαις καὶ ἐν κιθάραις καὶ κυμ
balis: vt audire faciāt vt exaltarēt in voce in leti
βάλοις, ἀκουτίζοντες τοῦ ὑψῶσαι ἐν φωνῇ εἰς εὐφρο
ciam. τ ſteterūt leuite: hemā filius ioel: τ de
σύνω. καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται, αἱμὰν υἱὸς Ἰωὴλ, καὶ ἐκ
fratribus eius aſaph filius barachia: τ de
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἀσὰφ υἱὸς βαραχία, καὶ ἀπὸ
filijs merari fratris eius ethan filij ciſei:
τῶν υἱῶν μεραρὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ αἰθὰν υἱὸς κισαίου,
τ cum eis fratres eorū. ℣ in ſcdo ordine:za
καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. οἱ κυτιζόντες,ζα
chartas filij ieiel τ ſemiramoth τ iaiel τ ani:
χαρίας υἱὸς Ἰειὴλ καὶ σεμιραμὼθ καὶ Ἰαϊὴλ καὶ ἀνί,
τ eliab τ banea τ maaſia τ mattathias
καὶ ἐλιὰβ καὶ βαναία καὶ μαασίε καὶ ματθαθίας
τ eliphal: τ maccania τ obed eddom τ ieel
καὶ ἐλιφάλ,καὶ μακκανία καὶ ὠβὴδ ἐδδὼμ καὶ Ἰειὴλ
ianitores. τ cātores:heman aſaph hetham in cym
οἱ πυλωροί. καὶ οἱ ᾠδοί, αἱμὰν ἀσὰφ αἰθὰμ ἐν κυμ
balis eneis vt audire faciāt: τ zacharias τ
βάλοις χαλκοῖς τοῦ ἀκουτίσαι, καὶ ζαχαρίας καὶ
oziel τ ſemiramoth τ ieiel τ ani τ eliab τ
ὀζιὴλ καὶ σεμιραμὼθ καὶ Ἰειὴλ καὶ ἀνὶ καὶ ἐλιὰβ καὶ
maaſias τ baneas in nablis pro arcanis.
μαασίας καὶ βαναίας ἐν ναύλαις ὑπὲρ τῶν κρυφίων
τ mattathias τ eliphalu τ maccanias τ obed
καὶ ματθαθίας καὶ ἐλιφαλοὺ καὶ μακκανίας καὶ ὠβὴδ
eddom τ ieiel τ oziας in lyris pro octa
ἐδδὼμ καὶ Ἰειὴλ καὶ ὀζίας ἐν κινύραις ὑπὲρ τῆς ὀγ/
ua victorie τ chonenias pricepo leui
δόης τοῦ ἐνισχύσαι. καὶ χονενίας ἄρχων τῶν λευῖ
tarū in eleuatione pricepo cātoꝝ: qm ſapiēs erat.
τῶν ἐν τῇ ἄρσει ἄρχων τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν.
τ barachias τ helcana ianitores arce.
καὶ βαραχίας καὶ ἐλκανὰ πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ.
τ ſabanea τ ioſaphat τ nathanael τ amaſai
καὶ σαβανέα καὶ Ἰωσαφὰτ καὶ ναθαναὴλ καὶ ἀμασαὶ
τ zacharias τ banaias τ elieſer ſacerdotes clan
καὶ ζαχαρίας καὶ βαναίας καὶ ἐλιέζερ οἱ ἱερεῖς σαλ
gentes in tubis coram arca
πίζοντες ἐν ταῖς σαλπιγξὶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ
dei: τ obed eddom τ hiechia ianitores ar
τοῦ θεοῦ,καὶ ὠβὴδ ἐδδὼμ καὶ ἰεχία πυλωροὶ τῆς κι
ce. τ erat dauid τ ſeniores iſrael τ
βωτοῦ. καὶ ἦν δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ καὶ
tribuni cuntes ad portādū ar
οἱ χιλίαρχοι οἱ πορευόμενοι τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κι
cam federis dñi de domo obed eddom in
βωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐξ οἴκου ὠβὴδ ἐδδὼμ ἐν
letitia. τ factū eſt cū cōfortaret de⁹
εὐφροσύνῃ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχύσαι τὸν θεὸν τοὺς
leuitas portātes arcam federis dñi: τ
λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου, καὶ
immolauerūt ſeptē vitulos τ ſeptē arietes. τ dauid
ἔθυσαν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς. καὶ δαυὶδ
accinctus in ſtola byſſina τ oēs leui
περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ καὶ πάντες οἱ λευῖ=
te τ omnes cātores τ chonenias princeps ca=
ται καὶ πάντες οἱ ᾄδοντες καὶ χονενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠ
mini τ cantoꝝ τ chonenias princeps ca=
δῶν καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ καὶ χονενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠ
torū cantētiū: τ ſup dauid ephud byſſinum
δῶν τῶν ᾀδόντων, καὶ ἐπὶ δαυὶδ ἐφοὺδ βύσσινον
τ eos iſraeli deducētes arcam federis dñi
καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυ
mini in ſigno τ in voce tube
ρίου ἐν σημασίᾳ καὶ ἐν φωνῇ σωφὰρ

D
1.Reg.
6.c.

in organis muſicorum: nablis videlicet & lyris & cymbalis vt reſonaret in excelſis ſonitus letitie. Cōſtituerunt ꝙ leuitas hemā filiū iohel & de fratribus eius aſaph filiū barachie. de filiis vero merari fratribus eorū: ethan filium caſaie: & cū eis fratres eorū. In ſcdo ordine zacharia & ben & iazihel & ſemiramoth & iehihel & ani: eliab & banaiam & maaſiam & mathathia & elipha lu & maceniam & obededom & iehihel ianitores. Porro cantores hemā aſaph & ethan in cymbalis eneis concrepantes. zacharias aūt & ozihel & ſemiramoth & iahihel & ani eliab & maaſias & banaias in nablis arcana cantabant. Porro mathathias & eliphalu & macenias & obededom & iehihel & ozaziu in citharis pro octaua canebāt epinicion. Chonenias aūt princeps leuitarū pphetie perat: & ad pcinendā melodiā. Erat quippe valde ſaplēs Et barachias & helcana ianitores arce. Porro ſebenias & ioſaphat & nathanael & amaſai & zacharias & banaias & eliezer ſacerdotes clangebāt tubis coram arca dei: & obededom & iehihel ianitores. Porro cantores hemā aſaph & ethan in cymbalis eneis concrepantes. zacharias aūt & ozihel & ſemiramoth & iahihel & ani eliab & maaſias & banaias in nablis arcana cantabant. Porro mathathias & eliphalu & maceniās & obededom & iehihel & ozaziu in citharis pro octaua canebāt epinicion. Chonenias aūt princeps leuitarū pphetie perat: & ad pcinendā melodiā. Erat quippe valde ſaplēs Et barachias & helcana ianitores arce. Porro ſebenias & ioſaphat & nathanael & amaſai & zacharias & banaias & eliezer ſacerdotes clangebāt tubis coram arca dei: & obededom & iehihel ianitores. Porro cantores hemā aſaph & ethan & in cymbalis eneis concrepantes. zacharias aūt & ozihel & ſemiramoth & iahihel & ani eliab & maaſias & banaias &

Cap.xvj.

[p] & tubis [q] & cymbalis & [r] nablis [s] & citharis [t] consecrepantes. [u] Cumq; [x] peruenisset [y] arca [z] federis [aa] [b] domini [cc] vsq; ad [dd] ciuitatem [ee] dauid: [ff] michol [gg] filia [hh] saul [ii] prospiciens [kk] per [ll] fenestram [mm] vidit [nn] [oo] [pp] [qq] [rr] [ss] [tt] [uu] [xx] [yy] [zz] [aaa] [bbb] [ccc] [ddd] [eee] [fff] [ggg] [hhh] [iii] [kkk] [lll] [mmm] [nnn] [ooo] [ppp] [qqq] [rrr] [sss] [ttt] [uuu] [xxx] [yyy] [zzz] [aaaa] [bbbb] [cccc] [dddd] [eeee] [ffff] [gggg] [hhhh] [iiii] [kkkk] [llll] [mmmm] [nnnn] [oooo] [pppp] [qqqq] [rrrr] [ssss] [tttt] [uuuu] [xxxx] [yyyy] [zzzz] [aaaaa] [bbbbb] [ccccc] [ddddd] [eeeee] [fffff] [ggggg] [hhhhh] [iiiii] [kkkkk] [lllll] [mmmmm] [nnnnn] [ooooo] [ppppp] [qqqqq] [rrrrr] [sssss] [ttttt] [uuuuu] [xxxxx] [yyyyy] [zzzzz] [aaaaaa] [bbbbbb] [cccccc] [dddddd] [eeeeee] [ffffff] [gggggg] [hhhhhh] [iiiiii] [kkkkkk] [llllll] [mmmmmm] [nnnnnn] [oooooo] [pppppp] [qqqqqq] [rrrrrr] [ssssss] [tttttt] [uuuuuu] [xxxxxx] [yyyyyy] [zzzzzz] [aaaaaaa] [bbbbbbb] [ccccccc] [ddddddd] [eeeeeee] [fffffff] [ggggggg] [hhhhhhh] [iiiiiii] [kkkkkkk] [lllllll] [mmmmmmm] [nnnnnnn] [ooooooo] [ppppppp] [qqqqqqq] [rrrrrrr] [sssssss] [ttttttt] [uuuuuuu] [xxxxxxx] [yyyyyyy] [zzzzzzz] [aaaaaaaa] [bbbbbbbb] [cccccccc] [dddddddd] [eeeeeeee] [ffffffff] [gggggggg] [hhhhhhhh] [iiiiiiii] [kkkkkkkk] [llllllll] [mmmmmmmm] [nnnnnnnn] [oooooooo] [pppppppp] [qqqqqqqq] [rrrrrrrr] [ssssssss] [tttttttt] [uuuuuuuu] [xxxxxxxx] [yyyyyyyy] [zzzzzzzz] [aaaaaaaaa] [bbbbbbbbb] [ccccccccc] [ddddddddd] [eeeeeeeee] [fffffffff] [ggggggggg] [hhhhhhhhh] [iiiiiiiii] [kkkkkkkkk] [lllllllll] [mmmmmmmmm] [nnnnnnnnn] [ooooooooo] [ppppppppp] [qqqqqqqqq] [rrrrrrrrr] [sssssssss] [ttttttttt] [uuuuuuuuu] [xxxxxxxxx] [yyyyyyyyy] [zzzzzzzzz] [aaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbb] [cccccccccc] [dddddddddd] [eeeeeeeeee] [ffffffffff] [gggggggggg] [hhhhhhhhhh] [iiiiiiiiii] [kkkkkkkkkk] [llllllllll] [mmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnn] [oooooooooo] [pppppppppp] [qqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrr] [ssssssssss] [tttttttttt] [uuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbb] [ccccccccccc] [ddddddddddd] [eeeeeeeeeee] [fffffffffff] [ggggggggggg] [hhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkk] [lllllllllll] [mmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnn] [ooooooooooo] [ppppppppppp] [qqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrr] [sssssssssss] [ttttttttttt] [uuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbb] [cccccccccccc] [dddddddddddd] [eeeeeeeeeeee] [ffffffffffff] [gggggggggggg] [hhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkk] [llllllllllll] [mmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnn] [oooooooooooo] [pppppppppppp] [qqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrr] [ssssssssssss] [tttttttttttt] [uuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccc] [ddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeee] [fffffffffffff] [ggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooo] [ppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssss] [ttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccc] [dddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffff] [gggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooo] [pppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssss] [tttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccc] [ddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffff] [ggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooo] [ppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssss] [ttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccc] [dddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffff] [gggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooo] [pppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssss] [tttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffff] [ggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssss] [ttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccc] [dddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssssss] [ttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccccc] [dddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssssssss] [ttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccccccc] [dddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssssssssss] [ttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccccccccc] [dddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssssssssssss] [ttttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccccccccccc] [dddddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [lllllllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [sssssssssssssssssssssssssss] [ttttttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [cccccccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [ffffffffffffffffffffffffffff] [gggggggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [oooooooooooooooooooooooooooo] [pppppppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddddddddd] [eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee] [fffffffffffffffffffffffffffff] [ggggggggggggggggggggggggggggg] [hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh] [iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii] [kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk] [llllllllllllllllllllllllllllll] [mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm] [nnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnnn] [ooooooooooooooooooooooooooooo] [ppppppppppppppppppppppppppppp] [qqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqqq] [rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr] [ssssssssssssssssssssssssssssss] [tttttttttttttttttttttttttttttt] [uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu] [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx] [yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy] [zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz] [aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa] [bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb] [ccccccccccccccccccccccccccccccc] [ddddddddddddddddddddddddddddddd] [ee

quē pepigit cū abraam: ⁊ iuramēti illius cū isaac:
ὃν διέθετο τῷ ἀβραάμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ ἰσαάκ,
⁊ cōstituit illō iacob in p̄ceptū: ⁊ israel
καὶ ἔστησεν αὐτὸν τῷ ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ ἰηλ
in pactū sēpiternū dicēs: tibi dabo trā chanaan: funi
εἰς διαθήκην αἰώνιον λέγων, σοὶ δώσω τὴν γῆν χαναὰν χοί-
culū hereditatis vr̄e: cū essent ipsi pauci nu
νισμα κληρονομίας ὑμῶν, ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀρι
mero: sic parui ⁊ coloni in ea. ⁊ trāsierūt
θμῷ, ὡς μικροὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. καὶ ἐπορεύθησαν
de gēte in gētē: ⁊ de regno ad ppl̄m alterū.
ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.
nō dimisit virū vt vim inferēt eis. et increpauit
οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτούς. καὶ ἤλεγξε
pro eis reges. ne tangatis xp̄os meos et in
C πολὺ αὐτῶν βασιλεῖς, μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν
psal. 104 pp̄hetis meis ne malignemini. cātate dn̄o oīs
τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. ἄσατε τῷ κῷ πᾶσα
terra: annunciate de die in diem salutare eius:
psal. 95. ἡ γῆ, ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ σωτήριον αὐτοῦ,
narrate in gētib⁹ gl̄iam eius: in cūctis po
ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λα
pulis mirabilia eius: qm̄ magn⁹ dn̄s et laudabilis nimis:
οἷς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ὅτι μέγας κῆς καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
horribilis est sup omnes deos: qm̄ omnes dei
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, ὅτι πάντες οἱ θεοὶ
gētiū idola: et dn̄s celos fecit. laus
psal. 95. τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, καὶ ὁ κῆς τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. ἄνος
et magnificētia corā eo: fortitudo et gloria
καὶ μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον αὐτοῦ, ἰσχὺς καὶ κάυχημα
in loco sctō eius. date dn̄o familie.
ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. δότε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν
gētiū: date dn̄o gl̄iā et fortitudinē: date dn̄o
ἐθνῶν, δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν, δότε τῷ κυρίῳ
gl̄iā noī ei⁹. leuate sacrificia et venite co-
δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ. ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε ἐνώ
ram eo: et adorate dn̄m in habitaculo
πιον αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν κατοικητηρίῳ
sctō eius. timeat a facie eius oīs ter
ἁγίῳ αὐτοῦ. φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ
ra: et em̄ fundauit orbem: q̄ nō cōmoue
γῆ, καὶ ἀφ̄ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐσαλευθή-
bit. letetur celū et exultet terra: et di
σεται. εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, καὶ εἰ
cant in gētibus dn̄s regnauit. to
πάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ κύριος ἐβασίλευσεν. βομβή
net mare plenitudini eius: ⁊ exultet ager
σεν ἡ θάλασσα συμπληρώματι αὐτῆς, ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρὸς
ps. 65. et omnia q̄ in eo. tunc letabuntur ligna
D καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ
saltus a facie dn̄i: qm̄ venit iudicare trā.
δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἥκει κρίναι τὴν γῆν.
cōfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in eternū
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
misericordia ei⁹. ⁊ dicite: salua nos de⁹ salua-
ἔλεος αὐτοῦ. καὶ εἴπατε, σῶσον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτη-
tionū nr̄aꝝ: ⁊ cōgrega nos: ⁊ erue nos de
ρίων ἡμῶν, καὶ ἄθροισον ἡμᾶς, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν
gētib⁹ vt laudem⁹ nomē tuū sctūm: vt exulte-
ἐθνῶν τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, τοῦ ἐγκαυχᾶ-
mus in laudib⁹ tuis. benedict⁹ dn̄s deus is-
σθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου. εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσ-
rael ab eterno ⁊ vsq; in eternū: ⁊ dicet oīs
ραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς
ppl̄s: amē. ⁊ laudauerūt dn̄s. ⁊ dereliquit ibi
ὁ λαός, ἀμήν. καὶ ἤνεσαν τῷ κυρίῳ. καὶ κατέλιπεν ἐκεῖ
corā arca federis dn̄i asaph ⁊
ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν ἀσὰφ καὶ τοὺς
fratres eius: vt ministrarēt coram arca
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κυβωτοῦ
iugiter in sermonē q̄ diei in diem eius:
διαπαντὸς εἰς λόγον τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὐτοῦ,

[s]Quē [t]pepigit [u]cū [v]abra-
am [i]& iuramenti illius ∞
[m]cum isaac. [n] Et cōstituit
illud [o]iacob [p]in p̄ceptū &
[q]israel in [r] pactum [s]sempi
ternum [t]: dicens. [u]Tibi ∞
[x]dabo [y]terrā [z] chanaā: [b]fu
niculū [c]hereditatis vr̄e.
[d]Cum essent [e] pauci [f] nu-
mero [g]parui [h]& coloni ∞
[i]eius. [k]Et trāsierūt [l] de gē
te [m] i [n]gētē: [o] & de regno
[p]ad [q]ppl̄m [r]alterū. [s] Non
[t]dimisit [u] quemquam ∞
[x]calūniari eos: [y] sed incre
pauit [z]pro eis [a] reges. ∞
[b]Nolite [c]tāgere [d] christos
meos: [e] & i pphetis meis
[f]nolite [g]malignari. [h]Cāta
te [i]dn̄o [k]oīs [l] tra: [m]ānūcia-
te de [n]die [o]in [p]die [q] salutar
eius. [q]Narrate [r] in gētib⁹
[s]gloriam eius: & [t] in cun
ctis [u]ppl̄is [v]mirabilia eius.
[x]quia [a] magn⁹ [b]dn̄s [c]& lau
dabilis [d]nimis: [e]& horribi
lis [f]super [g]omnes [h] deos.
[i]Omnes [k]enim [l]dii ∞∞∞
[m]populorum [n]idola: [o] do
minus autem [p] celos ∞∞
[q]fecit. [r]Cōfessio [s]& mag-
nificētia [t]corā eo: [u] forti-
tudo [v]& gaudiū [x] in loco
ei⁹. [y]Afferte [z]dn̄o [a]familie
[b]populorū: [c]afferte [d]dn̄o
[e]gloriā [f]& imperiū: [g]date
[h]dn̄o [i]gloriā [k]noī ei⁹. [m]Le
uate [n]sacrificiū [o] & venite
[p]in cōspectu eius: & [q]ado
rate [r]dominū [s] in decore
[t]sctō. [u]Cōmoueatur [v] a fa
cie ei⁹ [x]oīs [y]terra: ipse [z]em̄
[a]fundauit [b]orbē [c] immo-
bilem. [d]Letentur [e]celi &
[f]exultet [g]terra [h]& dicāt [i]in
nationibus: [m]dominus
[n]regnauit [o]Tonet [p]mare
[q]& plēitudo ei⁹: [r]exultēt
[s]agri: [t]& oīa [u]q̄ [v]in eis sūt.
[x]Tunc [y]laudabunt [z] ligna
[a]saltus [b]coram [c] domino:
[d]quia [e]venit [f]iudicare ∞∞
[g]terrā. [h] Cōfitemini [i]dn̄o
[m]qm̄ [n]bon⁹: [o] qm̄ ∞∞∞
[p]in eternum [q] mīa eius.
[q]Et dicite: [r]salua nos ∞∞
[s]de⁹ [t]saluator noster: [u]&
cōgrega nos [v] & erue [x]de
[y]gentib⁹: [z] vt cōfiteamur
[a]noī [b]sctō tuo: [c] & exulte
mus [d]in carminib⁹ tuis.
[e]Benedictus [f] dominus
[g]deus [h]israel [i] ab [k] eterno
[m]vsq; in ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[n]eternū: [o]& dicat [p]oīs [q]po
pulus [r]amē: [s]& hymnum
[t]dn̄o. [u]Dereliqt itaq; [v] ibi
[x]coram [y]arca ∞∞∞∞∞∞∞∞
[z]federis [a]dn̄i [b]asaph [c]& fra
tres ei⁹: [d] vt ministrarent
[e]i cōspectu [f]arce [g]iugit [h]p
singl̄os [i]dies & vices suas.

אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ שָׁבַע
לְיִצְחָק וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק עָמַד
לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם לֵאמֹר לְךָ
אֶתֶּן אֶרֶץ כְּנַעַן חֵבֶל נַחֲלַתְכֶם נָתַן
בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים הָיָה מָתַה
בָּהּ וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה סָפַר גּוּר
אֶל עַם אַחֵר לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ הָלַךְ מָלַךְ
לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים יָנַח
אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל יָכַח
תָּרֵעוּ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ נָגַע מָשַׁח
מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ סַפְּרוּ בַּגּוֹיִם נָבָא רוֹעַ
אֶת כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו שׁוּר
כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא יָשַׁע
הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים כִּי כָל אֱלֹהֵי כָּבַד פָּלָא
הָעַמִּים אֱלִילִים וַיהוָה שָׁמַיִם נָדַל הָלַל
עָשָׂה הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה יָדָא
בִּמְקוֹמוֹ הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת פָּנָה עֶזֶז
עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז הָבוּ חָדָה קוּם
לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ יָהַב שְׁפָחָה
לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת כָּבַד
קֹדֶשׁ חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל הָאָרֶץ אַף נָשָׂא בּוֹא
תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם שָׁחָה חוּל
וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַּגּוֹיִם יְהוָה כּוּן מָטַט
מָלָךְ יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ גּוֹל אָמַר
הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי רָעַם עָלַץ
הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לִשְׁפּוֹט רָנַן
אֶת הָאָרֶץ הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי בּוֹא שָׁפַט
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ יָדָה
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן יָשַׁע
הַגּוֹיִם לְהוֹדֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ נָצַל
לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ בָּרוּךְ יְהוָה שָׁבַח הָלַל
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד בָּרַךְ עָלַם
הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל
לַיהוָה וַיַּעֲזָב שָׁם לִפְנֵי אָרוֹן עָזַב פָּנָה
בְּרִית יְהוָה לְאָסַף וּלְאֶחָיו לְשָׁרֵת אָרוֹן בְּרֹת
לִפְנֵי הָאָרוֹן תָּמִיד לִדְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ תָּמִד

ועבד אדם ואחיהם שׁשׁים
ושמונה ועבד אדם בן ידיתון והסה
לשערים ואת צחוק הכהן ואחיו
הכהנים לפני משכן יהוה בבמה
אשר בגבעון להעלות עלות יהוה
על מזבח העלה תמיד לבקר ולערב
ולכל הכתוב בתורת יהוה אשר צוה
על ישראל ועפרם הימן וידותון
ושאר הברורים אשר נקבו
בשמות להודות ליהוה כי לעולם
חסדו ועפרם הימן וידותון חצצרות
ומצלתים למשמיעים וכלי שיר
האלהים ובני ידותון לשער וילכו
כל העם איש לביתו ויסב דויד
לברך את ביתו

Cap. xvij

ויהי כאשר ישב דויד בביתו
ואמר דויד אל נתן הנביא הנה
אנכי יושב בבית הארזים וארון
ברית יהוה תחת יריעות ויאמר
נתן אל דויד כל אשר בלבבך עשה
כי האלהים עמך ויהי בלילה ההוא
ויהי דבר אלהים אל נתן לאמר
לך ואמרת אל דויד עבדי כה אמר
יהוה לא אתה תבנה לי הבית
לשבת כי לא ישבתי בבית מן
היום אשר העליתי את ישראל
עד היום הזה ואהיה מאהל אל
באהל ובמשכן בכל אשר התהלכתי
בכל ישראל הדבר דברתי את
אחד שפטי ישראל אשר צויתי
לרעות את עמי לאמר למה לא
בניתם לי בית ארזים ועתה כה
תאמר לעבדי לדויד כה אמר יהוה
צבאות אני לקחתיך מן הנוה מן
אחרי הצאן להיות נגיד על עמי
ישראל ואהיה עמך בכל אשר

m Porro obededō o & fratres eius p sexaginta cccc q octo: r & obededō s filiū t ydithū r & oza cōstituit v ianitores. x Sadoch y aūt z sacerdotem a & frēs eius b sacerdotes c corā d tabernaculo e dñi f in excelso g qđ erat h in gabaō: i vt of ferret k holocausta l dño e sup r altare e holocausto matis f iugit m māe & vespe n iuxta o ia q scripta fūt i lege s dñi t quā b precepit v israel. r Et post eum h eman & ydithun cccc s & reliquos electos vnū quemq; ccccccccccc m vocabło suo n ad cōfitēdū o dño: p qm q in eternū r mia eius. s Hemā quoq; n & ydithun canentes t tuba: r & q̄tētes r cymbala u & oia b musicor & c organa ad canēdū c deo. b filios āt r ydithū r fecit eē c portari os. e Reuersusq; ē o is p populū i domū suā m & n dd o vt bñdiceret etiam q domui sue. 17.

Q Vm b autē c habitaret d dd; e in domo tua: r dixit b ad r nathan h prophetam. r Ecce cccccccc m ego n habito o in domo p cedrina: q arca autem cc r federis s dñi r sub s pellib? est. r Et ait cccccccccccc r nathan s ad t dd. b Oia c q̄ i corde tuo sunt: r fac: e deus enim b tecum est. Igitur h nocte i illa cccccccc m factus ē n sermo o dei p ad q nathan r dicens. ccccccc o Vade r & loquere s dauid r seruo meo. ' Hec a dicit b dominus. c Non r edificabis s tu r mihi s domum ccc b ad habitādū. h Neq; r etñ i manst m in domo n ex eo c tempore p quo q eduxi r israel de terra egypti cccc r vsq; ad s diē hāc: sed fui semp mutās loca r tabernaculi: & a in b tētorio manens c cum omni ccccccc b israel. r Nunquid h locutus sum saltem ccccccccccc m vni n iudicū o israel p quibus q preceperam ccccc r vt pascerent s popolum meū: & n dixi. r Quar nō e edificasti a mihi b domum b cedrinā: c Nunc itaq; p sic r loqueris s ad seruum meum t dd. b Hec r dicit b dñs r exercituum. m Ego n tuli te cum in pascuis ccccc r sequereris o gregem r vt esses s dux r populi mei cc r israel: a & fui r tecū c quocumq; ccccccccccccccc

τ obed eddō τ fratres ei sexaginta τ
καὶ ὠβὴδ ἐδὼμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑξήκοντα καὶ
octo τ obed eddō filī idithū τ osa in ianitores
ὀκτώ. καὶ ὠβὴδ ἐδὼμ υἱὸς ἰδιθοὺμ καὶ ὡσὰ εἰς πυλωρούς:
τ saddoc sacerdotē τ fratres eius
ρούς, καὶ τὸν σαδδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ
tuo sacerdoteo corā tabernaculo dñi in
τοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ κυρίου ἐν τῷ
excelso qđ in gabaon: vt offerrēt holocausta
βαμὰθ τὸ ἐν γαβαών, τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ
dño sup altare holocaustorū in
κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων διὰ
giter mane τ vespere: τ iuxta omnia q̄ scri
παντὸς τοπῳ καὶ τετακται, καὶ κατὰ πάντα τὰ γε
ptasunt in lege dñi: que precepit adfilios is
γραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου, ὅσα ἐνετείλατο ἰσραὴλ
rael. τ cū eis hemā τ idithū τ reliqui
ἐκλε. καὶ μετ' αὐτῶν αἱμὰν καὶ ἰδιθοὺμ καὶ οἱ λοιποὶ
electi in nomine ad laudādū dñm: qm
οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον, ὅτι
in eternū mia eius. τ cum eis hemā
εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. καὶ μετ' αὐτῶν αἱμὰν
τ idithū tubis τ cymbalis vt resonarent
καὶ ἰδιθοὺμ σάλπιγξι καὶ κυμβάλοις τοῦ ἀκουστὸν
τ organis musicorū dei: τ filij idithū vt
καὶ ὀργάνοις τῶν ὡδῶν τοῦ θεοῦ, καὶ υἱοὶ ἰδιθοὺμ εἰς
esset ianitores τ tuit eis populꝰ ennsdqꝫ in
πυλωρεῖν. καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν
domū suā: τ reuersus est dauid vt benediceret
οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε δαυὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν
domui sue.
οἶκον αὐτοῦ. Ca.17.

Θ Τ factū ē vt habitauit dauid in domo sua: A
Καὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησε δαυὶδ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, 1.Reg.
τ dixit dauit ad nathā prophetā: ecce ego 7.a.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς νάθαν τὸν προφήτην, ἰδοὺ ἐγὼ
habito in domo cedrina: τ arca federis do
κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ σκιρτῶσι διαθήκης κυ
mini sub pellibus. τ dixit nathā ad
ρίου ὑποκάτω τῶν δέρρεων. καὶ εἶπεν νάθαν πρὸς
dauid: oia que in aīa tua fac: qm̄ de⁹
δαυὶδ, πάντα ὅσα ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι ὁ θεὸς
tecū. τ factū est in nocte illa: τ factꝰ est
μετὰ σοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο
sermo dei ad nathan dicēs: vade τ loqre
λόγος θεοῦ πρὸς νάθαν λέγων, πορεύου καὶ εἰπὸν
ad dauid seruū meū: sic dixit dñs: nō [Fra.
πρὸς δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, οὕτως εἶπεν κύριος, οὐ 10d.
tu edificabis mihi domū vt habitem ego in ea:
σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με ἐν αὐ
qm̄ nō habitaui in domo a die qua
τῷ, ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς
eduxi israel vsq; ad diem hanc: τ
ἀνήγαγον τὸν Ισραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ
fui in tabnaculo in tētorio τ in diuersorio in os
ἦμην ἐν σκηνῇ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν καταλύματι ἐν πᾶ
bus q̄ trāsiui in oīsi israel: si loquēs locutꝰ
σιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ισραὴλ, εἰ λαλῶν ἐλάλη-
sum ad vnā tribū israel: cui⁹ precepā vt
σα πρὸς μίαν φυλὴν Ισραὴλ, οἷς ἐνετειλάμην τοῦ
pascerent ppm meū dicēs: ppq̄ nō edifica
ποιμαίνειν τὸν λαόν μου λέγων, διατί οὐκ ᾠκοδο-
stis mihi domū cedrinā: τ nūc sic loqris
μήσατέ μοι οἶκον κέδρινον; καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ
seruo meo dauid: hec dicit dñs exerci-
δούλῳ μου δαυὶδ, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνά-
tuum: ego accepi te ex ouili a tergo B
μεων, ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν
gregum vt esses in ducem in ppło
προβάτων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν
meo israel. τ fui tecum in oībus que
μου Ισραήλ. καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς

perrexiſti: τ perdidi omnes inimicos tuos
ἐπορεύθης, καὶ ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου
a facie tua: τ feci tibi nomē ſm
ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησάσει ὄνομα κατὰ τὸ
nomē magnorū q in terra: τ ponā locū
ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θήσω τόπον
pplo meo iſrael: τ plantabo eū: τ ha
τῷ λαῷ μου Ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κα
bitabit apud ſcipſū: τ nō perturbabitur āpli⁹: τ
κατασκηνώσει καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐ ταραχθήσεται ἔτι, καὶ
nō apponet filiꝰ iniquitie vt humiliet eum: ſi
οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, κα
cut a pricipio τ a diebus: dīs⁹ ordinaui iudices ſup
ὡς ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἀφ' ἡμερῶν, ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν
pplm meū iſrael: τ humiliaui oēs inimi
λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἐταπείνωσα πάντας τοὺς ἐχ⁹
cos tuos: τ angebo te τ edificabo tibi domū dixit
θρούς σου, καὶ ἀνθήσω σε καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον εἶπεν
dñs. τ erit qñ impleāntur dies tue vt ra
κύριος· καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραί σου τοῦ πο
das cum patribus tuis: τ ſuſcitabo ſe
ρευθῆναι μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρ
mē tuū poſt te qđ erit ex ventre tuo: τ prepara
μά σου μετὰ σὲ ὃ ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμά
bo regnum eius. ipſe edificabit mihi domū:
σω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον,
C τ firmabo thronū eius vſq; i eternū. ego ero
καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος· ἐγὼ ἔσομαι
ifra.18 b.heb. t.b. ei in patrē: τ ipſe erit mihi i filiū. τ miſe
αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσταί μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός
ricordiā meā nō auferā ab eo: ſicut abſtuli eb
μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἀπέστησα ἀπὸ
hoq ante te. τ ſtatuā eum in domo mea τ in
τῶν ἐμπροσθέν σου· καὶ στήσω αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν
regno eius vſq; in ſēpiternū. τ thron⁹ eius erit
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται
firmatus vſq; in ſeculū iuxta omnia ſermōes hos:
ἀνορθούμενος ἕως αἰῶνος κατὰ πάντας τοὺς λόγους τού
τ iuxta vniuerſā viſionē iſtā. ſic lo
τους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην· οὕτως ἐλά
cut eſt nathā ad dauid. τ venit rex dauid:
λησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ,
τ ſedit cora dño: τ dixit: qs ſum ego do
καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, τίς εἰμὶ ἐγὼ κύ⁻
mine de⁹: τ q̄ domꝰ mea: qꝝ tuleriſti me vſq; in ſeculū:
ριέ ὁ θεός; καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος;
τ parua ſunt hec coram te de⁹: τ locutus es
καὶ ἐμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεός, καὶ ἐλάλησας
hec ſuper domū ſerui tui a lōge: τ
ταῦτα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἀπὸ μακρόθεν, καὶ
ſperiſti me ſicut viſio holoc: τ exaltaſti me dñe
ἐπέβλεψάς με ὡσεὶ ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕψωσάς με κύριε
de⁹: qđ apponet vltra dauid ad te vt glorificet te
ὁ θεός; τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι σε
ſeruus tuus: τ tu ſeruū tuū cognouiſti dñe: pro
τὸν δοῦλόν σου; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας κύριε, διὰ
pter ſeruū tuū τ iuxta cor tuū feciſti
τὸν δοῦλόν σου καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν
omnē magnificētiā hanc: vt nota faceres ea
πᾶσαν μεγαλωσύνην ταύτην, τοῦ γνωρίσαι πάντα
magna. dñe nō eſt ſimilis tibi: τ nō eſt deus pter
τὰ μεγάλα· κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν
D te iuxta oīa que audiuimus in auribꝰ nr̄is: τ
σοῦ κατὰ πάντα ἃ ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν, καὶ
nō eſt ſicut populꝰ tuꝰ iſrael gens vna in terra: ſicut
οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἓν ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς
perrexit te⁹ vt liberaret ſibi pplm: vt poneret
ἐπορεύθη θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι ἑαυτῷ λαόν, τοῦ θεῖναι
ſibi nomē magnū τ illuſtre vt eiiceret a fa
ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προ⁻
cie populi tui: qnē liberaſti ex egypto gētes.
σώπου τοῦ λαοῦ σου, οὗ ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη

ʾperrexiſti: ʾ& interfeci
ᵇomnes ⁱinimicos tuos
ʰcorā te: ⁱfeciq̄ᵐ tibiⁿ no
mē ᵒ quaſi vnius ooo:ooo
ᵖmagnorū ᵖ q celebrabā
turʳin tra. ˢEt dediᵗ locū
ᵘpplo meo ᵛiſrl. ʷPlātabi⁻
turˣ& habitabit ʸin eo:
ᶻ& vltra non ᵃ cómouebi
tur: ᵇnec ᶜfilii ᵈ iniquitatis
ᵇatterent eos ᶠſicut ᵇa pri
cipio ᶠex diebus ooooooo
ᵐquibus ⁿ dedi ᵒ iudices
ᵠpopulo meo ooooooooo
ʳiſrl: ˢ & hūiliaui ᵗvniuer
ſos ᵘinimicos tuos. ooooo
ᵛAnnuncio ergo ʷ tibi q
ᵇedificatur ˣ ſit ʸ tibi ᶻdñs
ᵃdomū. ᵇCū ᶜq̄ ᵈipleueris
ᵇdies tuos ᶠvt vadas ᵍ ad
ʰpres tuos ᵐſuſcitabo ᵒ ſe⁻
men tuū ᵖpoſt te ᵠ quod
ʳerit ˢde filiis tuis: ᵗ & ſta⁻
biliam ᵘregnum eius. oo
ᵛIpe ʷedificabit ˣ mihi ʸdo
mū: ᶻ& firmabo ᵃſoliū ei⁹
ᵃvſq; i ᵇeternū. ᶜEgo ᵈero
ᵉi ᶠin patrem: ᵍ& ipſe oo
ʰerit ⁱmihi ʲi filiū. ᵏEt miā
ˡmea ᵐnō ⁿauferam ᵒab eo:
ᵖſicut ᵠabſtuli ʳ ab eo qui
ˢante te ᵗ fuit. ooxooxoo
ᵘE ᵛſtatuā eum ʷin domo
mea ˣ& i regno meo ʸ vſq;
ᶻi ᵃēpiternū. ᵇ& thron⁹
ei ᶜerit ᵈfirmiſſim ᵉi ᶠppe
tuum. ᵍ Iuxta oīa ʰverba
ⁱhec ʲ& ᵏiuxta vniuerſā ˡvi
ſionē ᵐiſtā: ⁿſic ᵒlocutus eſt
ᵖnathā ᵠad ʳdd. ˢCūq; ve
niſſet ᵗrex ᵘdd ᵛ & ſediſſet
ʷcorā ˣdño ʸdixit. ᶻ Quis
ᵃego ſum ᵇdñe ᶜdeus: ᵈ& q̄
ᵉdomus mea ᶠvt p̄ſtares
mihi talia! Sȝ ᵍ& ʰhoc ⁱpa
rū viſū ē ʲincōpectu tuo.
Ideoq; ᵏlocut⁹ es ˡſup ᵐdo
mū ⁿ fui tui etiā ᵒi futurū:
ᵖ& feciſti me ᵠſpectabile
ʳſup oēs ˢhoies. ᵗ Domie
ᵘdeus ᵛquid ʷvltra ˣadde⁻
re poteſt ʸ dauid ᶻ cū ita
ᵃglorificaueris ᵇ ſeruum
tuum ᶜ & ooooooooo:oooo
ᵈcognoueris eū! ᵉ Dñe ᶠp
pter ᵍ famulū tuū ʰ iuxta
cor tuum ⁱfeciſti ʲ omnes
ᵏmagnificentiam ˡhāc: &
ᵐnota eē voluiſti ⁿ vniuer
ſa ᵒmagnalia. ᵖ Dñe nō ē
ᵠſimilis tui: ʳ & nō eſt ali⁹
ˢdeus ᵗabſq; te ᵘ ex oībus
ᵛquos ʷ audiuim⁹ ˣaurib⁹
nr̄is. ʸQuis ei eſt alius ᶻvt
ppls tuus ᵃiſrael ᵇgēs ᶜvna
ᵈin terra ad ᵉquam ooooo
ᶠperrexit ᵍdeus ʰvt libera
ret &faceret ⁱpplꝫ ʲlibi: &
magnitudie ᵏſua ˡ a tq; ter
roribus ᵐeiiceret ⁿnatiōes
ᵒa facie eius ᵖquē ᵠ de egy
pto ʳliberarat: ooo:ooo:oo

וְכָרֵת אָנָּא ʾהַלֶּכְתָּ וָאַכְרִית ʾ אֶת ʾ כָּל ʾ אוֹיְבֶיךָ
וְלָךְ עָשָׂה ʾ מִפָּנֶיךָ ʾ וְעָשִׂיתִי ‴ לְךָ ״ שֵׁם ״ כְּשֵׁם
הַגְּדוֹלִים ʾהָאֲשֶׁר ʾבָּאָרֶץ ʾוְשַׂמְתִּי ʾמָקוֹם
לְעַמִּי ״יִשְׂרָאֵל ʾוְנָטַעְתִּיהוּ ʾוְשָׁכַן ʾתַּחְתָּיו
וְלֹא ʾיִרְגַּז ʾעוֹד ʾוְלֹא ʾיוֹסִיפוּ ʾבְּנֵי ʾעַוְלָה
לְכַלֹּתוֹ ʾכַּאֲשֶׁר ʾבָּרִאשׁוֹנָה ʾוּלְמִיָּמִים
‴אֲשֶׁר ״ צִוִּיתִי ״ שֹׁפְטִים ʾ עַל ʾ עַמִּי
יִשְׂרָאֵל ʾוְהִנַּחְתִּי ʾאֶת ʾכָּל ʾאוֹיְבֶיךָ
וְנָגַד ʾלְךָ ʾוּבַיִת ʾיִבְנֶה ʾלְךָ ʾיְהוָה ʾוְהָיָה
כִּי ʾ מָלְאוּ ʾ יָמֶיךָ ʾ לָלֶכֶת ʾעִם ʾ אֲבֹתֶיךָ
וַהֲקִימוֹתִי ״ אֶת ʾזַרְעֲךָ ʾאֲשֶׁר ״אֲשֶׁר
יִהְיֶה ʾמִבָּנֶיךָ ʾוְהַכִּינוֹתִי ʾ אֶת ʾמַלְכוּתוֹ
הוּא ʾיִבְנֶה ʾלִי ʾ בַּיִת ʾוְכֹנַנְתִּי ʾאֶת ʾכִּסְאוֹ
עַד ʾעוֹלָם ʾאֲנִי ʾ אֶהְיֶה ʾלוֹ ״ לְאָב ʾוְהוּא
יִהְיֶה ʾלִי ״לְבֵן ʾוְחַסְדִּי ʾלֹא ʾאָסִיר ʾמֵעִמּוֹ
כַּאֲשֶׁר ʾהֲסִירוֹתִי ʾמֵאֲשֶׁר ʾהָיָה ʾלְפָנֶיךָ
וְהַעֲמַדְתִּיהוּ ʾ בְּבֵיתִי ʾ וּבְמַלְכוּתִי ʾעַד
הָעוֹלָם ʾוְכִסְאוֹ ʾיִהְיֶה ʾ נָכוֹן ʾעַד ʾעוֹלָם׃
״ כְּכָל ״הַדְּבָרִים ʾהָאֵלֶּה ʾוּכְכָל ʾ הֶחָזוֹן
הַזֶּה ʾכֵּן ʾדִּבֶּר ʾנָתָן ʾאֶל ʾדָּוִד ʾוַיָּבֹא ʾהַמֶּלֶךְ
דָּוִיד ʾוַיֵּשֶׁב ʾלִפְנֵי ʾיְהוָה ʾוַיֹּאמֶר ʾמִי ʾאֲנִי
יְהוָה ʾאֱלֹהִים ʾוּמִי ״״בֵיתִי ״כִּי ״הֲבִיאוֹתָנִי
עַד ʾהֲלֹם ʾוַתִּקְטַן ʾזֹאת ʾבְּעֵינֶיךָ ʾאֱלֹהִים
וַתְּדַבֵּר ʾעַל ʾ בֵּית ʾעַבְדְּךָ ʾ לְמֵרָחוֹק
וַתַּרְאֵנִי ʾכְּתוֹר ʾהָאָדָם ʾהַמַּעֲלָה ʾיְהוָה
אֱלֹהִים ʾמַה ʾיּוֹסִיף ״עוֹד ״דָּוִיד ʾ אֵלֶיךָ
וְלָכָבוֹד ʾאֶת ʾעַבְדְּךָ ʾוְאַתָּה ʾ אֶת ʾעַבְדְּךָ
יָדַעְתָּ ʾ יְהוָה ʾבַּעֲבוּר ʾעַבְדְּךָ ʾ וְכִלְבָבְךָ
עָשִׂיתָ ʾ אֶת ʾכָּל ʾ הַגְּדוּלָּה ʾ הַזֹּאת
לְהוֹדִיעַ ʾאֶת ʾכָּל ʾהַגְּדֻלּוֹת ׃ ״יְהוָה ״אֵין
כָּמוֹךָ ʾ וְאֵין ʾ אֱלֹהִים ʾזוּלָתֶךָ ʾ בְּכֹל
אֲשֶׁר ״שָׁמַעְנוּ ʾבְּאָזְנֵינוּ ׃ ʾוּמִי ʾכְּעַמְּךָ
כְּיִשְׂרָאֵל ʾגּוֹי ʾאֶחָד ʾבָּאָרֶץ ʾ אֲשֶׁר
הָלַךְ ʾהָאֱלֹהִים ʾלִפְדּוֹת ʾלוֹ ʾעָם ʾלָשׂוּם
לְךָ ״ גְּדֻלּוֹת ʾוְנוֹרָאוֹת ʾ לְגָרֵשׁ ʾ מִפְּנֵי
עַמְּךָ ʾאֲשֶׁר ʾפָּדִיתָ ʾ מִמִּצְרַיִם ʾ גּוֹיִם ׃

וַתִּתֵּן אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד
עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם
לֵאלֹהִים: וְעַתָּה יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ עַל עַבְדְּךָ וְעַל בֵּיתוֹ וְיֶאֱמֶן
עַד עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
וְיֶאֱמֶן וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד עוֹלָם לֵאמֹר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים
לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית דָּוִיד עַבְדְּךָ נָכוֹן
לְפָנֶיךָ: כִּי אַתָּה אֱלֹהַי גָּלִיתָ אֶת אֹזֶן
עַבְדְּךָ לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת עַל כֵּן מָצָא
עַבְדְּךָ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ: וְעַתָּה יְהוָה
אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל
עַבְדֶּךָ הַטּוֹבָה הַזֹּאת: וְעַתָּה הוֹאַלְתָּ
לְבָרֵךְ אֶת בֵּית עַבְדֶּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם
לְפָנֶיךָ כִּי אַתָּה יְהוָה בֵּרַכְתָּ וּמְבֹרָךְ
לְעוֹלָם: וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן
Ca.xviij. וַיַּךְ דָּוִיד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם
וַיִּקַּח אֶת גַּת וּבְנֹתֶיהָ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים:
וַיַּךְ אֶת מוֹאָב וַיִּהְיוּ מוֹאָב עַבָדִים
לְדָוִיד נֹשְׂאֵי מִנְחָה: וַיַּךְ דָּוִיד אֶת
הַדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה חֲמָתָה בְּלֶכְתּוֹ
לְהַצִּיב יָדוֹ בַּנָּהָר פְּרָת: וַיִּלְכֹּד דָּוִיד
מִמֶּנּוּ אֶלֶף רֶכֶב וְשִׁבְעַת אַלְפִים
פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי
וַיְעַקֵּר דָּוִיד אֶת כָּל הָרֶכֶב וַיּוֹתֶר
מֵהֶם מֵאָה רָכֶב: וַיָּבֹא אֲרָם דַּרְמֶשֶׂק
לַעְזוֹר לַהַדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ
דָּוִיד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף
אִישׁ: וַיָּשֶׂם דָּוִיד נְצִבִים בַּאֲרָם דַּרְמֶשֶׂק
וַיְהִי אֲרָם לְדָוִיד עַבָדִים נֹשְׂאֵי
מִנְחָה וַיּוֹשַׁע יְהוָה לְדָוִיד בְּכֹל
אֲשֶׁר הָלָךְ: וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת שִׁלְטֵי
הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ עַל עַבְדֵי הַדַדְעֶזֶר
וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלָ‍ִם: וּמִטִּבְחַת וּמִכּוּן
עָרֵי הַדַדְעֶזֶר לָקַח דָּוִיד נְחֹשֶׁת
רַבָּה מְאֹד בָּהּ עָשָׂה שְׁלֹמֹה אֶת יָם

[1]Et posuisti [a]populũ tuũ [b]isrl [c]tibi [d]in populũ [e]vsq; [f]in eternum: [g]& tu [h]domine [i]factus es [j]deus [k]eius. [l] Nũc igitur [m]domine [n]sermo [o] quem [p]locut? es [q] famlo tuo [r]& sup [s]domũ ei?: [t]cõfirmetur [u]in [v]ppetuum: [w] & fac [x]sicut [y]locutus es: [z] [a] [b]pmaneatq; [c]& magnificetur [d] nomẽ tuũ [e] vsq; in [f]sempiternũ: & [g] dicatur [h]dñs [i]exercituũ [j]de? [k] isrl [l]& domus [m] dauid [n] seruí eius [o]permanens [p] [q] [r]corã eo. [s]Tu [t] ei dñe [u] de? meus [v]reuelasti [w] auriculã [x]seruí tui [y]vt edificares [z]ei [a]domum: [b]idcirco [c]inuenit [d]seru? tu [e] fiduciã [f] vt oret [g]corã te. [h]Nũc ergo [i]dñe [j]tu [k] es [l] deus [m] & locutus es [n]ad [o] [p] [q]seruum tuum tanta [r] bñficia: [s]& [t] cepisti [u] [v] [w]bñdicere [x]domui [y]tui [z]vt sit [a]semper [b] [c]corã te. [d]Te [e] ei [f]dñe [g] bñ dicente [h] benedicta erit

[i]in perpetuum. 18. Actũ ẽ [j] ãt [k] post [l] hec [m] vt percuteret [n] dd [o] philistiim [p] & humiliaret eos [q] & tolleret [r] geth [s] & filias ei? [t] de manu [u] philistiim [v] percutere tq; [w] moab: [x] & fierent [y] moabite [z] serui [a] [b] dauid: [c] offerẽtes ei [d] mũera. Eo tpe [e] pcussit [f] dd ẽt [g] adadezer [h] regẽ [i] soba re giõis [j] emath [k] qñ prexit [l] vt dilataret [m] ímpiũ suũ [n] vsq; ad flumẽ [o] eufratẽ. [p] Cepit ergo [q] dd [r] mile [s] q? drigas [t] ei? [u] & septẽ [v] milia [w] equitũ [x] ac viginti [y] milia [z] virorum [a] peditum. [b] [c] Subneruauit q; [d] omnes equos [e] curruum: [f] [g] [h] exceptis [i] centũ [j] q̃drigis quas [k] refuauit sibi. [l] Sup uenit ãt & [m] syrus [n] damas cenus [o] vt auxílium p̃be ret [p] adadezer [q] regi [r] soba. [s] & hui [t] [u] percussit [v] dd [w] vi ginti [x] duo [y] milia [z] virorũ. [a] Et posuit milites [b] in [c] da masco: [d] vt [e] syria quoq; [f] seruiret sibi & [g] offerret [h] munera. [i] Adiuuit q; eũ [j] dominus [k] in cunctis ad [l] que [m] perrexerat. [n] Tulit quoq; [o] dauid [p] pharetras [q] aureas [r] quas [s] habuerũt [t] seruí [u] adadezer: [v] [w] & attulit eas in [x] hieruſa lẽ: necnõ [y] de thebath [z] & chun [a] vrbibus [b] adadezer [c] eris [d] [e] [f] plurimum: de [g] quo [h] fe cit [i] salomon [j] mare [k]

τ vedisti ppłm tuũ ísrael tibi ipsi ppłs vsq; i eter
καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ισραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶ
num: τ tu dñe fact[e]es eis in deũ. τ nũc dñe
νος, καὶ σὺ κύριε ἐλάλησας αὐτοῖς εἰς θεόν· καὶ νῦν κύριε ὁ
sermo tuus quẽ locut[e]es ad seruũ tuũ τ sup
λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν
domũ eius: cõfirmetur vsq; in eternũ: τ fac sicut
οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως αἰῶνος, καὶ ποίησον καθὼς
locutus es. cõfirmetur τ magnificetur nomẽ tuũ
ἐλάλησας· πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου
vsq; i sẽpiternũ dicẽtib[o]: dñs omnipotens deus
ἕως αἰῶνος λεγόντων, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ
israel: deus israel. τ domus dauid ser
Ισραήλ, θεὸς τῷ Ισραήλ· καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ τοῦ παι
ui tui preparata corã te: qñ tu dñe de[o]
δός σου ἡτοιμασμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ κύριε ὁ θεὸς
meus reuelasti aurẽ serui tui: vt edifica
μου ἀπεκάλυψας τὸ ὠς τοῦ δούλου σου, τοῦ οἰκοδο[μ]
re ei domũ: pp hoc iuenit seruus tuus vt
σαι αὐτῷ οἶκον, διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τοῦ
oraret iurta faciẽ tuã. τ nũc dñe tu es
προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ
ipse deus: τ locut[o]es sup seruũ tuũ bo
αὐτὸς ὁ θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγα
na hec. τ nũc cepisti bñdicere domui
θὰ ταῦτα· καὶ νῦν ἤρξω τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ
serui tui vt esset in ppetuũ corã te: qñ tu
δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς αἰῶνα ἐναντίον σου, ὅτι σὺ
dñe bñdixisti: τ bñdicta est in sẽpiternũ
κύριε εὐλόγησας, καὶ εὐλόγημένοις ἐστὶν αἰῶνα. Ca.18. A
2.Reg. 8.a.

[1]Et [2]facti ẽ [3] ãt [4]post [5] hec: τ percussit dauid
Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξεν Δαυὶδ
philistiim τ humiliauit eos. τ cepit
τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐταπείνωσεν αὐτούς. καὶ ἔλαβε
geth τ vicos eius de manu philistiim. τ
τὴν γὴ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. καὶ
percussit moab: τ facti[1]est moab seruus dauid:
ἐπάταξε τὸν μωάβ, καὶ ἐγένετο μωὰβ δοῦλος τῷ Δαυίδ,
offerẽtes mũera. τ percussit dauid adadezer re
φέροντες δῶρα. καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν ἀδραζὲρ βα
gem suba in emath: qñ ibat ipse vt sta
σιλέα σουβὰ ἐν ἁιμάθ, ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν τοῦ στῆ
tueret manũ suã in flumine euphrate: τ ce
σαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμῷ εὐφράτην, καὶ πρὸ
pit ab eo dauid mile currus τ septẽ
κατελάβετο ἀπ' αὐτοῦ Δαυὶδ χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ
milia equorũ τ viginti milia viro[rum] pedítũ.
χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν.
τ disolvit dauid omneo currus: τ reliquit
καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα ἅρματα, καὶ ὑπελίπε
ex hio cẽtũ currus. τ venit syrus ex da B
το ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. καὶ ἦλθε σύρος ἐκ Δα
masco ad auxiliãdũ adadezer regi suba: τ
μασκοῦ βοηθῆσαι τῷ ἀδραζὲρ βασιλεῖ σουβά, καὶ
percussit dauid in syro viginti τ duo milia
ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας
virorũ. τ posuit dauid custodiã in syria q̃ est iuxta
ἀνδρῶν. καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν συρίᾳ τῇ κατὰ
damascũ: τ fuerũt dauid in seruos offerẽtes mu
Δαμασκόν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντες δῶ
nera. τ saluauit dñs dauid in oĩbus q̃b[us] prece
ρα· καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύε
rat. τ cepit dauid torques aureos q̃ fuer
το· καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν
sup seruos adadezer: τ attulit eos in
ἐπὶ τοὺς παῖδας ἀδραζὲρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς
hierusalem. τ de tabath τ de electis
ἱερουσαλήμ. καὶ ἐκ τῆς ταβὰθ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν
ciuitatib[us] q̃ adadezer: cepit dauid eo plu
πόλεων τῶν ἀδραζὲρ, ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πο
rimũ valde. ex eo fecit salomon mare
λὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε σολομὼν τὴν θάλασσαν

enemū: t columnas t vaſa enea.
τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ςύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.
t audiuit thou rex emath: q̄ percuſſit dauid
καὶ ἤκουσε ἰωὰ βασιλεὺς ἀιμάθ, ὅτι ἐπάταξε δαυὶδ
C omnē exercitū adadezer regis ſoba: t
πᾶσαν δύναμιν ἀδραζὲρ βασιλέως σουβά, καὶ
miſit adoram filiū ſuū ad dauid: vt inte
ἀπέςειλεν τὸν ἀδωρὰμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς δαυίδ, τοῦ ἐρω
rrogaret eū ꝙ ad pacē: t vt beneditceret ei
τῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν
pro eo q̄ expugnaſſet adadezer t percuſſiſſet eū:
ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν ἀδραζὲρ καὶ ἐπάταξε αὐτόν,
qm̄ vir bellator erat thou adadezer. t omnia
ὅτι ἀνὴρ πολεμιστὴς ἦν τῷ ἰωὰ ὁ ἀδραζὲρ· καὶ πάντα
vaſa aurea t argētea t enea: t hec cōſe
τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίακε
crauit rex dauid domino cū argento t au
σεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ τῷ κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου· καὶ χρυ
ro: qs̄ cepit de omnib⁹ gentib⁹: t de idumea
σίου, οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξ ἰδουμαί
t moab t de filiis ammō: t de philiſtiim
ας καὶ μωὰβ καὶ ἐξ υἱῶν ἀμμών, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων
t de amalec. t abeſai filiꝰ ſaruie percuſſit
καὶ ἐξ ἀμαλήκ· καὶ ἀβεσσὰι υἱὸς σαρουΐα ἐπάταξε τὴν
idumeam in valle ſalino decem t octo mi
ἰδουμαίαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν ἁλῶν ὀκτωκαίδεκα χιλιά
D lia: t poſuit in idumea cuſtodiā. t fuerūt om
δας, καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ φρουρά· καὶ ἦσαν πάν
nes idumei ſerui dauid. t ſaluauit dñs
τες οἱ ἰδουμαῖοι παῖδες τῷ δαυίδ· καὶ ἔσωσε κύριος
dauid in oibus ad q̄ perrexerat. t regnauit
τὸν δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο· καὶ ἐβασίλευσε
dauid ſup oēm iſrael: t fuit faciēs iudiciū t iu
δαυὶδ ἐπὶ πάντα ἰσραήλ, καὶ ἦν δαυὶδ κρίμα καὶ δι
ſtitiam oībus pplo ſuo. t ioab filius ſaru
καιοσύνην παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἰωὰβ υἱὸς σαρου
ia ſup exercitū: t joſaphat filius achilud a cō
ία ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ ἰωσαφὰτ υἱὸς ἀχιλεὺδ ὑπο
mentarijs: t ſaddue filiꝰ achitob t achi
μνηματογράφος, καὶ σαδδοὺκ υἱὸς ἀχιτὼβ καὶ ἀχι
melech filiꝰ abiathar ſacerdotes: t ſuſa ſcriba: t
μέλεχ υἱὸς ἀβιάθαρ ἱερεῖς, καὶ σουσὰ γραμματεύς, καὶ
baneas filiꝰ ioiade ſup cerethi t phelethi: t
βαναίας υἱὸς ἰωαδὲ ἐπὶ τοῦ κερεθὶ καὶ φελεθί, καὶ οἱ
filij dauid primi ſucceſſores regis.
υἱοὶ δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως. Ca.19.

A ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανε ναὰς βασι
1.Reg. 11.a. λεὺς υἱῶν ἀμμών, καὶ ἐβασίλευσεν ἀνὰν υἱὸς αὐτοῦ
pro eo. t dixit dauid: faciā miaz cum
ἀντ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν δαυίδ, ποιήσω ἔλεος μετὰ
anan filio naas: ſic̄ fecit pater eius me
ἀνὰ υἱοῦ ναάς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐ
cum miaz. t miſit dauid nuncios ad
μοῦ ἔλεος. καὶ ἀπέςειλε δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὸν
anan ad cōſolādū eū de pfe ct⁹.
ἀνὰν παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
t venerūt ſerui dauid in terrā filioꝝ ammō ad
καὶ ἦλθον οἱ παῖδες δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν ἀμμὼν πρὸς
anan vt cōſolarētur eū. t diuerſū pſci
ἀνὰν τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. καὶ εἶπαν οἱ ἄρχον
pes filioꝝ ammon ad anan: nū honorāt dauid
τες υἱῶν ἀμμὼν πρὸς ἀνάν, μὴ δοξάζων δαυὶδ τὸν
patrem tuū in oculis tuis miſit tibi q̄ cō
πατέρα σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἀπέςειλέ σοι πα
ſolarētur? nōne: vt ſcrutentur
ρακαλοῦντας; οὐχί, ὅπως ἐξερευνήσωσι

'eneum⁸ & 'columnas' &
'vaſa
⁸enea. Quod ᵇcum audiſ
ſet' thou ᵒrex' emath ᵉp=
cuſſiſſe vidlicet ᵃdd⁸ oēm
'exercitū ᵐadadezer⁸ re=
gis⁸ ſoba. ᵖMiſit' aduram
⁸filium ſuum' ad
⁸regē' dauid' vt poſtula=
ret ab' eo⁸ pacem
ᵇ& cōgratularetur ei: ᶜeo
q̄ pcuſſiſſet et' expugna
ſet' adadezer. ' Aduerſa=
rius⁸ quippe ᵐ erat' thou
⁸adadezer. Sed⁸ & oīa ᵖva
ſa⁸ aurea' & argentea ᵒ &
enea' conſecrauit' dauid
'rex⁸ domino
ᵇcū' argēto⁰ & auro' qd
'tulerat' ex vniuerſis
ᵇgētib⁹tā' de idumea⁸ &
moab' & filiis ᵐ ammō
⁸de philiſtiī⁰ & amalech.
ᵖ Abiſai vero⁰ filius
'ſaruie⁸ pcuſſit⁸ edom ' in
valle' ſalinarum
⁸decē & ᵒocto⁰ milia: ᶜ & cō
ſtituit⁸ in edom
ᶜpreſidium' vt 'ſeruiret
ᵇidumea
ᵇdauid. ' Saluauitq̄ ᵐ dñs
⁰dauid⁸ in cunctis ad
q̄' perrexerat. ⁸ Regna=
uit ergo' dd⁸ ſup⁸ vniuer=
ſum' iſrl: ' & ⁸ faciebat ᵇ iu=
diciū' atq̄ iuſticiam
ᵒcūcto⁰ pplo ſuo. ' Porro
ioab⁸ filius⁸ ſaruie erat' ſu
p⁸ exercitum' & ioſaphat
ᵐ filius ⁿ ahilud⁰ a cōmen
tariis. ᵖ Sadoch aūt⁸ filius
'achitob⁸ & abimelech
'filius⁸ abiathar ' ſacerdo
tes' & ſuſa' ſcriba.
⁸Banaias quoq̄ ᵇ filius' io
ſade⁸ ſup legiones ' cere=
thi' & felethi. ⁸ Porro filii
ᵇdauid' primi ᵏ ad manū
'regis. 19.

HAccidit autē ᵇ vt mo=
reretur
'naas' rex⁸ filiorū ᵇ ām on
'& regnaret
'filiꝰ eius' p eo. ᵐ Dixitq̄
⁸dauid. ᵒ Faciā⁸ miſericor
diā' cū' anon⁸ filio' naas.
ˣ Preſtitit⁸ enim
'mihi' pater eius⁸ gratiā.
ᵇ Miſitq̄ ᶜ dauid
ᵒnūcios⁸ ad cōſolādū eū
'ſup mortem⁸ patris ſui.
Qui ᵇ cū pueniſſent' in
ᵐterrā ⁿ filiorum⁰ ammō
'vt cōſolarētur⁸ anō: ᵖ dí=
xerūt' principes⁸ filiorū
ᵏammō' ad anon. Tu for=
ſitā putas q̄⁸ dauid' hono
ris cauſa in' patrem tuū
'miſerit ᵇ qui conſolaren
tur' te! ' nec animaduer=
tis q̄' vt explorent

עָמַד	וַיַּנַּח אֶת הָעֲמוּדִים וְאֵת כָּל כְּלֵי	
שָׁמַע	הַנְּחֹשֶׁת וַיִּשְׁמַע שְׁלֹמֹה חֲמָת כִּי	
נָבָה	הִבָּה דָוִיד אֵת כָּל חֵיל הֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ	
שָׁלַח	צוֹבָה וַיִּשְׁלַח אֶת הֲדוֹרָם בְּנוֹ אֶל	
שָׁלַם	הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לִשְׁאָל לוֹ לְשָׁלוֹם	
לָחַם	וְלָבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר	
	וַיַּכֵּהוּ כִּי אִישׁ מִלְחֲמוֹת תָּעוּ הָיָה	
כָּלָה	הֲדַדְעֶזֶר וְכֹל כְּלֵי זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת:	
קָדַשׁ	גַּם אֹתָם הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לַיהוָה	
	עִם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר נָשָׂא מִכָּל	
	הַגּוֹיִם מֵאֱדוֹם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן	
	וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק: וְאַבְשַׁי בֶּן	
נָגַף	צְרוּיָה הִכָּה אֶת אֱדוֹם בְּגֵיא הַמֶּלַח	
שָׁמַן	שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף: וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם	
נָצַב	נְצִיבִים וַיִּהְיוּ כָּל אֱדוֹם עֲבָדִים	
יָשַׁע	לְדָוִיד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִיד בְּכֹל	
הָלַךְ	אֲשֶׁר הָלָךְ: וַיִּמְלֹךְ דָּוִיד עַל כָּל	
עָשָׂה	יִשְׂרָאֵל וַיְהִי עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה	
	לְכָל עַמּוֹ: וְיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא	
זָכַר	וִיהוֹשָׁפָט בֶּן אֲחִילוּד מַזְכִּיר:	
	וְצָדוֹק בֶּן אֲחִיטוּב וַאֲבִימֶלֶךְ בֶּן	
סָפַר	אֶבְיָתָר כֹּהֲנִים וְשַׁוְשָׁא סוֹפֵר:	
	וּבְנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע עַל הַכְּרֵתִי	
	וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי דָוִיד הָרִאשֹׁנִים	
	לְיַד הַמֶּלֶךְ:	

Cap.xix.

הָיָה מות	וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיָּמָת
אָבַר	נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ
עָשָׂה	בְּנוֹ תַּחְתָּיו: וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶעֱשֶׂה
	חֶסֶד עִם חָנוּן בֶּן נָחָשׁ כִּי עָשָׂה
שָׁלַח	אָבִיו עִמִּי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִיד
לָאַר בוא	מַלְאָכִים לְנַחֲמוֹ עַל אָבִיו וַיָּבֹאוּ
	עַבְדֵי דָוִיד אֶל אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל
אָמַר שור	חָנוּן לְנַחֲמוֹ: וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְּנֵי
דָּבַר	עַמּוֹן לְחָנוּן הֲמְכַבֵּד דָּוִיד
	אֶת אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי שָׁלַח
נָחַם עָפָר	לְךָ מְנַחֲמִים הֲלֹא בַּעֲבוּר לַחְקֹר

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיָּמָת נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
ב וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה חֶסֶד עִם חָנוּן בֶּן נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹתוֹ בְּיַד עֲבָדָיו עַל אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃
ג וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי עַמּוֹן אֶל חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הֲכִי מְכַבֵּד דָּוִד אֶת אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלֹא לַחְקֹר אֶת הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהָפְכָהּ בָּאוּ עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃
ד וַיִּקַּח חָנוּן אֶת עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח אֶת זִקְנָם וַיִּכְרֹת אֶת מַדְוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד הַמָּקוֹם וַיְשַׁלְּחֵם׃
ה וַיַּגִּידוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי נִכְלְמוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד וְשַׁבְתֶּם׃
ו וַיִּרְאוּ בְנֵי עַמּוֹן כִּי הִבְאִישׁוּ בְדָוִד וַיִּשְׁלַח חָנוּן וּבְנֵי עַמּוֹן אֶלֶף כִּכַּר כֶּסֶף לְהָשְׂכֵּר לָהֶם מִן אֲרַם נַהֲרַיִם וּמִן אֲרַם מַעֲכָה וּמִצּוֹבָה רֶכֶב וּפָרָשִׁים׃
ז וַיִּשְׂכְּרוּ לָהֶם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֶלֶף רֶכֶב וְאֶת מֶלֶךְ מַעֲכָה וְאֶת עַמּוֹ וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מֵידְבָא וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה׃
ח וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיְשַׁלַּח אֶת יוֹאָב וְאֶת כָּל צְבָא הַגִּבֹּרִים׃
ט וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הָעִיר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר בָּאוּ לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃
י וַיַּרְא יוֹאָב כִּי הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִנֶּגֶד וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם׃
יא וְאֶת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אֲבִישַׁי אָחִיו וַיַּעַרְכוּ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃
יב וַיֹּאמֶר אִם תָּחֲזַק מִמֶּנִּי אֲרָם וְהָיִתָ לִי לִתְשׁוּעָה וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֱזְקוּ מִמְּךָ וְהוֹשַׁעְתִּיךָ׃
יג חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃
יד וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לִפְנֵי אֲרָם לַמִּלְחָמָה וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃
טו וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ גַּם הֵם מִפְּנֵי אֲבִישַׁי אָחִיו וַיָּבֹא
יוֹאָב יְרוּשָׁלִָם וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים וַיּוֹצִיאוּ

m & inueſtigēt n & ſcruten tur o terrā tuā p veuerit ad te q ſerui ei? Igitur r anon x pueros r dauid ooooooo s decaluauit & raſit: t & p ſcidit r tunicas eorū o a oo r natib? vſq; ad pedes: r & dimiſit eos: q r cū abiſſet r & hoc mādaſſent r dauid n miſſit ooooooooooooooo o in occurſū eorū. Grādē ei r cōtumeliā ſuſtinuerāt et r p̄cepit vt r manerent o in hiericho ooooooooooo p donec r creſceret p barba eorū: r et tūc r reuerterētur q Videntes aūt p filii r āmō p q in iniuriā feciſſent n dd tā p anon q̄ reliqu p pp̄s o miſerūt n mille r talenta o argenti r vt cōducerent r ſibi r de o meſopotamia: r & de p ſyria r maacha: r & de ſoba o currus ooooooo p & eqtes. r Cōduxerūtq; ooooooooooooooooooo oo n triginta r duo n milia o curruū r & q regem r maacha o cū r pp̄ſo ei?. Qui o cū ve niſſent x caſtrametati ſūt r e regione s medaba. o Filii quoq; p āmō r congregati p de vrbib o ſuis: r venerūt r ad bellū. Q̄d o cū audiſ ſet p dauid: r miſit r ioab n & o oēm r exercitū virorum r fortiū. p Egreſſiq; q filii r āmō: o direxerunt aciem iuxta o portā r citatis. r Reges aūt q ad auxiliū eius o venerāt o ſepati r in agro ſteterūt. Igitur r ioab p in telligens r bellū r ex aduer ſo n & poſt tergū r cōtra ſe o fieri n elegit viros fortiſſi mos o de vniuerſo o iſrl: r & perrexit o cōtra r ſyrū. r Re liquā o aūt ptē r pp̄li r dedit o ſub manu p abiſai r fratris ſui n & perrexerūt r cōtra r filios o amnō. p Dixitq; r ſi r vicerit r me ooooooooo n ſyrus: p auxilio o eris o mi hi: q ſi aūt r ſupauerit n te r ſi lii o ammō: r ero tibi in p̄ſi dium. r Confortare oooo r & agamus viriliꝛ o p p pro pulo nr̄o r & p p vrbibus r dei nr̄i. r Dn̄s aūt q d p ī cō ſpectu ſuo o bonū c faciat. p Perrexit ergo r ioab n & pp̄s o q cū eo erat p cōtra q ſyrū r ad preliū: o & fuga uit eos. r porro filii oooooo o ammō r videtes o q r fugiſ ſet o ſyr?: p ip̄i r quoq; p fuge rūt r abiſai r fratrē ei? o & in greſſi ſūt r cītatē: o reuerſus q eſt etiā p ioab i n hierl'm n Videns aūt o ſir⁊ q o ceci diſſet r corā o iſrl r miſit n nū cios o & adduxit ooooooo

ciuitatē τ vt exploreṅt terrā venerūt ſeruι
τὴν πόλιν καὶ τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον οἱ παῖδες
ciuo ad te τ accepit anān ſeruos dauid τ
αὐτοῦ πρὸς σέ; καὶ ἔλαβεν ἀνὰν τοὺς παῖδας δαυὶδ καὶ
raſit eos: τ abſtulit de palliis eoꝝ dimi
ἐξύρησεν αὐτούς, καὶ ἀφεῖλε τῶν μαρσίππων αὐτῶν τὸ ἥμι
diū vſq; ad tunicā: τ dimiſit eos. τ venerūt τ
συεῖως τὰς ἀναβολάς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς. καὶ ἦλθον καὶ
nunciauerūt dauid de viris. τ miſit
ἀπήγγειλαν τῷ δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν. καὶ ἀπέστειλεν
in occurſum eoꝝ vō: qñ erāt viri inhono
εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν δ᾽α᾽δ, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμωμέ=
rati valde. τ dixit rex: ſedete i hiericho vōec
νοι σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, καθίσατε ἐν ιεριχὼ ἕως
renaſcātur barbe vre τ reuertimini. τ
τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψατε. καὶ
viderūt filii ammō q cōfuſus eſſet pp̄lus dauid: τ mi
ἴδοσαν υἱοὶ ἀμμὼν ὅτι κατῃσχύνθη ὁ λαὸς δαυὶδ, καὶ ἀπέ
ſerunt filii ammon τ anan rex coꝝ mille talen=
στειλαν υἱοὶ ἀμμὼν καὶ ἀνὰν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν χίλια τάλαν
ta argēti vt cōducerēt ſibi de ſyria meſopo
τα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοῖς ἐκ συρίας μισοπο=
tamia: τ de ſyria maacha: τ de ſuba currus
ταμίας, καὶ ἐκ συρίας μααχά, καὶ ἐκ σουβὰ ἅρματα
τ equites. τ cōduxerūt ſibi duo τ triginta
καὶ ἱππεῖς. καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα
milia curruū: τ regem maacha τ pp̄lꝫ
χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ τὸν βασιλέα μαχὰ καὶ τὸν λαὸν
ciuo. τ venerūt τ caſtrametati ſūt ante medaba. τ
αὐτοῦ. καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον ἔμπροσθεν μεδαβά. καὶ
filii ammon cōgregati ſūt de vrbibus ſuis: τ veneſt
υἱοὶ ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον
ad bellādū. τ audiuit dauid: τ miſit
εἰς τὸ πολεμῆσαι. καὶ ἤκουσε δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν
ioab: τ oēm exercitū fortiū. τ egreſſi ſūt
ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. καὶ ἐξῆλθον
filii ammō τ direxerūt aciē in bellū iuxta por
υἱοὶ ἀμμὼν καὶ παρετάξαντο εἰς πόλιμον παρὰ τὴν πυ
tam ciuitatis. τ regeo q venerūt caſtrameta
λῶνα τῆς πόλεως. καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλεύσοντες παρενέβα
ti ſūt p ſeipſos in cāpo. τ vidit ioab q facti ſunt
λον καθ᾽ ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ἴδε τι ἰωὰβ ὅτι γεγόνασιν
ex aduerſo eoꝝ ad bellādū cōtra eū a fron
αὐτῷ πρόσωποι αὐτῶν τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσω
te τ a tergo: τ elegit de vniuerſa iuuētute iſrl:
που καὶ ἐξελέξατο, καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἰσρ̄λ,
τ direxit aciē contra ſyrum. τ reliquā partē
καὶ παρετάξατο ἐναντίον τοῦ συρου. καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ
pp̄li dedit in manu abeſai fratris ſui: τ aciē di
λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ ἀβισαὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρε=
rexit ex aduerſo filioꝝ ammō. τ dixit ioab: ſi pre
τάξατο ἐξεναντίας υἱῶν ἀμμών. καὶ εἶπεν ἰωὰβ, ἐὰν κρα
ualuerit ſyria ſup me: τ eris mihi i ſaluatiōnē: τ ſi filii
ἰσχύσῃ συρία ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν, καὶ ἐὰν υἱοὶ
ammon preualuerit ſup te: τ ſaluabo te. viriliꝛ age τ for
ἀμμὼν κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε. ἀνδρίου καὶ ἰσ
titer agam⁹ pro pp̄lo nr̄o τ pro vrbibus dei
χύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ
nr̄i: τ dn̄s qđ bonū in oculis ſuis faciet. τ dire
ἡμῶν, καὶ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει. καὶ προ
xit aciē ioab τ pp̄lus q cū eo contra ſyriā ad
ἔταξεν ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁμετ᾽ αὐτοῦ ἐξεναντίας συρίας εἰς
bellum: τ fugerūt a facie eius ſyri. τ filii
πόλεμον, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ σύροι. καὶ υἱοὶ
ammō viderūt q fugerūt ſyri: τ fugerūt τ ipſi a
ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγον οἱ σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ
facie abeſai fratris ioab: τ ingreſſi ſūt in ciui
προσώπου ἀβισαὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἰωάβ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πό
tatē. τ venit ioab in hierl'm: τ vidit ſyrus q vice
λιν. καὶ ἦλθεν ἰωὰβ εἰς ἱλ᾽μ, καὶ ἴδε τι ὁ σύρος ὅτι ἐτροπώ
rit eū iſrael: τ miſit nūcios τ eduxit
σατο ἀυτὸν ἰσ᾽λ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ ἐξήγαγε

syrum dierat trāo fluuiū. t sophach
ηὸν σύρον ηὸν ἐν τῷ πείρᾳ τοῦ ποταμοῦ· καὶ σωφὰχ
princeps exercitus adadezer ante eos.
ὁ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως ἀδαδιὲρ ἔμπροσθεν αὐτῶν·
t annūciatū ē dauid: t cōgregauit vniuersū
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ, καὶ συνήγαγε ηὸν πάντα
israel: t trāſiuit iordanē: t venit in eos. t
Ισραὴλ, καὶ διῆλθεν ηὸν Ιορδάνην, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτούς· καὶ
direxit aciem dauid contra syrū in bel
παρετάξατο δαυὶδ ἐξεναντίας τοῦ σύρου ἐις πόλε
lum. t bellauit cum eo. t fugit syrus
μον· καὶ ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔφυγεν ὁ σύρος
a facie israel. t interfecit dauid a
ἀπὸ προσώπου Ισραὴλ· καὶ ἀπέκτεινε δαυὶδ ἀπὸ
syro septē milia curruū: t quadraginta
τοῦ σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ τεσσαράκοντα
milia virorū peditū: t sophach principem
χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν, καὶ ηὸν σιφὰχ ἀρχιστράτηγον
exercitus interfecit. t viderūt serui adade
τῆς δυνάμεως ἀπέκτεινε· καὶ ἴδοντες οἱ παῖδες ἀδαδιὲ
zer q̄ pcussi sunt a facie israel: t interūt cū
ζὲρ ὅτι ἐπλήγησαν ἐνώπιον προσώπου Ισραὴλ, καὶ διέθεντο με
dauid pacē: t seruierūt ei. t nō voluit sy
τὰ δαυὶδ εἰρήνην, καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ σύ
rus auxiliari filiis ammon vltra.
ρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς ἀμμὼν ἔτι. Ca.20.

A 2.Reg. 11.a. ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἔτει ἐν τῷ ἐξόδῳ τῶν βα
gum: t cōgregauit ioab oēm exercitū mi
σιλίων, καὶ ἀπήγαγεν Ιωαὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς σρα
tie: t vastauit regionē filioꝝ ammon: t venit
τιᾶς, καὶ ἐφθείρεν τὴν χώραν υἱῶν ἀμμὼν, καὶ ἦλθεν
ioab t obsedit rabba. t dauid sedebat
Ιωαὰβ καὶ πολιορκήσει τὴν ῥαββά· καὶ δαυὶδ ἐκάθητο
in hierusalem. t percussit ioab rabba t de
ἐν Ιερουσαλήμ· καὶ ἐπάταξεν Ιωαὰβ τὴν ῥαββὰ καὶ κα
struxit cā. t tulit dauid coronā re
θεῖλεν αὐτήν· καὶ ἔλαβε δαυὶδ ηὸν στέφανον τοῦ βασι
gis eoꝝ a capite eius: t inuētū ē pon
λέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὑρέθη ὁσαὶ
B 2.Reg 11.g. dus eius talētū auri. t in ea lapis pre
μὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου· καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τί
ciosus: t erat in capite dauid. t spolia
μιος, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δαυίδ· καὶ τὰ σκῦλα τῆς
vrbis tulit multa valde: t pplm q̄ in
πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα, καὶ ηὸν λαὸν ηὸν ἐν
ea erat: t secuit in serris t in ascīs
αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔπρισεν ἐν πρίσει καὶ ἐν σκεπάρνοις
ferreis t in tribulis. t sic fecit
τοῖς σιδηροῖς καὶ ἐν ταῖς τριβόλοις· καὶ οὕτως ἐποίησε
dauid oīb⁹ vrbibus filioꝝ ammon. t reuersus ē
δαυὶδ πᾶσι τοῖς πόλεσι υἱῶν ἀμμών· καὶ ἐπέστρεψε
dauid t oēs pplūs cū eo in hierusalem. t factū
C δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁμετ' αὐτοῦ εἰς Ιερουσαλήμ· καὶ ἐγένε
est post hec: t factū ē adhuc bellū in gazer cū
το μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γαζὲρ μετὰ
philistīm. tūc percussit sobacchi vsathiteꝰ sa
τῶν ἀλλεφύλων. τότε ἐπάταξε σοβακχὶ ὁ ουσαθὶ ηὸν σα
phi de filiō gigātum: t humiliauit eū.
φὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, καὶ ἐταπείωσεν αὐτόν.
t factū ē adhuc bellū cū philistīm: t percus
καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλεφύλων, καὶ ἐπάτα
sit eleanan filiꝰ iair lachmi fratrē goliath gethi
ξεν ἐλεαφὰν υἱὸς ἰαιρὶ ηὸν λαχμὶ ἀδελφὸν γολιὰθ τ̄ γεθ
D ei. t ligni hastē ei⁹ q̄si liciatorii texentiū. t factū ē
αι. καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντήκον ὑφαντῶν· καὶ ἐγένετο
adhuc bellū in geth: t fuit vir pergrandis: t vigiti
ἔτι πόλεμος ἐν γὲθ, καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ οἱ δάκτυλοι
etuo ser t ser viginti t quattuor: t hic fuit oriūdus de
αὐτοῦ ἑξ καὶ ἑξήκοντα, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος τῶν
gigātiū. t iproperauit israel. t percussit eū ionathā
γιγάντων· καὶ ὠνείδισεν ηὸν Ισραὴλ· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ιωναὰ

[1] syrum [a] erat trās [b] flu
uium: [b] sophat autē
[1] princeps [1] militie [a] adade
zer erat dux eorū: qd [1] cū
annūciatū esset [dd] [1] con
gregauit [m] vniuersū [israel]
[e] et transiuit [a] iordanē: [r] in
ruit q̄ [in] eos et [s] direxit
[s] ex aduerso aciē: illis con
tra pugnātib⁹.
[r] Fugit autē [s] syrus [israel].
[s] Et interfecit [d] dauid
de syris: [s] septē [1] milia [m] cu
rruū [e] et quadraginta
[m] milia [q] peditū [et] sophat
[e] exercitus [r] principem.
[r] Videntes aūt [s] serui [a] ada
dezer se [a] ab [israel] esse [su
peratos: [r] trāsfugerūt [ad
[d] dauid: [1] et seruierunt ei
[n] Noluitq̄ [r] vltra [m] syria
[a] auxilium prebere [f] filiis
[q] ammon. 20
HActū est autē [p] post
[a] anni [c] circulum eo
[t] tēpore quo solēt [r] reges
ad bella [p] cedere: [c] cōgre
gauit [i] oab [1] exercitum &
robur [m] militie: [e] et vasta
uit [t] trā [q] filiorū [r] ammon.
[o] Perrexitq̄ [r] & obsedit
[r] rabba. [r] Porro dd [m] mane
bat [i] in ierusale [q] q̄si [i] oab
[p] cussit [r] rabba: [r] et destru
xit eā. [r] Tulit autē [d] dauid
[c] coronā [m] melchō [de] [m] ca
pite eius: [e] & inuenit in ea
[q] auri [p] pōdo [t] talentū: [r] &
[p] preciosissimas [q] gēmas:
[f] fecitq̄ sibi ide diadema
[m] Manubias quoq̄ [v] vrbis
[p] plurimas tulit: [p] populū
[r] autem [q] qui erat
in ea [e] eduxit: [i] & fecit sup
eos [s] tribulas [s] et trahas
& [f] ferrata [c] carpenta trā
fire ita vt dissecarētur &
conterērētur. Sic [f] fecit
[dd] [c] cūctis [s] vrbib⁹ [f] filio
rū [a] mō: [r] & reuersus est
[c] cū oī [p] populo suo in [h] hie
rusalem. [r] Post hec [i] initū
est [b] bellū [in] gazer [a] aduer
sū [ph] philisteos: in quo [p]
cussit [s] sobochai [v] vsathites
[s] saphai [de] gīe [r] raphai &
hūiliauit eos. Aliud quo
q̄ [a] bellū gestū [est] [a] aduer
sus [ph] philisteos: in quo [p]
cussit [a] deodat [fili] [s] salt
[b] bethleemites [s] fratrē go
liath [m] gethei: [c] cuius ha
ste [n] lignū erat [q] q̄si liciato
riū [t] texētiū. Sed [r] & aliud
[b] bellū [a] accidit [in] geth: in
quo [f] fuit [h] hō lōgissim [se
nos habens [a] digitos: id
est simul [v] vigiti q̄ttuor: q
[et] [i] p̄e [de] raphai fuerat
stirpe [g] gīatus. Hic [b] blas
phemauit [m] israel [&] pcus
sit eum [i] ionathan

Cap.xx.

[ת] הָיָה שׁוּב
[י] יָצָא נָגַף
[ש] שָׁחַת
[צ] צוּר בּוֹא
[נ] נָבָה
[ר] רֵיחַ לָקַח
[ב] בָּצַע
[ש] שָׁקַל
[ה] הָיָה
[צ] צָאָה
[ר] רָבָה
[נ] נָצַר
[ת] תָּקַע עָשָׂה
[ע] עִיר שׁוּב
[ל] לָכַד
[ה] הָיָה עָמַד
[ל] לָחַם נָבָה
[י] יָלַד
[ר] רָפָא
[ת] נָתַן

[1] אֶת אַרְמָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְיוֹשׁוֹפָ
[ש] שׁוֹר פָּנָה
[צ] שַׂר צְבָא הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם וַיִּנָּד
[נ] נָגַד אָסַף
[ל] לְדָוִד וַיֹּאסֶף אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר
[ע] עָבַר
[ה] הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא אֲלֵהֶם וַיַּעֲרֹךְ דָּוִיד
[ל] לִקְרַאת אֲרַם מִלְחָמָה וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ
[נ] וַיָּנָס אֲרַם מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִיד
[ה] מֵאֲרַם שִׁבְעַת אֲלָפִים רֹכְבֵי וְאַרְבָּעִים
אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וְאֶת שׁוֹפָךְ שַׂר
[מ] מַת צָבָא הַמַּיִת וַיִּרְאוּ עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר
[ש] שָׁלַם כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלִּימוּ עִם
[ע] עָבַד דָּוִיד וַיַּעַבְדוּהוּ וְלֹא אָבָה אֲרַם
[י] יָשַׁע לְהוֹשִׁיעַ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן עוֹד׃

Cap.xx.

[ה] וַיְהִי לְעֵת תְּשׁוּבַת
[נ] הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג
[י] יוֹאָב אֶת חֵיל הַצָּבָא וַיַּשְׁחֵת אֶת
[א] אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא וַיָּצַר אֶת רַבָּה
[ד] וְדָוִיד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִַם וַיַּךְ יוֹאָב
[נ] אֶת רַבָּה וַיְהָרְסָהּ׃ וַיִּקַּח דָּוִיד
[ע] עֲטֶרֶת מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאֶהָ
[ש] מִשְׁקַל כִּכַּר זָהָב וּבָהּ אֶבֶן יְקָרָה
[ה] וַתְּהִי עַל רֹאשׁ דָּוִיד וּשְׁלַל הָעִיר
[צ] הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וְאֶת הָעָם אֲשֶׁר
[ר] בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂר בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִיצֵי
[ת] הַבַּרְזֶל וּבַמַּגֵּרוֹת וְכֵן יַעֲשֶׂה דָּוִיד
[ע] לְכָל עָרֵי בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִיד וְכָל
[ה] הָעָם יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַתַּעֲמֹד
[ל] מִלְחָמָה בְּגֶזֶר עִם פְּלִשְׁתִּים אָז רָבָה
[י] סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת סִפַּי מִילִידֵי
[ר] הָרָפָאִים וַיִּכָּנְעוּ׃ וַתְּהִי עוֹד מִלְחָמָה
אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן יַעְיר
אֶת לַחְמִי אֲחִי גָּלְיָת הַגִּתִּי
[ע] וְעֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים׃ וַתְּהִי
[ע] עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת וַיְהִי אִישׁ מִדָּה
[צ] וְאֶצְבְּעֹתָיו שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים
[ר] וְאַרְבַּע וְגַם הוּא נוֹלַד לָרָפָה׃
[ת] וַיְחָרֵף אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן

בֶּן שִׁמְעָא אֲחִי דָוִיד׃ אֵל טוֹלוֹ יֶלֶד
לְהַרְפָּה בְּנֵת בַּיִת דָּוִיד וּבְיַד עֶפֶל
Cap.xxi. וַעֲבָדָיו׃ וַיַּעֲמֹד שָׂטָן עַל עָמֹד
יִשְׂרָאֵל וַיֵּסֶת אֶת דָּוִיד לִמְנוֹת סִית מָנָה
אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל עָבַר
יוֹאָב וְאֶל שָׂרֵי הָעָם לְכוּ סִפְרוּ שׁוּר יָלַל
אֶת יִשְׂרָאֵל מִבְּאֵר שָׁבַע וְעַד דָּן
וְהָבִיאוּ אֵלַי וְאֵדְעָה אֶת מִסְפָּרָם׃ נוּא יָדַע
וַיֹּאמֶר יוֹאָב יוֹסֵף יְהוָה עַל עַמּוֹ סָפַק יָסַף
כָּהֵם מֵאָה פְּעָמִים הֲלֹא אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ כֻּלָּם לַאדֹנִי לַעֲבָדִים לָמָּה
יְבַקֵּשׁ זֹאת אֲדֹנִי לָמָּה יִהְיֶה יי בָּקַשׁ
לְאַשְׁמָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וּדְבַר הַמֶּלֶךְ
חָזַק עַל יוֹאָב וַיֵּצֵא יוֹאָב וַיִּתְהַלֵּךְ הָלַךְ
בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹא יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיִּתֵּן נוּא נָתַן
יוֹאָב אֶת מִסְפַּר מִפְקַד הָעָם אֶל בָּקַד
דָּוִיד וַיְהִי כָּל יִשְׂרָאֵל אֶלֶף אֲלָפִים כָּהָה
וּמֵאָה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב וִיהוּדָה
אַרְבַּע מֵאוֹת וְשִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ נָגַע מָאָה
שֹׁלֵף חָרֶב׃ וְלֵוִי וּבִנְיָמִן לֹא פָקַד
בְּתוֹכָם כִּי נִתְעַב דְּבַר הַמֶּלֶךְ אֶת תָּעַב
יוֹאָב׃ וַיֵּרַע בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים עַל רוּץ
הַדָּבָר הַזֶּה וַיַּךְ אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר נָגָה
דָּוִיד אֶל הָאֱלֹהִים חָטָאתִי מְאֹד
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה
וְעַתָּה הַעֲבָר נָא אֶת עֲוֹן עַבְדְּךָ עָבַר
כִּי נִסְכַּלְתִּי מְאֹד׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה סָכַל דָּבָר
אֶל גָּד חוֹזֵה דָּוִיד לֵאמֹר׃ לֵךְ יָלַךְ
וְדִבַּרְתָּ אֶל דָּוִיד לֵאמֹר כֹּה
אָמַר יְהוָה שָׁלוֹשׁ אֲנִי נֹטֶה שָׁלַשׁ נָטָה
עָלֶיךָ בְּחַר לְךָ אַחַת מֵהֶנָּה וְאֶעֱשֶׂה עָשָׂה
לָךְ׃ וַיָּבֹא גָד אֶל דָּוִיד וַיֹּאמֶר בּוֹא אָמַר
לוֹ כֹּה אָמַר יְהוָה קַבֵּל לָךְ׃ אִם
שָׁלוֹשׁ שָׁנִים רָעָב וְאִם שָׁלָשָׁה שָׁנָה
חֳדָשִׁים נִסְפֶּה מִפְּנֵי צָרֶיךָ וְחֶרֶב סָפָה נָגַשׁ
אוֹיְבֶיךָ וְלַמַּשֵּׁת חֶרֶב וְאִם שְׁלֹשֶׁת צוּר נָשַׁג

filius famaa fratris dauid. hi sunt filii raphaiz in geth qui ceciderunt in manu dd & seruorū eius. 21. Consurrexit aūt satan cōtra israel & incitauit dauid vt numeraret israel. Dixitq; dauid ad ioab & ad principes populi. Ite & numerate israel a berſabee vſq; dan: & afferte mihi numerū vt sciam. Respondit q; ioab. Aut geat dominꝰ ppłm suū cētuplum quam sunt. Nonne domine mi rex omnes tui sūt? Quare hoc querit domin⁹ me us quod in pctm reputetur israli: Sed fermo regis magis preualuit. Egressusq; ē ioab & circuiuit vniuersū israel: & reuersus est in hierusalē. Dedit q; dauid numerum eorū quos circuierat: & inuētus est omnis numerus israel mille milia & centū millia virorum educētiū gladiū. De iuda aūt quadringēta septuagita milia bellatorū. Nam leui & beniamin non numerauit: eo q̄ inuitus exequerebatur regis imperium. Displicuit aūt deo q̄d iussum erat: & pcussit israel. Dixitq; dauid ad deum. Peccaui nimis: vt hoc facerem. Obsecro aufer iniquitatem serui tui quia insipiēter egi. Et locutus est dominus ad gad videntem dauid dicens. Vade & loquere ad dauid & dic ei. Hec dicit dominus. Trium tibi optionē do: vnum q̄d volueris elege vt faciā tibi. Cumq; veniſſet gad ad dauid dixit ei. Hec dicit dñs. Elige quod volueris. Aut tribus annis pestilentiā famis: aut tribus mensibus te fugere hostes tuos & gladium eorum non posse euadere: aut tribus

filiꝰ samaa fratrio dauid: hi nati sunt ra
υἱὸς σαμαὰ ἀδελφοῦ δαυίδ· οὗτοι ἐγενήθησαν τῷ ῥα
pha in geth: omnes fuerūt quattuor gigātes: & eccī
φὰ ἐν γέθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ ἔπε
derūt in manu dauid & in manu seruorū σον ἐν χειρὶ δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν παίδων
eius. αὐτοῦ. Ca.21.

Et insurrexit satā cōtra israel: & persuasit Καὶ ἀνέστη σατὰν ἐπὶ ἰσραήλ, καὶ ἐπέσθησεν τὸν 2.Reg. 24.a.
dauid vt numeraret israel. & dixit rex δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν ἰσραήλ· καὶεἶπεν ὁ βασιλεὺς
dauid ad ioab & ad duces exerci δαυὶδ πρὸς ἰωὰβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνά
tus: ite & numerate israel a ber μεως, πορεύεσθε καὶ ἀριθμήσατε τὸν ἰσραὴλ ἀπὸ βηρ
sabee vſq; ad dā: & afferte ad me: & cognoscā σαβεὲ ἕως δάν, καὶ ἐνέγκατε πρός με, καὶ γνώσομαι
numerū eorū. & dixit ioab: apponat dñs τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· καὶ εἶπεν ἰωάβ, προσθείη κύριος
ad populū suū: vt sunt centuplum: & ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡς εἰσὶν ἑκατονταπλασίως, καὶ
oculi domini mei regio aspicientes: ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες,
nonne dñe mi rex omnes domino meo in nonne domine mi rex omnes domino meo in
δυχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς
seruos: & quare vult hoc dominꝰ me⁹: vt δούλους; καὶ ἵνατί θέλει τοῦτο ὁ κύριός μου, ὅπως
nō fiat in delictum israel: & preualuit μὴ ᾖ ἔγκλημα εἰς πλημμέλειαν τῷ ἰσραήλ; καὶ ἴσχυσε τὸ
verbū regis in ioab: & egressꝰ est ioab & ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐπὶ ἰωάβ, καὶ ἐξῆλθεν ἰωὰβ καὶ
venit in omnē israel: & reuersus est in hierusa ἦλθεν ἐν παντὶ ἰσραὴλ, καὶ ἀνῆλθεν εἰς ἱερουσα
lē. & dedit ioab numerū cēsuo λήμ. καὶ ἔδωκεν ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως
populi dauid. & fuit oīs israel: mille τοῦ λαοῦ τῷ δαυίδ· καὶ ἦν πᾶς ἰσραήλ, χίλιαι
milia & centū milia virorū educētium χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων
gladiū. & iudas quadringenta octuaginta mi ῥομφαίαν· καὶ ἰούδας τετρακόσιαι ὀγδοήκοντα χι
lia virorū educentiū gladium. & leui λιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν· καὶ ὁ λευὶ
& beniamin non numerauit in medio eorū: qñ tur καὶ βενιαμὶν οὐκ ἐρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὅτι κα
pis visus ē sm̄o regio ad ioab. & ma τήχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς ἰωάβ· καὶ φο
lum apparuit coram deo de sermōe hoc: πρὸν ἐφάνη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ λόγου τούτου
& percussit israel. & dixit dauid & ἐπάταξε τὸν ἰσραήλ· καὶ εἶπεν δαυὶδ
ad deū: peccaui valde: qñ feci πρὸς τὸν θεόν, ἥμαρτηκα σφόδρα, ὅτι ἐποίησα τὸ
rem hanc: & nūc aufer iniquitatē πρᾶγμα τοῦτο, καὶ νῦν περίελε τὴν ἀδικίαν τοῦ
serui tui: qñ insipiēter egi valde. & locutus ē δούλου σου, ὅτι ἐφρόνησα σφόδρα· καὶ ἐλάλησε
dñs ad gad videntē dauid dicēs: va κύριος πρὸς γὰδ τὸν ὁρῶντα τῷ δαυὶδ λέγων, βά
de & loqre ad dauid dicēs: sic dicit δι καὶ λάλησον πρὸς δαυὶδ λέγων, οὕτως λέγει
dñs: tria ego tollā cōtra te: elige tibi ipsi vnū ex κύριος, τρία ἐγὼ ἄρω ἐπὶ σέ, ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ
his & faciā tibi. & venit gad ad dauid & αὐτῶν καὶ ποιήσω σοι. καὶ ἦλθε γὰδ πρὸς δαυὶδ καὶ
dixit ei: sic dicit dñs: elige tibi treo ānos fa εἶπεν αὐτῷ, οὕτω λέγει κς, ἔκλεξαι σεαυτῷ τρία ἔτη λοι
mis: vel treo mēses fugere te a facie inimicoꝝ μοὺ, ἢ τρεῖς μῆνας φυγεῖν σε ἐκ προσώπου τῶν ἐχθρῶν
tuoꝝ & gladiū inimicoꝝ tuoꝝ psequi te: aut trib⁹ σου καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου καταδιώκειν σε, ἢ τρεῖς

A

B

diebus gladiū dñi ꝛ mortē in terra: ꝛ an
ἡμέρας ῥομφαίαν κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγ=
gelus dñi perdens in omī hereditate israel.
γελος κυρίου ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ ἰσραήλ.
ꝛ nūc vide qd rñdeā eiq̄ misit me verbū.
καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα.
ꝛ dixit dauid ad gad: āgusta mihi valde: in
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς γάδ, στενά μοι σφόδρα, ἐμ=
cidam iā in man⁹ dñi: qm̄ multe misera
πεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρ
tiōes eius valde: ꝛ in manus hoīum nō
μοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐμὴ
incidam. ꝛ dedit dñs mortē in israel: ꝛ
1.Reg. 24.c. ἐμπέσω. καὶ ἔδωκε κύριος θάνατον ἐν ἰσραήλ, καὶ
ceciderūt de israel septuaginta milia virorū.
ἔπεσον ἐξ ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.
ꝛ misit deus angelū in hierusalem vt per
καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξο
deret eā. ꝛ postq̄ corrupit: vidit dñs: ꝛ
λοθρεῦσαι αὐτήν. καὶ ὡς διέφθειρεν, εἶδεν κύριος, καὶ
penituit in malo. ꝛ dixit angelo
μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ. καὶ εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ
qui corrūpebat: sufficiat tibi: remitte manū tuā:
τῷ διαφθείραντι, ἱκανούσθωσοι, ἄνες τὴν χεῖράσου,
ꝛ angelus dñi stans in area ornā ie=
καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἱστὼς ἐν τῇ ἅλῳ ὀρνὰν τοῦ ἰε=
C busei. ꝛ substulit dauid oculos suos:
βουσαίου. καὶ ἐπῆρε δαυὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
ꝛ vidit angelū dñi stātē inter terrā
καὶ εἶδεν τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς
ꝛ inter celū: ꝛ gladius ei⁹
καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ
euaginatus in manu eius extensus cōtra hieru
ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ ἱερου=
salem: ꝛ cecidit dauid ꝛ seniores ve
σαλήμ, καὶ ἔπεσεν δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περι
stiti faccis in faciem suā. ꝛ dixit
βεβλημένοι σάκκους ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. καὶ εἶπεν
dauid ad deū: nōne ego dixi vt numeraret
δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν, οὐκ ἐγὼ εἶπον τοῦ ἀριθμῆσαι
in ppl̄o: ꝛ ego sum q̄ peccaui: ꝛ malū faciēs ma
ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών, καὶ κακοποιῶν ἐκα
lefeci: ꝛ he oues qd fecerūt: do
κοποίησα, καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησε; κύ
mine de⁹ fiat man⁹ tua in me: ꝛ in domū
ριος ὁ θεὸς γενηθήτω ἡ χεῖρ σου ἐν ἐμοί, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ
patris mei: ꝛ nō in ppl̄m tuū in p̄ditionē.
τοῦ πατρός μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπόλειαν.
ꝛ angelus dñi dixit gad: vt diceret ad
καὶ ἄγγελος κυρίου εἶπεν τῷ γάδ, τοῦ εἰπεῖν πρὸς
dauid: vt ascēderet vt statueret altare dño in
δαυὶδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν
area ornan iebusei. ꝛ ascēdit dauid s̄m
ἅλῳ ὀρνὰν τοῦ ἰεβουσαίου. καὶ ἀνέβη δαυὶδ κατὰ τὸν
sermōes gad: quē locut⁹ est in noīe dñi. ꝛ cōuersus
λόγον γάδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι κυρίου. καὶ ἐπέστρε
est ornan ꝛ vidit regem: ꝛ quattuor filij eius
ψεν ὀρνὰν καὶ εἶδε τὸν βασιλέα, καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ
abscōdētes cū eo: ꝛ ornan erat triturās triticū. ꝛ ve
κρυβόμοι μετ' αὐτοῦ, καὶ ὀρνὰν ἦν ἀλοῶν πυρούς. καὶ ἦλ
nit dauid ad ornan: ꝛ cōspexit ornan ꝛ vidit
θε δαυὶδ πρὸς ὀρνάν, καὶ ἐπέβλεψεν ὀρνὰν καὶ εἶδεν τὸν
dauid: ꝛ egressus ē ornā de area: ꝛ adorauit
δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν ὀρνὰν ἐκ τῆς ἅλῳ, καὶ προσεκύνησε τῷ
dauid in faciem in terrā. ꝛ dixit dauid
δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εἶπεν δαυὶδ
ad ornan: da mihi locū aree: ꝛ edifi=
πρὸς ὀρνάν, δός μοι τὸν τόπον τῆς ἅλῳ, καὶ οἰκο=
cabo in ea altare dño in argento digno
δομήσω ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον κυρίῳ ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ
da mihi ipsum: ꝛ cessabit plaga a ppl̄o.
δός μοι αὐτόν, καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ.

[r]diebus [s]gladium [a]domi=
ni in [b]mortē versari [c]i t̄ra
[d]& angelū [e]dñi [f]iterficere
[g]in vniuersis [h]finibus ∞
[i]isrl. [k]Nūc igr̄ [l]vide [m]quid
[n]rñdeā [p]ei qui misit me.
[r]Et dixit [s]dauid ∞∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]ad [u]gad. Ex omī pte [r]me
[x]āgustie p̄mūt. Sed meli⁹
mihi est vt [a]icidā [c]i man⁹
[d]dñi: [e]qa [f]multe sūt [g]mise=
ratiōes ei⁹ [i]q̄ in manus
[k]hoīm. [n]Misit ergo [o]dñs
[p]pestilētiā [q]in israel: [r]& ce
ciderunt [s]de israel ∞∞∞∞
[r]septuaginta [u]milia [r]viro
rum. [r]Misit quoq̄ ∞∞∞∞
[a]angelum [b]in hierusalem
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[c]vt percuteret eā. [d]Cūq̄
percuteretur [e]vidit [f]dñs
[g]& misert⁹ ē [h]sup magni=
tudinē [i]mali: [k]& impauit
[l]āgelo [m]q pcutiebat. [n]Suf
ficit [o]iā: [p]cesset [q]man⁹ tua
[r]Porro angelus [s]dñi [t]sta=
bat [u]iuxta [x]areā [r]hornan
[s]iebusei. [a]leuansq̄ [b]dauid
[d]oculos suos [e]vidit ∞∞∞∞
[g]angelum [h]domini [i]stan=
tem [k]inter [n]celum ∞∞∞∞
[m]& [l]terrā: [o]& [p]euaginatū
[o]gladium [q]in manu ei⁹ &
[r]versum [u]cōtra [r]hierusa=
lem: [u]& ceciderūt tā ipse
[r]quā maiores natu [s]vesti
ti [a]ciliciis proni [b]in terrā.
[d]Dixitq̄ [e]dauid [f]ad [g]deū.
[h]Nonne ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[i]ego sū qui [k]iussi [l]vt nūe=
raretur [m]populus? [n]Ego
[p]qui [q]peccaui. Ego q [s]ma
lum feci. [t]Iste ∞∞∞∞∞∞∞
[u]grex [r]qd [s]cōmeruit? [t]Do
mine [a]de⁹ me⁹ [b]vertatur
[c]obsecro [d]man⁹ tua [e]i me
[f]& i domū [g]p̄ris mei: [h]po=
pulus aūt tu⁹ [i]nō [k]pcutia
tur. [l]Angel⁹ āt [m]dñi [n]p̄ce
pit [p]gad [q]vt diceret [r]dd:
[u]vt [r]ascōderet [s]extrueret=
q̄ [r]altare [s]dño deo [a]i area
[b]hornan [c]iebusei. ∞∞∞∞
[d]Ascēdit ergo [e]dd [f]iuxta
[g]monē [g]gad [h]quē [i]locutus
ei fuerat [k]ex noīe [l]dñi. Po
rro [n]hornan [m]cū suspexis
set [o]& vidisset [q]angelū [r]q̄t
tuorq̄ [s]filii ei⁹ [t]cū eo [u]ab=
scōderūt se. Nā eo tp̄e [r]te
rebat i area [s]triticum. Igr̄
[a]cū veniret [b]dd [c]ad [d]hor=
nā: [e]cōspexit eū [f]hornan
[h]& pcessit ei obuiam [i]de
[m]area: [n]& adorauit eū [p]p
nus [q]i t̄rā. [r]Dixitq̄ [t]ei dd.
[x]da [r]mihi [s]locū [a]aree tue
[b]vt edificem [c]in ea [d]altare
[e]dño: ita vt quantum va
let [f]argenti accipias: [k]&
cesset [l]plaga [m]a [n]populo.

יום יָמִים חֶרֶב יְהוָה וְדֶבֶר בָּאָרֶץ
לאך שחת וּמַלְאַךְ יְהוָה מַשְׁחִית בְּכָל גְּבוּל
גבל יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה רְאֵה מָה אָשִׁיב
שוב אמר אֶת שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד
צור נפל אֶל גָּד צַר לִי מְאֹד אֶפְלָה נָא
רבב בְּיַד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו מְאֹד
נתן וּבְיַד אָדָם אַל אֶפֹּל׃ וַיִּתֵּן יְהוָה
דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל
שלח שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח
הָאֱלֹהִים מַלְאַךְ לִירוּשָׁלַם
שחת לְהַשְׁחִיתָהּ וּבְהַשְׁחִית רָאָה יְהוָה
נחם רוע וַיִּנָּחֶם עַל הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ
רפה הַמַּשְׁחִית רַב עַתָּה הָרֶף יָדֶךָ
וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד עִם גֹּרֶן אַרְנָן
נשא ראה הַיְבוּסִי׃ וַיִּשָּׂא דָוִיד אֶת עֵינָיו וַיַּרְא
אֶת מַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ
שלף וּבֵין הַשָּׁמַיִם וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ
נטה נפל נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלָם׃ וַיִּפֹּל דָּוִיד
כסה פנה וְהַזְּקֵנִים מְכֻסִּים בַּשַּׂקִּים עַל פְּנֵיהֶם׃
אמר וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל הָאֱלֹהִים הַלֹּא
מנה אֲנִי אָמַרְתִּי לִמְנוֹת בָּעָם וַאֲנִי הוּא
רוע אֲשֶׁר חָטָאתִי וְהָרֵעַ הֲרֵעוֹתִי וְאֵלֶּה
עשה היה הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ יְהוָה אֱלֹהַי תְּהִי נָא
יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי וּבְעַמְּךָ לֹא
נגף לאך לְמַגֵּפָה׃ וּמַלְאַךְ יְהוָה אָמַר אֶל גָּד
עלה קום לֵאמֹר לְדָוִיד כִּי יַעֲלֶה דָּוִיד לְהָקִים
זבח מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּגֹרֶן אַרְנָן הַיְבוּסִי׃
וַיַּעַל דָּוִיד בִּדְבַר גָּד אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּשֵׁם
שוב ראה יְהוָה׃ וַיָּשָׁב אַרְנָן וַיַּרְא אֶת הַמַּלְאָךְ
רבע חבא וְאַרְבַּעַת בָּנָיו עִמּוֹ מִתְחַבְּאִים וְאַרְנָן
דוש בוא דָּשׁ חִטִּים׃ וַיָּבֹא דָּוִיד עַד אַרְנָן וַיַּבֵּט
נבט אַרְנָן וַיַּרְא אֶת דָּוִיד וַיֵּצֵא מִן הַגֹּרֶן
שחה וַיִּשְׁתַּחוּ לְדָוִיד אַפַּיִם אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר
נתן קום דָּוִיד אֶל אַרְנָן תְּנֵה לִי מְקוֹם הַגֹּרֶן
בנה וְאֶבְנֶה בּוֹ מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּכֶסֶף מָלֵא
עצר תְּנֵהוּ לִי וְתֵעָצֵר הַמַּגֵּפָה מֵעַל הָעָם׃

וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה מִזְבַּח לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכַנֵּס אֶת הַגֵּרִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלַּח לְחֹצְבִים לַחְצֹב אַבְנֵי גָזִית לִבְנוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וּבַרְזֶל לָרֹב לַמִּסְמְרִים לְדַלְתוֹת הַשְּׁעָרִים וְלַמֵּחְבָרוֹת הַכִּין דָּוִיד וּנְחֹשֶׁת לָרֹב אֵין מִשְׁקָל׃ וַעֲצֵי אֲרָזִים לְאֵין מִסְפָּר כִּי הָיוּ הַצִּידֹנִים וְהַצֹּרִים עֲצֵי אֲרָזִים לְדָוִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנִי נַעַר וְרַךְ וְהַבַּיִת לִבְנוֹת לַיהוָה לְהַגְדִּיל לְמַעְלָה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת לְכָל הָאֲרָצוֹת אָכִינָה נָּא לוֹ וַיְכַן דָּוִיד לְרֹב לְפָנֵי מוֹתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל שְׁלֹמֹה בְנוֹ וַיְצַוֵּהוּ לִבְנוֹת בַּיִת לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ דָּוִיד אֶל בְּנוֹ בְּנִי אֲנִי הָיָה עִם לְבָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיְהִי עָלַי דְּבַר יְהוָה לֵאמֹר דָּם לְחֻמוֹת שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי דָמִים רַבִּים שָׁפַכְתָּ אַרְצָה לְפָנַי׃ הִנֵּה בֵן נוֹלַד לָךְ הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה וְהַנִּחֹתִי לוֹ מִכָּל אוֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וּמְנוּחָה אֶתֵּן עַל יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו׃ הוּא יִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לוֹ לְאָב וְכֹנַנְתִּי כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם׃ עַתָּה בְנִי יְהִי יְהוָה עִמָּךְ וְהַצְלַח וּבְנֵה בַיִת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֶיךָ׃ רַק יִתֶּן יְהוָה לְךָ חָכְמָה וּתְבוּנָה וְצַוְּךָ עַל יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אֶת תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ אָז תַּצְלִיחַ אִם תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת׃ וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית יְהוָה כֶּסֶף כִּכָּרִים מֵאָה אֶלֶף וְזָהָב כִּכָּרִים אֶלֶף וְאֶלֶף וּנְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וְאֶבֶן הֲכִינוֹתִי וְעָלֶיהָ תּוֹסִיף׃ וְעִמְּךָ רַב עֹשֵׂה מְלָאכָה חֹצְבִים וּבַנָּאִים וְגֹרְרֵי אֶבֶן וְעֵצִים וְכָל חָכָם בְּכָל מְלָאכָה׃ לָאֲשֶׁר בַּזָּהָב בַּכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּמָה וַעֲשֵׂה וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְצַו דָּוִיד כָּל שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ הֲלוֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֶת יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ׃ תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת מִקְדַּשׁ יְהוָה אֱלֹהִים לְהָבִיא אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת הַנִּבְנֶה לְשֵׁם יְהוָה׃

Cap.xxij.

וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה מִזְבַּח לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכַנֵּס אֶת הַגֵּרִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלַּח לְחֹצְבִים לַחְצֹב אַבְנֵי גָזִית לִבְנוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וּבַרְזֶל לָרֹב לַמִּסְמְרִים לְדַלְתוֹת הַשְּׁעָרִים וְלַמֵּחְבָרוֹת הַכִּין דָּוִיד וּנְחֹשֶׁת לָרֹב אֵין מִשְׁקָל׃ וַעֲצֵי אֲרָזִים לְאֵין מִסְפָּר כִּי הָיוּ הַצִּידֹנִים וְהַצֹּרִים עֲצֵי אֲרָזִים לְדָוִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנִי נַעַר וְרַךְ וְהַבַּיִת לִבְנוֹת לַיהוָה לְהַגְדִּיל לְמַעְלָה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת לְכָל הָאֲרָצוֹת אָכִינָה נָּא לוֹ וַיְכַן דָּוִיד לְרֹב לְפָנֵי מוֹתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל שְׁלֹמֹה בְנוֹ וַיְצַוֵּהוּ לִבְנוֹת בַּיִת לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ דָּוִיד אֶל בְּנוֹ בְּנִי אֲנִי הָיָה עִם לְבָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיְהִי עָלַי דְּבַר יְהוָה לֵאמֹר דָּם לְחֻמוֹת שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי דָמִים רַבִּים שָׁפַכְתָּ אַרְצָה לְפָנַי׃ הִנֵּה בֵן נוֹלַד לָךְ הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה וְהַנִּחֹתִי לוֹ מִכָּל אוֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וּמְנוּחָה אֶתֵּן עַל יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו׃ הוּא יִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לוֹ לְאָב וְכֹנַנְתִּי כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם׃ עַתָּה בְנִי יְהִי יְהוָה עִמָּךְ וְהַצְלַח וּבְנֵה בַיִת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֶיךָ׃ רַק יִתֶּן יְהוָה לְךָ חָכְמָה וּתְבוּנָה וְצַוְּךָ עַל יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אֶת תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ אָז תַּצְלִיחַ אִם תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת׃ וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית יְהוָה כֶּסֶף כִּכָּרִים מֵאָה אֶלֶף וְזָהָב כִּכָּרִים אֶלֶף וְאֶלֶף וּנְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וְאֶבֶן הֲכִינוֹתִי וְעָלֶיהָ תּוֹסִיף׃ וְעִמְּךָ רַב עֹשֵׂה מְלָאכָה חֹצְבִים וּבַנָּאִים וְגֹרְרֵי אֶבֶן וְעֵצִים וְכָל חָכָם בְּכָל מְלָאכָה׃ לָאֲשֶׁר בַּזָּהָב בַּכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּמָה וַעֲשֵׂה וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְצַו דָּוִיד כָּל שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ הֲלוֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֶת יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ׃ תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת מִקְדַּשׁ יְהוָה אֱלֹהִים לְהָבִיא אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת הַנִּבְנֶה לְשֵׁם יְהוָה׃

וַיֹּאמֶר אַרְנָן אֶל דָּוִיד קַח לָךְ וְיַעַשׂ הָאָדוֹן הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינָיו רְאֵה נָתַתִּי הַבָּקָר לָעֹלוֹת וְהַמּוֹרִגִים לָעֵצִים וְחִטִּים מִנְחָה הַכֹּל נָתַתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לְאַרְנָן לֹא כִי קָנֹה אֶקְנֶה בְכֶסֶף מָלֵא כִּי לֹא אֶשָּׂא אֲשֶׁר לָךְ לַיהוָה וְהַעֲלוֹת עוֹלָה חִנָּם׃ וַיִּתֵּן דָּוִיד לְאַרְנָן בַּמָּקוֹם שִׁקְלֵי זָהָב מִשְׁקַל שֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וַיִּבֶן שָׁם דָּוִיד מִזְבַּח לַיהוָה וַיַּעַל עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיִּקְרָא אֶל יְהוָה וַיַּעֲנֵהוּ בָּאֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לַמַּלְאָךְ וַיָּשֶׁב חַרְבּוֹ אֶל נִדָּנָהּ׃ בָּעֵת הַהִיא נִרְאוֹת דָּוִיד כִּי עָנָהוּ יְהוָה בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבוּסִי וַיִּזְבַּח שָׁם׃ וּמִשְׁכַּן יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר וּמִזְבַּח הָעוֹלָה בָּמָה בְּגִבְעוֹן׃ וְלֹא יָכֹל דָּוִיד לָלֶכֶת לְפָנָיו לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים כִּי נִבְעַת מִפְּנֵי חֶרֶב מַלְאַךְ יְהוָה׃

וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה מִזְבַּח לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכַנֵּס אֶת הַגֵּרִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלַּח לְחֹצְבִים לַחְצֹב אַבְנֵי גָזִית לִבְנוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וּבַרְזֶל לָרֹב לַמִּסְמְרִים לְדַלְתוֹת הַשְּׁעָרִים וְלַמֵּחְבָרוֹת הַכִּין דָּוִיד וּנְחֹשֶׁת לָרֹב אֵין מִשְׁקָל׃ וַעֲצֵי אֲרָזִים לְאֵין מִסְפָּר כִּי הָיוּ הַצִּידֹנִים וְהַצֹּרִים עֲצֵי אֲרָזִים לְדָוִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנִי נַעַר וְרַךְ וְהַבַּיִת לִבְנוֹת לַיהוָה לְהַגְדִּיל לְמַעְלָה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת לְכָל הָאֲרָצוֹת אָכִינָה נָּא לוֹ וַיְכַן דָּוִיד לְרֹב לְפָנֵי מוֹתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל שְׁלֹמֹה בְנוֹ וַיְצַוֵּהוּ לִבְנוֹת בַּיִת לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ דָּוִיד אֶל בְּנוֹ בְּנִי אֲנִי הָיָה עִם לְבָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיְהִי עָלַי דְּבַר יְהוָה לֵאמֹר דָּם לְחֻמוֹת שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי דָמִים רַבִּים שָׁפַכְתָּ אַרְצָה לְפָנַי׃ הִנֵּה בֵן נוֹלַד לָךְ הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה וְהַנִּחֹתִי לוֹ מִכָּל אוֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וּמְנוּחָה אֶתֵּן עַל יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו׃ הוּא יִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לוֹ לְאָב וְכֹנַנְתִּי כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם׃ עַתָּה בְנִי יְהִי יְהוָה עִמָּךְ וְהַצְלַח וּבְנֵה בַיִת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֶיךָ׃ רַק יִתֶּן יְהוָה לְךָ חָכְמָה וּתְבוּנָה וְצַוְּךָ עַל יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אֶת תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ אָז תַּצְלִיחַ אִם תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת׃ וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית יְהוָה כֶּסֶף כִּכָּרִים מֵאָה אֶלֶף וְזָהָב כִּכָּרִים אֶלֶף וְאֶלֶף וּנְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וְאֶבֶן הֲכִינוֹתִי וְעָלֶיהָ תּוֹסִיף׃ וְעִמְּךָ רַב עֹשֵׂה מְלָאכָה חֹצְבִים וּבַנָּאִים וְגֹרְרֵי אֶבֶן וְעֵצִים וְכָל חָכָם בְּכָל מְלָאכָה׃ לָאֲשֶׁר בַּזָּהָב בַּכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּמָה וַעֲשֵׂה וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְצַו דָּוִיד כָּל שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ הֲלוֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֶת יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ׃ תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת מִקְדַּשׁ יְהוָה אֱלֹהִים לְהָבִיא אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת הַנִּבְנֶה לְשֵׁם

deo iſrael. ⁊ dixit dauid: ſalomon fili mihi
1.Re. 7.a. 17.a
θῷ ἰσραὴλ. καὶ εἶπεν δαυὶδ, σολομὼν τέκνον ἐμοὶ
fuit in ꝛia mea vt edificarē domū nomi=
ἐβούλετο ἐπὶ ψυχῆμου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόμα=
ni dñi dei mei. ⁊ fact⁹ eſt ad me ſermo do
τι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἐβούλετο ἐπ'ἐμὲ λόγος κυ=
mini dicendo: ſāguinē in multitudinē effudiſti: ⁊ bella
ρίου λέγων, αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους
magna feciſti: nō edificabis domū nomi=
μεγάλους ἐποίησας, οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόμα
ni meo: qñ ſanguinē multū effudiſti in terra co=
τί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τῆς γῆς ἐνω=
ram me. ecce filꝰ naſcet tibi: hic erit vir re
πίον μου. ἰδοὺ υἱὸς τέκνον σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀνα=
quiet: ⁊ requiē dabo ei ab oībus ini
παύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχ=
micis ſuis p circuitū: qñ ſalomon nomē ei⁹: ⁊
θρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι σολομὼν ὄνομα αὐτοῦ, καὶ
pacē ⁊ otiū dabo in iſrael in dieb⁹
εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις
C filiꝰ. ipſe edificabit domū nomini meo: ⁊
αὐτοῦ. οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ
ipſe erit mihi in filiū: ⁊ ego ero ei in pa=
οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πα
trē: ⁊ parabo ſoliū regni ei⁹
τέρα. καὶ ἑτοιμάσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ
in iſrael vſq; in ſeculū. ⁊ nūc filij mi ſit dñs tecū
ἐν ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. καὶ νῦν υἱέ μου ἔστω κύριος μετὰ
⁊ dirigeo ⁊ edificabis domū dñi tui
σοῦ, καὶ κατευθυνεῖς καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον κυρίῳ
deo tuo: ſicut locut⁹ eſt de te. verūtū det tibi do
τῷ θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ. πλὴν δώη σοι κύ
min⁹ ſapiētiā ⁊ intellectū: ⁊ cōfortet te in iſ
ριος σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ ἰσ=
rael: vt cuſtodias tu ⁊ facias legē do=
ραὴλ, τοῦ φυλάσσεσθαί σε καὶ ποιεῖν τὸν νόμον κυ=
mini dei tui. tūc proſperaberis: ſi cuſtodieri
ρίου τοῦ θεοῦσου. τότε εὐοδωθήσῃ, ἐὰν φυλαξῇς
vt facias mandata ⁊ iudicia: que p=
τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνε=
cepit dñs moyſi in iſrael. viriliter
τείλατο κύριος τῷ μωυσῆ ἐπὶ τὸν ἰσραήλ. ἀνδρί
ter age ⁊ cōfortare ne timeas neq; paueas: ⁊ ecce ego
ζου καὶ ἴσχυε μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλίᾳ, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ſcdm pauptatē meā p̄parauī ad domū dñi
κατὰ τὴν πτωχίαν μου ἡτοίμασα εἰς τὸν οἶκον κυ=
mini auri talenta centū milia: ⁊ ar
ρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἀργυ
gēti talēta mille milia: ⁊ eo ⁊ fer
ρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, καὶ χαλκὸν καὶ σί
rum cui⁹ nō eſt pōdus: qñ in multitudinē eſt. it
δηρον ὃν οὐκ ἔστι σταθμός, ὅτι εἰς πλῆθός ἐστιν. καὶ
ligna ⁊ lapideꝰ p̄parauī: ⁊ appone in his.
ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρόσθες ἐπ'αὐτοῖς.
⁊ tecum in multitudinē facietēo opa artifices
καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιοῦντων ἔργα τεχνίτου
latomi lapidū: ⁊ artificeꝰ lignoꝝ ⁊ oīs ſapiēs
λατόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων καὶ πᾶς σοφὸς
in omni ope in auro ⁊ argēto in ere
ἐν παντὶ ἔργῳ ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ ἐν χαλκῷ
⁊ ferro cui⁹ nō eſt numerus: ſurge ⁊ fac
καὶ σιδήρῳ οὗ οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ἀνάστηθι καὶ ποίει
⁊ dñs tecum. ⁊ p̄cepit dauid oībus
καὶ κύριος μετὰ σοῦ. καὶ ἐνετείλατο δαυὶδ πᾶσι
principibus iſtael: vt adiuuarent ſalomo=
τοῖς ἄρχουσιν ἰσραὴλ, ἀντιλαβέσθαι τῷ σολομῶντι
nē filiū ſuū. ⁊ dixit: nōne dñs vobiſcū: ⁊
τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, οὐχὶ κύριος μεθ'ὑμῶν; καὶ
fecit requieſcere vos p circuitū: qñ dedit in manu mea
ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι παρέδωκεν ἐν χειρί μου
habitantes terrā: ⁊ ſubiecta eſt trā coram
τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον

"dñō°deo ᵖ iſrael. ᵍ Dixit
ᵍ dauid ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
°ad ſalomonem. ᵗ Fili mi:
ᵗ voluntatis mee ᵗ fuit ∞∞
ᵃ vt edificarē ᵇ domū ᶜ no=
mini ᵖ dñi ᶜ dei mei: ᵗ ſed fa
ctus eſt ᵇ ſm̄o ᵗ dñi ᵃ ad me:
ᵇ dicenſ. ᵐ Multū ᵗ ſāguinē
ᵐ effudiſti: °& ᵖ plurima
°bella bellaſti: ᵗ non pote
ris °edificare ᶜ domū ᵐ no=
mini meo: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵗ tāto ᵉ effuſo ᵗ ſāguine ᶜ co
rā me. ᶜ Filius ᵗ q naſcetur
ᵉ tibi: ᵗ erit ᵃ vir ᵗ quietiſſi=
mus. ᵐ Faciā ei ᵐ eū ᵐ reqeſ
cere °ab oīb⁹ ᵗ inimicis ſu
is ᵍ p circuitū: &ᵗ ob hanc
cauſā °pacificus ᵗ vocabi=
tur: ᵗ & pacē ᵗ & otium ᵗ da
bo °in ᵇ iſrael cūctis ᶜ dieb⁹
eius. ᵇ Ipſe ᶜ edificabit ᵈ do
mū ᵉ noi meo: ᵇ & ipſe ᶜ erit
ᵇ mihi ᵗ in filiū ᵐ & ego ero
ᵐ illi ᵉ i patrem ᶠ firmaboq;
ᵍ ſoliū ᵇ regni eius ∞∞∞∞∞
ᵗ ſup ᵉ iſrl ᵗ ᵉ ternū. ᵗ Nūc
ergo ᵉ fili mi: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵇ ſit ᶜ dñs ᵉ tecū ᵗ & ꝓſperaſ:
ᶠ & edifica ᵍ domum ∞∞∞∞
ᵇ dñō ᵗ deo tuo ᵇ ſicut ᵗ locu
tus es ᵐ de te. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
° Detq; ᶠ tibi ᵍ dñs ᶠ pruden
tiam ᵗ & ſenſum ∞∞∞∞∞∞
ᵐ vt regere poſſis ᵗ iſrl ᵗ &
cuſtodire ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵇ legē ᶜ dñi ᵉ dei tui. ᶜ Tunc
enim ᶠ proficere poteris
ᵍ ſi ᵇ cuſtodieris ᵗ mandata
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵐ & ᵐ iudicia ᵉ que ᵖ prece=
pit ᵍ dominus ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵇ moyſi vt doceret ᵐ iſrāl.
ᶠ Confortare ᶠ & viriliter
age: ᵗ ne ᵉ timeas ᵇ neq; ᶜ pa
ueas: ᵇ ecce ego ᶜ i paupta
tica mea ᶠ p̄parauī ipēſas
ᵉ dom ᵍ dñi: ᵗ auri ᵇ talenta
ᵗ cētū ᵐ milia: ᵐ & argenti
°mille ᵉ milia ᵍ talentorū:
ᶠ eris vero ᵉ & ferri ᶠ nō eſt
ᵉ pōd ᵍ: vicitur emī nūer ᵉ
ᶠ magnitudīe. ᵉ Ligna ᵇ &
lapides ᶜ p̄pauī ad vniuer
ſa ipēdia. ᶠ Habes quoq;
ᵉ plurimos ᵇ artifices ∞∞∞
ᵇ latomos ᵗ & cemētarios
artifices ᶜ q; ᵐ lignorum ∞
°& oim artiū: ad faciēdū
ᶠ op ᵍ ᵉ prudentiſſimos ᵉ in
auro & ᵉ argēto ᵉ in ere ᶠ fer
ro cui⁹ ᶠ nō ē ᵗ nūer⁹. ᵉ Sur
ge igᶠ ᵇ & fac ᶜ & erit ᵇ dñs
ᶜ tecū. ᶠ p̄cepit quoq; ᵉ dā
ᵇ cūctis ᵗ pricipib⁹ ᵗ iſrl ᵗ vt
adiuuarēt ᵐ ſalomonē ° fi=
liū ſuū. Cernitis ingēs q
ᵍ dñs ᶠ de ᵉ vr ᵉ vobiſcū ſit ᵗ &
dederit ᵉ vobis ᶠ reqem ᵡ p
circuitum: ᶠ & ᵗ tradíderit
oēs inimicos vros ᵉ i ma=
nus vras: ᶜ & ſubiecta ſit
ᵉ ᵉ ᵉ

יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ ׃ עַתָּה תִּנּוּ לִבַבְכֶם
וְנַפְשֹׁתֵכֶם לִדְרוֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת מִקְדַּשׁ יְהוָה יי
הָאֱלֹהִים לְהָבִיא אֶת אֲרוֹן בְּרִית
יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת
הַנִּבְנָה לְשֵׁם יְהוָה ׃
Cap.xxiij וְדָוִיד זָקֵן וְשָׂבַע יָמִים וַיַּמְלֵךְ אֶת
שְׁלֹמֹה בְּנוֹ עַל יִשְׂרָאֵל וַיֶּאֱסֹף אֶת
כָּל שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם ׃
וַיִּסָּפְרוּ הַלְוִיִּם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וָמָעְלָה וַיְהִי מִסְפָּרָם לְגֻלְגְּלֹתָם
לִגְבָרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה אָלֶף ׃
מֵאֵלֶּה לְנַצֵּחַ עַל מְלֶאכֶת בֵּית יְהוָה
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וְשֹׁטְרִים
וְשֹׁפְטִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים ׃ וְאַרְבַּעַת
אֲלָפִים שְׁעָרִים וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים
מְהַלְלִים לַיהוָה בַּכֵּלִים אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי לְהַלֵּל ׃ וַיַּחְלְקֵם דָּוִיד
מַחְלְקוֹת לִבְנֵי לֵוִי לְגֵרְשׁוֹן קְהָת
וּמְרָרִי ׃ לַגֵּרְשֻׁנִּי לַעְדָּן וְשִׁמְעִי ׃ בְּנֵי
לַעְדָּן הָרֹאשׁ יְחִיאֵל וְזֵיתָם וְיוֹאֵל
שְׁלֹשָׁה ׃ בְּנֵי שִׁמְעִי שְׁלֹמִית וַחֲזִיאֵל
וְהָרָן שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה רָאשֵׁי הָאָבוֹת
לְלַעְדָּן ׃ וּבְנֵי שִׁמְעִי יַחַת זִינָא
וְיעוּשׁ וּבְרִיעָה אֵלֶּה בְּנֵי שִׁמְעִי
אַרְבָּעָה ׃ וַיְהִי יַחַת הָרֹאשׁ וְזִיזָה
הַשֵּׁנִי וְיעוּשׁ וּבְרִיעָה לֹא הִרְבּוּ
בָנִים וַיִּהְיוּ לְבֵית אָב לְפִקֻּדָה אֶחָת ׃
בְּנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל
אַרְבָּעָה ׃ בְּנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה
וַיִּבָּדֵל אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוֹ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
הוּא וּבָנָיו עַד עוֹלָם לְהַקְטִיר לִפְנֵי
יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשִׁמּוֹ עַד
עוֹלָם ׃ וּמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּנָיו
יִקָּרְאוּ עַל שֵׁבֶט הַלֵּוִי ׃ בְּנֵי מֹשֶׁה
גֵּרְשׁוֹם וֶאֱלִיעֶזֶר ׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹם שְׁבוּאֵל

נתן
דבש
בנה בבש
בוא
ארון ברית
בלה
עשה חלק
יום בלג
אסף
שור
ספר
עלה היה
גלל שבן
לאב
עשרה רבע
שנה רבה
היה

dño & corā pplo eius.
Prebete igr corda vra
& aias vras: vt queratis
dominum deum vrm:
& cōsurgite & edificate
sanctuarium domino
deo: vt introducatur ar-
ca federis: ooooooooooo
& vasa deo consecrata
in domum ooooooooooo
que edificatur nomini
domini. 23.

Igitur dd senex & plen dierū regē con
stituit salomōē filiū suū
sup isrl: & congregauit
oēs principes isrl & sa
cerdotes atq; leuitas. oo
Numeratiq; sunt leuite
a vigintī annis oooooo
& supra: & inuēti sunt
oooooooooooooooooooo
virorum trigita octo
milia: oooooooooooooo
Ex his electi sūt & distri
buti i ministeriū dom
dñi viginti quattuor
milia: prepositorū aūt
& iudicum sex milia.
Porro quattuor oooooo
milia ianitores & toti-
dem psaltes oooooooooo
canentes domino in or
ganis que oooooooooo
fecerat ad canēdū: & di
stribuit eos dauid per oo
vices filiorū leui: gerso
son videlicet & caath oo
& merari. Filii gerson
leedan & semei: filii oo
leedan principes: iehi-
hel & zetthan & iohel
tres. Filii semei: salo-
mith & ozihel ooooooo
& aran tres. Isti pri-
cipes familiarum ooooo
leedan. Porro filii se-
mei: leeth & ziza ooooo
& iaus & baria. Isti filii
semei oooooooooooooo
quattuor. Erat autem
leeth prior: ziza ooooo
scds. Porro iaus & ba-
ria nō habuerūt plurios
filios: & idcirco in vna
familia vnaq; domo
cōputati sunt. Filii caa-
th amrā & isaar hebrō
& ozihel quattuor. Fi-
lii amrā aarō & moyses
Seperatusq; est aarō vt
ministraret ī sctā sctōrū
ipse & filii ei ī sēpiter-
nū: & adoleret incensū
dño fm ritū suū: ac bñ
diceret noī eius in ooooo
perpetuū. Moysi quo-
q; hois dei filii ooooooo
ānumerati sūt in tribu
leui. Filii moysi: ooooo
gerson & eliezer. Filii
gerson: sububel ooooo

dño τ coram pplo eius. nūc igit date
κυρίου καὶ ἐναντίον τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. νῦν οὖν ὅτι τὰς
corda vra τ alias vras vt queratis do
καρδίας ὑμῶν καὶ τὰς ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ἐκζητῆσαι κυ
minū deū vrm. τ surgite τ edificate
ρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν · καὶ ἀναστητε καὶ οἰκοδομήσατε τὸ
sanctuariū · dño deo vro: vt introducatis ar
ἁγίασμα κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσαγαγεῖν τὴν κιβω
cā federis dñi: τ vasa sctā dei in
τὴν διαθήκης κυρίου, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς
domū edificatā nomini dñi.
τὸν οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι κυρίου. Ca.23
Καὶ δαυὶδ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ
regnare fecit salomonē filiū suū pro se in
ἐβασίλευσε σολομῶντα τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' ἑαυτοῦ ἐπὶ
israel: τ cōgregauit oēs principes israel
Ἰσραήλ, καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ
τ sacerdotes τ leuitas: τ nūerati sunt
καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας, καὶ ἐξεμετήκησαν
leuite a triginta annis τ supra. τ fuit
οἱ λευῖται ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν καὶ ἐπάνω. καὶ ἐγένετο
numerus eoꝝ per capita eoꝝ in viros
τὸ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας
triginta τ octo milia. ex his ꝓfecti
τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας. ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκ
operū in opib dom dñi viginti τ quat-
ται ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου κυρίου εἴκοσι καὶ τέσσα
tuor milia: τ scribe τ iudices sex mi
ρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἓξ χιλιά-
lia: τ ianitores quattuor milia. τ laudātes
δες, καὶ πυλωροὶ τέσσαρες χιλιάδες · καὶ αἰνοῦντες
dñm in organis: q̄ fecerat ad laudādū
τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ὀργάνοις, οἷς ἐποίησε τοῦ αἰνεῖν τῷ
dñm quattuor milia. τ distribuit eos dauid
κυρίῳ τέσσαρες χιλιάδες · καὶ διεῖλεν αὐτοὺς δαυὶδ
per vices filiōs leui: gerson τ caath
ἐφ' ἡμέρας τοῖς υἱοῖς λευί, τῷ γηρσὼμ καὶ τῷ κααθ τῷ
merari gerson: laadā τ semei filiū leadam
μεραρί· τῷ γηρσώμ, λααδὰν καὶ σεμεεῖ υἱοὶ λιαδὰμ
princeps ieuel. τ sethā τ ioel tres. filiī semei.
ὁ ἄρχων ἰεϋήλ · καὶ ζηθὰν καὶ ἰωὴλ τρεῖς · υἱοὶ σεμεεῖ·
salomith τ oziel τ aran tres. isti principes
σαλωμὶθ καὶ ὀζιὴλ καὶ ἀρὰν τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες
familiaꝝ laadan. τ filiī semei: ieeth τ zi
τῶν πατριῶν τῷ λααδάν · καὶ υἱοὶ σεμεεῖ, ιεὲθ καὶ ζι
za τ ioas τ beria: isti filiī semei quat
ζὰ καὶ ἰωὰς καὶ βαριὰ, οὗτοι υἱοὶ σεμεεῖ τέσσα-
tuor. τ erat ieeth princeps: τ ziza secundus. τ
ρες · καὶ ἦν ιεὲθ ὁ ἄρχων, καὶ ζιζὰ ὁ δεύτερος · καὶ
ioas τ beria nō multiplicauerūt filios: τ facti
ἰωὰς καὶ βαριὰ οὐκ ἐπλήθυναν υἱούς, καὶ ἐγένοντο
sunt in domo familie in cōputatiōe vna. filiī ca
σαν εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν. υἱοὶ κα
ath: amram τ isaar τ chebron τ oziel quat-
αὰθ, ἀμρὰμ καὶ ἰσαὰρ καὶ χεβρὼν καὶ ὀζιὴλ τέσσα
tuor. filiī amram: aaron τ moyses. τ ſſegat
ρες · υἱοὶ ἀμράμ, ἀαρὼν καὶ μωυσῆς · καὶ διεστά-
est aaron vt ſcificaret ſctñ ſctōꝝ ipse τ filiī
λη ἀαρὼν τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁγίων αὐτὸς καὶ υἱοὶ
eius vſq; in ſēpiternū: vt adoleret icēsū coā dño: vt
αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾶν ἐναντίον κυρίου, τοῦ
ministraret ei τ ozarent in nole
λειτουργεῖν αὐτῷ καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι
eius vſq; in ꝓpetuū. τ moyses hō dei:
αὐτοῦ ἕως αἰῶνος · καὶ μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ,
τ filiī eius vocati sūt in tribu leui.
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν ἐπὶ τῆς φυλῆς λευί·
filiī moysi: gersam τ eliezer. filiī gersam: subiel
υἱοὶ μωυσῆ, γηρσὰμ καὶ ἐλιέζερ · υἱοὶ γηρσάμ, σουβαὴλ

Exo. 6.c. ū.6.d

A

B

Cro.10 princepo.t fuerūt filij eliezer: rabia pricepo. t
ὁ ἄρχων. καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ ἐλιέζερ, ῥαβία ὁ ἄρχων. καὶ
nō erant eliezer filij alij. t filij rabia multi
ἄλλοι ἦσαν τῷ ἐλιέζερ υἱοὶ ἕτεροι. καὶ οἱ υἱοὶ ῥαβία ἐπλή-
plicati sūt i altitudie. filij ifaar: salometh pricepo. filij che
θυναν εἰς ὕψος. υἱοὶ ἰσαάρ, σελωμὼθ ὁ ἄρχων. υἱοὶ χε
bron: ieria pricepo: amaria secūdo iaziel ter
βρών, ἱεριὰ ὁ ἄρχων, ἀμαρία ὁ δεύτερος, ἰαζιὴλ ὁ τρί
tuo: iacamiao quarto. filij oziel: michee pricepo
τος, ἰακαμίας ὁ τέταρτος. υἱοὶ ὀζιήλ, μιχᾶς ὁ ἄρχων
t tofiao fecūdo. filij merari: mooli t muſi.
καὶ ἰωσείας ὁ δεύτερος. υἱοὶ μεραρεί, μοολλὶ καὶ μουσεί.
C filij mooli: eleazar t cis. t mortu⁹ē eleazar: t
υἱοὶ μοολλί, ἐλιεάζαρ καὶ κίς. καὶ ἀπέθανεν ἐλιεάζαρ, καὶ
nō erant ei filij: ſed filie. t acceperūt e-
οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί, ἀλλὰ θυγατέρες. καὶ ἔλαβον αὐ-
as filij cis frēs eox. filij muſi: mooli t
τὰς υἱοὶ κὶς ἀδελφοὶ αὐτῶν. υἱοὶ μουσεί, μοολλὶ καὶ
eder t hierimoth tres. hi filij leui p domos familia-
ἐδὲρ καὶ ἱερεμὼθ τρεῖς. οὗτοι υἱοὶ λευὶ κατ' οἴκους πατρι-
rū suarū: principes familiaꝝ suarū per vīſi
ῶν αὐτῶν, ἀρχόντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπι-
tationē eorū per numerū nominū eox t per
σκιψιν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν καὶ κα-
capita eox facientes opera miniſterij
τὰ κεφαλὴν αὐτῶν ποιοῦντες τὰ ἔργα τῆς λειτουργίας
domꝰ dñi: a vigiti ānis t ſupra. qñ dixit
οἴκου κυρίου, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. ὅτι εἶπεν
dauid: requiē dedit dñs deus iſrael ppło ſuo:
δαυίδ, κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐ-
t habitauit in hieruſalem vſq; in eternū. t
τοῦ, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν ἰερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος. καὶ
leuitis nō eſt tollere tabernaculū t oia
γε τοῖς λευίταις οὐκ ἔστιν αἴρειν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα
vaſa eius ad miniſterū eius: qñ in
τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς, ὅτι ἐν τοῖς
fermōib⁹ dauid nouiſſimis eſt numer⁹ filioꝝ
λόγοις δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν
leui a vigintiānis t ſupra. qñ cōſtituit eos
λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. ὅτι ἔστησεν αὐτοὺς
in manu filioꝝ aarō: ad miniſtrādū in domo
ἐπὶ χεῖρα τῶν υἱῶν ἀαρών, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ
dñi in aulis t in paſtophoriis: t
D κυρίου ἐπὶ τὰς ἀυλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια, καὶ
in purificatione oīum ſctōꝝ: t in
ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ
opꝰ⁹ miniſterij domus dei: t in
ἔργα τῆς λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς τοὺς
panib⁹ propoſitionis: t in ſimila ſa-
ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς ἐν
crificij: t in laganis azimis: t in ſar
σίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς τὰ τη-
tagine coctis: t in fermētatis: t in oſtu ponde
γανιστά, καὶ εἰς τὰ πεφυρμένα, καὶ εἰς πᾶν ἀπόσκη-
re t mēſura: t vt ſtēt mane ad confiten
μα καὶ μέτρον, καὶ τοῦ στῆναι πρωὶ τοῦ ἐξομολογεῖ-
dum t laudādū dñm: ſiſter veſperi in om
σθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ, ὁμοίως τεταγμένως ἐπὶ πάσ-
nib⁹ oblationib⁹ holocauſtoꝝ dño
των τῶν ἀναφερομένων ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ
in ſabbatis t in neomenijs t in
ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν
ſolēnitatib⁹ per numer⁹ eox: t iuxta iudi
ταῖς ἑορταῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν· καὶ κατὰ τὴν κρί-
ciū in ipſis ſemp coꝝ dño. t cuſtodient
σιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντὸς ἐναντίον κυρίου. καὶ φυλάξουσι
obſeruatiōes tabernaculi federis: t obſer
τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλα-
uatiōes ſctōꝝ filioꝝ aaron fra
κὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἀαρὼν τῶν ἀδελ-
trum eox: vt miniſtrarēt in domo dñi.
φῶν αὐτῶν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου. Ca.24

"primus.° Fuerunt autē
ᵖfilii ᵍeliezer: ʳ roobia oo
ᵐprimus: ᶠ& nō ᵒerant ᵗeli
ezer ᵘfilii ooooooooooooo
ˢalii. ᵃPorro filii ᵇ roobia
ᶜmultiplicati sūt ᵈ nimis.
ᶜFilii ᶠisaar ᵍsalimoth ʰpri-
mus: ⁱfilii ooooooooooooo
ʰhebron ⁱieriau ᵐ primꝰ:
ⁿamarias ᵒsecundus: ooo
ᵖiazihel ᵠtertiꝰ: ʳ iecmaam
ˢquartus. ooooooooooooo
ᵗFilii ᵘozihel: ᶠ micha ʷpri
mus: ˣiesia ooooooooooo
ᵃsecundus. ᵇFilii ᶜ merari:
ᵈmooli ᵉ& muſi. ᶠ Filii oo
ᵍmooli: ʰ eleazar ⁱ& cis.
ʲMortuꝰ est autē ᵏeleazar
ˡ& nō ᵐhabuit ⁿfilios ᵒ sed
ᵖfilias: ooooooooooooo
ᵠacceperūtq; eas ʳ filii ˢcis
ᵗfratres earū. ᵘ Filij ʷmuſi
ˣmooli ʸ& eder ᶻ & hieri-
muth ᵃtres. ᵇHi oooooooo
ᶜfilii ᵈleui ᵉin cognationi-
bus & ᶠfamiliis suis: ᵍ pri
cipes ʰper vices & ⁱ nume
rum ooooooooooooooooo
ʲcapitū singulorū: ᵏ q fa
ciebāt ˡopera ᵐ ministerii
ⁿdomus ᵒdñi ᵖaviginti ᵠan
nis ʳ& supra. ˢ Dixit oooo
ᵗenim ᵘdauid. ᵛ Requiem
dedit ʷdominus ˣdeus oo
ʸisrael ᶻpplo suo: ᵃ& habi
tationē ᵇhierusalē ᶜ vsq; ī
ᵈeternū: nec erit officii ᵉle
uitarū ᶠvt vltra ᵍportent
ʰtabernaculū ⁱ & ʲ omnia
ᵏvasa eius ˡad ministrādū.
ᵐIuxta p̄cepta quoq; ⁿda
uid ᵒ nouissima supputa-
bitur ᵖnūer ᵠ filiorū ʳ leui
ˢa ᵗ vigīti ᵘ ānis ᵛ & supra:
& erūt ʷ sub manu ˣ filioꝝ
ʸaaron ᶻ in cultum oooo
ᵃdomus ᵇdomini: ᶜin ᵈve-
stibulis ᵉ& in ᶠexedris: oo
ᵍ& in loco ʰ purificatiōis
& ⁱin ʲsctūario ᵏ& ˡ vniuer
sis ᵐopib⁹ ⁿministerii ᵒtem
pli ᵖdei .Sacerdotes ᵠāt sup
ʳpanes ˢ ppositiōis ᵗ& ad
sile ᵘsacrificiū ʷ& ad laga-
na & ˣazyma ʸ & sartagi-
nē ᶻ& ad torrēdū : & ᵃ sup
omīe ᵇpōd ᶜ atq; mēsurā.
Leuite vero ᵈ vt stēt ᵉmāe
ᶠad cōfitēdū ᵍ& canendū
ʰdño : ⁱsiliterq; ʲ ad vespā
ᵏtā ˡoblationē ᵐholocau
storū ⁿdñi ᵒp̄ ᵖ in sabbatis
& ᵠcalendis ʳ & solēnitati
bus reliqs ˢiuxta nūeꝝ &
ᵗcerimōias vniuscuiusq;
reiᵘiugiter ᵛcorā ʷdño: oo
ˣ& custodiāt ʸobseruatio-
nes ᶻtabernaculi ᵃfederis:
ᵇ& ᶜritū ᵈsāctuarii : ᵉ& ob-
seruationē ᶠfiliorꝝ ᵍaaron
ʰfratrum suorū: ⁱvt mini
strēt in ʲdomo ᵏ dñi. 24.

הָיָה ׀ הָרֹאשׁ׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי אֶלִיעֶזֶר רְחַבְיָה
הָרֹאשׁ וְלֹא הָיָה לְאֶלִיעֶזֶר בָּנִים
רָבָה עֲלֵה אֲחֵרִים וּבְנֵי רְחַבְיָה רָבּוּ לְמַעְלָה׃
בְּנֵי יִצְהָר שְׁלֹמִית הָרֹאשׁ׃ בְּנֵי
חֶבְרוֹן יְרִיָּהוּ הָרֹאשׁ אֲמַרְיָה הַשֵּׁנִי
שָׁלַשׁ עַזִּיאֵל הַשְּׁלִישִׁי יְקַמְעָם הָרְבִיעִי׃
בְּנֵי עֻזִּיאֵל מִיכָה הָרֹאשׁ וְיִשִּׁיָּה
הַשֵּׁנִי׃ בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי בְּנֵי
מַחְלִי אֶלְעָזָר וְקִישׁ׃ וַיָּמָת אֶלְעָזָר
מוּת וְלֹא הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם בָּנוֹת
הָיָה בָּנָה וַיִּשְׂאוּם בְּנֵי קִישׁ אֲחֵיהֶם׃ בְּנֵי מוּשִׁי
נָשָׂא מַחְלִי וְעֵדֶר וִירֵמוֹת שְׁלֹשָׁה׃ אֵלֶּה
בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבוֹתָם רָאשֵׁי
אָבוֹת לִפְקוּדֵיהֶם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת
גָּלַל לָאַה לְגֻלְגְּלוֹתָם עֹשֵׂה מְלֶאכֶת לַעֲבֹדַת
בֵּית יְהוָה מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה׃
כִּי אָמַר דָּוִיד מָנַיַח יְהוָה אֱלֹהֵי
טוֹב יִשְׂרָאֵל לְעַמּוֹ וְיִשְׁכֹּן בִּירוּשָׁלַם עַד
שָׁכַן לְעוֹלָם׃ וְגַם לַלְוִיִּם אֵין לָשֵׂאת אֶת
עָלַס הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל כֵּלָיו לַעֲבֹדָתוֹ׃ כִּי
כָּלָה בִּדְבָרֵי דָוִיד הָאַחֲרֹנִים הֵמָּה מִסְפָּר
בְּנֵי לֵוִי מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה׃
כִּי מַעֲמָד לְיַד בְּנֵי אַהֲרֹן לַעֲבֹדַת
בֵּית יְהוָה עַל הַחֲצֵרוֹת וְעַל הַלְּשָׁכוֹת
וְעַל טָהֳרַת לְכָל קֹדֶשׁ וּמַעֲשֵׂה עֲבֹדַת
עָשָׂה בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת
עָרָה וְלַסֹּלֶת לַמִּנְחָה וְלִרְקִיקֵי הַמַּצּוֹת
רִיק וְלַמַּחֲבַת וְלַמֻּרְבֶּכֶת וּלְכָל מִשּׂוֹרָה
תֵּת וּלְהַלֵּל לַיהוָה וְכֵן לָעָרֶב׃ וּלְכָל
עָלָה עֹלוֹת לַיהוָה לַשַּׁבָּתוֹת
יָעַר לֶחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדִים מִסְפָּר
שָׁפַם תָּמִיד כְּמִשְׁפָּט עֲלֵיהֶם תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה׃
נָצַר וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי אַהֲרֹן
אֲחֵיהֶם לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה׃

Ca.xxiiij.

וּלְבְנֵי אַהֲרֹן מַחְלְקוֹתָם בְּנֵי אַהֲרֹן
נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃
וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי אֲבִיהֶם
וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֲנוּ אֶלְעָזָר
וְאִיתָמָר׃ וַיַּחְלְקֵם דָּוִיד וְצָדוֹק מִן
בְּנֵי אֶלְעָזָר וַאֲחִימֶלֶךְ מִן בְּנֵי אִיתָמָר
לְפִקֻּדָתָם בַּעֲבֹדָתָם׃ וַיִּמָּצְאוּ בְנֵי
אֶלְעָזָר רַבִּים לְרָאשֵׁי הַגְּבָרִים מִן
בְּנֵי אִיתָמָר וַיְחַלְקוּם לִבְנֵי אֶלְעָזָר
רָאשִׁים לְבֵית אָבוֹת שִׁשָּׁה עָשָׂר
וְלִבְנֵי אִיתָמָר לְבֵית אֲבֹתָם שְׁמוֹנָה׃
וַיְחַלְקוּם בְּנוֹרָלוֹת אֵלֶּה עִם אֵלֶּה כִּי
הָיוּ שָׂרֵי קֹדֶשׁ וְשָׂרֵי הָאֱלֹהִים מִבְּנֵי
אֶלְעָזָר וּבְנֵי אִיתָמָר׃ וַיִּכְתְּבֵם שְׁמַעְיָה
בֶּן נְתַנְאֵל הַסֹּפֵר מִן הַלֵּוִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַשָּׂרִים וְצָדוֹק הַכֹּהֵן וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן
אֶבְיָתָר וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים
וְלַלְוִיִּם בֵּית אָב אֶחָד אֶחָז לְאֶלְעָזָר
וְאֶחָז אֶחָד לְאִיתָמָר׃ וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל
הָרִאשׁוֹן לִיהוֹיָרִיב לִידַעְיָה הַשֵּׁנִי
לְחָרִם הַשְּׁלִישִׁי לִשְׂעוֹרִים הָרְבִיעִי׃
לְמַלְכִּיָּה הַחֲמִשִּׁי לְמִיָּמִן הַשִּׁשִּׁי׃
לְהַקּוֹץ הַשְּׁבִיעִי לַאֲבִיָּה הַשְּׁמִינִי׃
לִישׁוּעַ הַתְּשִׁיעִי לְשֶׁכַנְיָהוּ הָעֲשִׂרִי׃
לְאֶלְיָשִׁיב עַשְׂתֵּי עָשָׂר לְיָקִים
שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְחֻפָּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
לִישְׁבְאָב אַרְבָּעָה עָשָׂר׃ לְבִלְגָּה
חֲמִשָּׁה עָשָׂר לְאִמֵּר שִׁשָּׁה עָשָׂר׃
לְחֵזִיר שִׁבְעָה עָשָׂר לְהַפִּצֵּץ שְׁמוֹנָה
עָשָׂר׃ לְפְתַחְיָה תִּשְׁעָה עָשָׂר
לִיחֶזְקֵאל הָעֲשִׂרִים׃ לְיָכִין אֶחָד
וְעֶשְׂרִים לְגָמוּל שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים׃
לִדְלָיָהוּ שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים לְמַעַזְיָהוּ
אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים׃ אֵלֶּה פְּקֻדָּתָם
לַעֲבֹדָתָם לָבוֹא לְבֵית יְהוָה כְּמִשְׁפָּטָם
בְּיַד אַהֲרֹן אֲבִיהֶם כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה

Porro filiis aarō he partitiōes erāt: filii aaron nadab et abiu et eleazar & ithamar. ⁊ mortui sunt aūt nadab & abiu ante patrē suū absq; liberis: sacerdotioq; functus est eleazar et ithamar. Et diuisit eos dauid et sadoch de filiis eleazari: & achimelech de filiis ithamar ⁊ fm vices suas & ministeriū. Inuēticq; sūt multo plures filii eleazar in principibus viris q̄b; ⁊ filii ithamar: diuisit aūt eis: hoc est filiis eleazar principes p familias fe decim: ⁊⁊⁊

preceperat dño de ifrael. τ filijs leui
ἐνετείλατο κύριος ὁδοὺς Ἰσραήλ, καὶ τοῖς υἱοῖς λευὶ
qui reliqui fuerāt: filijs amram ſubael. filijs
τοῖς καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς ἀμβράμ σουβαήλ. τοῖς υἱοῖς
ſubael: iadata rabia. filijs rabia: principio
σουβαήλ, ἰαδδαΐα τῶ ῥαβία. τοῖς υἱοῖς ῥαβία, ὁ ἄρχων Ἰο
ſia. filijs iſaar: ſalomith. filijs ſalo
σίας. τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, σαλωμίθ. τοῖς υἱοῖς σαλω-
mith.iaath filijs ieddiu amaria ſecũ: ia-
μίθ, Ἰαάθ. τοῖς υἱοῖς Ἰεδδιοὺ ὁ ἀμαρία ὁ δεύτερος, Ια
ziel tertiꝰ: iacemias quartus. filijs oziel:
ζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰακαμίας ὁ τέταρτος. τοῖς υἱοῖς ὀζιὴλ,
micha. filijs micha: ſemmer: frater micha iſ-
μιχά. τοῖς υἱοῖς μιχά, σιμμήρ, ὁ ἀδελφὸς μιχὰ Ἰσί
as. filijs iſie: zacharias. filijs merari: moo
ας. τοῖς υἱοῖς Ἰσίου, ζαχαρίας. τοῖς υἱοῖς μεραρί, μο
li τ muſi: ioziae filiꝰ eius. filij merari ioziae
λὶ καὶ μουσί, Ἰωζίας υἱὸς αὐτοῦ. υἱοὶ μεραρί, Ἰωζίας
filius eius: ſoam τ ſacchur τ abari. moo
υἱὸς αὐτοῦ, σωὰμ καὶ σακχοὺρ καὶ ἀβαρί. τῶ μο
li: eleazar. τ nō erāt eleazar filijs: cis:
λί, ἐλιεζὰρ. καὶ οὐκ ἦσαν τῶ ἐλιεζὰρ υἱοί. τῶ κίς,
filijs cis hieremael filij muſi: mooli τ eder τ hie
υἱοὶ κὶς Ἱερμεὴλ υἱοὶ μουσί, μοολὶ καὶ ἔδερ καὶ ἱε-
rimoth. iſti filij leuitarū ſm domos fa
ρεμώθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους τῶν πα
miliarū ſuarū. τ miſerūt τ ipſi ſortes ſicut fra
τριῶν αὐτῶν. καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀ
tres eoꝝ. filij aaron coram dauid
δελφοὶ αὐτῶν. υἱοὶ ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ δαυὶδ τοῦ
rege τ ſadduc τ achimelech: τ principes
βασιλέως καὶ σαδδοὺκ καὶ ἀχιμέλεχ, καὶ οἱ ἄρχοντες
familiarū ſacerdotū τ leuitarū aſſāteo.
τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν παρισοῦντες.
familia primi in ꝓſpectu fratrio eius
πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
iuniorio.
τοῦ νεωτέρου. Ca.25.

A Θ Et cōſtituit dauid rex τ principes exer
Καὶ ἔστησι δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυ-
citus: ſup opꝰ filios aſaph τ heman τ idithum:
νάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς ἀσὰφ καὶ αἰμὰν καὶ Ἰδιθούμ,
qui prophetabant in citharis τ in nablis τ in
τοὺς ἀποφητεύοντας ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν
cymbalis. τ fuit numer⁹ eoꝝ per capita vi
κυμβάλοις. καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν ἀν-
rorū operātium in ſeruitute eoꝝ. filij aſaph: ſac-
δρῶν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ δουλείᾳ αὐτῶν. υἱοὶ ἀσάφ, σακ
chur τ ioſeph τ mathaniao τ aſirela. filij aſaph: adhe
χοὺρ καὶ Ἰωσὴφ καὶ ματταθίας καὶ ἀσερηλά. υἱοὶ ἀσάφ, ἐχό-
rētes aſaph ꝓphēte adherētes regi idi
μενοι ἀσὰφ τοῦ προφήτου ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως. τῶ Ἰδι-
thum: filij idithum: godolias τ ſuri τ iſaia τ a-
θούμ, υἱοὶ Ἰδιθούμ, γεδολίας καὶ σουρὶ καὶ Ἰσαΐα καὶ ἀ-
ſabia τ mathithathias ſex adherētes pri ſuo:
σαβία καὶ ματταθίας ἓξ ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
idithū in citharis q̄ ꝓphetabat cōfeſſionem τ
Ἰδιθοὺμ ἐν κινύραις τοῦ προφητεύοντος ἐξομολόγησιν καὶ
laudē dño. heman: filij heman: bocchias τ
αἴνεσιν τῶ κυρίῳ. τῶ αἰμάν, υἱοὶ αἰμάν, βοκχίας καὶ
matthanias τ oziel τ ſubael: τ ierimoth τ ananias
ματταθίας καὶ ὀζιὴλ καὶ σουβαὴλ, καὶ Ἱεριμὼθ καὶ ἁνανίας
τ anani τ elitha τ goddolathi τ rommathi ezer τ ieſ
καὶ ἁνανὶ καὶ ἐλιαθὰ καὶ γοδολαθὶ καὶ ῥωμμαθὶ ἐζὲρ καὶ Ἰεσ
B bocaſa: τ mallithi τ othir τ mazioth: oēs iſti
βοκασά, καὶ μαλλιθὶ καὶ ὠθὶρ καὶ μαζιώθ, πάντες οὗτοι
filij heman ꝓphētis regi in fmōib⁹ dei
υἱοὶ τοῦ αἰμὰν τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις θεοῦ
vt exaltaret cornu: τ dedit deus
τοῦ ὑψῶσαι κέρας. καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ

---

de⁹ iſrael. Porro filio-
rū leui qui reliq fuerāt
de filiis amrā erat ſuba
hel: et de filiis ſubahel
iedeía. De filiis quoq;
roobie: princeps ieſias. Iſaaris
vero filij ſalemoth: filij
q̄ ſalemoth iaadiath.
Filiiſq; ei⁹ ieriau prim⁹
amarias ſecūdus: iazi
hel tertius: iechmoam
quartus. Filius ozihel:
micha filius
micha ſamir: fratrer
micha ieſia: filiiſq; eo
ieſie zacharias: filii me
rari: mooli & muſi: eo
filius ozíau bennon:
filij quoq; merari ozi
au & ſoe et ſachur: et he
bri. Porro mooli filius
eleazar: qui non habe-
bat liberos.
filius vero cis hieramí-
hel: filij muſi: mooli: eo
eder et hierimoth. iſti
filij leui ſecundum
domos familiarū ſuarū
Miſerūtq; & ipi ſortes
cōtra fratres ſuos filios
aarō coram dauid
rege: et ſadoch et ahí-
melech: et principibus
familiarū ſacerdotaliū
et leuiticarum: tam
maiores q̄ minores:
oēs ſors eq̄liť diuidebat.

Gitur dauid 25.
& magiſtratꝰ exerci
tus ſegregauerūt in mini
ſteriū filios aſaph & he-
mā & idithū q̄ pphetā-
rēt in citharis & pſalte
riis & cymbalis ſm nūe
rū ſuū dedicato ſibi offi
cio ſeruientes. De filiis
aſaph zahur & ioſeph
et nathania & azarela
filij aſaph ſub
manu aſaph pphetātis
iuxta rege. Porro
idithum: filij idithum
godolías: ſori
ieſeiaſ: et aſabiaſ: & ma
thathias: ſex
ſub manu patris ſui i-
dithū: qui in cithara p
phetabat ſup cōfitētes
& laudātes dñm. Hemā
quoq; filij hemā: boci-
au: mathamu: oziel:
ſubuhel: & hierimoth
ananias anani eliatha
geldelthi & romethie
zer & ieſbaccaſa:
mellothi othir mozí-
oth. Omnes iſti
filij hemā vidētis re-
gis in ſermonibus
dei vt exaltaret cornu.
Deditq; deus

מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּלְבְנֵי לֵוִי הַנּוֹתָרִים
לִבְנֵי עַמְרָם שׁוּבָאֵל בְּנֵי שׁוּבָאֵל
יְחִדְיָהוּ וּלְרְחַבְיָהוּ בְּנֵי רְחַבְיָהוּ
רֹאשׁ יִשְׁעָיָהוּ לִיצְחָרִי שְׁלֹמוֹת לִבְנֵי
שְׁלֹמוֹת יַחַת וּבְנֵי יְרִיָּהוּ אֲמַרְיָהוּ
שְׁנָה שְׁלִישִׁי יַחְזִיאֵל הַשְּׁלִישִׁי יְקְמְעָם
רְבִיעִי וּבְנֵי עֲזִיאֵל מִיכָה בְּנֵי
מִיכָה שָׁמִיר אֲחִי מִיכָה יִשְׁיָה לִבְנֵי
יִשְׁיָה זְכַרְיָהוּ וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי
בְּנֵי יַעֲזִיָּהוּ בְּנוֹ וּבְנֵי מְרָרִי לְיַעֲזִיָּהוּ
בְּנוֹ וְשֹׁהַם וְזַכּוּר וְעִבְרִי וּלְמַחְלִי
אֶלְעָזָר וְלֹא הָיָה לוֹ בָּנִים כִּי
בְּנֵי קִישׁ יְרַחְמְאֵל וּבְנֵי מוּשִׁי מַחְלִי
בְּנֵי לֵוִי עֵדֶר וִירִימוֹת אֵלֶּה בְּנֵי הַלְוִיִּם
לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם וַיַּפִּילוּ גַם הֵם
גּוֹרָלוֹת לְעֻמַּת אֲחֵיהֶם בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי
דָּוִיד הַמֶּלֶךְ וְצָדוֹק וַאֲחִימֶלֶךְ וְרָאשֵׁי
הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אָבוֹת
רֹאשׁ לְעֻמַּת אָחִיו הַקָּטָן׃
וַיִּבְדֵּל דָּוִיד וְשָׂרֵי הַצָּבָא
לַעֲבֹדָה לִבְנֵי אָסָף וְהֵימָן וִידוּתוּן
הַנִּבְּאִים בְּנִבְלִים וּבִנְבָלִים וּבִמְצִלְתָּיִם
וַיְהִי מִסְפָּרָם אַנְשֵׁי מְלָאכָה
לַעֲבֹדָתָם לִבְנֵי אָסָף זַכּוּר וְיוֹסֵף
וּנְתַנְיָה וַאֲשַׂרְאֵלָה בְּנֵי אָסָף עַל
יַד אָסָף הַנִּבָּא עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃
לִידוּתוּן בְּנֵי וְיִדוּתוּן גְּדַלְיָהוּ וּצְרִי
וְיֶשַׁעְיָהוּ חֲשַׁבְיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ שִׁשָּׁה
עַל יְדֵי אֲבִיהֶם יְדוּתוּן בְּכִנּוֹר הַנִּבָּא
עַל הוֹדוֹת וְהַלֵּל לַיהוָה׃ לְהֵימָן
בְּנֵי הֵימָן בּוּקִיָּהוּ מַתַּנְיָהוּ עֻזִּיאֵל
שְׁבוּאֵל וִירִימוֹת חֲנַנְיָה חֲנָנִי אֱלִיאָתָה
גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי עֶזֶר יָשְׁבַּקָּשָׁה
מַלּוֹתִי הוֹתִיר מַחֲזִיאוֹת׃ כָּל אֵלֶּה
בְּנֵים לְהֵימָן חוֹזֵה הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי
הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרֶן וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים

לְהֵימָן בְּנִים אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת
שְׁלֹשָׁה: כָּל אֵלֶּה עַל יְדֵי אֲבִיהֶם
בַּשִּׁיר בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם נְבָלִים שור
וְכִנֹּרוֹת לַעֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים עַל
יְדֵי הַמֶּלֶךְ אָסָף וִידוּתוּן וְהֵימָן: וַיְהִי
מִסְפָּרָם עִם אֲחֵיהֶם מְלֻמְּדֵי שִׁיר שפר לְמַד
לַיהוָה כָּל הַמֵּבִין מָאתַיִם שְׁמוֹנִים בין מָאָה
וְשָׁמוֹנָה: וַיַּפִּילוּ גוֹרָלוֹת מִשְׁמֶרֶת שמר נָגַל שָׁמַר
לְעֻמַּת קָטָן כַּגָּדוֹל מֵבִין עִם תַּלְמִיד: נָגַל לָמַד
וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לְאָסָף לְיוֹסֵף
גְּדַלְיָהוּ הַשֵּׁנִי הוּא וְאֶחָיו וּבָנָיו שְׁנֵים עָשָׂה שנה
עָשָׂר: זַכּוּר בָּנָיו וְאֶחָיו שָׁלִשׁ שלש
שְׁנֵים עָשָׂר: הָרְבִיעִי לְיִצְרִי בָּנָיו רָבַע
וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: הַחֲמִישִׁי נְתַנְיָהוּ חָמַשׁ
בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: הַשִּׁשִּׁי
בֻּקִּיָּהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
הַשְּׁבִיעִי יִשַׂרְאֵלָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים שָׁבַע
עָשָׂר: הַשְּׁמִינִי יְשַׁעְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שָׁמֹנֶה
שְׁנֵים עָשָׂר: הַתְּשִׁיעִי מַתַּנְיָהוּ בָּנָיו תִּשַׁע
וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: הָעֲשִׂירִי שִׁמְעִי עָשַׂר
בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: עַשְׁתֵּי עָשָׂר
עַזַרְאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: הַשְּׁנֵים
עָשָׂר לְחַשַּׁבְיָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
לִשְׁלשָׁה עָשָׂר שׁוּבָאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו
שְׁנֵים עָשָׂר: לְאַרְבָּעָה עָשָׂר מַתִּתְיָהוּ
בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר
לִירֵמוֹת בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: לְשִׁשָּׁה
עָשָׂר לַחֲנַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
לְשִׁבְעָה עָשָׂר לְיָשְׁבְקָשָׁה בָּנָיו וְאֶחָיו
שְׁנֵים עָשָׂר: לִשְׁמוֹנָה עָשָׂר לַחֲנָנִי בָּנָיו
וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: לְתִשְׁעָה עָשָׂר
לְמַלּוֹתִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:
לְעֶשְׂרִים לְאֶלִיָּתָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים
עָשָׂר: לְאֶחָד וְעֶשְׂרִים לְהוֹתִיר בָּנָיו
וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר: לִשְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים
לְגִדַּלְתִּי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר:

heman filios quattuor decim & filias ooooooooo tres. Vniuerſi ſub manu patris ſui ooooooooo ad cãtandũ in tẽplo dñi diſtributi erãt in cymbalis & pſalteriis et citharis in miniſteria domus dei iuxta regẽ: aſaph videlicet & idithũ & heman. Fuit aũt numerus eorũ cũ fratribus ſuis q eruditi erãt ad cãtandũ dño: cuncti doctores ducẽti octogintaocto. Miſerũtq; ſortes p vices ſuas ex equo tã maior q minor: ita doctꝰ pariter et indoctus. Egreſſaq; eſt ſors prima ioſeph qui erat de aſaph ſecũda godolie: ipſi & filiis ei & fratrib ei duodeci: tertia zachur filiis & fratribus eius oo duodecim: quarta iſari filiis ooo&ooooooo& fratribus eius duodecim: quinta nathanie filiis & fratrib ei duodecim: ſexta ooo&ooo bocciau filiis & fratrib eius duodecim: ooo septima iſreela filiis & fratrib eius duodecim: octaua eſaie filiis & fratribus eius ooooooooo duodecim: nona mathanie filiis ooo&ooo& fratrib ei duodeci: decima ſemeie ooo&ooo filiis et fratrib ei duodecim: vndecima azarel filiis & fratribus eius duodeci: duodecima aſabie filiis & fratribus eius duodecim: ooo tertiadecima ſubuhel filiis & fratribus eius ooo duodecim: quartadecima mathathie ooo&ooo filiis & fratrib ei duodecim: quintadecima hierimoth filiis & fratribus eius duodeci: ſexta decima ananie filiis & fratribus eius ooooooooo duodecim: ſeptimadecima ieſboc caſe filiis & fratrib eius duodeci: octauadecima anani filiis ooo&ooo& fratribus ei duodecim: nonadecima mellothi filiis & fratribus eius duodecim: ooo viceſima eliatha filiis & fratribus ei duodeci viceſimaprima othir filiis ooo&ooo&ooo&ooooooo& fratribus eius duodecim: viceſimaſecunda goddolathi filiis & fratribus eius duodecim:

heman filios quattuordecim: & filias tres. ἅμα υἱοὺς τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ θυγατέρας τρεῖς. vniuerſi ht cũ pfe ſuo: canentes πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὑμνῳδοῦντες in domo dñi: in cymbalis & in nablis & in ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν citharis in miniſterũ domus dei iuxta κινύραις εἰς τὴν διακονίαν οἴκου τοῦ θεοῦ ἐχόμενα τοῦ regem: & aſaph & idithum & heman. & fuit βασιλέως, καὶ ἀσὰφ καὶ ἰδιθοὺμ καὶ αἱμάν. καὶ ἐγένετο numerus eorũ cũ fratribus ſuis: q eruditi ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, διδάσκα- erãt ad cãtandũ dño: octoginta μένοι ᾄδειν κυρίῳ, πᾶς συνιὼν διακόσιοι ὀγδοήκοντα octo. & miſerũt & ipſi ſortes per vices cõ- ὀκτώ. καὶ ἐπέβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημερίων κα- tra vices ſm paruũ & ſm magnũ: τέναντι ἐφημερίων κατὰ τὸ μικρὸν καὶ κατὰ τὸ μέγας, intelligẽs cũ diſcipulo. & egreſſa ẽ ſors prima συνιὼν μετὰ μαθητοῦ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος aſaph: godolie ioſeph ſecũda: ipſe τῷ ἀσὰφ, γοδολίᾳ τῷ Ἰωσὴφ ὁ δεύτερος, αὐτὸς & fratres eius & filij eius duodecim. ter καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ τρί- tia zachur: ipſe & fratres eius & filij e- της Ζακχοὺρ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐ- ius duodecim. quarta iſrl: filij eius & fra τοῦ δώδεκα. ὁ τέταρτος Ἰσρί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ- tres eius duodecim. quinta nathaniaꝰ: filij eius φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ πέμπτος Ναθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ & fratres eius duodecim. ſexta bocchiaꝰ: filij καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ ἕκτος Βακχίας, υἱοὶ eius & fratres eius duodecim. ſeptima iaſa αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ ἕβδομος Ἰασα rela: filij eius & fratres eius duodecim. octa ρελά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ ὄγ- na iſaia: filij eius & fratres eius duodecim. δοος Ἰσαΐα, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. nona matthaniaꝰ: filij eius & fratres eius ὁ ἔνατος ματθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ duodecim decima ſemei: filij eius & fratres e- δώδεκα. ὁ δέκατος σιμεεί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ- ius duodecim. vndecima aſriel: filij eius & fra τοῦ δώδεκα. ὁ ἑνδέκατος Ἀσριήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ- tres eius duodecim. duodecima aſabia: filij eius φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ δωδέκατος Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτοῦ & fratres eius duodecim. tertiadecima ſu καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ τρισκαιδέκατος σουα- biel: filij eius & fratres eius duodecim. quarta βιήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ τεσσα- decima matthias: filij eius & fratres eius ρεσκαιδέκατος Ματθίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ duodecim. quinta decima hierimuth: filij eius & fra δώδεκα. ὁ πεντεκαιδέκατος Ἱερεμούθ, υἱοὶ αὐτ καὶ οἱ ἀδελ- tres eius duodecim. ſexta decima ananias: filij eius φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ ἑκκαιδέκατος Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ & fratres eius duodecim. ſeptima decima ieſbocaſa: καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτ δώδεκα. ὁ ἑπτακαιδέκατος Ἰεσβοκασά, filij eius & fratres eiꝰ duodecim. octaua decima ana υἱοὶ αὐτ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτ δώδεκα. ὁ ὀκτωκαιδέκατος Ἀνα- ni: filij eius & fratres eius duodecim. nona deci νί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ ἐννεακαιδέκα ma mallothi: filij eius & fratres eius duodecim. vi τος μαλλωθί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ εἰ ceſima heliatha: filij eius & fratres eius duodeciꝫ. κοσὸς ἑλιαθά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. viceſima prima othir: filij eius & fratres e- ὁ εἰκοσὸς πρῶτος ὡθίρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ- ius duodecim. viceſima ſecunda godolathi: filij eius φοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ὁ εἰκοσὸς δεύτερος γοδολαθί, υἱοὶ αὐτοῦ & fratres eius duodecim.
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. ooooooooooooooooo

Trās. Gre. lxx. cū. interp. latina.

vicesima tertia mazioth: filij eius τ fratres eius ὁ ἑικοστὸς τρίτος μαζιώθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
duodecim. vicesima quarta ramathiezer: filij eius τ δώδεκα. ὁ εἰκοστὸς τέταρτος ῥαμαθιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
fratres eius duodecim.
ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. Ca. 26.

A Ia diuisiones ianuarij chorritio: meselemias fi Εἰς διαιρέσεις πυλῶν τοῖς κεφαῖς, μισελιμίας υἱ
lius core de filijs asaph: τ meselemia filij zacha ὁς κορὲ ἐκ τῶν υἱῶν ἀσάφ, καὶ τῷ μισελεμία υἱοὶ ζαχα
rias primogenitus: iadiel secundus: zabadias ρίας ὁ πρωτότοκος, ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, ζαβαδίας ὁ
tertius: tathanael quartus: elam quintus: io τρίτος, ἰαθαναὴλ ὁ τέταρτος, ἀιλὰμ ὁ πέμπτος, ἰω
nathan sextus: elionai septim⁹. τ obed ed ναθὰν ὁ ἕκτος, ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος. καὶ τῷ ὠβὴδ ἐδ
dom filij sameas primogenitus: iozabad secun δὼμ υἱοὶ σαμαίας ὁ πρωτότοκος, ἰωζαβὰδ ὁ δευτε=
dus: ioa tertius: sachar quartus: nathana ρος, ἰωὰ ὁ τρίτος, σάχαρ ὁ τέταρτος, ναθαν=
el quintus: amiel sext⁹: issachar septi αὴλ ὁ πέμπτος, ἀμιὴλ ὁ ἕκτος, ἰσσάχαρ ὁ ἕβδο=
mus: phellathi octauus: qm benedixit ei de⁹. μος, φελλαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός.
τ samea filio eius nati sunt filij prepo καὶ τῷ σαμέα υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ καθεσ=
siti in domo patris eorū: qm potētes τοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι δυνατοὶ
erāt fortitudine. filij samea: othni τ raphael τ obed ἦσαν ἰσχύι. υἱοὶ σαμέα, ὀθνὶ καὶ ῥαφαὴλ καὶ ὠβὴδ
τ ezabad: τ fratres ei⁹ filij fortitudinis eius καὶ ἐλζαβάδ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνάμεως ἐλι
τ samachia. oēs hi filij obed edom. εὺ καὶ σαμαχία. πάντες οὗτοι υἱοὶ ὠβὴδ ἐδδώμ.
ipsi τ filij eorū τ fratres eorum fo: αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἰσχυ=
tes potentia: facientes in fortitudine in operatiōe: iera ροὶ δυνάμει, ποιοῦντες ἐν ἰσχύι ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἱε
gista duo obed eddom. τ meselemia fi ρουσταδύο τῷ ὠβὴδ ἐδδώμ. καὶ τῷ μισελιμία υἱ
lij τ fratres robusti octo t decē. τ hosa οἱ καὶ ἀδελφοὶ δυνατοὶ ὀκτωκαιδέκα. καὶ τῷ ὡσὰ
B filio merari filij custodientes principatū: qm nō τῷ υἱῷ μεραρὶ υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχήν, ὅτι οὐκ
erat primogenitus: τ posuit eū pater ei⁹ in ἦν πρωτότοκος, καὶ ἔθετο αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἰς
principē: chelcias secundus: tabelia tertius: ἄρχοντα, χελκίας ὁ δεύτερος, ταβελία ὁ τρίτος,
zacharias quartus. oēs hi hosa filij ζαχαρίας ὁ τέταρτος. πάντες οὗτοι τῷ ὡσὰ υἱοὶ
τ fratres eorū tredecim. hic diuisiones καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν δεκατρεῖς. τούτοις αἱ διαιρέσεις
ianuarū principib⁹ exercitus per ui τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι τῶν δυνάμεων ἐφημερί=
ces e regione fratrum cor: ad ministrādū in αις κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, λειτουργεῖν ἐν
domo dñi. τ miserūt sortes fm paruū τ οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ
secūdū magnū per domos familiaꝝ cor: in tanu κατὰ τὸν μέγαν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, εἰς πύ
am τ ianuam. τ cecidit sors cor: ad orie λαν καὶ πύλαν. καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν ἀπὸ ἀνα
tem selemia τ zacharia filio eius: consul τολὰς τῷ σελεμία καὶ ζαχαρία υἱῷ αὐτοῦ, βουλευ
tus in prudētia misit sortes: τ exiuit eius τὴς ἐν συνέσει ἔβαλεν κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν αὐτοῦ
sors ad aq̄lonē. obed eddom ad au ὁ κλῆρος κατὰ βορρᾶν. τῷ ὠβὴδ ἐδδὼμ κατὰ νό
strū τ filijs eius e regione domus τον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κατέναντι οἴκου

Trāsla. B. Hie. Tex. be. i. Paral. xxvj. Pritiua. heb.

ᵃ vicesima ᶜ tertia ᵍ aziud ᶠ filiis & fratribus eius ᵈ duodecim: ᵇ vicesima ᶜ quarta ᶜ romethiezer ᵉ filiis ᶠ & fratribus ei⁹ ᵈ duodeci. 26. ᵇ Oiusiones autem ᵇ ianitorum ᶜ de choritis ᵇ meselemia ᶜ filius ᶜ core ᵈ de ᵇ filiis ꝏ ᶠ asaph: ᶠ filii ᵇ meselemie ᵐ zacharias ᵃ primogenitus: ᵒ iadihel ᵖ secundus: ᵍ zabadias ꝏ ʳ tertius: ˢ iathanael ᵗ quartus: ᵘ ahilam ꝏ ˣ quintus: ʸ iohannan ᶻ sextus: ᵃᵃ elioenai ꝏ ᵇ septimus. ᶜ Filii autem ᶜ obededom ᶠ semeias ꝏ ᵍ primogenit⁹: ʰ iozabad ᶦ secūdus: ᵏ iohaa ˡ tertius ᵐ sachar ⁿ quart⁹: ᵒ nathanael ᵖ quintus: ꝏ ᵍ amihel ʳ sextus: ˢ isachar ʳ septimus: ꝏ ᵗ phollathi ᵘ octauus: ᵛ qa ʷ benedixit illi ᵘ deus. ꝏ ᵇ Semeie aūt ᶜ filio ei⁹ ᵈ nati sunt ᵉ filii ᶠ prefecti ꝏ ᵍ familiarum suarū: ᵐ erāt ᵉ enim filii ᵃ fortissimi ꝏ ᵇ Filii ᵉ ergo semeia ᶠ othin ᵍ & raphael ʰ & obed ꝏ ᵉ elzabath & ᶠ frēs ei⁹ viri ᵘ fortissimi: ᵛ helin quoq; ʳ & samathias. ˢ Omēs ᵃ hi ᵇ de filiis ᶜ obededom ꝏ ᶜ ipi ᵈ & filii ᵉ & fratres eorū ᶠ fortissimi ꝏ ᵍ ad ministrandū ʰ sexagi ta ⁱ duo ᵒ de obededom. ᵍ Porro mesellamie ᶠ filii ᵉ & fratres eorum ꝏ ᵘ robustissimi ᶠ decem & ᵍ octo. ˢ De hosa aūt. i. ᵃ de ᵇ filiis ᶜ merari ᶜ semri ᶠ prin ceps. ᵇ Non ᵉ enim ꝏ ᶠ habuerat ᵍ priogenitū ʰ & idcirco ᶦ posuerat eum ᵏ pē ei⁹ ˡ in principē: ᵐ helchias ⁿ secund⁹: ᵍ tabelias ᶠ terti⁹: ᵉ zacharias ᵍ quart⁹. ᵒ Omnes hi ᵉ filii ᶠ & fratres ᵍ oza ʰ tredecim. ᶜ Hi ꝏ ᵇ diuisi sunt in ᶜ ianitores ᶠ vt semper ᶠ principes ꝏ ᵇ custodiarū sicut et ᵏ fratres eorum ꝏ ᶜ ministrarēt ˡ idomo ᵐ dñi ᵒ Misse sunt ergo ᵖ sortes ex equo: ᵍ & paruis & ʳ magnis ˢ p familias suas ᵗ in vnāquāq; ᵘ portarū. ᶠ Cecidit ergo ᵍ sors ʰ oriētalis ⁱ selemie. ᶜ Porro zacharie ᵈ filio ei⁹ ᵉ viro ᶠ prudētissimo ᵍ & erudito ʰ sortito ⁱ obtigit ᵏ plaga ˡ septētrionalis. ᵐ Obededō vero ᵏ & filiis eius ᶜ ad austrū in qua parte ᵍ domus erat

וְלִשְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים לַמַּחֲזִיאוֹת בְּנָיו
וְאַחָיו שְׁנֵים עָשָׂר לְאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים
לְרוֹמַמְתִּי עֶזֶר בָּנָיו וְאַחָיו שְׁנַיִם
עָשָׂר׃ Cap. xxvj לְמַחְלְקוֹת לְשַׁעֲרִים
לַקָּרְחִים מְשֶׁלֶמְיָהוּ בֶן קֹרֵא מִן בְּנֵי
אָסָף׃ וְלִמְשֶׁלֶמְיָהוּ בָּנִים זְכַרְיָהוּ
הַבְּכוֹר יְדִיעַאֵל הַשֵּׁנִי זְבַדְיָהוּ
שְׁלִשִׁי יְתַנִיאֵל הָרְבִיעִי עֵילָם
חֲמִישִׁי יְהוֹחָנָן הַשִּׁשִּׁי אֶלְיְהוֹעֵינַי
שְׁבִיעִי׃ וְלִעֹבֵד אֱדֹם בָּנִים שְׁמַעְיָה
הַבְּכוֹר יְהוֹזָבָד הַשֵּׁנִי יוֹאָח הַשְּׁלִישִׁי
וְשָׂכָר הָרְבִיעִי וְנְתַנְאֵל הַחֲמִישִׁי׃
עַמִּיאֵל הַשִּׁשִּׁי יִשָּׂשכָר הַשְּׁבִיעִי
פְּעֻלְּתַי הַשְּׁמִינִי כִּי בֵרַכוֹ אֱלֹהִים׃
וְלִשְׁמַעְיָה בְּנוֹ נוֹלַד בָּנִים הַמֹּשְׁלִים
עַל Cap. xxvj בֵּית אֲבִיהֶם כִּי גִבּוֹרֵי חַיִל הָיוּ׃
בְּנֵי שְׁמַעְיָה עָתְנִי וּרְפָאֵל וְעוֹבֵד
אֶלְזָבָד אֲחָיו בְּנֵי חַיִל אֱלִיהוּ
וְסַמַכְיָהוּ׃ כָּל אֵלֶּה מִבְּנֵי עֹבֵד אֱדֹם
הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם אִישׁ חַיִל
בַּכֹּחַ לַעֲבֹדָה שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם לְעֹבֵד
אֱדֹם׃ וּלְמֶשֶׁלֶמְיָהוּ בָּנִים וְאַחִים בְּנֵי
חַיִל שְׁמֹנָה עָשָׂר׃ וּלְחֹסָה מִן בְּנֵי
מְרָרִי בָּנִים שִׁמְרִי הָרֹאשׁ כִּי לֹא
הָיָה בְכוֹר וַיְשִׂימֵהוּ אָבִיהוּ לְרֹאשׁ׃
חִלְקִיָּהוּ הַשֵּׁנִי טְבַלְיָהוּ הַשְּׁלִישִׁי
זְכַרְיָהוּ הָרְבִיעִי כָּל בְּנֵים וְאַחִים
לְחֹסָה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר׃ לְאֵלֶּה
מַחְלְקוֹת הַשֹּׁעֲרִים לְרָאשֵׁי
הַגְּבָרִים מִשְׁמָרוֹת לְעֻמַּת אֲחֵיהֶם
לְשָׁרֵת בְּבֵית יְהוָה וַיַּפִּילוּ גוֹרָלוֹת
כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל לְבֵית אֲבוֹתָם לַשְּׁעָרִים
וַיִּפֹּל הַגּוֹרָל מִזְרָחָה
לְשַׁלֶּמְיָהוּ וְזַכַרְיָהוּ בְנוֹ יוֹעֵץ בְּשֵׂכֶל
הִכְּילוּ גוֹרָלוֹת וַיֵּצֵא גוֹרָלוֹ צָפוֹנָה׃
לְעֹבֵד אֱדֹם נֶגְבָּה וְלִבָּנָיו בֵּית

הָאַסְפִּים׃ לְשֹׁפִים וּלְחֹסָה לַמַּעֲרָב עִם
שַׁעַר שַׁלֶּכֶת בַּמְסִלָּה הָעוֹלֶה מִשְׁמֶרֶת
מִשְׁמָר לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ לַמִּזְרָח שִׁשָּׁה
הַלְוִיִּם שִׁשָּׁה לַצָּפוֹנָה לַיּוֹם אַרְבָּעָה
לַנֶּגְבָּה לַיּוֹם אַרְבָּעָה וְלָאֲסָפִים
שְׁנַיִם שְׁנַיִם לַפַּרְבָּר לַמַּעֲרָב אַרְבָּעָה
לַמְסִלָּה שְׁנַיִם שְׁנַיִם לַפַּרְבָּר׃ אֵלֶּה
מַחְלְקוֹת הַשֹּׁעֲרִים לִבְנֵי הַקָּרְחִי
וְלִבְנֵי מְרָרִי׃ וְהַלְוִיִּם אֲחִיָּה עַל
אֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וְלֶאֱצְרוֹת
הַקֳּדָשִׁים׃ בְּנֵי לַעְדָּן בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי
לְלַעְדָּן רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְלַעְדָּן
הַגֵּרְשֻׁנִּי יְחִיאֵלִי׃ בְּנֵי יְחִיאֵלִי זֵתָם
וְיוֹאֵל אָחִיו עַל אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה׃
לְשֶׁלֹמִית לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ לַמִּזְרָח שָׁמֵר
הַלְוִיִּם שִׁשָּׁה לַצָּפוֹנָה לַיּוֹם אַרְבָּעָה צָפוֹן
לַנֶּגְבָּה לַיּוֹם אַרְבָּעָה וְלָאֲסָפִים
שְׁנַיִם שְׁנַיִם לַפַּרְבָּר לַמַּעֲרָב אַרְבָּעָה מַעֲרָב
לַמְסִלָּה שְׁנַיִם שְׁנַיִם לַפַּרְבָּר׃ אֵלֶּה
מַחְלְקוֹת הַשֹּׁעֲרִים לִבְנֵי הַקָּרְחִי חֹלִי
וְלִבְנֵי מְרָרִי׃ וְהַלְוִיִּם אֲחִיָּה עַל
אֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וְלֶאֱצְרוֹת
הַקֳּדָשִׁים׃ וְכָל הַתְּקוֹמֵם שְׁמוּאֵל הָרֹאֶה
וְשָׁאוּל בֶּן קִישׁ וְאַבְנֵר בֶּן נֵר וְיוֹאָב
בֶּן צְרוּיָה כָּל הַמַּקְדִּישׁ עַל יַד
שְׁלֹמִית וְאָחִיו׃ לַיְחִיאֵלִי בְּנֵי הַיִּל אֶלֶף
וְשֵׁבַע מֵאוֹת עַל פְּקֻדַּת יִשְׂרָאֵל
מִבֶּן עֶשְׂרִים לְכָל מְלֶאכֶת עֲבֹדַת
יְהוָה וְלַעֲבֹדַת הַמֶּלֶךְ׃ לַחְבְרוֹנִי יְרִיָּה הָרֹאשׁ
לַחְבְרוֹנִי לְתוֹלְדֹתָיו לְאָבוֹת בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים לְמַלְכוּת שְׁנַה

seniorum concilium. Sephphima & hosa ad occidentē iuxta portā que ducit ad viā ascensionis: custodia cōtra custodiā. ad orientē vero leuite sex: et ad aquilonē quattuor per diem: atq; ad meridiē similiter in die quattuor: vbi erat concilium bini & bini. In cellulis quoq; ianitorū ad occidentē: quattuor in via: binique p cellulas. He sunt diuisiones ianitorū filiorū chore & merari. Porro achias erat super thesauros domus dei & vasa sanctorum. Filii quoq; ledan filii gersonni. De ledan principes familiarum: ledan & gersonni iecheli. Filii iecheli: zatham & iobel frater eius super thesauros domini amramitis & ysaaritis & hebronitis et ozielitis. Subahel aūt filius gersan filii moysi preprositus thesauris. Frater quoq; eius eliezer cuius filius raabia: & huius filii esaias et huius filius iorā: huius quoq; filii zechri & huius filii selemith. Ipe selemith & fratres eius super thesauros sanctorū q̄ sanctificauit dd rex & principes familiarū & tribuni & cēturiones & duces exercitus: de bellis & manubiis p̄liorū q̄ consecrauerāt ad instauratiōnē & suppellectilē templi dñi. Hec aūt vniuersa sanctificauit samuel vidēs: et saul filius cis: & abner filii ner: & ioab filii saruie: oēsq; sanctificauerāt ea p manū salemith & fratrū ei. Isaaritis vero p̄erat chonenias & filii eius ad opa forinsec sup isrl ad docēdū & iudicādum eos. Porro de hebronitis asabias & fratres eius viri fortissimi mille septingenti preerāt israel: ois trans iordanē cōtra occidentē in cūctis operibus dñi & in ministeriū regis. Hebronitarū aūt princeps fuit ieria secundū familias & cognationes eorum. Quadragesimo anno regni

asaphim in seclidio vestibulis. osa ad occidentē iuxta portā que ducit ad viā ascensionis custodia cōtra custodiā. ad orientē leuite sex per diē ad aquilonē: quattuor per diem ad meridiē. & asaphim duo duo p successiones. & ad occidentē quattuor. & in semitā duo duo per successionē. he diuisiones ianitorū filiis coree: & filiis merari. & leuite fratres eorum sup thesauros domus dñi & sup thesauros sanctorum sup thesauros domus dei laadan filii gersonni laadan principes familiarum cognationū laadan: gersonni iecheli. filii iecheli: zetham & ioel fratres eius: sup thesauros domus dñi. amram & isaar & chebron & oziel: sobiel filius gersam filius moysi dux sup thesauros. & fratri eius eliezer raabia filius eius: & isaie filius eius: & ioram filius eius: & zechri filius eius: & salamith filius eius: ipse salamith & fratres eius sup oēs thesauros sanctos: quos sanctificauit dauid rex: & principes familiarū tribuni & centuriones: & principes exercitus q̄ cepere ex bellis & ex spoliis. & sanctificauit ab ipsis vt nō deficeret edificatio domus dñi: & in omnes res sanctas domus dei q̄ sanctificauit samuel vidēs: & saul filius cis: & abenner filius ner: & ioab filius saruie: & ois sanctificatio per manū salomith & fratrum eorum. issaari & chononias & filii eius ad opus ministerii forinsec sup israel vt scriberent & iudicarēt. chebroni asabias & fratres eius filii fortitudinis: mille & septingenti: q̄ sup cōsiderationē israel: trās iordanē ad occidentē in omne ministeriū dñi & opus regis.

chebroni iosias princeps chebroni fm ḡnās suas & familias eor & in anno quadrāgesimo regni

dauid recensiti sunt: τ inuēt' ἐν ἀυτοῖς ἀνὴρ δυνατὸς ἐν ἀλ=
sūt in iazer galaaditidos: τ fratres eius τοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
filij potētie duo milia τ septingēti principes fami υἱοὶ δυνάμεως δισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πα=
liarū. τ cōstituit eos dauid rex in τριῶν. καὶ κατέστησεν αὐτοὺς δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
ruben τ gad τ dimidie tribui manasse τοῦ ῥουβὴν καὶ τοῦ γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ
in oēm sermonē dei τ sermonē regis. εἰς πάντα λόγον θεοῦ καὶ λόγον τοῦ βασιλέως. Ca.27.

A

Ca.xxvij

ET filij israel sm numerū suū principes Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες
familiarū tribuni τ cēturiones τ scri τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ γραμμα
bę ministrantes regi τ in oēm ser τεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς πάντα λό=
monē regis sm diuisiones in omnē smonē γον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις εἰς πάντα λόγον
ingredientiū τ egredientiū mēse ex mēse: τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνός,
in oēm mēsem sm diuisiones vna εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ διαίρεσις μία
viginti τ quattuor milia. τ in diuisione ἑκάστη καὶ τέσσαρες χιλιάδες· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς
prima mēsis primi: ielboam filius zabdiel: πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, Ἰεσβοὰμ ὁ τοῦ Ζαβδιήλ,
τ in diuisione eius viginti τ quattuor mi= καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιά=
lia. de filijs phares princeps olium principum δες· ἀπὸ τῶν υἱῶν φάρες ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων
exercitus mēsis primi. τ in diui τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέ=
sione mēsis secundi dodai achochi: τ σεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ὁ ωδαὶ ὁ Ἀχωχί, καὶ ἡ
diuisio eius: τ macelloth dux: τ in διαίρεσις αὐτοῦ, καὶ μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ
diuisione eius viginti τ quattuor milia. pri τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες· ὁ ἄρ=
cepe exercitus tertius mēse termo bane χων τῆς δυνάμεως ὁ τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ βαναί=
as filius, iotade sacerdos princeps: τ in diuisio ας ὁ τοῦ Ἰωαδὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσε=
ne eius viginti τ quattuor milia: ipse baneas ως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, αὐτὸς βαναί=
fortior triginta τ sup triginta: δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
τ in diuisione eius amizabal filius eius. καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ ἀμιζαβὰλ υἱὸς αὐτοῦ·
quartus in mēse quarto asael frater δ τέταρτος ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ασαὴλ ὁ ἀδελφὸς
ioab τ zabdeas filius eius: τ fratres eius Ἰωὰβ καὶ ζαβδαίας υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
post eum: τ in diuisione ei⁹ viginti τ μετ' αὐτόν· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ
quattuor milia. quintus in mēse quinto τέσσαρες χιλιάδες· ὁ πέμπτος ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ
principe samaoth izrahites: τ in diuisione eius ὁ ἄρχων σαμαὼθ ὁ Ἰζραΐ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ
viginti τ quattuor milia. sextus in mēse εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες· ὁ ἕκτος ἐν τῷ μηνὶ τῷ
sexto: ira filius eccos thecoites: τ in diui ἕκτῳ, Ἰρὰ υἱὸς Ἰκκὼς ὁ Θεκωίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέ=
sione eius viginti τ quattuor milia. septimus σεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες· ὁ ἕβδομος
in mēse septimo: chelles phallonī de ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, χελλὴς ὁ φαλλωνὶ ἐκ τῶν
filijs ephraim: τ in diuisione eius viginti υἱῶν Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι
τ quattuor milia. καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

B

ooooooooooooooooooooooo

ᵉdauid ᵖrecēsiti sunt ᵉ& inuenti sunt viri ᶠfortissimi ᵍiazer ʰgalaad ⁱfratres ejus ᵐrobustioris etatis ⁿduo milia ᵒseptingenti ᵍprincipes ʳfamiliarum. ᵒPreposuit autē eos ᵗdauid ᵘrex ʳrubenitis ooooo ᵗ& gaditis ᵘ& dimidie ᵇtribui ᶜmanasse: ᵈin omne ᵉministeriū ᶠdei ᵍ& regis.

27.

ILii autem ᵇisrael ᵏsecundū nūerum suū ᵖprincipes ᵉfamiliarū ᶠtribuni ooooooooooooooooooo ᵍ& centuriones ᶠ& prefecti ʰqui ministrabant ooo ᵐregi ⁿiuxta ᵖturmas suas oooooooooooooooooooo ᵍingredientes ᶠ& egredientes ᵖsingulos ᵏmeses in ʳanno oooooooooooooooooo ooooooooooooooooooo ooooo ᵇviginti ᶜquattuor ᵖmilibus ᵈsinguli preerant. ᵒPrime ᵉturme ᵇin ᶜprimo ᵇmense ooooooooooooooo ʰiesboam preerat ⁱfilius ᵐzabdihel ooooooooooo ᵒ& sub eo ᵉviginti ᵍquattuor ʳmilia. ᵒDe ooooooo ᵉfilijs ᵒphares: ᵉprinceps ᵉcunctorū ʳprincipum ᵒexercitus ᵇmēse ᶜprimo. ᵉSecūdi ʳmēsis habebat ᵉturmam ᵇdudia ⁱohites. ooooooooooooooooooo ᵍ& post se alter noīe ᵐmacelloth ⁿq regebat ᵖptē exercit⁹ ʳviginti ᵍq̄ttuor ʳmilitū. ᵖDux quoq; ᵉturme ᵒtertie ᶜin mense ᵉtertio erat ᵗbanaias ᵒ filius ʰiotade ᶜsacerdotis. ᶜ & in ᵉdiuisione sua ᵒviginti oo ᵇquattuor ʳmilia. ᵒIpē est ᵍbanaias ᵐfortissimus in ter ⁿtriginta ᵒ& super ʳ trigita. Preerat aūt ᵍturme ipius ᵉamizadab ᵍfilius eius. ᵒQuartus ᵉmense ᵉquarto ᵗasael ʳ frater ᵒioab ᶜ& zabedias ooooooo ᵇfilius eius ᶜpost eū: ᵉ& in ᵉturma ei⁹ ᵇviginti ᶠquattuor ᵇmilia. ᵍ Quintus ᵐmense oooooooooooooo ⁿquinto ᵒprinceps ᵖsamaoth ʰiezerites: ᵉ et in oooo ᵉturma ei⁹ ᵛviginti ᵉ quattuor ᵗmilia oooooooooooo ᵉSextus ᵍmēse ᵉsexto ᵇ hyra ᶜfilius oooooooooooooo ᵇacces ᶜthecuites: ᵉ& in ᵉturma eius ᵇviginti ooo ᵍquattuor ᵇmilia. ᵍ Septimus ᵐmense oooooooooo ⁿseptimo ᵒhelles ᵖ phallonites ᵍde ᵉfiliis ᵉ ephraim: ᵉ& in ⁿturma eius ᵉviginti ᵉquattuor ᵗmilia. oooo

ᵉדָּוִיד ᵖנִדְרָשׁוּ ׀ וַיִּמָּצֵא ׀ בָּהֶם ᵍגִּבּוֹרֵי
ᵍחַיִל ʰגִּלְעָד ⁱוְאֶחָיו ᵐבְּנֵי ⁿחַיִל
ᵒמָאתַיִם ᵒוְשִׁבְעִים ᵖמֵאוֹת ᵍרָאשֵׁי ᵉהָאָבוֹת
ᵉוַיַּפְקִידֵם ᵉדָּוִיד ᵉהַמֶּלֶךְ ᵉעַל ᵉהָרְאוּבֵנִי
ᵉוְהַגָּדִי ᵉוַחֲצִי ᵉשֵׁבֶט ᵉהַמְנַשִּׁי ׀ לְכָל
ᵉדְּבַר ᵉהָאֱלֹהִים ᵉוּדְבַר ᵉהַמֶּלֶךְ׃

Ca.xxvij

ᵉוּבְנֵי ᵉיִשְׂרָאֵל ᵉלְמִסְפָּרָם
ᵉרָאשֵׁי ᵉהָאָבוֹת ᵉוְשָׂרֵי ׀ ᵉהָאֲלָפִים
ᵉוְהַמֵּאוֹת ᵉוְשֹׁטְרֵיהֶם ᵉהַמְשָׁרְתִים
ᵉאֶת ᵉהַמֶּלֶךְ ᵉלְכָל ᵉדְּבַר ᵉהַמַּחְלְקוֹת
ᵉהַבָּאָה ᵉוְהַיֹּצֵאת ᵉחֹדֶשׁ ᵉבְּחׇדֶשׁ
ᵉלְכָל ᵉחָדְשֵׁי ᵉהַשָּׁנָה ׀ ᵉהַמַּחְלֹקֶת
ᵉהָאַחַת ᵉעֶשְׂרִים ᵉוְאַרְבָּעָה ᵉאָלֶף׃
ᵉעַל ᵉהַמַּחְלֹקֶת ᵉהָרִאשׁוֹנָה ᵉלַחֹדֶשׁ
ᵉהָרִאשׁוֹן ׀ ᵉיָשׇׁבְעָם ᵉבֶּן ᵉזַבְדִּיאֵל
ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים ᵉוְאַרְבָּעָה ᵉאָלֶף׃
ᵉמִן ᵉבְּנֵי ᵉפֶּרֶץ ᵉהָרֹאשׁ ׀ לְכָל ᵉשָׂרֵי ᵉהַצְּבָאוֹת
ᵉלַחֹדֶשׁ ᵉהָרִאשׁוֹן׃ ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉלַחֹדֶשׁ
ᵉהַשֵּׁנִי ᵉדּוֹדַי ׀ ᵉהָאֲחוֹחִי ᵉוּמַחְלְקוֹתוֹ
ᵉוּמִקְלוֹת ᵉהַנָּגִיד ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים
ᵉוְאַרְבָּעָה ᵉאָלֶף׃ ᵉשַׂר ᵉהַצָּבָא ᵉהַשְּׁלִישִׁי
ᵉלַחֹדֶשׁ ᵉהַשְּׁלִישִׁי ׀ ᵉבְּנָיָהוּ ᵉבֶּן ᵉיְהוֹיָדָע
ᵉהַכֹּהֵן ᵉרֹאשׁ ׀ ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים
ᵉוְאַרְבָּעָה ׀ ᵉאָלֶף׃ ᵉהוּא ᵉבְּנָיָהוּ ᵉגִּבּוֹר
ᵉהַשְּׁלֹשִׁים ᵉוְעַל ᵉהַשְּׁלֹשִׁים ᵉוּמַחְלְקוֹתוֹ
ᵉעַמִּיזָבָד ׀ בְּנוֹ ׃ ᵉהָרְבִיעִי ᵉלַחֹדֶשׁ
ᵉהָרְבִיעִי ׀ ᵉעֲשָׂהאֵל ᵉאֲחִי ᵉיוֹאָב ׀ וּזְבַדְיָה
ᵉבְּנוֹ ׀ אַחֲרָיו ׀ ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים
ᵉוְאַרְבָּעָה ᵉאָלֶף׃ ᵉהַחֲמִישִׁי ᵉלַחֹדֶשׁ
ᵉהַחֲמִישִׁי ׀ ᵉהַשַּׂר ᵉשַׁמְהוּת ᵉהַיִּזְרָחִי ׀ ᵉוְעַל
ᵉמַחְלְקוֹתוֹ ׀ ᵉעֶשְׂרִים ᵉוְאַרְבָּעָה ׀ ᵉאָלֶף׃
ᵉהַשִּׁשִּׁי ᵉלַחֹדֶשׁ ᵉהַשִּׁשִּׁי ׀ ᵉעִירָא ׀ בֶּן
ᵉעִקֵּשׁ ᵉהַתְּקוֹעִי ׀ ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים
ᵉוְאַרְבָּעָה ׀ ᵉאָלֶף׃ ᵉהַשְּׁבִיעִי ᵉלַחֹדֶשׁ
ᵉהַשְּׁבִיעִי ׀ ᵉחֶלֶץ ᵉהַפְּלוֹנִי ᵉמִן ᵉבְּנֵי ᵉאֶפְרַיִם
ᵉוְעַל ᵉמַחְלֻקְתּוֹ ᵉעֶשְׂרִים ᵉוְאַרְבָּעָה ׀ ᵉאָלֶף׃

הַשְּׁמִינִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי סִבְּכַי הַזָּרְחִי וְעַל מַחְלְקֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַתְּשִׁיעִי לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתֹתִי לַבִּנְיָמִינִי׃ וְעַל מַחְלְקֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הָעֲשִׂירִי לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי מַהְרַי הַנְּטוֹפָתִי לַזַּרְחִי וְעַל מַחְלְקֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ עַשְׁתֵּי עָשָׂר לַחֹדֶשׁ עַשְׁתֵּי עָשָׂר בְּנָיָה הַפִּרְעָתוֹנִי מִן בְּנֵי אֶפְרַיִם וְעַל מַחְלְקֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ שְׁנֵים עָשָׂר לִשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ חֶלְדַּי הַנְּטוֹפָתִי לְעָתְנִיאֵל וְעַל מַחְלְקֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ וְעַל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לַרְאוּבֵנִי נָגִיד אֱלִיעֶזֶר בֶּן זִכְרִי לַשִּׁמְעוֹנִי שְׁפַטְיָהוּ בֶן מַעֲכָה׃ לַלֵּוִי חֲשַׁבְיָה בֶן קְמוּאֵל לְאַהֲרֹן צָדוֹק׃ לִיהוּדָה אֱלִיהוּ מֵאֲחֵי דָוִיד לְיִשָּׂשכָר עָמְרִי בֶן מִיכָאֵל׃ לִזְבוּלֻן יִשְׁמַעְיָהוּ בֶן עֹבַדְיָהוּ לְנַפְתָּלִי יְרִימוֹת בֶּן עַזְרִיאֵל׃ לִבְנֵי אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּן עַזַזְיָהוּ לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יוֹאֵל בֶּן פְּדָיָהוּ׃ לַחֲצִי הַמְנַשֶּׁה בִּגְלָעָד יִדּוֹ בֶן זְכַרְיָהוּ לִבְנְיָמִן יַעֲשִׂיאֵל בֶּן אַבְנֵר׃ לְדָן עַזְרְאֵל בֶּן יְרֹחָם אֵלֶּה שָׂרֵי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא נָשָׂא דָוִיד אֶת מִסְפָּרָם לְמִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמַטָּה כִּי אָמַר יְהוָה לְהַרְבּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל כַּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם׃ יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה הֵחֵל לִמְנוֹת וְלֹא כָלָה וַיְהִי בָזֹאת קֶצֶף עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָלָה הַמִּסְפָּר בְּמִסְפַּר דִּבְרֵי הַיָּמִים לַמֶּלֶךְ דָּוִיד׃ וְעַל אֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ עַזְמָוֶת בֶּן עֲדִיאֵל וְעַל הָאֲצָרוֹת בַּשָּׂדֶה בֶּעָרִים וּבַכְּפָרִים וּבַמִּגְדָּלוֹת יְהוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיָּהוּ וְעַל עֹבְדֵי הַמְּלָאכָה הָעֹשִׂים בָּאֲדָמָה לַעֲבֹדַת

octauus in mēſe octauo: ſabachai vſſathi
ὀγδοος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ, σαβαχαὶ ὁ ουσαθι τῷ
zaraithe: ⁊ in diuiſione eius viginti ⁊
ζαραΐτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ
quattuor milia. nonus in mēſe nono:
τέσσαρες χιλιάδες. ὁ ἔνατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ,
abiezer de anathoth de tribu bēiamin: ⁊ in diui
ἀβιεζὲρ ὁ ἐξ ἀναθὼθ ἐκ τῆς βενιαμίν, καὶ ἐπὶ τῆς διαι
ſione eius viginti ⁊ quattuor milia. decimus
ρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. ὁ δέκα
mus in mēſe decimo: maari netophathi zarai:
τος ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, μααρὶ ὁ νετοφαθὶ τῷ ζαραΐ,
⁊ in diuiſione eius viginti ⁊ quattuor mi
καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χι
lia. vndecimus in mēſe vndecimo: ba-
λιάδες. ἑνδέκατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ, βα
naias de pharathon de filiis ephraim: ⁊ in
ναίας ὁ ἐκ φαραθὼν ἐκ τῶν υἱῶν ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τῆς
diuiſione eius viginti ⁊ quattuor milia. duo
διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. ὁ δω
decimus in mēſe duodecimo: holdai nepha
δέκατος ἐν τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ, ὀλδαῒ ὁ νιφα
thi gothoniel: ⁊ in diuiſione ei⁹ viginti
θὶ γοθονιήλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι
⁊ duo milia. ⁊ in tribub⁹ iſrael:
καὶ τέσσαρες χιλιάδες. καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν ἰσραήλ,
ruben dux eliezer filius zechri. ſymeon
τῷ ῥουβὴν ἡγούμενος ἐλιέζερ υἱὸς ζιχρί. τῷ συμεὼν
ſaphatias filio maacha. leui aſabia filius ca
σαφατίας ὁ τοῦ μααχά. τῷ λευὶ ἀσαβία υἱὸς κα-
muel. aaron ſadduc. iuda elia fra
μουήλ. τῷ ἀαρὼν σαδδούκ. τῷ ἰούδα ἐλίαβ τῶν ἀδελ C
tri dauid. iſſachar ambri filius michael.
φῶν δαυίδ. τῷ ἰσσάχαρ ἀμβρὶ ὁ τοῦ μιχαήλ. τῷ
zabulon ſamaias filius audii. nephthalij hieri
ζαβουλὼν σαμαίας ὁ τοῦ ἀουδίου. τῷ νεφθαλεὶμ ἱερι
muth filius eziel. ephraim oſee filius ioziu.
μοὺθ ὁ τοῦ ἐζιήλ. τῷ ἐφραὶμ ὡσηὲ ὁ τοῦ ὁζίου. τῷ
dimidie tribus manaſſe ioel filius phadaie.. dimi-
ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ ἰωὴλ υἱὸς φαδαίου. τῷ ἡμί-
die manaſſe qui in terra galaad iaddai filius
σει τοῦ μανασσῆ τῶν ἐν γῇ γαλααδ ἰαδδαὶ ὁ τοῦ
zacharie. filioꝝ beniamin iaſſiel filius abenner.
ζαχαρίου. τῶν υἱῶν βενιαμὶν ἰασιὴλ ὁ τοῦ ἀβεννήρ.
dan azriel filius hieroam. hi patriarche
τῷ δὰν ἀζριὴλ ὁ τοῦ ἱεροάμ. οὗτοι οἱ πατριάρχαι τῶν
tribuum iſrael. ⁊ nō accepit dauid numerū ip-
φυλῶν ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἔλαβε δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐ
ſorum a viginti annis ⁊ infra: qñ dixerat dñs
τῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι εἶπε κύριος
vt multiplicaret iſrael quaſi ſtellas celi. ⁊ 1.Par.21.c
πληύναι τὸν ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. καὶ 1.Reg.
ioab filius ſaruie incepit numerare in pplo: ⁊ 14.a.
ἰωὰβ υἱὸς σαρουία ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ, καὶ
nō compleuit. ⁊ facta eſt in hoc ira in iſ
οὐ συνετέλεσεν. καὶ ἐγένετο ἐν τούτῳ ὀργὴ ἐπὶ ἰσ-
rael: ⁊ nō relatus eſt numerus in libro ſmonū
ραήλ, καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων
dierum regis dauid. ⁊ ſuper theſauros
ἡμερῶν τοῦ βασιλέως δαυίδ. καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν
regis: aſmoth filius odiel. ⁊ ſup the
τοῦ βασιλέως, ἀσμὼθ ὁ τοῦ ὠδιήλ. καὶ ἐπὶ τῶν θη-
ſauros qui in agro ⁊ in vrbibus ⁊
σαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ταῖς
vicis ⁊ in villis ⁊ in turribus:
κώμαις καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι καὶ ἐν ταῖς πύργοις,
ionathan filij oziе. ⁊ ſup agricolas
ἰωναθὰν ὁ τοῦ ὀζίου. καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τῶν
qui exercebant
ἐργαζομένων

'Octauus 'mēſe 'octauo
'ſobochai
'vſathites 'de ſtirpe 'zarai
'& in 'turma eius 'vigīti
'quattuor 'milia.' Non?
'menſe
'nono 'abiezer 'anatho-
tites 'de filiis iemini
'& in 'turma eius 'vigīti
'quattuor 'milia.
'Decim? 'menſe 'decimo
'marai & ipſe
'nethophatites 'de ſtirpe
'zarai 'et in 'turma eius
'viginti 'quattuor 'milia.
'Vndecimus 'menſe
'vndcimo 'banaias 'pha
rathonites
'de 'filiis 'ephraim: & in
'turma eius 'viginti
'quattuor 'milia.' Duod
cim? 'mēſe 'duodecimo
'addai 'nethophatites
'de ſtirpe 'gothoniel' et i
'turma ei' 'viginti
'quattuor 'milia. 'Porro
'tribub? preerāt in' iſrl:
'rubenitis: 'dux 'eliezer
'filius 'zechri.
'Symeonitis: dux 'ſapha
cias 'filius 'macha:
'leuitis 'aſabias 'filij 'cha
muel: 'aaronitis
'ſadoch: 'iuda 'heliu 'fra
ter 'dauid:
'yſachar 'amri 'filius 'mi-
chael: 'zabulonitis
'ieſmaias 'filij 'abdie: 'ne
ptalitibus 'hierimoth
'filij 'oziel: 'filiis 'ephraī
'oſee
'filius 'ozaziu: 'dimidie
'tribui 'manaſſe: 'iohel
'filius 'phadaie: & 'dimi
die tribui 'manaſſe in 'ga
laad 'iaddo 'filius 'zacha
rie: 'beniamī iaūt 'iaſihel
'filius 'abner: 'dan vero
'ezrihel 'filius 'ieroam.
'Hi 'principes filiorū 'iſrl
'Noluit autem 'dauid
'numerare eos 'a 'vigīti
'annis 'inferius:
'quia 'dixerat 'dominus
'vt multiplicaret 'iſrael
'quaſi ſtellas 'celi. 'Ioab
'filius 'ſaruie
'ceperat 'numerare 'nec
'cōpleuit: quia 'ſup hoc
'ira dei 'irruerat 'in 'iſrl:
'& idcirco 'numer? eorū
q fuerāt recēſiti 'nō c' re
lat 'in 'faſtos 'regis 'dd.
'Sup 'theſauros āt 'regis
fuit 'aſmoth 'filij 'adihel.
His aūt 'theſauris q erāt
'in vrbib' & in vicis
'& in turribus preſidebat
'ionathan 'filius 'ozie.
'Operi aūt 'ruſtico' & a-
gricolis qui exercebant

terrā: esrai filius chalub. ꝛ sup vineta: se
τὴν γῆν, Ἐσραὶ ὁ τοῦ Χαλουβ· καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων, σε
D met ramathens. ꝛ sup thesauros qui in ccl
μεὶ ὁ Ῥαμαθαῖος· καὶ ἐπὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐν τοῖς χωρί
lio vini: zabdi filiꝰ saphami. ꝛ sup olineta
οις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ σαφαμί· καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων
ꝛ sup sycomoros in cāpestri: balanan geddo
καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων ἐν τῷ πεδίῳ, βαλαναὶ ὁ γεδ ὼ
rites. ꝛ sup thesauros olei: ioas. ꝛ sup
ρίτης· καὶ ἐπὶ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς· καὶ ἐπὶ τῶν
bouco q̄ pascebāt q̄ in saron: satrai saronites.
βοῶν τῶν ποιμαίνων τὸν ἐν τῷ σαρών, σατραὶ ὁ σαρωνίτης.
ꝛ sup boues qui in vallibus: saphat filiꝰ adlai.
καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, σαφὰτ υἱὸς ὀδλαΐ.
ꝛ sup camelos: obil ismaelites. ꝛ sup a-
καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων, ὠβὶλ ὁ Ἰσμαηλίτης· καὶ ἐπὶ τῶν ὄ-
sinos: iadias q̄ de merathō: ꝛ sup ouco: iazis
νων, Ἰαδίας ὁ ἐκ μεραθώ, καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων, Ἰαζὶς ὁ
agarenꝰ. omnes hi principes substantie re
ἀγαρί· πάντες οὗτοι ἄρχοντες τῶν ὑπαρχόντων τοῦ βα
gis dauid. ꝛ tonachā patruus dauid: cons
σιλέως Δαυίδ· καὶ Ἰωναθὰν ὁ πατρὸς ἀδελφὸς Δαυίδ, σύμ
siliarius homo prudēs ꝛ litteratus ipse. ꝛ io
βουλος ἄνθρωπος συνετὸς καὶ γραμματεὺς αὐτός· καὶ Ἰω
el filiꝰ achamani cū filiis regis. ꝛ achitophel
ηλ ὁ τοῦ Ἀχαμανὶ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως· καὶ Ἀχιτόφελ
cōsiliarius regis. ꝛ chusi primus amicꝰ re-
σύμβουλος τοῦ βασιλέως· καὶ Χουσὶ ὁ ἀρχισυνάγωγος τοῦ βασι
gis. ꝛ post achitophel adhereō ioiade filiꝰ banaie
λέως· καὶ μετὰ Ἀχιτόφελ Ἰωιαδὰ ὁ τοῦ βαναίου
ꝛ abiathar. ꝛ princeps exercituꝰ regis dauid ioab.
καὶ Ἀβιάθαρ· καὶ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως Δαυὶδ Ἰωάβ.

18. A Θ Cōuocauit dauid oēs principes
Καὶ ἐξεκλησίασεν Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας
israel principes tribuū: ꝛ principes di
Ἰσραὴλ ἄρχοντας τῶν φυλῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν δι
uisionū q̄ ꝑ vices q̄ ministrabant re
αιρέσεων τῶν ἐφημερίων τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασι-
gi: ꝛ principes militū ꝛ centuria
λεῖ, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντά-
rum: ꝛ principes thesaurorū: ꝛ q̄ erāt sup
δων, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀποθηκῶν, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν
substātiā ciuo ꝛ oēs possessiōes regio
ὑπαρχόντων αὐτῶ καὶ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως
ꝛ filioꝝ suoꝝ cū eunuchis: ꝛ potētes
καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ σὺν τοῖς εὐνούχοις, καὶ τοὺς δυνάστας
ꝛ pugnatores exercituꝰ cōuocauit in hieru-
καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐξεκλησίασεν ἐν Ἱερου-
salem. ꝛ stetit dauid rex in medio cōtionis
σαλήμ· καὶ ἔστη Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας
ꝛ dixit: audite me fratres mei ꝛ pplm me: mihi fu
καὶ εἶπεν, ἀκούσατέ μου ἀδελφοί μου καὶ λαός μου, ἐμοὶ ἐγέ
it in corde vt edificarē domū requiei ar
νετο ἐπὶ καρδίας διοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῇ κιβω
8.22.b. ce federis dñi: ꝛ stationē scabello pedum dei
τῷ διαθήκης κυ, καὶ στάσιν τῷ ὑποπο δίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ
nr̄i: ꝛ preparaui q̄ in edificationē apta. ꝛ dī
ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἑτοιμά. καὶ εἶ-
3.Reg. xit deus: nō edificabis mihi tu domū vt nominem ego
b. πεν ὁ θεός, οὐκ οἰκοδομήσεις μοι σὺ οἶκον τοῦ ποιομάσαι με
nomēmeū in ea: q̄n hō bellator ego fu: ꝛ sāgui-
τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἀνὴρ πολεμιστὴς εἶ σύ, καὶ αἷμα
nē fudisti: ꝛ elegit dñs deꝰ isr̄l in me de vniuersa domo
χεας, καὶ ἐξελέξατό με ὁ θεὸς ἐν ἐμοὶ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα, ἐκ παντὸς τοῦ οἴκου
patris mei vt esset rex in isr̄l in sempiternū: ꝛ in iuda elegit
τοῦ πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰούδα ἐξελέξα
domū: ꝛ de domo iuda domū patris mei: ꝛ in filiis
το τὸν οἶκον, καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς
patris mei mihi me voluit vt fierem ego rex sup cūctū
τοῦ πατρός μου ἐν ἐμοὶ ἠθέλησεν τοῦ γενέσθαι με βασιλέα ἐπὶ παντὶ τῷ
isr̄l. ꝛ de oīb̄ filiis meis: q̄n multos ēdit mihi filios deꝰ:
Ἰσραήλ· καὶ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς ἔδωκέ μοι υἱοὺς ὁ θεός,

terram preerat ezri filiꝰ chelub: ꝛ vinearum q̄
cultoribꝰ semeias romathites: ꝛ
cellis aūt vinariis zabdias aphonites. Nam sup
oliueta & ficeta q̄ erāt
in campestribus ꝛ
balanā gederites: sup
apothecas autem olei
ioas. Perro armētis q̄
pascebantur in sarona p
posit fuit setrai saronites: ꝛ sup boues i vallib⁹
saphat filiꝰ adli: sup camelos vero vbil ꝛ
hismaelites & super asi
nos iadias ꝛ
meronathites: ꝛ super
oues quoq; iazi agare
nus. Oēs hi principes
sustantie regis dauid.
Ionathan autē patruus
dauid cōsiliari⁹ vir pru
dēs & litterat⁹: ipe & ia
dihel filius achamoni
erāt cū filiis regis. Achitofel etiā consiliarius
regis et chusi arachites
amicus regis. Post ꝛ
achitofel fuit ioiada filius banaie & abiathar.
Princeps aūt exercitus
regis erat ioab. 28.
Onuocauit igitur
dauid omnes ꝛ
principes israel: duces
tribuum: & ppositos
turmarum qui ministrabāt regi: ꝛ
tribunos quoq; & centuriones & qui preerant
substātie & possessionibus regis: filios q; suos
cū eunuchis & potētes
& robustissimos quosq; in exercitu hierusalē.
cūq; surrexisset rex &
stetisset: ait. Audite
me fratres mei et popu
lus meus. Cogitaui vt
edificarē domū in q̄ re-
quiesceret arca federis
dñi et scabellū pedū do
mini dei nr̄i: & ad edifi-
cādū oia preparaui. Deꝰ
aūt dixit mihi: nō edi
ficabis domū noi meo:
eo q; fis vir bellator &
sanguinem fuderis: sed
& elegit dominus deus
israel me de vniuersa
domo patris mei vt esse
rex super israel ꝛ
in sempiternū. De iuda
eni elegit principes. ꝛ
Porro d domo iuda do
mū patris mei: & de filiis
patris mei placuit ei vt
me eligeret regē super
cunctū israel. Sed & de
filiis meis: filios eni mi
hi multos dedit dñs:

וְהָאַרְתָּה עֶזְרִי בֶּן כְּלוּב וְעַל הַכְּרָמִים
שִׁמְעִי הָרָמָתִי וְעַל שְׁבַנְּרָמִים
לְאֲצְרוֹת הַיַּיִן זַבְדִּי הַשִּׁפְמִי וְעַל
הַזֵּיתִים וְהַשִּׁקְמִים אֲשֶׁר בַּשְּׁפֵלָה
בַּעַל חָנָן הַגְּדֵרִי וְעַל אֲצְרוֹת הַשָּׁמֶן
רַעַי הַשָּׁרֹנִי וְעַל הַבָּקָר הָרֹעִים בַּשָּׁרוֹן
שִׁטְרַי הַשָּׁרוֹנִי וְעַל הַבָּקָר בָּעֲמָקִים
שָׁפָט בֶּן עַדְלָי וְעַל הַגְּמַלִּים אוֹבִיל
הַיִשְׁמְעֵאלִי וְעַל הָאֲתֹנוֹת יְחְדְיָהוּ
הַמֵּרֹנָתִי וְעַל הַצֹּאן יָזִיז הַהַגְרִי כָּל
שׂוֹר הַנָּשׂ אֵלֶּה שָׂרֵי הָרְכוּשׁ אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִיד
יְהוֹנָתָן דּוֹד דָּוִיד יוֹעֵץ אִישׁ מֵבִין
סוֹפֵר הוּא יְחִיאֵל בֶּן חַכְמוֹנִי עִם
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַאֲחִיתֹפֶל יוֹעֵץ לַמֶּלֶךְ
וְחוּשַׁי הָאַרְכִי רֵעַ הַמֶּלֶךְ וְאַחֲרֵי
אֲחִיתֹפֶל יְהוֹיָדָע בֶּן בְּנָיָהוּ וְאֶבְיָתָר
וְשַׂר צְבָא לַמֶּלֶךְ יוֹאָב
Ca. xxviij וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת כָּל
כָּל שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל שָׂרֵי הַשְּׁבָטִים וְשָׂרֵי
חֵלֶק שָׁרֵת הַמַּחְלְקוֹת הַמְשָׁרְתִים אֶת הַמֶּלֶךְ
וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְשָׂרֵי
כָּל רְכוּשׁ וּמִקְנֶה לַמֶּלֶךְ וּלְבָנָיו עִם
סָרִיס גִּבֹּר הַסָּרִיסִים וְהַגִּבּוֹרִים וְכָל גִּבּוֹר חָיִל
אֶל יְרוּשָׁלִָם וַיָּקָם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ עַל
רַגְלָיו וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּנִי אַחַי וְעַמִּי אֲנִי
עִם לִבִּי לִבְנוֹת בֵּית מְנוּחָה לָאָרוֹן
בְּרִית יְהוָה וְלַהֲדֹם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ
וַהֲכִינוֹתִי לִבְנוֹת בָּיִת לְאֱלֹהִים אָמַר
לִי לֹא תִבְנֶה בַּיִת לִשְׁמִי כִּי אִישׁ
מִלְחָמוֹת אַתָּה וְדָמִים שָׁפָכְתָּ
וַיִּבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בִּי מִכָּל
בֵּית אָבִי לִהְיוֹת לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָם כִּי בִיהוּדָה בָּחַר לְנָגִיד
וּבְבֵית יְהוּדָה בֵּית אָבִי וּבִבְנֵי אָבִי
בִּי רָצָה לְהַמְלִיךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וּמִכָּל בָּנַי כִּי רַבִּים בָּנִים נָתַן לִי יְהוָה

וַיַּבְחַר בְּשְׁלֹמֹה בְּנִי לָשֶׁבֶת עַל
כִּסֵּא מַלְכוּת יְהוָה עַל יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר לִי שְׁלֹמֹה בִּנְךָ הוּא יִבְנֶה
בֵיתִי וַחֲצֵרוֹתַי כִּי בָחַרְתִּי בוֹ לִי לְבֵן
וַאֲנִי אֶהְיֶה לוֹ לְאָב וַהֲכִינוֹתִי אֶת
מַלְכוּתוֹ עַד לְעוֹלָם אִם יֶחֱזַק
לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתַי וּמִשְׁפָּטַי כַּיּוֹם
הַזֶּה וְעַתָּה לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל קְהַל
יְהוָה וּבְאָזְנֵי אֱלֹהֵינוּ שִׁמְרוּ וְדִרְשׁוּ
כָּל מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְמַעַן
תִּירְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
וְהִנְחַלְתֶּם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם עַד
עוֹלָם׃ וְאַתָּה שְׁלֹמֹה בְּנִי דַּע אֶת
אֱלֹהֵי אָבִיךָ וְעָבְדֵהוּ בְּלֵב שָׁלֵם
וּבְנֶפֶשׁ חֲפֵצָה כִּי כָל לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ
יְהוָה וְכָל יֵצֶר מַחְשְׁבוֹת מֵבִין אִם
תִּדְרְשֶׁנּוּ יִמָּצֵא לָךְ וְאִם תַּעַזְבֶנּוּ
יַזְנִיחֲךָ לָעַד׃ רְאֵה עַתָּה כִּי יְהוָה
בָּחַר בְּךָ לִבְנוֹת בַּיִת לַמִּקְדָּשׁ חֲזַק
וַעֲשֵׂה׃ וַיִּתֵּן דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ
אֶת תַּבְנִית הָאוּלָם וְאֶת בָּתָּיו
וְאֶת גִּנְזָכָיו וְעַלִּיֹתָיו וְחַדְרָיו הַפְּנִימִים
וּבֵית הַכַּפֹּרֶת׃ וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר
הָיָה בָרוּחַ עִמּוֹ לְחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה
וְלִכָל הַלְּשָׁכוֹת סָבִיב לְאֹצְרוֹת בֵּית
הָאֱלֹהִים וְלַאֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים׃
וְלַמַּחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּלְכָל
מְלֶאכֶת עֲבֹדַת בֵּית יְהוָה וּלְכָל כְּלֵי
עֲבֹדַת בֵּית יְהוָה לַזָּהָב בַּמִּשְׁקָל
לְכָל כְּלֵי עֲבוֹדָה וַעֲבוֹדָה לְכָל
כְּלֵי הַכֶּסֶף בַּמִּשְׁקָל וּמִשְׁקָל כְּלֵי
הַכֶּסֶף בַּמִּשְׁקָל לְכָל כְּלֵי עֲבוֹדָה
וַעֲבוֹדָה וְלִמְנֹרוֹת הַזָּהָב
וְנֵרֹתֵיהֶם זָהָב בַּמִּשְׁקָל מְנוֹרָה
וּמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ וְלִמְנֹרוֹת הַכֶּסֶף
בַּמִּשְׁקָל לִמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ בַּעֲבוֹדָה

electus[p] est[q] salomon[e] filius[r] meus[s] adhuc[t] parvulus[u] et[v] tenellus[w] nimis[x] opus[y] est domino[z] ut[a] regnet[b] salomon[c] filius[d] meus[e] in throne[f] regni[g] domini[h] super[i] israel[k] et[l] dixit[m] mihi[n] deus[o] salomon[p] filius[q] tuus[r] aedificabit[s] domum[t] meam[u] et[v] atria[w] mea[x] quia[y] elegi[z] illum[a] mihi[b] in[c] filium[d] et[e] ego[f] ero[g] ei[h] in[i] patrem[k] et[l] firmabo[m] regnum[n] eius[o] usque[p] in[q] aeternum[r] si[s] perseverabit[t] facere[u] praecepta[v] mea[w] et[x] iudicia[y] sicut[z] et[a] hodie[b] nunc[c] ergo[d] coram[e] universo[f] coetu[g] israel[h] audite[i] deo[k] nostro[l] custodite[m] et[n] perquirite[o] cuncta[p] mandata[q] domini[r] dei[s] vestri[t] ut[u] possideatis[v] terram[w] bonam[x] et[y] relinquatis eam[z] filiis[a] vestris[b] post[c] vos[d] usque[e] in[f] sempiternum[g] tu autem[h] salomon[i] fili mi[k] scito[l] deum[m] patris[n] tui[o] et[p] servi[q] ei[r] corde[s] perfecto[t] et[u] animo[v] voluntario[w] omnia[x] enim[y] corda[z] scrutatur[a] dominus[b] et[c] universas[d] mentium[e] cogitationes[f] intelliget[g] si[h] quaesieris[i] eum[k] invenies[l] si[m] autem[n] dereliqueris[o] eum[p] projiciet[q] te[r] in[s] aeternum[t] nunc[u] ergo[v] quia[w] elegit[x] te[y] dominus[z] ut[a] aedifices[b] domum[c] sanctuarii[d] confortare[e] et[f] fac[g] dedit[h] autem[i] david[k] salomoni[l] filio[m] suo[n] descriptionem[o] porticus[p] et[q] templi[r] et[s] cellariorum[t] et[u] cenaculi[v] et[w] cubiculorum[x] in[y] aditis[z] et[a] domus[b] propitiationis[c] necnon[d] et[e] omnium[f] quae[g] cogitaverat[h] atriorum[i] et[k] exedrarum[l] per[m] circuitum[n] in[o] thesauros[p] domus[q] dei[r] et[s] in[t] thesauros[u] sanctorum[v] divisiones[w] sacerdotales[x] et[y] leviticarum[z] in[a] opera[b] domus[c] dei[d] et[e] in[f] universa[g] vasa[h] ministerii[i] templi[k] domini[l] aurum[m] in[n] pondere[o] per[p] singula[q] vasa[r] ministerii[s] argenti[t] quoque[u] pondus[v] pro[w] vasorum[x] et[y] operum[z] diversitate[a] sed[b] et[c] in[d] candelabra[e] aurea[f] et[g] ad[h] lucernas[i] auri[k] et[l] per[m] mensuram[n] unius[o] cuiusque[p] candelabri[q] et[r] lucernarum[s] similiter[t] et[u] in[v] candelabra[w] argentea[x] et[y] in[z] lucernas[a] eorum[b] per[c] diversitatem[d] mensurae[e] et[f] pondus[g] argenti[h] tradidit[i]

ἐξελέξατο ἐν σολομῶντι τῷ υἱῷ μου, καθίσαι ἐπὶ θρόνου βασιλείας κυρίου ἐπὶ τὸν ἰσραήλ. καὶ εἶπέ μοι ὁ θεός, σολομὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὰς αὐλάς μου, ὅτι ἐξελεξάμην ἐν αὐτῷ εἶναί μοι εἰς υἱόν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα. καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν προσεύξηται ποιεῖν τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά μου ὡς ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς ἰσραὴλ παντὸς πλήθους κυρίου καὶ ἐν ὠσὶν θεοῦ ἡμῶν, φυλάσσεσθε καὶ ζητεῖτε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ καταλίπητε κληρονομεῖν αὐτὴν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος. καὶ νῦν σολομὼν υἱέ μου γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ δούλευσον αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, πάσας γὰρ καρδίας ἐξετάζει κύριος, καὶ πᾶσαν ἐνθύμησιν διανοίας γνώσεται. ἐὰν ζητήσῃς αὐτόν, εὑρεθήσεταί σοι· καὶ ἐὰν καταλίπῃς αὐτόν, καταλείψει σε εἰς τέλος. ἴδε γὰρ τοῦτο ἐξελέξατό σε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα, θάρσει καὶ ποίει. καὶ ἔδωκεν δαυὶδ σολομῶντι τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἰκιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θησαυρῶν καὶ τῶν ὑπερῴων καὶ τῶν ταμιείων αὐτοῦ τῶν ἐσωτέρων, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἱλαστηρίου καὶ παράδειγμα παντὸς ὃ ἐγένετο ἐν πνεύματι μετ' αὐτοῦ, καὶ τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου καὶ πάντων τῶν περιφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, καὶ εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, καὶ εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου, καὶ τῶν θησαυρῶν τῶν λειτουργησίμων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου τῶν λειτουργησίμων σκευῶν δουλείας καὶ δουλείας, καὶ σταμνὰν ταῖς λυχνίαις ταῖς χρυσαῖς καὶ ταῖς λυχνίαις καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν καὶ ταῖς λυχνίαις καὶ λυχνίαις· καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς καὶ τῶν θυσιαστηρίων τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ,

C

D

τ cādelabrox vedit et pōdus:similiter pōdus
καὶ τῶν λυχνιῶν ἐν ὧκεν αὐτῶ τὴν ὁλκήν, ὁμοίως τοῖς σαλμὼν
mēsarū p̄positiōis singule mēse aurea: τ
τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ
similiter argētea: τ fuscinularū τ vasox libāmi τ
ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν, καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ
phialax aureax. τ cyathos aureos in pōdere
φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὰ κιφφουρὶ τὰ χρυσᾶ ἐν σταθμῷ
in cyathū τ cyathum. τ pōdus aureo
ἐν κιφφὼρ καὶ κιφφώρ. καὶ τοῖς σαλμὼν τῶν χρυ-
rum τ argēteox singuli pōderis· τ altaris
σῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν ἑκάστου σαλμοῦ· καὶ τοῦ θυσιαστηρίου
incensorum pōdus ex auro appbato. τ ostēn
τῶν θυμιαμάτων σαλμὸν ἐκ χρυσίου δοκίμου· καὶ ὑπέδει-
dit ei exemplar currus cherubim
ξεν αὐτῶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν χερουβὶμ τῶν
extensorum alis τ obūbrātiū sup a
διαπετασμένων καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κι-
cā federis dñi. ofa in scriptura de manu dñi de
βωτοῦ διαθήκης κυ· πάντα ἐν γραφῇ ἐκ χειρὸς κυρίου ἐδω-
dit dauid salomoni: fm assistētem ei
κεν δαυὶδ τῶ σολομῶντι, κατὰ τὴν προχειρισθεῖσαν αὐτῶ
p̄udētiā:et itelligeret pfectionē exemplario.
σύνεσιν, τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν τοῦ παραδείγματος·
τ dixit dauid salomoni filio suo:cōfortaf etiritlif age
καὶ εἶπε δαυὶδ σολομῶντι τῶ υἱῶ αὐτοῦ, ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου
τ fac:ne timeas τ ne paueas:qm dñs de⁹ tecum:
καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ καὶ μὴ πτοηθῇς, ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ,
nō dimittet te τ non te derelinquet donec perfi
οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μή σε ἐγκαταλείψει ἕως τοῦ συντελε-
ciaf tu ofīe ministerīū operis dom⁹ dñi. τ ecce
σαι σε πᾶσαν λειτουργίαν ἐργασίας οἴκου κυ· καὶ ἰδοὺ
vtuisiōes per vices sacerdotū τ leuitax in om
αἱ ἀφέσεις τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶ-
ne ministerīū domus dei. τ tecum in ofīi
σαν τὴν λειτουργίαν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· καὶ μετὰ σοῦ ἐν παντὶ
ope ofe prōptus in ofīi voluntario: in spnia se
ἔργῳ πᾶς πρόθυμος ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ, ἐν σοφίᾳ καὶ
cūctū ocm artē: τ principes τ ofe pplo
πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς
in oēs sermōes tuos.
εἰς πάντας τοὺς λόγους σου. Ca.29.

A Θεὸς εἶπεν δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, σο
Καὶ εἶπεν δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, σο
lomon filiꝰ meꝰ:in quē elegit in eo vnō:tuvenis τ te
λομὼν ὁ υἱός μου, ὃν ἐξελέξατο ἐν αὐτῶ κς̄, νέος καὶ ἁπα-
ner τ opus grāde:qm nō hoi hitatio: sed vnō
λὸς καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἡ κατοί-
deo. τ ego fm oēm potētiā meā ꝓparaui in
κησις, ἀλλὰ κῶ τῶ θεῶ. καὶ ἐγὼ κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμίν μου ἡτοίμακα εἰς
domū dei mei aurū in aurū: τ argentū
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μου τὸ χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον
in argētū: τ ee in ee: τ ferrum in
εἰς ἀργύρια, καὶ τὸ χαλκίον εἰς χαλκοῦν, καὶ τὸ σίδηρον εἰς
ferrum: τ ligna in ligna. τ lapides onychinos:τ ad
σίδηρα, καὶ ξύλα εἰς ξύλα· καὶ λίθους ὀνυχος, καὶ πλη-
coptam lapideꝫ ptecioseꝫ τ variox: τ oēm lapi
ρώσεως λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λί-
dē ꝑciosū: τ lapideꝫ pario i multitudinē. τ adhuc cū ha
θον τίμιον, καὶ λίθους παρίους εἰς πλῆθος· καὶ ἔτι ἐν τῶ ἐν-
beo i voluntatē ego i domū dei mei:est mihi qđ acqui-
δοξασαί με εἰς οἶκον κυ τοῦ θεοῦ μου, ἔστι μοι ὑπερκειμέ-
sui aurū τ argentū: τ ecce dedi in domū dei
να χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
mei in altitudinē:exceptis q̄ ꝓparaui in domū sācta tria milia
μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς ὧν ἡτοίμασα εἰς τὸν οἶκον τὸν ἅγιον τρισχί-
B talentox auri qđ et ophir: septē milia talētox
λια τάλαντα χρυσίου ἐξ Ὀφείρ, ἑπτακισχίλια τάλαντα
argenti appobati:ad liniendum in ipsis parietes tē
ἀργυρίου δοκίμου, τοῦ καταχρίσαι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ οἴ-
pli in aurum auro: τ in argentum
κου ἐν τὸ χρυσίον τῶ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῶ

"Aurum"quoq; dedit
oooooooooooooooooooo ooo
Pin mēsas q ꝓpositiōis r ꝑ
diuersitate mēsarū:simi
lr&argētū s in alias tmē
sas uargenteas. Ad' fusci-
nulas quoq; a et phialas
b & thuribula ex c auro
dpuriſſimo: e et leūculos
faureos:g ꝑ qualitate mē
sure epōdus distribuit b in
leunculū i& leunculū. Si-
militer k & in leones largē
teos diuersū argēti m pon
d⁹ separauit. P Altari autē
in quo adolebatur o incē-
sum faurū purissimū de-
dit:"et vt ex ipo fieret "si
militudo qdrige rcheru-
bi sextēdentiū alas b et ve
lātiū carcam federis dñi.
"Oia inqt venerunt b scri
pta manu ddñi ad me vt
m itelligerem "vniersa
opa pexēplaris. q Dixit
quoq; dauid salomoni
filio suo." Virilr age et
cōfortare et fac:ne time
as& ne paueas. d Dñs
eni de⁹ me tecū erit:&
non dimittet te nec de
relinq̄t: mdonec "pficias
oofīe op⁹ ministerii do
m⁹ dñi. t Ecce "diuisiōes
sfacerdotū t&leuitarū u in
ofīe ministeriū bdomus
cdei assistūt tibi & parati
sūt et nouerūt mtā princi
pes q̄ populus omnia q ꝑ
cepta tua 29.

LOcutusq; est b dauid
rex ad oēm ecclesiā
r Salomonē filiū meum
vnū elegit deus ad huc
mpuerū et tenellū. o Op⁹
eni grāde est:neq; q eni
hoi ꝑparatur habitatio
"sed dño. Ego eni totis
viribꝰ meis ꝑparaui im
pēsas dom⁹ dñi dei mei
aurū ad vasa aurea: e et
argentū in argētea: s es i
enea: ferrū m in ferrea: l lig
na ad lignea oooooooo
lapides onychinos t et
quasi stibinos oooooooo
& diuersorū colorū om
nēq; ꝑciosum lapidē et
marmor pariū abūdan
tissime: b et sup hec q̄ ob
tuli in domū dei mei: de
peculio meo aurū m& ar
gētū do in templū dei
mei: q exceptis his q̄ pre
paraui in edē sanctam
tria milia oooooooooo
talenta auri b de auro
ophir: b et septem oooooo
milia talētorū argenti
bpbatissimi ad dauārados
parietes tēpli: et vbicūq;
op⁹ est: m aurū n de auro:
& vbicūq; op⁹ è argētū

וּמְנוֹרָה וּמְנוֹרָהּ׃ וְאֵת הַזָּהָב בְּמִשְׁקָל
לְשֻׁלְחַנוֹת הַמַּעֲרֶכֶת לְשֻׁלְחָן וְשֻׁלְחָן
וְכֶסֶף לְשֻׁלְחֹנוֹת הַכֶּסֶף׃ וְלַמִּזְלָגוֹת
וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַקְּשָׂוֹת זָהָב טָהוֹר
וְלִכְפוֹרֵי הַזָּהָב בְּמִשְׁקָל לְכִפּוֹר וְכִפּוֹר
וְלִכְפוֹרֵי הַכֶּסֶף בְּמִשְׁקָל לְכִפּוֹר
וְכִפּוֹר׃ וְלַמִּזְבַּח הַקְּטֹרֶת זָהָב מְזֻקָּק
בְּמִשְׁקָל וְלַתָּבְנִית הַמֶּרְכָּבָה הַכְּרוּבִים
זָהָב לְפָרְשִׂים וְסָכְכִים עַל אֲרוֹן
בְּרִית יְהוָה׃ הַכֹּל בִּכְתָב מִיַּד יְהוָה
עָלַי הִשְׂכִּיל כָּל מַלְאֲכוֹת הַתָּבְנִית׃
וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ חֲזַק
וֶאֱמַץ וַעֲשֵׂה אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת
כִּי יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהַי עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ
וְלֹא יַעַזְבֶךָּ עַד לְכָלוֹת כָּל מְלֶאכֶת
עֲבוֹדַת בֵּית יְהוָה׃ וְהִגֵּה מַחְלְקוֹת
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל עֲבוֹדַת בֵּית
הָאֱלֹהִים וְעִמְּךָ בְּכָל מְלָאכָה לְכָל
נְדִיב בַּחְכְמָה לְכָל עֲבוֹדָה וְהַשָּׂרִים
וְכָל הָעָם לְכָל דְּבָרֶיךָ׃

Cap.xxix

וַיֹּאמֶר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְכָל הַקָּהָל
שְׁלֹמֹה בְּנִי אֶחָד בָּחַר בּוֹ אֱלֹהִים נַעַר
וְרַךְ וְהַמְּלָאכָה גְּדוֹלָה כִּי לֹא לְאָדָם
הַבִּירָה כִּי לַיהוָה אֱלֹהִים׃ וּבְכָל כֹּחִי
הֲכִינוֹתִי לְבֵית אֱלֹהַי הַזָּהָב לַזָּהָב
וְהַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וְהַנְחֹשֶׁת לַנְחֹשֶׁת
הַבַּרְזֶל לַבַּרְזֶל וְהָעֵצִים לָעֵצִים
אַבְנֵי שֹׁהַם וּמִלּוּאִים אַבְנֵי פּוּךְ
וְרִקְמָה וְכָל אֶבֶן יְקָרָה וְאַבְנֵי שַׁיִשׁ
לָרֹב׃ וְעוֹד בִּרְצוֹתִי בֵּית אֱלֹהַי
יֶשׁ לִי סְגֻלָּה זָהָב וָכֶסֶף אֲשֶׁר נָתַתִּי
לְבֵית אֱלֹהַי לְמַעְלָה מִכֹּל הַבִּינוֹתִי
לְבֵית הַקֹּדֶשׁ׃ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
כִּכְּרֵי זָהָב מִזְהַב אוֹפִיר וְשִׁבְעַת
אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף מְזֻקָּק לְטוֹחַ
קִירוֹת הַבָּתִּים׃ לַזָּהָב לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף

לַכֶּסֶף וּלְכָל מְלָאכָה בְּיַד חֲרָשִׁים
נָדַב וּמִי מִתְנַדֵּב לְמַלֹּאות יָדוֹ הַיּוֹם לַיהוָה׃
שׂוּר וַיִּתְנַדְּבוּ שָׂרֵי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי שִׁבְטֵי
מֵאָה יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת
נָתַן וּלְשָׂרֵי מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּתְּנוּ לַעֲבֹדַת
בֵּית הָאֱלֹהִים זָהָב כִּכָּרִים חֲמֵשֶׁת
רָבַב אֲלָפִים וַאֲדַרְכֹּנִים רִבּוֹ וְכֶסֶף
כִּכָּרִים עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וּנְחֹשֶׁת רִבּוֹ
שָׁמָן וּשְׁמוֹנַת אֲלָפִים כִּכָּרִים וּבַרְזֶל
מָצָא מֵאָה אֶלֶף כִּכָּרִים׃ וְהַנִּמְצָא אִתּוֹ
אֶצֶר אֲבָנִים נָתְנוּ לְאוֹצַר בֵּית יְהוָה עַל
שָׂמַח יַד יְחִיאֵל הַגֵּרְשֻׁנִּי׃ וַיִּשְׂמְחוּ הָעָם
עַל הִתְנַדְּבָם כִּי בְּלֵב שָׁלֵם הִתְנַדְּבוּ
לַיהוָה וְגַם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ שָׂמַח שִׂמְחָה
גָּדַל בָּרַךְ גְּדוֹלָה׃ וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְהוָה לְעֵינֵי
כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה
עָלַם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם
נָבַר וְעַד עוֹלָם׃ לְךָ יְהוָה הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה
פָּאַר וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֶּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל
מָלַךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה
נָשָׂא וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ׃ וְהָעֹשֶׁר
כָּבַד פָּנָה וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל
מָשַׁל כֹּחַ וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל
יָדָה וּלְחַזֵּק לַכֹּל׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים
הָלַל אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ׃
עָצַר וְכִי מִי אֲנִי וּמִי עַמִּי כִּי נַעְצֹר כֹּחַ
נָדַב מִן לְהִתְנַדֵּב כָּזֹאת כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ
גּוּר נָתַנּוּ לָךְ׃ כִּי גֵרִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ
יָשַׁב וְתוֹשָׁבִים כְּכָל אֲבוֹתֵינוּ כַּצֵּל יָמֵינוּ
קָוָה עַל הָאָרֶץ וְאֵין מִקְוֶה׃ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
הָמַן כָּן כָּל הָהָמוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר הֲכִינוֹנוּ לִבְנוֹת
בָּנָה לְךָ בַּיִת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ מִיָּדְךָ הוּא
וּלְךָ הַכֹּל׃ וְיָדַעְתִּי אֱלֹהַי כִּי אַתָּה
יָשַׁר רָצָה בֹּחֵן לֵבָב וּמֵישָׁרִים תִּרְצֶה אֲנִי
נָדַב בְּיֹשֶׁר לְבָבִי הִתְנַדַּבְתִּי כָּל אֵלֶּה
מָצָא רָאַ וְעַתָּה עַמְּךָ הַנִּמְצְאוּ פֹּה רָאִיתִי

de argēto. Opera fiant per manus artificum et si quis sponte offert ipleat manū suā hodie: et offerat quod voluerit dño. Polliciti sunt itaq; principes familiarū & pceres tribuū isrl. Tribuni quoq; et centuriones et principes possessionum regis. dederuntq; i opa domus dei auri talēta qnq; milia: et solidos decē milia: argeti talenta decē milia: & eris talenta decem & octo milia: ferri quoq; centū milia talētorū. Et apud quēcūq; inuēti sunt lapides: dederūt in thesauros dom dñi p manū iehihel gersonitis. Letatusq; est populus cū vota spōte pmitterēt qa corde toto offerebāt ea dño. Sed & dauid rex letatus est gaudio magno & benedixit domino coram vniuersa multitudine & ait. Benedictus es dñe deus israel patris nostri ab eterno in eternū. Tua est dñe magnificētia et potētia et gloria atq; victoria et tibi la. Cūcta eni q̄ i celo sūt & in terra tua sūt. Tuū dñe regnum: & tu es sup omnes pricipes. Tue diuitie et tua est gloria: tu dominaris omnium. In manu tua virtus & potentia: in manu tua magnitudo & imperiū oium. Nūc igitur deus nr̄ cōfitemur tibi et laudam nomē tuū inclytū Quis ego & quis ppls me vt possim hec tibi vniuersa pmittere? tua sūt oia & q̄ de manu tua accepim: dedimus tibi. Peregrini eni sum co rā te & aduene: sicut omnes patres nr̄i. Dies nr̄i quasi vmbra sup terrā: & nulla est mora. Dñe de nr̄: oīs hec copia quā parauimus vt edificaretur dom noī sācto tuo: de manu tua est: et tua sūt oia. Scio de meus q̄ pbes corda et simplicitatē diligas: vnde & ego in simplicitate cordis mei let obtuli vniuersa hec: & populum tuum qui hic repert est vidi

argento: in omne opus per manū artificū. quis ἀργυρίω, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τεχνιτῶν. καὶ τίς promptus est vt impleat manus suas hodie ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον τῷ dño: et prōpti fuerūt principes familiarū: τ κυρίω, καὶ προεθυμήθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, καὶ principes filiorū israel: τ tribuni τ centurio οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν ἰηλ, καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρ nes: τ p̄positi operū regis: τ dispē χοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ οἰκοsatores: τ dederūt in opa domus dñi auri ta νόμοι, καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου κυρίου χρυσίου τά lenta quinq; milia: τ dragmas decē mille: τ argen λαντα πεντακισχίλια, καὶ δραχμὰς μυρίας, καὶ ἀργυρί ti talēta decē milia: τ eris talenta de ου ταλάντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκοῦ τάλαντα μυ cem octo milia: τ ferri centū milia talento ρια ὀκτακισχίλια, καὶ σιδήρου ἑκατὸν χιλιάδας ταλάν rum. τ q̄b inuēti sūt apud ipsos lapides: dederūt in των. καὶ οἷς εὑρέθησαν παρ' αὐτοῖς λίθοι, ἔδωκαν εἰς τὰς thesauros dom dñi per manū ieiel gersoni. τ ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἰεῖηλ τοῦ γερσωνί. καὶ letat est ppls cū spōte vota pmitterēt: qm̄ ex corde ple ἐυφράνθη ὁ λαὸς ἐπὶ τῷ ἑκουσιασμῷ, ὅτι ἐκ καρδίας πλή no spōte offerebāt dño. τ dauid rex ρους ἑκουσιάσαντο τῷ κυρίῳ. καὶ δαυὶδ ὁ βασιλεὺς letat est gaudio magno: τ bñdixit rex ἐυφράνθη ἐυφροσύνη μεγάλη, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς dauid dño coram ecclesia dicēs: benedi δαυὶδ τὸν κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας λέγων, εὐλογη ctus es dñe de israel pater nr̄ ab eterno τὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τ vsq; in eternū: tibi dñe magnitudo τ potētia τ καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, σοὶ κε ἡ μεγαλωσύνη καὶ ἡ δύναμις καὶ magnificētia τ victoria τ cōfessio: qm̄ tu ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἐξομολόγησις, ὅτι σὺ cūctorū q̄ in celo τ in terra dñaris. tibi πάντων τῶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις. σοὶ dñe regnū τ exaltatio in oīa τ in om κύριε ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα καὶ εἰς πᾶ nem pricipatū: a te diuitie τ glia a fa σαν ἀρχήν, παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα ἐκ προσώ cie tua: tu oīum dñaris dñe pricepo oīs im που σου, σὺ πάντων ἄρχεις κύριε ὁ ἄρχων πάσης ἀρ perij: τ in manu tua fortitudo τ potētia: τ in ma χῆς, καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν τῇ χει nu tua magnificare τ fortificare oīa. τ nūc do ρί σου μεγαλῦναι καὶ κατισχύσαι τὰ πάντα. καὶ νῦν κύ mine cōfitemur tibi: τ laudam nomē glie ριε ἐξομολογούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς δόξης tue: qm̄ ds sum ego: τ ds ppls meus. qm̄ po σου, ὅτι τίς εἰμὶ ἐγώ, καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰσχύ tuimus pmittere spōte tibi sic: qm̄ tua sūt om σαμεν τοῦ ἑκουσιάσασθαί σοι οὕτως, ὅτι σά ἐστι τὰ πάν nia: τ ex tuis dedimus tibi: qm̄ peregrini sumus τα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι, ὅτι πάροικοι ἐσμὲν coram te τ aduene: sicut oēs patres ἐναντίον σου καὶ πάροικοι, καθὼς πάντες οἱ πατέρες ἡ nr̄i: τ sicut vmbre dies nr̄i in terra: τ nō est μῶν, καὶ ὡς σκιαὶ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν mora. dñe deus nr̄ ad oēm multitudinē hāc: quā ὑπομονή. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο, ὃ parauimus tibi ad edificādū domū noī tuo ἡτοιμάσαμεν σοι τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί σου sācto: de manu em̄ tua est: τ tua sūt oīa. τ τῷ ἁγίῳ, ἐκ χειρὸς γάρ σου ἐστί, καὶ σά ἐστι τὰ πάντα. καὶ sciui dñe: qm̄ tu es probās corda: τ diligēs iusti ἔγνων κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐξετάζων καρδίας, καὶ ἀγαπῶν δικαι tiam: τ ego in simplicitate cordis mei prōpte obtuli hec οσύνην, καὶ ἐγὼ ἐν ἁπλότητι καρδίας μου ἑκουσιάσθην ταῦ vniuersa: τ nūc ppl̄m tuū qui reptus est hic vidi τα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον

C

D

in gaudio prompte offerre tibi dñe deus abraam τ
ἐν εὐφροσύνῃ ἑκουσιασθέντα σοι κύριε ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ
isaac τ israel patrum nr̄oꝝ: custodi eorū
ἰσαὰκ καὶ ἰσραὴλ τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον αὐτῶν τὸ
plasma cogitacionū cordis ppl̄i tui in eternū: τ di
πλάσμα διανοιῶν καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ κα
rige corda eoꝝ ad te. τ salomoni
τεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ. καὶ σολομῶντι τῷ
filio meo da cor bonum: vt faciat mādata tua τ
υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθήν, τοῦ ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου καὶ
testimōia tua τ precepta tua: τ vt in fi
τὰ μαρτύριά σου καὶ τὰ προστάγματά σου, καὶ τοῦ ἐπὶ τέ
nem adducat oīa: τ vt edificet apparatū
λους ἀγαγεῖν πάντα, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευὴν
domus tue: quē paraui. τ dixit dauid omni ec
τοῦ οἴκου σου, ἣν ἡτοίμασα. καὶ εἶπεν δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκ
clesie: bñdicite iā dño deo nr̄o. τ benedi
κλησίᾳ, εὐλογήσατε δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ εὐλόγη
xit oīs ecclesia dño deo patrū suoꝝ.
σε πᾶσα ἡ ἐκκλησία κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν,
τ flectentes genua adorauerūt dñm
καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ
τ regem. τ sacrificauit dō dño sa
καὶ τῷ βασιλεῖ. καὶ ἔθυσε δαυὶδ τῷ κυρίῳ θυ
crificia: τ obtulit holocausta dño cra
σίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ τη
strina die primi diei vitulos mille: arietes mil
ε παύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόχους χιλίους, κριοὺς χιλί
le: agnos mille: τ libamina sua τ sacrificia
ους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν καὶ θυσίας
in multitudinē omni israel. τ comederūt τ bi
εἰς πλῆθος παντὶ τῷ ἰσραήλ. καὶ ἔφαγον καὶ ἔ
berūt corā dño in die illo cū letitia
πιον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ χαρᾶς
grādi. τ elegerūt regē scdo salo
μεγάλης. καὶ ἐβασίλευσαν ἐκδευτέρου τὸν σολο
monē filiū dauid: τ vnxerūt eum dño
μῶντα υἱὸν δαυίδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυρίῳ
in regē: τ sadduc in sacerdotē. τ se
εἰς βασιλέα, καὶ τὸν σαδδοὺκ εἰς ἱερέα. καὶ ἐκά
dit salomō in throno dñi in regem pro
θισεν σολομὼν ἐπὶ θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀν
dauid patre suo: τ ꝓsp̄ fuit. τ
τὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ εὐοδώθη. καὶ
paruerūt ei oīs israel. τ pricipes
ἐπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς ἰσραήλ. καὶ οἱ ἄρχοντες
τ potentes et cuncti filij re
καὶ οἱ δυνατοὶ καί γε πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασι
gis dauid subditi sūt ei. τ magnificauit dñs
λέως δαυὶδ ὑπετάγησαν αὐτῷ. καὶ ἐμεγάλυνε κύριος
salomonē corā omni israel: τ dedit sup
τὸν σολομῶντα ἐναντίον παντὸς ἰσραήλ, καὶ ἔδωκεν ἐπ'
eum gloriā regni: sicut nō fuit in omni re
αὐτὸν δόξαν βασιλείας, ὡς οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βα
ge ante eū supra israel. τ dauid filius ies
σιλέως ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ ἰσραήλ. καὶ δαυὶδ υἱὸς ἰεσ
se regnauit sup vniuersū israel. τ dies qb̄ re
σαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα ἰσραήλ. καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐ
gnauit sup israel quadraginta āni: in chebron re
βασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη, ἐν χεβρὼν ἐ
gnauit septē ānis: τ in hierusalem triginta τ
βασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ τριάκοντα καὶ
trib̄ ānis. τ mortu̅ ē dauid in senectute bōa: plenus dierū
τρία ἔτη. καὶ ἀπέθανε δὰ δ ἐν γήρᾳ καλῷ, πλήρης ἡμερῶν
diuitijs τ gloria: τ regnauit salomon filius eius ꝓ
πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσεν σολομὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀν
eo. τ reliqui sermōes dauid regis prio
τ' αὐτοῦ. καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι τοῦ δαυὶδ τοῦ βασιλέως οἱ πρότε
res τ nouissimi: nōne sunt scripti in sermōib̄ sa
ροι καὶ οἱ ὕστεροι, οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι ἐπὶ λόγων σα
muel videntis: τ in sermōibus
μουὴλ τοῦ ὁρῶντος, καὶ ἐπὶ λόγων

cum ingēti gaudio tibi
offerre donaria. Dñe d̄
us abraā & ysaac & isrl̄
patrum nostrorum
custodi in eternū hanc
voluntatem
cordis eorū: & semp in
venerationē tui mēs ista
pmaneat. Salomōi quo
q̄ filio meo da cor pfe
ctū vt custodiat mādata
tua et testimonia tua et
cerimōias tuas: et faciat
vniuersa: & edificet edē
cui ipēsas paui. Prece
pit aūt dd̄ vniuerse ec
clesie. Bñdicite dño dō
vr̄o. Et bñdixit omnis
ecclesia dño deo patrū
suorum:
& inclinauerūt se et ado
rauerūt dñm & deinde
regē. Immolauerūtq̄
victimas dño: et obtu
lerunt holocausta die
sequenti: tauros
mille: arietes mille: a
gnos mille
cū libaminib̄ suis & vni
uerso ritu abūdātissime
in oēm isrl̄. Et comede
rūt & biberūt corā dño
in die illo cū grādi leti
cia: & vnxerūt secundo
salomonē filiū dauid.
Vnxerunt autē eū dño
in principē: & sadoch
in pōtificē. Seditq̄ salo
mō sup soliū dñi in re
gē pro dauid patre suo
& cūctis placuit: et pa
ruit illi omnis isral̄. Sed
et vniuersi pricipes &
potentes & cuncti filii
regis dd̄ dederunt ma
nū: & subiecti fuerūt salo
moni regi. Magnifica
uit ergo dñs salomonē
super omnem israel: &
dedit
illi gloriam regni qua
lem nullus habuit
ante eum rex israel. Igi
tur
dauid filius isai regna
uit sup vniuersū israel.
Et dies quibus regna
uit super israel fuerunt
quadraginta anni. In
hebron regnauit septē
annis: & in hierusalem
annis trigintā
tribus. Et mortuus est
in senectute bona ple
nus dierū & diuitiis &
gloria. Et regnauit salo
mō filius eius ꝓ eo. Ge
sta autem dauid regis
priora & nouissima
scripta sunt
in libro samuel viden
tis: & in libro

בְּשִׂמְחָה לְהִתְנַדֵּב לָךְ׃ יְהוָה אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ
שָׁמְרָה זֹאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת
לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ׃
וְלִשְׁלֹמֹה בְּנִי תֵּן לֵבָב שָׁלֵם לִשְׁמוֹר
מִצְוֹתֶיךָ עֵדְוֹתֶיךָ וְחֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת
הַכֹּל וְלִבְנוֹת הַבִּירָה אֲשֶׁר הֲכִינוֹתִי׃
וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכָל הַקָּהָל בָּרְכוּ
נָא אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וַיְבָרְכוּ כָל
הַקָּהָל לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם
וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה וְלַמֶּלֶךְ׃
וַיִּזְבְּחוּ לַיהוָה זְבָחִים וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת
לַיהוָה לְמַחֲרַת הַיּוֹם הַהוּא פָּרִים
אֶלֶף אֵלִים אֶלֶף כְּבָשִׂים אֶלֶף
וְנִסְמֵיהֶם וּזְבָחִים לָרֹב לְכָל יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ לִפְנֵי יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וַיַּמְלִיכוּ שֵׁנִית
לִשְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִיד וַיִּמְשְׁחוּ לַיהוָה
לְנָגִיד וּלְצָדוֹק לְכֹהֵן׃ וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה
עַל כִּסֵּא יְהוָה לְמֶלֶךְ תַּחַת דָּוִיד אָבִיו
וַיַּצְלַח וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו כָּל יִשְׂרָאֵל׃
וְכָל הַשָּׂרִים וְהַגִּבֹּרִים וְגַם כָּל בְּנֵי
הַמֶּלֶךְ דָּוִיד נָתְנוּ יָד תַּחַת שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ׃ וַיְגַדֵּל יְהוָה אֶת שְׁלֹמֹה
לְמַעְלָה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן
עָלָיו הוֹד מַלְכוּת אֲשֶׁר לֹא הָיָה
עַל כָּל מֶלֶךְ לְפָנָיו עַל יִשְׂרָאֵל׃
וְדָוִיד בֶּן יִשַׁי מָלַךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל׃
וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע
שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַיִם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים
וְשָׁלוֹשׁ׃ וַיָּמָת בְּשֵׂיבָה טוֹבָה שְׂבַע
יָמִים עֹשֶׁר וְכָבוֹד וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְדִבְרֵי דָוִיד הַמֶּלֶךְ
הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים
עַל דִּבְרֵי שְׁמוּאֵל הָרֹאֶה וְעַל דִּבְרֵי

עָלַם חָשַׁב
כּוּן
נָתַן שָׁמַר
צִוָּה עָוַד
עָשָׂה בָּנָה
כּוּן אָמַר
בָּרַךְ
קָדַד שָׁחַח
זָבַח עָלָה
פַּר
אָכַל שָׁתָה
פָּנָה גָּדַל
מָלַךְ שָׁנָה
מָשַׁח
נָגַד
צָלַח שָׁמַע
שׂוּר
גָּדַל
עָלָה נָתַן
יוֹם
רֶבַע
שָׁנָה
מוּת שׂוּב
כָּבַד מָלַךְ
הִנֵּה כָּתַב

נָתָן הַנָּבִיא וְעַל דִּבְרֵי גָד הַחוֹזֶה עִם
כָּל מַלְכוּתוֹ וּגְבוּרָתוֹ וְהָעִתִּים אֲשֶׁר עָבַר
עָלָיו וְעַל יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל
מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת׃ פ

Cap.i.

וַיִּתְחַזֵּק שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִיד עַל מַלְכוּתוֹ
וַיהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיְגַדְּלֵהוּ לְמַעְלָה׃
וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לְכָל יִשְׂרָאֵל לְשָׂרֵי
הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וְלַשֹּׁפְטִים וּלְכֹל
נָשִׂיא לְכָל יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי הָאָבוֹת׃
וַיֵּלְכוּ שְׁלֹמֹה וְכָל הַקָּהָל עִמּוֹ לַבָּמָה
אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן כִּי שָׁם הָיָה אֹהֶל
מוֹעֵד הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה עֶבֶד
יְהוָה בַּמִּדְבָּר׃ אֲבָל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
הֶעֱלָה דָּוִיד מִקִּרְיַת יְעָרִים בַּהֲכִין
לוֹ דָּוִיד כִּי נָטָה לוֹ אֹהֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה בְצַלְאֵל
בֶּן אוּרִי בֶן חוּר שָׂם לִפְנֵי מִשְׁכַּן
יְהוָה וַיִּדְרְשֵׁהוּ שְׁלֹמֹה וְהַקָּהָל׃ וַיַּעַל
שְׁלֹמֹה שָׁם עַל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת לִפְנֵי
יְהוָה אֲשֶׁר לְאֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו
עֹלוֹת אֶלֶף׃ בַּלַּיְלָה הַהוּא נִרְאָה
אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁאַל
מָה אֶתֵּן לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לֵאלֹהִים
אַתָּה עָשִׂיתָ עִם דָּוִיד אָבִי חֶסֶד
גָּדוֹל וְהִמְלַכְתַּנִי תַּחְתָּיו׃ עַתָּה
יְהוָה אֱלֹהִים יֶאֱמַן דְּבָרְךָ עִם דָּוִיד
אָבִי כִּי אַתָּה הִמְלַכְתַּנִי עַל עָם רַב
כַּעֲפַר הָאָרֶץ׃ עַתָּה חָכְמָה וּמַדָּע תֶּן
לִי וְאֵצְאָה לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְאָבוֹאָה
כִּי מִי יִשְׁפֹּט אֶת עַמְּךָ הַזֶּה הַגָּדוֹל׃
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר
הָיְתָה זֹאת עִם לִבָּבֶךָ וְלֹא שָׁאַלְתָּ
עֹשֶׁר נְכָסִים וְכָבוֹד וְאֶת נֶפֶשׁ
שֹׂנְאֶיךָ וְגַם יָמִים רַבִּים לֹא
שָׁאָלְתָּ וַתִּשְׁאַל לְךָ חָכְמָה וּמַדָּע

'nathan' pphete: 'atq; in volumine' gad' vidētis:
'vniuersiq; 'regni eius' & fortitudinis: '& tēporū' q̄
'trāsierunt' sub eo: 'siue in' israel: 'siue in' cunctis
'regnis' terrarum. ∞∞∞∞
Explicit dabreiami .i. palipomenō liber p̄m̄.
Incipit dabrieiamin siue Paralipomenon liber secundus. i.
Cōfortat' est ergo' salomō' filii' dd' in' regno suo' & dñs' deus eius erat' cū eo: 'et magnificauit eū' i excelsū: 'pcepit q̄' salomō' vniuerso' isral' 'tribūis' & cēturionibus & 'ducibus' et iudicibus 'ois' isral' et' principibus 'familiarū: 'et abiit' cum vniuersa' multitudine' in excelsū' gabaō' vbi' erat 'tabernaculū' federis' dī 'qd' fecit' moyses' famulus' dñi' in solitudine. 'Arcam' autem' dei ∞∞∞∞∞∞ 'adduxerat' dauid' de cariathiarim 'in locū quē 'preparauerat' ei: 'et vbi 'fixerat' illi' tabernaculū: hoc est' in hierusalē. 'Altare quoq; eneū' qđ 'fabricat' fuerat' beseleel' filius' vri' filii' vr: 'ibi erat' corā' tabernaculo 'dñi: quod' et req̄siuit' salomō' & ois' ecclesia. 'Adcōdit q; 'salomō' ad' altare 'eneū' corā' tabernaculo' federis' dñi: 'et obtulit' in eo' mille' hostias. Ecce autē' in' ipa' nocte 'apparuit et' deus' dicēs' 'Postula ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ 'quod vis vt' dem' tibi. 'Dixit q; 'salomon' deo 'Tu' feciſti' cū' dauid' patre meo' misericordiam 'magnā' et cōstituisti me regē' pro eo. 'Nūc ergo 'dñe' deus' impleatur' sermo tuus quē pollicitus es' dauid' patri meo. 'Tu 'enī' me fecisti regē' sup 'populū tuū' multū q tā innūerabilis est' q̄ pului' terre. 'Da' mihi' spiam '& itelligētiā' vt ingrediar' & egrediar' corā' pplo tuo. 'Quis' enim potest 'hunc' pplm tuū digne q tā' grandis est' iudicare! 'Dixit autē' deus' ad salomonem: 'qa' hoc magis' placuit' cordi tuo' & nō 'postulasti' diuitias' & substātiā' & glīā: 'neq; aias eorū' qui te oderant: 'sed 'nec' dies vite' plurimos. 'Petisti autē' sapientiā' & scientiam ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

nathan prophete: τ in sermōib' gad videntis
καὶ τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων γὰδ τοῦ ὁρῶντος
pro vniuerso regno eius: τ vniuersa po
περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς δυ-
tentia eius: τ tēporib' que trāsierūt in
ναστείας αὐτοῦ, καὶ τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων ἐπ'
eo τ in israel: τ in cūctis re
αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς βα-
gnis terrarū.
σιλείας τῶν γαιῶν.

Paralipomenon. ij.
Παραλειπομένων. β'.

Et cōfortat' ē salomon filius dauid in
A 2.Reg 3.a.
Καὶ ἐνίσχυσε σολομὼν υἱὸς δαυὶδ ἐπὶ τὴν
regno suo: τ dñs deus eius cū
βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ'
eo: τ magnificauit eū in excelsū. τ dixit sa
αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος. καὶ εἶπε σο-
lomon ad vniuersū israel tribunis τ cen
λομὼν πρὸς πάντα ἰσραὴλ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκα
turionibus τ iudicib' τ oīb' pricipib' co
τοντάρχοις καὶ τοῖς κριταῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἰσρα-
ram oīsi israel pricipib' familiar'. τ a-
ήλ τοῖς ἀφηγοῦσι τῶν πατριῶν· καὶ ἐπο-
bijt salomon τ vniuersa ecclesia cū eo in excel
ρεύθη σολομὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψη-
Exo. 38.a.
lum qđ in gabaon: qđ ibi erat tabnaculū federis
λὴν τὴν ἐν γαβαών, ὅτι ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ
dei qđ fecit moyses' seru' dñi in eremo. at
θεοῦ ἣν ἐποίησε μωυσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ· τὴν δὲ
arcam dei adduxerat dauid de ciuitate cariathia
κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήγαγεν δαυὶδ ἐκ πόλεως καριαθι-
rim: qđ p̄parauit ei dauid: qđ fixerat ei tabna
ριείμ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτῇ δαυίδ, ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκη-
culū in hierusalem. τ altare eneum qđ fe
νὴν ἐν ἱερουσαλήμ· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποί-
cit beseleel filius vri: filij' or: ibi erat corā tabna
ησε βεσελεὴλ υἱὸς ὑρεί, υἱοῦ ὡρ, ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκη-
culo dñi. τ quesiuit illud salomon τ ecclesia τ ob
νῆς κυ· καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ σολομὼν καὶ ἡ ἐκκλησία καὶ ἀνή-
tulit illic salomon ad altare eneum qđ co
νεγκεν ἐκεῖ σολομὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐποί-
rā dño qđ in tabnaculo federis: τ obtulit in eo
ησεν κύ τὸ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτὸ
holocausta mille. in nocte illa appuit deus
ὁλοκαυτώσεις χιλίας. ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ
salomoni: τ dixit ei: postula qđ tibi dabo.
σολομῶντι, καὶ εἶπεν αὐτῷ, αἴτησαι τί σοι δώσω.
τ dixit salomon ad deū: tu feciſti cū
καὶ εἶπε σολομὼν πρὸς τὸν θεόν, σὺ ἐποίησας μετὰ
dauid patre meo miam magnā: τ cōstituis
δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασί-
ti regē me pro eo. τ nūc dñe deus implea
λευσάς με ἀντ' αὐτοῦ. καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς πιστω-
tur verbū tuū cū dauid patre meo: qđ
θήτω τὸ ῥῆμά σου μετὰ δαυὶδ τοῦ πατρός μου, ὅτι
tu cōstituisti regē me sup pplm multū: sicut puluerē terre.
σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολύν, ὡς τὸν χοῦν τῆς γῆς· 1.Pe. 18.a.
nūc tgit sapiētiā τ itelligētiā da mihi: τ egrediar an
νῦν δὸς σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι ἔμπρο- Sap.8 d.
te pplm hunc τ ingrediar: qđ ḡo iudicabit
σθεν τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ
pplm tuū grandē hunc: τ dixit de' C
τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον; καὶ εἶπεν ὁ θεὸς
ad salomonē: eo qđ fuit hoc in corde
πρὸς σολομῶντα, ἀνθ' ὧν ἐβούλετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ
tuo: τ nō petisti diuitias substātiarū: neq;
σου, καὶ οὐκ ᾔτησω πλοῦτον ὑπὲρ χρήτων, οὐδὲ
glorīā: neq; aiam odientiū te: τ nō petisti
δόξαν, οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν μισούντων σε, καὶ οὐκ ᾔτησω
dies multos: τ petisti tibi ipsi sapiētiā τ scientiā:
ἡμέρας πολλάς, καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν,

vt iudicet ppls meū: sup quē cōstituī regē te super
ὅπως κρίνῃ τὸν λαόν μου, ἐφ' ὃν ἐβασίλευσάς σε ἐπ' αὐ=
eum: t sapiētiā t scientiā do tibi: t diui
τόν, καὶ σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦ
tias t substātiā t gloriā dabo tibi: vt nō sit
τον καὶ ὕπαρξιν καὶ δόξαν δώσω σοι, ὡς οὐκ ἐγένετο
similis tibi in regibus qui ante te: t
ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου, καὶ
D post te nō erit sic. t venit salomon ab excelso
μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτως· καὶ ἦλθε σολομὼν ἐκ βαμὰ
quod in gabaon in hierusalem a facie tabna
τῆς ἐν γαβαὼν εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς σκη
culi federis: t regnauit sup israel: t
νῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραήλ, καὶ
cōgregauit salomon currus t equites. t facti sūt
συνήγαγεν σολομὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς· καὶ ἐγένετο αὐ
mille t quadringēti currus: t duodecim mi
τῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα, καὶ δώδεκα χι=
lia equitum: t reliquit eos in ciuitati=
λιάδες ἱππέων, καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν ταῖς πόλε=
bus curruum: t cum rege in hierusa=
σιν τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ἱερουσα
lem. t posuit rex argentū t aurum
λήμ· καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον
in hierusalem sicut lapides. t cedros dedit in
ἐν ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους· καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ἐν τῇ
iudea ꝫſi sycomoros que in cāpestri i multitudie.
ἰουδαίᾳ ὡς τὰς συκαμίνους τὰς ἐν τῷ πεδίῳ εἰς πλήθος.
t extitue equorū salomoni ex egypto. t
καὶ ἐξόδους τῶν ἵππων τῷ σολομῶντι ἐξ αἰγύπτου· καὶ
pecuū negotiatoꝝ regis ꝑcū qō accipie
ἐμπορία τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως τιμὴν ἐλάμβα=
bāt t emebāt in cōmutatiōe. t ascēdebāt t educebāt
νον καὶ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι· καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον
ex egypto currū vnū sercēto argētei: t equum
ἐξ αἰγύπτου ἅρμα ἓν ἑξακοσίων ἀργυρίου, καὶ ἵππον
quinquaginta t centū. t sic oib⁹ regibus
πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι
chetteoꝝ: t regibus syrie in manib⁹
τῶν χετταίων, καὶ τοῖς βασιλεῦσι τῆς συρίας ἐν χερσὶν
suis educebāt.
αὐτῶν ἐξέφερον. Ca.2.

A ΕΙπεν salomon vt edificaret domū no
Καὶ εἶπεν σολομὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνό
mini dñi: t domū regno suo. t cōgreganit
ματι κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ συνήγαγεν
salomon septuaginta milia virorū portātiū hūeris: t
σολομὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν ιωτοφόρων, καὶ
octoginta milia virorū lapicidaꝝ in mōte. t
ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν λατόμων ἐν τῷ ὄρει. καὶ
prepositi sup eos tria milia t sercenti. t mi
ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι· καὶ ἀπέ
3.Reg. sit salomon ad chiram regem tyri dicens:
5.a. στειλε σολομὼν πρὸς χειρὰμ βασιλέα τύρου λέγων, ὃν
sicut fecisti cū dauid patre meo: t misi
τρόπον ἐποίησας μετὰ δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστει
sti ei cedros vt edificaret sibi domū vt habita
λας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον τοῦ κατοικῆ=
ret in ea: t ecce ego filius ei⁹ edifico domū no
σαι ἐν αὐτῷ, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνό=
mini dñi dei mei: vt sctificē eā ipsi ad adolēdū coră
ματι κυ τοῦ θεοῦ μου, ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμιᾶν ἀπέναν
illo incēsum aromatū: t ad faciēdā ꝓpositionē sem
τι αὐτοῦ θυμίαμα ἀρωμάτων, καὶ πρόθεσιν ἀπαρ=
per: t ad offerēdū holocaustōata semper mane
τός, καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τοπρωὶ
t vespere: t sabbatis t in neomenijs
καὶ τοπερινόν, καὶ τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις
t in solēnitatib⁹ dñi dei nr̄i: in sēpiternū hoc sup
καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς κυ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ
B israel. t domꝰ quā ego edifico magna: qm magnꝰ
τὸν ἰσραήλ. καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας, ὅτι μέγας

vt' iudicare possis ⁿ populum meum ꝯ ꝯ ꝯ
ᵒ super quē cōstituī te re
gē: sapiētia ᵖ et scientia
ᵍ data sunt ʳ tibi. ˢ Diuitias
aūt ᵗ et substātiā ᵘ et gloriā
ˣ dabo ʸ tibi: ita ᶻ vt ᵃ nullus
ᵇ in regibus ᶜ nec ꝯ ꝯ ꝯ
ᵈ ante ᵉ nec ᶠ post te ᵍ fuerit
ʰ similis tui. ⁱ Venit ergo
ᵏ salomon ˡ ab excelso ᵐ ga
baon in ⁿ hierusalem ꝯ ꝯ
ᵒ corā ᵖ tabernaculo ᵠ fede
ris: ʳ et regnauit ˢ supet ꝯ
ᵗ israel. ᵘ Congregauitꝫ
sibi ˣ currus ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ʸ & equites: ᶻ et facti sunt
ᵃ ci ᵇ mille ᶜ quadringenti
ᵈ currus: ᵉ et duodecim
ᶠ milia ᵍ equitum: ꝯ ꝯ ꝯ
ʰ et fecit eos esse ⁱ in vrbi=
bus ᵏ quadrigarū ˡ et cū
ᵐ rege ⁿ in hierusalē. ᵒ Pre=
buitꝫ ᵖ rex ᵠ argentum ꝯ
ʳ & ˢ aurū ᵗ in hierusalem
ᵘ quasi lapides: ᵛ & ꝯ ꝯ ꝯ
ˣ cedros ʸ quasi sycomo=
ros ᶻ que nascuntur ꝯ ꝯ
ᵃ in campestribus ᵇ multi
tudine magna. ᶜ Adduce
bantur aūt ei ᵈ eq ᵉ de egy
pto ᶠ de choa a ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ᵍ negociatoribus ʰ regis
q ibāt et ⁱ emebāt ᵏ precio
ˡ quadrigam equorum
ꝯ ꝯ
ᵐ sexcentis ⁿ argenteis: ᵒ et
equum ᵖ centum ᵠ quinq=
ginta. ʳ Similr ˢ de vniuer
sis ᵗ regnis ᵘ cetheorū ˣ & a
regib⁹ ʸ syrie emptio ce=
lebrabatur. 2.

ᶻ Decreuit aūt ᵃ salomō
ᵇ edificare ᶜ domum
ᵈ nomini ᵉ dñi ᶠ & palatiū
sibi. ᵍ Et numerauit ꝯ ꝯ
ʰ septuaginta ⁱ milia ᵏ viro
rū ˡ portantiū humeris:
ᵐ et octoginta ⁿ milia qui
ᵒ cederēt lapides ᵖ in mō=
tib⁹: ᵠ prepositosꝫ ʳ corū
ˢ tria ᵗ milia ᵘ sexcētos. ˣ Mi
sit quoꝫ ʸ ad ᶻ hyram ᵃ re=
gem ᵇ tyri ᶜ dicens ꝯ ꝯ ꝯ
ᵈ Sicut ᵉ egisti ᶠ cū ᵍ dauid
ʰ patre meo ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ⁱ et misisti ᵏ ei ligna ˡ cedri
na ᵐ vt edificaret ⁿ sibi ᵒ do=
mū ᵖ in qua et ᵠ habitaret:
ʳ sic fac mecū vt ˢ edificem
ᵗ domū ᵘ nomini ˣ dñi ʸ dei
mei: ᶻ vt consecrem eam
ᵃ ad adolendū ᵇ incensum
ᶜ coram illo & fumigāda
ᵈ aromata: ᵉ et ad ᶠ ꝓposi=
tionē ᵍ panū ʰ sempiternā
ⁱ & ad holocaustōata ᵏ ma
ne ˡ & vespere. ᵐ Sabbatis
quoꝫ ⁿ et neomeniis ᵒ & ꝯ
solēnitatib⁹ ᵖ dñi ᵠ dei nr̄i
ʳ i sēpitnū: q̄ mādata sūt
ˢ isti. ᵗ Dom⁹ ᵘ eni ˣ quā ʸ edi
ficare cupio ᶻ magna est.

אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹט אֶת עַמִּי אֲשֶׁר
הִמְלַכְתִּיךָ עָלָיו׃ חָכְמָה וְהַמַּדָּע
נָתוֹן לָךְ וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד אֶתֵּן
לָךְ אֲשֶׁר לֹא הָיָה כֵן לַמְּלָכִים אֲשֶׁר
לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה כֵּן׃ וַיָּבֹא
שְׁלֹמֹה לַבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלִַם
מִלִּפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּמְלֹךְ עַל
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב
וּפָרָשִׁים וַיִּהְיוּ לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת
רֶכֶב וּשְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים
וַיְנִיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם הַמֶּלֶךְ
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף
וְאֶת הַזָּהָב בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֶת
הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר
בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצָא הַסּוּסִים
אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרַיִם וּמִקְוֵא
סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִקְוֵא יִקְחוּ בְּמִחִיר׃
וַיַּעֲלוּ וְיוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם מֶרְכָּבָה
בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים
וּמֵאָה כֵּן לְכָל מַלְכֵי הַחִתִּים וּמַלְכֵי
אֲרָם בְּיָדָם יוֹצִיאוּ׃

Cap.ii. וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם
יְהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃ וַיִּסְפֹּר שְׁלֹמֹה
שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ סַבָּל וּשְׁמוֹנִים
אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר וּמְנַצְּחִים עֲלֵיהֶם
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וַיִּשְׁלַח
שְׁלֹמֹה אֶל חוּרָם מֶלֶךְ צֹר לֵאמֹר
כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם דָּוִיד אָבִי
וַתִּשְׁלַח לוֹ אֲרָזִים לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת
לָשָׁבֶת בּוֹ׃ הִנֵּה אֲנִי בֹנֶה בַּיִת
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי לְהַקְדִּישׁ לוֹ
לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת סַמִּים
וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעֶרֶב
לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלִמוֹעֲדֵי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל יִשְׂרָאֵל׃
וְהַבַּיִת אֲשֶׁר אֲנִי בֹנֶה גָּדוֹל כִּי גָדוֹל

אֱלֹהֵינוּ כִּי־מִי יָכֹל לִבְנוֹת־לוֹ בַּיִת כִּי הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי עצר
הַשָּׁמָיִם לֹא יְכַלְכְּלוּהוּ וּמִי אֲנִי אֲשֶׁר אֶבְנֶה־לוֹ בַּיִת כִּי אִם לְהַקְטִיר לְפָנָיו׃ כלל
וְעַתָּה שְׁלַח־לִי אִישׁ חָכָם לַעֲשׂוֹת בנה
בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל וּבָאַרְגָּמָן וְכַרְמִיל וּתְכֵלֶת וְיֹדֵעַ פתח
לְפַתֵּחַ פִּתּוּחִים עִם־הַחֲכָמִים אֲשֶׁר עִמִּי בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר הֵכִין נון
דָּוִיד אָבִי׃ וְשִׁלַּח לִי עֲצֵי אֲרָזִים
בְּרוֹשִׁים וְאַלְגּוּמִּים מִן־הַלְּבָנוֹן כִּי גוש
אֲנִי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר עֲבָדֶיךָ יוֹדְעִים ידע
לִכְרוֹת עֲצֵי לְבָנוֹן וְהִנֵּה עֲבָדַי עִם
עֲבָדֶיךָ׃ וְלִרְבִּין לִי עֵצִים לָרֹב כִּי נתן
הַבַּיִת אֲשֶׁר אֲנִי בּוֹנֶה נָּדוֹל וְנִפְלָא׃ נגל פלא
וְהִנֵּה לַחֹטְבִים לִכְרֹתֵי הָעֵצִים נָתַתִּי חטה
חִטִּים כַּמּוֹת לַעֲבָדֶיךָ כֹּרִים עֶשְׂרִים כור
אֶלֶף וּשְׂעֹרִים כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף יין
וְיַיִן בַּתִּים עֶשְׂרִים אֶלֶף וְשֶׁמֶן בַּתִּים שמן
עֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַיֹּאמֶר חוּרָם מֶלֶךְ צר אמר
בִּכְתָב וַיְשַׁלַּח אֶל שְׁלֹמֹה נאצרת שלח
יְהוָה אֶת־עַמּוֹ נְתָנְךָ עֲלֵיהֶם מָלָךְ׃ מלך
וַיֹּאמֶר חוּרָם בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי ברך
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִיד הַמֶּלֶךְ
בֵּן חָכָם יוֹדֵעַ שֵׂכֶל וּבִינָה אֲשֶׁר ידע
יִבְנֶה בַּיִת לַיהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃ בנה
וְעַתָּה שָׁלַחְתִּי אִישׁ חָכָם יוֹדֵעַ בִּינָה אישׁ בנה
לְחוּרָם אָבִי׃ בֶּן אִשָּׁה מִן בְּנוֹת דָּן עשׂה
וְאָבִיו אִישׁ צֹרִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב
וּבַכֶּסֶף בַּנְּחֹשֶׁת בַּבַּרְזֶל בָּאֲבָנִים
וּבָעֵצִים בָּאַרְגָּמָן בַּתְּכֵלֶת וּבַבּוּץ
וּבַכַּרְמִיל וְלַפְתֵּחַ כָּל פִּתּוּחַ וְלַחְשֹׁב פתח
כָּל מַחֲשֶׁבֶת אֲשֶׁר יִתַּן לוֹ עִם חשׁב נתן
חַכְמֶיךָ וְחַכְמֵי אֲדֹנִי דָּוִיד אָבִיךָ׃
וְעַתָּה הַחִטִּים וְהַשְּׂעֹרִים הַשָּׁמֶן

'Magn9 ē enī de9 nr̃ sup oēs m deos: n quis ergo o po terit p̃ualere q vt edificet r ei dignā s domū! t Si u celū x & celi r celorū s capere eū y nequeūt: b quantus c ego sum d vt possim e edificare r ei s domū! b Sed ad hoc tantū: h vt adoleatur incē sum t corā illo. n mitte m er go o mihi f virū g eruditum q nouerit r operari n in au ro r & argento: o ere r et fer ro: f purpura: y coccino a & hyacintho: b et q sciat c sculpere d celaturas c cum his r artificib9 s quos b me cū habeo t in iudea x & in hierusalē u quos m prepara uit n dd̃ o pater meus. Sed f & v ligna g cedrina p mitte q mihi & r arceuthia: n & pi nea s de libano. a Scio r enī b q c serui tui b nouerint eo c cedere ligna de libano. b Et erunt r serui mei b cū t seruis tuis: m vt parẽtur n mihi o ligna p plima. q Do mus p enī quā cupio e edi ficare a magna est nimis x & inclyta. Preterea y ope rariis q a cesuri sūt b ligna r seruis tuis c dabo in c ciba ria d tritici g choros b vigiti t milia: b et ordei t choros totidem ooooooooooooo o et vini q viginti r milia g metreta s: r olei quoq; g sa ta r viginti g milia. r Dixit aūt h hyrā i rex a tyri ooooo b per litteras quas c mise rat r salomoni. r qa dilexit g dñs o populū suū: t idcirco b te m regnare b fecit t sup eū n Et addidit n dicēs. p bñdi ct 9 q dñs r deus ooooooooo o israel t qui n fecit r celum ooooooooooooooooooo oo y & g terrā: b qui c dedit b da uid c regi ooooooooooooo f filiū g sapientē & b eruditū et s sensatū a tq; prudētē: t vt m edificaret b domū o do mino: p et palatium sibi. o Misi ergo tibi i virū g pru dentē & t scientissimum h hyrā a patrē meū b filium c mulieris b de c filiab9 r dā: g cui9 pater fuit r tyri9 qui b nouerit t opari m in auro n et argento: o et e p & ferro & q marmore ooooooooo r & lignis. s In purpura quoq; & h hyacintho a & byssino x et coccino: r & qui sciat r celare s omnem g sculpturā: b & adiuenire prudent c qd cūq; i ope ne cessariū ē b cū r artificibus tuis x & cū x artificib9 t dñi mei m dd̃ n prīs tui. p triticū o ergo q & ordeū r & oleū

dño deus noster super oēs deos. τ quis po κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς· καὶ τίς ἰσχύ terit edificare ei domū! qñ celū τ celū σαι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς celi nō ferunt eum: τ quis sum ego q edi τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσιν αὐτόν, καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ὁ οἶκο fico ei domū! sed ad adolēdū icēsū coram eo. τ δομῶν αὐτῷ οἶκον; ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτ. καὶ nūc mitte mihi virū sapiētē τ q nouerit facere in τῶν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα ποιῆσαι ἐν auro τ in argēto τ in ere τ in ferro τῷ χρυσίῳ καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ τ in purpura τ in coccino τ in hyacintho: τ καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ qui sciat sculpere celaturas cū sapiēnb9 qui me ἐπισταμένους γλύφειν γλυφὰς μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐ cum in iudea τ in hierusalem: quos pparauit dauid μοῦ ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ, ὧν ἡτοίμασεν ὁ Δαυὶδ ὁ pater meus. τ mitte mihi ligna cedrina τ arceu πατήρ μου· καὶ ἀπόστειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκευ thina τ pinea de libano. ego enī scio q ser θινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ λιβάνου. ἐγὼ γὰρ οἶδα ὅτι οἱ δοῦ ui tui sciunt cedere ligna de libano. τ ecce λοί σου οἴδασι κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου· καὶ ἰδοὺ serui mei erunt cū seruis tuis vt pre οἱ παῖδές μου μετὰ τῶν παίδων σου ἔσονται parent mihi ligna in multitudinē: qñi dom9 quā ego edifi μάσαι μοι ξύλα ἐκ πλήθους, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδο co magna τ inclyta. τ ecce operātibus qui μῶ μέγας καὶ ἔνδοξος. καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς cedunt ligna in cibaria dedi tritici in dona κόπτουσι ξύλα ἐκ βρώματα δέδωκα σῖτον ἐκ δόματα C seruis meis corozoū tritici viginti milia: τ oz τοῖς παισί σου κόρων πυροῦ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ κρι dei corozꝯ viginti milia: τ olei mēsurarū vigiti mi δῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χι lia: τ vini mēsurarꝯ vigiti milia. τ dixit chi λιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας· καὶ εἶπεν Χει ram rex tyri in scriptura: τ misit ad salo ρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς σολο monē: qñi dilexit dño pplm suum: dedit μῶντα, ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκέ te sup eos in regem. τ dixit chiram: benedict9 σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα· καὶ εἶπεν Χειράμ, εὐλογητὸς dño de9 israel: qui fecit celū τ terrā: κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, quidedit regi dauit filiū sapiētē τ scientē pru ὃς ἔδωκε τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ υἱὸν σοφὸν καὶ εἰδότα φρό dentiā τ scientiā: q̃ edificabit domū dño τ νησιν καὶ ἐπιστήμονα, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ καὶ domū regno suo. τ nūc misi tibi vir οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. καὶ νῦν ἀπέστειλά σοι ἄνδρα sapiētē τ scientē prudētiā chiram seruū meū σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν τὸν Χειρὰμ τὸν παῖδά μου filiū mulieris de filiabus dan: τ pater e υἱὸν γυναικὸς ἐκ τῶν θυγατέρων Δάν, καὶ ὁ πατὴρ αὐ tuus vir tyrius: scientē facere in auro τ argē τοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα ποιεῖν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυ to τ in ere τ in ferro in lapidib9 τ ligno: ρίῳ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ ἐν λίθοις καὶ ξύλοις, τ texere in purpura τ in hyacintho τ in καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῷ ὑακίνθῳ καὶ ἐν byſſo τ in coccino: τ celare sculpturas: τῷ βύσσῳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ γλύφειν γλυφάς, τ excogitare adinuētionē in oībus q̃ dederīo ei cū καὶ διανοεῖσθαι διανόησιν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν δῶς αὐτῷ με sapiētib9 tuis τ cū sapiētibus dñi τοῖς σοφοῖς σου καὶ μετὰ τῶν σοφῶν τοῦ κυρίου mei dauid patris tui. τ nūc triticū τ μου Δαυὶδ τοῦ πατρός σου. καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ D ordeū τ vinū τ oleum τὴν κριθὴν καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον

p̄ceptum dauid hois dei. nō p̄tergressi sunt p̄ce-
ἐντολὴ δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. οὐ παρῆλθον τὰς ἐντο-
pta dauid regis circa sacerdotes ꝛ leui
λὰς δαυὶδ τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευι-
tas in oēm sermonē ꝛ in thesauros. ꝛ p̄para-
τῶν εἰς πάντα λόγον καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς. καὶ ἡτοιμά-
ta sūt oīa opa salomonis a quo die fundata
σθη πάντα τὰ ἔργα σολομῶντος ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώ-
est domus dñi ꝛ vsq; quo pfecta est: vsq; quo pfecit
θη ὁ οἶκος κυρίου καὶ ἕως οὗ ἐτελειώθη, ἕως οὗ ἐτελείω-
salomon domū dñi. tunc abiit salomon in
σε σολομὼν τὸν οἶκον κυρίου. τότε ὤχετο σολομὼν εἰς
gesion gaber: ꝛ in ailath maritimam in
γεσιὼν γάβερ, καὶ εἰς τὴν αἰλὰθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν
terra edom. ꝛ misit chiram salomoni in manu
γῆ ἐδώμ. καὶ ἀπέστειλε χειρὰμ τῷ σολομῶντι ἐν χειρὶ
seruorū suorū naues ꝛ seruos gnaros maris:
δούλων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν,
ꝛ abierunt cū seruis salomonis in sophira.
καὶ ὤχοντο μετὰ τῶν παίδων σολομῶντος εἰς σοφειρᾶ.
ꝛ tulerūt inde quadringēta ꝛ qnquaginta talen
καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαν-
ta auri: ꝛ attulerūt regi salomoni.
τα χρυσίου, καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ σολομῶντι. Ca. 9.

A Et regina saba audiuit nomē salomōis:
Καὶ βασίλισσα σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα σολομῶντος,
ꝛ venit vt tētaret eum in enigmatib⁹ in hierusalem
5. Reg. 10. Mat. 12. d. καὶ ἦλθε τοῦ πειρᾶσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν εἰς ἱερουσαλὴμ
in potētia graui valde: ꝛ cameli portātes aro-
ἐν δυνάμει βαρεία σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώ-
mata ꝛ aurum in multitudinē ꝛ lapidē p̄ciosuz. ꝛ ve-
ματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος καὶ λίθον τίμιον. καὶ ἦλ-
nit ad salomonē: ꝛ locuta est ad eum oīa q̄cūq;
θε πρὸς σολομῶντα, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα
erāt ī aīa sua. ꝛ exposuit ei salomon om-
ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ σολομὼν πάν-
nes sermones eius. ꝛ nō p̄teriit sermo a sa-
τας τοὺς λόγους αὐτῆς. καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ σο-
lomone: quē nō exposuit ei. ꝛ vidit regina
λομῶντος, ὃν οὐκ ἀνήγγειλεν αὐτῇ. καὶ εἶδε βασίλισσα
saba sapiam salomonis ꝛ domū quā edifica
σαβὰ τὴν σοφίαν σολομῶντος καὶ τὸν οἶκον ὃν ὠκοδό-
uerat: ꝛ cibaria mensarū eius: ꝛ ca
μησε, καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν αὐτοῦ, καὶ κα-
thedrā seruorū eius: ꝛ stationē ministrorū eius:
θέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ,
ꝛ vestimenta eius: ꝛ pincernas eius:
καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ,
ꝛ ornatum eorum: ꝛ holocausta q̄ offe
καὶ τὸν στολισμὸν αὐτῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ ἀνέ-
rebat in domo dñi: ꝛ non erat in ea vltra spūs.
φερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα.
ꝛ dixit ad regem: verus sermo quē audierā
καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα
in terra mea de te: ꝛ sermōib⁹ tuis ꝛ sapi-
ἐν τῇ γῇ μου περὶ σοῦ, καὶ τῶν λόγων σου καὶ τῆς σο-
B entia tua: ꝛ nō credidi sermōib⁹ tui: vsq; quo
φίας σου, καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις σου, ἕως οὗ
veni: ꝛ viderūt oculi mei. ꝛ ecce nō nūcia
ἦλθον, καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου. καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγ-
ta ē mihi medietas multitudinis sapie tue: addi
γέλη μοι τὸ ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου, προσέ-
disti ad famā quā audiui. beate vxores
θηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα. μακάριαι αἱ γυναῖκές
tue: ꝛ beati serui tui hi: ꝛ bea
σου, καὶ μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι, καὶ μακά-
ti viri assistentes tibi semper ꝛ
ριοι οἱ ἄνδρες οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντὸς καὶ
audiētes sapiam tuam. sit dñs deus tu⁹ bñ-
ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου. εἴη κύριος ὁ θεός σου εὐ-
dictus: q̄ voluit in te vt daret te
λογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ τοῦ δοῦναί σε

preceperat dauid homo dei: nec
p̄tergressi sunt de man
datis regis tam sacerdo
tes q̄ leuite ex oīb⁹ que
p̄ceperat: et in custodiis
thesaurorū oēs impen
sas p̄paratas habuit sa-
lomō: ex eo die quo fū
dauit domū dñi vsq; in
diē quo perfecit eā. Tūc
abiit salomō in asiōga
ber & in hailath ad orā
maris rubri: que est
in terra edō. Misit er-
go ei hyram
per manus seruorū suo
rū naues & nautas gna
ros maris: & abierūt cū
seruis salomōis ī ophir
Tulerūtq; inde quadri
gēta qnquaginta
talēta auri: & attulerūt
ad regē salomonē 9.

Regina quoq; saba
cū audisset
famā salomonis: venit
vt tentaret eum
in enigmatibus in hie-
rusalem
cū magnis opib⁹ & ca
melis qui portabant
aromata & auri pluri-
mū: gēmasq; preciosas
Cunq; venisset ad salo
monē: locuta est ei
quecunq; erāt in corde
suo. Et exposuit ei
salomon omnia q̄ pro-
posuerat: nec
quicq̄ fuit qd non per
spicuum ei fecerit. Que
postq̄ vidit sapientiam
scilicet salomonis:
& domū quā edificaue-
rat: necnō & cibaria mē
se eius: & habitacula se
ruorū: & officia
ministrorū eius: & vesti
mēta eorū: picernas q̄q;
& vestes eorum et victi
mas q̄s imolabat in do-
mo dñi: nō erat p̄ stupo
re vltra in ea spūs. Di-
xitq; ad regē. Verus est
sermo quē audierā in
terra mea: de virtutib⁹
& sapiētia tua. Non cre
debam narrantibus: do
nec ipsa venissem:
& vidissent oculi mei:
et pbassem vix medie-
tatem sapiētie tue mihi
fuisse narratam. Vicisti
famā virtutib⁹ tuis. Bea
ti viri tui
& beati serui tui: hi qui
assistunt coram te
omni tēpore & audiūt
sapientiā tuam. Sit dñs
deus tuus benedict⁹ q
voluit te ordinare

מִצְוַת דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וְלֹא
סָרוּ מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עַל הַכֹּהֲנִים סור
וְהַלְוִיִּם לְכָל דָּבָר וְלָאֲצָרוֹת׃ וַתִּכֹּן כון
כָּל מְלֶאכֶת שְׁלֹמֹה עַד הַיּוֹם לָאַךְ
מוּסַד בֵּית יְהוָה וְעַד כְּלֹתוֹ שָׁלֵם יָסַד כָּלָה
בֵּית יְהוָה׃ אָז הָלַךְ שְׁלֹמֹה לְעֶצְיוֹן
גֶּבֶר וְאֶל אֵילוֹת עַל שְׂפַת הַיָּם שָׂפָה
בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח לוֹ חוּרָם שָׁלַח
בְּיַד עֲבָדָיו אֲוֹנִיּוֹת וַעֲבָדִים יוֹדְעֵי יָם אָנָה
וַיָּבֹאוּ עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה אוֹפִירָה בוא
וַיִּקְחוּ מִשָּׁם אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לָקַח רָבַע
כִּכָּר זָהָב וַיָּבִיאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ מֵאָה בוא
וּמַלְכַּת שְׁבָא שָׁמְעָה Cap. ix.
אֶת שֵׁמַע שְׁלֹמֹה וַתָּבוֹא לְנַסּוֹת בוא נָסָה
אֶת שְׁלֹמֹה בְּחִידוֹת בִּירוּשָׁלַיִם חוּד
בְּחַיִל כָּבֵד מְאֹד וּגְמַלִּים נֹשְׂאִים
בְּשָׂמִים וְזָהָב לָרֹב וְאֶבֶן יְקָרָה רָבַב
וַתָּבוֹא אֶל שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר עִמּוֹ אֵת דִּבֵּר
כָּל אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבָבָהּ׃ וַיַּגֶּד לָהּ נָגַד
שְׁלֹמֹה אֶת כָּל דְּבָרֶיהָ וְלֹא נֶעְלָם עָלַם
דָּבָר מִשְּׁלֹמֹה אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ׃
וַתֵּרֶא מַלְכַּת שְׁבָא אֵת חָכְמַת שְׁלֹמֹה רָאָה
וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ אָכַל
וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָיו יָשַׁב עָמַד
וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם וּמַשְׁקָיו וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם שָׁרַת לָבַשׁ
וַעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא שָׁקָה עָלָה
הָיָה עוֹד בָּהּ רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר אֶל הַמֶּלֶךְ אָמַר
אֱמֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי
עַל דְּבָרֶיךָ וְעַל חָכְמָתֶךָ׃ וְלֹא
הֶאֱמַנְתִּי לְדִבְרֵיהֶם עַד אֲשֶׁר בָּאתִי אָמַן בוא
וַתִּרְאֶינָה עֵינָי וְהִנֵּה לֹא הֻגַּד לִי חֲצִי רָאָה נָגַד
מַרְבִּית חָכְמָתֶךָ יָסַפְתָּ עַל הַשְּׁמוּעָה חָצָה רָבָה
אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ שָׁמַע
וְאַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ פָּנָה
תָּמִיד וְשֹׁמְעִים אֶת חָכְמָתֶךָ׃ יְהִי יְהוָה תָּמִיד הָיָה
אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְךָ בָּרַךְ נָתַן

"ſuper°thronū ſuū°regē
ᵍdomini ʳdei tui: ooooooo
°Quia diligit ʳdeus ˢiſrael
& vult ooooooooooooooooo
ʳſeruare eū in eternū: id circo °poſuit te ᵇſup eum
ᶜregem °vt facias ᶜiudicia
ᵈatq; iuſticiam. ooxooooo
°Dedit autem ᵇregi ʳ cētū
ᵇviginti ʳtalenta ooooooo
ᵐauri: °& aromata ᶜmul ta °nimis: ᵍ& gēmas oooo
ʳpcioſiſſimas. ° Non fue rūt ʳaromata talia vt ʰhec
ʳque ʳdedit ᵃ regina ᵇ ſaba
ᶜregi ooooooooooooooooo
°ſalomoni. Sed ᶜ & ʳ ſeruí
°hyram ᵇcum ſeruis oooo
ʳſalomonis ʳattulerūt ᵐau rum °de ophir: & ooooooo
ᶠligna °tina: ʳ& gēmas °p cioſiſſimas. De quibus
ʳfecit °rex ˢde lignis ſilicet
ʾtinis ooooooooooooooooo
°grad ᵇin domo ᶜdñi ᶜ & in domo ʳregia: ooooooo
ʳcitharas quoq; ᵉ& pſalte ria ᵇcātoribus. ʾNūq; °viſa ſunt °in terra °iuda ligna
ʾtalia. ᵍ Rex aūt ooooooo
ᵍsalomon ʳ dedit ° regine
ʳſaba ˢcuncta oooooooooo
ʳq̄ voluit et ʳq̄ °poſtulauit: et multo plura ᶜq̄ ooooooo
ᵇattulerat ᶜad eū. Que ᵉre uerſa ᵇabiit oooooooooooo
ʾin terrā ſuā ʾcū ſeruis ſuis
ᵐ Erat autem °pondus oo
°auri °quod ᵍ afferebatur
ᵍsalomoni ʳper ooooooo
°ſingulos ˢannos ˢſexcēta
ᵉſexaginta ʳſex ooooooo
ʾtalēta ˢauri: ᵇ excepta ea
ſūma quā ᵍ legati diuerſa
rū gentiū ᶜ& negociato res °afferre conſueuerant
ᵉocīſq; ᵍreges ˢarabie ᵇ& ſa trape ʳterrarū q ᵐ cōporta
bāt ᵇaurū °et argentū ᵍ ſa lomōi. ᵍ Fecit igitur ʳ rex
°ſalomō ʾducētas ° haſtas
ˢaureas: de ſūma ˢſexcēto
rū °aureorū: q ᶜ in °ſingu lis ʳ haſtis expēdebantur.
ᵛ Trecēta quoq; ᵇ ſcuta ˢau rea ooooooooooooooooo
° trecentorum ᵍ aureorū quibus ᵍtegebantur ʳſin gula °ſcuta. ° Poſuitq; ea
ʳrex ʳin armamētario qđ erat cōſitū ᵑēore. ᵇ Fecit
q̄q; ʳrex ° ſoliū ᶜ eburneū
ʳgrande: ᵍ& veſtiuit illud
ᵇauro ʾmundiſſimo. ᵏ Sex quoq; ᵍgradus quib⁹ aſcē debatur ᵐad ſolium ° & ſca bellum °aureum: ʳ & bra chiola duo °altrinſecus:
ʾ& duos ᵈleones ᵇſtantes
ooooooooooooooooooooo oo
ʳiuxta °brachiola: ſed ᶜ & alios ᶜduodeci ᵈleunculos

ſup thronū ſuū in regem ppło ſuo: qa
ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ εἰς βασιλέα τῷ λαῷ αὐτοῦ, ὅτ
diligit dñs deus tuus iſrael: vt ſta
τῶ ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ στ
tuat eum in eternū: ⁊ dedit te ſup eos
σαι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς
in regem: vt faceres iudiciū ⁊ iuſticiam.
εἰς βασιλέα, τοῦ ποιῆσαι κρίσιν καὶ δικαιοσύνην.
⁊ dedit regi centum talenta ⁊ virgin
καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν τάλαντα καὶ παρ-
ti auri: ⁊ aromata in multitudinē nimis: ⁊
σι χρυσίου, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος σφόδρα, καὶ
lapidē pciosum: ⁊ non erūt ſeciē aromata illa
λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα
q̄ dedit regina ſaba regi ſalomoni.
ἃ ἔδωκε βασίλισσα σαβὰ τῷ βασιλεῖ σολομῶντι.
⁊ ſerui chiram ⁊ ſerui ſalomonis
καὶ οἱ παῖδες χειρὰμ καὶ οἱ παῖδες σολομῶντος
attulerūt aurū ſalomoni de ſuphir: ⁊ li
ἔφερον χρυσίον τῷ σολομῶντι ἐκ σουφείρ, καὶ ξύ-
gnaq; pinea: ⁊ lapidē pciosum. ⁊ fecit rex
λα πευκίνα, καὶ λίθον τίμιον· καὶ ἐποίησεν ὁ βασι-
ligna pinea gradus domui do
λεὺς τὰ ξύλα τὰ πευκίνα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυ-
mini: ⁊ domui regie: ⁊ citharas ⁊
ρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ
nablas cātoribꝰ: ⁊ nō viſa fūt talia antea
νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐκ ὤφθη τοιαῦτα ἔμπροσθεν
in terra iude. ⁊ rex ſalomō dedit re-
ἐν γῇ Ἰούδα. καὶ ὁ βασιλεὺς σολομὼν ἔδωκε τῇ βα
gine ſaba cūcta q̄cūq; voluit q̄cūq; poſtulauit
σιλίσσῃ σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὅσα ἐπήτησατο
extra oſa q̄ obtulit regi ſalomoni: ⁊
ἐκτὸς ὧν ἤνεγκεν τῷ βασιλεῖ σολομῶντι, καὶ
reuerſa eſt in terrā ſuam. ⁊ erat pondus
ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς· καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ
auri quod offerebatur ſalomoni in anno
χρυσίου τοῦ ἐπεχέοντος τῷ σολομῶντι ἐν ἐνιαυτῷ
vno ſexcenta ⁊ ſexaginta ⁊ ſex talenta auri:
ἑνὶ ἑξακόσια καὶ ἑξήκοντα καὶ ἓξ τάλαντα χρυσίου,
preter viros ordinatos ⁊ mer
πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμ
catores: q̄ afferebāt. ⁊ omnes reges
πορευομένων, οἳ ἔφερον· καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς
arabie ⁊ ſatrape terre ferebāt aurum
ἀραβίας καὶ σατράσαι τῆς γῆς ἔφερον χρυσίον
⁊ argentū regi ſalomoni. ⁊ fecit
καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ σολομῶντι καὶ ἐποίησεν
rex ſalomon ducenta ſcuta aurea
ὁ βασιλεὺς σολομὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς
ductilia: ſexaginta aurei puri inerāt in
ἐλατούς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν
ſcuto vno ⁊ clypeos aureos ductiles trecen
θυρεὸν τὸν ἕνα· καὶ ἀσπίδας χρυσᾶς ἐλατὰς τρια-
tos: trecenti aurei ſuppoſiti in
κοσίας, τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες ἐπὶ τὴν
clypeū ſingulū. ⁊ dedit ea rex in do
ἀσπίδα ἑκάστην· καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν οἴ-
mo ſaltus libani. ⁊ fecit rex
κῳ δρυμοῦ τοῦ λιβάνου. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
thronū ex dētibus elephātoꝝ magnū. ⁊ deaura-
θρόνον ἐξ ὀδόντων ἐλεφάντων μέγαν· καὶ κατεχρύ-
uit eū auro approbato. ⁊ ſex gradus
σωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ· καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ
throno induti auro: ⁊ ſcabellum ſuppoſuit
θρόνῳ ἐνδεδυμένοι χρυσίῳ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέκειτο
in aureo throno: ⁊ brachia hinc ⁊ inde in
ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τῇ
throno cathedre: ⁊ duo leones ſtantes iu
θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστῶτες πα-
xta brachia: ⁊ duodecim leones
ρὰ τοὺς ἀγκῶνας, καὶ δώδεκα λέοντες ooooooo

"עַל °כִּסְאוֹ °לְמֶלֶךְ °לַיהוָה ׳אֱלֹהֶיךָ
" בְּאַהֲבַת ׳אֱלֹהֶיךָ " אֶת ׳ יִשְׂרָאֵל
לְהַעֲמִידוֹ ׳לְעוֹלָם °וַיִּתֶּנְךָ °עֲלֵיהֶם °עַד׳עַל
°לְמֶלֶךְ °לַעֲשׂוֹת ׳מִשְׁפָּט ׳וּצְדָקָה ׃ °נָתַן°עָשָׂה
°וַיִּתֵּן °לַמֶּלֶךְ ׳מֵאָה ׳וְעֶשְׂרִים׳ כִּכַּר °עָשָׂפ
"זָהָב " וּבְשָׂמִים °לָרֹב °מְאֹד °וְאֶבֶן °נָגַב
׳יְקָרָה " °וְלֹא ׳ הָיָה " כַּבֹּשֶׂם ׳ הַהוּא
׳אֲשֶׁר ׳נָתְנָה °מַלְכַּת °שְׁבָא ׳ לַמֶּלֶךְ
°שְׁלֹמֹה׃ ׳וְגַם ׳עַבְדֵי °חוּרָם °וְעַבְדֵי
׳שְׁלֹמֹה׃אֲשֶׁר׳הֵבִיאוּ"זָהָב°מֵאוֹפִיר נוא
°הֵבִיאוּ °עֲצֵי°אַלְגּוּמִּים׳וְאֶבֶן °יְקָרָה׃ °לוּגִם
׳וַיַּעַשׂ °הַמֶּלֶךְ °אֶת׳עֲצֵי °הָאַלְגּוּמִּים עָשָׂה
°מְסִלּוֹת ׳ לְבֵית °יְהוָה °וּלְבֵית ׳ הַמֶּלֶךְ °סְלִל
׳וְכִנֹּרוֹת׳וּנְבָלִים°לַשָּׁרִים ׳וְלֹא׳נִרְאוּ °שור נָצָה
׳כָּהֶם "לְפָנִים "בְּאֶרֶץ °יְהוּדָה׃ °וְהַמֶּלֶךְ "פָּנָה
°שְׁלֹמֹה׳נָתַן °לְמַלְכַּת׳שְׁבָא "אֶת ׳כָּל
°חָפְצָהּ׳אֲשֶׁר°שָׁאֲלָה ° מִלְּבַד ׳אֲשֶׁר °נָכַד
°הֵבִיאָה ׳אֶל ׳הַמֶּלֶךְ ° °וַתֵּלֶךְ °וַתֵּפֶן °לֵג
׳לְאַרְצָהּ ׳הִיא׳וַעֲבָדֶיהָ׃"וַיְהִי°מִשְׁקַל "כִּיה°שָׁקַל
" הַזָּהָב °אֲשֶׁר °בָּא °לִשְׁלֹמֹה ׳בְּשָׁנָה °נוא
°אַחַת ׳ שֵׁשׁ °מֵאוֹת ׳ וְשִׁשִּׁים ׳וְשֵׁשׁ °מַאה
°כִּכְּרֵי °זָהָב °לְבַד °מֵאַנְשֵׁי° הַתָּרִים °תור
׳וְהַסֹּחֲרִים ׳מְבִיאִים ׳וְכֹל °מַלְכֵי ׳עֲרָב °נוא
׳וּפַחוֹת׳הָאָרֶץ"מְבִיאִים "זָהָב °וָכֶסֶף °פָּה
°לִשְׁלֹמֹה ׃ °וַיַּעַשׂ ׳ הַמֶּלֶךְ ° שְׁלֹמֹה °עָשָׂה
°מָאתַיִם°צִנָּה°זָהָב°שָׁחוּט ׳שֵׁשׁ°מֵאוֹת °מָאה
°זָהָב°שָׁחוּט°יַעֲלֶה°עַל ׳הַצִּנָּה°הָאֶחָת׃ °שָׁטַח°עָלָה
°וּשְׁלֹשׁ°מֵאוֹת °מָגִנִּים ׳זָהָב° שָׁחוּט
" שְׁלֹשׁ°מֵאוֹת°זָהָב°יַעֲלֶה °עַל °הַמָּגֵן
°הָאֶחָת ° °וַיִּתְּנֵם °הַמֶּלֶךְ ׳בְּבֵית °יַעַר °עָנָן
°הַלְּבָנוֹן ׃ °וַיַּעַשׂ °הַמֶּלֶךְ °כִּסֵּא °שֵׁן
°גָּדוֹל °וַיְצַפֵּהוּ ° זָהָב ׳ טָהוֹר ׃ °וְשֵׁשׁ °גֹּבֶל°צָפָה
°מַעֲלוֹת°לַכִּסֵּא °וְלָטֶשׁ °בַּזָּהָב °לַכִּסֵּא °מָהִר°עָלָה
°מַאֲחֹרָיו ׃ °וְיָדוֹת °מִזֶּה °וּמִזֶּה °עַל °אָחַז
°מְקוֹם°הַיָּדוֹת ׃ °וּשְׁנַיִם°אֲרָיוֹת°עֹמְדִים °קום°יָשַׁב
°אֵצֶל °הַיָּדוֹת ׃ °וּשְׁנֵים °עָשָׂר °אֲרָיוֹת °שָׁנָה °אָרַה

stanteo illic in ser gradibus hinc ⁊ inde.nō fuit
ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἑνὸς καὶ ἑνὸς. ὃν ἐφὴκ
sic omni regno. ⁊ omnia vasa do
τοῦτως πάσῃ βασιλείᾳ. καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴ
mus regis salomonis aurea: ⁊ oia
κου τοῦ βασιλέως σολομῶντος χρυσᾶ, καὶ πάντα τὰ
vasa domus saltus libani auro linita.
σκεύη ἄκεου δρυμοῦ τοῦ λιβάνου χρυσίῳ κατηλειμμένα.
nō erat argentū reputatū in diebus salomonis in
οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις σολομῶντος εἰς
dcp̄. qñ nauis regi salomoni ibat in
οὐδέν. ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ σολομῶντι ἐπορεύετο εἰς
tharsis cū seruis chiram: semel ꝑ tres an=
θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων χειράμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐ=
nos veniebāt naues de tharsis regi plene
τῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ γέμοντα
auro ⁊ argento: ⁊ dētibus elephātinis: ⁊
χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ
simiis ⁊ pauonib⁹. ⁊ magnificat⁹ est salomon sup
πιθήκων καὶ ἰχείμ. καὶ ἐμεγαλύνθη σολομὼν ὑπὲρ
5.Reg. 10.b. omnes reges terre ⁊ diuitijs ⁊ sa=
πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πλούτῳ καὶ σο=
F pientia. ⁊ omnes reges terre q̄rebāt fa=
φίᾳ. καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρό=
ciem salomonis vt audirēt sapientiā eius: quā de
σωπον σολομῶντος ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔ=
dit deus in corde eius. ⁊ ipsi ferebāt vnusq̄sq̄
δωκεν ὁ θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ αὐτοὶ ἔφερεν ἕκαστος
dona sua vasa aurea ⁊ vasa argētea: arma
τὰ δῶρα αὐτοῦ σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη ἀργυρᾶ, ὅπλα
⁊ vestimenta: unctē ⁊ aromata: equos ⁊
καὶ ἱματισμόν, σκευὴν καὶ ἀρώματα, ἵππους καὶ ἡ
G mulos q̄ per annū in annū. ⁊ fuerūt
μιόνους τοὺς κατ'ἐνιαυτὸν εἰς ἐνιαυτόν. καὶ ἦσαν τῷ
5.Reg. 11.g. salomoni quatuor mille femine eque in cur=
σολομῶντι τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵππου εἰς ἅρμα
rus: ⁊ duodecī milia equitū: ⁊ posuit ipsos in
τα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν
ciuitatib⁹ currū: ⁊ cū rege in
πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν
hierusalē. ⁊ fuit aur olium re=
ἱερουσαλήμ. καὶ ἦν ἀργύριον πάντων τῶν βασι=
gū: a flumine ⁊ vsq̄ ad terrā philistiī: ⁊
λέων, ἀπὸ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ
vsq̄ ad terminū egypti. ⁊ dedit rex sa
ἕως τῆς ὁρίου αἰγύπτου. καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σο
lomon argentū in hierusalē q̄si lapidē: ⁊
λομὼν τὸ ἀργύριον ἐν ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς
cedros dedit sicut sycomoros q̄ in cā=
κέδρους ἔδωκεν ὡς τὰς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πε=
pestri in multitudinē. ⁊ erimus equorū ex egy=
δινῇ εἰς πλῆθος. καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ αἰγύ
pto salomoni ⁊ ex oībus terrīs. ⁊
πτου τῷ σολομῶντι καὶ ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν. καὶ
reliqui sermonū salomonis primi ⁊
οἱ κατάλοιποι τῶν λόγων σολομῶντος οἱ πρῶτοι καὶ οἱ
nouissimi nōne ipsi scripti sunt in ver=
ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ αὐτοὶ γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λό=
bis nathā prophete: ⁊ in verbis achia
γων ναθὰν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἀχία
selonite: ⁊ in visionibus ioed vi=
τοῦ σηλωνίτου καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν ἰωὴδ τοῦ ὁ=
dentis cōtra hieroboā filiū nabat: ⁊ regnauit
ρῶντος κατὰ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ; καὶ ἐβασίλευ
salomon in hierusalē sup omnē israel qua=
σε σολομὼν ἐν ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα ἰσραὴλ τεσ
draginta annis. ⁊ dormiuit salomon cum
σαράκοντα ἔτη. καὶ ἐκοιμήθη σολομὼν μετὰ

---

[b]stātes[a]sup[1]sex[m] gradus
[n]ex vtraq; pte. [p]Nō[q]fuit
[r]tale soliū[s]in vniuersis oō
[r]regnis. [u]Oia quoq; [r]vasa
[r]conuiui[r]regis erant oōō
[b]aurea[b]&[v]vasa[b]dom[g]sal=
tus [r]libani ex oōōōōōōōō
[c]auro[b]purissimo. [x]Argē=
tum enim[m]in diebus illis
[o]pro nihilo[r]reputabatur.
[f]Siquidem[q]naues[r]regis
[i]ibāt in[r]tharsis[e]cum[r]ser=
uis[r]hyram oōōōōōōōōō
[s]semel[i]in[n]annis[e]tribus:&
[c]deferebant inde oōōōōōō
[a]aurum[b]& argentum &
[r]ebur oōōōōōōōōōōōō
[k]&simias[&]pauos. [m]Ma=
gnificatus est igitur oōōō
[s]salomon[p]super omnes
[q]reges[r]terre:[e]pre diuitiis
[r]&gū. [o]Oīesq;[r]reges
[r]terraꝝ[r]desiderabāt videī
[b]faciē[s]salomonis[v]t audi=
rent[r]sapientiam oōōōōōō
[c]quam[d]dederat[r]deus[i]in
corde eius.[r]Et oōōōōōōō
[m]deferebant et[o]munera:
[v]vasa[a]argentea oōōōōōō
[r]&[a]aurea:[r]&vestes &[a]ar=
ma[r]&aromata oōōōōōōō
[r]equos[r]&mulos[r]per sin=
gulos annos. oōōōōōō
[h]Habuit quoq;[c]salomon
[r]quadraginta[m]milia oōōō
[r]equorum in[b]stabulis:[r]&
currui[e]equitūq;[r]duodeci
[m]milia. [p]Constituitq; eos
[q]in vrbibus oōōōōōōōōō
[r]quadrigarū:[e]&vbi erat
[r]rex[s]in hierusalem. oōōōō
[r]Exercuitq; etiā[r]potesta=
tem[r]sup cunctos[r]reges[b]a
[c]flumine eufrate[p]vsq; ad
[c]terrā philistinoꝝ:[r]&vsq;
ad[b]terminos[e]gypti. Tan
tamq; copiam[p]prebuit oō
[a]argenti[b]in hierusalem
[p]quasi lapidum:[s]& oōōōō
[c]cedrorū tantā[r]multitudi=
nē[r]velut sycomorū[a]q̄gi=
gnūtur[r]in cāpestribꝰ.[r]Ad
ducebantur āt ei[r]equi oōō
[b]de egypto[e]cunctisq;[r]re=
gionibus. oōōōōōōōōō
[r]Reliqua autē[o]opera[r]sa=
lomonis[r]priorum oōōōō
[n]&nouissimorū[n]scripta
sunt oōōōōōōōōōōōōōō
[o]in[r]verbis[n]nathan[r]pro=
phete[o]&in oōōōōōōōōō
libris[a]ahye[s]filonitis: oōō
oōōōōō oōōōōōōōōōō
[r]in visione q̄dꝰ[a]addo[a]vi=
dētis[b]contra[h]hieroboam
[o]filium[e]nabath.[r]Regna=
uit autem[s]salomon oōōō
[b]in hierusalem[r]super[o]m
nem[r]israel oōōōōōōōōō
[m]quadraginta[a]annis.
[o]Dormiuitq;[q]cum oōōō

עֹמְדִים ׀ שָׁם ׀ עַל ׀ שֵׁשׁ ׀׀ הַמַּעֲלוֹת
מִזֶּה ׀ וּמִזֶּה ׀ לֹא ׀ נַעֲשָׂה ׀׀ כֵּן ׀ לְכָל
עָשָׂה מַמְלָכוֹת׃ וְכֹל ׀ כְּלֵי ׀ מַשְׁקֵה ׀ הַמֶּלֶךְ
מָלַךְ כָּלָה שְׁלֹמֹה ׀ זָהָב ׀ וְכֹל ׀ כְּלֵי ׀ בֵּית ׀ יַעַר ׀ הַלְּבָנוֹן
שָׁנָה חָשׁוּב ׀׀ זָהָב ׀ סָגוּר ׀ אֵין ׀ כֶּסֶף ׀ נֶחְשָׁב ׀׀ בִּימֵי
יום מָאֹם שְׁלֹמֹה ׀ לְמַאוּמָה ׀ כִּי ׀ אֳנִיּוֹת ׀ לַמֶּלֶךְ
אָנָה הֹלְכוֹת ׀ תַּרְשִׁישׁ ׀ עִם ׀ עַבְדֵי ׀ חוּרָם
שָׁלַשׁ אַחַת ׀ לִשְׁלוֹשׁ ׀ שָׁנִים ׀ תָּבוֹאנָה ׀ אֳנִיּוֹת
בוא תַּרְשִׁישׁ ׀ נֹשְׂאוֹת ׀ זָהָב ׀ וָכֶסֶף ׀ שֶׁנְהַבִּים
תָּבָא וְקוֹפִים ׀ וְתוּכִיִּים ׀׀ וַיִּגְדַּל ׀ הַמֶּלֶךְ
גָּדַל שְׁלֹמֹה ׀ מִכֹּל ׀ מַלְכֵי ׀ הָאָרֶץ ׀ לְעֹשֶׁר
וְחָכְמָה ׀ וְכֹל ׀ מַלְכֵי ׀ הָאָרֶץ ׀ מְבַקְּשִׁים
בקש אֶת ׀ פְּנֵי ׀ שְׁלֹמֹה ׀ לִשְׁמֹעַ ׀ אֶת ׀ חָכְמָתוֹ
אֲשֶׁר ׀ נָתַן ׀ הָאֱלֹהִים ׀ בִּלְבּוֹ ׀ וְהֵם
נוא מְבִיאִים ׀ אִישׁ ׀ מִנְחָתוֹ ׀ כְּלֵי ׀ כֶסֶף
וּכְלֵי ׀ זָהָב ׀ וּשְׂלָמוֹת ׀ נֶשֶׁק ׀ וּבְשָׂמִים
סוּסִים וּפְרָדִים ׀ דָּבָר ׀ שָׁנָה ׀ בְּשָׁנָה
הָיָה נָתַן ׀ וַיְהִי ׀ לִשְׁלֹמֹה ׀ אַרְבַּעַת ׀ אַלְפֵי
אָרָה רֶכֶב ׀ אֲרִיּוֹת ׀ סוּסִים ׀ וּמַרְכָּבוֹת ׀ וּשְׁנֵים
שָׁנָה עָשָׂר ׀׀ אֶלֶף ׀ פָּרָשִׁים ׀ וַיְנִיחֵם ׀ בְּעָרֵי
עור רֶכֶב ׀ וְעִם ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ בִּירוּשָׁלִָם ׃
שָׁלַל וַיְהִי ׀ מוֹשֵׁל ׀ בְּכָל ׀ הַמְּלָכִים ׀ מִן
הַנָּהָר ׀ וְעַד ׀ אֶרֶץ ׀ פְּלִשְׁתִּים ׀ וְעַד
תָּן גְּבוּל ׀ מִצְרָיִם ׀ וַיִּתֵּן ׀ הַמֶּלֶךְ ׀׀ אֶת
הַכֶּסֶף ׀ בִּירוּשָׁלִַם ׀ כָּאֲבָנִים ׀ וְאֶת
אֲרָזִים ׀ נָתַן ׀ כַּשִּׁקְמִים ׀ אֲשֶׁר
צָא בַּשְּׁפֵלָה ׀ לָרֹב ׀ וּמוֹצִיאִים ׀ סוּסִים
מִמִּצְרַיִם ׀ לִשְׁלֹמֹה ׀ וּמִכָּל ׀ הָאֲרָצוֹת ׃
וְשִׁאַר ׀ דִּבְרֵי ׀ שְׁלֹמֹה ׀ הָרִאשֹׁנִים
וְהָאַחֲרוֹנִים ׀ הֲלֹא ׀׀ הֵם ׀׀ כְּתוּבִים
כתב עַל ׀ דִּבְרֵי ׀ נָתָן ׀ הַנָּבִיא ׀ וְעַל
נבא נְבוּאַת ׀ אֲחִיָּה ׀ הַשִּׁילוֹנִי ׀
וּבְחָזוֹת ׀ יְעִדוֹ ׀ הַחֹזֶה ׀ עַל ׀ יָרָבְעָם
חזה בֶּן ׀ נְבָט ׃ וַיִּמְלֹךְ ׀ שְׁלֹמֹה ׀׀
בִּירוּשָׁלִַם ׀ עַל ׀ כָּל ׀ יִשְׂרָאֵל
רבע אַרְבָּעִים ׀׀ שָׁנָה ׃ וַיִּשְׁכַּב ׀ שְׁלֹמֹה ׀ עִם

אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו קָבַר
וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

Cap. x. וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם
שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּאוּ כָל יִשְׂרָאֵל בּוֹא
לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָרָבְעָם הָיָה
בֶּן נְבַט וְהוּא בְּמִצְרָיִם אֲשֶׁר בָּרַח
מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וַיָּשָׁב יָרָבְעָם שׁוּב
מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ לוֹ וַיָּבֹא שָׁלַח קָרָא
יָרָבְעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל בּוֹא דִּבֵּר
רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת קָשָׁה
עֻלֵּינוּ וְעַתָּה הָקֵל מֵעֲבוֹדַת אָבִיךָ עָלַל קָלַל
הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר נָתַן
עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עוֹד עָבַד אָמַר
שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלֶךְ יוֹם
הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת יָעַץ
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ עֹמְדִים לִפְנֵי הָיָה פָּנָה
שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר הָיָה
אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב לָעָם
הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר
אִם תִּהְיֶה לְטוֹב לְהָעָם הַזֶּה
וּרְצִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים רָצָה
טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל הַיָּמִים׃ הָיָה
וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר עָזַב יָעַץ
יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת הַיְלָדִים אֲשֶׁר
גָּדְלוּ אִתּוֹ הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מָה אַתֶּם נוֹעָצִים וְנַשִּׁיב שׁוּב
דָּבָר אֶת הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי
לֵאמֹר הָקֵל מִן הָעֹל אֲשֶׁר נָתַן קָלַל
אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ הַיְלָדִים דִּבֵּר
אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר אָמַר
לָעָם אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר
אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל כָּבַד
מֵעָלֵינוּ כֹּה תֹאמַר אֲלֵיהֶם קָטָנִּי
עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי
הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף עָמַס יָסַף
עַל עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים עָלַל

'pribus suis. Et sepelierūt eū in ciuitate dauid. Regnauitq; roboam filius eius pro eo. 10.

Profectus est autem roboam in sychē. Illuc em̄ cūct' isrl' cōuenerat' vt constituerent eū regem. Qd cū audisset hieroboā filius nabath q erat' i egypto: fugerat qppe illuc an̄ salomonē: statim' reuersus est. Vocaueruntq; eum & venit cum vniuerso israel: & locuti sunt ad roboam: dicentes. Pater tuus durissimo iugo nos p̄ssit: tu leuiora impa pre tuo qui nobis iposuit grauē seruitutē. & paululū de onere subleua: vt seruiam tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimi ad me. Cunq; abiisset populus: iniit consiliū cum senibus qui steterāt coram patre eius salomone dum adhuc viueret dicens. Quid datis consilii vt respondeam ppl'o: Qui dixerunt ei. Si placueris ppl'o huic & linieris eos verbis clemētibus: seruient tibi omni tempore. At ille reliquit cōsiliū senum: & cum iuuenibus tractare cepit qui cū eo nutriti fuerant: & erāt i cōitatu illi. Dixitq; ad eos. Quid vobis videtur: respōdere quid debeo populo huic qui dixit mihi subleua iugum quod imposuit nobis pater tuus. At illi responderunt vt iuuenes & nutriti cū eo in deliciis: atq; dixerūt. Sic loq̄ris populo qui dixit tibi: pr̄ tu aggrauauit iugū nostrum: tu subleua: & respondebis ei. Minimus digitus meus grossior est lumbis patris mei. Pater meus imposuit vobis graue iugum: & ego maius pōdus apponā. Pater meus cecidit vos flagellis:

patribus suis: τ sepelierūt eū in ciuitate dauid τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυὶδ τῶν patris eius. τ regnauit roboā filius eius pro eo. πατρὸς αὐτῶν. καὶ ἐβασίλευσε ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτῶν ἀντ' αὐτῶν.

Et venit roboā in sychem: qm̄ in sychem veniebat Ca. 10 A
Καὶ ἦλθε ῥοβοὰμ εἰς συχέμ, ὅτι εἰς συχὲμ ἤρχετο
ois israel vt cōstituerēt regē eū. τ factū est vt audiuit
πᾶς ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν 3.Reg. 12.a.
hieroboā filius nabat τ ipe in egypto: qn̄ fugit
ἱεροβοὰμ υἱὸς ναβὰτ καὶ αὐτὸς ἐν αἰγύπτῳ, ὅτε ἀπέδρα
a facie salomonis regis: τ habita-
ἀπὸ προσώπου σολομῶντος τῶν βασιλέως, καὶ κατώκη-
uit hieroboā in egypto: τ reuersus est hieroboā ex egy
σεν ἱεροβοὰμ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν ἱεροβοὰμ ἐξ αἰγύ
pto. τ miserunt τ vocauerūt eū. τ venit hiero
πτου. καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν. καὶ ἦλθεν ἱερο-
boam τ ois ecclesia israel: τ locuti sūt ad
βοὰμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἰσραήλ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς
roboam dicentes: pater tuus durū iposuit iugū nr̄m:
ῥοβοὰμ λέγοντες, ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν,
τ nūc subleua tu a seruitute patris tui
καὶ νῦν κούφισον σὺ ἀπὸ τῆς δουλείας τῶν πατρός σου τῆς
dura τ a iugo eius graui: qd dedit sup
σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν ζυγοῦ αὐτοῦ τῶν βαρέως, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡ
nos: τ seruiemus tibi. τ dixit ipsis roboā: i-
μᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ῥοβοάμ, πορεύ
te vsq; in tres dies: τ reuertimini ad me: τ abiit
εσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με, καὶ ἀπῆλ B
populus. τ congregauit rex roboam se-
θεν ὁ λαός. καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ῥοβοὰμ τοὺς πρες
niores q steterūt corā salomone patre
βυτέρους τοὺς ἑστῶτας ἐναντίον σολομῶντος τῶν πατρὸς
eius viuēte eo: τ consuluit cū eis di-
αὐτοῦ ζῶντος αὐτῶν, καὶ συνεβουλεύσατο μετ' αὐτῶν λέ
cens: quō vos datis cōsiliū vt respōdeā ego ppl'o
γων, πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναί με τῷ λαῷ
huic verbū: τ locuti sūt seniores ad eū
τούτῳ λόγον; καὶ ἐλάλησαν οἱ πρεσβύτεροι πρὸς αὐτὸν
dicentes: si in hodierno sis in bonū ppl'o huic
λέγοντες, ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ
τ placueris eis: τ locut' fueris eis sermones bonos:
καὶ ἀρέσῃ αὐτοῖς, καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς,
τ erūt tibi serui oībus diebus. τ reli-
καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ κατέλι-
quit cōsiliū senioꝝ: q consuluerūt ei:
πε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, οἳ συνεβουλεύσαντο αὐ
τ consuluit cū puerulis q nutriti
τῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκ
erant cū eo: q steterāt corā eo. τ C
τραφέντων μετ' αὐτοῦ, τῶν ἑστώτων ἐναντίον αὐτοῦ. καὶ 3.Reg. 12.c.
dixit eis: qd vos cōsulitis: τ qd verbū res
εἶπεν αὐτοῖς, τί ὑμεῖς βουλεύεσθε, καὶ τίνα λόγον ἀπο
pōdeā ppl'o huic: q locuti sūt ad me dicētes: di-
κριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλησαν πρός με λέγοντες, ἄ
mitte de iugo qd dedit pater tuus sup nos: τ
νες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; καὶ
locuti sunt ei puerulis q nutriti fuerāt cū
ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ συνεκτραφέντα μετ'
eo dicentes: sic loqueris populo huic: q
αὐτοῦ λέγοντα, οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τῷ
locutus est ad te τ dicebat: pater tuus aggrauauit
λαλήσαντι πρὸς σὲ καὶ λέγοντι, ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν
iugū nr̄m: τ tu nūc subleua de iugo nr̄o.
τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἡμῶν.
sic dices ad eos: puus digitus meus grossi-
οὕτως ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ὁ μικρὸς δαυτυλός μου παχύ
or lūbis patris mei: τ nūc pater meus
τερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου, καὶ νῦν ὁ πατήρ μου
iposuit vobis iugū graue: τ ego addā sup in
ἐνέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν, καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυ
gū vr̄m. pater meus corripuit vos in flagellis.
γὸν ὑμῶν. ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ἡμᾶς ἐν μάστιξι,

ᵃבוא ᵃוַאֲנִי ᵃבַּעַקְרַבִּים׃ ᵃוַיָּבֹא ᵃיָרָבְעָם ᵃוְכָל
ᵃשָׁלֹשׁ ᵃהָעָם ᵃאֶל ᵃרְחַבְעָם ᵃבַּיּוֹם ᵃהַשְּׁלִישִׁי
ᵃכַּאֲשֶׁר ᵃדִּבֶּר ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃלֵאמֹר ᵃשׁוּבוּ ᵃאֵלַי
ᵃעָנָה ᵃבַּיּוֹם ᵃהַשְּׁלִישִׁי׃ ᵃוַיַּעַנֵּם ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃקָשָׁה
ᵃעָזַב ᵃיָעַץ ᵃוַיַּעַזֹּב ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃרְחַבְעָם ᵃאֶת ᵃעֲצַת
ᵃדִּבֵּר ᵃהַזְּקֵנִים׃ ᵃוַיְדַבֵּר ᵃאֲלֵהֶם ᵃכַּעֲצַת ᵃהַיְלָדִים
ᵃכָּבַד ᵃיָסַף ᵃלֵאמֹר ᵃאַכְבִּיד ᵃאֶת ᵃעֻלְּכֶם ᵃוַאֲנִי ᵃאֹסִיף
ᵃעֲלָיו ᵃאָבִי ᵃיִסַּר ᵃאֶתְכֶם ᵃבַּשּׁוֹטִים
ᵃוַאֲנִי ᵃבַּעַקְרַבִּים׃ ᵃוְלֹא ᵃשָׁמַע ᵃהַמֶּלֶךְ
ᵃהָיָה ᵃסָבַב ᵃאֶל ᵃהָעָם ᵃכִּי ᵃהָיְתָה ᵃנְסִבָּה ᵃמֵעִם
ᵃקוּם ᵃהָאֱלֹהִים ᵃלְמַעַן ᵃהָקִים ᵃיְהוָה ᵃאֶת
ᵃדְּבָרוֹ ᵃאֲשֶׁר ᵃדִּבֶּר ᵃבְּיַד ᵃאֲחִיָּהוּ ᵃהַשִּׁלוֹנִי
ᵃאֶל ᵃיָרָבְעָם ᵃבֶּן ᵃנְבָט׃ ᵃוְכָל ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃכִּי ᵃלֹא
ᵃשׁוּב ᵃשָׁמַע ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃלָהֶם ᵃוַיָּשִׁיבוּ ᵃהָעָם ᵃאֶת
ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃלֵאמֹר ᵃמַה ᵃלָּנוּ ᵃחֵלֶק ᵃבְּדָוִיד
ᵃוְלֹא ᵃנַחֲלָה ᵃבְּבֶן ᵃיִשַׁי ᵃאִישׁ ᵃלְאֹהֲלֶיךָ
ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃעַתָּה ᵃרְאֵה ᵃבֵיתְךָ ᵃדָּוִיד
ᵃוַיֵּלֶךְ ᵃכָּל ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃלְאֹהֶלָיו׃ ᵃוּבְנֵי
ᵃעִיר ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃהַיֹּשְׁבִים ᵃבְּעָרֵי ᵃיְהוּדָה
ᵃמָלַךְ ᵃשָׁלַח ᵃוַיִּמְלֹךְ ᵃעֲלֵיהֶם ᵃרְחַבְעָם׃ ᵃוַיִּשְׁלַח
ᵃהַמֶּלֶךְ ᵃרְחַבְעָם ᵃאֶת ᵃהַדֹּרָם ᵃאֲשֶׁר ᵃעַל
ᵃרֵגֵם ᵃהַמָּס ᵃוַיִּרְגְּמוּ ᵃבוֹ ᵃבְנֵי ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃאֶבֶן
ᵃמוּת ᵃאָמַץ ᵃוַיָּמֹת ᵃוְהַמֶּלֶךְ ᵃרְחַבְעָם ᵃהִתְאַמֵּץ
ᵃעָלָה ᵃרָכַב ᵃלַעֲלוֹת ᵃבַּמֶּרְכָּבָה ᵃלָנוּס ᵃיְרוּשָׁלָיִם׃
ᵃפָּשַׁע ᵃוַיִּפְשְׁעוּ ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃבְּבֵית ᵃדָּוִיד ᵃעַד
Cap. xj. ᵃהַיּוֹם ᵃהַזֶּה׃ ᵃוַיָּבֹא ᵃרְחַבְעָם
ᵃבוא ᵃיְרוּשָׁלָיִם ᵃוַיַּקְהֵל ᵃאֶת ᵃבֵית ᵃיְהוּדָה
ᵃקָהַל ᵃוּבִנְיָמִן ᵃמֵאָה ᵃוּשְׁמֹנִים ᵃאֶלֶף ᵃבַּחוּר
ᵃבָּחַר ᵃעֹשֵׂה ᵃמִלְחָמָה ᵃלְהִלָּחֵם ᵃעִם ᵃיִשְׂרָאֵל
ᵃלָחַם ᵃשׁוּב ᵃמָלַךְ ᵃלְהָשִׁיב ᵃאֶת ᵃהַמַּמְלָכָה ᵃלִרְחַבְעָם׃
ᵃהָיָה ᵃוַיְהִי ᵃדְּבַר ᵃיְהוָה ᵃאֶל ᵃשְׁמַעְיָה ᵃאִישׁ
ᵃהָאֱלֹהִים ᵃלֵאמֹר׃ ᵃאֱמֹר ᵃאֶל ᵃרְחַבְעָם
ᵃבֶּן ᵃשְׁלֹמֹה ᵃמֶלֶךְ ᵃיְהוּדָה ᵃוְאֶל ᵃכָּל
ᵃיִשְׂרָאֵל ᵃבִּיהוּדָה ᵃוּבִנְיָמִן ᵃלֵאמֹר׃
ᵃעָלָה ᵃכֹּה ᵃאָמַר ᵃיְהוָה ᵃלֹא ᵃתַעֲלוּ ᵃוְלֹא ᵃתִלָּחֲמוּ
ᵃעִם ᵃאֲחֵיכֶם ᵃשׁוּבוּ ᵃאִישׁ ᵃלְבֵיתוֹ

ᵗ ego corripiā vos in scorpionib⁹. ᵗ venit hiero
καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. καὶ ἦλθεν ἱερο-
boam ᵗ oīs popul⁹ ad roboā die tertia:
βοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ,
sicut locut⁹ est rex dicēs: reuertimini ad me
ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων, ἐπιστρέψατε πρός με
die tertia: ᵗ respōdit eis rex du-
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς σκλη-
ra: ᵗ reliquit rex roboā cōsiliū
ρά, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν
senioꝝ: ᵗ locut⁹ est ad eos iuxta
τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν
cōsiliū iunioꝝ dicens: pater me⁹ aggrauauit
βουλὴν τῶν νεωτέρων λέγων, ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν
iugū vestrū: ᵗ ego apponā in illud. pater me⁹
ζυγὸν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν. ὁ πατήρ μου
corripuit vos in flagellis: ᵗ ego corripiā vos
ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς
in scorpionib⁹. ᵗ nō audiuit rex ppl̄m: qm̄
ἐν σκορπίοις. καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι
erat subuersio a deo: vt statueret dn̄s
ἦν μεταστροφὴ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἀναστήσῃ κύριος τὸν
sermonē suū: quē locut⁹ est in manu achia syloni-
λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἀχίᾳ τοῦ συλωνί-
te de hieroboā filio nabat. ᵗ oīs israel vi-
του περὶ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβάτ. καὶ πᾶς ἰσραὴλ εἶ-
dit: qm̄ nō audiuit eos rex: ᵗ respon-
δεν, ὅτι οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς, καὶ ἀπεκρί-
dit oīs ppl̄s ad regē dicēs: q̄ nobis
θη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων, τίς ἡμῖν
pars in dauid ᵗ hereditas in filio iessai: reuerte-
μερὶς ἐν δαυὶδ καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ ἰεσσαί; ἀπότρε-
re vir in tabernacula tua israel: nūc aspice
χε ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου ἰσραήλ, νῦν βλέπε
domū tuā dauid. ᵗ abiit oīs israel in
τὸν οἶκόν σου δαυίδ. καὶ ἐπορεύθη πᾶς ἰσραὴλ εἰς τὰ
tabernacula sua. ᵗ viri israel q̄ habitabant
σκηνώματα αὐτοῦ. καὶ ἄνδρες ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες
in ciuitatib⁹ iude regnare fecerūt super se robo
2.Reg. 2.d. ἐν πόλεσιν ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐπὶ ἑαυτοὺς τὸν ῥοβο-
am. ᵗ misit roboā rex adorā
άμ. καὶ ἀπέστειλεν ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς τὸν ἀδορὰμ
q̄ sup tributū: ᵗ lapidauerūt eū filij is-
τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν υἱοὶ ἰσ-
rael in lapidib⁹: ᵗ mortu⁹ est. ᵗ rex robo
ραὴλ ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ὁ βασιλεὺς ῥοβο-
am festinauit ascendere in currū: vt fu-
ὰμ ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα, τοῦ φυ-
geret in hierusalē: ᵗ p̄uaricat⁹ ē israel in ⁱ do
γεῖν εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἠθέτησεν ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴ-
mo dauid vsq; ad diem hanc
κῳ δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ca. ii.

A ET venit roboā in hierusalē: ᵗ congre-
3.Reg. 2.a. Καὶ ἦλθε ῥοβοὰμ εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξεκκλη-
gauit domū iuda ᵗ beniami centū octogin-
σίασε τὸν οἶκον ἰούδα καὶ βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκον-
ta milia iuuenū facientiū bellū: vt
τα χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, τοῦ
dimicaret cū israel ᵗ cōuerteret re-
πολεμῆσαι μετὰ ἰσραὴλ καὶ ἐπιστρέψαι τὴν βασι-
gnū sibi. ᵗ fact⁹ est sermo dn̄i ad samea
λείαν ἑαυτῷ. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμέα
hominē dei dicens: loquere ad roboā filiū
ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων, εἰπὲ πρὸς ῥοβοὰμ τὸν τοῦ
salomonis regē iuda: ᵗ ad oēm israel
σολομῶντος βασιλέα ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα ἰσραὴλ
q̄ cū iuda ᵗ beniami dicēs: hec dicit dn̄s
τὸν μετὰ ἰούδα καὶ βενιαμὶν λέγων, τάδε λέγει κύριος,
nō ascēdetis ᵗ nō pugnabitis cū fratribus
οὐκ ἀναβήσεσθε καὶ οὐ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν
ur̄is: reuertimini vnusquisq; in domū suam:
ὑμῶν, ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ooo

ᵗego vero cedā vos ʳscor
pioib⁹. ᵃVenit ergo ᵘhie-
roboā ʳ& vniuersus ᵘpo-
pul⁹ ʳad ʳroboā ʳdie ᵃtertio
ᵇsicut ᶜpreceperat eis. oo
oooooooooooooooooooooo
ᵏRespondit q̄ ʳrex ᵐdura
oooooooooooooooooooooo
ⁿderelicto ʳconsilio oooo
oooooooooooooooooooooo
ᵃseniorꝝ: ʳlocutusq; ē ʳiux
ta ʳiuuenū ʳvolūtatē. ᵃPr̄
me⁹ ᵃgraue vobis ᵃiposuit
ᶜiugū: qd̄ ᵇego ᶜgraui⁹ fa
ciam. ᵍPater meus ᵇceci-
dit ʳvos ᵏflagellis: oooooo
ʳego vero cedā vos ᵐscor
pioib⁹. ⁿEt nō ᵒacquieuit
ʳpopuli precibus. ʳErat
ᵒenim ᵘvoluntatis oooooo
ʳdei: ʳvt ᵃompleretur oo
oooooooooooooooooooooo
ᵇsermo ei⁹ ᶜquē ʳlocut⁹ fue
rat ᵍp manū ᵇahie ᵇsylōitis
ʳad ᵏhieroboā ʳfiliū ᵐnaba
th. Populus āt ⁿvniuersus
ᵒrege duriora dicente: sic
ᵒlocutus est ʳad eum. ooo
ᵇNon est ᶜnobis ᵇpars ᶜin
dauid: oooooooooooooooo
ʳneq; ᵍhereditas ᵇin filio
ʳisai. Reuertere ʳi taberna
cula tua ᵐisrl̄. Tu aūt ᵒpa-
sce ᵖdomum tuā ᵠdauid.
ʳEt abiit ʳisrael ᵘin taber-
nacula sua. Sup ʳfilios āt
ʳisrael ʳqui habitabant ᵃi
ciuitatibus ᵇiuda oooooooo
ᶜregnauit ᶜroboam. ʳMi-
sitq; oooooooooooooooooo
ᵍrex ᵇroboam ᵏaduram
ʳqui preerat oooooooooooo
ᵐtributis: ⁿ& lapidauerūt
ᵒeum ᵖfilii ᵖisrael: oooooo
ᵠ& mortu⁹ ē. ʳPorro rex
ᵒroboam ʳcurrū ʳfestinauit
ᵘascēdere: ʳ& fugit in ʳhie
rusalem. oooooooooooooo
ᵃRecessitq; ᵇisrl̄ ᶜa domo
ᵒdd̄ ᶜvsq; ad ʳdiē ᵍhāc. ii.

VEnit autem ᵇroboā
in oooooooooooooooooo
ᶜhierusalē ᵇ& conuocauit
vniuersam ʳdomū ᵍiuda
ᵇ& bēiamin ʳcētū ᵏoctogi
ta ʳmilia ᵐelectorum oooo
atq; ⁿbellātiū: ᵖvt dimica
ret ᵠcontra ʳisrael oooooo
ᵒ& conuerteret ʳad se ᵘre-
gnum suum. oooooooooo
ʳFactusq; ē ʳsermo ᵃdn̄i ᵇad
ᶜsemeiam ᵇhominem oo
ᶜdei: ʳdicens. ᵍLoquere
ᵇad ʳroboam oooooooooo
ᵏfilium ʳsalomonis ᵐregē
ⁿiuda: ᵒ& ad ᵖvniuersum
ᵠisrael qui est ʳin iuda ᵃ&
beniamin. oooooooooooo
ᵘHec ʳdicit ʳdn̄s. ʳNō ᵃascē
detis ᵇneq; ᶜpugnabitis
ᶜcōtra ᵇfres vr̄os: ᶜreuerta
tur ʳvnusqsq; ᵍi domū suā

כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ הֵיָה שָׁמַע
אֶת דִּבְרֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ מִלֶּכֶת אֶל שׁוּב גָּלָה
יָרָבְעָם: וַיֵּשֶׁב רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלִָם
וַיִּבֶן עָרִים לְמָצוֹר בִּיהוּדָה: וַיִּבֶן אֶת בָּנָה עִיר
בֵּית לֶחֶם וְאֶת עֵיטָם וְאֶת תְּקוֹעַ: וְאֶת צוּר
בֵּית צוּר וְאֶת שׂוֹכוֹ וְאֶת עֲדֻלָּם: וְאֶת
גַּת וְאֶת מָרֵשָׁה וְאֶת זִיף: וְאֶת אֲדוֹרַיִם
וְאֶת לָכִישׁ וְאֶת עֲזֵקָה: וְאֶת צָרְעָה
וְאֶת אַיָּלוֹן וְאֶת חֶבְרוֹן אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וּבִנְיָמִן עָרֵי מְצֻרוֹת: וַיְחַזֵּק אֶת חָזַק
הַמְּצֻרוֹת וַיִּתֵּן בָּהֶם נְגִידִים וְאֹצָרוֹת נָגִיד
מַאֲכָל וְשֶׁמֶן וְיָיִן: וּבְכָל עִיר וָעִיר אָכָל
צִנּוֹת וּרְמָחִים וַיְחַזְּקֵם מְאֹד לְהַרְבָּה צִנָּה רָבָה
מְאֹד וַיְהִי לוֹ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן: וְהַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר בְּכָל יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ עָלָיו מִכָּל גְּבוּלָם: כִּי עָזְבוּ יָצַב נָכַל
הַלְוִיִּם אֶת מִגְרְשֵׁיהֶם וַאֲחֻזָּתָם נָגַשׁ
וַיֵּלְכוּ לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלִָם מִפְּנֵי הִזְנִיחָם זָנַח
יָרָבְעָם וּבָנָיו מְכַהֵן לַיהוָה: וַיַּעֲמֵד עָמַד
לוֹ כֹהֲנִים לַבָּמוֹת וְלַשְּׂעִירִים בָּמָה שָׂעִיר
וְלָעֲגָלִים אֲשֶׁר עָשָׂה: וְאַחֲרֵיהֶם
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל הַנֹּתְנִים נָתַן
אֶת לְבָבָם לְבַקֵּשׁ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִַם לִזְבֹּחַ לַיהוָה בּוֹא זָבַח
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם: וַיְחַזְּקוּ אֶת מַלְכוּת
יְהוּדָה וַיְאַמְּצוּ אֶת רְחַבְעָם בֶּן אָמַץ
שְׁלֹמֹה לְשָׁנִים שָׁלוֹשׁ כִּי הָלְכוּ בְּדֶרֶךְ הָלַךְ
דָּוִיד וּשְׁלֹמֹה לְשָׁנִים שָׁלוֹשׁ: וַיַּקַּח לָקַח
לוֹ רְחַבְעָם אִשָּׁה אֶת מָחֲלַת בַּת אִישׁ
יְרִימוֹת בֶּן דָּוִיד וְאֶת אֲבִיחַיִל בַּת אֱלִיאָב
בֶּן יִשָׁי: וַתֵּלֶד לוֹ בָנִים אֶת יָעוּשׁ יָלַד
וְאֶת שְׁמַרְיָה וְאֶת זָהַם: וְאַחֲרֶיהָ
לָקַח אֶת מַעֲכָה בַּת אַבְשָׁלוֹם
וַתֵּלֶד לוֹ אֶת אֲבִיָּה וְאֶת עַתַּי וְאֶת
זִיזָא וְאֶת שְׁלֹמִית: וַיֶּאֱהַב רְחַבְעָם אָהַב
אֶת מַעֲכָה בַּת אַבְשָׁלוֹם מִכָּל

quia a me factū eſt verbū hoc. & audierūt ſermonem dñi: & reuerſi ſūt: nec prexerūt contra hieroboam. Habitauit autē roboam in hierl̄z: & edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitq; bethleem & ethan & thecue. Bethſur quoq; & ſocco & odollā: necnon & geth & mareſa & ziph ſed & aduram & lachis & azecha: & ſaraa quoq; & ahialon & hebron quę erant in iuda & bēiamin ciuitates munitiſſimas. Cūq; clauſiſſet eas muris: poſuit in eis principes: & ciborūq; horea: hoc eſt olei & vini. Sed & ſingulis vrbibus fecit armamentaria ſcutorū & haſtarū: firmauitq; eas ſūma diligētia: & impauit iuda & bēiamin. Sacerdotes āt & leuite q erāt in vniuerſo iſrl̄: venerūt ad eū de cūctis ſedib? ſuis relinquētes ſuburbana & poſſeſſiones ſuas: et trāſeūtes ad iudā & hierl̄m: eo q̄ abiecīſſet eos hieroboā & poſteri ei? ne ſacerdotio dñi fūgerentur: q cōſtituit ſibi ſacerdotes excelſoꝝ & demonioꝝ & vitulorumq; quos fecerat. Sed & de cūctis tribub? iſrael quicunq; dederant cor ſuum vt quererent dominum deum iſrl̄: venerūt i hierl̄m ad īmolādū victias ſuas coram dño deo patrū ſuoꝝ: & roborauerunt regnū iuda & cōfirmauerunt roboā filiū ſalomōis tres annos. Ambulauerunt enim in vīs dauid & ſalomōis tantū tribus. Duxit aūt roboam vxorem maalath filiam hierimuth filii dauid: & abiail quoq; filiā heliab filii iſai que peperit ei filios & ſomoriā & zoom. Poſt hanc quoq; accepit maacham filiā abſalom: que peperit ei abiā & abi & ziza & ſalumith. Amauit autem roboam maacham filiam abſalon ſuper omnes

qñ a me factū eſt verbū hoc. & audierūt ſermonem dñi: & reuerſi ſūt: nec prexerūt contra hieroboam. & habitauit roboā in hieruſalē: & edificauit ciuitates muratas in iudea: & edificauit
μισι πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, καὶ ὠκοδόμησι τὴν bethleem & etā & thecoe & bethſur &
βαιθλεὲμ καὶ τὴν ἐταμ καὶ τὴν θεκωὲ καὶ τὴν βαιτσοὺρ καὶ
ſocchо: & hodollā & geth & mariſſa
τὴν σοκχώ, καὶ τὴν ὀδολλὰμ καὶ τὴν γαὶθ καὶ τὴν μαρισὰ
& zith: & adorā & lachio & azeca &
καὶ τὴν ζὶφ, καὶ τὴν ἀδωρὰμ καὶ τὴν λαχεῖς καὶ τὴν ἀζηκὰ καὶ
ſaraa: & ealō & chebrō que in iu-
τὴν σαραά, καὶ τὴν αἰαλὼμ καὶ τὴν χεβρῶν τὴν ἐν τῇ ἰου-
dea & bēiamin ciuitates muratas. & muniuit e-
δαίᾳ καὶ βενιαμὶν πόλεις τειχήρεις· καὶ ὠχύρωσιν αὐ-
as muris: & vedit in eis duces: & cel-
ταὶς τείχεσι, καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ πα
laria ciborū & vinū & oleū: per ciuitatē
ραθέσεις βρωμάτων καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, κατὰ πόλιν
& ciuitatē ſcuta & haſtas: & firmauit eas in
καὶ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσιν αὐτὰς ἕως
multitudinē valde: & fuerūt ei iuda & bēiamin.
πλῆθος σφόδρα, καὶ ἦσαν αὐτῷ ἰούδας καὶ βενιαμίν.
& ſacerdotes & leuite q fuerūt in omni iſrael cō-
καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται οἱ ἦσαν ἐν παντὶ ἰσραὴλ συ
gregati ſūt ad eū de oībus terminis: qñ de
νήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων, ὅτι ἐγ
reliquerūt leuite habitacula ſua & poſſeſſiones
κατέλιπον οἱ λευῖται τὰ σκηνώματα αὐτῶν καὶ τὰς
ſuas: & tranſierunt ad iudan
καταχίσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς ἰούδαν
in hieruſalē: qñ eiecit eos hieroboā &
εἰς ἱερουσαλήμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἱεροβοὰμ καὶ
filij eius: ne miniſtrarēt dño. & conſti- 1.Reg.
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, μὴ λειτουργεῖν κυρίῳ. καὶ κατέστη- 18.g.
tuit ſibi ſacerdotes excelſoꝝ & idolis
σεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις
& vanis & vitulis: quos fecit
καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς δαμάλεσιν, οὓς ἐποίη-
hieroboā. & eiecit leuitas de tri-
σεν ἱεροβοάμ. καὶ ἐξέβαλε τοὺς λευίτας ἐκ τῶν φυ-
bub? iſrael: q dederūt corda ſua vt quererēt
λῶν ἰσραὴλ, οἳ ἔδωκαν καρδίας αὐτῶν ζητῆσαι
dñm deū iſrael: & venerūt in hieruſalē: ad ſacri
κύριον τὸν θεὸν ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλήμ, θῦ-
ficādū dño deo patrū ſuoꝝ: & robo
σαι κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κατι-
rauerūt regnū iuda. & fortificat? eſt ro-
σχυσαν τὴν βασιλείαν ἰούδα. καὶ κατίσχυσι ῥο-
boam filius ſalomonis in ānos tres: qñ ābulauit via
βοὰμ υἱὸς σολομῶντος εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθησαν
dauid & ſalomonis in ānos tres. & accepit ſibi
δαυὶδ καὶ σολομῶντος εἰς ἔτη τρία. καὶ ἔλαβεν ἑαυ-
roboam vxorē maelleth filiā hierimuth fi
τῷ ῥοβοὰμ γυναῖκα τὴν μαελλὲθ θυγατέρα ἱεριμοὺθ υἱ-
lij dauid & abichail filiā eliab filij iſai: &
οῦ δαυὶδ καὶ ἀβιχαῖλ θυγατέρα ἐλιὰβ υἱοῦ ἰεσσαί, καὶ
peperit ei filios ieus & ſamariā &
ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν ἰεοὺς καὶ τὸν σαμαρίαν καὶ
zaam. & poſt hec accepit maacha fibi
τὸν ζααμ. καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν τὴν μααχὰ ἑαυ-
filiā abeſſalom: & peperit ei
τῷ τὴν θυγατέρα ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν
abia & ethehi & ziza & ſalomith.
ἀβιὰ καὶ τὸν ἐθὶ καὶ τὸν ζιζὰ καὶ τὸν σαλωμίθ.
& amauit roboam maacha filiā abeſ-
καὶ ἠγάπησεν ῥοβοὰμ τὴν μααχὰ θυγατέρα ἀβεσ-
ſalom ſup omnes
σαλὼμ ὑπὲρ πάσας τὰς

ᵉנָשָׂה נָשִׁים וּפִילַגְשִׁים כִּי נָשִׁים שְׁמוֹנָה
עֶשְׂרֵה נָשָׂא וּפִילַגְשִׁים שִׁשִּׁים
ᵉיֶלֶד שְׁמֹן וַיּוֹלֶד עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה בָּנִים
ᵉבָּנָה עָמַד וְשִׁשִּׁים בָּנוֹת וַיַּעֲמֵד לָרֹאשׁ
ᵉנָגִד רַחַבְעָם אֶת אֲבִיָה בֶּן מַעֲכָה לְנָגִיד
ᵉבְּאֶחָיו כִּי לְהַמְלִיכוֹ וַיָּבֶן וַיִּפְרֹץ
ᵉפָּרַץ עִיר מִכָּל בָּנָיו לְכָל אַרְצוֹת יְהוּדָה
ᵉצוּר עָתָן וּבְנָיִן לְכָל עָרֵי הַמְּצֻרוֹת וַיִּתֵּן
ᵉזוּן שָׁאֵל לָהֶם הַמָּזוֹן לָרֹב וַיְבַקֵּשׁ חֲמוֹן
ᵉחָנָה נָשִׁים וַיְהִי בֶּן
Cap. xij.
ᵉחָנָה כַּאֲשֶׁר חָזַק מַלְכוּתוֹ רְחַבְעָם וְכָחֲזָקָתוֹ עָזַב אֶת
ᵉיָרָה תּוֹרַת יְהוָה וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃
ᵉחָמַשׁ וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ
רְחַבְעָם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם
עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם כִּי מָעֲלוּ בַּיהוָה׃
ᵉמָאָה בְּאֶלֶף וּמָאתַיִם רֶכֶב וּשְׁשִׁים אָלֶף
ᵉפָּרָשִׁים וְאֵין מִסְפָּר לָעָם אֲשֶׁר
ᵉבָּאוּ עִמּוֹ מִמִּצְרַיִם לוּבִים סֻכִּיִּים
ᵉכָּשׂוּ עִיר וְכוּשִׁים׃ וַיִּלְכֹּד אֶת עָרֵי הַמְּצֻרוֹת
אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיָּבֹא עַד יְרוּשָׁלַ͏ִם׃
ᵉנָבָא שׁוּר וּשְׁמַעְיָה הַנָּבִיא בָּא אֶל רְחַבְעָם וְשָׂרֵי
יְהוּדָה אֲשֶׁר נֶאֶסְפוּ אֶל יְרוּשָׁלַ͏ִם
ᵉפָּנָה אָמַר מִפְּנֵי שִׁישַׁק וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר
יְהוָה אַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֹתִי וְאַף אֲנִי
ᵉנָטַשׁ עֲזַבְתִּי אֶתְכֶם בְּיַד שִׁישָׁק׃ וַיִּכָּנְעוּ
ᵉצָדַק שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל וְהַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ צַדִּיק
ᵉרָאָה יְהוָה׃ וּבִרְאוֹת יְהוָה כִּי נִכְנָעוּ הָיָה
דְבַר יְהוָה אֶל שְׁמַעְיָה לֵאמֹר נִכְנָעוּ
ᵉשָׁחַת לֹא אַשְׁחִיתֵם וְנָתַתִּי לָהֶם כִּמְעַט
ᵉפָּלֵט לִפְלֵיטָה וְלֹא תִתַּךְ חֲמָתִי
ᵉיָסַף בְּיָד שִׁישָׁק׃ כִּי יִהְיוּ לוֹ
ᵉעָבַד לַעֲבָדִים וְיֵדְעוּ עֲבוֹדָתִי וַעֲבוֹדַת
ᵉמָלַךְ מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת׃ וַיַּעַל שִׁישַׁק מֶלֶךְ
ᵉלָקַח מִצְרַיִם עַל יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיִּקַּח אֶת
ᵉאָצַר אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֶת אֹצְרוֹת בֵּית
הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת מָגִנֵּי

ᵉxores suas & cōcubinas: qm̄ xores decē et octo habuit: & cōcubinas sexaginta: & genuit viginti octo filios: & filias sexaginta. & cōstituit roboam abia filiū maacha in principē & ducē fratrib⁹ suis: qm̄ cogitabat facere eū in regē. & auctꝰ fuit abia: & ꝓfecit super oēs filios eius: & in ciuitatib⁹ iuda & beniamin: & in ciuitatib⁹ munitis dedit eis cibaria & prebuit in eis escas in multitudinē multā: & petiuit sibi uxores multitudinē xxorum.

Ca.12.

A Factū est postq̄ ꝓparatū est regnū roboā: & postq̄ roboratū est: dereliquit legē dñi: & oīs israel cū eo. & factū est in ānno quinto regni roboā: ascēdit susac rex egypti ierusalē: q̄ peccauerāt cōtrā dñm: in mille & ducentis curribus: & sexaginta milib⁹ equitū. & nō erat nūerus multitudinis q̄ venit cū eo ex egypto libyes troglodyte & ethiopes. & ceperunt ciuitates munitas: q̄ erant in iuda: & uenerūt in hierusalē. & semeas propheta uenit ad roboā & ad principes iuda q̄ cōgregati fuerāt in hierusalē a facie susac. & dixit eis: hec dicit dñs: vos reliquistis me: & ego relinquā uos in manu susac. & uerecūdati sūt principes israel & rex: & dixerūt: iustus dñs. & cū uidisset dñs q̄ hūiliati essent: factꝰ est sermo dñi ad semeam dicēs: conuersi sunt nō disperdam eos: & dabo eis q̄si pauxillū in saluteē: & nō stillabit furor meus in iherusalē ꝑ manū susac: qm̄ erunt ei in seruos: & cognoscēt seruitutē meā & seruitutē regni terre. & ascēdit susac rex egypti ad hierusalē: & cepit thesauros domus dñi & thesauros domus regis: omnia tulit. & tulit clypeos

ᵉxores suas & cōcubinas: qm̄ xores decē et octo habuit: & cōcubinas sexaginta: & genuit viginti octo filios: & filias sexaginta. & cōstituit roboam abia filiū maacha in principē & ducē fratrib⁹ suis: qm̄ cogitabat facere eū in regē. & auctꝰ fuit abia: & ꝓfecit super oēs filios eius: & in ciuitatib⁹ iuda & beniamin: & in ciuitatib⁹ munitis dedit eis cibaria & prebuit in eis escas in multitudinē multā: & petiuit sibi uxores multitudinē xxorum.

Ca.12.

A Factū est postq̄ ꝓparatū est regnū roboā: & postq̄ roboratū est: dereliquit legē dñi: & oīs israel cū eo. & factū est in ānno quinto regni roboā: ascēdit susac rex egypti ierusalē: q̄ peccauerāt cōtrā dñm: in mille & ducentis curribus: & sexaginta milib⁹ equitū. & nō erat nūerus multitudinis q̄ venit cū eo ex egypto libyes troglodyte & ethiopes. & ceperunt ciuitates munitas: q̄ erant in iuda: & uenerūt in hierusalē. & semeas propheta uenit ad roboā & ad principes iuda q̄ cōgregati fuerāt in hierusalē a facie susac. & dixit eis: hec dicit dñs: vos reliquistis me: & ego relinquā uos in manu susac. & uerecūdati sūt principes israel & rex: & dixerūt: iustus dñs. & cū uidisset dñs q̄ hūiliati essent: factꝰ est sermo dñi ad semeam dicēs: conuersi sunt nō disperdam eos: & dabo eis q̄si pauxillū in saluteē: & nō stillabit furor meus in iherusalē ꝑ manū susac: qm̄ erunt ei in seruos: & cognoscēt seruitutē meā & seruitutē regni terre. & ascēdit susac rex egypti ad hierusalē: & cepit thesauros domus dñi & thesauros domus regis: omnia tulit. & tulit clypeos

ᵉxores suas & cōcubinas: qm̄ xores decē et octo habuit: & cōcubinas sexaginta: & genuit viginti octo filios: & filias sexaginta. & cōstituit roboam abia filiū maacha in principē & ducē fratrib⁹ suis: qm̄ cogitabat facere eū in regē. & auctꝰ fuit abia: & ꝓfecit super oēs filios eius: & in ciuitatib⁹ iuda & beniamin: & in ciuitatib⁹ munitis dedit eis cibaria & prebuit in eis escas in multitudinē multā: & petiuit sibi uxores multitudinē xxorum.

Ca.12.

A Factū est postq̄ ꝓparatū est regnū roboā: & postq̄ roboratū est: dereliquit legē dñi: & oīs israel cū eo. & factū est in ānno quinto regni roboā: ascēdit susac rex egypti ierusalē: q̄ peccauerāt cōtrā dñm: in mille & ducentis curribus: & sexaginta milib⁹ equitū. & nō erat nūerus multitudinis q̄ venit cū eo ex egypto libyes troglodyte & ethiopes. & ceperunt ciuitates munitas: q̄ erant in iuda: & uenerūt in hierusalē. & semeas propheta uenit ad roboā & ad principes iuda q̄ cōgregati fuerāt in hierusalē a facie susac. & dixit eis: hec dicit dñs: vos reliquistis me: & ego relinquā uos in manu susac. & uerecūdati sūt principes israel & rex: & dixerūt: iustus dñs. & cū uidisset dñs q̄ hūiliati essent: factꝰ est sermo dñi ad semeam dicēs: conuersi sunt nō disperdam eos: & dabo eis q̄si pauxillū in saluteē: & nō stillabit furor meus in iherusalē ꝑ manū susac: qm̄ erunt ei in seruos: & cognoscēt seruitutē meā & seruitutē regni terre. & ascēdit susac rex egypti ad hierusalē: & cepit thesauros domus dñi & thesauros domus regis: omnia tulit. & tulit clypeos

הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ
הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתֵּיהֶם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת
וְהִפְקִיד עַל יַד שָׂרֵי הָרָצִים
הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי
מִדֵּי בוֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה בָּאוּ
הָרָצִים וּנְשָׂאוּם וְהֶשִׁיבוּם אֶל תָּא
הָרָצִים׃ וּבְהִכָּנְעוֹ שָׁב מִמֶּנּוּ אַף יְהוָה
וְלֹא לְהַשְׁחִית לְכָלָה וְגַם בִּיהוּדָה
הָיָה דְּבָרִים טוֹבִים׃ וַיִּתְחַזֵּק הַמֶּלֶךְ
רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלַיִם וַיִּמְלֹךְ כִּי בֶן
אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ
וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַיִם
הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם אֶת
שְׁמוֹ שָׁם מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם
אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ הָרָע
כִּי לֹא הֵכִין לִבּוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת יְהוָה׃
וְדִבְרֵי רְחַבְעָם הָרִאשֹׁנִים
וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים
בְּדִבְרֵי שְׁמַעְיָה הַנָּבִיא וְעִדּוֹ הַחֹזֶה
לְהִתְיַחֵשׁ וּמִלְחֲמוֹת רְחַבְעָם
וְיָרָבְעָם כָּל הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם
עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ
Cap. xiij. אֲבִיָּה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם וַיִּמְלֹךְ
אֲבִיָּה עַל יְהוּדָה׃ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ
בִּירוּשָׁלַיִם וְשֵׁם אִמּוֹ מִיכָיָהוּ בַּת
אוּרִיאֵל מִן גִּבְעָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין
אֲבִיָּה וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיֶּאְסֹר אֲבִיָּה אֶת
הַמִּלְחָמָה בְּחַיִל גִּבּוֹרֵי מִלְחָמָה אַרְבַּע
מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר וְיָרָבְעָם עָרַךְ
עִמּוֹ מִלְחָמָה בִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף
אִישׁ בָּחוּר גִּבּוֹר חָיִל׃ וַיָּקָם אֲבִיָּה
מֵעַל לְהַר צְמָרַיִם אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרָיִם
וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יָרָבְעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל׃
הֲלֹא לָכֶם לָדַעַת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל נָתַן מַמְלָכָה לְדָוִיד עַל יִשְׂרָאֵל

עָשָׂה
פָּקַד שׁוּר
רוּץ הָיָה
בּוֹא
שׁוּב
כָּנַע
שׁוּב שָׁחַת
חָזַק
מָלַךְ
רָבַע
עָשָׂה רוֹעַ
כּוּן דָּרַשׁ
כָּתַב
נָכָא
יָחַשׁ לָחַם
יוֹם שָׁכַב
קָבַר
שָׁנָה
שָׁנָה
הָיָה
אָסַר
גָּבַר רָבַע
מֵאָה בָּחַר
שָׁמַן
קוּם
יָדַע
מָלַךְ

aureos quos fecerat salomon: pro quib9 fecit rex eneos: & tradidit illos principibus scutariorum qui custodiebāt vestibulum palatii. Cunq3 introiret rex domū dei veniebant scutarii & tollebāt eos: iterūq3 referebāt eos ad armamētariū suū. Verū tñ qa hūiliati sūt a sa ē ab eis ira dñi: nec deleti sūt penit9. Siqdē & i iuda iueta sūt opa bōa. Cōfortat9 est ergo rex roboā i hierlm: atq3 regnauit. Quadragīta āt & vnius anni erat cū regnare cepisset. Et decē & septē annis regnauit i hierl3 vrbe quā elegit dñs vt confirmaret nomē suū ibi de cūctis tribub9 isrl. Nomen āt matris ei9 naama amanites. Fecitq3 malum: & non preparauit cor suum vt quereret dñm. Opera vero roboam prima & nouissima scripta sūt in libris semeie prophete: & addo vidētis: & diligēter exposita. Pugnauerūtq3 aduersū se roboam & hieroboā cunctis dieb9. Et dormiuit roboam cum pr̄ibus suis. Sepultusq3 est in ciuitate dauid. Et regnauit abia fili9 ei9 p eo.

Anno 15. octauodecio regis hieroboam regnauit abia super iudam. Tribus annis regnauit in hierl3. Nomēq3 matris eius michaia filia vriel de gabaa. Et erat bellum inter abia & hieroboam. Cūq3 inisset abia certamē: & hēret bellicosissimos viros: & electorū quadrīgenta milia: hieroboā cōstruxit e contra aciem octingenta milia viroꝝ: q & ipi electi erāt & ad bella fortissimi. Stetit ergo abia sp mōtē semerō q erat i effrai: & ait. Audi hieroboā & omnis israel. Num ignoratis q dominus deus israel dederit regnum dauid super israel

aureos quos fecerat salomon. τ fecit roboā τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησεν σολομών. καὶ ἐποίησεν ῥοβοὰμ rex pro eis clypeos eneos τ cōstituit ὁ βασιλεὺς ἀντ' αὐτῶν θυρεοὺς χαλκοῦς καὶ κατέστησεν in manus principū accurrentiū custo= ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τῶν παρατρεχόντων τῶν φυλασ= dientiū portas dom9 regis. τ factū est a frequē σόντων τὰς θύρας οἴκου τοῦ βασιλέως. καὶ ἐγένετο ἀπὸ ἱκα= cia cū ingrederet rex in domū dñi: ingre νοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, εἰσε= diebant τ accurrentes: τ tollebant cly πορεύοντο καὶ οἱ παρατρέχοντες, καὶ ἐλάμβανον τοὺς θυ peos τ collocabant in ordinē accurrentiū. ρεοὺς καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τῶν παρατρεχόντων. τ cū humiliauit se rex: auersa est ab eo i= καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι τὸν βασιλέα, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὀρ ra dñi: τ nō in corruptionē in finē olbus: et γὴ κυρίου, καὶ οὐκ εἰς διαφθορὰν εἰς τέλος τοῖς πᾶσι, καί γε in iuda fuerūt sermones boni. τ cōfortat9 est rex ἐν τῷ ἰούδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί. καὶ κατίσχυσεν ὁ βασι roboā in hierusalē τ regnauit: fili9 qua λεὺς ῥοβοὰμ ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐβασίλευσεν, υἱὸς τεσ draginta τ vni9 anni erat roboā cū regnaret σαράκοντα καὶ ἑνὸς ἔτους ἦν ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν ipse. τ septē τ decē ānis regnauit in hieru αὐτόν. καὶ ἑπτὰ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερου salem: in ciuitate quā elegit dñs vt nominaret σαλήμ, ἐν τῇ πόλει ἣν ἐξελέξατο κύριος ἐπονομάσαι nomē suū ibi de cūctis tribub9 filioꝝ israel: τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ. τ nomē matri sue naama ammanitis. τ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ναάμα ἡ ἀμμανῖτις. καὶ fecit malū: qm̄ nō direxit cor su= ἐποίησε τὸ πονηρόν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐ= um ad q̄rendū dñm. τ sermones roboā primi τ τοῦ ἐκζητῆσαι κύριον. καὶ οἱ λόγοι ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ nouissimi nōne sunt scripti in sermonib9 se= οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις σα meu prophete: τ addo vidētis vt genealogiā μαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἀδδὼ τοῦ ὁρῶντος τοῦ γενεαλογῆ= describeret τ actus eius: τ pugnauit roboā τ hieroboā σαι καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ; καὶ ἐπολέμει ῥοβοὰμ καὶ ἱεροβοὰμ cūctis diebus. τ dormiuit roboā cū pa= πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ ἐκοιμήθη ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πα tribus suis: τ sepult9 ē in ciuitate dauid: τ re= τέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυίδ, καὶ ἐβασί gnauit abia fili9 eius pro eo. λευσεν ἀβία υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ca. 15.

In octauo τ decimo anno regni hierobo Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἱεροβο= am: regnauit abia sup iudā: trib9 annis regna άμ, ἐβασίλευσεν ἀβία ἐπὶ ἰούδαν, τρία ἔτη ἐβασί= uit in hierusalē. τ nomē matri ei9 maacha fi λευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ μααχὰ θυ lia abessalō. τ bellū erat inter abia τ in γάτηρ ἀβεσσαλώμ. καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον ἀβία καὶ ἀνα ter hieroboā. τ ordinauit abia bellū in μέσον ἱεροβοάμ. καὶ παρετάξατο ἀβία τὸν πόλεμον ἐν exercitu potentiū bellatoꝝ in quadringētis milibus δυνάμει δυνατῶν πολεμιστῶν ἐν τετρακοσίαις χιλιάσιν viroꝝ electoꝝ. τ hieroboā cōstruxit cōtra eū bel ἀνδρῶν ἐκλευτῶν. καὶ ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πό lū in octingentis milibus viroꝝ electoꝝ potentiū λεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν fortitudine viroꝝ bellatoꝝ. τ surrexit abia a monte somo ἰσχύϊ ἀνδρῶν πολεμιστῶν. καὶ ἀνέστη ἀβία ἀπὸ τοῦ ὄρους σομο rim: q̄ est in monte ephrai: τ dixit: audite me hie ρίμ, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει ἐφραΐμ, καὶ εἶπεν, ἀκούσατέ μου ἱε= roboam τ oīs isrl: nōne vobis cognoscere q dñs deus is= ροβοὰμ καὶ πᾶς ἰηλ', οὐχὶ ὑμῖν γνῶναι ἔτι κύριος ὁ θεὸς ἰσ rael dedit regnū dauid sup israel ραὴλ ἔδωκε βασιλείαν τῷ δαυίδ ἐπὶ ἰσραὴλ

D

5.Reg. 24.f.

A

3.Reg. 15.a.

B

in sempiternū ꝛ filiō eius in pactū salis. ꝛ sur
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς διαθήκην ἁλός. καὶ ἀνέ
rexit hieroboā filiꝰ nabat seruus salomonis filiū dauid
στη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ ναβὰτ ὁ παῖς σολομῶντος υἱοῦ δαυὶδ
ꝛ recessit a dño suo. ꝛ cōgregati sūt ad eū
καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· καὶ συνέχυσαν πρὸς αὐτὸν
viri pestilētes filij iniqui: ꝛ pualuerūt cōtra roboā
ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι, καὶ ἐνίσχυσαν ἐπὶ ῥοβοὰμ
filiū salomonis. ꝛ roboā erat iunior ꝛ pauidus
υἱὸν σολομῶντος· καὶ ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ
corde: ꝛ nō cōfortat' est cōtra facie eoꝝ. ꝛ
καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἐκραταιώθη κατὰ πρόσωπον αὐτῶν· καὶ
nūc vos dicitis resistere cōtra faciē regni
νῦν ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας
dñi ꝓ manū filioꝝ dauid: ꝛ vos multitudo multa
κυρίου ἐκ χειρὸς υἱῶν δαυίδ, καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολὺ
ꝛ vobiscū vitule aureę: quos fecit vobis hiero
καὶ μεθ' ὑμῶν δαμάλεις χρυσαῖ, ἃς ἐποίησεν ὑμῖν ἱερο
boam in deos. an nō reiecistis sacerdotes dñi
βοὰμ εἰς θεούς. οὐχὶ ἀπώσασθε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς
filios aaron ꝛ leuitas: ꝛ fecistis vobis ꝑpōs
υἱοὺς ἀαρὼν καὶ τοὺς λευίτας, καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς
sacerdotes de ꝑplo terre alio veniens vt
ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς; πᾶς ὁ πληρῶσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ
implcat manus suas in vitulo filio armēti ꝛ
πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μόσχῳ υἱῷ βουκολίου καὶ
arietib⁹ septē: ꝛ fact' est in sacerdotē nō existēti deo. ꝛ nos
κριοῖς ἑπτά, καὶ γίνεται εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ· καὶ ἡμεῖς
dñm deū nr̄m nō relinquimus: ꝛ sacerdotes filij aa
κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκαταλείπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ ἀα
ron ministrant dño ꝛ leuite in vicib⁹
ρὼν λειτουργοῦσι τῷ κυρίῳ καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερί
C suis: ꝛ adolēt dño holocausta mane
αις αὐτῶν, καὶ θυμιῶσι τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώσεις τὸ πρωὶ
mane ꝛ vespere vespere: ꝛ thymiama cōpositiōis ꝛ
πρωὶ καὶ τοιαύρας ἑσπέρας, καὶ θυμίαμα συνθέσεως καὶ
ꝓpositionē panū in mēsa munda. ꝛ cāde
πρόθεσιν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς· καὶ ἡ λυχ
labrū aureū ꝛ lucerne eius vt accēdant vespere ve
νία ἡ χρυσῆ καὶ οἱ λύχνοι αὐτῆς τοῦ ἀνάπτειν τοιαυρας ἑσ
spere: qm̄ custodimus nos custodiā dñi
πέρας, ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὴν φυλακὴν κυρίου τοῦ
dei patrū nr̄oꝝ: vos vero reliquistis
θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑμεῖς δὲ ἐγκαταλείψα
eū. ꝛ ecce nobiscū in ptcipatu dñs: ꝛ sa
τε αὐτόν· καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος, καὶ οἱ ἱε
cerdotes ei⁹: ꝛ tube significationis vt si
ρεῖς αὐτοῦ, καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦση
gnificēt cōtra vos: filij israel nō pugnetis cōtra do
μαίνειν ἐφ' ὑμᾶς, υἱοὶ ἰσραὴλ μὴ πολεμεῖσητε πρὸς κύ
minū deū patrū vr̄oꝝ: quia nō expediet vobis.
ριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι οὐκ εὐοδωθήσεσθε.
ꝛ hieroboā circundedit insidias vt iret post
καὶ ἱεροβοὰμ περιεκύκλωσεν τὸ ἐνεδρεῦσαι κατόπι
eos. ꝛ fuerūt ante iudā: ꝛ insi
σθεν αὐτῶν· καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν ἰούδα, καὶ τὸ ἐνε
die ab hiō ꝙ retro. ꝛ respexit iudas: ꝛ
δρον ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐπέβλεψεν ἰούδας, καὶ
ecce bellū eis ex hiō ꝙ ante ꝛ ex hiō
ἰδοὺ ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ
ꝙ retro: ꝛ clamauerūt ad dñm. ꝛ sacer
τῶν ὄπισθεν, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον· καὶ οἱ ἱε
dotes cecinerunt tubis: ꝛ vociferatus ē
ρεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν, καὶ ἐλάλαξεν
vir iudas. ꝛ factū est ꝙ vociferati sūt viri iu
ἀνὴρ ἰούδας· καὶ ἐγένετο ὅτι ἐλάλαξαν ἄνδρες ἰού
da: ꝛ dño cōfregit israel ꝛ hierobo
δα, καὶ κύριος ἔπαισεν τὸν ἰσραὴλ καὶ τὸν ἱεροβο
am coram abia ꝛ iuda: ꝛ fugerūt fi
αμ ἐναντίον τοῦ ἀβία καὶ ἰούδα, καὶ ἔφυγον υἱ
D lij israel
οἱ ἰσραὴλ

[a] in sempiternū: [b] ipsi' & filiis ei⁹ i' [c] pactū' salis. [m] Et surrexit [n] hieroboā [o] filiꝰ [p] nabath [q] fuꝰ salomonis [o] filii [r] dd; [s] & rebellauit [r] cōtra [t] dñm suū. [t] Cōgregatiq; sūt [u] ad eū [b] viri [v] vanissimi & [o] filii [t] belial: [t] & ꝓualuerūt [c] contra [b] roboā [d] filiū [u] salomōis. [t] Porro roboā [m] erat [n] rudis [o] & [p] corde [o] pauido: [q] nec [r] potuit resistere [o] eis. [r] Nunc ergo [o] vos [x] dicitis q [r] resistere possitis [x] [x] [x]

מִפְּנֵי יְהוּדָה וַיִּתְּנֵם אֱלֹהִים בְּיָדָם׃ נָתַן
וַיַּכּוּ בָהֶם אָבִיָּה וְעַמּוֹ מַכָּה רָבָה נָכָה רָבַב
וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים מִיִּשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ מֵאוֹת נָפַל מֵאָה
אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר׃ וַיִּכָּנְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּחַר כָּנַע
בָּעֵת הַהִיא וַיֶּאֱמְצוּ בְּנֵי יְהוּדָה אָמַץ
כִּי נִשְׁעֲנוּ עַל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם׃ שָׁעַן
וַיִּרְדֹּף אֲבִיָּה אַחֲרֵי יָרָבְעָם וַיִּלְכֹּד רָדַף לָכַד
מִמֶּנּוּ עָרִים אֶת בֵּית אֵל וְאֶת עִיר
בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת יְשָׁנָה וְאֶת בְּנוֹתֶיהָ בָּנָה
וְאֶת עַפְרַיִן וּבְנֹתֶיהָ׃ וְלֹא עָצַר כֹּחַ כּוֹחַ
יָרָבְעָם עוֹד בִּימֵי אֲבִיָּהוּ וַיִּגְּפֵהוּ יוֹם נָגַף
יְהוָה וַיָּמֹת׃ וַיִּתְחַזֵּק אֲבִיָּהוּ וַיִּשָּׂא לוֹ מוּת חָזַק
נָשִׁים אַרְבַּע עֶשְׂרֵה וַיּוֹלֶד עֶשְׂרִים נָשָׂא נָשָׁה
וּשְׁנַיִם בָּנִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה בָּנוֹת׃ רָבַע יָלַד
וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּה וּדְרָכָיו וּדְבָרָיו שָׁנָה
כְּתוּבִים בְּמִדְרַשׁ הַנָּבִיא עִדּוֹ׃ כָּתַב דָּרַשׁ
Cap.xiiij. וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּה עִם אֲבֹתָיו נָבָא
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ שָׁכַב קָבַר
אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו בְּיָמָיו שָׁקְטָה מָלַךְ
הָאָרֶץ עֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַטּוֹב יוֹם
וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיָּסַר אֶת שָׁנָה עָשָׂה
מִזְבְּחוֹת הַנֵּכָר וְהַבָּמוֹת וַיְשַׁבֵּר אֶת סוּר
הַמַּצֵּבוֹת וַיְגַדַּע אֶת הָאֲשֵׁרִים׃ זָבַח בָּמָה
וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה לִדְרוֹשׁ אֶת יְהוָה שָׁבַר יָצַב
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם וְלַעֲשׂוֹת הַתּוֹרָה גָּדַע אָמַר
וְהַמִּצְוָה׃ וַיָּסַר מִכָּל עָרֵי יְהוּדָה אֶת עָשָׂה יָרֵה
הַבָּמוֹת וְאֶת הַחַמָּנִים וַתִּשְׁקֹט צִוָּה סוּר
הַמַּמְלָכָה לְפָנָיו׃ וַיִּבֶן עָרֵי מְצוּרָה עִיר
בִּיהוּדָה כִּי שָׁקְטָה הָאָרֶץ וְאֵין שָׁקַט
עִמּוֹ מִלְחָמָה בַּשָּׁנִים הָאֵלֶּה כִּי מָלַךְ שָׁנָה
הֵנִיחַ יְהוָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה נוֹחַ אָמַר
נִבְנֶה אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְנָסֵב חוֹמָה בָּנָה
וּמִגְדָּלִים דְּלָתַיִם וּבְרִיחִים עוֹדֶנּוּ סָבַב חָמָה
הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ כִּי דָרַשְׁנוּ אֶת יְהוָה גָּדַל בָּרַח
אֱלֹהֵינוּ דָּרַשְׁנוּ וַיָּנַח לָנוּ מִסָּבִיב סָבַב
וַיִּבְנוּ וַיַּצְלִיחוּ׃ וַיְהִי לְאָסָא חַיִל צָלַח הָיָה

iudam: & tradidit eos deus in manu eorum. Percussit ergo eos abia & ppls eius plaga magna: & corruerunt vulnerati ex israel quingenta milia virorū fortiū. Humiliatiq; sunt filii israel in tpe illo: & vehementissime confortati filii iuda: eo q̄ sperassent in domino deo patrum suoꝝ. Persecutus est aūt abia fugientē hieroboā: & cepit ciuitates eius: bethel & filias eius: & hiesana cū filiabus suis: effron quoq; & filias eius. Nec valuit contra resistere hieroboam in diebus abia. Quem percussit dñs & mortuus est. Igr̄ abia cōfortato impio suo: accepit vxores q̄ttuordecim: procreauitq; viginti duos filios & sedecim filias. Reliqua āt sermonū abia viarūq; & operum eius: scripta sunt diligētissime in libro addo prophete.

Dormiuit āt abia 14 cum patribus suis & sepelierūt eum in ciuitate dauid. Regnauitq; asa filius eius pro eo. In cuius diebus reqeuit terra annis decē. Fecit ergo asa quod bonum & placitū erat ī cōspectu dñi dei sui: & subuertit altaria peregrini cultus & excelsa: & cōfregit statuas: lucosq; succidit: & precepit iude vt quereret dominum deum patrū suorū: & faceret legem & vniuersa mandata. Et abstulit de cūctis vrbibus iuda aras & phana: & regnauit in pace. Edificauit q̄q; vrbes munitas in iuda: qa quiet erat: & nulla temporibu eius bella surrexerant: pacem domino largiente. Dixit autem iude. Edificem ciuitates istas & vallemus muris: & roborem turrib & portis & seris: donec a bellis quieta sunt oia: eo q̄ quesierimus dominū deū patrū nr̄oꝝ: & dederit nobis pacē p gyrum. Edificauerūt igr̄: & nullū ī extruēdo ī pedimētū fuit Habuit āt asa ī exercitu

a facie iuda: τ tradidit ipsos dñs ἀπὸ προσώπου ἰούδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος in manus eoꝝ. τ pcussit in eis abia τ po εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἀβία καὶ ὁ pulus eius plaga magna: τ corruerūt vulnerati ex λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ israel quingenta milia viroꝝ fortiū. τ hu ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνατῶν. καὶ ἐτα miliati sunt filij israel in die illa: τ cōfor πεινώθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατί tati sūt filij iuda: qm̄ sperauerūt in dño deo χυσαν οἱ υἱοὶ ἰούδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν τῶν patrū suoꝝ. τ psecutus est abia post hieroboā: πατέρων αὐτῶν. καὶ κατεδίωξεν ἀβία ὀπίσω ἱεροβοάμ, τ cepit ab eo ciuitates: bethel τ καὶ προκατελάβετο παρ' αὐτοῦ πόλεις, τὴν βαιθὴλ καὶ vicos eius: τ iessena τ vicos eius: τ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν ἰεσσηνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ephrō τ vicos eius. τ nō hūit fortitudinē hiero τὴν ἐφρὼν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. καὶ οὐκ ἔχει ἰσχὺν ἱεροβο boā vltra cūctis diebus abia: τ percussit cū do ἀμ ἔτι πάσας τὰς ἡμέρας ἀβία, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κύ min: τ mortuus est. τ cōfortatus est abia: τ accepit sibi ριος, καὶ ἀπέθανεν. καὶ κατίσχυσεν ἀβία, καὶ ἔλαβεν ἑαυ vxores q̄ttuordeci. τ genuit viginti τῷ γυναῖκας τέσσαρας καὶ δέκα. καὶ ἐγένησεν εἴκοσι τ duos filios: τ sedecim filias. τ reli καὶ δύο υἱούς, καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας. καὶ τὰ λοι qua sermonū abia τ opera eius τ sermo πὰ τῶν λόγων ἀβία καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λό nes ipsius ecce scripti sūt in libro in req γοι αὐτοῦ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου ἐν τῇ ἐκτη sitione addo prophete.

τήσει ἀδδὼ τοῦ προφήτου. Ca.14.

Et dormiuit abia cū patribus suis: τ se Καὶ ἐκοιμήθη ἀβία μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθα pelierūt cū in ciuitate dauid: τ regnauit asa filius e ψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀσὰ υἱὸς αὐ ius pro eo. in diebus asa quieuit terra iuda τοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἰούδα decē annis. τ fecit asa bonū τ rectū corā δέκα ἔτη. καὶ ἐποίησεν ἀσὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον dño deo suo. τ subuertit altaria alie κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τὰ ἀλ na τ excelsa τ contriuit statuas τ succi λότρια καὶ τὰ ὑψηλά, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας καὶ ἐξέκο dit lucos. τ dixit iuda vt quereret dñm ψε τὰ ἄλση. καὶ εἶπε τῷ ἰούδα τοῦ ἐκτήσασαι κύριον deū patrū suoꝝ: τ vt faceret legē τ τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ mādata: τ abstulit de cūctis vrbibus τὰς ἐντολάς, καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων iuda altaria τ idola: τ pacificū fuit ἰούδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ εἰρήνευσεν ἡ regnū corā eo. τ edificauit vrbes mu βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ὠκοδόμησεν πόλεις τει ratas in trr̄a iuda: τ nō fuit ei bellū in χήρεις ἐν γῇ ἰούδα, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς annis his: qm̄ requiē dedit ei dñs. τ ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσεν αὐτῷ κύριος. καὶ dixit asa iuda: edificemus ciuitates i εἶπεν ἀσὰ τῷ ἰούδα, οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύ stas: τ faciamus muros τ turres τ portas τας, καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας τ vectes: in quo dominamur terre: qm̄ sicut que καὶ μοχλούς, ἐν ᾧ κυριεύομεν τῆς γῆς, ὅτι καθὼς ἐξε sluimus dñm deū nr̄m quesluit nos τ de ζητήσαμεν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐξεζήτησεν ἡμᾶς καὶ κα tem dedit nobis p gyrum. τ edificauerūt τ di τέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν. καὶ ὠκοδόμησαν καὶ κα rexerunt. τ fuit asa exercitus τήθυναν. καὶ ἐγένετο τῷ ἀσὰ δύναμις

A 3.Reg. 15.b.

B

arma portātiū viroꝝ tollentiū scuta τ hastas in
ὅπλοφόρων ἀνδρῶν αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν τῇ
Iuda trecenta milia: τ in beniamin scutarii
Ἰούδα τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν Βενιαμὶν πελτασταὶ
C τ sagittarii ducenta τ octoginta milia: om-
καὶ τοξόται διακόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάν-
neo hi bellatores filii potentie. τ egressus ē cōtra
τες οὗτοι πολεμισταὶ υἱοὶ δυνάμεως· καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐ-
eos zarai ethiops i exercitu in mille milibus τ
τοὺς ζαρὰ ὁ αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσιν καὶ
in curribus trecentis: τ venit vsq; ad maresa. τ egressꝰ ē
ἐν ἅρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως μαρησά· καὶ ἐξῆλθεν
asa in occursum ei: τ direxit bellū in
ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν
valle cōtra aciē maresa. τ clamauit asa ad
τῇ φάραγγι κατὰ μέτωπα μαρησά· καὶ ἐβόησεν ἀσὰ πρὸς
dñm deum suum. τ dixit: dñe nō impossibile ē a-
κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ· καὶ εἶπε, κύριε οὐκ ἀδυνατεῖ πα
pud te saluare in multis vel in paucis: qꝫ nō est fortitudo:
ρὰ σοὶ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις, ὃς οὐκ ἔστι ἰσχύς,
auxiliare nobis dñe deus noster: qm in te confidi
βοήθησον ἡμῖν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθα-
mus: τ in nole tuo venim⁹ cōtra multitudinē mul
μεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο
tā hanc. dñe deus noster: tu eo ne pualeat
D λὺ τοῦτο· κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μὴ κατισχυσάτω
tecum homo. τ pcussit dñs ethiopes
μετὰ σοῦ ἄνθρωπος· καὶ ἐπάταξε κύριος τοὺς αἰθίοπας
coram asa τ coram iuda. τ fugerunt ethiopes:
ἐναντίον ἀσὰ καὶ ἐναντίον ἰούδα· καὶ ἔφυγον οἱ αἰθίοπες,
τ psecutus est eos asa τ pplꝰ eius vsq; ad gerara.
καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως γέραρα·
τ ruerūt ethiopes: vt nō esset in eis auri
καὶ ἔπεσον οἱ αἰθίοπες, ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς πληγὴ
lium. qm cōtriti sunt coram dño τ co
πολέμου· ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐνώπι
rā exercitu eius. τ spoliauerūt spolia mul
ον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολ
ta: τ destruxerunt vicos eorū p circuitū gedor.
λά, καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ γιδώρ·
qm factus est stupor dñi in eis. τ diripuerunt
ὅτι ἐγένετο ἔκπληξις κυρίου ἐπ' αὐτοῖς· καὶ διήρπασαν τὰς
ciuitates eorum: qm spolia multa fuerūt eis. τ
πόλεις αὐτῶν, ὅτι σκῦλα πολλὰ ἐγένοντο αὐτοῖς· καὶ γε
tabernacula iumētoꝝ destruxerūt: τ tulerūt oues multas τ
σκηνὰς κτηνῶν ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ
cameloꝝ: τ cōuersi sunt in hierulalem.
καμήλους, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ. Ca.15.

A Azarias filius oded: factus ē in eo spūs
Καὶ ἀζαρίας υἱὸς ὠδήδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα
dei: τ egressus ē in occursum asa. τ dixit ei:
θεοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῷ ἀσά· καὶ εἶπεν αὐτῷ,
audi me asa: τ oia iuda τ beniamin: dñs
ἄκουσόν μου ἀσά, καὶ πᾶς ἰούδα καὶ βενιαμίν, κύριος
vobiscū qa fuistis vos cum eo. τ si q̄sieri
μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσε-
tis eum: inuenietur a vobis. τ si dereliq̄ritis e
τε αὐτόν, εὑρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐ
um: relinquet vos. τ dies multi is-
τόν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς· καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ισ-
rael absq; deo vero τ nō sacerdote odente
ραὴλ ἄνευ θεοῦ ἀληθινοῦ καὶ οὐχὶ ἱερέως ὑποδεικνύοντος
τ in nō lege. τ cōuertet eos i tribulatiōe ad dñm
καὶ ἐν οὐ νόμῳ· καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐν θλίψει ἐπὶ κύ-
deū israel: τ q̄rent eum: τ inuenietur e-
ριον θεὸν Ισραὴλ, καὶ ζητήσουσιν αὐτόν, καὶ εὑρεθήσεται αὐ-
is. τ in tpibus illis nō est pax egredien
τοῖς· καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις οὐκ ἔσται εἰρήνη τῷ ἐκπορευο-
ti τ ingredienti: qm terror dñi multus
μένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις κυρίου πολλὴ
in oibus habitantibus regiōes. τ pugnabit
ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας χώρας· καὶ πολεμήσει

suo portātiū scuta & ha-
stas de iuda trecēta mi
lia: de beniami vero scu
tariorum ooooooooooo
& sagitariorum ducēta
octoginta milia. ooooo
Orthesqꝫ isti viri fortissi
mi. Egressus est aūt cō-
tra eos zara ethiops cū
exercitu suo decies cēte-
na milia & curribꝰ tre-
centis: & venit vsqꝫ ooo
maresa. Porro assa pre
xit obuiā ei: & instruxit
aciē ad belliū in valle se-
phata q̄ est iuxta maresa
et inuocauit dominum
deum et ait. ooooooooo
Dñe nō est apud te vlla
distātia vtrum in paucis
auxilieris aut in pluri
bꝰ: adiuua nos dñe de⁹
nr̄. In te eni & i tuo no
mine habētes fiduciā ve
nimꝰ cōtra hāc multitu
dinē. Dñe deus nr̄ tu es:
nō p̄ualeat cōtra te ho
mo. Exterruit itaqꝫ dō
minus ethiopes coram
assa & iuda. Fugērūtqꝫ
ethiopes et psecutus est
eos assa & pplꝰ q̄ cū eo
erat vsqꝫ gerara. Et rue
rūt ethiopes vsqꝫ ad in-
temitione: quia dño ce
dēte cōtriti sunt: ooooo
& exercitu illius prelia
te. Tulerut ergo spolia
multa: & pcusserunt ci
uitates oēs p circuitum
gerare. Grādis qppe cū
ctos terror inuaserat. Et
diripuerūt vr bes & mul
tā predā asportauerunt.
Sed et caulas ouiū de-
struentes tulerunt ooooo
pecorū infinitā multitu
dinē & camelorū. Re-
uersiqꝫ sūt i hierlm. 15.

H Azarias aūt filius obed facto in se spū
dei: egressus est i occur
sū assa: & dixit ei. Au
dite me assa & oīs iuda
& beniami. Dñs vobi-
scū: qa fuitis cū eo. Si q̄
fieritis eū: inuenietis.
Si aūt dereliq̄ritis eum
derelinquet vos. Trāsi-
būt aūt multi dies i isrl
absqꝫ deo vero & absqꝫ
sacerdote: absqꝫ doctore
qsqꝫ & absqꝫ lege. Cū
qꝫ reuersi fuerit in angu
stia sua: et clamauerit ad
dñm deū isrl & q̄sierit
eū: repient eū. In tēpo-
re illo non erit ooooooo
pax egredieti & ingre-
dieti: sed terrores vndiq;
in cūctis habitatoribꝰ trarū. Pugnabit eni

כּוּשִׁי צֶרַח וַיֵּצֵא לִקְרָאתָם מִלְחָמָה בְּגֵי מָרֵשָׁה׃
וַיִּקְרָא אָסָא אֶל יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֵין עִמְּךָ לַעְזֹר בֵּין רַב לְאֵין
כֹּחַ עָזְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי עָלֶיךָ
אָנוּ נִשְׁעָנִים וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ עַל הֶהָמוֹן
הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה אַל יַעְצֹר
עִמָּךְ אֱנוֹשׁ׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת הַכּוּשִׁים
לִפְנֵי אָסָא וְלִפְנֵי יְהוּדָה וַיָּנֻסוּ
הַכּוּשִׁים׃ וַיִּרְדְּפֵם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר
עִמּוֹ עַד לִגְרָר וַיִּפֹּל כְּכוּשִׁים לְאֵין
לָהֶם מִחְיָה כִּי נִשְׁבְּרוּ לִפְנֵי יְהוָה
וְלִפְנֵי מַחֲנֵהוּ וַיִּשְׂאוּ שָׁלָל רַב מְאֹד׃
וַיִּכּוּ אֶת כָּל הֶעָרִים סְבִיבוֹת גְּרָר
כִּי הָיָה פַּחַד יְהוָה עֲלֵיהֶם וַיָּבֹזּוּ
אֶת כָּל הֶעָרִים כִּי בִזָּה רַבָּה הָיְתָה
בָּהֶם וְגַם אָהֳלֵי מִקְנֶה הִכּוּ וַיִּשְׁבּוּ
צֹאן לָרֹב וּגְמַלִּים וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃

Cap. xv.

וַעֲזַרְיָהוּ בֶן עוֹדֵד הָיְתָה עָלָיו
רוּחַ אֱלֹהִים׃ וַיֵּצֵא לִפְנֵי אָסָא וַיֹּאמֶר
לוֹ שְׁמָעוּנִי אָסָא וְכָל יְהוּדָה וּבִנְיָמִן
יְהוָה עִמָּכֶם בִּהְיוֹתְכֶם עִמּוֹ וְאִם
תִּדְרְשֻׁהוּ יִמָּצֵא לָכֶם וְאִם תַּעַזְבֻהוּ
יַעֲזֹב אֶתְכֶם׃ וְיָמִים רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל
לְלֹא אֱלֹהֵי אֱמֶת וּלְלֹא כֹהֵן מוֹרֶה
וּלְלֹא תוֹרָה׃ וַיָּשָׁב בַּצַּר לוֹ עַל
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבַקְשֻׁהוּ
וַיִּמָּצֵא לָהֶם׃ וּבָעִתִּים הָהֵם אֵין
שָׁלוֹם לַיּוֹצֵא וְלַבָּא כִּי מְהוּמוֹת
רַבּוֹת עַל כָּל יֹשְׁבֵי הָאֲרָצוֹת׃ וְנִכְתְּתוּ

נוי נְנוֹ וְעִיר נְעִיר כִּי אֱלֹהִים הֲמָמָם ירים
כָּל צָרָה: וְאַתֶּם חִזְקוּ וְאַל יִרְפּוּ צור נָבָה
יְדֵיכֶם כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלַּתְכֶם: פָּעַל
וּכְשָׁמְעַ אָסָא הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְהִתְנַבּוֹאָה עֹדֵד הַנָּבִיא הִתְחַזֵּק נָבָא חָזַק
וַיַּעֲבֵר הַשִּׁקּוּצִים מִכָּל אֶרֶץ יְהוּדָה עָבַר שָׁקַץ
וּבִנְיָמִן וּמִן הָעָרִים אֲשֶׁר לָכַד עִיר
מִהַר וַיְחַדֵּשׁ אֶת מִזְבַּח חָדַשׁ זָבַח
יְהוָה אֲשֶׁר לִפְנֵי אוּלָם יְהוָה: וַיִּקְבֹּץ כָּנָה אֻלָם
אֶת כָּל יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַגָּרִים וְגוּר
עִמָּהֶם מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וּמִשִּׁמְעוֹן
כִּי נָפְלוּ עָלָיו מִיִּשְׂרָאֵל לָרֹב נָפַל
בִּרְאֹתָם כִּי יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ: וַיִּקָּבְצוּ
יְרוּשָׁלַ͏ִם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לִשְׁנַת שָׁלַשׁ שָׁנָה
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לְמַלְכוּת אָסָא: וַיִּזְבְּחוּ זָבַח
לַיהוָה בַּיּוֹם הַהוּא מִן הַשָּׁלָל
הֵבִיאוּ בָּקָר שִׁבְעַ מֵאוֹת וְצֹאן
שִׁבְעַת אֲלָפִים: וַיָּבֹאוּ בַּבְּרִית לִדְרשׁ דָּרַשׁ
אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם בְּכָל
לְבָבָם וּבְכָל נַפְשָׁם: וְכֹל אֲשֶׁר לֹא
יִדְרשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוּמַת דָּרַשׁ מוּת
מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל לְמֵאִישׁ וְעַד קָטֹן
אִשָּׁה: וַיִּשָּׁבְעוּ לַיהוָה בְּקוֹל גָּדוֹל שָׁבַע אִישׁ
וּבִתְרוּעָה וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבְשׁוֹפָרוֹת: רוּעַ חָצֹר
וַיִּשְׂמְחוּ כָל יְהוּדָה עַל הַשְּׁבוּעָה שָׂמַח
כִּי בְכָל לְבָבָם נִשְׁבָּעוּ וּבְכָל
רְצוֹנָם בִּקְשֻׁהוּ וַיִּמָּצֵא לָהֶם וַיָּנַח מָצָא נוּחַ
יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב: וְגַם מַעֲכָה
אֵם אָסָא הַמֶּלֶךְ הֵסִירָהּ מִגְּבִירָה סוּר גָּבַר
אֲשֶׁר עָשְׂתָה לְאֲשֵׁרָה מִפְלֶצֶת עָשָׂה פָּלַץ
וַיְכָרֹת אָסָא אֶת מִפְלַצְתָּהּ וַיָּדֶק כָּרַת דָּקַק
וַיִּשְׂרֹף נַחַל קִדְרוֹן: וְהַבָּמוֹת לֹא שָׂרַף נָחַל
סָרוּ מִיִּשְׂרָאֵל רַק לְבַב אָסָא הָיָה
שָׁלֵם כָּל יָמָיו: וַיָּבֵא אֶת קָדְשֵׁי יום בּוֹא
אָבִיו וְקָדָשָׁיו בֵּית הָאֱלֹהִים כֶּסֶף
וְזָהָב וְכֵלִים: וּמִלְחָמָה לֹא הָיְתָה הָיָה מָלַם

gens cōtra gētē: et ciui
tas cōtra ciuitatē: qa de
cōturbabit eos in omni
anguſtia. Vos ergo co
fortamini et nō diſſoluā
tur manus vre: erit eni
merces opi vro. Quod
cū audiſſet aſſa verba. ſ.
et prophetiā azarie filii
obed pphete cōfortat
eſt: et abſtulit idola de
oīi terra iuda ∞∞∞∞∞
& de beniamin etex vr
bibus quas ceperat ∞∞∞
mōtis effraim: et dedi
cauit altare ∞∞∞∞∞∞∞∞
dominī quod erat ante
porticū dñi: cōgrega
uitq; vniuerſum iudā &
beniamin & aduenas ∞
cum eis de effraim &
manaſſe & de ſymeon.
Plures eni ad eū confu
gerant exiſrael: ∞∞∞∞∞
videtes q; dñs deus illus
eſſet cū eo. Cūq; veniſ
ſent in hieruſalem mēſe
tertio anno ∞∞∞∞∞∞∞
decimoquito regni aſ
ſa: immolauerunt ∞∞∞∞
dño in die illa de manu
bus & prediquam ∞∞∞∞∞
adduxerāt boues ſepti
gentos: & arietes ∞∞∞
ieptē milia. Et itrauit
ex more ad corroboran
dū fedus vt q̄rerēt dñm
deū patrū ſuorū in to
to corde & in tota aia
ſua. Si qs aūt inqt non
q̄ſierit dominū deū
iſrael: moriatur ∞∞∞∞∞
a minimo vſq; ad ma
ximum: a viro vſq; ad
mulierē. Iuraueruntq;
domino voce magna
in iubilo & in clāgore
tube & in ſonitu buccis
narū omnes qui erāt in
iuda cum execratione.
In oīi corde ſuo iu
rauerunt: et in tota ∞∞∞
volūtate q̄ſierunt eū:
& inuenerūt. Preſtitit
q̄q; eis dñs requiē p cir
cuitū. Sed & maacham
matrem aſſa regis ex
auguſto depoſuit impio
eo q̄ feciſſet in luco ſi
mulacrū priapi qđ omne
cōtriuit: & in fruſta cō
minuens ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
cōbuſſit in torrēte ce
dron. Excelſa autem ∞
derelicta ſunt in iſrael.
Attamē cor aſſa erat
pfectū cūctis dieb? ei?.
Eaq; que vouerat ∞∞∞∞
pater ſuus et ipſe: intu
lit in domū dei argentū
& aurū: vaſorūq; diuer
ſam ſupellectilē. Bellū
vero non fuit ∞∞∞∞∞∞∞

geno cōtra gētem: & ciuitas cōtra ciuitatē: qñ deus cōtur
ἔθνος πρὸς ἔθνος, καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέ=
bauit eos in oi tribulatiōe: et vos cōfortamini &
σεισεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε καὶ
non diſſoluātur manus veſtre: qñ eſt merces ope
μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῷ ἔρ=
ri veſtro. & cū audiſſet aſa verba
γασίᾳ ὑμῶν. καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν ἀσὰ τοὺς λόγους
hec & pphetiam oded pphete: cōfor
τούτους καὶ τὴν προφητείαν ὼδὴδ τοῦ προφήτου, κα
tatus eſt & abſtulit abominatiōes de oi
τίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ προσοχθίσματα ἀπὸ πάσης
terra iuda & beniamin & de vrbibus: q̄s
τῆς γῆς ἰούδα καὶ βενιαμὶν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν
habuit ab hieroboam de mōte ephraim. & dedica=
κατέσχεν ἀπὸ ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους ἐφραίμ. καὶ ἐνεκαίνι
uit aſa altare dñi: quod erat ante te=
σεν ἀσὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ται
plū dñi. & cōgregauit aſa iudā be=
οῦ κυρίου. καὶ ἐξεκλησίασεν ἀσὰ τὸν ἰούδα καὶ βεν
niamin & aduenas peregrinantes cum
ιαμὶν καὶ τοὺς προσκλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ=
eo: ab ephraim & a manaſſe & a ſy=
ʼ αὐτοῦ, ἀπὸ ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ μανασσῆ καὶ ἀπὸ συ=
meon: qñ appoſiti erant ad eū et iſrael mul=
μεών, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν ἐξ ἰσραὴλ πολ=
ti cum viderūt ipſi: q̄ dñs deus illius cum
λοὶ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτούς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ'
eo. & cōgregati ſunt in hierūm in men
αὐτοῦ. καὶ συνήχθησαν εἰς ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μη
ſe tertio in anno quintodecimo re
τὶ τρίτῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βα
gni aſa. & immolauerunt dño in die
σιλείας ἀσά. καὶ ἔθυσίασαν τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
illa de ſpoliis q̄ duxerūt vitulos ſeptingē
ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν μόχους ἑπτακοσί=
tos: & ouium ſeptē milia. & ingreſſi ſūt fedus vt
ους, καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ τοῦ
q̄rerent dñm deum patrū ſuoꝝ ex toto
ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς
corde ſuo & ex tota aia ſua. & oia q̄
καρδίας αὐτῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν. καὶ πᾶς ὃς
nō q̄ſierit dñm deum iſrael: morietur a tu
ἂν μὴ ἐκζητήσῃ κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ τε
more vſq; ad ſeniorē: a viro vſq; ad mulierē. &
λευτίου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός. καὶ
iuraueruṫ dño in voce magna & in iubilo & in
ὤμοσαν τῷ κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν ἀλαλαγμῷ καὶ ἐν
tubis & in buccinis. & exultauerūt ꝓpter iuſiu
σάλπιγξιν καὶ ἐν κερατίναις. καὶ ἐυφράνθησαν πᾶς ὁ ἥ=
rādū oīs iuda: qñ ex tota aia ſua iurauerūt:
κου πᾶς ἰούδα, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὤμοσαν,
& in oī volūtate ſua q̄ſierunt dñm: & in
καὶ ἐν πάσῃ θελήσει αὐτῶν ἐξεζήτησαν τὸν κύριον, καὶ ἐυ
uēṫ ē eis & requm p̄ſtitit eis dño p circuitū. &
ρέθη αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν αὐτοῖς κύριος κυκλόθεν. καὶ
maacha matrē aſa regis tranſtulit aſa
τὴν μααχὰ τὴν μητέρα ἀσὰ τοῦ βασιλέως μετέστησεν ἀσὰ
vt nō eſſet aſſarte miniſtrans: & ſuccidit
τοῦ μὴ εἶναι τὴν ἀσάρτην λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψεν τὸ
idolum: & cōbuſſit illud in torrente cedron:
εἴδωλον, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸ ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρών,
verūtā excelſa nō abſtulit: adhuc fuerunt in iſrael:
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἰσραήλ,
attñ cor aſa pfectū erat oībus diebus ſuis:
πλὴν καρδία ἀσὰ τελεία ἦν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ,
& intulit ſctā patrib ſuis: & ſanc=
καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅ
cta ſua in domū dei: argentū & au
για αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσί
rum & vaſa. & bellum nō fuit
ον καὶ σκεύη. καὶ πόλεμος οὐκ ἦν ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

q dixit dño me⁹: mittat seruo suo:
ὰ ἔπιεν ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐτοῦ,
τ nos cedemus ligna de libano iuxta oēm
καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν
necessitatē tuā: τ ferem⁹ tibi ea ratibus in ma-
χρείαν σου, καὶ ἄξομέν σοι αὐτὰ σχεδίας ἐπὶ τὸν τά-
re ioppen: τ tu trāsferes ea in hierusalem.
λασσαν ἐκ Ἰόππης, καὶ σὺ ἀνοίσεις αὐτὰ εἰς Ἰερουσαλήμ.
τ cōgregauit salomon oēs viros proselyt-
καὶ συνήγαγεν σολομὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύ-
tos q in terra israel post numerū quē nūerauit eos
τους τοὺς ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὴν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς
dauid pater eius: τ inuēti sūt centū quinquagīta mi
δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χι
lia τ tria milia sexcenti. τ fecit ex eis
λιάδες καὶ τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν
septuaginta milia virorū hūeriportātiū: τ octogin
ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν ὑποφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα
ta milia lapicidarū in mōte: τ tria milia sexcen
τα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει, καὶ τρισχιλίους ἑξακο
tos operū p̄positos sup populum.
σίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν. Ca.3.

A 3.Reg. 6.a. Cepit salomon edificare domū dñi in
Καὶ ἤρξατο σολομὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν
hierusalem in mōte moria: vbi apparuit dño dauid
Ἰερουσαλὴμ ἐν ὄρει τῷ ἀμορία, οὗ ὤφθη κύριος τῷ δαυὶδ
patri eius in loco: quē parauerat dauid in
τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ τόπῳ, ὃν ἡτοίμασε δαυὶδ ἐν
area ornā iebusei. τ cepit edificare
τῇ ἅλῳ ὀρνὰν τοῦ Ἰεβουσαίου. καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι
salomon in mēse secundo in anno quar-
σολομὼν ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρ-
to regni sui. τ hec incepit salomon
τῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. καὶ ταῦτα ἤρξατο σολομὼν
vt edificaret domū dei: lōgitudo men-
τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, μῆκος τῇ πρώτῃ
sure prime cubitor⁹ seraginta: τ latitudo cu-
τρισίων τῆς πρώτης πηχῶν ἑξήκοντα, καὶ ὕψος πή-
bitor⁹ viginti: τ porticū iuxta frontē domus
χων εἴκοσι, καὶ τὸ αἴλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου
lōgitudo in frontē latitudinis dom⁹ cubitor⁹
μῆκος ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πλάτους τοῦ οἴκου πηχῶν
viginti: τ altitudo cubitor⁹ centū τ viginti. τ de
εἴκοσι, καὶ τὸ ὕψος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. καὶ κα
auraūit eā intrīsec⁹ auro puro. τ do
τεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ. καὶ τὸν οἶ
mū magnā texit lignis cedrinis: τ deaura-
κον τὸν μέγαν ἐξύλωσεν ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχρύ-
uit auro puro. τ sculpsit in ea pal
σωσεν χρυσίῳ καθαρῷ. καὶ ἐγλυφεν ἐπ' αὐτοῦ φοί-
B mas τ catenas. τ ornauit domū lapidib⁹
νικας καὶ ἁλύσεις. καὶ ἐκόσμησεν τὸν οἶκον λίθοις
pretiosis in glorīā: τ auro auri qđ ex pharuim.
τιμίοις εἰς δόξαν, καὶ χρυσίῳ χρυσοῦ τοῦ ἐκ φαρουείμ.
τ deauraūit domū auro τ parietes
καὶ ἐχρύσωσεν τὸν οἶκον χρυσίῳ καὶ τοὺς τοίχους
τ vestibula τ tecta τ hos
καὶ τοὺς θυλῶνας καὶ τὰ ἐρεφώματα καὶ τὰ θυρώ-
stia eius. τ celauit cherubim in pari-
ματα αὐτοῦ. καὶ ἐγλυφεν χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοί-
tib⁹. τ fecit domū sancti sanctor⁹:
χων. καὶ ἐποίησεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων,
lōgitudo eius in facie latitudinis do-
μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πλάτους τοῦ οἴ-
mⁱ cubitor⁹ viginti: τ latitudo cubitor⁹ viginti. τ
κου πηχῶν εἴκοσι, καὶ τὸ ὕψος πηχῶν εἴκοσι. καὶ
deauraūit eam auro puro in talentis
κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ ἐν ταλάντοις
sexcentis. τ pondus
ἑξακοσίοις. καὶ ἦλος

•& vinum: ᵍque ᵖpollicit⁹
es ᵍdomine mi ᵍmitte ooo
ᵗseruis tuis. ᵘ Nos aūt ᵇce
demus ᶜligna ᵇde ᶜ libano
ᶜquot necessaria habue-
ris: ᵈ& applicabim⁹ ea ᶜra
tibus ᵇper ᶜmare in ᵐ iop-
pe: ᵉtuū āt erit ° trāsferre
ᵈea in ᵉhierusalem. ᶠ Nu-
merauit igitur ᵉ salomon
ᶜomēs ᵉviros ᶜproselytos
ᵃqui erant ᶠ in terra oooo
ᵍisrael ᵉpost ᵇdinumeratio
nem ᶜquā ° dinumerauit
ᵉdd' pr ei⁹: ᵍ& inuēti sunt
ᵇcētū ᶠquinquagita ᶠ tria
ᵇmilia ⁿ& sexcenti. ooooo
ooooooooooooooooooooooo oo
ᵖFecit ᵠq ex eis ᶠ septuagi
ta ᵉmilia qui humeris ooo
ᵉonera portarēt: ᶠ& octo
ginta ᶠ milia q lapides ᵉde
mōtib⁹ cederēt. ᵇ Tria āt
ᶜmilia ᵇ& sexcētos ᶜp̄posi
Et tos ᵉoperū ᶠp̄pli. 3.
T ᵃcepit oooooooooo
ᵇsalomon ᶜedificare ᶜ do-
mum ᵈdñi ᵉin hierusalem
ᵇin mōte ᶠmoria ᵇ qui ᶠ de-
mōstratus fuerat ᵐ dauid
ⁿpatri ei⁹ ᵍ i loco ° quē ᵖ pa
uerat ᶠ dauid ᵉin area oooo
ᶠhornan ᵉiebusei. ᵗ Cepit
autem ᶠ edificare ᵉ mense
ᵃsecundo ᶜ anno ᵉ quarto
ᶠregni sui. oooooooooooo
ᶠ Et hec fūt ᵉ fundamēta q̄
iecit ᵇ salomon ᶠ vt edifica-
ret ᶠ domū ᵐ dei: ᵃ lōgitudi
nis ᵉ cubitos ᵖ in mensura
ᵍprima ᵃ sexagita: ᶠ latitu-
dinis oooooooooooooooooo
ᵃcubitos ᵉviginti.' Porti-
cum vero oooooooooooo
ᵃaū frōtē q̄ tēdebatur i ᵇlō
gū ᵃ iuxta mēsurā ᶜ latitu
dinis ᵉdom⁹ ᶜ cubitor⁹ ᶠ vi
giti. ᵃ Porro altitudo ᵇ cē-
tū ᶠviginti cubitorū erat.
ᵃ Et deauraūit eā ᶠintrīse-
cus ᵐauro ⁿ mundissimo.
ᵖ Domū ° quoq⁹ ᵍ maiorē
ᶠtexit tabulis ᵉligneis ᶠa-
biegnis: ᵉ& laminas ᶠauri
obrizi ᵃ affixit per totū.
ᵇSculpsitq⁹ ᵃi ea ᵇpalmas:
ᶜ& q̄s ᶜ catenulas se iniicē
cōplectētes. ᵇ strauit quo
q⁹ pauimētū ᶠtēplī ᵇ p̄cio-
sissimo ᵉmarmore ᶠ decoī
multo. ᵃ Porro aurū erat
pbatissimū: de cui⁹ lamis
ᵉtexit ᵖdomū: & ᵍtrabes
ei⁹ & ᶠ postes: ᵉ parietes ᶠ &
ostia: ˣ& celauit ᶠ cherubi
ᶠi ᵉparietib⁹. ᵇ Fecitquoq⁹
ᵇdomū ᶜsctī ᶜsctōr: ᵃ lōgi-
tudinē ᵇiuxta ᵃ latitudinē
ᶠdom⁹ ᵐ cubitor⁹ ᵐ vigiti:
ᵖ& latitudinē sīlr ° viginti
ᵐ cubitorū. ° Et laminis
ᵖ aureis ᵉ texit eam ᶠ quasi
taletis ᵉ sexcentis. Sed ᵉ&

לִמְסִמְרוֹת׃ לִשְׁקָלִים חֲמִשִּׁים זָהָב׃ וְהָ
וְהָעֲלִיּוֹת חִפָּה זָהָב ׃ וַיַּעַשׂ בְּבֵית
קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים נְרוֹבִים שְׁנַיִם
מַעֲשֵׂה צַעֲצָעִים וַיְצַפּוּ אֹתָם זָהָב ׃
וְכַנְפֵי הַכְּרוּבִים אָרְכָּם עֶשְׂרִים
עֶשְׂרִים אַמּוֹת כָּנָף הָאֶחָד לְאַמּוֹת חָמֵשׁ
מַגַּעַת לְקִיר הַבַּיִת וְהַכָּנָף הָאַחֶרֶת
אַמּוֹת חָמֵשׁ מַגִּיעַ לִכְנַף הַכְּרוּב
הָאַחֵר׃ וְכַנַף הַכְּרוּב הָאֶחָד אַמּוֹת
חָמֵשׁ מַגִּיעַ לְקִיר הַבַּיִת וְהַכָּנָף
הָאַחֶרֶת אַמּוֹת חָמֵשׁ דְּבֵקָה לִכְנַף
הַכְּרוּב הָאַחֵר׃ כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים הָאֵלֶּה
פֹּרְשִׂים אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְהֵם עֹמְדִים
עַל רַגְלֵיהֶם וּפְנֵיהֶם לַבָּיִת ׃ וַיַּעַשׂ
אֶת הַפָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
וּבוּץ וַיַּעַשׂ עֲלֵיהֶן כְּרוּבִים ׃ וַיַּעַשׂ
לִפְנֵי הַבַּיִת עַמּוּדִים שְׁנַיִם אַמּוֹת
שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ אֹרֶךְ וְהַצָּפֶת אֲשֶׁר
עַל רֹאשׁוֹ אַמּוֹת חָמֵשׁ ׃ וַיַּעַשׂ
שַׁרְשְׁרוֹת בַּדְּבִיר וַיִּתֵּן עַל רֹאשׁ
הָעַמּוּדִים וַיַּעַשׂ רִמֹּנִים מֵאָה וַיִּתֵּן
בַּשַּׁרְשְׁרוֹת וַיָּקֶם אֶת הָעַמּוּדִים עַל
פְּנֵי הַהֵיכָל אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד
מִהַשְּׂמְאוֹל וַיִּקְרָא שֵׁם הַיְמִינִי יָכִין
וְשֵׁם הַשְּׂמְאִלִי בּוֹעַז ׃

Cap. iiij.

וַיַּעַשׂ מִזְבַּח נְחֹשֶׁת עֶשְׂרִים אַמָּה
אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רָחְבּוֹ וְעֶשֶׂר
אַמּוֹת קוֹמָתוֹ ׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוּצָק
עָשֶׂר בָּאַמָּה מִשְּׂפָתוֹ אֶל שְׂפָתוֹ עָגֹל
סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתוֹ וְקָו
שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב ׃
וּדְמוּת בְּקָרִים תַּחַת לוֹ סָבִיב סָבִיב
סֹבְבִים אֹתוֹ עֶשֶׂר בָּאַמָּה מַקִּיפִים
אֶת הַיָּם סָבִיב שְׁנַיִם טוּרִים הַבָּקָר
יְצוּקִים בְּמַצֲקֹתָו ׃ עֹמֵד עַל שְׁנַיִם
עָשָׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פֹּנִים צָפוֹנָה

x clauos fecit a aureos: ita vt ſinguli clauꝰ ſiclos bquinq̄genos appēderēt. c Cenacula quoq; d texit eauro. d Fecit ēt f in domo gſcti hſctōꝝ icherubin kdu os lopere mſtatuario: n & texit oeos p auro. qAle cherubin rvigiti cubitis extēdebātur: ita vt svna tala haberet cubitoſ uquinq;: & tangeret parietem x domus: yẽ zaltera aquinq; bbcubitos chñſ: alā dtāgeret eealteri cherub. Similr fcherub galteri hala quinq; habebat icubitos: & ktangebat parietem: lẽ ala eius altera mquinq; ncubitorꝝ: altitudinis. o Porro capita earum p quinq; qcubitorū: necnon r & q̄ſi ſcatenulas t oraculo: u & ſuppoſuit eas v capitibus wcolūnarū. x Malogranata etiam y centum: que oo zcatenulis aa interpoſuit. Ipas quoq; bbcolūnas cc poſuit dd in ee veſtibulo ff tēpli: ggvnā a dextris: hh & alterā ii a ſiniſtris. Eāq; a dextri erat kkvocauit lliachin: oo mm & que ad leuam vocauit nnbooz. 4.

Fecit quoq; aaltare ccneū bbvigiti ddcubitorꝝ eelōgitudinis: ff & viginti ggcubitorꝝ hhlatitudinis: ii & decē kkcubitoum llaltitudinis. mm Mare ēt neū nnfuſile oodecē cubitis ppa labio vſq; qqad labium: rrrotundū ssper circuitū. tt Quiq; uucubitos habebat vvaltitudinis: ww & fūicul xxtrigita yycubitorꝝ zzambiebat gyrum aabcí. acSilitudo quoq; bos um erat adsubter aeillā. Et afdecē agcubitis q̄dā extrin ſec celature q̄ſi ahduobus aiverſib labiū maris ajcir cuibant. ckBoues aūt erāt almfuſiles: & ipſū mare anſuper aoduodeci apboues aqipo ſitū erat: quorū artres aſrſpiciēbāt atad aquilonem:

clauoꝝ: pōdus vni quinquaginta ſicli
τῶν ἥλων, ἑλκὺ τοῦ ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι τοῦ
auri: et cenacula deaurauit auro. et fe
χρυσίου, καὶ τὰ ὑπερῷα ἐχρύσωσε χρυσίῳ. καὶ ἐποί
cit in domo ſancta ſanctoꝝ cherubim duos
ησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων χερουβὶμ δύο
opus de ligno iputribilib: et deaurauit eos au
ἔργον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυ
ro. et ale cherubim lōgitudo cu
σίῳ. καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶμ τὸ μῆκος πη
bitoꝝ viginti et ala vna cherub
χῶν εἴκοσι. καὶ ἡ πτέρυξ ἡμία τοῦ χερουβ τοῦ
vni: cubitoꝝ quinq; q̄ tangebat parietē do
ἑνός, πηχῶν πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴ
mꝰ: et ala altera cubitoꝝ quinq: q̄ tangebat
κου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε, ἁπτομένη
alam cherub alterius. et a
τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. καὶ αἱ πτέρυ
le cherubi hoꝝ extenſe cu
γες τῶν χερουβὶμ τούτων διαπεπετασμέναι πή
biti viginti. ipſa ſtantia in pedibus
χεις εἴκοσι. καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας
ſuis: et facies coꝝ in domū. et
αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. καὶ
fecit velum ex hyacintho et purpu
ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύ
ra et cocco et byſſo. et interuit in eo
ρας καὶ κοκκίνου καὶ βύσσου. καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ
cherubi. et fecit ante domū
χερουβίμ. καὶ ἐποίησε κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου
colūnas duas cubitoꝝ triginta quinq; altitudo: et
στύλους δύο πηχῶν τριάκοντα πέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς
capitella eaꝝ cubitoꝝ quinq;. et fecit ca
κεφαλίδας αὐτῶν πηχῶν πέντε. καὶ ἐποίησεν ἀλυ
tenas in oraculo et poſuit in capi
σιδωτὰς ἐν τῷ δαβεὶρ καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφα
tib colūnaꝝ. et fecit malogranata centū. et
λῶν τῶν στύλων. καὶ ἐποίησε ῥοΐσκους ἑκατόν. καὶ
impoſuit in catenis: et ſtatuit colūnas
ἐπέδησεν ἐπὶ τῶν ἁλύσεων, καὶ ἔστησε τοὺς στύλους
iuxta faciem tēpli: vnā a dextris: et
κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἑνὰ ἐκ δεξιῶν, καὶ τὴν
vnā a ſiniſtris. et vocauit nomē eiꝰ q̄ a dex
ἑνὰ ἐξ εὐωνύμων. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξι
tris directio: et nomē eiꝰ q̄ a ſiniſtris fortitudo.
ὼν κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα τ ἐξ ἀριστερῶν ἰσχύς. Ca. 4.

Et fecit altare eneum: viginti
Καὶ ἐποίησε τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, εἴκοσι
cubitoꝝ longitudo: et viginti cubitoꝝ latitudo: et
πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν τὸ εὖρος, καὶ
decē cubitoꝝ altitudo. et fecit mare
δέκα πηχῶν τὸ ὕψος. καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν
fuſile decē cubitoꝝ mensurā a la
χυτὴν δέκα πηχῶν τὴν διαμέτρησιν ἐκ τοῦ χεί
bio etus in labiū eiꝰ rotundū p circuitū
λους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς στρογγύλον κυκλόθεν
et quinq; cubitoꝝ altitudo. et circuitus tri
καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος. καὶ τὸ κύκλωμα τρι
ginta cubitoꝝ ambiebat illud p circuitū: et ſimilitudo
κοντα πηχῶν ἐκύκλου αὐτὸν κύκλῳ. καὶ ὁμοίωμα
vitulorꝝ ſubter illud p circuitū ambientes il
μόσχων ὑποκάτωθεν αὐτῆς κυκλόθεν κυκλοῦντες αὐ
lud decē in cubito ambientes mare p
τὸν δέκα ἐν πήχει κυκλοῦντες τὴν θάλασσαν κυ
circuitū. duo ordines boues fuſiles in effuſione eo
κλόθεν. δύο στίχοι βόες χωνευτοὶ ἐν τῇ χωνεύσει αὐ
rum: fecerunt eos ſtans ſup duodecim boues
τῶν, ἐποίησαν αὐτούς, ἑστῶσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους
mare. tres reſpicientes ad aquilonem:
θάλασσα. οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς βορρᾶν, ooo

τ tres aspicientes ad occidentē: τ tres
καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς δυσμάς, καὶ οἱ τρεῖς
aspicientes ad austrū: τ tres aspicientes ad
βλέποντες πρὸς νότον, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς
orientem: τ mare in ipsis supra. τ erāt
ἀνατολάς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω. καὶ ἦν τὰ
posteriora ipsorū intus: τ crassitudo maris
B ἐπίσθια αὐτῶν ἔσω, καὶ τὸ πάχος τῆς θαλάσσης
palmi. τ labiū eius: sicut labiū cali-
παλαιστῆς. καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς, ὡς χεῖλος ποτηρί-
cis sculpti germinib' lilij: capiēs metre
ου διαγεγλυμμένου βλαστοὺς κρίνου, χωροῦσα μετρη-
tas tria milia: τ perfecit illud. τ fe-
τὰς τρισχιλίους, καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν. καὶ ἐποί-
cit pelues decē: τ posuit quinq; a dex
ησε λουτῆρας δέκα, καὶ ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δε-
tris τ quinq; a sinistris: vt lauarēt in
ξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν
ipsis opa holocaustorū τ vt illuerēt
αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἐπικλύζειν
in ipsis: τ mare vt lauarent sa-
ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱε-
cerdotes in eo. τ fecit cādelabra au-
ρεῖς ἐν αὐτῇ. καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυ-
rea decē sm iudiciū ipsorū. τ posuit in tē-
σας δέκα κατὰ τὸ κρῖμα αὐτῶν. καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ
plo quinq; a dextris: τ quinq; a sinistris. τ
ναῷ πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν. καὶ
fecit mēsas decem: τ posuit quinq; a dex-
ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκεν πέντε ἐκ δεξι-
tris τ quinq; a sinistris. τ fecit phialas
ῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν. καὶ ἐποίησε φιάλας
aureas centum. τ fecit atriū sacerdotū:
C χρυσᾶς ἑκατόν. καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων,
τ atrium magnū: τ fores a-
καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ τὰς θύρας τῆς αὐ-
trij: τ hostia ipsorū erata
λῆς, καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα
ere. τ mare posuit ab angulo
χαλκῶ. καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ
dom' a dextris ad orientē partis q̄
οἴκου ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μέρους τοῦ
ad austrū. τ fecit chiram lebetes τ
πρὸς νότον. καὶ ἐποίησε χειρὰμ τοὺς λέβητας καὶ
creagras τ thuribula. τ perfecit chi
τὰς κρεάγρας καὶ τὰ πυρεῖα. καὶ συνετέλεσε χει-
ram facere omne opus qd fecit sa-
ρὰμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε σο-
lomon rex in domo dei colūnas duas
λομὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ στύλους δύο
τ bases. τ capitella in capitibus
καὶ τὰς βάσεις. καὶ τὰς χωθαρὼθ ἐπὶ κεφαλῶν
colūnarū duo. τ reticula duo vt tegerent
τῶν στύλων δύο. καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς
duas bases capitellorū: q̄ sūt in capitib'
δύο βάσεις τῶν χωθαρώθ, ἅ ἐστιν ἐπὶ κεφαλῶν τῶν
colūnarū. τ malogranata aurea quadringēta in duo
στύλων. καὶ ῥοὰς χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο
reticula. duo gn̄a malo granatorū reticulo vno: vt tegerēt
δίκτυα. δύο γνῶν ῥοῶν ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνί, τοῦ συγκαλύψαι
duas bases capitellorū: q̄ sunt supra
τὰς δύο βάσεις τῶν χωθαρώθ, ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν
colūnas. τ bases fecit decē. τ pe-
στύλων. καὶ τοὺς μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα. καὶ τοὺς λου-
lues fecit sup bases. τ ma
τῆρας ἐποίησεν ἐπὶ τῶν μεχωνώθ. καὶ τὴν θάλασ-
re vnū τ vitulos duodecim sub
σαν μίαν καὶ τοὺς μόχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω
eo. τ lebetes τ creagras τ phia
αὐτῆς. καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ φιά-
las: τ omnia vasa eorū q̄ fecit
λας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε

°& alii° tres ᵍad occidētē.
ʳPorro tres alii
ʳmeridiē: ᵘ & tres q reliq
erāt ʳoriētē: hn̄tes ʳ mare
ᵇsuppositum. ᵒ Posterio-
ra autem boum erant
ʿintrīsec⁹ sub mari. ʳ Por
ro vastitas ei⁹ hēbat men
surā ᵍpalmi: ᵇ & labiū illi⁹
erat ʳ q̄si ᵏ labiū ʳcalicis vel
ᵐrepādi ⁿlilii: ᵒcapiebatq;
ᵍtria ʳmilia ᵖmetretas. ʳ Fe
cit quoq; ᵘ cōchas ʳ decē:
ʳ& posuit ʳqnq; ᵃa dextris:
ᵇ& quīq; ʿa sinistris: ᵒ vt la
uarent ʿin eis oīa que in
ᵇ holocaustum oblaturi
erāt. ʳPorro ī ʳmari ⁿsacer
dotes ᵐlauabantur. ᵖ Fe-
cit autem &
ʳcādelabra ᵒaurea ʳ decem
ᵘ§ ʒ speciē quā iusserat fie
ri: ʳ & posuit ea ʳ in tēplo
ʳquīq; ᵃa dextris ᵇ & qnq;
ʿa sinistris. Nec nō ᵇ& ʿmē
sas ʳdecē: ᵍ& posuit eas ᵇin
tēplo: ʳquīq; ᵏa dextris ʳ &
quinq; ᵐa sinistris.
ᵒPhialas quoq; ᵖ aureas
ᵍcentum. ʳ Fecit etiam
ʳatrium ᵘsacerdotū ʳ & ba
silicam ʳ grandem:
ʳ& ostia ᵃ ī basilica que ʿte
xit
ᵇere. ʿPorro ʳ mare ᵍ po-
suit ᵇin latere ʳdextero
ᵇcōtra orientem ʳad ᵐme-
ridiem. ⁿFecit autē ᵒ hyrā
ᵍlebetes ʳ& ᵍ creagras ʳ &
ᵘphialas. ʳ Et cōpleuit oē
ᵇopus ʿregis
ᵍin domo ᵇdei: hoc est ʳco
lumnas
ᵇduas ʳ& epistylia ᵐ& capi
ta:
ʳ& quasi quedā ʳ retiacu
la que capita
ʿtegerēt super ʳ epistylia.
ʿMalogranata ʿquoq;
ᵍquadrigenta &
ᵏretiacula ʳduo: ita vt bini
ᵐordines ⁿ malogranato
rum ᵖsingulis ᵒretiaclis iū
gerentur: q̄ ᵍprotegerēt
ʳepistylia & ᵘ capita
ᵃcolumnarū. ʿ Bases ᵇetiā
ᵇfecit: ʿ&
ʳconchas quas ᵇ super po
suit ʳbasibus. ʳMare
ᵐvnum: ᵒ boues ⁿ quoq;
ᵖ duodecim
ʳsub mari. ᵍEt ʳlebetes ⁿ&
ʳ creagras
ʳ& ʳphialas. ᵇ Omnia ʿva-
sa ᵇfecit

וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים
נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה וְהַיָּם
עֲלֵיהֶם מִלְמַעְלָה וְכָל אֲחֹרֵיהֶם
בָּיְתָה: וְעָבְיוֹ טֶפַח וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה
שְׂפַת כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשַׁנָּה מַחֲזִיק
בָּתִּים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים יָכִיל: וַיַּעַשׂ
כִּיּוֹרִים עֲשָׂרָה וַיִּתֵּן חֲמִשָּׁה מִיָּמִין
וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאול לְרָחְצָה בָהֶם אֶת
מַעֲשֵׂה הָעֹלָה יָדִיחוּ בָם וְהַיָּם
לְרָחְצָה לַכֹּהֲנִים בּוֹ: וַיַּעַשׂ אֶת
מְנֹרוֹת הַזָּהָב עֶשֶׂר כְּמִשְׁפָּטָם וַיִּתֵּן
בָּהֵיכַל חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאול:
וַיַּעַשׂ שֻׁלְחָנוֹת עֲשָׂרָה וַיַּנַּח בָּהֵיכָל
חֲמִשָּׁה מִיָּמִין וַחֲמִשָּׁה מִשְּׂמֹאול
וַיַּעַשׂ מִזְרְקֵי זָהָב מֵאָה: וַיַּעַשׂ
חֲצַר הַכֹּהֲנִים וְהָעֲזָרָה הַגְּדוֹלָה
וּדְלָתוֹת לַעֲזָרָה וְדַלְתוֹתֵיהֶם צִפָּה
נְחֹשֶׁת: וְאֶת הַיָּם נָתַן מִכֶּתֶף הַיְמָנִית
קֵדְמָה מִמּוּל נֶגְבָּה: וַיַּעַשׂ חוּרָם
אֶת הַסִּירוֹת וְאֶת הַיָּעִים וְאֶת
הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חוּרָם לַעֲשׂוֹת
אֶת הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בְּבֵית הָאֱלֹהִים: עַמּוּדִים
שְׁנַיִם וְהַגֻּלּוֹת וְהַכֹּתָרוֹת עַל רֹאשׁ
הָעַמּוּדִים שְׁתַּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם
לְכַסּוֹת אֶת שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרוֹת
אֲשֶׁר עַל רֹאשׁ הָעַמּוּדִים: וְאֶת
הָרִמּוֹנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי
הַשְּׂבָכוֹת שְׁנַיִם טוּרִים רִמּוֹנִים
לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת שְׁתֵּי
גֻּלּוֹת הַכֹּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָעַמֻּדִים: וְאֶת הַמְּכֹנוֹת עָשָׂה וְאֶת
הַכִּירוֹת עָשָׂה עַל הַמְּכֹנוֹת: אֶת הַיָּם
אֶחָד וְאֶת הַבָּקָר שְׁנֵים עָשָׂר
תַּחְתָּיו: וְאֶת הַסִּירוֹת וְאֶת הַיָּעִים
וְאֶת הַמִּזְלָגוֹת וְאֶת כָּל כְּלֵיהֶם עָשָׂה

זֶרַח
עָלָה
עָבָה שִׂפָּה
עָשָׂה שֻׁשָּׁן
חָזָק
כּוֹל
כִּיר נָתַן
יָמִין שְׂמֹל
דּוֹחַ
נוּר שַׁפָּט
נָתַן הֵכָל
זֶרֶק
גָּדַל
עָשָׂה
יָעָה
כָּלָה
לָאַךְ
עָמַד
שָׁנָה גָּלָה
כְּסָה
רִמּוֹן רָבַע
מֵאָה
פָּנָה
כּוּן
יָעָה
זָלַג כָּלָה

חוּרָם אֲבִיו לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית
יְהוָה נְחֹשֶׁת מָרוֹק וּבְכַר הַיַּרְדֵּן טָבַק
יִצָקָם הַמֶּלֶךְ בַּעֲבִי הָאֲדָמָה בֵּין עָבֵה
סֻכּוֹת וּבֵין צְרֵדָתָה וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה עָשָׂה
כָּל הַכֵּלִים הָאֵלֶּה לָרֹב מְאֹד
כִּי לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת תָּכַר שָׁכַל
וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל הַכֵּלִים אֲשֶׁר
בֵּית הָאֱלֹהִים וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב נָתַן
וְאֵת הַשֻּׁלְחָנוֹת וַעֲלֵיהֶם לֶחֶם
הַפָּנִים וְאֵת הַמְּנֹרוֹת וְנֵרֹתֵיהֶם נָוָה נור
לְבַעֲרָם כַּמִּשְׁפָּט לִפְנֵי הַדְּבִיר דָּבַר
זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרוֹת וְהַמֶּלְקָחַיִם טָעַר נור
וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת כָּפַף
וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וּפֶתַח הַבַּיִת חָתָה
דַּלְתוֹתָיו הַפְּנִימִיוֹת לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים פָּנָה
וְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב וַתִּשְׁלַם הָכַל שָׁלַם
כָּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה עָשָׂה
לְבֵית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה Cap. v.
אֵת קָדְשֵׁי דָוִיד אָבִיו וְאֵת הַכֶּסֶף בוא
וְאֵת הַזָּהָב וְאֵת כָּל הַכֵּלִים נָתַן
בַּאֲצָרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וַיְקַהֵל אָז יָקַהל
שְׁלֹמֹה אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת כָּל נָשִׂיא
רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי נָטָה נָשָׂא
יִשְׂרָאֵל אֶל יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת עָלָה
אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה מֵעִיר דָּוִיד הִיא אָרֹן בָּרַת
צִיּוֹן וַיַּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ כָּל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל בָּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ בוא נָשָׂא
הַלְוִיִּם אֶת הָאָרוֹן וַיַּעֲלוּ אֶת הָאָרוֹן
וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל כְּלֵי יָשַׁר כָּלָה
הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל הֶעֱלוּ אֹתָם
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
וְכָל עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עֲלָיו יָעַד יָעַד
לִפְנֵי הָאָרוֹן מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר זָבַח זָבַח
אֲשֶׁר לֹא יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב סָפַר סָפַר

[b]salomoni [f]hyram [f]pater eius [f]in domo ooooooooo [b]dñi ex[f] ere[m] mūdiſſimo. [e]In regione [e]iordanis oo [f]fudit ea [a] rex [f] in argillo[a] ſa [a] terra: [f] inter ooooooooo [u]ſochot [f] & [f] saredatha. Erat autem ooooooooooo [f]multitudo [v] vaſorum [s] in numerabilis ooooooooooo [b]ita vt [f]ignoraretur [f] pon dus [m] eris. ooooooooooooo [v]Fecitq; [e] ſalomon [q] om nia [f] vaſa ooooooooooooo [f]dom[v] dei: [r] & [f] altare [s] au reum ooooooooooooooooo [a] & [e] menſas: [c] & ſuper eas [e] panes ooooooooooooooo [f]propoſiõis. [f] Cãdelabra [f]quoq; [b] cum lucernis ſuis [f]vt lucerent [f] ante [m] oracu lum [k] iuxta ritum ex ooo [v]auro [e] puriſſimo: [p] & flo rentia quedã [q] & lucernas [f] & forcipes [a] aureos. [e] Oia de [r] auro mũdiſſimo fa cta ſunt. [f] Timiamateria quoq; [f] & thuribla [a] & phi alas [b] & mortariola ex [f] au ro [b] puriſſimo. [c] Et oſtia celauit [f] tẽpli [b] interioris .i. [f] in ſancta [f] ſanctorum: oo [f] & oſtia [m] tẽpli forinſecus [e] aurea. Sicq; [p] cõpletũ eſt [q] omne [f] opus [q] quod [f] fecit [v] ſalomon ooooooooooooo [f] in domo [r] domini. 5. Intulit igĩ [b] ſalomon oĩa [b] que vouerat [f] dauid [f] pater ſuus [b] argentum [f] & [a] aurum [f] & [m] vniuerſa [v] vaſa [e] poſuit ooooooooo [f] in theſauris [q] dom[r] dei. Poſt que [f] congregauit [f] maiores natu [f] iſrael: [a] & [b] cunctos ooooooooooooo [f] principes [b] tribuũ: [f] & [c] ca pita [f] familiarum [s] de filiis [b] iſrael [f] in [h] hieruſalem: [f] vt adducerent ooooooooooo [v] arcã [e] federis [p] dñi [q] de ci uitate [f] dauid [q] que eſt ooo [f] ſyon. [v] Venerũt itaq; [f] ad [f] regem [f] omnes [s] viri oooo [b] iſrael [f] in die ſolẽni [m] ẽ fis [f] ſeptimi. ooooooooooo [f] Cunq; veniſſent [b] cũcti [f] ſenio[x] iſrł: [f] portauerũt [m] leuite [e] arcam: [p] & intu lerunt eam: ooooooooooo [s] & omnem paraturam [f] tabernacli. [x] Porro [f] vaſa [s] ſanctuarii [b] que erant [f] in tabernaculo [b] portauerũt [f] ſacerdotes cum [s] leuitis. [b] Rex autem [f] ſalomon oo [x] & vniuerſus [f] cet [m] iſrł: & oẽs [q] q fuerunt cõgregati [p] ante [q] arcã [f] immola bant [s] arietes [f] & boues oooooo [x] abſq; vllo [f] nũero. Tanta ei erat [b] mltitudo victia.

chiram: obtulit regi ſalomoni in tomo do χειρὰμ, ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ σολομῶντι ἐν οἴκῳ κυ mini ex ere puro. in regione iordanis fu ρίου χαλκοῦ καθαροῦ· ἐν πολυχώρῳ τοῦ ἰορδάνου ἐχώ dit ea rex in craſſitudine terre: in reuσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς, ἀνὰ ter ſochoth & inter ſaridatha. & fecit ſa μέσον σοχὼθ καὶ ἀνὰ μέσον σαριδαθά· καὶ ἐποίησε σο lomon omnia vaſa hec in multitudinẽ valde. λομὼν πάντα τὰ σκεύη ταῦτα ἐις πλῆθος σφόδρα. qñ nõ inuestigabat põdus eris. & fecit ſa ὅτι οὐκ ἀνερίθμει ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ· καὶ ἐποίησε σο lomon omnia vaſa domus dñi: & al λομὼν πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ τὸ θυ tare aureũ: & mẽſas: & ſuper e σιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐπ' αὐ as panes ppoſitionis: & cãdelabra & lucer τῶν ἄρτους προθέσεως, καὶ τὰς λυχνίας καὶ τοὺς λύχ nas lucis iuxta ritum ante faciem ora νους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρῖμα κατὰ πρόσωπον τοῦ δα culi ex auro puro. & lucerne eorũ & forci βίρ χρυσίου καθαροῦ· καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν καὶ αἱ λαβί pes eor & phiale & mortariola & thimiamateria δες αὐτῶν καὶ αἱ φιάλαι καὶ αἱ θυίσκαι, καὶ τὰ πυρεῖα ex auro puro. & hoſtiũ domus interius qũ χρυσίου καθαροῦ· καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα ἡ in ſctã ſanctoꝝ: & hoſtia domus tẽ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου τοῦ ναο pli aurea. & cõpletum eſt omne opus qđ οὗ χρυσαῖ· καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν fecit ſalomon in domo domini. ἐποίησε σολομὼν ἐν οἴκῳ κυρίου. Ca. 5.

Et intulit ſalomon ſancta dauid pa A
Καὶ εἰσήνεγκε σολομὼν τὰ ἅγια δαυὶδ τοῦ πα
trio ſui: & argentum & aurum & vniuer 3.Reg. 7.8.
τρὸς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ πάν
ſa vaſa: & dedit in theſauros domꝰ domi τα τὰ σκεύη, καὶ ἔδωκεν ἐις ἰσαυροὺς οἴκου κυρίο
ni. tunc congregauit ſalomon omnes ſe ου. τότε ἐξεκκλησίασε σολομὼν πάντας τοὺς πρεσ
niores iſrael: & cunctos principes βυτέρους ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν 3.Reg.
tribuũ: & duces familiaꝝ filioꝝ 8.a.
φυλῶν, καὶ τοὺς ἡγουμένους τῶν πατριῶν τῶν υἱῶν
iſrael in hieruſalem: vt adducerent arcam ἰσραὴλ ἐις ἱερουσαλήμ, τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν
federis dñi de ciuitate dauid: hec ſion. & διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως δαυίδ, αὕτη σιών. καὶ
congregatus eſt ad regem ſalomonẽ oĩs vir ἐξεκκλησιάσθη πρὸς τὸν βασιλέα σολομῶντα πᾶς ἀνὴρ
iſrael in ſolẽnitate: hic mẽſis ſeptimus. & ve ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ, οὗτος ὁ μὴν ὁ ἑβδόμος. καὶ ἦλ
nerũt cuncti ſeniores iſrael: & acceperũt θον πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον οἱ
leuite arcã: & attulerunt arcam & λευῖται τὴν κιβωτόν, καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν καὶ
tabernaculũ teſtimonij: & omnia vaſa τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ
ſancta q̃ in tabernaculo. & attulerunt eã ſacerdotes ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ· καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς
& leuite: & rex ſalomon: & vniuer καὶ οἱ λευῖται, καὶ ὁ βασιλεὺς σολομών, καὶ πᾶ B
ſus cetus iſrael: & q̃ congregati ſunt ad σα ἡ συναγωγὴ ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἐπισυναχθέντες ἐπ' αὐ
eũ ante arcam: immolãtes vitulos τὴν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θυσίαν μόσχους
& oues que nõ numerabunt neq; ſupputabũ καὶ πρόβατα ἃ οὐκ ἀριθμηθήσεται οὐδὲ λογισθήσε
tur pre multitudine. ται πρὸ πλήθους.

ooo oooooooooo ooo oooooooooooooo ooo oooooooooooooo

et intulerūt sacerdotes arcam federis dñi in
καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς
locū suū: in oraculū dom' in sctā
τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβεὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια
sanctop: subt alas cherubim.
τῶν ἁγίων, ὑπεκάτω τῶν πτερύγων τῶν χερουβίμ.
t erāt cherubi expādentia alas suas
καὶ ἦν τὰ χερουβὶμ διαπετῶντα τὰς πτέρυγας αὐτῶν
sup locū arce: t cooperiebāt che-
ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ χε-
rubi arcā: t approp inq̄bāt cherubi sup
ρουβὶμ τὴν κιβωτόν, καὶ προσήγγιζε τὰ χερουβὶμ ἐπὶ τὴν
arcā t sup vectes eius supra. t
κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς διαφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν. καὶ
emineb̄āt vectes: t aspiciebāt capita
ὑπερεῖχον οἱ διαφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν
vectium ab arca ve sctō in fac-
διαφορέων ἔσω τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν ἁγίων ἐπὶ πρόσω-
em oraculi: t nō videbātur extra: t fuerūt illic
που τοῦ δαβεὶρ, καὶ οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ
vsq; ad diem hanc. nō erat in arca pter due
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο
tabule: q̄s posuerat moyses in choreb: que dispposuit domi
πλάκες, ἃς ἔθηκε μωυσῆς ἐν χωρήβ, ἔσα διέθετο κύρι-
nꝰ. cū filijs israel: cū exirent ipi de trā
ος μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
egypti. t factū est cū egrederēt sacerdotes de sctuarijs:
αἰγύπτου. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων,
q̄n oēs sacerdotes q̄ inuenti sūt: sctificati sūt: nō fue
ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες, ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦ-
rūt ordinati per vices. t leuite
σαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν. καὶ οἱ λευῖται οἱ
cantores oēs cū filijs asaph e-
ψαλτῳδοὶ πάντες σὺν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀσὰφ τοῦ ἀ-
D mā: idithū: t filijs eop: t fra
μάρ, τῷ ἰδιθούμ, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ τοῖς ἀδελ-
trib' eop q̄ vestiti erāt stolis byssinis in cym-
φοῖς αὐτῶν τοῖς ἐνδεδυμένοις στολὰς βυσσίνας ἐν κυμ-
balis t in nablis t in citharis: stāres an
βάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἑστῶτες κατέ-
te altare. t cū eis sacerdotes centū
ναντι τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς ἑκατὸν
t viginti canētes in tubis. t facta est
καὶ εἴκοσι σαλπίζοντες ἐν ταῖς σάλπιγξιν. καὶ ἐγένετο
vna vox cū tuba canerent t cū psalterio cantarēt t cū
μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψάλτῳδεῖν καὶ ἐν
vociferarēt vox vna vt laudarēt vt cōfiterentur
τῷ ἀναφωνεῖν φωνὴ μία τοῦ αἰνεῖν τοῦ ἐξομολογεῖσθαι
dño. t vt extulerūt vocē in tubis t
τῷ κυρίῳ. καὶ ὡς ὕψωσαν τὴν φωνὴν ἐν ταῖς σάλπιγξι καὶ
in cymbalis t in organis cātoꝝ t in hymnis:
ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν τοῖς ἐργάνοις τῶν ᾠδῶν καὶ ἐν ὕμνοις,
t dicebāt: cōfitemini dño q̄m bonū: q̄m in eter
καὶ ἔλεγον, ἐξομολογεῖσθε τῷ κῷ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶ
nū mia eius: t dom' plena fuit nube t glia dñi:
να τὸ ἔλεος αὐτοῦ. καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης καὶ δόξης κῦ,
t nō potuerūt sacerdotes stare t ministrare a fa-
2.p.65. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι καὶ λειτουργεῖν ἀπὸ προ-
cie nubis: q̄m implcuit glia dñi domū dei.
Ca.6 σώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυ τὸν οἶκον τοῦ θυ.
A Tunc dixit salomō: dño dixit vt habitaret in cali
5.Reg. Τότε εἶπεν σολομών, κῦ εἶπας τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνό-
gine: t ego edificaui domū nomini tuo sanctā tibi t
φῳ, καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἁγίον σοι καὶ
pparatā vt habitares tu in ea in ppetuū. t con-
ἑτοιμον τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. καὶ ἐπέ-
uertit rex faciem suā: t benedixit vni-
στρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν πᾶ-
uerse ecclesie israel. t oīs ecclesia isra
σαν τὴν ἐκκλησίαν ἰσραήλ. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἰσρα-
el stetit. t ait: bñdictus dño deus
ὴλ ἔστη ἐκεῖ. καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὃς

'Et intulerunt' sacerdo-
tes' arcam' federis ooooo
bdñi' locū suū: idest' ad
m oraculum' templi oooo
e in' fancta' sanctorū' sub
ter oooooooooooooooooo
f alas' cherubi: ita vt' che
rubim oooooooooooooooo
'expāderēt' alas suas' sup
clocū iquo posita erat' ar
ca: 'ō ipsam' arcam' tege
rent' cum oooooooooooo
'vectibus suis. ° Vectiū āt
qb' portabatur arca: qa
paululū' longiores erant
'capita' parebant' ante
'oraculū. Si vero qs pau-
lulū fuisset' extrilec': eos
videre' nō poterat. ' Fuit
itaq; arca' ibi' vsq; i' pre
sentem' diem. ' Nihilq;
erat aliud' i arca' nisi' due
m tabule' quas' posuerat
p moyse' i oreb: 'qñ' legē
dedit' dñs' filiis' isrl' egre
dientibus' ex egypto. oo
'Egressis āt' sacerdotib'
de' sanctuario: 'oēs' eni
'sacerdotes' q ibi potue-
rāt' inueniri' sctificati sūt:
m nec adhuc i illo tpe' vi-
ces & ministerio' ordo i
ter eos diuisus erat: tā' le
uite cā' cātores. i. qui' sub
asaph erāt: & qui' sub he
mam: & qui' sub idithun
'filii' & frēs eo' 'vestiti
byssinis: cymbalis '& psalteriis' & citharis cō-
crepabāt' stātes ad' orien
tale plagā' altaris: ' & cū
eis' cātores' cētū' viginti
m canentes' tubis. ° Igitur
cunctis' pariter & ooooo
tubis & 'voce' & cymba
lis & organis' & diuersi
gnis' musicorū cōcinēti-
bus' & 'vocē' in sublime
tollētib' lōge sonit' au-
diebatur: ita' vt cū' dñm
laudare cepisset: & dice
re: ' cōfitemini' dño ' qm
bon': ' qm' in etnū' mia
ei': ° ipleretur' dom' dñi
nube: ' ne' posset' sacer
dotes' stare oooooooooo
& ministrare' ppter' cali
ginē. ' cōpleuerat' ei' glia
domini' domū' dei. 6.
oooooooooooo oooooooooo
Vnc ' salomon ' ait:
' dñs ' pollicitus est
vt habitaret' in caligine:
' ego aūt' edificaui' domū
nomini eius ° vt habita-
ret ibi in' perpetuum. oo
' Et cōuertit' rex' faciē su
am' & bñdixit' vniuerse
multitudini' isrl'. ' Nam
omnis' turba oooooooo
stabat intēta: ' & ait. ' Be
nedictus' dominus' deus

וַיָּבִיאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית
יְהוָה אֶל מְקוֹמוֹ אֶל דְּבִיר הַבַּיִת
אֶל קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים אֶל תַּחַת
כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ וַיְהִי הַכְּרוּבִים
פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם עַל מְקוֹם הָאָרוֹן
וַיִּסְכּוּ הַכְּרוּבִים עַל הָאָרוֹן וְעַל
בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִיכוּ הַבַּדִּים
וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן הָאָרוֹן עַל
פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיְהִי
שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק
שְׁנֵי הַלֻּחוֹת אֲשֶׁר נָתַן מֹשֶׁה
בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיְהִי
בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן הַקֹּדֶשׁ כִּי כָל
הַכֹּהֲנִים הַנִּמְצְאִים הִתְקַדָּשׁוּ אֵין
לְשָׁמֹר לַמַּחְלֹקוֹת׃ וְהַלְוִיִּם
הַמְשֹׁרְרִים לְכֻלָּם לְאָסָף לְהֵימָן
לִידוּתוּן וְלִבְנֵיהֶם וְלַאֲחֵיהֶם
מְלֻבָּשִׁים בּוּץ מְצִלְתַּיִם וּנְבָלִים
וְכִנֹּרוֹת עֹמְדִים מִזְרָח לַמִּזְבֵּחַ
וְעִמָּהֶם כֹּהֲנִים לְמֵאָה וְעֶשְׂרִים
מְחַצְרְרִים בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וַיְהִי כְּאֶחָד
לְהַחֲצִרִים וְלַמְשֹׁרְרִים לְהַשְׁמִיעַ
קוֹל אֶחָד לְהַלֵּל וּלְהוֹדוֹת לַיהוָה
וּכְהָרִים קוֹל בַּחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתַּיִם
וּבִכְלֵי הַשִּׁיר וּבְהַלֵּל יְהוָה כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְהַבַּיִת מָלֵא עָנָן
בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמוֹד
לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי מָלֵא כְּבוֹד
יְהוָה אֶת בֵּית הָאֱלֹהִים׃

Cap.vj.

אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר
לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ וַאֲנִי בָּנִיתִי בֵּית
זְבוּל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃
וַיָּסֶב הַמֶּלֶךְ אֶת פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֶת כָּל
קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל
עֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי

יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֶת דָּוִיד פֶּה
אָבִי וּבְיָדָיו מִלֵּא לֵאמֹר מִן הַיּוֹם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי מֵאֶרֶץ יָצָא
מִצְרַיִם לֹא בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת בָּנָה הָיָה
שְׁמִי שָׁם וְלֹא בָחַרְתִּי בְאִישׁ לִהְיוֹת
נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶבְחַר נָגַד בָּתַר
בִּירוּשָׁלַם לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר
בְּדָוִיד לִהְיוֹת עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
וַיְהִי עִם לְבַב דָּוִיד אָבִי לִבְנוֹת הָיָה
בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל דָּוִיד אָבִי יַעַן
אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת
לִשְׁמִי הֱטִיבוֹתָ כִּי הָיָה עִם לְבָבֶךָ׃ יָטַב
רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי בִנְךָ
הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת יָצָא
לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר קוּם
דִּבֶּר וָאָקוּם תַּחַת דָּוִיד אָבִי וָאֵשֵׁב קוּם יָשַׁב
עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי בָּנָה
יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂים שָׁם אֶת הָאָרוֹן שׂוּם אָרוֹן
אֲשֶׁר שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת כָּרַת
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי עָמַד נֶגֶד
מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל זָבַח
וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו כִּי עָשָׂה שְׁלֹמֹה כִּיּוֹר פָּרַשׂ כִּיּוֹר
נְחֹשֶׁת וַיִּתְּנֵהוּ בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה חֲמֵשׁ נָתַן
אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רָחְבּוֹ אָרְכּוֹ
וְאַמּוֹת שָׁלוֹשׁ קוֹמָתוֹ וַיַּעֲמֹד עָלָיו שָׁלַשׁ
וַיִּבְרַךְ עַל בִּרְכָיו נֶגֶד כָּל קְהַל בָּרַךְ
יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיְמָה׃
וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ
הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל לִבָּם׃ אֲשֶׁר
שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבִי אֵת
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ דִּבֶּר

israel:ᵍqui quodᵐ locutᵍ est dauid ..... patrimeoᶠ opereᵉ cōpleuitᶠ dicens.ᵃ Aᶠ die .....
ᵍqua eduxiᵇ populū meumᶜ de terra .....
ᵇegypti:ᶜnō elegiᵈ ciuitatem ᵈde cunctis .....
ᶠtribuᵇ israᶠ vt edificaretur in eaᵐ domus .....
ᵉnomini meo:ᵍneqᵇ ᶠelegiᵍ quēqᵇ aliūᵉ virūᶠ vt eēt
ᵉdux ᶠin populo meo ᶠisrael:ᵃ sed elegi .....
ᵉhierusalēᶜ vt fitᵉ nomen meum ᶠin ea: ᶠ& elegi ...
ᵉdauidᵈ vt cōstituerē eum ᶠsupᵏ populū meū ᶠisrael.
ᵐCūqᵇ fuissetᵉ volūtatis
ᵈdᵈ ᵖris mei ᶠvt edificaretᵉ domum ᶠnomini ᵉdomini ᶠdei ᶠisrael: .....
ᶠdixitᵃ dominᵍ ᵇad eum. ᶠQuia hec .....
ᵉfuitᶠ voluntas tuaᵇ vt edificares ᶠdomum .....
ᵐnoi meo:ⁿbñ qdē fecistihuiuscemōiᵖhrēᶠ volūtatē:ⁿsedⁿ nōᶜ tuᶠ edificabis mihiᶠ domū.ᶠ Verūtñᵃ filius tuᵇ, q egredieturᶜ de lūbis tuis:ᵒipēᵉ edificabit ᶠdomūᵉ noi mo.ᵇ Cōpleuit ergo ᶠdñsᶠ ᵖmonē sui ᵐquēⁿ locutus fuerat: ᵒ& ego ᵒsurrexiᵖ ᵖdᵈ ᶠ prē meo:ᵃ& ᶠsediᶠ sup ᵉthronū ᶠisrᶠ ᶠsicut ᶠlocutᵍ ᵉᵈdñs:
ᵇ& edificauiᶜ domum ᵖnomini ᶠdomini ᶠdei .....
ᶠisrael:ᵇ& posuiᶠ in ea ᶠarcam .....
ᵖin qua estᵖ pactūᶜ domini ᵍquodᶠ pepigit .....
ᵉcūᶠ filiisⁿ israel. ᶠStetit ergo ᶠcoram .....
ᵇaltare ᵃ dñi ᵇ ex aduerso ᶠvniuerse ᵉ multitudinis ᶠisrl: ᶠ& extēdit ᵉmanus suas:ᵇ siqdēᵈ fecerat ᵃsalomō ᶠbasim ᵐeneā: ⁿ& posuerat eāᵒ in medio ᵖ basilice: babētē ᵍquīqᵇ cubitosᶠ lōgitudinis:ᶠ& quīqᵇ ᶠlatitudinis:ᶠ& ᶠ tresᶠ cubitosᵃ altitudinis.ᵇ Stetitqᵇ ᶜsuper eā:ᵒ& deiceps ᵉflexis ᶠgenib ᵐēcōtra ᵛniuersā ᶠmlᶠ titudinēʰ isrl:ᶠ & ᵐpalmis ⁿin celum ᶠ leuatis: .....
ᵒait.ᵖ Domineᵍ deusᶠ israel ᵉnon est .....
ᶠsimilis tui ᵒdeusˣ in celo ᶠ& in terra: .....
ᶠqui custodisᵃ pactum ᵇ& miam cumᶜ seruis tuis oo
ᵒqui ambulātᶜ corā te ᶠin toto ᵒcorde suo ᵇ qui ooo
ᶠprestitistiᵃ seruo tuo ᶠ david ᵐ patri meo .....
ᵒq̄cūqᵇ locutᵒ fueras ᵍ ei: ᶠ& q̄ ᵒre ᶜ pmiseras: ᶠope

israel:ᵈlocutᵉ est in ore suo ad dauid patrem
ἰσρ̀λ, ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα
meū ⁊ in manibᵖ suis cōpleuit dicēs: a
μου καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε λέγων, ἀπὸ τῆς ἡμ
die q̄ eduxi populū meū de terra egypti: nō elemέρας ἧς ἀπήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξ
gi in ciuitate de cūctis tribubᵒ israel: vt edi- ἐλεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τοῦ οἰκο
ficarent domū vt esset nomē meū illic: ⁊ nō ele- δομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξά
gi in viro vt esset in ducē sup populū meū is- μην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσ-
rael: ⁊ elegi hierusalē vt sit no ραήλ, καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ τοῦ γενέσθαι τὸ ὄνο
mē meū illic: ⁊ elegi dauid vt esset su- μά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ ὥστε εἶναι ἐπὰ
per ppm meū israel. ⁊ fuit in corde dauid νω τοῦ λαοῦ μου Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ

patrio mei vt edificaret domū nomini do- 2.Reg 7. 1.Pa. 22.
τοῦ πατρός μου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυ
mini dei israel. ⁊ dixit dñs ad dauid
ρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν
patrem meū: ppterea qđ factū est in corde tuo vt
πατέρα μου, ἀνθ᾽ ὧν ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ
edificares domū nomini meo: bene fecisti
οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας
qđ factū est in corde tuo: verūtñ nō edificabis
ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου, πλὴν οὐκ οἰκοδομήσεις
mihi tu domū: sed filiᵖ tuᵘ q̄ egredietᵉ ex lū- μοι σὺ οἶκον, ἀλλ᾽ ἢ ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσ
bis tuis: ipse edificabit domū nomini meo: φύος σου, αὐτὸς οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.
⁊ statuit dñs sermonē quē locutᵒ fuerat: ⁊ factᵘ sū καὶ ἀνέστησε κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγειρόμην pro dauid patre meo: ⁊ sedi sup thro- ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρό
nū israel: sicut locutᵒ est dñs: ⁊ edificaui νου Ἰσραήλ, καθὼς ἐλάλησε κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα τὸν
domū nomini dñi dei israel: ⁊ posui illic οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκα ἐκεῖ
arcam: in q̄ est illic pactū dñi qđ pepigit τὴν κιβωτόν, ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ ἡ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο
cū israel. ⁊ stetit coram altari dñi cū israel. ⁊ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρί
ou coram vniuersa ecclesia israel: ⁊ extendit ου ἐναντίον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ. καὶ διεπέτασε
manᵘ suas: qđ fecit salomō basin ene τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὅτι ἐποίησε σολομὼν βάσιν χαλ
am: ⁊ posuerat eā in medio atrij tēpli: quinq̄ cu κῆν, καὶ ἔθηκε αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τ̄ ἱεροῦ, πέντε πη
bitoᵖ lōgitudo eius ⁊ quinq̄ cubitoᵖ latitudo eius: χῶν τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος αὐτῆς,
⁊ qnitq̄ cubitoᵖ altitudo eius. ⁊ stetit sup eā: ⁊ καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ
flexit sup genua sua cōtra vniuersā eccle- ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ ἐναντίον πάσης ἐκκλη
siā israel: ⁊ extendit manᵘ suas in σίας Ἰσραήλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν
celum ⁊ dixit: dñe deᵒ israel nō est si οὐρανὸν καὶ εἶπεν, κύριε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἔστιν θε-
milis tibi deᵖ in celo ⁊ in terra: q̄ custodis μοὺς σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων τὴν
pactū ⁊ miam seruis tuis q̄ ambu- διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς δούλοις σου τοῖς πορευομέ
lant corā te in toto corde suo: q̄ custodisti νοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, ἃ ἐφύλαξας
seruo tuo dauid patri meo: q̄ locutus es ei: τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐ
⁊ locutus es in ore tuo ⁊ in manibᵖ tuis τῷ, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου καὶ ἐν χερσί σου

B

C

cōpleuiſti: ſicut dies hec. ⁊ nūc dñe deus iſra
ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἰσρα
el cuſtodi ſeruo tuo dauid patri meo: q̄
ἠλ φύλαξον τῷ παιδί σου δαυίδ τῷ πατρί μου, ἃ
locutus es ei dicens: nō deficiet tibi vir a fa-
ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προ
cie mea q̄ ſedeat ſup thronū iſrael: verūtñ ſi cu
σώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυ
ſtodierint filij tui viā ſuā vt ambulent in
λάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν
lege mea ſicut ambulaſti corā me. ⁊ nūc dñe
τῷ νόμῳ μου ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου. καὶ νῦν κύριε
deus iſrael firmet̄ iā verbū tuū q̄d locut⁹ es
ὁ θεὸς ἰσραὴλ πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας
ſeruo tuo dauid. q̄m ſi vere habitabit de⁹ cū
τῷ δούλῳ σου δαυίδ. ὅτι εἰ ἀληθῶς οἰκήσει θεὸς με-
hoībus ſup terrā: ſi celum ⁊ celum
τὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τῶν
celi nō ſufficient tibi: ⁊ q̄ dom⁹ hec quā
οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν
edificaui: ⁊ inſpicies ad orationē ſer
ὠκοδόμησα; καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν δού
ui tui: ⁊ ad obſecrationē eius dñe de⁹ me⁹
λου σου, καὶ ἐπὶ τὴν δέησιν αὐτοῦ κύριε ὁ θεός μου
vt audias preces ⁊ orationē: quā
τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἧς
ſeruus tuus orat corā te hodie: vt
ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον, τῶν
D ſint oculi tui aperti ſup domū i-
εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀνεωγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ
ſtā die ⁊ nocte: in loco hoc quē
τον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὃν
dixiſti vt inuocet̄ nomē tuū illic: vt audires
εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι
oronem quā orat ſeruus tuus in
τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν
loco hoc. ⁊ exaudies preces ſer-
τόπον τοῦτον. καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δού-
ui tui ⁊ ppli tui iſrael. q̄cūq; oraue-
λου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἰσραήλ. ἃ ἂν προσεύξων
rit in loco iſto: ⁊ tu exaudies de
ται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ
loco habitationis tue de celo: ⁊ exaudies
τόπου τῆς κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ
⁊ ꝓpici⁹ eris. ſi pcāuerit vir in ꝓximū
καὶ ἵλεως ἔσῃ. ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς τὸν πλησίον
3. Reg. 8. d. ſuū ⁊ ceperit in eū maledictionē vt maledicat ei:
αὐτοῦ καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐ-
⁊ venerit ⁊ maledixerit ei coram al
τόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται αὐτὸν κατέναντι τοῦ θυ
tari in loco hoc: ⁊ tu exaudies
σιαστηρίου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ
de celo: ⁊ facies ⁊ iudicabis ſer
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τοὺς δού
uos tuos: vt reddas iniquo ⁊ reddas
λους σου, τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ καὶ ἀποδοῦ
vias ſuas in caput ſuū: ⁊ vt iu-
ναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δι-
ſtitiā des iuſto vt reddas ei ſm iu-
καιῶσαι δίκαιον τοῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δι
ſtitiā ſuam. ⁊ ſi frāgatur ppls tu⁹ iſra-
καιοσύνην αὐτοῦ. καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου ἰσρα
el corā inimico: ſi peccauerit tibi: ⁊ cōuerſi
ἠλ ἐνώπιον ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέ
fuerit ⁊ confeſſi fuerint noī tuo: ⁊ ora
ψωσι καὶ ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προ
uerint ⁊ depcati fuerit corā te in domo i-
σεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τού
ſta: ⁊ tu exaudies de celo ⁊ ꝓpici⁹ eris
τῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ
peccatis ppli tui iſrael:
ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου ἰσραήλ,

cōpleſti: ſicut & p̄ſes tē
pus ꝓbat. Nūc ergo do
mine de⁹ iſrl iple ſeruo
tuo patri meo dauid
quecūq; locutus es di-
cens. Non deficiet
ex te vir corā me qui
ſedeat ſuper thronum
iſrael: ita tamen ſi cu-
ſtodierint filii tui
viā ſuā: & ambulauerit
in lege mea: ſicut & tu
ambulaſti corā me. Et
nunc domine deus
iſrael firmetur ſermo
tuus quem locutus es
ſeruo tuo dauid. Ergo
ne credibile ē vt habitet
deus cum hominibus
ſuper terram. Si
celum & celi celorum
non te capiunt:
quanto magis domus
iſta quā edificaui? Sꝫ ad
hoc tātū facta eſt: vt reſ-
picias oronē ſerui tui &
obſecrationē eius dñe
de⁹ me⁹: & audias p̄ceſ
quas fundit famulus tu
us
corā te: vt apias ocu-
los tuos
ſuper domum iſtā die
bus ac noctibus ſuper
locum ī quo pollicitus
es vt inuocetur
nomen tuū & exaudi-
res orationem
quam ſeruus tuus orat
in eo:
& exaudias preces fa-
muli tui
& ppli tui iſrael. Qui-
cunq; orauerit
in loco iſto: exaudi
de habitaculo tuo: ideſt
de celis:
& propitiare. Si pecca
uerit
quiſpiā in ꝓximū ſuū:
& iurare cōtra eū para
tus venerit: ſeq; maledi
cto cōſtrixerit corā alta
ri in domo iſta: tu audi
es de celo:
& facies iudiciū ſeruo
tuorum: ita vt reddas
iniquo viam ſuam ī ca
put proprium:
& vlciſcaris iuſtū: retri
buēs ei ſcdꝫ iuſticiā ſuā.
Si ſupat⁹ fuerit ppls tu
us iſrl ab inimicis: pec-
cabūt em̄ tibi: & cōuer
ſi egerit pniam: & obſe-
crauerint nomē tuū: &
fuerint depcati te ī loco
iſto: tu exandies de
celo:
& propitiare peccato
populi tui iſrael:

מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִיד אָבִי
אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא יִכָּרֵת כָּרַת
לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא פָּנָה יָשַׁב
יִשְׂרָאֵל רַק אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת
דַּרְכָּם לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי כַּאֲשֶׁר יָלַךְ יָרָה
הָלַכְתָּ לְפָנַי וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל יֵאָמֵן דְּבָרְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אָמַן
לְעַבְדְּךָ לְדָוִיד כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עַל הָאָרֶץ הִנֵּה
שָׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ כִּלְכָּל
אַף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי בָּנָה
וּפָנִיתָ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תְּחִנָּתוֹ פָּנָה פָּלַל
יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל חָנַן רָנַן
הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל
לְפָנֶיךָ לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת הָיָה פָּתַח
אֶל הַבַּיִת הַזֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ לָשׂוּם קוּם
שִׁמְךָ שָׁם לִשְׁמוֹעַ אֶל הַתְּפִלָּה שָׁמַע
אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל הַמָּקוֹם פָּלַל קוּם
הַזֶּה וְשָׁמַעְתָּ אֶל תַּחֲנוּנֵי עַבְדְּךָ חָנַן
וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ
אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע
מִמְּקוֹם שִׁבְתְּךָ מִן הַשָּׁמַיִם יָשַׁב
וְשָׁמַעְתָּ וְסָלַחְתָּ אִם יֶחֱטָא חָטָא
אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא בּוֹ אָלָה נָשָׁה
לְרָאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ אָלָה פָּנָה
בַּבַּיִת הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם זָבַח
וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת עֲבָדֶיךָ לְהָשִׁיב עָשָׂה שׁוּב
לָרָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ נָתַן
וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ צָדַק
וְאִם יִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב נָגַף אָיַב
כִּי יֶחֱטְאוּ לָךְ וְשָׁבוּ וְהוֹדוּ אֶת שְׁמֶךָ שׁוּב
וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ לְפָנֶיךָ בַּבַּיִת יָדָה פָּלַל
הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם חָנַן שָׁמַע
וְסָלַחְתָּ לְחַטָּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

וְהֲשֵׁבוֹתָם אֶל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה שׁוּב נָתַן
לָהֶם וְלַאֲבֹתֵיהֶם׃ בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם עָצַר
וְלֹא יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ לָךְ הָיָה חָטָא
וְהִתְפַּלְלוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ פָּלַל קוּם
אֶת שְׁמֶךָ מֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי שׁוּב
תָּעַנֵּם׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם
וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶל הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה יָרָה
אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָהּ וְנָתַתָּה מָטָר עַל
אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃
רָעָב כִּי יִהְיֶה בָּאָרֶץ דֶּבֶר כִּי יִהְיֶה הָיָה
שִׁדָּפוֹן וְיֵרָקוֹן אַרְבֶּה וְחָסִיל כִּי יִהְיֶה רָבָה חָסַל
כִּי יָצַר לוֹ אֹיְבָיו בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל צוּר
נֶגַע וְכָל מַחֲלָה׃ כָּל תְּפִלָּה כָּל תְּחִנָּה חָלָה פָּלַל
אֲשֶׁר יִהְיֶה לְכָל הָאָדָם וּלְכֹל עַמְּךָ חָנַן
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּ אִישׁ נִגְעוֹ
וּמַכְאֹבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל הַבַּיִת הַזֶּה׃ כָּאַב
וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שָׁמַע כּוּן
שִׁבְתְּךָ וְסָלַחְתָּ וְנָתַתָּה לָאִישׁ כְּכָל יָשַׁב נָתַן
דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת לְבָבוֹ כִּי אַתָּה יָדַע
לְבַדְּךָ יָדַעְתָּ אֶת לְבַב בְּנֵי הָאָדָם׃ כָּדַד
לְמַעַן יִירָאוּךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכֶיךָ כָּל יָרֵא יָלַךְ
הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל פְּנֵי יוֹם
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ׃ וְגַם
אֶל הַנֵּכְרִי אֲשֶׁר לֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
הוּא וּבָא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שִׁמְךָ בּוֹא רָחַק
הַגָּדוֹל וְיָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרוֹעֲךָ הַנְּטוּיָה גָּדַל זָרַע
וּבָאוּ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל הַבַּיִת הַזֶּה׃ נָטָה פָּלַל
וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם מִמְּכוֹן
שִׁבְתְּךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא עָשָׂה קָרָא
אֵלֶיךָ הַנֵּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּ כָּל עַמֵּי
הָאָרֶץ אֶת שְׁמֶךָ וּלְיִרְאָה אֹתְךָ
כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי שִׁמְךָ יָדַע
נִקְרָא עַל הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ בָּנָה
כִּי יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבָיו לָחַם
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ שָׁלַח

& reduc eos in terram
quam dedisti
eis & patribus eorum.
Si clauso celo pluuia
non fluxerit propter
peccata populi tui
& deprecati te fuerit in lo
co isto: & confessi
nomini tuo: & conuersi
a peccatis suis: cum
eos afflixeris: exaudi
de celo domine:
& dimitte peccata ser-
uis tuis & populi tui
israel: & doce eos viam
bonam
per quā ingrediantur:
& da pluuiam
terre quam dedisti po-
pulo tuo ad possidendū.
Fames si orta fuerit in
terra: & pestilentia:
erugo & aurugo & locu
sta & bruchus: & hostes
vastatis regiōib⁹ portas
obsederit ciuitatis: oīs-
q; plaga & infirmitas p̄s
serit:
si quis de populo tuo
israel fuerit deprecat⁹:
cognoscēs plagam &
infirmitatē suā: & expā
derit man⁹ suas in domo
hac: tu exaudies de ce-
lo de sublimi scilicet
hītaculo tuo: & ꝓpitiar̄
& redde vnicuiq; scd̄m
vias suas: q̄s nosti eū ha
bere in corde suo. Tu ei
solus nosti corda filio-
rum hominum:
vt timeant te & ambu-
lent in viis tuis: cunctis
diebus quibus viuunt
super faciem
terre quā dedisti p̄rib⁹
nr̄is. Externum quoq;
qui non est de populo
tuo israel
si venerit de terra lon-
ginq̄ ꝓpter nomen tuū
magnū & ꝓpter manū
tuā robustā & brachiū
tuum extentū & adora-
uerit in loco isto:
tu exaudies de celo fir
missimo
habitaculo tuo: & facies
cūcta ꝓ qb⁹ inuocauerit
te ille pereginus: vt sci
ant omnes populi
terre nomen tuum: & ti
meant te
sicut ppl̄s tu⁹ isrl̄ & co
gnoscāt quia nomē tuū
inuocatū ē sup domū
hanc quam edificaui.
Si egressus fuerit ppl̄s
tu⁹ ad bellū cōtra aduer
sarios suos ꝑ viā in qua
miseris eos: adorabūt

τ reduces eos in terrā quā dedisti eis
καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς
τ patrib⁹ eoꝝ. cū clausum fuerit celum
καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ἐν τῷ συχεθῆναι τὸν οὐρανὸν
τ nō sit pluuia: qm̄ peccabunt tibi: τ ora
καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προ
bunt in loco isto: τ cōfitebuntur
σεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ
nomini tuo: τ a peccatis suis cōuertebū
ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψου
tur: qm̄ humiliabis eos: τ tu exaudies de
σιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῶν
celo: τ ꝓpici⁹ eris peccatis seruorū
οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν δούλων
tuoꝝ τ populi tui israel: qm̄ manifestabis eis
σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἰσραήλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς
viā bonā: in q̄ ambulabūt in ea. τ da
τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθήν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ. καὶ δώ
bis pluuiā sup terrā tuā: quā dedisti ppl̄o tuo in
σεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς
possessionē. fames si fuerit in terra: mors si
κληρονομίαν. λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν
fuerit: aeric corruptio: icteritia: locusta: bruchus si fue-
γένηται, ἀνεμοφθορία, ἴκτερος, ἀκρίς, βροῦχος ἐὰν γέ
rit: τ si cōtriuerint eū hostes eius in trr̄a
νηται, καὶ ἐὰν θλίψωσιν αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ
coram ciuitatib⁹ suis: s̄m oēm plagā
κατέναντι τῶν πόλεων αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν πληγὴν
τ s̄m oēm laborē τ s̄m oēm plagā: τ om
καὶ κατὰ πάντα πόνον καὶ κατὰ πᾶσαν ἀφήν, καὶ πᾶ
nem oronem τ oēm deprecationē: q̄ si fuerit om
σαν προσευχὴν καὶ πᾶσαν δέησιν, ἣ ἐὰν γένηται παν
ni homini τ omni ppl̄o tuo israel: qui
τὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου ἰσραήλ, ὅτινες
si nouerit homo plagā suā τ infirmitatē suā:
ἐὰν γνῷ ἄθρωπος ἀφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν αὐτοῦ,
τ expāderit manus suas in domo hac:
καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ
τ tu exaudies de celo de parato habi
τον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοι
taculo tuo: τ ꝓpitiaberis τ dabis viro s̄m vi-
κητηρίου σου, καὶ ἱλάσῃ καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁ
as suas: sicut noueris cor suum: qm̄ tu
δοὺς αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῶς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ
solus cognoscis cor filioꝝ hoīum:
μονώτατος γινώσκεις τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν ἀνθρώπων, ἵν
vt timeant te vt ambulent in omnibus viis
πως φοβῶνταί σε τῶν πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
tuis cūctis diebus q̄b⁹ ipsi viuunt sup faciē
σου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου
terre: quā dedisti patribus nr̄is. et ois exter-
τῆς γῆς, ἣς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. καί γε πᾶς ἀλλό
nus q̄ nō est de ppl̄o tuo israel: τ venerit de terra lō
τριος ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν λαοῦ σου ἰσραήλ, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μα
giqua ꝓpter nomē tuū magnū: τ manū tuā ro-
κρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κρα
bustā: τ brachium tuum excelsum: τ ueuerit τ ora-
ταιάν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλόν, καὶ ἔλθωσι καὶ προ
uerint in loco isto: τ tu exaudies de celo
σεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῶν οὐρανοῦ
de parato habitaculo tuo: τ facies s̄m cuncta
ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα
q̄ inuocauerit te peregrin⁹: vt sciant omnes
ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες
ppl̄i terre nomē tuū: τ vt timeāt te: sicut ppl̄s
οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ ἵνα φοβῶνταί σε, ὡς ὁ λαός
tu⁹ israel: τ vt cognoscāt q; nomē tuū inuocatū est sup
σου ἰσῆλ, καὶ τῶν γνῶναι ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν
domū hāc: quā edificaui. si vero egress⁹ fuerit ppl̄s tu⁹ in bel
οἶκον τοῦτον, ὃν ὠκοδόμησα. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλε
lū cōtra inimicos suos: i via q̄ mettes eos: τ ora
μον ἐπὶ τῶν ἐχθροὺς αὐτῶν, ἐν ὁδῷ ἣν ἀποστελεῖς αὐτοῖς, καὶ προ

uerint ad te fm vīā ciuitatis huius inq̄ elegisti in ea: τ domus quā edificaui nomini tuo: τ exaudies de celo preces eoꝝ τ obsecrationē eoꝝ: τ facies iustificationē eoꝝ: qm̄ peccabunt tibi: qm̄ nō est homo q̄ nō peccauerit: τ iratus fueris eis: τ tradideris eos hostibus: τ captiuos duxerint eos q̄ captiuauerunt in terrā lōgiquā vel q̄ iuxta: τ cōuersi fuerit ad te in corde suo: in trā quo captiui ducti fuerāt illuc: τ cōuersi fuerit τ ōpcati fuerit te captiuitatis sue: dicentes: peccauimus iniq̄ fecim⁹ τ impie egim⁹: τ cōuersi fuerint ad te in toto corde suo τ in tota anima sua in trā captiuanitatis sue: quo captiuos duxerūt eos illuc: τ orauerint viā terre sue: quā dedisti ipsis patribus eoꝝ: τ vrbis quā elegisti: τ domus quā edificaui nomini tuo: τ exaudies de celo de parato habitaculo tuo: τ facies iudiciū eoꝝ: τ dimittas populo tuo: quibus peccauerūt tibi: τ cūctis abominationibus eoꝝ: quibus p̄uaricati sunt in te: τ dabis eos in miserationes coram his qui ceperunt eos: τ miserebunt eoꝝ. quoniā populus tuus: τ hereditas tua sunt quos eduxisti de terra egipti de medio fornacis ferree. vt sint oculi tui aperti: τ aures tue attendentes ad orationē loci huius. τ nūc cōsurge dñe deus in requiem tuam: tu τ arca fortitudinis tue. sacerdotes tui dñe deus induent salutē: τ sancti tui letabuntur in bonis. dñe deus ne auertaris faciem christi tui: memento miaꝝ tuaꝝ dauid famuli tui.

Ca.7 A

Et vt cōplicuit salomon orans: τ ignis descendit de celo: τ deuorauit holocausta τ victimas: τ gloria dñi implebat domū: τ nō potuerunt sacerdotes ingredi in domū dñi: quia implebat gloria dñi domū dñi: τ omnes filii israel videbāt descendentē ignē: τ gloriā dñi sup domū. τ corruerūt in faciem sup terrā sup pauimētū lapidē: τ adorauerunt τ laudauerūt dñm: qm̄ bonus qm̄ in seculū mia eius.

'te cōtra' viā in qua 'ciuitas' hec est' quā' elegisti [q]& domus 'quam' edificaui' nomini tuo: ooooooo [r]vt exaudias 'de' celo' p̄ces eorum ooooooooooooo [s]& obsecrationem: [t]& vlciscaris. 'Si autem ooooo [u]peccauerint [v]tibi: [x]neq; 'enim est 'homo' qui' nō [y]peccet: [z]& iratus fueris [a]eis:' & tradideris ooooo [b] hostibus: [c]& captiuos duxerint eos 'in' terram [d]longinquam: [e]vel certe que 'iuxta ē: [f]& cōuersi' i 'corde suo [g]in tra ad [h]quā 'captiui ductifuerāt' egerint pniam: [i]& deprecati [k]te fuerit' i tra' captiuitatis sue [l]dicētes. 'Peccauimus: [m]iniq̄ fecim⁹: [n]iiuste egim⁹: [o]& reuersi fuerint [p]ad te' in toto' corde suo: [q]& tota [r]aia sua: 'in tra [s]captiuitatis sue ad' quā' ducti sunt: [t]adorabūt te cōtra 'viā' [u]terre sue' quā' [x]dedisti' [y]p̄ribus eoꝝ: [z]& vrbis [a]quā' elegisti:' & domus [b]quā 'edificaui' [c]nomini tuo' vt exaudias' de' oooo 'celo: hoc est' [d] de firmo [e]hītaculo tuo' [f]p̄ces eoꝝ: [g]& facias 'iudicium' oooo ooooooooooooooooooooooo [h]& dimittas' populo tuo: [i]q̄buis' pctōri. Tu es enī [k]deus me⁹.' Aperiātur' q̄ [l]so' oculi tui' [m]& aures tue [n]intente sint' ad orationē que fit' in loco' isto. oooo [o]Nūcigē' consurge' [p]dñe 'deus' in requiem tuam: [q]tu' & arca [r]fortitudinis tue.' Sacerdotes tui' [s]dñe 'deus' [t]induantur' salutē: [u]& sancti tui ooooooooo [x]letentur' [y]in bonis.' Dñe [z]deus meus' ne ooooooo [a]auerteris' facie' xp̄i tui. 'Memēto' [b]mificordiaꝝ [c]dauid' serui tui. 7. Q [b]Vnq̄ [c]complesset [d]salomon' [e]fundens preces:' [f]ignis' [g]descēdit oooo 'de celo' & deuorauit' [h]holocausta' & victimas: ooo [i]& maiestas' domini' [k]implebat' domum:' [l]nec oo [m]poterāt' sacerdotes' [n]ingredi' templum' dñi: oo 'eo q̄' [o]implesset' [p]maiestas [q]dñi' templū' dñi. Sed oo '& omnes' [r]filii' [s]israel' videbāt' descēdētem' ignem' [t]& gloriam' dñi' [u] super [x]domū:' [y]& corruētes pnī [z]i tra' sup' [a]pauimētū lītra [b]tū lapide: 'adorauerūt' & laudauerūt' dñm' [c]qm̄' bonus?:' qm̄' i seculū' mia ei?.

אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ
בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ׃
וְשָׁמַעְתָּ מִן הַשָּׁמַיִם אֶת תְּפִלָּתָם
וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃ כִּי
יֶחֶטְאוּ לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא
יְחֹטָא וְאָנַפְתָּ בָם וְנָתַתָּם לִפְנֵי
אוֹיֵב וְשָׁבוּם שׁוֹבֵיהֶם אֶל אֶרֶץ
רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה׃ וְהֵשִׁיבוּ אֶל
לְבָבָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ שָׁם וְשָׁבוּ
וְהִתְחַנְנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שׁבְיָם
לֵאמֹר חָטָאנוּ הֶעֱוִינוּ וְרָשָׁעְנוּ׃
וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל לִבָּם וּבְכָל נַפְשָׁם
בְּאֶרֶץ שׁבְיָם אֲשֶׁר שָׁבוּ אֹתָם
וְהִתְפַּלְלוּ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר נָתַתָּה
לַאֲבֹתָם וְהָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְלַבַּיִת
אֲשֶׁר בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ מִן
הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ אֶת תְּפִלָּתָם
וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם
וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר חָטְאוּ לָךְ׃ עַתָּה
אֱלֹהַי יִהְיוּ נָא עֵינֶיךָ פְּתֻחוֹת וְאָזְנֶיךָ
קַשֻּׁבוֹת לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
וְעַתָּה קוּמָה יְהוָה אֱלֹהִים לִמְנוּחָתֶךָ
אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ כֹּהֲנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהִים יִלְבְּשׁוּ תְשׁוּעָה וְחַסִידֶיךָ
יִשְׂמְחוּ בַּטּוֹב׃ יְהוָה אֱלֹהִים אַל
תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לְחַסְדֵי
דָוִיד עַבְדֶּךָ׃

Cap. vij.

וּכְכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל וְהָאֵשׁ יָרְדָה
מִן הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל הָעֹלָה וְהַזְּבָחִים
וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת הַבָּיִת׃ וְלֹא
יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לָבוֹא אֶל בֵּית יְהוָה
כִּי מָלֵא כְּבוֹד יְהוָה אֶת בֵּית יְהוָה׃
וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֹאִים יָרְדֶת הָאֵשׁ
וּכְבוֹד יְהוָה עַל הַבָּיִת וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם
אַרְצָה עַל הָרִצְפָּה וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְהוֹדוֹת
לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

וְהַמֶּלֶךְ וְכָל הָעָם זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי
יהוה׃ וַיִּזְבַּח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אֶת זֶבַח
חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף בָּקָר וְצֹאן
מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת בֵּית
הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ וְכָל הַהֶקְהָלוְהַכֹּהֲנִים
עַל מִשְׁמְרוֹתָם וְהַלְוִיִּם בִּכְלֵי
שִׁיר יהוה אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד
הַמֶּלֶךְ לְהוֹדוֹת לַיהוה כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ בְּהַלֵּל דָּוִיד בְּיָדָם וְהַכֹּהֲנִים
מַחְצְרִים נֹגְדָם וְכָל יִשְׂרָאֵל
עֹמְדִים׃ וַיְקַדֵּשׁ שְׁלֹמֹה אֶת תּוֹךְ
הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵּית יהוה כִּי עָשָׂה
שָׁם הָעֹלוֹת וְאֶת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים
כִּי מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה
לֹא יָכוֹל לְהָכִיל אֶת הָעֹלָה וְאֶת
הַמִּנְחָה וְאֶת הַחֲלָבִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה
אֶת חַג בָּעֵת הַהִיא שִׁבְעַת יָמִים
וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מְאֹד
מִלְּבוֹא חֲמָת עַד נַחַל מִצְרַיִם וַיַּעֲשׂוּ
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת כִּי חֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ עָשׂוּ שִׁבְעַת יָמִים וְחַג
שִׁבְעַת יָמִים עֲשָׂרִים יוֹם׃ וּבְיוֹם
עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שִׁלַּח אֶת
הָעָם לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב
עַל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יהוה
לְדָוִיד וְלִשְׁלֹמֹה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ וַיְכַל
שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית יהוה וְאֶת בֵּית
הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל הַבָּא עַל לֵב שְׁלֹמֹה
לַעֲשׂוֹת בְּבֵית יהוה וּבְבֵיתוֹ הִצְלִיחַ׃
וַיֵּרָא יהוה אֶל שְׁלֹמֹה בַּלָּיְלָה וַיֹּאמֶר
לוֹ שָׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתֶךָ וּבָחַרְתִּי
בַּמָּקוֹם הַזֶּה לִי לְבֵית זֶבַח׃ הֵן
אֶעְצֹר הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהֵן
אֲצַוֶּה עַל הָאַרְבֶּה לֶאֱכֹל הָאָרֶץ וְאִם
אֲשַׁלַּח דֶּבֶר בְּעַמִּי׃ וְיִכָּנְעוּ עַמִּי אֲשֶׁר
נִקְרָא שְׁמִי עֲלֵיהֶם וְיִתְפַּלְלוּ

Rex ātᵉ & oisᵇ pplᵉs ſimolabantᵃ victimasᵗ coram ᵐdomino.ᵐ Mactauit igitur ᵉrexᵉ ſalomōʳ hoſtias ᵃboumᵗ viginti ᵃduoʳ milia:ʳ arietum ccccccccccc ʳcentumʳ viginti ᵗ milia. ᵈEt dedicauitᶜ domum oo ᶜdeiᵉ rexᶜ & vniuerſusᶠ populus.ᵍSacerdotes ātᵗ ſtabantᵍ inʰ officiis ſuis :ʰ & leuiteᵗ in organis ccccccc ᵐcarminumᵐ domini ° q̄ ᵖfecitᵍ dauid ccccccccccc ʳrexᵉ ad laudandū ᵗ domínum:ᵘ quoniāˣ in eternū ʳmia ei?:ʳ hymnosᵍ dd̄ canētesᵇ p manꝰ ſuas.ᶜPotro ſacerdoteſ canebāt tubis ᵉañ eos:ʳ cūctuſqᵍ iſrl ᵇſtabat.ᵗ Sāctificauit quo qᵍ ſalomon ᵐ medium ᵘatriiᵖ anteᵉ templū ʳ domíni.ᵉ Obtulerat ᵉ enim ᵗibiᵉ holocauſta ˣ & ʳ adipes ᵗpacificorum: ccccc ᵍquiaᵇ altareᶜ eneum ᵇ qd ᶜfecerat ccccccccccccc ᵉnon ᵇ poterat ᵗ ſuſtinere ᵗholocauſta ᵐ & ccccccc ᵘſacrificia ° & ᶠ adipes pacificorum.ᵍFecit ergo ᵗ ſalomon ᵗ ſolennitatem ˣ in tē pore ʳ illo ᵗ ſeptē ᵉ diebus ᵇ & oisᶜ iſraelᵇ cū eoᶜ eccleſia ᶠ magna ᵉ valde ccccccc ᵇ ab introitu ᵗ emath ʰ vſq; ad ᵗ torrētem ᵐ egypti. ᵘFeciteq; ᵉ die ᵉ octauo ᵍ colle ctam ʳ eo q; ᵖ dedicaſſet oo ʳaltare ᵉ ſeptē ᵉ dieb?:ᵗ & ſolēnitatē celebraſſet ᵇ dieᵇ ſeptē. Igitur ᶜ in die ᵖ viceſimo ccccccccccccc ᵉtertio ᶠ menſis ᵍ ſeptimi ᵇ dimiſit ccccccccccccc ᵖpplᵉ ad tabernacula ſua ᵐletātes ᵘ atq; gaudētes ʳſuper ʳ bono ᵖ quod ᵗ fecerat ᵘ dominus ccccccccc ˣdauid ʳ & ſalomōí ᵗ & iſrl ᵍpplo ſuo. ᵇ Cōpleuitq; ᶜ ſalomon ᵉ domum ʳ dñi ᵍ & ᵇ domum ccccccccccc ʳregis:ᵇ & ᵗ omnia ᵐ que diſpoſuerat ᵘ in ° corde ſuo ᵍ vtfaceret ʳ i domo ᵍ dñi ʳ & in domo ſua: & ᵍ pſpat?ē. ᵉApparuit autem ᵉ i ᶠ dominus ᵇ nocte ᶜ & ait. ccccc ᶜAudiui ᵍ orationem tuā ᵇ & elegi ccccccccccccccc ᵗlocum ᵉ iſtū ᵗ mihi ᵐ in domum ᵃ ſacrificii. ° Si ccccc ᶠclauſero ᵍ celum ʳ & ᶠ pluuia ʳ non ᵍ fluxerit ᵉ & ccccc ˣmādauero & p̄cepero ᵗ locuſte ᵉ vt deuoret ᵇ frā: ᶜ & ᵇ miſero ᶜ peſtilētiā ʳ i pplm meū:ᵍ cōuerſus aūt ᵇ pplᵉ meus ᵐ ſuper quos ˣ inuocatum eſt ᵗ nomen meum ᵃ deprecatus me fuerit:

τ rex τ οἱ ὁ populꝰ immolãtes ſacrificia co- καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἐνώπι rã dño. τ ſacrificauit rex ſalomon ſacrificiũ οι κυρίου· καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς σολομὼν τὴν θυσίαν boum viginti τ duo milia: τ ouium cen- μόχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, καὶ πρωβάτων ἑκα- B tũ τ viginti milia. τ dedicauit domũ τὴν καὶ εἴκοσι χιλιάδας. καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον ὁ rex τ oĩs pplo τ ſacerdotes p cuſto βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλα dias ſuas ſtantes: τ leuite in organis carminũ κὰς αὐτῶν ἑστῶτες, καὶ οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν domini: q̄ fecit dauid rex ad confiten- κυρίου, ὧν ἐποίησε δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐξομολογεῖ dum coram dño: qm̃ bonũ qm̃ in eternũ miſeri δαι ἐναντι κυρίου, ὅτι ἀγαθὸν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλε cordia ei?: in hymnis dauid p manũ ſuam. τ ſacer ος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱε doteo canenteo tubis ante eos: τ oĩs ρεῖς σαλπίζοντες σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ πᾶς iſrael ſtano. τ ſctificauit ſalomon mediũ a- ἰσραὴλ ἑστκώς· καὶ ἡγίασε σολομὼν τὸ μέσον τῆς αὐ trij qđ in domo dñi: qm̃ fecit ibi holocau- λῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυ- ſta τ adipes ſalutartiꝫ: qm̃ alta- τώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσια re enim qđ fecerat ſalomon nō ſufficiebat ſu στήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε σολομὼν οὐκ ἐξεποίει δ' ſtinere holocauſta τ ſacrificia τ adi ξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέα pes pacificoꝝ. τ fecit ſalomon ſolẽnitatẽ in τα τῶν εἰρηνικῶν. καὶ ἐποίησε σολομὼν τὴν ἑορτὴν ἐν tẽpore illo ſeptẽ dieb?. τ oĩs iſrael cũ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' eo eccleſia magna valde: ab introitu e- αὐτοῦ ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα, ἀπὸ εἰσόδου αὐ- math τ vſq; ad torrentẽ egypti. τ fecit in μαθ καὶ ἕως χειμάρρου αἰγύπτου. καὶ ἐποίησεν ἐν die octauo exoditũ: qm̃ dedicationẽ al- τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ ἐν tario fecit ſeptẽ dieb?: τ ſolẽnitatẽ ſeptẽ C σιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ diebus. τ in die vigeſimo τ tertio mẽ ἡμέρας· καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τοῦ μη ſis ſeptimi miſit ſalomon pplm in νὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε σολομὼν τὸν λαὸν εἰς τὰ tabernacula ſua: letantes τ bonos cor- σκηνώματα αὐτῶν, εὐφραινομένους καὶ ἀγαθοὺς τῇ καρ de in bonis q̄ fecit dñs dauid τ 3.Reg. δίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ δαυὶδ καὶ 7.a. ſalomoñ τ iſrael pplo ſuo. τ comple- σολομῶντι καὶ ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ συνετέλε uit ſalomon domũ dñi τ domũ re- σεν σολομὼν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασι gio: τ in oĩb? que voluit ſalomõ in ala λέως, καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησε σολομὼν ἐν τῇ ψυχῇ ſua facere in domo dñi τ in domo ſua proſpe αὐτοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εὐοδω rat? eſt. τ apparuit dñs ſalomoni in nocte: θώη. καὶ ὤφθη κύριος τῷ σολομῶντι ἐν τῇ νυκτί, ait ei: audiui orationem tuã τ ele- καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ ἐξελε gi in loco iſto mihi in domũ ſacrificij. ſi clau ξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμοὶ εἰς οἶκον θυσίας. ἐὰν συ ſero celũ τ nō fiat pluuia: τ ſi mandauero σχῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ βρέχῃ ὑετός, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ locuſte vt deuoret terrã: τ ſi miſero mortem ἀκρίδι τ' κατα φαγεῖν τὴν γῆν, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνατον in pplm meũ: τ cõuertat ad me populꝰ meꝰ ſup quos in ἐν τῷ λαῷ μου, καὶ ἐπιστραφῇ μὲ ὁ λαός μου ἐφ' οὓς ἐπι uocatũ eſt nomẽ meũ ſup eos: τ deprecati fuerint κέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ προσεύξωνται πρ

τ quesiuerit faciem meā: τ cōuersi fuerint a
καὶ ἐκτήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ
viis suis malis: τ ego exaudiam
τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι
de celo: τ ꝓpitiꝰ ero peccatis eorū: τ
ἐκ τῶν οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ
sanabo terrā eorū. τ nūc oculi mei erunt
D ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται
aperti: τ aures mee exaudiētes orōnem
ἀνεωγμένοι, καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα τῆς προσευχῆς τοῦ
loci huius. τ nūc elegi τ sanctificaui domū
τόπου τούτου· καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα τὸν οἶκον
hanc: vt sit nomē meū ibi vsq; in sempiternū. τ
τοῦτον, τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος· καὶ ἔ-
erunt oculi mei τ cor meū ibi cūctis
σονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας
diebus· τ tu si ambulaueris corā me sicut
τὰς ἡμέρας· καὶ σὺ ἐὰν πορευθῆς ἐνώπιόν μου ὃν τρόπον
ābulauit dauid pater tuus: τ feceris iuxta om-
ἐπορεύθη δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ ποιήσῃς κατὰ πάν-
nia q̄ precepi tibi: τ precepta mea τ
τα ἃ ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ
iudicia mea seruaueris: τ suscitabo thronū re-
κρίματά μου φυλάξῃς, καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασι-
gni tui: sicut pepigi cū dauid patre tuo dicens:
λείας σου, ὡς διεθέμην δαυὶδ τῷ πατρί σου λέγων,
nō auferetur tibi vir dux in israel. τ si
οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν ἰσραήλ· καὶ ἐὰν
auersi fueritis vos: τ si dereliqueritis prece-
ἀποστραφῆτε ὑμεῖς, καὶ ἐὰν καταλείπητε τὰ προστάγ-
pta mea τ mandata mea q̄ dedi corā vobis:
ματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν,
τ ābulaueritis τ seruieritis diis alienis: τ ado-
καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προ-
raueritis eos: τ auferā vos de terra quā de-
σκυνήσητε αὐτοῖς, καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδω-
di vobis: τ domū hanc quā sctificaui nomini
κα ὑμῖν, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί
meo proiiciam ipsam a facie mea: τ dabo
μου ἀπορρίψω αὐτὸν ἀπὸ προσώπου μου, καὶ δώσω
ipsam in parabolā τ in narrationē in cūctis
αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς
populis. τ domꝰ hec: q̄ erat excelsa desolabitur:
λαοῖς· καὶ ὁ οἶκος οὗτος, ὃς ἦν ὑψηλὸς ἐρημωθήσεται,
ois ꝑtransiens eā stupebit: τ dicet: pro
πᾶς ὁ παραπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται, καὶ ἐρεῖ, ἕνε-
pter q̄d fecit dn̄s terre huic τ domui
κεν τίνος ἐποίησεν ὁ κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ
huic: τ dicent: q̄ si dereliquerūt dn̄m de-
τούτῳ; καὶ ἐροῦσιν, ἀνθ' ὧν ἐγκατέλειπον κύριον τὸν θε-
um patrū suoꝝ q̄ eduxit eos de trr̄a
ὃν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς
egypti: τ apprehēderūt deos alienos τ adoraue-
αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνη-
rūt eos: τ seruierūt ipsis: idcirco indu-
σαν αὐτοῖς, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγα-
xit in eos vniuersum malū hoc.
γεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην. Ca. 8.

A 5. Reg. 9. b. Et factū est post viginti annos: in q̄bꝰ edifica-
Καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι ἔτη, ἐν οἷς ὠκοδόμη-
uit salomon domū dn̄i τ domū suā: τ
σε σολομὼν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
ciuitates q̄s dedit chiram salomoni: edi-
τὰς πόλεις ἃς ἔδωκε χειρὰμ τῷ σολομῶντι, ὠκο-
ficauit ipsas salom.: τ habitare fecit ibi
δόμησεν αὐτὰς σολομὼν καὶ κατώκισεν ἐκεῖ τοὺς
filios israel. τ venit salomon in emath suba τ
υἱοὺς ἰσραήλ· καὶ ἦλθεν σολομὼν εἰς αἰμὰθ σουβὰ καὶ
preualuit cōtra eā: τ edificauit thedmor in
κατίσχυσεν ἐπ' αὐτήν, καὶ ὠκοδόμησε τὴν θεδμὸρ ἐν τῇ
deserto: τ oēs ciuitates
ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις

ᵒ& exq̄sierit ᵖ faciē meā:
ᵍ& egerit pn̄iam ʳa viis su-
isꝰ pessimis: ʳ& egoᵘ exau-
diam ʳde ʳcelo: &
ʳpropitius ero ᵃ peccatis
eorum: ᵇ& sanabo
ᵇterrā eorū. ʳ Oculi quo-
q̄ meiᵍ erūt ᵇapti ʳ& aures
meeʰ erecteʳ ad orōnē eiꝰ
qui iᵐ locoⁿ isto orauerit.
ᵖ Elegi enimᵍ& sanctifica-
uiᵃ locum ʳistum
ⁿvt sit ʳnomē meū ʳibiʳ in
sempiternū: ᵇ& ꝑmaneāt
ʿoculi meiᵇ et cor meū ʿibi
ʳcūctisᵍ diebꝰ. ᵇ Tu quoq̄
ʳsiʰ ābl'aueris ʳcorā meᵐ si-
cutⁿ ābulauitᵒ ddᵖ pr̄ tuᵘ:
ᵍet feceris ʳiuxta oīa ᵍq̄ʳ p̄-
cepit tibi: ᵘet iusticias me-
as ʳiudiciaq̄ ʳseruaueris:
ʳsuscitabo
ʿthronū ᵇregni tui: ʿ sicut
ʳpollicitus sumᵍ dauid
ᵇpatri tuoʳ dicēs. ʰ Nō ʳau-
feretur ᵐde stirpe tuaⁿ vir
qui non sitᵒ princeps ᵖ in
isrl̄. ᵍ Si āt ʳauersi fueritis
ʳ& dereliqueritis ᵘiustitias
meas ʳ& p̄cepta meaʳ que
ʳꝓposui ᵃvobis: ᵇ& abeū-
tes ʿseruieritis ᵇdiis
ʿalienis ʳ& adoraueritis
ᵍeos:
ᵇeuellam vos ʳde ʰ terra
meaʳ quam ᵐdedi
ⁿvobis: ᵒ& ᵖdomū ᵍhanc
ʳquam
ᵃsāctificauiʳ nomini meo
ᵘproiiciam ʳaʳ facie mea:
ʳ& tradā eā ᵃin pabolā ᵇ& in exēplū ʿcūctis ᵇ ppl̄is:
ʿ& domꝰ ʳistaᵍ q̄ᵇ erat ʳex-
celsa erit in ꝓuerbiū ᵃ vni-
uersis ʳtrāseūtibus: ᵒ& di-
centⁿ stupētes. ᵖ q̄reᵍ fecit
ʳdn̄sᵒ sic ʳterreᵘ huic ʳ& do-
muiʳ huic:
ʳRn̄debuntq̄. ᵃ Quia ʿde-
reliquerūt ʿdominū ʳdeū
ᵍpatrū suorum ᵇ quiʳedu-
xit eos ʰde terra
ʳegypti: ᵐ& apprehende-
rūtⁿ deosᵒ alienos:
ᵖ& adorauerunt ᵍeos ʳ&
coluerunt: ᵃ idcirco
ⁿvenerunt ᵍsuper eos ʳvni-
uersa ᵇhec ᵃmala. 8.

Expletis autem ʿvi-
ginti ᵇannis
ʿpostq̄ ʳedificauit ᵍ salo-
moni ʳdomū ʰdomini
ʳ& ᵐdomū suā: ⁿciuitates
ᵒquas ᵖdederat ᵍhyram
ʳsalomoni ᵃedificauit: ʳ&
habitare
ʳibiʳ fecit filios ᵃ israel.
ᵇAbiitq̄ in
ᵇemath ʿsuba ʳ& obtinuit
ᵍeam: ᵇ& edificauit
ʰpalmiram ʳin deserto ᵐ&
alias ᵒciuitates

בִּקֵּשׁ פָּנָה וִיבַקְשׁוּ פָּנַי וְיָשֻׁבוּ מִדַּרְכֵיהֶם
רוּעַ שָׁמַע הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם
סָלַח רָפָא וְאֶסְלַח לְחַטָּאתָם וְאֶרְפָּא אֶת
הָיָה אַרְצָם׃ עַתָּה עֵינַי יִהְיוּ פְתֻחוֹת וְאָזְנַי
קוּם קַשֻּׁבוֹת לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה
קָדַשׁ בָּחַרְתִּי וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת הַבַּיִת הַזֶּה
הָיָה עָלָם לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם עַד עוֹלָם וְהָיוּ
יוֹם עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים׃ וְאַתָּה אִם
יָלַךְ תֵּלֵךְ לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ
עָשָׂה צִוָּה וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְחֻקַּי
שָׁפַט שָׁמַר וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמוֹר׃ וַהֲקִימוֹתִי אֶת
קוּם כִּסֵּא מַלְכוּתֶךָ כַּאֲשֶׁר כָּרַתִּי לְדָוִיד
כָּרַת אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ
מָשַׁל שׁוּב מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאִם תְּשׁוּבוּן אַתֶּם
צִוָּה נָתַן וַעֲזַבְתֶּם חֻקּוֹתַי וּמִצְוֹתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי
פָּנָה לִפְנֵיכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
שָׁחָה אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃
וּנְתַשְׁתִּים מֵעַל אַדְמָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי
לָהֶם וְאֶת הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
קָדַשׁ שָׁלַךְ הִקְדַּשְׁתִּי לִשְׁמִי אַשְׁלִיךְ מֵעַל פָּנָי
נָתַן שָׁנַן וְאֶתְנֶנּוּ לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל הָעַמִּים׃
עָלָה וְהַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר הָיָה עֶלְיוֹן לְכָל
שָׁמֵם עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְאָמַר בַּמֶּה עָשָׂה
יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃
וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי
יָצָא אֲבוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ
חָזַק מִצְרַיִם וַיַּחֲזִיקוּ בֵּאלֹהִים אֲחֵרִים
עָבַד וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּעַבְדוּם עַל כֵּן
בּוֹא רוּעַ הֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת כָּל הָרָעָה הַזֹּאת׃
Cap. viij. וַיְהִי מִקֵּץ עֶשְׂרִים שָׁנָה
הָיָה אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית יְהוָה
עִיר וְאֶת בֵּיתוֹ׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר נָתַן חוּרָם
יָשַׁב לִשְׁלֹמֹה בָּנָה שְׁלֹמֹה אֹתָם וַיּוֹשֶׁב
שָׁם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה
חָזַק בָּנָה חֲמַת צוֹבָה וַיֶּחֱזַק עָלֶיהָ׃ וַיִּבֶן אֶת
דִּבֵּר תַּדְמֹר בַּמִּדְבָּר וְאֵת כָּל עָרֵי

הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בַּחֲמָת׃ וַיִּבֶן אֶת סָכַן
בֵּית חוֹרוֹן הָעֶלְיוֹן וְאֶת בֵּית חוֹרוֹן עָלָה
הַתַּחְתּוֹן עָרֵי מָצוֹר חוֹמוֹת דְּלָתַיִם צוּר חָמָה
וּבְרִיחַ׃ וְאֶת בַּעֲלַת וְאֶת כָּל עָרֵי בָּרַח
הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לִשְׁלֹמֹה וְאֶת הָיָה
כָּל עָרֵי הָרֶכֶב וְאֶת עָרֵי הַפָּרָשִׁים
וְאֶת כָּל חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק
לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּבַלְּבָנוֹן וּבְכֹל בָּנָה
אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ כָּל הָעָם הַנּוֹתָר מִן מָשַׁל יָתַר
הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי
אֲשֶׁר לֹא מִיִּשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ מִן בְּנֵיהֶם
אֲשֶׁר נוֹתְרוּ אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
לֹא כִלּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֵם כָּלָה עָלָה
שְׁלֹמֹה לְמַס עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמִן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא נָתַן שְׁלֹמֹה
לַעֲבָדִים לִמְלַאכְתּוֹ כִּי הֵמָּה אַנְשֵׁי לָאַךְ
מִלְחָמָה וְשָׂרֵי שָׁלִישָׁיו וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ לָחַם שׂוּר
וּפָרָשָׁיו׃ וְאֵלֶּה שָׂרֵי הַנִּצָּיבִים שָׁלֹשׁ
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה חֲמִשִּׁים
וּמָאתַיִם הָרֹדִים בָּעָם׃ וְאֶת בַּת מֵאָה רָדָה
פַּרְעֹה הֶעֱלָה שְׁלֹמֹה מֵעִיר דָּוִד עָלָה
לַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה לָהּ כִּי אָמַר
לֹא תֵשֵׁב אִשָּׁה לִי בְּבֵית דָּוִיד מֶלֶךְ יָשַׁב אִישׁ
יִשְׂרָאֵל כִּי קֹדֶשׁ הֵמָּה אֲשֶׁר בָּאָה בּוֹא
אֲלֵיהֶם אֲרוֹן יְהוָה׃ אָז הֶעֱלָה אָרֹן
שְׁלֹמֹה עֹלוֹת לַיהוָה עַל מִזְבַּח זָבַח
יְהוָה אֲשֶׁר בָּנָה לִפְנֵי הָאוּלָם׃ פָּנָה אָלַם
וּבִדְבַר יוֹם בְּיוֹם לְהַעֲלוֹת כְּמִצְוֹת
מֹשֶׁה לַשַּׁבָּתוֹת וְלַחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדוֹת יָעַד
שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה בְּחַג הַמַּצּוֹת מַץ
וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת׃ וַיַּעֲמֵד סָכַךְ עָמַד
כְּמִשְׁפַּט דָּוִיד אָבִיו אֶת מַחְלְקוֹת שָׁפַט חָלַק
הַכֹּהֲנִים עַל עֲבֹדָתָם וְהַלְוִיִּם עַל
מִשְׁמְרוֹתָם לְהַלֵּל וּלְשָׁרֵת נֶגֶד שָׁמַר
הַכֹּהֲנִים לִדְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְהַשֹּׁעֲרִים
בְּמַחְלְקוֹתָם לְשַׁעַר וָשָׁעַר כִּי כֵן

munitissimas edificauit
in emath: extruxitq;
bethoron superiorem
& bethoron
inferiorē: ciuitates mu
ratas habentes portas
& vectes & seras. Bala
ath etiam & oēs vrbes
firmissimas que fuerūt
salomonis
cūctasq; vrbes quadri
garum & vrbes equitū.
Oīa quecunq; voluit
rex salomon atq; dispo
suit edificauit in hierlm
& i libano & i vniuersa
terra ptātis sue. Oēm
pplm q derelictꝰ fuerat
de etheis & ammorreis
& pherezeis & eueis &
iebuseis qui nō erāt de
stirpe isrl: de filiis eoꝝ:
& de posteris quos
non interfecerant filii
israel subiugauit
salomō i tributarios vs
q; i diē hāc. Porro de fi
liis israel non posuit
vt seruirēt opibꝰ regis.
Ipsi ei erāt viri bellato
res & duces primi & pn
cipes quadrigarum
& equitū eius. Omnes
autē principes exercitus
regis salomonis fuerūt
ducēti quinq̄ginta qui
erudiebant populum.
Filiam vero
pharaonis trāstulit de
ciuitate dauid
in domū quā edifica
uerat ei. Dixit em̄ rex.
Non habitabit vxor
mea in domo dd regis
israel eo q sanctificata
sit: quia ingressa est
in eam arca domini.
Tunc obtulit
salomon holocausta
domino super altare
domini quod extruxe
rat ante porticum:
vt p singlos dies offer
retur in eo iuxta p̄ceptū
moysi in sabbatis & in
calēdis: & in festis dieb9
ter p annū. i. in solēni
tate azymorum:
& solēnitate hebdoma
darū: & in solēnitate ta
bernaculoū. Et cōstituit
iuxta dispositionē dd
p̄ris sui officia sacerdo
tū i ministeriis suis: & le
uitas i ordine suo vt lau
darēt & ministrarēt co
rā sacerdotibꝰ iuxta ri
tū vniuscuiusq; diei: &
ianitores i diuisiōibꝰ suis
p portā & portā. Sic ei

munitas quas edificauit in emath. τ edificauit
τὰς ὀχυρὰς ἃς ὠκοδόμησεν ἐν αἰμάθ· καὶ ὠκοδόμησε τὴν
bethoron superiorē: τ bethorō inferiorē: ciuitates mu
βαιθωρῶν τὴν ἄνω, καὶ τὴν βαιθωρῶν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυ
nitas muris portis τ vectibus. τ balaath τ om
ρὰς τείχεσι πύλαις καὶ μοχλοῖς. καὶ τὴν βαλαὰθ καὶ πά
nes vrbes munitas q̄ fuerūt salomoni: τ
σας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ σολομῶντι, καὶ
oēs ciuitates curruū: τ ciuitates
πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ τὰς πόλεις τῶν
equitū: τ q̄cunq; desiderauit salomon fm deside
ἱππέων, καὶ ὅσα ἐπεθύμησε σολομὼν κατὰ τὴν ἐπιθυ B
riū suū: vt edificaret in hierusalē: τ in
μίαν αὐτοῦ, τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν τῷ
libano τ in omni terra potestatis sue. τ om
λιβάνῳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ· καὶ πάν
nē pplm q derelictus fuerat de chetteo: τ
τα γὰρ λαὸν γὰρ καταλειφθέντα ἀπὸ τοῦ χετταίου, καὶ
amorreo: τ pherezeo: τ eueo: τ
τοῦ ἀμωρραίου, καὶ τοῦ φερεζαίου, καὶ τοῦ εὐαίου, καὶ
iebuseo: q nō sunt de israel: q fuerūt
τοῦ ἰεβουσαίου, οἳ οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσραήλ, οἳ ἦσαν
de filijs eoꝝ derelictis post eos
ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς
in terra: quos nō pdiderunt filij israel: τ in
ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ ἀνή
duxit ipsos salomon in tributū vsq; in diē hanc.
νεγκεν αὐτοὺς σολομὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύ
τ de filijs israel nō dedit salomon in
της· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε σολομὼν εἰς
seruos in oīa opera ei in regno su
παῖδας εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ
o: qm̄ ipsi viri bellatores τ principes tristata
τοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες τρισά
rū eius potētes: τ principes curruū ei τ
των αὐτοῦ δυνατοί, καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων αὐτοῦ καὶ
equitū eius. τ hi principes p̄sidentiū
ἱππέων αὐτοῦ· καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν προστατῶν τοῦ
regis salomonis: q̄nquaginta τ ducēti p̄po
βασιλέως σολομῶντος, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργο
siti operū in pplo. τ filiā pharonis trāstulit
διωαυτοῦντες ἐν τῷ λαῷ· καὶ τὴν θυγατέρα φαραὼ ἀνήγαγεν
salomon de ciuitate dauid in domū quā edificauit ei:
σολομὼν ἐκ πόλεως δαυὶδ εἰς γὰρ οἶκον ὃν ὠκοδόμησεν αὐ
qm̄ dixit nō habitabit vxor mea in ciuitate dauid
τῇ, ὅτι εἶπεν οὐ κατοικήσει ἡ γυνή μου ἐν πόλει δαυὶδ τοῦ
regis israel: qm̄ sctā est quo ingressa est illuc ar
βασιλέως ἰσραήλ, ὅτι ἁγία ἐστὶν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ ἡ κιβω C
ca dñi. tūc obtulit salomon holocausta
γὸς τοῦ κυρίου· τότε ἀνήνεγκεν σολομὼν ὁλοκαυτώματα
dño sup altare dñi: qd edificauit an
τῷ κυρίῳ ἐπὶ γὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ὠκοδόμησεν ἀπέ
te tēplū. τ fm sermonē diei in die vt
ναντι τοῦ ναοῦ· καὶ κατὰ γὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ τοῦ
offerret iuxta p̄cepta moysi in sabba
ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς μωυσῆ ἐν τοῖς σαββά
tis τ in mēsibꝰ τ in festis tria tēpora
τοις καὶ ἐν τοῖς μησὶ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τρεῖς καιροὺς
anni: in solēnitate azymorū: τ in solēnitate hebdo
τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδο
madaꝝ: τ in solēnitate tabnaculoꝝ: τ cōstituit iuxta indi
μάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν· καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρί
ciū dauid patris sui: diuisiōes sacerdotū
σιν δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων
τ ministeria sua: τ leuitas in cu
καὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ τοὺς λευίτας ἐπὶ τὰς φυ
stodijs suis: vt laudarēt τ ministrarēt corā sacerdo
λακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέ
tibꝰ iuxta ritū diei in die: τ ianitores
ων κατὰ γὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τοὺς πυλωροὺς D
in diuisionibus suis in portā τ portā: qm̄ sic
ἐν ταῖς διαιρέσεσιν αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως

liber legis dñi: ⁊ circuibāt i vrbibus iuda:
βίβλος νόμου κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα,
⁊ erudiebāt populū. ⁊ factꝰ fuit pauor dñi sup
καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν. καὶ ἐγένετο ἔκφασις κυρίου ἐπὶ
ola regna terre i circuitu iuda: ⁊ nō
πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ
bellabant cōtra iosaphat. ⁊ de philisti
ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ. καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων
deferebāt iosaphat dona ⁊ argentū. ⁊ ara
ἔφερον τῷ Ἰωσαφάτ δῶρα καὶ ἀργύριον. καὶ γε οἱ ἄραβες
bes deferebant ei ouīū arietes septē milia septin
βις ἔφερον αὐτῷ προβάτων κριοὺς ἑπτακισχιλίους ἑπτα
gentos: ⁊ hircos septēmilia septingentos. ⁊
κοσίους, καὶ τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. καὶ
fuit iosaphat ꝓcedens ⁊ magnificatus vsq; i sublime.
ἦν Ἰωσαφάτ προϊσύμενος καὶ μεγαλυνόμενος ἕως ὕψους.
⁊ edificauit adhuc i iuda domos ⁊ vrbes muni
καὶ ᾠκοδόμησεν ἔτι ἐν τῇ Ἰούδα βάρεις καὶ πόλεις ὀχυ
tas: ⁊ opa multa fuerūt ei in iuda. ⁊ vi
ρᾶς, καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰούδα. καὶ ἄν
ri bellatores robusti potētes i hierusalē. ⁊
δρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ
hic ministerus eoꝝ ꝓ domos familiarū eorū.
οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. τῷ
iuda tribuni ednas princeps: ⁊ cum eo filii
Ἰούδα χιλίαρχοι Ἀδνὰς ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ
potētie viri robusti trecenta milia. ⁊ adhe
δυνάμεως ἄνδρες δυνατοὶ τριακόσιαι χιλιάδες. καὶ ἐχό
rentes eis: ioanan princeps: ⁊ cum eo ducēta
μενοι αὐτῶν, Ἰωαφὰν ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι
D octoginta milia. ⁊ adherentes eis: amasias filꝰ
ὀγδοήκοντα χιλιάδες. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, ἀμασίας ὁ τοῦ
zechri ꝓmptus eratꝰ dño: ⁊ cum eo ducen
Ζιχρὶ ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσι
ta milia potētes fortitudie. ⁊ et beniamin potēte
αι χιλιάδες δυνατοὶ ἰσχύι. καὶ ἐκ τοῦ βενιαμὶν δυνατοὶ
fortitudine eliada: ⁊ cum eo sagittarii ⁊ clypeati
δυνάμει Ἐλιαδά, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ
ducenta milia. ⁊ adherētes eis: iozabad: ⁊
διακόσιαι χιλιάδες. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, Ἰωζαβάδ, καὶ
cum eo centū octoginta milia robusti bel
μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολε
lo. hi ꝙ ministrabant regi: extra quos
μου. οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν ἔ
dedit rex in vrbibus munitis in vni
δωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πα
uersa iudea.
σῃ τῇ Ἰουδαίᾳ. Ca. 18.

A Θς fuerunt iosaphat adhac diuitie ⁊ glona
Καὶ ἐγένετο τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα
multa: ⁊ affinitate cōiunctꝰ ē in domo achaab: ⁊ de
πολλή, καὶ ἐπιγαμβρεύσατο ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ, καὶ κα
scendit in fine annoꝝ ad achaab in samariā: ⁊ ma
τέβη ἐν τέλει ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυ
ctauit ei achaab oues ⁊ boues in multitudie: ⁊
σεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους εἰς πλῆθος, καὶ τῷ
populo ꝙ cum eo. ⁊ achaab psuasit iosaphat vt
λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ. καὶ Ἀχαὰβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφὰτ τοῦ
ascenderet cum eo in ramoth galaad. ⁊ dixit
συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥαμὼθ γαλαάδ. καὶ εἶπεν
achaab rex israel ad iosaphat regem iu
Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰού
da: si venies mecum in ramoth galaad? ⁊ di
δα, εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥαμὼθ τὴν γαλαάδ; καὶ εἶ
xit ei iosaphat: vt tu sic ⁊ ego: ⁊ vt popu
πεν αὐτῷ Ἰωσαφάτ, ὡς σὺ οὕτω καὶ ἐγώ, καὶ ὡς ὁ λα
lus tuꝰ: ⁊ populꝰ meus: ⁊ tecum in bellū. ⁊
ός σου, καὶ ὁ λαός μου, καὶ μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. καὶ
dixit iosaphat regi israel: ḡre iam ho
εἶπεν Ἰωσαφὰτ τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ζήτησον δὴ σή
die sermonē dñi. ⁊ cōgregauit
μερον τὸν λόγον κυρίου. καὶ συνήγαγεν

ספר תורת יהוה ויסבו בכל ערי
ירושלם וילמדו בעם: ויהי פחד יהוה
על כל ממלכות הארצות אשר
סביבות יהודה ולא נלחמו עם
יהושפט: ומן פלשתים מביאים
ליהושפט מנחה וכסף משא גם
הערביאים מביאים לו צאן אילים
שבעת אלפים ושבע מאות ותישים
שבעת אלפים ושבע מאות: ויהי
יהושפט הלך וגדל עד למעלה
ויבן ביהודה בירניות וערי מסכנות:
ומלאכה רבה היה לו בערי יהודה
ואנשי מלחמה גבורי חיל בירושלם:
ואלה פקדתם לבית אבותיהם
ליהודה שרי אלפים עדנה השר
ועמו גבורי חיל שלש מאות אלף:
ועל ידו יהוחנן השר ועמו מאתים
ושמנים אלף: ועל ידו עמסיה בן
זכרי המתנדב ליהוה ועמו מאתים
אלף גבור חיל: ומן בני בנימן גבור חיל
אליעדע ועמו נשקי קשת ומגן
מאתים אלף: ועל ידו יהוזבד ועמו
מאה ושמנים אלף חלוצי צבא:
אלה המשרתים את המלך מלבד
אשר נתן המלך בערי החמצר בכל
יהודה: ויהי ליהושפט עשר
Ca. xviij. וכבוד רב ויתחתן לאחאב: וירד
לקץ שנים אל אחאב לשמרון
ויזבח לו אחאב צאן ובקר להרב

librum legis dñi & circuibant cunctas vrbes
iuda: atq; erudiebāt populū. Itaq; factus est pauor dñi sup
per gyrum iuda nec audebant bellare contra eo
iosaphat. Sed et philistei
iosaphat munera defe
rebant: & vectigal argē
ti. Arabes quoq; addu
cebāt pecora arietum
septem milia septingē
tos: et hircos totidem.
Creuit ergo
iosaphat et magnifica
tus est vsq; in sublime at
q; edificauit in iuda do
mos adinstar turriū vr
besq; muratas: & multa
opa patrauit in vrbib⁹
iuda. Viri q̄q; bellatores
& robusti erāt in hie
rusalē quorū iste nūe
rus per domos atq; fa
milias singulorum. In
iuda princeps exercitus
ednas dux & cū eo ro
bustissimorū viri trecēta
milia. Post hūc iohanā
princeps: & cū eo ducē
ta octoginta milia. Post
illū quoq; amasias filꝰ
zechri consecratus do
mino & cum eo ducenta
milia virorū fortiū. Hūc
sequebatur robustus ad
prelia eliada & cū eo te
nentiū arcū & clypeum
ducenta milia. Post istū
iozabad & cum eo cc
centū octoginta milia
expeditorum militum.
Hi oēs erant ad manum
regis: exceptis aliis cc
quos posuerat in vrbi
bus muratis et in vniuer
so iuda. 18.
Vit ergo iosaphat
dīues et inclytus multū
& affinitate cōiūctus est
achab: descēditq; post
annos ad eū in samariā
Ad cui⁹ aduentū mactā
uit achab arietes & bo
ues plurimos ipse & po
pulꝰ q venerat cū eo: p
suasitq; illi vt ascenderet
in ramoth galaad. Dixitq; achab rex israel ad
iosaphat regē iuda. cc
Veni mecū in ramoth
galaad. Cui ille respon
dit. Vt ego et tu: sicut
ppls tu⁹: sic & ppls meus
tecunq; erim⁹ in bello:
dixit iosaphat ad regē
israel. Cōsule obsecro in
p̄sentiarū sermonē dñi.
Congregauit igitur cc

מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּבִיאִים אַרְבַּע נָבָא רָבַע
מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲנֵלֵךְ אֶל מֵאָה
רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם אֶחְדָּל חָדַל
וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה וְיִתֵּן הָאֱלֹהִים בְּיַד נָתַן
הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה
נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאֹתוֹ׃ דָּרַשׁ
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוֹשָׁפָט
עוֹד אִישׁ אֶחָד לִדְרֹשׁ אֶת יְהוָה
מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיהוּ כִּי אֵינֶנּוּ
מִתְנַבֵּא עָלַי לְטוֹבָה כִּי כָל יָמָיו נָבָא יוֹם
לְרָעָה הוּא מִיכַיְהוּ בֶּן יִמְלָא וַיֹּאמֶר רוּעַ אָמַר
יְהוֹשָׁפָט אַל יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃
וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל סָרִים קָרָא סָרִס
אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֵר מִיכַיְהוּ בֶּן יִמְלָא׃
וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה
יוֹשְׁבִים אִישׁ עַל כִּסְאוֹ מְלֻבָּשִׁים יָשַׁב לָבַשׁ
בְּגָדִים וְיֹשְׁבִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר
שֹׁמְרוֹן וְכָל הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים נָבָא
לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּהוּ בֶּן פָּנָה עָשָׂה
כְּנַעֲנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר
יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת אֲרָם נָגַח
עַד כַּלּוֹתָם׃ וְכָל הַנְּבִיאִים נִבְּאִים כָּלָה
כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת גִּלְעָד וְהַצְלַח צָלַח
וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמַּלְאָךְ לָאַךְ
אֲשֶׁר הָלַךְ לִקְרֹא לְמִיכַיְהוּ דִּבֵּר
אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה דִבְרֵי הַנְּבִאִים
פֶּה אֶחָד טוֹב אֶל הַמֶּלֶךְ וִיהִי נָא הָיָה
דְבָרְךָ כְּאַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טוֹב׃
וַיֹּאמֶר מִיכַיְהוּ חַי יְהוָה כִּי אִם אֲשֶׁר חָיָה
יֹאמַר אֱלֹהַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבֹא אֶל אָמַר דִּבֵּר
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָה בּוֹא
הֲנֵלֵךְ אֶל רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה יָלַךְ לָחַם
אִם אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר עָלוּ וְהַצְלִיחוּ חָדַל
וְיִנָּתְנוּ בְּיֶדְכֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ נָתַן
עַד כַּמֶּה פְּעָמִים אֲנִי מַשְׁבִּיעֶךָ שָׁבַע
אֲשֶׁר לֹא תְדַבֵּר אֵלַי רַק אֱמֶת

rex ꝑ israel ꝑ prophetarū
quadringentos
viros & dixit ad eos.
In
ramoth galaad ad bel-
landū ire debem⁹ an q
escere. At illi. Ascēde in
quiūt: & tradet deus in
manu regis. Dixitq;
iosaphat. Nunqt nō est
hic prophetes dñi: vt
ab illo etiā requiramus?
Et ait rex israel ad iosa
phat. Est
vir vn⁹ a quo possum⁹
querere dñi voluntatē.
sed ego odi eum: quia
non
prophetat mihi bonū:
sed malum omni tpe.
Est autē micheas filius
iemla. Dixitq;
iosaphat. Ne loquaris
rex hoc modo.
Vocauit ergo rex israel
vnum de eunuchis:
& dixit ei. Voca cito
micheam filium iemla.
Porro rex israel & iosa
phat rex iuda
vterq; sedebant in so-
lio suo vestiti
cultu regio. Sedebant
autē in area iuxta portā
samarie: omnesq; ꝓ-
phete vaticinabantur
corā eis: sedechias vero
filius chanana fecit sibi
cornua ferrea: & ait.
Hec dicit
dominus. His ventila-
bis syriam:
donec cōteras eā. Oēs
q; prophete simil rn pro
phetabāt. atq; dicebant.
Ascende in ramoth ga
laad & prosperaberis: &
tradet eos dñs in manu
regis. Nuncius aūt qui
ierat ad vocandum mi
cheam: ait illi. En ver-
ba omnium prophetarū
vno ore bona regi an
nunciant. Queso ergo
te vt & sermo tu⁹ ab eis
nō dissentiat: loquarisq;
ꝓspera. Cui respondit
micheas. Viuit dñs:
qa qdcunq; dixerit mi
hi deus meus hoc loq̄r.
Venit ergo ad regem.
Cui rex ait. Michea
ire debem⁹ in ramoth
galaad ad bellandum:
an qescere? Cui ille re-
spōdit. Ascendite: cūcta
enim prospera eueniēt:
& tradētur hostes in ma
n⁹ vestras. Dixitq; rex.
Iterum atq; iterū te ad-
iuro: vt mihi nō loqua
ris nisi quod verum est

rex israel ꝓphetas q̄dringentos vi
ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους ἄν
ros: ⁊ dixit eis: si eam in ramoth ga
δρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰ πορευθῶ εἰς ῥαμὼθ γα-
laad in bellum: an acq̄escam? ⁊ dixerūt: ascende:
λαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπον, ἀνάβαινε,
⁊ tradet deus in manus regis. ⁊
καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. καὶ
dixit iosaphat: nō est hic ꝓphetes domi
εἶπεν ἰωσαφάτ, οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρί- B
ni adhuc: ⁊ q̄remus ab eo? ⁊ ait
ου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ; καὶ εἶπεν ὁ
rex israel ad iosaphat: est vir vn⁹ vt
βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφάτ, ἔστιν ἀνὴρ εἷς τοῦ
q̄ramus dñm ꝑ eum: ⁊ ego odi eum:
ζητῆσαι τὸν κυρίον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν,
qm̄ nō est ꝓphetans de me in bonis: qm̄
ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅτι
oēs dies eius in malis: ipse micheas
πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακά, αὐτὸς μιχαίας
filius iemla. ⁊ dixit iosaphat ne loq̄tur
υἱὸς ἰεμλά. καὶ εἶπεν ἰωσαφάτ, μὴ λαλείτω ὁ
rex sic. ⁊ vocauit rex israel
βασιλεὺς οὕτως. καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ
eunuchum vnū: ⁊ dixit: cito voca micheam
εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπεν, ταχέως κάλεσον μιχαίαν
filiū iemla. ⁊ rex israel ⁊ iosaphat
υἱὸν ἰεμλά. καὶ ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ ἰωσαφὰτ βα
rex iuda sedētes vnusq̄sq; in throno suo:
σιλεὺς ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ,
vestiti stolis sedebant in area po:
ἐνδεδυμένοι στολὰς ἐκάθηντο ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τῆς θύ-
te samarie. ⁊ oēs ꝓphete vaticinabā
ρας σαμαρείας. καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευ
tur coram eis. ⁊ fecit sibi sedecias
ον ἐναντίον αὐτῶν. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκίας
filius chanaana cornua ferrea: ⁊ ait: hec di-
υἱὸς χαναανὰ κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπεν, τάδε λέ
cit dñs: in his ventilabis syriam: donec
γει κύριος, ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν, ἕως ἂν
cōsumatur. ⁊ oēs ꝓphete ꝓphetabant sic
συντελεσθῇ. καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον οὕ
dicentes: ascende in ramoth galaad ⁊ ꝓspera
τως λέγοντες, ἀνάβηθι εἰς ῥαμὼθ γαλαὰδ καὶ εὐοδωθή
beris: ⁊ tradet dñs in manibus regis.
σῃ, καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.
⁊ nūcius q̄ iuit ad vocādum micheā: locutus ē
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν μιχαίαν, ἐλάλησεν
ei dicēs: ecce locuti sunt ꝓphete in ore vno bo
αὐτῷ λέγων, ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγα
na de rege: ⁊ sint iam sermo D
θὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ γενέσθωσαν δὴ οἱ λέ-
nes tui sicut vnius ipsorū: ⁊ loqueris bona. ⁊ 3.Reg.
γοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθά. καὶ 23.c.
dixit micheas: viuit dñs: q̄a quodcūq; dixerit deus ad
εἶπεν μιχαίας, ζῇ κύριος, ὅτι ὃ ἂν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός
me: ei loquar: ⁊ venit ad regem.
με, αὐτῷ λαλήσω; καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.
⁊ dixit ei rex: michea si eam in
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, μιχαία εἰ πορευθῶ εἰς
ramoth galaad in bellum an q̄escam. ⁊ dixit:
ῥαμὼθ γαλαὰδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω. καὶ εἶπεν,
ascende ⁊ ꝓsperaberis ⁊ tradetur in ma
ἀνάβαινε καὶ εὐοδωθήσῃ καὶ παραδωθήσεται ἐν χει
nu vestra. ⁊ dixit ei rex: quoties ego
ρὶ ὑμῶν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ποσάκις ἐγὼ
adiuraui te: vt nō loquaris ad me nisi
ὥρκισά σε, ἵνα μὴ λαλήσῃς πρός με πλὴν ἀλ-
veritatem
λὴν ἀλήθειαν

liber legis dñi: ⁊ circuibāt i vrbibus iuda:
βίβλος νόμου κυρίου, καὶ διῆλθεν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα,
⁊ erudiebāt populū. ⁊ facꝰ fuit pauor dñi sup
καὶ ἐδίδασκεν τὸν λαόν. καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ
ola regna terre i circuitu iuda: ⁊ nō
πάσας ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ
bellabant cōtra iosaphat. ⁊ de philistii
ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ. καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων
deferebāt iosaphat dona ⁊ argentū. ⁊ ara
ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα καὶ ἀργύριον. καί γε οἱ ἄραβες
bes deferebant ei ouiū aricteo septē milia septin
βις ἔφερον αὐτῷ πρόβατα κριοὺς ἑπτακισχιλίους ἑπτα
gentos: ⁊ hircos septēmilia septingentos. ⁊
κοσίους, καὶ τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. καὶ
fuit iosaphat ꝓcedens ⁊ magnificatus vsq; i sublime.
ἦν Ἰωσαφὰτ προϊὼν καὶ μεγαλυνόμενος ἕως ὕψους.
⁊ edificauit adhuc i iuda domos ⁊ vrbes muni
καὶ ᾠκοδόμησεν ἔτι ἐν τῇ Ἰούδα βάρεις καὶ πόλεις ὀχυ
tas: ⁊ opa multa fuerūt ei in iuda. ⁊ vi
ρὰς, καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰούδα. καὶ ἄν
ri bellatores robusti potētes i hierusalē. ⁊
δρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ
hic nūerus eor ꝓ domos familiārū eorū.
οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. τῷ
iuda tribunt ednas princeps: ⁊ cum eo filii
Ἰούδα χιλίαρχοι ἀδνὰς ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ
potētie eiri robusti trecenta milia. ⁊ adhe
δυνάμεως ἀδρὰς δυνατοὶ τριακόσιαι χιλιάδες. καὶ ἐχό
rentes eis: ioanan princeps: ⁊ cum eo ducēta
μενοι αὐτῶν, Ἰωαχὰν ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι
D octoginta milia. ⁊ adherentes eis: amasias fili⁹
ὀγδοήκοντα χιλιάδες. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, ἐμασίας ὁ τοῦ
zechri ꝓmptus ētūs dño: ⁊ cum eo ducen⁹
ζεχρὶ ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσι
ta milia potētes fortitudīe. ⁊ ex beniamin potētes
αι χιλιάδες δυνατοὶ ἰσχύι. καὶ ἐκ τοῦ βενιαμὶν δυνατοὶ
fortitudine eliada: ⁊ cum eo sagittarii ⁊ clypeati
δυνάμει ἐλιαδᾶ, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ
ducenta milia. ⁊ adherēteo eis: iozabad: ⁊
διακόσιαι χιλιάδες. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, Ἰωζαβάδ, καὶ
cum eo centū octoginta milia robusti bel
μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολε
lo. hi ꝙ ministrabant regi: extra quos
μου. οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν ἔ
dedit rex in vrbibus munitis in vni
δωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πά
uersa iudea.
σῃ τῇ Ἰουδαίᾳ. Ca.18.

A Θ Καὶ ἐγένετο τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα
multa: ⁊ affinitate cōiunct⁹ ē in domo achaab: ⁊ de
πολλά, καὶ ἐπιγαμβρεύσατο ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ, καὶ κα
scendit in fine annoꝝ ad achaab in samariā: ⁊ ma
τέβη ἐν τέλει τῶν ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυ
ctauit ei achaab oues ⁊ boues in multitudīe: ⁊
σεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους εἰς πλῆθος, καὶ τῷ
populo ꝙ cum eo. ⁊ achaab ꝑsuasit iosaphat vt
λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ. καὶ Ἀχαὰβ ἔπεισεν τὸν Ἰωσαφὰτ τοῦ
ascenderet cum eo in ramoth galaad. ⁊ dixit
συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς ῥαμὼθ γαλαάδ. καὶ εἶπεν
achaab rex israel ad iosaphat regem iu=
Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰού=
da: si venies mecum in ramoth galaad? ⁊ di⁹
δα, εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς ῥαμὼθ τὴν γαλαάδ; καὶ εἶ=
xit ei iosaphat: vt tu sic ⁊ ego: ⁊ vt popu
πεν αὐτῷ Ἰωσαφάτ, ὡς σὺ οὕτω καὶ ἐγώ, καὶ ὡς ὁ λα
lus tu⁹: ⁊ popul⁹ meus: ⁊ tecum in bellū. ⁊
ός σου, καὶ ὁ λαός μου, καὶ μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. καὶ
dixit iosaphat regi israel: ḡre iam ho
εἶπεν Ἰωσαφὰτ τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, ζήτησον δὴ σή
die sermonē dñi. ⁊ cōgregauit
μερον τὸν λόγον κυρίου. καὶ συνήγαγεν

⁹librum⁹legis⁹dñi⁹& cir=
cuibant⁹cunctas⁹vrbes
⁹iuda:⁹atq; eru diebāt⁹po
pulū.⁹Itaq; factus est⁹pa=
uor⁹dñi⁹sup⁹,oīa⁹ regna
⁹terrarum⁹que erant ooo
⁶per gyrum⁹ iuda⁹nec au
debant⁹bellare⁹contra oo
⁹iosaphat.Sed⁹et⁹ philis=
tiei ooooooooooooooooooo
⁹iosaphat⁹munera⁹ defe
rebant:⁹& vectigal⁹ argē
ti.⁹Arabes⁹quoq;⁹ addu
cebāt⁹pecora⁹ arietum
⁹septem⁹milia⁹ septingē
tos⁹:et hircos totidem.
ooooooooooooooooooooooo
⁹Creuit ergo ooooooooo
⁹iosaphat⁹et magnifica=
tus est⁹vsq;⁹in sublime at
q;⁹edificauit⁹in iuda⁹ do=
mos adinstar turriū ⁹vr=
besq;⁹muratas:⁹& ⁹multa
⁹opꝰ⁹patrauit⁹ in vrbib⁹
⁹iuda.⁹Viri q̄q;⁹ bellato=
res &⁹robusti erāt⁹in hie=
rusalē⁹quorū⁹iste⁹ nūe=
rus⁹per domos atq;⁹ fa=
milias singulorum.⁹ In
iuda ⁹ princeps exercitus
⁹ednas⁹dux⁹& cū eo ⁹ro=
bustissimorū viri⁹trecēta
⁹milia.⁹Post hūc⁹ iohanā
⁹princeps:⁹& cū eo ⁹ducē
ta⁹octoginta ⁹milia.⁹ Post
illū quoq;⁹ amasias⁹ fili⁹
⁹zechri⁹consecratus⁹ do=
mino⁹ &cum eo⁹ducenta
⁹milia virorū⁹ fortiū.Hūc
sequebatur⁹robustus ad
prelia⁹eliada⁹ &cū eo⁹ te=
nentiū⁹arcū⁹& clypeum
⁹ducenta⁹milia.⁹ Post istū
⁹iozabad⁹& cum eo ooo
⁹centū⁹ octoginta⁹milia
⁹expeditorum⁹ militum.
⁹Hi oēs erant ad manum
⁹regis:⁹exceptis aliis ooo
⁹quos⁹posuerat⁹in vrbi=
bus⁹muratis et⁹in vniuer
so⁹iuda. 18.
R Vit ergo ⁹ iosaphat
⁹dites⁹et inclytus⁹multū
⁹& affinitate cōiūctus est
⁹achab:⁹ descēditq;⁹ post
⁹annos⁹ad eū⁹in samariā
Ad cui⁹ aduentū⁹ mactā=
uit⁹achab⁹arietes⁹& bo=
ues⁹plurimos⁹ipi⁹& po=
pulo⁹q venerat⁹cū eo:⁹ p
suasitq;⁹ illi⁹vt ascenderet
⁹in⁹ramoth⁹galaad.⁹ Di=
xitq;⁹achab⁹ rex⁹ isrl⁹ ad
⁹iosaphat⁹regē⁹iuda. oo
⁹ Vem⁹mecū⁹in⁹ ramoth
⁹galaad.⁹Cui ille⁹respon
dit.⁹ Vt ego et⁹ tu: ⁹sicut
ppl's tu⁹:sic⁹& ppl's meus
⁹tecumq; erim⁹ ⁹in bello:
⁹dixit⁹iosaphat⁹ad⁹ regē
⁹isrl.⁹ Cōsule⁹obsecro⁹in
p̄sentiarū⁹sermonē⁹ dñi.
⁹Congregauit igitur oo

Ca. xviij.

מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּבִיאִים אַרְבַּע
מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲנֵלֵךְ אֶל
רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם אֶחְדָּל
וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה וְיִתֵּן הָאֱלֹהִים בְּיַד
הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה
נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאֹתוֹ׃
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוֹשָׁפָט
עוֹד אִישׁ אֶחָד לִדְרֹשׁ אֶת יְהוָה
מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיהוּ כִּי אֵינֶנּוּ
מִתְנַבֵּא עָלַי לְטוֹבָה כִּי כָל יָמָיו
לְרָעָה הוּא מִיכַיְהוּ בֶן יִמְלָא וַיֹּאמֶר
יְהוֹשָׁפָט אַל יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃
וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל סָרִים
אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֵר מִיכַיְהוּ בֶן יִמְלָא׃
וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה
יוֹשְׁבִים אִישׁ עַל כִּסְאוֹ מְלֻבָּשִׁים
בְּגָדִים וְיֹשְׁבִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר
שֹׁמְרוֹן וְכָל הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים
לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּהוּ בֶן
כְּנַעֲנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר
יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת אֲרָם
עַד כַּלּוֹתָם׃ וְכָל הַנְּבִיאִים נִבְּאִים
כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת גִּלְעָד וְהַצְלַח
וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמַּלְאָךְ
אֲשֶׁר הָלַךְ לִקְרֹא לְמִיכַיְהוּ דִּבֵּר
אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה דִבְרֵי הַנְּבִאִים
פֶּה אֶחָד טוֹב אֶל הַמֶּלֶךְ וִיהִי נָא
דְבָרְךָ כְּאַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טוֹב׃
וַיֹּאמֶר מִיכַיְהוּ חַי יְהוָה כִּי אִם אֲשֶׁר
יֹאמַר אֱלֹהַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבֹא אֶל
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָה
הֲנֵלֵךְ אֶל רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה
אִם אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר עָלוּ וְהַצְלִיחוּ
וְיִנָּתְנוּ בְּיֶדְכֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ
עַד כַּמֶּה פְּעָמִים אֲנִי מַשְׁבִּיעֶךָ
אֲשֶׁר לֹא תְדַבֵּר אֵלַי רַק אֱמֶת

נָבַא רָבַע
מֵאָה
חָדַל
נָתַן
דָּרַשׁ
נָבַא יוֹם
רוּעַ אָמַר
קָרָא סָרִים
יָשַׁב לָבַשׁ
נָבַא
פָּנָה עָשָׂה
נָגַח
כָּלָה
צָלַח
לָאַךְ
הָיָה
חָיָה
אָמַר דִּבֵּר
בּוֹא
יָלַךְ לָחַם
חָדַל
נָתַן
שָׁבַע

rex israel prophetas quadringentos vi
ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους ἄν
ros: et dixit eis: si eam in ramoth ga
δρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰ πορευθῶ εἰς ῥαμὼθ γα
laad in bellum: an acdescam: et dixerūt: ascende:
λαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπον, ἀνάβαινε,
et tradet deus in manus regis. et
καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. καὶ
dixit iosaphat: nō est hic prophetes domi
εἶπεν ἰωσαφάτ, οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρί B
ni adhuc: et quaeremus ab eo: et ait
ου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ; καὶ εἶπεν ὁ
rex israel ad iosaphat: est vir vnus vt
βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφάτ, ἔστιν ἀνὴρ εἷς τοῦ
quaeramus dnm per eum: et ego odi eum:
ζητῆσαι γὰρ κυρίον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν,
quia nō est prophetans de me in bonis: quia
ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅτι
oēs dies eius in malis: ipse micheas
πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακά, αὐτὸς μιχαίας
filius iemla. et dixit iosaphat ne loquatur
υἱὸς ἰεμλά. καὶ εἶπεν ἰωσαφάτ, μὴ λαλείτω ὁ
rex sic. et vocauit rex israel
βασιλεὺς οὕτως. καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ
eunuchum vnū: et dixit: cito voca micheam
εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπεν, ταχέως κάλεσον μιχαίαν
filiū iemla. et rex israel et iosaphat
υἱὸν ἰεμλά. καὶ ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ ἰωσαφὰτ βα
rex iuda sedētes vnusquisque in throno suo:
σιλεὺς ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ,
vestiti stolis sedebant in area por
ἐνδεδυμένοι στολὰς ἐκάθηντο ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τῆς θύ
te samarie. et oēs prophete vaticinabā
ρας σαμαρείας. καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευ
tur coram eis. et fecit sibi sedecias
ον ἐναντίον αὐτῶν. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκίας
filius chanaana cornua ferrea: et ait: hec di
υἱὸς χαναανὰ κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπεν, τάδε λέ
cit dnus: in his ventilabis syriam: donec
γει κύριος, ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν, ἕως ἂν
cōsumatur. et oēs prophete prophetabant sic
συντελεσθῇ. καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον οὕ
dicentes: ascende in ramoth galaad et prospera
τως λέγοντες, ἀνάβηθι εἰς ῥαμὼθ γαλαὰδ καὶ εὐοδωθή
beris: et tradet dnus in manibus regis.
σῃ, καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.
et nūcius dixit ad vocādum micheā: locutus ē
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι γὰρ μιχαίαν, ἐλάλησε
ei dicēs: ecce locuti sunt prophete in ore vno bo
αὐτῷ λέγων, ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγα
na de rege: et sint iam sermo D
θὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ γενέσθωσαν δὴ οἱ λό
nes tui sicut vnius ipsorū: et loqueris bona. et 3.Reg.
γοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθά. καὶ 23.c.
dixit micheas: viuit dnus: quia quodcūque dixerit deus ad
εἶπεν μιχαίας, ζῇ κύριος, ὅτι ὃ ἂν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός
me: ei loquar: et venit ad regem.
με, αὐτῷ λαλήσω; καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.
et dixit ei rex: michea si eam in
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, μιχαία εἰ πορευθῶ εἰς
ramoth galaad in bellum an descam. et dixit:
ῥαμὼθ γαλαὰδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω. καὶ εἶπεν,
ascende et prosperaberis et tradetur in ma
ἀνάβαινε καὶ εὐοδωθήσῃ καὶ παραδωθήσεται ἐν χει
nu vestra. et dixit ei rex: quoties ego
ρὶ ὑμῶν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ποσάκις ἐγὼ
adiuraui te: vt nō loquaris ad me nisi
ὥρκισά σε, ἵνα μὴ λαλήσῃς πρός με πλὴν ἀλα
veritatem
λὴ ἀλήθειαν

in nole dñi: t ait micheas: vidi israel
ἐν ὀνόματι κυρίου; καὶ εἶπεν μιχαίας, Εἶδον τὸν Ἰσραὴλ
vniuersus dispsam in mōtibus sicut oues: dñus nō
πάντα διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα, ὡς οὐκ
est pastor. t dixit dñs: nō habent ducē hi:
ἔστι ποιμήν. καὶ εἶπεν κύριος, οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον οὗ=
reuertātur vnusquisq; in domū suā in pa
τοι, ἀπαρεμφάτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρή=
ce. t ait rex israel ad iosaphat: nōne
νῃ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, οὐκ
dixi tibi: q̄ nō ꝓphetat de me bona: sed ma
εἶπόν σοι, ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθά, ἀλλὰ κα
la: t dixit micheas: nō sic. audite verbū do
κά; καὶ εἶπεν μιχαίας, οὐχ οὕτως. ἀκούσατε λόγον κυ
mini. vidi dñm sedentē in solio suo: t om
ρίου. Εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶ
nis exercitus cell stetit a dextris eius: t
σα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ ἑστῶσα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ
a sinistris eius. t dixit dñs: q̄s decipi
ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν κύριος, τίς ἀπατή=
3.Reg. 22.d. et achaab regem israel: et ascen=
σει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραήλ, τοῦ ἀναβῆσαι =
dat t corruat in ramoth galaad: t dixit
καὶ πεσεῖται εἰς Ραμὼθ γαλααδ; καὶ εἶπεν
hic sic: t hic dixit sic. t egressus est
οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. καὶ ἐξῆλθε τὸ
spūs t stetit corā dñs: t ait: ego decipi
πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, ἐγὼ ἀπα=
am eū. t dixit dñs in quo? t dixit: egre=
τήσω αὐτόν. καὶ εἶπεν κύριος ἐν τίνι; καὶ εἶπεν, ἐξε=
diar t ero spūs mēdax in ore omni
λεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάν=
um ꝓphetarū eius. t dixit: decipies t
των τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, ἀπατήσεις καὶ
F ꝑualebis egredere t fac ita. t nūc ecce de
δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως. καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδω=
dit dñs spūm mendacē in ore oim pro
κε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προ=
phetarū tuoꝝ hoiū: t dñs locut? est sup te mala.
φητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά.
t accessit sedecias filꝰ channana t percussit
καὶ ἤγγισε σεδεκίας υἱὸς χαναανὰ καὶ ἐπάταξε τὸν
micheam in maxillā: t ait ei: q̄ hac
μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ποίᾳ τοῦ
via trānsiuit spūs dñi a me vt loq̄
τε τῇ ὁδῷ διῆλθε πνεῦμα κυρίου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λα=
retur ad te? t dixit micheas: ecce tu videbis in
λῆσαι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν μιχαίας, ἰδοὺ σὺ ὄψει ἐν τῇ
die illa in q̄ ingressus fueris cubiculū de cubiculo ut abscōdaris.
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ ταμιεῖον ἐκ ταμιείου τοῦ κατα=
Precepit aūt rex israel dicēs. Tolli=
δῦσαι. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, λάβετε τὸν μιχαίαν
te micheā & ducite eum ad ammō principē ciuitatis et ad ioas
καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν ἐπὶ ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ
filiū regis: t dicetis: sic dixit
πρὸς Ἰωὰς υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἐροῦτε, οὕτως εἶπεν
rex: ponite hunc in domū custodie: t come=
ὁ βασιλεύς, βάλετε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ δότε
dat panē tribulatiōis t aquā tribulatiōis: donec re
τὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ ἐπι
uertar ego in pace. t dixit micheas: si reuertēdo
στρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. καὶ εἶπεν μιχαίας, ἐὰν ἐπιστρέφων
reuersus fuero in pace: nō locutus est dñs in me. t
ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἐμοί. καὶ
ait: audite populi oēs. t ascēdit achaab rex
εἶπεν, ἀκούσατε λαοὶ πάντες. καὶ ἀνέβη Ἀχαὰβ βασι
israel t iosaphat rex iuda in ra=
λεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Ρα=
moth galaad. t dixit rex israel ad iosa=
μὼθ γαλααδ. καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσα
phat: cooperiar
φάτ, καταπαλύψομαι

in noie dñi. At ille ait.
Vidi vniuersum
israel dispersum in mō
tibus sicut oues
absq; pastore. Et dixit
dominus. Non habent
isti dominos: reuertatur vnusquisq; in domū
suam in pace. Et ait rex
israel ad
iosaphat. Nonne dixi
tibi q̄ non
prophetaret iste mihi
quicq; boni: sed ea que
mala sūt? At ille. Idcir
co ait: audite verbum
dñi. Vidi dñm sedētē i
solio suo & oēm exerci
tū celi assistentē ei a dex
tris & a sinistris.
Et dixit dñs. Quis de=
cipiet achab regem
israel vt ascēdat & corru
at in ramoth galaad.
Cūq; diceret vnus hoc
modo: & alter alio: pro
cessit spūs & stetit corā
domino: & ait. Ego de=
cipiā eū. Cui dns: in
quo inqt decipies? At ille respōdit. Egrediar &
ero spūs mēdax in ore
oium pphetarū ei?. Di
xitq; dñs. Decipies: &
ꝑualebis: egredere et
fac ita. Nūc igitur ecce
dñs dedit spūm menda
cii in ore omniū pphe=
tarū tuorū: et dñs locu=
tus est dete mala. Accel
sit aūt sedechias fili chā
nana: & percussit michee
maxillā & ait. Per quā
viā trānsiuit spūs dñi a
me vt loqueretur tibi?
Dixitq; micheas.
Tu ipe videbis in die illo: qñ ingressus fueris
cubiculū de cubiculo:
vt abscōdaris. Precepit
aūt rex israel dicēs. Tolli
te micheā & ducite eum
ad ammō principē ciuitatis et ad ioas
filium amelech: & dice=
tis. Hec dicit
rex. Mittite hūc in car
cerem
& date ei panis modicū
& aque pauxillum
donec reuertar in pace.
Dixitq; micheas.
Si reuersus fueris in pa
ce: non est dns locutus
in me. Et ait. audite oēs
populi. Igitur
ascēderunt rex israel & iosaphat rex
iuda in ramoth galaad.
Dixitq; rex
israel ad iosaphat. Mu
tabo habitum

בְּשֵׁם יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר רָאִיתִי אֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל נְפוֹצִים עַל הָהָרִים כַּצֹּאן
אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא
שׁוּב יָאֳרנִים לָאֲלֹהָיו יָשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ
שָׁלֹם׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל
יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא
יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם לְרָע וַיֹּאמֶר
לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה רָאִיתִי אֶת
יְהוָה יוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ וְכָל צְבָא
הַשָּׁמַיִם עֹמְדִים עַל יְמִינוֹ וְשְׂמֹאלוֹ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת אַחְאָב מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וְיַעַל וְיִפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר
זֶה אֹמֵר כָּכָה וְזֶה אֹמֵר כָּכָה׃ וַיֵּצֵא
הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי
אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃ וַיֹּאמֶר
אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל
נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם תּוּכָל
צֵא וַעֲשֵׂה כֵּן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה
רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה
דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן
כְּנַעֲנָה וַיַּךְ אֶת מִיכָיְהוּ עַל הַלֶּחִי
וַיֹּאמֶר אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ עָבַר רוּחַ יְהוָה
מֵאִתִּי לְדַבֵּר אֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ
הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר תָּבוֹא
חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהַחֲבִא׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל קְחוּ אֶת מִיכָיְהוּ וְהָשִׁיבֻהוּ
אֶל אָמוֹן שַׂר הָעִיר וְאֶל יוֹאָשׁ
בֶּן הַמֶּלֶךְ׃ וְאָמַרְתָּם כֹּה אָמַר
הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ זֶה בֵּית הַכֶּלֶא
וְהַאֲכִלֻהוּ לֶחֶם לַחַץ וּמַיִם לַחַץ
עַד שׁוּבִי בְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ
אִם שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם לֹא דִבֶּר
יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃
וַיַּעַל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה אֶל רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוֹשָׁפָט הִתְחַפֵּשׂ

וַיָּבוֹא בַּמִּלְחָמָה ואַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ
ויתחפש מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל ויבאו
בַּמִּלְחָמָה: וּמֶלֶךְ אֲרָם צִוָּה אֶת שָׂרֵי
הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לו לֵאמֹר לֹא תִלָּחֲמוּ
אֶת הַקָּטֹן וְאֶת הַגָּדוֹל כִּי אִם אֶת
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ: וַיְהִי כִּרְאוֹת
שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוא וַיָּסֹבּוּ עָלָיו
לְהִלָּחֶם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט וַיהוָה עֲזָרוֹ
וַיְסִיתֵם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ: וַיְהִי כִּרְאוֹת
שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי לֹא הָיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו: וְאִישׁ מָשַׁךְ
בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ וַיַּךְ אֶת מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים ובֵין
הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לָרַכָּב כַּף יָדֶיךָ
וְהוֹצִאֵנִי מִן הַמַּחֲנֶה כִּי
הָחֳלֵיתִי: וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם
הַהוּא וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה
מַעֲמִיד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם עַד
הָעֶרֶב וַיָּמָת לְעֵת בוא הַשֶּׁמֶשׁ:

Cap.xix.

וַיָּשָׁב יְהוֹשָׁפָט
מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל בֵּיתוֹ בְּשָׁלוֹם
לִירוּשָׁלִָם: וַיֵּצֵא אֶל פָּנָיו
יֵהוּא בֶן חֲנָנִי הַחוֹזֶה וַיֹּאמֶר
אֶל הַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט הֲלָרָשָׁע
לַעְזֹר וּלְשׂנְאֵי יְהוָה תֵּאָהֵב
וּבָזֹאת עָלֶיךָ קֶצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה:
אֲבָל דְּבָרִים טוֹבִים נִמְצְאוּ עִמָּךְ
כִּי בִעַרְתָּ הָאֲשֵׁרוֹת מִן הָאָרֶץ וַהֲכִינוֹתָ
לְבָבְךָ לִדְרשׁ הָאֱלֹהִים: וַיֵּשֶׁב
יְהוֹשָׁפָט בִּירוּשָׁלִָם וַיָּשָׁב וַיֵּצֵא
בָּעָם מִבְּאֵר שֶׁבַע עַד הַר אֶפְרַיִם
וַיְשִׁיבֵם אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם:
וַיַּעֲמֵד שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ בְּכָל עָרֵי
יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת לְעִיר וָעִיר: וַיֹּאמֶר
אֶל הַשֹּׁפְטִים רְאוּ מָה אַתֶּם עֹשִׂים

& sic ad pugnā vadi: tu aūt induere vestibus tuis. Mutatoq; rex israel habitu venit ooooooooooo ad bellum. Rex aūt syrie preceperat ducibus eoo equitat̄ fiu ducēs. Ne pugnetis ooooooooooo contra minimū: aut cō tra maxamū nisi contra solū regē israel: itaq; cū vidissent oooooooooooo principes equitatus iosaphat: dixerunt. oooooo rex israel est iste. Et circundederunt eum oooooo dimicantes. At ille clamauit ad dñm: et auxiliatus est ei: atq; auertit eos ab illo. Cū enī vidissent duces equitatus q̄ non esset rex israel eoo reliquerunt eū. Accidit autem vt vnus e populo sagittā in incertū iaceret & percuteret regem eo israel inter ceruicem & ooooooooooooooooooooooo scapulas. At ille aurige suo ait. Cōuerte manū tuam & educ me de acie: quia ooooooooooooooo vulneratus sum. Et finita est pugna in die eoo illo. Porro rex israel stabat ooooooooooooooo in curru suo contra syros vsq; ad ooooooooooo vesperam: & mortuus est occidente sole. 19.

Reuersus est autē iosaphat eoooooooooo rex iuda in domum suā pacifice ooooooooooo in hierusalē. Cui occurrit ooooooooooooooo iehu filius anani vidēs & ait ooooooooooooo ad eum. Impio eoo:ooo ooooooooooooooooooooo pbes auxiliū: & his qode rūt dñm amicitia nūgeris & idcirco iram quidem domini merebaris: eoo sed bona opera inuēta sunt in te: eo q̄ ooooooo abstuleris lucos de terra iuda: & preparaueris cor tuū vt requreres deū Habitauit ergo ooooooo iosaphat in hierusalem. Rursumq; egressus est ad pplm de berſabee vſq; ad montē ephraim oo et reuocauit eos ad dñm deū patrum suorum: constituitq; iudices terre in cunctis ciuitatibus iuda munitis per singula loca: & precipiens eoo iudicibus: videte ait qd faciatis. ooooooooooooo

τ ingrediar in bellum: τ tu induere καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι
vestibus tuis. τ mutatus ē rex israel: τὰ ἱματισμόν σου. καὶ ἀλλοιώθη βασιλεὺς ἰσραὴλ,
τ ingressus ē in bellum. τ rex syrie καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. καὶ βασιλεὺς συρίας
pcepit principib̄ currū suoꝝ vicenō: ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ λέγων,
ne pugnetis cōtra puū τ magnū: sed μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλὰ τὸν
regem israel solum. τ factū ē posq̄ vidēt βασιλέα ἰσραὴλ μονώτατον. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ
principes currū iosaphat: τ ipi ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν ἰωσαφάτ, καὶ αὐτοὶ
dixerūt: rex israel est. τ circūdederūt eum εἶπον, βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐστι. καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν
vt dimicarēt. τ clamauit iosaphat: τ dñs τοῦ πολεμεῖν. καὶ ἐβόησεν ἰωσαφάτ, καὶ κύριος
saluauit eum: τ auertit eos deus ab il ἔσωσεν αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐ
lo. τ factū ē posq̄ viderūt principes currū τοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμά-
um: q̄ nō erat rex israel: τ auertū sunt των, ὅτι οὐκ ἦν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστρεψαν
ab eo. τ tetendit vir vertere arcū τ pcus ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἐνέτεινεν ἀνὴρ ἐν εὐτόνῳ τόξῳ καὶ ἔπα
sit regem israel inter pulmonem ταξε τὸν βασιλέα ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος
& inter thoracē. τ ait rex καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
aurige: cōuerte manū tuam τ educ me τῷ ἡνιόχῳ, ἐπίστρεψον τὴν χεῖρά σου καὶ ἐξάγαγέ με
de pugna: q̄a vulneratus sum. τ finita ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τετραυμάτισμαι. καὶ ἐτρο
ta est pugna in die illo. τ rex πώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ὁ βασιλεὺς
israel erat stās in curru e cōtrario syri ἰσραὴλ ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας συρί
e vsq; ad vesperā: τ mortuꝰ ē occidēte sole. ας ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου. Ca. 19.

Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς
domū suam in pace in hierusalem. τ egressꝰ ē τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἐξῆλθεν
in occursum eius ieu filiꝰ anani pphera. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ἰηοῦ ὁ τοῦ ἀναὶ ὁ προφήτης.
τ ait ad regē iosaphat: si pcō- καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσαφάτ, εἰ ἁμαρτω
ri tu pbos auxiliū: vel illi q̄ hūt ē odio a dño tuamicitia λῶ σὺ βοηθεῖς, ἢ μισοῦσιν ὑπὸ κυρίου σὺ φιλίαν
tūgeris: ꝓpter hoc facta est in te tra dñi. sed ζεις; διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ κυρίου. ἀλλ'
sermōes boni inuēti sunt in te q̄a abstulisti lu- ἢ λόγοι ἀγαθοὶ εὑρέθησαν ἐν σοὶ ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλ
cos de terra iuda: τ direxisti cor σα ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ κατηύθυνας τὴν καρ-
tuū vt requreres dñm. τ habitauit io- διάν σου ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. καὶ κατῴκησεν Ἰω
saphat in hierusalem: τ rursus egressus ē ad popa σαφὰτ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λα
lū de berſabee vsq; ad mōtē ephraim: τ cōuer τὸν ἀπὸ βηρσαβεὲ ἕως ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἐπέστρε
tit eos ad dñm deū patrum suo ψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐ-
rum: τ cōstituit iudices in cūctis ciuitati τῶν. καὶ κατέστησε κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πόλε-
bus iuda munitis in ciuitate τ ciuitate. σιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς ἐν πόλει καὶ πόλει.
τ dixit iudicibus: videte q̄d vos facitis: καὶ εἶπεν τοῖς κριταῖς, ὁρᾶτε τί ὑμεῖς ποιεῖτε,

A

B

G

qm nō hoi voo iudicatio ſed dño: t vo
ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ, καὶ με
biſcum verba iudicii: t nūc ſit timor vo
δ' ὑμῶν λόγοι κρίσεως, καὶ νῦν γενέσθω ὁ φόβος κυ=
C mini ſup voo t cuſtodite t facite: qm non
Ro.1.b ρίου ἐφ' ὑμᾶς καὶ φυλάσσετε καὶ ποιεῖτε, ὅτι οὐκ
Actū. 10.f. eſt cū dño deo noſtro iuſticia: nec admirari pſo=
ἔστι μετὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι πρό=
nam: nec accipe munera. t in hieruſalem cō
σωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα. καί γε ἐν ἱερουσαλὴμ κα
ſtituit ioſaphat de leuitis t ſacerdotib⁹
τέστησε Ιωσαφὰτ ἐκ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν ἱερέων
t patriarchis iſrael in iudiciū dñi t
καὶ τῶν πατριαρχῶν Ισραὴλ εἰς κρίσιν κυρίου καὶ
in iuſtificationē vt iudicarēt hītes hieruſa=
εἰς δικαίωσιν τοῦ κρῖναι τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσα
lem. t p̄cepit eis dicens: ſic agite
λήμ. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων, οὕτως ποιήσα
in timore dñi in veritate t in corde pleno
τε ἐν φόβῳ κυρίου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει
D oīs vir iudiciū veniēs ad vos fra
πᾶς ἀνὴρ κρίσεως τὴν ἐρχομένην ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελ=
trū veſtroꝝ q̄ hītant in vrbibus ſuis:
φῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν,
inter ſanguinē t ſanguinē: t inter p̄ce=
ἀνὰ μέσον αἵματος καὶ αἵματος, καὶ ἀνὰ μέσον προσά γ
ptū t mādatū: t in iuſtificatiōes t iu=
ματος καὶ ἐντολῆς, καὶ εἰς τὰ δικαώματα καὶ κρί
dicia. t diſtinguetis eis: t nō peccabūt
ματα. καὶ διαστελεῖτε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθε τῷ
dño: t non erit ira ſup vos t ſup fra
κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελ
tres veſtros. ſic agite: t non peccabitis.
φοὺς ὑμῶν. οὕτως ποιήσατε, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθε.
t ecce amarias ſacerdos vr in vobis in om=
καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς εἰς πᾶ
ne verbū dñi. t zabadias filius iſmael vr
τα λόγον κυρίου. καὶ Ζαβαδίας υἱὸς Ισμαὴλ ἡγού=
domatiuda in oē verbū regis.
μενος τοῦ οἴκου Ιούδα εἰς πάντα λόγον τοῦ βασιλέως.
t ſcribe leuite coā vobis: agite viriliter t
καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ Λευεῖται ἐνώπιον ὑμῶν, ἀνδρίζεσθε καὶ
facite: t erit dño cū bono.
ποιεῖτε, καὶ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ. Ca. 20.

A Θ Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ μωὰβ καὶ υἱοὶ ἀμμών, post hec venerunt filii moab t filii ammon:
t cum eis de āmanitis cōtra ioſaphat in pu=
καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀμμανιτῶν ἐπὶ Ιωσαφὰτ εἰς πόλε
gnā. t venerūt t nūciauerūt ioſaphat dicētes: venit
μον. καὶ ἦλθον καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Ιωσαφὰτ λέγοντες, ἥκει
cōtra te multitudo multa de trano mare de ſy=
ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ τοῦ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ συ
ria: t ecce ſunt in aſaſanthamar: ipſa eſt engadi.
ρίας, καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἐν Ἀσασαθαμάρ, αὕτη ἐστὶν Ἐνγαδί.
t timuit ioſaphat: t dedit faciem ſuā ad
καὶ ἐφοβήθη Ιωσαφάτ, καὶ ἔδωκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκ
querendū dñm. t p̄dicauit ieiunīū in vniuerſa iuda:
ζητῆσαι τὸν κύριον. καὶ ἐκήρυξε νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδᾳ,
t cōgregat⁹ ē indas vt q̄reret dñm. t venerūt ex oī=
καὶ συνήχθη Ἰούδας ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. καὶ ἦλθον ἐκ πα
bus vrbibus iuda ad q̄rendū dñm. t ſtetit io=
σῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. καὶ ἔστη Ιω=
ſaphat in cōtione iuda in hieruſalē: in domo do
σαφὰτ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἰερουσαλήμ, ἐν οἴκῳ κυ=
mini ante facies atrii noui. t dixit: dñe
ρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς καινῆς. καὶ εἶπε, κύριε
deus patrū nr̄oꝝ nōne tu es ipſe deus in celo:
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν οὐχὶ σὺ εἶ αὐτὸς θεὸς ἐν οὐρανῷ,
t dñaris cūctis regnis gentiū: in
καὶ ἐξουσιάζεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν; καὶ ἐν τῇ
B manu tua fortitudo t potentia: t nō eſt apud te vt
χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστία, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ τοῦ

[b]Non[a] enim[t] hois[s] exerce
tis iudicium[t] ſed[m] domini:
[n]et[o] qcūq; iudicaueritis
[n]in vos redundabit. [r]Sit
[n]timor[r] domini [n] vobiſcū
[r]& cū diligentia cūcta[r] facī
te. [a]Nō ē [b]eni[b] apud [c]dñm
[p]deū nr̄m [c]iniquitas[r] nec
[#] p̄ſonarū[r] acceptio: nec
[b]cupido[t] munerū. [t]In hie
ruſalē[b] ſq;[m] conſtituit[n] io
ſaphat[r] leuitas[q] & ſacerdo
tes[r] & p̄rices[n] familiarū
[r]ex iſrael[e] vt iudicium eoo
[r]& cauſam[r] dñi iudicarēt
habitatoribus eius: [b]p̄ce=
pitq;[c] eis[n] dicens. [e]Sic[r] age
tis[n] in timore ooooooooooo
[b]dñi[t] fideliter[s] & corde[l] p=
fecto. [m] Omnē[n] cauſam
[q]ꝙ venerit[s] ad vos[r] fratrū
vr̄orum[n] qui habitant oo
[t]in vrbib⁹ ſuis: [n]inter[r] co
gnationem[r] & cognatio
nēvbicūq; q̄ſtio eſt[t] de[l] le
ge: [b]de mandato: [c]de ceri
moniis: [n]de iuſtificationi
b⁹[r] oſtendite[c] eis: [n]vt non
[b]pecce̅t in dñm: [s]& ne ve
niat[t] ira[m] ſup vos[n] & ſup
[c]frēs vr̄os. [r]Sic ergo[q] age
tes[r] nō[n] peccabitis. [e] Ama
rias aūt[t] ſacerdos &[r] pōti
fex[r] vī:[s] in his q̄ ad[c] dñm
ptinent p̄ſidebit: [n] Porro
zabadias[c] filī[r] hiſmael[s] q̄
ē[e] du[x][c] i domo[t] iuda: [s] ſup
ea opa erit q̄ ad[m] regiſof=
ficiū pertinet. Habetiſq;
[n]magiſtros[n] leuitas[r] corā
vobis[q] cōfortamini[r] & agi
te diligēt: [e]& erit[e] dñs[n] cū
[r]bonis. 20.

Poſt[c] hec[b] cōgregati
ſūt[c] filii[r] moab[s] & fi
lii[n] ām̄o[t] & cū eis[s] de ām̄o
nitis ad[m] ioſaphat[n] vt pu
gnarēt contra eū. [c]Vene
rūq; nūcii: [r]& idicauerūt
[q]ioſaphat[r] dicētes. [c]Venit
[t]cōtra te[e] multitudo[r] ma=
gna[t] de his locis q̄[t] trans
[r]mare ſūt et[s] de ſyria: [b]&
ecce cōſiſtūt[n] i aſaſontha=
mar: [c]q̄ eſt[r] ēgaddi. [s]Ioſa=
phat aūt[t] timore pterritus
totū ſe[t] cōtulit[n] ad rogan
dū[e] dñm: [r]& p̄dicauit[n] ie=
iuniū[e] vni#ſo[r] iuda. [a]Cō=
gregatuſq; ē[t] iudas[r] ad de
precādū[r] dñm: [a]ſed &[b] oēs
[b]de[c] vrbib⁹ ſuis[c] venerūt
[r]ad obſecrādū eū. [t]Cumq;
ſtetiſſet[r] ioſaphat[n] i medio
cetu[m] iude[n] & hierūm[e] in
domo[r] dñi[a]te[t] atriū[n] no
uū[t] ait. [a] Dñe[r] de[n] patrū
nr̄orū tu[b] es[r] de[n] ī celo: [r]&
[r]dñaris[s] cūctis[b] regnis[t] gē
tiū. [s]In manu tua eſt[t] forti
tudo[m] & potētia: [n]nec qſ=
q̄[e] tibi pot[r] reſiſtere. [a]Nō=

[a]כִּי[b] לֹא[t] לְאָדָם[s] תִּשְׁפְּטוּ[n] כִּי[m] לַיהוָה
[r]וְעִמָּכֶם[n] בְּדָבָר[r] מִשְׁפָּט׃ [a]וְעַתָּה[t] יְהִי
[n]פַּחַד[r] יְהוָה[n] עֲלֵיכֶם[s] שִׁמְרוּ[n] וַעֲשׂוּ[t] כִּי
[a]אֵין[n] עִם[r] יְהוָה[n] אֱלֹהֵינוּ[t] עַוְלָה[r] וּמַשָּׂא
[a]פָּנִים[n] וּמִקַּח־שֹׁחַד׃ [a]וַיֶּחֱזַק[n] יְהוֹשָׁפָט
[m]הָעֲמִיד[n] יְהוֹשָׁפָט[n] מִן־הַלְוִיִּם[n] וְהַכֹּהֲנִים
[r]וּמֵרָאשֵׁי[n] הָאָבוֹת[t] לְיִשְׂרָאֵל[s] לְמִשְׁפַּט
[r]יְהוָה[n] וְלָרִיב[t] וַיָּשֻׁבוּ[n] יְרוּשָׁלִָם׃ [n]וַיְצַו
[r]עֲלֵיהֶם[n] לֵאמֹר[t] כֹּה־תַעֲשׂוּן[n] בְּיִרְאַת
[n]יְהוָה[n] בֶּאֱמוּנָה[t] וּבְלֵבָב[n] שָׁלֵם׃ [n]וְכָל־רִיב
[n]אֲשֶׁר[n] יָבוֹא[n] עֲלֵיכֶם[n] מֵאֲחֵיכֶם[n] הַיֹּשְׁבִים
[r]בְּעָרֵיהֶם[n] בֵּין־דָּם[t] לְדָם[t] בֵּין[n] תּוֹרָה
[n]לְמִצְוָה[n] לְחֻקִּים[n] וּלְמִשְׁפָּטִים[n] וְהִזְהַרְתֶּם
[r]אֹתָם[n] וְלֹא[n] יֶאְשְׁמוּ[t] לַיהוָה[t] וְהָיָה[r] קֶצֶף
[m]עֲלֵיכֶם[n] וְעַל־אֲחֵיכֶם[n] כֹּה[n] תַּעֲשׂוּן[n] וְלֹא
[n]תֶאְשָׁמוּ׃ [n]וְהִנֵּה[n] אֲמַרְיָהוּ[n] כֹהֵן[r] הָרֹאשׁ
[n]עֲלֵיכֶם[t] לְכָל־[t]דְּבַר[r] יְהוָה[n] וּזְבַדְיָהוּ[n] בֶּן
[n]יִשְׁמָעֵאל[n] הַנָּגִיד[n] לְבֵית[t] יְהוּדָה[n] לְכָל
[n]דִּבְרֵי[n] הַמֶּלֶךְ[n] וְשֹׁטְרִים[n] הַלְוִיִּם[n] לִפְנֵיכֶם
[n]חִזְקוּ[t] וַעֲשׂוּ[t] וְיִהְיֶה[r] יְהוָה[n] עִם־[t]הַטּוֹב׃
Cap.xx. [a]וַיְהִי[n] אַחֲרֵי־כֵן[n] בָּאוּ[t] בְּנֵי
[n]מוֹאָב[n] וּבְנֵי־[n]עַמּוֹן[n] וְעִמָּהֶם[n] מֵהָעַמּוֹנִים
[n]עַל[n] יְהוֹשָׁפָט[n] לַמִּלְחָמָה׃ [n]וַיָּבֹאוּ[t] וַיַּגִּידוּ
[n]לִיהוֹשָׁפָט[t] לֵאמֹר[n] בָּא־[n]עָלֶיךָ[n] הֲמוֹן
[r]רַב[n] מֵעֵבֶר[n] לַיָּם[n] מֵאֲרָם[n] וְהִנָּם[n] בְּחַצְצֹן
[n]תָּמָר[t] הִיא[t] עֵין[n] גֶּדִי׃ [n]וַיִּרָא[t] וַיִּתֵּן
[n]יְהוֹשָׁפָט[n] אֶת־[n]פָּנָיו[n] לִדְרֹשׁ[n] לַיהוָה
[n]וַיִּקְרָא[n] צוֹם[n] עַל־כָּל־[t]יְהוּדָה׃ [n]וַיִּקָּבְצוּ
[t]יְהוּדָה[t] לְבַקֵּשׁ[t] מֵיְהוָה[n] גַּם[n] מִכָּל־[t]עָרֵי
[t]יְהוּדָה[t] בָּאוּ[t] לְבַקֵּשׁ[n] אֶת־[n]יְהוָה׃ [n]וַיַּעֲמֹד
[n]יְהוֹשָׁפָט[t] בִּקְהַל־[n]יְהוּדָה[n] וִירוּשָׁלִָם
[n]בְּבֵית[n] יְהוָה[n] לִפְנֵי[t] הֶחָצֵר[n] הַחֲדָשָׁה׃
[n]וַיֹּאמֶר[n] יְהוָה[n] אֱלֹהֵי[t] אֲבוֹתֵינוּ[t] הֲלֹא
[n]אַתָּה[n] הוּא[n] אֱלֹהִים[n] בַּשָּׁמַיִם[t] וְאַתָּה
[n]מוֹשֵׁל[t] בְּכֹל[t] מַמְלְכוֹת[t] הַגּוֹיִם[n] וּבְיָדְךָ
[n]כֹחַ[n] וּגְבוּרָה[n] וְאֵין[n] עִמָּךְ[n] לְהִתְיַצֵּב׃ הֲלֹא

אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הוֹרַשְׁתָּ אֶת יֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ הַזֹּאת מִלִּפְנֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
וַתִּתְּנָהּ לְזֶרַע אַבְרָהָם אֹהַבְךָ לְעוֹלָם׃
וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּבְנוּ לְךָ בָהּ מִקְדָּשׁ
לְשִׁמְךָ לֵאמֹר׃ אִם תָּבוֹא עָלֵינוּ רָעָה
חֶרֶב שְׁפוֹט וְדֶבֶר וְרָעָב נַעֲמֹדָה לִפְנֵי
הַבַּיִת הַזֶּה וְלִפָּנֶיךָ כִּי שִׁמְךָ בַּבַּיִת
הַזֶּה וְנִצְעַק אֵלֶיךָ מִצָּרָתֵינוּ וְתִשְׁמַע
וְתוֹשִׁיעַ׃ וְעַתָּה הִנֵּה בְנֵי עַמּוֹן וּמוֹאָב
וְהַר שֵׂעִיר אֲשֶׁר לֹא נָתַתָּה לְיִשְׂרָאֵל
לָבוֹא בָּהֶם בְּבֹאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
כִּי סָרוּ מֵעֲלֵיהֶם וְלֹא הִשְׁמִידוּם׃
וְהִנֵּה הֵם גֹּמְלִים עָלֵינוּ לָבוֹא לְגָרְשֵׁנוּ
מִירֻשָּׁתְךָ אֲשֶׁר הוֹרַשְׁתָּנוּ׃ אֱלֹהֵינוּ
הֲלֹא תִשְׁפֹּט בָּם כִּי אֵין בָּנוּ כֹחַ לִפְנֵי
הֶהָמוֹן הָרַב הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ
לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ וְכָל
יְהוּדָה עֹמְדִים לִפְנֵי יְהוָה גַּם טַפָּם
נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם׃ וַיְחִזִיאֵל בֶּן זְכַרְיָהוּ
בֶּן בְּנָיָה בֶּן יְעִיאֵל בֶּן מַתַּנְיָה הַלֵּוִי
מִן בְּנֵי אָסָף הָיְתָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה
בְּתוֹךְ הַקָּהָל׃ וַיֹּאמֶר הַקְשִׁיבוּ כָּל
יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְהַמֶּלֶךְ
יְהוֹשָׁפָט כֹּה אָמַר יְהוָה לָכֶם אַתֶּם
אַל תִּירְאוּ וְאַל תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי הֶהָמוֹן
הָרַב הַזֶּה כִּי לֹא לָכֶם הַמִּלְחָמָה כִּי
לֵאלֹהִים׃ מָחָר רְדוּ עֲלֵיהֶם הִנֵּם
עֹלִים מַעֲלֵה הַצִּיץ וּמְצָאתֶם
אֹתָם בִּסוֹף הַנַּחַל פְּנֵי מִדְבַּר יְרוּאֵל׃
לֹא לָכֶם לְהִלָּחֵם בָּזֹאת הִתְיַצְּבוּ
עִמְדוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת יְהוָה עִמָּכֶם
יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם אַל תִּירְאוּ וְאַל
תֵּחַתּוּ מָחָר צְאוּ לִפְנֵיהֶם וַיהוָה
עִמָּכֶם׃ וַיִּקֹּד יְהוֹשָׁפָט אַפַּיִם אָרְצָה
וְכָל יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם נָפְלוּ
לִפְנֵי יְהוָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה׃ וַיָּקוּמוּ

ne tu deus nr interfeci-
sti omnes habitatores oo
terre huius coram po-
pulo tuo israel: ooooooo
& dedisti eā semini abraā
amici tui in sempiternū:
Habitauerūtq; in ea: & extruxerūt in illa sctūa-
riū nomini tuo dicētes.
Si irruerit sup nos ma-
la: gladius iudicii: pesti-
lētia & fames: stabimus
corā domo hac in con
spectu tuo in q̄ inuocatū
est nomē tuū: & clama-
bimus ad te in tribulatio
nib nostris: & exaudies
nos saluosq; facies. Nūc
igitur ecce filii ammō & moab et mons seyr per
quos nō cōcessisti israel
vt trāsirent quādo egre-
diebātur de egypto: sed
declinauerūt ab eis & nō
interfecerūt illos. Ecō-
trario agūt et nitūtur eii
cere nos de possessione
quā tradidisti nobis de
ni. Ergo non iudicabis
eos: In nobis qdē non
est tāta fortitudo vt possi
mus huic multitudini re
sistere q̄ irruit sup nos.
Sed cū ignorem⁹ quid
agere debeam⁹ hoc solū
habem⁹ residui vt ocłos
nros dirigam⁹ ad te. Ois
vero iuda stabat coram
dño cū puulis & vxori
bꝰ & liberis suis. Erat aūt
iazihel filius zacharie fi
lii banaie filii iehihel fi
lii mathanie leuites de
filiis asaph: sup quē fa
ctus ē spūs dñi in medio
turbe: & ait. Attendite
ois iuda: & q habitatis i
hierusalē: & tu rex iosa
phat. Hec dicit dñs vo
bis. Nolite timere nec
paueatis hāc multitudi
nē. Non est eni vra pu
gna: sed dei. Cras descē
detis cōtra eos. ooooooo
Ascensuri eni sunt pch
uū noie seis: & inuenietis
illos in sūmitate torrē-
tis q est cōtra solitudinē
hieruhel. Nō enim eris
tis vos qui dimicabitis:
sed tantūmodo cōfidēter
state: & videbitis auxi-
liū dñi sup vos. O iuda
& hierm nolite timere
nec paueatis. Cras
egredimini cōtra eos:
& dñs erit vobiscū. Io-
saphat ergo oooooooooo
et iuda & oēs habitato
res hier cecidērūt pni
in terrā corā dño & ado
rauerunt eum. Porro oo

resistat tibi. nōne tu eo⁹ deus nr q̄ interfeciſti
ἀντιστῆναί σοι. οὐχὶ σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξολεθρεύσας τοὺς
habitantes terrā hanc a facie populi
κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου τοῦ λαοῦ
tui israel: & dediſti eam semini abraam
σου Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν τῷ σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ
amico tuo in seculū: & habitauerūt in ea: & edifi
φίλῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ᾠκο-
cauerūt tibi in ea sanctuariū nōi tuo dicentes:
δόμησάν σοι ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί σου λέγοντες,
si irruerint sup nos mala: gladius: iudiciū: mors: fa
ἐὰν ἐπέλθωσιν ἐφ' ἡμᾶς κακά, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λι
mes: stabimus coram domo hac & coram te:
μός, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου,
qñ nomē tuū inuocatū est in loco hoc: &
ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ
clamabimus ad te a tribulatiōe nra: & exaudies &
βοήσομεν πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως ἡμῶν, καὶ ἀκούσῃ καὶ
salvabis. & nūc ecce filii ammon & moab & mōs seir:
σώσεις. καὶ νῦν ἰδοὺ υἱοὶ ἀμμὼν καὶ μωὰβ καὶ ὄρος Σηίρ,
in quos nō dediſti israel vt trāsirēt p eos qñ egre
εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν ἐν τῷ ἐκ-
diebātur ipsi de terra egypti: qñ declinauerūt ab e
πορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐ-
is & non interfecerūt illos: & ecce ipsi aggredi
τῶν καὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχει-
tur cōtra nos ventre & eiicere nos a pos-
ροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐλθεῖν καὶ ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κλη-
C sessiōe nostra: qualiter dediſti nobis: dñe de⁹ noster nō iu-
ρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν οὐ κρι
dicabis in eis: qñ nō est nobis fortitudo ad resistēdū cōtra
νεῖς ἐν αὐταῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ
multitudinē multā hanc q̄ venit sup nos: & nō sci
πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἴδα-
mus qd faciemus: qñ in te oculi nostri. &
μεν τί ποιήσομεν, ὅτι ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. καὶ
ois iuda stetit coā dño: & puuli eorum
πᾶς Ἰούδα ἱστήκει ἔναντι κυρίου, καὶ τὰ παιδία αὐτῶν
& vxores eorum & filii eorū. & iezihel filius
καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. καὶ Ἰεζιὴλ ὁ τοῦ
zacharie filii banaie filii iehiel filii maththanie leui
Ζαχαρίου υἱοῦ Βαναίου υἱοῦ Ἰεϊὴλ υἱοῦ Ματθανίου ὁ Λευί-
tes de filiis asaph: factus ē sup eū spūs do
της ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυ
mini in cōcione: & dixit: audite ois iuda
ρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ εἶπεν, ἀκούσατε πᾶς Ἰούδα
& q habitatis in hierlm: & rex io
καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰω
saphat. hec dicit dño vobis: nō timeatis vos nec
σαφάτ· τάδε λέγει κύριος ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς μηδὲ
formidetis a facie turbe multe huius:
πλησθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου,
qñ nō vobis est acies: sed deo. cras de
ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστὶν ἡ παράταξις, ἀλλὰ τῷ θεῷ· αὔριον κα
scēdite cōtra eos: ecce ascendunt p ascēsum
ταβῆτε ἐπ' αὐτούς, ἰδοὺ ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν
D Asiz: & inuenietis eos vos in sūmitate torrētis in
ασίς, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ὑμεῖς ἐπ' ἄκρου τοῦ χειμάρρου κα
xta faciem solitudinis ieriehmō vobis ē pugnare
τὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου Ἰεριήλ, οὐχ ὑμῖν ἐστι πολεμῆσαι
in hac: state & intelligite & videte salutē dñi q̄
ἐν ταύτῃ, στῆτε καὶ σύνιτε καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν κυ τὴν
vobiscum: iuda & hierlm ne timeatis nec pauca-
μεθ' ὑμῶν, Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλήμ μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιᾶτε
tis egredi cras in occursum eorum: & dñs vobiscum. &
τι ἐξελθεῖν αὔριον εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ κς μεθ' ὑμῶν. καὶ
cadens iosaphat in faciem in terrā: & ois iu
κύψας Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶς Ἰού
da & hitantes hierusalem: ceciderūt in faci
δα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλήμ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσω
em coram dño vt adorarent dñm. & surrexerūt
πον ἔναντι κυρίου τοῦ προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ. καὶ ἀνέστησαν

leuite de filiis caath & de filiis core:
οἱ λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν καὰθ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν κορῆ,
ad laudādū dūm deū iſrael in voce magna in excelſū
τοῦ αἰνεῖν κυρίῳ τῷ θεῷ Ισραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος.
E & ſurrexerūt mane: & egreſſi ſūt in deſertū thecoe.
καὶ ὤρθρισαν τοπρωΐ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον θεκωέ.
cū vero pficiſcerētur ipſi: ſtetitioſaphat & clamauit & di
ἐν δὲ τῷ ἐξελθεῖν αὐτούς, ἔστη Ιωσαφὰτ καὶ ἐβόησε καὶ εἶ
xit: audite me iuda & habitātes in hieru-
πεν, ἀκούσατέ μου Ιούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερου-
ſalem: credite dño deo veſtro: & fidelis
σαλήμ, ἐμπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐμπιστευθή-
eritis. credite in pphetis eius: & pſperabimini.
σεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε.
& dano cōſiliū cum populo: ſtatuit cantores
Pſal. 106. καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ τοῦ λαοῦ, ἔστησε ψαλτῳδοὺς
& laudātes dūm: vt cōfiterētur & laudarēt dñs
καὶ αἰνοῦντας τῷ κυρίῳ, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν κυρίῳ
ſanctū cū egrederētur ante exercitum. &
τῷ ἁγίῳ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως· καὶ
dicebāt: cōfitemini dño: qm̄ in eternū mia
ἔλεγον, ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
eius. & cū cepiſſent laudē ſuā & con
αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξο
feſſiōis: dedit dño iſidias vt pugnarent cōtra
μολογήσεως, ἔδωκε κύριος ἐνέδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς
filios ammon & moab & mōtē ſeir q egreſſi fuerāt cōtra
υἱοὺς ἀμμὼν καὶ μωὰβ καὶ ὄρος σηιρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ
iudā: & cōuerſi ſunt. & ſurrexerūt filii ammon &
Ιούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν· καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν καὶ
moab aduerſus habitātes monte ſeir: vt cōtereret & dele
μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος σηίρ, ἐκτρῖψαι καὶ ἐξο-
rent eos & poſtq̄ pfecerāt habitātes
λοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας
ſeir: ſurrexerūt adinuicē: & apprehendit vir pri-
σηίρ, ἀνέστησαν ἐπ' ἀλλήλους, καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλη-
mus ſuus in corruptionē. & iudas venit in ſpecu-
σίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν, καὶ Ιούδας ἦλθεν ἐπὶ τὸν σκο-
lam in ſolitudiem: & aſperit & vidit multitudinē
πιὰν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπέβλεψε καὶ ἴδε τὸ πλῆθος,
& ecce oēs mortui q̄ ceciderūt in terra: & erat
καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν
ſaluatus. & venit ioſaphat & popul⁹ eius ad ſpoli
F ἀσωζόμενος. καὶ ἦλθεν Ιωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦ-
andū ſpolia eorum: & inuenēt iumēta multa & ſarci
σαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ὑπερῆν κτήνη πολλὰ καὶ ἐπισκευ-
nā & ſpolia & vaſa deſiderabilia. & diripuerunt ſi
ὴν καὶ σκῦλα καὶ σκεύη ἐπιθυμητά· καὶ ἐσκύλευσαν ἡμε-
bi. & fuerunt dieo ſtres prędantium ſpo
ρᾶς τρεῖς ἀφορεμένων τὰ σκύ-
lia: qm̄ multa erāt. & die quarta cōgregati ſunt
λα, ὅτι πολλὰ ἦν. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθη
in valle bñdictiōis: illic.n. bñdixerunt
σαν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ εὐλόγησαν ὁ θεὸς
dño. ꝓpter hoc vocauerūt nomē loci illius val
κύριος, διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κοι
lis bñdictiōis vſq; in diē hanc. & reuerſus ē oīs
λὰς εὐλογίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐπέστρεψε πᾶς
vir iuda in hieruſalē: & ioſaphat dux eo-
ἀνὴρ Ιούδα εἰς Ιερουσαλήμ, καὶ Ιωσαφὰτ ὁ ἡγούμενος αὐ-
rum reuerſus ē in hierlm in leticia magna: qm̄
τῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ιερουσαλὴμ ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι
letificauit ipſos dño de inimicis ſuis. & ingreſſi ſūt i hieru
ηὐφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον εἰς Ιερου-
ſalem in pſalteriis & citharis & in tubis in domū dñi. & fac⁹
σαλὴμ ἐν ναβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυ. καὶ ἐγένε
eſt pauor dñi ſup vniuerſa regna terre cū audiſſēt ip-
το φόβος κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐ
ſas q̄ pugnauit dño cum inimicis iſrl. & fuit i pace
τὰς, ὅτι ἐπολέμησε κς μετὰ τῶν ὑπεναντίων τοῦ Ισρ. καὶ ἡσύχασεν
regnum ioſaphat: & requiem dedit ei deus ei⁹ p circuitū.
ἡ βασιλεία Ιωσαφάτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν.

leuite m de filiis caath r et de filiis q chore ooooooooo
laudabant p dñm t deum
iſrael u voce ooooooooo
magna in excelſū. a Cūq; b mane a ſurrexiſſent c e-
greſſi ſunt p deſertū t the
cue. profectiſq; eis s ſtās
h ioſaphat in medio eorū
dixit. a Audite me viri u
da: m & omnes m habitato
res n hieruſalē. o Credite
p indſio q deo vō: t & ſe-
curi eritis: o credite t pphe
tis eius: n & cūcta eueniēt
pſpera. t Deditq; cōſiliū
popło o & ſtatuit n cātores
dñi o vt laudarēt eū i ti tur
mis ſuis s et antecederent
exercitū: b ac voce conſo
na d dicerēt. t Confitemini
m dño: n qm̄ in eternū mi
ſericordia eius. q Cūq; t ce
piſſet t laudes e canere b ver
tit t dñs i ſidias eorū in ſe
metipos s filiorū. ſ. b ām̄o
et c moab d & montis e ſe-
yr: t q egreſſi fuerāt vt pu
gnarēt c cōtra iudā b & peuſ
ſi ſūt. Nāq; b filii ām̄on m &
moab c cōſurrexerūt n ad-
uerſū e habitatores f mon
tis o ſeyr: t vt interficerent
& delerēt eos. t Cūq; hoc
opē ꝓpetraſſent: etiā n in
ſemetipos verſi mutuis
cōcidere vulneribꝰ. c Por
ro iuda t cum b veniſſet c ad
t ſpeculā q reſpicit e ſolitu-
dinē d vidit ꝓcul oēm late
r regionē plenā a cadaueri-
bꝰ. m nec n ſupeſſe quenq̄
q neē potuiſſet euadere.
n Venit ergo n ioſaphat o et
ois o ꝓpls cūeo p ad dīrahē
da t ſpolia mortuorū: n in
uenerūtq; t int cadauera
variā t ſuppelectilē veſtes
q̄q; t & vaſa p ciioſiſſima:
n & diripuerunt: ita t vt oia
r portare t nō poſſet: nec p
s tres t dies b ſpolia h auferre
p p̄ p̄de m magnitudīe: n die
4 t ōrto t cōgregati ſūt q i
valle b bñdictiōis. o Etem̄
q qm̄ i bi n bñdixerūt t dño
h vocauerūt t locū illū i valt
s bñdictiōis t vſq; in p̄ſtē
diem. t Reuerſuſq; ē m oīs
n vir t iuda p & habitatoꝛs p hie
rlm q & ioſaphat t ante eoſ
q p hierlm t cum leticia ma
gna t eo q d dīſſet eis s dñs
gaudiū b de inimicis ſuis.
t Ingreſſiq; ſūt in c hierlm
t cū ꝓſalteriis t et citharis
& tubis b i domū d dñi. t Ir
ruit ā m pauor n dī o ſup p vni
uerſa q regna t trarū r cū au
dīſſēt q p pugnaſſet s dñs
t cōtra inimicos s iſrl. b qe-
uitq; t regnū o ioſaphat &
p̄buit ei de t pacē p circ

לְוִיִּם מִן בְּנֵי הַקָּהָתִים וּמִן בְּנֵי
הַקָּרְחִים לְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּקוֹל גָּדוֹל לְמָעְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַּבֹּקֶר
וַיֵּצְאוּ לְמִדְבַּר תְּקוֹעַ וּבְצֵאתָם עָמַד
יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּנִי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִַם הַאֲמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְתֵאָמֵנוּ הַאֲמִינוּ בִּנְבִיאָיו וְתַצְלִיחוּ
וַיִּוָּעַץ אֶל הָעָם וַיַּעֲמֵד מְשֹׁרְרִים
לַיהוָה וּמְהַלְלִים לְהַדְרַת קֹדֶשׁ
בְּצֵאת לִפְנֵי הֶחָלוּץ וְאֹמְרִים הוֹדוּ
לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וּבְעֵת הֵחֵלּוּ
בְּרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְהוָה מְאָרְבִים
עַל בְּנֵי עַמּוֹן מוֹאָב וְהַר שֵׂעִיר הַבָּאִים
לִיהוּדָה וַיִּנָּגְפוּ׃ וַיַּעַמְדוּ בְּנֵי עַמּוֹן
וּמוֹאָב עַל יֹשְׁבֵי הַר שֵׂעִיר לְהַחֲרִים
וְלְהַשְׁמִיד וּכְכַלּוֹתָם בְּיוֹשְׁבֵי שֵׂעִיר
עָזְרוּ אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְמַשְׁחִית׃ וִיהוּדָה
בָּא עַל הַמִּצְפָּה לַמִּדְבָּר וַיִּפְנוּ אֶל
הֶהָמוֹן וְהִנָּם פְּגָרִים נֹפְלִים אַרְצָה
וְאֵין פְּלֵיטָה׃ וַיָּבֹא יְהוֹשָׁפָט וְעַמּוֹ
לָבֹז אֶת שְׁלָלָם וַיִּמְצְאוּ בָרָם לָרֹב
וּרְכוּשׁ וּבְגָדִים וּכְלֵי חֶמְדּוֹת וַיַּצְלוּ
לָהֶם לְאֵין מַשָּׂא וַיִּהְיוּ יָמִים שְׁלוֹשָׁה
בּוֹזְזִים אֶת הַשָּׁלָל כִּי רַב הוּא׃ וּבַיּוֹם
הָרְבִיעִי נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק בְּרָכָה כִּי שָׁם
בֵּרְכוּ אֶת יְהוָה עַל כֵּן קָרְאוּ אֶת שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק בְּרָכָה עַד הַיּוֹם׃
וַיָּשֻׁבוּ כָל אִישׁ יְהוּדָה וְיִרוּשָׁלִַם
וִיהוֹשָׁפָט בְּרֹאשָׁם לָשׁוּב אֶל
יְרוּשָׁלִַם בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה
מֵאֹיְבֵיהֶם׃ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם נְבָלִים
וְנִבְרוֹת וְחֲצֹצְרוֹת אֶל בֵּית יְהוָה׃
וַיְהִי פַּחַד אֱלֹהִים עַל כָּל מַמְלְכוֹת
הָאֲרָצוֹת בְּשָׁמְעָם כִּי נִלְחַם יְהוָה
עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַתִּשְׁקֹט מַלְכוּת
יְהוֹשָׁפָט וַיָּנַח לוֹ אֱלֹהָיו מִסָּבִיב׃

וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט עַל יְהוּדָה בֶּן
שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ
וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם
וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת שִׁלְחִי: וַיֵּלֶךְ
בְּדֶרֶךְ אָבִיו אָסָא וְלֹא סָר מִמֶּנָּה
לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה: אַךְ
הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ וְעוֹד הָעָם לֹא הֵכִינוּ
לְבָבָם לֵאלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם: וַיֶּתֶר דִּבְרֵי
יְהוֹשָׁפָט הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים
הִנָּם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי יֵהוּא בֶן חֲנָנִי
אֲשֶׁר הֹעֲלָה עַל סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
וְאַחֲרֵי כֵן אָחַבַר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה עִם אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא
הִרְשִׁיעַ לַעֲשׂוֹת: וַיְחַבְּרֵהוּ עִמּוֹ
לַעֲשׂוֹת אֳנִיּוֹת לָלֶכֶת תַּרְשִׁישׁ
וַיַּעֲשׂוּ אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר: וַיִּתְנַבֵּא
אֱלִיעֶזֶר בֶּן דֹּדָוָהוּ מִמָּרֵשָׁה עַל
יְהוֹשָׁפָט לֵאמֹר בְּהִתְחַבֶּרְךָ עִם
אֲחַזְיָהוּ פָּרַץ יְהוָה אֶת מַעֲשֶׂיךָ
וַיִּשָּׁבְרוּ אֳנִיּוֹת וְלֹא עָצְרוּ לָלֶכֶת
אֶל תַּרְשִׁישׁ: וַיִּשְׁכַּב
יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ
תַּחְתָּיו: וְלוֹ אַחִים בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט
עֲזַרְיָה וִיחִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ וַעֲזַרְיָהוּ
וּמִיכָאֵל וּשְׁפַטְיָהוּ כָּל אֵלֶּה בְּנֵי
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה: וַיִּתֵּן לָהֶם
אֲבִיהֶם מַתָּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב
וּלְמִגְדָּנוֹת עִם עָרֵי מְצֻרוֹת בִּיהוּדָה
וְאֶת הַמַּמְלָכָה נָתַן לִיהוֹרָם כִּי הוּא
הַבְּכוֹר: וַיָּקָם יְהוֹרָם עַל מַמְלֶכֶת
אָבִיו וַיִּתְחַזַּק וַיַּהֲרֹג אֶת כָּל אֶחָיו
בַּחֶרֶב וְגַם מִשָּׂרֵי יִשְׂרָאֵל:
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה יְהוֹרָם בְּמָלְכוֹ
וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם:
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר

regnauit igitur iosaphat sup iudam & erat triginta quinq; annorū cū regnare cepisset Viginti aūt & quinq; annis regnauit in hierusalē & nomē matris ei azuba filia selachi. Et ambulauit in via patris sui asa: nec declinauit ab ea faciens q̄ placita erāt corā dño. Veruntamen excelsa non abstulit: & adhuc ppls non direxerat cor suū ad dñm deū patrū suorum. Reliqua aūt gestorū iosaphat priorum & nouissimorum scripta sūt in verbis Iehu filii anani: quos scripsit in libro regū israel. Post hec iniit amicitias iosaphat rex iuda cum ochozia rege israel: cuius opera fuerunt impiissima: & particeps fuit vt faceret naues q̄ irēt in tharsis. Fecerūtq; classem in asiogaber. Prophetauit aūt eliezer filius dodau de maresa ad iosaphat dicens. Quia habuisti fedus cum ochozia: percussit dñs opera tua: contriteq; sunt naues nec potuerunt ire in tharsis. 21. Ormiuit autem iosaphat cum patribus suis: & sepultus est cū eis in ciuitate dauid: regnauitq; ioram filius eius pro eo: qui habuit fratres filios iosaphat: azariā et iahihel & zachariam et azariam et michael & saphatiā. Omnes hi filii iosaphat regis iuda. De ditq; eis pater suus multa munera argenti & auri & pēsationes cū ciuitatibus munitissimis i iuda. Regnū autem tradidit ioram eo q̄ esset primogenitus. Surrexit autem ioram super regnū patris sui. Cunq; se cōfirmasset: occidit oēs fratres suos gladio & quosdā de principib⁹ israel. Triginta duorū ānorū erat ioram cum regnare cepisset: & octo annis regnauit in hierusalem: ambulauitq; in viis regum israel sicut

τ regnauit iosaphat sup iuda filius trigin
καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰούδα υἱὸς τριακον
ta τ quinq; annoꝝ cū regnaret ipse: τ viginti
τα καὶ πέντε ἐτῶν ἦν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ εἴκοσι
τ duob⁹ annis regnauit in hierusalem: τ nomen
καὶ δυσὶ ἔτεσιν ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα
matri eius azuba filia selei. τ ambulauit in
τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ συγάτηρ σιλεί· καὶ ἐπορεύθη ἐν
viis asa patris sui. τ non declinauit
ταῖς ὁδοῖς ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐξέκλινεν
ab ipsis vt faceret recta corā dño. verūtā
ἀπ' αὐτῶν τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου· πλὴν
excelsa nō ablata sūt: τ adhuc popul⁹ nō direxerat
τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν
cor suum ad dñm deū patrum suorū.
καρδίαν αὐτῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.
τ reliqui sermōes iosaphat primi τ nouissimi
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
nōne scripti sunt in sermōib⁹ ieu filii anani: quos scri
οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰηοῦ τ̄ ἀναρτῆ, οὓς κατέ
psit in libro regum israel. τ post hec
γραψεν ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσραήλ. καὶ μετὰ ταῦτα
cōmunicauit iosaphat rex iuda cum ochozi
τα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ Ἐχοζί=
a rege israel. τ ipse egit impie ad faciendū.
ου βασιλέως Ἰσραήλ· καὶ αὐτὸς ἐκίμησεν τοῦ ποιῆσαι.
τ cōmunicauit cum ipso vt faceret naues τ
καὶ ἐκοινώνησε μετ' αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι πλοῖα καὶ πο
irēt in tharsis. τ fecit naues in gesiongaberūt eis in thaſsis. τ fecit naues in gesiongaberūt εἰς ταρσεῖς· καὶ ἐποίησε νῆας εἰς γασιωῶν γά
ber. τ pphetauit eliezer filio dodiu de meri ber. τ pphetauit eliezer filio dodiu de meri βηρ· καὶ προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Δωδίου ἐκ μαρι=
sa cōtra iosaphat dicens: quia cōmunicasti ochozia: σὰ ἐπὶ Ἰωσαφὰτ λέγων, ὡς ἐκοινώνησας τῷ Ἐχοζία,
dissipauit dñs opera tua: τ cōtrite sunt na διέκοψε κύριος τὰ ἔργα σου, καὶ συνετρίβησαν αἱ ναῦ=
ues: τ nō potuerunt ire in tharsis. ες, καὶ οὐκ ἠδυνήσαν τ̄ πορευθῆναι εἰς ταρσεῖς. Ca.21.

Θ Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐ=
io: τ sepult⁹ ē cum patribus suis in ciuitate
του, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει
dauid: τ regnauit ioram filius eius p eo.
Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
τ ei fratres filii iosaphat: azarias τ iciel τ
καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφάτ, Ἀζαρίας καὶ Ἰιὴλ καὶ
zacharias τ michael τ saphatias. oēs hi
Ζαχαρίας καὶ μιχαὴλ καὶ σαφατίας. πάντες οὗ=
filii iosaphat regis iuda. τ dedit e
τοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἔδωκεν αὐ=
io iosaphat pater suus dona multa: ar
τοῖς Ἰωσαφὰτ ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλά, ἀρ=
gentū τ aurum: τ arma cū ciuitatib⁹ mu γύριον καὶ χρυσίον, καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τει=
ratis in iuda. τ regnum dedit χισμένων ἐν Ἰούδα. καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν
ioram: qm ipse pmogenitus. τ surrexit io τῷ Ἰωρὰμ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτότοκος. καὶ ἀνέστη Ἰω=
ram sup regnū patris sui: τ cōfor ρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἰσχυ
mat ē: τ iterfecit oēs fratres su ρώθη: τ iterfecit oēs fratres su ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐ=
os in gladio: τ de principibus isra τοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, καί γε ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσρα=
el: filr ccēto triginta τ duoꝝ annoꝝ ioram cū ήλ, υἱὸς ὢν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν Ἰωρὰμ ἐν τῷ
regnaret ipse: τ octo annis regnauit in hie βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰε
rusalem. τ ambulauit in via regum ρουσαλήμ. καὶ ἐπορεύετο ἐν τῇ ὁδῷ βασιλέων
israel: sicut
Ἰσραήλ, ὡς

3.Reg. 8.c.

E

leuite de filiis caath & de filiis core:
οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καάθ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν Κορῆ,
ad laudādū dñm deū ifrael in voce magna in excelſū
τοῦ αἰνεῖν κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος.
& ſurrexerūt mane: & egreſſi ſūt in deſertū thecoe.
καὶ ὠρθρισαν τὸ πρωΐ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ·
cū vero ꝓficiſcerētur ipſi: ſtetit ioſaphat & clamauit & di
ἐν δὲ τῷ ἐξελθεῖν αὐτούς, ἔστη Ἰωσαφὰτ καὶ εἶπεν καὶ εἶ-
xit: audite me iuda & habitantes in hieru-
πεν, ἀκούσατέ μου Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερου-
ſalem: credite dño deo veſtro: & fidelis
σαλήμ, ἐμπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐμπιστευθή-
eritis. credite in ꝓphetis eius: & ꝓſperabimini.
σεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήταις αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε.
& dauid cōſiliū cum populo: ſtatuit cantores
ψαλ. 106. καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ τοῦ λαοῦ, ἔστησε ψαλτῳδοὺς
& laudātes dñm: vt cōfiterētur & laudarēt dñm
καὶ αἰνοῦντας τῷ κυρίῳ, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ
ſanctū cū egrederētur ante exercitum. &
τῷ ἁγίῳ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως· καὶ
dicebāt: cōfitemini dño: qm̄ in eternū mia
ἔλεγον, ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
ei⁹. & cū cepiſſent laudē ſuā & con
αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξο-
feſſionē: dedit dño ſiſditas vt pugnarent cōtra
μολογήσεως, ἔδωκε κύριος ἐνέδρας τοῖς υἱοῖς Αμμὼν & Μωὰβ
filios ammon & moab & mōtē ſeir q egreſſi fuerāt cōtra
υἱοὺς Αμμὼν καὶ Μωὰβ καὶ ὄρος Σηὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ
iudā: & cōuerſi ſunt. & ſurrexerūt filii ammon &
Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν. καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Αμμὼν καὶ
moab aduerſus habitantes montē ſeir: vt cōtererēt & dele
Μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηίρ, ἐκτρῖψαι καὶ ἐξο-
rent eos & poſtq̄ pfecerūt habitantes
λεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας
ſeir: ſurrexerūt adinuicē: & apphendit eos pri-
Σηίρ, ἀνέστησαν ἐπ' ἀλλήλους, καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλη-
mus ſuus in corruptionē. & iudas venit in ſpecu-
σίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν. καὶ Ἰούδας ἦλθεν ἐπὶ τὸν σκο-
lam in ſolitudinē: & aſpexit & vidit ꝑmultitudinē
πιὰν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπέβλεψε καὶ ἴδε τὸ πλῆθος,
& ecce oēs mortui q̄ ceciderūt in terra: nō erat
καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν
ſaluatus. & venit ioſaphat & popul⁹ eius ad ſpoli
F ἀπασωζόμενος. καὶ ἦλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦ-
andū ſpolia eorum: & inuenerūt ſumēta multa & ſarci
σαι τὰ σκύλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ καὶ ἐπισκευ-
na & ſpolia & vaſa deſiderabilia. & diripuerunt ſi
ὴν καὶ σκύλα καὶ σκεύη ἐπιθυμητά· καὶ ἐσκύλευσαν ἡμέ-
bi. & fuerunt dies ſtres predantium ſpo
ρας τρεῖς· καὶ ἐβδόῃ τῇ ἡμέρᾳ τρεῖς ἀποτεμνόντων τὰ σκύ-
lia: qm̄ multa erāt. & die quarta cōgregati ſunt
λα, διότι πολλὰ ἦν. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθη
in valle bñdictiōis: illic. n. bñdixerunt
σαν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ εὐλόγησαν τὸν
dño. ꝓpter hoc vocauerūt nomē loci illius val
κύριον, διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κοι-
lis bñdictiōis vſq; in diē hanc. & reuerſus ē eis
λὰς εὐλογίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐπέστρεψε πᾶς
vir iuda in hieruſalē: & ioſaphat dux eo-
ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ ἡγούμενος αὐ-
rum reuerſus ē in hierlm in leticia magna: qm̄
τῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι
letificauit ipſos dño de inimicis ſuis. & ingreſſi ſūt i hieru
ηὐφράνεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱερου-
ſalem in pſalteriis & citharis & in tubis in domū dñi. & fact⁹
σαλὴμ ἐν ναβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυ· καὶ ἐγένε-
eſt pauor dei ſup vniuerſa regna terre cū audiſſēt ip-
το ἔκστασις θεοῦ ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐ-
ſi: qm̄ pugnauit dño cum inimicis iſrl. & fuit i pace
τοὺς, ὅτι ἐπολέμησε κύριος μετὰ τῶν ὑπεναντίων ἐκεί· καὶ ἡσύχασεν
regnum ioſaphat: & requiem dedit ei deus ei⁹ p circuitū.
ἡ βασιλεία Ἰωσαφάτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν.

leuite[m] de[n] filiis [o]caath [p]et de filiis [q]chore ooooooooo
[r]laudabant [s] dñm [t] deum [u]iſrael [r]voce ooooooooo
[r]magna [s]in excelſū. [t] Cūq; [u]mane [s]surrexiſſent [t]egreſſi ſunt [u]p deſertū [t]thecue. [r]profectiſq; eis [s] ſtās [u]ioſaphat in medio eorū [r]dixit. [s] Audite me viri [t]iu da: [u]& omnes [u] habitatores [u]hierusalē. [o] Credite [p]in dño [q] deo vſo: [r] & ſecuri eritis: [s]credite [t]ꝓphetis eius: [u]& cūcta eueniēt ꝓſpera. [x] Deditq; cōſiliū [t]populo [u]& ſtatuit [r]cātores [s]dñi [o]vt laudarēt eū [t]in turmis ſuis [u]et antecederent [r]exercitū: [s]ac voce conſona [t]dicerēt. [r] Confitemini [u]dño: [s]qm̄ [t]in eternū [u]misericordia eius. [o]Cūq; [r]ceperiſſet [s]laudes [t]canere [u]vertit [r]dñs [s]iſidias eorū [t]in ſemetipos [u]filiorū. f. [b] āmō et [c] moab [o]& montis [r]ſeyr: [s] q egreſſi fuerāt vt pugnarēt [t]cōtra iudā [u]& pcuſſi ſūt. Nāq; [s]filii [t]āmon [u]& moab [r]cōſurrexerūt [s]ad uerſū [t]habitatores [u]montis [r]ſeyr: [s] vt interficerent [t]& delerēt eos. [r] Cūq; hoc ope [s]ꝓpetraſſent: etiā [t]in ſemetipos verſi mutuis cōcidere vulneribꝰ. [c] Porro iuda [b] cum [o] veniſſet [r]ad [s]ſpeculā q̄ reſpicit [t]ſolitudinē [u]vidit pcul oēm late [s]regionē plenā [t]cadaueribꝰ: [u]nec [r]ſupeſſe quenq̄ q nec potuiſſet euadere. [o] Venit ergo [p]ioſaphat [q]et oīs [r]ꝓpls cū eo [s]ad dtrahē da [t]ſpolia mortuorū: [u] in uenerūtq; [r]inf cadauera variā [s]ſuppelectilē veſtes q̄q; [t]& vaſa [u]pcioſiſſima: [r]& diripuerunt: ita [s]vt oīa [t]portare [u]nō poſſet: nec p [r]tres [s]dies [t]ſpolia [u]auferre p̄ [r]p̄de [s]magnitudie: [t] die [u]at [r]q̄rto [s]cōgregati ſūt [t]i valle [u]bñdictiōis. [r] Etem [s]q̄ [t]ibi [u]bñdixerūt [r]dño [s]vocauerūt [t]locū illū [u]valle [r]bñdictiōis [s]vſq; in pſtē [t]diem. [u]Reuerſuſq; ē [r]oīs [s]vir [t]iuda [u]& habitatoꝛs [r]hier lm [s]& ioſaphat [t]ante eoſ [u]i [r]hierlm [s]cum leticia magna [t]eo q̄ dūſſet eis [u]dñs [r]gaudiū [s]de inimicis ſuis. [t]Ingreſſiq; ſūt in [u]hierlm [r]cū ꝓſalteriis [s]et citharis [t]& tubis [u]i domū [r]dñi. [s] Irruitāt [t]pauor [u]di [r]ſup [s]vniuerſa [t]regna [u]trarū [r]cū audiſſet [s]q̄ pugnaſſet [t]dñs [u]cōtra [r]inimicos [s]iſrl: [t]quieuitq; [u]regnū [r]ioſaphat & [s]p̄buit [t]ei [u]deꝰ [r]pact⁹ p cir

[1] הַלְוִיִּם מִן בְּנֵי הַקָּהָתִים וּמִן בְּנֵי
[2] הַקָּרְחִים לְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
[3] גָּדֵל עָלָה בְּקוֹל נָדוֹל לְמָעְלָה: וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר
[4] שָׁכֵם וַיֵּצְאוּ לְמִדְבַּר תְּקוֹעַ וּבְצֵאתָם עָמַד
[5] תְּמֹךְ וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי
[6] יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּנִי יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי
[7] יְרוּשָׁלַ͏ִם הַאֲמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
[8] וְתֵאָמֵנוּ הַאֲמִינוּ בִּנְבִיאָיו וְתַצְלִיחוּ:
[9] וַיִּוָּעַץ אֶל הָעָם וַיַּעֲמֵד מְשֹׁרְרִים
[10] לַיהוָה וּמְהַלְלִים לְהַדְרַת קֹדֶשׁ
[11] בְּצֵאת לִפְנֵי הֶחָלוּץ וְאֹמְרִים הוֹדוּ
[12] לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וּבְעֵת הֵחֵלּוּ
[13] בְּרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְהוָה מְאֹרְבִים
[14] עַל בְּנֵי עַמּוֹן מוֹאָב וְהַר שֵׂעִיר הַבָּאִים
[15] לִיהוּדָה וַיִּנָּגְפוּ: וַיַּעַמְדוּ בְּנֵי עַמּוֹן
[16] וּמוֹאָב עַל יֹשְׁבֵי הַר שֵׂעִיר לְהַחֲרִים
[17] וּלְהַשְׁמִיד וּכְכַלּוֹתָם יְשְׁבֵי שֵׂעִיר
[18] עָזְרוּ אִישׁ נִרְעֵהוּ לְמַשְׁחִית: וִיהוּדָה
[19] בָּא עַל הַמִּצְפֶּה לַמִּדְבָּר וַיִּפְנוּ אֶל
[20] הֶהָמוֹן וְהִנָּם פְּגָרִים נֹפְלִים אָרְצָה
[21] וְאֵין פְּלֵיטָה: וַיָּבֹא יְהוֹשָׁפָט וְעַמּוֹ
[22] לָבֹז אֶת שְׁלָלָם וַיִּמְצְאוּ בָרָם לָרֹב
[23] רְכוּשׁ וּבְגָדִים וּכְלֵי חֶמְדּוֹת וַיַּנְצְלוּ
[24] לָהֶם לְאֵין מַשָּׂא וַיִּהְיוּ יָמִים שְׁלוֹשָׁה
[25] בּוֹזְזִים אֶת הַשָּׁלָל מִי רַב הוּא: וּבַיּוֹם
[26] הָרְבִיעִי נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק בְּרָכָה כִּי שָׁם
[27] בֵּרְכוּ אֶת יְהוָה עַל כֵּן קָרְאוּ אֶת שֵׁם
[28] הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק בְּרָכָה עַד הַיּוֹם:
[29] וַיָּשֻׁבוּ כָּל אִישׁ יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם
[30] וִיהוֹשָׁפָט בְּרֹאשָׁם לָשׁוּב אֶל
[31] יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה
[32] מֵאוֹיְבֵיהֶם: וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַ͏ִם נְבָלִים
[33] וְכִנֹּרוֹת וַחֲצֹצְרוֹת אֶל בֵּית יְהוָה:
[34] וַיְהִי פַּחַד אֱלֹהִים עַל כָּל מַמְלְכוֹת
[35] הָאֲרָצוֹת בְּשָׁמְעָם כִּי נִלְחָם יְהוָה
[36] עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל: וַתִּשְׁקֹט מַלְכוּת
[37] יְהוֹשָׁפָט וַיָּנַח לוֹ אֱלֹהָיו מִסָּבִיב:

וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט עַל יְהוּדָה בֶּן
שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם
וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם
וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת שִׁלְחִי׃ וַיֵּלֶךְ
בְּדֶרֶךְ אָבִיו אָסָא וְלֹא סָר מִמֶּנָּה
לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אַךְ
הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ וְעוֹד הָעָם לֹא הֵכִינוּ
לְבָבָם לֵאלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיֶּתֶר דִּבְרֵי
יְהוֹשָׁפָט הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים
הִנָּם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי יֵהוּא בֶן חֲנָנִי
אֲשֶׁר הֹעֲלָה עַל סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְאַחֲרֵי כֵן אָחַבַר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה עִם אֲחַזְיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא
הִרְשִׁיעַ לַעֲשׂוֹת׃ וַיְחַבְּרֵהוּ עִמּוֹ
לַעֲשׂוֹת אֳנִיּוֹת לָלֶכֶת תַּרְשִׁישׁ
וַיַּעֲשׂוּ אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃ וַיִּתְנַבֵּא
אֱלִיעֶזֶר בֶּן דֹּדָוָהוּ מִמָּרֵשָׁה עַל
יְהוֹשָׁפָט לֵאמֹר בְּפָרֹץ יְהוָה אֶת
מַעֲשֶׂיךָ וַיִּשָּׁבְרוּ אֳנִיּוֹת וְלֹא עָצְרוּ לָלֶכֶת
אֳנִיֹּתָה׃ Cap. xxi.
וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃ וְלוֹ אָחִים בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט
עֲזַרְיָהוּ וִיחִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ וַעֲזַרְיָהוּ
וּמִיכָאֵל וּשְׁפַטְיָהוּ כָּל אֵלֶּה בְּנֵי
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּתֵּן לָהֶם
אֲבִיהֶם מַתָּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב
וּלְמִגְדָּנוֹת עִם עָרֵי מְצֻרוֹת בִּיהוּדָה
וְאֶת הַמַּמְלָכָה נָתַן לִיהוֹרָם כִּי הוּא
הַבְּכוֹר׃ וַיָּקָם יְהוֹרָם עַל מַמְלֶכֶת
אָבִיו וַיִּתְחַזֵּק וַיַּהֲרֹג אֶת כָּל אֶחָיו
בַּחָרֶב וְגַם מִשָּׂרֵי יִשְׂרָאֵל׃ Cap. xxi.
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה יְהוֹרָם בְּמָלְכוֹ
וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר

cuitum. Regnauit igitur iosaphat super iudam & erat triginta quinq; annorū cū regnare cepisset Viginti aūt & quinq; annis regnauit in hierusalē & nomē matris ei azuba filia selachi. Et ambulauit in via patris sui asa: nec declinauit ab ea faciens q̄ placita erāt corā dño. Veruntamen excelsa non abstulit: & adhuc pplūs non direxerat cor suū ad dñm deū patrū suorum. Reliqua aūt gestorū iosaphat priorum & nouissimorum scripta sūt in verbis Iehu filii ananī: que digessit in libro regū israel. Post hec iniit amicitias iosaphat rex iuda cum ochozia rege israel: cuius opera fuerunt impiissima: & particeps fuit vt faceret naues q̄ irēt in tharsis. Fecerūtq; classem in asiōgaber. Prophetauit aūt eliezer filius dodau de maresa ad iosaphat dicens. Quia habuisti fedus cum ochozia: percussit dñs opera tua: contriteq; sunt naues nec potuerunt ire in tharsis.

Ormiuit autem iosaphat cum patribus suis: & sepultus est cū eis in ciuitate dauid: regnauitq; ioram filius eius pro eo: qui habuit fratres filios iosaphat: azariā et iahihel & zachariam et azariam et michael & saphatiā. Omnes hi filii iosaphat regis iuda. De ditaq; eis pater suus multa munera argenti & auri & pēsationes cū ciuitatibus munitissimis i iuda. Regnū autem tradidit ioram eo q̄ esset primogenitus. Surrexit autem ioram super regnū patris sui. Cunq; se cōfirmasset: occidit oēs fratres suos gladio & quosdā de principib̄ israel. Triginta duorū annorū erat ioram cum regnare cepisset: & octo annis regnauit in hierusalem: ambulauitq; in viis regum israel sicut

τ regnauit iosaphat sup iuda filius trigin
καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰούδα υἱὸς τριάκον
ta τ quinq; annox cū regnaret ipse: τ vigiti
τα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἴκοσι
τ dnq; annis regnauit in hierusalem: τ nomen
καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα
matri eius azuba filia selei. τ ambulauit in
τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ θυγάτηρ σιλεί· καὶ ἐπορεύθη ἐν
viis asa patris sui. τ non declinauit
ταῖς ὁδοῖς ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐξέκλινε
ab ipsis vt faceret rectū corā dño. verūtū
ἀπ' αὐτῶν τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου· πλὴν
excelsa nō ablata sūt: τ adhuc populo nō direxerat
τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν
cor suum ad dñm deū patrum suorū.
καρδίαν αὐτῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.
τ reliqui sermōes iosaphat primi τ nouissimi
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
nōne scripti sunt in sermōib̄ ieu filii anani: quos scri
οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰηοῦ τ̄ ἀναφεῖ, οὓς κατέ
psit in libro regum israel. τ post hec
γραψεν ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσραήλ· καὶ μετὰ ταῦ
cōmunicauit iosaphat rex iuda cum ochozi
τα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ Ἐχοζί=
a rege israel. τ ipse egit impie ad faciendū.
ου βασιλέως Ἰσραήλ· καὶ αὐτὸς ἐνομήσατο τοῦ ποιῆσαι.
τ cōmunicauit cum ipso vt faceret naues τ
καὶ ἐκοινώνησεν μετ' αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι πλοῖα καὶ πο
irent in tharsis. τ fecit naues in gesiongа=
ρευθῆναι εἰς θαρσεῖς· καὶ ἐποίησεν τὰς εἰς γασιὼν γά
ber. τ pphetauit eliezer filio dodau de meri
βερ· καὶ προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Δωδαῦ ἐκ μαρε=
sa cōtra iosaphat dicens: quia cōmunicasti ochozię:
σὰ κατὰ Ἰωσαφὰτ λέγων, ὡς ἐκοινώνησας τῷ Ἐχοζία,
dissipauit dñs opera tua: τ cōtriste sunt na=
διέκοψε κύριος τὰ ἔργα σου, καὶ συνετρίβησαν αἱ τῆ=
ues: τ nō potuerunt ire in tharsis.
ες, καὶ οὐκ ἠδυνήσαν τοῦ πορευθῆναι εἰς θαρσεῖς. Ca. 21.

Ormiuit iosaphat cū patribus su
Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐ=
is: τ sepult' est cum patribus suis in ciuitate
τοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει
dauid: τ regnauit ioram filius eius p eo.
Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
τ ei fratres filii iosaphat: azarias τ iciel τ
καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφάτ, Ἀζαρίας καὶ Ἰιὴλ καὶ
zacharias τ michael τ saphatias. oēs hi
Ζαχαρίας καὶ μιχαὴλ καὶ σαφατίας. πάντες οὗ=
filii iosaphat regis iuda. τ dedit e=
τοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἔδωκεν αὐ=
is iosaphat pater suus dona multa: ar
τοῖς Ἰωσαφὰτ ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλά, ἀρ=
gentū τ aurum: τ arma cū ciuitatib̄ mu
γύριον καὶ χρυσίον, καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τει=
ratis in iuda. τ regnum dedit
χισμένων ἐν Ἰούδα· καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν
ioram: qm ipse primogenitus. τ surrexit io
τῷ Ἰωράμ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτότοκος· καὶ ἀνέστη Ἰω=
ram sup regnū patris sui: τ cōfir
ρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκρα
mat' ē: τ iterfecit oēs fratres su
τύνθη· καὶ ἀπέκτεινεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐ=
os in gladio: τ de principibus isra
τοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, καί γε ἐκ τῶν ἀρχόντων Ἰσρα=
el: filii exiio triginta τ duox annox ioram cū
ήλ, υἱοὺς ὢν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν Ἰωρὰμ ἐν τῷ
regnaret ipse: τ octo annis regnauit in hie
βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ie=
rusalem. τ ambulauit in via regum
ρουσαλήμ· καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ βασιλέων
israel: sicut
Ἰσραήλ, ὡς

dū curabatur in ſamaria. τ adduxerūt eū ad iu: τ
D ἰατρευόμενον ἐν σαμαρείᾳ. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ιου, καὶ
interfecit eū: τ ſepelierūt eū: quia dixit filij eſt io
ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἔθαψαν αὐτόν, ὅτι εἶπαν υἱὸς ἐστιν Ιω
ſaphat: qui queſiuit dñm in toto corde ſuo. τ
4.Re. 1.a. σαφάτ, ὅστις ἐξεζήτησεν τὸν κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ
nō erat in domo ochozie:q retineret virtutē de
οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ ὀχοζίου, κατισχύσαι δύναμιν περὶ τῆς βα
gno. τ gotholia mater ochozie vidit q̄ mortu⁹ eſt
σιλείας. καὶ γοθολία μήτηρ ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθνηκεν ὁ
filiꝰ ſuus: τ ſurrexit τ gdidit omne ſemē re
υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βα
gni in domo iuda. τ tulit ioſabeth fi
σιλείας ἐν τῷ οἴκῳ Ιούδα. καὶ ἔλαβεν Ιωσαβεὲθ
lia regis ioas filiū ochozie: τ furata eſt eū
θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ιωᾶς υἱὸν ὀχοζίου, καὶ ἔκλεψεν αὐ
de medio filiorꝫ regis q̄ interficiebant
τὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων,
τ vedit eū τ nutricē eius in cubiculo
καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ταμιείῳ τῶν
lectulorꝫ: τ abſcōdit eū filia regis io
κλιτῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ιω
rā ioſabeth ſoror ochozie vxor ioiade ſa
ρὰμ Ιωσαβεὲθ ἀδελφὴ ὀχοζίου γυνὴ Ιωιαδὲ τοῦ ἱε
cerdotis. τ abſcondit eū a facie gotholie
ρέως. καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου γοθολίας
τ nō interfecit eū. τ fuit ioas abſconditus
καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ ἦν Ιωὰς κεκρυμμένος
eū ea in domo dei ſex ānis: τ gotholia
μετ' αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἓξ ἔτη, καὶ γοθολία
regnauit ſup terram.
ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ca.23.

A 4.Reg. 1.a. IN aūt ānō ſeptimo cōfortat⁹ ē ioiade τ ſum
ΕΝ δὲ τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐνίσχυσεν Ιωιαδὲ καὶ ἔλα
pſit centuriones azarian filiū ioram: τ
βε τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ιωράμ, καὶ τὸν
iſmael filiū ioanā: τ azariam filiū obed: τ
Ισμαὴλ υἱὸν Ιωανάν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ωβήδ, καὶ τὸν
maaſiā filiū adaie: τ eliſaphat filiū zacharie.
μαασίαν υἱὸν Ἀδαΐου, καὶ τὸν Ἐλισαφὰτ υἱὸν Ζαχαρί
τ accepit eos ſecū in domū dñi in
ου. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ εἰς οἶκον κυρίου ἐν
fedēre. τ circūdederūt iudam: τ cōgregauerūt
διαθήκῃ. καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τὰς
leuitas de cūctis vrbibus iuda: τ princi
λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ τοὺς ἄρχον
pes familiarū iſrael. τ venit in hieruſa
τας τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ. καὶ ἦλθεν εἰς Ἰερουσα
lem: τ inūt oīs eccleſia pactū in domo
λήμ, καὶ διέθετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ
dei cū rege. τ dixit eis: ecce
θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἰδοὺ ὁ
filiꝰ regis regnet: ſicut locut⁹ eſt de
υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησεν κύ
min⁹ ſup domū dauid. τ nūc hic ſermo quē fe
ριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ. καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος ὃν ποι
cietis: tertia pa ex vobis eant ad ſab
ήσετε, τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάβ
batū ſacerdotū τ leuitarū τ ianitorꝫ
βατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν πυλωρῶν
in portis itroitus: τ tertia pa in domo
ἐν ταῖς πύλαις τῶν εἰσόδων, καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ
regis: τ tertia pa in porta media. τ
τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ. καὶ
oīs populus in atriis domꝰ dñi: τ nemo ingre
πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, καὶ μηδεὶς εἰσελ
diatur in domū dñi: niſi ſacerdotes τ leuite
θέτω εἰς οἶκον κυρίου, εἰμὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ
miniſtrantes leuitis: ipſi ingrediēt̄ur:
οἱ λειτουργοῦντες τοῖς λευίταις, αὐτοὶ εἰσελεύσονται,
qñ ſcti ſūt: τ oīs populus obſeruet
ὅτι ἅγιοί εἰσι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλαξάτωσαν

'in ſamaria⁹adductumq̄
ʳad ſe' occidit
⁹& ſepelierūt eum: ᵇeo q̄
eſſet ᵉfilius ᶜioſaphat: qui
ᵈquiᵇq̄ſierat ᵏdñm 'in toto
ᵐcorde ſuo. ⁿNec erat vl
tra ſpes aliqua⁹ vt de ſtir
pe qs⁹regnaret ᵗochozie.
¹Siquide athalia ᵘmat eiꝰ
ʳvidens'q⁹mortuus eſſet
ᵇfilius ſuus: ᶜſurrexit ᵈ& in
terfecit'omnem ᵉ ſurpem
ᵇregiā'domus ᵃiuda. Por
ro
ᵐioſabeth ⁿfilia ᵒregis ᵖtu
lit ᵠioas ʳfilium
ˢochozie: ᵗ& furata eſt ᵘeū
ᵛde medio ʷfiliorū ˣregis
'cū interficerētur ʸabſcō
ditq̄ ᶻeū ᵃcuꝫ ᵇnutrice ſua
'in cubiculo'lectulorum.
ᵇIoſabeth aūt q̄ ᵉabſcōde
rat eū: erat ᵈfilia ᵉregis 'io
ſā ᵐvxor ⁿioiade ᵒpōtificis
ᵖſoror ᵍochozie: & idcir
co
ʳathalia ˢ non ' interfecit
cum. ᵗFuit ergo ᵘcum eis
'in domo ᵛ d.ī ʷabſcōdit
ˣſex ʸannis qbus ᶻregnauit
ᵃathalia ᵇ ſuper ᶜ terram.

23.

HAnno aūt ē ᵇ ſeptimo
ᶜconfortat ᵈioiada ᵉaſſum
pſit ᶠ centuriones
ᵍazariam videlicet ʰfilium
ⁱhieroboam
ᵏet hiſmael ˡfilium ᵐiohā
nan: ⁿazariam quoq̄
ᵒfilium ᵖobed ᵠ& ʳmaaſiam
ˢfilium ᵗadaie
ʳ& ᵘeliſaphat ᵛfiliū ʷzechri:
& iniit ˣcū eis ʸfedus. Qui
ᶻcircūeuntes ᵃiudam ᵇcon
gregauerunt ᶜleuitas ᵈde
cunctis ᵉvrbibus ᶠ iuda:
ᵍ& principes
ʰfamiliarum ⁱiſrael: ʲvene
runtq̄ ᵏin ˡ hieruſalem.
ᵐInit ergo ⁿomnis ᵒmulti
tudo ᵖpactū ᵠin domo ʳ dei
ˢcum ᵗrege. ᵘDixitq̄ ᵛad
eos ioiada. ʷ Ecce ˣ filius
ʸregis ᶻregnabit ᵃ ſicut ᵇlo
cutus eſt ᶜ domiⁿ ᵈſuper
ᵉfilios ᶠdauid. ᵍ Iſte eſt ʰſer
moⁱ quem' facietis. ⁰⁰⁰⁰
ᵏTertia pars ˡveſtrū q̄ ve
niūt ad ᵐſabbatū ⁿſacerdo
tū ᵒ& leuitarū & ᵖianitorū
erit ᵠin portis: ʳtertia vero
pars ˢ ad domū ᵗregis. ᵘ& ter
tia ᵛad portā q̄ appella
tur ʷfundamēti. ˣOē vero
reliquū ʸvulgꝰ ſit ᶻ in atriis
ᵃdomꝰ ᵇdñi ᶜnec qſpiā aliꝰ
ᵈingrediatur ᵉdomū ᶠ dñi
ᵍniſi ʰſacerdotes ⁱ& q mini
ſtrāt ᵏde leuitis. ˡ Ipſi tñ
modo ᵐingrediātur ⁿqa ᵒ ſan
ctificati ᵖſunt ᵠ& omne reli
quum ʳvulgus ˢobſeruet

וְכֹלָה ס מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא יַחֲלוּ אֶת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֶת הַמֶּלֶךְ
סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ וְהַבָּא אֶל הַבַּיִת
בּוֹא מוּת יוּמָת וְהָיוּ אֶת הַמֶּלֶךְ בְּבֹאוֹ וּבְצֵאתוֹ
הָיָה בּוֹא עָשָׂה יָצָא וַיַּעֲשׂוּ הַלְוִיִּם וְכָל יְהוּדָה כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת לַמָּה
אַנְשָׁיו בָּאֵי הַשַּׁבָּת עִם יוֹצְאֵי הַשַּׁבָּת יָצָא
מָלֵא פְּטַר יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת הַמַּחְלְקוֹת חָלַק
וַיִּתֵּן יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת אֶת נָתַן שׁוּר
הַחֲנִיתִים וְאֶת הַמָּגִנּוֹת וְאֶת הַשְּׁלָטִים מֵאָה חָנָה
אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִיד אֲשֶׁר בֵּית הָאֱלֹהִים׃
וַיַּעֲמֵד אֶת כָּל הָעָם וְאִישׁ שִׁלְחוֹ בְיָדוֹ עָמַד
מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד כֶּתֶף הַבַּיִת
הַמִּזְבֵּחַ וְלַבַּיִת עַל הַמֶּלֶךְ שָׁמַל זָבַח
סָבִיב וַיּוֹצִיאוּ אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וַיִּתְּנוּ יָצָא נָתַן
עָלָיו אֶת הַנָּזֶר וְאֶת הָעֵדוּת וַיַּמְלִיכוּ עַד מָלַךְ
אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ יְהוֹיָדָע וּבָנָיו וַיֹּאמְרוּ מָשַׁח אָמַר
יְחִי הַמֶּלֶךְ וַתִּשְׁמַע עַתַלְיָהוּ אֶת קוֹל חָיָה שָׁמַע
הָעָם הָרָצִים וְהַמְהַלְלִים אֶת הַמֶּלֶךְ רוּץ הָלַל
וַתָּבֹא אֶל הָעָם בֵּית יְהוָה׃ וַתֵּרֶא וְהִנֵּה נוּא רָאָה
הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל עַמּוֹדוֹ כַּמָּבוֹא עָמַד עָלָה
וְהַשָּׂרִים וְהַחֲצֹצְרוֹת עַל הַמֶּלֶךְ חָצַר
וְכָל עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתוֹקְעַ תָּקַע
בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַמְשׁוֹרְרִים בִּכְלֵי שִׁיר לְהַלֵּל וַתִּקְרַע יָדַע קָשַׁר
עַתַלְיָהוּ אֶת בְּגָדֶיהָ וַתֹּאמֶר קֶשֶׁר
קֶשֶׁר׃ וַיֹּצֵא יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת
שָׂרֵי הַמֵּאוֹת פְּקוּדֵי הַחַיִל וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם הוֹצִיאוּהָ אֶל יָצָא
מִבֵּית הַשְּׁדֵרוֹת וְהַבָּא אַחֲרֶיהָ בּוֹא
יוּמַת בָּחָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן לֹא מוּת
תְּמִיתוּהָ בֵּית יְהוָה וַיָּשִׂימוּ לָהּ שׂוּם
יָדַיִם וַתָּבוֹא אֶל מְבוֹא שַׁעַר
הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְמִיתוּהָ
שָׁם׃ וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע בְּרִית כָּרַת
בֵּינוֹ וּבֵין כָּל הָעָם וּבֵין הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת הָיָה
לָעָם לַיהוָה׃ וַיֵּלְכוּ כָל הָעָם בֵּית בּוֹא

custodias dñi. Leuite aūt circūdēt regē habētes singuli arma sua: & siqs aliꝰ ingressus fuerit tēplū interficiatur: sintq; cuꝫ rege & ītrāte & egrediēte. Fecerūt ergo leuite & vniuersus iuda iuxta oīa q̄ pcepat iohiada pōtifex. Et assūpserūt singuli viros q sub se erāt: & veniebāt pordinē sabbati cū his q ipleuerāt sabbatū: & egressi erāt. Siqdē iohiada pōtifex nō dimiserat abire turmas: q̄ si bi p singulas hebdomadas succedere cōsueuerāt Deditq; iohiada sacerdos centuriones lāceas clypeos q; & peltas regis dd: q̄s cōsecrauerat i domo dei. Cōstituitq; oēm populū tenētiū pugiones a parte tēpli dextra vsq; ad partē tēpli sinistra corā altari & tēplo p circuitū regis: & eduxerunt filiū regis & iposuerūt ei diadema & testimoniū: & cōstituerūt eū regē. Vnxit q̄q; illū iohiada pōtifex & filii ei? iprecatiq; sūt ei atq; dixerūt. Viuat rex. Quod cū audiisset athalia vocē scilicet currētiū atq; laudantiū regē: igressa est ad pplm in templum dñi. Cūq; vidisset regē stantē sup gradū in introitu: & principes turmasq; circa eum ooooooooo oēmq; pplm terre gaudētem atq; clangentem tubis & diuersi gñis organis cōcinentē: vocēq; laudantium: scidit ooooooooooooooooooooo ooooo vestimēta sua: & ait. Insidie ooooooooooooooooooooo insidie. Egressus aūt iohiada pontifex ad ooooooo cēturiones & principes exercitus: ooooooooooooo dixit eis. Educite illam extra ooooooooooooooooo septa templi: & ooooooo ooooooooooooooooooooooo iterficiatur foris gladio. Precepitq; sacerdos ne occideretur i domo dñi Et iposuerūt ceruicibus eius manus. Cunq; intrasset portam ooooooooo equorum domus regis interfecerunt eam ooooo ibi. Pepigit autem iohiada fedus ooooooooooooooo iter se vniuersumq; populum & regem vt esset in populū dñi. Itaq; ingressus est ois populus domū

custodiae dñi: τ circundabunt leuite regem τὰς φυλακὰς κυ, καὶ κυκλώσουσιν οἱ λευῖται τὸν βασιλέα in circuitu vir: τ arma eius in manu eius: τ ingrediēs in domū morietur. τ erunt cum regrediēte ingrediente eo τ egrediente. τ fecerūt leuite τ vniuersi iuda iuxta omnia que preceperat iohiade sacerdos. τ assūpsit vnusquisq; viros suos in grediente sabbato vsq ad exitū sabbati: quia τὸν Ιωιαδὰ ὁ ἱερεύς. καὶ ἔλαβεν ἑκάστης τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Ιωιαδὰ ὁ ἱερεύς. καὶ ἔλαβεν ἑκάστης τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς τὸ σάββατον ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι nō soluit iohiade sacerdos vicissitudines. τ dedit οὐ κατέλυσεν Ιωιαδὰ ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας. καὶ ἔδωκεν iohiade sacerdos centuriones ordinatos: τ Ιωιαδὰ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους, καὶ τὰς ensca τ clypeos τ lanceas τ scuta μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας τ arma: q̄ erāt regis dauid: in domo dei de- καὶ τὰ ὅπλα, ἃ ἦν τοῦ βασιλέως Δαυίδ, ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ dit eis. τ cōstituit omnē pplm vnūquēq; in armis καὶ ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις suis: ab humero domus dextro vsq; ad humerū do αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ὤμου τοῦ οἴκου τοῦ δεξιοῦ ἕως τοῦ ὤμου τοῦ mus sinistrū in altari τ domo iuxta re- οἴκου τοῦ ἀριστεροῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασι gē in circuitu. τ eduxit filiū regis: τ de- λέα κύκλῳ. καὶ ἐξήγαγεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδω dit sup eū insigne regiū τ testimoniū: τ cōstitue- καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασί rāt regē cum: τ vnxit cum ioiade sacerdos τ filij λευσαν αὐτόν, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν Ιωιαδὰ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ eius. τ dixerūt: viuat rex. τ audiuit gotholia αὐτοῦ. καὶ εἶπον, ζήτω ὁ βασιλεύς. καὶ ἤκουσεν γοθολία τὴν vocem ppli currentiū τ confitentiū τ φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων καὶ ἐξομολογουμένων καὶ laudantiū cū rege: τ ingressa ē ad re- αἰνούντων μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βα gē in domū dñi: τ vidit: τ ecce rex σιλέα εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ ὁ βασι- stabat in statione sua: τ in introi λεὺς ἑστὼς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσό- tu principes τ tube: τ principes circa δου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες, καὶ πᾶς ἄρχοντες πρὸς τὸν regē: τ ois populus terre gaudentes τ clangen βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εὐφραινόμενοι καὶ σαλπί tes in tubis: τ canētes in organis ζοντες ἐν ταῖς σάλπιγξιν, καὶ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις cātus cātores τ laudantes laudē: τ scidit gotholia τοῦ ᾄδειν οἱ ᾄδοντες καὶ ὑμνοῦντες αἶνον, καὶ διέρρηξεν γοθολία τὴν stolā suā: τ clamauit τ dixit: cōiuratio cōiuratio. στολὴν αὐτῆς, καὶ ἐβόησεν καὶ εἶπεν, συνδισμὸς συνδισμός. τ egressi ē iohiade sacerdos τ precepit centurioni καὶ ἐξῆλθεν Ιωιαδὰ ὁ ἱερεὺς καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἑκατοντάρ bus τ episcopis exercit. τ dixit eis: χοις καὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, educite eā extra domū: τ ite post eā: ἐξάγετε αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ οἴκου, καὶ εἰσέλθετε ὀπίσω αὐτῆς, τ moriatur in gladio: q̄n dixit sacerdos nō interficia- καὶ ἀποθανέτω ἐν ῥομφαίᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς μὴ ἀποκτα- tur in domo dñi. τ iposuerūt et manus: τ trāsiuit p νθῶ ἐν οἴκῳ κυ. καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ διῆλθε διὰ τῆς portā equitū domꝰ regis: τ interfecerūt πύλης τῶν ἵππων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθανάτωσαν eā ibi. τ pepigit iohiade fedus inter se τ in- αὐτὴν ἐκεῖ. καὶ διέθετο Ιωιαδὰ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀνα ter vniuersū populū τ inter regē: vt esset μέσον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως, τοῦ εἶναι in populū dño. τ igressi ē ois populꝰ terre in domū εἰς λαὸν τῷ κῷ. καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς τὸν οἶκον

baal: ꝛ destruxerūt eā ꝛ altaria eius: ꝛ
τὴν Βααλ, καὶ κατέαξαν αὐτὴν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῆς, καὶ
imagines eius cōfregerūt: ꝛ matthā sacerdotē ba
τὰς εἰκόνας αὐτῆς ἐλέπτυναν, καὶ τὸν ματθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βα
al interfecerūt coram altaribus suis. ꝛ aggreſſ⁹
αλ ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ· καὶ ἐπέχει
est ioiade viſitationē dom⁹ dñi in manu sacerdotū ꝛ
ρισιν Ἰωαδὲ τὴν ἐπισκοπὴν οἴκου κῡ ἐν χερὶ τῶν ἱερέων καὶ
leuitaꝝ. ꝛ cōſtituit viciſſitudines sacerdotū ꝛ
τῶν λευιτῶν· καὶ ἀπέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν
leuitaꝝ: ſicut diſtribuit dō in domo dñi: vt offer⸗
λευιτῶν, κατὼς διέθετο δαυὶδ ὁ πατὴρ τοῦ οἴκου κῡ, ꝛ ἀναφέ⸗
rēt dño holocausta: ſicut ſcriptū eſt in lege moy
ρειν κυρίῳ ὁλοκαυτώματα, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ μω
ſi: in gaudio ꝛ in canticis p manū dauid. ꝛ ſteterūt
σῆ, ἐν ἐυφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς δ̄αῡδ· καὶ ἔστησαν
tanitores in portis dom⁹ dñi: ꝛ nō ingredick
οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κῡ, καὶ οὐκ εἰσελεύσε⸗
imundus in omni verbo. ꝛ aſſūpſit patriarchas
ται ἀκάθαρτος εἰς πάντα λόγον· καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας
ꝛ fortes ꝛ principes ppli ꝛ omnē
καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ πάντα τὸν
ppm terre: ꝛ aſcendere fecerūt regem in domū dñi:
λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον κῡ,
ꝛ ingreſſ⁹ eſt p interioꝝ portā in domū regis.
καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς ἐσωτέρας πύλης εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέ
ꝛ collocauerūt regē in throno regni.
ως· καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας.
ꝛ letat⁹ eſt oīs pplo terre: ꝛ vrbs quieuit: ꝛ
καὶ ἐυφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν, καὶ
gotholiā interfecerūt gladio.
τὴν γοθολίαν ἐφονεύσαν μαχαίρᾳ. Ca.24.

A 4.Reg. 11.d. HEli⁹ erat⁊ēs septē ānoꝝ ioas qñ regnauit ipſe: ꝛ
ΥΙὸς ὢν ἑπτὰ ἐτῶν ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
quadraginta ānis regnauit in hierusalē: ꝛ nomē
τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα
matri eius ſebia de berſabee. ꝛ fecit ioas
τῇ μητρὶ αὐτοῦ σαβία ἐκ βηρσαβεαί· καὶ ἐποίησεν ἰωὰς τὸ
rectū coꝝ dño cūctis diebus ioiade ſacerdotis. ꝛ ac
ἐυθὲς ἐναντίον κῡ πάσας τὰς ἡμέρας ἰωαδὲ τοῦ ἱερέως. καὶ ἐ⸗
cepit ſibi ioiade duas vxores: ꝛ genuit filios ꝛ fi⸗
λαβεν αὐτῷ ἰωαδὲ δύο γυναῖκας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυ
lias. ꝛ factū eſt poſt hec: ꝛ fuit in cor⸗
γατέρας. καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδί⸗
de ioas vt inſtauraret domū dñi: ꝛ cōgregauit ſacer
αν ἰωὰς τοῦ ἐνισχυσαι τὸν οἶκον κῡ, καὶ συνήγαγεν τοὺς ἱε⸗
dotes ꝛ leuitas: ꝛ dixit eis: egredimini in ciui
ρεῖς καὶ τοὺς λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐξέλθετε εἰς τὰς πό
tates iuda ꝛ colligite de vniuerſo iſrael argentū
λεις ἰούδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς ἰσραὴλ ἀργύριον
ad reſtaurandū domū dñi dei vſi a ſufficiēte an⸗
τοῦ κραταιῶσαι τὸν οἶκον κῡ τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ ἐνιαυ⸗
nā p annū. ꝛ vos feſtinate ad loquendū.
τοῦ κατ' ἐνιαυτόν· καὶ ὑμεῖς ταχύνατε τοῦ λαλῆσαι.
ꝛ nō feſtinauerūt leuite. ꝛ vocauit rex

B
καὶ οὐκ ἐτάχυναν οἱ λευῖται. καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν
ioiade principē: ꝛ dixit ei: quare nō queſtui⸗
ἰωαδὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, διατί οὐκ ἐξεζήτη⸗
ſti de leuitis vt inferrent de iuda ꝛ
σας περὶ τῶν λευιτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν ἐκ τοῦ ἰούδα καὶ
hierusalē cōſtitutā aſſiptionē a moyſi homine
ἱερουσαλὴμ τὸ κεκριμένον λῆμμα ὑπὸ μωυσῆ ἀνθρώπου
dei: qñ cōgregauit iſrael in tabernaculo
τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐξεκλησίασεν τὸν ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν
teſtimonij in deſerto: qñ athalia fuit impia ꝛ
τοῦ μαρτυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ; ὅτι γοθολία ἦν ἄνομος καὶ
filij eius deſtruxerūt domū dei: ꝛ
οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέαξαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ γε
omnia ſancta dom⁹ dñi fecerunt baalim.
πάντα τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν τοῖς βααλείμ.
ꝛ dixit rex: fiat capſula
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, γενηθήτω γλωσσόκομον ccccco

ᵃbaal:ᵗ & deſtruxerūt eā:
ᵃetᵏaltariaʳac' ſimulachra
illi⁹ᵐ cōfregerūt:ᶜmathan
ᵇqſcpᵇ ſacerdotēᶜbaalʳiter
fecerūtᵈante⁽ᵇ⁾aras.ʳ Cōſti
tuit aūtᵃioiadaᵐ p̄poſitos
inⁿ domo°dñiiᵖ& ᵍſub ma⸗
nib⁹ ᵍſacerdotū & ʳleuita
rum⁽ᵍ⁾qſˢdiſtribuitᵗ dauid
ᵘinʳdomo' dñi: ᵛvt offer⸗
rentᵏholocaustaᶜdño:ʷſi⸗
cut ſcriptū ēˣ ⁱ lege'moy
ſi:ʸin gaudio ᵇ& canticis:
ᶻiuxtaʳ diſpoſitionē ᵇ dd.
ᵃCōſtituit qſcp ᵐianitores
ᵇinⁿportisᵖdom⁹ʳdñi:ʳvt
nōᵉigrederetur eiᶠ imun
dusᵍin oiʳre.ʳ Aſſūpſitcp
ᵉcenturionesᶜ& ᵇfortiſſi⸗
mos viros⁽ᵉ⁾ac' principes
ᵍpplīᵇ&'oēᵇ vulgᵖterre:
ᵐ& fecerūt deſcēdere⁽ᵉ⁾re⸗
gemᵖde domoᵍ dñiʳ& in
troireᵉper medium ooooo
ʳporteᵉ ſupioris iᵍ domūi
ʳregis.' & collocauerunt
eumᶜinⁿ ſolio° regali.ʳoo
ooooooooooooooooooooo
ʳLetatuſcp eſtᵉoīsᵇ popu⸗
lusʳ terre& vrbsʳquieuit.
ᵐPorroᵉathaliaᵒ interfe⸗
cta eſtᵖ gladio. 24.
SᵇEptemᶜannorū erat
ᵒioasᵉ cū regnare ce⸗
piſſetᶜ& q̄draginta⁽ᶜ⁾annis
ᵇregnauitʳin hierlm.ᵇ No
meᵐmatris eius⁽ᵐ⁾ſebiaᵒde
berſabee.ᵖ Fecitcp ooooo
ʳquod bonum eſtᵉcoram
ʳdominoᵒcunctisᵉdiebus
ʳioiadeʳſacerdotis.ᵃ Acce
pit autemᵇ eiᶜ ioiada ooo
ᵇvxoresᶜduas:eqbᵈgenu
itᵉfiliosᵇ& filias: ooooooo
ᵏpoſtq̄ placuitᵖ ioas ooooo
ooooooooooo ooooooooo
ᵍvt iſtauraretᵉdomūʳdñi:
ᵘcongregauitcp ooooooo
ʳſacerdotes' & leuitasᵉ &
dixitᵈeis.ᶜ Egredimini oo
ᵇad ciuitatesʳiuda'& colli⸗
giteᵉde vniuerſoᵇ iſrlᵏpe⸗
cuniāᵍad ſartatectaᵐ tēpli
ᵘdei nr̄ᵒp ſingulosᵖ ānoſ:
ᵉfeſtinatocp hoc facite.
Porro ooooooooooooooo
ʳleuite egere negligētius.
ᵗVocauitcpᵍrexᵇiotadam
ᶜprincipemᵇ & dixitᶜ ei.
ʳQuare tibiᵍnōᵇfuit cure:
ᵗvt cogeresᵏ leuitasᵗ infer
reᵐde iudaᵒ& de hierlm
ᵖpecuniā q̄ cōſtituta eſt a
ᵍmoyſe ʳſuoᵉdñi vt infer
ret eā oīs ʳmultitudoᵘiſrl
ʳin tabernaculūʳteſtimo⸗
nii:ᵈAthliaᵉeniᵇ ipiſſima
&ᶜfilii eiᵖᵍdeſtruxerūtʳdo
mūᵍdei: ᵇ& deᵗ vniuerſis
q̄ ſctificata fuerāt inᵗ tēplo
ᵐdñiⁿ ornaueruntphanū
ᵉbaalim.ᵖ Precepit ergo
ᵍrex'& fecerunt ᵇarcam:

ויתנהו בשער בית יהוה חוצה׃ ויתנו
כול יהודה וירושלם למביא ליהוה
משאת משה עבד האלהים על
ישראל במדבר׃ ויעמדו כל השרים
וכל העם ויביאו וישלחו לארון עד
לכלה ויהי בעת יביא את הארון אל
פקדת המלך וביד הלוים וראו כי
רב הכסף ובא סופר המלך ופקיד כהן
הראש ויערו את הארון וישאהו
וישיבהו אל מקמו כה עשו ליום בים
ויאספו כסף לרב׃ ויתנהו המלך ויהוידע
אל עושה מלאכת עבדת בית יהוה
ויחזקו שכרים וחרשים לחדש
בית יהוה וגם לחרשי ברזל ונחשת
לחזק את בית יהוה׃ ויעשו עשי
המלאכה ותעל ארוכה למלאכה בידם
ויעמידו את בית האלהים על מתכנתו
ויאמצהו׃ וכלותם הביאו לפני המלך
ויהוידע את שאר הכסף ויעשהו
כלים לבית יהוה כלי שרת ועלות
וכפות וכלי זהב וכסף ויהיו מעלים
עלות בבית יהוה תמיד כל ימי יהוידע
ויזקן יהוידע וישבע ימים וימת בן
מאה ושלשים שנה במותו׃ ויקברהו
בעיר דויד עם המלכים כי עשה טובה
בישראל ועם האלהים וביתו׃ ואחרי
מות יהוידע באו שרי יהודה וישתחוו
למלך אז שמע המלך אליהם׃ ויעזבו
את בית יהוה אלהי אבותיהם ויעבדו את
האשרים ואת העצבים ויהי קצף על
יהודה וירושלם באשמתם זאת׃
וישלח בהם נביאים להשיבם אל
יהוה ויעידו בם ולא האזינו׃ ורוח
אלהים לבשה את זכריה בן יהוידע
הכהן ויעמד מעל לעם ויאמר
להם כה אמר האלהים למה
אתם עברים את מצות

posuerūtq; eā iuxta por
tā dom⁹ dñi foris secus.
b Et p̄dicatū ē in iuda & hierlm vt deferrēt singli
p̄reciū dño qđ cōstituit moyses fu⁹ dei sr oēm isrl in deserto. Letati sūt q cūcti principes & ois ppls: & ingressi cōtulerunt in arcā atq; miserūt ita vt ipleretur. Cūq; tps esset vt deferrēt arcā corā rege p manus leuitaꝝ: videbāt ei multā pecuniā: igrediebatur scriba regis & quē prim⁹ sacerdos cōstituerat: effūdebātq; pecuniā q erat i arca. Porro arcā reportabāt ad locū suū Sicq; faciebāt p singlos dies. Et cōgregata est in finita pecunia quā dederunt rex & ioiada his q p̄erāt op̄ib⁹ dom⁹ dñi. At illi conducebāt ex ea cesores lapidū & artifices operū singuloꝝ vt instaurarēt domū dñi: fabros q̄q; ferri & eris vt qđ cadere cepat fulciretur. Egerūtq; hi q opa bātur industrie & obducebatur parietū cicatrix p man⁹ eoꝝ. ac suscitaueēt domū dei in statū pristinū: & firmiter eā stare fecerēt. Cūq; cōplessent oia opa: detulerūt corā rege & ioiada reliquū pē pecunie: de q̄ facta sūt vasa tēpli in misteriū ad holocausta: phiale q; & cetera vasa aurea & argētea. Et offerebātur holocausta i domo dñi iugit cūctis diebus die: Senuit āt ioiada plenus dierū & mortuus ē cū cētū trigīta erāt ānorū: sepelierūtq; cū i ciuitate dd cū regibus: eo q fecissēt bonū cū isrl & cū domo eius. Posq; autē obiit ioiada igressi sunt p̄cipes iuda: & adorauerūt regē. Qui delinit obsequiis eorū acqeuit eis. Et dereliq̄rūt templū dñi dei patrū suoꝝ: seruierūtq; lucis & sculptilib⁹: & facta ē ira dñi cōtra iudā & hierl̄m ppter hoc pcm. Mittebatq; eis pphetas vt reuerterētur ad dñm: q̄s pteſtātes illi audire nolebāt. Spūs itaq; dei induit zachariā filiū ioiade sacerdotē: & stetit i cōspectu populi & dixit eis. Hec dicit dñs deus. Quare transgredimini p̄ceptum

τ ponatur in porta dom⁹ dñi foras: τ p̄dicent
καὶ τεθῆτω ἐν τῇ πύλῃ τοῦ οἴκου κυ̃ ἔξω, καὶ κηρυξάτωσαν
in iuda τ in hierusalē vt deferant dño: sicut ὁ
ἐν ἰουδαίᾳ καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ εἰσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ, καθὼς ἔ
xit moyses⁻ seruus dei sup isrl in deserto. τ le
τειμωυσῆς ὁ δοῦλος τ θεοῦ ἐπὶ τὸν ἰσρὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἐυ
tati sunt cūcti principes τ ois pplo: τ intule
φράνθησαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ εἰσέφε
rūt τ immiserūt in capsulā vsq; quo impleta est. τ
ρον καὶ ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπλήρωθη. καὶ
factū est in tēpore quo iferrebat capsula ad pre
ἐφέρετο ἐν τῷ καιρῷ τ εἰσφέρειν τὸ γλωσσόκομον πρὸς τὴν πρό
sidē regis p manū leuitaꝝ: τ qñ
σταξιν τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν λευιτῶν, καὶ ὁπόταν
viderūt q̄ copiabūdauit argentū: τ venit scriba
ἴδοιεν ὅτι ἐπλείονα τὸ ἀργύριον, καὶ ἤρχετο γραμματεὺς τ
regis: τ p̄fectus magni sacerdotis: τ euacua
βασιλέως, καὶ ὁ προστάτης τ μεγάλου ἱερέως, καὶ ἐξεκένω
uerūt capsulam: τ tulerūt τ cōstituerūt eā in
σαν τὸ γλωσσόκομον, καὶ ἦραν καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπὶ τ
loco suo. sic faciebāt die et die: τ cōgre
τόπου αὐτ. οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ συνή
gauerūt argētū multū. τ dedit argentū rex
γαγεν ἀργύριον πολύ. καὶ ἔδωκεν τὸ ἀργύριον ὁ βασιλεὺς
τ ioiade sacerdoti facientib⁹ opa in opere
καὶ ἰωιαδὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐργασίαν
dom⁹ dñi. τ cōducebāt cesores lapidū τ artifices vt
οἴκου κυρίου. καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπι
instaurarēt domū dñi. τ ad artifices eris τ
σκευάσαι τὸν οἶκον κυ̃. καὶ πρὸς τοὺς τέκτονας χαλκοῦ καὶ
ferri vt fulcirent domū dñi: τ faciebāt facien
σιδήρου τ κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυ̃, καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦν
tes opa: τ ascēdit lōgitudo operū in manib⁹ suis.
τες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν.
τ constituerūt domū dñi in statū suū. τ firmitē sta
καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυ̃ ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτ. καὶ ἐσφαλί
re fecerūt eā. τ cū cōpleuerūt domū: detulerūt
σαντο αὐτόν. καὶ ὅτε συνετέλεσαν τὸν οἶκον, ἤνεγκαν
ad regē τ ad ioiade reliquū argē
πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς ἰωιαδὲ τὸ κατάλοιπον τ ἀργυρί
ti: τ fecerūt illud vasa in domū dñi: vasa ministra
ου, καὶ ἐποίησαν αὐτὸ σκεύη εἰς τὸν οἶκον κυ̃, σκεύη λειτουρ
toria: τ holocaustoꝝ: τ mortariola: τ vasa au
γικά, καὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ ὑυίσκας, καὶ σκεύη χρυ
rea τ argētea. τ intulerūt holocausta in domo dñi
σᾶ καὶ ἀργυρᾶ. καὶ ἤνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ἐν τῷ οἴκῳ κυ̃
semper cūctis diebus ioiade. τ senuit ioiade: τ fuit
διαπαντὸς πάσας τὰς ἡμέρας ἰωιαδέ. καὶ ἐγήρασεν ἰωιαδέ, καὶ ἦν
plenus dierū. τ mortuus est filio ccētēo cētū τ triginta ānorū
πλήρης ἡμερῶν. καὶ ἐτελεύτησεν υἱὸς ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν
cū finiuit vitā. τ sepelierūt eū in ciuitate dauid cum
ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυὶδ μετὰ τῶν
regibus: qñ fecit bonitatem cū isrl: τ cum deo τ
βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ ἰσρὴλ, καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ
domo eius. τ factū est post mortē ioiade ingressi sūt princi
τοῦ οἴκου αὐτ. καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ἰωιαδὲ εἰσῆλθον οἱ ἄρχον
pes iuda: τ adorauerūt regē. tūc audiuit eos rex:
τες ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα. τότε ἤκουσεν αὐτῶν ὁ βα
τ dereliquerunt domū dñi dei patrū suorū.
σιλεύς, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον κυ̃ τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.
τ seruierunt astarte τ idolis. τ facta est ira in
καὶ ἐλάτρευσαν τῇ ἀστάρτῃ καὶ τοῖς εἰδώλοις. καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ
iudā τ in hierusalē in peccato suo. τ misit
ἰούδαν καὶ ἐπὶ ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ πλημμελείᾳ αὐτῶν. καὶ ἀπέστειλε
dñs ad eos pphetas vt cōuerterēt eos ad dñm. τ pteſtaban
κὺς πρὸς αὐτὸς προφήτας ἐπιστρέψαι αὐτὸς πρὸς κν̃. καὶ διεμαρτύραν
tur eis: τ nō audierūt. τ spiritus dei induit zacha
το αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσε τὸν ζαχα
riā filiū ioiade sacerdotis: τ stetit supra pplm: τ dixit e
ρίαν τὸν τοῦ ἰωιαδὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν αὐ
is: hec dicit dñs: quare vos transgredimini precepta
τοῖς, τάδε λέγει κύριος, ἵνατί ὑμεῖς παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς

dñi:τ nō pſperi eritis: qñ dereliquiſtis dñm: τ
κῦ, καὶ ἐυκ ἐυοδώσει ὑμῖν, ὅτι ἐγκαταλείπατε τὸν κῦ, καὶ
derelinquet vos. τ ſurrexerūt cōtra eū: τ lapidaue
ἐγκαταλείψει ὑμᾶς· καὶ ἐπ̓ἐστησαν αὐτῷ, καὶ ἐλιθοβόλη-
runt eū lapidibus p̄ ꝓceptū ioas regis in atrio dom̄
σαν ἐν τοῖς λίθοις ϗ̓ ἐντολὴν ἰωὰς τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου
dñi: τ nō ē recordat⁹ ioas rex mie quā fecit
κῦ, καὶ ὐκ ἐμνήσθη ἰωὰς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐλέους οὗ ἐποίησεν
ioiade pater illius secum: τ interfecit filiū eius.
ἰωαδὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ̓ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ·
ē aūt moriebatur: dixit: videat dñs τ iudicet. τ factū ē in
ὡς δὲ ἀπέθνησκεν, ἔπεσεν, ἴδοι κῦ καὶ κρίναι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
finem anni: ascendit cōtra ioas exercit⁹ syrie:
συντελέσαι τὸν ἐνιαυτόν, ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἰωὰς δύναμις συρίας,
τ venerūt in iudam τ in hierusalem: τ interfecerūt
καὶ ἦλθον ἕως ἰούδα καὶ ἐπὶ ἱερουσαλήμ, καὶ διέφθειραν
omnes pcipes populi de populo: τ vniuersa
πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ πάντα τὰ
spolia eorum miserunt regi damasci: qñ in
σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ δαμασκοῦ, ὅτι ἐν
paucis viris venerit exercitus syrie. τ dñs tradi
ὀλίγοις ἀνδράσιν ἦλθεν δύναμις συρίας· καὶ κῦ παρέδω
dit in manibus eorū exercitū multū nimis. qñ de
κεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα, ὅτι ἐγ-
reliquerūt dñs deū patrū suoꝝ. τ cum ioas
κατέλιπον κῦ τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ μετὰ ἰωὰς
fecerunt iudicia: τ posſꝫ abierunt ipſi ab eo:
ἐποίησαν κρίματα, καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὸς ἀπ̓ αὐτοῦ,
reliq̄runt eū in egritudie magna. τ surrexerūt cōtra io
κατέλιπον αὐτὸν ἐν ἀρρωστίᾳ μεγάλῃ· καὶ ἐπ̓ἐστησαν τῷ ἰω-
as serui sui in ſanguine filioꝝ ioiade ſacerdotis: τ
ὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασι τῶν υἱῶν ἰωιαδὲ τοῦ ἱερέως, καὶ
interfecerūt eum in lecto suo τ mortuus ē. τ
ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν· καὶ
sepelierūt eū in ciuitate dauid: τ nō sepeliert eum i sepul
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυὶδ, καὶ ὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τοῖς
chro regum. τ ꝺ insurrexerūt cōtra eum zabad filius
φοις τῶν βασιλέων· καὶ οἱ ἐπανέστησαν ἐπ̓ αὐτὸν ζαβὰδ υἱὸς
samaath ammanitidis: τ iosabed filꝰ samarith
σαμαὰθ τῆς ἀμμανίτιδος, καὶ ἰωσαβὲδ υἱὸς σαμαρὶθ τῆς
moabitidis: τ filii eius: τ plures assumptiōes cōtra eū.
μωαβίτιδος, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ πλῆθος λήμματα κατ̓ αὐτοῦ.
τ fundamentū dom̄ dei: τ reliq̄ ecce sūt scri
καὶ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ ἐστὶ γε-
pta in scriptura libri regum: τ re
γραμμένα ἐπὶ τῆς γραφῆς βιβλίου τῶν βασιλέων, καὶ ἔβα-
gnauit amasias filius eius p eo.
σίλευσεν ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ̓ αὐτοῦ. Ca.25.

Filꝰ ertās vigīti τ quīq; annoꝝ amasias cū
Υἱὸς ὢν ἐτῶν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἀμασίας ἐν
regnaret ipe. τ viginti τ nouē ānis re
τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβα-
gnauit in hierlm: τ nomē matri eī iodain ex hieruſa
σίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἰωδὰ ἐξ ἱερουσα-
lem. τ fecit rectū coꝝ dño: ſed nō in corde ꝑfecto.
λήμ· καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κῦ, ἀλλὰ ἐυκ ἐν καρδίᾳ πλήρει.
τ factū ē poſtꝙ firmatū fuit regnū eī in manu eius: τ interfecit
καὶ ἐγένετο ὡς κατίσχυσε βασιλεία αὐτὸν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν
ſeruos suos ꝺ interfecerūt regem patrē ſuū: τ
τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ
filios eoꝝ nō interfecit ſecundū ſcdus legis dñi: ſicut
τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ὐκ ἀπέκτεινεν κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου κῦ, καθὼς
ſcriptum ē in lege moyſi: ſicut ꝓcepit dñs dicens: nō morientur
γέγραπται ἐν νόμῳ μωυσῆ, ὡς ἐνετείλατο κῦ λέγων, ὐκ ἀποθανοῦν-
patres ꝓ filiis: τ filii nō moriētur ꝓ ꝑib⁹: ſed vnuſ
ται πατὴρ ὑπὲρ τέκνων καὶ υἱοὶ ὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ̓ ἢ
q̄q; in ꝓcō ſuo morietur. τ cōgregauit amaſias domū
ἕκαστος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται. καὶ συνήγαγεν ἀμασίας τὸν οἶκον
iuda: τ cōſtituit eos ꝓ domos familiarū coꝝ in tribunos τ
ἰούδα καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κατ̓ οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχας καὶ
ceturiones in vniuerſo iuda τ beniamin. τ recenſuit eos
ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ ἰούδα καὶ βενιαμίν· καὶ ἐπεσκέψατο αὐτούς

ᵃdñi qđ vobis⁶nō⁷ ꝑderit:
⁵&⁸dereliquiſtis ᶜdñm⁹vt
derelinqueret⁴ vos. Qui
ᶠcongregati²aduerſus eū
ᵇmiſerunt¹lapides ᵃiuxta
ᵍregis⁵imperiū ᵐin atrio
ⁿdom⁹ᵒdñi.ᵖEt nō eſt ᵠre
cordat⁷ioas⁸rex⁶miſeri⁵
cordie⁴quā³fecerat²ioia⁻
da¹pater illi⁹ˢfectū: ᵇſed in
terfecit⁸filiū ei⁹. Qui ᶜcū
moreretur⁷ait. ᵈVideat
ᵇdñs¹& reqrat.ᶠCūq; euo
lut⁹ eſſet⁸ᵐannus ᵃaſcēdit
ᵒcōtra eū ᵖexercit⁹ᵠ ſyrie
ʳvenitq;ᵐin¹iudā⁸& hieru
ſalē⁷& interfecit⁶ cūctos
ᵃpricipes⁵ᵇpplī:ᵈatq; vni⁻
uerſam⁴predā³miſerunt
ᵍregi in⁸ᵇdamaſcū. Et cer
teᶜcū⁹ᵃpmodic⁹ᵐ veniſſet
numerus⁴ ſyrorum: ꝺco
ᵍtradidit⁶dñs⁵ in manib⁹
eorū infinitā³ multitudi⁻
nē²eo qꝺ dereliqſſet¹ dñs
ᵇdeū⁴patrū ſuorum. ᵇ In
ᶜioas qſq; ignominioſa
ʳexercuere⁶iudicia:ᵇ&abe
untes¹dimiſerūt⁵ᵐeū⁴ in lā
guoribꝰᵐmagnis.ᵖSurre
xerūt aūtᵍcōtra eū⁷ ſerui
ſui⁶in vltionē⁵ ſanguinis
ʳfili⁴ioiade³ſacerdotis²&
occiderunt eū¹in⁸lectulo
ſuoᵇ& mortuᵍ eſt: ᶜſepe⁻
lierūtq; eū⁹in ciuitate⁶ dā
ʳſed non⁸in ſepulchris⁵re
gū.¹Inſidiati vero ſūt ᵐei
ᵍzabath ⁿfilius ᵒ ſemath
ᵖāmanitidis:ᵠ&ioſabath
ʳfili⁴ſemarith ³moabiti⁻
dis.ᵃPorro filii eiꝰ²ac ſū⁻
ma pecunie que adunata
fuerat ſub eo:⁸& inſtaura
tio⁹dom⁷ di⁶ſcripta⁵ ſūt
diligenti⁴ᵐin³ libro²regū.
ᵇRegnauit aūt¹amaſiasꝰfi
lius eius⁸pro eo. 25.

Uiginti⁶quinq;⁵anno
rū erat⁴amaſias cum
ʳregnare cepiſſet³& vigi
ti⁹nouē⁸ānis⁷regnauit¹in
hierlmᵐ Nomē⁴ mīs eiꝰ
ᶜioiadē⁹de hierlm.ᵠ Fecit
q;ʳbonū⁸ī cōſpectu⁷ dñi
ᵐverūtn¹nō²in corde³ p⁻
fecto.ᵇCūq;⁶roboratū⁵ſi
bi videret⁴ᵐiperiū³ iugula
uitᵇſeruos¹qᵠ occiderāt⁷re
gē⁸ᵐpatrē ſuū:ᵐ ſed ᵒ filios
eorū⁹ nō¹⁰iterfecit: ᵖ ſicut
ſcriptū eſt⁸ᵐin libro⁷legis
ʳmoyſi:⁶vbi⁵ꝑcepit⁴ ᵃ dñs
ᵇdicēs.ᶜNō⁹ occidētur⁸pa
tres¹ꝑ⁷filiis:²neq;ᵇ filiꝰꝑ
ᵐpatrib⁹ suis:ᵖ sed ᵒ vnuſ
q̄q;ī suoᵠpcō⁶morietur.
ᵗCōgregauit igitur⁸ama
ſias⁹iudā:⁷& cōſtituit eos
ʳꝑ familias:⁶ tribunoſq;
ᶜ& cēturiōes⁵in vniuerſo
ʳiuda⁴& bēiami³& recēſuit

לְמִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וַמַּעְלָה וַיִּמְצָאֵם עֲלֹה מֵאָה
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף בָּחוּר יֹצֵא צָבָא
אֹחֲזֵי רֹמַח וְצִנָּה וַיִּשְׂכֹּר מִיִּשְׂרָאֵל צִנּוּן שָׂבַר
מֵאָה אֶלֶף גִּבּוֹר חַיִל בְּמֵאָה כִכָּר כֶּסֶף׃ נְקַר
וְאִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלָיו לֵאמֹר יְהוֹ
הַמֶּלֶךְ אַל יָבוֹא עִמָּךְ צְבָא יִשְׂרָאֵל כִּי
אֵין יְהוָה עִם יִשְׂרָאֵל כָּל בְּנֵי אֶפְרָיִם׃
כִּי אִם בָּא אַתָּה עֲשֵׂה חֲזַק לַמִּלְחָמָה לָמַם
יַכְשִׁלְךָ הָאֱלֹהִים לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֵשׁ כַּח
בֵּאלֹהִים לַעְזוֹר וּלְהַכְשִׁיל׃ וַיֹּאמֶר אָבִי עֶזֶר
אֲמַצְיָהוּ לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וּמָה לַעֲשׂוֹת עָשָׂה
לִמְאַת הַכִּכָּר אֲשֶׁר נָתַתִּי לִגְדוּד מֵאָה נָתַן
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים יֵשׁ נָבִד
לַיהוָה לָתֵת לְךָ הַרְבֵּה מִזֶּה׃ וַיִּבְדִּילֵם עֲתֹן רָבָה
אֲמַצְיָהוּ לַגְּדוּד אֲשֶׁר בָּא אֵלָיו מֵאֶפְרָיִם בְּדָל
לָלֶכֶת לִמְקוֹמָם וַיִּחַר אַפָּם מְאֹד יָרַד קוּם
בִּיהוּדָה וַיַּשְׁחִטוּ לִמְקוֹמָם בַּחֲרִי אָף׃ תָּרָה שׁוּב
וַאֲמַצְיָהוּ הִתְחַזֵּק וַיִּנְהַג אֶת עַמּוֹ וַיֵּלֶךְ חָזַק נָהַג
גֵּיא הַמֶּלַח וַיַּךְ אֶת בְּנֵי שָׂעִיר עָשָׂרֶת עָשָׂה
אֲלָפִים׃ וַעֲשָׂרֶת אֲלָפִים חַיִּים שָׁבוּ חָיָה שָׁבָה
בְּנֵי יְהוּדָה וַיְבִיאוּם לְרֹאשׁ הַסֶּלַע בּוֹא
וַיְשַׁלְּחוּם מֵרֹאשׁ הַסֶּלַע וְכֻלָּם נִבְקָעוּ׃ שָׁלַח פָּצַע
וּבְנֵי הַגְּדוּד אֲשֶׁר הֵשִׁיב אֲמַצְיָהוּ
מִלֶּכֶת עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה וַיִּפְשְׁטוּ בְּעָרֵי יָלַל לָמַם
יְהוּדָה מִשֹּׁמְרוֹן וְעַד בֵּית חוֹרוֹן וַיַּכּוּ פָּשַׁט עִיר
מֵהֶם שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַיָּבֹזּוּ בָּזָה נָבָה בָּזַז
רַבָּה׃ וַיְהִי אַחֲרֵי בוֹא אֲמַצְיָהוּ רָנַב הָמָה
מֵהַכּוֹת אֶת אֲדוֹמִים וַיָּבֵא אֶת אֱלֹהֵי נָבָה בּוֹא
בְּנֵי שֵׂעִיר וַיַּעֲמִידֵם לוֹ לֵאלֹהִים עָמַד
וְלִפְנֵיהֶם יִשְׁתַּחֲוֶה וְלָהֶם יְקַטֵּר׃ וַיִּחַר פָּנָה שָׁחָה
אַף יְהוָה בַּאֲמַצְיָהוּ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אָטַר שָׁלַח
נָבִיא וַיֹּאמֶר לוֹ לָמָּה דָרַשְׁתָּ אֶת נָבָא
אֱלֹהֵי הָעָם אֲשֶׁר לֹא הִצִּילוּ אֶת נָצַל
עַמָּם מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי בְּדַבְּרוֹ אֵלָיו וַיֹּאמֶר הָמָה
לוֹ הֲלוֹא יָעַץ לַמֶּלֶךְ נְתַנּוּךָ חֲדַל לָךְ לָמָּה יָצַע
יַכּוּךָ וַיִּחְדַּל הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי כִּי נָעַץ חָדַל

a viginti annis & ſurſum inuenitq; ccccccccccc trecẽta milia inuenũ q egrederentur ad pugnã & tenerẽt hastã et clypeũ Mercede q̃q conduxit de iſrl centũ milia robuſtorũ: centũ talenta argẽti. Venit ãt homo dei ad illũ: & ait. ccccccc O rex ne egrediatur te cũ exercitus iſrael. ccc Nõ eſt enim dñs cũ iſrl & cũctis filiis ephraim. Quod ſi putas in robore exercitus bella conſiſtere: ſuparijte faciet de ab hoſtibus. Dei q̃ppe eſt & adiuuare & in fugã cõuertere. Dixitq; cc amaſias ad hominẽ dei. Quid ergo fiet ccccccc de centum talentis que dedi militibus ccccccc iſrl Et reſpondit ei homo dei. Habet ccccccc dominus vnde tibi da re poſſit multo hts plura Separauit itaq; amaſias exercitũ q venerat ad eũ ex ephrai: vt reuerte retur in locũ ſuũ. Adiirati contra iudam vehemen ter irati: reuerſi ſunt in regionẽ ſuã. Porro ama ſias cõfidẽter duxit populũ ſuũ: & abiit in vallẽ ſalinarũ: q̃ pcuſſitq; filios ſeyr decẽ milia. Et alia decẽ milia virorũ pce perũt filii iuda: & addu xerũt ad p̃ruptũ cumſdã petre: precipitauerũtq; eos de sũmo in p̃ceps: q vniuerſi crepuerũt. At ille exercitus quẽ q remiſerat amaſias ne ſecum iret ad p̃liũ: diffuſus eſt in ciuitatibus iuda: a ſamaria vſq; bethorõ: & interfectis tribus mlib̃ diripuit predam ccccc magnã. Amaſias quo q̃ poſt ccccccccccccccc cedem idumeorum & allatos deos ccccccccccc filiorũ ſeyr: ſtatuit illos in deos ſibi ccccccccccc & adorabat eos: & illis adolebat incenſũ. Quã obrem iratus dominus contra amaſiã miſit ad illum prophetam qui di ceret ei. Cur adoraſti deos qui non liberaue runt ccccccccccccccccc pplm ſuũ de manu tua? Cũq; hec ille loq̃retur. Rñdit ei. Nũ cõſiliarius regis es? Quieſce ne q̃ i terficiam te. Diſcedenſq; ppheta: ſcio inquit q̃

a viginti annis & ſupra: & inuenit eos trecẽ ἐκατὸν εἰκοσαίτους καὶ ἐπάγω, καὶ ἵνα αὐτοὺς τριακο ta milia potẽtiũ & egrederentur in pugnam: & te σίας χιλιάδας δυνατῶν ἐξιέρχομένων εἰς πόλεμον, κρα nerent haſtã & clypeũ. & mercede cõduxit de iſrael τούτων δόρυ καὶ ἀσπίδα. καὶ ἐμισθώσατο ἐκατὸν ἰσραὴλ centum milia robuſtor fortitudie centũ talẽto argen ἑκατὸν χιλιάδας δυνατῶν ἰσχύι ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρί ti. & homo dei venit ad eũ & dixẽ: rex ου. καὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν λέγων, βασιλεῦ nõ erit tecũ exercitus iſrael: qñ nõ eſt do μὴ πορευέσθω μετὰ σοῦ δύναμις ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἔστι κύ minus cũ iſrael cunctis filiis ephraim. qñ ſi pu ριος μετὰ ἰσραὴλ πάντων τῶν υἱῶν ἐφραίμ. ὅτι ἐὰν ἴσθι eris putaleat in hiꝭ in bello: i fu λάβῃς τοῦ κατισχύσαι ἐν τούτοις ἐν τῷ πολέμῳ, τρο gã vertet dñs cotã inimicis: qñ eſt fortitudo πώσῃται κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστιν ἰσχὺς τῷ dño vt adiuuet & i fugã vertat. & dixit amaſias κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι καὶ τροπώσασθαι. καὶ εἶπεν ἀμεσίας hoi dei: & qd faciam centũ talen τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ τί ποιήσω τοῖς ἑκατὸν ταλά tis q̃ dedi exercitui iſrael? & dixit homo τοις εἰς ἰσχὺν τῇ δυνάμει ἰσραήλ; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος dei: eſt dño dare tibi plura hiꝭ. & ſe τοῦ θεοῦ, ἔστι τῷ κυρίῳ δοῦναί σοι πλείω τούτων. καὶ ἀφῆ parauit amaſias exercitũ q̃ venit ad eum χώρισεν ἀμεσίας τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν πρὸς αὐτὸν ab ephraim: vt abiret in locũ ſuũ. & irati ἀπὸ ἐφραίμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. καὶ θυμῷ ſunt furore ſuo valde cõtra iudã: & reuerſi ἔσαν τῇ ὀργῇ αὐτῶν σφόδρα ἐπὶ ἰούδαν, καὶ ἐπέστρε ſunt in locũ ſuũ in ira furoris. & ameſias con φαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ ἀμεσίας κα fortat & accepit populũ ſuũ & iuit in τίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς vallem ſalinarũ: & pcuſſit filios τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς ſeir decem milia. & decẽ milia ceperũt viuos σηιρ δέκα χιλιάδας. καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ filii iuda: & attulerũt eos in ſũmitatẽ p̃cipitii: υἱοὶ ἰούδα, καὶ ἤνεγκαν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, & p̃cipitabant eos a ſũmitate p̃cipitii: καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, & oẽs interrupti ſunt. & filii exercitus quos καὶ πάντες διερράγησαν. καὶ οἱ υἱοὶ τῆς δυνάμεως ὃυς remiſerat ameſias ne irent cum ipſo in pre ἀπέστρεψεν ἀμεσίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πό lium: impoſiti ſunt in ciuitatibus iuda a ſamaria & λιμον, ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις ἰούδα ἀπὸ σαμαρείας καὶ vſq; ad bethoron. & pcuſſerunt in eis tria milia: ἕως βαιθωρών. καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας, & ſpoliauerũt ſpolia multa. & factũ eſt poſtq̃ venit καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν ameſias q̃ pcuſſit idumeã: & intulit ad ἀμεσίαν κατάξαντα τὴν ἰδουμαίαν, καὶ ἤνεγκεν πρὸς ſe deos filiorũ seir: & cõſtituit eos ſibi in ἑαυτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν σηιρ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἑαυτῷ εἰς deos & in cõſpectu eoꝝ adorabat: & eis adolebat. & θεούς καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσκυνεῖ, καὶ αὐτοῖς ἔθυεν. καὶ facta eſt ira dñi in ameſiã: & miſit ei p ἐθυμώθη ὀργὴ κυρίου ἐπὶ ἀμεσίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προ pheta: & dixit ei: qd̃ ſtultiſti deos populi: q φήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ, τί ἐμώρανας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ, οἳ non liberauerũt populũ ſuũ de manu tua? & factũ ẽ cũ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός σου; καὶ ἐγένετο ἐν loq̃retur ipſe ad eum: & dixit ei: nũ cõſiliã λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, μὴ σύμβου rius regis vedi te? attende tibi ne p̃cu λος τοῦ βασιλέως δέδωκάς σε; πρόσεχε σαυτῷ, ἵνα μὴ πα- riant te. & tacuit ppheta. & dixit: cognoui q̃ τάξωσί σε. καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης. καὶ εἶπεν, ἔγνων ὅτι

consuluit dñs occidere te: qñ fecisti hoc:
βεβουλεύσατο κύριος τοῦ ἀπολέσαί σε, ὅτι ἐποίησας τοῦ
τ nō audiuisti cōsilium meū. τ cōsulā-
το, καὶ οὐκ ἤκουσας τῆς συμβουλίας μου· καὶ ἐβουλεύσα
4.Re. 14.c. it amesias rex iuda: τ misit ad ioas
το ἀμεσίας βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς
filiū ioachaz filiū iu regem israel: dicens: veni τ
υἱὸν Ἰωαχὰζ υἱὸν Ἰοῦ βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων, δεῦρο καὶ
videamus faciebus. τ misit ioas rex isra
ὀφθῶμεν πρόσωπα· καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσρα
el ad amesiā regem iuda dicēs: carduus q̄
ὴλ πρὸς ἀμεσίαν βασιλέα Ἰούδα λέγων, ὁ ἀκάνθινος ὁ
in libano misit ad cedrum q̄ in liba
ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ λιβά
no dicens: da filiā tuam filio meo in vro
νῳ λέγων, δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖ
F rem: τ ecce trāgredietur bestie agri q̄ in
κα, καὶ ἰδοὺ διελεύσονται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ
libano. τ venerunt bestie τ cōculcauerūt cardūm.
λιβάνῳ. καὶ ἦλθε τὰ θηρία καὶ κατεπάτησε τὸν ἄκανθον·
viristi: ecce percussi idumeā τ eleuat te
εἶπας, ἰδοὺ ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν καὶ ἐπαίρεται σε ἡ
cor tuū grauē τ nūc sede in domo tua: τ
καρδία σου ὑβρίζειν· καὶ νῦν κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ
quare cōcitas in malo: τ cades tu τ iudas
ἱνατί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας
tecum: τ nō audiuit amesias: qñ a dño
μετὰ σοῦ; καὶ οὐκ ἤκουσεν ἀμεσίας, ὅτι παρὰ κυρίου
factū est vt traderet eum in manus ioas: qñ q̄ri-
ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας Ἰωάς, ὅτι ἐξε
uit deos edom. τ ascēdit ioas
ζήτησε τοὺς θεοὺς τῶν Ἰδουμαίων· καὶ ἀνέβη Ἰωὰς ὁ βα
rex israel: τ vidēsunt adinuicē ipse τ ame
σιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ ἀμε
sias rex iuda in bethsames q̄ est iuda.
σίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς ἡ ἐστι τοῦ Ἰούδα·
τ corruit iudas ante faciem israel. τ
καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραήλ· καὶ
fugit vnusquisq; in tabernaculū suū. τ amesi
ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ τὸν ἀμεσί-
am regem iuda filium ioas filii ochozie cepit
αν βασιλέα Ἰούδα υἱὸν Ἰωὰς υἱοῦ Ὀχοζίου συνέλαβεν
ioas rex israel in bethsames: τ adduxit
Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμύς, καὶ εἰσήγαγεν
eum in hierusalem: τ destruxit a mu
αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ καθεῖλεν ἀπὸ τοῦ τεί-
ro hierusalem a porta ephraim vsq; ad portam
χους Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης
G anguli quadringētis cubitis. τ oē aurū
γωνίας τετρακοσίους πήχεις· καὶ πᾶν τὸ χρυσίον
τ argentum τ oīa vasa q̄ inuenta sūt
καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα
in domo dñi: τ q̄ apud obededdom τ
ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ παρὰ τὸν Ἀβδὼδ ἐδὼμ καὶ
thesauros domus regios: τ filī
τοὺς ἐσαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱ-
os cōmixtorum cepit: τ reuersus est in sa
ους τῶν συμμίξεων ἔλαβεν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς σα-
mariam. τ vixit amesias filius ioas rex
μάρειαν. καὶ ἔζησεν ἀμεσίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς
iuda postq̄ mortuus ē ioas filius ioachaz
Ἰούδα μετὰ τὸ τελευτῆσαι Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωάχαζ βα
rex israel: annis τ decē annis. τ relīq
σιλέα Ἰσραήλ, πέντε καὶ δέκα ἔτη. καὶ οἱ λοιποὶ
sermōes amasie primi τ nouissimi nonne scri-
λόγοι ἀμεσίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γε
pti sunt in libro regum iuda τ isra
γραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσρα-
el? τ in tempore
ὴλ; καὶ ἐν τῷ καιρῷ

cogitauerit deus occide
re te: qui ecc fecisti
hoc malū: & iusp nō ac
quieisti consilio meo. Igi
tur amasias rex iuda mi
to pessimo cōsilio misit
ad ioas filiū ioachaz fi
lii iehu regem
israel dicens. Veni vide
amus nos mutuo.
At ille remisit nuncios
dicens. Carduus
qui est in libano: misit
ad cedrum
libani dicens. Da filiā
tuam filio meo
vxorem. Et ecce bestie
que erant in silua
libani trāsierunt & con
culcauerunt carduū. Di
xisti percussi edō: et idcir
co erigitur cor tuum
in superbiam. Sede in
domo tua. Cur
malū aduersum te quo
cas: vt cadas et tu et iu
das tecum? Noluit autē
audire amasias: eo q̄
dei esset volūtas vt trade
retur in manū hostiū p
ter deos edom. Ascen
dit igitur ioas
rex israel: & mutuos si
bi prebuere conspectus
Amasias autem rex iu
da erat in bethsames
iude. Corruitq; iudas
coram
israel: & fugit in taber
nacula sua. Porro
amasiā regē iuda filiū
ioas filii
ioachaz cepit ioas rex
israel
in bethsames & adduxit
in hierusalem
destruxitq; murum ei
a porta
ephraim vsq; ad portā
anguli quadringentis
cubitis. Omne q̄q; au
rū & argētū & vniuersa
vasa q̄ repererat in do
mo dei:
& apud obededōm: in the
sauris etiam domus
regie: necnon & filios
obsidū reduxit in samaria. Vixit autē amasias
filius ioas rex
iuda postq̄ mortuus est
ioas filius ioachaz rex
israel quindecim annis.
Reliqua aūt sermonū
amasie priorum
& nouissimorum scripta sunt in
libro regū iuda et israel
Qui postq̄

יעץ אלהים להשחיתך כי עשית
זאת ולא שמעת לעצתי ויועץ
אמציהו מלך יהודה וישלח אל
יואש בן יהואחז בן יהוא מלך
ישראל לאמר לך נתראה פנים
ויאמר יואש מלך ישראל אל
אמציהו מלך יהודה לאמר החוח
אשר בלבנון שלח אל הארז אשר
בלבנון לאמר תנה את בתך לבני
לאשה ותעבר חית השדה אשר
בלבנון ותרמס את החוח׃ כי
הנה הכית את אדום ונשאך לבך
להכביד עתה שבה בביתך למה
תתגרה ברעה ונפלת אתה ויהודה
עמך׃ ולא שמע אמציהו כי
מהאלהים היא למען תתם בידך כי
דרשו את אלהי אדום׃ ויעל יואש
מלך ישראל ויתראו פנים הוא
ואמציהו מלך יהודה בבית שמש
אשר ליהודה׃ ויגף יהודה לפני
ישראל וינסו איש לאהליו׃ ואת
אמציהו מלך יהודה בן יואש בן
יהואחז תפש יואש מלך ישראל
בבית שמש ויביאהו ירושלם
ויפרץ בחומת ירושלם משער
אפרים עד שער הפנה ארבע מאות
אמה׃ וכל הזהב והכסף ואת כל
הכלים הנמצאים בבית האלהים
עם עבד אדום ואת אוצרות בית
המלך ואת בני התערבות וישב
שמרון׃ ויתר דברי אמציהו הראשנים
והאחרונים הלא הנם כתובים על
ספר מלכי יהודה וישראל׃ ומשת

ll iiij

סור אֲשֶׁר סָר מֵאַחֲרֵי יְהוָה
נוס וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלַם וַיָּנָס
שלח לָכִישָׁה וַיְשַׁלְּחוּ אַחֲרָיו לָכִישָׁה
מות וַיְמִיתֻהוּ שָׁם וַיִּשְׂאוּהוּ עַל הַסּוּסִים
קבר וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר יְהוּדָה׃
Ca.xxvj. וַיִּקְחוּ כָּל עַם יְהוּדָה
לקח אֶת עֻזִּיָּהוּ וְהוּא בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מלך וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו אֲמַצְיָהוּ׃
שוב הוּא בָּנָה אֶת אֵילוֹת וַיְשִׁיבָהּ לִיהוּדָה
אחרי אַחֲרֵי שְׁכַב הַמֶּלֶךְ עִם אֲבֹתָיו׃ בֶּן
שש שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה עֻזִּיָּהוּ בְּמָלְכוֹ
חמשים וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ
ירושלם בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכֹלְיָה מִן
עשה יְרוּשָׁלַם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
הית כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ וַיְהִי
יום בין לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים בִּימֵי זְכַרְיָהוּ הַמֵּבִין
ראה בִּרְאֹת אֶת הָאֱלֹהִים וּבִימֵי דָּרְשׁוֹ אֶת
צלח יְהוָה הִצְלִיחוֹ הָאֱלֹהִים׃ וַיֵּצֵא וַיִּלָּחֶם
פרץ בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּפְרֹץ אֶת חוֹמַת גַּת
חמת וְאֶת חוֹמַת יַבְנֶה וְאֶת חוֹמַת אַשְׁדּוֹד
ערים וַיִּבֶן עָרִים בְּאַשְׁדּוֹד וּבַפְּלִשְׁתִּים׃
עזר וַיַּעְזְרֵהוּ הָאֱלֹהִים עַל פְּלִשְׁתִּים וְעַל
ערבים הָעַרְבִיִּים הַיֹּשְׁבִים בִּגְורְבַּעַל
מעון וְהַמְעוּנִים׃ וַיִּתְּנוּ הָעַמּוֹנִים מִנְחָה
עזר לְעֻזִּיָּהוּ וַיֵּלֶךְ שְׁמוֹ עַד לְבוֹא מִצְרַיִם
חזק כִּי הֶחֱזִיק עַד לְמַעְלָה׃ וַיִּבֶן עֻזִּיָּהוּ
מגדל מִגְדָּלִים בִּירוּשָׁלַם עַל שַׁעַר הַפִּנָּה
גבל וְעַל שַׁעַר הַגַּיְא וְעַל הַמִּקְצוֹעַ
חזק וַיְחַזְּקֵם׃ וַיִּבֶן מִגְדָּלִים בַּמִּדְבָּר וַיַּחְצֹב
חצב בֹּורוֹת רַבִּים כִּי מִקְנֶה רַב הָיָה לוֹ
רבב כַּנָּה וּבַשְּׁפֵלָה וּבַמִּישׁוֹר אִכָּרִים וְכֹרְמִים
ישר בָּרֳרִים וּבַכַּרְמֶל כִּי אֹהֵב אַדְמָה הָיָה׃
חיל וַיְהִי לְעֻזִּיָּהוּ חֵיל עֹשֵׂי מִלְחָמָה וְיֹצְאֵי
צבא לַצָּבָא לִגְדוּד בְּמִסְפַּר פְּקֻדָתָם בְּיַד
שטר יְעִיאֵל הַסּוֹפֵר וּמַעֲשֵׂיָהוּ הַשּׁוֹטֵר
שור עַל יַד חֲנַנְיָהוּ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ׃ כֹּל מִסְפַּר

'receſſit'a'domino: ꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯ
'tetē derūt'ei' inſidias'in
hieruſalē.'Cūq; fugiſſet
m'lachis'm'iſerunt ꝯꝯꝯꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯ
p'et interfecerūt eum'q'ibi:
q'reportāteſq;'r'ſup's'equos
't'ſepelierūt'a'eū'cū'r'ptrib?
ſuis'in ciuitate dd. 26.

OMnis autem't'popu
lus'u'iuda ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
x'filium eius'y'oziam'i' anno
rum'c'ſedecim ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
m'conſtituit'regē'e'p'q'ama=
ſia'p'patre ſuo . ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
r'Ipe'e'ædificauit'a'ahulat:'s'&
reſtituit eā ditioni'r'iude
'poſtq;'a'dormiuit'b'rex'b'cū
'patribus ſuis. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
'Sedecim'c'annorum erat
b'ozias'i'cū regnare cepiſ=
ſet'b'& quinquaginta'i'duo
bus'm'annis'n'regnauit oo
n'in hierlm.'p'Nomē'q' ma=
tris eius'r'iecelia'a'de ꝯꝯꝯꝯ
'hierlm.'n'Fecitq;'r'qđ erat
rectū'i'n oculis'y' domini
a'iuxta omnia'b'q̄'c'fecerat
b'amaſias'c'pater eius:'d'&
e'exquſiuit'd'deū'i'n dieb?
z'zacharie'i'intelligentis &
m'videntis'd'deum. Cunq;
f'requireret ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
r'dñm'd'direxit eū in omni
bus. Deniq;'e'egreſſus eſt
f'& pugnauit'c'contra phi
liſtiim'd'& deſtruxit'd'murū
g'geth'e'et'murum'f'iamnie
h'murumq;'g'azoti. ꝯꝯꝯꝯꝯ
h'Edificauit quoq;'i'opida
m'in azoto'n'& philiſtiim:
o'& adiuuit eum'p'deus'q'cō
tra'r'philiſtiim'o'& contra
f'arabes'e'qui habitabāt'f'in
gurbaal ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
r'et cōtra āmonitas.'s'Ap=
pēdebātq;'s'āmonite'b'mu
nera'c'ozie:'d'et diuulgatū
eſt'c'nomē eius'e'vſq;'f'ad in
troitū'e'gypti ꝓpter cre=
bras victorias. 'u'Edifica=
uitq;'o'zias'r'turres'q'in hie
ruſalē:'r'ſup'p'portā'r'āguli:
'o'et ſup'p'portā'r'vallis:'& re
liq̄s'q'in eodē muri'a' latere
b'firmauitq;'e'as.'c' Extru=
xitq;'o'turres'c' i ſolitudine
'et effodit'e'ciſternas'b'pluri
mas'e'o q̄'m'haberet'r'mul
ta'p'pecora:'o'tā in cāpeſtri
bus'r'q̄'in heremi vaſtita
te.'q'Vineas q̄q; habuit'r'&
vinitores'o'in mōtib'm' et i
carmelo:'e'rat'u'qppe ho=
mo agriculture deditus.
'Fuit ãt'e'xercat'o'bellato
rū ei'r'q ꝓcedebāt'b'ad p̄lia
'ſub manu'm'iehuhel'n'ſcri=
be:'o' maaſiecq;'r' doctoris:
&'q'ſub'r'manu'a'nanie qui
erat'd'de ducibus'e' regis.
'Omniſq;'n'numerus ꝯꝯ

quo receſſit ameſias a dño: cōuerſa ē cōtra ipm cōiu
ὡς ἀπέστη ἀμεσίας ἀπὸ τοῦ κυρίου, συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύ
ratio in hierusalem: ⁊ fugit in lachio: ⁊ miſe
στασις ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν εἰς λαχεῖς, καὶ ἀπέ=
runt poſt eū in lachio: ⁊ interfecerūt
στειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς λαχεῖς, καὶ ἐθανάτωσαν
eum ibi. ⁊ reportauerūt eū ſup equos: ⁊ſepe
αὐτὸν ἐκεῖ· καὶ ἐπέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, καὶ ἔθα
lierūt eum cum patribus ſuis in ciuitate dd.
ψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δ' αὖ'. Ca.26

ET accepit oſe popul' terre oziā: ⁊ ipſe fil' A
Καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς ὀζίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς
ſedecim annoꝝ: ⁊ cōſtituerūt regē ipm ꝓ patre 4.Re.
ἐκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς 4.c.
ſuo ameſia. ipe edificauit atlath: ipſe reſti
αὐτοῦ ἀμεσίου. αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν αἰλάθ, αὐτὸς ἐπέστρε
tuit ipſam iuda: poſtq; dormiuit rex cū
ψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα, μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα με
patribus ſuis. filius ſedecim annoꝝ iozias cū
τὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. υἱὸς ἐκκαίδεκα ἐτῶν ὁ ἰωσίας ἐν
regnaret ipſe. ⁊ dnquaginta ⁊ duob' ānis 4.Re.
τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη 15.g.
regnauit in hierlm: ⁊ nomen matri ſue
ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
iecheliā ab hierlm. ⁊ fecit rectū cōā
ἰεχελία ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
dño iuxta oia q̄ fecit ameſias pater e=
κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἀμεσίας ὁ πατὴρ αὐ
ius. ⁊ fuit q̄reno dñm in diebus zacha
τοῦ· καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις ζαχαρί
rie intelligēno in viſione dei: ⁊ in diebus
ου τοῦ συνιέντος ἐν ὁράσει θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
ſuis q̄bus q̄ſiuit dñm: direxit cum dño
αὐτοῦ ἃς ἐξεζήτησεν τὸν κύριον, κατεύθυνεν αὐτὸν κύριος
deus. ⁊ egreſſus ē ozias ⁊ pugnauit cōtra phili
ὁ θεός· καὶ ἐξῆλθεν ὀζίας καὶ ἐπολέμησεν πρὸς τοὺς ἀλλο
ſtiim: ⁊ deſtruxit muros geth: ⁊ muros iab
φύλους, καὶ καθεῖλε τὸ τεῖχος γέθ, καὶ τὸ τεῖχος ἰαβ
na: ⁊ muros azoti. ⁊ edificauit ciuitates in
νά, καὶ τὸ τεῖχος ἀζώτου. καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις ἐν
azoto: ⁊ in philiſtti. ⁊ adiuuit eum
ἀζώτῳ, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις· καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν
dño cōtra philiſtti ⁊ cōtra arabes
κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπὶ τοὺς ἄραβας
q̄ habitabant in petra ⁊ cōtra mi=
τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐπὶ τοὺς μι
neos. ⁊ dederūt minei dona ozie: ⁊ fuit
ναίους· καὶ ἔδωκαν οἱ μιναῖοι δῶρα τῷ ὀζίᾳ, καὶ ἦν B
nomē eius vſq; ad introitū egypti: qñ ꝓualu
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου αἰγύπτου, ὅτι κατίχυσ
it vſq; ad ſupra. ⁊ edificauit oziaſ turres in hie
εν ἕως ἄνω· καὶ ᾠκοδόμησεν ὀζίας πύργους ἐν Ἰε
ruſalem: ⁊ ſup portā anguli ⁊ ſup por
ρουσαλήμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν πύ
tā vallis ⁊ ſup angulos: ⁊ firmauit e=
λην τῆς φάραγγος καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίχυσεν αὐ
as. ⁊ edificauit turres in ſolitudie: ⁊ effodit
τάς· καὶ ᾠκοδόμησεν πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ λατόμησε
ciſternas multas: qñ pecora multa fuerunt ei in pla
λάκκους πολλούς, ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν σε
nicie ⁊ in cāpeſtri. agricultores ⁊ vinitores in
φελᾶ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ· γεωργοὶ καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τοῖς
mōtib' ⁊ in carmelo: qñ vir agriculture dedit' erat. ⁊
ὄρεσιν καὶ ἐν τῷ καρμήλῳ, ἦν γὰρ φιλογεώργος κτ. καὶ
fuerūt oziē exercitus faciētes bellum: ⁊ q̄ egrediebā
ἐγένοντο τῷ ὀζίᾳ δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον, καὶ ἐκπορεύ
tur in acie. ⁊ numerus cōſiderationis eoꝝ
εσθαι εἰς παράταξιν· καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν
p manū ieiel ſcribe ⁊ maaſie iudicis: ⁊
διὰ χειρὸς ἰεϊὴλ τοῦ γραμματέως καὶ μαασίου τοῦ κριτοῦ, καὶ
p manū ananie ſucceſſoris regis. oīs nūerus
διὰ χειρὸς ἀναιὰν τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως· πᾶς ἀριθμὸς

principū familiarū fortium in bellū duo
τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δι-
milia sexcenti. ⁊ cū eis exercitus bellatorū
χίλιοι ἑξακόσιοι. καὶ μετ' αὐτῶν δυνάμεις πολεμικαὶ
trecenta milia ⁊ septē mille quingenti. hi
τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι πεντακόσιοι. οὗ-
C facientes bellū in potētia fortitudinis: ad auxiliādū
τοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος, βοηθῆσαι τῷ
regi cōtra aduersarios. ⁊ pparauit eis
βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. καὶ ἡτοίμασεν αὐτοῖς
ozias ducto exercitui clypeos ⁊ hastas ⁊ ga-
Ὁζίας πασι τῇ δυνάμει ὑφεσούς καὶ δόρατα καὶ πηρικε-
leas ⁊ loricas ⁊ arcus ⁊ ad lapideos fun-
φαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ εἰς λίθους σφενδό-
das. ⁊ fecit ozias in hierusalē machinas fabri-
νας. καὶ ἐποίησεν Ὀζίας ἐν ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχα
catas artificio vt essent in turribus ⁊ in
νευμένας λογισμοῖς τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ
angulis: vt ponerēt sagittis ⁊ saxis grandibus. ⁊
τῶν γωνιῶν, τοῦ βάλλειν βέλεσιν καὶ λίθοις μεγάλοις. καὶ
audita est preparatio eius vsq; ad pcul: qm admirationi fuit
ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω, ὅτι ἐθαυμαστώθη
vt adiuuaret eius quo cōfortat⁹ est. ⁊ postq̄ roboratꝰ ē ozi
ας ὑφ' οὗ ἐκραταιώθη. ⁊ ὡς κατίσχυσεν ἐπή-
as exaltata ē cor eius vt corrūperet. ⁊ iniq̄ fecit
ρη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ διαφθεῖραι. καὶ ἠδίκησεν
in dño deo suo: ⁊ ingressus ē in templū dñi
ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου
vt adoleret icēsū in altari thymiamatū:
τοῦ θυμιᾶσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων,
⁊ ingressus ē post ipsum azarias sacerdos: ⁊ cū eo
καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεύς, καὶ μετ' αὐ-
octoginta sacerdotes dñi filij fortitudinis: ⁊ restite-
τοῦ ὀγδοήκοντα ἱερεῖς κυρίου υἱοὶ δυνάμεως, καὶ ἐπι-
runt cōtra oziā regē: ⁊ dixerūt ei: nō tibi ozia
στησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπον αὐτῷ, οὐ σοί Ὀζία
vt adoleas dño: sed sacerdotib⁹ filijs
τὸ θυμιᾶσαι τῷ κυρίῳ, ἀλλὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς
aaron qui sctificati sunt vt adolcāt icēsū: egredere a
Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις τὸ θυμιᾶσαι, ἔξελθε ἐκ τοῦ
sanctuario: qm recessisti a dño ⁊ nō erit tibi
ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἐκ τοῦ κυρίου καὶ οὐκ ἔσται σοι
hoc in gloriā a dño deo.. ⁊ iratus ē ozias:
τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. καὶ ὠργίσθη Ὀζίας,
⁊ in manu sua thuribulū ad adolendū icēsū in
D καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιᾶσαι ἐν τῷ
4.Re. 5.g. ναῷ. καὶ ἐν τῷ θυμοῦσθαι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ
lepra orta est in fronte eius in domo dñi
λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ κυρίου
coram sacerdotib⁹ supra altare thymia-
ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμά-
matū. ⁊ cōuersus est in ipm azarias sacerdos primꝰ ⁊
των. καὶ ἐπέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ
sacerdotes: ⁊ ecce ipse leprosꝰ in frōte sua. ⁊
οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ. καὶ
expulit eū illinc: ⁊ cui ipse celeraut egre-
κατέσπασεν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ ἅμα αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελ-
di: qm redargutꝰ est dño. ⁊ fuit ozias rex le-
θεῖν, ὅτι ἔλεγξεν αὐτὸν ὁ κύριος. καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λε-
prosꝰ vsq; ad diē mortis sue. ⁊ habitauit in domo
πρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ
separata leprosus: qm expulsꝰ fuit a domo dñi. ⁊ Ioa-
ἀφεστὼς λεπρός, ὅτι ἐξέβλητο ἀπὸ οἴκου κυρίου. καὶ Ἰωα
thā filiꝰ eius in regno eius iudicāt ppm
θὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν
terre. ⁊ reliqui sermōes ozie primi ⁊ nouissimi
τῆς γῆς. καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
nōne sunt scripti ab esaia filio amos pro-
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένοι ἀπὸ Ἡσαίου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφή-
tę: ⁊ dormiuit ozias cū patrib⁹ suis ⁊ sepelierūt eum
του; καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν

principū p̄ familias suas
virorū fortiū duorū mi-
lium exercentorū: & sub
eis vniuersus exercitus
trecentorū & septē milium
quingētorū: qui erant
apti ad bella & pparati
p̄ rege cōtra aduersari-
os dimicabāt. Prepauit
quoq; eis ozias. i. cūcto
exercitui clypeos & ha-
stas & galeas & loricas
arcusq; & fundas ad iaciēdos lapi-
des. & fecit in hierlm di
uersi generis machinas
q̄s i turribus collocauit:
& in angulis murorū vt
mitterēt sagittas & saxa
grādia. Egressumq; est
nomē eius procul: eo q̄
auxiliaretur ei dñs &
corroborasset illū. Sed
cū roboratꝰ esset eleuatū
est cor eius in iteritū suū &
neglexit dñm deū suū: ingressusq; tēplū dñi: adolere voluit icēsum sup
altare thymiamatū. Statiq; egressus post eū azarias sacerdos: & cū eo
octoginta sacerdotes dñi octoginta viri fortissimi: restiterunt regi atq; dixerunt.
Non est tui officij ozia vt adoleas incēsum dño
sed sacerdotū: hoc est filiorū aarō q̄ cōsecrati sūt
ad huiuscemodi ministeriū. Egredere de sctuario ne cōtēpseris: qa nō
reputabitur tibi in gloriā hoc a dño deo. Iratusq;
ozias & tenēs in manu
thuribulū vt adoleret
incēsū mia batur sacer-
dotib⁹. Statiq; orta ē lepra
in fronte eius cora sacer
dotib⁹ in domo dñi sup
altare thymiamatū. Cū
q; respexisset eū azarias
pōtifex & oēs reliq sacer
dotes: viderūt leprā in
frōte eius: & festinato expu
lerūt eū. Sed & ipe pter
ritus accelerauit egredi:
eo q̄ sensisset ilico pla
gā dñi. Fuit igitur ozias
rex leprosus vsq; ad diē
mortis sue. Et habitauit in
domo separata: plena lep
ra ob quā eiectꝰ fuerat
de domo dñi. Porro Io
athā filius eius rexit domū
regis & iudicauit ppl;
fre. Reliq̄ āt sermōes
zie priorū & nouissimo
rū scripsit esaias filius a-
mos ppheta. Dormiuit
q; ozias cum patribus
suis: & sepelierunt eum

נֵר
רָאשֵׁי אָבוֹת לִגְבוֹרֵי חַיִל לַאֲלָפִים
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְעַל יָדָם חֵיל צָבָא
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים
עֻשָּׂה לָהֶם וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת עֹשֵׂי מִלְחָמָה נִלְחָם חַיִל
כֹּחַ עָזוּר לַמֶּלֶךְ עַל הָאוֹיֵב וַיְחֶזֶק לָהֶם
אָרִיכוֹן עֻזִּיָּהוּ לְכָל הַצָּבָא מָגִנִּים וְרָמָחִים
לְבַע שָׁרָה וְכוֹבָעִים וּשְׁרִיוֹנוֹת וְקָשָׁתוֹת וְלַאֲבָנֵי
עָשָׂה חָשָׁב קְלָעִים וַיַּעַשׂ בִּירוּשָׁלַם חִשְׁבֹנוֹת
הָיָה נָבָל מַחֲשָׁבֹת חוֹשֵׁב לִהְיוֹת עַל הַמִּגְדָּלִים
גָּנָה יָרָה וְעַל הַפִּנּוֹת לְיָרוֹא נֶחְצִים וּלְאֲבָנִים
רָחַק גְּדוֹלוֹת וַיֵּצֵא שְׁמוֹ עַד לְמֶרְחוֹק כִּי
אָלְרָיו וַיֵּצֵא אֶל הֵיכַל יְהוָה לְהַקְטִיר
בוא תֵּכֶל עַל מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וַיָּבֹא אַחֲרָיו
קָטַר זָבַח עֲזַרְיָהוּ הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ כֹּהֲנִים לַיהוָה
שָׁמַם בְּנֵי חַיִל וַיַּעַמְדוּ עַל עֻזִּיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא לְךָ עֻזִּיָּהוּ
קָטַר לְהַקְטִיר לַיהוָה כִּי לַכֹּהֲנִים בְּנֵי
קָדַשׁ יָצָא אַהֲרֹן הַמְקֻדָּשִׁים לְהַקְטִיר צֵא מִן
כָּבַד הַמִּקְדָּשׁ כִּי מָעַלְתָּ וְלֹא לְךָ לְכָבוֹד
זָעַף מֵיהוָה אֱלֹהִים וַיִּזְעַף עֻזִּיָּהוּ וּבְיָדוֹ
קָטַר מִקְטֶרֶת לְהַקְטִיר וּבְזָעְפּוֹ עִם הַכֹּהֲנִים
פָּנָה וְהַצָּרַעַת זָרְחָה בְּמִצְחוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים
בֵּית יְהוָה מִעַל לְמִזְבַּח הַקְּטֹרֶת
פָּנָה וַיִּפֶן אֵלָיו עֲזַרְיָהוּ כֹהֵן הָרֹאשׁ וְכָל
צָרַע הַכֹּהֲנִים וְהִנֵּה הוּא מְצֹרָע בְּמִצְחוֹ
נָחַף וַיְבַהֲלוּהוּ מִשָּׁם וְגַם הוּא נִדְחַף
יָצָא כִּי נִגְּעוֹ יְהוָה וַיְהִי עֻזִּיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ מְצֹרָע עַד יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב
גָּזַר בַּיִת חָפְשִׁית מְצֹרָע כִּי נִגְזַר
מִבֵּית יְהוָה וְיוֹתָם בְּנוֹ עַל בֵּית
שָׁפַט הַמֶּלֶךְ שֹׁפֵט אֶת עַם הָאָרֶץ וַיִּתֶר
דִּבְרֵי עֻזִּיָּהוּ הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים
כָּתַב יְשַׁעְיָהוּ בֶּן אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיִּשְׁכַּב
שָׁכַב עֻזִּיָּהוּ עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם

אֲבִתָיו בִּירוּשָׁלִָם ׀ הַקְּבוּרָה ׀ אֲשֶׁר
לַמְּלָכִים כִּי אָמְרוּ מְצֹרָע הוּא
וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ עָלָה
Cap.xxvij בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יוֹתָם בְּמָלְכוֹ
וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
וְשֵׁם אִמּוֹ יְרוּשָׁה בַּת צָדוֹק׃ וַיַּעַשׂ
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
עֻזִּיָּהוּ אָבִיו רַק לֹא בָא אֶל הֵיכַל יְהוָה
וְעוֹד הָעָם מַשְׁחִיתִים׃ הוּא בָּנָה אֶת
שַׁעַר בֵּית יְהוָה הָעֶלְיוֹן וּבְחוֹמַת
הָעֹפֶל בָּנָה לָרֹב׃ וְעָרִים בָּנָה בְּהַר
יְהוּדָה וּבַחֲרָשִׁים בָּנָה בִּירָנִיוֹת
וְמִגְדָּלִים׃ וְהוּא נִלְחַם עִם מֶלֶךְ בְּנֵי
עַמּוֹן וַיְחַזֵּק עֲלֵיהֶם וַיִּתְּנוּ לוֹ בְּנֵי
עַמּוֹן בַּשָּׁנָה הַהִיא מֵאָה כִכַּר כֶּסֶף
וַעֲשֶׂרֶת אַלְפֵים כֹּרִים חִטִּים
וְשִׁעֹרִים עֲשֶׂרֶת אַלְפִים זֹאת
יְשִׁבוּ לוֹ בְנֵי עַמּוֹן וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית
וְהַשְּׁלִשִׁית׃ וַיִּתְחַזֵּק יוֹתָם כִּי הֵכִין
דְּרָכָיו לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
יוֹתָם וְכָל מִלְחַמְתָּיו וּדְרָכָיו הִנָּם
כְּתוּבִים עַל סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
וִיהוּדָה׃ בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
הָיָה בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם עִם אֲבֹתָיו
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָחָז
Ca.xxviij בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה אָחָז בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְלֹא עָשָׂה הַיָּשָׁר
כְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִיד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם מַסֵּכוֹת עָשָׂה
לַבְּעָלִים׃ וְהוּא הִקְטִיר בְּגֵיא בֶן הִנֹּם
וַיְבַעֵר אֶת בָּנָיו בָּאֵשׁ כְּתוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּזְבַּח וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת וְעַל הַגְּבָעוֹת
וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן ׃ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה

in agro regalium mſepul chrorum ooooooooooooooo reo q̃ eſſet leproſus. oooo ooooooooooooooooooooooo regnauitq̃ ioatham fi liuseius pro eo. 27.

Viginti annorũ erat ioatham cũ regnare cepiſſet: & sedeci anis regnauit in hierlm. Nomẽ mris ei hieruſa filia ſadoch. Fecitq̃ ooo quod rectum erat corã dño iuxta oia q̃ fecerat ozias pẽ ſu: excepto q̃ nõ ẽ igreſſus tẽplũ dñi & adhuc populus delin quebat. Ipſe edificauit portam domus domini excelſam: & in muro oo ophel multa cõſtruxit. Vrbes cq̃ edificauit in montib iuda & in saltib caſtella ooooooooooooooo & turres. Ipſe pugnauit contra regem filiorum ammon & vicit eum. Dederuntq̃ ei filii oooo ammõ in tempore illo centum talenta argenti & decem milia choros tritici: ac totidẽ choros ordei. Hec ooooooooooo oooooooo ooooooooo ooooooooo ei pbuerũt filii ammon in anno ſecundo oooo & tertio. Corroboratuſ q̃ eſt ioathã: eo q̃ direxaſſet vias ſuas corã dño deo ſuo. Reliqua ãt ſermonũ ioatham & omes pugne eius & opera oooo ſcripta ſunt in libro regum iſrael oooooooooooo & iuda. Viginti quinq̃ annorum oooooooooo erat cũ regnare cepiſſet & ſedeci annis regnauit in hierlm. Dormiuitq̃ ioatham cũ pãtibus ſuis: & ſepelierũt eũ i ciuitate dauid: & regnauit achaz filius eius pro eo. 28.

Viginti annorum erat achaz cum regnare cepiſſet: & ſedecim ãnis regnauit in hierusalẽ. Non fecit rectũ in cõſpectu dñi: ſicut dd pr ei: ſed ãbulauit i viis regum iſrael: in ſuper & ſtatuas fudit ooooooooooo baalim. Ipe eſt q̃ adolebat incẽſũ in valle hẽnon & luſtrauit filios ſuos in igne iuxta ritũ gẽtium quas interfecit dñs in aduentu filiorum iſrael. Sacrificabat cq̃ & thymiama ſuccẽdebat in excelſis & in collib: & ſub oi ligno frõdoſo. Traditditq̃ eum dominus oo

in agro ſepulchri regum. qñ dixerũt leproſus eſt. ἐν ἀγρῷ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων· ὅτι λεπρός ἐστιν. τ regnauit ioathã filius eius pro eo. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαθὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.27.

HFilius exiſtẽs viginti q̃nq; ãnoꝝ ioathã cũ regna- ret ipſe: τ ſedecim ãnis regnauit in hieruſa lẽm: τ nomẽ matri eius hieruſa filia ſadoc. Fecitq̃ rectũ coram dño: iuxta omnia que fecit ozias pater eius. verũtñ ad tẽplũ dñi nõ ingreſſus eſt: τ adhuc populꝰ corrũpebat. ipſe edi ficauit portã dom dñi excelſã. τ in muro ophel edificauit in multitudinẽ: τ vrbes edificauit in mõtibus iuda: τ in ſaltibus edificauit ca- ſtella τ turres. τ ipſe pugnauit cũ re- ge filioꝝ ãmon: τ ꝓualuit cõtra eũ. τ dabãt ei filij ãmon p annũ centũ talenta argenti: τ decẽ milia coroꝝ tritici: τ ordei decẽ mlia. hec offerebat ei rex filioꝝ ammon p annum: τ in ãno ſecundo τ tertio. τ corroboratꝰ ẽ ioathã q̃ ꝓparauit vias ſuas coram dño deo ſuo. τ reliqui ſermo nis ioathã τ bellũ τ opera eius nõne ſcripta ſunt in libro regũ iſrael τ indat ſi ligi vigiti τ q̃nq; ãnoꝝ fuit ioathã cũ regnaret ipſe. τ ſedecim ãnis regnauit in hieruſa- lem. τ dormiuit ioathã cũ patribus ſuis: & ſepultꝰ ẽ in ciuitate dauid: τ regnauit achaz filius eius pro eo.

ὃς ἀυτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.28.

HFilius vigiti ãnoꝝ fuit achaz cũ regnaret ipſe: τ ſedecim ãnis regnauit in hieruſalem. τ nõ fecit rectũ coram dño: ſicut dauid pa- ter eius. τ ãbulauit fm vias regũ iſ- rael: τ eni ſculptilia fecit baalim: τ ſacrificauit ſcalp, καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς βασιλέων Ἰσ- ραήλ· καὶ γλυπτὰ ἐποίησε τοῖς Βααλείμ, καὶ ἔθυεν in valle benẽnõ: τ luſtrauit filios ſuos in igne iu ἐν φάραγγι βιννὶμ, καὶδιῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ κα xta abominationes gentiũ: quas abſtulit dñs a fa- τὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προ cie filioꝝ iſrael. τ adolebat in excelſis τ σώπου υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ in domibus: τ ſub omni ligno frõ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλ doſo. τ tradidit eũ dominus σώδους· καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος

deus eius in manu regis syrie: & percussit in eo: ὁ θεὸς αὐτοῦ ἐν χειρὶ βασιλέως συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐ
& cepit captiuitatē multā ex ipsis τῶν, καὶ ἐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν πολλὴν ἐξ αὐτῶν
& adduxit in damascū. & in manus regis καὶ ἤγαγεν εἰς δαμασκόν. καὶ εἰς τὰς χεῖρας βασιλέ=
israel tradidit eū duo: & percussit in eo ως ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐ=
plaga grandi. & occidit phacee filius romelie τῷ πληγῇ μεγάλῃ. καὶ ἀπέκτειναν φακεὲ υἱὸς ῥομελίου
rex israel in iuda in vna die centū & viginti mi βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐν ἰούδᾳ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χι
lia virorū potentiū fortitudine: qm reliquerūt dñm λιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύι, ἐν τῷ καταλιπεῖν αὐτοὺς
deū patrū suorū. & occidit zechri po κύριον θεὸν πατέρων αὐτῶν. καὶ ἀπέκτεινεν ζεχρὶ ὁ δυ
tens ex ephraī maasiam filiū regis & κατὰ τοῦ ἐφραὶμ τὸν μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ
esricam ducē domꝰ eius: & elcanan secū τὸν ἐσρικὰμ ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐλκανὰ τὸν δεύ
dū regis. & captiuos ceperunt filij israel de τερον τοῦ βασιλέως. καὶ ἐχμαλώτευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ
fratribus suis ducenta milia mulierꝫ: & filiꝰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν διακοσίας χιλιάδας γυναικῶν, καὶ υἱ
os & filias: & spolia multa spoliauerunt ex eis ους καὶ θυγατέρας, καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐ
& intulerūt spolia in samarian. & illic fuit pro τοὺς καὶ εἰσήνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς σαμάρειαν. καὶ ἐκεῖ ἦν προ
pheta dñi: oded nomē ei. & egressꝰ est in occur φήτης τοῦ κυ, ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ. καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντη
sū exercitui venientiū in samariā. & dixit σιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς σαμάρειαν. καὶ εἶπεν
eis: ecce ira dñi dei patrū vrꝝ cōtra εἰς: ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ
iudā: & tradidit eos in manib⁹ vrīs: Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν,
& occidistis in eis in ira: & vsqꝫ ad celos καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἕως τῶν οὐρανῶν
peruenit. & nūc filios iuda & hierusalē vos vi περιῆλθεν. καὶ νῦν τοὺς υἱοὺς ἰούδα καὶ ἱερουσαλὴμ ὑμεῖς λέ
citis posslidere in seruos & seruas: nōne sū γετε καταχρήσασθαι εἰς δούλους καὶ δούλας, οὐκ ἰδοὺ εἰ=
vobiscū: vt cōfitificer dño deo vrō: peccata μὶ μεθ' ὑμῶν, μαρτυρῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, πλημμελεῖ
vobiscū dño deo vrō: & nūc audite me & αι μεθ' ὑμῶν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ νῦν ἀκούσατέ μου καὶ
reducite captiuitatē quā cepistis a ἐπιστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἐχμαλωτεύσατε ἀπὸ
fratribus vrīs: qm ira furoris dñi sup vos. & τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν. καὶ ἀνέ
terſit principes a filijs ephraī azariam filiꝫ io στησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν ἐφραὶμ αζαρίαν ὁ τοῦ ἰω
nan: & barachiam filiuꝫ masallamoth: & ezechiam filiuꝫ νάν: καὶ βαραχίαν ὁ τοῦ μασελλεμώθ, καὶ ἐζεκίαν ὁ τοῦ
sellum: & amasiam filiꝫ addi cōtra eos q̄ veniebāt σελλεμ, καὶ ἀμασίαν ὁ τοῦ ἀδδὶ ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους
a bello. & dixerunt eis: non introduce ἀπὸ τοῦ πολέμου. καὶ εἶπον αὐτοῖς, οὐ μὴ εἰσαγάγε
tis captiuitatē huc ad nos: qm vt pecce τε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ πλημ
mus dño sup nos: vos dicitis adūci μελῆσαι τῷ κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς, ὑμεῖς λέγετε προσθεῖναι
sup peccata nīa & sup ignorātiā nīam: qm ἐπὶ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν, ὅτι
multū peccatū ĩnīm & ira furoris dñi in πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν
israel. & dimiserūt bellatores captiuitatē & ἰσραήλ. καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ
spolia coram principibus & omni ec τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκ
clesia. & steterunt viri κλησίας. καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες

[A]

[B]

[C]

ᵖdeus eiꝰ ĩn manuᵇregis ˢyrie:qᵐ percussit eū:ᵗmagnāqꝫ ᵘpdāˣcepitʸde eiꝰ ᶻpio:ᵃ& adduxit inᵇdamascū.ᶜManibusᵈqꝫᵉ regis ᶠisrłᵍtraditʰ estⁱ& percussus ᵏplagaˡgrandi.ᵐOccidit qꝫⁿphaceeᵒfiliusᵖromelie ᵠde iudaʳcentumˢvigintiᵗmiliaᵘin die ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵛvnoʷomnesˣvirosʸbellatores:ᶻ eo q reliquissent ᵃdn̄mᵇdeumᶜpatrū suoꝝ. Eodē tpeᵈoccidit ᵉzechri ᶠvir potens exᵍ ephraim ʰmaasiam ⁱfilium ʲregis: ᵏ& ezricamˡducemᵐdomusⁿ eius ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵒhelchanā quoqꝫᵖ fecūdū aᵠrege.ʳCeperunt qꝫˢ filii ᵗisrael ᵘde fratribus suis ᵛducentaʷ milia ˣmulierū ʸpuerorumᶻ & puellarū ᵃ& infinitamᵇpredam: ꝏ ᶜpertulerūtqꝫ eā inᵈ samariam. Ea tempestateᵉ erat ᶠibiᵍ ꝓphetaʰ dominiⁱ no mineʲ oded qui ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵏegressusˡ obuiāᵐ exercitui ⁿvenientiᵒ in samariam: ᵖdixitᵠeis.ʳ Eccesirat ᵗdo munusᵘ deus ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵛpatrū vrorūʷ cōtraˣ iudā ʸtradidit eosᶻ i manibᵃ vrīs ᵇ& occidistiᶜ eosᵈ atrocit: ita vt ᵉ ad celū ptingeret vestra crudelitas.ᶠ Insup ᵍfilios ʰiudaⁱ & hierusalem ʲvultis vobis ᵏ subiicere ˡin seruos ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵐ& ancillas: quodⁿ nequaq̄ facto opus est. ꝏꝏꝏꝏ ᵒPeccastis enīm super hoc ᵖdomino ᵠdeo vestro. ꝏꝏꝏ ʳSed ˢaudite consiliū meum ᵗ& reducite ᵘcaptiuos ᵛquos ʷ adduxistis ˣde fratribus vrīs: ʸqa magnᶻ furor ᵃdomini imminet ᵇvobis. ᶜSteterunt itaqꝫᵈ viri ꝏꝏꝏꝏ ᵉde principibus ᶠfiliorum ᵍephraim: ʰazarias ⁱfilius ʲiohannan: ᵏbarachias ˡfilius ᵐmosollamoth ꝏꝏꝏꝏꝏ ⁿezechias ᵒ filius ᵖsellum: ᵠ& amasias ʳfilius ꝏꝏꝏꝏꝏ ˢhadali: ᵗcōtra eos ᵘqui venieb̄at ᵛde ˣpreliо: ʸ& dixerunt ᶻeis. ᵃ Non ᵇintroducetis ᶜhuc captiuos: ne ᵈpeccemus ᵉdño. Quare ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ.ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ.ꝏꝏꝏꝏ ᶠvultis ᵍadducere ʰsupⁱ pctā nīa: ʲ& vetera cumulare ᵏdelicta? ˡGrande ᵐquippe ⁿpeccatum est ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ᵒ& ira ᵖfuroris dñi iminet ᵠsupʳ isrł. ˢ Dimiserūtqꝫ ᵗviri israel ᵘbellatores ᵛpredā ʷ& vniuersa ˣq̄ ceperāt ʸcoram ᶻprincipib⁹ ᵃ& omīt ᵇmultitudine. ᶜsteterūtqꝫ ᵈviri

בְּנֵי ᵐ אֱלֹהֵיו בְּיַד מֶלֶךְ אֲרָם ᵐ וַיַּכּוּ בוֹ וַיִּשְׁבּוּ
גָּדֹל בּוֹא ᵍ מִמֶּנּוּ שִׁבְיָה גְדוֹלָה וַיְבִיאוּ דַרְמָשֶׂק
וְגַם בְּיַד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִתַּן וַיַּךְ בּוֹ
הָבֵג מַכָּה גְדוֹלָה: וַיַּהַרֹג פֶּקַח בֶּן רְמַלְיָהוּ
בִּיהוּדָה מֵאָה ᵐ וְעֶשְׂרִים ᵐ אֶלֶף בְּיוֹם
אֶחָד כֹּל ᵒ בְּנֵי ᵒ חַיִל ᵒ בַּעֲזָבָם אֶת
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם: וַיַּהַרֹג זִכְרִי
נַעַר גִּבּוֹר אֶפְרַיִם אֶת מַעֲשֵׂיָהוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ
וְאֶת עַזְרִיקָם ᵐ נְגִיד ᵐ הַבַּיִת ᵒ וְאֶת
עָשָׂנָה אֶלְקָנָה מִשְׁנֵה הַמֶּלֶךְ: וַיֵּשְׁבוּ בְּנֵי
מֵאָה נָשִׁת יִשְׂרָאֵל מֵאֲחֵיהֶם מָאתַיִם אֶלֶף נָשִׁים
בָּנִים וּבָנוֹת ᵒ וְגַם ᵒ שָׁלָל רַב ᵒ בָּזְזוּ
מֵהֶם ᵒ וַיְבִיאוּ אֶת הַשָּׁלָל לְשֹׁמְרוֹן:
עָשָׂם הָיָה נָבִיא ᵒ לַיהוָה עֹדֵד שְׁמוֹ
וַיֵּצֵא לִפְנֵי הַצָּבָא הַבָּא לְשֹׁמְרוֹן
בּוֹ וַיֹּאמֶר לָהֶם הִנֵּה בַּחֲמַת יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיכֶם עַל יְהוּדָה נְתָנָם בְּיֶדְכֶם
וַתַּהַרְגוּ בָם בְּזַעַף עַד לַשָּׁמַיִם הָגִיעַ:
וְעַתָּה בְּנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ ם
אַתֶּם אֹמְרִים ᵒ לְכְבֹשׁ ᵒ לַעֲבָדִים
וְלִשְׁפָחוֹת ᵒ לָכֶם הֲלוֹא רַק אַתֶּם
עִמָּכֶם אַשְׁמוֹת ᵒ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
וְעַתָּה שִׁמְעוּנִי ᵒ וְהָשִׁיבוּ הַשְּׁבִיָה
אֲשֶׁר שְׁבִיתֶם ᵒ מֵאֲחֵיכֶם כִּי חֲרוֹן
אַף יְהוָה עֲלֵיכֶם: וַיָּקֻמוּ ᵒ אֲנָשִׁים
מֵרָאשֵׁי ᵒ בְּנֵי אֶפְרַיִם עֲזַרְיָהוּ בֶן
יְהוֹחָנָן בֶּרֶכְיָהוּ ᵒ בֶן ᵒ מְשִׁלֵּמוֹת
וִיחִזְקִיָּהוּ ᵒ בֶן שַׁלֻּם וַעֲמָשָׂא ᵒ בֶן
חַדְלַי עַל הַבָּאִים מִן הַצָּבָא: וַיֹּאמְרוּ
לָהֶם לֹא תָבִיאוּ אֶת הַשִּׁבְיָה הֵנָּה
כִּי ᵒ לְאַשְׁמַת ᵒ יְהוָה עָלֵינוּ ᵒ אַתֶּם
אֹמְרִים ᵒ לְהוֹסִיף עַל חַטֹּאתֵנוּ וְעַל
אַשְׁמָתֵנוּ כִּי רַבָּה אַשְׁמָה לָנוּ
וַחֲרוֹן אַף עַל יִשְׂרָאֵל: וַיְעַזְבוּ הֶחָלוּץ
בָּזָז הַנַּעַר אֶת הַשִּׁבְיָה וְאֶת הַבִּזָּה לִפְנֵי
הַשָּׂרִים וְכָל הַקָּהָל: וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים

חָזַק
עָרֹם לָבַשׁ
נָעַל אַכַל
שָׁקָה סוּךְ
נָהַל כָּשַׁל
בוא
שוב
בוא
נָכָה שָׁנָה
עיר
לַבַּד
נָגַף
כָּנַע
עֵבֶר
פָּרַץ
בוא
צור
סָפַח סָעַד
זָבַח נָבָה
כתב
שָׁכַב

°אֲשֶׁר 'נִקְּבוּ °בְּשֵׁמוֹת 'וַיַּחֲזִיקוּ 'בַּשִּׁבְיָה
'וְכָל °מַעֲרֻמֵיהֶם 'הִלְבִּישׁוּ 'מִן °הַשָּׁלָל
°וַיַּלְבִּשׁוּם °וַיַּנְעִלוּם °וַיַּאֲכִלוּם °וַיַּשְׁקוּם
°וַיְסָכוּם ׃ וַיְנַהֲלוּם ׀ °בַּחֲמֹרִים °לְכָל
'כּוֹשֵׁל °וַיְבִיאוּם 'יְרֵחוֹ °עִיר °הַתְּמָרִים
°אֶצֶל °אֲחֵיהֶם ׀ °וַיָּשׁוּבוּ °שֹׁמְרוֹן ׃ °בָּאת
'הַהִיא °שָׁלַח 'הַמֶּלֶךְ 'אָחָז 'עַל °מַלְכֵי
°אַשּׁוּר °לַעְזֹר °לוֹ ׃ °וְעוֹד °אֲדוֹמִים °בָּאוּ ׀
°וַיַּכּוּ 'בִּיהוּדָה °וַיַּשְׁבּוּ °שֶׁבִי ׃ °וּפְלִשְׁתִּים
°פָּשְׁטוּ °בְּעָרֵי °הַשְּׁפֵלָה °וְהַנֶּגֶב °לִיהוּדָה
°עִיר
°וַיִּלְכְּדוּ °אֶת °בֵּית °שֶׁמֶשׁ °וְאֶת °אַיָּלוֹן
°וְאֶת °גְּדֵרוֹת ׀ °וְאֶת °שׂוֹכוֹ °וּבְנוֹתֶיהָ ׀
°וְאֶת °תִּמְנָה °וּבְנוֹתֶיהָ ׀ °וְאֶת °גִּמְזוֹ °וְאֶת
°בְּנוֹתֶיהָ ׀ °וַיֵּשְׁבוּ °שָׁם ׃ °כִּי °הִכְנִיעַ
°יְהוָה °אֶת °יְהוּדָה °בַּעֲבוּר °אָחָז °מֶלֶךְ
°יִשְׂרָאֵל ׀ °כִּי °הִפְרִיעַ °בִּיהוּדָה °וַיִּמְעֹל
°מַעַל °בַּיהוָה ׃ °וַיָּבֹא °עָלָיו °תִּלְגַּת
°פִּלְנֶאסֶר °מֶלֶךְ °אַשּׁוּר ׀ °וַיַּצַר °לוֹ °וְלֹא
°חִזְּקוֹ ׃ °כִּי °חִלַּק °אָחָז °אֶת °בֵּית °יְהוָה
°וְאֶת °בֵּית °הַמֶּלֶךְ °וְהַשָּׂרִים °וַיִּתֵּן °לְמֶלֶךְ
°אַשּׁוּר ׀ °וְלֹא °לְעֶזְרָה °לוֹ ׃ °וּבְעֵת °הַצַּר
°לוֹ °יוֹסֵף °לִמְעוֹל °בַּיהוָה ׀ °הוּא °הַמֶּלֶךְ
°אָחָז ׃ °וַיִּזְבַּח °לֵאלֹהֵי °דַּרְמֶשֶׂק °הַמַּכִּים
°בּוֹ ׀ °וַיֹּאמֶר °כִּי °אֱלֹהֵי °מַלְכֵי °אֲרָם °הֵם
°מַעְזְרִים °אֹתָם °לָהֶם °אֲזַבְּחָה °וְיַעְזְרוּנִי ׀
°וְהֵם °הָיוּ °לוֹ °לְהַכְשִׁילוֹ °וּלְכָל °יִשְׂרָאֵל ׃
°וַיֶּאֱסֹף °אָחָז °אֶת °כְּלֵי °בֵית °הָאֱלֹהִים ׀
°וַיְקַצֵּץ °אֶת °כְּלֵי °בֵית °הָאֱלֹהִים °וַיְסַגֵּר
°אֶת °דַּלְתוֹת °בֵּית °יְהוָה ׀ °וַיַּעַשׂ °לוֹ
°מִזְבְּחוֹת °לְכָל °פִּנָּה °בִּירוּשָׁלִָם ׃ °וּבְכָל
°עִיר °וָעִיר °לִיהוּדָה °עָשָׂה °בָמוֹת °לְקַטֵּר
°לֵאלֹהִים °אֲחֵרִים ׀ °וַיַּכְעֵס °אֶת °יְהוָה
°אֱלֹהֵי °אֲבֹתָיו ׃ °וְיֶתֶר ׀ °דְּבָרָיו °וְכָל
°דְּרָכָיו °הָרִאשֹׁנִים °וְהָאַחֲרוֹנִים ׀ °הִנָּם
°כְּתוּבִים °עַל °סֵפֶר ׃ °מַלְכֵי °יְהוּדָה
°וְיִשְׂרָאֵל ׃ °וַיִּשְׁכַּב °אָחָז °עִם °אֲבֹתָיו ׀

°quos supra mēorauim? '& apprehendētes °captiuos °oēs qui °nudi erant 'vestierunt 'de 'spoliis. oo °Cūq; vestissent eos °& calciassent: '& refecissent cibo °ac potu: 'vnxissentq; ppt laborē '& adhibuissent eis curā: qcūq; ambulare nō poterāt: & erāt 'ibecilli corpe 'ipostuerunt eos °iumētis: °& adduxerit eos 'hierico °ciuitatē °palmarū °ad °frēs eorū: ipsiq; °reuersi sūt in 'samariā. °Tpe 'illo °misit 'rex 'achaz 'ad °regē °assyrioꝝ: postulās °auxiliū. ° Venerūtq; 'idumei °& pcusserūt multos 'ex iuda: °& cepeīt 'predā magnā. °m Philistiī q̄q; °diffusi sūt °pvrbes °cāpestres: °& ad meridiē iuda: °cepe rūtq; °beth fames 'r °ahílon °& °gadiroth °socho °q̄q; °& °thamnā 'r & ° ganzo 'cū °viculis suis: °& habitauerūt °in eis. °Humiliauerat 'enim 'dominus 'iudam °propter °achaz 'regem 'iuda °eo q° °nudasset eum auxilio °& contēptui habuisset 'dñm: °adduxitq; °cōtra eum 'Theglatphalasar 'regē °assyriorū q°& afflixit °eū: °& nullo resistente vastauit. 'Igitur °achaz °spoliata °domo 'dñi °& °domo °regū °ac principum: °dedit °regi ooooo 'assiriorū munera: °& tñ °nihil ei ꝓfuit. Insup °& tē pore 'angustie sue °auxit °contēptū °in dñm. °Ipse p se 'rex °achaz 'imolauit °diis °damasci victimas °pcussoribus suis: °& dixit. °Dii 'regum °syrie ooooo 'auxiliātur °eis °q̄s ego 'placabo hostiis: °& aderunt mihi: 'cum ecōtrario 'ipsi °fuerit °ruine ei °& vniuersi °israel. ° Direptis itaq; °achaz 'vasis 'domus 'dei °atq; confractis °clausit oo ooooooooooooooooooooooo 'ianuas 'templi 'dñi °& fecit °sibi ooooooooooooooooo °altaria °in vniuersis °angulis 'hierlm. °In oībus q̄q; 'vrbibus °iuda 'extruxit 'aras °ad cremandū thus: °atq; ad iracundiam prouocauit 'dominum ooooo 'deū °patrū suorū. 'Reliq; aūt °sermonū ei °& oim °operum suorum °priorum '& nouissimorum oo 'scripta sūt °in 'libro 'regū 'iuda ooooooooooooooo °& israel. °Dormiuitq; 'achaz °cum 'patribus suis:

q̄ vocati sunt in nominib°: τ apprehēderūt captiui οἱ ἐπικληθέντες ἐν ὀνόμασιν, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας τῶν: τ oēs nudos vestierunt de ἀπεκαλύφθησαν πάντες γυμνοὺς ἐνέδυσαν ἐκ τῶν spoliis τ induerūt eos τ calciauerūt: τ vnderunt σκύλων καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν, καὶ ἔδωκαν eis vt comederēt τ biberēt τ vngerentur: τ auxilio fuerūt eis in tumētis omni infirmo· τ cōstituerunt αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν καὶ πεῖν καὶ ἀλείφασθαι, καὶ ἀντελάβοντο eos in hiericho ciuitatē palmaꝝ ad fratres αὐτῶν ἐν ἰεριχὼ τὴν πόλιν τῶν φοινίκων πρὸς ἀδελφούς eoꝝ: τ reuersi sunt in samariā. τ in tēpore illo αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς σαμάρειαν· καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί misit rex achaz ad regē assy- νω ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄχαζ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυ rioꝝ vt auxiliarer̄ ei. τ in hoc anno τ idu- ρίων τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔτει καὶ οἱ ἰδου mei irruerūt τ pcusserunt in iuda: τ cepe- μαῖοι ἐπῆλθαν καὶ ἐπάταξαν ἐν ἰούδα, καὶ ἐχμαλώ- runt captiuitatē. τ philisthi irruerūt in σαν αἰχμαλωσίαν· καὶ οἱ ἀλλεόφυλοι ἐπέπεσαν ἐπὶ vrbes cāpestris: τ a meridie iuda: τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ λιβὸς τοῦ ἰούδα, τ ceperunt bethsames τ aliō τ gaderoth τ ἐλαβον τὴν βαιθσαμὼς καὶ τὴν αἰλὼν καὶ τὴν γαδηρὼθ τ socchoth τ vicos eius: τ thamnā τ καὶ τὴν σοκχὼθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν θάμναν καὶ vicos eius: τ gāzo τ vicos eius. τ D τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν γαζὰν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ habitauerunt filic: qm humiliauit dñs iudā ꝓpt κατῴκησαν υἱοί, ὅτι ἐταπείνωσε κύριος τὸν ἰούδαν διὰ achaz regē iuda: qm nudauit in iuda: τὸν ἄχαζ βασιλέα ἰούδα, ὅτι ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ ἰούδα, τ rebellauit rebellione a dño. τ venit cōtra achaz καὶ ἀπέστη ἀποστασίᾳ ἀπὸ κυρίου· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν ἄχαζ theglath phalsar rex assiriorū: τ pcussit eū. θεγλὰθ φαλσὰρ βασιλεὺς ἀσσυρίων, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. τ cepit achaz q̄ in domo dñi τ q̄ in domo καὶ ἔλαβεν ἄχαζ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ regis τ principū: τ dedit regi βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ τῶν assyriorū: τ nō in auxiliū ei fuit: sed vt tribularet ἀσσυρίων, καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ ἦν, ἀλλὰ τοῦ θλίβειν ipse: τ auxit achaz rebellionē a dño. αὐτόν, καὶ προσέθετο ἄχαζ τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου. τ dixit rex achaz: quērā deos dama- καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἄχαζ, ἐκτίσω τοὺς θεοὺς δαμα sci pcutiētes me. τ dixit: qm dei re- σκοῦ τοὺς τύπτοντάς με· καὶ εἶπεν, ὅτι εἰσὶν βασι gis syrie fortificant eos: igit sacrificabo eis λέως συρίας κατισχύουσιν αὐτούς, τοίνυν θύσω αὐτοῖς τ auriliabūtur mihi. τ fuerūt ei ipi in scādalū καὶ ἀντιλήψονταί μου. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αὐτοὶ εἰς σκῶλον τ omni israel. τ abstulit achaz vasa dom° dñi καὶ παντὶ ἰσρ. καὶ ἀπέστησεν ἄχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τ fregit ea: τ clausit achaz fores do- καὶ κατέκοψεν αὐτά, καὶ ἀπέκλεισεν ἄχαζ τὰς θύρας οἴ- mꝰ dñi. τ fecit sibi altare in omni angulo κου κυρίου. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ θυσιαστήριον ἐν πάσῃ γωνίᾳ in hierusalē τ in omni vrbe: τ in ciuitate iuda ἐν ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ πόλει, καὶ ἐν πόλει ἰούδα fecerāt excelsa: ad adolēdū dño aliento. τ irrita- ἐποίησαν ὑψηλά, τοῦ θυμιᾶν θεοῖς ἀλλοτρίοις· καὶ παρώ uit dñs deū patrū suoꝝ. τ reliqui sermo γισε κύριος τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ. καὶ οἱ λειποὶ λό neo eius τ opera eius prima τ nouissima nō- γοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται ἰδοὺ ne sunt scripti in libro regū iuda τ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰούδα καὶ israel: τ dormiuit achaz cū patribus suis: ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,

τ sepulc⁹ ē in ciuitate dauid: τ nō attulerūt cū in
καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτὸν εἰς
sepulchra regū israel: τ regnauit
τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσεν
ezechias fili⁹ eius pro eo.
Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.29.

HΥὸς εἰκοσιν καὶ πέντε ἐτῶν ezechias cū regna=
ret ipse: τ viginti τ nouē ānis regnauit in hieru
ἐν αὐτῷ, καὶ εἴκοσι καὶ ἐνιαυτοὺς ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερου=
salē: τ nomē matri eius abia filia zacharie.
σαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβία θυγάτηρ Ζαχαρίου.
τ fecit ezechias rectū coꝝ dño: iuxta omnia
καὶ ἐποίησεν Ἐζεκίας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα
q̄ fecit dauid pater eius. τ factū est q̄n stetit
ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ezechias in regno suo in mēse primo ape=
Ἐζεκίας ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἀνέῳ
ruit valuas dom⁹ dñi: τ instauravit eas. τ intro
ξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου, καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. καὶ εἰσή=
duxit sacerdotes τ leuitas: τ cōstituit eos
γαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς
in latus q̄ ad orientē. τ dixit eis: audite
εἰς τὸ πλάτος τὸ πρὸς ἀνατολάς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀκούσα
me leuite: nūc sctificamini: τ sanctificate domū
τέ μου οἱ Λευῖται, νῦν ἁγιάσθητε, καὶ ἁγιάσατε τὸν οἶκον
dñi dei patrū vrorū: τ ejcite immundicia
κῡ τ̄ θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν
de sanctuario: q̄n rebellauerūt patres nostri: τ fece
ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἐποί
rūt malū coꝝ dño deo nostro: τ dereliquerunt
ησαν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κῡ τ̄ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπον
eū: τ auerterūt faciē suā a tabernaculo
αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς
dñi: τ dederūt cernicē τ clauserunt hostia
κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἀυχένα καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τ̄
templi: et extinxerūt lucernas: τ thymiama nō adole=
ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμία
uerūt: τ holocausta nō obtulerūt in sctuario
σαν, καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ τῷ
deo israel. τ fuit ira dñi sup iudā τ hieruſa=
θεῷ Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ὀργὴ κῡ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἰερουσα=
lē. τ tradidit eos in cōmotionē τ in interitū τ
λήμ· καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκχυσιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ
in sibilū: sicut vos cernitis oculis vrīs. τ ecce
εἰς συριγμόν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. καὶ ἰδοὺ
corruerūt patres nri in gladio: τ filij nri τ fi=
ἔπεσον οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέ
lie nre: τ vxores nre in captiuitate in terra nō sua.
ρες ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐχ ἑαυ
causa huius fuit in corde meo vt disponat fe=
τῶν. ἕνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπὶ καρδίας μου τ̄ διαθέσθαι δι
dus dño deo israel: τ auertet a nobis ira
θήκην τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ἡμῶν τὴν ὀρ
furoꝛis sui. τ nūc nō relinquatis faccre: q̄n in vobis
γὴν τ̄ θυμοῦ αὐτοῦ. καὶ νῦν μὴ ὀλιγωρεῖτε πεῖται, ὅτι ἐν ὑμῖν
elegit dñs vt stetis coꝝ eo ad ministrandū ei: τ
ἐξελέξατο κ̄ς τ̄ στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν αὐτῷ, καὶ
sitis ei⁹ ministri τ adolētes icēsū. τ surrexerūt leui=
ἔσεσθε αὐτῷ λειτουργοῦς καὶ θυμιῶντας. καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖ
te maath fili⁹ amesi τ ioel fili⁹ azarie de filijs ca
ται μααθὶ ὁ τοῦ Ἀμεσὶ καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Κά
ath. τ de filijs merari: cis fili⁹ abdi τ azarias fili⁹
αθ. τ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί, κὶς ὁ τοῦ Ἀβδὶ καὶ Ἀζαρίας ὁ τ̄
thalecl. τ de filijs gerson: ioach filius zēmat o=
Ἰαλελεήλ. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Γηρσών, Ἰωὰχ ὁ τ̄ Ζιμμὰ καὶ Ἀ
daā filius ioach. τ de filijs elisaphan: samri
δὰὰ ὁ τοῦ Ἰωάχ. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλισαφάν, σαμβρὶ
τ hiciel. τ de filijs asaph: zacharias τ mat=
καὶ Ἰεϊήλ. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, Ζαχαρίας καὶ ματ=
thanias. τ de filijs eman: hiciel τ semei.
θανίας. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀιμάν, Ἰεϊὴλ καὶ σεμεΐ. ꝯ

'et sepelierūt eum' in ciui
tate' hier'lm. 'Neq; 'enim
'receperūt eum' in sepul=
chra' regū' isr'l. P Regna=
uitq; 'ezechias' filius eius
' pro eo. 29.

IGitur' ezechias' re=
gnare cepit cū' viginti
'q;nq; ēt' ānoꝝ: & viginti
' nouē' annis' regnauit' in
hier'lm. Nomē' mr̄is ei'
' abia' filia' zacharie' fecit
q;' qđ erat placitū' in con
spectu' dñi: ' iuxta oia' q̄
' fecerat ' dauid ' pater ei'.
' Ipso' anno & ' mense
' primo' regni sui ' aperuit
' valuas' domus' domini:
' & instauraut eas: ' addu=
xitq;' sacerdotes' atq;' le=
uitas' & cōgregauit eos
' in platea' orīctalē: ' dixit=
q;' ad eos' Audite me leui
te & ' sanctificamini: ꝯ
' mundate' domū' domini
' dei' patrum vestrorum:
' & auferte oēm' immun
diciam' de' sanctuario.
' Peccauerūt' pr̄es nr̄i ' &
fecerūt' malū' in cōspectu
' dñi' dei nr̄' derelinq;ntes
eū: ' auerterūt' facies suas
' a tabernaculo' dñi: ' & p̄
buerūt' dorsū: ' clauserūt
' ostia q̄ erant in ' porticu
' & extinxerūt' lucernas:
' incēsūq; ' nō' adoleuerūt:
' & holocausta' nō' obtu=
lerūt' in sctūario' deo' isr'l.
Gōcitatus' est' itaq; ' furor
' dñi' sup' iudā' & hier'lm.
' Tradiditq; eos' in cōmo
tionē & ' in interitū ' & in
sibilū: ' sicut' ipsi' cernitis
' oculis vr̄is. ' Ēn' corrue=
rūt' patres nostr' gladiis:
' filii nr̄i' & filie nr̄e' & cōiu
ges' captiue ducte sunt' p
pter' hoc sceł'. ' Nūc ergo
placet mihi' vt ineam' fe
dus' cū dño' deo' israel: ' &
auertet' a nobis' furorē
' ire sue. P Filii mei' ' nolite
' negligere. ' Vos ꝯꝯꝯꝯ
' elegit' dñs' vt stetis' coꝝ
eo' & ministretis ꝯꝯꝯꝯ
' illi' colatisq; eum: ' & cre
metis ei incensum. ꝯꝯ
' Surrexerūt ergo' leuite:
' maath' filii' amasie' & io
hel' filius' azarie' de' filiis
' caath. ' Porro de' filiis ꝯ
' merari' cis' filius' abdaī:
' & azarias' filius ꝯꝯꝯꝯꝯ
' ialalehel. ' De filiis autē
' gerson: ' ioha' filij' iemna
' & eden' filij' iohaha. ' At
vero' de' filiis' elisaphan
' samri' & iahiel. ' De' filiis
' ć;q; ' asaph: ' zacharias'
' & mathanias: ' necnō de
' filiis' hemā' iahiel' & semei

וַיְקַבְּרֻהוּ בָּעִיר בִּירוּשָׁלִַם כִּי לֹא
הֶבִיאֻהוּ לְקִבְרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ
יְחִזְקִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ יְחִזְקִיָּהוּ
מָלַךְ בֶּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם
אִמּוֹ אֲבִיָּה בַּת זְכַרְיָהוּ׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד אָבִיו׃
הוּא בַּשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנָה לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן פָּתַח אֶת דַּלְתוֹת בֵּית יְהוָה
וַיְחַזְּקֵם׃ וַיָּבֵא אֶת הַכֹּהֲנִים וְאֶת הַלְוִיִּם
וַיְאַסְפֵם לִרְחוֹב הַמִּזְרָח׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם
שִׁמְעוּנִי הַלְוִיִּם עַתָּה הִתְקַדְּשׁוּ
וְקַדְּשׁוּ אֶת בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם
וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנִּדָּה מִן הַקֹּדֶשׁ׃ כִּי
מָעֲלוּ אֲבֹתֵינוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וַיַּעַזְבֻהוּ וַיָּסֵבּוּ פְּנֵיהֶם מִמִּשְׁכַּן
יְהוָה וַיִּתְּנוּ עֹרֶף׃ גַּם סָגְרוּ דַּלְתוֹת
הָאוּלָם וַיְכַבּוּ אֶת הַנֵּרוֹת וּקְטֹרֶת לֹא
הִקְטִירוּ וְעֹלָה לֹא הֶעֱלוּ בַּקֹּדֶשׁ
לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי קֶצֶף יְהוָה עַל
יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם וַיִּתְּנֵם לְזַעֲוָה
לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה כַּאֲשֶׁר אַתֶּם רֹאִים
בְּעֵינֵיכֶם׃ וְהִנֵּה נָפְלוּ אֲבֹתֵינוּ בָּחָרֶב
וּבָנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ וְנָשֵׁינוּ בַּשְּׁבִי עַל זֹאת׃
עַתָּה עִם לְבָבִי לִכְרוֹת בְּרִית לַיהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב מִמֶּנּוּ חֲרוֹן
אַפּוֹ׃ בָּנַי עַתָּה אַל תִּשָּׁלוּ כִּי בָכֶם

וּמִן בְּנֵי יְדוּתוּן שְׁמַעְיָה וְעֻזִּיאֵל׃
וַיַּאַסְפוּ אֶת אֲחֵיהֶם וַיִּתְקַדָּשׁוּ וַיָּבֹאוּ
כְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ בִּדְבְרֵי יְהוָה לְטַהֵר
בֵּית יְהוָה׃ וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים לִפְנִימָה
בֵּית יְהוָה לְטַהֵר וַיּוֹצִיאוּ אֶת כָּל
הַטֻּמְאָה אֲשֶׁר מָצְאוּ בְּהֵיכַל יְהוָה
לַחֲצַר בֵּית יְהוָה וַיְקַבְּלוּ הַלְוִיִּם
לְהוֹצִיא לַנַּחַל קִדְרוֹן חוּצָה׃ וַיָּחֵלּוּ
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לְקַדֵּשׁ
וּבְיוֹם שְׁמוֹנָה לַחֹדֶשׁ בָּאוּ לְאוּלָם
יְהוָה וַיְקַדְּשׁוּ אֶת בֵּית יְהוָה לְיָמִים
שְׁמוֹנָה וּבְיוֹם שְׁשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן כָּלוּ וַיָּבֹאוּ פְנִימָה אֶל חִזְקִיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ טִהַרְנוּ אֶת כָּל בֵּית
יְהוָה אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל
כֵּלָיו וְאֶת שֻׁלְחַן הַמַּעֲרֶכֶת וְאֶת כָּל
כֵּלָיו׃ וְאֶת כָּל הַכֵּלִים אֲשֶׁר הִזְנִיחַ
הַמֶּלֶךְ אָחָז בְּמַלְכוּתוֹ בְּמַעֲלוֹ הֲכִנּוּ
וְהִקְדָּשְׁנוּ וְהִנָּם לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה׃
וַיַּשְׁכֵּם יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסֹף אֶת
שָׂרֵי הָעִיר וַיַּעַל בֵּית יְהוָה׃ וַיָּבִיאוּ
פָּרִים שִׁבְעָה וְאֵילִים שִׁבְעָה
וּכְבָשִׂים שִׁבְעָה וּצְפִירֵי עִזִּים שִׁבְעָה
לְחַטַּאת עַל הַמַּמְלָכָה וְעַל הַמִּקְדָּשׁ
וְעַל יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
לְהַעֲלוֹת עַל מִזְבַּח יְהוָה׃ וַיִּשְׁחֲטוּ
הַבָּקָר וַיְקַבְּלוּ הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם
וַיִּזְרְקוּ הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ הָאֵילִים
וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ
הַכְּבָשִׂים וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה׃ וַיַּגִּשׁוּ
אֶת שְׂעִירֵי הַחַטָּאת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַקָּהָל
וַיִּסְמְכוּ יְדֵיהֶם עֲלֵיהֶם׃ וַיִּשְׁחָטוּם
הַכֹּהֲנִים וַיְחַטְּאוּ אֶת דָּמָם הַמִּזְבֵּחָה
לְכַפֵּר עַל כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל
יִשְׂרָאֵל אָמַר הַמֶּלֶךְ הָעוֹלָה וְהַחַטָּאת׃
וַיַּעֲמֵד אֶת הַלְוִיִּם בֵּית יְהוָה בִּכְצִלְתַּיִם

Sed & de filiis idithun: semeias & ozihel. ooooooo
Cōgregauerūtq; frēs suos & ſcificati ſunt: & ingreſſi ſunt iuxta mādatū regis & iperiū dñi vt expiarent domū dñi. Sacerdotes quoq; ingreſſi templū dñi vt ſanctificarēt illud extulerūt oēm immunditiam quam intro repererant ooooooo in veſtibulo dom dñi: quam tulerunt leuite: & aſportauerūt ad torrentem cedrō foras. Ceperunt aūt prima die mēſis primi mundare oooo & in die octauo eiuſdem mēſis ingreſſi ſunt portic dom tēpli dñi: expiauerūtq; templū die octo: & in die ſextadecima mēſis eiuſdē qd ceperāt ipleuerūt. Igreſſi quoq; ſunt ad ezechiam regē: & dixerunt ei. Sanctificauim omnē domū domini & altare holocauſti: ooo ooo ooo ooooooo vaſaq; ei: necnō & mēſam ppoſitionis cū oib vaſis ſuis: cunctāq; tēpli ſuppellectilē quā pollue rat rex achaz in regno ſuo: poſtq; puaricat eſt: & ecce expoſita ſunt oia coram altari domini.

Conſurgenſq; diluculo ezechias rex adunauit oēs principes ciuitatis: & aſcēdit in domū dñi: ob tuleruntq; ſimul tauros ſeptē & arietes ſeptem: & agnos ſeptem: & hircos ſeptem: ooooooooooo pro peccato: p regno: pro ſanctuario: ooooo pro iuda. Dixitq; ſacerdotibus filiis aaron vt offerrēt ſuper altare dñi. Mactauerūt igitur tauros: & ſuſceperūt ſāguinem ſacerdotes oooo & fuderūt illū ſup altare. Mactauerūt etiā arietes & illoq; ſāguinē ſup altare fuderūt Immolauerūt agnos & fuderūt ſup altare ſanguinē. Applicuerūt hircos & pcto corā rege & vniuerſa multitudine. Impoſueruntq; manꝰ ſuas ſup eos: & immolauerūt illos ſacerdotes & aſperſerūt ſanguinē eoꝝ corā altari p piaculo vniuerſi iſrael. Pro oīi qppe iſrael pcepat rex vt holocauſtū fieret pro peccato. Cōſtituit quoq; leuitas in domo domini cum cymbalis &

τ de filijs idithū: ſameas τ oziel. τ cōgregauit
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰδιθούν, σαμείας καὶ ὀζιήλ· καὶ συνήγαγε
fratres ſuos τ purificati ſūt iuxta mādatū eccle
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ
regis ꝓpter imperiū dñi: vt purgarēt
τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου, τοῦ καθαρίσαι τὸν
domū dñi. τ ingreſſi ſūt ſacerdotes intro in domū dñi
οἶκον κυρίου· καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου
ad purificādū: τ extulerūt oēm immunditiā in
ἁγνίσαι, καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρι-
ueniā in domo dñi in veſtibulū dom dñi. τ ſuſcepe
θεῖσαν ἐν ναῷ κυρίου εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου. καὶ ἐδέξαν-
runt leuite vt aſportarēt in torrentē cedrō foras:
το οἱ Λευῖται τοῦ ἐξενεγκεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν κιδρὼν ἔξω·
τ ceperūt in vna mēſis primi ſcificare: τ
καὶ ἤρξαντο ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἁγιάσαι, καὶ τῇ
die octaua mēſis primi igreſſi ſūt in tēplū dñi
ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν κυ
τ ſcificauerūt domū dñi in die octo: τ die
καὶ ἡγίασαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτώ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ſextadecima mēſis primi impleuerūt. τ ingreſſi
ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν· καὶ εἰσῆλ-
ſūt intro ad ezechiā regē: τ dixerūt ipi: ſcificauim
θον ἔσω πρὸς ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπον αὐτῷ, ἡγιάσα-
omnē domū dñi: τ altare
μεν πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς
holocauſti: τ vaſa eius: τ meſam
ὁλοκαυτώσεως, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς
ꝓpoſitionis ei τ omnia vaſa eius: τ omnia
προθέσεως αὐτῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ
vaſa: q̄ polluit rex achaz in regno ſuo:
σκεύη, ἃ ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς ἄχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ,
cū ꝓuaricat eſt ipe: ꝓparauim τ ſcificauim eā:
ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαι αὐτόν, ἡτοιμάσαμεν καὶ ἡγιάσαμεν αὐτά,
τ ecce ſunt coꝝ altari dñi. τ ſurrexit diluculo eze
καὶ ἰδοὺ ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυ· καὶ ὤρθρισεν ἐζε-
chias rex: τ cōgreganit ꝓncipes ciuitatis:
κίας ὁ βασιλεύς, καὶ συνήγαγεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως,
τ aſcēdit in domū dñi: τ obtulit ſeptē vitulos τ ſeptē
καὶ ἀνέβησαν εἰς οἶκον κυ, καὶ ἀνήγαγεν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ
arietes τ ſeptē agnos τ ſeptē hircos capraꝝ ꝓ pecca
κριοὺς καὶ ἑπτὰ ἀμνοὺς καὶ ἑπτὰ χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρ-
to: ꝓ regno: τ ꝓ ſancto: τ ꝓ iu-
τίας, περὶ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ Ἰου-
da. τ dixit filijs aaron ſacerdotib vt offerrēt
δα. καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς ααρὼν τοῖς ἱερεῦσι, τοῦ ἀνενεγκεῖν
in altari dñi τ ſacrificauerūt vitulos: τ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου. καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ
ſuſceperūt ſacerdotes ſāguinē τ fuderūt ſup alta-
ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσια-
re. τ ſacrificauerūt arietes: τ fuderūt ſup alta-
ριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς κριούς, καὶ προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσια-
re ſanguinē. τ ſacrificauerūt agnos: τ fuderūt
στήριον τὸ αἷμα· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνούς, καὶ προσέχεαν τὸ
ſāguinē ſup altare. τ applicuerūt hircos
αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ προσήγαγον τοὺς χιμάρους
q̄ pro peccato coꝝ rege τ
τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς
eccleſia: τ impoſuerūt manꝰ ſuas ſup eos
ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς
τ ſacrificauerūt eos ſacerdotes: τ aſperſerūt ſangui-
καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ περιέρρατισαν τὸ αἷ-
nē eoꝝ ſup altare: τ placauerūt pro
μα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο περὶ
omni iſrael: q̄m pro omni iſrael dixit
παντὸς Ἰσραήλ, ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ εἶπεν
rex adduci holocauſta: τ q̄
ὁ βασιλεὺς προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ
pro peccato. τ cōſtituit leuitas in domo dñi
περὶ ἁμαρτίας. καὶ ἔστησεν τοὺς λευίτας ἐν οἴκῳ κυρίου
in cymbalis
ἐν κυμβάλοις ooooooooooooooooooooooooooo

τ in nablis τ in citharis secundū mādatū dauid
καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν δᾶδ
regis τ gad videntis regi τ
τοῦ βασιλέως καὶ γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ καὶ
nathan prophete. qm̄ p mandatū dñi pre-
νάθαν τοῦ προφήτου. ὅτι δι' ἐντολῆς κυρίου ἦν πρό-
ceptū in manu prophetarū eius. τ steterūt
σταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ ἔστησαν οἱ
leuite in organis dauid: τ sacerdotes in tubis.
λευῖται ἐν ὀργάνοις δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν σάλπιγξιν.
τ dixit ezecias: vt offerrent holocaustū
καὶ εἶπεν ἐζεκίας, τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν ὁλοκαύτωσιν
sup altare. τ cū inciperēt offerre
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν
1. Pa. 15. d. holocaustū: ceperūt canere dño: τ tu-
τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν τῷ κυρίῳ, καὶ αἱ
be ad organa dauid regis isra-
σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα δαυὶδ βασιλέως ἰσρα
el. τ omnis ecclesia adorabat: τ can-
ήλ. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλ-
tores canentes τ tube clangentes: donec
τωδοὶ ᾄδοντες καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζουσαι, ἕως
cōpleretur holocaustū. τ cū finissent
οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις. καὶ ὡς συνετέλεσαν
offerentes: flexit rex τ oēs q̄
ἀναφέροντες, ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ
inuenti sūt cū eo: adorauerūt. τ dixit
εὑρεθέντες σὺν αὐτῷ, καὶ προσεκύνησαν. καὶ εἶπεν
ezecias rex τ principes leuitis:
ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς λευίταις,
vt laudarēt dñm in sermonib⁹ dd̄ τ asaph
G τοῦ ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις δαυὶδ καὶ ἀσὰφ τῶν
prophete. τ laudabāt in letitia: τ ceciderūt τ
προφήτου. καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἔπεσον καὶ
adorauerunt. τ respondit ezecias τ dixit: nūc
προσεκύνησαν. καὶ ἀπεκρίθη ἐζεκίας καὶ εἶπεν, νῦν
implestis manus vestras: adducite τ fer
ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν, προσαγάγετε καὶ φέ-
te sacrificia laudis in domū dñi. τ obtulit
ρετε θυσίας αἰνέσεως εἰς οἶκον κυρίου. καὶ ἀνήνεγκεν
ecclesia sacrificia in domū dñi: τ omnis pro-
ἡ ἐκκλησία θυσίας εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς πρό-
ptus corde holocausta. τ fuit nume
θυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθ
rus holocausti: qd̄ obtulit ecclesia: vi
μὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως, ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μό
tuli septuaginta: arietes centū: agni ducenti: in
χοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατόν, ἀμνοὶ διακόσιοι, εἰς
holocaustū dñi omnia hec. τ sanctifica
ὁλοκαύτωσιν κυρίου πάντα ταῦτα. καὶ οἱ ἡγιασμέ
ti vituli sexcenti: oues tria milia: veruntū sacerdotes
νοι μόχοι ἑξακόσιοι, πρόβατα τριχίλια, πλὴν οἱ ἱερεῖς
pauci erāt: τ nō potuerūt excoriare holocaustū:
ὀλίγοι ἦσαν, καὶ οὐκ ἠδύναντο δεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν,
τ adiuuerunt eos leuite: donec impleretur
καὶ ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν οἱ λευῖται, ἕως οὗ συνετελέσθη
opus: et donec sāctificarent sacerdotes: qm̄ leuite pro
τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγιάσθησαν οἱ ἱερεῖς, ὅτι οἱ λευῖται προ
pte sctificati sunt magis q̄ sacerdotes. τ holocaustū
θύμως ἡγιάσθησαν πᾶς ἀ τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις
multū in adipib⁹ pfectionis salutaris τ
πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τῶν σωτηρίου καὶ αἱ
libamina holocausti. τ p̄paratū est opus in
σπονδαὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως. καὶ ἡτοιμάσθη τὸ ἔργον ἐν τῷ
domo dñi: τ letat⁹ est ezecias τ oīs popul⁹: eo qd̄ p̄para-
οἴκω κυ, καὶ εὐφράνθη ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαός, διὰ τὸ ἡτοιμα
uit deus populo: qm̄ repente fuit sermo.
κέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος. Ca. 30.

A Et misit ezecias ad omnē israel τ
Καὶ ἀπέστειλεν ἐζεκίας ἐπὶ πάντα ἰσραὴλ καὶ
iudā epistolas: τ scripsit ad ephraim
ἰούδαν ἐπιστολάς, καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὸν ἐφραὶμ

psalteriis[a] & citharis[b] sm
dispositionem[c] dauid
regis[d] & gad[e] videntis[f] &
nathan[g] pphete.[h] Siquidē
dñi[i] preceptū fuit[k] p ma
nū[l] pphetarū ei⁹.[m] Stete-
rūtq̄ leuite tenētes[n] orga
na[o] dd̄[p] & sacerdotes[q] tu
bas.[r] & iussit[s] ezechias[t] vt
offerrēt[u] holocausta[v] sup
altare.[w] Cūq̄ offerrētur
holocausta[x] cepūt[y] laudes
canere[z] dño[a] & clāgere tub
atq̄ in diuersis[b] organis
q̄[c] dauid[d] rex[e] isrl[f] reperat
cōcrepare.[g] O mīāt[h] turba
adorāte:[i] cātores[k] & hi q
tenebāt tubas erāt in offi
cio suo[l] donec[m] complere
tur[n] holocaustū.[o] Cūq̄ fi
nita esset[p] oblatio[q] icurua
tus est[r] rex[s] & oēs[t] qui erāt
cum eo:[u] & adorauerūt.
Precepitq̄[v] ezechias
& principes[w] leuitis[x] vt
laudarent[y] dominum
sermonib⁹[z] dd̄[a] & asaph
vidētis: q[b] laudauerūt deū
magna[c] leticia[d] & incurua
to genu[e] adorauerunt.
Ezechias aūt etiam hec
addidit.[f] Implestis
man⁹ vestras[g] dño[h] acce
dite[i] & offerte[k] victimas
& laudes[l] in domo[m] dñi.
Obtulit ergo vniuersa
multitudo[n] hostias[o] & lau
des[p] & holocausta[q] mente
deuota.[r] Porro[s] numer⁹
holocaustorū[t] q̄[u] obtulit
multitudo hic[v] fuit.[w] Tau
ros[x] septuagīta:[y] arietes
centum:[z] agnos[a] ducen
tos:[b] sanctificaueruntq̄
domino[c] boues[d] sexcētos
& oues[e] tria[f] milia.
Sacerdotes vero[g] pauci
erāt[h] nec[i] poterāt suffice-
re[k] vt pelles[l] holocausto-
rū[m] detraherent. Vnde[n] &
leuite[o] frēs eo[p] adiuue-
rūt eos[q] donec[r] ipleretur
opus[s] & sctificarētur[t] an
tistites.[u] Leuite[v] qppe faci
liori ritu[w] sanctificātur[x] q̄
sacerdotes. Fuerūt ergo
holocausta[y] plurima
adipes[z] pacificorum
& libamina[a] holocausto
rū:[b] & cōpletus est[c] cult⁹
domus[d] dñi[e] letatusq̄ est
ezechias[f] & oīs[g] populus
eo q̄ ministeriū[h] dei[i] esset
expletum:
de repente[k] quippe hoc
fieri placuerat. 30.

Misit quoq̄[l] ezechias
ad[m] omnē[n] israel
& iudam:[o] scripsitq̄[p] epi-
stolas[q] ad[r] ephraim

בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת בְּמִצְוַת דָּוִיד וְגַד חֹזֵה
הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא כִּי בְּיַד יְהוָה
הַמִּצְוָה בְּיַד נְבִיאָיו: וַיַּעַמְדוּ הַלְוִיִּם
בִּכְלֵי דָוִיד וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת: וַיֹּאמֶר
חִזְקִיָּהוּ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה לְהַמִּזְבֵּחַ
וּבְעֵת הֵחֵל הָעוֹלָה הֵחֵל שִׁיר יְהוָה
וְהַחֲצֹצְרוֹת וְעַל יְדֵי כְּלֵי דָוִיד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל: וְכָל הַקָּהָל מִשְׁתַּחֲוִים
וְהַשִּׁיר מְשׁוֹרֵר וְהַחֲצֹצְרוֹת מַחְצְצֹרִים
הַכֹּל עַד לִכְלוֹת הָעֹלָה: וּכְכַלּוֹת
לְהַעֲלוֹת כָּרְעוּ הַמֶּלֶךְ וְכָל הַנִּמְצְאִים
אִתּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וַיֹּאמֶר יְחִזְקִיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לַלְוִיִּם לְהַלֵּל לַיהוָה
בְּדִבְרֵי דָוִיד וְאָסָף הַחֹזֶה וַיְהַלְלוּ
עַד לְשִׂמְחָה וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וַיַּעַן
יְחִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר עַתָּה מִלֵּאתֶם
יֶדְכֶם לַיהוָה גֹּשׁוּ וְהָבִיאוּ זְבָחִים
וְתֹדוֹת לְבֵית יְהוָה וַיָּבִיאוּ הַקָּהָל
זְבָחִים וְתֹדוֹת וְכָל נְדִיב לֵב עֹלוֹת:
וַיְהִי מִסְפַּר הָעֹלָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ
הַקָּהָל בָּקָר שִׁבְעִים אֵילִים מֵאָה
כְּבָשִׂים מָאתַיִם לְעֹלָה לַיהוָה
כָּל אֵלֶּה: וְהַקֳּדָשִׁים בָּקָר שֵׁשׁ
מֵאוֹת וְצֹאן שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים: רַק
הַכֹּהֲנִים הָיוּ לִמְעָט וְלֹא יָכְלוּ
לְהַפְשִׁיט אֶת כָּל הָעֹלוֹת וַיְחַזְקוּם
אֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם עַד כְּלוֹת הַמְּלָאכָה
וְעַד יִתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים כִּי הַלְוִיִּם
יִשְׁרֵי לֵבָב לְהִתְקַדֵּשׁ מֵהַכֹּהֲנִים:
וְגַם עֹלָה לָרֹב בְּחֵלְבֵי הַשְּׁלָמִים
וּבַנְּסָכִים לָעֹלָה וַתִּכּוֹן עֲבוֹדַת בֵּית
יְהוָה: וַיִּשְׂמַח יְחִזְקִיָּהוּ וְכָל הָעָם
עַל הַהֵכִין הָאֱלֹהִים לָעָם כִּי
כְּפִתְאֹם הָיָה הַדָּבָר:
וַיִּשְׁלַח יְחִזְקִיָּהוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וִיהוּדָה וְגַם אִגְּרוֹת כָּתַב עַל אֶפְרַיִם

צִוָּה
נָבָא
כָּלָה חָצַר
אָמַר עָלָה
חָלַל שׁוּר
כָּלָה
שָׁחָה
שׁוּר
כָּלָה
מָצָא
אָמַר
שׁוּר
הָלַל
קָדַד עָנָה
נָגַשׁ בּוֹא
יָדָה
נָדַב עָלָה
הָיָה סָפַר
מֵאָה
הָיָה
פָּשַׁט חָזַק
כָּלָה לָאַךְ
קָדַשׁ
כּוּן עָבַד
שָׂמַח
כּוּן
Cap. xxx.
שָׁלַח

ומנשה ללכת לבית יהוה בירושלם
לעשות פסח ליהוה אלהי ישראל׃
ויעץ המלך ושריו וכל הקהל
בירושלם לעשות פסח בחדש
השני׃ כי לא יכלו לעשתו בעת ההיא
כי הכהנים לא התקדשו למדי
והעם לא נאספו לירושלם׃ וישר
הדבר בעיני המלך ובעיני כל הקהל׃
ויעמידו דבר להעביר קול בכל
ישראל מבאר שבע ועד דן ללכת
לעשות פסח ליהוה אלהי ישראל
בירושלם כי לא לרב עשו ככתוב׃
וילכו הרצים בנאגרות מיד המלך
ושריו בכל ישראל ויהודה וכמצות
המלך לאמר בני ישראל שובו
אל יהוה אלהי אברהם יצחק
וישראל ישב אל הפליטה
הנשארת לכם מכף מלכי אשור׃ ואל
תהיו כאבתיכם וכאחיכם אשר
מעלו ביהוה אלהי אבותיהם וייתנם
לשמה כאשר אתם רואים׃ עתה
אל תקשו ערפכם כאבתיכם תנו
יד ליהוה ובאו למקדשו אשר
הקדיש לעולם ועבדו את יהוה
אלהיכם וישב מכם חרון אפו׃ כי
בשובכם על יהוה אחיכם ובניכם
לרחמים לפני שוביהם ולשוב לארץ
הזאת כי חנון ורחום יהוה אלהיכם
ולא יסיר פנים מכם אם תשובו
אליו׃ ויהיו הרצים עברים מעיר לעיר
בארץ אפרים ומנשה ועד זבולן
ויהיו משחיקים עליהם ומלעגים
בם׃ אך אנשים מאשר ומנשה
ומזבולן נכנעו ויבאו לירושלם׃
גם ביהודה היתה יד האלהים לתת
להם לב אחד לעשות מצות המלך

et manasſen vt venirent
ad domū dñi in hierlm
& facerent phaſe domi-
no deo iſrael. ∞∞∞∞∞∞∞
Inito ergo cōſilio regis
& principū & vniuerſi
cetus hieruſalē decreue
runt vt facerēt phaſe mē
ſe ſecūdo. Non eni oc-
currerāt facere in tpe ſuo:
qa ſacerdotes q poſſent
ſufficere ſctificati nō fue
rāt: & ppls nōdū cōgre
gat fuerat in hierlm. Pla
cuitq ſermo regi &
omni multitudini ∞∞∞
& decreuerūt vt mitterēt
nuncios in vniuerſum
iſrael de berſabee vſq
dan: vt venirent & ∞∞∞
facerent phaſe domino
deo iſrael ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
in hierlm. Multi ei nō
fecerāt ſicut i lege pſcri
ptū eſt. Perrexertq curſores cū epſtis ex regis
& iperio & principū ei in
vniuerſū iſrl & iudā iux
ta id qđ rex iuſſerat pre
dicātes. Filii iſrael reuer
timini ad dominū deum
abraham & iſaac ∞∞∞∞
& iſrael: & reuertetur
ad reliquias ∞∞∞∞∞∞∞
q effugerunt manus re
gis aſſyriorum. Nolite
fieri ſicut patres veſtri
& fratres: qui ∞∞∞∞∞
receſſerunt a dño deo
patrū ſuorū: & tradidit
eos in interitum: vt ipſi
cernitis. Nolite ∞∞∞∞∞
indurare ceruices vras
ſicut patres vri. Tradite
manus vras dño: & ve-
nite ad ſanctuariū ei qđ
ſanctificauit in eternū.
Seruite domino ∞∞∞∞
deo pīm vrorū: & auer-
tetur a vobis ira furoris
ei. Si ei vos reuerſi fue-
ritis ad dñm: fres vri &
filii habebūt miam corā
dñis ſuis: q illos duxerit
captiuos & reuertētur in
terrā hāc. Pius ei & cle
mēs eſt dñs deus vr: & nō
auertet faciē ſuā a vobis
ſi reuerſi fueritis ad eū.
Igitur curſores pgebant
velociter de ciuitate ci citatē
terrā ephraim & ma-
naſſe vſq ad zabulō: illis
irridēti bus & ſubſānanti
bus eos. Attñ quidā viri
ex aſer & manaſſe & za
bulō acquieſcentes cōſi-
lio: venerūt hieruſalem.
In iuda vero facta ē ma
nus dei vt daret ∞∞∞∞∞
eis cor vnū: vt facerent
iuxta precepti regis

τ manaſſe vt venirēt in domū dñi in hieruſalē: vt
καὶ μαναση ἐλθεῖν εἰς οἶκον κυρίου εἰς ἱερουσαλήμ, τοῦ
facerēt phaſech dño deo iſrael. τ conſiliu
ποιῆσαι τὸ φασὶχ τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραήλ· καὶ ἐβουλεύσα
it rex τ principes τ oīs eccleſia q̄ in
το ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἡ ἐν
hieruſalē: vt facerēt phaſech mēſe ſecundo:
ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι τὸ φασὶχ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ,
nō eni poterāt illud facere in tēpore illo: qñ
οὐ γὰρ ἐδυνήσαν ἀυτὸ ποιῆσαι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι
ſacerdotes nō ſctificati ſūt ſufficiētes: τ ppls nō cōgregat ē in
οἱ ἱερεῖς οὐκ ἡγιάσθησαν ἱκανοί, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη ἐν
hieruſalē. τ placuit ſermo cōtā rege τ
ρουσαλήμ· καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ
cōtā omni eccleſia: τ cōſtituerūt ſermonē vt trā
ἐναντίον πάσης τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἔγνωσαν λόγον τοῦ διὰ
ſiret p̄conīū in omni iſrael a dan vſq̄ ad berſabee:
στῆναι κήρυγμα ἐν παντὶ ἰσραὴλ ἀπὸ δὰν ἕως βηρσαβεαὶ,
vt venirēt τ facerent phaſech dño deo iſrael in
τοῦ ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι τὸ φασὶχ τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ ἐν
hieruſalē: qñ multitudo nō fecit ſecundū ſcripturā.
ἱερουσαλήμ, ὅτι τὸ πλῆθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφήν.
τ perrexerūt curſores cū epiſtolis a
καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τριχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ
rege τ principibus in omnē iſrael τ iu-
τ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα ἰσραὴλ καὶ ἰού
dan: ſecundū ꝑceptū regio dicentes: filij iſ
δαν, κατὰ τὸ πρόσταγμα τ βασιλέως λέγοντες, υἱοὶ ἰσ
rael cōuertimini ad dñm deū abraam τ iſaac τ
ραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς κύριον θεὸν ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ
iacob: τ reuertet ſaluatos re-
ἰακώβ, καὶ ἐπιστρέψει τοὺς διασεσωσμένους τοὺς κατα
lictos a manu regis aſſyrioꝝ. τ nō ſi- B
λειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως ἀσυρίων· καὶ μὴ γένη-
tis ſicut patres vri τ fratres veſtri: q̄ receſſe-
σθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέσ-
runt a dño deo patrū ſuoꝝ: τ tradi-
τησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ παρέδω
dit eos in deſolationē: ſicut vos videtis. τ nūc nō
κεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν, καθὼς ὑμεῖς ἑράτε· καὶ νῦν μὴ
indurētis ceruices vras: ſicut patres vri:
σκληρύνητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν,
date gloriā dño deo: τ ingredimini in ſanctuariū e-
δότε δόξαν κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ εἰσέλθετε εἰς τὰ ἁγίασμα αὐ
ius qđ ſctificauit in eternū: τ ſeruite dño
τοῦ, ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δουλεύσατε κυρίῳ τῷ
deo vro: τ cōuertet a vobis furoꝛē ire
θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς
fue. qñ cū reuerſi fuerītis vos ad dñm: fratres
αὐτοῦ· ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέψαι ὑμᾶς πρὸς κύριον, οἱ ἀδελφοὶ
veſtri τ filij veſtri erūt in miſericordīa cora
ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον
omnib q̄ duxerūt captiuos eos: τ cōuertet
πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς, καὶ ἐπιστρέ-
eos in terrā hanc: qñ miſericors τ clemēs
ψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων
dñs deꝰ noſter: τ nō auertet faciē ſuā
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
a nobis: ſi cōuerſi fuerim ad eū. τ fuerūt curſo-
ἀφ' ἡμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν. καὶ ἦσαν οἱ τρέχον
res trāſeuntes ciuitatē de ciuitate in mōte ephrai
τες διερχόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει ἐφραὶμ
τ manaſſe τ vſq̄ ad zabulō. τ fuerūt ſicut irriden-
καὶ μανασση καὶ ἕως ζαβουλών. καὶ ἐγένοντο ὡς καταγε-
tes eos: τ ſubſannātes eos. ſed homines ab
λῶντες αὐτῶν, καὶ μυκτηρίζοντες αὐτούς· ἀλλὰ ἄνδρωποι ἐκεῖ
aſer τ manaſſe τ a zabulon cōuerſi ſunt: τ venerūt
ἀσὴρ καὶ μανασση καὶ ἕως ζαβουλὼν ἐπεστράφησαν, καὶ ἦλθον
in hieruſlē: τ in iuda facta eſt manꝰ dñi vt daret eis cor
εἰς ἱλὴμ, καὶ ἐν ἰούδα ἐγένετο χεὶρ κυ δοῦναι αὐτοῖς καρδί
vnū vt venirēt τ facerent iuxta ꝑceptū regis
αν μίαν ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι κατὰ τὸ πρόσταγμα τ βασιλέως

C

D

וְהַשָּׁרִים בִּדְבַר יְהוָה וַיֶּאֱסְפוּ
יְרוּשָׁלִַם עַם רָב לַעֲשׂוֹת אֶת חַג
הַמַּצּוֹת בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי קָהָל לָרֹב מְאֹד׃
וַיָּקֻמוּ וַיְסִירוּ אֶת הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלִַם וְאֵת כָּל הַמְקַטְּרוֹת הֵסִירוּ
וַיַּשְׁלִיכוּ לַנַּחַל קִדְרוֹן׃ וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם נִכְלְמוּ וַיִּתְקַדְּשׁוּ
וַיָּבִיאוּ עֹלוֹת בֵּית יְהוָה׃ וַיַּעַמְדוּ עַל
עָמְדָם כְּמִשְׁפָּטָם כְּתוֹרַת מֹשֶׁה
אִישׁ הָאֱלֹהִים הַכֹּהֲנִים זֹרְקִים אֶת
דַּם מִיַּד הַלְוִיִּם׃ כִּי רַבַּת בַּקָּהָל
אֲשֶׁר לֹא הִתְקַדָּשׁוּ וְהַלְוִיִּם עַל
שְׁחִיטַת הַפְּסָחִים לְכָל לֹא טָהוֹר
לְהַקְדִּישׁ לַיהוָה׃ כִּי רַבַּת הָעָם
רַבַּת מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה יִשָּׂשכָר וּזְבוּלֻן
לֹא הִטֶּהָרוּ כִּי אָכְלוּ אֶת הַפֶּסַח בְּלֹא
כַּכָּתוּב כִּי הִתְפַּלֵּל יְחִזְקִיָּהוּ עֲלֵיהֶם
לֵאמֹר יְהוָה הַטּוֹב יְכַפֵּר בְּעַד׃ כָּל
לְבָבוֹ הֵכִין לִדְרוֹשׁ הָאֱלֹהִים יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא כְּטָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ׃
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶל יְחִזְקִיָּהוּ וַיִּרְפָּא אֶת
הָעָם׃ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצְאִים
בִּירוּשָׁלִַם אֶת חַג הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וּמְהַלְלִים לַיהוָה יוֹם
בְּיוֹם הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים נְכָלִים עֹז לַיהוָה׃
וַיְדַבֵּר יְחִזְקִיָּהוּ עַל לֵב כָּל הַלְוִיִּם
הַמַּשְׂכִּילִים שֵׂכֶל טוֹב לַיהוָה וַיֹּאכְלוּ
אֶת הַמּוֹעֵד שִׁבְעַת הַיָּמִים מְזַבְּחִים
זִבְחֵי שְׁלָמִים וּמִתְוַדִּים לַיהוָה אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיִּוָּעַצוּ כָּל הַקָּהָל לַעֲשׂוֹת
שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיַּעֲשׂוּ שִׁבְעַת
יָמִים שִׂמְחָה׃ כִּי חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
הֵרִים לַקָּהָל אֶלֶף פָּרִים וְשִׁבְעַת
אֲלָפִים צֹאן וְהַשָּׂרִים הֵרִימוּ לַקָּהָל
פָּרִים אֶלֶף וְצֹאן עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים

τ principū in verbo dñi. τ cōgregati sūt in hierusalē popul⁹ mult⁹ vt facerent solēnitatē azymoꝝ in mense secūdo: ecclesia multa val de. τ surrexerūt τ destruxerūt altaria in hierusa lē: τ vniuersa in qb⁹ adolebāt icēsū mēdacibus: subuerte rūt τ precerūt in torrentē cedron. τ immolaue rūt phasech quarta decima mēsis secun di. τ sacerdotes τ leuite cōfusi sunt τ sctificati sunt τ introierunt holocausta in domū dñi: τ steterunt in statione sua iuxta iudiciū suū: iuxta pceptū moysi hominis dei. τ sacer dotes suscipiebāt sanguinē de manu leuitarū: qm̄ multitudo ecclesie nō purificati sūt. τ leuite fecerūt et sacrificarēt phasech omni qui nō poterat pari ficari dño: qm̄ plurimū populi ab ephraim τ manasse τ issachar τ zabulō nō sctificati sunt: sed τ comederūt phasech: nō pter scriptu rā. τ orauit ezechias pro bis dicens: dñe bone propitiare pro omni corde vi gente ad quærendū dñm deū patrū suoꝝ: τ nō secundū purificationē sanctoꝝ. τ exaudiuit dñs ezechiam: τ sanauit populū. τ fecerunt filij israel q̄ inuenti sūt in hierusalē solēnitatē azymoꝝ septē dieb⁹ in letitia magna: τ laudabāt dñm die⁹ per die⁹. τ leui te τ sacerdotes in organis fortitudinis dño. τ locutus est ezechias ad cor eoꝝ leuitarū: q̄ habebāt intelligētiā bonā dño. τ perfecerunt septē dies alios: τ fecerūt septē dies alios in letitia: q̄m exercitus rex iuda p̄misit obtulit omni ecclesie mille vitulos τ septē milia ouiū. τ principes p̄misit attulerūt pplo mille vitulos τ ouiū decē milia. et principū verbū dñi. Congregatiq̄ sunt in hierusalē populi multi: vt facerent solemnitatem azymorum in mense secundo. Et surgentes destruxerunt altaria que erant in hierl̄s: atq̄ vniuersa in qb⁹ idolis adolebatur incensū subuertētes precerūt in torrētem cedrō. Immolauerūt aūt phasē xiīta decima die mēsis secūdi. Sacerdotes q̄q̄ atq̄ leuite tādem sctificati obtulerunt holocausta in domo dñi: steterūtq̄ in ordine suo iuxta dis positionē & legē moysi hois dei. Sacerdotes ve ro suscipiebāt effusionē de manibus leuitarū eo q⁹ multa turba sanctificata nō esset: & idcirco immolarent leuite pha sē his qui nō occurrerāt sanctificari domio. Ma gna etiam pars populi de ephraim & manasse & isachar & zabulon q̄ sanctificata non fuerat: comedit phase: non sic iuxta qd scriptum est. & orauit pro eis ezechias dicēs. Dñs bonus pro pitiabitur cūctis q in toto corde requirūt dominū deū patrū suoꝝ & nō im putabit eis q̄ min⁹ sctifi cati sunt. Quē exaudi uit dñs: & placatus est populo. Fecerūtq̄ fi lij israel qui inuēti sunt in hierusalem solēnita tem azymorum septem diebus in letitia magna: laudantes dominum sic p singulos dies leuite q̄q̄ & sacerdotes per orga na q̄ suo officio ꝑgruebāt. Et locut⁹ ē ezechias ad cor oīm leuitarū: q̄ habebāt intelligētiā bonā sup dñm. & comederunt septē diebus solēnitatis immolātes victimas pacificorū & laudantes dñm deū patrū suorū: placuitq̄ vniuerse multitudini vt celebrarēt etiā alios dies septē: qd & fecerūt cum ingēti gaudio. Ezechias autem rex iuda prebuerat multitudini mille tauros & septem milia ouium. Principes vero dederant populo tauros mille: & oues decem milia.

וַיִּתְקַדְּשׁוּ כֹהֲנִים לָרֹב וְהַלְוִיִּם כֻּלָּם הִקְדִּישׁוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־הָעֹלָה לְבֵית יְהוָה לְמַחְלְקוֹת אָבוֹת לִבְנֵי כָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְטִיר לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־אֲשֶׁר כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה וַיְהִי בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וַיַּעֲשׂוּ עֹלוֹת וַיַּקְרִיבוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים וְתוֹדָה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיַּעֲמֹד יְחִזְקִיָּהוּ עַל־מַעֲמַד בְּנֵי אַהֲרֹן וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה בְּמִשְׁפָּט לְדָוִיד וְלַאסָף הַחוֹזֶה וְלִשְׁלֹמֹה וְלִירוּשָׁלַם כִּי לְעֹלַת הַתָּמִיד וְהַעֹלוֹת לַשַּׁבָּתוֹת וְלַחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדִים כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לָתֵת מַנַת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יֶחֶזְקוּ בְּתוֹרַת יְהוָה וְכִפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה עַד לְכַלֵּה וּבְנָיָמִן וּבְאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה עַד לְכַלֵּה וַיָּשׁוּבוּ כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לַאֲחֻזָּתוֹ לְעָרֵיהֶם וַיַּעֲמֵד יְחִזְקִיָּהוּ אֶת הַמַּחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל מַחְלְקוֹתָם אִישׁ כְּפִי עֲבוֹדָתוֹ לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם לְעֹלָה וְלִשְׁלָמִים לְשָׁרֵת וְלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל בְּשַׁעֲרֵי מַחֲנוֹת יְהוָה וּמֶנֶת הַמֶּלֶךְ מִן רְכוּשׁוֹ לָעֹלוֹת לָעֹלוֹת הַבֹּקֶר וְהָעֶרֶב וְהָעֹלוֹת לַשַּׁבָּתוֹת וְלַחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדִים כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לָתֵת מַנַת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יֶחֶזְקוּ בְּתוֹרַת יְהוָה וְכִנְפַרְץ הַדָּבָר הִרְבּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר וּדְבַשׁ וְכֹל תְּבוּאַת שָׂדֶה וּמַעְשַׂר הַכֹּל לָרֹב הֵבִיאוּ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה הַיּוֹשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה גַּם הֵם מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן וּמַעְשַׂר קָדָשִׁים הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֵבִיאוּ וַיִּתְּנוּ עֲרֵמוֹת עֲרֵמוֹת׃ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הֵחֵלּוּ הָעֲרֵמוֹת לִיסוֹד וּבַחֹדֶשׁ הַשִּׁבִעִי כִּלּוּ

Sctificata est ergo sacerdotū plurima multitudo & hilaritate pfusa oīs turba iuda tā sacerdotū & leuitarū cp̄s vniuerse freq̄ntie q̄ venerat ex isrl: pselitorū quoq; de tra israel & habitantium in iuda. Factaq; est grādis celebritas in hierusalem qualis a diebus salomonis filii dauid regis israel in ea vrbe non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes atq; leuite benedicentes populo: & exaudita est vox eorū: pueneritq; oratio in habitaculum sanctum celi. 31.

Vnq; hec fuissent rite celebrata egressus est oīs isrl q̄ inuctus fuerat in vrbibus iuda: & fregerunt simulachra: succiderūtq; lucos: de moliti sunt excelsa: & altaria destruxerūt: nō solū de vniuerso iuda & bēiamī: sed & de ephraī q̄q; & manasse: donec penitꝰ euerterēt. Reuersiq; sunt oēs filii isrl in possessiones & ciuitates suas. Ezechias aūt constituit turmas sacerdotales: & leuiticas per diuisiones suas vnū quēq; in officio pprio ti sacerdotū videlicet q̄s leuitarū ad holocausta & pacifica: vt ministrarent & cōfiterētur & canerēt q̄q; in portis castroꝝ dñi Pars aūt regis erat vt de ppria substātia offerretur holocaustū mane semp & vespe: sabbatis q̄q; & Kalēdis & solēnitatib; ceteris: sicut scriptū est in lege dñi. Precepit etiam populo habitātū hierlm vt darēt partes sacerdotib; & leuitis: vt possent vacare legi dñi. Quod cū perebruisset in auribus multidinis: plurimas obtulerūt primitias filii isrl frumēti vini & olei: mellisq; & oīs q̄ gignit humꝰ decias obtulerūt. Sed & filii israel & iuda qui habitabāt in vrbibus iuda obtulerūt decimas boū & ouiū: decimasq; sanctoꝝ q̄ vouerāt dño deo suo: atq; vniuersa portātes fecerūt aceruos plorimos. Mense tertio ceperūt aceruorū iacere fundamēta: & mense

τ ſctificati ſunt de ſacerdotib⁹ in multitudinē. τ letata eſt oſa καὶ ἡγιάσθησαν τῶν ἱερέων ἐις πλῆθος. καὶ ἐυφροσύνη πᾶσα ecclesia iuda τ ſacerdotes τ leuite: τ oīs q̄ ἐκκλησία ἰούδα καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκ cleſia q̄ venerāt ex iſrael: τ proſelyti q̄ venerāt de terra iſrael: τ habitantes iuda. τ facta eſt κλησία οἱ ἐλθόντες ἐξ ἰσραὴλ, καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόν τις ἐκ γῆς ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἰούδα. καὶ ἐγένετο letitia magna in hieruſalē: q̄a diebus ſalo ἐυφροσύνη μεγάλη ἐν ἱερουσαλήμ, ὅτι ἀπὸ ἡμερῶν σολε monis filii dauid regis iſrael nō facta eſt ta μῶντος υἱοῦ δαυὶδ βασιλέως ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο τοιαύ le feſtū in hieruſalē. τ ſurrexerūt ſacerdotes leuite: τὴ ἑορτὴ ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται, τ benedixerūt pplo: τ exaudita eſt vox eor: τ καὶ εὐλόγησαν τὸν λαόν, καὶ εἰσηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ venit oratio eor in habitaculū ſcīm ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν ἐις τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον τοῦ dei in celum. θεοῦ ἐις τὸν οὐρανόν. Ca.31.

Poſtq̄ gſecta ſunt hec omnia: egreſſ oīs iſ Καὶ ὡς συνετελέσθη ταῦτα πάντα, ἐξῆλθε πᾶς ἰσ rael q̄ inuēti fuerāt in vrbib⁹ iuda: τ cōtriuerūt ραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν ἰούδα, καὶ συνέτριψαν τὰς ſimulachra: τ ſuccidērunt lucos: τ demoliti ſunt excel εἰδώλους, καὶ ἐξέκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέλυσαν τὰ ὑψη ſa: τ deſtruxerūt altaria ab omni iudea λά, καὶ καθεῖλον τὰ θυσιαστήρια ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας τ beniami τ ephraī: τ a manaſſe vſq; ad con καὶ βενιαμὶν καὶ ἐξ ἐφραὶμ, καὶ ἀπὸ μανασσῆ ἕως ἐις συν ſumationē. τ conuerſus ē oīs iſrael in hereditatē τέλειαν. καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἰσραὴλ ἐις τὴν κληρονομίαν ſuā τ in ciuitates ſuas. τ ordinauit ezechias vi αὐτοῦ καὶ ἐις τὰς πόλεις αὐτ. καὶ ἔταξεν ἐζεκίας τὰς ἐφη ces ſacerdotū τ leuitaꝝ: τ vices vni cu μερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκά iuſq; iurta miniſteriū ſuū ſacerdotib⁹ τ leui τερου κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς λευί tio ad holocauſtū τ ad ſacrificiū ſalutaris: ταις ἐις τὴν ὁλοκάυτωσιν καὶ ἐις τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου, τ vt laudarēt τ vt cōfiterentur τ miniſtrarent in καὶ τοῦ αἰνεῖν καὶ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς portis τ in atrijs dom⁹ dñi. τ paro re πύλαις καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου κυρίου. καὶ ἡ μερὶς τοῦ βασι gio de ſubſtantijs eius in holocauſtio: que λέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτ ἐις τὰς ὁλοκαυτώσεις, τὴν mane τ que veſpere: τ in holocauſtis τε πρωϊνὴν καὶ τὴν ἑσπερινὴν, καὶ ἐις τὰς ὁλοκαυτώσεις ſabbatoꝝ: τ in neomenijs: τ in ſolēnitatib⁹ τῶν σαββάτων, καὶ ἐις τὰς νουμηνίας, καὶ ἐις τὰς ἑορτὰς ſcripto in lege dñi. τ dixit ezechias τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου. καὶ εἶπεν ἐζεκίας τῷ pplo habitantibus in hieruſalē vt darēt partē λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν ἱερουσαλὴμ δοῦναι τὴν μερίδα ſacerdotū τ leuitaꝝ: vt poſſint in mini τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν, ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λει ſterio dom⁹ dñi. τ poſtq̄ iuſſit ſermonē ezechie: τουργίᾳ οἴκου κυρίου. καὶ ὡς προσέταξεν ὁ λόγος ἐζεκίου, primas obtulerūt filii iſrl primitias tritici τ vini τ olei ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπαρχὰς σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαί τ mellis: τ omne germē agri i multitudiē obtulerūt ου καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν βλάστημα ἀγροῦ ἐις πλῆθος ἤνεγκαν filii iſrael τ iuda. τ q̄ habitabāt in vrbibus υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ ἰούδα. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν iuda τ ipſi attulerūt decimas vitulorꝝ τ ouium ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων τ decimas capraꝝ: τ ſanctificauerūt dño deo ſuo. τ in καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ κῷ θεῷ αὐτῶν. καὶ ἐ tulerūt τ poſuerūt aceruos aceruos. in abſit mēſe tertio σήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωροὺς. ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ceperunt acerui fundari: τ in mēſe ἤρξαντο οἱ σωροὶ τεθεμελιοῦσθαι, καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ꝯꝯꝯ

septimo completi sunt. ↄ venit ezechias ↄ princi
ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν· καὶ ἦλθεν ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχον
pes: ↄ viderūt aceruos: ↄ benedixerūt dño ↄ populo
τες, καὶ ἴδον τοὺς σωρούς, καὶ ηὐλόγησαν τῷ κῡ καὶ τῷ λαῷ
suo israel. ↄ interrogauit ezechias sacerdotes
αὐτοῦ Ἰσραήλ· καὶ ἐπυνθάνετο ἐζεκίας τῶν ἱερέων
ↄ leuitas super aceruos. ↄ dixit ad eū
καὶ τῶν λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν· καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
azarias sacerdos princeps dom⁹ sadduc: ex
τὸν ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων τοῦ οἴκου σαδδούκ, ἐξ
quo ceperūt primitie offerri in domū dñi:
οὗ ἤρξαντο αἱ ἀπαρχαὶ φέρεσθαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου,
C comedim⁹ ↄ bibimus ↄ reliquimus vsq; in multi
ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ ἐγκατελείπομεν ἕως εἰς πλῆ-
tudinē: qm dñs benedixit populo suo: ↄ reliqui
θους, ὅτι κύριος ηὐλόγησε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ κατελεί-
mus adhuc multitudinē hāc. ↄ dixit ezechias: vt ꝑpa
πομεν ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο· καὶ εἶπεν ἐζεκίας, ἵνα
rarēt pastophoria in domo dñi. ↄ ꝑparauerūt:
μάσαι παστοφόρια εἰς τὸν οἶκον κυρίου· καὶ ἡτοίμασαν,
ↄ intulerūt illuc primitias ↄ decimas in
καὶ εἰσήνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν
fide. ↄ sup eos prefectus chonenias leuita: ↄ
πίστει· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπόστατης χωνενίας ὁ λευίτης, καὶ
semei frater eius successor: ↄ hieziel ↄ ozias
σεμεεὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ δεύτερος, καὶ ἰεζιὴλ καὶ ὀζίας
ↄ naath ↄ asael ↄ hierimoth: ↄ iozabad ↄ eliel
καὶ ναὰθ καὶ ἀσαὴλ καὶ ἱερεμώθ, καὶ ἰωζαβὰδ καὶ ἐλιὴλ
ↄ samachia ↄ maath ↄ baneas ꝑpositi per cho-
καὶ σαμαχίας καὶ μαὰθ καὶ βανίας κατεστάθησαν ὑπὸ χω-
neniā ↄ semei fratrē eius: sicut ius-
νενιᾶ καὶ σεμεεὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, κατὰ πρόσ-
sit ezechias rex ↄ azarias dux domus
ταξιν ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀζαρίας ἡγούμενος οἴκου
dñi. ↄ core filius iemna leuita ianitor secū-
κυρίου· καὶ κωρὲ ὁ τοῦ ἰεμνᾶ ὁ λευίτης ὁ πυλωρὸς κα
dū orientē in domo: vt daret primi-
τὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δωμάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρ-
tias dñi: ↄ sancta sctōr ꝑ manū adā
χὰς τῷ κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων διὰ χειρὸς ἀδὰ
ↄ beniami. ↄ iesue ↄ semei ↄ amarias ↄ
καὶ βενιαμίν· καὶ ἰησοῦς καὶ σεμεεὶ καὶ ἀμαρίας καὶ
sechenias in ciuitatib⁹ ꝑ manū sacerdotū in
σεχενίας ἐν ταῖς πόλεσι διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν
fide vt daret fratribus suis secundū vi-
πίστει δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφη-
ces: secundū magnū ↄ secundū paruum: ex-
μερίας, κατὰ τὸν μέγαν καὶ κατὰ τὸν μικρόν, ἐκ-
tra sctū masculos a trimo ↄ
D τὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἕως τριέτους καὶ
supra: omni ingredienti in domū dñi:
ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον κυρίου,
in rationē dieꝝ in die suo: in ministerio
εἰς λόγον ἡμερῶν ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, εἰς λειτουργίαν
ꝑ vices ordinis sui. hic distributio
ἐφημερίας διατάξεως αὐτῶν· οὗτος ὁ καταλογισμὸς
sacerdotū in domos familiar⁹. ↄ leuite in
τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς
vicibus suis. a vigesimo ūno ↄ supra in
ἐφημερίαις αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω ἐν
ordine in turmis in omni setu
διατάξει ἐν τοῖς καταλογισμοῖς ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ
suo filioꝝ suoꝝ ↄ filiarū in omni multitu-
αὐτῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων εἰς πᾶν τὸ πλῆ-
dine: qm in fide sanctificauerūt sctūariū: ↄ filijs
θος, ὅτι ἐν πίστει ἡγίασαν τὸ ἅγιον, καὶ τοῖς υἱοῖς
aaron sacerdotio fungētib⁹ in agris ↄ in
ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐν ταῖς
ciuitatibus suis: in omni ciuitate ↄ ciuitate viri
πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἄνδρες
qui nominati sūt in nomine vt darent
οἱ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι δοῦναι

'septimo⁵ cōpleuerīt eos.
'Cūq; igressi fuisset⁶ ezechias⁵ & principes eius: ⁶ vi
derūt⁶ aceruos⁶ & bñdixe
rūt⁶ dño⁵ ac⁶ pplo⁵ israel.
'Interrogauitq; ezechi⁵ as⁵ sacerdotes⁵ & leuitas
⁵ cur ita iacerent⁵ acerui.
'Respōdit⁶ illi⁵ azarias⁵ sa-
cerdos⁵ primus ooooooo
'de stirpe⁶ sadoch⁶ dicens.
⁵ Ex quo ceperunt ooooo
⁶ offerri⁶ primitie i⁶ domo
⁵ dñi⁵ comedim⁵⁶ & satura
ti sum⁵⁶ & remāserūt⁵ plu
rima: ⁵ eo q⁵ benedixerit
⁵ dñs⁵ pplo suo. ⁵ Reliquarū
aūt est⁵ copia⁵ ista quā cer
nis. 'Precepit igr⁵ ezechi⁵
as⁵ vt ꝑparārēt⁵⁶ horrea⁶ i
domo⁵ dñi. qd cū fecissēt:
⁶ itulerūt⁵ tā⁵ primitias⁵ q̄
decimas: ⁵ & q̄cunq; voue
rāt⁵ fideliter. Fuit aūt⁵ ꝑfe
ctus eoꝝ⁵ chonenias⁵ leui
ta⁵ & semei⁵ frat ei⁵ ⁵ scds:
post quē⁵ iehihel⁵ & azari⁵
as⁵ & naad⁵ & asahel oooo
⁵ & hierimoth: ⁵ iozabar q̄
q̄⁵ & elihel⁵ & iesmachi⁵
as⁵ & maath⁵ & banaias
⁶ ꝑpositi⁵ sub manib⁵ cho
nenie⁵ & semei⁵ fris ei⁵ ex
imperio⁵ ezechie⁵ regis
⁵ & azarie⁵ pontificis⁵ do-
mus⁵ dei. ⁵ Chore vero
⁵ filij⁵ iemna⁵ leuites⁵ & ia
nitor⁵ orīetalis porte pre
positus erat his q̄⁵ spōte
offerebātur⁵ deo: ⁵ primi
tiisq;⁵ & cōsecratis in⁵ sctā
sanctor⁵ & sub⁵ cura eius
⁵ eden⁵ & beniamin: ⁵ iesue
⁵ & semeias⁵. ⁵ Amarias q̄q;
⁵ & sechenias⁵ i ciuitatib⁵
⁵ sacerdotum: ⁵ vt fideliter
⁵ distribuerent⁵ fratribus
suis⁵ partes oooooooooooo
⁵ minori⁵ atq;⁵ maiori⁵:
⁵ exceptis⁵ mari⁵ ab⁵ an
nis⁵ tribus⁵ & supra: ⁵ cun
ctis⁵ qui ingrediebantur
templū⁵ dñi. Et⁵ quicqd
⁵ p singulos⁵ dies cōduce⁵
bāt⁵ in misterio atq;⁵ ob⁵
seruatiōi⁵ b⁵ ⁵ iuxta diuisio
nes suas: ⁵ sacerdotibus
⁵ per familias: oooooooo
⁵ & leuitis⁵ a⁵ vicesimo
⁵ anno⁵ & supra oooooooo
⁵ per ordines & ⁵ turmas
suas. oooooooooooooooo
⁵ Vniuersoq;⁵ multitudini
tā⁵ vxori⁵ q̄q; liberis eoꝝ
vtriusq; sexus⁵ fideliter ci
bi de his que oooooooo
⁵ stificata fuerant ꝑbebā
tur. Sed⁵ & filiorū⁵ aaron
⁵ p agros & ⁵ suburbana⁵ vr
bium⁵ singularū⁵ dispositi
erant⁵ viri⁵ qui oooooooo
oooooooooooooooooooo

שָׁבַע כֹּלָה	הַמַּשְׁרִיעַ כִּלּוּ וַיָּבֹאוּ יְחִזְקִיָּהוּ וְהַשָּׂרִים
בּוֹא שׁוּר	יַיִרְאוּ אֶת הָעַרֵמוֹת וַיְבָרְכוּ אֶת יְהוָה
רָאָה בָּרַךְ	וְאֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּדְרֹשׁ יְחִזְקִיָּהוּ
דָּרַשׁ	עַל הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל הָעַרֵמוֹת ׃
	וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲזַרְיָהוּ הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ
חָלַל רוּם	לְבֵית צָדוֹק וַיֹּאמֶר מֵהָחֵל לְהָרִים הַתְּרוּמָה
בּוֹא אָבַל	לָבִיא בֵּית יְהוָה אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהוֹתֵר
שָׂבַע יָתֵר	עַד לָרוֹב כִּי יְהוָה בֵּרַךְ אֶת עַמּוֹ
רַבַּב	וְהַנּוֹתָר אֶת הֲמוֹן הַזֶּה ׃ וַיֹּאמֶר
יָתֵר הָמוֹן	יְחִזְקִיָּהוּ לְהָכִין לְשָׁכוֹת בְּבֵית יְהוָה
אָמַר כּוֹן	וַיָּבִינוּ וַיָּבִיאוּ אֶת הַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר
בּוֹא עָשַׂר	וְהַקָּדָשִׁים בֶּאֱמוּנָה וַעֲלֵיהֶם נָנְיָד
אָמַן נָגַד	׃ וְכוֹנַנְיָהוּ הַלֵּוִי וְשִׁמְעִי אָחִיהוּ מִשְׁנֶה
שָׁנָה	יְחִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ וְנַחַת וַעֲשָׂהאֵל
	יְרִימוֹת וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיאֵל וְיִסְמַכְיָהוּ
פָּקַד	וּמַחַת וּבְנָיָהוּ פְּקִידִים מִיַּד כָּונַנְיָהוּ
	וְשִׁמְעִי אָחִיו בְּמִפְקַד יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ
	וַעֲזַרְיָהוּ נְגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים ׃ וְקוֹרֵא
שָׁעַר זָרַח	בֶּן יִמְנָה הַלֵּוִי הַשּׁוֹעֵר לְמִזְרָחָה עַל
נָתַן	נִדְבוֹת הָאֱלֹהִים לָתֵת תְּרוּמַת יְהוָה
	וְקָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים ׃ וְעַל יָדוֹ עֵדֶן
	וּמִנְיָמִין וְיֵשׁוּעַ וּשְׁמַעְיָהוּ אֲמַרְיָהוּ
עִיר	וְשְׁכַנְיָהוּ בְּעָרֵי הַכֹּהֲנִים בֶּאֱמוּנָה
חָלַק גָּדַל	לָתֵת לַאֲחֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹת כַּגָּדוֹל
בָּדַד יָחַס	כַּקָּטָן ׃ מִלְּבַד הִתְיַחְשָׂם לִזְכָרִים מִבֶּן
עָלָה בּוֹא	שָׁלֹשׁ שָׁנִים וּלְמַעְלָה לְכָל הַבָּא
עָבַד	לְבֵית יְהוָה לִדְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לַעֲבוֹדָתָם
שָׁמַר	בְּמִשְׁמְרוֹתָם בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם ׃ וְאֶת
	הִתְיַחֵשׂ הַכֹּהֲנִים לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם
	וְהַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמַעְלָה
	בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם ׃
טָפַף נָשָׁה	וּלְהִתְיַחֵשׂ בְּכָל טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם
כָּנָה אָמַן	וּבְנוֹתֵיהֶם לְכָל קָהָל כִּי בֶאֱמוּנָתָם
קָדַשׁ	יִתְקַדְּשׁוּ קֹדֶשׁ ׃ וּלְבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
גָּרַשׁ	בִּשְׂדֵי מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם בְּכָל עִיר וָעִיר
נָתַן	אֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְבוּ בְּשֵׁמוֹת לָתֵת

כָּל מְנוֹת לְכָל עֲבֹדָה וְלִכְלֵי הַתִּירָשׁ
בַּלְוִיִּם וַיַּעַשׂ יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל
יְהוּדָה וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וּבְכָל מַעֲשֶׂה
אֲשֶׁר הֵחֵל בַּעֲבוֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים
וּבַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו בְּכָל
לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ
אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא
סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּבֹא בִּיהוּדָה
וַיִּחַן עַל הֶעָרִים הַבְּצֻרוֹת וַיֹּאמֶר
לִבְקָעָם אֵלָיו וַיַּרְא יְחִזְקִיָּהוּ כִּי בָא
סַנְחֵרִיב וְכִי פָנָיו לַמִּלְחָמָה עַל
יְרוּשָׁלִָם וַיִּוָּעַץ עִם שָׂרָיו וְגִבּוֹרָיו
לְסָתֹם אֶת מֵימֵי הָעֲיָנֹת אֲשֶׁר
מִחוּץ לָעִיר וַיַּעְזְרֻהוּ וַיִּקָּבְצוּ עַם
רַב וַיִּסְתְּמוּ אֶת כָּל הַמַּעְיָנוֹת וְאֶת
הַנַּחַל הַשֹּׁטֵף בְּתוֹךְ הָאָרֶץ לֵאמֹר
לָמָּה יָבֹאוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר וּמָצְאוּ מַיִם
רַבִּים וַיִּתְחַזֵּק וַיִּבֶן אֶת כָּל הַחוֹמָה
הַפְרוּצָה וַיַּעַל עַל הַמִּגְדָּלוֹת וְלַחוּצָה
הַחוֹמָה אַחֶרֶת וַיְחַזֵּק אֶת הַמִּלּוֹא
עִיר דָּוִיד וַיַּעַשׂ שְׁלָחִים לָרֹב וּמָגִנִּים:
וַיִּתֵּן שָׂרֵי מִלְחָמוֹת עַל הָעָם וַיִּקְבְּצֵם
אֵלָיו אֶל רְחוֹב שַׁעַר הָעִיר וַיְדַבֵּר
עַל לִבָּם לֵאמֹר חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל
תִּירְאוּ וְאַל תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר
וּמִלִּפְנֵי כָּל הֶהָמוֹן אֲשֶׁר עִמּוֹ כִּי
עִמָּנוּ רַב מֵעִמּוֹ עִמּוֹ זְרוֹעַ בָּשָׂר וְעִמָּנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעָזְרֵנוּ וְלִהַלָּחֵם
מִלְחַמְתֵּינוּ וַיִּסָּמְכוּ הָעָם עַל דִּבְרֵי
יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחַר זֶה שָׁלַח
סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַבָדָיו
יְרוּשָׁלַיִמָה וְהוּא עַל לָכִישׁ וְכָל
מֶמְשַׁלְתּוֹ עִמּוֹ עַל יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ
יְהוּדָה וְעַל כָּל יְהוּדָה אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלַיִם לֵאמֹר כֹּה אָמַר סַנְחֵרִיב

partes distribuerēt vniuerso sexui masculino: de sacerdotib⁹ & leuitis. Fecit ergo ezechias vniuersa q̃ dixim⁹ in omni iuda: opatusq; ē bonũ & rectum & verũ coram deo suo: in vniuersa cultura ministerii domus dei ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ iuxta legē & cerimõias: volēs requirere deũ suũ in toto corde suo. Fecit q̃ & psperatus est. 32.

POst q̃ & huiusmodi veritatem, venit sennacherib rex assyriorum & ingressus iudam obsedit ciuitates munitas. volens ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ eas capere. Quod cũ vidisset ezechias venisse. s. sennacherib & totũ belli impetum verti contra hierusalē inito cũ principib⁹ cõsilio virisq; fortissimis vt obturaret capita fontium qui erant extra vrbē: & hoc oium decernēte sentētia cõgregauit plurimā multitudinē: & obtureuerit cũctos fontes & riuũ q fluebāt in medio terre dicētes. Ne veniat reges assyriorum & inueniāt aquarũ abundantiā. Edificauit q̃ q̃ agens industrie omne murũ q fuerat dissipat: & extruxit turres desup & forinsecus alterũ murũ. Instauravitq; mello in ciuitate dauid & fecit vniuersũ gñris armaturã & clypeos. Cõstituitq; principes bellatorũ in exercitu. Et conuocauit vniuersos i platea porte ciuitatis: ac locut⁹ est ad cor eor dicẽs. Viriliter agite & cõfortamini: nolite timere: nec paucatis regem assyriorũ & vniuersã multitudinẽ q̃ ẽ cũ eo. Multo ei plꝰ nobis cũ sunt q̃ cũ illo. Cũ illo eni ē brachiũ carneũ: nobiscũ dñs deꝰ nr q auxiliator ē nr: & pugnat q̃ p nobis. & fortat q̃ ē pplm huiuscemodi verbis ezechie regis iuda. q̃ post q̃ gesta sunt: misit sennacherib rex assyriorũ seruos suos hierlm: ipse ei cũ vniuerso exercitu ob fidebat lachis: ad ezechiam regem ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ iudã & ad omnem populum qui erat ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ in vrbe dicens. Hec dicit sennacherib ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

parte omni masculo in sacerdotib⁹: & omni numerato in leuitico. & fecit ezechias sic in omni iuda: & fecit ezechias bonũ & rectũ & verũ coram deo suo: & in omni opere in quo incepit in opere in domo dñi: & in lege & in preceptis quesiuit deũ suũ ex tota anima sua: & fecit & psperatus est. Ca.32.

ΜΕτὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθε σενναχηρὶβ βασιλεὺς ἀσυρίων, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν· καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, καὶ διενοήθη τοῦ προσβιάσασθαι αὐτάς. καὶ ἰδὼν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει σενναχηρὶβ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν τὰ ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. καὶ συνήχθη λαὸς πολύς, καὶ ἐνέφραξαν τὰς πηγὰς καὶ τὸν χειμάρρουν τὸν διερχόμενον διὰ τῆς πόλεως λέγοντες, μή ποτε ἔλθῃ βασιλεὺς ἀσυρίων, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολύ, καὶ κατισχύσῃ. καὶ κατίσχυσεν Ἐζεκίας καὶ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ πύργους, καὶ ἔξωθεν πρὸς τεῖχος ἕτερον καὶ ἐδείματο ἄκραν τὴν πόλιν Δαυίδ· καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά, καὶ ἔστησεν ἄρχοντας πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν· καὶ συνήγαγεν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὴν πλατεῖαν τῆς πύλης τῆς πόλεως· καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν λέγων, ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως ἀσυρίων καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ὄχλου τοῦ μετ' αὐτοῦ, ὅτι μετ' αὐτοῦ πλείονες ἡμῶν· μετ' αὐτοῦ βραχίων σαρκικός, μεθ' ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σῴζειν καὶ τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν· καὶ κατεπαύσατο ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέστειλε σενναχηρὶβ βασιλεὺς ἀσυρίων τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ· καὶ αὐτὸς ἦν ἐπὶ Λαχείς, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ πρὸς πάντα Ἰούδαν τὸν ἐν Ἰερουσαλὴμ λέγων, οὕτως λέγει σενναχηρὶβ

A 4.Reg. 18.c.

B

C

4.23.c. 6.d.

rex assyrioꝝ: in quo vos fiduciā habetis: t se-
βασιλεὺς ἀσσυρίων, ἐπὶ τίνι ὑμεῖς πεποίθατε, καὶ κά-
detis in obsidione in hierusalē? nōne ezechias decipit
θεσθε ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἐν ἱερουσαλήμ; οὐχὶ ἐζεκίας ἀπατᾷ
vos vt tradat vos in morte & in fame & in
ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς
siti dicēs: deus vester saluabit nos de manu re-
δίψαν λέγων, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βα-
gis assyriorū? nōne hic est ezechias q̄ destruxit ex-
σιλέως ἀσσυρίων; οὐχ οὗτος ἐξῆρεν ἐζεκίας τὰς πο-
celsa eius: & altaria eius. & ait iuda
φλὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ· καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα
& habitantib⁹ in hierusalē dicens: coram
καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν ἱερουσαλὴμ λέγων, ἐνώπιον τοῦ
tari hoc adorate: & in eo adolete incēsū.
θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσατε, καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσατε·
nōne scitis q̄ fecī ego & patres mei omnib⁹ popu
οὐκ οἴδατε ἃ ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λα-
lis regionū: nū potētes potuerūt vū gētiū
οῖς τῶν χωρῶν, μὴ δυνάμενοι ἐδυνήσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν
omnis terre saluare populū suū de manu mea: q̄
πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου; τίς
est in omnib⁹ vīs gentiū hac: quos pdece-
ἐστὶν ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων, οὓς ἐξωλόθρευ-
rūt patres mei: q̄ potuerit saluare populū suū de
σαν οἱ πατέρες μου, ὃς ἐδυνήθη σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ
manu mea: vt possit deus vester saluare vos de ma
χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χει-
nu mea? & nūc nō decipiat vos ezechias: & nō faci-
ρός μου; καὶ νῦν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς ἐζεκίας, καὶ μὴ πεί-
at vos cōfidere: nec cōmoueat vos in hoc:
θω ὑμᾶς πεποιθέναι, μὴ δὲ ἐπιστεύετω ὑμᾶς ἐπὶ τού-
D
& nō credatis ei: q̄m nō potuit deus omnis
τῳ, καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ ἐδυνήθη θεὸς παντὸς
gētis & regni saluare populū suū de manu
ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός
mea & de manu patrū meoꝝ. & quomō deus
μου καὶ ἐκ χειρὸς τῶν πατέρων μου. καὶ πῶς ὅτι ὁ θεὸς
vester nō liberabit vos de manu mea: & adhuc locuti sūt
ὑμῶν οὐ μὴ ῥύσεται ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; καὶ ἔτι ἐλάλησαν
serui eius cōtra dūm deū & cōtra ezechiā ser-
οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐπὶ ἐζεκίαν παῖ-
uū ei⁹. & librū scripsit sennacherib: ad erpobrā
δα αὐτοῦ. καὶ βιβλίον ἔγραψεν σενναχηρίβ, τοῦ ὀνειδί-
dū dūm deū israel. & ait de eo dicens:
ζειν κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν περὶ αὐτοῦ λέγων,
sicut dū gentiū terre nō liberauerūt populos
καθὼς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλοντο τοὺς λαοὺς
suos de manu mea: sic nō eruet deus ezechie
αὐτῶν ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ θεὸς ἐζεκίου
populū suū de manu mea. & clamauerūt in voce ma-
τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου· καὶ ἐβόησαν ἐν φωνῇ μεγά-
gna iudaice cōtra populū hierusalē q̄ in mu-
λῃ Ἰουδαϊστὶ ἐπὶ τὸν λαὸν ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τεί-
ro: vt terrerēt eos & cōturbarēt eos:
χους, τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς καὶ τοῦ ταράξαι αὐτούς,
vt caperent ciuitatē. & locuti sunt cōtra
ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν· καὶ ἐλάλησαν ἐπὶ
deū hierusalē: sicut & cōtra deos popu-
τὸν θεὸν ἱερουσαλήμ, ὡς καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν λαῶν
terre opa manuū hominū. & ozauit eze-
τῆς γῆς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· καὶ προσηύξατο ἐζε-
chias rex & esaias filius ammoo propheta
E
κίας ὁ βασιλεὺς καὶ ἡσαΐας υἱὸς ἀμμὼς ὁ προφήτης
de hoc: & clamauerūt in celū. & mi-
περὶ τούτων, καὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἀπέ-
sit dūs angelū & cōtriuit omnē potentē bel-
στειλε κύριος ἄγγελον καὶ ἐξέτριψε πᾶσαν δυνατὸν πο-
latorē & principē & ducem
λεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν

---

rex assyriorum. In quo habētes fiduciā: sedetis obsessi in hierusalem? Num ezechias decepit vos vt tradat vos in mortē in famē & in sitī affirmans q̄ dominus deus vester liberet vos de manu regis assyriorum. Nunqd nō iste est ezechias q̄ destruxit excelsa illius & altaria: & precepit iudē & hierusalem dicens: coram altari vno adorabitis & in ipso cōburetis incēsum? An ignoratis q̄ ego feceri: & patres mei cunctis terrarū populis? Nunquid prevaluerunt dii omnium gentiū terrarū liberare regionē suam de manu mea? Quis est de vniuersis diis gentiū quas vastauerūt patres mei qui potuerit eruere ppl̄m suū de manu mea: vt possit etiam deus vester eruere vos de hac manu? Nō vos ergo decipiat ezechias: nec vana pſuasione deludat: neq̄ credatis ei. Si enī nullus potuit deus cunctarū gentiū atq̄ regionū liberare ppl̄m suū de manu mea: & de manu patrū meoꝝ: cōseq̄ter nec deus vī poterit eruere vos de hac mānu. Sed & alia multa locuti sunt serui ei⁹ cōtra dūm deū: & cōtra ezechiā ſuū ei⁹. Epistolas q̄q̄ scripſit plenas blaſphemie in dūm deū israel: & locutus ē aduersum eū. Sicut dii gentiū ceteraꝝ nō potuerūt liberare ppl̄m suū de manu mea: sic & deus ezechie eruere nō poterit ppl̄m suū de mānu ista. Insuper & clamore magno ligua iudaica cōtra ppl̄m q sedebat in muris hierlm psonabat vt terreret eos & caperet ciuitatē. Locutūsq̄ est cōtra deū hierlm sicut aduersum deos populorū tre opera manuū hominū. Orauerunt igitur ezechias rex & esaias filius amos ppheta aduersū hāc blaſphemiā ac vociferati sūt vſq̄ in celū. Et misit dñs angelum: qui pcussit oēs virū robustū bellatorē & pricipē exer

מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל מָה אַתֶּם בֹּטְחִים
וְיֹשְׁבִים בַּמָּצוֹר בִּירוּשָׁלִַם׃ הֲלֹא
יְחִזְקִיָּהוּ מַסִּית אֶתְכֶם לָתֵת אֶתְכֶם
לָמוּת בָּרָעָב וּבַצָּמָא לֵאמֹר יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ יַצִּילֵנוּ מִכַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
הֲלֹא הוּא יְחִזְקִיָּהוּ הֵסִיר אֶת בָּמָתָיו
וְאֶת מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה
וְלִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר לִפְנֵי מִזְבֵּחַ אֶחָד
תִּשְׁתַּחֲווּ וְעָלָיו תְּקַטִּירוּ׃ הֲלֹא
תֵדְעוּ מָה עָשִׂיתִי אֲנִי וַאֲבוֹתַי לְכָל
עַמֵּי הָאֲרָצוֹת הֲיָכוֹל יָכְלוּ אֱלֹהֵי
עַמֵּי הָאֲרָצוֹת לְהַצִּיל אֶת אַרְצָם
מִיָּדִי׃ מִי בְכָל אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר הֶחֱרִימוּ אֲבוֹתַי אֲשֶׁר יָכוֹל
לְהַצִּיל אֶת עַמּוֹ מִיָּדִי כִּי יוּכַל
אֱלֹהֵיכֶם לְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדִי׃ וְעַתָּה
אַל יַשִּׁיא אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ וְאַל
יַסֵּת אֶתְכֶם כָּזֹאת וְאַל תַּאֲמִינוּ לוֹ
כִּי לֹא יוּכַל כָּל אֱלוֹהַּ כָּל גּוֹי וּמַמְלָכָה
לְהַצִּיל עַמּוֹ מִיָּדִי וּמִיָּד אֲבוֹתָי אַף
כִּי אֱלֹהֵיכֶם לֹא יַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדִי׃
וְעוֹד דִּבְּרוּ עַבָדָיו עַל יְהוָה הָאֱלֹהִים
וְעַל יְחִזְקִיָּהוּ עַבְדּוֹ׃ וְסֵפָרִים כָּתַב
לְחָרֵף לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֵאמֹר
עָלָיו לֵאמֹר כֵּאלֹהֵי גּוֹיֵי הָאֲרָצוֹת
אֲשֶׁר לֹא הִצִּילוּ עַמָּם מִיָּדִי כֵּן לֹא
יַצִּיל אֱלֹהֵי יְחִזְקִיָּהוּ עַמּוֹ מִיָּדִי׃
וַיִּקְרְאוּ בְקוֹל גָּדוֹל יְהוּדִית עַל עַם
יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר עַל הַחוֹמָה לְיִרְאָם
וּלְבַהֲלָם לְמַעַן יִלְכְּדוּ אֶת הָעִיר׃
וַיְדַבְּרוּ אֶל אֱלֹהֵי יְרוּשָׁלִַם כְּעַל
אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ מַעֲשֵׂה יְדֵי הָאָדָם׃
וַיִּתְפַּלֵּל יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹשַׁעְיָהוּ בֶן
אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל זֹאת וַיִּזְעֲקוּ
הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה מַלְאָךְ
וַיַּכְחֵד כָּל גִּבּוֹר חַיִל וְנָגִיד וְשָׂר

בְּמַתַּה מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּשָׁב נִמְשָׁת בָּנָיו
לְאַרְצוֹ וַיָּבֹא בֵּית אֱלֹהָיו וּמֵיצְאֵי
מֵעָיו שָׁם הִפִּילֻהוּ בָּחָרֶב: וַיּוֹשַׁע
יְהוָה אֶת יְחִזְקִיָּהוּ וְאֶת יֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלַ͏ִם מִיַּד סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר
וּמִיַּד כֹּל וַיְנַהֲלֵם מִסָּבִיב: וְרַבִּים
מְבִיאִים מִנְחָה לַיהוָה לִירוּשָׁלַ͏ִם
וּמִגְדָּנוֹת לִיחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַיִּנַּשָּׂא לְעֵינֵי כָל הַגּוֹיִם מֵאַחֲרֵי כֵן:
בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה יְחִזְקִיָּהוּ עַד לָמוּת
וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר לוֹ וּמוֹפֵת
נָתַן לוֹ: וְלֹא גְמָל עָלָיו הֵשִׁיב
יְחִזְקִיָּהוּ כִּי נִבְהָה לִבּוֹ וַיְהִי עָלָיו קֶצֶף
וְעַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם: וַיִּכָּנַע יְחִזְקִיָּהוּ
בִּגְבַהּ לִבּוֹ הוּא וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם
וְלֹא בָא עֲלֵיהֶם קֶצֶף יְהוָה בְּיֹמֵי
יְחִזְקִיָּהוּ: וַיְהִי לִיחִזְקִיָּהוּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד
הַרְבֵּה מְאֹד וְאֹצָרוֹת עָשָׂה לוֹ לְכֶסֶף
וּלְזָהָב וּלְאֶבֶן יְקָרָה וְלִבְשָׂמִים
וּלְמָגִנִּים וּלְכֹל כְּלֵי חֶמְדָּה: וּמִסְכְּנוֹת
לְתְבוּאַת דָּגָן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר וְאָרוֹת
לְכָל בְּהֵמָה וּבְהֵמָה וְעֲדָרִים לָאֲוֻרוֹת:
וְעָרִים עָשָׂה לוֹ וּמִקְנֵה צֹאן וּבָקָר
לָרֹב כִּי נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים רְכוּשׁ רַב
מְאֹד: וְהוּא יְחִזְקִיָּהוּ סָתַם אֶת מוֹצָא
מֵימֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן וַיַּשְּׁרֵם לְמַטָּה
מַעֲרָבָה לְעִיר דָּוִיד וַיַּצְלַח יְחִזְקִיָּהוּ
בְּכָל מַעֲשֵׂהוּ: וְכֵן נִמְלִיצֵי שָׂרֵי בָבֶל
הַמְשַׁלְּחִים עָלָיו לִדְרשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר
הָיָה בָאָרֶץ עָזְבוֹ הָאֱלֹהִים לְנַסּוֹתוֹ
לָדַעַת כָּל בְּלִבָּבוֹ: וְיֶתֶר דִּבְרֵי
יְחִזְקִיָּהוּ וְחַסְדָּיו הִנָּם כְּתוּבִים בְּחָזוֹן
יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל סֵפֶר
מַלְכֵי יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב
יְחִזְקִיָּהוּ עִם אֲבֹתָיו וַיְקַבְּרֻהוּ בְּמַעֲלֵה
קִבְרֵי בְנֵי דָוִיד וְכָבוֹד עָשׂוּ לוֹ בְּמוֹתוֹ
כָּבֵד עָשָׂה

citus regis assyriorum: reuersusq; ē cū ignominia in terrā suā. Cūq; ingressus esset domū dei sui filiiq; egressi fuerāt de vtero ei⁹ interfecerūt eū gladio. Saluauitq; dñs ezechiā & habitatores hierusalē de manu sennacherib regis assyriorū & de manu oim: & ꝓstitit ei quietē per circuitū. Multi etiā deferebāt hostias & sacrificia dño in hierusalē & munera ezechie regi iuda. Qui exaltat⁹ est post hec coram cunctis gentibus.

In die illis egrotauit ezechias vsq; ad mortē: & orauit dñm. Exaudiuitq; eum: & dedit ei signū: sed nō iuxta beñficia q̄ accepat retribuit: qa elevatū est cor ei⁹. Et facta ē cōtra eū ira: & contra iudā & hierlm. Humiliatusq; est postea eo q exaltatū fuisset cor ei⁹: tā ipse q̄ habitatores hierlm: idcirco nō venit sup eos ira dñi in diebus ezechie.

Fuit aūt ezechias diues & inclyt⁹ valde: & thesauros sibi plurimos cōgregauit argenti & auri: & lapidis ꝑciosi: aromatum & armorū vniuersi gñis & vasoꝝ magni ꝑcii apothecas q̄q; frumēti vini & olei & presepia omniū iumentorū & caulasq; pecoribus & vrbes edificauit. Habebat qppe greges ouiū & armentorū inumerabiles: eo q̄ dedisset ei deus substantiā multā nimis.

Ipse est ezechias q̄ obturauit supiorē fontē aq̄ę gyon & auertit eas subter ad occidentem vrbis dauid.

In oib⁹ op⁹ suis fecit ꝑspe q̄ voluit. Attn in legatiōe pricipū babylonis misli fuerant ad eū vt interrogarēt de portento qd acciderat sup trā dereliqt eū deus vt tēptaretur & nota fierēt oia q̄ erāt in corde ei⁹. Reliq̄ āt sermonum ezechie & miarū ei⁹ scripta sunt in visione esaie filii amos pphete & in libro regū iuda & isrl. Dormiuitq; ezechias cū patribus suis: & sepelierūt eum supra sepulchra filiorū dauid. Et celebrauit ei⁹ exequas

in castris regis assyriorū: & reuersus est ἐν τῇ παρεμβολῇ τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων, καὶ ἀπέστρεψε cū ignominia faciet in terrā suā. & ingressus ē in μετὰ αἰσχύνης πρόσωπον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς domū dei sui: & de egredientib⁹ de vtero eius: percus- δίκεν ἐκεῖ αὐτόν, καὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ, κατέ ferit eū in gladio. & saluauit dñs ezechiā & βαλεν ἀυτὸν ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ ἔσωσε κύριος τὸν ἐζεκίαν καὶ habitantes in hierusalē de manu sennacherib τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς σενναχηρίβ regis assyriorū & de manu omniū: & dedit eos βασιλέως ἀσσυρίων καὶ ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυ dit eos p circuitū. & multi deferebāt dona dño σεν αὐτοὺς κυκλόθεν· καὶ πολλοὶ ἤνεγκον δῶρα τῷ κυρίῳ in hierusalē: & dona ezechie regi iuda. & εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ δόματα τῷ ἐζεκία βασιλεῖ ἰούδα· καὶ exaltat⁹ ē ante oculos omniū gentiū post hec. ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦ- 4.Reg. 20.a. Esai. 38.a.

In die⁹ illis egrotauit ezechias vsq; ad mor- ταῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐμαλακίσθη ἐζεκίας ἕως ἐκρά tē: & orauit ad dñm: & exaudiuit eū. του, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ. & signū dedit ei dño: & nō iuxta retributionē signū dedit ei dño: & nō iuxta retributionē καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ κς, καὶ οὐ κατὰ τὴν ἀνταπόδομα quā retribuit ei ezechias: sed exaltatū ē cor eius: ἣν ἀνταπέδωκεν αὐτῷ ἐζεκίας, ἀλλ' ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, & fuit ira cōtra eū & cōtra iudam & hierusalē. καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ ἰούδαν καὶ ἱερουσαλήμ. & humiliatus⁹ est ezechias ab exaltatione cordis sui: καὶ ἐταπεινώθη ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ, ipse & habitātes hierusalē. & nō venit sup ἀυτὸς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' eos ira dñi in diebus ezechie. & fuerūt ezechie αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐζεκίου. καὶ ἐγένετο τῷ ἐζεκίᾳ diuitie & gloria multa valde. & thesauros fe- πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα. καὶ θησαυροὺς ἐποίη cit sibi argenti & auri & lapidis ꝑciosi & in σεν αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ λίθου τιμίου καὶ εἰς τὰ aromatib⁹: & armamētaria fecit: & omnib⁹ va- ἀρώματα, καὶ σκευοθήκας ἐποίησεν, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύε sis desiderij apothecas. & ciuitates in frugibus σι τῆς ἐπιθυμίας ἀποθήκας. καὶ πόλεις εἰς τὰ γενήματα tritici vini & olei: & ꝑsepia omnis iumenti: τοῦ σίτου οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ φάτνας παντὸς κτήνους, & caulas ad pecora. & vrbes fecit sibi ipsi: καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια· καὶ πόλεις ἐποίησεν ἑαυτῷ, & possessiones ouiū & bouū in multitudine: quā dedit ei καὶ κτήσεις προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐ ipse dñs substātiā multā valde. ipse ezechias obturauit τῷ κς ὑπερβολὴν πολλὴν σφόδρα. αὐτὸς ἐζεκίας ἐνέφραξε exitū aque gion superiorē. & direxit eas ἔξοδον τοῦ ὕδατος γηὼν τὴν ἄνω· καὶ κατεύθυνεν αὐτὰ infra ad occidentē vrbis dauid. & ꝓsperat⁹ ē ezechias κάτω πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως δ̄αδ̄. καὶ εὐοδώθη ἐζεκίας in oibus operib⁹ suis. & sic in legationibus ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἐν τοῖς πρεσβείαις principū q̄ a babylone missis ad τῶν ἀρχόντων τῶν ἀπὸ βαβυλῶνος τοῖς ἀπ' αὐτοῦ πρὸς eū: vt interrogarēt ab eo portentū: qđ factū esset in terra. αὐτόν, πυθέσθαι περὶ αὐτοῦ τὸ τέρας, ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς· & dereliquit eū dñs: vt tēptaret eū: vt sciret q̄ in cor- καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν κς, τοῦ πειράσαι αὐτόν, ἵνα εἰδῇ τὰ ἐν τῇ καρ de ciuo. & reliqua sermonū ezechie: & mie ei⁹: nō δίᾳ αὐτοῦ· καὶ τὰ κατάλοιπα τῶν λόγων ἐζεκίου, καὶ τὰ ἐλεήμ αὐτοῦ, ecce ne scripta sunt in prophetia esaie filij amos prophete: ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ ἡσαΐου υἱοῦ ἀμμὼς τοῦ προφήτου, & in libro regū iuda & israel: & dormiuit ezechias cū καὶ ἐν βιβλίῳ βασιλέων ἰούδα καὶ ἰσραήλ· καὶ ἐκοιμήθη ἐζεκίας μετὰ patrib⁹ suis. & sepelierūt eū in ascensu sepulchroꝝ filio- τῶν πατέρων αὐτοῦ· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν τάφων υἱῶν dauid. & glorią & honorē dederūt ei in morte eius δαυίδ· καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ταφῆναι αὐτοῦ

F

G

oio inda: ⁊ habitanteo in hierusalẽ: ⁊ regna
ῶς Ἰούδα, καὶ οἰκατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐβασί
uit manasses filꝰ eius pro eo.
λευσε μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.33.

RXIIIus erãt duodecĩ ãnoꝝ manasses cũ regnaret
Υἱὸς ὢν δώδεκα ἐτῶν μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν
ipse: ⁊ quinquaginta ⁊ quinq; ãnis regnauit in hie
αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ie
A rusalẽ. ⁊ fecit malũ coꝝ dño ⁊ turta
ρουσαλήμ· καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ
omneꝫ abominationeꝫ gentiũ q̃s abstulit dñs a fa
πάντα τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώ
cie filiorꝫ israel. ⁊ cõuersus ẽ manasses ⁊ edifi
που τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἐπέστρεψε μανασσῆς καὶ ᾠκοδό
cauit excelsa: q̃ euulsit ezechias pater eius. ⁊
μησε τὰ ὑψηλά, ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ
cõstruxit altaria baalim: ⁊ fecit lucos: ⁊
ἔστησε θυσιαστήρια τοῖς βααλείμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καὶ
adorauit omnẽ milituã celi: ⁊ seruiuit
προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν
eis. ⁊ edificauit manasses altare in domo dñi
αὐτοῖς· καὶ ᾠκοδόμησε μανασσῆς θυσιαστήριον ἐν τῷ οἴκῳ κυ
in quo dixit dñs in hierusalẽ erit nomẽ meũ in eternũ.
ἐν ᾧ εἶπεν κύριος ἐν Ἰερουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.
⁊ edificauit altaria cuncto exercitui celi: in
καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, ἐν
duob⁹ atriis dom⁹ dñi. ⁊ ipse trãsire fecit filios suos
δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυ· καὶ αὐτὸς διῆγε τὰ τέκνα αὐτ
in igne in valle benenõ. ⁊ obseruabat sõnia ⁊ augurabat ⁊
ἐν πυρὶ ἐν γῇ βενεννόμ· καὶ ἐκλᾶτο καὶ ἐοιωνίζετο καὶ
veneficijs vtebat: ⁊ fecit vẽtriloquoꝫ: ⁊ multiplicauit
ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους, καὶ ἐπλήθυνεν
incãtatoreꝫ. ⁊ multiplicauit manasses vt faceret malũ
ἐπαοιδούς· καὶ ἐπλήθυνε μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν
coꝝ dño: vt irritaret eũ. ⁊ posuit sculptũ ⁊
ἐνώπιον κυ, τοῦ παροργίσαι αὐτόν· καὶ ἔστησε τὸ γλυπτὸν καὶ
cõflatile imagineꝫ quã fecit in domo dñi: in q̃ dixit
τὸ χωνευτὸν εἰκόνα ὃν ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, ἐν ᾧ εἶπε
dñs ad dauid ⁊ ad salomonẽ filiũ ei⁹: in do-
κύριος πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλεμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ οἴκῳ
mo hac ⁊ in hierusalẽ quã elegi de cũctis tribu
τούτῳ καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυ
bus israel: ponã nomẽ meũ illic in sẽpiternũ. ⁊ nõ ad-
λῶν Ἰσραήλ, θήσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ προ
dam vt cõmoueat pedẽ israel a terra quã de
θήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἔξω τῆς γῆς ἣς ἔδω
di patrib⁹ suis. sed si custodierint vt fa
κα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιεῖν
ciãt omnia q̃ precepi eis in tota cũcta legẽ
σαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον
⁊ precepta ⁊ iudicia in manu moysi. ⁊
καὶ τὰ πρόσταγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ μωυσῆ· καὶ
seduxit manasses iudã ⁊ habitanteo
ἐπλάνησε μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας
in hierusalẽ vt facerent malũ sup omneo
ἐν Ἰερουσαλὴμ τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ
gẽteꝫ q̃s abstulit dñs a facie filiorꝫ israel.
ἔθνη ἃ ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
⁊ locut⁹ est dñs ad manasse ⁊ ad ppm
καὶ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν
eius: ⁊ nõ audierũt. ⁊ adduxit dñs sup eos
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ ἤγαγεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς
principes exercitus regis assyrio-
τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσυρί-
rũ: ⁊ ceperunt manassen in vinculis: ⁊
ων, καὶ κατέλαβοντο τὸν μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ
ligauerũt eũ in cõpedib⁹: ⁊ duxerũt eũ in babilo-
ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Βαβυλῶ
nẽ. ⁊ posq̃ ꝯgustat⁹ ẽ manasses: orauit facie
να· καὶ ὡς ἐθλίβη μανασσῆς, ἐδεήθη τοῦ προσώπου
dñi dei sui: ⁊ humiliatus est
κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα

mvniuersus iuda: & oẽs habitatores hierlm: regnauitq; manasses filius eius pro eo. 33.

DVodecĩ annoꝝ erat manasses cũ regnare cepisset & quinq̃ginta qnq; annis regnauit in hierlm. Fecit aũt malũ coꝝ dño iuxta abomiationes gentiũ quas subuertit domin⁹ coꝝ filiis israel & cõuersus instaurauit excelsa que demolit fuerat ezechias pr̃ eius: cõstruxitq; aras baalim & fecit lucos & adoraut omnẽ militiã celi & coluit eã. Edificauit quoq; altaria in domo dñi: de qua dixerat dominus in hierusalẽ erit nomen meũ in eternũ. Edificauit aũt ea cuncto exercitu celi in duobus atriis domus domini: transiitq; fecit filios suos pignẽ in valle benhennõ. Obseruabat somnia: sectabatur auguria: maleficis artib⁹ inseruiebat. Hẽbat secũ magos & incãtatores: multaq; mala opatus ẽ coꝝ dño vt irritaret eũ. Sculptile q̃q; & cõflatile signũ posuit in domo dei: de q̃ locut ẽ de ad dauid & ad salomonẽ filiũ ei⁹ dicẽs. In domo hac & in hierlm quã elegi de cũctis tribubus israel ponam nomen meum in sempiternũ: & mouere non faciam pedem de israel de terra quã tradidi patribus eorũ: ita dũtaxat si custodierint facere que precepi eis cuncta q; legem & cerimõias atq; iudicia q̃ mãdauit p manũ moysi. Igitur manasses seduxit iudam & habitatores hierusalẽ vt facerẽt malum super omẽs gentes quas subuerterat dñs a facie filiorum israel. Locutusq; est dñs ad eũ & ad populum illius & attendere noluerũt. Idcirco supinduxit eis principes exercitus regis assyriorum: ceperũtq; manassen & vinctum cathenis atq; cõpedib⁹ duxerũt in babylonẽ. Qui postq; coꝝgustatus est orauit dñm deũ suũ & egit penitẽtiã

כָּל־ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וַיִּמְלֹךְ
מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
Ca. xxxiij בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמָלְכוֹ
וַחֲמִשִּׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃
עָשָׂה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבוֹת
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר
נִתַּץ יְחִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת
לַבְּעָלִים וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרוֹת וַיִּשְׁתַּחוּ
לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃ וּבָנָה
מִזְבְּחוֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
בִּירוּשָׁלִַם יִהְיֶה שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וַיִּבֶן
מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי
חַצְרוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְהוּא הֶעֱבִיר אֶת
בָּנָיו בָּאֵשׁ בְּגֵי בֶן־הִנֹּם וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ
וְכִשֵּׁף וְעָשָׂה אוֹב וְיִדְּעֹנִי הִרְבָּה
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃
וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הַסֶּמֶל אֲשֶׁר עָשָׂה
בְּבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים
אֶל־דָּוִיד וְאֶל שְׁלֹמֹה בְנוֹ בַּבַּיִת
הַזֶּה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת שְׁמִי
לְעוֹלָם׃ וְלֹא אֹסִיף לְהָסִיר אֶת רֶגֶל
יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הֶעֱמַדְתִּי
לַאֲבוֹתֵיכֶם רַק אִם יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת
אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִים לְכָל הַתּוֹרָה
וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים בְּיַד מֹשֶׁה׃
וַיַּתַע מְנַשֶּׁה אֶת יְהוּדָה וְיוֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִַם לַעֲשׂוֹת רַע מִן הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מְנַשֶּׁה וְאֶל עַמּוֹ וְלֹא
הַקְשִׁיבוּ׃ וַיָּבֵא יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת
שַׂרֵי הַצָּבָא אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר
וַיִּלְכְּדוּ אֶת מְנַשֶּׁה בַּחֹחִים וַיַּאַסְרֵהוּ
בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיּוֹלִיכֻהוּ בָּבֶלָה׃ וּכְהָצַר
לוֹ חִלָּה אֶת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיִּכָּנַע

מְאֹד מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו׃ וַיִּתְפַּלֵּל
אֵלָיו וַיֵּעָתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ
וַיְשִׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַ͏ִם לְמַלְכוּתוֹ וַיֵּדַע
מְנַשֶּׁה כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
וְאַחֲרֵי כֵן בָּנָה חוֹמָה חִיצוֹנָה לָעִיר
דָּוִיד מַעַרָבָה לְגִיחוֹן בַּנַּחַל וְלָבוֹא
בְּשַׁעַר הַדָּגִים וְסָבַב לָעֹפֶל וַיְגַבִּיהֵהָ
מְאֹד וַיָּשֶׂם שָׂרֵי חַיִל בְּכָל הֶעָרִים
הַבְּצֻרוֹת בִּיהוּדָה׃ וַיָּסַר אֶת אֱלֹהֵי
הַנֵּכָר וְאֶת הַפֶּסֶל מִבֵּית יְהוָה וְכָל
הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בְּהַר בֵּית יְהוָה
וּבִירוּשָׁלַ͏ִם וַיַּשְׁלֵךְ חוּצָה לָעִיר׃
וַיִּבֶן אֶת מִזְבַּח יְהוָה וַיִּזְבַּח עָלָיו זִבְחֵי
שְׁלָמִים וְתוֹדָה וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה
לַעֲבוֹד אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֲבָל
עוֹד הָעָם זֹבְחִים בַּבָּמוֹת רַק לַיהוָה
אֱלֹהֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַשֶּׁה
וּתְפִלָּתוֹ אֶל אֱלֹהָיו וְדִבְרֵי הַחֹזִים
הַמְדַבְּרִים אֵלָיו בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הִנָּם עַל דִּבְרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וּתְפִלָּתוֹ וְהֵעָתֵר לוֹ וְכָל חַטָּאתוֹ
וּמַעֲלוֹ וְהַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בָּהֶם
בָּמוֹת וְהָעֲמִיד הָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִילִים
לִפְנֵי הִכָּנְעוֹ הִנָּם כְּתוּבִים עַל דִּבְרֵי
חוֹזָי׃ וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם אֲבֹתָיו
וַיְקַבְּרֻהוּ בְּבֵיתוֹ וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אָמוֹן בְּמָלְכוֹ
וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
מְנַשֶּׁה אָבִיו וְלְכָל הַפְּסִילִים אֲשֶׁר

ᵇvalde ᶜcoram ᵇdeo ᶜpatrū ſuorum.ᶠ Deprecatus eſt ᵉeum ᵇ& obſecrauit inten te:ᵇ& exaudiuit oronē eiᵒ: ᵐreduxitq; eū ᵐ hierlm ᵒin regnū ſum:ᵖ& cognouit ᵠmanaſſes ʳqᵖ dominus ˢipſe eſſet ᵗ deus. ooooooo ˣPoſtʳ hecᶜ edificauit ᵃ mu rum ᵇextra ᶜ ciuitatem oo ᵈdauid adᵉ occidentēᶠ gyō ᵍin conualle ʰ ab introitu ⁱporteᵉ piſcū ⁱ p circuitum vſqᵍ ᵐad ophel ᵉ& exaltaᵗ uit illū ᵒ vehemēter.ᵖ Cōſti tuitq; ᵠ principesʳ exercitꝰ ˢin cūctis ᵗ ciuitatibᵛ iuda ᵘmunitis ᵗ& abſtulit ᵃ deos ᵇalienos ᶜ & ᵈ ſimulachrū ᶜde domoᶠ domini: oooo ᵇaras quoqᵍ ᵗquas ˢfecerat ᵗin monte ᵘ domus ᵛ dñi ᵒet in hieruſalē:ᵖ& piecit omniaᵍ extraʳ vrbē. Porro ˢiſtaurauit ᵃ altare ᵘ dñi:ᵗ& ımolautᵛ ſup illudᵈ victias &ᵉ pacifica ᶜ & laudē.ᵇ pre cepitq; ᵍiude ooooooooooo ʳvt ſeruiretᵉ domino ᵇ deo ᵗiſrael.ᵏ Attamen ooooooo ᵗadhuc ᵘ populus ᵛ immo labatᵒ in excelſis ᵠ domio ʳdeo ſuo.ˢ Reliqua aūtᵗ ge ſtorum ᵘ manaſſe ooooo ˣ& obſecratio eiᵠ ʳ ad ˢ deū ſuū ᵗ verba quoqᵇ ᵛ vidētiū ᵍqui loquebāturᵉ ad eum ᶜin nomineʳ domini ᵈ dei ᵇiſrael: cōtinētur ᵗin ᶠ mo nib ᵛ ᵏ regū ᵗ iſrl.ˡ Oro q̄q eius ᵐ& exaudītio ᵐ& cun cta ᵘ peccata oooooooooo ᵒatq; contemptus :ᵖ loca etiā ᵗin quibusʳ edificauit ˢexcelſa ᵘ & fecit ˣ lucos ᵗ& ſtatuas ooooooooooooo ᵗantecq̄ ᵘ ageret penitētiā ʳſcripta ſuntᵖ in ᶠ monibᵒ ᵍozai. ᵉ Dormiuit ergo ᵇmanaſſes ᵗcū ᵏ pribᵒ ſuis: ˡ& ſepelierūt eūin ᵐ domo ſua. ᵘ Regnauitq; ᵖ eo ᵒ fi lius eiᵍ ᵛ amō. ᵍ Vigitiduo rū ᵗ annoq; erat ᵘ amon ʳ cū regnare cepiſſet :ᵘ & duo bus ˢ ānis ʳ regnauitᵗ in hie ruſalē. ᵃ Fecitq; ᵇ malū ᶜ in ꝑſpectu ᵇ dñi ᶜ ſicut ᶠ fecerat ᵍ manaſſes ᵇ pr eiᵒ: ˡ& cun ctis ᵏ idolis ˡ q̄ ᵐ manaſſes fu erat ᵐ fabricatᵛ ᵖ imolauit ʳatq; ſeruiuit oooooooooooo ᵒ& nō ᵉ eſt reuerītus ᵒ facie ᵉ dñi ᶠ ſicut reuerit ᵛ eſt ᵏ ma naſſes ᵈ pater eius &ᵒ mul to maiora ᶜ deliquit. oooo ᶠ Cūq; cōiuraſſent ᵍ aduer ſus eū ᵇ fui ſui ᶠ interfecerūt eū ᵏ i domo ſua. Porro re liq̄ ᵐ ppl̄ multitudo ˡ ceſſis his ᵍ qui ᶠ amon ᵍ percuſſe rant ᵘ conſtituit regem

valde a facie dei patrū ſuoq; τ ora σφόδρα ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτ, καὶ προ uit ad eū τ exaudiuit eū τ exaudiuit σύξατο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπήκουσεν αὐτ καὶ ἐπήκουσεν τῆς clamorē eiᵒ: τ reduxit eū in hieruſalē in re βοῆς αὐτ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βα gnū ſuū. τ cognouit manaſſeo: q dñs ipſe eſt de σιλείαν αὐτ· καὶ ἔγνω μανασσῆς, ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θε uo. τ poſt hec edificauit murū extra ciuitatē ὸς· καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως dauid ab aphico gīō in torrēte egredien δαυὶδ ἀπὸ λιβὸς τοῦ γεὼν ἐν τῷ χειμάρρῳ ἐκπορευομέ tiū porta piſciū p circuitū in ophel: τ exaltauit νων τὴν πύλην τῶν ἰχθύων κυκλῶ εἰς τὸ ὀφίλ, καὶ ὕψωσεν eū vehemēter. τ cōſtituit principes exercitus in cū αὐτὸν σφόδρα· καὶ κατέστησεν ἄρχοντας δυνάμεως ἐν πά ctis ciuitatibꝰ munitis in iuda. τ abſtu σαις ταῖς πόλεσι ταῖς τετειχισμέναις ἐν Ἰούδα. καὶ περιῃ lit deos alienos: τ ſculptile de domo domi λε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρί ni: τ omnia altaria: q̄ edificauit in mōte domi ου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου dñi τ in hieruſalē: τ eiecit extra vrbē. τ κυρίου καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξέβαλεν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ inſtauravit altare dñi. τ imolauit ſup illud ἀνῳκοδόμησε τὸ θυσιαστήριον κυρίου. καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτῷ ſacrificia ſalutis τ laudis. τ dixit iuda: vt ſer θυσίας σωτηρίου καὶ αἰνέσεως· καὶ εἶπεν τῷ Ἰούδα, τοῦ δου uiret dño deo iſrael. verūtñ adhuc ppls in ο λεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ· πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑ xcelſis adolebat: ſed dño deo ſuo. τ reliqua ψηλῶν ἐθυμίαζεν, ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. καὶ τὰ λοιπὰ ſermonū manaſſe τ obſecratio eius q̄ ad deū τ τῶν λόγων μανασσῆ καὶ ἡ προσευχὴ αὐτ ἡ πρὸς τὸν θεὸν καὶ ſmones videntiū q̄ loquebant ad eū in nomine οἱ λόγοι τῶν ὁρώντων τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐν ὀνόματι dñi dei iſrael: ecce in ſmonibus regū iſrael. κυρίου τ θεοῦ Ἰσραήλ, ἰδοὺ ἐπὶ λόγων βασιλέων Ἰσραήλ. τ oratio eius: τ quomō exaudiuit eū: τ cūcta καὶ ἡ προσευχὴ αὐτ, καὶ ὡς ἐπήκουσεν αὐτ, καὶ πᾶσαι αἱ peccata eius τ rebelliones eius: τ loca in q̄b ἁμαρτίαι αὐτ καὶ αἱ ἀποστασίαι αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς edificauit in eis excelſa: τ cōſtituit illic lucos τ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλά, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ ſculptilia: anteq̄ cōuerterek: nōne ſcripta ſūt in ſmo γλυπτά, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, οὐκ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ λό nibus videntiū: τ dormiuit manaſſes cū patri γων τῶν ὁρώντων; καὶ ἐκοιμήθη μανασσῆς μετὰ τῶν πατέ bus ſuis: τ ſepelierūt eū in horto domus ſue. τ ρων αὐτ, καὶ ἐθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτ. καὶ regnauit āmon filius eius pro eo: filꝰ cxiiiᵉ vigiti τ ἐβασίλευσεν ἀμμὼν υἱὸς αὐτ ἀντ' αὐτ, υἱὸς ὢν ἐτῶν εἴκοσι καὶ duoꝝ ānoꝝ āmon cū regnare ipſe: τ duobꝰ ānis re δύο ἐτῶν ἀμμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἔτη ἐβα gnauit in hieruſalē. τ fecit āmon malū σίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ἐποίησεν ἀμμὼν τὸ πονηρὸν incōſpectu dñi: ſicut fecerat manaſſeo pater eius. τ ἐνώπιον κυρίου, καθὼς ἐποίησεν μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτ. καὶ cūctis idolis que fecit manaſſeo pater eiᵒ: imo πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησεν μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτ, ἔθυ lauit āmō τ ſeruiuit eis. τ nō humiliatus ē co σεν ἀμμὼν καὶ ἐδούλευεν αὐτοῖς· καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐνώ rā dño: ſicut hūiliatus eſt manaſſeo pater eius: πιον κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, qm̄ filius eius āmon multiplicauit peccatū. τ cōſpi ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀμμὼν ἐπλεόνασεν πλημμέλειαν· καὶ ἐπί rauerūt ſerui eius τ percuſſerūt eū in domo ſua. βουλοι παῖδες αὐτ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐ τ percuſſit ꝓpls terre eos q̄ cōſpirauerāt cōtra τοῦ· καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιβουλεύσαντας ἐπὶ regē ammō. τ cōſtituit regē populus τὸν βασιλέα ἀμμών· καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς

terre ioſiam filiū eius pro eo.
γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ca.34.
Filius[a] exiſtēs octo ānox ioſias cū regnaret ipe:
Υἱὸς ὢν ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ-
A triginta τ vno ānо regnauit in hieru
4.Re. τόν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερου-
13.a. ſalē. τ fecit ioſias rectū coꝝ dñō:
σαλήμ. καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ ἐναντίον κυρίου,
τ ambulauit in vijs dauid patris ſui: τ
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
nō declinauit ad dextrā vel ſiniſtrā. τ in octauo ānо
οὐκ ἐξέκλινεν δεξιὰν ἢ ἀριστεράν. καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει
regni ſui: τ ipſe ioſias adhuc puerū
τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς Ἰωσίας ἔτι παιδάριον
ſuo inceꝑit querere dñm deū dauid patris
ὢν ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς
ſui. τ in duodecimo ānо regni ſui
αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐ-
inceꝑit mundare iudā τ hieruſalē
τοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ
ab exceliſo τ lucis τ altarib⁹
ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ἄλσεων καὶ τῶν βωμῶν
τ ſculptilib⁹ τ cōflatilibus. τ deſtru-
καὶ τῶν γλυπτῶν καὶ τῶν χωνευτῶν. καὶ κατέσκα-
xit q̄ ante factē eius altaria: q̄
ψε τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ θυσιαστήρια, τὰ τῶν
baalim: τ exceliſa q̄ in eis. τ ſuccidit
βααλείμ, καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἐξέκοψε τὰ
lucos τ ſculptilia τ cōflatilia cōtriuit:
ἄλση καὶ τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψε,
τ cōminuit τ proiecit ſup factē monumē
καὶ ἐλέπτυνεν καὶ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημά-
B tor⁹ eor⁹ q̄ immolabāt eis. τ oſſa ſacerdotū cōbuſ-
των τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς· καὶ ὀστᾶ ἱερέων κατέκαυ
ſit in altaribus eor⁹. τ mundauit ioſias
σεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν. καὶ ἐκαθάρισεν Ἰωσίας
iudā τ hieruſalē: τ in ciuitatib⁹ ephrai
τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραὶμ
τ manaſſe τ ſymeon τ nephthalim: τ in lo-
καὶ Μανασσῆ καὶ Συμεὼν καὶ Νεφθαλείμ, καὶ ἐν τοῖς τε-
cis eor⁹ in circuitu. τ diſſipauit lucos τ
ρεσὶς αὐτῶν κύκλῳ· καὶ κατέκοψεν τὰ ἄλση καὶ τὰ
altaria: τ idola cōtriuit cōminutaq; om-
θυσιαστήρια, καὶ τὰ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ, καὶ πά-
nia exceliſa demoliꝰ eſt ab omni terra iſrael:
ντα τὰ ὑψηλὰ κατέκοψεν ἐκ πάσης τῆς γῆς Ἰσραήλ,
τ reuerſus eſt in hieruſalē. τ in octauo deci-
καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐν τῷ ὀγδοκαιδεκά-
mo ānо regni ſui: iuſſit vt munda-
τῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐκέλευσεν τοῦ καθαρί-
rēt vomū τ terrā. τ miſit ſaphan filiū
σαι τὸν οἶκον καὶ τὴν γῆν. καὶ ἀπέστειλεν τὸν Σαφὰν υἱὸν
eſſelie τ maaſiā principē ciuitatis: τ
Ἐσελίου καὶ τὸν Μαασίαν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ
ioa filiū ioachaz a cōmentarijs vt inſtau
τὸν Ἰωὰχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον τοῦ κραῦ-
raret vomū dñi dei ſui. τ venerūt ad chel
σαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. καὶ ἦλθον πρὸς Χελ
ciā ſacerdotē magnū: τ dederūt argentū q̄d il-
κίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰ
latū fuit in vomū dñi: q̄s cōgregauerūt leuite cuſto
σενεχθὲν εἰς οἶκον κυρίου, οὓς συνήγαγον οἱ λευῖται οἱ φυ
dientes portā de manu manaſſe τ ephraim τ
λάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ καὶ Ἐφραὶμ καὶ
principū: τ ab omni reliquo iſrael:
τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ καταλοίπου Ἰσραήλ,
τ ex omni iuda τ beniamin τ habitanti-
καὶ ἐκ παντὸς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ τῶν κατοικούν-
bus hieruſalē. τ dederūt illud in manu fa-
των Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποι-
cientiū opera q̄ fecerant in domo
ούντων τὰ ἔργα τῶν καινισμῶν ἐν οἴκῳ

[a] ioſiam[b] filium eius[c] pro eo. 34.
Octo[c] annorum erat
[a] ioſias[c] cum regnare ce-
piſſet:[c] & triginta[a] & vno
[b] anno[c] regnauit[a] in hieru
ſalē.[c] Fecitq; qd erat re-
ctū[a] in conſpectu[a] dñi:[a] &
ambulauit[a] in vijs[c] dā[a] pa
tris ſui:[c] nō[a] declinauit ne
q; ad[c] dexterā[a] neq; ad ſini
ſtrā.[c] Octauo aūt[a] ānо[b] re
gni ſui[c] cū[a] adhuc[c] eēt[c] pu
er[c] cepit[a] q̄rere[b] deū[a] patris
ſui[c] dauid:[c] & duodecimo
[a] anno poſtq; regnare[a] ce
perat[b] mundauit[c] iudam
[a] & hieruſalem[c] ab[a] excel-
ſis[c] & lucis
[c] ſimulachriſq;[c] & ſculpti-
lib⁹.[a] Deſtruxerūtq;[c] cor̄ā
eo[a] aras[c] baalim[c] & ſimula
chra[a] que
[a] ſuperpoſita fuerant[b] de-
moliti ſunt.[c] Lucos etiam
[a] & ſculptilia[c] ſuccidit[c] at-
q; comminuit:
[c] & ſuper[c] cumulos eorū
[a] qui
[a] eis[a] immolare cōſueuerant
fragmēta[a] diſperſit.[c] Oſſa
ſ̄terea[c] ſacerdotū[c] cōbuſ-
it[b] in[c] altarib⁹[b] idolorum:
[b] mūdauitq;[c] iudā[c] & hie-
ruſalē.[c] Sed in vrbib⁹[a] ma-
naſſe[c] & ephraī[a] & ſymeō
[a] vſq;[a] neptalim cūcta ſub
uertit.[c] Cūq;[c] altaria[c] diſſi
paſſet
[c] & lucos[c] & ſculptilia[c] cō-
triuiſſet
[a] in fruſta:[b] cunctaq;[c] delu
bra[b] demolit[b] eſſet[c] de vni
uerſa[c] terra[c] iſrael[a] reuer-
ſus eſt[b] in hieruſalem.
Igitur[c] anno[b] octauo deci
mo[a] regni ſui
[a] mundata iam[a] terra[c] &
templo domini:[a] miſit
[a] ſaphan[c] filium[c] ezelie[c] &
[c] maaſiam
[c] principē[a] ciuitatis:[b] & ioa
ha[b] filium[c] ioachaz
[a] acōmētariis[a] vt inſtaura-
rēt[c] domū[a] dñi[c] dei ſui. Qui
[a] venerūt[a] ad[a] helchiā[a] ſa
cerdotem[a] magnum:
[c] acceptaq; ab eo[c] pecunia
[a] q̄ illata fuerat in[c] domū
[c] dei: & [c] quā[a] congregaue
rāt[a] leuite & ianitores[c] de
[c] manaſſe[a] & ephraim[b] &
vniuerſis[c] reliquiis
[c] iſrael:[a] ab oi q̄q;[a] iuda[a] &
beniamin[a] & habitatoris
bus[a] hieruſalem:[c] tradide
runt[a] in[c] manibus eorum
[c] qui preerant[c] operariis
[c] in domo[a] domini

Ca xxxiiij
בֶּן׳ שְׁמוֹנֶה׳ שָׁנִים
יֹאשִׁיָּהוּ׳ בְּמָלְכוֹ׳ וּשְׁלֹשִׁים׳ וְאַחַת
שָׁנָה מָלַךְ׳ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי׳ יְהוָה׳ וַיֵּלֶךְ׳ בְּדַרְכֵי׳ דָּוִיד׳ אָבִיו
וְלֹא סָר׳ יָמִין׳ וּשְׂמֹאל׃ וּבִשְׁמוֹנֶה
שָׁנִים לְמָלְכוֹ׃ וְהוּא עוֹדֶנּוּ נַעַר׳ הֵחֵל
לִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵי דָוִיד׳ אָבִיו׃ וּבִשְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה שָׁנָה הֵחֵל׳ לְטַהֵר׳ אֶת יְהוּדָה
וִירוּשָׁלִַם׃ מִן הַבָּמוֹת׳ וְהָאֲשֵׁרִים
וְהַפְּסִילִים׳ וְהַמַּסֵּכוֹת׃ וַיְנַתְּצוּ׳ לְפָנָיו
אֶת מִזְבְּחוֹת הַבְּעָלִים׳ וְהַחַמָּנִים׳ אֲשֶׁר
לְמַעְלָה׳ מֵעֲלֵיהֶם׳ גִּדֵּעַ׳ וְהָאֲשֵׁרִים
וְהַפְּסִילִים׳ וְהַמַּסֵּכוֹת׳ שִׁבֵּר׳ וְהֵדַק׳
וְזָרַק׳ עַל׳ פְּנֵי׳ הַקִּבָּרִים׳ הַזֹּבְחִים
לָהֶם׃ וְעַצְמוֹת׳ כֹּהֲנִים׳ שָׂרַף׳ עַל
מִזְבְּחוֹתָם׳ וַיְטַהֵר׳ אֶת יְהוּדָה׳ וְאֶת
יְרוּשָׁלִַם׃ וּבְעָרֵי׳ מְנַשֶּׁה׳ וְאֶפְרַיִם
וְשִׁמְעוֹן׳ וְעַד׳ נַפְתָּלִי׳ בְּחַרְבֹתֵיהֶם
סָבִיב׃ וַיְנַתֵּץ׳ אֶת׳ הַמִּזְבְּחוֹת
וְאֶת׳ הָאֲשֵׁרִים׳ וְהַפְּסִילִים׳ כִּתֵּת
לְהַדֵּק׳ וְכָל׳ הַחַמָּנִים׳ גִּדֵּעַ׳ בְּכָל
אֶרֶץ׳ יִשְׂרָאֵל׳ וַיָּשָׁב׳ לִירוּשָׁלִָם׃
וּבִשְׁנַת׳ שְׁמוֹנֶה׳ עֶשְׂרֵה׳ לְמָלְכוֹ
לְטַהֵר׳ הָאָרֶץ׳ וְהַבַּיִת׳ שָׁלַח׳ אֶת
שָׁפָן׳ בֶּן׳ אֲצַלְיָהוּ׳ וְאֶת׳ מַעֲשֵׂיָהוּ
שַׂר׳ הָעִיר׳ וְאֶת׳ יוֹאָח׳ בֶּן׳ יוֹאָחָז
הַמַּזְכִּיר׃ לְחַזֵּק׳ אֶת בֵּית׳ יְהוָה׳ אֱלֹהָיו׃
וַיָּבֹאוּ׳ אֶל׳ חִלְקִיָּהוּ׳ הַכֹּהֵן׳ הַגָּדוֹל
וַיִּתְּנוּ׳ אֶת הַכֶּסֶף׳ הַמּוּבָא׳ בֵּית׳ אֱלֹהִים
אֲשֶׁר׳ אָסְפוּ׳ הַלְוִיִּם׳ שֹׁמְרֵי׳ הַסַּף׳ מִיַּד
מְנַשֶּׁה׳ וְאֶפְרַיִם׳ וּמִכֹּל׳ שְׁאֵרִית
יִשְׂרָאֵל׳ וּמִכָּל׳ יְהוּדָה׳ וּבִנְיָמִן׳ וַיָּשֻׁבוּ
יְרוּשָׁלִַם׃ וַיִּתְּנוּ׳ עַל׳ יַד׳ עֹשֵׂי׳ הַמְּלָאכָה
הַמְפֻקָּדִים׳ בְּבֵית׳ יְהוָה׳ וַיִּתְּנוּ׳ אֹתוֹ
עֹשֵׂי׳ הַמְּלָאכָה׳ אֲשֶׁר׳ עֹשִׂים׳ בְּבֵית

יְהוָה׃ לְבַדּוֹק וּלְחַזֵּק ׀ הַבַּיִת וַיִּתְּנוּ כֶּסֶף
לַחֹרְשִׁים וְלַבֹּנִים וְלִקְנוֹת אַבְנֵי מַחְצֵב וְעֵצִים לַמְחַבְּרוֹת וְלִקְרוֹת חַצֵּר
אֵת הַבָּתִּים אֲשֶׁר הִשְׁחִיתוּ מַלְכֵי יְהוּדָה׃ וְהָאֲנָשִׁים עֹשִׂים בָּאֱמוּנָה
בַּמְלָאכָה וְעַלֵיהֶם מְפַקְּדִים יַחַת וְעֹבַדְיָהוּ הַלְוִיִּם מִן בְּנֵי מְרָרִי
וְזַכַרְיָה וּמְשֻׁלָּם מִן בְּנֵי הַקְּהָתִים לְנַצֵּחַ וְהַלְוִיִּם כָּל מֵבִין בִּכְלֵי שִׁיר׃
וְעַל הַסַּבָּלִים וּמְנַצְּחִים לְכָל עֹשֵׂה מְלָאכָה לַעֲבֹדָה וַעֲבֹדָה וּמִן הַלְוִיִּם
סוֹפְרִים וְשֹׁטְרִים וְשׁוֹעֲרִים׃ וְהִנֵּה יָצָא אֶת הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן אֶת סֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה וַיַּעַן חִלְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר
אֶל שָׁפָן הַסּוֹפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה מָצָאתִי בְּבֵית יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּהוּ
אֶת הַסֵּפֶר אֶל שָׁפָן וַיָּבֵא שָׁפָן אֶת הַסֵּפֶר אֶל הַמֶּלֶךְ וַיָּשֶׁב עוֹד אֶת
הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר נִתַּן בְּיַד עֲבָדֶיךָ הֵם עֹשִׂים׃ וַיִּתֵּיכוּ אֶת
הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָה וַיִּתְּנוּהוּ עַל יַד הַמְפַקְּדִים וְעַל יַד עֹשֵׂי
הַמְּלָאכָה וַיִּגֹּד שָׁפָן הַסּוֹפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן
וַיִּקְרָא בוֹ שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעַ הַמֶּלֶךְ אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת חִלְקִיָּהוּ וְאֶת אֲחִיקָם בֶּן שָׁפָן
וְאֶת עַבְדּוֹן בֶּן מִיכָה וְאֶת שָׁפָן הַסּוֹפֵר וְאֶת עֲשָׂיָה עֶבֶד הַמֶּלֶךְ
לֵאמֹר׃ לְכוּ דִרְשׁוּ אֶת יְהוָה בַּעֲדִי וּבְעַד הַנִּשְׁאָר בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה
עַל דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר נִמְצָא כִּי גְדוֹלָה חֲמַת יְהוָה אֲשֶׁר נִתְּכָה בָּנוּ
עַל אֲשֶׁר לֹא שָׁמְרוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת

[a] vt instaurarēt [m] tēplū: [b] & in firma q̄ [g] fartirēt. [c] At illi [d] dederūt ea [e] artificibus [f] & cemētariis [g] vt emerēt [h] lapidē [e] lapidicidīi [f] & ligna [g] ad cōmissuras edificii [f] & ad cōtignationē [e] domorū [g] quas [h] destruxerāt [c] reges [d] iuda. [c] Qui [e] fideliter cuncta [f] faciebant. Erant autē [g] prepositi operantium [h] iadab [m] & abdias [o] de [f] filiis [g] merari: [h] zacharias [i] & mosollam [f] de [o] filiis [f] caath qui [g] vrgebāt opus [o] ēs [f] leuite [b] scientes [c] organis [o] canere. [c] Super eos vero [f] qui [b] ad diuersos [c] vsus onera portabant: erant [d] scribe [e] & magistri [n] de leuitis [q] ianitores. [r] Cūq; ef ferrēt [e] pecuniā [o] q̄ illata fuerat in [r] templū [r] dñi [s] repit [a] Helchias [b] sacerdos [o] librū [r] legis [s] dñi q datus fuerat [e] per manus [o] moysi: [f] & aut [a] d [m] saphan [n] scribam. [o] Librum [r] legis [o] inueni [r] in domo [o] domini. [r] Et tradidit ei. [a] At ille [b] intulit [c] volumen [r] ad [e] regem: [b] & nunciauit ei [c] dicens: [e] omnia [f] que [g] dedīsti [c] in manu [e] seruorum tuorum: [r] ecce [o] complentur. [s] Argentū [r] qd reptū est [e] in domo [o] dñi [s] conflauerūt: [b] datumq; est [e] prefectis artificum [r] & diuersa [c] opera [b] fabricātiū. Preterea [c] tradidit [r] mihi [r] helchias [o] sacerdos [c] hunc [b] librum. Quē [c] cuz [s] rege [r] presente [r] recitasset: [b] audissetq; ille [c] verba [r] legis [c] scidit [e] vestimenta sua: [b] & precepit [c] helchie [c] & [r] aicham [g] filio [r] saphan: [c] & [r] abdon [n] filio [s] micha: [s] saphan [r] quoq; [c] scribe [b] & [c] asaie [b] seruo [c] regis: [c] dicens. [e] Ite & [b] orate [b] dominum [r] pro me [c] & pro [n] reliquis [o] israel [r] & iuda [c] super vniuersis [r] sermonib [o] libri isti [y] q [n] reptus c. [r] Magnus [r] eni [r] furor [e] domini [c] fulminauit [b] super nos: [c] eo q [e] non [b] custodierint [r] patres nostri [c]

δῶι. τ dederūt illud facientibus opera in domo do κυρίου· καὶ ἔδωκαν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα ἐν ὅλῳ κυ mini: vt prepararent τ instaurarēt domū. τ fa ρίου, τοῦ ἐνισχυῦσαι καὶ κατισχύσαι τὸν οἶκον· καὶ τοῖς τέ bris dederūt: τ edificatorib [o] vt emerēt lapideo quat κτοσιν ἔδωκαν, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τε tuor pedū τ ligna in trabes vt tegāt domos τραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγάσαι τοὺς οἴκους quas perdiderāt reges iuda. τ viri faciebāt οὓς ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς ἰούδα. καὶ οἱ ἄνδρες ἐποίουν in fide q̄ in operib [o]. τ in eis episcopi pre ἐν πίστει οἱ ἐπὶ τῶν ἔργων· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι καὶ positi taeth τ iudices leuite de filiis merari: διςάμενοι Ἰαὲθ καὶ ἀυδίας οἱ λευῖται ἐξ υἱῶν μεραρί, τ zacharias τ mesolli de filiis caath vt vrge καὶ ζαχαρίας καὶ μισελλὰμ ἐκ τῶν υἱῶν καὰθ ἐπιστατου rent. τ olo leuita τ olo scīēo in organis hy ντες· καὶ πᾶς λευίτης καὶ πᾶς συνιὼν ἐν ὀργάνοις ὠ mnoꝝ τ in humeris portātib [o]: τ ꝓpositi sup eos δῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὠτοφόρων, καὶ ἐπισκέπτες ἐπὶ τῶν q̄ faciebāt opera in opere. τ a leuis ποιούντων τὰ ἔργα εἰς ἐργασίαν· καὶ ἐκ τῶν λευι= tis scribe τ iudices τ ianitores. τ cū τῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί· καὶ ἐν τῷ offerrēt ipsi argentū q̄ illatū fuerat in do ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς τὸν οἶ mū dñi: inuenit chelcias sacerdos librū le= κον κυρίου, ὗρε χελκίας ὁ ἱερεὺς τὸ βιβλίον τοῦ νό= gis dñi q̄ p manū moysi. τ respondit chel= μου κυρίου τὸ διὰ χειρὸς μωυσῆ· καὶ ἀπεκρίθη χελ= cias τ dixit ad saphā scribā: libꝝ κίας καὶ εἶπεν πρὸς σαφὰν τὸν γραμματέα, βιβλίον legis inueni in domo dñi. τ dedit chelcias τόμου εὗρον ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου· καὶ ἔδωκε χελκίας τὸ libꝝ saphā: τ intulit saphan libꝝ βιβλίον τῷ σαφάν, καὶ εἰσήνεγκεν σαφὰν τὸ βιβλίον ad regē: τ reddidit adhuc regi πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ βασιλεῖ B fmonē dicēs: omne argentū datū est in manu suo λόγον λέγων, πᾶν ἀργύριον ἀπεδόθη ἐν χειρὶ τῶν παι rū tuoꝝ facientiū opus: τ cōflauerūt δῶν σου τῶν ποιούντων τὸ ἔργον, καὶ ἐχώνευσαν τὸ argentū inuentū in domo dñi: τ dederūt in ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ manu facientiū opera: τ in manu χεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν episcopoꝝ. τ nūciauit saphan scriba ἐπισκόπων· καὶ ἀπήγγειλε σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ regi dicēs: libꝝ dedit mihi chelcias sacer βασιλεῖ λέγων, βιβλίον ἔδωκέ μοι χελκίας ὁ ἱε= dos. τ legit ipm saphā cora rege ρεύς· καὶ ἀνέγνω ἀυτὸ σαφὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέ τ factū est vt audiuit rex ver= ως· καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λό= ba legis: scidit vestimēta sua. τ pre= γους τοῦ νόμου, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἐν τε cepit rex chelcia τ achicā filio sa= τείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκία καὶ τῷ ἀχικὰμ υἱῷ σα phā τ abdō filio michea: τ saphan φὰν καὶ τῷ ἀβδὼν υἱῷ μιχαίου, καὶ τῷ σαφὰν scribe τ asaia seruo re= τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ἀσαΐα παιδὶ τοῦ βασι= gis dicēs: ite τ querite dñm pro λέως λέγων, πορεύεσθε καὶ ζητήσατε κύριον περὶ me τ pro omni reliquo isra= ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ καταλειφθέντος ἰσρα= el τ iuda pro fmonib [o] libi ηλ καὶ ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ inuenti: q̄m magn [o] furor dñi: q̄ succēsus est εὑρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου, ὃς ἐκκέκαυται in nobis: q̄m nō audierūt patres nostri ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ ἐισήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν ꝯ

sermonē dñi: vt facerēt iuxta omnia q̄ scripta sunt
λόγοι κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα
in libro hoc. ⁊ iuit chelcias: ⁊ q̄d
ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. καὶ ἐπορεύθη χελκίας, καὶ ὃς
dixit rex ad oldā pphetā vroꝛē
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ὁλδὰν τὴν προφῆτιν γυναῖκα
sellē filij thecoe: filij aser custodis vestiū: ⁊
σελλὴμ υἱοῦ θικὼε, υἱοῦ ἀσὴρ τοῦ ἱματιοφύλακος, καὶ
ipsa habitabat in hierusalē in secūda: ⁊ locuti
αὐτὴ κατῴκει ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν μασγιτά, καὶ ἐλά-
sunt ei ꝑm hec. ⁊ dixit eis: sic
λησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, οὕτως
dixit dñs deus israel. dicite viro q̄ mi
εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ. εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀπο-
sit vos ad me: sic dicit dñs deus:
σταλέντι ὑμᾶς πρός με, οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός;
ecce ego induco mala sup̄ locū hūc ⁊ sup̄
ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ
habitantes in eo cūcta verba
τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ τοὺς πάντας λόγους
q̄ scripta sunt in libro q̄ lectus est
τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀναγνωσθέντι
coꝝ rege iuda: eo q̄ dereliquerunt
ἐναντίον τοῦ βασιλέως ἰούδα, ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν
me ⁊ sacrificauerūt dīs alienis: vt irrita-
με καὶ ἐθυμίασαν ἐτέροις ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσω
rēt me in cūctis operib⁹ manuū suaꝝ. ⁊
σί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. καὶ
succēsus est furoꝛ meus⁹ in loco isto: ⁊ nō
ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ
extinguet. ⁊ ad regē iuda q̄ mi
σβεσθήσεται. καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἰούδα τὸν ἀπο-
sit vos ad q̄rendū dñm: sic dicetis
σταλέντα ὑμᾶς τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, οὕτως ἐρεῖτε
ad eū: sic dicit dñs deus israel:
πρὸς αὐτόν, οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, τοὺς
verba q̄ audiuisti ⁊ cōuersū est coꝛ tuū ⁊
λόγους οὓς ἤκουσας καὶ ἐντράπη καρδία σου καὶ
humiliatū est a facie mea cū audiuisti tu
ἐταπεινώθη ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε
verba mea cōtra locū hūc ⁊ cōtra
τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ
habitantes eū. ⁊ humiliatus es coꝝ
τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον
me ⁊ scidisti vestimēta tua ⁊ fleuisti co-
μου καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνα-
ram me: ⁊ ego audiui dicit dñs. ecce appono
ντίον μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσα φησὶ κύριος. ἰδοὺ προστίθη-
te ad patres tuos ⁊ apponeris ad se-
μί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου καὶ προσθήσῃ πρὸς τὰ
pulchra tua in pace: ⁊ nō videbūt oculi tui
φους σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου
omnia mala: q̄ ego induco sup̄ locum
πάντα τὰ κακά, ἃ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον
istū ⁊ sup̄ habitantes cū. ⁊ retu-
τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἀπε-
4.Re. 22.a. lerūt regi ꝑmissū. ⁊ misit rex
δωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς
⁊ cōgregauit seniores iuda ⁊ hierusalē:
καὶ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους ἰούδα καὶ ἱερουσαλήμ,
⁊ ascendit rex in domū dñi: ⁊ oīs iuda ⁊
καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς ἰούδα καὶ
habitantes hierusalē ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊
οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ
cūcta popul⁹ a paruo ⁊ vsq̄ ad magnū: ⁊ legit in au
πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠ
G ribꝰ coꝝ oīa verba voluminis fœderis q̄
σὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ
uenti in domo dñi. ⁊ stetit rex iosias in
ρισθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἰωσίας ἐπὶ τὸν
colūna: ⁊ pcussit fœdus coram dño vt ambularet
στύλον, καὶ διέστησε διαθήκην ἐναντίον κυρίου τοῦ πορευθῆναι

'verba[m] dñi: [n] vt facerent
[o]oīa[p] q̄ scripta sūt [q] in[r] isto
[r]volumine. [s] Abiit ergo
[t]helchias[s] & hi q simul a
[r]rege missi fuerāt [s] ad[o] ol-
dam [b] prophetā ooooooo
[c]vxorem[o] sellum[c] filii[r] the
cuath[o] filii[c] aras ooooooooo
[t] custodis [b] vestium: [t] que
[m] habitabat ooooooooooo
[n] in hierlm[o] in scda: [p] & lo-
cuti sunt[q] ei verba q̄ supra
narrauim⁹. [o] At illa[p] rñdit
[r]eis. [n] Hec[c]dicit[r] dominus
[s]deus[e] israel. [b] Dicite[c] viro
[d] qui ooooooooooooooooooo
[c]misit[r] vos[e] ad me. [b] Hec
[t]dicit[s] dominus. ooooooo
[t] Ecce ego[m] inducam[n] ma
la[o] super [p] locum [q] istum
[r] & super[e] habitatores ei⁹:
[n] cunctaq̄[p] maledicta ooo
[r]que scripta sun[t][s] in[e] libro
hoc: [b] quem[c] legerunt oo
[d] coram[c] rege[t] iuda: [s] quia
[t]dereliquerunt me ooooo
[s] & sacrificauerunt [t] dīis
[m] alienis[n] vt oooooooooooo
[o] me ad iracūdiā ꝓuocarēt
[p] in cūctis[q] opib⁹[r] manuū
suarū. Idcirco[e] stillabit[t] fu
rorme[n][s] locū[t] istū[s] & nō
[t] extinguetur. [s] Ad[b] regē
aūt[c] iuda[d] q misit[c] vos[t] pro
[e] domino[r] deprecando[d] sic
[t] loquimini. [t] Hec[m] dicit
[n] dñs[o] de[n] israel. [t] Quoniā
[o] audisti[q] verba voluminis
atq̄[r] emolitum est[s] cor tu
um[t] & humiliatus es ooo
[t] in conspectu[e] dei[s] sup his
que dicta sunt ooooooooo
[c] cōtra[r] locū[q] hūc[b] & [h] habi-
tatores hierlm:[b] reuerituſ
q̄[b] faciem meam[m] scidisti
[o] vestimēta tua[p] & fleuisti
[q] coꝝ me:[e] ego[r] quoq̄[t] ex
audiui te[s] dicit[r] dñs. Iam
enim[t] colligam te[s] ad[b] pa
tres tuos:[c] & infereris oo
[d] in[c] sepulchrum tuum[r] in
pace:[s] nec[b] videbunt oooo
[t] oculi tui[s] omne[t] malū[m] qd
[n] ego[o] inducturus sum
[r] sup[q] locū[t] istū[s] & sup[t] habi
tatores ei⁹. [s] Retulerūt ita
q̄[r] regi cuncta que dixe-
rat. [c] At ille ooooooooooo
[c] cōuocatis[r] vniuersis[t] ma
iorib⁹ natu[s] iuda[b] & hieru
lē: [t] ascēdit in[t] domū[m] dñi:
vnaq̄[n] omnes[o] viri[p] iuda
[q] & habitatores[r] hierusalē
[s] sacerdotes [s] & leuite: [t] &
cunctus[n] ppls[r] a[t] minimo
[r] vsq̄ ad[t] maximū. Quib⁹
audiētub⁹[a] legit rex[b] oīa
[c] verba[r] voluminis: ooooo
[t] & stans[n] in[o] tribunali suo
ooooooooooo ooooooooooooo
[p] percussit[r] fedus[s] coram
[t] domino: [n] vt ambularet

דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת כְּכָל הַכָּתוּב עַל
הַסֵּפֶר הַזֶּה׃ וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ וַאֲשֶׁר
הַלָּךְ אֶל חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה
אֵשֶׁת שַׁלּוּם בֶּן תִּקְוָת בֶּן חַסְרָה
שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יוֹשֶׁבֶת
בִּירוּשָׁלַ͏ִם בַּמִּשְׁנֶה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ
כֹּה אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִמְרוּ לָאִישׁ אֲשֶׁר
שָׁלַח אֶתְכֶם אֵלָי׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה
וְעַל יוֹשְׁבָיו אֵת כָּל
הָאָלוֹת
הַכְּתוּבוֹת עַל הַסֵּפֶר אֲשֶׁר קָרְאוּ
לִפְנֵי מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם לִדְרוֹשׁ
בַּיהוָה כֹּה תֹאמְרוּ אֵלָיו כֹּה אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ יַעַן רַךְ לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע
מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים בְּשָׁמְעֲךָ אֶת דְּבָרָיו
עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל יֹשְׁבָיו וַתִּכָּנַע
לִפָּנַי וַתִּקְרַע אֶת בְּגָדֶיךָ וַתֵּבְךְּ
לְפָנָי וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי נְאֻם יְהוָה׃
הִנְנִי אֹסִפְךָ אֶל אֲבֹתֶיךָ וְנֶאֱסַפְתָּ
אֶל קִבְרוֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְלֹא תִרְאֶינָה
עֵינֶיךָ בְּכָל הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל יֹשְׁבָיו וַיָּשִׁיבוּ
אֶת הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
וַיֶּאֱסֹף אֵת כָּל זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלָ͏ִם׃
וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה וְכָל אִישׁ יְהוּדָה
וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל
הָעָם מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵיהֶם
אֶת כָּל דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא
בֵּית יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל עָמְדוֹ
וַיִּכְרֹת אֶת הַבְּרִית לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת

אַחֲרֵי יְהוָה וְלִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹתָיו שפר צוה
וְעֵדוֹתָיו וְחֻקָּיו בְּכָל לְבָבוֹ וּבְכָל נַפְשׁוֹ עוד
לַעֲשׂוֹת אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַכְּתוּבִים עשה כתב
עַל הַסֵּפֶר הַזֶּה: וַיַּעֲמֵד אֶת כָּל
הַנִּמְצָא בִּירוּשָׁלַם וּבִנְיָמִן וַיַּעֲשׂוּ
יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם כִּבְרִית אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיהֶם: וַיָּסַר יֹאשִׁיָּהוּ אֶת כָּל סור
הַתּוֹעֵבוֹת מִכָּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר לִבְנֵי תעב
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵד אֶת כָּל הַנִּמְצָא עבד
בְּיִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹד אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
כָּל יָמָיו לֹא סָרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יום
Ca.xxxv. אֲבוֹתֵיהֶם: וַיַּעַשׂ יֹאשִׁיָּהוּ עשה
פֶּסַח לַיהוָה וַיִּשְׁחֲטוּ שחט
הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ רבע
לִפְנֵי הָרִאשׁוֹן: וַיַּעֲמֵד הַכֹּהֲנִים עַל עמד
מִשְׁמְרוֹתָם וַיְחַזְּקֵם לַעֲבוֹדַת בֵּית חזק עבד אמר
יְהוָה: וַיֹּאמֶר לַלְוִיִּם הַמְבִינִים לְכָל
יִשְׂרָאֵל הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה תְּנוּ אֶת בין
אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה קדש
שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין
לָכֶם מַשָּׂא בַּכָּתֵף עַתָּה עִבְדוּ אֶת נשא
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְאֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
וְהָכִינוּ לְבֵית אֲבוֹתֵיכֶם בְּמַחְלְקוֹתֵיכֶם כון חלק
כִּכְתָב דָּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּכְמִכְתַּב כתב
שְׁלֹמֹה בְּנוֹ: וְעִמְדוּ בַקֹּדֶשׁ לִפְלֻגוֹת
בֵּית הָאָבוֹת לַאֲחֵיכֶם בְּנֵי הָעָם
וְחֶלְקַת בֵּית אָב לַלְוִיִּם: וְשַׁחֲטוּ
לַעֲשׂוֹת כִּדְבַר יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה: עשה
וַיָּרֶם יֹאשִׁיָּהוּ לִבְנֵי הָעָם צאן רום
כְּבָשִׂים וּבְנֵי עִזִּים הַכֹּל לַפְּסָחִים
לְכָל הַנִּמְצָא לְמִסְפַּר שְׁלֹשִׁים אָלֶף סָפַר נצא
וּבָקָר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אֵלֶּה מִרְכוּשׁ רכש
הַמֶּלֶךְ: וְשָׂרָיו לִנְדָבָה לָעָם לַכֹּהֲנִים שור
וְלַלְוִיִּם הֵרִימוּ חִלְקִיָּהוּ וּזְכַרְיָהוּ
וְיִחִיאֵל נְגִידֵי בֵּית הָאֱלֹהִים לַכֹּהֲנִים נגד

'poſt eum ' & cuſtodiret
'precepta ooooooooooooo
'& teſtionia' & iuſtificatio
nes eiꝰ i' toto' corde ſuo:
'& in tota' aia ſua:' faceret
qꝫ" que ſcripta ſunt oooo
'in' volumine' illo qđ le-
gerat.' Adiurauit qſqꝫ ſup
hoc' oēs' q repti fuerāt' in
hieruſalē' & beniamin' &
feceŕt' habitatores' hieru
ſalē' iuxta pactū' dñi' dei
'patrum ſuorū.' Abſtulit
ergo' ioſias' cunctas oooo
'abominationes'" de vni-
uerſis' regionib' p' filiorū
'iſrael.' & fecit' omnes' q
reſidui erant ooooooooooo
'in iſrael' ſeruire' domino
'deo ſuo . ooooooooooooo
'Cūctis' diebus vite eius
'nō' receſſerit' a' dño' deo
'patrū ſuorum . 35.
'Fecit autem' ioſias' in
hieruſalē' phaſe' do-
mino qđ' immolatum eſt
'quartadecima die' mēſis
ooooooooooooooooooooooo
'primi.'" Et conſtituit" ſa-
cerdotes' in ooooooooooo
'officiis ſuis :' hortatuſq
eſt eos' vt miſtrarēt in' do
mo' dñi .' Leuitis quoq
ad quorū' eruditionē' ois
'iſrael' ſanctificabatur' do
mino "locut' eſt.' Ponite
'arcam' in' ſanctuario' tē
pli' quod' edificauit oooo
'ſalomō'" filius' dauid' rex
'iſrael.' Nequaqꝫ eni eam
vltra' portabitis .' Nunc
ergo' miniſtrate oooooooo
'domino' deo veſtro' &
'populo eius' iſrael: oooo
'& prepate vos' p domos
&' cognatiōes vras' in di-
uiſionib' ſingulorū' ſicut
p̄cepit' dauid' rex'" iſrl:" &
deſcripſit' ſalomō' filius
eius:' & miſtrate' in ſctua-
rio' per' familias oooooo
ooooooooooooooooooooo
'turmasqꝫ' leuiticas:' &
'ſanctificati' immolate
'phaſe.' Fratres etiam ve
ſtros oooooooooooooooo
'vt poſſint' iuxta verba q̄
locut' eſt'" dñi" in manu
'moyſi' facere:' prepate.
' Dedit p̄terea' ioſias' omīi
'ppło q ibi fuerat' inuēt'
'in ſolēnitate' phaſe: ooo
'agnos &' hedos de gregi
bus & reliq pecoris :' tri-
gita' milia:' bou qꝫ' tria
'milia.' Hec' de'" regis vni
uerſa' ſubſtātia." Duces q
qꝫ eius' ſpōte qđ vouerāt
'obtulerūt tā' ppło q̄' ſa-
cerdotib' & leuitis. Por-
ro' helchias' & zacharias
' & iehiel' pricipes' dom'
'dei' dederūt' ſacredotib'

in cōſpectu dñi: vt cuſtodiret mādata eius & teſti-
monia eius & ꝑcepta eius in toto corde & in to
ta anima: vt faceret verba federis ſcri-
pta in volumine hoc. & cōſtituit omnes
inuentos in hieruſalē & in iuda & beniamin: &
fecerūt habitantes in hieruſalē iuxta pa-
ctū dñi dei patrū ſuoꝝ. & abſtulit ioſias
cūctas abominationes de vniuerſa terra q̄ fuit filioꝝ
iſrael: & fecit omnes q̄ inuēti ſunt in hieruſa
lem & iſrael vt ſeruirent dño deo patrū
ſuoꝝ cūctis diebus ſuis: nō declinauit a tergo
eorū dño deo patrū ſuorum.

Ca.35.

A

4.Re.
23.d.

Fecit ioſias phaſech in hieruſalē dño
deo ſuo: & ſacrificauit phaſech quarta decima
mēſis primi: & cōſtituit ſacerdotes in cuſtodiis
ſuis: & fortificauit ipſos in opera domꝰ dñi. & di
xit leuitis potentibus in omni iſrael: vt
ſanctificarent ipſi dño: & vt darēt arcā ſan-
ctā in domo dñi. & poſuit arcā ſanctā in domo
quā edificauit ſalomon filiꝰ dauid regis iſrael.
& dixit rex: nō eſt vobis tollere in hūeris ſcꝫ: nūc
igit miniſtrate dño deo veſtro: & ꝑpaſci' ſm
familias veſtras: & ſm domos
vicos vras: & ſecundū ſcripturā dauid re-
gis iſrael: & ſm deſcriptionē ſalomonis filij eius:
& ſtate in domo ſm diuiſionē domoꝝ familiaꝝ
fratribꝰ vrīs filijs populi: & pare domꝰ fa-
miliaꝝ ſm diuiſionē leuitis. & imolate phaſech & ſanc-
ta ꝑparate fratribus vrīs vt faciant ſecundū ver
bū dñi, qđ p manū moyſi. & ꝑmitias obtulit ioſias fi-
lijs populi oues & agnos & hedos de filijs capra-
rū omnia in phaſech omni inuento in nūero
triginta milia: & vitulos tria milia: hec
a ſubſtantia regis. & principes ei' ꝑmitias
obtulerūt ppło & ſacerdotibꝰ & leuitis: & chelcias & za
charias & hiehel principes domꝰ dei dederūt ſacerdotibꝰ

B

ᵐמֵאָה ᶜנָּתְנוּ ᵒלַפְּסָחִים ᵃאַלְפַּיִם ᶠוְשֵׁשׁ ᵍמֵאוֹת
ᵒוּבָקָר ᶠשְׁלֹשׁ ᵍמֵאוֹת ׃ ᶠוְכָנַנְיָהוּ
ᵐוּשְׁמַעְיָהוּ ᵐוְנְתַנְאֵל ᵒאֶחָיו ᵖוַחֲשַׁבְיָהוּ
ᵍוְיִעִיאֵל ᶠוְיוֹזָבָד ᵖשָׂרֵי ᶠהַלְוִיִּם ׃ הֵרִימוּ
ᵍלַלְוִיִּם ᶠלַפְּסָחִים ᶠחֲמֵשֶׁת ᵍאֲלָפִים
ᶜוּבָקָר ᶜחֲמֵשׁ ᵒמֵאוֹת ׃ ᶜוַתִּכֹּן ᶠהָעֲבוֹדָה
ᵍוַיַּעַמְדוּ ᵍהַכֹּהֲנִים ᶠעַל־ ᵍעָמְדָם ᶠוְהַלְוִיִּם
ᵐעַל ᵐמַחְלְקוֹתָם ᵒכְּמִצְוַת ᶠהַמֶּלֶךְ ׃
ᵍוַיִּשְׁחֲטוּ ᶠהַפָּסַח ᵍוַיִּזְרְקוּ ᶠהַכֹּהֲנִים
ᶠמִיָּדָם ᵍוְהַלְוִיִּם ᶠמַפְשִׁיטִים ׃ וַיַּסִּירוּ
ᵍהָעֹלָה ᵍוְאֶת־ ᵒבָּקָר ׃ ᵍוַיְבַשְּׁלוּ
ᵍהַפֶּסַח ᵍבָּאֵשׁ ׃ ᵍכַּמִּשְׁפָּט ᵍוְהַקָּדָשִׁים
ᶠבִּשְּׁלוּ ᵍבְּסִירוֹת ׃ וּבַדּוּדִים ׃ וּבַצֵּלָחוֹת
ᶠוַיְרִיצוּ ᶠלְכָל־ ᶜבְּנֵי ᶜהָעָם ׃ וְאַחַר ᶠהֵכִינוּ
ᶠלָהֶם ᶠוְלַכֹּהֲנִים ᵍכִּי ᶠהַכֹּהֲנִים ᶜבְּנֵי
ᵐאַהֲרֹן ᵐבְּהַעֲלוֹת ᵍהָעֹלָה ׃ וְהַחֲלָבִים ᵍעַד
ᵍלַיְלָה ׃ וְהַלְוִיִּם ׃ הֵכִינוּ ׃ לָהֶם ׃ וְלַכֹּהֲנִים
ᶜבְּנֵי ׃ אַהֲרֹן ׃ וְהַמְשֹׁרְרִים ׃ בְּנֵי ׃ אָסָף ׃ עַל
ᵍמַעֲמָדָם ׃ כְּמִצְוַת ׃ דָּוִיד ׃ וְאָסָף ׃ וְהֵימָן
ᵍוִידִיתוּן ׃ חוֹזֵה ׃ הַמֶּלֶךְ ׃ וְהַשּׁוֹעֲרִים ׃ לְשַׁעַר
ᵍוְשַׁעַר ׃ אֵין ׃ לָהֶם ׃ לָסוּר ׃ מֵעַל ׃ עֲבֹדָתָם ׃
ᶜבְּנֵי ׃ אֲחֵיהֶם ׃ הַלְוִיִּם ׃ הֵכִינוּ ׃ לָהֶם ׃ וַתִּכֹּן
ᵍכָּל ׃ עֲבוֹדַת ׃ יְהוָה ׃ בַּיּוֹם ׃ הַהוּא ׃ לַעֲשׂוֹת
ᵍהַפֶּסַח ׃ וְהַעֲלוֹת ׃ עַל ׃ מִזְבַּח ׃ יְהוָה
ᵖכְּמִצְוַת ׃ הַמֶּלֶךְ ׃ יֹאשִׁיָּהוּ ׃ וַיַּעֲשׂוּ ׃ בְּנֵי
ᵐיִשְׂרָאֵל ׃ הַנִּמְצְאִים ׃ אֶת ׃ הַפֶּסַח ׃ בָּעֵת
ᵍהַהִיא ׃ וְאֶת ׃ חַג ׃ הַמַּצּוֹת ׃ שִׁבְעַת ׃ יָמִים ׃
ᵒוְלֹא ׃ נַעֲשָׂה ׃ פֶּסַח ׃ כָּמֹהוּ ׃ ᵐבְּיִשְׂרָאֵל
ᵐמִימֵי ׃ שְׁמוּאֵל ׃ הַנָּבִיא ׃ וְכָל ׃ מַלְכֵי
ᵖיִשְׂרָאֵל ׃ לֹא ׃ עָשׂוּ ׃ כַּפֶּסַח ׃ אֲשֶׁר ׃ עָשָׂה
ᵖיֹאשִׁיָּהוּ ׃ וְהַכֹּהֲנִים ׃ וְהַלְוִיִּם ׃ וְכָל
ᵖיְהוּדָה ׃ וְיִשְׂרָאֵל ׃ הַנִּמְצָא ׃ וְיוֹשְׁבֵי
ᵖיְרוּשָׁלִָם ׃ בִּשְׁמוֹנֶה ׃ עָשְׂרֵה ׃ שָׁנָה
ᵐלְמַלְכוּת ׃ יֹאשִׁיָּהוּ ׃ נַעֲשָׂה ׃ הַפֶּסַח ׃ הַזֶּה ׃

ᵐמַאָה ᶜנָּתנוּ ᵒלַפְּסָחִים ᵃאַלְפַּיִם ᶠוְשֵׁשׁ ᵍמֵאוֹת
ᵒוּבָקָר ᶠשְׁלֹשׁ ᵍמֵאוֹת ׃ ᶠוְכָנַנְיָהוּ
ᵐוּשְׁמַעְיָהוּ ᵐוְנְתַנְאֵל ᵒאֶחָיו ᵖוַחֲשַׁבְיָהוּ
ᵍוְיִעִיאֵל ᶠוְיוֹזָבָד ᵖשָׂרֵי ᶠהַלְוִיִּם ׃ הֵרִימוּ
ᵍלַלְוִיִּם ᶠלַפְּסָחִים ᶠחֲמֵשֶׁת ᵍאֲלָפִים
ᶜוּבָקָר ᶜחֲמֵשׁ ᵒמֵאוֹת ׃ ᶜוַתִּכֹּן ᶠהָעֲבוֹדָה
ᵍוַיַּעַמְדוּ ᵍהַכֹּהֲנִים ᶠעַל־ ᵍעָמְדָם ᶠוְהַלְוִיִּם
ᵐעַל ᵐמַחְלְקוֹתָם ᵒכְּמִצְוַת ᶠהַמֶּלֶךְ ׃
ᵍוַיִּשְׁחֲטוּ ᶠהַפָּסַח ᵍוַיִּזְרְקוּ ᶠהַכֹּהֲנִים
ᶠמִיָּדָם ᵍוְהַלְוִיִּם ᶠמַפְשִׁיטִים ׃ וַיַּסִּירוּ
ᵍהָעֹלָה ᵍוְאֶת־ ᵒבָּקָר ׃ ᵍוַיְבַשְּׁלוּ
ᵍהַפֶּסַח ᵍבָּאֵשׁ ׃ ᵍכַּמִּשְׁפָּט ᵍוְהַקָּדָשִׁים
ᶠבִּשְּׁלוּ ᵍבְּסִירוֹת ׃ וּבַדּוּדִים ׃ וּבַצֵּלָחוֹת
ᶠוַיְרִיצוּ ᶠלְכָל־ ᶜבְּנֵי ᶜהָעָם ׃ וְאַחַר ᶠהֵכִינוּ
ᶠלָהֶם ᶠוְלַכֹּהֲנִים ᵍכִּי ᶠהַכֹּהֲנִים ᶜבְּנֵי
ᵐאַהֲרֹן ᵐבְּהַעֲלוֹת ᵍהָעֹלָה ׃ וְהַחֲלָבִים ᵍעַד
ᵍלַיְלָה ׃ וְהַלְוִיִּם ׃ הֵכִינוּ ׃ לָהֶם ׃ וְלַכֹּהֲנִים
ᶜבְּנֵי ׃ אַהֲרֹן ׃ וְהַמְשֹׁרְרִים ׃ בְּנֵי ׃ אָסָף ׃ עַל
ᵍמַעֲמָדָם ׃ כְּמִצְוַת ׃ דָּוִיד ׃ וְאָסָף ׃ וְהֵימָן
ᵍוִידִיתוּן ׃ חוֹזֵה ׃ הַמֶּלֶךְ ׃ וְהַשּׁוֹעֲרִים ׃ לְשַׁעַר
ᵍוְשַׁעַר ׃ אֵין ׃ לָהֶם ׃ לָסוּר ׃ מֵעַל ׃ עֲבֹדָתָם ׃
ᶜבְּנֵי ׃ אֲחֵיהֶם ׃ הַלְוִיִּם ׃ הֵכִינוּ ׃ לָהֶם ׃ וַתִּכֹּן
ᵍכָּל ׃ עֲבוֹדַת ׃ יְהוָה ׃ בַּיּוֹם ׃ הַהוּא ׃ לַעֲשׂוֹת
ᵍהַפֶּסַח ׃ וְהַעֲלוֹת ׃ עַל ׃ מִזְבַּח ׃ יְהוָה
ᵖכְּמִצְוַת ׃ הַמֶּלֶךְ ׃ יֹאשִׁיָּהוּ ׃ וַיַּעֲשׂוּ ׃ בְּנֵי
ᵐיִשְׂרָאֵל ׃ הַנִּמְצְאִים ׃ אֶת ׃ הַפֶּסַח ׃ בָּעֵת
ᵍהַהִיא ׃ וְאֶת ׃ חַג ׃ הַמַּצּוֹת ׃ שִׁבְעַת ׃ יָמִים ׃
ᵒוְלֹא ׃ נַעֲשָׂה ׃ פֶּסַח ׃ כָּמֹהוּ ׃ ᵐבְּיִשְׂרָאֵל
ᵐמִימֵי ׃ שְׁמוּאֵל ׃ הַנָּבִיא ׃ וְכָל ׃ מַלְכֵי
ᵖיִשְׂרָאֵל ׃ לֹא ׃ עָשׂוּ ׃ כַּפֶּסַח ׃ אֲשֶׁר ׃ עָשָׂה
ᵖיֹאשִׁיָּהוּ ׃ וְהַכֹּהֲנִים ׃ וְהַלְוִיִּם ׃ וְכָל
ᵖיְהוּדָה ׃ וְיִשְׂרָאֵל ׃ הַנִּמְצָא ׃ וְיוֹשְׁבֵי
ᵖיְרוּשָׁלִָם ׃ בִּשְׁמוֹנֶה ׃ עָשְׂרֵה ׃ שָׁנָה
ᵐלְמַלְכוּת ׃ יֹאשִׁיָּהוּ ׃ נַעֲשָׂה ׃ הַפֶּסַח ׃ הַזֶּה ׃

in phasech oues ☩ agnos ☩ hedos duo mi-
εἰς τὸ φασεὶχ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους δύο χιλιά-
lia ☩ sexcenta ☩ vitulos trecentos. ☩ chonenias
δας καὶ ἑξακοσίους καὶ μόσχους τριακοσίους· καὶ χωνενίας
☩ semeas ☩ nathanael frater eius: ☩ asabias ☩ hic
καὶ σαμαίας καὶ ναθαναὴλ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἀσαβίας καὶ ἰε-
iel ☩ iozabad principes leuitaꝝ: dederūt pensiles
ιὴλ καὶ ἰωχαβὰδ ἄρχοντες τῶν λευιτῶν, ἀπέρξαντο τοῖς
leuitis in phasech ouiū quinque milia ☩ vi-
λευίταις εἰς τὸ φασεὶχ πρόβατα πεντακισχίλια καὶ μό-
tulos quingentos ☩ ꝓparatū est ministeriū: ☩ stete
σχους πεντακοσίους καὶ κατωρθώθη λειτουργία, καὶ ἔστη
rūt sacerdotes in statione sua ☩ leuite in diui
σαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐπὶ τὰς δι-
sionibus suis iuxta imperiū regis: ☩ immolauerūt
αιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔθυσαν
phasech. ☩ fuderūt sacerdotes sanguinē de manu sua:
τὸ φασεὶχ· καὶ προσέχυσαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν,
☩ leuite excoriauerūt ☩ ꝓparauerūt holocaustū
καὶ οἱ λευῖται ἐξέδαρσαν καὶ ἡτοίμασαν τὰ ὁλοκαυτώσεις
vt darent eis iuxta diuisionē per domos familia-
ναρκᾶν οὖσαι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατρι-
rū suaꝝ filiis populi: vt offerrent dño:
ῶν αὐτῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ,
sicut scriptū est in libro moysi: ☩ sic in mane.
ὡς γέγραπται ἐν βιβλίῳ μωυσῆ, καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωΐ·
☩ assauerūt phasech in igne secundū iudiciū: ☩ san
καὶ ὤπτησαν τὸ φασεὶχ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγι-
cta coquerūt in ahenio ☩ in lebetibꝫ: ☩ ꝓspe-
για ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκίοις καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ ἐνω-
rātū ē. ☩ cucurrerūt cursu ad omnes filios populi:
δώκει. καὶ ἔδραμον δρόμῳ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ,
☩ post hoc ꝓparauerūt sibiipsis ☩ sacerdotibꝫ: qm
καὶ μετὰ τοῦτο ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι
sacerdotes filij aarō in oblatione holocaustoꝝ ☩
οἱ ἱερεῖς υἱοὶ ἀαρὼν ἐν ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν
G adipū vsq; ad noctē. ☩ leuite ꝓparauerūt sibi ☩
στέατων ἕως νυκτός, καὶ οἱ λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς
fratribus suis filijs aaron. ☩ cantores filij asaph
ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς ἀαρών. καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ ἀσαφ
in statione sua iuxta ꝑcepta dauid asaph ☩
ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς δαυὶδ ἀσαφ καὶ
eman ☩ iduthū ꝓphetaꝝ regis. ☩ principes
αιμὰν καὶ ἰδιθοὺμ τῶν προφητῶν βασιλέως. καὶ οἱ ἄρχοντες
☩ ianitores porte ☩ porte: nō est ipsis amo
καὶ οἱ πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς κατὰ-
uerti a ministerio coꝝ: qm fratres coꝝ
σαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ
leuite ꝓparauerūt eis. ☩ ꝓparatū est omne minis-
λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς· καὶ κατωρθώθη πᾶσα λειτουρ-
terū dñi in die illa: vt facerent phasech ☩ offer
γία κυρίου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τοῦ ποιῆσαι τὸ φασεὶχ καὶ ἐνεγ-
rēt holocausta in altari dñi iuxta pre
κεῖν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυ' κατὰ τὴν ἐν-
ceptū regis iosie. ☩ fecerūt filij israel q̄
τολὴν τοῦ βασιλέως ἰωσίου. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ
reperti sūt phasech in tēpore illo: ☩ solēnitatē
εὑρεθέντες τὸ φασεὶχ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν
azymoꝝ septē diebus. ☩ nō fuit phasech simile il-
ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ οὐκ ἐγένετο τὸ φασεὶχ ὅμοιον ἀπ'
li in israel a diebus samuel prophete. ☩
τοῦ ἐν ἰσραὴλ ἕως ἡμέρων σαμουὴλ τοῦ προφήτου. καὶ
omnes reges israel nō fecerunt phasech qđ
πάντες βασιλεῖς ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν τὸ φασεὶχ ὃ
fecit iosias ☩ sacerdotes ☩ leuite ☩ omnis
ἐποίησεν ἰωσίας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς
iuda ☩ israel: q̄ reperti sūt ☩ q̄ habitabant in
ἰούδα καὶ ἰσραὴλ, οἱ εὑρεθέντες καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν
hierusalē dño. in octauo decimo āno
ἱερουσαλὴμ τῷ κυρίῳ· ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς
regni iosie facta est phasech hoc.
βασιλείας ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασεὶχ τοῦτο· ☩☩☩☩

ad faciendū phase: pecora cōmixtim duo milia sexcenta & boues trecē tos. Chonenias autem & semeias etiā & nathanael frēsci: necnō asabias & iahihel & iozabad pricipes leuitarū dederūt ceteris leuitis ad celebrandū phase: qnqꝫ milia pecorū & boues quingētos. Prepatūqꝫ ē ministeriū & steterūt sacerdotes in officio suo. Leuite quoqꝫ in turmis iuxta regis imperium: ☩☩☩☩☩ & immolatū est phase. Aſperserūtqꝫ sacerdotes man suas sanguie & leuite detraxerūt pelles holocaustoꝝ: & sepauerunt ea vt darent p domos & familias singulorum: ☩☩ & offerrentur domino sicut scriptū est in libro moysi: de bobꝫ qđqꝫ fecerūt simiſr. Et assauerūt phase sup igne iuxta qđ in lege scriptū ē. Pacificas vero hostias coxerūt in lebetibꝫ & cacabis & ollis: & festinato distribuerūt vniuerse plebi: sibi ät & sacerdotibꝫ postea pauerūt. Nā in oblatione holocaustoꝝ & adipū vsqꝫ ad noctē sacerdotes fuerūt occupati: vñ & leuite sibi & sacerdotibꝫ filiis aarō pauerūt nouissimis. Porro cātores filii asaph stabāt in ordie suo iuxta p ceptū dā & asaph & emā & iduthū pphete regis dauid. Ianitores vero p portas singulas obſuabāt ita vt nec pūcto qdē discederēt a misterio. Quā obrem & frēs eoꝝ leuite pauerūt eis cibos. Oīs igitur cultura dñi rite cōpleta ē in die illa vt facerēt phase: & offerrent holocausta sup altare dñi iuxta preceptū regis iosie. Fecerūtqꝫ filii israel q repti fuerāt ibi phase in tpe illo & solēnitatē azymorū septē diebꝫ. Non fuit phase sicut huic in israel a diebꝫ samuelis pphete sed ne quisqꝫ de cūctis regibus israel fecit phase sicut ☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩☩ iosias sacerdotibus & leuitis & omni ☩☩☩☩☩☩☩☩ iude & israel qui reptus fuerat & habitātibus in hierusalem. Octauo decimo anno regni iosie hoc phase celebratum est. ☩☩☩☩☩☩☩

אַחֲרֵי כָל זֹאת אֲשֶׁר הֵכִין יֹאשִׁיָּהוּ כון
אֶת הַבַּיִת עָלָה נְכוֹ מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לְהִלָּחֵם בְּכַרְכְּמִישׁ עַל פְּרָת וַיֵּצֵא לָחַם
לִקְרָאתוֹ יֹאשִׁיָּהוּ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שָׁלַח
מַלְאָכִים לֵאמֹר מַה לִּי וָלָךְ מֶלֶךְ לֵאָךְ
יְהוּדָה לֹא עָלֶיךָ אַתָּה הַיּוֹם כִּי אֶל
בֵּית מִלְחַמְתִּי וֵאלֹהִים אָמַר לְבַהֲלֵנִי לָחַם
חֲדַל לְךָ מֵאֱלֹהִים אֲשֶׁר עִמִּי וְאַל
יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא הֵסֵב יֹאשִׁיָּהוּ פָּנָיו שָׁחַת סָבַב
מִמֶּנּוּ כִּי לְהִלָּחֵם בּוֹ הִתְהַפֵּשׂ וְלֹא פָּנָה חָפַשׂ
שָׁמַע אֶל דִּבְרֵי נְכוֹ מִפִּי אֱלֹהִים פֶּה
וַיָּבֹא לְהִלָּחֵם בְּבִקְעַת מְגִדּוֹ וַיּוֹרוּ בּוֹא יָרָה
הַיּוֹרִים לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אָמַר
לַעֲבָדָיו הַעֲבִירוּנִי כִּי הָחֳלֵיתִי מְאֹד עָבַר חָלָה
וַיַּעֲבִירוּהוּ עֲבָדָיו מִן הַמֶּרְכָּבָה רָכַב
וַיַּרְכִּיבֻהוּ עַל רֶכֶב הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר לוֹ שָׁנָה
וַיּוֹלִיכֻהוּ יְרוּשָׁלַיִם וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר יָלַךְ מוּת
בְּקִבְרוֹת אֲבֹתָיו וְכָל יְהוּדָה קָבַר
וִירוּשָׁלַיִם מִתְאַבְּלִים עַל יֹאשִׁיָּהוּ אָבַל
וַיְקוֹנֵן יִרְמְיָהוּ עַל יֹאשִׁיָּהוּ וַיֹּאמְרוּ קוּן אָמַר
כָּל הַשָּׁרִים וְהַשָּׁרוֹת בְּקִינוֹתֵיהֶם שׁוּר
עַל יֹאשִׁיָּהוּ עַד הַיּוֹם וַיִּתְּנוּם לְחֹק נָתַן
עַל יִשְׂרָאֵל וְהִנָּם כְּתוּבִים עַל הִנֵּה כָּתַב
הַקִּינוֹת וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וַחֲסָדָיו
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה וּדְבָרָיו יָרָה
הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים
עַל סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה

Ca. xxxvj וַיִּקְחוּ עַם הָאָרֶץ אֶת לָקַח
יְהוֹאָחָז בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּמְלִיכֻהוּ תַּחַת מָלַךְ
אָבִיו בִּירוּשָׁלַיִם בֶּן שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה יוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
מָלַךְ בִּירוּשָׁלַיִם וַיְסִירֵהוּ מֶלֶךְ סוּר
מִצְרַיִם בִּירוּשָׁלַיִם וַיַּעֲנֹשׁ אֶת עָנַשׁ
הָאָרֶץ מֵאָה כִּכַּר כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב
וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֶת אֶלְיָקִים מָלַךְ
אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם וַיַּסֵּב סָבַב

Postq̄ instaurauerat iosias templum ascendit nechao rex egypti ad pugnādū in charchamis iuxta euphratē & pcessit in occursū ei iosias. At ille missis ad eum nunciis ait. Quid mihi & tibi rex iuda? nō aduersū te hodie venio: sed cōtra aliā pugno domū ad quā me deus festinato ire pcepit. Desine aduersum deū facere qui mecum est ne interfiat te. Noluit iosias reuerti sed preparauit cōtra eū bellum: nec acquieuit sermonibus nechao ex ore dei: verū prexit vt dimicaret in campo mageddo. Ibiq; vulneratus a sagittariis dixit pueris suis. Educite me de plio: qa opido vulneratus sum. Qui transtulerūt eū de curru in alterū currum qui sequebatur eum more regio: & asportauerūt eum in hierusalē. Mortuusq; ē & sepult in mausoleo prm suoꝝ: & vniuersus iuda & hierusalē luxerūt eum: hieremias maxime: cui oēs cātores atq; cātratrices vsq; in pñtem diē lamētationes sup iosiā replicant: & quasi lex obtinuit in isrl. Ecce scriptum fertur in lamētationib. Reliqua aūt sermonū iosie & miaꝝ eius q̄ lege precepta sunt dñi: opera quoq; illius prima & nouissima scripta sunt in libro regum israel & iuda. 36.

Tulit ergo populus terre ioachaz filiū iosie & cōstituit regem pro patre suo in hierusalem. Viginti trium annoꝝ erat ioachaz cū regnare cepisset: & trib mēsibus regnauit in hierusalē. Amouit aūt eum rex egypti cū venisset in hierusalē: & condēnauit terram centū talentis argenti & talento auri. Constituitq; pro eo regem eliachim fratrē eius super iudā & hierusalem: & vertit

τ post hec omnia q̄ pparauit iosias domū: ascē
καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἡτοίμασεν ἰωσίας τὸν οἶκον, ἀνέ 4.Re. 13.c.
dit pharaō nechao rex egypti cōtra regē as-
βη φαραὼ νεχαὼ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀσ D
syrioꝝ in flumine euphrate: ad oppugnandū eū in
συρίων ἐπὶ ποταμῷ εὐφράτη, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν
charchamis. τ iuit iosias rex in occur
χαρχαμεῖς. καὶ ἐπορεύθη ἰωσίας ὁ βασιλεὺς εἰς συνάντη
sū ei. τ misit ad eū pharaō nūcios: di
σιν αὐτῷ. καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν φαραὼ ἀγγέλους, λέ-
cens: qd mihi τ tibi rex iuda? nō aduers te venio ho
γων, τί ἐμοὶ καὶ σοὶ βασιλεῦ ἰούδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σή-
die vt faciā bellū: sed cōtra locū bel-
μερον ποιῆσαι πόλεμον, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέ
li mei: τ deus dixit vt pperarē ego. caue
μου μου, καὶ ὁ θεὸς εἶπε τοῦ κατασπεῦσαί με. πρόσεχε
tu a deo q̄ est mecū: ne corrūpat te. τ nō
σὺ ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε. καὶ οὐκ
cōuertit iosias faciē suā ab eo: sed for
ἀπέστρεψεν ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐ-
tificatus est vt bellaret ipse. τ nō audiuit iosias
κραταιώθη τοῦ πολεμεῖν αὐτόν. καὶ οὐκ ἤκουσεν ἰωσίας τῶν
sermones pharaonis nechao de ore dei: τ venit ad bellā-
λόγων φαραὼ νεχαὼ ἐκ στόματος θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆ
dū in cāpo mageddō. τ sagittauerūt sagittarij cōtra
σαι ἐν τῷ πεδίῳ μαγεδδών. καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ
regē iosian. τ dixit rex seruis su-
τὸν βασιλέα ἰωσίαν. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐ
is: educite me qm̄ laboraui valde. τ eduxerūt eū
τοῦ, ἐξάγετέ με ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα. καὶ ἐξήγαγον αὐ-
serui eius a curru: τ imposuerunt
τὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνεβίβασαν
eū sup currū secūdū: q̄ erat eius: τ adduxerūt eū
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον, ὃ ἦν αὐτοῦ, καὶ ἤγαγον αὐ
in hierusalē. τ mortuus est iosias τ sepultus ē cū
τὸν εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέθανεν ἰωσίας καὶ ἐτάφη με-
patribus suis. τ oīs iuda τ hierusalē
τὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. καὶ πᾶς ἰούδα καὶ ἱερουσαλὴμ
luxerūt sup iosian. τ lamētatus est hieremias sup
ἐπένθησαν ἐπὶ ἰωσίαν. καὶ ἐθρήνησεν ἱερεμίας ἐπὶ
iosiā. τ dixerūt omnes principes τ dominatrices
ἰωσίαν. καὶ εἶπον πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἄρχουσαι
lamētationē sup iosiā vsq; ad hodie. τ dederunt eam
θρῆνον ἐπὶ ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον. καὶ ἔδωκαν αὐτὸν
in pceptū in israel: τ ecce scripta est in
εἰς πρόσταγμα ἐπὶ ἰσραήλ, καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν
lamētationib. et fuerūt sermones iosie τ spes eius τ
θρήνων. καὶ ἦσαν οἱ λόγοι ἰωσίου καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ καὶ τὰ
mīe eius: sicut scriptū est in lege dñi. τ sermones
ἐλέη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου. καὶ οἱ λόγοι
eius primi τ nouissimi nōne sunt scripti
αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι
in libro regū israel τ iuda?
ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰσραὴλ καὶ ἰούδα; Ca. 36.

Et tulit popul terre ioachaz filiū iosie: A
Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ἰωάχαζ υἱὸν ἰωσίου, 4.Re. 13.f.
τ vnxerūt eū: τ cōstituerūt eū in regē
καὶ ἔχρισαν αὐτόν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα
pro patre suo in hierusalē. filius existēs triū τ
ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλήμ. υἱὸς ὢν τριῶν καὶ
viginti ānoꝝ ioachaz cū regnaret ipse. τ trib mēsib
εἴκοσι ἐτῶν ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ τρίμηνον
regnauit in hierusalē. τ amouit eū rex
ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ μετέστησεν αὐτὸν ὁ βα
egypti vt nō regnaret ipse in hierusalē: τ imposuit
σιλεὺς αἰγύπτου τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπέβαλεν
rex egypti tributū sup terrā in centū talenta argenti
ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου
τ talentū auri τ cōstituit rex egypti elia
καὶ τάλαντον χρυσίου καὶ κατέστησε βασιλεὺς αἰγύπτου τὸν ἐλιά
cim filiū iosie regē sup iudā τ hierusalē: τ vertit
κεὶμ υἱὸν ἰωσίου βασιλέα ἐπὶ ἰούδα καὶ ἱερουσαλήμ, καὶ μετέστρεψε

nomē eius ioacim: ⁊ ioachaz fratrē eius ce-
γὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωακείμ, καὶ γὸν ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλα
pit pharao nechao ⁊ adduxit eū in egyptū. filiꝰ existēs
βε φαραὼ νεχαὼ καὶ εἰσήγαγεν αὐγὸν εἰς αἴγυπτον. υἱὸς ὢν
viginti ⁊ quinq; ānoꝝ ioacim cū regnaret ipse.
εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἰωακείμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.
⁊ vndecim ānis regnauit in hierusalē. ⁊ fe-
καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἐποίη-
cit malū corā dño. ⁊ ascēdit cōtra eū nabucho
σε γὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐγὸν ναβουχο
donosor rex babylonis: ⁊ ligauit eū in ere-
δονόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος, καὶ ἔδησεν αὐγὸν ἐν χαλ
is cōpedibꝰ: ⁊ abduxit eū in babylonē. ⁊ par
καῖς πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐγὸν εἰς βαβυλῶνα. καὶ μέ
tē vasoꝝ domꝰ dñi transtulit in babylonē: ⁊
ρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα, καὶ
B posuit ipsa in tēplo suo in babylone. ⁊ reliqua
ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
sermonū ioacim ⁊ omnia q̄ fecit: nōne hec scri
λόγων ἰωακείμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέ
pta sunt in libro sermonū dieꝝ regū isra-
γραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσρα
el ⁊ iuda: ⁊ regnauit iechonias filiꝰ eius pro eo.
ἠλ καὶ ἰούδα; καὶ ἐβασίλευσεν ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
filiꝰ octo ānoꝝ iechonias cū regnaret ipse: ⁊
υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
tribꝰ mēsibꝰ ⁊ decē diebus regnauit in hierusalem:
τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλήμ,
⁊ fecit malū corā dño. ⁊ verten-
καὶ ἐποίησε γὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐπιστρέ-
te āno: misit rex nabucho-
φοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ναβουχο
donosor: ⁊ adduxit eū in babylonē cū
δονόσορ, καὶ εἰσήγαγεν αὐγὸν εἰς βαβυλῶνα μετὰ τῶν
vasis desiderabilibꝰ domꝰ dñi. ⁊ regē cōstituit
σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου. καὶ ἐβασίλευσεν
sedeciā fratrē patris sui sup iudā ⁊
σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ ἰούδαν καὶ
hierusalē. ānoꝝ viginti vniꝰ sedecias cū regna-
ἱερουσαλήμ. ἐτῶν εἴκοσιν ἑνὸς σεδεκίας ἐν τῷ βασι-
ret ipse: ⁊ vndeci ānis regnauit in hierusa-
λεύειν αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσα
lē: ⁊ fecit malū corā dño deo suo. ⁊
λήμ, καὶ ἐποίησε γὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. καὶ
nō erubuit a facie hieremie prophete ⁊ de
οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ
ore dñi: in eo qđ cōtra regē nabuchodono
στόματος κυρίου, ἐν τῷ τὰ πρὸς γὸν βασιλέα ναβουχοδονό
sor p̄uaricatꝰ esset: q̄ adiurauit eū p deū: ⁊ indurauit
σορ ἀθετῆσαι, ἃ ὤρκισεν αὐγὸν κατὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐσκλήρυνε
C ceruicē suā. ⁊ cōfortatꝰ est vt nō cōuerteret
γὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ κατίσχυσεν τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι
ad dñm deū israel. ⁊ oēs inclyti iuda
πρὸς κύριον θεὸν ἰσραήλ. καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι ἰούδα
⁊ sacerdotes ⁊ populus terre impleuerūt vt p̄uari
καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆ
carent p̄uaricationes s̄m abominationes gētiū: ⁊
σαι ἀθετήματα κατὰ τὰ βδελύγματα ἐθνῶν, καὶ
polluerūt domū dñi q̄ in hierusalē. et misit
ἐμίαναν γὸν οἶκον κυρίου γὸν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἐξαπέστει
dñs deus patrū suoꝝ ad eos in ma
λε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς ἐν χει
nu ꝓphetaꝝ: mane cōsurgēs ⁊ mittēs nun-
ρὶ τῶν προφητῶν, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέ
cios suos: q̄m erat parcēs populo suo. ⁊
λους αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ
sanctuario suo. ⁊ fuerūt subsannantes
τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ. καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς
nuncios eius: ⁊ paruipendentes sermones
ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐξουδενοῦντες τοὺς λόγους

nomē eius ioachim. Ip-
sum vero ioachaz
tulit secū: & adduxit in
egyptum.
Viginti quinq; annorū
erat ioachim
cū regnare cepisset: &
vndecim annis regnauit
in hierusalem. Fecitq;
malum coram domino
deo suo. Cōtra hūc ascē
dit nabuchodonosor rex
chaldeorum: & vinctum
cathenis duxit
in babylonem: ad quam
& vasa domini trāstulit:
& posuit ea in tēplo suo.
Reliqua aūt verboru io
achim & abominationū
eius q̄s opatus est & que
inuēta sunt in eo cōtinē
tur in libro regum
iuda & israel. Regnauit
aūt ioachim filiꝰ eiꝰ p eo.
Octo annorū erat ioa-
chi cū regnare cepisset:
& tribus mēsibus ac de-
cem diebus
regnauit ī hierusalē: fe
citq; malū in conspectu
dñi. Cunq; anni circu-
lus volueretur: misit
nabuchodonosor rex
nūcios: q̄ & adduxerūt eū
in babylonē asportatis
simul p̄ciosissimis vasis
domꝰ dñi. Regē vero cō
stituit sedechiā frēm eius
sup iudā & hierusalē. Vi
ginti & vniꝰ anni erat se
dechias cū regnare cepis-
set & vndecī ānis regna
uit in hierusalē. Fecitq;
malū in oculis domini
dei sui: nec erubuit faciē
hieremie
ꝓphete loquētis ad se ex
ore dñi. A rege quoq;
nabuchodonosor reces
sit qui adiurauerat eum
per deum: & indurauit
ceruicem suam &
cor vt nō reuerteretur
ad dominum deum
israel. Sed & vniuersi
principes sacerdotū &
ꝓpl̄s p̄uaricati sunt iniq̄
iuxta vniuersas abomīa
tiones gentiū: & pollue-
rūt domū dñi quā sctifi
cauerat sibi in hierusalē.
Mittebat aūt dominus
deus patrum suorū ad
illos per manum
nūciorū suorū de nocte
cōsurgēs & q̄tidie cōmo
nens: eo q̄ pceret ꝓpl̄o
& hitaculo suo. At illi
subsannabāt nūcios dei:
& p̄uipendebāt s̄mones

אֶת שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת יוֹאָחָז אָחִיו
לָקַח נְכוֹ וַיְבִיאֵהוּ מִצְרָיְמָה׃ בֶּן בּוא
עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יְהוֹיָקִים
בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלָם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה עָשָׂה רוֹעַ
אֱלֹהָיו׃ עָלָיו עָלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לְהֹלִיכוֹ אָסַר יָלַךְ
בָּבֶלָה׃ וּמִכְּלֵי בֵּית יְהוָה הֵבִיא כָּלָה בּוא
נְבוּכַדְנֶאצַּר לְבָבֶל וַיִּתְּנֵם בְּהֵיכָלוֹ נָתַן הֵכָל
בְּבָבֶל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים וְתֹעֲבֹתָיו
אֲשֶׁר עָשָׂה וְהַנִּמְצָא עָלָיו הִנֵּם מָצָא הִנֵּה
כְּתוּבִים עַל סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כָּתַב
וִיהוּדָה וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ שָׁמַן שָׁנָה
וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים יוֹם
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי עָשָׂה רוֹעַ
יְהוָה׃ וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ שׁוּב
נְבוּכַדְנֶאצַּר וַיְבִיאֵהוּ בָבֶלָה עִם בּוא
כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת
צִדְקִיָּהוּ אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם׃
בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ
בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יִרְמְיָהוּ כָּנַע פָּנָה
הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה׃ וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבָא פֶּה
נְבוּכַדְנֶאצַּר מָרָד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ שָׁבַע
בֵּאלֹהִים וַיֶּקֶשׁ אֶת עָרְפּוֹ וַיְאַמֵּץ קָשָׁה אָמַץ
אֶת לְבָבוֹ מִשּׁוּב אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ גַּם כָּל שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהָעָם שׁוּר
הִרְבּוּ לִמְעָל מַעַל כְּכֹל תֹּעֲבוֹת רָבָה מָעַל
הַגּוֹיִם וַיְטַמְּאוּ אֶת בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר טָמָא
הִקְדִּישׁ בִּירוּשָׁלָם׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה קָדַשׁ שָׁלַח
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם עֲלֵיהֶם בְּיַד
מַלְאֲכָיו הַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ כִּי חָמַל לָאַךְ שָׁכַם
עַל עַמּוֹ וְעַל מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ מַלְעִיבִים עוֹן הָיָה
בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו לָעַג בָּזָה

וּמִתַּעְתְּעִים בְּנְבִיאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד לְאֵין מַרְפֵּא׃
וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת מֶלֶךְ כַּשְׂדִּים וַיַּהֲרֹג בַּחוּרֵיהֶם בַּחֶרֶב בְּבֵית מִקְדָּשָׁם
וְלֹא חָמַל עַל בָּחוּר וּבְתוּלָה זָקֵן וְיָשִׁישׁ הַכֹּל נָתַן בְּיָדוֹ׃ וְכֹל כְּלֵי בֵית
הָאֱלֹהִים הַגְּדֹלִים וְהַקְּטַנִּים וְאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו
הַכֹּל הֵבִיא בָּבֶלָה׃ וַיִּשְׂרְפוּ אֶת בֵּית הָאֱלֹהִים וַיְנַתְּצוּ אֵת חוֹמַת
יְרוּשָׁלַ͏ִם וְכָל אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל כְּלֵי מַחֲמַדֶּיהָ לְהַשְׁחִית׃
וַיַּגֶל הַשְּׁאֵרִית מִן הַחֶרֶב אֶל בָּבֶל וַיִּהְיוּ לוֹ וּלְבָנָיו לַעֲבָדִים עַד מְלֹךְ
מַלְכוּת פָּרָס׃ לְמַלֹּאת דְּבַר יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת
שַׁבְּתֹתֶיהָ כָּל יְמֵי תַשְּׁמָה שָׁבָתָה לְמַלֹּאות שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וּבִשְׁנַת
אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס לִכְלוֹת דְּבַר יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת
רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס וַיַּעֲבֶר קוֹל בְּכָל מַלְכוּתוֹ וְגַם בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה
אָמַר כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס כָּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְהוּא פָּקַד עָלַי לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה מִי בָכֶם
מִכָּל עַמּוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל׃

cius:illudebant prophetis:donec ascenderet furor dñi in populũ eius: & esset nulla curatio.
Adduxit ei sup eos regẽ chaldeorũ & interfecit iuuenes eorũ gladio in domo sanctuarii eius. Non est miserit adolescẽtis & virginis & senis nec decrepiti quidẽ: sed oẽs tradidit in manibus eius. vniuersaq; vasa domus dei tã maiora q̃ minora. & thesauros tẽpli & regis & principum & transtulit in babylonẽ. Incẽderũt hostes domũ dei: destruxeruntq; murum hierusalem. Vniuersas turres combusserunt. & quicquid preciosum fuerat demoliti sunt. Si quis euaserat gladiũ ductus in babylonem seruiuit regi & filius eius donec imperaret pharfarũ: & complerentur sermo domini ore hieremie: & celebraret terra sabbata sua. Cũctis enim diebus desolationis egit sabbatũ vsq; dũ cõpleretur septuagita anni. Anno aũt primo cyri regis pharfarũ ad explendũ fmonẽ dñi quẽ locut fuerat os hieremie suscitauit dñs spiritum cyri regis perfaꝝ qui iussit pdicari in vniuerso regno suo & scriptura dicẽs. Hec dicit cyrus rex pharfarũ. Omnia regna terre dedit mihi dominus deus celi: & ipse precepit mihi vt edificarem ei domum in hierusalem que est in iudea. Quis ex vobis est in oi pplo ei? Sit dñs deꝰ sus cũ eo: & ascẽdat.

Explicit liber. Dabreiami siue Paralipomenõ scds.

ειους: τ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτ, ἕως ἀνέβη ὁ furor dẽi in populũ suũ: vsq; quo nõ fuit curatio. τ adduxit cõ θυμὸς κῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα. καὶ ἤγαγεν ἐπ' tra eos regẽ chaldeoꝝ: τ interfecit iuuenes αὐτοὺς βασιλέα χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς νεανίσκους eoꝝ in gladio in domo sanctuarij sui. τ nõ peper ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐφεί D
ett adolescẽtib: τ virginũ eoꝝ nõ miser σατο τῶν νεανίσκων, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἐλέη
t est: τ seniores eoꝝ abduxit: om- σεν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγεν, τὰ πάν-
nia tradidit in manib eius: τ omnia vasa dom τα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου
dñi magna τ parua: τ thesauros dom domi κῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρί
ni: τ oẽs thesauros regis: τ prin ου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τ βασιλέως, καὶ τῶν με
cipũ omnia intulit in babylonẽ. τ incẽdit γιστάνων πάντα εἰσήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἐνέπρησεν τὸν
domũ dñi: τ destruxit murũ hierusalẽ: τ οἶκον κυρίου, καὶ κατέσκαψεν τὸ τεῖχος ἱερουσαλήμ, καὶ
turres eius incẽdit in igne: τ omne vas pulchrũ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρί, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον
in interitũ: τ trãstulit reliquos in ba- εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἀπῴκισεν τοὺς καταλοίπους εἰς βα-
bylonẽ. τ fuerũt ei τ filijs eius in seruos vsq; ad βυλῶνα· καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτ εἰς δούλους ἕως
regnũ medoꝝ: vt cõpleretur sermo dñi p os βασιλείας μήδων, τ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόμα-
hieremie: vsq; quo susciperet terra sabbata τος ἱερεμίου, ἕως τ πρεσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα Dierẽ.
sua vt ageret sabbata: cũctis diebus desolationis suę αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐ 25.c.t
egit sabbata in cõplementũ annoꝝ septuaginta. τῆς ἐσαββάτισεν εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα. 29.c.
Anno primo cyri regis pfarꝝ: postq; implẽtũ ἔτους πρώτου κύρου βασιλέως περσῶν, μετὰ τὸ πλη-
est verbũ dñi p os hieremie: suscitauit dñs spiri- θῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος ἱερεμίου, ἐξήγειρεν κῦ τὸ πνεῦ
tũ cyri regis persarꝝ: τ iussit pdicare in μα κύρου βασιλέως περσῶν, καὶ ἔταξεν κηρύξαι ἐν
omni regno suo in scriptis dicẽs: hec di- πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτ ἐν λόγοις γραφῇ λέγων, τάδε λέ-
cit cyrus rex persarꝝ oibus regnis γει κύρος βασιλεὺς περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς 1.Esd.
terre. dedit mihi dñs deus celi: τ ipse precẽ- γῆς· ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλα 2.
pit mihi: vt edificarẽ ei domũ in hierusalẽ q̃ in iu- το μοι, οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ ἰου
dea. quis ex vobis ex omni populo suo: dñs δαίᾳ· τίς ἐξ ὑμῶν ἐν παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, κύριος
deus eius erit cum eo: ascendat. ὁ θεὸς αὐτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ, ἀναβάτω.

Finis paralipomenon.
Τέλος παραλειπομένων.

Incipit oratio manasses regis iuda: que neq; in hebreo neq; in greco habetur.

DOmine deus oĩpotẽs patrũ nostrorũ abraã isaac & iacob: & semini eorũ: qui fecisti celũ & terrã cũ omni ornatu eorũ: qui signasti mare verbo p̃cepti tui: q cõclusisti abyssum: et signasti terribili & laudabili noĩ tuo quẽ oẽs pauẽt & tremunt a vultu virtutis tue: & in sustẽtabilis ira sup pctores cõminationis tue: ĩmensa vero & inuestigabilis mia pmissionis tue: qm tu es dñs altissimus supoẽm terrã lõga nimis & multũ misericors & penitẽs sup malicia hoĩm. Tu aũt dñe fm bonitatẽ tuã pmisisti penitentiã remissionis peccatorũ. & tu deus iustorũ nõ posuisti penitentiã iustis: abraã isaac & iacob his qui tibi nõ peccauerũt: qm peccaui sup numerũ arene maris: multiplicate sunt iniqtates mee: incurvat sum multo vinculo ferri. & nõ est respiratio mihi. qa excitaui iracundiã tuã: & malũ corã te feci statuẽs abominationes: & multiplicãs offensiones. Et nũc flecto genua cordis mei: p̃cans ad te bonitatẽ dñe. Peccaui dñe: peccaui: & iniqtatẽ meã agnosco. Peto rogãs te dñe remitte mihi: remitte mihi: ne simul pdas me cum iniquitatib meis neq; in eternũ reserues mala mihi: quia indignũ saluabis me fm magnã misericordiã tuam. & laudabo te semp oĩbus diebus vite mee: quoniã te laudat ois virtus celorum: & tibi est gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit oratio manasses regis iuda.

Registrum huius voluminis.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z. aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp qq rr ss tt vv.

Omnes sunt terni preter. vv. qui est duernus.

Haec tibi pentadecas tetragonon respicit illud
Hospitium petri ⁊ pauli ter quinqꝫ dierum.
Hamqꝫ instrumētum vetus hebdoas innuit: octo
Lex noua signatur. ter quinqꝫ receptat vtrunqꝫ.

Tertia pars Veteris testamenti He-
braico Grecoꝫ idiomate nunc
primum impressa: adiun-
cta vtricꝫ sua latina
interpreta-
tione.

Ad sanctissimum ac clemētissimum dominum

nostrum. D. Leonem Decimum diuina prouidentia Pontificem Maximum Reuerendissimi in Christo patris ac dñi. D. F. Francisci Simenii de Cisneros Sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ tituli. S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis Hispaniæ Archiepiscopiq; Toletani ac regnorum Castellæ Archicancellarii &c. In libros veteris ac noui testamenti multiplici lingua impressos.

Prologus

Alta sunt beatissime Pater: quæ ad excudēdas impressoriis formis originales sacræ scripturæ liguas nos incitarūt. Atq; hæc imprimis. Q cum uniuscuiusq; idiomatis suæ sint verborum proprietates: quarum totam vim non possit quantumlibet absoluta traductio prorsus exprimere: tum id maxime in ea lingua accidit: per quam os domini locutum est. Cuius littera cuius ex se mortua sit & velut caro: quæ non prodest quicq; (Nam spiritus est qui viuificat) quia tamen Christus verborum figuris velatus intra eius vterum manet ¹nclusus: non dubiū: quī tam admiranda sit fæcunditate repleta: tam exuberāti mysteriorū copia cumulata: vt cū plena semper sit & redūdans: flumina de ventre eius fluāt aquæ viuæ: vnde hi quibus datum est reuelata facie gloriā dñi speculari: vt in eandē imaginem trāsformētur: possīt assidue haurire mira diuinitatis eius arcana. Quippe cuius nulla dictio nulla litterarum connexio esse possit: ex qua non emergant & veluti pullulent reconditissimi cœlestis sapientiæ sensus. Ex quibus cū non possit eruditissimus quisq; interpres nisi vnicum explicare: necesse est vt post interpretationē maneat adhuc scriptura grauida: variisq; ac sublimibus intelligentiis plena: quæ nequeant aliunde q; ex ipso archetypæ linguæ fonte cognosci. Accedit: q vbicūq; latinorum codicum varietas est: aut deprauatæ lectionis suspitio (id quod librariorū imperitia simul & negligentia frequentissime accidere videmus) ad primam scripture originem recurrēdum est: sicut beatus Hieronymus & Augustinus ac cæteri ecclesiastici tractatores admonent: ita vt librorū Veteris testamēti syncera tas ex Hebraica veritate: Noui autem ex Græcis exemplaribus examinetur. Vt ipsa igitur originalia in promptu haberet quicūq; diuinarū litterarū studiosus: posset q; non solis riuulis eē cōtentus: sed ex ipso fonte salientis aquæ in vitam æternā sitim pectoris extinguere: iussimus archetypas sacræ scripturæ linguas cum adiunctis variarū linguarū translationibus impressioni mādari Sanctitatis tuæ nomini dedicādas. Atq; imprimis nouum testamētum Græco Latinoq; sermone excudendum curauimus simul cum Lexico græcarum omnium dictionum: quæ possunt in eo legētibus occurrere: vt his quoq; qui nō integram linguæ cognitionem adepti sunt pro viribus consuleremus. Deinde vero anteq; Vetus testamentum aggrederemur: Dictionarium præmisimus Hebraicorum Chaldaicorumq; totius veteris instrumētivocabulorū. Vbi non tantū multiplex signi ficatio cuiusq; dictionis exprimitur: sed ⌜quod studiosis vtilissimū fore credimus⌟ locus scripturæ in cuiusq; significati testimoniū citatur. Rursus: cū non solus litteræ occidentis: cortex sed introrsus latitans spiritus viuificātis nucleus maxime sit a studioso diuinæ scripturæ requirēdus: atq; huius præcipua pars ex propriorū nominū interpretatione depēdeat: quorū ab æterno præuisa impositio incredibilē opē affert ad propalādos spirituales abstrusosq; sensus & detegēda arcana mysteria: quæ sub ipso litteralis textus vmbraculo spiritus sanctus velauit. Idcirco interpretationes propriorū nominum a viris linguarū peritia præcellētibus maxima diligentia iussimus elucubrari: & secūdū Alphabeticā seriē dispositas Dictionario adiungi. Quibus succedit legendorū Hebræorū charecterū instructio & eiusdē idiomatis Grāmatica ex pluribus receptæ fidei Hebræis autoribus collecta & ad latini artificii normā reducta. Quibus omnibus veluti p̄ præludio ita peractis: ad excussionem diuersarum veteris testamēti linguarum nos conuertimus: ad iicientes etiam singulis earum suam latinam trāslationē. Qua in re id aperte Beatitudini tuæ testari possumus Pater sanctissime: maximam laboris nostri partē in eo præcipue fuisse versatā: vt & virorū in linguarum cognitione eminentissimorum opera vteremur & castigatissima omni ex parte vetustissimaq; exemplaria pro archetypis haberemus: quorūquidē tā Hebræorū q; Græcorū ac laninorū multiplicē copiā variis ex locis non sine summo labore cōquisiuim⁹. Atq; ex ipsis quidē Græca Sanctitati tuæ debem⁹: qui ex ista apostolica Bibliotheca antiquissimos tum Veteris tum noui testamēti codices perq; humane ad nos misisti: qui nobis in hoc negocio maximo fuerunt adiumento. Consumata itaq; excussiōe Noui testamenti Græce Latineq; impressi cum suo Lexico. Impresso etiā Hebraico Chaldaicoq; dictionario: cui adiuncta est Grammatica cum nominum propriorum interpretationibus. Absolutis præterea annotationib⁹ differentiarum Veteris testamenti: quas cum Nicolaus de Lyra non omnino absolutas edidisset: eas nos per viros linguarum peritissimos multis in locis addi fecimus. Tandē diuino auxilio Vetus testamentum multiplici lingua excudi fecimus. Quæ omnia nunc ad Sanctitatē tuam mittimus. Nā cui potius vniuersæ vigiliæ nostræ dicandæ sunt q; Apostolicæ isti sedi: cui omnia debemus! Aut quis libētius sacros Christianæ religionis libros suscipere & amplecti debet: q; sacer Christi vicarius! Accipiat igitur Sanctitas tua læta fronte munusculum: quod in domini gazophylacium offerimus: vt incipiant diuinarum litterarum studia hactenus intermortua nunc tandem reuiuiscere. Obsecram⁹ autē Beatitudinem tuā enixissime: vt libros hosce: qui nunc se sacris istis vestigiis supplices aduoluūt examines: & ad seueriss̄imi iuditii tui cēsuram reuoces: vt si Christiane reip. vtiles fore videbuntur: editionis beneficium a Sanctitate tua recipiant. Nā eos nos hucusq; continuimus: sacrū istum Apostolici fastigii oraculum cōsulturi. Sed iam hæc ad Beatitudinem tuam satis. Nūc ad instruendum de operis artificio lectorem conuertimur.

Prologus
Ad lectorem De his que ad lectionem Veteris

testamenti diuersis linguis nunc primum impressi: sunt prænotanda.

T intelligas studiose Lector modū & ordinē: quę in hac veteris testamenti impressione seruauim⁹: ac in de possis hoc libro facilevti: nōnullorū te admonitū prius esse oportet. Imprimis igitur id est præmittendū: q̄ cū Vetus testamentū a sacris doctoribus trifariā diuidatur: hoc est in legē: quā Pētateuchum appellant: & in libros deinde Agiographos: ac demum in eos qui dicūtur Prophetales: in his oībus nō est idē numerus linguarū. Sed Pentateuchus quidē triplicē linguas habet: Hebraicā videlicet Chaldaicā & Græcā: quas imprimēdas iussimus cū aliis tribus latinis interpretationibus iuxta correspondentibus: ita vt Hebraicæ veritati respondeat latina beati Hieronymi translatio: Chaldaicæ vero alia latina fere de verbo ad verbū a viris ei⁹ linguæ peritissimis elaborata. Græcæ aūt septuaginta interpretum editioni interlinearis latina traductio. Agiographi deinde libri simul & Prophetales duplici lingua excuduntur: hoc est Hebræa & Græca cū aliis duabus latinis trāslationibus illis correspondentibus. Nā Chaldaica in cæteris libris præterq̄ in Pētateucho corrupta est aliquib⁹ in locis: & fabulis meriq̄ Thalmudistarū nugis cōspersa: in digna prorsus quæ sacris codicibus inseratur. Verum quia quibusdam in locis vbi integra est littera & incorrupta: mirū in modū fauet Christianæ religioni: idcirco reliquos libros totius veteris testamenti e Chaldaica lingua in latinā verti fecimus: & diligentissime cū sua latina traductiōe cō scriptos in publica Cōplutensis nostræ Vniuersitatis Bibliotheca reponi. At vero libri extra canonē: quos Ecclesia potius ad edificationē populi: q̄ ad auctoritatē ecclesiasticorū dogmatum confirmādā recipit: Græcā trm̄ habent scripturā: sed cū duplici latina interpretatione: altera beati Hieronymi: altera interlineari de verbo adverbū: eo modo quo in cæteris. Hæc autem de numero linguarum huius libri oportuit in vniuersum prælibasse. Nunc de modo quo linguas in libro ipso disposuimus: breuibus agendum est. Primum itaq̄ aperto codice duæ se tibi chartarū facies hinc & inde offerent: quarum vnaquæq̄ tres colūnas habet. Exquibus ea quæ ad marginem exteriorem sita est: Hebraicam continet veritatem. Quæ vero interiori margini adhæret Græca est septuaginta interpretum editio: cui superponitur latina interlinearis traductio de verbo ad verbum. Mediam autem inter has latinā beati Hieronymi translationē velut inter Synagogā & Oriētalem Ecclesiā posuim⁹: tanq̄ duos hinc & inde latrones mediū autē Iesum hoc est Romanā siue latinā Ecclesiā collocātes. Hæc em̄ sola supra firmā petrā ædificata (reliquis a recta Scripturæ intelligentia q̄ñq̄ deuiātibus) immobilis semper in veritate permansit. Disponūtur vero colūnæ ipsæ hoc modo: vt singulis lineis Hebraicis correspondeant binæ lineæ latinæ e regione: hoc tamē semper obseruato: vt omnes colūnæ tam in principio q̄ in fine cōsentiant: nisi vbi loci angustia nō patitur: quod rarissime deprehēdes.

Deinde quia institutū nostrum est: nō solū his cōsulere: qui absolutā linguarum peritiā sunt assecuti: sed his etiam opem ferre qui parum in eis profecerunt: vtrisq̄ enim debitores sumus: neminēq̄ esse cupimus: quē peregrinorū idiomatum difficultas absterreat a diuinorum librorum penetralibus adeūdis. Idcirco vt Hebraicas dictiones facile possit quicūq̄ distinguere: & suam latinā interpretationē cuiq̄ assignare: inter singulas dictiones Hebraicas supponuntur minutæ litterulæ latinæ Alphabetico ordine procedentes: quibus consimiles aliæ i latina proxima colūna correspōdent: vt per similitudinē litterulæ cognoscatur: quæ dictio latina ad quā Hebraicā sit referenda. Quādo vero interpres per circūlocutionem pluribus dictionibus vnicam interpretatur: aut e diuerso vnica dictiōe plures amplectitur: tūc vnica litterula toti circūlocutioni vel etiā cōpendio deseruiet. Ex his præterea litterulis nōnullas reperies: quib⁹ tenue punctū subscribitur hoc modo ̣. Quod quidē punctū designat: vel dictionē Hebraicā subiacentē multiplicem esse & æquiuocā: ac proinde recondītum aliquod secretæ intelligētiæ mysteriū claudere: quod possit facile consulto Dictionario a perspicacibus mētib⁹ inuestigari: vel denotat saltē: ipsam eius significationē in latina colūna positā potius translatitiam esse & soli sensui subseruientem: q̄ propriam omnino & litteralem. Rursus quia inuenire primitiua siue radices dictionū Hebraicarum & Chaldaicarum a prima origine deuiantium res est perquā necessaria ad reperiēda in Dictionario vocabula: sed tātæ difficultatis: vt homines eius linguæ peritissimi frequēter in ea titubent: ac nonnunq̄ etiā labantur: artificium excogitauimus q̄ vtilissimum: quo possit quispiam vel primis dūtaxat Hebraicis rudimentis imbutus radicē cuiusq̄ dictionis in promptu habere: vt ia⁊ his adminiculis adiuti: Hebræorum ⌜vt ait beatus Hieronymus⌝ nauseam & ructum fastidiētes: præceptores eorum consulere nō egeamus. Aduertendū itaq̄ est: q̄ cū dictioni Hebraicæ siue Chaldaicæ correspondet alia in margine (quod dignoscēs ex simili litterula vtriq̄ dictioni imposita) tunc dictio ipsa sicut est in margine notata: querenda est in vocabulario. Illæ enim sunt primæ litteræ substantiales primitiui. Reliquæ uero dictiones Hebraici text⁹: quib⁹ nulla dictio primitiua repondet in margine: ex primis earū tribus aut quādoq̄ etiā solis duabus litteris sunt in dictionario requirendæ. Preterq̄ vbi precesserit aliqua ex his quinq̄ litteris beth: he: caph: lamed: mem: quocunq̄ apice subiecto: dū modo sit apice desuper notata hoc modo בּ הּ כּ לּ מּ Tunc enim talis littera pro articulo seu præpositione sumitur: ac proinde cum non sit littera substantialis auferenda est: & proxime tres vel quandoq̄ etiā solæ duæ litteræ sequentes erunt primæ litteræ primitiui: ex quib⁹ dictio ipsa in vocabulario reperietur. Quod eodē modo intelligendū est de ו vau littera etiam si nunq̄ tali signo notetur. Vbicunq̄ em̄ alicui dictioni præponitur: semper pro coniunctione copulatiua vsurpatur: quare tollere eā oportebit. Atq̄ hæc quidem succincte dicta sunt: vt legētibus Hebraicā litterā statim absq̄ arte seu consideratione vlla pateat dictionis primitiuum. Quod si curiosus lector non solo vsu contentus artē reperiendarū radicum nosse desiderat: legat vltimum capitulū nostræ Hæbraicæ Grāmaticæ in fine Hebraici dictionarii: quod tamen vt absq̄ librorum reuolutione facile occurreret: in principio Pēta teuchi duximus apponendū. Illud est etiā considerandū q̄ in hebraicis characterib⁹ sciēter omisimus apices illos:

quibus nunc vtūtur Hebræi pro accentibus. Nam hi cum ad nullā vel significati vel pronunciationis differentiam pertineant: sed ad solam cātus ipsorū modulationē: m erito a veteribus Hebræis reiecti sunt: quos in hoc imitari maluimus. Verū ne locus accentus cuiuscp dictionis ignorare tur: hoc modo prouidimus: vt quoniam dictiones Hebraicæ vt plurimū in ultima habent accentū: oēs huiusmodi dictiones nullo prorsus apice notarētur: reliquæ vero nō habentes accentum in vltima (quæ rarissime occurrunt) super syllabam vbi prædominatur accentus: apice signarentur hoc modo אֶרֶץ. Cæterum in distinctione clausularum colo etiā vtuntur Hebræi & cōmate: sed ita: vt colum sit duplex punctum: sicut coma apud latinos: hoc modo: Cōma vero tale signū. Quod autē ad Græcam scripturā attinet: illud te nō latere volumus: nō vulgaria seu temere oblata exēplaria fuisse huic nostræ impressioni archetypa: sed vetustissima simul & emēdatissima: quæ sanctissim? Dñs noster Leo Decimus Pontifex maximus ceptis nostris aspirans ex ipsa apostolica Bibliotheca ad nos misit: tantæ integritatis: vt nisi eis plena fides adhibeatur: nulli reliqui esse uideantur: quibus merito sit adhibenda. Quibus etiā adiunximus alia non pauca: quorum partē ex Bessarionis castigatissimo codice summa diligētia transcriptā Illustris Venetorū Senatus ad nos misit: partē ipsi magnis laboribus & expensis vndiqꝫ cōquisiuim?: ut copia emēdatorum codicū abunde superesset. Latinā itidē beati Hieronymi translationē cōtulimus cū qꝫ plurimis exemplaribus venerādæ vetustatis: sed his maxime: quæ in publica Cōpluten̄ nostræ vniuersitatis Bibliotheca reconduntur: quæ supra octingentesimū ab hinc annū litteris Gotthicis conscripta ea sunt synceritate: vt nec apicis lapsus possit in eis deprehendi. Aliqua tamen nomina propria vitio scriptorū aliter scripta qꝫ in originalibus vtriuscp testamēti habentur: intacta dimisimus: atqꝫ id quidē consulto. Nā si nūc in eis litterā aliquā mutassemus: nequaqꝫ possent reperiri in tractatu interpretationū: quē iuxta vulgatam horū nominū scripturā alphabetico ordine pridē cōfeceramus. Adnotauimus tamē in ipsis interpretationibus eadē nomina propria nō solū ponētes ea sicut cōmuniter scribūtur: sed etiā prout habētur ad litteram in suis originalib?. Demū in libro psalmorū illud est admonendum: cōmunē translationem latinam: qua vtimur: positam esse pro interlineari supra græcam septuaginta interpretum editionem: quia ei de verbo adverbum fere correspōdet. Eam autē quam beatus Hieronymus iuxta hebraicā transtulit veritatem ī medio duarum columnarum fuisse locatam. Vale.

Incipit Prologus beati Hieronymi

presbyteri in librum Esdre.

TRVM DIFICILIVS SIT FACERE quod poscitis: an negare: necdū statui. Nā vobis aliquid īperātib? ānuere snia est: & magnitudo oneris īpositi ita ceruices premit: vt añ sub fasce ruendū sit qꝫ leuandū. Accedūt ad hoc iuidorū studia: q oē quod scribimus reprehendendū putāt. Et iterdū contra se cōscia repugnāte publice lacerāt quæ occulte legūt: intantū vt clamare cōpellar & dicere· Dñe libera aiam meam a labiis iniquis & a lingua dolosa. Tertius ann? ē qꝫ semp scribitis atqꝫ referibitis vt Esdre librū & hester vobis de hebræo trāsferam: quasi non hēatis græca & latina volumia aut quicquid illud est qꝫ a nobis vertitur: nō statī ab oibus cōspuēdū sit. Frustra autē (vt ait quidā) niti neqꝫ aliud fatigando nisi odiū querere: extreme demētie est. Itaqꝫ obsecro vos mi dōmon & rogatiāe charissimi vt priuata lectione cōtenti libros nō efferatis in publicū: nec fastidiosis cibos ingeratis: vitetisqꝫ eorū supercilium qui iudicare tm̄ de aliis: & ipi facere nihil nouerunt. Si qui autē fratrū sunt quib? nra nō displicēt his tribuatis exēplar āmonētes vt hebræa noia quorū grādis in hoc volumine copia est: distincte & per interualla transcribāt. Nihil enī pderit emēdasse librū nisi emendatio librariorū diligētia cōseruetur. Nec quēqꝫ moueat qꝫ vnus a nobis liber editus est: nec apocriphorū tertii & quarti libri somniis delectetur. quia & apud hebræos esdre: nec mieqꝫ sermones in vnū volumē coartātur: & quæ non habētur apud illos: nec de vigintiq̄ttuor senibus sunt procul abiicienda. Si quis autē septuaginta vobis opposuerit interp̄tes: quorū exēplaria varietas ipsa lacerata & euersa demōstrat nec p̄t vtiqꝫ verū asseri quod diuersū est: mittite eū ad euangelia: in quibus multa ponūtur quasi de veteri testamento q̄ apud septuaginta interp̄tes nō habētur velud illud: qm̄ nazareꝰ vocabitur: & ex egypto vocaui filiū meum & videbunt in quē cōpunxerunt: multaqꝫ alia q̄ latiori operi reseruam?: & q̄ rite ab eo vbi scripta sunt. Cū qꝫ pferre nō potuerit: vos legite de his exēplaribus q̄ nup a nobis edita maledictorū quotidie linguis cōfodiūtur. Sz vt ad cōpendiū veniā: certe quod illaturus sum equissimū est Edidi aliquid quod nō hē in greco: aut aliter hē q̄ a me versum est. Quid interp̄tem laniant. Interrogēt hebræos: & ipsis autoribus trāslationi mee vel arrogēt vel derogent fidē. Porro aliud est si clausis quod dicitur oculis mihi volūt maledicere: & nō imitātur græcorū studium & beniuolentiā: qui post septuaginta trāslatores iam xp̄i euangelio corusante iudeos & hebionitas legis veteris interp̄tes aquilam videlicet & symachū & theodotionē & curiose legunt & p origenis laborē in hexaplois ecclīis dedicarūt. Quantomagis latini grati esse deberent qꝫ exultantē cernerent græciā a se aliquid mutuari. Primū enī magnor ū sumptuum est & infinite difficultatis. exēplaria posse habere oia deinde etiā qui habuerint: & hebræi sermonis ignari sunt magis errabūt: ignorātes qs e multis veri? dixerit. Quod etiam sapientissimo cuidā nup apud græcos accidit vt interdū scripture sensum relinquēs vniuscuiuslibet interp̄tis seq̄retur errorē. Nos autē qui hebræe lingue saltē puam habemus sciam: & latinus nobis vtcunqꝫ sermo non deest: & de aliis magis possumus iudicare & ea q̄ ipsi itelligim? in nostra lingua promere. Itaqꝫ licet hydra sibilet: victorqꝫ si non incendia iactet: nunqꝫ meū iuuāte xp̄o silebit eloquiū etiā p̄cisa lingua balbutiet. Legant qui volunt qui nolunt abiiciant. Euentilent apices: īras calūniet̄ur. Magis vestra charitate puocabor ad studium q̄ illorum detractione & odio deterrebor.

Explicit Prologus.

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina. Trāsla. B. Vie. — Ter. be. i. Esd. j. — Prītina. heb.

ESDRAS PRIMVS. ΕΣΔΡΑΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Incipit liber esdre primꝰ. Capᵘ. i.

Ca. 1,

A

Hiere. 25.c.ꝛ 29.c. 1.Esa. 56.d.

Et in anno primo cyri re
Αἰ ἐν τῷ ἔτει τῷ πρώτῳ κύρου βα=
gio persaꝝ vt cōpleret ver=
σιλέως περσῶν τοῦ τελιωθῆναι λό=
bū dñi ab ore hieremie: x
γον κυρίου ἀπὸ στόματος ἱερεμίου,
suscitauit dñs spūm cyri re
ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βα
gis persaꝝ: ꝛ mādauit vocē in omni re=
σιλέως περσῶν, καὶ παρήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ τῇ βασι
gno suo: etiā in scripto dicēs: sic dixit cyrus
λείᾳ αὐτοῦ, καὶ γε ἐν γραπτῷ λέγων, οὕτως εἶπε κύρος ὁ
rex persaꝝ: omnia regna terre dedit
βασιλεὺς περσῶν, πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ
mihi dñs de⁹ celi. ꝛ ipse cōsiderauit
μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ· καὶ αὐτὸς ἐπισκέψατό
B
sup me vt edificarē ipsi domū in hierusalē q̄
ἐπ' ἐμοὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ἱερουσαλὴμ τῇ
in iudea. quis in vobis de vniuerso ppło e=
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐ=
tus: ꝛ erit deus illius cū eo: ꝛ ascendat
τοῦ; καὶ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω
in hierusalē q̄ in iudea: ꝛ edificet
εἰς ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω
domū dñi dei israel: ipse deus q̄ in hieru
τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν ἱερου
salē. ꝛ oīs relictus ab omnib⁹ lo=
σαλήμ· καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τό
cis vbi ipse habitat tbi adiuuabūt eū viri
πων οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ λήψονται αὐτοῦ ἄνδρες τοῦ
loci sui in argēto ꝛ auro ꝛ in substātia ꝛ in
C
τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἐν ὑπάρξει καὶ ἐν
tumētis cū voluntario in domū dei que in hieru
κτήνεσι μετὰ τοῦ ἐκουσίου εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ἱερου=
salē. ꝛ surrexerūt principes familiaꝝ iuda ꝛ
σαλήμ. καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν Ἰούδα καὶ
beniami ꝛ sacerdotes ꝛ leuite oēs quoꝝ excitauit
βενιαμὶν καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται πάντες ὧν ἐξήγειρεν ὁ
deus spūm eoꝝ vt ascēderēt ad edificandū do
θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶ
mū dñi q̄ in hierusalē. ꝛ vniuersi q̄ circuitu eoꝝ
κον κυρίου τὸν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν αὐ
cōfortauerūt in manib⁹ eoꝝ in vasis argenti
τῶν ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου
in auro ꝛ in apparatu ꝛ in iumētis ꝛ in mūeribꝰ:
ἐν χρυσῷ καὶ ἐν ἀποσκευῇ καὶ ἐν κτήνεσι καὶ ἐν ξενίοις,
preter ea q̄ in voluntatē. ꝛ rex cyrus ꝓtulit vasa
πλὴν ὧν ἐν ἐκουσίοις· καὶ ὁ βασιλεὺς κύρος ἐξήνεγκε σκεύη
dom⁹ dñi q̄ cepit nabuchodonosor ab hierusalē:
D
οἴκου κυρίου ἃ ἔλαβε ναβουχοδονοσορ ἀπὸ ἱερουσαλήμ,
ꝛ dedit ea in domo dei sui. ꝛ protulit ea
καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήνεγκεν αὐ
cyrus rex persaꝝ in manum mithridatis gaz
τὰ κύρος ὁ βασιλεὺς περσῶν ἐπὶ χεῖρα μιθριδάτου γαζο
barei. ꝛ numerauit ea sasabasar princi
φύλακος· καὶ ἐξέμησεν αὐτὰ τῷ σασαβασὰρ τῷ ἄρχον
pi iuda. ꝛ hic numerus eoꝝ. phiale
τι τοῦ Ἰούδα· καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· φιάλαι
auree triginta: ꝛ argentee phiale mille: muta
χρυσαῖ τριάκοντα, καὶ ἀργυραῖ φιάλαι χίλιαι, παρ=αλ
toria nouē ꝛ viginti. chephoni aurei triginta:
λαγιδία ἐνιαία καὶ εἴκοσι· κιφόρια χρυσᾶ τριάκοντα,
ꝛ argētei duplicati quadringenti ꝛ decem. ꝛ vasa
καὶ ἀργυρᾶ δίπλαι τετρακόσιαι καὶ δέκα· καὶ σκεύη
alia mille. omnia vasa ꝛ auri ꝛ
ἕτερα χίλια· πάντα τὰ σκεύη καὶ τοῦ χρυσίου καὶ
argenti quinq̄ milia quadringenta. vniuersa
τοῦ ἀργυρίου πεντακισχίλια τετρακόσια· τὰ πάντα

Cap. i.

וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס
לִכְלוֹת דְּבַר יְהוָה מִפִּי יִרְמְיָה הֵעִיר
יְהוָה אֶת רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס
וַיַּעֲבֶר קוֹל בְּכָל מַלְכוּתוֹ וְגַם בְּמִכְתָּב
לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס כֹּל
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם וְהוּא פָקַד עָלַי לִבְנוֹת לוֹ
בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי
בָכֶם מִכָּל עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל
לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וְיִבֶן אֶת
בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָם׃ וְכָל
הַנִּשְׁאָר מִכָּל הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא
גָר שָׁם יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ
בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה עִם
הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלָם׃ וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת
לִיהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
לְכֹל הֵעִיר הָאֱלֹהִים אֶת רוּחוֹ לַעֲלוֹת
לִבְנוֹת אֶת בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלַם׃ וְכָל סְבִיבוֹתֵיהֶם חִזְּקוּ
בְיָדֵיהֶם בִּכְלֵי כֶסֶף בַּזָּהָב בָּרְכוּשׁ
וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל כָּל
הִתְנַדֵּב׃ וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת כְּלֵי
בֵית יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא נְבוּכַדְנֶצַּר
מִירוּשָׁלַם וַיִּתְּנֵם בְּבֵית אֱלֹהָיו׃
וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס עַל יַד
מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר
הַנָּשִׂיא לִיהוּדָה׃ וְזֶאת מִסְפָּרָם
אגרטלי זָהָב שְׁלֹשִׁים אַגַרְטְלֵי כֶסֶף
אֶלֶף מַחֲלָפִים תְּשִׁעָה וְעֶשְׂרִים׃
כִּפּוּרֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים כִּפּוּרֵי כֶסֶף
מִשְׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה כֵּלִים
אֲחֵרִים אָלֶף׃ כָּל כֵּלִים לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף
חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל

Secundi

הָעֲלָה׳ שֶׁשְׁבַּצַּר ׳עִם׳הָעֲלוֹת׳ הַגּוֹלָה ׳עָלָה׳ גֹּלָה
׳מִבָּבֶל׳לִירוּשָׁלִָם׃

Cap.ij. ׳וְאֵלֶּה׳בְּנֵי ׳הַמְּדִינָה ׳הָעֹלִים׳מִשְׁבִי ׳קְדֶן׳שָׁנָה
׳הַגּוֹלָה ׳אֲשֶׁר ׳הָגְלָה׳ נְבוּכַדְנֶצַּר
׳מֶלֶךְ׳בָּבֶל׳לְבָבֶל ׳וַיָּשֻׁבוּ׳לִירוּשָׁלִַם ׳שוב
׳וִיהוּדָה׳אִישׁ׳לְעִירוֹ׃ ׳אֲשֶׁר׳בָּאוּ׳עִם ׳בוא
׳זְרֻבָּבֶל ׳יֵשׁוּעַ׳נְחֶמְיָה׳שְׂרָיָה׳רְעֶלָיָה
׳מָרְדְּכַי ׳בִּלְשָׁן ׳מִסְפָּר ׳בִּגְוַי ׳רְחוּם
׳בַּעֲנָה ׳מִסְפַּר ׳אַנְשֵׁי ׳עַם׳׳ יִשְׂרָאֵל׃
׳בְּנֵי׳פַרְעֹשׁ ׳אַלְפַּיִם׳מֵאָה׳שִׁבְעִים
׳וּשְׁנָיִם׃ ׳בְּנֵי׳שְׁפַטְיָה ׳שְׁלֹשׁ׳מֵאוֹת ׳שָׁנָה
׳שִׁבְעִים׳וּשְׁנָיִם׃ ׳בְּנֵי׳אָרַח ׳שִׁבְעַע
׳מֵאוֹת ׳חֲמִשָּׁה׳וְשִׁבְעִים׃ ׳בְּנֵי׳פַּחַת
׳מוֹאָב ׳לִבְנֵי׳ יֵשׁוּעַ׳ יוֹאָב ׳אַלְפַּיִם
׳שְׁמֹנָה׳ מֵאוֹת׳וּשְׁנַיִם ׳עָשָׂר׃ ׳בְּנֵי
׳עֵילָם ׳אֶלֶף׳מָאתַיִם׳חֲמִשִּׁים׳וְאַרְבָּעָה׃
׳בְּנֵי׳זַתּוּא ׳תְּשַׁע׳מֵאוֹת ׳וְאַרְבָּעִים
׳וַחֲמִשָּׁה׃ ׳בְּנֵי ׳זַכָּי ׳שְׁבַע ׳מֵאוֹת
׳׳ וְשִׁשִּׁים׃ ׳׳ בְּנֵי׳בָנִי׳שֵׁשׁ׳מֵאוֹת
׳אַרְבָּעִים׳וּשְׁנָיִם׃ ׳בְּנֵי׳בֵבַי׳שֵׁשׁ׳מֵאוֹת רַבָּע
׳עֶשְׂרִים׳וּשְׁלֹשָׁה׃ ׳בְּנֵי׳עַזְגָּד ׳אֶלֶף
׳מָאתַיִם׳עֶשְׂרִים׳וּשְׁנָיִם׃ ׳בְּנֵי׳אֲדֹנִיקָם ׳מֵאָה
׳שִׁשִּׁים ׳מֵאוֹת ׳׳ שִׁשִּׁים ׳׳ וְשִׁשָּׁה׃ ׳בְּנֵי
׳בִגְוַי ׳אַלְפַּיִם׳חֲמִשִּׁים׳וְשִׁשָּׁה׃ ׳בְּנֵי
׳עָדִין׳אַרְבַּע׳מֵאוֹת׳חֲמִשִּׁים׳וְאַרְבָּעָה׃
׳בְּנֵי׳אָטֵר׳לִיחִזְקִיָּה׳תִּשְׁעִים׳וּשְׁמֹנָה׃
׳בְּנֵי ׳בֵצַי ׳שְׁלֹשׁ׳מֵאוֹת ׳עֶשְׂרִים
׳׳וּשְׁלֹשָׁה׃ ׳׳ בְּנֵי׳יוֹרָה ׳מֵאָה׳וּשְׁנַיִם ׳שָׁנָה
׳עָשָׂר ׃ ׳בְּנֵי׳ חָשֻׁם ׳מָאתַיִם׳עֶשְׂרִים
׳וּשְׁלֹשָׁה׃ ׳בְּנֵי׳גִבָּר ׳תִּשְׁעִים׳וַחֲמִשָּׁה׃
׳בְּנֵי׳בֵית׳לָחֶם ׳מֵאָה׳עֶשְׂרִים׳וּשְׁלֹשָׁה׃
׳אַנְשֵׁי׳ נְטוֹפָה ׳׳ חֲמִשִּׁים ׳׳וְשִׁשָּׁה ׃
׳אַנְשֵׁי׳עֲנָתוֹת׳מֵאָה׳עֶשְׂרִים׳וּשְׁמֹנָה׃
׳בְּנֵי׳עַזְמָוֶת ׳אַרְבָּעִים׳וּשְׁנָיִם ׃׳בְּנֵי
׳קִרְיַת׳עָרִים ׳כְּפִירָה׳וּבְאֵרוֹת ׳שִׁבְעַע
׳מֵאוֹת׳וְאַרְבָּעִים׳וּשְׁלֹשָׁה׃׳בְּנֵי׳הָרָמָה ׳מֵאָה

tulit׳ſaſabaſar:׳cū his׳q aſcēdebūt׳de tranſmigra-
tione׳babylonis׳in hie-
ruſalem. 2.

HI ſunt aūt׳q̄uincie׳fi lii׳q aſcēderūt׳de׳ca ꝓuitate׳quam׳tranſtule rat׳nabuchodonoſor ooo ׳rex׳babylōis׳in babylo nē׳& reuerſi ſunt׳in hie-
ruſalē׳& iudeā׳vnuſqſq׳ in ciuitatē ſuā:q̄׳venerūt ׳cum׳zorobabel :׳ieſua: ׳neemia:׳ſaraia:׳rabelaia ׳mardochai:׳belſan׳meſ phar:׳beguai:׳reum. ooo ׳baana.׳ Numerus׳viro-
rum׳populi׳iſrael. oooo ׳Filii׳phares:׳duo milia ׳centum׳ſeptuaginta oo ׳duo.׳ Filii׳ſaphatia:׳tre centi oooooooooooooooo ׳ſeptuaginta׳duo. ׳Filii ׳area׳ſeptingenti ooooo ׳ſeptuaginta׳quinq̄.׳ Fi lii׳phetmoab ooooooooo ׳filiorū׳ioſue׳ioab׳duo milia oooooooooooooooo ׳octingenti׳duodecim. ׳Filii ooooooooooooooo ׳helam:׳mille׳ducenti ׳quiquaginta׳quattuor. ׳Filii׳zethua:׳nongenti ׳quadraginta ooooooooo ׳quinq̄.׳Filii׳zachai:׳ſe-
ptingenti ooooooooooooo ׳ſexaginta.׳ Filii׳bani: ׳ſexcenti oooooooooooo ׳quadraginta׳duo.׳ Filii ׳bebai.׳ſexcenti ooooooo ׳viginti׳tres.׳Filii׳azgad ׳mille oooooooooooooooo ׳ducēti׳viginti׳duo.׳ Filii ׳adonicam: oooooooooooo ׳ſexcenti׳ſexaginta׳ſex. ׳Filii ooooooooooooooo ׳begui:׳duo milia׳ quin-
quaginta׳ſex.׳Filii ooooo ׳adin:׳quadringēti׳quin quaginta׳quattuor. ooo ׳Filii׳ather qui erant׳ex ezecia:׳nonaginta׳octo. ׳Filii׳beſai:׳trecēti׳viginti ooooooooooooooooooooo ׳tres.׳Filii׳iora:׳centuꝫ ׳duodecim. oooooooooo ׳Filii׳aſem:׳ducenti׳vi-
ginti oooooooooooooooo ׳tres.׳Filii׳gebbar:׳non genti׳quinq̄. ooooooooo ׳filii׳bethleem:׳centum ׳viginti׳tres. oooooooooo ׳Viri׳nethupha:׳quin-
quaginta׳ſex. oooooooo ׳Viri׳anathoth:׳cētum ׳viginti׳octo. oooooooo ׳Filii׳azmaueth:׳quadra ginta׳duo.׳Filii ooooooo ׳cariathiarim׳cephira׳& beroth:׳ſeptingenti ooo ׳quadraginta׳tres.׳Filii ׳rama oooooooooooooo

τulit ſaſabaſar cū aſcenſu trāſmigra
ἀνήγαγε σασαβασὰρ μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἐκ
tionis׳ex babylone in hieruſalem.
κίας ἐκ βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλήμ. Ca.2.

ΚΑΙ ὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαί-
dūt ve captiuitate trāſmigrationis:quā
τες ἐκ τῆς ἀχμαλωσίας τῆς ἐκτοπίας, ἧς
trāſtulit nabuchodonoſor rex babylo-
ἀπῴκισε ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶ-
nis in babylonē. ⁊ reuerſi ſunt in hieruſa-
νος εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ἱερουσα-
lē ⁊ iudam vir in ciuitatē ſuā: q̄
λὴμ καὶ ἰούδαν ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, οἳ
venerūt cū zorobabel: ieſua neemias ſaraias
ἦλθον μετὰ ζοροβαβέλ, ἰησοῦ νεεμίας σαραίας
reelias: mardocheus balaſan maſphar ba-
ῥαελίας, μαρδοχαῖος βαλασὰν μάσφαρ βα-
guc reū baana. nūerus viroꝝ populi iſra-
γουὲ ῥεοὺμ βαανά. ἀριθμὸς ἀνδρῶν λαοῦ ἰσρα-
el. filij phoroo duo milia centū ſeptuaginta
ήλ. υἱοὶ φόρος δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα
duo filij ſaphatia trecenti ſeptuaginta
δύο υἱοὶ σαφατία τριακόσιοι ἑβδομήκοντα
duo. filij ares ſeptingēti ſeptuagintaquinq̄.
δύο. υἱοὶ ἀρὲς ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε.
filij phaath moab filijs ieſue ioab duo mi
υἱοὶ φαὰθ μωὰβ τοῖς υἱοῖς ἰησοὺ ἰωὰβ δισχί-
lia octingēti ⁊ duodecim. filij elam mille
λιοι ὀκτακόσιοι καὶ δώδεκα. υἱοὶ ἐλὰμ χίλιοι
ducenti quinquaginta quattuor. filij zethua non-
διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ ζαιουὲ ἐνα-
gēti quadragintaquinq̄. filij zacchaia ſepti
κόσιοι τεσσαρακοντατέσσαρες. υἱοὶ ζακχαῖε ἑπτα
genti ſeraginta. filij banca ſercēti quadra-
κόσιοι ἑξήκοντα. υἱοὶ βανῖε ἑξακόσιοι τεσσαρά
ginta ⁊ duo filij babai ſercenti viginti
κοντα καὶ δύο. υἱοὶ βαβαὶ ἑξακόσιοι εἴκοσι
tres. filij azigad mille ducenti viginti duo.
τρεῖς. υἱοὶ ἀζιγαὰδ χίλιοι διακόσιοι εἰκοσιδύο.
filij adonicā ſercenti ſeraginta ſex. filij bague
υἱοὶ ἀδωνικὰμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἓξ. υἱοὶ βαγουὲ
duo milia quinquaginta ſex. filij addin quadringēti
δισχίλιοι πεντήκοντα ἓξ. υἱοὶ ἀδδὶν τετρακόσιοι
quinquaginta quattuor. filij ater ezecia nona-
πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ ἀτὴρ τῷ ἐζεκία ἐννε
ginta octo. filij baſſu trecenti viginti tres.
κονταεννέα. υἱοὶ βασσοῦ τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
filij ioza centū duodecim. filij aſum ducenti
υἱοὶ ἰωρὰ ἑκατὸν δώδεκα. υἱοὶ ἀσσὺμ διακόσιοι
viginti tres. filij gaber nonaginta quinq̄.
εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ γαβὲρ ἐνενηκοντατέσσαρες.
filij bethlee centū viginti tres. filij netophath quin
υἱοὶ βαιθλεὲμ ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ νετωφὰθ πε
quagita ſex. filij anathoth centū viginti octo. filij
ντηκοντάξ. υἱοὶ ἀναθὼθ ἑκατὸν εἴκοσιοκτώ. υἱοὶ
aſmoth quadraginta duo. filij cariathiarim cha-
ἀσμὼθ τεσσαρακονταδύο. υἱοὶ καριαθιαρὶμ χα-
phera ⁊ beroth ſeptingenti quadraginta tres.
φηρὰ καὶ βηρὼθ ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς.
filij rama
υἱοὶ τῆς ῥαμὰ

A

B

τ gabaa ſexcenti viginti vn⁹. viri machmas
καὶ γαβαὰ ἑξακόσιοι εἰκοσιπέντε. ἄνδρες μαχμᾶς
centū viginti duo. viri bethel τ hai ducen
ἑκατὸν εἰκοσιδύο. ἄνδρες βαιθὴλ καὶ αἱ δυακό=
ti viginti treo. filij nabo quinquaginta duo. filij
σιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ ναβὰ πεντηκονταδύο. υἱοὶ
magbis centū quinquagita ſex. filij helā alteri⁹ mil
μαγβὶς ἑκατὸν πεντηκονταἕξ. υἱοὶ ηλὰμ ἕτερου χί
le ducenti quinquaginta quattuor. filij eram
λιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ ἀρὰμ
trecenti viginti. filij lodadid τ ono ſepti=
τριακόσιοι εἴκοσι. υἱοὶ λοδαδὶδ καὶ ὠνὼ ἑπτὰ
gēti viginti quinq⁹. filij hiericho trecenti qua
κόσιοι εἰκοσιπέντε. υἱοὶ ἰεριχὼ τριακόσιοι τεσ
draginta quinq⁹. filij ſenaa tria milia ſexcen=
σαρακοντατρεῖς. υἱοὶ σαανὰ τρισχίλιοι ἑξακόσι
ti triginta. τ ſacerdotes filij iedua in domo
οι τριάκοντα. καὶοἱ ἱερεῖς υἱοὶ ἰαδοὺα τῷ οἴκω
ieſu nongenti ſeptuaginta treo. filij emmer
ἰησοῦ ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς. υἱοὶ ἐμμὴρ
mille quinquagita duo. filij phaſur mille du
χίλιοι πεντηκοντατρεῖς. υἱοὶ φασοὺρ χίλιοι δια
cēti ⁊draginta ſeptē. filij charim mille
κόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς. υἱοὶ χαρὶμ χίλιοι
τ decē τ ſeptē. leuite filij ieſu τ cad=
καὶ δεκαεπτά. καὶοἱ λευῖται υἱοὶ ἰησοῦ καὶ καδ
miel filijo oduie ſeptuagintaquattuor
μιὴλ τοῖς υἱοῖς ὡδουΐα ἑβδομηκοντατέσσαρες
cantorco: filij aſaph cētū vigiti octo. filij iani
οἱ ᾄδοντες, υἱοὶ ἀσὰφ ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. υἱοὶ τῶν
tou: filij ſellū: filij ater: filij telmon:
πυλωρῶν, υἱοὶ σελλούμ, υἱοὶ ἀτὴρ, υἱοὶ τελμών,
filij acub: filij atita: filij ſobai: om=
υἱοὶ ἀκούβ, υἱοὶ ἀτιτά, υἱοὶ σωβαί, οἱ πάν=
C nes centū triginta nouē. nathenei: filij
τες ἑκατὸν τριακονταεννέα. οἱ ναθινναῖοι, υἱοὶ
ſuaa: filij aſuphat: filij tabaoth: filij coſeu:
σουὰ, υἱοὶ ἀσουφάτ, υἱοὶ ταβαώθ, υἱοὶ κυρίς,
filij ſiaa: filij phadon: filij balana: filij aga
υἱοὶ σιά, υἱοὶ φαδών, υἱοὶ βαλανά, υἱοὶ ἀγα
ba: filij acub: filij agab: filij ſellami. filij
βά, υἱοὶ ἀκούβ, υἱοὶ ἀγάβ, υἱοὶ σελλαμί. υἱοὶ
anna: filij gaddel: filij gaer: filij raia: fi=
ἀνανά, υἱοὶ γεδδήλ, υἱοὶ γαήρ, υἱοὶ ῥαΐα, υἱ
lij raſon: filij neçoda: filij gaza: filij aza:
οὶ ῥασών, υἱοὶ νεκωδά, υἱοὶ γαζάμ, υἱοὶ ἀζά,
filij phaſi: filij baſi: filij aſena: filij mou=
υἱοὶ φασί, υἱοὶ βασί, υἱοὶ ἀσενά, υἱοὶ μουσ=
nim: filij nephuſim: filij bagbuc: filij acu=
νείμ, υἱοὶ νεφουσείμ, υἱοὶ βαγβούκ, υἱοὶ ἀκου=
pha: filij arur. filij baſaloth: filij meida:
φά, υἱοὶ ἀρσούρ. υἱοὶ βασαλωθά, υἱοὶ μειδά,
filij arſa: filij barcoo: filij ſiſara: filij thema:
υἱοὶ ἀρσά, υἱοὶ βαρκός, υἱοὶ σισάρα, υἱοὶ θαιμά,
filij neſia: filij atiphа: filij ſeruoꝝ ſalomon:
υἱοὶ νησία, υἱοὶ ἀτιφά, υἱοὶ τῶν δούλων σολομών,
filij ſotai: filij ſephera: filij pharuda: filij
υἱοὶ σωτάι, υἱοὶ σωφρά, υἱοὶ φαρουδά, υἱοὶ
iela. filij dercon: filij
ἰαλά. υἱοὶ δερκών, υἱοὶ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

גְּדֵל׃ בְּנֵי שַׁפַטְיָה בְּנֵי חַטִּיל בְּנֵי
פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמִי׃ כָּל הַנְּתִינִים נְתִין
וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מֵאָה
תְּשָׁעִים וּשְׁנָיִם׃ וְאֵלֶּה הָעֹלִים עָנָה עָלָה
מִתֶּל מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדָּן
אֵמֵר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית אֲבוֹתָם נֵגֶד
וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ בְּנֵי דְלָיָה
בְּנֵי טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת
חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
חֲבָיָה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר
לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה נִקְרָא אִישׁ
וַיִּקָּרֵא עַל שְׁמָם׃ אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם קֹבֵא
הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ וַיְנָאֲלוּ יָחַס מָצָא
מִן הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם גָּאַל
אֲשֶׁר לֹא יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אָבַל
עַד עֲמֹד כֹּהֵן לְאוּרִים וּלְתֻמִּים׃ כָּל תֹּם
הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם רָבַע רָבַב
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים׃ מִלְבַד אֶבֶד
עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת
אַלְפִּים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים
וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת שִׁיר
מָאתַיִם׃ סוּסֵיהֶם שִׁבַּע מֵאוֹת מֵאָה
שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם
אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ נְמַלֵּיהֶם אַרְבַּע
מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים
שֵׁשֶׁת אַלְפִּים שִׁבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃
וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת נְדָבָה לְבֵית יְהוָה
אֲשֶׁר לִירוּשָׁלַ͏ִם הִתְנַדְּבוּ לְבֵית עָמֹד כּוֹן
הָאֱלֹהִים לְהַעֲמִידוֹ עַל מְכוֹנוֹ׃ כְּכֹחָם טַס
נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב אֲצַר לָאַג
דַּרְכְּמוֹנִים שֵׁשׁ רִבּוֹאוֹת וְאֶלֶף וְכֶסֶף רֶבַע
מָנִים חֲמֵשֶׁת אַלְפִּים וּמֵאָה מָאָה
כֹּהֲנִים מָאָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים
וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם נְתִין עִיר
וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

gedeli: Filii ſaphata: filii athil: filii phocereth: q erāt de aſebaim: filii amim. Oēs nathinnei & filii ſeruorum ſalomonis: trecēti nonagita duo. Et hi q aſcenderūt de thelmala: thelarſa cherub & don & emer: & nō potuerūt indicare domū patrū ſuoꝝ & ſemen ſuū: vtrum ex iſrael eſſēt. Filii dalaia: filii thobia. filii nechoda: ſexcenti quinquaginta duo. Et de filiis ſacerdotum: filii iobia filii acos. filii berzellai: quí accepit de filiabꝫ berzellai galaaditidis vxorē: & vocatus eſt noie eoꝝ. Hi quefierunt ſcripturā genealogie ſue: & nō inuenerunt: & eiecti ſunt de ſacerdotio. Et dixit atherſatha eis vt non comederent de ſancto ſanctorum donec ſurgeret ſacerdos doctꝰ atqꝫ pfectus. Omnis multitudo quaſi vnꝰ q draginta duo milia trecenti ſexaginta. Exceptis ſeruis eorum & ancillis qui erant ſeptem milia trecenti triginta ſeptem: & in ipſis cantores atqꝫ cantatrices ducēti. Equi eorum ſeptingenti triginta ſex: muli eorū ducenti quadraginta quinqꝫ: cameli eorum quadringēti triginta quinqꝫ: aſini eorum ſex milia ſeptingenti viginti. Et de principibꝰ patrū cū ingrederētur templū dñi qđ eſt in hieruſalē: ſponte obtulerūt in domū dei ad extruendū eaꝫ in loco ſuo. Secūdū vires ſuas dederunt impenſas operis: auri ſolidos ſexaginta mila & mille: argenti minas quinqꝫ milia: & veſtes ſacerdotales centum. Habitauerūt ergo ſacerdotes & leuite & de populo & cantores & ianitores & nathinnei in vrbibus ſuis: & vniuerſusqꝫ iſrael in ciuitatibus ſuis. 3.

geddel: filii ſaphatia: filii attel: filii phacherath: filii aſeboim: filii emei: omnes iſti nathenei ſimul & filii ſeruorum ſalomonis trecenti nonaginta duo. & hi q aſcenderūt de thelmelech thelareſa cherub: edan emmer: & nō potuerunt indicare domū familie ſue & ſemen ſuum ſi ex iſrael ſunt. filij dalaia: filij tobie: filij necoda ſexcenti quinquaginta duo. & de filijs ſacerdotū filij obaia: filij accus: filij berzelai: q accepit de filiabus berzelai galaadite vxorem: & vocatus ē noie eorum. hi quoꝝ q̄ſierūt ſcriptura genealogie ſue: & nō inuēte ſunt: & eiecti ſunt de ſacerdotio. & dixit atherſatha eis vt nō comederēt de ſancto ſanctorum: donec ſurgeret ſacerdos illuminātibus & pfectus. oīs aūt cōuocatio ſimul q̄ſi q̄ter decē milia duo milia trecenti ſeraginta: abſq; ſeruis eorum & ancillis eorum. iſti septē mille trecenti triginta ſeptem. & eis cantores & cātatrices ducenti. equi eorū ſepti centi trigintaſex. muli eorum ducenti q̄dragintaquinq;. cameli eorum q̄dringēti trigintaquinq;. aſini eorū ſex milia ſeptingēti viginti. & de principibus familiaꝝ cū ingrederentur ipſi in domū dñi q̄ in hieruſalē: ſponte obtuleſt in domū dei ad extruēdā eā in ꝓparationē eius quēadmodū poterāt eoꝝ: dederūt in theſaurum operis: auri drag mas ſex decēmilia & mille: & argenti minas quinq; milia: & veſtes ſacerdotū centū. habitauerūt ergo ſacerdotes & leuite & qui de populo & cantores & ianitores & nathenei in vrbibus ſuis: & vniuerſus iſrael in vrbibus ſuis.

Ca.3.

Cap.iij.

וַיִּנַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
נָגַע
בָּעָרִים וַיֵּאָסְפוּ הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד
אָסַף
אֶל יְרוּשָׁלִַם׃ וַיָּקָם יֵשׁוּעַ בֶּן יוֹצָדָק
קוּם
וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וּזְרֻבָּבֶל בֶּן
בֵּן
שְׁאַלְתִּיאֵל וְאֶחָיו וַיִּבְנוּ אֶת מִזְבַּח
בָּנָה זָבַח
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת
עָלָה
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים׃
כָּתַב יָרֵה
וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל מְכוֹנָתָיו כִּי בָּאֵימָה
כּוֹן
עֲלֵיהֶם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וַיַּעַל עָלָיו
עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב׃
עָשָׂה
וַיַּעֲשׂוּ אֶת חַג הַסֻּכּוֹת כַּכָּתוּב וְעֹלַת
סָפַר שָׁפַט
יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְאַחֲרֵי כֵן עֹלַת תָּמִיד
עָלָה תָּמִד
וְלֹחָדָשִׁים וְלָכָל מוֹעֲדֵי יְהוָה
יָעַד
הַמְקֻדָּשִׁים וְלָכֹל מִתְנַדֵּב נְדָבָה
קָדַשׁ נָדַב
לַיהוָה׃ מִיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
שָׁבַע
הֵחֵלּוּ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה וְהֵיכַל
חָלַל הָכַל
יְהוָה לֹא יָסָדוּ׃ וַיִּתְּנוּ כֶסֶף לַחֹצְבִים
נָתַן
וְלַחָרָשִׁים וּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וָשָׁמֶן
אָכַל שָׁתָה
לַצִּדֹנִים וְלַצֹּרִים לְהָבִיא עֲצֵי
בוא
אַרְזִים מִן הַלְּבָנוֹן אֶל יָם יָפוֹא
כְּרִשְׁיוֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס עֲלֵיהֶם׃
רָשָׁה
וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְבוֹאָם אֶל בֵּית
שָׁנָה
הָאֱלֹהִים לִירוּשָׁלַ͏ִם בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
הֵחֵלּוּ זְרֻבָּבֶל בֶּן שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ
בֶּן יוֹצָדָק וּשְׁאָר אֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וְכָל הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי יְרוּשָׁלָ͏ִם
שָׁנָה
וַיַּעֲמִידוּ אֶת הַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
עָמַד
וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל מְלֶאכֶת בֵּית יְהוָה׃
עָלָה נָצַח
וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו וְאָחָיו קַדְמִיאֵל
עָמַד
וּבָנָיו בְּנֵי יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל
עֲשֵׂה הָמְלָאכָה בֵּית הָאֱלֹהִים בְּנֵי
חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם׃
בָּנָה
וַיִּסְדוּ הַבֹּנִים אֶת הֵיכַל יְהוָה
יָסַד
הַכֹּהֲנִים מְלֻבָּשִׁים
לָבַשׁ
בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם
חָצַר צָלַל

Θ Καὶ ἐφάσιν ὁ μὲν ὄγδοος, καὶ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ
A in ciuitatib⁹ suis: ⁊ cōgregat⁹ ē popul⁹ q̄si viren⁹ in hieru
sice.8 ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς ἱερου
6. salem. ⁊ surrexit iosue filius iosedec ⁊ fratres
σαλήμ. καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
eius sacerdotes: ⁊ zorobabel filius salathiel ⁊
αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβαβὴλ ὁ τοῦ σαλαθιὴλ καὶ οἱ
fratres eius: ⁊ edificauerūt altare
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον τοῦ
dei israel vt offerrent in eo holocaustomata: sic
θεοῦ Ισραὴλ τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις, κα
cut scriptum est in lege moysi hoio dei.
θὼς γέγραπται ἐν τόμῳ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.
⁊ parauerunt altare sup ꝓparationē su
καὶ ἑτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐ
am: qm in terrore sup ꝓpos de populo
τοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν τῶν λαῶν τῶν
terrarū. ⁊ obtulerūt sup illud holocaustomata do
γαιῶν. καὶ ἀνεβίβασαν ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις τῷ κυ
B mino mane ⁊ in vesperū. ⁊ fecerunt solēnitatē
ρίῳ τοπρωὶ καὶ εἰς ἑσπέραν. καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν
tabernaculoꝝ sm scriptum: ⁊ holocausta
τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ὁλοκαυτώσεις
singulis diebus in nūero vt iudicū: rōne dieī in di
ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ὁ κρίσις, λόγος ἡμέρας ἐν τῇ ἡ
e eius. ⁊ post hoc holocaustū cōtinui sacri
μέρᾳ αὐτ. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ὁλοκάυτωσιν τ διδιλιχι
ficiū ⁊ in ncomenijs ⁊ in solēnitatibus dño
σμοῦ καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς τῷ κυρίῳ
sanctificatas: ⁊ oi spōte offerenti voluntariū
τὰς ἡγιασμένας, καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ
dño. in die vno mēsis septimi incepe
κυρίῳ. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξα
runt offerre holocausta dño: ⁊ domus
το ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ ὄικος τοῦ
dñi nōdū fundata erat. ⁊ dederūt argētum latomis
κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη. καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις
⁊ cemētarijs ⁊ cibum ⁊ potū ⁊ olcum
καὶ τοῖς τέκτοσιν καὶ βρώσιν καὶ πόσιν καὶ ἔλαιον
sidoniis ⁊ tyrijs: vt deferrēt ligna
τοῖς σιδωνίοις καὶ τοῖς τυρίοις, τοῦ ἐξενέγκαι ξύλα
C cedrina de libano ad mare ioppes: p
κέδρινα ἀπὸ τοῦ λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, διὰ
sidam cyri regis pſarum sup eos. ⁊ in
γνώμης κύρου βασιλέως περσῶν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἐν τῷ
anno secūdo aduentus eoꝝ in domū dñi dei
ἔτει τῷ δευτέρῳ τ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν ὄικον κυρίου τ θεοῦ
q in hierlm: in mēse secūdo incepit zoro
τὸν ἐν Ἰερουσαλήμ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζορο
babel filius salathiel: ⁊ iosue filius iosedec: ⁊
βαβὴλ ὁ τοῦ σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ
reliqui de fratribus eorū sacerdotes ⁊ leui
οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖ
te: ⁊ oēs q venerūt de captiuitate in
ται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς
hierusalem. ⁊ cōstituerūt leuitas a vigiti annis
Ἰερουσαλήμ. καὶ ἔστησαν τοὺς λευίτας ἀπὸ εἰκοσαέτους
⁊ supra vt regerent sup facientes opa
καὶ ἐπάνω τ ἐπιστατεῖν ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα
in domo dñi. ⁊ stetit iosue ⁊ filij eius ⁊ fratres
ἐν ὄικῳ κυρίου. καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
eius cedmiel ⁊ filij eī filij iuda vnanimiter vt re-
αὐτ καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτ υἱοὶ Ἰουδὰ ὁμοθυμαδὸν τ ἐπι
gerēt sup facientes opa in domo dei. filij ena
τιθεῖν ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν ὄικῳ τ θεοῦ. υἱοὶ Ηνα
dad: filij eoꝝ ⁊ fratres eorum leuite. ⁊ fundaue
δὰδ, υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται. καὶ ἐθεμελίω
runt q edificarent vt edificarēt domū dñi. ⁊ steterūt sacer
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες τ οἰκοδομῆσαι τὸν ὄικον κυ. καὶ ἔστησαν οἱ ἱε
dotes ornati in tubis ⁊ leuite filij asaph in cymbalis
ρεῖς ἐσταλισμένοι ἐν σάλπιγξι καὶ οἱ λευῖται υἱοὶ ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις

I Amqꝫ venerat mēsis
septimus & erāt filii
israel in ciuitatib⁹ suis.
Cōgregat⁹ est ergo pplus
q̄si vir vn⁹ in hierusalē:
& surrexit iosue filius
sedech & frēs eius sacer-
dotes & zorobabel filius
salathiel & fratres eius:
& edificauerunt altare
dei israel vt offerrent in
eo holocaustomata: ꝺ
sicut scriptum est in lege
moysi viri dei. ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
Collocauerūt aūt altare
dei sup bases suas deterrē
tib⁹ eos p circuitū pplis
terrarū: & obtulerūt sup
illud holocaustum dño
mane & vespere. ꝺꝺꝺꝺꝺ
Fecerūtqꝫ solēnitatē ta-
bernaculorū: sicut scriptū
est: & holocaustū diebus
singulis p ordinē sm p̄-
ceptū: op̄ diei i die suo:
& post hec holocaustū
iuge tā in Kalendis q̄si in
vniuersis solēnitatib⁹ dñi
q erāt cōsecrate & in oi-
bus in qbus vltro offere
batur munꝰ dño. A pri
mo die mensis septimi
ceperunt offerre holo-
caustū dño. Porro tēplū
dñi nōdū fundatū erat.
Dederūt ārt pecunias la
tomis & cemētarijs: cibū
quoqꝫ & potū: & oleum
sidoniis tyriisqꝫ vt deferrent ligna ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
cedrina de libano ad
mare ioppem: ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
iuxta quod p̄ceperat cyrus rex persarum eis.
Anno aūt secūdo aduē
tus eorum ad templum
dei in hierusalem mēn-
se secundo ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
ceperunt zorobabel fi-
lius salathiel & iosue ꝺꝺ
filii iosedech & reliqui
de frib⁹ eorū sacerdotes
& leuite: & oēs q venerāt
de captiuitate in hierlm:
& constituerunt leuitas
a viginti annis ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
& supra vt vrgerēt opus
domini. ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
Stetitqꝫ iosue & filii eius
& fratres eius: cedmihel
& filii eius & filii iuda q̄si
vir vnus vt instarēt sup
eos qui faciebant opus
in templo dei: filii ꝺꝺꝺꝺ
enadab: & filii eorum &
fratres eorum leuite. ꝺꝺꝺ
Fundato igitur a cemen
tariis templo domini:
steterunt sacerdotes in
ornatu suo ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
cum tubis: & leuite filii
asaph in cymbalis ꝺꝺꝺꝺ

Pritiua.heb.Tex.heb.i.Esd.iiij. Trãsla.B.Hie.Trãs.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

לְהַלֵּל אֶת יְהוָה עַל יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וְהוֹדוֹת לַיהוָה עָנָה
כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל
וְכָל הָעָם הֵרִיעוּ תְּרוּעָה גְדוֹלָה בְּהַלֵּל רוּעַ גָּדַל
לַיהוָה עַל הוֹסַד בֵּית יְהוָה׃ וְרַבִּים יָסַד רָבַב
מֵהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר רָאוּ אֶת הַבַּיִת רָאָה
הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם
בֹּכִים בְּקוֹל גָּדוֹל וְרַבִּים תְּרוּעָה
בְּשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל׃ וְאֵין הָעָם רוּם
מַכִּירִים קוֹל תְּרוּעַת הַשִּׂמְחָה לְקוֹל נָכַר
בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם מְרִיעִים תְּרוּעָה רוּעַ
גְּדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד לְמֶרְחוֹק׃ שָׁמַע
Cap. iiij. וַיִּשְׁמְעוּ צָרֵי יְהוּדָה
וּבְנְיָמִן כִּי בְנֵי הַגּוֹלָה בֹּנִים הֵיכָל צוּר נָלָה
לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּגְּשׁוּ אֶל נָגַשׁ
זְרֻבָּבֶל וְאֶל רָאשֵׁי הָאָבוֹת וַיֹּאמְרוּ אָמַר
לָהֶם נִבְנֶה עִמָּכֶם כִּי כָּכֶם נִדְרוֹשׁ דָּרַשׁ
לֵאלֹהֵיכֶם וְלוֹ אֲנַחְנוּ זֹבְחִים מִימֵי יום
אֵסַרְחַדּוֹן מֶלֶךְ אַשּׁוּר הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ עָלָה
פֹּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ
וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל
לֹא לָכֶם וְלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כָּנָה
כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ צָוָה
מֶלֶךְ פָּרָס׃ וַיְהִי עַם הָאָרֶץ מְרַפִּים הָיָה רָפָה
יְדֵי עַם יְהוּדָה וּמְבַהֲלִים אֹתָם בָּהַל
לִבְנוֹת׃ וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים שָׂכַר
לְהָפֵר עֲצָתָם כָּל יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פּוּר יָצַץ
פָּרָס וְעַד מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס׃ יום
וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ חָלַל
כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל יוֹשְׁבֵי יְהוּדָה
וִירוּשָׁלָם׃ וּבִימֵי אַרְתַּחְשַׁשְׁתְּא כָּתַב בִּשְׁלָם
כָּתַב בִּשְׁלָם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר
כָּתוֹ עַל אַרְתַּחְשַׁשְׁתְּא מֶלֶךְ פָּרַס
וּכְתַב כְּתָבָה אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם כָּתַב תִּרְגֵּם

ut laudarẽt dñm p manus dauid regis israel. ⁊
τοῦ αἰνεῖν τὸν κῦ ἐπὶ χερσὶ δ̃ αδ̃ βασιλέως ἰσραὴλ. καὶ
riderunt in laude ⁊ floralegio dño qñ bonus
ἀπεκρίθησαν ἐν ὕμνῳ καὶ ἀποκαλύψει τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸς D
qñ in eternũ mia eius sup israel. ⁊ oia po-
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτ ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ. καὶ πᾶς ὁ λα
pul⁹ vociferabãt voce magna i laudãdo dñm p fun
ὁς ἐλάλαξαν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῷ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῷ ἱε
datiõe domus dñi. ⁊ multi de sacerdotib⁹ ⁊
μελιώσει τοῦ οἴκου κυρίου. καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ
leuitis ⁊ principes familiarũ seniores qui
τῶν λευϊτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι οἱ
viderãt domũ primã in fundatione eius: ⁊ hãc
ἑωράκεισαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν ἐμελιώσει αὐτ, καὶ τοῦτον τὸν
domũ oculis suis: flebant voce magna. ⁊ multi
οἶκον ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ. καὶ πολλοὶ
in iubilo cum leticia ad elevandũ vocẽ. ⁊
ἐν ἀλαλαγμῷ μετ᾽ εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι φωνήν. καὶ
nõ fuit popul⁹ cognoscẽs vocẽ significatiõis le-
οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων τὴν φωνὴν σημασίας τῆς ἐυ
ticie a voce fletus populi: qñ
φροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ, ὅτι
populus clamauit voce magna: ⁊ vox audiebatur
ὁ λαὸς ἐκραύγασεν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο
vsq; a longe.
ἕως ἀπομακρόθεν. Ca.4.

Audierũt tribulantes iudã ⁊ beniamin: q A
Καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες ἰούδαν καὶ βενιαμίν, ὅτι
filij trãsmigratiõis edificãt domũ dño deo ĩs-
οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν ναὸν τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσ
rael: ⁊ accesserũt ad zorobabel: ⁊ ad primci-
ραὴλ, καὶ προσῆλθαν πρὸς ζοροβαβέλ, καὶ πρὸς τοὺς ἄρχο
pes familiarũ: ⁊ dixerũt eis: edificemus
τας τῶν πατριῶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς, οἰκοδομήσωμεν
vobiscum: qa sicut vos qrimus deũ vestrũ: ⁊ ip-
μεθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ αὐ
si nos sacrificamus a diebus asaradã regis
τῷ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν ἀσαραδὰν βασιλέως
assur q̃ adduxit nos huc. ⁊ dixit ad eos
ἀσσὺρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς
zorobabel ⁊ iosue ⁊ reliqui principũ
ζοροβαβὲλ καὶ ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων
familiarũ israel: nõ nobis ⁊ vobis vt edifi-
τῶν πατριῶν τοῦ ἰσραὴλ, οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκο-
cemus domũ deo nostro: qñ nos ipsi in id ip-
δομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τοαυ
sum edificabimus dño deo israel: sicut p̃ce-
τὸ οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ, ὡς ἐνετείλα-
pit nobis cyrus rex pfarum. ⁊ fuit popul⁹ terre
το ἡμῖν κύρος ὁ βασιλεὺς περσῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς
dissoluẽs manus populi inde: ⁊ impediebãt ip
λύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ ἰούδα, καὶ ἐνεποδίζοντο αὐ
sis edificationẽ: ⁊ cõducebant aduersus eos cõ- B
τοῖς τοῦ οἰκοδομεῖν, καὶ μισθούμενοι ἐπ᾽ αὐτοὺς συμ
filiatores vt destruerẽt cõsilia eorũ oibus di
βούλους ⁋ διασκεδάσαι τὴν βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡ
ebus cyri regis pfarum: ⁊ vsq; ad regnum
μέρας κύρου βασιλέως περσῶν, καὶ ἕως τῆς βασιλείας
darij regis pfarũ. ⁊ in re-
ας δαρείου τοῦ βασιλέως περσῶν. καὶ ἐν τῇ βασι-
gno assueri ⁊ in pncipio regni ipsius scripsit
λείᾳ ἀσουήρου καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψεν
epistolã aduersus habitãtes iudã ⁊ hierusalẽ: ⁊
ἐπιστολὴν ἐπὶ δικοῦντας ἰούδαν καὶ ἱερουσαλήμ, καὶ
in diebus arthasalsatha scripsit in pace mithridates ⁊
ἐν ἡμέραις ἀρθασασθὰ ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ μιθριδάτης καὶ
tabeel cũ reliqs cõseruis suis ad ar
ταβεὴλ σὺν τοῖς λοιποῖς συμβούλοις αὐτοῦ πρὸς ἀρ-
thasalsatha regem pfarũ: scripsit tabellarius
θασασθὰ βασιλέα περσῶν, ἔγραψεν ὁ φορολόγος τὴν
scripturã syriace ⁊ interptatam.
γραφὴν συριστὶ καὶ ἑρμηνευθεῖσα. οοοοοοοοοοοοοοο

"vt laudarent" dominum
'per' manus" dauid" regis
'israel." Et cõcinebant" in
hymnis" & cõfessiõe" dño:
"qñ' bon" qñ' in eternũ
"misericordia ei" sup" isrl'.
"pois q̃q" ppls' vociferaba
tur" clamore" magno" in
laudãdo" dñm: 'eo q" fun-
datũ esset" tẽplũ" dñi. 'Plu
rimi ẽt" de sacerdotib" &
leuitis' & principes" pẽm
& "seniores' qui' viderant
"templum oooooooooo
"pri" cũ fundatũ esset: &
"hoc" tẽplũ 'in oculis co-
rum" flebãt' voce" magna:
' & multi' vociferantes oo
'in leticia" cleuabant" vo-
cem: 'nec poterat quisq̃
'agnoscere' vocem" cla-
moris" letantiũ: '& voce3
"flet" ppli. Cõmixtim" ei
"ppls" vociferabatur" cla-
more" magno: ' & vox" au
diebatur" procul. 4.
HVdierunt autem" ho
stes" iude oooooooooo
" & beniamĩ: " qa' filii" capti
uitatis" edificarẽt" templũ
"domino 'deo" israel: "&
accedentes" ad oooooooo
"zorobabel" & ad" princi-
pes" patrum: 'dixerunt oo
"eis." Edificem" vobiscũ:
'quia ita" vt vos" querim"
'deũ vrm. Ecce' nos' imo
lauimus victimas" a dieb"
"assoradda' regis" assur :
'qui adduxit" nos ooooo
"huc." Et dixit" eis" zoro-
babel' & iosue oooooooo
" & reliqui' principes" pa-
trum" israel. oooooooo
'Non est' nobis & ' vobis
"vt edificemus" domum
'deo nostro: oooooooo
ooo:ooo:ooooooooooooo
'ficut" precepit nobis" cy
rus oooooooooooooooo
"rex" pfarũ. 'Factũ ĩ gitur
vt" pplus' terre" ipediret
'manus' populi' iude: " &
turbaret" eos oooooooo
'in edificãdo" Cõduxerũt
q̃q' aduersus eos' cõsilia-
tores" vt destruerẽt" cõsi-
liũ eorũ' oibus" dieb" ' cyri
"regis" pfarũ: " & vsq; ad
"regnũ" darii' regis" pfarũ.
'In regno ãt" assueri ipse ẽ
artaxerxes. 'In principio
'regni ei" scripserũt" accu
sationẽ" aduersus" hitato-
res" iude" & hierusalẽ. ' Et
in diebus" artaxerxis ooo
"scripsit' besellam" mitri-
dates & ' thabeel" & reliq
"q erant in cõsilio eo q" ad
"artaxerxem" regẽ" pfarũ.
"Epla aũt' accusatõis" scri
pta erat' syriace: '& legeba

Trās. Gre. lex. cū interp. latina.

reū belteē ꝛ sampsa scriba scripserūt ῥεοὺμ βελτεὶμ καὶ σαμψὰ ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν epistolā vnā aduersꝰ hierusalē arthasastha re= ἐπιστολὴν μίαν κατὰ ἱερουσαλὴμ τῷ ἀρτασασθὰ βασι= gi. hec iudicauit reū belteē ꝛ sampsa scri= λεῖ. τάδε ἔκρινε ῥεοὺμ βελτεὶμ καὶ σαμψὰ ὁ γραμ= ba ꝛ reliqui cōsortes nri: dinet ματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, δεινα῀οι arphasathachei tarphallei arphasei: archyei ἀρφασαθαχαῖοι ταρφαλλαῖοι ἀρφασαῖοι, ἀρχυαῖοι babyloniꝰ susanachei dauei elamite ꝛ re= βαβυλώνιοι σουσαναχαῖοι δαναῖοι ἐλαμεῖται καὶ οἱ κα= liqui gētiū quas trāstulit assenaphar magnus τάλοιποι τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπώκισεν ἀσεναφὰρ ὁ μέγας ꝛ gloriosus: ꝛ habitare fecit eos in ciuitatiꝰ sama καὶ τίμιος, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν πόλισι τῆς σαμα= rie ꝛ in reliquā trans flumē. hec ρείας καὶ ὁ κατάλοιπος πέραν τοῦ ποταμοῦ. αὕτη ἡ dispositio epistole: quā miserūt ad eū. ad διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν. πρὸς arthasastha regē serui tui viri trans ἀρτασασθὰ βασιλέα οἱ παῖδές σου ἄνδρες πέραν Ϝ flumiū. ꝛ nūc notū sit regi: Ϙ ius ποταμοῦ. καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι οἱ ἰου dei q̄ ascēderūt a te ad nos venerūt in hieru= δαῖοι ἀναβάντες ἀφ᾽ οὗ πρὸς ἡμᾶς ἦλθον εἰς ἱερου= salē ciuitatē rebellē ꝛ prauā: quā edifi= σαλὴμ τὴν πόλιν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν, ἣν οἰκοδο= cant: ꝛ muri eius cōstructi sunt: ꝛ fun μοῦσι, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κατηρτισμένα εἰσί, καὶ θε damenta eius erexerūt. nūc igit notū sit re μελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν. νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασι gi: Ϙ si ciuitas illa reedificata fuerit: ꝛ muri λεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη eius instaurati fuerit: tributoꝰ exactionē ꝛ vectigal αὐτῆς καταρτισθῶσι, φόρου πρᾶξιν καὶ συντέλεσμα nō dabūt: ꝛ hoc regeꝰ male afficit. ꝛ nūc οὐ δώσουσι, καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοῦσαι. καὶ νῦν igit sicut sal palaciū saliti sumus: ꝛ turpitudinē re= οὖν καθὼς ἅλας τὸ ναοῦ ἐλήσαμεν, καὶ ἀσχημοσύνην βασι= gis nō licet nobis videre. ppt hoc misimus ꝛ λέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν. διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ notū fecimus regi: vt cōsideret in libro histo ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ, ἵνα ἐπισκέψηται ἐν βίβλῳ ὑπο= riaꝰ patrū tuoꝰ: ꝛ inuenies in μνηματισμάτων τῶν πατέρων σου, καὶ εὑρήσεις ἐν libro cōmentariorꝰ: ꝛ cognosces Ϙ ciuitas τῷ βίβλῳ τῶν μνημοσύνων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις illa ciuitas rebellis: ꝛ q̄ male afficit regeꝰ ἐκείνη πόλις ἀποστάτις, καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς ꝛ prouincias: ꝛ profugia seruoꝰ fiunt in medio e= καὶ χώρας, καὶ φυγαδίαι δούλων γίνονται ἐν μέσῳ αὐ tuo a tēporibus antiqs: ppt hoc ciuitas hec destru τῆς ἐκεῖ χρόνων ἀϊδίως, διὰ τοῦτο ἡ πόλις αὕτη ἠρή= cta est. notū facimus tgit nos regi: Ϙ si ciui= μωται. γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πό= tas illa edificata fuerit ꝛ muri eius instaurati fuerit: ad λις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, πρὸς hec pars in eo q̄ trans flumiū nō erit tibi. ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι. verbū q̄ misit rex ad reū bel= ῥῆμα ὃ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ῥεοὺμ βελ teē ꝛ sampsa scribā ꝛ reliquos τεὲμ καὶ σαμψὰ γραμματέα καὶ τοὺς καταλείπους consortes eoꝝ habitantes in samaria ꝛ συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν σαμαρείᾳ καὶ τοὺς ceteros trans flumiū pacem. καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰρήνην.

Trāsla. B. Hie.

tur sermone syro. Reū beeltheem & samsai cō scriba scripserunt epistolam vnam de hierusalē artaxersa regi huiuscemodi. Reū beeltheem & samsai scriba & reliqui cōsiliatores eorum. dynei & apharsathei: therphalei: arphasei: herchuei: babylonii: susannachei: dyei: & elamite: & ceteri de gentibus quas transtulit assennaphar magn & glosus: & hi tare cas fecit i ciuitatib famarie: & in reliqs regionib trans flumē in pace. Hoc ē exēplar eple quā miserūt ad eū. Artaxersi regi serui tui viri qui sūt trans flumina salutē dicūt. Notum sit regi: quia ciuitas iudei qui ascenderunt a te ad nos venerunt in hierusalem ciuitatem rebellem & pessimā: quā edificant extruentes muros eius & parietes componētes. Nūc igitur notum sit regi: quia si ciuitas illa edificata fuerit: & muri eius instaurati: tributū & vectigal & annuos reddit nō dabūt: & vsq ad reges hec noxa peruenit. Nos ergo memores salis qđ in palacio comedimus: & qa lesiones regis videre nephas ducimus: idcirco misimus & nunciauimus regi vt recēseas in libris historiarum patrum tuor: & inuenies scriptū in cō mētariis: & scies quoniā vrbs illa vrbs rebellis est nocens regibus & prouiciis: & bella concitantur in ea ex diebus antiqs: quamobrem & ciuitas illa destructa est. Nūciamus nos regi: qm si ciuitas illa edificata fuerit & muri ipsius instaurati: possessionē trans fluuium non habebis. Verbum misit rex ad reum beeltheem & samsai scribā: & ad reliquos q erāt in cōsilio eor habitatores samarie & ceteris trās fluuiū salutē dicēs

Tex. heb. i. Esd. iiij. Pritiua heb.

אֲרַמִּית׃ רְחוּם בְּעֵל טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה חָדָה עַל
אֲחַשְׁ יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא
כְּנָמָא׃ אֱדַיִן רְחוּם בְּעֵל טְעֵם
וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן
דִּינָיֵא וַאֲפַרְסַתְכָיֵא טַרְפְּלָיֵא
אֲפַרְסָיֵא אַרְכְּוָיֵא בַּבְלָיֵא שׁוּשַׁנְכָיֵא
דְּהָוָא עֵלָמָיֵא׃ וּשְׁאָר אָמַיָּא דִּי
גָּלָה רַבָּא וְיַקִּירָא וְהוֹתֵב
חֲמָה בְּקִרְיָא דִּי שֲׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר
נַהֲרָא וּכְעֶנַת׃ דְּנָה פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא
דִּי שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי עַל אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא
מַלְכָּא עַבְדָיִךְ אֲנָשׁ עֲבַר נַהֲרָה
וּכְעֶנַת׃ יְדִיעַ לְהֵוֵא לְמַלְכָּא דִּי
יְהוּדָיֵא דִּי סְלִיקוּ מִן לְוָתָךְ עֲלֵינָא
אָתוֹ לִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא מָרְדְתָּא
וּבִיאָשְׁתָּא בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּא שַׁכְלִלוּ
וְאֻשָּׁיָא יְחִיטוּ כְּעַן יְדִיעַ לְהֵוֵא
לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיָא יִשְׁתַּכְלְלוּן מִנְדָּה בְלוֹ וְהַלְךְ
לָא יִתְּנוּן וְאַפְּתָם מַלְכִים תְּרַגְזִיק׃
כְּעַן כָּל קֳבֵל דִּי מֶלַח הֵיכְלָא מְלַחְנָא
וְשַׁדּוּת מַלְכָּא לָא אֲרִיךְ לָנָא לְמֶחֱזָא
עַל דְּנָא שְׁלַחְנָא וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃
דִּי יְבַקַּר בְּסִפַּר דָּכְרָנֵיא דִּי אַבְהָתָךְ
וְתַשְׁכַּח בְּסִפַּר דָּכְרָנַיָּא וְתִנְדַּע דִּי
קִרְיְתָא דָךְ מָרְדָא וּמַרְגְּזַת
מַלְכִין וּמְדִנָן וְאֻשׁ תַּדּוּר עָבְדִין
בְּנַוָּהִי מִן יוֹמָת עָלְמָא עַל דְּנָא קִרְיְתָא
דָךְ הַחְרְבַת׃ מְהוֹדְעִין אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא
דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא יְשׁוּרַיָּה
יִשְׁתַּכְלְלוּן לְקָבֵל דְּנָה חֲלַק בַּעֲבַר
נַהֲרָא לָא אִיתַי לָךְ׃ פִּתְגָמָא שְׁלַח
מַלְכָּא עַל רְחוּם בְּעֵל טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּי יָתְבִין
בְּשָׁמְרַיִן וּשְׁאָר עֲבַר נַהֲרָה שְׁלָם

וּכְעֵת׃ נִשְׁתְּוָנָא דִּי שִׁלַּחְתּוּן עֲלֵינָא
מְפָרַשׁ קְרִי כְּדָמָיו וּמִנְּיָ שִׁים טְעֵם
וּבַקָּרוּ וְהַשְׁתָּוָה דִּי קִרְיְתָא דָךְ מִן
יוֹמַת עָלְמָא עַל מַלְכִין מִתְנַשְׂאָה
וּמָרַד וְאִשְׁתַּדּוּר מִתְעֲבַד בָּהּ׃ וּמַלְכִין
תְּקִיפִין הֲווֹ עַל יְרוּשְׁלֶם וְשָׁלִיטִין
בְּכֹל עֲבַר נַהֲרָה וּמִדָּה בְלוֹ וְהַלָךְ
מִתְיְהֵב לְהֹון׃ נְעַן שִׁימוּ טְעֵם
לְבַטָּלָא גְּבַרַיָּא אִלֵךְ וְקִרְיְתָא דָךְ
לָא תִתְבְּנֵא עַד מִנִּי טַעֲמָא יִתְשָׂם׃
וְזַהִירִין הֲווֹ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד עַל דְּנָה
לְמָה יִשְׂגֵא חֲבָלָה לְהַנְזָקַת מַלְכִין׃
אֲדַיִן מִן דִּי פַּרְשֶׁגֶן נִשְׁתְּוָנָא דִּי
אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא קָרִי קֳדָם רְחוּם
וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן אֲזָלוּ
בְּבֵהִילוּ לִירוּשְׁלֶם עַל יְהוּדָיֵא
וּבְטִילוּ הֻמּוֹ בְּאָדְרַע וְחֵילוּ׃ בַּאדַיִן
בְּטֵלַת עֲבִידַת בֵּית אֱלָהָא דִּי
בִּירוּשְׁלֶם וַהֲוַת בְּטֵלָא עַד שְׁנַת
תַּרְתֵּין לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא פָּרַס׃

Cap. v.

וְהַתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָאה
וְזַכַרְיָה בַר עִדּוֹ נְבִיָאֵא עַל יְהוּדָיֵא
דִּי בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בְּשֻׁם אֱלָהּ
יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהוֹן׃ בַּאדַיִן קָמוּ זְרֻבָּבֶל
בַּר שַׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר יוֹצָדָק
וְשָׁרְיוּ לִמְבְנָא בֵּית אֱלָהָא דִּי
בִּירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיֵאיָא דִּי
אֱלָהָא מְסַעֲדִין לְהוֹן׃ בְּהּ זִמְנָא
אֲתָה עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי פַּחַת עֵבֶר נַהֲרָה
וְשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין
לְהֹם מַן שָׂם לְכֹם טַעֲם בַּיְתָא דְנָה
לִבְנָא וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָא׃
אֱדַיִן כְּנֻמָא אֲמַרְנָא לְהֹם מַן אִנּוּן
שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי דְנָא בְנָיְנָא בָּנִין׃
וְעֵין אֱלָהֲהֹם הֲוַת עַל שָׁבֵי יְהוּדָיֵא
וְלָא בַטְּלוּ הֻמּוֹ עַד טַעֲמָא לְדָרְיָוֶשׁ

'et pacem.' Accusationē
'quam' misistis 'ad nos co
'manifeste' lecta est' corā
me' & a me 'preceptū est
& recēsuerūt: 'inuenerūt
q' 'quoniā' ciuitas' illa' 'a
'diebus' antiquis' aduer-
sum' reges' rebellat
& seditiones' & prelia' cō
citātur' in ea. Nā' & reges
'fortissimi' fuerūt' in' hie-
rusalē: qui' & dñati sunt
'oī regioni q' 'trās' fluuiū
est.' Tributū q; & 'vectī-
gal' & reddit' accipiebāt.
"Nūc ergo' audite' sniam.
'Prohibeatis' viros' illos
'vtvrbs' illa
'non' edificetur' donec si
forte' a me' iussum' fuerit.
'Videte ne' negligenter
hoc ipleatis & paulatim
'crescat' malum' contra
'reges.
'Itaq;' exemplum' edicti
'artaxerxis' regis' lectum
est' coram' reum
& samsai' scriba' & con-
siliarius eorū. Et' abierūt
festini' in hierusalem' ad
'iudeos:
& prohibuerunt' eos' in
brachio' & robore.' Tūc
'intermissum est' opus
'dei
'in hierusalem:' & non fie
bat' vsq; ad' annum
'scdm' regni' darii' regis
'persarum. 5.

'Prophetauerunt au-
tem' aggeus' ppheta
& zacharias' filius' addo
'prophetātes' ad' iudeos
'qui erāt' i iuda' & hieru-
salem: 'in nomine' dei
'israel.' Tunc' surrexerūt
'zorobabel
'filius' salathiel' & iosue' fi
lius' ioseded
& ceperunt' edificare' tē-
plum' dei
'in hierusalem:' & cū eis
'prophete
'det' adiuuātes' eos. In
ipso autem' tempore
'venit' ad eos' thantānai
q erat' dux' trans' flumen
& starbuzanai' & consilia
rii eorum:' sicq;' dixerūt
eis.' Quis' dedit' vobis
cōsilium vt' domū' hanc
'edificaretis' & muros ei'
'iustauretis' Ad quod
'respondimus' eis' que
'essent
'nomina' hominū auctō
rum' edificationis' illius.
'Oculus autē' dei eorū' fa
ctus ē' sup' senes' iudeoꝝ:
& nō' potuerūt inhibere
eos. Placuitq; vt' res' ad

τ ait: tabellariūs quē misistis ad nos vocat'
καὶ φησίν, ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς ἐκλή-
est coram me: τ a me posita ē sniа τ cōs
θη ἐνώπιόν μου, καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη καὶ ἐπι
deruerūt τ inuētū ē q; ciuitas illa a diebus anti
σκέψασθε καὶ εὑρέθη ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν ἀπὸ
quis aduersū reges attollitur: τ rebelliones τ profu
τοὺς ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγα
gia fiunt in ipsa τ reges fortes fuerūt in
δὲς γίνονται ἐν αὐτῇ καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ ἐθέροντο ἐπὶ
hierusalē dominātes omni quod trans
τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπικρατοῦντες παντὸς τοῦ πέραν τοῦ
fluuiū. τ tributa eractionesq; τ vectigalia dan-
ποταμοῦ. καὶ φόρου πράξεις τε καὶ συντελίσματα δίδο-
tur eis. τ nūc ponite sniam: vt phibeatis vi-
ται αὐτοῖς· καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἄν-
ros illos: τ ciuitas illa nō edificabitur
δρας ἐκείνους, καὶ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται
amplⁱᵘˢ. p me positū est edictū τ attendite ne
ἔτι. δ' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα καὶ προσέχετε τοῦ μὴ
facatis decptionē circa hoc. ne forte multiplicet
ποιῆσαι παραλογισμὸν περὶ τούτου. μή ποτε πλησθῇ
interitus in maleficiū regibus: tūc tabella
ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι. τότε ὁ φορολό-
rius arthasatha regis legit coꝝ reum
γος τοῦ ἀρταξέρξου βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον ἡμῶν
belicē τ sampsa scriba τ consiliarius su-
βελτεὶμ καὶ σαμψὰ γραμματεὺς καὶ συμβούλων ἐκεί-
ri. τ abierūt festinanter in hierusalē τ in iu
νων. καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰου-
da: τ impedierūt eos in equis τ exercitu.
δαίᾳ, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.
tūc quieuit opus domⁱ dei qđ in hierusa
τότε ἠργήσατο τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσα
lē. τ erat desecns vsq; ad secundū annū re-
λὴμ. καὶ ἦν ἀργοῦν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασι-
gni darū regis persarum.
λείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν. Ca. 5.

ET prophetauit aggeus propheta τ za-
Καὶ προεφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ Ζα-
charias filius addo prophetiā ad iudeos
χαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ προφητείαν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους
qui in iuda τ in hierusalē in nomine dei
τοὺς ἐν Ἰουδᾳ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὀνόματι θεοῦ
israel sup ipsos. tūc surrexerūt zorobabel filⁱ
Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς. τότε ἀνέστησαν Ζοροβαβὲλ ὁ τοῦ
salathiel τ iesue filⁱ iosedec: τ ceperūt edifi-
Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδέκ, καὶ ἤρξαντο οἰκοδο-
care domū dei que in hierusalē. τ
μῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ
cū eis prophete dei adiuuātes eos.
μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς.
in ipso tēpore venit ad eos thathnai dux
ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Θαθθαναὶ ἄρχων
trans flumē: τ sathrabuzanes τ
χος πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθραβουζάνης καὶ οἱ
consrii eoꝝ τ talia dixit eis: qđ posu
σύμβουλοι αὐτῶν καὶ τοιάδε εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔθε-
it vobis cōsiliū vt edificaretis domū hanc:
το ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον,
τ impēsam hanc pararetis? tūc hec
καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; τότε τα῀ῖ
dixerūt eis: que sūt nomina viroꝝ
τα῀ῖπον αὐτοῖς, τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν
qui hanc ciuitatē edificant? τ eos
τῶν ταύτην τὴν πόλιν οἰκοδομούντων; καὶ ὀφθαλ-
li dei factus sūt sup captiuitatē iuda
μοὶ τοῦ θεοῦ ἐγένοντο ἐπὶ τὴν ἀχμαλωσίαν Ἰούδα
τ nō inhibuerūt eos donec illa ad darīū
καὶ οὐ κατήργησαν αὐτοὺς ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ

A

B

delata fuit. τ tūc dat tabellario de hoc.
ἀπογράψαι. καὶ τότε δίδωσι φερολόγῳ περὶ τούτου.
exẽplar epistole quā misit thaththanai dux re
ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλε θαθθαναὶ ὁ ἡγού-
gionis q̄ trāo flumē τ sathrabuzanco τ
μενος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σαθραβουζάνης καὶ
consorti eoꝝ aphasarchei qui in eo qō trāo
οἱ σύνδουλοι αὐτῶν ἀφασαρχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ
flumē: dario regi verba miserūt
ποταμοῦ, δαρείῳ τῷ βασιλεῖ ῥήματα ἀπέστειλαν
ad eū: τ hec scripta sunt in eo. dario
πρὸς αὐτόν, καὶ τάδε γέγραπται ἐν αὐτῷ. δαρείῳ
regi pax omnis. notū sit regi:
τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα. γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ,
q̄ iuimus in iudeā ꝓuinciā ad domū
ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἰουδαίαν χώραν εἰς δίκον τοῦ
dei magni: τ ipsa edificat in la
θεοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται ἐν τοῖς λί
pidib⁹ electis τ ligna ponunt in parietibus τ
θοις ἐκλεκτοῖς καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις καὶ
opus illud dexterū fit: τ ꝓsperat in
τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον γίνεται, καὶ εὐοδοῦται ἐν ταῖς
manib⁹ eoꝝ. tūc interrogauim⁹ seniores
χερσὶν αὐτῶν. τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους
illos: τ ita ꝓcipimus eis: q̄s posuit vobis
ἐκείνους, καὶ οὕτως ἐπορώμεθα αὐτοῖς, Τίς ἔθηκεν ὑμῖν
scientiā vt domū hāc edificaretis: τ impen
γνώμην τοῦ οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγί
sam hāc ꝓpararetis: τ nomina eoꝝ
αν ταύτην κατηρτίσασθαι, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν
interrogauim⁹ ab eis vt notificarem⁹ tibi: vt scriberemus
ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς τοῦ γνωρίσαι σοι, ὥστε γρά-
tibi nomina viroꝝ principū eoꝝ.
ψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν.
τ tale verbū rescripserunt nobis dicētes: nos
καὶ τοιοῦτον ῥῆμα ἀπεκρίναν ἡμῖν λέγοντες, ἡμεῖς
sumus serui dei celi τ terre: τ
ἐσμὲν δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ
edificamus domū q̄ fuit edificata ante hoc
οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου
ānos multos: τ rex israel magnus edifica
ἔτη πολλά, καὶ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ μέγας ᾠκοδό-
verat eā: τ perfecit eā ipse. ex quo
μησεν αὐτόν, καὶ κατηρτίσατο αὐτὸς αὐτούς. ἀφ' οὗ
aūt ad iracūdiā cōcitauerūt patres nostri deū ce-
δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν θεὸν τοῦ ἰσ-
li: tradidit eos in manus nabuchodonosor
ραήλ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ναβουχοδονόσορ
regis babylonis chaldei: τ domū
βασιλέως βαβυλῶνος τοῦ χαλδαίου, καὶ τὸν οἶκον
hāc destruxit: τ ꝓplm trāstulit in ba-
τοῦτον κατέλυσε, καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς βα
bylonē. sed in ānο ꝓmo cyri re-
βυλῶνα. ἀλλ' ἐν τῷ ἔτει τῷ πρώτῳ κύρου τοῦ βα
gis babylonioꝝ cyrus rex posuit sen
σιλέως τῶν βαβυλωνίων κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώ
tētiā vt domus dei hec edificaret. τ
μην τοῦ οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦτον οἰκοδομῆσαι. καὶ τὰ
vasa domus dei aurea τ argētea q̄ na
σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἃ ναβ
buchodonosor extulerat de domo que in hieru
ουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν τοῦ οἴκου τοῦ ἐν ἱερου
salē: τ asportauerat ea in tēplū regis
σαλήμ, καὶ ἐπήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὸν ναὸν τοῦ βασιλέ-
q̄ in babylone: abstulit ea cyrus rex
ως τὸν ἐν βαβιλῶνι, ἐξήνεγκεν αὐτὰ κύρος ὁ βα-
a tēplo q̄ in babylone: τ dedit ea
σιλεὺς ἐκεῖθεν ναοῦ τοῦ ἐν βαβιλῶνι, καὶ ἔδωκεν αὐ-
sasabasar thesaurū custodi q̄ sup
τὰ τῷ σασαβασσὰρ τῷ ταμιευομένῳ τῷ ἐπὶ τοῦ
thesaurū. τ dixit ei: hec vasa tolle
θησαυροῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ταῦτα τὰ σκεύη λάβε οο

darium⁹ referretur: ⁷& tunc
⁸satisfaceret⁹ aduersus ⁷ac
cusationē¹ illam. ⁷ Exem-
plar ⁷epistole⁸ quaꝝ⁵ misit
⁷thanthanai ᵇdux regionis
⁷trans⁷flumē⁸ & starbuzā
nai ⁷ & consiliatores eius
ᵏapharsathei⁷q erāt ᵐ trās
ⁿflumen: ᵒad⁸ darium⁹ re-
gem. ⁷ Sermo quem ooo
ⁿmiserant⁷ et ⁿsic⁷ scriptus
erat. oooooooooooooooo
⁵dario⁸ regi ᵇpax⁷ omnis.
oooooooooooooooooooooo
ⁿNotum⁷ sit⁷ regi⁹ esse nos
oooooooooooooooooooooo
¹ad iudeam ᵏ prouinciam
¹ad domum ᵐ dei ⁿ magni
ᵒque⁷ edificatur⁹ lapide⁷i-
polito: ⁸& ligna⁷ ponūtur
ⁿin pietib⁷⁵: ⁷opusq̄⁸ illud
⁵diligenter oooooooooooo
⁸extruitur ᵇ& crescit⁷ in
manibus eorum. ooooo
⁷Interrogauimus ergo⁷se
nes⁸illos: &ᵇ ita⁷ diximus
ᵏeis. ⁷ Quis ᵐ dedit ⁿ vobis
ᵒpotestatē⁷ vt⁸ domū⁹ hāc
⁷edificaretis: ᵖ & muros
⁷hos⁸ instauraretis? oooo
⁷Sed &⁷ nomina eoꝝ⁵que
siuimus⁸ ab eis oooooooo
ᵇvt nūciaremus tibi: ᵇ scri
psimusq̄⁷ noia eorū⁸ viro
rū⁹q sunt⁸ principes in eis.
¹Huiuscemodi āt⁸ ꝓmonē
¹rūderūt nobis: ᵐ dicētes.
ⁿNos⁸ sumus⁷ serui oooo
⁷dei⁸ celi⁹ & terre. ᵖ& edifi-
camus ⁷templum oooooo
⁷quod⁸ erat⁹ extructū⁷ an-
te⁸ hos oooooooooooooooo
⁷annos ⁷ multo: quodq̄
⁸rex⁹ israel oooooooooooo
⁷magnus⁸ edificauerat ⁷ &
extruxerat. ⁿ Posq̄ autē
ᵒadiracundiā ꝓuocauerūt
ᵖpatres nostri⁹ deum⁷ celi:
⁷tradidit⁸ eos⁹ in manus
ⁿnabuchodonosor⁷ regis
⁷babylonis ⁹chaldei: ⁸ do-
mū quoq̄ᵇ hāc⁷ destruxit
ᵉ& ꝓplm eius⁷ trāstulit⁷ in
babylonē. ᵇ Anno⁸ autē
⁷primo⁸ cyri⁷regis: ᵒcyrus
oooooooooooo oooooooo
ᵖrex⁸ babylonis⁸ ꝓposuit
⁷edictum⁷ vt⁸ domus⁹ dei
⁷edificaretur. Nam⁷ &⁸ vasa
ᵇtempli⁷ dei oooooooooo
⁷aurea⁷ & argentea⁸ que
ⁿnabuchodonosor oooo
⁷tulerat⁸ de⁷ tēplo ᵐ quod
erat ⁿ in hierlm: ᵒ& asporta
uerat⁹ ea⁸ in templū⁹ ba-
bylonis: ⁷protulit oooooo
ᵏcyrus⁷ rex⁷ de⁸ tēplo⁹ ba-
bylonis oooooooooooooo
ᵇ& data sunt ⁷ sasabasar
⁷vocabulo: ⁸quē &ᵇ prīci-
pem⁷ cōstitut: ⁸ dixitq̄⁷ ei.
ᵐHec ⁿ vasa ᵒ tolle oooooo

יְהַךְ וְאָדַיִן יְתִיבוּן נִשְׁתְּוָנָא עַל
דְּנָא: פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי שְׁלַח
תַּתְנַי פַּחַת עֲבַר נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי
וּכְנָוָתֵה אַפַּרְסָכָיֵא דִּי בַּעֲבַר
נַהֲרָה עַל דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא: פִּתְגָמָא
שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי וְכִסְנָה כְּתִיב בְּנָוָה
לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא:
יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי אֲזַלְנָא
לִיהוּד מְדִינְתָּא לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא
וְהוּא מִתְבְּנֵא אֶבֶן גָּלָל וְאָע מְתְשַׂם
בְּכָתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אִסְפַּרְנָא
מְתְעַבְדָא וּמַצְלַח בִּידֵהֹם: אֱדַיִן
שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ כְּנֵמָא אֲמַרְנָא
לְהֹם מַן שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָא
לְמִבְנֵיהּ וְאֻשַּׁרְנָא דְנָא לְשַׁכְלָלָה:
וְאַף שְׁמָהָתְהֹם שְׁאֵלְנָא לְהֹם
לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי נִכְתֹּב שׁוֹם גְּבַרַיָּא דִּי
נְרָאשֵׁיהֹם: וּכְנֵמָא אֲתְנָמָא הֲתִיבוּנָא
לְמֵאמַר אֲנַחְנָה הֵמוֹ עַבְדּוֹהִי דִּי
אֱלָהָא שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבְנַיִן בַּיְתָה
דִּי הֲוָא בְנֵה מִן קַדְמַת דְּנָא
שְׁנִין שַׂגִּיאִן וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל
רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלִלָהּ: לְהֵן מִן דִּי
הַרְגִּזוּ אֲבָהָתַנָא לֶאֱלָהָא שְׁמַיָּא
יְהַב הֵמוֹ בִּיד נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא
בָּבֶלָאָה וּבַיְתָה דְנָה סְתַרֵהּ
וְעַמָּה רַנְּלִי לְבָבֶל: בְּרַם בְּשַׁנַת
חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא דִּי בָבֶל כּוֹרֶשׁ
מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית אֱלָהָא דְנָה
לְבְנֵא: וְאַף מָאנַיָּא דִּי בֵית אֱלָהָא
דִּי דַהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר
דִּי נְבַף מִן הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֵם וְהֵיבֵל
רְמוּ לְהֵיכְלָא דִּי בָבֶל רַנְּפַק הֵמוֹ
כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן הֵיכְלָא דִּי בָבֶל
יְהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּר שְׁמֵיהּ דִּי פֶּחָה
שׁוֹם מָאן שָׂמֵהּ: וַאֲמַר לֵהּ אֵלֶּה מָנַיָּא שָׂא

אֱזַל אָחֵת הִמּוֹ בָּהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל אַתְרֵהּ׃
וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל אַתְרָה׃
אֲדַיִן שִׁשְׁבַּצַּר דֶּךְ אֲתָא יְהַב אַשָּׁיָא
דִּי בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן
אֲדַיִן וְשַׁכְנִין מְתִבְנֵא וְלָא שְׁלִם
וּכְעַן הֵן עַל מַלְכָּא טַב יִתְבַּקַּר
בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִי מַלְכָּא תַּמָּה דִי בְּבָבֶל
הֵן אִיתַי דִּי מִן כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שִׂים
טְעֵם לְמִבְנֵא בֵית אֱלָהָא דֶּךְ דִּי
בִירוּשְׁלֶם וּרְעוּת מַלְכָּא עַל דְּנָה
יִשְׁלַח עֲלֵינָא׃

Cap. vi.

בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא
שָׂם טְעֵם וּבַקָּרוּ בְּבֵית סְפָרַיָּא
דִּי גְנַזַיָּא מְרַחֲתִין תַּמָּה בְּבָבֶל׃
וְהִשְׁתְּכַח בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָא דִי
בְּמָדַי מְדִינְתָא מְגִלָּה חָדָה וְכֵן כְּתִיב
בְּגַוָּהּ דִּכְרוֹנָה בְּשָׁנַת חָדָא לְכוֹרֶשׁ
מַלְכָּא כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם
בֵּית אֱלָהָא בִּירוּשְׁלֶם בֵּיתָא
יִתְבְּנֵא אַתַר דִּי דָּבְחִין דְּבְחִין
וְאֻשּׁוֹהִי מְסוֹבְלִין רוּמֵהּ אַמִּין
שִׁתִּין פְּתֵיהּ אַמִּין שִׁתִּין נְדַבָּכִין
דִּי אֶבֶן גְּלַל תְּלָתָא וְנִדְבַךְ דִּי אָע
חַדַת וְנִפְקָתָא מִן בֵּית מַלְכָּא
תִּתְיְהֵב וְאַף מָאנֵי בֵית אֱלָהָא
דִּי דַהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶאצַּר
הַנְפֵּק מִן הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם
וְהֵיבֵל לְבָבֶל יְהֵתִיבוּן זִיכָךְ
לְהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ
וְתָחֵת בְּבֵית אֱלָהָא כְּעַן תַּתְנַי פַּחַת
עֲבַר נַהֲרָא שְׁתַר בּוֹזְנַי וְכֻנְוָתְהוֹן
אַפַּרְסְכָיֵא דִי בַּעֲבַר נַהֲרָה רְחִיקִין
הֲווֹ מִן תַּמָּה׃ שִׁבְקוּ לַעֲבִידַת בֵּית
אֱלָהָא דֶּךְ פַּחַת יְהוּדָיֵא וּלְשָׁבַי
יְהוּדָיֵא בֵּית אֱלָהָא דֶּךְ יִבְנוֹן עַל
אַתְרֵהּ׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָה דִי

et vade: & pone ea in tē plo quod eſt in hieruſalē & domus dei edificetur in loco ſuo. Tunc itaq; ſaſabaſar ille venit: & poſuit fundamēta templi dei in hieruſalem: & ex eo tpe vſq; nūc edificatur & necdū cōpletū eſt. Nunc ergo ſi videtur regi bonum recenſeat in bibliotheca regis que eſt in babylone: vtrum nam a cyro rege iuſſum fuerit vt edificaretur domus dei in hieruſalē: & voluntatem regis ſuper hoc remittat ad nos.

6.

Vnc darius rex precepit & recenſuerūt in bibliotheca librorū qui erant repoſiti in babylone: & inuentum eſt in egbathanis quod eſt caſtrum in medena puincia: volumē vnū taliſq; ſcriptus erat in eo cōmentarius. Anno primo cyri rex decreuit vt domus dei edificaretur q ē i hierlē: in loco vbi immolant hoſtias: & vt ponāt fūdamēta ſtipportātia altitudinē cubitorū ſexaginta: & latitudinē cubitorū ſexaginta: ordines de lapidibus ipolitis tres: & ordies de lignis nouis. Sumptus aūt de domo regis dabuntur. Sed & vaſa templi dei aurea & argentea que nabuchodonoſor abſtulit de templo hieruſalem: & attulerat ea in babylonem: reddātur & referātur in templum hieruſalem: in locum ſuum que & poſita ſint in templo dei. Nūc ergo thantinai dux regionis q eſt trans flumē & ſtarbuzānai & cōſiliarii vri apharſathei q eſtis trās flumē: pcul recedite ab illis: dimittite fieri templum dei illud a duce iudeorū & a ſenioribus eoruz: & domus dei illa edificetur in loco ſuo. Scd & a me ꝑceptū eſt qd oportet

τ vade: pone ea in domo q in hieruſalē τὸ πρεσβύτερον, εἰς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν ἱερουσαλὴμ τ domus dei edificet in ſuo loco. tūc ſaſabaſar ille venit τ dedit fundamēta domus dei q in hieruſalē τ ex tunc vſq; nūc edificatur τ nōdū ꝑfecta eſt. τ nūc ſi ſup regē bonū: cōſideret in domo vtilitatq; regis ſibi in babylonc: vt cognoſcaq; a rege qro poſita fuit ſentētia vt edificarem domū dei illā q in hieruſalē. τ cognoſcēs rex circa hoc mittat ad nos.

Ca. 6.

Tunc darius rex poſuit ſentētiā τ cōſiderauit in bibliotheca vbi vtilia tacebāt vbi in babylone: τ inuētū ē in amatha ciuitate q in palacio medoq; ciuitatis capitulū vnū: τ hoc erat ſcriptū in eo cōmentariū. in āno primo cyri regis: cyrus rex poſuit ſentētiā circa domū dei que in hieruſalē: domus edificetur: τ locus vbi ſacrificāt ſacrificia τ fundamēta ponant craſſa altitudo cubitoq; ſexaginta: latitudo eius cubitoq; ſexagita: τ domus lapidee fortes tres: τ domū lignoq; nouoq; vnū. τ ſumptus de domo regis dabitur. τ vaſa domus dei aurea τ argentea: q nabuchodonoſor abſtulit de templo qui in hieruſalē: τ portauit in babylonē: τ dentur τ referātur in templū qđ in hieruſalē in locū ſuū τ ponant in domo dei. nūc igit thathanee dux ci qđ trāſ flumiū fathrabuzanco τ cōſerui eius apharſachei q in eo qđ trāſ flumiū lōge exiſtētes illinc: τ nūc dimittite opus domꝰ dei duces iudeoq; τ ſenioreo iudeoq; vt domū dei illā edificent in loco ſuo. τ per me poſitū ē edictum

A

B

vt faciāt per seniores iudeoꝝ illoꝝ vt
ποιῆσαι διὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων ἐκείνων
edificet domus dei illa. ⁊ a subsā
ἐποικοδομῆσαι οἶκον θεοῦ ἐκεῖνον· καὶ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόν
tilo regio tributoꝝ trāo flumē: stu
των τοῦ βασιλέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐπι
diose sumptus fit datus viris illis
μελῶς δαπάνη ἔσω δοθήσεται τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις
ne impediant: ⁊ qđcūq; necesse fuerit. ⁊ filioꝝ boū ⁊
μὴ καταργεῖσθαι, καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα· καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ
arietū ⁊ agnoꝝ in holocaustomata deo celi:
κριῶν καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
frumētū: sal: vinū: oleū: fm verbū sacerdotū
πυρούς, ἅλας, οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων
qui in hierusalē: sit datū eis ꝑsingulos di
τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔσω δίδόμενον αὐτοῖς ἡμέραν ἐν ἡ
eo imutabiliter qđcūq; peterint: vt sint bonū
μέρα ἀπαραλλάκτως ὃ ἂν αἰτήσωσιν, ἵνα ὦσιν ἐυω
odoꝝ offerentes deo celi: ⁊ orent
δίας προφέροντες τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ προσεύχων
pro vita regis ⁊ filioꝝ eius. ⁊
ται ὑπὲρ ζωῆς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ
a me positū ē decretū: q̄ oīs homo q̄ mutauē
ἀπ' ἐμοῦ ἐτέκγραμμα, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀλλά-
rit verbū hoc: tollet lignū de do-
ξῃ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκί
mo eius: ⁊ erectus cōfiget in eo: ⁊
ας αὐτοῦ, καὶ ἀρθήσεται παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ
dom⁹ eius crit in direptionē. ⁊ deus cui⁹ habi
ὁ οἶκος αὐτοῦ ἔσται εἰς διαρπαγήν. καὶ ὁ θεὸς οὗ κατα
tat nomē ibi: dissipet oēs regē
σκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταχρίψαι πάντα βασιλέα
⁊ pplm̄ extenderit manū suā: vt mutet ⁊
καὶ λαὸν ὃς ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἀλλάξαι καὶ
dissipet domū dei illā que in hieruſa-
ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσα-
lē. ego darius posui decretū: acurate fiat.
λήμ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώμην, ἐπιμελῶς γινέσθω.
tūc thathannai dux trans fluminē ⁊
τότε ἐσθαναὶ ὁ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ
sathrabuzanes ⁊ cōsorcs eius: fm q̄
σαθραβουζάνης καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ, καθότι
misit darius rex: sic diligenter fece
ἀπέστειλε Δαρεῖος ὁ βασιλεύς, οὕτως ἐπιμελῶς ἐποίη
rūt. ⁊ seniores iudeoꝝ edificabāt ⁊
σαν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων ᾠκοδόμουν καὶ
ꝑsperabant in prophetia aggei prophete ⁊
κατηύθυνεν ἐν προφητείᾳ ἀγγαίου τοῦ προφήτου καὶ
zacharie filij addo. ⁊ edificauerūt ⁊ cōſtru
ζαχαρίου υἱοῦ ἀδδώ. καὶ ᾠκοδόμησαν καὶ κατη
xerūt ex sentētia dei israel: ⁊ ex decre
ρτίσαντο ἐκ γνώμης θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐκ γνώ-
to cyri ⁊ darij ⁊ artha sistha regū per
μης κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρθασασθὰ βασιλέων περ
sas. ⁊ cōpleuerūt domū istā vsq; ad die
σῶν. καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας
tertiū mēsis adar: q̄ est ānus sextus regni
τρίτης μηνὸς Ἀδάρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας
darij regis. ⁊ fecerūt filij israel
Δαρείου τοῦ βασιλέως. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ reliqui filioꝝ trās-
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ καταλειπτοὶ υἱῶν ἀπο-
migratiōis dedicationē domus dei cū gaudio.
κίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ μετ' εὐφροσύνης.
⁊ obtulerūt in dedicationē dom⁹ dei
καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θε-
huius vitulos centū: arietes ducētos: a-
οῦ τούτου μόσχους ἑκατόν, κριοὺς διακοσίους, ἀμ-
gnos quadringētos: hircos caprarū pro pecca
νοὺς τετρακοσίους, χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρ-
to pro omni israel
τίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ

fierī a presbyteris iude
orum illis:
vt edificetur domus dei
scilicet vt de arca
regis. i. de tributis q̄ dā-
tur de regione trans flu
men: studiose sumptus
dentur viris
illis ne impediatur opus.
Quod si necesse fuerit
& vitulos & agnos & hedos in holocaustum
deo celi: frumentū sal
vinum
& oleū fm ritum sacer-
dotū q̄ sunt in hierusalē:
detur eis per singulos
dies ne sit in aliquo
querimonia: & offerant
oblationes
deo celi: orentq; pro
vita regis
& filiorū ei?. A me ergo
positū ē decretū vt oīs
homo qui hanc muta-
uerit iussionem:
tollatur lignū de domo
ipi?: & erigatur & cōfiga
tur in eo: domus aūt ei?
publicetur.
Deus autem qui habita
re fecit nomen suum
ibi: dissipet oīa regna &
populū qui extenderit
manū suam vt repugnet
& dissipet domum dei:
illam que est in hieru-
salem. Ego darius
statui decretum: quod
studiose implere volo.
Igitur thantānai dux re
gionis trās flumē &
star buzānai & cōsiliarii eius
secundū quod p̄ceperat
darius rex sic diligen-
ter executi sunt.
Seniores aūt iudeoꝝ edi
ficabāt & ꝑsperabāt iux
ta pphetiā aggei pphete
& zacharie filii addo. &
edificauerūt & cōstruxe-
runt iubente deo israel:
& iubente cyro & dario
& artaxerxe
regibus persarū. Et cō-
pleuerūt domū dei istā
vsq; ad diem tertiū mē
sis adar qui est
annus sextus regni da-
rii regis.
Fecerunt autem filii is-
rael sacerdotes & leuite
& reliq filiorū trāsmigra
tiōis dedicationē dom?
dei in gaudio & obtule-
rūt in dedicatione dom?
dei vitulos centum: ari
etes
ducentos: agnos qua-
dringentos: hircos
caprarum pro peccato
totius israel

עָבַד אֱלָהּ תַּעַבְדוּן עִם שָׁבֵי יְהוּדָיֵא אֶלַהּ
לְמִבְנֵא בֵית אֱלָהָא דֵּךְ וּמִנְכְּסֵי
מַלְכָּא דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָה אַסְפַּרְנָא
נִפְקְתָא תְּהֵא יְהָבָא לְגַבְרַיָּא
אִלֵּךְ דִּילָא לְבַטָּלָא׃ וּמָה חַשְׁחַן
וּבְנֵי תוֹרִין וְדִכְרִין וְאִמְּרִין לַעֲלָן
לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא חִנְטִין מְלַח חַמַר
וּמְשַׁח כְּמֵאמַר כָּהֲנַיָּא דִּי בִירוּשְׁלֶם
לֶהֱוֵא מְתְיְהֵב לְהֹם יוֹם בְּיוֹם דִּילָא
שָׁלוּ׃ דִּי לֶהֱוֹן מְקָרְבִין נִיחוֹחִין
לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא וּמְצַלַּיִן לְחַיֵּי מַלְכָּא
וּבְנוֹהִי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל
אֱנָשׁ דִּי יְהַשְׁנֵא פִּתְגָמָא דְנָה
יִתְנַסַּח אָעִמִּן בַּיְתֵהּ וְזִקִיף יְתְמְהֵא
עֲלוֹהִי וּבַיְתֵהּ נְוָלוּ יִתְעֲבֵד
שְׁבַן עַל דְּנָה׃ וֵאלָהָא דִּי שַׁכִּן שְׁמֵיהּ
תַּמָּה יְמַנַּר כָּל מַלְכ וְעַם דִּי יִשְׁלַח
יְדֵהּ לְהַשְׁנָיָא לְחַבָּלָא בֵּית אֱלָהָא
דֶּךְ דִּי בִירוּשְׁלֶם אֲנָא דָּרְיָוֶשׁ
שׂוּם טְעֵם אַנְתְּנַי תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר נַהֲרָה שְׁתַר
בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן לַקְבֵל דִּי שְׁלַח
דָּרְיָוֶשׁ כְּנֵמָא אַסְפַּרְנָא יַעֲבְדוּ׃
וְשָׁבֵי יְהוּדָיֵא בָּנַיִן וּמַצְלְחִין בִּנְבוּאַת
חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַּר עִדּוֹא וּבְנוֹ
וְשַׁכְלִילוּ מִן טַעַם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל
וּבְטְעֵם כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא
מַלְכָּא פָּרָסָ׃ וְשֵׁיצִיא בַּיְתָא דְנָה
עַד יוֹם תְּלָתָה לְיַרַח אֲדָר דִּי הִיא
שְׁנַת שֵׁת לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃
וְעַבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא
וּשְׁאַר בְּנֵי גָלוּתָא חֲנָכַת בֵּית אֱלָהָא
דְנָה בְּחֶדְוָה׃ וְקָרְבוּ לַחֲנָכַת בֵּית
אֱלָהָא דְנָה תּוֹרִין מְאָה דִּכְרִין
מָאתַיִן אִמְּרִין אַרְבַּעמְאָה וְצִפִּירֵי
עִזִּין לְחַטָּאָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
תְּמָנָא

bbb ij

Pritina.heb. Tex.be.i.Esd.vij. Trāsla.B.Hie. Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

תְּרֵי עָשָׂר לְמִנְיַן שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְהַכֹּהֲנִים כַּהֲנָיָא בְּפַלְגַּתְהוֹן וְלֵוָיֵא קום
חֲלַק עבד בְּמַחְלְקָתְהוֹן עַל עֲנִידַת אֱלָהָא דִּי
בִּירוּשְׁלֶם כְּכְתַב סְפַר מֹשֶׁה וּמְשַׁמְּשִׁין עשה
בְּנֵי הַגּוֹלָה פִּסְחָא בְּאַרְבְּעָה
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ כִּי הִטַּהֲרוּ טהר
כֹּהֲנִים וְלֵוִיִּם כֻּלָּם
טְהוֹרִים וְשָׁחֲטוּ הַפֶּסַח לְכָל בְּנֵי שחט
הַגּוֹלָה וְלַאֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְלָהֶם׃
וַיֹּאכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשָּׁבִים אכל שוב
מֵהַגּוֹלָה וְכָל הַנִּבְדָּל מִטֻּמְאַת גּוֹיֵי בדל
הָאָרֶץ אֲלֵהֶם לִדְרשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲשׂוּ חג מַצּוֹת שִׁבְעַת עשה
יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה וְהֵסֵב סבב
לֵב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק
יְדֵיהֶם בְּמְלֶאכֶת בֵּית הָאֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

Cap. vij. וְאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּמַלְכוּת
אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ פָּרָס עֶזְרָא בֶּן
שְׂרָיָה בֶּן עֲזַרְיָה בֶּן חִלְקִיָּה׃ בֶּן שָׁלוּם
בֶּן צָדוֹק בֶּן אֲחִיטוּב׃ בֶּן אֲמַרְיָה בֶּן
עֲזַרְיָה בֶּן מְרָיוֹת׃ בֶּן זַרְחְיָה בֶּן עֻזִּי
בֶּן בֻּקִּי׃ בֶּן אֲבִישׁוּעַ בֶּן פִּינְחָס בֶּן
אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ׃ הוא
עֶזְרָא עָלָה מִבָּבֶל וְהוּא סֹפֵר מָהִיר
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן לוֹ הַמֶּלֶךְ כְּיַד יְהוָה
אֱלֹהָיו עָלָיו כֹּל בַּקָּשָׁתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים אֶל שוּר
יְרוּשָׁלַם בִּשְׁנַת שֶׁבַע לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא שָׁנָה
הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בוא חֹמֶשׁ
הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לַמֶּלֶךְ׃ כִּי בְּאֶחָד שֶׁבַע
לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יְסַד הַמַּעֲלָה עָלָה
מִבָּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בָּא בוא
אֶל יְרוּשָׁלַם כְּיַד אֱלֹהָיו הַטּוֹבָה עָלָיו׃

m duodecim o iuxta numerum p tribuum q israel. oo r Et statuerūt s sacerdotes t in ordinib⁹ suis u & leuitas x in vicibus suis y sup' opera a dei ooooooooooooooo b in hierusalē: c sicut scriptū est in d libro' moysi. e Fecerūt aūt f filii' transmigrationis g pascha m quartadecima die o mensis p primi. r Purificati enim fuerant ooooooo s sacerdotes' & leute u qua si vnus: x omnes ooooooo r mundi' ad īmolandū a pascha b vniuersis c filiis ooooo d trāsmigratiōis e & fribus suis' sacerdotibus: g & sibi. h Et comederūt i filii k israel l qui reuersi fuerant oooo m de trāsmigratione n & oēs o q se separauerāt p a coinqnatione q gētiū r terre s ad eos t vt quererēt u dñm' deum' israel.' Et fecerunt x solēnitatem b azymorū c septē d die b & in leticia: f qm g leti ficauerat eos b dñs: & conuerterat k cor' regis m assur n ad eos: o vt admuaret ooo p manus eorum q in opere r domus s domini ooooooo t dei u israel. 7.

Post c hec autem d verba e in regno ooooo f artaxerxis g regis h persarum: b esdras i filius oooooo k faraie l filii m azarie: n filii o helchie. r filii q sellum: ooo r filii s sadoch: t filii u achitob x filii r amarie: z filii ooooooo a azarie: b filii c maraioth: d filii e zarie: f filii g ozi: oooo h filii i bocci: k filii l abisue: m filii n phinees: o filii oooo r eleazar s filii t aaron u sacerdotis x abinitio. n Ipse ooo r esdras s ascendit t de babylone: u & ipe b scriba c velox d in lege e moysi f quam g dominus' deus h dedit oooo i israel. l Et dedit m ei n rex o secūdum manū p domini q dei eius' super eum o oēm r petitionē ei: s & ascēderūt t de filiis' israel' & de filius u sacerdotū b & de filiis b leuitarū c & de cantorib⁹ d & de ianitorib⁹ e & de nathineis: f in hierusalē g anno h septimo i artaxerxis oooooooo k regis: l & venerūt in m hierusalem n mense o quinto: p ipse est q annus r septimus s regis. t Quia u in prio die x mensis r primi a cepit b ascēdere ooooooooooooooooo c de babylone: d & i primo die e mensis f quinti g venit h in hierusalē i iuxta manū l dei sui m bonam n super se.

duodecim in numer⁹ tribuū israel. τ statuerūt sacer δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ισραηλ. καὶ ἔστησαν τοὺς ἱε
dotes in diuisionib⁹ suis τ leuitas in ptitio- ρεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν καὶ τοὺς λευίτας ἐν μερισ-
nib⁹ suis: sup seruitutē dom⁹ dei que in hierusa μοῖς αὐτῶν, ἐπὶ δουλείας οἴκου τ θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσα
lē.: fm scripturā libri moysi. τ fecerūt λήμ, κατὰ τὴν γραφὴν βίβλου μωυσῆ. καὶ ἐποίησαν
filij trāsmigrationis pascha quarta decima οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικίας τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
mēsis primi. qñ purificati fuerāt sacerdotes τ τοῦ μηνὸς τ πρώτου. ὅτι ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ
leuite ql vnus omnes mūdi. τ imolauerūt pa- λευῖται ὡς εἷς πάντες καθαροί. καὶ ἔσφαξαν τὸ πά-
scha vniuersis filijs trāsmigrationis: τ fratri σχα πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικισίας, καὶ τοῖς ἀδελ-
bus eor⁹ sacerdotib⁹ τ sibi. τ comederūt φοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἑαυτοῖς. καὶ ἔφαγον
filij israel pascha q venerūt a trāsmi οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πάσχα οἱ ἐξελεύσεις ἀπὸ τῆς ἀπο-
gratione: τ oīs separat⁹ a coinqnatione gētiū κισίας, καὶ πᾶς ὁ χωριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν
terre ad eos: vt qrerent dñm dcū is- τῆς γῆς πρὸς αὐτούς, τοῦ ἐκζητῆσαι κύριον θεὸν Ισ-
rael. τ fecerunt solēnitatē azymor⁹ septē die ραηλ. καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέ-
bus cū leticia. qñ lecificauerat eos dñs: τ ρας μετ' εὐφροσύνης. ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος, καὶ
cōuerterat cor regio assur ad eos vt fortifi- ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ασσυρίου ἐπ' αὐτοὺς κραταιῶσαι
ficaret manus eor⁹ in operib⁹ dom⁹ dei israel. σαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τ θεοῦ Ισραηλ. C. 7.

Θ post verba hec in regno artha Καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρ-
sastha regis persar: ascēdit esdras filⁱ sarate: ταξέρξου βασιλέως περσῶν, ἀνέβη Ἔσδρας υἱὸς σαραίου,
filij azarie: filij chelcie: filij sellū: filij sadoc: υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Σελλούμ, υἱοῦ Σαδώκ,
filij achytob: filij amarie: filij azarie: filij marioth fi υἱοῦ Ἀχιτώβ, υἱοῦ Ἀμαρίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ Μαριὼθ υἱ
lij zarate: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phi οὗ Ζαραίου, υἱοῦ Ὀζί, υἱοῦ Βοκκί, υἱοῦ Ἀβισουέ, υἱοῦ Φι
nees: filij eleazar: filij aaron sacerdotis pri- νεές, υἱοῦ Ἐλεαζάρ, υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώ
mi. ipse esdras ascēdit de babylone: τ ipse του. αὐτὸς Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς
scriba velox in lege moysi: quā dedit dō γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ μωυσῆ, ὃν ἔδωκε κύ
minus deus israel. τ dedit ei rex: ριος ὁ θεὸς Ισραηλ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς,
qñ manus dñi dei eius sup ipm in oībus q̄b⁹ q̄s ὅτι χεὶρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐβού
uit ipse. τ ascenderūt de filijs israel τ τει αὐτός. καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ
de sacerdotibus τ de leuitis: τ cātoꝛ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν, καὶ οἱ ἄλλοι
res τ ianitores τ nathinei in hierusalē in anno τες καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ναθινεῖοι εἰς Ιερουσαλὴμ ἐν ἔτει
septimo artharastha regi. τ venerūt in hieru- ἑβδόμῳ τῷ ἀρθασασθὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ ἦλθον εἰς Ιερου
salē mēse quinto: ille anno se- σαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, τοῦτο τὸ ἔτος ἕβ-
ptimus regi: quia in vna mēsis pri- δομον τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ-
mi ipse fundauit ascēsum qui a baby του ἀνῆγε διαμελίωσι τὴν ἀναβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυ
lone. in alt⁹ prima mēsis quinti re λῶνος. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἦλ
nit in hierusalē: qñ manus dei sui fuit bo- θεν εἰς Ιερουσαλήμ, ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἐν ἀγα-
na sup eum. θὴ ἐπ' αὐτόν. ooooooooooooooooooooooooooooo

A

B

quia esdras parauit cor suū vt ināreret
ὅτι Ἔσδρας ἡτοίμασε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν
legē dñi t facere t docere in israel mā
νόμον τοῦ κυρίου καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ πρό
data t iudicia. t hoc trāsumptū
γματα καὶ κρίματα. καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆ
edicti: quod edidit arthasalsatha rex es
διατάγματος, ὃν ἔδωκεν ἀρθασασθὰ ὁ βασιλεὺς Ἔσ
dre sacerdoti scribe libri sermonū man
δρα τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντο
datoꝝ dñi t p̄ceptoꝝ eius sup israel.
λῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
arthasalsatha rex regū: esdre sacerdoti scri
Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς βασιλέων, Ἔσδρα τῷ ἱερεῖ γραμ
be legis dei celi p̄fectus cēt scr
ματεῖ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ τετέλεσται λό
mo t responsio. a me posita ē sentētia: q̄ om
γος καὶ ἡ ἀπόκρισις. ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς
sponte volēs in regno meo de populo israel t
ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἐκ τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ καὶ
sacerdotib⁹ t leuitis ire in hierusalē: tecū
ἱερέων καὶ λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ, μετὰ
vadat: q̄n a facie re
σοῦ πορευθήτω, καθότι ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέ
gis t septē cōsiliatoꝝ eius missus es vt visites
ως καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων αὐτοῦ ἀποσταλὴς σκέψασθαι
in iudeā t hierusalē t in lege dei tui
ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν νόμῳ θεοῦ σου
rū in manu tua: vt feras t in domū dñi ar
τῶν ἐν χειρί σου, ἀπενεγκεῖν καὶ εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀρ
gentū t aurū q̄s t cōsiliatoꝝ eius spon
γύριον καὶ χρυσίον ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι εἰκου
te obtulerūt deo israel in hierusalē habitā
σιώσαν τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοι
ti. t omne argentū t aurū q̄cūq; inueneris in
κοῦντι· καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον ὅτι ἂν εὕρῃς ἐν
omni p̄uincia babylonis cū voluntario ppli:
πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ,
t sacerdotū sponte offerentiū in domū dei q̄ in
καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν
hierusalē: t omnē accedentē huic pō
Ἱερουσαλήμ, καὶ πάντα προσφερόμενον τοῦτον ἑτοί
pte ordina in libro hoc vitulos arietes agnos:
μως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ μόσχους κριοὺς ἀμνούς,
t sacrificia ipsoꝝ t libamina eoꝝ. t offerēs
καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις
ea sup altare domꝰ dei vri quod in
αὐτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν
hierusalē. t si libi d sup te t fratres tuos
Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐάν τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου
bene visū fuerit in reliquo argenti t auri fa
ἀγαθὸν ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου ποι
cere: sicut placitū deo vro facite. t vasa
ῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε· καὶ τὰ σκεύη
data tibi in ministeriū domꝰ dei: trade
τὰ δεδομένα σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ, παράδος
in cōspectu dei in hierusalē. t reliqua necessi
ἐνώπιον θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ τὸ καταλοιπὸν χρεί
tatis domꝰ dei tui: q̄cūq; apparuerit tibi dare: dabis
ας οἴκου θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις
de domibus gaze regis t a me. ego artha
ἐκ οἴκων γάζης βασιλέως καὶ ἀπ' ἐμοῦ. ἐγὼ ἀρθα
sasatha rex statui sentētiā oībus gazio
σασθὰ βασιλεὺς ἔκρινα γαζοφύλαξι πάσαις ταῖς γαζαις
qui trans fluuiū: q̄ omne q̄cūq; pe
ταῖς ἐν πέραν τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ ἂν αἰ
tierit a vobis esdras sacerdos t scriba le
τήσῃ ὑμᾶς Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ νό
gis dei celi: p̄pere fiat vsq; ad
μου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως γινέσθω ἕως
argenti talenta centum:
ἀργυρίου ταλάντων ἑκατόν, οοοοοοοοοοοοοοοοοοοο

A

C

D

[1]Esdras [2]aūt [3]parauit [4]cor
suū [5]vt inuestigaret [6]legē
[7]domini: [8]& faceret [9]& do
ceret [10]in israel οοοοοοοοοο
[11]p̄ceptū [12]& iudicū. [13]Hoc
est aūt [14]exēplar [15]epīe edi
cti: [16]quod [17]dedit [18]rex [19]ar
taxerxes οοοοοοοοοοοοοοο
[1]esdre [m]sacerdoti [n]scribe
erudito in [o]sermonib⁹ & in
[p]preceptis [q]dñi [r]& ceri
moniis eius [s]in [t]israel.
[1]Artaxerxes [2]rex [3]regū:
[4]esdre οοοοοοοοοοοοοοο
[5]sacerdoti [6]scribe [7]legis
[8]dei [9]celi οοοοοοοοοοοοοο
[10]doctissimo: [11]salutem. [12]A
me [13]decretum est: [14]vt οοο
[15]cuicūq; [16]placuerit [17]in re
gno meo [18]de [19]populo οο
[1]israel [2]& de sacerdotibus
eius [3]& de leuitis [4]ire οοοο
[5]in hierusalem [6]tecum [7]va
dat. οοοοοοοοοοοοοοοοοοο
[1]A [2]facie [3]enim [4]regis [5]& se
ptem [6]consiliatorum eius
[7]missus es [8]vt visites [9]inde
am [10]& hierusalem οοοοοο
[11]in lege [12]dei tui [13]que est [14]in
manu tua: [15]et vt feras οοο
[16]argentū [17]& aurum [18]quod
[19]rex [20]& consiliatores eius
[1]sponte obtulerunt [2]deo
[3]israel [4]cuius [5]in hierusalē
[6]tabernaculū est. [7]Et omne
[8]argētū [9]& aurū [10]qdcūq;
[11]inueneris [12]in vniuersa [13]p
uincia [14]babylonis & [15]ppli
[16]offerre voluerit [17]& de sa
cerdotib⁹ [18]q sp̄te obtule
rint [19]domui [20]dei sue [21]q̄ ē [22]in
hierusalē: libere accipe: &
[1]studiose [2]eme [3]de hac [4]pe
cunia [5]vitulos: [6]arietes:
[7]agnos [8]& sacrificia [9]& li
bamina eorum: [10]& offer
[11]ea [12]super [13]altare [14]templi
[15]dei vestri οοοοοοοοοοοοοο
[16]quod est [17]in hierusalem.
Sed [1]& si [2]quid [3]tibi [4]& οοο
[5]fratribus tuis [6]placuerit
[7]de reliq [8]argento [9]& auro
[10]vt faciatis: [11]iuxta volun
tatem [12]dei vestri [13]facite.
[1]Vasa quoq; [2]que [3]dantur
[4]tibi [5]in ministeriū [6]domus
[7]dei tui: [8]trade [9]in conspe
ctu [10]dei in [11]hierusalē. Sed
[1]& cetera q̄bus [2]opus fue
rit in [3]domū [4]dei tui [5]q̄tuz
cūq; [6]necesse est [7]vt expen
das [8]dabis [9]de [10]thesauro &
de fisco [11]regis: [12]& a me.
[1]Ego [2]artaxerxes [3]rex [4]sti
tui atq; decreui [5]oibus [6]cu
stodib⁹ arce publice [7]q sūt
[8]trās [9]fluuiū [10]vt [11]quodcūq;
[12]petierit a vobis [13]esdras
[1]sacerdos [2]scriba [3]legis
[4]dei [5]celi [6]absq; mora οο
[7]detis [8]vsq; ad [9]argentu [10]ta
lenta [11]centum: οοοοοοοο

[1]כִּי [2]עֶזְרָא [3]הֵכִין [4]לִבָּבוֹ [5]לִדְרֹשׁ [6]אֶת [7]תּוֹרַת
[1]יְהוָה [2]וְלַעֲשׂוֹת [3]וּלְלַמֵּד [4]בְּיִשְׂרָאֵל
[1]חֹק [2]וּמִשְׁפָּט: [3]וְזֶה [4]פַּרְשֶׁגֶן [5]הַנִּשְׁתְּוָן
[1]אֲשֶׁר [2]נָתַן [3]הַמֶּלֶךְ [4]אַרְתַּחְשַׁסְתְּא
[1]לְעֶזְרָא [2]הַכֹּהֵן [3]הַסֹּפֵר [4]סֵפֶר [5]דִּבְרֵי
[1]מִצְוֹת [2]יְהוָה [3]וְחֻקָּיו [4]עַל [5]יִשְׂרָאֵל:
[1]אַרְתַּחְשַׁסְתְּא [2]מֶלֶךְ [3]מַלְכַּיָּא [4]לְעֶזְרָא
[1]כָּהֲנָא [2]סָפַר [3]דָּתָא [4]דִּי [5]אֱלָהּ [6]שְׁמַיָּא
[1]גְּמִיר: [2]וּכְעֶנְתָּן: [3]מִנִּי: [4]שִׂים [5]טְעֵם [6]דִּי
[1]כָל: [2]מִתְנַדַּב [3]בְּמַלְכוּתִי [4]מִן [5]עַמָּא
[1]יִשְׂרָאֵל [2]וְכָהֲנוֹהִי [3]וְלֵוָיֵא [4]לְמֵרַךְ
[1]לִירוּשְׁלֶם [2]עִמָּךְ [3]יְהָךְ: [4]כָּל [5]קֳבֵל: [6]דִּי
[1]מִן [2]קֳדָם [3]מַלְכָּא [4]וְשִׁבְעַת [5]יָעֲטוֹהִי
[1]שְׁלִיחַ [2]לְבַקָּרָה [3]עַל [4]יְהוּד [5]וְלִירוּשְׁלֶם
[1]בְּדָת [2]אֱלָהָךְ [3]דִּי [4]בִידָךְ: [5]וּלְהִיבָלָא
[1]כְּסַף [2]וּדְהַב [3]דִּי [4]מַלְכָּא [5]וְיָעֲטוֹהִי
[1]הִתְנַדָּבוּ [2]לֶאֱלָהּ: [3]יִשְׂרָאֵל [4]דִּי [5]בִירוּשְׁלֶם
[1]מִשְׁכְּנֵהּ: [2]וְכֹל [3]כְּסַף [4]וּדְהַב [5]דִּי [6]תְהַשַּׁבַּח
[1]בְּכֹל [2]מְדִינַת [3]בָּבֶל [4]עִם [5]הִתְנַדְּבוּת [6]עַמָּא
[1]וְכָהֲנַיָּא [2]מִתְנַדְּבִין [3]לְבֵית [4]אֱלָהֲהֹם [5]דִּי
[1]בִירוּשְׁלֶם: [2]כָּל [3]קֳבֵל [4]דְּנָה [5]אַסְפַּרְנָא
[1]תְּקַנָּא [2]בְּכַסְפָּא [3]דְּנָה [4]תּוֹרִין [5]דְּכָרִין
[1]אִמְּרִין [2]וּמִנְחָתְהוֹן [3]וְנִסְכֵּיהוֹן [4]וּתְקָרֵב
[1]הִטּוֹ [2]עַל [3]מַדְבְּחָא [4]דִּי [5]בֵית [6]אֱלָהֲכֹם
[1]דִּי [2]בִירוּשְׁלֶם: [3]וּמָה [4]דִּי [5]עֲלַיִךְ [6]וְעַל
[1]אָחָיִךְ [2]יִיטַב [3]בְּשָׁאַר [4]כַּסְפָּא [5]וְדַהֲבָא
[1]לְמֶעְבַּד [2]כִּרְעוּת [3]אֱלָהֲכֹם [4]תַּעְבְּדוּן:
[1]וּמָאנַיָּא [2]דִּי [3]מְתִיהְבִין [4]לָךְ [5]לְפֻלְחַן [6]בֵּית
[1]אֱלָהֲךְ [2]הַשְׁלֵם [3]קֳדָם [4]אֱלָהּ [5]יְרוּשְׁלֶם:
[1]וּשְׁאַר [2]מַשְׁתְּוָת [3]בֵּית [4]אֱלָהֲךְ [5]דִּי [6]יִפֹּל
[1]לָךְ [2]לְמִתַּן [3]תִּתַּן [4]מִן [5]בֵּית [6]גִּנְזֵי [7]מַלְכָּא:
[1]וּמִנִּי [2]אֲנָה [3]אַרְתַּחְשַׁסְתְּא [4]מַלְכָּא [5]שִׂים
[1]טְעֵם [2]לְכֹל [3]גִּזְבְּרַיָּא [4]דִּי [5]בַּעֲבַר [6]נַהֲרָה
[1]דִּי [2]כָל [3]דִּי [4]יִשְׁאֲלִנכוֹן [5]עֶזְרָא [6]כָּהֲנָא
[1]סָפַר [2]דָּתָא [3]דִּי [4]אֱלָהּ [5]שְׁמַיָּא [6]אַסְפַּרְנָא
[1]יִתְעֲבַד: [2]עַד [3]כִּכַּר [4]כַּסְפָּא [5]מְאָה

ᵉוְעַד ᶠחִנְטִין ᶜכֹּרִין ᵇמְאָה ᵍ וְעַד ᵉחֲמַר
ᶜבַּתִּין ᵇמְאָה ᵍ וְעַד ᶜבַּתִּין ᵇמְשַׁח ᵇמֵאָה ᵍ
ᶠוּמֶלַח ᵈדִּי ᵇלָא ᵐיִכְתְּבוּ ᵐכָּל ᵈדִּי ᵇמִן ᵇטַעַם
ᵍאֱלָהּ ᶠשְׁמַיָּא ᵉ יִתְעֲבֵד ᶠ אַדַּרְזְדָא
ᵉלְבֵית ᶠאֱלָהּ ᶠשְׁמַיָּא ᵍדִּי ᵇלְמָה ᵇלָהֳוָא ᵍקֶצֶף
ᶜעַל ᵇמַלְכוּת ᵇמַלְכָּא ᶠוּבְנֹהִי ᶠוּלְכֹם
ᶠמְהוֹדְעִין ᵈדִּי ᵇכָל ᵐכַּהֲנַיָּא ᶠוְלֵוָיֵא ᵇזַמָּרַיָּא ᵈיַד
ᵍתָּרַעְיָא ᶠנְתִינַיָּא ᵉוּפָלְחֵי ᵇבֵּית ᵉאֱלָהָא ᵈנָּה
ᵈדְנָה ᶠמִנְדָּה ᶠבְּלוֹ ᵉוְהֶלֶךְ ᵇלָא ᵇשַׁלִּיט ᵈשַׁלַּט
ᵉלְמִרְמָא ᶠ עֲלֵיהֶם ᵉ וְאַנְתְּ ᶠ עֶזְרָא ᵈרָמָה
ᵇחָכְמַת ᵇאֱלָהָךְ ᵈדִּי ᶠבִידָךְ ᵐמָנֵי ᵇשָׁפְטִין ᵐמָא
ᵈוְדַיָּנִין ᵈדִּי ᵇלָהֳוֹן ᵈדָּאיְנִין ᵇלְכָל ᵍעַמָּא ᵈדִּין
ᵈדִּי ᵍבַּעֲבַר ᵍנַהֲרָא ᵉ לְכָל ᵉ יָדְעֵי ᵈדָּתֵי
ᶜאֱלָהָךְ ᵉוְדִי ᵇלָא ᵇיָדַע ᵈתְּהוֹדְעוּן ᵇוְכָל
ᵈדִּי ᵇלָא ᵇלָהֳוֹא ᵉעֲבַד ᵈדָּתָא ᵈדִּי ᵇאֱלָהָךְ
ᵍוְדָתָא ᵈדִּי ᵉמַלְכָּא ᶠ אַסְפַּרְנָא ᵉ דִּינָא
ᶠלְהֳוֹא ᶠמִתְעֲבַד ᵉ מְנָה ᶠ הֵן ᵉלְמוֹת ᶜהֵן ᵈעֲבַד
ᵉלְשָׁרְשׁוֹ ᶠוְהֵן ᵈלַעֲנָשׁ ᶠנְכְסִין ᵉוְלָאסוּרִין ᵉאָסָר
ᵇבָּרוּךְ ᵇיְהוָה ᵇאֱלֹהֵי ᵐ אֲבוֹתֵינוּ ᵉ אֲשֶׁר ᵇכָּנָה
ᵉנָתַן ᵇכָּזֹאת ᵍ בְּלֵב ᵈהַמֶּלֶךְ ᵉ לְפָאֵר ᵉאֶת
ᵉבֵּית ᵇיְהוָה ᵇאֲשֶׁר ᶠבִּירוּשָׁלִָם ᵉוְעָלַי
ᵇהִטָּה ᵇחֶסֶד ᵉלִפְנֵי ᵈהַמֶּלֶךְ ᵇוְיוֹעֲצָיו ᵇוְלֹכָל ᵇנָטָה ᵉפָּנָה
ᵉשָׂרֵי ᵈהַמֶּלֶךְ ᵈהַגִּבֹּרִים ᵉוַאֲנִי ᵐהִתְחַזַּקְתִּי ᵇיָצִין ᵇשׁוּר
ᵉ כְּיַד ᵉ יְהוָה ᵉ אֱלֹהָי ᵉ עָלַי ᵉ וָאֶקְבְּצָה ᵐחָזַק
ᵉמִיִּשְׂרָאֵל ᵈרָאשִׁים ᵉלַעֲלוֹת ᵉ עִמִּי ᵇקָבַץ
Cap.viij. ᵉוְאֵלֶּה ᵈרָאשֵׁי ᵉאֲבוֹתֵיהֶם ᵉעָלָה
ᵉוְהִתְיַחֲשָׁם ᵉ לְהַעֲלִים ᵉעִמִּי ᵉבְּמַלְכוּת ᵉיָחַם
ᵇאַרְתַּחְשַׁסְתְּא ᵈהַמֶּלֶךְ ᵇמִבָּבֶל ᵉ מִבְּנֵי
ᵐפִּינְחָס ᵉגֵּרְשֹׁם ᵉמִבְּנֵי ᵉאִיתָמָר ᵈדָּנִיֵּאל
ᵉמִבְּנֵי ᵈדָּוִיד ᵉחַטּוּשׁ ᵉ מִבְּנֵי ᵉ שְׁכַנְיָה
ᵉמִבְּנֵי ᵉפַּרְעֹשׁ ᵉזְכַרְיָה ᵉ וְעִמּוֹ ᵉהִתְיַחֵשׂ
ᵉלְזִכָּרִים ᵉמֵאָה ᵉוַחֲמִשִּׁים ᵉ מִבְּנֵי ᵉפַּחַת
ᵉמוֹאָב ᵉ אֶלְיְהוֹעֵינַי ᵐבֶּן ᵉזַרְחְיָה ᵉ וְעִמּוֹ
ᵉמָאתַיִם ᵉ הַזְּכָרִים ᵉ מִבְּנֵי ᵉשְׁכַנְיָה ᵉבֶּן ᵉמֵאָה
ᵉיַחֲזִיאֵל ᵉ וְעִמּוֹ ᵉשְׁלֹשׁ ᵉמֵאוֹת ᵉהַזְּכָרִים
ᵉוּמִבְּנֵי ᵉ עָדִין ᵉ עֶבֶד ᵉבֶּן ᵉ יוֹנָתָן ᵉ וְעִמּוֹ

ᵉet vſq; adᶠfrumentiᶠchoros'centū:ᵉ& vſq; adᶠvini ᶜbathos'centum:ᶜ& vſq; adᶠbathos'olei'centum: 'sal vero'abſq; ᵐmenſura. ᵐOmneᵉ quodᵉ adᵖ ritū ᵍdeiᶠceliᵇpertinet:ᵉtribuaturᶠdiligenter ooooooooo ᵉin domoᶜdeiᶠceli:ᵉne forteᵇirascatur ooooooooooo ᵇcōtra ᶜregnumᶠregisᵍ& filioꝝ eius.ᵇVobis quoq; 'notū facimᵖᵈe'vniuersis ᵐsacerdotibᵖ&ᵍ leuitis & ᵖcantoribᵖ& ᵍianitoribᵖ 'nathineis'& mistris'domus'deiᶠhuiᵖ vtᶠvectigal &'tributū'& ānonas'nō ᶜhabeatis potestatē'imponēdiᶠsupeos.'Tu ātᵉesdra ᵇfm sapiētiā'dei tuiᵇq̄ est 'in māu tua'ᵐcōstituē'iudices'& presides:ᵖvtᶠiudicentᵉomni'populo oooo ᵍq estᶠtrans'flumē:'his vi delicetᵈqui nouerūtᵇlegē ᶜdei tui:sedᵇ&ᶜimperitos ᵈdocete libere.ᵇEt omnis 'quᵇnonᵐ fecerintᵉ legem ᵖdei tui oooooooooooooo ᵍ& legemᵉregisᵍ diligenter:ᵉiudicium ooooooo 'erit'de eo'siueᵇ in mortem'siue oooooooooooooo ᵇin exilii:ᵉsiue'in cōdem nationē'ᵍsubstitie ei?:ᵇvel certeᵇin carcerē.'Bñdictᵖ ᵇdñs'deᵖ'ᵐpatrū nr̄orū'ᵉ q ᵖdedutᵖ hocᵍ in cordeᵉ regis :ᵉvt glorificaret oooo ᵍdomum'domini'que est 'in hierusalem:ᵉ& in me ᵇiclinauitᶜmiam suiᵇcorā ᶜrege'& cōsiliatoribᵖ eius ᵉ& vniuersᵇprincipᵇ'regisᵍpotētibᵖ.'Et egoᵐ cōfortatᵖᵉmāuᵉ dñiᶠ deiᵉ mei q̄ eratᵍ in me:ᵉ cōgregaui ᵉde israelᶠprincipes qᵉ ascēderunt'mecum. 8.

ᵍI sunt ergoᵇ principesᶜ familiarum ooo ᵉ& genealogia eoꝝᶜq ascēderūt'mecumᵍ in regno ᵇartaxerxisᶠregisᵍde babylone.ᶠDe filiis ooooooo ᵐphinees:ᵉgersō.ᶠDe filiisᵍithamar:ᶠdaniel. ooo ᵉDe filiisᶠdauid:ᵉ atthus ᵍde filiisᶠsechenie:& oooo ᶠde filiisᵉpharos :ᵇzachariasᶜ& cū eoᵇnūecarí sūt ᶜviriᶠ centū ᵉ qnquaginta. ᵇDe filiisᶠphetmoab: oo ᶠelioenaiᵐfiliusᵉzaree:ᵉ& cum eo oooooooooooooo ᵇducentiᵍviri.ᶠDe filiisᵉsechenie :ᶠfilius oooooooo ᵉezechiel:ᶠ& cum eoᶠtrecentiᵉviri. oooooooooooo ᵇDe filiisᶜaddan :ᵇnabeth ᶜfiliusᶠionathanᵉ& cū eo

τ vſq; ad tritici coꝛoꝛ centum: τ vſq; ad vini batoꝛ centum: τ vſq; ad olei batoꝛ centū: τ sal cuᵐ nō est scriptura. oĕ qđ est in ſnia dei celi fiat diligēter in domo dei celi. attendite ne aliqꝺ eo ſit ira regno et filios eoꝝ q̄ ingrediunt'mecum in terrā'ad quā ego ascendo'vos et omnis populus meus. 9. Congregauiq; eos ad fluuiū qui decurrit ad Theman: et ibi mansimus tribus diebus: et recognoui populum et sacerdotes: et de filiis Leui non inueni ibi. 10. Misi ergo ad Eliezer et Ariel et Semeiam et Helnathan et Iarib et Helnathan et Nathan et Zacharia et Mosollam principes: et ad Ioiarib et Helnathan doctores. 11. Et misi eos ad Eddo principem qui habitabat in Casphia loco: et posui in ore eorum verba quę loquerentur ad Eddo et fratres eius Nathinęos in loco: ut adducerent nobis ministros domui dei nostri. 12. Et adduxerunt nobis secundum manum dei nostri bonam virum doctum de filiis Mooli filii Leui filii Israel: et Saraviam et filios eius et fratres eius octodecim. 13. Et Asebiam et cum eo Isaiam de filiis Merari fratres eius et filios eorum viginti. 14. Et de filiis Gedeon Zambri et Saphat cum sexaginta fratribus suis. 15. Et Bathoth filium Annan et Iosue et Iosabad principes Nathinęorum et Iarib et Mathanias doctores et Zacharias. 16. Et Ennathan et Mosollam et Semeiam et Helnathan et Iarib et Helnathan sapientes. 17. Et misi Eliezer et Iedeam et Somaiam et Helnathan et Nathan et Zacharia et Mosollam principes in locum et intellexerunt doctores. 18. Et posuerunt eis secundum manum dei nostri bonam super nos virum doctum de filiis Mooli filii Leui filii Israel et Saraviam cum filiis suis et fratribus suis octodecim. 19. Et Asebiam et cum eo Isaiam de filiis Merari filios eius et fratres eius viginti. 20. Et Nathinęos quos dederat Dauid et principes ad ministeria Leuitarum Nathinęos ducentos viginti omnes nominati sunt nominibus suis. 21. Et prędicaui ibi ieiunium super fluuium Ahaua ut affligeremur coram deo nostro ad postulandum a eo uiam rectam nobis et paruulis nostris et omni substantię nostrę. 22. Non enim erubui petere a rege auxilium et equites ut tuerentur nos contra inimicum in uia quia dixeramus regi dicentes. Manus dei nostri est super omnes qui quęrunt eum in bonitate sua: et fortitudo eius et ira eius super omnes qui derelinquunt eum. 23. Ieiunauimus igitur et rogauimus deum nostrum super hoc et exaudiuit nos. 24. Et diuisi duodecim principes de sacerdotibus Sarabiam et Asebiam et cum eis de fratribus eorum decem. 25. Et appendi eis argentum et aurum et uasa domus dei nostri quę dederat rex et consiliarii eius et principes et omnis Israel qui inuenti sunt. 26. Et appendi in manu eorum sescentos quinquaginta talenta argenti et uasa argentea centum talenta auri. 27. Et uiginti fialas aureas mille daricos et uasa ęrea optima duo pretiosa sicut aurum. 28. Et dixi ad eos. Uos sancti estis domino et uasa sancta et argentum et aurum uoluntarium domino deo patrum nostrorum. 29. Uigilate et custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum et Leuitarum et principibus familiarum Israel in Hierusalem in exedris domus domini. 30. Susceperunt igitur sacerdotes et Leuitę pondus argenti et auri et uasorum ut adducerent in Hierusalem ad domum dei nostri. 31. Et profecti sumus de flumine Ahaua mense primo die duodecimo ut pergeremus in Hierusalem et manus dei nostri fuit super nos et liberauit nos de manu inimici et insidiatoris in uia. 32. Et uenimus in Hierusalem et mansimus ibi tribus diebus. 33. Die autem quarta appensum est argentum et aurum et uasa in domo dei nostri in manu Meremoth filii Urię sacerdotis et cum eo Eleazar filius Phinees et cum eis Iozabad filius Iosue et Noadia filius Banui Leuitę. 34. In numero et in pondere omnia et scripta est omnis mensura ponderis in tempore illo. 35. Filii autem eorum qui uenerant de transmigratione filii captiuitatis offerentes holocausta deo Israel uitulos duodecim pro omni Israel arietes nonaginta sex agnos septuaginta septem hircos pro peccato duodecim omnia holocausta domini. 36. Et dederunt edictum regis satrapis regis et principibus trans flumen et glorificauerunt populum et domum dei.

Cap. 8.

ΘΕ isti principes familiarū eoꝝ τ ge Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν καὶ ἡ γε A
nealogia eoꝝ q̄ ascenderūt mecum in regno ar ταλογία τῶν ἀναβάντων μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀρ
thasastha regis de babylone de filiis τασασθὰ τοῦ βασιλέως ἐκ βαβυλῶνος ἐκ τῶν υἱῶν
phinees gerſō de filiis ithamar daniel: de filiis φινεὲς γηρσώμ. ἐκ υἱῶν ἰθάμαρ δανιήλ, ἐκ υἱῶν
dauid attus: de filiis sechanie de filiis phoroo sa δαυὶδ ἀττοῦς, ἐκ υἱῶν σεχανίε ἐκ υἱῶν φόρος ζα
charias: τ cum eo genealogia uiꝛoꝝ ſcriptoꝝ ducenti χαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐγγενεαλογήσαντοι ἀρσενες ἑκατὸν
qnquaginta. de filiis phaath moab elianai filiᵒ saraie: τ ducenti. ἐκ υἱῶν φαὰθ μωὰβ ἐλιανὰι υἱὸς σαραΐα, καὶ
cum eo ducenti masculi. de filiis sechenie μετ' αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά. ἐκ υἱῶν σεχενίου
filius oziel: τ cū eo trecenti masculi. de υἱὸς ὀζιήλ, καὶ μετ' αὐτοῦ τριακόσιοι τὰ ἀρσενικά. ἐκ
filiis adin obed filiᵒ ionathan: τ cum eo τῶν υἱῶν ἀδὶν ὠβὴδ υἱὸς ἰωνάθαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁσ

quinquaginta masculi. de filijs elā isaias
πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν υἱῶν ἐλὰμ ἰσαΐας
filij athelia: ⁊ cum eo septuaginta masculi.
υἱὸς ἀθελία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.
de filijs saphatia zabdias filius michael: ⁊ cū
ἐκ τῶν υἱῶν σαφατία ζαβδίας υἱὸς μιχαήλ, καὶ μετ'
eo octoginta masculi. de filijs ioab
αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν υἱῶν ἰωὰβ
abadias filius iehiel: ⁊ cū eo ducenti decē et octo
ἀβαδίας υἱὸς ἰεϊήλ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι δέκα ὀκτώ
masculi. de filijs selimuth filij tosephia:
τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν υἱῶν σελιμὼθ υἱὸς ἰωσηφία,
⁊ cū eo centū sexaginta masculi. de
καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν
filijs babi zacharias filij babi: ⁊ cū eo viginti
υἱῶν βαβὶ ζαχαρίας υἱὸς βαβί, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι
octo masculi. de filijs asgad iona filij
ὀκτὼ τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν υἱῶν ἀσγὰδ ἰωνὰν υἱὸς
acatā: ⁊ cū eo centū decē masculi. de
ἀκατά, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν
filijs adonicā nouissimi: ⁊ hec nomina
υἱῶν ἀδωνικὰμ ἔσχατοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
eoꝝ: eliphalat ieiel ⁊ samaia: ⁊ cū eis sexa
αὐτῶν, ἐλιφαλὰτ ἰεϊὴλ καὶ σαμαΐα, καὶ μετ' αὐτῶν ἑξή-
ginta masculi. de filijs bague vthai ⁊
κοντα τὰ ἀρσενικά. ἐκ τῶν υἱῶν βαγουὲ οὐθαὶ καὶ
zacchur: ⁊ cū eis septuaginta masculi.
ζακχούρ, καὶ μετ' αὐτῶν ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.
⁊ cōgregaui eos ad fluuiū venientē ad
καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς
eui: ⁊ castrametati sumꝰ ibi diebus tribus. ⁊
τὸ ὑδί, καὶ παρεμβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. καὶ
intelleri in populo ⁊ in sacerdotibꝰ: ⁊ de
συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἐκ
filijs leui nō inueni ibi. ⁊ misi eleazar
τῶν υἱῶν λευὶ οὐχ ηὗρον ἐκεῖ. καὶ ἀπέστειλα τῷ ἐλιεζὲρ
ariel semeia: ⁊ elnathā ⁊ ia-
τῷ ἀριὴλ τῷ σεμεΐᾳ, καὶ τῷ ἐλναθὰν καὶ τῷ ια-
rib eleathā nathā zacharia messolā
ριὲβ τῷ ἐλναθὰν τῷ ναθὰν τῷ ζαχαρίᾳ τῷ μεσολλὰμ
principes iozib ⁊ elnathā sapientes. ⁊
ἄρχοντας τῷ ἰωζιὲβ καὶ τῷ ἐλναθὰν συνετούς. καὶ
precepi eis ad adai principē de ca-
ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς ἀδαὶ τὸν ἄρχοντα ἐν κα-
sphie loco ⁊ posui in ore eoꝝ verba
σφὶα τοῦ τόπου καὶ ἔδωκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους
vt loquerent ad addai ⁊ ad fratres eo-
λαλῆσαι πρὸς ἀδδαὶ καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
rū nathineos in argēto loci cā-
τῶν τοὺς ναθιναίους τοὺς ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου κα-
sphie vt adducerēt nobis ministros ⁊ cantores in
σφὶα τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν λειτουργοὺς καὶ ᾄδοντας εἰς
domū dei nr̄i. ⁊ venerūt nobis sicut man-
οἶκον θεοῦ ἡμῶν. καὶ ἦλθον ἡμῖν ὡς ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ
nr̄i bona super nos: vir prudēs de filijs mooli
ἡμῶν ἡ ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ συνετὸς ἐκ τῶν υἱῶν μοολεῖ
filij leui filij israel. ⁊ sarabia ⁊ filij e-
τοῦ λευὶ τοῦ Ἰσραήλ. καὶ σαρουὶα καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-
ius ⁊ fratres eius decē et octo: ⁊ asebia
τοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα ὀκτώ, καὶ ἀσεβία
⁊ esaia de filijs merari: fratres eius ⁊
καὶ ἠσαΐα ἐκ τῶν υἱῶν μεραρί, ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
filij eius viginti. ⁊ de nathineis quos de-
υἱοὶ αὐτοῦ εἴκοσι. καὶ ἐκ τῶν ναθιναίων ὧν ἔδω
dit dauid ⁊ principes in seruitutē leui-
κεν δαυὶδ καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν λευι-
tar̄ nathinei ducenti viginti: omnes isti nomi
τῶν ναθιναίων διακόσιοι εἴκοσι, πάντες οὗτοι ὠνο-
nati sunt in noibus: ⁊ vocauī ibi ieiunīū super
μάσθησαν ἐν ὀνόμασι, καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ
fluuium
ὁ ποταμὸν

[illegible]

ᵇquinquaginta ᶠviri. ᵇDe
filiis ᵍbelam [illegible]
ᵐesaias ⁿfilius ᵒathalie: ᵖ& cum eo ᵍseptuaginta [illegible]
ʳviri. ˢDe filiis ᵗsaphatie:
ᵘzebedia ᵛfilius [illegible]
ʷmichael: ˣ& cū eo ʸocto-
ginta ᶻviri. ᵃ De filiis [illegible]
ᵇioab: ᶜobedia ᵈfilius ᵉiehi-
hel: ᶠ& cum eo [illegible]
ᵍducenti ʰdecem ⁱ& octo
ᵐviri. [illegible]
ⁿDe filiis ᵒselomith: ᵖfilius
ᵍiosphie ʳ& cum eo [illegible]
ˢcentum ᵗsexaginta ᵘviri.
ᵛDe filiis ʷbebai [illegible]
ˣzacharias ʸfilius ᶻbebai:
ᵃ& cum eo ᵇviginti ᶜocto
ᵈviri. ᵉ De filiis ᶠezeab ᵍio-
hannan ʰfilius ⁱezethan
ᵐ& cum eo ⁿ centum ᵒde-
cem ᵖviri. ᵍDe filiis [illegible]
ʳadonicā qui erant ˢnouis
simi: ᵗ& hec ᵘnoia eorum:
ᵛheliphelethˢ & ʷ heahel ˣ&
samaias: ʸ& cum eis [illegible]
ᶻsexaginta ᵃviri. ᵇ De filiis
ᶜbegui. ᵈvthai [illegible]
ᵉ& zachur: ᶠ& cum eis ᵍse-
ptuaginta ʰ viri. [illegible]
ⁱCongregaui aūt eos ʲad
ᵏfluuiū ˡq decurrit ᵐad ⁿha-
na: ᵒ& mansimus ᵖibi ᵍtri-
bus ʳ diebus. ˢ Quesiuiq
ᵗin populo ᵘ& in sacerdoti
bus ᵛde filiis ʷleui: ˣ& ʸnon
ᶻinueni ᵃibi. ᵇItaq; misi ᶜhe
liezer & [illegible]
ᵈariel ᵉ& semeiā ᶠ& helna-
than ᵍ arib [illegible]
ʰ& alterū ⁱhelnathā ʲ& na-
than ᵏ& zachariā ˡ& mo-
sollā ᵐprincipes: ⁿioarib ᵒ& helnathan [illegible]
ᵖsapientes: ᵠ & misi ʳ eos
ˢad heddo [illegible]
ᵗqui est primꝰ ᵘin casphie
ᵛloco. ʷ Et posui [illegible]
ˣin ore eorū ʸverba q̄ loq̄
rentur ᶻad ᵃ heddo: ᵇ& ad
ᶜfres ei ᵈnathineos in ᵉlo-
co ᶠcasphie: ᵍvt adducerēt
ʰnobis ⁱministros ʲdomus
ᵏdei nostri. ˡ Et adduxerūt
ᵐnobis ⁿper manum ᵒdei
nostri ᵖbonam ᵍsuper nos
ʳvirū ˢdoctissimū ᵗde filiis
ᵘmooli ᵛfilii ʷleui ˣ filii [illegible]
ʸisrael: ᶻ& sarabiam: ᵃ& fi-
lios ei ᵇ& frēs eius ᶜdecē &
ᵈocto: ᵉ& ᶠasabiā ᵍ& cū eo
[illegible]
ʰesaiā ⁱde filiis ʲmerari: ᵏfra
tresq; eius ˡ & filios eius
ᵐviginti. ⁿ Et de ᵒnathinne
is ᵖquos dederat ᵠdauid [illegible]
ʳ& principes ˢad ministeria
ᵗleuitarum ᵘ nathinneos
ᵛducentos ʷviginti. ˣ Om
nes hi suis ʸ nominibus
ᶻvocabātur. ᵃ Et p̄dicaui
ᵇibi ᶜieiuniū ᵈiuxta ᵉfluuiū

Pritina.heb. Tex.be.i.Esd.viij. | Trãsla.B.Vie. | Trãs.Gre.lxx.cũ interp.latina.

'אַהֲוָא 'לְהִתְעַנּוֹת 'לִפְנֵי 'אֱלֹהֵינוּ ׀ 'עֵנָה 'פָּנָה
'לְבַקֵּשׁ 'מִמֶּנּוּ 'דֶּרֶךְ 'יְשָׁרָה ׀ 'לָנוּ
'וּלְטַפֵּנוּ 'וּלְכָל 'רְכוּשֵׁנוּ: 'כִּי 'בֹשְׁתִּי 'טָפַף 'רָכַשׁ
'לִשְׁאֹל 'מִן 'הַמֶּלֶךְ "חַיִל "וּפָרָשִׁים ׀ 'בּוּשׁ
:לְעָזְרֵנוּ 'מֵאוֹיֵב 'בַּדֶּרֶךְ 'כִּי "אָמַרְנוּ 'אָיַב
'לַמֶּלֶךְ "לֵאמֹר ׀ 'יַד 'אֱלֹהֵינוּ 'עַל "כָּל
'מְבַקְּשָׁיו 'לְטוֹבָה ׀ 'וְעֻזּוֹ 'וְאַפּוֹ 'עַל "כָּל 'בָּקַשׁ
'עֹזְבָיו: 'וַנָּצוֹמָה 'וַנְּבַקְּשָׁה 'מֵאֱלֹהֵינוּ 'צוּם
"עַל "זֹאת ׀ 'וַיֶּעְתֶּר "לָנוּ: "וַאֲבָדִילָה 'עָתַר "בָּדַל
'מִשָּׂרֵי "הַכֹּהֲנִים 'וְהַלְוִיִּם 'וְשָׂרֵי "עָשָׂר ׀ 'שׂוּר
'לְשֶׁרַבְיָה 'חֲשַׁבְיָה ׀ 'וְעִמָּהֶם "מֵאֲחֵיהֶם
'עֲשָׂרָה: 'וָאֶשְׁקוֹלָה "לָהֶם "אֶת 'הַכֶּסֶף 'שָׁקַל
'וְאֶת "הַזָּהָב 'וְאֶת 'הַכֵּלִים 'תְּרוּמַת "בֵּית 'כָּלָה 'רוּם
"אֱלֹהֵינוּ ׀ 'הִרְרִימוּ 'הַמֶּלֶךְ "וְיֹעֲצָיו
'וְשָׂרָיו "וְכָל 'יִשְׂרָאֵל "הַנִּמְצָאִים ׀ "מָצָא
'וְאֶשְׁקְלָה 'עַל 'יָדָם 'כֶּסֶף 'כִּכָּרִים "שֵׁשׁ 'שָׁקַל
'מֵאוֹת 'וַחֲמִשִּׁים ׀ 'וּכְלֵי "כֶּסֶף "מֵאָה 'מֵאָה
'לִכִּכָּרִים 'זָהָב 'מֵאָה "כִּכָּר: "וּכְפִרֵי 'זָהָב
'עֶשְׂרִים "לְאַדְרַכֹנִים 'אֶלֶף ׀ 'וּכְלֵי
'נְחֹשֶׁת 'מְצֻהָב 'טוֹבָה 'שְׁנַיִם ׀ 'חֲמוּדוֹת "צָהַב 'חָמַד
'כַּזָּהָב: "וָאֹמְרָה 'אֲלֵהֶם "אַתֶּם 'קֹדֶשׁ
'לַיהוָה ׀ "וְהַכֵּלִים "קֹדֶשׁ ׀ 'וְהַכֶּסֶף
'וְהַזָּהָב "נְדָבָה "לַיהוָה "אֱלֹהֵי "אֲבֹתֵיכֶם:
'שִׁקְדוּ "וְשִׁמְרוּ 'עַד "תִּשְׁקְלוּ 'לִפְנֵי 'פָּנָה
'שָׂרֵי 'הַכֹּהֲנִים 'וְהַלְוִיִּם 'וְשָׂרֵי 'הָאָבוֹת
'לְיִשְׂרָאֵל 'בִּירוּשָׁלַ͏ִם ׀ "הַלִּשְׁכוֹת
'בֵּית 'יְהוָה: 'וְקִבְּלוּ "הַכֹּהֲנִים 'וְהַלְוִיִּם
'מִשְׁקַל "הַכֶּסֶף "וְהַזָּהָב "וְהַכֵּלִים "לְהָבִיא "שָׁקַל "גּוּא
'לִירוּשָׁלַ͏ִם "לְבֵית 'אֱלֹהֵינוּ: "וַנִּסָּעָה
'מֵנְהַר 'אַהֲוָא "בְּשְׁנֵים 'עָשָׂר 'לַחֹדֶשׁ
'הָרִאשׁוֹן "לָלֶכֶת 'יְרוּשָׁלַ͏ִם ׀ "וְיַד "לָךְ
'אֱלֹהֵינוּ 'הָיְתָה 'עָלֵינוּ ׀ 'וַיַּצֵּלֵנוּ 'מִכַּף "הָיָה 'נָצַל
'אוֹיֵב 'וְאוֹרֵב "עַל "הַדָּרֶךְ: "וַנָּבוֹא "אָיַב 'אָרַב
'יְרוּשָׁלַ͏ִם ׀ 'וַנֵּשֶׁב 'שָׁם 'יָמִים 'שְׁלֹשָׁה: "בּוֹא 'יָשַׁב
"וַיְהִי 'הַיּוֹם 'הָרְבִיעִי 'נִשְׁקַל 'הַכֶּסֶף 'וְהַזָּהָב "יוֹם 'רָבַע
'וְהַכֵּלִים 'בְּבֵית 'אֱלֹהֵינוּ ׀ 'עַל 'יַד 'מְרֵמוֹת 'כָּלָה

'hana 'vt affligeremur
"coram 'deo nostro & 'peteremus 'ab eo 'viam 'rectam 'nobis ooooooooooo
'& filiis nris: 'vniuersę
'substãtie nre. 'Erubui 'ei
'petere 'regem "auxilium
"& equites qui ooooooooo
'defenderẽt nos 'ab inimico 'in via: 'quia 'dixeram 'regi. 'Manus 'dei nostri est 'super 'omnes ooooooo
'q q̃runt eũ 'in bonitate:
'& iperiũ ei '& fortitudo ei '& furor 'sup 'oẽs 'q de relinquũt eum. 'Ieiunauimus aũt '& rogauim 'deũ nr̃m "p "hoc: 'oeuenit 'nobis pspere. 'Et sepaui 'de pricipib 'sacerdotũ 'duodecim: 'sarabiã & 'asabiã:
'& cũ eis 'de frib eorum
'decem. 'Appendiq 'eis
'argentum ooooooooooo
'& 'aurum '& 'vasa 'consecrata "domus ooooooooo
'dei nostri 'que obtulerat
'rex '& consiliatores eius
'& pricipes ei: 'vniuersus
q 'israel eor 'q inuẽti fuerãt. 'Et appẽdi 'in 'manib eorũ 'argẽti 'talẽta 'sexcẽta 'quinquaginta: '& vasa
'argentea 'centum: oooo
'auri vero 'centum "talenta: "& crateras 'aureas oo
'viginti que habebãt 'solidos 'millenos: '& vasa
'eris 'fulgentis 'optimi
'duo 'pulchra ooooooooo
'vt aurum. 'Et dixi 'eis.
'Vos 'sancti ooooooooooo
'domini '& vasa 'sancta '& argentum ooooooooooo
'& aurũ: qd 'spõte oblatũ
est "dño "deo 'pm nr̃or.
'Vigilate '& custodite: 'donec 'appendatis 'coram
"principib 'sacerdotũ '& leuitarũ '& ducib 'familiarum 'israel 'in hierusalem
in 'thesauris ooooooooooo
'domus 'dñi. 'Susceperũt
aut 'sacerdotes '& leuite
'pondus 'argenti "& auri
"et vasorũ 'vt deferrent
'hierusalẽ 'in domum 'dei nostri. 'Promouim 'ergo
'a flumine 'hana 'duodecima die 'mensis ooooooo
'primi 'vt pergeremus
'hierusalem. 'Et manus
'dei nostri 'fuit 'super nos
'& liberauit nos 'de mãu
'inimici '& insidiatoris "in
"via. 'Et venimus ooooo
'hierusalem '& mãsimus
'ibi 'tribus 'diebus. oooo
"Die ãt 'quarta 'appẽsum
est 'argentum '& aurum
'& vasa 'in domo 'dei nostri 'per 'manum 'rẽmoth

athue: vt humiliaremur in cõspectu dei nr̃i: vt
ἀλουέ, τοῦ ταπεινωθῆναι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν, τοῦ
peterem 'ab eo vtã rectã nobis 'et filijs
τῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις
nr̃is 'et omni substãtie nre. qm erubui pete-
ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κτήσει ἡμῶν. ὅτι ἐνεῖχα αἰτήσα-
re a rege potentã 'et equites vt saluarẽt
σθαι παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν καὶ ἱππεῖς σῶσαι
nos 'ab inimico in via: quia locuti sum 'regi
ἡμᾶς ἐκ ἐχθροῦ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι εἴπομεν τῷ βασιλεῖ
dicentes: man 'dei nr̃i sup omnes quer̃
λέγοντες, χεὶρ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦν-
tes eum in bonũ: 'et fortitudo eius 'et furores eius
τας αὐτὸν εἰς ἀγαθόν, καὶ κράτος αὐτοῦ καὶ θυμὸς αὐτοῦ
sup omnes q derelinquũt eũ. 'et ieiuna
ἐπὶ πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας αὐτόν· καὶ νηστεύ-
uimus 'et ꝙsiuimus 'a deo nr̃o pro hoc:
σαμεν καὶ ἐκτησάμεθα παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν περὶ τούτου,
'et exaudiuit nos. 'et seperaui de principib
καὶ ἐπήκουσεν ἡμῶν· καὶ διέστειλα ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐ
decim: sarabia asabia: 'et cũ eis
δεκὰ δώδεκα, τῶ σαραΐα τῶ ἀσαβία, καὶ μετ' αὐτῶν
de fratribus eor decẽ. 'et cõmẽdaui eis ar
ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν δέκα· καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀρ
gentũ 'et aurũ 'et vasa primitiar dom 'dei
γύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τῆς ἀπαρχῆς οἴκου θ
nr̃i: q obtulit rex 'et cõsiliatores eius
εοῦ ἡμῶν, ἃ ἀφώρισεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ
'et principes eius 'et oes israhl q inuẽti fuerãt. 'et
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ πᾶς ἰσραὴλ οἱ εὑρισκόμενοι· καὶ
cõmẽdaui in manus eor argẽti talenta sexcenta
ἔστησα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια
quinquagita: 'et vasa argẽtea centũ: 'et talenta
πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατόν, καὶ τάλαντα
auri centũ: 'et crateres aureos viginti dra-
χρυσίου ἑκατόν, καὶ καφουρᾶ χρυσοῦς εἴκοσι δραχ-
gmar mille: 'et vasa ere fulgentis boni diuer
μῶν χιλίων, καὶ σκεύη χαλκοῦ φίλβοντος ἀγαθοῦ διάφο
sa desiderabilia vt aurũ. 'et dixi ad eos: vos
ρα ἐπιθυμητὰ ὡς χρυσίον· καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς, ὑμεῖς
sancti dño deo: 'et vasa sancta: 'et argentũ
ἅγιοι κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ ἀργύριον
'et aurũ spõte oblata dño deo patrũ
καὶ τὸ χρυσίον ἑκούσια κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων
nr̃or: vigilate 'et custodite donec apponatis coram
ἡμῶν, ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε ἕως στῆτε ἐνώπιον τῶν
principibus sacerdotũ 'et leuitar 'et principib
ἀρχόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ ἀρχόντων
familiar 'israel in hierusalẽ: in pasto-
τῶν πατριῶν τοῦ ἰσραὴλ ἐν ἱερουσαλήμ, εἰς παστο-
phoria dom 'dñi. 'et susceperũt sacerdotes 'et leuite
φόρια οἴκου κυρίου· καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται
pondus argenti 'et auri 'et vasa
τὸ σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου καὶ τὸ χρυσίον καὶ τῶν σκευ
rũ vt deferrẽt in hierusalẽ in domũ dei nr̃i.
ῶν τοῦ ἐνεγκεῖν εἰς ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
'et pmouim 'a flumine achua in duo
καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀχουὰ ἐν τῷ δω
decima mẽsis primi vt venirem 'in hieru
δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς ἱερου
salẽ. 'et manus dei nr̃i fuit sup nos: 'et libera-
σαλήμ· καὶ χεὶρ θεοῦ ἡμῶν ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐῤῥύσα
uit nos de manu inimici 'et hostis in via:
το ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἐν τῇ ὁδῷ,
'et venimus in hierusalẽ. 'et sedimus ibi die
καὶ ἤλθομεν εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡ
bus tribus. 'et die quarta appensum
μέρας τρεῖς· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστάθη τὸ
argentũ 'et aurũ 'et vasa in domo dei
ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ
nr̃i sup manũ marimoth
ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα μαριμὼθ

filij vrie sacerdotis:τ cū eo eleazar filius phine
υἱῶν οὐρίε τοῦ ἱερέως, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐλιεζὰρ υἱὸς φινε-
es: τ cū eis iosabad filij ieſu: τ noadia filij
ές, καὶ μετ' αὐτῶν ἰωσαβὰδ υἱὸς ἰησοῦ, καὶ ωαδία υἱὸς
baania leuite: in numero τ in pōdere omnia: τ
βαανία οἱ λευῖται, ἐν ἀριθμῷ καὶ ἐν ϛαθμῷ τὰ πάντα, καὶ
descriptū ē oē pōdus. in tēpore illo ꝺ venerūt
ἐγράφη πᾶς ὁ ϛαθμός. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἐλθόντες
de captiuitate filij trāsmigratiōis: obtule-
ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας, προσή-
runt holocaustomata deo israel: vitulos duodeci
καν ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ ἰσραήλ, μόσχους δώδεκα
pro omni israel: arietes nonaginta sex: agnos se
περὶ παντὸς ἰσραήλ, κριοὺς ἐνενηκονταέξ, ἀμνοὺς ἑβ
ptuaginta septē: hircos pro peccato duodecim:
δομηκονταεπτά, χιμάρους περὶ ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ
omnia holocausta dño. τ dederūt edi
πάντα ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. καὶ ἔδωκαν τὰ τόμι
ctū regis ꝑcuratoribus regis τ
σμα τοῦ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλέως καὶ
ducibus trāſ flumē. τ eleuauerūt popu
ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἐδόξασαν τὸν λα
lū τ domū dei.
ὸν καὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ. Ca. 9.

A ΘΣ posq̄ cōpleta sūt hec: accesserūt ad me prin
Καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρός με οἱ ἄρ
cipes dicētes: nō separati sūt pplus israel τ
χοντες λέγοντες, οὐκ ἐχωρίσθησαν ὁ λαὸς ἰσραὴλ καὶ
sacerdotes τ leuite a pplis terrarū in
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν τοῖς
abominationibus eoꝝ chananei ethei pherezi
βδελύγμασιν αὐτῶν τοῦ χαναναίου ἑ ἐτεὶ ὁ φερεζεὶ ὁ
iebusi āmoni moabi mesri τ amorri: ꝺ
ἰεβουσὶ ὁ ἀμμωνὶ ὁ μωαβὶ ὁ μωσρὶ καὶ ὁ ὁμορρεί, ὅτι
acceperūt de filiabus eoꝝ sibi τ filijs
ἔλαβον ἀπὸ ἐυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς
suis. τ cōmixtū ē semē sctūm in pplis
αὐτῶν. καὶ συνεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν
terrarū. τ manus principū τ imperatorū in
γαιῶν. καὶ χεὶρ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ϛρατηγῶν ἐν τῇ
trāsgressione ista in principio. τ posq̄ audiui ſmonē istū:
ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον,
scidi vestimēta mea τ tunicā meā τ euellebā
διέρρηξα τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὸν ὑποδύτην μου καὶ ἔτιλλον
capillos capitis mei τ a barba mea: τ
τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου, καὶ
sedi quiescēs. τ cōuenerūt ad me oēs tre-
ἐκαθήμην ἠρεμῶν. καὶ συνήχθησαν πρός με πᾶς ὁ ἔντρο-
mēs ſmonē dei israel in trāsgressione trāsmigratiōis. et ego
μος λόγου θεοῦ ἰσραὴλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἐκστασίας. κἀγὼ
sedens ꝺesolabā vsq; ad sacrificiū vespertinū. τ in sa
καθήμενος ἠρήμαζον ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. καὶ ἐν θυ
crificio vespertino surrexi de afflictione mea. τ
σίᾳ τῆς ἑσπερινῆς ἀνέστην ἀπὸ τῆς ταπεινώσεώς μου. καὶ
B cū sederē ego vestimēta mea τ tunicā meā
ἐν τῷ διερρῆχέναι με τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὸν ὑποδύτην μου
τ inclinos sup genua mea: τ extendo ma-
καὶ κλίνωσὶ τὰ γόνατά μου, καὶ ἐκπετάσω τὰς χεῖ-
nus meas ad dñm deū meū: τ dixi: dñe
ράς μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἶπα, κύριε
cōfusus sū τ erubui leuare deus meus fa
ἐκύτινη καὶ ἐντρέπομαι τοῦ ὑψῶσαι θεέ μου τὸ πρό-
ciē meā ad te: qñ iniquitates nre multipli-
σωπόν μου πρός σέ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπλεόν-
cate sūt super caput nrm: τ delicta no
ασαν ὑπὲρ κεφαλὴν ἡμῶν, καὶ αἱ πλημμέλειαι ἡ-
stra creuerūt vsq; ad celum: a diebus
μῶν ἐμεγαλύνησαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ ἡμερῶν
patrū nrorū sumus in delicto magno vsq; ad
πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως
diem hanc.
τῆς ἡμέρας ταύτης. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

ᵇfilii ᶠvrie ᵏsacerdotis :ᶠ& cum eo ᵐeleazar ⁿfilius oo ᵒphinees. ᵖcumq; eis ᵍiosabed ʳfilius ˢiosue ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ᶠet noadaia ᵘfilius ʳbennoi ʳleuite ᵗiuxta numerū & ᵘpondus ᵇomniū. ᶜDescriptum eſt ᵇomne ᶜpondus ᶠin tpe ᵍillo. Sed & ᵇqui venerant ᶠde captiuitate ᵘfilii ᵗtranſmigratiōis ᵐobtulerūt ⁿholocauſtomata ᵒdeo ᵖiſrael: ᵍvitulos ʳduodecim ᵗpro ᵘomni populo ᵛiſrael: ʷarietes ˣnonaginta ᵘſex: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ᵇagnos ᶜſeptuaginta ᵈſeptem: ᶜhircos ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ᶠpro peccato ᵍduodecim: ᵗomnia in ᵘholocauſtum ᵗdomino. ᵐDederunt autem ᵒedicta ᵖregis ꝯꝯꝯꝯꝯ ᵍſatrapis ᵍerant decōſpectu ʳregis ˢ& ducib ᵗtrans ᵘflumen :ᵗ& eleuauerunt ᵛpopulum ʷ& ᵒdomum ꝯ ᶜdei. 9.

QOſtq̄ ᵍiſtāt ᵗhec ᵉcōpleta ſunt ᶠacceſſerūt ᵒad me ᶜprincipes ᶠdicentes. ᵉNō ᵇeſt ſepat ᵈpplis ʰiſrael ᵗ& ſacerdotes ᵐ& leuite ⁿa populis ᵒterrarū: & ᵖde abominatiōibus eorum ᵍchananei videlꝫ & ʳethei & ˢpherezei & ᵗiebuſei & ᵘāmonitarū & ᵛmoabitaꝝ & ʷegyptiorū ˣ& āmorreorū. ᵇTulerūt ᵗeni ᶜde filiabus eoꝝ ᵖſibi ᶜ& filiis ſuis: ᶠ& cōmiſcuerūt ᵍſemē ʰſanctū ᵗcū pplis ʰterraꝝ. ᶠManus etiā ᵐprincipū ⁿ& magiſtratuū ᵒfuit ᵖin trāgreſſione ᵍhac ʳprima. ᵉCūq; audiſſem ᵐſmonē ᵗiſtū ʳſcidi ᵍpallium meum ʰ& tunicam: ᶜ& euelli ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ᵖcapillos ᶜ capitis mei ᶠ& barbe: ᵍ& ſedi ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ʰmerēs. ʰConuenerūtq; aūt ᵗad me ᵘoēs ᵐ qui timebāt ⁿverbū ᵒdei ᵖiſrael ᵍp̄ trāſgreſſione eorū q ᵈde ᵉcaptiuitate venerāt :ᵍ& ego ᵉ ſe debuī ᶠtriſtis ᵍvſq; ad ſacrificiū ʰveſpertinū. ᵇEt in ſacrificio ᶜveſptino ᵈſurrexi ᵉde afflictione mea :ᶠ& ſciſſo ᵍpallio ʰ& tunica ᵗcurtauī ᵘgenua mea ᵐ& expandi ⁿmanus meas ᵒad ᵖ dñm ᵍdeū meū ʳ& dixi. ᵃ Deus me ᵇ cōfūdor ᶜ& erubeſco ᵗleuare ᵘfaciem meā ᵛad te: ʰquomā ᶜiniqtates noſtre ᵈmultiplicate ſunt ᵉſup ᶠcaput nr̄m : ᵍ& delicta nr̄a ʰcreuerunt ᵗvſq; ᵘad celū ᵛa diebꝫ ʷp̄r̄m nr̄orū. Sed & ˣnoſipſi ᵒpeccauim ᵖgrauiter ᵍvſq; ad ʳdiem ˢhanc:

ᵖבֶּן ᵗאוּרִיָּה ᵏהַכֹּהֵן ᵍוְעֹמְדוּ ᵐאֶלְעָזָר ⁿבֶּן
ᵒפִּינְחָס ᵖוְעִמָּהֶם ᵍיוֹזָבָד ʳבֶּן ˢיֵשׁוּעַ
ᵗוְנוֹעַדְיָה ᵘבֶּן ᵛבִּנּוּי ʷהַלְוִיִּם ˣ׃ ᵇבְּמִסְפָּר
ᶜבְּמִשְׁקָל ᵈלַכֹּל ᵉוַיְהִי ᶠכָּל ᵍהַמִּשְׁקָל
ʰבָּא ⁱשָׁנָה ᵏבָּעֵת ˡהָהִיא ׃ ᵐהַבָּאִים ⁿמֵהַשְּׁבִי ᵒבְּנֵי
ᵖגָּלָה ᵠקָרֵב ʳהַגּוֹלָה ˢהִקְרִיבוּ ᵗעֹלוֹת ᵘלֵאלֹהֵי
ᵛעָלָה ʷיִשְׂרָאֵל ˣפָּרִים ʸשְׁנֵים ᶻעָשָׂר ᵃעַל ᵇכָּל
ᶜיִשְׂרָאֵל ᵈאֵילִים ᵉתִּשְׁעִים ᶠוְשִׁשָּׁה
ᵍכְּבָשִׂים ʰשִׁבְעִים ⁱוְשִׁבְעָה ᵏצְפִירֵי
ˡחַטָּאת ᵐשְׁנֵים ⁿעָשָׂר ᵒהַכֹּל ᵖעוֹלָה
ᵠנתן ʳלַיהוָה ׃ ˢוַיִּתְּנוּ ᵗאֶת ᵘדָּתֵי ᵛהַמֶּלֶךְ
ʷלַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי ˣהַמֶּלֶךְ ʸוּפַחוֹת ᶻעֵבֶר
ᵃהַנָּהָר ᵇוְנִשְׂאוּ ᶜאֶת ᵈהָעָם ᵉוְאֶת ᶠבֵּית
ᵍהָאֱלֹהִים׃ ʰוְכֶלוֹת Cap. ix. ⁱאֵלֶּה
ᵏבָּאָה ˡשׂוּר ᵐנִגְּשׁוּ ⁿאֵלַי ᵒהַשָּׂרִים ᵖלֵאמֹר ᵠלֹא
ʳנִבְדְּלוּ ˢהָעָם ᵗיִשְׂרָאֵל ᵘוְהַכֹּהֲנִים ᵛוְהַלְוִיִּם
ʷמֵעַמֵּי ˣהָאֲרָצוֹת ʸ׀ ᶻתּוֹעֲבֹתֵיהֶם
ᵃלַכְּנַעֲנִי ᵇהַחִתִּי ᶜהַפְּרִזִּי ᵈהַיְבוּסִי ᵉהָעַמֹּנִי
ᶠהַמֹּאָבִי ᵍהַמִּצְרִי ʰוְהָאֱמֹרִי ׃ ⁱכִּי ᵏנָשְׂאוּ
ˡמִבְּנֹתֵיהֶם ᵐלָהֶם ⁿוְלִבְנֵיהֶם ᵒוְהִתְעָרְבוּ
ᵖזֶרַע ᵠהַקֹּדֶשׁ ʳבְּעַמֵּי ˢהָאֲרָצוֹת ᵗוְיַד
ᵘהַשָּׂרִים ᵛוְהַסְּגָנִים ʷהָיְתָה ˣבַּמַּעַל ʸהַזֶּה
ᶻרִאשׁוֹנָה׃ ᵃוּכְשָׁמְעִי ᵇאֶת ᶜהַדָּבָר ᵈהַזֶּה
ᵉקָרַעְתִּי ᶠאֶת ᵍבִּגְדִּי ʰוּמְעִילִי ⁱוָאֶמְרְטָה
ᵏמִשְּׂעַר ˡרֹאשִׁי ᵐוְזָקָנִי ⁿוָאֵשְׁבָה
ᵒמְשׁוֹמֵם׃ ᵖוְאֵלַי ᵠיֵאָסְפוּ ʳכָּל ˢחֲרֵד ᵗבִּדְבְרֵי
ᵘאֱלֹהֵי ᵛיִשְׂרָאֵל ʷעַל ˣמַעַל ʸהַגּוֹלָה ᶻוְאָנִי
ᵃיֹשֵׁב ᵇמְשׁוֹמֵם ᶜעַד ᵈלְמִנְחַת ᵉהָעָרֶב ׃
ᶠוּבְמִנְחַת ᵍהָעָרֶב ʰקָמְתִּי ⁱמִתַּעֲנִיתִי
ᵏוּבְקָרַעְתִּי ˡבִגְדִּי ᵐוּמְעִילִי ⁿוָאֶכְרְעָה ᵒעַל
ᵖבִּרְכָּי ׀ ᵠוָאֶפְרְשָׂה ʳכַּפַּי ˢאֶל ᵗיְהוָה
ᵘאֱלֹהָי׃ ᵛוָאֹמְרָה ʷאֱלֹהַי ˣבֹּשְׁתִּי ʸוְנִכְלַמְתִּי
ᶻלְהָרִים ᵃאֱלֹהַי ᵇפָּנַי ᶜאֵלֶיךָ ᵈכִּי ᵉעֲוֹנֹתֵינוּ
ᶠרַבּוּ ᵍלְמַעְלָה ʰרֹאשׁ ⁱוְאַשְׁמָתֵנוּ ᵏגָדְלָה
ˡעַד ᵐלַשָּׁמָיִם׃ ⁿמְיֵמֵי ᵒאֲבֹתֵינוּ ᵖאֲנַחְנוּ
ᵠנְאַשְׁמָה ׃ ʳגְדֹלָה ˢעַד ᵗהַיּוֹם ᵘהַזֶּה

וּבַעֲוֹנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲחֵינוּ מְלָכֵינוּ
כֹּהֲנֵינוּ בְּיַד מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב
בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה וּבְבֹשֶׁת פָּנִים לַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה כִּמְעַט רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה
מֵאֵת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ
פְּלֵיטָה וְלָתֵת לָנוּ יָתֵד בִּמְקוֹם
קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
וְלִתֵּתְנוּ מִחְיָה מְעַט בְּעַבְדֻתֵנוּ כִּי
עֲבָדִים אֲנָחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא
עֲזָבְנוּ אֱלֹהֵינוּ וַיֵּט עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי
מַלְכֵי פָרַס לָתֵת לָנוּ מִחְיָה לָרוֹם
אֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת
חָרְבָתָיו וְלָתֵת לָנוּ גָּדֵר בִּיהוּדָה
וּבִירוּשָׁלִָם׃ וְעַתָּה מַה נֹּאמַר
אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי זֹאת כִּי עָזַבְנוּ
מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְיַד עֲבָדֶיךָ
הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא
בְּנִדַּת עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם
אֲשֶׁר מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל פֶּה בְּטֻמְאָתָם׃
וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם אַל תִּשְׂאוּ לִבְנֵיכֶם וְלֹא
תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד עוֹלָם
לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת טוּב
הָאָרֶץ וְהוֹרַשְׁתֶּם לִבְנֵיכֶם עַד
עוֹלָם׃ וְאַחֲרֵי כָל הַבָּא עָלֵינוּ
בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ
הַגְּדֹלָה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ
מִשֻּׁנֵינוּ וְנָתַתָּה לָנוּ פְּלֵיטָה
כָּזֹאת׃ הֲנָשׁוּב לְהָפֵר מִצְוֹתֶיךָ
וְלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה
הֲלוֹא תֶאֱנַף בָּנוּ עַד כַּלֵּה לְאֵין
שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי נִשְׁאַרְנוּ
פְלֵיטָה כַּיּוֹם הַזֶּה הִנְנוּ לְפָנֶיךָ
בַּאֲשָׁמֹתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד

'et in iniqtatib⁹ nr̃is⁹ tra-
duti sum⁹ ipi & ᵗreges nr̃i:
& ᵘsacerdotes nr̃i ˣin ma-
nu⁹ regũ terrarũ: ᵉ⁹in gla
diũ & ᶜin captiuitate⁷ & in
rapinã⁸ & in cõfusione⁶ vul
tus :ᵗ sicut & die⁸ hac.ᵘ Et
nũc ᵐ ᵍ̃si ad paꝛ & ᵐmomẽ
tum⁹facta ē ᵖ⁷ depcatio nr̃a
⁹apud⁷ dñm⁹ deũ nr̃m⁷ vt
dimitterẽtur⁹ nob⁹ reliqe:
⁷& daretur⁷ nobis⁸ paxall⁹
ᵇin loco⁷ sctõ ei⁹: & ᵇillumi
naret⁷ oculos nr̃os⁷ de⁹ nr̃
⁸& daret nobis⁵ vitã⁸ modi
cã⁸ in seruitute nr̃a:ᵗ quia
ᵐseruiᵘ sumus⁹ & in seruí
tute nostra⁹ non ooooooo
⁹dereliqt nos⁷ de⁹ nr̃:⁹ & in
clinauit⁷ sup nos⁹ miaꝛ⁷ co
rã ᵗrege⁷ persarũ:ᵇ vt daret
⁸nobis⁵ vitã & ᵇsublimaret
⁷domum⁷ dei nostri:⁶ & ex
trueret ooooooooooooooo
⁷solitudines eius:⁸ & daret
ᵗnobisᵐ sepemᵘ in iuda oo
⁹& hierusalem.⁹ Et nunc
⁹quid ⁷ dicemus domine
⁹deus nosterᵗ posᵘ hec?
⁷Quia⁷ dereliquimus oo
⁷mãdata tua⁸ queᵇ precepi
stiᶠ in manu⁹ seruoꝛ tuoꝛ
⁷prophetarum :⁷ dicens.
⁸Terra ad⁵ quam oooooo
⁷vos⁵ ingredimini⁷ vt pos-
sideatis eã:ᵐ terraᵘ imunda
⁹est⁷ iuxta imũdiciã⁹ ppło
rũ ceterarũᶜᵗ⁷ rarũ⁹ abo
minationb⁹ eoꝛ⁹ q⁹ reple
uerũt eã⁷ ab ore ⁷ vsq; ad
⁹os⁸ coinqnatõe sua.ᵇ Nũc
ergo⁷ filias vr̃as⁹ ne⁶ detis
⁷filius eorũ : ⁸& filias eoꝛ
ᵗne⁷ accipiatis⁵ filiis vr̃is:
⁷& nõᵐ q̃ratis⁹ pacẽ eorũ
⁹& ꝑpitatẽ eorũ⁷ vsq; in
⁹eternũ⁷ vtᵘ cõfortemini
⁷& comedatis q̃ ᵗbona fũt
ᵗterre:⁷ & heredes haba
tis⁸ filios vestros⁵ vsq; in
⁷seculum.⁹ Et post⁶ oñia
⁷que venerunt⁷ super nos
ᵇin operibus nostris⁸ pessi
mis⁵ & in delicto nostro
ᵗmagno:ᵐ quiaᵘ tuᵒ deus
nosterᶠ liberasti nos oooo
⁷de iniquitate nostra⁹ &
dedisti⁷ nobis⁸ salutem oo
⁷sicut ẽ hodie:⁷ vt nõ con
uerteremur:⁷ & irrita face
remus⁸ mãdata tua:ᵇ nec;
matrimonia iũgeremus
⁷cũ pplis⁹ abominationũ
⁷istarũ.⁷ Nũqd⁶ irat⁹ es⁵ no
bis⁷ vsq; ad⁹ cõsũmationẽ:
ᵗne dimitteres nobisᵐ re-
liquas⁸ ad salutẽ?⁹ Dñe⁹ de⁹
⁹israᵉ⁷ nusti⁹ es⁸ tu:⁷ qñ⁹ dere
licti sumus⁷ q saluaremur
⁷sicut die⁵ hac.⁸ Eccеᵇ corã
te sumus⁶ in delicto nr̃o.
⁷Non⁹ enim⁷ stari potest

τ iniquitatib⁹ nr̃is⁹ traditi sumus nos τ re-
καὶ ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παραδέδομεν ἡμᾶς καὶ οἱ βα
geo nr̃i τ sacerdotes nr̃i in manibus regũ
σιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν ἐν χερσὶ βασιλέων
gentiũ in gladio τ in captiuitate in rapina
ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν ἁρπα-
τ in cõfusione vultuꝰ nr̃i: sicut dico hec.
γῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
τ nũc ᵍ̃si parũ mãsuefactus est nobis dñs deus
καὶ νῦν ὡς βραχὺ ἐπιεικεύσατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς
noster vt dimitteret nos in salutẽ: τ daret no
ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡ-
bis firmamentũ in loco sanctificationis eius vt illumi
μῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ τοῦ φω-
naret oculos nr̃os: τ daret vitã mo-
τίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μι-
dicã in ſuitute nr̃a: quia serui sumus. τ
κρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν, ὅτι δοῦλοι ἐσμέν. καὶ
in ſuitute nr̃a nõ dereliquit nos dñs
ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ
deus noster: τ inclinauit sup nos miam cõtã re-
θεὸς ἡμῶν, καὶ ἔκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασι
gib⁹ persarũ: vt daret nobis vitificationẽ vt subli
λέων περσῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τ ὑψῶ
maret ipi domũ dei nr̃i: τ erigeret
σαι ἀυτοὺς γὰρ οἶκον τ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι
deserta eius: τ daret nobis sepẽ in
τὰ ἔρημα αὐτοῦ, καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν
iuda τ hierusalẽ. τ nũc qd dicemus deus nr̃
Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. καὶ νῦν τί ἐροῦμεν ὁ θεὸς ἡμῶν
post hoc? qñ dereliquimus precepta tua
μετὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατελίπομεν τὰς ἐντολάς σου
q̃ dedisti nobis in manu ſuorũ tuoꝝ pro
ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ τῶν δούλων σου τῶν προ
phetaꝝ dicẽs: terra in quã ingredimini ibi vt hereditẽ
φητῶν λέγων, ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονο-
tetis eã: terra cõmota est in cõmotione
μῆσαι αὐτήν, γῆ μετακεκινημένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει
ppłoꝝ terraꝝ abominationib⁹ eoꝝ q̃bus repleuerũt
λαῶν τῶν γαιῶν βδελύγμασιν αὐτῶν ὃν ἔπλησαν
eam ab ore in os in immũdicijs eoꝝ.
αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν.
τ nũc filias vr̃as nõ detis filijs
καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δώσητε τοῖς υἱοῖς
eoꝝ: τ a filiabus eoꝝ ne accipiatis
αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε
filijs vr̃is: τ ne queratis pacẽ eoꝝ τ
τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκζητήσητε εἰρήνην αὐτῶν καὶ
bonũ eoꝝ vsq; in eternũ: vt cõfortemini τ come
ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἰσχύσητε καὶ φάγη
datis bona terre: τ ꝑsortẽ diuidatis filijs
τε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς
vr̃is vsq; in eternũ. τ post oñe qđ venit super
ὑμῶν ἕως αἰῶνος. καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡ-
nos in operibus nr̃is pessimis τ in deli
μᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημ
cto nr̃o magno: quia tu deus noster leua
μελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκού-
uisti nostras iniqtates: τ dedisti nobis salutẽ: φ
φισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν, ὅτι
cõuersi sumus dissipare mãdata tua: et matrimo
ἐπιστρέψαμεν διασκεδάσαι τὰς ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμ
nia iũgere cũ pplis terraꝝ istaꝝ. nũqd irritatus es tu
βρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν τούτων· μὴ πρὸς ὀργὴν ἦν
nobis vsq; in cõsũmationẽ ne esset reliquũ τ sal
ἡμῖν ἕως συντελείας τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ σω
uũ. vñe deus israel iustus tu: qñ relicti su-
σωζόμεθα· κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ δίκαιος σύ, ὅτι κατελείφ
mus salui sicut dico hec. ecce nos omnes
θημεν διασῳζόμενοι ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· ἰδοὺ ἡμεῖς πάντες
cõã te in delictis nr̃is: quia nõ est stare
ἐναντίον σου ἐν παρανομίαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στῆναι

coram te sup hoc.
ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ. Ca.10.

A Θ.C positp orauit esdras ⁊ positp cōfessionē ⁊
Καὶ ὡς προσηύξατο Ἔσδρας καὶ ὡς ἐξηγόρευσι
plorās ⁊ cadens coram domo dei: collecti
κλαίων καὶ προσεπίπτων ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ, συνήχ
sunt ad eū de israel cetus multus ni-
θησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφό-
mis: viri ⁊ mulieres ⁊ adolescētuli. quia fletu
δρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι· ὅτι κλαυθμῷ
magno fleuit ppls. ⁊ respōdit sechenias filius
μεγάλῳ ἔκλαυσεν ὁ λαός. καὶ ἀπεκρίθη σεχενίας υἱὸς
iehiel de filiis elā: ⁊ dixit esdre: nos pua
ἰεϊὴλ ἀπὸ υἱῶν ηλάμ, καὶ εἶπε τῷ Ἔσδρα, ἡμεῖς ἠθε-
ricati sumꝰ in deū nrm: ⁊ ducimus vxores alie
τήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλ
nas de ppls terre. ⁊ nūc est spes
λοτρίας ἀπὸ τῶν λαῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἔστι ἐλπὶς τῷ
israel sup hoc: ⁊ nūc pcutiamus fedus
Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ, καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ
deo nr̄o ad educēdū oēs mulieres ⁊ gen-
θεῷ ἡμῶν ἐξαγαγεῖν πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ γενό
ta ex eis in cōsilio dñi: ⁊ cor q̄ timēt in
μενα ἐξ αὐτῶν ἐνβουλὴ κυρίου, καὶ τῶν τρεμόντων ἐν
mādatis dei nr̄i: ⁊ sicut lex: fiat: surge.
ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω, ἀνάστη-
quia sup te verbū: ⁊ nos tecū: cōfortare ⁊
θι ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ, κραταιοῦ καὶ
fac. ⁊ surrexit esdras ⁊ adiurauit principes sacer
ποίησον. καὶ ἀνέστη Ἔσδρας καὶ ὥρκισε τοὺς ἄρχοντας τῶν ἱε
dotū ⁊ leuitas ⁊ omnē israel: vt facerēt sm
ρέων καὶ λευίτας καὶ πάντα Ἰσραὴλ, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ
verbū hoc: ⁊ iurauerūt. ⁊ surrexit esdras a fa-
ῥῆμα τοῦτο, καὶ ὤμοσαν. καὶ ἀνέστη Ἔσδρας ἀπὸ προσώ
cie domus dei: ⁊ abiit in gazophylaciū to
που οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον Ἰω
anan filij elisub ⁊ māsit ibi. panē nō comedit
αναὰν υἱοῦ ἐλισοὺβ καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. ἄρτον οὐκ ἔφαγεν
B ⁊ aquā nō bibit: qm lugebat sup trāsgressione
καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς
trāsmigrationis. ⁊ miserūt voce in iuda ⁊ in hieruſa
αἰχμαλωσίας. καὶ παρήγγειλαν φωνὴν ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν Ἱερουσα
lē oibus filijs trāsmigrationis vt cōgregarē-
λὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ συναιρεσθῆ-
tur in hieruſalē. oēs q̄ nō venerit in tribus die-
ναι εἰς Ἱερουσαλήμ. πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέ-
bus qūēadmodū cōsiliū principū ⁊ sento
ρας ὡς ἂν ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέ-
rū: anathematizabitur omnis substātia eius: ⁊
ρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, καὶ
ipse abijcietur de cetu trāsmigrationis. ⁊
αὐτὸς διαχαλασθήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς αἰχμαλωσίας. καὶ
cōgregati sūt oēs viri iuda ⁊ bēiamin in hie
συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν εἰς Ἱε
ruſalē in tribus diebus: ipse mēsis nonus.
ρουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας, οὗτος ὁ μὴν ὁ ἔνατος.
in vicesima mēsis sedit oēs ppls in platea
ἐν τῇ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ
domꝰ dei in tremore pro verbo: ⁊ ab
οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν τρόμῳ περὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἀπὸ
bieme. ⁊ surrexit esdras sacerdos ⁊ dixit
τοῦ χειμῶνος. καὶ ἀνέστη Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ εἶπε
ad eos: vos trāsgressi estis: ⁊ duxistis
πρὸς αὐτούς, ὑμεῖς ἠσυνετήκατε, καὶ ἐκαθίσατε
vxores alienas vt adderetis sup delic-
γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι ἐπὶ πλημμέ-
tū israel. ⁊ nūc date laudē dño deo
λειαν Ἰσραήλ. καὶ νῦν δότε αἴνεσιν κυρίῳ τῷ θεῷ
patrū vestrorū: ⁊ facite placitū coram
τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον
eo: ⁊ separamini
αὐτοῦ, καὶ διαχάλατε

coram te sup hoc. 10.
Sic ergo orante esdra & iplorāte eo:
& flente & iacente ante
templum dei: collectus
est ad eum
de israel cetus grandis
nimis virorum
& mulierum & pueroꝝ.
Et fleuit popl multo
fletu. Et rñdit sechenias
filius iehuhel de filiis
helam: & dixit esdre.
Nos prenaricati sumus
in deum nostrū & duxi-
mus vxores alienigenas
de populis terre. Et
nunc si est penitentia eo
in israel super hoc: per
cutiamus
fedus cū deo nr̄o vt pro
iciam vniuersas vxores
& eos q̄ de his nati sunt.
Iuxta volūtatem dñi &
eorū qui tenēt preceptū
dñi dei nr̄i: fm legē fiat.
Surge: tuū est discerne
re: nos q̄ erimus tecum.
Cōfortare & fac. Surre
xit ergo esdras & adiura
uit principes sacerdotū
& leuitarū & omnē israel
vt facerēt fm verbū hoc
Et iurauerūt. Et surrexit
esdras ante domū dei:
& abiit
ad cubiculū iohannā fi
lii eliasib: & ingressus est
illuc. Panē nō comedit
& aquā nō bibit. Luge
bat ei trāsgressionē eorū
q venerāt de captiuitate.
Et missa ē vox in iuda
& i hierusalē oibus filiis
trāmigrationis vt cōgre
garēt in hierl̄z: & oīs
qui non venerit in tri-
bus diebus
iuxta cōsiliū principū &
seniorꝫ: auferetur vniuer
sa substātia ei: & ipe abii
cietur de cetu trāsmigra
tionis. Cōuenerūt igitur
oēs viri iuda & bēiamin
in hierusalē tribus die
bus: ipse est
mensis nonus vicesima
die mensis
& sedit omnis populus
in platea domus dei
trementes pro peccato
& pluuiis.
Et surrexit esdras sacer
dos & dixit ad eos.
Vos trangressi estis &
duxistis vxores
alienigenas vt adderetis
super delictum israel.
Et nunc date confessio-
nem domino deo
patrū vrōꝝ & facite placi-
tum ei: & separamini

	Cap. x.	
פָּלַל	׳לְפָנֶיךָ ׳עַל ׳זֹאת׃	׳וּמִתְפַּלֵּל
יָרָה	׳עֶזְרָא ׳וּבְהִתְוַדּוֹתוֹ ׳בֹּכֶה ׳וּמִתְנַפֵּל ׳לִפְנֵי	
נָפַל	׳בֵּית ׳הָאֱלֹהִים ׳נִקְבְּצוּ ׳אֵלָיו	
קָבַץ	׳מִיִּשְׂרָאֵל ׳קָהָל ׳רַב ׳מְאֹד ׳אֲנָשִׁים	
עָשָׂה בָּכָה	׳וְנָשִׁים ׳וִילָדִים ׳כִּי ׳בָכוּ ׳הָעָם ׳רִבָּה	
רָבָה עָנָה	׳בֶּכִי׃ ׳וַיַּעַן ׳שְׁכַנְיָה ׳בֶּן ׳יְחִיאֵל ׳מִבְּנֵי	
אָמַר	׳עֵילָם ׳וַיֹּאמֶר ׳לְעֶזְרָא ׳אֲנַחְנוּ ׳מָעַלְנוּ	
יָשַׁב	׳בֵּאלֹהֵינוּ ׳וַנּוֹשֵׁב ׳נָשִׁים ׳נָכְרִיּוֹת	
קָוָה	׳מֵעַמֵּי ׳הָאָרֶץ ׳וְעַתָּה ׳יֶשׁ ׳מִקְוֶה	
כָּרַת	׳לְיִשְׂרָאֵל ׳עַל ׳זֹאת׃ ׳וְעַתָּה ׳נִכְרֹת	
יָצָא כָּרַת	׳בְּרִית ׳לֵאלֹהֵינוּ ׳לְהוֹצִיא ׳כָּל ׳נָשִׁים	
יָלַד יָצָן	׳וְהַנּוֹלָד ׳מֵהֶם ׳כַּעֲצַת ׳אֲדֹנָי ׳וְהַחֲרֵדִים	
צָוָה יָרָה	׳בְּמִצְוַת ׳אֱלֹהֵינוּ ׳וְכַתּוֹרָה ׳יֵעָשֶׂה׃	
עָשָׂה	׳קוּם ׳כִּי ׳עָלֶיךָ ׳הַדָּבָר ׳וַאֲנַחְנוּ ׳עִמָּךְ	
חָזַק עָשָׂה	׳חֲזַק ׳וַעֲשֵׂה׃ ׳וַיָּקָם ׳עֶזְרָא ׳וַיַּשְׁבַּע ׳אֶת	
שָׂרַי כָּהֵן	׳שָׂרֵי ׳הַכֹּהֲנִים ׳הַלְוִיִּם ׳וְכָל ׳יִשְׂרָאֵל	
קוּם	׳לַעֲשׂוֹת ׳כַּדָּבָר ׳הַזֶּה ׳וַיִּשָּׁבַע׃ ׳וַיָּקָם	
בָּנָה	׳עֶזְרָא ׳מִלִּפְנֵי ׳בֵּית ׳הָאֱלֹהִים ׳וַיֵּלֶךְ	
	׳אֶל ׳לִשְׁכַּת ׳יְהוֹחָנָן ׳בֶּן ׳אֶלְיָשִׁיב ׳וַיֵּלֶךְ	
	׳שָׁם ׳לֶחֶם ׳לֹא ׳אָכַל ׳וּמַיִם ׳לֹא ׳שָׁתָה	
אָבַל נָלָה	׳כִּי ׳מִתְאַבֵּל ׳עַל ׳מַעַל ׳הַגּוֹלָה׃ ׳וַיַּעֲבִירוּ	
עָבַר	׳קוֹל ׳בִּיהוּדָה ׳וִירוּשָׁלַ͏ִם ׳לְכָל ׳בְּנֵי	
קָבַץ	׳הַגּוֹלָה ׳לְהִקָּבֵץ ׳יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ ׳וְכֹל	
בּוֹא יוֹם	׳אֲשֶׁר ׳לֹא ׳יָבוֹא ׳לִשְׁלֹשֶׁת ׳הַיָּמִים	
חָרַם	׳כַּעֲצַת ׳הַשָּׂרִים ׳וְהַזְּקֵנִים ׳יֻחְרַם ׳כָּל	
רָכַשׁ בָּזַז	׳רְכוּשׁוֹ ׳וְהוּא ׳יִבָּדֵל ׳מִקְהַל ׳הַגּוֹלָה׃	
	׳וַיִּקָּבְצוּ ׳כָּל ׳אַנְשֵׁי ׳יְהוּדָה ׳וּבִנְיָמִן	
	׳יְרוּשָׁלַ͏ִם ׳לִשְׁלֹשֶׁת ׳הַיָּמִים ׳הוּא	
תְּשִׁיעִי	׳חֹדֶשׁ ׳הַתְּשִׁיעִי ׳בְּעֶשְׂרִים ׳לַחֹדֶשׁ	
יָשַׁב	׳וַיֵּשְׁבוּ ׳כָּל ׳הָעָם ׳בִּרְחוֹב ׳בֵּית ׳הָאֱלֹהִים	
רָעַד	׳מַרְעִידִים ׳עַל ׳הַדָּבָר ׳וּמִהַגְּשָׁמִים׃	
קוּם	׳וַיָּקָם ׳עֶזְרָא ׳הַכֹּהֵן ׳וַיֹּאמֶר ׳אֲלֵהֶם	
יָשַׁב נָשָׂה	׳אַתֶּם ׳מְעַלְתֶּם ׳וַתּוֹשִׁיבוּ ׳נָשִׁים	
נָכְרִי	׳נָכְרִיּוֹת ׳לְהוֹסִיף ׳עַל ׳אַשְׁמַת ׳יִשְׂרָאֵל׃	
יָדָה	׳וְעַתָּה ׳תְּנוּ ׳תּוֹדָה ׳לַיהוָה ׳אֱלֹהֵי	
עָשָׂה פָּעַל	׳אֲבֹתֵיכֶם ׳וַעֲשׂוּ ׳רְצוֹנוֹ ׳וְהִבָּדְלוּ	

מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וּמִן הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃
וַיַּעַן כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל עָנָה אָבֵר
כֵּן כִּדְבָרֶיךָ עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל נְבָל
הָעָם רַב וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ טוח
לַעֲמוֹד בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא לְיוֹם עָמַד לָעַד
אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי רַבִּינוּ לְהִפָּשַׁע שָׁנָה רָבָה
בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעֲמְדוּ נָא שָׂרֵינוּ לְכָל שׁוּר
הַקָּהָל וְכֹל אֲשֶׁר בְּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב עִיר יָשַׁב
נְשִׁים נָכְרִיּוֹת יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים בּוֹא זָקֵן
וְעִמָּהֶם זִקְנֵי עִיר וְעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ
עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ שׁוּב נָרָה
עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן עֲשָׂה
וְיַחְזְיָה בֶּן תִּקְוָה עָמְדוּ עַל זֹאת
וּמְשֻׁלָּם וְשַׁבְתַּי הַלֵּוִי עָזְרָם׃ וַיַּעֲשׂוּ עָשָׂה
כֵּן בְּנֵי הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן נְבַל
אַנְשֵׁים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבֵית אֲבֹתָם
וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד
לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי לְדָרְוֹשׁ הַדָּבָר׃ עָשׂר
וַיְכַלּוּ כָּל אַנְשִׁים הַיֹּשְׁבִים נָשִׂים כָּלָה נָשָׂה
נָכְרִיּוֹת עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן׃ וַיִּמָּצְאוּ מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים מָצָא
אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי
יֵשׁוּעַ בֶּן יוֹצָדָק וְאֶחָיו מַעֲשָׂיָה
וְאֶלִיעֶזֶר וְיָרִיב וְגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם נָתַן
לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם וְאַשְּׁמִים אֵיל יָצָא
צֹאן עַל אַשְׁמָתָם׃ וּמִבְּנֵי אֵמֶר
חֲנָנִי וּזְבַדְיָה׃ וּמִבְּנֵי חָרִם מַעֲשֵׂיָה
וְאֵלִיָּה וּשְׁמַעְיָה וִיחִיאֵל וְעֻזִּיָּה׃ וּמִבְּנֵי
פַּשְׁחוּר אֶלְיוֵעֲנַי מַעֲשִׂיָּה יִשְׁמָעֵאל
נְתַנְאֵל יוֹזָבָד וְאֶלְעָשָׂה׃ וּמִן הַלְוִיִּם
יוֹזָבָד וְשִׁמְעִי וְקֵלָיָה הוּא קְלִיטָה
פְּתַחְיָה יְהוּדָה וְאֶלִיעֶזֶר׃ וּמִן
הַמְשֹׁרְרִים אֶלְיָשִׁיב וּמִן הַשֹּׁעֲרִים שׁוּר
שַׁלּוּם וְטָלֶם וְאוּרִי׃ וּמִיִּשְׂרָאֵל
מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ רַמְיָה וְיִזִּיָּה וּמַלְכִּיָּה
וּמִיָּמִין וְאֶלְעָזָר וּמַלְכִּיָּה וּבְנָיָה׃

a populis terre: & ab vxoribus alienigenis.
Et rñdit vniuersa multitudo: dixitq; voce magna. Iuxta verbū tuū ad nos: sic fiat. Verūtñ qa ppls multus est & tēpus pluuie: & nō sustinemus stare foris: & opus nō est dei ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ vnius vel duorū: vehemēter qppe peccauimus in sermōe isto: cōstituāt principes in vniuersa multitudine: & oēs in ciuitatib9 nr̃is qui duxerūt vxores alienigenas ∘ veniant in tpibus statutis: & cū his seniores p ciuitatē in ciuitatē & iudices ei9 donec auertatur ira dei nostri a nobis ∞∞∞ super peccato hoc. Igit tur ionathan filius asahel: et iaazia filius thecue steterunt super hoc: ∞ & mosollā & sebachi leuites adiuuerūt eos. Fecerūtq; sic filii trāsmigrationis. Et abierūt esdras sacerdos & viri principes familiarū in domos patrū suoq; & oēs per nomina sua: & federūt die prio mensis decimi vt quererent rem. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ Et cōsummati sunt oēs viri qui duxerūt vxores alienigenas vsq; ad diē primam mensis ∞∞∞∞ primi: & inuenti sunt de filiis sacerdotum ∞∞∞ qui duxerunt vxores alienigenas de filiis ∞∞ iosue filii iosedech & fratres eius maasia: ∞∞∞ & eliezer & iarib & godolias. Et dederūt manū suas vt ejicerent vxores suas: & pro delicto suo arietem de oūbus offerrent. Et de filiis emmer: annani & zebedia. Et de filiis sarim: masia ∞∞ & helia & semeia iehiel & ozias. Et de filiis ∞∞∞ pheshur: elioenai: maasia: ismahel: ∞∞∞∞∞∞∞∞ nathanael: iosabeth: & heleasa. Et de filiis leuitarum iosabeth & semei & celaia: ipse est calitha: phathaia: iuda & eliezer. Et de ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ cantoribus eliasib: & de ianitoribus ∞∞∞∞∞∞ sellum & thelem & vri. Et ex israel ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ de filiis pharos remeia & iezia & melhia: ∞∞∞ & miamin & eliezer & melchia & banea, ∞∞∞

a pplis terre: & ab vxoribus alienis. & respōderūt omnis cōgregatio voce magna: & dixerūt: iuxta sm̃ones tuos quos dixisti sic facemus: sed populi multus: & tēpus hyemale: & nō est potētia stare foris. & opus nō hoc, & ecce nō est dies vna nec duo: qñ multiplicauimus iniuste facere in verbo hoc. cōstituant iā principes sm̃ nr̃i vniuersę multitudini & oibus qui in ciuitatib9 nr̃is: q duxit vxores alienas: veniāt in tpōr̃ib9 a statutis. & cū eis seniores ciuitatis & ciuitatis iudices vt auertāt ira furoris dei nr̃i a nobis pro verbo hoc. verūtñ ionathā filius asael & iazias filius thecue mediocres fuerunt super hoc. & mosollam & sabathai leuites adiuuerūt eos. & fecerūt sic filii trāsmigrationis. & mīssi sunt esdras sacerdos & viri principes familiarū in domos patrū suorū & omnes in nominib9. & sederūt die prima mēsis decimi vt quererent verbū. & finierunt in oibus virtute q duxerūt vxores alienas: vsq; ad diē primam mēsis primi. & inuenti sunt de filiis sacerdotū q duxerūt vxores alienas: de filiis iesu filii iosedec fratres eius: maasia & eliezer & iarib & gedalias. & dederūt manū suam vt ejicerēt vxores suas & delicti causa arietē ex oūbus pro delicto suo. & ecce ex numerātur de filiis emmer: ananias & zabdia. & de filiis asom: maasia & elia & samaria & iesiel & ozi & abdias. & de filiis phasur: elionai maasia ismahel & nathanael & iosabad & elasa. & de leuitis: iosabad & semei & colaia: ipse est colitas, & phatheia & iudas & eliezer. & de cātoribus: eliasib. & de ianitoribus sellum & tolē & vrias. & de israel de filiis phoros: ramia & azia & melchia & maamin & eliezer & melchias & baneas.

τ de filijs elā: matthanias τ zacharias τ
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἠλάμ, ματθανίας καὶ ζαχαρίας καὶ
iaiel τ abdias τ hierimoth: τ elia. τ de filijs
D ἰαϊὴλ καὶ ἀβδίας καὶ ἱεριμώθ, καὶ ἠλία· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν
zathua: elionai elisub matthanai τ iarmoth τ zabad
ζαθούα, ἐλιωναὶ ἐλισοὺβ ματθαναὶ καὶ ἰαρμὼθ καὶ ζαβὰδ
τ oziza. τ de filijs babi: ianā τ anani τ
καὶ ὀζιζά· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν βαβί, ἰανὰν καὶ ἀνανὶ καὶ
zabu τ thali. τ de filijs baani: mossolā
ζαβοῦ καὶ θαλί· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν βααγί, μοσολὰμ
τ maluc τ adaias τ iasub τ saal τ
καὶ μαλοὺκ καὶ ἀδαίας καὶ ἰασοὺβ καὶ σαὰλ καὶ
ramoth. τ de filijs phaath moab edne τ cha
ῥαμώθ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν φαὰθ μωὰβ ἐδνὲ καὶ χα
lel τ banai τ maasias: τ matthanias τ
λὴλ καὶ βαναὶ καὶ μαασίας, καὶ ματθανίας καὶ
besseleel τ banui τ manasses. τ de
βεσελεὴλ καὶ βανουὶ καὶ μανασσῆς· καὶ ἀπὸ τῶν
filijs erā: eliezer ieseia melchias: samai semeō
υἱῶν ἠράμ, ἐλιέζερ ἰεσεία μελχίας, σαμαὶ σεμεὼν
beniamin meluch τ samari. τ de filijs
βενιαμὶν μελοὺχ καὶ σαμαρί· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν
asem: matthanai matthatha zabad eliphalet hieremi
ἀσήμ, ματθαναὶ ματθαθὰ ζαβὰδ ἐλιφαλὲτ ἱερεμὶ
manasses τ semei. τ de filijs bani: mo-
μανασσῆς καὶ σεμεί· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν βανί, μο-
odias amrā vel banai badaias chelias vania
οδίας ἀμρὰμ οὐὴλ βαναὶ βαδαίας χελίας οὐανία
marimoth: eliasib matthanias τ matthani. τ
μαριμώθ, ἐλιασὶβ ματθανίας καὶ ματθανί· καὶ
fecerūt filij bauni τ filij semei τ selemi-
ἐποίησαν οἱ υἱοὶ βαουνὶ καὶ υἱοὶ σεμεὶ καὶ σελεμί-
as τ nathā τ adaias: τ machnada. τ sarua
ας καὶ νάθαν καὶ ἀδαίας, καὶ μαχναδά· καὶ σαρουὰ
τ sesei. τ esriel τ selemias τ samari-
καὶ σεσεί· καὶ ἐσριὴλ καὶ σελεμίας καὶ σαμαρί-
as: τ sellū τ amarias τ ioseph. de fi-
ας, καὶ σελλοὺμ καὶ ἀμαρίας καὶ ἰωσήφ· ἀπὸ υἱ-
lijs nabu: ieiel matthathias zabad: zebēna iadai
ῶν ναβού, ἰεϊὴλ ματθαθίας ζαβάδ, ζεβεννὰ ἰαδαὶ
ioel τ banaias. oēs hi acceperāt vxores
ἰωὴλ καὶ βαναίας· πάντες οὗτοι ἔλαβον γυναῖκας
alienas: τ sūt aūt ex ipsis mulieribus q̄ ge
ἀλλοτρίας, καὶ εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἳ ἐγέν-
nuerūt ex eis filios.
νησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

Neemias.
Νεεμίας.

Ca. 1.

A Verba neemie filij chalcie. τ factū est in mēse
λ Ογοι νεεμίου υἱοῦ χαλκίου· καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ
chaseleb anni vicesimi: τ ego erā in susan
χασελὲβ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν σουσὰν
castro: τ venit anani vnus de fratribus meis: ipse
ἀβιρᾶ, καὶ ἦλθεν ἀνανὶ εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐ-
τ viri iuda: τ interrogaui eos de
τὸς καὶ ἄνδρες ἰούδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ
iudeis saluatis: q̄ remāserāt
τῶν ἰουδαίων τῶν διασωθέντων, οἳ κατελείφθησαν
de captiuitate τ de hierusalē. τ dixe
ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ περὶ ἱερουσαλήμ· καὶ εἶ-
rūt ad me: q̄ residui q̄ remāserūt
πον πρός με, ὅτι οἱ ὑπολελειμμένοι οἱ καταλειφθέντες
de captiuitate ibi in ꝓuincia: in afflictiōe ma
ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ με-
gna τ in opprobrio: τ muri hierusalē
γάλη καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τὰ τείχη ἱερουσαλὴμ

mEt de filiis nhelam: omathania: pzacharias: qq & iehihel r & abdi s & rimoth t & helia. uEt de filiis zethua: reliaenai: seliasib: aanathania b & hierimuth b & zabeth c & aziza. bEt de filiis cbebai: riohannā gananía: hzabbai: iathalai. kEt de filiis lbeni. mmosollā & nmelluch o & adaia p iasub q & saal r & ramoth: set de filiis phetmoab: sedna t & chalaal: sbanaias & aamaasias: bmathanias c beselehel: bbennui c & manasse. f Et de filiis gerem: heliezer: iesue: kmelchias: semeias: msymeon: nbeniamin: nmaloch: psamarias. Et qde filiis rasom smathanai tmathet: nazabeth: relphe leth: riermai: smanasses semei. bDe filiis cbani: bmaaddi: camram f & huel: gbaneas & hbadaias: icheliau: kbannia. lMarimuth: & m eliasib: nmathanias: omathanai pet iasi q & bani r & bennui semei & salmias u & nathan r & adaias: rmechnedabai sysai asarai bezrel c & selemau & semeria c sellum r amaria ioseph. bDe filiis nebui: kahiel lmathathias m zabet nzabina o ieddu p & iohel & qbanai. rOmnes hi acceperant vxores r alienigenas: r & fuerūt s ex eis mulieres que bpepererāt c filios.

Explicit liber Esdre p̄m9.

Incipit liber Neemie.
Cap̄. 1.

Verba bNeemie c filii bhelchie. c Et factū ē in mense gcasleu hanno vicesimo: k & ego leram m in susis n castro. bEt venit panani qvnus r de fratribus meis: ipse t & viri uiuda. set interrogaui eos de iudeis qui remanserant & supererant de captiuitate r & de hierusalem. bEt dixerunt mihi. kQui remanserunt l & m derelicti sunt de captiuitate ibi q in ꝓuincia: r in afflictione magna sunt t & in opprobrio: u & murus hierusalē

וּמִבְּנֵי עֵילָם מַתַּנְיָה זְכַרְיָה
וִיחִיאֵל וְעַבְדִּי וִירֵמוֹת וְאֵלִיָּה׃
וּמִבְּנֵי זַתּוּא אֶלְיוֹעֵינַי אֶלְיָשִׁיב
מַתַּנְיָה וִירֵמוֹת וְזָבָד וַעֲזִיזָה׃
וּמִבְּנֵי בֵּבָי יְהוֹחָנָן חֲנַנְיָה זַבַּי
עָתְלָי׃ וּמִבְּנֵי בָּנִי מְשֻׁלָּם מַלּוּךְ
וַעֲדָיָה יָשׁוּב וּשְׁאַל וְרָמוֹת׃ וּמִבְּנֵי
פַּחַת מוֹאָב עַדְנָא וּכְלָל בְּנָיָה
מַעֲשֵׂיָה מַתַּנְיָה בְצַלְאֵל וּבִנּוּי
וּמְנַשֶּׁה׃ וּבְנֵי חָרִם אֶלִיעֶזֶר יִשִּׁיָּה
מַלְכִּיָּה שְׁמַעְיָה שִׁמְעוֹן׃ בִּנְיָמִן
מַלּוּךְ שְׁמַרְיָה׃ מִבְּנֵי חָשֻׁם מַתְּנַי
מַתַּתָּה זָבָד אֶלִיפֶלֶט יְרֵמַי מְנַשֶּׁה
שִׁמְעִי׃ מִבְּנֵי בָנִי מַעֲדַי עַמְרָם
וְאוּאֵל׃ בְּנָיָה בֵדְיָה כְּלוּהוּ׃ וַנְיָה
מְרֵמוֹת אֶלְיָשִׁיב׃ מַתַּנְיָה מַתְּנַי
וְיַעֲשָׂי׃ וּבָנִי וּבִנּוּי שִׁמְעִי׃
וְשֵׁלֶמְיָה וְנָתָן וַעֲדָיָה׃ מַכְנַדְבַּי
שָׁשַׁי שָׁרָי׃ עַזְרִאֵל וְשֵׁלֶמְיָהוּ
שְׁמַרְיָה׃ שַׁלּוּם אֲמַרְיָה יוֹסֵף׃
מִבְּנֵי נְבוֹ יְעִיאֵל מַתִּתְיָה זָבָד
זְבִינָא יַדַּי וְיוֹאֵל בְּנָיָה׃ כָּל אֵלֶּה
נָשְׂאוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וְיֶשׁ מֵהֶם נָשָׁה
נָשִׁים וַיָּשִׂימוּ בָּנִים׃ שׂוּם

דִּבְרֵי נֶחֶמְיָה בֶּן חֲכַלְיָה וַיְהִי Cap. j.
בְּחֹדֶשׁ כִּסְלֵו שְׁנַת עֶשְׂרִים וַאֲנִי הָיָה שָׁנָה
הָיִיתִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ וַיָּבֹא הָיָה בּוּא
חָנָנִי אֶחָד מֵאַחַי הוּא וַאֲנָשִׁים
מִיהוּדָה וָאֶשְׁאָלֵם עַל הַיְּהוּדִים שָׁאַל יָדָה
הַפְּלֵיטָה אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן פָּלַט שָׁאַר
הַשֶּׁבִי וְעַל יְרוּשָׁלָם׃ וַיֹּאמְרוּ שָׁבָה אָמַר
לִי הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ
מִן הַשְּׁבִי שָׁם בַּמְּדִינָה בְּרָעָה מְדִן רוּעַ
גְּדֹלָה וּבְחֶרְפָּה וְחוֹמַת יְרוּשָׁלַם חָטָה

מִפָּרָצֶת ׀ וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ ׃ פֶּרֶץ צת
וַיְהִי כְּשָׁמְעִי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה ׀ הָיָה
וָאֵשְׁבָה וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים אָבַל אֲבַל
וָאֶהְיֶה צָם וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי יוֹם הָיָה
הַשָּׁמָיִם ׃ וָאֹמַר אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי צוּם פָּלַל
הַשָּׁמַיִם ׀ הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא פָּנָה
שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד לְאֹהֲבָיו יָרֵא
וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו ׃ תְּהִי נָא אָזְנְךָ צוָה הָיָה
וְעֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת לִשְׁמֹעַ פָּתַח
אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי פָּלַל
מִתְפַּלֵּל לִפְנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם
וְלַיְלָה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ
וּמִתְוַדֶּה עַל חַטֹּאות בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָרֵה
אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ וַאֲנִי וּבֵית
אָבִי חָטָאנוּ ׃ חָבֹל חִבַּלְנוּ לָךְ
וְלֹא שָׁמַרְנוּ אֶת הַמִּצְוֹת וְאֶת
הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר שָׁפַט
צִוִּיתָ אֶת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ ׃ זָכַר
נָא אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת
מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לֵאמֹר אַתֶּם
תִּמְעֲלוּ אֲנִי אָפִיץ אֶתְכֶם בָּעַמִּים ׃ מָעַל פוּץ
וְשַׁבְתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי שוּב
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אִם יִהְיֶה נִדַּחֲכֶם עָשָׂה
בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֲקַבְּצֵם קָבַץ
וַהֲבִיאֹתִים אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בּוֹא קוּם
בָּחַרְתִּי לְשַׁכֵּן אֶת שְׁמִי שָׁם ׃
וְהֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמֶּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ פָּדָה
בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה ׃ כֹּחַ
אֲנָא אֲדֹנָי תְּהִי נָא אָזְנְךָ יָרֵה
מַשְׂכִּילָה אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל
תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ הַחֲפְצִים לְיִרְאָה
אֶת שְׁמֶךָ וְהַצְלִיחָה נָא צָלַח
לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֵהוּ לְרַחֲמִים נָתַן
לִפְנֵי הָאִישׁ הַזֶּה וַאֲנִי הָיִיתִי הָיָה
מַשְׁקֵה לַמֶּלֶךְ ׃ שָׁקָה
Cap.ij. וַיְהִי בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שָׁנָה

dissipati: & porte eius combuste sunt igni.
καὶ ἐρημώθη, καὶ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί.
& factū est cū audirē ego hmonco illos:
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους,
sedi & flebā & luxi diebus: & ie-
ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας, καὶ ἤ- B
iunabā & orabā ante faciem dei
μην νηστεύων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ Dan.9.
celi. & dixi: o tā dñe deus celi
οὐρανοῦ· καὶ εἶπα, ὦ δὴ κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ὁ a. Ifra.9. f.
fortis & magne & terribilis: custodiēs pa-
ἰσχυρὸς καὶ μέγας καὶ φοβερός, φυλάσσων τὴν διαθή-
ctū & miam amātibus cū & custo
κην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυ-
dientibus mādata eius. sit tā auris tua attē
λάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· ἔσω δὴ τὸ οὖς σου προ-
dens: & oculi tui aperti: vt au-
σέχον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, τοῦ ἀκού-
diam orationē serui tui: quā ego oro
σαι προσευχὴν τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προσεύχο-
coram te hodie die & nocte pro fi
μαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱ
lijs israel seruis tuis. & cōfiteor super pecca-
ῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἁμαρτί-
tis filiorū israel quibus peccauimus tibi. & ego & C
αις υἱῶν Ἰσραὴλ ἃς ἡμάρτομέν σοι· καὶ ἐγὼ καὶ ὁ
domus patris mei peccauimus. dissolutione dissol
οἶκος τοῦ πατρός μου ἡμάρτομεν· διαλύσει διαλύ-
uimus erga te: & nō custodiuimus mādata
σαμεν πρός σέ, καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολάς
tua & precepta & iudicia: q̄ pre-
σου καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνε-
cepisti moysi seruo tuo. memēto tā sermo
τείλω τῷ μωυσῆ παιδί σου. μνήσθητι δὴ τὸν λό-
nis q̄m mādasti moysi seruo tuo dicēs: si trāsgref
γον οὗ ἐνετείλω μωυσῆ τῷ παιδί σου λέγων, ἐὰν ἀσυ-
si fueritis vos: ego dispergā vos in pplos.
θετήσητε ὑμεῖς, ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς.
& si cōuertamini ad me & custodiatis mādata
καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρός με καὶ φυλάξητε τὰς ἐντο
ta mea & faciatis ea: & si fuerit dispersio ve
λάς μου καὶ ποιήσητε αὐτάς, καὶ ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σ
stra vsq; ad extremitatē celi: inde cōgregabo eos:
μῶν ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτούς,
& reducā eos in locū: quē elegerā vt ha
καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐξελεξάμην κατα-
bitaret nomē meū ibi. & ipsi sunt tui D
σκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ αὐτοὶ παῖδές σου
& pplus tuus: quos redemisti in fortitudine tua
καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ
magna: & in manu tua valida. iā dñe
μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. δὴ κύριε
sit auris tua attendēs ad orationē ser
ἔσω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δού
ui tui & ad orationē huius tui volē
λου σου καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου τῶν εὐ-
tiū timere nomē tuū. & dirige iā
λόγων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου· καὶ εὐόδωσον δὴ
hodie: & da eū in miserationē
τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς
coram viro hoc. & ego eram pincerna
ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου· καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ
regi.
βασιλεῖ. Ca.2.

ET factū est in mēse nisan anno
Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ νισὰν ἔτους

dissipatus est: & porte eius combuste sunt igni.
Cunq; audissem verba huiuscemodi: sedi & flebā & luxa dieb⁹ multis:
& ieiunabam & orabā ante faciem dei celi: & dixi. Quesō domine deus celi fortis magne atq; terribilis:
qui custodis pactum & misericordiā cū his q te diligunt: & custodiūt mandata tua: fiant aures tue
auscultātes: & oculi tui aperti: vt audias orationes serui tui quā ego oro
coram te hodie die & nocte pro filiis israel seruis tuis & confiteor pro peccatis filiorum israel
quibus peccauerunt tibi. Et ego & domus
patris mei peccauimus: vanitate seducti sumus & nō custodiuimus mādatum tuum: & cerimonias & iudicia
que precepisti moysi famulo tuo. Memento
verbi quod mādasti
moysi seruo tuo dicens.
Cum
transgressi fueritis: ego dispergā vos in pplos:
et si reuertamini ad me & custodiatis precepta
mea: & faciatis ea: etiam
si abducti fuerit
ad extrema celi: inde
cogregabo vos
et reducā in locum quē
elegi vt habitaret nomē
meum ibi.
Et ipsi serui tui et popu
lus tuus quos redemisti
in fortitudie tua magna:
et in manu tua valida.
Obsecro domine sit
auris tua
attendens ad orationē
serui tui et ad
orationem seruorum
tuorū qui volunt timere
nomen tuum: & dirige
seruum tuum hodie: & da ei misericordiam
ante virum hunc. Ego
enim eram
pincerna regis. 2.

FActum est autem in
mense nisan anno

vicesimo arthasastha regi: τ erat vinum ante eū:
εἰκοστοῦ ἀρθασασθὰ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον αὐ-
τ cepi vinū τ dedi regi: τ
τοῦ, καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ, καὶ
nō erat alt̄ corā eo. τ dixit mihi rex:
οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεύς,
q̄re vultus tuus tristis: tu aūt nō es egrotās?
διατί τὸ πρόσωπόν σου πονηρόν, σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀῤῥωστῶν;
τ nō est hoc nisi prauitas cordis. τ timui
καὶ οὐκ ἔστι τοῦτο εἰμὴ πονηρία καρδίας. καὶ ἐφοβή-
multū nimis. τ dixi regi: rex
θην πολὺ σφόδρα. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, ὁ βασι-
in eternū viuat. q̄re nō fiet tristis vul-
λεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. διατί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρό-
tus meus: q̄a ciuitas domus monumētorū patrū
σωπόν μου, διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων
meorū deserta ē: τ porte eius exese sunt
μου ἠρημώθη, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν
igni: τ ait mihi rex: pro quo hoc
πυρί; καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεύς, περὶ τίνος τούτου
tu postulas? τ oraui ad dñm deū ce-
σὺ ζητεῖς; καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον θεὸν τοῦ οὐ-
li: τ dixi regi: si erga regē
ραγοῦ, καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα
bonū: τ si benignus videbit̄ seruus tuus corā te:
B ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου,
vt mittas eū in iuda in ciuitatē monumētorū
ὥστε πέμψαι αὐτὸν ἐν ἰούδα εἰς πόλιν μνημείων
patrū meorū τ reedificabo eā. τ dixit mihi
πατέρων μου καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν. καὶ εἶπέ μοι
rex τ cōcubina q̄ sedebat corā eo:
ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐνώπιον αὐ-
vsq; quo erit iter tuū τ quādo re-
τοῦ, ἕως πότε ἔσται ἡ πορεία σου καὶ πότε ἐπι-
uerteris? τ placuit ante regē τ
στρέψεις; καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ
misit me: τ dedi ei terminū. τ dixi
ἀπέστειλέ με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον. καὶ εἶπα
regi: si erga regē bonū: det
τῷ βασιλεῖ, εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, δότω
mihi epistolas ad principes trās flu-
μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ πο-
uiū vt trāsducāt me donec veniā in iudeā:
ταμοῦ ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ ἰούδαν,
τ epistolā ad asaph custodē saltus
καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ ἀσὰφ φύλακα τοῦ παραδείσου
q̄ est regi: vt det mihi ligna ad tegēdū por-
ὃς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύ-
tas turris domus τ in murū ciui-
λας τῆς βάρεως τοῦ οἴκου καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πό-
tatis: τ in domū in quā ingrediar ad eā. τ de-
λεως, καὶ εἰς οἶκον εἰς ὃν εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν. καὶ ἔ-
dit mihi rex vt manus dei bona sup me: τ
δωκέ μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ, καὶ
veni ad p̄sides trās fluuiū. τ
ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ
dedi eis epistolas regis. τ
ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως. καὶ
misit mecū rex p̄ncipes exercitus
ἀπέστειλε μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγοὺς δυνάμεως
τ equites. τ audiuit sanabalat aroni τ
καὶ ἱππεῖς. καὶ ἤκουσε σαναβαλὰτ ὁ ἀρωνὶ καὶ
tobias seruus ammoni: τ graue eis fu-
τωβίας ὁ δοῦλος ὁ ἀμμωνί, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγέ-
it. τ cōtristati sunt quia venit homo vt q̄reret
νετο. καὶ ἐλυπήθησαν ὅτι ἥκει ἄνθρωπος ζητῆσαι
bonū filijs israel. τ veni in hierusa-
ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσα-
lē: τ erā ibi diebus tribus.
C λήμ, καὶ ἦμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

vicesimo artaxerxis regis: & vinū erat ante eum. Et leuaui vinum & dedi regi: & eram quasi languidus ante faciem eius. Dixitq; mihi rex. Quare vultus tuus tristis est: cuz te egrotū nō videā? Non est hoc frustra: sed malū nescio qd in corde tuo est. Et timui valde ac nimis: & dixi regi. Rex in eternū viue. Quare nō mereat vultus meus: quia ciuitas domus sepulchrorū patris mei deserta est: & porte eius combuste sunt igni? Et ait mihi rex. Pro qua re postulas? Et oraui deum celi. Et dixi ad regem. Si videtur regi bonum & si placet seruus tuus ante faciem tuam vt mittas me in iudeam ad ciuitatem sepuchri patris mei: & edificabo eam. Dixitq; mihi rex & regina q̄ sedebat iuxta eū. Vsq; ad qd tēpus erit iter tuū & qñ reuerteris? Et placuit ante vultum regis: & misit me. Et constitui ei tempus & dixi regi. Si regi videtur bonum: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumen vt traducant me donec veniam in iudeam: & epistolam ad asaph custodem saltus regis: vt det mihi ligna vt tegere possim portas templi: turres domus: & muros ciuitatis: & domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manū dei mei bonam mecū. Et veni ad duces regionis trans flumen: dediq; eis epistolas regis. Miserat autem rex mecū principes militū & eqtes. Et audierūt sannaballath horonites & tobias seruus amanites: & contristati sunt afflictione magna q̄ venisset homo qui quereret prosperitatem filiorum israel. Et veni hierusalem & eram ibi tribus diebus

עֶשְׂרִים לְאַרְתַּחְשַׁסְתָּא הַמֶּלֶךְ
יַיִן לְפָנָיו וָאֶשָּׂא אֶת הַיַּיִן וָאֶתְּנָה נָשָׂא נָתַן
לַמֶּלֶךְ וְלֹא הָיִיתִי רַע לְפָנָיו׃ הָיָה רוּעַ
וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ פָּנֶיךָ רָעִים אָמַר מָדֻעַ
וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֶה אֵין זֶה כִּי אִם חָלָה
רֹעַ לֵב וָאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וָאֹמַר יָרֵא רָבָה
לַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם יִחְיֶה מַדּוּעַ עָלַם חָיָה
לֹא יֵרְעוּ פָנַי אֲשֶׁר הָעִיר בֵּית
קִבְרוֹת אֲבֹתַי חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ
אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ
עַל מַה זֶּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ וָאֶתְפַּלֵּל בִּקֵּשׁ פָּלַל
אֶל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם׃ וַאֹמַר לַמֶּלֶךְ
אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם יִיטַב יָטַב
עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנִי אֶל פָּנָה שָׁלַח
יְהוּדָה אֶל עִיר קִבְרוֹת אֲבֹתַי
וְאֶבְנֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁגַל בָּנָה
יֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַד מָתַי יִהְיֶה מַהֲלָכְךָ הָיָה הָלַךְ
וּמָתַי תָּשׁוּב וַיִּיטַב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ שׁוּב יָטַב
וַיִּשְׁלָחֵנִי וָאֶתְּנָה לוֹ זְמָן׃ וָאוֹמַר נָתַן אָמַר
לַמֶּלֶךְ אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב אִגְּרוֹת
יִתְּנוּ לִי עַל פַּחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר
אֲשֶׁר יַעֲבִירוּנִי עַד אֲשֶׁר אָבֹא
אֶל יְהוּדָה׃ וְאִגֶּרֶת אֶל אָסָף שֹׁמֵר
הַפַּרְדֵּס אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִתֶּן
לִי עֵצִים לְקָרוֹת אֶת שַׁעֲרֵי הַבִּירָה קָרָה
אֲשֶׁר לַבַּיִת וּלְחוֹמַת הָעִיר וְלַבַּיִת חָמָה
אֲשֶׁר אָבוֹא אֵלָיו וַיִּתֶּן לִי הַמֶּלֶךְ בּוֹא
כְּיַד אֱלֹהַי הַטּוֹבָה עָלָי׃ וָאָבוֹא אֶל
פַּחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וָאֶתְּנָה לָהֶם
אֶת אִגְּרוֹת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח עִמִּי
הַמֶּלֶךְ שָׂרֵי חַיִל וּפָרָשִׁים׃ וַיִּשְׁמַע שׁוּר שָׁמַע
סַנְבַּלַּט הַחֹרֹנִי וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד
הָעַמֹּנִי וַיֵּרַע לָהֶם רָעָה גְדֹלָה רוּעַ
אֲשֶׁר בָּא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה בּוֹא
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָבוֹא אֶל
יְרוּשָׁלַם וָאֶהִי שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ הָיָה יוֹם

וָאָקוּם לַיְלָה אֲנִי וַאֲנָשִׁים מְעַט קום
עִמִּי וְלֹא הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה נגד
אֱלֹהַי נֹתֵן אֶל לִבִּי לַעֲשׂוֹת עשה
לִירוּשָׁלִַם וּבְהֵמָה אֵין עִמִּי
כִּי אִם הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב בָּהּ׃
וָאֵצֵא בְּשַׁעַר גֵּיא לַיְלָה יצא
וְאֶל פְּנֵי עֵין הַתַּנִּין וְאֶל שַׁעַר פרה תנן
הָאַשְׁפּוֹת וָאֶהְיֶה שֹׁבֵר בְּחוֹמֹת היה
יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר הֵמָּה פְּרוּצִים פרץ
וְשַׁעֲרֶיהָ אֻכְלוּ בָאֵשׁ׃ וָאֶעְבֹר אֶל עבר
שַׁעַר הָעַיִן וְאֶל בֶּרֶכַת הַמֶּלֶךְ
וְאֵין מָקוֹם לַבְּהֵמָה לַעֲבֹר תַּחְתָּי׃ קום
וָאֶהְיֶה עֹלֶה בַנַּחַל לַיְלָה וָאֶהְיֶה שׁבר
בַּחוֹמָה וָאָשׁוּב וָאָבוֹא בְּשַׁעַר הַגַּיְא שוב
וָאָשׁוּב׃ וְהַסְּגָנִים לֹא יָדְעוּ אָנָה
הָלַכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלַיְהוּדִים יהד
וְלַכֹּהֲנִים וְלַחֹרִים וְלַסְּגָנִים וְלִיתֶר תור
עֹשֶׂה הַמְּלָאכָה׃ עַד כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי׃ נגד
וָאוֹמַר אֲלֵהֶם אַתֶּם רֹאִים הָרָעָה אמר כאב
אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָהּ אֲשֶׁר יְרוּשָׁלִַם רוע
חָרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ נִצְתוּ בָאֵשׁ לְכוּ יצת כלב
וְנִבְנֶה אֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם וְלֹא בנה
נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה׃ וָאַגִּיד לָהֶם אֶת היה עוד
יַד אֱלֹהַי אֲשֶׁר הִיא טוֹבָה עָלָי
וְאַף דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר אָמַר לִי
וַיֹּאמְרוּ נָקוּם וּבָנִינוּ וַיְחַזְּקוּ יְדֵיהֶם אמר קום
לְטוֹבָה׃ וַיִּשְׁמַע סַנְבַלַּט הָחֹרנִי חזק
וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד הָעַמֹּנִי וְגֶשֶׁם שמע
הַעַרְבִי וַיִּלְעֲגוּ לָנוּ וַיִּבְזוּ עָלֵינוּ לעג בזה
וַיֹּאמְרוּ מָה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹשִׂים הַעַל הַמֶּלֶךְ אַתֶּם עשה
מֹרְדִים׃ וָאָשִׁיב אוֹתָם דָּבָר וָאוֹמַר שוב
לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יַצְלִיחַ צלח
לָנוּ וַאֲנַחְנוּ עֲבָדָיו נָקוּם קום
וּבָנִינוּ וְלָכֶם אֵין חֶלֶק וּצְדָקָה
וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלִָם׃

'Et ſurrexi [b] nocte [l] ego
[m] & viri [n] pauci ooooooooooo
[o] mecum: [p] & non [q] indica-
ui [r] cuiq̃ [s] quid ooooooooo
[t] deus meus [u] dediſſet [x] in
[y] corde meo [z] vt facerem
[a] in hieruſalem: [b] & iumen
tum [c] non erat [d] mecum:
[e] niſi [f] animal [g] cui [h] ſedebā.
ooooooooooooooooooooooo
[i] Et egreſſus ſum [k] per
portam [l] vallis [m] nocte: oo
[n] & [o] ante [p] fontem [q] draco-
nis: [r] & ad [s] portam ooooo
[t] ſtercoris: [u] & conſiderabā
[x] murum ooo ooooooooooo
[y] hieruſalem [z] diſſipatum
ooooooooooooooooooooooo
[a] & portas eius [b] conſum-
ptas [c] igni. [d] Et tranſiui [e] ad
[f] portam [g] fontis [h] & ad [i] a-
queductum [k] regis: ooooo
[l] & non erat [m] locus [n] iumen
to cui ſedebā [o] vt trāſiret.
[p] Et [q] aſcendi [r] per torrentē
[s] nocte [t] & [u] conſiderabam
[x] murum: [y] & reuerſus [z] ve-
ni [a] ad portam [b] vallis oooo
[c] & redii. [d] Magiſtratus au
tem [e] neſciebant [f] quo ooo
[g] abiſſem [h] aut quid [i] ego
[k] facerem. Sed [l] & iudeis oo
[m] & ſacerdotibus [n] & opti-
matib [o] & magiſtratib [p] &
reliqs [q] qui faciebāt [r] opus
[s] vſq; ad [t] id loci [u] nihil [x] indi
cauerā: [y] & dixi [z] eis. [a] Vos
[b] noſtis [c] affrictionē [d] in qua
[e] ſumus: [f] quia [g] hieruſalē
ooooooooooooooooooooooo
[h] deſerta eſt [i] & porte eius
[k] cõſumpte ſunt [l] igni. [m] Ve
nite [n] & edificem [o] [p] muros
[q] hieruſalem [r] & non oooo
[s] ſimus [t] vltra [u] opprobriū.
[x] Et indicaui [y] eis oooooooo
[z] manū [a] dei mei [b] q̃ eſſet
[c] bona [d] mecum: ooooooo
[e] & [f] verba [g] regis [h] que [i] locu
tus eſt [k] mihi: ooo.ooooooo
[l] & aio. [m] Surgam [n] & edifi-
cemus. [o] Et cõfortate ſunt
[p] man [q] eoꝝ [r] in bono. [s] Au
dierũt ei [t] ſanaballath [u] ho
ronites [x] & tobias [y] ſeruus
[z] amanites [a] & goſem oooo
[b] arabs: [c] & ſubſannauerũt
[d] nos [e] & deſpexerunt
[f] dixerũtq;. [g] Que eſt [h] hec
[i] res [k] quam oooooooooooo
[l] facitis? [m] Nunquid contra
[n] regem [o] vos oooooooooooo
[p] rebellatis? [q] Et reddidi
[r] eis [s] ſermonem: [t] dixiq;
[u] ad eos. [x] Deus [y] celi [z] ipſe
ooooooooooooooooooooooo
[a] nos [b] iuuat: [c] & nos [d] ſerui
eius ſumus. [e] Surgamus
[f] & edificem [g]. [h] Vobis aũt
[i] non eſt [k] pars [l] & iuſtitia
[m] et memoria [n] in hieruſa-
lem. 5.

τ ſurrexi nocte ego τ viri pauci mecũ: τ
καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, καὶ
nõ ſimunciaui homini q̃ deus dat in cor
οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ ὅτι ὁ θεός δίδωσιν εἰς καρ-
meũ vt facerẽ cũ hieruſalẽ: τ iumẽ
δίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ τῆς ἱερουσαλήμ, καὶ κτῆ
tũ nõ eſt mecũ: niſi iumentũ qõ ego aſcen-
νος οὐκ ἦν μετ' ἐμοῦ, εἰμὴ τὸ κτῆνος ὃ ἐγὼ ἐπιβαί
do ſup eũ. τ egreſſ' ſũ p portã vallis nocte
νω ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἐξῆλθον διὰ τῆς πύλης γαὶ νυκτὸς
ad os fontis draconis τ ad portã
πρὸς στόμα πυγῆς τοῦ δράκοντος καὶ εἰς πύλην τῆς
ſtercoris. τ erã cõſiderãs muros hieruſa-
κοπρίας. καὶ ἦμην καταφρῶν τοῖς τείχεσιν ἱερουσα-
lẽ diſſipatos τ portas eius
λὴμ τοὺς κατακεκαυμένους καὶ τὰς πύλας αὐτῆς
cõſumptas igni: τ tranſiui ad portã
τὰς ἀπολωλυίας πυρί, καὶ διῆλθον ἐπὶ πύλην
fontis τ in piſcinã regis: τ
τῆς πηγῆς καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως. καὶ
nõ erat locus iumẽto vt trãſiret ſub me:
οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει διαβιβάσαι ὑποκάτω μου,
τ erã aſcendẽs p torrentẽ nocte. τ e-
καὶ ἦμην ἀναβαίνων διὰ τοῦ χειμάρρου νυκτός. καὶ ἦ
tã conſiderãs muꝝ: τ erã in porta
μην καταφρῶν τῷ τείχει, καὶ ἦμην ἐν τῇ πύλῃ τῆς
vallis: τ redij. τ cuſtodes nõ co-
φάραγγος, καὶ ἐπίστρεψα. καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγ
gnouerũt ad q̃d abiiſſem: τ q̃d ego facerẽ. iu-
νωσαν τί ἐποιοῦμεν, καὶ τί ἐγὼ ποιῶ. καὶ τοῖς Ἰουδ' ad
deis: τ ſacerdotib' τ optimatib' τ pũ
οις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἐντίμοις καὶ τοῖς ἐρ
cipib' τ reliquis facientib' opera:
γοῦσι καὶ καταλοίποις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα,
vſq; tãc nõ ãnunciaui. τ viri ad eos:
ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα. καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς, D
vos videtis afflictionẽ hãc: in q̃ ſumus
ὑμεῖς βλέπετε τὴν ταπείνωσιν ταύτην, ἐν ᾗ ἐσμὲν
in ea: quomõ hieruſalẽ deſerta: τ porte e-
ἐν αὐτῇ, πῶς ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ αἱ πύλαι αὐ
ius date ſunt igni. venite τ edificem'
τῆς ἐδόθησαν πυρί. δεῦτε καὶ οἰκοδομήσωμεν τὸ
muꝝ hieruſalẽ: τ nõ erimus ãpli' opprobriũ.
τεῖχος ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἔτι ὀνειδος.
τ annunciaui eis manũ dei q̃ eſt
καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἣ ἐστιν
bona ſup me: τ ſmones regis quos
ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ, καὶ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς
dixit mihi. τ dixi: ſurgam' τ edificemus.
ἔπε μοι. καὶ εἶπον, ἀναστῶμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν.
τ fortificate ſunt manus ipoꝝ in bonũ. τ
καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν εἰς τὸ ἀγαθόν. καὶ
audiut ſanabalat oroni: τ tobias ſeruus
ἤκουσι σαναβαλὰτ ὁ ἀρωνί, καὶ Τωβίας ὁ δοῦλος ὁ
ãmoni: τ geſã arabi. τ ſubſannauerũt nos:
ἀμμωνί, καὶ γησὰμ ὁ ἀραβί. καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς,
τ deſpexerũt nos τ dixerũt: q̃ verbũ hoc
καὶ κατεφρόνουν ἡμῶν καὶ εἶπον, τί τὸ ῥῆμα τοῦτο
q̃ nos facitis: nũqd in regẽ vos rebel
ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε, ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστα-
latis: τ reddidi eis rõnes τ dixi eis:
τεῖτε; καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον καὶ εἶπον αὐ-
deus celi ipe ꝓſperabit nos: τ
τοῖς, ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, καὶ
nos ſerui eius puri τ ſurgamus τ edi
ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροί καὶ ἀναστησώμεθα καὶ οἰ-
ficemus. τ vobis nõ eſt pars τ iuſtitia
κοδομήσωμεν. καὶ ὑμῖν οὐκ ἔστι μερὶς καὶ δικαιοσύνη
τ memoria in hieruſalem.
καὶ μνημόσυνον ἐν ἱερουσαλήμ. Ca.5.

A

Et surrexit eliasub sacerdos magnus t
Καὶ ἀνέστη ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ
fratres eius sacerdotes: t edificauerũt por
ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύ-
tã ouinã. ipsi sctificauerũt eã: t statue
λην τὴν προβατικήν· αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτήν, καὶ ἔστη
rũt ualuas eius: t vsq; ad turri centũ sctifi
σαν θύρας αὐτῆς, καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν
cauerũt eã vsq; ad turri ananeel. t ad manus
αὐτήν. ἀνηὴλ ἕως πύργου ἀναηνήλ. καὶ ἐπὶ χεῖρας
eius edificauerũt viri hiericho: t ad manus
αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες ἱεριχώ, καὶ ἐπὶ χεῖρας
eius edificauit zacchur filius amari. t pos
αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν ζακχοὺρ υἱὸς ἀμαρί· καὶ τὴν πύ-
tã piscariã edificauerũt filij asana: ipsi tere
λην τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ ἀσαανά, αὐτοὶ ἐστέγα
rũt eã: t texerũt ualuas eius t seras
σαν αὐτήν, καὶ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα
eius t vectes eius. t ad manus eoꝝ occu
αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς· καὶ ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν κατέ
pauit marimoth filꝰ vrie: filij accoo. t ad manũ
χει μαριμὼθ υἱὸς οὐρία, υἱοῦ ἀκκώς· καὶ ἐπὶ χεῖρα
eoꝝ occupauit mosollã filꝰ barachie filij mase
αὐτῶν κατέσχε μεσολλὰμ υἱὸς βαραχίου υἱοῦ μασε-
B zubel. t ad manũ eoꝝ occupauit sadoc filꝰ
ζουβήλ· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχε σαδὼκ υἱὸς
baana. t ad manũ eoꝝ occupauerũt thecoi.
βαανά· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχον οἱ θεκωίμ·
t forteo eoꝝ nõ supposuerũt collũ suũ
καὶ ἰσχυροὶ αὐτῶν οὐκ ἐισήνεγκαν τράχηλοι αὐτῶν
in fuitutẽ dñi sui. t postã
εἰς δουλείαν τοῦ κυρίου αὐτῶν. καὶ τὴν πύλην τοῦ
veterẽ tenuerũt oseas filꝰ phasec: t mesulã
παλαιὰν ἐκράτησαν ὡσηὲ υἱὸς φασέκ, καὶ μεσουλὰμ
filius basodia: ipsi texerũt eã: t statuerũt
υἱὸς βασωδία, αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν
ualuas eius: t seras eius: t vectes ei⁹.
θύρας αὐτῆς, καὶ κλεῖθρα αὐτῆς, καὶ μοχλοὺς αὐτῆς.
t ad manũ eoꝝ tenuit maltias gaba:
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησε μαλτίας ὁ γαβα-
onites t aarõ meronothites: viri ga
ωνίτης καὶ ἀκρὼ ὁ μερωνωθίτης, ἄνδρες τῆς γα-
baon t maspha vsq; ad solũ pticipio
βαὼν καὶ τῆς μασφὰ ἕως ἐράτου τοῦ ἄρχοντος τοῦ
trans fluuiũ. t ad manũ eoꝝ firma-
πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκρα-
uerũt oziel filius arachie ꝓbatoꝝ. t ad manũ
ταίωσαν ὀζιὴλ υἱὸς ἀραχίου πυρατῶν· καὶ ἐπὶ χεῖρα
C eius cõfirmauit ananias filius vnguẽtarioꝝ: t
αὐτοῦ ἐκραταίωσεν ἀνανίας υἱὸς τῶν μυρεψῶν, καὶ
statuerũt hierusalẽ vsq; ad murũ latum.
ἔπηξαν ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος·
t ad manũ eoꝝ firmauit raphaias filius
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκραταίωσεν ῥαφαίας υἱὸς
sur ꝓncepꝰ dimidij vici hierusalẽ. t ad
σαὺρ ἄρχων ἡμίσους πολιχνίου ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπὶ
manũ eoꝝ tenuit iedataas filꝰ eromaph t eregi
χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ἰεδαίας υἱὸς ἐρωμὰφ καὶ κα
one domus sua. t ad manũ eius te
τέναντι οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτη
nuit attus filius asabanta. t mẽsurã secundã
σεν ἄττους υἱὸς ἀσαβανία· καὶ μίτρου δευτέρου
tenuit melchias filius crã: t asub filius phaat
ἐκράτησεν μελχίας υἱὸς ἠράμ, καὶ ἀσοὺβ υἱὸς φααθ
moab: t vsq; ad turrẽ furnoꝝ. t ad ma
μωάβ, καὶ ἕως πύργου τῶν ἀφαρείμ· καὶ ἐπὶ χεῖ
nũ eius tenuit sallum
ρα αὐτοῦ ἐκράτησε σαλλοὺμ

Et surrexit[b] eliasib[c] sa
cerdos
[a]magnus[c] & fratres ei[d] sa
cerdotes[a] & edificauerũt
[f]portã[b] gregis. [f]Ipsi[m] san
ctificauerunt eam
[n]& statuerunt[c] ualuas eius
[p]& vsq; ad[b] turrim
[r]centũ cubitorũ[a] sctifica
uerũt eã vsq; ad[b] turrim[r] ana
nehel. [r]Et iuxta[s] eũ[a] edifi
cauerũt[b] viri[c] hiericho: [p]&
iuxta[c] eos[r] edificauit[a] za
chur[b] filius[s] amri.
[f]Portam[b] autez[m] piscium
[a]edificauerũt[c] filii[p] asnaa:
[q]ipsi[r] texerũt eam[a] & sta
tuerunt[s] ualuas eius
[a]& seras[&] vectes. [f]Et iux
ta[s] eos
[a]edificauit[b] marimuth[c] fi
lius[b] urie[c] filii
[r]accus. [f]Et iuxta[b] eum[s] edi
ficauit[a] mosollam[s] filius
[m]barachie[a] filii[c] meseze
bel: [p]& iuxta[q] eum
[r]edificauit[a] sadoch[s] filius
[a]baana: [p]& iuxta[s] eum
[r]edificauerunt[s] thecueni.
[a]Optimates autem eorũ
[b]non[c] suppositerunt[a] col
la sua[c] in opere
[r]domini sui. [s]Et[b] portam
[s]veterem
[a]edificauerunt[s] ioiada[m] fi
lius[a] phasea[c] & mosollam
[p]filius[q] besodia: [r]ipsi[a] texe
runt eam[s] & statuerunt
[a]ualuas eius[s] & seras[&] & ve
ctes.
[s]Et[a] iuxta eos[b] edificaue
runt[c] melchias[a] gabaoni
tes[c] & iadon[r] meronathi
tes[a] viri de[b] gabaon
[&] maspha[b] pro[s] duce qui
erat in regione[m] trans
[a]flumen. Et[c] iuxta[a] eum
[q]edificauit[r] ezihel
[a]filius[s] araia[a] aurifex. [s]Et
iuxta[r] eum
[s]edificauit[a] ananias[b] filius
[c]pigmentarii
[b]& dimiserunt[c] hierusalẽ
[r]vsq; ad[a] murum
[b]platee latioris. [r]Et iuxta
[b]eum[r] edificauit[m] raphaia
[n]filius[c] ahur[p] princeps[r] vi
ci[p] hierusalem..
[r]Et iuxta[a] eum[r] edificauit
[s]ioiada[s] filius
[a]aromath[b] contra[c] domũ
suam. [b]Et iuxta[c] eum
[r]edificauit[a] atthus[b] filius
[s]asebonie.
Mediã partem vici[m] edifi
cauit[n] melchias
[c]filius[p] erem[q] & asub[r] fili?
[a]phetmoab
[n]& turrim[s] furnorum.
[s]Et iuxta[a] eos[b] edificauit
[c]sellum

	Cap. iiij.	וַיָּקֶם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן
קוֹם גְּבַל		הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת
		שַׁעַר הַצֹּאן הֵמָּה קִדְּשׁוּהוּ
עֻפַּר גְּבַל		וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתוֹתָיו וְעַד מִגְדַּל
		הַמֵּאָה קִדְּשׁוּהוּ עַד מִגְדַּל חֲנַנְאֵל:
יָרַח		וְעַל יָדוֹ בָּנוּ אַנְשֵׁי יְרֵחוֹ וְעַל
		יָדוֹ בָּנָה זַכּוּר בֶּן אִמְרִי: וְאֶת
יָרַח		שַׁעַר הַדָּגִים בָּנוּ בְּנֵי הַסְּנָאָה
קָרַת		הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתוֹתָיו
בָּרַח		מַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו: וְעַל יְדֵם
חָזַק		הֶחָזִיק מְרֵמוֹת בֶּן אוּרִיָּה בֶּן
		הַקּוֹץ וְעַל יְדֵם הֶחָזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן
		בֶּרֶכְיָה בֶּן מְשֵׁיזַבְאֵל וְעַל יְדֵם
		הֶחָזִיק צָדוֹק בֶּן בַּעֲנָא: וְעַל יְדֵם
אָבַר		הֶחָזִיקוּ הַתְּקוֹעִים וְאַדִּירֵיהֶם
בּוֹא		לֹא הֵבִיאוּ צַוָּארָם בַּעֲבֹדַת
		אֲדֹנֵיהֶם: וְאֶת שַׁעַר הַיְשָׁנָה
		הֶחֱזִיקוּ יוֹיָדָע בֶּן פַּסֵּחַ וּמְשֻׁלָּם
		בֶּן בְּסוֹדְיָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ
		דַּלְתוֹתָיו וּמַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו:
		וְעַל יְדֵם הֶחָזִיק מַלַטְיָה הַגִּבְעֹנִי
		וְיָדוֹן הַמְּרֹנֹתִי אַנְשֵׁי גִבְעוֹן
פֶּתַח		וְהַמִּצְפָּה לְכִסֵּא פַּחַת עֵבֶר
נָטַר		הַנָּהָר: עַל יָדוֹ הֶחָזִיק עֻזִּיאֵל
נָעַל בָּרַח		בֶּן חַרְהַיָּה צוֹרְפִים וְעַל יָדוֹ
צָפָה		הֶחָזִיק חֲנַנְיָה בֶּן הָרֹקְחִים
עָזַב חֹמָה		וַיַּעַזְבוּ יְרוּשָׁלַיִם עַד הָחוֹמָה
		הָרְחָבָה: וְעַל יְדֵם הֶחָזִיק רְפָיָה
שׁוּר חָצָה		בֶּן חוּר שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלָיִם:
		וְעַל יְדֵם הֶחָזִיק יְדָיָה בֶּן
		חֲרוּמָף וְנֶגֶד בֵּיתוֹ וְעַל יָדוֹ
		הֶחָזִיק חַטּוּשׁ בֶּן חַשַּׁבְנְיָה:
סָדַר שָׁנָה		מִדָּה שֵׁנִית הֶחָזִיק מַלְכִּיָּה
		בֶּן חָרִם וְחַשּׁוּב בֶּן פַּחַת
נָבַל חָגַר		מוֹאָב וְאֶת מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים:
		וְעַל יָדוֹ הֶחָזִיק שַׁלּוּם

בֶּן ׳ הַלּוֹחֵשׁ ׳ שַׂר ״ חֲצִי ״ פֶּלֶךְ
יְרוּשָׁלִַם ׳ הוּא ׳ וּבְנוֹתָיו ״ אֵת ׳ שַׁלַּשׁ ׳ נְוָה
הַגָּיְא ׳ חֲזִיק ׳ חָנוּן ׳ וְיוֹשְׁבֵי ׳ זָנוֹחַ ׳ הֵמָּה
בָּנוּהוּ ׳ וַיַּעֲמִידוּ ׳ דַּלְתֹתָיו ׳ מַנְעֻלָיו ״ נְוָה עַמַּד
וּבְרִיחָיו ׳ וְאֶלֶף ׳ אַמָּה ״ בַּחוֹמָה ׳ נָעַל נָבַח
וְעַד ׳ שַׁעַר ׳ הַשָּׁפוֹת : ״ וְאֵת שַׁלַּשׁ ״ אָשַׁף
הַאֲשִׁפוֹת חֲזִיק ״ מַלְכִּיָּה ״ בֶּן ״ רֵכָב חָזַק
שַׂר ״ פֶּלֶךְ ׳ בֵּית ׳ הַכֶּרֶם ׳ הוּא ״ יִבְנֶנּוּ ״ נְוָה
וַיַּעֲמֵד ׳ דַּלְתֹתָיו ׳ מַנְעֻלָיו ׳ וּבְרִיחָיו : עַמַּד
וְאֵת ׳ שַׁעַר ״ הָעַיִן ׳ חֲזִיק ׳ שַׁלּוּן ׳ בֶּן
כָּל ׳ חֹזֶה ׳ שַׂר ׳ פֶּלֶךְ ״ הַמִּצְפָּה ׳ הוּא
יְבַנֶּנּוּ ׳ וְיטַלְלֵנּוּ ׳ וַיַּעֲמֵידוּ ׳ דַּלְתֹתָיו ״ טַלַּל
מַנְעֻלָיו ׳ וּבְרִיחָיו ״ וְאֵת ׳ חוֹמַת
בְּרֵכַת ׳ הַשֶּׁלַח ״ לְגַן ׳ הַמֶּלֶךְ ׳ וְעַד
הַמַּעֲלוֹת ׳ הַיֹּרְדוֹת ׳ מֵעִיר ׳ דָּוִד : ״ אַחֲרָיו עָלָה
חֲזִיק ׳ נְחֶמְיָה ׳ בֶּן ״ עַזְבּוּק ׳ שַׂר ״ חֲצִי שׁוּר חָצָה
פֶּלֶךְ ״ בֵּית ׳ צוּר ׳ עַד ׳ נֶגֶד ׳ קִבְרֵי ׳ דָּוִד ׳
וְעַד ׳ הַבְּרֵכָה ׳ הָעֲשׂוּיָה ״ וְעַד ׳ בֵּית עָשָׂה
הַגִּבֹּרִים : ׳ אַחֲרָיו ׳ חִזְּקוּ ׳ הַלְוִיִּם ״ חָזַק
רְחוּם ״ בֶּן ׳ בָּנִי ׳ עַל ״ יָדוֹ ״ חֲזִיק ׳ חַשַׁבְיָה
שַׂר ״ חֲצִי ׳ פֶּלֶךְ ״ קְעִילָה ׳ לְפַלְגּוֹ :
אַחֲרָיו ׳ חִזְּקוּ ׳ אֲחֵיהֶם ׳ בַּוַּי ״ בֶּן ׳ חֲנָדָד
שַׂר ״ חֲצִי ׳ פֶּלֶךְ ׳ קְעִילָה : ״ וַיְחַזֵּק
עַל ׳ יָדוֹ ׳ עֵזֶר ״ בֶּן ״ יֵשׁוּעַ ״ שַׂר ״ הַמִּצְפָּה
מִדָּה ״ שֵׁנִית ׳ מִנֶּגֶד ׳ עֲלֵית ׳ הַנֶּשֶׁק עָלָה
הַפִּקְצֻעַ : ׳ אַחֲרָיו ׳ חָרָה ׳ חָזִיק
בָּרוּךְ ״ בֶּן ׳ זַכַּי ״ מִדָּה ׳ שֵׁנִית ׳ יִכֵּן
הַפִּקְצֻעַ ״ עַד ״ פֶּתַח ׳ בֵּית ׳ אֶלְיָשִׁיב
הַכֹּהֵן ״ הַגָּדוֹל : ״ אַחֲרָיו ״ חָזִיק ״ נָבַל
מְרֵמוֹת ׳ בֶּן ״ אוּרִיָּה ׳ בֶּן ״ הַקּוֹץ
מִדָּה ׳ שֵׁנִית ׳ מִפֶּתַח ״ בֵּית
אֶלְיָשִׁיב ׳ וְעַד ״ תַּכְלִית ׳ בֵּית כָּלָה
אֶלְיָשִׁיב : ״ וְאַחֲרָיו ״ חָזִיק
הַכֹּהֲנִים ׳ אַנְשֵׁי ׳ הַכִּכָּר : ״ אַחֲרָיו
חָזִיק ״ בִּנְיָמִן ״ וְחַשּׁוּב ״ נֶגֶד ׳ בֵּיתָם
אַחֲרָיו ׳ חָזִיק ״ עֲזַרְיָה ״ בֶּן

״filius ״aloes ׳priceps ״me-
die partis ״vici ooooooooo
׳hierusalem ״ ipſe ׳ & filie
eius. ״ Et ״ portam ooooo
״vallis ״ edificauit ״ annū ׳ &
habitatores ״ zanoe : ׳ ipſi
״ edificauerūt eā : ׳ & ſtatue
runt ׳ valuas eius & ׳ ſeras
״ & vectes : ״ & mille ״ cubi-
tos ״ in muro ooooooooo
״ vſq; ad ׳ portam ״ ſterqui-
linii. ״ Et ׳ portam ooooo
״ ſterqlinii ׳ edificauit ״ mel
chias ״ filius ״ rechab oooo
״ princeps ״ vici ׳ bethacha
rem. ׳ Ipſe ״ edificauit eam
׳ & ſtatuit ׳ valuas eius ׳ &
ſeras ״ & vectes . ooooooo
״ Et ׳ portam ״ fontis ׳ edifi-
cauit ׳ ſellum ״ filius ooooo
״ colozai ״ princeps ׳ pagi
״ maſpha. ״ Ipſe ooooooo
״ edificauit eam ״ & texit :
״ & ſtatuit ׳ valuas eius oo
& ״ ſeras ׳ & vectes ״ & ׳ mu
ros oooooooooooooooooo
׳ piſcine ׳ ſyloe ״ in hortum
״ regis : ׳ & vſq; ad ooooooo
״ gradus ׳ qui deſcēdūt ׳ de
ciuitate ״ dauid. ״ Poſt eum
׳ edificauit ״ neemias ׳ filius
״ azboch ״ princeps ״ dimi
die ptis ״ vici ״ bethſur : ״ vſ-
q; ׳ cōtra ״ ſepulchrū ׳ dauid
׳ & vſq; ad ׳ piſcinā q̄ grādi
opere ״ cōſtructa eſt : ״ & vſ-
q; ad ״ domū ״ fortiū. ׳ Poſt
eum ׳ edificauerūt ״ leuite :
״ reum ׳ fili ״ benni. ׳ Poſt
eum ״ edificauit ״ aſebias
״ princeps ״ dimidie partis
׳ vici ״ ceile ׳ in vico ſuo.
״ Poſt eū ׳ edificauerūt ׳ fra
tres eo ״ bechiu ׳ fili ״ ene
bad ״ priceps ״ dimidie par
tis ׳ ceile. ״ Et edificauit ooo
״ iuxta ׳ eum ״ azer ׳ filius
״ iosue ״ princeps ״ maſpha
״ menſuram ״ ſecundam :
׳ cōtra ״ aſcenſum ׳ firmiſſi
mi ״ anguli. ״ Poſt eum ׳ in
monte ׳ edificauit ooooooo
״ baruch ״ filia ״ zachai ״ mē
ſuram ׳ ſecundam : ׳ ab oo
״ angulo ״ vſq; ad ׳ portam
״ domus ׳ eliaſib ooooooo
״ ſacerdotis ״ magni. ״ Poſt
eum ״ edificauit ooooooooo
״ merimuth ׳ filius ״ vrie ׳ fi-
lii ״ atthus oooooooooooo
׳ menſuram ׳ ſecundam : ״ a
porta ״ domus ooooooooo
״ eliaſib ׳ donec ״ extendere
tur ׳ domus oooooooooo
׳ eliaſib. ״ Et poſt eum ״ edi
ficauerunt oooooooooooo
׳ ſacerdotes ״ viri ׳ de cāpe-
ſtri ״ iordanis. ״ Poſt eos
״ edificaut ״ beniamin ״ &
aſub ״ cōtra ׳ domū ſuam.
Et ״ poſt eos ׳ edificaut
״ azarias ׳ filius oooooooo

filius ſaloes principe dimidij vici hieruſalē.
υἱὸς σαλώμ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου ἱερουσαλήμ.
ipſe τ filie eius portā val-
αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ τὴν πύλην τῆς φά-
lis tenuerūt. ānun τ habitatores zanoe
ραγγος ἐκράτησαν. ἀνοὺν καὶ οἱ κατοικοῦντες ζανώ,
ipſi edificauerūt eā: τ ſtatuerūt valuas eius
αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς,
τ ſeras eius τ vectes eius τ mille cu
καὶ κλεῖθρα αὐτῆς, καὶ μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ χίλιοι πή
biti in muro vſq; ad portā ſterquilinij. τ
χεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας. καὶ
portā ſterqlinij tenuit melchias filius re
τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησε μελχίας υἱὸς ῥη
chab: princeps vici bethachcharā ipſe τ filij
χάβ, ἄρχων περιχώρου βηθαχχαρά. αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ
eius. τ cooperuerūt eā: τ ſtatuerūt valuas eius
αὐτοῦ. καὶ ἐσκέπασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς,
τ ſeras eius: τ vectes eius. at portā
καὶ κλεῖθρα αὐτῆς, καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. τὴν δὲ πύλην τῆς
fontis munuit ſolon filius dhaleze: principe par
πηγῆς ὠσφαλίσατο σολὼν υἱὸς χαλιέ, ἄρχων μέ
tis maſpha: ipſe edificauit eā τ te
ρους τῆς μασφά, αὐτὸς ἐῴκοδόμησεν αὐτὴν καὶ ἐσκέ
xit eā: τ ſtatuit valuas eius τ ve-
πασεν αὐτήν, καὶ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς καὶ μοχ
ctes eius. τ murū piſcine ſi-
λοὺς αὐτῆς. καὶ τὸ τεῖχος τῆς κολυμβήθρας τοῦ σι
loa in hortū regis τ vſq; ad gradus
λωὰ εἰς τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως καὶ ἕως τῶν βαθμῶν
qui deſcendūt de ciuitate dauid. poſt eā
τῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς πόλεως δαυίδ. ὄπισω αὐτοῦ
tenuit neemias filius ezbuch principe dimidij vici
ἐκράτησε νεεμίας υἱὸς ἐζβοὺχ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου
bethſur vſq; ad hortū ſepulchri dauid: τ vſq; ad piſci-
βαιτσοὺρ ἕως κήπου τάφου δαυίδ, καὶ ἕως τῆς κολυμ
nā q̄ facta erat τ vſq; ad domū fortiū. τ
βήθρας τῆς γεγοιυίας καὶ ἕως οἴκου τῶν δυνατῶν. καὶ
poſt eā tenuerūt leuite: raū filius bauca. ad
μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ λευῖται, ῥααὺμ υἱὸς βανέα. ἐπὶ
manū eius tenuit aſabias princeps dimidij vi-
χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν ἀσαβίας ἄρχων ἡμίσους περ
ci ceele in vico ſuo. τ poſt eā te-
χώρου κιλὰ τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκρά
nuerūt fratres eoꝝ babai filius odamad: principe dis
τησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν βαβαὶ υἱὸς ὁδαούδ, ἄρχων ἡμί
midij vici ceele. τ tenuit ad manū e-
σους περιχώρου κιλά. καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐ-
ius azur filius ieſu principe maſpha mēſurā ſecun-
τοῦ αἰσὺρ υἱὸς ἰησοῦ ἄρχων τοῦ μασφὰ μέτρον δεύτε
dā ecōtrario aſcēſus armor cōiungētis
ρον ἐξεναντίας ἀναβάσεως τῶν ὅπλων τῆς συναπτούσης
in anguli. poſt in mōte eius tenuit baruch fili
εἰς τὴν γωνίαν. ὄπισω δὲ ὄρος αὐτὸ ἐκράτησε βαρουὺχ υἱὸ
us zabu mēſurā ſecūdā ab angulo vſq; ad portā dom⁹
ὸς ζαβοὺ μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας οἴκου
eliaſub ſacerdotis magni. τ poſt eū
ἐλιασοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου. καὶ μετ' αὐτὸν
tenuit meramoth filius vria filij accoo mēſurā ſe-
ἐκράτησε μεραμὼθ υἱὸς οὐρία υἱοῦ ἀκκὼς μέτρον δεύ
cundā a porta domus eliaſub vſq; ad cōſūmationē do
τερον ἀπὸ θύρας οἴκου ἐλιασοὺβ ἕως συντελείας οἴκου
mus eliaſub. τ poſt eū tenuerūt ſacerdotes vi
κου ἐλιασούβ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄν
ri achechar. τ poſt eū tenuit beniamin τ
δρες ἀχιχάρ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε βενιαμὶν καὶ
aſſub cōtra domū ſuā. τ poſt eos te-
ἀσσοὺβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν. καὶ μετ' αὐτοὺς ἐκρά
nuit azarias filius
τησεν ἀζαρίας υἱὸς ooooooooooooooooooooooooo

ooo oooooooo ooo oooooooooooooooooo ooooooooooo

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina. Trāsla.B.Vie. Tex.heb.Neemie.iiij. Pūctua.heb.

maasee filij ananie turta domū suā. ⁊ post
μαασείου υἱοῦ ἀναρίου ἐχόμενα ὄικου αὐτοῦ· καὶ με-
cū tenuit baani filiꝰ ennadad mēsurā secū-
τ'ἀυτὸν ἐκράτησε βαανὶ υἱὸς ἐναδὰδ μέτρον δεύ-
dā: a domo azarie vsq; ad angulū ⁊
τερον, ἀπὸ τοῦ ὄικου ἀζαρίου ἕως τῆς γωνίας καὶ
vsq; ad flexurā phalali filij vzai: cōtra
ἕως τῆς καμπῆς φαλάλι υἱοῦ ὐζαί, ἐξναντίας τῆς
angulū ⁊ turrim eminētē ex do-
γωνίας καὶ τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος ἐκ τοῦ οἴ-
mo regio excelsa atrij carce-
κου τοῦ βασιλέως ἀνώτερις τῆς ἀυλῆς τῆς φυλα-
ris. ⁊ post cū phadaia filiꝰ phoros. ⁊ na-
κῆς· καὶ μετ'ἀυτὸν φαδαία υἱὸς φόρος· καὶ οἱ να-
thinei erāt habitantes in ophal vsq; ad contra hor
θινεὶ ἦσαν ἐκοῦντες ἐν τῷ ὠφὰλ ἕως ἀπεναντι κα
tū portæ aque ad orientē: ⁊ turris
τοῦ πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολάς, καὶ ὁ πύργος ὁ
eminēs. ⁊ post cū tenuerūt thecoim mēsurā
ἐξέχων· καὶ μετ'ἀυτὸν ἐκράτησαν οἱ θεκωίτ μέτρον
secundā e regione turris magne
δεύτερον ἐξναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ
eminētis: ⁊ vsq; ad murū apla. su-
ἐξέχοντος, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ ὀφλά· ἀνώτε-
pra porta equoꝝ tenuerūt sacerdotes: vir cō-
ρα πύλης τῶν ἱππέων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξ
tra domū suā. ⁊ post cū tenuit su-
ναντίας ὄικου ἑαυτοῦ. καὶ μετ'ἀυτὸν ἐκράτησε σα
doc filiꝰ emmer cōtra domū suā. ⁊ post
δὼκ υἱὸς ἐμμὴρ ἐξναντίας ὄικου ἑαυτοῦ. καὶ μετ'αὐ-
cū tenuit samaia filiꝰ sechenia custos por-
τὸν ἐκράτησε σαμαία υἱὸς σεχενία φύλαξ τῆς πύ-
te orientis. ⁊ post cū tenuit ananias
λης τῆς ἀνατολῆς· καὶ μετ'ἀυτὸν ἐκράτησεν ἀνανίας
filiꝰ selemia: ⁊ anon filiꝰ seleph sextus mēsurā
υἱὸς σελλιμία, καὶ ἀὼν υἱὸς σελὲφ ὁ ἕκτος μέτρον
secundā. ⁊ post cū tenuit mesolla filius
δεύτερον· καὶ μετ'ἀυτὸν ἐκράτησε μισελλὰμ υἱὸς
barachie cōtra gazophylacū suū. ⁊ post
βαραχίου ἐξναντίας γαζοφυλακίου ἀυτοῦ. καὶ με-
cū tenuit melchias filiꝰ sarephi vsq; ad
τ'ἀυτὸν ἐκράτησε μελχίας υἱὸς τοῦ σαριφὶ ἕως
domū nathineoꝝ ⁊ negotiatoꝝ cōtra por-
ὄικου τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν μεταβόλων ἀπεναντι πύ-
tā cōsiderationis: ⁊ vsq; ad ascensum
λης τῆς ἐπισκέψεως, καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμ
mure. ⁊ intra ascensum porte ouī
πῆς· καὶ ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης τῆς προβα
ne tenuerūt fabri ⁊ negociatores.
τικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ μεταβολοι. Ca.4.

ET factū est quādo audiuit sanabalat ꝙ nos
Καὶ ἐγένετο ὡνίκα ἤκουσι σαναβαλὰτ ὅτι ἡμεῖς
edificaremus murū: ⁊ molestū fuit ei: ⁊ ira
οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, καὶ πονηρὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ὠρ-
tus est multū: ⁊ subsānabat in iudeos. ⁊
γίσθη ἐπ'αὐτῷ, καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς ἰουδαίοις· καὶ
dixit cora fratribus suis ⁊ exercitu sa-
εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν ἀυτοῦ καὶ τῆς δυνάμεως σα
marie: ⁊ dixit: qd imbecilles isti facūt
μαρείας, καὶ εἶπεν, τί οἱ ἰουδαιοι οὗτοι ποιοῦσιν οἱ
iudei: nū dimittemus eos: nūqd sacrificant: nūqd
ἰουδαῖοι μὴ καταλείψωμεν ἀυτοὺς; μὴ θυσιάσουσι; μὴ
poterūt: ⁊ hodie sanabūt lapides pul-
θυσιάσωσι; καὶ σήμερον ἰάσονται τοὺς λίθους μετὰ τὸ
uis facti sunt cōbusti: ⁊ tobias ammani-
χῶμα γενέσθαι καυθέντας; καὶ τωβίας ὁ ἀμμανί-
tes prope eū: ⁊ dixit ad eos: et
της ἐχόμενα ἀυτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς ἀυτούς, καίγε
isti edificāt: nōne ascēdet vulpes
ἀυτοὶ οἰκοδομοῦσιν, ἀνχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ ꝯꝯꝯꝯ

ꝯꝯꝯꝯ

וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃ שְׁמַע חָמָה
אֱלֹהֵינוּ כִּי הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב הָיָה שׁוּב
חֶרְפָּתָם עַל רֹאשָׁם וּתְנֵם לְבִזָּה נָתַן בָּזַז
בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה׃ וְאַל תְּכַס עַל שָׁבָה כָּסָה
עֲוֹנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל
תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃ מָחָה
וַנִּבְנֶה אֶת הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר בָּנָה קָשַׁר
כָּל הַחוֹמָה עַד חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב חָצָה
לָעָם לַעֲשׂוֹת׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עָשָׂה
סַנְבַּלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים
וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי עָלְתָה אֲרוּכָה עָלָה אָרַךְ
לְחֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם כִּי הֵחֵלּוּ חָלַל
הַפְּרוּצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם פָּרַץ סָתַם
מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו לָבוֹא
לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלַיִם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ לָחַם
תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל אֱלֹהֵינוּ תָּעָה פָּלַל
וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם יוֹמָם עָמַד שָׁמַד
וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה פָּנָה אָמַר
כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה רָבָה
וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃ יָכֹל בָּנָה
וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ חָמָה צוּר
עַד אֲשֶׁר נָבוֹא אֶל תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם רָאָה בּוֹא
וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת הַמְּלָאכָה׃ וַיְהִי שָׁבַת לָאַךְ
כַּאֲשֶׁר בָּאוּ הַיְהוּדִים הַיֹּשְׁבִים הָיָה בּוֹא
אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים יָדָה
מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר תָּשׁוּבוּ קוּם שׁוּב
עָלֵינוּ׃ וַאֲעַמִּיד מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם
מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִיחִיִּים וַאֲעַמִּיד צָחַח
אֶת הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם חַרְבֹּתֵיהֶם שִׁפְחָה
רַמְחֵיהֶם וְקַשְׁתֹּתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא רָאָה
וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל הַחֹרִים וְאֶל קוּם חָרַר
הַסְּגָנִים וְאֶל יֶתֶר הָעָם אַל תִּירְאוּ יָרֵא
מִפְּנֵיהֶם אֶת אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא גָּדַל יָרֵא
זְכֹרוּ וְהִלָּחֲמוּ עַל אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם לָחַם בָּנָה
וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ וַיְהִי נָשָׁה בַּיִת
כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי נוֹדַע יָדַע

transsiliet murum eorū lapideum. Audi deus noster quia facti sumus despectui. Cōuerte opprobriū sup caput eorū: & da eos in despectionē in terra captiuitatis. Ne operias iniquitatē eorū: & pctm eorū corā facie tua non deleatur: quia irriserūt edificantes. Itaq; edificauimus murum & coniunximus totū vsq; ad partē dimidiam: & puocatū est cor populi ad operādū. Factum est aūt cū audisset sanaballath & tobias & arabes & ammonite & azotii q obducta esset cicatrix muri hierusalem: & q cepissent interrupta cōcludi: irati sunt nimis. Et cōgregati sūt oēs pariter vt venirent & pugnarent contra hierusalem & molirentur insidias. Et orauimus deum nostrum: & posuimus custodes super murum die ac nocte contra eos. Dixit autem iudas. Debilitata est fortitudo portātis: & hum nimia est: & nos non poterim edificare murum. Et dixerūt hostes nostri. Nesciant & ignorent donec veniamus in medium eorū & iterficiam eos: & cessare faciamus opus. Factum est autē venientibus iudeis qui habitabant iuxta eos: & dicentibus nobis per decem vices ex omnibus locis quibus venerant ad nos: statui in loco post murū per circuitū populū in ordinem cū gladiis suis & lanceis & arcubus. Et perspexi atq; surrexi: & aio ad optimates & magistratus: & ad reliquā partē vulgi. Nolite timere a facie eorū. Domini magni & terribilis memētote: & pugnate pro frib vris: filiis vris & filiab vris: & vxorib vestris: & domib vris. Factum est aūt cū audissent inimici nri nunciatū esse

τ destruet murū lapidū eorū: audi deus noster
καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν; ἄκουσον ὁ θεὸς ἡμῶν
quia facti sumus in subsānationē: τ cōuerte oppro-
ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκτηρισμόν, καὶ ἐπίστρεψον ὀνειδι-
briū eorū in caput eorū: τ da eos in su-
σμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ δὸς αὐτοὺς εἰς μυ-
bsānationē in terra captiuitatis: τ ne operias in
κτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας, καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ
iniquitatē eorū: τ peccatū eorū a facie tua
ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου
nō deleat: qm irritauerūt corā edificā
μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδο-
tibus. τ edificauimus murū τ cōiūctus ē oīs
μούντων. καὶ ὠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος καὶ συνήφθη πᾶν
murus vsq; ad medietatē suā: τ factū est cor
τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἡ καρδία
populi vt edificaret. τ factū est cū audisset sa-
τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδομῆσαι. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε σα-
nabalat τ tobias τ arabes τ ammanite τ
ναβαλὰτ καὶ τωβίας καὶ οἱ ἄραβες καὶ οἱ ἀμμανῖται καὶ οἱ
azotii: q ascēdit germē muris hierusalē: qm
ἀζώτιοι, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν ἱερουσαλήμ, ὅτι
inceperūt cicatrices obduci: τ molestū eis
ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, καὶ πονηρὸν αὐ-
visū fuit valde. τ cōgregati sunt oēs ad idē
τοῖς ἐφάνη σφόδρα. καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπὶ τὸ αὐ-
vt venirēt τ pcuterēt in hierusalē: τ facerēt
τὸ ἐλθεῖν καὶ πατάξασθαι ἐν ἱερουσαλήμ, καὶ ποιῆσαι
ei deceptionē. τ orauimus ad deū nrm
αὐτὴν πλάνησιν. καὶ προσηυξάμεθα πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν
τ statuimus custodes sup eos die τ no-
καὶ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ νυ-
cte a facie eorū. τ dixit iudas: contrita
κτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἶπεν ἰούδας, συνετρί-
est fortitudo inimicorū: τ humus multa: τ nos
βη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁχοῦς πολύς, καὶ ἡμεῖς
nō poterimus edificare in muro. τ dixerūt
οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τείχῳ. καὶ εἶπον
tribulantes nos: nō cognoscēt τ nō videbūt do-
οἱ θλίβοντες ἡμᾶς, οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψονται ἕως
nec veniamus in mediū eorū: τ interficiemus eos
ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν, καὶ φονεύσομεν αὐ-
τ sedabimus opus. τ factū est vt vene-
τοὺς καὶ καταπαύσομεν τὸ ἔργον. καὶ ἐγένετο ὡς ἦλ-
rūt iudei habitantes prope eos: τ dixerūt
θον οἱ ἰουδαῖοι οἱ οἰκοῦντες ἐχόμενα αὐτῶν, καὶ εἶπον
nobis: ascēdūt ex oībus locis qm cō-
ἡμῖν, ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅτι ἐπε-
uertistis sup nos. τ statui in infima
στρέψατε ἐφ' ἡμᾶς. καὶ ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ
loci post murū in abscōditis:
τόπου κατώπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπηνοῖς,
τ statui populū per ppīos cū gladiis su-
καὶ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ δήμους μετὰ ῥομφαιῶν αὐ-
is τ lānceis suis τ arcubus suis.
τῶν καὶ τῶν δοράτων αὐτῶν καὶ τῶν τόξων αὐτῶν.
τ pspexi τ surrexi τ dixi ad optimates
καὶ εἶδον καὶ ἀνέστην καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἐντίμους
τ ad duces τ ad reli-
καὶ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς καὶ πρὸς τοὺς καταλοί-
quos populi: ne timeatis a facie eo-
πους τοῦ λαοῦ, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου αὐ-
rū. memētote dei nri magni τ
τῶν. μνήσθητε τοῦ θεοῦ ἡμῶν τοῦ μεγάλου καὶ
terribilis τ pugnate pro fratribus vris:
φοβεροῦ καὶ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν,
filiis vris: τ filiabus vris: τ vxoribus ve-
υἱῶν ὑμῶν, καὶ θυγατέρων ὑμῶν, καὶ γυναικῶν ὑ-
stris: τ domibus vris: τ factū est quū audissent
μῶν, καὶ οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν
inimici nri q notū fuit
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

nobis: t dissipauit deus cōsiliū eoꝝ. t
ἡμῖν, καὶ διεσκέδασεν ὁ θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν. καὶ
reuersi sumus nos in murū: vir in opus su-
ἐπεστρέψαμεν ἡμεῖς εἰς τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐ-
um t factū est a die illa medietas eoꝝ
τοῦ. καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμισυ τῶν
q ordinati erant faciebāt opus: t medietas eoꝝ re-
ἐσταγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ αὐτῶν ἀπ-
sidebāt: t lācee t scuta t arcus t thora
τείχοντο, καὶ λόγχαι καὶ θυρεοὶ καὶ τόξα καὶ θώρα-
eoꝝ: t principes post oēm domū iuda
κες, καὶ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου ἰούδα τῶν
edificantiū in muro. t tollētes in
οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει. καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς
humeris armati. in vna manu faciebat illic o-
ὠμοφορίοις ἐνόπλοι. ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει αὐτοῦ τὸ ἔρ-
pus: t in vna tenebat iaculū. t edificato
γον, καὶ ἐν μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα. καὶ οἱ οἰκοδό-
res vir gladiū suū accinctus sup lumbū
μοι ἀνὴρ ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφὺν
suū: t edificabāt. t buccinātor in cornu abu
αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμουν. καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῷ κερατί
cina ppe me. t dixi ad optimates t ad
νῃ ἐχόμενά μου. καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς
principes t ad reliquos popu
τοὺς ἄρχοντας καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λα
li: opus grāde t latū: t nos separamur
οῦ, τὸ ἔργον πολὺ καὶ πλατύ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα
sup murū procul vir a fratre suo.
ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
t in loco vbicūq; audieritis vocē
τοῦ. καὶ ἐν τόπῳ οὗ ἂν ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς
buccine: illuc cōcurrite ad nos: t deus
κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ θεὸς
noster pugnabit pro nobis: t nos faciemus
ἡμῶν πολεμήσει ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν τὸ
opus. t medietas nr̄m tenētes lāceas
ἔργον. καὶ τὸ ἥμισυ ἡμῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας
ab ascēsu aurore vsq; ad egressū stellaꝝ.
ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως ἐξόδου τῶν ἄστρων.
t in tēpore illo dixi pplo: q̄ vnusq̄sq; cum
καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ λαῷ, ἕκαστος μετὰ
iumēte suo castrametabit in medio hierusalē.
παιδίσκου αὐτοῦ αὐλισθήσεται ἐν μέσῳ ἱερουσαλήμ.
t sit nobis nox custodia: t dies opus. t
καὶ ἔσω ἡμῖν νὺξ προφυλακή, καὶ ἡμέρα ἔργον. καὶ
ego t fratres mei t pueri t vi
ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ παιδάρια καὶ οἱ ἄν-
ri custodie post me: t nō fuit ex nobis
δρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω μου, καὶ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν
denudans vir vestimēta sua. vir t ar-
ἐκδυσάμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ. ἀνὴρ καὶ ὕ-
ma eius ad aquam.
πλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.

Ca.5.

D ΘEt factꝰ est clamo: ppli t mulier
Καὶ ἐγένετο κραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν
coꝝ magnꝰ ad fratres suos
αὐτῶν μεγάλη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἑαυτῶν τοὺς
iudeos. t erāt alīq dicētes: in filijs no-
Ἰουδαίους. καὶ ἦσάν τινες λέγοντες, ἐν υἱοῖς ἡ-
strīs t in filiabꝰ nr̄is: nos multi: t acci
μῶν καὶ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν, ἡμεῖς πολλοί, καὶ λα-
piemus frumentū t comedemus t viuemus. t sunt
βόμεθα σῖτον καὶ φαγώμεθα καὶ ζησόμεθα. καὶ ἦσ-
alīq dicētes: agri nr̄i t vince nr̄e
σί τινες λέγοντες, ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν
t domus nr̄e: nos ꝓmittemus t accipiemus fru
καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς ἐπαγγελώμεθα καὶ λαβόμεθα σῖ
mētum t comedemus. t sunt aliqui dicentes:
τον καὶ φαγώμεθα. καὶ εἰσί τινες λέγοντες,

Trāsla.B.Vie.

[a]nobis: [b]dissipauit [c]de[d]cō-
silium eorum. ∞∞∞∞∞∞∞
[m]Et reuersi sumus [n]oīs
[n]ad [o]muros [p]vnusq̄sq; [q]ad
[r]opus suum. [s]Et factū est
[t]a [u]die illa: [r]media pars
[s]iuuenum eorum [t]facie-
bat [r]opus: [o]& media ∞∞∞
[t]parata erat ad bellum:
[r]& lancee [q]& scuta ∞∞∞∞∞
[p]& arcus [s]& lorice [t]& prin
cipes ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[l]post eos in [m]omni [n]domo
[o]iuda [p]edificantium ∞∞∞
[q]muros [r]& portantium
[o]onera & [s]imponentium:
[n]vna [t]manu sua [r]faciebat
[s]opus: [q]& altera ∞∞∞∞∞∞
[p]tenebat [r]gladium. [o]Edi-
ficantiū enim [s]vnusquisq;
[r]gladio erat [s]accinctus [t]re
nes. [u]Et edificabant ∞∞∞
[l]& clamabant [m]buccina
[n]iuxta me. [o]Et dixi ∞∞∞
[p]ad [q]optimates [r]& ad [s]ma
gistratus [t]& ad ∞∞∞∞∞∞∞
[u]reliquam partem [r]vulgi.
[r]Opus [s]grande est ∞∞∞∞
[t]& latum: [u]& nos [r]separa-
ti sumus [s]in ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[r]muro [r]procul [s]alter [t]ab
altero. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[l]In loco [m]quocunq; [n]au-
dieritis [o]clangorem ∞∞∞
[p]tube: [r]illuc [s]concurrite
[r]ad nos. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[o]Deus noster [r]pugnabit
[o]pro nobis: [s]& nos ipsi oo
[r]faciamus [s]opus. [t]Et me-
dia pars nostrum [u]teneat
[r]lanceas [s]ab ascensu [t]au-
rore [r]donec ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[s]egrediantur [t]astra. [u]In tē
pore [r]quoq; illo ∞∞∞∞∞∞
[m]dixa [n]populo. [o]Vnusquis
q̄ [p]cum puero suo ∞∞∞∞
[q]maneat [r]in medio [s]hie-
rusalem: [t]& sint ∞∞∞∞∞∞
[u]nobis [r]vices per [r]noctē
[s]& diem ad [t]operandum.
[r]Ego autem [s]& fratres
mei [r]& pueri mei [s]& ∞∞∞
[t]custodes [u]qui erant [r]post
me: [s]non ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[m]deponebam [n]vestimēta
nra. [o]Vnusquisq; tm̄ [p]nuda
batur [q]ad baptismū. 5.

ΘEt factus est [b]clamor
[r]populi [s]& vxoꝝ ei [t]
[r]magn [r]aduersus [s]frēs su
os [t]iudeos. [u]Et erant [r]qui
[s]dicerent. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[m]Filii nostri [n]& filie nostre
[r]multe sunt nimis. ∞∞∞∞
[q]Accipiamus p̄ p̄cio eoꝝ
[r]frumentū [s]& comedam
[s]& viuamus. [t]& erāt [r]qui
[r]dicerēt. [s]Agros nr̄os [t]&
vineas [u]& dom nr̄as [r]ap
ponamus: [s]& accipiamus
[t]frumentum [u]in fame. [r]Et
alii [s]dicebant. ∞∞∞∞∞∞∞

Tex.heb.Neemie.v.Pritiua.heb.

פּוּר יָצַן לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת עֲצָתָם
שׁוּב וְנָשׁוּב כֻּלָּנוּ אֶל הַחוֹמָה אִישׁ אֶל
לְאַד תָּצָה מְלַאכְתּוֹ וַיְהִי מִן הַיּוֹם הַהוּא חֶצְיָ
עָשָׂה נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם
חָזַק מַחֲזִיקִים וְהָרְמָחִים הַמָּגִנִּים
שָׁרָה שׁוּר וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיוֹנִים וְהַשָּׂרִים
בָּנָה אַחֲרֵי כָּל בֵּית יְהוּדָה הַבּוֹנִים
בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים בַּסַּבָּל עִמָּשִׂים
בְּאַחַת יָדוֹ עֹשֶׂה בַּמְּלָאכָה וְאַחַת
מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח וְהַבּוֹנִים אִישׁ
אָסַר חֲרֻבּוֹ אֲסוּרִים עַל מָתְנָיו וּבוֹנִים
תָּקַע שֹׁפַר וְהַתּוֹקֵעַ נִשּׁוּפַר אֶצְלִי וָאֹמַר
חָוַר אֶל הַחֹרִים וְאֶל הַסְּגָנִים וְאֶל
רָבָה יֶתֶר הָעָם הַמְּלָאכָה הָרְחָבָה
וַאֲנַחְנוּ נְפְרָדִים עַל
חָמָה הַחוֹמָה רְחוֹקִים אִישׁ מֵאָחִיו׃
קוּם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל
קָבַץ הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ אֵלֵינוּ
לָחַם אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ
עָשָׂה מַעֲשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים
חָזַק עֲלֵה בָּרְמָחִים מַעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד
צָאַת הַכּוֹכָבִים׃ גַּם בָּעֵת הַהִיא
אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנָלִינוּ
לוּן הָיָה יְלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִַם וְהָיוּ
שָׁפַר לָנוּ הַלַּיְלָה מְשָׁמָר וְהַיּוֹם מְלָאכָה׃
וְאֵין אֲנִי וְאַחַי וּנְעָרַי וַאֲנַשֵׁי
הַמִּשְׁמָר אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין אֲנַחְנוּ
פּשֵׁט פְּשֻׁטִים בְּגָדֵינוּ אִישׁ שִׁלְחוֹ
הַמָּיִם׃ Cap. v. וַתְּהִי צְעָקַת
הָיָה הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל אַחֵיהֶם
נָשָׂא הַיְהוּדִים׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים
רָבַב בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ רַבִּים
לָקַח וְנִקְחָה דָגָן וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ
תָּוַךְ אֲשֶׁר אֹמְרִים שְׂדוֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ
בַּיִת וּבָתֵּינוּ אֲנַחְנוּ עֲרֵבִים וְנִקְחָה
דָגָן כָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים

לָוִינוּ כֶּסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שָׂדֹתֵינוּ וְכַרְמֵינוּ׃ וְעַתָּה כִּבְשַׂר אַחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בָּנֵינוּ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת בָּנֵינוּ וְאֶת בְּנוֹתֵינוּ לַעֲבָדִים וְיֵשׁ מִבְּנֹתֵינוּ נִכְבָּשׁוֹת וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ וְשָׂדֹתֵינוּ וְכַרְמֵינוּ לַאֲחֵרִים׃ וַיִּחַר לִי מְאֹד כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי אֶת זַעֲקָתָם וְאֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּמְלַךְ לִבִּי עָלַי וָאָרִיבָה אֶת הַחֹרִים וְאֶת הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה לָהֶם נֹשִׁים אַתֶּם אִישׁ בְּאָחִיו וְאֶתֵּן עֲלֵיהֶם קְהִלָּה גְדוֹלָה׃ וָאֹמְרָה לָהֶם אֲנַחְנוּ כָּגִינוּ אֶת אַחֵינוּ הַיְּהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לַגּוֹיִם וְגַם אַתֶּם תִּמְכְּרוּ אֶת אֲחֵיכֶם וְנִמְכְּרוּ לָנוּ וַיֶּחֱרִישׁוּ וְלֹא מָצְאוּ דָבָר׃ וָאֹמַר לֹא טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים הֲלוֹא בְּיִרְאַת אֱלֹהֵינוּ תֵּלֵכוּ מֵחֶרְפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ׃ וְגַם אֲנִי אָחַי וּנְעָרַי נֹשִׁים בָּהֶם כֶּסֶף וְדָגָן נַעֲזָבָה נָא אֶת הַמַּשָּׂא הַזֶּה׃ הָשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהַיּוֹם שְׂדוֹתֵיהֶם כַּרְמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבָתֵּיהֶם וּמְאַת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר אֲשֶׁר אַתֶּם נֹשִׁים בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם לֹא נְבַקֵּשׁ כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר וָאֶקְרָא אֶת הַכֹּהֲנִים וָאַשְׁבִּיעֵם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם חָצְנִי נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת כָּל הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת הַדָּבָר הַזֶּה מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוֹר וְרֵק וַיֹּאמְרוּ כָּל הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת יְהוָה

1 Mutuo ſumamus 2 pecu nias 3 in tributa 4 regis: de- muſq; 5 agros nr̃os 6 & vi- neas: 7 & nr̃ę 8 ſicut carnes 9 fratrũ nr̃orũ: ſic 10 carnes nr̃e ſunt: & 11 ſicut filii eorũ: ita & 12 filii nr̃i .' Ecce 13 nos 14 ſubiugamus 15 filios nr̃os 16 & 17 filias nr̃as 18 in ſeruitu- tem: 19 & 20 de filiab9 noſtris 21 fũt famule: 22 nec habem9 23 vnde poſſint redimi: 24 & agros nr̃os 25 & vineas nr̃as 26 alii poſſident. 27 Et iratus ſum 28 nimis 29 cũ 30 audiſſem 31 clamorem eorum 32 r̃m 33 verba 34 hec: 35 cogitauit q; 36 cor meum 37 mecum. oo 38 Et increpaui 39 optimates 40 & 41 magiſtratus: ooooooo 42 & dixi 43 eis. 44 Vſuras ne 45 ſinguli 46 a fratribus vr̃is 47 exigitis: 48 Et congregaui 49 aduerſum eos ooooooo 50 cõtionem 51 magnam :' & dixi 52 eis. 53 Nos vt ſcitis oo 54 redemimus 55 fratres no- ſtros 56 iudeos ooooooooooo 57 q venditi fuerãt 58 gentib9 59 r̃m poſſibilitatẽ 60 r̃am. 61 Et 62 vos igitur 63 vendite 64 frẽs vr̃os :' & redimem9 eos. 65 Et ſiluerũt: 66 nec 67 in uenerũt 68 quid r̃ſponderent. 69 Dixiq; ad eos .' Non eſt 70 bona 71 res 72 quam ooooo 73 facitis. Quare 74 non 75 in ti more ooooooooooooooo 76 dei nr̃i 77 ambulatis: 78 ne ex probretur nobis a 79 gẽtib9 80 inimicis nr̃is .' 81 Et 82 ego 83 & frẽs mei 84 & pueri mei 85 cõmodauimus plurimis 86 pecuniam 87 & frumentũ. 88 Non repetamus in cõe 89 iſtud. 90 Es alienũ cõceda- mus: 91 qđ debetur nobis . 92 Reddite 93 eis 94 hodie 95 agros ſuos & 96 vineas ſuas & 97 oli ueta ſua 98 & domos ſuas . Quin poti9 & 99 centeſimã 100 pecunie 101 frumẽti 102 vini 103 & olei 104 quã 105 exigere ſoletis 106 ab eis: date proiſus. 107 Et dixerũt. 108 Reddem9: 109 & ab eis 110 nihil 111 q̃remus: 112 ſicq; 113 fa ciemus 114 vt 115 loqueris.' Et vocaui ooooooooooooooo 116 ſacerdotes 117 & adiuraui eos 118 vt facerent ooooooo 119 iuxta quod dixeram. 120 In ſup 121 excuſſi 122 ſinum meu; 123 & dixi.' Sic 124 excutiat 125 de9 ooooooooooooooooooooooo 126 omnem 127 virum 128 qui 129 nõ 130 compleuerit ooooooooo 131 verbum 132 iſtud: 133 de domo ſua 134 & de laboribus ſuis: 135 ſic 136 excutiatur: 137 & vacu- us fiat. 138 Et dixit ooooooo 139 vniuerſa 140 mltitudo: 141 amẽ 142 Et laudauerunt 143 dñm.

mutuo accepim9 argentũ in tributa regis: δανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως, agri nr̃i & vince nr̃e & domus nr̃e. & ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν. καὶ nr̃ę sicut caro fratrũ nr̃oꝝ: caro nr̃a. sicut filii eo- rũ ὡς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν. ὡς υἱοὶ αὐ- rũ: filii nr̃i. & ecce nos ſubiugamus τῶν, υἱοὶ ἡμῶν. καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς filios nr̃os & filias nr̃as in ſeruos: & υἱοὺς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, καὶ ſunt de filiabus nr̃is ſubiugate: & εἰσὶ ἐκ τῶν θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι, καὶ nõ eſt potentia manuũ nr̃aꝝ: & agri nr̃i & vi οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμ nec nr̃e optimatibus. & triſtatus ſũ val- πελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις. καὶ ἐλυπήθη σφό de cũ audiſſet clamorẽ eoꝝ & r̃mo δρα καλῶς κάουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν καὶ τοὺς λό nes iſtos. & deliberauit cor meũ apud γους τούτους. καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐ me. & pugnaui aduerſus optimates & μί. καὶ ἐμαχησάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς principes & dixi eis: repetitione vos repe- ἄρχοντας καὶ εἶπον αὐτοῖς, ἀπαιτήσει ὑμεῖς ἀπαι tetio vir fratrẽ ſuũ: q̃ vos facitis: τήσιτε ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἃ ὑμεῖς ποιεῖτε; & vedi ſup eos cõcionẽ magnã. & dixi καὶ ἔδωκα ἐπ' αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην. καὶ εἶπον eis: nos poſſedimus fratres nr̃os αὐτοῖς, ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς iudeos vẽditos gẽtibus: in volũta Ἰουδαίους τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν, ἐν ἑκου- rio nr̃o. & vos vẽditis fratres vr̃os: σίῳ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, & vẽdent nobis. & ſiluerũt & nõ inuenerũt καὶ πραθήσονται ἡμῖν. καὶ ἡσύχασαν καὶ οὐχ εὗρον r̃moñ. & dixi: nõ bonũ vr̃bũ quod vos faci- λόγον. καὶ εἶπον, οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς ποιεῖ tis: nõ ſic in timore dei nr̃i redibitis ab op τε, οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ ὀνει probrio gẽtiũ inimicoꝝ nr̃oꝝ. etiã ego & fra- δισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. καίγε ἐγὼ καὶ οἱ ἀδ tres mei & noti mei poſuimus eis argentũ φοί μου καὶ οἱ γνωσοί μου ἐδανείσαμεν αὐτοῖς ἀργύριον & frumẽtũ: relinquimus iã repetitionẽ hãc. καὶ σῖτον, ἐγκατελίπομεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύ reddite iã eis vt hodie agros την. ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς ſuos & vineas ſuas & oliueta ſua & αὐτῶν καὶ ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐλαιῶνας αὐτῶν καὶ domos ſuas: & de argẽto frumẽtũ & οἰκίας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου γὰρ σῖτον καὶ vinũ & oleũ afferte eis. & dixe οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε αὐτοῖς. καὶ εἶ= runt: reddemus: & ab eis nihil q̃remus: πον, ἀποδώσομεν, καὶ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, ſic faciemus ſicut tu dicis. & vocaui οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις. καὶ ἐκάλεσα ſacerdotes & adiuraui eos vt facerẽt r̃m ver- τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆ bũ hoc. & veſtẽ meã excuſſi: & di μα τοῦτο. καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξετίναξα, καὶ εἶ xi: ſic excutiat deus oẽm vir: q̃ nõ πον, οὕτως ἐκτινάξαι ὁ θεὸς πάντα ἄνδρα, ὃς οὐ ſtatuet verbũ iſtud de domo ſua & de στήσει τὸν λόγον τοῦτον ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐκ laboꝛe ſuo: & erit ſic excuſſus & va κόπου αὐτοῦ, καὶ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος καὶ κε nus. & dixit vniuerſa eccleſia: amẽ: & laudauerũt νός. καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία, ἀμήν, καὶ ἤνεσαν dominum.
τὸν κύριον. ooooooooooooooooooooooooooooooooo

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina. Trāsla.B.Vie. Tex.heb.Neemie.vj.Pritiua.heb.

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.Neemie.vj.Pritiua.heb.
¶ fecit ppls verbū istud. etiā a	1 Fecit ergo a populꝰ sicut	וַיַּעַשׂ הָעָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם
καὶ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο. καί γε ἀπὸ	erat dictū. A die autē illa	אֲשֶׁר צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָה בְּאֶרֶץ
die q̄ ꝓceperat mihi vt essē in ꝓncipē eo	b qua c precepat rex b mihi	יְהוּדָה מִשָּׁנָה עֶשְׂרִים וְעַד שְׁנַת
τῆς ἡμέρας ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα ἀν	c vt essem c dux a in terra oo	שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
rū in terra iuda ab anno vicesimo ¶ vsq; ad ānus	b iuda a ab anno b vicesimo	מֶלֶךְ שְׁנִים עֶשְׂרֵה עָשָׁרָה
τῶν ἐν γῇ Ἰούδα ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἕως ἔτους	d vsq; ad m annum ooooooo	אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא אָכָלְתִּי׃
tricesimā ¶ secundū arthasasatha regi	n tricesimum o secundum	וְהַפָּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר לְפָנַי
τριακοστοῦ καὶ δευτέρου τῷ ἀρταξασθὰ τῷ βασιλεῖ	p artaxerxis ooooooooooo	הִכְבִּידוּ עַל הָעָם וַיִּקְחוּ מֵהֶם
ānos vnodecī: ¶ ego ¶ fratres mei panē	q regis p annos n duodecim	נֶפֶל לֶחֶם וְיַיִן אַחַר כֶּסֶף שְׁקָלִים
ἔτη δώδεκα, καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἄρτον τῆς	ooooooooooooooooooooo	אַרְבָּעִים גַּם נְעָרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל
ꝓncipatus mei nō comedim o. at duces q̄ an	n ego r & frēs mei r ānonas	הָעָם וְאָנֹכִי לֹא עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי
ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν. ὅτι οἱ ἄρχοντες οἱ ἔμ	s q ducib q debebātur d non	יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וְגַם בְּמְלֶאכֶת
D te me grauauerūt sup ppm ¶ acceperūt	b comedim q. c Duces autē	חוֹמָה חָזִאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה
πρόσθεν μου ἐβάρυναν ἐπὶ τὸν λαὸν καὶ ἔλαβον	p primi c q fuerūt r ante me	לֹא קָנִינוּ וְכָל נְעָרַי קְבוּצִים
ab eis in panib o ¶ in vino vltimā argē	s grauauerunt r populū s &	שָׁם עַל הַמְּלָאכָה׃ וַיְהוּדִים וְהַסָּנִים
παρ' αὐτῶν ἐν ἄρτοις καὶ ἐν οἴνῳ ἔσχατον ἀργύριον	acceperunt r ab eis ooooo	מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים
tū siclos q̄draginta. etiā ministri	t in pane n & vino & p pecu	אֵלֵינוּ מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ
οι σίκλους τεσσαράκοντα. καί γε τὰ παιδάρια	nia quotidie q siclos ooooo	עַל שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה נַעֲשָׂה
eoꝝ vñati fuerūt sup ppm: et ego nō fe	r quadraginta. e Sed & t mi	לְיוֹם אֶחָד שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ
αὐτῶν ἐκυρίευσαν ἐπὶ τὸν λαόν, κἀγὼ οὐκ ἐποί	nistri eorum n depressērāt	בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נֶעֱשׂוּ לִי וּבֵין
ci sic a facie timoris vñ . ¶	r populum. s Ego autē a nō	עֲשָׂרֵת יָמִים כָּל יַיִן לָרֹב
κα ὄντως ἀπὸ προσώπου φόβου κυρίου. καὶ	b feci c ita b propter ooooooo	וְעִם זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי
in opere muri ſtoꝝ tenui: agrū	c timorem d dei. e Quinpo	כִּי הַעֲבֹדָה הַזֹּאת עַל הָעָם הַזֶּה׃
ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτων ἐκράτησα, ἀγρὸν	tius b in opere ooooooooo	זָכְרָה לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל אֲשֶׁר
nō possedi: ¶ pueri mei ¶ oēs	c muri c edificaui : m & agrū	עָשִׂיתִי עַל הָעָם הַזֶּה׃
οὐκ ἐκτησάμην καὶ τὰ παιδάρια μου καὶ πάντες	ooooooooooooooooooooo	וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁמַע
cōgregati ibi ꝓpter op o. ¶ iudei ¶	n non e mu : p & offies q pue	לְסַנְבַלַּט וְלִטוֹבִיָּה וְלִגְשֶׁם הָעַרְבִי
οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ διὰ τὸ ἔργον. καὶ Ἰουδαῖοι καὶ	ri mei r congregati ooooo	וְלִיתֶר אֹיְבֵינוּ כִּי בָנִיתִי אֶת
ꝓncipes centū ꝗnquaginta viri: ¶ veniē	r ad n opus erant. s Iudei	הַחוֹמָה וְלֹא טֹרַד בָּהּ פֶּרֶץ גַּם
ες ἄρχοντες ἑκατὸν πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ ἐρχό	quoq; t & magiſtratus oo	עַד הֵנָּה הֲרִיאֹ דְלָתוֹת לְשְׁעָרַי
tes ad nos de gētibus q̄ in circuitu nſo:	u centum s quinquaginta	וַיִּשְׁלַח סַנְבַלַּט וְגֶשֶׁם
μετ' ἐμοῦ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν,	b viri: c & qui veniebant oo	אֵלַי לֵאמֹר לְכָה וְנִוָּעֲדָה יַחְדָּו
in mēſa mea. ¶ erat q̄ fiebat in die	b ad nos c de f gētibus g que	בַּכְּפָרִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ וְהֵמָּה
ἐπὶ τραπέζης μου. καὶ ἦν γινόμενον εἰς ἡμέραν	in b circuitu noſtro ſunt:	חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה׃ וָאֶשְׁלְחָה
vnū: vitulus vn o ¶ ouces ſex electe ¶ hir	i in s mensa mea erant. n Pa	עֲלֵיהֶם מַלְאָכִים לֵאמֹר מְלָאכָה
μίαν, μόσχος εἷς καὶ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ καὶ χί	rabatur autem mihi ooo	גְדוֹלָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלֹא אוּכַל
cus erāt mihi .¶ inter vnodeci	o per dies p singulos q bos	
μαρος ἐγίνετό μοι. καὶ ἀναμέσον τῶν δώδεκα	r vnus: o arietes r sex ooooo	
dies in olibus vinū multitudine.¶ cū tñto	o electi: exceptis r volatili	
ἡμερῶν ἐν πᾶσιν ἕνος τοῦ πλείονι. καὶ σὺν τού	bus: s & inter t dies ooooo	
panē vocatus mei nō q̄stui: q̄m	b decem c vina diuersa: &	
τους ἄρτου τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ζήτησα, ὅτι	alia r multa tribuebam. oo	
grauis fuit⁹ fup ppm illū. memēto	q Inſup & r annonas s duca	
Infra. βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. μνήσθητί	tus mei t nō m q̄ſtui. Valde	
13.a. mei deus in bonū fm oia q̄ feci	n enīs o attenuatus erat p po	
μου ὁ θεός εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα τῷ	pulus. ooooooooooooooo	
ppło huic.	r Memēto n mei s deus me	
λαῷ τούτῳ. Ca. 6.	t in bonū fm t omnia s que	
C A ΘΕ facti ē est vt audit⁹ fuit sanaballat	b fecit o populo c huic.	
Καὶ ἐγένετο καθὼς ἠκούσθη τῷ σαναβαλὰτ	6.	
¶ tobię ¶ gesam arabi: ¶	HActum est autem b cū	עָלָה חָזָק
καὶ τῷ τωβίᾳ καὶ τῷ γησὰμ τῷ Ἄραβι, καὶ	c audisset ooooooooo	עָנָה קֶבֶן
reliquis inimicoꝝ nſoꝝ: ꝙ edifi	p sanaballath c & tobias r &	יָרֵחַ
τοῖς καταλοίποις τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ᾠκοδό	gosem s arabs ooooooooo	נוּא
cauī muꝝ: ¶ nō relicta fuit in eo inter	t & ceteri u inimici noſtri	סָבַב
μησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῷ διά	x q u edificaſſem ego ooooo	עָשָׂה
ruptio: etiā vsq; ad tēpus illud: ualuas nō	n murum o & non p eſſet q in	
κοπὴ, καίγε ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου, θύρας ἐνε	ipſo r reſidua r interruptio:	
poſuerā in portis: ¶ miſit ſana	r vsq; ad s tempus aūt t illud	
ἐποίησα ἐν ταῖς πύλαις, καὶ ἀπέστειλε σαρα	r valuas u non x poſueram	
balat ¶ geſm ad me dicēteꝰ: veni ¶	y in portis: z miſerūt a ſana	
βαλὰτ καὶ γησὰμ πρός με λέγοντες, δεῦρο καὶ	ballath c & goſem arabs	
cōgregemur parīt in villis in cā	r ad me s dicentes. b Veni t &	
συναχθῶμεν ἐποιοῦντο ἐν ταῖς κώμαις ἐν πε	percutiamus fedus u piter	
po ono: ¶ ipſi cogitāteꝰ mihi vt facerēt ma	x in vitulis ab in cāpo c ono.	
δίῳ ὠά, καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοί μοι ποιῆσαι πο	d Ipſi autem ooooooooooo	
lū. ¶ miſi ad eos nūcios di	e cogitabant f vt facerent	
νείαν. καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτοὺς ἀγγέλους λέ	g mihi r malum. h Miſi ergo	
cēs: opus magnū ego facio: ¶ nō potero	r ad eos s nuncios t dicens.	
γων, ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, καὶ οὐ δυνήσομαι	r Opus ooooooooooooo	
	s grande t ego u facio: x & nō	
	y poſſum ooooooooooo	

לַרְדֶת ׀ לָמָּה ׀ תִשְׁבַּת ׀ הַמְּלָאכָה בִּרְדְתִי ׀ אֲלֵיכֶם׃
כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּה ׀ וְיָרַדְתִּי אֲלֵיכֶם׃
וַיִּשְׁלְחוּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע
פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃
וַיְשַׁלַּח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה
בַּפַּעַם חֲמִישִׁית אֶת נַעֲרוֹ וְאִגֶּרֶת
פְּתוּחָה בְיָדוֹ׃ בָּהּ כָּתוּב בַּגּוֹיִם
נִשְׁמַע וְגַשְׁמוּ אֹמֵר אַתָּה וִיהוּדִים
חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל כֵּן אַתָּה בוֹנֶה
חוֹמָה וְאַתָּה הוֹיֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם נְבִיאִים
הֶעֱמַדְתָּ לִקְרֹא עָלֶיךָ בִּירוּשָׁלַם
לֵאמֹר מֶלֶךְ בִּיהוּדָה וְעַתָּה יִשָּׁמַע
לַמֶּלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְעַתָּה לְכָה
וְנוֹעֲצָה יַחְדָּו׃ וְאֶשְׁלְחָה אֵלָיו
לֵאמֹר לֹא נִהְיָה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר כִּי מִלִּבְּךָ אַתָּה
בודֶא׃ כִּי כֻלָּם מְיָרְאִים אוֹתָנוּ
לֵאמֹר יִרְפּוּ יְדֵיהֶם מִן הַמְּלָאכָה
וְלֹא תֵעָשֶׂה וְעַתָּה חַזֵּק אֶת יָדָי
וַאֲנִי בָּאתִי בֵּית שְׁמַעְיָה בֶּן דְּלָיָה
בֶּן מְהֵיטַבְאֵל וְהוּא עָצוּר וַיֹּאמֶר
נִוָּעֵד אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים אֶל תּוֹךְ
הַהֵיכָל וְנִסְגְּרָה דַּלְתוֹת הַהֵיכָל
כִּי בָאִים לַהַרְגֶךָ וְלַיְלָה בָּאִים
לַהַרְגֶךָ׃ וָאֹמַר הָאִישׁ כָּמוֹנִי
יִבְרַח וּמִי כָמוֹנִי אֲשֶׁר יָבֹא אֶל
הַהֵיכָל וְחַי לֹא אָבוֹא׃ וַאֲבִינָה
וְהִנֵּה לֹא אֱלֹהִים שְׁלָחוֹ כִּי
הַנְּבוּאָה דִּבֶּר עָלַי וְטוֹבְיָה וְ
וְסַנְבַלַּט שְׂכָרוּ׃ לְמַעַן שָׂכוֹר הוּא
לְמַעַן אִירָא וְאֶעֱשֶׂה כֵּן וְחָטָאתִי
וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם רַע לְמַעַן
יְחָרְפוּנִי׃ זְכָרָה אֱלֹהַי לְטוֹבְיָה
וּלְסַנְבַלַּט כְּמַעֲשָׂיו אֵלֶּה וְגַם
לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וּלְיֶתֶר הַנְּבִיאִים

descendere: ne forte ne gligatur cum venero & descendero ad vos. Miserunt autem ad me fm verbū hoc p̄ q̄ttuor vices: & respōdi eis iuxta ſermonem priorem. Et misit ad me ſanaballath iuxta verbum prius quinta vice puerū ſuū. & epiſtolam habebat in manu ſua ſcriptam hoc modo. In gentibus auditum eſt: & goſem dixit: q̄ tu & iudei cogitetis rebellare: & propterea edifices murum: & leuare te vel is ſuper eos regem: secundum propter quam cauſam et prophetas poſueris qui predicent de te in hieruſalem dicentes. Rex in iudea eſt. Auditurus eſt rex verba hec. Idcirco nunc veni vt ineamus conſiliū pariter. Et miſit ad eos dicens. Non eſt factum ſecundum verba hec que tu loqueris. De corde enim tuo tu componis hec. Omnes enim hi terrebant nos: cogitantes q̄ ceſſarent manus noſtre ab opere & ceſſeremus. Quā ob cauſam magis cōfortaui man meas. Et ingreſſus ſum domū ſemaie filii dalaie filii methabeel ſecreto. Qui ait. Tractemus nobiſcū in domo dei in medio templi & claudam portas edis: qa veturi ſunt vt interficiāt te: & nocte veturi ſunt ad occidēdū te. Et dixi. Num quiſq̄ ſimilis mei fugit? Et quis vt ego ingredietur templum & viuet? Non ingrediar. Et intellexi q̄ deus non miſiſſet eū ſed quaſi vaticinans locutus eſſet ad me: & tobias & ſanaballath cōduxiſſent eum. Acceperat enim precium vt territus facerem & peccarem & haberēt maluz quod exprobrarent mihi. Memēto mei de pro tobia & ſanaballath: iuxta opera eorum talia: ſed & noadie prophete & ceterorum prophetarum

δεσκέδερε: νε φορτε ceſſet op̄: poſlq̄ vtiq̄ καταβῆναι, μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον, ὡς ἂν finiero illud: deſcēdā ad vos. τ τελειώσω αὐτό, καταβήσομαι πρὸς ὑμᾶς. καὶ miſerūt ad me: fm verbū hoc q̄ttuor ἀπέστειλαν πρός με, ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο τέσσαρσι vicibus: τ miſi eis iuxta ſmo σι καιρούς, καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ τὸν λόγο nē hūc. τ miſit ad me ſanabalat iux γον τοῦτον. καὶ ἀπέστειλε πρός με σαναβαλλὰτ κα ta ſmonē hūc quintū puer ſu τὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸν πέμπτον παῖδα αὐ um τ epiſtolā apertā in manu eius. τοῦ καὶ ἐπιστολὴ ἀπεωγμένη ἐν χειρὶ αὐτοῦ. τ erat ſcriptū in ea: in gentib auditū eſt: τ καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ, ἐν ἔθνεσιν ἀκούεται, καὶ geſā dixit: q̄ tu τ iudei cogitatio re γασθαι εἶπεν, ὅτι σὺ καὶ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀπο bellare: ꝓpter hoc tu edificas mux: τ στῆσαι, διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, καὶ tu fio eis in regē: τ ad hec σὺ γίνῃ αὐτοῖς εἰς βασιλέα, καὶ πρὸς τούτοις prophetas ſtatuiſti tibi ſpī vt p̄dicēt de te προφήτας ἔστησας σεαυτῷ κηρύσσειν περὶ σοῦ in hieruſalē: dicētes: q̄ regnaſti in ἐν Ἱερουσαλήμ, λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν Iudea. τ nūc nunciabunt regi τῇ Ἰουδαίᾳ. καὶ νῦν ἀπαγγελήσεται τῷ βασιλεῖ ſmones iſti: τ nūc veni cōſulam pa ὃν λόγον οὗτοι, καὶ νῦν δεῦρο βουλευσώμεθα ἐπὶ riter. τ miſi ad eū dicēs: nō ſa τοαυτό. καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν λέγων, οὐκ ἔστι cti eſt vt ſmones iſti quos tu dicis: qm a τάδε ὡς οἱ λόγοι οὗτοι οὓς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ corde tu mētirio eos. qm oēs ter καρδίας σὺ ψεύδῃ αὐτούς. ὅτι πάντες φοβερί rēt nos dicētes: ſoluent manus co ζουσιν ὑμᾶς λέγοντες, χαλασθήσονται αἱ χεῖρες αὐ rū ab opere iſto: τ nō fiet. τῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται. τ nūc fortificaui man meas. et ego ingreſſ καὶ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. κἀγὼ εἰσῆλ ſū in domū ſemei filij dalaia filij matabeel: ἐν τῷ οἴκῳ σεμεῖ υἱοῦ δαλαΐα υἱοῦ ματαβεήλ, τ ipe retenit τ dixit: cōgregemur in καὶ αὐτὸς συνεχόμενος καὶ εἶπε, συναχθῶμεν ἐν domū dei in medio eius: τ claudamus οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ κλείσωμεν τὰς ianuas eius qm veniūt et interficiūt te: veniūt no θύρας αὐτοῦ· ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται νυ cte ad occidendū te. τ dixi: q̄s eſt vir ꝑ filio νικτὸς φονεῦσαί σε. καὶ εἶπον, τίς ἐστὶν ἀνὴρ ὃς ego: fugiet: vel quis ꝑ filio ego q̄ ingrediet in ἐγώ, φεύξεται, ἢ τίς ὃς ἐγὼ ὃς εἰσελεύσεται ἐν domū τ viuet: nō ingrediar. τ co οἴκῳ τ ζήσεται; οὐκ εἰσελεύσομαι. καὶ ἔγνω gnoui τ ecce deus nō miſit eū: qm γων καὶ ἰδοὺ ὁ θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν αὐτόν, ὅτι ἡ prophetia ſmo aduerſ me. τ tobias τ ſana προφητεία λόγος κατ' ἐμοῦ. καὶ τωβίας καὶ σαναβαλλὰτ balat cōduxerūt eū vt timerē τ face ἐμισθώσαντο αὐτόν, ὅπως φοβηθῶ καὶ ποιή τē ſic τ peccarē: τ fierē eis in no σω οὕτως καὶ ἁμάρτω, καὶ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνο mē malū: vt exprobrarēt mihi. memēto deus μα πονηρόν, ὅπως ὀνειδίσωσί με. μνήσθητι θεός meus tobia τ ſanabalat: ſm ope- ē. ſ. d. μου τῷ τωβία καὶ τῷ σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιή ra eoꝝ hec: τ noadia ꝓphete ματα αὐτῶν ταῦτα, καὶ τῷ νωαδίᾳ τῇ προφήτι τ ceterorū ꝓphetaꝝ: καὶ τοῖς καταλοίποις τῶν προφητῶν,

ἃ ἐπῆλθε τρόμος καὶ φόβος ἐπ' αὐτούς· καὶ ἐπτοήθησαν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν· καὶ ἔγνωσαν, ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐγένετο τὸ ἔργον τοῦτο. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐπολλαῖς ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν καὶ Τωβίαν ἐπορεύοντο πρὸς αὐτούς, ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδᾳ ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ σεχενίου υἱοῦ Ἀρέ· καὶ Ἰωνᾶ υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἀνγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαραχίου εἰς γυναῖκα· καὶ γαμβρὸς ἦν τοβία καὶ τοβία ἐμοί. Ca.7

ET factū est qū edificatus est murus: & posui valuas: & recēsiti sunt ianitores & cātores & leuite: & precepi manib⁹ fratri meo & ananie principi domus de hierusalē: qm ipse erat qsi vir verax & timēs deū plus ceteris: & dixi eis. Non aperiantur porte hierusalē vsq; ad calorem solis. Cumq; adhuc assisterent: clause porte sunt & oppilate. Et posui custodes de habitatoribus hierusalē: singulos per vices suas: & vnūquēq; contra domū suam. Ciuitas aūt erat lata nimis & grandis & populus paruus in medio eius & nō erant domus edificate. Deus aūt dedit in corde meo & congregaui optimates & magistratus & vulgus vt recenserem eos. Et inueni librum cen-

Καὶ ἐγένετο οἰκία οἰκοδομουμένη ὁ τοῖχος, καὶ ἔστησα τὰς θύρας, καὶ ἐπισκέπησαν οἱ θυρωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἔνετειλάμην τῷ ἀναπίᾳ τῷ ἀδελφῷ μου καὶ τῷ ἀναπία ἄρχοντι τῆς βαρὰ ἐν Ἰερουσαλήμ, ὅτι ἰδοὺ ἦν ὡς ἀνὴρ ἀλκὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν ὑπὲρ πολλούς· καὶ ἔγραψα αὐτοῖς οὐκ ἀνεῳχθήσονται πύλαι Ἰερουσαλὴμ ἕως ἄμα τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων, κλεισθήσονται πύλαι καὶ ἀσφαλισθήσονται· καὶ στῆσον φύλακας οἰκούντων ἐν Ἰερουσαλήμ, ἄνδρα ἐν φυλακῇ ἑαυτοῦ, καὶ ἄνδρα ἀπέναντι οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ἡ πόλις πλατεῖα χερσὶ καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγοι ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ἦσαν οἰκοδομημέναι οἰκίαι· καὶ ἔδωκεν ὁ θεός μου εἰς καρδίαν μου, καὶ συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίαν· καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἱ ἀνέβησαν

[A]

[quī] terrebant me. & Completus est autē murus vicesimo quinto die mensis elul: quinquaginta duobus diebus. Factus est ergo cum audissent omnes inimici nostri vt timerent vniuerse gētes que erant in circuitu nostro & conciderent intra semetipsos: & scirent quia deo factum est opus hoc. Sed & in diebus illis multe optimatum iudeorum epistole mittebantur ad tobiam: & a tobia veniebant ad eos. Multi enim erant in iudea habentes iuramentum eius: quia gener erat sechenie filii iorei: & iohannan filius eius acceperat filiam mosollam filii barachie: & laudabant eum coram me: & verba mea nūciabant ei. Et tobias mittebat epistolas vt terreret me.

7.

POstquam autem ædificatus est murus: & posui valuas: & recensui ianitores & cantores & leuitas: precepi manani fratri meo & ananie principi domus de hierusalem. Ipse enim quasi vir verax & timens deum plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Non aperiantur porte hierusalem vsq; ad calorem solis. Cumq; adhuc assisterent: clause porte sunt & oppilate. Et posui custodes de habitatoribus hierusalē: singulos per vices suas: & vnūquēq; contra domū suam. Ciuitas autē erat lata nimis & grandis & populus paruus in medio eius & nō erant domus edificate. Deus aūt dedit in corde meo & congregaui optimates & magistratus & vulgus vt recenserem eos. Et inueni librum cen-

אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים אוֹתִי׃
וַתִּשְׁלַם הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים
וְחֲמִשָּׁה לְאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים
וּשְׁנַיִם יוֹם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ
כָּל אוֹיְבֵינוּ וַיִּרְאוּ כָּל הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד
בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת
אֱלֹהֵינוּ נֶעֱשְׂתָה הַמְּלָאכָה
הַזֹּאת׃ גַּם בַּיָּמִים הָהֵם רַבִּים
חֹרֵי יְהוּדָה אִגְּרוֹתֵיהֶם הוֹלְכוֹת
עַל טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה
בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃ כִּי רַבִּים בִּיהוּדָה
בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי חָתָן הוּא
לִשְׁכַנְיָה בֶּן אָרַח וִיהוֹחָנָן
בְּנוֹ לָקַח אֶת בַּת מְשֻׁלָּם בֶּן
בֶּרֶכְיָה׃ גַּם טוֹבְתָיו הָיוּ אֹמְרִים
לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים לוֹ
אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיִרְאֲנִי׃

Cap. vij.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
נִבְנְתָה הַחוֹמָה וַאֲעַמִּיד הַדְּלָתוֹת
וְנִפְקְדוּ הַשֹּׁעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים
וְהַלְוִיִּם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת חֲנָנִי אָחִי
וְאֶת חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל
יְרוּשָׁלִַם כִּי הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת
וְיָרֵא אֶת הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃
וָאֹמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי
יְרוּשָׁלִַם עַד חֹם הַשָּׁמֶשׁ וְעַד
הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת
וְאִתְּחוּ וְהַעֲמִיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ
נֶגֶד בֵּיתוֹ׃ וְהָעִיר רְחַבַת יָדַיִם
וּגְדוֹלָה וְהָעָם מְעָט בְּתוֹכָהּ
וְאֵין בָּתִּים בְּנוּיִם׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל
לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת הַחֹרִים וְאֶת
הַסְּגָנִים וְאֶת הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ
וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ הַעֹלִים

בָּרִאשֹׁנָה וָאֶמְצָא כָּתוּב בּוֹ׃ כָּתַב
אֵלֶּה בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי מְדִן שָׁבָה
הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הָגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר גָּלָה
מֶלֶךְ בָּבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלַיִם
וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ הַבָּאִים בּוֹא
עִם זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה
רַעַמְיָה נַחְמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן
מִסְפֶּרֶת בִּגְוַי נְחוּם בַּעֲנָא מִסְפַּר סָפַר
אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ
אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם׃ שָׁנָה
בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מֵאָה
שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם׃ בְּנֵי אֶרַח שֵׁשׁ
מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם׃ בְּנֵי פַחַת
מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁמֹנָה עָשָׂר׃
בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים
וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא שְׁמֹנֶה מֵאוֹת
אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכַּי רָכַע
שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בִנּוּי
שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי
בֵבַי שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃
בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ
מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי בִגְוַי
אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי עָדִין
שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי
אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃
בְּנֵי חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים
וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצַי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִיף
מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי גִבְעוֹן
תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ אַנְשֵׁי בֵית לֶחֶם
וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים וּשְׁמֹנָה׃
אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים
וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי בֵית עַזְמָוֶת
אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם׃ אַנְשֵׁי קִרְיַת

primum: & inuentum
est scriptum in eo.
Isti filii prouincie qui
ascenderūt de captiuitate
migrantiū quos transtu
lerat nabuchodonosor
rex babylōis: & reuersi
sunt in hierusalem
& in iudeā: vnusquisq;
in ciuitatē suā q venerāt
cum zorobabel: iosue
neemias azarias
raamias naamin mar-
docheus belsar
mespharat beggoai na
um baana. Numerus eo
virorum populi israel.
Filii pharos
duo milia centū septua
ginta duo.
Filii saphatia trecenti
septuaginta duo. Filii
area sexcenti
quinquaginta duo. Fi-
lii phetmoab
filiorum iosue & ioab
duo milia
octingenti decē & octo.
Filii helam: mille ducē
ti quinquaginta
quattuor. Filii zethue
octingenti
quadraginta quinq;. Fi
lii zachai
septingenti sexaginta.
Filii bennui
sexcenti quadraginta
octo. Filii
bebai sexcenti viginti
octo.
Filii azgad duo milia
trecenti
viginti duo. Filii adoni
cam sexcenti
sexaginta septem. Filii
beguai
duo milia sexaginta se-
ptem. Filii adin
sexcenti quinquaginta
quinq;. Filii
ather filii ezechie non-
genti octo.
Filii asem trecenti vi-
ginti
octo. Filii besai trecēti
viginti quattuor. Filii
areph
centū duodecim. Filii
gabaon
nonaginta quinq;. Vi-
ri bethleem
& nethupha centum
octoginta octo.
Viri anathot centum
viginti
octo. Viri bethamoth
quadraginta duo. Viri
cariathiarim

in primis. τ inueni scriptū in eo:
ἐν πρώτοις. καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ,
isti filij ꝓuincie q ascēderūt de
οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες ἀπὸ
captiuitate trāsmigratiōis quā trāsmigrare fecit
τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπώκισε B
nabuchodonosor rex babylonis: τ
ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος, καὶ
reuersi sūt in hierusalē τ in iudā
ἐπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς ἰούδαν
vir in ciuitatē suā: q venerūt cū
ἀνὴρ εἰς πόλιν ἑαυτοῦ, οἱ ἐλθόντες μετὰ
zorobabel τ iesue τ neemia azaria τ
ζοροβαβὲλ καὶ ἰησοῦ καὶ νεεμία ἀζαρία καὶ
reemai nemani: mardocheus balsan: ma
ρεεμαὶ ναιμανί, μαρδοχαῖος βαλσάν, μα
aspharath bogua: nasi baana τ ma-
ασφαρὰθ βογουία, ναοὺμ βαανὰ καὶ μα-
asphar: viri ppli israel. filij phoros
ασφάρ, ἄνδρες λαοῦ ἰσραήλ. υἱοὶ φόρος
duo milia centū septuaginta duo. filij sa-
δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. υἱοὶ σα-
phatia trecenti septuaginta duo. filij
φατία τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. υἱοὶ
era sexcēti quinquaginta duo. filij phaath
ἠρὰ ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο. υἱοὶ φααθ-
moab filijs iesue τ ioab duo mi
μωὰβ τοῖς υἱοῖς ἰησοῦ καὶ ἰωὰβ δισχίλι
lia octingēti decē et octo. filij elā mil-
οι ὀκτακόσιοι δεκαοκτώ. υἱοὶ ἠλὰμ χίλι-
le ducēti quinquaginta quattuor. filij zathua
οι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ ζαθούα
octingēti quadraginta quinq;. filij zac-
ὀκτακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. υἱοὶ ζακ-
chu septingēti sexaginta. filij banui sex-
χοῦ ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. υἱοὶ βαγουὶ ἑξα C
cēti quadraginta octo. filij bebai se-
κόσιοι τεσσαρακονταοκτώ. υἱοὶ βηβαὶ ἑξα
xcēti vigīti octo. filij asgad duo milia tre
κόσιοι εἰκοσιοκτώ. υἱοὶ ἀσγὰδ δισχίλιοι τρι
centi vigīti duo. filij adonicā sexcēti
ακόσιοι εἰκοσιδύο. υἱοὶ ἀδωνικὰμ ἑξακόσιοι
sexaginta septē. filij bagui duo milia sexagi
ἑξηκονταεπτά. υἱοὶ βαγουὶ δισχίλιοι ἑξηκον
ta septē. filij edā sexcēti qnqua-
ταεπτά. υἱοὶ ἠδὰν ἑξακόσιοι πεντη-
ginta quinq;. filij ater ezecia nonagin
κονταπέντε. υἱοὶ ἀτὴρ τῷ ἐζεκίᾳ ἐννενήκον
ta octo. filij esam trecēti vigīti octo.
ταοκτώ. υἱοὶ ἠσὰμ τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
filij besei trecēti qnquaginta quattuor.
υἱοὶ βεσεὶ τριακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
filij areb centū duo deci. filij asen du-
υἱοὶ ἀρὴβ ἑκατὸν δεκαδύο. υἱοὶ ἀσὲν δια-
centi viginti tres. filij gabaō nonagīta
κόσιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ γαβαὼν ἐννενηκον-
quinq;. filij bethalē τ netophathi
ταπέντε. υἱοὶ βαιθαλὲμ καὶ νετωφαθὶ
centū octoginta octo. filij anathoth centū vi
ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτώ. υἱοὶ ἀναθὼθ ἑκατὸν εἰ
ginti octo. filij azamoth viri q̄dragīta
κοσιοκτώ. υἱοὶ ἀζαμὼθ ἄνδρες τεσσαρα-
duo. viri cariathiarim
κονταδύο. ἄνδρες καριαθιαρείμ

D

caphera ⁊ beroth ſeptingēti quadragin-
καφηρὰ καὶ Βηρὼθ ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντα-
ta tres. viri arama ⁊ gabaa ſexcenti vi-
τρεῖς. ἄνδρες ἀραμὰ καὶ γαβαὰ ἑξακόσιοι εἰ-
ginti vn⁹. viri machemas centū viginti duo.
κοσιεῖς. ἄνδρες μαχεμὰς ἑκατὸν εἰκοσιδύο.
viri bethel ⁊ ai centū viginti tres. vi
ἄνδρες βαιθὴλ καὶ αἰ ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. ἄν-
ri nabab alteri⁹ quinquaginta duo. filij he
δρες ναβαὸ ἑτέρου πεντηκονταδύο. υἱοὶ ὰ-
lā alteri⁹ mille ducēti quinquaginta quat-
λὰμ ἑτέρου χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσα-
tuor. filij erā trecēti viginti. filij hiericho
ρες. υἱοὶ ἠρὲμ τριακόσιοι εἴκοσι. υἱοὶ ἰεριχὼ
trecenti quadraginta quinque. filij lada-
τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. υἱοὶ λαδα-
di ⁊ ono ſeptingēti viginti vn⁹. filij ſenaa
δὶ καὶ ὠνὼ ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς. υἱοὶ σαναὰ
tria milia nōgenti triginta. ſacerdotes filij
τρισχίλιοι ἐννακόσιοι τριάκοντα. οἱ ἱερεῖς υἱοὶ
ioiade in domū ieſu nōgenti ſeptuaginta
ἰωιαδὴ εἰς οἶκον ἰησοῦ ἐννακόσιοι ἑβδομήκοντα
tres. filij emmer mille quinquaginta duo.
τρεῖς. υἱοὶ ἐμμὴρ χίλιοι πεντηκονταδύο.
filij phaſcur mille ducēti quadraginta ſe-
υἱοὶ φασεοὺρ χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακοντα-
ptē. filij erā mille decē et ſeptē. leuite
ἑπτὰ. υἱοὶ ἠρὲμ χίλιοι δεκαεπτά. οἱ λευῖται
filij ieſu cadmiel filijs o-
υἱοὶ ἰησοῦ τοῦ καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς τοῦ ὡ-
duia ſeptuaginta quattuor. cātores filij
δουΐα ἑβδομήκοντατέσσαρες. οἱ ᾄδοντες υἱοὶ
aſaph centū quadraginta octo. ianitores
ἀσὰφ ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ. οἱ πυλωροὶ
filij ſelū filij ater filij telmon filij
υἱοὶ σελλοὺμ υἱοὶ ἀτὴρ υἱοὶ τελμὼν υἱοὶ
acub filij atita filij ſabi: centū tri-
ἀκκοὺβ υἱοὶ ἀτιτὰ υἱοὶ σαβί, ἑκατὸν τρια-
ginta octo. nathenēim filij ſea filij aſepha filij
κονταοκτώ. οἱ ναθινεὶμ υἱοὶ σηὰ υἱοὶ ἀσηφὰ υἱοὶ
tabaoth filij ceraa: filij ſiaa filij phadon filij
ταβαὼθ υἱοὶ κηράς, υἱοὶ σιαὰ υἱοὶ φαδὼν υἱοὶ
labana: filij aggaba filij ſelmei filij anā
λαβανὰ, υἱοὶ ἀγγαβὰ υἱοὶ σελμεὶ υἱοὶ ἀνὰν
filij gadel filij gaer filij raaia: filij raſ-
υἱοὶ γαδὴλ υἱοὶ γαὴρ υἱοὶ ῥαιὰ, υἱοὶ ῥασ-
ſon filij necoda: filij gazem filij oza filij
σὼν υἱοὶ νεκωδὰ, υἱοὶ γαζὲμ υἱοὶ ὀζὰ υἱοὶ
phaſi filij beſi filij meinon: filij nephoſai filij
φασὶ υἱοὶ βησὶ υἱοὶ μεινὼμ, υἱοὶ νεφωσαὶ υἱοὶ
bacbuc filij achypha filij arur: filij baſa-
βακβοὺκ υἱοὶ ἀχιφὰ υἱοὶ ἀρούρ, υἱοὶ βασα-
loth filij meida filij adaſa: filij barcuc filij
λὼθ υἱοὶ μειδὰ υἱοὶ ἀδασά, υἱοὶ βαρκουὶ υἱοὶ

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

E

D

ᵖcephira ᵍ & beroth ʳſeptingenti ccccccccccccccc ˢquadraginta ᵗtres. ᵘ Viri ccccccccccccccccccccccccccc ᵛrama ʷ & nebo ˣſexcenti ʸviginti ccccccccccccccccc ᶻvnus. ᵃ Viri ᵇmachmas ᶜcentum ᵈviginti ccccccc ᵉduo. ᶠ Viri ᵍbethel ʰ& chai ccccccccccccccccccccccccc ⁱcentū ʲvigiti ᵏtres. ˡ Viri ccccccccccccccccccccccccc ᵐnebo ⁿ alterius ᵒquinquaginta ᵖduo. ccccccccccc ᵠViri ʳhelan ˢ alterius ᵗmille ᵘducenti ccccccccccccc ᵛquinquagita ʷquattuor. ˣFilii ʸarem ccccccccccc ᶻtrecenti ᵃviginti. ᵇ Filii ᶜhiericho ccccccccccccccc ᵈtrecenti ᵉ quadraginta ᶠquinqʒ. ccccccccccccc ᵍFilii ʰiodadin ⁱ& ono ᵏ ſeptingenti ccccccccccccc ˡviginti ᵐvnus. ⁿ Filii ᵒſenaa ccccccccccccccccccccccccc ᵖtria ᵠmilia ʳnōgenti ccccc ccccccccccccccccccccccccc ˢtriginta . ᵗ Sacerdotes. ᵘ Filii ᵛidaia ccccccccccccc ʷin domo ˣieſua ʸnōgenti ᶻſeptuaginta ccccccccc ᵃtres. ᵇ filii ᶜemmer ᵈ mille ᵉquinquaginta ccccccc ᶠduo. ᵍ Filii ʰpheſſur ⁱ mille ccccccccccccccccccccc ᵏducenti ˡ quadraginta ᵐſeptem. ⁿ Filii ccccccccc ᵒarem ᵖmille ᵠdecem & ʳ ſeptem. ˢ Leuite. ccccccccc ᵗFilii ᵘioſue & ˣ cedmihel ʸfiliorum ᶻ oduie ccccccc ᵃſeptuaginta ᵇ quattuor. ᶜCantores. ᵈ Filii ccccccc ᵉaſaph ᶠcentum ᵍ quadra-ginta ʰ octo. ccccccccccc ⁱIanitores. ᵏ Filii ˡſellum: ᵐfilii ⁿather : ᵒfili ccccccccc ᵖthelmon: ᵠfilii ʳaccub: ˢfi-lii ᵗathita : ᵘfili ccccccccccc ˣſobai ʸ centum ᶻ triginta ᵃocto. ccccccccccccccccc ᵇNathinnei. ᶜFilii ᵈſoa: ᵉfi-lii ᶠaſupha: ᵍfilii ccccccccc ʰthebaoth: ⁱfilii ʲceros : ᵏfi-lii ˡſiaa : ᵐ filii ccccccccccc ⁿphadon: ᵒfilii ᵖlebana: ᵠfi-lii ʳagaba : ˢfilii ccccccccc ᵗſelmon: ᵘ filii ˣanan: ʸfilii ᶻgeddel: ᵃfilii ᵇgaer : cccc ᶜfilii ᵈraaia: ᵉfilii ᶠraſin: ᵍfilii ʰnechoda . ccccccccccc ⁱfilii ʲiezen: ᵏfilii ˡaza: ᵐfilii ⁿphaſea : ᵒfilii ccccccccc ᵖbeſai: ᵠ filii ʳmunim : ˢ filii ᵗnephuſim : ccccccccc ᵘfilii ᵛbechue : ʷ filii ˣacu-pha. ʸfilii ccccccccccccc ᶻazur: ᵃfilii ᵇ beſluth : ᶜ filii ᵈmaida : ccccccccccccc ᵉfilii ᶠarſa : ᵍfilii ʰ berchos : ⁱ filii ccccccccccccccc

ᵃיְעָרִים ᵇ כְּפִירָה ᶜ וּבְאֵרוֹת ᵈ שִׁבְעַ
ᵉמֵאוֹת ׳אַרְבָּעִים ᵍ וּשְׁלֹשָׁה׃ ʰ אַנְשֵׁי
ᶦרָמָה ׳וָגָבַע ᵏ שֵׁשׁ ˡמֵאוֹת ᵐעֶשְׂרִים
ᶰוְאֶחָד׃ ᵒאַנְשֵׁי ᵖמִכְמָס ᵠמֵאָה ʳוְעֶשְׂרִים
ˢוּשְׁנָיִם׃ ᵗ אַנְשֵׁי ᵘבֵית ׳אֵל ˣ וְהָעָי
ʸמֵאָה ᶻ עֶשְׂרִים ᵃ וּשְׁלֹשָׁה׃ ᵇאַנְשֵׁי
ᶜנְבוֹ ᵈ אַחֵר ᵉ חֲמִשִּׁים ᶠ וּשְׁנָיִם ׃
ᵍבְּנֵי ʰעֵילָם ׳ אַחֵר ᵏ אֶלֶף ˡ מָאתַיִם
ᵐחֲמִשִּׁים ᶰ וְאַרְבָּעָה׃ ᵒ בְּנֵי ᵖחָרִם
ᵠשְׁלֹשׁ ʳמֵאוֹת ׳וְעֶשְׂרִים׃ ˢבְּנֵי ׳יְרֵחוֹ
ᵗשְׁלֹשׁ ᵘמֵאוֹת ᵛאַרְבָּעִים ʷוַחֲמִשָּׁה ׃
ˣבְּנֵי ʸלֹד ׳חָדִיד ᶻוְאוֹנוֹ ᵃשְׁבַע ᵇמֵאוֹת
ᶜוְעֶשְׂרִים ׳ וְאֶחָד ׃ ׳ בְּנֵי ᵈ סְנָאָה
ᵉשְׁלֹשֶׁת ׳ אֲלָפִים ᶰ תְּשַׁע ׳ מֵאוֹת
ᶠוּשְׁלֹשִׁים ׃ ᵍהַכֹּהֲנִים ᵎבְּנֵי ׳יְדָעְיָה
ʰלְבֵית ׳יֵשׁוּעַ ᵐתְּשַׁע ᵏמֵאוֹת ׳שִׁבְעִים
ˡוּשְׁלֹשָׁה׃ ᵐבְּנֵי ׳אִמֵּר ᵎאֶלֶף ׳חֲמִשִּׁים
ᵒוּשְׁנָיִם׃ ׳בְּנֵי ׳פַּשְׁחוּר ׳ אֶלֶף
ᵖמָאתַיִם ᵠאַרְבָּעִים ׳ וְשִׁבְעָה׃ ᵗבְּנֵי
ʳחָרִם ׳אֶלֶף ˢשִׁבְעָה ᵗעָשָׂר׃ ׳הַלְוִיִּם
ᵘבְּנֵי ׳יֵשׁוּעַ ᵛלְקַדְמִיאֵל ˣלִבְנֵי ׳לְהוֹדִיָה
ʸשִׁבְעִים ᶻוְאַרְבָּעָה׃ ׳הַמְשֹׁרְרִים ᵃבְּנֵי
ᵇאָסָף ᶜ מֵאָה ׳ אַרְבָּעִים ׳ וּשְׁמֹנָה ׃
ᵈהַשֹּׁעֲרִים ᵉבְּנֵי ׳שַׁלּוּם ׳בְּנֵי ׳אָטֵר ׳בְּנֵי
׳טַלְמוֹן ׳בְּנֵי ׳עַקּוּב ׳בְּנֵי ׳חֲטִיטָא ׳בְּנֵי
ᵍשֹׁבָי ᵎמֵאָה ׳שְׁלֹשִׁים ׳ וּשְׁמֹנָה׃
ʰהַנְּתִינִים ׳בְּנֵי ׳צִיחָא ׳בְּנֵי ׳חֲשׁוּפָא ׳בְּנֵי
׳טַבָּעוֹת׃ ׳בְּנֵי ׳קֵרֹס ׳בְּנֵי ׳ סִיעָה ׳ בְּנֵי
׳פָּדוֹן׃ ׳בְּנֵי ׳לְבָנָה ׳בְּנֵי ׳חֲגָבָה ׳בְּנֵי
׳שַׁלְמַי׃ ׳בְּנֵי ᵎחָנָן ׳בְּנֵי ׳גִּדֵּל ׳בְּנֵי ׳גַּחַר׃
׳בְּנֵי ׳רְאָיָה ׳בְּנֵי ׳רְצִין ׳בְּנֵי ׳נְקוֹדָא ׃
׳בְּנֵי ׳גַּזָּם ׳בְּנֵי ׳עֻזָּא ׳בְּנֵי ׳פָּסֵחַ׃ ׳בְּנֵי
׳בֶּסַי ׳ בְּנֵי ׳מְעוּנִים ׳ בְּנֵי ׳נְפִוּשְׂסִים׃
ᵎבְּנֵי ׳בַּקְבּוּק ׳בְּנֵי ׳חֲקוּפָא ׳ בְּנֵי
׳חַרְחוּר׃ ׳בְּנֵי ׳בַצְלִית ׳בְּנֵי ׳מְחִידָא
׳בְּנֵי ׳ חַרְשָׁא ׃ ׳בְּנֵי ׳ בַּרְקוֹס ׳ בְּנֵי

שנה

מאה

בנו

שור

נתן

סיסרא בני תמח בני נציח בני
חטיפא בני עבדי שלמה בני
סוטי בני ספרת בני פרידא׃
בני יעלא בני דרקון בני
גדל׃ בני שפטיה בני חטיל
בני פכרת הצבים בני אמון׃
כל הנתינים ובני עבדי שלמה
שלש מאות תשעים ושנים׃ שנה
ואלה העלים מתל טלח תל עלה
חרשא כרוב אדון ואמר
ולא יכלו להגיד בית אבתם ענך
וזרעם אם משראל המ׃ בני
דליה בני טוביה בני נקודא ששׁ
מאות וארבעים ושנים׃ ומן מאה
הכהנים בני חביה בני הקוץ
בני ברזלי אשר לקח מבנות
ברזלי הגלעדי אשה ויקרא איש שמא
על שמם אלה בקשו כתבם
המתיחשים ולא נמצא ויגאלו יחס נצא
מן הכהנה ויאמר התרשתא אמר
להם אשר לא יאכלו מקדשׁ אכל
הקדשים עד עמד הכהן לאורים
ותמים׃ כל הקהל כאחד תמם
ארבע רבוא אלפים שלשׁ ענב
מאות וששים׃ לבד עבדיהם נבד
ואמהתיהם אלה שבעת
אלפים שלשׁ מאות שלשים
ושבעה ולהם משררים ׀ שור
ומשררות מאתים ארבעים
וחמשה׃ סוסיהם שבע מאות
שלשים ושבעה פרדיהם מאתים מאה
ארבעים וחמשה גמלים יז
ארבע מאות שלשים וחמשה
חמרים ששת אלפים שבע מאות
ועשרים׃ ומקצת ראשי האבות קצה
נתנו למלאכה התרשתא נתן לאצר

zifara: filii thema: filii
nafia: filii
atupha: filii ſeruorum
ſalomonis: filii
ſothai: filii ſopherech:
filii pheruda.
Filii iohala: filii dercon:
filii
iedel. Filii ſaphata: filii
athil:
filii phocereth qui erat
ortus ex aſbaim filio am
mon. Omnes nathinei
& filii ſeruorū ſolomōis
trecēti nonaginta duo.
Hi ſunt aūt qui aſcende
runt de thelmala: thelar
ſa: cherub: adon: & em
mer:
& non potuerūt indica
re domum patrū ſuorū
& ſemen ſuum: vtrum
ex iſrael eſſent. Filii
dalaia: filii tobia: filii
nechoda ſexcenti
quadraginta duo. Et de
ſacerdotibus filii: iobia:
filii accos:
filii berzellai qui acce
pit de filiabus
berzellai galaaditidis
vxorem: & vocatus eſt
nomine eorū. Hi que
fierunt ſcripturā ſuam in
cenſu & nō inuenerūt:
& electi ſunt
de ſacerdotio. Dixitq;
atherſatha
eis vt non manducarēt
de ſanctis
ſanctorum: donec ſta
ret ſacerdos doctus
& eruditus. Oīs mul
titudo quaſi vir vnus
quadraginta duo milia
ſexcenti
ſexaginta: abſq; ſeruis
& ancillis eoꝝ qui erant
ſeptem
milia trecenti triginta
ſeptem: & inter eos can
tores
& cantatrices ducente
quadraginta
et quinq;. Equi eorum
ſexcenti
triginta ſeptem: muli
eorum ducenti
quadraginta quinq;: ca
meli eorum
quadringenti triginta
quinq;:
aſini ſex milia ſeptin
genti
viginti. Nōnulli autem
de principib familiarū
dederūt ipſi ſas in opus.
Atherſatha dedit

ſfara filij thema: filij neſia filij atipha: filij
σισαρᾶ υἱοὶ θεμά, υἱοὶ νεσιὰ υἱοὶ ἀτιφά, υἱοὶ
ſeruoꝝ ſalomonis filij ſuſei filij ſapha-
δούλων σολομῶντος υἱοὶ σουσὶ υἱοὶ σαφα-
rat filij pherida filij iela. filij vorcō filij
ρὰτ υἱοὶ φαριδὰ υἱοὶ ἰελά. υἱοὶ δωρκὼν υἱοὶ
gadael: filij ſaphatia filij atil filij phacha
γαδδαήλ, υἱοὶ σαφατία υἱοὶ ἀτὶλ υἱοὶ φαχα-
rath filij ſabain ⁊ filij amō: oēs na-
ρὰθ υἱοὶ σαβαὶν καὶ υἱοὶ ἀμών, πάντες οἱ να-
thenim ⁊ filij ſeruoꝝ ſalomonis trecē-
θινίμ καὶ οἱ υἱοὶ δούλων σολομῶντος τρια-
ti nonaginta duo. ⁊ iſti aſcenderūt
κόσιοι ἐνενηκονταδύο. καὶ οὗτοι ἀνέβησαν
de thelmalech thelaſar cherub edan ⁊ em
ἐκ θελμαλεὶχ θελασσὰρ χερουβὶ δὰν καὶ ἐμ
mer. ⁊ nō potuerūt annūciare domos
μήρ. καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπαγγεῖλαι οἴκους
familiaꝝ ſuaꝝ ⁊ ſemē ſuū: ſi de
πατριῶν αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν, εἰ ἐκ
iſrael ſunt. filij dalaia filij tobia ⁊ fi
Ἰσραήλ εἰσιν. υἱοὶ δαλαΐα υἱοὶ τωβία καὶ υἱ
lij necoda ſexcēti ⁊ quinquaginta duo. ⁊
οἱ νεκωδὰ ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο. καὶ
de ſacerdotib filij ebia filij accos filij ber
ἐκ τῶν ἱερέων υἱοὶ ἐβία υἱοὶ ἀκκὼς υἱοὶ βερ
zelei: ⁊ accepit de filiabus berzelei
ζελεί, ὃς ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων βερζελεὶ
galaaditidis vxorē ⁊ vocat ē in nomi
τοῦ γαλααδίτου γυναῖκα καὶ ἐκλήθη ἐπ' ὀνό-
ne eoꝝ. hi q̄sierūt ſcripturā ſuā
ματι αὐτῶν. οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴ ἑαυτῶν
comitat ⁊ nō eā inuēta: ⁊ eiecti ſunt
τῆς συνοδίας καὶ οὐχ εὑρέθη, καὶ ἀπώσθησαν
de ſacerdotio. ⁊ dixit arthaſaſtha e
ἐκ τῆς ἱερατείας. καὶ εἶπεν ἀρθασασθὰ ἐκ-
ios: vt nō māducarēt de ſctō
τοῖς, ἵνα μὴ φάγωσιν ἐκ τοῦ ἁγίου τῶν
ſctōꝝ: donec ſtaret ſacerdos illuminationib ⁊
ἁγίων, ἕως ἂν στῇ ἱερεὺς τοῖς φωτισμοῖς καὶ
initiationib. ⁊ facta eſt oīs multi-
τοῖς τελειώσεσιν. καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλη-
tudo vnanimit q̄ſi q̄draginta milia ⁊
σία ὁμοθυμαδὸν ὡς τέσσαρες μυριάδες καὶ
duomilia trecēti ſexaginta: abſq; ſer-
δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, πλὴν δού-
uis eoꝝ ⁊ ancillis eoꝝ. iſti ſeptē
λων αὐτῶν καὶ παιδίσκων αὐτῶν. οὗτοι ἑπτὰ
milia trecēti triginta ſeptē. ⁊ cāto-
χιλίαι τριακόσιοι τριακονταεπτά. καὶ ᾄδον-
res ⁊ cātatrices ducēti q̄draginta quin-
τες καὶ ᾄδουσαι διακόσιοι τεσσαρακοντακίν-
q;. equi ſeptingēti triginta ſex. muli
τε. ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταέξ. ἡμίονοι
ducēti q̄draginta q̄nq;. cameli q̄drigē
διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. κάμηλοι τέτρα
ti triginta q̄nq;. aſini ſex milia ſeptin-
κόσιοι τριακονταπέντε. ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακό
gēti viginti. ⁊ de parte principū
σιοι εἴκοσι. καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν
familiaꝝ vederūt in opus arthaſaſtha
πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον τῷ ἀρθασασθὰ

in thesaur̄ auri dragmas mille: phialas
εἰς ἀσσωρὸν χρυσίου δραχμὰς χιλίας, φιάλας
ḡnquaginta: stolas sacerdotū ḡngentas
πεντήκοντα, στολὰς τῶν ἱερέων πεντακοσίας
triginta. ⁊ de principibus familiar̄
τριάκοντα. καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν
dederūt in thesauros operis: auri numisma
ἔδωκαν εἰς ἀσσωροὺς τοῦ ἔργου, χρυσοῦ νόμισμα
decēmilia bis: ⁊ argēti minas duomilia ducē
μυριάδας δύο, καὶ ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας διακο
tas. ⁊ dederūt reliqui populi au-
σίας. καὶ ἔδωκαν οἱ καταλειφθέντες τοῦ λαοῦ χρυ-
ri dragmas bis decē milia: argēti minas
σίου δραχμὰς δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μνᾶς
duomilia ⁊ stolas sacerdotū sexaginta septē. ⁊ se-
δισχιλίας καὶ στολὰς τῶν ἱερέων ἑξήκοντα ἑπτά. καὶ ἐκά-
derūt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ ianitores
θισαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευεῖται καὶ οἱ πυλωροὶ
⁊ cātores ⁊ q̄ de populo: ⁊ na
καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ να
thenim ⁊ oēs israel in ciuitatib⁹ suis.
θινιμ καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν. Ca.8.

A ΚΑΙ ἐπλήσθη ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, καὶ οἱ υἱοὶ
Et impleti sunt dies septimi: ⁊ filij
israel in ciuitatib⁹ suis: ⁊ cōgregati sunt oēs
Esdr. 3.a. ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθησαν πᾶς
populꝰ q̄si vir vn⁹ ad plateā q̄ ante por-
ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πυ-
tā aquē. ⁊ dixerūt esdre
λης τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπον τῷ ἔσδρα τῷ
scribe: vt afferret libꝝ legis moysi q̄
γραμματεῖ, ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου μωυσῆ ὃν
ꝓceperat dñs israel. ⁊ attulit es-
ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰσραήλ. καὶ ἤνεγκεν ἔσ-
dras sacerdos legē coꝝ multitudine
δρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας
a viro vsq; ad mulierē: ⁊ oēs intelligēs
ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός, καὶ πᾶς ὁ συνιὼν
ad audiendū in die vna mēsis septimi.
ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου.
⁊ legit in eo cōtra plateā q̄
καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς
ante portā aquar̄ ab ho-
ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων ἀπὸ τῆς ὥ-
ra illuminationis solis vsq; ad medietatē
ρας τοῦ διαφωτίσαι ἡλίου ἕως μεσούσης
diei: in cōspectu virorū ⁊ mulierū:
τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν,
⁊ q̄i intelligēteo. ⁊ aures oīs
καὶ αὐτοὶ συνίοντες. καὶ ὦτα παντὸς τοῦ
ppli in libꝝ legis. ⁊ stetit es-
λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου. καὶ ἔστη ἔσ-
dras scriba sup gradū ligneū quē
δρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου ὃ
fecerat ad cōcionandū: ⁊ steterūt iu-
ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι, καὶ ἔστησαν ἐχό-
xta eū matthathias ⁊ semeias ⁊ anantas
μενα αὐτοῦ ματθαθίας καὶ σαμεῖας καὶ ἀναεῖας
⁊ vrias: ⁊ chelcias ⁊ maasias a dextris
καὶ οὐρίας, καὶ χελκίας καὶ μαασίας ἐκ δεξιῶν
eius: ⁊ a sinistris phadaias ⁊ misael ⁊
αὐτοῦ, καὶ ἐξ ευωνύμων φαδαίας καὶ μισαὴλ καὶ
melchias ⁊ asom ⁊ asabdana ⁊ zacharias
μελχίας καὶ ἀσὼμ καὶ ἀσαβδανὰ καὶ ζαχαρίας
⁊ mosollā. ⁊ aperuit esdras libꝝ
καὶ μεσολλάμ. καὶ ἤνοιξεν ἔσδρας τὸ βιβλίον
cōꝝ omni populo: q̄m ipe erat supra
ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω

D

[illegible]

'in thesaurū 'auri 'dragmas 'mille: [illegible]
'phialas 'quinq̄ginta: 'tunicas 'sacerdotales 'qngē
tas 'triginta. ° Et de principibus [illegible]
'familiarū 'dederunt 'in thesaurum ° operis [illegible]
'auri 'dragmas 'viginti mi lia: [illegible]
'& argenti 'minas 'duo milia 'ducentas. [illegible]
'Et quod 'dedit 'reliquus 'populus: [illegible]
'auri 'dragmas 'viginti mi lia: 'm & argenti [illegible]
'minas 'duo milia: 'p & tunicas 'sacerdotales [illegible]
'sexaginta 'septem. 'Habitauerunt autē 'sacerdotes
'& leuite 'r & ianitores 's & cantores [illegible]
'et reliquū 'vulgus 'c & nathinnei 'd & omnis [illegible]
'israel 'in ciuitatibus suis.

8.

ET venerat 'b mensis
'septimus: [illegible]
'filij autē 'c israel erant 'in ciuitatibus suis. 'd Cōgregatusq; est 'b ois 'populus 'q̄si vir 'vnus 'm ad 'plateam [illegible]
'que est 'f ante 'g portam 'a quarum. [illegible]
'& dixerunt 'c esdre 'e scribe
'vt afferret [illegible]
'librum 'a legis 'b moysi 'c quā [illegible]
'preceperat 'c dñs 'e israeli.
'Attulit ergo [illegible]
'esdras 'a sacerdos 'm legem
'coram [illegible]
'multitudine 'f virorum 'g & 'mulierum: 'e cunctisq; [illegible]
'qui poterāt 'r intelligere:
's in die 't prima 'u mensis [illegible]
'septimi. 'b Et legit 'c in eo aperte 'b in [illegible]
'platea 'q̄ erat 'f ante 'g portā [illegible]
'aquarum 'a de 'mane 'm vsq; ad 'media [illegible]
'diem 'p in conspectu 'q viro rum 'r & mulierum [illegible]
'& sapientium. 's Et aures
'ois 'populi erant erecte
'ad 'librum. 'b Stetit autem
'esdras 'c scriba [illegible]
'super 'e gradū 'b ligneū 'quē
'fecerat 'd ad loquendum:
'm & steterūt 'n iuxta eū: 'o mathathia 'p & semeia 'q & ania
'r & vria 's & bechia 't & maasia 'u ad [illegible]
'x dexteram eius: 'r & ad sinistram 's phadaia 't misael
'u & melchia 'x & asum 'y & asephdana 'z zacharia [illegible]
'& 'a mosollam. 'b Et aperuit
'c edras 'd librum [illegible]
'e coram 'f omni 'm populo.
'g Sup 'h vniuersum 'i quippe

'ʾאָצַר 'לָאוֹצָר 'זָהָב 'דַּרְכְּמֹנִים 'אֶלֶף
'זְרָק 'מִזְרָקוֹת 'חֲמִשִּׁים 'פָּתְנוֹת 'כֹּהֲנִים
'שְׁלֹשִׁים 'וְחָמֵשׁ 'מֵאוֹת: 'וּמֵרָאשֵׁי
'רָבַב 'הָאָבוֹת 'נָתְנוּ 'לְאוֹצַר 'הַמְּלָאכָה
'מָאָה 'זָהָב 'דַּרְכְּמוֹנִים: 'שְׁתֵּי 'רְבוֹת
'וְכֶסֶף 'מָנִים 'אַלְפַּיִם 'וּמָאתָיִם:
'וַאֲשֶׁר 'נָתְנוּ 'שְׁאֵרִית 'הָעָם
'זָהָב 'דַּרְכְּמוֹנִים 'שְׁתֵּי 'רְבוֹא 'וְכֶסֶף
'מָנִים 'אַלְפַּיִם 'וְכָתֹנֶת 'כֹּהֲנִים
'שִׁשִּׁים 'וְשִׁבְעָה: 'וַיֵּשְׁבוּ 'הַכֹּהֲנִים
'שור 'וְהַלְוִיִּם 'וְהַשְּׁעָרִים 'וְהַמְשֹׁרְרִים
'נָתַן 'עִיר 'וּמִן 'הָעָם 'וְהַנְּתִינִים 'וְכָל
'יִשְׂרָאֵל 'בְּעָרֵיהֶם:

Cap. viij.

'קָבַץ 'וַיֵּאָסֹף 'הַחֹדֶשׁ 'הַשְּׁבִיעִי
'אָסַף 'וּבְנֵי 'יִשְׂרָאֵל 'בְּעָרֵיהֶם: 'וַיֵּאָסְפוּ
'רָחַב 'כָּל 'הָעָם 'כְּאִישׁ 'אֶחָד 'אֶל 'הָרְחוֹב
'פָּנָה 'אֲשֶׁר 'לִפְנֵי 'שַׁעַר 'הַמָּיִם
'אָמַר 'בוא 'וַיֹּאמְרוּ 'לְעֶזְרָא 'הַסֹּפֵר 'לְהָבִיא
'יָרֵה 'אֶת 'סֵפֶר 'תּוֹרַת 'מֹשֶׁה 'אֲשֶׁר
'בוא 'צִוָּה 'יְהוָה 'אֶת 'יִשְׂרָאֵל: 'וַיָּבִיא
'עֶזְרָא 'הַכֹּהֵן 'אֶת 'הַתּוֹרָה 'לִפְנֵי
'הַקָּהָל 'מֵאִישׁ 'וְעַד 'אִשָּׁה 'וְכֹל
'בִּין 'לִשְׁמֹעַ 'בְּיוֹם 'אֶחָד 'לַחֹדֶשׁ
'הַשְּׁבִיעִי: 'וַיִּקְרָא 'בו 'לִפְנֵי
'הָרְחוֹב 'אֲשֶׁר 'לִפְנֵי 'שַׁעַר
'הַמַּיִם 'מִן 'הָאוֹר 'עַד 'מַחֲצִית
'הַיּוֹם 'נֶגֶד 'הָאֲנָשִׁים 'וְהַנָּשִׁים
'וְהַמְבִינִים 'וְאָזְנֵי 'כָל 'הָעָם 'אֶל
'סֵפֶר 'הַתּוֹרָה: 'וַיַּעֲמֹד 'עֶזְרָא 'הַכֹּהֵן
'עַל 'מִגְדַּל 'עֵץ 'אֲשֶׁר 'עָשׂוּ 'לַדָּבָר
'וַיַּעֲמֹד 'אֶצְלוֹ 'מַתִּתְיָה 'וְשָׁמַע 'וַעֲנָיָה
'וּאוּרִיָּה 'וְחִלְקִיָּה 'וּמַעֲשֵׂיָה 'עַל
'יְמִין 'וּמִשְּׂמְאֹלוֹ 'פְּדָיָה 'וּמִישָׁאֵל
'וּמַלְכִּיָּה 'וְחָשֻׁם 'וְחַשְׁבַּדָּנָה 'זְכַרְיָה
'מְשֻׁלָּם: 'וַיִּפְתַּח 'עֶזְרָא 'הַסֹּפֵר
'לְעֵינֵי 'כָל 'הָעָם 'כִּי 'מֵעַל 'כָּל

ddd iij

ppūm. ꝛ factū eſt cū aperuiſſet eū: ſtetit ois
τοῦ λαοῦ. καὶ ἐφώνησε ἔσδρας κύριον τὸν θεὸν τὸν μέ
ppło. ꝛ bñdixit eſdras dño deo ma
ὁ λαός. καὶ εὐλόγησεν ἔσδρας κύριον τὸν θεὸν τὸν μέ
gno. ꝛ reſpōdit ois popul⁹ ꝛ dixerūt:amē amē:
γαν. καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπον, ἀμὴν ἀμήν,
eleuātes manus ſuas: iclinauerūt ꝛ adora-
ἐπάραντες τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἔκυψαν καὶ προσε-
uerūt dñm in facie ſup terrā ꝛ
κύνησαν τῷ κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ
ieſue ꝛ baneas ꝛ ſarabias: ꝛ iami ꝛ a-
Ἰησοῦς καὶ βανίας καὶ σαραβίας, καὶ Ἰαμεὶν καὶ ἀ
cub ꝛ ſabathy the⁹ ꝛ oduias ꝛ maaſias ꝛ
κοὺβ καὶ σαβαθαῖος καὶ ὡδουίας καὶ μαασίας καὶ
callitas ꝛ aſarias ꝛ ioſabed ꝛ anan ꝛ
καλλίτας καὶ ἀσαρίας καὶ Ἰωσαβὲδ καὶ ἄναν καὶ
phalaias: ꝛ leuite erāt inſtruēteo popu
φαλαίας, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν συνετίζοντες τὸν λα-
lū in legē: ꝛ popul⁹ in ſtatione ſua. ꝛ
ὸν ἐν τῷ νόμῳ, καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ. καὶ
legerūt in libro legis dei: ꝛ
ἀνέγνωσαν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ, καὶ
docuit eſdras. ꝛ diſtinxit in ſciētiā dñi.
ἐδίδασκεν ἔσδρας. καὶ διέστειλεν ἐν ἐπιστήμῃ κυρίου.
ꝛ itellexit popul⁹ in lectione. ꝛ dixit nee-
καὶ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει. καὶ εἶπε νε-
mias ḡ eſt atarſatha ꝛ eſdras ſacerdos ꝛ ſcri
μίας ὅς ἐστιν ἀταρσαθὰ καὶ ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμ
ba ꝛ leuite inſtruēteo populū. ꝛ
ματεὺς καὶ οἱ Λευῖται οἱ συνετίζοντες τὸν λαόν. καὶ
dixerūt oi populo:dies ſctūs eſt dño
εἶπον παντὶ τῷ λαῷ, ἡμέρα ἁγία ἐστὶ τῷ κυρίῳ
deo nro: ne lugeatis neq; fleatis: q̄m flebat
θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε, ὅτι ἔκλαιε
ois popul⁹ vt audiuit ꝟmones legis. ꝛ
πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ νόμου. καὶ
dixit eis: ite ꝛ comedite pinguia: ꝛ
εἶπεν αὐτοῖς, πορεύεσθε καὶ φάγετε λιπάσματα, καὶ
bibite mulſa: ꝛ mittite parteo
πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς
nō habētib⁹. q: ſctūs eſt dies dño deo nro.
μὴ ἔχουσιν· ὅτι ἁγία ἐστὶν ἡμέρα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν.
ꝛ ne cōcidatis q: gaudiū dñi: hec eſt fortitudo
καὶ μὴ διαπίπτετε ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου, αὕτη ἐστὶν ἰσχὺς
nra. ꝛ leuite ſilere faciebāt oēm populū di
ἡμῶν· καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαὸν λέ
cētes: tacete: q: dies ſctūs: ꝛ nō decidatis.
γοντες, σιωπᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ κατα πίπτετε
ꝛ abiit ois popul⁹ vt comederet ꝛ biberet ꝛ mit
τε· καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐκπο
teret ptes: ꝛ vt faceret leticiā magnā:
ρίλλειν μερίδας, καὶ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην,
q: itellexerāt in vbis ḡ docuerāt eos. ꝛ
ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνώρισεν αὐτοῖς. καὶ
in die ſecūdo cōgregati ſūt p̄cipes
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν
familiaꝝ vniuerſo populo ſacerdotes ꝛ leuite ad
πατριῶν τῷ παντὶ λαῷ οἵ τε ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς
eſdrā ſcribā: vt ſtatueret ad oēs
ἔσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς
ſmones legis. ꝛ inuenerūt ſcriptū in lege ḡ pre
λόγους τοῦ νόμου. καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὃν ἐν
cepit dñs moyſi: vt habitēt filij
ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῆ, ὅπως κατοικίσωσιν οἱ υἱοὶ
iſrael i tabnaculis i ſolēnitate i mēſe ſeptimo: ꝛ vt
Ἰσραὴλ ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, καὶ ὅπως
ſignificēt in tubis in oibus vrbib⁹ ſuis
σημήνωσιν ἐν σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν
ꝛ in hierūy. ꝛ dixit eſdras: egredimini in mōtē ꝛ
καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ εἶπεν ἔσδρας, ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος καὶ
afferte frōdes olive ꝛ frōdes lignoꝝ cupreſſinorū
ἐνέγκατε φύλλα ἐλαίας καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων

Leui. 15.5.

יָהֳעָם הָיָה וְכִפְתָּחוֹ עָמְדוּ כָּל הָעָם׃
וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת יְהוָה הָאֱלֹהִים יִבְרְךָ
הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל הָעָם אָמֵן אָמֵן בְּמַעַל גבר
יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה עלה קבד
אַפַּיִם אַרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֶׁרֵבְיָה שמה
יָמִין עַקּוּב שַׁבְּתַי הוֹדִיָה מַעֲשֵׂיָה
קְלִיטָא עַזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן פְּלָאיָה
וְהַלְוִיִם מְבִינִים אֶת הָעָם לַתּוֹרָה בין יבה
וְהָעָם עַל עָמְדָם׃ וַיִּקְרְאוּ בַּסֵּפֶר קרא
בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְיָשׂוֹם בוש
שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ בַּמִּקְרָא׃ וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה בין קרא
הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר אמר
וְהַלְוִיִם הַמְבִינִים אֶת הָעָם לְכָל בין
הָעָם קָדוֹשׁ הַיּוֹם הוּא לַיהוָה קבש
אֱלֹהֵיכֶם אַל תִּתְאַבְּלוּ וְאַל תִּבְכּוּ אבל נבה
כִּי בוֹכִים כָּל הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ הלך
אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים שתה שפה
וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי קָדוֹשׁ פתק מנה
הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל תֵּעָצֵבוּ כִּי עצב
חֶדְוַת יְהוָה הִיא מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִם חדה עזז
מַחְשִׁים לְכָל הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי חשה
הַיּוֹם קָדוֹשׁ וְאַל תֵּעָצֵבוּ׃ וַיֵּלְכוּ
כָּל הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁלֹחַ
מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְּדוֹלָה כִּי עשה גדל
הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר הוֹדִיעַ לָהֶם׃ בין ידע
וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת שנה אסף
לְכָל הָעָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִם אֶל
עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל דִּבְרֵי שכל
הַתּוֹרָה׃ וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה יצא כתב
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה אֲשֶׁר
יֵשְׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת בְּחַג
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ שבע שמע
וְיַעֲבִירוּ קוֹל בְּכָל עָרֵיהֶם עיר
וּבִירוּשָׁלַם לֵאמֹר צְאוּ הָהָר יצא
וְהָבִיאוּ עֲלֵי זַיִת וַעֲלֵי עֵץ שָׁמֶן בוא עלה

τ frōdes myrti τ frōdes palmaꝝ: τ frō
καὶ φύλλα μυρσίνης καὶ φύλλα φοινίκων, καὶ φύλ
des ligni dēsi: vt faciāt tabnacula sm scri-
λα ξύλου δασέος, ποιῆσαι σκηνὰς κατὰ τὸ γεγραμ
ptū. τ egressꝰ ē ppls τ attulerūt τ fecerūt
μθνον. καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐποίησαν
sibi tabnacula. vir in domate suo τ in
ἑαυτοῖς σκηνάς. ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δόματος αὐτοῦ καὶ ἐν
atriis suis τ in atriis domꝰ dei:
ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν αὐλαῖς οἴκου τοῦ θεοῦ,
τ in plateis porte aquaꝝ τ in
καὶ ἐν πλατείαις τῆς πύλης τῶν ὑδάτων καὶ ἐν ταῖς
plateis porte ephraim. τ fecerūt oīs
πλατείαις τῆς πύλης ἐφραΐμ. καὶ ἐποίησαν πᾶς
ecclesia q̄ redierāt de captiuita
σα ἡ ἐκκλησία οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλω
te tabnacula: τ habitauerūt i tabnaculis. qm nō fece
σίας σκηνάς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς. ὅτι οὐκ ἐποί
rāt a diebus iesue filij naue sic filij isra
ησαν ἀπὸ ἡμερῶν ἰησοῦ υἱοῦ ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσρα
el vsq; ad die illū. τ fuit leticia ma-
ὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη με-
gna nimis. τ legit in libro legis dei
γάλη σφόδρα. καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ
p singulos dies a die pmo vsq; ad
ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς
die nouissimū: τ fecerūt solēnitatē septē dieb⁹.
ἡμέρας τῆς ἐχάτης, καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας.
τ die octauo exodiū sm iudiciū.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρῖμα. Ca. 9.

A Et in die vicesimo τ q̄rto mēsis
Καὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς
huius cōuenerūt filij israel in ieiunio τ in
τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν
saccis τ puluerib⁹ sup caput eoꝝ. τ separati
σάκκοις καὶ κόνοις ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν. καὶ ἐχωρί
fuerūt filij israel ab omni filio alieno.
ἔστησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου.
τ steterūt τ cōfessi sunt peccata sua:
καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγόρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν,
τ iniq̄tates patrū suoꝝ. τ steterūt
καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν. καὶ ἔστησαν
in statione sua: τ legerūt in libro le-
ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νό-
gis dñi dei sui quater in die. τ
μου κυρίου θεοῦ αὐτῶν τοτέταρτον τῆς ἡμέρας. καὶ
erāt cōfitētes dño quater in di
ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ τοτέταρτον τῆς ἡ-
e τ adorātes dñm deū suū. τ
μέρας καὶ προσκυνοῦντες τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. καὶ
stetit sup ascēsū leuitaꝝ iesue: τ filij cad
ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν λευϊτῶν ἰησοῦς, καὶ υἱοὶ καδ
miel: sachanias filius sarabia filij chanani. τ cla
μιήλ, σαχανίας υἱὸς σαραβία υἱοῦ χανανί. καὶ ἐ
mauerūt voce magna ad dñm deū suū:
βόησαν φωνῇ μεγάλῃ πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν,
τ dixerūt leuite iesue τ cadmiel bonnias
καὶ εἶπον οἱ λευῖται ἰησοῦς καὶ καδμιὴλ βοννείας
sarabias sobanias oduias sechenias phessias: sur
σαραβίας σοβανίας ὠδουίας σεχενίας φεσσίας, ἀνά
gite benedicite dño deo nro ab eter
στητε εὐλογεῖτε τὸν κύριον θεὸν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰ
no τ vsq; in eternū. τ benedicēt nomi
ῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ εὐλογήσουσιν ὄνο-
ni glorie tue: τ exaltabūt in omni benedi
μα δόξης σου, καὶ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλο-
ctione τ laude. τ dixit esdras: tu es ipse
γία καὶ αἰνέσει. καὶ εἶπεν ἔσδρας, σὺ εἶ αὐτὸς
dñs solus: tu fecisti celū τ ce-
κύριος μόνος, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρα
lū celi: oēs exercitus eoꝝ:
νὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντας τὰς δυνάμεις αὐτῶν,

m & frōdes n myrti: o & rāos
p palmaꝝ: q & frōdes r ligni
s nemorosi: t vt fiāt u taber
nacula x sicut scriptū ē. r Et
egressus est oīs s ppl̄us a &
attulerūt b. Fecerūtq; c sibi
d tabernacula e vnusquisq;
f in g domate suo: h & i atriis
suis: i & in atriis k domus
l dei: m & in platea n porte
o aquarum: p & in platea
q porte r effraim.
s Fecit ergo t vniuersa u ec-
clesia eorū q redierāt de
s captiuitate a tabernacula:
b & habitauerūt c in taber
naculis. c Non d eni e fecerāt
f a dieb⁹ g iosue h filii i nū j ta-
lia m filii n israel o vsq; ad p die
q illum. r Et fuit s leticia t ma
gna u nimis. t Legit aūt r in
libro s legis
a dei c per dies singulos b a
c die
r primo s vsq; ad b diem t no
uissimum. k Et fecerunt
l solemnitatem m septem
n diebus: o & in die p octauo
q collectam r iuxta ritum.

9.

IN die autē b vicesimo
c quarto d mensis
e huius f conuenerunt g filii
h israel i in ieiunio
k & in saccis l & humus m su
per eos. n Et separatū est
o semē filiorū p israel q ab oi
r filio s alienigena. t Et stete
rūt u & confitebantur r pec
cata sua s & iniquitates
a patrum suorum. b Et sur
rexerunt c ad d standum.
e Et legerunt f in volumi-
ne g legis h domini i dei sui
k quater in l die: m & quater
n confitebantur:
o & adorabant p dominū
q deum suum.
r Surrexerunt autē s super
t gradū u leuitarū i iosue r &
bani & s cedmihel a sabania
b bani c sarebias
d bani e & thanai: f & clama
uerunt g voce h magna i ad
b dominum l deum suum.
m Et dixerunt n leuite
o iosue p & cedmihel q bon-
ni r asebia
n serebia t odaia u sebna r fa-
taia.
r Surgite: s benedicite b do
mino c deo vestro
d ab e eterno f vsq; in g eter-
num. h Et benedicant
i nomini k glorie tue l excel
so m in n omni
o benedictione p & laude.
q Tu r ipse s domine
t solus: u tu x fecisti s celū &
celum b celorum c & oēm
d exercitum eorum:

ᵐ וַעֲלֵי ᵒ הֲדַס ᵒ וַעֲלֵי ᵖ תְּמָרִים ᵠ וַעֲלֵי ʳ עֵץ
ᵒ עָבוֹת ᵏ לַעֲשׂוֹת ᵒ סֻכֹּת ᵒ כַּכָּתוּב׃ ʳ וַיֵּצְאוּ
ʳ הָעָם ᵉ וַיָּבִיאוּ ᵏ וַיַּעֲשׂוּ ʳ לָהֶם ᵒ סֻכּוֹת
ᵃ אִישׁ ʳ עַל ᵉ גַּגּוֹ ᵇ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם ᵏ וּבְחַצְרוֹת
ᵐ בֵּית ʳ הָאֱלֹהִים ᵐ וּבִרְחוֹב ᵐ שַׁעַר
ᵒ הַמַּיִם ᵖ וּבִרְחוֹב ᵠ שַׁעַר ʳ אֶפְרָיִם׃
ᵉ וַיַּעֲשׂוּ ʳ כָל ᵒ הַקָּהָל ʳ הַשָּׁבִים ʳ מִן ʳ הַשְּׁבִי
ᵃ סֻכּוֹת ᵇ וַיֵּשְׁבוּ ʳ בַּסֻּכּוֹת ᵏ כִּי ʳ לֹא ʳ עָשׂוּ
ᵉ מִימֵי ᵇ יֵשׁוּעַ ʳ בִּן ᵇ נוּן ʳ כֵּן ᵐ בְּנֵי ᵐ יִשְׂרָאֵל
ᵒ עַד ᵖ הַיּוֹם ᵠ הַהוּא ᵏ וַתְּהִי ᵒ שִׂמְחָה
ʳ גְּדוֹלָה ᵒ מְאֹד׃ ʳ וַיִּקְרָא ʳ בְּסֵפֶר ʳ תּוֹרַת
ᵃ הָאֱלֹהִים ᵒ יוֹם ʳ בְּיוֹם ᵒ מִן ʳ הַיּוֹם
ʳ הָרִאשׁוֹן ʳ עַד ᵇ הַיּוֹם ʳ הָאַחֲרוֹן ᵏ וַיַּעֲשׂוּ
ʳ חָג ᵐ שִׁבְעַת ᵐ יָמִים ᵏ וּבַיּוֹם ᵖ הַשְּׁמִינִי
ᵠ עֲצֶרֶת ʳ כַּמִּשְׁפָּט׃
ᵃ וּבְיוֹם ᵇ עֶשְׂרִים ʳ וְאַרְבָּעָה ᵒ לַחֹדֶשׁ
ʳ הַזֶּה ᵏ נֶאֶסְפוּ ʳ בְּנֵי ᵇ יִשְׂרָאֵל ʳ בְּצוֹם
ᵃ וּבְשַׂקִּים ʳ וַאֲדָמָה ᵐ עֲלֵיהֶם׃ ᵃ וַיִּבָּדְלוּ
ᵒ זֶרַע ᵖ יִשְׂרָאֵל ᵠ מִכֹּל ʳ בְּנֵי ᵒ נֵכָר ᵏ וַיַּעַמְדוּ
ᵃ וַיִּתְוַדּוּ ʳ עַל ʳ חַטֹּאתֵיהֶם ʳ וַעֲוֹנֹת
ᵃ אֲבֹתֵיהֶם׃ ᵇ וַיָּקֻמוּ ʳ עַל ᵒ עָמְדָם
ʳ וַיִּקְרְאוּ ʳ בְּסֵפֶר ᵒ תּוֹרַת ᵇ יְהוָה ʳ אֱלֹהֵיהֶם
ᵃ רְבִיעִית ʳ הַיּוֹם ᵐ וּרְבִיעִית ᵐ מִתְוַדִּים
ᵒ וּמִשְׁתַּחֲוִים ᵖ לַיהוָה ᵠ אֱלֹהֵיהֶם׃
ʳ וַיָּקָם ʳ עַל ʳ מַעֲלֵה ᵐ הַלְוִיִּם ʳ יֵשׁוּעַ ʳ וּבָנִי
ʳ קַדְמִיאֵל ᵃ שְׁבַנְיָה ᵇ בֻּנִּי ʳ שֶׁרֶבְיָה
ᵇ בָּנִי ʳ כְּנָנִי ᵏ וַיִּזְעֲקוּ ʳ בְּקוֹל ᵇ גָּדוֹל ʳ אֶל
ᵐ יְהוָה ʳ אֱלֹהֵיהֶם׃ ᵐ וַיֹּאמְרוּ ᵐ הַלְוִיִּם
ᵒ יֵשׁוּעַ ᵖ וְקַדְמִיאֵל ᵠ בָּנִי ʳ חֲשַׁבְנְיָה
ᵒ שֶׁרֶבְיָה ʳ הוֹדִיָּה ᵒ שְׁבַנְיָה ʳ פְּתַחְיָה
ʳ קוּמוּ ʳ בָּרְכוּ ʳ אֶת ᵒ יְהוָה ʳ אֱלֹהֵיכֶם
ᵒ מִן ʳ הָעוֹלָם ʳ וְעַד ʳ הָעוֹלָם ᵏ וִיבָרְכוּ
ʳ שֵׁם ᵒ כְּבוֹדֶךָ ᵏ וּמְרוֹמָם ᵐ עַל ᵐ כָּל
ᵒ בְּרָכָה ᵖ וּתְהִלָּה׃ ᵠ אַתָּה ʳ הוּא ᵒ יְהוָה
ʳ לְבַדֶּךָ ᵏ אַתָּ ʳ עָשִׂיתָ ʳ אֶת ʳ הַשָּׁמַיִם
ᵒ שְׁמֵי ᵒ הַשָּׁמַיִם ʳ וְכָל ᵒ צְבָאָם

עָבֹת סֶכֶךְ
כַּתָּב בּוא
רָחַב
שׁוּב שָׁבָה
עָשָׂה
יוֹם
הָיָה
גָּדַל קָרָא
יָרָה
שָׁמַן
שָׁפַט
Cap. ix.
רָבַע אָסַף
בָּדַל
עָמַד
יָדָה
קוּם
רָבַע
שָׁחָה
קוּם עָלָה
זָעַק גָּדַל
אָמַר
עָלַם בָּרַךְ
כָּבַד רָמַם
הָלַל
בָּדַד עָשָׂה

הָאָרֶץ וְכֹל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים
וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת חָיָה
כֻּלָּם וְצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ
מְשְׁתַּחֲוִים׃ אַתָּה הוּא יְהוָה
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ
שְׁמוֹ אַבְרָהָם׃ וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ
נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית
לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי
הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי
לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת דְּבָרֶיךָ
כִּי צַדִּיק אָתָּה׃ וַתַּרְא אֶת עֳנִי
אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת זַעֲקָתָם
שָׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת
וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל
עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ
עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם
הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ
בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת רֹדְפֵיהֶם
הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ אָבֶן בְּמַיִם
עַזִּים׃ וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם
יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה לְהָאִיר
לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָהּ׃
וְעַל הַר סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר עִמָּהֶם
מִשָּׁמַיִם וַתִּתֵּן לָהֶם מִשְׁפָּטִים
יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים
וּמִצְוֹת טוֹבִים׃ וְאֶת שַׁבַּת קָדְשְׁךָ
הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְוֹת וְחֻקִּים
וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה
עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם נָתַתָּה
לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע
הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם וַתֹּאמֶר
לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָשָׂאתָ אֶת יָדְךָ לָתֵת
לָהֶם׃ וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ
וַיְקַשׁוּ אֶת עָרְפָּם וְלֹא שָׁמְעוּ

'terram' & vniuerſa 'que
'in ea ſunt: 'maria ooooo
'& oīa 'que 'in eis ſunt.
'Et tu 'viuificas ooooooo
'omnia hec: '& exercitus
'celi 'te ooooooooooooooo
'adorat. 'Tu 'ipe 'domine
ooooo ooooooooooo ooooooo
'deus 'qui 'elegiſti 'abrā
ooooooooooooooooooooo
'& eduxiſti eum 'de igne
'chaldeorum: '& poſuiſti
'nomen eius 'abraam: '&
inueniſti 'cor eius ooooo
'fidele 'coram te '& per-
cuſſiſti 'cum eo 'fedus ooo
'vt dares ei 'terram 'cha-
nanei 'ethei & ooooooooo
'amorrei '& pherezei 'et
iebuſei '& gergeſei: oooo
'vt dares 'ſemini eius. 'Et
impleſti 'verba tua: oooo
'quoniam 'iuſtus 'es. 'Et
vidiſti 'afflictionem oooo
'patrum noſtrorū 'in egy
pto: 'clamoremq; eorus
'audiſti 'ſuper 'mare 'ru-
brum: '& dediſti 'ſigna oo
'atq; portēta 'in pharaōe
'& in vniuerſis 'ſeruis ei?:
'& in oī 'pplo 'terre illus.
'Cognouiſti 'eni 'qa 'ſup
be egerant 'cōtra eos: '&
feciſti 'tibi 'nomen: 'ſicut
& in 'hac 'die. 'Et mare 'di
uiſiſti 'āte eos: '& trāſierūt
'p mediū 'maris 'in ſicco.
'Perſecutores 'autē 'eorū
'proteciſti 'in profundus
'quaſi 'lapidem 'in aquas
'validas: '& in colūna 'nu
bis 'ductor eoꝝ fuiſti per
'diem: '& in colūna 'ignis
per 'noctē: 'vt appareret
'eis 'via 'per quam 'ingre
diebantur. ooooo ooooooo
'Ad 'montē quoq; 'ſynai
'deſcendiſti & locut 'es 'cū
eis 'de celo: '& dediſti 'eis
'iudicia ooooooooooooooo
'recta '& legem 'veritā-
tis 'cerimonias ooooooo
'et precepta 'bona. 'Et
'ſabbatū 'ſanctificatū tuū
'oſtendiſti 'eis: '& manda
ta '& cerimonias ooooooo
'& legem 'precepiſti 'eis
'in manu 'moyſi ooooooo
'ſerui tui. 'Panem quoq;
'de celo 'dediſti ooooooo
'eis 'in fame eorum: '&
aquam 'de petra ooooooo
'eduxiſti 'eis 'ſitientibus.
'Et dixiſti ooooooooooooo
'eis 'vt ingrederentur &
'poſſiderent 'terram ſup
'quam 'leuaſti 'manum
tuam 'vt traderes ooooooo
'eis. 'Ipſi vero '& patres
noſtri 'ſuperbe egerunt:
'& induraueruntceruices
ſuas: '& non 'audierunt

terrā τ oīa quotquot ſūt in ea: maria τ
τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ
oīa q̄ in eis. τ tu viuificas oīa
πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα
τ te adorāt exercitus celoꝝ. tu eo
καὶ σοὶ προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ
dñe de: tu elegiſti abrā τ eduriſti eū
κύριε ὁ θεός, σὺ ἐξελέξω Ἄβραμ καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν
de regione chaldeoꝝ: τ ſpoſuiſti et
ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ
nomē abrāā: τ inueniſti coꝝ eius fidele
ὄνομα Ἀβραάμ, καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν
coā te. τ diſpoſuiſti ad eū fedus: vt dares
ἐνώπιόν σου. καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην, δοῦναι
ei terrā chananeoꝝ τ chetteoꝝ τ
αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων καὶ Χετταίων καὶ
ammorreoꝝ τ pherezeoꝝ τ iebuſeoꝝ τ gerge
Ἀμορραίων καὶ Φερεζαίων καὶ Ἰεβουσαίων καὶ γιργα
ſeoꝝ: τ vt dares eā ſemini eius. τ ſtatui
σαίων, καὶ δοῦναι αὐτὸν τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστη
ſti verba tua q̄a iuſtus tu: τ vidiſti hu
σας τοὺς λόγους σου ὅτι δίκαιος σύ, καὶ εἶδες τὴν τα
militatē patrū nr̄oꝝ in egypto: τ
πείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν
clamorē coꝝ audiſti ſup mare rubrū. τ
κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θάλασσαν Ἐρυθρᾶς· καὶ
dediſti ſigna τ portēta in egypto in pharaōe τ
ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν φαραὼ καὶ
in oībus ſuis ei? τ in omni ppło
ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ
terre illius: q̄a cognouiſti q̄ ſuperbierāt ſup eos:
τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ' αὐ-
τ fecerūt tibi ipſi nomē ſicut dies hec:
τοὺς, καὶ ἐποίησαν σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη·
τ mare diuiſiſti coā eis: τ trāſie-
καὶ τὴν θάλασσαν διέρρηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ διῆλ-
runt in medio mario in ſicco. τ ꝑſe-
θον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ. καὶ τοὺς κα-
quētes eos pieciſti in ꝑfundū: tanq̄ lapidē
ταδιώκοντας αὐτοὺς ἔρριψας εἰς βάθυνον, ὡσεὶ λίθον
in aqua valida. τ in colūna nubis ductiſti:
ἐν ὕδατι σφοδρῷ· καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὡδήγησας
eos die: τ in colūna ignis noctu:
αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα,
vt illuminares eis viā: in q̄ ibāt in
τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν
ea. τ ſup mōtē ſinai deſcēdiſti τ locut' es ad
αὐτῇ. καὶ ἐπὶ ὄρος Σινᾶ κατέβης καὶ ἐλάλησας πρὸς
eos de celo: τ dediſti eis iudicia re
αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα ἐυ
cta τ legeꝝ veritatis ꝑcepta τ mādata
θῆ καὶ νόμους ἀληθείας προστάγματα καὶ ἐντολὰς
bona. τ ſabbatū tuū ſctū notificaſti eis:
ἀγαθάς. καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐ
mādata τ ꝑcepta τ legē ꝑcepiſti
τοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω
eis in manu moyſi ſui mi. τ pa
αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωυσῆ τοῦ δούλου σου. καὶ ἄρ
nē de celo dediſti eis in cibū eo:
τον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς εἰς σιτοδοσίαν αὐ-
rū: τ aquā de petra eduriſti eis in ſi
τῶν, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήγαγες αὐτοῖς εἰς δί-
tim coꝝ. τ dixiſti eis vt ingredereñt ad hereditā
ψαν αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομῆ-
dā terrā in q̄m extēdiſti manū tuā: vt dares
σαι τὴν γῆν ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου, δοῦναι
eis. τ ipſi τ patres nr̄i ſuperbie
αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπερηφα-
rūt: τ iduraueruñt ceruicē ſuā:
νήσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν,
τ nō audierūt
καὶ οὐκ ἤκουσαν

Exo. 1. b.

Exo. 14.a.

B

Geñ. 11.g.

C

Trās.Gre.lex.cū interp.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.Neemie.ix.Pritiua.heb.
mādata tua. τ renuerūt vt audirēt: τῶν ἐντολῶν σου. καὶ ἀπείθησαν τοῦ εἰσακοῦσαι,	fmandata tua:getnoluerunt faudire:h& non ooo	ᵍמָאֵן ᵒאֶל ᵖמִצְוֹתֶיךָ׃ ᵍוַיְמָאֲנוּ ᶠלִשְׁמֹעַ ᵒוְלֹא
τ nō recordati sūt mirabiliū tuoꝝ q̄ feceras	fsunt recordati hmirabilium tuorū: quef feceras	ʰפָּלָא ᶠעָשִׂיתָ
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίη-	ieis.aEt indurauerūt fcer-	ᵒנָתַן
in eis. τ indurauerūt ceruicē sua-	uices suas: b& dederunt	ᵖרֹאשׁ ᶠלָשׁוּב ᶠלַעֲבָדָתָם ᵖבְּמִרְיָם
σας ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον ἑαυ-	fcaput fvt cōuerterētur fad	
am: τ dederūt principiū vt cōuerterent in seruitutē sua-	seruitutē suā quasi gp con	ᵃסָלַח ᵗחַנּוּן ᵘוְרַחוּם
τῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐ-	tentionē. bTu autē fdeus	ᵛאֶרֶךְ ᵂאַפַּיִם ᵘוְרַב ᵛוְחֶסֶד ᵘוְלֹא ᵛעֲזַבְתָּם׃
am in egypto. τ tu deus dimittēs peccata:	hppitius fclemēs mꝝ& mise-	ᵃגַּם
τῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ σὺ ὁ θεὸς ἀφίων ἁμαρτίας,	ricors nlōganimis f& mul-	ᵃאַף ᵂכִּי ᵛעָשׂוּ ᵘלָהֶם ᵛעֵגֶל ᵂמַסֵּכָה
D misericors τ clemēs: lōganimis τ multe miserationis:	te omiserationis: fnō odere-	ᵃעָלָה
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος,	liquisti eos. gEt quidē hcū	ᵒעָשׂוּ
τ nō dereliquisti eos. adhuc aūt τ fecerūt	fecissent fsibi ivitulū jcon-	ᵃרַב
καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς. ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν	flatilē: b& dixissent: fiste	ᵖוְאַתָּה ᵘאֵל ᵛסְלִיחוֹת ᵘחַנּוּן ᵛוְרַחוּם
sibi vitulū cōflatilē: τ dixerūt: isti dei	est odē? tu qui geduxit te	ᵂאֶרֶךְ ᵛאַפַּיִם ᵘוְרַב ᵛוְחֶסֶד ᵘוְלֹא ᵛעֲזַבְתָּם׃
ἑαυτοῖς μόσχον χωνευτόν, καὶ εἶπαν, οὗτοι οἱ θεοί	hde egypto: bfeceruntq	ᵃגַּם
qui eduxerūt nos de egypto. τ fecerūt irri	iblasphemias kmagnas:	ᵃאַף ᵂכִּי ᵛעָשׂוּ ᵘלָהֶם ᵛעֵגֶל ᵂמַסֵּכָה
οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ἐποίησαν πα-	ltu autem min misericor-	ᵛוַיֹּאמְרוּ ᵂזֶה ᵘאֱלֹהֶיךָ ᵛאֲשֶׁר ᵘהֶעֱלָךְ
tationes magnas. τ tu in misericordijs tuis	diis tuis nmultis ocon	ᵒמִמִּצְרַיִם ᵛוַיַּעֲשׂוּ ᵘנְאָצוֹת ᵛגְּדֹלוֹת׃
ραγισμοὺς μεγάλους. καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς	pdimisisti eos qin deserto.	ᵃרַבַּת
Exo. μεγάλοις οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, νὺξ	rColumna tnubis ooooo	ᵖוְאַתָּה ᵘבְּרַחֲמֶיךָ ᵛהָרַבִּים ᵂלֹא
13.d. colūna nubis nō declinasti ab eis die	unon receffit fab eis per	ᵃדַּי ᵛעֲזַבְתָּם ᵘבַּמִּדְבָּר ᵛאֶת ᵘעַמּוּד ᵛהֶעָנָן
σύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας	diem vt duceret eos ooo	ᵃסוּר ᵛנָתַת
et duceret eos in via. τ colūna ignis	bin via sc& bcolūna cignis	ᵂלֹא ᵛסָר ᵘמֵעֲלֵיהֶם ᵛבְּיוֹמָם ᵘלַהֲנְחֹתָם
ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ νὺξ στύλος τοῦ πυ-	per noctem ooooooooooo	ᵖבַּדֶּרֶךְ ᵘוְאֶת ᵛעַמּוּד ᵛהָאֵשׁ ᵘבַּלַּיְלָה
p nocte vt illūinaret eis viā in q̄ ibunt	vt ostenderet beis iter p	ᵛלְהָאִיר ᵖלָהֶם ᵘוְאֶת ᵛהַדֶּרֶךְ ᵂאֲשֶׁר
ρὸς τὴν νύκτα φωτίζειν αὐτοὺς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύ-	quod oooooooooooooooooo	ᵐיֵלְכוּ ᵂבָהּ׃ ᵖוְרוּחֲךָ ᵛהַטּוֹבָה ᵖנָתַתָּ
in ea. τ spūm tuū bonū dedi-	mingrederentur. pEt spiri	ᵛשֶׂכֶל ᵖמָנָה ᶠלְהַשְׂכִּילָם ᵖוּמָנְךָ ᶠלֹא ᵖמָנַעְתָּ
sti vt prudēteo faceret eos. τ mānā tuū nō phi-	tum tuum rbonū qdedisti	ᵖפִּיהֶם ᶠוּמַיִם ᶠנָתָתָה ᶠלָהֶם
cas suspendisti ab ore eoꝝ: τ aquā dedisti	rq doceret eos: sb& manna	ᵃלְצָמְאָם׃ ᵘוְאַרְבָּעִים ᵛשָׁנָה ᵘכִּלַּלְתָּם
εἰρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἔδωκας	tuum non prohibuisti	ᶠבַּמִּדְבָּר ᵂלֹא ᵛחָסְרוּ ᶠשַׂלְמֹתֵיהֶם
εἰς in siti eoꝝ. τ q̄draginta ānis	fab ore eorum: r& aquam	ᵇלֹא ᵃבָלוּ ᵘוְרַגְלֵיהֶם ᵂלֹא ᵇבָצֵקוּ׃
αὐτοῖς ἐν τῇ δίψῃ αὐτῶν. καὶ τεσσαράκοντα ἔτη	dedisti seis ooooooooo	ᵃבָּלַע
pauisti eos in deserto: nō defuit eis	tin siti. cQuadraginta uan	ᵖוַתִּתֵּן ᵘלָהֶם ᶠמַמְלָכוֹת ᵛוַעַמִּים
διέτρεφας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐχ ὑστέρησεν αὐτοῖς	nis c pauisti eos oooooooo	ᵃתָּכָל ᵛוַתְּחַלְּקֵם ᵘלְפֵאָה ᵛוַיִּירְשׁוּ ᵘאֶת
ἁῦ. vestimēta eoꝝ nō mucuerauerūt: τ cal-	rin deserto: snihilq eis tde	ᵛאֶרֶץ ᵖסִיחֹן ᵘוְאֶת ᵛאֶרֶץ ᵖמֶלֶךְ ᵃחֶשְׁבּוֹן
ceus ὑδ. ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ ὑπο-	fuit. tVestimenta eorum	ᵘוְאֶת ᵛאֶרֶץ ᵖעוֹג ᵛמֶלֶךְ ᵃהַבָּשָׁן׃ ᵘוְנֵיהֶם
clamēta eoꝝ nō interrupta sūt. τ dedisti eis	nonsinueterauerunt: u&	ᵐהִרְבִּיתָ ᵖכְּכוֹכְבֵי ᵃהַשָּׁמַיִם ᵖוַתְּבִיאֵם
δήματα αὐτῶν οὐ διερράγησαν. καὶ ἔδωκας αὐτοῖς	pedes eorū nō sunt attri	ᵖאֶל ᵃהָאָרֶץ ᵃאֲשֶׁר ᵃאָמַרְתָּ ᵖלַאֲבוֹתָם
regna: τ pplos ptis eis: τ heredi	ti. tEt dedisti ueis regna	ᵃלָבוֹא ᵃלָרֶשֶׁת׃ ᵖוַיָּבֹאוּ ᵃהַבָּנִים
βασιλείας, καὶ λαοὺς διεμέρισας αὐτοῖς, καὶ ἐκλήρο-	u& populos: ooooooooo	ᵃוַיִּרְשׁוּ ᵖאֶת ᵃהָאָרֶץ ᵃוַתַּכְנַע
tauerūt terrā seō regis eiusdō: τ	rs& partitus es eis sfortes.	ᵖלִפְנֵיהֶם ᵖאֶת ᵃיוֹשְׁבֵי ᵃהָאָרֶץ
νόμισας τὴν γῆν σὺν βασιλεῖσι ἰσσιβῶν, καὶ τὴν	tEt possederunt ooooooo	ᵃהַכְּנַעֲנִים ᵃתִּתֵּנֶם ᵐבְּיָדָם ᵖוְאֶת
terrā og regis basan. τ filios eoꝝ	uterram sseon: v& terram	ᵖמַלְכֵיהֶם ᵖוְאֶת ᵃעַמֵּי ᵃהָאָרֶץ
γῆν τοῦ βασιλέως τῆς Βασάν. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν	pregis ceſebon: ooooooo	ᵖלַעֲשׂוֹת ᵃבָּהֶם ᵖכִּרְצוֹנָם׃ ᵃוַיִּלְכְּדוּ
multiplicasti sicut stellas celi. τ addu	w& terram pog qregis sba-	ᵃעָרִים ᵃבְּצוּרוֹת ᵃוַאֲדָמָה ᵖשְׁמֵנָה
πλήνας ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. καὶ εἰσή-	san. tEt oooooooooooooo	ᵃוַיִּירְשׁוּ ᵖבָּתִּים ᵃמְלֵאִים ᵃכָּל ᵖטוּב
xisti eos in terrā quā dixisti patri-	mmultiplicasti filios eorū	ᵖבֹּרוֹת ᵃחֲצוּבִים ᵃכְּרָמִים ᵃוְזֵיתִים
γαγεῖς αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν	nsicut stellas celi: o& addu	ᵐוְעֵץ ᵖמַאֲכָל ᵃלָרֹב ᵃוַיֹּאכְלוּ ᵃוַיִּשְׂבְּעוּ
coꝝ vt ingrederent τ hereditarēt. τ ingressi	xisti eos qad rterrā de qua	
αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν καὶ κληρονομῆσαι. καὶ εἰσῆλ-	sdixeras patribus eorum	
sūt filij eoꝝ: τ hereditauerūt terrā τ cōtriui-	svt ingrederētur & possi	
sti υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν καὶ ἐξέτρι-	derēt eā. tEt venerūt filii	
sti coram eis habitātes terrā	v& possederunt terram.	
ψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν	tEt humiliasti ooooooo	
chananeoꝝ: τ dedisti eos in manꝰ eoꝝ: τ	rcoram eis hhabitatores	
Χαναναίων, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ	terre oooooooooooooo	
reges eoꝝ τ pplos terre: vt facerēt eis	hchananeos: i& dedisti	
τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐ-	eos min manu eorum: n&	
E vt placitū coī eis. τ ceperūt ciuitates	oreges eorum p& qpopu-	
τοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῶν. καὶ κατελάβοντο πόλεις	los terre: oooooooooooo	ᵃלַעֲשׂוֹת ᵃבָּהֶם ᵖכִּרְצוֹנָם׃ ᵃוַיִּלְכְּדוּ
excelsas τ humū pinguē. τ possederūt domos ple	vt facerent eis sicut pla-	ᵃעָרִים ᵃבְּצוּרוֹת ᵃוַאֲדָמָה ᵖשְׁמֵנָה
ύφηλὰς καὶ γῆν πίονα. καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλέ-	cebat illis. tCeperūt itaq	ᵃוַיִּירְשׁוּ ᵖבָּתִּים ᵃמְלֵאִים ᵃכָּל ᵖטוּב
nas oibus bonis: cisternas fabricatas: vine-	rvrbes munitas & humū	ᵖבֹּרוֹת ᵃחֲצוּבִים ᵃכְּרָמִים ᵃוְזֵיתִים
ρίους φύτων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους, ἀμπε-	pinguem ooooooooooo	ᵐוְעֵץ ᵖמַאֲכָל ᵃלָרֹב ᵃוַיֹּאכְלוּ ᵃוַיִּשְׂבְּעוּ
ta: τ olineta: τ oē lignū fructiferū in multi	& possederunt p domos	
λῶνας, καὶ ἐλαιῶνας, καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆ-	cplenas functis gbonis:	
tudine: τ comederūt τ ipleti sunt τ ipiguati sunt:	bcisternas ab eis fabrica-	
θος, καὶ ἔφαγον καὶ ἐνεπλήσθησαν καὶ ἐλιπάνθησαν,	tas: kvineas & olineta ooo	
	m& ligna npomifera pmul	
	ta. qEt comederūt & satu	
	rati sunt: oooooooooooo	

וַיַּשְׂבִּיעוּ יוַיִּתְעַדְּנוּ יבְּטוּבֶךָ הַגָּדוֹל׃ שָׁמֵן עָבָה
וַיַּמְרוּ וַיַּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִיכוּ אֶת נָגַל עָבַר
תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גֵוָם וְאֶת נְבִיאֶיךָ מָרַד שָׁלַךְ
הֵרָגוּ אֲשֶׁר הֵעִידוּ בָם לַהֲשִׁיבָם יָרָה נָגַשׁ
אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נַאֲצוֹת גְּדוֹלוֹת׃ עָבַד שׁוּב
וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם עָתַן צוּר
וּבְעֵת צָרָתָם יְצַעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה צָעַק
מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וְכִרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים שָׁמַע רָעַב
תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים וְיוֹשִׁיעוּם נָתַן יָשַׁע
מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם
יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ עָשָׂה שׁוּב
וַתַּעַזְבֵם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ רוּעַ פָּנָה
וְשָׁבוּ וַיִּזְעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה עָזַן רָבָה
בַּשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְכִרַחֲמֶיךָ תַּצִּילֵם זָעַק
רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם לַהֲשִׁיבָם נָצַל עָבַר
אֶל תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא רַבַּב עָנָה
שָׁמְעוּ לְמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ שׁוּב נָבָא
חָטְאוּ בָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אָדָם זוּר עָתַן
וְחָיָה בָם וַיִּתְּנוּ כֶתֶף סוֹרֶרֶת קָשָׁה עָשָׂה
וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמְעוּ וַתַּמְשֵׁךְ שָׁנָה
עֲלֵיהֶם שָׁנִים רַבּוֹת וַתָּעַד בָּם נָבָא
בְּרוּחֲךָ בְּיַד נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ
וַתִּתְּנֵם בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצוֹת׃ נָתַן יָשַׁע
וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲשִׂיתָם כָּלָה
וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם
אָתָּה׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל נָבַר
הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית יָרֵא
וְהַחֶסֶד אַל יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֵת חָסַד
כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ
לְמַלְכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ וּלְכֹהֲנֵינוּ שׁוּר
וּלְנְבִיאֵינוּ וְלַאֲבוֹתֵינוּ וּלְכָל
עַמֶּךָ מִימֵי מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד יוֹם
הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל צָדַק
הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ רָשַׁע
וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ וְאֶת מְלָכֵינוּ
שָׂרֵינוּ כֹהֲנֵינוּ וַאֲבוֹתֵינוּ לֹא עָשׂוּ עָשָׂה
כְּתוֹרָתֶךָ

et ipinguati sunt: & abū dauerūt delitiis in bonita te tua magna. Prouocauerūt aūt te ad iracundiā: & receſſerūt a te: & pieceſt legē tuā poſt terga ſua. Et pphetas tuos occide rūt q̄ teſtabātur eos vt reuerterētur ad te. Feceſt q̄ blaſphemias grādes. Et dediſti eos in manus hoſtiū ſuorū: & afflixerūt eos. Et in tpe tribulatiōnis ſue clamauerūt ad te & tu de celo audiſti: & ſm miſationes tuas multas dediſti eis ſaluatores: qui ſaluarent eos de manu hoſtium ſuorū. Cumq̄ requieuſſent reuerſi ſunt vt facerent malū in conſpectu tuo: & dereliqſti eos in manu inimicorū ſuorū: & poſſederūt eos. Conuerſiq̄ ſunt & clamauerūt ad te. Tu aūt de celo exaudiſti & liberaſti eos in miſeri cordiis tuis multis tpibus & cōteſtaſt es eos vt reuerterētur ad legē tuā. Ipſi vero ſupbe egerūt & non audierūt mādata tua: & in iudiciis tuis peccauerunt que faciet homo & viuet in eis. Et dederunt humerū recedentē & ceruicē ſuā idurauerūt nec audierūt. Et ptraxiſti ſup eos annos multos: & cōteſtatus es eos in ſpū tuo p manū prophetarū tuorū: & nō audierunt: & tradidiſti eos in manū pploꝝ terrarū. In miſericordiis autē tuis plūmis nō feciſti eos in cōſumptionē nec dereliquiſti eos: qm̄ deus miſerationū & clemens es tu. Nūc itaq̄ deus mag̃ne fortis & terribilis: cuſtodiens pactum & miſericordiam: ne auertas a facie tua omnem laborem qui inuenit nos reges nr̄os: principes nr̄os: & ſacerdotes nr̄os: & prophetas noſtros: & patres noſtros: & omnē populum tuū a diebus regis aſſur vſq̄ in diem hanc. Et tu iuſtus es in omnibus que venerunt ſuper nos qa veritatē feciſti nobis: nos aut̄ impie egimus: reges noſtri principes nr̄i: ſacerdotes nr̄i & pies nr̄i nō fecerūt

τ deliciati ſunt in bonitate tua magna. τ mutauerūt τ receſſerūt a te: τ pieceſt legē tuā poſt corpus ſuū. τ pphetas tuos occiderūt q̄ cōteſtabant in eis vt reuerterent ipſi ad te. τ fecerūt irritationes magnas. τ dediſti eos in manu affligentiū eos: τ afflixerūt eos. τ clamauerūt ad te in tēpore tribulatiōis ſue. τ tu de celo audiſti: τ in miſericordiis tuis multis: τ dediſti eis ſaluatores: τ ſaluaſti eos de manu affligentiū eos. τ poſtq̄ requieuerūt: τ facerent malū coram te. τ dereliquiſti eos in manus inimicoꝝ ſuorū: τ dñati ſūt in eis. τ rurſus clamauerūt ad te: τ tu de celo exaudiſti τ liberaſti eos in miſericordiis tuis multis: τ cōteſtatus es eos vt cōuerterent ipſi in legē tuā. ipſi vero ſuperbierūt τ nō audierūt mādata tua τ in iudiciis tuis peccauerūt: q̄ cū fecerit ea homo viuet in eis. τ dederūt hūer̄ inobedientē: τ ceruicē ſuā indurauerūt τ nō audierūt. τ traxiſti ſup eos ānos multos. τ cōteſtatus es eos in ſpū tuo in manu pphetaꝝ tuoꝝ: τ nō audierunt: τ tradidiſti eos in manu populoꝝ terrarū. τ tu in miſericordiis tuis plurimis: nō feciſti eos in cōſūptionē: τ nō dereliquiſti eos: qm̄ fortis es τ miſericors es τ clemēs. τ nūc deꝰ noſter fortis magne potēs τ terribilis: cuſtodiēs pactū tuū τ miſericordiā tuā: ne deminuat cora te oīs labor q̄ inuenit nos: τ reges nr̄i: τ principes nr̄i: τ ſacerdotes nr̄i: τ prophetę nr̄i: τ patres nr̄i: τ in omni pplo tuo: a diebus regis aſſur vſq̄ in diē hāc. τ tu iuſtus es in oībus que venerūt ſup nos: q̄ veritatē feciſti: τ nos impie egimus: τ reges nr̄i τ principes nr̄i τ ſacerdotes nr̄i τ patres nr̄i: nō fecerunt

τ ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ· καὶ ἐλλαβόντες ἀπέστησαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔρριψαν τὸν νόμον σου πρὸ τῶν νώτων αὐτῶν· καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν οἱ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους· καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτούς, καὶ ἔθλιψαν αὐτούς· καὶ ἀνεβόησαν πρὸς σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν· καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ σου ἤκουσας, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς ἔδωκας αὐτοῖς σωτῆρας, καὶ ἔθλασαν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς· καὶ ὡς ἀνέπαυσαν: καὶ ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου· καὶ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς· καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ: καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκουσας καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς, καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου· αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἥμαρτον, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος: ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκαν νῶτον ἀπειθοῦντα, καὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐσκλήρυναν καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ ἐμακροθύμησας ἐπ' αὐτοῖς ἔτη πολλὰ καὶ ἐμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς· καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς, οὐκ ἐποίησας αὐτοὺς εἰς συντέλειαν· καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς, ὅτι ἰσχυρὸς εἶ καὶ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων· καὶ νῦν ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας ὁ κραταιὸς καὶ φοβερός, φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος οὗς εὗρεν ἡμᾶς, καὶ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν: καὶ τοὺς προφήτας ἡμῶν: καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σου, ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέως Ἀσσὺρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ σὺ δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας, καὶ ἡμεῖς ἡμαρτήκαμεν. καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐκ ἐποίησαν οο

G

legē tuā: τ nō attēderūt mādata
γὸν νόμον σου, καὶ οὐ προσέχον τὰς ἐντολάς
tua τ testimonia tua: q̄ testificat⁹ es eis.
σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς
τ ipsi in regno tuo τ in bonitate tua
καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου καὶ ἐν ἀγαθοσύνῃ σου
multa: quā dedisti eis: τ in terra
τῇ πολλῇ, ἣ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ
lata τ pingui: quā dedisti corā eis:
πλατείᾳ καὶ λιπαρᾷ, ἣ ἔδωκας ἐνώπιον αὐτῶν,
nō fuierūt tibi: τ nō reuersi sunt a
οὐκ ἐδούλευσάν σοι, καὶ οὐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ
studijs suis prauis. ecce
ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. ἰδοὺ
sum⁹ hodie serui: τ terra: quā dedi-
ἐσμὲν σήμερον δοῦλοι, καὶ ἡ γῆ, ἣν ἔδω-
sti patrib⁹ nr̄is vt comederēt fructū
κας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν γὸν καρπὸν
eius τ bona eius: τ ecce sum⁹ ser-
αὐτῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, καὶ ἰδοὺ ἐσμὲν δοῦ-
ui in ea: τ fruct⁹ ei⁹ multi
λοι ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς οἱ πολλοὶ
facti sūt regib⁹: quos dedisti sup nos
ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσιν, οὓς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς
in peccatis nr̄is: τ in corporib⁹ nr̄is
ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν
dominant̄ τ in iumētis nr̄is: vt placitū eis:
ἐξουσιάζουσι καὶ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν, ὡς ἀρεστὸν αὐ-
τ in tribulatiōe magna sum⁹. τ in oi-
τοῖς, καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν. καὶ ἐν πᾶ-
bus istis nos disponimus fidē τ scribi-
σι τούτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν καὶ γράφο-
mus: τ sigillāt p̄ncipes nr̄i leui-
μεν, καὶ ἐπισφραγίζουσιν ἄρχοντες ἡμῶν λευῖ-
te nr̄i sacerdotes nr̄i.
ται ἡμῶν ἱερεῖς ἡμῶν. Ca. 10.

A Et in sigillātibus neemias arta-
Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων νεεμίας ἄρτα
sastha fili⁹ achalia: sedecias filius araia: aza
σαθὰ υἱὸς ἀχαλία, σεδεκίας υἱὸς ἀραΐα, ἀζα-
rias: hieremias: phasur: amarias: melchias: at-
ρίας, ἱερεμίας, φασούρ, ἀμαρίας, μελχίας, ἄτ-
tus: sabani: erā: maluch: meramoth: ab
τους, σαβανί, ἠράμ, μαλούχ, μεραμώθ, ἀβ-
dia: daniel: gaannathō: baruch: mesulā:
δία, δανιήλ, γαανιαθών, βαρούχ, μεσουλάμ,
abia: miamin: maazias: belgai: τ samaias:
ἀβιά, μιαμίν, μααζίας, βελγαΐ, καὶ σαμαΐας,
hi sacerdotes. τ leuite: iesue filius azanie:
οὗτοι ἱερεῖς. καὶ λευῖται, ἰησοῦς υἱὸς ἀζανίου,
baneas de filijs enadad: cadamiel τ fra
βανέας ἀπὸ υἱῶν ἠναδάδ, καδμιὴλ καὶ οἱ ἀδελ-
tres eius: sabanias: aduias: calitā: phe
φοὶ αὐτοῦ, σαβανίας, ἀδουΐας, καλιτάν, φε-
lia: anan: micharoob: esebias: zacchur: sa-
λιά, ἀνάν, μιχὰ ῥοώβ, ἠσεβίας, ζακχούρ, σα-
rabias: sebanias τ odua. filij banune p̄n
ραβίας, σεβανίας καὶ ὠδουά. υἱοὶ βανουνὲ ἄρ-
cipes ppli: photos phaathmoab: elā τ
χοντες τοῦ λαοῦ, φόρος φααθμωάβ, ἠλὰμ καὶ
saththuia. filij baani: asgag: bebai: adoni-
σαθθουΐα. υἱοὶ βαανί, ἄσγαγ, βηβαΐ, ἀδονΐ-
as: bagoi: adin ater: ezecias: asur: odu-
ας, βαγοΐ, ἀδὶν ἀτήρ, ἐζεκίας, ἀσζούρ, ὠδου-
ia: assom: besi: ariph: anathoth: nobai: ma-
ΐα, ἀσόμ, βησί, ἀρίφ, ἀναθώθ, νωβαΐ, μα-
gab: mesulā: ezer: mesozebel: saduc:
γάβ, μεσουλάμ, ἠζήρ, μεσοζεβήλ, σαδούκ,
iedduas: phaltias: anā: anaia: osee:
ἰεδδούας, φαλτίας, ἀνάν, ἀναΐα, ὠσηέ,
ananias asub: alloes:
ἀνανίας, ἀσούβ, ἀλλωῆς,

legem tuam: & non at-
tenderunt mandata tua:
& testimonia tua que te-
stificatus es in eis.
Et ipsi in regnis suis bo-
nis & i bonitate tua mul-
ta quā dederas eis & in
terra latissima
& pingui quā tradide-
ras in cōspectu eorū nō
seruierunt tibi: nec re-
uersi sunt a studiis suis
pessimis. Ecce nosipsi
hodie serui sumus:
& terra quaz dedisti pa-
tribus nostris
vt comederēt panē eius
& que bona sunt ei: &
nosipsi serui sumus in
ea. Et fruges eius
multiplicantur regibus
quos posuisti super nos
ppter peccata nostra: &
corporib⁹ nr̄is dn̄antur
& iumētis nr̄is fm volū-
tatē suā: & in tribulatione
magna sumus. Sup oi-
bus ergo his nosipsi
percutim⁹ fedus & scri-
bimus: &
signāt pricipes nr̄i leuite
nr̄i & sacerdotes nr̄i. 10.

Signatores autem fue-
runt: neemias:
ather satha filius ache-
lai & sedechias
saraias azarias hiere-
mias phessur
amarias melchias ac-
cus sebenia
melluc maarem meri-
muth obdias
daniel genthon baruch
mosollam abia
miamin mazia belga
semeia:
hi sacerdotes. Porro le-
uite: iosue
filius azarie: bennui de
filijs enadad:
cedmihel & fratres eo-
rum sechenia odeuia
celita phalaia enan mi-
cha roob
assebia zachur serebia
sabania
odia bani baninu. Ca-
pita populi
feros: phetmoab elam
zethu
bani bonni azgad be-
bai adonaia beggoai
adin ather ezechia azur
odeuia
asum besai areth ana-
thot nebai
mechphia mosollā azir
mesizabel
sadoch ieddua felthia
anan ania:
osee anania asub: aloes

יָרָה קָשַׁב תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל מִצְוֹתֶיךָ
צִוָּה עֵד וּלְעֵדוֹתֶיךָ אֲשֶׁר הָעִידוֹת בָּהֶם׃
וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ הָרַב אֲשֶׁר
נָתַן נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה
פָּנָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לִפְנֵיהֶם לֹא
שׁוּב עָלַל עֲבָדוּךָ וְלֹא שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם
רוּעַ הָרָעִים׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים
וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ
פָּרָה לֶאֱכֹל אֶת פִּרְיָהּ וְאֶת טוּבָהּ הִנֵּה
כּוּא אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃ וּתְבוּאָתָהּ
רָבָה מַרְבָּה לַמְּלָכִים אֲשֶׁר נָתַתָּה עָלֵינוּ
גֵּוָה בְּחַטֹּאתֵינוּ וְעַל גְּוִיֹּתֵינוּ מֹשְׁלִים
רָצָה צוּר וּבִבְהֶמְתֵּנוּ כִּרְצוֹנָם וּבְצָרָה
גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ׃ וּבְכָל זֹאת אֲנַחְנוּ
כֹּרְתִים אֲמָנָה וְכֹתְבִים וְעַל
חָתַם שׂוּר הֶחָתוּם שָׂרֵינוּ לְוִיֵּנוּ כֹּהֲנֵינוּ׃
Cap. x. וְעַל הַחֲתוּמִים נְחֶמְיָה
הַתִּרְשָׁתָא בֶּן חֲכַלְיָה וְצִדְקִיָּה׃
שְׂרָיָה עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃ פַּשְׁחוּר
אֲמַרְיָה מַלְכִּיָּה׃ חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה
מַלּוּךְ׃ חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃
דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן בָּרוּךְ׃ מְשֻׁלָּם אֲבִיָּה
מִיָּמִין׃ מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה
אֵלֶּה הַכֹּהֲנִים׃ וְהַלְוִיִּם וְיֵשׁוּעַ
בֶּן אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד
קַדְמִיאֵל׃ וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה הוֹדִיָּה
קְלִיטָא פְּלָאיָה חָנָן׃ מִיכָה רְחוֹב
חֲשַׁבְיָה׃ זַכּוּר שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה׃
הוֹדִיָּה בָּנִי בְּנִינוּ׃ רָאשֵׁי הָעָם
פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא
בָּנִי׃ בָּנִי עָזְגָּד בֵּבָי׃ אֲדֹנִיָּה בִּגְוָי
עָדִין׃ אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ הוֹדִיָּה
חָשֻׁם בֵּצָי׃ חָרִיף עֲנָתוֹת נֵבָי׃
מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר׃ מְשֵׁיזַבְאֵל
צָדוֹק יַדּוּעַ׃ פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃
הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חָשׁוּב׃ הַלּוֹחֵשׁ

פְּלָ֣חָא ׀ שׁוּבָ֗ק ׀ רְח֣וּם ׀ חֲשַׁבְנָֽה׃
מַעֲשֵׂיָ֣ה וַאֲחִיָּ֗ה חָנָ֛ן עֲנָ֥ן מַלּ֖וּךְ חָרִֽם׃
בַּעֲנָ֑ה הוֹשֵׁעַ֙ הָעָ֔ם הַכֹּהֲנִ֖ים הַלְוִיִּֽם׃
הַשּׁוֹעֲרִ֖ים ׀ הַמְשֹׁרְרִ֑ים הַנְּתִינִ֕ים שׁוּר עָתָן
וְכָל־ הַנִּבְדָּ֜ל מֵעַמֵּ֣י הָאֲרָצ֗וֹת אֶל־ בָּדָל
תּוֹרַ֣ת ׀ הָאֱלֹהִ֗ים נְשֵׁיהֶם֙ בְּנֵיהֶ֔ם יָרֵא נָשָׁה
וּבְנֹתֵיהֶ֕ם כֹּ֖ל יוֹדֵ֣עַ בִּ֑ין׃ בָּנָה יָצַע
מַחֲזִיקִ֗ים עַל־ אֲחֵיהֶם֙ אַדִּירֵיהֶ֔ם נִיר חָזַק
וּבָאִ֗ים בִּשְׁבוּעָ֤ה וּבְשָׁבוּעָה֙ לָלֶכֶת֙ אָדַר בּוֹא
בְּתוֹרַ֣ת ׀ הָאֱלֹהִ֗ים אֲשֶׁ֤ר נִתְּנָה֙ שָׁבַע יָלַךְ
בְּיַד־ מֹשֶׁ֣ה עֶבֶד־ הָאֱלֹהִ֔ים וְלִשְׁמֹ֗ר
וְלַעֲשׂוֹת֙ אֶת־ כָּל־ מִצְוֹת֙ יְהוָ֣ה אֲדֹנֵ֔ינוּ עָשָׂה נָוָה
וּמִשְׁפָּטָ֖יו ׀ וְחֻקָּֽיו׃ וַאֲשֶׁר֙ לֹא שָׁפַט
נִתֵּ֞ן בְּנֹתֵ֣ינוּ ׀ לְעַמֵּי־ הָאָ֗רֶץ וְאֶת־ נָתַן
בְּנֹתֵיהֶם֙ לֹ֣א נִקָּ֔ח לְבָנֵ֖ינוּ וְעַמֵּי לָקַח
הָאָ֗רֶץ הַמְבִיאִ֞ים אֶת־ הַמַּקָּח֤וֹת בּוֹא לָקַח
וְכָל־ שֶׁ֣בֶר ׀ בְּי֣וֹם הַשַּׁבָּ֗ת לִמְכּוֹר֙ שָׁבַר
לֹ֣א נִקַּ֔ח מֵהֶ֖ם בַּשַּׁבָּ֣ת וּבְי֣וֹם קֹ֑דֶשׁ
וְנִטֹּ֞שׁ אֶת־ הַשָּׁנָ֣ה הַשְּׁבִיעִ֗ית שָׁבַע
וּמַשָּׂ֖א כָּל־ יָ֑ד וְהַעֲמָדַ֥ת עָלֵֽינוּ׃ נָשָׂה עָשַׂר
מִצְוֹת֙ לָתֵ֣ת עָלֵ֔ינוּ שְׁלִישִׁ֖ית נָתַן שָׁלַשׁ
הַשֶּׁ֣קֶל ׀ בַּשָּׁנָ֗ה לַעֲבֹדַ֛ת בֵּ֥ית
אֱלֹהֵ֖ינוּ׃ לֶ֠לֶחֶם הַמַּעֲרֶ֨כֶת֙ וּמִנְחַ֣ת עָרַךְ
הַתָּמִ֔יד וְעוֹלַ֥ת הַתָּמִ֖יד הַשַּׁבָּת֑וֹת תָּמִד עָלָה
הַחֳדָשִׁ֗ים לַמּוֹעֲדִים֙ וְלַקֳדָשִׁ֔ים יָעַד
וְלַחַטָּא֣וֹת ׀ לְכַפֵּ֣ר עַל־ יִשְׂרָאֵ֗ל וְכֹל
מְלֶ֣אכֶת ׀ בֵּ֣ית אֱלֹהֵ֑ינוּ וְהַגּוֹרָלוֹת֙ נָבַל נָפַל
הִפַּ֜לְנוּ עַל־ קׇרְבַּ֣ן ׀ הָעֵצִ֗ים הַכֹּהֲנִים֙
הַלְוִיִּ֔ם וְהָעָ֗ם לְהָבִ֤יא ׀ לְבֵית֙ בּוֹא
אֱלֹהֵ֔ינוּ לְבֵ֥ית אֲבֹתֵ֖ינוּ לְעִתִּ֑ים
מְזֻמָּנִ֞ים שָׁנָ֣ה ׀ בְּשָׁנָ֗ה לִבְעֵר֙ עַל זָמַן
מִזְבַּ֣ח יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ כַּכָּת֖וּב בַּתּוֹרָֽה׃ כָּתַב
וְלְהָבִ֗יא אֶת־ בִּכּוּרֵ֤י אַדְמָתֵ֙נוּ֙ וּבְכוּרֵי יָרֵה בָּכַר
כָּל־ פְּרִי־ כָל־ עֵ֣ץ שָׁנָ֔ה בַּיִת שָׁנָה
יְהוָ֑ה׃ וְאֶת־ בְּכֹרוֹת֙ בָּנֵ֔ינוּ וּבְהֶמְתֵּ֔נוּ
כַּכָּת֣וּב בַּתּוֹרָ֔ה וְאֶת־ בְּכוֹרֵ֥י בְקָרֵ֖ינוּ

phaleam fobech reum
aſebna
maaſia ethaia hannā
anan meſſuch aram
baana & reliq de popu
lo. Sacerdotes leuite
ianitores & cantores na
thinnei :
& oēs qui ſe ſeparauerūt
de populis terrarum ad
legem dei: vxores eorū
filii eorum:
& filie eorum: & omnes
qui poterant ſapere
reſpondentes pro fratri
bus ſuis optimates eorū:
et q veniebāt ad pollicē
dus & iurandū vt ambu
larent in lege dei quam
dederat
in manu moyſi ſerui dei
vt facerēt & cuſtodirent
vniuerſa mandata dñi
dei noſtri & iudicia eius
& cerimonias eius. & vt
non daremus filias no
ſtras populo terre: &
filias eorū nō accipere
mus filiis noſtris. Populi
quoq; terre qui impor
tant venalia
& omnia ad vſum per
diem ſabbati vt vendāt:
nō accipiemus ab eis in
ſabbato & in die ſanctifi
cato. Et dimittemus an
num ſeptimum
& exactionem vniuerſe
mamus. Et ſtatuem? ſu
per nos precepta vt de
mus tertiam partem
ſicli per annus ad opus
domus
dei noſtri ad panes ppo
ſitionis: & ad ſacrificiuz
ſempiternū: & holocau
ſtū ſempiternū in ſabba
tis: in Kalendis: in ſolēni
tatibus: & in ſanctificatis
pro peccato vt exoretur
pro iſrael: & in omnem
vſum domus dei noſtri.
Sortes ergo
miſimus ſup oblationē
lignorū inter ſacerdotes
leuitas & populum vt
inferrentur in domum
dei noſtri per dom? pa
trum noſtrorū per tpa a
tēporibus anni vſq; ad
annum: vt arderent ſup
altare dñi dei nri: ſicut
ſcriptū eſt in lege moyſi.
Et vt afferrem? pmoge
nita terre nre: & primiti
ua vniuerſi fruct? ois lig
ni: ab ānō in annū: in
domo dñi. Et primitiua
filioꝝ nroꝝ: & pecoꝝ
nroꝝ ſicut ſcriptū ē in le
ge: & pritiua boū nroꝝ

phalai: ſobec: raſi: eſebana: maaſiao: aia:
φαλαὶ, σωβὲκ, ῥαούμ, ἰσιβανά, μαασίας, ἀιά,
ainā: enā: maluch: arū: baana: τ reli=
ἀϊνάν, ἐνάν, μαλούχ, ἀρούμ, βαανά, καὶ οἱ κατά
qui ppū. ſacerdoteo τ leuite ianitoreo
λοιποὶ τοῦ λαοῦ. ἱερεῖς καὶ λευῖται οἱ πυλωροὶ οἱ
cātoreo: nathinim. τ oēs ſeparati
ᾄδοντες, οἱ ναθινείμ. καὶ πᾶσι διαχωριζόντες
a populis terre ad legē dei:
ἀπὸ τῶν λαῶν τῆς γῆς πρὸς τὸν νόμον τοῦ θεοῦ,
vxoreo eoꝝ filiū eoꝝ filie eoꝝ: oēq
γυναῖκες αὐτῶν υἱοὶ αὐτῶν θυγατέρες αὐτῶν, πᾶς ὁ
ſciuit τ intellexit ſpōdebāt ſup fratribus ſuis
εἰδὼς καὶ συνιὼν ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ
ſo: τ maledixerūt eis: τ ingreſſi ſūt in
τῶν, καὶ κατηράσαντο αὐτούς, καὶ εἰσῆλθον ἐν
execratiōe τ in iuramēto vt ābularēt in lege dei:
ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ θεοῦ,
q̄ data fuit in manu moyſi ſerui dei: vt cuſto
ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ μωυσῆ δούλου τοῦ θεοῦ, φυλάσ
diret τ facerēt oia mādata dñi
σεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ
dei nri τ iudicia eius τ pcce
θεοῦ ἡμῶν καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ τὰ προστάγμα
pta eius τ vt nō daremꝰ filias nras ppūo
τα αὐτοῦ καὶ ἵ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς
terre: τ filias eoꝝ nō acciperemꝰ
τῆς γῆς, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ λημψόμεθα τοῖς
filijs nris. τ ppli terre ferētes vena
υἱοῖς ἡμῶν. καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορα
lia τ oēm vēditionē in die ſabbati
σμοὺς καὶ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου
vt vendāt: nō ememus ab eis in ſabbato
ἵνα πωλῶσι, οὐκ ἀγοράσομεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ
τ in die ſctificato. τ aſcēdere faciemus ānū ſeptimū:
καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ. καὶ ἀναβήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἑβδόμον,
τ exactio vniuerſe manus. τ ſtatuemus ſup nos
καὶ ἀπαίτησις πάσης χειρός. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐν
cepta vt demus ſup nos tertiū ſicli p an=
τολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τὸ διδραχμον κατ' ἐνιαυ
nū in fuitutē domus dei nri: ad panes
τὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, εἰς ἄρτους τοῦ
faciei: τ ſacrificiū cōtinuitatio τ ad
προσώπου, καὶ θυσίαν τοῦ ἐνδελιχισμοῦ καὶ εἰς
holocauſta ſempiterna ſabbatoꝝ
ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τῶν σαββάτων. τῶν
kalendaꝝ: ad ſolēnitateo τ ad ea q̄ p pecca
νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ εἰς τὰ περὶ ἁμαρτί
to: vt exoret pro iſrael: τ ad opera do
ας, ἐξιλάσασθαι περὶ ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἔργα τοῦ οἴκ
mus dei nri. τ ſortes miſimus pro
κου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ τῶν
donis portatiōis lignoꝝ: ſacerdotes τ leuite τ ppli
δώρων ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ ὁ λαὸς
et iferrent in domū dei nri: ad domoo familiaꝝ
ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, εἰς οἴκους πατριῶν
nraꝝ: ad tēpora a tēporibus: annū fm an=
ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἐκ καιρῶν, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυ
nū: vt arderēt ſup altare dñi dei
τόν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ
nri: ſicut ſcriptū eſt in lege. τ afferremus
ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ ἐνέγκαι τὰ
pmogenita terre nre: τ pmiti
πρωτογενήματα τῆς γῆς ἡμῶν. καὶ πρωτογενήμασ
na fructuꝰ vniuerſi ligni: annū fm annū
τα καρποῦ παντὸς ξύλου, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν
in domū dñi. τ pmogenita filioꝝ nroꝝ τ
εἰς οἶκον κυρίου. καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ
iumētoꝝ nroꝝ ſicut ſcriptū eſt in lege: τ pri
κτηνῶν ἡμῶν ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ πρω
mogenita boū nroꝝ
τότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν

τ gregū nfoꝝ vt offerrent i domū dei nfi:
καὶ πεμιῶν ὑμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν, τοῖς
sacerdotib⁹ q̄ ministrāt in domo dei nfi. τ
ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ θεοῦ ὑμῶν. καὶ
p̄mittias ciboꝝ nfoꝝ τ p̄mittias nfas τ
τὴν ἀπαρχὴν σίτου ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ
fructū oīo ligni: vini τ olei: affe-
ρειν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου καὶ ἐλαίου, ἵσο-
rem⁹ sacerdotib⁹ i gazophylacia dom⁹ dei
μεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὰ γαζοφυλάκια οἴκου τοῦ θεοῦ
nfi: τ decimas terre nfe leuitis. τ
ἡμῶν, καὶ δεκάτας γῆς ὑμῶν τοῖς λευίταις. καὶ
ipſi leuite decimas accipiēteꝭ i oībus ciuitatib⁹ fui
αὐτοὶ οἱ λευῖται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσι δου
tutis nfe. τ erit sacerdos filiꝰ aarō: cū
λείας ἡμῶν. καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς ἀαρών, μετὰ τῶν
leuitis in decima leuitaꝝ. τ leui-
λευιτῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν λευιτῶν. καὶ οἱ λευῖ-
te offerēt decimā decime in domū dei
ται ἀνοίσουσι τὴν δεκάτην τῆς δεκάτης εἰς οἶκον θεοῦ
nfi in gazophylaciū dom⁹ thesauri. q: in the
ἡμῶν εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου τ θησαυροῦ· ὅτι εἰς τ θη
sauros deportabūt filij israel: τ filij leui
σαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ υἱοὶ τ λευὶ τὰς
primitias frumēti τ vini τ olei: τ
ἀπαρχὰς τ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τ ἐλαίου, καὶ
ibi vasa sctificata τ sacerdotes ministri τ
ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ
ianitores τ cātores: τ nō dimittemus
πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψο
domū dei nfi.
μεν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Ca.xi.

A Θ Habitauerūt pncipes ppli in hierusa
Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν ἱερουσα
lē. τ reliqui ppli miserūt sortes vt tol
λήμ· καὶ οἱ καταλοιποὶ τοῦ λαοῦ ἔβαλον κλήρους ἐνέγ
lerēt vnū de decē vt habitaret i hierusalē ciui-
καὶ ἵνα ἀπὸ τῶν δέκα κατοίκησαι ἐν ἱερουσαλὴμ τὴν πό
tate scā: τ nouē partes in ciuitatib⁹. τ bene
λιν τὴν ἁγίαν, καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι· καὶ εὐλό
dixit ppls oībus virīs q̄ spōte offerūt:
γησεν ὁ λαὸς πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκουσιαζομένους,
ad habitādū i hierusalē. τ hi pncipes pui
κατοίκησαι ἐν ἱερουσαλήμ· καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώ
cie q̄ habitauerūt i hierusalē τ in ciuitatib⁹ iuda.
ρας οἱ κατοίκησαν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν ἰούδα.
habitauerūt vir in possessione sua in ciuitatib⁹ su-
κατοίκησαν ἀνὴρ ἐν κατοχῇ αὐτοῦ ἐν πόλεσιν αὐ-
is israel. sacerdotes τ leuite τ nathinei:
τῶν ἰσραήλ· οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ ναθινεῖοι,
τ filij seruoꝝ salomonis. τ in hierusalē habita
καὶ υἱοὶ δούλων σολομῶντος· καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ κατοί-
uerūt de filijs iuda τ de filijs beniamin. de filijs
κησαν ἀπὸ υἱῶν ἰούδα καὶ ἀπὸ υἱῶν βενιαμίν. ἀπὸ υἱῶν
iuda athee filiꝰ ozia: filiꝰ zacharias: filiꝰ samaria: filiꝰ
ἰούδα ἀθεὶ υἱὸς ὀζίου, υἱὸς ζαχαρίας, υἱὸς σαμαρία, υἱὸς
saphatia: filiꝰ maleliel. τ de filijs phares:
σαφατία, υἱὸς μαλελιήλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν φαρές,
malia filiꝰ baruch: filiꝰ chalaza: filiꝰ ozia: filiꝰ ada-
μαλία υἱὸς βαρούχ, υἱὸς χαλαζά, υἱὸς ὀζία, υἱὸς ἀδά-
ia: filiꝰ iozrib: filiꝰ zacharie: τ filiꝰ selōi. om-
ία, υἱὸς ἰωαρίβ, υἱὸς ζαχαρίου, καὶ υἱὸς σηλωνί· πάν
nes filij phares q̄ habitāt in hierusalē q̄dringenti
τες υἱοὶ φαρὲς οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλὴμ τετρακόσι-
sexaginta octo viri fortitudinis. τ hi filij ben
οι ἑξηκοντα ὀκτὼ ἄνδρες δυνάμεως· καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ βεν
iamin: selō filiꝰ mesolā: filiꝰ ioad: filiꝰ phadaia:
ιαμίν, σηλὼμ υἱὸς μισολάμ, υἱὸς ἰωάδ, υἱὸς φαδαία,
filiꝰ colia: filiꝰ maasie: filiꝰ ethiel: filiꝰ ieſ
υἱὸς κωλαία, υἱὸς μαασίου, υἱὸς ἰεθιήλ, υἱὸς ἰεσ-
sia. τ post eum gebue
σία. καὶ ὀπίσω αὐτοῦ γιβουὶ

B

C

D

ᵃet oui⁹ nostrarū ᵇvt offe
rātur ᶜin domo ᵈ dei nostri
ᵉsacerdotibus ᶠ qui mini-
strāt ᵍin domo ʰdei nostri.
ⁱEt ᵏprimitias ˡ caborū no
stroꝝ ᵐ& libaminū nſoꝝ:
ⁿ& poma ᵒois ᵖligni: ᵍvin-
demie q̄ꝫ ʳ& olei ˢ afferē-
mus ᵗsacerdotibus ᵘad ᵛga
zophylacium ʷ dei nostri:
ˣet decimā partē ʸterre no
stre ᶻ leuitis .ª Ipſi ᵇleuite
ᶜdecimas accipiēt ᵈex oīb⁹
ᵉciuitatib⁹ ᶠ operū nſorū.
ᵍErit aūt ʰsacerdos ⁱ filius
ʲaaron ᵏcū ˡleuitis ᵐin deci
mis ⁿleuitarū ᵒ& leuite ᵖof
ferēt ᵍdecimā pteꝫ ʳdecime
ſue ˢin domo ᵗ dei nīi ᵘad
ᵛgazophylaciū ʷ in domo
ˣthesaur .ʸ Ad ᶻgazophy
laciū enī deportabūt ª filii
ᵇisrael ᶜ& filiᵘ ᵈleui ᵉ primi-
tias ᶠfrumenti, ooooooooo
ᵍvini ʰ & olei: ⁱ& ibi erunt
ʲvasa ᵏsanctificata: ooooo
ˡ& sacerdotes ᵐ& cantores
ⁿ& ianitores & ᵒ ministri:
ᵖ& non ᵍdimittemus ʳ do-
mum ˢdei nostri. 11.

Habitauerunt autem
ᵗ principes ooooooo
ᵘpopuli ᵛin hierusalē. ʷ Re
liqua vero ˣplebs ʸmisit oo
ᶻsortem ª vt tolleret ᵇ vnam
partem ᶜde ᵈdecem ooooo
ᵉqui habitaturi essent ᶠ in
hierusalē ᵍ ciuitate ʰ sicta:
ⁱnouē vero ʲptes ᵏin ciuita
tibus. ˡBñdixat aūt ᵐpplus
ⁿoībus ᵒviris ᵖqui se spōte
obtulerant ᵍ vt habitarēt
ʳin hierusalē. ˢHi sunt ita
q̄ ᵗprincipes ᵘ puincie ᵛqui
ʷhitauerūt ˣin hierusalē ʸ &
in ciuitatib⁹ ᶻiuda. ª Habi
tauit aūt ᵇvnusq̄sq̄ ᶜin pos
ſessione sua ᵈin vrbib⁹ ſuis
ᵉisrael: ᶠsacerdotes: ᵍleui-
te: ʰnathinnei: ⁱ& filii ʲser
uorū ᵏsalomōis. ˡEt in hie
rusalē ᵐhabitauerūt ⁿde filiis
ᵒiuda ᵖ& de filiis ᵍbēiamin.
ʳDe filiis ˢiuda ᵗathaias ᵘfili⁹
ᵛaziam: ʷfilii ˣzacharie: ʸfi
lii ᶻamarie: ª filii ᵇsaphatie:
ᶜfilii ᵈmalalehel. ᵉ De filiis
ᶠphares ᵍhismaasia: ʰfilius
ⁱbaruch: ʲfilius ᵏcoloza: ˡfi
lius ᵐazia: ⁿfilius ᵒadaia: oo
ᵖfilius ᵍioarib: ʳfilij ˢ zacha
rie: ᵗfilij ᵘfilonites. ᵛ Oēs
hi ʷfilii ˣphares ʸq hītaue-
rūt ᶻin hierlm: ª q̄dringen-
ti ᵇsexaginta octo ᶜvir ᵈfor
tes. oooooooooooooooooo
ᵉHi sunt ār ᶠfilij ᵍbēiamin.
ʰSellū ⁱfilius ʲmosollā: ᵏfilij
ˡioed: ᵐfilius ⁿphadaia: ᵒ fi-
lius ᵖcolaia: ᵍfilius ʳmasia:
ˢfilius ᵗethiel: ᵘfilius ᵛesaia.
ʷEt post eum ˣgebbai: oo

ᵃוְצֹאנֵינוּ ᵇלְהָבִיא ᶜלְבֵית ᵈאֱלֹהֵינוּ
ᵉלַכֹּהֲנִים ᶠהַמְשָׁרְתִים ᵍבְּבֵית ʰאֱלֹהֵינוּ׃ שבת
ⁱוְאֶת־רֵאשִׁית ʲעֲרִיסֹתֵינוּ ᵏוְתִרוּמֹתֵינוּ רום
ˡוּפְרִי ᵐכָל ⁿעֵץ ᵒתִּירֹשׁ ᵖוְיִצְהָר ᵍנָבִיא יצר
ʳלַכֹּהֲנִים ˢאֶל ᵗלִשְׁכוֹת ᵘבֵּית ᵛאֱלֹהֵינוּ בוא
ʷוּמַעֲשַׂר ˣאַדְמָתֵנוּ ʸלַלְוִיִּם ᶻוְהֵם ª הַלְוִיִּם עשר
ᵇהַמְעַשְּׂרִים ᶜבְּכָל ᵈעָרֵי ᵉעֲבֹדָתֵנוּ׃ עיר
ᶠוְהָיָה ᵍהַכֹּהֵן ʰבֶּן־אַהֲרֹן ⁱעִם ʲהַלְוִיִּם ᵏבְּעַשְּׂרֵם ˡהַלְוִיִּם עלה
ᵐוְהַלְוִיִּם ⁿיַעֲלוּ ᵒאֶת ᵖמַעְשַׂר ᵍהַמַּעֲשֵׂר
ʳלְבֵית ˢאֱלֹהֵינוּ ᵗאֶל ᵘהַלְּשָׁכוֹת ᵛלְבֵית אוצר בוא
ʷהָאוֹצָר׃ ˣכִּי ʸאֶל ᶻהַלְּשָׁכוֹת ª יָבִיאוּ ᵇבְּנֵי רום
ᶜיִשְׂרָאֵל ᵈוּבְנֵי ᵉהַלֵּוִי ᶠאֶת ᵍתְּרוּמַת ʰהַדָּגָן כלה קדש
ⁱהַתִּירֹשׁ ʲוְהַיִּצְהָר ᵏוְשָׁם ˡכְּלֵי ᵐהַמִּקְדָּשׁ
ⁿוְהַכֹּהֲנִים ᵒהַמְשָׁרְתִים ᵖוְהַשּׁוֹעֲרִים שור עזב
ᵍוְהַמְשֹׁרְרִים ʳוְלֹא ˢנַעֲזֹב ᵗאֶת ᵘבֵּית Cap.xi.
ᵛאֱלֹהֵינוּ׃ ʷוַיֵּשְׁבוּ שׂרי שור
ˣהָעָם ʸבִּירוּשָׁלִַם ᶻוּשְׁאַר ª הָעָם ᵇהִפִּילוּ נפל
ᶜגוֹרָלוֹת ᵈלְהָבִיא ᵉאֶחָד ᶠמִן ᵍהָעֲשָׂרָה גרל בוא
ʰלָשֶׁבֶת ⁱבִּירוּשָׁלִַם ʲעִיר ᵏהַקֹּדֶשׁ ישב
ˡוְתֵשַׁע ᵐהַיָּדוֹת ⁿבָּעָרִים׃ ᵒוַיְבָרְכוּ ᵖהָעָם בוא
ᵍלְכֹל ʳהָאֲנָשִׁים ˢהַמִּתְנַדְּבִים ᵗלָשֶׁבֶת
ᵘבִּירוּשָׁלִַם׃ ᵛוְאֵלֶּה ʷרָאשֵׁי ˣהַמְּדִינָה ˢאֲשֶׁר
ʸיָשְׁבוּ ᶻבִּירוּשָׁלִַם ª וּבְעָרֵי ᵇיְהוּדָה ᶜיָשְׁבוּ
ᵈאִישׁ ᵉבַּאֲחֻזָּתוֹ ᶠבְּעָרֵיהֶם ᵍיִשְׂרָאֵל
ʰהַכֹּהֲנִים ⁱוְהַלְוִיִּם ʲוְהַנְתִינִים ᵏוּבְנֵי ˡעַבְדֵי
ᵐשְׁלֹמֹה׃ ⁿוּבִירוּשָׁלִַם ᵒיָשְׁבוּ ᵖמִבְּנֵי יהוּדָה
ᵍוּמִבְּנֵי ʳבִנְיָמִן ˢמִבְּנֵי ᵗיְהוּדָה ᵘעַתָּיָה בֶּן
ᵛעֻזִּיָּה בֶּן־ ʷזְכַרְיָה ˣבֶּן ʸאַמַרְיָה ᶻבֶּן שְׁפַטְיָה
ª בֶּן־מַהֲלַלְאֵל ᵇמִבְּנֵי ᶜפָּרֶץ׃ ᵈוּמַעֲשֵׂיָה בֶּן
ᵉבָּרוּךְ ᶠבֶּן־כָּל־חֹזֶה ᵍבֶּן־חֲזָיָה ʰבֶּן עֲדָיָה
ⁱבֶּן־יוֹיָרִיב ʲבֶּן־זְכַרְיָה ᵏבֶּן הַשִּׁלֹנִי׃ כל
ˡכָּל ᵐבְּנֵי ⁿפָּרֶץ ᵒהַיֹּשְׁבִים ᵖבִּירוּשָׁלִַם ארבע רבע
ᵍאַרְבַּע ʳמֵאוֹת ˢשִׁשִּׁים ᵗוְשִׁמֹנָה ᵘאַנְשֵׁי חיל מאה
ᵛחָיִל׃ ʷוְאֵלֶּה ˣבְּנֵי ʸבִנְיָמִן ᶻסַלָּא ª בֶּן מְשֻׁלָּם
ᵇבֶּן יועד ᶜבֶּן־פְּדָיָה ᵈבֶּן־קוֹלָיָה ᵉבֶּן מַעֲשֵׂיָה
ᶠבֶּן־אִיתִיאֵל ᵍבֶּן יְשַׁעְיָה׃ ʰוְאַחֲרָיו ⁱגַּבַּי

סַלַּי תֵּשַׁע מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃
וְיוֹאֵל בֶּן זִכְרִי פָּקִיד עֲלֵיהֶם וִיהוּדָה בֶן הַסְנוּאָה עַל הָעִיר מִשְׁנֶה׃ שֵׁנִית
מִן הַכֹּהֲנִים יְדַעְיָה בֶן יוֹיָרִיב יָכִין׃
שְׂרָיָה בֶן חִלְקִיָּה בֶן מְשֻׁלָּם בֶּן צָדוֹק
בֶּן מְרָיוֹת בֶּן אֲחִיטוּב נְגִיד בֵּית
הָאֱלֹהִים׃ וַאֲחֵיהֶם עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה יֵצֶא
לַבָּיִת שְׁמֹנָה מֵאוֹת עֶשְׂרִים
וּשְׁנָיִם וַעֲדָיָה בֶן יְרֹחָם בֶּן פְּלַלְיָה בֶּן שֵׁנִית
אַמְצִי בֶן זַכַּרְיָה בֶן פַּשְׁחוּר בֶּן מַלְכִּיָּה׃
וַאֲחֵיהֶם רָאשֵׁי לְאָבוֹת מָאתַיִם
אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם וַעֲמַשְׁסַי בֶּן עַזַרְאֵל
בֶּן אַחְזַי בֶּן מְשִׁלֵּמוֹת בֶּן אִמֵּר׃
וַאֲחֵיהֶם גִּבֹּרֵי חַיִל מֵאָה עֶשְׂרִים
וּשְׁמֹנָה וּבַקִּיד עֲלֵיהֶם זַבְדִּיאֵל בֶּן
הַגְּדוֹלִים׃ וּמִן הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן חַשּׁוּב נְגִיד
בֶּן עַזְרִיקָם בֶּן חֲשַׁבְיָה בֶּן בּוּנִי׃ וְשַׁבְּתַי
וְיוֹזָבָד עַל הַמְּלָאכָה הַחִיצֹנָה לְבֵית
הָאֱלֹהִים מֵרָאשֵׁי הַלְוִיִּם וּמַתַּנְיָה
בֶּן מִיכָא בֶּן זַבְדִּי בֶּן אָסָף רֹאשׁ
הַתְּחִלָּה יְהוּדָה לַתְּפִלָּה וּבַקְבַקְיָה מִשְׁנֶה וְחָלַל יְדוּתוּן
וְעַבְדָּא בֶּן שַׁמּוּעַ בֶּן גָּלָל
בֶּן יְדוּתוּן כָּל הַלְוִיִּם בְּעִיר
הַקֹּדֶשׁ מָאתַיִם שְׁמֹנִים וְאַרְבָּעָה׃ וְגַדָּל
וְהַשּׁוֹעֲרִים עַקּוּב טַלְמוֹן וַאֲחֵיהֶם
הַשֹּׁמְרִים בַּשְּׁעָרִים מֵאָה שְׁבָעִים
וּשְׁנָיִם׃ וּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם בְּכָל עָרֵי יְהוּדָה אִישׁ עִיר
בְּנַחֲלָתוֹ׃ וְהַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל וְצִיחָא וְגִשְׁפָּא עַל הַנְּתִינִים׃ וּפְקִיד נָתָן
הַלְוִיִּם בִּירוּשָׁלַ͏ִם עֻזִּי בֶן בָּנִי בֶן
חֲשַׁבְיָה בֶן מַתַּנְיָה בֶן מִיכָא מִבְּנֵי
אָסָף הַמְשֹׁרְרִים לְנֶגֶד מְלֶאכֶת בֵּית שׁוּר
הָאֱלֹהִים׃ כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם
וְאֶמֻנָה עַל הַמְשֹׁרְרִים דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ׃ וּפְתַחְיָה בֶן מְשֵׁיזַבְאֵל מִבְּנֵי

sellai: nongenti viginti
octo. Et iohel filius zechri
prepositus eorum: et
iudas filij sennua super ciuitatē secūdus. Et
de sacerdotibus idaia
filius ioarib: iachin: et
saraia filij helchie: filij
mosollā: filius sadoch:
filius meraioth: filius
ahitob: principes domi
dei: & fratres eorum facientes opera templi octingenti viginti
duo. Et adaia filius ie
roam: filius pheleia: filij
amsi: filius zacharie: filij phessur: filij melchie.
et fratres eius principes
patrum: ducenti
quadraginta duo. Et
amasai filius azrihel: filius azi: filius mosollamoth: filius emmer
& fratres eorū potentes
nimis: centum viginti
octo: & prepositus eorum zabdihel filius
potentum. Et de leuitis zebenia filij asoph:
filij azaricā: filij asabia
filius bonni: & sabathai
& iosabeth sup opa quē erant foris secus in domo dei a principibus leutarum. Et mathania
filius micha: filij zebe
dei: filij asaph princeps
ad laudandū & ad cōfitē
dum in oratione: & bechetias secūdus de fribus ei:
& abda filius samuha:
filius galal: filij ydithū.
Omnes leuite in ciuitate
sancta ducenti octo
ginta quattuor. Et ianitores: accub: telmon & fratres eorum
qui custodiebant oſtia
centum septuaginta duo.
Et reliqui ex israel
sacerdotes
& leute in vniuersis ciuitatibus iuda: vnusquisq;
in possessione sua: & nathinei habitabāt in ofel
et syaha & gaspha de
nathinneis. Et episcopi
leuitarū in hierusalem
azi filius baani: filius
asabie: filius mathanie
filius miche. De filiis
asaph cantores in mini
sterio domus
dei. Preceptus quippe
regis super eos erat
& ordo in cantoribus
per dies singulos & fathaia
filius meſezebel de filiis

ſelecl: nongēti viginti octo. τ ioel filij zechri
σελλεί, ἐνακόσιοι ὀγδοήκοντα. καὶ Ἰωὴλ υἱὸς ζιχρὶ
episcop sup eos. τ iuda filij asam sup
ἐπίσκοποι ἐπ' αὐτούς. καὶ Ἰούδα υἱὸς ἀσὰμ ἐπὶ τῆς
ciuitatē secund. de sacerdotib τ iadia filij io
πόλεως δεύτερος. ἐκ τῶν ἱερέων καὶ Ἰαδεία υἱὸς Ἰω
arib: iachin: sareas filij eichia: filij meſulā:
αριβ, Ἰαχίν, σαρίας υἱὸς Ἐλχία, υἱὸς μεσουλάμ,
filij adoc: filij marioth: filij achitob dux
υἱὸς Ἀδούκ, υἱὸς μαριώθ, υἱὸς Ἀχιτώβ ἡγούμενος οἴ
mi dei. τ fratres eor facientes o
κου τοῦ θεοῦ. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔρ
pus dom: octingēti viginti duo. τ adaia fi
γον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. καὶ Ἀδαία υἱὸς
li hieroā filij phalalia: filij namasi: filij zacha
Ἰεροὰμ υἱοῦ Φαλαλία, υἱοῦ Ναμασί, υἱοῦ Ζαχα
ria: filij phasur: filij melchia: τ fratres ei
ρία, υἱοῦ Φασούρ, υἱοῦ Μελχία, καὶ ἀδελφοὶ αὐτ
principes familiaꝝ ducēti ḡdraginta duo. τ
ἄρχοντες πατριῶν διακόσιοι τεσσαρακοντα δύο. καὶ
amasai: filij esriel: filij zacchie: filij masal
Ἀμασαί, υἱὸς Ἐσριὴλ, υἱοῦ Ζακχίου, υἱοῦ Μασαλ
moth: filij emmer: τ fratres eius potētes in
μώθ, υἱοῦ Ἐμμήρ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτ δυνατοὶ ἰσχυ
acie centū viginti octo. τ speculato: sup eos
τάξεως ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. καὶ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτῆς
zechriel filij magnoꝝ. τ de leuitis sa
Ζεχριὴλ υἱὸς τῶν μεγάλων. καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν Σα
maia: filij asub: filij esricā: filij asabia: filij bon
μαΐα, υἱὸς Ἀσούβ, υἱοῦ Ἐσρικάμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βεν
na: τ sabbathe τ iosabad sup opera
νᾶ, καὶ Σαββαθαΐος καὶ Ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τ
dom dei foris ecus. τ de principibus
οἴκου τ θεοῦ τοῦ ἐξωτέρου. καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων
leuitaꝝ τ matthanias filij micha: filij zechri:
τῶν Λευιτῶν καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχά, υἱὸς Ζεχρεί,
filij asab: princeps ad laudādū: τ iudas ad adoriū
υἱοῦ Ἀσάφ, ἄρχων τ ἄσαι, καὶ Ἰούδας τῆς πρώτευ
dū: τ bocchias secund de fratrib etuo:
σης, καὶ Βακχίας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ,
τ abdias filij samaie: filij galel filij idithū.
καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου, υἱοῦ Γαλὰλ υἱοῦ Ἰδιθοῦν.
oēs leuite in ciuitate sctā ducēti octo
πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι ὀγ
ginta quattuor. τ ianitores: accub: tel
δοηκοντατέσσαρες. καὶ οἱ πυλωροί, Ἀκούβ, Τελ
mi: τ fratres eor custodiēteo in
μίν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς
portis centū septuaginta duo. at reliquū
πύλαις ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ
israel τ sacerdotes τ leuite in vniuersis
Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς
ciuitatib tuda vir in hereditate sua.
πόλεσι τῆς Ἰουδαίας ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐ
τ nathinei habitauerūt in ophla τ
τοῦ. καὶ οἱ ναθιναῖοι οἱ κατῴκησαν ἐν ὀφλᾶ καὶ
siaa τ gesphas de nathineis. τ epi
σιαᾶ καὶ γισφὰς ἐκ τῶν ναθιναίων. καὶ ἐπι
scop leuitaꝝ in hierusalē ozel filij bani filij
σκοπος Λευιτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ὀζεὶ υἱὸς Βανὶ υἱοῦ
sabia: filij maththanie: filij micha. de filijs asaph
σαβία, υἱοῦ Ματθανίου, υἱοῦ Μιχά. ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ
cātorib ante opus dom dei:
τῶν ᾀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ θεοῦ,
ofn ꝑceptū regis sup eos. τ erpe
ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως ἐπ' αὐτούς. καὶ Ἐλ
etabat in fide in cātorib: ratio vni cuiusq;
μενεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης
diei in die sua τ phathaia filij mah
ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ καὶ Φαθαία υἱὸς Μα
sisabel. de filijs
σιζαβήλ. ἐκ τῶν υἱῶν

zara filij iuda ad manū regis in oē verbū ppīe: ꝛ ad suburbia in agro coꝛ. ꝛ de filijs iuda habitauerūt in cariathar bo ꝛ in filiabus eius: ꝛ in debon ꝛ in filiabus eius: ꝛ in cabseel ꝛ in viculis eius: ꝛ in iesue ꝛ in molada ꝛ in bethphalat ꝛ in asersual ꝛ in bersabee ꝛ in filiabꝰ eius: ꝛ in siceleg ꝛ in mabne ꝛ in filiabus eius: ꝛ in remaō ꝛ in sara ꝛ in hierimuth ꝛ in zannoa ꝛ odollā ꝛ in lachis ꝛ in agris eius ꝛ in azeca ꝛ in filiabus eius. ꝛ castrame tati sūt in bersabee vsq; ad vallē ennō. ꝛ filij beniamī a gabaa ꝛ magmas etiā ꝛ bethel ꝛ in filiabus eius. ꝛ in anathoth nob ania ꝛ in asor rama geththai adod sebol nabalat lyd da ꝛ onogearasim. ꝛ ex ieuitis portes in iuda ꝛ beniamin.

ρίδις ἐν τῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν. Ca.12.

A Θς hi sacerdotes ꝛ leuite q̄ ascēderūt cū zorobabel filio salathiel ꝛ iesue: saraia: hieremias: esdras: amarias: maluch: attha, ἱερεμίας, Ἔσδρας, ἀμαρίας, μαλούχ, ἀττ sechenias. reū marimoth adaias genathō τους σιχιείας, ῥεὺμ μαριμὼθ ἀδαίας γεναθῶ abias: miami: maadias: belgas: semeias: ioiarib: ideias: salu: amuc: chelcias: odaiias, ἰαριὶβ, ἰδαίας, σαλού, ἀμούκ, χιλκείας, ὠδαί as. isti principes sacerdotū ꝛ fratres eoꝝ as. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν ἱερέων καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν in diebꝰ iesue. ꝛ leuite iesue: banui: cad ἐν ἡμέραις Ἰησοῦ. καὶ οἱ λευῖται Ἰησοῦς, βαναοὶ, καδ miel: sarabias: iodae: ꝛ matthanias sup con μιὴλ, σαραβίας, Ἰωδαέ, καὶ ματθανίας ἐπὶ τῶν ἐξο fessiones ipe ꝛ fratres eius ꝛ bacbacias: μολογήσιων αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτ̄ καὶ βακβακίας, ꝛ anai: fratres eoꝝ ante eos ad καὶ ἀναί, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς vicos. ꝛ iesue genuit ioacī: ꝛ ioa ἐφημερίας. καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησε τὸν Ἰωακείμ, καὶ Ἰωακ cim genuit eliasib: ꝛ eliasib genuit io κείμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασήβ, καὶ Ἐλιασὴβ ἐγέννησε τὸν Ἰω dae: ꝛ iodae genuit ionathā: ꝛ ionathā ge δαέ, καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ Ἰωνάθαν ἐγέννη nuit addu. ꝛ in diebꝰ ioaci erāt sacerdotes ꝛ σε τὸν Ἀδδοὺ. καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καὶ principes familiaꝝ. saraia amarias: ieremia οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν. τῷ σαραΐα ἀμαρίας, τῷ Ἰερεμία anantas: esdre mesulā: amaria ionā: ἀναΐας, τῷ Ἔσδρα μισουλάμ, τῷ ἀμαρία Ἰωνᾶ, τῷ amaluch ionathā: sechenia ioseph: ares ednas: ἀμαλεὺχ Ἰωνάθαν, τῷ σιχενία Ἰωσήφ, τῷ ἀρὶς Ἐδνάς,

ׁזֶרַח׃ בֶּן׃ יְהוּדָה׃ לְיַד׃ הַמֶּלֶךְ׃ ׀ לְכָל־דָּבָר׃
ׁלַעַם׃ וְאֶל־ׁהַחֲצֵרִים׃ ׁבִּשְׂדֹתָם׃ מִגְּנֵי׃ פרשה
ׁיְהוּדָה׃ יָשְׁבוּ׃ בִּקְרִיַת׃ הָאַרְבַּע׃ וּבְנֹתֶיהָ
ׁוּבְדִיבֹן׃ וּבְנֹתֶיהָ׃ וּבְיֶקַבְצְאֵל׃ וְחַצֵרֶיהָ׃
ׁוּבְיֵשׁוּעַ׃ וּבְמֹלָדָה׃ וּבֵית׃ פָּלֶט׃ וּבַחֲצַר
ׁשׁוּעָל׃ וּבְבְאֵר׃ שָׁבַע׃ וּבְנֹתֶיהָ׃ וּבְצִקְלַג׃
ׁוּבִמְכֹנָה׃ ׀ וּבְנֹתֶיהָ׃ ׁוּבְעֵין׃ רִמּוֹן׃
ׁוּבְצָרְעָה׃ וּבְיַרְמוּת׃ ׁזָנֹחַ׃ עֲדֻלָּם׃
ׁוְחַצֵרֵיהֶם׃ לָכִישׁ׃ וּשְׂדֹתֶיהָ׃ עֲזֵקָה׃
ׁוּבְנֹתֶיהָ׃ וַיַּחֲנוּ׃ מִבְּאֵר׃ שָׁבַע׃ עַד־ׁגֵּיא פרשה
ׁהִנֹּם׃ וּבְנֵי־בִנְיָמִן׃ מִגְּבַע׃ מִכְמָשׂ׃ וְעַיָּה
ׁוּבֵיתאֵל׃ וּבְנֹתֶיהָ׃ עֲנָתוֹת׃ נֹב׃ עֲנַנְיָה׃
ׁחָצוֹר׃ רָמָה׃ ׁגִּתָּיִם׃ ׁחָדִיד׃ צְבָעִים׃
ׁנְבַלָּט׃ לֹד׃ וְאוֹנוֹ׃ גֵּי׃ חֲרָשִׁים׃ וּמִן
ׁהַלְוִיִּם׃ מַחְלְקוֹת׃ יְהוּדָה׃ לְבִנְיָמִן׃ פרשה
ׁוְאֵלֶּה׃ הַכֹּהֲנִים׃ וְהַלְוִיִּם׃ Cap.xij.
ׁאֲשֶׁר׃ עָלוּ׃ עִם׃ זְרֻבָּבֶל׃ בֶּן־ׁשַׁאַלְתִּיאֵל
ׁוְיֵשׁוּעַ׃ שְׂרָיָה׃ יִרְמְיָה׃ עֶזְרָא׃
ׁאֲמַרְיָה׃ מַלּוּךְ׃ חַטּוּשׁ׃ שְׁכַנְיָה׃
ׁרְחוּם׃ מְרֵמוֹת׃ עִדּוֹא׃ גִּנְתּוֹי
ׁאֲבִיָּה׃ מִיָּמִין׃ מַעַדְיָה׃ בִּלְגָה׃
ׁשְׁמַעְיָה׃ וְיוֹיָרִיב׃ יְדַעְיָה׃ סַלּוּא׃
ׁעָמוֹק׃ הִלְקִיָּה׃ יְדַעְיָה׃ אֵלֶּה׃ רָאשֵׁי
ׁהַכֹּהֲנִים׃ וַאֲחֵיהֶם׃ בִּימֵי׃ יֵשׁוּעַ׃ יום
ׁוְהַלְוִיִּם׃ יֵשׁוּעַ׃ בְּנוּי׃ קַדְמִיאֵל
ׁשֵׂרֵבְיָה׃ יְהוּדָה׃ מַתַּנְיָה׃ עַל־ׁהֵידוּת׃ יָדָה
ׁהוּא׃ וְאַחָיו׃ וּבַקְבַּקְיָה׃ וְעַנִּוּ׃ אֲחֵיהֶם
ׁלְנֶגְדָּם׃ לְמִשְׁמָרוֹת׃ וְיֵשׁוּעַ׃ הוֹלִיד שָׁמַר יָלַד
ׁאֶת־ׁיוֹיָקִים׃ וְיוֹיָקִים׃ הוֹלִיד׃ אֶת
ׁאֶלְיָשִׁיב׃ וְאֶלְיָשִׁיב׃ הוֹלִיד׃ אֶת
ׁיוֹיָדָע׃ וְיוֹיָדָע׃ הוֹלִיד׃ אֶת־ׁיוֹנָתָן׃
ׁוְיוֹנָתָן׃ הוֹלִיד׃ אֶת־יַדּוּעַ׃ וְיַדּוּעַ׃ יוֹיָקִים
ׁוַיְהִי׃ כֹהֲנִים׃ רָאשֵׁי־ׁהָאָבוֹת׃ לִשְׂרָיָה יָהַי
ׁמְרָיָה׃ לִירְמְיָה׃ חַנַנְיָה׃ לְעֶזְרָא׃
ׁמְשֻׁלָּם׃ לְאַמַרְיָה׃ יְהוֹחָנָן׃ לְמַלּוּכִי׃
ׁיוֹנָתָן׃ לְשֶׁבַנְיָה׃ יוֹסֵף׃ לְחָרִם׃ עַדְנָא׃

ᶜzara ᵇfilij ᶜiuda ᶠin manu ᵈregis ᵉiuxta orſie ᶠverbū ᵇppīi: ᵍ& iᵐ domib⁹ ⁿpoēs ᵒregiones corū. ᵖDe filijs ᵍiuda ʳhitauerūt ᶠin cariathabe ᵍ& in filiabus eius: ᵖ& in dybon ᵍ& iſiliab⁹ ei⁹: ʳet in capſeel ᵍ& in viculis ei⁹: ˢ& in ieſue: ᵗ& i molada: ᶜ& in bethphalet: ᶜ& in aſerſual: ᵍ& i berſabee: ᵍ& in filiab⁹ ei⁹: ᵃ& i ſicelech: ᵍet in mochona ᵐ& in filiabus eius: ᵖ& in remmon: ᵖ& in zara ᵍ& i hierimuth ᶠzonoa ᵉodollam ooooooo ᶠ& in villis earū: ᵉlachis ᶠ& in regionib⁹ ei⁹: ᶠazecha ᵖ& in filiab⁹ eius. ᵉEt mānſe runt ᵐin berſabee ᶜ vſq; ad ᵉvallē ᶜhēnon. ᶠFilij aūt ᵖbē iamin ᵖageba ᶠmechmas ᵃ& hai ᶠ& bethel ᵍ& filiab⁹ ei⁹: ᵐanathot ⁿnob ᵒanania ᵖaſor ᵍrama ʳ gethai ᵉmadid ᶠ ſeboim ooooooooooo ⁿneballath ʳ& ono ᶠ valle ᵉartificum: ᵖ& de ooooooo ᶜleuitis ᵉportiones ᶠiude ᶠ& beniamin. 12.

Hi ſunt autem ᵇ ſacerdotes ᶜ & leuite oooo ᵉqui ᶜaſcenderunt ᶠ cum ᵇzorobabel ᵉfilio ᶠſalathiel ᵃioſue: ᶠſaraia: ᵐ hieremias: ⁿeſdras: ooooooooooo ᵒamaria: ᵖ melluch: ᵍ achus: ʳſechenias oooooooo ⁿreum ᶠmerimuth: ⁿ addo ˣgenthon ooooooooooo ʳabia ᵃ miniamin ᵇ madia ᶜbelga oooooooooooooo ᵇſemeia ᶜ & ioarib & ᶠidaia ᵉſellum oooooooooooooo ᵇamoch ᶠelceia ᵃadaia. Iſti ᵐprincipes ooooooooooo ⁿſacerdotū ᵒ& fratres eoꝝ ᵖin diebus ᵍioſue. Porro ʳleuite: ᵉieſua ᶠbennui ᵍced mihel ooooooooooooooo ˢſarabia ᶠiuda ᵗmathanias: ᵘſuper ᵇ hymnos ooooooo ᶜipſi ᵒ& frēs eorū ᶜ& becbe cia ᶠatqꝫ ethāni & ᵍfrēs eoꝝ vnuſquiſqꝫ ᶠin officio ſuo. ᵃIoſue autem ᶠgenuit ooo ⁿioachim: ᵒ& ioachim ᵖgenuit ooooooooooooo: ooooo ʳeliaſib: ᵒ& eliaſib ᶠgenuit ooooooooooooooooo ooooooo ᵖioiada: ʳet ioiada ᶠ genuit ᵇionathan: oooooooooo ᶜet ionathā ᵒgenuit ᶜiedda. ᵍIn diebus autē ᵇioachim ᶜerant ᵃſacerdotes & ᶠ prīn cipes ᵐfamiliarum ⁿ ſaraie ᵒmaarie ᵖhieremie ᵍ anania ʳ eſdre ooooooooooo ᵒmoſollam ᶠamarie ᵃ iohānan ᶠ milico oooooooooo ᶠionathā ᶠſebenie ᵃ ioſeph ᵇaram ᶜedna: oooooooooo

לְמָרָיוֹת חִלְקִיָּה לְעַדְוָא זְכַרְיָה לְנַתּוֹן
מְשֻׁלָּם לְאַבְיָה זִכְרִי מִמְיָמִין
לְמוֹעַדְיָה פִּלְטַי לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ
לְשֶׁמַעְיָה יְהוֹנָתָן וְלִוְיָרִיב מַתְנַי
לְיִדַעְיָה עֻזִּי לְסַלַּי קַלַּי לְעָמוֹק
עֵבֶר לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לְיִדַעְיָה
נְתַנְאֵל הַלּוּיִם נִימִי אֶלְיָשִׁיב יום
וְיוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וַיְדוּעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי כתב
אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ
חַפַּרְסִי בְּנֵי לֵוִי רָאשֵׁי הָאָבוֹת
כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים וְעַד
יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן אֶלְיָשִׁיב וְרָאשֵׁי
הַלְוִיִּם חַשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה וְיֵשׁוּעַ בֶּן
קַדְמִיאֵל וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל
לְהוֹדוֹת כְּמִצְוַת דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים מִחְלְקוֹת שנה
מִשְׁמָר מִשְׁמָר מַתַּנְיָה מִשְׁמָר
וּבַקְבַּקְיָה עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן
עַקּוּב שֹׁמְרִים שֹׁעֲרִים מִשְׁמָר
בַּאֲסֻפֵי הַשְּׁעָרִים אֵלֶּה בְּיָמֵי סֹפֵף
יוֹיָקִם בֶּן יֵשׁוּעַ בֶּן יוֹצָדָק וּבְיָמֵי
נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר סֹפֵר
וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם בִּקְשׁוּ אֶת חָמָה
הַלְוִיִּם מִכָּל מְקוֹמָם לְהָבִיאָם קום בוא
לִירוּשָׁלַם לַעֲשׂוֹת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה עָשָׂה
וּתְוֹדוֹת וְשִׁיר מְצִלְתַּיִם נְבָלִים שור יבל צלל
וּבְנֵבְלוֹת וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים מִן
הַכִּכָּר סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם וּמִן חַצְרֵי שור סבב
נְטוֹפָתִי וּמִבֵּית חַגְּלְגָל וּמִשְּׂדוֹת נֹבַע גבע
וְעַזְמָוֶת כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם נטה
הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָם
וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת טהר
הָעָם וְאֶת הַשְּׁעָרִים וְאֶת הַחוֹמָה חמה
וָאַעֲלָה אֶת שָׂרֵי יְהוּדָה עַל הַחוֹמָה עלה שור
וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת וְתַהֲלֻכוֹת גדל
לִימִין עַל הַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת יבן
וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וְחֲצִי שָׂרֵי יצה

mariothelicie ꝛ addai zachariao: ganathon
τῶ μαριὼθ ἐλκὶ καὶ ἀδδαὶ ζαχαρίας, τῶ γαναθὼν
meſolã: abia zechri: miamin maadai phe
μισολάμ, τῶ ἀβιὰ ζιχρί, τῶ μιαμὶν μααδαὶ τῶ φε
leti balgas ſamue: ſemeia ionathã.
λετὶ τῶ βαλγὰς σαμουέ, τῶ σημεία ἰωνάθαν. τῶ
iotarib mathanai: idio ozi: ſalai callai.
ἰωαρὶβ ματαναί, τῶ ἰδὶω ὀζί, τῶ σαλαὶ καλλαί.
amuc abed elcia: aſabia oduia
τῶ ἀμοὺκ ἀβὲδ τῶ ἐλκία, τῶ ἀσαβία τῶ ὁδουία
nathanael. ꝛ leuite in diebus eliaſeb: ioada:
ναθαναὴλ. καὶ οἱ λευῖται ἐν ἡμέραις ἐλιασὴβ, ἰωαδὰ,
ꝛ ioa: ꝛ ioanã: ꝛ idua: ſcripti ꝓnci
καὶ ἰωὰ, καὶ ἰωαναὰ, καὶ ἰδουὰ, γεγραμμένοι ἄρχοι
pes familiaꝝ ꝛ ſacerdotes in regno darij
τῆς πατριῶν καὶ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ δαρείου τοῦ
perſe. filij aũt leui ꝓncipes familiaꝝ ſcri-
πέρσου. υἱοὶ δὲ λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμ
pti in libro ῥboꝝ dieꝝ: ꝛ vſq; ad di
μένοι ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἕως ἡμε
es ionan filij eliaſub. ꝛ ꝓncipes leui
ρῶν ἰωνὰν υἱοῦ ἐλιασούβ. καὶοἱ ἄρχοντες τῶν λευ
taꝝ aſabiae ꝛ ſarabiae ꝛ ieſue. ꝛ filij
ταῖς ἀσαβίας καὶ σαραβίας καὶ ἰησοῦ. καὶ οἱ υἱοὶ
cadmiel ꝛ fratres eoꝝ ante eos vt
καδμιὴλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατέναντι αὐτῶν εἰς
laudarẽt ꝛ cõfiterentur in ꝓcepto dauid re-
τὸ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι ἐν ἐντολῇ δαυὶδ βασι
gis hois dei ꝑ vices ad vices.
λέως ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἐφημερία πρὸς ἐφημερίας.
maththanias ꝛ bachacias abdias moſolã tel
ματθανίας καὶ βακβακίας ἀβδοὺ ἰας μισολὰμ τελ
mõ accub cuſtodiẽtes ianitores cuſtodie cũ
μὼν ἀκκοὺβ φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῶ
cõgregarẽ ego ianitores. iſti in die-
συναγαγεῖν με τοὺς πυλωρούς. οὗτοι ἐν ἡμέ
bus ioacim filij ieſue: filij iozedec. ꝛ in
ραις ἰωακεὶμ υἱοῦ ἰησοῦ, υἱοῦ ἰωσεδὲκ. καὶ ἐν
diebus neemia ꝓncipis ꝛ eſdrae
ἡμέραις νεεμία τοῦ ἄρχοντος καὶ ἔσδρας τοῦ
ſacerdotis ꝛ ſcribe ꝛ in dedicationibꝰ muri
ἱερέως καὶ γραμματέως καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους
hieruſalẽ ꝗſierũt leuitas in locis
ἱερουσαλὴμ ἐζήτησαν τοὺς λευίτας ἐν τοῖς τόποις
ſuis vt adducerẽt eos in hieruſalẽ ad faciẽdã de
αὐτῶν τοῦ ἐνεγκαι αὐτοὺς εἰς ἱερουσαλὴμ ποιῆσαι ἐγ
dicationẽ ꝛ letitiã ꝛ in laude ꝛ in cãticis pul-
καίνια καὶ εὐφροσύνην καὶ ἐν αἰνέσει καὶ ἐν ᾠδαῖς κυμ
ſantes cymbala: ꝛ pſalteria ꝛ in citharis. ꝛ congre
βαλίζοντες, καὶ ψαλτήρια καὶ ἐν κιθάραις. καὶ συνή
gati ſũt filij cãtoꝝ de regione cir-
χθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων ἔκτοθεν τῆς περιχώρου κυ
ca hieruſalẽ: ꝛ de ſuburbijs netopha
κλόθεν ἱερουσαλήμ, καὶ ἔκτοθεν ἐπαύλεων τοῦ νετωφα
ti ꝛ in bethgalgal ꝛ de agris gabee ꝛ
τί καὶ ἐν βαιθγαλγὰλ καὶ ἔκτοθεν ἀγρῶν γαβεὲ καὶ
aſmoth. qm̃ villas edificauerãt ſibi cãto-
ἀσμώθ. ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς οἱ ᾀδό
res in circuitu hieruſalẽ. ꝛ mũdati ſunt
ντες κυκλόθεν ἱερουσαλήμ. καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ
ſacerdotes ꝛ leuite: ꝛ mũdauerũt populũ: ꝛ
ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται, καὶ ἐκαθάρισαν τὸν λαόν, καὶ
portas ꝛ murꝝ: ꝛ aſcẽdere feceruũt princi-
τὰς πύλας καὶ τὸ τεῖχος, καὶ ἀνήγαγον τοὺς ἄρχο-
pes iuda ſupra murũ: ꝛ ſtatuerũt duos de
τας ἰούδα ἐπάνω τοῦ τείχους, καὶ ἔστησαν δύο πομ
laude magnos. ꝛ ierũt a dextris ſup
αἰνέσεως μεγάλους. καὶ ᾔεσαν ἐκ δεξιῶν ἐπάνω τοῦ
murꝝ porte ſterquilinij. ꝛ iuit poſt
τείχους τῆς πύλης τῆς κοπρίας. καὶ ἐπορεύθη ὀπί-
eos oſaias ꝛ medietas principum
σω αὐτῶν ὡσαΐας καὶ ἥμισυ ἀρχόντων

ᵇmaraioth ᶜelci ᵈadaie ᵉzacharie ᶠgenthon ‘moſollam ᵏabie ˡzechri ᵐmiamin: & ⁿmoadie ᵒfelthi ᵖbelgeᵍſamua: ʳſemeie ˢioathan ᵗioarib ᵘmathanai ˣiodaieʸazzi: ᶻſellaieᵃcelaiaᵇmochober: ᶜelchieᵈaſebieᵉidaie ᶠnathanahel. ᵍLeuiteʰ in diebusⁱ eliaſib & ᵏ ioiadaˡ& ionanᵐ& iedboaⁿſcriptiᵒprincipes familiarumᵖ & ſacerdotesᵠinʳ regnoˢ dariiˢ perſe.ᵗ Filiiᵘ leuiᵛ principesʷ familiarumˣ ſcriptiʸin libroᶻ verborũ ᵃdierum:ᵇ& vſq; ad ᶜdiesᵈ ionathanᵉ filiiᶠ eliaſib.ᵍ Et principes ʰleuitarumⁱ aſebiaʲ ſerebiaᵏ& ieſueˡ filius ᵐcedmihelⁿ& frẽs eorũᵒ vices ſuasᵖ vt laudarent & ᵠconfiteruntʳ iuxta preceptumˢ dauidᵗ viriᵘ dei & ˣ obſeruarent eque ʸ per ordinem.ᶻ Mathaniaᵃ ᵇ et bechetia &ᶜ obediaᵈ mo ſollamᵉ thelmon ᶠaccub:ᵍ cuſtodesʰ portiarum & ⁱ veſtibulorumˡ anteᵐ portas.ⁿ Hi inᵒ diebus ᵖioiachimᵠ filiiʳ ioſueˢ filiiˢ ioſedech:ᵗ& in diebus ᵘ neemieᵛ ducisʷ& eſdreˣ ſacerdotisʸ ſcribeqꝫ. ᶻ In dedicatione autẽ ᵃmuri hieruſalemᵇ requiſierũtᶜ leutasᵈ de oĩbusᵉ locis ſuisᶠ vt adducerent eosᵍ in hieruſalemʰ& facerẽtⁱ dedicationemʲ& letitiaˣ ˡ in actione gratiarũᵐ& cãtico:& inⁿ cymbalisᵒ pſalteriis ᵖ& citharis.ᵠ Congregati ſunt aũtʳ filiiˢ cantoꝝ ᵗ de ᵘ campeſtribus ˣ circa ʸ hieruſalem ᶻ & de ᵃ villis ᵇnetuphati:ᶜ& de domo ᵈgalgal:ᵉ& de regionibus ᶠgebaᵍ& aſmaueth:ʰ qm̃ ⁱvillasʲ edificaueruntᵏ ſibi ˡcantoresᵐ in circuituⁿ hieruſalem. ᵒ& mundati ſuntᵖ ſacerdotes ᵠ& leuiteʳ& mũdaueritˢ ᵗpopulum ᵘ& ˣ portas ʸ& ᶻ murum . ᵃ Aſcendere autẽ feciᵇ principesᶜ iudaᵈ ſupᵉ murum: ᶠ& ſtatuiᵍ duosʰ choros laudatiũⁱ magnos.ʲ Et ieruntᵏ ad dexterãˡ ſupᵐ murumⁿ ad portãᵒ ſterquilinii ᵖ Et iuit ᵠ poſt eos ʳ oſaias ˢ & media pars ᵗ principũ

ᵘ& ſacerdotes ˣ in ʸ regno ᶻ darii ᵃ perſe.ᵇ Filiiᶜ leuiᵈ principesᵉ familiarumᶠ ᵍ ſcriptiʰ in libroⁱ verborũ ʲ dierum:ᵏ& vſq; ad ˡ dies ᵐ ionathanⁿ filiiᵒ eliaſib.ᵖ Et principes ᵠ leuitarumʳ aſebiaˢ ſerebiaᵗ& ieſueᵘ filius ˣ cedmihelʸ& frẽs eorũᶻ vices ſuasᵃ vt laudarent & ᵇ confiteruntᶜ iuxta preceptumᵈ dauidᵉ viriᶠ dei & ᵍ obſeruarent eque ʰ per ordinem.ⁱ Mathaniaʲ ᵏ et bechetia &ˡ obediaᵐ mo ſollamⁿ thelmon ᵒaccub:ᵖ cuſtodesᵠ portiarum & ʳ veſtibulorumˢ anteᵗ portas.ᵘ Hi inˣ diebus ʸ ioiachimᶻ filiiᵃ ioſueᵇ filiiᶜ ioſedech:ᵈ& in diebus ᵉ neemieᶠ ducisᵍ& eſdreʰ ſacerdotisⁱ ſcribeqꝫ. ʲ In dedicatione autẽ ᵏ muri ˡ hieruſalemᵐ requiſierũtⁿ leutasᵒ de oĩbusᵖ locis ſuisᵠ vt adducerent eosʳ in hieruſalemˢ& facerẽtᵗ dedicationemᵘ& letitiaˣ ʸ in actione gratiarũᶻ& cãtico:& inᵃ cymbalisᵇ pſalteriis ᶜ& citharis.ᵈ Congregati ſunt aũtᵉ filiiᶠ cantoꝝ ᵍ de ʰ campeſtribus ⁱ circa ʲ hieruſalem ᵏ & de ˡ villis ᵐnetuphati:ⁿ& de domo ᵒgalgal:ᵖ& de regionibus ᵠgebaʳ& aſmaueth:ˢ qm̃ ᵗvillasᵘ edificaueruntᵛ ſibi ʷcantoresˣ in circuituʸ hierusalem. ᶻ& mundati ſuntᵃ ſacerdotes ᵇ& leuiteᶜ& mũdaueritᵈ ᵉpopulum ᶠ& ᵍ portas ʰ& ⁱ murum . ʲ Aſcendere autẽ feciᵏ principesˡ iudaᵐ ſupⁿ murum: ᵒ& ſtatuiᵖ duosᵠ choros laudatiũʳ magnos.ˢ Et ieruntᵗ ad dexterãᵘ ſupˣ murumʸ ad portãᶻ ſterquilinii ᵃ Et iuitᵇ poſt eosᶜ oſaias ᵈ& media pars ᵉ principũ

Trās.Gre.lex.cū interp.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.Neemie.xii.Pritiua.heb.
iuda τ azarias esdras τ mesulā: iudas Ἰούδα καὶ ἀζαρίας Ἔσδρας καὶ μισουλάμ, Ἰούδας	ᶠiudaᵉ & azarias:ᵇesdraᶠ& mosollam: ooooooooooo	יְהוּדָה ׀ וַעֲזַרְיָה ׀ עֶזְרָא ׀ מְשֻׁלָּם ׀
τ beniamin τ samaias τ hieremias. τ de fi- καὶ Βενιαμὶν καὶ σαμαΐας καὶ Ἱερεμίας. καὶ ἐκ τῶν υἱ-	ᵇiudaᶠ & beniamin[m] & se- meiaⁿ& hieremia. ooooo	יְהוּדָה וּבִנְיָמִן ׀ וּשְׁמַעְיָה ׀ וְיִרְמְיָה ׀
lijs sacerdotū in tubis zacharias filiᵃ ionathā: fi- ων τῶν Ἱερέων ἐν σάλπιγξι Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱ-	ᵒEt de filis ᵖ sacerdotum ᵍin tubisʳzacharias˜filius ˢionathan:˜filius˜semeie:	וּמִבְּנֵי ׀ הַכֹּהֲנִים ׀ בַּחֲצֹצְרֹת ׀ זְכַרְיָה ׀ בֶּן
lij samaia: filij matthania: filij machata: filij zac- οὗ σαμαΐα, υἱοῦ ματθανία, υἱοῦ μαχαΐα, υἱοῦ Ζακ-	ᵗfilius˜mathanie:˜filiᵛ mi chaie:ˣfilius˜zechur:ʸfiliᵍ	יוֹנָתָן ׀ בֶּן שְׁמַעְיָה ׀ בֶּן מַתַּנְיָה ׀ בֶּן מִיכָיָה
chur: filij asaph. τ fratres eius: samaias: χουρ, υἱοῦ Ἀσάφ. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, σαμαΐας,	ᶻasaphᵃ& frēs eius˜semeia ᵇ& azarel:ᶜmalalai ᵈgala-	בֶּן זַכּוּר ׀ בֶּן אָסָף ׀ וְאַחָיו ׀ שְׁמַעְיָה
τ ezriel: gelolai: maia: nathanael: τ iu- καὶ Ἐζριὴλ, γιλωλαΐ, μαΐα, ναθαναήλ, καὶ Ἰού-	laiᵉ:ᶠmaaiᵍnathanael ooo ʰ& iuda &ⁱanani ʲin vasis	יַעֲזַרְאֵל ׀ מְלַלַי ׀ גִּלַלַי ׀ מָעַי ׀ נְתַנְאֵל
das τ anani: vt laudarēt in vasis cātus dauid δας καὶ Ἀνανί, τοῦ αἰνεῖν ἐν σκεύεσιν ᾠδῆς Δαυὶδ	ᵏcantici˜dauidˡviri ooooo ᵐdei:ⁿ& esdras˜scriba˜āte	יְהוּדָה חֲנָנִי ׀ כְּלֵי ׀ שִׁיר ׀ דָּוִיד ׀ אִישׁ
hoīs dei. τ esdras scriba an ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. καὶ Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἔμ-	eos ooooooooooooooooo ᵒin˜porta˜fontis.ᵖEt cō-	הָאֱלֹהִים ׀ וְעֶזְרָא ׀ הַסּוֹפֵר ׀ לְפָנֵיהֶם ׀
te eos in porta fontis cōtra προσθεν αὐτῶν ἐπὶ πύλης τῆς πηγῆς κατέναντι	tra eos ˢascenderuntᵗ in ᵘgradibus˜ciuitatis˜dauid	וְעַל ׀ שַׁעַר ׀ הָעַיִן ׀ וְנֶגְדָּם ׀ עָלוּ ׀ עַל
eos: ascenderūt in gradibus ciuitatis dauid αὐτῶν, ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς βαθμοὺς πόλεως Δαυὶδ	ᵛin ascensu˜muri ooooooo ʷsuper˜domum˜dauidˣ&	מַעֲלוֹת ׀ עִיר ׀ דָּוִיד ׀ בְּמַעֲלֵה ׀ לַחוֹמָה ׀
in ascensu murī super domū dauid ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ὑπεράνω τοῦ οἴκου Δαυὶδ	vsq̄ ad ʸportamᶻ aquarū ᵃad orientē.ᵇEt chorusᶜse cundus gratias referētiū	וְעַל ׀ שַׁעַר ׀ הַמַּיִם ׀ מִזְרָחָה ׀ וְהַתּוֹדָה ׀ הַשֵּׁנִית ׀ הֹלֶכֶת
τ vsq̄ ad portā aquæ ad orientē. τ de καὶ ἕως πύλης τοῦ ὕδατος κατ' ἀνατολάς. καὶ πρὸ-	ᵈibatᵉex aduerso:ᶠ& ego ᵍpost eū:ʰ& media ps˜ppli	לְמוּל ׀ הַתְּנוּעָה ׀ וְאַנִי ׀ אַחֲרָיו ׀ וַחֲצִי ׀ הָעָם
laude secundus pcedebat obuiās eis. ἀντίστως ὁ δεύτερος ἐξεπορεύετο συναντῶσα αὐ-	ⁱsupᵏmurū˜& supˡturrim ᵐfurnorum ooooooooooo	מֵעַל ׀ לְחוֹמַת ׀ לְמִגְדַּל ׀ הַתַּנּוּרִים
τ ego post eū. medietas τοῖς. καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς. καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ	ⁿ& vsq̄ adᵒmurumᵖlatissi- mum:ᑫ& super˜portam	וְעַד ׀ הַחוֹמָה ׀ הָרְחָבָה ׀ וּמֵעַל ׀ לְשַׁעַר
ppli sup murū super turrim λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους ὑπεράνω τοῦ πύργου	ʳephraim :ˢ& supᵗportā ᵘantiquā:ᵛ& super˜portā	אֶפְרַיִם ׀ וְעַל ׀ שַׁעַר ׀ הַיְשָׁנָה ׀ וְעַל ׀ שַׁעַר
furnoꝝ: τ vsq̄ ad murū latū: τῶν ἀφουρείμ, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέ-	ʷpiscium˜ & turrim˜anaˣ- nehel:ʸ& turrimᶻ cmath.	הַדָּגִים ׀ וּמִגְדַּל ׀ חַנַנְאֵל ׀ וּמִגְדַּל ׀ הַמֵּאָה
τ sup portā ephraī. τ super portā ος, καὶ ὑπεράνω τῆς πύλης Ἐφραΐμ. καὶ ἐπὶ τῆς πύλης	ᵃ& vsq̄ adᵇ portam ᶜgre- gis:ᵈ& steterūt˜in porta	וְעַד ׀ שַׁעַר ׀ הַצֹּאן ׀ וְעָמְדוּ ׀ בְּשַׁעַר
antiquā:τ sup portā piscarīā: τ turr τῆς ἀρχαίας, καὶ ἐπὶ τῆς πύλης τῆς Ἰχθυικῆς, καὶ πύρ-	ᵉcustodie . ᶠ Steteruntq̄ ᵍduo ʰchori laudantium	הַמַּטָּרָה ׀ וְתַעַמְדְנָה ׀ שְׁתֵּי ׀ תּוֹדוֹת
rim anamecl. τ a turri mea τ vsq̄ ad por- γου Ἀναμεήλ. καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ μεὰ καὶ ἕως τῆς πυ-	ⁱin˜domo˜dei :ᵏ& ego˜& dimidia pars˜magistratuū	בְּבֵית ׀ הָאֱלֹהִים ׀ וַאֲנִי ׀ וַחֲצִי ׀ הַסְּגָנִים
tā gregis: τ steterūt sup portā custos- λης τῆς προβατικῆς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ πύλης τῆς φυλα-	ˡmecum .ᵐ Et sacerdotes ⁿeliachim:ᵒmaasia: ooooo	עִמִּי ׀ וְהַכֹּהֲנִים ׀ אֶלְיָקִים ׀ מַעֲשֵׂיָה
die τ steterūt duo laudis in domo dei: τ κῆς καὶ ἔστησαν δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ	ᵖminamin:ᑫmichea :ʳ elioe nai :ˢ zacharia &ᵗ ananía	מִנְיָמִין ׀ מִיכָיָה ׀ אֶלְיוֹעֵינַי ׀ זְכַרְיָה ׀ חֲנַנְיָה
ego τ dimidia pars magistratuū mecū. τ sacerdotes: ἐγὼ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ. καὶ οἱ ἱερεῖς,	ᵘin tubisᵛ & maasiaʷ& se- meia ooooooooooooooooo	בַּחֲצֹצְרוֹת ׀ וּמַעֲשֵׂיָה ׀ וּשְׁמַעְיָה
eliaci: maasias: miami: michaias: elionai: zachari- ελιακεὶμ, μαασίας, μιαμὶ, μιχαΐας, ἐλιωναΐ, Ζαχα-	ˣ& eleazarʸ& aziᶻ& iohan nanᵃ& melchiaᵇ& elam oo	וְאֶלְעָזָר ׀ וְעֻזִּי ׀ וִיהוֹחָנָן ׀ וּמַלְכִּיָּה ׀ וְעֵילָם
as: anānias in tubis: τ maasias: τ semeias: ας, ἀνανίας ἐν σάλπιγξιν, καὶ μαασίας, καὶ σεμεΐας,	ᶜ& ezer.ᵈ Et clare cecine- rūtᵉ cantores:ᶠ& iezraia	וְעֶזֶר ׀ וַיִּשְׁמִיעוּ ׀ הַמְשֹׁרְרִים ׀ וְיִזְרַחְיָה
eleazar: ozrioānā: melchias: elā: τ iezur. τ ελιεζὲρ, ὀζὶ, ἰωανὰν, μελχίας, ἀιλὰμ, καὶ Ἰεζοὺρ. καὶ	ᵍprepositus.ʰEt imolaue runtⁱ in dieʲ illaᵏ victimas	הַפָּקִיד ׀ וַיִּזְבְּחוּ ׀ בַּיּוֹם ׀ הַהוּא ׀ זְבָחִים
audiri fuerūt cātores τ iesrias ppositus. τ sacri ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες καὶ Ἰεσρίας ἐπίσκοπος. καὶ ἔθυ-	ˡmagnas :ᵐ& letati sunt. ⁿDeusᵒenisᵖ letificauerat	גְּדוֹלִים ׀ וַיִּשְׂמָחוּ ׀ כִּי ׀ הָאֱלֹהִים ׀ שִׂמְּחָם
ficauerūt in die illa victimas magnas: τ le- σαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, καὶ ἐυ-	eos˜ leticia˜magna.ᶜ Sed ᵈ& vxores eorumᵉ & liberi	שִׂמְחָה ׀ גְּדוֹלָה ׀ וְגַם ׀ הַנָּשִׁים ׀ וְהַיְלָדִים
tati sunt qñ deus letificauit eos leticia ma- φράνησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐὐφρανεν αὐτοὺς ἐυφροσύνῃ με-	ʳgauisi sunt:ᵍ& audita est ʰleticia illa ⁱhierusalē ooooo	שָׂשׂוֹ ׀ וְתִשָּׁמַע ׀ שִׂמְחַת ׀ יְרוּשָׁלִַם
gna: τ vxores eoꝝ τ liberi eoꝝ gaui- γάλη, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐυφρά-	ʲprocul .ᵏ Recensuerunt quoqꝫ ˡin dieᵐ illa ooooooo	רָחֹק ׀ עַד ׀ מֵרָחוֹק ׀ וַיִּפָּקְדוּ ׀ בַּיּוֹם ׀ הַהוּא
si sūt. τ audita ē leticia in hierusalē ꝑcul σισαν. καὶ ἠκούσθη ἐυφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ μακρόθεν	ⁿviros˜ supᵒ gazophyla cia˜thesauri: ooooooooo	אֲנָשִׁים ׀ עַל ׀ הַנְּשָׂמוֹת ׀ לָאוֹצָרוֹת
τ cōstituerūt in die illa viros sup ga- καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γα-	ᵖad libamina &ᑫad primi- tias˜& ad decimas ooooo	לִתְרוּמוֹת ׀ וְלָרֵאשִׁית ׀ וְלַמַּעֲשְׂרוֹת ׀
zophylacia: thesauria: primicijs: τ ζοφυλακίων, τοῖς ἰσαυρεῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ	ʳvt itroferrēt˜per eos˜pri cipes˜ciuitatis in˜decore	לִכְנוֹס ׀ בָּהֶם ׀ לִשְׂדֵי ׀ הָעָרִים ׀ מְנָאוֹת
decimis vt introferrēt in eis ab agris ταῖς δεκάταις ἵ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν	ˢgratiarū actiones˜ facer- dotes˜& leuitas :ᵗqa˜ letifi catus est˜ᵘiuda˜in˜ facerdo tibus˜& leuitis ooooooo	לַתּוֹדָה ׀ לַכֹּהֲנִים ׀ וְלַלְוִיִּם ׀ כִּי ׀ שִׂמְחַת
ciuitatū partes sacerdotib⁹ τ leuitis. qz τῶν πόλεων μερίδας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς λευίταις. ὅτι	ᵛastātib⁹.ʷ Et custodierūt ˣobseruationemʸ dei sui.	יְהוּדָה ׀ עַל ׀ הַכֹּהֲנִים ׀ וְעַל ׀ הַלְוִיִּם
leticia erat iuda: τ sup sacerdotes τ leuitas ἐυφροσύνη ἦν ἐν Ἰούδᾳ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς λευίταις		הָעֹמְדִים ׀ וַיִּשְׁמְרוּ ׀ מִשְׁמֶרֶת ׀ אֱלֹהֵיהֶם
stātes. τ custodierūt obstuationē dei sui: τοὺς ἱστῶτας. καὶ ἐφύλαξαν φυλακὴν τοῦ θεοῦ αὐτῶν,		

וּמִשְׁמֶרֶת ׀ הַטְּהָרָה ׀ וְהַמְשֹׁרְרִים שור
וְהַשֹּׁעֲרִים בְּמִצְוַת דָּוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ׃ צוה
כִּי בִימֵי דָוִיד וְאָסָף מִקֶּדֶם רָאשׁ יום
הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר תְּהִלָּה וְהוֹדוֹת שור הלל
לֵאלֹהִים׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל יהה
וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מָנוֹת יי מנה
הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם קדש
מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃ Cap. xiij.
בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי קרא מצא
הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב בּוֹ אֲשֶׁר לֹא יָבֹא כתב בוא
עַמֹּנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד עלם
עוֹלָם׃ כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שרר
בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת בִּלְעָם שכר
לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה הפך
לִבְרָכָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת הַתּוֹרָה היה
וַיַּבְדִּילוּ כָּל עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְלִפָּנִי בדל פנה
זֹאת אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בדל שכן
בֵּית אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה׃ וַיַּעַשׂ קרב עשה
לוֹ לִשְׁכָּה גְּדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים היה פנה
נֹתְנִים אֶת הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה וְהַכֵּלִים כלה
וּמַעֲשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מְצוַת עשר ירשׁ
הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים צהר
וְתִרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃ וּבְכָל זֹאת לֹא הָיִיתִי רום היה
בִּירוּשָׁלִַם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים שנה
וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ בָּבֶל
בָּאתִי אֶל הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נוא יום
נִשְׁאַלְתִּי מִן הַמֶּלֶךְ׃ וָאָבוֹא לִירוּשָׁלִַם שאל בוא
וָאָבִינָה בָּרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב בין רוע
לְטוֹבִיָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ לִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי עשה
בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַיֵּרַע לִבִּי מְאֹד רוע
וָאַשְׁלִיכָה אֶת כָּל כְּלֵי בֵּית טוֹבִיָּה שלך כלה
מֵחוּץ לַלִּשְׁכָּה׃ וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ טהר
הַלְּשָׁכוֹת וָאָשִׁיבָה שָׁם כְּלֵי בֵּית שוב
הָאֱלֹהִים אֶת הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה׃
וָאֵדְעָה כִּי מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה ידע מנה

et obſeruationem expiationis: & cantores ooooo & ianitores iuxta preceptū dauid & ſalomōis filii eius: qa in diebꝰ dauid & aſaph ab exordio erant principes cōſtituti cātorꝝ in carmine laudantiū & cōfitentiū deo. Et omīs iſrael in diebus zorobabel & in diebus neemie dabant partes ooooo cantoribus & ianitoribꝰ ooooooooooooooooooooo per dies ſingulos: & ſanctificabāt leuitas: & leuite ſanctificabant filios aaron. 13.

IN die ātillo lectū ē in volumie moyſi audiēte pplo. Et iuentū ē ſcriptū in eo qm nō debeāt itroire āmonites & moabites in eccleſiā dei vſq; in eternum: eo qꝰ non occurrerint filus iſrael cum pane & aqua: & cōduxerūt aduerſus eos balaā ad maledicēdū eis: & cōuerit deus nr maledictionē in bñdictionē. Factū eſt autē cū audiſſent legē: ſeparauerūt oēm alienigenā ab iſrael: & ſup hoc erat eliaſib ſacerdos q fuerat pp̄poſitus in gazophylacio domꝰ dei nr̄i: & pxim tobie. Fecit ergo ſibi gazophylaciū grande: & ibi erāt āte eum reponentes mnera & thus & vaſa ooooooo & decimam frumenti vini & olei: partes ooooooo leuitarum & cantorum & ianitorum ooooooooo & primitas ſacerdotaleſ. In oībus aūt his nō fui in hieruſalem quia in anno tricesimo ooooooo ſecundo artaxerxis regis babylonis ooooooooo veni ad regem. Et in fine dierum ooooooooooo rogaui regem & veni in hieruſalem. ooooooooooo Et intellexi malū quod fecerat eliaſib ooooooo tobie: vt faceret ei thesaurum in veſtibulis oooo domus dei: & malum mihi viſum eſt valde. Et proieci vaſa tobie ooooooooooooooooooooooo foras de gazophylacio: pcepiq; & emūdauerūt gazophylacium. Et retuli ibi vaſa domus ooo dei ſacrificium & thus. ooooooooooooooooooooooo Et cognoui qꝰ partes leuitarū non fuſſent date:

τ obſtinatiõe expiationis: τ cãtores: τ καὶ φυλακὰς τ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ᾀδοντας, καὶ τ ianitores: vt ꝑcepta dauid τ ſalomonis filij ei πυλωρούς, ὡς ἐντολαὶ δαυὶδ καὶ σολομῶντος υἱοῦ αὐ i. q: in diebꝰ dauid τ aſaph ab exordio prim τ. ὅτι ἐν ἡμέραις δαυὶδ καὶ ἀσὰφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶτ ες cãtoꝝ: in hymnũ τ laudẽ deo. τ oia τῶν ᾀδόντων, εἰς ὕμνον καὶ ἔξομο τῷ θεῷ. καὶ πᾶς iſrael in diebꝰ zorobabel τ in diebꝰ neemie: Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ζοροβάβελ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις νεεμί cãtes partes cantoꝝ τ ianitoꝝ: ου, δίδοντες μερίδας τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, ꝓnẽ diei in die ſuo: τ ſcificãtes leui- λόγοι ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτ, καὶ ἁγιάζοντες τοῖς λευί- tas: τ leuite ſcificãtes filios aaron. ταις, καὶ οἱ λευῖται ἁγιάζοντες τοῖς υἱοῖς ααρών. Ca. 13.

IN die illa lectũ eſt in libro moy Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναγινώσκ ἐν βιβλίῳ μου ſi in auribꝰ pplī. τ inuētũ ē ſcriptũ in eo σκ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ. καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐ- q nō ingrederent ammanite τ moabite τῷ ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν ἀμμανῖται καὶ μωαβῖται in eccleſiã dei vſq; in eternũ. qz nō occurrerũt ἐν ἐκκλησίᾳ θεοῦ ἕως αἰῶνος. ὅτι οὐ συνήντησαν τοῖς filijs iſrael in pane τ aqua: τ cõduxerũt ad- υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο ἐπ' uerſũ eos balaã ad maledicendũ eis: τ cõ- αὐτοὺς τὸν βαλαὰμ καταράσασθαι αὐτούς, καὶ ἐπέ uertit deus nr maledictionẽ in benedictionẽ. τ στρεψεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν. καὶ factũ eſt vt audierũt legẽ: τ ſeparati ſunt oia ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς mixtꝰ in iſrael. τ ante hoc eliaſeb ſacer ἐπίμικτος ἐν ἰσραήλ. καὶ πρὸ τούτου ἐλιασὲβ ὁ ἱε doo habitãõi gazophylacio domꝰ dei nr̄i ꝓxim ρεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ οἴκου θεοῦ ἡμῶν ἐγγὺς τῷ tobie. τ fecit ſibi gazophylaciũ magnũ: τ τωβίᾳ. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ γαζοφυλάκιον μέγα, καὶ ibi erãt pri vãteo ſacrificiũ τ thus ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν θυσίαν καὶ τὸν λί- τ vaſa: τ decimã frumenti τ βανον καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ vini τ olei: mandatũ leuitaꝝ τ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν λευιτῶν καὶ cantoꝝ τ ianitoꝝ: τ ꝓmitias ſacer τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱε dotũ. τ in oĩ tĩpe nõ fui in hieruſalẽ: ρέων. καὶ ἐν παντὶ τούτῳ ἐγὼ οὐκ ἦμην ἐν ἱερουσαλήμ, qz in anno triceſimo τ ſecundo artheſaſtha re ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τ ἀρταξέρξου βα gis babylonis veni ad regẽ: τ σιλέως βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ poſt finẽ dieꝝ petĩ a μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐπεζήτησά παρά τοῦ rege τ veni in hieruſalẽ: τ intellexi βασιλέως καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ συνῆκα in nequicia quã fecit eliaſeb tobie: vt fa- ἐν τῇ πονηρίᾳ ᾗ ἐποίησεν ἐλιασὲβ τῷ τωβίᾳ, ποιῆ ceret ei gazophylaciũ in aula domꝰ dei: σαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ θεοῦ, τ malũ mihi viſũ eſt valde. τ ꝓieci oia πονηρὸν μοι ἐφάνη σφόδρα. καὶ ἐξέρριψα πάν- vaſa domꝰ tobie foras de gazophy τα τὰ σκεύη οἴκου τωβίας ἔξω ἐκτὸς τοῦ γαζοφυ- lacio. τ dixi: τ mũdauerũt gazophyla λακίου. καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλά cia. τ retuli ibi vaſa domꝰ dei κια. καὶ ἐπέστρεψα ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὴν ſacrificiũ τ thus. τ cognoui ꝙ par- θυσίαν καὶ τὸν λίβανον. καὶ ἔγνων ὅτι μερί- tes leuitaꝝ nõ date fuerũt. δες τῶν λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν. ooooooooooo

Trās. Gre. lxx. cū interp̄. latina. Trāsla. B. Hie. Tex. heb. Neemie. xiij. Prītiua. heb.

τ fugerūt vir in agrū suū. leuite τ
καὶ ἔφυγον ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν ἑαυτοῦ· οἱ λευῖται καὶ οἱ
cātores τ faciētes opus. τ pugnaui
ᾄδοντες καὶ ποιοῦντες τὸ ἔργον· καὶ ἐμαχεσάμην
cū imperatoribꝰ τ dixi: quare derelicta est do
τοῖς στρατηγοῖς καὶ εἶπον, διατί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος
mꝰ dei? τ cōgregaui eos: τ stare feci eos
κος τοῦ θεοῦ, καὶ συνήγαγον αὐτοὺς, καὶ ἔστησαν αὐτοὺς
in statione sua. τ omꝰ iuda attulerūt decimā
ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν· καὶ πᾶς ἰούδας ἤνεγκαν δεκάτην
tritici τ vini τ olei ad thesauros τ
τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς καὶ
p̄cepi ad manū selemia sacerdotis sadoc
ἐνετειλάμην ἐπὶ χεῖρα σελεμίᾳ τοῦ ἱερέως σαδὼκ τοῦ
scribe: τ phadaia de leuitis. τ
γραμματέως, καὶ φαδαίᾳ ἀπὸ τῶν λευιτῶν· καὶ
ad manū eoꝝ anā filiꝰ zacchur filij matthanie:
ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἀνὰ υἱὸς ζακχουρ υἱοῦ ματθανίου,
qm̄ fideles existimati sunt sup eos vt diuidāt fratribꝰ
ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς
suis. memētō mei deꝰ in hoc: τ ne delea-
αὐτῶν· μνήσθητί μου ὁ θεὸς ἐν τούτῳ, καὶ μὴ ἐξαλείφ
tur mīa mea quā feci in domo dñi dei
θῃς τὸ ἔλεός μου ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ θεοῦ
mei τ in custodijs eiꝰ. in diebꝰ
μου καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ· ἐν ταῖς ἡμέραις
illis vidi in iuda calcātes torcularia i sab
ἐκείναις εἶδον ἐν ἰούδᾳ πατοῦντας ληνοὺς ἐν σαβ
bato: τ ferētes manipulos τ oneran
βάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα καὶ ἐπιγεμίζον-
tes sup asinos τ vinū τ vuā τ fi-
τας ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦ-
cus τ omne onus: τ ferētes in hierusa-
κα καὶ πᾶν βάσταγμα, καὶ φέροντας εἰς ἱερουσα-
lē in die sabbati. τ cōtestatꝰ sū in
λὴμ ἐν ἡμέρᾳ σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν
C die vēditiōis eoꝝ: q̄ vēdebāt cibaria
ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν, ὅτι ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν
τ tyrij: τ habitauerūt i ea ferētes pis-
καὶ οἱ τύριοι, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχ-
ces τ oēm vēditionē vendētes in sabbato
θὺν καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες ἐν τῷ σαββάτῳ
filijs iuda τ in hierusalē. τ veni i iuditiū cū
τοῖς υἱοῖς ἰούδα καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐκρίθην με-
igenuis iuda. τ dixi eis: q̄s
τὰ τῶν ἐλευθέρων ἰούδα· καὶ εἶπα αὐτοῖς, τίς ὁ
sermo iste malꝰ quē vos facitis? τ p̄fana
λόγος οὗτος ὁ πονηρὸς ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε; καὶ βεβη-
tis diē sabbati? nūq̄d sic fece-
λοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου; οὐχὶ οὕτως ἐποί-
rūt patres vr̄i? τ adduxit sup eos de
ησαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ θε-
us noster τ sup nos oīa mala hec τ sup
ὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ
ciuitatē hāc? vos additis irā sup
τὴν πόλιν ταύτην; καὶ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ
israel ad p̄fanandū sabbatū. τ factū est cū
ἰσραὴλ βεβηλῶσαι τὸ σάββατον· καὶ ἐγένετο ἡνίκα
deuerūt porte in hierusalē ātē sabba-
κατέστησαν πύλαι ἐν ἱερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββά-
tū: τ dixi: τ clauserūt portas. τ dixi:
του, καὶ εἶπα, καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας· καὶ εἶπα,
q̄ nō aperirent ipse: vsq̄ post sabba-
ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι αὐτάς, ἕως ὀπίσω τοῦ σαββά-
tū. τ ex pueris meis cōstitui sup
B του· καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς
portas: vt nō eleuēt onera in die sab
πύλας, ὥστε μὴ ἄιρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαβ
bati. τ mānserūt oēs institores τ fece-
βάτου· καὶ ηὐλίσθησαν πάντες οἱ μεταβολοὶ καὶ ἐποίη-
rūt vēditionē extra hierꝝ semel τ bis. τ cōtestatꝰ sum
σαν πρᾶσιν ἔξω ἰλὴμ ἅπαξ καὶ δίς· καὶ διεμαρτυράμην

ᵇ& fugisset ᶜvnusquisq̄ᵇ in
regionē suam de ᶜ leuitis
ᶠ& cantoribus: & de his ᵍq̄
ministrabāt: ᶠ& egi causā
ᵃaduersum ᶠ magistratus
ᵐ& dixi. ⁿQuare ᵒdereliq-
mus ᵖdomum ᵍdei? ʳEt cō
gregaui eos ᵃ& feci stare
ᶠin ᵇitationib̄ suis. ᶠEt oīs
ᶠiuda ᶠapportabat ᵃdecimā
ᵇfrumenti ᶜvini ᵈ& olei ᶜ in
horrea. ooo:oooooooooooo
ʳEt cōstituimus ᵍsup ʰhor
rea ᶠselemiam ᵏsacerdotē
ᶠet sadoch ᵐscribam: ⁿ& sa
daiam ᵒdeᵖ leuitis: oooooo
ᵍ& iuxta ʳeos ˢanan ᵗfiliū
ᵘzachur: ʳfiliū ᵛmathanie
ˢqm̄ ᵗfideles ᵘcomprobati
sunt: ᶜ& ipsis credite ᵛsunt
ptes ʷfratrū suoꝝ. ʳMemē
to ˣmei ʸdeꝰ meꝰ ᶠpro ᶻhoc
ᶠet ᵃᵃne deleas ᵇᵇmiseratōes
meas ᶜᶜqs ᵈᵈfeci ᵉᵉin domo
ᶠdei mei ᵍ& in cerimoniis
eius. ʰIn diebus illis oooo
ᶠvidi ᶠin iuda ᶠcalcantes
ᵃtorcularia oooooooooooo
ᵇin sabbato ᶜportantes
ᵈaceruos ᶜ& onerantes
ᶠsuper ᵍasinos ᶠvinum ʰ& ʰ
ʰvuas oooooooooooooooooo
ᶠet ficus ᵐ& omne ⁿopus:
ᵒ& inferentes in oooooooo
ᵖhierusalem ᵍdie ʳsabbati.
ˢEt cōtestatus sum eos vt
ᶠin die qua ᵘvēdere liceret
venderet. ʳEt tyrij ʰhitaue
rūt ᵃin ea: ᵇiferētes ᶜpisces
ᵈ& oīa ᵉvenalia. ᶠEt vende
bant ᵍin sabbatis ʰfiliis ᶠiu
da ᵏ& hierusalem. oooooo
ᶠet obiurgaui ⁿoptimates
ᵒiuda: ᵖ& dixi oooooooooo
ᵍeis. ʳQue est ˢhec ᵗres
ᶠmala ʳquam oooooooooo
ʳvos ᶠfacitis ᵃ& prophana
tis ᶜdiem oooooooooooooo
ᵈsabbati? ᵉNunquid non
ʳhec ᵍfecerunt ʰpatres vr̄i
ᶠet adduxit ᵏdeus noster
ᶠsuper nos ⁿomne ᵒmalū
ᵖhoc ᵍ& ʳsuper ᶠciuitatem
ᵗhanc? ˢEt vos oooooooo
ᵘadditis ᵛiracundiam ʷsup
ˣisrael; ʸviolando oooooo
ᶻsabbatum. ᵃEt factum est
autem ᵇcum ᶜquieuissent
ᵈporte ᵉhierusalem ᶠin die
ᵍsabbati: oooooooooooo
ʰdixi: ⁱet clauserunt ʲia-
nuas ᵏ& precepi oooooooo
ˡvt ᵐnon ⁿaperitent eas ᵒvs
q̄ ᵖpost ᵍsubbatum. oooo
ʳEt de pueris meis ˢcōsti-
tui ᵗsup ᵘportas vt ᵛnullus
ʷinferret ˣonus ʸdie ᶻsabba
ti. ᵃEt manserunt oooooo
ᵇnegociatores ᶜ& venden
tes ᵈvniuersa ᵉvenalia ᶠfo-
ris ᵍhierusalem ʰsemel ⁱ& ʲ
bis: ᵏ& contestatus sum

ᵇבָּרַח ᶜוַיִּבְרְחוּ ᵈאִישׁ ᵉלְשָׂדֵהוּ ᶠהַלְוִיִּם
ᵍוְהַמְשֹׁרְרִים ʰעֹשֵׂי ⁱהַמְּלָאכָה: ʲוָאָרִיבָה
ᵏאֶת ˡהַסְּגָנִים ᵐוָאֹמְרָה ⁿמַדּוּעַ ᵒנֶעֱזָב
ᵖבֵּית ᵍהָאֱלֹהִים ʳוָאֶקְבְּצֵם ˢוָאַעֲמִדֵם
ᵗעַל ᵘעָמְדָם: ᵛוְכָל ʷיְהוּדָה ˣהֵבִיאוּ ʸמַעְשַׂר
ᶻהַדָּגָן ᵃוְהַתִּירוֹשׁ ᵇוְהַיִּצְהָר ᶜלָאוֹצָרוֹת:
ᵈוָאוֹצְרָה ᵉעַל ᶠאוֹצָרוֹת ᵍשְׁלֶמְיָה ʰהַכֹּהֵן
ⁱוְצָדוֹק ʲהַסּוֹפֵר ᵏוּפְדָיָה ˡמִן ᵐהַלְוִיִּם
ⁿוְעַל ᵒיָדָם ᵖחָנָן ᵍבֶּן ʳזַכּוּר ˢבֶּן ᵗמַתַּנְיָה ᵘכִּי
ᵛנֶאֱמָנִים ʷנֶחְשָׁבוּ ˣוְעֲלֵיהֶם ʸלַחֲלֹק
ᶻלַאֲחֵיהֶם: ᵃזָכְרָה ᵇלִי ᶜאֱלֹהַי ᵈעַל ᵉזֹאת
ᶠוְאַל ᵍתֶּמַח ʰחֲסָדַי ⁱאֲשֶׁר ʲעָשִׂיתִי ᵏבְּבֵית
ˡאֱלֹהַי ᵐוּבְמִשְׁמָרָיו: ⁿבַּיָּמִים ᵒהַהֵמָּה
ᵖרָאִיתִי ᵍבִיהוּדָה ʳדֹרְכִים ˢגִּתּוֹת
ᵗבַּשַּׁבָּת ᵘוּמְבִיאִים ᵛהָעֲרֵמוֹת ʷוְעֹמְסִים
ˣעַל ʸהַחֲמֹרִים ᶻוְאַף ᵃיַיִן ᵇעֲנָבִים
ᶜוּתְאֵנִים ᵈוְכָל ᵉמַשָּׂא ᶠוּמְבִיאִים
ᵍיְרוּשָׁלַיִם ʰבְּיוֹם ⁱהַשַّבָּת ʲוָאָעִיד
ᵏבְּיוֹם ˡמִכְרָם ᵐצַיִד: ⁿוְהַצֹּרִים ᵒיָשְׁבוּ
ᵖבָהּ ᵍמְבִיאִים ʳדָּאג ˢוְכָל ᵗמֶכֶר ᵘוּמֹכְרִים
ᵛבַּשַּׁבָּת ʷלִבְנֵי ˣיְהוּדָה ʸוּבִירוּשָׁלָיִם:
ᶻוָאָרִיבָה ᵃאֶת ᵇחֹרֵי ᶜיְהוּדָה ᵈוָאֹמְרָה
ᵉלָהֶם ᶠמָה ᵍהַדָּבָר ʰהָרָע ⁱהַזֶּה ʲאֲשֶׁר
ᵏאַתֶּם ˡעֹשִׂים ᵐוּמְחַלְּלִים ⁿאֶת ᵒיוֹם
ᵖהַשַّבָּת: ᵍהֲלֹא ʳכֹה ˢעָשׂוּ ᵗאֲבֹתֵיכֶם
ᵘוַיָּבֵא ᵛאֱלֹהֵינוּ ʷעָלֵינוּ ˣאֶת ʸכָּל ᶻהָרָעָה
ᵃהַזֹּאת ᵇעַל ᶜהָעִיר ᵈהַזֹּאת ᵉוְאַתֶּם
ᶠמוֹסִיפִים ᵍחָרוֹן ʰעַל ⁱיִשְׂרָאֵל ʲלְחַלֵּל
ᵏאֶת ˡהַשַّבָּת: ᵐוַיְהִי ⁿכַּאֲשֶׁר ᵒצָלְלוּ
ᵖשַׁעֲרֵי ᵍירוּשָׁלַיִם ʳלִפְנֵי ˢהַשַّבָּת
ᵗוָאֹמְרָה ᵘוַיִּסָּגְרוּ ᵛהַדְּלָתוֹת ʷוָאֹמְרָה
ˣאֲשֶׁר ʸלֹא ᶻיִפָּתְחוּם ᵃעַד ᵇאַחַר ᶜהַשַّבָּת
ᵈוּמִנְּעָרַי ᵉהָעֲמַדְתִּי ᶠעַל ᵍהַשְּׁעָרִים ʰלֹא
ⁱיָבוֹא ʲמַשָּׂא ᵏבְּיוֹם ˡהַשַّבָּת: ᵐוַיָּלִינוּ
ⁿהָרֹכְלִים ᵒוּמֹכְרֵי ᵖכָּל ᵍמִמְכָּר ʳמִחוּץ
ˢלִירוּשָׁלַיִם ᵗפַּעַם ᵘוּשְׁתָּיִם: ᵛוָאָעִידָה

בָּהֶם׃ וָאֹמְרָה׃ אֲלֵיהֶם מְעוּעַ אַתֶּם
לִנִים נֶגֶד הַחוֹמָה׃ אִם תִּשְׁנוּ יָד
אֶשְׁלַח בָּכֶם מִן הָעֵת הַהִיא לֹא
בָּאוּ בַּשַּׁבָּת׃ וָאֹמְרָה לַלְוִיִּם אֲשֶׁר
יִהְיוּ׀ מְטַהֲרִים וּבָאִים שֹׁמְרִים
הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
גַּם זֹאת זָכְרָה לִי אֱלֹהַי וְחוֹסָה
עָלַי כְּרֹב חַסְדֶּךָ׃ גַּם בַּיָּמִים הָהֵם
רָאִיתִי אֶת הַיְהוּדִים הוֹשִׁיבוּ נָשִׁים
אַשְׁדּוֹדִיּוֹת עַמּוֹנִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃
וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית
וְאֵינָם מַכִּירִים לְדַבֵּר יְהוּדִית
וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃ וָאָרִיב עִמָּם
וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים
וָאֹמְרֵטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים
אִם תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם וְאִם
תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם וְלָכֶם׃
הֲלוֹא עַל אֵלֶּה חָטָא שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם רַבִּים לֹא הָיָה
מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה
וַיִּתְּנֵהוּ אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
גַּם אֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת
וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הָרָעָה
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ
לְהוֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע
בֶּן אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן
לְסַנְבַלַּט הָרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ מֵעָלָי׃
זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהַי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה
וּבְרִית הַכְּהֻנָּה וְהַלְוִיִּם׃ וְטֹהֲרֹתִים
מִכָּל נֵכָר וַאֲעַמִּידָה מִשְׁמָרוֹת
לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃
וְלִקְרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים מְזֻמָּנוֹת
וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

cos: & dixi eis. Quare
manetis ex aduerso mu
ri? Si fedo hoc feceritis
manum mittam in vos.
Itaq; ex tępore illo non
venerūt in sabbato. Di
xiq; leuitis vt
mundarentur & veni
rent ad custodiendas
portas: & sanctificandā
diem sabbati.
Et pro hoc ergo memē
to mei deus: & parce
mihi fm multitudinē mi
serationū tuarū. Sed in
diebus illis vidi iudeos
ducentes vxores
azotidas: ammoniti
das & moabitidas.
Et filii eorum ex media
parte loq̄bantur azotice
& nesciebāt loqui iudai
ce: & loquebantur
iuxta linguam populi &
popli. Et obturgaui eos
& maledixi. Et cecidi
ex eis viros
& decalcaui eos: & ad
iuraui in deo
vt non darent filias suas
filiis eorum & non
acciperēt de filiab eorū
filiis suis & sibimetipsis
dicens. Nunqd nō in hu
iuscemodi re peccauit sa
lomon rex israhel? Et certe
in gentibus multis nō
erat rex similis ei: & di
lectus deo suo erat:
& posuit eum deus re
gem super omnē israel.
Et ipm ergo duxerūt ad
pcm mulieres alienige
ne. Nunqd & nos inobe
dientes faciemus oē malū
grade hoc vt preuarice
mur in deo nostro:
& ducam vxores pere
grinas? De filiis aūt ioia
da filii eliasib sacerdotis
magni gener erat
sanaballath horonitis
quem fugaui a me.
Recordare dñe de me
aduersum eos q pollutūt
sacerdotiū: iusq; sacer
dotale & leuiticū. Igitur
mūdaui eos ab oīb alie
nigenis & cōstitui ordies
sacerdotū & leutaq; vnū
quenq; in ministerio suo
& in oblatione lignorū
in tēporibus constitutis
et in primitiis. Memēto
mei deus me in bonū.

Explicit liber Neemie:
qui est Esdre secundus.

coos: τ dixi ad eos: ūre vos mane
αὐτοῖς; καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς, διατί ὑμεῖς αὐλίζε=
tis ex aduerso muri: si fecūdo feceritis: exte
σθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; ἐὰν δὲ ποιήσητε, ἐπι
dā manū meā in vos. a tępore illo
τῶ τὴν χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου
nō venerūt in sabbato. τ dixi leuitis q
οὐκ ἦλθον ἐν σαββάτῳ. καὶ εἶπα τοῖς λευίταις οἱ
erāt mūdi τ veniēte ad custodiendū por
ἦσαν καθαριζόμενοι καὶ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες τὰς πύ
tas: vt sanctificēt diē sabbati. ad hec me
λας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. πρὸς ταῦτα μνή
mēto mei deꝰ meꝰ: τ parce mihi fm multitu
σθητί μου ὁ θεός μου, καὶ φεῖσαί μου κατὰ τὸ πλῆ
dinē mie tue. τ in diebꝰ illis vidi
θος τ ἐλέους σου. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς
iudeos q duxerūt vxores alienigenas azotidas ammanitidas
Ἰουδαίους οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀζωτίας ἀμμανίτιδας
moabitidas: τ filij eoꝝ ex media pte loquunt azo
μωαβίτιδας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἥμισυ λαλοῦσιν ἀζω=
tice: τ nō sunt cognoscentes loq̄ iudaice:
τιστί, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπιγινώσκοντες λαλεῖν Ἰουδαϊστί,
sed iurta linguā ppli τ populi. τ pugna=
ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ καὶ λαοῦ. καὶ ἐμαχισά=
ui cū eis: τ maledixi eis. τ per
μην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρασάμην αὐτούς. καὶ ἐπά
cussi in eis viros: τ decalcauī eos:
ταξα ἐν αὐτοῖς ἄνδρας, καὶ ἐμασάρωσα αὐτούς,
τ adiurauī eos in deo: si ꝺederitis filias
καὶ ὥρισα αὐτοὺς ἐν τῷ θεῷ, οὐ δώσετε τὰς θυγατέρας
vras filijs eoꝝ: τ si acceperitis de filiabꝰ
ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν λάβητε τῶν θυγατέρων
eoꝝ filijs vris τ sibi ipis. nūqd sic pecca=
αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν καὶ ἑαυτοῖς. οὐχ οὕτως ἥμαρ=
uit salomon rex
τε σολομὼν βασιλεὺς Ἰσραήλ; καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς
nō erat similis ei rex: τ dilectus deo
οὐκ ἦν ὅμοιος αὐτῷ βασιλεύς, καὶ ἀγαπώμενος τῷ θεῷ
erat. τ dedit eū deus in regē sup oēm
ἦν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα
israel. τ hīc inclinauerūt mulieres alie
Ἰσραήλ· καὶ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλό
ne: τ nos nūqd audierimꝰ facere prauitā
φυλαι· καὶ ὑμῶν μὴ ἀκουσώμεθα ποιῆσαι τὴν πονηρί=
tē hāc: vt puaricemur in deo nro. τ duca
αν ταύτην; ἀσυνθετῆσαι ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν· καὶ κατοί
mus vxores alienas. τ de filijs ioada filij
σαι γυναῖκας ἀλλοτρίας· καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωαδὰ τοῦ
eliasib sacerdotis magni gener sa
Ἐλιασοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου γαμβρὸς τοῦ σα
nabalat vranite: τ fugaui eū a
ναβαλὰτ τοῦ Οὐρανίτου, καὶ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ'
me. recordare coꝝ deꝰ meꝰ pro apropiquatiōe sa
ἐμοῦ. μνήσθητι αὐτοὺς ὁ θεός μου ἐπὶ ἀγχιστεία τῆς ἱε
cerdotij: τ testamenti sacerdotū et leuitaꝝ.
ρατείας, καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν.
τ mūdaui eos ab omni alienatione τ
καὶ ἐκαθάρισα αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως καὶ
cōstitui vices sacerdotibꝰ τ leuitis: vir
ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ
quēadmodū opꝰ eiꝰ: τ ad donū lignoꝝ in tēpo
ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ δῶρον τῶν ξύλων ἐν και
ribꝰ a tēporibꝰ: τ in pmitijs meme
ροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς πρωτογενήμασι μνήσθη
to mei deꝰ mꝰ in bonitatem.
τί μου ὁ θεός ἡμῶν εἰς ἀγαθωσύνην.

Incipit Prologus.B.Iero.in librum Tobie.

Hromatio & Heliodoro episcopis Hieronymus presbyter in domino Salutem.Mirari non desino exactionis vestre instantiam.Exigitis enim vt librum chaldeo sermone conscriptum ad latinum stilum traham: librum vtiq; Tobie quem Hebrei de catalogo diuinarū scripturarum secantes:his quę agiographa memorant manciparunt.Feci satis desiderio vestro:non tamen meo studio.Arguunt enim nos hebreorum studia & imputant nobis contra suum canonem latinis auribus ista transferre.Sed melius esse iudicans phariseorum displicere iudicio:& episcoporum iussionibus deseruire institi vt potui.Et quia vicina est Chaldeorum lingua sermoni Hebraico vtriusq; linguę peritissimum loquacem reperiens vnius diei laborem arripui:& quicquid ille mihi hebraicis verbis expressit:hoc ego accito notario sermonibus latinis exposui.Orationibus vestris mercedem huius operis compensabo:cum gratum vobis didicero me quod iubere estis dignati cōplesse. Explicit Prologus.

Incipit liber Tobie. Cap.i.

Trāsla.gre.To.cū iter.lati. Trāsla.B.Hie. Trāsla.gre.To.cū iter.la.

Ca.i.

Iber sermonū tobie
Βίβλος λόγων τωβὶτ
filii tobiel filii ananiel
τοῦ τωβιὴλ τοῦ ἀναηὴλ
filii adui filii gabael: de
τοῦ ἀδοὺι τοῦ γαβαὴλ, ἐκ
semine asael:
τοῦ σπέρματος ἀσαὴλ,
ex tribu nephthalim: q captus est in
ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλείμ, ὃς ἠχμαλωτεύθη ἐν
diebus enemessari regis assyrio-
ἡμέραις ἐνεμεσσάρου τοῦ βασιλέως ἀσσυρί-
rū c thisbe:q est a dextris pprie neph
ων ἐκ θίσβης, ἣ ἐστιν ἐκ δεξιῶν κυρίως τῆς νεφ
thalim in galilea supra aser. ego to
θαλείμ ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ὑπεράνω ἀσήρ. ἐγὼ τω
bias vias veritatis ambulaui t iusti
βὶτ ὁδοὺς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύ-
cie oibus diebus vite mee. t cle-
νης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου·καὶ ἐλεη
mosynas multas faciebam fratrib⁹ meis
μοσύνας πολλὰς ἐποίουν τοῖς ἀδελφοῖς μου
t genti mee: q ambulauerunt me-
καὶ τῷ ἔθνει μου, οἳ συμπορευθέντες μετ'
cum in regione assyriorū in niniue. t q
ἐμοῦ εἰς χώραν ἀσυρίων εἰς νινευί· καὶ ὅτε ἤ
rā in regione mea in terra israel: iuuio
μην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ ἰσραὴλ, νεωτέ
re me ceiskete:olo tribus nephthalim
ρου μου ὄντος, πάσα φυλὴ τοῦ νεφθαλείμ
patris mei recessit a domo hiero
τοῦ πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱερο-
solymorū q electa est ab oibus
σολύμων ἣν ἐκλεκτὴν ἀπὸ πασῶν τῶν
tribubus israel:vt sacrificarēt oēs tri
φυλῶν Ἰσ/λ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυ
bus. t sctificatus ē templū tabernaculi
λάς· καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως
altissimi: t edificatum ē in oēs
τοῦ ὑψίστου, καὶ ᾠκοδομήθη εἰς πάσας τὰς
gnationes seculi. t oēs tribus q re
γενεὰς τοῦ αἰῶνος·καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συ
cesserant: sacrificabāt baal ptāti:
ναποστᾶσαι, ἔθυον τοῦ βάαλ τὴν δυνάμει,
t domus nephthalim patris mei. t
καὶ ὁ οἶκος νεφθαλείμ τοῦ πατρός μου·καὶ
ego solus ibam multoties in hierl
ἐγὼ μόνος ἐπορευόμην πολλοστὰς εἰς Ἱερ-
in festiuitatibus:sicut scriptum'est omni
ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται πᾶσι
populo israel in pcepto sempiterno
τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ἐν προστάγματι αἰωνίῳ τοῦ
primitias t decimas foctuum
ἀπαρχὰς καὶ τοὺς δεκάτας τῶν βλαστημάτων
t primitiua habens:t dabam fi-
καὶ τὰς πρωτογενείας ἔχων, καὶ ἐδίδουν υἱ-
lia sacerdotibus filius aaron ad al
οῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν πρὸς τὸ θυ
tare omnium foctuum. pri
σιαστήριον πάντων τῶν βλημάτων. τὴν πρω-

Obias ex tribu & ciuitate Neptali: quę est in superioribus Galileę supra Naason post vias quę ducit ad occidentem: in sinistro hūs ciuitatem Sephet: cum captus esset i diebus salmanasar regis assyriorū : in captiuitate tū positus viā veritatis non deseruit: ita vt omnia quę habere poterat cotidie cōcaptiuis fratribus:qui erāt ex eius genere impartiret. Cumq; esset iunior oibus in tribu Neptali nihil|tū puerile gessit|in opere. Denicq; cū irent oēs ad vitulos aureos quos Hieroboā fecerat rex israel: hic solus fugiebat consortia oim & pergebat ad Hierusalē ad templū dñi & ibi adorabat dominū deum israel: omnia primitiua sua & decimas suas fideliter offerens:ita vt tertio anno pselytis & aduenis ministraret oēm decimationē.Hęc & his similia secundū legē dei puer|l⁹ obseruabat.Cum vero factus fuisset vir:accepit vxorē Annā de tribu sua genuitq; ex ea filiū nomen suū imponēs ei:quem ab infantia timere deū docuit:& abstinere ab oi pctō.Igitur du⁹ per captiuitatē deueniss|et|cū vxore sua & filio in ciuitatem niniuem cum oi tribu sua:& cum oēs ederēt ex cibis gentiliu⁹: iste custodiuit aia⁹ suā: & nunq; cōtaminat⁹ est in escis eoru⁹. Et q̄m memor fuit dñi in toto corde suo: dedit illi deus gratiam in cōspectu Salmanasar regis:& dedit illi potestatē quocunq; vellet ire habēs libertate⁹ quęcūq; facere voluisset. Pergebat em̄ per oēs qui erāt in captiuitate: & monita salutis dabat eis. Cu⁹ aūt venisset in Rages ciuitatem medorū & ex his quibus honoratus fuerat a rege habuisset|de cē talenta argēti:et cū in multa turba gn̄is sui Gabelū egentē videret qui erat ex tribu ei⁹: iub chirographo dedit illi memoratū pōdus argēti.Post multum vero tp̄is mortuo salmanasar rege cum regnaret Sennacherib filius eius p eo & filios Israel exosos haberet in conspectu suo: Tobias cotidie pergebat per oēm cognationem suam & cōsolabatur eos diuidebat|q; vnicuiq; put poterat de facultatib⁹ suis.Esurientes alebat: nudisq; vestimenta

mam decimā dabam filiis aaron mi-
τὴν δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῖς λει
nistrantibus in hierusalē. at secundam dece
τουργοῦσιν ἐν Ἱερ/λήμ. τὴν δὲ δευτέραν δεκά
mam vendebā: t ibam t expē
την ἀπεπιπράσκομεν, καὶ ἐπορευόμην καὶ ἐδά
debam illa in hierusalē p singulos annos.
πανων ἐκείνην ἐν Ἱερ/λήμ κατ' ἐνιαυτόν.
t tertiam dabam dḡbus cōuenichat:sicut
καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς καθήκει, καθὼς
p̄cepit debbora mater patris
ἐνετείλατο Δεββώρα ἡ μήτηρ τοῦ πατρός
mei:quia orphanus relictus sum a pa
μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ τοῦ πα
tre meo.t cū factus esset vir: accepi an
τρός μου·καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνήρ, ἔλαβον ἄν
nam vxorē de semine familie
αν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατριᾶς
nostre: t genui ex ea tobiā: t q̄
ἡμῶν, καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς τωβίαν, καὶ ὅτε
captiu⁹ ductꝰ fui in niniuē: oēs fra
ἠχμαλωτίσθην εἰς νινευί, πάντες οἱ ἀδελ
tres mei t q̄ de gne meo:edebāt de
φοί μου καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου, ἤσθιον ἐκ τῶν
panibus gētiliū.ego vero custodiui ani
ἄρτων τῶν ἐθνῶν·ἐγὼ δὲ συνετήρησα τὴν ψυ
mā meā⁹ ne manducarē:q̄a memor fui de
χήν μου μὴ φαγεῖν, καθότι ἐμεμνήμην τοῦ θε
i in tota anima mea: t dedit altissimus
οῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου, καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψιστος
gratiā t formā i cōspectu enemissari: t
χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον ἐνεμεσσάρου, καὶ ἦ
fui eius emptor. t pfectus sum in
μην αὐτοῦ ἀγοραστής. καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν
mediā. t tradidi gabelo fra
μηδίαν·καὶ παρεθέμην γαβαήλῳ τῷ ἀδελ
tri gabrie in rages medie argenti
φῷ γαβρίᾳ ἐν ῥάγοις τῆς μηδίας ἀργυρίου
talenta decē: t cū mortuus esset enemessa
τάλαντα δέκα, καὶ ὅτε ἀπέθανεν ἐνεμέσσα
rus: regnauit sennacherib filius eius pro
ρος, ἐβασίλευσε σενναχηρεὶβ ὁ υἱὸς αὐτ' ἀντ'
eo. t vie eius cessauerunt. t nō ā-
αὐτ. καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατέσκαψαν. καὶ οὐκέ
plius potui ire in mediam. t
τι ἐδυνάμην πορευθῆναι εἰς τὴν μηδίαν. καὶ
in diebus enemessari elemosynas
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας
multas faciebā fratribus meis. pa
πολλὰς ἐποίουν τοῖς ἀδελφοῖς μου. τοὺς ἄρ
nes meos dabam esurientibus:t vesti
τους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσι, καὶ τὰ ἱμά
menta mea nudis. t si quē pi
τιά μου τοῖς γυμνοῖς. καὶ εἴ τινα ἐκ τῶ υἱῶν
meo videbā mortuum t iectum in
μου ἴδοιεν τεθνηκότα καὶ ἐρριμμένον ἐπὶ τοῦ
muro in niniue:sepeliebā eum: t si quē
τείχους εἰς νινευί, ἔθαπτον αὐτόν, καὶ εἴτι
pā occidit sennacherib rex q̄
να ἀπέκτεινεν σενναχηρεὶβ ὁ βασιλεὺς ὅτε

Trāsla.gre.Tob.cū iter.lati. Trāsla.B.Hie. Trāsla.gre.Tob.cū iter.lat.

venit fugiens de iudea: sepeliui eum
ἦλθε φεύγων ἐκ τῆς ἰουδαίας, ἔθαψα αὐτὸν
furatus. multos cū pdidit in fu
κλέπτων· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ἐν τῷ θυ
rore suo. ⁊ quesita sunt a rege
μῷ αὐτοῦ· καὶ ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ
corpora: ⁊ nō sunt inuēta. pergens āt vnus
σώματα, καὶ οὐχ εὑρέθη· πορευθεὶς δὲ εἷς
niniuitarū: manifestauit regi de
τῶν νινευῖτῶν, ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ
me q̄ sepeliebam eos. ⁊ abscōditꝰ sū. co
ἐμοῦ ὅτι ἔθαπτον αὐτούς· καὶ ἐκρύβην· ἐπι
gnoscēs āt q̄ queror vt moriar: timens
γνοὺς δὲ ὅτι ζητοῦμαι ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς
secessi. ⁊ direpte sunt oēs substā
ἀνεχώρησα· καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρ
tie mee: ⁊ nō est relictum mihi quicq̄:
χοντά μου, καὶ οὐ κατελείφθη μοι οὐδέν,
preter annam vxorem meā ⁊ tobiam
πλὴν ἄννας τῆς γυναικός μου καὶ τωβίου
filiū meū. ⁊ nō trāsierūt dies quinquagī
τοῦ υἱοῦ μου· καὶ οὐ διῆλθον ἡμέραι πεντήκον
taquinq̄: vsq̄quo occiderūt eum duo
τα πέντε, ἕως οὗ ἀπέκτειναν αὐτὸν οἱ δύο
filii eius: ⁊ fugerūt in mōtes ararat. ⁊ re
υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη ἀραράτ· καὶ ἐ
gnauit achirdonus filius eius p̄ e
βασίλευσεν ἀχειρδωνὸς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐ
o. ⁊ cōstituit achiacharus anael filiū fra
τοῦ· καὶ ἔταξεν ἀχιάχαρον ἀνακὴλ τὸν υἱὸν τοῦ
tris mei sup oēm computationē
ἀδελφοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐκλογιστίαν τοῦ
patris sui: ⁊ sup omnem guberna
πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκη
tionē. ⁊ orauit achiacharus pro me: ⁊
σιν· καὶ ἠξίωσεν ἀχιάχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ
veni in niniuē. achiacharus āt erat picerna
ἦλθον εἰς νινευί. ἀχιάχαρος δὲ ἦν οἰνοχόος
⁊ ab annulo ⁊ gubernator ⁊ cōpu
καὶ ἀπὸ τοῦ δακτυλίου καὶ διοικητὴς καὶ ἐκλο
tator. ⁊ cōstituit eum achirdonus
γιστής· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ὁ ἀχειρδωνὸς ἐκ
secundo. erat āt patruelis meus. cum āt re
δευτέρας· ἦν δὲ ἐξάδελφός μου· ὅτε δὲ κα
dii in domum meā: ⁊ restituta ē mihi an
τῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ἀπεδόθη μοι ἄν
na vxor mea: ⁊ tobias filius meus.
να ἡ γυνή μου, καὶ τωβίας ὁ υἱός μου. Ca. 2.

IN quinquagesimo festo: quod est sanctū
ἐν τῇ πεντηκοστῇ τῇ ἑορτῇ, ἥ ἐστιν ἁγία
septē hebdomadarū: factū ē prādiū bonū mihi.
ἑπτὰ ἑβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι.
⁊ accubui vt māducarē. ⁊ vidi cibaria
καὶ ἀνέπεσα τοῦ φαγεῖν· καὶ ἐθεασάμην ὄψα
multa. ⁊ dixi filio meo: vade adduc
πολλά· καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου, βάδιζε ἄγαγε
quēcūq̄ lueneris de fratribꝰ nostris idigētē: q̄
ὃν ἐὰν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐνδεῆ, ὃς
memor est dñi. ⁊ ecce expecto te. ⁊ ve
μέμνηται τοῦ κυρίου· καὶ ἰδοὺ μένω σε· καὶ ἐλ
niēs dixit: pater vnus de gñe nostro
θὼν εἶπε, πάτερ εἷς ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν ἐ
strāgulatus p̄iectus ē in platea. ⁊ ego
στραγγαλωμένος ἔρριπται ἐν τῇ ἀγορᾷ· κἀγὼ
anteq̄ gustarem ego: exiliens tuli
πρὶν ἢ γεύσασθαί με, ἀναπηδήσας ἀνειλό
eū in quādā domū: quousq̄ occideret sol.
μην αὐτὸν εἴς τι οἴκημα, ἕως ὅ του ἔδυ ὁ ἥλι
⁊ reuersus lotus sum ⁊ māducaui
ος· καὶ ἐπιστρέψας ἐλουσάμην καὶ ἤσθιον
panē meū in tristitia. ⁊ memor fui pro
τὸν ἄρτον μου ἐν λύπῃ· καὶ ἐμνήσθην τῆς προ

p̄bebat: & mortuis atq̄ occisis sepul
turā sollicitꝰ exhibebat. Deniq̄ cū re
uersus esset rex sennacherib fugiēs a
iudea plagā quā circa eū fecerat deus
ꝓpt blasphemiā suā: & iratus multos
occideret ex filiis israel tobias sepelie
bat corpa eorū. At vbi nūciatū est re
gi: iussit eū occidi: & tulit oēm substā
tiā eius. Tobias vero cū filio suo & cū
vxore fugiens nudus latuit: qa multi
diligebāt eū. Post dies vero. xlv. occi
derūt regē filii ipsius. Et reuersus est
tobias in domū suā oīsq̄ facultas eius
restituta est ei. Ca. 2.

POst hec vero cū eēt dies festꝰ dñi
& factū esset prandiū bonū in do
mo tobie: dixit filio suo. Vade & ad
duc aliquos de tribu nr̄a timētes deū
vt epulentur nobiscū. Cūq̄ abisset re
uersus nūciauit ei vnū ex filiis isrl̄ iu
gulatū iacere ī platea. Statiq̄ exiliēs
de accubito suo relinq̄ns prandiū ie
iunus puenit ad corpus tollēsq̄ illud
portauit ad domū suā occulte vt dum
sol occubuisset caute sepeliret eū. cū
q̄ occultasset corpꝰ māducauit panē
cū luctu & tremore memorās illū ser
monē quē dixit dñs p̄ amos ꝓphetā.
Dies festi vr̄i cōuertētur in lamētatio
nē & luctū. Cū vero sol occubuisset a
biit & sepeliuit eū: arguebāt āt eū oēs
ꝓximi eius: dicentes. Iā huius rei cau
sa interfici iussus es: & vix effugisti
mortis imperiū: & iterū sepelis mor
tuos. Sed tobias plus timēs deū q̄ re
gez rapiebat corpa occisorū & occul
tabat in domo sua: & mediis noctibꝰ
sepeliebat ea. Cōtigit āt vt q̄dam die
fatigatus a sepultura veniēs domū ia
ctasset se iuxta parietē & obdormissz
& ex nido hirūdinū dormiēti illi cali
da stercora iciderēt sup oculos eius fi
eretq̄ cecus. Hāc āt tētationez ideo p̄
misit dñs euenire illi: vt posteris dare
tur exemplū patie eius sicut & sancti
iob. Nā cū ab infantia sua sp̄ deum ti
muerit & mādata eiꝰ custodierit: nō ē
cōtristatus contra deū q̄ plaga cecita
tis euenerit ei: sz īmobilis in dei timo
re p̄māsit: agēs gr̄as deo oībus diebꝰ
vite sue. Nam sicut beato iob insul
tabāt reges: ita isti parētes & cognati
eiꝰ irridebāt vitā eius: dicētes. Vbi est
spes tua p̄ q̄ elemosynas & sepulturas
faciebas. Tobias vero īcrepabat eos:
dicēs. Nolite ita loqui qm̄ filii sctōrū
sumus: & vitā illā expectamꝰ: quā deꝰ
daturus est his q̄ fidem suā nunq̄ mu
tant ab eo. Anna vero vxor eius ibat
ad opus textrinū cotidie: & de labore
manuū suarū victū quē cōseq potuis
set deferebat. Vn̄ factū est: vt hedū ca
prarū accipiēs detulisset domi. Cuiꝰ
cū vocē balātis vir eiꝰ audisset: dixit:
videte ne forte furtiuꝰ sit. Reddite eū
dñis suis: qa nō licet nobis aut edere
ex furto aliq̄d aut cōtingere. Ad hec
vxor eius irata rn̄dit. Manifeste vana
facta ē spes tua & elemosyne tue mō
apparuerūt. Atq̄ his & aliis huiusce
modi verbis exprobrabat ei.

phetie amos sicut dixit: cōuertentur
φητείας ἀμὼς καθὼς εἶπε, στραφήσονται
festiuitates vestre ī luctū: ⁊ omnes
αἱ ἑορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶσαι αἱ
leticie vestre in lamētationē. ⁊ fleui
εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρῆνον· καὶ ἔκλαυσα.
⁊ cum occidit sol: abii: ⁊ effodiēs sepe
καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ὠχόμην, καὶ ὀρύξας ἔθα
liui eum. ⁊ ꝓpinqui deridebāt dicen
ψα αὐτόν· καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων λέγον
tes: nō adhuc timet hic interfici pro
τες, οὐκέτι φοβεῖται οὗτος φονευθῆναι περὶ
negocio isto: ⁊ fugit: ⁊ ec
τοῦ πράγματος τούτου, καὶ ἀπέδρα, καὶ ἰ
ce iterum sepelit mortuos. ⁊ in ea
δοὺ πάλιν θάπτει τοὺς νεκρούς· καὶ ἐν αὐ
dem nocte dormiui fedatus iuxta
τῇ τῇ νυκτὶ ἐκοιμήθην μεμιαμμένος παρὰ
parietem aule. ⁊ facies mea
τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς· καὶ τὸ πρόσωπόν μου
discooperta erat. ⁊ nō sciebā q̄ passerculi
ἀνακάλυπτον ἦν· καὶ οὐκ ἤδειν ὅτι στρουθία
in pariete erāt. ⁊ oculis meis ap̄
ἐν τῷ τοίχῳ ἐστί· καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνε
tis: imiserūt stercꝰ passerculi calidū in
ωγότων, ἀφώδευσαν τὰ στρουθία θερμὸν εἰς
oculos meos. ⁊ facte sunt albugi
τοὺς ὀφθαλμούς μου· καὶ ἐγενήθη λευκώμα
nes in oculis meis. ⁊ abii
τα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ἐπορεύθην
ad medicos: ⁊ nō ꝓfuerunt mihi. achia
πρὸς ἰατρούς, καὶ οὐκ ὠφέλησάν με. ἀχιά
charus āt nutriebat me: quousq̄ ꝓfectus sū in
χαρος δὲ ἔτρεφέ με, ἕως οὗ ἐπορεύθην εἰς
elymaida. ⁊ vxor mea anna seruiebat
τὴν ἐλυμαΐδα· καὶ ἡ γυνή μου ἄννα ἠριθεύετο
in muliebribus: ⁊ mittebat domi
ἐν τοῖς γυναικείοις, καὶ ἀπέστελλε τοῖς κυ
nis. ⁊ retribuerunt ei ⁊ ipsi mer
ρίοις· καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν μι
cedē: addentes ēt hedum. cū āt venissz
σθόν, προσδόντες καὶ ἔριφον· ὅτε δὲ ἦλθε
ad me: cepit balare. ⁊ dixi ei: vn
πρός με, ἤρξατο κράζειν· καὶ εἶπον αὐτῇ, πό
de hedulus: nūq̄d furtiuus est: redde
θεν τὸ ἐρίφιον, μὴ κλεψιμαῖον ἐστίν; ἀπόδος
illum dñis. nō em̄ licitum est man
αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι φα
ducare furtiuum. ipsa āt dixit: dono datus
γεῖν κλεψιμαῖον· ἡ δὲ εἶπε, δῶρον δέδο
est mihi supra mercedē. ⁊ nō credebam
ταί μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ· καὶ οὐκ ἐπίστευον
illi. ⁊ dicebā reddere illum
αὐτῇ· καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς
dñis. ⁊ erubescebā ad eam. illa āt
κυρίοις· καὶ ἠρυθρίων πρὸς αὐτήν· ἡ δὲ
rn̄dens mihi dixit: vbi sunt ele
ἀποκριθεῖσά μοι εἶπε, ποῦ εἰσὶν αἱ ἐλε
mosyne tue ⁊ iusticie tue:
ημοσύναι σου καὶ αἱ δικαιοσύναι σου;
ecce cognita omnia tecum.
ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ. Ca. 3.

ET tristatus fleui. ⁊ ora
Καὶ λυπηθεὶς ἔκλαυσα· καὶ προ
ui cum dolore dicēs: iustus es
σηυξάμην μετ' ὀδύνης λέγων, δίκαιος εἶ
dñe ⁊ omnia opera tua. ⁊ om
κύριε καὶ πάντα τὰ ἔργα σου· καὶ πᾶ
nes vie tue mia ⁊ veritas.
σαι αἱ ὁδοί σου ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια.
⁊ iudiciū verum ⁊ iustum tu iudicas
καὶ κρίσιν ἀληθινὴν καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις

in eternũ.memoꝛeſto mei ⁊ reſpice
ἐις τὸν αἰῶνα.μνήσθητί μου καὶ ἐπίβλεψον
in me. ne me vlciſcaris ob pctã
ἐπ' ἐμέ. μή με ἐκδικήσῃς τὰς ἁμαρτίας
mea ⁊ ignoꝛantias meas: ⁊ pa
μου καὶ τὰς ἀγνοήματί μου, καὶ τῶν πατέ-
tꝝ meoꝝ q̃ peccauerũt cor̃ te. nõ obedie-
ρων μου οἱ ἥμαρτον ἐνώπιόν σου. παρήκου-
runt.n. ꝓceptis tuis.⁊ dediſti nos
σαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου.καὶ ἔδωκας ἡμᾶς
in diꝛeptionem ⁊ captiuitatẽ ⁊ moꝛ-
εἰς διαρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θανά-
tem ⁊ pꝛabolam impꝛoperiũ oĩbus ĩ dꝰ
τον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ πᾶσιν τοῖς
diſperſis noſtꝝ. ⁊ nũc multa iudicia
ἐκσπορεύσασιν. καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις
tua ſunt ⁊ vera. ꝺe me fac pro
σου εἰσὶ καὶ ἀληθιναί.ἐξ ἐμοῦ ποίησον ὑπὲρ
pctis meis ⁊ patrũ meoꝝ:
τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου,
qñ non feciꝰ ꝓcepta tua.non eñ
ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου. οὐ γὰρ
ambulauim⁹ in veꝛitate cor̃ te. ⁊ nũc
ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σου. καὶ νῦν
ſcũm vbũ placitũ cor̃ te fac me-
κατὰ τὸ ἀρεστόν ἐνώπιόν σου ποίησον μετ' ἐ-
cum. ꝓcipe recipere ſpm̃ meũ:
μοῦ. ἐπίταξον ἀπολαβεῖν τὸ πνεῦμά μου,
vt pereã ⁊ fiam terra.qñ vti-
ὅπως ἀπολυθῶ καὶ γένωμαι γῆ.διότι λυσι-
le mihi mꝛi q̃ viuere:ꝺa oppꝛobꝛia
τελής μοι ἀποθανεῖν ἢ ζῆν, ὅτι ἐνειδισμοὺς
mendoſa audiui: ⁊ triſtitia eſt multa in
ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐ-
me. ꝓcipe abſolui me de neceſſitate
μοί. ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με τῆς ἀνάγκης
iam in eteꝛnũ locũ. ne auertas
ἤδη εἰς τὸν αἰώνιον τόπον.μὴ ἀποστρέψῃς τὸ
faciẽ tuam a me. in eadem ꝺie cõ-
πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ.ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συ
tigit Sarꝛe filie raguelis ſarre in eꝺeba-
νέβη τῇ θυγατρὶ ῥαγουὴλ σαῤῥᾶ ἐν ἐκβατά-
nis medie: et hanc oppꝛobꝛari ab
νοις τῆς μηδίας,καὶ παύσει ὀνειδίζηναι ὑπὸ
ancillis patꝛis ſui: qñ erat tꝛaꝺita vi
παιδισκῶν τοῦ πρὸς αὐτῆς,ὅτι ἦν δεδεμένη ἀν-
rio ſeptem:⁊ aſmoꝺeus nq̃
δράσιν ἑπτά, καὶ ὁ ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν
ꝺemoniũ occiꝺit eos: anteq̃ eſſent
δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτούς,πρὶν ἢ ἡνίζθαι
ipſi cũ ea vt in mulieꝛib⁹.⁊ ꝺiꝛerãt
αὐτοὺς μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναιξί. καὶ εἶπον
ei: nõ intelligis q̃ ſuffocaueꝛiꝭ vi-
αὐτῇ, οὐ συνίης ἀποπνίγουσα τοὺς ἄν-
ꝛos tuos? iam ſeptem viꝛos habuiſti:
δρας σου; ἤδη ἑπτὰ ἄνδρας ἔχες,
⁊ vnius cor̃ nõ cognoſcta. ꝺicꝛe nos eꝛ
καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ ἐπεμάθης.τί ἡμᾶς μα
ꝺꝛaꝭ pꝛo eis: ſi moꝛtui ſunt: vaꝺe
στιγοῖς πρὸ αὐτῶν; εἰ ἀπέθανον, βάδιζε
cum illis: ne viꝺeamus te te filiũ aut filiã
μετ' αὐτῶν, μὴ ἴδωμέν σου υἱὸν ἢ θυγα-
am in eternũ. hec cũ audiſſet: triſta
τέρα εἰς τὸν αἰῶνα.ταῦτα ἀκούσασα, ἐλυ-
ta eſt valꝺe: vt ſuffocaꝛetuꝛ: ⁊ ꝺi-
πήθη σφόδρα, ὥς τι ἀπάγξαθαι, καὶ εἶ-
xit:vna q̃ꝺe ſum patꝛi meo. ſi fece
πεν,μία μὲν εἰμὶ τῷ πατρί μου.ἐὰν ποιή-
ro hoc: impꝛoperiũ ipſi eſt: ⁊ ſenectã e-
σω τοῦτο, ὄνειδος αὐτῷ ἐστι,καὶ τὸ γῆρας αὐ-
ꝺuco ꝺeꝺucã cũ ꝺolore in ifernũ. ⁊ ꝺeꝑcata e
τοῦ κατάξω μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου.καὶ ἐδάκρυ-

QVne Tobias ingemuit & cepit orare cũ lachrymis ꝺicẽs. Iuſtꝰ
es ꝺn̄e:& oĩa iuꝺicia tua vera ſunt:&
oĕs vie tue mia & veritas & iuꝺiciũ.
Et nunc ꝺn̄e memoꝛ eſto mei: & ne
vinꝺictã ſumas ꝺe pctis meis: neq̃
reminiſcaꝛis ꝺelicta mea vel paꝛẽtũ
meoꝝ.Qm̃ nõ obeꝺiuim⁹ ꝑceptis
tuis ideo tꝛaꝺiti ſumus ĩ ꝺiꝛeptionẽ
& captiuitatẽ & moꝛte & in fabulã &
in ĩpꝛoperiũ oĩbus natiõbus in qui
bus diſpſiſti nos.et nũc ꝺn̄e magna
iuꝺicia tua qa nõ egimus ſecunꝺũ p̄
cepta tua:& nõ ambulauimus ſince
riter cor̃ te. Et nũc ꝺn̄e ſecũꝺũ vo
lũtatem tuã fac mecũ & p̄cipe in pa
ce recipi ſpm̃ meũ. Expeꝺit.n.mihi
moꝛi magis q̃ viuere. Eaꝺe⁊ igitur
ꝺie cõtigit vt ſara filia raguelis in ra
ges ciuitate meꝺoꝝũ: & ipa auꝺiꝛet
impꝛoperiũ ab vna exãcillis patꝛis
ſui qñ tꝛaꝺita fuꝛat ſepte⁊ viꝛis: &
ꝺemoniũ noĩe aſmoꝺeus occiꝺeꝛat
eos mox vt ingꝛeſſi fuiſſent aꝺ eã.
Ergo cũ p culpa ſua increparet pu
ellã:cñꝺit ei ꝺicẽs. Amplius ex te nõ
viꝺeam⁹ filiũ aut filiã ſup tꝛã inſec-
tꝛix viꝛoꝝũ tuoꝝ.nũqꝺ & occiꝺere
me vis ſicut etiã occiꝺiſti ſepte⁊ vi-
ros! Aꝺ hãc vocẽ pꝛexit ĩ ſupius cu
biculum ꝺomus ſue: & tꝛibus ꝺieb⁹
& tꝛibus noctibus nõ manꝺucauit
neq̃ bibit:ſeꝺ in oꝛone pſiſtẽs cũ la
chꝛymis ꝺeꝑcabatuꝛ ꝺeũ vt ab iſto
ĩpꝛopio liberaret eã.Factũ eſt ãt ꝺie
tertia ꝺũ cõpleꝛet oꝛonem:bn̄ꝺicẽs
ꝺn̄m ꝺixit. Bn̄ꝺictus⁊ eſt nomen tuũ
ꝺeus pn̄m nr̃oꝝ:q cum iꝛatus fue
ris mia⁊ facies & in tpe tꝛibulatiõis
petã ꝺimittis his q inuocant te. Aꝺ
te ꝺn̄e faciem meam cõuerto: aꝺ te
oculos meos eꝛigo. Peto ꝺn̄e vt ꝺe
viculo ĩpꝛoperii huius abſoluas me
aut certe ꝺeſup teꝛꝛam eꝛipias me.
Tu ſcis ꝺn̄e quia nunq̃ cõcupiui vi
rum:& mundam ſeruaui aĩam meã
ab oi cõcupiſcentia. Nunq̃ cum lu-
ꝺentibus miſcui me:neq̃ cum his q
in leuitate ambulant paꝛticipes me
pꝛebui. Virum autem cum timoꝛe
tuo non cum libiꝺine mea conſenſi
ſuſcipere. Et aut ego inꝺigna fui il-
lis:aut illi forſitan mihi non fuerunt
ꝺigni:quia forſitan viꝛo alii conſeꝛ
uaſti me. Non eſt ei in hoĩs poteſta-
te cõſilium tuum. Hoc autem p cer
to habet omnis qui colit te:quia vi-
ta eius ſi in pbatione fuerit coꝛo-
nabitur:ſi autem in tꝛibulatione fu
erit:liberabitur:& ſi in coꝛꝛuptione
fuerit aꝺ miſericoꝛꝺiam tuam veni
re licebit. Non enim ꝺelectaꝛis in
peꝛꝺitiõibus noſtꝝis: quia poſt tem
peſtatem tꝛanquillum facis: & poſt
lachrymationem & fletum exulta-
tionem infunꝺis. Sit nomen tu-
um ꝺeus Iſꝛael benedictum in ſe-
cula. In illo tempoꝛe exauꝺite ſun t
pces amboꝝũ in cõſpetu gl̃ie ſũmi
ꝺei. Et miſſus eſt ãgelus ꝺn̄i ſcti⁊ ꝛa
phael vt cuꝛaꝛet eos ambos ãꝛũ vno
tpe ſũt oĩoes ĩ cõſpectu ꝺn̄i recitate.

aꝺ feneſtꝛã.⁊ ꝺixit: benedictus es tũe
πρὸς τὰ θυρίδια.καὶ εἶπεν,εὐλογητὸς εἶ κύριε
ꝺeus meus:⁊ bn̄ꝺictũ nomen glorie
ὁ θεός μου,καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης
tue ſanctũ ⁊ honoꝛabile ĩ ſecula. bn̄ꝺi-
σου τὸ ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας.εὐλο-
cant te oĩa opeꝛa tua in ſecu
γήσαισάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶ
lũ. ⁊ nñe vñe oculos meos ⁊
να.καὶ νῦν κύριε τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὸ
faciem meã in te veꝺi. ꝺixi vt ab
πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα. εἶπον ἵνα
ſoluas me ꝺe teꝛꝛa. ⁊ vt nõ auꝺiã ego
λῦσαί με ἀπὸ τῆς γῆς.καὶ μὴ ἀκούσαί με
amplius ĩpꝛoperiũ. tu cognoſcis ꝺn̄e q̃
μηκέτι ὀνειδισμόν.σὺ γινώσκεις κύριε ὅτι
munꝺa ſum ab oi pctõ viꝛi:
καθαρά εἰμὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ἀνδρός,
⁊ nõ coinq̃naui nomẽ meũ neq̃ no
καὶ οὐκ ἐμόλυνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνο-
mẽ patꝛis mei in teꝛꝛa captiuita
μα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλω-
tis mee.vnigenita ſum patꝛi meo: ⁊
σίας μου.μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου,καὶ
non eſt ei filius q̃ ſit he-
οὐκ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὁ κληρονομή-
ꝛes ei: neq̃ fꝛateꝛ ꝓpinquus:neq̃ ex ei,
σει αὐτόν,οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγύς, οὐδὲ ὑπάρ-
ſtens ei filius:vt ſeꝛuem me ei
χων αὐτῷ υἱός,ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐ
i vꝛoꝛẽ. tam peꝛieꝛunt mihi ſeptẽ. aꝺ ꝺã
τῷ γυναῖκα.οὐκ ἀπώλοντό μοι ἑπτά. ἵνα
mihi ꝛeliquã viuere:⁊ niſi viꝺetuꝛ tibi ſceꝛ-
τί μοι λοιπὸν ζῆν;καὶ εἰμὴ δοκεῖ σοι ἀπο-
ficere me: ꝓcipe ꝛeſpicere in me
κτεῖναί με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμοὶ
⁊ miſeꝛeꝛi mei:⁊ nõ auꝺire me ãplius
καὶ ἐλεῆσαί με,καὶ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι
impꝛoperiũ. ⁊ auꝺita eſt oꝛatio am
ὀνειδισμόν. καὶ εἰσηκούσθη ἡ προσευχὴ ἀμ
boꝝ in cõſpectu gloꝛie ſummi
φοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ μεγάλου
ꝺei. ⁊ miſſus eſt raphael vt cuꝛaꝛet
θεοῦ.καὶ ἀπεστάλη ῥαφαὴλ ἰάσασθαι τοὺς
duos:tobie vt ꝺecoꝛticaꝛet albugines: ⁊
δύο,τοβὶτ λεπίσαι τὰ λευκώματα, καὶ
ſaꝛꝛam filiã ꝛagueꝛ vt ꝺaꝛet tobie
σάῤῥαν τὴν τοῦ ῥαγουὴλ δοῦναι τῷ τωβίᾳ
filio tobie vꝛoꝛẽ: ⁊ ligaꝛet aſmo
τῷ υἱῷ τωβὶτ γυναῖκα, καὶ δῆσαι ἀσμο-
ꝺeum nq̃ ꝺemoniam: qñ aꝺ to
δαῖον τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, διότι τῷ τω
biã attinet heꝛeꝺitate eam. in
βίᾳ ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐτήν. ἐν
coſẽ tpe ꝛeuerſus tobias: intꝛo
αὐτῷ τῷ καιρῷ ἐπιστρέψας τωβὶτ,εἰσῆλ
uit in ꝺomũ ſuã. ⁊ ſaꝛꝛa filia ꝛague
θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.καὶ σάῤῥα ἡ τοῦ ῥαγου
lis ꝺeſceꝺit ꝺe ſupeꝛioꝛi cubiculo ſuo.
ὴλ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερῴου αὐτῆς. Ca.4.

IN ꝺie illa: recoꝛꝺatus ẽ tobias ꝺe
Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,ἐμνήσθη τωβὶτ περὶ
argento q̃ꝺ tꝛaꝺiꝺit gabelo in ꝛage
τοῦ ἀργυρίου οὗ παρέθετο γαβαήλῳ ἐν ῥάγοις
meꝺie. ⁊ ꝺixit intꝛa ſe: ego⁊ pe
τῆς μηδίας.καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ,ἐγὼ κτᾶσα
tii moꝛtẽ. cuꝛ nõ voco tobiã filiũ meũ
μαι θάνατον.τί οὐ καλῶ τωβίαν τὸν υἱόν μου
vt ei oñdã anteq̃ moꝛtaꝛ ego⁊ vocõ
ἵνα αὐτῷ δείξω πρὶν ἀποθανεῖν μεγὼ καλέσ-
cum ꝺixit: fili ſi moꝛtuus fueꝛo:ſepeli me
αὐτὸν εἶπεν,παιδίον ἐὰν ἀποθάνω,θάψον μέ

ꝛ ne defpereris matrem tuã.honora
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου. τίμα
eam oibus diebus vite tue. ꝛ
αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.καὶ
fac quod placitũ ẽ ei. ꝛ ne triſticia afficiat
ποίει ὸ ἀρεστὸν αὐτῇ. καὶ μὴ λυπήσῃς αὐ
eã. memẽto fili: q̃ multa peri
τὴν.μνήσθητι παιδίον, ὅτι πολλοὺς κινδύ
cula vidit ꝓpter te in vtero. cũ
νους εἶδεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ὅταν
mortua fuerit:ſepeli cã apud me in vno ſe
ἀποθάνῃ,θάψεν αὐτὴν πρὸς ἐμαυτὸν ἐν ἑνὶ τά
pulchro.oibus diebus fili dñi dei
φῳ.πάσας τὰς ἡμέρας παιδίον τοῦ θεοῦ
noſtri mẽor eſto. ꝛ ne velis peccа
ἡμῶν μνημόνευε.καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτά
re ꝛ tranſgredi ꝓcepta eius.
νειν καὶ παραβῆναι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.
ꝛ iuſticiã fac oibus diebus
καὶ δικαιοσύνην ποίει πάσας τὰς ἡμέρας
vite tue. ꝛ ne ambulẽ vias
τῆς ζωῆς σου. καὶ μὴ πορεύῃς ταῖς ὁδοῖς
iniq̃tatis:da faciente te veritа
τῆς ἀδικίας,ὅτι ποιοῦντός σου τὴν ἀλήθει
tẽ ꝓſperitates cũſt in operib⁹ tuis: ꝛ
αν εὐοδίαν ἕσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου, καὶ
oibus faciẽtibus iuſtitiã. de
πᾶσι τοῖς ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην.ἐκ τῶν
facultatibus tuis fac elemoſynaz: ꝛ ne
ὑπαρχόντων σοι ποίει ἐλεημοσύνην,καὶ μὴ
inuideat tuus oculus in faciẽdo e
φθονησάτω σου ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν ἐ
lemoſynam. ne auertas faciem
λεημοσύνην. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν
tuã ab omni paupere: ꝛ a te nõ
σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ,καὶ ἀπὸ σοῦ ἐυ
auertatur facies dei.quẽadmodũ tibi
μὴ ἀποστραφῇ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ.ὡς σοι
fuerit ſecũdã multitudinẽ:fac et e
ὑπάρχει κατὰ τὸ πλῆθος, ποίησον ἐξ αὐ
lo elemoſynã. ſi paucũ tibi fuerit:
τῶν ἐλεημοσύνην.ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ,
furta paucũ ne timeas facere elemoſy
κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύ
nã.præmiũ.n.bonũ theſaurizas tibi in
νην.θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς
die neceſſitatis.qm̃ elemoſyna a morte
ἡμέραν ἀνάγκης.ὅτι ἐλεημοσύνη ἐκ θανά
liberat:ꝛ nõ ſinit intrare in tenebras.do
τοῦ,καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σκότος.δῶ
nũ cũ bonũ eſt elemoſyna oibus
ρον γὰρ ἀγαθόν ἐστιν ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς
faciẽtibus cã coreã altiſſimo.atten
ποιοῦσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου. πρόσε
de tibi fili ab oi fornicatiõe.
χε σεαυτῷ παιδίον ἀπὸ πάσης πορνείας.
ꝛ vroꝛẽ primũ accipe de femi
καὶ γυναῖκα πρῶτον λαβὲ ἀπὸ τοῦ σπέρμα
ne patrũ tuoꝝ.ꝛ ne accipias exo
τος τῶν πατέρων σου.καὶ μὴ λάβῃς γυναῖ
rẽ extraneã: q̃ nõ eſt de tribu
κα ἀλλοτρίαν,ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ
patrũ tui. qm̃ filii ꝓphetarũ ſumus:noe
πατρός σου.ὅτι υἱοὶ προφητῶν ἐσμέν,νῶε
abraam iſaac ꝛ iacob: patres no
ἀβραὰμ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ,οἱ πατέρες ἡ
ſtri ab eterno:memor eſto fili: q̃
μῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος,μνήσθητι παιδίον,ὅτι
oẽs iſti acceperũt vroꝛes de
πάντες οὗτοι ἔλαβον γυναῖκας ἀπὸ τῶν ἀ
fratribus ſuis: ꝛ bñdicti ſunt in
δελφῶν αὐτῶν, καὶ εὐλογήθησαν ἐν τοῖς

Capitulum quartum.

I Gitur cum Tobias putaret ora
tionem ſuam exaudiri:vt mori
potuiſſet vocauit ad ſe Tobiam fi
lium ſuum: dixitq; ei. Audi fili mi
verba oris mei:et ea in corde tuo
quaſi fundamentum conſtrue.
Cum acceperit deus animam me
am: corpus meum ſepeli: & hono
rem habebis matri tue omnibus
diebus vite eius.Mẽor.n.eſſe debes
que & q̃nta ꝑicula paſſa ſit ꝓpter te
in vtero ſuo.Cum ãt & ipſa cõpleue
rit tp̃s vite ſue: ſepelias eã circa me.
Oibus ãt diebus vite tue in mente
habeto deum:& caue ne aliq̃ſi pctõ
conſentias & p̃termittas p̃cepta dei
nr̃i.Ex ſubſtãtia tua fac elemoſynã:
& noli auertere faciem tuaz ab vllo
paupe. Ita.n.fiet vt nec a te auerta
tur facies dñi.quõ potueris ita eſto
miſericors.Si multũ tibi fuerit:abũ
danter tribue. ſi exiguũ tibi fuerit:eti
am exiguũ liben: impartiri ſtude.
Premium.n.bonũ tibi theſaurizas
in die neceſſitatis. qm̃ elemoſyna
ab oi pctõ & morte liberat:& nõ pa
tietur aiam ire in tenebras. Fiducia
magna erit corã ſũmo deo elemo
ſyna omnibus facientibus eam. At
tende tibi fili mi ab omni fornica
catione:& preter vxorem tuam nũ
q̃ patiaris crimen ſcire.Superbiam
nunquam in tuo ſenſu aut in tuo
verbo dominari permittas. In ipſa
enim initium ſumpſit omnis perdi
tio. Quicunq; tibi aliquid opera
tus fuerit:ſtatim ei mercedem reſti
tue: & merces mercenarii tui apud
te omnino nõ remaneat. Quod ab
alio oderis fieri tibi: vide ne tu ali
quando alteri facias. Panem tuum
cũ eſurientibus et egẽtib⁹ comede:
et de veſtimẽtis tuis nudos tege. Pa
nẽ tuũ & vinũ tuum ſuper ſepulturã
iuſti conſtitue: & noli ex eo man
ducare & bibere cum peccatori
bus. Conſilium ſemper a ſapiente
perquire. Omni tempore benedic
deum & pete ab eo vt vias tuas di
rigat: & omnia conſilia tua in ipſo
permaneant. Indico etiam tibi fi
li mi dediſſe me decem talenta ar
genti dum infantulus eſſes Gabelo
in Rages ciuitate Medorum: & chi
rographum eius apud me habeo.
Et ideo perquire quomodo ad eũ
peruenias: & recipias ab eo ſupra
memoratum pondus argenti: &
reſtituas ei chirographum ſuum.
Noli timere fili mi. pauperem qui
dem vitam gerimus: ſed multa bo
na habebimus ſi timuerimus de
um & receſſerimus ab omni pecca
to & fecerimus bene.

Capitulum quintum.

filiis ſuis. ꝛ ſemen eorũ here
τέκνοις αὐτῶν.καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν κλη
ditabit terrã.ꝛ nũc fili dilige
ρονομήσει γῆν.καὶ νῦν παιδίον ἀγάπα τοὺς
fratres tuos. ꝛ nõ ſuperbiat in
ἀδελφούς σου. καὶ μὴ ὑπερηφανεύου ἐν τῇ
corde tuo de fratribus tuis ꝛ
καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν
filiis ꝛ filiabus populi tui accipere ti
υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου λαβεῖν σε
bi ex eis vroꝛẽ. qm̃ in ſuper
αὐτῶν ἐξ αὐτῶν γυναῖκα.ὅτι ἐν τῇ ὑπερη
bia perditio ꝛ nõ ſtabilitas mul
φανίᾳ ἀπώλεια καὶ οὐ κατάστασία πολ
ta. ꝛ in inutilitate diminutio ꝛ in
λή.καὶ ἐν τῇ ἀχρειότητι ὀλιγόωσις καὶ ἐν
digẽtia magna.nam inutilitas mater eſt
δεία μεγάλη.μήτηρ ἀχρειότης μήτηρ ἐστὶ
famis.merces oio hoio: dcliq; ope
λιμοῦ.μισθὸς παρὰ ἀνθρώπου,ὃς ἂν ἐφ
ratus fuerit tibi:apud te nõ remaneat. ſed
γάσηταί σοι,παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθήτω.ἀλ
redde ei ſtatim. ꝛ ſi ſer
λὰ ἀπόδος αὐτῷ παραυτίκα.καὶ ἐὰν δου
lieris deo reddetur tibi. attende
λεύσῃς τῷ θεῷ ἀποδοθήσεταί σοι.πρόσεχε
tibi fili in oibus opib⁹ tuis.
σεαυτῷ παιδίον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου.
ꝛ eſto eruditus in oi cõuerſatio
καὶ ἴσθι πεπαιδευμένος ἐν πάσῃ ἀναστρο
ne tua. ꝛ q̃ oderis: nemini facias vinũ
φῇ σου.καὶ ὃ μισεῖς, μηδενὶ ποιήσῃς.ὅπως
ad ebrietatẽ ne bibas.ꝛ ne ambulet tecum
μὴ μεθύσῃ μὴ πίνῃς. καὶ μὴ πορευθήτω μετὰ
ebrietas i via tua.de pane tuo da
σοῦ μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σου.ἐκ τοῦ ἄρτου σου δίδου
eſurienti: ꝛ de veſtimẽtis tuis na
πεινῶντι,καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμ
dis.de oi quod ſupfuerit tibi: fac ele
νοῖς.πᾶν ὃ ἐὰν περισσεύσῃ σοι,ποίει ἐλεη
moſynam.ꝛ ne inuideat tuꝰ oculus
μοσύνην.καὶ μὴ φθονησάτω σου ὀφθαλμὸς
dum feceris elemoſynã. effunde pa
ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην. ἔκχεον τοὺς ἄρ
nes tuos ſup ſepulturã iuſtoꝝ: ꝛ ne
τους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων,καὶ μὴ
des pctõribus. cõſilium ab
δῷς τοῖς ἁμαρτωλοῖς.συμβουλίαν παρὰ
omni ſapiẽte reqũre. ꝛ ne deſpici
παντὸς φρονίμου ζήτησον.καὶ μὴ καταφρόνη
as omnino cõſilium vtile. ꝛ
σῃς ὁτιοῦν συμβουλίας χρησίμης.καὶ
in omni tpe bẽdic dñm: ꝛ ab
ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει τὸν κύριον,καὶ παρ'
eo pete: vt vie tue recte fiant:
αὐτοῦ αἴτησον,ὅπως αἱ ὁδοί σου εὐθυωθῶσι
ꝛ oẽs ſemite tue ꝛ cõſilia
σοι,καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι σου καὶ αἱ βουλαί
tua ꝓſperẽtur.qm̃ oia gens nõ hꝫ cõ
σου εὐοδωθῶσι.διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βου
ſilium:ſz ipſe dñs dat oia bo
λήν,ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγα
na. ꝛ quẽ vult humiliat: ſicut vult.
θά.καὶ ὃν θέλει ταπεινοῖ, καθὼς βούλεται.
ꝛ nunc fili memor eſto ꝑceptoꝝ meoꝝ.
καὶ νῦν παιδίον μεμνήσθητι τῶν ἐντολῶν μου.
ꝛ ne deleatur de corde tuo.
καὶ μὴ ἐξαλειφθήτω σου ἐκ τῆς καρδίας σου.
ꝛ nũc indico tibi decẽ talenta
καὶ νῦν ὑποδείκνυό σοι τὰ δέκα τάλαντα
argenti q̃ dedi gabelo fratri
τοῦ ἀργυρίου ᾧ παρεθέμην γαβαήλῳ τῷ

gabule in rages medie. τ ne
τοῦ γαβρία ἐν ῥαγοις τῆς μηδίας. καὶ μὴ
timeas fili: ꝙ medici facti sumus. sunt
φοβοῦ παιδίον, ὅτι ἐπιτηδείως χεισθήσῃ. ὑπάρ-
tibi multa: si timueris deū: τ receſſe
χει σοι πολλά, ἐὰν φοβῆ τὸν θεὸν, καὶ ἀπο-
ris ab omni pctō: τ feceris qđ
στῆς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ποιήσῃς τὸ
placitū eſt coꝝ eo.
ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. Ca.5.

ET rīdens tobias dixit: pa
Καὶ ἀποκριθεὶς τωβίας εἶπε, πά-
ter faciam omnia qcūqꝫ pcepiſti mihi.
τερ ποιήσω πάντα ὅσα ἐντέταλσαί μοι.
ſed quō potero accipere pecuniam:
ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον,
nō cognoſceō eū: τ dedit ei chi
μὴ γνώσκω αὐτόν; καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χει
rographum τ dixit ei: indre tibi
ρόγραφον καὶ εἶπεν αὐτῷ, ζήτησον σεαυτῷ
hoiem q̄ eat tecum: τ da
ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεταί σοι, καὶ δώ
bo ei mercedē dū viuo. τ recipe va
σω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζῶ. καὶ λάβε πορευ
dēs pecuniā. τ fuit ad q̄rendū ho-
θείς τὸ ἀργύριον. καὶ ἐπορεύθη ζητῆσαι ἄν-
minē. τ ſuenit raphaelē q̄ erat angelus:
θρωπον. καὶ εὗρε τὸν ῥαφαὴλ ὃς ἦν ἄγγελος,
τ nō cognouit. τ dixit ei: ſi potes
καὶ οὐκ ἤδει. καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰ δύνασαι
ire mecum in rages medie:
συμπορευθῆναι μετ' ἐμοῦ εἰς ῥαγοὺς τῆς μηδίας,
τ ſi expedit ea loco ſuō: τ dixit e-
καὶ εἰ ἔμπειρος εἶ τῶν τόπων; καὶ εἶπεν αὐ
i angelus: ibo tecum. τ
τῷ ὁ ἄγγελος, συμπορεύσομαι μετὰ σοῦ. καὶ
apud gabelum fratrē noſtrū morat' ſū.
παρὰ γαβαὴλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν κατοικεῖ.
et dixit ei tobias: ſuſtine me: τ
καὶ εἶπεν αὐτῷ τωβίας, ὑπόμεινόν με, καὶ
dicā patri meo. τ dixit ei: vade
εἰπῶ τῷ πατρί μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ, πορεύου
τ ne moreris. τ ingreſſus dixit pa
καὶ μὴ χρονίσῃς. καὶ εἰσελθὼν εἶπε τῷ πα
tri: ecce inuent q̄ ibit mecū. ille aūt
τρί, ἰδοὺ εὕρηκα ὃς συμπορεύσεταί μοι. ὁ δὲ
dixit: voca eū ad me: vt cognoſcā
εἶπε, φώνησον αὐτὸν πρός με, ἵνα ἐπιγνῶ
cuius tribus eſt: τ ſi fidelis eſt ad e
ποίας φυλῆς ἐστι, καὶ εἰ πιστός ἐστι τοῦ πο
undā tecum. τ vocauit eū: τ
ρευθῆναι μετὰ σοῦ. καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ
ingreſſus ē: τ ſalutauerūt ſe inuicem. et di
εἰσῆλθε, καὶ ἀπασάμενοι ἀλλήλους. καὶ ἐπε-
xit ei tobias: frater de qua tri-
πεν αὐτῷ τωβίτ, ἀδελφὲ ἐκ ποίας φυ-
bu et de qua familia tu es? oſten
λῆς καὶ ἐκ ποίας πατριᾶς σύ εἶ; ὑπόδει
de mihi. et dixit ei: tribum et familiā
ξόν μοι. καὶ εἶπεν αὐτῷ, φυλὴν καὶ πατριὰν
tu requiris: an mercenariū q̄ eat cum
σὺ ζητεῖς, ἢ μίσθιον ὃς συμπορεύσεται με-
filio tuo? et dixit ei tobias: vo
τὰ τοῦ υἱοῦ σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ τωβίτ, βού-
lo frater cognoſcere gen⁹ tuū et
λομαι ἀδελφὲ ἐπιγνῶναι τὸ ἔθνος σου καὶ
nomen. ille aūt dixit: ego de gñe azarie et
τὸ ὄνομα. ὁ δὲ εἶπεν, ἐγὼ τὸ ἔθνος ἀζαρίου καὶ
ananie magni et fratris tui. et
ἀνανίου τοῦ μεγάλου καὶ ἀδελφῶν σου. καὶ
dixit tobias: ſanus veniās frater: τ ne
εἶπε τωβίτ, ὑγιαίνων ἔλθοις ἀδελφέ, καὶ μὴ

VNc rīdit tobias pī ſuo: & dix-
xit. oīa q̄cūqꝫ pcepiſti mihi fac
am pī. Quō aūt pecuniā hāc req̄rā
ignoro. Ille me neſcit: & ego eū ig-
noro. qđ ſignū dabo ei? Sȝ neqꝫ viā
p quā pgatur illuc aliqſi cognoui.
Tūc pī ſuus rīdit illi & dixit. Chiro
graphū qdeȝ illius apud me hēo. qđ
dū illi oīderis ſtatī reſtituet. Sȝ pge
nūc & iquire tibi aliquē fidelē virū
qui eat tecū ſalua mercede ſua duȝ
adhuc viuo: vt recipias eā. Tūc egreſ
ſus tobias īuenit iuuenē ſplendidū
ſtātem p̄cinctū & q̄ſi patū ad ābulā
dum. Et ignorās q̄ angel⁹ dei eſſet
ſalutauit eum & dixit. Vñ te hēmus
bone iuuenis? At ille rīdit. Ex filiis
iſrl'. Et tobias dixit ei. Noſti viā que
ducit ī regiōem medorū? Cui rīdit.
noui & oīa itinera eius frequent am
bulaui: & māſi apud gabelū fratrem
nr̄m qui moratur ī rages ciuitate me
dorū que poſita eſt ī mōte egbatha
nis. Cui tobias ait. Suſtine me obſe
cro donec hec ipa nūciem pī meo.
Tūc ígreſſus tobias idicauit vniuer
ſa hec pī ſuo. Sup que āmiratus pē:
rogauit vt itroiret ad eū. Ingreſſus
itaqꝫ ſalutauit eū & dixit. Gaudiū ti
bi ſit ſp. Et ait tobias. q̄le gaudiū mi
hi erit q ī tenebris ſedeo & lumē ce
li nō video? Cui ait iuuenís. Forti aio
eſto in ꝓxīo eſt vt a deo cureris. Dí-
xit itaqꝫ illi tobias. Nūquid poteris
pducere filiū meū ad gabelū ī rages
ciuitatem medorū? Et cum redieris
reſtituā tibi mercedem tuā. Et dixit
ei angelus. Ego ducā & reducā eum
ad te. Cui tobias rīdit. rogo te: indí
ca mihi de q̄ domo aut de q̄ tribu es
tu. Cui raphael angel⁹ dixit. Genus
queris mercenarii an ipm mercena
rium qui cū filio tuo eat? Sȝ ne forte
ſollicitum te reddā: ego ſum azarias
ananie magni filiꝰ. Et tobias rīdit.
Ex magno gñe es tu. Sȝ peto ne ira-
ſcaris ꝙ voluerī cognoſcere genus
tuum. Dixit āt illi angelus. Ego ſa-
num ducā & ſanum tibi reducā filiū
tuum. Rīdens āt tobias ait. Bū ābu
letis & ſit dñs in itinere vīo & ange
lus eius comitetur vobiſcum. Tunc
patis oībus que erāti via portāda: fe
cit tobias vale pī ſuo & matri ſue:
& ābulauerūt ambo ſīl. Cumqꝫ pfecti
eſſent cepit mat eius fiere & dicere.
Baculuȝ ſenectutis nr̄e tuliſti & trāſ
miſiſti a nobis. Nunqꝫ fuiſſet ipa pe
cunia p q̄ miſiſti eum. ſufficiebat nō
bis pauptas nr̄a vt diuitias cōputa-
remus hoc: ꝙ videba: mus filiuȝ nr̄ȝ.
Dixitqꝫ ei tobias noli fiere. ſaluus p-
ueniet filius nr̄ & ſaluus reuertetur
ad nos & oculi tui videbunt illuȝ. cre
do. n. ꝙ āgelus dei bonus comitetur
ei: & bñ diſponat oīa que circa eum
geruntur: ita vt cum gaudío reuer-
tatur ad nos. Ad hanc vocem ceſſa-
QUit mr̄ eius fiere & tacuit. Ca.6.
ROfect⁹ ē āt tob. & canís ſecut⁹
eſt eū: et māſit pria māliōe iuxta flu
uiū tigris. et exiuit vt lauaret pedes

mihi fraſcario: da q̄ſini tribum tuam τ
μισθοῦ γνῶθι, ὅτι ἐπίστασαι τὸν φιλόν σου καὶ
familiā tuā cognoſcere. et tu eo
τὸν πρεσβύτην σου ἐπιγνῶναι. καὶ σὺ τυγχάνεις
frater meus de honeſta τ bona gñatiōe.
ἀδελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς ἡλικίας
cognoſco .n. ananiam τ tonachā ſū
ἐπιγινώσκω γὰρ ἀνανίαν καὶ ἰωναθὰν τοὺς υἱ
lios ſamle magn. q̄ſi' iuimus ſīl'
οὺς σαμαὴλ τὸν μεγάλον. ὡς ἐπορευόμεθα κατὰ
in hierūſalē ad ado: rādū: offerēte co primi-
τὴν ἱερουσαλὴμ προσκυνῆσαι, ἀναφέροντες τὰ πρωτο
tiua τ decimas fetuum. τ nō
γενήματα καὶ τὰς δεκάτας τῶν θρεμμάτων. καὶ ἐπλα
erraucrunt errore fratrꝫ noſtrorū.
νήθησαν τῇ πλάνῃ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.
e radice magna eo frater. ſed dic q̄
ἐκ ῥίζης μεγάλης εἶ ἀδελφέ. ἀλλὰ εἶπον τί
tibi ero mercedē daturus: drachmā
σοι ἔσομαι μισθὸν δώσων, δραχμὴν τῆς
in die τ neceſſaria ſicut τ filio meo. τ
ἡμέρας καὶ τὰ ὅμοια ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου. καὶ
inſup addā tibi ſupra mercedē: ſi ſa-
ἔτι προσθήσω σοι ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν ὑγιαί-
ni reuerſi fuerit is. τ cōplacuit eis ſic.
νοντες δ' ἀποστρέψητε. καὶ εὐδόκησαν οὕτως.
τ dixit ad tobiā: paranus ſio in
καὶ εἶπε πρὸς τωβίαν, ἕτοιμος γίνου εἰς τὴν ὁ
viā τ pſperemini. τ pauit filius ei⁹
δὸν καὶ εὐοδωθείητε. καὶ ἠρέμησεν ὁ υἱὸς αὐτ
q̄ ad viā. τ dixit ei pater eius:
τὰ πρὸς τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτ,
vade cū hoic hoc. τ in ce-
πορεύου μετὰ τ ἀνθρώπου τούτ. θεὸς δὲ τῶν οὐρα
lo hitano deꝰ pſperet viā eius. τ
νῶ κατευοδώσῃ εἰς εὐοδώσει τὴν ὁδὸν ὑμῶν. καὶ ὁ
angelus dei eat vobiſcum. τ cric
ἄγγελος τ θ̄ῦ συμπορευθήτω ὑμῖν. καὶ ἐξῆλ
runt ambo vt pficiſcerēt: τ canis pue-
θον ἀμφότεροι ἀπελθεῖν, καὶ ὁ κύων τ παι-
ri cum eis. fleuit āt anna mater
δάριον μετ' αὐτῶν. ἔκλαιεν δὲ ἄννα ἡ μήτηρ
eius: τ dixit ad tobiam: qđ miſiſti
αὐτ, καὶ εἶπε πρὸς τωβίτ, τί ἐξαπέστειλας
puerulum noſtr⁹ nōne baculus manus
τὸ παιδάριον ἡμῶν; μὴ οὐχὶ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡ
noſtre ē dum ingreditur ipe τ egre
μῶν ἐστιν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐκπο
ditur coram nobis? argentum argentū
ρεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν; ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ
veniā nō poſſiſſet: ſ⁹ reliqꝫ filii nos
μὴ φείσασθαι, ἀλλὰ περὶ ψυχῆς τ παιδαρίου ἡ-
ſtri fiat. ſicut .n. datum ē nobis viuere a
μῶν γένοιτο. ὡς γὰρ δέδοται ἡμῖν ζῆν πᾶς ἀπ'
deo: hoc ſufficiēs nobis eſt. τ dixit
θεοῦ, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ εἶπεν
ei tobias: ne curā hēas ſoror. ſaluus
αὐτῇ τωβίτ, μὴ λόγον ἔχε ἀδελφή. ὑγιαίνων
ueniet: τ oculi tui videbunt eum.
ἐλεύσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται αὐτόν.
angelus eni bonus ibit cum eo.
ἄγγελος γὰρ ἀγαθὸς συμπορεύσεται αὐτῷ.
τ ꝓſperabitur via eius: τ reuertetur
καὶ εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτ, καὶ ὑποστρέψει
ſaluus. τ ceſſauit fiere.
ὑγιαίνων. καὶ ἐπαύσατο κλαίουσα. Ca.6.

ILli āt euntes
Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδὸν, ἦλθον κατὰ
ſpere ad tigrim fluuiū. τ māſerunt
πρὸς τὸν τίγριν ποταμόν. καὶ ηὐλίζοντο
ibi. at puer deſcēdit vt lauā
ἐκεῖ. ὁ δὲ παιδάριον κατέβη περιπλύ-

retur et saltauit piscis de
σαθαι· καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ
fluuio: ⁊ voluit deuorare pue
ποταμοῦ, καὶ ἐβουλήθη καταπιεῖν τὸ παι
rum. at angelus dixit ei: appre
δάριον· ὁδὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, ἐπιλα
hẽde piscem. ⁊ tenuit pisce
βοῦ τοῦ ἰχθύος· καὶ ἐκράτησε τον ἰχθὺν
puer: ⁊ proiecit eum in
τὸ παιδάριον, καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ
terram. ⁊ dixit ei angelus: inci
τὴν γῆν· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος, ἀνάτε
de piscẽ. ⁊ accipiens cor ⁊
με τὸν ἰχθύν· καὶ λαβὼν τὴν καρδίαν καὶ τὸ
iecur ⁊ fel: repone secure. ⁊ se
ἧπαρ καὶ τὴν χολήν, θὲς ἀσφαλῶς· καὶ ἐ
cit puer: sicut dixit ei an
ποίησε τὸ παιδάριον, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγ
gelus. piscẽ aũt assantes comederũt. ⁊
γελος· τὸν δὲ ἰχθὺν ἐτηγάνισαν ἔφαγον· καὶ
pergebãt ambo quousq; appropiq̃uerũt ecba
ὤδευον ἀμφότεροι ἕως οὗ ἦλθοσαν ἐκβατα
tanis. ⁊ dixit puer angelo: aza
νας· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ, ἀζα
ria frater dã est cor ⁊ iecur ⁊
ρία ἀδελφὲ τί ἐστὶν ἡ καρδία καὶ τὸ ἧπαρ καὶ
fel piscis? ⁊ dixit ei: cor
ἡ χολὴ τοῦ ἰχθύος; καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἡ καρδία
⁊ iecur si aliquẽ perturbat demoniũ aut spi
καὶ τὸ ἧπαρ ἐὰν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦ
ritꝰ neq̃: fac fumigare hec coram vi
μα πονηρόν, κάπνισον αὐτὰ ἐνώπιον ἀν
ro aut muliere ⁊ non perturbabit amplꝰ. fel
δρὸς ἢ γυναικὸς καὶ οὐμὴ ὀχληθῇ ἔτι. τὴν χο
le vnge hoiem q̃ habz albugi
λὴν ἔγχρισαι ἀνθρώπου ᾧ ἔχει λευκώμα
nes in oculis ⁊ sanabitur. cũ aũt ap
τα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται· ὡς δὲ πρὸ
propiquasset rages: dixit angelus puc
σήγγισαν τῇ ῥαγοῦ, εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παι
ro: frater hodie manebimus a
δαρίῳ, ἀδελφὲ σήμερον αὐλισθησόμεθα πα
pud raguel: ⁊ ipse cognatus nr̃us est. ⁊
ρὰ ῥαγουήλ, καὶ αὐτὸς συγγενὴς ἡμῶν ἐστί· καὶ
est ei filia vnigenita nomine sar
ἔστιν αὐτῷ θυγάτηρ μονογενὴς ὀνόματι σά
ra. loquar ꝑ ea vt detur tibi
ρα. λαλήσω περὶ αὐτῆς τοῦ δοθῆναί σοι
ipsa in vxorẽ. q̃a ad te attinet
αὐτὴν εἰς γυναῖκα. ὅτι σοὶ ἐπιβάλλει ἡ
hereditas eius. ⁊ tu sol⁹ ea de ge
κληρονομία αὐτῆς· καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γέ
nere eius. ⁊ puella formosa ⁊ pru
νους αὐτῆς· καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ φρό
deus est. ⁊ nunc audi me ⁊ loquar
νιμόν ἐστι· καὶ νῦν ἄκουσόν μου καὶ λαλήσω
patri eius. ⁊ q̃n reuersi fuerim⁹
τῷ πατρὶ αὐτῆς· καὶ ὅταν ἐπιστρέψωμεν
de rages: faciemus nuptias. q̃a scio
ἐκ ῥαγῶν, ποιήσομθ γὰρ γάμους. διότι ἐπὶ
raguelẽ: q̃ non dabit eam viro
ῥαμαὶ ῥαγουήλ, ὅτι οὐμὴ δώῃ αὐτὴν ἀνδρὶ
alteri secundũ legẽ moysi: vel reus erit
ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον μωυσῆ, ἢ ὀφειλήσει
mortis. q̃a hereditatem te oportet
θάνατον. ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει
accipere: aut oẽm hoiem. tunc dixit
λαβεῖν, ἢ πάντα ἄνθρωπον. τότε εἶπε τὸ
puer angelo: azaria frater
παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ, ἀζαρία ἀδελφὲ
audiui ego puellã vxorẽ fuisse septẽ
ἀκήκοα ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ

suos & ecce piscis immanis exiuit
ad deuorandum eum. Quẽ expaue
scens tobias clamauit voce magna
dicẽs. Dñe iuadit me. Et dixit ei an
gelus. Apprehende brãchiam eius:
& trahe eum ad te. Quod cuz fecis
set: attraxit eum in siccus & palpita
re cepit ante pedes eius. Tunc dixit
ei angelus. Exentera hunc piscem:
& cor eius & fel & iecur repõe tibi.
Sunt enim hec necessaria ad medi
camenta vtiliter. Quod cũ fecisset:
assauit carnes eius & secum sustule
runt in via: cętera salierunt quę suffi
cerent eis quousq; pueuirent in ra
ges ciuitatem medorum. Tunc iter
rogauit Tobias angelum & dixit ei.
Obsecro te azaria frater vt dicas mi
hi quod remedium habebunt ista
que de pisce seruare iussisti. Et re
spõdẽs angelus dixit ei. Cordis eiꝰ
particulam si super carbones po
nas: fumus eius extricat omne ge
nus demoniorum siue a viro siue a
muliere: ita vt vltra non accedat
ad eos. Et fel valet ad vngendos
oculos i quibus fuerit albugo: & sa
nabũtur. Et dixit ei tobias. Vbi vis
vt maneamus? Rñdẽt q̃ angelus ait.
Et hic Raguel noie vir ꝑpiquus de
tribu tua: & hic habet filiã noie sarã
ſ nec̃z masculũ nec̃z feminã vllã hz
aliã ꝓter eã. Tibi debetur ois substã
tia eius & optz eã te accipe cõiugẽ.
Pete ergo eã̃ a pre eius: & dabit tibi
eã i vxorem. Tũc rñdit tobias & di
xit. Audio quia tradita est septẽ uiꝝ
ris & mortui sunt: sed & hoc audiui
qa demoniũ occidit illos. Timeo er
go ne forte & mihi hęc eueniant: &
cũ sim vnicus pentibꝰ meis deponã
senectutem illorũ cũ tristicia ad ife
ros. Tunc angelus Raphael dixit ei.
Audi me: & ostendam tibi qui sunt
quibus prævalere potest demoniꝝ
um. Hi nanq̃z qui coniugium ita
suscipiunt vt deum a se & a sua men
te excutiant: & suæ libidini ita va
cent sicut equus & mulus quibus
non est intellectus: habet ptãtem de
moniũ super eos. Tu aũt cum acce
peris eam: ingressus cubiculuz per
tres dies continens esto ab ea: & ni
hil aliud nisi orationibus vacabis
cum ea. Ipsa autem nocte incenso
iecore piscis fugabitur demonium.
Secunda vero nocte in copulatiõe
sanctorum patriarcharum admitte
ris. Tertia autem nocte benedictio
nem consequeris vt filii ex vobis ꝑ
creentur incolumes. Transacta au
tem tertia nocte accipies virginem
cum timore domini: amore filiorũ
magis q̃ libidinis ductus: vt in se
mine Abrae benedictionem in fili
is consequaris.

Cap. 7.

INgressi sunt autem ad Ragues
lem: & suscepit eos raguel cum
gaudio. Intuensq̃ Tobiam Raguel

viris: ⁊ oẽs in cubiculo mea
ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἐκχω
tuos esse. ⁊ nũc ego solus sum pa
λωλότας. καὶ νῦν ἐγὼ μόνος εἰμὶ τῷ πατ
tri. ⁊ timeo ne ingressus moriar:
ρὶ· καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω,
sicut ⁊ q̃ priꝰ. q̃n demoniũ a
καθὼς καὶ τὴν πρότερον· ὅτι δαιμόνιον φι
mat ipsam: qđ nõ iniuria afflicit quẽq̃ ꝑ
λεῖ αὐτήν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν
accedẽtes ad eã. ⁊ nũc ego timeo ne
προσαγόντων αὐτῇ· καὶ νῦν ἐγὼ φοβοῦμαι μὴ
moriar: ⁊ deducã vitam patris
ἀποθάνω, καὶ καταξω τὸν βίον τοῦ πατ
mei ⁊ matris mee cũ dolore sup
μου καὶ τῆς μητρός μου μετ' ὀδύνης ἐπ'
me in sepulchrũ eorũ. ⁊ filius alius
ἐμοὶ εἰς τὸν τάφον αὐτῶν. καὶ υἱὸς ἕτερος
non est, eis: q̃ sepeliat eos.
οὐκ ὑπάρχει αὐτῷ, ὃς θάψει αὐτούς.
dixit aũt ei angelus: nõ eo memor
εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄγγελος, οὐ μέμνησαι τῶν
sermonũ quos ꝓcepit tibi pater tuus
λόγων ὧν ἐνετείλατό σοι ὁ πατήρ σου
super accipiẽda tibi vrore de ge
ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τοῦ γέ
nere tuo: ⁊ nũc audi me frater: q̃a
νους σου; καὶ νῦν ἄκουσόν μου ἀδελφέ, ὅτι
tibi erit in vrorẽ. ⁊ demo
τι σοί ἔσται εἰς γυναῖκα. καὶ τοῦ δαιμο
nii nullã rõnem habẽs: q̃a nocte hac
νίου μηδένα λόγον ἔχει, ὅτι τὴν γυναῖκα ταύ
dabitur tibi ipsa in vrorem. ⁊
την δοθήσεται σοι αὐτὴ εἰς γυναῖκα. καὶ
si ingressus fuerio ad cubiculũ: simeo cine
ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψομαι τέφ
rẽ incensuum: ⁊ imponã de
ραν θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσω ἐκ τοῦ
corde piscis ⁊ iecore ⁊
καρδίας τοῦ ἰχθύος καὶ τοῦ ἥπατος καὶ
facieo fumigare. ⁊ odorabit dem̃oniũ
καπνίσω. καὶ ὀσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον
⁊ fugiet ⁊ nõ amplꝰ redibit in
καὶ φυγήσεται καὶ οὐκέτι ἐπανελεύσεται εἰς
seculũ seculi. q̃nõ aũt accesserio ad
τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. ὅταν δὲ προσπορεύῃ αὐ
eã: surgite ambo ⁊ clamate ad
τῇ, ἐγείρεσθε ἀμφότεροι καὶ βοήσατε πρὸς
misericordẽ deũ: ⁊ saluabit vos ⁊ mise- ꝓ.32.
τὸν ἐλεήμονα θεὸν, καὶ σώσει ὑμᾶς καὶ ἐλεή
rebit. ne timeas: q̃n tibi hec parata erat
σει. μὴ φοβοῦ, ὅτι σοὶ αὕτη κατεσκευάσθη
a seculo. ⁊ tu eã saluabis. ⁊
ἀπὸ τῶν αἰώνων· καὶ σὺ αὐτὴν σώσεις. καὶ
ibit tecum ⁊ exiit
πορεύσεται μετὰ σοῦ. καὶ ὑπολαμβά
mo q̃ tibi erunt ex ea filii. ⁊
νω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδία. καὶ
vt audiuit tobias hec: dilexit e
ὡς ἤκουσε τωβίας ταῦτα, ἐφίλησεν αὐ
am: ⁊ ala eius adhesit ei
την, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκολλήθη αὐτῇ
valde. ⁊ venerũt in ecbatana.
σφόδρα. καὶ ἦλθον εἰς ἐκβάτανα. Ca. 7.

ET venerunt in domũ ra
Καὶ παρεβλήθη εἰς τὴν οἰκίαν ῥα
guelis. sarra vero obuiã exiit eis: ⁊ salu
γουήλ. σάῤῥα δὲ ὑπήντησε αὐτοῖς, καὶ ἠσπά
tauit eos: ⁊ ipsi illam. ⁊ intro
σατο αὐτούς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. καὶ εἰσή
duxit eos in domũ. ⁊ dixit ra
γαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ εἶπε ῥα

guel edne vxoꝛi fue: ꝙ ſimilis
γουλ ἕδνα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ὡς ὅμοιος ὁ
iuuenis tobie cõſobrino meo. ⁊
νεανίσκος τωβὶτ τῷ ἀνεψιῷ μου. καὶ
interrogauit eos raguel: vnde eſtis fra
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ῥαγουὴλ, πόθεν ἐστὲ ἀδελ
tres? ⁊ dixerũt ei: ex filiis nephthalim
φοί; καὶ εἶπαν αὐτῷ, ἐκ τῶν υἱῶν νεφθαλείμ
captiuis in niniue. ⁊ dixit e=
τῶν αἰχμαλώτων ἐν νινευή. καὶ εἶπεν αὐ=
is: noſtis tobiam fratrem noſtrũ?
τοῖς, γινώσκετε τωβὶτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν;
illi aũt dixerũt: nouimus. ⁊ dixit e=
οἱ δὲ εἶπον, γινώσκομεν. καὶ εἶπεν αὐ=
is: ſanus eſt? illi vero dixerũt: ⁊ viuit ⁊ ſanus
τοῖς, ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπον, καὶ ζῇ καὶ ὑγιαί
eſt. ⁊ dixit tobias: pater meus eſt. ⁊
νει. καὶ εἶπε τωβίας, πατήρ μου ἐστί. καὶ
exiliit raguel ⁊ oſculatus eſt e=
ἀνεπήδησε ῥαγουὴλ καὶ κατεφίλησεν αὐ
um ⁊ fleuit. ⁊ benedixit eum ⁊
τὸν καὶ ἔκλαυσε. καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ
dixit ei: honeſti mei ⁊ boni
εἶπεν αὐτῷ, ἐκ γένους καλοῦ μου καὶ ἀγαθοῦ
hois filius. ⁊ audiens ꝙ tobias
ἀνδρώπου υἱός. καὶ ἀκούσας ὅτι τωβὶτ
perdidit oculos ſuos ⁊ cõtriſtat⁹ ē
ἀπώλεσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ⁊ λυπηθεὶς
⁊ fleuit. ⁊ edna vxoꝛ eius ⁊ ſar=
καὶ ἔκλαυσε. καὶ ἐδνὰ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ σάῤ
ra filia eius lachrymate ſũt. ⁊ ſuſce=
ρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔκλαυσαν. καὶ ὑπεδέ
perunt eos alacriter. ⁊ occiderũt arietẽ
ξαντο αὐτοὺς προθύμως. καὶ ἔθυσαν κριὸν
num. 39. ouium. ⁊ parauerunt cibaria multa. di
πρεβάτων. καὶ παρέθηκαν ὄψα πολλά. εἶ=
xit aũt tobias raphaeli: azaria frater
πε δὲ τωβίας τῷ ῥαφαὴλ, ἀζαρία ἀδελφὲ
loquere de illo ꝙ dicebas m via: ⁊
λάλησον ὑπὲρ ὧν ἔλεγες ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ
pficiatur negotiũ. ⁊ cõmunicauit
τελεσθήτω ὁ πρᾶγμα. καὶ μετέδωκε τὸν
ſermonem rageli. ⁊ dixit raguel ad
λόγον τῷ ῥαγουὴλ. καὶ εἶπε ῥαγουὴλ πρὸς
tobiã: mãduca ⁊ bibe ⁊ hilaris
τωβίαν, φάγε καὶ πίε καὶ ἱλαρίσθητι
ſis. te oportet filiam meã accipere.
σὺ. σοὶ γὰρ καθήκει ὁ παιδίσκη μου λαβεῖν.
verũtamẽ oſtã tibi veritatem. de
πλὴν ὑποδείξω σοι τὴν ἀλήθειαν. ἔδω=
di filiam meam ſeptem vi=
κα τὸ παιδίσκη μου ἑπτὰ ἀνδρά=
ris: ⁊ quõ ingreſſi ſunt ad
σιν, καὶ ὁπότε ἂν εἰσπορευόνται πρὸς
eam: mortui ſunt in nocte. ſed
αὐτήν, ἀπέθανον ὑπὸ τὴν νύκτα. ἀλλὰ
tm̃ preſentiarũ hilarto ſis. ⁊ dixit tobias:
τὸν νῦν ἔχον κἀγὼ γίνου. καὶ εἶπε τωβίας,
nõ gustabo ꝺcꝫ hic: quouſq; ſtetis ⁊
οὐ γεύσομαι δεῦρο ὧδε, ἕως ἂν γνῶτε καὶ
ſtatuatis ante me. ⁊ dixit raguel: curã habe
ταῦτα πρός με. καὶ εἶπε ῥαγουὴλ, κομίζου
eius ex nũc ſecundũ iudicium. ⁊ tu
αὐτὴν ἐκτοῦ νῦν κατὰ τὴν κρίσιν. σὺ
frater eo ipſius ⁊ ipſa tui. at miſericors
ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς καὶ αὕτη σου. ἀπὸ ἐλεημῶν
deus ꝓſperet vobis bona. ⁊ voca
θεὸς εὐοδώσει ὑμῖν τὰ καλλίονα. καὶ ἐκάλε
uit ſarrã filiam ſuam. ⁊ venit
σε σάῤῥαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. καὶ ἦλθε
ad patrẽ ſuum. ⁊ accipiens ma=
πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς. καὶ λαβὼν τῆς χεῖ

dixit anne vxori ſue. Quam ſimilis
eſt iuuenis iſte conſobrino meo. Et
cũ hec dixiſſet: ait. Vnde eſtis iuue=
nes fratres noſtri? At illi dixerũt. ex
tribu neptalim ſumus ex captiuita
te niniue. dixitq; illis raguel. Noſtis
tobiã fratrẽ meũ? Qui dixerũt. No
uimus. Cũq; mlta bona loqueretur
de eo. dixit angelus ad raguelẽ. tobi
as de quo interrogas pater iſtius ẽ.
& miſit ſe raguel & cũ lachrymis o=
ſculatus eſt eũ & plorãs ſupra collũ
eius dixit. Benedictio ſit tibi fili mi
qa boni & optimi viri fili⁹ es. Et an
na vxor eius & ſara ipſorum filia la=
chrymate ſũt. poſtq; aũt locuti ſũt:
p̃cepit raguel occidi arietem: & pa=
rari cõuiuiũ. Cumq; hortaretur eos
diſcũbere ad prãdium tobias dixit.
Hic ego hodie nõ mãducabo neq;
bibã niſi prius petitionẽ meã cõfir=
mes & ꝓmittas mihi dare ſarã filiaꝫ
tuã. quo audito verbo raguel expa
uit ſciẽs qd euenerit illis ſeptẽ viris:
qui ingreſſi ſunt ad eã & timere cepit
ne forte & huic ſimiliter cõtingeret
Et cũ nutaret & nõ daret petenti vl
lũ rñſiuꝫ: dixit ei angelus. Noli time
re dare eã illi: qñ huic timenti deuꝫ
debetur cõiũx filia tua. ꝓpterea ali
us nõ potuit habere illã. Tunc dixit
raguel. Nõ dubito ꝙ deus p̃ces & la
chrymas meas i cõſpectu ſuo admi
ſerit. Et credo qñ ideo fecit vos ve
nire ad me vt & iſta cõiũgeretur co
gnatiõi ſue ſm legẽ moyſi. & nunc
noli dubitũ gerere ꝙ tibi eã tradã: &
ap̃hendens dexterã filie ſue: dexte
re tobie tradidit dicens. Deus abraã
& deus iſaac & deus iacob vobiſcũ
ſit & ipſe cõiũgat vos ipleatq; bñdi
ctionem ſuã i vobis. & accepta char
ta fecerũt cõſcriptiõem cõiugii. Et
poſt hec epulati ſũt: bñdicẽtes deũ.
Vocauitq; raguel ad ſe anna vxorẽꝫ
ſuã & p̃cepit ei vt p̃pararet alterum
cubiculũ. Et introduxit illuc ſarã filiã
ſuã & lachrymata eſt. dixitq; ei. For
ti aio eſto filia mea. dñs celi det tibi
gaudiũ p tedio qd ꝓpeſſa es. Ca. 8

Poſtq; vero cenauerũt introdu
xerũt iuuenem ad eã. Recorda
tus itaq; tobias ſermonũ angeli ꝓ=
tulit de caſſidili ſuo ptez ſecoris po
ſuitq; eã ſup carbões viuos. Tũc ra
phael angelus ap̃hendit demoniũ
& religauit illud i deſerto ſuperioris e
gypti. Tũc hortatus eſt virginez to
bias dixitq; ei. Sara exurge & dep̃ce
mur deũ hodie & cras & ſm cras. qa
his tribus noctib⁹ deo iũgimur: ter
tia aũt nocte i nõ erimus cõiugio.
Filii quippe ſctõrũ ſumus & nõ poſ
ſumus ita cõiungi ſicut gentes q̃ ig
norant deũ. Surgentes aũt pariter i
ſtãter orabãt ambo ſimul vt ſanitas
daretur ei. dixitq; tobias. Dñe deus
patrũ noſtrorũ bñdicãt te celi terre
mareq; & fontes & flumia & oẽs cre
ature tue q̃ in eis ſunt. Tu feciſti adã
de limo terre: dediſtiq; ei adiutoriũ
cuã. Et nũc dñe tu ſcis quia nõ luxu

num eius: tradidit eam tobie vxo
ρὸς αὐτῆς, τῷ δοῦναι αὐτὴν τωβία γυναῖ
rem. ⁊ dixit: ecce ſecundũ legẽ moyſi
κα. καὶ ἴπτιν, ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον μωυσέως
curã habe illi⁹ ⁊ duc ad patrẽ
κομίζου αὐτὴν καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν πατέ
tuum. ⁊ bñdixit eos. ⁊ vocauit ed=
σου. καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς. καὶ ἐκάλεσεν ἔδ
nam vxorẽ ſuã. ⁊ accipiẽs libel
ναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ λαβὼν βιβλί
lum ſcripſit cõſcriptionẽ ⁊ ſignauit.
ον, ἔγραψε συγγραφὴν καὶ ἐσφραγίσατο.
⁊ ceperũt mãducare. ⁊ vocauit raguel
καὶ ἤρξαντο ἐσθίειν. καὶ ἐκάλεσε ῥαγουὴλ
ednã vxorẽ ſuã: ⁊ dixit ei:
ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ,
ſoroꝛ ꝑpara alterum cubiculũ ⁊
ἀδελφὴ ἑτοίμασον τὸ ἕτερον ταμιεῖον καὶ
introduc eam. ⁊ fecit ſicut dixit: ⁊
εἰσάγαγε αὐτὴν. καὶ ἐποίησεν ὡς εἶπε, καὶ
introduxit eam illuc ⁊ lachrymata ẽ. ⁊ ſuſce
εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ καὶ ἔκλαυσε. καὶ ἀπε
pit lachrymas filie ſue
δέξατο τὰ δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.
⁊ dixit ei: forti aio eſto filia. dñs
καὶ εἶπεν αὐτῇ, θάρσει τέκνον. ὁ κύριος τοῦ
celi ⁊ terre det tibi gaudiũ ꝓ
οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δώσαι χαρὰν ἀντὶ τῆς
triſtitia tua hac. forti aio eſto filia.
λύπης σου ταύτης. θάρσει θύγατερ. Ca. 8.

Poſtq; vero ꝓfecerunt cenare:
ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες,
introduxerũt tobiã ad eam. ille aũt va
εἰσήγαγον τωβίαν πρὸς αὐτήν. ὁ δὲ πορευό
dens recordat⁹ ē ſermonum raphaelis. ⁊ acce
μενος ἐμνήσθη τῶν λόγων ῥαφαὴλ. καὶ ἔλα
pit cinerem incenſum: ⁊ impo
βε τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἐπέ=
ſuit eoꝛ piſcis ⁊ fecit:
θηκε τὴν καρδίαν τοῦ ἰχθύος καὶ τὸ ἧπαρ,
⁊ fecit fumigare. qñ aũt olfecit demo
καὶ ἐκάπνισεν. ὅτε δὲ ὠσφράνθη ὁ δαιμό
niũ odoꝛẽ fugit in ſuperiora
νιον τῆς ὀσμῆς, ἔφυγεν εἰς τὰ ἀνώτατα τῆς
egypti: ⁊ ligauit illud angel⁹. vt aũt
αἰγύπτου, καὶ ἔδησεν αὐτὸ ὁ ἄγγελος. ὡς δὲ
cõcluſi fuerũt ambo: aſcẽdit tobias
συνεκλείσθησαν ἀμφότεροι, ἀνέβη τωβίας
ſuper lectum ⁊ dixit: ſurge ſoroꝛ
ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ εἶπεν, ἀνάστηθι ἀδελφὴ
⁊ oꝛabimus vt miſereatur noſtri dñs
καὶ προσευξόμεθα ἵνα ἐλεήσῃ ἡμᾶς ὁ κύρι=
nus. ⁊ cepit tobias dicere: benedictus es
ος. καὶ ἤρξατο τωβίας λέγειν, εὐλογητὸς εἶ
deus patrũ noſtrorũ: ⁊ benedictum
θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ
nome tuũ ſanctũ ⁊ glorioſum in ſecu
ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶ
cula. bñdicant te celi ⁊ om
νας. εὐλογήσατωσάν σε οἱ οὐρανοὶ καὶ πᾶ
nes creature tue. tu feciſti adã ⁊
σαι αἱ κτίσεις σου. σὺ ἐποίησας τὸν ἀδὰμ καὶ
dediſti ei adiutoriũ cuã firmamentũ vxo
ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν ἣναν στήριγμα τὸν γυ
rem eius. ex iſtis factũ eſt homi
ναῖκα αὐτοῦ. ἐξ ἐκείνων ἐγενήθη τὸ τῶν ἀνθρώ
nũ ſemẽ. tu dixiſti nõ bonũ eſſe
πων σπέρμα. σὺ εἶπας οὐ καλὸν εἶναι τὸν
hoiem ſolũ: faciamus ei adiutoriũ
ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν ὅ
ſimile ei. ⁊ nũc dñe nõ ꝓpter fornica
μοιον αὐτῷ. καὶ νῦν κύριε οὐχὶ διὰ πορνεί

tionē ego accipio ſororē meā hanc:
αν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφήν μου ταύτην,
ſed in veritate. ꝓcipe miſereri mei et
ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας. ἐπίταξον ἐλεῆσαί με καὶ
cū hac ſeneſcere. et dixit ſe-
ταύτῃ συγκατατηρῆσαι. καὶ εἶπεν μετ' αὐ
cū amen. et dormierunt ambo
τοῦ ἀμήν. καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν
nocte. et ſurgēs raguel abiit et ef-
νύκτα. καὶ ἀναστὰς ῥαγουὴλ ἐπορεύθη καὶ ὤ
fodit ſepulchrū dicēs: nū et hic morietur:
ρυξε τάφον λέγων, μὴ καὶ οὗτος ἀποθάνῃ;
et venit raguel in domū ſuā. et
καὶ ἦλθε ῥαγουὴλ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ. καὶ
dixit edne vxori ſue: mitte
εἶπεν ἴδνα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἀποστείλαι
vnā ancillarū et videat ſi viuit. ſi
μίαν τῶν παιδίσκων καὶ ἰδέτω εἰ ζῇ. εἰ
nō: vt ſepeliā eū. et nemo ſciat.
δὲ μή, ἵνα ἐνταφιάσω αὐτόν. καὶ μηδεὶς γνώτω.
et introiuit ancilla aperiēs fa-
καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύ
nuā: et inuenit duos dormientes.
ραν, καὶ εὗρε τοὺς δύο καθεύδοντας.
et egreſſa nunciauit eis q̄ viueret.
καὶ ἐξελθοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ζῇ.
et benedixit raguel deum dicens:
καὶ εὐλόγησε ῥαγουὴλ τὸν θεὸν λέγων,
benedict⁹ es deus in oī bñdictiōe mā
εὐλογητὸς εἶ ὁ θεὸς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθ-
da et ſctā. et bñdicant te
ὰρᾷ καὶ ἁγίᾳ. καὶ εὐλογησάτωσάν σε οἱ
ſancti tui et oēs creature tue: et
ἅγιοί σου καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ
oēs angeli tui et electi
πάντες οἱ ἄγγελοί σου καὶ οἱ ἐκλεκτοί
tui bñdicant te in omnia
σου εὐλογησάτωσάν σε εἰς πάντας τοὺς
ſecula. bñdictus es q̄ letificaſti me. et
αἰῶνας. εὐλογητὸς εἶ ὅτι εὐφρανάς με. καὶ
nō eſt factū mihi quēadmodū putabā: ſed ſe-
οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ κα
cūdā magnā miaz tuā feciſti nobiſcū.
τὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ἐποίησας μεθ' ἡμῶν.
bñdictus qui misertus es duob⁹ vnigenitis.
εὐλογητὸς ὅτι ἐλέησας δύο μονογενεῖς. ποί
fac eis dñe miam. ꝓfice
ησον αὐτοῖς δέσποτα ἔλεος. συντέλεσον
vitā eorū in ſanitate cum letitia
τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὑγείᾳ μετ' εὐφροσύνης
et mia. iuſſit aūt ſeruis re-
καὶ ἐλέους. ἐκέλευσε δὲ τοῖς δικέταις χῶ
plere terra ſepulchrū. et fecit eis nupti
σαι τὸν τάφον. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γά-
as dierū quattuordecim. et dixit e
μους ἡμερῶν δεκατεσσάρων. καὶ εἶπεν αὐτ
i raguel: anteq̄ cōplerentur di-
τῷ ῥαγουὴλ, πρὶν ἢ συντελεσθῆναι τὰς ἡ
eo nuptiarū cū iureturādo: ne exiret ip
μέρας τοῦ γάμου ἐνόρκως, μὴ ἐξελθεῖν αὐ
ſe vsq; quo implerētur quattuordecim
τὸν ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ δεκατέσσαρες
dieo nuptiarū. et tunc accipiēs
ἡμέραι τοῦ γάμου. καὶ τότε λαβόντα τὸ
medietatē ſubſtantie ſue: vt iret
ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, πορεύεσθαι
cum ſalute ad patrem. et reli-
μεθ' ὑγείας πρὸς τὸν πατέρα. καὶ τὰ λοι
qua: qñ moriar et vxor mea.
πά, ὅταν ἀποθάνω καὶ ἡ γυνή μου. Ca. 9.

Et vocauit tobias raphaelē
Καὶ ἐκάλεσε τωβίας τὸν ῥαφαὴλ

rie cauſa accipio ſororem meā cōiu
gem: ſed ſola poſteritatis dilectiōe:
in q̄ bñdicatur nomen tuū i ſcla ſe-
culorū. Dixit itaq; ſara. Miſere dñe
miſerere nobis: & cōſeneſcamus ā-
bo pit ſani. Et factū eſt circa pullo-
rū cantum: acceſſiri iuſſit raguel ſer
uos ſuos. & abierūt cū eo piter vt fo
derent ſepulchrū. Dicebat. n. ne ſibi
mō euenerit ei: quo& ceteris aliis ſe
ptem viris q̄ ſunt ingreſſi ad eā. Cū
q; paſſet foſſam: reuerſus raguel ad
vxorem ſuaz: dixit ei. Mitte vnā ex
ancillis tuis: & videat ſi mortuus eſt
vt ſepeliā eū affq; illuceſcat. At illa
miſit vnā ex ācillis ſuis. que igreſſa
cubiculū reppit eos ſaluos & ſcolu-
mes ſecū pit dormiētes. Et reuerſa
nūciauit bonū nunciū. Et bñdixeit
dñm: raguel vidz & anna vxor eius
& dixeit. Bñdicimus te dñe de⁹ iſrl
qa nō cōtigit nobis q̄admodū pu-
tabam⁹. Feciſti. n. nobiſcū miaz tuā
& excluſiſti a nobis iimicū pſeq̄ntē
nos. miſertus aūt es duobus vnicis.
Fac eos dñe pleni⁹ bñdicere te: & ſa
crificium laudis tue & ſue ſanitatis
offerre: vt cognoſcat vniuerſitas gē
tiū qa tu es deus ſol⁹ i vniuerſa tra.
Statiq; ꝓcepit ſeruis ſuis raguel vt i
plerēt tra foſſā quā fecerāt: priuſq; e
luceſceret. Vxori aūt ſue dixit vt in
ſtrueret cōuiuiū & ꝓpararet oia q̄ in
cibos erāt iter agētibus neceſſaria.
Duas quoq; pigues vaccas & q̄ttuor
arietes occidi fecit: et parari epulas
oībus vicinis ſuis cunctiſq; amicis.
Et adiurauit raguel tobiam vt duas
hebdomadas moraretur apd eū. De
oībus āt q̄ poſſidebat raguel dimi-
diā ptē dedit tobie. et fecit hāc ſcḍm
rā vt ꝑs dimidia q̄ ſuperat: poſt obi-
tū eorū tobie dñio deueniret. 9.

Vnc vocauit tobias angelū ad
ſe: quē quidē hoiem exiſtimabat
dixitq; ei. Azaria fr: peto vt auſcul-
tes verba ꝓmea. Si meip̄m tradā tibi
ſeruū: nō ero condignus puidentie
tue. Tñ obſecro te vt aſſūas tibi alia
lia ſiue ſeruitia et vadas ad gabelū i
rages ciuitatez medorū: reddaſq; ei
chirographū ſuū et recipies ab eo
pecuniam et roges eū venire ad nu
ptias meas. ſcis. n. tipe qñ nūerat pr̄
meus dies et ſi tardauero vna die
plus cōtriſtatur aia eius. Et certe vi
des quō adiurauit me raguel: cuius
adiuramentū ſpnere nō poſſū. Tūc
raphael aſſumēs q̄ttuor ex ſeruis ra
guelis et duos camelos in rages ciui
tatē medorū prexit: et inueniens ga-
belū dedit ei chirographū ſuū: et re
cepit oēz pecuniā. Indicauitq; ei de
tobia filio tobie oia q̄ geſta ſunt: fe-
citq; eū ſecū venire ad nuptias. Cū
q; ingreſſus eſſet domū raguelis: in
uenit tobiā diſcūbentem: et exiliēs
oſculati ſunt ſeiuiceꝫ. Et fleuit gabe
lus: bñdixitq; deū et dixit. Bñdicat
te deus iſrl: quia filius es optī ꝙ viri &
iuſti et timētis deū: et elemoſynas fa
cientis. Et dicatur bñdictō ſup vxorē

et dixit ei: azaria frater accipe te-
καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀδελφὲ λάβε μετὰ
cum puerum et duos cameloz: et va-
σεαυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους, καὶ πο
de in rages medie ad gabe
ρεύθητι ἐν ῥαγοὺς τῆς μηδίας παρὰ γαβα
lum et porta mihi argentum: et cum
ὴλ καὶ κόμισαί μοι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτὸν
adduc ad nuptiaz: qñ iurauit raguel
ἄγε εἰς τὸν γάμον, διότι ὡμόσατο ῥαγουὴλ
nō exiturū me. et pater meus nūerat
μὴ ἐξελεύσῃ με. καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθμεῖ
dieo. et ſi tardauero multum:
τὰς ἡμέρας. καὶ ἐὰν χρονίσω μεγάλως,
triſtabitur valde. et abiit raphael:
ὀδυνήσεται λίαν. καὶ ἐπορεύθη ῥαφαὴλ,
t manſit apud gabelum. et dedit
καὶ κατέλυσεν παρὰ γαβαήλῳ. καὶ ἔδωκεν
ei chirographū. ille aūt obtulit
αὐτῷ τὸ χειρόγραφον. ὁ δὲ προσήνεγκε τὰ
theculas in ſigillis et dedit e-
θυλάκια ἐν τοῖς σφραγῖσι καὶ ἔδωκεν αὐ
i. et mane ſurrexerūt ill: et venerūt ad
τῷ. καὶ ὤρθρισαν κατῶς, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν
nuptias. et benedixit tobias vxo
γάμον. καὶ εὐλόγησε τωβίας τὴν γυναῖ-
rem ſuam.
κα αὐτοῦ. Ca. 10.

Et pater eius tobias cōputa-
Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τωβὶτ ἐλογί-
bat vnūquēq; die. et vt impleti ſunt
ζετο ἑκάστης ἡμέρας. καὶ ὡς ἐπληρώθησαν
dieo vie: et nō veniebāt:
αἱ ἡμέραι τῆς πορείας, καὶ οὐκ ἤρχοντο,
dixit tobias. numq̄d confuſi ſunt nun-
εἶπε τωβὶτ, μήποτε κατηχύθη μήποτε
q̄d mortuus ē gabel⁹: t nemo ei
τι ἀπέδωκε γαβαήλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῷ δέ
dat pecuniā: t triſtabatur valde. dixit
δωσι τὸ ἀργύριον; καὶ ἐλυπεῖτο λίαν. ἔλεγε
aūt ei vxor: periit puer:
δὲ αὐτῷ ἡ γυνή, ἀπώλετο τὸ παιδίον,
qñ mozatus eſt. t cepit flere cum. t
ὅτι κεχρόνικε. καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτόν. καὶ
dixit: nō cureſt mihi fili qñ dimiſi te
εἶπεν, οὐ μέλει μοι τέκνον ὅτι ἀφῆκά σε
lumē oculorū meoꝝ. t tobias di
τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. καὶ τωβὶτ λέ
cit ei: tace ne verbū hēas. ſanus eſt. et
γει αὐτῷ, σίγα μὴ λόγον ἔχε. ὑγιαίνει. καὶ
dicit ei: tace ne ſeducas me. periit
λέγει αὐτῷ, σίγα μὴ πλάνα με. ἀπώλετο
puer me⁹. t ibat cotidie
τὸ παιδίον μου. καὶ ἐπορεύετο καθ' ἡμέραν
in viam extra: qua ꝓfecti ſunt. p dieo aūt
εἰς τὴν ὁδὸν ἔξω, ὅθεν ἀπῆλθον. ἡμέρας δὲ
panez; nō māducabat: at nocteo oēo nō ceſ-
ἄρτον οὐκ ἤσθιε, πάσᾳ δὲ νυκτὶ ὅλας οὐ ἐδι
ſabat flere tobiam filiū ſuum:
λίμπανε θρηνοῦσα τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτῆς,
quoq; cōpleti ſunt quattuordecim di
ἕως οὗ ἐπετελέσθησαν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέ
eo nuptiarū quas iurauit raguel facere
ρας τοῦ γάμου ἃς ὤμοσε ῥαγουὴλ ποιῆσαι
ei ibi. dixit aūt tobias raguelis: di-
αὐτῷ ἐκεῖ. ἔλεγε δὲ τωβίας τῷ ῥαγουὴλ. ἐξα
mitte me. qñ pater meus t mater
πόστειλόν με, ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ
mea iā nō ſperāt videre me. dixit
μου οὐκέτι ἐλπίζουσιν ὄψεσθαί με. εἶπε
aūt ei ſocer ciuo: mane apud me:
δὲ αὐτῷ ὁ πενθερὸς αὐτοῦ, μεῖνον παρ' ἐμοί,

τ ego mittā ad patrem tuū: τ manifestabit ci eaq̄ de te. τ tobias vicit: non: sed [illegible]mittte me ad patrem meū: surgens ait raguel dedit farrā vxori suę τ eidnā vxorē eius τ dimidiū bonorum: corpora τ iumenta τ argentū. τ būdicens eoꝝ misit vicēs: pſperet vos deus celi ante eū ego moriar. τ dixit filie suę: honora socerum tuos. ipſi nūc pentes tui sunt. vtiq̄ nā auditā tuā famā bonā. τ oscular' est eam. τ edna dixit ad tobiā: frater dilecte restituat te deus celi: τ det mihi videre tuos filios ex farra filia mea: vt letificer coram deo. τ ecce trado tibi filiā meā in depositum. τ ne tristitiā inferas ei. post hec pficisce mi frater: quia tales sunt ex gente nr̄a. videre batur τ tobias benedicēs deum. τ pſperā fecit viam eius. τ būdicebat raguelē τ ednam vxorē eius. τ misit vicēs: pſperet vos deus celi donec ego moriar. τ dixit filie suę: honora socerum tuum τ patrē vxoris tuę. ipſi nūc pentes tui sunt. vtiq̄ nā auditā tuā famā bonā. τ oscular' est eam. τ edna dixit ad tobiā: frater dilecte restituat te deus celi: τ det mihi videre tuos filios ex farra filia mea: vt letificer eam. τ dixit ei: vade in pace. τ ecce trado tibi farrā

facte ſunt nuptie tobie cum leticia per vies ſepte.

ἤχθη γάμος τωβία μετ' εὐφροσύνης ἡμέρας ἑπτά. Ca.12.

ET vocauit tobias tobiam filium ſuum ⁊ dixit ei: vide ſi

Καὶ ἐκάλεσε τωβὶτ τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅρα τί=

li vt deo⁹ mercedē hoi qui venit tecum. ⁊ addere ei

συνελθόντι σοι· καὶ προσθεῖναι αὐτῷ

op⁹.⁊ dixit ei tobias: pater

ὀψώνιον. καὶ εἶπεν αὐτῷ τωβίας, πάτερ

nō lædo⁹ dano ⁊ei dimidiu⁹

οὐ βλάπτομαι δίδους αὐτῷ τὸ ἥμισυ

eor⁹ q̄ attulit: q̄ſi me adduxit tibi ſanu⁹:

ὧν ἐκόμισα, ὅτι μὲ ἀγήοχέ σοι ὑγιᾶ,

⁊ vxorē meā curauit: ⁊

καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευσε, καὶ

argentum meū attulit: ⁊ te ſil⁹

τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως

curauit. ⁊ dixit ſenex:

ἐθεράπευσε. καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης,

iuſte fit ei. ⁊ vocauit ange

δικαιοῦται αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγε

lum ⁊ dixit ei: accipe dimidiu⁹

λον καὶ εἶπεν αὐτῷ, λαβὲ τὸ ἥμισυ

olim que attulitibi ⁊ abduc ſal

πάντων ὧν ἐκομίσατε καὶ ὕπαγε ὑγι

nuo. tunc vocans amboꝝ occul

αίνων. τότε καλέσας τοὺς δύο κρυ=

te: dixit eis: bñdicite deu⁹

πτῶς, εἶπεν αὐτοῖς, εὐλογεῖτε τὸν θεὸν

⁊ ipſi cōfitemini: ⁊ magnificē

καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ μεγαλω=

tiā date ei. ⁊ cōfitemini

σύνην δίδοτε αὐτῷ. καὶ ἐξομολογεῖσθε

coꝝ oībus viuētibus pro tiq̄

ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν

fecit vobiſcū. bonū bñdicere

ἐποίησε μεθ' ὑμῶν. ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν

deū ⁊ exaltare nomē eius:

τὸν θεὸν καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

ſermones dei honorifice oſten

τοὺς λόγους τοῦ θεοῦ ἐντίμως ὑπο=

dēte⁹. ⁊ ne cunctemini confi

δεικνύντες. καὶ μὴ ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖ

teri ei. myſteriū. n. regis bo

σθαι αὐτῷ. μυστήριον μὲν βασιλέως κα

num abſcōdere: at opera dei re

λὸν κρύπτειν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνα=

uelare honorificū.bonū facite ⁊

καλύπτειν ἐνδοξον. ἀγαθὸν ποιεῖτε καὶ

malum nō inueniet vos. bonus ora

κακὸν εὑρήσει ὑμᾶς. ἀγαθὸν προ=

tio cum ieiunio ⁊ elemoſyna

σευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης

⁊ iuſticia. bonum parum cum

καὶ δικαιοσύνης. ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ

iuſtitia: ꝙ multum cum iniuſticia.

δικαιοσύνης, ἢ τὸ πολὺ μετ' ἀδικίας.

bonum facere elemoſynam: ꝙ theſauri

καλὸν ποιῆσαι ἐλεημοσύνην, ἢ θησαυρί

zare auru: elemoſyna em a mor

ζειν χρυσίον, ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανά=

te liberat. ⁊ ipſa emundat om

του ῥύεται. καὶ αὕτη ἐκτρέπει πᾶ

ne pctm. facientes elemoſy

σαν ἁμαρτίαν. οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύ

nas ⁊ iuſtitias replebuntur vita.

νας καὶ δικαιοσύνας πλησθήσονται ζωῆς.

ad pḝm tm⁹: & oſculare eū. Statimq̄ lini

ſup oculos eius ex felle iſto piſcis: qđ por

tas tecū. Scias.n.q̄ſi mox aperiētur oculi

eius: & videbit pḝ tuus lumē celi: & i aſpe=

ctu tuo gaudebit. Tūc p̄cucurrit cāis q̄ ſil⁹

fuerat in via & q̄ſi nūcius aduenies blādi=

mento ſue caude gaudebat. Et exurgens

cecus pḝ cepit offendēs pedibus currere

& data manu puero: occurrit i obuiā filio

ſuo. Et ſuſcipiēs oſculat⁹ eſt eu⁹ cū vxore

ſua & cepēit flere p̄ gaudio. Cūq̄ adoraſ=

ſent deū & gr̄as egiſſent: cōſedert. Tūc ſu

mēs tobias de felle piſcis liniuit oculos pr̄i

ſuo: et ſuſtinuit q̄ſi dimidiā fere horā: & ce

pit albugo ex oculis ei⁹ q̄ſi mēbrana ouī e

gredi. quā ap̄phēdēs tobias traxit ab ocu

lis eius: ſtatimq̄ viſu⁹ recepit. Et gr̄ificabāt

deū i p̄e vid⁹ & vxor ei⁹: & oēs quiſciebāt

eū. dicebatq̄ tobias. bñdico te dñe⁹ iſr̄l

quia tu caſtigaſti me & tu ſaluaſti me. et ec

ce ego video tobiā filiū meū. Ingreſſa eſt

etiā poſt. vii. dies ſara vxor filii eius: et oīs

familia et pecora ſana et cameli et pecūia

multa vxoris ſ⁊ et illa pecūia quā recepat

a gabelo: et narrauit p̄entibus oia bñficia

dei q̄ feciſſ⁊ circa eū p̄ hoie⁊ q eū duxerat.

Venerūtq̄ achior & nabath cōſobrini to

bie: gaudentes ad tobiā et cōgratulātes ei

de oībus bonis q̄ circa illū oꝛderat deus.

Et per ſeptem dies epulantes oīs cū gau

dio magno gauiſi ſunt. Ca.12.

VNc vocauit adſe tobias filiū ſuū di=

xitq̄ ei. Quid poſſum⁹ dare viro iſti

ſctō q̄ venit tecū? Rñdens tobias dixit pr̄i

ſuo. P̄ quā mercede⁊ dabim⁹ ei: aut q̄ di

gnū potit eſſe bñficiis eius? me duxit et re

duxit ſanū: pecuniā a gabelo ip̄e recepit:

vxore⁊ ip̄e me hr̄e fecit: et demoniū ab ea

ip̄e cōpeſcuit: gaudiū pentib⁹ eius fecit:

meip̄m a deuoratōie piſcis eripuit: te quo

q̄ videre fecit lumen celi: et bonis oīb⁹ p

eū repleti ſum⁹. Quid illi adhuc poſſim⁹

dignū dare? Sed peto te p̄ mi: vt roges eū

ſi forte dignabitur medietatē de oīb⁹ q̄ al

lata ſunt tibi aſſumere. Et vocātes eū p̄.ſ.

et filius: tulerūt eū in ptē et rogare cepēit

vt dignaretur dimidiā ptē oi⁊ q̄ attulerāt

acceptā hr̄e. Tūc dixit eis occulte. Bñdici=

te deū celi et corā oībus viuētibus cōfite=

mini ei: ꝙa fecit vobiſcū mia⁊ ſuā. Eterñ ſa

cr̄m regis abſcōdere bonū eſt: opa āt dei

reuelare et cōfiteri honorificū eſt. Bona ē

oro cū ieiunio & elemoſyna: magiſq̄ the

ſauros auri recōdeē. q̄ elemoſyna a mor

te liberat: et ip̄a ē q̄ purgat pctā & facit in

uenire vitā eñā. Qui āt faciūt pctū & iniq̄

tatē hoſtes ſūt aīe ſue. Manifeſto ergo vo

bis veritatē & nō abſcōdā a vobis occultū

ſmonē. Q̄ñ orabas cū lachrymis & ſepe=

liebas mortuos & derelinq̄bas prādiū tu=

um: & mortuas abſcōdebas p diē i domo

tua & nocte ſepeliebas eos: ego obtuli o=

rationē tuā dño. et ꝙa accept⁹ eras deo: ne

ceſſe fuit ut tentatio ꝓbaret te. Et nūc mi=

ſit me dñs vt curarē te: & ſarā uxorē filii tui

a demonio liberarem. Ego.n.ſu⁊ raphael

angelus unus ex ſepte⁊ q̄ aſtamus ante dñm

Cūq̄ hec audiſſent turbati ſūt & tremen=

tes ceciderēt ſup tram i faciem ſuā. Dixitq̄

eis angel⁹. Pax uobis: nolite timere. Et em

cū eſſem uobiſcū p uolūtatē dei erā: ipſum

at peccantes hoſtes ſunt

εἰ δὲ ἁμαρτάνοντες πολέμιοί εἰσι τῆς

ſue vite. non abſcondā a vobis oſtē

ἑαυτῶν ζωῆς. ὑμῖν κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν

verū. dixi āt myſteriū regis abſcō

ῥῆμα. εἶπα δὲ μυστήριον βασιλέως κρύ=

dere bonum: at opera dei reuela

πτειν καλόν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακα=

re honorificū. ⁊ nunc q̄ꝛ oratio

λύπτειν ἔνδοξον. καὶ νῦν ὅτε προσηύξω

tu ⁊ nurus tua ſarra: ego tu=

σὺ καὶ ἡ νύμφη σου σάρρα, ἐγὼ προσή=

duxi memoriā oratiōis ve

γαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑ=

ſtre coram ſancto. ⁊ q̄ſi ſepeliebas

μῶν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου. καὶ ὅτε ἔθαπτες

mortuos: ſim⁊ aderam

τοὺς νεκρούς, ὡσαύτως συμπαρήμην

tibi. ⁊ q̄ñ nō cūctatus fuiſti ſurgere ⁊

σοι. καὶ ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀναστῆναι καὶ

relinquere prandiū tuū vt abi

καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σου ὅπως ἀπελ

ēs cooperirēs mortuū: nō latuiſti

θὼν περιεκάλυπτες τὸν νεκρόν, οὐκ ἔλαθές

me bñfaciens. ſed tecum erā. ⁊

με ἀγαθοποιῶν. ἀλλὰ σὺν σοὶ ἤμην. καὶ

nunc miſit me deus adjuuādu⁊ te

νῦν ἀπέστειλέ με ὁθεὸς ἰάσασθαί σε

⁊ nurum tuā ſarram. ego ſum

καὶ τὴν νύμφην σου σάρραν. ἐγώ εἰμι

raphael vnus de ſeptē angelis

ῥαφαὴλ εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν

ſctis q̄ offerunt oratio=

ἁγίων οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευ=

nes ſctōrum: ⁊ ambulant an=

χὰς τῶν ἁγίων, καὶ ἐκπορεύονται ἐνώπι

te maieſtatē ſcti. ⁊ turbati

ον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου. καὶ ἐταράχθη

ſunt duo: ⁊ ceciderūt in faciem

σαν οἱ δύο, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον

quia timuerunt. ⁊ dixit eis: ne

ὅτι ἐφοβήθησαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, μὴ

timeatis: ꝙa pax vobis erit. at

φοβεῖσθε, ὅτι εἰρήνη ὑμῖν ἔσαι. τὸν δὲ

deum bñdicite: ꝙa non mea gratia:

θεὸν εὐλογεῖτε, ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάρι

ſed voluntate dei noſtri ve=

τι, ἀλλὰ τῷ θελήσει τοῦ θεοῦ ἡμῶν πά

ni. vñ bñdicite eu⁊ in ſecu=

ντα. ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ

la. oībus diebus apparebā vo

νας. πάσας τὰς ἡμέρας ὤφθην ὑμῖν καὶ

bis. ⁊ non māducauī: neq̄ bibi. ſed

οὐκ ἔφαγον, οὐδὲ ἔπιον. ἀλλὰ

viſionē vos videtis. ⁊ nūc cōfite

ὅρασιν ὑμεῖς θεωρεῖτε. καὶ νῦν ἐξομο=

mini deo: q̄ñ aſcendo ad eu⁊ q̄

λογεῖσθε τῷ θεῷ, ὅτι ἀναβαίνω πρὸς τὸν

miſit me. ⁊ ſcribite oīa

ἀποστείλαντά με. καὶ γράφατε πάν=

q̄ cōſumata ſunt in libro. ⁊

τα τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον. καὶ

ſurrexerunt ⁊ nō ampli⁹ viderunt eum. ⁊

ἀνέστησαν καὶ οὐκέτι εἶδον αὐτόν. καὶ

cōfitebātur opa magna ⁊

ἐξωμολογοῦντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ

mirabilia dei.

θαυμαστὰ τοῦ θεοῦ. Ca.13.

ET vt apparuit eis angelus

Καὶ ὡς ὤφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος

dñi: ⁊ tobias ſcripſit oratiōnem

κυρίου, καὶ τωβὶτ ἔγραψε προσευχὴ

in exultatione: ꝛ dixit:benedictus
εἰς ἀγαλλίασιν, καὶ εἶπεν,εὐλογητὸς ὁ
deus viuēs in secula ꝛ re=
θεὸς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἡ βασι=
gnum eius: qꝫ ipse flagellat ꝛ mi
λεία αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐ=
serebit:deducit ad ifernos ꝛ reducit. ꝛ
λεεῖ,κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει.καὶ
nō est qꝫ effugiat manum e=
οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐ
ius. cōfitemini ei filii israel
τοῦ. ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ
in cōspectu gentiū: qm ipse dispers=
ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς διέσπει=
sit nos inter eos. ibi ostendite
ρεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς. ἐκεῖ ὑποδείξατε
magnificētiā eius. ꝛ exaltate e
τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ.καὶ ὑψοῦτε αὐ
um in cōspectu oīs viuētis: qm ip
τὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐ
se dñs noster. ꝛ deus ipse pa
τὸς κύριος ἡμῶν. καὶ ὁ θεὸς αὐτὸς πα=
ter noster in oīa secula. ꝛ
τὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.καὶ
flagellabit nos in iniquitatib⁹ no
μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡ=
stris: ꝛ iterū miserebit. ꝛ cōgregabit
μῶν, καὶ πάλιν ἐλεήσει. καὶ συναξει
nos ex oībus gētibus:vbi dispe=
ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν,οὗ διέσπει=
sit nos inter eas. si cōuersi fueritis
ρεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς. ἐὰν ἐπιστρέψητε
ad eum in toto corde vestro ꝛ in
πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ ἐν
tota alia vestra: vt faciatis ante
ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐνώπιον
eum veritatem: tunc cōuertetur ad
αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑ=
vos. ꝛ nō abscōdet faciē suam
μᾶς.καὶ οὐ μὴ κρύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
a vobis: ꝛ videbitis qꝫ faciet vobi
ἀφ᾽ὑμῶν,καὶ διασκεδᾷ ἃ ἐποίησεν μεθ᾽ὑ=
scum. ꝛ confitemini ei in toto
μῶν. καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ
ore vestro.ꝛ benedicite do
τῷ στόματι ὑμῶν. καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύ
minū pātio. ꝛ exaltate
ριον τῆς δυνάμεως. καὶ ὑψώσατε τὸν
regem seculorū.ego in terra
βασιλέα τῶν αἰώνων. ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς
captiuitatis mee cōfiteor il=
αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐ=
li: ꝛ oīdo fortitudinē ꝛ ma=
τῷ, καὶ δείκνυω τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν με=
gnificentiā eius genti peccatrici. qꝫ
γαλωσύνην αὐτοῦ ἔθνει ἁμαρτωλῷ. τίς
cognoscit si volet vos. ꝛ faciet
γνώσεται εἰ βούλεσθε ὑμᾶς, καὶ ποιήσει
miam vobis: qm mea exalto: ꝛ
ἐλεημοσύνην ὑμῖν;τὸν θεόν μου ὑψῶ,καὶ
ala mea regem celi:
ἡ ψυχή μου τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ,
ꝛ exaltabit magnificentiā e=
καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐ
ius. dicant oēs ꝛ cōfitean
τοῦ.λεγέτωσαν πάντες καὶ ἐξομολογεί
tur ei in iusticia. hierl̄ę ciui
σθωσαν αὐτῷ ἐν δικαιοσύνῃ. ἱερεμί πο
tas sancta flagellabit te in opibus
λις ἁγία μαστιγώσει σε ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν

benedicite & cantate illi:videbar quidem vobiscum manducare & bibere.sed ego ci
bo iussibili & potu q ab hoibus videri nō
potest: vtor. Tempus est ergo vt reuertar
ad eum qui me misit.vos autem benedici
te deum: & narrate omnia mirabilia eius.
Et cum hec dixisset:ab aspectu eorum ab
latus est: & vltra eum videre non potue=
runt.Tunc prostrati per horas tres in fa=
ciem:benedixerunt deum. Et exurgētes
narrauerunt oīa mirabilia eius. Ca.13.

APeriens autez tobias senior os suum
benedixit dominū.& dixit.Magnus
es dñe in eternum. & in omnia secula re=
gnū tuum:qm tu flagellas & saluas: dedu
cis ad inferos & reducis: & non est qui es=
fugiat manum tuam.Confitemini domi=
no filii israel: & in conspectu gentium lau
date eum. quoniā ideo dispersit vos inter
gentes que ignorant eum: vt vos enarre=
tis mirabilia eius & faciatis scire eos: quia
non est alius deus omnipotens preter eū.
Ipse castigauit nos ꝓpter iniquitates no
stras :& ipse saluabit nos ꝓpter misericor
diam suam. Aspicite ergo que fecit nobi
scum:& cum timore & tremore cōfitemi
ni illi:regemq; seculorum exaltate in ope
ribus vestris.Ego autem in terra captiui=
tatis mee confitebor illi: quoniā ostendit
maiestatem suam in gentem peccatricez.
Conuerti mini itaq; peccatores: & facite
iustitiam coram domino credentes q fa=
ciat vobiscum misericordiam suam.Ego
autem & anima mea in eo letabimur.Be=
nedicite domino omnes electi eius: agite
dies leticie & confitemini illi. Hierusalem
ciuitas dei castigauit te dominus in operi
bus manuum tuarum.Confitere domino
in bonis tuis & benedic deum seculorum
vt reedificet in te tabernaculuz suum & re
uocet ad te omnes captiuos & gaudeas in
omnia secula seculorum. Luce splendida
fulgebis & omnes fines terre adorabūt te.
Nationes ex longinquo ad te venient: &
munera deferentes adorabunt in te domi
num & terram tuam in sanctificationē ha
bebunt. Nomē enim magnū inuocabūt
in te. Maledicti erūt qui cotempserint te:
& condemnati erunt oēs qui blasphema=
uerint te: benedictiq; erunt qui edificaue=
rint te.Tu autē letaberis in filiis tuis: quo
niam omnes benedicentur & congrega
buntur ad dñm. Beati omnes qui diligūt
te:& qui gaudent super pace tua. Anima
mea benedic dominum qm liberauit hie
rusalem ciuitatem suam a cunctis tribula
tionibus eius dominus deus noster.Btūs
ero si fuerint reliquie seminis mei ad vidē
dam claritatem hierusalem. Porte hieru=
salem ex saphyro & smaragdo edificabū=
tur & ex lapide precioso omnis circuitus
murorum eius. Ex lapide candido & mū
do omnes platee eius sternentur: & per
vicos eius alleluia cantabitur. Benedi=
ctus dominus qui exaltauit eam: vt sit re
gnum eius in secula seculorum super eā.

A M E N.

filios tuos:ꝛ rursum miserabitur filios
υἱῶν σου,καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς
tuos.ū. cōfitere dño: qm
τῶν δικαίων.ἐξομολογοῦ τῷ κυρίῳ, ὅτι
bonus. ꝛ dūdic regem
ἀγαθός. καὶ εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν
seculoꝝ:vt iterum tabernaculū ei⁹ edifi=
αἰώνων,ἵνα πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδο=
cetur in te cum gaudio: ꝛ letificet
μηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ εὐφρανῇ
in te captiuos tuos:ꝛ dili=
ἐν σοὶ τοὺς αἰχμαλώτους σου,καὶ ἀγα=
gat in te miseros in
πήσαι ἐν σοὶ τοὺς πταιπτώους εἰς
omnes gnationes seculi.gēteo mul
πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.ἵνα πολ
te a longe venient ad nomē dñi
λὰ μακρόθεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνομα κυρίου
dei: mūera in manibus hūtes: mu=
θεοῦ,δῶρα ἐν χερσὶν ἔχοντες,δῶ
nera regi celi. gnationes gna
ρα τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ. γενεαὶ γε
tionū laudabūt te: ꝛ vabunt erul
νῶν αἰνέσουσίν σε,καὶ ὠσουσιν ἀγαλ
tationē. maledicti oēs q ode
λίασιν. ἐπικατάρατοι πάντες οἱ μι=
runt te. bndicti erunt oēs
σοῦντές σε. εὐλογημένοι ἔσονται πάν
q diligūt te in seculū.
τες οἱ ἀγαπῶντές σε εἰς τὸν αἰῶνα.
letare ꝛ exulta in filiis
χάρηθι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
tuis:qm cōgregabuntur ꝛ bñ
τῶν δικαίων,ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐ
dicent dñm tuis:ū. o bea
λογήσουσι τὸν κ̄ν τῶν δικαίων. ὦ μακάρι
ti q diligunt te. gaudebunt super
οι οἱ ἀγαπῶντές σε. χαρήσονται ἐπὶ τῇ
pace tua. bti
qui tristati fuerūt in
εἰρήνῃ σου.μακάριοι ὅσα ἐλυπήθησαν ἐπὶ
oībus flagellis tuis:qm in te gau
πάσαις ταῖς μάστιξί σου,ὅτι ἐπὶ σοὶ χα
debūt videteo oēm gloriam
ρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν
tuā: ꝛ letabūtur in eternū.
σου,καὶ εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα. ἡ
alia mea bndicat dñm regem
ψυχή μου εὐλογείτω τὸν θ̄ν τὸν βασιλέα
magnū:qꝫ edificabitur hieruſa
τὸν μέγαν,ὅτι οἰκοδομηθήσεται ἱερουσα
lem saphiro ꝛ smaragdo ꝛ la=
λὴμ σαπφείρῳ καὶ σμαράγδῳ καὶ λί
pide pcioso: muri tui ꝛ turres
θῳ ἐντίμῳ,τὰ τείχη σου καὶ οἱ πύργοι
ꝛ ꝓpugnacula in auro mun=
καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ καθα=
do. ꝛ platee hierusalem
ρῷ. καὶ αἱ πλατεῖαι ἱερουσαλὴμ
beryllo ꝛ carbūculo ꝛ lapide e
βηρύλλῳ καὶ ἄνθρακι καὶ λίθῳ ἐν
xpho sternētur. ꝛ di
σουφείρῳ ψηφολογηθήσονται. καὶ ἐροῦ=
cēt omnes vici eius alleiu
σι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς ἀλληλού
ia. ꝛ laudabunt dicentes:bndi=
ϊα. καὶ αἰνέσουσι λέγοντες, εὐλογη=
ctus deus qui exaltauit omnia
τὸς ὁ θεὸς ὃς ὕψωσε πάντας τοὺς
secula.
αἰῶνας. Ca.14.

Trāsla.gre.Tob.cū iter.lati. Trāsla.B.Vie. Trāsla.gre.Tob.cūiter.lat.

Et cessauit cōfiteri tobias.
καὶ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος τωβίτ.
& erat annorū cxlvi quinquagintaocto: cui
καὶ ἦν ἐτῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα ὀκτώ, ὅτι ἀπώλεσε
visum: & post annos octo respexit. &
τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ὀκτὼ ἀνέβλεψε. καὶ
faciebat elemosynas. & apposuit time
ἐποίει ἐλεημοσύνας. καὶ προσέθετο φοβεῖσ-
re dñm deum & cōfiteri e-
θαι κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐξομολογεῖσθαι αὐ-
i. maxime ūt senuit. & vocauit filiū
τῷ. μεγάλως δὴ ἐγήρασε. καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱ-
um suum & septē filios filii sui. &
ὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ
dixit ei: fili accipe filios tuos.
εἶπεν αὐτῷ, τέκνον λάβε τοὺς υἱούς σου.
ecce senui: & ad discedendum
ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ πρὸς τὸ ἐκπερέχειν ἀ-
a vita sum. vade in mediam fi
πὸ τοῦ ζῆν εἰμί. ἄπιθι εἰς τὴν μηδίαν τέ
li: da credidi ḡcumq; locutus ē ionas
κνον, ὅτι πίστει σμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς
pphēta de ninive: q̄ subuerte
ὁ προφήτης περὶ νινευί, ὅτι καταστραφήσε-
tur. in ūt media magis erit par vsq; ad
ται. ἐν δὲ τῇ μηδίᾳ μᾶλλον ἔσται εἰρήνη ἕως
tpis. & q̄ fratres nostri in terra di-
καιροῦ. καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκο-
spergētur a bona terra. & hieru
πισθήσονται ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς γῆς. καὶ ἔρη-
salē erit deserta: & dom⁹ dei in
σάλημ ἔσται ἔρημος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν
ea cōburetur: & deserta erit vsq; ad
αὐτῇ κατακαήσεται, καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι
tpis. & iterū miserebitur cuiū deus: &
χρόνου. καὶ πάλιν ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ
cōuertet eos in terrā. & edifi
ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ οἰκοδομή-
cabūt domū nō q̄lis prior: vsq; quo cō
σουσι τὸν οἶκον οὐχ ὃς ὁ πρότερος, ἕως πλη
plētur tpa seculi. & post hec re
ρωθῶσι καιροὶ τοῦ αἰῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπι-
uertētur de captiuitatibus: & edi
στρέψουσιν ἐκ τῶν αἰχμαλωσιῶν, καὶ οἰκο-
ficabunt hierlm honorifice. & domus dei
δομήσουσιν Ἰερ̄λὴμ ἐντίμως. καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ
in ea edificabitur. & in omnes
ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται. καὶ εἰς πάσας τὰς
gñatiōes seculi edificatio gloriosa: sī-
γενεὰς τοῦ αἰῶνος οἰκοδομὴ ἔνδοξος, κα-
cut locuti sunt de ea pphete &
θὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται. καὶ
oēs gētes cōuertētur vere ad ti
πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν ἀληθινῶς φο-
mendū dñm deū: & cōfodient
βεῖσθαι κύριον τὸν θεόν, καὶ καταρρίψουσι τὰ
idola sua. & bñdicent oēs
εἴδωλα αὐτῶν. καὶ εὐλογήσουσι πάντα τὰ
gētes dñm. & popul⁹ eius confitebi-
ἔθνη τὸν κύριον. καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξομολογήσε-
tur deo. & exaltabit dñs populū suū.
ται τῷ θεῷ. καὶ ὑψώσει κύριος τὸν λαὸν αὐτ-
& gaudebūt oēs q̄ diligunt dñm
τοῦ. καὶ εὐφρανθήσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸν
deū in veritate & iustitia facientes
θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ ποιοῦντες

Capitulum quartūdecimū.

Et cōsumati sunt sermōes tobie.
Et postq̄ illuminatus est tobias
vixit annis q̄dragīta duobus: & vidit
filios nepotū suorum. Cōpletis itaq;
annis centūduobus: sepult⁹ ē hono
rifice i niniue. Quinq̄ginta nāq; ex
annorū lumen oculorū amisit: sexa
genarius vero recepit. Reliquū vero
vite sue in gaudio fuit: & cū bono p
fectu timoris dei prexit in pace. In
hora ūt mortis sue vocauit ad se to-
biā filiū suū & septē iuuenes filios su
os nepotes: dixitq; eis. Prope erit in
teritus niniue. Nō. n. excidit verbū
dñi: & fratres nri qui dispersi sunt a
a tra israel reuertētur ad eā. Ois aūt
deserta tra eius replebitur & dom⁹
dei que in ea incēsa est iterū reedifi-
cabitur: ibiq; reuertētur oēs timen
tes deū & relinq̄nt gentes idola sua
& veniēt in hierlm: & ihabitabūt in
ea & gaudebūt in ea oēs reges terre
adorantes deū isrl. Audite ergo filii
mei patrem vestrum. Seruite domi
no in veritate & inquirite vt facia-
tis que placita sūt illi: & filiis vestris
mandate vt faciāt iusticias & elemo
synas vt sint mēores dei & bñdicant
eum in oī tpe in veritate & in tota
virtute sua. Nunc ergo filii audite
me & nolite manere hic: sed quacū
q; die sepelleritis mēm vestram cir
ca me in vno sepulchro: ex eo dirigi
te gressus vestros: vt exeatis hinc.
Video enim quia iniquitas eius fi-
nem dabit ei. Factum est autem
post obitum matris sue: Tobias ab-
scessit ex ninive cum vxore sua &
filiis & filiorum filiis: & reuersus
est ad soceros suos: inuenitq; eos in
columesin senectute bona: & cu-
ram eorum gessit: & ipse clausit o-
culos eorum: & omnem heredita-
tem domus raguelis ipse percepit.
viditq; quintam generationem fili
osq; filiorum suorum: & completis
annis nonaginta & nouem in timo
re domini cum gaudio sepelierunt
eum. Omnis autem cognatio eius
& ois generatio eius in bona vita &
in sancta conuersatione perman-
sit: ita vt accepti essent tam deo q̄
hominibus & cunctis habitanti-
bus terram.

Explicit liber Tobie.

miam fratribus nostris. & nūc fili
ἔλεος τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν. καὶ νῦν τέκνον ἄ-
obi a ninive: quia omnino erūt q̄ locu
πιθι ἀπὸ νινευί, ὅτι πάντως ἔσται ἃ ἐλά-
tus est ppheta ionas. tu ūt serua le
λησεν ὁ προφήτης Ἰωνᾶς. σὺ δὲ τήρησον τὸν
gem & ꝓcepta: & esto amator ele
νόμον καὶ τὰ προστάγματα, καὶ γίνου φιλελε-
mosynarū & iustus: vt tibi bene sit. & sepeli
μων καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ. καὶ ἐάν
me bene: & matrem tuā mecum. &
με καλῶς, καὶ τὴν μητέρα σου μετ' ἐμοῦ. καὶ
nō vltra maneatis in ninive. fili vide q̄d
μηκέτι αὐλισθῆτε ἐν νινευί. τέκνον ἴδε τί
fecit aman achiacharo q̄ nutriuit e-
ἐποίησεν ἀμὰν Ἀχιαχάρῳ τῷ ἐκθρέψαντι αὐ-
um: vt e luce duxit eū in tene
τόν, ὡς ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ σκό-
bras: & ꝺ̄gna retribuit ei. & achia
τος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ. καὶ Ἀχιά-
charus q̄dē saluat⁹ ē: illi vero retribu
χαρος μὲν ἐσώθη, ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδο-
tio data est: & ipse descendit in tene
μα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκό-
bras. manasses in elemosyna erat: & saluat⁹ ē
τος. μανασσῆς ἐν ἐλεημοσύνῃ ἦν, καὶ ἐσώθη
de laqō mortis quē fixerūt ei. aman
ἐκ παγίδος θανάτου ἣν ἔπηξαν αὐτῷ. ἀμὰν
ūt incidit in laqueū: & peri-
δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώλε-
it. & nūc fili vide q̄d elemosyna fa-
το. καὶ νῦν παιδίον ἴδε τί ἐλεημοσύνη ποι-
cit: & quō iusticia liberat. & hec ip
εῖ, καὶ πῶς δικαιοσύνη ῥύεται. καὶ ταῦτα αὐ
so dicente: defecit alia eius in
τοῦ λέγοντος, ἐξέλιπεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
lecto. erat ūt annorū cētum q̄nquagintaocto.
κλίνην. ἦν δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ὀκτώ.
& sepeliuit eum honorifice. & q̄ obi
καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐνδόξως. καὶ ὅτι ἀπέθα-
it anna mater eius: sepeliuit eā cum
νεν ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ
patre suo. obiit ūt tobias cum
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἀπῴκησε δὲ τωβίας μετὰ
vxore sua & filiis in ecbata
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν εἰς ἐκβατά-
na ad raguelē socerum suum. &
να πρὸς ῥαγουήλ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ. καὶ
senuit honorifice. & mortuos so-
ἐγήρασεν ἐντίμως. καὶ θάψας τοὺς πενθε-
ceros suos sepeliuit gloriose. & hereditate
ρεοὺς αὐτοῦ ἔθαψεν ἐνδόξως. καὶ ἐκληρο-
acq̄siuit substātiā cuiū & tobie
μησε τὴν οὐσίαν αὐτῶν καὶ τωβὶτ τοῦ
patris sui. obiit autē & ipse an
πατρὸς αὐτοῦ. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ἐ-
nozū centum viginti septē in ecbatanis
τῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἐν ἐκβατάνοις τῆς
medie. & audiuit antēq̄ moreretur ip-
μηδίας. καὶ ἤκουσε πρὶν ἢ ἀπολέσθαι αὐ-
se destructionē niniue cuiū in captiuitatē
τὸν τὴν ἀπώλειαν νινευὶ ἣν ἠχμαλώτευ-
cepit nabuchadonosor & assuerus. &
σε ναβουχοδονόσωρ καὶ ἀσουήρος. καὶ
gaudens ē antēq̄ moreretur sup niniue.
ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀπολέσθαι ἐπὶ νινευί.

Finis Tobie.
Τέλος τοῦ τωβίτ.

Incipit Prologus.B.Hieronymi presbyteir in librum Judith.

Pud hebreos liber Iudith inter agiographa legitur: cuius autoritas ad roboranda illa que in contentionem veniunt: minus idonea iudicatur. Chaldeo tamen sermone conscriptus inter historias computatur. Sed quia hunc librum synodus nicena in numero sanctarum scripturarum legitur computasse: acquieui postulationi vestre: immo exactioni & sepositis occupationibus quibus vehementer arctabar: huic vnam lucubratiunculam dedi: magis sensum e sensu cꝫ ex verbo verbum transferens. Multorum codicum varietatem vitiosissimam amputaui: sola ea que intelligentia integra in verbis chaldeis inuenire potui: latinis expressi. Accipite Iudith viduam: castitatis exemplum. & triumphali laude perpetuis eam preconiis declarate. Hanc enim non solum feminis: sed & viris imitabilem dedit qui castitatis eius remunerator virtutem ei talem tribuit vt inuictum omnibus hominibus vinceret: & insuperabilem superaret.

A

Explicit prologus.

Trās.gre.iudith.cū iter.lat.Trāsla.B.H.Trās.gre.iudith.cū iter.lati.

A Anno duodecimo regni nabuchodonosor: q regnauit in niniue ciuitate magna in diebus arpharad: q regnauit me dis in ecbatanis. & edificauit in ecbatanis circlicirca muros ex lapidib⁹ quadratis altos in latitudinē cubitorū trium: in longitudinē cubitoꝝ sex: & fecit altitudinē muri cubitorum septuaginta: & latitudinē ipsius cubitorū quinquaginta. & turres eius statuit super portis eius in altitudinē cubitorū centū: & latitudinē eius fundauit ad cubitos septuaginta. & fecit portas excelsas cubitorū centum: & latitudinē portarū eius in altitudinē cubitoꝝ sexaginta: & latitudo ipsarū cubitorū quadraginta ad exitus exercitum potentium eius: & ad acies ordinatas eius. & fecit bellum in diebus illis rex nabuchodonosor cōtra regem arpharad in campo magno. hic est campus in terminis ragau. & occurrerunt ad eum oēs montani: & omnes habitantes eufratem & tigrim & hydaspem

Ca. 1.

INCIPIT TRANSLATIO beati Hieronymi libri Iudith.

Capitulum primum.

Rphaxat itaqꝫ Rex Medorum subiugauerat multas gentes imperio suo: & ipse edificauit ciuitatem potentissimam quam appellauit Egbathanis. Ex lapidibus quadratis & sectis fecit muros eius: in altitudine cubitorum septuaginta & in latitudine cubitorū triginta. Turres vero eius posuit in altitudine cubitorum centum. Per quadrum vero earum latus vtrunqꝫ vicenorum pedum spacio tendebatur. Posuitqꝫ portas eius in altitudine turrium: & gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui: & in gloria quadrigarum suarum.

Anno igitur duodecimo regni sui: Nabuchodonosor rex Assyriorum: qui regnabat in niniue ciuitate magna: pugnauit cōtra arphaxat: & obtinuit eum in campo magno: qui appellatur Ragau: circa Eufratem & Tigrim & Iadason in campo Erioch regis Elicorum. Tunc exaltatum est regnum nabuchodonosor: & cor eius eleuatum est: & misit ad omnes

τ campum ariochi regis elymeorum. τ conuenerūt gētes multe valde in ordinem ad prelium filiorū gelboe. τ misit nabuchodonosor rex assyriorum ad omnes habitantes persidam: τ ad omnes habitantes solitudinem: τ ad omnes habitantes versus occidentem: τ habitantes ciliciam τ damascum τ libanum τ antilibanum: τ omnes habitantes contra faciem maritime regionis: τ eos q̄ in gētibus carmeli: τ galaad τ superiorē galileam τ magnū campum esdrelom: τ omnes qui in samaria τ ciuitates eius: τ transiordanem vsqꝫ hierusalem τ betane τ chelum τ cades τ fluvium τ chellous τ dabi τ omnes egypti τ taphnē τ ramesse: τ omnem terrā gesem quousqꝫ ueniatur ad tanis τ memphis: τ oēs habitantes egyptum: quousqꝫ ueniatur ad termios ethiopie. τ uilipenderūt omnes habitantes terram verbum nabuchodonosor regis assyriorum: τ nō cōuenerunt illi in bellum: quia nō timuerunt eum: sed erat coram ipsis tanq̄ vir unus. τ remiserunt nuncios eius vacuos in ignominia a facie ipsorum.

t Idignatus ē nabuchodonosor cōtra oēm
καὶ ἐθυμώθη ναβουχοδονόσορ ἐπὶ πᾶσαν
terrā hanc valde. t iurauit per
τὴν γῆν ταύτην σφόδρα. καὶ ὤμοσε κα
thronū t regnum su
τὰ τοῦ θρόνου καὶ τῆς βασιλείας αὐ
um nimtrū vturum se omnes
τοῦ ἢ μὴν ἐκδικήσειν αὐτὸν πάντα τὰ
termios cilicie t damasci t fi
ὅρια τῆς κιλικίας καὶ δαμασκοῦ καὶ συ
rie: t iterēpturū gladio suo om
ρίας, καὶ ἀνελεῖν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πάν
nes habitantes in terra moab t
τας τοὺς καταοικοῦντας ἐν γῇ μωάβ καὶ
filios ammon t ovnem iu
τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν καὶ πᾶσαν τὴν Ιου
dean t omnes q in egypto: donec
δαίαν καὶ πάντας τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, ἕως
ueniat ad terminos duplicis ma
τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ ὅρια τῶν δύο θαλασ
ris. t acie instruxit in potentia sua
σῶν. καὶ παρετάξατο ἐπὶ δυνάμει αὐτ
cōtra arphaxad regem in anno se
πρὸς ἀρφαξὰδ βασιλέα ἐν τῷ ἑπτε
ptimo decimo. t cōfortatus ē in bel
καιδεκάτῳ. καὶ ἐκραταιώθη ἐν τῷ πολέ
lo suo: t ecce currus sui.
μῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ.
t vhatus est ciuitatibus eius. t pue
καὶ ἐκυρίευσε τῶν πόλεων αὐτοῦ. καὶ ἀφί
nit vsq; ad ecbatana: t obtinuit
κετο ἕως ἐκβατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν
turres: t destruxit plate
πύργων, καὶ πρωτόμευσε τὰς πλατεί
as eius: t ornatū eius dedit
ας αὐτῆς, καὶ τὸ κόσμον αὐτῆς ἔδωκεν
in opprobriū eius. t cepit arpha
εἰς ὀνειδος αὐτῆς. καὶ ἔλαβε τὸν ἀρφα
xad in mōtib⁹ ragau: t iaculatus
ξὰδ ἐν τοῖς ὄρεσι ῥαγαῦ, καὶ κατεκέντη
est eum in iaculis suis. t
σεν αὐτὸν ἐν ταῖς ζιβύναις αὐτοῦ. καὶ
disperdit eum vsq; ad diem il
ἐξωλόθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκεί
lam: t reuersus ē post eum in nineuez
νης, καὶ ἀνέστρεψε μετ' αὐτὸν εἰς νινευ
ipse t ois cōmixtus eius: mul
αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτοῦ, πλῆ
titudo virorū bellatorum magna valde.
θος ἀνδρῶν πολεμιστῶν πολὺ σφόδρα.
t erat ibi torpens t cōuiuia facies ip
καὶ ἦν ἐκεῖ ῥαθυμῶν καὶ εὐωχούμενος αὐ
se t exercitus eius p dies cen
τὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐφημέρους ἑκα
tum viginti.
τὸν εἴκοσι.

Ca. 2.

ET in anno octauo t decimo
Καὶ ἐν ἔτει τῷ ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ
secunda t vigesima primi mēsis
δευτέρᾳ καὶ εἰκάδι τοῦ πρώτου μηνὸς
factū ē verbum in domo nabuchodonosor
ἐγένετο λόγος ἐν οἴκῳ ναβουχοδονόσορ
regis assyriorum vt vlciscereturomnē
βασιλέως ἀσσυρίων ἐκδικῆσαι πᾶσαν
terrā sicut locutus ē. t cōuoca
τὴν γῆν καθὼς ἐλάλησε. καὶ συνεκάλε
uit omnes seruos suos t
σε πάντας τοὺς θεράποντας αὐτοῦ καὶ
omnes magnates suos: t posuit
πάντας τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ ἔθετο
cum eis mysteriū consilii sui.
μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βουλῆς αὐτοῦ.

qui habitabant in cilicia & da
masco & libano: & ad gentes
que sunt in carmelo & cedar &
inhabitantes galileam: in cam
po magno esdrelon & ad om
nes qui erant in samaria: & trās
flumen iordanem vsq; ad hie
rusalem: & omnem terram ies
se: quousq; perueniatur ad
montes ethiopie. Ad hos om
nes misit nuncios Nabuchodo
nosor rex Assyriorum: qui om
nes vno animo contradixe
runt: & remiserunt eos vacu
os: ac sine honore abiecerunt.
Tunc indignatus Nabuchodo
nosor rex ad omnem terram
illam: iurauit per thronum &
regnum suum: q defenderet
se de omnibus regionibus his.

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

Capitulum secundum.

IN no tertiodecimo Nabu
chodonosor regis: viceſi
ma & secunda die mensis pri
mi: factum est verbum in do
mo Nabuchodonosor regis as
syriorum: vt defenderet se. Vo
cauitq; omnes maiores natu:
omnesq; duces bellatores su
os: & habuit cum eis mysteri
um consilii sui. Dixitq; cogita
tionem suam in eo esse: vt om
nem terram suo subiugaret im
perio. Quod dictum cum pla
cuisset omnibus: vocauit Na
buchodonosor rex Holofer
nem principem militie sue: &
dixit ei. Egredere aduersum
omne regnum occidentis: & cō
tra eos precipue: qui cōtempse
runt imperium meum. Non
parcet oculus tuus vlli regno:
omnemq; vrbem munitam
subiugabis mihi. oooooooooo
oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooo ooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo ooo

oooooooooooooooooooooooooooo ooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

t cōuocauit oēm militiā
καὶ συνεκάλεσε πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς
terre ab ore suo. t ipsi decre
γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ αὐτοὶ ἔκρι
uerūt exterminare oēm carnem q nō
ναν ὀλοθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα οἳ οὐκ
secuti sunt verbū ozie e
ἠκολούθησαν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐ
ius. t factū est vt cōsumauit cōsi
τοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε τὴν βου
lium suum: vocauit nabuchodonosor
λὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε ναβουχοδονόσορ βα
rex assyriorum holoferne princi
σιλεὺς ἀσσυρίων τὸν ὁλοφέρνα ἀρχισράτ
pem militie sue: secūdū existem
γον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δεύτερον ὄντα
post ipsum. t vtrit ad eum: hec di
μετ' αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, τάδε λέ
cit rex magn⁹ dns vniuerse tre.
γει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας ὁ κύριος πάσης γῆς.
ecce tu egredieris a facie mea: t su
ἰδοὺ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ προσώπου μου, καὶ λή
mes tecum vtros cōfidētes i fortitudie
ψῃ μετὰ σοῦ ἄνδρας πεποιθότες ἐν ἰσχύι
sua: peditū in miliaria centum vigin
αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας ἑκατὸν εἴκο
ti: t multitudinē equorū cū ascēsoribus: mi
σι, καὶ πλῆθος ἵππων σὺν ἀναβάταις, χι
liaria duodecim: t exibis in occur
λιάδας δώδεκα, καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάν
sum vniuerse terre ad occidentē: qñ
τησιν πάσῃ τῇ γῇ εἰς δυσμάς, ὅτι
inobedientes fuerūt verbo meo: t
ἀπειθήσαν ἐν τῷ ῥήματί μου, καὶ
nunciabis eis vt pparēt mihi
ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν μοι
terrā t aquā: q̄a exibo in fu
γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυ
rore meo in eos: t cooperiā oēm
μῷ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ καλύψω πᾶν τὸ
faciem terre in pedib⁹ exer
πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῆς δυ
citus mei: t dabo eos in rapi
ναμεώς μου, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διαρ
nam illis. t vulnerati eo
παγὴν αὐτοῖς. καὶ οἱ τραυματίαι αὐ
rum replebunt valles eorum
τῶν πλησώσουσι τὰς φάραγγας αὐτῶν
t torrētes. t flumē in
καὶ τοὺς χειμάῤῥους. καὶ ποταμὸς ἐπι
undans mortuis eorum implebi
κλυζων τοῖς νεκροῖς αὐτῶν πλησθήσε
tur. t ducā captiuitatem eorum
ται. καὶ ἄξω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν
in finitates vniuerse terre. tu aūt
ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς. σὺ δὲ
criens p occupabis mihi oēs terminū eo
ξιλεῶν προκαταλήψῃ μοι πᾶν ὅριον αὐ
rum: t dedent tibi scripsos. t
τῶν, καὶ δώσουσί σοι ἑαυτούς. καὶ
seruabis mihi eos in diem reder
διατηρήσεις ἐμοὶ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδι
gutionis eor. aduersū āt inobedientes
γμοῦ αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας
nō parcet oculus tuus: da
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου, τοῦ δοῦ
re eos in eadem t rapinam in
ναι αὐτοὺς εἰς φόνον καὶ ἁρπαγὴν ἐν
omni terra tua: quia viuo ego t
πάσῃ τῇ γῇ σου, ὅτι ζῶν ἐγὼ καὶ τὸ
potestas regni mei:
κράτος τῆς βασιλείας μου, ooooooo

qaecunq; locutus sum t faciam hec
ἐσα ἐλάλησα καὶ ποιήσω ταῦτα
in manu mea. tu autē nō trāsgredieris ea
ἐν χειρί μου. σὺ δὲ οὐ παραβήσῃ ἃ
quippiam verborum domini tui.
τι τῶν ῥημάτων τοῦ κυρίου σου.
sed cōsummans consumabis sicut impe
ἀλλ' ἢ συντελῶν ἐπιτελέσεις καθότι πρός
rauit tibi. t nō tardabis face=
τέταχέ σοι. καὶ οὐ μακρυνεῖς τοῦ ποιῆ
re ipsa. t exiit holoferneo a
σαι αὐτά. καὶ ἐξῆλθεν ὁ ὁλοφέρνης ἀπὸ
facie sui: t voca
προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλε=
uit omnes magnates t du
σε πάντας τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς στρα=
ces t ꝓfectos virtutis assy
τηγούς καὶ ἐπισκάτας τῆς δυνάμεως ασ=
riorum:t numerauit electos viros
συρ, καὶ ἀριθμησεν ἐπιλέκτους ἄνδρας
in pactum sicut precepit ei
εἰς παράταξιν καθότι προσέταξεν αὐτῷ
dās suus ad centū viginti milia:
ὁ κύριος αὐτοῦ εἰς μυριάδας δεκαδύο,
t equites sagittarios duodecim mille.
καὶ ἱππεῖς τοξότας μυρίους ὀκτακισχιλίους.
t ordinauit eos quēadmodū pre=
καὶ διέταξεν αὐτοὺς ὃν τρόπον πολε=
lit multitudo ordinatur. t assumpsit ca
μου πλῆθος συντάσσεται. καὶ ἔλαβε κα
melos t asinos ad sarcinas eo=
μήλους καὶ ὄνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν αὐ
rum multitudinē multā valde: t oues
τῶν πλῆθος πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβα
t boues t captas ad ꝓparationē
τα καὶ βόας καὶ αἶγας εἰς παρασκευήν
eorum:quoꝝ nō erat nūerus: t frumētaccū
αὐτῶν,ὧν οὐκ ἦν ἀριθμός, καὶ ἐπισιτι=
victū omni viro ad multitudinē: t au=
σμὸν παντὶ ἀνδρὶ εἰς πλῆθος, καὶ χρυ
rum t argentum de domo regis mul=
σίον καὶ ἀργύριον ἐξ οἴκου βασιλέως πο
tum nimis. t egressus ipse t om
λὺ σφόδρα. καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶ=
nis exercitus eius in viam vt'pre
σα ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς πορείαν τ προ
cederēt regem nabuchodonosor: t
ελθεῖν βασιλέως ναβουχοδονόσορ, καὶ
cooperirēt oēm faciem terre
καλύψαι πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς
ad occidens in curribus t equitibus t
πρὸς δυσμαῖς ἐν ἅρμασι καὶ ἱππεῦσι καὶ
pedititibus electis eorum. t multi
πεζοῖς ἐπιλέκτοις αὐτῶν. καὶ πολὺς ὁ
mixti sicut locusta venerunt cum eis: t
ἐπίμικτος ὡς ἀκρὶς συνῆλθον αὐτοῖς,καὶ
sicut arena terre.nō.n.erat numerus ꝑ
ὡς ἄμμος τῆς γῆς.οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ
multitudine eoꝝ. t exierunt e nīniue viam
πλήθους αὐτῶν.καὶ ἐξῆλθον ἐκ νινευὶ ὁδὸν
trium dierum super faciem cam
τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πε=
pi bectileth. t castrametatus est
δίου βεκτιλέθ. καὶ ἐπισκηνοπηδεύσεν
a bectileth: prope mōtem q̄
ἀπὸ βεκτιλέθ, πλησίον τοῦ ὄρους τοῦ
ad sinistram supioris cilitie. t cepit
ἐπ' ἀριστερὰ τῆς ἄνω κιλικίας.καὶ ἔλαβε
omnem potestatem eius: pedites
πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τοὺς πεζοὺς
t equites t currus eius.
καὶ τοὺς ἱππεῖς καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ.

Tunc holofernes vocauit du=
ces & magistratus virtutis assy
riorum:& dinumerauitviros in
expeditiōe sicut precepit ei rex
centum viginti milia peditum
pugnatorum: & equites sagit=
tarios duodecim milia. Om=
nemq; expeditionem suam fe=
cit preire in multitudine innu=
merabilium camelorum: cum
his que exercitibus sufficerent
copiose:boum quoq; armenta
gregesq; ouium: quorum non
erat numerus. Frumentum ex
omni syria in transitu suo pa=
rari constituit. Aurum vero &
argentuꝫ de domo regis assum
psit multum nimis. Et profect?
est ipse & omnis exercitus cum
quadrigis & equitibus & sagit=
tariis:qui cooperuerunt faciem
terre sicut locuste. Cumq; per=
transisset fines assyriorum:ve=
nit ad magnos mōtes ange qui
sunt a sinistro cilitie: ascenditq;
omnia castella eorum: & obti=
nuit omnem munitionem. Ef=
fregit autem ciuitatem opina=
tissimam melothi: predauitq;
omnes filios tharsis & filios his=
mael: qui erant contra faciem
deserti:& ad austrum terre cele
on. Et transiuit eufratem & ve
nit in mesopotamiam: & fregit
omnes ciuitates excelsas: que
erant ibi a torrente mambre vs
q; quo perueniatur ad mare: &
occupauit terminos eius a cili=
tia vsq; ad fines iaphet qui sunt
ad austrum. Adduxitq; omnes
filios madian: & predauit om=
nem locupletationem eorum:
omnesq; resistentes sibi occidit
in ore gladii. Et post hec descē=
dit in campos damasci in die=
bus messis :& succendit omnia
fata:omnesq; arbores & vineas
fecit incidi: & cecidit timor illi=
us super omnes inhabitantes
terram.

∴ ∴
∴
∴ ∴

Capitulum tertium.

TVnc miserunt legatos suos
Tvniuersarum vrbium ac p=
uinciarum reges ac principes:
syrie scilicet & mesopotamie:&
syrie sobal & lybie atq; cilitie:
qui venientes ad Holofernem
dixerunt. Desinat indignatio
tua circa nos. Melius est enim
vt viuentes seruiamus nabu=
chodonosor regi magno:& sub
diti simus tibi: cū morientes
cum interitu nostro: ipsi ser=
uitutis nostre damna patiamur.

t abiit inde in mōtana.
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὰ ὀρεινά.
t incidit phud t lud t
καὶ διήκοψεν τὸ φουδ καὶ τὸ λουδ. καὶ
predatus est filios omnes rasce t
προνεύομενσεν υἱοὺς πάντας ῥασὶς καὶ
filios ismael eos dcōtra faciem
υἱοὺς ἰσμαὴλ τοὺς κατὰ πρόσωπον τῆς
deserti ad austrū chellon. t
ἐρήμου πρὸς νότον τῆς χιλλών. καὶ
transiuit euphratem: t transiit
παρῆλθεν τὸν εὐφράτην, καὶ διῆλθεν
mesopotamiam. t fregit
τὴν μεσοποταμίαν. καὶ κατέσκαψε
omnes ciuitates excelsas q̄
πάσας τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς τὰς ἐν
in torrente arbonai quousq; p=
τῷ τοῦ χειμάρρου ἀρβωναὶ ἕως τοῦ ἐλ=
uentatur ad mare. t occupauit
θεῖν ἐπὶ θάλασσαν.καὶ κατελάβετο τὰ
termios cilitie. t incidit om=
ὅρια τῆς κιλικίας. καὶ κατέκοψε πάν=
nes resistentes ei. t venit vsquad
τας τοὺς ἀντισχόντας αὐτῷ.καὶ ἦλθεν ἕως
fines iapheth q̄ ad austrū t faci
ὁρίων ἰάφεθ τὰ πρὸς νότον καὶ προσω=
em arabie. t circūdedit om
πον τῆς ἀραβίας. καὶ ἐκύκλωσε πάν=
nes filios madiā: t succendit
τας τοὺς υἱοὺς μαδιάμ,καὶ ἐνέπρησε τὰ
tabernacula eorū. t predatus est
σκηνώματα αὐτῶν. καὶ προενόμευσε τὰς
cubilia eorum. t descendit in cam
μάνδρας αὐτῶν. καὶ κατέβη εἰς πεδί=
pā damasci in diebus messis triti
ον δαμασκοῦ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ συν=
ci: t succendit omnes agros
ρῶν, καὶ ἐνέπρησε πάντας τοὺς ἀγροὺς
eorum: t greges t armenta
αὐτῶν,καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ βουκόλια
dedit in delectionem. t ciuitates
ἔδωκεν εἰς ἀφανισμόν. καὶ τὰς πόλεις
eorum spoliauit: t campos eorum
αὐτῶν ἐσκύλευσε, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν
ventilauit. t percussit omnes
ἐξελίκμησε. καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς
iuuenes eorū in ore gladii.
νεανίσκους αὐτῶν ἐν στόματι ῥομφαίας.
t cecidit timor t tremor eius
καὶ ἔπεσεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος αὐτοῦ
super inhabitātes regionē maritimā:
ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν,
qui erant in sidone t in tyro: t
τοὺς ὄντας ἐν σιδῶνι καὶ ἐν τύρῳ, καὶ
habitantes sur t ocina: t
τοὺς κατοικοῦντας σοὺρ καὶ ὀκεινά, καὶ
omnes habitantes iemnaan: t
πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἰεμναάν, καὶ
bitantes in azoto t ascalone:
οἱ κατοικοῦντες ἐν ἀζώτῳ καὶ ἀσκάλωνι,
timuerunt eum valde.
ἐφοβήθησαν αὐτὸν σφόδρα. Ca.3.

ET miserunt ad eum le=
Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἄγ=
gatos verbis pacificis dicentes.
γέλους λόγοις εἰρηνικοῖς λέγοντες.
ecce nos famuli nabuchodo
ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ παῖδες ναβουχοδο=
nosor regis magni:
νόσορ βασιλέως μεγάλου. ccccccccc

Trās.gre.Judith.cū iter.lati. Trāsla.B.Vie. Trās.gre.Judith.cūiter.lat.

astamus in cōspectu tuo: vtere nobis
παρασκεύασα ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν
quēadmodū placitū ē facies tue. ecce
καθὼς ἀρεστόν ἐστι τῷ προσώπῳ σου. ἰδοὺ
suburbia nostra ⁊ omnis locus
αἱ ἐπαύλεις ἡμῶν· καὶ πᾶς τόπος ἡ-
noster. ⁊ ois campus tritici. ⁊ gre-
μῶν. καὶ πᾶν πεδίον πυρῶν· καὶ τὰ ποί
ges ⁊ armenta. ⁊ oliues man
μνια καὶ τὰ βουκόλια· καὶ πᾶσαι αἱ μά
dre tabernaculoꝝ nostroꝝ astant
δρα τῶν σκηνωμάτων ἡμῶν παράκειν
ati facien tuam: vtere quēadmodū
ται ποιῆσαι· χρῆσαι καθὼς
placuerit tibi. ecce et ciuitates nostre
ἂν ἀρέσκῃ σοι· ἰδοὺ καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν
⁊ habitatores in eis: serui
καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐταῖς, δοῦλοί
tui sunt. venieno obuia eis
σου εἰσίν· ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς
vt est bonū in oculis tuis. ⁊
ὡς ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ
venerunt viri ad holofernē: ⁊
παραγενόμενοι οἱ ἄνδρες πρὸς ὁλοφέρνην, καὶ
ānuntiauerunt ei iusta verba
ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα
hec. ⁊ descendit in regionē maritimā
ταῦτα. καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν παραλίαν
ipse ⁊ exercitus. ⁊ custodiuit
αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις. καὶ ἐφρούρησε τὰς
ciuitates excelsas. ⁊ acceperūt ex e
πόλεις τὰς ὑψηλάς. καὶ ἔλαβον ἐξ αὐ-
is in auxilium viros ele
τῶν εἰς συμμαχίαν ἄνδρας ἐπιλε-
ctos. ⁊ susceperūt eū ipsi ⁊ om
κτους. καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν αὐτοί καὶ πᾶ
nis regio eorum: cum coronis
σα ἡ περίχωρος αὐτῶν, μετὰ στεφάνων
⁊ chorīs ⁊ tympanis. ⁊ demolitꝰ
καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων. καὶ κατέσκα-
est omnes fines eorū. ⁊ lucos
ψε πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν. καὶ τὰ ἄλση
eorum excidit. ⁊ erat decretum ei
αὐτῶν ἐξέκοψε. καὶ ἦν διατεταγμένον αὐτῷ
exterminare omnes deos terre:
ἐξολοθρεῦσαι πάντας τοὺς θεοὺς τῆς γῆς,
vt ipsi soli nabuchodonosor
ὅπως αὐτῷ μόνῳ τῷ ναβουχοδονόσορ
seruirent omnes gētes: ⁊ omnes
λατρεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι
lingue ⁊ tribus eorum inuo
αἱ γλῶσσαι καὶ αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐπικα-
carent ipm deū. ⁊ venit cōtra faci
λέσωνται αὐτὸν θεόν. καὶ ἦλθε κατὰ πρόσω
em esdrelon prope dothaym:
που ἐσδρηλὼν πλησίον τῆς δοταΐας,
ē est contra ferrā magnā
ἐστὶν ἀπέναντι τοῦ πρίονος τοῦ μεγά-
iudee. ⁊ castrametatus
λου τῆς Ἰουδαίας. καὶ κατεστρατοπέδευ-
est inter gaba ⁊ scythopolim ciuitatem.
σεν ἀναμέσον γαβᾶ καὶ σκυθῶν πόλεως.
⁊ fuit ibi mensem vnum vt cōgrega
καὶ ἦν ἐκεῖ μῆνα ἡμερῶν εἷς τὸ συλλέ-
ret omnem sarcinam exerci
ξαι πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμε
tus sui.
ως αὐτοῦ.

Ca.4.

ET audierunt filii israel qui ha-
Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κα-

Omnis ciuitas nostra: omnisq; possessio omnes montes & colles & campi & armenta boum gregesq; ouium & caprarum: equorumq; & camelorum: & vniuersa facultates nostre atq; familie in cōspectu tuo sunt. Sint oia sub lege tua. Nos etiam & filii nostri serui tui sumus. Veni nobis pacificus dominus: & vtere seruitio nostro sicut placuerit tibi. Tunc descendit de montibus cum equitibus in virtute magna: & obtinuit omnes ciuitatem: & omnem inhabitantes terram. De vniuersis autem vrbibus assumpsit sibi auxiliarios viros fortes & electos ad bellum. Tantusq; metus prouintiis illis incubuit: vt vniuersarum vrbium habitatores: principes & honorati simul cum populis exirent in obuiam venienti: excipientes eum cū coronis & lāpadibus ducētes choros in tympanis & tibiis. Nec ista tamen facientes: ferocitatem eius pectoris mitigare potuerunt. Nam & ciuitates eorum destruxit: & lucos eorum excidit. Preceperat enī illi nabuchodonosor rex: vt omnes deos terre exterminaret: videlicet vt ipse solus diceretur deus ab his nationibus: que potuissent holofernis potentia subiugari. Pertransiens autem syriam sobal: & omnē appamiam: omnemq; mesopotamiam: venit ad ad idumeos in terra gabaa: accepitq; ciuitates eorum: & sedit ibi per triginta dies: in quibus diebus adunari precepit vniuersum exercitum virtutis sue.

Capitulum quartum.

AVnc audientes hec filii israel: qui habitabant terram iuda: timuerunt valde a facie eius. Tremor etiam & horror inuasit sensus eorum: ne hoc faceret hierusalem & templo domini: quod fecerat ceteris ciuitatibus & templis earum. Et miserunt in omnem samariam per circuitum vsq; hiericho: & preoccupauerunt omnes vertices montium. Et muris circundederunt vicos suos: & congregauerunt frumenta in preparationem pugne. Sacerdos etiam eliachim scripsit ad vniuersos qui erant contra esdrelon: que est contra faciem campi magni iuxta dothaim: & vniuersis per quos via esse poterat ad hierusalem: & illic custodirent vbi angustum iter esse poterat inter montes. Et fecerunt filii israel: secundum q̄ constituerat eis sacerdos dñi eliachim.

bitabāt in iudea: omnia q̄
κοῦντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, πάντα ὅσα
fecit holofernes gētibus principe
ἐποίησεν ὁλοφέρνης τοῖς ἔθνεσιν ὁ ἀρχι-
exercitus nabuchodonosor re-
στράτηγος ναβουχοδονόσορ τοῦ βασιλέ-
gis assyriorum. ⁊ quēadmodum spoliauit
ως Ἀσσυρίων. καὶ ὃν τρόπον ἐσκύλευσε
omnia tēpla eorum. ⁊ dedit ea
πάντα τὰ ἱερὰ αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ
in delectionem. ⁊ timuerunt valde
εἰς ἀφανισμόν. καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα
a facie eius. et p hieru
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ περὶ Ἱερου-
salem ⁊ tēplo dñi dei sui
σαλὴμ καὶ τοῦ ναοῦ κυρίου θεοῦ αὐτῶν
turbati sunt. quia recenter fuerant
ἐπαράχθησαν. ὅτι πρωσφάτως ἦσαν
ascendētes de captiuitate: ⁊
ἀναβεβηκότες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ
nuper ois populꝰ cōgregatus fuerat ex
νεωστὶ πᾶς ὁ λαὸς συνελέλεκτο ἐκ τῆς
iudea. ⁊ vasa ⁊ alta-
Ἰουδαίας. καὶ τὰ σκεύη καὶ τὸ θυσιαστή-
re ⁊ dom̄a pphanatione sctifica-
ριον καὶ ὁ οἶκος ἐκ βεβηλώσεως ἡγιασμέ-
ta erant. ⁊ miserunt ad oēm terminū sa
να ἦσαν. καὶ ἀπέστειλαν εἰς πᾶν ὅριον σα
marie. ⁊ vicos. ⁊ bethoro. ⁊
μαρείας. καὶ κώμας. καὶ Βαιθωρών. καὶ
belmen. ⁊ hieriche. ⁊ ad choba. ⁊
Βελμέν. καὶ Ἰεριχώ. καὶ εἰς χωβά. καὶ
esora. ⁊ vallem salem. ⁊ pre-
Ἐσωρά. καὶ τὴν Αὐλῶνα σαλήμ. καὶ προ-
occupauerunt oēs vertices
κατελάβοντο πάσας τὰς κορυφὰς τῶν
montiū excelsoꝝ. ⁊ muris circūdederūt q̄
ὀρέων τῶν ὑψηλῶν. καὶ ἐτείχισαν τὰς
in eis vicos: ⁊ apposuerūt in fru
ἐν αὐταῖς κώμας, καὶ παρέθεντο εἰς ἐπι-
mētariā in ꝑparationē pugne. q̄m
σιτισμὸν εἰς παρασκευὴν πολέμου. ὅτι
recenter erāt campi eorum de
πρόσφατος ἦν τὰ πεδία αὐτῶν τε-
messi. ⁊ scripsit ioachim sacerdos
θερισμένα. καὶ ἔγραψεν Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς
magnus q̄ erat in diebus illis
ὁ μέγας ὃς ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
in hierusalem: ilis q̄ habitabāt bet
ἐν Ἱερουσαλήμ, τοῖς κατοικοῦσι Βαιτο-
hua ⁊ betemesthaim q̄ est cōtra
λουὰ καὶ Βεθμεσθαὶμ ἥ ἐστιν ἀπέναντι
esdraelon cōtra faciem cāpi
ἐσδραηλὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου
qui ꝑpe dothaim: dicens: vt obtine
τοῦ πλησίον Δωταΐμ, λέγων, διακατα
rent ascensus mōtanor. q̄a p
σχεῖν τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς. ὅτι δι'
illos erat introitus ad iudeam.
αὐτῶν ἦν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Ἰουδαίαν.
⁊ erat facile phibere eos ad
καὶ ἦν εὐχερῶς διακωλύσαι αὐτοὺς προ-
mentes: cū angustus transitus es-
σβαίνοντας, στενὴς τῆς διαβάσεως οὔ-
set: ad vtros ad summū duos. ⁊
σης, ἐπ' ἄνδρας τοὺς πάντα δύο. καὶ
fecerunt filii israel sicut constitu
ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ συνέπε-
it eis ioachim sacerdos magnus ⁊
ιαν αὐτοῖς Ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ
senatus vniuersi populi israel.
ἡ γερουσία παντὸς δήμου Ἰσραήλ.

qui sedebant in hierusalem. τ clama
οἱ ἐκάθηντο ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνεβόη-
uerũt oīs vir israel ad deū in
σαν πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ πρὸς τὸν θεὸν ἐν
instantia magna. τ humiliauerũt
ἐκτενείᾳ μεγάλῃ. καὶ ἐταπείνωσαν τὰς
aias suas in instantia magna ip
ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἐκτενείᾳ μεγάλῃ αὐ
si τ mulieres eorum. τ infantes
τοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. καὶ τὰ νήπια
eorum: τ iumẽta eorum: τ oīs aduē
αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πᾶς πάρ
na τ mercēn arc' τ seruus eorũ:
οικος καὶ μισθωτὸς καὶ ἀργυρώνητος αὐτῶν,
imposuerũt cilitia super lumbos suos.
ἐπέθηκαν σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν.
τ oīs vir τ mulier τ pueri τ
καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ καὶ τὰ παιδία καὶ
hitantes hierusalem ceciderũt cō-
οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλὴμ ἔπεσαν κα
tra faciem tẽpli: τ cinere cōsperserũt
τὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐπασπάσαντο
capita sua: τ extenderunt
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐξέτειναι τοὺς
cilitia sua cōtra faciem dñi.
σάκκους αὐτῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου.
τ altare cilitio operuerunt.
καὶ τὸ θυσιαστήριον σάκκῳ περιέβαλον.
τ clamauerũt ad deum israel vna-
καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἰσραὴλ ὁμοθυ
nimiter assidue: ne daret i pre
μαδὸν ἐκτενῶς, τοῦ μὴ δοῦναι εἰς διαρ-
dam infantes eorum: τ vro-
παγὴν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖ-
res in diuisionẽ: τ ciuitates he-
κας εἰς πρόνομήν, καὶ τὰς πόλεις τῆς κλη
reditatis eorũ in interitum: τ
ρονομίας αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰ
sancta in pollutionem τ opprobriũ: dert
ἅγια εἰς βεβήλωσιν καὶ ὀνειδισμόν, ἔσ-
sionem gẽtibus. τ exaudiuit de
χερμα τοῖς ἔθνεσι. καὶ εἰσήκουσεν ὁ θε-
us deprecationẽ eorũ. τ de tribulatio
ὸς τῆς δεήσεως αὐτῶν. καὶ ἐκ τῆς θλίψε-
ne eorum liberauit eos. τ erat popul⁹
ως αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. καὶ ἦν ὁ λαὸς
ieiunans diebus multis in vniuersa ia-
νηστεύων ἡμέρας πολλοὺς ἐν πάσῃ τῇ ου
dea τ hierusalem ante faciem
δαίᾳ καὶ ἱερουσαλὴμ κατὰ πρόσωπον
sctōrũ dñi oipotentis. τ io
τῶν ἁγίων κυρίου παντοκράτορος. καὶ ἰω
achim sacerdos magn⁹: τ oēs q a-
ακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ πάντες οἱ πα
stabant coram dño sacerdotes: τ q mi
ρεστῶτες ἐνώπιον κυρίου ἱερεῖς, καὶ οἱ λει
nistrabant dño cilitio pcincti
τουργοῦντες κυρίῳ σάκκους περιεζωσμέ-
lumbos suos: offerebant
νοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν, προσέφερον τὸν
holocaustum cōsucti sacrificii τ
ὁλοκάυτωσιν τοῦ ἐνδελιχισμοῦ καὶ τὰς
oblōes τ voluntaria dona populi.
εὐχὰς καὶ τὰ ἑκούσια δόματα τοῦ λαοῦ.
τ erat cinis sup mitras eorũ.
καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς κιδάρεις αὐτῶν.
τ clamabant ad dñm et oi vir tu
καὶ ἐβόων πρὸς κύριον ὲκ πάσης δυνά-
te: in bonũ vt visitaret oēm
μεως, εἰς ἀγαθὸν ἐπισκέψασθαι πάντα
domũ israel.
οἶκον ἰερουσαλήμ. Ca.v.

Et clamauit oīs populus ad dñm istã
tia magna: & humiliauerũt aias suas i
ieiuniis & orōnib⁹ ipi & mulieres eo
rum. Et induerũt se sacerdotes cilitiis:
infantes pstrauerunt cōtra faciē tem
pli dñi & altare dñi operuerũt cilitio.
Et clamauerunt ad dñm deum israel
vnanimiter: ne darentur in predã in-
fantes eorum & vxores eorum in di-
uisionem: & ciuitates eorum in exter
minium: & sancta eorum in pollutionē
& fierent in opprobrium gentibus.
Tunc eliachim sacerdos domini ma-
gnus circuiuit oēm israel: allocutusq;
est eos dicens. Scitote qm exaudiet
dominus preces vestras: si manentes
permanseritis in ieiuniis & orationi-
bus in conspectu dñi. Memores esto
te moysi serui domini: qui amelech cō
fidentem in virtute sua & in exerci-
tu suo: & in clypeis suis: & in curri-
bus suis: & in equitibus suis: non fer
ro pugnando: sed precibus sanctis
orando deiecit. Sic erunt vniuersi ho
stes israel: si perseueraueritis in hoc
opere quod cepistis. Ad hãc igitur ex
hortationem eius deprecantes dñm p-
manebant in conspectu dñi: ita vt eti
am hi qui offerebant dño holocausta
pcincti cilitiis offerrẽt sacrificia dño:
& erat cinis supra capita eorum. Et ex
toto corde suo omnes orabant deum
vt visitaret populum suum israel.

Capitulum quintum.

NVnciatumq; est holoferni princi
pi militie assyriorum q filii israel
ppararent se ad resistendum: ac mon
tium itinera cōclusissent: & furore ni-
mio exarsit in iracundia magna. Vo-
cauitq; omnes principes moab: & du
ces ammon: & dixit eis. Dicite mihi
quis sit populus iste qui montana ob
sidet: aut que & quales et quante sint
ciuitates eorũ: q etiã sit virt⁹ eorũ: aut
q sit multitudo eorũ: vel qs rex militie
illorũ: & qre p oībus qui habitant in
oriente isti contempserunt nos: & nō
exierunt in obuiam nobis: vt susciperent nos cum pace. Tunc achior dux
omnium filiorum ammon respon-
dens ait. Si dignetis audire domine
dicam veritatem in conspectu tuo de
populo isto qui in montanis habitat:
& non egredietur verbum falsum ex
ore meo. Populus iste ex progenie
chaldeorum est: hic primũ in mesopo
tamia habitauit: quoniam noluerunt
sequi deos patrum suorum qui erant
in terra chaldeorum. Deserentes ita-
q; cerimonias patrum suorum: que
in multitudine deorum erant vnum
deum celi coluerunt: qui & prece-
pit eis vt exirent inde & habita-

ΚΑΙ nuntiatũ est holoferni princi
Καὶ ἀνηγγέλη ὁλοφέρνῃ ἀρχιστρα-
pi militie assyriorũ: q filii israel
τήγῳ δυνάμεως ἀσσυρίων, ὅτι οἱ υἱοὶ ἰσρα
el pparati essent ad pliũm. τ
ὴλ παρεσκευάσαντο εἰς πόλεμον. καὶ
ttinera montanor̃ occlusissent: τ
τὰς ὁδοὺς τῆς ὀρεινῆς συνεκλεισαν, καὶ
muniuissent oēs verticem mōtis creci
ἐτειχίσαντο πᾶσαι κορυφὰς ὄρους ὑψη-
li: τ posuissent in campis scanda
λοῦ, καὶ ἔθεσαν ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδα
la. τ iratus è furore animi. τ voca
λα. καὶ ὠργίσθη θυμῷ σφόδρα. καὶ ἐκά-
uit oēs principes moab: τ
λεσε πάντας τοὺς ἄρχοντας μωάβ, καὶ
duces ammon: τ omneo
τοὺς στρατηγοὺς ἀμμών, καὶ πάντας τοὺς
satrapas regiõis maritie. τ dixit
σατράπας τῆς παραλίας. καὶ εἶπεν
eis: nunciate mihi filii chanaan
αὐτοῖς, ἀπαγγείλατε δή μοι υἱοὶ χαναάν
quis populus iste qui sedet in mõta
τίς ὁ λαὸς οὗτος ὁ καθήμενος ἐν τῷ ὀρεί-
nis: τ que ẽs habitant ciuitates: τ
νῃ, καὶ τίνες αἱ κατοικοῦσι πόλεις, καὶ
que multitudo exercitus eorũ: τ
τί τὸ πλῆθος τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ
in quo robur eorum τ fortitudo eo-
ἐν τίνι τὸ κράτος αὐτῶν καὶ ἡ ἰσχὺς αὐ-
rum: τ quis insurrexit in eis rex
τῶν, καὶ τίς ἀνέστηκεν ἐπ' αὐτοῖς βασι-
aut dux exercitus eorum: τ
λεὺς ἢ ἡγούμενος στρατιᾶς αὐτῶν, καὶ
quare decreuerunt vt non venirent in
διατί κατεγνώσαντο τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς
occursum meum pre omnibus habi
ἀπάντησίν μου παρὰ πάντας τοὺς κα
bitantibus in occidenti. τ dixit ad
τοικοῦντας ἐν δυσμαῖς. καὶ εἶπε πρὸς
eum achior dux olim filiorũ
αὐτὸν ἀχιὼρ ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν
ammon: audiat ia dominus me⁹ verbũ
ἀμμών, ἀκουσάτω δή ὁ κύριός μου λόγον
de ore serui tui. τ annũtiabo
ἐκ στόματος τοῦ δούλου σου. καὶ ἀναγγελῶ
tibi veritatẽ de populo isto:
σοι τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ λαοῦ τούτου,
qui habitat montana hec: prope
ὃς κατοικεῖ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, πλησί-
te habitante. τ nõ egredietur mẽdax
ον σου οἰκοῦντος. καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ψεῦ-
tium de ore serui tui.
δος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δούλου σου. ὁ
populus iste est ex pgenie chaldeorũ:
λαὸς οὗτός ἐστιν ἀπογονὴ χαλδαίων,
τ habitauerunt primo in meso
καὶ παῴκησαν πρῶτον ἐν τῇ μεσο-
potamia: quia nõ voluerunt se-
ποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἠβουλήθησαν ἀκολου-
qui deos patrum suorum
θῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν
qui fuerunt in terra chaldeorum: τ exie
οἱ ἦσαν ἐν γῇ χαλδαίων, καὶ ἐξέ-
runt ex via gñationum suarum.
βησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν γενεῶν αὐτῶν.
τ adorauerunt deum ce-
καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρα-
li: deum q̃ cognouerant: τ projece
νοῦ, θεῷ ὃν ἐπέγνωσαν. καὶ ἐξέβα-
runt eos a facie
λον αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου

deorum fuorū: τ fugerūt in meſopo-
τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς μεσοπο
tamiam. τ habitauerunt ibi diebus mul
ταμίαν· καὶ παῴκησαν ἐκεῖ ἡμέρας πολ
tis. τ dixit deus eorum vt exirēt de
λάς· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς αὐτῶν ἐξελθεῖν ἐκ
habitatione ſua: τ irent
τῆς παροικίας αὐτῶν, καὶ πορευθῆναι
in terrā chanaā. τ habitauerūt ibi:
εἰς γῆν χαναάν· καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ,
τ repleti ſunt auro τ argento
καὶ πλουτήσαντες χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ
τ in iumētis multis nimis. τ de-
καὶ ἐν κτήνεσι πολλοῖς σφόδρα. καὶ κα
ſcēderūt in egyptū. cooperuit .n.
τέβησαν εἰς Αἴγυπτον· ἐκάλυψε γὰρ τὸ πρό
faciem terre chanaan fames. τ habi
σωπον τῆς γῆς χαναὰν λιμός· καὶ παρ
tauerunt ibi vſq; quo reuerſi ſunt.
ῴκησαν ἐκεῖ μέχρις οὗ διεσράφησαν.
τ facti ſunt ibi in multitudinē magnā. τ nō
καὶ ἐβλάστησεν ἐκεῖ εἰς πλῆθος πολύ· καὶ οὐκ
erat numerus generis eorum. τ iſurrexit
ἦν ἀριθμὸς γοῦν ἡθους αὐτῶν. καὶ ἀνέστη
eis rex egypti: τ vexa
αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ κατε-
uerunt eos: τ in labore τ in
σοφίσαντο αὐτούς, καὶ ἐν πόνῳ καὶ ἐν
latere humiliauerunt eos: τ poſuerūt
πλίνθῳ ἐταπείνωσαν αὐτούς, καὶ ἔθεντο
eos in ſeruos. τ clamauerunt ad
αὐτοὺς εἰς δούλους. καὶ ἀνεβόησαν πρὸς
deū ſuum. τ percuſſit oēm
τὸν θεὸν αὐτῶν· καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν
terrā egypti plagis in dīs nō erat ſani
γῆν Αἰγύπτου πληγαῖς ἐν αἷς οὐκ ἦν ἴα
tas. τ ciecerunt eos egyptii a
σις· καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ
facie ſua. τ exiccauit te
προσώπου αὐτῶν. καὶ κατεξήρανεν ὁ θε
us rubrum mare ante e-
ὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔμπροσθεν αὐ
os. τ duxit eos in mōtes ſina
τῶν· καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ σινᾶ
τ cades barne. τ ciecit oēs
καὶ κάδης βαρνῆ· καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς
habitātes in deſerto. τ hitauerūt i
κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ὤκησαν ἐν
terra amorreox. τ omnes de eſebon
γῇ ἀμμοραίων· καὶ πάντας τοὺ ἐσεβὼν
diſperdērunt in fortitudie ox. τ trāſe
ἐξωλόθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτῶν. καὶ διε
untes iordanem: ſortiti ſunt om
βάντες τὸν ἰορδάνην, ἐκληρονόμησαν πᾶ
nia montana. τ ciecerunt a fa
σαν τὴν ὀρεινήν. καὶ ἐξέβαλον ἀπὸ προ
cie ſua chananeum τ phe-
σώπου αὐτῶν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φε
rezeum τ iebuſeum τ ſy
ρεζαῖον καὶ τὸν ἰεβουσαῖον καὶ τὸν συ
chem τ omnes gergeſeos. τ
χέμ καὶ πάντας τοὺς γεργεσαίους· καὶ
habitauerunt in eis diebus multis. τ
κατῴκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολλάς· καὶ
cum nō peccauerūt cōtra deo ſuo:
ἕως οὐχ ἥμαρτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
erāt cum eis bona. qm deus q
ἦν μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθά· ὅτι ὁ θεὸς μι-
odit iniqtatē cum eis eſt. iqſi āt recef
σῶν ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἐστιν· ὅτε δὲ ἀπε
ſerunt a via qua ꝓpoſuit eis:
στησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατο αὐτοῖς,
rent in charrā. Cūq; opperuiſſet oēm
terrā fames: deſcendēt in egyptum: il
licq; p q̄dringētos annos ſic multipli
cati ſunt: vt dinumerari eorū nō poſ-
ſet exercitus. Cūq; grauaſſet eos rex
egypti: atq; in edificatiōibus vrbiū ſu
arum in luto & latere ſubiugaſſet eos
clamauerūt ad dīm ſuū: & pcuſſit to-
tam terrā egypti plagis variis. Cūq; e
iecilſet eos egyptii a ſe & ceſſaſſet pla
ga ab eis: & iterū eos vellēt cape & ad
ſuū ſeruitiū reuocare: fugientibus his
deus celi mare aperuit: ita vt hincide
aque q̄ſi mur⁹ ſolidarētur: & iſti pede
ſicco fundū maris pambulādo tranſi-
rent. In quo loco dū innūerabilis ex-
ercitus egyptiorum eos pſeq̄retur: ita
aquis cooptus eſt vt nō remaneret vel
vnus q factū poſteris nūciaret. Egreſ
ſus etiā mare rubrū deſerta ſina mon-
tis occurrēt: i quibus nunq̄ hō habi
tare potuit vel filius hois requieuit. Il
lic fontes a mari obdulcati ſunt eis ad
bibendū: & per annos q̄draginta āno
nam de celo cōſecuti ſunt. Vbicūq; in
greſſi ſunt ſine arcu & ſagitta: & abſq;
ſcuto & gladio: deus eorū pugnauit p
eis & vicit. Et nō fuit qui iſultaret po-
pulo iſti: niſi qñ receſſit a cultu dñi dei
ſui. quotieſcūq; āt preter ipſum deum
ſuum alterum ¦coluerunt: dati ſunt in
predam & in gladium & in opprobri-
um. Quotieſcūq; autem penituerēt ſe
receſſiſſe a cultura dei ſui: dedit eis de
us celi virtutē reſiſtēdi. Deniq; chana
neū regē & iebuſeū & pherezeū & e-
theū & eueū & āmorreū: & oēs potē
tes in eſebon p̄ſtrauerit & terras eorū
& ciuitates eorū ipſi poſſederēt. & vſq;
dū nō peccarēt i cōſpectu dei ſui: erāt
cū illis bona. Deꝰ.n. illorū odit iniqta
tē. Nā & añ hos annos cū receſſiſſent
a via quā dederat illis deus vt ambula
rēt in ea: exterminati ſunt p̄lius a mul
tis natiōibus: & p̄mi eorū captiui ab
du:ti ſunt i terrā nō ſuā. Nup āt reuer
ſi addīm deū ſuū ex diſpſiōe q̄ diſpſi
fuerāt: adunati ſunt & aſcēderēt mōta-
na hec oia: & iterū poſſidēt hierl̄z vbi
ſunt ſcta ſctōrū. Nūc ergo mi dñe pē
re ſi eſt aliq̄ iiquitas eorū in cōſpectu
dei eorū: aſcēdam⁹ ad illos: qm̄ tradēs
tradet illos deus eorū tibi: & ſubiuga-
ti erūt ſub iugo potētie tue. Si vero ſi
eſt offenſio populi huius corā deo ſuo
nō poterim⁹ reſiſtere illis qm̄ deus eo
rum defendet illos: & erimus i oppro-
briūvniuerſe tre. Et factū ē cūceſſaſſz
loq̄ achior verba hec: irati ſūt oēs ma
gnates holofornis & cogitabāt iterfi
cere eū: dicētes ad alterutrū. Quis eſt
iſte q filios iſrl̄ poſſe dicat reſiſtere re-
gi nabuchodonoſor & exercitib⁹ ei⁹:
hoies iermes & ſine virtute: & ſine pi-
tia artis pugne! Vt ergo agnoſcat achi
or qm̄ fallit nos: aſcēdem⁹ i mōtana &
cū capti fuerit potētes eorū: tūc cū eiſ
dem gladio trāſuerberabitur: vt ſciat
oīs gēs qm̄ nabuchodonoſor deus ter
re eſt: & p̄ter ip̄z alius nō eſt. Ca. 6.

Actū eſt āt cū ceſſaſſent loqui: in
dignatus holoferues vehement

exterminati ſunt in multis prelijs
ἐξωλοθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις
valde nimis. τ captiui ducti ſunt
ἐσχατολυ σφόδρα. καὶ ἠχμαλωτεύθησαν
in terrā nō ꝓpriā. τ templū dei eo
εἰς γῆν οὐκ ἰδίαν· καὶ ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ αὐ
rum factū eſt in pauimentū. τ ciuitates
τῶν ἐφημίν εἰς ἔδαφος· καὶ αἱ πόλεις
eorum capte ſunt ab aduerſa
αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναν-
rtiis. τ nunc cōuerū ad de
τίων· καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ γὴν ἰδι-
um ſuum: aſcenderūt de diſperſiōe qua
ον αὐτῶν, ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς οὗ
diſperſi erant illic. τ poſſederūt hieru
διεσπάρησαν ἐκεῖ· καὶ κατέσχον τὸν ἱερου
ſalem: vbi ſanctuariū eorum: τ habita-
σαλήμ, οὗ τὸ ἁγίασμα αὐτῶν, καὶ κατῳ-
uerunt in mōtanis ꝺa erāt deſerta. τ mūe
κίδησαν ἐν τοῖς ὄρεσιν ὅτι ἦν ἔρημος· καὶ νῦν
diſtor dñe ſi ꝺdē eſt ignorātia i popu
διάστα κύριε εἰμήν ἐστιν ἄγνοημα ἐν τῷ λα
lo iſto: τ peccāt cōtra deū ſuū:
ῷ τούτῳ, καὶ ἡμαρτάνισιν εἰς γὴν ὁ θεὸς αὐτῶν,
cōſideremus qm̄ eſt inter eos ſcā-
ἐπισκεψώμεθα ὅτι ἔστιν ἐν αὐτοῖς σκάν
dalū hoc: τ aſcendamus τ debel
δαλον τοῦτο, καὶ ἀναβησώμεθα καὶ πολε
lemus eos. ſi vero nō eſt iniqtas in
μήσωμεν αὐτούς. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἀνομία ἐν
gēte eorū: pereat tam dñs
τῷ ἔθνει αὐτῶν, παραλάβετω ὁ κύριος
meus: ne forte defendat dñs eos:
μου, μήποτε ὑπερασπίσῃ ὁ κύριος αὐτῶν,
τ deꝰ eorum pro eis. τ erimꝰ
καὶ ὁ θεὸς αὐτῶν ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἐσόμε
in opprobriū in cōſpectu vniuerſe terre.
θα εἰς ὄνειδος ἐναντίον πάσης τῆς γῆς.
τ factū eſt vt ceſſarit achior loqui
καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο ἀχιὼρ λαλῶν
verba hec: murmurauit oīa popu
τοὺς λόγους τούτους, ἐγόγγυσε πᾶς ὁ λα
lus: ꝺcī circuitu tabernaculi ſtabat. τ dixerūt
ὸς ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς περιεστώς· καὶ εἶπαν
magnates holofernis τ oēs q̄
οἱ μεγιστᾶνες ὁλοφέρνου καὶ πάντες οἱ
habitabāt terrā maritimā τ mo-
κατοικοῦντες γὴν παραλίαν καὶ τὴν μω
ab: vt interficerēt eum. nō cīs timebimus
άβ, συγκόψωμεν αὐτόν. οὐ γὰρ φοβηθησόμε-
a facie filiorū iſrael. ecce cīs
θα ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ. ἰδοὺ γὰρ
populus i quo nō eſt potentia neq; robur
λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δύναμις οὐδὲ κράτος
ad aciem fortem. ideo ā aſcende-
εἰς παράταξιν ἰσχυράν. διὸ δὴ ἀναβησό-
mus: τ erunt i eſcum vniuerſo
μεθα, καὶ ἔσονται εἰς κατάβρωσιν πάσῃ
exercitui tuo dñe holoferne.
τῇ στρατιᾷ σου δέσποτα ὁλοφέρνη. .6.

Et vt ceſſauit tumultus
Καὶ ὡς κατέπαυσεν ὁ θόρυβος τῶν
virorum q̄ in circuitu cōſiſtūt: τ
ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς συνεδρίας, καὶ
dixit holofernes ꝺux exerci
εἶπεν ὁλοφέρνης ἀρχισράτηγος δυνάμε
tus aſſyriorū ad achior coram oī
ως ἀσσυρ πρὸς ἀχιὼρ ἐναντίον παντὸς
populo alienigenarum: τ q̄s eo tu achior
τοῦ λαοῦ ἀλλοφύλων, καὶ τίς εἶ σὺ ἀχιὼρ
corā oī populo alienigenarū: τ
ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ ἀλλοφύλων, καὶ

ad oēs filios moab: τ mercēnarii πρὸς πάντας υἱοὺς μωάβ, καὶ οἱ μισθωτοὶ
ephraim:qñ pphetasti iter nos ἡμῶν ἐφραίμ, ὅτι προεφήτευσας ἐν ἡμῖν
sicut hodie: τ virilis genus hieru καθὼς σήμερον, καὶ εἶπας τὸ θέλος ἱερου-
salem non debellare: qñ deus eorum σαλὴμ μὴ πολεμῆσαι, ὅτι ὁ θεὸς αὐτῶν
pteget eos: τ do deus nisi na ὑπερασπιεῖ αὐτῶν; καὶ τίς θεὸς εἰμὴ να-
buchodonosor: hic mittet potentias βουχοδονόσορ; οὗτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος
suam: τ disperdet eos a facie αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώ-
terre: τ nō liberabit eos deus που τῆς γῆς, καὶ οὐ ῥύσεται αὐτοὺς ὁ θεὸς
eorum: sed nos serui eius exter αὐτῶν, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐξολο-
minabimus eos velut hoiem vnū. τ θρεύσομεν αὐτοὺς ὡς ἄνθρωπον ἕνα. καὶ
non sustinebūt potentiā equorum οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων
nfoz.cōculcabimus eñ eos in set ἡμῶν. καταπατήσομεν γὰρ αὐτοὺς ἐν αὐ-
pstio. τ mōtes eorū inebriabūtur in λαῖς. καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν μεθυσθήσονται ἐν τῷ
sanguine eorum: τ campi eorum replē αἵματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πλη-
buntur mortuis eorū. τ nō re ρωθήσονται τῶν νεκρῶν αὐτῶν. καὶ οὐκ ἀνα-
sistet vestigiū pedum ipsoz eon στήσεται ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κα
tra faciem nostrā:sed pditione peri τὰ πρόσωπον ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλείᾳ ἀπο-
bunt dicit rex nabuchodonosor λοῦνται λέγει ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονόσορ
dño vniuerse terre.dixit enī nō vana ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς. εἶπε γὰρ οὐ ματαί-
erunt verba sermonū meoz.tu ωθήσονται τὰ ῥήματα τῶν λόγων μου. σὺ
āt achior: mercēnarie ammon q̄ locutus es δὲ ἀχιὼρ μισθωτὲ τοῦ ἀμμὼν ὃς ἐλάλησας
verba hec in die iniquitatis tue: τοὺς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου,
nō videbis āplius faciē meā a di οὐκ ὄψει ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέ-
e hac: quousq; vlciscar genus,egrꝫ ρας ταύτης, ἕως οὗ ἐκδικήσω τὸ γένος τῶν
ex egypto. τ tūc pteribit ferrum ἐξ αἰγύπτου. καὶ τότε διελεύσεται ὁ σίδηρος
milicie mee τ pfos seruo τῆς στρατιᾶς μου καὶ ὁ λαὸς τῶν ἱερατούν-
rum meoz tā latera tua. τ cades iter των μου τὰς πλευράς σου. καὶ πεσῇ ἐν
vulneratos eorum qñ reuersus fuero. τοῖς τραυματίαις αὐτῶν ὅταν ἐπιστρέψω.
τ restituēt te serui mei in καὶ ἀποκατασήσουσί σε οἱ δοῦλοί μου εἰς
mōtana:τ statuent te in vna de ciui τὸν ὄρεινόν, καὶ στήσουσί σε ἐν μιᾷ τῶν πό-
tatibus ascensuū. τ nō pcedes donec λεων ἀναβάσεων. καὶ οὐκ ἀπελεύσῃ ἕως οὗ
exterminēris cum illis. τ siquidem spe ἐξολοθρευθῇς μετ' αὐτῶν. καὶ εἰ πιθανὸν
ras in corde tuo q̄ nō cōprehendēris: ἐλπίζεις ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι οὐ συλληφθήσῃ,
ne cōcidat tuus vultus. locuꝰ μὴ συμπιπτέτω σου τὸ πρόσωπον. ἐλάλη-
sum τ nihil cadet de verbis σα καὶ οὐδὲν ἀπολεῖται τῶν ῥημάτων
meis.τ pcepit holofernes ser μου. καὶ προσέταξεν ὁλοφέρνης τοῖς δού-

dixit ad achior. qñ pphetasti nobis dicens q̄ gēsis rl defendatur a deo suo vt oīdam tibi qñ nō est deus nisi nabuchodonosor:cuius pcusserimus eos oēs sicut hoiem vnū:tūc & ipe cū illis assyriorū gladio interibis & ois isrl te cū pditōe dispiet:& pbabis qñ nabuchodonosor dñs sit vniuerse terre.tūc q̄ gladi? militie mee trāsiet p latā tua & cōfixus cades int' vulneratos isrl:& nō respirabis vltra donec exterminēris cū illis.Porro āt si pphetiā tuā verā existimas:nō cōcidat vult? tuus & pallor q̄ facie tuā obtinet abscedat a te: si verba mea hec putas iplere nō posse. Vt āt noueris q̄a sic cū illis hec expleris:ecce ex hac hora illorū ppl'o satiaberis:vt dux dignas mei gladii penas excepint:ipe sic vltiōi subtaceas.Tunc holofernes p̄cepit seruis suis vt comp̄henderent achior & ducerent eum in Bethuliā & traderent eum in manus filiorum israel. Et accipientes eum serui holofernis: pfecti sunt per campestria: sed cū appropinquassent ad montana:exierunt contra eos fundibularii.Illi autem diuertentes a late re montis ligauerunt achior ad arborem manibus & pedibus:& sic vinctū de restibus dimiserunt eum:& reuersi sunt ad dominum suum. Porro filii israel descendentes de bethulia: venerunt ad eum. Quem soluentes duxerunt ad bethuliam: atq̄ in medium populi illuc statuentes percontati sūt quid rerum esset q̄ illum vinctum assyrii reliquissent.In dieb' illis erant in lic pricipes:ozias fili? micha de tribu symeon:& charmi qui & gothoniel. In medio ītaq̄ seniorum: & in conspectu omnium: achior dixit omnia que locutus fuerat: ab holoferne interrogatus:& qualiter populus holofernis voluisset propter hoc verbum interficere eum: & quemadmodum ipse holofernes iratus iusserit eum israelitis hac de causa tradi: vt dum vinceret filios israel: tunc & ipsum achior diuersis iubeat interire suppliciis: propter hoc q̄ dixisset deus celi defē sor eorum est.Cunq̄ achior vniuersa hec exposuisset:omnis populus cecidit in faciem adorantes dominum: & communi lamentatione & fletu vnanimes preces suas domino effuderūt dicentes. Domine deus celi & terre intuere superia m eorum:& respice ad nīam humilitatē: & faciem sanctorū tuorū attende:& ostende q̄m non derelinquis presumentes de te:& presumentes de se & de sua virtute glorian tes humilias. Finito ītaq̄ fletu:& per totam diem oratione populorum cōpleta:consolati sunt achior dicentes. Deus patrum nostrorum cuius tu virtutem predicasti ipse tibi hanc dabit vicissitudinem:vt eorum magis tu interitum videas. Cum vero dominus deus noster dederit hanc libertatem seruis suis:sit & tecum deus in medio nostri: vt sicut placuerit tibi ita cum

uis suis q̄ erāt astantes tabernaculo λους αὐτοῦ οἱ ἦσαν παρεστηκότες τῇ σκηνῇ
suo: vt cōprehenderēt achior: τ reliquitesuo, συλλαβεῖν τὸν ἀχιώρ, καὶ ἀπο-
rent eum in betulua: τ trade στῆσαι αὐτὸν εἰς βαιτυλούα, καὶ παρα-
rent in manus filioꝝ israel. τ acce δοῦναι εἰς χεῖρας υἱῶν ἰσραήλ. καὶ συνέ-
perunt eum serui eius τ duxerūt e λαβον αὐτὸν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἤγαγον αὐ-
um extra castra in campum.τ τὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδίον. καὶ
pfecti sunt de medio cāpestrium in mōta ἀπῆραν ἐκ μέσου τῆς πεδιάδος εἰς τὸν ὄρει-
na: τ appropinquauerūt ad fontes q̄ e νά, καὶ παρεβάλοντο ἐπὶ τὰς πηγὰς αἳ ἦ-
rant sub betulua. τ vt viderūt σαν ὑποκάτω βαιτυλούα. καὶ ὡς εἶδον
eos viri ciuitatis in ver αὐτοὺς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὸν κο
tice mōtis:τ ois vir fundibulari πὸν τοῦ ὄρους, καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονι-
us detinuit ascensum eorum. τ στὴς διεκράτησε τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν. καὶ
iaculauerūt in lapidibus sup eos.τ ingres ἔβαλον ἐπ' αὐτοὺς λίθους ἐπ' αὐτούς. καὶ ὑποδύ-
si subtus montē: ligauerūt σαντες ὑποκάτω τοῦ ὄρους, ἔδησαν τὸν
achior: τ dimiserunt plectum sub ἀχιώρ, καὶ ἀφῆκαν ἐρριμμένον ὑπὸ τὴν
radice mōtis.τ abierunt ad do ῥίζαν τοῦ ὄρους. καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύ-
minū suum. descēdentes āt filii israel ριον αὐτῶν. καταβάντες δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
de ciuitate sua: steterunt sup eum: ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν, ἐπέστησαν ἐπ' αὐτόν,
τ soluentes eum adduxerunt ad be καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον εἰς τὴν βε
tuliā: τ statuerunt eū inter pri τουλούα, καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρ
cipes ciuitatis eorū: q̄ erant in χοντας τῆς πόλεως αὐτῶν, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς
diebus illis: ozias filius micha de ἡμέραις ἐκείναις, ὀζίας ὁ τοῦ μιχὰ ἐκ τῆς
tribu symeon: τ chabrio filius gothoniel: φυλῆς συμεών, καὶ χάβρις ὁ τοῦ γοθονιήλ,
τ charmis filius melchiel. τ cōuocauē καὶ χάρμις ὁ τοῦ μελχιήλ. καὶ συνεκά-
runt oēs seniores ciui λεσαν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πό-
tatis. τ cōcurrerunt oēs iuuenes co λεως. καὶ συνέδραμον πᾶς νεανίσκος αὐ-
rum τ mulieres ad cōgregationē. τ τῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ
statuerunt achior in medio vniuersi popu ἔστησαν τὸν ἀχιὼρ ἐν μέσῳ παντὸς τοῦ λα
li eorum. τ interrogauit eum ozias quod οῦ αὐτῶν. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὀζίας τὸ
cōtigerat. τ rīdens nunciauit συμβεβηκός. καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν
eis verba cōsessus holofer αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς συνεδρίας ὁλοφέρ
nis:τ oīa verba q̄ locutus fuit νου, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὅσα ἐλάλησεν
in medio principum assyrioꝝ: τ que ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων Ἀσσυρίων, καὶ ὅσα
supbe locutus fuit holofernes cōtra domū ὑπερηφάνως ἐμεγαλορρημόνησεν ὁλοφέρνης εἰς τὸν οἶκον
israel. τ pcidentes populus adorauē ἰσραήλ. καὶ πεσόντες ὁ λαὸς προσεκύνη-
runt deum: τ clamauerūt deo dicētes σαν τῷ θεῷ, καὶ ἐβόησαν τῷ θεῷ λέγοντες

vbi deus celi respice in
κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ κατιδὲ ἐπὶ τὰς
superbias eorum: ⁊ miserere humi
ὑπερηφανίας αὐτῶν, καὶ ἐλέησον τὴν τα-
litatis generis nostri: ⁊ respice
πείνωσιν γένους ἡμῶν, καὶ ἐπίβλεψον
super faciem sanctificatorū tibi in
ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σοι ἐν
die hac. ⁊ vocauerunt
τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ παρεκάλεσαν τὸν
achior: ⁊ laudauerūt eum valde. ⁊
ἀχιώρ, καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὸν σφόδρα. καὶ
assumpsit eum ozias de cōgregatiōe
παρέλαβεν αὐτὸν ὀζίας ἐκ τῆς ἐκκλησίας
in domum suā: ⁊ fecit cōuiuium
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πότον τοῖς
seruis suis. ⁊ inuocauerunt
πρεσβυτέροις. καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν
deum israel in auxilium p tota nocte
θεὸν ἰσραὴλ εἰς βοήθειαν ὅλην τὴν νύκτα
illam.
ἐκείνην.

Ca. 7.

ET postridie nunciauit holo
Τῇ δὲ ἐπαύριον παρήγγειλεν ὁλο
fernes omni exercitui suo ⁊ omni
φέρνης πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ παντὶ
populo suo: qui venerunt in
τῷ λαῷ αὐτοῦ, οἱ παρεγένοντο ἐπὶ τὸν
auxilium eius: vt moueret castra cōtra be
συμμαχίαν αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βε
tuluam: ⁊ ascensus montanorū
τυλουά, καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς
occuparent: ⁊ facerēt prelia
προκαταλαμβάνεσθαι, καὶ ποιεῖν πόλε-
um contra filios israel. ⁊ mouit castra
μον πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ. καὶ ἀνεζεύξεν
in die illa omnis vir potens eo-
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐ
rum. ⁊ exercitus filiorum virorum bella-
τῶν. καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν ἀνδρῶν πολε
torum millia peditum septuaginta ⁊
μιστῶν χιλιάδες πεζῶν ἑβδομήκοντα καὶ
centum: ⁊ equitum milia duodecim: pre
ἑκατόν, καὶ ἱππέων χιλιάδες δώδεκα, χω
ter ꝑparationes ⁊ viros q erant
ρὶς τῆς ἀποσκευῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ ἦσαν
pedites iter eos magna multitudo nimis. ⁊
πεζοὶ ἐν αὐτοῖς πολὺ πλῆθος σφόδρα. καὶ
castrametati sūt in valle prope bet
παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βαιτ
luam supra fontē. ⁊ extenderūt in
λουὰ ἐπὶ τῆς πηγῆς. καὶ παρέτειναν εἰς
latitudinē sup bothaim usq belmaim: ⁊ in
πλάτος ἐπὶ βωθαιμὰ ἕως βελμαίμ, καὶ εἰς
lōgitudinē a betulua vsq ad cyamonem
μῆκος ἀπὸ Βαιτουλουὰ ἕως κυάμωνος ὃ
est contra esdraelon. at filii is-
ἐστιν ἀπέναντι ἰσδραηλών. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσ
rael vt viderunt copiā multitudinē: turbati
ραὴλ ὡς εἶδον αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐταράχθη
sunt valde. ⁊ dixit vnusquisq ad
σαν σφόδρα. καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν
proximum suum: nunc occupabunt isti
πλησίον αὐτοῦ, νῦν ἐκλείσουσιν οὗτοι τὸ
faciem terre vniuerse: ⁊ neq
πρόσωπον τῆς γῆς πάσης, καὶ οὔτε τὰ
mōtes excelsi: neq valles: neq
ὄρη τὰ ὑψηλά, οὔτε αἱ φάραγγες, οὔτε οἱ
colles sustinebunt grauitatē eorum: ⁊
βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος αὐτῶν, καὶ
assumentes vnusquisq arma bel-
ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰσκεύη τὰ πολε
tuis omnibus conuersetis nobiscum.
Tunc ozias finito cōsilio suscepit eū
in domum suam: & fecit cenam ma-
gnam. Et vocatis omnibus presbyte
ris: simul expleto ieiunio refecerunt.
Postea vero cōuocatus omnis popu-
lus per totam noctem intra ecclesias
orauerunt petentes auxilium a deo
israel. Capitulum. 7.

HOlofernes autem altera die ꝑce-
pit exercitibus suis: vt ascēderēt
cōtra bethuliā. Erant autem pedites
bellatorum centum viginti milia: &
equites viginti duo milia: preter pre-
parationes virorum illorum quos oc
cupauerat captiuitas: & abducti fue-
rant de prouinciis & vrbibus vniuer-
se iumentutis. Omnes parauerunt se
pariter ad pugnam cōtra filios israel:
& venerunt per crepidinem montis
vsq; ad apicem qui respicit super do-
thaim: a loco qui dicitur belma vsq; ad
chelmon qui est contra esdrelon. Filii
autem israel vt viderunt multitudinē
illorū: prostrauerunt se sup terrā mit-
tentes cinerem sup capita sua: vnani
mes orantes: vt deus israel; misericor
diam suam ostenderet super populū su-
um. Et assumentes arma sua bellica:
federūt per loca q̄ anguſti itineris tra
mitem dirigunt inter mōtosa: & erāt
custodientes ea tota die & nocte. Por
ro holoferues dum circuit per gyrus:
repperit q̄ fons quē; īfluebat aquedu
ctum illorum a parte australi extra
ciuitatē dirigeret: & icidi p̄cepit aq̄du
ctum illorum. Erant tñ non longe a
muris fontes: ex quibus furtim vide-
bantur haurire aquam ad refocillan-
dum potius q̄ ad potandum. Sed filii
ammon & moab accesserunt ad holo
fernem dicentes. Filii israel non in lan
cea nec in sagitta confidunt: sed mon
tes defendunt illos: & muniunt illos
colles in precipitio cōstituti. Vt ergo
sine congressione pugne possis supe
rare eos: pone custodes fontiū vt non
hauriant aquam ex eis: & sine gladio
interficies eos: vel certe fatigati: tra
dent ciuitatem suam quam putant in
montibus positā; superari nō posse.
Et placuerunt verba hec coram holo
ferne: & coram satellitibus eius & con
stituit per gyrum centenarios per sin
gulos fontes. Cunq; ista custodia per
dies viginti fuisset expleta: defecerūt
cisterne & collectiones aquarum omni
bus inhabitantibus bethuliam: ita vt
non esset in ciuitate vnde satiarentur
vel vna die: qm̄ ad mensurā dabatur
populis aqua cottidie. Tunc ad oziā
congregati omnes viri femineq; iune
nes & paruuli omnes simul vna voce
dixerunt. Iudicet deus inter nos & te:
quoniam fecisti in nos mala: nolēs
loqui pacifice cū assyriis: & propter
hoc vendidit nos deus in manibus eo
rum. Et ideo non est qui adiuuet: cui
prosternamur ante oculos eorum i ſ
ti & in perditione magna. Et nunc cō
gregate vniuersos qui in ciuitate sūt:
lica sua: ⁊ incēdentes pyram sup
μικὰ αὐτῶν, καὶ ἀνάψαντες πυρὰν ἐπὶ
turribus suis: mānserunt custodientes
τοὺς πύργους αὐτῶν, ἔμφον φυλάσσοντες
tota nocte illa. at vbi se
ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ δευ
cunda edurit holofernes oēm equi-
τέρᾳ ἐξήγαγεν ὁλοφέρνης πᾶσαν τὴν ἵπ
tatū suum versus cōspectum filiorū is-
πον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν ἰσ
rael q̄ erant in betulua. ⁊ cōsidera
ραὴλ οἳ ἦσαν ἐν Βαιτουλουά. καὶ ἐπιστά-
uit ascensus ciuitatis eorū.
σεως τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν,
⁊ fontes aquarum eorum aggref-
καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐφώ-
sus est: ⁊ ꝑoccupauit eos. ⁊ ipo-
δευσε, καὶ προκατελάβετο αὐτάς. καὶ ἔστη
suit eis castra virorum bel-
σιν αὐτοῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πο
latorum. ⁊ ipse trāstulit castra in populū
λεμιστῶν. καὶ αὐτὸς ἀνέζευξεν εἰς τὸν λαὸν
suum. ⁊ accedentes et omnes
αὐτοῦ. καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες οἱ
principes filiorum esau: ⁊ omnes
ἄρχοντες τῶν υἱῶν ἠσαῦ, καὶ πάντες οἱ
duces populi moab: ⁊ duces
ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μωάβ, καὶ οἱ στρατηγοὶ
regiōis maritime: dixerūt: audiat iam ver-
τῆς παραλίας, εἰπόν, ἀκουσάτω δὴ λέ-
bum dominus noster: vt non sit fractio
γοι ὁδηγήτης ἡμῶν, ἵνα μὴ ἦν θραῦσις
in exercitu tuo. nā populus ille
ἐν τῇ δυνάμει σου. ὁ γὰρ λαὸς οὗτος τῶν
filiorū israel: non confidunt in lan
υἱῶν ἰσραὴλ, οὐ πεποίθασιν ἐπὶ ταῖς δό-
ceis suis: sed in sublimitatib⁹ mō
ρασιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς ὑψίσι τῶν ὀρέ-
tiū in q̄bus ipsi habitant in eis. nō
ων ἐν οἷς αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐτοῖς. οὐ
enim est facile ꝑcedere ꝑ vertices
γὰρ ἔστιν εὐχερὲς προβῆναι τὰς κορυφὰς
montiū eorum. ⁊ nunc domine ne pre-
τῶν ὀρέων αὐτῶν. καὶ νῦν δέσποτα μὴ πο
liū inceas aduersus eos sicut fit preli
λέμει πρὸς αὐτοὺς κατὰς γίνεται πολέ-
um acies: ⁊ non cadet de
μος παρατάξεως, καὶ οὐ πεσεῖται ἐκ τοῦ
populo tuo vt vir vnus. mane in
λαοῦ σου ὡς ἀνὴρ εἷς. ἀναμένων ἐπὶ τῆς
castris tuis custodiens omnem ci
παρεμβολῆς σου διαφυλάσσων πάντα ἄν
rum ex exercitu tuo. ⁊ obtine
δρα ἐκ τῆς δυνάμεώς σου. καὶ ἐπικρατήσα
ant serui tui fontem aquē
τωσαν οἱ παῖδές σου τῆς πηγῆς τοῦ ὕδα-
qui exit de radice montis. quia
τος, ὃ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὄρους. διὸ
inde aquantur omnes habitan-
τι ἐκεῖθεν ὑδρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦν
tes betulua. ⁊ interimet eos si-
τες Βαιτουλουά. καὶ ἀνελεῖ αὐτοὺς ἡ δίψα
tis: ⁊ tradent ciuitatem suam. ⁊
ῃ, καὶ ἐκδώσουσι τὴν πόλιν ἑαυτῶν. καὶ
nos ⁊ populus noster ascendemus sup
ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν ἀναβησόμεθα ἐπὶ
primas altitudies montiū: ⁊ ca
τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ στα
stramentabimur super eas in custodi-
ρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐταῖς εἰς προφυλα-
am. ne exeat de ciuitate vir
κήν. ἵνα μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς πόλεως ἄνδρα

vnus.τ contabescẽt in fame ipſi: τ
ἷα.καὶ πακιῶσθαι ἐν τῷ λιμῷ αὐτοί, καὶ
vxores eorum: τ filii eorum:
αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν.
τ anteq̃ veniat gladius ſup eos:
καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν ῥομφαίαν ἐπ' αὐτούς,
ſubuertentur in platcio
καπεσραφήσεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις
habitatiõis eorum. τ retribuco
τῆς οἰκήσεως αὐτῶν. καὶ ἀποδώσει
eis retributionem malam: eo q̃ re
αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρόν, ἀνθ' ὧν ἐζα
bellauerit τ nõ obedierunt faci-
σίασαι καὶ οὐχ ὑπήκουσαν τῷ πρισῷ
ei tue in pace. τ placuerunt verba eo
σου ἐν εἰρήνῃ.καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐ
rum coram holoferne: τ coram oſti
τῶν ἐνώπιον ὁλοφέρνου,καὶ ἐνώπιον πάν
bus ſatellitibus eius. τ conſtituti
των τῶν διαπόντων αὐτοῦ.καὶ συνέταξε
facere ſicut locuti fuerũt.τ receſſerunt ea
ποιεῖν καθὰ ἐλάλησαν. καὶ ἀπῆραν πα
ſtra filiorũ ammon: τ cum eis mi
ρεμβολὴ υἱῶν ἀμμών,καὶ μετ' αὐτῶν χι
lia quinq; filiorũ aſſur. τ caſtrame
λιάδες πέντε υἱῶν ἀσσούρ. καὶ παρενέ
tant ſunt in valle. τ ꝓoccupauerunt
βαλον ἐν τῷ αὐλῶνι.καὶ προκατελάβοντο
aquas τ fontes aquarum
τὰ ὕδατα καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
filiorũ iſrael. τ aſcenderũt filii eſau
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ.καὶ ἀνέβησαν υἱοὶ ἠσαῦ
τ filii ammon: τ caſtrametati ſunt in
καὶ υἱοὶ ἀμμών, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ
mõtanio contra bochalmi. τ miſe-
ὀρεινῇ ἀπέναντι δωθαείμ. καὶ ἀπέστε
runt ex eis ad auſtrũ τ ſubſolanum
λαν ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον καὶ ἀπηλιώτην
contra ecrebel: q̃ eſt ꝓpe chu
ἀπέναντι ἐκριβήλ,ὅ ἐστιν πλησίον χου
ſi: q̃ eſt ſuper torrentem mochmur.
σί,ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χειμάρρου μοχμούρ.
τ reliqu⁹ exercitus aſſyriorũ caſtra
καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν ἀσσυρίων παρε
metati ſũt in campo:τ cooperuerũt oẽm
νέβαλον ἐν τῷ πεδίῳ,καὶ ἐκάλυψαν πᾶν
faciem terre. τ tabernacla τ
τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· καὶ αἱ σκηναὶ καὶ
ſarcine eorũ caſtra fece
αἱ ἀποσκευαὶ αὐτῶν κατεσκηνώθησαν
runt in multitudie multa valde. τ
σαν εἰς πλῆθος πολὺ σφόδρα. καὶ οἱ
filii iſrael clamauerunt ad dñm deũ
υἱοὶ ἰσραὴλ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον θεὸν
eorum:qñ defecit aio ſpũs eo
αὐτῶν,ὅτι ὀλιγοψύχησε τὸ πνεῦμα αὐ
rum:qñ i circuitu erãt omnes inimici eo
τῶν,ὅτι ἐκύκλωσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐ
rum:τ nõ poterãt fugere de medio eorum.
τῶν,καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐκ μέσου αὐτῶν.
τ manſerũt i circuitu eorũ omnis cõgrega
καὶ ἔμειναν κύκλῳ αὐτῶν πᾶσα συναγω
tio aſſyriorũ: pedites τ currus τ
γὴ ἀσσούρ,οἱ πεζοὶ καὶ τὰ ἅρματα καὶ οἱ
equites eorum diebus triginta quattu-
ἱππεῖς αὐτῶν ἡμέρας τριακοντατέσσα
or. τ deficiebant oĩbus habitanti-
ρας.καὶ ἐξέλειπον πάντας τοὺς κατοικοῦν
bus betulua oĩa receptacula ſua
τας βαιτουλοὺα πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν
aquarum. τ lacus euacuabãtur
τῶν ὑδάτων. καὶ οἱ λάκκοι ἐξεκενοῦντο·

vt ſponte tradamus nos popu
lo holofernis. Melius eſt enim
vt captiui benedicamus domi-
num viuentes: q̃ moriamur &
ſimus opprobrium omni car-
ni: cum videamus vxores no-
ſtras & infantes noſtros mori
ante oculos noſtros. Conteſta-
mur hodie celum & terram &
deum patrum noſtrorum: qui
vlciſcitur nos ſecundum pecca
ta noſtra: vt iam tradatis ciuita
tem in manu militie holofer-
nis: vt ſit finis noſter breuis in
ore gladii:qui longior efficitur
in ariditate ſitis. Et cum hec di-
xiſſent factus eſt fletus & vlula
tus magnus in eccleſia omni-
bus: & per multas horas vna
voce clamauerunt ad deum di-
centes. Peccauimus cum patri
bus noſtris:iniuſte egimus:iní-
quitatem fecimus. Tu quia pi?
es miſerere noſtri: & in tuo fla-
gello vindica iniquitates no-
ſtras: & noli tradere confiten-
tes te populo qui ignorat te:
vt non dicant inter gentes: vbi
eſt deus eorum. Et cum fatiga-
ti his clamoribus: & his fleti-
bus laſſati filuiſſent: exurgens
ozias infuſus lachrymis dixit.
Equo animo eſtote fratres: &
hos quinq; dies expectemus a
domino miſericordiam. Forſi-
tan enim indignationem ſu-
am abſcindet:& dabit gloriam
nomini ſuo. Si autem tranſa-
ctis quinq; diebus non vene-
rit adiutorium: faciemus hec
verba que locuti eſtis.

oooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooo

Capitulum octauum.

ET factum eſt cum audiſſet
hecverba iudith vidua que
erat filia merari: filii idox: filii
ioſeph: filii ozie: filii elai: filii
iammor: filii iedeon:filii rapho-
im filii achitob: fili melchie: fi-
lii enan: filii nathanie: filii ſala-
thiel:filii ſymeon:filii ruben: &
vir eius fuit manaſſes:qui mor
tuus eſt in diebus meſſis hor-
deacee: inſtabat enim ſuper al-
ligantes manipulos in campo:
& venit eſtus ſuper caput eius:
& mortuus eſt in bethulia ciui-
tate ſua:& ſepultus eſt cum pa-
tribus ſuis. Erat autem iudith

τ non hẽbãt ad bibẽdũ ad ſatietatem aquã
καὶ οὐκ ἦν ἔτι πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ
die vna: qñ in mẽſura dabant e-
ἡμέραν μίαν,ὅτι ἐν μέτρῳ ἐδίδοσαν αὐ-
is ad bibẽdũ. τ cõſternati ſũt infantes eorũ:
τοῖς πιεῖν.καὶ ἐλύμηναν τὰ νήπια αὐτῶν,
τ vxores τ iuuenes defecerũt
καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλιπον
a ſiti. τ cadebant in
ἀπὸ τῆς δίψης. καὶ ἔπιπτον ἐν ταῖς
platcio ciuitatis:τ in trãſi-
πλατείαις τῆς πόλεως,καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς
tibus portarũ. τ non erat vigor
θυρῶν πυλῶν.καὶ οὐκ ἦν κραταίωσις
ampli⁹ in eis. τ cõgregatus eſt vniuerſus
ἔτι ἐν αὐτοῖς.καὶ ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ
ppls ad oſtiũ τ principes ciui
λαὸς ἐπὶ θύραν καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς πό-
tatis: iuuenes τ mulieres τ
λεως,οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ
pueri. τ clamauerũt voce magna:
παιδία. καὶ ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ,
τ dixerũt coram oĩbus ſenio-
καὶ εἶπον ἐναντίον πάντων τῶν πρεσβυ
bus:videlicet deus inter nos τ
τέρων,κρίναι ὁ θεὸς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑ
vos:qñ feciſtis in nobis iniuſticiã ma
μῶν,ὅτι ἐποιήσατε ἐν ἡμῖν ἀδικίαν με-
gnam nõ loquẽtes pacifica cum
γάλην οὐ λαλήσαντες εἰρηνικὰ μετὰ τῶν
filiis aſſyriorũ. τ nõ eſt auxiliator: nõ:
υἱῶν ἀσσούρ.καὶ νῦν οὐκ ἔστι βοηθὸς ἡμῶν,
ſed vendidit nos deus in manu
ἀλλὰ πέπρακεν ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖ
bus eorum: vt ꝓſternamur ante e
ρας αὐτῶν,οὗ κατασρωθῆναι ἐναντίον αὐ
os in ſiti τ pditiõe magna. τ
τῶν ἐν δίψῃ καὶ ἀπωλείᾳ μεγάλῃ. καὶ
nunc cõuocate eos: τ tradite
νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτούς,καὶ ἐκδότε τὴν
ciuitatẽ oẽm i direptionẽ populo holofer
πόλιν πᾶσαν εἰς ἁρπαγὴν λαῷ ὁλοφέρ
nis τ vniuerſo exercitui eius. qñ meli
νου καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ.ὅτι καλὸν
us nos fieri eis in rapi-
αὐτὸν ἡμᾶς γενέσθαι αὐτοῖς εἰς διαρπα-
nam:ꝙ mori in ſiti. erimus enim in
γήν,ἢ ἀποθνῄσκειν ἐν δίψῃ.ἐσόμεθα γὰρ εἰς
ſeruos: τ viuet aĩa noſtra. τ
δούλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν. καὶ
non videbimus mortem infantium no
οὐκ ὀψόμεθα τὸν θάνατον τῶν νηπίων ἡ-
ſtrorũ in oculis noſtris: τ vxo
μῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ τὰς γυναῖ-
res τ filios noſtros deficientes
κας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκλειποῦσας
alias ipſor⁹. cõteſtamur vobis
τὰς ψυχὰς αὐτῶν.μαρτυρόμεθα ὑμῖν τὸν
celum τ terrã τ deum noſtrũ τ
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ
dñm patrum noſtrorũ:q̃ vlciſcitur
κύριον τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐκδικεῖ ἡ-
nos ſecundũ peccata noſtra: τ
μᾶς κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ τὰ
peccata patrum noſtror⁹:vt nõ
ἁμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν,ἵνα μὴ
faciat ſecundũ verba hec in di
ποιήσῃ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέ
e hodierna. τ factus fuit planctus ma
ρᾳ τῇ σήμερον. καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέ-
gnus in medio cõgregatiõis olim
γας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων

vnanimiter. ⁊ clamauerunt ad dñm ὁμοθυμαδόν. καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν κύριον deum voce magna. ⁊ virit ad eos μεγάλῃ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ozias: cõfidite fratres. expectemus ὀζίας, θαρσεῖτε ἀδελφοί. διακαρτερήσω= adhuc dnꝫ vicos: in ꝗbus cõcurrit μὲν ἔτι πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπιστρέψει dñs deus noster miam suam super nos. κύ͞ς ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. nõ.n.derelinquet nos in finẽ. si οὐ μὴ ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέλος. ἐὰν aũt trãsierint isti: ⁊ nõ venerit sup nos δὲ διέλθωσιν οὗτοι, καὶ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς adiutoriũ: faciam iuxta verbũ vestrũ. ⁊ βοήθεια, ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν. καὶ dispersit populũ in sua ca= διεσκόρπισε τὸν λαὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ παρεμ stra. ⁊ ad muros ⁊ turres βολήν. καὶ ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους ciuitatis sue abierũt: ⁊ vxo τῆς πόλεως αὐτῶν ἀπῆλθον, καὶ τοὺς γυ res ⁊ filios in domos suas ναῖκας καὶ τὰ τέκνα εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν miserunt. ⁊ erant in humilitate mul= ἀπέστειλαν. καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολ ta in ciuitate.

λὴ ἐν τῇ πόλει.

Ca.8.

ET audiuit in illis ꝺie Καὶ ἤκουσεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ= bus iudith filia merari: filii or filii io= ραις ἰουδὶθ θυγάτηρ μεραρί, υἱοῦ ὢξ υἱοῦ ἰω seph filii ozicl: filii helciæ filii ananie filii σὴφ υἱοῦ ὀζιὴλ, υἱοῦ ἐλκίᾳ υἱοῦ ἀνανίου υἱοῦ gedeon: filii raphaim filii acitho filii eliu: γεδεών, υἱοῦ ῥαφαὶν υἱοῦ ἀκιτὼ υἱοῦ ἐλιοὺ, filii ciab filii nathanael: filii samaliel υἱοῦ ἐλιὰβ υἱοῦ ναθαναὴλ, υἱοῦ σαμαλιὴλ filii saladai filii israel: ⁊ vir e= υἱοῦ σαλαδαὶ υἱοῦ ἰσραὴλ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐ ius manasses de tribu eius ⁊ de fa= τῆς μανασσῆς τῆς φυλῆς αὐτῆς καὶ τῆς πα milia eius. ⁊ mortuus est i ꝺiebus mes= τριᾶς αὐτῆς. καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις θερι sis ozici. istabat.n.sup alligan σμοῦ κριθῶν. ἐπέστη γὰρ ἐπὶ τοὺς θερισμοὺς tes manipulos in campo: ⁊ τοὺς δράγμαται ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ estus venit sup caput eius: ⁊ καύσων ἦλθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ cecidit in lectum suum. ⁊ sepelierũt ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ. καὶ ἐτάφη eum cum patribus suis in a αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ ἀ gro ꝺ inter bethaim ⁊ balamo. γρῷ τῷ ἀναμέσον βαιτὶμ καὶ βαλαμών. ⁊ erat iudith in domo sua vidua καὶ ἦν ἰουδὶθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς χηρεύουσα annis trib⁹ ⁊ mẽsibus ꝟtuor. ⁊ fe ἔτη τρία καὶ μῆνας τέσσαρας. καὶ ἐποίη= cit sibi tabernaculũ in pte supiori σεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ domus sue: ⁊ imposuit sup lumbus οἴκου αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὀσφὺν suos cilitium: ⁊ erãt sup eam vestes σάκκον, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἱμάτια viduitatis sue. ⁊ ieiunauit om τῆς χηρείσεως αὐτῆς. καὶ ἐνήστευσε πά= nibus ꝺiebus viduitatis sue: σας τὰς ἡμέρας τῆς χηρείσεως αὐτῆς, ꝓter anteſabbata ⁊ sabbata ⁊ χωρὶς προσαββάτων καὶ σαββάτων καὶ relicta eius vidua iam annis tri= bus & mensibus sex. Et in supe rioribus domus sue fecit sibi se cretum cubiculum: in quo cum puellis suis clausa morabatur: & habens super lumbos suos ci litium ieiunabat omnibus die= bus vite sue: preter sabbata & neomenias & festa domus isra= el. Erat autem eleganti aspectu nimis: cui vir suus reliquerat di= uitias multas & familiam copio sam: ac possessiones armentis boum ac gregibus ouium ple nas. Et erat hec i oñibus famo sissima: quoniam timebat do minum valde: nec erat qui lo= queretur de illa verbum malũ. Hec itaqꝫ cum audisset quoni= am ozias promisisset: ꝙ transa cto quinto die traderet ciuita= tem: misit ad presbyteros cha= bri & charmi. Et venerunt ad illam: & dixit illis. Quod ẽ hoc verbum in quo consensit ozias: vt tradat ciuitatem assyriis: si in tra quinqꝫ dies non venerit vo= bis adiutorium? Et qui estis vos qui temptatis dominum? Non est iste sermo qui misericordiaꝫ provocet: sed potius qui iram excitet: & furorem accendat. Posuistis vos tempus miseratio nis domini: & in arbitrium ve= strum diem constituistis ei. Sed quia patiens dominus est: i hoc ipso peniteamus: & indulgen= tiam eius fusis lachrymis po= stulemus. Non enim quasi ho= mo deus sic comminabitur: neqꝫ sicut filius hominis ad ira= cundiam inflãmabitur. Et ideo humiliem⁹ illi animas nostras: & in spiritu constituti humilia= to seruientes illi: dicamus flẽtes domino: vt secundum voluntа= tem suam sic faciat nobiscum ci to misericordiam suam: vt sicut conturbatum est cor nostrum in superbia eorum: ita etiam de nostra humilitate gloriemur: quoniam non sumus secuti pec cata patrum nostrorum: qui de reliquerunt deum suum: & ado rauerunt deos alienos. pro quo sce celere dati sunt in gladium & i rapinam & in confusionem ini= micis suis. Nos autem alterum deum nescimus preter ipsum. Expectemus humiles consola= tionem eius: & exquiret sangui nem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum: & hu= miliabit omnes gentes quecun qꝫ insurgunt contra nos: & faci et illas sine honore dominus de us noster. Et nunc fratres quo= niam vos qui estis presbyteri in populo dei: & ex vobis pendet

antencomenias ⁊ festa ⁊ solẽnitates προνουμηνιῶν καὶ ἑορτῶν καὶ χαρμοσυνῶν domus israel. ⁊ erat speciosa forma. οἴκου ἰσραὴλ. καὶ ἦν καλὴ τῷ εἴδει, ⁊ elegans aspectu nimis. ⁊ relique καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα. καὶ ὑπελεί= rat ei manasses vir eius au= πετο αὐτῇ μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς χρυσί rũ ⁊ argentum ⁊ famulos ⁊ ancil= ον καὶ ἀργύριον καὶ παῖδας καὶ παιδί= las ⁊ pecora ⁊ agros: ⁊ manebat in e σκας καὶ κτήνη καὶ ἀγρούς, καὶ ἔμενεν ἐπ' αὐ ea. ⁊ nõ erat q̃ inferret in eã ver τῶν. καὶ οὐκ ἦν ὃς ἐπιτιμήσειεν ἐπ' αὐτὴν ῥῆ bum maluꝫ: qui timebat ꝺeum valde. μα πονηρόν, ὅτι ἐφοβεῖτο τὸν θεὸν σφόδρα. ⁊ audiuit verba populi mala καὶ ἤκουσε τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρὰ contra principem: qñ cõsternati sunt in ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὠλιγοψύχησαν ἐν paucitate aq̃rum. ⁊ audiuit om= τῇ ἐνδείᾳ τῶν ὑδάτων. καὶ ἤκουσε πάν nia verba iudith que locut⁹ fuit ad τας τοὺς λόγους ἰουδὶθ οὓς ἐλάλησε πρὸς eos ozias: quõ iurauit eis ꝙ tra αὐτοὺς ὀζίας, ὡς ὤμοσεν αὐτοῖς παραδώ deret ciuitatẽ post ꝺies quinqꝫ σειν τὴν πόλιν μετὰ ἡμέρας πέντε τοῖς assyrijs. ⁊ cũ misisset ancillam su ἀσυρίοις. καὶ ἐπορεύθη τὴν ἄβραν αὐ am q̃ preerat oĩbus facultatibus τῆς τὴν ἐφεστῶσαν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν suis: vocauit ozią ⁊ chabrin ⁊ char αὐτῆς, ἐκάλεσεν ὀζίαν καὶ χαβρὶν καὶ χαρ min presbyteros ciuitatis su μὶν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως αὐ= e: ⁊ venerũt ad eam. ⁊ ꝺixit ad τῆς, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν. καὶ εἶπε πρὸς eos: audite mẽ me principes αὐτούς, ἀκούσατέ μου ἄρχοντες τῶν habitantium betulua: qñ nõ rectũ κατοικούντων βαιτουλούα, ὅτι οὐκ ἰθὺς ὁ verbũ vestrũ quod locuti estis coram λόγος ὑμῶν ὃν ἐλαλήσατε ἐναντίον τοῦ populo in ꝺie hac: ⁊ constituistis λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐστήσατε τὸν iusiurãdũ hoc quod locuti estis inter ὅρκον τοῦτον ὃν ἐλαλήσατε ἀναμέσον τοῦ ꝺeum ⁊ nos: ⁊ ꝺixistis tradituros esse θεοῦ καὶ ἡμῶν, καὶ εἴπατε ἐκδώσειν τὴν ciuitatem inimicis nostris: nisi in illis πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς cõuersus fuerit ꝺns ad adiumãdũ nos. ⁊ nũc q̃ ἐπιστρέψῃ κύριος βοηθῆσαι ἡμῖν. καὶ νῦν τί estis vos q̃ tẽtastis ꝺeũ in ἐστε ὑμεῖς οἱ ἐπειράσατε τὸν θεὸν ἐν τῇ vie hodierna: ⁊ statuistis p ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, καὶ ἐστάσατε ὑπὲρ τοῦ ꝺeo in medio filioꝝ hoim⁹ ⁊ nũc ꝺomi θεοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων; καὶ νῦν κύρι nũ oipotentem ecḋritis: ⁊ nihil co ον παντοκράτορα ἐξετάζετε, καὶ οὐδὲν ἐπι gnoscetis vsq̃ i seculũ. ꝺa' profundũ cor= γνώσεσθε εἰς τοῦ αἰῶνος. ὅτι βαθὺς καρ= ꝺie hoiꝰ nõ inuenietis: ⁊ verba δίαν ἀνθρώπου οὐχ εὑρήσετε, καὶ λόγους τῆς cogitatiõis eius nõ pcipietis: ⁊ quomodo διανοίας αὐτοῦ οὐ διαλήψεσθε, καὶ πῶς τὸν ꝺeus q̃ fecit oĩa hec scrutabimini: θεὸν ὃς ἐποίησε πάντα ταῦτα ἐρευνήσετε, ⁊ mentẽ eius cognoscetis: ⁊ καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπιγνώσεσθε, καὶ τὸν

cogitationē eius dignoscetis? nequaq̄ λογισμὸν αὐτοῦ καταμαθήσεται; μηδαμῶς
fratres. ne ad trā excitetis dñm deum ἀδελφοί. μὴ παροργίζετε κύριον τὸν θεὸν
nrm: qm si noluerit in dnq̄ ἡμῶν, ὅτι ἐὰν μὴ βουληθῇ ἐν ταῖς σήμε
diebus adiuuare nos: ipse habet ραις βοηθῆσαι ἡμῖν, αὐτὸς ἔχει τὴν
ptātem in dbus voluerit defendere t omi ἐξουσίαν ἐν αἷς θέλει σκεπάσαι καὶ πά
bus diebus: aut etiā exterminare nos σας ἡμέρας, ἢ καὶ ὀλοθρεῦσαι ἡμᾶς
ante faciem inimicoꝝ nrorum. vos πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. ὑμεῖς
ālit ne alienetis cōsilia vīt δὲ μὴ ἐνισχυριάζετε τὰς βουλὰς κυρίου
dei nostri: qm nō q̄si homo de τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅτι οὐχὼς ἄνθρωπος ὁ θε
us vt minis afficiatur: neq̄ sicut filius hois vt ὸς ἀπειληθῆναι, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ὁ
indicetur. ideoq̄ expectāte q̄ ab τιθῆναι. διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ'
eo salutem: inocemus eum αὐτοῦ σωτηρίαν, ἐπικαλεσώμεθα αὐτὸν
in adiutoriū nostrū. t exaudiet ἐπὶ βοήθειαν ἡμῶν. καὶ εἰσακούσεται τῆς
vocē nostrā: si fuerit ei placitū. qm nō φωνῆς ἡμῶν, ἐὰν ᾖ αὐτῷ ἀρεστόν. ὅτι οὐκ
surrexit in ḡnatiōib⁹ nr̄is: neq̄ est in ἀνέστη ἐν ταῖς φυλαῖς ἡμῶν, οὐδὲ ἔστιν ἐν
die hodierna: neq̄ tribus: neq̄ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, οὔτε φυλή, οὔτε
familia: neq̄ populus: neq̄ ciuitas ex no πατριά, οὔτε δῆμος, οὔτε πόλις ἐξ ἡ
bis: q̄ adorent deos manufactos: μῶν, οἱ προσκυνοῦσι θεοὺς χειροποιήτους,
sicut fuit in pteritis diebus καθάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέ
bus: quoꝝ gla vati sunt in gladium ραις, ὧν χάριν ἐδόθησαν εἰς ῥομφαίαν
t rapinam patres nostri: t ceci καὶ διαρπαγὴν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἔπε
derūt ruina magna i cōspectu inimicoꝝ σεν πτῶμα μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν
nr̄oꝝ. nos aūt alterū deū nō cognouimꝰ. ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ ἕτερον θεὸν οὐκ ἐγνώσθη-
vnde speramus q̄ nō despiciet μεν· διὸ ἐλπίζομεν ὅτι οὐχ ὑπερόψεται
nos: neq̄ de gne nr̄o: neq̄ cū ἡμᾶς, οὔτε ἀπὸ τοῦ γένους ἡμῶν, οὔτε ἐν
capti fuerimus nos: sic vocabitur τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως πλανήσεται ἡ
iudea. t diripientur sancta no ἰουδαία. καὶ προνομευθήσεται τὰ ἅγια ἡ
stra: t exḡret pfanationē eius μῶν, καὶ ἐκζητήσει τὴν βεβήλωσιν αὐτοῦ
de ore nr̄o: t timorē oculi ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, καὶ τὸν φόβον τῶν ὀφ
locum nr̄orum: t captiuitatē θαλμῶν ἡμῶν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς
terre t desolationē hereditatis nostre γῆς καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν
cōuertet in caput nostrū in gēti ἐπιστρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς ἔθνε
bus quoꝝcūq̄ seruierimus illic. t erimus σιν, οὓς ἐὰν δουλεύσωμεν ἐκεῖ. καὶ ἐσόμε
in offensionē t in vituperiū i cons θα εἰς πρόσκομμα καὶ εἰς ὄνειδος ἐναντί
spectu possidentiū nos: qm nō dirige ον τῶν κτωμένων ἡμᾶς, ὅτι οὐ κατευθυν
tur seruitus nostra in gratiam: sed θήσεται ἡ δουλεία ἡμῶν εἰς χάριν, ἀλλ'

anima illorum: ad eloquium vestrum corda eorum erigite: vt memores sint quia tempta ti sunt patres nostri: vt pro barentur si vere colerent de um suum. Memores esse de bent: quomodo pater noster Abraam temptatus est: & per multas tribulationes proba tus: dei amicus effectus est. Sic Isaac: sic Iacob: sic mo yses: & omnes qui placue runt deo: per multas tribu lationes transierunt fideles. Illi autem qui temptationes non fuscepерunt cum timore domini: & impatientiam su am: & improperium murmu rationis sue contra dominum protulerunt: exterminati sunt ab exterminatore: & a serpen tibus perierunt. Et nos er go non vlciscamur nos pro his que patimur: sed repu tantes peccatis nostris hec ip sa supplicia minora esse: fla gella domini quasi serui qui corripimur ad emendationem & non ad perditionem no stram euenisse credamus. Et dixerunt illi ozias & presby teri. Omnia que locuta es vera sunt: & non est in ser monibus tuis vlla reprehen sio. Nunc ergo ora pro no bis: quoniam mulier sancta es: & timens deum. Et di xit illis iudith. Sicut qđ potui loqui dei esse cognoscitis: ita quod facere dispositi proba te si ex deo est: & orate vt firmum faciat deus consilium meum. Stabitis vos ad portam nocte ista: & ego exeam cum abra mea: & orate vt sicut di xistis in diebus quinq̄ respi ciat dominus populum suum israel. Vos autem nolo vt scrutemini actum meum: & vsq̄ dum renunciem vobis nihil aliud fiat: nisi oratio pro me ad dominum deum no strum. Et dixit ad eam ozias princeps iude. Vade in pace: & dominus sit tecum in vltionē

in dedecus ponet eam dñs deus εἰς ἀτιμίαν θήσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς
noster. t nunc fratres obsecremus ἡμῶν. καὶ νῦν ἀδελφοὶ ἐπιδεξώμεθα τοῖς
fratribus nostris: q̄ a nobis pendet ἀδελφοῖς ἡμῶν, ὅτι ἐξ ἡμῶν ἐκκρέμασται ἡ
anima eorum: t sctā t domus t ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ
altare firmata sunt in nobis. pcter θυσιαστήριον ἐπεστήριγται ἐφ' ἡμῖν. πρὸ
ea hec agamus grās dño πάντα τοῦτο εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ τῷ
deo nostro: q̄ tēptat nos sicut t θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καθὼς καὶ τοὺς
patres nostros. memores eius q̄ fecit πατέρας ἡμῶν. μνήσθητι ὅσα ἐποίησε
cum abraam: t dño tēptauit isa μετὰ Ἀβραάμ, καὶ ὅσα ἐπείρασε τὸν Ἰσα
ac: t q̄ facta sunt iacob in mesopo ακ, καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ἰακὼβ ἐν μεσοπο
tamia syrie pascenti o ταμίᾳ τῆς συρίας ποιμαίνοντι τὰ πρό
ues laban fratris matris βατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς
sue. qm nō sicut illos examinauit αὐτοῦ. ὅτι οὐ καθὼς ἐκείνους ἐπύρωσεν
eis cordis eorum: t nos εἰς τὸ σημεῖον καρδίας αὐτῶν, καὶ ἡμᾶς
non vltus est: sed ad monitionē flagel οὐκ ἐξεδίκησεν, ἀλλ' εἰς νουθεσίαν μαστι
lat dño appropinquantes sibi. t dixit γοῖ κύριος τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ. καὶ εἶπε
ad eam ozias: ofa q̄cūq̄ dixisti in πρὸς αὐτὴν Ὀζίας, πάντα ὅσα εἶπας ἐν
bono cordе locuta es. t nō est q̄ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐλάλησας. καὶ οὐκ ἔστιν ὃς
resistat verbis tuis. q̄m non in ἀντιστήσεται τοῖς λόγοις σου. ὅτι οὐκ ἐν
hodierno die sapia tua manifesta est: τῇ σήμερον ἡ σοφία σου πρόδηλός ἐστιν,
sed a principio dierum tuorū cognouit oīs ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ
populus prudētiam tuā: q̄m bona est λαὸς τὴν σύνεσίν σου, καλόν τι ἀγαθὸν ἔστι
formatio cordis tui. sed popu τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου. ἀλλ' ὁ λα
lus sitiuit valde: t coegerunt ὸς διψήσας σφόδρα, καὶ ἠνάγκασαν ἡ
nos sicut locuti sumus facere eis: μᾶς καθὰ ἐλαλήσαμεν ποιῆσαι αὐτοῖς,
t inducere iuramētū sup nos: qđ nō trās καὶ ἐπαγαγεῖν ὅρκον ἐφ' ἡμᾶς, ὃν οὐ παρα
grediemur. t nūc ora tu p nobis: βησόμεθα. καὶ νῦν δεήθητι σὺ περὶ ἡμῶν,
q̄m mulier religiosa es. t mittet dñs ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ. καὶ ἀποστελεῖ κύρι
nus pluuiā ad repletionē lacuum ος τὸν ὑετὸν εἰς πλήρωσιν τῶν λάκκων
nostroꝝ: t nō deficiemus āplius. t dixit ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐκλείψομεν ἔτι. καὶ εἶπε
ad eos iudith: audite me: t πρὸς αὐτοὺς Ἰουδίθ, ἀκούσατέ μου, καὶ
faciam negociuꝫ quod pueniet in ḡnatiōes ποιήσω πρᾶγμα ὃ ἀφίξεται εἰς γενεὰς
gnationū filiis gnis nostri. vos stabi υἱοῖς γένους ἡμῶν. ὑμεῖς στήσε
tis in porta nocte hac: t ἐξελεύσομαι ἐγὼ καὶ ἡ παιδίσκη μου. καὶ
exibo ego cū ancilla mea. ἐν ταῖς ἡμέραις μιᾶς ἔστατε
t in diebus post dē dixistis ἐξελεύσομαι ἐγὼ μετὰ τῆς ἄβρας μου.
quas

τ in diebus post dē dixistis
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μιᾶς ἔστατε

traditurꝰ ciuitatem inimicis no
παραδώσειν τὴν πόλιν ταῖς ἐχθροῖς ἡ-
stris:respiciet dñs israel in ma
μῶν,ἐπισκέψεται κύριος τὸν Ισραὴλ ἐν χει
nu mea.vos aũt nō scrutabimini
ρί μου.ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξερευνήσετε τὴν πρᾶ
ctū meū.nō.n.annuntiabo vobis vsq; dū
ξίν μου.οὐ γὰρ ἀπαγγελῶ ὑμῖν ἕως τοῦ τε
ciantur ꝫ ego facio. ⁊ dixit ozias ⁊
λεσθῆναι ἃ ἐγὼ ποιῶ. καὶ εἶπεν ὀζίας καὶ
principes ad eam: vade in pa
οἱ ἄρχοντες πρὸς αὐτήν, πορεύου εἰς εἰρή-
ce: ⁊ dñs deus ante te in
νην, καὶ κύριος ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου εἰς
vltionem inimicoꝝ nrox. ⁊ reuertē
ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. καὶ ἀπῆρε
tes de tabernaculo:abierūt ad
φαστις ἐκ τῆς σκηνῆς, ἐπορεύησαν ἐπὶ
acies suas.
τὰς διαταξεις αὐτῶν. Ca.9.

IJudith vero cecidit in faciem:
Ιουδὶθ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον,
⁊ imposuit cinerem sup caput su
καὶ ἐπέθετο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐ-
um: ⁊ exuit quo induta erat cili
τῆς, καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκ-
tium.⁊ erat nuper oblatū in hierm
κον. καὶ ἦν ἄρτι προσφερόμενον εἰς ἐλα-
in domū dñi incensum vespere illi
μ ἐν οἴκῳ κυ τὸ θυμίαμα τῆς ἑσπέρας ἐκεί-
nu. ⁊ clamauit voce magna iudith ⁊
νης. καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ιουδὶθ καὶ
dixit: dñe deus patris mei symeō cui
εἶπε,κύριε ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου συμεὼν ᾧ
dedisti gladium in vltionem alienige
ἔδωκας ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογε-
narū:q̄ soluerūt vulnā virginis in coinq
νῶν, οἱ ἔλυσαν μήτραν παρθένου εἰς μία
nationē:⁊ nudauerūt femur iñ cōfusionē: ⁊
σμα,καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην,καὶ
pfanauerūt virginitatē in opprobriū. pi
ἐβεβήλωσαν παρθενίαν εἰς ὀνειδος. εἶ-
xisti eis nō sic erit. ⁊ fecerunt
πας γὰρ οὐχ οὕτως ἔσται. καὶ ἐποίησαν
p ꝗbus dedisti principes eoꝝ in cedes.
οἷς ἔδωκας ἄρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον.
⁊ stratum eorum irrigauit de
καὶ τὴν στρωμνὴν αὐτῶν κατεύσατο τὴν ἀ-
ceptum in sanguine.⁊ percussisti ser
πατηθεῖσαν εἰς αἷμα.καὶ ἐπάταξας δοῦ
uos in potētibus: ⁊ potentes in thro
λους ἐπὶ δυνάσαις,καὶ δυνάστας ἐπὶ θρό-
nis suis. ⁊ dedisti mulieres eorum
νους αὐτῶν. καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν
in predam: ⁊ filios eorum in cap
εἰς προνομήν,καὶ θυγατέρας αὐτῶν εἰς αἰχ
tiuitatē: ⁊ omnia spolia eorum
μαλωσίαν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν
in diuisionē filiorū dilectorū a te: q̄
εἰς διαίρεσιν υἱῶν ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ,οἳ
ex zelauerunt zelum tuum:⁊ abomina
ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σου, καὶ ἐβδελύ
ti sunt coinq̄nationē sanguis sui: ⁊ inuoca
ξαντο μίασμα αἵματος αὐτῶν, καὶ ἐπεκα
uerunt te iauxiliatorē.deꝰ deus meꝰ ex
λέσαντό σε εἰς βοηθόν.ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς ἐπά-
audi me viduam.tu enī fecisti
κουσόν μου τῆς χήρᾳ. σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ
priora filiorū ⁊ illa ⁊ posteriora
πρότερον ἐκείνων καὶ ἐκεῖνα καὶ τὰ μετέπειτα
ra ⁊ pūtia:⁊ supueniētia cogitasti:
τα καὶ τὰ νῦν, καὶ τὰ ἐπιχόμενα διενοήσω,

inimicorum nostrorum: & reuer
tentes abierunt. Cap. 9.

OVibus ascendentibus : iudith
ingressa est oratorium suum:
& induens se cilitio posuit cinerem
super caput suum : & prosternens
se domino clamabat ad dominū
dicens. Domine deus patris mei
symeon: qui dedisti illi gladium in
defensionem alienigenarum : qui
violatores extiterunt in coinquis
natione sua: & denudauerunt fe
mur virginis in confusionem & de
disti mulieres illorum in predam:
& filias illorum in captiuitatem:
& omnem predam in diuisionem
seruis tuis qui zelauerunt zelum
tuum: subueni queso te domine
deus meus mihi vidue. Tu enim
fecisti priora : & illa post illa cogi
tasti : & hoc factum est quod ipse
voluisti. Omnes enim vie tue pa
rate sunt: & tua iudicia in tua p
uidentia posuisti. Respice castra
assyriorum:nunc sicut tunc castra
egyptiorum videre dignatus es:
quando post seruos tuos armati
currebant confidentes in quadri
gis & in equitatu suo & in multitu
dine bellatorum. Sed aspexisti su
per castra eorum & tenebre fatiga
uerunt eos. Tenuit pedes eorum
abyssus: & aque operuerunt eos.
Sic fiant & isti domine: qui confi
dunt in multitudine sua: & in cur
ribus suis & in contis & in sagittis
suis:& in lanceis gloriantur: & ne
sciunt quia tu ipse es deus noster q
conteris bella ab initio: & domi
nus nomen est tibi . Erige brachi
um tuum sicut ab initio: & allide
virtutem eorum in virtute tua:ca
dat virtus eorum in iracundia tua
qui promittunt se violare sancta
tua:& polluere tabernaculum no
minis tui: & deicere gladio suo
cornu altaris tui. Fac domine vt
gladio proprio eius superbia am
putetur. Capiatur laqueo oculo
rum suorum in me: & pcuties eum
ex labiis chariratis mee. Da mihi i
animo constantiam: vt contemnā
illum & virtutem vt euertam illū.
Erit.n.hoc memoriale nois tui:cū
manus femine deiecerit eum. Nō
enim in multitudine est virtus tua
dñe:neq; in equorū viribus volun
tas tua. Nec superbi ab initio pla
cuerunt tibi:sed humilium & man
suetorum sp tibi placuit depreca
tio. Deus celorum creator aqua
rum: & dominus totius creature:
exaudi me miseram deplorantem:&
de tua misericordia plumentē.me
mento dñe testamēti tui: & da ver
bum in ore meo : & in corde meo
consiliū corrobora:vt domus tua
in sanctificatione pmaneat: & oēs
gētes agnoscāt qa tu es deus: & nō
est alius preter te.

Capitulum decimū.

⁊ adfuerunt q̄ vereuisti ⁊ dixerūt:
καὶ παρέσησαν ἃ ἐβουλεύσω καὶ εἶπον,
ecce adsumus.oēs .n. vie tue para
ἰδοὺ παρεσμεν.πᾶσαι γὰρ αἱ ὁδοί σου ἕτοι
te: ⁊ iudicia tua in prudentia.ecce ctā
μοι,καὶ αἱ κρίσεις σου ἐν προγνώσει.ἰδοὺ γὰρ
assyrii multiplicati sunt in potētia sua:
ἀσσύριοι ἐπληθύνησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν,
exaltati sunt in equo ⁊ ascensore: gloriati
ὑψώησαν ἐφ' ἵππῳ καὶ ἀναβάτῃ,ἐγαυρίασ
sunt in brachio peditū:sperauerūt i clypeo
σαν ἐν βραχίονι πεζῶν,ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι
⁊ arcu ⁊ funda: ⁊ nō cognouerūt q̄
καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνῃ.καὶοὐκ ἔγνωσαν ὅτι
tu es dñs cōterens bella. dñs nomē
σὺ εἶ κύ συντρίβων πολέμους. κύ ὄνομά
tibi.tu rumpe eoꝝ fortitudinē i virtute tua:
σοι.σὺ ῥῆξον αὐτῶν τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου,
⁊ cōfringe robur eoꝝ in tracūdia tua
καὶ κατάξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ θυμῷ σου
deliberauerūt enī pfanare sancta
ἐβουλεύσαντο γὰρ βεβηλῶσαι τὰ ἅγια
tua:polluere tabernaculum quietis
σου,μιᾶναι τὸ σκήνωμα τῆς καταπαύσεως
nois glorie tue: ⁊ deiicere
τὸ ὄνόμαστος τῆς δόξης σου,καὶ καταβαλεῖν
ferro cornu altaris tui. respice in
σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου σου.βλέψον εἰς
superbiam eorum. mitte iram
ὑπερηφανίαν αὐτῶν.ἀπόστειλον τὴν ὀργήν
tuam in capita eoꝝ. da in manu mea
σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν. δός ἐν χειρί μου
vidue quod cogitaui robur.pcute fer
τῆς χήρας ὁ διανοηθεὶς κράτος.πάταξον δοῦ
uum ex labiis decepticiis mee sup principē:
λον ἐκ χειλέων ἀπάτης μου ἐπ' ἄρχοντι,
⁊ principē sup seruū suū. frāge
καὶ ἄρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτ.θράυσον
eorum celsitudinē in manu femine. nō.n.
αὐτῶν τὸ ἀνάστημα ἐν χειρὶ βουλείας.οὐ γὰρ
in multitudine robur,tuū: neq; potentia
ἐν πλήθει τὸ κράτος σου, οὐδὲ ἐν δυναστείᾳ
tua in fortibus: sed humilitū eos domi
σου ἐν ἰσχύουσιν,ἀλλὰ ταπεινῶν εἶ κύρι
nus:⁊ minoꝝ eos adiutor: defensor
ος, καὶ ὑπερασπιστὴς ἐλαττόνων εἶ βοηθός, ἀντιλήπτωρ
impotentiū: desperantiū protector: spe
ἀπογινομένων σωτήρ, ἀπ
carentium saluator.vtiq; vtiq; deus pa
πλπισμένων σωτήρ. ναὶ ναί, ὁ θεὸς τοῦ πα
tris mei ⁊ deus hereditatis israel: dñā
τρός μου καὶ θεὸς κληρονομίας Ἰσ̄λ, δέσπο
tor celorū ⁊ terre: creator aqua
τα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, κτίσα τῶν ὑδά
rum: rex vniuerse creature tue: tu
των, βασιλεῦ πάσης κτίσεώς σου, σὺ
exaudi deprecationē meā:⁊ da verbū
εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου,καὶ δός λόγω
meū ⁊ deceptionē ⁊ vulnus ⁊ cicatricem
μου καὶ ἀπάτην καὶ τραῦμα καὶ μώλωπα
eis: q̄ aduersus testamentū tuū:⁊ domū
αὐτοῖς, οἳ κατὰ τῆς διαθήκης σου, καὶ οἴκου
sanctificatū tuā: ⁊ verticē sion: ⁊ domū
ἡγιασμένου σου,καὶ κορυφῆς σιών,καὶ οἴκου
possessionis filiorū tuorū:decreuerunt vu
κατοχίσεως υἱῶν σου,ἐβουλεύσαντο σκλη
ra. ⁊ fac sup oēm gentē tuā ⁊
ρά.καὶ ποίησον ἐπὶ πᾶσαν ἔθνους σου καὶ
oēm potētiā ⁊ fortitudinē:qñ nō ē
πᾶσης δυνάμεως καὶ κράτους,ὅτι οὐκ ἔστιν
alius defensor gentis israel: nisi tu.
ἄλλος ὑπερασπίζων τὸ ἔθνος Ἰσ̄λ,ἐὰν μὴ σύ,

C.10. Et factū ē vt cessauit clamare ad
Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσαντο βοῶσα πρὸς
deum israel: & cōsūmauit omnia
τὸν θεὸν ἰσραὴλ, καὶ συνετέλεσε πάντα τὰ
verba hęc: & surrexit de ruina:
ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνέστη ἐκεῖ τῆς πεπώσεως,
& vocauit ancillam suam. & descēdit
καὶ ἐκάλεσε τὴν ἄβραν αὐτῆς. καὶ κατέβη
in domum: in q̄ morabatur in ea in
εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς
diebus sabbatorum & in festiuitatibus
ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς
suis. & exoluit cilitium quo induta
αὐτῆς. καὶ περιείλετο τὸν σάκκον ὃν ἐνεδύσατο
erat: & exuit se vestimētis viduita
σκεπη, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρείας
tis sue. & lauit os aqua:
αὐτῆς. καὶ περιεπλύσατο τὸ σῶμα ὕδατι,
& vnxit vnguēto pingui. & discrimināuit
καὶ ἐχρίσατο μύρῳ πανκεῖ. καὶ διέταξε τὰς
crines capitis sui: & imposuit mi
τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μί
tram sup ipsum. & induta est vestimēto
τραν ἐπ' αὐτῆς. καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια
tocūditatis sue: in q̄bus ornabat in
τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν αἷς ἐσελίζετο ἐν ταῖς
diebus vite viri sui manasse.
ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μανασσῆ.
& adāpsit sandalia in pedibus suis.
καὶ ἔλαβε σανδάλια ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆς.
& induit brachiorū ornamēta & peristromata
καὶ περιέθετο τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ φέλλια
& anulos & inaures: & omne
καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ πᾶν
ornamētū suū. & ornata est
τὸ κόσμον αὐτῆς. καὶ ἐκαλλωπίσατο
valde in deceptionē oculorum virorum
σφόδρα εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν
q̄cūq; viderent eam. & dedit ācille sue
ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν. καὶ ἔδωκε τῇ ἄβρᾳ αὐ
ascopam vini & vas olei:
τῆς ἀσκὸν οἴνου καὶ καμψάκην ἐλαίου,
& peram impleuit farina & palatha
καὶ πήρας ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ πλα-
& panibus mūdis. & duplicauit
θας καὶ ἄρτων καθαρῶν. καὶ περιέθλασε
omnia vasa sua: & iposuit in ea.
πάντα τὰ ἀγγεῖα ἑαυτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐ
& exierunt simul ad portam ciuita
τῇ. καὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλε
tis bethulue: & inuenerūt p̄fectos sup eam
ως βαιτουλουά, καὶ εὗρον ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτῇ
ostiam & presbyteros ciuitatis cha
ὄχλον καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως χα
brin & charmin. vt aūt vidērūt eam: & erat
βρὶν καὶ χαρμίν. ὡς δὲ εἶδον αὐτήν, καὶ ἦν
mutata facies eius: & ve
ἠλλοιωμένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὸν κο-
stem mutatam eius: mirati sunt
σμον μετεβεβλημένον αὐτῆς, ἐθαύμασαν
in pulchritudie eius valde nimis. &
ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐσφόδρα. καὶ
dixerūt ei: deus deus patrum nr̄oꝝ det
εἶπαν αὐτῇ, ὁ θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν δῴη
te in gr̄am & p̄ficiat studia
σε εἰς χάριν καὶ τελειώσαι τὰ ἐπιτηδεύματα
tua ad gloriam filioꝝ isr̄l: ad exaltatiōes
τὰ σου εἰς μεγαλεῖα υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ὑψῶσαι
hierl̄y. & adorauerunt deū. & dixit
ἱερλήμ. καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ. καὶ εἶπεν
ad eos: p̄cipite aperire mihi
πρὸς αὐτούς, ἐπιτάξατε ἀνοῖξαί μοι τὴν

HActum est autem cum ces-
sasset clamare ad dominum:
surrexit de loco in quo iacuerat p
strata ad dominū. Vocauitq; abrā
suam: & descendens in domum su-
am abstulit a se cilitium: & exuit
se vestimentis viduitatis sue. Et la-
uit corpus suum. & vnxit se myrto
optimo. & discriminauit crinem
capitis sui: & imposuit mitram sup
caput suum. & induit se vestimen-
tis iocunditatis sue. Induitq; sanda
lia pedibus suis. assumpsitq; dex-
trariola & lilia & inaures & annu-
los: & omnibus ornamentis suis
ornauit se. Cui etiam dominus cō
tulit splendorem: quoniam omnis
ista compositio nō ex libidine sed
ex virtute pendebat. & ideo domi-
nus hanc in illam pulchritudinem
ampliauit: vt incōparabili decore
omniū oculis appareret. Imposuit
itaq; abre sue ascopam vini & vas
olei & polentam & lapates & pa-
nes & caseum & profecta est. Cum
q; veniissent ad portas ciuitatis in-
uenerunt expectantem oziam &
presbyteros ciuitatis. Qui cum vi-
dissent eam: stupentes mirati sunt
nimis pulchritudinem eius. Nihil
tamen interrogātes eam: dimisert
trāsire dicētes: Deus patrū nostro
rum det tibi gratiam: & omne con
silium tui cordis sua virtute corro
boret: & glorietur super te hieru
salem & sit nomen tuum in nume
ro sanctorum & iustorum. Et dixe
runt hi qui illic erant omnes vna
voce. fiat fiat. Iudith vero orans
dominum: transiit per portas ip-
sa & abra eius. Factum est autem
cum descenderet montem circa
ortum diei: occurrerunt ei explo-
ratores assyriorum: & tenuerunt
eam dicentes. Vnde venis aut quo
vadis? que respondit. Filia sum he-
breorum. Ideo ego fugi a facie eo-
rum: quoniam futurum agnoui
q̄ dentur vobis in depredationem
pro eo q̄ cōtemnentes vos nolue
runt tradere seipsos: vt inuenirent
misericordiam in conspectu vestro
Hac de causa cogitaui mecum di-
cens. Vadam ad faciem principis
holofernis vt indicem illi secreta il-
lorum: & ostendam illi quo aditu
possit obtinere eos: ita vt non ca-
dat vir vnus de exercitu eius. Et
cum audissent viri illi verba eius:
considerabant faciem eius & erat
in oculis eorum stupor: quoniam
pulchritudinem eius mirabantur
nimis. Et dixerunt ad eam. Con-
seruasti animam tuam eo q̄ tale
repperisti consilium vt descende-
res ad dominum nostrum. Hoc au
tem scias

portam ciuitatis: & ecce in cō
πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τὴν
stimatiōes verboꝝ q̄ locuti estis mecum.
λείωσιν τῶν λόγων ὧν ἐλαλήσατε μετ' ἐμοῦ.
& ꝓperunt iuuenibus aperire ei
καὶ συνέταξαν τοῖς νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ
sicut locuta est. & fecerunt sic. & ex
καθότι ἐλάλησε. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ ἐξ
iuit iudith ipsa & ancilla eius cum
ῆλθεν ἰουδὶθ αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη μετ'
ea. speculabātur autem eam viri
αὐτῆς. ἐθεώρουν δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς
ciuitatis: quousq; descēdit mōtez: & q̄usq;
πόλεως, ἕως οὗ κατέβη τὸ ὄρος, καὶ ἕως οὗ
ptransiuit vallem. & nō ꝑplius viderunt
διῆλθε τὸν αὐλῶνα. καὶ οὐκέτι ἐθεώρησαν
eam. & abierunt in valle in
αὐτήν. καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς
rectum. & obuiauit ei vigilia
εὐθεῖαν. καὶ συνήντησεν αὐτῇ φυλακὴ
assyriorū: & tenuerunt eam:
τῶν ἀσσυρίων, καὶ συνελάβοντο αὐτήν,
& interrogauerūt eam: quoꝝ eo & ꝓ
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτήν, τίνων εἶ καὶ
vnde venis? & quo vadis? & dixit
πόθεν ἔρχη; καὶ εἰς ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπε θυγάτηρ εἰμὶ τῶν ἑ-
breoꝝ: & fugio a facie
βραίων, καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου
eorum: q̄m futurū est vt dētur vobis in de
αὐτῶν, ὅτι μέλλουσι δίδοσθαι ὑμῖν εἰς κα
prędationē. & ego venio ad faciem
ταβρωμα. κἀγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον
holofernis principis exercitus vr: vt
ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως ὑμῶν, ἵνα
annunciem verba veritatis. & osten
τοῦ ἀπαγγείλαι ῥήματα ἀληθείας. καὶ δεί
dā ante faciem eius viam p quam ibit
ξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδὸν καθ' ἣν πο-
& habitur omnium mōta-
ρεύσεται καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρει-
noꝝ. & nō interibit vir ex eis vi
νῆς. καὶ οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ
caro vna: neq; ipōꝝ vite. cū autē
σὰρξ μία, οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς. ὡς δὲ
audissent viri verba ei⁹: cō
ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥήματα αὐτῆς, κα
siderauerūt faciem eius: & erāt co-
τενίσαντες τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναν
ram ea mirabilis pulchritudie nimis.
τίον αὐτῶν θαυμασία τῷ κάλλει σφόδρα.
& direrūt ad eam: cōseruasti ani-
καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, σέσωκας τὴν ψυ-
mā tuam festinans descendere ad faci-
χήν σου σπεύσασα καταβῆναι εἰς πρό-
em dñi nostri. & nūc accede
σωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν. καὶ νῦν πρόσελ
ad tabernaculū eius: & de nobis co-
θε ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀφ' ἡμῶν πο
mitabūtur te donec cōmēdent te in
πέμψουσί σε ἕως παραδῶσουσί σε εἰς
manus eius. si aūt sfleteris cor ꝛ
τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐὰν δὲ σῇς ἐναντίον
eo: ne timeas in corde tuo: sed
αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ
annuntia iuxta verba tua: & hꝫ
ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ ἔσ
tibi faciet. & elegerunt ex eis vi
ται σοι τοῦτο. καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄν-
roocentum: & currū iunxerunt ei & an-
δρας ἑκατόν, καὶ παρέζευξαν αὐτῇ καὶ τῇ
cille eius: & duxerūt eam ad tabernaculū
ἄβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτὴν ἐπὶ τὴν σκη-

holofernis.ꝛ fact' est concursus in cubi
ὀλοφέρνου. καὶ ἐθόρυβο συνδρομὴ ἐν παρεμ
castris: dissonuit est in tabernacu
βολῇ, διεβοήθη γὰρ εἰς τὸ σκηνώμα
lis adsentus eius. ꝛ veniebāt circūdabāt
τος αὐτοῦ. καὶ ἐκύκλουν
eam: dū stabāt extra tabernaculū holofernis:
αὐτήν, ὡς εἰς κεῖτο ἔξω τῆς σκηνῆς ὀλοφέρνου,
quousq; ānūtiauerūt ei de ipa. ꝛ intra
ἕως προσήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ εἰσε
bāt in pulchritudie eius: ꝛ mirabā
λθοῦσα ἐν τῷ κάλλει αὐτῆς, καὶ ἐθαύμα
tur filios israel. ꝛ dixit vnusq; ad
ζον τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς
primū sui: dū cōtemnet popu
τὸν πλησίον αὐτοῦ, τίς καταφρονήσει τοῦ λα
lū hunc: dū habet in seipso mulieres ta
οῦ τοῦδε, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖκας τοιού
les: qui nō bonū est relinqui ex eis
τους; ὅτι οὐ καλὸν ἐστιν ὑπολιπεῖν ἐξ αὐ
to virū vnū: dimissi poterunt de
τῶν ἄνδρα ἕνα, οἱ ἀφεθέντες δυνήσονται κα
cipere oēm terrā. ꝛ exterūt
τασοφίσασθαι πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἐξῆλθον
qui dormiebant apud holofernē ꝛ oēs
οἱ παρακαθεύδοντες ὀλοφέρνῃ καὶ πάντες
familiī eius: ꝛ introduxerūt eā in
οἱ διάκονται αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς
tabernaculū. ꝛ erat holofernes requiescēs
τὴν σκηνήν. καὶ ἦν ὀλοφέρνης ἀναπαυόμενος
sup lectū: suū in conopeo: qđ erat ex
ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κωνωπείῳ, ὃ ἦν ἐκ
purpura ꝛ auro ꝛ smaragdo ꝛ
πορφύρας καὶ χρυσίου καὶ σμαράγδου καὶ
lapidibus pciosis intertum. ꝛ annū
λίθων πολυτελῶν καλυφασμένον. καὶ ἀνήγ
tiauerunt ei de ea. ꝛ exiit in
γειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ
pclenium: ꝛ lampades argētee pceden
πρόσκλιση, καὶ λαμπάδες ἀργυραῖ προάγου
tes eum: vt ūt venit ante faciem eius
σαι αὐτοῦ. ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐτῆ
iudith ꝛ seruorum eius: obstupue
Ἰουδὶθ καὶ τῶν διακονούντων αὐτοῦ, ἐθαύμα
runt oēs in pulchritudie faciei
σαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προσώπου
eius. ꝛ cadēs sup faciem: adora
αὐτῆς. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον, προσε
uit eum. ꝛ eleuauerūt eā ser
κύνησεν αὐτῷ. καὶ ἤγειραν αὐτὴν οἱ δοῦ
ui eius.
λοι αὐτοῦ.

Ca.11

ET dixit ad eam holofernes: confi
Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὀλοφέρνης, θάρσει
de mulier.ne paueas in corde tuo: qm
σον γύναι. μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι
ego nō nocui hoi: qui elegit
ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον, ὃς τις κρίτικε
seruire nabuchodonosor regi
δουλεύειν ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ
vniuerse terre. ꝛ nūc popul' tu' qui habi
πάσης τῆς γῆς. καὶ νῦν ὁ λαός σου ὁ κατοι
tat mōtana: si nō cōtēpsisset me: nō ele
κῶν τὴν ὀρεινήν, εἰ μὴ ἐφαύλισάν με, οὐκ ἂν
rassem lanceā meā sup eos: sed ipsi fe
ἦρα τὸ ἔγχος μου ἐπ' αὐτούς, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοῖ
cerunt hec. ꝛ nūc dic mihi cur
ποίησαν ταῦτα. καὶ νῦν λέγε μοι τίνος
causa fugisti ab eis: ꝛ venisti ad
ἕνεκα ἀπέδρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἦλθες πρὸς
nos. venio.n. ad salutem: confide. in
ἡμᾶς. ἥκεις γὰρ εἰς σωτηρίαν, θάρσει. ἐν τῇ
quoniam cum steteris in conspectu eius bene tibi faciet & eris gratissima in corde eius. Duxerūtq; illam ad tabernaculum holofernis nunciantes eam. Cūq; intrasset ante faciem eius: stratim captus est in suis oculis holofernes. Dixeruntq; ad eum satellites eius. Quis cōtemnat populum hebreorum qui tam decoras mulieres habent: vt nō p his merito pugnare contra eos debeamus? Videns itaq; iudith holofernem sedentem in conopeo quod erat ex purpura & auro & smaragdo & lapidibus pretiosis intextus: & cum in faciem eius intendisset adorauit eū prosternens se super terram: & eleuauerūt eam serui holofernis iubente domino suo.

Capitulum vndecimū

DIxit holofernes ad illam: Equo animo esto & noli pauere in corde tuo quoniam ego nūq; nocui viro qui voluit seruire nabuchodonosor regi. Populus autem tuus si non contēpsisset me: nō alleuassem lanceā meam super eum. Nunc autem dic mihi qua ex causa recessisti ab illis: & placuit tibi vt venires ad nos. Et dixit illi iudith. Sume verba ancille tue. qm̄ si secutus fueris verba ancille tue: perfectā rem faciet dominus tecū. Viuit enim nabuchodonosor rex terre: & viuit virtus eius que est in te ad correptionem omnium animarum errātium. quoniam nō solum homines seruient illi per te: sed & bestie agri obtemperāt illi. Nunciatur enim animi tui industria vniuersis gentibus: & in dicatum est omni seculo quoniam tu solus bonus & potens es in omni regno eius: & disciplina tua omnibus prouinciis predicatur. Nec hoc latet quod locutus est achior: nec illud ignoratur quod tibi iusseris euenire. Constat enim deus noster sic peccatis offensum vt mandauerit per prophetas suos ad populum q tradet eum pro peccatis suis. Et quoniam sciunt se offendisse deum suum filii israel: tremor tuus super ipsos est.

nocte hac vinco ꝛ in reliquū. nō est
νυκτὶ ταύτῃ νικῶ καὶ εἰς τὸ λοιπόν. οὐ γάρ
est q̄ iniuria afficiat te: sed bñ tibi faciet
ἐστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλὰ εὖ σοι ποιήσει κα
cuncta fit seruio dñi mei nabu
θὰ γένηται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου ναβου
chodonosor regis. ꝛ dixit ad e
χοδονόσορ τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπε πρὸς αὐ
um iudith: accipe verba famule tue:
τὸν Ἰουδίθ, δέξαι τὰ ῥήματα τῆς δούλης σου,
ꝛ loq̄tur ancilla tua ante faci
καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσω
em tuā. ꝛ nō annuntiabo mēdaciū domi
πόν σου. καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρί
no meo in nocte hac. ꝛ si secut' fu
ῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ ἐὰν κατακολου
eris verba ancille tue: pfe
θήσῃς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελεί
cte rem faciet tecum deus: ꝛ non
ως πρᾶγμα ποιήσει μετὰ σοῦ ὁ θεός, καὶ οὐκ
cadet dñs meus a studi
ἐκπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν ἐπιτηδευμά
is suis. viuit.n. rex nabuchodono
των αὐτοῦ. ζῇ γὰρ ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονό
sor: vniuerse terre: ꝛ viuit virtus eius: q̄
σορ πάσης τῆς γῆς, καὶ ζῇ ἡ κράτος αὐτοῦ, ὃς
misit te ad correctionē eius ani
ἀπέστειλέ σε εἰς κατόρθωσιν πάσης ψυ
me: qm̄ nō solū homines p te serui
χῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σοῦ δουλεύ
unt ei: sed ꝛ bestie agri ꝛ
ουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ
iumēta ꝛ volatilia celi ꝑpter
τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς
fortitudinē tuā viuent in nabuchodonosor ꝛ
ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ ναβουχοδονόσορ καὶ
omnem domū eius. audiuimus.n. sapiē
πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἀκηκόαμεν γὰρ τὴν σοφί
tiā tuā ꝛ industrias aie tue
αν σου καὶ τὰ διανοήματα τῆς ψυχῆς σου
ꝛ ānūciatū ē vniuerse terre: q̄ tu solus bo
καὶ ἀνήγγελται πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι σὺ μόνος ἀγα
nus in omni regno: ꝛ potens in scīē
θὸς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, καὶ δυνατὸς ἐν ἐπι
tia: ꝛ mirabilis in exercitu belli.
στήμῃ, καὶ θαυμαστὸς ἐν στρατεύματι πολέμου.
ꝛ nūc verbū q̄ locutus est achior in cō
καὶ νῦν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν Ἀχιὼρ ἐν τῷ συ
sessu tuo audiuimus verba eius: qm̄
νεδρίᾳ σου ἠκούσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι
ceperunt eū viri betulue:
περιεποιήσαντο αὐτὸν οἱ ἄνδρες Βαιτουλούα,
ꝛ nuntiauit eis oia q̄ locutus
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐλάλη
est ipse apud te. ideo vñato: vbi ne trās
σεν αὐτὸς παρὰ σοί. διὸ δίαιτον κεῖ μὴ πα
grediaris verbū eius: sed pone ipm
ρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατάθου αὐτὸν
in corde tuo: qm̄ verū est. nō.n. fumis
ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἀληθής ἐστιν. οὐ γὰρ ἔστι
vindicta de gñe nostro: nō.n. ꝓualet gladi'
κείται τὸ ἔθος ἡμῶν, οὐ γὰρ ἰσχύει ῥομφαία
cōtra eos: nisi peccauerit cōtra deū
ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἁμάρτωσιν εἰς τὸν θεὸν
suum. ꝛ nūc vt nō sit dñs me' expul
αὐτῶν. καὶ νῦν ἵνα μὴ ἥττηται ὁ κύριός μου ἔκβα
sus ꝛ re ifecta deficiēs: ꝛ cecidit mors sup
λος καὶ ἄπρακτος, καὶ ἐπίστησι θάνατος ἐπὶ
faciē eor: ꝛ deꝑhēdit eos pe
πρόσωπον αὐτῶν, καὶ καταλάβῃ αὐτοὺς ἀ
catum: in quo irritabunt deū suū
μάρτημα, ἐν ᾧ παροργιοῦσι τὸν θεὸν αὐτῶν

qñcunq; fecerint abſurditatē. qñ ἐπηίκα ἐὰν ποιήσωσιν ἀγοπίαν. ἐπεὶ defecerint eis cibaria ſu ταρεξέλιπεν αὐτοῖς τὰ βρώματα αὐ- a: ⁊ diminuta ē eis aqua. ⁊ ordinaue τῶν, καὶ βεβαπίδωπαν ὕδωρ. καὶ ἐβουλεύ- runt inficere manū pecoribus ſuis: σαιτο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, ⁊ omnia q̄ vſitauit eis deus: in καὶ ποάπα ὅσα διεξέλαβεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐν legibus ſuis ne māducarēt: decreuerūt im τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φαγεῖν, διέγνωσαν δὲ pendere. ⁊ primitias frumēti ποιῆσαι. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου ⁊ decimas vini ⁊ olei: q̄ καὶ τὰς δεκάπας τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἃ ſeruauerūt ſanctificantes ſacerdotibus ἐφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς ἱερεῦσι τοῖς aſtantibus in hieruſalem ante παρεπιδήμοις ἐν ἱερουσαλὴμ ἀπέναντι τοῦ faciem dei noſtri: decreuerūt πρόσωπου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, κεκρίκασιν conſumere: q̄ nec manibus cōueniebat ἐξαναλῶσαι, ὧν οὐκ ἦν τοῖς χερσὶν καθῆκεν contingere quēq̄ eoꝝ q̄ de populo. ⁊ miſe- ἅψασθαι αὐτῶν ἔνεκα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. καὶ ἀπέ- runt in hieruſalem: qñ et στελκασιν εἰς ἱερουσαλήμ, ὅτι καὶ οἱ ibi habitantes fecerunt hec tio ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα τοῖς q̄ tranſtulerunt ipſis remiſſionē ſa μεταπεθείκασιν αὐτοῖς τὴν ἄφεσιν τοῦ πρᾶ- ſenatu. ⁊ erunt quouſq; reſpiciet ττος. καὶ ἔσονται ἕως ἀναγγείλη ipſis ⁊ facient: dabunt tibi in αὐτοῖς καὶ ποιήσουσι, δοθήσονταί σοι εἰς ꝓditionē in die illa. vnde ego ancilla ὀλέθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη tua cognoſcens ea hec: fugi σου ἐπιγνοῦσα πάντα ταῦτα, ἀπέδραν a facie eorum. ⁊ miſit me ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ ἀπέσταλέ με ὁ deus ad faciēdū tecum rem: i q̄bus obitu- θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ πρᾶγμα, ἐφ' οἷς ἐκπε- pebit omnis terra q̄cunq; audierint hec. σεῖται πᾶσα γῆ ὅσοι ἂν ἀκούσωσιν αὐτά. qñ ancilla tua religioſa eſt ⁊ colens ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβής ἐστι καὶ σεβομένη nocte ⁊ die deum celi. τὸν κύριον τὸν οὐρανὸν ⁊ nunc manebo apud te dñe mi: ⁊ cri- καὶ νῦν μενῶ παρὰ σοί κύριέ μου, καὶ ἐξε- bit ancilla tua in nocte in λεύσεται ἡ δούλη σου κατὰ νύκτα εἰς τὴν vallem: ⁊ orabo ad deum. ⁊ φάραγγα, καὶ προσεύξομαι πρὸς τὸν θεόν. καὶ annunciabit mihi q̄ fecerunt pecca ἀναγγελεῖ μοι ποῦ τε ἐποίησαν τὰ ἁμαρτή- ta eorum. ⁊ veniēs referam tibi. ματα αὐτῶν. καὶ ἐλθοῦσα προσαναίσω σοι. ⁊ exibis cum oi exercitu tuo: ⁊ καὶ ἐξελεύσῃ σὺν παρεμβολῇ σου, καὶ non eſt q̄ reſiſtat tibi ex eis. ⁊ ad οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεταί σοι ἐξ αὐτῶν. καὶ ἄ- ducā te p̄ mediū iudee: quouſq; veniaꝫ ξω σε διὰ μέσου τῆς ἰουδαίας, ἕως ἔλθῃς ante hierſm. ⁊ ponā ſedem tuā in ἀπέναντι Ἱερ̄μ. καὶ θήσω τὸν θρόνον σου ἐν medio eius: ⁊ ages eos ſicut oues q̄b' μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτὴν ὡς πρόβατα οἷς nō eſt paſtor, ⁊ nō latrabit canis lingua οὐκ ἔστι ποιμήν. καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ

Inſuper etiam fames inuaſit eos: & ab ariditate aque iam inter mortuos computantur. Deniq; hoc ordinant vt interficiant pecora ſua: & bibant ſanguinem eorum: & ſancta domini ſui que precepit deus non contingi: in frumento vino & oleo hec cogitaue- runt impendere. & volunt conſume- re q̄ nec manibus deberēt cōtingere. Ergo quoniam hec faciunt certum ē q̄ in perditionem dabuntur. Quod ego ancilla tua cognoſcens fugi ab il- lis: & miſit me dominus hec ipſa nun ciare tibi. Ego enim ancilla tua deum colo etiam nunc apud te. & exiet an- cilla tua & orabo deum: & dicet mihi: quando eis reddat peccatum ſuum: & veniens nunciabo tibi: ita vt ego ad- ducam te per mediam hieruſalem. Et habebis omnem populum iſrael ſicut oues quibus non eſt paſtor: & non la trabit vel vnus canis contra te: quo- niam hec mihi dicta ſunt per prouidē tiam dei. Et quoniam iratus eſt illis deus: hec ipſa miſſa ſum nūciare tibi. Placuerunt āt oia verba hec corā Ho loferne & coram pueris eius: & mira- bantur ad ſapientiam eius: & dicebāt alter ad alterum. Non eſt talis muli er ſuper terram in aſpectu in pulchri- tudine & in ſenſu verborum. Et dixit ad illam holofernes. Bene fecit deus qui miſit te ante populum: vt des il- lum tu in manibus noſtris. Et quo- niam bona eſt promiſſio tua: ſi fece- rit mihi hoc deus tuus: erit & deus me us: & tu in domo Nabuchodonoſor magna eris: & nomen tuum nomina- bitur in vniuerſa terra.

Capitulum duodecimum.

VNc iuſſit eam introire vbi repo ſiti erant theſauri eius: & iuſſit il- lic manere eam: & conſtituit quid da- retur illi de conuiuio ſuo. Cui reſpon dit iudith: & dixit. Nunc non pote- ro manducare ex his que mihi pre- cipis tribui: ne veniat ſupra me of fenſio. Ex his autem que mihi de- tuli manducabo. Cui Holofernes ait. Si defecerint tibi iſta que te- cum detuliſti: quid faciemus tibi? Et dixit iudith. Viuit anima tua do mine meus: quoniam non expendet omnia hec ancilla tua: donec faciat deus in manu mea hec que cogitaui. Et induxerunt illam ſeruí eius in ta- bernaculum quo preceperat: ꝯꝯꝯꝯ

ꝯꝯꝯꝯ

tuam ad orationem exire. τ iuſ-
σου ἐπὶ προσευχὴν ἐξελθεῖν. καὶ ἐπιπέ-
ſit holoferneo ſatellitibus ne p
ξειν ὁλοφέρνης τοῖς σωματοφύλαξι μὴ δια
hiberent eam. τ manſit in
κωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμενεν ἐν τῇ
caſtris diebus triduo. τ exibat
παρεμβολῇ ἡμέρας τρεῖς. καὶ ἐξεπορεύε
p noctem in vallem betu-
το κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα βαιτου
lua: τ baptizabatur in fonte
λουά, καὶ ἐβαπτίζετο ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ
aque in caſtris. τ vt aſcẽdebat:
ὕδατος ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ ὡς ἀνέβη,
orabat dñm dẽũ iſrael: vt diri geret
ἐδέετο τοῦ κῡ θεοῦ ἰσραήλ, κατευθύναι τὴν
viam eius ad exaltationẽ filioꝝ populi
ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀτάσκυμα τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ
ſui. τ introiens munda mane
αὐτῆς. καὶ εἰσπορευομένη καθαρὰ παρέ-
bat in tabernaculo vſq; dũ tuliſſet
μένεν ἐν τῇ σκηνῇ μέχρις οὗ προσενέγκαν
eſcam ſuam ad veſperã. τ factũ eſt
τὴν τροφὴν αὐτῆς εἰς ἑσπέραν. καὶ ἐγένετο
in die quarto: fecit holofer
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν ὁλοφέ-
nes cõuiuium ſeruis ſuis ſolis: τ
νης πότον τοῖς δούλοις αὐτοῦ μόνοις, καὶ
nõ vocauit ad inuitationẽ quenq; eoꝝ
οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν κλῆσιν οὐδένα τῶν
ad vſus. τ dixit bogoe
πρὸς τὰς χρείας. καὶ εἶπε βαγώᾳ τῷ
eunucho:q erat pfectus ſup oia q̄
εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφεστὼς ἐπὶ πάντων τῶν
eius: ſuade hẽ vadõ mulierẽ
αὐτοῦ, πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα
hebreã q̄ eſt apud te: vt veniat
τὴν ἑβραίαν ἥτις παρὰ σοί, ἵνα ἔλθῃ
ad nos τ mãducet τ bibat nobiſcum.
πρὸς ἡμᾶς καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν.
ecce eſt fedum cõſpectui noſtro:ſi fe
ἰδοὺ ὑπερ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γε
minã talem dimiſerimus non cõmunican
γαῖκα τοιαύτην παρῆσομεν οὐχ ὁμιλήσαν
tes cũ ea.q; niſi eã attraxerimus
τες αὐτῇ. ὅτι ἐὰν μὴ αὐτὴν ἐπισπασώμεθα
irridebit nos. τ erit bagoas
καταγελάσεται ἡμῶν. καὶ ἐξῆλθε βαγώας
a facie holofernis: τ introiuit
ἀπὸ προσώπου ὁλοφέρνου, καὶ εἰσῆλθε
ad eam τ dixit: ne grauetur an
πρὸς αὐτὴν καὶ εἶπε, μὴ ὀκνησάτω ἡ καλ
ctilla bona hec veniens ad domi
ὴ παιδίσκη καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύρι
nũ meũ honorificari ante faciem eius:
όν μου δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ,
τ bibere nobiſcũ ad iocunditatẽ vinũ:
καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἴνου,
τ fieri in die hac vt vna fi
καὶ γενέσθαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὡς μία θυ
lia filiox:aſſyrioꝝ:q̄ aſſiterunt in
γατέρων τῶν υἱῶν ασσουρ, αἳ παρεστήκασιν ἐν
domo nabuchodonoſor. τ dixit ad eum
οἴκῳ ναβουχοδονόσορ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν
iudith: ẽ q̄ ſum ego vt cõtradicam
ἰουδείθ, καὶ τίς εἰμὶ ἐγὼ ἀντεροῦσα τῷ
dño meo:q̄n oẽ quod erit in ocu
κυρίῳ μου, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν ἦ ἐν ὀφθαλ
lis eius placitũ feſtinanꝫ faciã:
μοῖς αὐτοῦ ἀρέσκον ταχυνάσασα ποιήσω,
τ erit mihi hoc ad exultationẽ vſq;ad
καὶ ἔσται μοι τοῦτο εἰς ἀγαλλίαμα ἕως

& petiit dum introiret vt daretur ei
copia nocte & ante lucem egrediendi
foras ad orationem:& deprecandi do
minum:& precepit cubicularijs ſuis
vt ſicut placeret illi exiret & introiret
ad adorandum deum ſuum per tri-
duum. Et exibat noctibus in vallem
bethulie:& baptizabat ſe in fonte aq̄:
& vt aſcendebat orabat ad dominum
deum iſrael: vt dirigeret viam eiu
ad liberationem populi ſui: & introi-
ens munda manebat in tabernacu-
lo: vſq; dum acciperet eſcam ſuam
in veſperum.& factum eſt quarto die
Holofernes fecit cenam ſeruis ſuis:
& dixit ad Vagao eunuchum. Va-
de & ſuade hebream illam: vt ſponte
conſentiat habitare mecum. Fedum
eſt enim apud Aſſyrios ſi femina ir-
rideat virum agendo: vt immunis ab
eo tranſeat. Tunc introiuit Vagao
ad Iudith: & dixit. Non vereatur bo
na puella introire ad dominum me-
um: vt honorificetur ante faciem e-
ius:& manducet cum eo: & bibat vi-
num in iocunditate. Cui Iudith re-
ſpondit. Que ego ſum vt contradi-
cam domino meo? Omne quod erit
ante oculos eius bonum & optimum
faciam. Quicquid autem illi placue-
rit: hoc mihi erit optimum omnibus
diebus vite mee. Et ſurrexit & orna-
uit ſe veſtimento ſuo: & ingreſſa ſte-
tit ante faciem eius. Cor autem Ho-
lofernis concuſſum eſt:erat enim ar-
dens in concupiſcentia eius: & dixit
ad eam holofernes. Bibe nunc & ac-
cumbe in iocunditate: quoniam in-
ueniſti gratiam coram me. Et dixit
Iudith. Bibam domine: quoniam
magnificata eſt anima mea hodie pre
omnibus diebus meis: & accepit &
manducauit & bibit coram ipſo: ea
que parauerat illi ancilla eius: & io-
cundus factus eſt holofernes ad eam:
bibitq; vinum multum nimis quan-
tum nunq̄ biberat in vita ſua.

Capitulum tertiumdecimũ.

UT autem ſero factum eſt feſti-
nauerunt ſerui illius ad hoſpi-
tia ſua.& concluſit Vagao oſtia cubi-
culi:& abiit. Erant autem omnes fa-
tigati a vino. Porro Holofernes ia-
cebat in lecto nimia ebrietate ſopi-
tus. Dixitq; Iudith puelle ſue: vt
ſtaret foris ante cubiculum:& obſer
uaret.Stetitq; Iudith ante lectũ orans
cũ lachrymis & labiorũ motu in ſilen
tio dicens. Confirma me domine de
us iſrael:& reſpice in hac hora ad opa
manuum mearum:vt ſicut promiſiſti
hieruſalem ciuitatẽ tuaꝫ erigas:& hoc
q̄ credens per te poſſe fieri cogitaui
perficiam.Et cuꝫ hec dixiſſet:acceſſit
ad columnam que erat ad caput lectu
li eius:& pugionem eius qui in ea liga
tus pẽdebat exoluit.Cũq; euaginaſſꝫ
illum apprehendit comã capitis eius
& ait. Confirma me domine deus in

diem mortis mee. τ ſurgens orna
ἡμέρας θανάτου μου. καὶ ἀναστᾶσα ἐκό-
ta eſt veſtimẽto τ oi or
σμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παρεστὶ τῷ κό-
natu muliebri. τ introiuit ancil
σμῳ τῷ γυναικείῳ. καὶ προσκλίθεν ἡ δού-
la eius: τ ſtrauit ei ante ho
λη αὐτῆς, καὶ ἔστρωσεν αὐτῇ κατέναντι ὁ
lofernem in terra pelleo q̄o accepat a
λοφέρνου χαμαὶ τὸ κώδιον ὃ ἔλαβε πα
bagoa ad cottidianũ vſum vite
ρὰ βαγώου εἰς τὴν καθημερινὴν δίαιταν
ſue vt mãducaret reclinata ſup
αὐτῆς εἰς τὸ ἐσθίειν κατακλινομένη ἐπ'
eam. τ ingreſſa accubuit iudith. τ
αὐτῶν. καὶ ἐλθοῦσα ἀνέπεσεν ἰουδίθ. καὶ
obſtupuit eo: holofernis in ea: τ
ἐξέστη ἡ καρδία ὁλοφέρνου ἐπ' αὐτῇ, καὶ
cõcuſſa fuit alia eius: τ erat cupi
ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἦν κατεπί-
duus valde coeundi cum e
θυμος σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ' αὐ
a. τ obſeruabat tpꝰ vt deciperet
τῆς. καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ ἀπατῆσαι
eam: ex q̄ die vidit eam. τ di
αὐτήν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν. καὶ εἶ
xit ad eam holofernes:bibe iam τ ſio
πε πρὸς αὐτὴν ὁλοφέρνης, πίε δὴ καὶ φάγε
nobiſcum in iocunditate. τ dixit iu
τι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην. καὶ εἶπεν ἰου-
dith: bibam dñe: q̄a magnificata ẽ
δὶθ, πίομαι δὴ κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη ἡ
anima mea hodie p̄ omnibus
ψυχή μου ἐν ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς
diebus gñationis mee. τ accipiẽs mãdu
ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. καὶ λαβοῦσα ἔφα
cauit τ bibit coram ipſo: que parauerat
γε καὶ ἔπιε κατέναντι αὐτοῦ, ἃ ἡτοίμασε
ancilla eius. τ iocũd⁹ factꝰ ẽ holofernes in
ἡ δούλη αὐτῆς. καὶ εὐφράνθη ὁλοφέρνης ἐπ'
ea: τ bibit vinũ multũ nimis q̄ntũ non
αὐτῇ, καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφόδρα ὅσον οὐκ
biberat ẽq̄ in die vna ex q̄ natus fuit.
ἔπιε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ' οὗ ἐγεννήθη.

ΩΣ δὲ ὀψία ἐγένετο, ἔσπευσαν οἱ Ca.13
ſerui eius vmertere. τ bagoas cõclu
δοῦλοι αὐτοῦ ἀπελθεῖν. καὶ βαγώας συνέ-
ſit tabernaculũ eiꝰ foris: τ vimi
κλεισε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔξωθεν, καὶ ἀπέλυ
ſit aſſiantes a facie domini
σε τοὺς παρεστῶτας ἐκ προσώπου τ̄ κυρίου
ſui. τ abierunt ad cubilia ſu
αὐτοῦ. καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰς κοίτας αὐ-
a. erant.n. omnes fatigati da
τῶν. ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι διὰ τὸ
tum factũ fuit cõuiuiũ. relicta
ἐπιπλεῖον γεγονέναι τὸν πότον. ὑπελείφ
eſt aũt iudith ſola i tabernaculo:τ holoferneꝰ
θη δὲ ἰουδὶθ μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ὁλοφέρνης
pcumbens ſup lectũ ſuũ. erat.n.
πρανὴς κατὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ. ἦν γὰρ
pfuſum ipſi vinũ. τ dixit iu
πεπεκυιθὸς αὐτῷ ὁ οἶνος. καὶ εἶπεν ἰου
dith ancille ſue: vt ſtaret extra cubicu
δὶθ τῇ δούλῃ αὐτῆς, στῆναι ἔξω τοῦ κοιτῶ
lum eius: τ obſeruaret exitum eiu
νος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς
ſicut cottidie. ſe exituram enꝫ dixit
καθ' ἑκάστην ἡμέραν. ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη
ad orationẽ ſuã. τ bagoe
ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς. καὶ τῷ βαγώᾳ

locuta est iuxta verba hec. τ ad
λαλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ ἀ
bierũt oculo a facie ipsius: τ
πῆλθον πάντες ἐκ προσώπου αὐτῆς, καὶ
nemo relictus est in cubiculo a par
οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἐκτὸς μι
uo vsqȝ ad magnũ. τ stans iudith sup
κροῦ ἕως μεγάλου. καὶ ᾗστα ἰουδὶθ ἐπὶ τὸν
lectum illius: orauit in corde suo: vo
κλίνην αὐτοῦ, εὐξατο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, κύ
mine deus vniuerse potẽtie respice in
ριε ὁ θεὸς πάσης δυνάμεως ἐπίβλεψον ἐν
hora hac ad opera manuũ mearũ
τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου
ad exaltationẽ hierusalẽ. qñ nunc temp̄ ad
εἰς ὕψωμα ἱερουσαλήμ. ὅτι νῦν καιρὸς ἀν
ã̄ inuiãdã hereditatem tuã: τ ad faci
τιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου, καὶ στῆ
endũ studia mea in fractionẽ fi
σαι τὰ ἐπιτηδεύματά μου εἰς θραῦμα ἐχ
micoꝝ q̄ insurrexere nobis, τ accedens
θρῶν οἱ ἐπανέστησαν ἡμῖν. καὶ προσελθοῦσα
regule lecti q̄ erat ad caput ho
τῷ κανόνι τῆς κλίνης ὃς ἦν πρὸς κεφαλὴν ὀ
lofernis: demisit pugionẽ ab ea.
λοφέρνου, καθεῖλε τὴν ἀκινάκην ἀπ' αὐτοῦ.
τ apprehẽdens lectulo apprehendit comã
καὶ ἐγγίσασα τῇ κλίνῃ ἐδράξατο τῆς κόμης
capitis eius τ ait: confirma
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ εἶπε, κραταίωσόν
me dñe deus in die hac. τ per
με κύριε ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ ἐπά
sit in cervicem eius bis i fortitudie
ταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δὶς ἐν τῇ ἰσχύι
sua: τ abstulit caput eius ab
αὐτῆς, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπ'
eo: τ euoluit corpus eius de
αὐτοῦ, καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκτὸς
lecto: τ abstulit conopeum a
τῆς στρωμνῆς, καὶ ἀφεῖλε τὸ κωνώπιον ἐκτὸς
columnis. τ post pusillũ exiuit: τ tradi
τῶν στύλων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε, καὶ πα
dit ancille sue caput holofer
ἔδωκε τῇ ἄβρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ὀλοφέρ
nis: τ misit illud in peram
νου, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήρας τῶν
cibariorũ suorum. τ exierunt due simul
βρωμάτων αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν αἱ δύο ἅμα
secundũ cõsuetudinẽ suã ad oratio
κατὰ τὸν ἰδισμὸν αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευ
nem. τ transeuntes castra: circui
χήν. καὶ διελθοῦσα τὴν παρεμβολήν, ἐκύ
erunt vallem illam: τ ascende
κλωσαν τὴν φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέ
runt mõte betulie: τ venerũt ad
βησαν τὸ ὄρος βαιτουλούα, καὶ ἦλθον πρὸς
portas eius. τ vidit iudith a lon
τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ εἶπεν ἰουδὶθ ἀπὸ μακρό
ge custodiẽtibus in portis: ape
θεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν, ἀνοί
rite aperite iam portam: nobiscum
ξατε ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλην, μεθ' ἡμῶν ὁ
deus deus noster est faceret adhuc virtutẽ i ist
θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ποιῆσαι ἔτι ἰσχὺν ἐν ἰσ
τ potentiã aduersus inimicos: sicut τ ho
καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σή
die fecit. τ factũ est cũ audissent
μερον ἐποίησε. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ
viri ciuitatis ipsius vocem ei⁹
ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐ
tuo: festinauerunt descendere ad
τῆς, ἔσπευσαν τοῦ καταβῆναι εἰς τὴν
ha hora: & percussit bis in cervicẽ eius: & abscidit caput eius: & abstulit conopeum eius a columnis: & euoluit corpus eius truncũ. Et post pusillũ exiuit & tradidit caput holofernis ancille sue: & iussit vt mitteret illud in peram suam: & exierunt due secundum consuetudinem suam: quasi ad orationem: & transierunt castra & gyrantes vallem venerunt ad portam ciuitatis: & dixit Iudith a longe custodibus murorum. Aperite portas qñ nobiscum est deus: qui fecit virtutem in israel. Et factum est cum audissent viri vocem eius: vocauerunt presbyteros ciuitatis. Et occurrerunt ad eam omnes a minimo vsqȝ ad maximum: quoniam sperauerunt eam iam non esse ventura. Et accedentes luminaria congyrauerunt circa eam vniuersi: illa autem ascendens in eminentiorem locum: iussit fieri silentium. Cumqȝ omnes tacuissent dixit iudith. Laudate dominum deum nostrum: qui non deseruit sperantes in se: & in me ancillam suam adimplesuit misericordiam suam: quam promisit domui israel: et interfecit in manu mea hostem populi sui in hac nocte: & proferens de pera caput holofernis: ostendit illis dicẽs. Ecce caput Holofernis principis militie Assyriorum. Et ecce conopeum illius in quo recumbebat in ebrietate sua: vbi & per manum femine percussit illum dominus deus noster. Viuit autem ipse dominus: quoniam custodiuit me angelus eius: & hinc euntem: & ibi cõmorantem & inde huc reuertentem: & non permisit me dominus ancillam suam coinquinari: sed sine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua: in euasione mea: in liberatione vestra. . Confitemini illi omnes quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Vniuersi autem adorantes dominum dixerũt ad eam. Benedixit te dominus in virtute sua: qua per te ad nihilum redegit inimicos nostros. Porro ozias princeps populi israel dixit ad eam. Benedicta es tu filia a domino deo excelso: pre omnibus mulieribus super terrã. Benedictus dominus qui creauit celum & terram: qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorum nostrorum: quia hodie nomen tuum ita magnificauit: vt non recedat laus tua de ore hoim q memores fuerint virtutis dñi in eternum: p quibus nõ pepcisti anie tue ppter angustias & tribulatiões gẽis tui: sed subueniisti ruine ante conspectum dei nostri. Et dixit ois populus. fiat fiat. Porro achior vocatus venit. et dixit ei iudith. Deus israel cui tu testimoniũ dedisti q̄ vlciscatur se de inimicis suis: ipse caput oĩs incredulorũ incidit ī hac nocte in manu mea. Et vt probes quia ita est: ecce caput holofernis qui in contẽptu supbie sue deũ israel cõtempsit: & tibi iteritũ minabatur

portam ciuitatis sue. τ cõuoca
πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν. καὶ συνεκά
uerunt presbyteros ciuita
λεσαν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλε
tis. τ cõcurrerũt omnes a paruo
ως. καὶ συνέδραμον πάντες ἐκτὸς μικροῦ
vsqȝ ad magnũ: quia p̄ter opinionẽ erat cio⁹ vet
ἕως μεγάλου, ὅτι παρὰ δόξαν ἦν αὐτοῖς τὸ
ueniret ipsa. τ aperuerunt portam τ
ἐλθεῖν αὐτήν. καὶ ἤνοιξαν τὴν πύλην καὶ
susceperũt eas. τ accendentes ignẽ ad
ὑπεδέξαντο αὐτάς. καὶ ἅψαντες πῦρ εἰς
flammã: circũdederunt eas. illa ãt vbi
φαῦσιν, περιεκύλωσαν αὐτάς. ἡ δὲ ὡς τε
ad eos voce magna: laudate deus
πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ, αἰνεῖτε τὸν θεὸν
laudate: laudate deum: qui nõ amouit
αἰνεῖτε, αἰνεῖτε τὸν θεόν, ὅτι οὐκ ἀπέστη
miam suam a domo israel: sed cõ
τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου ἰσραήλ, ἀλλὰ συ
fregit hostes nostros p̄ manus meã
θραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν διὰ χειρός μου
in nocte hac. τ proferens ea
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ προενεγκοῦσα τὴν κεφα
put ve pera ostẽdit τ dixit eis:
λὴν ἐκ τῆς πήρας ἔδειξε καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
ecce caput holofernis principis mili
ἰδοὺ κεφαλὴ ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυ
tie assyriorum: τ ecce conopeum in q̄
νάμεως ἀσσυρίων, καὶ ἰδοὺ τὸ κωνώπιον ἐν ᾧ
recũbebat in ebrietatibus suis: τ per
κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ, καὶ ἐπά
sit illum dñs in manu femine. τ vtait do
ξει αὐτὸν κύριος ἐν χειρὶ θηλείας. καὶ ζῇ κύ
minus q̄ custodiuit me in via mea q̄ ibus
ριος ὃς διεφύλαξέ με ἐν τῇ ὁδῷ μου ᾗ ἐπο
laui: qñ decepit eam facies
ρεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὴν τὸ πρόσωπόν
mea in pditionem eius: τ nõ fecit
μου εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν
petñ mecum in pollutionẽ τ cõfu
ἁμάρτημα μετ' ἐμοῦ εἰς μίασμα καὶ αἰσχύ
sionẽ. τ obstupuit ois pplo nimis. τ inclinã
νην. καὶ ἔκλινεν πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ κύψαν
tes adorauerunt deũ τ dixerũt omnẽ
τες προσεκύνησαν τῷ θεῷ καὶ εἶπαν ὁμοῦ
miter: bñdictus es deus noster q̄ ad nihilũ
μαδόν, εὐλογητὸς εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξουδενώ
redegisti in die hodierna inimicos
σας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
populi tui. τ dixit ei ozias: bñdicta tu
λαοῦ σου. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὀζίας, εὐλογητὴ σὺ
es filia a deo excelso p̄ oĩbus
εἶ θύγατερ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσ
mulieribus q̄ sup terrã: τ bñdi
ταις γυναιξὶν τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογη
ctus dñs deus q̄ creauit celos
μένος κύριος ὁ θεὸς ὃς ἔκτισε τοὺς οὐρανοὺς
τ terram: q̄ direxit te in vulnera
καὶ τὴν γῆν, ὃς κατεύθυνέ σε εἰς τραῦμα
capitis principis inimicorũ nrorũ. q̄a non
κεφαλῆς ἄρχοντος ἐχθρῶν ἡμῶν. ὅτι οὐκ
recedet spes tua a cordibus ho
ἀποστήσει ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀν
minum q̄ mẽores fuerit virtutis dei vsq̄ i secu
θρώπων μνημονευόντων ἰσχὺν θεοῦ ἕως αἰῶ
lũ. τ faciat tibi hec deus i exaltatiões
νος. καὶ ποιήσαι σοι αὐτὰ ὁ θεὸς εἰς ὕψος
sempiternã vt visitet te in bonis: p
αἰώνιον τοῦ ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀν
ĝ̃bus nõ pepercisti anime tue ppter
ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου διὰ τὴν

humilitatē gūis nostri: sed subuenisti
ταπείνωσιν τῶν ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξῆλθες
ruine nostre in rectū vadens
τῷ πτώματι ἡμῶν ἐπ' εὐθεῖαν πορευθεῖσα
ante cōspectū dei nr̄i. ⁊ dixit oīs popu
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν· καὶ εἶπον πᾶς ὁ λα-
lus: fiat fiat.
ός, γένοιτο γένοιτο. Ca.14.

ET dixit ad eos iudith: audi-
Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰουδείθ, ἀκού-
te iā me fratres: ⁊ accipiētes ca-
σατε δήμου ἀδελφοί, καὶ λαβόντες τὴν κε
put hoc: suspēdite illud sup
φαλὴν ταύτην, κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς
pīnaculum muri nr̄i. ⁊ erit quum
ἐπάλξεως τοῦ τείχους ἡμῶν· καὶ ἔσται ἡνίκα
illuxerit diluculū ⁊ exierit sol sup
ἂν διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ
terrā: recipietis vnusq̄sq̄ arma bel
τὴν γῆν, ἀναλήψεσθε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πο
lica vestrā: ⁊ exibit omnis vir
λεμικὰ ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσεται πᾶς ἀνὴρ
fortis extra ciuitatem. ⁊ dabitis princi
ἰσχύων ἔξω τῆς πόλεως· καὶ δώσετε ἀρχη-
pem sup eos q̄si descēdentes in cam
γὸν ἐπ' αὐτοὺς ὡς καταβαίνοντες εἰς τὸ πε
pum ad vigiliam filiorū assyriorū: ⁊ nō
δίον εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν ἀσσούρ, καὶ οὐ
descendetis. ⁊ cū accepint isti
καταβήσεσθε· καὶ ἀναλαβόντες οὗτοι τὰς
armaturas suas: ibunt in ca
πανοπλίας αὐτῶν, πορευόσονται εἰς τὰς πα
stra sua: ⁊ excitabunt princi
ρεμβολὰς αὐτῶν, καὶ ἐγεροῦσι τοὺς στρατη-
pes exercitus assyriorū: ⁊ current
γοὺς τῆς δυνάμεως ἀσσούρ, καὶ δραμοῦνται
ad tabernaculū holofernis: ⁊ nō inueni
ἐπὶ τὴν σκηνὴν ὁλοφέρνου, καὶ οὐχ εὑρήσου-
ent eum. ⁊ decidet sup eos ti-
σιν αὐτόν· καὶ ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φό
mor: ⁊ fugient a facie nostra. ⁊
βος, καὶ φεύξονται ἀπὸ προσώπου ἡμῶν· καὶ
insequentes vos ⁊ oēs ha
ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς καὶ πάντες οἱ κα
bitantes oēm terminū israel: ꝓstrate
τοικοῦντες πᾶν ὅριον ἰσῆλ, καταστρώσατε
eos in viis suis. ante āt q̄ faci-
αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· πρὸ δὲ τοῦ ποιῆ-
atis hec: vocate mihi achior am-
σαι ταῦτα, καλέσατέ μοι ἀχιὼρ τὸν ἀμ-
manitē: vt vidēs cognoscat vilipenden
μανίτην, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνῶ τὸν ἐκφαυλίσαν
tem domū israel: ⁊ ipm̄ in mortē mit
τα τὸν οἶκον ἰσῆλ, καὶ αὐτὸν εἰς θάνατον ἀπο
tentem ad nos. ⁊ vocauerunt achior
στείλαντα εἰς ἡμᾶς· καὶ ἐκάλεσαν τὸν ἀχιὼρ
de domo oꝫia. vt aūt venit ⁊ vidit ca
ἐκ τοῦ οἴκου οἰσία. ὡς δὲ ἦλθε καὶ εἶδε τὴν κεφα
put holofernis in manu viri vnius in con
λὴν ὁλοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τῇ ἐκ
gregatione populi: cecidit in faciem ⁊
κλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ
defecit spūs eius. vt āt recreauerūt il
ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ· ὡς δὲ ἀνέλαβον αὐ
lum: cecidit ad pedes iudith: ⁊ ado
τὸν, προσέπεσε τοῖς ποσὶν ἰουδείθ, καὶ προ
rauit faciem eius ⁊ dixit: bn̄-
σεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν, εὐ-
dicta tu in oī tabernaculo iuda ⁊
λογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι ἰούδα καὶ
in oī gente: q̄cūq̄ audiētes no
ἐν παντὶ ἔθνει, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνο-

dicens. Cum captus fuerit populus
Israel: gladio perforari precipiam la
tera tua. Videns autem Achior ca-
put holofernis: angustiatus pre pauo
re: cecidit in faciem suam super ter-
ram: & estuauit anima eius. Postea ve
ro q̄ resumpto spiritu recreatus est:
procidit ad pedes eius: & adorauit
eam: & dixit. Benedicta tu a deo tuo
in omni tabernaculo iacob: quoni-
am in omni gente: que audierit no-
men tuum: magnificabitur super te
deus israel.

Capitulum quartumdecimū.

DIxit autem iudith ad omnem po
pulum. Audite me fratres. Su-
spendite caput hoc super muros no-
stros & erit cum exierit sol: accipiat
vnusquisq̄ arma sua: & exite cum im
petu non vt descendatis deorsum: sed
quasi impetum facientes. Tunc ex-
ploratores necesse erit: vt fugiant ad
principem suum excitandum ad pu-
gnam. Cunq̄ duces eorum concurre
rint ad tabernaculum holofernis: &
inuenerint eum truncum in suo san-
guine volutatum: decidet super eos
timor. Cunq̄ cognoueritis fugere
eos: ite post illos securi: quoniam do
minus conteret eos sub pedibus ve-
stris. Tunc achior videns virtutem
quam fecit deus israel: relicto gentili
tatis ritu: credidit deo: & circuncidit
carnem preputii sui: & appositus est
ad populum israel: & omnis successio
generis eius vsq̄ in hodiernum di-
em. Mox autem vt ortus est dies su-
spenderunt super muros caput holo
fernis: accepitq̄ vnusquisq̄ vir arma
sua: & egressi sunt cum grandi strepi
tu & vlulatu. Quod videntes explo
ratores ad tabernaculum holofernis
cucurrerunt. Porro hi qui in taber-
naculo erant venientes: & ante in-
gressum cubiculi perstrepentes exci-
tandi gratia: inquietudinem arte mo
liebantur: vt non ab excitantibus:
sed a sonantibus holofernes euigila-
ret. Nullus enim audebat cubiculum
virtutis assyriorū pulsando aut intrā-
do aperire. Sed cum venissent eius du
ces ac tribuni & vniuersi maiores ex-
ercitus assyriorum: dixerūt cubicula
riis. Intrate & excitate illū: q̄m egressi
mures de cauernis suis ausi sunt ꝓuo
care nos ad p̄lium. Tunc ingressus va
gao cubiculum eius stetit ante corti
nam & plausum fecit manibus suis. su
spicabatur enim illum cuꝫ iudith dor
mire. Sed cū nullū motū iacentis sen
su auriū capet accessit ꝓximās ad cor
tinam: & eleuans eā videnſq̄ cadauer
absq̄ capite holofernis ī suo sanguīe
tabefactū iacere super terrā: exclama
uit voce magna cuꝫ fletu & scidit vesti
menta sua. Et ingressus tabernaculuꝫ
iudith nō inuenit eā. Et exiliuit foras
ad populum & dixit. Vna mulier he
brea fecit cōfusionem in domo regis

mentuū turbabūtur. ⁊ nunc nuncia
μά σου ταραχθήσονται· καὶ νῦν ἀνάγγειλόν
mihi q̄ fecisti in diebus istis.
μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις.
⁊ annūtiauit ei iudith in medio popu
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ἰουδείθ ἐν μέσῳ τοῦ λα-
li oīa q̄ fecerat a q̄ di-
οῦ πάντα ὅσα ἦν πεποικαῦια ἀφ' ἧς ἡμέ-
e exiuit: vsq̄ quo locuta ē eis. vt āt ces-
ρας ἐξῆλθεν, ἕως οὗ ἐλάλει αὐτοῖς· ὡς δὲ ἐ-
sauit loq̄: voce magna exultauit
παύσατο λαλοῦσα, φωνῇ μεγάλῃ ἠλάλαξεν
populus: ⁊ dederūt vocem iocundā in
ὁ λαός, καὶ ἔδωκαν φωνὴν εὐφρόσυνον ἐν τῇ
ciuitate sua. videns āt achior oīa q̄
πόλει αὐτῶν· ἰδὼν δὲ ὁ ἀχιὼρ πάντα ὅσα
fecit deus israel: credidit deo val
ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦ ἰσῆλ, ἐπίστευσε τῷ θεῷ σφό
de: ⁊ circūcidit carnē p̄pu
δρα, καὶ περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκρο-
tii sui: ⁊ appositus ē ad domū isrl
βυστίας αὐτοῦ, καὶ προσετέθη εἰς τὸν οἶκον ἰσῆλ
vsq̄ in diem hāc. cū āt diluculū ascē
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἀνέ
dit: suspenderūt caput holofernis de
βη, ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν ὁλοφέρνου ἐκ τοῦ
muro. ⁊ accepit oīs vir arma su
τείχους· καὶ ἀνέλαβε πᾶς ἀνὴρ τὰ ὅπλα αὐ
a: ⁊ exierūt in circulum ad ascen
τοῦ, καὶ ἐξῆλθον κατὰ σπεῖραν ἐπὶ τὰς ἀναβά
sus mōtis. at filij assyriorū vt viderūt e
σεις τοῦ ὄρους· οἱ δὲ υἱοὶ ἀσσοὺρ ὡς εἶδον αὐ
os: miserunt ad duces suos.
τούς, διέπεμψαν ἐπὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν.
illi āt venerūt ad duces ⁊ tribu
οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ χιλιάρ-
nos ⁊ ad oēm principem suum. ⁊
χους καὶ ἐπὶ πάντα ἄρχοντα αὐτῶν. καὶ
venerunt ad tabernaculū holofernis: ⁊
παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν ὁλοφέρνου, καὶ
dixerunt ei q̄ erat sup oīa eius: excita
εἶπον τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ, ἔγειρον
iam dn̄m nostrū: q̄m ausi sunt serui des
δὴ τὸν κ̄ν ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμησαν οἱ δοῦλοι κα
cendere sup nos ad bellum: vt disper
ταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα ἐξολο-
dantur in finem. ⁊ ingressus ē bagoas:
θρευθῶσιν εἰς τέλος· καὶ εἰσῆλθε βαγώας,
⁊ pulsauit aulā tabernaculi: suspicabat.n.
καὶ ἔκρουσε τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς, ὑπενόει γὰρ
dormire ipm̄ cum iudith. vt āt nemo
καθεύδειν αὐτὸν μετὰ ἰουδείθ· ὡς δὲ οὐδεὶς
audiuit: aperiēs introiuit in cubicu
ὑπήκουσε, διαστείλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶ
lum: ⁊ inuenit eū sup stratū ꝓie
να, καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χετλωνίδος ἐρρίμ
ctum mortuū: ⁊ caput eius ablatū erat ab
μένον νεκρόν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφήρητο ἀπ'
eo. ⁊ exclamauit voce magna cum fle-
αὐτοῦ· καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθ
tu ⁊ gemitu ⁊ clamore valido: ⁊ sci-
μοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς, καὶ διέρ
dit vestimēta sua. ⁊ ingressus ē in taber
ρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκη
naculū vbi erat iudith diuertēs: ⁊ non inuenit
νὴν οὗ ἦν ἰουδείθ καταλύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν
eam. ⁊ exiliit ad populū ⁊ clama
αὐτὴν· καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐβόη
uit: p̄uaricati sunt serui. fecit cōfusionē
σεν, ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι· ἐποίησεν αἰσχύνην
vna mulier hebreorū in domū regis
μία γυνὴ τῶν ἑβραίων εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως

nabuchodonosor:qm ecce holofernes i terra: καβυχοδονόσορ,ὅτι ἰδοὺ ὁλοφέρνης κεμαί, τ caput eius non ē in ipso.cū āt audiss sent hec verba pcipes vir= τ τὴν κεφαλὴν αὐτ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.ὡς δὲ ἤκουσαν σαν tutis assyrioꝝ:iscidert stati vestimēta τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυ= tua: τ turbata ē ala eorū valde: ναμεως ἀσσυρ,διέῤῥηξαν ἱματισμὸς αὐτῶν, καὶ ἐταράχθη ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα τ factus ē eorū clamoꝝ τ vociferatio magna καὶ ἐβόησεν αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοὴ μεγάλη nimis in medio castrorum. σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς. 15. Θτ cū audissent q̄ in tabernaculis Καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν ταῖς σκηνώμασιν erant: obstupuerunt sup factū: τ cecidit ὄντες,ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ γεγονός,καὶ ἔπεσεν sup eos timoꝝ τ tremoꝝ. τ nō fuit ho= ἐπ' αὐτὴν φόβος καὶ τρόμος.καὶ οὐκ ἦν ἄνερω mo in mēs ante faciem ampli⁹ primi πος ἐν μέσῳ ἔτι τ πλησίον suꝝ: sed diffusi vnanimiter fugerūt αὐτοῦ,ἀλλ' ἐκχυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφυγον ad oēm viā campi τ mōtanoꝝ. ἐπὶ πᾶσαν ὁδὸν τοῦ πεδίου καὶ τῆς ὀρεινῆς. τ q̄ castrametati erant in mōtib⁹ q̄ circuita καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ betulue cōuersi sunt in fugā. τ tūc βεθυλουὰ ἐστράφησαν εἰς φυγήν. καὶ τότε filij israel oia eir p̄liatoꝝ ex eis οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶς ἀνὴρ πολιμισὴς ἐξ αὐτῶν effusi sunt sup eos. τ misit oxi= ἐξεχύθησαν ἐπ' αὐτούς.καὶ ἐξαπέστειλεν ὀζί as in betomasthem τ bebe τ chobe ας εἰς βετομασθὲμ καὶ βηβαὶ καὶ χωβαὶ τ cola: τ in oēm terminū israꝫ q̄ annū= καὶ κωλά,καὶ εἰς πᾶν ὅριον ἰσραὴλ τοὺς ἀπαγ tiarent sup ipsꝫ q̄ cōsumata sunt: τ γέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντετελισμένων,καὶ vt oēs diffunderētur sup inimicos ἵνα πάντες ἐπεκχυθῶσι τοῖς πολεμίοις in interitū eorū. vt āt audierūt filij εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν.ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ israel: oēs vnanimiter ceciderūt sup ἰσραὴλ,πάντες ὁμοθυμαδὸν ἔπεσον ἐπ' eos vsqꝫ ad chobe.similiter āt τ q̄ ex hie αὐτοὺς ἕως χωβαί.ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ ἱε= rusalem aduenerunt: τ ex oibus ρουσαλὴμ παρῳκοδόμησαν,καὶ ἐκ πάσης τῆς mōtanis:annuntiauerūt.n. eis q̄ facta fuerāt ὀρεινῆς, ἀνήγγειλαν γὰρ αὐτοῖς τὰ ῥηθέντα castrīs inimicoꝝ suoꝝ: τ q̄ in τοῖς παρεμβολαῖς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐν galaad τ q̄m galilea vilipaue τῇ γαλααδ καὶ οἱ ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ὑπερεκέρα rūt eos plaga magna: vsqꝫ quo p̄terie σαν αὐτοὺς πληγὴ μεγάλη, ἕως οὗ παρῆλ runt damascū τ finoꝝ eius. at reli θον τὴν δαμασκὸν καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. οἱ δὲ λοι qui habitātes betuluam irruerūt οἱ οἰκοῦντες βεθυλουὰ ἐπ' αὐτοὺς καὶ castris assyrioꝝ τ p̄datisſ sunt e= παρεμβολὰς ἀσσυρ καὶ προενόμευσαν αὐ= os: τ ditati sunt valde. at filij israꝫ τούς, καὶ ἐπλούτησαν σφόδρα.οἱ δὲ υἱοὶ ἰσρ reuersi ab occisiōe:dāti sunt ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς κοπῆς,ἐκυρίευσαν reliquoꝝ.τ ville τ ciuitates q̄ τῶν λοιπῶν.καὶ αἱ κῶμαι καὶ αἱ πόλεις αἱ in mōtanis τ cāpestrib⁹ obtinuerūt multa ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν

Nabuchodonosor. Ecce enim holofernes iacet in terra: & caput eius non est in illo. Quod cum audissent principes virtutis assyriorum sciderunt omnes vestimenta sua: & intolerabilis timor & tremor cecidit sup eos & turbati sunt animi eorū valde. Et factꝰ ē clamor incōparabilis in medio castrorum eorū. Capitulū.15.

QVnqꝫ ois exercitus decollatū holofernē audisset: fugit mēs & consiliū ab eis & solo tremore & metu agitati: fuge p̄sidium sumūt: ita vt nullus loqueretur cū pximo suo: sed inclinato capite relictis oibus euadere festinabant hebreos: quos armatos sup se venire audierant fugientes p vias cāporū & semitas collitū. Videtes itaqꝫ filii israꝫ fugētes secuti sūt illos. Descēderuntqꝫ clangentes tubis & vlulantes post ipsos. Et qm assyrii nō ad unati: in fugam ibant p̄cipites: filii aūt israel vno agmine psequentes debilitabant oēs quos inuenire potuissent. Misitqꝫ ozias nuncios per oēs ciuitates & regiōes israel. Omnis itaqꝫ regio oīsqꝫ vrbs electā iuuentutē armatā misit post eos & p secuti sunt eos in ore gladii quousqꝫ peuenirent ad extremitatē finium suorum. Reliqui aūt qui erāt in bethulia: ingressi sunt castra assyriorum: & predam quam fugientes assyrii reliq̄rant abstulerunt & onustati sūt valde. Hi vero qui victores reuersi sūt ad bethuliā oia q̄ erāt illorum abstulerūt secū: ita vt nō esset numerus in pecoribus in iumētis & vniuersis mobilibꝰ eorū: vt a minimo vsqꝫ ad magnū oēs diuites fierēt de p̄dationibꝰ eorū. Ioachim aūt summus pōtifex de hierusalem venit in bethuliā cuꝫ vniuersis p̄sbyteris suis vt videret iudith Que cū exisset ad illū: bñdixerunt illam oēs vna voce dicētes. Tu gloria hierusalē: tu letitia israel: tu honorificētia populi nr̄i: quia fecisti viriliter & cōfortatū est cor tuū: eoqꝫ castitatē amaueris: & post virū tuū alterū nescieris: ideo & manus dñi cōfortauit te: & ideo eris bñdicta i eternū. Et dixit ois populus: fiat fiat. Per dies āt triginta vix collecta sunt spolia assyriorū a populo israꝫ. Porro āt vniuersa q̄ holofernis peculiaria fuisse p̄bata sunt dederūt iudith in auro & argēto & vestibus & gēmis & oi supellectili & tradita sunt omnia illi a populo. Et oēspopuli gaudebāt cū mulieribus & virginibus & iuuenibus in organis & cytharis. Cap.16.

TVnc cantauit cāticum hoc domino iudith: dicens. Incipite domino in tympanis: cantate domino in cymbalis: modulamini illi psalmum nouum: exultate & inuocate nomē ei⁹. Dñs cōterēs bella

spolia: erat.n. multitudo magna nimis. τ λαφύρων,ἦν γὰρ πλῆθος πολὺ σφόδρα.καὶ toachim sacerdos magnꝰ τ senatus ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία τῶν filiox israꝫ q̄ habitabant in hierusalē venerūt υἱῶν ἰσρ̄λ οἱ κατοικοῦντες ἐν ἰερ̄λμ ἐλθεῖν τοῦ fundarēt bona q̄ fecit deus θεμελιῶσαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησεν ὁ θεὸς τῷ israel:τ vt viderēt iudith τ loq̄rentur cū ἰσρ̄λ,καὶ τ ἰδεῖν ἰουδὶθ καὶ λαλῆσαι μετ' ea pacē. vt āt introierūt ad eam: bñ= αὐτῆς εἰρήνην. ὡς δὲ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν,εὐ= dixerunt eī vnanimiter: τ dixerūt ad λόγησαν αὐτὴν ὁμοθυμαδόν, καὶ εἶπον πρὸς eam: tu exaltatio hierusalē:tu gloria magna αὐτήν,σὺ ὕψωμα ἰερ̄λμ,σὺ καύχημα μέγα israel: tu honorificētia magna gēs nostri: τ ἰσραὴλ,σὺ καύχημα μέγα τ θέους ἡμῶν, q̄a fecisti hec oia in manu tua. ὅτι ἐποίησας ταῦτα πάντα ἐν χειρί σου. fecisti bona cum israel: τ complacuit ἐποίησας ἀγαθὰ μετὰ ἰσρ̄λ, καὶ εὐδόκησεν sup eos de⁹. bñdicta sis ab ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεός.εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ oipotenti dño in eternū ipe. παντοκράτορι κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. τ dixit oia popul⁹:fiat. τ expolia καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαός,γένοιτο. καὶ ἐλαφύρι= uit popul⁹ castra p vies tri σεν ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν ἐφ' ἡμέρας τρι ginta: τ dederūt iudith tabernaculū holo ακοντα,καὶ ἔδωκαν τῇ ἰουδὶθ τὸν σκηνὴν ὁλο fernis τ oia argentaria τ φέρνου καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα καὶ τὰς lectulos τ stateras τ oia supellectilia κλίνας καὶ τὰ ὅλκια καὶ πάντα τὰ σκεύασμα eius. τ accipiens ip̄a: iposuit sup τὰ αὐτ. καὶ λαβοῦσα αὐτὰ, ἐπέθηκεν ἐπὶ mulā suā: τ cōtunxit currus su τὴν ἡμίονον αὐτῆς,καὶ ἔζευξε τὰς ἁμαξας αὐ= os: τ accumulauit ea sup illos. τ cōcur τῆς,καὶ ἐπεσώρευσεν αὐτὰ ἐπ' αὐτῶν. καὶ συνέ rit oia mulier israel ad videndū eā: τ bā δραμε πᾶσα γυνὴ ἰσρ̄λ τ ἰδεῖν αὐτήν,καὶ ἐν dixerūt eā: τ fecerūt ei chorā λόγησαν αὐτήν, καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν ex eto. τ accepit thyrsos in manib⁹ ἐξ αὐτῶν.καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν suis: τ dedit et mulieribꝰ q̄ cū αὐτῆς,καὶ ἔδωκε καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς μετ' ea. τ cozonauerūt oliua ipsam τ αὐτῆς. καὶ ἐστεφάνωσαν τὴν ἐλαίαν αὐτῆς καὶ eā q̄ cū ipsa: τ pcessit ante om τὴν μετ' αὐτῆς,καὶ προῆλθεν ἔμπροσθεν παν= nē populū in chorea ducēs oēs τὸς λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη πασῶν τῶν mulieres. τ sequebatur eā vir israel γυναικῶν. καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ armatus: cum corona τ hymnis i ἐνωπλισμένος, μετὰ στεφάνων καὶ ὕμνων ἐν ore eox: τῷ στόματι αὐτῶν, Ca.16.

Θcepit cātare iudith cōfessionē hāc καὶ ἤρξω ἰουδὶθ τὴν ἐξομολόγησιν ταύ in omni israel: τ oīs populꝰ canta= την ἐν παντὶ ἰσρ̄λ,καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὑπερεφώ bat cāticū hoc. τ dixit iudith in= νει τὴν ᾠδὴν ταύτην.καὶ εἶπεν ἰουδὶθ ἐξ ceipite deo meo in tympanis: modulami αρχετε τῷ θεῷ μου ἐν τυμπάνοις,ἁρμόσα ni ei psalmos τ laudē: exaltate τ σθε αὐτῷ ψαλμοὺς καὶ αἶνον, ὑψοῦτε καὶ

invocate nomē eius: qñ deus cō-
ἐπικαλίσασθε τὸ ὄνομα αὐτῆ, ὅτι ὁ θεὸς συν-
tereno bella: qñ in castris in
τρίβων πολέμους, ὅτι ἐν τοῖς ἐμβολὰς ἐν
medio ppli eripuit me de manu perse-
μέσῳ λαοῦ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς τῶν καταδι-
quētiū me. venit assur ex mōtib⁹ ad aquilonē:
ωκόντων με. ἦλθεν ἀσσοὺρ ἐξ ὀρέων κατὰ βορρᾶ,
venit in miliatib⁹ exercitus sui: ꝗrū multitudo
ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτῆ, ὧν τὸ πλῆθος
corum obturauit torrentes: & equitatus eo-
αὐτῶν ἔφραξε χειμάρρους, καὶ ἵππος αὐ-
rū cooperuit colles. dixit se incensurū
τῶν ἐκάλυψε βουνούς. εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ
fines meos: & iuuenes meos occisurū in
ὅρια μου, καὶ τοὺς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν
gladio: & lactātes positurū i pauimētū:
ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντα θήσειν εἰς ἔδαφος,
& infātes meos vastaturū in predam: &
καὶ τὰ νήπιά μου διαρπάσειν εἰς προνομήν, καὶ τὰς
virgines meas predaturū & dño omni-
παρθένους μου σκυλεῦσαι. καὶ κύριος παν-
potēno quassauit eos in manu femine: nō. n.
κράτωρ ἐκέντησεν αὐτῆς ἐν χειρὶ θηλείας. οὐ γὰρ
cecidit potens a iuuētibus: neq; filii ti
ἔπεσεν ὁ δυνατὸς ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ τι
tanū pcusserunt eum: neq; excelsi gigantes
τάνων ἐπάταξαν αὐτόν, οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες
iposuerūt se illi: sed iudith filia merari
ἐπέστησαν αὐτῷ, ἀλλὰ Ἰουδὶθ θυγάτηρ μεραρὶ
in specie faciei sue dissoluit eum.
ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν.
exuit .n. vestimētū viduitatis sue in ex
ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρείας αὐτῆς ἐν ἐ-
citatiōe laborantiū ifrl: vnxit faciem
γέρσει τῶν πονούντων Ἰσραήλ, ἤλειψε γὰρ τὸ πρόσω-
suam in vnguento: & colligauit cincinos
πον αὐτῆς ἐν μύρῳ, καὶ ἔδησε τοὺς τρίχας
suos in mitra: & accepit vestē lineā ad vesti-
αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε στολὴν λινῆν εἰς ἔνδυ-
ptiōez ei⁹. sandalium eius rapuit oculū
σιν αὐτῆ. τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἥρπασεν ὀφθαλ-
eius: & pulchritudo eius captiuā fecit
μὸν αὐτῆ, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ἐχμαλώτευσε
aiam eius. ptrāsiuit pugio cerui cem
ψυχὴν αὐτῆ. διῆλθεν ὁ ἀκινάκης τὸν τράχηλον
eius. horruerūt pse audaciam eius: &
αὐτῆ. ἐφρίαξαν πέρσαι τὴν τόλμαν αὐτῆς, καὶ
medi cōfidētia eius turbati sunt. tunc
μῆδοι τὸ θάρσος αὐτῆς ἐταράχησαν. τότε ἐ-
vlulauerūt humileo mei: & clamauerūt inua
λόλαξαν οἱ ταπεινοί μου, καὶ ἐβόησαν εἰς ἄδε-
lidi mei & timuerunt: exaltauerūt vocem
ξιδι μου καὶ ἐπτόησαν, ὕψωσαν τὴν φωνὴν
suam: & conuersi sunt. filii puellarum cōpū
αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν. υἱοὶ κοράσιων κατε-
xerunt eos: & sicut pueros fugientes
κέντησαν αὐτούς, καὶ ὡς παῖδας αὐτομολοῦν-
um vulnerauerūt eos. perierunt de prelio
των ἐτίτρωσκον αὐτούς. ἀπώλοντο ἐκ παρα-
dñi dei mei. cātabo dño hymnū no-
τάξεως κυρίου μου. ὑμνήσω τῷ κυρίῳ ὕμνον καὶ
uū. dñe magn⁹ es & pclarus: mirabilis in virtute
νόν. κύριε μέγας εἶ καὶ ἔνδοξος, θαυμαστὸς ἐν ἰσχύι
& insuperabilis. tibi seruiat omnis
καὶ ἀνυπέρβλητος. σοὶ δουλευσάτω πᾶσα κτί-
creatura tua: qr dixisti & facta sunt. misisti
σις σου, ὅτι εἶπας καὶ ἐγενήθησαν. ἀπέστει-
spiritū tuū & edificauit: & nō est
λας τὸ πνεῦμά σου καὶ ᾠκοδόμησεν, καὶ οὐκ ἔστι
q̄ resistat voci tue. mōtes. n. a fūdamē
ὃ ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ σου. ἔρη γὰρ ἐκ θεμε-

dñs nomen ē illi. Qui posuit ca-
στρα sua ī medio ppli sui vt eriperet
nos de manu oīs inimicoꝝ nr̄oꝝ. ve
nit assur ex mōtib⁹ ab aquilone ī mꝛ
titudie fortitudis sue. Cui⁹ multitu
do obturauit torrētes: & eq eorū
coopuerūt valles. Dixit se icēsurū
fines meos & iuuenes meos occisu
rū gladio: ifātes meos dare ī p̄dā: &
virgies ī captiuitatē. Dñs aūt op̄s
nocuit eū & trādidit eū in manu fe
mie: & cōfudit eū. Nō. n. cecidit po
tēs eorū a iuuenib⁹: nec filii titā p-
cusserūt eū: nec excelsi gigātes ipo
suerūt se illi: sꝫ iudith filia merari in
specie faciei sue dissoluit eū. Exuit
etī se vestimēto viduitatis: & iduit
se vestimēto leticie ī exultatiōe filio
rū isrl. Vnxit faciē suā vnguēto: col
ligauit cīcinos suos mitra ad deci-
piēdū illū. Sādalia ei⁹ rapuerūt ocu
los ei⁹: pulchitudo ei⁹ captiuā feçit
aiaꝫ ei⁹. āputauit pugione ceruicē
ei⁹. Horruerūt pse cōstātiā eius &
medi audaciā ei⁹. Tūc vlulauerunt
castra assyriorū: qñ apparuerīt hu
miles mei arescētes ī siti. Filii puel-
larū cōpunxerīt eos: & sicut pueros
fugiētes occiderīt eos. pierīt ī plio a
facie dñi dei mei. Hymnū cātemus
dño: hymnū nouū cātem⁹ deo nr̄o
Adonai dñe magn⁹ es tu & p̄clar⁹ ī
virtute: & quē superare nēo pot. Tibi
seruiat ois creatura tua: qa dixisti &
facta sunt: misisti spm̄ tuū & creata
sunt: & nō ē q̄ resistat voci tue. Mō
tes a fūdamētis mouebūtur cū aqs
petre sicut cera liq̄scēt añ faciē tuā.
Qui aūt timēt te magni erūt apud
te p oia. Ve gēti isurgeti sup genus
meū. Dñs. n. op̄s vidicabit ī eis: ī die
iudicii visitabit illos. Dabit. n. ignē
& vermes ī carnes eorū: vt vrātur
& sētiāt vsq; ī sempiternū. Et factū ē p⁹
hc: ois ppls p⁹ victoriā vēit ī hierlm
adorare dñm: & mox vt purificati
sūt obtulerīt oēs holocausta & vota
& repromissiōes suas. Porro iudith
vniuersa vasa bellica holoferniꝭ q̄
dedit illi ppls & conopeū quod ipa
sustulerat obtulit inanathēa obli-
uiōis. Erat aūt ppls iocūdus fm fa
ciē sctōrū: & p tres mēses gaudiū
hui⁹ victorie celebratū ē cū iudith.
Post dies autē illos vnusq̄sq; rediit
ī sua: & iudith magna facta ē in be
thulia & p̄clarior erat vniuerse ter
re isrl. Erat etiā virtuti castitas adiū
cta: ita vt nō cōgnosceret virū ois-
b⁹ dieb⁹ vite sue ex quo defūct⁹ est
manasses vir ei⁹. Erat āt dieb⁹ festis
pcedēs cū magna glia. Māsit āt in
domo viri sui ānos cētū qnq; : & di
misit a brā suā liberā: & defūcta est
ac sepulta cū viro suo ī bethulia: hu
xitq; illā ois ppls dieb⁹ septē. In oī
āt spatio vite ei⁹ nō fuit q̄ pturba-
ret isrl: & post mortē ei⁹ ānis mul-
tis. Dies āt victorie hui⁹ festiuitatis
ab hebreis ī numero sctōrū dierū
accipitur & colitur a iudeis ex illo
tp̄e q̄sq; ad p̄sentem diem. Finis.

tio cum aquis mouebūtur: petre vero a
ων σὺν ὕδασι σαλευθήσονται, πέτραι δὲ ἀπὸ
facie tua vt cera liquescent. in aute
προσώπου σου ὡς κηρὸς τακήσονται. ἐπὶ δὲ τοῖς
timentibus te tu propiciaberis eis: qñ
φοβουμένοις σε σὺ ἐνιλατεύσῃ εἰς αὐτούς, ὅτι
parū tibi ostie sacrificiū i odorē suauitatis: t
μικρόν σοι πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ
minim⁹ omnis adeps ī holocaustum tuū. at
ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκαύτωμά σου. ὁ δὲ
qui timet dñm magn⁹ semper. vch gēti
φοβούμενος τὸν κύριον μέγας διαπαντός. οὐαὶ ἔθνε-
bus insurgentibus generi meo. dñs omnipo-
σιν ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου. κύριος παντοκρά-
tēs vindicabit eos in die iudicii: vt det
τωρ ἐκδικήσει αὐτούς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δοῦναι
ignē & vermes in carnes eorū: & flen-
πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαυ-
dum in sensu vsq; in seculū. vt ait introiect
σθμὸν ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος. ὡς δὲ εἰσῆλθον
in hierlm: adorauerunt dñm. & mox vt pu-
εἰς ἱερουσαλήμ, προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. καὶ εὐθέως ἐκα-
rificatus ē ppls: obtulerunt holocausta
θαρίσθη ὁ λαός, ἀνήνεγκαν τὰ ὁλοκαυτώματα
sua & vota sua & dona.
αὐτῶν καὶ τὰ ἑκούσια αὐτῶν καὶ τὰ δόματα.
& obtulit iudith omnia vasa holoferni
καὶ ἀνήνεγκεν Ἰουδὶθ πάντα τὰ σκεύη ὁλοφέρνου
que dedit ppls ei: & conopeū qs acce
ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνώπιον ὃ ἔλα-
pit a cubiculo eius in oblatione dño
βεν ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς εἰς ἀναθήματα τῷ κυρίῳ
dedit. & erat ppls iocundus in hierlm fm
ἔδωκε. καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραινόμενος εἰς ἱερουσαλήμ κα-
faciem sctōꝝ per mēses tres: &
τὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ
iudith cum eis mansit. post aūt di-
Ἰουδὶθ μετ' αὐτῶν κατέμεινε. μετὰ δὲ τὰς ἡμέ-
es hos: rediit vnusq̄sq; in hereditatē
ρας ταύτας, ἀνεχώρησεν ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομί-
suas: & iudith abiit in bethulia: &
αν αὐτῆ, καὶ Ἰουδὶθ ἀπῆλθεν εἰς βαιτυλούα, καὶ
mansit in substantia sua. & erat
ἔμεινεν ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς. καὶ ἦν
in tp̄e suo gloriosa in omni ter
ἐν καιρῷ αὐτῆς ἔνδοξος ἐν πάσῃ τῇ
ra. & multi cupierunt eam. & nō cognouit vir
γῇ. καὶ πολλοὶ ἐπεθύμησαν αὐτήν. καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ
eam oibus diebus vite. sue: ex qua hor
αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς ὥρας
defūctus ē manasses vir eius: & appositꝰ ē ad
ἀπετάγη μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ προσετέθη πρὸς
ppm suum. & pcedens erat magna valde.
τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ προβαίνουσα ἦν μεγαλοπρεπῶς.
& senuit in domo viri sui centū quinq;
καὶ ἐγήρασεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἑκατὸν πέντε
ānis: & dimisit ancillas suam liberam. & defūcta
ἔτη, καὶ ἀφῆκε τὴν ἄβραν αὐτῆς ἐλευθέραν. καὶ ἀπέθα-
est in bethulia: & sepelierunt eā in spelūca
νεν ἐν βαιτυλούα, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ
viri sui manasse: & lurit eam domus ifrl
ἀνδρὸς αὐτῆς μανασσῆ, καὶ ἐπένθησεν αὐτὴν οἶκος Ἰσρ
diebus septem. diuisit aūt substantias suas aī ꝙ mo-
ἡμέρας ἑπτά. διεῖλε δὲ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς πρὸ τοῦ τε-
reretur ipsa oibus ppinqs manasse viri sui
θνάναι αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἐγγίσασι μανασσῆ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-
& ppinqs generiosui. & nō erat ꝺplius q̄ ter
τῆς καὶ τοῖς ἐγγίσασι τοῦ φύλου αὐτῆς. καὶ οὐκ ἦν ἔτι ἐκφο-
reret filios ifrl in diebus iudith: & post
βῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσρ̄λ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουδίθ, καὶ μετὰ τὸ
mortem eius diebus multis. finis iudith.
ἐκπλησθῆναι αὐτὴν ἡμέρας πολλάς. τέλος Ἰουδίθ.

Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in librum Hester.

LIbrum hester variis translatoribus constat esse vitiatū: quē ego de archiuis hebreorū reuelās verbum everbo expressius transtuli. Quem librū editio vulgata laciniosis hinc inde verborū funibus trahit: addens ea que ex tēpore dici poterant: & audiri: sicut solitū est scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare qbus verbis vti potuit qui iniuriam passus est: vel ille qui iniurią fecit. Vos aūt o paula & eustochium qm & bibliothecas hebreorū studuistis intrare: & interpretū certamina cōprobastis: tenentes hester hebraicum librum: per singula verba nostram translationē aspicite: vt possitis agnoscere: me nihil etiam augmentasse addendo: sed fideli testimonio simpliciter sicut in hebreo habetur: historią hebraicī latine lingue tradidisse. Nec affectamus laudes hominū nec vituperationes expauescimus: deo enim placere curantes minas hominū penitus non timemus: quoniā deus dissipat ossa eorum qui hominibus placere desiderant. & sm apostolū qui eiusmodi sunt: serui christi esse non possunt. Rursum in libro hester alphabetum ex minio vsq; ad theta litterā fecimus diuersis in locis: volentes. s. septuaginta interpretū ordinem perhoc insinuare studioso lectori. Nos enim iuxta morem hebraicū ordinē prosequi etiā in septuaginta editione maluimus.

Explicit prologus.

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina. Trāsla. B. Hie. Tex. he. hester. j. Pritiua. heb.

ESTHER.

ΕΣΘΗΡ. Ca. 1.

Et factū est in diebus artaxerxis: hic

A Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρταξέρξου, οὗ

artaxerxes ab india centū

τοῦ ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἑκατὸν

viginti septē quinquies impauit. in aūt istis die-

εἰκοσιπεντάκις ἐπάρχων ἐκράτησεν· ἐν αἷς ταύταις ταῖς ἡμέ-

bus qū sedit in solio rex artaxerxes in susis

ραις ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐν σούσοις τῇ

ciuitate in tertio āno regnāte ipo: patuit fe

πόλει, ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντες αὐτ, ἐποίησεν ἐ

cit amicis t reliquis gentib⁹ t

ποίησε τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς

pstāt⁹ t medor⁹ inclytis: t pncipib⁹ sa

πρώτοις καὶ μήδων ἐνδόξοις, καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σα

trapar. t post hec post⁹ ostēdit ei⁹

τραπῶν· καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν

diuitias regni sui t glām le

πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς ἐν

titie sue in dieb⁹ centū octoginta: qū

φροσύνης αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, ὅ

aūt impleti sunt dies nuptiar: fecit

τι δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου, ἐποίησεν

rex patuit⁹ gētib⁹ inētio in

ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὑρεθεῖσιν ἐν τῇ

ciuitate in dieb⁹ sex: in aula dom⁹ regio

πόλει ἐπὶ ἡμέρας ἕξ, ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέ-

ornata byssino t carpasino exten-

ως κεκοσμημένῃ βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις τεταμέ-

sio sup funiculis byssinis t purpureis in tari

νοις ἐπὶ χοινίκων βυσσίνων καὶ πορφυρέων ἐπὶ κύ-

lio aureis t argēteis: in columnis pariō t

B βοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις παρίνοις καὶ

lapideis. lectuli aurei t argētei sup pauimen

λιθίνοις· κλῖναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ λιθοστρώ-

to smaragdini lapidis t pintini t parij la

του σμαραγδίτου λίθου καὶ πινίτου καὶ παρίνου λί-

pidis: t strat⁹ viaphani varie floribus ornatis po

θου, καὶ στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως ἀνθεσμέναι, πο

cula aurea t argētea: vinū multū t suaue: qđ

τήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ· οἶνος πολὺς καὶ ἡδύς, ὃν

ipe rex bibebat. at pot⁹ hic nō fm

ἔπινεν ὁ βασιλεύς· ἔπινον δὲ πότους οὐκ ἐν κατὰ

pposita legē fuit. sic aūt voluit rex:

πρόκειμένον νόμον ἐβούλετο. οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βα-

t p̄cepit vispēssatorib⁹ facere voluta-

σιλεύς, καὶ ἐπέταξε τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλη-

tē eius t hoim. t aūt regina fe-

μα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων· καὶ αὐτὴ ἡ βασίλισσα ἐποί-

cit conuiū mulierib⁹ in regiō: vbi

ησε πότον γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ

rex artaxerxes. in aūt die septimo hilario

βασιλεὺς ἀρταξέρξης. ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἱλαρὸς

factus rex: vidit amā t bazatha t char

ἦν ὁ βασιλεύς, εἶπε τῷ ἁμὰν καὶ βαζαθὰ καὶ χαρ

bona bagatha t abagatha t zethar t charabao

βωνὰ βαγαθὰ καὶ ἀβαγαθὰ καὶ ζηθὰρ καὶ χαρα-

septē eunuchis

βὰς τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις ooooooooooooooooooo

Incipit liber Hester.

IN[b] dieb⁹[c] assueri[f] qui regnauit[g] ab india[h] vsq; ethiopią sup[m] cētū[l] viginti septē[n] quinq; fuit[q]. qñ sedit[r] in solio[s] regni sui[t] susis[u] ciuitas regni ei⁹ exordiū fuit. [c] Tertio igitur[b] anno[o] imperii sui [c] fecerat grande cōuiuiū[d] cunctis[b] principibus: [g] & pueris suis[k] fotissimis[l] pfarū[m] & medorū[n] inclytis[o] & p̄fectis[p] puincia rū[q] corā se: [r] vt oñderet[r] diuitias[u] glorie[c] regni sui: [t] ac[b] magnitudinem atq; [l] iactantiam potentie sue [o] multo[c] tpe[r] centū videlicet & [c] octoginta[g] diebus. [b] Cunq; implerētur[d] dies cōuiuii: [l] inuitauit[m] omnē [o] pplm[n] qui inuētus est[b] in susis[u] a maximo[c] vsq; ad [m] minimū: & iussit[r] septez [l] dieb⁹[v] cōuiuiū p̄parari[n] in vestibulo[b] horti & [c] nemoris qđ[o] regio cultu & māu cōsitū erat. Et pēdebāt ex oñū pte tentoria[c] aerei coloris & [r] carbasini[f] ac hyacinthini[s] susp̄tata[t] funib⁹[b] byssinis[u] atq; purpureis: qui eburneis[m] circulis inserti erant[n] & columnis[q] marmoreis fulciebātur. [r] Lectuli qq; [m] aurei[t] & argētei: [n] sup [r] pauimētū[r] smaragdino [l] & pario stratū lapide dispositi erāt: qđ mira varietate pictura decorabat. [c] Bibebāt aūt q iuitati erāt [c] aureis[b] poculis: [r] & [b] aliis atq; aliis[c] vasis cibi iferebātur. [l] Vinū q; [m] vt magnificentia[n] regis dignū erat [l] abūdans & p̄cipuū ponebatur. [q] Nec erat q nolētes [r] cogeret[o] ad bibēdū sed [r] sicut rex[n] statuerat: p̄ponēs mēsis singulos de[s] principibus suis[c] vt sumeret[r] vnusq; q; [b] qđ vellet. [b] Vasthi[n] q; [q] regia[s] fecit[t] cōuiuiū[m] femiaq; in[n] palatio[o] vbi[s] rex [r] assuer[o] manere cōsueuerat. Itaq; [g] die[t] septio[o] cum [r] rex esset[s] hilarior: & post nimiā potionē icaluisset [v] mero: [s] p̄cepit[m] maumā & [c] bazatha & [o] arbona & [c] bagatha [r] & abgatha & [r] zarath[b] & charchas [r] septē[b] eunuchis [q] [m] in[n] cōspectu ei⁹[v] ministrā bāt

	וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא	Cap. j.
	אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ	הַיָּה יום
מֵדִין	שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמְאָה מְדִינָה׃ בַּיָּמִים	
יָשַׁב	הָהֵם כְּשֶׁבֶת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל	
	כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃	
שָׁנָה שָׁלוֹשׁ	בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה	
שׂוּר	לְכָל שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל פָּרַס וּמָדַי	
פָּנָה	הַפַּרְתְּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃	
רָאָה כָּבַד	בְּהַרְאֹתוֹ אֶת עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ	
פָּאַר גְּדֻלָּה	וְאֶת יְקַר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים	
רַבִּים פְּאָה	רַבִּים שְׁמֹנִים וּמְאַת יוֹם׃ וּבִמְלוֹאת	
כָּלָא	הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל	
מָצָא	הָעָם הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה	
גָּדַל	לְמִגָּדוֹל וְעַד קָטָן מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת	
חוֹר	יָמִים חֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ׃	
אָחַז	כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי בוּץ	
גָּלַל עָמַד	וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ	
גָּמָה	מִטּוֹת זָהָב וָכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהַט	
שֵׁשׁ כָּלָה	וְשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת וְהַשְׁקוֹת גְּבִלִי	
שָׁנָה	זָהָב וְכֵלִים מְכֵלִים שׁוֹנִים וְיֵין	
שָׁתָה	מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ וְהַשְׁתִיָּה כַּדָּת	
	אֵין אֹנֵס כִּי כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל	
עָשָׂה בָּצַר	רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן אִישׁ וָאִישׁ׃	
	גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֶּה	
	נָשִׁים בֵּית הַמְּלוּכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ	
אָחַשְׁוֵרוֹשׁ	אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב	
	הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְתָא	
	חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס	
סְרִס שִׁבְעַת	שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי	
פָּנָה	Ddd	

בוא ᵃהַמֶּלֶךְ ᵇ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ ᶜלְהָבִיא ᵈ אֶת
ᵉוַשְׁתִּי ᶠהַמַּלְכָּה ᵍלִפְנֵי ʰהַמֶּלֶךְ ⁱ בְּמַלְכוּת
ראה שור ᵏמַלְכוּתוֹ ˡלְהַרְאוֹת ᵐהָעַמִּים ⁿוְהַשָּׂרִים
יפה נאה ᵒאֶת ᵖיָפְיָהּ ᵠכִּי ʳטוֹבַת ˢמַרְאֶה ᵗהִיא ׃
מאן ᵘוַתְּמָאֵן ᵛהַמַּלְכָּה ʷוַשְׁתִּי ˣלָבוֹא ׀ בִּדְבַר
ʸהַמֶּלֶךְ ᶻ אֲשֶׁר ׀ בְּיַד ᵃ הַסָּרִיסִים
ויקצף חם ᵇוַיְקְצֹף ᶜהַמֶּלֶךְ ᵈמְאֹד ׀ וַחֲמָתוֹ ᵉבָּעֲרָה
בוז ᶠבּוֹ ׃ ᵍוַיֹּאמֶר ʰהַמֶּלֶךְ ⁱ לַחֲכָמִים ʲיֹדְעֵי
עתים ᵏהָעִתִּים ׀ כִּי ˡכֵן ᵐדְּבַר ⁿהַמֶּלֶךְ ᵒלִפְנֵי
כל דון ᵖכָּל ᵠיֹדְעֵי ʳדָת ˢוָדִין׃ ᵗוְהַקָּרֹב ᵘאֵלָיו
כרשנא שתר אדמתא תרשיש ᵛכַּרְשְׁנָא ʷשֵׁתָר ˣאַדְמָתָא ʸתַּרְשִׁישׁ
מרס מרסנא ממוכן ᶻמֶרֶס ׀ מְמוּכָן ׀ שִׁבְעַת ᵃשָׂרֵי
פרס ומדי ראי ᵇפָּרַס ᶜוּמָדַי ᵈרֹאֵי ᵉפְנֵי ᶠהַמֶּלֶךְ ׀ הַיֹּשְׁבִים
ראשנה ᵍרִאשֹׁנָה ʰבַּמַּלְכוּת׃ ⁱכְּדָת ʲמָה ᵏלַּעֲשׂוֹת
ˡבַּמַּלְכָּה ᵐוַשְׁתִּי ׀ עַל ⁿאֲשֶׁר ᵒלֹא ᵖעָשְׂתָה
את מאמר ᵠאֶת ׀ מַאֲמַר ʳהַמֶּלֶךְ ˢאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ᵗבְּיַד
הסריסים ᵘהַסָּרִיסִים׃ ᵛוַיֹּאמֶר ʷמוּכָן ˣלִפְנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ
והשרים לא על ʸוְהַשָּׂרִים ׀ לֹא ᶻעַל ׀ הַמֶּלֶךְ ᵃלְבַדּוֹ ׀ עָוְתָה
עוה ᵇעָוְתָה׃ ᶜוַשְׁתִּי ׀ הַמַּלְכָּה ׀ כִּי ᵈעַל ׀ כָּל ׀ הַשָּׂרִים
ועל כל העמים אשר גבל מדינות ᵉוְעַל ׀ כָּל ׀ הָעַמִּים ᶠאֲשֶׁר ᵍגְּבָל ׀ מְדִינוֹת
המלך אחשורוש כי יצא דבר ʰהַמֶּלֶךְ ⁱ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ ʲכִּי ׀ יֵצֵא ׀ דְּבַר
עשה נשה ᵏהַמַּלְכָּה ˡעַל ׀ כָּל ׀ ᵐהַנָּשִׁים ⁿלְהַבְזוֹת
בעליהן ᵒבְּעֵינֵיהֶן ׀ ᵖבְּאָמְרָם ׀ הַמֶּלֶךְ
אחשורוש אמר להביא את ᵠאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ʳאָמַר ׀ לְהָבִיא ˢאֶת ׀ וַשְׁתִּי
המלכה לפניו והיום תזה ᵗהַמַּלְכָּה ׀ לְפָנָיו ׀ וְלֹא ᵘבָאָה ׀ וְהַיּוֹם ᵛהַזֶּה
תאמרנה שרות פרס ומדי אשר ʷתֹּאמַרְנָה ׀ שָׂרוֹת ˣפָּרַס ׀ וּמָדַי ׀ אֲשֶׁר
תשמענה את דבר ʸתִּשְׁמַעְנָה ׀ אֶת ׀ דְּבַר ᶻהַמַּלְכָּה ׀ לְכָל ׀ שָׂרֵי
בוז ובצון קצף ᵃוּבְזָיוֹן ׀ וְקֶצֶף ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ אִם ׀ עַל ᵇזֶה
המלך טוב יצא דבר מלכות ᶜהַמֶּלֶךְ ׀ טוֹב ׀ יֵצֵא ׀ דְּבַר ׀ מַלְכוּת ׀ מִלְּפָנָיו ׀
ויכתב בדתי פרס ומדי ולא יעבור ᵈוְיִכָּתֵב ׀ בְּדָתֵי ׀ פָרָס ׀ וּמָדַי ׀ וְלֹא ׀ יַעֲבוֹר ׀
אשר לא תבוא ושתי לפני המלך ᵉאֲשֶׁר ׀ לֹא ׀ תָבוֹא ׀ וַשְׁתִּי ׀ לִפְנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ ׀
אחשורוש ומלכותה יתן המלך ᶠאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ׀ וּמַלְכוּתָהּ ׀ יִתֵּן ׀ הַמֶּלֶךְ ׀
לרעתה טובה ממנה ונשמע רעה שמע
פתגם המלך אשר יעשה בכל ᵍפִּתְגָם ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ אֲשֶׁר ׀ יַעֲשֶׂה ׀ בְּכָל ׀
מלכותו כי רבה היא וכל הנשים רבב
יתנו יקר לבעליהן ʰיִתְּנוּ ׀ יְקָר ׀ לְבַעְלֵיהֶן ׀ לְמִגָּדוֹל ׀ וְעַד עד

[a] regis [b] artaxerxis: vt introducerēt regi
τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου, εἰσαγαγεῖν τὴν βασί
nā ad eā vt regnare faceret ipsam ⁊ circūponeret
λισσαν πρὸς αὐτὸν βασιλεύειν αὐτὸν καὶ περιθεῖναι
ei diadema: ⁊ mōstraret eā cūctis pīn
αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἄρ=
cipib⁹ ⁊ gētib⁹ pulchritudinē ei⁹: q⁹ pul
χουσι καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι κα
chra erat. ⁊ nō obediuit ei afli regina
λὴ ἦν. καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτοῦ ἡ βασίλισσα
vt veniret eā eunuchis. ⁊ ꝓtristat⁹ est rex
ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι
⁊ irat⁹ est: ⁊ dixit amicis suis: fecit
λεὺς καὶ ὠργίσθη, καὶ εἶπε τοῖς φίλοις αὐτοῦ, κα
dū hec locuta est afli. facite ergo circa hoc
τὰ ταῦτα ἐλάλησεν ἀσί. ποιήσατε οὖν περὶ τοῦ
legē ⁊ iudiciū. ⁊ accessit ad eā carse-
τοῦτο νόμον καὶ κρίσιν. καὶ προσῆλθεν αὐτῷ καρσε
na ⁊ sethar ⁊ admatha ⁊ tharsis ⁊ me
νὰ καὶ σηθὰρ καὶ ἀδμαθὰ καὶ ταρσὶς καὶ μή
res ⁊ marsena ⁊ memuchā septē princi-
ρης καὶ μαρσενὰ καὶ μεμουχαῖ ἑπτὰ ἄρχοι=
pes p̄sar⁹ ⁊ medor⁹ q̄ ꝑpe re-
τες περσῶν καὶ μήδων οἱ ἐγγὺς τοῦ βασι
gē primi assidentes regi.
λέως οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ.
⁊ nunciauerūt ei fm legem vt
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους ὡς
oportet facere afli regine: q⁹ nō fe-
δεῖ ποιῆσαι ἀσὶ τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποί
cit q̄ a rege mādata fuerāt
ησεν τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα
p eunuchos. ⁊ dixit memuchā ad
διὰ τῶν εὐνούχων. καὶ εἶπεν ὁ μεμουχαῖ πρὸς
regē ⁊ ad ꝑncipes: nō
τὸν βασιλέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, οὐ μόν
regē solā lesit afli regina: sed
βασιλέα μόνον ἠδίκησεν ἀσὶ ἡ βασίλισσα, ἀλ
⁊ oēs ꝑncipes ⁊ om-
λὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς λα
nes regio. ⁊ enim narrauit
οὺς τοῦ βασιλέως. καὶ γὰρ ἐπιδιηγήσα
eis ꝟba regine: ⁊ q̄ō
το αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης, καὶ ὡς αὐ
tradirit regi. sicut ergo ꝓtradixit regi
τῇ τῷ βασιλεῖ. ὡς οὖν αὐτῇ τῷ βασιλεῖ
artaxerxi: sic hodie regina reli
ἀρταξέρξῃ, οὕτως σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοι=
qua ꝑncipū ꝑsar⁹ ⁊ medor⁹ cū au-
παὶ τῶν ἀρχόντων περσῶν καὶ μήδων ἀκούσα=
dierit ea q̄ regi dicta sunt ab ea: inde
σαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς, τολμή=
bunt similr inhonorare viros suos. si ergo ei
σουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. εἰ οὖν δο=
dct regi: p̄cipiat edictū regiū ⁊ scri
κεῖ τῷ βασιλεῖ, προσταξάτω βασιλικὸν καὶ γρα
batur iuxta legem medor⁹ ⁊ persar⁹: ⁊
φήτω κατὰ τοὺς νόμους μήδων καὶ περσῶν, καὶ
ne aliter vtat: neq⁹ ingrediat vltra regi
μὴ ἄλλως χρησάσθω, μηδὲ εἰσελθέτω ἡ βασί=
na ad eā: ⁊ regnū eius det
λισσα πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς δέ=
regi mulieri meliori ea. ⁊ au-
τω ὁ βασιλεὺς γυναικὶ κρείσσονι αὐτῆς. καὶ ἀκου
diat lex q̄ a rege: quāclicq⁹ fece
σάτω ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἂν ποι
rit in regno suo. ⁊ sic oēs
ήσῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. καὶ οὕτως πᾶσαι
mulieres deferēt honorē vi-
αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδρά=
rio suo a pauꝑe vsq⁹ ad
σιν ἑαυτῶν ἀπὸ πλουσίου ἕως

[a] regis [b] iusta est [c] indigna-
tio. [d] Si tibi
[e] placet [f] egrediatur [g] edictū
[h] a facie tua
[i] & scribatur [k] inxta legem
[l] p̄sarū [m] atq⁹ medorū quā
[n] p̄teriri [o] illicitū est: [p] vt [q] ne
quaq⁹ vltra [r] vasthi [s] ingre
diatur [t] ad [u] regem: [x] sed re
gnum illius
[y] altera que [z] melior est [a] illa
[b] accipiat. [c] Et
[d] hoc in omne
[e] quod [f] latissimū [g] est ꝑuin
tiarum tuarū [h] diuulgetur
[i] imperiū: [k] & cuncte [l] vxo
res [m] tam maiorum [n] quaꝫ

[a] vt introducerent [b] reginā
[c] vasthi [d] corā [e] rege: posito
sup caput ei [f] diademate:
[g] vt ostenderet cunctis [h] po
pulis [i] & pricipibus
[k] eius pulchritudinē. Erat
[l] eni [m] pulchra valde. [n] Que
[o] renuit: & ad
[p] regis [q] iperiū [r] qđ [s] per [t] eu
nuchos mādauerat: [u] veni
re contēpsit. Vnde [v] iratus
[w] rex [x] & [y] nimio [z] furore [a] suc
census [b] iterrogauit [c] sapiē
tes q ex more regio semp
ei aderant: & illorum fa-
ciebat
[d] cuncta cōsilio: [e] scientiū
[f] leges [g] ac iura maiorum
erant aūt primi [h] & pximi
[i] charsena & [k] zethar & [l] ad
matha & [m] tharsis & [n] ma-
res & [o] marsana & [p] mamu
cha: [q] septē [r] duces [s] pſarū
[t] atq⁹ medorū [u] q videbant
[x] faciē [y] regis: & [z] primi post
eum [a] residere soliti erant:
[b] cui sentētie [c] vasthi [d] regi
na [e] subiaceret: [f] que
[g] assueri [h] regis [i] imperium
quod [k] per
[l] cunuchos mandauerat:
[m] facere [n] noluisset. [o] Rñdit-
q⁹ [p] mamucha [q] audiēte [r] re
ge [s] atq⁹ pricipib⁹. [t] Non
[u] solū [x] regem [y] leſit [z] regina
[a] vasthi: [b] sed & [c] oēs [d] pp̄os
[e] & [f] principes [g] qui sunt [h] in
cunctis [i] prouintiis
[k] regis [l] assueri. [m] Egredie-
tur [n] enim [o] fermo
[p] regine [q] ad [r] omnes [s] mulie
res [t] vt contemnant
[u] viros suos: & [x] dicāt. [y] Rex
[z] assuerus [a] iussit [b] vt
[c] regina [d] vasthi [e] intraret
[f] ad eū: [g] & illa noluit: [h] at-
q⁹ [i] hoc exēplo oēs [k] princi
pū cōiuges [l] persarū [m] atq⁹
medorū paruipendēt im
peria maritorum. Vnde
[n] regis [o] iusta est [p] indigna-
tio. [q] Si tibi
[r] placet [s] egrediatur [t] edictū
[u] a facie tua
[x] & scribatur [y] inxta legem
[z] p̄sarū [a] atq⁹ medorū quā
[b] p̄teriri [c] illicitū est: [d] vt [e] ne
quaq⁹ vltra [f] vasthi [g] ingre
diatur [h] ad [i] regem: [k] sed re
gnum illius
[l] altera que [m] melior est [n] illa
[o] accipiat. [p] Et
[q] hoc in omne
[r] quod [s] latissimū [t] est ꝑuin
tiarum tuarū [u] diuulgetur
[x] imperiū: [y] & cuncte [z] vxo
res [a] tam maiorum [b] quaꝫ

diuitē. τ placuit verbū regi τ πλουσίου. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ principib⁹. τ fecit rex ſicut τοῖς ἄρχουσι. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς κατὰ locutus eſt memucha. τ miſit in om= ἐλάλησεν ὁ μεμυχά. καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶ= ne regnū per regionē: iuxta σαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν loq̄lā eor⁹: ita q̄ fuit timor eis in λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς domib⁹ ſuis. οἰκίαις αὐτῶν. Ca.2.

A Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐκέπα= Et poſt ſmones hos: ceſſa= uit rex ab indignatiõe: et memor fuit σεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, καὶ ἐμνήσθη τῆς aſti: reminiſcẽs que locuta fuit τ quomõ cõdẽ ἀσί, μνημονεύων ὅσα ἐλάλησε καὶ ὡς κατέ= nauit eã. τ dixerũt miniſtri re= κρινεν αὐτήν. καὶ εἶπον οἱ διάκονοι τοῦ βασι= gis: q̄rant regi puelle ſcorrupte λέως, ζητείτω τῷ βασιλεῖ παράσκε ἄφθορα pulchre ſpecie. τ ſtatuet rex καλὰ τῷ εἴδει. καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς regiõũ p̄cipes in vniuerſo pũncio re= κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βα gni ſui: τ eligant puellas σιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπιλεξάτωσαν παράσκε virgines pulchras ſpecie in ſuſan ciui παρθενικὰς καλὰς τῷ εἴδει εἰς σοῦσαν τὴν πό tatẽ in domũ feminaꝝ: τ tradant λιν εἰς τὸν γυναικῶνα, καὶ παραδότωσαν eunucho regio cuſtodi mu τῷ ἐυνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυ lieꝝ: τ dent vnguẽta τ reliq̄ cu= ναικῶν, καὶ δοίκτω σμίγματα καὶ ἃ λοιπὰ ἑτοιμά ra. τ mulier q̄cūq̄ placuerit regi: re= σεται. καὶ ἡ γυνὴ ἥτις ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, βα= gnabit pro aſti. τ placuit regi σιλεύσει ἀντὶ ἀσί. καὶ ἤρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ reo: τ fecit ſic. homo erat πρᾶγμα, καὶ ἐποίησεν οὕτως. καὶ ἄνθρωπος ἦν iudeus in ſuſis ciuitate: τ nomẽ ei Ἰουδαῖος ἐν σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα αὐ= mardoche⁹ filius iairu filij ſemei filij τῷ μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαείρου τοῦ σιμεὶ τοῦ ciſci de tribu beniamin: q̄ fuerat capti⁹ κισαίου ἐκ φυλῆς βενιαμίν, ὃς ἦν ἀιχμαλω= ex hieruſalẽ: quã captiuauit nabu= τος ἐξ ἱερουσαλήμ, ἣν ἠχμαλώτευσε ναβου= 4.Re. chodonoſo: rex babylonie. τ erat huic xxiv. χοδονόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος. καὶ ἦν τοῦ puella nutrita filia fratris patris τῷ παῖς ἀρεσθὴ τυγ'τηρ ἀδελφοῦ πατρὸς ſui: τ nomẽ ei eſther. cũ aũt trãſmi= αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτῇ ἐσθήρ. ἐν δὲ τῷ μεταλ graſſẽt ei⁹ parẽtes: erudiuit eã λάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν αὐτὴν ſibi in vxorẽ. τ erat puella pulchra B ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν ſpecie. τ q̄ audituũ eſt regis τῷ εἴδει. καὶ ὅτι ἀκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως imperiũ cõgregate ſunt multe puelle in ſu πρόσταγμα συνήχθησαν πολλὰ κοράσια εἰς σοῦ ſan ciuitatẽ ſub manu agai. τ ducta fuit σαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα Ἀγαΐ. καὶ ἤχθη ἡ eſther ad gai cuſtodẽ mulieꝝ. τ ἐσθὴρ πρὸς Γαΐ τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν. καὶ placuit ei puella: τ inuenit gꝛã co ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ ηὗρε χάριν ἐνώ ram eo. πιον αὐτοῦ. ccc ccccc cccc ccc cccc ccc

minorũ⁹ deferãt⁹ maritis ſuis⁹ honorẽ. ᵗPlacuit⁹ cõ ſilũ eius ʳregi ⁹& principi bus: ⁹fecitq̄ ˢiuxta cõſiliũ ⁹mamucha: ᵗ& miſit⁹ epi= ſtolas ᵍad ʰ vniuerſas ccccc ⁱprouincias ᵏregni ſui: cc ccccccccccccccccccccccccc ᵖvt quecq̄ ᵠgens audire & legere poterat diuerſis cc ⁹linguis & ⁿlĩis: ᵗeſſe ʳviros ˢprincipes ac maiores ᵗin domib⁹ ſuis: ᵘ& hoc p cũctos ˣ pp̄os ʸdiuulgari.

2.

His itaq̄ geſtis: ccccc ⁹poſtq̄ ʳregis ᵍ aſueri ˢindignatio ⁹deferbuerat: ⁹recordatus eſt ᵗvaſthi ᵘq̄ ⁿfecaſſet ccccccccc xxxccccc ⁹vel ᵖque ᵠpaſſa eſſet. ᵍDi xeruntq̄ ccccccccccccc ʳpueri ᵍ regis ac ˢ miniſtri eius. ᵗQuerantur ccccccc ʳregi ᵍ puelle ʰ virgines ac ˢſpecioſe: ccccccccccccccc ˢ& mittantur qui ᵗ conſi= derent ʰ per vniuerſas ccc ⁱprountias ccccccccccc ccccccccccc ccc ccccccccccc ˢpuellas ᵠ ſpecioſas & ʳvir gines: ᵗ& adducãt eas ᵍ ad ʰciuitatẽ ⁱ ſuſan & tradant eas ˢin ᵗdomũ ʳfeminarum ˢſub ʰ mãu ᵗ egei ⁹eunuchi qui eſt p̄poſitus & ʳcuſtos ⁹mulierũ regiarũ: ʰ& acci piant ⁱmundũ muliebrẽ & cetera ad vſus neceſſaria. ʰEt ⁱ q̄cunq̄ iter oĉs ⁹ocu lis ᵍregis ⁿ placuerit: ipſa ᵖregnet ᵠp̄ vaſthi. ᵍ Placu it ⁱ ſmo ᵍregi: ᵗ& ita vt ſug geſſerãt iuſſit ⁱfieri. ᶜErat ᵍvir ʰiudeus ⁱn ſuſis ˢciui= tate: ᵛvocabulo ᵍmadoche us ʰfili ᵍiair: ʰfilij ᵍ ſemei: ⁿfi lii ᵐcis: de ſtirpe ᵖ gemini. ᵠqui ʳ trãſlatus fuerat ᵍ de hieruſalez tempore ᵗquo ᵍiechoniam ʰ regem ᶜiuda ccccccccccccccccccccc ccccccc ʳ nabuchodonoſor ᵍ rex ʰbabylonis ᶜ trãſtulerat: q ʳfuit ʰ nutriti ᵍʳ filie ᵠfris ſui ⁿ ediſſe ᵖ q̄ altero noĩe vo cabatur ᵍ heſter: & vtrũq̄ ⁿparentem amiſerat ᵗpul chra nimis ʰ & decora ᶜfa= cie. ᵍMortuiſq̄ ᶜpatre eĩ? ʳac mr̃e: ʰ mardoche ᵍ ſibi eã ᵍadoptauit ᵗin filiã. ⁿCũ q̄ p̄crebruiſſet ᵗregis ⁿipe riũ: ᵖ& iuxta mãdatũ illi? ⁿmulte pulchre ᶜ virgines ᵠadducerentur ⁿ ſuſan: & ᵗegeo traderentur eunu= cho: ᶜheſter quoq̄ iter ce teras puellas ᵍei ʰ tradita ẽ: vt ᵗ fuaretur i nũero ᵗfemia rũ. q̄ⁿ placuit ᵍei ᵖ & iuenit ᵠgr̃am ʳ in cõſpectu illius

ʾטָּב	ᵏטֶּטֶן׃ ʾוַיִּיטַב ׀ הַדָּבָר ׀ בְּעֵינֵי ׀ הַמֶּלֶךְ	
ʿשׁוּר ᵉעָשָׂה	וְהַשָּׂרִים ׀ וַיַּעַשׂ ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ כִּדְבַר	
ʿשָׁלַח	ᵈמְמוּכָן׃ ʾוַיִּשְׁלַח ׀ סְפָרִים ׀ אֶל כָּל	
ʿמְדִינָה	ʾמְדִינוֹת ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ אֶל ᵐ מְדִינָה	
	וּמְדִינָה ׀ כִּכְתָבָהּ ׀ וְאֶל ᵍ עַם ׀ וָעַם	
ʿהָיָה	ᵉכִּלְשׁוֹנוֹ ׀ לִהְיוֹת כָּל ׀ אִישׁ׃ שֹׂרֵר	
ʿדִּבֵּר ᵇלָשׁוֹן	ʾבְּבֵיתוֹ ׀ וּמְדַבֵּר ᵇ כִּלְשׁוֹן ᶜעַמּוֹ׃	
	ᵉאֲשֶׁר ᵇהַדְּבָרִים ᶜהָאֵלֶּה Cap. ij.	
ᵉשָׁבַךְ ᶜחֵמַת	׃כָּשְׁךְ ᶜחֲמַת ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ	
ᵉעָשָׂה	ᵉזָכַר ׀ אֶת ׀ וַשְׁתִּי ׀ וְאֵת ᵐ אֲשֶׁר ᵉעָשְׂתָה	
ʿגָּזַר ᵉאֲשֶׁר	וְאֵת ᵉאֲשֶׁר ׀ נִגְזַר ׀ עָלֶיהָ׃ ʾוַיֹּאמְרוּ	
ʿשָׁרַת ʿנִקַּשׁ	ʿנַעֲרֵי ᵐ הַמֶּלֶךְ ׀ מְשָׁרְתָיו ׀ יְבַקְשׁוּ	
ʿבְּתוּל טוֹב	ʾלַמֶּלֶךְ ׀ נְעָרוֹת ᵇבְּתוּלוֹת ᶜטוֹבוֹת ᵇמַרְאֶה׃	
ʿרָאָה ʿפָּקַד	׃וְיַפְקֵד ׀ הַמֶּלֶךְ ׀ פְּקִידִים ׀ בְּכָל	
ʿמְדִינָה	ʾמְדִינוֹת ᵇמַלְכוּתוֹ ׀ וְיִקְבְּצוּ ᵐ ׃אֶת כָּל	
	ᵉנַעֲרָה ׀ בְּתוּלָה ᵍ טוֹבַת ׀ מַרְאֶה ׀ ׃אֶל	
ʿנָשָׁה	ʾשׁוּשַׁן ׃הַבִּירָה ׀אֶל ׀בֵּית ׀ הַנָּשִׁים ׃אֶל	
ʿסָרַס	ʾיַד ׀הֵגֶא ᵇסְרִיס ׀ הַמֶּלֶךְ ׀שֹׁמֵר ׀הַנָּשִׁים	
ʿנָתַן ʿתַּרְקֻחִים	ʾוְנָתוֹן ׀ תַּמְרוּקֵיהֶן׃ ׀וְהַנַּעֲרָה ׀ אֲשֶׁר	
ᵐיָטַב ᵍטַּלְאָה	ᵐתִּיטַב ׀ בְּעֵינֵי ׀ הַמֶּלֶךְ ᵍ תִּמְלֹךְ ᵍ תַּחַת	
	׀וַשְׁתִּי ׀ וַיִּיטַב ׀ הַדָּבָר ᵉ בְּעֵינֵי ׀הַמֶּלֶךְ	
ʿעָשָׂה ʿנָדָה	׀וַיַּעַשׂ׃כֵּן ׀ אִישׁ ʿיְהוּדִי ׀הָיָה ᵇ בְּשׁוּשַׁן	
	׀הַבִּירָה ׀וּשְׁמוֹ ᵇמָרְדֳּכַי ᵇבֶּן ׀יָאִיר ᵇבֶּן	
	ᵐשִׁמְעִי ᵐבֶּן ᵇקִישׁ ᵇאִישׁ ᵇיְמִינִי׃אֲשֶׁר	
ʿגָּלָה	ᵇגָּלָה ᵇמִירוּשָׁלַיִם ׀עִם ᵇ הַגָּלָה ׀אֲשֶׁר	
	׀הָגְלְתָה ׀עִם ׀יְכָנְיָה ᵇמֶלֶךְ ׀יְהוּדָה ᵇאֲשֶׁר	
ʿהָיָה	׀הָגְלָה ׀נְבוּכַדְנֶצַּר ᵇמֶלֶךְ ᵇבָּבֶל׃וַיְהִי ׀אֹמֵן	
	׀אֶת ᵐ הֲדַסָּה ׀הִיא ᵇאֶסְתֵּר ᵇבַּת ׀דּוֹדוֹ ׀כִּי	
ʿאֵין ʿלָהּ	ᵇאֵין ׀לָהּ ᵇאָב ׀וְאֵם ׀וְהַנַּעֲרָה ׀יְפַת ׀תֹּאַר	
ʿרָאָה	׀וְטוֹבַת ׀מַרְאֶה ׀וּבְמוֹת ᵇאָבִיהָ ׀וְאִמָּהּ	
ᵇנָדָה	׀לְקָחָהּ ׀מָרְדֳּכַי ׀לוֹ ׀לְבַת׃וַיְהִי ᵐ ׀הַנַּעֲרָה	
ᵇבָּבַן	׀דְּבַר ׀הַמֶּלֶךְ ׀וְדָתוֹ ׀וּבְהִקָּבֵץ ׀נְעָרוֹת	
ᵇרָבַב	ᵇרַבּוֹת ׀ אֶל ᵐ שׁוּשַׁן ׀הַבִּירָה ׀ אֶל ׀יַד	
ᵇלָקַח	ᵇהֵגֵי ׀וַתִּלָּקַח ׀אֶסְתֵּר ᵇאֶל ׀ בֵּית ׀הַמֶּלֶךְ	
ʿנָשָׂה ᵐיָטַב	׀אֶל ׀יַד ׀הֵגֵי ׀שֹׁמֵר ׀הַנָּשִׁים׃ ׀וַתִּיטַב	
ʿנָשָׂא ʿנָדָה	ᵐהַנַּעֲרָה ׀בְּעֵינָיו ׀וַתִּשָּׂא ׀חֶסֶד ׀לְפָנָיו	

וַיְבַהֵל אֶת־הַסְּרֻקְיָה וְאֶת־מָנוֹתֶיהָ בַּהַל מַנָּה
לָתֵת לָהּ וְאֶת שֶׁבַע הַנַּעֲרוֹת נָתַן
הַרְאִיוֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ רָאָה
וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת נַעֲרֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית שָׁנָה
הַנָּשִׁים׃ לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עָנַד
עַמָּהּ וְאֶת מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדְּכַי צִוָּה יָצַד
עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תַגִּיד׃ וּבְכָל יוֹם
וָיוֹם מָרְדְּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חָצַר הָלַךְ
בֵּית הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם בָּצַע שָׁלַם
אֶסְתֵּר וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר עָשָׂה עָנַע
נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ תּוּר
אַחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הָיוֹת לָהּ כְּדַת הָיָה
הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשׁ כִּי כֵן שָׁנָה
יִמָּלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים מָלֵא יוֹם
בְּשֶׁמֶן הַמּוֹר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים מָרַק
בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ וּבָזֶה
הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל יָנָא
אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֶן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ אָמַר נָתַן
מִבַּיִת הַנָּשִׁים עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל שׁוּב
בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל יַד שַׁעַשְׁגַּז שָׁנָה
סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא סָרִיס
תָּבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חָפֵץ יָחַץ בּוֹא
בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְּשֵׁם׃ וּבְהַגִּיעַ קָרָא עָנַע
תֹּר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל דּוֹד מָרְדְּכַי דוד
אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל
הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְּשָׁה דָּבָר כִּי אִם אָמַר
אֵת אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס הַמֶּלֶךְ אָמַר
שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת נָשָׂא
חֵן בְּעֵינֵי כָּל רֹאֶיהָ׃ וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר רָאָה לָכַח
אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל בֵּית
מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא
חֹדֶשׁ טֵבֵת בִּשְׁנַת שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ׃ שָׁנָה
וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל אָהַב
הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל נָשָׂא
בְּתוּלוֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת

Et precepit eunucho vt acceleraret mundū muliebrē & traderet ei ptes ſuas: & ſeptē puellas ſpecioſiſſimas de domo regis: ooooooooooooooooo & tam ipſam q̄m pediſſequas ei ornaret atq; excoleret. Que noluit indicare ei ooooooooooooooo populū & patriā ſuam. Mardochee enī precepera t ei vt de hac re oino reticeret: q deambulabat quotidie ante vestibulum ooooooooooooooo domū in qua electe virgines ſeruabantur: curam agens ſalutis heſter: & ſcire volēs qd ei accideret. Cuj aūt veniſſet tps ſingularū p ordinē puellarū vt intrarēt ad regē expletis oīb q̄ ad cultū muliebrē pertinebāt: mēſis duodecim vertebatur ita dumtaxat vt ſex menſibus ooooooooooooooo oleo vngerētur myrrhino: & aliis ſex quibuſdā pigmentis & aromatib vterentur. ooooooooooo Ingrediēteſq; ad regē: quicquid ooooooooooo poſtulaſſent ad ornatū pertinēs accipiebāt: & vt eis placuerat compoſite: de triclinio femine ad regis cubiculū tranſibāt. Et que itrauerat veſpe egrediebatur mane: atq; inde in ſcdas edes deducebātur q̄m ſub manu ſa ſagazi eunuchi erant: q cōcubinis regis preſidebat: nec hēbat ptētem ad regē vltra redeūdi: niſi voluiſſet rex & eā venire iuſſiſſet ex noie: euoluto aūt tpe pordinē: inſtabat dies q̄ heſter filia abiahil fris mardochei quā ſibi adoptauerat in filiā deberet intrare ad regem. Que nō q̄ſiuit muliebrē cultū: ſed q̄cunq; voluit egeus eunuchus cuſtos virginū hec ei ad ornatū dedit. Erat enī formoſa valde: & icredibili pulchritudine oīm oculis gratioſa & amabilis videbatur. Ducta ē itaq; ad cubiculū regis aſuerū mēſe decimo q̄ vocabatur thebeth: ſeptimo anno regni eius: & adamauit eam rex pluſquam omnes mulieres: habuitq; gratiam & miam coram eo ſuper oēs mulieres: & poſuit diadema regni

τ ἐσπούδασε δοῦναι αὐτῇ τὰ σμίγματα καὶ τὰ μέτεμ: τ ἑπτὰ παιδίσκας δεδομένας ἐκ βασιλικοῦ. καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς τ ἀμείψατο εἰσω ἐν τῷ γυναικῶνι. καὶ τοῖς ἄρχουσι αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι. καὶ οὐκ ἐδήλωσεν ἐσθὴρ τὸ γένος αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα. καὶ μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν περιπατεῖ ὁ μαρδοχαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τῆς γυναικείας, ὁπόσα ἂν συμβαίνῃ. οὕτως γὰρ ἐτάχθη τῷ παιδὶ ὅτε εἰσπορεύοιτο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐκάστης δὲ ἡμέρας πληροῦται τῶν δώδεκα μηνῶν δίκαιον. ὅταν γὰρ ἀναπληρώσῃ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασι καὶ ἐν τοῖς σμίγμασι τῶν γυναικῶν, καὶ μῆνας ἓξ ἀλείφεται μυρρίνῳ ἐλαίῳ, καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἃ ἂν θέλῃ τὰ δοθῆναι αὐτῇ συνεισέρχεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ οἴκου τῶν γυναικῶν ἕως τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, ἕσπερας εἰσπορεύεται. καὶ πρὸς ἑωθινὴν ἐπιστρέφει εἰς οἶκον δεύτερον, οὗ καὶ ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, τ οὐκ ἀμφὶς εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα, εἰ μὴ κληθῇ ὀνόματι. ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον τῇ ἐσθὴρ τῇ θυγατρὶ ἀβιχάιλ ἀδελφοῦ πατρὸς μαρδοχαίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα: οὐδὲν προσέθηκεν ἀλλ' ἢ ὅσα ἐβούλετο ἑγκρινεῖν αὐτῇ ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν. ἦν γὰρ ἐσθὴρ εὑροῦσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν. καὶ εἰσῆλθεν ἐσθὴρ πρὸς ἀρταξέρξην βασιλέα δεκάτου μηνὸς ὅς ἐστιν τεβεθ: ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. τ ἠγάπησεν ὁ βασιλεὺς ἐσθὴρ: τ εὗρεν χάριν ἔμπροσθεν παρθένου παρθένου. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τὸ διάδημα

mulieb̄e. ꝛ fecit rex cōuiuiū oi
τὴ γυναικῶν· καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶ
amicis ſuis ꝛ potestatib⁹ in vic
σι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ ἡμέ
D duo ſeptē: ꝛ exaltauit nuptias eſther: ꝛ remiſſionē
ρας ἑπτά, καὶ ὕψωσε τοὺς γάμους ἐστ̄ῆρ, καὶ ἄφεσιν
fecit hilarē ſub regno ſuo. at mardo-
ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτ̄· ὅτι μαρ̄δο-
cheus inſeruiebat in aula at eſther nō demo-
χαῖος ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ· ἀλλ̄ ἐστ̄ὴρ οὐχ ὑπε-
ſtrauit patriā ſuā: ſic enim mādauerat
δείκνυεν τὴν πατρίδα αὐτῆς, οὕτως γὰρ ἐνετείλατο
ei mardoche⁹: vt timeret deū ꝛ faceret
αὐτῇ μαρ̄δοχαῖος, φοβεῖσθαι τὸν θεὸν καὶ ποιεῖν
p̄cepta eius ſicut erat cū eo. ꝛ
τὰ προστάγματα αὐτοῦ καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ
eſther nō mutauit educationē ſuā. ꝛ cōtriſtati
ἐστ̄ὴρ οὐ μετήλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς· καὶ ἐλυπή-
ſunt duo eunuchi regis ꝛ p̄ncipes
θησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἀρχι-
Infra. custodie corporis: eoꝝ adductꝰ ē mardocheus: ꝛ
6.a.ti
fra.12. σωματοφύλακες, ὅτι προῆχθη μαρ̄δοχαῖος, καὶ
i. q̄rebāt interficere artaxerxē regē.
ἐζήτουν ἐκτυφλῶσαι ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα.
ꝛ patefactū ē mardocheo verbū: ꝛ ſignificauit il
καὶ ἐδηλώθη μαρ̄δοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσήμανεν αὐ
lud eſther: ꝛ ipa manifeſtauit regi
τὸν τῷ ἐστ̄ήρ, καὶ αὐτὴ ἐπεφάνισε τῷ βασιλεῖ τὰς
inſidias. at rex examinauit duos
τῆς ἐπιβουλῆς· ὁ δὲ βασιλεὺς ἔτασε τοὺς δύο
eunuchos ꝛ ſuſpēdit eos. ꝛ iuſſit
εὐνούχους καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς· καὶ ἐπέταξεν ὁ
rex vt ſcriberēt in memoriali in re
βασιλεὺς καταγράψαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βα
gia bibliotheca pro benevolētia mardochei
σιλικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὲρ τῆς εὐνοίας μαρ̄δοχαίου
in laude.
ἐν ἐγκωμίῳ.

Ca.3.

A Μετὰ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς ἀρτα
Hīc eo POst hec exaltauit rex aſſa
rerxes amā filiū amadathi agagī: ꝛ exaltauit eū:
ξέρξης ἀμὰν τὸν ἀμαδαθοῦ ἀγαγαῖον, καὶ ὕψωσεν αὐ
ꝛ ꝓ incedebat oībus amicis ſu
τόν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐ-
is. ꝛ oēs q̄ in aula adorabāt eū:
τοῦ· καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύνουν αὐ-
ſic enim p̄ceperat rex vtfacerēt.
τῷ, οὕτως γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι·
at mardocheus nō adorabat eū. ꝛ dixe-
ὁ δὲ μαρ̄δοχαῖος οὐ προσεκύνει αὐτῷ· καὶ ἐλά-
rūt q̄ in aula regis mardocheo:
λησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως μαρ̄δοχαίῳ,
mardochee q̄d obaudis q̄ a re
μαρ̄δοχαῖε τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασι-
ge dicūtur? per ſingulos dies loquebant ei:
λέως λεγόμενα, καθ' ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ,
ꝛ nō obediuit eis. ꝛ nūciauerūt
καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτοῖς· καὶ ὑπέδειξαν τῷ
amā mardocheū regis victis cō-
ἀμὰν μαρ̄δοχαίου τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀν
tradicentē: ꝛ nūciauit eis mardoche⁹
τικειμένοις, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς μαρ̄δοχαῖ
uo: q̄m iudeus eſt. ꝛ cognoſcens amā q̄ nō
ος, ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν· καὶ ἐπιγνοὺς ἀμὰν ὅτι οὐ
adorat eū mardocheus: irat⁹ eſt valde:
προσκυνεῖ αὐτῷ μαρ̄δοχαῖος, ἐθυμώθη σφόδρα,

ꝏꝏꝏ

בְּמַרְדֳּכַי׃ לְבַדּוֹ כִּי הִגִּידוּ לוֹ אֶת עַם יָדַד
מָרְדְּכָי וַיְבַקֵּשׁ הָמָן לְהַשְׁמִיד אֶת בִּקֵּשׁ שָׁמַד
כָּל הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מַלְכוּת
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַם מָרְדְּכָי׃ בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן בִּשְׁנַת
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן נָפַל
מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים פָּנָה
עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אָמַר
לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד יֵשׁ
מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל פָּזַר
מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת דָּתָה שָׁנָה
מִכָּל עָם וְאֶת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם
עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין שָׁוֶה לְהַנִּיחָם׃ נוּחַ
אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם כָּתַב
וַעֲשֶׂרֶת אַלְפִּים כִּכַּר כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל שָׁקַל
עַל יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל עָשָׂה לָאַד
גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ בּוֹא סוּר
מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן הַמְדָּתָא נָתַן
הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְהוּדִים׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צוּר יָהַב
לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת נָתַן עָשָׂה
בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי קָרָא
הַמֶּלֶךְ בָּעֵת הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה
הָמָן אֶל אַחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶל
הַפַּחוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה
וְאֶל שָׂרֵי עַם וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה
כִּכְתָבָהּ וְעָם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בִּכְתָב
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ נִכְתָּב וְנַחְתֹם כָּתַב חָתַם
בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ׃ וְנִשְׁלֹחַ סְפָרִים בְּיַד שָׁלַח
הָרָצִים אֶל כָּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ רוּץ
לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל שָׁמַד
הַיְהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים נָשָׂה
בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ
שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם
לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת נָתַן

mardocheū mittere manus suas: audierat eni q̄ esset gentis iudee: magis q̄ volunt ooooooooooooooo omnem iudeorum qui erant in regno ooooooo assueri perdere nationem. Mense oooooooooo primo cuius vocabulū est nisan anno oooooooo duodecimo regni assueri ooooooooooooooooooo missa est sors in vrna q̄ hebraice dicitur phur corā aman q̄ die & q̄ mēse gens iudeorū deberet interfici: & exiuit mensis duodecim qui vocatur adar. Dixitq̄ amā regi assuero. Est ppls p ocs puincias regni tui dispersus & a se mutuo separatus: nouis vtens legibus & cerimoniis: ooo & insup regis scita contrā tenens. Et optime nosti q̄ non expedit regno tuo vt insoleſcat per licentiam. Si tibi placet decerne vt pareat: oooooooooo & decem milia talentorum appendam arcariis ooooooooooooooooooooooooooooo oooooooooooooo oooooooooo gaze tue . Tulit ergo rex anulū q̄ vtebatur de manu sua: & dedit eū amā filio amadathai de progenie agag hostiū iudeorum: dixitq̄ oooooooo adeum. Argentū qđ tu polliceris tuū sit: d ppło age quod tibi placet. Vocatiq̄ sunt scribe oo regis mense primo nisan: tertiadecima oooooo die eiusdem mensis & scriptum est vt iusserat aman ad omnes satrapas regis & oooooooooo iudices puinciarū diuersarūq̄ gentiū: vt quecq̄ oooooooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooooo gens legere poterat & audire p varietate linguarū ex nomine regis assueri & littere signate ooooooo ipsius anullo misse sunt per oooooooooooooo cursores regis ad vniuersas puincias: vt occiderent atq̄ delerent omnes ooooooooooooooooooooooooooo iudeos a puero vsq̄ ad senē paulos & mulieres vno die: hoc est tertiodecimo mensis oooooooo duodecimi qui vocatur adar: & bona eorum oo diriperent. Summa aūt epistolarum hec fuit: vt

τ decreuit delere oēs q̄ sub
καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν
artarexis regno iudeos. τ fecit decre-
ἀρταξέρξου βασιλείαν Ἰουδαίους. καὶ ἐποίησε φόρ-
tū in anno duodecimo regni artarexis:
σμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας ἀρταξέρξου,
τ misit sortes dies ex die: τ mēses ex mē
καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μη-
se: vt p̄deret in vna die gen̄ mardo-
νός, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ ἔθνος μαρδο-
chei. τ cecidit sors in quartodeci-
χαίου. καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδε-
ma mēsis q̄ est adar. τ locut̄ est ad
κάτην τοῦ μηνὸς ὃς ἐστιν ἀδάρ. καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν Infra. 9.c.
regē artarexē dicēs: est gens puer-
βασιλέα ἀρταξέρξην λέγων, ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρ-
sa inē gētes in omni regno tuo. at
μένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου. ἐν δὲ
legeo eox extrāee pcē oēs gētes. at C
νόμοι αὐτῶν ἐξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. τὸν δὲ
legi regio nō obedīt: τ nō expedit Infra.
νόμον τοῦ βασιλέως παρακούουσι, καὶ οὐ συμφέρει 15.b.
regi dimittere eos: si placet regi
τῷ βασιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς, εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ
decernat perdere eos. et ego describā
δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτούς· κἀγὼ διαγράψω
in gazophylaciū regis argenti talēto-
εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαν-
rū decē milia. τ tollēs rex anu
τα μύρια. καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύ-
lū: dedit in manū aman vt sigillaret ini-
λιον, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ ἀμὰν σφραγίσαι κα-
xta scripta cōtra iudeos. τ di
τὰ τὰ γεγραμμένα κατὰ τῶν Ἰουδαίων. καὶ εἶ-
xit rex aman: ecce argentū habes
πεν ὁ βασιλεὺς τῷ ἀμάν, τὸ μὲν ἀργύριον ἔχει, τῷ
at gēte vtere vt voluerīs. τ vocati sunt scri-
δὲ ἔθνει χρῶ ὡς θέλεις. καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμ-
be regis mēse primo tertia
ματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαι
decima: τ scripsērūt vt iusserat amā
δεκάτῃ, καὶ ἐγράφη ὡς ἐπέταξεν ἀμὰν τοῖς
ducibus τ ꝓncipib̄ per oēm regio
σατράπαις καὶ τοῖς ἄρχουσι κατὰ πᾶσαν χώ-
nē ab india vsq̄ ad ethiopiā cen-
ραν ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ταῖς ἑκα-
tū viginti regionib̄: et ꝓncipib̄
τὸν εἰκοσιεπτὰ χώρας, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν
gentiū iuxta eox dictionē p artarexē
ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν διὰ ἀρταξέρξου τοῦ
regē. τ missum est p scriptores in
βασιλέως. καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιογράφων εἰς
artarexis regnū: vt delerēt gen̄
τὴν ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ ἔθνος
iudeox in die vna mēsis duodecimi:
τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου,
q̄ est adar τ vtriperēt bona eo
ὃς ἐστιν ἀδὰρ καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐ-
rū. at exēplaria epistolaꝝ ꝺducta fuerūt
τῶν· τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετέθετο

per regiones: ⁊ imperatū fuit oībus gatos esse
κατὰ χώρας, καὶ πρόσταγμα δοῦναι ἑτοίμους εἶναι
ad diē hūc. pperabat abit reo ⁊
εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην. ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ
in susa: at rex ⁊ amā epulabant:
εἰς σοῦσα, ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωμάζοντο,
turbabat abit ciuitas.
ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις. Ca.4.

MArdocheus cognoscēs qđ cōsūmatū fuerat:
Ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον,
scidit vestimēta sua ⁊ indutus est sacco ⁊
διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνεδύσατο σάκκον καὶ
cōspersus fuit cinere ⁊ saliēs p pla-
κατεπάσατο σποδὸν καὶ ἐκπηδήσας ἀπὸ τῆς πλα-
teā ciuitas: clamabat voce magna: tollit gēs
τείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ, αἴρεται ἔθνος
q̄ nihil iniuste egit. ⁊ venit vsq; ad ianuā re-
μηδὲν ἀδίκως. καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τοῦ βα-
gis ⁊ stetit. nō enī erat ei licitū ingredi in
σιλέως καὶ ἔστη. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
aulā saccū habēti ⁊ cinerē. ⁊ in omni regio
αὐλὴν σάκκον ἔχοντι καὶ σποδόν. καὶ ἐν πάσῃ χώ
ne vbi exposite fuerāt litere: clamor ⁊ plan-
ρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ κοπε-
ctꝰ ⁊ luctꝰ magnꝰ iudeis: ⁊ saccū
τὸς καὶ πένθος μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ σάκκον
⁊ cinerē strauerāt sibi. ⁊ ingresse sūt
καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. καὶ εἰσῆλθον αἱ
ancille ⁊ eunuchi regine: ⁊ nūciaue
παῖδες καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσσης, καὶ ἀνήγγει-
runt ei. ⁊ turbata fuit cū audiuit qđ factū fuerat:
λαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός,
⁊ misit omare mardocheū: ⁊ auferre
καὶ ἀπέστειλε στολίσαι τὸν μαρδοχαῖον, καὶ ἀφελέσθαι
eius saccū. ille aūt nō psuasus ē. at esther vo-
αὐτοῦ τὸν σάκκον. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. ἐδεῖτο δὲ
cauit athach eunuchū suū q̄ astā
συκαλίσατο Ἀθὰχ τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς ὃς παρέστη-
bat ei: ⁊ misit vt sciret ipa a mar
κει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν αὐτὴ παρὰ τοῦ μαρ
dochco rē vbigēt. at mardocheus indicauit ei
δοχαίου τὸ ἀκριβές. ὁ δὲ μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐ
qđ factū fuerat ⁊ pmissionē quā pmisit
τῷ τὸ γεγονὸς καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο
amā regi in thesauꝝ talentoꝝ decē milia:
Ἀμὰν τῷ βασιλεῖ εἰς τὸν γάζας ταλάντων μυρίων,
vt pderet iudeos: ⁊ exēplar qđ
ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους. καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ
in susis exposituꝫ vt pderēt eos:
ἐν σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ τοῦ ἀπολέσαι αὐτούς,
dedit ei vt indicaret esther. ⁊ vrit ei: vt pceat
ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τὴν Ἐσθήρ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἵνα εἰ
peret ei ingredi ētī petere a re
σέλθοι πρὸς αὐτὴν παραιτήσασθαι τὸν βα
gē: ⁊ deprecari ei pro pplo memo:
σιλέα, καὶ αἰτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ μνεῖ
diep humilitatis tue: vt nutrita fuisti in ma
σα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς ἐτράφης ἐν χεῖ
nu mea: qz amā secundus a rege: Ios
ρί μου, ὅτι Ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ, λελά
cat ē cōtra nos in mortē: inuoca dñm:
λησε κατ' ἡμῶν εἰς θάνατον, ἐπικάλεσαι τὸν κύριον,
⁊ loquere regi pro nobis. ⁊ libera nos
καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν. καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς
a morte. ingressus aūt athach: locutꝰ fuit esther
ἐκ θανάτου. εἰσελθὼν δὲ ὁ Ἀθάχ, ἐλάλησεν Ἐσθὴρ
omnia verba hec. vrit aūt esther ad
πάντας τοὺς λόγους τούτους. εἶπε δὲ Ἐσθὴρ πρὸς
athach: vade ad mardocheū: ⁊ dic:
Ἀθάχ, πορεύθητι πρὸς μαρδοχαῖον, καὶ εἶπον,
ꝙ gētes oēs regni
ὅτι τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας

oēsᶜ prouintie scirent &
ᵖararent se ad predictā
ᵗdiem. ° Festinabant
ᵘcursores qui missi erant
ʳregis ˢ imperiū explere.
Statimqꝫ ᵗin susis ° pepen
dit ᵘedictum: ʳrege
ˢ& aman ᵗcelebrāte ᵘcōui-
uiū: ᵛ& cūctis iudeis q in
ʷvrbe erāt ˣflentibus. 4.
Qve ᶜcū ᵇaudisset ᵈmar
docheus ᵉscidit
ᶠvestimenta sua ᵍ& indut⁹
est ʰsacco spargēs ⁱcinerē
capiti: ᵏ& ˡ in platea ᵐme-
die ⁿciuitatis ᵒvoce ᵖmagna
ᑫclamabat: ostendēs ʳama
ritudinē animi sui: ˢ& hoc
ciulatu ᵗvsqꝫ ᵘad ᵛfores pa-
latii ʷgradiēs. ˣ Non ʸei erat
licitū ᶻindutū ᵃsacco ᵇaulā
ᶜregis ᵈintrare. ᵉ In oībus
ᶠqđ ᵍ puinciis oppidis ac
ʰlocis ad ⁱq̄ crudele ᵏregis
ˡdogma ᵐpuenerat: ⁿplan
ctus ᵒingens erat ᵖapud iu
deos: ᑫieiumiū: ʳvlulat ˢ& ᵗ
fletus: ᵘ sacco ° & cinere
ᵛmultis pˣstratu vtentibꝰ.
ʸIgresse autē sunt ᶻpuelle
ᵃhester ᵇ& eunuchi: ᶜnūcia
uerūtqꝫ ᵈei. Quod audiēs
ᵉconsternata est: ᶠ& ᵍvestē
ʰmisit ⁱvt ᵏablato
ˡsacco ᵐinduere et eaꝫ: quā
ⁿaccipere ᵒnoluit. ᵖ Accito
qꝫ ᑫathach ʳeunucho ˢquē
ᵗrex ministrum ᵘei
ᵛdederat: ʷprecepit vt iret
ˣad ʸ mardocheum
° & disceret ab eo ᵖ cur
ᑫhoc faceret. ʳ Egressusqꝫ
ˢathach iuit ᵗad ᵘ mardo-
cheum: & iuenit eū stantē
ᵛin ʷplatea ˣciuitatis ʸante
ᶻostiū palatii. ᵃqđicauit ei
ᵇomnia ᶜque ᵈacciderāt:
quomodo
ᵉaman ᶠpromisisset
ᵍvt ʰ in ⁱ thesauros ʲregis
ᵏpro iudeorum
ˡnece inferret argentum.
ᵐ Exēplar ⁿ quoqꝫ ᵒedicti
ᵖquod ᑫpendebat ʳin susis
ˢdedit
ᵗei ᵘvt regine ᵛostenderet:
ʷ& moneret ˣ eam ʸvt in-
traret ᶻad ᵃregem & ᵇ
ᶜdeprecaretur ᵈeum ᵉpro
ᶠpopulo suo. ᵍ Regressus
ʰathach ⁱ nūciauit ʲ hester
ᵏomnia ˡque ᵐ mardocheus
ⁿdixerat. ᵒ Que ᵖrespōdit
ᑫei: ʳ & iussit vt diceret
ˢmardocheo. ᵗ Omnes ᵘ
ᵛseruiʷregis ˣ& cuncte que
subditione eius sunt

פְּתָה ° כּוּשׁ ° וְכָל ° מְדִינָה ° וּמְדִינָה ° נְלוּי ° לְכָל
גְּלָה ° הָעַמִּים ° לִהְיוֹת עֲתִידִים ° לַיּוֹם ° הַזֶּה׃
בְּנֵי ° עֲדָד ° וְרָצִים ° יָצְאוּ ° דְחוּפִים ° נִרְגַּז ° הַמֶּלֶךְ
רָגַשׁ ° וְדָת ° נִתְּנָה ° בְּשׁוּשַׁן ° הַבִּירָה ° וְהַמֶּלֶךְ
פָּתָה ° כּוּשׁ ° וְהָמָן ° יָשְׁבוּ ° לִשְׁתּוֹת ° וְהָעִיר ° שׁוּשַׁן
Lap.iiij. נָבוֹכָה ° וּמָרְדֳּכַי ° יָדַע
עָשָׂה ° קְרַע ° אֶת ° כָּל ° אֲשֶׁר ° נַעֲשָׂה ° וַיִּקְרַע ° מָרְדֳּכַי
לָבַשׁ ° אֶת ° בְּגָדָיו ° וַיִּלְבַּשׁ ° שָׂק ° וָאֵפֶר ° וַיֵּצֵא
זָעַק ° גָּדֹל ° בְּתוֹךְ ° הָעִיר ° וַיִּזְעַק ° זְעָקָה ° נְדוֹלָה
בָּרִר ° בוא ° וּמָרָה ° וַיָּבוֹא ° עַד ° לִפְנֵי ° שַׁעַר ° הַמֶּלֶךְ
בָּנָה ° כִּי ° אֵין ° לָבוֹא ° אֶל ° שַׁעַר ° הַמֶּלֶךְ ° נִלְבּוּשׁ
סָדִן ° קוּם ° שָׂק ° וְכָל ° מְדִינָה ° וּמְדִינָה ° מְקוֹם
נָגַע ° אֲשֶׁר ° דְּבַר ° הַמֶּלֶךְ ° וְדָתוֹ ° מַגִּיעַ ° אֵבֶל
גָּבַה ° סָפַד ° גָּדוֹל ° לַיְהוּדִים ° וְצוֹם ° וּבְכִי ° וּמִסְפֵּד
רָגַב ° בוא ° שַׂק ° וָאֵפֶר ° יֻצַּע ° לָרַבִּים ° וְתַבֹּאינָה
סָרִס ° נָעַר ° נַעֲרוֹת ° אֶסְתֵּר ° וְסָרִיסֶיהָ ° וַיַּגִּידוּ ° לָהּ
חול ° שָׁלַח ° וְתִתְחַלְחַל ° הַמַּלְכָּה ° מְאד ° וַתִּשְׁלַח
לָבַשׁ ° סוּר ° בְּגָדִים ° לְהַלְבִּישׁ ° אֶת ° מָרְדֳּכַי ° וּלְהָסִיר
קָבָא ° שַׂקּוֹ ° מֵעָלָיו ° וְלֹא ° קִבֵּל ° וַתִּקְרָא
אֶסְתֵּר ° לַהֲתָךְ ° מִסָּרִיסֵי ° הַמֶּלֶךְ ° אֲשֶׁר
עָמַד ° פָּנָה ° הָעֲמִיד ° לְפָנֶיהָ ° וַתְּצַוֵּהוּ ° עַל ° מָרְדֳּכַי
צָוָה ° תָּצָ ° לְדַעַת ° מַה ° זֶּה ° וְעַל ° מַה ° זֶּה ׃ וַיֵּצֵא
רָתַךְ ° אֶל ° מָרְדֳּכַי ° אֶל ° רְחוֹב ° הָעִיר
אֲשֶׁר ° לִפְנֵי ° שַׁעַר ° הַמֶּלֶךְ ׃ וַיַּגֶּד ° לוֹ
מָרְדֳּכַי ° אֵת ° כָּל ° אֲשֶׁר ° קָרָהוּ ° וְאֵת
פָּרָשַׁת ° הַכֶּסֶף ° אֲשֶׁר ° אָמַר ° הָמָן
לִשְׁקל ° עַל ° גְּנְזֵי ° הַמֶּלֶךְ ° בַּיְּהוּדִים
לְאַבְּדָם ׃ וְאֶת ° פַּתְשֶׁגֶן ° כְּתַב ° הַדָּת
אֲשֶׁר ° נִתַּן ° בְּשׁוּשַׁן ° לְהַשְׁמִידָם ° נָתַן
רָאָה ° עָנָר ° לוֹ ° לְהַרְאוֹת ° אֶת ° אֶסְתֵּר ° וּלְהַגִּיד
צָוָה ° לָהּ ° וּלְצַוֹת ° עָלֶיהָ ° לָבוֹא ° אֶל ° הַמֶּלֶךְ
חָנַן ° פָּנָה ° לְהִתְחַנֵּן ° לוֹ ° וּלְבַקֵּשׁ ° מִלְּפָנָיו ° עַל
בוא ° עַמָּהּ ׃ וַיָּבֹא ° הֲתָךְ ° וַיַּגֶּד ° לְאֶסְתֵּר ° אֶת
אָמַר ° דִּבְרֵי ° מָרְדֳּכָי ׃ וַתֹּאמֶר ° אֶסְתֵּר
לַהֲתָךְ ° וַתְּצַוֵּהוּ ° אֶל ° מָרְדֳּכָי ׃ כָּל
עֲבָדֵי ° הַמֶּלֶךְ ° וְעַם ° מְדִינוֹת ° הַמֶּלֶךְ
לְשַׁקל ° עַל ° גְּנְזֵי ° הַמֶּלֶךְ ° בַּיְּהוּדִים
לְאַבְּדָם ׃ וְאֶת ° פַּתְשֶׁגֶן ° כְּתַב ° הַדָּת
אֲשֶׁר ° נִתַּן ° בְּשׁוּשַׁן ° לְהַשְׁמִידָם ° נָתַן
לוֹ ° לְהַרְאוֹת ° אֶת ° אֶסְתֵּר ° וּלְהַגִּיד
לָהּ ° וּלְצַוֹת ° עָלֶיהָ ° לָבוֹא ° אֶל ° הַמֶּלֶךְ
לְהִתְחַנֵּן ° לוֹ ° וּלְבַקֵּשׁ ° מִלְּפָנָיו ° עַל
עַמָּהּ ׃ וַיָּבֹא ° הֲתָךְ ° וַיַּגֶּד ° לְאֶסְתֵּר ° אֶת
דִּבְרֵי ° מָרְדֳּכָי ׃ וַתֹּאמֶר ° אֶסְתֵּר
לַהֲתָךְ ° וַתְּצַוֵּהוּ ° אֶל ° מָרְדֳּכָי ׃ כָּל
עַבְדֵי ° הַמֶּלֶךְ ° וְעַם ° מְדִינוֹת ° הַמֶּלֶךְ

Pritiua.heb.Text.he.hester.v. | Trāsla.B.Vie. | Trāſ.Gre.lex.cū interp.latina.

יִרְאִים אֲשֶׁר כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר
יָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית
אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ לְהֲמִית
לְבַד מַאֲשֶׁר יושִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת
שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא
נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה
שְׁלוֹשִׁים יוֹם: וַיַּגִּידוּ לְמָרְדֳּכָי אֶת
דִּבְרֵי אֶסְתֵּר: וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכָי לְהָשִׁיב
אֶל אֶסְתֵּר אַל תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ
לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל הַיְהוּדִים:
כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת
רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוד לַיְהוּדִים מִמָּקוֹם
אַחֵר וְאַתְּ וּבֵית אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ וּמִי
יודֵעַ אִם לְעֵת כָּזֹאת הִגַּעַתְּ לַמַּלְכוּת:
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל מָרְדֳּכָי:
לֵךְ כְּנוס אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצְאִים
בְּשׁוּשָׁן וְצוֹמוּ עָלַי וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל
תֵּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וְיוֹם
גַּם אֲנִי וְנַעֲרֹתַי אָצוּם כֵּן וּבְכֵן
אָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת
וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי: וַיַּעֲבֹר
מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּתָה
עָלָיו אֶסְתֵּר:

Cap. v.

וַיְהִי בַּיּום הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר
מַלְכוּת וַתַּעֲמד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ
הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ
יושֵׁב עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת
נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת: וַיְהִי כִּרְאות הַמֶּלֶךְ
אֶת אֶסְתֵּר הָרָאשָׁה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר
נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּושֶׁט הַמֶּלֶךְ
לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאש
הַשַּׁרְבִיט: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד
חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֶן לָךְ: וַתֹּאמֶר
אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוב יָבוֹא

cnorunt aprouintie: bq si ue virdsiue mulier
non vocatus: einterius atrium regis intrauerit: absq; vlla cūctatione statim interficietur: f nisi forte brex aureā virgā ad eum tetenderit p signo clementie: atq; ita possit viuere. f Ego igitur quō ad regē itrare potero: q
triginta iam diebus non sum vocata ad eū.
Quod cū audisset mardocheus rursum mādauit hester: dicens. c Ne putes q animā tuā tantum liberes: qa in domo regis es: sed pre cunctis iudeis. m Si enim nunc si lueris: per aliam occasionem liberabuntur iudei: tu & domus patris tui peribitis. o Et quis nouit vtrum idcirco ad regnum veneris: vtin tali tpe pareris? Rursumq; hester hec mardocheo verba mandauit. q Vade & cōgrega oēs iudeos qs in susis repereris: & orate pro me. Nō comedetis & non bibetis tribus diebus & tribus noctib: & ego cuz ancillis meis similiter ieiunabo: & tunc ingrediar ad regē contra legē faciens non vocata: tradensq; me morti & periculo. Iuit itaq; mardocheus & fecit omnia que hester preceperat. ς.

Ole autem tertio indu ta est hester regalibus vestimētis: & stetit in atrio domus regie qd erat interius contra basilicam regis. At ille sedebat super solium suū in consistorio palatii contra ostium domus. Cumq; vidisset hester reginam stantem placuit oculis eius: & extendit contra eam virgam aream quam tenebat manu. Que accedens osculata est summitatez virge eius: dixitq; ad eā rex. Quid vis hesterregina? Que est petitio tua? Etiam si dimidiam partem regni petieris dabitur tibi? At illa respondit. Si regi placet obsecro vt venias

cognoscūt: q olꝰ homo aut mulier dꝫ ingressꝰ fuerit γινώσκει, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται ad regē in aulā interiorē nō vocatus: ad regem εἰς τὴν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἄκλητος: nō est ei salus. nisi cui extenderit aurē virgā: hic saluabit. τος, ὀυκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία· πλὴν ᾧ ἂν ἐκτείνῃ ὁ rex aurea virga: hic saluabit. βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, οὗτος σωθήσεται. et ego nō sū vocata ingredi ad regē sunt καγὼ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα εἰσὶν hi dies triginta. t ubtiauit athach ἀυται ἡμέραι τριάκοντα· καὶ ἀπήγγειλεν ἀδὰχ τῷ mardocheo ola verba esther. t dixit D μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους ἐσθήρ. καὶ εἶπεν mardocheus ad athach: vade t dic ipi: μαρδοχαῖος πρὸς ἀδάχ, πορεύθητι καὶ εἶπον αὐτῇ, esther ne dicas tibi ipi: q saluaberis sola in re ἐσθὴρ μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βα gno pre cūctis iudeis. qz si ob σιλείᾳ παρὰ πάντας τοὺς ἰουδαίους· ὡς ὅτι ἐὰν πα audieris in hoc tēpore: aliūde auxiliū ρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, ἀλλαχόθεν βοήθεια t ptectio erit iudeis: tu aūt t domꝰ καὶ σκέπη ἔσται τοῖς ἰουδαίοις, σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος patris tui pibitis. t quis nouit si ad tē πατρός σου ἀπολεῖσθε· καὶ τίς οἶδεν εἰ εἰς ἦν καιρὸν pus istud regnasti? t misit esther βασιλεύσας; καὶ ἐξαπέστειλεν ἐσθὴρ ἐν vententē ad eā ad mardochēū dicēs: va τούτῳ πρὸς αὐτὴν πρὸς μαρδοχαῖον λέγουσα, βαδὶ dēo cōgrega iudeos q in susis: σας ἐκκλησίασον τοὺς ἰουδαίους τοὺς ἐν σούσοις, t ieiunate pro me: t nc comedatis neq; bibatis καὶ νηστεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ μὴ φάγητε μηδὲ πίητε in diebꝰ tribus nocte t die. et ego aūt t ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν. κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ancille mee nō māducabim: t tūc ingrediar ἄβραι μου οὐσιτήσομεν, καὶ τότε εἰσελεύσομαι ad regē ptra legē: t si perire πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον, ἐὰν καὶ ἀπολέ me ꝙuenīat. t pgeno mardocheus: fecit σω με γένηται. καὶ βαδίσας μαρδοχαῖος, ἐποίησεν que mandauit ei esther: ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ἐσθήρ. Ca.ς.

Factū est in die tertio indu ta est A Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐνεδύσατο esther regalibus: t stetit in atrio domꝰ re ἐσθὴρ βασιλικοῖς, καὶ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου βα gis interior cōtra basilicaz σιλέως τῆ ἐσωτέρᾳ ἀπαντίας τῆς βασιλικῆς regis. at rex sedebat in solio sui βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν θρόνῳ τῆς ἰδι regni in domo regali contra regni τοῦ βασιλείας ἐν τῷ οἴκῳ τῷ βασιλικῷ ἐξαπτί hostiū domꝰ. cū aūt vidisset rex esther ας τῆς θύρας τοῦ οἴκου. ὡς δὲ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ἐσθὴρ regina stante in atrio: venit aūt gratā τὴν βασίλισσαν ἑστηκυῖαν ἐν τῇ αὐλῇ, ἦλθε δὲ χάριν in oculis eius: t extendē rex esther ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐκτείνας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐσθὴρ virgā aureā que in manu sua: t ac τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προ cessit esther: t tetigit sūmitatē virge. t σῆλθεν ἐσθὴρ, καὶ ἥψατο τῆς ἄκρας τῆς ῥάβδου· καὶ virit rex: q̄d vis esther: t q̄ tua εἶπεν ὁ βασιλεύς, τί θέλεις ἐσθὴρ; καὶ τί σου B est petitio? vsq; ad dimidiū regni mei ἐστὶ τὸ αἴτημα; ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου erit tibi. virit aūt esther: dies mea infignis γένεται σοι. εἶπεν δὲ ἐσθὴρ, ἡμέρα μου ἐπίσημος hodie est. si igit placet σήμερόν ἐστιν· εἰ οὖν δοκεῖ τῷ

regi: veniat ↄ rex ↄ amā ad
βασιλεῖ, ἐλθέτω καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἁμὰν εἰς
cōuiuiū qđ facīā hodie. ↄ dixit
τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω σήμερον. καὶ εἶπεν ὁ
rex: ſollicitate amā vt facia-
βασιλεύς, καταπαύσατε ἁμὰν ὅπως ποιήσω
m verbū eſther. ↄ venerūt am-
μὰν τὸν λόγον ἐσθήρ. καὶ παρεγένοντο ἁμφό
bo ad cuiuiū qđ fecit eſther. in ût
τεροι εἰς τὴν δοχὴν ἣν ἐποίησεν ἐσθήρ. ἐν δὲ
cōuiuio dixit rex ad eſther: dđ
τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, τί
eſt tibi regina eſther: ↄ erūt tibi q̄cūq;
ἐστί σοι βασίλισσα ἐσθήρ; καὶ ἔσται σοι ὅσα
petieris. ↄ dixit petitio mea ↄ poſtu
αἰτήσῃς· καὶ ἔστω τὸ αἴτημά μου καὶ τὸ αἴτη-
latio mea: ſi inuenī gr̄am in cōſpectu regis:
μά μου, εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέ
veniat rex ↄ amā in
ως, ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ ἁμὰν ἐπὶ τὸν
craſtinū ad cuiuiū qđ facīā eis: ↄ
αὔριον εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ
crās facīā cadē. ↄ erūt amā a
αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά. καὶ ἐξέλθεν ἁμὰν ἐκεῖ
rege alacer ↄ letus:
τοῦ βασιλέως ὑπέρχαρις καὶ εὐφραινόμενος,
cū aūt vidiſſet amā mardocheū iudeū
ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν ἁμὰν μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον
in aula: irat' eſt valde. ↄ ingreſſus
ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμώθη σφόδρα. καὶ εἰσελθὼν
in ꝓpria: vocauit amicos ↄ zoſa-
εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε τοὺς φίλους καὶ ζωσά
ram vxorē ſuā: ↄ oſtendit eis
ραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ὑπέδειξεν αὐ-
diuitias ſuas: ↄ gl̄am q̄
τοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν
rex ei apoſuit. ↄ q̄ fecit
ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκε· καὶ ὡς ἐποίησεν
cū ꝑcipatū habere ↄ gubernare
ἀνὴρ πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας.
ↄ dixit amā: nō vocauit regina cū
καὶ εἶπεν ἁμάν, οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ
rege quemq̄ ad cuiuiū:
τοῦ βασιλέως ἑνὸς εἰς τὴν δοχήν,
niſi me: ↄ in craſtinū vocauit me. ↄ
ἀλλ' ἢ ἐμέ, καὶ εἰς τὴν αὔριον κέκληκέ με. καὶ
hec mihi nō placent: q̄diu videro mardo-
ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω μαρδο-
cheū iudeū in aula. ↄ dixit ad
χαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ εἶπε πρὸς
cū zoſara vxor eius ↄ amici: inci
αὐτὸν ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι, κο
dañ tibi lignū cubitoꝝ quinquaginta. mane
πήτω σοι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. ὄρθρου
dic regi ↄ ſuſpendat mar-
τὸ εἰπὸν τῷ βασιλεῖ καὶ κρεμασθήτω μαρ-
docheus ſup lignū: tu vo ingredere ad
δοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου, σὺ δὲ εἰσελθὲ εἰς
cuiuiū cū rege ↄ letare. ↄ
τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ εὐφραίνου. καὶ
placuit verbū amā: ↄ parauit lignū.
ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ ἁμάν, καὶ ἡτοίμασε τὸ ξύλον.

A Ho ſi κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ
rege nocte illa. ↄ dixit mini-
βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ εἶπε τῷ διακό
ſtro ſuo afferre litteras memorialeꝝ
τῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα

ad me[b] hodie[a] & aman
tecum[c] ad [b]conuiuium
[c]quod [f]parui. Statimq; [g]
[f]rex: [b]vocate [b]inquid[c] cito
[m]amā [n]vt [q] heſter obediat
voluntati. [r] Venerūt itaq; [s]
[s]rex [r] & aman [s]ad [r] conui-
uium [r] quod eis regina [t]
[t]parauerat. [b]Dixitq; ∞∞∞
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[b]ei [c]rex [c]poſtq̄ [b]vinū [c]bibe
rat abūdanter. [g]Quid [b]pe
tis [c]vt detur [b]tibi: [t]& p qua
re [m]poſtulas? [n]Etiam ſi [o]di
midiam partē [p]regni mei
petieris: [q]ipetrabis. Cui
[r]reſpōdit [e]heſter. [u]Petitio
mea [r]& p̄ces ſunt iſte. [r] Si
[s]inueni [t]in cōſpectu [r]regis
[u]gratiā [b]& ſi [r]regi [e]placet
[b]vt det mihi [r] qđ poſtulo:
[u]& [m]meam [s]impleat [m]peti
tionem: [n]veniat [o]rex [p]&
aman [q]ad [r]conuiuium [o]qđ
[r]parui [e]eis: [t]& crās aperiā
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[a]regi volūtatem meam.
[b]Egreſſus ē itaq; [c]illo [b]die
[c]amā [r]letus [s]& alacer. [r] Cū
q; vidiſſet [m]mardocheum
ſedentē [n]ante fores pala-
tii: [p]& nō ſolū nō [q] aſſurre
xiſſet [r]ſibi: [r]ſed nec [o]motū
qdē de loco ſeſſionis ſue:
[n]indignatus eſt valde: [b]&
diſſimulata ira [c] reuerſus
[c]in [b]domū ſuā [r]cōuocauit
ad ſe [b]amicos ſuos: [t]& [a]za-
res [t]vxorem ſuā: [m]& expo
ſuit [n]illis [r]magnitudinē [c]di
uitiarum ſuarū [a]filiorūq;
[t]turbā: [t]& [t]quāta [a]cuj gl̄ia
[r]ſuper oēs [s]principes [b]&
ſuos ſuos [b]rex [c]eleuaſſet.
[b]Et poſt hec [b]ait. [r] Regina
[m]quoq; [q]heſter [n]nullū aliū
[o]vocauit [n]ad [c]conuiuium
[n]cum [r]rege ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[a]preter [c]me: [b]apud quam
[b]etiam [c] cras ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[t]cū [a]rege [e]pranſurus ſum:
[t]Et cum [m]hec [t]oia habeā:
[n]nihil [o]me hebere puto:
[q]quandiu ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
[n]videro [r]mardocheū [s]iu-
deū [a] ſedētem [b]ante fores
[c]regias. [b] Rñderuntq; [c] ei
[r]zares [s]vxor eius [b]& ceteri
[t]amici. [a]Iube parari [m] ex-
celſam [t]trabē habentē alti
tudinis [n] quiquaginta [o]cu
bitos: [r]& [q] dic [b] mane [r]regi
[n]vt appendatur [r]ſup eam
[n]mardocheus. [r]& ſic ibis
[s]cum [r]rege [b]letus [b]ad [c]cōui
uiū. [c]Placuitq; ei [c]cōfiliū: [s]
[t]& iuſſit excelſam prepa-
rari [b]crucem. 6.

Octem [b] illam duxit
[c]rex inſomnem: ∞∞
[i]uſſitq; ſibi [r]afferri [t]hiſto
rias: & annales priorum

שָׁתָה	׳הַמֶּלֶךְ ׳וְהָמָן ׳הַיּוֹם ׳אֶל ׳הַמִּשְׁתֶּה ׳אֲשֶׁר	
עָשָׂה	׳עָשְׂתָה ׳לוֹ ׳וַיֹּאמֶר ׳הַמֶּלֶךְ ׳לְמָרְדֳּכָי ׳אֶת	
	׳הָמָן ׳לַעֲשׂוֹת ׳אֶת ׳דְּבַר ׳אֶסְתֵּר ׳וַיָּבֹא	
	׳הַמֶּלֶךְ ׳וְהָמָן ׳אֶל ׳הַמִּשְׁתֶּה ׳אֲשֶׁר	
	׳עָשְׂתָה ׳אֶסְתֵּר ׳וַיֹּאמֶר ׳הַמֶּלֶךְ	
	׳לְאֶסְתֵּר ׳בְּמִשְׁתֵּה ׳הַיַּיִן ׳מַה ׳שְּׁאֵלָתֵךְ	
	׳וְיִנָּתֶן ׳לָךְ ׳וּמַה ׳בַּקָּשָׁתֵךְ ׳עַד ׳חֲצִי	
עָשָׂה עָנָה	׳הַמַּלְכוּת ׳וְתֵעָשׂ ׳וְתַעַן ׳אֶסְתֵּר ׳וַתֹּאמֶר	
	׳שְׁאֵלָתִי ׳וּבַקָּשָׁתִי ׳אִם ׳מָצָאתִי ׳חֵן	
	׳בְּעֵינֵי ׳הַמֶּלֶךְ ׳וְאִם ׳עַל ׳הַמֶּלֶךְ ׳טוֹב ׳לָתֵת	
נָתַן	׳אֶת ׳שְׁאֵלָתִי ׳וְלַעֲשׂוֹת ׳אֶת ׳בַּקָּשָׁתִי	
	׳יָבוֹא ׳הַמֶּלֶךְ ׳וְהָמָן ׳אֶל ׳הַמִּשְׁתֶּה ׳אֲשֶׁר	
	׳אֶעֱשֶׂה ׳לָהֶם ׳וּמָחָר ׳אֶעֱשֶׂה ׳כִּדְבַר	
	׳הַמֶּלֶךְ ׳וַיֵּצֵא ׳הָמָן ׳בַּיּוֹם ׳הַהוּא ׳שָׂמֵחַ	
רָאָה	׳וְטוֹב ׳לֵב ׳וְכִרְאוֹת ׳הָמָן ׳אֶת ׳מָרְדֳּכַי	
קוּם זוּז	׳בְּשַׁעַר ׳הַמֶּלֶךְ ׳וְלֹא ׳קָם ׳וְלֹא ׳זָע	
מָלֵא	׳מִמֶּנּוּ ׳וַיִּמָּלֵא ׳הָמָן ׳עַל ׳מָרְדֳּכַי ׳חֵמָה	
אָבַק נוּא	׳וַיִּתְאַפַּק ׳הָמָן ׳וַיָּבֹא ׳אֶל ׳בֵּיתוֹ ׳וַיִּשְׁלַח	
שָׁלַח	׳וַיָּבֵא ׳אֶת ׳אֹהֲבָיו ׳וְאֶת ׳זֶרֶשׁ ׳אִשְׁתּוֹ	
אִישׁ		
סָפַר בָּבַד	׳וַיְסַפֵּר ׳לָהֶם ׳הָמָן ׳אֶת ׳כְּבוֹד ׳עָשְׁרוֹ	
	׳וְרֹב ׳בָּנָיו ׳וְאֵת ׳כָּל ׳אֲשֶׁר ׳גִּדְּלוֹ ׳הַמֶּלֶךְ	
שׂוּר	׳וְאֵת ׳אֲשֶׁר ׳נְשָׂאוֹ ׳עַל ׳הַשָּׂרִים ׳וַעֲבָדֵי	
אָמַר נוּא	׳הַמֶּלֶךְ ׳וַיֹּאמֶר ׳הָמָן ׳אַף ׳לֹא ׳הֵבִיאָה	
	׳אֶסְתֵּר ׳הַמַּלְכָּה ׳עִם ׳הַמֶּלֶךְ ׳אֶל ׳הַמִּשְׁתֶּה	
עָשָׂה אֵת	׳אֲשֶׁר ׳עָשְׂתָה ׳כִּי ׳אִם ׳אוֹתִי ׳וְגַם ׳לְמָחָר	
קָרָא	׳אֲנִי ׳קָרוּא ׳לָהּ ׳עִם ׳הַמֶּלֶךְ ׃ ׳וְכָל ׳זֶה	
	׳אֵינֶנּוּ ׳שֹׁוֶה ׳לִי ׃ ׳בְּכָל ׳עֵת ׳אֲשֶׁר ׳אֲנִי	
יָדַע יָשַׁב	׳רֹאֶה ׳אֶת ׳מָרְדֳּכַי ׳הַיְּהוּדִי ׳יוֹשֵׁב ׳בְּשַׁעַר	
אָמַר	׳הַמֶּלֶךְ ׃ ׳וַתֹּאמֶר ׳לוֹ ׳זֶרֶשׁ ׳אִשְׁתּוֹ ׳וְכָל	
	׳אֹהֲבָיו ׃ ׳יֵעָשׂוּ ׳עֵץ ׳גָּבֹהַּ ׳חֲמִשִּׁים	
תָּלָה	׳אַמָּה ׳וּבַבֹּקֶר ׳אֱמֹר ׳לַמֶּלֶךְ ׳וְיֹתְלוּ ׳אֶת	
נוּא	׳מָרְדֳּכַי ׳עָלָיו ׃ ׳וּבֹא ׳עִם ׳הַמֶּלֶךְ ׳אֶל	
שָׂמַח יָטַב	׳הַמִּשְׁתֶּה ׳שָׂמֵחַ ׳וַיִּיטַב ׳הַדָּבָר ׳לִפְנֵי	
פָּנָה	׳הָמָן ׃ ׳וַיַּעַשׂ ׳הָעֵץ	
Cap.vj.	׳בַּלַּיְלָה ׳הַהוּא ׳נָדְדָה ׳שְׁנַת ׳הַמֶּלֶךְ	
שָׁנָה אָמַר	׳וַיֹּאמֶר ׳לְהָבִיא ׳אֶת ׳סֵפֶר ׳הַזִּכְרֹנוֹת	
נוּא		

דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי יום הַמֶּלֶךְ וַיִּמָּצֵא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי עשה נבל הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה נַּעֲשָׂה יקר וּנְדוּלָה עשה נבל לְמָרְדֳּכַי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר שרת וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בֶחָצֵר והמן בא וְהָמָן בָּא לחצר לַחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת מָרְדֳּכַי עַל הָעֵץ תלה אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ טן אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ בוא הַמֶּלֶךְ מַה לֵּעָשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ עשה חָפֵץ יְקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לְמִי יחפץ יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יותר חפץ מִמֶּנִּי וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר בוא הַמֶּלֶךְ חָפֵץ יְקָרוֹ יָבִיאוּ לבוש לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר נתן נָתַן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ וְנָתוֹן שור לַהֲלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ מְשָׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ יְקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל הַסּוּס רחוב בִּרְחוֹב הָעִיר רכב וְקָרְאוּ לְפָנָיו כֹּה יֵעָשֶׂה עשה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ יְקָרוֹ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת הַלְּבוּשׁ לבש וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן עשה לְמָרְדֳּכַי הַיְהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ יהודי אַל תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ נפל וַיִּקַּח הָמָן אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס לבש וַיַּלְבֵּשׁ אֶת מָרְדֳּכַי וַיַּרְכִּבֵהוּ רכב בִּרְחוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו כֹּה יֵעָשֶׂה עשה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בְּיִקָּרוֹ׃

temporum. Que cum illo presente legerētur ventū est ad illū locū vbi scriptū erat quō nūciasset mardocheus insidias bagathā & thares eunuchorum: regem affuerū iugulare cupientiū. Quod cū audisset rex: ait. Quid p hac fide honoris ac premii mardoche cōsecutus est? Dixerūt ei serui illi ac ministri. Nihil oīno mercedis accepit. Statimq; rex. Quis est inquit in atrio? Amā quippe interius atriū domus regie itrauerat: vt suggereret regi & iuberet mardocheum affigi patibulo quod ei fuerat preparatum. Rñderunt pueri. Aman stat in atrio. Dixitq; rex: ingrediatur. Cumq; esset ingressus: ait illi. Quid debet fieri viro quē rex honorare desiderat? Cogitās aūt in corde suo aman: & reputans q nullum alium rex nisi se vellet honorare. respondit. Homo quem rex honorare cupit: debet indui vestibus regiis & imponi super equū qui de sella regis est: & accipere regum diadema sup caput suū: & primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equum eius: & per plateam ciuitatis incedens clamet: & dicat. Sic honorabitur quēcunq; voluerit rex honorare. Dixitq; ei rex. Festina & sumpta stola & equo fac vt locutus es mardocheo iudeo qui sedet ante fores palatii. Caue ne quicq; de his q locutus es ptermittas. Tulit itaq; aman stolā & equum: indutumq; mardocheū in platea ciuitatis & imposito equo pcedebat at q clamabat. Hoc honore cōdignus est quēcūq; rex voluerit honorare.

diem vt legerēt ei. Inuenit aūt litteras q scripte fuerāt de mardocheo: quomō nuntiauit regi de duobus eunuchis regis ostiariis q insidiati fuissent regi vt manū iniicerent regi assuero. dixit aūt rex: quā gratiam aut gratiam fecimus mardocheo? & dixerūt ministri regis: nō fecisti ei quic. vū aūt interrogasset quis in atrio? ille vero introiuit vt diceret regi: vt suspenderet mardocheū in ligno qō paverat. Dixerūt ministri regis: ecce aman stat in atrio. & dixit rex: vocate eum. dixit aūt rex ad amā: quid faciā homini quē ego volo honorare? dixit aūt intra se amā: quē vult rex honorare nisi me? dixit aūt ad regē: homini quē rex vult honorare: afferant vestes regias quibus gloriatur rex & equū super quē ascendit: & detur vni amicorum regis honorabilium: & ornet hominē quē rex diligit: & imponat eum super equū: & p plateā ciuitatis dicēs: sic erit omni homini quē rex honorat. dixit aūt amā ad mardocheum iudeum qui sedet ante fores palatii. Cauē ne quicq; de his quē locutus es pretermittas. Tulit aūt amā stolā & equum: & ornauit mardocheum & imposuit eum super equum: & ascendit p plateā ciuitatis & prędicabat vicēs: sic erit omni homini quē rex vult honorare.

B

C

D

שוב וְהָמָן שָׁב אֶל בֵּית מִשְׁתֵּה הַיָּיִן וְהַמֶּלֶךְ
דלת פתח נִבְהָל אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן
אשר עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
כי רָאָה כִּי כְלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת
שוב הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת בֵּית הַבִּיתָן אֶל
נבה בֵּית מִשְׁתֵּה הַיָּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּטָּה
אשר אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
כבש הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת

Cap.vij.

בוא וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה׃
אמר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם
נתן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֶן לָךְ וּמַה
חצה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ׃ וַתַּעַן
ענה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמַר אִם מָצָאתִי
חן בְּעֵינַיִךְ הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ
טוב תִּנָּתֶן לִי בַּקָּשָׁתִי וְעַמִּי
סבר בְּבַקָּשָׁתִי כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי
שמד לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וְלְאַבֵּד וְאִלּוּ
שפחה לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי
מכש כִּי אֵין הַצָּר שׁוֶה בְּנֶזֶק הַמֶּלֶךְ׃
ואמר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר
לאסתר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה
הוא אֲשֶׁר מָלְאוּ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן׃
אויב וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן
רוע הָרָע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ
פנה וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה
יתם הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד
לבקש לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
כלה כִּי רָאָה כִּי כְלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת
שוב הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן אֶל
נבה בֵּית מִשְׁתֵּה הַיָּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּטָּה
אשר אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
כבש הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת

reuersus ē aūt mardocheus in atriū: t
ἐπέστρεψε δὲ μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν; καὶ
amā reuersus fuit ad ppria lugēs in
ἀμὰν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ
capite. t narrauit amā q̄ cōtige-
κεφαλῆς. καὶ διηγήσατο ἀμὰν τὰ συμβεβηκό-
rāt ei zosara vxori sue t
τα αὐτῷ Ζωσάρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς
amicis. t dixerūt ad eū amici t vxor
φίλοις. καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυ-
ei: si de genere iudeox mardoche⁹: t cepisti
ναί, εἰ ἐκ γένους Ἰουδαίων μαρδοχαῖος, καὶ ἤρξω
humiliari ante eū: cadēs cades.
ταπεινοῦσθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, πεσὼν πεσῇ.
non poteris eū vincere: qñ de⁹ viuēs cū
οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὅτι θεὸς ζῶν μετ'
eo. adhuc ipis loquētib⁹: aduenēr̄
αὐτοῦ. ἔτι αὐτῶν λαλούντων, παραγίνεται οἱ
eunuchi cōpellentes amā ad pa
εὐνοῦχοι ἐπισπεύδοντες τὸν ἀμὰν ἐπὶ τὸν πό
siū qđ parauerat esther.
σιν ὃ ἡτοίμασεν Ἐσθήρ.

Ca. 7.

INtrauit aūt rex t amā vt bibe-
Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀμὰν συμπι
rēt cū regina. dixit aūt rex esther
εῖν τὴ βασιλίσσῃ. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθὴρ
A secūda die in puiuio: qđ ē esther regi
τὴ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ, τί ἐστίν Ἐσθὴρ βασί
na: t q̄ petitio tua: t q̄ postulatio tua:
λισσα, καὶ τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου;
t erit tibi vsq; ad dimidiū regni mei. t
καὶ ἔσται σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. καὶ
respōdēs dixit: si inueni gfam ante re-
ἀποκριθεῖσα εἶπεν, εἰ εὕρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βα
gē: det anima petitioni mee: t
σιλέως, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ αἰτήματί μου, καὶ
ppls me⁹ postulationi mee: traditi sum⁹ ego q̄ t
λαός μου τῷ ἀξιώματί μου, ἐπράδημεν ἐγὼ τε καὶ
ppls me⁹ in pditionē t rapinā t fui
λαός μου εἰς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δου
tutē: nos q̄ t filij nri in ser-
λείαν, ἡμεῖς τε καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖ
uos t ancillas: t obaudiuisti: nō esset
δας καὶ παιδίσκας, καὶ ἠδικήσαμεν; ἐν γὰρ
dign⁹ diabolus atrij regis. vi
ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως. εἶ
B xit aūt rex: qs hic q̄ audeat fa
πε δὲ ὁ βασιλεύς, τίς οὗτος ἐς ἐτόλμησε ποι
cere rē hāc: dixit aūt esther: ho-
σῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; εἶπε δὲ Ἐσθήρ, ἄνερ
mo inimic⁹ amā prauus iste. amā xo tur
πος ἐχθρὸς ἀμὰν ὁ πονηρὸς οὗτος. ἀμὰν δὲ ἐτα
bat⁹ est a rege t regina.
ράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης.
at rex surrexit a conuiuio in
ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξανέστη ἐκ τοῦ συμποσίου εἰς
hortū: at amā rogabat t petebat
τὸν κῆπον, ὁ δὲ ἀμὰν παρεκάλει καὶ ἐδεῖτο
reginā: videbat enī se in malis
τὴν βασίλισσαν, ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς
ēsistētē. reuers⁹ est aūt rex de horto.
ὄντα. ἐπέστρεψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου.
amā xo corruerat sup lectū rogās
ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην ἀξιῶν τὴν
C reginā. vtrū aūt rex: itaq; t
βασίλισσαν. ἔστι δὲ ὁ βασιλεύς, ὥστε καὶ
mulierē opprimit i vomo mea?
τὴν γυναῖκα βιάσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου;

D

oooooo

Pătúa.heb.Tex.be.hester.viij. — Trásla.B.Vie.Trās.Gre.lex.cū interp.latina.

הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפָנֵי הָמָן חָפוּ ׃ וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן
הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה עֵץ
אֲשֶׁר עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר דִּבֶּר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן
גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תְּלֻהוּ עָלָיו וַיִּתְלוּ אֶת הָמָן עַל הָעֵץ
אֲשֶׁר הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה ׃ Cap.viij.
בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
אֶת בֵּית הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִים וּמָרְדֳּכַי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי הִגִּידָה אֶסְתֵּר מָה הוּא לָהּ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ
אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת מָרְדֳּכַי עַל בֵּית
הָמָן ׃ וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל לְרַגְלָיו וַתֵּבְךְּ
וַתִּתְחַנֶּן לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֶת מַחַשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב
עַל הַיְּהוּדִים ׃ וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם אֶסְתֵּר
וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ ׃ וַתֹּאמֶר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם מָצָאתִי חֵן
לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכָּתֵב לְהָשִׁיב
אֶת הַסְּפָרִים מַחְשֶׁבֶת הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא
הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת
הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ ׃ כִּי אֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר
יִמְצָא אֶת עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי ׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְלִמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית הָמָן
נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר וְאֹתוֹ תָלוּ עַל הָעֵץ
עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִים ׃ וְאַתֶּם
כִּתְבוּ עַל הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם

domo mea. Necdū verbū de ore regis exierat: & statim opuerūt facie ei. Dixitq; harbona vnus de eunuchis qui stabant in ministerio regis. En & lignū quod parauerat mardocheo qui locut? est pro rege: stat in domo aman: habens altitudinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in eo. Suspēsus ē itaq; aman in patibulo quod parauerat mardocheo: & regis ira quieuit. 8.

Die illo dedit rex assuerus hester regine ... domū aman aduersarii iudeorū: & mardoche? ingressus ē ante faciē regis. Cōfessa est enī ei hester q̄ esset patru? suus. Tulitq; rex annulum ... quē ab amā recipi iusserat: & tradidit mardocheo. Hester aūt cōstituit mardocheū sup domū suam. Nec his contenta ... pcidit ad pedes regis. Fleutq; & locuta ad eū orauit vt malicia amā ... agagite & machinationes eius pessimas q̄s excogitauerat contra iudeos iuberet irritas fieri. At ille ex more sceptrū aureū ptendit manu: quo signū clemētie mōstrabatur. Illaq; cōsurgēs stetit ante eū & ait. Si placet regi: & si inueni gratiā in oculis eius & deprecatio mea non ei videtur esse contraria: obsecro vt nouis ... epistolis veteres aman littere insidiatoris & hostis iudeorū: quibus eos in cunctis regis prouintiis perire preceperat corrigantur. Quomodo ... eni? potero sustinere ne cem & interfectionem populi mei? ... Respondit ... rex assuerus hestet regine & mardocheo iudeo. Domum aman ... concessi hester regine & ipsum iussi affigi cruci: quia ausus est manū mittere in iudeos. Scribite ergo iudeis sicut vobis placet ...

amā xo audieno erubuit facie. dixit ἀμὰν δὲ ἀκούσας ἐντράπη τῷ πρόσωπῳ. εἶπε
aūt charbona vn? de eunuchis: iste aūt cogno uerat illud lignū cū vidisset crucio in domo amā: q̄ vocauerat cū ad cenā regū: t de illo interrogāo: cognouit ab vno puerog q̄ pabal.
aūt charbona vn? de eunuchis: iste aūt cogno uerat illud lignū cū vidisset crucio in domo amā: q̄ vocauerat cū ad cenā regū: t de illo interrogāo: cognouit ab vno puerog q̄ pabal.
τῶν βασιλέων, καὶ περὶ τούτου πυθόμενος, ἔγ
τῶν παρ' ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευασθέν.
nouit ab vno puerog q̄ pabal.
τῶν παρ' ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευασθέν.
t dixit ad regē: ecce t lignū pa: rat amā mardocheo q̄ locut? fuit de
t dixit ad regē: ecce t lignū pa: rat amā mardocheo q̄ locut? fuit de
καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ἰδοὺ καὶ ξύλον ἑτοί
μασεν ἀμὰν μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ
rege: t erectū ē in domo amā cubitog quinquaginta. dixit aūt rex: appēdat
rege: t erectū ē in domo amā cubitog quinquaginta. dixit aūt rex: appēdat
τοῦ βασιλέως, καὶ ὑψώθη ἐν τοῖς ἀμὰν πήχεις
πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, κρεμασθήτω
in eo. t suspēsus ē amā sup lignū q̄d parauit mardocheo. t tūc cessauit rex
in eo. t suspēsus ē amā sup lignū q̄d parauit mardocheo. t tūc cessauit rex
ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἐκρεμάσθη ἀμὰν ἐπὶ τοῦ ξύλου ὃ
ἑτοίμασε μαρδοχαίῳ. καὶ τότε ἐκόπασεν ὁ βα
ab ira.
ab ira.
σιλεὺς ἀπὸ τοῦ θυμοῦ. Ca. 8.
In illo die donauit rex
In illo die donauit rex
Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐδωρήσατο ὁ βασι
artaxerxes esther ḡcāq; erāt amā cālū
λεὺς ἀρταξέρξης τῇ ἐσθὴρ ὅσα ὑπῆρχεν ἀμὰν τῷ ἐλα
niatori: t mardoche? vocat? est a re
niatori: t mardoche? vocat? est a re
βόλῳ, καὶ μαρδοχαῖος προσεκλήθη παρὰ τοῦ βα
ge. ostēderat enī esther: q̄ ppinqu? erat sibi.
ge. ostēderat enī esther: q̄ ppinqu? erat sibi.
σιλέως. ὑπέδειξε γὰρ ἐσθὴρ, ὅτι ἐγγενείᾳ ἐστὶν αὐτῇ. ū.s.c.
tulit aūt rex anulū q̄ abstulerat ab
tulit aūt rex anulū q̄ abstulerat ab
ἔλαβε δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλετο ἀ
amā: t dedit mardocheo. t cōstituit
amā: t dedit mardocheo. t cōstituit
μάν, καὶ ἔδωκε τῷ μαρδοχαίῳ· καὶ κατέστησε
esther mardocheū sup oia q̄ amā: t
esther mardocheū sup oia q̄ amā: t
ἐσθὴρ μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν τοῦ ἀμάν, καὶ
addens locuta fuit ad regē: t cecidit
addens locuta fuit ad regē: t cecidit
προσθεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπε
ad pedes ei?: t orauit irritā facere
ad pedes ei?: t orauit irritā facere
σεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ κλαίουσα ἀφεῖλεν τὴν
amā malitiā: t q̄ fecit iudeis. erē
amā malitiā: t q̄ fecit iudeis. erē
ἀμὰν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. ἐξῆ
dit aūt rex esther virgā au-
dit aūt rex esther virgā au-
τεινε δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυ
reā t surrexit esther vt astaret regi.
reā t surrexit esther vt astaret regi.
σῆν καὶ ἐξανέστη ἐσθὴρ παραστῆναι τῷ βασιλεῖ.
t dixit esther: si videt tibi t inueni gr̄am: mit-
t dixit esther: si videt tibi t inueni gr̄am: mit-
καὶ εἶπεν ἐσθήρ, εἰ δοκεῖ σοι καὶ εὗρον χάριν, πεμφ
tat vt reuertant littere misse
tat vt reuertant littere misse
θήτω ἀποστραφήτω τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα
ab amā: q̄ scripte fuerāt ad pdendū iude
ab amā: q̄ scripte fuerāt ad pdendū iude
ἀπὸ ἀμάν, τὰ γραφέντα ἀποκτεῖναι τοὺς Ἰουδαί
os q̄ sunt in regno tuo. quomō enī pote
os q̄ sunt in regno tuo. quomō enī pote
ους οἳ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου· πῶς γὰρ δυνήσο
ro videre afflictionē ppli mei? t quomō pote
ro videre afflictionē ppli mei? t quomō pote
μαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου; καὶ πῶς δυνήσο
ro saluari in pditione patrie mee? t
ro saluari in pditione patrie mee? t
μαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; καὶ
dixit rex ad esther: si ola bona
dixit rex ad esther: si ola bona
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, εἰ πάντα τὰ ὑπάρχο
amā dedi t donauī tibi: t illā su
amā dedi t donauī tibi: t illā su
τα ἀμὰν δέδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέ
spēdi in ligno: q̄ manū intulit
spēdi in ligno: q̄ manū intulit
μασα ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπέπηγκεν τοῖς
iudeis. q̄d ūplī? ḡrīs: scribite t vos
iudeis. q̄d ūplī? ḡrīs: scribite t vos
Ἰουδαίοις. τί ἔτι ἐπιζητεῖς; γράψατε καὶ ὑμεῖς
ex nole meo vt videt vobis:
ex nole meo vt videt vobis:
ἐκ τοῦ βιάματός μου ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ...

ᵃ נְשֵׁם ׳הַמֶּלֶךְ ״וְחֹתְמוּ ״בְּטַבַּעַת ׳הַמֶּלֶךְ
ᵇ כִּי ׳כְתָב ׳אֲשֶׁר ׳נִכְתָּב ׳בְּשֵׁם ״ הַמֶּלֶךְ
ᵍ תֵּתָם שוב ׳וְנֶחְתָּם ׳בְּטַבַּעַת ׳הַמֶּלֶךְ ׳אֵין ׳לְהָשִׁיב׃
ᵍ קרא ׳וַיִּקָּרְאוּ ׳סֹפְרֵי ׳הַמֶּלֶךְ ׳בָּעֵת ׳הַהִיא
ᵍ שלש ׳בַּחֹדֶשׁ ׳הַשְּׁלִישִׁי ׳הוּא ׳חֹדֶשׁ ״סִיוָן
״בִּשְׁלוֹשָׁה ׳וְעֶשְׂרִים ׳בּוֹ ׳וַיִּכָּתֵב׳ ׳ככל
״אֲשֶׁר ׳צִוָּה ׳מָרְדֳּכַי ׳אֶל ׳הַיְּהוּדִים
ᵍ פה ׳וְאֶל ׳הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים ׳ וְהַפַּחוֹת
ᵍ שור ᵍ חן ׳וְשָׂרֵי ׳הַמְּדִינוֹת ׳אֲשֶׁר ׳מֵהֹדּוּ ׳וְעַד
ᵍ כוש ׳שֶׁבַע ׳וְעֶשְׂרִים ׳מְאָה ״מְדִינָה
״מְדִינָה ׳וּמְדִינָה ׳כִּכְתָבָהּ ׳וְעַם
״וְעַם ׳כִּלְשׁוֹנוֹ ׳וְאֶל ״הַיְּהוּדִים ׳כִּכְתָבָם
ᵍ לשן ׳כתב ׳וְכִלְשׁוֹנָם ׳ וַיִּכְתֹּב ׳בְּשֵׁם ׳ הַמֶּלֶךְ
׳ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ׳ וַיֶּחְתֹּם ׳ בְּטַבַּעַת
ᵍ שלח רוץ ׳הַמֶּלֶךְ ׳ וַיִּשְׁלַח ׳ סְפָרִים ׳בְּיַד ׳׳
׳הָרָצִים ׳בַּסּוּסִים ״ רֹכְבֵי ״ הָרֶכֶשׁ
׳הָאֲחַשְׁתְּרָנִים ׳בְּנֵי ׳הָרַהֲכִים׃ ׳אֲשֶׁר
׳נָתַן ׳הַמֶּלֶךְ ׳לַיְּהוּדִים ׳אֲשֶׁר ׳בְּכָל ׳עִיר
ᵍ קהל ׳וָעִיר ׳לְהִקָּהֵל ׳וְלַעֲמֹד ׳ עַל ׳נַפְשָׁם
ᵍ שמד ׳לְהַשְׁמִיד ׳וְלַהֲרֹג ׳וּלְאַבֵּד ׳אֶת ׳כָּל
ᵍ צור ׳חֵיל ״עַם ״ וּמְדִינָה ׳הַצָּרִים ׳אֹתָם
ᵍ טף ׳וְנָשִׁים ׳וְשָׁלָל ׳לָבוז׃ ״בְּיוֹם
׳אֶחָד ׳בְּכָל ׳מְדִינוֹת ׳הַמֶּלֶךְ ׳אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
׳בִּשְׁלוֹשָׁה ׳עָשָׂר ׳לְחֹדֶשׁ ׳שְׁנֵים
׳עָשָׂר ׳הוּא ׳חֹדֶשׁ ׳אֲדָר׃ ׳פּוּר ׳הַשָּׁנָה
״הַכְּתָב ״ לְהִנָּתֵן ׳דָּת ׳בְּכָל ׳מְדִינָה
׳וּמְדִינָה ׳ גָּלוּי ׳ לְכָל ״ הָעַמִּים
׳וְלִהְיוֹת ׳הַיְּהוּדִים ׳עֲתוּדִים ׳לַיּוֹם
׳הַזֶּה ׳לְהִנָּקֵם ׳מֵאוֹיְבֵיהֶם׃ ׳הָרָצִים
׳רֹכְבֵי ׳הָרֶכֶשׁ ׳הָאֲחַשְׁתְּרָנִים ׳יָצְאוּ
׳מְבֹהָלִים ׳וּדְחוּפִים ״בִּדְבַר ״הַמֶּלֶךְ
׳וְהַדָּת ׳נִתְּנָה ׳בְּשׁוּשַׁן ׳הַבִּירָה׃ ׳וּמָרְדֳּכַי
׳יָצָא ״מִלִּפְנֵי ׳הַמֶּלֶךְ ׳בִּלְבוּשׁ ׳מַלְכוּת
׳תְּכֵלֶת ׳וְחוּר ׳וַעֲטָרַת ׳זָהָב ׳גְּדוֹלָה ׳וְתַכְרִיךְ
׳בּוּץ ׳וְאַרְגָּמָן ׳ וְהָעִיר ׳שׁוּשָׁן ׳צָהֲלָה
׳וְשָׂמֵחָה׃ ״לַיְּהוּדִים ׳ הָיְתָה ׳אוֹרָה

ª ex regis ª noīe: ᵐ signātes
liās ⁿ anulo meo. Hec em̄i
cōsuetudo erat ʳ vt ᵍ eplis
ʳ q̄ ˢ ex ⁿ regis ˢ noīe mitte bā
tur: ᵗ & ᵘ illi ˣ anulo ᵘ signate
erant: ᵛ nemo auderet ᵇ cō
tradicere. ᶜ Accitisq; ᵇ scri
bis & librariis ᶜ regis: erat
aūt ʳ tp̄s ˢ tertii ᵇ mēsis ᵏ q ap
pellatur ᵐ siban: ᵒ vicesima
& ᵖ tertia ᵖ illius die: ᵍ scri
pte sunt epistole ʳ vt ooooo
ᵇ mardocheus ᶠ voluerat
ᵃ ad ᶠ iudeos ooooooooooooo
ᵗ & ad ª principes ᵇ procu
ratoresq; ooooooooooooo
ᶜ & iudices ᶜ q ᵗ centū ᵇ vigin
ti ᵗ septē ᵒ puntus ˢ ab india
ᵛ sq; ᵇ ethiopiam ᶜ preside
bant: ooooooooooooooooo
ᵖ prouintie ᵒ atq; prouin
tie: ᵍ populo. ooooooooooo
ᵗ & populo ᵘ iuxta linguas
& ᵛ lias suas: ᵗ & ᵘ iudeis pro
ut legere poterāt & audi
re. Ipseq; ᵇ epl'e que ᵉ x ᵇ re
gis ª nomine ᵉ mittebātur
ᶜ anulo ooooooooooooooo
ʳ illius ᵇ obsignate sunt ᵉ &
misse ˡ per ᵐ ooooooooooo
ᵇ veredarios: qui per oēs
puintias discurrētes: vete
res litteras nouis nunciis
preuenirent. ʳ Quibus
ª imperauit ʳ rex: ᵒ vt cōue
nirent ª iudeos ˢ per singu
las ˢ ciuitates: & in vnū pre
caperēt ᵇ cōgregari: ᶜ vt sta
rent ᵇ pro ᶜ animabus suis
& omnes ª inimicos ᵖ suos
ʳ cum cōsugibus ac ᵍ libe
ris ª & vniuersis domibus
ª interficerēt ᵇ atq; delerēt.
Et cōstituta est ᵗ per oēs p
uintias ʳ vna vltiōis ª dies:
i. dest ooooooooooooooooo
ᶜ tertiadecima die ᶜ mensis
ᵗ duodecimi ooooooooooo
ᵇ adar. ˡ Summa ooooooooo
ooooooooooooooooooooooo
ᵐ epistole hec fuit ª Vt ᵉ in
omnibus ᵍ terris ooooooo
ᶜ ac ª ppls q regis assueri
subiacebāt imperio: notū
fieret ˡ paratos ᶜ esse ˡ iude
os ooooooooooooooooooo
ᶜ ad capiendā vindictā ᵇ de
hostibus suis. ooooooooooo
ˡ Egressiq; sunt ᶜ veredarii
ᵇ celeres nūcia pferentes:
ᵒ & edictum ª regis ᵖ pepen
dit ᵍ in sufis. ª Mardoche?
aūt de palatio & ª de cōspe
ctu ʳ regis ˢ egrediēs fulge
bat ʳ vestibus ˢ regiis ª hya
cinthinis videlicet ᵇ & aeri
nis ᶜ coronā ª aureā portās
in capite: ᶠ & amictus ᵍ seri
co ᶠ pallio ᵇ atq; purpureo.
O mīsq; ˢ ciuitas ˢ exultauit
ᵐ atq; letata est. ª Iudeis au
tē nous ᵖ lux oriri visa ᵒ est

ᵍ 3.y.d. C
τ sigillate anulo meo. ἡ ὃ ὡς καὶ σφραγίσατι τῷ δακτυλίῳ μου. ἔσα esti scribunt rege iubēte ἐκ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος τ signatasūt anulo meo: nō est καὶ σφραγιδῶ τῷ δακτυλίῳ μου, ἐνκίσαι ete contradicere. vocati sunt aūt scri ἀυτοῖς ἀντιπίπτειν. ἐκλείσαν δὲ οἱ γραμματ be in primo mēse: ḣ est nisā τοῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, ὅς ἐστι νισὰι τῇ tertia τ vicesima ciusdē anni. τ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους. καὶ scripta sūt iudeis ḣ ὡς ἐνετείλατο iussit ἐγράφη τοῖς Ἰουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο pcuratoribꝰ τ pncipibꝰ sa
ª 1.a τοῖς ἐπιτρόποις καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σα trapaū: ab india vsq; ad ethio τραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιο pīā: centū viginti septē satrapia p πίας, ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπείας κα regionē τ regionē sm eoꝝ lo τὴν χώραν καὶ χώραν κατὰ τὴν αὐτῶν λέ cutionē. scripte sūt aūt p regē τ sigil ξη. ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὁσ late sunt anulo eī⁹. τ mi φραγίδι τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ. καὶ ἐξα scrūt litteras per vereda πίστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιαφό rios sicut ꝑcepit eis vt vterent ρων ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρήσασθαι τοῖς legib⁹ suis in omni ciuitate iuxta ēt νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει βοηθῆσαι ꝙ illos τ vt vterent inimi τοὺς ἀντικειμένοις αὐτοῖς καὶ χρήσασθαι τοῖς ἀντιδί cis suis τ oppositis eis: κοις αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτοῖς, vt voluissent in die vna in omni re ὡς βούλοιντο ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βα gno artaxerxis: tertiadecima σιλείᾳ ἀρταξέρξου, τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ vnodecimi mēsis ḣ est adar. at δωδεκάτου μηνὸς ὅς ἐστιν ἀδάρ. τὰ δὲ ecclēsiaria apponant visibilit ἀντίγραφα ἐκτεθῆναι ἐφαλμοφανῶς in omni regno. parati ꝙ sint ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. ἑτοίμους τὲ εἶναι eōs iudei in hāc πάντας τοὺς Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν die ad debellandū suos hostes. ἡμέραν πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντί ipi ḣ igit egressi erierūt festinan ους. οἱ μὲν οὖν ἐκπορευθέντες ἐξῆλθον σπεύδον tes ad eāḡa rege dicta erāt ꝑfici τες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπι endū. appositū fuit aūt ꝑceptū et in τελεῖν. ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν sufis. at mardoche? exijt oma σούσοις. ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐσταλ sus regio ornatu τ coronā σμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ στέφανον habēs aureā τ viadema byssinū pur χων χρυσοῦν καὶ διάδημα βύσσινον πορ purcū. videreq; aūt ḣ in sufis: gauisi φυροῦν. ἰδόντες δὲ οἱ ἐν σούσοις, ἐχάρη sunt. at iudeis fuit lumē σαν. τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς ooo

וְשִׁמְחָה ׀ וְשָׂשׂוֹן ׀ וְיֵקָר׃ וּבְכָל מְדִינָה
ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר
דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ ׀ שִׂמְחָה
וששון ליהודים משתה ויום טוב
וְרַבִּים ׀ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ ׀ מִתְיַהֲדִים
כי נפל פחד היהודים עליהם׃
וּבִשְׁנֵים עָשָׂר
חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר יוֹם בּוֹ ׀ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר
הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת ׀ בַּיּוֹם אֲשֶׁר
שִׂבְּרוּ ׀ אֹיְבֵי ׀ הַיְהוּדִים ׀ לִשְׁלֹט
בָּהֶם ׀ וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר ׀ יִשְׁלְטוּ
הַיְהוּדִים ׀ הֵמָּה ׀ בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃ נִקְהֲלוּ
הַיְהוּדִים ׀ בְּעָרֵיהֶם ׀ בְּכָל ׀ מְדִינוֹת
הַמֶּלֶךְ ׀ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ׀ לִשְׁלֹחַ יָד
בִּמְבַקְשֵׁי ׀ רָעָתָם ׀ וְאִישׁ ׀ לֹא עָמַד
לִפְנֵיהֶם ׀ כִּי ׀ נָפַל ׀ פַּחְדָּם ׀ עַל כָּל
הָעַמִּים ׀ וְכָל ׀ שָׂרֵי ׀ הַמְּדִינוֹת
וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים ׀ וְהָעֹשִׂים ׀ וְעִשֵּׂי
הַמְּלָאכָה ׀ אֲשֶׁר ׀ לַמֶּלֶךְ ׀ מְנַשְּׂאִים
אֶת הַיְהוּדִים ׀ כִּי נָפַל ׀ פַּחַד מָרְדְּכַי
עֲלֵיהֶם׃ כִּי ׀ גָדוֹל ׀ מָרְדְּכַי ׀ בְּבֵית
הַמֶּלֶךְ ׀ וְשָׁמְעוֹ ׀ הוֹלֵךְ ׀ כָּל ׀
הַמְּדִינוֹת כִּי ׀ הָאִישׁ מָרְדְּכַי ׀ הוֹלֵךְ
וְגָדוֹל׃ וַיַּכּוּ ׀ הַיְהוּדִים ׀ בְּכָל ׀ אֹיְבֵיהֶם
מַכַּת ׀ חֶרֶב ׀ וְהֶרֶג ׀ וְאַבְדָן ׀ וַיַּעֲשׂוּ
בְשֹׂנְאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם׃ וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה
הָרְגוּ הַיְהוּדִים ׀ וְאַבֵּד חֲמֵשׁ ׀ מֵאוֹת
אִישׁ׃ וְאֵת ׀ פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת ׀ דַּלְפוֹן
וְאֵת ׀ אַסְפָּתָא׃ וְאֵת ׀ פּוֹרָתָא ׀ וְאֵת
אֲדַלְיָא וְאֵת אֲרִידָתָא וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא
וְאֵת אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִידַי וְאֵת וַיְזָתָא׃
עֲשֶׂרֶת ׀ בְּנֵי ׀ הָמָן ׀ בֶּן ׀ הַמְּדָתָא ׀ צֹרֵר
הַיְהוּדִים ׀ הָרָגוּ ׀ וּבַבִּזָּה ׀ לֹא ׀ שָׁלְחוּ
אֶת יָדָם׃ בַּיּוֹם ׀ הַהוּא ׀ בָּא ׀ מִסְפַּר
הַהֲרוּגִים ׀ בְּשׁוּשַׁן ׀ הַבִּירָה ׀ לִפְנֵי ׀

[a]gaudiũ [b]honor & tripudiũ. [c] Apud oẽs populos [d]vrbes atq; [e] prouintias [f]quocunq; [g]regis [h]precepta [i] veniebant mira [k] exultatio [l]epule atq; [m] conuiuia & [n]festus [o]dies: intantum [p] vt plures alteri [q] gẽtis & secte eor̃ religioni & ceremoniis iũgerẽtur. Grãdis [r]eni cunctos [s]iudaici nois [t]terror [u]inuaserat. 9. IGitur [a]duodecimi [b] [c]mensis quẽ [d]adar vocari ante iã diximus: [e]tertiadecima [f]die [g]quando cũctis [h]iudeis interfectio [i] parabatur & [k]hostes eorum [l] [m]inhiabant sanguini: [n] [o] [p]versa vice [q]superiores [r] [s]iudei [t]esse ceperũt & [u]se [v]de aduersariis vindicare. [w] Cõgregatiq; sunt [x] p singulas ciuitates & [y]oppida & loca: [z] vt extenderent [a]manum [b] [c]cõtra inimicos & [d]pſecutores suos. [e] Nullusq; ausus est [f] resistere: [g] eo q [h]oẽs [i]populos magnitudinis eorũ [k]formido [l]penetraret. Nam [m] & [n] p uintiarũ [o]iudices [p]duces [q] & [r]curatores: oiscq; dignitas: q̃ singulis locis ac [s] operibus preerat [t]extollebant [u] [v]iudeos [w]timore [x]mardochei quẽ principẽ esse palatii & plurimũ posse cognouerant. [y] Fama quoq; nois eius [z]crescebat quotidie: & [a]per cũctor̃ ora volitabat. [b] [c] [d] [e] [f] Itaq; [g]percusserunt [h]iudeis [i]inimico suos [k] [l] [m]plaga magna: [n] & occiderunt eos: reddẽtes eis qđ sibi parauerãt facere: intãtum [o] vt etiam [p] in susis [q] [r]quingentos [s]viros [t]interficerent: extra [u]decẽ [v]filios [w]amã agagite [x] hostis [y]iudeorum. Quorũ ista sunt nomina. [z] Parſãdatha [a] & [b]delphon [c] & [d]esphata [e] & [f]phorata [g] & [h]adalia [i] & [k]aridatha [l] & [m]ephermestha [n] [o] [p]arisai [q] & [r]aridai [s] & [t]vaisatha. Quos cum [u] [v] [w] [x] [y] [z] [a] [b] [c] [d] [e] [f] [g] [h] [i] [k] [l] [m] [n] [o] [p] [q] [r] [s] [t]

Trās..gre.lxx.cū inter.lati.

dixit aūt rex ad esther: interfecerūt
ἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, ἀπώλεσαν οἱ
iudei in susis viros ducentos in
ἰουδαῖοι ἐν σούσοις ἄνδρας πεντακοσίους ἐν
ciuitate. in aūt regione quomō cruciauerūt
τῇ πόλει· ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς ἔθεν ὅτι
eos: qd igit petio ampli⁹: et erit tibi:
ἐξεκέντησαν; τί οὖν αἰτεῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι;
et dixit esther regi: detur
καὶ ἔπεν ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ, δοθήτω τοῖς
iudeis vti simili⁹ crao: ita
ἰουδαίοις χθὲς αὔριον, ὡς
et decē filios amā suspendāt. et per
τε τοὺς δέκα υἱοὺς ἁμάν κρεμάσαι. καὶ ἐπέ
misit rex sic fieri: et pmi
τρεψεν ὁ βασιλεὺς οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέκε
sit iudeos ciuitatis eo⁹po⁹
ντε τοὺς ἰουδαίους τῆς πόλεως τὰ σώμα
ra filio⁹ amā suspendere. et congregati
τα τῶν υἱῶν ἁμὰν κρεμάσαι. καὶ συνήχθη
sūt iudei in susis quattuordecim
σαν οἱ ἰουδαῖοι ἐν σούσοις τῇ τεσσαρεσκαι
cim adar: et occiderūt viros
δεκάτῃ τοῦ ἀδὰρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας
trecentos et nihil rapuerūt. at re
τριακοσίους καὶ οὐδὲν διήρπασαν. οἱ δὲ λοι
liqui iudeoꝝ q̄ in regno congre
ποὶ τῶν ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ συνήχ
ti fuerāt et se adiuuabāt: et cessauerūt
θησαν καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, καὶ ἀνεπαύσαντο
a bellio. pdiderūt .n. de tpō
ἀπὸ τῶν πολέμων. ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν
decē milia septico quiq⁹ milia tertiade
μυριάδας ἑπτὰ πεντακισχιλίους τῇ τρισκαι
cim adar: et nihil rapuerūt. et
δεκάτῃ τοῦ ἀδὰρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. καὶ
cessauerūt quartadecima
ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ
ei⁹dē mēsis. et egerūt eādē die requiei
αὐτοῦ μηνός. καὶ ἦγεν αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύ
cū gaudio et letitia. et iu⁹
σεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. ἐν δὲ ἰου
dei in susis ciuitate congregerūt: et
δαίοις ἐν σούσοις τῇ πόλει συνήχησαν, καὶ τῇ
quartadecima cessauerūt. egerūt aūt et
τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἀνεπαύσαντο. ἦγεν δὲ καὶ
quintādecimā cū gaudio et leti
τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφρο⁹
tia. ꝓpt hoc igit iudei dispſi
σύνης. διὰ τοῦτο ἔνιοι οἱ ἰουδαῖοι διασπαρέντες
in omni regiōe extranea: agūt quartā
ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω, ἄγουσι τὴν τεσσαρε⁹
decimā adar die bonā cū
σκαιδεκάτην τοῦ ἀδὰρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐ
letitia: mittentes ꝓteo q̄libet
φροσύνης, ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τῷ
ꝓximo. q̄ vo habitant in metro
πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητρο
polibus: et quintādecimā die
πόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν
adar in letitia ducūt: mitten
τοῦ ἀδὰρ ἐν εὐφροσύνῃ ἄγουσιν, ἐξαποστέλ⁹
tes ꝓteo ꝓximis. scripsit aūt
λοντες μερίδας τοῖς πλησίον. ἔγραψε δὲ
mardoche⁹ vba hec in li⁹
μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βι⁹
bro et misit iudeis: qui
βλίον καὶ ἐξαπέστειλε τοῖς ἰουδαίοις, ὅσοι
erant in artarerxis regno ꝑxio
ἦσαν ἐν τῇ ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγ⁹
pe et ꝑxio q̄ longe:
γὺς καὶ τοῖς μακρὰν,

Trāsla.B.Vie.

regem relatus est. Qui
dixit
regine. In vrbe susis
interfecerunt
iudei quingētos viros:
& alios decē filios amā.
Quantā putas eos exer
cere cedē in vniuersis p⁹
uintiis? Quid vltra po⁹
stulas: & quid vis
vt fieri iubeam? Cui illa
respondit. Si
regi placet detur pote⁹
stas iudeis:
vt sicut fecerūt hodie in
susis: sic & cras faciant
& decem filii aman in
patibulis suspendantur.
Precepitq; rex vt ita
fieret. Statiq; i susis pe
pendit edictum & decē
filii aman suspensi sunt.
Congregatis iudeis
quartadecima die
mensis adar: interfecti
sunt in susis
trecenti viri: nec eorum
ab illis direpta substātia
est: sed &
per oēs quintas q̄ dtōi
regis subiacebāt pro⁹ais
bus suis steterunt iudei:
interfectis hostib⁹ ac ꝑse
cutoribus suis: in tantū vt
septuaginta quiq; milia
occisoꝝ ipleretur: & nul
lus de substātiis eorū qc⁹
q̄q; cōtingeret. Dies aūt
tertiusdecimus mensis
adar vn⁹ apud oēs inter
fectiōis fuit: & q̄rtadeci
ma die cedere desierūt.
Quē cōstituerūt esse so
lemnē: vt in eo oī tpe de⁹
inceps vacarent epulis
gaudio atq; conuiuiis.
At hi qui in vrbe susis
cedē exercuerant tertio
decimo & q̄rtodecio die
eiusdē mēsis in cede versa
ti sunt: q̄ntodecimo aūt
die pcuere desierūt. Et
idcirco eundē diē cōstitu
erūt solēnem epularū at
q; letitie. Hi vero iudei
q̄ in oppidis nō muratis
ac villis morabātur: q̄r⁹
tūdecimū diē mēsis adar
cōuiuiorū & gaudii de⁹
creuerūt: ita vt exultēt in
eo: & mittāt sibi mutuo
partes epl̄arū & ciborū.
Scripsit itaq; mardoche
us oia hec: & līs cōpre⁹
hensa misit ad iudeos q⁹
in oībus regis puintiis
morabantur: tam in vici
no positis q̄ procul

Tex.be.hester.ix.

הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר
הַבִּירָה חָרְגוּ בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה
הַיְּהוּדִים וְאֶבֶד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ
וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בִּשְׁאָר
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ מַה
שְׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ
עוֹד וְתֵעָשׂ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל
הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם מָחָר לַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם
וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן יִתְלוּ עַל
הָעֵץ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵעָשׂוֹת כֵּן
וַתִּנָּתֶן דָּת בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת
בְּנֵי הָמָן תָּלוּ וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְּשׁוּשָׁן
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבַבִּזָּה לֹא
שָׁלְחוּ אֶת יָדָם וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ
וְעָמַד עַל נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם
וְהָרֹג בְּשׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים
אֶלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם
בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר
וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְעָשָׂה
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה
וְהַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר
בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשָׂה
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה עַל כֵּן
הַיְּהוּדִים הַפְּרָזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי
הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה
וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ
לְרֵעֵהוּ וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל
הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים

Pūtiua.beb.

מִדּוּ עָשָׂה
נָתַן
עוֹד
עַל
יְהוּדָה
רָגַע
עָשָׂה
שָׁלַח
מְדִינָה

לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם
יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת
יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה׃
כַּיָּמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְהוּדִים
מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם
מְיָגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב
לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה
וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת
לָאֶבְיוֹנִים׃ וְקִבֵּל הַיְהוּדִים אֵת
אֲשֶׁר הֵחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר כָּתַב
מָרְדֳּכַי אֲלֵיהֶם׃ כִּי הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא
הָאֲגָגִי צֹרֵר כָּל הַיְהוּדִים חָשַׁב עַל
הַיְהוּדִים לְאַבְּדָם וְהִפִּיל פּוּר הוּא
הַגּוֹרָל לְהֻמָּם וּלְאַבְּדָם׃ וּבְבֹאָה
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב
מַחְשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁב עַל
הַיְהוּדִים עַל רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת
בָּנָיו עַל הָעֵץ׃ עַל כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים
הָאֵלֶּה פוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר עַל כֵּן
עַל כָּל דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת וּמָה
רָאוּ עַל כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם׃
קִיְּמוּ וְקִבֵּל הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל
זַרְעָם וְעַל כָּל הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא
יַעֲבֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים
הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם בְּכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה׃ וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים
וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה
וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר
וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ
הַיְהוּדִים וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם׃
וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַּת אֲבִיחַיִל
וּמָרְדֳּכַי הַיְהוּדִי אֵת כָּל תֹּקֶף
אֶת אִגֶּרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית׃
וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְהוּדִים אֶל
שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמְאָה מְדִינָה מַלְכוּת
אַחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ לְקַיֵּם

vt ꝓstituerēt dies hos bonos: agerēt qꝫ
σῶσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθάς, ἄγειν τὴ
quartadecimā τ quintade
τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαιδ
cimā adar. in cīs hīs diebus
κάτην τοῦ ἀδὰρ· ἐν αἷς ταύτας ταῖς ἡμέραις
deuerūt iudei ab inimicis su
ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτ
io. τ mēses in quo ꝓuert̄ē eis ꝺcrat
τῶν· καὶ τὸν μῆνα ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς ὃς ἦν
adar a luctu in gaudiū: τ a trīsti
ἀδὰρ ἀπὸ πένθους εἰς χαράν, καὶ ἀπὸ ὀδύ
tia in bonā diē: agerēt totū in bonos
νης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἄγειν ὅλον εἰς ἀγαθὰς
dies nuptiaꝝ τ letitie: mittētes
ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλειν
ptes amicis τ pauperib⁹.
τὰς μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς·
τ suscepērūt iudei sicut scripsit
καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι καθὼς ἔγραψεν
eis mardoche⁹. ꝯliter amā amadathu
αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος· πῶς ἀμὰν ἀμαδαθοῦ
macedo bellabat ꝓtra eos: sicut posuit
ὁ μακεδὼν ἐπολέμει αὐτούς, καθὼς ἔθετο
sententiā τ sortē vt deleret eos: τ
ψήφισμα καὶ κλῆρον ἀφανίσαι αὐτούς, καὶ
quomō itrouit ad regē dicēs vt suspē
ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων κρινα
deret mardochēū. ꝗcūqꝫ aūt conat⁹ est
σαι τὸν μαρδοχαῖον· ὅσα δὲ ἐπιχείρησεν
inducere ꝓtra iudeos mala: supīpm
ἐπάξαι ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους κακά, ἐπ' αὐτὸν
facta sūt. τ suspēsus ē ipe τ filij ei⁹.
ἐγένετο· καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐ
ꝓpt̄ hoc appellati sunt dies illi
τοῦ· διὰ τοῦτο ἐπωνόμασαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖ
phuri ꝓpt̄ sortes. q⁹ lin
ναι φουρίμ διὰ τοὺς κλήρους· ὅτι τῇ διαλέ
gua eox vocant phuri: ꝓpt̄ ver
κτῳ αὐτῶν καλοῦσιν φουρίμ, διὰ τοὺς λό
ba epīstole hui⁹. τ ꝗcūqꝫ pasti
γους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης· καὶ ὅσα πεπόν
sunt ꝓpt̄ eā: τ ꝗcūqꝫ eis facta sūt τ
θασιν διʼ αὐτήν, καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο καὶ
statuit. τ suscepērūt iudei sup sei
ἔστησε· καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφʼ ἑαυ
ipsos τ sup semē suū: τ sup
τοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τοῖς
appositos sup eos: neqꝫ ꝺdē alīt
προστεθειμένοις ἐπʼ αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ἄλλως
ptent. at dies hi ducent
χρήσονται· αἱ δὲ ἡμέραι αὗται ἀχθήσονται
in oē tēpus: τ memoria
εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυ
le eox nō deficiet ꝺ̄ꝫ ad gñationeꝫ. τ scri
νον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλείψει ἕως γενεῶν· καὶ ἔγρα
psit esther regina filia abichail: et
ψεν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ Ἀβιχαίλ, καὶ
mardoche⁹ iude⁹: quāta fecerūt:
μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος, ὅσα ἐποίησαν, τό,
et firmamentū epistole phuri.
τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς τῶν φουρίμ. ꝯꝯꝯ

ꝯꝯꝯ

Trās..gre.lxx.cū inter.lati. Trāsla.B.Hie. Tex.he.heſter.x. Pūctua.heb.

τ mardochē τ eſther regina ſcripſe
καὶ μαρδοχαῖος καὶ ἐδὲρ ἡ βασίλισσα ἔγρα=
runt ſibi ſm ſe. τ hȩc ſtatuētes
ψαν ἑαυτοῖς κατ' ἑαυτῶν. καὶ τότε ἐνίσχυσεν
fm ieiuniū eoꝝ τ ꝓſilia ſpo=
κατὰ τὴν νηστείαν αὐτῶν καὶ τὴν βουλὴν αὐ=
rū: τ eſther ꝛho ſtatuit in eternū:
τῶν, καὶ ἐδὲρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα,
τ ſcripta ē in memoriali.
καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον. Ca.10.

A Scripſit aũt rex ad re= Ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν βασι=
gnū et terre τ marie: τ λείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν
vim ſuã τ fortitudinē diuitias τιμὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν πλοῦτόν
q̄ τ gſtam regni ſui: ecce τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἰδοὺ
ſcripta ſunt in libro ꝓſar τ medor γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ πραξέων καὶ μήδων
in memoriã. et mardoche⁹ ſecund⁹ εἰς μνημόσυνον. ὅτι, τε μαρδοχαῖος διεδέχε
erat a rege artarerxe. τ magn⁹ erat το γὰρ βασιλέα ἀρταξέρξην. καὶ μέγας ἦν
in regno τ honorat⁹ a ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐνδεδοξασμένος ὑπὸ τῶν
iudeis: τ amat⁹ narrauit Ἰουδαίων, καὶ φιλούμενος διηγεῖτο τὴν
educatiōnē omni gēti ſue. ἀγωγὴν πάσῃ τῇ ἴδιᾳ αὐτῶν. cccccccc
τ dixit mardoche⁹: a deo facta καὶ εἶπε μαρδοχαῖος, παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένε=
B ſunt hȩc. recordat⁹ ſū eſſe de ſōnio: το ταῦτα· ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου,
q̄ viderā de ꝛhis hic. nec⁊ eſt οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων· οὐδὲ γὰρ
ꝑteriuit ab eo ꝛhū. paru⁹ fons πεπλάνηται ἀπ' αὐτῶν λόγος· ἡ μικρὰ πηγὴ
faci⁹ eſt fluui⁹: τ erat lux τ ſol τ ἐγένετο ποταμός, καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ
aqua multa. eſther eſt fluui⁹: q̄ ꝛhū ὕδωρ πολύ· ἐστὶν ἐστὶν ὁ ποταμός, ὃν ἔγη
C xit rex τ fecit reginā. μησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐποίησε βασίλισσαν.
at duo dracones ego ſū τ amā. at ἀλλὰ δύο δράκοντες ἐγώ εἰμι καὶ ἀμάν·
ſi duo dracones ego ſū τ amā. at δύο δράκοντες ἐγώ εἰμι καὶ ἀμάν· τὰ
gētes q̄ cōuenerāt vt ꝺderēt no ἔθνη τὰ ἐπισυναχθέντα ἐξαλεῖσαι τὸ ὄνο
mē iudeoꝝ. at gens mea hic μα τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ λαός μου οὗτος
D eſt iſrael q̄ clamauerūt ad deū ἐστὶν ὁ Ἰσραὴλ οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεὸν
τ ſaluati ſunt: τ ſaluauit dñs ppl̄m καὶ σωθέντες, καὶ ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν
ſuū: τ liberauit dñs nos ab oībus αὐτοῦ, καὶ ἐῤῥύσατο κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων
malis iſtis: τ fecit deꝰ τῶν κακῶν τούτων, καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ
ſigna τ portēta magna q̄ nō facta σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἃ οὐ γέγο
fuerāt iter gentes. ꝑpl̄ hoc fecit ſortes νεν ἐν τοῖς ἔθνεσι. διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους
A vnā eſther τοῦ ἔθνους, καὶ ἐποίησε κλήρους δυὸ ἀντὶ μιᾶς ἐσθήρ
duas vnā ꝑpl̄o dei: τ vnā electio δύο, ἕνα τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς
gentib⁹. τ venerūt duæ ſortes iſte in horā ἔθνεσι. καὶ ἦλθον οἱ δύο κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν
τ tp̄us τ die iudicij coꝝ τοῦ καιροῦ καὶ ἡμέραν κρίσεως ἔναντι τοῦ
deo in oīb⁹ gētib⁹. τ recordat⁹ ē deꝰ θεοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς
populi ſui: τ iuſtificauit hereꝺ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὴν κλη=

⁸dies ᵇſortiū: & ᵃſuo tēpo=
re cum gaudio celebrārēt
ᶠſicut ᵐconſtituerāt ᵒmar=
docheus ooooooooooooooo
ᵍ& heſter. ᵖ Et illi obſeruā
da ᶠſuſceperunt ᵃa ooooo
ˣſe ᶠ& a ᵃ ſemine ſuo ᵇieiu=
nia ooooooooooooooooo
ᶜatq; clamores & ᵇfortiū
dies; & omnia que ooooo
ʰlibri huius q vocatur ᶜhe
ſter hiſtoria cōtinentur.

Rex vero ᶜaſſue= 10.
rus omnem ooooooo
ᵉterrā ᵖ& cūctas maris ᵍin
ſulas ᵈ fecit ᶜ tributarias:
ᵐcu ᵑfortitudo ᵒ& ipiū:
ᵒ& dignitas atq; ᵖſublimi
tas ᶠqua ᵉ exaltauit ᵍ mar=
docheum: ooooooooooooo
ᶠſcripta ᶠſunt ᵗin ʰlibris oo
ᶜmedorū ᶠatq; pſarum: &
ᵍquō ᵇmardoche ᵈiudaici
generis ᵉſecundus ᶠa rege
ᵐaſſuero fuerit: ᵑ& magn⁹
ᵒapud iudeos: ᵖ& accepta
bilis ᵍplebi ᶠ fratrū ſuoꝝ:
ᵗquerēs ᶠ bona ᵘpꝑſo ſuo:
ᵛ& loq̄ns ea q̄ ad ꝑcē ᵉſe=
minis ſui pertinerent.

Que hētur ī hebreo plena fide exp̄ſ=
ſi. hec aũt q̄ ſequūtur ſcripta reperi in
editione vulgata q̄ grecorū lingua &
lris cōtinētur: & interim poſt finē libri
hoc capl̄m ferebatur: qđ iuxta cōſue=
tudinē nr̄aꝫ obelo. i. veru p̄notauim⁹.
Dixitq; mardocheus. Adeo facta ſunt
iſta. Recordatus ſum ſōnii qđ viderā.
hec ea dē ſignificātis: nec eoꝝ qcq̄ ir=
ritū fuit. Paruulus fons q creuit in flu
uiū & in lucē ſolēq; cōuerſus eſt: & in
aq̄s plīmas redūdauit heſter ē. quā rex
accepit vxorē & voluit eſſe reginam.
Duo aũt dracones: ego ſum & aman.
Gentes q̄ cōuenerāt: hi ſunt q conati
ſunt delere nomē iudeorū. Gens aũt
mea iſrl̄ eſt: q̄ clamauit ad dñm: & ſal=
uū fecit ppl̄m ſuū. liberauitq; nos ab
oīb⁹ malis: & fecit ſigna atq; portēta
inter gentes: & duas ſortes eſſe p̄cepit
vnā ppl̄i dei: & alterā cunctaꝝ gentū.
Venitq; vtraq; ſors in ſtatutū ex illo
tp̄e cora deo vniuerſis gentib⁹: & re
cordat⁹ eſt dñs ppl̄i ſui: ac miſert⁹ he=
reditatis ſue. Et obſuabūtur dies iſti
in menſe adar quartadecima & quin=
ta decima die eiuſdē mēſis cum omni
ſtudio & gaudio in vnū cetum populi
cōgregati in cunctas deinceps gene=
rationes populi iſrael. 11.

In anno q̄rto regnātibus ptolomeo
& cleopatra: attulerūt doſithe⁹
qui ſe ſacerdotē & leuitici gr̄is ferebat
& ptolomeus filius eius hanc epiſtolā
phurim: quā dixerūt interp̄tatam eſſe
lyſimacū ptolomei filiū in hieruſalē.
Hoc quoq; principiū erat in editione
vulgata qđ nec in hebreo: nec apud vlum fertur interpretū. Anno ſecundo re=
gnante artaxerxe maximo prima die menſis niſan vidit ſomnium mardocheus
filius iaheri: filii ſemei filii cis de tribu beniamin: homo iudeus qui habitabat in
vrbe ſuſis vir magnus & inter primos aule regie. Erat autem de eo numero

ᵃתֹּאת ᵇיְמֵי ᵈהַפּוּרִים ᵉהָאֵלֶּה ᵍבִּזְמַנֵּיהֶם
ᵏכַּאֲשֶׁר ᵐקִיַּם ᵒעֲלֵיהֶם ᵖמָרְדֳּכַי ᶠהַיְּהוּדִי
ᵍוְאֶסְתֵּר ᶠהַמַּלְכָּה ᵉוְכַאֲשֶׁר ᵈקִיְּמוּ ᵃעַל
ᵗנַפְשָׁם ᵛוְעַל ᵘזַרְעָם ᵉדִּבְרֵי ᵈהַצּוֹמוֹת
ᵃוְזַעֲקָתָם: ᵇוּמַאֲמַר ᵃאֶסְתֵּר ᵈקִיַּם ᵉדִּבְרֵי
ᵈהַפּוּרִים ᵉהָאֵלֶּה ᵍוְנִכְתַּב ᶠבַּסֵּפֶר:
ᵍוַיָּשֶׂם ᵉהַמֶּלֶךְ ᶠאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Cap.x.
ᵃמַס ᵇעַל ᵉהָאָרֶץ ᵍוְאִיֵּי ᶠהַיָּם: ᵉוְכָל ᵈמַעֲשֵׂה
ᵍתָּקְפּוֹ ᵉוּגְבוּרָתוֹ ᵈוּפָרָשַׁת ᵍגְּדֻלַּת
ᵉמָרְדֳּכַי ᶠאֲשֶׁר ᵍגִּדְּלוֹ ᵉהַמֶּלֶךְ ᵈהֲלֹא ᵉהֵם
ᵍכְּתוּבִים ᶠעַל ᵉסֵפֶר ᵈדִּבְרֵי ᶠהַיָּמִים ᵉלְמַלְכֵי
ᵍמָדַי ᶠוּפָרָס: ᵉכִּי ᵈמָרְדֳּכַי ᶠהַיְּהוּדִי
ᵍמִשְׁנֶה ᵉלַמֶּלֶךְ ᵈאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ᵉוְגָדוֹל
ᵍלַיְּהוּדִים ᶠוְרָצוּי ᵉלְרֹב ᵈאֶחָיו ᵉדֹּרֵשׁ
ᵍטוֹב ᶠלְעַמּוֹ ᵉוְדֹבֵר ᵈשָׁלוֹם ᵉלְכָל ᵈזַרְעוֹ:

ditatē ſuã: τ erũt eis di=
ρορισμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέ=
ei iſti in mēſe adar q̄rtadecima
ραι αὗται ἐν μηνὶ ἀδὰρ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
eiuſdē mēſis: cū cetu τ gaudio
τ̄ αὐτοῦ μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς
τ letitia incōſpectu dei ſm ghationē
καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ κατὰ γενεὰς
in eternū in ꝓpło ſuo.
εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ca.11.

Anno q̄rto regnāte pto= Ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος πτο=
lemeo τ cleopatra: attulit doſithe⁹ λεμαίου καὶ κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε Δοσίθεος
q̄ dicebat eſſe ſacerdos τ leuitas τ ptolemeꝰ ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ λευίτης καὶ Πτολεμαῖ
filiꝰ eiꝰ ꝓpoſitā epiſtolā ος ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν
phurī: quā dixerūt eſſe τ interpretaſſe lī φουρείμ, ἣν ἔφασαν εἶναι καὶ ἑρμηνευκέναι λι
ſimachū ptolomei q̄ in hieruſalē. σίμαχον Πτολεμαίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.
ūno ſecūdo regnante artaxer= Ἔτους δευτέρου βασιλεύοντος Ἀρταξέρ=
xe magno vna niſan ſomni ξου τοῦ μεγάλου τῇ μιᾷ τοῦ νισὰν ἐνύπνι=
um vidit mardocheꝰ filiꝰ iari filij ſe= ον εἶδε μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰάρου τοῦ σε
mei filij ciſei ex tribu beniamī: ho μεῖ υἱοῦ Κισαίου ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἄνερ
mo iudeus habitās in ſuſis ciuitate: πος Ἰουδαῖος οἰκῶν ἐν σούσοις τῇ πόλει,
homo magnꝰ: miniſter exiſtēs in au ἄνθρωπος μέγας, διάκονος ὢν ἐν τῇ αὐ
la regia. erat aũt ex λῇ τοῦ βασιλέως. ἦν δὲ ἐκ τῆς ccccc

Trāſ.gre.heſter.cū iter.lati. Trāſla.B.Hie. Trāſ.Gre.heſter.cū iter.lati.

captiuitate quā captiuauit nabuchodo=
ἀιχμαλωσίας ἣς ἐχμαλώτευσε ναβουχοδο
noſor rex babyloniꝰ de hieruſalē
νόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐξ ἱερουσαλὴμ
cū iechonia rege iudee. t hoc
μετὰ ἰεχενίου βασιλέως τῆς ἰουδαίας. καὶ τ
ei⁹ ſomniū. t ecce vox tumulꝰ
το αὐτ ὸ ἐνύπνιον. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ βρο
tonitrua t terremotꝰ t cōturbatio ſup
βροντ αὶ καὶ σεισμὸς καὶ τάραχος ἐπὶ τῆς
terrā: t ecce duo draconꝭ magni para
γῆς, καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι ἕτοι
ti ꝓceſſerūt vtriq; ꝓliari. t facta
μοι πρόλαβον ἀμφότεροι παλαίειν. καὶ ἐγένε
eſt eoꝝ vox magna: t voce eoꝝ
το αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἑ
pata eſt oīs gens ad ꝓliū: vt expu
τοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολε
gnarēt iuſtoꝝ gentē. t ecce dies tenebraꝝ
μῆσαι δικαίαν ἔθνος. καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους
t caliginis: tribulatio t anguſtia: afflictio t
καὶ γνόφου, θλῖψις καὶ συνοχωφία, κάκωσις καὶ
turbatio magna ſup terrā. t ꝯturbata ē
τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐταράχθη
oīs gēs iuſta timēteo ſuamala:
πᾶν ἔθνος δίκαιον φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακά,
t ꝓparati ſunt perire: t clamauerūt
καὶ ἡτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι, καὶ ἐβόησαν
ad deū. ab aūt clamore eoꝝ: factū ē
πρὸς τὸν θεόν. ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν, ἐγένετο
ſicut a paruo fonte fluui⁹ magn⁹:
ὡσανεὶ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας,
aqua multa. t lux t ſol ort⁹ eſt: t
ὕδωρ πολύ. καὶ φῶς καὶ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ
humileo exaltati ſūt t deuorauerūt in
οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν καὶ κατέφαγον τοὺς ἐν
clytos. t cū ſurrexiſſet mardocheꝰ q̄ vidit
δόξους. καὶ διεγερθεὶς μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς
ſomniū hoc: t q̄d deꝰ deliberat
τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τί ὁ θεὸς βουλεύεται
facere: habuit in ſomniū hoc in corde:
ποιῆσαι, εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ,
t in omni ꝛbo voluit cognoſcere hoc
καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἠθέλησε γνῶναι αὐτο
vſq; ad noctem.
τὸ ἕως τῆς νυκτός. Cā.12.

Et q̄euit mardocheꝰ in aula
Καὶ ἐκοιμήθη μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ
cū gabatha t tharra duobꝰ eunuchis
μετὰ γαβαθὰ καὶ θάρρα τῶν δύο εὐνούχων τ
regis cuſtodientibꝰ aulā. an
βασιλέως τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν. κἀ
diuitq; coꝝ cogitatiōeo: t cū
κουσέ τι αὐτῶν τοὺς λογισμούς, καὶ τὰς με
rao eoꝝ ſcrutatꝰ eſt: t didicit q̄ pa=
ρίμας αὐτῶν ἐξερεύνησε, καὶ ἔμαθεν ὅτι ἐτοι
rāt manꝰ iniicere artaxerxi
μάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν ἀρταξέρξῃ τῷ
regi: t ōmōſtrauit regi de eīo.
βασιλεῖ, καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐ
t q̄ſiuit rex duos eunu
τῶν. καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο εὐνού
chos ſuos: t cōfitentes appēſi ſunt.
χους αὐτ, καὶ ὁμολογήσαντες ἀπήγχθησαν.
t ſcripſit rex ꝛmonca hoc
καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους
in cōmentariꝭ. t mardocheꝰ ſcripſit de
εἰς μνημόσυνον. καὶ μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ
ꝛbis. t ꝓcepit rex mardo
τῶν λόγων. καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς μαρδο
cheꝰ deſeruire in aula: t dedit ei
χαίῳ διακονεῖσθαι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ

captiuorum quos tranſtulerat nabu=
chodonoſor rex babylonis de hieru=
ſalem cū iechonia rege iuda: & hoc ei⁹
ſomnium fuit. Apperuerūt voces &
tumultus tonitrua & terremot⁹ & cō=
turbatio ſup terrā: & ecce duo draco=
nes magni paratiq; cōtra ſe in prelīū.
Ad quorū clamorem cuncte cōcitate
ſunt nationes: vt pugnarēt cōtra gen
tē iuſtorū. Fuitq; dies illa tenebrarū &
diſcriminis tribulationis & anguſtie:
& ingēs formido ſup terrā. Conturba
taq; ē gens iuſtoꝝ timentiū mala ſua:
et prepata ad mortē. Clamauerūtq; ad
deū: & illis vociferātibus fons paruus
creuit in fluuiū maximū: & in aq̄s plu
rimas redūdauit. Lux & ſol ortus eſt:
& hūiles exaltati ſunt: & deuorauerūt
iclytos. Quod cū vidiſſet mardocheꝰ
& ſurrexiſſet de ſtratu: cogitabat quid
deus facere vellet: & fixū hēbat in aio:
ſcire cupiēs q̄d ſignificaret ſōniū. 12.

Mora batur autē eo tēpore in aula
regis cum bagatha & thara eunu
chis regis: qui ianitores erant palatii.
Cūq; intellexiſſet cogitationes eorū
& curas diligēti⁹ puidiſſet: didicit q̄ co
narētur in regē artaxerxē manus mit=
tere: & nunciauit ſup eo regi. Qui de
vtroq; habita q̄ſtione: confeſſos iuſſit
duci ad mortē. Rex aūt q̄d geſtū erat
ſcripſit in cōmentariis. Sed & mar=
docheus rei memoriā litteris trādidit.
Precepitq; ei rex vt in aula palatii mo
raretur: datis ei pro delatione muneri
bus. Aman vero filius amadathi buge
us erat gloriosiſſimus corā rege & vo
luit nocere mardocheo & populo ei⁹
pro duobus eunuchis regis qui fuerāt
iterfecti. Hucuſq; proemiū. Que ſe=
quūtur in eo loco poſita erant vbi ſcri
ptum eſt in volumine. Et diripuerunt
bona vel ſubſtantias eorū. Que in ſo
la vulgata editione reperimus. Epiſto
le autem hoc exemplar fuit. 15.

Rex maxim⁹ artaxerxes ab indiavſ
q; ethiopiā cētū vigīti ſeptē ꝓuin
tiarū prīcipib⁹ & ducib⁹ q eius iperio
ſubiecti ſunt ſalutē. Cū plīmis gētib⁹
iperarē: & vniuerſum orbē mee ditiōi
ſubiugaſſem: volui neq; habuti potētie
magnitudine: ſed clemētia & lenitate
gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo ter
rore vitā ſilētio tranſigētes: optata cū
ctis mortalib⁹ pace frūerētur. Queré
te aūt me a cōſiliariis meis quō poſſet
hoc ipleri: vnus q ſapia & fide ceteros
ꝓcellebat. & erat poſt regē ſedis aman
noie indicauit mihi in toto orbe terra
rū ppīm eſſe diſpoſitus: q nouis vteretur
legib⁹: & cōtra oim gētiū cōſuetudinē
faciēs regū iuſſa cōtēneret: & vniuerſa
rū cōcordiā nationū ſua diſſenſione
violaret. Quod cū didiciſſem⁹ vidētes
vtā gentē rebellē aduerſus oē hoim
genus ꝓuerſis vti legib⁹: nūſq; iuſſio
nib⁹ cōtraire: & turbare ſubiectaq; no
bis ꝓuinciarū pacē atq; cōcordiā: iuſſi
mus vt q̄ſcunq; amā q oībus ꝓuintiis
prepoſit⁹ eſt; & ſecūdus a rege: & quē
patris loco colimus monſtrauerit: cū
cōtugib⁹ ac liberis deleātur ab inimicis

dona ꝓpt hoc. t erat tamā amadathu C
δόματα περὶ τούτου. καὶ ἦν ἀμὰν ἀμαδαθου
bugeus inclyt⁹ coꝝ rege: t q̄ſi
βουγαῖος ἔνδοξος ἐνώπιον τ βασιλέως, καὶ ἐζή
uit affligere mardocheū t
τησε κακοποιῆσαι γὰρ μαρδοχαῖον καὶ τὸν
ꝓpīm ei⁹ ꝓpt duos eunuchos re=
λαὸν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν δύο εὐνούχων τ βασ=
gio. at epiſtole eſt exēplar * hoc.
λέως. τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἔστ ὸ ἀντίγραφον τόδε.

Rex magn⁹ artaxerxes hiſq; ab B Βασιλεὺς μέγας ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ Ca.13
india vſq; ad ethiopiā centū viginti D
τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσι=
ſeptē ꝓuinciaꝝ ꝓcipibꝰ t locoꝝ ꝓfides ordina
πτὰ χωρῶν ἄρχουσι καὶ τοπαρχαις ὑποτε
ti ſunt: hec ſcribit. cū multis iperaſſem
ταγμένοις, τάδε γράφει. πολλῶν ἐπάρξας
gētib⁹ t vniuerſi vīarer orbis terre:
ἐθνῶν καὶ πάσης ἐπικρατήσας οἰκουμένης, ἐν
volui nō temeritate potētie elcua=
βουλήθην μὴ τῷ ἰσχύϊ τῆς ἐξουσίας ἐπαιρό=
r: mitꝭ aūt t cū dcte ſēp A
μενος, ἐπικίνδυνον δὲ καὶ μετὰ ἀστάτητας ἀεὶ ē.1.d.
gubernāo ſubiectos trāquil t.6.a.
διέξαγων τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων ἀκυμάν=
loo ſemp ſtatuere vita: et re
τους διαπαντὸς καταστῆσαι βίου, τὸν τε βα
gnū quietū t puū vſq; ad fines B
σίλειαν ὅρισμον καὶ πορευτὸν μέχρι περάτ
ꝓbeno: renouare q̄ deſi
των παρεξέμενος, ἀναιρώσασθαί τε τὴν πο
derata cūctis holīb⁹ pacē. que C
ἐνυπάρχουσαν τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην. πυ
rente aūt me a cōſiliariis quoꝝ vnus ē.1.d.
θομένου δέ μου τῶν συμβούλων ὅτι ἀνέ
ret hoc ad finē: q̄ ſapiētia apud
στιν τοῦτο ἐν ἡμῖν, ὁ σωφρόσυνη παρ' ἡ=
nos ꝓcedebat: t in benecuolētia imutabi D
μῖν διαπρέπει, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαραλλά
li t firma fide appꝛobat⁹ eſt: t
κτῳ καὶ βεβαίᾳ πίστει ἐστηδοξάσθημεν, καὶ
ſecūdo regis dono ꝓcede=
δεύτερον τῶν βασιλέων γέρας ἀπενεγκά=
bat amā: indicauit nobis in omnib⁹
μενος ἀμάν, ἀπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς A
per orbē terre tribub⁹ cōmixtū eſſe ini ē.1.a
κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμίχθαι δυ
micū ꝓpīm quēdā: legib⁹ cōtrariū ad
σμενῆ λαόν τινα, τοῖς νόμοις ἀντίκειτον πρὸς
oēm gentē: et regū ꝓcermit
πᾶν ἔθνος, τά τε τῶν βασιλέων παραπέμ
tentes aſſidue edicta: vt nō
ποντας ἀνικῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ
deducat qui a nobis * dirigit
κατατίνεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην
ſine defectu ꝓcipat⁹. cū didiciſſem⁹ ergo q̄ hec
ἀμέμπτως συναρχίαν. διειληφότες οὖν ὡς τὸ
gens ſola in rebellione
δὲ τὸ ἔθνος μεμονωμένον ἐν ἀντιπαραγωγῇ
omni ſemp homini poſita ſit: vt
παντὶ διαπαντὸς ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγω
tā legū peregrinā ꝓmutīs t diſſe B
γὴν νόμων ξενίζουσαν παραλλάσσον καὶ δυ
tiēs nīſi reip⁹: peſſima q̄
σκοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι, τὰς χείρους ἀτυ
cōſumāo mala: t vt nō regnū
χήματα κακά, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὸν βασιλεῖ
cōſtantiā cōſequeret. ꝓcepim⁹ igit
αὐτοῦ ἀσφάλειαν τυγχάνειν. πρόστιτάχαμεν οὖν
eos q̄ ſignificant vobis i ſcriptis
τοὺς σημαινομένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις

C

ab amā ꝓpositō in reb⁹ ὑπὲρ ἐμοὶ τ τεταγμένου ἐν τοῖς πράγμασιν τ secūdo a nobis oēs cū mulieribꝫ τ καὶ δευτέρου πρὸς ἡμᾶς πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ filijs ꝑdi radicitꝫ inimicoꝝ τέκνοις ἐκτριβῆναι ὁλοῤῥίζους τοὺς ἐχθροὺς τοῦ gladijs sine omni mia τ parcitate: μαχαίραις ἄνευ παντὸς ἐλέους καὶ φειδοῦς, τῇ ⁊rtadecima duodecimi mēsis adar τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἀδὰρ ꝓsentis anni. vt ꝙ olim τ nūc ini τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους· ὅπως εἰ πάλαι καὶ νῦν δυ mici in die vna violēter: in iferna de σμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως εἰς ᾅδου κα scendētes: in posterum tpꝰ ꝺetas τελοῦντες, εἰς τ μετέπειτα χρόνον ἐυσαῖ̃ τ trāquillas ꝓbeant nobis ꝓsecte καὶ ἀταράχα παρέχωσιν ἡμῖν διατέλους reo. τ deꝓcatꝰ ē dñm: memor τὸ πρᾶγμα. καὶ ἐλάλει κυρίου, μνημονεύων oium ogum dñi. τ dixit: dñe do πάντα τὰ ἔργα κυρίου· καὶ εἶπε, κύριε κύ mie rex oipotens: q: in prāte ριε βασιλεὺς παντοκράτωρ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ tua cūcta sunt: τ nō est ꝺ resistat tibi σου πάντα ἐστί, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδέξων σοι cum voluerīs tu saluare israel. q: tu ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραηλ· ὅτι σὺ fecisti celum τ terrā: τ oēm ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν mirabile in sub celo: τ dñs eo θαυμαζόμενον ἐν τῷ ὑπ' οὐρανόν, καὶ κύριος εἶ omniū: τ nō est ꝺ resistat tibi πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ dño: tu omnia nosti: tu scis dñe: κυρίῳ, σὺ πάντα γινώσκεις, σὺ οἶδας κύριε, q: nō in cōtumelia neq; i supbia neq; ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει οὐδὲ ἐν ὑπερηφανίᾳ οὐδὲ in glie cupiditate feci hoc vt nō adora ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο τὸ μὴ προσκυ rē supbū amā: q: cōplacebā νεῖν τὸν ὑπερήφανον ἀμάν, ὅτι ἠυδόκουν deosculari vestigia pedum eius ad fa φιλεῖν βέλματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σω lutē israel: sed fect hoc: vt nō τηρίαν Ἰσραήλ, ἀλλ' ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ ponerē glām hoīs supra gloriam dei: θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης θεοῦ, τ nō adorabo quēq; ꝑter te dñe: καὶ οὐ προσκυνήσω οὐδένα πλὴν σοῦ κύριε, τ nō faciā hoc in supbia. τ nūc καὶ οὐ ποιήσω αὐτὸ ἐν ὑπερηφανίᾳ· καὶ νῦν dñe deus rex: parce populo κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεύς, φεῖσαι τοῦ λαοῦ tuo: q: respiciunt nos in ꝑditio σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφό nē: τ desideraueris ꝑdere eā q̄ a ρασι, καὶ ἐπιθύμησαν ἀσχολεῖσθαι τὴν ἐξ principio hereditatē tuā. ne despicias ἀρχῆς κληρονομίαν σου· μὴ ὑπερίδῃς τὴν ꝑtem tuā: quā tibi redemisti de terra μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς egypti: exaudi deꝓcationē meā τ Αἰγύπτου, ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου καὶ B ꝓpicꝰ esto sorti tue: τ cōuerte lu ἱλάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πέν ctū nrm in gaudium: vt vinētes laude tos ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνήσω mꝰ tuū nomē dñe: τ ne perdas μόν σου τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς os laudantiū te dñe: τ ois israel στόμα αἰνούντων σε κύριε, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

A

fuis. Nullusq; eorū misereatur q̄rtade cima die duodecimi mensis adar anni p̄sentis vt nepharii hoies vno die ad inferos descendētes: reddāt iperio nō pacē quā turbauerāt. Hucusq; exem plar epl̄e. Que sequūtur post eū locū scripta reperi: vbi legitur. Pergensq; mardocheus fecit oīa q̄ ei mādauerat hester. Nec tñ habetur in hebraico: & apud nullū penitus ferūtur interp̄tū. Mardocheꝰ aūt deꝓcatus est dñm: me mor oīm operū eius: & dixit. Dñe dñe rex oīps: in ditione emī tua cūcta sunt posita: & nō est qui possit tue resistere volūtati: si decreueris saluare israel. Tu fecisti celū & terrā: & quicqd celi ambitu cōtinetur. dñs oīm es: nec è q resistat maiestati tue. Cuncta nosti & scis: qa nō pro supbia & cōtumelia: & aliq̄ glorie cupiditate feceri hoc: vt nō adorarē aman supbissimū: libēter ei pro salute israel: ēt vesti gia pedū eiꝰ de osculari paratꝰ essē· sed timui ne hono rē dei mei trāsferrē ad hoies: & ne quē q̄ adorarē: excepto deo meo. Et nunc dñe rex deꝰ abrahā miserē ppli tui: quia volūt nos inimici nri ꝑdere: & heredi tatē tuā delere Ne despicias partē mā quā redemisti de egypto. Exaudi deꝓ cationē meā: & ꝑpitius esto sorti & fu niculo tuo: & cōuerte luctum nr̄m in gaudiū. vt viuētes laudemꝰ nomē tuū. dñe: & ne claudas ora te canentiū. Oīs quoq; israel pari mente & obsecratio ne clamauit ad dominū: eo q eis certa mors impenderet. 14.

HEster cū q; regina cōfugit ad dñm pauēs piculū qd imminebat. Cūq; deposuisset vestes regias: fletibꝰ & luc tui apta indumēta suscepit: & pro vn guentis variis cinere & stercore iple uit caput: & corpus suū humiliauit ie iunijs: oiaq; loca in q̄bus antea letari cōsueuerat: crimū laceratione cōple uit. Et deprecabatur dñm deū israel: dicēs. Dñe mi q rex nr̄ es solus: adiuua me solitariā: & qa preter te nullus est auxiliator alius. Periculū meū in ma nibꝰ meis est. Audiui a patre meo q tu dñe tulisses israel de cūctis gentibꝰ: & patres nros ex oībus retro maioribus suis: vt possideres hereditatē sempi ternā: fecistiq; eis sicut locutus es. Pec cauimꝰ in cōspectu tuo: & idcirco tra didisti nos in manus inimicorū nrorū Coluimꝰ em̄ deos eoꝝ. Iustus es dñe. Et nunc non eis sufficit q̄ duriſſima nos opprimūt seruitute: sed robur ma nuū suarū idolorū potētie deputātes: volunt tua mutare promissa: & delere hereditatē tuam: & claudere ora laudā tiuꝫ te: atq; extinguere gloriā templi et altaris tui: vt aperiant ora gentū & laudent idolorū fortitudinē: & predi cent carnalē regē in sempiternū. Ne tradas dñe sceptrū tuū his qui nō sunt ne rideant ad ruinam nostram: sed cō uertere consilium eorum super eos: & eū qui inſtos cepit seuire disperde.

clamauerūt ex fortitudie sua: q̄m mox eo ἐξεκραξαν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι ἐάνεως αὐ rū in oculis eoꝝ. τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Ca.14.

ESther regina cōfugit Θ. Καὶ ἔσπευσε ἡ βασίλισσα καταφῡῆ, ad dñm: in agone mortis cōpre ἐπὶ τὸν κύριον, ἐν ἀγῶνι θανάτου κατεῖ hensa. τ deponēs vestes glo χομένη· καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δό rie sue: induta est indumētis angustie ξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας ⁊ luctus. τ pro superbis vn καὶ πένθους· καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφανῶν ἡ guētis: cinere ⁊ stercore implenit δυσμάτων, σποδοῦ καὶ κοπρίων ἐνέπλησε caput suū: τ corpꝰ suum τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς humiliauit valde. τ omnē locū ἐταπείνωσε σφόδρα· καὶ πάντα τόπον exultationis sue implenit laceratis cri ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε ῥιπτουμένων τρι nibꝰ suis. τ deꝓcabat dñm deū israel χῶν αὐτῆς· καὶ ἐδέετο κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ τ dixit: dñe mi rex nr̄ tu καὶ εἶπε, κύριέ μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν σὺ es solus: adiuua me solitariā τ nō habē εἷ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐχού tē adiutorē nisi teq̄m piculum meū in ma σῃ βοηθὸν εἶμὶ σέ, ὅτι κίνδυνός μου ἐν χεῖ nu mea. ego audini a natiuitate mea i tribu ρί μου. ἐγὼ ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ familie me: q̄ tu dñe tulisti πατριᾶς μου, ὅτι σὺ κύριε ἔλαβες τὸν israel de oībus gentibꝰ: τ pa Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ τοὺς πα tres nros de oībus maioribꝰ suis τέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν in hereditatē sempitnā: τ fecisti e εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐ is q̄ locutus eo: τ nūc peccauimꝰ i cō τοῖς ὅσα ἐλάλησας, καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώ spectu tuo: τ tradidisti nos in ma πιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖ nus inimicis nr̄is: eoq; glorificauimꝰ ρας τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἐδοξάσαμεν deos eoꝝ: tu ius eo dñe. τ nūc τοὺς θεοὺς αὐτῶν, δίκαιος εἶ κύριε· καὶ νῦν non eis sufficit in amaritudie seruitutis οὐκ ἐκαρτώησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας nr̄e: sed posuisti manus eoꝝ sup ἡμῶν, ἀλλ' ἔθηκας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ manus idoloꝝ suoꝝ: vt extollerēt τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ἐξᾶραι dekmlatiōez otio tui τ delerent heredi δρισμὸν στόματός σου καὶ ἀφανίσαι κλῆρο tatem tuā: τ obturarēt os laudātiuꝫ νομίαν σου, καὶ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων te: τ extinguerēt glriaꝫ dom⁹ tue τ al σε, καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ θυσι tario tui: τ aperirēt oos gētiū ad vir ασηρίου σου, καὶ ἀνοῖξαι στόμα ἐθνῶν εἰς ἀρε tutes ydolos: τ magnificaretur rex τὰς ματαίους, καὶ δοκιμασθῆναι βασιλέα carnalis in sēpitnū. ne tradas dñe σάρκινον εἰς αἰῶνα· μὴ παραδῷς κύριε τὸ sceptrū tuum his q̄ nō sunt: τ ne deri σκῆπτρόν σου τοῖς μὴ οὖσι, καὶ μὴ κατα deant in casu nr̄o: sed γελάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ cōuerte cōsiliū eoꝝ sup eos. στρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. τὸν

at ḋ incepit ſup nos diſperde.
δι ἀρξάιδμεν ἐφ' ἡμᾶς παραδιγμάτισον.
memẽto dñe notus te fac in tpe tribulatio
μνήθητι κύριε γνώθητι ἐν καιρῷ θλίψι
nis nře: ⁊ da mihi fiduciã rex
ως ἡμῶν, καὶ ἐμὶ δὸς παῤῥησιαν βασιλεῦ τῶν
ḡtiũ ⁊ oĩa ꝓncipat⁹ dñator: tribue
θεῶν καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν, δός
ſmonẽ cõpoſitũ in ore meo in cõſpectu
λόγον κύρυξμον εἰς τὸ στόμα μου ἐνώπιον
leonĩs: ⁊ tranſfer cor il
τοῦ λέοντος, καὶ μεταδὸς τὴν καρδίαν ἀν
lius in odiũ oppugnãtis nos in
τοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς εἰς
ꝑditionẽ eius ⁊ cor⁹ḋ cõſentiunt
συντέλειαν ἀυτοῦ καὶ τῶν ὁμονοούντων
ei. nos ãt libera in manu tua: ⁊ adiu
αὐτῶ. ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρί σου, καὶ βοή
ua me ſolitariã: ⁊ nõ hñtẽ alium
θησον μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχούσῃ ἕτερον
adiutor: ẽ niſi te. dñe oĩm ſciam
βοηθὸν εἰμὴ σέ. κύριε πάντων γνῶσιν
hẽs: ⁊ noſti q̃ oderim gl̃iam ini
ἔχεις, καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀσε
quoꝝ: ⁊ deteſter cubile incircũciſo
βῶν, καὶ βδελύσομαι κοίτην ἀπερι τμή
rũ ⁊ oſſilio alienigene. tu ſcis
των καὶ παντὸς ἀλλοτρίου. σὺ οἶδας τὴν
neceſſitatẽ meã: q̃ abominer ſignum
ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσομαι τὸ σημεῖον
ſuperbie mee q̃d̃ eſt ſup ca
τῆς ὑπερηφανίας μου ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κεφα
put meũ in diebus oſtentatõis mee: de
λῆς μου ἐν ἡμέραις ἐπιφανείας μου, βδε
teſter illud q̃ſi pãnũ menſtruorum: ⁊
λύσομαι ἀυτὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ
nõ portẽ illud in diebus ſilentĩ mei: ⁊
οὐ φορῶ ἀυτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου, καὶ
nõ comederit ancilla tua in menſa aman:
οὐκ ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν ἀμάν,
⁊ nõ magnificauerĩ cõſiliũ regis:
καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως,
neq; biberĩ vinũ libaminũ: ⁊ non le
οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν, καὶ οὐκ ἐγε
tata ſit ancilla tua ⁅a die tranſlatio
νήθη ἡ δούλη σου ἀφ' ἡμέρας μεταβο
nis mee vſq; nunc. verũ in te
λῆς μου μέχρι νυνῖ. πλὴν ἐπὶ σοὶ
dñe deus abraam de⁹ fortis ſup om
κύριε ὁ θεὸς ἄβραὰμ ὁ θεὸς ἰσχύων ἐπὶ πάν
nes: exaudi vocẽ deſperatorũ:
τας, εἰσάκουσον φωνῆς ἀπελπισμένων,
⁊ libera nos de manu malignã
καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευο
tium: ⁊ libera me a timore meo.
μένων, καὶ ῥῦσαί με ἐκ τ̃ φόβου μου. C.15.

ET factũ ẽ in die tertia vt
Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς
ceſſauit orans: depoſuit
ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ
veſtimẽta luctus ⁊ induta ẽ glo
ἱμάτια τοῦ πένθους καὶ περιεβάλετο δό
ria ſua. ⁊ facta ſplendens: cũ in
ξαν ἀυτῆς. καὶ φωτεινὴ ἐπιφανὴς, ἐπικα
vocaſſet omnium ſpectator ẽ ⁊ ſaluato
λεσαμένη τὸν πάντων ἐποπτὴν καὶ σωτῆ
rẽ: aſſumpſit duas famulas. ⁊ ĩdem
ρα, παῤῥ ἐλαβε τὰς δύο ἅβρας. καὶ τῇ μὲν
ſup vnã innitebat: q̃ſi delicata: et alte
μιᾶ ἐπεῤῥίδετο, ὡς τρυφερευομένη, καὶ ἑτέ
ra ſequebatur leuans indumẽtũ
ρα ἐπακολούθει κουφίζουσα τὴν ἔνδυσιν

Memento dñe & oñde te nobis in tpe
tribulatiõis nře: & da mihi fiduciã dñe
rex deorum & vniuerſe ptãtis: tribue
ſmonẽ cõpoſitũ in ore meo in cõſpe
ctu leonis: & trãſſer cor illi⁹ in odiũ ho
ſtis nři: vt & ipſe pereat: & ceteri qui ei
cõſentiũt. Nos aũt libera in mãu tua:
& aduua me nullũ aliud auxiliũ habẽ
tẽ: niſi te dñe q̃ habes oĩm ſcientiã: &
noſti qa oderim gloriã iniq̃rũ: & dete
ſter cubile incircũciſorũ & oĩs alieni
gene. Tu ſcis neceſſitatẽ meã q̃ abo
miner ſignũ ſupbie & glorie mee q̃d̃
eſt ſup caput meũ in dieb⁹ oñtationis
mee: & deteſter illud q̃ſi pãnũ mẽſtrua
te: & nõ portẽ in dieb⁹ ſilentii mei: & q̃
nõ comederi in menſa amã: nec mihi
placuerit cõuiuiũ regis: & nõ biberim
vinũ libaminũ: & nũq̃ letata ſit ancil
la tua ex q̃ huc trãſlata ſum vſq; in pre
ſentẽ diẽ: niſi in te dñe de⁹ abraã. Deus
fortis ſup oĩs: exaudi vocẽ eor⁹q̃ nullã
aliã ſpem hñt: & libera nos de manu
iniq̃rũ: & erue me a timore meo. Hec
q̃q̃ addita repti in editiõe vulgata. 15.

ET mãdauit ei haud dubiũ qn he
ſter mardoche⁹ vt ingrederetur
ad regẽ: & rogaret ꝓ ꝑpło ſuo & ꝓ ꝑria
ſua. Memorare inqt dierũ humilitatis
tue: quõ nutrita ſis in manu mea: qa
aman ſcds a rege locut⁹ eſt cõtra nos
in mortẽ: & tu inuoca dñm & loq̃re re
gi ꝓ nobis: & libera nos de morte. Nec
non & iſta q̃ ſubdita ſunt: in editione
vulgata reperi. Die aũt tertio depoſuit
veſtimẽta ornat⁹ ſui: & circũdata ẽ glo
ria ſua. Cũq̃ regio fulgeret habitu: &
inuocaſſet oĩm rectorem & ſaluatorẽ
deũ: aſſũpſit duas famulas: & ſup vnã
qdẽ innitebatur q̃ſi predelitiis & nimia
teneritudine corpus ſuũ ferre nõ ſuſti
nẽs: altera aũt famula⁹q̃ ſeq̃batur dñaꝫ
defluẽtia in humũ indumẽta ſuſtẽtãs.
Ipſa aũt roſeo colore vultũ perfuſa: &
gratis ac nitentib⁹ oculis triſtẽ celabat
animũ & nimio timore contractũ. In
greſſa igitur cũcta p ordinẽ oſtia: ſtetit
contra regẽ vbi reſidebat ſup ſoliũ re
gni ſui: indutus veſtib⁹ regiis auroq̃
fulgẽs & p̃ciosis lapidib⁹. Eratq̃ terri
bilis aſpectu. Cũq̃ eleuaſſet faciem &
ardentib⁹ oculis furorẽ pectoris indi
caſſet: regina corruit: & in pallorẽ co
lore mutato: laſſum ſup ancillulã recli
nauit caput. Cõuertitq̃ de⁹ ſpm̃ regis
in mãſuetudinẽ: & feſtinus ac metũs
exiliuit de ſolio: & ſuſtentãs eã vinis ſu
is donec rediret ad ſe his verbis blãdie
batur. Quid habes heſter. Ego ſum fr
tu⁹: noli metuere. Nõ morieris: nõ enĩ
pro te ſed ꝓ oĩbus hec lex cõſtituta ẽ.
Accede igitur & tange ſceptrũ. Cumq̃
illa reticeret: tulit aureã virgã: & poſuit
ſup collũ eius: & oſculatus eſt eã: & ait.
Cur mihi nõ loq̃ris? Que rñdit. Vidi
te dñe q̃ſi ãgelũ dei: & cõturbatũ ẽ cor
meũ pre timore gl̃ie tue. Valde ei mi
rabilis es dñe: & facies tua plena ẽ gr̃ia
rũ. Cũq̃ loq̃retur: rurſus corruit & pe
ne exanimata eſt. Rex aũt turbabatur:
& oĩs miſtri ei⁹ cõſolabãtur eã. 16.

EX magnus artaxerxes ab india

eius. ⁊ ipa rubefacta vigore pulchritudis
ἀυτῆς, καὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλους
ſue: ⁊ vultus eius hilaris q̃ſi
ἀυτῆς, καὶ τὸ πρόσωπον ἀυτῆς ἱλαρὸν ὡς
amabilis: at cor eius arctatũ
προσφιλές, δὴ καρδία ἀυτῆς ἀπωτεινωμένη
pre timore. ⁊ ingreſſa oſtia
ἀπὸ τοῦ φόβου. καὶ εἰσελθοῦσα πάσας
portas: ſtetit coram rege.
τὰς θύρας, κατέστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέ
⁊ ipe ſedebat ſup ſoliũ
ως. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς
regni ſui. ⁊ omnem ſtolã
βασιλείας αὐτοῦ. καὶ πᾶσαν στολὴν τῆς
ſplendoris ſui idu⁹ erat: totus in
ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐτετίμητο, ὅλος διὰ
auro ⁊ lapidib⁹ ꝑciosis: ⁊ erat ter
χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φο
ribilis nimis. ⁊ cũ hõ faciem ſu
βερὸς σφόδρα. καὶ ἄρας τὸ πρόσωπον αὐ
am incenſam gl̃ia: in acie furoris cõſpe
τοῦ πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλε
xit. ⁊ corruit regina ⁊ muta
ψε. καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα καὶ μετέβα
uit colorẽ ſuum in diſſolutione: ⁊ recli
λε τὸ χρῶμα ἀυτῆς ἐν ἐκλύσει, καὶ κατε
nauit ſe ſup caput ancille pre
κλιθῆναι ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἄβρας τῆς προ
cedentis. ⁊ conuertit deus ſpiri
πορευομένης. καὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦ
tũ regis in mãſuetudinẽ. ⁊ feſti
μα τοῦ βασιλέως εἰς πραότητα. καὶ ἀγω
nans exiliuit de ſolio: ⁊
νιάσας, ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ
aſſumpſit eam in vlnis ſuis
ἀνέλαβεν ἀυτὴν ἐπὶ ταῖς ἀγκάλαις ἀυτοῦ
donec rediret: ⁊ cõſolabatur eas
μέχρις οὗ κατέστη, καὶ παρεκάλει ἀυτὴν
verbis pacificis. ⁊ dixit ei: quid eſt
λόγοις εἰρηνικοῖς. καὶ εἶπεν ἀυτῇ, τί ἐστιν
eſther: ego frater tuus: cõfide nõ
ἐσθήρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει οὐ μὴ
morieris: qñ cõmune ꝓceptum nr̃m
ἀποθάνῃς, ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν
eſt: accede. ⁊ tollens aureã vir
ἐστι, πρόσελθε. καὶ ἄρας τὴν χρυσῆν ῥάβ
gam: ꝓpoſuit ſup collum eius. ⁊
δον, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἀυτῆς. καὶ
ãplexat⁹ ẽ eam ⁊ dixit: loq̃re mihi.
περιλαβὼν ἀυτὴν καὶ εἶπεν, λάλησόν μοι.
⁊ dixit ei: vidi te dñe q̃ſi an
καὶ εἶπεν ἀυτῷ, εἶδόν σε κύριε ὡς ἄγ
gelum dei: ⁊ turbatũ eſt cor meũ
γελον θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου
pre timore glorie tue: q̃ſi
ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς δόξης σου, ὅτι
mirabilis es dñe: ⁊ facies tua
θαυμαστὸς εἶ κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου
gratia plena. cũ adhuc loqueretur
χαρίτων μεστόν. ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι
ipa: corruit pre diſſolutiõe ſua:
αὐτήν, ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως ἀυτῆς,
⁊ rex turbabatur ⁊ om
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο καὶ πᾶ
nis famulat⁹ eius conſolabatur
σα ἡ θεραπεία ἀυτοῦ παρεκάλει
eam.
ἀυτήν. Ca. 16.

EX magn⁹ artaxerxes hic
Βασιλεὺς μέγας ἀρταξέρξης οὗ
ḋ ab india vſq; ad ethiopiam
ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας

Trās.Gre.beſter.cū iter.lati.

centū viginti ſeptē ſatrapis regionū
ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις χωρῶν
ꝓncipes ſūt ⁊ his q̄ nr̄a ſapiūt:
ἄρχουσι καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι,
valere. multi plurima cop̄ q̄ be
χαίρειν. πολλοὶ τῇ πλείστῃ τῶν εὐερ
nefaciūt bonitate frequēti⁹ hono
γετούντων χρηστότητι πυνθάνεσθαι τιμω
rati: magis ſuperbierūt ⁊ nō ſolū
μένοι, μᾶλλον ἐφρόνησαν καὶ οὐ μόνον τοὺς
ſubiectos nobis querūt affligere
ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοῦν⁹
re: et vbertatē nō potētes ferre: ⁊
ειν, τόν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ
in ſuos benefactores conant machi
τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχα
nari: ⁊ gratitudinē nō ſolū ab
νᾶσθαι, καὶ τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν
hominib⁹ auferentes: ſed ⁊
ἀνθρώπων ἀπαναιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ſerpentia bonoꝝ elationib⁹ eleuati:
τῶν ἀγαθῶν κόμποις ἐπαφέντες,
eſt q̄ ola cernit ſemp̄ dei
θεοῦ τὰ πάντα καταβλέποντος ἀεὶ θεοῦ τὴν
odioſā arbitrant fugere poſſe
μισοπόνηρον ὑπολαμβάνουσιν ἐκφυγεῖν δύ
ſniam. ſepe aūt ⁊ multos ex his q̄ in po
νασθαι. πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐν ἐξ
teſtatib⁹ cōſtituti ſunt q̄ creditū ſunt guber
ουσίαις τεταγμένων τῶν πιστευθέντων χει
nare amicoꝝ res ſolatiū gti
ρίζειν φίλων τὰ πράγματα παραμυθίαν με
cipes ſanguine inocētū cōſtitutes: in
τὸ χοῦς ἀμίκτων ἀδίκων καταστάσας, πε
duit calamitatib⁹ imedicabilib⁹: prauī
ριβαλεῖ συμφορᾶς ἀνιάτοις, τῷ τῆς κακο
tatis mēdatio fraude decipien
θείας φύσει παραλογισμῷ παραλογισα
tiū: coꝝ q̄ vōantur ſimplicē be
μένων, τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀπειρίαν εὐ
neuolētiā. ꝓſiderare aūt licet nō tñi
γνωμοσύνην. σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν οὐ πρόσωθεν
ex veteri⁹ vt tradidim⁹ biblo
ἐκ τῶν παλαιστέρων ὡς παραδέδωκαμεν ἐν
rijs: q̄ ſūt ꝓpe nos queren
ρίοις, ὅσα εἰσὶ παρὰ ποδὸς ὑμᾶς ἐζητοῦν
teꝫ inique cōſummata: coꝝ q̄ in
τας ἀδίκως συντετελεσμένα, τῇ τῶν ἀπα
digne dominant pesle: ⁊ attēde
ξίως δυναστευόντων λοιμότητι, καὶ προσέ
re ad ea q̄ poſt hec: ita vt res
χειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, ὥστε τὴν βασι
gnū ſine turbatione oīb⁹ hoīb⁹ cū
λείαν ἀτάραχον πᾶσιν ἀνθρώποις μετ'
pace ꝓcedā⁹: vtentes q̄ mutatio
εἰρήνης παρεξόμενα, χρώμενοί τε μεταβο
nib⁹: ea aūt q̄ad ꝓſpectū venīūt diſcer
λαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακεῖ
nēteꝫ ſemp̄ cū manſueta obuiatione.
νοντες ἀεὶ μετ' ἐπιεικείας ἀπαντήσει
vt .n. amā amadathu macedo:
ως. ὡς γὰρ ἀμὰν ἀμαδάθου μακεδών, τὰς
Xitatib⁹ alien⁹ de ꝓſaꝝ ſangui
ἀλλοτρίας ἀλλότριος τοῦ τῶν πέρσῶν αἵμα
ne: ⁊ multū diſtans a nr̄a beni
τος, καὶ πολὺ διεστὼς τῆς ἡμετέρας χρη
gnitate: ⁊ hoſpitat⁹ a nobis: ꝓſecut⁹ ἐξ ὧν habe
στότητος, καὶ ξενωθεὶς ἡμῖν, ἐτύχει ἃς ἔχου
m⁹ ad oēm gentē humanitatē in tan
μεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίαν ἐπιτε
tū: vt vocarēt nr̄ pater
τεῦχαι, ὥς τε ἀγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα

Trāſla.B.Wie.

vſq; ethiopiam centū viginti ſeptem
prouinciarū ducibus ac principibus
qui nr̄e iuſſioni obediūt ſalutē dicit.
Multi bonitate principū & honore q
in eos collatus eſt: abuſi ſunt in ſuper
biā: & nō ſolū ſubiectos regibus nitun
tur opprimere: ſed datā ſibi gloriā nō
ferentes: in ipſos qui dederūt molium
tur inſidias. Nec cōtenti ſunt grās nō
agere bñficiis: & humanitatis in ſe iu
ra violare: ſed dei quoq; cūcta cernen
tis arbitrātur ſe poſſe fugere ſentētiā.
Et intantū veſanie pruperunt vt eos
qui credita ſibi officia diligēter obſer
uant: & cuncta agunt vt oīum laude
dign̄ ſint mendaciorū cuniculis conē
tur ſubuertere: dum aures principū
ſimplices ex ſua natura alios eſtimātes
calida fraude decipiūt. Que res & ex
veteribus ꝓbatur hiſtoriis: & ex his q̄
gerūtur quotidie: quō malis quorun
dam ſuggeſtionib⁹ regū ſtudia depra
uentur. Vnde pudendū eſt paci oīm
prouinciarū. Nec putare debetis ſi diuer
ſa iubeamus ex animi nr̄i venire leuis
tate: ſed ꝓp̄ q̄litate & neceſſitate tēpo
rum vt rei publice poſſit vtilitas ferre
ſententiā. Et vt manifeſti⁹ q̄d dicimus
intelligatis. Aman filius amadathi &
aīo & gente macedo alienuſq; a ꝓſarū
ſanguine & ꝓietatē nr̄am ſua crudeli
tate cōmaculās: pegrin⁹ a nobis ſuſce
ptus eſt: & tantā in ſe exptus humani
tate vt pater nr̄ vocaretur: & adorare
tur ab oīb⁹ poſt regē ſōs. q in tantū
arrogātie tumorem ſublatus eſt vt re
gno priuare nos niteretur & ſpiritu.
Nam mardocheū cuius fide & benefi
ciis viuimus: & cōſortem regni noſtri
heſter: cum oīi gente ſua: nouis qui
buſdā atq; inauditis machinis expeti
uit in mortem: hoc cogitans vt illis in
terfertis iſidiaretur noſtre ſolitudini:
& regnū perſarū tranſferret in mace
donas. Nos aūt a peſſimo mortalium
iudeos necī deſtinatos: in nulla penit⁹
culpa reperimus: ſed econtrario iuſtis
vtētes legibus & filios altiſſimi & ma
ximi ſempq; viuentis dei cuius bene
ficio & patribus nr̄is & nobis regnum
eſt traditum & vſq; hodie cuſtoditur.
Vnde eas litteras quas ſub noīe nr̄o
ille dir exerat ſciatis eſſe irritas. Pro
quo ſcelere ante portas hui⁹ vrbis. i.
ſuſis & ipſe qui machinatus eſt: & oīs
cognatio eius pendet in patibulis:
non nobis: ſed deo reddente ei q̄d me
ruit. Hoc aūt edictum q̄d nunc mitti
mus: in cunctis vrbibus proponatur:
vt liceat iudeis vti legibus ſuis. Qui
bus debetis eſſe ām̄iniculo: vt eos qui
ſe ad necem eorum parauerāt: poſſint
interficere tertiadecima die mēſis duo
decimi qui vocatur adar. Hanc enim
diem deus oīpotens meroris & luctus
eis vertit in gaudiū. Vnde & vos inter
ceteros feſtos dies hanc habetote diē
& celebrate eam cum omni leticia.

Trās.gre.beſter.cū iter.lati.

⁊ adorāretur ab omnibus: ſecun
καὶ προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων, τὸ δεύτε
dū regū thronū ꝓſonā ge
ρον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόσωπον διατε
reno. nō ſerenā aūt ſuperbiam: nitue
λεῖν. οὐκ ἐνίγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπει
eſt ꝓncipatu ꝓuare nos ⁊
τύλυσι τῆς ἀρχῆς στερῆσαι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ſpiritu. ⁊ nr̄m ſaluatorē ꝑ
πνεύματος. τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα καὶ
in omnibus bñfactorē mardocheū: ⁊
διὰ πάντων εὐεργέτην μαρδοχαῖον, καὶ τὸν
irreꝓhēſibilē regni cōſortē eſther:
ἀμεμπτον τῆς βασιλείας κοινωνὸν ἔθνει
cū omni ḥoꝝ gente: multiplicibus
σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει, πολυπλόκοις
viarum deceptionibus expetens in
μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς
ꝓditionem. per .n. modos iſtos exitia
ἀπώλειαν. διὰ γὰρ τῶν τρόπων τούτων ὧν
nit accipiēs nos deſertos: ꝓſarum
ἐκ λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους, τὸν τῶν πέρσῶν
dominium in macedonas tranſfer
ἐπικράτησιν εἰς τοὺς μακεδόνας μετατά
re. nos vero ab exitiali
ξαι. ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τ̄ τρισαλιτηρίου πα
traditos in necem iudeos: re
ραδεδομένους εἰς ἀφανισμὸν Ἰουδαίους, ὃν
perimus nō malefactores exiſtēs: iuſtiſſimis
ρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις
vero ꝺegentes legibus: exiſtēs aūt filios
δὲ πολιτευομένους νόμοις, ὄντας δὲ υἱοὺς ⁊
altiſſimi maximi viuētis dei: q̄ dirigit
ὑψίστου μεγίστου ζῶντος θεοῦ, ⁊ κατευθύνει
nobis eq; ⁊ ꝓmogenitorib⁹ nr̄is re
τοῖς ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βα
gnum in optima diſpoſitiōe. bene ergo
σιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθέσει. καλῶς οὖν
facite nos vtentes hiſq; ab a
ποιεῖτε μὴ πρὸς χρησάμενοι τοῖς ὑπὸ ἀ
mā amadathu miſſe fuerunt litteris:
μὰ ἀμαδάθου ἀπεσταλεῖσι γράμμασι,
ꝓpter eā q̄ hic q̄ hec operatus eſt:
διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξειργασάμενον,
ante ſuſan portas appēſus eſt
πρὸς ταῖς σούσων πύλαις ἐκρεμάσθη
cū omni familia: dignā eo q̄ oīum
σὺν τῇ παμφυλίᾳ, τὴν καταξίαν ⁊ πάντα
dñator: deo velociter reddēte
ἐπικρατοῦντος θεοῦ διατάχους ἀποδόντος
ei iudiciū. at exemplar epi
αὐτῷ κρίσιν. τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπι
ſtole huius ꝓponētes in omni lo
στολῆς ταύτης ἐκθέντες ἐν παντὶ τό
co: cū libertate dimittatis iu
πῳ, μετὰ παῤῥησίας ἐᾶν τοὺς Ἰου
deos vti ſuis legibus:
δαίους χρήσασθαι τοῖς ἰδίοις νόμοις,
⁊ adiuueris eos. vt eos q̄ in tem
καὶ συνεπιχύρειν αὐτοῖς. ὅπως τοὺς ἐν και
pus ꝓſulatiōis ꝓpoſiti erant eis: vlciſcā
ρῷ πολίσεως ἐπιβιδίους αὐτοῖς, ἀμύνων
tur tertiadecima vndecimi mē
ται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ ἑνδεκάτου μη
ſis adar eadē die. hanc .n.
νὸς ἀδὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. ταύτην γὰρ ὁ
oīum dñator deus ꝓpitione
πάντα δυναστεύων θεὸς ἀπ' ὀλεθρίας τοῦ
electi generis fecit eis gaudi
ἐκλεκτοῦ ἔθνους ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφρο
um. ⁊ vos ergo in inſignibus
σύνην. καὶ ὑμεῖς οὖν ἐν ταῖς ἐπωνυμίαις

vrio festiuitatib⁹ insigně die cū omnibus festis ceteris celebrate. ut et nūc et post hec sal⁹ nobis et benignus ps̄s: hos vos q̄ nobis insidiant: memoriale p̄ditionis. sic fiat, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας· πᾶσα δὲ

vt & in posterum cognoscantur: omnes qui fideliter persis obediunt dignā pro fide recipere mercedem. qui autē insidiantur regno eorum: perire pro scelere. Omnis autem prouintia & ciuitas que noluerit solemnitatis huius esse particeps: gladio & igne pereat: & sic deleatur vt non solum hominibus: sed etiā iumentis bestiis sit in sempiternū pro exēplo contēptus & inobedientie.

Explicit liber Hester.

ciuitas vel regio omnino q̄ iurta hec πόλις ἢ χώρα τοσύτοις κτις κατὰ τοῦ-

nō fecerit: lācea et igni cōsume τα μὴ ποιήσει, δόρατι καὶ πυρὶ καταναtur cū ira. et nō solū hoibus λωθήσεται μετ' ὀργῆς· καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις inuia: sed et bestiis et volatilib⁹ in ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς εἰς γὰρ omne tp̄o inimicissimaq̄ constituetur. ἅπαντα χρόνον ἔχθιστός τε καταστήσεται.

Incipit prologus primus in Job scōm trāslationē.lxx.

Ogor per singlos scripturæ diuinæ libros: aduersariorū respōdere maledictis: qui interpretationē meā reprehensionem septuaginta interpretū criminantur quasi nō & apud græcos aquila symmachus & theodotion: vel verbum e verbo: vel sensus e sensu: vel ex vtroq̄ cōmixtum & mediæ tēperatū genus trāslationis expresserint: & omnia veteris instrumenti volumina origenes obelis astericisq̄ distinxerit: quos vel additos vel de theodotione sumptos translationi antiquæ inseruit: ꝓbans defuisse quod additum est. Discant igitur obtrectatores mei recipere in toto q̄d in partibus susceperūt aut interp̄tationē meā cum astericis suis radere. Neq̄ enī fieri potest vt quos plura intermisisse susceperint: nō eosdem etiam in quibusdam erasse fateātur præcipue ī iob. cui si ea quæ sub astericis addita sunt subtraxeris: pars maxima detruncabitur. Et hoc dūtaxat apud græcos. Cæterum apud latinos ante eā translationē quā sub astericis & obelis nuper edidimus: septingenti ferme aut octingenti versus desunt: vt decurtatus & laceratus corrosusq̄ liber: fœditatē sui publice legentibus præbeat. Hæc autē translatio nullū de veterib⁹ sequitur interpretē: sed ex ipso hebraico arabicoq̄ sermone. & interdum syro: nunc verba: nunc sensus: nunc simul vtrūq̄ resonabit. Obliqu⁹ enī ēt apud hebræos totus liber fertur & lubric⁹: & q̄d græci rhetores vocant schematismenos: dum qui aliud loquitur: aliud agit. Vt si velis anguillam vel murenulam strictis tenere manibus quanto fortius presseris: tanto citius elabitur. Memini me ob intelligentiā huius voluminis lyddeum quendā p̄ceptorē qui apud hebræos primus haberi putabatur: nō paruis redemisse nūmis: cuius doctrina an aliquid ꝓfecerim: nescio. Hoc vnū scio nō potuisse me interpretari: nisi q̄d ante intellexerā. A principio itaq̄ voluminis usq̄ ad uerba iob apud hebræos prosa oīo est. Porro a uerbis iob in quibus ait: pereat dies in qua natus sum & nox in qua dictū est cōceptus est homo: usq̄ ad eū locū ubi ante finē uoluminis scriptū est: idcirco ipe me rephendo & ago penitentiā in fauilla & cinere: hexametri uersus sunt: dactylo spondeoq̄ currentes: & ꝓpter linguæ idioma crebro recipientes & alios pedes: nō earūdē syllabarū: sed eorūdē temporū. Interdu⁹ quoq̄ rhythmus ipse dulcis & tinnulus fertur numeris pedu⁹ solutis: q̄d metrici magis q̄ simplex lector intelligūt. A supradicto aūt uersu usq̄ ad finem libri: paruū cōma quod remanet prosa oratione cōtexitur. Quod si cui uidetur incredulum: metra sc⁹ eē apd hebræos: & in morē nostri flacci græciq̄ pindari & alcei & sapho: uel psalterium uel lamentationes hieremiæ: uel omnia ferme scripturaru⁹ cantica cōprædendi: legat philonē: iosephū: origenē: cesariensem eusebiū: & eorū testimonio me uerū dicere cōprobabit. Audiāt quapropter canes mei: idcirco me in hoc uolumine laborasse: nō ut interpretationem antiquā reprædenderē: sed ut ea quæ in illa aut obscura sunt: aut omissa: aut certe scriptorum uitio deprauata: manifestiora nostra interp̄tatione fierent: qui & hebræum sermonem ex parte didicimus: & in latino pene ab ipsis cunabulis inter grāmaticos & rhetores & philosophos detriti sumus. Q̄d si apud græcos post septuaginta editionē iam christi euangelio coruscante iudeus aquila & symmachus ac theodotion iudaizantes heretici sunt recepti: qui multa mysteria saluatoris subdola interpretatione celarunt: & tamen in exapleis habentur apud ecclesias & explanantur ab ecclesiasticis uiris: quantomagis ego christianus & de parentibus christianis natus: & uexillum crucis in mea fronte portans: cuius studium fuit omissa repetere: deprauata corrigere: & sacramenta ecclesiæ puro & fideli aperire sermone: uel a fastidiosis uel a malignis lectoribus nō debeo reprobari. Habeāt q uolūt ueteres libros uel in mēbranis purpureis auro argentoq̄ descriptos: uel uncialibus (ut uulgo aiunt) litteris onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mihi meisq̄ ꝑmittant pauperes habere scedulas: & non tam pulchros codices q̄ emendatos. Vtraq̄ autem editio: & septuaginta iuxta græcos: & mea iuxta hebræos in latinum meo labore translata est. Eligat unusquisq̄ q̄d uult: & studiosum me magis q̄ maliuolum probet.

Explicit primus prologus in librū Iob.

Incipit secundus prologus

in Iob secundū hebraicum.

Ficellam iunco texerē: aut palmarū folia cōplicarem ut in subito uultus mei comederem panem & uentris opus sollicita mente pertractarē: nullus morderet nemo reprehenderet. Nūc aūt quia iuxta sententiam saluatoris uolo operari cibum qui non perit: & antiquam diuinorum uoluminum uiam sentibus uirgultisq̄ purgare: error mihi geminus infigitur: corrector uitiorum falsarius uocor: & errores non auferre: sed serere. Tanta est enim uetustatis consuetudo: ut etiam confessa plærisq̄ uitia placeant: dum magis pulchros habere uolunt codices q̄ emendatos. Quapropter o fratres dilectissimi: unicum nobilitatis & humilitatis exemplar: pro flabello calathis sportellisq̄ munusculis monachorum spiritalia hæc & mansura dona susc̄ipite: ac beatum iob qui adhuc apud latinos iace

bat in stercore: & uermibus scatebat errorū: integrū imaculatūq; gaudete. Quomodo enim post probationē atq; uictoriam duplicia sunt ei uniuersa reddita: ita ego in lingua nostra (ut audacter loquar) feci eū habere quæ amiserat. Igitur & uos & unūquēq; lectorem solita prefatiōe cōmoneo & in principiis librorum eadē semp annectens rogo: ut ubicunq; semper p̄cedentes uirgulas uideritis: scitis ea quæ subiecta sunt in hebraicis uoluminibus non haberi. Porro ubi stellæ imago præfulserit: ex hebræo in sermone nostro addita sunt. Necnon & illa quæ haberi uidebantur & ita corrupta erant ut sensum legentibus tollerēt orantibus uobis magno labore correxi: magis utile quid ex odio meo ecclesiis christi uenturum ratus: q̄ ex aliorum negocio.

Explicit prologus secūdus in librū Iob.

Incipit argumentum in librū Iob.

IN terra quidē habitasse Iob utisidi in finibus idumeæ & arabiæ fertur: & erat ei ante nomē iobab. Et accepit uxorem arabissam: & genuit filiū quē uocauit ennon. Erat aūt ipse filius quidem zareth de esau filiis filius: de matre uero Bosra: ita ut sit quintus ab abraam. Et hi sunt reges qui regnauerunt in edom: in qua & ipse regnauit. Sed primus in ea regnauit balach filius beor & nomen eiusdem ciuitatis denaba. Post hunc autem barich. Post eum iobab qui uocatur Iob. Post iob autem husan: qui erat dux ex themanorum regiōe. Et post illum regnauit adar filius bedath: qui excidit madiam in campo moab: & nomen ciuitatis eius auith.

Explicit argumentum.

Trās.grc.lxx.cū iter.lati.

IOB.

IΩB. Ca.1.

A

Homo quidā fuit i terra uo iob nomē ei: & erat homo ille uerax imacu
Infra. 1.2. Infra. 42.d.
lat⁹ uir simplex & rect⁹ & timēs deū: abstinēs ab omni mala re.
fucrūt aūt ei filij septē: & filie tres. & fuerūt pecora eius oues septē mille: camelos trimilia: iuga boū quingēta: & asine femine q̄ngēta: & familia multa nimis. & erat homo ille magn⁹ coram a solis ortu. cōuenientes aūt filij eius ad inuicē faciebāt conuiuia vnusquisq; suo die assumentes simul & tres sorores suas: vt comederēt & biberēt cū eis. & cū cōsumati essent dies conuiuij: mittebat iob & purificabat eos surgens uiluculo: & offerēbat pro eis sacrificia fm numer⁹ eor. dicebat.n.iob: nequādo peccauerint filij mei & benedixerint deo in cordibus suis. sic faciebat iob cunctis diebus. Quadam autem die cū uenissent filij dei vt assisterent coram dño affuit inter eos etiā satha
Infra. 1.4.
than. Cui dixit dominus. Vnde uenis? Qui respondens ait. Circuiui terram: & perambulaui eas. Dixitq; dns ad eū. Nunquid considerasti seruum meū iob q̄ non sit ei similis in terra: homo simplex & rectus ac timens deū & recedēs a malo.

B

Trāsla.B.Vic. Tex.heb. Iob.i. Pātiua.heb.

Incipit liber Iob. Ca.i.

VIr erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille simplex & rectus ac timens deū: & recedēs a malo. Natiq; sunt ei septem filii: & tres filie. Et fuit possessio eius septem milia ouium: & tria milia camelorum: quingenta quoq; iuga boum: & quingente asine: ac familia multa nimis. Eratq; vir ille magnus inter omnes orientales. Et ibant filii ei: & faciebāt cōuiuia p domos: vnusquisq; in die suo. Et mittētes vocabāt tres sorores suas vt comederent & biberēt cū eis. Cūq; in orbē transisset dies cōuiuii: mittebat ad eos iob: & sctificabat illos: cōsurgēsq; diluculo offerebat holocausta p singlos. Dicebat enim. Ne forte peccauerint filii mei & benedixerint deo in cordibus suis. Sic faciebat iob cunctis diebus. Quadam autem die cū venissent filii dei vt assisterent coram dño affuit inter eos etiā satha than. Cui dixit domin⁹. Vnde venis? Qui respondens ait. Circuiui terram: & perambulaui eā. Dixitq; dns ad eū. Nunquid considerasti seruum meū iob q̄ non sit ei similis in terra: homo simplex & rectus ac timens deū & recedēs a malo. Cui respodens satha:

אִישׁ הָיָה בְאֶרֶץ עוּץ אִיּוֹב שְׁמוֹ
וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָּם וְיָשָׁר וְירֵא
סור רוּץ אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: וַיִּוָּלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה
יָלַד הָיָה בָּנִים וּשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת: וַיְהִי מִקְנֵהוּ
קָנָה שִׁבְעַת אַלְפֵי צֹאן וּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי
מָאָה גְמַלִּים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת צֶמֶד בָּקָר וַחֲמֵשׁ
רָבַב מֵאוֹת אֲתֹנוֹת וַעֲבֻדָּה רַבָּה מְאֹד
גָּדַל וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָּדוֹל מִכֹּל בְּנֵי
עָשָׂה שָׁתָה קֶדֶם: וְהָלְכוּ בָנָיו וְעָשׂוּ מִשְׁתֵּה בֵּית
אִישׁ יוֹמוֹ וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לִשְׁלֹשֶׁת
אח שָׁתָה אַחְיוֹתֵיהֶם לֶאֱכל וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם:
יקק יום וַיְהִי כִּי הִקִּיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וַיְשַׁלַּח
שלח קדשׁ אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּים בַּבֹּקֶר
שָׁלַם עָלָה וְהֶעֱלָה עֹלוֹת מִסְפַּר כֻּלָּם כִּי אָמַר
סָפַר אִיּוֹב אוּלַי חָטְאוּ בָנַי וּבֵרְכוּ אֱלֹהִים
בְּלִבָּבָם כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים:
יוֹם וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
נצב לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה וַיָּבֹא גַם הַשָּׂטָן
בְּתוֹכָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשָּׂטָן
בוא מֵאַיִן תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת יְהוָה
אָמַר וַיֹּאמַר מִשּׁוּט בָּאָרֶץ וּמֵהִתְהַלֵּךְ
שום בָּהּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשָּׂטָן הֲשַׂמְתָּ
לֵבְב עַל עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ
בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יְרֵא
אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת

Pūctúa.heb.	Tex.heb.	Job.i.	Trāſla.B.Wie.	Trāſ.Gre.lex..	cū iter.latina.
יְהוָה׃	וַיֹּאמֶר	הַחִנָּם	יָרֵא	אִיּוֹב	
אֱלֹהִים׃	הֲלֹא	אַתָּה	שַׂכְתָּ	בַּעֲדוֹ	וּבְעַד
בֵּיתוֹ	וּבְעַד	כָּל	אֲשֶׁר	לוֹ	מִסָּבִיב
מַעֲשֵׂה	יָדָיו	בֵּרַכְתָּ	וּמִקְנֵהוּ	פָּרַץ	
בָּאָרֶץ׃	וְאוּלָם	שְׁלַח	נָא	יָדְךָ	וְנֹגַע
בְּכָל	אֲשֶׁר־לוֹ	אִם־	לֹא	עַל	פָּנֶיךָ
יְבָרֶכְךָ׃	וַיֹּאמֶר	יְהוָה	אֶל־הַשָּׂטָן	הִנֵּה	
כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ	בְּיָדֶךָ	רַק	אֵלָיו	אַל	
תִּשְׁלַח	יָדְךָ	וַיֵּצֵא	הַשָּׂטָן	מֵעִם	פְּנֵי
יְהוָה׃	וַיְהִי	הַיּוֹם	וּבָנָיו		וּבְנֹתָיו
אֹכְלִים	וְשֹׁתִים	יַיִן	בְּבֵית	אֲחִיהֶם	
הַבְּכוֹר׃	וּמַלְאָךְ	בָּא	אֶל־אִיּוֹב	וַיֹּאמֶר	
הַבָּקָר	הָיוּ	חֹרְשׁוֹת	וְהָאֲתֹנוֹת	רֹעוֹת	
עַל־יְדֵיהֶם׃	וַתִּפֹּל	שְׁבָא	וַתִּקָּחֵם	וְאֶת	
הַנְּעָרִים	הִכּוּ	לְפִי	חָרֶב	וָאִמָּלְטָה	
רַק	אֲנִי	לְבַדִּי	לְהַגִּיד	לָךְ׃	עוֹד
מְדַבֵּר	וְזֶה	בָּא	וַיֹּאמַר	אֵשׁ	אֱלֹהִים
נָפְלָה	מִן	הַשָּׁמַיִם	וַתִּבְעַר	בַּצֹּאן	
וּבַנְּעָרִים	וַתֹּאכְלֵם	וָאִמָּלְטָה	רַק		
אֲנִי	לְבַדִּי	לְהַגִּיד	לָךְ׃	עוֹד	זֶה
מְדַבֵּר	וְזֶה	בָּא	וַיֹּאמַר	כַּשְׂדִּים	שָׂמוּ
שְׁלשָׁה	רָאשִׁים	וַיִּפְשְׁטוּ	עַל	הַגְּמַלִּים	
וַיִּקָּחוּם	וְאֶת־הַנְּעָרִים	הִכּוּ	לְפִי	חָרֶב	
וָאִמָּלְטָה	רַק	אֲנִי	לְבַדִּי	לְהַגִּיד	לָךְ׃
עַד	זֶה	מְדַבֵּר	וְזֶה	בָּא	וַיֹּאמַר
בָּנֶיךָ	וּבְנֹתֶיךָ	אֹכְלִים	וְשֹׁתִים	יַיִן	בְּבֵית
אֲחִיהֶם	הַבְּכוֹר׃	וְהִנֵּה	רוּחַ	גְּדוֹלָה	
בָּאָה	מֵעֵבֶר	הַמִּדְבָּר	וַיִּגַּע	בְּאַרְבַּע	
פִּנּוֹת	הַבַּיִת	וַיִּפֹּל	עַל	הַנְּעָרִים	
וַיָּמוּתוּ	וָאִמָּלְטָה	רַק	אֲנִי	לְבַדִּי	
לְהַגִּיד	לָךְ׃	וַיָּקָם	אִיּוֹב	וַיִּקְרַע	
אֶת־מְעִילוֹ	וַיָּגָז	אֶת־רֹאשׁוֹ	וַיִּפֹּל		
אַרְצָה	וַיִּשְׁתָּחוּ׃	וַיֹּאמֶר	עָרֹם		
יָצָאתִי	מִבֶּטֶן	אִמִּי	וְעָרֹם	אָשׁוּב	שָׁמָּה
יְהוָה	נָתַן	וַיהוָה	לָקָח	יְהִי	שֵׁם
יְהוָה	מְבֹרָךְ׃	בְּכָל	זֹאת	לֹא	חָטָא

ait. Nūquid frustra iob timet deum? Nonne tu vallasti eum ac domū eius vniuersamq; substantiā eius p circuitū? Operib? manuū eius benedixisti: & possessio eius creuit in terra? Sed extē de paululū manū tuā: & tange cuncta que possidet: nisi in faciem benedixerit tibi. Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce vniuersa q̄ habet in manu tua sunt: tm̄ in eū ne extēdas manum tuam. Egressusq; est sathā a facie dñi. Cum autē quadam die filii & filie eius comederent & biberent vinū in domo fratris sui primogeniti: nuncius venit ad iob qui diceret. Boues arabant & asine pascebantur iuxta eos: & irruerūt sabei & tulerunt q; omnia & pueros percusserunt gladio: & euasi ego solus vt nunciarem tibi. Cunq; adhuc ille loqueretur venit alter: & dixit. Ignis dei cecidit de celo: & tactas oues & pueros consumpsit: & effugi ego solus vt nūciarem tibi. Sed & adhuc illo loquēte: venit ali: & dixit. Chaldei fecerunt tres turmas: & inuaserunt camelos & tulerūt eos: necnō & pueros percussit gladio & ego fugi solus vt nūciarem tibi. Adhuc loq̄batur ille: & ecce ali? itrauit: & dixit. Filiis tuis & filiab? vescētibus & bibētib? vinū in domo fris sui primogeniti: repēte ventus vehemēs irruit a regione deserti: & concussit q̄ttuor angulos dom?: que corruens oppressit liberos tuos & mortui sunt: & effugi ego solus vt nunciarem tibi. Tunc surrexit iob: & scidit vestimēta sua: & tonso capite corruens in terram: adorauit & dixit. Nudus egressus sū de vtero matris mee: & nudus reuertar illuc. Dñs dedit: dominus ablstulit: sit nomen domini benedictū. In oibus his non peccauit

τ dixit cotā dño: ecce nūq̄d frustra iob timet deū? nonne tu circūualllasti exteriora eius τ hereditatē domi eius; ἢ οὐχὶ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας eius: τ oīa q̄ sunt ei in circuitu oīb? ας αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ τὰ ἔργα τῶν manuū eius benedixisti: τ pecora eius multa fecerunt χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐπoίησε in terra: sed mitte manū tuā: τ tange oīa q̄ habet nisi in facie tuā benedixerit ἄψαι πάντων ὧν ἔχει ἢ μὴ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσῃ tibi. tūc dixit dño diabolo: ecce oīa q̄cūq; sūt σι. τότε εἶπεν κύριος τῷ διαβόλῳ, ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν ei: do in manu tua: sed ea ne tetigeris. τ egressus ἐν τῇ χειρί σου, πλὴν αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. καὶ ἐξ greſſꝰ ē diabol? a dño. τ fuit sicut dico hec: ἐλθὼν ὁ διάβολος παρὰ κυ. καὶ ἦν ὡς ἐλάλησεν αὐτῷ, filij iob τ filie eius bibebāt vinū in domo ὁ υἱοὶ Ἰὼβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ fratris sui seniorio: τ ecce nunci? ve- τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλ- nit ad iob τ dixit ei: iuga boū arabāt: θεν πρὸς Ἰὼβ καὶ εἶπεν αὐτῷ, τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία, τ femine asine pascebant adherentes eis τ irruit καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν καὶ ἐπέπεσεν saba τ captiuas duxerūt eas: τ pueros inter- σαβὰ καὶ ἠχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέ- fecerūt in gladio: saluatus ūt ego sol? veni vt nun- κτειναν ἐν μαχαίρᾳ, σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τ ἀπαγ- ciare tibi. adhuc hoc loquēte: venit ali? τ dixit γεῖλαί σοι. ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἦλθεν ἕτερος καὶ εἶπεν ad iob: ignis a deo cecidit de celo τ cō- πρὸς Ἰὼβ, πῦρ παρὰ θεοῦ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κα busſt oues: τ pastores cōsumpsit simi- τέκαυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοί lit: τ saluat? ego sol? veni vt nunciarē tibi. adhuc hoc ως, καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τ ἀπαγγεῖλαί σοι. ἔτι τοῦ loquente venit ali? nunci? τ dixit ad iob: του λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰώβ, chaldei iposuerūt tres turmas τ circuierūt οἱ χαλδαῖοι ἐπέκειναν τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἐκύκλωσαν τὰς cameloꝝ τ captiuas tulerūt eas: τ pueros καμήλους καὶ ἠχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας interfecerūt in gladio: euasi ab? ego sol? τ veni ut ἀπέκτειναν ἐν μαχαίρᾳ, ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τ nunciarē tibi. adhuc hoc loquente: ali? nunci? ἀπαγγεῖλαί σοι. ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἄλλος ἄγγελος venit dicēs iob: filijs tuis τ filiab? ἔρχεται λέγων τῷ Ἰώβ, τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι vescentib? τ bibentib? apud ffem suū senio ἐσθίουσι καὶ πίνουσι παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρε- rē: repēte ventus mag? irruit ex ōserto τ σβυτέρῳ, ἐξαίφνης ἄνεμος μέγας ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ tetigit quattuor angulos dom?: τ corruit dom? ἔκλασε τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία sup filios tuos τ mortui sunt: euasi ab? ego so- ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν, ἐσώθην δὲ ἐγὼ μό- lus τ veni vt nunciarē tibi. sic surgēs iob scidit νος καὶ ἦλθον τ ἀπαγγεῖλαί σοι. οὕτως ἀναστὰς Ἰὼβ διέρρηξε vestimēta sua: τ totōdit comā capitis ἐκ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς sui: τ cadēs humi adorauit τ dixit: ipe nu- αὐτοῦ, καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησε καὶ εἶπεν, γυμνὸς γυμ egressꝰ sū de vtero matris mee: nudꝰ? τ reuertar νὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι illuc. dño dedit dño ablstulit: sicut dño placuit sic ἐκεῖ. ὁ κς ἔδωκεν ὁ κς ἀφείλατο, ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν οὕτω τ factū est: sit nomē dñi benedictū. in hoc καὶ ἐγένετο, εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. ἐν τούτῳ oīb? q̄ acciderūt ei nihil peccauit τοῖς πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν ὁ

Trāſ.gre.lxx.&interlati.	Trāſla.B.Vie.	Ter.he.Job.ij.	Pritiua.heb.
iob labiſo coꝝ dño: ⁊ nō de-	rIob neq; ſtultū quid cō	אִיּוֹב וְלֹא נָתַן תִּפְלָה לֵאלֹהִים׃	
λάβ τοῖς χείλισιν ἐναντι τοῦ κυρίου, καὶ οὐκ ἔφω-	tra deū locutus eſt. 2.		
dit ſtultitiā deo.	Actū eſt aūt cū qua-	וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים	Cap.ij.
καὶ ἀφροσύνην τῷ θεῷ. Ca.2.	dā die veniſſent filii	לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה וַיָּבוֹא גַם הַשָּׂטָן	
Et	dei: & ſtarēt coꝝ dño:	בְּתוֹכָם לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר	
Εἐγένετο δὲ ὡς ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ	veniſſet quoq; ſathan	יְהוָה אֶל הַשָּׂטָן אַי מִזֶּה תָּבֹא וַיַּעַן	
παραστῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν	inter eos: & ſtaret in cō	הַשָּׂטָן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בָּאָרֶץ	
medio coꝝ vt aſtaret coꝝ dño. ⁊ dixit	ſpectu eius: vt diceret	וּמֵהִתְהַלֵּךְ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל	
μέσῳ αὐτῶν τοῦ στῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου. καὶ εἶπεν ὁ	dñs ad ſathan. Vnde	הַשָּׂטָן הֲשַׂמְתָּ לִבְּךָ אֶל עַבְדִּי אִיּוֹב	
dño diabolo: vnde tu venis? tūc dixit dia	venis? Qui reſpondens	כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר	
κύριος τῷ διαβόλῳ, πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ διά-	ait. Circuiui terram:	יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע וְעוֹדֶנּוּ	
bolo coꝝ dño: poſtq; diſcurri eā q̄ ſub celo ⁊	ooooooooo ooooooooooooo	מַחֲזִיק בְּתֻמָּתוֹ וַתְּסִיתֵנִי בּוֹ לְבַלְּעוֹ	
βολος ἐναντίον τοῦ κυρίου, διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ	& perābulaui eam. Et	חִנָּם׃ וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר	
deambulaui vniuerſā adſū. dixit aūt do	dixit dominus ad ooooo	עוֹר בְּעַד עוֹר וְכֹל אֲשֶׁר לָאִישׁ	
ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν πάρειμι. εἶπε δὲ ὁ κύ-	fathan. Nunquid cōſi-	יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ׃ אוּלָם שְׁלַח נָא	
rius ad diabolū: p̄ſideraſti igit ſeruū meū	deraſti ſeruum meū iob	יָדְךָ וְנַע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ אִם	
ριος πρὸς τὸν διάβολον, προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου	q̄ nō ſit ei ſimilis in ter	לֹא אֶל פָּנֶיךָ יְבָרֵכֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה	
iob: q nō eſt ſcōm eū ex hoc in terra: homo	ra vir ſimplex & rect ac	אֶל הַשָּׂטָן הִנֵּה בְיָדֶךָ אַךְ אֶת	
Ἰὼβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄμεμπτος	timens deum & rece-	נַפְשׁוֹ שְׁמֹר׃ וַיֵּצֵא הַשָּׂטָן מֵאֵת	
innocēs: verax: ſine defectu: pi: abſtinēs ab	dens a malo & adhuc oo	פְּנֵי יְהוָה וַיַּךְ אֶת אִיּוֹב בִּשְׁחִין רָע	
ἄκακος, ἀληθινός, ἄμεμπτος, εὐσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ	retinēs inocentiā. Tu āt	מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ׃ וַיִּקַּח לוֹ חֶרֶשׁ	
omni malo: adhuc q̄ adheret inocentie. tu āt dixiſti:	cōmouiſti me aduerſus	לְהִתְגָּרֵד בּוֹ וְהוּא יֹשֵׁב בְּתוֹךְ	
παρὼν κακοῦ, ἔτι τε ἔχεται ἀκακίας· σὺ δὲ εἶπας, τὰ	eū vt affligerē eū frūſtra.	הָאֵפֶר׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ עוֹדְךָ	
ſubſtantiā ei frūſtra pderē. ſuſcipiēo āt	Qui ridens ſathan ait.	מַחֲזִיק בְּתֻמָּתֶךָ בָּרֵךְ אֱלֹהִים וָמֹת׃	
ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενῆς ἐκτρίψαι· ὑπολαβὼν δὲ ὁ	Pellem pro pelle & cūc	וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבָלוֹת	
diabol dixit dño: pellē pro pelle: ⁊ oīa	cta que habet homo oo	תְּדַבֵּרִי גַּם אֶת הַטּוֹב נְקַבֵּל מֵאֵת	
διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ, δέρμα ὑπὲρ δέρματος, καὶ πάν-	dabit pro anima ſua:	הָאֱלֹהִים וְאֶת הָרָעָה לֹא נְקַבֵּל	
ḡdq; ſunt homini pro aīa ſua dabit:	alioquin mitte oooooooo	בְּכָל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב בִּשְׂפָתָיו׃	
τὰ ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δώσει,	manū tuā: & tange os	וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשֶׁת רֵעֵי אִיּוֹב	
ḡn imo aūt mitte manū tuā ⁊ tāge oſſa	eius & carnē: & tūc vide	אֵת כָּל הָרָעָה הַזֹּאת הַבָּאָה	
ὑμὼν δὲ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι τῶν ὀστῶν	bis q̄ in facie benedicat	עָלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמְּקֹמוֹ אֱלִיפַז	
αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, εἰμὴ εἰς πρόσωπόν σε εὐλο-	tibi: dixit ergo domin	הַתֵּימָנִי וּבִלְדַּד הַשּׁוּחִי וְצוֹפַר	
γήσει. εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, ἰδοὺ πᾶς ἀδίδωμί	ad ſathan. Ecce in ma-	הַנַּעֲמָתִי וַיִּוָּעֲדוּ יַחְדָּו לָבוֹא	
tibi eē: tm aiam illi⁹ ſua. ⁊ egreſſ⁹ é	nu tua eſt: verūtamen	לָנוּד לוֹ וְלִנַחֲמוֹ׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת	
σει αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ φύλαξον· καὶ ἐξῆλθεν	aīam illius ſerua.	עֵינֵיהֶם מֵרָחוֹק וְלֹא הִכִּירֻהוּ	
diabol⁹ a dño: ⁊ pcuſſit iob vlcere ma	Egreſſus igitur ſathā a	וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וַיִּקְרְעוּ אִישׁ	
ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰὼβ ἕλκει πο	facie domini: percuſſit	מְעִלוֹ וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל רָאשֵׁיהֶם	
lo a pedib⁹ vſq; ad caput. a accepit ſibi te-	iob vlcere peſſimo oo		
νηρῷ ἀπὸ τῶν ποδῶν ἕως κεφαλῆς· καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ ὄστρα-	a planta pedis vſq; ad		
cū: vt ſanie raderet: ⁊ ipe ſedebat int in cinere.	verticē eius. Qui teſta ſa		
κον, ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῇ στέρνῃ·	niem radebat: ſedens in		
⁊ dixit ei vxor ſua: vſq; quo tolerabis? ſed	ſterquilinio. oooooooooo		
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μέχρι τίνος καρτερήσεις; ἀλλὰ	Dixat aūt illi vxor ſua.		
dic ḡdā verbū pitra deū ⁊ morere. ille āt inſpicies eā	Adhuc tu oooooooooooo		
εἰπόν τι ῥῆμα πρὸς θεὸν καὶ τελεύτα· ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐ-	pmanes in ſimplicitate		
dixit: vt q̄d tanq̄ vna ſtultaq; mulieq; locuta	tua? Bñdic deo & more		
τῇ εἶπεν, ὡσεὶ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλη-	re. Qui ait ad illā? Qua		
ceſ ſi bona ſuſcepim⁹ de manu dñi: mala nō	ſi vna de ſtultis mulieribꝰ		
σας; εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐκδεξόμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ	locuta es. Si bona ſuſce		
ſuſtinebim⁹ ⁊ in hiſ oībꝰ q̄ acciderūt ei ni	pimus de manu oooooooo		
ὑπομείνωμεν; ἐν τούτοις πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐ	dei: mala quare non ſu		
hil peccauit iob labiſo coꝝ deo. cū audiſ	ſtineamus? oooooooooo		
ἡμάρτεν Ἰὼβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ἀκούσαν-	In oibus hiſ nō peca-		
ſent aūt treo amici ei⁹ mala oīa q̄ ſupuenerāt	uit iob labiis ſuis. Igitur		
τες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπιλοίπτα	audientes tres amici		
ei: venerūt vnuſq; de ppria regione ad cōſo	iob omnem malum quod ac		
αὐτῷ, πᾶς ἦλθεν ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας τ πᾶς ὀνο-	ciduſſet ooooooooooo		
landū eū: eliphaz themanoꝝ rex: baldad	ei: venerunt ſinguli de		
μάσαι αὐτόν, ἐλιφὰζ ὁ θαιμανῶν βασιλεύς, βαλδὰδ ὁ	loco ſuo: eliphaz oooo		
ſuucheoꝝ tyrann⁹: ſophar mineoꝝ rex. ⁊ ve-	themanites & baldath		
σαυχαίων τύραννος, σωφὰρ ὁ μιναίων βασιλεύς· καὶ πα-	ſuites: & ſophar oooooo		
nerūt ad eū vnanimit vt cōſolarent ⁊ viſi	naamathites. Cōdixerāt		
ἐγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τ πᾶς παρακαλέσαι καὶ ἐπι-	enī vt pariter venientes		
tarēt eū. cū vidiſſēt āt eū ꝓcul nō cognoue	viſitaret eum & cōſola		
σκέψασθαι αὐτόν. ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόῤῥωθεν οὐκ ἐπέγνω-	rentur. Cunq; eleuaſſent		
rūt. ⁊ exclamātes voce magna ploraueruīt ſcidētes vnuſ	procul oculos ſuos: nō		
σαν· καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν ἕκαστος τὸ	cognouerunt eum. ooo		
ḡſq; ſuā veſtē: ⁊ ſpargentes terrā	Et exclamantes ploraue		
καστος τὴν ἑαυτοῦ στολήν, καὶ κατεπασσάλθαι γῆν οοο	runt: ſciſſiſq; ooooooooo		
	veſtibus ſparſerunt pul		
	uerem ſuper caput ſuū		

Pūctua.heb. Tex.be.Job.iij. Trāsla.B.Vie. Trāſ.Gre.lex.cū interp̄.latina.

הַשָּׁמָיְמָה׃ וַיֵּשְׁבוּ אִתּוֹ לָאָרֶץ שִׁבְעַת
יָמִים וְשִׁבְעַת לֵילוֹת וְאֵין דֹּבֵר
אֵלָיו דָּבָר כִּי רָאוּ כִּי גָדַל הַכְּאֵב
מְאֹד׃ אַחֲרֵי כֵן פָּתַח
אִיּוֹב אֶת פִּיהוּ וַיְקַלֵּל אֶת יוֹמוֹ׃ וַיַּעַן
אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ יאבַד יוֹם אִוָּלֵד בּוֹ
וְהַלַּיְלָה אָמַר הֹרָה גָּבֶר׃ הַיּוֹם הַהוּא
יְהִי חֹשֶׁךְ אַל יִדְרְשֵׁהוּ אֱלוֹהַּ מִמָּעַל
וְאַל תּוֹפַע עָלָיו נְהָרָה׃ יִגְאָלֻהוּ
חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת תִּשְׁכֹּן עָלָיו עֲנָנָה
יְבַעֲתוּהוּ כְּמְרִירֵי יוֹם׃ הַלַּיְלָה הַהוּא
יִקָּחֲהוּ אֹפֶל אַל יְחַד בִּימֵי שָׁנָה
בְּמִסְפַּר יְרָחִים אַל יָבֹא׃ הִנֵּה
הַלַּיְלָה הַהוּא יְהִי גַלְמוּד אַל תָּבוֹא
רִנָּה בוֹ׃ יְקֻבֻהוּ אֹרְרֵי יוֹם
הָעֲתִידִים עוֹרֵר לִוְיָתָן׃ יֶחְשְׁכוּ כוֹכְבֵי
נִשְׁפּוֹ יְקַו לְאוֹר וָאַיִן וְאַל יִרְאֶה
בְּעַפְעַפֵּי שָׁחַר׃ כִּי לֹא סָגַר דַּלְתֵי
בִטְנִי וַיַּסְתֵּר עָמָל מֵעֵינָי׃ לָמָּה לֹא
מֵרֶחֶם אָמוּת מִבֶּטֶן יָצָאתִי וְאֶגְוָע׃
מַדּוּעַ קִדְּמוּנִי בִרְכָּיִם וּמַה שַׁדַּיִם
כִּי אִינָק׃ כִּי עַתָּה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקוֹט
יָשַׁנְתִּי אָז יָנוּחַ לִי׃ עִם מְלָכִים
וְיוֹעֲצֵי אָרֶץ הַבֹּנִים חֳרָבוֹת לָמוֹ׃
אוֹ עִם שָׂרִים זָהֳבֵי לָהֶם הַמְמַלְאִים
בָּתֵּיהֶם כָּסֶף׃ אוֹ כְּנֶפֶל טָמוּן
לֹא אֶהְיֶה אֶעֱלוּלִים לֹא
רָאוּ אוֹר׃ שָׁם רְשָׁעִים חָדְלוּ
רֹגֶז וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ׃
יַחַד אֲסִירִים שָׁאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ
קוֹל נוֹגֵשׂ׃ קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא
וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדֹנָיו׃ לָמָּה
יִתֵּן לָעָמֵל אוֹר וְחַיִּים לְמָרֵי
נָפֶשׁ׃ הַמְחַכִּים לַמָּוֶת וְאֵינֶנּוּ וְחֻפְּרֵהוּ
מִמַּטְמוֹנִים׃ הַשְּׂמֵחִים
אֲלִי גִיל יָשִׂישׂוּ כִּי יִמְצְאוּ קָבֶר׃

'in celum. ᵉ Et ſederunt
ᵇcum eo 'in terra ʰſeptem
'diebus ᵐ& ſeptem ⁿ nocti
bus: ᵒ & nemo ᵖ loq̄batur
ᵍ ei 'verbū. 'Videbant ˢ eni
'dolorem eſſe vehemen=
tem. 3.
POſt ʰ hec ᶜ aperuit oo
ᵒ iob ᵇ os ſuū: ᵍ & ma=
ledixit 'diei ſue ooooooo
ᵐ & locutus eſt. ⁿ Pereat ᵉ di
es ᵍ in qua ᵍ natus ſum: oo
'& nox in qua ᵉ dictū eſt:
ᶜ cōcept ᵛ eſt ʰ hō. 'Dies 'illa
'vertatur i ᵃ tenebras. ᵇ Nō
ᶜ requirat eū ᵈ e ᵛ ᶜ defup:
'& non ᵍ illuſtretur 'lumi=
ne. ᵏ Obſcurent eum
'tenebre ᵐ & vmbra mor=
tis: ᵒ occupet ᵖ eum ᵠ caligo
& ʳ inuoluatur ˢ amaritudie.
ᵗ Nocte ᵘ illam ᵛ tenebroſus
turbo 'poſſideat. ˣ Nō ʸ cō
putetur ᶜ in diebus ᵃ anni:
ᵍ nec ᶜ numeretur in ᶠ men
ſibus». oooooooooooooooo
ᵐ Sit ᵗ nox ᵘ illa ⁿ ſolitaria:
ᵒ nec oooooooooooooooo
ᵠ laude digna. ˣ Maledicāt
ei ᶜ qui maledicunt ʸ diei:
ᵏ qui pati ſunt ᶜ ſuſcitare ᵗ le
uiathan. ᵃ Obtenebrētur
ᵇ ſtelle ᶜ caligine ei ᵍ. ᵒ Expe
ctet ᶜ lucem ᶠ & nō ᵇ videat:
ᵍ nec ᶜ ortū ſurgētis ᵏ auro=
re. ˡ Quia ᵐ non ⁿ cōcluſit
ᵒ oſtia ᶜ ventris q portauit
me: ᵠ nec abſtulit ˢ mala ᵃ ab
oculis meis. ᵗ Quare ᵉ nō
ᶠ in vulua ᵗ mortuus ſum:
ᵍ egreſſus ᵉ ex vtero nō ſta=
tim ᵖ perii! ᶜ Quare ᵉ exce=
ptus ᵍ genib ᵍ ? ᶜ cur ᵗ lactat ᵛ
ᵍ vberib ᵍ ! Nunc ᵉ eſſ ᵐ dor
miēs ⁿ ſilerē: & ᵒ ſōno meo
ᵠ reqeſcerē ᵉ cum ᵗ regibus
ᵘ & cōſulibus ᵗ terre: ᵗ qui
edificāt ᵃ ſibi ᵗ ſolitudines:
ᵇ aut ᶜ cum ᵒ principib ᵍ qui
poſſidēt ᶜ aurū: & ᵍ replent
ᵇ domos ſuas ᵗ argento.
ᵃ Aut ˡ ſicut abortiuū ᵐ ab=
ſconditum ⁿ non ᵒ ſubſiſte
rē: vel ᵍ qui concepti ᵠ non
'viderunt ᵃ lucem. ˢ Ibi ᵘ im
pii 'ceſſauerunt a oooooo
'tumultu: & ibi ᵃ requie=
uerūt ᵉ feſſi ᶜ robore: & q̄n
dam ᶜ vincti ᵒ pariter ᶠ ſine
moleſtia. ᵍ Non ᵇ audierūt
'vocem ᵉ exactoris. ᵗ Par=
uus ᵐ & magnus ⁿ ibi ᵒ ſunt
ᵖ & ſeruus ᵠ liber ᵃ a domi=
no ſuo. ˣ Quare ᵘ miſero
'data eſt ᵍ lux ᵗ & vita ᵇ his q
in amaritudine oooooooo
ᵃ anime ſunt ! ᵇ Qui expe=
ctant ᶜ mortē ᵒ & nō venit:
ᵗ quaſi effodientes ᶠ the=
ſaurū: ᵍ gaudentq; vehe=
menter ᶜ cum ᵐ inuenerint
ᵃ ſepulchrum. oooooooooo

aſſederūt iuxta eū ſeptē dies τ ſeptē nocte: τ
παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ
nemo illoꝝ locut ᵉ eſt ad eū verbū: videbāt enī
οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λόγον, ἑώρων γὰρ τὴν
plagā grauē crisātē τ magnā valde.
πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα. Ca.3.
ET poſt hoc apuit iob oo ſuū τ
Καὶ μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν ὁ Ἰὼβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ
maledixit diei ſuo dicēs: pereat di A
κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ λέγων, ἀπωλοίτω ἡμέ=
es in q̄ nat ᵍ ſum: τ nox in q̄ dixerūt: ecce maſcul ᵍ.
ρα ἐν ᾗ ἐγενήθην, καὶ ἡ νὺξ ἐν ᾗ εἶπαν, ἰδοὺ ἄρσεν. ᾗ Dicer.
nox illa ſit tenebre: τ nō requirat eā de 10.d.
νὺξ ἐκείνη ζόφος σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύ=
min ᵉ deſup: neq; veniat in eā lumē. capiāt
ριος ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος. ἐκλαμβάνοι
aūt eā tenebre τ vmbra mortis: ſupueniat in eā
δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου, ἐπιλάβοι ἐπ' αὐτὴν
caligo. τ turbet ᵉ dies illa τ nox il=
γνόφος· καὶ ταραχθείη ἡμέρα ἐκείνη καὶ ἡ νὺξ ἐκεί
la: auferāt eā tenebre. nō ſit inē dies an=
νη, ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος· μὴ ζῴη εἰς ἡμέρας ἐνι=
ni: neq; numeret inē dies mēſiū. ſed nox
αυτοῦ, μὴ δὲ ἀριθμηθείη εἰς ἡμέρας μηνῶν· ἀλλὰ ἡ νὺξ
illa ſit ſoloz: τ nō veniat ſup eā letitia
ἐκείνη ζόφος ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐφροσύνη
neq; gaudiū. ſed maledicat ei q̄ male
μὴ δὲ χαρμονή· ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ κατα B
dicit diei illi q̄ futuri ſūt ſuſcitare
ρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ μέλλοντες ἐγεγείρειν τὸν
leuiathā. obtenebrent ſtelle noctis illi ᵉ τ
λεβιαθάν· σκοτωθείη τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης καὶ
nō mancāt: τ in illūinatiōnē nō veniāt. τ
μὴ ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι· καὶ
nō videat lucifera orientē: q̄ nō cōcluſit
μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα, ὅτι οὐ συνέκλεισεν Jere.
oſtia vētris matris mee: abſtulit eſſi laboꝝ ab 10.b.
πύλας γαστρὸς μητρός μου, ἀπέλαβε πόρῳ πόνου ἀπὸ Dicer.
oculis meis. q̄re eſſi in vētre nō mortu ᵍ 20.d.
ὀφθαλμῶν μου. διατί γὰρ ἐν κοιλίᾳ ὄντι ἐτελεύτη=
ſū: cr vtero aūt egreſſ ᵍ ſū: τ nō ſtati pe
σα, ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον, καὶ ἐνὶ ἐνὸς ἀπωλέ=
rīt? q̄re aūt obuiauerūt mihi genua: cur aūt vbe
μην; διατί δὲ συνήντησάν μοι γόνατα, διατί δὲ μα
ra ſuri? nūc etiq; dormiēs ſilerē: ſomni=
στοὺς ἐθήλασα; νῦν ἂν κοιμηθείς ἡσύχασα, ὑπνώ= C
ans aūt deſcerē cū regib ᵍ cōſiliarijs terre:
σας δὲ ἀνεπαυσάμην μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς,
q̄ glotiabant in gladijs: aut cū principib ᵍ: q̄ mul
οἱ ἐγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, ἢ μετὰ ἀρχόντων, οἳ πο=
tū aur ᵍ: q̄ ſpleuerūt dom ᵍ ſuas argē=
λοὺς ὁ χρυσός, οἳ ἔπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυ=
to: aut ſicut abortiuū exiens de matrice ma
ρίου, ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μη
trio: aut ſicut ſi anteq̄ nō viderūt lucē. illic impā
τρός, ἢ ὥσπερ νήπιοι οἳ οὐκ εἶδον φῶς. ἐκεῖ ἀσεβεῖς
ſedauerūt furorē ire: illic q̄euerūt deſeſſi
ἔπαυσαν ὀργῆς, ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι
corpore: vnanimit aūt vincti nō audie=
τῷ σώματι, ὁμοθυμαδὸν δὲ δεδεμένοι οὐκ ἤκου=
rūt vocē exactoris. paru ᵍ τ magn ᵍ illic eſt: τ
σαν φωνὴν φορολόγου. μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστι, καὶ D
ſeruus nō timēs dñm ſuū. quare eſſi
ἀπέστιν ὁ δεδουλωμένος τοῦ κυρίου αὐτοῦ. ἵνατί γὰρ
data eſt his q̄ ſūt i amaritudie lux: vita aūt q̄ ſunt in volorib ᵉ
δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς; ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις
alabro. q̄ deſiderāt mortē: τ nō cōſecun
ψυχαῖς· οἳ ἱμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχά=
tur effodientes q̄ſi theſauros. gaudētes aūt
νουσιν ἀνορύσσοντες ὥσπερ ἰσαυρούς. πεφιχαρῶς δὲ
fuerūt ſi reperierint: mors
ἐφέροντο ἐὰν κατατύχωσι, θάνατος οοοοοοοοοοοο

pro requieo: cui⁹ via abscōdita est: cōclusit eū
ἀδελφὴ ἀπάυσις, συνέκλεισε πρὸ
de⁹ cōtra eū. ante eū cibus meus suspiriū venit mihi
ὓς κατ' αὐτοῦ. πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμὸς ἥκει μοι
t fundent ās aque rugit⁹: timor eū quē cogi
καὶ χυθήσεται ὡς ὕδατα βρυχήματα, φόβος γὰρ ὃν ἐφοβή
tau venit mihi. t quē timuerā occurrit mihi. neq; pacē
θην ἔλαβέ μα, καὶ οὐκ ἐδιδάχθη συνέντησέ μα. οὔτε ἡσύ
egi: neq; silui: neq; quieui: venit āt mihi indignatio.
χασα, οὔτε ἡσύχασα, οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἦλθε δέ μοι ὀργή.

Cap.4 A

RΕspōdens aūt eliphaz themanites dixit: si cepe
ΡΥποληφθὴν δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει, εἰ λαμ
rim⁹ loqui ad te: molestē accipies? si ūt verbo⁹ tuo⁹
βάνεται πρὸς σέ, κοπιάσεις; ἐχὼν δὲ ῥημάτων σου
q̄s feret: si eū tu admonuisti multos t man⁹
τίς ὑποίσει; εἰ γὰρ συνεπαίδευσας πολλοὺς καὶ χεῖρας
debiles cōsolat⁹ es: languētes q̄s erexisti ver
ἀδυνάτους παρεκάλεσας, ἀδυνατοῦντάς τι ἐξανέστησας ῥή
bo: genib⁹ q̄s impotentiū⁹ fiduciā circūposuisti. nūc ūt
μασι, γόνασί τι ἀδυνατοῦσι βάρος ποδιζόντας. νυνὶ δὲ
venit sup te dolor: t tetigit te: tu aūt acceleraſti. nūqd
καὶ ἐπῆλθέ σοι πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ δὲ ἀπαυδᾷς. πότε

B non timor tu⁹ est in stultitia t spes tua t
μὴ εὐλαβὴς σοῦ ἐστὶν ἡ ἀφροσύνη καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ
malitia vie tue: recordare igit: q̄s eriō mund⁹ pe
κακία τῆς ὁδοῦ σου; μνήσθητι οὖν, τίς ὢν καθαρὸς ἀ
rit: aut q̄n veraces radicit⁹ perierūt: quēadmodū
πώλετο, ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόρριζοι ἐπώλοντο, καθὼς τρό
oū vidi arantes absurda: q̄ ūt seminauerūt
πους εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ ὡς ἔφραττες
ea: voluere metēt sibi. a ꝓcepto do
αὐτά, ὀδύνας εἰρίσαντο ἑαυτοῖς. ἀπὸ προσάγματος κυ
mini peribūt. ab aūt spū tre ci⁹ dele
ρίου ἀπώλοντο, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανι
bunt. rugit⁹ leonis: vox aūt leene: superbia
σθήσονται. φωνὴ λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυριάμα
aūt draconū ertincta ē. myrmicoleo perūt eo q̄ nō
τα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη. μυρμηκολέων ὤλοντο διὰ μὴ
haberet ꝓdā. catuli leonū defecerūt admunerē: ad me
ἔχειν ἁρπαγήν. σκύμνοι λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους, πρὸς ἐμὲ
ūt vicūl ē absōdite in furto. vtrū nō suscipiet mea
δὲ λαλήσει λαθραίως εἰς κλοπήν. πότερον οὖν δέξεταί μου τὸ
auris indecētia ab eo: in horroꝛe ab visione mea no
οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ; ἐκπλήξει γὰρ ὄρθριος μου νυκτε
cturna incidens timor sup holes: horror āt mihi occ
ρινοῦ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, φρίκη δέ μοι συ
currit t tremor: t valde mea ossa pcussit:
νέτρεχε καὶ τρόμος καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισε,
t spūs in facie meā irruit: horruerūt āt mei
καὶ πνεῦμα ἐπὶ προσώπου μου ἐπῆλθε, ἐφρίξαν δέ μου
pili t carneo: surrexi t nō cognoui: vidi t nō erat
τρίχες καὶ σάρκες, ἀίσσει καὶ οὐκ ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν

D forma ante oculos meos: sed aurā t vocē audiui.
μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουσα·
di⁹ eā: nūqd mūd⁹ erit mortalio coā deo: aut ab
τί γάρ, μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ ἄνθρω
Infra. opib⁹ suis ictūpabilis vir: si ꝓtra pueros suos nō cre
13.b. πων ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ; εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ ἐνε
dit: cōtra aūt angelos suos obliquū dd ercogitauit. eoo aūt
στήσει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπινοήσει. τοὺς δὲ
q̄ habitāt domos luteas ercḋ⁹ t ipi ex eodē
κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
luto sumus: pcussit eos tinee in modū: t a ma
πηλοῦ ἐσμέν, ἔπαισεν αὐτοὺς σκὼρ τρόπον, καὶ ἀπὸ πρωὶ
ne vsq; ad vesprā nō āplius sūt: eo q̄ nō potuerūt ipi
εἰς ἑσπέραν οὐκ ἔτι εἰσί, παρ' ὃ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς
Stat. 11.c. se adiuuare perierūt. abiulit reliquū eo
ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο· σὺν ἐκπορεύεται γὰρ ὑπόλειμμα αὐ
rū in eis: perierūt eo q̄ nō habuerūt eis sapiam.
τῶν ἐν αὐτοῖς, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοῖς σοφίαν. Ca.5.

UOca aūt ſ dīptā te audiet: aut si aliquē āgelo⁹
Ε πικάλεσαι δή τις σοι ὑπακούσεται, ἢ τινα ἁγγέλων

C

°Viro⁹ cui⁹ abscondita est
ᵍvia:ᵉ& circundedit ᵉeum
ᵗdeus tenebris.ᵗ Anteq̄
ᵛcomedo⁸ suspiro: ooooo
ᵗ&ᵖ quasiᵗ intūdites ᵖ aque
sicᵉ rugitᵛ me⁹:ᵍqa⁸ timor
quēᵉ timebāᵗ euenit mihi:
ᵇ& qd ᵗverebar ᵐ accidit.
°Nonneᵖ dissimulaui?ᵍnō
neᵉ silui?ᵖ nonne ooooooo
ᵗquieui?ᵉ Et venit sup me
ᵗindignatio. 4.

BEspondēs āt ᵇeliphaz
ᶜthemanites :ᵖdixit.
ᵗSi cepimᵛ loqᵍtibi forsitā
ᵇmolestē accipies.ᵗSed cō
ceptū⁸ ᶠmonē ᵗtenereᵗ qs
ᵐpotent?ᵐ Ecceᵖ docuisti
ᶠmultos: ᵍ& manᵛ lassas
ᵉroboraſti:ᵗ vacillātesᵉ cō
firmauerūt ᵗᶠmones tui:
ᵗ& genuaᵗ tremētiaᵉ cōfor
taſti. ᵗNūcᵇ aūt⁸ venitᵉ sup
te plaga:ᵗ& defecaſti:ᵉ teti
gitᵖ teᵗ & conturbatus es.
ᵇVbi ᵉtimor tu?:ᵐ fortitu
do tua: &ᵍ pacientia tua:ᵉ&
pfectioᵖ viarū tuarū!ᵍ Re
cordareᵉ obsecro te:ᵖ quis
vnq̄ᵖ inocēsᵗ piit:ᵗ aut q̄n
ᵗrecti⁸ deleti sunt?ᵇ Quin
potiᵛ vidi eos⁹ q operātur
iniqtatē:ᵗ & seminātᵍ do
lores:&ᵖ metūt eos :ᵗflan
teᵉ deoᵗ periſſeᵐ& spūᵖ ire
eius⁹ esse cōsumptos.ᶠ Ru
gitᵛ leonisᵗ & voxᵉ leene:
ᵗ&dentesᵖ catuloꝝ leonū
ᵗcōtriti sūt.ᵗ Tigrisᵗ perit
ᵉeo q̄ nō haberetᵇ predā
ᶜ& catuliᵉ leonisᵗ dissipati
sunt. Porroᵗ ad meᵇ dictū
estᵉ verbū abscōditum: &
q̄sᵖ furtiueᵗ susceptᵉ auris
meaᵗ venas susurriᵐ eius.
ᵖIn horroreᵉ visionisᵖ no
cturne ᵍ q̄n solet ᵗ sopor
ᵍoccupareᵗ hoies:ᵖ pauor
ᵗtenuit meᵗ & tremorᵗ &
oiaᵉ ossa meaᵇ pterrita sūt.
ᶜEt cū spūsᶜ me pſteᵗ trā
ſiret :ᵖ inhorruerunt ᵇpili
ᶜcarnismee.ᵇ Stetit quidā
ᵖcuiᵛ nōᵐ agnoscebāᵖ vul
tum:ᵉ imagoᵖ coraᵇ oculis
meis:ᵖ& vocē q̄sᵗ aure le
nis⁸ audiui.ᵖ Nūqd hōᵗ deiᵉ
cōparatiōe ᵗ iustificabitur
ᵗaut ᵃfactore suoᵇ purior
eritᵉ vir?ᵖ Eccеᵉq fuīūt el
ᵗnōᵖ sunt stabiles:ᵇ& in an
gelis suisᵗ repitᵖ prauitatē.
ᵗQuāto magis hiᵐq hitāt
ᵖdomos⁹ luteas :ᵖq⁹ trenū
hſitᵉ fūdamentū⁹ cōsumē
turᵗ velut aᵖ tinea:ᵉ de māe
ᵗvsq; ad vesparᵍ succidetur
&ᵖ qa nullᵛ⁹ itelligitᵉ i eternū
ᵖpibūt.ᵍ Qui aūtᵖ reliq̄ fue
riuntᵗ auferᵉ turᵖ ex eis:ᵗ mo
riētur⁸ & nōᵗ in sapia. 5.

UOcaᵇ ergoᵉ si ēᵍ q̄ tibi
rīdeat:ᵗ& adᵗ aliquē

Psalma.heb.

כִּמְקֹדְשִׁים תִּפְּנָה׃ כִּי לָאִויל יַרְגָּז כָּעַס וְאֶוִיל
וּפֹתֶהָ תָּמִית קִנְאָה׃ אֲנִי רָאִיתִי אֱוִיל שֹׁרֵשׁ
מַשְׁרִישׁ וָאֶקֹּב נָוֵהוּ פִּתְאֹם׃ יִרְחַקּוּ
בָנָיו מִיֵּשַׁע וְיִדַּכְּאוּ בַּשַּׁעַר וְאֵין מַצִּיל
אֲשֶׁר קְצִירוֹ רָעֵב יֹאכֵל וְאֶל מִצְנִנִים יִקָּחֵהוּ
יְקֹחֲהוּ וְשֹׁאֵף צַמִּים חַיִלָם׃ כִּי לֹא יֵצֵא
מֵעָפָר אָוֶן וּמֵאֲדָמָה לֹא יִצְמַח עָמָל׃
כִּי אָדָם לְעָמָל יוּלָד וּבְנֵי רֶשֶׁף
נִבְּיהוּ עוף׃ אוּלָם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל
אֵל וְאֶל אֱלֹהִים אָשִׂים דְּבָרָתִי׃
עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְאֵין חֵקֶר נִפְלָאוֹת
עַד אֵין מִסְפָּר׃ הַנֹּתֵן מָטָר עַל פְּנֵי
אֶרֶץ וְשֹׁלֵחַ מַיִם עַל פְּנֵי חוצות׃
לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם וְקֹדְרִים
שָׂגְבוּ יֵישֵׁעוּ׃ מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים
וְלֹא תַעֲשֶׂינָה יְדֵיהֶם תּוּשִׁיָה׃ לֹכֵד
חֲכָמִים בְּעָרְמָם וַעֲצַת נִפְתָּלִים
נִמְהָרָה׃ יוֹמָם יְפַגְּשׁוּ חֹשֶׁךְ וְכַלַּיְלָה
יְמַשֵּׁשׁוּ בַּצָּהֳרָיִם׃ וַיֹּשַׁע מֵחֶרֶב
מִפִּיהֶם וּמִיַּד חָזָק אֶבְיוֹן׃ וַתְּהִי לַדַּל
תִּקְוָה וְעַלָתָה כָּקְפָצָה פִּיהָ׃ רְגֵה
אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יוֹכִיחֶנּוּ אֱלוֹהַ וּמוּסַר
שַׁדַּי אַל תִּמְאָס׃ כִּי הוּא יַכְאִיב
וְיחַבֵּשׁ יִמְחָץ וְיָדָיו תְּרַפֶּינָה׃ בְּשֵׁשׁ
צָרוֹת יַצִּילֶךָּ וּבְשֶׁבַע לֹא יִגַּע בְּךָ רָע׃
בָּרָעָב פָּדְךָ מִמָּוֶת וּבְמִלְחָמָה מִיַּדִי
חָרֶב׃ בְּשׁוֹט לָשׁוֹן תֶּחְבָּא וְלֹא
תִירָא מְשֹׁד כִּי יָבוֹא׃ לְשׁוֹד וְלִכָּפָן
תִּשְׂחָק וּמֵחַיַּת הָאָרֶץ אַל תִּירָא׃ כִּי
עִם אַבְנֵי הַשָּׂדֶה בְּרִיתֶךָ וְחַיַּת
הַשָּׂדֶה הָשְׁלְמָה לָךְ׃ וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם
אָהֳלֶךָ וּפָקַדְתָּ נָוְךָ וְלֹא תֶחֱטָא׃
וְיָדַעְתָּ כִּי רַב זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֶיךָ כְּעֵשֶׂב
הָאָרֶץ׃ תָּבוֹא בְכֹלַח אֶלִי כִּגְדֵשׁ עֲלוֹת
גָּדִישׁ בְּעִתּוֹ׃ רְאֵה זֹאת חֲקַרְנָהָ כֵּן
הִוא שְׁמָעֶנָּה וְאַתָּה דַּע לָךְ׃

Tra.Sla.B.Vic.

fctōrū cōuertere. Vere stultū iterficit ira tūdia: & paruulū occidit inuidia. Ego vidi stultum firma radice: & maledixi pulchritudini ei statim. Lōge fiāt filii ei a salute & cōterētur in porta: & nō erit q eruat. cui⁹ messem famelic comedet & ipm rapiet armat⁹: & bibēt fitictes diuitias eius. Nihil in fra fine cā fit: & de humo nō egredietur dolor. Hō nascitur ad laborē: & aues ad volatū Quāobrē ego deprecabor deum: & deū ponā eloquiū meū: Qui facit magna & iscrutabilia: & mirabilia absq; nūero. Qui dat pluuiā sup faciē terre & irrigat aqs uniuersa. Qui ponūt hūiles i sublime & merētes erigit sospitate Qui dissipat cogitatiōes malignorū ne possint iplere manꝰ eorū qđ cepant. Qui sap prehēdit sapientes in astutia eorū: & cōsiliū prauorū dissipat. Per diē incurrēt tenebras: & quasi in nocte sic palpabūt in meridie. Porro saluū faciet egenū a gladio oris eorū: & de manu violenti pauperē. Et erit egeno spes: iniqtas aūt contrahet os suū. Beat homo qui corripitur a deo. In crepatione ergo dñi ne reprobes: qa ipse vulnerat & medetur: percutit & manus eius sanabūt. In sex tribulationib liberabit te: & in septima nō tanget te malū. In fame eruet te de morte: & in bello de manu gladii. A flagello linguę abscōderis: & non timebis calamitatē cūi venerit. In vastitate & fame ridebis: & bestias terre non formidabis. Sed cū lapidib regionū pactum tuū: & bestie terre pacifice erunt tibi. Et scies qđ pacem habeat tabernaculū tuū: & visitās speciē tuam non peccabis. Et scies qm̄ multiplex ent semen tuū: & progenies tua quasi herba terre. Ingredieris in abūdantia sepulchrū: sicut infertur acerus tritici in tēpore suo. Ecce hoc vt inuestigauimus ita est: quod auditū mēte pertracta. 6.

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

σεῶς videbis: & cū stultū interficit tracūdia: deceptū ἀγίων ὄψει, καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, περιπλανᾶται δὲ occidit inuidia. ego aūt vidi stultos radicē iacentes τ ἀσφαλεῖς ἴχνος. ἐγὼ δὲ εἶδον ἀφρονας ῥίζας βαλλομένας καὶ maledixi pulchritudini eoꝝ statim. lōge κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. πόρρω fiāt filij eoꝝ a salute τ cōterent ἔστωσαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας καὶ συντριβήσονται in portio minoꝝ: τ nō erit q eruat. q enim illi ἐν μερίδι κατόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. ἃ γὰρ ἐκεῖ messuerūt: famesc̄ cōmedet: ipi aūt ab armatis tol- τοι ἐθέρισαν, πρὸς ὠμοὺς φάγεται, αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλους ἀφε- lent. absorbeāt eoꝝ fortitudo: nō egrediet de λήσονται. ἐκ σιφωνιεῖ ἰσχὺς αὐτῶν ἡ ἰσχύς, οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ terra labor: neq; de mōtib germinabit dolor. sed τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος. ἀλλὰ homo nascit labori: pulli aūt aquilę sublimia vo ἄνθρωπος γενᾶται κόπῳ, νεοσοὶ δὲ αὐτῶν τὰ ὑψηλὰ πέ- lāt. verūtiām τ ego deprecabor dñm: dñs aūt τασται. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύ̄ δὲ oium dñm invocabo: qui facit ma- τῶν πάντων δυνατόν τι ἐπικαλέσομαι, ὃν τρόπον τὰ μεγά gna τ inuestigabilia gloriosa q̄ τ mirabilia q̄r nō est nūe- λα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἕως ἐξόδου καὶ ἕως δυσμῶν οὐκ ἔστιν ἀρι- rus. qui dat pluuiā sup terrā: qui mittit aquā θμός. ὃν δίδοντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ sup eaꝝ q̄ sub celo. q̄ facit humiles in sublime: τ ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν. ὃν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ pditos erigit. qui dissipat cōsilia cal C
ἀποπλανᾶτας ἐξεγείροντα. διασκεδάζοντα βουλὰς πα 1.Cor.
lidos: τ nō faciēt manꝰ eoꝝ veritatē. qui 3.b.
τουργῶν, καὶ οὐ μὴ ποιήσωσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀλήθειαν. ὁ κα
apprehendit sapiēs eo in prudētia: ꝓsilio aūt puerso- Ταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ παλυτρό
rū abstulit. q̄ diē occurrent eis tenebre: et κων ἐξίστησιν. ἡμέρας συναντήσονται αὐτοῖς σκότος, νὺξ δὲ
in meridie palpēt q̄si i nocte. pereāt aūt in μεσημβρίᾳ ψηλαφήσαισαν ὡσεὶ νυκτί. ἀπώλοιντο δὲ ἐν
bello: impotēs aūt egrediat de manu potētis. sit aūt pau πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου. εἴη δὲ τῷ
peri spes: iniusti aūt os obturet. beat aūt ho- χῶ ἐλπὶς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη. μακάριος δὲ ἄνθρω
mo quē corripuit dñs: increpationē aūt oipotētis ne πος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος, παιδείαμα δὲ παντοκράτορος μὴ
renuas. ipe enī dolere facit τ rursus restituit: ἀπαναίτου. ἀνὴρ γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστη- D
plaīsit τ manꝰ ei sanauerūt. septeo de neces σιν, ἑπτάκις καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἴασαντο. ἐξ ἑπτὰ ἐν ἀνά
sitatib te eruet: in aūt septima nō tāget te ma γκαις ἐξελεῖται σε ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηται σου κα
lū. in fame eruet te de morte: in bello aūt de ma κόν. ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου, ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χεί-
nu ferri soluet te. a flagello lingue te abscōdet ρὸς σιδήρου λύσει σε. ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει,
τ nō timebis a malis venientib. iniusto aūt τ ini καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ἀδίκου καὶ ἀνο-
quoo deridebis: ab aūt bestijs ferio nō timebis. be μίου καταγελάσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ φοβηθήσῃ. ἐν
stie eīn fere pacifice erūt tibi: postea scies q̄ pacifica erit ρὶς γὰρ ἀγρίου εἰρηνεύσουσί σοι, ἴστα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει
tua dom. τ visitabis speciē tuā τ nō pecca σου ὁ ὄικος. καὶ ἐπισκέψει ὡραιότητά σου καὶ οὐ μὴ ἁμάρτῃ
bis: scies aūt q̄si multū semē tuū: ac genimina tua ce σις, γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ ἔκγονά σου ὡ
rūt tāq̄ olus herba agri. ingredieris aūt i sepulchrū sεὶ χόρτος τὸ παμβόσκον τῆς ἀγροῦ. εἰσιὼν δὲ ἐν τάφῳ ὡσ-
sicut tritici metus in tpore messis: aut sicut acerus ατε σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θερίζεται, ἢ ὥσπερ θημωνιὰ ἀλῶσ-
ad tpo cōportat. ecce hec sic inuestigauim: τος καὶ ὥρας συγκομιζομένη. ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν,
hec sunt q̄ audiuim. tu aūt cognosce tibi: q̄d fecisti. ταῦτα ἔστιν ἃ ἀκηκόαμεν. σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ, ὅτι ἐποίησας. Ca.6.

Eſpōdēs aūt Iob dixit: vtinā ḋdē ḋſpiā appēdēs appēdē
A Βυπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει, εἰ γάρ τις ἴσῳ ϛήσαι μου ret meā trā: at dolores meos tolleret i ſtatera vnanimit.
τὴν ὀργήν, τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοῦ μαδ᾽ὸν. t tā arena marina grauior erit: in hoc
καὶ δι᾽ ἄμμου θαλάσσης βαρυτέρα ἔσται, διὰ τοῦτο Xba mea cōculcata ſunt. ſagitte eſt oipotētis
τὰ ῥήματά μου κατεπατήθησαν. βέλη γὰρ τοῦ παντοκράτορός Gnoo in corpore meo ſunt: quaꝝ idignatio ipaꝝ ebibit meū
ἐν τῷ σώματί μου ἐστίν, ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ ſanguinē: cū inceperi loq̄ pungūt me: ḋd eſt: nōne fru
αἷμα, ὅταν ἄρξωμαι λαλεῖν κείμενος σί μοι, τί γάρ; μὰ δια- ſtra rudet aſinus agreſtis: ſed cibos ḡreno: ſi
κενῶς κεκράξεται ὄνος ἄγριος, ἀλλ᾽ἢ τὰ σῖτα ἐκτὸς; εἰ aūt t rūpet vocē boo in p̄ſepi habēs eſcā:
δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα; ſi comedet panis ſine ſale: ſi aūt t eſt guſtꝰ in Xbis
εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμα vanitꝰ nō poteſt eſt mea deſcere aia. ſeto
σι κενοῖς; οὐ διαλεῖ γάρ μου παύσασθαι ἡ ψυχή. βρῶ- rē eſt video eſbaria mea ſicut odorē leonis. vtinā eſt
μοι γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος. εἰ γὰρ B uet t veniat mea petitio: t ſpē meā uet
δοίη καὶ ἐλθεῖν μου κάθεσις, καὶ τὴν ἐλπίδα μου δῴη ὁ bba. cū ceperit vbo vulnerer: in finē aūt ne me
κύριος. ἀρξάσθω ὁ κύριος τρωσάτω, εἰς τέλος δὲ μή με tollat. ſit aūt mea ciuitas ſepulchrū: in q̄ ſup muros
ἀφελέτω. ἔστι δέ μου πόλις τάφος, ἐφ᾽ἧς ἐπὶ τειχέων ſaltabā in ea nō abſtinebā. nō eſt ſefelli uer
ἅλλεμαι ἐπ᾽αὐτῆς οὐ μὴ φείσωμαι. οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥή- ba ſcā uel mei. quę eſt mea fortitudo: q̄ ſuſtinebo:
ματα ἅγια θεοῦ μου. τίς γάρ μου ἰσχύς, ὅτι ὑπομενῶ; aut q̄ meū tp̄o: q̄ tollerat mea alat: nūḋ fortitudo la
τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή; μὴ ἰσχὺς λί pidū fortitudo mea: aut carneꝰ mee ſūt eneꝰ: nūḋ nō in
θων ἡ ἰσχύς μου; ἢ αἱ σάρκες μου ἐσὶ χάλκειαι; ἢ ὅτι ἐπ᾽ tuo ſ ſ ſ

Pritiua.heb.Text.he.Job.vij.

רַעֲכֶם וְעַתָּה הוֹאִילוּ פְנוּ בִי וְעַל־
פְּנֵיכֶם אִם־אֲכַזֵּב שִׁבוּ־נָא אַל־תְּהִי
עָוְלָה וְשׁבוּ עוֹד צִדְקִי בָהּ׃ הֲיֵשׁ
בִּלְשׁוֹנִי עַוְלָה אִם־חִכִּי לֹא־יָבִין
הֲלֹא־צָבָא לָאֱנוֹשׁ
עַלֵי־אָרֶץ וּכְיָמֵי שָׂכִיר יָמָיו׃ כְּעֶבֶד
יִשְׁאַף־צֵל וּכְשָׂכִיר יְקַוֶּה פָּעֳלוֹ׃ כֵּן
הֻנְחַלְתִּי לִי יַרְחֵי־שָׁוְא וְלֵילוֹת
עָמָל מִנּוּ־לִי׃ אִם־שָׁכַבְתִּי וְאָמַרְתִּי
מָתַי אָקוּם וּמִדַּת עָרֶב וְשָׂבַעְתִּי
נְדָדִים עָדֵי נָשֶׁף׃ לָבַשׁ בְּשָׂרִי רִמָּה
וְגוּשׁ עָפָר עוֹרִי רָגַע וַיִּמָּאֵס׃ יָמַי
קַלּוּ מִנִּי אָרֶג וַיִּכְלוּ בְּאֶפֶס תִּקְוָה׃
זְכֹר כִּי רוּחַ חַיָּי לֹא תָשׁוּב עֵינִי
לִרְאוֹת טוֹב׃ לֹא תְשׁוּרֵנִי עֵין רֹאִי
עֵינֶיךָ בִּי וְאֵינֶנִּי כָּלָה עָנָן וַיֵּלַךְ
כֵּן יוֹרֵד שְׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה׃ לֹא יָשׁוּב
עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא יַכִּירֶנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ׃
גַּם אֲנִי לֹא אֶחְשָׂךְ פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר
רוּחִי אָשִׂיחָה בְּמַר נַפְשִׁי׃ הֲיָם אָנִי
אִם תַּנִּין כִּי תָשִׂים עָלַי מִשְׁמָר׃
כִּי אָמַרְתִּי תְנַחֲמֵנִי עַרְשִׂי יִשָּׂא
בְשִׂיחִי שִׂחְתִּי וְתַחֲתַּנִי בַּחֲלֹמוֹת
וּמַחֲזִיוֹת תְּבַעֲתַּנִי׃ וַתִּבְחַר מַחְנָק
נַפְשִׁי מָוֶת מַעֲצֻמוֹתָי׃ מָאַסְתִּי
לֹא לְעֹלָם אֶחְיֶה חֲדַל מִמֶּנִּי כִּי
הֶבֶל יָמָי׃ מָה אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלֶנּוּ
וְכִי תָשִׁית אֵלָיו לֵבָב׃ וַתִּפְקְדֶנּוּ
לְבְקָרִים לְרָגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ׃ כַּמָּה
לֹא תִשְׁעֶה מִמֶּנִּי לֹא תַרְפֵּנִי שַׁע
בְּלָעִי רֹקִי׃ חָטָאתִי מָה אֶפְעַל
לָךְ נֹצֵר הָאָדָם לָמָּה שַׂמְתַּנִי
לְמִפְגָּע לָךְ וָאֱהִיֶה עָלַי לְמַשָּׂא׃
וּמָה לֹא תִשָּׂא פִּשְׁעִי וְתַעֲבִיר
אֶת עֲוֹנִי כִּי עַתָּה לֶעָפָר אֶשְׁכָּב
וְשִׁחַרְתָּנִי וְאֵינֶנִּי׃

Trãsla.B.Vie.

mamicũ vẽm. Verũtñ qđ cepistis explete. Prebete aurẽ: videte an mẽtiar. Rñidete obsecro absq; cõtẽtione: & loqntes id qđ iustũ est iudicate. Et nõ inuenietis iligua mea iniqtatẽ: nec in fauces meis stulticia pſonabit.

Militia ẽ vita hois 7. sup terrã & sicut dies mercenarii dies eius. Sicut seruus deliderat vmbrã: & sicut mercenarius pstolatur finẽ operis sui: sic & ego habui menses vacuos: & noctes labo riosas enumeraui mihi. Si dormiero dicã qñ cõ surgã: & rursum expectabo vesperas: & replebor doloribus vsq; ad tenebras. Induta ẽ caro mea putredie & sordib⁹ pulueris: cutis mea aruit & cõtracta est. Dies mei velociores fuerũt qã a texẽte tela succiditur: & cõsumpti sunt absq; vlla spe. Memẽto qa vẽtus ẽ vita mea: & non reuertetur oculus me⁹ vt videat bõa: nec aſpiciet me visus hominis. Oculi tui in me: & nõ subsistã. Sicut cõsumitur nubes & ptrãsit: sic q descẽdit ad inferos nõ ascendet: nec reuertetur vltra in domũ suã: neq; cognoscet eũ ãplius locus eius. Quapꝓ & ego nõ parcã ori meo: loqr in tribulatiõe spũs mei: cõfabulabor cũ amantudie mee. Nũqd mare ego sũ aut cet qa circũdasti me carcere. Si dixero cõsolabitur me lectulus me⁹: & releuabor loqns mecũ i stratu meo terrebis me pſõnia: & pvisiões horrore ꝑcuties. Quãobrẽ elegit suspenditũ aia mea & mortẽ ossa mea. Desperaui. Nequaq; vltra iam viuã. Parce mihi: nihil enĩ sunt dies mei. Quid est hõ qa magnificas eũ aut qđ apponis erga eum cor tuũ. Visitas eum diluculo: & subito pbas illũ. Vsq; quo nõ pcis mihi: nec dimittis me vt glutiã saliuã meã. Peccaui. qđ faciam tibi o custos hoim? Quare posuisti me ptrariũ tibi & factus sũ mihi metipsi grauis? Cur nõ tollis pccm meũ & ãre nõ aufers iniqtatẽ meã. Ecce nũc i puluere dormiã: & si mane me quesieris nõ subsistam. 8.

Trãs.Gre.lẽt.cũ interp.latina.

amicũ vẽm. nñc aũt inspiciẽs in facies vſaq nõ mẽ-
φιλωύμων. τυὶ δὲ ἐπιβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ φθή-
tiar: sedete tñ t nõ sit iniustũ: t rursus in-
σομαι, καθίσατε δὴ καὶ μὴ ἔστω ἄδικον, καὶ πάλιν τῦ δί-
sto cõuenite. nõ .n. est in lingua mea iniustitia: aut
καίω συνέρχεσθε· οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον, ἢ οὐ
nõ guſt meũ meditat intellectũ?
χὶ ὁ λάρυγξ μου μελετᾷ σύνεσιν; Ca.7.

Quãdiu nõ locus tẽtationis est vita hois Πότερον ἐυχὶ πειρατηρίου ἔστιν ὁ βίος ἀνθρώπου A
sup terrã? t sicut mercenarii diarii vita eius aut si
ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ὡσεὶ μισθίου ἀνθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; ἢ ὡσ
cut seruus timẽs dñm suũ: t q pparauit vmbrã
περ θεράπων ὀ δειλαιὸς σκιᾶς ἐστὶν ἀνθ', καὶ τετυχὼς σκιᾶς;
aut sicut mercenarii expectãs mercedẽ suã? sic t ego
ἢ ὡσεὶ μισθωτὸς ἀναμένων ἐστὶ μισθὸν αὐτοῦ; οὕτως καὶ ἐγὼ
expectaui mẽses vacuos: noctes aũt dolorũ date mihi
ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν ὠδύσαμαί μοι
sunt. si dormieri: dico qñ dies? vt aũt surrexerit rur
εἰσιν. ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω πότε ἡμέρα; ὡς δ' ἂν ἀναστῶ πά
suo: qñ vespera? plen⁹ aũt sum doloribus: a vespera
λιν, πότε ἑσπέρα; πλήσθησομαι ὀδυνῶν, ἀφ' ἑσπέρας
vsq; ad manc. miscẽt aũt meũ corp in putredine vermiũ:
ἕως πρωΐ· φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων,
liãfacio ãt glebas terre a sanie radẽs. et vita mea est B
πήχω δὲ βώλακας γῆς ἐκτὸς ἰχῶρος ξύων· ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν Infra.
leuior loquela: periit ãt in vana spe. memẽ 9.c.
ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. μνήσθη
to igit q: vent⁹ mea vita: t nõ ãplius reuertet
τι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἐστί, καὶ οὐκ ἔτι ἐπαφελεύσεται
oculus me⁹ ad videndũ bonũ. nõ circũspiciet oculus
ὀφθαλμὸς με ἰδεῖν ἀγαθόν· οὐ περιβλέψεται ὀφθαλμὸς
videntis me: oculi tui in me: t nõ ãplius sum: si-
ἐρῶντός με, οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, ὥσε
cut nubes purgata ve celo. si .n. homo descenderit
περ νέφος ἐκλειπὸν ἀπ' εὐρανοῦ· ἐὰν καταβῇ ὁ κατα-
in infernũ: nõ ãplius veniã ascendet: nec cognoscet eũ ãplius
βὰς εἰς ᾅδου, οὐκέτι οὐ μὴ ἀναβῇ, οὐδὲ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ τό
loc⁹ sus: neque reuertet vltra in pprią domũ. verũ
πος αὐτοῦ, οὐδ' ἐμὲ ἐπιστρέψει ἔτι τις ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· ἀλλ'
igit nec ego parcã ori meo: loquar in necessitate
οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνά
sitate cristẽs spũs mei: aperiã amaritudine aie mee cõpla
κει πνεύματός μου, ἀνοίξω πικρίᾳ ψυχῆς μου σύν
suo. nũqd mare sum aut draco: qr cõstituisti
χομαι νεκρός· πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέστησάς
in me custodiã: diri q cõsolabit me lectul⁹ me⁹:
ἐν ἐμὶ φυλακήν; ἵνα τί ὅταν λαλήσω μικρὰ κλίνη μου,
referã aũt ad meipm ꝑuate fmonẽ stratui meo. exterre
ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίαν λόγον τῇ κλίνῃ μου. ἐκφοβῇς
me insomnijs: et in visionib⁹ me ꝑterrefacis. liberã-
με ἐνυπνίοις, καὶ ἐν ὁράμασί με καταπλήσσεις· ἀπαλλά-
bis a spũ meo aiam meã: ab aũt morte B
ξεις ἐκτὸς πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου, ἐκτὸς δὲ ἐκείνου
ossa mea. nõ .n. in seculũ viuã vt patiẽs sim.
τὰ ὀστᾶ μου· οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι ἵνα μακροημερεύσω·
recede a me: inanis .n. mea vita. qđ .n. est homo q: magni A
ἄπες ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος· τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγά
ficasti eũ! aut q: apponis mentẽ in eũ! aut speculationẽ eis
λυνας αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; ἢ ἐπισκεπὴν αὐτοῦ
facies vsq; ad manẽ: t in requiẽ cũ tudicabis eum vsq; quo nõ
ποιήσεις ἕως τοῦτο; καὶ εἰς ἀνάπαυσιν ἀνήσεις αὐτόν; ἕως τίνος ἐκ
sinis me neq; dimittis me: vsq; quo deglutiã saliuã meã in dolore!
ἐᾷς με ἐυδὲ πρόῃ με, ἕως οὗ καταπίω τὸν σίελόν μου ἐν ὀδύνῃ;
ego peccaui: qđ possũ tibi facere q scio mẽtẽ hois!
ἐγὼ ἥμαρτον, τί δύναμαί σοι πρᾶξαι ὁ ἐπίσταμαι τὸν νοῦν τῶν ἀν
ãre posuisti me ꝑtrariũ tibi: sum ãt in te onꝰ! t cur
θρώπων, ἵνα μοι κατατυγχάνῃς σου, ἐμὶ δὲ ἐπί σοι φορτίον; καὶ διὰ
nõ fecisti iniqtatis mee oblionẽ: t purificationẽ peccati
τί οὐκ ἐποίησω τὴν ἀνομίαν μου λήθην, καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτί
mei: nũc aũt in terrã reuertar: mane surgẽs ãt nõ ãplius sũ.
ας μου; νῦν δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρθριῶν δὲ οὐκ ἔτι εἰμί. Ca.8.

Trās.gre.lxx.cū iter.lati. | Trāsla.B.Vie. | Tex.heb. Job.viij.ix.Pītiua.

Respondēs aūt baldad suchites dicit: usq

A ΥΠολαβὼν δὲ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης λέγει, μέχρι quo loquerio hec: spūs multiloqu⁹ ozio τίνος λαλήσεις ταῦτα, πνεῦμα πολύρημον τὸ στόματός tūltnūqd vīo iniuriā faciet iudicū: aut qd oia fecit tur σου; μὴ ὁ κὺ ἀδικήσει κρίσιν; ἢ ὅτι πάντα ποιήσας τὰς babit tuſtitiā: ſi filij tui peccuerūt coā eo: dī ῥᾳδιουργεῖ τὸ δίκαιον; εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ, ἐπὶ miſit in manu iniqtatis eor. tu āt diluculo ſurge ad oūz oi χεῖρας ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν· σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κὺν παντο potentē depecco. ſi mundꝰ eo ⁊ verax: depeccatione ē πράτορα δικαίους· εἰ καθαρὸς ἐκ ἀμαρτίας ἐκ ἀλαζών, δικαίως ἐ= crandiet mā: reſtituet aūtabi habitaculū iuſti πακούσεταί σου, ἐπανακατάστασις δὲ σοι δικαιο ⁊ te. erūt igit̄ qdē ꝓma tua pauca: at nouiſſima tua σύνεσις· ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου indicibilia.interroga eū gnationē ꝓmā: inueſtiga aūt ſm ἀμύητα. ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξιχνίασον δὲ κα Deut. 9.d. gen⁹ patrū. heſterni.n. ſum⁹: ⁊ nō ſcim⁹: vmbra ſal.143 τὰ γένος πατέρων· χθὲς γάρ ἐσμεν, καὶ οὐκ οἶδαμεν, σκιὰ eſt uīa eſt vita ſup terrā. nūqd nō hi te docebūt ἐπὶ γῆς ἡμῶν ὁ βίος ἐπὶ τῆς γῆς· ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσι ⁊ trenū ciabūt ⁊ ex corde educēt ῥ ba: nūqd virec καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι καὶ ἐκ καρδίας ἐξοίσουσί σοι ῥήματα; μὴ βάλλει ſcirp⁹ abſq; aquat aut ergęt pratū ſine po πάπυρος ἄνευ ὕδατος; ἢ ἐξανθήσει βούτομος ἄνευ πό ta adhuc cruo i radice ⁊ nō metitū fuerit: anteq̄ bibat oſo του ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης καὶ ἐν μὴ θερισθῇ; πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα C herba nō arefcet: ſic igit erūt vitima βοτάνη οὐχὶ ξηρανθήσεται; οὕτως τοίνυν ἴσα τὰ ἔσχατα olum q̄ obliuiſcunt dñi. ſpes eīs impiꝰ πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων θῦ· ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς pibit: habitabilto eīs ei⁹ erit com⁹. ſicut tela aranei āt ei⁹ ἀσπαλιεῖται, πεποίθησις γὰρ αὐτῷ ἴσα ὁ οἶκος· ὡς ἀράχνη δὲ αὐ= eumet tabernaculū. ſi fulciuerit domū ſuā nō ⁊ ἀσεβὴς ἐὰν στηρίσῃ τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ μὴ στῇ stabit: apprehēdente aūt ipos nō ꝓmanebit: humidꝰ eſt ſm, τρυφερὸς ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μὴ ὑπομείνῃ, ὑγρὸς γάρ eſt ſub ſole. ⁊ de ſterquilinio ſuo ram⁹ ei⁹ egre D ἐστι ὑπὸ ἥλιον, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάμνος αὐτοῦ ἐξε diet: ſup acerū petrarū dormit. i aūt medio filio λεύσεται, ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται. ἐὰν δὲ μέσῳ κατα eī viuet: ſi aūt abſorbuerit: loc⁹ mentiet eū. λίσῃ ζήσεται, ἐὰν δὲ καταπίῃ, ἐ τόπος φυήσεται αὐτόν. nō vidiſti talia: qm ſubuerſio impij talio: οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα, ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαῦτα, ex āt terra alīā germinabit: nā vīs nō ꝓ ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει, ὁ γὰρ κύριος οὐμὴ ἐκβάλῃ ciet innocentē. oē āt vonū impij nō accipiet: ἀσκλῆ ἡν ἄκακον. ὧν δὲ δῶρα ἀσεβοῦς οὐ δέξεται, teracius āt os implebit riſu: at labia co= ἀλαλῶν δὲ χεῖλος ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χείλη αὐ= rum cōfeſſione. at inimici eoꝝ induent cōfu τῶν ἐξομολογήσεως. οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύ ſione: habitaculuz āt impij nō erit. ται, σκηνὴ δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

Ca.9.

A Respōdēs āt iob dicit: in veritate ſcio: ꝙ ΑΥπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, ἐπ' ἀληθείας οἶδα, ὅτι ita eſt. quomō eīs erit iuſtꝰ mortalio apud dñm: οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ; ſi eīs voluerit iudicari ei: nō audiet ei: ἐὰν γὰρ βουληθῇ κρίνεσθαι αὐτῷ, οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ, ne ꝓtradicat ad vnuz vbuz ei⁹ ex mille. ſapiēa ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. σοφὸς eſt eſt mente: fortis ꝙ ⁊ magn⁹. q̄ dur⁹ fa= γὰρ ἐστι διανοίᾳ, κραταιὸς τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γε= ei⁹ coā eo ⁊ pacē habuit: q̄ inuecerat mōtes ὑμνῳδὸς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ εἰρήνευσεν; ὁ παλαιῶν ὄρη ⁊ nō ſciunt: ⁊ q̄ ſubuertit eos furore: q̄ cutit καὶ οὐκ οἶδασι, καὶ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ, ὁ σείων que ſub celo a fundamētis: τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Respondēs aūt baldath ſuites: dixit.

B ΒΕſpondēs aūt baldath ſuites: dixit. ¶Vſq̄quo loq̄ris talia & ſpūs multiplex ſmonis oris tui. Nūqd deꝰ ſup plantat iudiciū: aut oꝑs ſubuertit qd iuſtum eſt: Etiā ſi filij tui peccauerunt ei: & dimiſit eos in mānu iniqtatis ſue: tu tñ ſi diluculo cōſurrexeris ad deū & oipotentē fueris depcat⁹: ſi mūdus & rectus iceſſeris: ſtati eſt gilabit ad te: & pacatum reddet hītaculū iuſticie tue: intantū vt ſi priora tua fuerint pua: & nouiſſima tua multiplicētur nimis. Interroga eni gnationē pīmam memoriā. heſterni qppe ſum⁹ & ignoramus: qm̄ ſicut vmbra dies nr̄i ſunt ſup terram: ipſi docebūt te. Loq̄ntur tibi: & de corde ſuo pferēt eloqa. Nūqd virere pōt ſcirpus abſq; humore aut creſcere charectū ſine aq̄? Cum adhuc ſit i flore nec carpatur manu: aſi oēs herbas arefcit: ſic vie oīm qui obliuiſcūtur deū: & ſpes hypocrite pibit. Nō ei placebit vecordia ſua: & ſicut tela araneārū fiducia ei. Innitetur ſup domū ſuā: & nō ſtabit: fulciet eā & nō cōſurget. Humect videtur āteq̄ vūiat ſol: & in hortu ſuo germē eius egredietur. Sup aceruū petra radices ei⁹ dēſabūtur: & inter lapides cōmorabitur. Si abſorbuerit eū de loco ſuo negabit eum: & dicet. Nō noui te. Hec eſt ei letīcia vie ei: vt rurſū de tra alii germinētur. De nō piiciet ſimplicē nec porriget manū malignis: donec ipleatur risu os tuū: & labia tua iubilo. Qui oderūt te iduētur cōfuſiōe: & taberna culū ipiox nō ſubſiſtet. 9

ΘT rīdens Iob ait: Vere ſcio q̄ ita ſit. & q̄ non iuſtificetur hō cōparat deo. Si voluerit cōtendere cū eo: nō poterit rīdere ei vnū p mille. Sapiēs corde eſt: & fortis robore. Quis reſiſtit ei & pacē habuit? Qui trāſtulit mōtes: & neſciūt hi quos ſubuertit i furore ſuo. Qui cō mouet terrā de loco ſuo:

Tex.heb. Job.viij.ix.Pītiua.

Cap. viij.

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר׃ עַד אָן
עָנָה אָמַר
תְּמַלֶּל אֵלֶּה וְרוּחַ כַּבִּיר אִמְרֵי פִיךָ׃
מָלַל כָּבִר
הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם שַׁדַּי יְעַוֵּת
פֶּה עָוָה
צֶדֶק׃ אִם בָּנֶיךָ חָטְאוּ לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם
שָׁבַט שָׁלַח
בְּיַד פִּשְׁעָם׃ אִם אַתָּה תְשַׁחֵר אֶל
שָׁחַר
אֵל וְאֶל שַׁדַּי תִּתְחַנָּן׃ אִם זַךְ וְיָשָׁר
חָנַן זָכָה
אָתָּה כִּי עָתָּה יָעִיר עָלֶיךָ וְשִׁלַּם
עוּר
נְוֵה צִדְקֶךָ׃ וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ מִצְעָר
נָוָה צָעַר
וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׂגֶּה מְאֹד׃ כִּי שְׁאַל נָא
שָׂגָה
לְדוֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֵקֶר אֲבוֹתָם׃
רֹאשׁ
כִּי תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל
תָּמַל יָדַע
יָמֵינוּ עָלֵי אָרֶץ׃ הֲלֹא הֵם יוֹרוּךָ
יוֹם יָרָה
יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִיאוּ מִלִּים׃
אָמַר מָלַל
הֲיִגְאֶה גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה יִשְׂגֶּה אָחוּ
גָּאָה אָחָה
בְּלִי מָיִם׃ עוֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף
אָבַב קָטַף
וְלִפְנֵי כָל חָצִיר יִיבָשׁ׃ כֵּן אָרְחוֹת
פָּנָה חָצַר
כָּל שְׁכֵחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃
יָבַשׁ מָוָה
אֲשֶׁר יָקוֹט כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ
אָבַד קוּט
מִבְטָחוֹ׃ יִשָּׁעֵן עַל בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד
בָּטַח שָׁעַן
יְחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם׃ רָטֹב הוּא לִפְנֵי
עָבַד חָזַק
שֶׁמֶשׁ וְעַל גַּנָּתוֹ יוֹנַקְתּוֹ תֵּצֵא׃ עַל
קוּם גָּנַק
גַּל שָׂרָשָׁיו יְסֻבָּכוּ בֵּית אֲבָנִים
יָצָא
יֶחֱזֶה׃ אִם יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכִחַשׁ
סָבַךְ
בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ הֵן הוּא מְשׂוֹשׂ
חָזָה בָּלַע
דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אֲחֵר יִצְמָחוּ׃ הֵן אֵל
קוּם רָאָה
לֹא יִמְאַס תָּם וְלֹא יַחֲזִיק בְּיַד
שׂוּשׂ צָמַח
מְרֵעִים׃ עַד יְמַלֶּה שְׂחוֹק פִּיךָ
תָּמַם
וְשִׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ
חָזַק רוּעַ
בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃
לָבַשׁ בּוּשׁ

Cap ix.

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
עָנָה אָמַר
אָמְנָם יָדַעְתִּי כֵּן וּמָה יִצְדַּק
צָדַק אֱנוֹשׁ
אֱנוֹשׁ עִם אֵל׃ אִם יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ
חָפֵץ רוּב
לֹא יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי אָלֶף׃ חֲכַם לֵבָב
עָנָה
וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃
אָמַץ לוּחַ
הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יָדְעוּ אֲשֶׁר
שָׁלַם הָיָה
הֲפָכָם בְּאַפּוֹ׃ הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ

וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן הֵאָמֵר לֶחָרֶס וְלֹא עָפַד בָּלַע
יְזָרֶחַ וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם נָטָה זָרַח כִּמְעַט
עֹשֶׂה עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵימָן גַּלְגַּל יָקֹן
עֹשֶׂה גְּדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר פָּעַר
הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיַחֲלֹף וְלֹא אָבִין לוֹ הֵן יַחְתֹּף נָבַהּ תָּלַף
מִי יְשִׁיבֶנּוּ מִי יֹאמַר אֵלָיו מַה תִּפְעָל בִּין תָּפַף
תַּעֲשֶׂה אֱלוֹהַּ לֹא יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּו שׁוּב אָבַר
שַׁחֲחוּ עֹזְרֵי רָהַב אַף כִּי אֲנִכִי עָשָׂה שׁוּב
אָעֱנֶנּוּ אֶבְחֲרָה דְבָרַי עִמּוֹ אֲשֶׁר עָנָה טָהֵר
אִם צַדַּקְתִּי לֹא אָעֱנֶה לְמִשְׁפְּטִי אֶתְחַנָּן אִם קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא שָׁפַט
אַאֲמִין כִּי יַאֲזִין קוֹלִי אֲשֶׁר נְשָׁעָרָה אָפַן אֹזֶן
יְשׁוּפֵנִי וְרִבָּה פְצָעַי חִנָּם לֹא שׁוּף רָבָה
יִתְּנֵנִי הָשֵׁב רוּחִי כִּי יַשְׂבִּיעֵנִי נָתַן שׁוּב
מַמְרֵרִים אִם לְכֹחַ אַפִּיץ הִנֵּה וְאִם שָׁבַע בָּרַר
לְמִשְׁפָּט מִי יוֹעִידֵנִי אִם אָצְדַּק פִּי כּוֹחַ אָפַץ
יַרְשִׁיעֵנִי תָּם אֲנִי וַיַּעַקְּשֵׁנִי תַּם רָשַׁע
אֲנִי לֹא אֵדַע נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי תָּמַם אָפַס
אַחַת הִיא עַל כֵּן אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע יָצָא תָּלַף
הוּא מְכַלֶּה אִם שׁוֹט יָמִית פִּתְאֹם בָּלָה מוּת
לְמַסַּת נְקִיִּם יִלְעָג אֶרֶץ נִתְּנָה בְּיַד נָסָה נָגַה
רָשָׁע פְּנֵי שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה אִם לֹא לָעַג פָּנָה
אֵיפוֹא מִי הוּא וַיְמַי כִּלּוֹנִי קֶרֶץ יוֹם כָּסָה
בָּרַחוּ לֹא רָאוּ טוֹבָה חָלְפוּ עִם אֳנִיּוֹת רוּץ כָּלַל
אֹבֶה פְּעֻלָּה יְטוּשׁ עָלַי אֹכֶל אִם נָשָׁה טוּשׁ
אָמַרְתִּי אֶשְׁכְּחָה שִׂיחִי אֶעֱזְבָה פָּנַי שׁוּחַ עָזַב
וְאַבְלִינָה וְיָגֹרְתִּי כָּל עַצְּבֹתָי יָדַעְתִּי פָּגַה בָּלַג
כִּי לֹא תְנַקֶּנִי אָנֹכִי אֶרְשָׁע לָמָּה עָנָה רָשַׁע
אִם אֶתְחַנָּן וְאִם קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא תָּנָן
אַאֲמִין כִּי יַאֲזִין קוֹלִי אֲשֶׁר נְשָׁעָרָה אָפַן אֹזֶן
יִשּ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

virgā: at timor ei⁹ nō me circūagat: τ
ῥάβδου, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή μι φοβερίτω, κἀγὼ
nō timebo: sed loquar. nō cūi sic
οὐμὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω. οὐ γὰρ οὕτως
cōcitus sum.
συνετίσαμαι.

Ca. 10.

A Ἀβορᾶς alia mea: gemēdo dimittā in me
Κάμοιγε τῇ ψυχῇ μου, ἐάσω ἐπ᾽ ἐμαυτοῦ τὸν
λόγα mea. loquar amaritudine aie pcel-
γόν τὰ ῥήματά μου. λαλήσω πικρία ψυχῆς συνεχό-
sus: τ vicā ad dūm: ne me impiū esse doceas.
μενος, καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον, μή μι ἀσεβῆ δείξῃς.
τ cur me ita iudicaſti: nūqd bonū tibi: ſi calūnia
καὶ διατί μοι οὕτως ἔκρινας; ἢ καλόν σοι, ἐὰν συκο-
tus fuero: qñ negaſti opa manuū tuaꝝ: ꝓſilio aūt
φαντήσω; ὅτι ἀπεῖπω ἔργα χειρῶν σου, βουλὴν δὲ
impiox attēdiſti. nūqd ſicut mortalis videt video: aut ſi
ἀσεβῶν προσίχεις. ἢ ὥσπερ βροτὸς ἐρᾷ καθορᾷς; ἢ κα-
cut videt homo aſpicies: nūqd vita tua humana eſt
τὰς ἐρᾷ ἀνθρώπου βλέψῃ; ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν
aut anni tui virī? qñ ꝗſtaſti iniqtates meas:
ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ὅτι ἀνεζήτησας τὰς ἀνομίας μου,
& peccata mea inueſtigaſti: noſti cūi ꝙ nō
B καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας; οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ
impie egi. ſed ꝺo eſt ꝺex manib⁹ tuis eruiſ:
Deut. ἀσέβησα. ἀλλὰ τίς ἐστιν ὃς ἐκ χειρῶν σου ἐξαιρούμενος;
9.5. man⁹ tue plaſmauerūt me τ fecerūt me: poſt hec
ꝙ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ ταῦ
ꝙ.11.8 trāſmutās me ꝓcuſſiſti. memēto: ꝙ inti
τα μεταβαλών μι ἔπαισας. μνήσθητι, ὅτι πηλόν
me plaſmaſti: in ūt terrā me rurſus ꝓcurio. nōne
μι ἔπλασας, ὡς δὲ γῆν μι πάλιν ἀπεῤῥίψεις. ἢ οὐχ
ſicut lac me mulſiſti: coagulaſti ūt me ſicut caſeū:
ὥσπερ γάλα μι ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ μι ὡσὰ τυρῷ;
pelle τ carne me veſtiſti: oſſib⁹ ūt τ neruis con
ὀστέοις καὶ κρέασι μι ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νευροῖς συ
ſeuiſti. vitā aūt τ miam poſuiſti apud me: at ꝓſide
C νήρραψας. ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ᾽ ἐμοί, ἡ δὲ ἐπι-
ratio tua cuſtodiuit meū ſpūs. hec habēo in
σκοπή σου ἐφύλαξέ μου τὸ πνεῦμα. ταῦτα ἔχων ἐν
ceſſo nouī ꝙ ois porco: impoſſ eſt ūt tibi
σαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι
nihil. ſi cūi pēuero cuſtodio me: ab aūt mi
οὐδέν. ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω φυλάσσεις μι, ἐκ δὲ ἀνο
ꝗtate nō innocentē me feciſti. ſi cūi impi⁹ fuero:
μίας οὐκ ἀθῳώσῃ με πεποίκας. ἐάν τε γὰρ ἀσεβὴς ὦ,
ve mihi. ſi aūt fuero iuſt⁹: nō poſſum tollere caput:
οὐαί. ἐὰν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἆραι κεφαλήν,
plen⁹ cūi ignominia ſum: capio: cūi ſicut leo
D πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί, ἀγρυπνέμαι γὰρ ὡσὰ λέων
in iugulatiōnē. rurſus aūt trāſmutās grauiē me ꝓdio:
θηρᾶς σφαγῆς. πάλιν δὲ μεταβαλὼν θαυμάς με ἐλίκεις,
inſtaurās in me cramē meū. ira aūt ma-
ἐπανακαινίζων ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν ὀργήν μου. ἐργὰ δὲ μεγά-
gna in me vſus eo: induriſti aūt in me tētationeꝫ.
ꝙ.3.b λα μοι ἐκρέκω, ἐπάγαγες δὲ ἐπ᾽ ἐμὲ πειρατήρια.
Dicere. ἔτε igit ve vtero me eduriſti τ nō mortuū ſū:
10.d. ἐπεὶ οὖν ἐκ κοιλίας μι ἐξήγαγες καὶ οὐκ ἀπέθανον,
ocul⁹ aūt me nō videret: τ ſicut nō exīto fuiſſem:
ὀφθαλμὸς δέ μι οὐκ εἶδε, καὶ ὡσπερ οὐκ ὢν ἐθρέμην;
cur cūi ve vtero in tumulū nō trāſlat⁹ ſū: nūqd
διατί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα οὐκ ἀπελήγω; ἢ
nō paucū eſt tp̄o vite mee: dimitte me re
οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου; ἔασόν μι δὲ
quieſcere pau⁹ ante ꝙ ego vadā vnde nō
ταπαύσασθαι μικρὸν πρὸ τοῦ με περιελθεῖν ὅθεν οὐκ
reuertar: in terrā tenebroſā τ caligineſā: in terrā
ἀναστρέψω, εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφερὰν, εἰς γῆν
tenebraꝝ ſēpiternaꝝ: vbi nō eſt lumē neq; videre vis
σκότους ἀιωνίου, οὗ οὐκ ἔστι φέγγος οὐδὲ ὁρᾶν ἀν-
tā mortalium.
θρώπων.

Ca. 11.

Trāsla.B.Pie.

"manū ſuā ° in ᵖ ambob⁹.
ᵍ Auferat ʳ a me ˢ virgā ſuā:
ᵗ & pauor ei⁹ ᵘ nō ᵛ me ter-
reat. ʷ Loqr: ˣ & non ʸ time
bo cū. ᶻ Nec ᵃᵃ enī⁹ poſſum
metuens rñdere. 10.
ᵇᵇ Edet ᶜᶜ aiam meā ᵈᵈ vite
mee: ᵉᵉ dimittā ᶠᶠ aduer
ſum me ᵍᵍ eloquī meū. ʰʰ Lo
q̄r ⁱⁱ i amaritudie ʲʲ aie mee.
ᵏᵏ Dicā ˡˡ do: ᵐᵐ uoli ⁿⁿ me cōde
nare. ᵒᵒ Indica mihi: ᵖᵖ cur
ᵠᵠ me ita ʳʳ iudices. ˢˢ Nūquid
bonū ᵗᵗ tibi videtur ᵘᵘ ſi ᵛᵛ ca-
lūnieris me ʷʷ & ˣˣ opprimas
me ʸʸ op ᶻᶻ manuū tuaꝝ: ᵃᵃᵃ &
ᵇᵇᵇ cōſiliū ᶜᶜᶜ ipiorū ᵈᵈᵈ adiuues?
ᵉᵉᵉ Nūqd oculi ᶠᶠᶠ carnei ᵍᵍᵍ tibi
ſunt? ʰʰʰ aut ⁱⁱⁱ ſicut videt ʲʲʲ hō:
& tu ᵏᵏᵏ videbis? ˡˡˡ Nūqd ſicut
dies ᵐᵐᵐ hois ⁿⁿⁿ dies tui: ᵒᵒᵒ & ᵖᵖᵖ āni
tui ᵠᵠᵠ ſicut ʳʳʳ hūana ſunt ˢˢˢ tpa:
ᵗᵗᵗ vt ᵘᵘᵘ q̄ras ᵛᵛᵛ iniqtatē meā ʷʷʷ &
peccatū meū ˣˣˣ ſcruteris?
ʸʸʸ Et ᶻᶻᶻ ſcias ᵃᵃᵃᵃ qa ᵇᵇᵇᵇ nihil ᶜᶜᶜᶜ impiū
feceris: ᵈᵈᵈᵈ cū ſit ᵉᵉᵉᵉ nemo ᶠᶠᶠᶠ qui
ᵍᵍᵍᵍ de manu tua ʰʰʰʰ poſſit erue
re. ⁱⁱⁱⁱ Man⁹ tue ʲʲʲʲ feceṙt me:
ᵏᵏᵏᵏ & plaſmauerūt me ˡˡˡˡ totū
ᵐᵐᵐᵐ in circuitu: ⁿⁿⁿⁿ & ſic repēte
ᵒᵒᵒᵒ p̄capitas me. ᵖᵖᵖᵖ Memento
ᵠᵠᵠᵠ q̄ſo ʳʳʳʳ q ˢˢˢˢ ſicut lutū ᵗᵗᵗᵗ feceris
me: ᵘᵘᵘᵘ & ī puluerē ᵛᵛᵛᵛ reduces
me. ʷʷʷʷ Nōne ˣˣˣˣ ſicut lac ʸʸʸʸ mul
ſiſti me: ᶻᶻᶻᶻ & ſicut caſeū ᵃᵃᵃᵃᵃ me
coagulaſti? ᵇᵇᵇᵇᵇ Pelle ᶜᶜᶜᶜᶜ & carni
bus ᵈᵈᵈᵈᵈ veſtiſti me: ᵉᵉᵉᵉᵉ oſſib⁹ ᶠᶠᶠᶠᶠ &
neruis ᵍᵍᵍᵍᵍ cōpegiſti me. ʰʰʰʰʰ Vi
tā ⁱⁱⁱⁱⁱ & miam ʲʲʲʲʲ tribuiſti ᵏᵏᵏᵏᵏ mi
hi: ˡˡˡˡˡ & viſitatio tua ᵐᵐᵐᵐᵐ cuſtodi
uit ⁿⁿⁿⁿⁿ ſpūs meū. Licet ᵒᵒᵒᵒᵒ hec
ᵖᵖᵖᵖᵖ celeṡ ī corde tuo: tñ ᵠᵠᵠᵠᵠ ſcio
ʳʳʳʳʳ qa vniuerſoꝝ memieris.
ˢˢˢˢˢ Si ᵗᵗᵗᵗᵗ peccau ᵘᵘᵘᵘᵘ & ad horā ᵛᵛᵛᵛᵛ pe
ꝑciſti mihi: cur ʷʷʷʷʷ ab iniqui
tate mea ˣˣˣˣˣ mundū me eſſe
ʸʸʸʸʸ nō pateris? Et ᶻᶻᶻᶻᶻ ſi ᵃᵃᵃᵃᵃᵃ ipi⁹ fue
ro ᵇᵇᵇᵇᵇᵇ ve ᶜᶜᶜᶜᶜᶜ mihi eſt: ᵈᵈᵈᵈᵈᵈ & ſi iuſtus
ᵉᵉᵉᵉᵉᵉ nō ᶠᶠᶠᶠᶠᶠ leuabo ᵍᵍᵍᵍᵍᵍ caput: ʰʰʰʰʰʰ ſatu
rat ⁱⁱⁱⁱⁱⁱ afflictiōe ʲʲʲʲʲʲ & ᵏᵏᵏᵏᵏᵏ miſeria.
ˡˡˡˡˡˡ Et ᵐᵐᵐᵐᵐᵐ ꝓpter ſuperbi ⁿⁿⁿⁿⁿⁿ q̄ſi leena
ᵒᵒᵒᵒᵒᵒ capies me: ᵖᵖᵖᵖᵖᵖ reuerſuſq;
ᵠᵠᵠᵠᵠᵠ mirabil ʳʳʳʳʳʳ ter ˢˢˢˢˢˢ me ᵗᵗᵗᵗᵗᵗ crucias.
ᵘᵘᵘᵘᵘᵘ Inſtauras ᵛᵛᵛᵛᵛᵛ teſtes tuos ʷʷʷʷʷʷ cō
tra me ˣˣˣˣˣˣ & multiplicas ʸʸʸʸʸʸ irā
tuā ᶻᶻᶻᶻᶻᶻ aduerſū me: & ᵃᵃᵃᵃᵃᵃᵃ peue
ᵇᵇᵇᵇᵇᵇᵇ militāt ᶜᶜᶜᶜᶜᶜᶜ i me. ᵈᵈᵈᵈᵈᵈᵈ Quare ᵉᵉᵉᵉᵉᵉᵉ de
vulua ᶠᶠᶠᶠᶠᶠᶠ eduxiſti me: qui
vtinā ᵍᵍᵍᵍᵍᵍᵍ cōſumpt ʰʰʰʰʰʰʰ eſſem ⁱⁱⁱⁱⁱⁱⁱ ne
ʲʲʲʲʲʲʲ ocul ᵏᵏᵏᵏᵏᵏᵏ me videret. ˡˡˡˡˡˡˡ Fuiſſē
ᵐᵐᵐᵐᵐᵐᵐ q̄ſi ⁿⁿⁿⁿⁿⁿⁿ non ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ eſſem ᵖᵖᵖᵖᵖᵖᵖ de vtero
ᵠᵠᵠᵠᵠᵠᵠ trāſlat ʳʳʳʳʳʳʳ ad tumulū. ˢˢˢˢˢˢˢ Nū
quid nō ᵗᵗᵗᵗᵗᵗᵗ paucitas ᵘᵘᵘᵘᵘᵘᵘ dierū
meoꝝ ᵛᵛᵛᵛᵛᵛᵛ finietur brem? ʷʷʷʷʷʷʷ Di
mitte ergo ˣˣˣˣˣˣˣ me ʸʸʸʸʸʸʸ vt plangā
ᶻᶻᶻᶻᶻᶻᶻ paululū dolorē meū ᵃᵃᵃᵃᵃᵃᵃᵃ āte
q̄ ᵇᵇᵇᵇᵇᵇᵇᵇ vadam ᶜᶜᶜᶜᶜᶜᶜᶜ & nō ᵈᵈᵈᵈᵈᵈᵈᵈ reuertar
ᵉᵉᵉᵉᵉᵉᵉᵉ ad ᶠᶠᶠᶠᶠᶠᶠᶠ terrā ᵍᵍᵍᵍᵍᵍᵍᵍ tenebroſam ʰʰʰʰʰʰʰʰ &
optā ⁱⁱⁱⁱⁱⁱⁱⁱ mortis caligine: ʲʲʲʲʲʲʲʲ ter
rā ᵏᵏᵏᵏᵏᵏᵏᵏ miſerie ˡˡˡˡˡˡˡˡ & ᵐᵐᵐᵐᵐᵐᵐᵐ tenebrarū:
vbi ⁿⁿⁿⁿⁿⁿⁿⁿ vmbra mortis ᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒᵒ & nul
lus ᵖᵖᵖᵖᵖᵖᵖᵖ ordo: ᵠᵠᵠᵠᵠᵠᵠᵠ ſed ſempitern⁹
ʳʳʳʳʳʳʳʳ horror ˢˢˢˢˢˢˢˢ inhabitat. 11.

Tex.heb.Job.x.

אִם בָּזַת ᵃ שְׁבָטוֹ ᵇ וְאִמָּתוֹ ᶜ אַל ᵈ תְּבַשֵּׁתֵנִי ᵉ אַדְנָרָה
דִּבֶּר ᶠ יִדַּע ᵍ וְלֹא ʰ אִירָאֶנּוּ ⁱ כִּי ʲ לֹא ᵏ כֵן ˡ אָנֹכִי
Cap.x. עָזַב ᵐ שׁוּחִי ⁿ עַמְּדִי ᵒ נַפְשִׁי ᵖ נָקְטָה
ᵠ בְּחַיַּי ʳ אֶעֱזְבָה ˢ עָלַי ᵗ שִׂיחִי ᵘ אֲדַבְּרָה
מָרַר ᵛ בַּמַּר נַפְשִׁי ׃ ʷ אֹמַר ˣ אֶל ʸ אֱלוֹהַּ ᶻ אַל
רָשַׁע ᵃᵃ יַבְּעֵנִי ᵇᵇ תְּרִישֵׁעֵנִי ᶜᶜ הוֹדִיעֵנִי ᵈᵈ עַל מָה ᵉᵉ תְּרִיבֵנִי׃
רוּב ᶠᶠ עָשַׁק ᵍᵍ הַטּוֹב ʰʰ לְךָ ⁱⁱ כִּי ʲʲ תְעַשֹּׁק ᵏᵏ כִּי ˡˡ תִמְאַס
מָאַס ᵐᵐ יְגִיעַ ⁿⁿ כַּפֶּיךָ ᵒᵒ וְעַל ᵖᵖ עֲצַת ᵠᵠ רְשָׁעִים
נָגַע ʳʳ הוֹפָעְתָּ ׃ ˢˢ הַעֵינֵי ᵗᵗ בָשָׂר ᵘᵘ לָךְ ᵛᵛ אִם
כְּרָאוֹת ʷʷ אֱנוֹשׁ ˣˣ תִּרְאֶה ׃ ʸʸ הֲכִימֵי
יוֹם ᶻᶻ אֱנוֹשׁ ᵃᵃᵃ יָמֶיךָ ᵇᵇᵇ אִם שְׁנוֹתֶיךָ ᶜᶜᶜ כְּיֹמֵי גָּבֶר׃
בָּקַשׁ ᵈᵈᵈ תְּבַקֵּשׁ ᵉᵉᵉ לַעֲוֹנִי ᶠᶠᶠ וְלַחַטָּאתִי ᵍᵍᵍ תְּדָרוֹשׁ׃
יָדַע ʰʰʰ עַל ⁱⁱⁱ דַּעְתְּךָ ʲʲʲ כִּי ᵏᵏᵏ לֹא ˡˡˡ אֶרְשָׁע ᵐᵐᵐ וְאֵין
מִיָּדְךָ ⁿⁿⁿ מַצִּיל ᵒᵒᵒ יָדֶיךָ ᵖᵖᵖ עִצְּבוּנִי ᵠᵠᵠ וַיַּעֲשׂוּנִי
עָשָׂה ʳʳʳ יַחַד ˢˢˢ סָבִיב ᵗᵗᵗ וַתְּבַלְּעֵנִי ׃ ᵘᵘᵘ זְכָר ᵛᵛᵛ נָא ʷʷʷ כִּי
שׂוּם ˣˣˣ כַּחֹמֶר ʸʸʸ עֲשִׂיתַנִי ᶻᶻᶻ וְאֶל ᵃᵃᵃᵃ עָפָר ᵇᵇᵇᵇ תְּשִׁיבֵנִי׃
נָתַךְ ᶜᶜᶜᶜ הֲלֹא ᵈᵈᵈᵈ כֶּחָלָב ᵉᵉᵉᵉ תַּתִּיכֵנִי ᶠᶠᶠᶠ וְכַגְּבִנָּה
קָרַשׁ ᵍᵍᵍᵍ תַּקְפִּיאֵנִי ׃ ʰʰʰʰ שֹׂר ⁱⁱⁱⁱ וּבָשָׂר ʲʲʲʲ תַּלְבִּישֵׁנִי
גִּיד ᵏᵏᵏᵏ וּבְעֲצָמוֹת ˡˡˡˡ וְגִידִים ᵐᵐᵐᵐ תְּשֻׂכְּכֵנִי׃ חַיִּים
עָשָׂה ⁿⁿⁿⁿ וְחֶסֶד ᵒᵒᵒᵒ עָשִׂיתָ ᵖᵖᵖᵖ עִמָּדִי ᵠᵠᵠᵠ וּפְקֻדָּתְךָ ʳʳʳʳ שָׁמְרָה
רוּחִי׃ וְאֵלֶּה ˢˢˢˢ צָפַנְתָּ ᵗᵗᵗᵗ לִבֶּךָ ᵘᵘᵘᵘ יָדַעְתִּי
יָגִיעַ ᵛᵛᵛᵛ כִּי ʷʷʷʷ תִשְׁמֹר ˣˣˣˣ וְעַל ʸʸʸʸ חַטָּאתִי ᶻᶻᶻᶻ תְּשַׁמְּרֶנִי
נָקָה ᵃᵃᵃᵃᵃ וּמֵעֲוֹנִי ᵇᵇᵇᵇᵇ לֹא ᶜᶜᶜᶜᶜ תְנַקֵּנִי׃ אִם ᵈᵈᵈᵈᵈ רָשַׁעְתִּי
אַלְלַי ᵉᵉᵉᵉᵉ לִי ᶠᶠᶠᶠᶠ וְצָדַקְתִּי ᵍᵍᵍᵍᵍ לֹא ʰʰʰʰʰ אֶשָּׂא ⁱⁱⁱⁱⁱ רֹאשִׁי
קָלוֹן ʲʲʲʲʲ שְׂבַע ᵏᵏᵏᵏᵏ וְרֹאֵה ˡˡˡˡˡ עָנְיִי ׃ ᵐᵐᵐᵐᵐ וְיִגְאֶה ⁿⁿⁿⁿⁿ כַּשַּׁחַל
צוּד ᵒᵒᵒᵒᵒ תְּצוּדֵנִי ᵖᵖᵖᵖᵖ וְתָשׁוּב ᵠᵠᵠᵠᵠ תִּתְפַּלָּא ʳʳʳʳʳ בִּי ׃
שׁוּב ˢˢˢˢˢ תְּחַדֵּשׁ ᵗᵗᵗᵗᵗ עֲדֶיךָ ᵘᵘᵘᵘᵘ נְגָדִי ᵛᵛᵛᵛᵛ וְתָרֵב ʷʷʷʷʷ כַּעַסְךָ
עֵד ˣˣˣˣˣ תַּחֲלִיפוֹת ʸʸʸʸʸ וְצָבָא ᶻᶻᶻᶻᶻ עִמִּי ׃ ᵃᵃᵃᵃᵃᵃ וְלֵמָה
רָבַב ᵇᵇᵇᵇᵇᵇ חֲלָף ᶜᶜᶜᶜᶜᶜ מַרְחֶם ᵈᵈᵈᵈᵈᵈ הוֹצֵאתָנִי ᵉᵉᵉᵉᵉᵉ אֶגְוַע ᶠᶠᶠᶠᶠᶠ וְעַיִן ᵍᵍᵍᵍᵍᵍ לֹא
רָאָה ʰʰʰʰʰʰ תִרָאֵנִי ׃ ⁱⁱⁱⁱⁱⁱ כַּאֲשֶׁר ʲʲʲʲʲʲ לֹא ᵏᵏᵏᵏᵏᵏ הָיִיתִי ˡˡˡˡˡˡ אֶהְיֶה
יוֹם ᵐᵐᵐᵐᵐᵐ גֶּבֶל ⁿⁿⁿⁿⁿⁿ מִבֶּטֶן ᵒᵒᵒᵒᵒᵒ לַקֶּבֶר ᵖᵖᵖᵖᵖᵖ אוּבָל ׃ ᵠᵠᵠᵠᵠᵠ הֲלֹא ʳʳʳʳʳʳ מְעַט ˢˢˢˢˢˢ יָמַי
שׁית ᵗᵗᵗᵗᵗᵗ וְחֲדַל ᵘᵘᵘᵘᵘᵘ וְשִׁית ᵛᵛᵛᵛᵛᵛ מִמֶּנִּי ʷʷʷʷʷʷ וְאַבְלִינָה
בָּלַג ˣˣˣˣˣˣ מְעָט ׃ ʸʸʸʸʸʸ בְּטֶרֶם ᶻᶻᶻᶻᶻᶻ אֵלֵךְ ᵃᵃᵃᵃᵃᵃᵃ וְלֹא ᵇᵇᵇᵇᵇᵇᵇ אָשׁוּב
אֶל ᶜᶜᶜᶜᶜᶜᶜ אֶרֶץ ᵈᵈᵈᵈᵈᵈᵈ חֹשֶׁךְ ᵉᵉᵉᵉᵉᵉᵉ וְצַלְמָוֶת ׃ ᶠᶠᶠᶠᶠᶠᶠ אֶרֶץ
עוף ᵍᵍᵍᵍᵍᵍᵍ עֲפָתָה ʰʰʰʰʰʰʰ כְּמוֹ ⁱⁱⁱⁱⁱⁱⁱ אֹפֶל ʲʲʲʲʲʲʲ צַלְמָוֶת ᵏᵏᵏᵏᵏᵏᵏ וְלֹא
סָדָרִים ˡˡˡˡˡˡˡ וַתַּפַע ᵐᵐᵐᵐᵐᵐᵐ כְּמוֹ ⁿⁿⁿⁿⁿⁿⁿ אֹפֶל׃

Pūtina.heb.

Pritiua.heb.Tex.heb.Job.xi.xij. Trãsla.B.Hie. Trãs.Gre.lxx..cũ iter.latina.

Cap.xi.

וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃
הֲרֹב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה וְאִם אִישׁ שְׂפָתַיִם יִצְדָּק׃
בַּדֶּיךָ מְתִים תַּחֲרִישׁוּ וְתִלְעַג וְאֵין מַכְלִם׃
וַתֹּאמֶר זַךְ לִקְחִי וּבַר הָיִיתִי בְעֵינֶיךָ׃
וְאוּלָם מִי יִתֵּן אֱלוֹהַּ דַּבֵּר וְיִפְתַּח שְׂפָתָיו עִמָּךְ׃
וְיַגֶּד לְךָ תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה כִּי כִפְלַיִם לְתוּשִׁיָּה וְדַע
כִּי יַשֶּׁה לְךָ אֱלוֹהַּ מֵעֲוֹנֶךָ׃ הַחֲקֶר
אֱלוֹהַּ תִּמְצָא אִם עַד תַּכְלִית שַׁדַּי תִּמְצָא׃
נְבֹהֵי שָׁמַיִם מַה תִּפְעָל עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה תֵּדָע׃
אֲרֻכָּה מִמֵּדָהּ וּרְחָבָה מִנִּי יָם׃ אִם
יַחֲלִיף וְיַסְגִּיר וְיַקְהִיל וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ׃
כִּי הוּא יָדַע מְתֵי שָׁוְא וַיַּרְא אָוֶן וְלֹא יִתְבּוֹנָן׃
וְאִישׁ נָבוּב יִוָּלֵב וְעַיִר פֶּרֶא אָדָם יִוָּלֵד׃
אִם אַתָּה הֵכַנְתָּ לִבֶּךָ וּפָרַשְׂתָּ אֵלָיו כַּפֶּךָ׃
אִם אָוֶן בְּיָדְךָ הַרְחִיקֵהוּ וְאַל תַּשְׁכֵּן בְּאָהָלֶיךָ עַוְלָה׃
כִּי אָז תִּשָּׂא פָנֶיךָ מִמּוּם וְהָיִיתָ מָצָק וְלֹא תִירָא׃
כִּי אַתָּה עָמָל תִּשְׁכַּח כְּמַיִם עָבְרוּ תִזְכֹּר׃
וּמִצָּהֳרַיִם יָקוּם חֶלֶד תַּעֲלֶה כַּבֹּקֶר תִּהְיֶה׃
וְבָטַחְתָּ כִּי יֵשׁ תִּקְוָה וְחָפַרְתָּ לָבֶטַח תִּשְׁכָּב׃
וְרָבַצְתָּ וְאֵין מַחְרִיד וְחִלּוּ פָנֶיךָ רַבִּים׃
וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה וּמָנוֹס אָבַד מִנֶּהֶם וְתִקְוָתָם מַפַּח נָפֶשׁ׃

Cap.xij.

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
אָמְנָם כִּי אַתֶּם עַם וְעִמָּכֶם תָּמוּת חָכְמָה׃
גַּם לִי לֵב כְּמוֹכֶם לֹא נֹפֵל אָנֹכִי מִכֶּם וְאֶת מִי אֵין כָּמוֹ
אֵלֶּה׃ שְׂחֹק לְרֵעֵהוּ אֶהְיֶה קֹרֵא לֵאלוֹהַּ וַיַּעֲנֵהוּ שְׂחוֹק צַדִּיק
תָּמִים׃ לַפִּיד בּוּז לְעַשְׁתּוֹת שַׁאֲנַן נָכוֹן לְמוֹעֲדֵי רָגֶל׃ יְשַׁלְיוּ אֹהָלִים

Respondẽs ãt sophar naamathites dixit.
Nunqd qui multa loquitur non audiet: aut vir verbosus iustificabitur?
Tibi soli tacebũt homines? & cũ ceteros irrideris a nullo cõfutaberis.
Dixisti ei. Pura est fides mea: & mũdus sum in cõspectu tuo. Atq; vtinã deus loqueretur tecum:
& aperiret labia sua tibi vt ostenderet tibi secreta sapiẽtie & q̃ multiplex esset lex ei? & intelligeres q̃ multo minora exigaris ab eo q̃ meretur iniquitas tua. Forsitan vestigia dei cõprehendes? & vsq; ad pfectũ oipotentẽ reperies? Excelsior celo ẽ: et qd facies? Profũdior inferno: & vnde cognosces? Longior terra mẽsura eius: latior mari. Si subuertit oia vel in vnũ coartauerit: qs cõtradicet ei? Ipse enim nouit hominũ vanitatẽ & videns iniquitatẽ: nõne cõsiderat? vir vanus in supbiã erigitur: & tanq̃ pullum onagri se liberũ natũ putat. Tu aũt firmasti cor tuũ: & expandisti ad eũ manus tuas. Si iniqtatẽ q̃ est in manu tua abstuleris a te: & nõ mãserit in tabernaculo tuo imustitia: tunc leuare poteris faciẽ tuã absq; macula: & eris stabilis: & nõ timebis. Miserie q̃q; obliuiscris: & q̃si aquarũ q̃ pterierũt recordaberis: & q̃si meridianus fulgor cõsurget tibi ad vesperã. Et cũ te cõsumptũ putaueris orieris vt lucifer: & habebis fiduciã pposita tibi spe: & defossus secure dormies. Requesces: & nõ erit q te exterreat. Et deprecabũtur faciẽ tuã plimi. Oculi aũt impio rũ deficient: & effugiũ peribit ab eis: & spes illoq; abominatio aie. 12.
Respidens ãt iob: dixit.
Ergo vos estis soli hoies: & vobiscũ morietur sapia! Et mihi ẽ cor sicut vobis: nec inferior vestrũ sũ. Quis ei hec q̃ nostis ignorat? Qui deridetur ab amico suo sicut ego: inuocabit deũ: & exaudiet eũ. Deridetur enim iusti simplicitas: lãpas cõtẽpta apud cogitatiões diuitũ pata ad tps statutũ.
Abundant tabernacula

Cap.xi.

ΒΥ πολλαβὼν δὲ σωφὰρ ὁ μιναῖος λέγει, ὁτὰ πολλὰ
dicit & reaudiet: aut & verbosus putat iustus
λέγων καὶ ἀνταικούσεται, ἢ καὶ ὁ ἴυλαλος ἄνθρωπος δίκαιος
esse? benedictus genit? a muliere q̃ breuis vite ẽ. ne mul
ἔσται; ἴυλογημένος γεννηθεὶς γυναικὸς ὀλιγόβιος. μὴ πε
tus in verbis sis: nõ enim est q̃ respõdeat
λὺς ἐν ῥήμασι γίνου, ἐν γὰρ ἔστιν ὁ ἀνταποκρινόμενός
tibi. ne q̃dẽ dicas q̃m purus sum apud: & ā.6.b.
σοι. μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις, καὶ
irreprehẽsibilis coram eo. sed q̃mõ vtiq; vtinã de
ἀμεμπτὸς ἐναντίον αὐτοῦ. ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λα
quat ad te & aperiat labia sua tecũ: pos
λήσει πρὸς σὲ καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτῶ μετὰ σοῦ; ἵν
sibi reuẽciabit tibi secreta sapie: & q̃ duplex
τα ἀναγγειλῆ σοι ἀπόρρητα σοφίας, ὅτι διπλοῦς
erit ad idq̃ scõmte: & tũc scies: q̃ digna tibi cue
ἴσαι τῶ κατὰ σέ, καὶ τότε γνώσῃ, ὅτι ἄξιά σοι ἀ
nerũt a deo eoq̃ peccasti. nũq̃d vestigiũ dei in
πὸ θεοῦ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ἢ ἴχνος κυρίου εὑ
ueniet: aut ad vltima venisti q̃ fecit oipo
ρήσεις, ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παν
tens: excelsum celi & q̃d facies: pro
τοκράτωρ; ὕψηλὸς ὁ οὐρανὸς καὶ τί ποιήσεις; βα
fundiora ãt hijs q̃ in inferno: q̃d nosti? aut lõgiora mẽ
θύτερα δὲ τῶν ἐν ᾅδου, τί οἶδας; ἢ μακρότερα μέ
sura terre: aut latitudie mario? si ãt subuerterit
τρου γῆς, ἢ ὕψους θαλάσσης; ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ
eos: q̃s dicet ei q̃d facis? ipe ẽm no
πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῶ τί ἐποίησας; αὐτὸς γὰρ οἶ- C
uit opa impioꝝ: videẽs ãt indecẽtia nõ dissimulabit:
δεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται,
homo ãt incassũ animat xpto. mortalis ãt ge
ἄνθρωπος δὲ ἄλλως ἐφασιεῖται λόγοις. βροτὸς δὲ γεν
nit de muliere: sicut asin solitari. si ẽm tu mundũ posuisti
νᾷ γυναικός, ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ. εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου
cor tuũ: expãdis ãt manꝰ ad eũ. si
τὴν καρδίαν σου, ὑπέτεινες δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν· εἰ
iniquũ q̃d est in manib tuis: pcul fac illud:
ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσί σου, πόρρω ποίησον αὐτό,
iniustitia ãt i habitaculo tuo nõ habitet. sic eũ splẽ
ἀδικία δὲ ἐν σκήνῃ σου μὴ αὐλισθήτω· οὕτως γὰρ ἀπε
debit tua faciẽs sicut aqua pura.
λάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν·
eruce ãt sordẽ: & nõ timebis. & la- D
ελύσῃ δὲ ῥύπον, καὶ οὐ μὴ φοβηθήσῃ· καὶ γὰρ κό- Ecc.
bozio obliuiscẽris tanq̃ vndã q̃ pterijt: & nõ time 16.b.
που ἐπιλήσῃ ὥσπερ κῦμα παρελθόν, καὶ οὐ φοβη
bis. at ofo tua sicut lucifer: de ãt meridie
θήσῃ. ἡ δὲ ζυχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρί
oriẽs tibi vita. cõfidẽs q̃s eris: q̃s est tibi
ας ἀνατελεῖ σοι ζωή· πεποιθὼς τις ἔσῃ, ὅτι ἐλπίς σοι
spes: de ãt cogitatiõe & cura apparebit
ἔλπις, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανεῖταί
tibi pax: requiescẽs eẽ & nõ erit q̃ bellũ moueat tibi.
σοι εἰρήνη, κοιμηθεὶς γὰρ καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σοι.
trasmutati ãt multi te deprecabunt: fa
μεταβαλλόμενοι δὲ πολλοί σου δεηθήσονται, σω
lus ãt eos relinquet. nã spes eoꝝ pdi
τηρία δὲ αὐτοὺς ἐγκαταλείψει. ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώ
tio: oculi ãt impioꝝ tabescent.
λεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται.

Cap.12.

ΒΥ Respõdens ãt iob dicit: ergo vos estis hoi- A
πολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, ἔστα ἡμεῖς ἐστὲ ἄνθρω- Ecc.
neos: aut vobiscũ morietur sapia: et mihi q̃dẽ cor 13.a.
ποι, ἢ μεθ' ὑμῶν τελευτήσει σοφία; κἀμοὶ μὲν καρ
sicut vobis est: iust eẽ vir & integer face?
δία καθ' ὑμᾶς ἐστι, δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγὼ
est in subsannatiõez. in tpe eẽ statutũ patus fuerat ca
μὲν εἰς χλεύασμα· εἰς χρόνον γὰρ τακὸν ἡτοίμασο πί
dere ab alio: domusq; ei destrui
σειν ὑπὸ ἄλλου, ὅκους τι αὐτοῦ ἐκπορεύεσθαι ὀφ

Trásla.gre.lxx.cũ iter.latina.	Trásla.B.Vie.	Tex.beb.Job.xiij.	Pũtíua.beb.
ab iniquo. verũtñ nullꝰ cõfidat pro	ꝑdonũ & audacterꝛp	לַשַּׁדִּים ׀ וּבַטָּחוֹת ׀ לְמַרְנִיזֵי ׀ אֵל	רָנַז
ὑπὸ ἀσέμων. ἀυμὴν δὲ ἀλλὰ μαθὶς ποιησάτω ποιη	nocantꝛdeum :ꝰcumᵇ ipſe	בּוֹא ׀ אֵלָה ׀ לַאֲשֶׁר ׀ הֵבִיא ׀ אֱלוֹהַּ ׀ בְּיָדוֹ ׀ וְאוּלָם	
uꝰ ceſſo inocẽtẽ fuerꝫ: q̃ puocãt dñm.	ᵈcederit oĩaᶠin manus eo	שְׁאַל ׀ נָא ׀ בְּהֵמוֹת ׀ וְתוֹרֶךָּ ׀ וְשׂוּחַ	נָגַד שׂוּחַ
ῥὸς ὃν ἀθῶος ἴσιδαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον.	rum.ꝰNimirũᶠ interroga	הַשָּׁמַיִם ׀ וְיַגֶּד ׀ לָךְ ׀ אוֹ שִׂיחַ ׀ לָאָרֶץ	
ἡμῶ nõ τ secutatio eoꝝ eritᶠ ſed ſterroga qua	ᵍiumẽta:ᵇ& docebũt te:ᵈ&	וְתוֹרֶךָּ ׀ וְיִסַּפְרוּ ׀ לְךָ ׀ דְּגֵי ׀ הַיָּם: ׀ מִי	סָפַר דָּגָה
πῶς ἐυχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται; ἀλλὰ ἐρώτησον τι	volatiliaᵉceliᶠ& indicabũt	זֹלא ׀ יָדַע ׀ בְּכָל ׀ אֵלֶּה ׀ כִּי ׀ יַד ׀ יְהוָה	
drupeda ſi tibi dicãt: aut volatilia	ᵐtibi.ᵒ Loquereᵖterreᵠ&	עָשְׂתָה ׀ זֹאת ׀ אֲשֶׁר ׀ בְּיָדוֹ ׀ נֶפֶשׁ ׀ כָּל	עָשָׂה
τράπεδα ἐαὶ σοι ἐιπωσιν, ἢ πτερὰ τ̃ ὐρανοῦ, ἐάν σοι	reſpõdebit tibi:ᶠ& narraᵉ	חֵי ׀ וְרוּחַ ׀ כָּל ׀ בְּשַׂר ׀ אִישׁ ׀ הֲלֹא	חָיָה
renunciẽt. narra aũt terre:ſi tibi viderit: τ	bũtᶠ piſces ᵉmaris.ᵍ Quis	אָזְנוֹ ׀ מִלִּין ׀ תִּבְחָן ׀ וְחֵךְ ׀ אֹכֶל ׀ יִטְעַם	פָּלַל אָזַן
ἀναγγέλωσιν. ἐκδιήγησαι δὲ γῇ, ἐάν σοι φράσῃ, καὶ	ᵍignoratᶜq ᵉoĩaᵇhecᵇmaᵉ	לָאוֹר ׀ צַלְמָוֶת ׀ מַשְׁגִּיא ׀ לַגּוֹיִם ׀ וַיְאַבְּדֵם	יוֹם שָׁשׁ
exponẽt tibi piſceᵉ maris. q̃o nõ no	nusᵉdñiᶠfeceritᵍ! In cuius	שׁוֹטַח ׀ לַגּוֹיִם ׀ וַיְנַחֵם ׀ מַסִּיר ׀ לֵב	
ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τ̃ θαλάσσης. τίς οὐκ ἔγ	manuᵇanimaᶠoĩsᵐviuen	רָאשֵׁי ׀ עַם ׀ הָאָרֶץ ׀ וַיַּתְעֵם ׀ בְּתֹהוּ	
nit in oĩbꝰ hĩs: q̃ manꝰ dñi fecit hec?	tis:ⁿ& ſpũsᵒ vniuerſeᵖ car	לֹא ׀ דָרֶךְ: ׀ וַיְמַשְׁשׁוּ ׀ חֹשֶׁךְ ׀ וְלֹא ׀ אוֹר	
ιω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα;	nísᵠhominis.ᵈ Nõneᵉau	וַיִּתְעֵם ׀ כַּשִּׁכּוֹר:	שָׁבַר
ſi nõ in manu eiꝰ aĩa oĩum viuẽtiũ τ	risᶠverbaᵉdiiudicatᵍ& fau	Cap.xiij. הֵן ׀ כֹּל ׀ רָאָתָה ׀ עֵינִי ׀ שָׁמְעָה ׀ אָזְנִי	רָאָה בִּין
τὴ μὰ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ πάντων τῶν ζώτων καὶ	cesᶜcomedẽtisᶠ ſaporem?	וַתָּבֶן ׀ לָהּ: ׀ כְּרַעְתְּכֶם ׀ יְדַעְתִּי ׀ גַּם ׀ אָנִי	יָדַע
ſpũ oĩo hoĩo. auriꝫ ddem verba diſcer	ᵇIn antiqs eſtᶜ ſapiẽtia:ᵒ&	לֹא ׀ נֹפֵל ׀ אָנֹכִי ׀ מִכֶּם: ׀ אוּלָם ׀ אֵנִי	אָלַם
πτεῖμα πανὸς ἀνθρώπου. ὖς μὲν γὰρ ῥήματα διακρί	in multoᶜ tpeᶠ prudentia.	אֶל ׀ שַׁדַּי ׀ אֲדַבֵּר ׀ וְהוֹכֵחַ ׀ אֶל ׀ אֵל	יָרַי יָכַח
nit: ſicut aũ cibos guſtat: in multo tẽpore ſapia:	ᵈApudipm eſtᵉ ſapiẽtiaᶠ&	אֲחַפֵּן: ׀ וְאוּלָם ׀ אַתֶּם ׀ טֹפְלֵי ׀ שָׁקֶר	חָפַן
τῶν, λάρυγξ δὲ σῖτα γινώσκει, ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία,	fortitudo: &ᵃ ipſe habet	רֹפְאֵי ׀ אֱלִיל ׀ כֻּלְּכֶם: ׀ מִי ׀ יִתֵּן ׀ הַחֲרֵשׁ	אָפַל אָלַל
in aũt multa vita ſciẽtia. apudipm ſapia τ po	ᶠconſiliũᵐ& intelligentiã.	תַּחֲרִישׁוּן ׀ וְתִהְיוּ ׀ לָכֶם ׀ לְחָכְמָה:	חָרַשׁ חָכַם
ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη. παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύ	ⁿSiᵉdeſtruxeritᵖ nemo eſt	שִׁמְעוּ ׀ נָא ׀ תוֹכַחְתִּי ׀ וְרִבוֹת ׀ שְׂפָתַי	יָכַח רוּב שָׂפָה
νεία: ἰδὲ βουλὴ καὶ σύνεσις. ἐάν καταβάλῃ, τίς	quiᵍ edificet: ſiʳ incluſerit		
edificabit: ſi clauſeritcõtra hoĩco: q̃o aperiet	ʳhoĩemⁿ nullus ẽ quiᶠ ape		
ἀνοικοδομήσει; ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπου, τίς ἀνοίξει;	riat.ʳ Siᵗcõtinueritᵗ aq̃s:		
ſi phibueritˢ aquã ſiccabit terrã. ſi aũt immiſerit q	oĩaᵇ ſiccabũtur :ᵘſi emiſe		
ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ ξηρανεῖ τὴν γῆν. ἐὰν δὲ ἐπαφῇ ἀπω	rit eas:ᵛ ſubuertentᵉterrã.		
didit eã ſubuertẽo. apudipm potẽtia τ fortitudo:ṗ	ʷApudipm eſtᶠfortitudo		
λισιν αὐτὴν καταστρέψας. παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐ	ᵛ& ſapiẽtia.ˣ Ipſe nouit&		
ſciẽtia τ intellect: adducẽo ꝓſiliarioo capti	ʸdecipientẽ :ᶻ& eũ qui de		
τῶ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις, διάγων βουλευτὰς ἀίχμα	cipitur.ᵐ Adducitᵃ cõſilia		
λωτους: iudiceo ãt terre ſtupidoo fecit:collocẽo regeo	riosⁱⁿ ſtultũ finẽ :ᵇ& iudi		
λώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξίστησι, καθίζων βασιλεῖς	ceſᵍ in ſtuporẽ .ʳ Balteus		
ſup thronoo: τ circũligauit zona lũboo eoꝝ. enut	ʰregũᵏ diſſoluit:ˡ& precin		
ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέζωσε ζώνη ὀσφύας αὐτῶν. ἔξα	gitᵐ ſiuneʳ renes eorũ.ˢ Du		
tens ſacerdoteo captiuoo: potẽteo ãt terre ſub	citᵃ ſacerdotesᵇ iglorios:		
πατίλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους, δυνάσας δὲ γῆς κατ'	ᶜ& optimatesᵈ ſupplãtat.		
uertit: cõmutãs labia fideliũ: intellectũ aũt ſe	ᵉcõmutansᶠ labium ᵍvera		
σεψε, διαλλάσσων χείλη πιστῶν, σύνεσιν δὲ ἀφεῖλε	ciumʰ:ᵇ& doctrinãⁱ ſenum		
νὸ nouit: effundẽs ignominiã ſup ꝓncipes: hũmi	ᵏauferens.ˡ Effunditᵐ de		
τίρων ἔγνω, ἐκχέων ἀτιμίας ἐπ' ἄρχοντας, ταπει	ſpectionẽⁿ ſupᵒ ꝓncipes:		
leo aũt ſanauit: reuelãs ꝓfunda de tenebꝛio.	ᵖ& eosᵠq oppreſſi fuerãt		
νοὺς δὲ ἴασατο, ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους.	ʳreleuãsˢ Qui reuelatᵗ ꝓfũ		
eſurit aũt in luce vmbrã mortio: deciꝓeo gẽteo τ	daᵘ deᵛ tenebris:ʷ& produ		
ἐπάγει δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου, πλανῶν ἔθνη καὶ	citˣ in lucemʸ vmbrã mor		
pleno eaꝝ. ꝓſternẽo gẽteo τ reducẽo	tus.ᶻ Qui multiplicatᵃ gen		
ἐκτρίβων αὐτά. καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν	tesᵇ& perdit eas: &ᶜ ſub		
eaꝝ: immutão corda ꝓncipũ terre. decepit	uerſas in ĩtegrũᵈ reſtituit.		
αὐτά, διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς. ἐπλάνησε	ᵉQui immutatᶠ corᵍ prin		
it eoo eiaquã nõ nouerãt: palpẽt tenebꝛao τ	cipũʰ populiⁱ terre:ᵏ& de		
δὲ αὐτοὺς ὁδῷ οὐκ ἔγνωσαν, πλανήσαι σκότος καὶ	cipit eosˡ vt fruſtra ince		
nõ luce: errent aũt ſicut ebꝛios.	dãt perᵐ inuiũ.ⁿ Palpabũt		
μὴ φῶς, πλανηθήσονται δὲ ὡσεὶ ὁ μεθύων. Ca.15.	quaſi inᵒ tenebris:ᵖ& nõ		
Θεε hec ꝓtẽplatᵗ ẽ meᵍ oculᵛ: τ	inᵠ luce:ʳ& errare eos fa		
Ἰδοὺ ταῦτα τεθεώρηκέ μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ	cietˢ quaſi ebrios. 15.		
audiuit auris mea.τ nouiꝫ ẽcũꝫ τ voo ſcitio:			
ἤκουσε τὸ οὖς μου. καὶ ἔγνω ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε,	Θcceᵇ oĩa hecᶜ vidit		
τ nõ imprudẽtio: ſum vobio. verũtamẽ ego	ᵈoculus meᵉ:ᵟ& audi		
κὰ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν. ἀυμὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ	uitᶠ auris mea:ᵍ& itellexi		
ad dñm loquar: arguã ãt coꝝ eo ſi	ʰſingula.ⁱ Scdm ſciẽtiam		
πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν	veſtrãᵏ& ˡegoᵐ nouiˢ:ⁿ nec		
volueritˢ. voo ãt eſtio medici intuſli τ ſanatoꝛeo ma	ᵒinferiorᵖ vrᵠ ſum.ʳ Sedˢ tñ		
βούλωμαι· ὑμεῖς δὲ ἐστὲ ἰατροὶ ἄδικοι καὶ ἰατοὶ κα	ᵗad ᵘoĩpotẽtẽ ᵛloquar :ʷ&		
loꝫ oẽo. ſit aũt vobio obmuteſcere τ cuadet	diſputareˣ cũʸ deoᶻ cupio:		
καὶ πάντις. ἔστω δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι καὶ ἐστωβίσι	prius ᵃvos oſtẽdensᵇ fabri		
vobio in ſapiam. audite ſcrepationẽ otio	catoresᶜ mendatii: &ᵈ cul		
ται ὑμῖν εἰς σοφίαν. ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός	toresᵉ puerſorũ dogma		
mei: tudiriũ aũt labioꝫ meoꝫ	tũ. Atqꝫ vtinãᵍ taceretis.		
μου, κρίσιν δὲ χειλέων μου οοοο

Pritiua.heb.Ter.heb.Job.xiiij.

הַקְשִׁיבוּ שִׁמְעוּ מִלָּתִי וְאַזְנֵיכֶם לְתַחֲנוּנוֹתָי׃ הֲלָאֵל תְּדַבְּרוּ עַוְלָה וְלוֹ תְּדַבְּרוּ רְמִיָּה׃ הַלְמַעֲנֵהוּ תִּשָּׂאוּן רִיב אִם לָאֵל תְּרִיבוּן׃ הַטוֹב כִּי יַחְקָר אִם כְּאִישׁ תְּהַתֵּלּוּ בוֹ׃ הוֹכֵחַ יוֹכִיחַ אֶתְכֶם אִם בַּסֵּתֶר פָּנִים תִּשָּׂאוּן׃ הֲלֹא שְׂאֵתוֹ תְּבַעֵת אֶתְכֶם וּפַחְדּוֹ יִפֹּל עֲלֵיכֶם׃ זִכְרֹנֵיכֶם מְשָׁלֵי אֵפֶר לְגַבֵּי חֹמֶר גַּבֵּיכֶם׃ הַחֲרִישׁוּ מִמֶּנִּי וַאֲדַבְּרָה אֲנִי וְיַעֲבֹר עָלַי מַה׃ עַל מָה אֶשָּׂא בְשָׂרִי בְּשִׁנָּי וְנַפְשִׁי אָשִׂים בְּכַפִּי׃ הֵן יִקְטְלֵנִי לוֹ אֵיחָל אַךְ דְּרָכַי אֶל פָּנָיו אוֹכִיחַ׃ גַּם הוּא לִי לִישׁוּעָה כִּי לֹא לְפָנָיו חָנֵף יָבוֹא׃ שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלָּתִי וְאַחוָתִי בְּאָזְנֵיכֶם׃ הִנֵּה נָא עָרַכְתִּי מִשְׁפָּט יָדַעְתִּי כִּי אֲנִי אֶצְדָּק׃ מִי הוּא יָרִיב עִמָּדִי כִּי עַתָּה אַחֲרִישׁ וְאָגְוָע׃ אַךְ שְׁתַּיִם אַל תַּעַשׂ עִמָּדִי אָז מִפָּנֶיךָ לֹא אֶסָּתֵר׃ כַּפְּךָ מֵעָלַי הַרְחֵק וְאֵימָתְךָ אַל תְּבַעֲתַנִּי׃ וְקָרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶה אוֹ אֲדַבֵּר וְהָשִׁיבֵנִי׃ כַּמָּה לִי עֲוֹנוֹת וְחַטָּאוֹת פִּשְׁעִי וְחַטָּאתִי הוֹדִיעֵנִי׃ לָמָּה פָנֶיךָ תַסְתִּיר וְתַחְשְׁבֵנִי לְאוֹיֵב לָךְ׃ הֶעָלֶה נִדָּף תַּעֲרֹץ וְאֶת קַשׁ יָבֵשׁ תִּרְדֹּף׃ כִּי תִכְתֹּב עָלַי מְרֹרוֹת וְתוֹרִישֵׁנִי עֲוֹנוֹת נְעוּרָי׃ וְתָשֶׂם בַּסָּד רַגְלָי וְתִשְׁמֹר כָּל אָרְחוֹתָי עַל שָׁרְשֵׁי רַגְלָי תְּתַחָקֶה׃ וְהוּא כְּרָקָב יִבְלֶה כְּבֶגֶד אֲכָלוֹ עָשׁ׃

Cap.xiiij.

אָדָם יְלוּד אִשָּׁה קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז כְּצִיץ יֵצֵא וַיִּמָּל וַיִּבְרַח כַּצֵּל וְלֹא יַעֲמוֹד׃ אַף עַל זֶה פָּקַחְתָּ עֵינֶיךָ וְאֹתִי תָּבִיא בְמִשְׁפָּט עִמָּךְ׃ מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד׃ אִם חֲרוּצִים יָמָיו מִסְפַּר

Trãsla.B.Vie.

'attendite.' Nũquid deus indiget vestro b mẽdatio: c vt p illo b loq̃mini c dolos? 'Nunqd facie ei p accipitis b & p deo a iudicare nitimini? 'Aut placebit ei quẽ celare nihil põt: p aut a decipietur c vt hõ vr̃is b fraudulentiis? Ipse c vos a arguet: 'quoniam a in abscondito b facie ei p accipitis. Statim b vt c se ꝑmouerit c turbabit a vos: b & terror ei p irruet b super vos. 'Memoria vr̃a m cõpabitur b cineri: & redigẽtur in c lutũ a cerunces vestre. 'Tacete paulisper: 'vt loquar' quodcunq; 'mihi mens suggesserit: a q̃re lacero b carnes meas c dẽtib a meis: & aiam meã a porto b in manib a meis: Etiam 'si b occiderit me 'in ipso m sperabo." Veruntñ c vias meas f in c conspectu ei p arguã: b & ipse erit f salutator b me a.' Nõ c enĩ veniet a in cõspectu ei p ois b hypocrita. c Audite f monẽ meũ: a & enigmata ꝓcipite b aurib a vr̃is. 'Si 'fuero m iudicat a: c scio q a iust a inueniar. 'Quis c q indicetur m mecum! Veniat. Quare 'tacens a consumor? c Duo b tantum a ne c facias f mihi & a tunc b a facie tua 'non b abscondar.' Manũ tuã a longe fac m a me c & formido tua f non a me terreat. 'voca me' & ego' rñdebo tibi: a aut certe 'loq̃r: '& tu 'rñde mihi. 'Quãtas a hõ b iniqtates c & pcã: f scelera mea c & delicta mea a oñde mihi. a Cur b facie tuã 'abscondis a & arbitraris me 'iimicũ m tuũ! Cõtra a folũ c q̃d vento b rapitur a oñdis potentiã tuã: c & f stipulam b siccã a perseq̃ris. f Scribis a eni c cõtra me 'amaritudines: a & cõsumere me vis b pctis c adolescentie mee. b Posuisti c in neruo f pedẽ meũ: a & obseruasti b oẽs 'semitas meas: & c vestigia m pedũ meo a c cõsiderasti. c Qui f q̃si putredo c cõsumẽdus sũ & f q̃si vestimẽtũ q̃d a comeditur a tinea. 14.

Homo b nat c de c mulie re: b breui viuẽs c tpe 'repletur multis a miseris. Qui b q̃si flos 'egreditur b & cõteritur: '& fugit m velut vmbra: a & nunq̃ i eodez statu a pmanet. b Et dignũ duci c 'sup f huiuscemodi a pire f oculos tuos: a & 'adducere eũ f tecũ c in iudiciũ: 'Quis põt facere a mũ dũ b de imũdo cõceptũ se-

Trãs.Gre.lex..cũ iter.latina.

attẽdite. nũqd nõ cor̃ dño loquimini: προσέχετε. πότερον ὑμῶν κατίσχυσε κυρίου λαλῆσαι, cor̃ aũt eo dicitis dolũ? nũqd verebimini: ἵνα τί δὲ αὐτοῦ φείγεσθε θέλοι; ἢ ὑποστελεῖσθε, ὑπὲρ B
vos aũt ipi iudices estis. bonũ si inuestigauerit μεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε. καλόν γε ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμῶν
vos: si cui ola facietes addetis ei: μᾶς, εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προσκόσεσθε αὐτῷ,
nihilo min redarguet vos. si aũt ꝛ latẽter vult ὑμᾶς τι ἔστοι ἐλέγξει ὑμᾶς. εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα
mirabimini: nũqd nõ revolutio ei versabit vos? θαυμάσετε, πότερον ἐνχ ὅδ᾽ια αὐτοῦ τροβήσει ὑμᾶς;
timor aũt ab eo irruet in vos: recedet φόβος δὲ παρ᾽αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν, ἀποβήσεται
aũt a vobis elatio tanq̃ cinis: at corp lutẽ: δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἶσον σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πήλινον,
obmutescite vt loquar ꝛ quiescã a furore: acci κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, ἀπὸ
piens carnes meas dentib: aiam aũt meã po λαβοὶ τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσι, ψυχὴ δὲ μου ἐν
nã in manu mea. si me ceperit potẽs qñ ꝛ σω ἐν χερί μου. ἐὰν μὲ χειρώσηται ὁδυνάσῃς ἐπεὶ καὶ C
ꝓcepo ẽ: ꝓfecto loquar ꝛ redarguã cor̃ ipo: ꝛ ῥήσομαι, ἢ μὲν λαλήσω καὶ ἀναπαύσομαι θυμοῦ, ἀπὸ
hoc mihi cuadet in salutẽ: nõ ẽsi cor̃ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον
co vol ingredietur. audite audite ver αὐτοῦ ὀλεῖς εἰσελεύσεται. ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥή-
ba mea: renũciabo ẽsi vobis audiẽtib. ecce ego ματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. ἰδοὺ ἐγὼ
ppe sũ inditio meo: noui ego q iust ap ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀπα
parebo. q̃s ẽsi ẽst q̃ indicabit mihi: qñ nũc eb φανοῦμαι. τίς γάρ ἐστιν ὁ κρινόμενός μοι, ὅτι νῦν κω
mutescã ꝛ deficiã? vuob aũt me vtẽte: tũc a φύσω καὶ ἐκλείψω; δυοῖν δέ μοι χρήσῃ, τότε ἀπὸ τ
facie tua nõ absc̃ondar. manũ a me abstine: προσώπου σου δυκρυβήσομαι· τὴν χεῖρα ἀπ᾽ἐμοῦ ἀπέχου, Infra.
ꝛ timor tu ne me terreat. postea vocabis: καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω. εἶτα καλέσεις, 14.c.
ego aũt tibi obediã: aut loqueris: ego aũt tibi re ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι ἀπο D
spõdebo. quot sunt peccata ꝛ iniq κριθήσομαι. πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι καὶ αἱ ἀνο
tates mee: doce me q̃ fũt! cur a me absc̃oderis: μίαι μου, δίδαξόν με τίνες εἰσί; διατί ἀπ᾽ἐμοῦ κρύπτῃς,
putasti aũt me cõtrariũ tibi: aut tãq̃ foliũ q̃d mouet ὑγισαι δέ με ὑπεναντίον σοι, ἢ ὡς φύλλον κινούμενον
a vẽto vereberis: aut sicut feno q̃ ferit a spi ὑπὸ πνεύματος ἐλαβεθήσῃ, ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύ
ritu ꝓtrapositi: eo mihi: qñ scripsisti ꝓtra me ma ματος ἀντίκεισαί μοι, ὅτι κατέγραψας κατ᾽ἐμοῦ κα
la. circũposuisti aũt mihi iuuẽtutẽ pcã: posuisti aũt mea κά. περιέπασας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας, ἴχνου δέ μου
pedẽ in ꝑpedimẽto: obseruasti aũt mea ola opa: πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα,
in aũ radices pedũ meo ꝛ venisti: qđ veterascit sicut vest: ἐις δὲ ῥίζας ποδῶν μου ἀφίκου, ὁ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ,
aut sicut vestimẽtũ qđ comedit a tinea. ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σκωλόβρωτον.

Ca.14.

Omalio ẽsi nat de mulere breuio vite ꝛ repleꝛ Βροτὸς γὰρ γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης A
tra: aut sicut flos q̃ flouit, decidit: aufugit aũt velut ὀργῆς, ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ
vmbra ꝛ nõ stetit: nõ ꝛ hui rõnẽ fecisti: ꝛ σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ, οὐχὶ καὶ τοῦτον λίγον ἐποιήσω, καὶ
hũc fecisti ingredi cor̃ te in inditio. q̃ ποῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐπ᾽ἐμοῦ σὺν ἐγκρίματι. τίς
ẽsi mũd erit a sorde: sed null: si ꝛ vn γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ᾽οὐδείς, ἐὰν καὶ μία
vico vita ei in terra. nũerabiles aũt ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀριθμοὶ δὲ οοοοοοοο

Trãsla.gre.lxx.cũ inter.lati.

mẽsco ei⁹ apud te. in tẽpo posuisti t nõ trãsgrediat: μῆτις αὐτοῦ παρὰ σοί. ἵις χρόνον ἕως καὶ οὐ μὴ ὑπομείνῃ, recede ab eo vt quiescat: t letificabit vitã si- ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐφρανθήσεται ὡσεὶ μίσθιος cut mercenari⁹. est est arbori spes: si est pcisa fuerit: πέρ ἐστι μετ' ὠτός. ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς, ἐὰν γὰρ κοπῇ, adhuc pullulabit: t rami⁹ ei⁹ nõ deficiet. si ἔτι ἐπαφήσει, καὶ ὁ βλαστὸς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ἐὰν est senuerit: in terra radix ei⁹: in ãt petra mortua γὰρ γηράσῃ, ἐν γῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ fuerit: trũcus ei⁹ ab odore aque germinabit. fa σει, ὁ στέλεχος αὐτοῦ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει. πε cies ãut misse sicut noua plãta: vir ãt cũ mortu⁹ fuerit abi ὡσεὶ δὲ φυτεία νεόφυτος, ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὥ uit: posq̃ cecidit ãt mortalis nõ ãpli⁹ est. tpore est rare χιτο, πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔστι ἐπί. χρόνῳ γὰρ ἀναστῇ sit mare: fluui⁹ ãt desolatus aruit: homo ἡ θάλασσα, ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη, ἄνθρωπος ãt posq̃ dormierit nõ resurget: donec celũ nõ pbãti sit t δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ, ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ καὶ nõ excitabunt de somno suo. vtinã est in inferno οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. εἴθε γὰρ ἔφελεν ἐν ᾅδου me fuasses: abscondisses ãt me donec cessasset tu⁹ fu- με φυλάξαι, κρύψαι δέ με ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀρ= ror: t pstituas mihi tẽp⁹ in quo memorã mei facias. si em γή, καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. ἐὰν γὰρ mortu⁹ fuerit homo viuet posq̃ pmanserit dies ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ζήσεται συντελέσας τὰς ἡμέρας τοῦ etis sue. expectabo donec rursus ftã. postea vocabis: βίου αὐτοῦ. ὑπομενῶ ἕως πάλιν ἥξωμαι. εἶτα καλέσεις, ego ãt tibi obediã: at opa manuũ tuarũ ne ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ repellas. nãcrasti ãut mea studia: t nõ ἀπωθήσῃ. κρίμασας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ

fuerũt te aliqd peccatoꝝ meoꝝ. signasti ãt μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου. ἐσφράγισας δέ meas iniqtates in marsuppio: adnotasti ãut sqd inuit⁹ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ, ἐπεσημήνω δέ τί τι ἄκων trãsgress⁹ fũ. t verũtũ mõs cadẽs decidet: t petra πεπλημμέλημαι σε. καὶ πλὴν ὄρος πίπτον διαπίπτει, καὶ πέτρα senescet de loco suo. lapides cauauerũt aque ἀπαλαιωθήσεται ἐκ τ τόπου αὐτῆς. λίθους ἐλίαται ὕδα= t demerserũt aque supina cumuli terre. τα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕψια τοῦ χώματος τῆς γῆς. t expectatione hois pdidisti. expulisti eũ in finẽ καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας. ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος t abiit. imposuisti ei facie t emisisti. καὶ ἄπεστι. ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐξαπέστειλας. multo ãt exilẽbus filios ei⁹: nõ nouit: si qs αὐτόν. πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐν γενομένοις τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἂν δίδῃ, ἐὰν τε pauci fuerint: nõ sent. sed carnes ei⁹ do ὀλίγοι ὦσιν, οὐκ ἐπίσταται. ἀλλὰ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐπ' lorẽ: ãt alia ei⁹ ploranũt: ἐπ' αὐτοῦ ὀδυνηθήσονται, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπὶ αὐτῷ πενθήσει, Ca.15.

Espõdẽs ãt eliphaz themanites dicit: num- ΥΠολαβὼν δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει, μὴ τις= qd sapiẽs respõsum dabit intellect⁹ spũs: t φὴς σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος, καὶ implent laborẽ vẽtris: arguẽs in verbis qb⁹ nõ oportet. ἐμπλήσει πόνου γαστρός, ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ in sermonib⁹ qb⁹ nulla vtilitas est tu expulisti timorẽ: ἐν λόγοις οἷς οὐκ ὄφελος, οὐ καὶ σὺ ἀπεποίησω φόβον, cõsumasti ãt verba talia cora deo: συντελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντίον τοῦ κυρίου; reus es verbis oris tui: nõ discreuisti verba potẽ λόγος εἶ ῥήμασι στόματός σου, οὐ διέκρινας ῥήματα δυνα tes? redarguat te tuũ os: t nõ ego: at labia τὴς; ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα, καὶ μὰ ἐγώ, τὰ δὲ χείλη tua testimoniũ dẽt ptra te: qd est nũqd pmus homi= σου καταμαρτυρήσαισάν σου, τί γὰρ μὰ πρῶτος ἀνθρώ nũ natus es: aut ãte colles πων ἐγενήθης; ἢ πρὸ βουνῶν

Trãsla.B.Vie.

mine! Nõne tu q⁹ sol⁹ es! breues dies hois sunt: nũerus mẽsũ eius apud te ẽ. Cõstituisti termios eius: q⁹ pteriri nõ poterũt. Recede paululũ ab eo: vt qescat donec optata veniãt: & sicut mercenarii dies eius. Lignus hẽt spẽ: si pcisũ fuerit: rursum virescat: & rami eius pullulant. Si senuerit in terra radix ei⁹: & in pulvere emortuus fuerit trũcus illi⁹: ad odorẽ aq̃ germinabit: & faciet comã q̃si cũ primũ plãtatũ est. Hõ vero cũ mortu⁹ fuerit: & nudatus atq̃ cõsũptus: vbi q̃so ẽ: Quõ si recedãt aq̃ de mari: & fluuius vacuefactus aresc at: sic hõ cũ dormierit nõ resurget. Donec attera tur celũ non euigilabit: nec cõsurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat vt in iferno pteg as me: & abscondas me donec pertranseat furor tuꝰ: & cõstituas mihi tps in q recorderis mei. Putasne mortu⁹ hõ rursũ viuet! Cũctis dieb⁹ qbus nũc milito expecto dõec veniat imutatio mea. Vocabis me: & ego rñdebo tibi: operi manuũ tuarũ porriges dexterã. Tu qdẽ gressus meos dinumerasti: sed pcis pctis meis. Signasti q̃si in sacculo delicta mea: sed curasti iniqtatẽ meã. Mons cadẽs defluit: & saxũ transfertur de loco suo. Lapides excauãt aq̃: & alluuione paulatim terra cõsumitur: & hoc ergo fit pdes! Roborasti eũ paululũ vt in ppetuũ trãsiret: imutabis faciẽ ei⁹ & emittes eũ. siue nobiles fuerit filii eius siue ignobiles: non itelliget. Attñ caro eius dũ viuet dolebit: & aia illi⁹ sr semetipo lugebit.

Rndens ãt eliphaz themanites: dixit. Nũqd sapiẽs rñdebit q̃si in vẽtũ loq̃ns: & iplebit ardore stomachũ suum! Arguis verbis eũ q⁹ nõ est eq̃lis tibi & loq̃ris qd tibi nõ expedit. Quãtũ in te ẽ euacuasti timorẽ: & abstulisti preces corã deo. Docuit eni⁹ iniqtas tua os tuũ: & imitaris liguã blasphemãtiũ. Condẽnabit te os tuũ: & nõ ego & labia tua rñdebũt tibi. Nũqd prim⁹ hõ tu nat⁹ es: & añ oẽs colles

Tex.he.Job.xv.

עָשָׂה	חֲדָשָׁיו	אִתָּךְ חָקָק עָשִׂיתָ וְלֹא
עָבַר	יַעֲבֹר׃ שְׁעֵה מֵעָלָיו וְיִחְדָּל עַד	
רָצָה	יִרְצֶה כְּשָׂכִיר יוֹמוֹ׃ כִּי יֵשׁ לָעֵץ	
כָּרַת	תִּקְוָה אִם יִכָּרֵת עוֹד יַחֲלִיף וְיֹנַקְתּוֹ	
חָלַף זָמַן	לֹא תֶחְדָּל׃ אִם יַזְקִין בָּאָרֶץ שָׁרְשׁוֹ	
מוּת בָּרַח	וּבָעָפָר יָמוּת נִזּוֹ׃ מֵרֵיחַ מַיִם יַפְרִחַ	
מָצַר	וְעָשָׂה קָצִיר כְּמוֹ נָטַע׃ וּנְבָר יָמוּת	
חָלַשׁ נָטַע	וְיַחְלָשׁ יְיֵנוּעַ אָדָם וְאַיּוֹ׃ אָזְלוּ	
אֵי מָצָא	מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ׃	
קוּם	וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא יָקוּם עַד בְּלִתִּי	
קוּץ עוּר	שָׁמַיִם לֹא יָקִיצוּ וְלֹא יֵעֹרוּ מִשְׁנָתָם׃	
יָשֵׁן נָצַן	מִי יִתֶּן בִּשְׁאוֹל תַּצְפִּנֵנִי תַּסְתִּירֵנִי	
שָׁאַל צָפַן	עַד שׁוּב אַפֶּךָ תָּשִׁית לִי חק	
סָתַר שׁוּת	וְתִזְכְּרֵנִי׃ אִם יָמוּת גָּבֶר הֲיִחְיֶה כָּל	
זָכַר חָיָה	יוֹם צָבָאִי אֲיַחֵל עַד בּוֹא חֲלִיפָתִי׃	
חָלַף קָרָא	תִּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶךָ לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ	
עָנָה עָשָׂה	תִּכְסֹף׃ כִּי עַתָּה צְעָדַי תִּסְפּוֹר לֹא	
סָפַר	תִּשְׁמֹר עַל חַטָּאתִי חָתֻם בִּצְרוֹר	
צָרַר	פִּשְׁעִי וַתִּטְפֹּל עַל עֲוֹנִי וְאוּלָם	
טָפַל אָלַם	הַר נוֹפֵל יִבּוֹל וְצוּר יֵעָתֵק מִמְּקוֹמוֹ׃	
נָבַל עָתַק	אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם תְּשִׁטֵּף	
שִׁטֵּף	סְפִיחֶיהָ עֲפַר אֶרֶץ וְתִקְוַת	
סָפַח קָוָה	אֱנוֹשׁ הָאֲבַדְתָּ תְּתַקֵּפֵהוּ לָנֶצַח	
אָנַשׁ אָבַד	וַיַּחֲלֹף מְשַׁנֶּה פָּנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ׃	
חָלַף כָּלַב	יִכָּבְדוּ בָנָיו וְלֹא יֵדָע וְיִצְעֲרוּ	
שָׁנָה בָּנָה	וְלֹא יָבִין לָמוֹ׃ אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו	
שָׁלַח כָּבַד	יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל׃	
צָעַר גִּין	וַיֹּאמֶר אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי	Cap.xv.
כָּאַב אָבַל	וַיֹּאמַר׃ הֲחָכָם יַעֲנֶה דַעַת רוּחַ וִימַלֵּא	
עָנָה אָמַר	קָדִים בִּטְנוֹ׃ הוֹכֵחַ בְּדָבָר לֹא	
יָדַע יָלַל	יִסְכֹּן וּמִלִּים לֹא יוֹעִיל בָּם׃ אַף	
כָּרַם יָכַח	אַתָּה תָּפֵר יִרְאָה וְתִגְרַע שִׂיחָה	
סָבַן יָלַל	לִפְנֵי אֵל׃ כִּי יְאַלֵּף שִׁנְּךָ פִּיךָ	
יָתַן פּוּר	וַתִּבְחַר לְשׁוֹן עָרוּמִים׃ יַרְשִׁיעֲךָ	
נָצַע שׁוּחַ	פִּיךָ וְלֹא אֲנִי וּשְׂפָתֶיךָ יַעֲנוּ בָךְ׃	
פָּנָה אָלַף	הֲרִאשׁוֹן אָדָם תִּוָּלֵד וְלִפְנֵי גְבָעוֹת	
פָּה בָּחַר	חוֹלָלְתָּ׃ הַבְסוֹד אֱלוֹהַּ תִּשְׁמָע וְתִגְרַע	
עָרַם רָשַׁע	אֵלֶיךָ חָכְמָה׃ מַה תֵּדַע וְלֹא נֵדָע	
שָׁפָה רֹאשׁ	מָה תָּבִין וְלֹא עִמָּנוּ׃ גַּם שֵׂיבָה גַּם	
יָלַד	יְשִׁישׁ כְּבִיר יָמִים מֵאָבִיךָ׃	

Pritiua.heb.

Pūtiua.heb. Tex.he.Job.xv. Trāsla.B.Vie.Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

חוֹלֵלְתָּ׃ הֲבַסּוֹד אֱלוֹהַּ תִּשְׁמָע וְאֶל־חוֹללתי׃ ה הבסוד אלוה תשמע ו
וְתִגְרַע אֵלֶיךָ חָכְמָה׃ מַה־תֵּדַע וְלֹא־ותגרע אליך חכמה׃ מה תדע ולא
נֵדָע תָּבִין וְלֹא־עִמָּנוּ הוּא׃ גַּם־שֵׂיבָה נדע תבין ולא עמנו הוא׃ גם שיבה
וְיָשִׁישׁ בָּנוּ כַּבִּיר מֵאָבִיךָ יָמִים׃ וישיש בנו כביר מאביך ימים׃
הַמְעַט תַּנְחֻמוֹת אֵל וְדָבָר המעט תנחמות אל ודבר
לָאַט עִמָּךְ וּמַה יָקַחַךְ לִבֶּךָ וּמַה לאט עמך ומה יקחך לבך ומה
יִרְזְמוּן עֵינֶיךָ כִּי תָשִׁיב אֶל־אֵל רוּחֶךָ׃ ירזמון עיניך כי תשיב אל אל רוחך׃
וְהוֹצֵאתָ מִפִּיךָ מִלִּין מַה אֱנוֹשׁ כִּי יִזְכֶּה והוצאת מפיך מלין מה אנוש כי יזכה
וְכִי יִצְדַּק יְלוּד אִשָּׁה׃ וכי יצדק ילוד אשה׃
הֵן בְּקְדֹשָׁיו לֹא יַאֲמִין וְשָׁמַיִם לֹא־ הן בקדשיו לא יאמין ושמים לא
זַכּוּ בְעֵינָיו אַף כִּי נִתְעָב וְנֶאְלָח אָדָם זכו בעיניו אף כי נתעב ונאלח אדם
אִישׁ שֹׁתֶה כַּמַּיִם עַוְלָה׃ אֲחַוְךָ שְׁמַע איש שתה כמים עולה׃ אחוך שמע
לִי וְחָזִיתִי וַאֲסַפְּרָה אֲשֶׁר חָזוּ חֲכָמִים׃ לי וחזיתי ואספרה אשר חזו חכמים׃
וְלֹא כִחֲדוּ מֵאֲבוֹתָם׃ לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא ולא כחדו מאבותם׃ להם לבדם נתנה הארץ ולא
עָבַר זָר בְּתוֹכָם׃ כָּל־יְמֵי רָשָׁע הוּא עבר זר בתוכם׃ כל ימי רשע הוא
מִתְחוֹלֵל וּמִסְפַּר שָׁנִים נִצְפַּן לָעָרִיץ׃ מתחולל ומספר שנים נצפן לעריץ׃
קוֹל פְּחָדִים בְּאָזְנָיו בַּשָּׁלוֹם שׁוֹדֵד יָבוֹא׃ קול פחדים באזניו בשלום שודד יבוא׃
לֹא־יַאֲמִין שׁוּב מִנִּי חֹשֶׁךְ וְצָפוּי הוּא אֵלָי חָרֶב׃ לא יאמין שוב מני חשך וצפוי הוא אלי חרב׃
נֹדֵד הוּא לַלֶּחֶם אַיֵּה יָדַע כִּי נָכוֹן בְּיָדוֹ נדד הוא ללחם איה ידע כי נכון בידו
יוֹם חֹשֶׁךְ יְבַעֲתֻהוּ צַר וּמְצוּקָה יום חשך יבעתהו צר ומצוקה
תִּתְקְפֵהוּ כְּמֶלֶךְ עָתִיד לַכִּידוֹר כִּי תתקפהו כמלך עתיד לכידור כי
נָטָה אֵל אֵלָיו וְאֶל שַׁדַּי יִתְנַבָּרָה׃ נטה אל אליו ואל שדי יתנברה׃
יָרוּץ אֵלָיו בְּצַוָּאר בְּגַבֵּי גַּבֵּי מָגִנָּיו׃ כִּי כִסָּה פָנָיו וַיַּעַשׂ ירוץ אליו בצואר בגבי גביי מגניו׃ כי כסה פניו ויעש
פִּימָה עֲלֵי כָסֶל וְיָשְׁכֹּן עָרִים נִכְחָדוֹת בָּתִּים לֹא־יֵשְׁבוּ לָמוֹ אֲשֶׁר פימה עלי כסל וישכן ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר
יִהְיוּ לְנַלִּים׃ לֹא יֵעָשֵׁר וְלֹא יָקוּם חֵילוֹ וְלֹא־יִטֶּה לָאָרֶץ מְנֻלָם׃ יהיו לנלים לא יעשר ולא יקום חילו ולא יטה לארץ מנלם׃
לֹא יָסוּר מִנִּי חֹשֶׁךְ יְנִקֹתוֹ תְיַבֵּשׁ שַׁלְהֶבֶת וְיָסוּר בְּרוּחַ פִּיו׃ אַל לא יסור מני חשך ינקתו תיבש שלהבת ויסור ברוח פיו׃ אל
יֶאֱמַן שׁוֹא תָּעָה כִּי שָׁוְא תִּהְיֶה תְמוּרָתוֹ׃ בְּלֹא יוֹמוֹ תִּמָּלֵא יאמן שוא תעה כי שוא תהיה תמורתו׃ בלא יומו תמלא
וְכַפָּתוֹ לֹא רַעֲנָנָה׃ יְחִמַּס כַּגֶּפֶן בִּסְרוֹ וְיַשֵּׁל כַּזַּיִת נִצָּתוֹ׃ וכפתו לא רענה׃ יחמס כגפן בסרו וישל כזית נצתו׃

format? Nunqd cōſiliū dei audiſti: & inferior te erit eius ſapiētia? Quid noſti qd ignoremus: qd intelligis qd neſciam? Et ſenes & antiqui ſunt in nobis multo vetuſtiores ꝙ patres tui. Nunqd grāde eſt vt cōſoletur te deus? ſed verba tua pria hoc phibēt. Quid te eleuat cor tuū: & quaſi magna cogitās: attoni tos habes oculos? Quid tumet cōtra deū ſpūs tu vt ꝓferas de ore tuo huiuſcemodi ſermones? Quid eſt hō vt imacula tus ſit: & vt iuſt appeat natus de muliere? Ecce iter ſctōs ei nemo imutabilis: & celi nō ſūt mūdi in cōſpectu ei? quāto magis aboiabilis & inutilis hō: q bibit q̄ſi aquā iniqtatē. Oſtēdā tibi audi me: qd vidi narrabo tibi. Sapiētes cōfitētur: & nō abſcondūt pēes ſuos. Quib ſolis data eſt terra: & nō trāſiuit alienus ꝑ eos. Cūctis diebꝫ ſuis impius ſupbit: & numerus annoꝝ icertus eſt tyrānidis ei. Sonit ter roris ſemp in auribꝫ illi: & cū pax ſit: ille ſemp iſidias ſuſpicatur. Nō credit ꝙ reuerti poſſit de tenebris: circunſpectans vndiq gladium. Cum ſe mouerit ad q̄rendū panē: nouit ꝙ patus ſit in manu ei tenebraꝝ dies. Terrebit eū tribulatio: & āguſtia vallabit eū ſicut regē q prepatur ad ꝓliū. Tetēdit ei aduerſus deū manū ſuā & cōtra oipotentē roborat ē. Cucurrit aduerſus eum erecto collo: & pingui ceruice armat eſt. Opuit faciē eius craſſitudo: & de lateribꝫ ei aruina depēdet. Habitauit in ciuitatibꝫ deſolatis: & in domibus deſertis que in cumulos ſunt redacte. Non ditabitur nec ꝓſeuerabit ſubſtantia eius: nec mittet in terra radicē ſuā. Non recedet de tenebris: ramos ei arefaciet flāma: & auferetur ſpū oris ei. Nō credet ſi uſtra errore decept: aliq ꝓcio redimēd ſit. Añ dies eius ipleātur ꝓbit: & manus ei arefcet. Ledetur q̄ſi vinea in primo flore botrus eius: & quaſi oliua ꝓticiens florem ſuū.

Induct eo? audiſti: in ātē venit ἐπάγης; σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας, εἰς δέ σε ἀφίκετο ſapia? qd .n. noſti: qđ nō nouim? aut qd itelligēs: qđ σοφία; τί γὰρ εἶδας, ὃ ἴσμεν; ἢ τί συνεῖς, ὃ οὐ nō ⁊ nos? et ſenex et antiqui I no χὶ καὶ ἡμεῖς; καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς ἐν bis: grauior patre tuo vieb. pauca ſ̄pec μᾶν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέρας. ὀλίγα ἐω ſi caſti verberat eo: valde ſupra modū loc μάστιγας μιμαίγωσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λε cut eo. qd auſus eſt eo: tuū? aut qd tulerūt λάλημας. τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ἢ τί ἐπῆραν ὀ oculi tui: qm irā rupiſti coā deo. ὀφθαλμοί σου; ὅτι θυμὸν ἔρρηξας ἐναντίον τοῦ κυρίου. ꝓtuliſti aūt eo? ore verba talia. qđ .n. exēbo ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα. τίς γὰρ ὧν homo: qm erit irrepꝛehēſibilis: aut ⁊ futur iuſt na- βροτός, ὅτι εἶναι ἄμεμπτος; ἢ ὡς ἰσόμενος δίκαιος ἐπὶ tus ve mulieret? ſi in ſctis nō credit: celū ātē nō γὰς γυναικός; εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει, οὐρανὸς δὲ οὐ mundū coā eo. ſine āt abominat ⁊ impu καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ. ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθ ruo vir bibēo tniuſtitiā q̄ſi potionē. renūciabo āt ἄρτος ἀπὸ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ. ἀναγγελῶ δέ tibi: audi me: q̄ vtiq vidi renūciabo tibi: q̄ ſapiētes σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὲν ἑώρακα ἀναγγελῶ σοι, ἃ σοφοὶ vicēt: ⁊ nō abſcōderūt patres eoꝝ. ipſis āt ſo ἐροῦσι, καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρες αὐτῶν. αὐτοῖς δὲ μό lis data ē terra: ⁊ nō venit alienus in eos. ois ναις ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἔλθῃ ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς. πᾶς vita impij in cura: ānī āt nūerabiles dati po ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δέδομένα δυ tēti. at timor ipi in auribꝫ ſuis cū vis fuerit iā ipaceagere: τάσκει. ἐὰν δὲ φόβος αὐτ, ἐν ὥσιν αὐτοῦ ὅταν δοκῇ δι' εἰρηνίου, veniet ei ſubuerſio. nō credat auerſū eſſe ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι a tenebris: deſtinat ē eū in ā in manū ferri: ex ἀπὸ σκότους. ἐντέταλται γὰρ αὐτὸν εἰς χεῖρας σιδήρου, κα dinat eſt āt in ciboꝝ vulturibꝫ. nouit āt ſe ꝙ ma τατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυπῶν. οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μέ net in ruinā. vieo āt tenebroſa ipm verſabit: neceſſi τει εἰς τάφον. ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν πρόσεισι, ἀπάγ tas āt ⁊ tribulatio ipm ꝓpchēdet: ſicut dux pre χει δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν κατίσχει, ὥσπερ στρατηγὸς πρω fect cadēo: q̄ſi ſuſtulit man coā deo. cōtra τοστάτης πίπτων, ὅτι ἦρε χεῖρας ἐναντίον κυρίου. ἐπὶ αὐ āt oipotentē ceruice ſ̄durauit. cucurrit āt cō τὸ δὲ παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν. ὕβρικε δὲ ἐναν tra eū in iniuria in craſſitudie tergi ſcuti ei: q̄ſi τίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν παχεῖ νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ, ὅτι abſcōdit vultū ſuū in adipe ſuo. ⁊ fe ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ. καὶ ἐποί cit femorale in cruribꝫ. habitet āt ciuitates de ησε περιζώματα ἐπὶ τῶν μηρῶν. ἀοίκητοι δὲ πόλεις ἐρή ſertas: ingrediat āt domos inhabitatas. q̄ āt illi ꝓparauc μους, εἰσέλθοι δὲ οἴκους ἀοικήτους. ἃ δὲ ἑκεῖνοι ἡτοίμασε rūt: alij auferēt. neque ditet: neq̄ ma σαν ἄλλοι ἐκποίσονται. οὔτι μὴ πλουτισθῇ, οὔτι μὴ μέ neāt ei facultates. nō mittat in terra vmbrā: ne τι αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα. οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ γῆς σκιάν, οὐ que fugiat tenebras: germē ei tabefaciat ꝓ ἐὰν δὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος, γὴν βλαστὸν αὐτοῦ μαρᾶναι ἀπὸ tuo: decidat āt ei flos: nō credat ꝙ ꝓma τοῦ, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος, μὴ πιστευέτω ὅτι ὑστε nebit: inania.n. euadet ei. icīſio ei ātē μενεῖ, κενὰ γὰρ ἐκφοβήσεται αὐτῶ. ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ tēp corrūpet: ⁊ ram ei nō flores τοῦ φθαρήσεται, καὶ ἐρεῖδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐνδαλῇ at: comedat āt tanq̄ acreſta ante tēp: decidat āt σι, τρυγήσεται δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας, ἐκπέσοι δὲ ſicut flos olive.
ὡς ἄνθος ἐλαίας.

ſtimonīū eſt impī moꝛo. ignis aũt cõburet domos
μαρτύριον τοῦ ἀσεβοῦς ἐσθιόντος· πῦρ δὲ καύσει οἴκους
mꝛa accipiẽtiũ. i vẽtre ãt capiet dolores: eueniẽt aũt
δωροδοκητῶν· εἰ γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἐκπορεύσεται δὲ
ei vana: at veni ei⁹ feret dolũ.
αὐτῶν κενά, καὶ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑπάσει δόλον. Ca.16.

Ls.7. Eſpõdens aũt iob dicit: audiui talia mul-
Phil. 1.6 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει, ἀκήκοα τοιαῦτα πολ-
a: cõſolatores maloꝝ oẽs. did eſt nũqd ordo eſt
λά, παρακλήτορες κακῶν πάντες· τίς γὰρ μὴ τάξις ἐστὶ
vbi vẽti: aut did moleſtũ erit ubi qſi reſpõ
ῥήμασι πνεύματος, ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὅτι ἐκπορεύ
deãt ego fin vos loquar. vtinã ſupponeret aĩa vra
ται; κἀγὼ καὶ ὑμᾶς λαλήσω· εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
pro mea: poſſem iſultabo vobis vbi.
ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἶτ' ἐπαλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι· καὶ ἐκίνησα
vtiꝝ ſup vos cũ planctu caput meũ. ſit ãt fortitudo i
ἂν ἐφ' ὑμῶν σὺν πλήθει τὴν κεφαλήν μου. εἰ δὲ ἰσχὺς ἐν
ore meo: motui aũt labioꝝ nõ parcã. ſi
τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι· ἐὰν
eñ loquar nõ dolebo vulnus. ſi aũt τ tacuero
μὴ λαλήσω οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα· ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω
qd min⁹ vulnerabor: nũcãt laceratũ me fecit
τί ἐλαττον πεπόνθαμαι; νῦν δὲ κατέκοψέν με πεποίηκε
fatuũ putridũ: τ adheſit mihi: in teſtimoniũ fa-
B μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπιλάβετό μου, εἰς μαρτύριον ἐμοὶ
ctꝰ ſum: τ ſurrexiti me mẽdaciũ meũ: ſm faciẽ
κεῖται, καὶ ἀπέναντί μου ἐστὶ τὸ ψεῦδός μου, κατὰ πρόσωπόν
C meã reſpõdit. ira ſua delecit me: fre
μου ἀπαπικρίνεται. ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἐπε-
muit in me dentib⁹: ſagitte piratarꝝ eĩ
βριξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας, βέλη πειρατῶν αὐτοῦ
in me inciderũt. telũ oculoꝝ iſultauit. acuto
ἐπ' ἐμοὶ ἐπέστησαν· ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐπάλατο. ἐξέ
C pcuſſit me in genib⁹. vnanimit ãt occurrerũt
πλασέ με ἐπὶ τὰ γόνατα· ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον
in me. tradidit eũ me dẽo in manꝰ iniu-
ἐπ' ἐμοί· παρέδωκε γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδί-
ſtoꝝ in ãt impiõ piecit me. pacificũ diſper-
κων ἐπὶ δὲ ἀσεβέσι ἔῤῥιψέ με· εἰρηνεύοντα διεσκέ-
ſit me. accipiẽs me capillis euulſit: cõſtituit me
δασέ με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με
tanꝙ ſignũ: circũdederũt me lãceis pcutiẽtes
ὥσπερ σκοπόν· ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες
in reneꝭ meos: nõ pcutes effuderũt in terrã
εἰς νεφρούς μου, οὐ φεισόμενοι ἐξέχεαν εἰς γῆν τὸν
biliẽ meã. iniecerũt mihi ruinã ſup ruinã: cu
χολήν μου· κατέβαλόν μοι τραῦμα ἐπὶ τραύματι, ἐπε-
curreꝛũt ad me potẽtes. ſaccũ cõſuerũt ſup cu
D δραμον πρὸς ἐμὲ δυνάμεται· σάκκον ἔῤῥαψαν ἐπὶ βύρ
tẽ meã. at robur meũ in terra extinctũ ẽ. vẽter me⁹
σιν μου, τὸ δὲ βίος μου εἰς γῆν ἐσβέσθη. ὑγρὸς μου
ũbuli⁹ eſt a fletu: in ãt palpebris meis
D σκιὰ ἐπάνω βλεφάρων μου, ἐπὶ δὲ βλιφάροις μου
umbra mortis. iniuſtũ ãt nihil fuit in manib⁹ meis: ora
σκιὰ θανάτου. ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσί μου, εἰ-
tio ſit mea mũda. terra ne operiat in ſanguine
χὴ δέ μου καθαρά· γῆ μὴ ἐπικαλύψαι ἐφ' αἵματι τῆς
carnio mee: neque ſit loc⁹ clamori meo. τ nũc
σαρκός μου, μὴ δὲ ἔστω τόπος τῇ κραυγῇ μου. καὶ νῦν
ecce in celio teſtis me⁹: at cõſci⁹ mei in excelſis:
ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ἐδὲ συνίσῳ μου ἐν ὑψίσοις.
veniat mea oratio ad dñm: cozã ãt eo
ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἴναπτι δὲ αὐτοῦ
ſtillet me⁹ oculꝰ. ſit ãt redargutio viro cozã
στάξει μου ὁ ὀφθαλμός· ἔλεγχος δὲ ἀνδρὶ ἰναπτί
deo: τ filio hoiꝭ primo ſuo.
ον κυρίου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ.
ũni ãt miſerabileꝭ venerũt: via ãt pguã nõ reuer
ἔτι δὲ ἀριθμητὰ ἔκασιν, ὁδῷ δὲ ἃ οὐκ ἐπαισχυν-
tar ambulo.
θήσομαι περιόμαι. Ca.17.

*Cõgregatio⁹ ei ⁱhypocri
te⁽ⁿ⁾ ſterilis: ⁽ⁿ⁾& ignis ⁽ⁱ⁾deuo⁽ⁿ⁾
rabit⁽ⁱ⁾ tabernacla eoꝝ qui
*munera libẽter accipiũt.
ᵇConcepit⁽ᶜ⁾ dolorẽ: ⁽ᵒ⁾& pe
perit⁽ᵉ⁾ iniqtatẽ: ⁽ᶠ⁾& vterus
eius⁽ᵍ⁾ p̄parat⁽ᵇ⁾ dolos. 16.
Rſidens aũt ᵇiob: ⁽ᶜ⁾dixit.
*Audiui⁽ᶠ⁾ freq̄nter⁽ᶜ⁾ ta
lia: ⁽ᵍ⁾ cõſolatores⁽ᵇ⁾ oneroſi
⁽ᵒ⁾es vos eſtis. ⁽ʰ⁾Nunqd hẽ
bũt⁽ʰ⁾ finẽ⁽ᵉ⁾ verba⁽ᵐ⁾ ventoſa:
⁽ᵐ⁾aut⁽ᵃ⁾ aliqd⁽ᶠ⁾ tibi moleſtũ ẽ
⁽ᵍ⁾ſi⁽ᶜ⁾ loq̄ris: ⁽ⁱ⁾Poterã⁽ᵃ⁾ &⁽ᶠ⁾ ego
⁽ᵃ⁾ſilla vr̄i ⁽ᵗ⁾ loq. Atq; vtinã
⁽ᵗ⁾eſſet ⁽ᵃ⁾ aia vra ⁽ᵖ⁾ aia mea:
ᵇcõſolarer & ego⁽ᶜ⁾ vos⁽ᶠ⁾ ſer
mõib⁽ᵒ⁾: ⁽ᵍ⁾& mouerẽ ⁽ᵇ⁾caput
meũ⁽ᵖ⁾ ſup vos. ⁽ʲ⁾Roboratẽ
vos⁽ⁿ⁾ ore meo: ⁽ᶜ⁾& mouerẽ
⁽ᵖ⁾labia mea q̄ſi⁽ᵇ⁾ parcẽs vo
bis. Sedqd⁽ᶠ⁾ agã! ⁽ᶠ⁾Si⁽ᵉ⁾ locut⁽ᵒ⁾
fuero: ⁽ʳ⁾nõ⁽ⁿ⁾ queſcit⁽ᶜ⁾ dolor
me⁽ᵒ⁾: ⁽ᶠ⁾& ſi tacuero⁽ᵇ⁾ nõ⁽ʳ⁾ re
cedet⁽ᵃ⁾ a me. ⁽ᵇ⁾Nũc⁽ᶜ⁾ aũt⁽ᶜ⁾ op
p̄ſſit me dolor meus: &⁽ᶦⁿ⁾
nihilũ redacti ſũt⁽ᵍ⁾ oẽs⁽ᵇ⁾ ar
tus mei. ⁽ʲ⁾Ruge mee⁽ᵇ⁾ teſtio
niũ dicũt⁽ᶜ⁾ cõtra me: ⁽ᵐ⁾& ſu
ſcitatur⁽ᵉ⁾ falſiloqu⁽ᵒ⁾ aduer
ſus facĩ meã⁽ᵍ⁾ cõtradicẽs
mihi. ⁽ᵒ⁾ Collegit⁽ᶠ⁾ furorem
ſuũ in me: ⁽ᵗ⁾& cõmĩnãs mi
hi⁽ᵉ⁾ ifremuit⁽ᶜ⁾ cõtra me⁽ᶠ⁾ dẽ
tibus ſuis. ⁽ʲ⁾Hoſtis me⁽ᵒ⁾ ter
ribilib⁽ᵖ⁾ oculis⁽ᶜ⁾ me⁽ᵃ⁾ ituitus
eſt. ⁽ᵖ⁾ Apuerũt⁽ᶜ⁾ ſup me⁽ᶠ⁾ ora
ſua: &⁽ᵉ⁾ exprobrãtes⁽ᵇ⁾ pcuſ
ſerũt⁽ᵗ⁾ maxillã meã: ⁽ᵐ⁾ faciati
ſũt penis meis: ⁽ⁿ⁾ Cõcluſit
me⁽ᵒ⁾ deus⁽ᵖ⁾ apd⁽ᵍ⁾ iniquũ: ⁽ʳ⁾&
*manib⁽ᶠ⁾ ipioꝝ⁽ᵉ⁾ me tradi
dit. ⁽ˢ⁾ Ego ille qndã ⁽ᵗ⁾opulẽ
tus repẽte⁽ᵗ⁾ cõtritus ſum:
⁽ᵗ⁾tenuit⁽ᵇ⁾ ceruicẽ meã: ⁽ᶜ⁾⁽ᵖ⁾fre
git me: ⁽ᵇ⁾& poſuit me⁽ᵉ⁾ ſibi
q̄ſi⁽ʳ⁾ in ſignũ. ⁽ᶠ⁾Circũdedit
⁽ᵇ⁾me⁽ⁱ⁾ lãceis ſuis: ⁽ᵏ⁾cõuulne
rauit⁽ⁱ⁾ lũbos meos. ⁽ᵐ⁾Non
⁽ⁿ⁾pepcit: &⁽ᵒ⁾ effudit⁽ᵖ⁾ in tra
⁽ᵍ⁾viſcera mea. ⁽ʳ⁾ Conſcidit
me⁽ᵉ⁾ vulnere⁽ᶠ⁾ ſup⁽ⁱ⁾ vulnus:
⁽ⁱ⁾irruit⁽ᵗ⁾ in me⁽ᵉ⁾ q̄ſi gigas.
ᵇSaccũ⁽ᶜ⁾ cõſui⁽ⁿ⁾ ſup⁽ᵉ⁾ cutem
meã: ⁽ᶠ⁾& opui⁽ᵉ⁾ cinere⁽ᵇ⁾ car
nẽ meã. ⁽ᵍ⁾Facies mea⁽ʰ⁾ intu
muit⁽ᵃ⁾ a⁽ᵐ⁾ fletu: ⁽ⁿ⁾& ⁽ᵒ⁾ palpe
bre mee⁽ᵉ⁾ caligauerũt. Hec
paſſus ſuꝫ⁽ᶠ⁾ abſq;⁽ᵍ⁾ iniqtate
⁽ᵗ⁾man⁽ᵍ⁾ mee: ⁽ᵘ⁾cũ hẽrẽ⁽ᵗ⁾ mũ
das addeũ ⁽ᵛ⁾ pces. ⁽ʳ⁾ Terra
⁽ʳ⁾ne⁽ᵉ⁾ opias⁽ᵇ⁾ ſanguinẽ meũ
⁽ᶜ⁾neq;⁽ᵍ⁾ iueniat in te⁽ᶜ⁾ locũ la
tẽdi⁽ᵈ⁾ clamor me⁽ᵍ⁾. ⁽ᶠ⁾Ecce⁽ᵉ⁾ ei
⁽ᵇ⁾in celo⁽ᵗ⁾ teſtis me⁽ᵍ⁾: ⁽ᵐ⁾& cõ
ſcius me⁽ᵍ⁾ i excelſis. ⁽ᵒ⁾ Ver
boſi⁽ʳ⁾ amici mei: ⁽ᵍ⁾ad⁽ʳ⁾ deũ
⁽ᵖ⁾ſtillat⁽ᵒ⁾ oculꝰ meus. ⁽ˢ⁾ Atq;
vtinã ſic⁽ᵃ⁾ iudicaretur ⁽ᵗ⁾vir
⁽ᵗ⁾cuꝫ⁽ᵈ⁾ deo: ⁽ᵉ⁾quõ iudicatur
⁽ᵉ⁾fili⁽ᵍ⁾ hoiꝭ⁽ᶜ⁾ cũ collega ſuo.
Ecce⁽ᵉ⁾ ei⁽ᵗ⁾ breues⁽ᶜ⁾ anni⁽ᵗ⁾ trã⁽ᵉ⁾
ſeunt: ⁽ᵇ⁾& ſemitã p quã nõ
⁽ᵇ⁾reuertar⁽ᵃ⁾ ambulo. 17.

ʿעד	ʿכִּי ʿעֵדַת ʿחָנֵף ʿנִלְמוּד ʿוְאֵשׁ ʿאָכְלָה	
	אָהֳלֵי ʿשֹׁחַד: ʿהָרָה ʿעָמָל ʿוְיָלַד ʿאָוֶן	
ʿכון ʿרָמָה	ʿוּבִטְנָם ʿתָּכִין ʿמִרְמָה:	
Cap. xvi.	ʿוַיַּעַן ʿאִיּוֹב ʿוַיֹּאמַר: ʿשָׁמַעְתִּי ʿכָאֵלֶּה	
ʿענה ʿאָשָׁר	ʿרַבּוֹת ʿמְנַחֲמֵי ʿעָמָל ʿכֻּלְּכֶם: ʿהֲקֵץ	
ʿרגז ʿנָתַם	ʿלִדְבָרִי ʿרוּחַ ʿאוֹ ʿמַה ʿיְמָרִיצָךְ ʿכִּי	
ʿעָנָן	ʿתַעֲנֶה: ʿגַּם ʿאָנֹכִי ʿכָּמוֹכֶם ʿאֲדַבֵּרָה ʿלוּ	
ʿרבר	ʿיֶשׁ ʿנַפְשְׁכֶם ʿתַּחַת ʿנַפְשִׁי ʿאַחְבִּירָה	
ʿחָבַר	ʿעֲלֵיכֶם ʿבְּמִלִּים ʿוְאָנִיעָה ʿעֲלֵיכֶם	
ʿמָלַל ʿנוע	ʿנְמוֹ ʿרֹאשִׁי: ʿאַאֲמַצְכֶם ʿנְמוֹ ʿפִי	
ʿאָפִין ʿפֶּה	ʿוְנוּד ʿשְׂפָתַי ʿיַחְשׂךְ: ʿאִם ʿאֲדַבְּרָה ʿלֹא	
ʿחָשַׂךְ ʿחָבַל	ʿיֶחְשַׂךְ ʿכְּאֵבִי ʿוַאֲחִדָּלָה ʿמָה ʿמִנִּי	
ʿיָהַל ʿלָאָה	ʿיַהֲלֹךְ: ʿאַךְ ʿעַתָּה ʿהִלְאָנִי ʿהַשְׁמוֹת	
ʿשָׁמֵם ʿיָעַד	ʿכָּל ʿעֲדָתִי: ʿוַתְקְמְטֵנִי ʿלְעֵד ʿהָיָה	
ʿכָּמַט ʿעָוֵד	ʿוַיָּקָם ʿבִּי ʿכַּחֲשִׁי ʿבְּפָנַי ʿיַעֲנֶה: ʿאַפּוֹ	
ʿקום ʿפָּנָה	ʿטָרַף ʿוַיִּשְׂטְמֵנִי ʿחָרַק ʿעָלַי ʿבְּשִׁנָּיו	
ʿשָׁחַם ʿשִׁן	ʿצָרַי ʿיְלַטֵּשׁ ʿעֵינָיו ʿלִי: ʿפָּעֲרוּ ʿעָלַי	
ʿצור ʿלָטַשׁ	ʿבְּפִיהֶם: ʿבְּחֶרְפָּה ʿהִכּוּ ʿלֶחְיִי ʿיַחַד ʿעָלַי	
ʿפֶּה ʿנָבָה	ʿיִתְמַלָּאוּן: ʿיַסְגִּירֵנִי ʿאֵל ʿאֶל ʿעָוֶל	
ʿלָתַת ʿמָלֵא	ʿוְעַל ʿיְדֵי ʿרְשָׁעִים ʿיְרִטֵנִי ʿוְשָׁלְוַנִי ʿהָיִיתִי	
ʿסָגַר ʿגָּל	ʿוַיְפַרְפְּרֵנִי ʿוַאֲחֹז ʿבְּעָרְפִּי ʿוַיְפַצְפְּצֵנִי	
ʿשָׁלָה ʿהָיָה	ʿוַיְקִימֵנִי ʿלוֹ ʿלְמַטָּרָה: ʿיָסֹבּוּ ʿעָלַי ʿרַבָּיו	
ʿפוּר ʿפּוּץ	ʿיְבַקַּע ʿכְּלָיוֹתַי ʿוְלֹא ʿיַחְמֹל ʿיִשְׁפֹּךְ	
ʿקוּם ʿעָטַר	ʿלָאָרֶץ ʿמְרֵרָתִי: ʿיִפְרְצֵנִי ʿפֶּרֶץ ʿעַל	
ʿסָגַר ʿנָהָה	ʿפָּנַי ʿפָּרָץ ʿיֵרֶץ ʿעָלַי ʿגִּבּוֹר: ʿשָׂק	
ʿפָּלַח ʿנָלָה	ʿתָּפַרְתִּי ʿעָלַי ʿנִלְדִּי ʿוְעוֹלַלְתִּי ʿבָּעָפָר	
ʿחָגַר ʿשָׁפָךְ	ʿקַרְנִי: ʿפָּנַי ʿחָמְרְמְרָה ʿמִנִּי ʿבָּכִי ʿוְעַל	
ʿפָּרַץ ʿפָּנָה	ʿעַפְעַפַּי ʿצַלְמָוֶת: ʿעַל ʿלֹא ʿחָמָס ʿבְּכַפָּי	
ʿרוץ ʿנָגַר	ʿוּתְפִלָּתִי ʿזַכָּה: ʿאֶרֶץ ʿאַל ʿתְּכַסִּי ʿדָמִי	
ʿעָלַל ʿנָסָה	ʿוְאֵל ʿיְהִי ʿמָקוֹם ʿלְזַעֲקָתִי: ʿגַּם	
ʿהָיָה ʿקום	ʿעַתָּה ʿהִנֵּה ʿבַּשָּׁמַיִם ʿעֵדִי ʿוְשַׂהֲדִי	
ʿעוד ʿרום	ʿבַּמְּרוֹמִים: ʿמְלִיצַי ʿרֵעָי ʿאֶל	
ʿלוּן ʿדָּשָׁה	ʿאֱלוֹהַּ ʿדִּלְפָּה ʿעַיִן: ʿוְיוֹכַח ʿלְגֶבֶר	
ʿיָכַח	ʿעִם ʿאֱלוֹהַּ ʿוּבֶן ʿאָדָם ʿלְרֵעֵהוּ:	
ʿשָׁנַת ʿסָפַר	ʿכִּי ʿשָׁנוֹת ʿמִסְפָּר ʿיֶאֱתָיוּ ʿוְאֹרַח	
ʿאָתָה ʿשוב	ʿלֹא ʿאָשׁוּב ʿאֲהָלֵךְ:	
ʿהָלַךְ		

Cap.xvij.

רוּחִי חַבָּלָה יָמַי נִזְעָכוּ קְבָרִים לִי׃
אִם לֹא הֻתֻלִים עִמָּדִי וּבְהַמְרוֹתָם
תָּלַן עֵינִי׃ שִׁימָה נָא עָרְבֵנִי עִמָּךְ
מִי הוּא יִתְקַע לִי׃ כִּי לִבָּם
צָפַנְתָּ מִשָּׂכֶל עַל כֵּן לֹא תְרוֹמֵם׃
לְחֶלֶק יַגִּיד רֵעִים וְעֵינֵי בָנָיו
תִּכְלֶינָה׃ וְהִצִּיגַנִי לְמָשָׁל עַמִּים
וְתֹפֶת לְפָנִים אֶהְיֶה׃ וַתֵּהַם מִכַּעַשׂ
עֵינִי וְיֹצְרַי כַּצֵּל כֻּלָּם׃ יָשׁוֹמּוּ
יְשָׁרִים עַל זֹאת וְנָקִי עַל חָנֵף
יִתְעוֹרָר׃ וְיֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ וְטָהֵר
יְסִיף אֹמֶץ׃ וְאוּלָם כֻּלָּם תָּשֻׁבוּ
וּבֹאוּ נָא וְלֹא אֶמְצָא בָכֶם חָכָם׃
יָמַי עָבְרוּ זִמּוֹתַי נִתְקוּ מוֹרָשֵׁי
לִבָּבִי׃ לַיְלָה לְיוֹם יָשִׂימוּ אוֹר
קָרוֹב מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ׃ אִם אֲקַוֶּה שְׁאוֹל
בֵּיתִי בַּחֹשֶׁךְ רִפַּדְתִּי יְצוּעָי׃ לַשַּׁחַת
קָרָאתִי אָבִי אָתָּה אִמִּי וַאֲחוֹתִי
לָרִמָּה׃ וְאַיֵּה אִפּוֹ תִקְוָתִי וְתִקְוָתִי
מִי יְשׁוּרֶנָּה׃ בַּדֵּי שְׁאוֹל תֵּרָדְנָה
אִם יַחַד עַל עָפָר נָתַת׃

Cap.xviij.

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר׃ עַד אָנָה
תְשִׂימוּן קִנְצֵי לְמִלִּין תָּבִינוּ וְאַחַר
נְדַבֵּרָה׃ מַדּוּעַ נֶחְשַׁבְנוּ כַּבְהֵמָה
נִטְמֵינוּ בְּעֵינֵיכֶם׃ טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְאַפּוֹ
הַלְמַעַנְךָ תֵּעָזֵב אֶרֶץ וְיֵעְתֵּק צוּר
מִמְּקוֹמוֹ׃ גַּם אוֹר רְשָׁעִים יִדְעָךְ
וְלֹא יִגַּהּ שְׁבִיב אִשּׁוֹ׃ אוֹר חָשַׁךְ
בְּאָהֳלוֹ וְנֵרוֹ עָלָיו יִדְעָךְ׃ יֵצְרוּ צַעֲדֵי
אוֹנוֹ וְתַשְׁלִיכֵהוּ עֲצָתוֹ׃ כִּי שֻׁלַּח
בְּרֶשֶׁת בְּרַגְלָיו וְעַל שְׂבָכָה יִתְהַלָּךְ׃
יֹאחֵז בְּעָקֵב פָּח יַחֲזֵק עָלָיו צַמִּים׃
טָמוּן בָּאָרֶץ חֶבְלוֹ וּמַלְכֻדְתּוֹ עָלָיו
נָתִיב׃ סָבִיב בִּעָתְהוּ בַּלָּהוֹת וְהֵפִיצֻהוּ
לְרַגְלָיו׃ יְהִי רָעֵב אֹנוֹ וְאֵיד נָכוֹן
לְצַלְעוֹ׃ יֹאכַל בַּדֵּי עֹרוֹ יֹאכַל
בַּדָּיו

SPirit⁹ me⁹ ᵇattenuabi
tur:ᶜ dies meiᵇ breuia
būtur:& ſolū⁷ mihi ſupeſt
ᶜſepulchrū.ᵇ Nō peccaui:
⁷& in amaritudinibᵇ ᵐmo
ratur ⁿocl's me⁹.ᵃ Libera
me &ᵒ pone me ᵖ iuxta te
&ᵒ cui⁹ vis ⁿman⁹ ᵖpugnet
cōtra me.ᵗ Cor eoꝝ ᵏlōge
feciſti ᵇa diſciplina:ᶜ ᵖpte
reaᶜ nō⁹ exaltabūtur.ᵈ Pre
damᵇ pollicetur⁷ ſociis:ᵗ &
oculi ⁷filiorū eiꝰ ᵐdeficiēt.
ᵐ Poſuit me q̄ſi ᵒ in puer
biū ᵖvulgi :ᵍ & exēplū ᵍ ſuꝫ
ᵍcorā eis.ᵗ Caligauit ⁿad in
dignationē ᵗoculꝰ meus ⁷ &
mēbra mea ᵍ q̄ſi in nihilū
redacta ſunt.ᵇ Stupebunt
ᶜiuſti ᵇ ſupᵗ hoc :⁷ & inocēs
ᵈcōtra ᵇ hypocritā ⁷ ſuſcita
bitur.ᵏ Et tenebit⁷ iuſtus
ᵐ viā ſuā:ⁿ & mūdis ᵒ mani
bus ᵖ addet ᵍ fortitudinē.
ᶜ Igitur ᵒēs vos ᵗ cōuerti
mini ⁿ & venite:ᶜ & nō⁹ iue
niā ᵃ in vobis vllū ᵇ ſapiētē.
ᶜ Dies mei ⁿ tranſierūt:ᶜ co
gitationes mee ᶜ diſſipate
ſunt:ᵈ torq̄ntes ᵇ cor meū.
ᶜ Noctē ᵗ verterūt ᵇ in diē:& rurſū ᵒ poſt ᵖ tenebras ſpe
ro ᵐ lucē. ᵍ Si ᶜ ſuſtinuero:
ⁿ infern⁹ dom⁹ mea eſt:& ᵖ in tenebris ᵈ ſtraui ⁿ lectu
lū meū.ᵗ Putredini ᵍ dixi:
ᵇ pt̄ me⁹ es:ᵒ mē mea ᶜ & ſo
ror mea ᶜ vermib⁹.ᵈ Vbi ē
ergo ᵇ nūc ᵗ p̄ſtolatio mea:
ᵏ & patiaꝫ meā ᵍqs ᵐ ꝑſideraꝫ
In pfūdiſſimū ᵉ ifernū ᵍ de
ſcēdēt ⁿ oīa mea. Putas ne
ᵍ ſaltē ibi ⁿ erit reqes mihi.

Rſ ᵈēs ᵉ ät ᵇ baldath 18.
ᶜ ſuites:ᵒ dixat.ᵈ Vſq
ad quē ᵇ finē ᶜ verba ᵍ iacta
bitis. Intelligite prius:⁷ &
ſic ᵐ loq̄mur. ⁿ Quare ᵒ re
putati ſum⁹ ᵖ vt iumenta:
& ᵍ ſorduim ᵉ ᶜ corā vobis:
Quid⁹ pdis ᶜ aiam tuā ᵃ in
furore tuo ! ᵗ Nūq ꝑpter
te ᶜ derelinq̄tur ⁷ terra:ᵍ &
trāſſerētur ᵇ rupes ᶜ de loco
ſuo:ᵒ Nōne ᶜ lux ⁷ ipi ᵍ extin
guetur:ᵇ nec ⁷ ſplēdebit ᵃ flā
ma ⁷ ignis eiꝰ.ᵐ Lux ᵒ obte
nebreſcet ᶜ in tabernaculo
illi⁹:ᶠ & lucerna q̄ ᵍ ſup eū ē
ᶠ extiguetur ᵉ Arctabūtur
ᵍ greſſus ᵇ virtutis eius :ᵗ &
ꝑcipitabit eū ᶠ cōſiliū ſuū.
ᵍ Immiſit ⁷ ei ᵇ in rete ᶜ pe
des ſuos :ᵉ & in ᶠ maculis
eiꝰ ambulat.ᵍ Tenebitur
ᵇ plāta illi⁹ laq̄o· & ᵉ exarde
ſcet ᶜ cōtra eum ᵐ ſitus.ⁿ Ab
ſcōdita ē ᵒ in terra ᵖ pedica
eiꝰ & decipula illius ᵍ ſup
ᵉ ſemitā.ᶜ Vndiq; ᵉ trebūt
eū ᶠ formidines:ᶠ & iuoluēt
ᵍ pedes eius.ᵃ Attenuetur
ᵇ fame ᶜ robur eius ᵒ & inedia ᶜ iuncta dat ᶜ coſtas illius.ᵍ Deuo
ret ᵇ puchritudinē ᶜ cutis eius: & ᵈ cōſumat ᵗ brachia illius

Cap.xviij.

עוֹר אָחַז
צֶדֶק יָסָף
אֲלַס שׁוּב
בּוֹא מָצָא
יוֹם תָּמַם
תֵּבֵל
רוֹם
נֶגֶד רָעָה
כָּלָה יָצַג
פְּנֵה הָיָה
כָּעַס כָּהָה
שָׁמַם נִבָּה
חָשַׁב מָדַע
אֹהֶל נָגַה
שָׁבַב אֵשׁ
נוּר צוּר
שָׁלַךְ צִנָּה
תַּלְבֻּשׁ
אָזַל פּוּחַ
חָזַק צָמַם
טָמַן לָכַד
נָתִיב סָבַב
פּוּץ הָיָה
אוֹן מִן
אָכַל בָּז

DEreo ſpū latus: egeo āt ſepulchro:
Ὀλίκεμαι πνεύματι φερόμενος, δ' ἰέμαι δὲ ταφῆς,
τ nō aſſequor. ſupplico laborāo: τ dd faciā: furari
καὶ οὐ τυγχάνω. λίσσομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσω; ἁλλό-
ſunt āt meae facultates alieni. dō eſt hīc:
τριαι δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι. τίς ἐστὶν οὗτος, τῇ
manu mea ligēt: qñ eo: eoꝝ abſcōderūt a
χειρί μου συνδεθήτω; ὅτι καρδίας αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ
prudētia: ꝓpt hoc non exaltabis eos. parti nun
φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. τῇ μερίδι ἀπα
ciabit mala: oculi āt mei in filijs cōtabuerūt. poſuiſti
γεῖν κακίας, ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν. ἔθου
āt me fabulā in gētibus: riſus āt ero coram
δέ με παρύλημα ἐν ἔθνεσι, γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπὸ βου
cti ſunt ero ab ira oculi mei: obſcuus ſū val
λευτοῦ ἔσομαι ἀπὸ ὀργῆς ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρκημαι μι
de ab oībus. ſupor: tenuit ecraco ſup hīs:
κρὸς πάντων. ἐκύκλωσέ με χεὶρ ἀλλοτρίους ἐπὶ τούτοις,
iuſtus āt ſup iniquū ſuſcitet. teneat āt fidelis
δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπαναστήσεται. κρα
ſuā viā: mūdus āt manibus: recipiat audaciā. quinimo
τήσει δὲ πιστὸς τὴν
ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὰς δὲ χεῖρας ἀπολάβοι θάρσος. οὐ μὴ δὲ
oēs nitimini ⁊ venite iā: nō eſt inuenio in
ἀλλὰ πάντες ἐρείδεσθε καὶ δεῦτε δή, οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν
vobis ſap̄. dies mei trāſierūt in ſtrepitu: rupti ſūt āt
ὑμῖν ἀλκήν. αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ, ἐρράγη δὲ
articuli cordis mei. noctē in diē poſuit: lumē ꝓpe
τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου. νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα, φῶς ἐγγὺς
a facie tenebraꝝ. ſi eſt ſuſtinuero: ifern⁹ mea
ἀπὸ προσώπου σκότους. ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ἐ
dom⁹: in āt caligine ſtraui ē me⁹ lect⁹. mortē in
στίν, ἐν δὲ γνόφῳ ἔσρωταί μου κέρωμιν. θάνατον ἐπι
uocaui patrē meū eſſe: matrē āt meā eſſe ⁊
καλέσαμαι πατέρα μου εἶναι, μητέρα δέ μου εἶναι καὶ
ſororē putredinē. vbi igit mea eſt ſpes: aut bona
ἀδελφὴν σαπρίαν. ποῦ δὴ μου ἐστὶν ἐλπίς, ἢ τὰ ἀγα
mea videbo: aut mecū in ifernū deſcendēt: aut ſim
θά μου ἴδωμαι; ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ᾅδου καταβήσεται; ἢ ἐμοὶ
nimit in ſepulchrū deſcēdemus:
συμαὶ δὴ ἐν γῇ χώματος καταβησόμεθα; Ca.18.

Eſpōdens āt baldad ſauchites dixit: vſq
ΒΥπολαβὼν δὲ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης λέγει, μέ
quo nō ceſſabis: mane: vt ⁊ ipi loquamur.
χρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπίσχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν.
quare vt ḡdrupedeo tacuim⁹ coꝝ te! in
διατί ὡσεὶ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐνώπιόν σου; κέ
terfecit te ira. dd eſt ſi tu mortu⁹ fueris: inhabitabilis q̄
κρηται σε ὀργή. τί γὰρ ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος κό
ſub celo! aut ſubuertent mōtes a fundamētis! ⁊ lumē
σμος ὑπουράνιος; ἢ καταῤῥαφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων; καὶ φῶς
impios extinguet! ⁊ nō cueniet coꝝ flāma.
ἀσεβῶν σβεσθήσεται; καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ.
lumē eius tenebre in tabernaculo: at lucerna in eo
τὸ φῶς αὐτοῖς σκότος ἐν σκήνῃ, ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ
extinguet. venent minimi facultates ei⁹
σβεσθήσεται. ἀφανίσαισαν ἰλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐ
errēt āt ei⁹ cōſiliū. imittat āt pes
τοῦ. σφάλει δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ἐμβαλέτω δὲ ἐπὶ
ei⁹ in laqueo: in rete inuoluat. veniāt āt ſup
αὐτοῦ ἐν παγίδι, ἐν δικτύῳ ἑλίχνιν. ἕλκυσαν δὲ ἐπ'
eū laqui: roborabit in eū ſitiētes. abſcōdi
αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας. κέκρυ
t eſt āt in terra funicul⁹ ei⁹: ⁊ decipula il
πται δὲ ἐν τῇ γῇ σχοινὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλλη-ψις αὐ
lius in ſemitis. circuitu ꝓdant eū doloreꝝ:
τοῦ ἐπὶ τρίβων. κύκλῳ ὀλίσαισαν αὐτὸν ὀδύναι,
mulct āt circū pedē ei⁹ veniāt in fame an
πολλοὶ δὲ πρὸς πόδα αὐτοῦ ἕλκυσαν ἐν λιμῷ γυ
guſtia: ruina āt ei ꝓparata eſt indecēs. comedant
μνά, σβέσμα δὲ αὐτῷ ἑτοίμασαι ἐξαίσιον. βρωθήσαι
āt ei⁹ rami pedū: comedat āt eius
δὲ αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν, κατεδέσθω δὲ αὐτοῦ ὀσφὺ

Trās.gre.lxx.cū inter.lati. Trāsla.B.Vie. Ter.he.Job.xix. Trītua.heb.

polchra mors. scindat ãt de tabernaculo eī sanitas:
τὴν ὑρρῶα θάνατος· διαγνίη δὲ ἐκ σκήνης αὐτοῦ ἴασις,
teneat ãt eū necessitas accusatiōe regia.habitabit in
χεὶν δὲ αὐτοὶ ἀνάγκη αὐτίκα βασιλεῦς· κατασκηνώσει ἐν τῷ
habitaculo eī inocte eī: vispergent dece
σκηνῷ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, καταπαρήσεται τὰ ἐνυπά
tia eī in sulfure. deorsū radices eī siccabunt:
τια αὐτοῦ ἐν θείῳ· ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτῆ ξηρανθήσονται,
s sursū corruet messio eī. memoria
καὶ ὑπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτ· τὸ μνημόσυνον
eī pereat de terra:t erit nomē ei in fa
αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπαρξει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρό
cie extraneo. expellat eū de luce in tenebras:t
σωπου ἐξωτέρω· ἀπώσεται ἀνθρ ἐκ φωτὸς εἰς σκότος, καὶ
ab orbe terrarū trāsferet eū. nō erit nor
ἐκ τῆς οἰκουμένης μετάστησας αὐτόν· οὐκ ἔσται ἐπιγνωσὸς
in pplo eius:neq; saluat in subcelesti dom eī.
ἐν λαῷ αὐτ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν οἰκος αὐτ·
sed in reb eī vtuēt alij: sup eū gemuerūt vltimi:
ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτ διάνοιαι ἔτεροι, ἐπ' αὐτῷ ἐστάχυσαν ἔσχατοι,
primos ãt tenuit stupor.he sunt dom iniustos: hic ãt
πρώτους δὲ ἔσχε ταῦμα· οὗτοι εἰσὶν οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ
locus ignorantiū dñm.
τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον. Ca.19.

A Respōdens iob dicit: vsq; quo afflictā facie
Ὑ ποκριθεὶς Ἰὼβ λέγει, ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσε
tis aiam meā: t occidetis me simonib cognoscite solū
τε τὴν ψυχήν μου, καὶ κακώσετέ με λόγοις; γνῶτε μόνον
q dño fecit me sic: lochmini pra me: nōne
ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ μὲ οὕτως, καταλαλεῖτέ μου, ἐνεκά=
uerēteo me incūbitio mihi: nēpe tā in vitate ego erra
χυσέμενοί μοι ἐπικεῖσθέ μοι, καὶ δι' ἐπ' ἀλαθείας ἐγὼ πλα
ui: apud me ãt habitat error. locutū esse xpū q nō
νᾶται, παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος. λαλῆσαι ῥῆμα οὐκ
oportebat:at verba mea errāt t nō in tpore. sine
ἔδει, τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶσθαι καὶ ἐκ καιροῦ· τὰ
ãt q̄s i me magnificamini:insultatis ãt mihi opprobrio.cogno
δὲ τίνι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε, ἐπάλληλόν δέ μοι ὀνείδος· γνῶ
Hbr. scite igit q dño est q turbauit:munitionē ãt ei in me erai
1.c. τε οὖν ὅτι ὁ κς ἐστιν ὁ ταράξας, ὀχύρωμα δὲ αὐτ ἐπ' ἐμὶ ὕ=
tauit. ecce rideo opprobrio:t nō loquar: clamabo: t
A B φωσεν· ἰδοὺ γελῶ ὀνίδει, καὶ οὐ λαλήσω, κεκράξομαι, καὶ
nequa iudiciū icircuitu circūedificat sū: t nō trāsibo:
οὐδαμοῦ κρῖμα κύκλῳ περιοικοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ,
in facie mea tenebras posuit. at gloriā meā a me
ἐπὶ πρόσωπου μου σκότος ἔθετο· τὴν δὲ δόξαν μου ἀπ' ἐμ=
eruit: abstulit ãt coronā de capite meo.dilania
μοῦ ἐξέδυσεν, ἀφεῖλε δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου· διέστα
uit ãt me icircuitu t abiit: excidit ãt sicut arborē
σεν δέ με κύκλῳ καὶ ᾠχώμην, ἐξέκοψε δὲ ὥσπερ δένδρον
spē meā.grauit ãt mihi ira vsus est: reputauit
τὴν ἐλπίδα μου. ὀργὴν δέ μοι ὠργίσατο, ἐλογίσατο
ãt me sicut inimicū. simul ãt eī venerūt tēpta=
δέ με ὥσπερ ἐχθρόν· ὁμοθυμαδὸν δὲ αὐτ ἦλθον τὰ πειρα
C tiones in me: vīs meis circūdederūt me insidiatores.
τήρια ἐπ' ἐμοί, τοῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσάν με ἐγκαίνιοι·
a me ãt fratres mei recesserūt: cognouerūt alienos pp me.ami
ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν, ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἐμέ· φί
ci ãt mei imisericordes facti sunt: neq; adiūrerūt me pri
λοι δέ μου ἀπελείφθησαν γενέσθαι, οὐ δὲ προσπεσόντες μοι ἐγε=
mi mei. t q̄ nouerūt meū nomē obliti sunt mei. vici
νάτεσάν μου· καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου· γείτο
ni dom: ancillę q̄s mec: alien fui coā eis. ser
νες δίκαιος, ἠρέπαινον τέ μου, ἀλλογενὴς ἐμὴν ἑαυτῶν ἐποιή=
uū meū vocaui: t nō obediuit. os ãt meū deprecabāt:t
σαντο. τὸν ἐμὸν οἰκέτην ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ὑπήκουσέ μοι· στόμα δέ μου ἐδέετο, καὶ
supplicabā vxori mee: aduocabā ãt adulēo filios
ἐντεῦθεν τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ κλαπεύων υἱοὺς
alienarū meaq.ipsi ãt in seculū me auersari sunt: q̄s
ἀλλοτρίων μου. οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεστράφησαν, ὅταν
relargo: vera me loquunt. abominati sunt ãt me
ἀφῶ, κατ' ἐμοῦ λαλοῦσι· ἐβδελύξαντο δέ με οοοοοο

m primogenita mors. o Auel latur p de tabernaculo suo q fiducia eī? r & calcet sup eū s q̄si rex t iterū? u Habi tēt t in tabernaculo illi? so cii eī? q nō est: a aspgatur b in c tabernaculo eius b sul fur. c Deorsuz d radices eī? e siccētur: f sursum ãt t atte ratur h messis eī? i Memo ria illi? m peat n de o terra: p & nō celebretur n nomē eius n in n plateis. s Expellet eū t de luce in a tenebras: b & de vrbe c trāsferet eū. p Nō erit c semē eius g neq; b pge mes t in pplo suo: h nec vlle i reliqe m in regionib? eius. n In o die eī? p stupebūt q no uissimi: r & primos n iuadet t horror. t Hec sūt ergo t ta bernacula t iniqui: a & iste b locus eius qui c ignorat d deum. 19.

R Espondēs ãt iob: c di xit. o Vsq; quo affligi tis a aiam meā: o & atteritis me f monib? g En t decies h cōfūditis me: & nō e ru bescitis q opprimētes me. r Nempe o & si h ignoraui: m mecum r erit t ignorantia mea b at vos c cōtra me b eri gimini: c & arguitis r me f opprobriis meis. Saltem t nūc b itelligite a qa d de? nō eq̄ iudicio m afflixerit me: n & flagellis suis o me r cixe rit. q Ecce r clamabo o vim patiēs: t & nemo n audiet. s Vociferabor: t & nō ē qui t iudicet. a Semitā meā b cir cūsepsit c & trāsire c nō pos sum: c & in c calle meo e te nebras b posuit. l Spoliauit k me t gl̄ia mea: m & abstulit n coronā de o capite meo. p Destruxit me b vndiq; r & pereo: o & t q̄si euulsę t arbo ri a abstulit n spē meā s Irat? est t cōtra me b furor ei?: a & sic me habuit t q̄si hostem sui. b Simul t venerūt t latro nes ei?: g & fecerūt sibi t viā k per me: h & obsederūt t in gyro m tabernaculū meū. n Frēs meos s longe fecit o a me q & noti mei q̄si alieni o recesserūt a me. a Dereli q̄rūt me t ppinq mei: r & q me nouerāt t obliti sūt mei s iqlini b dom? mee c & ācille mee o sic alienū c hūerit me: & q̄si pegrin? fui b in oc̄lis eorū. l Seruū meū b vocaui & nō m rndit: o ore ppio p deprecabar q illū. r Halitū meum o exhorruit r vxor mea o & orabā t filios r uteri mei. a Stulti t q̄s b despicie bāt c me: & cū ab eis b recef sissem c detrahebāt r mihi. t Abominati sunt me oo

מ בְּכֹר	מ בְּכוֹר	מוֹתִ֑	יִנְתָּק֣
פ לְשֹׁנִי	מַאֲהִלּ֥וֹ	מִבְטַחוֹ	
	תִּשְׁכֹּ֑ון	וְתַצְעִידֵ֥הוּ	לְמֶ֖לֶךְ בַּלָּהֽוֹת׃
ש שֹׁכֵן	בְּאָהֳלוֹ֮	מִבְלִי־לֹ֪ו	יִזְרֶ֫ה עַל־נָוֵ֥הוּ
ז זָרָה	גָּפְרִ֑ית	מִתַּ֥חַת	שָׁרָשָׁ֗יו יִבָּשׁ֥וּ
ק קָצִיר	וּמִמַּ֥עַל	יִמַּ֖ל	קְצִירֹֽו׃
ק קָצַר	מִנִּי־אֶ֑רֶץ	וְלֹא־שֵׁ֥ם	לֹ֝ו עַל־פְּנֵי־חֽוּץ׃
ד הֲדַף	יֶהְדְּפֵ֣הוּ	מֵא֣וֹר	אֶל־חֹ֑שֶׁךְ
נ נֶדֶד	וּמִתֵּבֵ֥ל	יִנְדְּפֵֽהוּ׃	
ש שֵׁרֶד	נִין־לֹ֣ו	וְלֹא־נֶ֭כֶד	בְּעַמֹּ֑ו
ש שָׂרִיד	וְאֵין־שָׂרִ֥יד	בְּמְגוּרָֽיו׃	עַל־יֹומֹ֥ו
ש שָׁמֵם	נָשַׁ֑מּוּ	אַחֲרֹנִ֥ים	וְקַדְמֹנִ֖ים אָחֲזוּ
ש שַׁעַר	שָׁעַ֑ר	אַךְ־אָ֥לֶה	מְשִׁכְנ֥וֹת עַוְלָ֗ה וְזֶ֥ה
מ מָקוֹם	מְקֹ֥ום	לֹא־יָדַ֥ע	אֵֽל׃
			Cap.xix.
ע עָנָה	וַיַּ֣עַן	אִיּ֣וֹב	וַיֹּאמַֽר׃ עַד־
כ כָּמַח	אָ֭נָה תַּכְאִיבֻ֣ון נַפְשִׁ֑י	וּתְדַכְּאוּנַ֥נִי	בְּמִלִּֽים׃
ז זֶה	עֶ֭שֶׂר פְּעָמִ֣ים	תַּכְלִימ֣וּנִי	לֹא
ב בּוּשׁ	תַּבְשׁ֑וּ	תַּהְכְּרוּ־לִ֥י	וְאַף־אָ֝מְנָ֗ם
ש שָׁנָה	שָׁגִ֥יתִי	אִתִּ֑י תָּלִ֥ין	מְשׁוּנָתִֽי׃ אִם־
ג גָּדַל	אָמְנָ֣ם	עָלַ֣י	תַּגְדִּ֑ילוּ
י יָכַח	וְתוֹכִ֥יחוּ	עָלַ֝֗י חֶרְפָּתִֽי׃	
א אִיָּה	דְּע֣וּ	אֹ֭פוֹ כִּי־אֱלֹוהַ֣	עִוָּתָ֑נִי
צ צוּד	וּמְצוּדֹ֥ו	עָלַ֝֗י הַקִּֽיפוּ׃	הֵן־אֶצְעַ֣ק
ע עָנָה	חָ֑מָס וְלֹ֣א	אֵעָנֶ֣ה	אֲשַׁוַּ֑ע וְאֵ֥ין
ש שָׁפַט	מִשְׁפָּֽט׃	אָרְחִ֣י	גָדַ֑ר וְלֹא
ע עָבַר	אֶעְבֹ֣ור	וְעַל	נְתִיבָתַ֥י חֹ֝֗שֶׁךְ יָשִֽׂים׃
ש שׁוּם	כְּבוֹדִ֣י	מֵעָלַ֑י	וַיָּ֥סַר
ש שׂוֹר	עֲטֶ֥רֶת	רֹאשִֽׁי׃ יִתְּצֵ֣נִי	
ס סָבִיב	סָ֭בִיב וְאֵלֵ֣ךְ	וַיִּסַּ֣ע	כָּעֵ֑ץ תִּקְוָתִֽי׃
ס סָבַב	וַיִּחַר־עָלַ֣י	אַפּ֑וֹ	וַיַּחְשְׁבֵ֥נִי
כ כָּעַס	לֹ֝֗ו כְּצָרָֽיו׃	יַחַד	יָבֹ֑אוּ
ח חָנָה	וַיָּסֹ֣לּוּ	עָלַ֣י	דַּרְכָּ֑ם
צ צוּר	וַיִּחֲנ֣וּ סָ֝בִ֗יב	לְאָהֳלִֽי׃ אַחַי	
ס סָלַל	מֵעָלַ֣י	רָחֲק֑וּ	וְיֹדְעַ֥י אַךְ־זָרֽוּ מִמֶּֽנִּי׃
ח חָמַס	חָדְל֣וּ קְרוֹבָ֑י	וּמְיֻדָּעַ֥י	שְׁכֵחֻ֣נִי׃
ג גּוּר	גָּרֵ֣י בֵיתִ֣י	וְאַמְהֹתַ֣י	לְזָ֣ר תַּחְשְׁבֻ֣נִי
ה הָיָה	נָכְרִ֣י	הָיִ֣יתִי	בְּעֵינֵיהֶֽם׃
פ פָּה	לְעַבְדִּ֣י	קָרָ֣אתִי	וְלֹא יַעֲנֶ֑ה בְּפִ֖י
ח חָנַן	אֶתְחַנָּֽן׃	אִ֭ישׁ	לְרוּחִ֣י זָרָ֑ה
ח חָנַן	וְחַנֹּתַ֥י	לְאִשְׁתִּ֝֗י	לִבְנֵ֣י בִטְנִֽי׃
ע עָיַל	גַּם־עֲוִלִ֥ים	מַאֲסוּ־בִּ֑י	אָקוּמָ֣ה
ד דבר	וַיְדַבְּר֖וּ	בִּֽי׃ תִּעֲבוֹנִ֥י	כָּל

Ggg iiij

Pūtiua.heb. Tex.he.Job.xx. Trāsla.B.Vie.Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

מתי סודי חה אהבתי נהפכו בי׃ עתה
בעורי ובבשרי דבקה עצמי
ואתמלטה בעור שניי׃ חנני חנני
אתם רעי כי יד אלוה נגעה
בי׃ למה תרדפוני כמו אל ומבשרי
לא תשבעו׃ מי יתן אפו ויכתבון
מלי מי יתן בספר ויחקו׃ בעט
ברזל ועפרת לעד בצור יחצבון׃
ואני ידעתי גאלי חי ואחרון
על עפר יקום׃ ואחר עורי נקפו
זאת ומבשרי אחזה אלוה׃ אשר
אני אחזה לי ועיני ראו ולא זר
כלו כליתי בחקי׃ כי תאמרו
מה נרדף לו ושרש דבר נמצא
בי׃ גורו לכם מפני חרב כי חמה
שנת חרב למען תדעון שדון׃
Cap.xx.
ויאמר׃ לכן שעפי יישיבוני
ובעבור חושי בי׃ מוסר כלמתי
אשמע ורוח מבינתי יענני׃
הזאת ידעת מני עד מני שים
אדם עלי ארץ׃ כי רנת רשעים
קצר ושמחת חנף עדי רגע׃
אם יעלה לשמים שיאו וראשו
לעב יגיע׃ כגללו לנצח יאבד
ראיו יאמרו איו׃ כחלום יעוף
ולא ימצאהו וידד כחזיון לילה׃
עין שזפתו ולא תוסיף ולא עוד
תשורנו מקומו׃ בניו ירצו דלים
וידיו תשבנה אונו׃ עצמותיו
מלאו עלומו ועמו על עפר
תשכב׃ אם תמתיק בפיו רעה
יכחדנה תחת לשונו׃ יחמל עליה
ולא יעזבנה וימנענה בתוך חכו׃
לחמו במעיו נהפך מרורת פתנים
בקרבו׃ חיל בלע ויקאנו מבטנו

quōdā cōsiliarij mei:& quē maxime dilegebam auerſatę me Pelli mee cōſumptis carnib adhe ſit os meū:& derelicta ſūt tm̄modo labia circa dentes meos. Miſemini mei miſeremi mei ſaltē vos amici mei:qa manꝰ dei tetigit me. q̄re pſequmi me ſicut deus & carnib meis ſaturamini? Quis mihi tribuat vt ſcribātur ſm̄ões mei? Quis mihi det vt exarētur in libro ſtilo ferreo & plūbi lamina vel certe ſculpātur in ſilice. Scio ei q redēptor meus viuit:& i nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum. Et rurſum circūdabor pelle mea :& in carne mea videbo deū. Quem viſurus ſū ego ipſe & oculi mei cōſpectum ſunt:& nō alius. Repoſita eſt hec ſpes mea in ſinu meo. Quare ergo nūc dicitis: pſequmur cū :& radicē verbi inueniam? cōtra eum! Fugite ergo a facie gladii:q̄m vltor iniquitatū gladius eſt:& ſcitote eſſe iudicium. 20.

Reſpōdens aūt ſophar naamathites dixit. Idcirco cogitatiōes mee varie ſuccedunt ſibi :& mens in diuerſa rapitur. Doctrinā q̄ me arguis audiā:& ſpūs intelligentie mee reſpondebit mihi. Hoc ſcio a principio ex q̄ poſitus eſt homo ſuper terrā:q̄ lauſ ipiorū breuis ſit & gaudium hypocrite ad inſtar pūcti. Si aſcēderit vſq; ad celū ſuperbia eius:& caput eius nubes tetigerit:q̄ ſi ſterquilinū ſi fine pdetur &q eū viderāt:dicēt:vbi eſt? Velut ſōniū auolans nō inuenietur :tranſiet ſicut viſio nocturna. Oculus qui eum viderat nō videbit :neq; vltra intuebitur eū locus ſuus. Filii eius atterētur egeſtate:& manꝰ illius reddet ei dolorē ſuū. Oſſa eius iplebūtur vitiis adoleſcē tie eius:& cū eo in pulueredormiēt. Cū ei dulce fuerit in ore eius malū: abſcondit illud ſub lingua ſua. Parcet illi & nō derelinq̄t illud:& cēlabit in gutture ſuo Panis eius in vtero illius verte tur i fel aſpidū intriſecus. Diuitias quas deuorauit euomet:& de vētre illius

q cognouerūt me:q̄o aūt amauerā inſurrexerūt mihi.in pelli libōτες μι, ὀυς ἠγαπων ἐκεῖνοι ἐπαίσησάν μοι. ἐν σάρ
le mea putruerūt carneo mee: at oſſa mea in dēn
ματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδὸν
b habenk.miſemini mei miſemini mei o amici:manꝰ eſti dēi
σιν ἔχουσι.ἐλεήσατέ με ἐλεήσατέ με ὦ φίλοι,χεὶρ γὰρ κυ
q tetigit me eſt.cur aūt me pſequmini ſicut t dēo? de
ρίου ἥψατό μου ἵνα τί δὲ μοι διώκετε ὡσαύτως καὶ ὁ θεός;
ūt carnib meis nō ſaturamini. q̄o eſti vtiq; dei vt ſcripta
σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίμπλασθε.τίς γὰρ ἂν δώη γραφῆ
ſint χρία mea:et poſita ſint ūt ea in libro in ſcu
ναι τὰ ῥήματά μου, τυπῶναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς γῆν ἀκ
lū. in ſtilo ferreo t plūbeo: aut i petris inſculpta
τα.ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβδῳ,ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ
eſſe. ſcio ego q̄ eterus eſt q ſoluere me debet: ut
φῆναι.οἶδα ἐγὼ ὅτι ἀνάγκη ἐστὶν ὁ λυθῆναί με μέλλων,ἐπὶ
terrā ſuſcitare pellē meā q̄ tolerat hec. ab
γῆς ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλοῦν ταῦτα. ταῦτα
eſti dño hec mihi cōfecta ſunt: q̄ ego mihi cōſci
παρὰ κυρίου ταῦτά μοι συντετέλεσται, ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπί
ſum: q̄ ocul meꝰ vidit: t nō alius: oia
στᾶμαι, ἃ ὀφθαλμός μου ἑώρακε, καὶ οὐκ ἄλλος, πάντα
ūt mihi cōſumata ſūt in ſinu. ſi aūt t dicetis: q̄d dice
δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ. ἢ δὲ καὶ ἐρεῖτε, τί ἐρεῦ
m cauſā eo: t radicē ſmonis inuenem in eo
μεν αἰτίαν αὐτοῦ, καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ;
cauete t vos a tegmine: furor
ἐυλαβεῖσθε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος, θυμὸς
eſti in iniquos ſuperueniet: t tūc cognoſcēti
γὰρ ἐπὶ ἀσεβοῦς ἐπελεύσεται, καὶ τότε γνώσεσθε,
vbi eſt eoꝝ materia.
ποῦ ἐστι αὐτῶν ἡ ὕλη. Ca.20.

Reſpōdens aūt ſophar mine dicit: non ſic
Ὑπολαβὼν δὲ σωφὰρ ὁ μανὶς λέγει, οὐχ οὕτως
putauā ꝓtradicere te hec: t nō intelligit ma
ὑπέλαβον ἀντερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίεται μέλ
gis:q̄ ego. diſciplinā cōfuſionis mee audiā: t ſpiri
λει, ἃ ἐγώ. παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦ
t ex intelligētia reſpōdet mihi:nōne hec noſti a
μα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι,μὴ ταῦτα ἐγνως ἀπ᾽
principio: ex q̄ poſitus eſt homo ſup terrā:gaudiū eſt
ἀρχῆς, ἀφ᾽ οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; εὐφροσύνη γὰρ
impiorū ruina indecēs: letitia aūt iniquorū pdi
ἀσεβῶν πτῶμα ἀῤῥαίστων, χαρμονὴ δὲ πᾶς ἁμαρτωλῶν ἀπώ
tio. ſi aſcēderit celū et donaria:et ſa.rificiū eius nubes
λεια. ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἡ θυσία αὐτῷ νεφῶ
attigerit. q̄ ſūi videat ſū firmatū eē:tūc i fine peri
ἅψηται. ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη ἐκπέσειν, τότε εἰς τέλος ἔρ
bit. at q̄ cognouerāt eū dicēt vbi ē: ſicut inſomniū q̄s
χεται. ἃ δὲ ἔγνωσαν αὐτὸν εἰς τέλος ἔρχεται, ὡσανεὶ ἐνύπνιον ἐκ
auolauit nō inuenietur:volauit aūt ſicut viſio nocturna.
πετάσθη δὲ οὐ μὴ εὑρεθῇ, πέτεται δὲ ὡσανεὶ φάσμα νυκτερινόν.
B
oculꝰ aſperit: t nō addet: t nō ἀφθ
ὀφθαλμὸς πᾶς ἐβλεψε, καὶ οὐ προσθήσει, καὶ ἔνα ἔτι
aduertet eū loc ſuꝰ: filios eius
προσιδήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ
pdant minores: manꝰ eius vrāt
ἐλεήσασαν πτωχοί, αἱ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσασαι ἐν
dolore.oſſa eius repleta ſunt adoleſcētia eius: t
δύναις. ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ
cū eo in tumulo terre dormiēt ſi dulcis fuerit i
μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται ἐὰν γλυκαθῇ ἐν
ore eius malitia:abſcondet eā ſub lingua
στόματι αὐτοῦ κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν
ſua. nō pcet ei: t nō derelinquet eā. t
αὐτοῦ. ἐυφείσεται αὐτῆς,καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτήν. καὶ
ꝓgregabit eā in medio gutturis ſui. t nō
συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ. καὶ οὐ
poterit adiuuare eū. fel aſpidis in vtero ei:
μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι αὐτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ.
ſtultie inuſte ꝓgregate cuomēt de domo ei
πλεύτους ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεῖται ἐξ οἰκίας αὐτοῦ

extrahat eū angel⁹. furoꝛē ād draconū fugat:
ἐξελκύσαι αὐτὸν ἄγγελος. θυμὸν δὲ δρακόντων ἐκλάσειεν,
occidat ād eū lingua serpētio.nō videat multitudinē pallo⁹:
βάλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ἕρπεως. μὴ ἴδοι ἄμιλλαν τομάδων,
nec⁹ pascua mellis ⁊ butyri. in vana ⁊ ina
μὴ δὲ τομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου. εἰς κενὰ κὰμ μά-
nia laborauit. vbertas de db⁹ nō gustabit. sicut caro
C ται ἐκοπίασεν. πλοῦτον ἐξ οὗ αὐ γεύσεται. ὥσπερ σὰρξ
neruosa q̄ nō mādūcat:q̄ nō bibit. multo⁹ eū impotentū
φῶς ἀμάσητος, ἀκατάπαστος. πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων
domos fregit. tabernaculū ād rapuit: ⁊ nō extruxit.
ἔκτισεν ἴδιας. δίκαιος δὲ ἁρπάσει, καὶ οὐκ ἔγκειται.
nō est eius sal⁹ facultatib⁹: in deside-
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυ-
rio suo nō saluabit. nō sunt reliquie
μίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς
cibis ei⁹: ppt̄hoc nō florebūt eius bo
βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἄ-
Ecl.5 na. cū aūt viderit ilā saturat⁹ esse arctabit:
γαθά. ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι ἐλιχθήσεται,
eis aūt necessitas sup eū veniet. sic̄nō imple-
D πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. ἵνατος πλη-
uerit ventrē suū: immittat in eū furoꝛē
ρώσαι γαστέρα αὐτοῦ, ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ
ire: lanet in eū doloꝛes: ⁊ nō saluet de ma
ἐργῆς, τύψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας, καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χει-
nu ferri: vulneret eū arcus eneus. ꝑtereat
ρὸς σιδήρου, τρῶσαι αὐτὸν τόξον χάλκεον. διέλθοι
aūt per os eius sagitta: stelle aūt in tabnaculi ei⁹.
δὲ διὰ στόματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν σκηνώμασι οὐ
deambulēt in eo timoꝛes: odo aūt tene
τοῦ. περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι, πᾶσι δὲ σκό-
bre ei ꝑmaneāt. deuoꝛet aūt eū ignis q̄nō in
τος αὐτῷ ὑπομείναι. κατέδεται δὲ αὐτὸν πῦρ ἄκαυ-
A cēdit: vexet aūt eius aduena domū: reue-
στον, κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος οἶκον, ἀποκαλύ-
let aūt eius celū iniq̄tate:terra aūt insur-
ψαι δὲ αὐτοῦ ὁ ἐυρανὸς τὴν ἀνομίαν, γῆ δὲ ἐπανα-
gat ei⁹ inūdet domū eius ꝓuentio in fu-
στήσεται αὐτῷ. ἐκκλύσαι γὰρ ἔμελεν αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τὸ-
rore ei⁹. hec pars hoīs
πον: dies ire supueniat ei. hec pars hoīs
ἀνθρώπου ἐργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. αὕτη μερὶς ἀνθρώπου
impij a deo: ⁊ possessio eoꝝ q̄ sunt ei
ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, καὶ κλῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ
a speculatoꝛe.
παρὰ τοῦ ἐπισκόπου. Ca. 21.

A Respōdens aūt iob dixit: audite audite meos
Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει, ἀκούσατε ἀκούσατέ μου
Vul. 14. monoꝛe:et sit mihi a vobis hec cōsolatio.
τῶν λόγων, ἵνα ᾖ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.
sustinete me:ego aūt loquar: postea nō deridebitis me.
ἀνέχεσθέ μου, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἶτ' οὐ καταγελάσεταί μου.
dū ei⁹ nūdū hoīs mea redargutio:aut cur nō trah
τίνα; μὴ ἀνθρώπου μου ὁ ἔλεγξις; ἢ διατί οὐ συμφόσο
car⁹ cū inspersitio in me stupore hēte: manū ponētes
μαι; ἐισβλέψαντες εἰς ἐμὲ ἔκστασιν σχέτε, χεῖρα θέντες
in marilla. si aūt cū recordat⁹ fuero:studui: habēt aūt
ἐπὶ σιαγόνι. ἐὰν δὲ μνησθῶ, ἐταράχθην, ἔχουσι δὲ
Vide. 11.a. Habac. 1.a. meo caruco doloꝛe. quare impij viuūt: senco facti
μου τὰς σάρκας ὀδύναι. διατί ἀσεβεῖς ζῶσι, πεπαλαί
sunt aūt ⁊ in diuitijs: semē eoꝝ fm aiam:
ωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν, τὰ
at filij eoꝝ in oculis. dom⁹ eoꝝ recte stāt:
δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐσυνεῦσι,
tuoꝛ aūt nequā: flagellū aūt a deo nō est in
B φόβος δὲ θεοῦ, μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ'
eis. bos eoꝝ nō fecit abortiuū: fœcunda ē aūt eoꝝ
αὐτοῖς. ὁ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν, διεσώθη δὲ αὐτῶν
in vētre habēs ⁊ nō offendit. manēt aūt sicut
ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφηλεν. μένουσι δὲ ὡσεὶ πρ
oues ꝓpetue: at pueri eoꝝ
πόβατα ἀώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν σκιρτῶσι σκιρτήμασι

extrahet eas⁹ deus.⁹ Ca-
put ⁱ aspidum ʰ fuget: &
occidet eum ᵐ lingua ⁿ vi-
pere.⁹ Non ʳ videat ooooo
ᵖ riuulos ᵍ fluminis ˢ torrē-
tis ᵗ mellis ᵘ & butyri. ooooo
ˣ Luet q̄ ʸ fecit oia ᶻ nec tñ
ᵃ cōsumetur.ᵇ Iuxta multi
tudinē ᶜ adinuētionū suaꝝ
sic ᵈ & ᵉ sustinebit: ᶠ qm̄ ᵍ cō-
fringēs ʰ nudauit ⁱ paupes:
ʰ domū ⁱ rapuit ᵐ & nō ⁿ edi
ficauit eā: ᶠ nec est ᶠ satiatus
ᵖ vēter ei⁹. Et ᵗ cū habuerit
q̄ cōcupierat: ˢ possidere
ᵘ nō ᵛ poterit. ʷ Non ˣ remā-
sit ᵗ de cibo ei⁹: & ʰ ꝓpterea
ᵖ nihil ᵍ permanebit de bo
nis ei⁹.ˢ Cū satiat⁹ fuerit
ᵗ arctabitur: estuabit: &
ᵘ ois ʰ dolor ᵛ irruet sup eū.
ᶠ Vtinā ⁱ ipleatur ᵏ vēter ei⁹:
vt ˡ emittat ᵐ in eū ⁿ irā ᵒ furo
ris sui: ᵖ & pluat ᵍ sup illum
ʰ bellū suū.ᵇ Fugiet ᶜ arma
ᵈ ferrea: & ᵉ irruet in ᶠ arcū
ᵍ ereū: glad⁹ ʰ deductus ⁱ &
egredies ᵏ de vagina sua ˡ &
fulgurās ᵐ in amaritudine
sua.ᵃ Vadit & venīt ᵇ sup
eum ᶜ horribiles: ᵈ oēs ᵉ tene
bre ᶠ abscōdite sunt ᵍ in oc
culis eius .ᵃ Deuorabit
eū ʰ ignis q̄ ⁱ nō ʲ succēditur:
ᵏ affligetur ˡ relict⁹ ᵐ in ta
bernaculo suo.ᵇ Reuela-
būt ᶜ cel ᵈ iniq̄tatē ei⁹ ᵉ & ter
ra ᶠ cōsurget ᵍ aduersus eū.
ʰ Apertū erit ⁱ germē ᵐ do-
mus illi⁹ ⁿ detrahetur ᵒ i die
ᵖ furoris dei.ᵍ Hec est ᵍ ps
ʰ hois ⁱ ꝓpa ʲ a deo ᵏ & heredi
tas ˡ verboꝝ ei⁹ ᵐ a deo. 21.
Rēdens aūt ᵃ iob: ᵇ dixit.
Audite quesō ᶜ ser-
mones meos: ᵈ & agite oo
ᵉ penitentiam .ᵇ Sustinete
me ᶠ vt ego ooooooooooo
ᵍ loquar: ʰ & post ⁱ mea si
videbitur ʲ verba ᵏ ridete.
ᵍ Nunqd ˡ cōtra hoīem ᵐ di
sputatio mea ē ⁿ vt merito
ᵒ nō ᵖ debeā cōtristari? ᵍ At-
tendite ʰ me ⁱ & obstupesci
te: ʲ & superponite ᵏ digitū
ˡ ori vestro.ᵇ Et ego quan
do ᵐ recordatus fuero ⁿ ꝓ ti
mesco: ᵒ & cōcutit ᵖ carnē
meā ᵍ tremor.ᶜ Quare er-
go ʰ ipi ⁱ viuunt ʲ subleuati
sunt ᵏ cōfortatiꝝ ˡ diuitijs?
ᵃ Semē eoꝝ ᶠ pmanet ᵍ corā
eis: ꝓpinquorū turba ʰ &
nepotū ⁱ in cōspectu eoꝝ.
ᶜ Domus eoꝝ secure sunt
& ᵈ pacate: ᵉ & nō est ᶠ virga
ᵍ dei ʰ super illos.ᵈ Bos eo-
rum ⁱ concepit ʲ & non
ᵏ abortiuit: ˡ vacca ᵐ peperit
ᶠ & nō ⁿ ē priuata fetu suo.
ᵉ Egrediūtur ᵒ quasi greges
ᵖ puuli eoꝝ: ᵍ & ifātes eoꝝ

יְבַקְּדוּן׃ יִשְׂאוּ בְתֹף וְכִנּוֹר וְיִשְׂמְחוּ לְקוֹל עוּגָב׃ יְכַלּוּ בַטּוֹב
יְמֵיהֶם וּבְרֶגַע שְׁאוֹל יֵחָתּוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת
דְּרָכֶיךָ לֹא חָפָצְנוּ׃ מַה שַׁדַּי כִּי נַעַבְדֶנּוּ וּמַה נּוֹעִיל כִּי נִפְגַּע
בּוֹ׃ הֵן לֹא בְיָדָם טוּבָם עֲצַת רְשָׁעִים רָחֲקָה מֶנִּי׃ כַּמָּה נֵר
רְשָׁעִים יִדְעָךְ וְיָבֹא עֲלֵימוֹ אֵידָם חֲבָלִים יְחַלֵּק בְּאַפּוֹ׃ יִהְיוּ
לִפְנֵי רוּחַ וּכְמֹץ גְּנָבַתּוּ סוּפָה׃ אֱלוֹהַּ יִצְפֹּן לְבָנָיו אוֹט יְשַׁלֵּם
אֵלָיו וְיֵדָע׃ יִרְאוּ עֵינָיו כִּידוֹ מַחֲמַת שַׁדַּי יִשְׁתֶּה׃ כִּי מַה
חֶפְצוֹ בְּבֵיתוֹ אַחֲרָיו וּמִסְפַּר חֳדָשָׁיו יֶחְתָּךְ׃ הַלְאֵל יְלַמֵּד דֵּעָת
וְהוּא רָמִים יִשְׁפֹּט׃ זֶה יָמוּת בְּעָצְמוֹ תְּמוֹ כְּלוֹ שַׁלְאֲנַן׃ וְשַׁלְוֵּי
עֲטִינָיו מָלְאוּ חָלָב וּמוֹחַ עַצְמוֹתָיו יְשֻׁקֶּה׃ וְזֶה יָמוּת בְּנֶפֶשׁ מָרָה
וְלֹא אָכַל בְּטוּבָה׃ יַחַד עַל עָפָר יִשְׁכָּבוּ וְרִמָּה תְכַסֶּה עֲלֵיהֶם׃
הֵן יָדַעְתִּי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וּמִזִּמּוֹת עָלַי תַּחְמֹסוּ׃ כִּי תֹאמְרוּ אַיֵּה
בֵית נָדִיב וְאֵיֵה אֹהֶל מִשְׁכְּנוֹת רְשָׁעִים׃ הֲלֹא שְׁאַלְתֶּם עֹבְרֵי
דָּרֶךְ וְאֹתֹתָם לֹא תְנַכֵּרוּ׃ כִּי לְיוֹם אֵיד יֵחָשֵׂךְ רָע לְיוֹם
עֲבָרוֹת יוּבָלוּ׃ מִי יָנִיד עַל פָּנָיו וְעָשָׂה מִי יְשַׁלֶּם לוֹ׃
וְהוּא לְקִבְרוֹת יוּבָל וְעַל גָּדִישׁ יִשְׁקוֹד׃ מָתְקוּ לוֹ רִגְבֵי נַחַל
וְאַחֲרָיו כָּל אָדָם יִמְשׁוֹךְ וְלִפָּנָיו אֵין מִסְפָּר׃ וְאֵיךְ תְּנַחֲמוּנִי
עַלֵי תַּחְמֹסוּ׃ כִּי תֹאמְרוּ אַיֵּה בֵית נָדִיב וְאֵיֵה אֹהֶל מִשְׁכְּנוֹת
רְשָׁעִים׃ הֲלֹא שְׁאַלְתֶּם עֹבְרֵי דָּרֶךְ וְאוֹתָם לֹא תְנַכֵּרוּ׃
לְיוֹם אֵיד יֵחָשֵׂךְ רָע לְיוֹם עֲבָרוֹת יוּבָלוּ׃ מִי יָנִיד עַל פָּנָיו
וְעָשָׂה מִי יְשַׁלֶּם לוֹ׃ וְהוּא לְקִבְרוֹת יוּבָל וְעַל גָּדִישׁ
יִשְׁקוֹד׃ מָתְקוּ לוֹ רִגְבֵי נַחַל וְאַחֲרָיו כָּל אָדָם יִמְשׁוֹךְ וְלִפָּנָיו
אֵין מִסְפָּר׃ וְאֵיךְ תְּנַחֲמוּנִי הֶבֶל
וּתְשׁוּבֹתֵיכֶם נִשְׁאַר מָעַל׃

Cap.xxij.

וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר׃ הַלְאֵל

exultant lusibus.ª Tenēt
ᵇtympanuꝫᶜ & citharam:
ᵈ& gaudentᶜad ſonitū'or
gani.ª Ducunt ᵇin bonis
'dies ſuos:'& in pūcto ad
'infernū'ᵐdeſcendūt. Qui
ᵐdixerunt ᵉdeo:ᶠrecedeᵍa
nobis:'& ſcientiam ααω
ᵉviarum tuarꝫ'nolumus.
'Quis eſt' omnipotens
'vt'ſeruiam? ei:ᵇ Et qd'no
bis ꝓdeſt:ᵇ ſi'orauerimus
'illū:' Verūtñ 'ꝗaᵇnō ſunt
'in manu eorū'ᵇ bona ſua:
'cōſiliū ᵐipiorū'ᵐlonge ſit
ᵒa me.ᶠQuotiesᵍ lucerna
'ipiorū'ᵍextinguetur:'&
ſupueniet'ª eis'ſ inūdatio:
&'ᵗdolores'diuidet'ª furo
ris ſui.ᵇ Eruntᶜ ſicut palee
ᵒañ facieᶜ venti:'& ſicut pa
uilla'ᵍquā ᵇturboᵍ diſpgit.
'De'ª ſuabit'filiis illi?ᵐ do
lorē pēis:& cū'ª reddiderit
tunc'ª ſciet.ᵍ Videbūt'ᵗ ocu
li eius'ª interfectionē ſuā:
'& de furore ᵒoipotentis
'bibet.'Quid'ª eni ad eum
pertineᵇ de domo ſua
'poſt ſe? ᵒ et ſi numerus
'menſiū eius' dimidietur.
'Nunqd deū'ᵇ docebit quiſ
piam:'ᵇ quiᵗ excelſos'ᵐ iudi
cat:ᵐ Iſteᵒ moritur ooo:ooo
ᵖrobuſtus &ᵍ ſanusᵒ dīes
ᵗ& felix: ooooooo:ooo:ooooo
ᵒviſcera eiᵖ'ᵖ plena ſūt'ᵗ adi
pe:'& medullisᵒ oſſa illius
ᵗirrigātur.ᶜ Aliᵖ vero ᵒmo
ritur'ᶜ in'ᵗ amaritudine'ᶜ aīe
ſueᵒ abſq; vllis'ᵗ opibus:&
tamen'ᵇ ſimul'ᵐ in'ᵐ puluere
ᵒdormīct:ᵒ& vermesᵖ ope
rient'ᵍ eos. ooo:ooooooooo
'Certeᵒ noui'ᶜ cogitatio
nes veſtras'ᵒ& ſententias
ˣcontra me'ᵗ iniquas.ᵃ Di
citis'ᵗ enim.ᵇ Vbi eſt ooo
ᶜdomus'ᵖ principis!'ᶜ& vbi
'tabernacula ooo:ooooooo
ᵇimpiorū!'ᵇ Interrogate
quenlibet de'ᵗ viatoribus:
ᵍ& hec eadem illū intelli
gere'ᵖ cognoſcetis.ᵍ Quia
ᵗin diem'ᵒ perditiōis'ᵗ ſerua
tur'ᵃ malus &ˣ ad diem ooo
'furoris'ᵗ ducetur.ª Quis
ᵇarguetᵒ coram eo ooooo
ˣviam eius!'ˣ & queᵃ fecit
ᵇquis'reddetᵇ illi? ooo:ooo
'Ipſe'ᵐ ad ſepulchraᵃ duce
tur:ᵒ& iᵖ cōgerie mortuo
rumᵍ vigilabit.'Dulcis fu
it'ᶜ glareis'ᵇ cocyti: ooooo
'& poſt ſe'ᵒ omnē'ᵖ hominē
ᵃtrahet:ᵇ& ante ſe ooo:oo
ᶜinumerabiles.'Quō igi
tur'ᵒ conſolamini me'ᵃ fru
ſtra'ᵇ cūrñſio vēa repugna
re oſtenſa ſit veritati? 22.

ΒΕſpondens autē'ᵇ eli
phaz'ᶜ themanites:'ᵇ di
xit.'Nunquid deo ooooo

illudūt. ſumētes pſalteriū τ cithară: τgau
κροσταίζουσιν. λαλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ ἐυ
dent voce pſalmi. ꝓſumauerūt āt in bonis
φραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. συντελέσαντ δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν
vitā ſuā: in āt requie ſi ferni dormierūt. dicit āt
βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν. λέγει δὲ
dño: recede a me: vias tuas ſcire nō volo:
κυρίῳ, ἀπόστα ἀφ' ἡμῶν, ὁδοὺς σου ἐιδέναι οὐ βουλόμεθα.
q̄d oipotēs:qui ſeruiem? ei: τ que vtilitas: qui
τί ἰκανός, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ, καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι
obuiabim? ei: in manib? eiꝰ nō fuerūt ei bo
ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ἐν χερσὶ γὰρ ἦσαν ἐν αὐτῷ τὰ ἀγα
na: opa āt impioꝝ nō aſpicit. verūtñ τ
θά, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. ἐν μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ
impioꝝ lucerna extinguet: ſupueniet āt eis
ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ
ſubuerſio: dolores āt eos habebūt a furore. crūt
καταφορά, ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς. ἔσον Psa.
āt ſicut palee ante ventū: aut ſicut puluis quē ab 34.c.
ται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου, ἢ ὥσπερ κονιορτὸς ὃν ἐ= C
ſtulit turbo. deficiāt filios facultates eiꝰ:
φίλιτο λαίλαψ. ἐκλείποι υἱοὺς ὑπάρχοντα αὐτοῦ,
retribuet ad eū τ cognoſcet. videāt ocu-
ἀποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται. ἴδοισαν ὀφθαλ
li eiꝰ ſuā interfectionē: ab āt dño nō ſalue-
μοὶ αὐτοῦ τὴν αὐτοῦ σφαγήν, ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ σῶσω-
tur: qñ voluītas eiꝰ in domo eiꝰ cū eo: τ
ται, ὅτι γὰ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ
nūert menſiū eiꝰ diuiſi ſunt. nunqd nō dño
ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν. πότερον οὐχ ὁ κύριος
eſt qui docet intellectū τ ſciētiā: ipe āt ſapiētes
ἐστὶν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην, αὐτὸς δὲ σοφοὺς
diſcernet? iſte āt morietꝰ in potētia ſtultitie
διακρινεῖ; οὗτος δὲ ἐκπνεύσεται ἐν κράτει ἀφροσύνης
ſue: tor? āt beneaffectꝰ τ abundāo. at viſcera e-
αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθὴς καὶ εὐθηνῶν. τὰ δὲ ἔγκατα αὐ
iꝰ plena adipe: medulla āt eiꝰ eſſluet. aliꝰ āt mo
τοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ὁ δὲ τε
rit ab amaritudine aīe ſue: cū nō comederit ꝺppē bo
λευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς αὐτοῦ, ἐν φαγὼν οὐκ ἀγα
nū. ſimul āt in terra dormīūt: putredo āt eos
θόν. ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται, σαπρία δὲ ἀνα
operuit. itaq; noui vos: qñ audacia incūbitio
τοὺς ἐκαλυψεν. ὡσὶ οἶδα ὑμᾶς, ὅτι τόλμα ἐπίκειταί
mihi.qñ dicetis: vbi eſt domꝰ ꝓncipis τ vbi eſt
μοι. ὅτι ἐρεῖτε, ποῦ ἐστὶ οἶκος ἄρχοντος καὶ ποῦ ἐστὶν
tegmē tabernaculoꝝ impioꝝ! interrogate ꝑecun
ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; ἐρωτήσατε πάντα
tes viā: τ ſigna eoꝝ nō alienabi
τοὺς ὁδοιπόρους ὁδόν, καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώ
tis. qñ in diē ꝑditionis ſublenat malꝰ: in
σετε. ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρός, εἰς
diē furoris eiꝰ ducet. ꝺo reſiſtabit in
ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσεται. τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ
facie eiꝰ viā eiꝰ? τ ipe fect.
πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ ἀνὰ ἐποίησε.
ꝺo retribuet ei: τ ipe ad ſepulchra ducꝰ
τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀνὰ εἰς τάφους ἀπή-
eſt: τ in acerno vigilauit. dulces fuerūt ei
γθη, καὶ ἐπὶ σωρῷ ἐγρηγόρησεν. ἐγλυκάνησαν αὐ-
ſilices torrētis: τ poſt eū oēs ꝺo
τῷ χάλικες χειμάρρου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρω
mo abibit: τ ante illū innumerabiles. ꝺmō
πος ἀπελεύσεται, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι. πῶς
aūt mihi adūcietis inania? at me quieſce
δέ μοι παραβαλεῖτε κενά; τὸ δ' ἐμὶ κατάπαυσά-
re a vobis nihil.
σαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν. Ca.22.

ΒΕſpondens aūt eliphaz themanites dicit: A
ΑΠοκριθεὶς δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει,
nunqd nō dño
πότερον ἐυχὶ ὁ κύριος

Trâsla.gre.lxx.cũ iter.latina.	Trâsla.B.Hie.	Tex.heb.Job.xxij.	Pritiua.heb.
eſt: docẽs intellectũ t ſcientiã: dd eſt cure eſt ſa, ὁδηγῶν σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; τί γὰρ μέλει	cõparari poteſt hõ: etiã cũ pfecte fuerit ſcientie. Quid pdeſt deo ſi ius-	יֹסְכֵן נַבָּר כִּי יִסְכֹּן עָלֵימוֹ מַשְׂכִּיל׃	סָבַן שָׂכַל
dño: ſi tu fuiſti opib irreꝓhẽſibilis: nũqd vti	ſtus fueris: aut quid ei cõ	הַחֵפֶץ לְשַׁדַּי כִּי תִצְדָּק וְאִם	צָדַק
tῷ κυρίῳ, ἐὰν σὺ ἄμεμπτα τοῖς ἔργοις ἀμιμητῷς, ἢ ὠφε-	fers ſi imaculata fue-	בָּצַע כִּי תַתֵּם דְּרָכֶיךָ׃ הֲמִיִּרְאָתְךָ	תָּמַם
lit eo ſi ſimplicẽ facies viã tuã. aut rõnẽ tui fa	rit via tua? Nunqd timẽs	יִכְחֶךָ יָבוֹא עִמְּךָ בַּמִּשְׁפָּט׃	יָכַח
λεῖ ὅτι ἁπλώσεις τὰς ὁδούς σου. ἢ λόγου σου πανού-	arguet te: & veniet tecũ	הֲלֹא רָעָתְךָ רַבָּה וְאֵין קֵץ	רָעַע
σιόν σε redarguet te: t ſimul veniet tecũ in iudiciũ?	in iudicium? &	לַעֲוֹנֹתֶיךָ׃ כִּי תַחְבֹּל אַחֶיךָ חִנָּם	חָבַל
μενος ἐλέγξει σε, καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν;	non propter malitiam	וּבִגְדֵי עֲרוּמִּים תַּפְשִׁיט׃ לֹא	עֵרֹם פָּשַׁט
nunqd nõ malitia tua eſt multa: inumerabilia ãt	tuã plurimã & infinitas	מַיִם עָיֵף תַּשְׁקֶה וּמֵרָעֵב תִּמְנַע	שָׁקָה נָגַע
πότιρον οὐχ ἡ κακία σου ἐπὶ πολλαῖς, ἀνερίμητοι δὲ	iniqtates tuas? Abſtuliſti	לֶחֶם׃ וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ וַאֲרֶץ	זָרַע
tua ſunt peccata: pignerabaꝫ ãt a fratrib	eni pignꝰ fratrũ tuoꝝ ſi	נְשֹׂא פָנִים יֵשֵׁב בָּהּ׃ אַלְמָנוֹת	נָשָׂא פָּנֶה
σου ἐπὶ ἀμαρτίαις; ἐνεχυρίαζες δὲ τοὺς ἀδελφούς	ne cauſa & nudos ſpolia	שִׁלַּחְתָּ רֵיקָם וּזְרוֹעוֹת יְתוֹמִים	יָתוֹם
σου δωρεάν; ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφεῖλου, οὐδὲ ὕδωρ	ſti veſtibus.	יְדֻכָּא כִּי עַל כֵּן סְבִיבוֹתֶיךָ פָּחִים	דָּכָא סָבַב
ἐπότιζες potaſti: ſed eſurientiũ ſubtraxiſti fru	Aquã laſſo non dediſti	וִיבָהֲלֶךָ פַּחַד פִּתְאֹם׃ אוֹ חֹשֶׁךְ	פּוּחַ בָּהַל
B διψῶντας ἐποτίσας, ἀλλὰ πεινώντων εἵρπυσας ϕω-	& eſurienti ſubtraxiſti	לְבִלְתִּי רְאוֹת וְשִׁפְעַת מַיִם תְּכַסֶּךָּ׃	רָאָה כָּסָה
ſῑ panto. mirat eo ãt ꝯrũdã vulr: habitare feciſti ãt pau	panẽ. In fortitudine bra	הֲלוֹא אֱלוֹהַּ גֹּבַהּ שָׁמָיִם וּרְאֵה	
μοί. ἐθαύμασας δὲ τιτῶν πρόσωπα, ὤκισας δὲ πλη-	chii tui poſſidebas terrã:	רֹאשׁ כּוֹכָבִים כִּי רָמוּ׃ וְאָמַרְתָּ	כּוֹכָב רוּם
pere o in terra. viduas ãt dimiſiſti vanas: pupil-	& potentiſſimus obtine	מַה יָּדַע אֵל הֲנַעַר עֲרָפֶל יִשְׁפּוֹט׃	יָדַע פָּלַל
χους ἐπὶ γῆς. χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὀρφα-	bas eam. Viduas dimiſiſti vacuas & lacer-	עָבִים סֵתֶר לוֹ וְלֹא יִרְאֶה וְחוּג	
los ãt affligiſti. igit circũdauerũt te la-	tos pupillorum cõminuiſti. Propterea	שָׁמַיִם יִתְהַלָּךְ׃ הַאֹרַח שָׁמַרְתָּ	הָלַךְ שָׁמַר
ζοὺς δὲ ἐκάκωσας. τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγί-	circundatus es laqueis	אֲשֶׁר קָמְטוּ נִלְאָעֵת נָהָר	
quei: t vrſit te bellũ idecõ. lumẽ	& conturbat te formido	יוֹצַק יְסוֹדָם׃ הָאֹמְרִים לָאֵל	יָצַק יָסַד
ὄρις, καὶ ἐπαισθάσει σε φόβος ἐξαίσιος· τὸ φῶς	ſubita. Et putabas te te	סוּר מִמֶּנּוּ וּמַה יִפְעַל שַׁדַּי	פָּעַל
tibi tenebre cuaſit: dormientẽ ãt aqua te ope-	nebras nõ viſurũ: & ipe	לָמוֹ׃ וְהוּא מָלֵא בָּתֵּיהֶם טוּב	בַּיִת
σοι σκότος ἀπέρχεται, κεκοιμίσται δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυ-	tu aquarũ inundantiũ nõ	זַעֲצַת רְשָׁעִים רַחֲקָה מֶּנִּי׃ יִרְאוּ	זָעַן מִן
ruit. nũqd nõ excelſa habitãs aſpicit: at iuſta	oppilatus iri. An cogitas	צַדִּיקִים וְיִשְׂמָחוּ וְנָקִי יִלְעַג	צָדַק שָׂמַח
ϕι· μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ; τοὺς δὲ ὕβρει	de excelſior celo ſit:	לָמוֹ׃ אִם לֹא נִכְחַד קִימָתָנוּ וְיִתְרָם	כָּחַד קוּם
latos humiliauit: t dixiſti: dd nouit fortio. nũqd p	& ſup ſtellarũ verticem	אָכְלָה אֵשׁ׃ הַסְכֵּן נָא עִמּוֹ וּשְׁלָם	סָכַן נוּא
φεροµένους ἐταπείνωσας; καὶ ἔπας, τί ἐγὼ δίχυρός· ἢ κα	ſublimetur. Et dicis.	בָּהֶם תְּבוּאָתֶךָ טוֹבָה׃ קַח נָא מִפִּיו	לָקַח פֶּה
caligine iudicabit: nubes latibulũ ei t nõ	Quid eni nouit deꝰ? Et	תּוֹרָה וְשִׂים אֲמָרָיו בִּלְבָבֶךָ׃ אִם	יָרֵה שׂוּם
τὴν τοῦ γνόφου κρυπτὴ; πρόφλα ἐστερυφὴ αὐτῇ καὶ οὐχ	per caliginẽ iudicat.	תָּשׁוּב עַד שַׁדַּי תִּבָּנֶה תַּרְחִיק	שׁוּב בָּנָה
videbit: t gyrũ celi pambulat. nũqd ſemitã	Nubes latibulũ ei: nec	עַוְלָה מֵאָהֳלֶךָ׃ וְשִׁית עַל עָפָר	רָחַק שִׁית
ὁρᾶσθαι, καὶ γύρον οὐρανοῦ διεσταφυίζει· μὴ τρίβον	nẽa conſiderat: & circa	בָּצָר וְכָצוּר נְחָלִים אוֹפִיר׃	אָפַר
C eternã cuſtodies: quã calcauerũt viri iniuſti: q cõpte	cardines celi pambulat.	וְהָיָה שַׁדַּי בְּצָרֶיךָ וְכֶסֶף תּוֹעָפוֹת	צוּר יָעַף
ἀνόμων φυλάξεις, οἳ ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι, οἳ συν	Nunqd ſemitã ſeculorũ	לָךְ׃ כִּי אָז עַל שַׁדַּי תִּתְעַנַּג	עָנַג נָשָׂא
δεῖ ſunt imaturi. ſtuui ſtuẽ fundamẽta cop.	cuſtodire cupis quã calcauerunt viri iniqui? oo	וְתִשָּׂא אֶל אֱלוֹהַּ פָּנֶיךָ׃ תַּעְתִּיר	פָּנָה עָתַר
λίφησαν ἄωροι· ποταμὸς ἐπορρύη οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.	qui ſublati ſunt ante tẽ		
dicẽtes dño dd facies nobis: aut dd inducet nobis	pus ſuum: & fluuius oo		
ἐλέγοντες κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπάξει ἡμῖν	ſubuertit fundamẽtum		
oipotens: q aũt ſpleuit domos cop bo	eorũ. Qui dicebãt deo:		
D παντοκράτωρ; ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγα	recede a nobis: & q̃ſi ni		
Ka.b. nis ꝓſilia ãt ſpiou lõge abeo. vidẽtes tuſti	hil poſſit facere ops: eſti		
ἀπ' ἐμοῦ· τὰ δὲ βουλὰ δὲ ἀσεβῶν πόρρω αὐτοῦ· ἰδόντες δίκαιοι	mabit eũ: cũ ille ipleſſet		
riſerũt: irrepchẽſibilis ãt ſubſãnauit eos. nũſi deſtru	domos eorum bonis.		
ἐγέλασαν, ἀμεμπτῆς δὲ ἐμυκτήρισεν αὐτούς· εἰ μὴ ὠφε	Quorũ ſentẽtia procul		
ctã ſubſiſtẽtia eoꝝ t reliqũe eoꝝ de	ſit a me. Videbunt oo		
ται αὐτῶν καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν κατ	iuſti & letabuntur: & in		
uorat ignis. eſto ãt durus. ſi ſuſtinueris: poſtea	nocens ſubſannabit oooo		
Ta. φαγέται πῦρ· γενοῦ δὲ σκληρός· ἴσθι ὑπομένων, εἶτα	eos. Nõne ſucciſa ẽ ere		
10s. fructꝰ tuus erit in bonto. ſuſcipe de ore il	ctio eoꝝ & reliquias eoꝝ		
ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς· ἔκλαβε ἐκ στόματος αὐ	deuorauit ignis? Acqe		
li interpationẽ: t recipe xba eiꝰ in cor	ſce igitur ei: & hẽto pacẽ		
τοῦ ἐρεγορίας, καὶ ἀπάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς καρ	& per hec hẽbis fructus		
de tuo. ſi ãt reuerſi fueris t hũiliaueris terpm	optios. Suſcipe ex ore		
δία σου. ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν	illius legẽ: & pone fmo		
coã dño: lõge feciſti a tabnaculo tuo	nes eius in corde tuo. Si		
ἕνεκεν κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ	reuerſus fueris ad oipo		
iniqtatẽ. ſedebis ſup aggerẽ in petra: t et petra	tentẽ edificaberis: & lõge		
ἀδικίαν. καθίσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρας	facies iniqtatẽ a taberna		
torrẽtis ophir. erit igit tu oipotẽs adiutor	culo tuo. Dabit p terra		
D χειμάρρου ὠφίρ. ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς	ſilicem: & pro ſilice tor		
ad inimicos: puꝝ ãt reddet te ſicut argẽ	rentes aureos.		
ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὡσεὶ ἀργύριον	Eritq̃ oipotẽs cõtra ho		
ſũ igne pbatũ. poſtea cũ audacia loqueris coã dño	ſtes tuos: & argentũ coa		
ἐν πυρωθέν. εἶτα παῤῥησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου	cernabitur tibi. Tũc ſu		
cũ reſpexeris in celũ hilarit. cũ oraueris ãt tu	per oipotentẽ delitiis af		
καταβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἱλαρῶς· ὑψαιθήσου δὲ σου	flues: & eleuabis ad deũ		
	faciem tuam. Rogabis		

אֵלָיו וְיִשְׁמָעֲךָ וּנְדָרֶיךָ תְשַׁלֵּם׃
וְתִגְזַר אֹמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ
נֻגַּהּ אוֹר׃ כִּי הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר
גֵּוָה וְשַׁח עֵינַיִם יוֹשִׁיעַ׃ יְמַלֵּט
אִי נָקִי וְנִמְלָט בְּבֹר כַּפֶּיךָ׃

Cap. xxiij
נַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
גַּם הַיּוֹם מְרִי שִׂיחִי יָדִי כְּבֵדָה עַל
אַנְחָתִי׃ מִי יִתֵּן יָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ
אָבוֹא עַד תְּכוּנָתוֹ׃ אֶעֶרְכָה לְפָנָיו
מִשְׁפָּט וּפִי אֲמַלֵּא תּוֹכָחוֹת׃ אֵדְעָה
מִלִּים יַעֲנֵנִי וְאָבִינָה מַה יֹּאמַר
לִי׃ הַבְרָב כֹּחַ יָרִיב עִמָּדִי לֹא
אַךְ הוּא יָשֶׂם בִּי׃ שָׁם יָשֶׁר נוֹכַח
עִמּוֹ וַאֲפַלְטָה לָנֶצַח מְשֹׁפְטִי׃
הֵן קֶדֶם אָהֲלֹךְ וְאֵינֶנּוּ וְאָחוֹר
וְלֹא אֲבִין לוֹ׃ שְׂמֹאול בַּעֲשׂתוֹ
וְלֹא אֶחֱזֶה יַעְטֹף יָמִין וְלֹא אֶרְאֶה׃
כִּי יָדַע דֶּרֶךְ עִמָּדִי בְּחָנַנִי כַּזָּהָב
אֵצֵא׃ בַּאֲשׁוּרוֹ אֲחָזָה רַגְלִי
דַּרְכּוֹ שָׁמַרְתִּי וְלֹא אָטֹו׃ מִצְוַת
אֲנָחָתִי׃ מִי יִתֵּן יָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ
אָבוֹא עַד תְּכוּנָתוֹ׃ אֶעֶרְכָה לְפָנָיו
מִשְׁפָּט וּפִי אֲמַלֵּא תּוֹכָחוֹת׃ אֵדְעָה
מִלִּים יַעֲנֵנִי וְאָבִינָה מַה יֹּאמַר
לִי׃ הַבְרָב כֹּחַ יָרִיב עִמָּדִי לֹא
אַךְ הוּא יָשֶׂם בִּי׃ שָׁם יָשֶׁר נוֹכַח
עִמּוֹ וַאֲפַלְטָה לָנֶצַח מְשֹׁפְטִי׃
הֵן קֶדֶם אָהֲלֹךְ וְאֵינֶנּוּ וְאָחוֹר
וְלֹא אֲבִין לוֹ׃ שְׂמֹאול בַּעֲשׂתוֹ
וְלֹא אֶחֱזֶה יַעְטֹף יָמִין וְלֹא אֶרְאֶה׃
כִּי יָדַע דֶּרֶךְ עִמָּדִי בְּחָנַנִי כַּזָּהָב
אֵצֵא׃ בַּאֲשׁוּרוֹ אֲחָזָה רַגְלִי
דַּרְכּוֹ שָׁמַרְתִּי וְלֹא אָטֹו׃ מִצְוַת
שְׂפָתָיו וְלֹא אָמִישׁ מֵחֻקִּי צָפַנְתִּי
אִמְרֵי פִיו׃ וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי
יְשִׁיבֶנּוּ וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה וַיַּעַשׂ׃ כִּי
יְשַׁלֵּים חֻקִּי וְכַהֲנָה רַבּוֹת עִמּוֹ׃
עַל כֵּן מִפָּנָיו אֶבָהֵל אֶתְבּוֹנֵן וְאֶפְחַד
וְאֵל רַךְ לִבִּי׃ וְנִבְהַלֵנִי כִּי לֹא נִצְמַתִּי
מִפָּנַי חֹשֶׁךְ וּמִפָּנַי כִּסָּה אֹפֶל׃

Ca.xxiiij.
מַדּוּעַ מִשַּׁדַּי לֹא
נִצְפְּנוּ עִתִּים וְיֹדְעָיו לֹא חָזוּ יָמָיו׃
גְּבוּלוֹת יַשִּׂיגוּ עֵדֶר גָּזְלוּ וַיִּרְעוּ׃
חֲמוֹר יְתוֹמִים יְנַהֲגוּ יַחְבְּלוּ שׁוֹר
אַלְמָנָה׃ יַטּוּ אֶבְיוֹנִים מִדֶּרֶךְ
יַחַד חָבְאוּ עֲנִיֵּי אָרֶץ׃ הֵן פְּרָאִים
בַּמִּדְבָּר יֵצְאוּ בְּפָעֳלָם מְשַׁחֲרֵי
לָטֶרֶף עֲרָבָה לוֹ לֶחֶם לַנְּעָרִים׃

eum & exaudiet te: & vota tua reddes. ooooooo Decernes rem & veniet tibi: & in viis tuis ooooo splendebit lumẽ. Qui emi humiliat fuerit: erit in glia: & q incliauerit oculos suos ipse saluabitur. Saluabitur innocẽs: saluabitur autem mũdicia manuũ suarum. 23.

Respondens autẽ iob: ait. Nunc qq̃ in amaritudine ẽ fmo me: & manus plage mee aggrauata est super gemitu meum. Quis mihi tribuat vt cognoscã & inueniã illũ: & veniã vsq; ad soliũ eius: Ponã coram eo iudiciũ: & os meũ replebo increpationib: vt sciã verba que mihi rndeat & intelligã qd loqtur mihi. Nolo multa fortitudie cõtẽdat mecũ: nec magnitudis sue mole me pmat. Proponat eqtate cõtra me: & pueniet ad victoriã in diciũ meũ. Si ad orientẽ iero nõ apparet: si ad occidentẽ nõ itelligã eũ. Si ad sinistrã: qd agã Non apphendã eũ. Si me ver tã ad dexterã: nõ videbo illũ: Ipse vero scit viam meã: & probauit me q̃si aurũ qd p ignẽ trãsit. Vestigia ei secut ẽ pes me? viã eius custodiui: & nõ declinaui ex ea. A mãdatis labiorũ ei nõ recessi: & in sinu meo abscondi verba oris ei. Ipse ei sol ẽ & nemo auertere põt cogitationẽ eius: & aia ei qdcũq; voluit hoc fecit. Cunq; expleuerit i me volũtatẽ suã: & alia multa filia pẽsto sunt ei. Et idcirco a facie ei turbat fuz: & cõsideras eũ timore sollicitor. De mollit cor meũ: & ops cõturbauit me. Nõ eni perii ppter imminẽtes tenebras: nec facẽ meam operuit caligo. 24.

Bomnipotẽte nõ. sunt abscõdita tpa: qlatũ nouerũt eũ ignorãt dies illius. Alii termios trãstulerũt: diripuerũt greges & pauerũt eos. Asinũ pupillorũ abegerũt: & abstulerũt pignore bouẽ vidue. Subuerterũt pauperũ viã: & oppsserũt pter mãsuetos tre. Alii q̃si onagri in defto egrediũtur ad opus suũ: vigilantesq; ad predam preparãt panẽ liberis.

ad eũ eruadiet te: vabit ãt tibi redere vota. restituet ãt tibi tabnaculũ tuũ: in ãt viã tuã erit lux. qm̃ hũiliauit scipm: t dicet superbiuit: t ictũ oculo saluabit. saluabit inocẽtẽ: t saluabit in mũdtia manũ tuarũ:

Ca.23

Respõdens ãt iob ait: t dixit nouit q̃ ex manu mea redargutio mea ẽ: t manꝰ ei grauis facta est sup meũ gemitũ. qo igit nouerit: q̃ inuenã illũ: t veniã in terminũ: dicã ãt meũ iudiciũ: at os meũ replebo redargutionib. sciã ãt sanitatẽ: q̃ mihi dicet: sentiã ãt: q̃ mihi renũciabit. t si in multa fortitudie supueniet mihi: postea in minio me vtet. veritas eĩ t redargutio ab eo: educat ãt in finẽ meũ iudiciũ: in eĩ pũ ma ambulabo. t nõ ãpli sum: q̃ ãt in nouissimis: t non tenebit me vtek. nõ eĩ nouerã qõ supueniet mihi tenebre: ãte facẽ ãt meã operuit caligo.

Cur ãt dñm nõ latuerũt hore: impũ ãt terminũ trãgressi sunt gregẽ cũ pastore rapiẽtes. subius gale ãt pupillos abegerũt: t bouẽ vidue tulerũt ppignore. deiecerũt ipotẽtes de via tota: pariter abscõditi sũt mãsuetꝰ terre. exierũt ãt sicut asini in agro: sup me egressi sua actionẽ. vulcio fuit eos panis in iumentoꝝ.

C.24 A

Trásla.gre.lxx.cũ iter.latina.

egrã ãt tpe: nõ ſuũ exãtes meſſuerũt impotẽteo ãt
ἀγρὸν πρὸ ὥρας, ἐκ αὐτῶν ὄντα ἐλίεισαν· ἀδύνατοι δὲ
vincao impioꝝ abſq; mercede t abſq cibo opati ſũt: nu
ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ ἐργάσαντο· γυ
dos multos ſopierũt ſine veſtitu: idumẽtũ ãt
μνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίασιν δὲ
ale eoꝝ abſtulerũt. a guttis mõtiũ madefiũt
ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλοντο· ἀπὸ ψακάδων ὀρέων ὑγρόμενοι
ppt nõ habere ſibi opimentũ: perrũ ample
ἦσαν, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοῖς σκέπην, πέτραν περι
xati ſũt. rapuerũt pupillũ ab vbere: eũ q̃ cecidit
βάλοντο· ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπωκότα
ãt hũiliauerũt. nudos ãt ſopierũt inuſte: eſurie
δὲ ἐταπείνωσαν· γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεθ᾽
tiã ãt fruſtã panio abſtulerũt. in tenebroſio inuſte
ὡτων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλοντο· ἐν σκοτεσταῖς ἀδίκως
inſidiati ſũt: viã ãt iuſtã nõ nouerũt: q̃ de ciuitate
ἐπεβούλευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ἔγνωσαν, οἱ ἐκ πόλεως
t vomib⁹ ꝓpꝛijs eiecerũt. alia ãt puerꝝ gemuit val-
καὶ ἄκων ἰδίων ἐξεβάλοντο· ψυχὴ δὲ νεκρῶν ἐστέναξε μέ-
de: tpe ãt cur hoꝝ ſpeculationẽ nõ fecit
γα, ἀνὸς δὲ διατί τούτων ἐπεσκέψατο ὁ πεποιήσας·
ſup terra erũtib⁹ illio t nõ cognouerũt: viã ãt inſti
ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαι-
tie nõ nouerũt. neq; ſemitas ei⁹ ambulauerũt.
ας οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ τρίβους αὐτῆς ἐπορεύσαντο;
dicognouit ãt eoꝝ opa: tradidit eos in tene-
γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα, παραδώσει αὐτοὺς εἰς σκό-
bras: t nocte erit ſicut fur. t oculꝰ adulteri
τος, καὶ νυκτὸς ἔσαι ὡς κλέπτης· καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ
obſuauit tenebras dicẽs: nõ conſiderabit me oculꝰ: t
τος, καὶ νυκτὸς ἔσαι ὡς κλέπτης· καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ
ἐφύλαξε σκότος λέγων, οὐ θεωρήσει με ὀφθαλμός, καὶ
operiet vultꝰ poſuit. gfodit in tenebris domos:
ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο· διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας,
interdiu ſigillauerũt ſeipos: nõ cognouerũt lucẽ· qñ
ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς· ὅτι
ſimul eis in aurora vmbra mortis: qñ cogno-
ὁμοθυμαδὸν αὐτοῖς πρωΐ σκιὰ θανάτου, ὅτι ἐπιγνώ-
ſcet tumulꝰ vmbre mortis. leuis eſt ſup fa-
σεται τάραχος σκιᾶς θανάτου· ἐλαφρὸς ἐστὶ ἐπὶ πρό-
cie aque: maledicta ſit pars eoꝝ ſup terrã: ap-
σωπον ὕδατος, κατάρατος μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀπα-
parebit ãt plãte eoꝝ in terra aride. vinã eoꝝ
φανεῖ δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρᾶ· ἀγκαλίδα παρ
pupillos rapuerũt: poſtea admemoriã ducti ẽ eoꝝ peccũ ſi-
ὀφανῶν ἥρπασαν, ἕως ἀναμνήσεως αὐτῶν ἁμαρτία· ὥσ
cut ãt nebula rotis nõ apparẽs facꝰ ẽ: reddant ãt et
περ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο, οὕτως δεῖν δὲ αὐ
q̃ fecit: cõterat ãt eos iuſtꝰ ſicut lignũ ime
τῷ ἡ ἔγκλεισις, συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ ἀπὸ
dicabile. ſterili. n. nõ bene fecit: t mulieris nõ miſe-
τω· γυναῖκα παρ᾽ ἣν οὐ τέκνωσε, καὶ γύναιον οὐκ ἐλέη-
ratus eſt: ſubuertit impotẽteo: cũ ſteterit tgil:
σει, ἐμοῦ δὲ κατίσχυσε ἀδυνάτους, ἀπασὰς τοιγαροῦν,
non credat in ſuã vitã. debilitat⁹ ãt
ἐμοὶ πιστεύσει κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. μαλακιδεὶς δὲ
nõ ſperet ſanũ eſſe: ſed cadet morbo. mul-
μὴ ἐλπιζέτω ὑγιαδεῖναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. πολ-
tis eſt nocuit ſublimitas eiꝰ: marcuit ãt ſicut
λοὺς παρ᾽ ἐκάστοις τὸ ὕψωμα αὐτοῦ, ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ
malua in ardore: aut ſicut ſpica a calamo ſpõte
μαλάχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμου αὐτόμα
vecidẽs. ſi ãt nõ ita eſt q̃ dicit mẽdacia me di
τος ἀποτμηθείς. εἰ δὲ μή, τίς ἐστὶν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέ
cere: t ponet in nihil verba mea:
γειν, καὶ θήσει εἰς ἐνθὴν τὰ ῥήματά μου; Ca. 25.

A Respõdens ãt baldad ſauchites ait: qñ
Ὑπολαβὼν δὲ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης λέγει, τί
eſt pcmiũ aut timor ab eo q̃ facit vniuerſum
παρ᾽ προσοίσει ἢ φόβος παρ᾽ αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν
in altiſſimoꝭ n ẽ eſt alicꝺ putet q̃ eſt vilatio
ἐν ὑψίστῳ; μὴ γάρ τις ὑπολάβῃ ὅτι ἔστι παρ᾽ ἐλκυσις

Trásla.B.Vie.

[q]Agrũ [r]nõ ſuũ [s] demetũt:
[t]& vineã eꝝ [u]quẽ vi oppꝛſſe
rãt [v]videmiãt. [x] Nudos [y]di-
mittũt hoies [z] indumenta
tollẽtes: qbus [a] nõ eſt [b] opi
mentũ [c] in frigore: qs [d] im
bres [e] montiũ [f] rigãt: [g]& nõ
habẽtes [h] velamẽ [i] ãplexan
tur [k] lapides. [l] Vim fecerũt
[m] depdantes [n] pupillos: [o]&
vulgũ [p] pauperẽ [q] ſpoliaue
rũt. [r] Nudis [s] incedẽtibus
[t] abſq; [u] veſtitu [x]& eſurienti
bus [y] tulerũt [z] ſpicas. [a] Inter
[b] aceruos eorũ [c] meridiati
ſunt: [d] calcatis [e] torculari-
bus [f] ſitiũt. [g] De ciuitatibus
[h] fecerũt [i] viros [k] gemere: [l]&
aia [m] vulneratoꝝ [n] clamauit
[o]& deus [p] inultũ abire [q] nõ
[r] patitur. [s] Ipſi [t] fuerũt [u] re-
belles [x] lumini: [y] neſcierũt
[z] vias eius: [a] nec [b] reuerſi ſunt
[c] perſemitas eius. ∞∞∞∞∞
[d] Mane primo [e] conſurgit
[f] homicida: [g] iterficit [h] ege-
nũ [i]& pauperẽ: [k] p noctẽ
vero [l] erit [m] q̃ſi fur [n] Oculꝰ
[o] adulteri [p] obſeruat [q] caligi
nem [r] dicens: [s] non ∞∞∞∞
[t] me videbit [u] oculꝰ [x]& ope-
riet [y] vultum ſuum. ∞∞∞∞
[z] Perfodit [a] in tenebris [b] do
mos: ſicut in [c] die ∞∞∞∞∞∞
[d] cõdixerant [e] ſibi: [f]& igno
rauerunt [g] lucem. [h] Si ∞∞∞
[i] ſubito appuerit [k] aurora:
arbitrãtur [l] vmbram mor
tis: [m]& ſic in tenebris q̃ſi in
luce ambulant. [n] Leuis [o] eſt
[p] ſup [q] faciẽ [r] aque: [s] maledi-
cta ſit [t] pars eius [u] in terra
[x] nec [y] ambulet per [z] viã [a] vi-
nearum. Ad nimium ∞∞
[b] calorẽ tranſiet ab [c] aquis
[d] niuiũ: [e]& vſq; ad [f] inferos
[g] peccatũ illi. [h] Obliuiſca
tur eius [i] mia: [k] ducedo illius
[l] vermis. [m] Non [n] ſit in re-
cordatiõe: [o] ſed cõteratur
[p] ſicut lignũ [q] ifructuoſum.
[r] Pauit enim [s] ſterilẽ & q̃ [t] nõ
[u] parit: [x]& vidue [y] bene [z] nõ
[a] fecit. [b] Detraxit ∞∞∞∞∞
[c] fortes [d] in fortitudie ſua:
& cũ [e] ſteterit [f] non [g] credet
[h] vite ſue. [i] Dedit [k] ei de [l] lo-
cum pnie: [m]& ille abutitur
eo in ſupbia: [n] oculi aũt eius
[o] ſunt [p] in [q] vias illius. [r] Eleuati
ſunt ad [s] modicũ: [t] & non
ſubſiſtent: [u]& hũliabũtur
[x] ſicut oia & [y] auferẽtur [z]&
ſicut ſũmitates [a] ſpicarũ
[b] cõterẽtur. Q d [c] ſi [d] nõ eſt
[e] ita [f] q̃s [g] me põt arguere
eſſe mentitũ: [h]& ponere
[i] ãte deũ [k] verba mea? 25.
Reſidens ãt [l] baldath [m] ſui
tes: [n] dixit. [o] Ptãs [p]& ter
ror [q] apud eũ eſt [r] q̃ facit
[s] cõcordiã [t] in ſublimibus
ſuis. [u] Nunqd ẽ [x] numerus

Tex.heb.Job.xxv.

[a]בָּל [b]בָּצִיר	[c]בַּשָּׂדֶה [d]בְּלִילוֹ [e]יִקְצֹרוּ [f]וְכֶרֶם [g]רָשָׁע
[h]לֶקֶשׁ [i]עָרֹם	:וְלִקְּשׁוּ [k]עָרוֹם [l]יָלִינוּ [m]מִבְּלִי [n]לְבוּשׁ
[o]לוֹן [p]לַבֶּשׁ	[q]וְאֵין [r]כְּסוּת [s]בַּקָּרָה: [t]מִזֶּרֶם [u]הָרִים
[x]נָסָּה [y]רָטָב	[z]יִרְטָבוּ [a]וּמִבְּלִי [b]מַחְסֶה [c]חִבְּקוּ [d]צוּר:
[e]גָּל [f]חָסָה	[g]יְנַזְּלוּ [h]מְשַׁד [i]יָתוֹם [k]וְעַל [l]עָנִי [m]יַחְבֹּלוּ:
[n]גָּזַל [o]שָׁדַד	[p]עָרוֹם [q]הִלְכוּ [r]בְלִי [s]לְבוּשׁ [t]וְרָעֵבִים
[u]יִתּם [x]עָנָה	[y]נָשְׂאוּ [z]עֹמֶר: [a]בֵּין [b]שׁוּרֹתָם [c]יַצְהִירוּ
[d]חָבַל [e]צָבַר	[f]יְקָבִים [g]דָּרְכוּ [h]וַיִּצְמָאוּ: [i]מֵעִיר
[k]צָמָא	[l]מְתִים [m]יִנְאָקוּ [n]וְנֶפֶשׁ [o]חֲלָלִים
[p]שׁוּעַ [q]שׁוּם	[r]תְּשַׁוֵּעַ [s]וֵאלוֹהַּ [t]לֹא:יָשִׂים [u]תְּפִלָּה:
[x]הָיָה [y]נָבַר	[z]הֵמָּה [a]הָיוּ [b]בְּמֹרְדֵי [c]אוֹר [d]לֹא [e]הִכִּירוּ
	[f]דְּרָכָיו [g]וְלֹא [h]יָשֻׁבוּ [i]נְתִיבֹתָיו:
[k]נָתַב [l]קוּם [m]רָצַח	[n]לָאוֹר [o]יָקוּם [p]רוֹצֵחַ [q]יִקְטָל [r]עָנִי
[s]קָטַל [t]אָרַב	[u]וְאֶבְיוֹן [x]וּבַלַּיְלָה [y]יְהִי [z]כַּגַּנָּב: [a]וְעֵין
	[b]נֹאֵף [c]שָׁמְרָה [d]נֶשֶׁף [e]לֵאמֹר [f]לֹא
[g]שׁוּר [h]פָּנָה	[i]תְשׁוּרֵנִי [k]עָיִן [l]וְסֵתֶר [m]פָּנִים
[n]בֵּית	[o]יָשִׂים: [p]חָתַר [q]בַּחֹשֶׁךְ [r]בָּתִּים [s]יוֹמָם
	[t]חָתָמוּ [u]לָמוֹ [x]לֹא [y]יָדְעוּ [z]אוֹר: [a]כִּי
	[b]יְחַדָּו [c]בֹּקֶר [d]לָמוֹ [e]צַלְמָוֶת [f]כִּי
[g]כָּלַל	[h]יַכִּיר [i]בַּלְהוֹת [k]צַלְמָוֶת: [l]כָּל [m]הוּא [n]עַל
[o]קָלַל	[p]פְּנֵי [q]מַיִם [r]תְּקֻלַּל [s]חֶלְקָתָם [t]בָּאָרֶץ
	[u]לֹא: [x]יִפְנֶה [y]דֶּרֶךְ [z]כְּרָמִים: [a]צִיָּה
[b]חָמַם [c]שָׁאל	[d]גַּם [e]הֵם [f]יִנְזְלוּ [g]מֵימֵי [h]שֶׁלֶג [i]שְׁאוֹל
[k]שָׁבַח	[l]חָטָאוּ: [m]יְשֻׁכָּחֵהוּ [n]רֶחֶם [o]מָתָקוּ
[p]רָמַם [q]זָכַר	[r]רִמָּה [s]עוֹד [t]לֹא [u]יֵזָכֵר [x]וְתִשָּׁבֵר
[y]שָׁבַר	[z]כָּעֵץ [a]עַוְלָה: [b]רֹעֶה [c]עֲקָרָה [d]לֹא
	[e]תֵלֵד [f]וְאַלְמָנָה [g]לֹא [h]יֵיטִיב: [i]וְמָשַׁךְ
[k]אָבַר [l]כֹּחַ	[m]אַבִּירִים [n]בְּכֹחוֹ [o]יָקוּם [p]וְלֹא:יַאֲמִין
[q]קוּם [r]אָמָן	[s]בַּחַיִּין: [t]יִתֶּן [u]לוֹ [x]לָבֶטַח [y]וְיִשָּׁעַן
[z]חָיָה [a]נָתַן	[b]וְעֵינֵיהוּ [c]עַל [d]דַּרְכֵיהֶם: [e]רוֹמּוּ
[f]שָׁעַן	[g]מְעַט [h]וְאֵינֶנּוּ [i]וְהֻמְכוּ [k]כַּכֹּל [l]יִקָּפְצוּן
[m]בָּבַר [n]קָמַל	[o]וְכִרֹאשׁ [p]שִׁבֹלֶת [q]יִמָּלוּ: [r]וְאִם:לֹא
[s]שׁוּם [t]מָלַל	[u]אֲפוּ:מִי [x]יַכְזִיבֵנִי [y]וְיָשֵׂם [z]לְאַל:מִלָּתִי:
	[a]יוֹשֵׁעַ [b]בְּלַדַּד [c]הַשּׁוּחִי	Cap.xxv.
[d]עָנָה [e]אָמַר	[f]וַיֹּאמַר: [g]הַמְשָׁל:וָפַחַד [h]עִמּוֹ [i]עֹשֶׂה
[k]מָשַׁל [l]שָׁלַם	[m]שָׁלוֹם [n]בִּמְרוֹמָיו: [o]הֲיֵשׁ [p]מִסְפָּר
[q]רוּם [r]סָפַר	

"לִנְדוֹדִיו ׀ וְעַל "מִי "לֹא "יָקוּם "אוֹרֹהוּ׃ "נֹדֶד
:וּמַה "יִּצְדַּק "אֱנוֹשׁ "עִם "אֵל ׀ "וּמַה "יִּזְכֶּה "יְלוּד "אִשָּׁה׃ "צֶבֶק "אֱנָשׁ
"יִזְכֶּה "וְלוּד "אִשָּׁה ׃ "הֵן "שַׁד "לֹא "יַחֲלֹף ׀ וְכוֹכָבִים "לֹא "זַכּוּ "זָכָה "יָלַד
"בְּעֵינָיו ׃ "אַף "כִּי "אֱנוֹשׁ "רִמָּה ׀ "וּבֶן "אָדָם "תּוֹלָעָה ׃ "אִישׁ "אֲבַל "כְּכָב "זָנָה "רָמָם "תֹּלַע
Cap.xxvj "וַיַּסֶף "אִיּוֹב "וַיֹּאמַר׃ Ca.26.
"מָה "עָזַרְתָּ "לְלֹא "כֹחַ "הוֹשַׁעְתָּ "לְזְרוֹעַ "לֹא "עֹז׃ "לְמִי "יָעַצְתָּ "וַתְּחַוֶּה "תְּבוּנָה "לָרֹב "הוֹדָעְתָּ׃ "אֶת "מִי "הִגַּדְתָּ "מִלִּין ׀ "וְנִשְׁמַת "מִי "יֹצְאָה "מִמֶּךָּ׃ "הָרְפָאִים "יְחוֹלָלוּ ׀ "מִתַּחַת "מַיִם "וְשׁכְנֵיהֶם ׃ "עָרוֹם "שְׁאוֹל "נֶגְדּוֹ ׀ "וְאֵין "כְּסוּת "לַאֲבַדּוֹן׃ "נֹטֶה "צָפוֹן "עַל "תֹּהוּ ׀ "תֹּלֶה "אֶרֶץ "עַל "בְּלִימָה ׃ "צָרַר "מַיִם "בְּעָבָיו ׀ "וְלֹא "נִבְקַע "עָנָן "תַּחְתָּם ׃ "מְאֲחֵז "בָּקַע "אָמַץ "כִּסֵּה "פְּנֵי "כִסֵּא "פָּרַשׂ "עָלָיו "עֲנָנוֹ׃ "חָק "פָּנֶה "חָג "עַל "פְּנֵי "מַיִם "עַד "תַּכְלִית "אור "כָּלָה "עִם "חֹשֶׁךְ׃ "עַמְּדֵי "שָׁמַיִם "יְרָפָּפוּ ׀ "רוּף "וְיִתְמְהוּ "מִגַּעֲרָתוֹ׃ "בְּכֹחוֹ "רָגַע "הַיָּם ׀ "הָתָה "נוּחַ "וּבִתְבוּנָתוֹ "מָחַץ "רָהַב ׃ "בִּין "בְּרוּחוֹ "שָׁמַיִם "שִׁפְרָה ׀ "חוּלָה "יָדוֹ "נָחָשׁ "חיל "בָּרִחַ ׃ "הֶן "אֵלֶּה "קְצוֹת "דַּרְכּוֹ ׀ "וּמַה "מָּצָה "שָׁמַע "דָּבָר "נִשְׁמַע "בּוֹ ׀ "וְרַעַם "שָׁמַע "גְּבוּרֹתָיו "מִי "יִתְבּוֹנָן׃ "בִּין
Ca.xxvij. "וַיֹּסֶף "אִיּוֹב "שְׂאֵת "מְשָׁלוֹ "וַיֹּאמַר ׃ "נָשָׂא
"חַי "אֵל "הֵסִיר "מִשְׁפָּטִי "וְשַׁדַּי "הֵמַר "אָמַר "סוּר
"נַפְשִׁי ׃ "כִּי "כָל "עוֹד "נְשָׁמָתִי "בִּי ׀ "שָׁבַּט "עָמַר
"וְרוּחַ "אֱלוֹהַּ "בְּאַפִּי ׃ "אִם "תְּרַבַּרְנָה "דִּבֶּר
"שְׂפָתַי "עַוְלָה ׀ "וּלְשׁוֹנִי "אִם "יֶהְגֶּה "שָׂפָה "לָשׁוֹן
"רְמִיָּה ׃ "חָלִילָה "לִי "אִם "אַצְדִּיק "נָגַד "צָדַק
"אֶתְכֶם "עַד "אֶגְוָע ׀ "לֹא "אָסִיר "תֻּמָּתִי "תָּמַם
"מִמֶּנִּי ׃ "בְּצִדְקָתִי "הֶחֱזַקְתִּי "וְלֹא "חָזַק
"אַרְפֶּה ׀ "לֹא "יֶחֱרַף "לִבָּבִי "מִיָּמַי ׃ "רָפָה "חָרַף
"וְהִי "כְּרָשָׁע "אֹיְבִי "וּמִתְקוֹמְמַי "כְּעַוָּל ׃ "יוֹם "הָיָה
"militū illius? Et sup quē non surget lumē illius? Nunqd iustificari potest homo cōparato deo: aut appere mūdus natus de muliere? Ecce luna etiā non splendet: & stelle non sunt munde coram in cōspectu eius: quāto magis hō putredo: & filius hois vermis. 26.

Rīdens āt iob: dixit. Cui adiutor es: nūqd ibecillis? Et sustētas brachiū ei q nō est fortis? Cui dedisti consiliū? forsitā illi q nō habet sapientiā? & prudentiā tuā ostēdisti plurimā. Quē docere voluisti? nōne eū qui fecat spiramentum? Ecce gigantes gemunt sub aquis: & qui habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo: & nullū est opimentū pditioni. Qui extēdit aquilonē sup vacuū: & appēdit terrā sup nihilū. Qui ligat aqās in nubibus suis: vt non erumpant pariter deorsum. Qui tenet vultū solii sui: & expandit sup illud nebulā suā. Terminū circūdedit aquis: vsq dū finiātur lux & tenebre. Colūne celi cōtremiscūt: & pauent ad nutū eius. In fortitudine illi repēte maria cōgregata sunt: & prudētia eius percussit superbū. Spiritus ei ornauit celos: & obstetricāte manu eius educta ē coluber tortuosus Ecce hec ex pte dicta sunt viarū eius: & cū vix paruā stillā sermonis eius audierimus: qs potent tonitruū magnitudinis illius intueri! 27.

Addidit qs iob assumens parabolā suā: & dixit. Viuit de q abstulit iudiciū meū & ops q ad amaritudinē adduxit aiam meā: qa donec sup est halitus in me & spūs dei in naribus meis: nō loquētur labia mea iniq tatē: nec lingua mea meditabitur mendaciū. Absit a me vt iustos vos eē iudicē. Donec deficiā: nō recedā ab innocētia mea. Iustificationē meā quā cepi tenere: nō deseram. Neq enī reprehendit me cor meū in omni vita mea. Sit vt ipius inimic? me?: & aduersarius meus quasi iniquus

predonib?: sup quos ūt nō veniet insidiatio ab B
ωειρατᾶις, ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπιλεύσεται ἔνεδρα παρ'
eo: quomō esti erit iust? homo cora deo: aut cū C
αὐτοῦ; πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου; ἢ τίς
mūdauerit se nat de muliere: si luna odi D
ἂν ἐκκαθάρισαι αὐγὴν γεννητὸς γυναικός; εἰ σελήνη συν
nat: & nō illucet: stelle aūt nō mūde cora
Τάσται, καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει, ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἔναντί
eo. sine āt homo putredo: & fili? holo vermis.
αὐτ. ἓξ δέ, ἄνθρωπος σαπρία, καὶ υἱὸς ἀνθρ σκώληξ. Ca.26.
Respōdens aūt iob dicit: cui apposit eo: aut cui A
Τί πολλαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει, τίνι πρόσκεισαι, ἢ τίνι
auxiliatur eo? nunqd nō cui multa fortitudo: & cui bra
μέλλεις βοηθεῖν; φύτιρον οὐχ ὁ πολλὴν ἰσχύν, καὶ ὁ βρα
chiū robustū est: cui vedisti cōsiliū? nōne cui ola
χίαν κρατωμένης ἔσι; τίνι συμβεβούλευσαι; οὐχ ὃ πᾶσα
sapia? aut quē insēgnio? nōne cui maxima potēcia? cui
σοφία; ἢ τίνι ἐπακολουθήσεις, οὐχ ὃ μεγίστη δύναμις; τί
renūciasti ꝓba? spūs aūt eius egressus est B
τι ἀνήγγειλας ῥήματα; φωνὴ δὲ τίνος ἔσιν ἐξελεύσεται ἐκ
te? nūqd gigātes mutrient: sub aqua
σεῦ; μὴ γίγαντες μαιωθήσονται, ὑπεκάτωθεν ὕδατες
& vicinis eius? nudꝰ iferni coram illo: &
καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; γυμνὸς ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ
nō est circūpditionis. dextrādit boreā in ni C
οὐκ ἔσι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ἐκτείνων βορέαν ἐπ' οὐ
hil: & appēdit terrā sup nihilū. & ligat aquā in nubi
δέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ μηδενός. δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέ
bꝰ suis: & nō rupta ē nebula sub eo.
λαις αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. ὃ
& tenet vultū soliꝰ sui: & expādit sup illud nebulā su
κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐ
am. ꝓcepti circūdedit in faciē aque: vsq
τοῦ. πρόσαγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, μί
ad cōsūmationē lucis cū tenebris. colūne celi ex
χρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. σύλαι οὐρανοῦ ἐ
pāse sunt: & stupuerūt ab increpatione eiꝰ.
πτάγησαν, καὶ ἐξέστησαν ἐκ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐ
fortitudine sedauit mare: sciētia aūt stra
τοῦ. ἰσχύϊ κατέπαυσε τὴν θάλασσαν, ἐπίσταμαι δὲ ἔργα D
uit cete. claustra aūt celi timuerūt: & cō
σε τὸ κῆτος. κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ ἐδιδοίκασεν αὐτόν.
ꝓcepto aūt eius interfecit vraconē aposta
προσάγματι δὲ αὐτοῦ ἐκκατέστησε δράκοντα ἀποσά
tā. ecce hē gtes vie eius: & cū hūorē sermo
τας. ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λό
nis audiemus in eo: vim aūt tonitruo eius: de
γου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ, βίαν δὲ βροντῆς αὐτοῦ, τίς
nouit q̄ faciet?
ἔσται ὅταν ποιήσῃ; Ca.27.
Adhuc aūt addēs iob dixit pemio: viuit dño q̄ Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ ἔπεν τῷ προοιμίῳ, ζῇ κύριος ὃς
sic me iudicauit: & oipotēs q̄ amarā fecit meā
οὕτω με κέκρικε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου
aiam. si q̄dē adhuc halitus meus exāte: spūs aūt
τὴν ψυχήν. εἰ μὴ ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ
diuinus circūcirca nāribꝰ. nō loquētur labia mea
θεῖον κύκλῳ μου ἐν ῥισί. μὴ λαλήσει τὰ χείλη μου
iniqua: neq̄ ꝓba mea meditabit iniusta. ne mihi sit
ἄνομα, οὐδὲ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει ἄδικα. μὴ μοι ἔσω
iustos vos oēs dere: donec moriar: nō enī amo
δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι, ἕως ἂν ἐκπνεύσω, οὐ γὰρ ἀπαλ
uebo innocentiā meā. iustitie aūt attendēs nō
λάξω τὴν ἀκακίαν μου. δικαιοσύνη δὲ προσέχων οὐ
tradā: nō enī cōsci sū mihi q̄ illicita fece
μὴ πρίωμαι, οὐ γὰρ συνοίδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πρά
rim. veruntā sint inimici mei. sicut sabuer
ξας. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἔσται οἱ ἐχθροί μου. ὥσπερ ἀκατα
sio imploꝰ: & in me insurgētes: sī
σχοῖνος τῶν ἀσεβῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπαρασάμενοι, ὥσ
cut pditio iniquoꝝ.
περ ἡ ἀπώλεια τῶν ἀδικούντων. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

Trāsla.gre.lxx.cū inter.lati.

ε qne cñi eſt ſpes impio: qñ cōtinet cōfidēs
κὰ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ, ὅτι ἐπίσχει; πότερον
in vñm nūqd ſalu⁹ erit: aut veꝛcationē ei⁹ exaudiet
ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται, ἢ τὸν δίκαιον αὐτοῦ ἰσακούσει
⁹ deꝰ aut cū venerit ei neceſſitas nō habet alīꝫ
θεὸς κύριος; ἢ ἐπιλήσεται αὐτῶ ἀνάγκης μὴ ἔχει τινὰ
ſimonis audaciā coꝛā illo⁹ aut ſicut cū invocauerit ipe
παῤῥησίας ἐναντίον αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπικαλέσαιτο αὐτοῦ
exaudiet cū⁹ ſed tā renūciabo vobis qđ eſt
ἰσακούσεται αὐτοῦ; ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν
in manu dñi: q̄ ſūt apud oipotentē: nō mē
ἐν χειρὶ κυρίου, ἃ ἐστι παρὰ παντοκράτορι, οὐ φύσο
tar. ecce tā oēs noſtis: q̄ vana vanis inſpi
μαι. ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε, ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλ
lis. hec pars hois impij a dño:
λετε. αὕτη μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου,
poſſeſſio ãt potentiū ſuſcipient ab oipotente
κτῆμα δὲ δυνατῶν ἐπιλήσεται παρὰ παντοκράτορος
ſup eos. ſi ãt multi fuerint filij ei⁹ in occiſio
ἐπ' αὐτούς. ἐὰν δὲ πολλοὶ ᾖσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς σφα
nē erūt: ſi ãt viri eualerint medicabūt. at ſup
γὴν ἔσονται, ἐὰν δὲ ἀνθρωποι περισωθῶσιν, ὀδυνηθήσον
ſtitio ei⁹ morte morient: viduas ãt eoꝝ
ται αὐτοῦ ἑαυτῷ τελευτήσουσιν, χήρας δὲ αὐτῶν
nemo miſerabit. ſi congregauerit, ſicut terrā argentū: ſicut
οὐκ ἐλεήσει. ἐὰν συναγάγῃ ὡσεὶ γῆν ἀργύριον, ὡσεὶ
ãt lutū ꝓparauerit aurū. hec oīa tuſit vē
δὲ πηλὸν ἑτοιμάσῃ χρυσίον. ταῦτα πάντα δίκαιος πι
D dicabūt: at pecunias ei⁹ veraces habe
στεύσεται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀλλότριοι καταξου
jo.48 būt: euaſit ãt dom⁹ ei⁹ ſicut tinea tela
σιν, ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὡσεὶ σὴς καὶ ὡσεὶ ἀρὰ
aranee. vinea dormiet nō addet: ocu
χιν. πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ἐφαλ
los ſuos aperuit: nō eſt. occurrēt ei ſicut
μοὺς αὐτοῦ ἀνοίξει, καὶ οὐκ ἔστι. συνήντησαν αὐτῷ ὡσεὶ
aque doloꝛes: nocte ãt abſtulit eū caligo. tol
ὕδωρ ἢ ὀδύναι, νυκτὶ δὲ ἁρπάζεται αὐτὸν γνόφος. ἀπο
let eū vētus vrēs⁹ abibit: ⁊ vētila
λήψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λικμί
bit eū de loco ſuo. ⁊ inijciet ſup
σει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. καὶ ἐπιρρίψει ἐπ'
eū ⁊ nō pcet: de manu ei⁹ fuga fugiet
αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται, ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φυγήσεται
paſſabit ſup eū man⁹ ſuas: ⁊ eribilabit eū de
κρότησει ἐπ' αὐτὸν χεῖρας αὐτοῦ, καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ
loco ſuo.
τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Ca.28.

A ΘΕστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ
auro vnde cōflat ferrū. qđē eſt de terra fit:
χρυσίῳ ὅθεν ἐκδέχεται. σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται,
ea ãt ſicut lapis ⁊incidit. oꝛdinē poſuit tenebras:
χαλκὸς δὲ ἔσχατα λίθῳ λατομεῖται. τάξιν ἔθετο σκότει,
⁊ oēs terminū ipe ſcrutat: lapis tenebre ⁊
καὶ πᾶσι πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται, λίθος σκοτία καὶ
vmbra mortis. incliſio tenebꝝ a calce: at q̄
σκιὰ θανάτου. ἀλλοτρία χειμάρρου ἔσται κοιλὰς, οἱ δὲ ἐπι
oblīiſcēt⁹ eo vie tuſte infirmati ſūt ex mortalib⁹. terra ex
λαθησόμενοι ὁδοὶ δικαίας ἀσθένησαν ἐκ βροτῶν. γῆ ἐξ
ea exibit panis: ſubt⁹ eā verſa ē ſicut
B αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑπὸ κάτω αὐτῆς ἐσράφη ὡσεὶ
ignis. loc⁹ ſapphiri lapides ei⁹: ⁊ tumul⁹ au
πῦρ. τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα χρυ
re⁹ ei⁹ ſemita. nō nouit eā volatile. ⁊ nō in
σοῦ αὐτῆς τρίβος. οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν. καὶ οὐ πα
tuit⁹ eſt eā ocul⁹ vulturi. nō calcauerūt eā
ρέβλεψεν αὐτὴν ἐφάλαμος γυπός. οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν
filij ſuperbie nō prāſiuit ſup eā leo. in ru
υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ προῆλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων. ἐν ἀκρότο
pe extēdit manū ſuā: ſubuertit ãt a radicib⁹ mōtes.
μῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη.

Trāsla.B.Vie.

⁹Que ē⁹ eni⁹ ſpes⁹ hypocri
te⁹ ſi⁹ auare rapiat: & nō li
beret⁹ de⁹ aiam eius! Nū
qd⁹ deus⁹ audiet ʳ clamorē
eius⁹ cū ⁵ venerit ʳ ſup eum
⁵ āguſtia! ⁴ Aut⁹ poterit⁵ in
ᶜ oipotēte⁵ delectari & ᶜ in⁹
uocare ʳ deū⁹ oi⁵ tpe! ⁱ Doce
bo⁴ vos ⁱ per manum⁵ dei
⁹ que ᶠ oipotens⁹ habeat:
⁹ nec ᶜ abſcondam .⁹ Ecce
ᶜ vos ⁹ omnes ᶜ noſtis: ꝯ
ᶠ & ⁱ quid ⁴ ſine cauſa ⁵ vana
loquimini! ᶜ Hec eſt ⁹ pars
ᶜ hois ᶜ impi ⁴ apud ⁴ deū: ᶠ &
hereditas ⁵ violētorū quā
ᶜ ab oipotēte ᵐ ſuſcipient.
⁹ Si ⁹ multiplicati fuerint
ᶠ filij eius: ⁹ in ᶜ gladio erūt:
⁹ & nepotes eius ᶜ nō ⁹ ſatu
rabūtur ᶜ pane. ᶜ Qui reliq
fuerint ex eo: ⁴ ſepelíctur
ⁱ in ĩteritu: ⁵ & vidue illius
ᶜ nō ⁹ plorabūt. ᶜ Si ᶜ cōpor
tauerit ⁶ q̄ſi terrā ⁵ argentū:
ᶠ & ſicut lutū ⁵ preparauerit
ˡ veſtimēta: ᵐ ꝑparabit qđē
⁹ ſed iuſtus ⁹ veſtietur illis:
ᶠ & argentū ⁹ innocēs ᶜ di⁹
uidet.⁹ Edificauit ᶜ ſicut ti
nea ⁹ domū ſuam: ᶜ & ſicut
ᶜ cuſtos ᶠ fecit ᵗ vm braculū.
⁹ Diues cū ⁵ dormierit: ᶜ ni⁹
hil ſecū ⁵ auferet: ᶠ aperiet
ᶜ oculos ſuos: ᵗ & nihil ĩue
niet.⁵ Apprehēdet eū ⁱ q̄ſi
aq̄ ⁵ inopia: ᶜ nocte ᵐ oppri
met eū ⁵ tēpeſtas .⁹ Tollet
eū ⁵ vētus vrēs ⁹ & auferet:
ᶠ & velut turbo rapiet eū
⁹ de loco ſuo ᶜ Emittet ⁹ ſup
eū ⁵ & nō ᶠ pcet: ᶜ de māu ei⁹
⁹ fugiēs ⁵ fugiet. ᶜ Striget ⁵ ſi
eū ᶜ man⁹ ſuas: ᶠ & ſibilabit
⁹ ſup illū ĩtuēs ⁵ locū ei⁹.28
HAbet⁵ argentū ᶜ vena
rū ſuarū pricipia: ⁹ &
ᶜ auro ⁵ locus ē in q̄ ᶜ cōfla⁹
tur. ⁶ Ferrū ⁵ de ſra ᵗ tollitur
⁵ & lapis ſolutus calore in
ᵐ es ᵗ vertitur. ⁹ Tp̄s ⁹ poſuit
ᶠ tenebris: ⁹ & vniuerſorū
ᶠ finē ⁹ ipſe ᵗ cōſiderat. ⁹ La⁹
pidē q̄ꝫ ᶜ caliginis ᵗ & vm
bre mortis ᵗ diuidet ⁹ torrēs
⁵ a ppſo ᶜ peregrināte: eos
⁵ q̄s oblit⁹ eſt ᶠ pes ⁹ egētis
⁵ hois & ᵗ inuios. ⁵ Terra ᵗ de
qua ᵐ oriebatur ⁿ panis:
⁵ in loco ſuo ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠ igni ⁹ ſubuerſa eſt. ⁹ Loc⁹
ᶠ ſapphiri ⁹ lapides eius:
ᶠ & glebe ⁵ illius ᵗ aurū. ⁹ Se⁹
mitam ⁵ ignorauit ꝏꝏꝏ
⁵ auis: ᶜ nec ᶠ intuitus eſt
⁹ oculus ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
⁵ vulturis. ᵗ Non ⁵ calcaue⁹
runt eam ᵗ filii ᵐ inſtitorū:
ᵐ nec ⁹ pertranſiut ⁹ per eā
⁹ leena. ᵗ Ad ſilicem ꝏꝏꝏ
⁹ extendit ᵗ manū ſuā: ⁹ ſub
uertit ⁵ a radicibus ᵗ mōtes.

Tex.he.Job.xxviij.Pritiua.heb.

מְנָה־	כִּי־מַה־תִּקְוַת חָנֵף כִּי־יִבְצָע כִּי־יֵשֶׁל
נָשָׂל שָׁמַע	נָשָׂל שָׁמַע אֱלוֹהַּ נַפְשׁוֹ׃ הֲצָעֲקָתוֹ יִשְׁמַע אֵל
בוא צוּר	כִּי תָבוֹא עָלָיו צָרָה׃ אִם עַל שַׁדַּי
עָנַג קָרָא	יִתְעַנָּג יִקְרָא אֱלוֹהַּ בְּכָל עֵת׃ אוֹרָה
יָרָה	אֶתְכֶם בְּיַד־אֵל אֲשֶׁר עִם שַׁדַּי
כָּחַד חָזָה	לֹא אֲנַכֵּד׃ הֵן אַתֶּם כֻּלְּכֶם חֲזִיתֶם
הָבַל	וְלָמָּה זֶּה הֶבֶל תְּהַבְּלוּ׃ זֶה חֵלֶק
עָרַץ	אָדָם רָשָׁע עִם־אֵל וְנַחֲלַת עָרִיצִים
לָקַח כָּמַה	מְשַׁדַּי יִקָּחוּ׃ אִם יִרְבּוּ בָנָיו
יָצָא שָׂבַע	לְמוֹ חָרֶב וְצֶאֱצָאָיו לֹא יִשְׂבְּעוּ
שָׂרַד קָבַר	לֶחֶם׃ שְׂרִידָו בַּמָּוֶת יִקָּבֵרוּ
בָּכָה צָנַן	וְאַלְמְנָתָיו לֹא תִבְכֶּינָה׃ אִם יִצְבֹּר
כּוֹן לָבַשׁ	כָּעָפָר כֶּסֶף וְכַחֹמֶר יָכִין מַלְבּוּשׁ׃
צָדַק נָקָה	יָכִין וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ וְכֶסֶף נָקִי יַחֲלֹק׃
חָלַק סָבַב	בָּנָה כָעָשׁ בֵּיתוֹ וְכִסֻּכָה עָשָׂה
עָשַׁר שָׁכַב	נוֹצֵר׃ עָשִׁיר יִשְׁכַּב וְלֹא יֵאָסֵף
אָסַף נָשַׂג	עֵינָיו פָּקַח וְאֵינֶנּוּ׃ תַּשִּׂיגֵהוּ כַּמַּיִם
	בַּלָּהוֹת לַיְלָה נְגָנַבְתּוּ סוּפָה׃
נָשָׂא קָדַם	יִשָּׂאֵהוּ קָדִים וְיֵלַךְ וְיִשַּׂעֲרֵהוּ
סָעַר קוּם	מִמְּקֹמוֹ׃ וְיָשֹׁל עָלָיו וְלֹא יַחְמֹל
שָׁלַךְ חָתַל	מִיָּדוֹ בָּרַח יִבְרָח׃ יִשְׁפֹּק עָלָיו
בָּרַח שָׁפַק	מִמְּקוֹמוֹ׃ וְיִשְׁרֹק עָלָיו מִמְּקוֹמוֹ׃
C xxviij	כִּי יֵשׁ לַכֶּסֶף מוֹצָא
יָצָא	וּמָקוֹם לַזָּהָב יָזֹקּוּ׃ בַּרְזֶל מֵעָפָר
זָקַק	יֻקָּח וְאֶבֶן יְצוּקָה נְחוּשָׁה׃ קֵץ שָׂם
לָחַץ צוּק	לַחֹשֶׁךְ וּלְכָל תַּכְלִית הוּא יַחְקֹר
חֹשֶׁךְ שׁוּם	אֶבֶן אֹפֶל וְצַלְמָוֶת׃ פָּרַץ נַחַל
כָּלָה	מֵעִם גָּר הַנִּשְׁכָּחִים מִנִּי רֶגֶל
גּוּר שָׁכַח	דָּלוּ מֵאֱנוֹשׁ נָעוּ׃ אֶרֶץ מִמֶּנָּה
דָּלַל אָנַשׁ	יֵצֵא לֶחֶם וְתַחְתֶּיהָ נֶהְפַּךְ כְּמוֹ
עוּץ	אֵשׁ׃ מְקוֹם סַפִּיר אַבְנֶיהָ
רָפַד	וְעַפְרוֹת זָהָב לוֹ׃ נָתִיב לֹא
סָפַר	יְדָעוֹ עַיִט וְלֹא שָׁזְפָתוּ עֵין
נָתַב	אַיָּה׃ לֹא הִדְרִיכוּהוּ בְּנֵי שָׁחַץ
	לֹא עָדָה עָלָיו שָׁחַל׃ נַחְלָמִישׁ
	שָׁלַח יָדוֹ הָפַךְ מְשֹׁרָשׁ הָרִים׃

Pūtiua.heb.Tex.be.Job.xxix. Trāsla.B.Vie.Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

כַּצורות יְאֹרִים בְּנֶקַע וְכָל יְקַר
רָאֲתָה עֵינוֹ: מַמְבְּכִי נְהָרוֹת חִבֵּשׁ
וַתַּעֲלֻמָה לְאוֹר וְחַכְמָה מַאַיִן
וְאֵי זֶה מְקוֹם בִּינָה: לֹא
יָדַע אֱנוֹשׁ עֶרְכָּהּ וְלֹא תִמָּצֵא בְּאֶרֶץ
הַחַיִּים: תְּהוֹם אָמַר לֹא בִי הִיא
וְיָם אָמַר אֵין עִמָּדִי: לֹא יִתַּן סְגוֹר
תַּחְתָּיהָ וְלֹא יִשָּׁקֵל כֶּסֶף מְחִירָהּ:
לֹא תִסָּלֶה בְּכֶתֶם אוֹפִיר בְּשֹׁהַם
יָקָר וְסַפִּיר: לֹא יַעַרְכֶנָּה זָהָב
וְזָכוּכִית וְתְמוּרָתָהּ כְּלִי פָז:
רָאמוֹת וְגָבִישׁ לֹא יִזָּכֵר וּמְשֹׁךְ
חָכְמָה מִפְנִינִים: לֹא יַעַרְכֶנָּה
פִּטְדַת כּוּשׁ בְּתֶם טָהוֹר לֹא תְסֻלֶּה
וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תָּבוֹא וְאֵי זֶה
מְקוֹם בִּינָה: וְנֶעְלָמָה מֵעֵינֵי כָּל
וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה:
אֲבַדּוֹן וָמָוֶת אָמְרוּ בְאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ
שִׁמְעָהּ: אֱלֹהִים הֵבִין דַּרְכָּהּ וְהוּא
יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ: כִּי הוּא לִקְצוֹת
הָאָרֶץ יַבִּיט תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם
יִרְאֶה: לַעֲשׂוֹת לָרוּחַ מִשְׁקָל
וּמַיִם תִּכֵּן בְּמִדָּה: בַּעֲשׂוֹתוֹ לַמָּטָר
חֹק וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז קֹלוֹת: אָז רָאָהּ
וַיְסַפְּרָהּ הֱכִינָהּ וְגַם חֲקָרָהּ:
וַיֹּאמֶר לָאָדָם הֵן יִרְאַת אֲדֹנָי הִיא
חָכְמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה:

Cap. xxix

וַיֹּסֶף אִיּוֹב שְׂאֵת
מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר: מִי יִתְּנֵנִי כְיַרְחֵי
קֶדֶם כִּימֵי אֱלוֹהַּ יִשְׁמְרֵנִי:
נֵרוֹ עֲלֵי רֹאשִׁי לְאוֹרוֹ אֵלֵךְ חֹשֶׁךְ:
כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי בִּימֵי חָרְפִּי בְּסוֹד
אֱלוֹהַּ עֲלֵי אָהֳלִי: בְּעוֹד שַׁדַּי
עִמָּדִי סְבִיבוֹתַי נְעָרָי:
בִּהְרֹחַץ הֲלִיכַי בְּחֶמְאָה וְצוּר
נִחֲמָה יָצוּק עִמָּדִי פַּלְגֵי
שָׁמֶן: בְּצֵאתִי שַׁעַר עֲלֵי קָרֶת
בָּרְחוֹב אָכִין מוֹשָׁבִי:

'In petris[a] riuos[b] excidit:
'& omne[b] preciosum ooo
'vidit' oculus eius.[e] Profū
da q̄q[a] fluuiorū 'scrutat'
est:[b] & absconditā' p̄duxit
in[m] lucē.[n] Sapia vero[o] vbi
'inuenitur'? & 'quis est[p] lo
cus' intelligentie'?[q] Nescit
'homo' preciū eius:[r] nec
[b] inuenitur[c] in tra suauiter
[b] uentium.[c] Abyssus' di
cit:[s] non' est[b] in me: ooooo
[b] & mare' loquitur[m] nō est
[n] mecū.[o] Nō[r] dabitur[q] aut
obrizum' p ea:[s] nec' appē
detur[n] argentū in' cōmu
tatiōe ei?.' Nō' cōferetur
[t] inctis [b] indie coloribus:
nec lapidi[c] sardōico[o] p̄cio
sissimo[c] vel saphiro.' Nō
[q] adeq̄bitur ei [b] aurū' vel vi
trū:[t] nec cōmutabūtur p
ea' vasa[m] auri:[n] excelsa[o] &
eminētia[r] nō[q] cōmemora
būtur cōparatione eius.
'Trahitur aūt[t] sapia' de oc
cultis.[u] Nō[r] adeq̄bitur ei
'topazi[b] de' ethiopia:[c] nec
[t] incture[b] mūdissime[o] cō
ponētur.' Vñ ergo[c] sapia
[v] venit?[b] & 'qs est[n] loc' intel
ligētie?[m] Abscōdita est[n] ab
oculis[o] oīm[r] viuctiū[q] volu
cres q̄q' celi[u] latet.' Perdi
tio[v] & mors[t] dixerūt:' au
ribus nostris' audiuimus
[u] famam eius.[b] Deus' in
telligit[c] viam eius:[t] & ipse
'nouit[b] locum illius.[u] Ipse
'enim' fines ooooooooooo
[m] mundi[n] intuetur: & [r] oīa
que[o] sub[q] celo sunt ooooo
'respicit. Qui[u] fecit' ven
tis[v] pondus: ooooooooooo
'& aquas' appendit' in mē
sura.[b] Qñ ponebat[b] plu
uiis[c] legē:[t] & viā 'p cellis
'sonātibus:[t] tūc[b] vidit illā
'& enarrauit: & [b] prepara
uit' & [m] inuestigauit: ooooo
[n] & dixit[o] homini.[r] Ecce
[q] timor' domini[r] ipse est oo
'sapientia:[u] & recedere' a
malo' intelligentia. 29.

HAddidit quoq; [b] iob
[c] assumens ooooooo
[b] parabolā suam:[c] & dixit.
'Quis' mihi tribuat vt sic
[b] iuxta mēses' pristinos:[b] fm
dies qbus' deus' custodie
bat me.[n] Qñ splendebat
[o] lucerna ei?[r] super[q] caput
meū: & [r] ad lume eius[o] ābu
labā[i] tenebris.[o] Sicut' fui
'in die[b]' adolescētie mee:
[o] qñ secreto[b] de? erat[c] i[o] ta
bernaclo meo.[c] Qñ erat
'op̄s[s] mecū: & [o] in circuitu
meo' pueri mei.[s] Qñ lauā
bā[t] pedes meos[m] butyro:
[n] & petra[o] fundebat[r] mihi
[q] riuos' olei.[s] Quādo p̄ce
debā ad' portā' ciuitatis:

ripas aūt fluuioꝝ excidit: oē aūt p̄ciosū vidit me?
διῶρυγας δὲ ποταμῶν ἐρεύξει, πᾶν δὲ τίμιον εἶδεν μου ὁ
ocul'. p̄funda aūt fluuioꝝ reuelauit: ostēdit aū
ὀφθαλμός. βάθη δὲ ποταμῶν ἀπεκάλυψεν, ἔδειξεν δὲ B
saā potētiā in lucē. at sapia vnde inuēta est? quā
αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρίσκη; ποῖ
lis aūt loc' est scītie? nō nouit homo viā e
ος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; οὐκ ἔδεν βροτὸς ὁδὸν αὐ
ius: neque inuenietī holb'. abyssus dixit nō
τῆς, ἐν δὲ μὲ εὑρεῖν ἐν ἀνθρώποις. ἄβυσσος εἶπεν οὐκ
est in me: ꝛ mare dixit nō est mecū. nō
ἔστιν ἐν ἐμοί, καὶ θάλασσα εἶπεν οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ. οὐ
dabit ꝛclusum aurꝝ pro ea: ꝛ nō appēdet argē
δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς, καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύ
tū cōmutatio ei'. ꝛ nō cōportabit C
ριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς. καὶ οὐ συμβασαχθήσεται χρυ
ro ophir in onyche p̄cioso ꝛ sapphiro. nō adequa
σίῳ ὠφεὶρ ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ. οὐκ ἰσωθήσε
bit ei aurū ꝛ vitrū. ꝛ cmutatio e
ται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος. καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐ
ius supellectilis aurea excelsa ꝛ sublimia nō cmemora
τῆς σκεύη χρυσᾶ. μετέωρα καὶ γαβιᾶς οὐ μνησθήσε
bunt: ꝛ trahe sapiam sup intima. nō ade
ται, καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἰσώτατα. οὐκ ἰσω
quabit ei topazīū ethiopie: auro puro nō
θήσεται αὐτῇ τοπάζιον αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ
cōportabit. at sapia vnde inuēta ē? q̄llo aū
συμβασαχθήσεται. ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρίσκη; ποῖος δὲ
loco est intellect'? latuit oēm holcm:
τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως, λέληθε πάντα ἄνθρωπον, D
ꝛ a volatilib' celi absc̄dita ē. p̄dītio ꝛ
καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. ἡ ἀπώλεια καὶ
mors dixerūt: audiuim' ei' gñam. obs
ὁ θάνατος εἶπαν, ἀκοαῖς ἀκηκόαμεν αὐτῆς τὸ κλέος. ὁ κύριος
bñ cōstituit ei' viā: ipe aūt nouit locū D
εὖ συνίστησιν αὐτῆς τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον
ei'. ipe enī q̄ sub celum totā intuet: vidē
αὐτῆς. αὐτὸς γὰρ τὸν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ, εἰδὼς
q̄ in terra: ola q̄ fecit: ventoꝝ pōdus:
τὰ ἐν τῇ γῇ, πάντα τε ἃ ἐποίησεν, ἀνέμων σταθμὸν
aque q̄ mēsurae q̄ fecit. hic vidē nūc
ὕδατός τε μέτρα ἅτε ἐποίησεν. οὗτος εἶδεν καὶ ἐξ
rauit: ꝛ viā in cōcussione vocis. tūc vidit
ήμησεν, καὶ εἶδεν ἐν τινάγματι φωνῆς. τότε εἶδεν
illā: enarrauit eā: ꝛ cū p̄parasset inuestigauit. vi
αὐτὴν, ἐξηγήσατο αὐτήν, ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν. ἔτι Pro. 11.
xit aūt hoi: ecce pietas est sapia: at ab Pro.
τε δὲ ἀνθρώπῳ, ἰδοὺ ἡ εὐσέβεια ἐστὶ σοφία, τὸ δὲ ἀ 10.d.
stinere a malo est scientia.
πέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη. Ca.29.

HAdhuc aūt addēs iob dixit p̄mio: ꝺo
ΕΤι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ, τίς A
me ponat iuxta mēses ante dies: ꝺb' me ꝺo'
ἄν μεθεὶη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν, ὧν με ἔθεὶς
custoditis: vt qñ splēdebat lucerna ei' sup ea
ἐφύλαξεν; ὡς ὅτε λύχνος ἀυτοῦ ὑπὲρ κεφα
put mecū: qñ ībine ei' ambulabā in tene
λῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκό
bris. qñ fui in dieb' iuuētutis mee: qñ ꝺño
τει. ὅτε ἦμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου, ὅτε ὁ κύριος
speculationē faciebat ꝺom' mee. qñ fui ꝺo
ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου. ὅτε ἦμην ὑλώ
ueo valde: incircuitu aūt mei pueri mei. qñ fluebāt
δης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδές μου. ὅτε ἐχέον
mee vie butyro: at mōtes mei fluebāt lac
τό μου ἐν ὁδοῖ βουτύρῳ, τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντό γά
te qñ exibā ꝺuiculo in ciuitatē:
λακτι. ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει, ooooo

oooo oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

in āt plateis ponebat mea cathedra. vidētes me iuue
ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος. ἰδόντες με νεανί
B nes abscōsi sunt: senes āt oēs steterūt. adulti āt
σκοι ἐκρύβησαν, πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν. ἀδροὶ δὲ
cessauerūt loquētes: digitū īponētes sup os.
ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόμα
at q̄ audierūt beatū dixerūt me: ꝛ lingua eoꝝ
τι. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλῶσσα αὐτῶν
gutturi suo adhesit. qm̄ auris audiuit ꝛ beatū di
τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη. ὅτι ὠτίον ἤκουσε καὶ ἐμάκα
xit me: ocul⁹ āt vidēs me declinauit. liberaui eū pau
ρισέ με, ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με ἐξέκλινε. διέσωσα γὰρ πτω
pem de manu potētis: ꝛ pupillo: cui nō erat adiutor: auxi
χὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ, ὦ οὐκ ἦν βοηθὸς ἐβοή
C liat⁹ sū. benedictio peuntis sup me veniat: os āt
θησα. εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἐπέλθοι, στόμα δὲ
vidue mihi bñdixit. iustitiā indut⁹ sum: vestit⁹ sū
χήρας με εὐλόγησε. δικαιοσύνην ἐνεδεδύκειν, ἠμφιεσά
āt iudiciū sicut diploidē. ocul⁹ fui cecoꝝ:
μην δὲ κρῖμα ἴσα διπλοΐδι. ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν,
pes āt claudoꝝ: ego fui pater impotentū: causā āt quā
πους δὲ χωλῶν, ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, δίκην δὲ ἣν
nō sciebā inuestigaui. cōtriui āt molas iniquoꝝ: de āt
οὐκ ἤδειν ἐξιχνίασα. συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων, ἐκ δὲ
mediis dentib⁹ eoꝝ predā euulsi. dixi
μέσων τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα. εἶπα
āt etas mea senescet sicut trūcus palme: multū
δὲ ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν
tēpus viuā. radix mea apta est in aqua: ꝛ ros
D χρόνον βιώσω. ἡ ῥίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος, καὶ δρό
morabit in messione mea. glia mea noua me
σος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου. δόξα μου καινὴ μετ'
cū: ꝛ arc⁹ me⁹ in manu ei⁹ ābulabit. q̄ me
ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται. ἐμοῦ
D audierūt attēdebāt: tacuerūt āt in meo cōsilio.
ἀκούσαντες προσέχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ.
sup āt meū verbū nō addiderūt: leti āt e
ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο, περιχαρεῖς δὲ ἐγί
rāt qn̄ illis loquebar. sicut terra sitiēs suscī
νοντο ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν. ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδε
piēs imbrē: sic isti meū sermonē. si rise
χομένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν. ἐὰν γε
rā ad eos nō crediderāt: ꝛ lux vul
λάσω πρὸς αὐτοὺς οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προ
tus mei nō cadebat. elegi viā eoꝝ:
σώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν,
ꝛ sedi imperās: ꝛ in tabnaculo erā sicut rex in
καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς ἐν
satellitib⁹. quēadmodū passionib⁹ affectos ꝯsolabar.
μονοζώνοις. ὃν τρόπον παθεινοὺς παρεκάλουν. Ca.30.
A Nūc āt deriserūt me minimi: nūc hortant
Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσι
me in pte. quoꝝ ꝯtēnebā patres eoꝝ: quos nō pu
με ἐν μέρει. ὧν ἐξουδένουν πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐχ ἡγη
taui esse dignos canib⁹ meoꝝ gregū. et fortitudo
σάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων. καί γε ἰσχὺς
manuū ipoꝝ ad q̄d mihi sup ipos perūt ꝯsumatio:
χειρῶν αὐτῶν ἵνατί μοι; ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια,
in egestate ꝛ fame sterilis: fugiētes inaq̄sam heri p̄ssu
ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνο
rā ꝛ miseriā. frāgentes auronē in so
χὴν καὶ ταλαιπωρίαν. οἱ περικλῶντες ἄλιμα ἐπὶ ἠ
nāte: qui auro erāt eoꝝ cibaria. ihonorati āt
χοῦντι, ὅτινες ἄλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα. ἄτιμοι δὲ
ꝛ viles habiti indigētes oīs boni: ꝛ q̄ radices
καὶ πεφαυλισμένοι ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ οἱ ῥίζας
lignoꝝ mādebāt pre fame magna insurrexerūt
ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου ἐπανέστησάν
mihi fures. quoꝝ dom⁹ eoꝝ erāt foramina petraꝝ
μοι κλέπται. ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν

&ᵗ i platea ᵗ pabāt ᵃ cathedrā
mihi. ᵇ Videbāt me ᶜ iuue-
nes ᵈ & abscondebātur: ᶜ &
senes ᶠ assurgētes ᵍ stabant.
ᵇ Principes ᶠ cessabāt ᵃ loq:
ᶠ & digitum ᵐ supponebāt
ᵒ ori suo. ᵒ Vocem suā ᵍ co
hibebant ᵖ duces: ∞∞∞∞
ʳ & lingua eorū ᵒ gutturi
suo ᵗ adherebat. ᵗ Auris ᵗ au
diēs ᵘ btificabat me ᵃ & ocl's
ᵇ vidēs ᶜ testioniū reddebat
mihi: eo ᵈ q̄ ᶜ liberassē ᶠ pau
perē ᵉ vociferantē ᵇ & pupil
lum ᶠ cui ᶠ nō esset ᵃ adiutor.
ᵐ Bñdictio ᵒ pituri ᵒ sup me
ᵖ veniebat: ᵍ & cor ʳ vidue
ᵒ cōsolatus sū. ᵗ Iusticia ᵃ in
dutus sum: ᵗ & vestiui me
ʳ sicut vestimēto ᵘ & diade-
mate ᵃ iudicio meo. ᵇ Ocu
lus ᶜ fui ᵈ ceco: ᶜ & pes ∞∞∞
ʳ claudo. ᵇ Pater ᶜ eram ᵃ pau
perum: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᶜ & causam quā ᵐ nesciebā
diligētissime ᵒ iuestigabā.
ᵖ Conterebā ᵍ molas ᶠ iniq:
ᵒ & de dētib⁹ illi⁹ ᶠ auferebā
ᵘ predā. ᵗ Dicebāq; ᶠ in ᵘ ni-
dulo meo ᵃ moriar ᵇ & sicut
palma ᶜ mltiplicabo ᵈ dies.
ᵗ Radix mea ᶠ apta ē ᵍ secus
ᵇ aq̄s: ᶠ & ros ᵏ morabitur ᶠ i
messiōe mea. ᵐ Glia mea
semp ᵘ inouabitur: ᵖ & ar-
cus me⁹ ᵍ in manu mea ʳ in
staurabitur. Qui ᵘ me ᵗ au-
diebāt: ᵘ expectabāt sentē
tiā: ᵗ & intenti tacebāt ᶠ ad
ᵘ cōsiliū meū. ᵇ Verbis me
is ᵈ addere ᶜ nihil audebāt:
ᶜ & sup illos ᶠ stillabat ᵍ elo-
quiū meū. ᵇ Expectabant
ᵏ me ᶠ sic pluuiā: ᶠ & os suū
ᵐ apiebāt q̄si ᵘ ad ibrē sero
tinū. Si qn̄ ᵒ ridebā ᵖ ad eos
ᵍ nō ʳ credebāt ᵉ & lux ᶠ vult⁹
mei ᵃ nō ᶠ cadebat i tra. ᶠ Si
voluissē ᶠ ire ad eos: ᵃ sede-
bā ᵇ pm⁹. ᶜ Cūq; sederē ᵈ q̄si
rex circūstāte ᶜ exercitu: e
rā tñ ᵃ merētiū ᵇ cōsolator.
Nūc āt ᵇ deridēt ᶜ me 30.
ᵒ iuniores ᶠ tpe: ᶠ quoꝝ
ᵇ nō dignabar ᶠ pres ᵏ pone
re ᶠ cū ᵐ canib⁹ ᵐ gregis mei
ᵍ Quorū ᵖ virtus ᵍ manuū
ᵉ mihi erat ʳ pro nihilo: &
ᶠ vita ipsa putabātur indi-
gni. ᶠ Egestate ᵗ & fame ᵃ ste
riles: ᵇ q rodebāt in ᶜ solitu
die ᵇ squallētes ᶜ calamitate
ᶠ & misia. Et ᵍ mādebāt ᵇ her
bas & ᵏ arboꝝ ᶠ cortices: ᶠ &
radix ᵐ iuniporū erat ᵘ cib⁹
eorū. Qui ᵈ de ᵖ cōuallibus
ista ᵖ rapiētes: cū singla re
pissent: ʳ ad ea cū ᵍ clamo-
re currebāt. ᶠ In desertis ᶠ ha
bitabāt ᵘ torrētiū: & in ᶠ ca-
uernis ᶠ tre ᵃ vel sup glareā.
Qui ᵇ inter huiuscemodi
ᵒ letabantur: & esse ᶜ sub ∞

כון ᵒ יָשַׁב
רָאָה ᵒ חָכָא
יָשַׁשׁ ᶠ קוּם
שׁוּר ᵃ מָלַל
שׂוּם ᵐ פֶּה
נָגַד ᶠ לָשׁוֹן
חִיךְ ᶠ אָשַׁר
רָאָה ᶠ יָעַד
מָלַט ᶠ עָנָה
שׁוּעַ ᵇ יָתֹם
בּוֹא ᶠ רָנַן
לָבַשׁ ᶠ מָעַל
צָנַף ᵒ שָׁפַט
הָיָה ᵃ אָבָה
רוֹב ᵒ חָקַר
שָׁבַר ᵃ תֶּלַע
שֵׁן ᶠ שָׁלַךְ
קֵן ᵃ גֶּוַע ᶠ רָבָה
יָם ᶠ פָּתַח
לוּן ᶠ קָצַר
חָלַף
דּוּם ᶠ יָעַץ
שָׁנָה ᶠ נָטַף
מָלַל ᶠ פֶּה
לֶקֶשׁ ᵒ שָׂחַק
אָמֵן ᶠ פָּנֶה
נָפַל ᶠ בָּחַר
יָשַׁב ᶠ שָׁכֵן
נָדַד ᵇ נָחַם
Cap. xxx.
צָעַר ᶠ יוֹם
שׁוֹת
כֹּחַ
שָׁאָה ᵃ מָלַח
גָּרַשׁ ᵃ רוֹעַ
עָרַץ ᶠ חָוַר
כִּיף ᵒ נָהַק

בַּרְחוֹב ᶠ אָכִין ᵒ מוֹשָׁבִי: ᵒ רָאוּנִי ᶜ נְעָרִים
ᵒ וְנֶחְבָּאוּ ᶜ וִישִׁישִׁים ᶠ קָמוּ ᵍ עָמָדוּ:
ᵇ שָׂרִים ᶠ עָצְרוּ ᵗ בְּמִלִּים ᶠ וְכַף ᵐ יָשִׂימוּ
ᵘ לְפִיהֶם: ᵒ קוֹל ᶠ נְגִידִים ᵍ נֶחְבָּאוּ
ᶠ וּלְשׁוֹנָם ᵒ לְחִכָּם ᶠ דָּבֵקָה: ᵒ כִּי ᶠ אֹזֶן ᶠ שָׁמְעָה
ᶠ וַתְּאַשְּׁרֵנִי ᶠ וְעַיִן ᵒ רָאֲתָה ᶠ וַתְּעִידֵנִי:
ᵒ כִּי ᶠ אֲמַלֵּט ᶠ עָנִי ᵒ מְשַׁוֵּעַ ᵇ וְיָתוֹם ᶠ וְלֹא
ᵃ עֹזֵר ᶠ לוֹ: ᵐ בִּרְכַּת ᵒ אֹבֵד ᵒ עָלַי ᵖ תָּבוֹא
ᵍ וְלֵב ᶠ אַלְמָנָה ᵒ אַרְנִן: ᶠ צֶדֶק ᵒ לָבַשְׁתִּי
ᶠ וַיִּלְבָּשֵׁנִי ᶠ כִּמְעִיל ᶠ וְצָנִיף ᵒ מִשְׁפָּטִי:
ᵒ עֵינַיִם ᶠ הָיִיתִי ᵒ לָעִוֵּר ᶠ וְרַגְלַיִם
ᶠ לַפִּסֵּחַ ᶠ אָנִי: ᵒ אָב ᶠ אָנֹכִי ᵒ לָאֶבְיוֹנִים
ᶠ וְרִב ᵐ לֹא ᵒ יָדַעְתִּי ᵒ אֶחְקְרֵהוּ: ᵖ וָאֲשַׁבְּרָה
ᵍ מְתַלְּעוֹת ᶠ עַוָּל ᶠ וּמִשִּׁנָּיו ᶠ אַשְׁלִיךְ ᵒ טָרֶף:
ᶠ וָאֹמַר ᶠ עִם ᶠ קִנִּי ᵒ אֶגְוָע ᵒ וְכָחוֹל ᶠ אַרְבֶּה
ᵒ יָמִים: ᶠ שָׁרְשִׁי ᶠ פָּתוּחַ ᶠ אֶלֵי ᵒ מַיִם
ᶠ וְטָל ᶠ יָלִין ᶠ בִּקְצִירִי: ᵐ כְּבֹדִי ᵘ חָדָשׁ ᵒ עִמָּדִי
ᵖ וְקַשְׁתִּי ᵍ בְּיָדִי ᶠ תַחֲלִיף: ᵒ לִי ᶠ שָׁמְעוּ
ᵘ וְיִחֵלוּ ᶠ וְיִדְּמוּ ᶠ לְמוֹ ᶠ עֲצָתִי: ᵃ אַחֲרֵי
ᵇ דְּבָרִי ᶠ לֹא ᵒ יִשְׁנוּ ᶠ וְעָלֵימוֹ ᶠ תִּטֹּף ᶠ מִלָּתִי:
ᵒ וְיִחֵלוּ ᶠ כַּמָּטָר ᶠ לִי ᶠ וּפִיהֶם ᵐ פָּעֲרוּ
ᵘ לְמַלְקוֹשׁ: ᵒ אֶשְׂחַק ᵖ אֲלֵיהֶם ᵍ לֹא
ᶠ יַאֲמִינוּ ᶠ וְאוֹר ᶠ פָּנַי ᵒ לֹא ᶠ יַפִּילוּן: ᶠ אֶבְחַר
ᶠ דַּרְכָּם ᶠ וְאֵשֵׁב ᵇ רֹאשׁ ᶠ וְאֶשְׁכּוֹן ᵒ כְּמֶלֶךְ
ᶠ בַּגְּדוּד ᶠ כַּאֲשֶׁר ᶠ אֲבֵלִים ᵇ יְנַחֵם:
ᶠ וְעַתָּה ᵒ שָׂחֲקוּ ᶠ עָלַי
ᵒ צְעִירִים ᶠ מִמֶּנִּי ᶠ לְיָמִים ᵒ אֲשֶׁר
ᵇ מָאַסְתִּי ᶠ אֲבֹתָם ᵃ לָשִׁית ᶠ עִם ᵐ כַּלְבֵי
ᵘ צֹאנִי: ᵒ גַּם ᵒ כֹּחַ ᵘ יְדֵיהֶם ᶠ לָמָּה ᵒ לִי
ᶠ עָלֵימוֹ ᵒ אָבַד ᶠ כָּלַח: ᶠ בְּחֶסֶר ᶠ וּבְכָפָן
ᶠ גַּלְמוּד ᶠ הָעֹרְקִים ᶠ צִיָּה ᵒ אֶמֶשׁ
ᶠ שׁוֹאָה ᶠ וּמְשֹׁאָה: ᶠ הַקֹּטְפִים ᵒ מַלּוּחַ
ᶠ עֲלֵי ᶠ שִׂיחַ ᶠ וְשֹׁרֶשׁ ᵐ רְתָמִים ᶠ לַחְמָם:
ᵒ מִן ᵖ גַּו ᵖ יְגוֹרָשׁוּ ᶠ יָרִיעוּ ᶠ עָלֵימוֹ ᵒ כַּגַּנָּב:
ᶠ בַּעֲרוּץ ᵒ נְחָלִים ᶠ לִשְׁכֹּן ᶠ חֹרֵי ᶠ עָפָר
ᶠ וְכֵפִים: ᵒ בֵּין ᶠ שִׂיחִים ᵒ יִנְהָקוּ ᶠ תַּחַת

חָרוּל יִסַּפּוּ ׀ בְּנֵי נָבָל גַּם בְּנֵי בְלִי שֵׁם נִכְאוּ מִן הָאָרֶץ׃ וְעַתָּה נְגִינָתָם הָיִיתִי וָאֶהְיֶה לָהֶם לְמָלָּה׃ תִּעֲבוּנִי רָחֲקוּ מֵנִּי וּמִפָּנַי לֹא חָשְׂכוּ רֹק כִּי יִתְרוּ פִתְחִ וַיְעַנֵּנִי וְרֶסֶן מִפָּנַי שִׁלְּחוּ׃ עַל יְמִין פִּרְחָח רַגְלַי שִׁלְּחוּ וַיְסֹלּוּ עָלַי אָרְחוֹת אֵידָם׃ נָתְסוּ נְתִיבָתִי לְהַוָּתִי יוֹעִילוּ לֹא עֹזֵר לָמוֹ׃ כְּפֶרֶץ רָחָב יְאָתָיוּ תַּחַת שֹׁאָה הִתְנַלָּלוּ׃ הָרְבַּךְ עָלַי בַּלָּהוֹת תִּרְדֹּף כָּרוּחַ נְדִבָתִי וְכָעָב עָבְרָה יְשׁוּעָתִי׃ וְעַתָּה עָלַי תִּשְׁתַּפֵּךְ נַפְשִׁי יְאֹחֲזוּנִי יְמֵי עֹנִי׃ לַיְלָה עַצְמַי נִקַּר מֵעָלָי וְעֹרְקַי לֹא יִשְׁכָּבוּן׃ בְּרֹב כֹּחַ יִתְחַפֵּשׂ לִבוּשִׁי כְּפִי כָּתְנְתִּי יַאַזְרֵנִי׃ חֳרָנִי לַחֹמֶר וָאֶתְמַשֵּׁל כֶּעָפָר וָאֵפֶר׃ אֲשַׁוַּע אֵלֶיךָ וְלֹא תַעֲנֵנִי עָמַדְתִּי וַתִּתְבֹּנֶן בִּי׃ הָפַכְתָּ לְאַכְזָר לִי בְּעֹצֶם יָדְךָ תִּשְׂטְמֵנִי׃ תִּשָּׂאֵנִי אֶל רוּחַ תַּרְכִּיבֵנִי וְתִמֹגְגֵנִי תּוּשִׁיָּה׃ כִּי יָדַעְתִּי מָוֶת תְּשִׁיבֵנִי וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חָי׃ אַךְ לֹא בְעִי יִשְׁלַח יָד אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ׃ אִם לֹא בָכִיתִי לְקֹשֶׁה יוֹם עָגְמָה נַפְשִׁי לָאֶבְיוֹן׃ כִּי טוֹב קִוִּיתִי וַיָּבֹא אֹרָ וָאֲיַחֲלָה לְאוֹר וַיָּבֹא אֹפֶל׃ מֵעַי רֻתְּחוּ וְלֹא דָמּוּ קִדְּמוּנִי יְמֵי עֹנִי׃ קָדַר הָלַכְתִּי בְלֹא חַמָּה קַמְתִּי בַּקָּהָל אַשַּׁוַּע׃ אָח הָיִיתִי לְתַנִּים וְרֵעַ לִבְנוֹת יַעֲנָה׃ עוֹרִי שָׁחַר מֵעָלָי וְעַצְמִי חָרָה מִנִּי חֹרָב׃ וַיְהִי לְאֵבֶל כִּנֹּרִי וְעֻגָבִי לְקוֹל בוֹכִים׃

Cap. xxxi.

בְּרִית כָּרַתִּי לְעֵינָי וּמָה אֶתְבּוֹנֵן עַל בְּתוּלָה׃

'sentibus delitias 'computabant. 'Filii 'sultorũ & 'ignobiliũ & 'in 'terra permit' nõ parctes. 'Nunc in 'eorũ cãticũ versus 'sũ: 'et fact' sum 'eis 'in puerbiũ. 'Abominãtur me & 'longe fugiunt 'a me: 'et faciẽ meã' cõspuere 'non 'verẽtur. 'Pharetrã 'ei suã 'aput 'et afflixit me' et frenũ posuit in os meũ. 'Ad 'dexteram 'orientis calamitatis mee ilico 'surrexerũt: 'pedes meos 'subuerterunt: 'oppresserũt q̃si fluctib' 'semitis 'suis. 'Dissipauerũt 'itinera mea: 'insidiati sunt mihi et 'pualuerũt: et 'nõ fuit 'qui ferret auxilium. 'Quasi rupto muro et 'aperta ianua 'irruerũt sup me: et 'ad meas 'miserias 'deuoluti sunt. 'Redact' sũ in 'nihilũ. 'Abstulit 'q̃si vẽt' 'desiderũ meum 'et velut nubes 'ptrãsiit 'salus mea. 'Nũc aũt 'in memetipso 'marcescit 'aia mea et 'possidẽt me 'dies 'affrictiõis. 'Nocte 'os meũ 'pforatur doloribus: 'et q me comedunt 'non 'dormiũt. 'In multitudine eor 'cõsumitur 'vestimentũ meũ: 'q̃si capitio 'tunice 'succixerũt me. 'Cõpatus sũ 'luto: 'et assimilat' sũ 'fauille 'et cineri. 'Clamo 'ad te 'et nõ 'exaudies me: 'sto 'et respicis 'me. 'Mutat' es 'mihi 'in crudelẽ et 'in duritia 'manus tue 'aduersaris mihi. 'Eleuasti me: et q̃si 'sr' 'vẽtũ 'ponẽs 'elisisti me 'valde. 'Scio 'qa 'morti 'trades me: 'vbi 'cõstituta ẽ 'dom' 'oi viuẽti. 'Verũtñ 'nõ ad 'cõsumptionẽ eorũ 'emittis 'manũ tuã: et 'si 'corruerint ipse 'saluabis. 'Flebã quòdã 'sup eo q afflictus erat: et 'cõpatiebatur 'aia mea 'paupi. 'Expectabã 'bona 'et veneũt mihi 'mala: 'pstola bar 'lucẽ 'et erupẽrũt 'tenebre. 'Interiora mea 'efferbuerũt 'absq; vlla 'req̃e: 'puenerũt me 'dies 'affrictiõis. 'Merens 'icedebã 'sine 'furore: 'cõsurgẽs: 'i turba 'clamabã. 'Fr' fui 'draconũ: 'et socius 'struthionũ 'Cutis mea 'denigrata ẽ 'sup me: 'et ossa mea 'aruerũt 'p 'caumate. Versa 'ẽ 'in luctũ 'cithara mea: 'et organũ meũ 'in vocẽ 'flentium. 31.

Epigi 'fedus 'cũ oculis meis: 'vt ne 'cogitarem quidẽ 'de 'virgine.

in medio bãsonãtiũ clamabũt. ἃ sub sarmẽtio agrestib' et ἀκαμίσιν ἐνίχων βοήσονται, οἳ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια ἐκ uebãt. stultor filij et ignobiliũ nomẽ et gñia extin τῶντο. ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα καὶ κλέος ἐσβε cũ a terra: nũc aũt cithara ego sũ cor: et me σμένοι ἀπὸ γῆς, νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ puerbiũ habẽt. abominati sũt aũt me recedẽtes ἐβδελύξαντο. ἐβδελύξαντο δέ μι ἀποστάντες μα ger: ab aũt facie mea nõ abstinuerũt sputum. κρόν, ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον. cũ aquisset cũ pharetrã suã afflixit me: et frenũ ἀνοίξας τὴν φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ μι, καὶ χαλινὸν faciet mee emisit. ad dextrã germi τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλε. ἐπὶ δεξιῶν βλα stis insurrexerũt: pedes ei' extẽdit: et viã se σταῦ ἐπανέστησαν, πόδας αὐτοῦ ἐξέτεινε, καὶ ὁδοποι cit in me semitas ꝓditionis eor. attrite sũt σιν ἐπ' ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν. ἐξετρίβησαν semite mee: eruit eẽ meã stolã: sagittis su τρίβοι μου, ἐξέδυσε γάρ μου τὴν στολήν, βέλεσιν αὐ is iaculat' est me. vluo est aũt me vt vult: in τοῦ κατοικίσαι με. κέχρισέ δέ μου ὡς βούλεται, ἐν volotib' cõpact' sus. reuertunt aũt met voloꝛes: abi δδύναις πέφυρμαι. ἐπισχέθησε δέ μου αἱ ὀδύναι, ὥσ it mea spes q̃si vẽt': et sicut nebula χετό μου ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ salus mea. et nũc in me effundet aia mea: σωτηρία μου. καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου, habẽt aũt me dies volorũ. nocte aũt ossa mea cõ ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν. νυκτὶ δὲ τὰ ὀστᾶ μου συν fusa sunt: at nerui met dissoluti sũt. in multa fortitudie κέκαυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διελέλυται. ἐν πολλῇ ἰσχύϊ apprehẽdit meũ vestimẽtũ: sicut circũdorale ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ tunice mee circũdederũt me: reputasti aũt me sicut lutũ: in χιτῶνός μου περιέσχον με, ἔγνωσαν δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν 8.19.a terra et cinere mea pars. clamaui aũt ad te et nõ γῇ καὶ σποδῷ μου ἐμοίρ. κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ audis me: steterũt et cõsiderauerũt me. insultasti aũt mihi ἀκούεις μου, ἔγνωσαν καὶ κατενόησάν μι. ἐπέβης δέ μοι crudelit': manu potẽti me ꝟberasti ordinasti aũt ἀπελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας ἔταξας δέ mihi in volorib': et iecisti me a salute: nos μοι εἰ ὀδύναις, καὶ ἀπέῤῥιψάς με ἐκτὸς σωτηρίας. δι ut iam cõsi q̃ moꝛo me cõteret: dom' est in omni mor δι' ἃ μὴ ὅτι ἀπάτορός με ἐκτρίψει, ἐπεὶ μὴ παρὰ πᾶσι ἐν tali terra. vtinã. n. possem metipm capere τῇ γῇ. εἰ γὰρ ὄφελον δυνατὸν ἐμαυτὸν διαχειρίσα re: aut deprecat' fuit' q̃libũ: et faciet mihi hoc. ego σαι, ἢ δεήσεις γε ἐτέρου, καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. ἐγὼ aũt sup oi impotẽte ficui: gemui aũt videẽ ho δὲ ἐπὶ παρὰ δυνάτῳ ἔκλαυσα, ἐστύγαξα δὲ ἰδὼν ἀν minẽ in necessitatib'. ego expectãbona: ecce occurre δρα ἐν ἀνάγκαις. ἐγὼ ἐπέχων ἀγαθοῖς, ἰδοὺ συνήντη runt mihi magis dire maloꝛ. venter me' efferbuit et σάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ nõ tacebit: ꝓuenerũt me dire paupertatis. ge οὐ σιωπήσεται, προέφθασάν μι ἡμέραι πτωχείας. σὺ mẽ ambulo sine furore steti aũt in ꝓgregatiõe τῶν περιέρχομαι ἄνευ θυμοῦ, ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ clamãs. frater fui strenũ: amic' aũt struthio κράζων. ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων. ἑταῖρος δὲ στρου nũ. cutis mea obtenebrata ẽ valde: at ossa mea θῶν. τὸ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστᾶ μου pre ardore. euasit in luctũ mea cithara: et ἀπὸ καύματος. ἀπέβη εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὁ δὲ psalmus me' in fletũ mihi.
ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί. Cap. 31.

Edus posui oculis meis: et nõ Διαθήκην ἔθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ intelligã sup virginem.
συνήσω ἐπὶ παρθένῳ. οοοο

Trāsla.gre.lxx.cū inter.lati.

ꝛ dd dīuisit deus desup: ꝛ hereditas sufficiēs ex
καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν, καὶ κληρονομία ἱκανὴ ἐξ
altissimo ex pditio iniquo ꝛ aballenatio
ὑψίστου; συκοῦ ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ καὶ ἀλλοτρίωσις
Ꝑuo. faciētibus iniqtatē. nōne ipe videbit viā meā: ꝛ
r.d. Gastra. τοῖς ποιοῦσι ἀνομίαν. οὐχὶ αὐτὸς ἔφιδέ μου, καὶ
14.c. oēs gressus meos enūerabit? si ūt fui ambu
πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσει; εἰ δέ τινα πτωσ
lāo cū scurris: si ūt ꝛ festinauit pes
σιν διός μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἔσπευδε κατὰ ὁ πους
meus in dolū. appēdat me in statera iusta: sciet ūt deus
μου εἰς δόλον. ἱσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, εἰδὼς δέ ὁ κύ
mus[n] intuitū meā. si declinauit pes meus de via
ριος τὰ ἀδικία μου. εἰ ἐξέκλινεν ὁ πους μου ἐκ τῆς ὁδοῦ
si ūt ꝛ oculū secutū est cor meū: si ūt ꝛ
εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ
manib[9] meis tetigi dona. seram igit ꝛ alij co
ταῖς χερσί μου ἥψαντο δῶρα. σπείραμι ἄρα καὶ ἄλλοι φά
medāt: erradicat[9] aūt sim sup terrā. si aūt secutū est
γεσαν, ἀρῶμαι δέ ἡμοίμην ἐπὶ γῆς. εἰ δὲ ἐξηκολούθησεν ἡ
cor meū mulierē viri alteri[n]: si ꝛ insidiator
καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, εἰ καὶ ἐγκάθετος
fui ad ostia eius. placeat igit ꝛ uxor mea
ἐγενόμην ἐπὶ θύρας αὐτῆς. ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου
alij: at pauli mei ḥūlient[q]. furor est tre
ἑτέρῳ, τὰ δὲ ὠδία μου ταπεινωθείη. θυμὸς γὰρ δεινὸς
tremēdibilis: contaminare viri uxorē. ignis est
ἀκατάσχετος, ὃ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα. πῦρ γάρ ἐστι
cōburens in olbus mēbris. cui utiq; supuenerit ara
καυσόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μελῶν, ἕως δ' ἂν ἐκπαίσῃ ἐκ ῥι
dicib[9] pdidit. si aūt ꝛ utle habui iudiciū seruꝰ
ζῶν ἀπώλεσιν. εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρῖμα παιδαρίου
Luc. 16.a. mei aut ancille: disceptantib[9] illis aduersū me. dd cūi fa
μου ἢ παιδαρίσκης, κρινομένων αὐτῶν πρός με. τί γὰρ ποι
ciā cū inq̄sitionē mei faciet deus: si aūt ꝛ specu
ήσω ἐὰν ἐτάσῃ μου πεφύτευκε ὁ κύριος, ἐὰν δὲ καὶ ἐπι
lationē: q̄d respōsus faciā: nunq̄d nō et
σκοπήν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι; πότερον οὐχ ὡς
ꝛ ego fact[9] sū in utero: ꝛ illi facti sunt. ipotē
καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρί, καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασιν. ἀδύνα
tes aūt uīa quē q̄q; habuerūt nō frustrati sūt: uidue aūt
τοι δὲ χρείαν ἴσμεν ποτὲ ἔσχον ὄνυξ ἀπήτυχοι, χήρας δὲ
oculū nō tabefeci: si aūt ꝛ bucellā meā comedi
καὶ ὀφθαλμοὺς οὐκ ἐξέτηξα, εἰ δὲ καὶ ἦν ψωμὸς μου ἔφαγεν
sol[9]: ꝛ nō pupillū ꝓcipē feci ex ea. q̄n ab adole
μόνος, καὶ συχὶ ὀρφανῷ μιτίδωκα ἐξ αὐτοῦ ὅτι ἐκ νεότη
D scētia mea enutrui ut pat: ꝛ de utero matris dedu
τός μου ἐξετράφην ὡς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρὸς ὡδή
C ci. si aūt ꝛ desperi nudū peūtē: ꝛ nō
γησα. εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδόν γυμνὸν ἀπολλύμενον, καὶ οὐκ
restitui: impotēte aūt si nō bñdixerūt mihi: ab aūt tōsura
ἐνεδύσατο, ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἐκεῖ δὲ κουρᾶς
agnoꝫ meoꝫ calefacti sūt ḥūeri eoꝫ: si leuaui pupillo
ἀρνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν, εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ
manū: cōfidēs q̄si multa mihi auxiliatio adesīt. rece
χεῖρα, πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια παρῆεν. ἐκπε
dat igit ḥūer[9] me[9] a iunctura: at brachiū meū
σάτω ἄρα ὁ ὦμός μου ἐκτὸς τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
a cubito meo ꝛfringat: timo: enī dīuī cō
ἐκτὸς τοῦ ἀγκῶνός μου συντριβείη. φόβος γὰρ κυρίου συ
tinuit me ꝛ a captione ei[9] nō ferā. si
νέχει με καὶ ἐκτὸς τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐκ ἐποίησα. εἰ
odinauī aut fortitudinē meā: si aūt ꝛ i lapide ꝓtioso fidu
ἔταξα χρυσίῳ ἰσχύν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπε
tiā habui: si aūt ꝛ letat[9] sum multo diuitijs mihi ere
ποίησα, εἰ δὲ καὶ ἐφρόνησα πολλοῦ πλούτου μοι γε
scentib[9]: si aūt ꝛ in innūerabilib[9] posui manū meā.
νομένου, εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναρίθμητοις ἔθηκα χεῖρά μου.
aut nō video q̄dē solē: lucentē deficientē:
ἢ οὐχ ὁρῶ μὲν ἥλιον ὅταν ἐκλείποντα ἐκλειπόντα,
lunā aūt deficientē. nō cōi in eis est:
σελήνην δὲ φθαρτάς. οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστι, ccccc

Trāsla.B.Vie.

[b]Quā enī [f]partē hēret in
me[b] de[n] desup: [m]& heredi
tatē [n]op̄s [o]de excelsis? [p]Nū
qd nō [q] perditio ē [r]iniquo
[s]& alienatio [t]operātibus
[u]iniusticiā? [r]Nōne [t]ipse [s]cō
siderat [u]vias meas: [v]& cūc
tos [w]gressus meos [v] dinu
merat? [x]Si [y]ābulaui [z]in [b]va
nitate [c]& festinauit [d] i dolo
[m]pes me?: [e]appendat me
[f]in statera [g] iusta: [q] & sciat
[r]de [n] simplicitatē meā. [s]Si
[t]declinauit [w]gressus meus
[u]de [x]via: [b] & si [v] secutus est
[w]oculus me? [w]cor meum:
[y]& si in manibus meis [z]ad
hesit [b]macula: [c]seram co
[d]& alius [e]comedat: [m]& p
genies mea [n] erradicetur.
[f]Si [g] decepti ē est [h]cor meū
[i]super [k] muliere: [l]& si ad
[m]ostiū [n]amici mei [o]insidiat
sum: [p]scortus [q] alterius [r]sit
[s]vxor mea: [t]& super illam
[u]incuruentur [w] alii. [x] Hoc
[y]enim [b] nefas est [c]& [d] ini
quitas [e] maxima: ccc.ccc
[f]ignis [g]vsq; ad [h] perditio
nem [i]deuorans cccccccc
[k]& oīa [l] erradicās [m] genimi
na. [n]Si [o]contempsi subire
[p]iudiciū cū [q]seruo meo [r]& ancilla mea: [s]cū discepta
rēt [t]aduersū me. [u] Quid ei
[w]faciā [x]cū surrexerit ad iu
dicādū [y]de? [z]& cū [a]q̄sierit:
[b]qd [c]rñdebo illi? [d]Nūquid
nō [e]in utero [f]fecit me [g] q & illū [h]opatus ē: [i]& formauit
me [k]in vulua [l]vnus? [m]Si [n]ne
gaui [o]qd volebāt [p]paupib[9]
[q]& oculos [r]vidue [s]expecta
re feci. [t]Si comedi [u]bucellū
meā [w]sol[9]: [x]& nō [y]comedit
[z]pupillus [a]ex ea: [b]qa [c]ab in
fantia mea [d] creuit mecū
[e]misatio: [f]& de utero [g] ma
tris mee [h]egressa ē mecū.
[i]Si [k]despexi [l]ptercuntē [m]eo
q nō habuerit [n]idumentū:
[o]& absq; [p]opimento [q] pau
perē. [r]Si [s]nō [t] bñdixerunt
mihi [u]latera eius: [w]& de vel
leribꝰ [x]oniū mearū [y] calefa
ctus ē. [z]Si [a] leuaui [b] sup [c] pu
pillū [d]manū meā: [e] et [f] cū [g] vi
derē [h]me [i]in porta [k] suplo
rē: [l]hūerus me? [m]a iūctura
sua [n]cadat: [o]& brachiū me
um [p]cū suus ossib[9] [q]cōfrin
gatur. Semp [r]ei q̄si tumē
tes [s]sup me fluctus [t]timui
[u]deū: [w]& pōdus ei [x] ferre
[y]nō [z]potui. [a]Si [b] putaui [c]au
rū [d]robur meū [e]& obrizo
[f]dixi [g]fiducia mea. [h]Si [i]leta
tus sum super [k]multis ccc
[l]diuitiis meis: [m]& qa [n]pluri
ma [o]repit [p]man? mea. [q] Si
[r]vidi [s]solem [t]cū [u] fulgeret:
[w]& lunā [x]incedentē [y]clare:

Ter.be.Job.xxxi.Pritiua.heb.

עָלָה וּמָה חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמָּעַל וְנַחֲלַת
רוּם שַׁדַּי מִמְּרוֹמִים הֲלֹא אֵיד לְעַוָּל
רָאָה וְנֵכָר לְפֹעֲלֵי אָוֶן הֲלֹא הוּא יִרְאָה
סָפַר דְּרָכַי יְכַל צְעָדַי יִסְפּוֹר אִם הֲלַכְתִּי
חוּשׁ עִם שָׁוְא וַתְּחַשׁ עַל מִרְמָה רַגְלִי
שָׁקַל אֹזֶן יִשְׁקְלֵנִי בְּמאזְנֵי צֶדֶק וְיֵדַע
תָּמַם אֱלוֹהַּ תֻּמָּתִי אִם תָּטָה אַשֻּׁרִי
יָן מִנִּי הַדָּרֶךְ וְאַחַר עֵינַי הָלַךְ
מאם זָבַע לִבִּי וּבְכַפַּי דָּבַק מאום אֶזְרָעָה
אָכַל וַאֲחֵר יֹאכַל וְצֶאֱצָאַי יְשֹׁרָשׁוּ
שׁרשׁ אִם נִפְתָּה לִבִּי עַל אִשָּׁה וְעַל
אִישׁ רֵעִי אָרָבְתִּי תְּטַחֵן לְאַחֵר
טָחַן אִשְׁתִּי וְעָלֶיהָ יִכְרְעוּן אֲחֵרִין
כָּרַע כִּי הִוא זִמָּה וְהִוא עָוֹן פְּלִילִים
פָּלַל כִּי אֵשׁ הִיא עַד אֲבַדּוֹן תֹּאכֵל
בוא וּבְכָל תְּבוּאָתִי תְּשָׁרֵשׁ וְאִם אֲמָאֵם
שָׁפַט מִשְׁפַּט עַבְדִּי וַאֲמָתִי בְּרִבָם עִמָּדִי
עשׂה וּמָה אֶעֱשֶׂה כִּי יָקוּם אֵל וְכִי
קום פָּקַד מָה אֲשִׁיבֶנּוּ הֲלֹא בַּבֶּטֶן
שׁוּר עָשַׂנִי עֹשֵׂהוּ וַיְכֻנֵנוּ בָּרֶחֶם אֶחָד
עשׂה כֵּן אִם אֶמְנַע מַחְפָּץ דַּלִּים וְעֵינֵי אַלְמָנָה
כָּלָה אֲכַלֶּה וְאֹכַל פִּתִּי לְבַדִּי וְלֹא
בָּדַד יָתוֹם אָכַל יִתּוֹם מִמֶּנָּה כִּי מִנְּעוּרַי נְדָלַנִי
נעה כְּאָב וּמִבֶּטֶן אִמִּי אַנְחֶנָּה אִם
רָאָה אֹבֵד מִבְלִי לְבוּשׁ וְאֵין
לוּשׁ כְּסוּת לָאֶבְיוֹן אִם לֹא בֵּרְכוּנִי
כסה חֲלָצָיו וּמִגֵּז כְּבָשַׂי יִתְחַמָּם אִם
חמם רַמְיְתִּי עַל יָתוֹם יָדִי כִּי
נוף אֶרְאֶה בַּשַּׁעַר עֶזְרָתִי תִּפֹּל כְּתֵפִי
נפל מִשִּׁכְמָה תִּפּוֹל וְאָזְרֹעִי מִקָּנָה
שׁבר תִּשָּׁבֵר כִּי פַחַד אֱלַי אֵיד אֵל
נשׂא יָכֹל וּמִשְּׂאֵתוֹ לֹא אוּכָל אִם שַׂמְתִּי
שום זָהָב כִּסְלִי וְלַכֶּתֶם אָמַרְתִּי
בטח מִבְטָחִי אִם אָשַׂמְתִּי כִּי רַב
כבר חֵילִי וְכִי כִבִּיר מָצְאָה יָדִי אִם
חמם אֶרְאֶה אוֹר כִּי יָהֵל וְיָרֵחַ יָקָר הוֹלֵךְ

Pătíua.heb.Tex.be.Job.xxxij. — Trâsla.B.Vie.Trâs.Gre.lex.cũ interp̃.latina.

וַיִּפְתַּח אֱלִיהוּא בֶּן בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי וַיֹּאמַר׃
אֶלְיהוּא בֶּן בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי מִמִּשְׁפַּחַת רָם אָנֹכִי צָעִיר וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זָחַלְתִּי וָאִירָא מִהֹדִיעַ דֵּעִי׃
אָמַרְתִּי יָמִים יְדַבְּרוּ וְרֹב שָׁנִים יוֹדִיעוּ חָכְמָה׃
אָכֵן רוּחַ הִיא בֶּאֱנוֹשׁ וְנִשְׁמַת שַׁדַּי תְּבִינֵמוֹ׃
לֹא רַבִּים יֶחְכָּמוּ וְלֹא זְקֵנִים יָבִינוּ מִשְׁפָּט׃
לָכֵן אָמַרְתִּי שִׁמְעָה לִּי אַחֲוֶה דֵּעִי גַּם אָנִי׃
הִנֵּה חִכִּיתִי לְמִלֵּיכֶם אַאֲזִין לְתַבֻּנוֹתֵיכֶם עַד תְּחַפְּשׂוּן מִלִּין׃
וְעַד הַקְשַׁבְתִּי לָכֶם וְהִנֵּה אֵין מוֹכִיחַ לְאִיּוֹב עֹנֵי מִכֶּם׃
פֶּן תֹּאמְרוּ מָצָאנוּ חָכְמָה אֵל יִדְּפֶנּוּ אִישׁ לֹא אִישׁ׃
וְלֹא עָרַךְ אֵלַי מִלִּין וּבְאִמְרֵיכֶם לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ׃
חַתּוּ לֹא עוֹד מִלִּים מֵעָמָם הֶעְתִּיקוּ מֵהֶם׃
כִּי חִכִּיתִי כִּי לֹא דִבְּרוּ כִּי עָמְדוּ לֹא עוֹד יַעֲנוּ מִלִּים׃
אַף אֲנִי אֶחֱוֶה חֶלְקִי אַעֲנֶה אַף אֲנִי דֵּעִי׃
כִּי מָלֵתִי מִלִּים בְּקִרְבִּי תְּעִיקֵנִי רוּחַ בִּטְנִי׃
הִנֵּה בִטְנִי כְּיַיִן אֲשֶׁר אֵין פָּתוּחַ כְּאֹבוֹת חֲדָשִׁים יִבָּקֵעַ׃
אֲדַבְּרָה וְיִרְוַח לִי אֶפְתְּחָה שְׂפָתַי וְאֶעֱנֶה׃
אַל נָא אֶשָּׂא פְנֵי אִישׁ וְאֶל אָדָם לֹא אַכִּיר׃
כִּי לֹא יָדַעְתִּי אַכִּיר כִּמְעָט יִשָּׂאֵנִי עֹשִׂי׃

Cap.xxxij

וְיִשְׁבְּתוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה מֵעֲנוֹת אֶת אִיּוֹב
כִּי הוּא צַדִּיק בְּעֵינָיו׃
וַיִּחַר אַף אֱלִיהוּא בֶּן בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי מִמִּשְׁפַּחַת רָם בְּאִיּוֹב חָרָה אַפּוֹ
עַל צַדְּקוֹ נַפְשׁוֹ מֵאֱלֹהִים׃
וּבִשְׁלֹשֶׁת רֵעָיו חָרָה אַפּוֹ עַל אֲשֶׁר לֹא מָצְאוּ מַעֲנֶה וַיַּרְשִׁיעוּ
אֶת אִיּוֹב׃
וְאֱלִיהוּא חִכָּה אֶת אִיּוֹב בִּדְבָרִים כִּי זַקְנִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ
לְיָמִים׃
וַיַּרְא אֱלִיהוּא כִּי אֵין מַעֲנֶה בְּפִי שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים
וַיִּחַר אַפּוֹ׃
וַיַּעַן אֱלִיהוּא בֶּן בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי וַיֹּאמַר צָעִיר אָנֹכִי

[m]et letatū ē [n]in abscōdito [o]cor meū:[p]& osculatus fū [q]manū meā ore meo:q[r]ē [s]iniqtas[t]maxia:[u]&[v]nega- tio[w]cōtra deū [x]altissimū. [y]Si[z]gauisus fum[a]ad ruinā eius[b]qui me oderat:[c]& ex ultaui [d]q[e]inuenissет eum [f]malū.[g]Nō ei[h][i]dī[k]ad pec candū[l]guttur meū:[m]vt ex peterē[n][o]maledūcens[p]aiam eius.[q] Si[r]non [s]dixerunt [t]viri[u]tabernaculi mei:[v]qs [w]det[x]de carnibus eius[y]vt [z]saturemur![a] Foris[b] non [c]māsit[d]peregrinus:[e]ostiū meū [f]viatori[g]patuit. [h]Si [i]abscondi[k] quasi homo [l]petm meū:&[m]celaui[n]in si nu meo[o]iniqtatē meā.[p]Si [q]expaui ad[r]multitudinē [s]nimiā:[t]& despectio[u]pro pinquorū[v]terruit me:[w]& non magis[x]tacui:[y]nec[z]e- gressus fum[a]ostiū.[b]Quis [c]mihi[d]tribuat[e]auditorē! [f]vt[g]desideriū meū[h]audi- at[i]omps:[k]&librū[l]scribat ipse[m]q[n]iudicat:[o]vt[p]in[q]hu- mero meo[r]portē illum & [s]circundē illū q̄si[t]coronā [u]mihi.[v]Per singlos[w]grad[x] meos[y]pronunciabo illū: &[z]q̄si[a]principi[b]offerā eū. [c]Si[d]aduersum me[e] terra mea[f]clamat:[g]& cum ipsa [h]sulci ei[i]deflent.[k]Si[l]fru- ctus eius[m]comedi ∞∞∞∞ [n]absq[o]pecunia:[p]& animā [q]agricolarum eius [r]afflixi: [s]p[t]frumēto[u]oriatur mi- hi[v] tribulus[w]& p[x]hordeo [y]spina.[z]Finita sunt[a]verba [b]Iob. 32.

OMiserunt autē[a] tres [b]viri[c] isti[d]respondere [e]iob: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [f]eo q[g]iustus[h] sibi videre- tur.[i]Et iratus ∞∞∞∞∞∞∞∞ [k]indignatusq; est[l]heliu[m]fi lius[n]barachel[o]buzites oo [p]de cognatiōe[q]ram.[r]Ira- tus est aūt[s]aduersus iob: [t]eo q[u]iustum se esse dice- ret[v]coram deo. ∞∞∞∞∞∞∞ [w]Porro aduersū[x]amicos eius[y]indignatus est:[z]eo q [a]nō[b]inuenissent[c]rñsione rōnabilē:[d]sed tantūmodo [e]condēnassent[f]iob. Igi- tur[g]heliu[h]expectauit[i]iob [k]loquentem:[l]eo q[m]senio res[n]essent qui loq̄bantur. [o]Cum autem vidisset[p]q ∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [q]tres[r]respondere[s]non po tuissent: : ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ [t]iratus est vehementer. [u]Respondēsq;[v]heliu[w]filī [x]barachel[y]buzites:[z]dixit. [a]Iunior[b]sum ∞∞∞∞∞∞∞

τ si decepтū ē latent cor meū:si aũt τ manũ meã κὰν λελάτηκόν λαίρα ἡ καρδία μου,εἰ δὲ κὰν χεῖρά μου imponẽo in ore meo osculat[a]sũ. τ hoc mihi igit ἐφυσίς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα. κὰν τοῦτό μοι ἄρα iniquitas maxima cōputet: qñ mentit[a]sũ cor- ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθεία, ὅτι ἐψευσάμην ἐναντι κυ- mino altissimo.si aũt τ gaudẽo fact[a]sũ ruina ρίου τοῦ ὑψίστου. εἰδὲ κὰν ἐπιχαίρω ἐγενόμην πτῶματι inimicoꝝ meoꝝ.τ virit cor meū ieuge: audiat igit ἐχθρῶν μου. κὰν εἶπεν ἡ καρδία μου ἴνγε, ἀκούσαι ἄρα aurio mea maledictionē meā.diuulger aũt igit a popu ὠτίον μου τὴν κατάραν μου. ἐφυλακίσην δὲ ἄρα ὑπὸλα lo meo male affect[a]: si aũt τ sepe dixerũt ancil- οῦ μου κακούμενος, εἰ δὲ κὰν πολλάκις εἶπον οἱ ἐμοί le mee: qđ varet nobis de carnib[a] ei[b] satura παιδαί μου, τίς ἂν δῶν ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐμπλα ri! valde me vtili exãte: foris aũt nō morabat pe- σθῆναι; λίαν μου χρησοῦ ὄντος, ἔξω δὲ οὐκ ἐκυλίετο ξέ- grin[a].at hostiũ meũ omni venięti patuit. si aũt τ cũ νος, ἢ δὲ ἔξω μου παρεὶ ἐλεύσεται κύριός μου. εἰ δὲ κὰν ἀν peccaueri tuite absc̃ōdi pcũm meũ: nō ell ἁμαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου, ἐν τῷ auerti multitudinẽ turbe: vt nō eloquerer co- διηρέθην πολυοχλίαν πλούτου,τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώ rã cis. si aũt τ pmisi impotentẽ exire ho τιον αὐτῶν. εἰ δὲ κὰν ἔιασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν τὴν τοῦ ſtiũ meũ sinu vacuo. do ver audiẽtẽ me. manũ aũt ξαν μου κέλτω κυῶ. τίς δῶν ἀκούσεταί μου. χειρὰδ dẽt si nō timuerã: ſsyngraphũ aũt qđ habui cõtra κυρίου εἰ μὴ ἐδιδοίκειν; συγγραφὴν δὲ ἂν ἔιχον κατά ąpiã in hũmeris circliponens coronã legebã. τ τπος ἐπ᾽ὤμοις ἂν περιθέμενος σίφαρα ἀναγίνωσκεν. κὰν si nõ scindẽs illud reddidi: nihil accipiẽs a debi εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, ἐυδὲν λαβὼν παρὰ χρέω tore. si in me aliqñ terra gemuit: si aũt τ φθελίτου. εἰ ἐπ᾽ἐμοὶ ποτὲ ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ κὰν οἱ ſulci ei[a] flecuerũt vna. si aũt τ fomi αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν. εἰ δὲ κὰν τὸν ἐκ tudinẽ ei[a] comedi sol[a] sine pcio: si ẽt τ alaꝝ do- χὼν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄτιν τιμῆς, εἰ δὲ κὰν ψυχὴν κυ mini terre appĥẽdẽs afflixi: pro tritico igit egredias εἰ τῆς γῆς ἐκλαβὼν ἐλύπησα, ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι mihi vrtica: pro aũt ordeo spina. τ cessauit μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος. κὰν ἐπαύσατο iob a verbis.
ἰὼβ ῥήμασιν. Ca.32.

DEcerũt aũt τ tres amici ei[a] ãpl[a] pra- Ἡσύχασαν δὲ κὰνοὶ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι αὐτῷ dicere iob:erat ẽsi iob iust[a] cõa eis. irat[a] est aũt τεῖν ἰὼβ, εἰ μὴ ἰὼβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ὠργίσθη δὲ eliu filꝰ barachiel buzites de cognatione ārã: ἐλιοὺ ὁ τοῦ βαραχιὴλ ὁ βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας ἀρὰμ, ausitidis regionis.irat[a] est aũt aduersũ iob valde: eo τῆς ἀυσιτίδος χώρας. ὠργίσθη δὲ τῷ ἰὼβ σφόδρα, διὸ q̄ ostẽdit se iustũ cõa deo. τ pira τι ἀποφήνειν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον τοῦ κυρίου. κὰν κατὰ trea aũt amicos irat[a] est valde: qñ nõ pone: τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα. ὅτι οὐκ ἀδυνάσθη rũt respõdere ptraria iob: τ posuerũt ipm esse σαν ἐκπεριέχεται ἀντίθετα ἰὼβ, κὰι ἔδοξε αὐτὸν εἶναι impiũ. eliu aũt expectauit dare respõsionẽ iob. qñ ἀσεβῆ. ἐλιοὺ δὲ ὑπέμενεν δοῦναι ἀπόκρισιν ἰὼβ. ὅτι seniores eo sunt dieb[a]. τ vidit eliu πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσὶν ἡμέρας. κὰι ἔδετ ἐλιοὺ q̄ nõ est respõsũ in ore triũ virorũ: ὅτι οὐκ ἔστ ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, τ irat[a] est furor ei[a]. respõdens aũt eliu filꝰ κὰι ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ. ὑπολαβὼν δὲ ἐλιοὺ ὁ τοῦ barachiel buzites dixit: iunior ẽ sum βαραχιὴλ ὁ βουζίτης ἔπτε, νεώτερος μέν εἰμι ∞∞∞∞

tpe: voo ūt eſtio ſentoreo. iccirco taui
τῷ χρόνῳ, ὑμῖν δὲ ἐγὼ ἀφισβύτερος· διὸ νοήσασα
timeo vobio renūciare meā ſcientiā.
φοβοῦμαι τῷ ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην.
D 33.8. viri ūt nō tpo eſt loquēo: in multio aūt ānio
ἔστω δὲ οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτι
nō nouerūt ſapiam: ſed ſpūo eſt in hoib⁹.
σοφία οὐκ οἴδασι σοφίαν, ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς·
C iſpiratio aūt oipotētio q̄ docet. nō lōge
πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσα· οὐχ οἱ πολυ-
ri ſunt ſapiēteo:neq; ſeneo norūt iudiciū.ideo
χρόνοι ἐισι σοφοί, οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασι κρῖμα· διὸ
dixi: audite me t nūciabo vobio q̄ noui. aurib⁹
εἶπα, ἀκούσατέ μου καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα· ἐνωτί-
pcipite mea verba: dicā eſſi vobis audiētib⁹ vſq;
ζεσθέ μου τὰ ῥήματα, ἕως ὧν ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρι
quo ſcrutemini ſmoneo. t vſq; ad voo intelligā: t ec
οὗ ἐτάσητε λέγους· καὶ μέχρι ὑμῶν συνίσω, καὶ ἐ-
ce nō fuit tpi⁹ iob redarguēo: reſpōdeno eſt
γὼ οὐδὲ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων, ἀπαποκρινέσθω αὐτοῦ
verba ex vobio. ne dicatio inuenim⁹ ſapiam oo
ῥήματα ἐξ ὑμῶν· ἵνα μὴ εὕρωμεν σοφίαν κυ-
mino addēteo: hoi ūt cōmiſſio loqui
ρίῳ πρόσθεμεν, ἀνθρώπῳ δὲ ἐπιτρέψατε λαλῆσαι
talia verba. timuerūt nō reſpōderunt ūpli⁹:
τοιαῦτα ῥήματα· ἐσθέσασαν οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι,
antiqo fecerūt ex tpio ſmoneo. expectaui: nō eſti locu
D ἐσταλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους· ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλά-
ti ſūt: q̄ſi ſteterūt: nō reſpōderūt. reſpōdeno
λησαν, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν· ὑπολαβὼν
ūt eiu dixit: rurſ⁹ loquar. plenuo eſti ſum ver
δὲ εἶπεν λέγει, πάλιν λαλήσω. πλήρης γάρ εἰμι ῥη-
bio: pdit eſti me ſpūo vteri: ut vē
μάτων, ἐλίκει γάρ μοι τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός· ὡσεὶ γα
ter me⁹ ſicut vter muſti ſeruēo ligat⁹: t ſi
στὴρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων οὐ διοδεύοις, καὶ ὥσ
cut ſollio ſabui ferrarii ruptuo. loquar vt requie-
περ φυσητὴρ χαλκέως ῥηγνύς· χαλάσω ἵνα ἀναπαύ-
ſcā cū apueri labia: holez eſti nō vere
σωμαι ἀοίκους τὰ χείλη, ἄνθρωπος γὰρ οὐ μή ἀσχυ-
bor. q̄nctā neq; mortalē nō reuerebor: nō eſti ſcio
νῶ· ἀλλά μὴ οὐ δὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ, οὐ γὰρ ἐπί-
mirari ꝓſonā: ſi ūt nō: t me tince
στασαι θαυμάσαι πρόσωπον, εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σύντις
camāt ſaumāſai tpoſopon, ei de mi, kai eme ſuntis
comedāt.
ἔδονται. Ca.33.
A Eruntā audi iob verba mea:
Ἀκούσατε οὖν μου δὲ ἄλλα ἄκουσον Ἰὼβ τὰ ῥήματά μου,
t ſmonē aurib⁹ pcipe meū.ecce eſti aperui os meū:
καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου· ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου,
t locuta eſt ligua mea: mundū meū cor: ver
καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσά μου, καθαρά μου ἡ καρδία ῥή-
bio: itellectus ūt labioꝝ meoꝝ mūda cogitabit. ſpiri
σεται, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει· πνεῦ-
tus diuin⁹ q̄ fecit me: ſpiraculū ūt oipotētio eſt
μα θεῖον τὸ ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐστι
vocēo me. ſi poſſeris:da mihi reſpōſuꝫ:
ν διδάσκουσά με· ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν,
ad hec expecta: ſta ante me: et ego ante te.
πρὸς ταῦτα ὑπόμεινον, στῆθι κατ' ἐμέ, κἀγὼ κατὰ σέ.
de luto ꝓfecti ſumus. nō timor mei te ſtupefaciet.
τοῦ πλάσματος ἐσμεν· οὐχ ὁ φόβος μου σε ἐκπλήξει,
neq; manus mea grauio erit in te: ſed dixiſti
οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί, πλὴν εἶπας

ccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc
cccc cccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc
cccc ccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

B B

tempore:vos autem⁹ an tiquiores.⁹ Idcirco ccccc
ᶜdemiſſo capite⁹ verit⁹ ſū
ᵈvobis⁹indicare⁹meā ſen-
tentiā.ᵇSperabā ei q̄⁹etas
plixior⁹ loq̄retur:ᶜ& ᵐan-
norū⁹multitudo⁹doceret
ᵉſapiētiam.ᶠ Sed vt video
ᵍſpūs⁹eſt⁹in hoibus:ʰ& in
ſpiratio⁹oipotētis⁹dat in-
telligētiā.ⁱNon⁹ſunt⁹lon
geui⁹ſapiētes :ᵏnec ſenes
ˡintelligunt⁹ iudicium.
ᶜIdeo⁹dicam⁸audite ccccc
ᵇme:ⁱoſtēdam vobis⁹etiā
ᵐego⁹meam ſapientiam.
ᵈExpectaui⁸enim⁹ſermo
nes veſtros :ᵍ audiui ccccc
ᵉprudentiā vr̄am.ᶠ Donec
ᵒdiſceptaremini⁶ ſmoni-
bus vr̄is:ᵗ& donec puta bā
vos aliq̄d dicere:ᵘcōſidera
bā.ᵈSed vt video⁵nō eſt⁹q̄
poſſit arguere⁶iob:&⁶ rſi
dere⁸ex vobis⁶ſmonibus
eius.ᵇ Ne forte⁴dicatis:ʰin
uenim⁸ſapiam:ᵐde⁹pie
cit eū⁵nō⁶hō.ᵍNihil⁴locu
tus eſt⁸mihi :ᵈ& ego⁴non
ᵐſm ſmōes vr̄os⁴ rſidebo
illū.ᵗExtimuerūt:ᵈnec⁴ rſi
derūt⁶vltra:ᵇabſtulerūtq;
ᵃa ſe⁴ eloquia.ᵇ Q̄ nō igi-
tur⁸expectaui: &⁶nō⁴ſunt
locuti:ᵐſteterūt:ᵑnec⁹ rſi
derunt⁸vltra :ᵍrſidebo⁴ &
ᵈego⁴ptē meā:&ᵐoſtendā
ᶠſcietiā meā.ᵇPlen⁹ ſuꝫ⁸ ei
ᶜſermonibus:&ᵇcoarctat
me⁴ſpūs⁴vteri mei.ᵈ En
ᵇventer me⁹ quaſi muſtū
ᵇabſq;ᶠſpiraculo q̄ᵈᵐlagū
culas⁸nouas⁸dirūpit.ᵍLo
quar⁸& reſpirabo paulu
lum:ᵈaperiam⁴ labia mea
ᵑ& reſpondebo.ᵗNon ∞
ᵗaccipiam ⁸perſonā⁸viri:
ᶜ& deum⁸homini⁸non ∞
ᶜequabo.ᵍNeſcio⁴ enī quā
diu⁴ſubſiſtā:&⁸ſi poſt⁸ mo
dicum ᵗ tollat me ᵐ factor
meus. 35.
HVdi⁴igitur⁸iob⁴elo-
quia mea:⁴& omnes
⁸ſermones meos⁵auſcul-
ta.⁴Ecce⁴aperui ccccccc
ᵐos meū:ᵑ loq̄tur⁸lingua
mea⁸i faucib⁹ meis.ᵍSim
plici⁴corde meo⁸ſmones
mei :⁴& ſcīam ᵑ labia mea
ᶠpuram⁴loquētur.ᵍ Spūs
ᵇdei⁴fecit me:⁸& ſpiraculū
ᶜoipotētis⁴viuificauit me.
ᵍSi⁸potes⁴reſpōde mihi &
ᵗaduerſus faciē meā⁴ᵐ con-
ſiſte.ᵑEcce &⁸me ccccccc
ᵖſicut & te fecit⁸de⁹: &⁸de
eodem⁴luto⁸ego⁴q̄ᵒᵍ⁸for
mat⁹ſum.ᵗ Verūtn⁴mira
culū meū⁸nō⁵te terreat:
ᶜ& eloquētia mea⁴non⁴ſit
⁵nbi⁴grauis.ᵍDixiſti⁸ergo

Ter.heb.Job.xxxiij.Pītiua.heb.

יָשֵׁשׁ ׀ לְיָמִים יְוֹאַתֶּם יְוֹשִׁישִׁים ׀ עַל־כֵּן
יָרֵא חָוָה יְזֶחַלְתִּי יְוֶאִירָא ׀ מֵחַוֹת דֵּעִי אֶתְכֶם׃
יָרַע דֵּעָה יְאָמַרְתִּי יְמִים יְיַדַּבֵּרוּ ׀ וְרֹב שָׁנִים
שָׁנָה יְיוֹדִיעוּ ׀ חָכְמָה׃ אָכֵן ׀ רוּחַ ׀ הִיא
אֱנוֹשׁ ׀ בֵּן יְוְנִשְׁמַת שַׁדַּי ׀ תְּבִינֵם׃
רַב יָחֳכֵם יְלֹא־רַבִּים ׀ יֶחְכָּמוּ ׀ וּזְקֵנִים ׀ יָבִינוּ
שָׁפָט ׀ מִשְׁפָּט׃ ׀ לָכֵן ׀ אָמַרְתִּי ׀ שִׁמְעָה
יָדַע ׀ לִי ׀ אֲחַוֶּה ׀ דֵּעִי ׀ אַף ׀ אָנִי ׀ ׃ הֵן
חָלָה ׀ חוֹחַלְתִּי ׀ לְדִבְרֵיכֶם ׀ אָזֵין ׀ עַד
תְּבוּנֹתֵיכֶם ׀ עַד ׀ תַּחְקְרוּן ׀ מִלִּין׃
וְעָדֵיכֶם ׀ אֶתְבּוֹנָן ׀ וְהִנֵּה ׀ אֵין ׀ לְאִיּוֹב
עָנָה ׀ אֲמָרָיו ׀ מִכֶּם׃ ׀ פֶּן
תֹּאמְרוּ ׀ מָצָאנוּ ׀ חָכְמָה ׀ אֵל ׀ יִדְפֶּנּוּ
לֹא ׀ אִישׁ׃ ׀ וְלֹא ׀ עָרַךְ ׀ אֵלַי ׀ מִלִּין ׀
שׁוּב ׀ תֵּת ׀ וְאַתֶּם ׀ לֹא ׀ אֵשִׁיבֵנוּ ׀ ׃ חַתּוּ
עָנָה ׀ קָמוּ ׀ לֹא־עָנוּ ׀ עוֹד ׀ הֶעְתִּיקוּ ׀ מֵהֶם ׀ מִלִּין׃
יָחַל ׀ וְחוֹחַלְתִּי ׀ כִּי ׀ לֹא ׀ יְדַבֵּרוּ ׀ כִּי ׀ עָמְדוּ
לֹא־עָנוּ־עוֹד׃ ׀ אַעֲנֶה־אַף־אֲנִי ׀ חֶלְקִי ׀
אֲחַוֶּה ׀ דֵּעִי ׀ אַף ׀ אָנִי ׀ ׃ כִּי ׀ מָלֵאתִי
צוּק ׀ מִלִּין ׀ הֲצִיקַתְנִי ׀ רוּחַ ׀ בִּטְנִי׃ ׀ הִנֵּה
פָּתַח ׀ בִּטְנִי ׀ כְּיַיִן ׀ לֹא ׀ יִפָּתֵחַ ׀ ׃ כְּאֹבוֹת
נָבַע ׀ חֲדָשִׁים ׀ יִבָּקֵעַ ׀ ׃ אֲדַבְּרָה ׀ וְיִרְוַח
פָּתַח ׀ שְׂפָתַי ׀ וְאֶעֱנֶה׃ ׀ אַל־נָא
נָשָׂא ׀ פָּנָה ׀ אִישׁ ׀ פְּנֵי ׀ וְאֶל ׀ אָדָם ׀ לֹא
כָּנָה ׀ אַכַּנֶּה׃ ׀ כִּי ׀ לֹא ׀ יָדַעְתִּי ׀ אַכַּנֶּה ׀ ׃ כְּמַעֲט
עָשָׂה ׀ יִשָּׂאֵנִי ׀ עֹשֵׂנִי׃
Ca.xxxiij וְאוּלָם ׀ שְׁמַע־נָא ׀ אִיּוֹב ׀ מִלַּי ׀ וְכָל
אָמַר ׀ דְּבָרַי ׀ הַאֲזִינָה ׀ ׃ הִנֵּה ׀ נָא ׀ פָּתַחְתִּי
פֶּה ׀ לָשׁוֹן ׀ דִּבְּרָה ׀ לְשׁוֹנִי ׀ בְּחִכִּי׃ ׀ יְשָׁר
חִיךְ ׀ יָבַע ׀ לִבִּי ׀ אֲמָרַי ׀ וְדַעַת ׀ שְׂפָתַי ׀ בָּרוּר
שָׂפָה ׀ בָּרַר ׀ מִלְלוּ׃ ׀ רוּחַ ׀ אֵל ׀ עָשָׂתְנִי ׀ וְנִשְׁמַת
שַׁדַּי ׀ תְּחַיֵּנִי ׀ ׃ אִם־תּוּכַל ׀ הֲשִׁיבֵנִי ׀
עָרַךְ ׀ לְפָנַי ׀ ׃ הִתְיַצָּבָה ׀ ׃ הֵן ׀ אֲנִי
שׁוּב ׀ פָּנֶה ׀ כְּמוֹךָ ׀ לָאֵל ׀ מֵחָמָר ׀ קָרַצְתִּי ׀ גַּם
אִם ׀ בָּשָׂת ׀ אֲנִי ׀ ׃ הִנֵּה ׀ אֵמָתִי ׀ לֹא ׀ תְבַעֲתֶךָ ׀
וְאַבְּדִי ׀ עָלֶיךָ ׀ לֹא ׀ יִכְבָּדוּ ׀ ׃ אַךְ ׀ אָמַרְתָּ

בְּאָזְנָי ׀ וְקוֹל מִלִּין אֶשְׁמָע׃ זַךְ
אֲנִי בְלִי פָּשַׁע חָף אָנֹכִי וְלֹא
עֲוֹן לִי הֵן תְּנוּאוֹת עָלַי יִמְצָא
יָשִׂם בַּסַּד רַגְלָי יִשְׁמֹר כָּל אָרְחֹתָי׃ הֵן זֹאת
לֹא צָדַקְתָּ אֶעֱנְךָ כִּי יִרְבֶּה אֱלוֹהַּ
מֵאֱנוֹשׁ ׃ מַדּוּעַ אֵלָיו רִיבוֹתָ כִּי
כָל דְּבָרָיו לֹא יַעֲנֶה׃ כִּי בְאַחַת
יְדַבֵּר אֵל וּבִשְׁתַּיִם לֹא יְשׁוּרֶנָּה׃
בַּחֲלוֹם חֶזְיוֹן לַיְלָה בְּנָפֵל תַּרְדֵּמָה
עַל אֲנָשִׁים ׀ בְּתַנוּמוֹת עַלֵי
מִשְׁכָּב׃ אָז יְגַלֶּה אֹזֶן אֲנָשִׁים ׀
וּבְמוֹסָרָם ׀ יַחְתֹּם׃ לְהָסִיר אָדָם
מַעֲשֵׂהוּ וְגֵוֶה מִגֶּבֶר יְכַסֶּה׃ יַחְשֹׂךְ
נַפְשׁוֹ מִשַּׁחַת וְחַיָּתוֹ מֵעֲבֹר
בַּשֶּׁלַח׃ וְהוּכַח גַּם כְּאוֹב עַל מִשְׁכָּבוֹ
וְרוֹב עֲצָמָיו אֵתָן ׃ וְזָהֲמַתּוּ חַיָּתוֹ
לֶחֶם וְנַפְשׁוֹ מַאֲכַל תַּאֲוָה׃ יִכְלֶה
בָשָׂרוֹ מֵרְאִי וְשֹׁפּוּ עַצְמֹתָיו לֹא
רָאוּ׃ וַתִּקְרַב לַשַּׁחַת נַפְשׁוֹ וְחַיָּתוֹ
לַמְמִתִים ׃ אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ
מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם
יָשָׁרוֹ ׃ וַיְחֻנֵּנוּ וַיֹּאמַר פְּדֵהוּ
מֵרֶדֶת שַׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר׃ רָטְפַשׁ
בְּשָׂרוֹ מִנֹּעַר יָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמָיו׃
יֶעְתַּר אֶל אֱלוֹהַּ וַיִּרְצֵהוּ וַיַּרְא פָּנָיו
בְּתְרוּעָה וַיָּשֶׁב לֶאֱנוֹשׁ צִדְקָתוֹ׃
יָשֹׁר עַל אֲנָשִׁים וַיֹּאמַר חָטָאתִי
וְיָשָׁר הָעִוִּיתִי וְלֹא שָׁוָה לִי׃ פָּדָה
נַפְשׁוֹ מֵעֲבֹר בַּשַּׁחַת וְחַיָּתוֹ בָּאוֹר
תִּרְאֶה ׃ הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל
פַּעֲמַיִם שָׁלֹשׁ עִם גָּבֶר ׃ לְהָשִׁיב
נַפְשׁוֹ מִשַּׁחַת לֵאוֹר בְּאוֹר
הַחַיִּים׃ הַקְשֵׁב אִיּוֹב שְׁמַע לִי
הַחֲרֵשׁ וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר ׃ אִם יֵשׁ
מִלִּין הָשִׁיבֵנִי דַּבֵּר כִּי חָפַצְתִּי

in auribus meis:ᵃ& vocē
ᵇverborū tuorū ᵐauditi.
ⁿMūdus sū°ego &ᵖ absq;
ᵍdelicto'imaculatᵛ:ˢ& nō
estᵗ iniqtasᵘ in me.'Quia
ˣq̄relasʸ in meᶻrepit: ideo
ᵃarbitratus est meᵇinimi-
cū'sibi.'Posuitᶜ in neruo
ᵈpedes meos:'custodiuit
ᵉoēs'semitas meas.ᶠ Hoc
estᵐ ergo in quoⁿnōᵒesᵖ iu
stificatᵠ.ʳ Rfidebo tibi:'qa
ˢmaior sitᵗde'ᵘhoie.'Ad-
uersus eumˣ cōtendis:ʸq
ᶻnon adᵃomīa'verbaᵇ re-
sponderit tibi.ᶜSemel eo
ᵈloquitur ᵉdeus:ᶠ& secun-
do idipsum ᵐnon ⁿrepetit.
°Per sōnū inᵖ visioneᵍ no
cturna:'qñ irruitʳ sopor
ˢsuperᵗhomines:& dor-
miuntᵘ in ooo:ooooooooo
'lectulo.ᵛTuncʷ aperitˣ au
resʸ virorum: ooo:ooooo
ᶻ& eruditeos'ᵃinstruit
disciplina:ᵇvt auertatᶜ ho
minēᵈab hisᵉq̄ fecit:ᶠ& ᵍli-
beretʰ eūdeⁱ supbiaʲ eruēs
ᵏaiam eius ˡ aᵐcorruptiōe
'& vitā illiusⁿ vt nō trāseat
ᵒin gladiū.ᵖ Increpat q̄q;
ᵠper dolorem'in'lectulo:
ʳ& oiaˢ ossa eiᵗ marcesce
re facit.ᵘ Aboiabilis ei fit
inᵛ vita suaʷ panisˣ & aie illiʸ
ᶻcibus anteᵃ desiderabilis.
ᵇTabescet ᶜ caro eius:ᵈ &
ᵉossa q̄ tecta fuerāt ᶠnuda-
būtur.'Appropinquabit
ᵍcorruptioniʰ aia eius:ⁱ&
vita illiusʲ mortiferis.'Si
ᵏfuerit ˡ pro eo ᵐ angelus
ⁿloquēsᵒ vnusᵖ de' millibᵠ:
ʳ vt annunciet ˢ hominis
'equitatē :ᵗ misebitur eiᵘ:
'& dicet.ᵛLibera eumʷ vt
nō desecēdat inˣ corruptio
nē:ʸ inueni in quo eiᶻ pro
pitier.'Cōsumptaᵃ ē ᵇcaro
eius'ᶜa supplicijs:ᵈreuerta
turᵉ ad dies'ᶠ adolescentie
sue.'Depcabitur ᵇ deūᶜ &
placabilis ei erit:ᵈ& vide-
bitᵉ faciē eius'ᶠin iubilo:ᵍ&
reddetʰ hoiⁱ'iustīciā suam.
ʲRespiciet ᵐ hoīes :ⁿ& di-
cet.ᵒ Peccauiᵖ & vereᵍ deli
qui:ʳ& vtˢ eram dignᵗ'nō
recepi.ᵘ Liberauit'animā
suāᵛ ne pgeret'in interitū:
ʷsed viuesˣ lucemʸ videret.
ᶻEcce' hecᵃ oiaᵇ operatur
ᶜdeusᵈ tribusᵉ viabusᶠ per
ᵍsingulos:ʰ vt reuocet eo
ⁱanimas eorumʲ aᵏ corru
ptioneˡ & illuminet ᵐ luce
viuētium.ⁿ Attendeᵒ iob
& ᵖaudi'me: ooooooooooo
ᵠtaceʳ dum egoˢ loquor.
ᵗSi autē ᵘhabes qd loq̄ris:
ᵛresponde mihi.ʷ Loque
re:ˣ volo'enim ooooooooo

in auribᵃ meis.vocē ⁂thoꝝ tuoꝝ audiui. qñ dicis mū
ἐν ὠσίν μου · φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα · ὅτι λέγεις κα-
dᵃ sū cū nō peccaueri:imaculatᵇ esi sum: nō esi iniq
ἐκρός εἰμι ἐγὼ οὐχ ἁμαρτῶν, ἄμεμπτός γάρ εἰμι, ἵν μὴ ἐν
tatē feci:accusationē ūt ⁊tra me inuenit.arbitratᶜ ē ūt me sicut ὕπνος.
μασα, μέμψιν δέ κατ' ἐμοῦ ζητεῖ · ἔγκλημα δέ μι ὡσπερ
aduersariū. posuit ūt in ligno meū pedē: custodiuit ūt
ὑπεναντίον · ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ μου τοὺς πόδας, ⁊φυλαξε δὲ
viaꝝ meaꝝ oēs. ḡmō esi dicis iuste sū: ⁊
τὰς ὁδούς μου πάσας · πῶς γὰρ λέγεις δίκαιός εἰμι, καὶ
nō exaudiuit me? eterni esi est fugiot holēs. οὐ
δύνῃ ὑπακοάς μου; ἀώνιος γάρ ἐστιν ὁ ὑπάρχων βροτῶν · λέ-
cio ūt cur iustitie mee nō exaudiuit oē ver γεις δὲ ὅτι · τῆς δικαιοσύνης μου οὐκ ὑπακούει τῶν ἐμ
bū: in esi semel locutū eē dñs: in ūt secūdo βῶν: ἐν ἐσι ἅπαξ λαλῆσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
ⁱsomniū aut i meditatiōe nocturna:aut sicut cū incidat gra- ὑπνώσει ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ἢ ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ ὕφ-
uis timoꝛ sup holes. in dormitationibᵇ in cubili: tūc νος φόβος ἐπ' ἀνδρῶν · ἐπὶ ὑπναγμάτων ἐπὶ κοίτης, τότε
reuelat mentē hoim in specieb timoris talib ἀποκαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων ἐν εἴδεσι φόβου τοιούτοις
illis exterruit. auertat hoies de iniustitia: ἐκτοῖς ἐξεφόβησεν · ἀποστρέψαι ἀνθρώπους ἐξ ἀδικίας, τὸ C
at corpᵇ eiᶜ a ruina liberauit. pepercit ūt δὲ σῶμα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἐφείσατο · ἐφείσατο δὲ
aie eiᵈ a morte: ⁊ nō cadere ipm in τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς
bello. rursus ūt icrepauit illū in mollicie in cubili: πολέμου · πάλιν δὲ ἐλέγξει ἀνὴρ ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, D
⁊ multitudinē ossiū eiᵉ obliuisci fecit. oē ūt comestibile frumēti nō καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐπιλήσεται. πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ
possit accipere: ⁊ aia eiᶠ cibū deli μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν ἐπι-
derabit. ḡnos putrescit eiᵍ carneo: ⁊ ossēdat θυμήσει · ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἐκτὸς εἶεν τὰ
ossa eiʰ vacua.appropinquāit ūt i morte eiⁱ aia: ut ὀστᾶ αὐτοῦ κενά · ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον αὐτοῦ ἡ ψυχή, ἵνα
vita eiʲ in iferno.si fuerit mille angeli mortiferi: ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ · ἐὰν ὦσι χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι,
vn' eoꝝ nō vulnerabit eū. si cogitauerit corde reuer- ἓν τῶν αὐτῶν οὐ μὴ τρώσει αὐτόν · ἐὰν νήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστρα
ti ad dñm: reuūciet ūt hoi suā accusationē φῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγεῖλαι δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μίμψιν
at imḡtatē eiᵏ oībat:resistet vt nō cadat ipe in ἐν δὲ ἀτομίᾳ αὐτοῦ δείξει, καὶ ἐξέλοιτο τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς
mortē. reiuuenescere faciet ūt eiˡ corpⁿ: sicut vnctionē in pe- θάνατον · ἀναιώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα, ὥστε ἐλαφρὸν ἐπὶ τὰ
riete: at ossa eiᵐ implebit medulla.mollificabit eiⁿ χεῦ, τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ · ἀπαλυνεῖ αὐτοῦ τὰς
carneo sicut puuli: restituet ūt eū viri fa- σάρκας ὡσεὶ τὸ παιδίου, ἀποκατασήσει δὲ αὐτὸν εἰς ἀνδρώδη
ctū in holdᵒ. depcabᵖ ūt dñs ⁊ accepta ei τὰ ἐν ἀνθρώποις · ἐυξάμενος δὲ πρὸς κύριον καὶ δεχθεὶς αὐτῷ
erūt: ingredietᵍ ūt vultu puro cū enarratione.red ἔσται, ἐν ἐυσταλεῖ δὲ προσώπῳ καθαρεύσει ἐξηγησία · ἀποδώ
det ūt holdʳ iustitiā: postea tūc accusabit ho σει δὲ ἀνθρώπους δικαιοσύνην, ἔπειτα τότε ἀποτμήσεται
mo ipe seipm dicēs: q̄lia pficiebā: ⁊ nō digna scru ἀνθρώπους ὁμοίους ἑαυτῷ λέγων, οἷα συνετίλουν, καὶ οὐκ ἄξια ἐ-
tat'ē me q̄ peccaui: libera aiam meā ne pgat in inte πασί με οἱ ἁμαρτοι, σῶσον ψυχήν μου ⁋ μὴ ἐλθεῖν εἰς δια
ritū: ⁊ vita mea lucē videbit. ecce hec oia opa φθοράν, καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται. ἰδοὺ ταῦτα πάντα ἐρ-
tur fortis vias tres cū viro. sed liberauit γάζεται ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός · ἀλλ' ἐρύσατο τὴν
aiam meā de monte: vt vita mea in luce laudet eū. ψυχήν μου ἐκ διαφθορᾶς, ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν.
auribᵇ percipe iob ⁊ audi me. obmutesce: ⁊ ego sū lo ἐνωτίσου ἰὼβ καὶ ἄκουέ μου. κώφευσον, καὶ ἐγώ εἰμι λαλή
quar.si eū tibi ⁊mo rḡspōde mihi: loquere: volo eū σω. εἰ δὲ σοι λόγος ἀντιβάλλειν μοι, λάλησον, θέλω γὰρ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina. Trāsla.B.Vie. Tex.heb.Job.xxxiiij.Pritiua.heb.

iustū esse te. si āt nō: tu audi me: obmutesce: t
δικαιωθῆναί σε. εἰ δὲ μή, σὺ ἄκουσόν μου, κώφευσον, καὶ
vocebo te sapiam.
διδάξω σε σοφίαν. Ca.34.

A Ελπόδενο āt eliu ait: audite me sapiētes:
ΚΥ ἀπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺ λέγει, ἀκούσατέ μου σοφοί,
eruditi auribꝰ ꝑcipite bonū. qm̄ auris ſmonco pro
ἐπιστάμενοι ἐνωτίσασθέ με καλόν. ὅτι οὖς λόγους δοκιμᾶ
bat: t guttur gustat escā. iudiciū elegim⁹ ipſo:
ζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρώσιν. κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυ
cognoscam⁹ in medio ipſoꝝ: qđ bonū qm̄ dixit
τοῖς, γνῶμεν ἀναμέσον ἑαυτῶν, ὅτι καλὸν ὅτι εἶπεν
iob iust⁹ sum. dñs amouit meū iudiciū. mē
Ἰὼβ δίκαιός εἰμι. ὁ κύριος ἀπέλλαξέ μου τὸ κρῖμα. ἐπ
tie⁹ est āt iudicio meo: violēta sagitta mea sine
ἐπλήσατο δὲ τῶν κρίματί μου, βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ
iniustitia. qđ vir vt iob. bibēo subſānationē sicut
ἀδικίας. τίς ἀνὴρ ὡσεὶ Ἰὼβ, πίνων μυκτηρισμὸν ὡσεὶ ὕ
aquā. q̄ nō peccauit neq; impi⁹ fuit: neq; olno comſtica
δωρ. οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας, οὐδ' ὅλως κοινωνή
uit cū factētib⁹ iniqua vt ambularet cū
σας μετὰ ποιούντων τὰ ἀνόμα τοῦ πορευθῆναι μετὰ
impiis. nō cūi dicas qm̄ nō erit ſpeculatio viri:
ἀσεβῶν. μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ ἴσαι ἐπισκοπὴ ἀνδρός,
t ſpeculatio ipſi a dño ideo prudēter corde
καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. διὸ συνετοὶ καρδίας
audite me: ne mihi⁹ſit cor⁹ dño impiū esse: t
B ἀκούσατέ μου, μή μοι ἔνι ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ
cor⁹ oipotente turbasse iustitiā. sed red
ἔναντι παντοκράτορος ταραχαὶ τὸ δίκαιον. ἀλλὰ ἀπο
dat hoi ſm qđ facit vnusqsq; eoꝝ: t in semita
δώσει ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ
viri inueniet eū. putao āt dñm absurda facturꝝ:
ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν. οἴεται δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσειν,
aut oꝑa ꝓturbabit iudiciū q̄ fecit terrā:
ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν ὃς ἐποίησε τὴν γῆν,
do āt est faciēo subcelestē t q̄ insūt oia.
τίς δὲ ἐστὶν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πάν
si ei⁹ voluerit cōtinere t spūm apud eū
τα. εἰ γὰρ βουλοῖτο συνέχειν καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ
detinere: finitē oia caro simul.
καταχεῖν, τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν. πᾶς
cū homo in terrā redibit vnde t format⁹ est. si āt nō
γὰρ ἄνθρωπος εἰς γῆν ἀποτελεσθήσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. εἰ δὲ μὴ
admonit⁹ eo: audi hec: auribꝰ ꝑcipe vocē verboꝝ. vide tu
συνίει, ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. ἴδε σὺ
facientē iniqua: t ꝑdentē maloꝝ:
τὸν ποιοῦντα ἄνομα, καὶ τὸν ὀλλύοντα τοὺς πονηρούς,
etiāt eternū iustū impiū facio: dicēo regi iniquo
εἶτα ἀνόμοις δίκαιον ἀσεβεῖς; λέγω βασιλεῖ πάρανο
eo: impijssimis ꝓncipib⁹. q̄ nō verit⁹ est ꝑ
μους, ἀσεβέστατος τοῖς ἄρχουσιν· ὃς οὐκ ἐπαισχύνθη πρὸ
sonā honorabilis: neq; nouit honorē ponere adultio: mira
σωπου ἐντίμου, οὐδὲ ἔγνω τιμὴν θεῖναι ἀδρεῖς, θαυμα
ri ꝑsonas eoꝝ: vana āt ipſo cuenièt
στὸν πρόσωπα αὐτῶν, καὶ δὲ αὐτοῖς ἐκπρέπει
C clamasse t orasse viz: vsuo est
θαι, τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός, ἐχρήσατο
ei⁹ iniquē. exclusio impotentib⁹: ipe est
γὰρ παραιτήσει, ἐκκλεισμὸν ἀδυνάτων, αὐτὸς γὰρ
oīpotet est opeꝝ hoium: latuit āt illū nihil eoꝝ
ἐρετὰς ἔργων ἀνθρώπων, λάθοι δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν
faciāt. neq; est loc⁹ vt abscōdant
πράσσουσιν. οὐ δέ ἐστι τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς
faciētes iniqua: qm̄ nō in viz ponet adhuc.
ποιοῦντας τὰ ἄνομα, ὅτι οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ ἐπίσειστι
nā dño
ἐ γὰρ κύριος ooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

la te apparere iustū. Quod
m si nō habes: audi me:
tace & docebo te sapiē
tiam. 34.

PRontūcians itaq; he
liu etiā hec locut⁹ est.
Audite sapientes verba
mea: & eruditi auscultate
me. Auris enim verba pbat: & guttur escas
gustu diiudicat. Iudiciū
eligamus nobis: & iter
nos videamus qd sit me
lius: quia dixit oooooooo
iob iust⁹ sum: & deus
subuertit iudiciū meū.
In iudicādo eni me mē
dacīū est: violēta sagitta
mea absq; vllo peccato.
Quis est vir vt est iob q
bibit subsannationem
quasi aquā: qui graditur
cum operātibus iniqui
tatē: & ambulat cū viris
impiis. Dixit eni. Non
placebit vir deo: etiam
si cucurrerit cum eo.
Ideo viri oooooooooooo
cordati audite me. Ab
sit a deo oooooooooooo
impietas: & ab oīpoten
te iniqtas. Opus enim
hominis reddet ei: &
iuxta vias singulorum
restituet eis. Vere enim
deus non oooooooooo
condēnabit frustra: nec
oīpotēs subuertet iudi
cīū. Quē cōstituit alium
sup terrā: aut quē posuit
sup orbē quē fabricat? Si
direxerit ad eum cor
suū: spm illi & flatū ad se
trahet: deficiet oīs ca
ro simul: & hō in cinerē
reuertetur. Si hēs ergo
intellectū: audi qđ dici
tur: & auscultа vocem oo
eloquii mei. Nunqd q
non amat iudicīū sanari
pōt: Et quō tu eū q iust⁹
est in tm condēnas: Qui
dicit regi apostata: qui
vocat duces impios. oo
Qui non accipit per
sonas principum: nec
cognouit tyrannū cū di
scептaret cōtra pauperē
Opus ei⁹ manuū ei⁹ sunt
vniuersi. Subito morīē
tur: & in media nocte
turbabūtur ppli & ptrā
sibūt: & auferet violētū
absq; manu. Oculi eīm
eius sup vias hoium: & oēs gressus eorū cōside
rat. Nō sunt tenebre &
nō est vmbra mortis: vt
abscōdātur ibi q opātur
iniqtatē. Neq; eīm vltra
in hominis potestatē ē:
vt veniat ad deum oooo

	צַדְּקֵךְ׃	
אָלַף	כַּחֲרֵשׁ וַאֲאַלֶּפְךָ חָכְמָה׃	
Ca xxxiiij	וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃	
עָנָה אָמַר	שִׁמְעוּ חֲכָמִים מִלָּי וְיֹדְעִים הַאֲזִינוּ	
אָזַן	לִי׃ כִּי אֹזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְחֵךְ	
בָּחַן	יִטְעַם לָאֲכֹל׃ מִשְׁפָּט נִבְחֲרָה לָּנוּ	
טָעַם טָעַם	נֵדְעָה בֵינֵינוּ מַה טּוֹב׃ כִּי אָמַר	
יָדַע	אִיּוֹב צָדַקְתִּי וְאֵל הֵסִיר מִשְׁפָּטִי׃	
סוּר	עַל מִשְׁפָּטִי אֲכַזֵּב אָנוּשׁ חִצִּי	
כָּזַב אָנַשׁ	בְלִי פָּשַׁע׃ מִי גֶבֶר כְּאִיּוֹב	
שָׁתָה	יִשְׁתֶּה לַעַג מַיִם׃ וְאָרַח לְחַבְרָה	
הָלַךְ	עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן וְלִלְכֹת עִם אַנְשֵׁי	
סָכַן	רֶשַׁע׃ כִּי אָמַר לֹא יִסְכָּן גֶּבֶר	
רָצָה	בְּרָצוֹתוֹ עִם אֱלֹהִים׃ לָכֵן אַנְשֵׁי	
	לֵבָב שִׁמְעוּ לִי חָלִלָה לְאֵל	
	מֵרֶשַׁע וְשַׁדַּי מֵעָוֶל׃ כִּי פֹעַל	
שָׁלַם	אָדָם יְשַׁלֶּם לוֹ וְכְאֹרַח אִישׁ	
מָצָא	יַמְצִאֶנּוּ׃ אַךְ אָמְנָם אֵל לֹא	
רָשַׁע עָוָה	יַרְשִׁיעַ וְשַׁדַּי לֹא יְעַוֵּת מִשְׁפָּט׃	
שׂוּם	מִי פָּקַד עָלָיו אָרְצָה וּמִי שָׂם תֵּבֵל	
	כֻּלָּהּ׃ אִם יָשִׂים אֵלָיו לִבּוֹ רוּחוֹ	
אָסַף נָוַע	וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֶאֱסֹף׃ יִנְוַע כָּל בָּשָׂר	
שׁוּב	יַחַד וְאָדָם עַל עָפָר יָשׁוּב׃ וְאִם	
אָזַן	בִּינָה שִׁמְעָה זֹאת הַאֲזִינָה לְקוֹל	
מָלַל שָׁנָא	מִלָּי׃ הַאַף שׂוֹנֵא מִשְׁפָּט יַחֲבֹשׁ	
שָׁפַט	וְאַתָּה צַדִּיק כַּבִּיר תַּרְשִׁיעַ׃ הַאֲמֹר	
	לְמֶלֶךְ בְּלִיַּעַל רָשָׁע אֶל נְדִיבִים׃	
נָשָׂא שׁוּר	אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא פְנֵי שָׂרִים וְלֹא	
עָשָׂה	נִכַּר שׁוּעַ לִפְנֵי דַל כִּי מַעֲשֵׂה	
יָדַי כַּף	יָדָיו כֻּלָּם׃ רֶגַע יָמוּתוּ וַחֲצוֹת	
נָגַשׁ עָבַר	לַיְלָה יִגְעֲשׁוּ עָם וְיַעֲבְרוּ וְיָסִירוּ	
סוּר אָבַר	אַבִּיר לֹא בְיָדוֹ כִּי עֵינָיו עַל דַּרְכֵי	
	אִישׁ וְכָל צְעָדָיו יִרְאֶה׃ אֵין	
חָשַׁךְ	חֹשֶׁךְ וְאֵין צַלְמָוֶת לְהֶסָּתֵר	
שָׁם פָּעַל	שָׁם פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ כִּי לֹא עַל	
שׂוּם	אִישׁ יָשִׂים עֽוד לַהֲלֹךְ אֶל אֵל	

בַּמִּשְׁפָּט׃ יָרֹעַ כַּבִּירִים לֹא חֵקֶר שָׁפַט רוֹעַ
וַיַּעֲמֵד אַחֵרִים תָּחְתָּם׃ לָכֵן כָּבִּר עָמֵד
יַכִּיר מַעֲבָדֵיהֶם וְהָפַךְ לַיְלָה נָבַר עָבַד
וְיִדַּכָּאוּ׃ תַּחַת רְשָׁעִים סְפָקָם דָּכָא
בִּמְקוֹם רֹאִים׃ אֲשֶׁר עַל כֵּן קוּם רָאָה
סָרוּ מֵאַחֲרָיו וְכָל דְּרָכָיו לֹא סוּר
הִשְׂכִּילוּ׃ לְהָבִיא עָלָיו צַעֲקַת שָׂכַל בּוֹא
דָל וְצַעֲקַת עֲנִיִּים יִשְׁמָע׃ וְהוּא עָנָה שָׁמַע
יַשְׁקִט וּמִי יַרְשִׁעַ וְיַסְתֵּר פָּנִים שָׁקַט רָשַׁע
וּמִי יְשׁוּרֶנּוּ וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם סָתַר פָּנָה
יָחַד׃ מִמְּלָךְ אָדָם חָנֵף מִמֹּקְשֵׁי שׁוּר יָקַשׁ
עָם׃ כִּי אֶל אֵל הֵאָמַר נָשָׂאתִי אָמַר חָבַל
לֹא אֶחְבֹּל׃ בִּלְעֲדֵי אֶחֱזֶה אַתָּה חָזָה
הוֹרֵנִי אִם אָוֶן פָּעַלְתִּי לֹא אֹסִיף׃ יָרָה יָסַף
הֲמֵעִמְּךָ יְשַׁלְּמֶנָּה כִּי מָאַסְתָּ כִּי שָׁלַם
אַתָּה תִּבְחַר וְלֹא אָנִי וּמַה יָדַעְתָּ בָּחַר
דַּבֵּר׃ אַנְשֵׁי לֵבָב יֹאמְרוּ לִי
וְגֶבֶר חָכָם שֹׁמֵעַ לִי׃ אִיּוֹב לֹא
בְּדַעַת יְדַבֵּר וּדְבָרָיו לֹא בְהַשְׂכִּיל׃ יָדַע שָׂכַל
אָבִי יִבָּחֵן אִיּוֹב עַד נֶצַח עַל בָּחַן
תְּשֻׁבֹת בְּאַנְשֵׁי אָוֶן׃ כִּי יֹסִיף שׁוּב יָסַף
עַל חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע בֵּינֵנוּ יִשְׂפּוֹק שָׂפַק
וְיֶרֶב אֲמָרָיו לָאֵל׃ רָבָה

Ca.xxxv. וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃ עָנָה אָמַר
הֲזֹאת חָשַׁבְתָּ לְמִשְׁפָּט אָמַרְתָּ שָׁפַט
צִדְקִי מֵאֵל׃ כִּי תֹאמַר מַה
יִסְכָּן לָךְ מָה אוֹעִיל מֵחַטָּאתִי׃ סָכַן יָעַל
אֲנִי אֲשִׁיבְךָ מִלִּין וְאֶת רֵעֶיךָ שׁוּב מָלַל
עִמָּךְ׃ הַבֵּט שָׁמַיִם וּרְאֵה וְשׁוּר רָעָה נָבַט
שְׁחָקִים גָּבְהוּ מִמֶּךָּ׃ אִם חָטָאתָ מִן
מַה תִּפְעָל בּוֹ וְרַבּוּ פְשָׁעֶיךָ פָּעַל רָבָה
מַה תַּעֲשֶׂה לּוֹ׃ אִם צָדַקְתָּ מַה עָשָׂה
תִּתֶּן לוֹ אוֹ מַה מִיָּדְךָ יִקָּח׃ נָתַן לָקַח
לְאִישׁ כָּמוֹךָ רִשְׁעֶךָ וּלְבֶן
אָדָם צִדְקָתֶךָ׃ מֵרֹב עֲשׁוּקִים עָשַׁק
יַזְעִיקוּ יְשַׁוְּעוּ מִזְּרוֹעַ רַבִּים׃ זָעַק שׁוּעַ
זָרַע רָבַב

in iudicium. Conteret multos & innūerabiles: & stare faciet alios pro eis. Nouit eni opera eorū: & idcirco inducet noctē: & conterentur. Quasi impios percussit eos in loco videntium. Qui quasi de industria recesserūt ab eo: & oēs vias eius intelligere noluerūt. Vt puenire facerēt ad eū clamorem egeni: & audiret vocē pauperū. Ipso em̄ cōcedēte pacē: qs est q cōdēnet? Ex q abscōderit vultū: qs ē q cōtēpletur eū? & sup gentes & sup oēs homies. Qui regnare facit hoīem hypocritā: ꝓpter pctā populi. Quia ergo ego locutus sum ad deū: te quoq nō prohibebo. Si erraui: tu doce me. Si iniqtatē locutus suꝫ: vltra nō addā. Nunqd a te deus expetit eam quia displicuit tibi? Tu ei cepisti loq: & nō ego. Qd si qd nosti melius: loquere. Viri intelligentes loquātur mihi: & vir sapēis audiat me. Iob autem stulte locutus est: & verba illi non sonant disciplinā. Pater mi: ꝓbetur iob vsq ad finem. Ne desinas ab homine iniquitatis: qui addidit sup pctā sua blasphemiā. Inter nos iterim cōstringatur: & tūc ad iudiciū ꝓuocet sermonib suis deū.

Igitur heliu hec 35. rursum locutus est. Nūqd equa videtur tibi tua cogitatio: vt diceres iustior deo sum? Dixisti enim. Non tibi placet qd rectū ē: vel qd tibi ꝓderit si ego peccauero? Itaq ego rñdebo sermonib tuis: & amicis tuis tecū. Suspice celū & intuere: & cōtēplare ethera: q altior te sit. Si peccaueris: qd ei nocebis: et si multiplicate fuerit iniqtates tue: qd facies cōtra eū? Porro si iuste egeris qd donabis ei: aut quid de manu tua accipiet? Homini q filis tui ē nocebit ipietas tua: & filiū hoīs adiuuabit iustitia tua. Propt mltitudinē calūniatorū clamabūt: & eiulabūt pp viꝫ brachii tyrānoꝝ.

oēs inspicit: q ꝯprehēdit ininuestigabilia: gl̄iosa q πάντας ἐφορᾶ, ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε excellētia: quoꝝ nō est nūer. cognoscēs eoꝝ καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ὁ γνωρίζων αὐτῶν opa: τ vertet noctē τ humiliabunt. ἀντὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθήσονται. ἔστι tinxit āt impios: ꝯspicui āt corā eo. q βεσεν δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ὅτι declinauerūt a lege dei. iustificationes eius nō cognoscēs ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ. δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἐπέ uerūt. vt adducerēt ad eū clamorē paupe γνωσαν, τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένη ris: τ clamorē egenoꝝ exaudiet. τ ipe τος, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. καὶ αὐτὸς silentiū ꝓbebit: τ qs condēnabit: τ abscō ἡσυχίαν παρέξεται, καὶ τίς καταδικάσεται, καὶ κρύα det faciē? τ qs videbit eū? τ sup gē ψει πρόσωπον; καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθ tē: τ sup hoīem simul: q regnare facit homi νους, καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ, βασιλεύων ἀνθρω nē hypocritā ob difficultatē ppli. qm̄ ad πον ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ὅτι πρὸς γὰρ fortē dicēs: accepi: nō alienabo: sine meipo ἰσχυρὸν ὁ λέγων, εἴληφα, οὐκ ἐνεχυράσω, ἄνευ ἐμαυ videbo. tu ostēde mihi: si iniustitiā opat suꝫ: τοῦ ὄψομαι. σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν εἰργασάμην, nō addā: nūqd a te soluet eā: qm̄ οὐ μὴ προσθήσω, μὴ παρὰ σοῦ ἀποτίσῃ αὐτήν. ὅτι tu expulisti: qm̄ tu eligeꝫ: τ nō ego: τ qd nosti lo σὺ ἀπώσω, ὅτι σὺ ἐκλέξῃ, καὶ οὐκ ἐγώ, καὶ τί ἔγνως λά quere? ideo prudētes corde dicēt hec: vir āt sa λησον; διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σο piēs audiuit meū verbū. iob āt nō in intellectu locut φὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. ἰὼβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλη est: at verba eius nō in sciētia. verūtā σε, τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. οὐ μὴν δὲ ἀλ disce iob: ne dederis āpli: respōsionē: q̄madmodū λὰ μάθε ἰώβ, μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν, ὥσπερ οἱ stulti. ne addam sup peccatis nr̄is: ini ἄφρονες. ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν, ἀνο qtas āt in nobis ꝯputet multa loquentib verba μία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθείη πολλὰ λαλούντων ῥήματα corā domino.

ἐναντίον κυρίου. Ca.35.

Respōdens āt eliu ait: qd hoc putasti Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιοὺ λέγει, τί τοῦτο ἡγήσω in iudicio. tu qs es? qm̄ dixisti iust sū co ἐν κρίσει. σὺ τίς εἶ; ὅτι εἶπας δίκαιός εἰμι ἐναντ rā dño. qm̄ dices qd faciā cū peccauerī: ego āt τίον κυρίου. ὅτι ἐρεῖς τί ποιήσω ἁμαρτών; ἐγὼ δέ tibi dabo respōsum τ trib amicis. suspi σοι δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶ φίλοις. ἀνά ce in celū τ vide: ꝯtēplare nebulas: q βλέψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατάμαθε νέφη, ὡς alte a te. si peccasti qd facies? si aūt τ ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ. εἰ ἥμαρτες τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ multa deliqsti: qd potes facere? qm̄ igit iu πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ποιῆσαι; ἐπεὶ οὖν δί sti es: qd dabis ei: aut qd de manu tua acci καιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρός σου λή piet? viro simili tui ipietas tua: τ filio ψεται; ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ υἱῷ hoīs iusticia tua. a multitudīe calūnia ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου. ἀπὸ πλήθους συκοφαν ti clamabūt: vociferabunt a brachio τούμενοι κεκράξονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος multorum.

πολλῶν.

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina. | Trāsla.B.Vie. | Tex.heb.Job.xxxvj.Pritiua.heb.

C

τ nō dixit: vbi eſt deus q̄ fecit me: ordi-
καὶ οὐκ ἔστι, ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ καταστή-
nāo cuſtodias nocturnas. diuidens me a q̄drupedi-
σων φυλακὰς νυκτερινάς. διορίζων με ἀπὸ τετρα-
bus terre: ab āt volucrib⁹ celi. illic clamabūt τ
πόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ. ἐκεῖ κεκράξονται καὶ
nō exaudiet: τ ab iniuria malop. indeccētia eſt
οὐ μὴ εἰσακούσῃ, καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν. ἄτοπα γὰρ
videre nō vult dñs] tpc eſt ops

D

ἰδεῖν οὐ βούλεται ὁ κύριος, ἄνομος γὰρ ὁ παντελέστατος
cōſpecto: eſt ꝓficientiū iniqua: τ ſalua
ὁρατὸς ἐστι τῶν συντελούντων τὰ ἄτοπα, καὶ σώ-
bit me. iudicare āt eoſū eo: ſi poteſ laudare
σει με. κρίνειν δὲ ἀναγκαῖον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι αὐτὸν
eū et eſt. τ nūc q̄n nō eſt q̄ cōſideret trā
ἄνομον ὡς ἔστι. καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος ἐργὰ
eū: τ nō nouit in delicto valde. τ iob fru
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παρακτῶματι σφόδρα. καὶ ἐλάβ μα
ſtra aperit os ſuū: in ignoātia ꝟba pōderat.
ταίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

A

Ddens āt eliu adhuc ait: expecta me paulū ꝙplꝰ.
Προσθεὶς δὲ Ελιοὺ ἔτι λέγει, μεῖνόν με μικρὸν ἔτι·
vt doceā te: adhuc.n.in me eſt ſmo: repetēs ſcie
ἵνα διδάξω σε, ἔτι γὰρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ λόγος, ἀναλαβὼν τὴν ἐπι
tiā meā longā: operib⁹ āt meis iuſta dicā in verita
στήμην μου μακράν, ἔργοις δέ μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθεί
te: τ nō iniuſta verba iniuſte intelligēo. cognoſce āt
ας, καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιείς· γίνωσκε δὲ
q̄n dñs nō repellet innocentē. potēs
ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποστραήσῃ ἀκακον. δυνατὸς
fortitudie cor impios nō viuificabit: τ pecunias mēdi
ἰσχύι καρδίας ἀσεβῶν οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ χρήματα πτω
cor⁹ dabit: nō auferet a iuſto oculos ſuos: τ
χῶν δώσει. οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ
cū regib⁹ in ſolio collocabit eos in victoriā τ exalta
μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νίκος καὶ ὑψω-
bunt. τ victi in manicis cōprehēdent
θήσονται. καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συχθήσον
in fune paupertat⁹. τ renūciabit eis opa eor⁹
ται ἐν χοινίῳ πτωχίας. καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν
τ delicta eor⁹: q̄n fortes crūt. ſed

B

καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ὅτι ἐχύσευσιν. ἀλλὰ τοῦ
iuſtū exaudiet: τ dixit q̄n reuertent⁹ ex

A

δικαίου εἰσακούσεται, καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ
iniq̄tate. ſi audierint τ fuerint: ꝙplebūt
ἀδικίας. ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέσουσι
dies ſuos in bonis: τ ānos ſuos in gau-
τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐφρο
dio. impios āt nō ſaluat ꝙpl nō velle
σύναις. ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασώσει παρὰ τοῦ μὴ βούλεσθαι
ſpos ſcire dñm: τ q̄n admoniti inaudiēteo
αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ διότι νενεύτουμένοι ἀνήκοοι
fuerūt. τ hypocrite corde ordinabūt furozē: nō clama-
ἔσαν· καὶ ὑποκρινταὶ καρδίᾳ τάξουσι θυμόν, οὐ βοήσει-
būt q̄n ligauit eos. moriat igit in iuuētute ani
ται ὅτι ἔδησεν αὐτούς· ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νιότητι ἡ ψυ
ma eor⁹: at vita eor⁹ vulnerata ab angelis.
χὴ αὐτῶν, ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τετρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων.

C

cor⁹ cōprelleruūt vehilē τ impotentē: iudiciū āt mālector⁹ ex
ἀπῆλθαν ἐλλιπεῖς ἀδυνάτως, κρῖμα δὲ πρόσωπον λα-
ponet. τ ꝓterea q̄n decepit ex ore inimici: im-
βόντες. τ διὰ τοῦτο ἐπεὶ ἀπάτησεν ἐκ στόματος ἐχθροῦ, ἄ-
mēſa ꝓfuſio ſub ea: τ deſcēdit mē
βυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τρό
ſa tua plena pinguedine. nō deficiet āt a tu
πεζά σου πλήρης πιότητος· ἐνὸς ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δὲ
lis iudiciū: furor⁹ āt in impios erit: ꝓpl ipietatē
καίων κρῖμα, θυμὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς ἔσται, δὲ ἀσεβείας
donoꝛ: q̄ ſuſceperūt in intuitū: ne te declinet voluntaria
δώρων, ὧν εἰδέχοντο ἐπ' ἀδικίαις, μή σε ἐκκλινάτω ἐκ τῶν
mēo: deꝓcatiōe in neceſſitate exītiū ꝓpotentū τ oēs
ὁδῶν δικαίως ἐν ἀνάγκῃ ἔντων ἀδυνάτων, καὶ πάντας

Et nō dixit vbi eſt deus
qui fecit me: qui dedit
carmina in nocte. Qui
docet nos ſuper iumenta
terre: & ſuper volucres
celi erudit nos. Ibi oēo
clamabūt & nō exaudiet
ꝓpter ſuperbiā malorū.
Nō ergo fruſtra audiet
de: & oēs cauſas ſingu
lorū intuebitur. Etiā cū
dixeris non cōſiderat:
iudicare coram illo & ex
pecta eum. Nunc eni
non infert furorem ſuū:
nec vlciſcitur ſcelus
valde. Ergo iob fruſtra
aperit os ſuum: & abſq̄
ſcientia verba multipli-
cat. 36.

Ddens quoq̄ heliu:
hec locutus eſt. ooo
Suſtine me paululū: & indicabo tibi. Adhuc eni habeo q̄d ꝓ deo loquar. Repetā ſciam meā a principio: & opatorē meū ꝓbabo iuſtū. Vere ei abſq̄ mēdacio ſmones mei: & pfecta ſcia ꝓbabitur tibi. De potētes nō abiicit: cū & ipe ſit potēs. Sed nō ſaluat ipios: & iudicium paupibus tribuit. Nō auferet a iuſto oculos ſuos: & reges ooooo in ſolio collocat in perpetuum: & illi erigūtur. Et ſi fuerint in catenis: & vinciantur ooooooo funibus paupertatis: in dicabit eis opera eorum & ſcelera eorū qa violēti fuerūt. Reuelabit q̄q̄ aurē eorū vt corripiat: & loq̄tur vt reuertantur ab iniq̄tate. Si audierint & obſeruauerint: cōple būt dies ſuos in bono: & annos ſuos in gloria. Si aūt nō audierint: tranſibūt ꝓ gladiū: & cōſumētur in ſtulticia. Simulatores & callidi ꝓuocāt ira dei: neq̄ clamabunt cū vincti fuerit. Morietur in tēpeſtate aīa eorū: & vita eor⁹ iter effeminatos. Eripiet de anguſtia ſua ꝓpauperē: & reuelabit in tribulatiōe aurē ei. Igitur ſaluabit te de ore anguſto latiſſime & non hñte fūdamētū ſubter ſe: reqes aūt mēſe tue erit plena pinguedie. Cauſa tua q̄ſi ipſi iudicata ē: cām iudiciūq̄ recipies. Nō te ergo ſuper ira vt aliquē opmas: nec mltitudo donorū iclinet te. Deponē magnitudinē tuam abſq̄ tribulatione: & oēs

וְלֹא אָמַר אַיֵּה אֱלוֹהַ עֹשַׂי נֹתֵן
זְמִרוֹת בַּלָּיְלָה׃ מְלַפֵּנוּ מִבַּהֲמוֹת
אֶרֶץ וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יְחַכְּמֵנוּ׃ שָׁם
יִצְעֲקוּ וְלֹא יַעֲנֶה מִפְּנֵי גְּאוֹן רָעִים׃
אַךְ שָׁוְא לֹא יִשְׁמַע אֵל וְשַׁדַּי לֹא
יְשׁוּרֶנָּה׃ אַף כִּי תֹאמַר לֹא תְשׁוּרֶנּוּ
דִּין לְפָנָיו וְתוֹחַל לוֹ׃ וְעַתָּה כִּי
אַיִן פָּקַד אַפּוֹ וְלֹא יָדַע בַּפַּשׁ
מְאֹד׃ וְאִיּוֹב הֶבֶל יְפַצֶּה פִּיהוּ
בְּבַלִי דַעַת מְלִין יְכַבֵּר׃
וַיֹּסֶף אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃
כ.xxxvj.
כַּתֵּר לִי זְעֵיר וַאֲחַוְּךָ כִּי עוֹד לֶאֱלוֹהַּ
מִלִּים׃ אֶשָּׂא דֵעִי לְמֵרָחוֹק וְלִפְעֲלִי
אֶתֵּן צֶדֶק׃ כִּי אָמְנָם לֹא שֶׁקֶר מִלָּי
תְּמִים דֵּעוֹת עִמָּךְ׃ הֵן אֵל כַּבִּיר
וְלֹא יִמְאָס כַּבִּיר כֹּחַ לֵב׃ לֹא יְחַיֶּה
רָשָׁע וּמִשְׁפַּט עֲנִיִּים יִתֵּן׃ לֹא
יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו וְאֶת מְלָכִים
לַכִּסֵּא וַיּוֹשִׁיבֵם לָנֶצַח וַיִּגְבָּהוּ׃
וְאִם אֲסוּרִים בַּזִּקִּים יִלָּכְדוּן
בְּחַבְלֵי עֹנִי׃ וַיַּגֶּד לָהֶם פָּעָלָם
וּפִשְׁעֵיהֶם כִּי יִתְגַּבָּרוּ׃ וַיְגַל אָזְנָם
לַמּוּסָר וַיֹּאמֶר כִּי יָשׁוּבוּן מֵאָוֶן׃
אִם יִשְׁמְעוּ וְיַעֲבֹדוּ יְכַלּוּ יְמֵיהֶם
בַּטּוֹב וּשְׁנֵיהֶם בַּנְּעִימִים׃ וְאִם לֹא
יִשְׁמְעוּ בְּמַשְׁלַח יַעַבְרוּ וְיִגְוְעוּ בְּלִי
דָעַת׃ וְחַנְפֵי לֵב יְשִׂימוּ אַף לֹא
יְשַׁוְּעוּ כִּי אָסָרם׃ תָּמֹת בַּנֹּעַר נַפְשָׁם
וְחַיָּתָם בַּקְּדֵשִׁים׃ יְחַלֵּץ עָנִי בְּעָנְיוֹ
וְיָגֶל בַּלַּחַץ אָזְנָם׃ וְאַף הֲסִיתְךָ
מִפִּי צָר רַחַב לֹא מוּצָק תַּחְתֶּיהָ
וְנַחַת שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא דָשֶׁן׃ וְדִין
רָשָׁע מָלֵאתָ דִּין וּמִשְׁפָּט
יִתְמֹכוּ׃ כִּי חֵמָה פֶּן יְסִיתְךָ
בְּשָׁפְקָ וְרֹב כֹּפֶר אַל יַטֵּךְ׃
הֲיַשְׁרֵךְ שׁוּעֲךָ לֹא בְצָר וְכֹל

Pritiua.heb. Ter.heb. Job.xxxvij.

Trâsla. B. Vie. Trâs. Gre. lxx.. cũ iter. latina.

בַּאֲמַצֵּי כֹחַ׃ אַל תְּשַׁאֵף הַלַּיְלָה
לַעֲלוֹת עַמִּים תַּחְתָּם׃ הִשָּׁמֶר
אַל תֵּפֶן אֶל אָוֶן כִּי עַל זֶה בָּחַרְתָּ
מֵעֹנִי׃ הֵן אֵל יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ מִי
כָמֹהוּ מוֹרֶה׃ מִי פָקַד עָלָיו דַּרְכּוֹ
וּמִי אָמַר פָּעַלְתָּ עַוְלָה׃ זְכֹר כִּי
תַשְׂגִּיא פָּעֳלוֹ אֲשֶׁר שֹׁרְרוּ
אֲנָשִׁים׃ כָּל אָדָם חָזוּ בוֹ אֱנוֹשׁ
יַבִּיט מֵרָחוֹק׃ הֵן אֵל שַׂגִּיא וְלֹא
נֵדַע מִסְפַּר שָׁנָיו וְלֹא חֵקֶר׃ כִּי
אַדָּם רָב׃ אַף אִם יָבִין מְפַרְשֵׁי
עָב תְּשֻׁאוֹת סֻכָּתוֹ׃ הֵן פָּרַשׂ עָלָיו
אוֹרוֹ וְשָׁרְשֵׁי הַיָּם כִּסָּה׃ כִּי בָם
יָדִין עַמִּים יִתֵּן אֹכֶל לְמַכְבִּיר׃ עַל
כַּפַּיִם כִּסָּה אוֹר וַיְצַו עָלֶיהָ בְּמַפְגִּיעַ׃
יַגִּיד עָלָיו רֵעֵהוּ מִקְנֶה אַף עַל עוֹלָה׃
אַף לְזֹאת יֶחֱרַד
לִבִּי וְיִתַּר מִמְּקוֹמוֹ׃ שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ
בְּרַגְזָ קוֹלוֹ וְהֶגְיוֹ מִפִּיו יֵצֵא׃
תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם יְשָׁרֵהוּ וְאוֹרוֹ
עַל כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ אַחֲרָיו יִשְׁאַג
קוֹל יַרְעֵם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ וְלֹא
יְעַקְּבֵם כִּי יִשָּׁמַע קוֹלוֹ׃ יַרְעֵם אֵל
בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת עֹשֶׂה גְדֹלוֹת
וְלֹא נֵדָע׃ כִּי לַשֶּׁלֶג יֹאמַר הָוֵא
אָרְצָ וְגֶשֶׁם מָטָר וְגֶשֶׁם מִטְרוֹת
עֻזּוֹ׃ בְּיַד כָּל אָדָם יַחְתֹּם לְדַעַת
כָּל אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ׃ וְתַבָא חַיָּה
בְמוֹ אָרֶב וּבִמְעֹנֹתֶיהָ תֵּשֵׁבְנָה׃
מִן הַחֲדֶר תָּבוֹא סוּפָה וּמִמְּזָרִים
קָרָה׃ מִנִּשְׁמַת אֵל יִתֵּן קֶרַח
וְרָחַב מַיִם בְּמוֹצָק׃ אַף בְּרִי
יַטְרִיחַ עָב יָפִיץ עֲנַן אוֹרוֹ׃
וְהוּא מְסִבּוֹת מִתְהַפֵּךְ בְּתַחְבֻּלֹתָו

Pritiua.heb. Ter.heb. Job.xxxvij.

robustos fortitudine.
Ne protrahas noctem:
vt ascendant populi
pro eis. Caue ooooooooo
ne declines ad iniquitatē:
hanc enim cepisti sequi
post miseriā. Ecce deus
excelsus in fortitudie sua:
& nullus ei similis in legislatoribus. Quis poterit
scrutari vias eius? aut qs
audet ei dicere: opat? es
iniquitatē? Memēto q
ignores opus ei?: de q
cecinerūt viri. Oēs homines vidēt eū: vnusqs
q intuetur pcul. Ecce
deus magn? vincēs sciētiā nr̄am: numerus ānorū ei? inestimabilis. Qui
aufert stillas pluuie: &
effundit ibres ad instar
gurgitū: qui de nubib?
fluūt q pretexūt cūcta
desup. Si voluerit extēdere nubes quasi tentorium suum: & fulgurare
lumine suo desup: cardines qsq maris operiet.
Per hec ei? iudicat populos: & dat escas multis
mortalib?. In manibus
abscōdit lucē: & pcipit
ei vt rursus aducīat. An
nunciat de ea amico suo
q possessio eius sit: & ad
eam possit ascēdere. 37.
Super hoc expauit
cor meū: & emotū
est de loco suo. Audiet
auditionē in terrore vocis ei? & sonū de ore illi?
pcedentē. Subter oēs
celos ipse cōsiderat: & lumen illi? sup terminos
terre. Post eum rugiet
sonitus: tonabit voce
magnitudinis sue: & nō
iuestigabitur cū audita
fuerit vox eius. Tonabit
deus in voce sua mirabiliter: qui facit magna
& iscrutabilia. Qui pcipit nui vt descendat in
terram: & hiemis pluuiis & imbri ooooooooo
fortitudinis sue. Qui in
manu oim hoim signat:
vt nouerint singuli opa
sua. Ingredietur bestia
latibulum suū: & in antro suo morabitur. oooo
Ab interioribus egredietur tēpestas: & ab arcturo frigus. Flante deo cō
crescit gelu: & rursum latissime funditur aque.
Frumētū desiderat nubes: & nubes spargunt
lumē suū. Que lustrant
cūcta circuitū: quocūq
eas volūtas gubernantis

robustos fortitudine ne protrahas noctē vt ascendant alij pro eis: sed caue ne facias indeβῆναι ἄλλους ἀντ' αὐτῶν, ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πρόῃς ἄτε cēcia: ab hio esi liberat eos a pauptate. ecce πα, ἀπὸ τούτων γὰρ ἐξείλου ἀπὸ πτωχείας. ἰδοὺ ὁ fortis cōfirmabit in fortitudie sua: qs est sm eā ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ, τίς γάρ ἐστι κατ' αὐτο potēs: qs ut est scrutās ei opa: aut qs qs γὰρ δυνάσης; τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ viriūi fecit intuita: memēto q magna opa ei ἔπραξεν ἄδικα; μνήσθητι ὅτι μεγάλα τὰ ἔργα αὐτο quib vulnerati sunt mortales. ecce fortis mul τῶν, ὅσοι τετρωσκόμενοί εἰσι βροτοί. ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πο t nō cognoscem nūerus annoꝝ eius t infini λὺς καὶ οὐ γνωσόμεθα, ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπείρα tuo. nūerabiles ūt ei stille pluuie: t infundent τος· ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσε pluuia i nubē. fluēt antiqtatco: inūbrauerūt ut ἐκ νεφέλης· ῥυήσονται παλαιώματα, ἰσχίασι δὲ nubila in indicibilib tonitruio. t si ꝓposuerit ertēlīōcoīnu νέφη ἐπὶ ἀμυήτων βροντῶν· καὶ ἐὰν συνῇ ἐπιτάσεις n bio: eq̄litatē tabnaculi sui. ecce extēdit sup illud φίλης, ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὴν nubē sua: t fundamēta maris absc̄ōdit: in ea clo ὀδῷ, καὶ ῥιζώματα τῆς ἁλάσσης ἐκάλυψεν· ἐν γὰρ αὐτοῖς iudicabit ꝓplos: dabit escā forti. in manib absc̄ō κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι· ἐπὶ χερσὶν ἐκά dit lumē: t ꝓcepit de ea in occurrētū. renū λυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι· δίκαιο ciabit de eo amico ei possessio t de iniustitia. γελεῖ περὶ αὐτῷ φίλοις αὐτοῦ κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. C.37

Ad ꝓpt hāc turbatū est cor meū: t motū Καὶ ἐπὶ ταύτης ἐτάραχθη ἡ καρδία μου, καὶ ἀπο est de loco suo. audi auditionē i tra furoris ei: πήδησε ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, t meditatio de ore ei egrediet. sub to καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται· ὑποκάτω παν to celo ꝓcipat ei: t lumē illi sup a πὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς las terre. post eū clamabit voce: tonabit γῆς. μετὰ ταῦτα ἐπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσει in voce iniurie sue: t nō cōmutabit eos: qū ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι audiet vocē ei. tonabit forte in voce sua ἀκούσῃ φωνὴν αὐτοῦ· βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐ mirabili: hoīa posuit bestiis. norūt ūt cubilia ei τοῦ θαυμασίᾳ, ὥραν ἔθετο κτήνεσιν· γνώσονται δὲ κοῖται τὰ dine. in hio olb nō exsurgit tua sentētia: neq mu ἐν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια, οὐδὲ μὴ tabit tuū cor a corpore. fecit ei ma λάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος· ἐποίησε γὰρ μεγά gna q̄ nō nouim: disposēo mui. esto sup terrā: t λα ἃ οὐκ οἶδεμεν, συντάσσων χείρι· γίνου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ tēpestas pluuiaꝝ potēcie sue. in manu olo homi χειμὼν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ· ἐν χειρὶ παντὸς ἀνέρ nio subsignat: vt sciat olo homo suā που κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ infirmitatē. ingresse sūt ūt fere sub tectū: deuerūt ūt ἀσθένειαν· εἰσῆλθε δὲ ἡ φώλη ὑπὸ σκέπην, ἐσύχασαν δὲ in cubili. de penetralib venīt volucre. ab ἐπὶ κοίτης· ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται ὀδύναι· ἀπὸ ūt ꝓmontorijs frig: t a vēto fort dabit δὲ ἀκρωτηρίων ψύχος, καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει glacīē. gubernat ūt aquā sicut voluerit. t cle πάγος· διακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται· καὶ ἐκλεί ctū formar nubeo. disperget nubilū lumē ei: πτοῦ καταπλάσει νέφη· διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐ t tpe circuitꝰ quertit in gubernaculis τοῦ, καὶ αὖθις κυκλώματα διαστρέφει ἐν βουλαῖς ꝏꝏ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina. Trāsla.B.Vie. Tex.heb.Job.xxxviij.Trāsliua.heb.

in opa eoꝝ: ola ḋcūq; vtiq; ꝓceperit eis: ἐις ἔργα αὐτῶν, ϖόσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς, hec coordinata sūt ab eo sup tram. siue in ταῦτα συντέτακται ϖαρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἐὰν εἰς disciplinā siue in trā eius: siue in miaꝝ iuene ϖαιδείαν ἐάν τε εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐάν εἰς ἕλεος εὑρε rit eum. aurib⁹ ꝑcipe hec iob: sta: admonere poten σκ αὐτόν· ἐνωτίζου ταῦτα ἰὼβ, στῆθι, νουθέτου δ' ὑπα⁹ tam dñi. nouins⁹ qñ dño posuit opera ei⁹. μεν κυρίου· οἶδας ὅτι κύριος ἔθετο τὰ ἔργα αὐτοῦ· lumē ḋ fecit e tenebris. scit ãt discretionē nubiloꝝ φῶς ϖοιήσας ἐκ σκότους· ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν, magne ãt ruine maloꝝ. tua ãt vestis calida: μεγάλων δὲ τραύματα ποιῶν· σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή, quiescit ãt sup terrā a noto. firmabit cū ἡσυχάζων δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ νότου· στερεώσει με eo in antiquitateo: fortes et inspectioēs ifusio τ' αὐτοῦ εἰς ϖαλαιώματα, ἰσχυροὶ ὡς ὁράσεις ἐπιχύ⁹ nis. cur voce me: ḋ dicem⁹ ei: τ cessa σεως· διατί διδάξει με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; κὠι ϖαν bimus multa dicenteo. nūḋ liber aut scriba σύμπαν ϖολλὰ λέγοντες· μὴ βίβλος ἢ γραμματεὺς mihi adfuit: vt hoiem cū sileteri silere faciaꝝ. μοι ϖαρέσκει, ἵνα ἄνθρωπον ἡσυχῇ κατασιωπήσω. olbus ãt nō visibile lumē: lucidum eū in ϖᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶ τοῖς antiquitatibus: sicut ab eo in nebulis. ab ϖαλαιώμασιν, ὥσϖερ τὸ ϖαρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ἀϖὸ adſone nubeo splendenteo: in his magna glo βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα, ἐπὶ τούτοις μεγάλη δό ria τ honoꝝ ab olpotente: τ non inueni ξα καὶ τιμὴ ϖαρὰ ϖαντοκράτορος, καὶ οὐχ εὑρίσκο⁹ mꝰ aliam similē fortitudini ei⁹. ḋ tuſta iudicat μὴ ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, ὃ τὰ δίκαια κρίνων nō putaꝝ exaudire eum: ideo timebunt eum ho οὐκ ὄψεται ἐπισκεύων αὐτά; διὸ φοβηθήσονται αὐτὸν οἱ ἄν minoꝝ: timebunt ãt eū τ sapiēteo corde. θρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ πᾶσαι σοφοὶ καρδίᾳ. Ca.38

A Quib⁹ ãt cessauit eius a simone dixit Μετὰ δὲ τὸ ϖαύσασθαι λαλοῦν τὸν λέξεως ἔϖεσεν ὁ dño iob ꝑ turbinem τ nubem. ḋ iste Infra. κύριος τῷ Ἰὼβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφέλης. τίς οὗτος ὁ 40.a. abscōdeno cōsiliū. cōtineno ãt verba in corde: me κρύπτων βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ ãt putat abscōdere: cinge sicut uir lūbū tuū: iter δὲ οἴεται κρύπτειν; ζῶσαι ὥσϖερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἵνα rogabo ãt te: tu ab⁹ mihi respōde. vbi eraꝝ in fun τόσω δέσει, σὺ δέ μοι ἀποκρίνῃ· ϖοῦ ἦς ἐν τῷ θε dando me fram: nuncia ãt mihi si scio itelle μελίου με τὴν γῆν; ἀνάγγειλόν δέ μοι εἰ ἐπίστῃ σύνε cēs: ḋ posuit mēsuraꝝ ei⁹ si nosti: aut ḋ indu σιν; τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς ἐν οἴδας; ἢ τίς ὁ ἐϖα sit funem sup eā: sup quo annuli eius cō γαγὼν σχοινίον ἐϖ' αὐτῆς; ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς ϖε fixi sūt: ḋ ãt est ḋ misit lapidē angularē in ea: ϖήγασι; τίς δ' ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐϖ' αὐτῆς, qñ facta sunt astra laudauerūt me voce magna omneo ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα ἤνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ ϖάντες angeli mei. cōclusi ãt mare portis: qñ fluctua ἄγγελοί μου. ἔφραξα δὲ θάλασσαν ϖύλαις, ὅτε ἐμαί⸗ bat de ventre matris sue ꝓcedens. posui νατο ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκ ϖορευομένη· ἐθέμην ãt ei nebulā vestimētū: caligine ãt eam qñ pānis inol δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλην δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνω ui. posui ãt ei ſmino circūpono clausira τ portas. di σα· ἔθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια ϖερίβολις κλεῖθρα καὶ ϖύλας· εἶ ri ãt ei vsq; huc venieo: τ non trāsgredieris: ϖα δὲ αὐτῇ μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ ὑϖερβήσῃ, B sed in teipsa conterentur tibi fluctus. ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σοι τὰ κύματα.

duxerit⁹ ad⁹ omne⁹ quod ⁹precepit illis⁹ super ∞∞∞ ᵇfaciem ᶜorbis ᵇterrarum: ᶜsiue ᶜin vna ᶜtribu ∞∞∞∞∞ ᵈsiue ᵇin terra sua: ᶜsiue ᵇin qcunq; loco ᵇmie sue eas iussent ᶠiueniri. ᵐ Auscul ta⁹ hec⁹ iob: ᵖsta⁹ & cōside ra⁶ mirabilia⁹ dei. ᵉ Nunqd scis⁹ quando precepit ∞ ᵈdeus pluuiis: ᵇvt ostende rent⁹ lucem ᵇ nubiū eius! ᶜNunquid nosti⁹ semitas ᶠnubium⁶ magnas & ∞∞ ᵇpfectas ᶠscientias! Nōne ᶠvestimēta tua⁹ calida sūt: ⁹cum perflata fuerit ᵒ ter ra⁹ austro! Tu forsitan ∞ ᶠcum eo⁹ fabricatus es⁹ ce los! qui⁶ solidissimi⁹ q̄si ere ᶠfusi sunt. ᶜ Ostēde nobis ᵇqd⁹ dicam⁹ ᵇillis: nos qppe inuoluimur ᶠ tenebris. ⁹Quis narrabit ᵇ ei ᵇ que ᶠloquor! etiam⁹ si ᶠlocutus fuerit⁹ hō: ᵒ deuorabitur: ᵖ ac nunc⁹ non⁶ vident⁹ lu⁶ cem. Subito⁶ aer cogetur ᵇin nubes: ᶠ & ventus ᶠ trā⸗ siens ⁹ fugabit eas. ∞∞∞∞ ᵇ Ab aquilone ᶜ aurum ᵇ ve nit: & ᶜ a⁶ deo ⁹ formidolosa ᵇlaudatio. ᶠ Digne eū ᶠ inue nire⁹ nō possumus. ᵐ Ma⸗ gnus⁹ fortitudine ᵒ & iudi cio⁶ & ᶠiustitia: & ⁹ enarra⸗ ri⁶ nō potest. ᶠ Ideo ⁹ time⸗ bunt eū ᶠ viri: & ⁶ non ⁶ aude būt contēplari⁹ oēs q sibi vidētur esse ᵇ sapiētes. 38.

B Espondens autē ᵇ do minus ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ᵇiob ᶜ de ᶠ turbine: ⁹ dixit. ᵇ Quis est ᶠ iste ∞∞∞∞∞∞∞∞ ᵏ inuoluens ᶠ sentētias ᵐ ser mombus ᵐ imperitis! ∞∞ ᵖ Accinge ᶠ sicut vir ⁹ lum⸗ bos tuos: ᶠ iterrogabo te: & ᵐ rīde mihi. ᵉ Vbi ᶠ eras ᵍ qñ ponebā fundamenta ᵉterre! ᵇ Indica mihi ᶜ si ᵇ ha bes ᶜ intelligentiam. ∞∞∞ ᶠ Quis ⁹ posuit ᵇ mensuras eius ᶠ si ᵏ nosti: ᶠ vel ᵐ quis ᵐ tetendit ⁹ sup eam ᵖ līneā! ⁹ Super ᶠ quo ⁹ bases illius ᶠ solidate sunt! ᵐ Aut ᶠ qs ᶠ de misit ᶠ lapidē ⁹ āgulare ei⁹! ᵇ cum me ᵇ laudarēt ᶜ simul ᵇ astra ᶜ matutina: ᶠ & iu⸗ bilarent ⁹ omnes ᵇ filii ᶠ dei. ⁹ Quis ᵇ conclusit ᶠ ostiis ∞ ᵐ mare: ᵐ qñ erūpebat q̄si ᵒ de vulua ⁹ pcedens: ⁹ cū ponerē ᶜ nubē ⁹ vestimentū eius: ᶠ & caligine ⁹ illud q̄si pānis infantie obuoluerē. ⁹ Circūdedi ᶠ illud ᶠ termis meis: ⁹ & posui ᵇ vectem ᶜ & ostia ᵇ & dixi. ᶜ Vsq; ᵇ huc ᶜ ve nies ᵇ & nō ᶠ pcedes ampli⁹: ᵇ & hic ᶠ cōfringes ᵐ tumen tes ⁹ fluctus tuos. ∞∞∞

צוה	לְפָעֲלָם ׃ כֹּל ׀ אֲשֶׁר ׀ יְצַוֵּם ׀ עַל	
פנה	פְּנֵי ׀ תֵבֵל ׀ אָרְצָה ׃ אִם ׀ לְשֵׁבֶט	
מצא	אִם ׀ לְאַרְצוֹ ׀ אִם ׀ לְחֶסֶד ׀ יִמָּצְאֵהוּ׃	
אזן	׀ הַאֲזִינָה ׀ זֹאת ׀ אִיּוֹב ׀ עֲמֹד ׀ וְהִתְבּוֹנֵן	
פלא ידע	׀ נִפְלָאוֹת ׀ אֵל ׃ ׀ הֲתֵדַע ׀ בְּשׂוּם	
נצב	׀ אֱלוֹהַּ ׀ עֲלֵיהֶם ׀ וְהָפִיעַ ׀ אוֹר ׀ עֲנָנוֹ׃	
פלש פלא	׀ הֲתֵדַע ׀ עַל ׃ מִפְלַשֵּׁי ׀ עָב ׀ מִפְלְאוֹת	
תמם ידע	׀ תְּמִים ׀ דֵּעִים׃ ׀ אֲשֶׁר ׀ בְּגָדֶיךָ ׀ חַמִּים ׀	
חמם שׁכב	׀ בְּהַשְׁקֵט ׀ אֶרֶץ ׀ מִדָּרוֹם׃ ׀ תַּרְקִיעַ	
דרם נסך	׀ עִמּוֹ ׀ לְשְׁחָקִים ׀ חָזָק ׀ כְּרְאִי	
ידע	׀ מוֹצַק׃ ׀ הוֹדִיעֵנוּ ׀ מַה ׀ נֹּאמַר ׀ לוֹ ׀ לֹא	
ערך אמר	׀ נַעֲרֹךְ ׀ מִפְּנֵי ׀ חֹשֶׁךְ׃ ׀ הֲיְסֻפַּר ׀ לוֹ ׀ כִּי	
רבר בלע	׀ אֲדַבֵּר ׀ אִם ׀ אָמַר ׀ אִישׁ ׀ כִּי ׀ יְבֻלָּע ׃	
עתה	׀ וְעַתָּה ׀ לֹא ׀ רָאוּ ׀ אוֹר ׃ ׀ בָּהִיר ׀ הוּא	
טהר	׃ בַּשְּׁחָקִים ׀ רוּחַ ׀ עָבְרָה ׀ וַתְּטַהֲרֵם ׃	
צפן אתה	׀ מִצָּפוֹן ׀ זָהָב ׀ יֵאָתֶה ׀ עַל ׀ אֱלוֹהַּ ׀ נוֹרָא	
ירא שגא	׀ הוֹד׃ ׀ שַׁדַּי ׀ לֹא ׀ מְצָאנֻהוּ ׀ שַׂגִּיא ׀ כֹחַ	
שפט	׀ וּמִשְׁפָּט ׀ וְרֹב ׀ צְדָקָה ׀ לֹא ׀ יְעַנֶּה ׃	
ראה	׀ לָכֵן ׀ יִרְאֻהוּ ׀ אֲנָשִׁים ׀ לֹא ׀ יִרְאֶה	
	׀ כָּל ׀ חַכְמֵי ׀ לֵב׃	
	׀ וַיַּעַן ׀ יְהוָה ׀ אֶת	C.xxxviij
ענה אמר	׀ אִיּוֹב ׀ מִנִּסְעָרָה ׀ וַיֹּאמַר ׃ ׀ מִי ׀ זֶה	
חשׁו יצע	׀ מַחְשִׁיךְ ׀ עֵצָה ׀ בְּמִלִּין ׀ בְּלִי ׀ דָּעַת ׃	
מתן כל	׀ אֱזָר ׀ נָא ׀ כְּגֶבֶר ׀ חֲלָצֶיךָ ׀ וְאֶשְׁאָלְךָ	
ידע שׁאל	׀ וְהוֹדִיעֵנִי ׃ ׀ אֵיפֹה ׀ הָיִיתָ ׀ בְּיָסְדִי	
הגד	׀ אֶרֶץ ׀ הַגֶּד ׀ אִם ׀ יָדַעְתָּ ׀ בִּינָה ׃	
שום מדד	׀ מִי ׀ שָׂם ׀ מְמַדֶּיהָ ׀ כִּי ׀ תֵדָע ׀ אוֹ ׀ מִי	
נטה עלה טבע פנה	׀ נָטָה ׀ עָלֶיהָ ׀ קָו ׃ ׀ עַל ׀ מָה ׀ אֲדָנֶיהָ ׃ ׀ הָטְבַּע ׀ אוֹ ׀ מִי ׀ יָרָה ׀ אֶבֶן ׀ פִּנָּתָהּ ׃	
רנן ככב	׀ בְּרֹן ׀ יַחַד ׀ כּוֹכְבֵי ׀ בֹקֶר ׀ וַיָּרִיעוּ	
רוע שבב	׀ כָּל ׀ בְּנֵי ׀ אֱלֹהִים ׃ ׀ וַיִּסָּךְ ׀ בְּדָלָתַיִם	
נוח	׀ יָם ׀ בְּגִיחוֹ ׀ מֵרֶחֶם ׀ יֹצֵא׃ ׀ בְּשׂוּמִי	
	׀ עָנָן ׀ לְבֻשׁוֹ ׀ וַעֲרָפֶל ׀ חִתֻּלָתוֹ ׃	
שׁבר שום	׀ וָאֶשְׁבֹּר ׀ עָלָיו ׀ חֻקִּי ׀ וָאָשִׂים ׀ בְּרִיחַ	
בוא	׀ וְדָלָתָיִם׃ ׀ וָאֹמַר ׀ עַד ׀ פֹּה ׀ תָּבוֹא ׀ וְלֹא	
שית	׀ תוֹסִיף ׀ וּפֹא ׀ יָשִׁית ׀ בְּגֵאוֹן ׀ גַּלֶּיךָ ׃	
גלל		

Pritiua.heb.Tex.be.Job.xxxviij.

הֲמִמֶּיךָ צִוִּיתָ בֹּקֶר יָדַעְתָּ הַשַּׁחַר
מְקוֹמוֹ׃ לֶאֱחֹז בִּכְנָפוֹת הָאָרֶץ
וְיִנָּעֲרוּ רְשָׁעִים מִמֶּנָּה׃ תִּתְרַפֵּךְ
כְּחֹמֶר חוֹתָם וְיִתְיַצְּבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ׃
וְיִמָּנַע מֵרְשָׁעִים אוֹרָם וּזְרוֹעַ
רָמָה תִּשָּׁבֵר׃ הֲבָאתָ עַד נִבְכֵי
יָם וּבַחֲקַר תְּהוֹם רִתַּהֲלָכְתָּ׃
הִתְנַגְלוּ לְךָ שַׁעֲרֵי מָוֶת וְשַׁעֲרֵי
צַלְמָוֶת תִּרְאָה הִתְבַּנַּתָּ עַד רַחֲבֵי
אֶרֶץ הַגֵּד אִם יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃
אֵי זֶה דֶּרֶךְ יִשְׁכָּן אוֹר וְחֹשֶׁךְ
אֵי זֶה מְקוֹמוֹ׃ כִּי תִקָּחֶנּוּ אֶל
גְּבֻלּוֹ וְכִי תָבִין נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ׃
יָדַעְתָּ כִּי אָז תִּוָּלֵד וּמִסְפַּר יָמֶיךָ
רַבִּים׃ הֲבָאתָ אֶל אֲצָרוֹת
שֶׁלֶג וַאֲצָרוֹת בָּרָד תִּרְאֶה׃ אֲשֶׁר
חָשַׂכְתִּי לְעֶת צָר לְיוֹם קְרָב
וּמִלְחָמָה׃ אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ יֵחָלֵק אוֹר
יָפִיץ קָדִים עָלֵי אָרֶץ׃ מִי פִלַּג
לַשֶּׁטֶף תְּעָלָה וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז
קֹלוֹת׃ לְהַמְטִיר עַל אֶרֶץ לֹא
אִישׁ מִדְבָּר לֹא אָדָם בּוֹ׃ לְהַשְׂבִּיעַ
שְׁאָה וּמְשׁוֹאָה וְלַהְצְמִיחַ מֹצָא
דֶּשֶׁא׃ הֲיֵשׁ לַמָּטָר אָב אוֹ מִי הוֹלִיד
אָגְלֵי טָל׃ מִבֶּטֶן מִי יָצָא הַכְּרַח
וְכֻפַר שָׁמַיִם מִי יְלָדוֹ׃ כָּאֶבֶן מַיִם
יִתְחַבָּאוּ וּפְנֵי תְהוֹם יִתְלַכָּדוּ׃
הֲתִקְשֹׁר מַעֲדַנּוֹת כִּימָה אוֹ
מַשְׁכוֹת כְּסִיל תְּפַתֵּחַ׃ הֲתוֹצִיא
מַזָּרוֹת בְּעִתּוֹ וְעַיִשׁ עַל בְּנֶיהָ
תַנְחֵם׃ הֲיָדַעְתָּ חֻקּוֹת שָׁמַיִם אִם
תָּשִׂים מִשְׁטָרוֹ בָּאָרֶץ׃ הֲתָרִים
לַשַּׁחַק קוֹלֶךָ וְשִׁפְעַת מַיִם תְּכַסֶּךָּ׃
הֲתְשַׁלַּח בְּרָקִים וְיֵלֵכוּ וַיֹּאמְרוּ
לְךָ הִנֵּנוּ׃ מִי שָׂת בַּטֻּחוֹת חָכְמָה
אוֹ מִי נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה׃

Trãsla.B.Vie.

Numqd post ortũ tuũ pcepisti diluculo & ofidisti aurore locum suũ: & tenuisti cõcutiens extrema terre: excussisti impios ex ea? Restituetur quo vt lutum signaculũ: & stabit sicut vestimẽtum. Auferetur ab impiis lux sua: & brachium excelsum confringetur. Nunqd ingressus es profundũ maris: & in nouissimis abyssi deambulasti? Nunquid aperte sunt tibi porte mortis: & ostia tenebrosa vidisti? Nunqd cõsiderasti latitudinẽ terre? Indica mihi si no scis omnia. In qua via lux habitet & tenebrarum quis locus sit: vt ducas vnumquodq; ad quos terminos suos: & intelligas semitas domus eius. Sciebas tunc q̃ nascitur esses: & nũerũ dierũ tuorũ noueras. Nunqd ingressus es thesauros nuis: aut thesauros grãdinis aspexisti? que preparaui in tẽpus hostis: in diem pugne & belli. Per quam viam spargitur lux: diuiditur estus sup terrã? Quis dedit vehemẽtissimo imbri cursum: & viam sonantis tonitrui: vt plueret sup terrã absq; hoie in deserto vbi null? mortalitũ cõmoratur: vt impleret inuiam & desolatam: & produceret herbas virẽtes. Quis ẽ pluuie pr: vel qs genuit stillas roris? De cuius vtero egressa est glacies: & gelu de celo qs genuit? In similitudine lapidis aque durantur: & superficies abyssi cõstringitur. Nunqd cõiungere vales micantes stellas? plias: aut gyrum arcturi poteris dissipare? Nũqd ducis luciferum in tpe suo? & vesperũ sup fines terre consurgere facis? Nũqd nosti ordinẽ celi: & pones rationẽ ei? in terra? Numquid eleuabis in nebula vocem tuã? & ipet aquarũ opiet te. Nũqd mittes fulgura & ibũt: & reuertẽtia dicẽt tibi adsum? Quis posuit in visceribus hois sapientiam: vel quis dedit gallo intelligentiam? oo

Trãs.Gre.xx.cũ interp.latina.

αὐτὸν ἐν σοὶ ἐνετείλω ἑωθινὸν ἀστέρα, καὶ ἔγνω τὸν τόπον αὐτοῦ; καὶ ἐπιλαβέσθαι τῶν ἐσχάτων τῆς γῆς, καὶ ἐκτινάξαι τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς. καὶ σὺ λαβὼν γῆς πηλόν, ἔπλασας ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς. καὶ σὺ λαβὼν γῆς πηλόν, ἔπλασας σας ζῶσαν, καὶ λαλήσει ἀνὴρ ἐναντίον γῆς. ἀφελεῖς δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέθλασας. ἐλθὲ ἐπὶ γῆν ἀλαλάσκης, ἐν δὲ ἴχνεσι ἀβύσσου περιεπάτησας; ἀπεγυμνώθη δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου. πυλωροὶ δὲ ἅδου ἐδόητις σε ἔπτηξαν; πλατυσμὸν ἔχεις ὑπ' οὐρανόν, ἀπάγγειλόν μοι πάντα εἰ ἔγνως. ποῦ ἡμέρα κατοικεῖ καὶ τὸ ἔνυπνον τῆς ὑπ' οὐρανόν, ἀπάγγειλόν μοι ποῦ ἐστιν ὁδὸς τόπος; εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν, εἰ δὲ οἶδα ἀλλὰ ἐπίσασαι τρίβους αὐτῶν; εἶδα ἄρα ὅτι τότε γενήσῃ μετὰ ἐμοῦ ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολύς. κλῆσις δὲ ἐπὶ θησαυροὺς νιφετοῦ θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑώρακας; ἀπὸ καιροῦ ἐστὶ ἀπὸ ἐχθρῶν εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ μάχης. ποῖον δὲ ἐκπορεύεται πάχνη, ἢ διασκεδάσει ὁμίχλη ἐπὶ τῆς ὑπ' οὐρανόν; τίς δὲ ἑτοίμασεν ὑετῷ λάβρον ὁδὸν ἀστραπῆς φωνῆς, καὶ τρόμῳ ὕδατες λάβρου ὑποκούσονται σοι; ἐκπορεύσεις δὲ πεφανοὺς καὶ πορεύσονται, ἐρεῖ σοι ἐνταῦθα εἰμι. τίς δὲ ἔδωκεν γυναικὶ ὑφάσματα σοφίας, ἢ ποικιλτικὴν ἐπίσταται; τίς δὲ οο

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooo ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Trãsla. gre. lxx. cũ inter. lati.

q nũcerat nebulas sapia: celũ ãt in trã declinauit su
ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ, οὐρανὸν δὲ ἰς γῆν ἔκλινε κέ=
sam ẽ aũt sicut i tra pulueꝛ: cõgiutinauit ãt ipm sicut
χνην δὲ ὡσεὶ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ ἀνὴρ ὡσεὶ
lapide cubũ: capies aũt ic ontib⁹ cibum: alas ãt dra=
λίθω κύβου; πετύσεις δὲ λέουσι βορὰν, ψυχὰς δὲ ὄρε
conum implebis: tinnuerũt .n. in cubilib⁹ suis.
κείτων ἐμπλήσεις; διεῤῥόηκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν,
sedent aũt in syluis insidiantes: cõ ãt ꝓparauit
κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες; τίς δὲ ἡτοίμασε
ps.146 coruo escam: pulli .n. eoꝝ ad dñm clama=
κόρακι βορὰν, νεοσσοὶ γὰρ αὐτῶν πρὸς κύριον κεκρά=
uerũt. vagantes ciboꝝ querentes:
γασι· πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες; Ca. 39.

A Sci nosti tẽpꝰ partus capre siluestris ẽ petra:
obseruasti ãt dolores ꝑt⁹ ceruaꝝ: nũcerasti ãt mẽses ea
ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἔλαφου; ἐρίμησας δὲ μῆνας αὐ
rũ plenos partus: dolores aũt eaꝝ soluisti: cnu
τῶν πλήρεις τοκετοῦ; ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας; ἐξέ
tribusti ãt eaꝝ fetus extra uterũ: dolores ãt
τριψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ
eaꝝ emittes: abrumpent filij eaꝝ:
αὐτῶν ἐξεστειλεῖς; ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν,
implebuntur in genimine: egredientur ꝛ non
πλησθήσονται ἐν γεννήματι, ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ
reflectent ipso. quo aũt est q dimisit asinũ agreste
ἀποκάμψωσιν αὐτοῖς· τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον
liberum: vincula aũt eius quo soluit: posui ãt
ἐλεύθερον, δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ἔθηκα δὲ
hitaculũ eius deserti: ꝛ tabernacula ei⁹
τὴν διαιταν αὐτοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐ=
ius terrã salsam. deridens tumultum ciuitatis:
τοῦ ἁλμυρίδα· καταγελῶν πολυηχίας πόλεως,
accusationẽ ãt exactoris nõ audiens. considerabit mõtes
μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων· κατασκέψεται ὄρη
pascuũ suum: ꝛ posꝰ omne viride querit.
νομὸν αὐτοῦ; καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ·
volet aũt tibi vnicorn⁹ seruire: aut dormire
βουλήσεται δὲ σοι μονόκερως δουλεῦσαι, ἢ κοιμηθήσεται
B in ꝓsepi tuo: ligabis ãt in loris iugũ eius:
ἐπὶ φάτνης σου; δήσεις δὲ ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ,
aut trahet tuos sulcos in agro: fiduciã habuisti
ἢ ἑλκύσει σου ἄυλακας ἐν πεδίῳ; πέποιθάς τι
ãt in illo: qñ mlta fortitudo eꝰ: derelinques
δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἐπαφήσεις
ãt ei opa tua: credes ãt ꝙ reddet
δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει
tibi semen: inducet ãt tibi aream:
σοι σπέρμα σου, εἰσοίσει δέ σοι τὴν ἅλωνα;
ala eoꝝ ꝙ delectãt gloriosa: si cõ;hẽderit ciconia
πῶλος στρουθίων ἱπτάμενα, ἐὰν συλλάβῃ ἀετὸς
ꝛ accipiter: qñ relinqt in trã ova sua: ꝛ
καὶ νεοσσοὺς; ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς, καὶ
in puluerẽ calefacict. ꝛ oblita est qñ pes
ἐπὶ χοῦν θάλψει· καὶ ἐπιλήσεται ὅτι ποὺς σκορπι=
get: ꝛ bestie agri conculcabunt. indurauit
εῖ, καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει· ἀπεσκλήρυνε τὰ
filios suos vt nõ se. in vanũ laborauit sine
τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ
timore. qñ tacuit ei de⁹ sapiam: ꝛ
φόβου· ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ
non diuisit ei in intellectu. scõm tpo ꝫ altitudie
οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει· κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει
extollet: deridet equum ꝛ ascẽsorem
ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου
C eius. aut tu circũposuisti equo potẽtiam: induisti
αὐτοῦ. ἢ σὺ περιέστησας ἵππῳ δύναμιν, ἐνέδυσας
aũt collũ eius timore? circũposuisti ãt ei
δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον; πτοήσεις δὲ αὐτῷ ὡσ

Trãsla. B. Vie.

Quis[a] enarrabit[i] celorũ
[m]rationẽ: [n]& concentum
[o]celi[p] quis[q] dormire faciet[r]
[r]Qñ fundabatur[s] puluis
[r]in terra[t]& glebe[s] cõpin=
gebantur. [r]Nunqd capies
[s]leene[a] predam: [b]& animã
[c]catulorũ eius[b] implebis[r]
[c]quando[r] cubant[d] in an=
tris: &[c] in specubus ooooo
[i]insidiantur. [m] Quis[n] pre
parat[n] coruo[o] escam suã[r]
[p]quando[q] pulli eius[r] cla=
mant[r] ad[s] deum[n] vagan=
tes eo[r]ꝙ non habeant[r] ci
bos. 39.

[a]Vnquid[a] nosti[b] tem=
pus[c] partus ooooooo
[o]ibicũ in[r] petris[r] vel[r] par=
turientes[s] ceruas ooooo
[p]obseruasti[r]? Dinumerasti
[b]menses[i] cõceptus earũ[r]
[m]& scisti[n] tempus[o] partus
earum[r]? [p] Incuruãtur ad
[q]fetum &[r] pariunt:[s] & ru
gitus ooooooxooooooooooo
[r]emittũt. [a] Separãtur[r] filii
earum: &[r] pergunt ooooo
[s]ad pastum:[a] egrediũtur
[b]& nõ[c] reuertẽtur[b] ad eas.
[c]Quis[d] dimisit[s] onagrum
[b]liberũ: [r]& vincula eius[s] qs
[m]soluit[r]? [n] Cui[o] dedi in[r] soli
tudine ooooooooooooo
[q]domũ: [r]& tabernacula
eius in terra[a] salsuginis.
[r]Contẽnt[a] multitudinẽ
[b]ciuitatis: [r]clamorem exa
ctoris[a] nõ[b] audit.[c] Circun
spicit[a] mõtes[c] pascue sue:
[r]& virẽtia[a] queq; [r]perqnt.
[b]Nũqd volet[r] rhinoceros
[m]seruire tibi:[a] aut[o] mora=
bitur[r] ad[q] ꝓsepe tuũ[r]? [r]Nũ
qd alligabis[a] rhinocerota
[r]ad arandũ[a] loro tuo? [r]aut
[r]confringet glebas[r] vallũ
[a]post te[r]? [b] Nunqd fiduciã
habebis[c] in[r] magna[r] forti=
tudie ei?: [c]& derelinqs[b] ei
[r]labores tuos? [r] Nũqd cre
des[r] illi[m] qñ[r] semẽte[n] red
dat tibi[r]? & areã tuã[a] cõgre
get[r]? Pẽna[a] struthiõis[r] filiis
est[r] pẽnis[r] herodii[r] & acci=
pitris.[a] Quãdo[b] derelinqt
[b]ova sua[r] in terra: tu forsi
tan[r] in[r] puluere[s] calefacies
ea? [b] Obliuiscitur [ꝙ] pes
[r]conculcet ea: [m]aut bestia
[a]agri[o] cõterat. [r] Duratur
ad[r] filios suos[r] qsi nõ sint
[s]sui: [r]frustra [a] laborauit
[r]nullo[r] timore cogente.
[a]Priuauit[r] ei ei[b] de[r] sapiẽ
tia[a] nec[c] dedit[r] illi[r] intelligẽ
tiã. [b] Cũ ꝓs fuerit[r] in altũ
alas[a] erigit: [r]deridet[m] equũ
[n]& ascensorẽ ei?. [o] Nunqd
pbebis[r] eq[q] fortitudinẽ:
aut circũdabis[a] collo ei?
[r]hinitũ? [n] nũqd suscitabis eũ

Ter. be. Job. xxxix. Pñtiua. heb.

מִי יִסַּר שְׁחָקִים נִבְחָכְמָה וְנִבְלֵי
שָׁמַיִם מִי יַשְׁכִּיב בְּצָקֵת עֲפָר
לַמּוֹצָק וְרָנְנִים יִדָּבָקוּ חַתָּצוּד
לְלָבִיא טֶרֶף וְחַיַּת כְּפִירִים תְּמַלֵּא
כִּי יָשֹׁחוּ בַּמְּעוֹנוֹת יֵשְׁבוּ בַסֻּכָּה
לְמוֹ אָרֵב מִי יָכִין לָעֹרֵב צֵידוֹ
כִּי יְלָדָו אֶל אֵל יִשְׁוֹשׁ יִתְעוּ
לְבִלִי אֹכֶל

Ca. xxxix

הֲיָדַעְתָּ עֵת לֶדֶת
יַעֲלֵי סֶלַע תָּחִלֹ אַיָּלוֹת
תִּשְׁמֹרְנָה תִּסְפֹּר יְרָחִים תְּמַלֶּאנָה
וְיָדַעְתָּ עֵת לִדְתָּנָה תִּכְרַעְנָה
יַלְדֵיהֶן תְּפַלַּחְנָה חֲבָלֵיהֶם
תְּשַׁלַּחְנָה בְּנֵיהֶם יִרְבּוּ
בַבָּר יֵצְאוּ וְלֹא שָׁבוּ לָמוֹ
מִי שִׁלַּח פֶּרֶא חָפְשִׁי וּמוֹסְרוֹת
עָרַד שׁוּם עֲרָבָה מִדְּתָיו
אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מִדְבָּר בֵּיתוֹ וּמִשְׁכְּנֹתָיו מְלֵחָה
יִשְׂחַק לַהֲמוֹן קִרְיָה תְּשֻׁאוֹת נֹגֵשׁ לֹא
יִשְׁמָע יִתּוּר הָרִים מִרְעֵהוּ וְאַחַר
כָּל יָרוֹק יִדְרוֹשׁ
הֲיֹאבֶה רֵים עָבְדֶךָ
אִם יָלִין עַל אֲבוּסֶךָ
הֲתִקְשָׁר רֵים בְּתַלְמ עֲבֹתוֹ אִם יְשַׂדֵּד עֲמָקִים
אַחֲרֶיךָ הֲתִבְטַח כִּי רַב כֹּחוֹ
וְתַעֲזֹב אֵלָיו יְגִיעֶךָ הֲתַאֲמִין
כִּי יָשִׁיב זַרְעֶךָ וְגָרְנְךָ יֶאֱסֹף
כְּנַף רְנָנִים נֶעֱלָסָה אִם אֶבְרָה
חֲסִידָה וְנֹצָה כִּי תַעֲזֹב לָאָרֶץ
בֵּצֶיהָ וְעַל עָפָר תְּחַמֵּם וַתִּשְׁכַּח כִּי
רֶגֶל תְּזוֹרָהֶ וְחַיַּת הַשָּׂדֶה תְּדוֹשָׁהּ
הִקְשִׁיחַ בָּנֶיהָ לְלֹא לָהּ לְרִיק
יְגִיעָהּ בְּלִי פָחַד כִּי הִשָּׁהּ אֱלוֹהַּ
חָכְמָהּ וְלֹא חָלַק לָהּ בַּבִּינָה
בָּעֵת מָרוֹם תַּמְרִיא תִּשְׂחַק לַסּוּס
הֲתִתֵּן לַסּוּס גְּבוּרָה
הֲתַלְבִּישׁ צַוָּארוֹ רַעְמָה
הֲתַרְעִישֶׁנּוּ

Pătiua.heb. Tex.be.Job.xl.

כַּבַּרְבָּה חָפַר ׀ הוד נַחְרוֹ אֵימָה׃ יַחְפְּרוּ
בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ בְּכֹחַ יֵצֵא לִקְרַאת
נָשֶׁק׃ יִשְׂחַק לְפַחַד וְלֹא יֵחָת וְלֹא
יָשׁוּב מִפְּנֵי חָרֶב׃ עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה
לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן׃ בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֵּא
אֶרֶץ וְלֹא יַאֲמִין כִּי קוֹל שׁוֹפָר׃
בְּדֵי שָׁפָר יֹאמַר הָאָח וּמֵרָחוֹק
יָרִיחַ מִלְחָמָה רַעַם שָׂרִים וּתְרוּעָה׃
הֲמִבִינָתְךָ יַאֲבֶר נֵץ יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו
לְתֵימָן׃ אִם עַל פִּיךָ יַגְבִּיהַּ נָשֶׁר
וְכִי יְרִים קִנּוֹ׃ סֶלַע יִשְׁכֹּן וְיִתְלוֹנָן
עַל שֶׁן סֶלַע וּמְצוּדָה׃ מִשָּׁם חָפַר
אֹכֶל לְמֶרְחוֹק עֵינָיו יַבִּיטוּ׃
וְאֶפְרֹחָו יְעַלְּעוּ דָם וּבַאֲשֶׁר
חֲלָלִים שָׁם הוּא׃ וַיַּעַן יְהוָה
אֶת אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ הַרֵב עִם שַׁדַּי
יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלוֹהַּ יַעֲנֶנָּה׃ וַיַּעַן
אִיּוֹב אֶת יְהוָה וַיֹּאמַר׃ הֵן קַלּוֹתִי
מָה אֲשִׁיבֶךָּ יָדִי שַׂמְתִּי לְמוֹ פִי׃
אַחַת דִּבַּרְתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה וּשְׁתַּיִם
וְלֹא אוֹסִיף׃

Cap.xl.

וַיַּעַן יְהוָה אֶת אִיּוֹב מִנִּסָּעָרָה
וַיֹּאמַר׃ אֱזָר נָא כְגֶבֶר חָלָצֶיךָ
אֲשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי׃ הַאַף תָּפֵר
מִשְׁפָּטִי תַּרְשִׁיעֵנִי לְמַעַן תִּצְדָּק׃
וְאִם זְרוֹעַ כָּאֵל לָךְ וּבְקוֹל כָּמֹהוּ
תַּרְעֵם׃ עֲדֵה נָא גַּאוֹן וְגָבַהּ הוֹד
וְהָדָר תִּלְבָּשׁ׃ הַפֵּץ עֶבְרוֹת אַפֶּךָ
וְרְאֵה כָּל גֵּאֶה וְהַשְׁפִּילֵהוּ׃ רְאֵה
כָל גֵּאֶה הַכְנִיעֵהוּ וַהֲדֹךְ רְשָׁעִים
תַּחְתָּם׃ טָמְנֵם בֶּעָפָר יָחַד פְּנֵיהֶם
חְבֹשׁ בַּטָּמוֹן׃ וְגַם אֲנִי אוֹדְךָ כִּי
תוֹשִׁיעַ לְךָ יְמִינֶךָ׃ הִנֵּה נָא בְהֵמוֹת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חָצִיר כַּבָּקָר
יֹאכֵל׃ הִנֵּה נָא כֹחוֹ בְמָתְנָיו וְאוֹנוֹ
בְּשְׁרִירֵי בִטְנוֹ׃ יַחְפֹּץ זְנָבוֹ כְּמוֹ

Trāsla.B.Vie.

q̄ſſi locuſtas? Gloria narū ei? terror: rerrā vngula fodit. Exultat audacter: in occurſum pergit armatis. Contemnit pauorem: nec ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ cedit gladio. Super ipſum ſonabit pharetra: vibrabit haſta & clype. Feruēs & fremēs ſorbet terram: nec reputat tubę ſonare clangorem. Vbi audierit buccinā: dicit vah: procul odoratur bellū exhortationē ducum & vlulatū exercitus. Nūqd p ſapiētiā tuā plumeſcit accipiter expandens alas ſuas ad auſtrū? Nunqd ad p̄ceptū tuū eleuabitur aquila & i arduis ponet nidū ſuū? In petris manet: i p̄ruptis ſilicib? cōmoratur atq; in iacceſſis rupib?. Inde cōtēplatur eſca: & de lōge oculi eius pſpiciunt. Pulli eius libūt ſanguinē: & vbicūq; cadauer fuerit ſtatim adeſt. Et adiecit dñs: & locut? eſt ad iob. Nunqd q cōtendit cū deo tam facile cōqeſcit? Vtiq; qui arguit deū: debet rñdere ei. Rñdens āt iob dño: dixit. Quid le uiter locut? ſum: rñdere qd poſſum? Manū meā ponā ſup os meū. Vnū locut? ſum: qd vtinā nō dixiſſem: & alterū qbus vltra nō addam. 40. Reſpondēs aūt dominus iob de turbine: dixit. Accinge ſicut vir lumbos tuos: ∞∞∞∞∞∞ interrogabo te & indica mihi. Nūqd irritū facies iudiciū meū: & condemnabis me vt iuſtificeris? Et ſi habes brachiū ſicut deus & voce ſimili ∞ tonas: circūda tibi decorē & i ſublime erigere: & eſto glioſus: & ſpecioſis iduere veſtib?. Diſperge ſupbos in furore tuo: & cōfunde eos: & reſpicies oēm arrogantē hūilia. Reſpice cunctos ſupbos: & cōfunde eos: & cōtere impios in loco ſuo. Abſcō de eos in puluere ſimul: & facies eoꝝ demerge in foueā: & ego cōfitebor q̄ ſaluare te poſſit dextera tua. ecce behemoth quē feci tecū: fenū q̄ſi bos comedet. Fortitudo eius in lūbis eius: & virtus illius in vmbilico vētris eius Stringit caudā ſuā quaſi

Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

armaturā glia ātpectoꝝ eius audacia: effodiēs παταπλίαν δίξα δὲ ςήθεων αὐτοῦ τύλμη; ἀπρόσωπ in pede fugbit: egredit āt in campū in fortitudie: oc ἐν ποσὶ γαυρία, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ, συ currēs iaculo. veridet: τ nō auertet a fer ταφῶν βέλει. καταγιλᾶ, καὶ ἐν μὰ ἐκπτοᾶσθαι ἐπὶ σι ro. in eo eſt gloriat arcus τ gladius: τ tra ῥόμου. ἐπ' αὐτῷ γὰρ γαυρία τίθεται καὶ μάχαιρα, καὶ ἐργῶ deſolabit terrā: nō crediderit quīs ſignū det tuba. ἀφανιεῖ τὴν γῆν, ἐν μὰ πιστεύσῃ ὡς σημάνῃ σάλπιγξ. tuba āt ſignificāte dicit euge: alōge āt olfa σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει εὖγε, πόρρωθεν δὲ ὀσφρά cit bellū cū ſaltu τ clamore: ex āt tua ſcit πόλεμον σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ. ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπι tia ſtetit accipit: expādēs alas immotus σήμας ἕστηκεν ἱέραξ, ἀπτερώτας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος aſpicies q̄ ad auſtrū: in āt tuo ꝓcepto exalta καθορᾷς τὰ πρὸς νότον; ἐπὶ δὲ τῷ σῷ προστάγματι ὑψοῦ tur aqla: vult āt in nidio ſuo ſedens habitare ται ἀετός, γὺψ δὲ ἐπὶ τοιαύτης αὐτοῦ καθεδεῖται οἰκήσει; in eminētia petre τ abſcōdito: illic eſca ēſt eius ἐπ' ἠρέμα πέτρας καὶ ἀπροσίτῳ, ἐκεῖσε ὡς ἔστιν τὰ σῖ boo: de lōge oculi eius ſpeculant. pulli āt τα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι. νεοσσοὶ δὲ eius pollūtūr in ſanguie: vbicūq; āt fuerit mortui ſta αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες ταχέ tim inueniunt. τ reſpōdit dñs iob τ ως εὑρίσκονται. καὶ ἀπεκρίθη κύριος τῷ Ἰὼβ καὶ dixit: nūqd iudiciū cū idoneo indicas: arguēs deū reſpō εἶπεν, μὴ κρίσιν μετὰ ἀκάρπου κρίνεις, ἐλέγχων θεὸν ἀπο debit ei: reſpōdēs āt iob ait dño: qd adhuc κρίναι αὐτῷ, ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει τῷ κυρίῳ, τί ἔτι ego iudico: admonit? τ redarguēs dñm audiēs hec ἐγὼ κρίνομαι τοιούτοις καὶ ἐλέγχων κύριον ἀκούων τα nihil exho: ego āt quā reſpōſionē dederi ad hec: αὗτα οὐκέτι ὤν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦ manū ponā in ore meo. ſemel locut? ſum: τα, χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματι μου. ἅπαξ λελάληκα, ē.p.a. in āt ſecūdo nō addam. ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω. Ca,40.

Adpliās āt reſpōdens dñs dixit iob de ne Ἀπο ΗΕτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ Ἰὼβ ἐκ τοῦ π ē.ſ.a. bula: minime: ſed accinge ſicut vir lumbū tuū: interro φους, μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρωτή gabo āt te: tu āt mihi reſpōde. nūqd repelles meū iudiciū? σω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίνου. ἢ ἀθετήσεις μου τὸ κρίμα; putas āt me alit tibi reſpōdiſſe: aut vt appareas δόξει δέ μοι ἄλλως σοὶ κεχρηματικέναι; ἢ ἵνα ἀναφανῇς δέ iuſtꝰ? nūqd brachiū tibi eſt cōtra dñm: aut voce ſecū καιος; ἢ βραχίων σοί ἐστι κατὰ τοῦ κυρίου; ἢ φωνὴ κα dū cū tonas? refume āt altitudinē τ potentiā: glo τ' αὐτὸν βροντᾷς; ἀνάλαβε δὲ ὕψος καὶ δύναμιν, δό ria āt τ honorē induere: mitte āt angelos ira ξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίασαι. ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀρ oēs āt ſtumelioſū humilia. ſuperbū āt extin γὴ, πάντα δὲ ὑπερηφανοῦντα ταπείνωσον. ὑπερηφάνους δὲ σβέ gue: putrefac āt impios ſtatim. abſcōde āt in σον, σκῶλον δὲ ἀσεβῆ παράχρημα. κρύψον δὲ ἐν terrā ſimul extra: at facies eoꝝ ignomi γῆν ὁμοθυμαδὸν ἔξω, τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμία nia imple. et ego cōfitebor vtiq; q̄ po ας ἔμπλησον. καί γε ἐγὼ ὁμολογήσω ἄρα, ὅτι δύ teſt dextera tua ſaluare. ſed eccē ecce beſtias e ναται ἡ δεξιά σου σῶσαι. ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία πα pud te: fenū ſicut bouem comedit. ecce āt fortitudo e ρὰ σοί, χόρτον ὡσὰ βοῦν ἐσθίει. ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐ ius in lūbo: at potētia eius in vmbilico νε τοῦ ἐπ' ὀσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐν ὀμφαλοῦ γα trio crexit caudā vt

κρὸς ἔστησεν οὐρὰν ὡς

B

capessam: at nerui eiꝰ cōplicati sunt. late=
κυπάρισσοι, τὰ δὲ ἰσχία αὐτοῦ συμπέπλεκται· αἱ πλευ
ra eiꝰ latera enea: at tergū eiꝰ fer=
ραῖ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, καὶ ἐὰχις αὐτοῦ σίδη
rū fusile. hoc eſt principiū fictionis dñi factū
ρος χυτός· τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου ποιεῖ
vt cluderet ab angelis eiꝰ. acce=
σθαι ὑπαγαγεῖν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· ἐπειδὴ
dens ad montē p̄ruptū fecit gaudiū q̄drupedi
καὶ δὲ ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετράπο
bꝰ in tartaro. ſub oligenaꝰ arboreꝰ dor
σιν ἐν τῷ ταρτάρῳ· ὑπὸ φαγεδαίνας δένδρα κοιμᾶ
mit: iuncta papyꝝ ⁊ calamū ⁊ ſyluā. obū
ται, φάραγξ φάφυρος καὶ κάλαμοι καὶ βούτομοι· σκιὰν
brat ät ei arboreꝰ cū ramis ⁊ rami plā=
βάλλει δὲ αὐτῷ δένδρα σὺν ἐρεθάμοις καὶ κλῶσις ἄγν=
tę. ſi fuerit inūdatio: nō ſenſerint. cōfidit
νου· ἐὰν ᾖ ῥύακος πλημμύρα, ἐυμὰ ἀδικεῖν· πέποιθεν
qñ offendet iordanis in oꝰ eiꝰ. in
ὅτι προσκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· ἐν τῷ
oculo eiꝰ accipiet cū: intortus pforabit
ὀφθαλμῷ αὐτοῦ λήψεται αὐτόν, ἐνσκολιευόμενος τρήσει
narē. ꝺuccoꝰ aūt draconē in hamoꝰ circūponeꝰ aūt cir=
ῥῖνα· ἄξεις δὲ δρακοντα ἐν ἀγκίστρῳ; περιθήσεις δὲ φορ
culū circū naſū eiꝰ? aut ligabis annulū in nareꝰ
μίαν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ; ἢ δήσεις κρίκον ἐν τῷ μαγγά=
armilla aūt terebrabis labiū eiꝰ? loquet ät
νῃ; φιλίαν δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; λαλήσει δὲ
tibi vepeccationeꝰ ſupplicationeꝰ mollit: ponet ät tecū
σοι δεήσεις ἱκετηρίας μαλακάς; ἢ ποιήσει μετὰ σοῦ
pactū? accipieꝰ ät cū ſeruū ſēpiternū: illudeꝰ ät in eū
διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον; παίξῃ δὲ ἐν αὐ
ſicut auē? aut ligabis cū tanꝯ paſſerē puerꝰ?
τῷ ὡσεὶ ὄρνεον; ἢ δήσεις αὐτὸν ὡσεὶ ὄρνεον τοῖς παιδίοις;
paſcunt aūt in eo gētes? diuidūt eū phœni
μερισθήσεται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη; μεριοῦσιν αὐτὸν φοινί=
cū ḡnatiōes? oē ät nauigabile ꝓtrahēs nō ferāt? pel=
κων ἔθνη; πᾶν δὲ πλωτὸν συναλεῖ ἐν μὴ ἐπιγνωσι; βύσ
le vnā cande eiꝰ: ⁊ in nauigiō piſcatoꝝ caput
σαι μίαν ἀγρεῖς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὰς
eiꝰ? imponeꝰ ät ei manū: memoꝝ belli
αὐτοῦ; ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνησθεὶς πολέμου μὴ
facti in corporeꝰ eiꝰ: ⁊ nō ultra fiat: nō
γενέσθω ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μακρὰ γενέσθω, ἐνεχ
videbit eū?
ύφρανεῖ αὐτόν; Ca.41.

A Θεὸς ἐν ὁράσει πιστὸς ἀετός; ἐν δὲ ὀφθαλμοῖς λιγυδίνης τεθαύμακας; ἐν δὲ δέ=
Vere. μασίν μου qñ p̄parabā eſt mihi? do cui eſt mihi reſiſtēꝰ? aut
ſ. 4. δύναιτο ὅτι κτοίμασαί μοι; τίς γὰρ ἐστὶν ἐμοὶ ἀντιστὰς; ἢ
do reſiſtet mihi ⁊ ſuſtinebit? ſi eiꝰ ſub
τίς ἀντιβήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ; ἐὰν πᾶσα ἡ ὑπ' οὐ
ceſſio mea eſt: nō tacebo ꝓpter
ρανὸν ἐμή ἐστι, οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτὸν, καὶ λόγους
potentie mirabile eſſe. et. do reuelabit faci=
δυνάμεως ἀλιήσει· καὶ ἔσται αὐτῷ. τίς ἐκκαλύψει πρόσω
em indumenti eiuſ: in ät rugā pectoriꝰ eiuſ: do vtiq; igre
πον ἱματίου αὐτοῦ; εἰς δὲ θύρας προσώπου αὐτοῦ τίς εἰσελ
diat: portas vultuꝰ eiꝰ? do aperiet: i circulo dentiū e=
εύσεται; πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ ὀδόντων αὐ
iuſ timoꝝ. interiora eiꝰ? ſcuta enea: cōiunctio ät
τοῦ φόβος, τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χαλκαῖ, σύνδεσμος δὲ
eiꝰ? ſicut ſmiritꝫ lapiꝺ. vnꝰ? vni agglutinät. ſpūs ät
αὐτοῦ ὡσεὶ σμυρίτης λίθος· εἷς τινὸς κολλᾶται, πνεῦμα δὲ
non ingrediat? cū. ſicut vir fratri ſuo agglutinabū
οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν· ὡς ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθή
tur? conuentūt. ⁊ nō auellentur ſternuta
σεται; συνέχονται, καὶ οὐ μὴ ἐκπαρασθῶσιν. ἐν πτάρ=
tiōe eius ſplendet lumen: at oculi eius
μῷ αὐτοῦ ἐκφανήσεται φέγγος, εἰ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ſpēs luciferi. de ore eius ꝓcedunt lampades
ὡσεὶ ἑωσφόρου· ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες

ᵇcedrū: ᶜnerui ᵈ teſticulo
rū eiꝰ? ꝓplexi ſunt.ᵉ Oſſa
eiꝰ? velutᵍ fiſtuleʰ eris:ⁱ car
tilago illiꝰ? q̄ſi lamineᵏ fer
ree.ˡ Ipſe ēᵐ pricipiūⁿ viarū
ᵒdei:ᵖ qui fecit eūᵍ applica
bitʳ gladiū eiꝰ?.ˢ Hucᵗ mō=
tesᵘ herbasᵛ ferūt:ʷ omnes
ˣ beſtieʸ agriᶻ ludentᵃ ibi.
ᵇ Sub ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᶜ vmbraᵈ dormitᵉ in ſecre
toᶠ calamiᵍ in locis humē
tibus.ʰ Protegūtⁱ vmbre
ᵏ vmbrā eius:ˡ circūdabūt
eūᵐ ſalicesⁿ torrētis.ᵒ Ecce
ᵖ abſorbebitᵠ fluuiūʳ & nō
ˢ mirabitur:& ᵗ hēt fiduciā
ᵘ ꝙᵛ iſtuatʷ iordanisˣ inʸ osᶻ
eiꝰ?.ᵃ In oculis eiꝰ q̄ſi hamo
ᵇ capietᶜ eū:ᵈ in ſudibꝰ pfo
rabitᵉ nares eiꝰ?. Anᶠ extra
here poteris? leuiathāᵍ ha
mo:ʰ & funeⁱ ligabisʲ līguā
eiꝰ?.ᵏ Nūqd ponesˡ circulū
ᵐ in naribꝰ eiꝰ?:ⁿ aut armilla
ᵒ pforabisᵖ maxillā eius?
ᵍ Nunqd multiplicabitʳ ad
teˢ p̄ces:ᵗ autᵘ loq̄turᵛ tibi
ʷ mollia?ˣ Nunqd feretʸ te
cūᶻ pactū: &ᵃ accipies eu?
ᵇ ſeruūᶜ ſempiternū?ᵈ Nū
qd illudesᵉ eiꝰ? q̄ſi aui:ᶠ aut
ligabis eumᵍ ancillis tuis?
ʰ Concidentⁱ eumʲ amici:
ᵏ diuidentˡ illiūᵐ negociato=
res?ⁿ Nunquid implebis
ᵒ ſagenasᵖ pelle eiꝰ?:ᵠ & gur
guſtiūʳ piſcū? capite illiꝰ?
ˢ Ponesᵗ ſup eūᵘ manū tuā.
ᵛ Memētoʷ belli.ˣ Nec vl=
traʸ addas loq.ᶻ Ecceᵃ ſpes
eiusᵇ fruſtrabitur eu?:ᶜ &
ᵈ videntibus cunctisᵉ preci
pitabitur. 41.

ΟΟὐ quaſi ᵇ crudelis
ᶜ ſuſcitabo eum. ꝯꝯꝯꝯ
ᵈ Quis eni ᵉ reſiſtere pōt
ᶠ vultui meo? &ᵍ qs ante de
dit mihiʰ vt reddā ei?ⁱ Oia
que sub celo ſunt ᵏ mea
ˡ ſunt.ᵐ Non parcā ei ⁿ ver
bis potentibus: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵒ & ad deprecandū ᵖ com=
poſitis.ᵠ Quisʳ reuelabit
ˢ facieᵗ indumenti eius? &
ᵘ in medium ᵛ oris eius ʷ qs
ˣ intrabit?ʸ Portasᶻ vultus
eius ᵃ quis ᵇ aperiet? Per ꝯ
ᶜ gyrū ᵈ dentū eius ᵉ formi
do: ᶠ corpus illiꝰ? q̄ſi ᵍ ſcuta
ʰ fuſilia ⁱ compactū ʲ ſqua=
mis ſe ᵏ prementibus. ꝯꝯ
ˡ Vna ᵐ vni ⁿ cōiūgitur:ᵒ &
ᵖ ne ᵠ ſpiraculum quidem
ʳ incedit ˢ per eas. ᵗ Vna ᵘ al
teri ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵛ adherebūt: &ʷ tenētes ſe
ˣ nequaq̄ ʸ ſeparabuntur.
ᶻ Sternutatio eius ᵃ ſplen
dorᵇ ignis:ᶜ & oculi eius
ᵈ vt palpebre ᵉ diluculi.
ᶠ De ore eius ᵍ lampades

ג	אָרְז גִּידָיו פַּחֲדָו יְשֹׂרָנוּ: עַצְמָיו	
ק	אַפִּיקֵי נְחֹשֶׁת גַּרְמָיו כְּמֹטִיל בַּרְזֶל:	
ע	הוּא רֵאשִׁית דַּרְכֵי אֵל הָעֲשׂוּ יִגַּשׁ	
נ	חֲרָבוֹ: כִּי בוּל הָרִים יִשְׂאוּ לוֹ וְכָל	
ת	חַיַּת שָׂדָי יְשַׂחֲקוּ שָׁם: תַּחַת	
כ	צְאֱלִים יִשְׁכָּב בְּסֵתֶר קָנֶה וּבָצָה:	
ס	יְסֻכּוּהוּ צְאֱלִים צִלָּלוֹ יְסֹבְבוּהוּ עַרְבֵי	
ט	נָחַל יַחְפֹּז הֵן יַעֲשֹׁק נָהָר לֹא יַחְפֹּז	
פ	יִבְטַח כִּי יָגִיחַ יַרְדֵּן אֶל פִּיהוּ: בְּעֵינָיו	
ש	יִקָּחֶנּוּ בְּמַקֻּשִׁים יִנְקָב אָף: תִּמְשֹׁךְ	
ל	לִוְיָתָן בְּחַכָּה וּבְחֶבֶל תַּשְׁקִיעַ	
ש	לְשׁוֹנוֹ תַּחֲשִׁים אַגְמוֹן בְּאַפּוֹ וּבְחוֹחַ	
ל	תִּקֹּב לֶחֱיוֹ: הֲיַרְבֶּה אֵלֶיךָ תַּחֲנוּנִים	
ת	אִם יְדַבֶּר אֵלֶיךָ רַכּוֹת: הֲיִכְרֹת	
ב	בְּרִית עִמָּךְ תִּקָּחֶנּוּ לְעֶבֶד עוֹלָם:	
ת	תְּשַׂחֵק בּוֹ כַּצִּפּוֹר וְתִקְשְׁרֶנּוּ	
ב	לִנְעָרוֹתֶיךָ: יִכְרוּ עָלָיו חַבָּרִים	
ח	יְחִצּוּהוּ בֵּין כְּנַעֲנִים: הֲתַמְלֵא	
ס	בְשָׂמוֹת עוֹרוֹ וּבְצִלְצַל דָּגִים רֹאשׁוֹ:	
ש	שִׂים עָלָיו כַּפֶּךָ זְכֹר מִלְחָמָה אַל	
ל	תּוֹסֵף: הֵן תּוֹחַלְתּוֹ נְכְזָבָה הֲגַם	
כ	אֶל מַרְאָיו יָטַל:	
	לֹא אַכְזָר כִּי יְעוֹרֶנּוּ	Cap. xlj.
ע	וּמִי הוּא לְפָנַי יִתְיַצָּב: מִי הִקְדִּימַנִי	
נ	וַאֲשַׁלֵּם תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם לִי	
ד	הוּא: לֹא אַחֲרִישׁ בַּדּוֹ וּדְבַר	
ג	גְּבוּרוֹת וְחִין עֶרְכּוֹ מִי גָלָה	
ל	פְּנֵי לְבוּשׁוֹ בְּלֶפֶל רִסְנוֹ מִי	
ו	יָבוֹא: דַּלְתֵי פָנָיו מִי פָּתַח	
ס	סְבִיבוֹת שִׁנָּיו אֵימָה: גַּאֲוָה	
ג	אַפִּיקֵי מָגִנִּים סָגוּר חוֹתָם צָר:	
ח	אֶחָד בְּאֶחָד יִגָּשׁוּ וְרוּחַ לֹא	
ע	יָבֹא בֵינֵיהֶם: אִישׁ בְּאָחִיהוּ	
ד	יִדְבָּקוּ יִתְלַכָּדוּ וְלֹא יִתָּפָרֵדוּ:	
ר	עֲטִישָׁתָיו תָּהֵל אוֹר וְעֵינָיו	
פ	כְּעַפְעַפֵּי שָׁחַר: מִפִּיו לַפִּידִים	

Pūtiua.heb.Ter.heb.Job.xlij.

יַהֲלֹכוּ כִּידוֹדִי אֵשׁ יִתְמַלָּטוּ׃ יָד עָלַט
מִנְּחִירָיו יֵצֵא עָשָׁן כְּדוּד נָפוּחַ נִיר נָפַח
זְאַנְמִן׃ נַפְשׁוֹ נֶחָלִים תְּלַהֵט לָהַם
וְלַהַב מִפִּיו יֵצֵא׃ בְּצַוָּארוֹ צור
יִלִּין עֹז וְלִפָּנָיו תָּדוֹץ דְּאָבָה׃ לוּץ עָזַז
מַפְלֵי בְשָׂרוֹ דָּבְקוּ יָצוּק עָלָיו פָּגַר דוּץ
בַּל יִמּוֹט׃ לִבּוֹ יָצוּק כְּמוֹ אֶבֶן נָבַל יָצַק
וְיָצוּק כְּפַלַח תַּחְתִּית׃ מְשֹׁתוֹ מָטַט
יָגוּרוּ אֵילִים מִשְּׁבָרִים יִתְחַטָּאוּ׃ נָשָׂא
מַשִּׂיגֵהוּ חֶרֶב בְּלִי תָקוּם חֲנִית גור חָטָא
כִּי תָבֹן לְעֵץ רִקָּבוֹן נְחוּשָׁה׃ לֹא יַבְרִיחֶנּוּ נָשַׂג קום
בֶּן קֶשֶׁת לְקַשׁ נֶהְפְּכוּ לוֹ אַבְנֵי הֵגַּב
כַּקַּשׁ׃ כְּקַשׁ נֶחְשְׁבוּ תּוֹתָח תתח
וְיִשְׂחַק לְרַעַשׁ כִּידוֹן׃ תַּחְתָּיו שָׂחַק
חַדּוּדֵי חָרֶשׂ יִרְבַּד חָרוּץ עָלֵי רָפַד
טִיט׃ יַרְתִּיחַ כַּסִּיר כְּצוֹלָה יָם חָרַץ
יָשִׂים כַּמֶּרְקָחָה׃ אַחֲרָיו יָאִיר צול
נָתִיב יַחְשֹׁב תְּהוֹם לִשְׂיבָה׃ אור נָתִב
אֵין עַל עָפָר מָשְׁלוֹ הֶעָשׂוּ לִבְלִי תהם שׂוּם
חָת אֶת כָּל גָּבֹהַּ יִרְאָה וְהוּא מֶלֶךְ עָשָׂה תַּת
עַל כָּל בְּנֵי שָׁחַץ׃ רָאָה

Cap. xlij.

וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת יְהוָה עָנָה
וַיֹּאמַר׃ יָדַעְתִּי כִּי כֹל תּוּכָל אָמַר יָכַל
וְלֹא יִבָּצֵר מִמְּךָ מְזִמָּה׃ מִי זֶה בָּצַר חָשַׁךְ
מַעְלִים עֵצָה בְלִי דָעַת לָכֵן עָלַם יָצַץ
הִגַּדְתִּי וְלֹא אָבִין נִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי יָדַע נָגַד
וְלֹא אֵדָע׃ שְׁמַע נָא וְאָנֹכִי בִּין פָּלָא

אֲדַבֵּר אֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי׃ דָּבַר שָׁאַל
לְשֵׁמַע אֹזֶן שְׁמַעְתִּיךָ וְעַתָּה
עֵינִי רָאָתְךָ׃ עַל כֵּן אֶמְאָס רָאָה מָאַס
וְנִחַמְתִּי עַל עָפָר וָאֵפֶר׃ וַיְהִי הָיָה
אַחַר דַּבֶּר יְהוָה אֶת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֶל אִיּוֹב וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי חָרָה אַפִּי
בְּךָ וּבִשְׁנֵי רֵעֶיךָ כִּי לֹא דִבַּרְתֶּם שָׁנָה רָעָה

Trāsla.B.Vie.

procedunt sicut tede ignis accense: de naribus eius pcedit fum⁹: sicut olle succēse atq; feruentis. Habitus eius prunas ardere facit: & flāma de ore eius egreditur. In collo eius morabitur fortitudo: & faciē eius precedit egestas. Mēbra carniū eius coherētia sibi. Mittet cō tra eū fulmina: & ad locū aliū ricochetabūt. Cor eius indurabitur tanq; lapis: & stringetur q̄si malleatoris incus. Cū sublatus fuerit: timebūt angeli: & territi purgabuntur. Cū apphenderit eū gladius: subsistere nō poterit: neq; hasta neq; thorax. Reputabit enim q̄si paleas ferrū: & quasi lignū putridū es. Nō fugabit eū vir sagittarū: in stipulā versi sunt ei lapides fūde. Quasi stipulā estimabit malleū: & deridebit vibrantē hastā. Sub ipo erunt radii solis: & sternet sibi aurum quasi cōo lutum. Feruescere faciet q̄si ollā profundū maris: & ponet q̄si cū vnguēta bullitū. Post eus lucebit semita: estimabit abyssum quasi senescentem. Non est sup terra pote stas q̄ cōparetur ei: q factus est vt nullū timeret. Omne sublime videt: ipse est rex sup vniuersos filios superbie. 42.

REspondens aut iob domino: dixit. Scio quia omnia potes: & nulla te latet cogitatio. Quis est iste q̄ celat cōsiliū absq; scientia? Ideo insipictet locutus sum: & que vltra modū excedūt scientiam meam. Audi & ego loquar: interrogabo te & respondemihi. Auditu auris audiui te: nunc autem oculus meus videt te. Idcirco ipse me reprehēdo: & ago penitētiam in fauilla & cinere. Postq; autem locutus est dominus verba hec ad iob: dixit ad eliphaz themanitē. Iratus est furor meus in te & in duos amicos tuos: qm nō estis locuti

Trās.Gre.lex..cū iter.latina.

accense: τ iaciuntur craticule ignis: de nari καιόμθαι, καὶ διαῤῥεῖται ἐκ φαι πυρὸς, ἐκ μυκτῆ bus eius procedit fumus camini accensi igne ρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομθίης πυρὶ carbonū. ala eius carbones flāmā ät de ore ἀνθράκων. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακας, φλὸξ δὲ ἐκ στόμα eius procedit. in ät collo eius habi τος αὐτοῦ ἐκπορεύεται. ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζε tat potētia: ante eum currit perditio. car ται δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια. σάρ nes ät corporis eius coherētes sūt: effundit in e κες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται, καταχεῖται ἐπ' αὐ um nō ꝓmouebit. cor eius induratū est vt τὸν οὐ σαλευθήσεται. ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡσεὶ lapio: stetit aūt sicut incus ipulsata. cū sur fuerit ἄνθος, ἔστηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνέλατος· τραφέντος δὲ ipe tios: bestijs ꝺrupedib⁹ in tra saltātib⁹. αὐτοῦ φόβος θηρίοις τετράπεσιν ἐπὶ γῆς ἀλλομένοις. si occurrerint ei lancee: non timebunt ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι, οὐδὲν ὑμὴ φοβήσωσι hastā sublatam τ thoracē reputauit ꝺdē. n. ferrū pale ὅπλον ἐκπορεύεται καὶ τώρακα· ἔγκλειε μὲν ὡσεὶ σίδηρον ἄχυ as: eo ät vt lignū putridū reputauit apium ρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαπρόν· ἔγκλειε πιτρίβον ꝺdē fenū: non vulnerabit eū arcus eneus. λον μὲν χόρτον, οὐ μὴ τρώσει αὐτὸν τόξον χάλκειον. vt calami reputati sūt mallei: deridet ät cōcussio ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν σφῦραι, καταγελᾷ δὲ σεισ nē igniferam. lect⁹ eius obelisci acuti: omne μοῦ πυροφόρου· ὑ ῥομφὶ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ἐξῆς, πᾶς ät aurum mario in illum sicut lutum. indicibilio δὲ χρυσὸς ἁλάσσης ἐπ' αὐτὸν ὥσπερ πηλός· ἀμύητος feruere facit abyssū τῷ officia ferrarij. reputauitāt ma ἀναξῦ τὸν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον. ἔγκλειε δὲ τὸν re tanq; spōgiam: at tartarum as λασταν ὥσπερ ἐξάλειπτρον, τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀ byssi sicut captiuum: estimauit abyssum βύσσου ὥσπερ ἀχμάλωτον, ἐλογίσατο ἄβυσσον in vēābulatiōem. nō est ꝺcq; in terra simile fa ἐν περιπάτοι. οὐκ ἔστιν ὁμοῖον ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον ἀν il factum: vt illudatur ab angelio τῷ ποιηθέντι, ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων meis. ofne sublime vidt: ipe ät rex oium q μου· πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν in aquis. ἐν τοῖς ὕδασιν.

Ca. 42.

RΕspondens aūt iob dño ait: nouī q ΥπολαβὼΝ δὲ ἰὼβ τῷ κυρίῳ λέγει, ἔγνωκα ὅτι omnia potes: ipossibile ē ät tibi nihil. ꝺo .n. est πάντα δύνασαι, ἀδύνατόν σοί ἐστιν οὐδέν. τίς γάρ ἐστιν q celat a te cōsiliū? parcens ät verbis: τ te ὁ κρύπτων σε βουλήν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, καίσε putat abscondere. ꝺo ät renūciabit mihiq̄ nō nouerā: ma ἔμελλε κρύπτειν. τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ἔδειν; με gna τ mirabilia q̄ nō noram? audi ät me γάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ ἐπισάμην; ἄκουσον δέ μου ꝺīe: vt ego loquar. interrogabo ät te: tu ät κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω. ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ me doce: auditionē ꝺdē auris audiui tue pri μοι δίδαξον. ἀκοὴ μὲν ὠσὶ κἀνοῦ σου τοπρότε ua: nūc ät oculus me⁹ vidit te. ieetrco vilipen ρον, τὸν δὲ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε. διὸ ἐφαύλι di meipm τ liq̄fact⁹ sū: reputauit ät meipm trā τ σε ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην, ἡγμαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ cinerem. factū ē ät posteq̄ locutus ē dño om σποδόν. ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάν nia verba hec iob: dixit dño elis τα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ ἰώβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλι phaz themanite: peccasti tu τ duo amici φὰζ τῷ θαιμανίτῃ· ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι tui: nō .n. locuti estis σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

coram me verum nullū: sicut seruus meꝰ iob.
ἐνώπιόν μου ἀληθὲς οὐδέν, ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰώβ.
nūc āt accipite septē vitulos ⁊ septē arietes. ⁊
νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς, καὶ πο-
te ad seruum meū iob: ⁊ facie
ρεύεσθε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ἰώβ, καὶ ποιήσει
libationem p vobis: qm̄ si nō faciem eius ac-
κάρπωσιν περὶ ὑμῶν, ἔτι εἰ μὴ πρόσωπα αὐτοῦ λή-
cipiam: si nō .n. ppt̄ eū pdidissē vtiq; vos. nō .n.
ψομαι, εἰ μὴ ἵνα ὑμῖν ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς. ἐν γὰρ
locuti estis verū cōtra seruum meū iob: a-
ἐλαλήσατε ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰώβ. εἶπε
būt āt eliphaz themanites: ⁊ baldad sauchites
δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης, καὶ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης,
⁊ sophar menneus: ⁊ fecerunt sicut p̄cepit e-
καὶ σωφὰρ ὁ μιναῖος, καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐ-
is dñs: ⁊ soluit peccatū eis ppt̄ iob.
τοῖς ὁ κύριος, καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰώβ.
at dñs surrit iob: cū oraſſet āt tpe ⁊ pro
ὁ δὲ κύριος ἤγειρε τὸν Ἰώβ, ἐγκαυθήσου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ
amicis suis: dimisit illis peccatū. de-
τῶν φίλων αὐτοῦ, ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν. ἔδω-
dit āt dñs dupla ḡcūq; erāt p̄tea iob in dupli-
κε δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσθεν Ἰὼβ εἰς διπλα
catione. audierūt āt omnes fratres eius ⁊
σιασμόν. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
sorores eius oia q̄ acciderūt ei:
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ,
⁊ venerūt ad eū. ⁊ omnes ḡcūq; viderāt e-
καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ πάντες ὅσοι κατεῖσαν αὐ-
um a primo. cū cōsedissent āt ⁊ biberūt apud eū
τὸν ἐκ πρώτου. φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ' αὐτῷ
cōsolati sūt eū: ⁊ mirati sunt in oibus q̄
παρεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς
induxit in eū dñs. ⁊ dedit ei vnuſ
ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἑκά-
ḡq; agnā vnā ⁊ q̄dridrachmū aureum sic signo.
στος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον.
at dñs būdixit nouissimis iob magisq; priorib⁹:
ὁ δὲ κύριος ηὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰὼβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν,
fuerūt pecora eius oues decē ⁊ q̄ttuor mil-
ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχί-
le: cameli sexmille: iuga boum milleq; asine femic
λια, κάμηλοι ἑξακισχίλιαι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι θήλειαι
pascētes mille. nascunt āt ei filij septē ⁊ filie
τριακόσιαι χίλιαι. γενῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες
tres: ⁊ vocauit q̄dē p̄mam diem: at secū
τρεῖς, καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέ-
dā cassiam: at tertiā amalthee cornu: ⁊
ραν κασίαν, τὴν δὲ τρίτην ἀμαλθείας κέρας. καὶ
non inuēte sūt fōm filias iob meliores
οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰὼβ βελτίους
eis in sub celesti. dedit aūt eis pater
αὐτῶν ἐν τῷ ὑποὐρανίῳ. ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ
hereditatē int fratres. vixit aūt iob post
κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. ἔζησε δὲ Ἰὼβ μετὰ
plagam āos centū q̄draginta. ⁊ vidit iob
τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα. καὶ εἶδεν Ἰὼβ
filios suos ⁊ filios filioꝝ suoꝝ:
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
quartā gnationē. ⁊ mortuus est iob senioꝛ
τετάρτην γενεάν. καὶ ἐτελεύτησε Ἰὼβ πρεσβύτε-
⁊ plenus dieꝝ.
ρος καὶ πλήρης ἡμερῶν.

Explicit liber Job.

Trāsla.B.Vie.

coram me rectum sicut seruus meus iob. ꝯ
Sumite ergo vobis septem tauros & septem arietes: & ite ad seruū meum iob: ꝯ
& offerte holocaustum pro vobis. Iob autem seruus meus orabit pro vobis: ꝯ
faciem eius suscipiam: vt non ꝯ
vobis iputetur stulticia. Neq; enim locuti estis corā me rectū sicut seruus meus iob. Abierunt ergo eliphaz themanites & baldath suites & sophar naamathites: & fecerunt sicut locutus fuerat dominus ad eos. Et suscepit dominus ꝯ
faciem iob. Dñs quoq; cōuersus est ad penitētiā iob: cum oraret ille p amicis suis. ꝯ
Et addidit dominus oia quecunq; fuerant iob dupplicia. Venerunt aūt ad eū oēs fratres sui: & vniuerse sorores sue: & cuncti q nouerāt eū prius: & comederūt cū eo panē in domo ei. Et mouerūt sup eū caput & cōsolati sunt eum sup oī malo qd intulerat dñs sup eum: & dederūt ei vnusquisq; ouē vnā & inaurem auream vnā. Dominus autem benedixit nouissimis iob ꝯ
magis q̄ principio eius. Et facta sunt ei q̄ttuordecim milia ouium: & sex milia camelorum: ꝯ
& mille fuga boum: & mille asine: ꝯ
& fuerunt ei septem filii: & tres ꝯ
filie. Et vocauit nomē vnius diem: ꝯ
& nomen secūde cassia: & nomen ꝯ
tertie cornu stibii. Non sunt autem inuente ꝯ
mulieres speciose sicut filie iob in vniuersa terra. Deditq; eis pater suus hereditatem inter ꝯ
fratres earum. Vixit aūt iob post flagella hec centū quadraginta anis: & vidit ꝯ
filios suos: & filios filiorum suorū vsq; ad quartā generationē: & mortuus est senex & plen dierū.

Explicit liber Iob.

Tex.heb.Job.xlij.Pritiua.heb.

כוף כִּי אִם־אֵלַי נְבוֹנָה כַּעַבְדִּי אִיּוֹב׃ וְעַתָּה
לָמַח קְחוּ־לָכֶם שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה
לְגַב אֵילִים וְלֵכוּ אֶל־עַבְדִּי אִיּוֹב
עָלָה וְהַעֲלִיתֶם עוֹלָה בַּעַדְכֶם וְאִיּוֹב
פָּלַל עַבְדִּי יִתְפַּלֶּל עֲלֵיכֶם כִּי אִם
פָּנָה נָשָׂא פָּנָיו אֶשָּׂא לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת
עָשָׂה עִמָּכֶם נְבָלָה כִּי לֹא דִבַּרְתֶּם
אֵלַי נְכוֹנָה כְּעַבְדִּי אִיּוֹב׃ וַיֵּלְכוּ
אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וּבִלְדַּד הַשּׁוּחִי
צָפַר הַנַּעֲמָתִי וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
אֵילִים וְלֵכוּ אֶל עַבְדִּי אִיּוֹב
אֱלִיהֶם יְהוָה וַיהוָה נָשָׂא אֶת
פְּנֵי אִיּוֹב׃ וַיהוָה שָׁב אֶת שְׁבוּת
אִיּוֹב בְּהִתְפַּלְלוֹ בְּעַד רֵעֵהוּ
וַיֹּסֶף יְהוָה אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאִיּוֹב
לְמִשְׁנֶה׃ וַיָּבֹאוּ אֵלָיו כָּל אֲחָיו
כָּל אַחְיָתָיו וְכָל יְדָעָיו לְפָנִים
אָכַל נוד עִמּוֹ לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיָּנֻדוּ
נָחַם רוץ לוֹ וַיְנַחֲמוּ אֹתוֹ עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר
נָשָׂה הֵבִיא יְהוָה עָלָיו וַיִּתְּנוּ לוֹ אִישׁ
קְשִׂיטָה אֶחָת וְאִישׁ נֶזֶם זָהָב אֶחָד׃
וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת אַחֲרִית אִיּוֹב
הָיָה רָבַע מֵרֵאשִׁתוֹ וַיְהִי לוֹ אַרְבָּעָה עָשָׂר
שָׁשָׂה אֶלֶף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים גְּמַלִּים
וְאֶלֶף צֶמֶד בָּקָר וְאֶלֶף אֲתוֹנוֹת׃
וַיְהִי לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשָׁלוֹשׁ
בָּנָה בָּנוֹת׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הָאַחַת יְמִימָה
שֵׁנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית קְצִיעָה וְשֵׁם
שָׁלַשׁ שֵׁנִי הַשְּׁלִישִׁית קֶרֶן הַפּוּךְ׃ וְלֹא נִמְצְאָה
נָשָׁה נָשִׁים יָפוֹת כִּבְנוֹת אִיּוֹב בְּכָל הָאָרֶץ
נָתַן וַיִּתֶּן לָהֶם אֲבִיהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ
חָיָה אֶחֵיהֶם׃ וַיְחִי אִיּוֹב אַחֲרֵי זֹאת
רָבַע מֵאָה וְאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּרְא
דור אֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֵי בָנָיו אַרְבָּעָה
מות יָמִים׃ דּוֹרוֹת׃ וַיָּמָת אִיּוֹב זָקֵן וְשָׂבַע יָמִים׃

Prologus.

Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in psalterium.lxx.

SALTERIVM ROMAE dudum positus emendaram: & iuxta septuaginta interpretes (licet cursim) magna tamen ex parte correxeram. Quod quia rursum videtis opaula & eustochium scriptorum vitio deprauatum: plusq; antiquum errorem q̄ nouam emendationem valere: me cogitis vt veluti quodam nouali scissum iam aruum exerceam: & obliquis sulcis renascētes spinas erradicem: æquū esse dicentes: vt quod crebro male pullulat crebrius succidatur. Vnde consueta prefatione commoneo tam vos quibus forte labor iste desudat: q̄ eos qui exemplaria istiusmodi habere voluerint: vt que diligenter emendaui: cū cura & diligentia transcribantur. Notet sibi vnusquisq; vel iacentem lineam: vel radiantia signa. i. obelos vel astriscos: & vbicūq; viderit virgulam p̄cedentem: ab ea vsq; ad duo puncta que impressimus: sciat in septuaginta trāslatoribus plus haberi: ubi autem perspexerit stelle similitudinem: de hebreis uoluminibus additum nouerit eque nsq; ad duo puncta iuxta theodotionis dumtaxat editionem: qui simplicitate sermonis a septuagita interp̄tibus non discordat. Hec ergo & uobis & studioso cuiq; feciſſe me sciens: non ambigo multos fore qui uel inuidia uel inpercilio malint contemnere uideri p̄clara q̄ discere: & de turbulento magis riuo q̄ de purissimo fonte potare.

Explicit plogus beati Hieronymi.

Incipit plogus B. Hieronymi p̄sbyteri in psalterium quod transtulit in latinū iuxta Hebraicam ueritatem.

VSEBIVS HIERonymus Sophronio suo salutē dicit. Scio quosdam putare psalterium in quinq; libros esse diuisum: ut ubicunq; apud septuaginta interp̄tes scriptū est, γένοιτο γένοιτο. i. fiat fiat: finis librorum sit: p quo in hebreo legitur Amen amen. Nos autem Hebreorum auctoritatem sequuti: & maxime apostolorum qui semper in nouo testamento psalmorum librum nominat: unum uolumen asserimus. Psalmos quoq; omnes eorum testamur auctorum qui ponuntur in titulis: Dauid scilicet & Asaph: idithun: filiorum chore: heman ezraite: moysi: & Salomonis: & reliquorum quos esdras uno uolumine comprehendit. Si enim amen. i. fideliter p quo Aquila transtulit πιστωθήσῃς: in fine trium librorum ponitur: & nō interdū aut in exordio aut in calce sermonis siue sententie: nunq; saluator in euāgelio loq̄retur: amen amen dico uobis: nec pauli epistole in medio illud opere continerent. Moyses quoq; & Hieremias & ceteri in hunc modū multos haberent libros: qui in medio uoluminibus suis amen frequenter inserunt. Sed & numerus. xxii. hebraicorum librorum & mysterium eiusdem numeri commutabitur. Nam & titulus ipse hebraicus seser tehilim: quod interp̄tatur uolumen hymnorum Apostolice auctoritati congruens: non plures libros sed unum uolumen ostendit. Quia igitur cum hebreo nuper disputans: quedam p dño saluatore de psalmis testimonia protulisti: uolensq; ille te illudere p sermones pene singulos asserebat non ita haberi in hebreo ut tu de. lxx. interp̄tibus opponebas: studiosissime postulasti ut post aquilam symmachum & theodotionem nouam editionem latino sermone transferrem. Aiebas enim te magis interp̄tum uarietate turbari: & amore quo laberis: uel translatione uel iudicio meo esse contentum: unde impulsus a te: cui & que possum debeo: & que non possum: rursum me obtrectatorum latratibus tradidi: maluiq; te uires potius meas q̄ uoluntatem in amicitia querere. Certe confidenter dicam & multos huius operis testes citabo: me nihil dumtaxat scientem de hebraica ueritate mutasse. Si cubi ergo editio mea a ueteribus discrepauerit: interroga quemlibet hebreorum: & liquido puidebis me ab emulis frustra lacerari: qui malunt contemnere uideri p̄clara q̄ discere puerissimi homines. Nam cum semp nouas expetāt uoluptates: & gule eorum uicina maria non sufficiant: cur in solo studio scripturarum ueteri sapore contenti sunt? Nec hoc dico quo p̄cessores meos mordeam: aut quicq̄ de his arbitrer detrahendum quorum translationem diligentissime emendatam olim lingue mee hominibus dederim: sed quod aliud sit in ecclesiis christo credentium psalmos legere: aliud iudeis calumniātibus p singula uerba respōdere. Quod opusculum meum si in grecum ut polliceris transtuleris: & impitie mee doctissimos quosq; testes facere uolueris: dicā tibi illud Horatianū in syluā ne ligna feras: nisi q̄ hoc habebo solamen: si in labore communi intelligam mihi uel laudem uel uituperationem tecum esse cōmunem. Valere te cupio in dño Iesu: & meminisse mei.

Explicit prologus. B. Hieronymi.

PSALTERIVM.
ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ.

Psalm⁹ dauid: sine titulo apud hebreos. i.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἀνεπιγράφως παρ' Ἑβραίοις. α.

Beatus vir q̄ nō abiit in cōsilio ipiorū:
μ Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν,
et in via pctōꝝ nō stetit: t in cathedra
καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρα
pestilētie nō sedit. Sed in lege dñi voluī
λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλη
tas eius: t in lege ei⁹ meditabit die ac nocte.
μα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός.
Et erit tanq̄ lignū qđ plātatū est secus vecursus
Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τοὺς διεξόδους
aquaꝝ. qđ fructū suū dabit in tpe suo:
τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ,
Et foliū eius nō defluet: t oīa q̄cunq̄
Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν
faciet: psperabūtur. Non sic ipī nō sic
ποιῇ, κατευοδωθήσεται. Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕτω
sed tanq̄ puluis quē pūcit vētus a facie
τως, ἀλλ' ὡσεὶ χοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου
terre. Ideo nō resurgēt ipī in iudicio:
τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει,
neq̄ pctōres in cōsilio iustoꝝ. Quīa nouit dñs vīā
οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων. Ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δι
storꝝ: t iter ipioꝝ peribit. Psalmus dauid. 2.
καίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. β'.

Quare fremuerūt gētes t ppī: meditati sūt inania?
Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοί, ἐμελέτησαν κενά;
Astiterūt reges terre: t pncipes cōuene
Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη
rūt in vnū: aduersus dñm t aduersus xp̄m
σαν ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ
eius. Dirūpamus vincula eoꝝ: t pijciamus
αὐτοῦ. Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψω
a nobis tugū ipsoꝝ. Qui habitat in celis irride
μεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσ
bit eos: t dñs subsānabit eos. Tūc lo
εται αὐτούς, καὶ ὁ κύριος ἐμυκτηρίει αὐτούς. Τότε λα
quet ad eos in ira sua: t in furore suo cō
λήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ τα
turbabit eos. Ego āt cōstitui⁹ sum rex ab eo sup
ράξει αὐτούς. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ
Dñs. Sion mōtē sanctū eī⁹: pdicāo pceptū dñi. Dñs
Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυ. Κύριος
Reg. dixit ad me: filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. Po
13.4. εἶπε πρός με, υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Αἴ
Psa. 2. stula a me: et dabo tibi gētes hereditatē tuā: t
τησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ
19. possessionē tuā terminos terre. Reges eos in
τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν
virga ferrea: tanq̄ vasa figuli cōfringes eos. Et
ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς. Καὶ
nūc reges: intelligite: erudimini oēs q̄ iudicatis
νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν
terrā. Seruite dño in timore: t exultate ei
γῆν. Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ
in tremore. Apphēdite disciplinā: nequādo irascat dñs: t pe
ἐν τρόμῳ. Ἀράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ κύ⁹, καὶ ἀπο
reatis de via iusta. Cum exarserit in breui ira e
λεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. Ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐ
ius: beati oēs q̄ cōfidūt in eo.
τοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

Psalmus dauid: cū fugeret a fa
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προ
cie absalom filij sui. ȝ.
σώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. γ.

Omine q̄d multiplicati sūt q̄ tribulāt me: multi
Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές μι; πολλοὶ
insurgūt aduersū me: multi dicūt aie mee: nō
ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ, πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου, οὐκ
est salus ipsi in deo eius. dp̄.
ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. Διάψαλμα.

Incipit liber psal⁹
morum. i.

Beatus vir qui non
abiit in consilio im
piorum: & in via pecca
torum non stetit: & in
cathedra derisorū non
sedit. Sed in lege domi
ni voluntas eius: & in lege eius meditabi
tur die ac nocte. Et erit tanq̄ lignum trans
platatum iuxta riuos aq̄
rum: quod fructū suū
dabit in tpe suo: & fo
lium eius non defluet:
& omne quod fecerit
prosperabitur. Nō sic
impi: sed tanquā pul
uis quem ooooooooooooo
proiicit ventus. Pro
pterea non resurgent
impi in iudicio: neq̄
peccatores in cōgrega
tione iustorum. Quo
niam nosci⁹ dñs viam
iustorum: & iter impio
rum peribit. 2.

Quare congregauer
unt gentes: & tri
bus meditabuntur ina
nia. Consurgent reges
terre: & principes tra
ctabūt piter: aduersus
dñm & aduersus xp̄m
eius. Dirumpamus vin
cula eorum: & proiicia
mus a nobis laqueos
eorum. Habitans in ce
lis irridebit: dominus
subsannabit eos. Tūc
loquetur ad eos in ira
sua: & in furore suo cō
turbabit eos. Ego autem
ordinaui rege meum:
super sion mōtē sctm̄
meū. Annunciabo dei
preceptū: dñs dixit ad
me filius meus es tu: ego
hodie genui te. Po
stula a me & dabo gen
tes hereditatem tuam:
& possessionem tuam
terminos terre. Fran
ges eos in virga ferrea:
vt vas figuli conteres
eos. Et nunc reges in
telligite: eruditmini iu
dices tre. Seruite dño
in timore: & exultate i
tremore. Adorate pu
re: ne forte iratcatur
& pereatis de via: cum
exarserit post paululū
furor eius: bti oēs q
spant in eū.

Psalm⁹ dd cū fugeret
a facie absalō filii sui. ȝ.

Omine qre multi
plicati sunt hostes
mei: mlti cōsurgūt ad
uersum me. Multi dī
cunt anime mee: nō est
salus huic in deo. Sp.

א אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ
ע בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא
ל עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב:
ה כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ
ה וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה: וְהָיָה
ה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר
נ פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל
ח וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ: לֹא כֵן
ם כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר
ר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ: עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ
ש רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט וְחַטָּאִים בַּעֲדַת
צ צַדִּיקִים: כִּי יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ
א צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד:

ii.

ל לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים
י יֶהְגּוּ רִיק: יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי
א אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יָחַד עַל יְהוָה
ו וְעַל מְשִׁיחוֹ: נְנַתְּקָה אֶת
י מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ
ש עֲבֹתֵימוֹ: יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק
ל אֲדֹנָי יִלְעַג לָמוֹ: אָז יְדַבֵּר אֵלֵימוֹ
ח בְּאַפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ: וַאֲנִי
נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַר קָדְשִׁי:
ס אַסַּפְּרָה אֶל חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי
פ בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ:
נ שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ
ר וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי אָרֶץ: תְּרֹעֵם
כ בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם:
ן וְעַתָּה מְלָכִים הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ
ר שֹׁפְטֵי אָרֶץ: עִבְדוּ אֶת יְהוָה
ב בְּיִרְאָה וְגִילוּ בְּרָעָדָה: נַשְּׁקוּ בַר
א פֶּן יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דֶּרֶךְ כִּי יִבְעַר
ח כִּמְעַט אַפּוֹ אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בוֹ:

iii.

מ מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
נ בְּנוֹ: יְהוָה מָה רַבּוּ צָרָי רַבִּים
ק קָמִים עָלָי: רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי
א אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בֵּאלֹהִים סֶלָה:

וְאַתָּה יְהוָה מָגֵן בַּעַדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים כָּבַד רוּם
רֹאשִׁי׃ קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶקְרָא קָרָא
וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר קָדְשׁוֹ סֶלָה׃ אֲנִי עָנָה
שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה הֶקִיצוֹתִי כִּי יָשַׁן קוּץ
יְהוָה יִסְמְכֵנִי׃ לֹא אִירָא מֵרִבְבוֹת סָמַךְ יָרֵא
עָם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלָי׃ קוּמָה סָבַב שׁוּת
יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי כִּי הִכִּיתָ יָשַׁע נָבָה
אֶת כָּל אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי רְשָׁעִים לֵחָה
שִׁבַּרְתָּ׃ לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ יָשַׁע
בִּרְכָתֶךָ סֶלָה׃ .iiii. לַמְנַצֵּחַ נָצַח נָגַן
בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד׃ בְּקָרְאִי זָמַר
עַנֵּנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי עָנָה צוּר
חָנֵּנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי׃ בְּנֵי אִישׁ עַד רָחַב פָּלַל
מָה כְבוֹדִי לִכְלִימָה תֶּאֱהָבוּן רִיק בָּנָה כָּבַד
תְּבַקְשׁוּ כָזָב סֶלָה׃ וּדְעוּ כִּי הִפְלָה כְּלַם אָהַב
יְהוָה חָסִיד לוֹ יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאִי בָּקַשׁ יָדַע
אֵלָיו׃ רִגְזוּ וְאַל תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ פָּלָה חָסֵד
בִּלְבַבְכֶם עַל מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה׃ שָׁמַע חָטָא
זִבְחוּ זִבְחֵי צֶדֶק וּבִטְחוּ אֶל יְהוָה׃ שָׁכַב דָּמָם
רַבִּים אֹמְרִים מִי יַרְאֶנוּ טוֹב נְסָה רָבַב רָאָה
עָלֵינוּ אוֹר פָּנֶיךָ יְהוָה׃ נָתַתָּה נָסַס פָּנָה
שִׂמְחָה בְּלִבִּי מֵעֵת דְּגָנָם וְתִירוֹשָׁם נָתַן יָרַשׁ
רָבּוּ׃ בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו אֶשְׁכְּבָה וְאִישָׁן רָבָה שָׁלַם
כִּי אַתָּה יְהוָה לְבָדָד לָבֶטַח שָׁכַב יָשַׁן
תּוֹשִׁיבֵנִי׃ .v. לַמְנַצֵּחַ אֶל יָשַׁב נָצַח
הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אֲמָרַי נָחַל זָמַר
הַאֲזִינָה יְהוָה בִּינָה הַגִּיגִי׃ אֹזֶן הָגָה
הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי קָשַׁב
כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל׃ יְהוָה בֹּקֶר תִּשְׁמַע פָּלַל שָׁמַע
קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ לְךָ וַאֲצַפֶּה׃ כִּי עָרַךְ צָפָה
לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה לֹא יְגֻרְךָ גּוּר רוּעַ
רָע׃ לֹא יִתְיַצְּבוּ הוֹלְלִים לְנֶגֶד יָצַב הָלַל
עֵינֶיךָ שָׂנֵאתָ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ תְּאַבֵּד אָבַד
דֹּבְרֵי כָזָב אִישׁ דָּמִים וּמִרְמָה רָמָה
יְתָעֵב יְהוָה׃ וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ תָּעַב
אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל בּוֹא שָׁחָה

Tu āt dñe clypeus circa me: glia mea & exaltās caput meum. Voce mea ad dñm clamabo: & exaudiet me de monte sctō suo. Sp. Ego dormiui & soporatus sū: euigilaui quia dñs sustētabit me. Non timebo milia pplī: q̄ circūdederūt me. Exurge dñe saluum me fac deus meus: quia pcussisti oīm inimicorū meorū maxillā: dētes impiorū cōfregisti. Dño salꝰ: super populum tuum bñdictio tua. Semper.

Victori in canticis ps dauid. 4.

Inuocante me exaudi me deus iusticie mee: i tribulatiōe dilatasti mihi: miserere mei & exaudi orōnē meā. Filii viri vsq; quo inclyti mei ignominiose diligitis vanitatē: q̄rentes mēdaciū. Semp. Et cognoscite qm̄ mirabilē reddidit dñs sctm̄ suū: dñs exaudiet cū clamauero ad eū. Irascimini & nolite peccare: loqmini i cordibus vr̄is sup cubilia vr̄a: & tacete. Sp. Sacrificate sacrificium iusticie: & cōfidite i dño. Multi dicūt quis oñdet nobis bonū? leua sup nos lumē vultꝰ tui dñe. Dedisti leticiā i corde meo in tpe frumētū eoꝝ & vinū eorū multiplicata sūt. In pace sil reqescā & dormiā: quia tu dñe spālr securū habitare fecisti me.

Victori pro hereditatibus ps dauid. 5.

Verba mea exaudi dñe: itellige rugitū meū. Aduerte ad vocē clamoris mei rex meus & deꝰ meus: quia te depcor. Dñe mā audies vocē meā: mane p̄pabor ad te & cōtēplabor. Qm̄ nō deus volēs iniquitatē tu: nec hītabit iuxta te malignus. Nō stabūt iniqui i cōspectu oclꝝ tuorū: odisti oēs qui opantur iniquitatē. Perdes loq̄ntes mēdaciū: virū sanguinū & dolosū aboīabitur dñs. Ego āt i mltitudie mīe tue itroibo in domū tuā: adorabo ad tēplū sctm̄ tuū i tiore tuo. Dñe deduc me

Tu āt dñe susceptor meꝰ es: gloria mea τ exaltās
Σὺ δὲ κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν
caput meū. Voce mea ad dñm clamaui: τ exau-
κεφαλήν μου. Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπή-
diuit me de mōte sctō suo. Ego āt dormiui τ soporatꝰ
κουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνω-
sum. exurrexi: q̄ dñs suscipiet me. Nō timebo
σα. ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεταί μου. Οὐ φοβηθή-
milia populi: circūdantia
σομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ, τῶν κύκλω συνεπιτιθεμένων
me: exurge dñe saluū me fac deus meꝰ. Qm̄ tu pcussisti
μοι, ἀνάστα κύριε σῶσόν με ὁ θεός μου, Ὅτι σὺ ἐπάταξας
oēs aduersantes mihi sine causa: dentes pctōꝝ
πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτω-
cōtriuisti. dñi ē salus: τ sup pplꝰ tuū
λῶν συνέτριψας. τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου
bñdictio tua.
ἡ εὐλογία σου.

In finē in hymnis psalmus dauid. 4.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαδ'. δ'.

Cum inuocarē ego exaudiuit me deus iusticie
Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιο-
mee: in tribulatiōe dilatasti mihi. miserere mei: τ ex-
σύνης μου, ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με. οἰκτείρησόν με, καὶ ἐκ-
audi orationē meā. Filii hoīm vsq; graui
σάκουσον τῆς προσευχῆς μου. Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βα-
corde. vt q̄d diligitis vanitatē: et q̄ritis mēdatiū?
ρυκάρδιοι. ἱνατί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;
Et scitote qm̄ mirificauit dñs sanctū suū: dñs exau-
Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, κύριος εἰσα-
diet me cū clamauero ego ad eū. Irascimini
κούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. Ὀργίζεσθε Ephe.
et nolite peccare: q̄ dicitis in cordibus vr̄is: in 4.f.
καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ
cubilibus vr̄is cōpūgimini. Sacrificate sacrificiū iusticie
ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε, Θύσατε θυσίαν δικαιοσύ-
et sperate in dño. multi dicūt: q̄s oñdet
νης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον. πολλοὶ λέγουσι, τίς δείξει
nob bona? Signatū est sup nos lumē vultus
ἡμῖν τὰ ἀγαθά; Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου
tui dñe: dedisti leticiā in corde meo. A
σου κύριε, ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἀπὸ
fructu frumēti: vini: τ olei sui multiplicati sūt. In pa-
καρποῦ σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. Ἐν ἐ-
ce in idipm dormiā τ reqescā. Qm̄ tu dñe
ρήνη ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω. Ὅτι σὺ κύριε
singulariter in spe cōstituisti me.
καταμόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με.

Pro ea q̄ hereditatē cōsequtur psalmus dauid. 5.
Ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης ψαλμὸς τῷ δαδ'. ε'.

Verba mea aurib pcipe dñe: intellige clamorē
Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς
meū: intēde voci orōnis mee rex meus τ
μου, πρόχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ
deus meꝰ. Qm̄ ad te orabo dñe: mane exaudies
θεός μου. Ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι κύριε, τοπρωῒ εἰσακού-
vocē meā. Mane astabo tibi τ videbis
σῃ τῆς φωνῆς μου. Τοπρωῒ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψει
me: qm̄ nō deꝰ volēs iniq̄tatē tu es. Nō hītabit iuxta te
με, ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. Οὐ παροικήσει σοι
malignus: neq; pmanebūt iiusti ante
πονηρευόμενος, οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν
oculos tuos. Odisti oēs qui operātur
ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν
iniq̄tatē: pdes oēs q̄ loquūtur mēdatiū.
ἀνομίαν, ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος.
Virū sanguinū τ dolosum abominabit dñs. ego aūt in
Ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος. ἐγὼ δὲ ἐν
multitudie mīe tue: Introibo in domū
τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου, Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκον
tuā: adorabo ad tēplum
σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν

scñā tuā in timore tuo. Dñe deduc me in iustícia
ἁγίᾳ σου ἐν φόβῳ σου. Κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
tua: ꝓpter inimicos meos dirige i cꝓspectu tuo viā
σου, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν
meā. Quīa nō est in ore eoꝝ veritas: cor
μου. Οτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία
eoꝝ vanū. Sepulchrū patēs guttur eoꝝ: lin-
9.5.b αὐτῶν ματαία. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώ
guis suis dolose agebāt: iudica illos deus. Decidāt
σσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, κρῖνον αὐτοὺς ὁ θς. Ἀποπεσάτωσαν
a cogitatiōibus suis: secūdū multitudinē impietatū
ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν
eoꝝ expelle eos: qm̄ irritauerūt te dñe. Et letē-
αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπικράναν σε κε. Καὶ εὐφρανθή
tur oēs qui spant in te: in eternū exultabūt
σονται πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσον
& habitabis in eis. Et gloriabūtur in te & q
ται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ οἱ
diligūt nomē tuū: qm̄ tu benedices iusto dñe:
ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον κύριε,
Et scuto bone voluntatis coronasti nos.
Ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

In finē in hymnis ꝓ octaua psalmus dā. 6.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαυ. ς.
6.1. OOmine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corri
Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παι
pias me. Miserere mei dñe: qm̄ infirmꝰ sum. sana me do
δεύσῃς με. Ἐλέησόν με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύ
mine: qm̄ cōturbata sūt ossa mea. Et aia mea turbata é
ριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη
valde: & tu dñe vsquequo? cōuertere dñe: eripe
σφόδρα, καὶ σὺ κύριε ἕως πότε; ἐπιστράφητι κε, ῥῦσαι τὴν
aiam meā. Saluū me fac ꝓp miaꝝ tuā: qm̄ nō est in
ψυχήν μου. Σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν
morte q̄ memor sit tui: i iferno aūt q̄s cōfitebit
τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσει
tibi: Laborauī in gemitu meo: lauabo p singulas
σοι, Ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην
noctes lectū meū: i lachrimis meis stratū meū riga
νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέ-
bo. turbatus é a furore oculus meus: inueteraui iné
χω. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, ἐπαλαιώθην ἐν
oēs inimicos meos. Discedite a me oēs q̄ ope-
πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀποστῆτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζό
Matth. 7.d. Luce. 13.f. mini iniqtatē: qm̄ exaudiuit dñs vocē fletus
μενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυ
mei. Exaudiuit dñs deprecatiōes meas: dñs oronē
μοῦ μου. Ἤκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσ-
meā suscepit. Erubescant & cōturbētur
χήν μου προσεδέξατο. Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν
oēs inimici mei: cōuertātur & erubescāt
πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἀποστραφείησαν καὶ καταισχυνθή
valde velociter.
σαν σφόδρα διατάχους.

Psalmus dō: quē cāuit dño ꝓ verbis Chusi filij iemini. 7.
Ψαλμὸς τῷ δαυΐδ, ὃν ἔσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσὶ υἱοῦ ἰεμενί. 7.

7.2. OOmine deus meus in te spaui: saluū fac me ex oībus
Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με ἐκ πάντων
persequētibus me: & libera me. Nequādo rapiat vt leo
τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με· Μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέ
aiam meā: dū nō est qui redimat neq; q̄ saluū faciat.
ων τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σῴζοντος.
Dñe de⁹ meus si feci istud: si est iniqtas in manī
Κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερ
bꝰ meis: Si reddidi retribuētibus mihi malā:
σί μου, Εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδοῦσί μοι κακά,
decidā merito ab inimicis meis inanis. psequtur merito
κατάπεσοιμι ἄρα ἐκτὸς τῶν ἐχθρῶν μου κενός. Καταδιώξαι ἄρα
inimicus aiaꝫ meā & cōprehendat: & cōculcet
ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι

'in iustícia tua ᵃpp 'rīsidia tores meos: 'dirige' aīm faciē meā ᵃviā tuā. 'Nō é ᵇeī ín ore eorū ᶜrectū: 'in teriora eorū ᵈinsidie: ᵇsepulchrū ᶠpatens ᵏ guttur eorū: 'linguā suā ᵐlenificant. ⁿGōdēna eos ᵒdeus ᵖexcidāt ᵍa consiliis suis: 'iuxta multitudinē ᵒsce lerū eorū ᵉ expelle eos: ⁿquoniā ᶜpuocauerūt ᵉte 'Et letētur ᵈoēs ᵇqui spe rāt ᶠin te: ᵍin ꝓpetuū ᵉlau dabunt: '⅋ ꝓteges ᵈeos: ᵇ& letabūtur ᶠi te ᵏqui di ligūt ᶠnomē tuū. ᵐQuo niā ⁿtu ᵒbenedices ᵖiusto: ᵍdñe ᵉvt scuto ᵈplacabili tatis ᶜcoronabis eū.

ᵃVictori ᵇin psalmis ᶜsup ᵇoctauā ᶜpsalm ᵍ dā. 6.
ᵇOmine ᵈne ᵉin furo re tuo ᵏarguas me: ᶠneq; ᵐin ira tua ⁿcorripi as me. ᵒMiserē mei ᵖdñe ᵍquoniā ᶠifirmus ᵈsū: ᵉsa na me ⁿdñe ˣquoniā ᵗcon turbata sunt ᵘ ossa mea. ᵃEt aia mea ᵇ turbata est ᶜvalde: ᵇ& tu ᶜdñe ᵈvsque quo? ᵇCōuertere ᶠdñe ᵉe rue ᶠaiam meam: ᵐsalua me ⁿpp ᵒmiam tuā. ᵖQuo niā ᵍno ᶠin morte ᵉrecor datio tui: ᶠi iferno ᵉ quis ˣcōfitebitur ᵗtibi? ᵘLabo rauī ᵛin gemitu meo: ᵇna tare faciā ᶜtota ᵈnocte ᵉlec tū meū: ᶠlachrimis me is ᵍstratū meū ᵇ rigabo. ᶜCaligauit ᵇpre amaritu dine ᵈoculus meus: ᵐcon sumptus sum ⁿab vniuer sis ᵒhostibus meis. ᵖRece dite ᵍa me ᶠoēs ᵉqui opa mī ᵛiniquitatē: ᵘquia ᵗau diuit ˢdñs ʳvocem ᵍ fletus mei. ᵇ Audiuit ᶜdñs ᵈdēp catiōnē meā: ᶜdñs ᶠoēo nē meā ᵍsuscipiet. ᵇCōfū dātur ᶠ& cōturbētur ᵇve hementer ᶠoēs ᵐinimici mei: ⁿreuertantur & ᵒcō fundantur ᵖsubito.

Pro ᵍignoratiōe ᵇdā: ᶜq ᵈcecinit ᶜ dño ᶠsup ᵍverba ᵇethiopis ᶠfilii ʰīeini. 7.
ᵈOmie ᵐde ⁿme? ᵒin te ᵖspaui: ᵖ salua me ᵍab oībus ʳ psequētibus me ˢ & libera me. ᵗNe for te ᵘ rapiat ᵛvt leo ʷanimā meā: ˣlaceret ʸ& nō sit ᶻq eripiat. ᵃDñe ᵇdeus meus ᶜsi ᵈfeci ᵉistud: ᵇsi ᶜe iniquitas ᵈin māibus ᵉmeis: ᶠSi ᵍreddidi ʰ retribuētibus mihi ⁱ mala: ᵍ & dimisi ʳhostes meos ˢvacuos. ᵗpsequtur ᵘiimici ᵛaiam meā ʷ& apꝑhēdat: ˣ& cōculcet

לַאֲרֶץ חַיָּי וּכְבוֹדִי לְעַפֵּר יַשְׁכֵּן תֵּת שַׂכֵּן
נָשָׂא
סֶלָה׃ קוּמָה יְהוָה בְּאַפֶּךָ הִנָּשֵׂא
בְּעַבְרוֹת צוֹרְרָי וְעוּרָה אֵלַי
מִשְׁפָּט צִוִּיתָ׃ וַעֲדַת לְאֻמִּים פְּקֹד
תְּסוֹבְבֶךָ וְעָלֶיהָ לַמָּרוֹם שׁוּבָה
יְהוָה יָדִין עַמִּים שָׁפְטֵנִי יְהוָה
כְּצִדְקִי וּכְתֻמִּי עָלָי׃ יִגְמָר נָא רַע
רְשָׁעִים וּתְכוֹנֵן צַדִּיק וּבֹחֵן לִבּוֹת
וְכִלְיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃ מָגִנִּי עַל
אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׁרֵי לֵב׃ אֱלֹהִים
שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם׃
אִם לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ יִלְטוֹשׁ
כּוֹנַן קַשְׁתּוֹ דָּרְכָּךְ וַיְכוֹנְנָהָ׃ וְלוֹ הֵכִין כְּלֵי
כְּלֵה פָּעַל תְּמָיו לְרֹדְפֵי תְהֵה יְחַבֵּל
אָוֶן וְהָרָה עָמָל וְיָלַד שָׁקֶר׃ בּוֹר חָפַר
כָּרָהוּ וַיְחַפְּרֵהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעָל׃
יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְרֹאשׁוֹ וְעַל קָדְקָדוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד׃
אוֹדֶה יְהוָה כְּצִדְקוֹ וַאֲזַמְּרָה שֵׁם יְהוָה עֶלְיוֹן׃ viii.
לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃
יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל
אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל הָאָרֶץ
מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית
אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃ כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ
מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים
אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃ מָה אֱנוֹשׁ כִּי
תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃
וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תְּעַטְּרֵהוּ׃ תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי
יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַּחַת רַגְלָיו׃ צֹאן
וְאֵלֶּפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃
צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר
אָרְחוֹת יַמִּים׃ יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה
אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃ ix.
לַמְנַצֵּחַ עַל מוּת לַבֵּן מִזְמוֹר לְדָוִד׃ נָצַח זַמֵּר

in tra vitā meā: & gloriā meā in puluerē collocet. Sēp. Surge dñe in furore tuo: eleuare indignās super hostes meos: & consurge ad me iudicio quod mādasti. Et congregatio tribuum circūdet te: & p hac in altum reuertere. Domin⁹ iudicabit populos: iudica me dñe scdm iustitiā meā: & scdm simplicitatē meā q̄ est in me. Consumetur nūc malū iniquorum: & cōfirmetur iust⁹: p bator cordis & renum deus iust⁹. Clype⁹ meus in deo: qui saluat rectos corde. Deus iudex iustus: & fortis cōminās tota die. Nō cōuertenti gladiū suū acuet arcū suū tetēdit & parauit illū. Et in ipso parauit vasa mortis: sagittas suas ad cōburēdū opatus ē. Ecce pturit iniqtatē & cōcepit dolorē: & pepit mēdaciū. Lacū apuit & effodit eū: & icidit in interitū quē opat⁹ ē. Reuertetur dolor su⁹ ī caput eius: & sup vertice eius iniqtas sua descendet. Confitebor dño scdm iustitiam ei⁹: & cātabo noi dñi altissimi.

Victori pro torcularibus psalmus dauid. 9.

Omine dñator nr̄ q̄ grāde ē nomen tuū ī vniuersa terra: q posuisti gloriā tuā sup celos. Ex ore infantium & lactentiū pfecisti laudē pp aduersarios tuos vt qescat inimic⁹ & vltor. Cū videbo celos tuos opa digitorū tuorū: lunā & stellas q̄ fūdasti. Quid est hō q̄ mī recordaris eius! vel filius hominis quoniā visitas eū! Et minuisti eū paulomin⁹ a deo: gloria & decore coronasti eū. Dedisti ei ptātē sup opa manuū tuarū: cuncta posuisti sub pedib⁹ eius. Oues & armenta oia: insup & aialia agri. Aues celi & pisces maris: qui transeunt cccccc semitas ponti. Domine dominator noster quā grande est nomē tuū ī vniuersa terra.

Victori super mortem filii psalmus dauid. 9.

in fra vitā meā: τ gloriā meā in pulueré collo- εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκη-
cet. exurge dñe in ira tua: exaltare in finibus νώσαι. Ἀναστήθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς τέρα-
inimicor tuor. Et exurge dñe deus meus in pce σι τῶν ἐχθρῶν σου. Καὶ ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου ἐν πρ-
pto qđ mādasti: τ synagoga pplor circūdabit te. στάγματι ᾧ ἐνετείλω, καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε.
Et pp hanc in altū regredere: dño iudicabit pplos. Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον, κύριος κρινεῖ λαούς.
Iudica me dñe scm iustitiā meā: τ scm Κρῖνόν μοι κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν
inocētiā meā sup me. Cōsumetur tā nequitia pctōr: ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. Συντελεσθήτω δὲ πονηρία ἁμαρτω
τ dirigeo iustū: scrutās corda τ renes λῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς
deus iuste. adiutoriū meū a deo q̄ sal- ὁ θεὸς δικαίως. Ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζον-
uos facit rectos corde. Deus iudex iustus τ for- τος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυ
tis τ patiēs: τ nūqd iratus p singulos ρὸς καὶ μακρόθυμος, καὶ μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἡμέραν
dies? Nisi cōuersi fueritis: gladiū suū vibra- ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐλε-
bit: arcū suū tetēdit: τ pauit illū. βώσει, τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.
Et in eo pauit vasa mortis: sagittas suas Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ
ardētibus effecit. Ecce pturit iniustitiā: τοῖς καυσωθεῖσιν εἰργάσατο. Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν, Job.11.d.
cōcepit dolorē τ pepit iniqtatē. Lacū apuit τ effo- συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. Λάκκον ὤρυξε, καὶ ἀνέ-
dit eū: τ incidet in foueā quā fecit. σκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.
Cōuertetur dolor eius in caput eius: τ in ver- Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κε-
ce ipius iniquitas eius descēdet. Cōfitebor φαλὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. Ἐξομολογήσο- Infra
dño scm iustitiā eius: τ psallā nomini dñi altissimi. μαι τῷ κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.
In finē pro torcularibus psalm⁹ dō. s. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ϛ.
Omine dño nr̄ q̄ admirabile nomē tuū in vniuersa tra. Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
Quia eleuata ē magnificētia tua sup celos. Ex Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. Ἐκ Matth.
ore infantū τ lactētiū pfecisti laudē: propt στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον, ἕνεκα τῶν 21.b.
inimicor tuor vt destruas inimicū τ vltorē. Quā videbo ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν. Ὅτι ὄψομαι
celos: opa digitor tuor: lunā τ stellas: q̄ οὐρανούς, ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ
tu fundasti. Quid est hō: qđ memor es ei⁹: aut σὺ ἐτεμελίωσας. Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ Psal.
filius hoīs: qm visitas eū: Minuisti eū pau ὑὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; Ἠλάττωσας αὐτὸν βρα 143.b.
lominus ab angelis: gīa τ honore coronasti eū: τ χύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ
cōstituisti eū sup opa manuū tuar. Oīa subie κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Πάντα ὑπέ-
cisti sub pedibus eius: oues τ boues vniuer- τaξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας πάσας
sas: insup τ pecora cāpi. Volucres celi: σας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
τ pisces maris: q̄ pambulant semitas ma- καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θα-
ris. Dñe dñs nr̄ q̄ admirabile nomē tuū in vniuersa tra. λασσῶν. Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
In finē pro occultis filij psalmus 66.9. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. θ

Infra. 100.c 137.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo
Εξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσο-
oia mirabilia tua. Letabor & exulta
μαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιά-
bo in te: psallā nomini tuo altissime. In cōuer
σομαί ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὑψιστε. Ἐν τῷ ἀποστρέ-
tēdo inimici mei retrorsus: infirmabūtur & peribūt
φεσθαι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦν-
a facie tua. Quīa fecisti iudiciū meū
ται ἀπὸ προσώπου σου. Οτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου
& causā meā: sedisti sup thronū q̄ iudicas iusti-
καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων τὴν δικαι-
tiā. Increpasti gētes & perijt impius: no
οσύνην. Επετίμησας ἔθνεσι καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής, τὸ ὄνο-
mē eius deleſti in eternū: & in seculū seculi.
μα αὐτοῦ ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Inimici defecerūt framee in fine: & ciuitates
Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις
destruxisti. Perijt memoria eius cū sonitu: &
κατεῖλας. Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου, καὶ ὁ
dñs in eternū permanet. Parauit in iudicio thronū
κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ητοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον
suū: & ipe iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit
αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ
populos in iustitia. & factus ē dñs refugiū paupi:
λαοὺς ἐν εὐθύτητι. καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
adiutor in oportunitatib⁹ i tribulatiōe. Et sperent in
βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει. Καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ
te q̄ cognoscūt nomē tuū: quīa nō dereliquisti
σοὶ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες
querētes te dñe. Psallite dño qui hitat
τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε. Ὑμνεῖτε τῷ κυρίῳ τῷ κατοι-
in sion: annūciate inter gētes studia
κοῦντι ἐν σιών, ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύ-
eius. Quīa requirēs sāguinē eoꝝ recordat⁹ ē:
ματα αὐτοῦ. Οτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη,
nō ē oblit⁹ clamoris pauperū. Miserere mei dñe
οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πτωχῶν. Ελέησόν με κύ-
mine vide humilitatē meā de inimicis meis. Qui exaltas
ριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ο ὑψῶν
me de portis mortis: vt annūcié om
με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πά-
nes laudatiōes tuas i portis filie
σας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς
siō. Exultabimus in salutari tuo: infixe
σιών. Αγαλλιασώμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, ἐνεπά-
sūt gētes in interitu quē fecerūt. In laqo isto quē abscō
γησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ᾗ ἐποίησαν. Ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ ἔκρυ-
derūt: p̄hēdit⁹ ē pes coꝝ. Cognoscitur dño iudicia
ψαν, συνελήφθη ὁ πούς αὐτῶν. Γινώσκεται κύριος κρίματα
facies: in opibus manuū suaꝝ cōprehēdit⁹ ē pec
ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁ-
cator. Cōuertātur peccatores in infernū:
μαρτωλός. Αποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην,
oēs gētes q̄ obliuiscūtur dēū. Quīa nō in fi-
πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. Οτι οὐκ εἰς τέ-
nē oblivio erit paupis: patiētia pauperū
λος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων
nō peribit in finē. Exurge dñe nō cōfortet hō:
οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος. Ανάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω ἄνθρω-
iudicētur gētes in cōspectu tuo. Cōstitue dñe legis
πος, κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου. Κατάστησον κύριε νομοθέ-
latorē sup eos: sciāt gētes q̄m homines sūt. Et q̄d
την ἐπ' αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. Ινατί
dñe recessisti longe despicis in oportunitatib⁹ i tri
κύριε ἀφέστηκας μακρόθεν ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλί-
bulatiōib⁹. Dū superbit impius incēdit
ψεσιν. Εν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται
paup: cōprehēdūtur in cōsilijs q̄b⁹ cogitāt.
ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις εἷς διελογίσα-
Quīa laudat peccator in
το. Οτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo
omnia mirabilia tua. Letabor & exultabo in te: psallā nomini tuo altissime. In cōuertendo inimicū meū retrorsum: infirmabūtur & peribūt a facie tua. Quīa fecisti iudiciū meū & causā meā: sedisti sup thronū q̄ iudicas iustitiā. Increpasti gētes & perijt impius: nomē eius delesti in eternū & in seculū seculi. Inimici defecerūt framee in fine: & ciuitates destruxisti. Perijt memoria eius cū sonitu: & dñs in eternū permanet. Parauit in iudicio thronū suū: & ipe iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit populos in iustitia. & factus ē dñs refugiū pauperi: adiutor in oportunitatib⁹ i tribulatiōe. Et sperent in te q̄ cognoscūt nomē tuū: quīa nō dereliquisti querētes te dñe. Psallite dño qui hitat in sion: annūciate inter gētes studia eius. Quīa requirēs sāguinē eoꝝ recordat⁹ ē: nō ē oblit⁹ clamoris pauperū. Miserere mei dñe: vide afflictionē meam ex inimicis meis: exaltās me q̄ portis mortis. Vt narrē oēs laudes tuas in portis filie sion: exultabo in salutari tuo. Demerse sunt gētes in interitu quē fecerūt: in rete isto q̄ abscōderūt capt⁹ ē pes eorū. Agnit⁹ est dñs iudiciū faciēs in ope manuū suarum corruit ipius. Meditatio sp. Cōuertātur ipii in infernū: oēs gentes q̄ oblite sunt dei. Quonia nō in finē oblivio erit paupis: expectatio pauperū nō peribit i ppetuū. Surge dñe nō cōfortetur hō: iudicētur gētes ante faciē tuam. Pone dñe terrorē eis: sciant gentes homines esse. Semp. p̄s. 10.

Quare domine stas a longe: despicis in tpibus angustie. In superbia impii ardet paup: capiantur in sceleribus q̄ cogitauerūt. Quia laudauit ipi desideriū

יְדִיד סָפַר	אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל	Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo
פֶּלֶא שָׂמַח	נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ אֶשְׂמְחָה וְאֶעֱלְצָה	omnia mirabilia tua. Letabor & exultabo in te: psallā
עֶלְיוֹן זָמַר	בָּךְ אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ בְּשׁוּב	nomini tuo altissime. In cōuertendo
עָלָה אָיַב	אוֹיְבַי אָחוֹר יִכָּשְׁלוּ וְיֹאבְדוּ	inimicū meū retrorsum: infirmabūtur & peribūt
אָבַד פָּנָה	מִפָּנֶיךָ׃ כִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי	a facie tua. Quīa fecisti iudiciū meū
עָשָׂה שָׁפַט	יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא שׁוֹפֵט צֶדֶק׃ גָּעַרְתָּ	& causā meā: sedisti sup thronū q̄ iudicas iustitiā.
דון מָחָה	גּוֹיִם אִבַּדְתָּ רָשָׁע שְׁמָם מָחִיתָ	Increpasti gētes & perijt impius: nomē eius
עָלַם אָיַב	לְעוֹלָם וָעֶד׃ הָאוֹיֵב תַּמּוּ חֳרָבוֹת	delesti in eternū & in seculū seculi. Inimici
תָּמַם	לָנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אָבַד זִכְרָם	defecerūt framee in fine: & ciuitates
עִיר	הֵמָּה׃ וַיהוָה לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן	destruxisti. Perijt memoria eius cū sonitu: &
	לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃ וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל	dñs in eternū permanet. Parauit in iudicio thronū
דון יָשַׁר	בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים׃	suū: & ipe iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit
הָיָה שָׂנַב	וַיְהִי יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב	populos in iustitia. & factus ē dñs refugiū pauperi:
דוך צוּר	לְעִתּוֹת בַּצָּרָה׃ וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי	adiutor in oportunitatib⁹ i tribulatiōe. Et sperent in
נָטַח יָדַע	שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה׃	te q̄ cognoscūt nomē tuū: quīa nō dereliquisti
בָּטַח	זַמְּרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן הַגִּידוּ	querētes te dñe. Psallite dño qui hitat
עָנַד	בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃ כִּי דֹרֵשׁ דָּמִים	in sion: annūciate inter gētes studia
עָלַל	אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנִיִּים׃	eius. Quīa requirēs sāguinē eoꝝ recordat⁹ ē:
עָנָה עָנָה	חָנֵּנִי יְהוָה רְאֵה עָנְיִי מִשֹּׂנְאָי	nō ē oblit⁹ clamoris pauperū. Miserere mei dñe:
רום	מְרוֹמְמִי מִשַּׁעֲרֵי מָוֶת׃ לְמַעַן	vide afflictionē meam ex inimicis meis: exaltās
סָפַר הַלַּל	אֲסַפְּרָה כָּל תְּהִלָּתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי בַת	me q̄ portis mortis. Vt narrē oēs laudes
גּוֹל יֶשַׁע	צִיּוֹן אָגִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ׃ טָבְעוּ	tuas in portis filie sion: exultabo in salutari tuo.
עָשָׂה	גּוֹיִם בְּשַׁחַת עָשׂוּ בְּרֶשֶׁת זוּ טָמָנוּ	Demerse sunt gētes in interitu quē fecerūt: in
לָכַד יָדַע	נִלְכְּדָה רַגְלָם׃ נוֹדַע יְהוָה מִשְׁפָּט	rete isto q̄d abscōderūt capt⁹ ē pes eorū. Agnit⁹
שָׁפַט יָקֹשׁ	עָשָׂה בְּפֹעַל כַּפָּיו טָקֹשׁ רָשָׁע	est dñs iudiciū faciēs in ope manuū suarum
הָגָה שׁוּב	הִגָּיוֹן סֶלָה׃ יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים	corruit ipius. Meditatio sp. Cōuertātur ipii
שְׁאוֹל	לִשְׁאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׁכֵחֵי אֱלֹהִים׃	in infernū: oēs gentes q̄ oblite sunt dei. Quo
שָׁכַח אָנָה	כִּי לֹא לָנֶצַח יִשָּׁכַח אֶבְיוֹן תִּקְוַת	nīa nō in finē oblivio erit paupis: expectatio pauperū nō peribit i
כְּנָה עָנָה	עֲנִיִּים תֹּאבַד לָעַד׃ קוּמָה יְהוָה אַל	ppetuū. Surge dñe nō cōfortetur hō: iudicētur
אָבַד עָזַז	יֶעֱזָז אֱנוֹשׁ יִשָּׁפְטוּ גוֹיִם עַל פָּנֶיךָ׃	gētes ante faciē tuam. Pone dñe terrorē eis: sciant
אֱנַשׁ שָׁפַט	שִׁיתָה יְהוָה מוֹרָה לָהֶם יֵדְעוּ	gentes homines esse. Semp.
פָּנָה שׁוּת	גוֹיִם אֱנוֹשׁ הֵמָּה סֶלָה׃	p̄s. 10.
יָרֵא עָמַד	לָמָּה יְהוָה תַּעֲמֹד בְּרָחֹק	Quare domine stas a longe: despicis
רָחַק עָלַם	תַּעְלִים לְעִתּוֹת בַּצָּרָה׃ בְּגַאֲוַת	in tpibus angustie. In superbia impii
צוּר גָּאָה	רָשָׁע יִדְלַק עָנִי יִתָּפְשׂוּ בְּמִזְמוֹת	ardet paup: capiantur in sceleribus
דָּלַק עָנָה	זוּ חָשָׁבוּ׃ כִּי הִלֵּל רָשָׁע עַל תַּאֲוַת	q̄ cogitauerūt. Quia laudauit ipi desideriū
תָּפַשׂ זָמַם		
אָוָה		

נַפְשׁוֹ וּבֹצֵעַ בֵּרַךְ נִאֵץ יְהוָה׃
רָשָׁע כְּגֹבַהּ אַפּוֹ בַּל יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים כָּל מְזִמֹּתָיו׃
יָחִילוּ דְרָכָיו בְּכָל עֵת מָרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנְדֹּנוּ כָּל צוֹרְרָיו יָפִיחַ בָּהֶם׃
אָמַר בְּלִבּוֹ בַּל אֶמּוֹט לְדֹר וָדֹר אֲשֶׁר לֹא בְרָעָה׃
אָלָה פִּיהוּ מָלֵא וּמִרְמוֹת תָּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמָל וָאָוֶן׃
יֹשֵׁב בְּמַאְרַב חַצֵרִים בַּמִּסְתָּרִים יַהֲרֹג נָקִי עֵינָיו לְחֶלְכָה יִצְפֹּנוּ׃
יֶאֱרֹב בַּמִּסְתָּר כְּאַרְיֵה בְסֻכָּה יֶאֱרֹב לַחְטֹף עָנִי חָטַף עָנִי בְמָשְׁכוֹ בְרִשְׁתּוֹ׃
יָדְכֶּה יָשַׁח וְנָפַל בַּעֲצוּמָיו חֲלָלִים׃
אָמַר בְּלִבּוֹ בַּל אֶמּוֹט לְדֹר וָדֹר אֲשֶׁר לֹא בְרָעָה׃
אָלָה פִּיהוּ מָלֵא וּמִרְמוֹת תָּחַת לְשׁוֹנוֹ עָמָל וָאָוֶן׃
תֵּשֶׁב בְּמַאְרַב חַצֵרִים בַּמִּסְתָּרִים תַּהֲרֹג נָקִי עֵינֶיךָ לְחֶלְכָה יִצְפֹּנוּ׃
יֶאֱרֹב בַּמִּסְתָּר כְּאַרְיֵה בְסֻכָּה יֶאֱרֹב לַחְטֹף עָנִי חָטַף עָנִי בְמָשְׁכוֹ בְרִשְׁתּוֹ׃
יָדְכֶּה יָשַׁח וְנָפַל בַּעֲצוּמָיו חֲלָלִים׃
אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הִסְתִּיר פָּנָיו בַּל רָאָה לָנֶצַח׃
קוּמָה יְהוָה אֵל נְשָׂא יָדֶךָ אַל תִּשְׁכַּח עֲנִיִּים׃
עַל מָה נִאֵץ רָשָׁע אֱלֹהִים אָמַר בְּלִבּוֹ לֹא תִדְרֹשׁ׃
רָאִיתָה כִּי אַתָּה עָמָל וָכַעַס תַּבִּיט לָתֵת בְּיָדֶךָ עָלֶיךָ יַעֲזֹב חֵלְכָה יָתוֹם אַתָּה הָיִיתָה עוֹזֵר׃
שְׁבֹר זְרוֹעַ רָשָׁע וָרָע תִּדְרוֹשׁ רִשְׁעוֹ בַל תִּמְצָא׃
יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ׃
תַּאֲוַת עֲנָוִים שָׁמַעְתָּ יְהוָה תָּכִין לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ׃
לִשְׁפֹּט יָתוֹם וְדַךְ בַּל יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ אֱנוֹשׁ מִן הָאָרֶץ׃

Psalm 11.

לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד׃
בַּיהוָה חָסִיתִי אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי נוּדִי הַרְכֶם צִפּוֹר׃
כִּי הִנֵּה הָרְשָׁעִים יִדְרְכוּן קֶשֶׁת כּוֹנְנוּ חִצָּם עַל יֶתֶר לִירוֹת בְּמוֹ אֹפֶל לְיִשְׁרֵי לֵב׃
כִּי הַשָּׁתוֹת יֵהָרֵסוּן צַדִּיק מַה פָּעָל׃
יְהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ יְהוָה בַּשָּׁמַיִם כִּסְאוֹ עֵינָיו יֶחֱזוּ עַפְעַפָּיו יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם׃

---

[a]aie fue:[r]& auar?[p]applaudens ſibi [q]blaſphemauit [b]dñm.[c]Impius[e]ſcdm altitudinē[c]furoris ſui[f]non [c]reqret:[b]nec[c]deus in[b] oibus[i] cogitatiōibus eius. [m]Parturiūt[n] vie eius[o] in omni[p]tpe:[q]lōge ſunt[r] iudicia tua[a]a facie ei?:[c]oēs [n]inimicos ſuos[s]deſpicit. [t]Loquitur[u]in corde ſuo [b]nō[c]mouebor:[v]in gñatiōe[c]& gñatiōe ero[v] ſine [b]malo. [w]Maledictiōe[b] os eius[t]plenū eſt[m] & dolis [n]& auaricia:[o]ſub[p]lingua ei?[q]dolor[r]& iniqtas. [x]Sedet[s]inſidiās iuxta [n]veſtibula[t]in abſcōditis vt[r]in terficiat[s]inocētē: [a]oculi eius[b]robuſtos tuos[c] circūſpiciūt.[b]Inſidiatur[c]i abſcōdito[d]q̄ſi leo[e]in cubili ſuo:[b]inſidiatur[f]vt rapiat[g]pauperem: [h]rapiet [m]pauperē[n]cū attraxerit eū[o]ad rete ſuū. Et[p]cōfractū[q]ſubiiciet eū[r]& irruet [s]viribus ſuis[t]valēter.[u]Dixit[v]in corde ſuo[w]oblitus eſt[x]deus:[a]abſcōdit[b]faciē ſuā:[c]nō[d]reſpiciet[e]in ppetuū.[f]Surge[g]dñe[b]deus[h]leua[b]manū tuā:[i]noli[m]obliuiſci[n]pauperū. [o]Quare [q]blaſphemat[r]ipius[p]deū: [r]dicēs[s]i corde ſuo q[r]nō [r]requiras.[t]Vides[a]qa[b]tu [c]laborē[d]& furorē[e]reſpicis[f]vt detur[g]in mānu tua: [b]tibi[h]derelinquūtur[b] fortes tui[i]pupillo[m]tu[n]es[o]ad iutor.[p]Contere[q]brachiū [r]impii[r]& maligni:[s]q̄res [s]impietatem eius &[t]nō [r]inuenies.[t]Domin?[u]rex [b]ſeculi[c]& eternitatis:[b]perierunt[c]gentes[r]de terra ei?.[s]Deſideriū[b]pauperū [t]audiſti[b]dñe:[t]preparaſti [m]cor eorum:[n]audiat[o]auris tua. [r]Vt iudices ꝯ [q]pupillū[r]& oppſſum:[s]& [e]nequaq̄[b]vltra [t]ſupbiat [r]homo[s]de[a]terra.

[a]Victori[b] dauid. 11.

IN domino[b]ſperaui: [c]quomodo[r] dicitis [a]aie mee:[b]trāſmola[a]i mōtem vt[b]auis.[t]Quia[m]ecce[n]impii[o]tetenderūt[r]arcum:[q]poſuerunt ꝯꝯ [r]ſagittā ſuā[o]ſup[r]neruū: [n]vt ſagittent[r]in[t]abſcōdito[s]rectos[a]corde. [b]Quia [c]leges[b]diſſipate ſunt: ꝯ [t]iuſtus[r]quid[o]operatus ē. [b]Dominus[t]in templo ꝯ [b]ſancto ſuo:[t]dñs[m]in ceſlo[n]thron? ei?: [o]oculi ei? [p]vident: [q]palpebre eius [r]probant[n] filios[r]hoim.

---

deſideriſo aie ſue: & iniqu[o] bādicit. Exacer- ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδίκων εὐλογεῖται. Παρώξυ-
bauit dñm peccatoꝝ: ſcdm multitudinē ire ſue nō q̄- νει κύριον ὁ ἁμαρτωλὸς, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκ-
ret. Nō eſt de[o] in cōſpectu ei?: inquinate ſūt vie illi[o] ζητήσει. Οὐκ ἔστι θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, βεβέβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ
tu omni tēpore. Auferūtur iudicia tua a fa ἐν παντὶ καιρῷ. Ἀνταίρονται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προ-
cie eius: oim inimicoꝝ ſuoꝝ dominabit. Dixit σώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. Εἶπε
.n. in corde ſuo: nō mouebor a gñatiōe in gñatiōes ſine εἰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄτερ
malo. Cuꝰ maledictiōe os eiꝰ plenū ē & amarꝛtudine & dolo: ſub κακοῦ. Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑ-
lingua eiꝰ labor & dolor. Sedet in inſidijs πὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος. Ἐγκάθηται ἐν ἐπιδρο-
cū diuitib⁹ in occulto: vt interficiat innocentē. Ocu μῇ τὰ πλούσια ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτεῖναι ἀθῷον. Οἱ ὀφ-
li eiꝰ in pauperē reſpiciūt: inſidiat in ab- θαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν, ἐνεδρεύει ἐν ἀπο- Infra.
ſcondito q̄ſi leo in ſpelunca ſua. Inſidiatur vt rapiat κρύφῳ ὡς λέων ἐν τῷ μυδρῷ αὐτοῦ. Ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι 10.
pauperē: rapere pauperē dū attrahit eum. In la- πένητα· ἁρπάσαι πένητα ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. Ἐν τῷ τα-
queo ſuo humiliabit eū: iclinabit ſe & cadet cū ipe πεινῶσαι αὐτὸν κλίνει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ ἐπιπε-
vñatus fuerit pauperū. Dixit.n.in corde ſuo: obli σεῖν αὐτὸν ἀδυνάτους ἐν τοῖς πένησιν. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ἐπι-
tus ē de[o]: avertit faciē ſuā: ne videat λήσεται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τοῦ μὴ βλέ-
in finē. Exurge dñe de[o] me[o]: exaltet manꝰ tua: πειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου,
ne obliuiſcaris pauperū tuoꝝ in finē. Ꝓpoꝛ qđ irrita- μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος. Ἕνεκεν τίνος παρώ-
uit impi[o] deū: dixit.n. in corde ſuo: nō req- ξυνεν ἀσεβὴς τὸν θεόν, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητή-
ret. Videꝭ q̄ſi tu laborē & dolorē cōſideras. vt tra- σεις. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ ὀργὴν κατανοεῖς, τοῦ παρα-
das eū in manꝰ tuas. Tibi derelict⁹ eſt pau- δοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου. Σοὶ ἐγκαταλείπεται ὁ πτω-
per: orphano tu fuiſti adiutor. Cōtere brachiū pec χὸς, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁ-
catoris & maligni: q̄rēt peccatū illi⁹ & nō inue μαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητήσεις τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑ-
nies. Dñs rex in eternū & in ſclm ſeculi: ρεῖν. Κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
peribitis gētes de tra illi⁹. Deſiderū pau- ἀπολεῖσθε ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενή-
peꝝ exaudiſti dñe: ꝓparatiō cordis eoꝝ audien των ἐισήκουσας κύριε, τὴν ἑτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν πρόσ-
dit auris tua: Judicare pupillo & humili: vt nō apponat σχες τὸ οὖς σου, Κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσθῇ
vltra magnificare se hō ſup trā. ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

In finē pſalm⁹ dauid. 10.

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. i.

IN dño cōfido: quō dicitis aie mee: tranſ Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου, μετα- i.ꝛ.
migra in mōtē ſicut paſſer? Qñ ecce peccatores in- νάστευσον εἰς τὰ ὄρη ὡς στρουθίον; Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐν-
tendeſt arcū: parauerūt ſagittas in pharetra: vt ſagittēt τείναντες τόξον, ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦ-
in obſcuro rectos corde. Qñq̄ tu pfeci σαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὅτι ἃ σὺ κατήρ-
ſti: ſpi deſtruxeꝛt. iuſt⁹ aūt dñd fecit? Dño τισω, αὐτὰ καθεῖλον. ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; Κύριος
in tēplo ſcō ſuo: dño in celo ſedes ei⁹. Oc ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Οἱ
culi eius in pauperē reſpiciūt: palpe ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἐπιβλέπουσι, τὰ βλέ- Hbꝛc
bre eius interrogāt filios hominū. φαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. 2.d.
ē.g.

Dñs interrogat iustū ꝛ impiū. q̄ āt diligit
Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ. ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν
iniquitatē: odit suā aīaꝫ. Pluet sup̄ peccato-
ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτω-
res laqueos: ignis ꝛ sulphur ꝛ spūs ꝓcellaꝝ pars
λοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς
calicis eoꝝ. Qm̄ iustus dñs ꝛ iusticias dile
τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. Ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγά
xit: equitatē vidit vult⁹ eius.
πησεν, εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

In finē ꝓ octaua psalmus dauid. 11.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δᾶδ'. ιά.

SAluū me fac dñe: qm̄ defecit sctus: qm̄ diminute sūt
Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν
ꝟitates a filiis hoīm. Vana locutus ē
ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν
vnusq̄sq̄ ad ꝓximū suū: labia dolosa in corde: ꝛ
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ
in corde locutus ē mala. Disp̄dat dñs vniuersa
ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε κακά. Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ
labia dolosa: linguā magniloquā. Qui dixerūt
χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν μεγαλορρήμονα. Τοὺς εἰπόντας
linguā nr̄aꝫ magnificabim⁹: labia nr̄a a nobis
τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν
sūt. q̄s nr̄ dñs est: Propter miseriā ino-
ἐστι, τίς ἡμῶν κύριος ἐστίν; Ἕνεκεν τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτω
pū ꝛ gemitū paupeꝝ: nūc exurgam dicit
χῶν καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι λέγει
dñs. Ponā in salutari: fiducialiter agā in eo.
κύριος. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρ' ῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Τὰ
Eloquia dñi eloquia casta: argentū igne examinatū: ꝓbatū
λόγια κυρίου λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ
tre: purgatū septuplū. Tu dñe seruabis nos
γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως. Σὺ κύριε φυλάξαις ἡμᾶς
ꝛ custodies nos a gñatiōe hac: ꝛ in
καὶ διατηρήσαις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν
eternū. In circuitu impii ambulant: scōm altitudinē tuā
αἰῶνα. Κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι, κατὰ τὸ ὕψος σου
multiplicasti filios hoīm.
ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

In finē psalm⁹ dauid. 12.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δᾶδ'. ιβ'.

VSquequo dñe obliuisceris me in finē: vsquequo
Ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος, ἕως πότε
auertis faciē tuā a me? Quā diu po-
ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; Ἕως τίνος θήσο-
nā cōsilia in aīa mea: dolorē in corde meo ꝑ diē ꝛ
μαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας καὶ
noctē? Vsquequo exaltabit inimic⁹ meus sup̄ me? respi
νυκτός; Ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; ἐπί-
ce exaudi me dñe de⁹ me⁹. Illumina ocu
βλεψον εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφ
los meos: ne vnq̄ obdormiā in morte: neq̄ dicat
θαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, μήποτε εἴποι
inimic⁹ me⁹: preualui aduersus eū. Qui tribulāt me exul-
ὁ ἐχθρός μου, ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλίβοντές με ἀγαλ
tabūt si mot⁹ fuero: ego āt in mīa tua speraui.
λιάσονται ἐὰν σαλευθῶ, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.
i.7. Exultabit cor meū in salutari tuo: cātabo
Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, ἄσω
dño q̄ bona tribuit mihi: ꝛ psallā nomini do
τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυ
mini altissimi.
ρίου τοῦ ὑψίστου.

In finē psalmus dauid. 13.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δᾶδ'. ιγ'.

DIxit insipiēs in corde suo: nō est de⁹. Corru-
Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἔστι θεός. Διεφ-
pti sūt ꝛ abominabiles facti sūt in studiis: nō ē
θάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι
q̄ faciat bonū. Dñs de celo
ποιῶν χρηστότητα. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

Dñs iustū probat: ipi-
um autē & diligentem
iniquitatem odit ani-
ma eius. Pluet super
peccatores laqueos: i-
gnis & sulphur & spūs
tēpestatū pars calicis
eorum. Quoniā iustus
dñs iusticias dilexit:
rectum videbūt facies
eius. Victori super
octauā ps dauid. 12.

SAlua domine quo-
niam defecit sctūs:
quoniā imminuti sūt
fideles a filiis hominū.
Frustra loquuntur v-
nusquisq̄ proxio suo:
labium subdolum in
corde & corde locuti
sunt. Disperdat domi-
nus omnia labia
dolosa: linguam ma-
gniloquam.
Qui dixerunt linguā
nostram roboremus:
labia nr̄a nobiscū sūt:
quis nr̄ dñs est? Pro-
pter vastitatē inopū &
gemitū pauperū: nūc
consurgam dicit domi
nus: ponam in salutari
auxiliū eorū. Eloquia
domini eloquia
munda: argetū igne
probatū separatum a
terra colatū septuplū.
Tu dñe custodies ea:
seruabis nos a gñatōe
hac in eternum. In cir
cuitu impii ambulant:
cū exaltati fuerit vilissi
mi filiorum hominum.
Victori psalm⁹ da-
uid. 13.

VSq̄quo dñe obliui
sceris mei penitus:
vsq̄quo abscondes fa-
ciem tuam a me?
Vsq̄quo ponā cōsilia
in anima mea: dolorē
in corde meo per diē:
vsq̄quo exaltabitur i-
nimicus meus sup̄ me?
Cōuertere exaudi me
dñe deus meus: illumi
na oculos meos: ne vn-
q̄ obdormiā in morte.
Nequādo dicat inimi-
cus meus p̄ualui aduer-
sus eum: hostes mei ex
ultabunt cū motus fue
ro. Ego āt in mīa tua cō
fisus: exultabit cor me
um in salutari tuo: cāta
bo dño qui meruit sup̄
me. Victori dd. 14.

DIxit stultus in corde
suo nō ē deus: cor
rupti sunt & abominabiles
fcti sunt studiose: nō ē
qui faciat bonū. Dñs

יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאֹהֵב
חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ׃ יַמְטֵר עַל
רְשָׁעִים פָּחִים אֵשׁ וְגָפְרִית וְרוּחַ
זִלְעַפּוֹת מְנָת כּוֹסָם׃ כִּי צַדִּיק
יְהוָה צְדָקוֹת אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ
פָּנֵימוֹ׃ xii. לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית
מִזְמוֹר לְדָוִד׃ הוֹשִׁיעָה
יְהוָה כִּי גָמַר חָסִיד כִּי פַּסּוּ אֱמוּנִים
מִבְּנֵי אָדָם׃ שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ
אֶת רֵעֵהוּ שְׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב
יְדַבֵּרוּ׃ יַכְרֵת יְהוָה כָּל שִׂפְתֵי
חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת׃
אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר
שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ׃ מִשֹּׁד
עֲנִיִּים מֵאֶנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה
אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֶשַׁע
יָפִיחַ לוֹ׃ אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת
טְהֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ
מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃ אַתָּה יְהוָה
תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִן הַדּוֹר זוּ
לְעוֹלָם׃ סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן
כְּרֻם זֻלּוּת לִבְנֵי אָדָם׃ xiii.
לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ עַד
אָנָה יְהוָה תִּשְׁכָּחֵנִי נֶצַח עַד
אָנָה תַּסְתִּיר אֶת פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי׃
עַד אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי יָגוֹן
בִּלְבָבִי יוֹמָם עַד אָנָה יָרוּם אֹיְבִי
עָלָי׃ הַבִּיטָה עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי
הָאִירָה עֵינַי פֶּן אִישַׁן הַמָּוֶת׃ פֶּן
יֹאמַר אֹיְבִי יְכָלְתִּיו צָרַי יָגִילוּ כִּי
אֶמּוֹט׃ וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל
לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי
גָמַל עָלָי׃ xiiii. לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד
אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין
אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ עֲלִילָה
אֵין עֹשֶׂה טוֹב׃ יְהוָה מִשָּׁמַיִם

מָטַר
פּוּחַ
מָנָה
פָּנָה נֶצַח
שָׁמַן זָמַר
יָשַׁע חֶסֶד
פָּסַס אָמַן
דִּבֵּר
שָׂפָה
כָּרַת
לָשׁוֹן
נָבַר
אָדוֹן שָׁדַד
עָנָה אָנָה
קוּם אָמַר
שׁוּת פּוּחַ
צָרַף עָלַל
זָקַק
שָׁמַר נָצַר
עָלַם סָבַב
הָלַךְ רוּם
זֹלֵל נָצַח
זָמַר שָׁכַח
סָתַר פָּנָה
שׁוּת יָצַץ
יָנָה רוּם
עָלָה נָבַט
עָנָה אוֹר
יָשַׁן אָמַר
צוּר גִּיל
מוֹט
יָשַׁע שׁוּר
נָצַח
שָׁחַת תָּעַב
עָלַל

Pătiua.he. Tex.heb.p̄s.xv.xvi. Trāsla.B.Hie. Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

יְהוָה הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ
מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת אֱלֹהִים הַכֹּל
סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה טוֹב
אֵין גַּם אֶחָד הֲלֹא יֹדְעוּ כָּל
פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם
יְהוָה לֹא קָרָאוּ שָׁם פָּחֲדוּ פָחַד
כִּי אֱלֹהִים בְּדוֹר צַדִּיק עֲצַת עָנִי
תָּבִישׁוּ כִּי יְהוָה מַחְסֵהוּ מִי יִתֵּן
מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה
שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח
יִשְׂרָאֵל׃ .xv. מִכְתָּם לְדָוִד

יְהוָה מִי יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי
יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ׃ הוֹלֵךְ תָּמִים
וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ׃
לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה
לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא נָשָׂא עַל
קְרֹבוֹ׃ נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת
יִרְאֵי יְהוָה יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע
וְלֹא יָמֵר׃ כַּסְפּוֹ לֹא נָתַן בְּנֶשֶׁךְ
וְשֹׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקָח עֹשֵׂה אֵלֶּה
לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם׃ .xvi. מִכְתָּם
לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי
בָךְ׃ אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה
טוֹבָתִי בַל עָלֶיךָ׃ לִקְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל
חֶפְצִי בָם׃ יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר
מָהֲרוּ בַל אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם
וּבַל אֶשָּׂא אֶת שְׁמוֹתָם עַל שְׂפָתָי׃
יְהוָה מְנַת חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה
תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי׃ חֲבָלִים נָפְלוּ לִי
בַּנְּעִימִים אַף נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי׃
אֲבָרֵךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף
לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי׃ שִׁוִּיתִי
יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל
אֶמּוֹט׃ לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי
אַף בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח׃ כִּי לֹא

[r]de celo [q]pſpexit [r]ſup [p]filios [r]hoim: [u]vt videret [r]ſi ē [r]intelligēs [r]requirēs [b]deum. [c]Omnes [b]recesſerūt [r]ſimul [r]cōglutinati ſunt: [c]nō eſt [b]qui faciat [r]bonū: [b]nō ē [r]vſq; ad [m]vnū. [n]Nō ne [c]cognoſcēt [b]oēs [q] qui opantur [r]iniqtatē: [o] qui deuorāt [r]populū meū [u]vt cibū [r]panis: [r]dñm [r]nō [a]in uocauerunt. [b]Ibi [c]time [b]būt [b]formidine: [c]qm̄ [r]deus [a]i gn̄atiōe [b]iuſta ē. [r]Cō ſiliū [r]paupis [r]cōfudiſtis: [m]qm̄ [n]dñs [o]ſpes eius eſt. [p]Quis [q]dabit [r]de ſiō [o] ſalutem [r]iſrł? [q]m̄ reduxerit [r]dñs [r]captiuitatem [r]ppli ſui: [a]exultabit [b]iacob: [c]letabitur [r]iſrael.

[a]Pſalmus [b]dauid. 15.

[o]Omine [q]s [r]pegrinabitur [r]in tetorio tuo: [q]s [b]hītabit [r]in mōte [b]ſctō tuo? [i]Qui ingredi[m]tur [m]ſine macula [n]& opatur [o]iuſticiā: [p] & loquitur [q]veritatē [r]in corde ſuo. [o]Nō [r]eſt facilis [n]in [r]lingua ſua: [r]nec [c]fecit [a]amico ſuo [b]malū: [c]& opprobriū [n]non [r]ſuſtinuit [r]ſuper [a]propin quo ſuo. [b]Deſpicitur [r] o culis ei? [r]iprobus: [m]timētes [r]ās [n]dñm [o]glificat: [r]iurat [r]vt ſe affligat [r] & non [o]mutat. [r]Pecuniā ſuā [n]nō [r]dedit [r]ad vſurā: [r]& mūera [a]aduerſum [b]inoxiū [r]nō [o]accepit: [c]qui facit [r]hec [n]nō [b]cōmouebitur [r]i ētnū

[a]Humilis & ſimplicis [b]dauid. 16.

[c]Vſtodí me [b] deus: [c]qm̄ ſpaui [r]i te. [b]Dices [c]dño [b]dñs me [o] es [r]tu: [m]bſi mihi [n]nō eſt [o]ſine te. [p]Sanctis [q]qui [r]in terra [o]ſt [r]& magnificis: [n]ois [r]volū tas mea [r]i eis. [r]Multiplicabūtur [a]idola corū [b]poſt tergū [r]ſequētiū: [b]nō [r]libabo [r]libamīa eorū [a]de ſanguine: [b]nec [r]aſſumā [r]nomina eorū [m]in [n]labiis meis. [o]Dñs [p]pars [q]hereditatis mee [r]& calicis mei: [o]tu [r]poſſeſſor [n] ſortis mee. [a]Linee [r]ceciderūt [r]mihi [a]i pulcherrimis: [b]& [c]hereditas [b]ſpecioſiſſima [c]mea ē. [r]Benedicā [b]dñm [r] qui [b]dedit mihi cōſiliū: [r]inſup & [m]noctibus [n] erudierunt me [o]renes mei. [p]Propoſui [q]dñm [r]i cōſpectu meo [o]ſp: [r]quia [n]a dextris meis ē [r]ne [r]cōmouear. [r]Propea [a]letatū ē [b]cor meū [c] & exultauit [b] glia mea: [r]& [r]caro mea [q]hitabit [b]cōfidē

[p]ſpexit ſup filios hominū: vt videat ſi ē intel
διακύψαι ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνι-
ligēs aut requirēs deū. Oēs declinauerūt ſimul inutiles facti ſūt:
ὢν, ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν,
nō eſt [q] faciat bonū: nō eſt vſq; ad vnū. Wōne cogno ro.3.b
οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Οὐχὶ γνώσον-
ſcēt oēs [q] opant iniqtatē: [q] deuorāt plebē
ται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν
meā in eſcā panis. Dominū nō inuocauerūt: illic
μου ἐν βρώσει ἄρτου. Τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ
trepidauerūt timore: vbi nō erat timor. Quia dñs diſſipatōe
ἐφοβήθησαν φόβον, ὅπου οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι κύριος ἐν γενεᾷ
iuſtoꝝ: cōſiliū inopis cōfudiſtis: at dñs ſpes eius
δικαίων, βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε, ὁ δὲ κύριος ἐλπὶς αὐ
eſt. Quis dabit ex ſion ſalutare iſrael? cū
τοῦ ἐστι. Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραήλ; ἐν τῷ
auerterit dñs captiuitatē plebis ſue: ex
ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγ-
ultabit iacob & letabitur iſrael.
γαλιάσεται ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.

In finē pſalmus dauid. 14
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. ιδ'.

[o]Omine [q]s habitabit in tabernaculo tuo: aut [q]s
Κύριε τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἢ τίς
requieſcet in mōte ſcō tuo? Qui ingredit ſine macula: &
κατασκηνώσει ἐν ὄρει ἁγίῳ σου; Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ
operatur iuſtitiā. Qui loqtur veritatē i corde ſuo:
ἐργαζόμενος δικαιοσύνην. Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
[q] nō egit dolū in lingua ſua: Wec fecit pri
ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ πλη-
mo ſuo malū: & opprobriū nō accepit aduerſus pro
σίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγε-
mos ſuos. Ad nihilū deductꝰ ē i cōſpectu eiꝰ malignꝰ:
νεῖς αὐτοῦ. Ἐξουδενωμένος ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς
timētes aūt dñm glificat. Qui iurat proximo ſuo
δὲ φοβουμένους τὸν κύριον δοξάζει. Ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐ
& nō decipit: [q] pecuniā ſuā nō dedit ad vſurā:
τοῦ καὶ οὐκ ἀδικεῖ, τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ,
& munera ſup inocētes nō accepit. Qui facit hec nō mouebi
καὶ δῶρα ἐπ' ἀθῴους οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευ-
tur in eternū. Tituli inſcriptio ipſi dauid. ι ς.
θήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Στηλογραφία τῷ δαυίδ. ις'.

[c]Onſerua me dñe: qm̄ in te ſpaui. dixi dño:
Φύλαξόν με κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. εἶπα τῷ κυρίῳ,
dño meꝰ es tu: qm̄ bonoꝝ meoꝝ nō egeo. Sā
κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁ
ctis q̄ in tra ei⁹ mirificauit dñs oēs vo
γίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάσωσεν ὁ κύριος πάντα τὰ θε
luntates ſuas in eis. multiplicate ſūt infirmitates eoꝝ:
λήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. Ἐπληθύνθησαν οἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
poſtea accelerauerūt. Nō cōgregabo cōuēticula
μετα ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐμὴ συνάξω τὰς συναγωγὰς
eoꝝ de ſanguinib⁹: nec memor ero nominū eoꝝ p
αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, οὐδ' ἐν μνήσθω τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ
labia mea. Dñs pars hereditatis mee & cali
χειλέων μου. Κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ πο-
cis mei: tu es q̄ reſtitues hereditatē meā mihi. Fu
τηρίου μου, σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὸν κλῆρόν μου ἐμοί. Σχοι
nes ceciderūt mihi in preclarīs meis: & .n. hereditas
νία ἔπεσέ μοι ἐν τοῖς κρατίστοις μου, καὶ γὰρ ἡ κληρονομία
mea preclara mihi eſt. Benedicā dñm q̄ tribuit mi
μου κρατίστη μοί ἐστι. Εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετί-
telligētē mihi: inſup & vſq; ad noctē increpuerūt me re
σαντά μοι, ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νε-
nes mei. Prouidebā dñm in cōſpectu meo ſemp:
φροί μου. Προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός,
qm̄ a dextris meis eſt: ne cōmouear. Propt hoc letatū
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ τοῦτο ηὐφράν-
eſt cor meū: & exultauit lingua mea: inſup Actū
θη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ :d.
& caro mea requieſcet in ſpe. Quia nō
καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. Ὅτι οὐκ

derelinques aiam meā in iferno: nec dabis ſctū
ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσι-
tuū videre corruptionē. Notas feciſti mihi vias vite: adiplebis
ον σου ἰδεῖν διαφθοράν. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πλησώ-
Ps. 15. bis me leticia cū vultu tuo: delectationes
σεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότης
in dextera tua vſq in finē.
ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Oratio dauid. 16.
Προσευχὴ τῷ δαυίδ. ις'.

EXaudi dñe iuſtitiā meā: intende deprecatiōē
Εἰσάκουσον κύριε δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει
meā. Aurib⁹ pcipe oronē meā nō in labijs dolosis.
μου. Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δόλιοις.
De vultu tuo iudiciū meū pdeat: oculi met vi
Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμά μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰ-
deāt equitatē. Probaſti cor meū: vi
δέτωσαι εὐθύτητας. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐ-
ſitaſti nocte: igne examinaſti me t nō ē inuēta in me ini-
πεσκέψω νυκτός, ἐπύρωσάς με καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδι-
quitas. Ut nō loquat os meū opa ho-
κία. Ὅπως μὴ μαλαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀν-
minū: ppt verba labioꝝ tuoꝝ ego cuſtodiui
θρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα
vias duras. pfice greſſ⁹ meos in
ὁδοὺς σκληράς. Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς
ſemitis tuis: vt nō moueātur veſtigia mea. Ego
τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῶσι τὰ διαβήματά μου. Ἐγὼ
clamaui: qñi exaudiſti me dē: inclina aurē tuā mihi:
ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός, κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί,
t exaudi vba mea. Mirifica miſeri
καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου. Θαυμάσωσον τὰ ἐλέη σου
cordiā tuā ſaluos facis ſperātes in te. A reſiſtentib⁹ dextere
ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σοί. Ἐκ τῶν ἀντικειμένων τῇ δεξιᾷ
tue: cuſtodi me dñe vt pupillā oculi. Sub vmbra ala
σου, φύλαξόν με κύριε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Ἐν σκέπῃ τῶν πτε-
rū tuaꝝ ptege me: a facie impioꝝ qui afflixe
ρύγων σου σκεπάσεις με, ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν θλι-
runt me. Inimici mei aiaꝫ meā circūdederūt:
ψάντων με. Οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον,
adipē ſuū cōcluſerūt: os eoꝝ locutū ē ſuper
τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπε-
biam. Proiicientes me nūc circumdederūt me:
ρηφανίας. Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς
oculos ſuos ſtatuerūt declinare in trā. Suſceperūt
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. Ὑπέλαβόν
me ſicut leo parat⁹ ad predā: t ſicut catul⁹ leonis habitās i
με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος λεόν ἐν
abditis. Exurge dñe pūeni eos: t ſup-
ἀποκρύφοις. Ἀνάστηθι κύριε πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑπο-
planta eos: eripe aiam meā ab impio: fra-
σκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομ-
meā tuā ab inimicis manꝰ tue. Dñe a paucis
φαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. Κύριε ἀπὸ ὀλίγων
de tra viuūtes eos in vita eoꝝ t de abſcon-
ditis tuis adimplet⁹ ē venter eoꝝ. Saturati ſūt filijs: t
ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ τῶν κεκρυμ-
μένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν υἱῶν, καὶ
dimiſerūt reliquias paruulis ſuis: Ego āt in iu
ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν, Ἐγὼ δὲ ἐν δι-
ſtitia apparebo cōſpectui tuo. Satiabor
καιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου. Χορτασθήσομαι
cū apparuerit mihi gloria tua.
ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

In fine pueri dñi dauid: q̄ locut⁹ ē
Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ δαυίδ, ὃς ἐλάλησε
dño verba cāntici huiꝰ: in die q̄
τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
eripuit eū dño de manu oīm inimicoꝝ
ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν
eiꝰ t de manu ſaul: t dixit. .17.
αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαούλ, καὶ εἶπεν. ιζ'.

ter. Non enim derelinq̄s aiam meā in iferno:
nec dabis ſctūm tuum videre corruptionem.
Oñdiſti mihi ſemitam vite: plēitudinē leticia
rū a añ vultū tuū: decores i dextera tua etnos.

Oratio dauid. 17.
HVdi dñe iuſticiā: intende deprecationem
meā: auribus pcipe oronē meā abſq; labijs mē
dacibus. De vultu tuo iudiciū meū pdeat: oculi tuī videāt eqtates.
Probaſti cor meū viſitaſti nocte: conflaſti me
& non inueniſti cogitationes meas non transfire os meum. In opere
hominum propter verbum labiorum tuorū: ego obſeruaui vias latronis. Suſtēta greſſus
meos in callibus tuis: & non labentur veſtigia
mea. Ego inuocaui te quia exaudies me de:
inclina aurē tuā mihi: audi eloquiū meū. Mirabilē fac miam tuā ſaluator ſperantiū: a reſiſtentibus dextere tue:
Cuſtodi me q̄ſi pupillā filiā oculi: in vmbra alarum tuarum protege
me. A facie impiorum vaſtantium me: inimici mei aiam meā circūdederūt. Adipe ſuo cōcluſerunt: ore locuti ſunt ſuperbe. Incedentes aduerſum me nunc circūdederūt me: oculos ſuos poſuerūt declinare i terrā. Sicut udo eius q̄ſi leōis deſiderātis
p̄dā: & q̄ſi catuli leonis ſedentis in abſconditis.
Surge dñe pueni faciē eius incurua eū: ſalua a
nimā meā ab impio qui
eſt gladius tuus. A viris manus tue dñe q mor
tui ſunt ſin pſūdo: quo
rū ps in vita: & quorū de abſconditis tuis re
pleſti vētrē: qui ſaturabūtur filiis & dimittent reliquias ſuas paruulis
eorū. Ego i iuſticia vi
debo faciē tuā: ſiplebor cū vigilauero ſiſitudine
tua. Victori ſeruo
dñi dauid: qui locutus
eſt dño verba cāntici huius in die qua liberauit
eum dominus de manu omnium inimicorū
ſuorum & de manu ſaul: & dixit. 18.

תְּעַזֹּב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא תִתֵּן
חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת׃ תּוֹדִיעֵנִי
אֹרַח חַיִּים שִׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ
נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח׃ .xvii.
תְּפִלָּה לְדָוִד שְׁמַעָה יְהוָה
צֶדֶק הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה
אֶזֶן תְּפִלָּתִי בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה׃
מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ
תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים׃ בָּחַנְתָּ לִבִּי
פָּקַדְתָּ לַיְלָה צְרַפְתָּנִי בַל תִּמְצָא
זַמֹּתִי בַל יַעֲבָר פִּי׃ לִפְעֻלוֹת
אָדָם בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי
אָרְחוֹת פָּרִיץ׃ תָּמֹךְ אֲשׁוּרַי
בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ בַל נָמֹטוּ פְּעָמָי׃ אֲנִי
קְרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ
לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃ הַפְלֵה חֲסָדֶיךָ
מוֹשִׁיעַ חוֹסִים מִתְקוֹמְמִים
בְּימִינֶךָ׃ שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת
עָיִן בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תַסְתִּירֵנִי׃ מִפְּנֵי
רְשָׁעִים זוּ שָׁדְדוּנִי אֹיְבַי בְּנֶפֶשׁ
יָקִיפוּ עָלָי׃ חֶלְבָּמוֹ סָגָרוּ פִּימוֹ
דִּבְּרוּ גְאוָה׃ אַשֻּׁרֵינוּ עַתָּה
סְבָבוּנוּ עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ לִנְטוֹת
בָּאָרֶץ׃ דְּמְיוֹ כְּאַרְיֵה יִכְסוֹף
לִטְרֹף וְכִכְפִיר יוֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים׃
קוּמָה יְהוָה קַדְּמָה פָּנָיו הַכְרִיעֵהוּ
פַּלְטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ׃
מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה מִמְתִים מֵחֶלֶד
חֶלְקָם בַּחַיִּים וּצְפוּנְךָ תְמַלֵּא בִטְנָם
יִשְׂבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם
לְעֹלְלֵיהֶם׃ אֲנִי בְצֶדֶק אֶחֱזֶה
פָּנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃
.xviii. לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד
אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁירָה
הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אוֹתוֹ מִכַּף
כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר

אֶרְחָמְךָ יְהוָה חִזְקִי׃ יְהוָה
סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי אֵלִי
צוּרִי אֶחֱסֶה בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
מִשְׂגַּבִּי׃ מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן
אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ אַפָּפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת
וְנַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתוּנִי׃ חֶבְלֵי
שְׁאוֹל סְבָבוּנִי קִדְּמוּנִי מֹקְשֵׁי
מָוֶת׃ בַּצַּר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל
אֱלֹהַי אַשַּׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי
וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו תָּבֹא בְאָזְנָיו׃
וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי
הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי חָרָה
לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו
תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט
שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃
וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעֻף וַיַּדֶּא עַל
כַּנְפֵי רוּחַ׃ יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ
סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת מַיִם עָבֵי
שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ
בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם בַּשָּׁמַיִם
יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי
אֵשׁ׃ וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם
וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ אַפִּיקֵי
מַיִם וַיִּגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ
יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ׃ יִשְׁלַח
מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יָמְשֵׁנִי מִמַּיִם
רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז
וּמִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
יְקַדְּמוּנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה
לְמִשְׁעָן לִי׃ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב
יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה
כְּצִדְקִי כְּבוֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃
כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי
מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי
וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר מֶנִּי׃ וָאֱהִי

רָחַם
צוּד פָּלַט
חָסָה
שָׂגַב הָלַל
קָרָא יָשַׁע
בָּל נָעַת
שָׁאַל יָקַשׁ
צוּר קָרָא
שׁוּעַ שָׁמַע
הֵכַל פָּנָה
בּוֹא
נָעַשׁ רָעַשׁ
יָסַד רָגַז
פֶּה
אָכַל נָמַה
רָכַב כְּרֻב
עוּף דָּאָה
שׁוּת סָבַב
סָבַךְ
רָעַם
עָלָה נָתַן
קוֹל שָׁלַח
פּוּץ הָמַם
רָאָה אָפַק
גָּלָה יָסַד
שָׁלַח
רוּם לָקַח
מָשָׁה רָבַב
נָצַל עָזַז
קָדַם הָיָה
שָׁעַן יָצָא
רָחַב חָלַץ
גָּמַל
בָּרַר שׁוּב
שָׁפַט
חָקַק סוּר
הָיָה

O Iligā te dñe fortitudo mea. Domie petra mea & robur meum & saluator meus: deus meus fortis meus & spabo i eū: scutū meū & cornu salutis mee susceptor meus. Laudatū iuocabo dñm: & ab inimicis meis salu ero. Circūdederūt me fūes mortis: & torrētes iniquitatis terruerunt me. Funes inferni circūdederūt me: p̄uenerūt me laq̄i mortis. In tribulatiōe mea iuocabo dominū: & ad deū meum clamabo: & exaudiet d̄ tēplo suo vocē meā: & clamor meus añ faciē eius vēiet i aures ei. Cōmota ē & cōtremuit terra: & fundamēta mōtium cōcussa sunt & conq̄ssata sunt: qm̄ iratus est. Ascendit fumus in furore eius: & ignis ex ore eius deuorās: carbones incēsi sūt ab eo. Inclinauit celos & descēdit: & caligo sub pedibus eius. Et ascendit sup cherub & volauit: & trāsu olauit sup pennas venti. Posuit tenebras latibulū suū: in circuitu eius tabernaculū eius: tenebrosa aq̄ in nubibus etheris. Pre fulgore in cōspectu ei nubes trāsierūt: grādo & carbōes ignis. Et intonuit de celo dñs: & altissimus dedit vocem suā grādinē & carbones ignis. Et misit sagittas suas & dissipauit eos: & fulgura mltiplicauit & cōsūpsit eos. Et appuerūt effusiōes aq̄rum: & reuelata sunt fūdamēta orbis: ab īcrepatōe tua dñe ab īspiratiōe spūs furoris tui. Misit de alto accepit me: extraxit me de aquis multis. Liberauit me de inimicis meis potētissimis: & d̄ his qui oderūt me: qm̄ robustiores me erant. Preuenerūt me in die afflictiōis mee: & fctūs ē dñs firmamētū meū. Et eduxit me i latitudinem: liberauit me quia placuit ei. Retribuit mihi dñs scd̄m iusticiā meam: & scd̄m mūdiciam manuū mearū reddidit mihi. Quia custodiui vias dñi: & nō egi im-

Oligam te dñe fortitudo mea: dñs firmamētū meū: τ Αγαπήσω σε κύριε ἡ ἰσχύς μου, κύριος στερέωμά μου, καὶ refugiū meū τ liberator me. Deus me adiutor me: τ spe καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου. Ὁ θεός μου βοηθός μου, καὶ ἐλ rabo in eū. Protector me τ cornu salutis mee: πιῶ ἐπ' αὐτόν. Ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου, τ susceptor me. Laudās inuocabo dñm: τ ab καὶ ἀντιλήπτωρ μου. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν κύριον, καὶ ἐκ inimicis meis salu ero. Circūdederūt me dolores mortis: τ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. Περιέχον με ὠδῖνες θανάτου, καὶ torrētes iniq̄tatis cōturbauerūt me. Dolores inferni circūdexείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με. Ὠδῖνες ἅδου περιεκύderūt me: Preocupauerūt me laq̄i mortis. Et in κλωσάν με, Προέφθασάν με παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ tribulatiōe mea inuocaui dñm: τ ad deū meū θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου clamaui. Exaudiuit de tēplo scto suo vocē meā: τ clamor ἐκέκραξα. Ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυ me in cōspectu ei introibit in aures ei. Et cō γή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐσα mota ē τ cōtremuit tra: τ fundamēta mōtiū cōλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐτα turbata sūt τ cōmota sūt: qm̄ irat ē eis de. Ascendit ῥάχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη fumus in ira ei: τ ignis a facie ei exarde καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταφλε scet: carbones succēsi sūt ab eo. Et īclinauit celos τ γήσεται, ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔκλινεν οὐνοῦς καὶ descēdit: τ caligo sub pedibus ei. Et ascēdit sup κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη ἐπὶ cherubim τ volauit: volauit sup pēnas ventoꝝ. Et χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Καὶ posuit tenebras latibulū suū īcircuitu eius tabernaculū eius: τε ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκο nebrosa aqua in nubibus aeris. Pre fulgore ἰσο τεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώ spectu eius nubes trāsierūt: grādo τ carbones ignis. πιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός. Et intonuit de celo dñs: τ altissimus dedit vo Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ ὁ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φω cē suā. Misit sagittas τ dissipauit eos: Et νὴν αὐτοῦ. Ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, Καὶ fulgura multiplicauit: τ cōturbauit eos. Et apparuerūt ἀστραπὰς ἐπλήθυνε, καὶ συνετάραξεν αὐτούς. Καὶ ὤφθησαν fontes aquaꝝ: τ reuelata sūt fundamēta orbis αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμέ tre. Ab increpatiōe tua dñe: ab inspiratiōe spiri νης. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύ tus ire tue. Misit de sūmo τ accepit me: assū ματος ὀργῆς σου. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προ psit me de aq̄s multis. Eriptet me de inimicis σελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν meis fortissimis: τ ab iis q̄ oderūt me: qm̄ cōfortati sūt sup μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ me. Preuenerūt me in die afflictiōis mee: τ factus ē do ἐμέ. Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύ minus ꝓtectio mea. Et eduxit me in latitudinē: saluū ριος ἀντιστήριγμά μου. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν, ῥύ faciet me: qm̄ voluit me. Et retribuet mihi dñs se σεταί με, ὅτι ἠθέλησέ με. Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κα cūdū iusticiā meā: τ fm puritatē ma τὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χει nuū meaꝝ retribuet mihi. Quia custodiui vias do ρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. Ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυ mini. τ nō īpie gessi a deo meo. Qm̄ oia ρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι πάν iudicia eius īcōspectu meo: τ iusticias τα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώμα eius nō repuli a me. Et ero τα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι

Trāſ. Gre. lxx. cū interpre. latina. Trāſla. B. Hiero. Tex. heb. p̄s. xviii. Pritiua. heb.

imaculat^a cum eo. ꝛ obſeruabo me ab iniquitate mea.
ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.
Et retribuet mihi dñs ſcdm iuſticiā meā:
Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου,
ꝛ ſcdm puritatē manuū meaꝝ: in cōſpectu
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐναντίον τῶν
oculoꝝ ei^o. Cum ſctō ſctūs eris: ꝛ cum viro
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου ὅσιος ἔσῃ, καὶ μετὰ ἀν-
inocēte inocēs eris: Et cū electo electus^a eris:
ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ, Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ,
ꝛ cū puerſo puerteris. Quia tu pplm humi
καὶ μετὰ σκολιοῦ διαστρέψεις. Ὅτι σὺ λαὸν ταπει-
les ſaluū facies: ꝛ oculos ſuoꝝ humiliabis.
νὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.
Quia tu illuminabis lucernā meā dñe deus^a meus: illuminabis
Ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε ὁ θεός μου, φωτιεῖς
tenebras meas. Quia in te eripiar a tentatio-
τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατη-
ne: ꝛ in deo meo trāſgrediar murū. Deus
ριου, καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Ὁ θεός
meus^a ipoluta via eius: eloquia dñi igne erami-
μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμέ-
nata: ꝓtector eſt oīm ſperantiū in ſe.
να, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν.
Quis deus ꝓter dñm: aut quis deus ꝓter deū
Ὅτι τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου, ἢ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ
nr̄m? Deus qui precingit me ꝛtute: ꝛ poſuit ima
ἡμῶν; Ὁ θεὸς ὁ περιζωσάμενός με δυνάμει, καὶ ἔθετο ἄμω-
Infra 141. culatā viā meā. Qui ꝓfecit pedes meos tāq̄
μον τὴν ὁδόν μου. Καταρτίζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ
ceruī: ꝛ ſup excelſa ſtatuēs me. Qui docet manꝰ
ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με. Διδάσκων χεῖρας
meas ad prelīū: ꝛ poſuiſti arcū ereū brachia
μου εἰς πόλεμον, καὶ θήσει τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίο-
mea. Et dediſti mihi ꝓtectiōēz ſalutis: ꝛ
νάς μου. Καὶ δώσεις μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ
dextera tua ſuſcepit me. Et diſciplina tua correxit
δεξιά σου ἀντελάβετό μου. Καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή
me in finē: ꝛ diſciplina tua ipa me docebit.
με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
Dilataſti greſſus meos ſubtus me: ꝛ
Ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑπεκάτω μου, καὶ
nō ſūt infirmata veſtigia mea. Perſequar inimicos meos
οὐκ ἀσθένησε τὰ ἴχνη μου. Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου
ꝛ cōprehendā illos: ꝛ nō cōuertar donec
καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν
deficiant. Cōfringā illos nec poterūt ſta
ἐκλίπωσιν. Ἐκλίψω αὐτοὺς καὶ οὐμὴ δύνωνται στῆ-
re: cadent ſubt^a pedes meos. Et p̄cinxi
ναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Καὶ περιέζω-
ſti me ꝛtute ad bellum: ſupplantaſti oēs
σάς με δύναμιν εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας
inſurgentes in me ſubtus me. Et
τοὺς ἐπανιστα μένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς
inimicos meos dediſti mihi dorſum: ꝛ odientes me
ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με
diſperdidiſti. Clamauerūt nec erat q̄ ſaluos faceret ad dñm:
ἐξωλόθρευσας. Ἐκέκραξαν καὶ οὐκ ἦν ὁ σώσων πρὸς κύριον,
ꝛ nō exaudiuit eos. Et cōminuā eos vt puluerē
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν. Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν
aū facie venti: vt lutū plateaꝝ delebo eos
κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς πηλὸν πλατειῶν λιμῶ αὐ-
os. Eripies me de cōtradictiōe populi: cōſtitues me in
τούς. Ῥύσαι με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ, κατασήσεις με εἰς
caput gentiū. Pplo quē nō cognoui: ſeruiuit mihi:
κεφαλὴν ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι,
in auditu auris obediuit mihi. Filij alieni menti
εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύ-
ti ſūt mihi: filij alieni inueterati ſūt. ꝛ claudi
σαντό μοι, υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν. καὶ ἐχω-
cauerūt a ſemitis ſuis.
λάνθησαν ἀπὸ τῶν τριβῶν αὐτῶν.

pfe^a deo meo. ^aOia^s eni^b iu
dicia eius^c in cōſpectu meo:
^b& p̄cepta ei^o ^c nō^c amoui^a a
me. ^bEt fui^i immaculat^a ^k cū
eo: ^i& cuſtodiui me^m ab ini-
qtate mea. ^nEt reſtituit ^p mi
hi^o dñs ^q ſcdm iuſticiā meā:
&^r ſcdm ^s manuū mearum
^r mūdiciā^t in cōſpectu ^u ocło
rū eius. ^xCū^y ſcto^z ſctūs eris:
&^a cū^b viro^c inocēte^d innocē
ter ages. Et^e cū^f electo ^g ele-
ctus eris: ^h& cū^i puerſo ^k per
uerteris. ^lQm^m pplm^n pau-
perē^o ſaluabis: ^q& ocłos^r ex-
celſos^s hūliabis. ^t Quia^u tu
^x illumias^y lucernā meā: ^zdñe
^a deus meus^b illumina bis^c te
nebras meas. ^dIn te^e ei^f cur
rā^g accictus: ^h& in deo meo
^i trāſiliā^k murū. ^lDeus^m ima-
culata^n via eius: ^o eloquium
^p dñi^q igne examinatū: ^rſcu-
tū^s eſt^t omnium ^u ſperantiū
^x in ſe. ^yQuis eſt^z deus^a pre-
ter^b dominum? ccccccccccc
^c& qs^d fortis^e ^f pter^g deū no-
ſtrum? ^hDeus ccccccccccc
^i q accingit me^k fortitudine
^l& poſuit^m immaculatam
^n viam meam. ^o Coequans
^p pedes meos^q ceruis: ccccc
^r& ſuper^s excelſa mea ^t ſtatu
ens me. ^uDocens ccccccccc
^x manus meas^y ad prelīū: ^z&
componens quaſi ^a arcum
^b ereum^c brachia mea. ^d De-
diſti^e mihi^f clypeum ccccccc
^g ſalutis tue: ^h& dextera tua
^i cōfortabit me: ^k& manſue
tudo tua^l multiplicabit me.
^mDilatabis ^n greſſus meos
^o ſubter me: ^p& nō^q deficiēt
^r tali mei. ^sPerſequar ^t inimi
cos meos ^u& apprehēdam
eos: ^x& non^y reuertar ^z dōec
^a conſumam eos. ^bCedā eos
^c& non ^d poterunt ccccccc
^e surgere: ^f cadent ^g ſub ^h pedi
bus meis. ^i Accinxiſti me
^k fortitudine ^l ad prelīū: ^m in
curuaſti ^n reſiſtentes mihi
^o ſub me. ^p Et inimicorum
meorū^q dediſti ^r mihi^s dor-
ſum: ^t& odiētes me^u diſper-
didiſti. ^xClamabunt ccccccc
^y& non erit^z qui ſaluet: ^a ad
^b dominum ^c & non ccccccc
^d exaudiet eos. ^eEt delebo e
os^f vt puluerem^g ante ccccc
^h faciem^i venti: ^k vt lutū ^l pla-
tearum^m proiiciam eos. cc
^n Saluabis me^o a contradi-
ctionibus^p pplī: ^q pones me
^r in caput^s gentium: ^t popu-
lus quem^u ignorauī ccccccc
^x ſeruiet mihi. ^yAuditiōe^z au-
ris ^a obediet ccccccccccc
^b mihi: ^c filii^d alieni ^e mentiti
ſunt^f mihi. ^gFilii ccccccccccc
^h alieni^i defluent: ^k& contra-
hentur^l in angustiis ſuis.

תָּמִים עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר מֵעֲוֹנִי׃
וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקִי כְּבֹר
יָדַי לְנֶגֶד עֵינָיו׃ עִם חָסִיד
תִּתְחַסָּד עִם גְּבַר תָּמִים תִּתַּמָּם׃
עִם נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם עִקֵּשׁ
תִּתְפַּתָּל׃ כִּי אַתָּה עַם עָנִי
תּוֹשִׁיעַ וְעֵינַיִם רָמוֹת תַּשְׁפִּיל׃
כִּי אַתָּה תָּאִיר נֵרִי יְהוָה אֱלֹהַי
יַגִּיהַ חָשְׁכִּי׃ כִּי בְךָ אָרוּץ
גְּדוּד וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג שׁוּר׃
הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה
צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים
בּוֹ׃ כִּי מִי אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה
וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל
הַמְאַזְּרֵנִי חָיִל וַיִּתֵּן תָּמִים
דַּרְכִּי׃ מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת
וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד
יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחֲתָה קֶשֶׁת
נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן לִי מָגֵן
יִשְׁעֶךָ וִימִינְךָ תְסָעְדֵנִי וַעֲנוָתְךָ
תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתָּי
וְלֹא מָעֲדוּ כַּרְסֻלָי׃ אֶרְדְּפָה אֹיְבַי
וְאַשִּׂיגֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד
כַּלּוֹתָם׃ אֶמְחָצֵם וְלֹא יְכֹלוּ
קוּם יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ וַתְּאַזְּרֵנִי
חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי
תַּחְתָּי׃ וְאֹיְבַי נָתַתָּה לִי עֹרֶף
וּמְשַׂנְאַי אַצְמִיתֵם׃ יְשַׁוְּעוּ
וְאֵין מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה וְלֹא
עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר עַל
פְּנֵי רוּחַ כְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֵם׃
תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם תְּשִׂימֵנִי
רֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא יָדַעְתִּי
יַעַבְדוּנִי לְשֵׁמַע אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ
לִי׃ בְּנֵי נֵכָר יְכַחֲשׁוּ לִי׃ בְּנֵי
נֵכָר יִבְלוּ וְיַחְרְגוּ מִמִּסְגְּרֹתָם׃

Pūtíua.he. Ter.heb. p̄s.xix.

[a]חַי [b]יְהוָה [c]וּבָרוּךְ [d]צוּרִי [e]וְיָרוּם [f]אֱלוֹהֵי [g]יִשְׁעִי׃ [h]הָאֵל [i]הַנּוֹתֵן
[k]נְקָמוֹת [l]לִי [m]וַיַּדְבֵּר [n]עַמִּים [o]תַּחְתָּי׃ [p]דַּבֵּר
[q]מְפַלְטִי [r]מֵאֹיְבָי [s]אַף [t]מִן [u]קָמַי [v]תְּרוֹמְמֵנִי [w]מֵאִישׁ [x]חָמָס [y]תַּצִּילֵנִי׃ [z]רָמַס [aa]נָצַל
[ab]עַל־כֵּן [ac]אוֹדְךָ [ad]בַגּוֹיִם [ae]יְהוָה [af]וּלְשִׁמְךָ [ag]אֲזַמֵּרָה׃ [ah]זָמַר [ai]נָדַל
[ak]מַגְדִּיל [al]יְשׁוּעוֹת [am]מַלְכּוֹ [an]וְעֹשֶׂה [ao]חֶסֶד [ap]לִמְשִׁיחוֹ [aq]לְדָוִד [ar]וּלְזַרְעוֹ [as]עַד [at]עוֹלָם׃ [au]עָלַם

.xix.

[av]לַמְנַצֵּחַ [aw]מִזְמוֹר [ax]לְדָוִד׃ [ay]נָצַח [az]זָמַר
[ba]הַשָּׁמַיִם [bb]מְסַפְּרִים [bc]כְּבוֹד [bd]אֵל [be]וּמַעֲשֵׂה [bf]יָדָיו [bg]מַגִּיד [bh]הָרָקִיעַ׃ [bi]עָשָׂה [bj]נָגַד
[bk]יוֹם [bl]לְיוֹם [bm]יַבִּיעַ [bn]אֹמֶר [bo]וְלַיְלָה [bp]לְלַיְלָה [bq]יְחַוֶּה [br]דָּעַת׃ [bs]אֵין [bt]אֹמֶר [bu]נִבַּע
[bv]וְאֵין [bw]דְּבָרִים [bx]בְּלִי [by]נִשְׁמָע [bz]קוֹלָם׃ [ca]יָדַע [cb]נָבַל
[cc]בְּכָל [cd]הָאָרֶץ [ce]יָצָא [cf]קַוָּם [cg]וּבִקְצֵה [ch]תֵבֵל [ci]מִלֵּיהֶם [cj]לַשֶּׁמֶשׁ [ck]שָׂם [cl]אָהֶל [cm]שָׁמַע
[cn]בָּהֶם׃ [co]וְהוּא [cp]כְּחָתָן [cq]יֹצֵא [cr]מֵחֻפָּתוֹ [cs]חָפָה
[ct]יָשִׂישׂ [cu]כְּגִבּוֹר [cv]לָרוּץ [cw]אֹרַח׃ [cx]מִקְצֵה [cy]זָמַר [cz]נָדַל
[da]הַשָּׁמַיִם [db]מוֹצָאוֹ [dc]וּתְקוּפָתוֹ [dd]עַל [de]קְצוֹתָם [df]וְאֵין [dg]נִסְתָּר [dh]מֵחַמָּתוֹ׃ [di]יָצָא [dj]חָפָה [dk]סָתַר
[dl]תּוֹרַת [dm]יְהוָה [dn]תְּמִימָה [do]מְשִׁיבַת [dp]נָפֶשׁ [dq]עֵדוּת [dr]יְהוָה [ds]נֶאֱמָנָה [dt]מַחְכִּימַת [du]פֶּתִי׃ [dv]שׁוּב
[dw]פִּקּוּדֵי [dx]יְהוָה [dy]יְשָׁרִים [dz]מְשַׂמְּחֵי [ea]לֵב [eb]מִצְוַת [ec]יְהוָה [ed]בָּרָה [ee]מְאִירַת [ef]עֵינָיִם׃ [eg]בָּקַד [eh]שָׂמַח
[ei]יִרְאַת [ej]יְהוָה [ek]טְהוֹרָה [el]עֹמֶדֶת [em]לָעַד [en]מִשְׁפְּטֵי [eo]יְהוָה [ep]אֱמֶת [eq]צָדְקוּ [er]יַחְדָּו׃ [es]אוֹר [et]שָׂפַט
[eu]הַנֶּחֱמָדִים [ev]מִזָּהָב [ew]וּמִפָּז [ex]רָב [ey]וּמְתוּקִים [ez]מִדְבַשׁ [fa]וְנֹפֶת [fb]צוּפִים׃ [fc]נָחַם [fd]נָפַת [fe]טוּף
[ff]גַּם [fg]עַבְדְּךָ [fh]נִזְהָר [fi]בָּהֶם [fj]בְּשָׁמְרָם [fk]עֵקֶב [fl]רָב׃ [fm]שָׁמַר [fn]נָזַר
[fo]שְׁגִיאוֹת [fp]מִי [fq]יָבִין [fr]מִנִּסְתָּרוֹת [fs]נַקֵּנִי׃ [ft]גַּם [fu]מִזֵּדִים [fv]חֲשׂךְ [fw]עַבְדֶּךָ [fx]אַל [fy]יִמְשְׁלוּ [fz]בִּי [ga]אָז [gb]אֵיתָם [gc]וְנִקֵּיתִי [gd]מִפֶּשַׁע [ge]רָב׃ [gf]זוד [gg]שָׁלַל [gh]יְהִיוּ [gi]נָקָה [gj]תָּמַם [gk]נָזָה
[gl]לְרָצוֹן [gm]אִמְרֵי [gn]פִי [go]וְהֶגְיוֹן [gp]לִבִּי [gq]לְפָנֶיךָ [gr]יְהוָה [gs]צוּרִי [gt]וְגוֹאֲלִי׃ [gu]רָצָה [gv]פֶּה [gw]הָגָה [gx]נָגַה

Trāsla.B.Hie.

[a]Viuit [b]dñs [c]& benedictus [d]deus meus: [e]& exaltetur [f]deus [g]salutis mee. [h]Deus [i]qui das [k]vindictas [l]mihi: [m]& subdidisti [n]populos [o]sub me. [p]Qui [q]seruas me [r]ab inimicis meis: [s]& [t]a [u]resistētibus mihi [v]eleuas me: [w]a viro [x]iniquo [y]libera me. [z]Propterea [aa]cōfitebor tibi [ab]in getibus [ac]dñe: [ad]& nomini tuo [ae]cantabo. [af]Magnificans [ag]salutes [ah]regis sui: [ai]& [ak]faciēti [al]misericordiam [am]christo suo [an]dauid: [ao]& semini eius [ap]vsq; in [aq]seculū.

[ar]Victori [as]psalmus [at]dauid. 19.

[au]Eli [av]enarrant [aw]gloriā [ax]dei: [ay]& opus [az]manuū eius [ba]annunciat [bb]firmamentum. [bc]Dies [bd]diei [be]eructat [bf]verbum: [bg]& nox [bh]nocti [bi]indicat [bk]scientiam. [bl]Non est [bm]sermo [bn]& non sunt [bo]verba: [bp]quibus [bq]nō [br]audiatur [bs]vox eorum. [bt]In omnem [bu]terram [bv]exiuit [bw]sonus eorū: [bx]& in fines [by]orbis [bz]verba eorum: [ca]soli [cb]posuit [cc]tabernaculū [cd]in eis. [ce]Et ipse [cf]quasi spōsus [cg]procedēs [ch]de thalamo suo: [ci]exultabit [cj]vt fortis [ck]ad currendā [cl]viā. [cm]A summitate [cn]celi [co]egressus eius: [cp]& cursus eius [cq]vsq; ad [cr]summitatē illius: [cs]nec est [ct]qui se abscōdat [cu]a calore eius. [cv]Lex [cw]dñi [cx]immaculata [cy]conuertens [cz]animas: [da]testimoniū [db]dñi [dc]fidele [dd]sapientiam prestans [de]paruulis. [df]Precepta [dg]domini [dh]recta [di]letificantia [dj]cor: [dk]mandatum [dl]domini [dm]lucidum [dn]illuminans [do]oculos. [dp]Timor [dq]domini [dr]mundus [ds]perseverans [dt]in secula: [du]iudicia [dv]domini [dw]vera [dx]iustificata [dy]in semetipsa. [dz]Desiderabilia [ea]super aurum [eb]& obrizum p̄ciosum [ec]multū: [ed]& dulciora [ee]super mel [ef]& fauum [eg]redundātē. [eh]Vnde [ei]seruus tuus [ej]docebit ea: [ek]in custodiendis eis [el]fructus [em]multus. [en]Errores [eo]quis [ep]intelliget: [eq]ab occultis meis [er]munda me. [es]A superbis [et]quoq; [eu]libera [ev]seruū tuū: [ew]si non [ex]fuerit dñati [ey]mei [ez]tūc [fa]immaculatus ero: [fb]& emūdabor [fc]a delicto [fd]maxio. [fe]Sit [ff]placētes [fg]sermones [fh]oris mei: [fi]& meditatio [fj]cordis mei [fk]in cōspectu tuo: [fl]dñs [fm]fortis me [fn]& redēptor meus.

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

Viuit dñs & bñdict⁹ deꝰ: & exaltet deꝰ
Ζῇ κύριος καὶ ἐυλογητὸς ὁ θεός, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς
salutis mee. Deꝰ q das vindictas mihi: & subσωτηρίας μου. Ο θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί, καὶ ὑπο-
dio pplos sub me: liberator meꝰ de inimicis meis tractādis,
τάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων.
Ab insurgentibus in me exaltabis me: a vi-
Ἀπὸ τῶν ἐπαϊσιδίων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀν- 2.Re.
ro iniquo eripies me. Propterea cōfitebor tibi in 22.b.
ρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν Rom.15.d.
nationib⁹ dñe: & nomini tuo psalmū dicā. Magnificās
ἔθνεσι κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Μεγαλύνων
salutes regis: & faciēs miaz chri
τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χρι-
sto suo dauid: & semini eius vsq; in seculū.
στῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

In finē psalmꝰ dauid. 18.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 18.

Oli enarrāt gloriā dei: opa ēt ma
Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χει-
nuū ei⁹ ānūciat firmamētū. Dies diei eructat
ρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα. Ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύ-
tat vbū: & nox nocti indicat sciētiā. Nō sunt
γεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν. Οὐκ εἰσὶ
loqle neq; sermones: quoꝝ nō audiātur voces eoꝝ.
λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν.
In oēm trā extuit sonus eoꝝ: & in
Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς Rom.
fines orbis terre verba eoꝝ. In
τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἐν τῷ 10.d.
sole posuit tabernaculū suū: & ipe tanq; spon-
ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὡς νυμφί-
sus p̄cedēs de thalamo suo. Exultabit
ος ἐκπορευόμενος ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσεται
vt gigas ad currēdā viā: a summo celo egres
ὡς γίγας δραμεῖν ὁδόν, ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξο-
sio eius. Et occursus eius vsq; ad summū
δος αὐτοῦ. Καὶ τὸ κατάστημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου
celi: nec est q̄ se abscondat a calo
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρ-
re eius. Lex dñi immaculata cōuertēs ani-
μην αὐτοῦ. Ὁ νόμος κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυ-
mas: testimoniū dñi fidele sapiētiā p̄stās paruulis.
χάς, μαρτύριον κυρίου πιστὸν σοφίζουσα νήπια. Τὰ δι-
Iustitie dñi recte letificantes cor: p̄ceptū
καιώματα κυρίου εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἐντολὴ
dñi lucidū illuminās oculos. Timor
κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος
dñi sctūs pmanēs in seculū seculi. iudicia
κυρίου ἅγιος, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος. τὰ κρίματα
dñi vera: iustificata in semetipa. Desiderabilia
κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐπιθυμητὰ
sup aurū & lapidē p̄ciosū multū: & dulciora sup
ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ
mel & fauū. Et .n. seruꝰ tuꝰ custodit ea
μέλι καὶ κηρίον. Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐ-
a: in custodiētio illio retributio multa.
τά, ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.
Delicta q̄s intelliget: ab occultis meis mā
Παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου κα-
da me: & ab alienis parce seruo
θάρισόν με, καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου
tuo. Si mei nō fuerint dominati: tunc imaculatus
σου. Ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος
ero: & mundabor a delicto maximo.
ἔσομαι, καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.
Et erūt vt cōplacēāt eloq̄a oris mei:
Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου,
& meditatio cordis mei in cōspectu tuo semp.
καὶ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διαπαντός.
Dñe adiutor meꝰ & redēptor meꝰ.
Κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

In finē psalmus dauid. 19.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ. ιθ.

Exaudiat te dñs in die tribulatiōis: pte
Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπί
gat te nomē dei iacob. Mittat tibi auri
σαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. Ἐξαποστείλαι σοι βοήθει
liū de scō: ⁊ de siō tueatur te. Memor sit ois
αν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ σιὼν ἀντιλάβοιτό σου. Μνησθείη πάσης
sacrificij tui: ⁊ holocaustū tuū pīgue fiat. Tribuat tibi do
θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πίαιναι τω. Δώη σοι κύ
minus scm cor tuū: ⁊ oīe cōsiliū tuū im
ριος κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πλη
pleat. Lętabimur in salutari tuo: ⁊ in noīe
ρώσαι. Ἀγαλλιασώμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόμα
dñi dei nri magnificabimur. Impleat dñs om
τι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. Πληρώσαι κς̄ πάσ
nes petitiōes tuas: nūc cognoui qm saluū fecit dñs chm
τας τὰς αἰτήματά σου, νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσε κύριος τὸν χριστὸν
suū. Exaudiet illū de celo scō suo: in po
αὐτοῦ. Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν δυ
tentatibus salus dextere eius. Hi in curribus
νασταίαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. Οὗτοι ἐν ἅρμασι
⁊ hi in equis: nos aūt in noīe dñi dei nri inuo
καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κῡ θεοῦ ἡμῶν ἐπι
cabimus. Ipsi obligati sunt ⁊ ceciderūt: nos
καλεσόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον, ἡμεῖς
aūt surrexim⁹ ⁊ erecti sum⁹. Dñe saluū fac regē ⁊ ex
δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνορθώθημεν. Κύριε σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπ
audi nos: in qua die inuocauerim⁹ te.
ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

Psalmus dauid. 20.
Ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ. κ.

O Omine in virtute tua letabitur rex:
Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς,
⁊ sup salutare tuū exultabit vehemēter. Desīde
καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα. Τὴν ἐπιθυ
riū cordis eius tribuisti ei: ⁊ voluntate
μίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν θέλησιν τῶν
labioꝝ eius nō fraudasti eū. Ps̄n pueniſti eū
χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν
in bñdictiōibus dulcedinis: posuisti in capite eius co
ἐνλογίαις χρηστότητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέ
ronā de lapide pciosō. Vitā petiit a te: ⁊ tribuisti ei
φανον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν ἠτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ
lōgitudinē dierū in seculū seculi. Magna est glia ei
μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐ
tua in salutari tuo: glā ⁊ magnū decorē im
τοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπι
pones sup eū. Ps̄n dabis ei bñdictiōes i seculū seculi:
θήσεις ἐπ' αὐτόν. Ὅτι δώσεις αὐτῷ ἐνλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
letificabis eū in gaudio cū vultu tuo. Ps̄n
εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ
rex sperat in dño: ⁊ in mia altis
βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψί
simi nō cōmouebit. Inueniat manus tua, oēs inimi
στου οὐ μὴ σαλευθῇ. Εὑρεθήτω ἡ χείρ σου πᾶσι τοῖς ἐχ
ci tui: dextera tua inueniat oēs q̄ oderūt te.
θροῖς σου, ἡ δεξιά σου εὑρέτω πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
Ps̄n pones eos ut clibanū ignis in tpe
Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς ἐν καιρῷ τοῦ
vultus tui: dño in tra sua cōturbabit e
προσώπου σου, κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐ
os: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructum eo
τούς, καὶ κατα φάγεται αὐτοὺς πῦρ. Τὸν καρπὸν αὐ
rū de terra perdes: ⁊ semē eoꝝ a
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
filijs hoiuz. Ps̄n declinauerūt in te mala: cogitauerūt cō
τῶν υἱῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐξέκλιναν ἐπὶ σὲ κακά, ἐλογίσαντο βου
silia q̄ nō potuerūt stabilire. Ps̄n ponēs eos dorsuz
λὰς ἃς οὐ μὴ στήσωσι. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ἰσθμὸν

Trāsla.B.Hie.Tex.heb.p̄s.xx.xxi.

Victori p̄s dd. 20.
xaudiat te dñs in die tribulatiōis: p
tegat te nomen dei Iacob. Mittat auxiliū ti
bi de sancto: & de sion tueatur te. Memor sit
omnis sacrificii tui: & holocaustū tuū pingue
fiat. Sp. Det tibi secun
dum cor tuum: & omne
cōsiliū tuū ipleat. Lau
dabimur in salutari tuo:
& in noie dei nri duce
mus choros: ipleat dominus oēs petitiōes tu
as. Nūc scio qm saluauit dñs xp̄m suum: ex
audiet eum de celis sanctuarii sui: in fortitudi
nibus salus dextere
sue. Hi in curribus
& hi in equis: & nos in
nomine domini
dei nostri recordabi
mur. Ipsi incuruati sūt
& ceciderūt: nos vero
surrexim⁹ & erecti su
mus. Dñe salua: rex ex
audi nos in die inuoca
tionis nostre.

Victori p̄s dd. 21.
Omine in fortitu
dine tua letabitur
rex: & sup salutari tuo
exultabit vehemen ter.
Desideriū cordis eius
dedisti ei: & voluntate
labiorū eius nō fraudasti eū. Sp. Qm̄ pueni
sti eū in bñdictionibus
bonitatis: pones in ca
pite eius coronā de ob
rizo. Vitam petiit a te
dedisti ei longitudinem
dierū in seculū & in e
ternū. Magna gloria e
ius in salutari tuo: glo
riā & decorē pones sup
eū. Pones ei eū in bñdi
ctionē sempiternā: ex
hilarabis eum leticia a
pud vultū tuū. Quoni
am rex confidet in do
mino: & in misericordia
excelsi non decipie
tur. Inueniet manus
tua omnes inimicos tu
os: dextera tua inueni
et omnes odientes te.
Pones eos vt clibanum
ignis in tempore
vultus tui: dñs in furo
re suo precipitabit eos:
& deuorabit eos ignis.
Fructum eorū de terra
pdes: & semē eorū de
filiis hoim. Qm̄ declis
nauerunt sup te malū:
cogitauerūt scelus qd
non potuerunt. Qm̄
pones eos humerum:

Pūtiua.be.

xx. לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃
יַעַנְךָ יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ יִשְׁלַח עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ
וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ׃ יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶיךָ
עֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה סֶלָה׃ יִתֶּן לְךָ
כִּלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ יְמַלֵּא׃ נְרַנְּנָה
בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל
יְמַלֵּא יְהוָה כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ׃
עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה
מְשִׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ
בִּגְבֻרוֹת יֶשַׁע יְמִינוֹ׃ אֵלֶּה בָרֶכֶב
וְאֵלֶּה בַּסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר׃ הֵמָּה כָּרְעוּ
וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד׃
יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם
קָרְאֵנוּ׃ xxi. לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר
לְדָוִד׃ יְהוָה בְּעָזְּךָ יִשְׂמַח
מְאֹד׃ מַלֶּךְ וּבִישׁוּעָתְךָ מַה יָּגִיל
נָתַתָּה לּוֹ וַאֲרֻשַּׁת
שְׂפָתָיו בַּל מָנַעְתָּ סֶלָה׃ כִּי
תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת טוֹב תָּשִׁית
לְרֹאשׁוֹ עֲטֶרֶת פָּז׃ חַיִּים שָׁאַל
מִמְּךָ נָתַתָּה לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם
וָעֶד׃ גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתֶךָ
הוֹד וְהָדָר תְּשַׁוֶּה עָלָיו׃ כִּי תְשִׁיתֵהוּ
בְרָכוֹת לָעַד תְּחַדֵּהוּ בְּשִׂמְחָה
אֶת פָּנֶיךָ׃ כִּי הַמֶּלֶךְ בֹּטֵחַ
בַּיהוָה וּבְחֶסֶד עֶלְיוֹן בַּל
יִמּוֹט׃ תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל
אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שֹׂנְאֶיךָ׃
תְּשִׁיתֵמוֹ כְּתַנּוּר אֵשׁ לְעֵת
פָּנֶיךָ יְהוָה בְּאַפּוֹ וּתְבַלְּעֵם
אֵשׁ וְתֹאכְלֵם פְּרִיָמוֹ מֵאֶרֶץ
תְּאַבֵּד וְזַרְעָם מִבְּנֵי אָדָם׃
כִּי נָטוּ עָלֶיךָ רָעָה חָשְׁבוּ
זַמָּה בַּל יוּכָלוּ׃ כִּי תְשִׁיתֵמוֹ

b

Pagina. Hebr. Text. Hebr. ps. xxii. Trāsla. B. Hiero. Trāsl. Gre. lxx. cū interp. latina.

בַּמַּיתָרֶיךָ׃ תִּכּוֹנָן׃ עַל׃ פְּנֵיהֶם׃ יתר כון
רוֹמַמָה׃ יְהוָה׃ בְּעֻזֶּךָ׃ נָשִׁירָה׃ וּנְזַמְּרָה׃ פנה רמם
גְּבוּרָתֶךָ׃ xxii. לַמְנַצֵּחַ׃ עַל׃ עזז שור
אַיֶּלֶת׃ הַשַּׁחַר׃ מִזְמוֹר׃ לְדָוִד׃ זמר נצח
אֵלִי׃ אֵלִי׃ לָמָה׃ עֲזַבְתָּנִי׃ רָחוֹק׃ רחק
מִישׁוּעָתִי׃ דִּבְרֵי׃ שַׁאֲגָתִי׃ אֱלֹהַי׃ ישע
אֶקְרָא׃ יוֹמָם׃ וְלֹא׃ תַעֲנֶה׃ וְלַיְלָה׃ קרא ענה
וְלֹא׃ דוּמִיָּה׃ לִי׃ וְאַתָּה׃ קָדוֹשׁ׃ יוֹשֵׁב׃ דמם ישב
תְּהִלּוֹת׃ יִשְׂרָאֵל׃ בְּךָ׃ בָּטְחוּ׃ אֲבוֹתֵינוּ׃ הלל
בָּטְחוּ׃ וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃ אֵלֶיךָ׃ זָעֲקוּ׃ פלט
וְנִמְלָטוּ׃ בְךָ׃ בָּטְחוּ׃ וְלֹא׃ בוֹשׁוּ׃ מלט
וְאָנֹכִי׃ תוֹלַעַת׃ וְלֹא׃ אִישׁ׃ חֶרְפַּת׃ תלע
אָדָם׃ וּבְזוּי׃ עָם׃ כָּל׃ רֹאָי׃ יַלְעִיגוּ׃ בזה רעה
לִי׃ יַפְטִירוּ׃ בְּשָׂפָה׃ יָנִיעוּ׃ רֹאשׁ׃ לעג פטר
גַּל׃ אֶל׃ יְהוָה׃ יְפַלְּטֵהוּ׃ יַצִּילֵהוּ׃ כִּי׃ נצל
חָפֵץ׃ בּוֹ׃ כִּי׃ אַתָּה׃ גֹחִי׃ מִבֶּטְנֶי׃ חפץ
מַבְטִיחִי׃ עַל׃ שְׁדֵי׃ אִמִּי׃ עָלֶיךָ׃ בטח
הָשְׁלַכְתִּי׃ מֵרֶחֶם׃ מִבֶּטֶן׃ אִמִּי׃ שלך
אֵלִי׃ אָתָּה׃ אַל׃ תִּרְחַק׃ מִמֶּנִּי׃ כִּי׃ רחק
צָרָה׃ קְרוֹבָה׃ כִּי׃ אֵין׃ עוֹזֵר׃ קרב
סְבָבוּנִי׃ פָרִים׃ רַבִּים׃ אַבִּירֵי׃ בָשָׁן׃ עזר רבב
כָּתְרוּנִי׃ פָּצוּ׃ עָלַי׃ פִּיהֶם׃ אַרְיֵה׃ פצה אריה
טֹרֵף׃ וְשׁוֹאֵג׃ כַּמַּיִם׃ נִשְׁפַּכְתִּי׃ שאג שפך
וְהִתְפָּרְדוּ׃ כָּל׃ עַצְמוֹתָי׃ הָיָה׃ לִבִּי׃ פרד
כַּדּוֹנָג׃ נָמֵס׃ בְּתוֹךְ׃ מֵעָי׃ יָבֵשׁ׃ חרס מעה יבשׁ
כַּחֶרֶשׂ׃ כֹּחִי׃ וּלְשׁוֹנִי׃ מֻדְבָּק׃ מַלְקוֹחָי׃ חרשׂ לשׁן
וְלַעֲפַר׃ מָוֶת׃ תִּשְׁפְּתֵנִי׃ כִּי׃ נתק עפר
סְבָבוּנִי׃ כְלָבִים׃ עֲדַת׃ שפת
מְרֵעִים׃ הִקִּיפוּנִי׃ כָּאֲרוּ׃ רעע נקף
יָדַי׃ וְרַגְלָי׃ אַסַּפֵּר׃ כֹּל׃ כרה
עֲצָמוֹתָי׃ הֵמָּה׃ יַבִּיטוּ׃ יִרְאוּ׃ בִי׃ עצם נבט ראה
יְחַלְקוּ׃ בְגָדַי׃ לָהֶם׃ וְעַל׃ לְבוּשִׁי׃ חלק לבשׁ
יַפִּילוּ׃ גוֹרָל׃ וְאַתָּה׃ יְהוָה׃ אַל׃ נפל גרל
תִּרְחַק׃ אֱיָלוּתִי׃ לְעֶזְרָתִי׃ חוּשָׁה׃ רחק
הַצִּילָה׃ מֵחָרֶב׃ נַפְשִׁי׃ מִיַּד׃ כֶּלֶב נצל
יְחִידָתִי׃ הוֹשִׁיעֵנִי׃ מִפִּי׃ אַרְיֵה׃ יחד ישע

'fues tuos 'firmabis 'cō-
tra 'facies eorum. ooooo
'Exaltare 'dñe' in virtu-
te tua: 'cantabimus' & oo
psallemus 'fortitudines
tuas.
'Victori 'p' ceruā' matu
tinā 'ps' dauid. zz.
'Deus meus 'deus me
us 'q're' dereliquisti
me! 'longe' a salute mea
'verba 'rugit? mei. 'De-
us meus 'clamabo p' die
'& nō 'exaudies:' & no-
cte 'nec est' silētiū' mihi.
'Et tu 'habitator 'sancte
'laus 'israel. 'In te 'cōfisi
sunt 'patres nostri: oooo
'confisi sunt' & liberasti
eos. 'Ad te' clamauerūt
'& salui facti sunt: 'in te
'cōfisi sunt' & nō 'sūt cō
fusi. 'Ego āt sū 'vermis
'& nō 'homo: 'opprobri
um 'hominū' & abiectio
'plebis. 'Oēs 'videntes
me 'subsannāt' me: 'de-
mittūt' labiū' mouēt' ca
put. 'Cōfugit' ad' dñm
'saluet eū: 'liberet eum
'qm' vult' eū. 'Tu 'autē
'ppugnator me' 'ex vte
ro: 'fiducia mea 'ab 'vbe
ribus 'matris mee. 'In te
'projectus sum 'ex vul-
ua: 'de ventre 'mris mee
'deus meus es' tu. 'Ne
'longe fias' a me ' qm'
'tribulatio' proxima ē:
'quoniā' nō est' adiutor.
'Circūdederunt me 'vi-
tuli 'multi 'tauri ' basan
'vallauerūt me. 'Aperue
rūt' super me 'os suum:
quasi 'leo 'rapiēs' & rugi
ens. 'Sicut aq' 'effusus sū
'& sepati sunt' oīa 'ossa
mea: 'factū ē' cor meum
'tanq̄ cera 'liquefacta' i
medio 'ventris mei. 'A-
ruit 'velut testa 'fortitu-
do mea: '& ligua mea 'ad
hesit' palato meo: '& in
puluerē' mortis 'detraxi
sti me. 'Qm' circundede
runt me' canes: 'cōciliū
' pessimorum 'vallauit
me: 'foderunt ooooooooo
'manus meas ' & pedes
meos. 'Numerauī 'oīa
'ossa mea: 'ipsi 'respicie-
tes 'viderunt 'in me. oooo
'Diuiserunt 'vestimenta
mea 'sibi: '& sup 'vestimē
tū meū' miserunt 'sortē.
'Tu autem' dñe' ne oooo
'longe fias: 'fortitudo
mea 'in auxiliū meū' fe-
stina. 'Erue 'a gladio 'a-
nimā meā: 'de manu 'ca
nis 'solitariam meam.
'Salua me 'ex ore ' leōis

in relicto tuo p̄parabis vultū eo
ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐ-
rū. Exaltare dñe in virtute tua: cātabimus & psal
τῶν. Ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄσομαι καὶ ψα
lemus virtutes tuas.
λοῦμεν τὰς δυνάμεις σου.
In fine pro susceptiōe matutina:
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ὠθινῆς,
Psalmus dauid. α.
ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κδ.
Deus deus meus respice in me: quare dereliquisti Matth.
Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι, ἵνατί ἐγκατέλιπές 27.f.
me! lōge a salute mea verba delicti Mar.
μοι; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παρα- 15.c.
ctorū meorū. Deus meus clamabo p die & τῶν πλημμάτων μου. Ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας καὶ
nō exaudies: & nocte & nō ad insipiētiā mihi. Καὶ
οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Σὺ
aūt in scō habitas laus israel. In te
δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ σοὶ
sperauerūt pres nri: sperauerūt & liberasti e-
ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐ-
os. Ad te clamauerūt & salui facti sūt: in te spera
τούς. Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλπι-
uerūt & nō sunt cōfusi. Ego āt sum vermis & nō
σαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ
homo: opprobriū hominū & abiectio plebis.
ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. Πάν-
Oēs videntes me deriserūt me: locuti sūt la-
τες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεί-
biis: mouerūt caput. Sperauit in dño: eri Matth.
λεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν. Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσά- 27.c.
piat eū: saluū faciat eū: qm vult eū. Quia tu
σθω αὐτόν, σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν. Ὅτι σὺ
es q extraxisti me de vētre: spes mea ab vberib⁹
εἶ ὁ ἐκτάσας με ἐκ γαστρός, ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς
matris mee: in te projectus sū ex vtero. De vē-
μητρός μου, ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γα-
tre matris mee de⁹ me⁹ es tu: ne discesseris a me. Quia tribu
στρὸς μητρός μου θεός μου εἶ σύ, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ὅτι θλῖ
latio prima: qm nō est q adiuuet me. Circūdederūt me
ψις ἐγγύς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν μοι. Περιεκύλωσάν με
vituli multi: tauri pingues obsederūt me. Aperuerūt
μόσχοι πολλοί, ταῦροι πίονες περιέσχον με. Ἤνοιξαν
sup me os suū: sicut leo rapiēs & rugiēs.
ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος.
Sicut aqua effusa sūt & dispsa sūt oīa ossa
Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ
mea. Factū ē cor meū tāq̄ cera liquescēs in medio
μου. Ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ
vētris mei. Aruit tāq̄ testa virtus mea: & Matth.
τῆς κοιλίας μου. Ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ 27.c.
lingua mea adhesit faucibus meis: & i puluerē
γλῶσσά μου κεκόλλησται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν
mortis deduxisti me. Quia circūdedert me canes multi:
θανάτου κατήγαγές με. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί,
cōsiliū malignātiū obsederūt me. Foderūt manus
συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με. Ὤρυξαν χεῖράς
meas & pedes meos: dinumerauerūt oīa ossa mea:
μου καὶ πόδας μου, ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου, Matth.
ipsi vo cōsiderauerūt & inspexerūt me. Diuiserūt 27.c.
αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. Διεμερίσαντο τὰ Joan.
vestimēta mea sibi: & sup vestē meā miserūt 19.c.
ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
sortē. Tu āt dñe ne elōgaueris auxiliū tuū a
κλῆρον. Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν σου ἀπ' ἐ-
me: ad defensionē meā cōspice. Erue a framea
μοῦ, εἰς τὴν ἀντίλημψίν μου πρόσχες. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας
aiam meā: & de manu canis vnicā meā.
τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.
Salua me ex ore leonis:
Σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος,

ראם עֲנָה וּמִקַּרְנֵי רֵמִים עֲנִיתָנִי׃ אֲסַפְּרָה
סַפֵּר הַלֵּל שִׁמְךָ לְאֶחָי בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ׃
יראי יְהוָה הַלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב
כַּבְּדוּהוּ וְנוּרוּ מִמֶּנּוּ כָּל זֶרַע
יִשְׂרָאֵל׃ כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ
עֱנוּת עָנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ
וּבְשַׁוְּעוֹ אֵלָיו שָׁמֵעַ׃ מֵאִתְּךָ
תְּהִלָּתִי בְּקָהָל רָב נְדָרַי אֲשַׁלֵּם
נֶגֶד יְרֵאָיו׃ יֹאכְלוּ עֲנָוִים וְיִשְׂבָּעוּ
יְהַלְלוּ יְהוָה דֹּרְשָׁיו יְחִי לְבַבְכֶם
לָעַד׃ יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ אֶל יְהוָה כָּל
אַפְסֵי אָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל
מִשְׁפְּחוֹת גּוֹיִם׃ כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה
וּמֹשֵׁל בַּגּוֹיִם׃ אָכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל
דִּשְׁנֵי אֶרֶץ לְפָנָיו יִכְרְעוּ כָּל יוֹרְדֵי
עָפָר וְנַפְשׁוֹ לֹא חָיָה׃ זֶרַע
יַעַבְדֶנּוּ יְסֻפַּר לָאֲדֹנָי לַדּוֹר׃
יָבֹאוּ וְיַגִּידוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי
עָשָׂה׃ מִזְמוֹר לְדָוִד xxiii.
יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃ בִּנְאוֹת
דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנוּחוֹת
יְנַהֲלֵנִי׃ נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי
בְמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ׃ גַּם כִּי
אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע
כִּי אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ
הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃ תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן
נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי
כּוֹסִי רְוָיָה׃ אַךְ טוֹב וָחֶסֶד
יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית
יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃ xxiiii.
מִזְמוֹר לְיהוָה הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי
הוּא עַל יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל נְהָרוֹת
יְכוֹנְנֶהָ׃ מִי יַעֲלֶה בְהַר יְהוָה
וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃
נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר

ſ a cornibus vnicornīū humilitatē meā. Nar
καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου. Διηγή
rabo nomē tuū frīb⁹ meis: in medio ecclesie lau
σομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμ
dabo te. Qui timetis dñm laudate eū: vniuersū
νήσω σε. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον αἰνέσατε αὐτόν, ἅπας
semē iacob glorificate eū. Timeat eū
τὸ σπέρμα Ἰακὼβ δοξάσατε αὐτόν. Φοβηθήτω ἀπ' αὐ
omne semē israel. Quīa nō spreuit neq;
τοῦ ἅπας τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ
despexit deprecationē pauperis. Neq; auertit fa
προσώχθισε τὴν δέησιν τοῦ πτωχοῦ. Οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσω
ciē suā a me: ſ cū clamarē ad eū exau
πον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν ἐπή
diuit me. Apud te laus mea: in ecclesia magna
κουσέ μου. Παρὰ σοῦ ἡ ἴσπαινός μου, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ
cōfitebor: tibi: vota mea reddā in cōspectu
ἐξομολογήσομαί σοι, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν
timētiū eū. edent pauperes ſ saturabū
φοβουμένων αὐτόν. Φάγονται πτωχοὶ καὶ ἐμπλησθήσον
tur: ſ laudabūt dñm q̄ rediūt eū. Viuēt cor
ται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν. Ζήσονται αἱ καρδί
dia eorū in seculū seculi. Reminiscētur ſ cōuertētur
αι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται
ad dñm vniuersi fines ꝛc. Et adora
πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσου
būt in cōspectu eius vniuersē familie gētiū. Quīa
σιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. Ὅτι τοῦ
dñi regnū: ſ ipe dñabit gētiū. Māducauerūt
κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόσει τῶν ἐθνῶν. Ἔφαγον
ſ adorauerūt oēs pingues ꝛc: in cōspectu eius
καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ
cadent oēs q̄ descēdūt in puluerē. Et ani
πεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν. Καὶ ἡ ψυ
ma mea illi viuit: ſ semē meū seruiet ipi. Annūciabit
χή μου αὐτῷ ζήσει, καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ. Ἀναγ
dñō generatio ventura: ſ annūciabūt
γελεῖται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν
iustitiā eius populo q̄ nascet: quē fecit dñs.
δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὃν ἐποίησε κ̄ς.

Psalmus dauid. xxiij.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. κγ'.

Domini regit me: ſ nihil mihi deerit. in loco
Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. ἐν τόπῳ
pascue ibi me collocauit. Sup aq̄ refectiōis edu
χλοης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν. Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέ
cauit me: aiam meā cōuertit. Deduxit me sup se
θρεψέ με, τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν. Ὡδήγησέ με ἐπὶ τρί
mitas iustitie: pp nomē suū. Nā ſ si ābulaue
βους δικαιοσύνης, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευ
ro in medio vmbre mortis: nō timebo mala: q̄m tu mecū es:
θῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ.
virga tua ſ baculus tuus: ipsa me cōsolata sūt.
ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταί με παρεκάλεσαν. Ἡτοί
Parasti in cōspectu meo mēsā: aduersus eos q̄ tribulāt me. Im
μασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με. Ἐλαί
pinguasti in oleo caput meū: ſ calix tuus inebrians
ῳ ἐμαλύνας τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον μὲ
quā clarus. Et mia tua subsequētur me oīb⁹ diebus
ὡς κράτιστον. Καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας
vite mee: Et vt inhabitē in domo dñi i longitudinē dier.
τῆς ζωῆς μου, Καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυ εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Psalmus dauid prima sabbatoꝝ. xxiiij.
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων. κδ'.

Domini terra ſ plenitudo eius: orbis terrā ſ vniuersi
Τοῦ κυ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ
qui habitāt in ea. Ipe sup maria fundauit eā: ſ
κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Αὐτὸς ἐπὶ θαλάσσαις ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ
sup flumina praeparauit eā. Quis ascēdet in mōtē dñi aut
ἐπὶ ποταμοῖς ἡτοίμασεν αὐτήν. Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυ, ἢ
quis stabit in loco scō eius? Innocēs manib⁹ ſ mūdo corde: qui
τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; Ἀθῷος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς

ſ & de cornibus vnicornīū exaudi me. Narra
bo nomē tuū frīb⁹ me
is: in medio eccle lauda
bo te. Qui timetis dominū laudate eū: oē semē
iacob glificate eū: & metuat eū vniuersū
semē israel. Quīa nō despexit neq; contempsit
modestiā pauperis: & nō abscondit faciē suam
ab eo: & cū clamauerit ad eū exaudiet. Apud
te laus mea in ecclesia magna: vota mea reddā
in cōspectu timētiū eū. Comedēt mites & sa
turabuntur: laudabunt dñm q̄rētes eū: viuet
cor eor in sēpiternū. Recordabūtur & cōuer
tētur ad dñm oēs fines terre: & adorabūt coram
eo vniuerse cognationes gētium. Quia dñi
regnū: & dñatur gētibus. Comederunt & a
dorauerūt oēs pingues terre: agni faciē eius cur
ruabūt genu vniuersi q descēdūt in puluerē: &
aīa eius ipi viuit. Semē seruiet ei: narrabitur
dño in gnatiōe. Venient & annunciabunt iu
stitiam eius: populo q nascetur quem fecit.

Psalmus dauid. 23.
Omin⁹ pastor me us nihil mihi derit.
In loco viridi accuba
uit me: sup aquas refec
tiōis enutriuit me. Aiam meā refecit: deduxit
me sup semitas iustitie pp nomen suū. Sed
& si ambulauero in valle vmbre mortis: nō ti
mebo malū q̄m tu me
cū es: virga tua & bacu
lus tuus ipsa me cōsola
būtur. Pones cōrā me
mēsā ex aduerso hosti
um meorū: ipinguasti in
oleo caput meū: calix
meus inebrians. Sed &
benignitas & mia sub
seq̄ntur me oīb⁹ diebus
vite mee: & habitabo i do
mo dñi in longitudinē
dierum. Psalmus dd. 24.
Omino tra & plēi
tudo eius: orbis & habitatores eius. Quia ipe
sup maria fūdauit eū: & sup flumia stabiliuit
illū. Quis ascēdet i mōtē domini: aut quis sta
bit in loco sancto eius? Innocens manibus & mundo corde: qui

לֹא־בָ֭שְׁנוּ לֹא־יַבֹּ֣שׁוּ כָל־קֹוֶ֑יךָ יֵ֝בֹ֗שׁוּ הַבֹּגְדִ֥ים רֵיקָֽם׃

'non[b]exaltauit[f]fruſtra[a]animam ſuam: [l]& non [oo] [m]iurauit[n]doloſe. [o] Accipiet[r]benedictionem [ooo] [q]a[r]domino:[s]& iuſticiam [t]a deo[u]ſalutis ſue. [ooooo] [x]Hec[g]ſiatio[y]querentiũ eum:[z]querentium[b]faciẽ tuã[c]iacob.[d]Semper. [e]Leuate[f]porte[g]capitaveſtra: [h]& eleuamini[i]ianue[k]ſempiterne: [l]& ingredietur [m]rex[n]glorie. [o]Quis[p] iſte [q]rex[r]glorie?[s] dominus [t]fortis[u]& potens[x]dominus[y]potens in[z] prelio. [a]Leuate[b]porte[c]capitaveſtra:[d]& erigite [ooooooooo] [e]ianue[f]ſempiterne:[g]& ingredietur[h]rex[i]glorie. [oo] [k]Quis[l]ipe[m]iſte[n]rex[o]glorie?[p]dominus [ooooooooo] [q]exercituũ[r]ipe[s]rex[t] glorie.[u]Semper.

[a]Dauid. 25.

[H]D te[c]dñe[b]aiam meam[c]leuabo. [f]Deus meus[g]in te[h] confiſus ſũ [i]non[k]erubeſcã:[l]neq; [m]letabũtur[n]inimici mei[o]mihi.[p]Etiã[q]vniuerſi[r]q ſpãt in te[s]non[t]erubeſcet: [u]erubeſcẽt[x]q iniq̃ egerunt [y]fruſtra.[z] Vias tuas [a] dñe [b]oſtẽde mihi:& [c]ſemitas tuas[d]doce me.[ooooooooo] [e]Deduc me [f]in veritate tua[g]& doce me:[h]quia [oo] [i]tu[k]deus[l]ſalutis mee:[m]te [n]expectaui[o]tota[p]die.[q]Recordar[r]miſationũ tuaꝝ [s]dñe[t]& miaꝝ tuarũ [u]qa [x]a ſempiterno[y]ſũt. [z]Peccatorũ[a] adoleſcẽtie mee [b]& ſcelerũ meorum [c]ne [d]memineris:[e]ſcdm miam tuã[f]recordare[g]mei[h]tu[i]propter[k]bonitatẽ tuã[l] dñe. [m]Bon?[n]& rect?[o]dñs:[p]propterea[q]docebit[r]pctores [s]i via.[t]Ducet[u]mãſuetos [x]in iudicio:[y]& docebit [z]modeſtos[a]viã ſuã.[b]Oẽs [c]ſemite[d]dñi[e]mia[f]& veritas:[g]his q cuſtodiũt[h]pactũ eius[i]& teſtificatiões eius.[k]Propter[l]nomẽ tuum[m]dñe[n]ppiciare[o]iniqtati mee:[p]qm̃[q]grãdis[r]e. [s]Quis ẽ[t]iſte[u]vir[x]timens [y]dominũ?[z] quẽ docebit [a]i via quã[b]elegerit. [c] Aia eius[d]in bõis[e]cõmorabitur:[f]& ſemẽ eius[g]heredi tabit[h]terrã.[i]Secretũ[k]dñi [l]timẽtib? eũ: [m] & pactũ ſuũ[n]oñdit eis.[o] Ocli mei [p]ſp[q]ad[r]dñm:[s]qm̃[t]ipe[u]educet[x]de rete[y]pedes meos. [z]Reſpice [a] in me[b]& miſerere mei:[c]quoniam [d]ſolus[e]& pauper ſũ[f]ego.

nõ accepit in vano aiaꝝ ſuã: τ nõ iu
οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤ- 24.
rauit in dolo primo ſuo. Dic accipiet
μοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ. Οὗτος λήψεται
bñdictionẽ a dño: τ miam a deo ſa
εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σω
lutari ſuo. Dec gñatio q̃rẽtiũ dñm: q̃rẽ
τῆρος αὐτοῦ. Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον, ζητούν
tiũ faciẽ dei iacob. Attollite portas
των τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ιακώβ. Αἴρατε πύλας οἱ
principes vras: τ eleuamini porte eternales: τ introi
ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσε
bit rex glorie. Quis eſt iſte rex
λεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασι
glorie? dño fortis τ potẽs: dño po
λεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, κύριος δυ
tẽs in prelio. Attollite portas principes vras: τ
νατὸς ἐν πολέμῳ. Αἴρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ
eleuamini porte eternales: τ introibit rex
ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς
glorie. Quis eſt iſte rex glorie? dño
δόξης. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος τῶν
virtutũ ipe eſt rex glorie.
δυνάμεων αὐτὸς ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Pſalmus dauid. 24.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. κδ'.

[H]Πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου, ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
Dte dñe leuaui aiaꝝ meã: deus meus in te
cõfido: nõ erubeſcã in eternũ. Neq; irri
πέποιθα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. Μὴ δὲ κατα-
deant me inimici mei: τ .n. vniuerſi q̃ ſuſtinẽt
γελάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου, καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές
te: nõ cõfundẽtur. Cõfundãtur iniq̃ agẽtes ſup
σε, οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες δι
uacue. Vias tuas dñe demõſtra mihi: τ ſemitas
κενῆς. Τὰς ὁδούς σου κύριε γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους
tuas edoce me. Dirige me in vritate tua: τ
σου δίδαξόν με. Ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ
doce me: q: tu es deus ſalvator meus: τ te ſuſti
δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, καὶ σὲ ὑπέμε-
nui tota die. Reminiſcere miſerationũ tuarꝝ dñe: τ
νᾳ ὅλην τὴν ἡμέραν. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου κύριε, καὶ
miſericordiarꝝ tuarꝝ: q: a ſeculo ſũt. Delicta iuuẽ
τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν. Ἁμαρτίας νέ-
tutis mee τ ignorãtias meas ne memineris. Scdm miaꝝ tuã
τητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς. Κατὰ τὸ ἔλεός σου
memẽto mei tu: pp bonitatẽ tuã dñe. Dul
μνήσθητί μου σύ, ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου κύριε. Χρη-
cio τ rectus dño: pp hoc legẽ dabit delinquẽtib' in
στὸς καὶ ἰθὺς ὁ κύ, διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν
via. Diriget mãſuetos in iuditio: docebit mites vias
ὁδῷ. Ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς
ſuas. Vniuerſe vie dñi miſa τ vritas: requirẽtibus
αὐτ. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυ ἔλεος καὶ ἀλήθεια, τοῖς ἐκζητοῦσι
teſtamẽtũ eius τ teſtimõia eius: Propter nomẽ
τὴν διαθήκην αὐτ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτ, Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
tuũ dñe: τ ppitiare pctõ meo: multũ eſt eſt. Quis ẽ
σου κύ, καὶ ἱλάσθητι τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι. Τίς ἐστιν
hõ qui timet dñm: legẽ ſtatuet ei in via: q̃ ele
ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύ; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ἣν ἐλέσατο
git. Bia eius in bonis: demorabitur: τ ſemẽ e
το. Ἡ ψυχὴ αὐτ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐ
ius hereditabit trã. Firmamẽtũ dñi timẽtibus e
τοῦ κληρονομήσει γῆν. Κραταίωμα τῶν φοβουμένων αὐ-
um: τ teſtamẽtũ ipi manifeſtabit illis. Oculi mei
τόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς. Οἱ ὀφθαλμοί μου
ſemp ad dñm: qm̃ ipe euellet de la
διαπαντὸς πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγί Infra.
queo pedes meos. Reſpice in me τ miſerere 85.
δος τοὺς πόδας μου. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν
mei: q: vnicus ẽ τ pauper ſum ego.
με, ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.

Tribulatiōes cordis mei multiplicate sūt: de necessi
Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπλατύνθησαν, ἐκ τῶν ἀνάγ
tatib⁹ meis erue me. Vide humilitatē meā & la
κῶν μου ἐξάγαγέ με. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κό
borē meū: & dimitte vniuersa delicta mea. Respice
πον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Ἴδε τοὺς
inimicos meos: qm̄ multiplicati sūt: & odio iniquo ode
ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν, καὶ μίσος ἄδικον ἐμίση
runt me. Custodi aiam meā: & erue me: nō erube
σάν με. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου, καὶ ῥῦσαί με, μὴ κα
scā: qm̄ speraui in te. Innocētes & recti ad
ταισχυνθείη, ὅτι ὑπέμεινά σε. Ἀκακοι καὶ εὐθεῖς ἐ
hesērunt mihi: qr sustinui te dñe. Libera
κολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε κύριε. Λύτρωσαι ὁ
deus israel ex oībus tribulatiōibus suis.
θεὸς ὁ τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

Psalmus dauid. 25.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. κε.

Iudica me dñe: qm̄ ego in innocētia mea ingressus
Κρῖνόν μοι κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύ
sum: & in dño sperās nō infirmabor. Proba
σαμ: & ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἀσθενήσω. Δοκί
me dñe & tēta me: ure renes
μασόν με κύριε καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς
meos & cor meū. Qm̄ mia tua ante
μου καὶ τὴν καρδίαν μου. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναν
oculos meos est: & cōplacui in veri
τι τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐστί, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀλή
tate tua. Nō sedi cū cōcilio vanitatis:
θείᾳ σου. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος,
& cū iniqua gerētibus nō introibo. Odiui
καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω. Ἐμίσησα
ecclesiā malignāntiū: & cū impiis nō
ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐμὴ
sedebo. Lauabo inter innocētes manus meas: & cir
καθίσω. Νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυ
cūdabo altare tuū dñe. Vt audiā vo
κλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε. Τοῦ ἀκοῦσαί με φω
cē laudis tue: & enarrē vniuersa mirabilia
νῆς αἰνέσεώς σου, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά
tua. Dñe dilexi decorē domus tue: & loci
σου. Κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον
habitatiōis gloríe tue. Ne pdas cū impiis
σκηνώματος δόξης σου. Μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν
aiam meā: & cū viris sāguinū vitā meā.
τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου.
Quoꝝ in manib⁹ iniquitates: dextera eoꝝ repleta ē muneribꝰ. ego
Ων ἐν χερσὶν αἱ ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. Ἐγὼ
aūt in innocētia mea ingressus sū: redime me dñe & miserē mei:
δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με.
Pes meus steterit in directo: in ecclesiis bñdicā te dñe.
Ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι, ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κύ.

Psalmus dō: ai ꝑ intretur. 26.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι. κς.

Dominus illuminatio mea & salus mea: quē ti
Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβη
mebo: Dñs ptector vite mee: a quo
θήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος
trepidabo: Dū appropiāt sup me nocētes: vt e
φοβηθήσω; Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας, τοῦ φα
dāt carnes meas. Qui tribulāt me & inimici mei:
γεῖν τὰς σάρκας μου. Οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου,
ipi infirmati sūt & ceciderūt. Si cōsistāt aduersū me
αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσον. Ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ
castra: nō timebit cor meū. Si exur
παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου. Ἐὰν ἐπανα
gat aduersū me ꝑliū: in hoc ego spero. Vnā pe
στῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν τούτῳ ἐγὼ ἐλπίζω. Μίαν ἠτησά
tij a dño: hāc requirā: vt habitē in domo
μην παρὰ κυρίου, ταύτην ζητήσω, τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
dñi oībus diebus vite mee: Vt videā
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, Τοῦ θεωρεῖν

Tribulatiōes cordis mei multiplicate sunt: de an
gustiis meis educ me.
Vide humilitatē meā & la
borē meū: & porta omnia
pcta mea. Vide inimicos meos qm̄ multiplicati sunt: & odio iniquo oderūt me. Custodi aiam meā & libera me: nō confundar qm̄ speraui in te. Simplicitas & equitas seruabunt me: quia exspectaui te. Redime deus israel ex omnibus angustiis suis.

Dauid. 26.
Iudica me domine quia ego in simplicitate mea ambulaui: & in dño cōfidēs nō deficiam.
Proba me domine & tēta me: confla renes meos & cor meum. Qm̄ mia tua in cōspectu oculorū meorū: & ābulabo in veritate tua. Non sedi cum viris vanitatis: & cum superbis non ingrediar. Odiui ecclesiā pessimorum: & cum iniquis nō sedebo. Lauabo inter innocētes manus meas: & circuibo altare tuū domine. Vt audiam vocem laudis: & enarrem omnia mirabilia tua. Domine dilexi habitaculū domus tue: & locū tabernaculi glorie tue. Ne auferas cum peccatoribus aiam meam: & cum viris sanguinum vitā meā. In quorum mānibus sceleus: & dextera eorum repleta est muneribus. Ego autē in simplicitate mea gradiar: redime me & miserere mei. Pes meus stetit in recto: in ecclesiis benedicam dñm.

Dauid. 27.
Dominus lux mea & salus mea quē timebo? dñs fortitudo vite mee quem formidabo? Dū appropiārent sup me maligni vt comederēt carnē meam: hostes mei & inimici mei ipi ipe gerūt & ceciderūt. Si consistat aduersum me castra non timebit cor meū: si surrexerit cōtra me bellum in hoc ego cōfidā. Vnā petii a dño hāc requiram: vt inhabitē i domo dñi omnib⁹ diebus vite mee: vt videam

xxvi.
לְדָוִד שָׁפְטֵנִי יְהוָה כִּי אֲנִי בְתֻמָּתִי הָלָכְתִּי וּבַיהוָה בָּטַחְתִּי לֹא אֶמְעָד׃ בְּחָנֵנִי יְהוָה וְנַסֵּנִי צָרְפָה כִלְיוֹתַי וְלִבִּי׃ כִּי חַסְדְּךָ לְנֶגֶד עֵינָי וְהִתְהַלַּכְתִּי בַּאֲמִתֶּךָ׃ לֹא יָשַׁבְתִּי עִם מְתֵי שָׁוְא וְעִם נַעֲלָמִים לֹא אָבוֹא׃ שָׂנֵאתִי קְהַל מְרֵעִים וְעִם רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב׃ אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי וַאֲסֹבְבָה אֶת מִזְבַּחֲךָ יְהוָה׃ לַשְׁמִעַ בְּקוֹל תּוֹדָה וּלְסַפֵּר כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ יְהוָה אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ׃ אַל תֶּאֱסֹף עִם חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם אַנְשֵׁי דָמִים חַיָּי׃ אֲשֶׁר בִּידֵיהֶם זִמָּה וִימִינָם מָלְאָה שֹׁחַד׃ וַאֲנִי בְתֻמָּי אֵלֵךְ פְּדֵנִי וְחָנֵּנִי׃ רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֲלִים אֲבָרֵךְ יְהוָה׃

xxvii.
לְדָוִד יְהוָה אוֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אִירָא יְהוָה מָעוֹז חַיַּי מִמִּי אֶפְחָד׃ בְּקָרֹב עָלַי מְרֵעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי צָרַי וְאֹיְבַי לִי הֵמָּה כָשְׁלוּ וְנָפָלוּ׃ אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי אִם תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ׃ אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיַּי לַחֲזוֹת

הַבּל ׀ כִּי יְהוָה שָׁמַע קוֹל בִּכְיִי׃ יְהוָה עֻזִּי וּמָגִנִּי בּוֹ בָטַח לִבִּי וְנֶעְזָרְתִּי וַיַּעֲלֹז לִבִּי וּמִשִּׁירִי אֲהוֹדֶנּוּ׃ יְהוָה עֻז לָמוֹ וּמָעוֹז יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא׃ הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם׃

Psalmus 28.

הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ׃ קוֹל יְהוָה עַל הַמָּיִם אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים׃ קוֹל יְהוָה בַּכֹּחַ קוֹל יְהוָה בֶּהָדָר׃ קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים׃ קוֹל יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃ קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃ קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד׃ יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃

Psalmus 29. 30.

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבָּיִת לְדָוִד׃ אֲרוֹמִמְךָ יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי׃ יְהוָה אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי׃ יְהוָה הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי בוֹר׃ זַמְּרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃ כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם׃ יְהוָה בִּרְצוֹנְךָ הָעֱמַדְתָּה לְהָרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל׃ אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֶל אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן׃ מַה בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ׃ שְׁמַע יְהוָה וְחָנֵּנִי יְהוָה הֱיֵה עֹזֵר לִי׃ הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה׃ לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְהוָה אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ׃

Psalmus 30. 31.

לַמְנַצֵּחַ שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד׃ בְּךָ יְהוָה חָסִיתִי אַל אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצִדְקָתְךָ פַּלְּטֵנִי׃ הַטֵּה אֵלַי אָזְנְךָ מְהֵרָה הַצִּילֵנִי הֱיֵה לִי לְצוּר מָעוֹז לְבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי׃ כִּי סַלְעִי וּמְצוּדָתִי אָתָּה וּלְמַעַן שִׁמְךָ תַּנְחֵנִי וּתְנַהֲלֵנִי׃ תּוֹצִיאֵנִי מֵרֶשֶׁת זוּ טָמְנוּ לִי כִּי אַתָּה מָעוּזִּי׃ בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת׃ שָׂנֵאתָ הַשֹּׁמְרִים הַבְלֵי שָׁוְא וַאֲנִי אֶל יְהוָה בָּטָחְתִּי׃ אָגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְחַסְדֶּךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עָנְיִי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי׃ וְלֹא הִסְגַּרְתַּנִי בְּיַד אוֹיֵב הֶעֱמַדְתָּ לַמֶּרְחָב רַגְלָי׃ חָנֵּנִי יְהוָה כִּי צַר לִי עָשְׁשָׁה בְכַעַס עֵינִי נַפְשִׁי וּבִטְנִי׃ כִּי כָלוּ בְיָגוֹן חַיַּי וּשְׁנוֹתַי בַּאֲנָחָה כָּשַׁל בַּעֲוֹנִי כֹחִי וְעַצְמוֹתַי עָשֵׁשׁוּ׃ מִכָּל צוֹרְרַי הָיִיתִי חֶרְפָּה וְלִשְׁכֵנַי וּפַחַד לִמְיָדָעַי רֹאַי בַּחוּץ נָדְדוּ מִמֶּנִּי׃ נִשְׁכַּחְתִּי כְמֵת מִלֵּב הָיִיתִי כִּכְלִי אֹבֵד׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִבַּת רַבִּים מָגוֹר מִסָּבִיב בְּהִוָּסְדָם יַחַד עָלַי לָקַחַת נַפְשִׁי זָמָמוּ׃ וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְהוָה אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה׃ בְּיָדְךָ עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד אוֹיְבַי וּמֵרֹדְפָי׃ הָאִירָה פָנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ יְהוָה אַל אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ יֵבֹשׁוּ רְשָׁעִים יִדְּמוּ לִשְׁאוֹל׃ תֵּאָלַמְנָה שִׂפְתֵי שָׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה וָבוּז׃ מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃ תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר פָּנֶיךָ מֵרָכְסֵי אִישׁ תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה מֵרִיב לְשׁוֹנוֹת׃ בָּרוּךְ יְהוָה כִּי הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי בְּעִיר מָצוֹר׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃ אֶהֱבוּ אֶת יְהוָה כָּל חֲסִידָיו אֱמוּנִים נֹצֵר יְהוָה וּמְשַׁלֵּם עַל יֶתֶר עֹשֵׂה גַאֲוָה׃ כָּל הַמְיַחֲלִים לַיהוָה חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לִבְּכֶם׃

Psalmus 31. 32.

לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃ אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃ כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמוֹתַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם׃ כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קָיִץ סֶלָה׃ חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וְעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עָלַי פְּשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃ עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃ אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃ אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עֵינִי עָלֶיךָ׃ אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ׃ רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃ שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃

Psalmus 32. 33.

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ׃ שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃ כִּי יָשָׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה׃ אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ׃ בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם׃ כֹּנֵס כַּנֹּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃ יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כֹּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל׃ כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד׃ יְהוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃ עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר׃ אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ׃ מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי אָדָם׃ מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרֹב כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָּטָחְנוּ׃ יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃

Psalmus 33. 34.

לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃ אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃ דָּרַשְׁתִּי אֶת יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃ הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃ טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ׃ יְרָאוּ אֶת יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃ כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב׃ לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃ מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃ עֵינֵי יְהוָה אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָם הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ׃

Psalmus 34. 35.

לְדָוִד רִיבָה יְהוָה אֶת יְרִיבַי לְחַם אֶת לֹחֲמָי׃ הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי׃ וְהָרֵק חֲנִית וְסְגֹר לִקְרַאת רדְפָי אֱמֹר לְנַפְשִׁי יִשְׁעָתֵךְ אָנִי׃ יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיַחְפְּרוּ חֹשְׁבֵי רָעָתִי׃ יִהְיוּ כְמֹץ לִפְנֵי רוּחַ וּמַלְאַךְ יְהוָה דּוֹחֶה׃ יְהִי דַרְכָּם חֹשֶׁךְ וַחֲלַקְלַקּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה רֹדְפָם׃ כִּי חִנָּם טָמְנוּ לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי׃ תְּבוֹאֵהוּ שׁוֹאָה לֹא יֵדָע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמַן תִּלְכְּדֶנּוּ בְּשׁוֹאָה יִפֹּל בָּהּ׃ וְנַפְשִׁי תָּגִיל בַּיהוָה תָּשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ׃ כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃ קָמוּ עֵדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי׃ יְשַׁלְּמוּנִי רָעָה תַּחַת טוּבָה שְׁכוֹל לְנַפְשִׁי׃ וַאֲנִי בְּחָלְאָתָם לְבוּשִׁי שָׂק עִנֵּיתִי בַצּוֹם נַפְשִׁי וּתְפִלָּתִי עַל חֵיקִי תָּשׁוּב׃ כְּרֵעַ כְּאָח לִי הִתְהַלָּכְתִּי כְּאֵבֶל אֵם קֹדֵר שַׁחוֹתִי׃ וּבְצַלְעִי שָׂמְחוּ וְנֵאָסֻפוּ נֵאָסְפוּ עָלַי נֵכִים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמּוּ׃ בַּחֲנֵפֵי לַעֲגֵי מָעוֹג חָרֹק עָלַי שִׁנֵּימוֹ׃ אֲדֹנָי כַּמָּה תִרְאֶה הָשִׁיבָה נַפְשִׁי מִשֹּׁאֵיהֶם יְחִידָתִי מִכְּפִירִים׃ אוֹדְךָ בְּקָהָל רָב בְּעַם עָצוּם אֲהַלְלֶךָּ׃ אַל יִשְׂמְחוּ לִי אֹיְבַי שֶׁקֶר שׂנְאַי חִנָּם יִקְרְצוּ עָיִן׃ כִּי לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ וְעַל רִגְעֵי אֶרֶץ דִּבְרֵי מִרְמוֹת יְחַשֹּׁבוּן׃ וַיַּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ הֶאָח רָאָה עֵינֵנוּ׃ רָאִיתָה יְהוָה אַל תֶּחֱרַשׁ אֲדֹנָי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ הָעִירָה וְהָקִיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהַי וַאדֹנָי לְרִיבִי׃ שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ יְהוָה אֱלֹהָי וְאַל יִשְׂמְחוּ לִי׃ אַל יֹאמְרוּ בְלִבָּם הֶאָח נַפְשֵׁנוּ אַל יֹאמְרוּ בִלַּעְנוּהוּ׃ יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחְדָּו שְׂמֵחֵי רָעָתִי יִלְבְּשׁוּ כְלִמָּה וּכְלָיוֹן הַמַּגְדִּילִים עָלָי׃ יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִדְקִי וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָה הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ׃ וּלְשׁוֹנִי תֶּהְגֶּה צִדְקֶךָ כָּל הַיּוֹם תְּהִלָּתֶךָ׃

Psalmus 35. 36.

לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד׃ נְאֻם פֶּשַׁע לָרָשָׁע בְּקֶרֶב לִבִּי אֵין פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו׃ כִּי הֶחֱלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לִמְצֹא עֲוֹנוֹ לִשְׂנֹא׃ דִּבְרֵי פִיהוּ אָוֶן וּמִרְמָה חָדַל לְהַשְׂכִּיל לְהֵיטִיב׃ אָוֶן יַחְשֹׁב עַל מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל דֶּרֶךְ לֹא טוֹב רָע לֹא יִמְאָס׃ יְהוָה בַּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ עַד שְׁחָקִים׃ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ יְהוָה׃ מָה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן׃ יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַּשְׁקֵם׃ כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר׃ מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב׃ אַל תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל גַּאֲוָה וְיַד רְשָׁעִים אַל תְּנִדֵנִי׃ שָׁם נָפְלוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן דָּחוּ וְלֹא יָכְלוּ קוּם׃

Psalmus 36. 37.

לְדָוִד אַל תִּתְחַר בַּמְרֵעִים אַל תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי עַוְלָה׃ כִּי כֶחָצִיר מְהֵרָה יִמָּלוּ וּכְיֶרֶק דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃ בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֹן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה׃ וְהִתְעַנַּג עַל יְהוָה וְיִתֶּן לְךָ מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ׃ גּוֹל עַל יְהוָה דַּרְכֶּךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה׃ וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֶךָ וּמִשְׁפָּטְךָ כַּצָּהֳרָיִם׃ דֹּם לַיהוָה וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזִמּוֹת׃ הֶרֶף מֵאַף וְעֲזֹב חֵמָה אַל תִּתְחַר אַךְ לְהָרֵעַ׃ כִּי מְרֵעִים יִכָּרֵתוּן וְקוֵי יְהוָה הֵמָּה יִירְשׁוּ אָרֶץ׃ וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ׃ וְעֲנָוִים יִירְשׁוּ אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל רֹב שָׁלוֹם׃ זוֹמֵם רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחָרֹק עָלָיו שִׁנָּיו׃ אֲדֹנָי יִשְׂחַק לוֹ כִּי רָאָה כִּי יָבוֹא יוֹמוֹ׃ חֶרֶב פָּתְחוּ רְשָׁעִים וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן לִטְבֹּחַ יְשָׁרֵי דָרֶךְ׃ חַרְבָּם תָּבוֹא בְלִבָּם וְקַשְׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה׃ טוֹב מְעַט לַצַּדִּיק מֵהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים׃ כִּי זְרוֹעוֹת רְשָׁעִים תִּשָּׁבַרְנָה וְסֹמֵךְ צַדִּיקִים יְהוָה׃ יוֹדֵעַ יְהוָה יְמֵי תְמִימִם וְנַחֲלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה׃ לֹא יֵבֹשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי רְעָבוֹן יִשְׂבָּעוּ׃ כִּי רְשָׁעִים יֹאבֵדוּ וְאֹיְבֵי יְהוָה כִּיקַר כָּרִים כָּלוּ בֶּעָשָׁן כָּלוּ׃ לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן׃ כִּי מְבֹרָכָיו יִירְשׁוּ אָרֶץ וּמְקֻלָּלָיו יִכָּרֵתוּ׃ מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי גֶבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ׃ כִּי יִפֹּל לֹא יוּטָל כִּי יְהוָה סוֹמֵךְ יָדוֹ׃ נַעַר הָיִיתִי גַּם זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ לֶחֶם׃ כָּל הַיּוֹם חוֹנֵן וּמַלְוֶה וְזַרְעוֹ לִבְרָכָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב וּשְׁכֹן לְעוֹלָם׃ כִּי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמָרוּ וְזֶרַע רְשָׁעִים נִכְרָת׃ צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לָעַד עָלֶיהָ׃ פִּי צַדִּיק יֶהְגֶּה חָכְמָה וּלְשׁוֹנוֹ תְּדַבֵּר מִשְׁפָּט׃ תּוֹרַת אֱלֹהָיו בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֻׁרָיו׃ צוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ׃ יְהוָה לֹא יַעַזְבֶנּוּ בְיָדוֹ וְלֹא יַרְשִׁיעֶנּוּ בְּהִשָּׁפְטוֹ׃ קַוֵּה אֶל יְהוָה וּשְׁמֹר דַּרְכּוֹ וְיָרִימְךָ לָרֶשֶׁת אָרֶץ בְּהִכָּרֵת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעָרֶה כְּאֶזְרָח רַעֲנָן׃ וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ וָאֲבַקְשֵׁהוּ וְלֹא נִמְצָא׃ שְׁמֹר תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם׃ וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחְדָּו אַחֲרִית רְשָׁעִים נִכְרָתָה׃ תְּשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה׃ וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ׃

Psalmus 37. 38.

מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר׃ יְהוָה אַל בְּקֶצְפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃ כִּי חִצֶּיךָ נִחֲתוּ בִי וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ׃ אֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי מִפְּנֵי זַעְמֶךָ אֵין שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי׃ כִּי עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ רֹאשִׁי כְּמַשָּׂא כָּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי׃ הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ חַבֻּרֹתַי מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי׃ נַעֲוֵיתִי שָׁחֹתִי עַד מְאֹד כָּל הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי׃ כִּי כְסָלַי מָלְאוּ נִקְלֶה וְאֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי׃ נְפוּגֹתִי וְנִדְכֵּיתִי עַד מְאֹד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי׃ אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָל תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא נִסְתָּרָה׃ לִבִּי סָחַר כֹּחִי עֲזָבָנִי וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵמָּה אֵין אִתִּי׃ אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבַי מֵרָחוֹק עָמָדוּ׃ וַיִּנְקְשׁוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל הַיּוֹם יֶהְגּוּ׃ וַאֲנִי כְּחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח פִּיו׃ וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא שֹׁמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ כִּי לְךָ יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַּעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃ כִּי אָמַרְתִּי פֶּן יִשְׂמְחוּ לִי מוֹטְעֵי רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃ כִּי כֹשֵׁל אֲנִי נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד׃ כִּי עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי׃ וְאֹיְבַי חַיִּים עָצְמוּ וְרַבּוּ שַׂנְאֵי שֶׁקֶר לָמוֹ׃ וְהַמְשַׁלְּמִים רָעָה תַּחַת טוֹבָה יְשִׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְפִי טוֹב׃ אַל תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי׃

Psalmus 38. 39.

לַמְנַצֵּחַ לִידוּתוּן מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה דְרָכַי מִחֲטוֹא בִלְשׁוֹנִי אֶשְׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעֹד רָשָׁע לְנֶגְדִּי׃ נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה הֶחֱשֵׁיתִי מִטּוֹב וּכְאֵבִי נֶעְכָּר׃ חָם לִבִּי בְּקִרְבִּי בַּהֲגִיגִי תִבְעַר אֵשׁ דִּבַּרְתִּי בִלְשׁוֹנִי׃ הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי וּמִדַּת יָמַי מַה הִיא אֵדְעָה מֶה חָדֵל אָנִי׃ הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּה יָמַי וְחֶלְדִּי כְּאַיִן נֶגְדֶּךָ אַךְ כָּל הֶבֶל כָּל אָדָם נִצָּב סֶלָה׃ אַךְ בְּצֶלֶם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ אַךְ הֶבֶל יֶהֱמָיוּן צֹבֵר וְלֹא יֵדַע מִי אֹסְפָם׃ וְעַתָּה מַה קִּוִּיתִי אֲדֹנָי תּוֹחַלְתִּי לְךָ הִיא׃ מִכָּל פְּשָׁעַי הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת נָבָל אַל תְּשִׂימֵנִי׃ נָאַלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ׃ הָסֵר מֵעָלַי נִגְעֶךָ מִתִּגְרַת יָדְךָ אֲנִי כָלִיתִי׃ בְּתוֹכָחוֹת עַל עָוֹן יִסַּרְתָּ אִישׁ וַתָּמֵס כָּעָשׁ חֲמוּדוֹ אַךְ הֶבֶל כָּל אָדָם סֶלָה׃ שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְהוָה וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ כִּי גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב כְּכָל אֲבוֹתָי׃ שְׁעֵה מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי׃

Psalmus 39. 40.

לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר׃ קַוֵּה קִוִּיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שַׁוְעָתִי׃ וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן וַיָּקֶם עַל סֶלַע רַגְלַי כּוֹנֵן אֲשֻׁרָי׃ וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר חָדָשׁ תְ

plebis suę: ꝛ ꝓtector salvationū xpi
λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ
sui est. Salvū fac ppm tuū: ꝛ bñdic here
αὐτοῦ ἐστι. Σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κλη
ditati tuę: ꝛ rege eos: ꝛ extolle illos
ρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτούς, καὶ ὕψωσον αὐτοὺς
vsq; in eternū.
ἕως τοῦ αἰῶνος.

ꝑsalmus .xxix. In cōsumatiōe tabernaculi. .28.
Ψαλμὸς τῷ δαυΐδ, Ἐξοδίου σκηνῆς. κθ.

HFferte dño filij dei: afferte dño fi
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱ
los arietū. Afferte dño glorią ꝛ honorē:
ους κριῶν. Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν,
afferte dño glorią nomini eius: ado
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ꝓσκυ
rate dñm in atrio scō eius. Vox dñi sup
νήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ
aquas: deus maiestatis intonuit dño sup aquas
τῶν ὑδάτων, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε κύριος ἐπὶ ὑδάτων
multas. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnifi
πολλῶν. Φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύι, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρε
cētia. Vox dñi cōfrigētis cedros: ꝛ cōfringet
πείᾳ. Φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους, καὶ συντρίψει
dñs cedros libani. Et cōminuet eas tāq;
κύριος τοὺς κέδρους τοῦ λιβάνου. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς μὸν
vitulū libani: ꝛ dilectus quēadmodū filius vnicornis.
μόχον τοῦ λιβάνου, καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων.
Vox dñi intercidētis flāmā ignis: vox dñi cōcu
Φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός, φωνὴ κυρίου σεισ
tientis desertū: ꝛ cōmouebit dñs desertū cades.
σείοντος ἔρημον, καὶ σαλεύσει κύριος τὴν ἔρημον Καδής.
Vox dñi ꝑparāntis ceruos: ꝛ reuelabit
Φωνὴ κυρίου καταρτιζομένη ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει
cōdēsa: ꝛ in tēplo eius omes dicet glorią.
δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.
Dño diluuiū inhabitare facit: ꝛ sedebit dño
Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικεῖ, καὶ καθεῖται κύριος
rex in eternū. Dño virtutē ppō suo dabit.
βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει,
dño bñdicet ppō suo in pace.
κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

ꝑsalmus cāntici in dedicatiōe domus dē. .29.
Ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου δαυΐδ. κθ.

ΘExaltabo te dñe: qm̄ suscepisti me: ꝛ nō delectasti
Ὑψώσω σε κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφρανας
inimicos meos sup me: dñe deus meus clamaui ad te:
τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμοί. Κύριε ὁ θεός μου ἐκεκραξα πρὸς σέ,
ꝛ sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno aiam meā: sal
καὶ ἴασω με. Κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου, ἔσω
uasti me a descendentibus in lacū. Psallite
σας με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. Ψάλατε τῷ
dño sancti eius: ꝛ cōfitemini memorie sanctis
κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῷ μνήμῃ τῆς ἁγιω
tatis eius. Quīa ira in indignatiōe eius: ꝛ vita
σύνης αὐτοῦ. Ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ
in voluntate eius. Ad vesperū demorabitur
ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ. Τῷ ἑσπέρας αὐλισθήσεται
fletus: ꝛ ad matutinū lętitia. Ego āt dixi
κλαυθμός, καὶ εἰς ὄρθρον ἀγαλλίασις. Ἐγὼ δὲ εἶπ
ri in abūdātia mea: nō mouebor in eternū.
α ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, οὐμὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
Dñe in voluntate tua ꝓstitisti decori meo
Κύριε ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου
virtutē. Auertisti āt faciē tuā: ꝛ fact⁹
δύναμιν. Ἀπέστρεψας δὲ τὸ ꝓσωπόν σου, καὶ ἐγε
sum cōturbatus. Ad te dñe clamabo: ꝛ
νήθην ταραχώδης. Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, καὶ
ad deū meū deꝓcabor. Que vtilitas in
πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ
sanguine meo: dū descēdo in corruptionē?
αἵματί μου, ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν;

nea: & robur ꝓsalutariū
christi sui: est.
aSalua apopulū tuū: & bñ
dic
hereditati tue: & pasce e
os & subleua eos vsq; in
eternum.

aPsalmus dauid. 29.
HFferte bdomino cfilii
dei: afferte
dño gloriam & imperi=
um. Afferte mdomino
gloriam nomini eius: pa
dorate qdominum
in decore sancto. Vox
domini ssuper
aquas: deus glorie intō=
nuit: cdominus
super aq̄s multas. Vox
domini in fortitudine:
vox domini in decore.
Vox domini
confringentis cedros:
& confringet dominus
cedros libani. Et disper
get eas quasi
vitulus libani & sarion:
quasi filius rhinocerotis
Vox domini diuidens
flammas ignis.
Vox dñi parturire faci
ens desertū: qparturire fa
cies dominus desertum
cades. Vox domini
obstreticans ceruos & re
uelauis saltus:
& in tēplo eius ois dicet
gloriam. Dominus
diluuium inhabitat: &
sedebit dominus rex
in eternū. Dñs fortitu=
dinem populo suo dabit:
dominus benedicet po=
pulo suo in pace.

aPsalmus cantici pro
dedicatiōe dom? dd.30.

Exaltabo te domine
quoniam
saluasti me: & non delec
tasti inimicos meos super
me. Domine deus meus
clamaui ad te & sanasti
me. Domine eduxisti
ex inferno animam meā:
viuificasti me ne descēde
rem in lacū. Cātate dño
sancti eius: & cōfitemi me=
morie sctitatis eius. Quī
ad momētū ē ira eius: &
vita in repropiciatiōe ei
ius; ad vesperū cōmora=
bitur flet? & in matutio
no. Ego āt dixi in abun
dātia mea nō mouebor in
sempiternū. Dñe in volūta
te tua statuisti decori meo
fortitudinē: abscōdisti fa
ciē tuā & fctus sū cōtur ba
tus. Ad te dñe clamabo:
& dñm deprecabor. Que
vtilitas ē in sāguie meo dū
descēdero in corruptionē?

Pxitiua.be. Tex.heb.ps.xxxi.

יהודך עפר הגידו אמתך
שמע יהוה וחנני יהוה היה
עזר לי: הפכת מספדי למחול
לי פתחת שקי ותאזרני שמחה:
למען יזמרך כבוד ולא ידום
יהוה אלהי לעולם אודך:

xxxi.

למנצח מזמור לדוד:
בך יהוה חסיתי אל אבושה
לעולם בצדקתך פלטני:
אלי אזנך מהרה הצילני היה
לי לצור מעוז לבית מצודות
להושיעני: כי סלעי ומצודתי
אתה ולמען שמך תנחני ותנהלני:
תוציאני מרשת זו
טמנו לי כי אתה מעוזי:
בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי
יהוה אל אמת שנאת השמרים
הבלי שוא ואני אל יהוה
בטחתי: אגילה ואשמחה
בחסדך אשר ראית את עניי
ידעת בצרות נפשי: ולא
הסגרתני ביד אויב העמדת
במרחב רגלי: חנני יהוה כי
צר לי עששה בכעס עיני
נפשי ובטני: כי כלו ביגון
חיי ושנותי באנחה כשל
בעוני כחי ועצמי עששו:
מכל צורריי הייתי חרפה ולשכני
ופחד למיודעי ראי בחוץ
נדדו ממני: נשכחתי כמת
מלב הייתי כאובד: כי
שמעתי דבת רבים מגור מסביב
בהוסדם יחד עלי לקחת נפשי
זממו: ואני עליך בטחתי יהוה
אמרתי אלהי אתה: בידך
עתותי הצילני מיד אויבי

Trãsla.B.Vie.

nũquid confitebitur tibi
puluis aut ānũciabit ve-
ritatẽ tuam! Audi dñe & mi-
serere mei: dñe esto ad-
iutorium meum. Cõuer-
tisti plãctũ meũ in cho-
rum mihi: so luisti saccũ
meũ & accinxisti me leti-
cia. Vt laudet te gloria
& non taceat: domine
deus meus in sempiter-
num confitebor tibi.

Victori psalmus
dauid. 31.

IN te dñe speraui nõ
confundar in eternũ:
in iustitia tua saluame.
Inclina ad me aurẽ tuã
velociter libera me: esto
mihi in lapidem fortissi-
mum & in domum mu-
nitam vt saluesme. Quia
petra mea & mũitio mea
tu es: & propter nomen
tuum dux meus eris & e
nutries me. Educes me
de reti quod absconde-
runt mihi: quia tu fortis
tudo mea es. In mãn tua
commendo spiritum me
um: redemisti me domi-
ne deus veritatis. Odisti
custodientes vanitates
frustra: ego autem in
domino confisus sum.
Exultabo & letabor in
misericordia tua: quoni-
am vidisti afflictionem
meam: cognouisti tribu
lationem anime mee. Et
non conclusisti me in ma
nu inimici: statuisti eoo
in latitudine pedes me-
os. Miserere mei domi-
ne quoniam tribulor:
caliganit in furore ocu-
lus meus anima mea &
venter meus. Quia con-
sumpte sunt in merore
vite mee & anni mei in
gemitu: infirmata est in
iniquitate virtus mea: &
ossa mea contabuerunt.
Apud omnes hostes me
os factus sum opprobri-
um & vicinis meis nimis
& timor notis meis: qui
videbãt me in plateis fu-
giebant a me. Oblitio-
ni tradit sum quasi mor
tuus a corde: fctus sũ qsi
vas pditũ. Audini enim
opprobriũ multorũ cõ-
gregationem in circuitu:
cũ initrẽt cõsiliũ aduersũ
me: vt auferrẽt aiam meã
cogitauerunt. Ego autẽ
in te speraui domine:
dixi deus meus es tu.
In manu tua
tpa mea: libera me de
manu inimicorũ meorũ

Trãs.Gre.lxx.cũ interp.latina.

Nũqd cõfitebit tibi puluis? aut ānũciabit veritatẽ
Μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς; ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν
tuã? Audiuit dñs & misertus est mei: dñs factus est adiutor
σου; Ἤκουσε κύριος καὶ ἐλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός
meus. Cõuertisti plãctũ meũ in gaudiũ mihi: cõscidisti
μου. Ἐστρεψας γὰρ κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας
saccũ meũ: & circũdedisti me leticia. Vt
τὸν σάκκον μου, καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην. Ὅπως
cãtet tibi gla mea: & nõ cõpũgar: dñe deus
ᾄσῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ, κύριε ὁ θεός
me in eternũ cõfitebor tibi.
μου εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

In finẽ psalmus dauid. pro extasi. 30.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ἐκστάσεως. λ'.

IN te dñe speraui nõ cõfundar in eter
ΕΠὶ σοὶ κύριε ἤλπισα μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶ
nũ: in tuã iustitia tua libera me & eripe me. Inclina
να, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με. Κλῖνον
ad me aurẽ tuã: accelera vt eruas me. Esto
πρός με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαί με. Γενοῦ
mihi in deũ protectorẽ: & in domũ refugĩ
μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ
vt saluũ me faciao. Qm fortitudo mea & refugiũ meũ
σῶσαί με. Ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου
es tu: & pp nomẽ tuũ deduces me & enu-
εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ θρε-
tries me. Educes me de laqueo hoc quẽ abscõderũt
ψέις με. Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἔκρυψάν
mihi: qm tu es protector meus dñe & in manus Luce.
μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε, εἰς χεῖράς 23.f.
tuas cõmẽdabo spũ meũ. Redemisti me do
σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Ἐλυτρώσω με κύ-
mine deus veritatis. Odisti obseruãtes
ριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας
vanitates supuacue. Ego ãt in dño spaui:
ματαιότητας ἐκενῶς. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα,
exultabo & letabor in mia tua. Qm
ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου. Ὅτι
respexisti in humilitatẽ meã: saluasti de necessi
ἐπεῖδες ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀνάγ
tatibus aiã meã. Et nõ cõclusisti me in manus
κῶν τὴν ψυχήν μου. Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας 10.f
inimicoꝝ: statuisti in loco spatioso pedes meos. Miserẽ
ἐχθρῶν, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. Ἐλέησόν
mei dñe: qm tribulor. cõturbatus ẽ in ira oculus
με κύριε, ὅτι θλίβομαι. Ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός
meus: aia mea & vẽter meus. Qm defecit in do-
μου, ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου. Ὅτι ἐξέλιπον ἐν ὀδύ
lore vita mea: & ãni mei in gemitibus. Infirmata ẽ
νῃ ζωή μου, καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς. Ἠσθένησεν
in pauptate virtus mea: & ossa mea cõturbata sũt.
ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
Sup oẽs inimicos meos factus sũ opprobriũ: &
Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ
vicinis meis valde: & timor notis
τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς
meis. Qui videbãt me foras fugerũt a me: oblitioni
μου. Οἱ ἰδόντες με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ, ἐπελή-
dat sũ tãq mortuus a corde. Factus sũ tãq vas
σθην ὡσεὶ νεκρὸς ἐκτὸς καρδίας. Ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος
perditũ: qm audiui vituperationẽ multoꝝ cõmorãtiũ Dier.
ἀπολωλός, ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων 11.
incircuitu. In eo dũ cõuenirẽt ipi simul aduersũ me:
κυκλόθεν. Ἐν τῷ συνελθεῖν αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμοί,
accipere aiaz meã cõsiliati sũt. Ego ãt
τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο. Ἐγὼ δὲ
in te dñe spaui. dixi: tu es deus meus: in
ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα. εἶπα, σὺ εἶ ὁ θεός μου, ἐν ταῖς
manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ:
χερσί σου οἱ κλῆροί μου. Ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου,

ר מ ה פ נ ה ומרדפי׳ ר׳ האירה פניך׳ על עבדך׳
י ש ע הושיעני ׀ בחסדך׳ ׃ יהוה׳ אל
ב ו ש אבושה ׀ כי׳ קראתיך ׀ יבשו
ר ש ע ם אל׳ רשעים׳ ידמו׳ לשאול׳ ׃ תאלמנה
ש פ ה צ ד ק שפתי׳ שקר ׀ הדברות׳ על׳ צדיק
ג א ה עתק׳ בגאוה׳ ובוז׳ ׃ מה׳ רב׳ טובך
א ש ר צפנת׳ ליראיך ׀ פעלת
ח ס ה לחסים׳ בך׳ נגד׳ בני׳ אדם ׃
ס ת ר תסתירם׳ בסתר׳ פניך׳ מרכסי
צ פ ן ס כה איש ׀ תצפנם׳ בסכה׳ מריב
ר ו נ ג ב לשנות׳ ברוך׳ יהוה׳ כי׳ הפליא
פ ל א חסדו׳ לי׳ בעיר׳ מצור ׃ ואני
צ ו ר אמרתי׳ בחפזי׳ נגרזתי׳ מנגד
ג ר ז עיניך ׀ אתה׳ שמעת׳ קול׳ תחנוני
ת ן בשועי׳ אליך ׃ אהבו׳ את׳ יהוה
ח ס ד א ן כל׳ חסידיו׳ אמונים׳ נצר׳ יהוה
ו מ ש ל ם על׳ יתר׳ עשה׳ גאוה ׃
ש ל ם ג א ה חזקו׳ ויאמץ׳ לבבכם׳ כל׳ המיחלים
א ת ן ל יחל ליהוה ׃ לדוד׳ משכיל׳ xxxii.
ש כ ל אשרי׳ נשוי׳ פשע׳ כסוי׳ חטאה ׃
כ ס ה אשרי׳ אדם׳ לא׳ יחשב׳ יהוה
ח ש ב לו׳ עון׳ ואין׳ ברוחו׳ רמיה ׃ כי
ר ת ה החרשתי׳ בלו׳ עצמי׳ בשאגתי׳ כל
ת ר ש ב ל ה היום ׃ כי׳ יומם׳ ולילה׳ תכבד
כ ב ד עלי׳ ידך׳ נהפך׳ לשדי׳ בחרבני
ה ג ה קוץ׳ סלה ׃ חטאתי׳ אודיעך
ק ו ץ י ד ע ת כסה׳ ידה׳ לא׳ נכסיתי׳ אמרתי׳ אודה
ע ל י פשעי׳ ליהוה׳ ואתה׳ נשאת
ע ו ן חטאתי׳ סלה ׃ על
ו ז א ת יתפלל׳ כל׳ חסיד׳ אליך
ל ע ת מצוא׳ רק׳ לשטף׳ מים
ר ב י ם אליו׳ לא׳ יגיעו ׃ אתה
ס ת ר׳ לי׳ מצר׳ תצרני׳ רני
פ ל ט תסובבני׳ סלה ׃ אשכילך
ו א ו ר ך בדרך׳ זו׳ תלך
א י ע צ ה עליך׳ עיני׳ אל

ת a psequentibus me. Illustra facie
καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν
tuā sup seruū tuū. saluū fac me in mia tua: do
σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου. σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου, κύ
mine nō cōfundar qm̄ inuocaui te. Erubescāt
ριε μὴ καταισχυνθείην ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε. Αἰσχυνθείησαν
impij ꝛ deducātur in iferno. Muta fiāt
ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου. Ἀλαλα γενηθήτω τὰ
labia dolosa: q̄ loquūtur aduersū iustū iniq̄tatē in
χείλη τὰ δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν
supbia ꝛ cōtēptu. Quā magna multitudo
ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς
dulcedinis tue dñe: q̄ abscōdisti timētibus te.
χρηστότητός σου κύριε, ἣν ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.
Perfecisti eis q̄ sperāt in te: in ꝓspectu filioꝝ
Εἰργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ, ἐναντίον τῶν υἱῶν
hoiuz. Abscōdes eos in abscōdito
τῶν ἀνθρώπων. Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ
faciei tue a ꝓturbatiōe hoiuz. Protegeo
προσώπου σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων. Σκεπάσεις
eos in tabnaculo a cōtradictiōe linguaꝝ. Bñedictus dom
αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν. Εὐλογητὸς κύρι
nus: qm̄ mirificauit miaz suā in ciuitate munita.
ος, ὅτι ἐθαυμάσωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.
Ego aūt dixi in excessu mētis mee: ꝓiectus sū a fa
Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ἀπερρίμαι ἀπὸ προσώ
cie oculoꝝ tuoꝝ. Propter hoc exaudisti vo
που τῶν ὀφθαλμῶν σου. Διὰ τοῦτο ἐσήκουσας τῆς φω
cē oronis mee dū clamarē ad te. Dili
νῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκράξαί με πρὸς σέ. Αγα
gite dñz oēs scti eius: q̄m veritatē
πήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀλήθειαν
requirit dñs: ꝛ retribuit abūdāter faciē
ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦ
tibꝰ supbiā. Viriliter agite ꝛ cōfortetur cor
σιν ὑπερηφανίαν. Ἀνδρίζεσθε καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία
vim oēs q̄ spatio in dño.
ὑμῶν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

ψαλμὸς τῷ δαυὶδ συνέσεως. λϛ.

10.4.a Beati quoꝝ remisse sūt iniq̄tates: ꝛ quoꝝ tecta
Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφ
sunt peccata. Beatus vir: cui nō iputabit dñs
θησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μακάριος ἀνήρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος
pctū: neq; est in ore eius dol'. Quōn
ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος. Ὅτι ἐπα
cui: inueterauerūt ossa mea: dū clamarē tota
λαιώθη τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην
die. Quōn die ac nocte grauata ē sup me manꝰ
τὴν ἡμέραν. Ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χεὶρ
tua: cōuersus sū in erūnā: dū cōfingit mihi
σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκα
spinā. Delictū meū cognitū feci: ꝛ iniustitiā
νθαν. Τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀμαρτίαν
meā nō abscōdi. Dixi cōfitebor aduersū me iniu
μου οὐκ ἐκάλυψα. Εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνο
stitiā meā dño: ꝛ tu remisisti impietatē
μίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσεβειαν τῆς
cordie mei. Pro hac orabit ad te oīs sā
καρδίας μου. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅ
ctus in tpe oportuno. Verūtū in diluuio aquaꝝ
σιος ἐν καιρῷ εὐκαίρῳ. Πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων
multaꝝ ad eū nō approximabūt. Tu meū es refugiū a
πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ
tribulatiōe q̄ circūdedit me: exultatio mea e
θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμά μου λύ
rue me a circūdātib⁹ me. Intellectū tibi dabo
τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. Συνετιῶ σε
ꝛ instruā te in via hac qua gradieris: firmabo
καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ πορεύσῃ, ἐπισκοπῶ
sup te oculos meos. Nolite
ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Μὴ

ר׳ & psequētiū me. ר׳ Oſtē de ׳facie tuā ׳sup ᵇ seruū
tuū: ᶜsalua me ᵇin miſeri-
cordia tua. ᶜDomine ᶠne
ᵉconfundar ᵇquia ᵍinuo-
caui te: ᵇconfundantur
ᵍimpij ᵐtaceant ᵇin infer
no. ᵒMuta fiant ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠlabia ᵍmendacij: ᶠ q̄ lo-
quuntur ᵉcontra ᶠiuſtum
ᵉdura ᶠin ſupbia ᶠ & deſ-
pectōe. ᶠQuā ᵉmꝛta ē ᵇbo
nitas tua ᶠquā ᵒabſcōdi-
ſti ᶠtimentibus te: ᶠopat
es ᵉſperātibus ᵇin te ᶠ i cō-
ſpectu ᶠfiliorū ᶠhominū.
ᵐ Abſcōdes eos ᵉin pro-
tectiōe ᵒvultus tui ᵖa du-
ricia ᵍviri: ᶠ abſcōdes eos
ᵉin vmbra ᶠa cōtradictio
ne ᵉlinguarū. ᶠ Bñdictus
ᶠdñs ᶠqui ᵃ mirabilē fecit
ᵇmiam ſuam ᶜmihi ᵖin ci-
uitate ᶜmunita. ᶠEgo ꝏꝏ
ᵈdixi ᵖin ſtupore meo ᵖ-
iectus ſum ᵇ a conſpectu
ᶠoculorū tuorū: ᵐergo
ne ᵉaudiſti ᵒvocē ᵖ de ꝑca-
tiōis mee ᵍdū clamarem
ᶠad te. ᵒ Diligite ᵘ Dñm
ᶠomnes ᶠſancti eius: ᶠfide
les ᵃſeruat ᵇdominus: ꝏꝏ
ᶜ & retribuet his ᶠqui ᶜ fa-
tis ᶠoperantur ᵉſupbiam.
ᵇ Cōfortamini ᶠ & robo-
retur ᵇcor vīm: ᶠoēs ᵐqui
expectatis ᵘdominum.
ᵇ Eruditio ᵃdauid. 32'.
Beatus ᵒcui dimiſſa ē
ᶜiniquitas: & ᶠabſcō-
ditū eſt ᵍpctm̄. ᵇ Btūs ᶠhō
ᵘcui ᵐnō ᶠimputabit ᵐdñs
ᵒiniquitatem: ᶠnec eſt ᵇin
ſpū eius ᶠdolus. ᵒ Quoni
am ᶠtacui ᵍattrita ſūt ᶜoſ-
ſa mea ᶠin rugitu meo ᵇto
ta ᵍdie. ᶜDie ᵇenim ᵒac no
cte ᶜgrauatur ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠſup me ᵍmanus tua: ᵇver
ſatus ſum ᶠi miſeria mea
ᵏcū exarſerit ᶠeſtas. ᵐ Sp.
ᵘ Pctm̄ meū ᵒ notū faciā
tibi: ᵖ & iniquitatē meā
ᵍnō ᶠabſcōdi: ᵇ dixi ᶜcōfi-
tebor ᵉſcelus meū ᶠ do-
mino: ᶠ & tu ᵃ dimiſiſti ꝏꝏ
ᵇiniquitatē ᶜpeccati mei.
ᵒSemper. ᶜ Pro ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠhac ᵒorabit ᵇomnis ᶠ mi-
ſericors ᵏad te ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠtempus ᵐinueniens: ᵘvt
ᵒcum inundauerint ᵖ aq̄
ᵍmulte ᵉad illū ᵃnon ᶠacce
dant. ᵘTu es ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᶠprotectio ᶠmea ᵃab hoſte
ᵉcuſtodies me: ᵇlaus mea
ᶜſaluans ᵒcircūdabis me.
ᶜSemper. ᶠDocebo te ꝏ
ᶠ & monſtrabo tibi ᵇ viā
ᵖer ᶠquam ᵏambules: ꝏꝏ
ᶜcogitabo ᵐde te ᵉoculo
meo. ᵒ Nolite ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

Pūtíua.be. Ter.heb.p̄s.xxxiii.

תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין
בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קִרְבָ
אֵלֶיךָ׃ רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע
וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃
שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים
וְהָרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃

xxxiii.

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים
נָאוָה תְהִלָּה׃ הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ׃ שִׁירוּ לוֹ
שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃
כִּי יָשָׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשֵׂהוּ
בֶּאֱמוּנָה׃ אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ׃ בִּדְבַר
יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּרְוּחַ פִּיו כָּל
צְבָאָם׃ כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן
בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃ יִירְאוּ מֵיְהוָה
כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי
תֵבֵל׃ כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא
צִוָּה וַיַּעֲמֹד׃ יְהוָה הֵפִיר עֲצַת
גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃
עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
לִבּוֹ לְדוֹר וָדוֹר׃ אַשְׁרֵי הַגּוֹי
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר
לְנַחֲלָה לוֹ׃ מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה
רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן
שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃
הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל
מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב
חַיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ׃
שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ
לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל
יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃
נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ
הוּא׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃ יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה

Trāsla.B.Vie.

fieri sicut equus & mulus quibus nō ē intellectus: in camo & freno maxillas eorū cōstrige qui nō accedūt ad te. Multi dolores impii: cōfidentē aūt in dño misericordia circūdabit. Letamini in dño & exultate iusti: & laudate eum omnes recti corde. 33.

Laudate iusti dominum: rectos decet laudatio. Cōfitemini dño in citharā: in psaltio decachordo cātate ei. Cantate ei canticum nouum: diligenter psallite ei in iubilo. Quia rectū est verbum dñi: & omne opus eius in fide. Diligit iusticiam & iudicium: misericordia dñi plēa est terra. Verbo dñi celi firmati sunt: & spū oris eius omnis ornatus eorū. Cōgregans quasi in vtrē aqs maris: ponēs in thesauris abyssos. Timeat dominū omis terra: ipsum formidēt vniuersi habitatores orbis. Quia ipe dixit & factus est: ipso precipiente stetit. Dominus absoluit cōsilia gentiū: irritas facit cogitationes populorum. Consiliū aūt dñi manet in eternum: cogitationes cordis eius in gnātiōe & gnationē. Bta gens cuius est dñs deus ei: populus quem elegit in hereditatē sibi. De celo respexit dominus: vidit oēs filios adam. de firmissimo solio suo pspexit vniuersos habitatores terre. Fingēs piter corda eorū: intelligēs omnia opera eorū. Non salua tur rex in multitudine exercitus: nec fortis liberabitur in mltitudine virtutis. Fallax equus ad salutē: & in multitudine roboris sui nō salua bitur. Ecce ocli dñi sup timētes eū: & expectātes miam eius. Vt eruat de morte aias eorū: & vinificet eos in fame. Aia nra expectauit dñm: auxilium nrm & clypeus nr ē. In ipo ei letabitur cor nrm: qa in noie sctō eius speramus. Sit mia tua dñe

Trās.Gre.lr.cū interp.latina

fieri sicut equus τ mulus: qb nō est intellect. Jn camo τ freno maxillas eor cōstrige: q nō approximāt ad te. Multa flagella pctōris: sperātē aūt σέ. Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα in dño mia circūdabit. Letamini in dño τ exultate iusti: τ gloriamini oēs recti corde. λαίζεσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Psalmus dauid: sine titulo apō hebreos. xc. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. λβ'.

Exultate iusti in dño: rectos decet col Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴ laudatio. Cōfitemini dño in citharā: i psalterio de rnisis. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δέ cē chordar psallite illi. Cātate ei cāticū nouū: be καλῶς ψάλατε αὐτῷ, Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν, κα ne psallite ei in vociferatiōe. Quia rectū verbū dō λῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ. Ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυ mini: τ ola opa eius in fide. Diligit misericordiā τ iudiciū dño: mia dñi plena ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. Ἀγαπᾷ ἔλεον τ iudicio dño: mia dñi plena misericordia dñi plena est terra. Verbo dñi celi firmati sūt: τ spū ὑπὸ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύ ritu oris eius oīs virtus eor. Cōgregās sicut vtrē aquas maris: ponēs in thesauris abyssos: Timeat dño oīs tra: ab eo mouebūtur oēs inhabitātes orbē. ματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Συ gregῶν ὡσεὶ ἀσκοὺς ὕδατα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀ byssos: Timeat dñs oīs tra: ab eo ōt βύσσους, Φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ cōmouebūtur oēs inhabitātes orbē. σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην. Quis ipe dixit τ facta sūt: ipe mādauit τ creati sūt. Dño dissipat cōsilia gētiū: reprobat aūt cogi Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐστά tatiōes pplōz: τ reprobat cōsilia pncipū. Cōsiliū aūt θησαν. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λο γισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων. Ἡ δὲ βου dñi in eternū manet: cogitatiōes cordis λὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας eius in gnationē τ gnationē. Beata gēs cuī est dō αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Μακάριον τὸ ἔθνος οὗ ἐστι κύ minus deus eius: pplōz quē elegit in hereditatē sibi ριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυ τῷ. De celo respexit dño: vidit oēs filios hominū. De pparato habitaculo suo respe τῶν. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱ cit sup oēs q̄ habitant tra. Qui finxit sigillatim corda eoz: q̄ intelligit opa eorū. Nō saluat rex p multā virtutē: τ gigas nō saluabit in multitudine virtutis sue. Fallax equs ad sa lios hominū. Ἀπὸ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλε ψε ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Ὁ πλάσας κατανοῶν τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐ lutē: in abūdātia aūt virtutis sue nō saluabit. Ecce ocu τῶν. Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας nī dñi sup metuētes eū: sperātes sup mia ei: Vt eruat a morte alas eoz: τ alat eos in fame: Anima aūt nra sustinebit do mino: qm adiutor τ protector nr est. Quia in eo letabitur cor nr: τ in nomine sctō eius speramus. Fiat

πλὴν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Ὁ πλάσας κατανοῶν τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος εἰς σω τηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ σωθήσεται. Ἰδοὺ οἱ ὀφ θαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, Ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ διαθρέ ψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ, Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομενεῖ τὸν κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστι. Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. Γένοιτο

Infra 148. Judit. 16.

1.Pe. 3.b.

Infra 36.

Dñs. 4.b.

xxxiiii.

לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃

אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃

דָּרַשְׁתִּי אֶת יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃ הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃

טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ׃ יְראוּ אֶת יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃ כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב׃

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃ מִי הָאִישׁ חָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וְשִׂפְתֹתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

עֵינֵי יְהוָה אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְּעָתָם׃ פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָם הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּכְאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פֹּדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחֹסִים בּוֹ׃

לְדָוִד

רִיבָה יְהוָה אֶת יְרִיבָי לְחַם אֶת

"super nos: ſicut expectauimus in te.

Dauid: qñ mutauit os ſuū corā abimelech & eiecit eum & abiit. 34.

Benedicā dñm in oī tpe: ſp laus eius in ore meo. In dño laudabit aia mea: audiāt māſueti & letētur.

Magnificate dñm mecū: & exaltemus nomē eius in idipm. Exquiſiui dñm: & exaudiuit me: & de omnibus angustiis meis liberauit me. Reſpicite ad eum & cōfluite: & vultus veſtri non erubeſcent. Hic pauper clamauit: & dominus exaudiuit: & de oībus tribulatiōibus eius ſaluauit eū. Circūdat angelus domini in gyro timentes eum: & eruet eos. Guſtate & videte qm bonus dñs: btūs vir qui ſperat in eo. Timete dominum ſancti eius: quoniam non eſt inopia timētibus eum. Leones indiguerunt & eſurierunt: querentibus āt dñm non deerit oē bonū. Venite filii audite me: timorē dñi docebo vos. Quis eſt vir qui velit vitam: diligens dies videre bonos? Prohibe linguā tuā a malo: & labia tua ne loquātur dolū. Diuerte a malo: & fac bonū: inquire pacē & pſequere eā. Oculi dñi ſup iuſtos: & aures eius ad clamores eorum. Vultus āt dñi ſup facientes mala: vt pdat de terra memoriā eorū. Clamauerūt & dñs exaudiuit: & ex oībus tribulatiōibus eoꝝ liberauit eos. Iuxta eſt dñs cōtritis corde: & cōfractos ſpiritu ſaluabit. Multe tribulationes iuſti: & ex oībus illis liberabit eū dñs. Cuſtodit dñs oſa eius: vnū ex ēis nō cōfrigetur. Interficiet impium malitia: & odientes iuſtū culpabuntur. Redimet dñs aias ſeruorum ſuorū: & non peccabunt oēs ſperantes in eo.

Dauid. 35.

Iudica dñe aduerſarios meos: pugna

οὐε mia tua ſup nos: quēadmodū ſperauimus in te.

κύριε ὁ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

Psalmus dauid: qñ mutauit os ſuū

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ

corā abimelech & eiecit eū & abiit. 33.

ἐναντίον Ἀβιμέλεχ καὶ ἐξέπεμψεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε. λγ'

Benedicā dñm in oīni tpe: ſemp

Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰπαντὸς ἡ

laus eius in ore meo. In dño laudabit

αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου. Ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεσάτω

aia mea: audiāt māſueti & letētur.

ἡ ψυχή μου, ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.

Magnificate dñm mecū: & exaltemus no

Μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνο

mē eius in idipm. Exquiſiui dñm: & exaudi

μα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκου

uit me: & ex oīb tribulatiōib meis eripuit me. Ac

σέ μου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεώς μου ἐῤῥύσατό με. Προ

cedite ad eū & illuminamini: & facies

σέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα

ues nō cōfundētur. Iſte pauper clama

ὑμῶν οὐκὶ καταισχυνθῇ. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκρα

uit: & dño exaudiuit eū: & ex oīb tribu

ξε, καὶ ὁ κύριος ἐισήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλί

lationibus eius ſaluauit eū. Caſtrametabit

ψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρί

ni i circuitu timētiū eū: & eripiet eos.

ου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς.

Gustate & videte: qm ſuauis dño. beatus vir:

Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. μακάριος ἀνήρ,

qui ſperat in eo. Timete dñm oēs ſan

ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν. Φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγι

cti eius: qm nō eſt inopia timētibus eū. Diui

οι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Πλοῦ

tes egueruūt & eſurierūt: inquirētes āt do

σιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύ

minū: nō minuent oīni bono. Venite fi

ριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Δεῦτε τέκ

li audite me: timorē dñi docebo vos. Quis ē ho

να ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς ἐστιν ἄνθρω

mo qui vult vitā diligēs dies videre bonos? Prohibe

πος ὁ θέλων ζωὴν ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς; Παῦσον τὴν

linguā tuā a malo: & labia tua ne loquātur

γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι

dolū. Diuerte a malo: & fac bonū: inqui

δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτη

re pacē & pſequere eā. Oculi dñi ſup iu

σον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν. Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαί

ſtos: & aures eius in preces eoꝝ. Vultus āt dñi

ους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ κυρίου

ſup facientes mala: vt pdat de terra memoriā eo

ἐπὶ ποιοῦντας κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐ

rū. Clamauerūt iuſti: & dño exaudiuit eos:

τῶν. Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν,

& ex oībus tribulatiōibus eoꝝ liberauit eos. iuxta

καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐῤῥύσατο αὐτούς. Ἐγγὺς

dño ſio ꝺ tribulato ſūt corde: & humi

κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς ταπει

les ſpū ſaluabit. Multe tribulatiōes iuſtoꝝ: &

νοὺς τῷ πνεύματι σώσει. Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ

de oībus ēis liberabit eos dño. Cuſtodit dño oſa

ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύ. Φυλάσσει κύ πάντα

oſſa eoꝝ: vnū ex ēis nō cōteret: Mors pec

τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. Θάνατος ἁμαρ

catoꝝ peſſima: & ꝺ oderūt iuſtū delin

τωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι

quēt. Redimet dño aias ſeruoꝝ ſuoꝝ: & nō delin

σι. Λυτρώσεται κύ ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελή

quēt oēs qui ſperāt in eo. Psalmus dauid. 34.

σουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. λδ'

Iudica dñe nocentes me: expugna

Δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς

Pstīna.be.	Tex.heb. p̄s.xxxv.	Trāsla.B.Vie.	Trāsl.Gre.lxx.cū īterp̄.latina
לחמי	לְחַמָּי׃ הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה	cōtra pugnantes me. Apphēde scutū & hasta: & cōsurge in adiutoriū meū. Euagia gladiū & poccupa ex aduerso plequentes me: dic anime mee sal tua ego sū. Cōfundātur & reuereātur q querunt animā meā: cōuertantur retrorsum: & cōfundātur qui cogitant mihi mala. Fiant sicut puluis ante faciē venti: & angelus dñi impellat. Sit via eorū tenebre & lubricū: & āgelus dñi pseqtur eos. Quia frustra absconderūt mihi interitū laqui sui: sine cā foderūt aie mee. Veniat ei calamitas quā ignorat: & rete suū qđ absconditcōphendat eū: & cadat i laqueū. Aia āt mea exultabit i dño: letabitur in salute sua. Oia ossa mea dicent dñe qs similis tui! eruens inopem a validiore eo & pauperē & mendicū a violento. Surgētes testes iniqui: que nesciebam interrogabāt me. Retribuebāt mihi mala pro bono: sterilitatem aie mee. Ego autem cū ifirmarer ab eis induebar cilicio: humiliabā in ieiunio aiam meā & oratio mea in sinū meum conuertebatur. Quasi ad amicū qsi ad frem meū sic ābulabā: qsi lugēs mē tristis sic icuruabar. Et i ifirmitate mea letabātur & cōgregabātur: collecti sūt aduersū me pcutientes & nesciebā: scidētes & nō tacētes. In simulatiōe verborū fictorum: frēdebāt cōtra me dētibus suis. Dñe qñ aspicies: cōuerte aiam meam a calamitatibus suis a leōibus solitariā meā. Cōfitebor tibi ī ecclia grādi: ī pplo forti laudabo te. Nō letētur sup me inimici mei mēdaces: odiētes me frustra cōniuctes ocło. Nō ei pacē loquūtur: sed ī rapina terre verba fraudulēta cōcīnāt. Et dilatauerunt sup me os suum: dixerunt vah vah vidit oculus nr̄. Vidisti domine ne taceas: domine	impugnāteo me. Apphēde arma t scutū: t exurge in adiutoriū meū. Effunde frameā: t cōclude ad uersus eos q̄ pſequūtur me: dic aie mee salutaris tua ſū ego. Cōfundātur t reuereātur q̄ ſimul ſunt. Auertantur retrorſū: t cōfundātur cogitāteo mihi mala. Fiāt ſicut pulueris ante faciē vēti: t angelus dñi coartāte eos. Fiat via eor tenebre t lubricū: t angelus dñi pſeq̄no eos. Quia gratis abſcōderūt mihi interitū laqueū ſui: ſuperuacue exprobrauerūt ānimæ meæ. Veniat illi laqueus: quē ignorat. t captio q̄ abſcōdit: apprehēdat eū. t in laqueū cadat in idipſum. Anima āt mea exultabit in dño: delectabit ſup ſalutari ſuo. Omnia oſſa mea dicēt: dñe quis ſimilis tibi: Eripiēs inopē de manu fortiorū eius: egenū t pauperē a diripiēntibus eū. Surgēteo mihi teſteo iniqui que ignorabā interrogabāt me. Retribuebāt mihi mala p bonis: t ſterilitatē aie mee. Ego āt cū ipſi molesti eſſent mihi: induebar cilicio. Et humiliabā in ieiunio aiam meā, t oratio mea in ſinu meo cōuertet. Quaſi primo q̄ſi frē nro ſic cōplacebā: q̄ſi lugēs t cōtriſtatus ſic humiliabar. Et aduerſū me letati ſunt t cōuenerūt: cōgregata ſūt ſup me flagella t ignorauī. Diſſipati ſūt nec cōpuncti: tentauerūt me ſubſānauerūt me ſubſānatiōe frēduerūt ſup me dētibus ſuis. Dñe q̄ñ reſpicies: reſtitue	Ps. 39. 1. 69. 1. Joh 3. d.
נפשי	נַפְשִׁי׃ וְהַדֵּף חֲנִית וּסְגֹר לִקְרַאת רדפי אֱמֹר		
ישועתך	יִשְׁוּעָתֶךָ אָנִי׃ יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ		
מבקשי	מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִחְפְּרוּ		
חשבי	חֹשְׁבֵי רָעָתִי׃ יִהְיוּ כְמֹץ לִפְנֵי		
רוח	רוּחַ וּמַלְאַךְ יְהוָה דֹּחֶה׃ יְהִי		
דרכם	דַרְכָּם חֹשֶׁךְ וַחֲלַקְלַקּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה		
רדפם	רֹדְפָם׃ כִּי חִנָּם טָמְנוּ לִי שִׁחַת		
רשתם	רִשְׁתָּם חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי׃		
תבואהו	תְּבוֹאֵהוּ שׁוֹאָה לֹא יֵדָע וְרִשְׁתּוֹ		
אשר	אֲשֶׁר טָמַן תִּלְכְּדוֹ בְּשׁוֹאָה יִפָּל		
בה	בָּהּ׃ וְנַפְשִׁי תָּגִיל בַּיהוָה תָּשִׂישׂ		
בשעתו	בִּישׁוּעָתוֹ׃ כָּל עַצְמֹתַי תֹּאמַרְנָה		
יהוה	יְהוָה מִי כָמוֹךָ מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק		
ממנו	מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃ יְקוֹמְמוּן		
עדי	עֵדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי׃		
ישאלוני			
טובה	טוֹבָה שְׁכוֹל לְנַפְשִׁי׃ וַאֲנִי		
נחלותם	נַחֲלוֹתָם לְבוּשִׁי שָׂק עִנֵּיתִי בַצּוֹם		
נפשי	נַפְשִׁי וּתְפִלָּתִי עַל חֵיקִי תָּשׁוּב׃		
כאבל	כְּרֵעַ כְּאָח לִי הִתְהַלָּכְתִּי כַּאֲבֵל		
אם	אֵם קוֹדֵר שָׁחוֹתִי׃ וּבְצַלְעִי		
שמחו	שָׂמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ נֶאֱסְפוּ עָלַי נְכִים		
ולא	וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמּוּ׃		
נחנפי	נַחֲנְפֵי לַעֲגֵי מָעוֹג חָרֹק עָלַי		
שנימו	שִׁנֵּימוֹ׃ אֲדֹנָי כַּמָּה תִּרְאֶה		
השיבה	הָשִׁיבָה נַפְשִׁי מִשּׁוֹאֵיהֶם		
מכפירים	מִכְּפִירִים יְחִידָתִי׃ אוֹדְךָ בְּקָהָל		
רב	רַב אֲהַלְלֶךָּ׃ אַל		
ישמחו	יִשְׂמְחוּ לִי אֹיְבַי שֶׁקֶר שֹׂנְאַי חִנָּם		
יקרצו	יִקְרְצוּ עַיִן׃ כִּי לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ		
ועל	וְעַל רִגְעֵי אֶרֶץ דְּבָרֵי מִרְמוֹת		
יחשבון	יַחְשֹׁבוּן׃ וַיַּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם		
אמרו	אָמְרוּ הֶאָח הֶאָח רָאֲתָה עֵינֵינוּ׃		
ראיתה	רָאִיתָה יְהוָה אַל תֶּחֱרַשׁ אֲדֹנָי		
תרש	תִּרְחַק׃		

Trāſ. Gre. lxx. cū interp. latina.

ne diſcedas a me. Exurge dñe t intēde iudicio meo.
μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξεγείρηθι καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου,
deus meus t dñs meus in cauſā meā. Judica me dñe ſm iu-
ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου. Κρῖνόν με κύριε κατὰ τὴν δι
ſtitiā tuā dñe de⁹ meus: t nō ſupgaudeāt mihi. Nō ſi
καιοσύνην σου κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρώσιν μοι. Μὴ εἴπωσι
cāt in cordib⁹ ſuis: Euge euge aie nſe: nec ſi
σαν ἐν καρδίαις αὐτῶν, Εὖγε εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν, μηδὲ εἴπωσι
cāt deuorauimus eū. Erubeſcāt t reuereātur ſimul
ἐν κατεπίομεν αὐτόν. Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα
qui gratulātur malis meis. Induantur confuſiõe
οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου. Ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην
t reuerētia q̄ magna loquūtur ſup me. Exul
καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ. Ἀγαλλιά-
tent t letentur q̄ volūt iuſtitiā meā.
σθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου.
Et dicant ſemp magnificet dñs q̄ volūt
Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς μεγαλυνθήτω ὁ κύριος οἱ θέλοντες
pacē ſerui eius. Et lingua mea meditabit
τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει
iuſtitiā tuā: tota die laudē tuā.
τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν αἴνεσίν σου.

In finē ſeruo dñi dauid. 35.
Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυίδ. λέ.

Dixit iniuſtus vt delinquat in ſemetipſo: nō eſt
Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι
timor dei ante oculos eius. Quia dolose egit i
φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ὅτι ἐδολώσεν ἐν
cōſpectu eius: vt inueniret iniquitatē ſuā t odiret.
ὑπνίῳ αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.
Verba oris eius iniquitas t dolus: no
Τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἠβούλη-
luit intelligere vt bñ ageret. Iniquitatē meditatus eſt in cu
θη συνιέναι τοῦ ἀγαθύνασθαι. Ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοί
bili ſuo: aſtitit oi vie nō bone: malitiā aūt nō o-
της αὐτοῦ, παρέστη παντὶ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακίαν δὲ οὐ προ-
diuit. Dñe in celo mia tua: t veritas
σώχισεν. Κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθειά
tua vſq; ad nubes. Juſtitia tua ſic mōtes dei:
σου ἕως τῶν νεφελῶν. Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ
iudicia tua abyſſus multa. Homines t iumēta ſal-
κρίματά σου ἄβυσσος πολλή. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώ-
uabis dñe: quēadmodū multiplicaſti miaz tuā de⁹. Filii aūt
σεις κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν
hoium in tegmine alaz tuaz ſpabūt. Inebria
ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι. Μεθυσθή-
būtur ab vbertate dom⁹ tue: t torrēte volu
σονται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυ
ptatis tue potabis eos. Quia apud te fons vite: in
φῆς σου ποτιεῖς αὐτούς. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν
lumine tuo videbimus lumē. Protēde miam tuā
τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Παράτεινον τὸ ἔλεός σου
ſcientibus te. t iuſtitiā tuā hijs q̄ recto ſūt
τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ
corde. Nō veniat mihi pes ſuperbie: t man⁹ pec
καρδίᾳ. Μὴ ἐλθέτω μοι ποῦς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρ
catoris nō moueat me. Ibi ceciderūt oēs q̄ opā
τωλοῦ μὴ σαλεύσαι με. Ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργα
tur iniquitatē: expulſi ſūt nec potuerūt ſtare.
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

Pſalmus dauid. 36.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. λϛ.

Noli emulari in malignātib⁹: neq; zelaueris
Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς
facientes iniquitatē. Quia tāq; fenū velociter arei
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν. Ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἐξηράνθη-
cent: t quēadmodū olera herbaz cito decidēt. Spe
σονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἐκπεσοῦνται. Ἐλ
ra in dño: t fac bonitatē: t inhabita
πισον ἐπὶ κύριον, καὶ ποίει χρηστότητα, καὶ κατασκήνου
terrā: t paſcerīs in diuitijs eius.
τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς.

Trāſla. B. Vie.

ne cl̄ogeris a me. Cō
surge & vigila in iudici
um meū: deus meus & dñs meus in cām meā.
Iudica me ſcdm iuſtici
am meā dñe deus me⁹:
& ne inſultēt mihi. Ne
dicāt in corde ſuo vah
aie nre: ne dicāt obſor
buimus eū. Cōfundan
tur & reuereantur piter
qui letantur in afflictio
ne mea: induātur cōfu
ſione & verecūdia qui
magnificātur ſuper me.
Gaudeāt & letētur qui
volūt iuſticiā meā: & di
cāt ſp magnificetur do
minus qui vult pacem
ſerui eius. Et ligua mea
meditabitur iuſticiā tu
am: tota die laudē tuā.
victori ſuo dñi dd. 36

Dixit ſcelus impii in
medio cordis eius:
nō eſt timor dei ante
oculos eius. Quia do-
loſe agit aduerſū eū in
oculis ſuis: vt inueniret
iniqtatē eius ad odien-
dū. Verba oris eius ini
quitas & dolus: ceſſauit
cogitare bñ facere. Ini
quitatē cogitat in cubi
li ſuo: ſtabit in via nō
bona: malū nō abiici-
et. Domine in celo mi-
ſericordia tua: fides tua
vſq; ad nubes. Iuſtitia
tua quaſi montes dei:
iudicia tua abyſſus
multa: homines & iu-
menta ſaluos facies do-
mine. Quam preciosa
eſt miſericordia tua de-
us: & filii adam in vm-
bra alarum tuarum ſpe
rabunt. Inebriabuntur
de pinguedine domus
tue: & torrēte delitiarū
tuaz potabis eos. Quia
tecū eſt fōs vite: in lumi
ne tuo videbim⁹ lumē.
Attrahe miam tuā ſcie
tibus te: & iuſtitiam tu
am rectis corde. Non
veniat mihi pes ſuper-
bie: & man⁹ ipiorū non
me cōmoueat. Ibi ceci
derūt opantes iniquita
tem: expulſi ſunt & nō
potuerunt ſurgere.

Dauid. 37.

Noli cōtēdere cum
malignis: nec emu
leris facientes iniquitatē
Quia ſicut herba veloci
ter conterētur: & ſicut
holus viride marceſcēt.
Spera in domio & fac
bonum: peregrinare i
terra & paſcere fide.

Tex. heb. ps. xxxvi. Pritiua. he.

רָחַק עזר — אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ הָעִירָה וְהָקִיצָה
קוץ שָׁפַם — לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהַי וַאדֹנָי׃ לְרִיבִי׃
רוב — שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ יְהוָה אֱלֹהָי וְאַל
אָמַר — יִשְׂמְחוּ לִי׃ אַל יאמְרוּ בְלִבָּם
הֶאָח נַפְשֵׁנוּ אַל יאמְרוּ בִלַּעֲנוּהוּ׃
בוש חָפֵר — יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחְדָּו שְׂמֵחֵי רָעָתִי
לוש לָבַשׁ — יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת וּכְלִמָּה הַמַּגְדִּילִים
גדל — עָלָי׃ יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִדְקִי
רנן רָנַן תָּמִד — וְיאמְרוּ תָמִיד יְגְדַּל יְהוָה הֶחָפֵץ
לשן לָשׁוֹן — שְׁלוֹם עַבְדּוֹ׃ וּלְשׁוֹנִי תֶּהְגֶּה
הלל — צִדְקֶךָ כָּל הַיּוֹם תְּהִלָּתֶךָ׃ xxxvi.
נצח — לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד׃
נאם פָּשַׁע לָרָשָׁע בְּקֶרֶב לִבִּי אֵין
פַּחַד אֱלֹהִים נֶגֶד עֵינָיו׃ כִּי
חלק — הֶחֱלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לִמְצֹא עֲוֹנוֹ
לשנא׃ דִּבְרֵי פִיו אָוֶן וּמִרְמָה
כָּה חָדַל — חָדַל לְהַשְׂכִּיל לְהֵיטִיב׃ אָוֶן
שָׁכַב חָשַׁב — יֶחְשֹׁב עַל מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל דֶּרֶךְ
טָעַב לֹא טוֹב רַע לֹא יִמְאָס׃ יְהוָה
רוץ סָאַס — בַּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ עַד
אָמַן — שְׁחָקִים׃ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל
שָׁפַט תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה
רָבַב יָשַׁע — תּוֹשִׁיעַ יְהוָה׃ מַה יָּקָר חַסְדְּךָ
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
מָהָה רָוָה — יֶחֱסָיוּן׃ יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל
שָׁקָה קוּר — עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם׃ כִּי עִמְּךָ מְקוֹר
חָזָה רָאָה — חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר׃ מְשֹׁךְ
חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי
בוא נָאָה — לֵב׃ אַל תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל נָאוָה וְיַד
נוד — רְשָׁעִים אַל תְּנִדֵנִי׃ שָׁם נָפְלוּ
חָיָה — פֹּעֲלֵי אָוֶן דָּחוּ וְלֹא יָכְלוּ קוּם׃
חָרַת — לְדָוִד׃ xxxvii. אַל

רוץ קָנָא — תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים אַל תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי
עָשָׂה חָצִיר — עַוְלָה׃ כִּי כֶחָצִיר מְהֵרָה יִמָּלוּ וּכְיֶרֶק
נָבַל נָבֵל — דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃ בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה
אָפַן — טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה׃

Pūtiua.be.Tex.heb.p̄s.xxxvi i.Trāsla.B.Hiero. Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

וְהִתְעַנַּג עַל יְהוָה וְיִתֶּן לְךָ מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ׃	aEt delectare bin dño: & dabit tibi petitiões cordis tui. bVolue super dominum viam tuam: & confide in eo & ipse faciet. dEt educet sicut lumen iusticiam tuam: & iudicium tuū sicut meridiem. eTace domiō & expecta eum: noli contendere aduersus eum qui proficit in via sua: aduersus virum qui facit que cogitat. Dimitte irā & relinq furorē. noli cōtēdere vt male facias. Qm qui male faciūt interibūt: expectātes āt dñm ipsi hereditabūt terrā. fAdhuc eni modicū & nō erit ipius: & cogitabis de loco eius & nō subsistet. gMites aūt hereditabūt terrā: & delectabuntur in multitudine pacis. hObseruabit pctō: & stridebit sup eū dētib suis. iDño aūt irridebit eū: qm vidēs q veniet dies eius. kGladiū euaginauerūt impii & tetēderūt arcū suū: vt percutiant egenū & paupere & interficiāt rectos i via. lGladius eorū ingrediatur in cor eorū: & arcus eorū cōfringantur. mMelius eſt parū iusto: quam diuitie impiorum multe. nQm brachia impiorū confringentur: ſubleuat aūt iustos dominus. oNouit dñs dies immaculatorū: & hereditas eorū eterna erit. pNon cōfundētur in tpe malo: & i diebus famis ſaturabūtur. qQuia impii peribunt: & inimici dñi gloriātes vt monocerotes cōſumētur in fum cōſumētur. rFen? accipit ipius & nō reddit: iustus aūt donat & tribuit. sQuia q bñdicti fuerit ab eo hereditabūt terrā: & q maledicti interibūt. tA dño gressus viri firmātur: & viā ei? volet. uCum ceciderit non allidetur: ooooooo quia dñs ſuſtentat manū eius. xPuer fui ooooo ſiquidem ſenui: & non vidi iustum ooooooooo derelictū: nec ſemē ei? querens panem. yTota die donat & cōmodat: & ſemē eius i bñdictione erit. zRecede a malo & fac bonū: & habita	aDelectare in dño: & dabit tibi petitiões cordis tui. bRevela ad dñm viā tuā: & spera in eo: & ipe faciet. dEt educet ſicut lumen iuſtitiā tuā: & iudiciū tuū tāq meridiē. eSubditus eſto dño: & ora eū. fNoli emulari in eo q ꝓſperat in via ſua: in hoc faciēti iniquitates. gDeſine ab ira: & derelinque furorē. noli emulari: vt malignetur. hQuia q malignāt interimūtur: ſuſtinētes āt dñm: ipi hereditabūt trā. iEt adhuc puſillū & nō erit peccator. & quæres locū eius: & nō inuenies. kMānſuети āt hereditabūt trā: & delectabūtur in multitudine pacis. lObſeruabit pctōr: & stridebit ſup eū dētib ſuis. mDño aūt irridebit eū: qm vidēt quod veniet dies eius. nGladiū euaginauerūt peccatores: intēderūt arcū ſuū: vt deiiciant egenū & pauperē & interficiāt rectos corde. oGladius eorū intret in corda ipſorū & arcus eorū cōfringātur. pMelius eſt modicū iusto ſup diuitias peccatorū multas. qQm brachia peccatorū cōterētur: cōfirmat āt iustos dñs. rNouit dñs vias immaculatorū: & hereditas eorū in eternū erit. sNō cōfundētur in malo: & in diebus famis ſaturabūtur: quæ peccatores gibūt. tInimici vero dñi mox vt honorificati fuerit ipi & exaltati: deficiētes quēadmodū fumo deficiēt. uMutuatur peccator: & nō ſoluet. xMiſeretur āt iustus: & tribuit: Quia bñdicētes ei hereditabūt trā: maledicētes aūt ei diſperibūt. yA dño gressus viri dirigūtur: & viā eius volet valde. zCū ceciderit nō collidetur: quia dñs ſuſtentat manū ei. aJunior fui: & etiā ſenui: & nō vidi iuſtū derelictū: neq; ſemē eius quærēs panē. bTota die miſeretur & cōmodat: & ſemē illius in bñdictiōe erit. cDeclina a malo: & fac bonū: & inhabita

Delectare in dño: & dabit tibi petitiões Καταπεύφησον τοῦ κυρίου, καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς cordis tui. Revela ad dñm viā tuā: & καρδίας σου. Ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδόν σου, καὶ spera in eo: & ipe faciet. Et educet ſi lumē ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει. Καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς iuſtitiā tuā: & iudiciū tuū tāq meridiē. τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίας. ſubditus eſto dño: & ora eū. Noli emulari ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ, καὶ ἐκλιτεύσον αὐτόν. Μὴ παραζήλου in eo q ꝓſperat in via ſua: in hoc fa ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦciēti iniquitates. Deſine ab ira: & derelinque ντι παρανομίας. Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς, καὶ ἐγκατάλιπε furorē. noli emulari: vt malignetur. Quia q malignā θυμόν. μὴ παραζήλου, ὡς τοῦ κακοποιεῖσθαι. Ὅτι οἱ κακοποιοῦtur exterminabūtur: ſuſtinētes āt dñm: ipi μενοι ἐξολοθρευθήσονται, εἰ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον, αὐτοὶ hereditabūt trā. Et adhuc puſillū & nō erit pec- κληρονομήσουσι γῆν. Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρcator: & quæres locū eius: & nō inuenies. τωλός· καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὕρῃς. Mānſueti āt hereditabūt trā: & delectabūtur Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ καταπεύφησουσιν in multitudine pacis. Obſervabit pctōr: in τοῖς πλήθεσι εἰρήνης. Παρατηρήσει ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίstū: & stridebit ſup eū dētib ſuis. Dño aūt ir καιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ὁ δὲ κύριος γελᾷ ridebit eū: qm vidēt quod veniet dies eius. Gladiū αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. Ῥομφαίαν euaginauerūt peccatores: intēderūt arcū ſuū: & deie ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν, τοῦ κατιciāt paupē & inopē: vt trucidēt rectos τα βαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς corde. Gladius eor intret in corda ipſo- τῇ καρδίᾳ. Ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσελθάτω εἰς τὰς καρδίας αὐrū: & arcus eor cōfringātur. Melior modicū τῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη. Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ iuſto ſup diuitias peccatorū multas. Quia bra δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν. Ὅτι βραχίchia peccatorū cōterētur: cōfirmat āt in ονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους dño. Novit dño vias immaculatorū: & ους ὁ κύριος. Γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ hereditas eor in eternū erit. Nō cōfundētur in ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς αἰῶνα ἔσται. Οὐ καταισχυνθήσονται ἐν tpe malo: & in diebus famis ſaturabūtur: qa καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται, ὅτι pctōres gibūt. Inimici vero dñi mox οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐκλελοιποῦσιν. Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα vt honorificati fuerit ipi & exaltati: deficiētes quēadmodū fu τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες ὡσεὶ κα mus defecerūt. Mutuatur pctōr: & nō ſoluet. πνὸς ἐξέλιπον. Δανείζεται ὁ ἁμαρτωλός, καὶ οὐκ ἀποτίσει. ὁ iuſtus āt miſeretur: & tribuit: Quia bñdicētes ei δὲ δίκαιος οἰκτίρει, καὶ δίδωσιν, Ὅτι εὐλογοῦντες αὐτὸν hereditabūt trā: maledicētes aūt ei diſpi κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἐξολοθρευθήσονbūt. A dño gressus hoīs dirigūtur: &ται. Ἀπὸ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνδρὸς κατευθύνεται, καὶ τὸν ὁδὸν viā eius volet valde. Cū ceciderit nō collidetur: αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. Ὅταν πέσῃ οὐ συντριβήσεται, quia dñs ſuſtentat manū ei. Junior fui: & ὅτι κύριος ἀντιλαμβάνεται χεῖρα αὐτοῦ. Νεώτερος ἐγενόμην, καὶ etiā ſenui: & nō vidi iuſtū derelictū: neq; γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον, οὐδὲ ſemē eius quærēs panē. Tota die miſeret & cō τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δα modat iuſtus: & ſemē illius in bñdictiōe erit. De- νείζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται. Ἔκ clina a malo: & fac bonū: & inhabita κλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina.

in seculū seculi. Quia dñs amat iudiciū: t nō derelin
εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ὅτι κὺς ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκατα
quet sctōs suos. in eternū cōseruabūtur.
λείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται.
Iniusti ãt punietur: t semē impiorū pert
Ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολεθρευθήσε
bit. Iusti ãt hereditabūt trā: t inhabitabūt
ται. Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν
in seculū seculi sup eā. Os iusti meditabit sapiē
εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. Στόμα δικαίου μελετήσει σοφί-
tiā: t lingua eius loquet iudiciū. Lex dei eius
αν, καὶ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν. Ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ
in corde ipius: t nō supplãtabūtur gressus e-
ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσονται τὰ διαβήματα αὐ
ius. cōsiderat pctōr iustū: t ḡrit mor
τοῦ. Κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ ζητεῖ θανατῶ-
tificare. eū. Dñs aũt nō derelinquet eū in
σαι αὐτόν. Ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς
manib⁹ eius: nec vãnabit eū: cū iudica
χεῖρας αὐτοῦ, οὐδ' οὐ μὴ κατασκήνωσει αὐτόν, ὅταν κρίνη
bit illi. Expecta dñm: t custodi viã e-
ται αὐτῷ. Ὑπόμεινον τὸν κύριον, καὶ φύλαξον τὸν ὁδὸν αὐ
ius: t exaltabit te vt hereditate capias trā: cū perie
τοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομῆσαι γῆν, ἐν τῷ ἐξολο
rint pctōres videbis. Vidi impiū supercal
θρευθῆναι ἁμαρτωλοὺς ὄψει. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψού
tātū: t elevatū: sicut cedros libani. Et
μενον, καὶ ὑπεραιρόμενον, ὡς τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου. Καὶ
trāsiui, & ecce nō erat: t ḡsiui eū t nō ē inuēt⁹ lo
παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὑρέθη τό
cus eius. Custodi innocētiā t vide equitatē: qm̄ sūt re
πος αὐτοῦ. Φύλαξαι ἀκακίαν καὶ ἴδε τὴν εὐθύτητα, ὅτι ἔστιν ἔγκα
liquie hoi pacifico. Iniusti aũt disperi
τάλειμμα ἀνδρὶ εἰρηνικῷ. Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολεθρευθήσον
bũt simul: reliquie impioꝝ inte
ται ἅμα πάντες, τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολεθρευ
ribũt. Salus ãt iustoꝝ a dño: t pro
θήσονται. Σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ ὑπερα
tector eoꝝ est in tpe tribulatiõis. Et adiuuabit eos
σπιστὴς αὐτῶν ἔστιν ἐν καιρῷ θλίψεως. Καὶ βοηθήσει αὐτοῖς
dñs: t liberabit eos: t eruet eos a pec
κύριος, καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρ
catoribus: t saluabit eos: qꝝ speraueſt in eo.
τωλῶν, καὶ σώσει αὐτούς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

psalmus dauid in cōmemoratiõe de sabbato. 37. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου. μζ.

6. Omine ne furore tuo arguas me: neꝝ ira tua
Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου
corripias me. Qm̄ sagitte tue infixe sūt mihi: t cō
παιδεύσῃς με. Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπε
firmasti sup me manū tuã. Nō est sanitas in carne
στερέωσας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. Οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί
mea a facie ire tue: nō est pax in ossi
μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέ
bus meis a facie pctōꝝ meoꝝ. Qm̄ iniqtates
οις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅτι αἱ ἀνομίαι
mee supgresse sūt caput meū: sicut onus graue grauate
μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθη
sūt sup me. Putruerūt t corrupte sūt cicatrices mee
σαν ἐπ' ἐμέ. Ἐπύρισαν καὶ ἐσάπησαν αἱ μώλωπές μου
a facie insipiētie mee. Miser factus sū t
ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα καὶ
curuatus sū vsq; in fīnē: tota die cōtristatus
κατεκάμφην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων
ingrediebar. Qm̄ lūbi mei impleti sūt illusionibus: t nō
ἐπορευόμην. Ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν μπαιγμάτων, καὶ οὐκ
est sanitas in carne mea. Afflict⁹ sū t humiliatus sū ni
ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου, Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφό
mis: rugiebā a gemitu condio mei. Dñe ante te
δρα, ἐρεύγομαι ἀπὸ συναγμοῦ τῆς καρδίας μου. Κύριε ἔναντί σου
omne desideriū meū: t gemitus meus a te nō est absconditꝰ.
πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.

Trāsla. B. Vie.

*in sempiternū. [c]Quia [a]dominus [c]diligit iudicium: [f]& non [a]derelinquet [c]sanctos suos [b]in eternū [c]custoditi sunt: [f]& semē [a]impiorum [b]pibit. [f]Iusti [b]hereditabunt [f]terram: [m]& inhabitabūt [a]in seculū sup eā. [f]Os [a]iusti [f]meditabitur [a]sapientiam: [f]& lingua eius [a]loquetur [a]iudicium. [f]Lex [f]dei eius [a]in corde eius: [b]non [c]deficient [a] gressus eius. [c]Considerat [f]impius [a]iustum: [b]& querit [f]vt occidat eū. [b] Dñs [f]nō [m]derelinquet eum [a]in manu eius: [a]& nō [f]condēnabit eum [a]eū iudicatur. [f]Expecta [c]dominū [a]& custodi [f]viam eius: [f] & exaltabit te [f]vt possideas [a] terrā: [b]cū interibunt [c]impii [b] videbis. [c]Vidi [f]impium [a]robustum [b]& fortissimum [f]sicut indigenam [b] virentem. [f]Et transiui [m]& ecce [a]non erat: [a]& quesiui eum [a]& non [a] est inuentus. [f]Custodi [a] simplicitatem [f]& vide [a]rectū: [f]quia erit ad [f]extremum [f] viro [a]pax. [b]Preuaricatores ãt [c]delebūtur [b]pariter: [f]nouissimum [f]impiorum [a]peribit. [b]Salus ãt [f]iustoꝝ [a]a dño: [f] fortitudo eorū [m]in tpe [a]tribulatiõis. [a]Et auxiliabitur eis [f] dñs [a]& liberabit eos: [f] eripiet eos [a]ab impiis [f]& saluabit eos [a]quia [f]speauerūt [f]in eo. [a]Psalmus [a]dauid [f]in commemoratione. 58. [a]Omine [f]ne [f]in ira tua [a]arguas me: [b]neꝝ in furoꝛ tuo [f]corripias me. [b]Qm̄ [f]sagitte tue [a]infixe sūt [a]mihi: [b]& tetigit [a] me [a]manus tua. [f]Nō [b]sanitas [f]in carne mea [a]a facie [f]indignatiõis tue: [f]nō [f] pax [a]ossibꝰ meis [b]a facie [a]pcti mei. [b]Qm̄ [f]iniqtates mee [f]trāsierūt [a]caput meū: [b]q si onꝰ [f]graue [a] aggrauate sunt [f]sup me. [m]Coputruerūt [a]& tabuerūt [a] cicatrices mee [a]a facie [a]insipiētie mee. [f]Afflict⁹ sū & [a]icuruat⁹ sū [a]nimis: [f]tota [f] die [f]merens [a]ābulabā. [b]Qm̄ [a]lūbi mei [a]repleti sunt [f]ignominia: [f] & nō ē [a]sanitas [b]i carne mea. [f]Euigilaui [a]& afflictus sū [m]nimis: [a]rugiebā [a]a gemitu [a] cordis mei. [a]Dñe [f]i cōspectu tuo [a]oē [f] desideriū meū: [a]& gemitus meus [a]a te [f]non [f]est absconditus.

Tex. heb. ps. xxxviii. Pātiua. he.

לָעַד שָׁפַט לְעוֹלָם׃ כִּי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט
עָזַב חָסִיד וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם
נִשְׁמָרוּ וְזֶרַע רְשָׁעִים נִכְרַת׃
שָׁמַר צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לָעַד
פִּי צַדִּיק יֶהְגֶּה חָכְמָה
לָשׁוֹן תְּדַבֵּר מִשְׁפָּט׃ תּוֹרַת
אֱלֹהָיו בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֻׁרָיו׃
צוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק וּמְבַקֵּשׁ
לַהֲמִיתוֹ׃ יְהוָה לֹא יַעַזְבֶנּוּ בְּיָדוֹ
וְלֹא יַרְשִׁיעֶנּוּ בְּהִשָּׁפְטוֹ׃ קַוֵּה
אֶל יְהוָה וּשְׁמֹר דַּרְכּוֹ וְיָרוּמְמֵךָ
יִרַשׁ כָּרֵת תִּרְאֶה׃ רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ
וְהִתְעָרֶה כְּאֶזְרָח רַעֲנָן׃ וַיַּעֲבֹר
וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ וָאֲבַקְשֵׁהוּ וְלֹא
נִמְצָא׃ שְׁמָר תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי
אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם׃ וּפֹשְׁעִים
נִשְׁמְדוּ יַחְדָּו אַחֲרִית רְשָׁעִים
נִכְרָתָה׃ וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים
מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה׃ וַיַּעְזְרֵם
יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים
וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ׃ xxxviii.
מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר׃ יְהוָה
אַל בְּקֶצְפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וּבַחֲמָתְךָ
יִסַּר תְּיַסְּרֵנִי׃ כִּי חִצֶּיךָ נָחֲתוּ בִי
וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ׃ אֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי
מִפְּנֵי זַעֲמֶךָ אֵין שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי
חַטָּאתִי׃ כִּי עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ רֹאשִׁי
כְּמַשָּׂא כָּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי׃ הִבְאִישׁוּ
נָמַקּוּ חַבּוּרֹתַי מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי׃
נַעֲוֵיתִי שַׁחֹתִי עַד מְאֹד כָּל הַיּוֹם
קֹדֵר הָלָכְתִּי׃ כִּי כְסָלַי מָלְאוּ
נִקְלָה וְאֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי׃ נְפוּגֹתִי
וְדֻכֵּיתִי עַד מְאֹד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת
לִבִּי׃ אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָּל תַּאֲוָתִי
וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא נִסְתָּרָה׃

Prima.pe.Tex.heb. ps.xxxix. Trāsla.B.Hiero. Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

לִבִּי סָחַרְחַר עֲזָבַנִי כֹחִי וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵם אֵין אִתִּי׃ אֹהֲבַי וּמֵרֵעַי
מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבַי מֵרָחוֹק עָמָדוּ׃ וַיְנַקְּשׁוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי
וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל הַיּוֹם יֶהְגּוּ׃ וַאֲנִי כְּחֵרֵשׁ לֹא
אֶשְׁמָע וְכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח פִּיו׃ וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא שֹׁמֵעַ
וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ כִּי לְךָ יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַּעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃
כִּי אָמַרְתִּי פֶּן יִשְׂמְחוּ לִי בְּנוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃ כִּי אֲנִי לְצֶלַע
נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד׃ כִּי עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי׃ וְאֹיְבַי
חַיִּים עָצְמוּ וְרַבּוּ שׂנְאַי שָׁקֶר׃ וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה יְשִׂטְנוּנִי
תַּחַת רָדְפִי טוֹב׃ אַל תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃
לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי׃ לַמְנַצֵּחַ לִידוּתוּן מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אָמַרְתִּי
אֶשְׁמְרָה דְרָכַי מֵחֲטוֹא בִּלְשׁוֹנִי אֶשְׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעֹד רָשָׁע
לְנֶגְדִּי׃ נֶאֱלַמְתִּי דֻמִּיָּה הֶחֱשֵׁתִי מִטּוֹב וּכְאֵבִי נֶעְכָּר׃ חַם לִבִּי
בְּקִרְבִּי בַּהֲגִיגִי תִבְעַר אֵשׁ דִּבַּרְתִּי בִלְשׁוֹנִי׃ הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי
וּמִדַּת יָמַי מַה הִוא אֵדְעָה מָה חָדֵל אָנִי׃ הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּ יָמַי
וְחֶלְדִּי כְאַיִן נֶגְדֶּךָ אַךְ כָּל הֶבֶל כָּל אָדָם נִצָּב סֶלָה׃ אַךְ בְּצֶלֶם
יִתְהַלָּךְ אִישׁ אַךְ הֶבֶל יֶהֱמָיוּן יִצְבֹּר וְלֹא יֵדַע מִי אֹסְפָם׃ וְעַתָּה מַה
קִוִּיתִי אֲדֹנָי תּוֹחַלְתִּי לְךָ הִוא׃ מִכָּל פְּשָׁעַי הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת
נָבָל אַל תְּשִׂימֵנִי׃ נֶאֱלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ׃

Cor meū fluctuabat: dereliquit me fortitudo mea: & lux oculorū meorū & ipsa nō est mecū. Cari mei & proximi mei q̄si cōtra leprā mea steterunt: & vicini mei lōge steterūt. Et irruebāt q̄rētes aiam meam: & iuestigātes mala mihi loq̄bātur insidias: & dolos tota die meditabātur. Ego tanq̄ surdus nō audiebā: & sicut mutus nō aperiēs os suū. Et factus sū sicut hō qui non audit: nec in ore suo redargutiones. Te ni dñe expectabā: tu exaudies dñe deus meus. Quia dixi ne forte insultēt mihi: & cū vacillauerit pedes mei super me magnificentur. Quia ego ad plagas paratus sum: & dolor meus cōtra me semper. Quia iniquitatē meā annūcio: sollicitus ero p pctō meo. Inimici āt mei viuētes confortati sunt: & multiplicati sūt odiētes me mēdaciter. Et qui reddūt malū p bono aduersabātur mihi: q̄si seq̄bar bonum. Ne dereliquas me dñe deus meus: ne elongeris a me. Festina in adiutoriū meū dñe salutis mee.

Victori pro idithun ps dauid. 39.

Dixi custodiam vias meas: ne peccē in lingua mea: custodiam os meū filētio: dōec ē impius cōtra me. Obmutui filētio tacui de bono: & dolor meus cōturbatus ē. Incaluit cor meum i medio mei: in meditatiōe mea incēsus sū igni: locut sū lingua mea. Ofide mihi dñe finē meū: & mēsurā dierū meorū q̄ sit: vt sciā qd mihi deest. Ecce breues posuisti dies meos: & vita mea q̄si nō sit in cōspectu tuo: oia ei vanitas oīs hō subsistens. Sp. Tātū in imagie ābulat hō: tm fruſtra cōturbatur: cōgregat & ignorat cui dimittat ea. Nūc ergo qd expecto? dñe pstolatio mea tu es. Ab oibus iniquitatib meis libera me: opprobriū stulto ne ponas me. Obmutui nō aperui os meū: quia tu fecisti

Cor meū cōturbatū ē: dereliqt me ℣tus mea: τ lumē oculoꝝ meoꝝ τ ipm nō est mecū. Amici mei τ primi mei aduersū me appliāuerūt τ steterūt. Et qui iuxta me de lōge steterūt: τ vim faciebāt q̄ ḡre bāt alias meā. Et q̄ inq̄rebāt mala mihi: locuti sūt va nitates: τ dolos tota die meditabāt. Ego aūt tanq̄ surdus nō audiebā: τ sicut mutus nō aperiēs os su um. Et factus sū sicut hō nō audiēs: τ nō hns in ore suo redargutiōes. Quia in te dñe sperauī: tu exaudies dñe deus meus. Dixi: nequādo supgaudeāt mihi inimici mei: τ dū cōmouēt pedes mei sup me magna locuti sunt. Quia ego in flagella paratus: τ dolor me cōspectu meo ē semp. Quia iniquitatē meā ego annūtiabo: τ cogitabo pro pctō meo. Inimici aūt mei viuūt: τ cōfirmati sūt sup me: τ multiplicati sūt q̄ oderūt me iniquē. Qui retribuūt mihi ma la pro bonis: detrahebāt mihi: q̄si seq̄bar bonum. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne discesseris a me. Intēde in adiutoriū meū dñe salutis mee.

In finē iduthū cāticū dd. 38.

Dixi custodiā vias meas: vt nō delinq̄ in lingua mea. Posui ori meo custodiā: cū assisteret pctōr aduersū me. Obmutui τ humiliat sū: τ silui a bonis: τ dolor meus renouat est. Con caluit cor meū intra me: τ in meditatiōe mea exar descet ignis. Locut sū in lingua mea: notū fac mihi dñe finē meū: et numerū dierū meoꝝ q̄s est: vt sciā qd desit mihi. Ecce veteres posuisti dies meos: τ substātia mea tāq̄ nihilū ante te. Uerūtā vni uersa vanitas: oīs hō viuēs. q̄q̄ in imagine pertransit hō: tū frustra cōturbat. Thesaurizat τ ignorat cui cōgregabit ea: τ nūc q̄ expectatio mea: nōne dñe? τ substātia mea apud te est. Ab oīb iniquitatib meis eripe me: opprobriū insipiēti dedisti me. Obmutui τ nō aperui os meū: qm tu fecisti:

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

amoue a me plagas tuas. A fortitudine cſti
ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου. Ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύ-
manus tue ego defeci: in increpatiōib⁹ pp iniqui
ος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον, ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομί-
tatē corripuiſti hoies. Et tabeſcere feciſti ſicut araneā
ας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον. Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν
alam eius: verūtī vane oia hō. Exaudi
ψυχὴν αὐτοῦ, πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος. Εἰσάκουσον
oratiōem meā dñe t deprecationē meā: auri⁹ p̄cipe
τῆς προσευχῆς μου κύριε καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι
lachrymas meas. Ne ſilcas: qñ aduena
τὸν δακρύων μου. Μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι πάροικος
ego ſum apud te t peregrinus: ſic oēs
ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες
patres mei. Remitte mihi: vt refrigerer priuſq̄ ab
οἱ πατέρες μου. Ἄφες μοι, ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπ-
eam: t āplius nō ero.
ελθεῖν, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ὑπάρξω.

In finē pſalmus dauid. 39.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. μ.

EXpectās expectaui dñm: t intēdit mihi:
Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι,
t exaudiuit preces meas: Et eduxit me de la
καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου, Καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκ-
cu miſeriē: t de luto fecis. Et ſtatuit ſup
κου ταλαιπωρίας, καὶ ἐκ πηλοῦ ἰλύος. Καὶ ἔστησεν ἐπὶ
petrā pedes meos: t direxit greſſus
πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά
meos. Et imiſit in os meū cāticū nouū: carmē
μου. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν, ὕμνον τῷ
deo nſo. Videbūt multi t timebūt: t ſpabūt
θεῷ ἡμῶν. Ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν
in dño. Beatus vir: cuius eſt nomē dñi ſpes
ἐπὶ κύριον. Μακάριος ἀνήρ, οὗ ἐστὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς
eius: t nō reſpexit in vanitates t inſanias fal
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας ψευ-
ſas. Multa feciſti tu dñe deus meus mirabi
δεῖς. Πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμά-
lia tua: t cogitatiōib⁹ tuis nō eſt q̄ ſimilis
σιά σου, καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τις ὁμοιωθῆ-
ſit tibi. Annūtiaui t locut⁹ ſū: multiplicati ſūt ſup nu
ναί σοι. Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀρι-
mer. Sacrificiū t oblationē noluiſti: coēpuo ät per
θμόν. Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατη-
feciſti mihi. Holocauſta t pro pctō nō poſtu
ρτίσω μοι. Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἐξήτη-
laſti: tūc dixi: ecce venio. In capite libri ſcri-
σας, τότε εἶπον, ἰδοὺ ἥκω. Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγρα-
ptū eſt de me: vt facerē voluntatē tuā: deus me⁹ vo
πται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου, ὁ θεός μου ἐβού-
lui t legē tuā in medio vētris mei. Annū
λήθην καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου. Εὐηγγελι-
tiaui iuſtitiā in eccleſia magna: ecce labia mea
σάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου
nō pḥibebo: dñe tu ſciſti. Iuſtitiā tuā nō
οὐ μὴ κωλύσω, κύριε σὺ ἔγνως. Τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ
abſcōdi in corde meo: veritatē tuā t ſalutare
ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν
tuū dixi. Nō abſcōdi miam tuā t veritatē tuā
σου εἶπα. Οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου
a cōcilio multo. Tu aūt dñe ne lōge facias
ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς
miſeratiōes tuas a me: miam tua t veritas tua ſem
οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ
per ſuſceperūt me. Circūdederūt me mala: quoꝝ nō
παντὸς ἀντελάβοντό μου. Ὅτι περιέσχον με κακά, ὧν οὐκ
eſt numer⁹. cōprehēderūt me iniquitates mee: t nō po-
ἔστιν ἀριθμός. κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυ-
tui vt viderē. Multiplicate ſūt ſup capil
νήθην τοῦ βλέπειν. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρι-
los capitis mei:
χας τῆς κεφαλῆς μου,

Trāſla.B.Hie.

'Tolle a me plagas tuas: 'a cōtētiōe manus
tue ego cōſūptus ſum.
'In increpatiōibus pro
'iniquitate corripuiſti
virū: & poſuiſti quaſi
tineā deſiderabilia eius:
verūtī vāitas oīs hō.
Sp. Audi oronē meā
dne: & clamorē meum
exaudi: ad lachrymam
meam ne obſurdeſcas:
quia aduena ego ſum
apud te & pegrinus ſic
cut oēs pres mei. Parce
mihi vt rideā: antecq̄
vadam & non ſubſiſtā.
Victori dauid. ps. 40.

EXpectās expectaui
dñm & inclinatus
eſt ad me: & exaudiuit
clamorē meū. Et edu-
xit me de lacu fonitus
de luto cenī: & ſtatuit
ſup petrā pedes meos:
ſtabiliuit greſſus meos.
Et dedit in ore meo cā
ticū nouū laudē do no
ſtro: videbūt multi & ti
mebūt & ſpabūt i dño.
Beatus vir qui poſuit
dominū cōfidētiā ſuā:
& nō eſt auerſus ad ſu-
perbias pōpaſq̄ mēda-
cii. Multa feciſti tu dñe
de me mirabilia tua:
& cogitatōes tuas p no
bis: nō inuenio ordinē
corā te. Si narrare vo
luero & nūerare: plura
ſunt quā vt narrari que
ant. Victimā & oblatio
nē noluiſti: aures fodi-
ſti mihi: holocauſtum
& pro pctō nō petiſti.
Tūc dixi ecce venio: i
volumīe libri ſcriptum
eſt de me. Vt facerē pla
citū tibi deus meus vo
luī: & legē tuā i medio
vētris mei. Annūciaui
iuſtitiā in eccleſia mul-
ta: ecce labia mea non
prohibebo: dñe tu oooo
noſti. Iuſtitiam tuam
non abſcōdi in medio
cordis mei: fidem tuā
& ſalutare tuum oooooo
dixi: non abſcōdi miſ
ericordiam tuam oooo
& veritatem tuam in ec
cleſia multa. Tu dñe oo
nō prohibebis mias tu
as a me: miſericordia
tua & veritas tua ſiugi-
ter ſeruabūt me. Circū
dederūt ei me mala quo
rū nō eſt nūerus: com
prehēderūt me iniquita-
tes mee & non potuī vi
dere: plures facte ſunt
quā capilli capitis mei:

Tex.heb. ps.xl. Pātiua.he.

סוֹר עָרַי מֵעָלַי נִגְעֶךָ מִתִּגְרַת יָדְךָ אֲנִי
כָּלִיתִי: בְּתוֹכָחוֹת עַל עָוֹן יִסַּרְתָּ
מָסַס חֲמוֹד אִישׁ וַתָּמֵס כָּעָשׁ חֲמוּדוֹ אַךְ הֶבֶל
כָּל אָדָם סֶלָה: שִׁמְעָה תְפִלָּתִי
אֹזֶן חֲרַשׁ נוֹר אַל תֶּחֱרַשׁ כִּי גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תוֹשָׁב
רֶשַׁע שָׁעָה כָּל אֲבוֹתָי: הָשַׁע מִמֶּנִּי
בְּלַג וְאַבְלִינָה נְטֹרֵם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי:
xl. לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר:
זָמַר קַוֹּה קִוִּיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע
שָׁוְעָתִי: וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן
שָׁעָה קוֹם מִטִּיט הַיָּוֵן וַיָּקֶם עַל סֶלַע רַגְלַי
כּוֹנֵן אַשְׁרָי: וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר חָדָשׁ
הָלַל נָאָה תְהִלָּה לֵאלֹהֵינוּ יִרְאוּ רַבִּים
רָבַב יָרֵא וְיִבְטְחוּ בַּיהוָה: אַשְׁרֵי
בָּטַח הַגֶּבֶר אֲשֶׁר שָׂם יְהוָה מִבְטַחוֹ וְלֹא
שׁוּם פָּנָה אֶל רְהָבִים וְשָׂטֵי כָזָב: רַבּוֹת
עָשָׂה פָּלָא עָשִׂיתָ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהַי נִפְלְאֹתֶיךָ
חָשַׁב עָרֹךְ וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ אֵין עָרוֹךְ אֵלֶיךָ
נָגַד אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה עָצְמוּ מִסָּפ�ֹר: זֶבַח
וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ
עֹלָה וְחַטָּאָה לֹא שָׁאָלְתָּ: אָז
בּוֹא גָּלַל אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר
כָּתַב עָשָׂה פְתוּב עָלָי: לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהָי
רָצָה חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי:
מֵעָה בָּשַׂרְתִּי צֶדֶק בְּקָהָל רָב הִנֵּה
שָׂפָה לֹא כָלָא אָנֹכִי יְהוָה אַתָּה
יְדַעְתָּ: צִדְקָתְךָ לֹא כִסִּיתִי בְּתוֹךְ
אָמַן לֵב אֲמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ
אָמַרְתִּי לֹא כִחַדְתִּי חַסְדְּךָ
וַאֲמִתְּךָ לְקָהָל רָב: אַתָּה יְהוָה
לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ
תָּמִד נָצַר וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי: כִּי אָפְפוּ
רוּעַ סָפַר עָלַי רָעוֹת עַד אֵין מִסְפָּר
הִשִּׂיגוּנִי עֲוֹנֹתַי וְלֹא יָכֹלְתִּי
נָשַׂג לִרְאוֹת עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי

Pūtiua.be.Tex.heb. pſ.xli. Trāſla.B.Iero. Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

וְלִבִּי עֲזָבָנִי רְצֵה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי
יְהוָה לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה
יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחַד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי
לִסְפּוֹתָהּ יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצַי
רָעָתִי יָשֹׁפוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם
הָאוֹמְרִים לִי הֶאָח הֶאָח
וְיָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל מְבַקְשֶׁיךָ
תָּמִיד יֹאמְרוּ יִגְדַּל יְהוָה אֹהֲבֵי תְּשׁוּעָתֶךָ
וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדֹנָי יַחֲשָׁב לִי
עֶזְרָתִי וּמְפַלְטִי אַתָּה אֱלֹהַי אַל
תְּאַחַר׃

למנצח מזמור לדוד׃ xli.

אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל
בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה׃
יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ
וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו׃ יְהוָה
יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל מִשְׁכָּבוֹ
הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ אֲנִי אָמַרְתִּי יְהוָה
חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ׃
אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ׃ וְאִם בָּא לִרְאוֹת
שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ אָוֶן
לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר׃ יַחַד עָלַי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׂנְאָי עָלַי
יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי׃ דְּבַר בְּלִיַּעַל
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף
לָקוּם׃ גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר
בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל
עָלַי עָקֵב׃ וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי
וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם׃ בְּזֹאת
יָדַעְתִּי כִּי חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא יָרִיעַ
אֹיְבִי עָלָי׃ וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי
וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃ בָּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

למנצח משכיל לבני קרח׃ xlii.

כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל אֲפִיקֵי מָיִם כֵּן נַפְשִׁי

& cor meū dereliqt me.
Placeat tibi dñe vt libe res me: dñe ad adiuuādū me feſtina. Confun dantur & reuereātur ſi mul querētes aiam meā vt auferāt eā: cōuertā tur retrorſum & cōfun dātur q volūt mihi mala. Pereāt poſt cōfuſio nē ſuā: qui dicunt mihi vah vah. Gaudeāt & le tentur in te qui querūt te: dicant iugiter ma gnificetur dominꝰ qui diligunt ſalutare tuum.
Ego āt ſum egenus & pauper: dñs ſollicitus e rit p me: auxiliū meū & ſalutare meū tu es:
deus me? ne moreris.
Pro victoria pſ dd. 41

Beatus qui intelligit ſuper pauperem: in die mala liberabit eum dominus. Dñs cō cuſtodiet eū & viuifica bit eū & btūs erit in ter ra: & non tradet eū aie inimicorū ſuorū. Dñs cōfortabit eū in lecto ifirmitatis: totū ſtratū eius vertiſti in egrota tione ſua. Ego dixi dñe miſerere mei: ſana ani mā meā quia peccaui ti bi. Inimici mei loquun tur malū mihi: qñ morietur & pibit nomen e ius. Et ſi venerit vt vi ſitet vana loq̄tur: cor eius cōgregabit iniqui tatē ſibi: egrediēs foras detrahet. Simul aduer ſum me murmurabant oēs odientes me: contra me cogitabāt malū mihi. Verbū ipietatis infundebant ſibi: qui dormiuit non addet vt reſurgat. Sed & ho mo pacificus meus cccc in quo habui fiduciā q māducabat panē me um leuauit contra me plātā. Sed tu dñe miſe rere mei: & leua me vt reddā eis. In hoc ccccc cognoui q velis me: qa nō iſultabit inimic? meus mihi. Ego āt in ſimplicitate mea adiuſtī ſū a te: & ſtatues me aſi faciē tuā in ppetuū. Bñ dictus dñs deus iſrael a ſeculo & vſq; in ſecu lum amen & amen.
Provictoria doctiſſimi filiorū core. 42.

Sicut ceruus deſide rat ad fontes aquarum: ſic anima mea cccc

τ cor meū dereliqt me. Cōplaceat dñe vt eru ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με. Εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύ ad me: dñe ad adiuuādū me reſpice. Cōfun σασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες. Καταισχυνθή dātur τ reuereātur ſimul q̄ querūt aiaz meā: ησαν καὶ ἐντραπήτωσαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, ἐξ vt auferāt eā. Auertantur retrorſū τ reuereā ληφαι αὐτήν. Ἀποστραφήτωσαν εἰς ταυτίσωσιν καὶ καταισχυν tur q̄ volūt mihi mala. Ferant cōfe θήτωσαν οἱ θέλοντές μοι κακά. Κομισάτωσαν παράχρη ſtim cōfuſionē ſuā: q̄ dicūt mihi euge euge. Exul μα αἰσχύνην αὐτῶν, οἱ λέγοντές μοι εὖγε εὖγε. Ἀγαλλιά tent τ lętētur ſup te oēs querētes σθωσαν καὶ εὐφραινέσθωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές te dñe. Et dicāt ſemp magnificet̄ do σε κύριε. Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς μεγαλυνέσθω ὁ κύ minꝰ qui diligūt ſalutare tuū. Ego āt mēdicus ſum ριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι paup: dñs ſollicit erit mei. Adiutor meus τ poſte καὶ πένης, κύριος φροντιεῖ μου. Βοηθός μου καὶ ὑπερα ctor meus es tu deus meus: ne tardaueris. σπιστής μου εἶ σὺ ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

In finē pſalmus dauid. 40.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. μ.

Beatus q̄ intelligit ſup egenū τ pauperē: in Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα, ἐν ἡ die mala liberabit eū dñs. Dñs cōſeruet e μέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος. Κύριος διαφυλάξαι αὐ um τ viuificet eū: τ bēn faciat eū in tra: τ nō τὸν καὶ ζῆσαι αὐτόν, καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ tradat eū in manus inimicoꝝ eius. Dñs opē ferat παραδῷ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κύριος βοηθήσαι lit ſup lectū doloris eius: ventuerſū ſtratū eius ver αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρε ſaſti in ifirmitate eius. Ego dixi: dñe miſerere mei: ſa ψας ἐν τῇ ἀῤῥωστίᾳ αὐτοῦ. Ἐγὼ εἶπα, κύριε ἐλέησόν με, ἴα na aiaz meā: q̄ peccaui tibi. Inimici mei dixe σαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι. Οἱ ἐχθροί μου εἶ runt mala mihi: q̄n morietur & peribit nomē πον κακά μοι, πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα eius. Et ingrediebat vt videret: vana loq̄bat cor αὐτοῦ. Καὶ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία eius: cōgregauit iniquitatē ſibi: egrediebat foras: & loq̄ αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλά bat in idipſum. Aduerſū me ſuſurrabāt oēs inimici λει ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί mei: aduerſū me cogitabāt mala mihi. Verbū iniquū cō μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι. Λόγον παράνομον κα ſtituerūt aduerſū me: nūq̄d q̄ dormit nō adiiciet vt re τέθειντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀνα ſurgat: Et etiā hō pacis mee in quo ſperaui: q̄ στῆναι; Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ edebat pānis meos magnificauit ſup me ſupplātatiōē. Tu āt do ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερισμόν. Σὺ δέ κύ mine miſerere mei: τ reſuſcita me: τ retribuā eis. ριε ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

In hoc cognoui: q̄n voluiſti me: q̄n nō gaude Ἐν τούτῳ ἔγνων, ὅτι θελήσάς με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχα bit inimicus meus ſup me. Ne āt pp inocētiā ſu ρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε ſcepiſti: τ cōfirmaſti me i cōſpectu tuo in eternū. λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

Benedictus dñs deus iſrael a ſeculo τ in Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς ſeculū fiat fiat. τὸν αἰῶνα, γένοιτο γένοιτο.

In finē in intellectū filijs core. 41.
Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς κορέ. μα.

Quemadmodū deſiderat ceruꝰ ad fontes Ὡς τρέχει ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς aquaꝝ: ita deſiderat aia mea τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου

ad te deus. Sitiuit aia mea ad deū
πρὸς σὲ ὁ θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν
fontē viuū. Quā veniā & apparebo añ faciē
ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. Πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ
dei. Fuerūt lachrime mee mihi panis die ac
τοῦ θεοῦ. Ἐγενήθη μοι τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ
nocte: dum dr mihi quotidie: vbi est deus
νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί με καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ποῦ ἐστιν ὁ θεός
tuus? Hec recordat' sū: & effudi in me aiam meā:
σου; Ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου,
quīa trāsibo i locū tabernaculi admirabilis vsq; ad domū
ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ
dei. In voce exultatiōis & cōfessionis son' fe-
θεοῦ. Ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἦχος ἑορ-
sta celebrātis. Quare tristis es aia mea: & quare cō
τάζοντος. Ἱνατί περίλυπος εἶ ψυχή μου, καὶ ἵνατί συν-
turbas me? Spera in deo: quīa cōfitebor
ταράττεις με; Ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι
illi: salutare vultus mei & deus me⁹. Ad
αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου. Πρὸς
me ipm aia mea cōturbata ē: propterea memor ero
ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη, διὰ τοῦτο μνησθήσομαί
tui de tra iordanis & hermonīs a mōte modico. Abyſ
σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιείμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. Ἄβυσ
sus abyssū invocat in voce cataractaꝝ tuaꝝ.
σος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρακτῶν σου.
Omnia excelsa tua & fluctus tui sup me
Πάντες ὑψώματά σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ
trāslerāt. In die mādabit dñs miaz suā: &
διῆλθον. Ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ
nocte cāticū eius apd me. Oratio deo vite mee:
νυκτὸς ὡδὴ αὐτῷ παρ' ἐμοί. Προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου,
dicā deo suscepitor me⁹ es. Quare me oblitus es: & qua
εἶπα τῷ θεῷ ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Διατί μου ἐπελάθου, καὶ ινα-
re cōtristatus incedo dū affligit inimicus?
τί σκυθρωπὸν πορεύομαι ἐν τῷ θλίβειν με ἐχθρός;
Dum cōfrigūtur ossa mea: exp̄brauerūt mihi inimici mei. Dū
Ἐν τῷ κατασβέσθαι τὰ ὀστᾶ μου, ὠνείδισάν με οἱ ἐχθροί μου. Ἐν
dicūt tōi mihi p singulos dies: vbi est deꝰ tuus?
τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου;
Quare tristis es aia mea: & quare cōturbas
Ἱνατί περίλυπος εἶ ψυχή μου, καὶ ἱνατί συνταράττεις
me? Spera in deo: quīa cōfitebor illi: salutā
με; Ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτή-
re vultus mei & deꝰ me⁹.
ριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.

Psalmus dauid sine titulo apd hebreos. 42.
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἀπὸ στίχου παρ' Ἑβραίοις. μβ'.

Vdica me deus: & discerne causaꝫ meā: de gē-
Κρῖνόν με ὁ θεός, καὶ διάκρισιν τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθ-
te nō sctā: ab hoie iniquo & doloso erue
νους οὐχ ὁσίου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί
me. Quia tu es deꝰ fortitudo mea: quare repulisti
με. Ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμά μου, ἱνατί ἀπέσω
me: & quare tristis incedo: dū affligit
με, καὶ ἱνατί σκυθρωπὸν περιεύομαι, ἐν τῷ θλίβειν τὸν
inimicus? Emitte lucē tuā & veritatē tuā:
ἐχθρόν; Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν
tuā: ipa me deduxerūt & adduxerūt me in mōtē scm
σου, αὐτά με ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν
tuū & in tabernacula tua. Et introibo
σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου. Καὶ εἰσελεύσομαι
ad altare dei: ad deū qui lēti
πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραί-
ficat iuuētutē meā: Cōfitebor tibi in cithara
νοντα τὴν νεότητά μου, Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ
deus deus me⁹: quare tristis es aia mea: &
ὁ θεὸς ὁ θεός μου, ἱνατί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ
quare cōturbas me? Spera in deo: quīa
ἱνατί συνταράσσεις με; Ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι
cōfitebor illi: salutare
ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ

---

mdesiderat"ad te°deus.
PSitiuit^q anima mea ^r ad deum^s fortem ^t viuum:
"quando^x veniam ^y & videbo^z faciem^a dei. ^b Fuerūt^c mihi^d lachrime mee
^e panis^f die^g ac nocte: ^h cū diceretur^i mihi^k tota^l die
^m vbi est^n deus tuus? ^o Horum^p recordatus sum^q & effudi^r in me^s animā meam: ^t quia^u vēiam^x ad vmbraculum^y tacebo ^z vsq; ad^a domum^b dei: ^c in voce^d laudis^e & confessiōis
^f multitudinis^g festa celebrantis. ^h Quare^i incuruaris^k anima mea: ^l & q̄re^m conturbas^n me? ^o expecta^p deum^q quia ^q adhuc^r cōfitebor ei ^s salutaribus^t vultus eius. ^u Deus meus^x i meipso^y aia mea
^z incuruatur: ^a ppterea^b recordabor tui^c de tra ^d iordanis^e & hermōii^f de mōte^g minimo. ^h Abyssus^i abyssum^m vocat ^n in voce
^o cataractarū tuarū: ^p oēs
^q gurgites tui^r & fluctus tui^s sup me^t transierunt.
^u Per diē^x mandabit^y dñs
^z miam suā: ^a & nocte^b cāticū eius^c mecū: ^d oratio
^e deo^f vite mee. ^g Dicam
^h deo^i petra mea^k q̄re^l oblitus es mei: ^m quare^n tristis
^o incedo^p affligente ooo
^q inimico. ^r Cū me interficerēt^s in ossibus meis:
^t exp̄brauerūt mihi^u hostes mei: ^x dicentes ^y mihi
^z tota^a die^b vbi est^c deus tuus? ^d Quare^e incuruaris^f aia mea: ^g & quare^h cōturbas
^i me? ^k expecta^l deū^m q̄ni
^n adhuc^o cōfitebor ei ^p salutaribus^q vultus mei^r & deo meo. 43.

VDica me^b deus^c & discerne^d cām meam
^e de gēte^f nō^g sctā: ^h a viro
^i iniquo^k & doloso^l salua me. ^m Tu^n enim ooooooo
^o deus^p fortitudinis mee:
^q q̄re^r piecisti me? ^s quare
^t tristis^u incedo ^x affligēte
^y inimico? ^z Mitte ooooooo
^a lucē tuā^b & veritatē tuā:
^c ipsa^d ducēt me & ^e introducent^f in^g mōtē ^h sanctū tuum ^i & in^k tabernacula tua. ^l Et introibo^m ad^n altare^o dei: ^p ad ooooooooooo
^q deū^r letitiā^s exultatiōis mee: ^t & cōfitebor tibi^u ī cithara^x deus^y deus me⁹.
^z Quare^a incuruaris ooo
^b anima mea: ^c & q̄re^d conturbas^e sup me? ^f expecta
^g deū^h quoniā^i adhuc^k cōfitebor ei^l salutaribus ooo

תְּהוֹם "אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא "לְקוֹל
צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי
עָבְרוּ: "יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ
וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל
חַיָּי: "אוֹמְרָה לְאֵל סַלְעִי לָמָּה
שְׁכַחְתָּנִי "לָמָּה "קֹדֵר אֵלֵךְ בְּלַחַץ
אוֹיֵב: בְּרֹצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי
צוֹרְרָי בֶּאֱמָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה
אֱלֹהֶיךָ: מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה
תֶּהֱמִי עָלָי "הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי
"עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

xliii.

רִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ
מִרְמָה וְעַוְלָה תְּפַלְּטֵנִי: "כִּי "אַתָּה
אֱלֹהֵי מָעוּזִּי לָמָּה זְנַחְתָּנִי לָמָּה
קֹדֵר "אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: שְׁלַח
אוֹרְךָ וַאֲמִתֶּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי
אֶל־הַר קָדְשֶׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ:
וְאָבוֹאָה "אֶל "מִזְבַּח אֱלֹהִים אֶל
אֵל שִׂמְחַת גִּילִי וְאוֹדְךָ בְּכִנּוֹר
אֱלֹהִים אֱלֹהָי: מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי
נַפְשִׁי וּמַה תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי
לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת

xliiii.

לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מַשְׂכִּיל׃ אֱלֹהִים בְּאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ אֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ־לָנוּ פֹּעַל פָּעַלְתָּ בִּימֵיהֶם בִּימֵי קֶדֶם׃ אַתָּה יָדְךָ גוֹיִם הוֹרַשְׁתָּ וַתִּטָּעֵם תָּרַע לְאֻמִּים וַתְּשַׁלְּחֵם׃ כִּי לֹא בְחַרְבָּם יָרָשׁוּ אֶרֶץ וּזְרוֹעָם לֹא הוֹשִׁיעָה לָמוֹ כִּי יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ וְאוֹר פָּנֶיךָ כִּי רְצִיתָם׃ אַתָּה הוּא מַלְכִּי אֱלֹהִים צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב׃ בְּךָ צָרֵינוּ נְנַגֵּחַ בְּשִׁמְךָ נָבוּס קָמֵינוּ׃ כִּי לֹא אֶבְטַח וְחַרְבִּי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי׃ כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמְשַׂנְאֵינוּ הֱבִישׁוֹתָ׃ בֵּאלֹהִים הִתְהַלָּלְנוּ כָל־הַיּוֹם וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נוֹדֶה סֶלָה׃ אַף זָנַחְתָּ וַתַּכְלִימֵנוּ וְלֹא תֵצֵא בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃ תָּשִׁיבֵנוּ אָחוֹר מִנִּי צָר וּמְשַׂנְאֵינוּ שַׁסּוּ לָמוֹ׃ תִּתְּנֵנוּ כְּצֹאן מַאֲכָל וּבַגּוֹיִם זֵרִיתָנוּ׃ תִּמְכֹּר עַמְּךָ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רִבִּיתָ בִּמְחִירֵיהֶם׃ תְּשִׂימֵנוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ תְּשִׂימֵנוּ מָשָׁל בַּגּוֹיִם מְנוֹד רֹאשׁ בַּלְאֻמִּים׃ כָּל־הַיּוֹם כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי וּבֹשֶׁת פָּנַי כִּסְּתָנִי׃ מִקּוֹל מְחָרֵף וּמְנַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃ כָּל־זֹאת בָּאָתְנוּ וְלֹא שְׁכַחֲנוּךָ וְלֹא שִׁקַּרְנוּ בִּבְרִיתֶךָ׃ לֹא נָסוֹג אָחוֹר לִבֵּנוּ וַתֵּט אֲשׁוּרֵנוּ מִנִּי אָרְחֶךָ׃ כִּי דִכִּיתָנוּ בִּמְקוֹם תַּנִּים וַתְּכַס עָלֵינוּ בְּצַלְמָוֶת׃ אִם שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר׃ הֲלֹא אֱלֹהִים יַחְקָר זֹאת כִּי הוּא יֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת לֵב׃ כִּי עָלֶיךָ הָרַגְנוּ

"vultus mei" & do meo.
"Victori" filiorū" co re" erudítio. 44.

OEus" aurib? nostris "audiuimus:" pres nostri" narrauerūt" nobis" opus qđ" opatus es" in diebus eorū" in diebus "antiquis. "Tu" mānu tua "gentes" delesti" & plātasti eos:" afflixisti" populos" & emisisti eos." Non "enim" in gladio suo" possederūt" terrā:" nec brachiū eorū" saluauit" eos: "sed" dextera tua" & brachiū tuū" & lux" vultus tui:" qm" cōplacuisti eis. "Tu es" ipse" rex me? "deus: "precipe p" salutatib" "iacob. "In te" hostes nostros" ventilabim? cornu:" & "in nomine tuo" cōculcabimus" aduersarios nostros. "Non" enim "in arcu meo" cōfidā:" nec" gladius meus" saluabit me. "Quia" saluasti nos" de hostibus nr̄is:" & eos q oderūt nos" cōfudisti." In deo" gaudebimus" tota" die:" & nomē tuū" in etnū" confitebimur. "Sp. "Verū tu" piecisti" & confudisti nos:" & nō" egredieris" in exercitibus nostris." Vertisti" terga nr̄a "hostibus:" & q oderunt nos" diripuerūt" sibi." De disti nos" q̄si gregē ad "vorādū:" & in gentibus "dispersisti nos." Vendidisti" populū tuū" sine" p̄cio:" nec" grādis fuit" cōmutatio eorū." Posuisti nos" opprobriū" vicinis nr̄is:" subsānationē" & irrisum" his q erāt i circuitu nr̄o." Posuisti nos in "similitudinē" gētibus:" cōmotionē" capitis" in tribubus. "Tota" die "cōfusio mea" contra me:" & ignominia" faciei mee" cooperuit me." A voce" exprobrantis" & blasphemantis:" a facie" inimici" & vltoris." Oia" hec" venerūt sup nos" & "obliti" nō" sumus tui:" nec" mētiti sumus" in pacto tuo:" Non "ē cōuersū" retro" cor nostrū:" nec declinauerunt "gressꝰ" nr̄i" a" semita tua. "Qm" deiecisti nos" in locū" draconū:" & opuisti "nos" vmbra mortis. "Si "obliti sumus" nois" dei nr̄i:" & si expādim? "manus nr̄as" ad deū" alienū. "Nūqd nō" deus "inuestigabit" istud!" ipe" ei" no

vultus mei & deꝰ meus.
προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.

In finē filiis core ad intellectū. 45.
Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορὲ εἰς σύνεσιν. μγ.

OEuo in auribus nr̄is audiuimus: & pres nr̄i annūtiauerūt nobis: Opus: qđ opat" es in diebꝰ eo rū: in diebus antiquis. Manus tua gētes dispdidit: & tūs, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. Ἡ χείρ σου ἔθνη ἐξωλόθρευσε, καὶ plātasti eos: afflixisti plos: & expulisti e os. Nec ēsi in gladio suo possederūt trā: & tous. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ brachiū eoꝝ nō saluauit eos: Sed dextera tua & ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, Ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ brachiū tuū & illuminatio vultus tui: qm̄ cōplacuisti in eis. Tu es ipe rex me" & deus me": κησας ἐν αὐτοῖς. Σὺ εἶ αὐτός ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου, qui mādas saluteo iacob. In te inimicos ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθρούς nr̄os vētilabim" cornu: & in nomine tuo sperne" ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσομεν

insurgētes nobis. Nō ēsi in arcu meo spabo. τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν. Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ, & gladius meus nō saluabit me. Saluasti ēsi nos de καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ σώσει με. Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν affligētib" nos: & odiētes nos cōfudisti. In ἐλυβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῃσχυνας. Ἐν deo laudabimur tota die: & in nomine τῷ θεῷ ἐπαινεσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί tuo cōfitebimur in seculū. Nūc ādpulisti & cō σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. Νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κα fudisti nos: & nō egredieris deus in virtutibus τήχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡ nr̄is. Auertisti nos retrorsū post inimicos μῶν. Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς ταπίσω παρὰ τοὺς ἐχθρούς ἡ nr̄os: & q oderūt nos diripiebāt sibi. Dediti nos μῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διῆρπαζον ἑαυτοῖς. Ἔδωκας ἡμᾶς tāq̄ oues escarū: & in gētib" dispersisti nos. ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διεσπείρας ἡμᾶς. Vēdidisti pplm tuū sine p̄cio: & nō fuit multitudo in Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἀτίμου τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς cōmutatiōibus nr̄is. Posuisti nos opprobriū vicinis nr̄is: ἀλαλάγμασιν ἡμῶν. Ἔθου ἡμᾶς ὀνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, subsannationē & derisū his q̄ circuitu nr̄o. Posuisti nos i μυκτηρισμὸν καὶ χλευασμὸν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἔθου ἡμᾶς εἰς similitudinē in gētibus: cōmotionē capitis in pplis. παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. Tota die verecūdia mea cōtra me est: & cō Ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μού ἐστί, καὶ ἡ cō fusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrā κύπτη τὸ πρόσωπόν μου ἐκάλυψέ με. Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζον tis & oblocūtis: a facie inimici & vltoris. Hec τος καὶ καταλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδικοῦν tia. Hec oia venerūt sup nos: nec obliti sum" te: τος. Ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, & iniq nō egimus in testamēto tuo. Et nō recessit re καὶ οὐκ ἠδικήσαμεν ἐν τῇ διαθήκῃ σου. Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ σο tro cor nr̄z: & declinasti semitas nr̄as a πίσω ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς via tua. Quī humiliasti nos in loco afflictiōis: & ὁδοῦ σου. Ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ cooperuit nos vmbra mortis. Si obliti sum" nomē ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου. Εἰ ἐπελαθόμεθα τ ὀνόματος dei nr̄i: & si expādimus manus nr̄as ad deū alie τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἀλλό nū: Nōne deus requret ista: ipe enī nouit τριον, Οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ abscōdita cordis. Quī pp te mortificamur κρύφια τῆς καρδίας. Ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα

ro.8.6

tota die: estimati sum sicut oues occisionis. Exur
ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. Ἐξεγίε
ge: quare obdormis dñe? exurge ⁊ ne repellas in finẽ.
ρτι, ἵνατί ὑπνοῖς κύριε; ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.
Quare faciẽ tuã quertis? obliuisceris mo-
Ἱνατί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς τῶν
pie nfe ⁊ tribulationis nfe? Quia humiliata ẽ in
χείας ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν; Ὅτι ἐταπεινώθη εἰς
puluere aia nfa: cõglutinata est in fra vẽter nr. Exurge dñe
χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν. Ἀνάστα κύ
adiuua nos: ⁊ redime nos pp nomẽ tuũ.
βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
In finẽ pro his q cõmutabitur filijs
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς
core ad intellectũ: cãticũ pro dilecto. 44.
κορὲ εἰς σύνεσιν, ὡδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ. μδ'.

Ructauit cor meũ vbũ bonũ: dico ego
Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ
opa mea regi. Lingua mea calamus scri-
τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ. Ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γρα-
be velociter scribẽtis. Speciosus forma pre filijs
μματέως ὀξυγράφου. Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς
hoim. diffusa est gra in labijs tuis. ppterea bñ-
τῶν ἀνθρώπων, ἐξέχυνη χάρις ἐν χείλεσί σου, διὰ τοῦτο εὐλό-
dixit te deus in eternũ. Accingere gladio tuo sup
γησέν σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ
femur tuũ potentissime. Specie tua ⁊ pulchritudie
τὸν μηρόν σου δυνατέ. Τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει
tua ⁊ intende ⁊ prospere procede ⁊ regna. Propter ve
σου καὶ σπεῦσον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε. Ἕνεκεν ἀλη-
tatẽ ⁊ mãsuetudinẽ ⁊ iustitiã ⁊ deducet te mira-
θείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ ὁδηγήσει σε θαυ-
biliter dextera tua. Sagitte tue acute potentissime: pp̃li
μαστῶς ἡ δεξιά σου. Τὰ βέλη σου ἡκονημένα δυνατέ, λαοὶ
sub te cadẽt in corde inimicoꝝ re
ὑποκάτω σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βα-
gis. Sedes tua dꝰ in seculũ seculi vir
σιλέως. Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ῥάβ-
ga directiõis vga regni tui. Dilexisti
δος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας
iustitiã: ⁊ odisti iniquitatẽ: pp̃ea vnxit te de
δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ
us deus tuus oleo letitie pre cõsortib⁹
ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους
tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ casia a vestimẽtis tuis: a
σου. Σμύρνα καὶ σταγὼν καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀ
domib⁹ eburneis: ex quib⁹ delectauerũt te filie
ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἐψφρανάν σε θυγατέρες
regũ in honore tuo. Astitit regina a dextris
βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν
tuis: in vestitu deaurato circũdata varieta
σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη πεποικιλμέ-
te. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã: ⁊ obli
νη. Ἄκουσον θύγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπι-
uiscere pplm tuũ: ⁊ domũ pris tui. Et
λάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. Καὶ
cõcupiscet rex decorẽ tuũ: qm ipe est dñs
ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν
tuus: ⁊ adorabis eũ. Et filia tyri in muneribꝰ:
σου, καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ. Καὶ θυγάτηρ Τύρου ἐν δώροις, τὸ
vultũ tuũ deprecabũtur diuites plebis. Omnis
πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ. Πᾶσα ἡ
glia filie regis ab intꝰ: in fimbriis au-
δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ἔσωθεν, ἐν κροσσωτοῖς χρυ
reis circũamicta varietatibus. Adducẽtur
σοῖς περιβεβλημένη ποικιλίαις. Ἀπενεχθήσονται τῷ βα
regi vgines post eã: proxime eius afferẽ
σιλεῖ παρθένοι αἱ ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσον
tur tibi. Afferentur in letitia ⁊ exultatiõe: adduc
ται σοι. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχ
ẽtur in tẽplũ regis. Pro patrib⁹ tuis
θήσονται εἰς ναὸν βασιλέως. Ἀντὶ τῶν πατέρων σου

uit cogitatiões cordis.
Qm̃ pp te mortificati
sumus tota die: reputa
ti sumus vt grex occisio
nis. Cõsurge qre dor-
mitas dñe: exurgila qua-
re pricis i sempiternũ?
Quare facie tuã abscõ
dis? obliuiscris affli-
ctionis & angustie nre.
Qm̃ incuruata ẽ in pul-
uere aia nra: adhesit ter
re vẽter nr. Surge auxi
liare nobis: & redime
nos pp miam tuam.
Victori pro liliis filio
rũ core eruditionis cã-
ticum amãtissimi. 45.
Ructauit cor meũ
verbũ bonũ: dico
ego opa mea regi:
lingua mea stilus scribe
velocis. Decor pulchri
or es filiis hoim: effusa
est gra in labiis tuis: p-
pterea bñdixit te deus
in eternũ. Accigere gla
dio tuo sup femur
tuũ fortissime: gloria tua & de
core tuo. Et decore tuo
pspere ascẽde pp verbũ
veritatis & mãsuetudi-
nẽ iustitie: & docebit te
terribilia dextera tua.
Sagitte tue acute: pp̃li
sub te cadẽt in corde i-
nimicorũ regis.
Thronus tuus deus in seculũ
& in eternũ: sceptrũ e-
quitatis sceptrũ regni
tui. Dilexisti iustitiã &
odisti iniquitatẽ: pptea
vnxit te deus deus
tuus oleo exultationis
pticipibus tuis. Myr
rha & stacte & casia in
cũctis vestimẽtis tuis:
de domibus eburneis
quibus letificauerũt te.
Filie regum in honore
tuo: stetit cõiunx i dex
tera tua i diademate au
reo. Audi filia & vide
& inclina aurẽ tuam:
& obliuiscere pp̃li tui
& domus pris tui.
Et cõcupiscet rex decorẽ
tuũ: quia ipse ẽ dñs tu-
us & adora eũ. Et filia
fortis in muneribus oo
facie tuã deprecabuntur
diuites plebis. Omnis
gloria filie regis intrin
secus: fasciis aureis ooo
vestita est. In scutula-
tis ducetur ad regem:
virgines sequentur eã:
amice eius ducentur
illuc. Ducentur in letis
tiis & exultatione: oooo
ingrediẽtur i thalamũ
regis. Pro patribus tuis

חַשֵּׁב צֹן כָּל־הַיּוֹם נֶהֱרַגְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה׃
יְשַׁן קוּץ עוּרָה לָמָּה תִישָׁן אֲדֹנָי הָקִיצָה
זְנַח פָּנֶה אַל תִּזְנַח לָנֶצַח לָמָּה פָנֶיךָ
תַסְתִּיר תִּשְׁכַּח עָנְיֵנוּ וְלַחֲצֵנוּ׃
כִּי שָׁחָה לֶעָפָר נַפְשֵׁנוּ דָּבְקָה
לָאָרֶץ בִּטְנֵנוּ׃ קוּמָה עֶזְרָתָה לָנוּ
פְּדֵה וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃ xlv.
לַמְנַצֵּחַ עַל־שֹׁשַׁנִּים לִבְנֵי קֹרַח
נָצַח מַשְׂכִּיל שִׁיר יְדִידֹת׃ רָחַשׁ
יָדַד לִבִּי דָּבָר טוֹב אֹמֵר אֲנִי מַעֲשַׂי
עָשָׂה לַשׁוֹן לְמַלֵךְ לְשׁוֹנִי עֵט סוֹפֵר מָהִיר׃
סָפַר יָפְיְפִיתָ מִבְּנֵי אָדָם הוּצַק חֵן
יָצַק בְּשִׂפְתוֹתֶיךָ עַל כֵּן בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים
לְעֹלָם׃ חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר
הוֹדְךָ וְהַדָּרְךָ׃ וְהַדָּרְךָ צְלַח רְכַב
עַל דְּבַר אֱמֶת וְעַנְוָה צֶדֶק וֹתוֹרְךָ
נוֹרָאוֹת יְמִינֶךָ׃ חִצֶּיךָ שְׁנוּנִים
עַמִּים תַּחְתֶּיךָ יִפְּלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי
הַמֶּלֶךְ׃ כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד
עוֹלָם שֵׁבֶט מִישׁוֹר שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃
אָהַבְתָּ צֶדֶק וַתִּשְׂנָא רֶשַׁע עַל כֵּן
מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן
מִחֲבֵרֶיךָ׃ מֹר וַאֲהָלוֹת קְצִיעוֹת
כָּל בְּגָדֹתֶיךָ מִן הֵיכְלֵי שֵׁן מִנִּי
שִׂמְּחוּךָ׃ בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקָרוֹתֶיךָ
נִצָּבָה שֵׁגָל לִימִינְךָ בְּכֶתֶם אוֹפִיר׃
רְאִי וְהַטִּי אָזְנֵךְ שִׁמְעִי בַּת וְרְאִי
וְשִׁכְחִי עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ׃ וְיִתְאַו
הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי הוּא אֲדֹנַיִךְ
וְהִשְׁתַּחֲוִי לוֹ׃ וּבַת צֹר בְּמִנְחָה
פָּנַיִךְ יְחַלּוּ עֲשִׁירֵי עָם׃ כָּל כְּבוּדָּה
בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב
לְבוּשָׁהּ׃ לִרְקָמוֹת תּוּבַל לַמֶּלֶךְ
בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ מוּבָאוֹת
לָךְ׃ תּוּבַלְנָה בְּשִׂמְחוֹת וְגִיל
תַּחַת אֲבוֹתֶיךָ
תִּבְאֶינָה בְּנֵיכִי מֶלֶךְ׃

יִהְיוּ בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ לְשָׂרִים בְּכָל
הָאָרֶץ: אַזְכִּירָה שִׁמְךָ בְּכָל דֹּר דֹּר
עַל כֵּן עַמִּים יְהוֹדוּךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: **xlvi.** לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר:
אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה וָעֹז עֶזְרָה
נִצָּרוֹת נִמְצָא מְאֹד: עַל כֵּן לֹא
נִירָא בְּהָמִיר אֶרֶץ וּבְמוֹט הָרִים
בִּלְבַב יַמִּים: יֶהֱמוּ יְחָמְרוּ מֵימָיו
יִרְעֲשׁוּ הָרִים בְּגַאֲוָתוֹ סֶלָה: נָהָר
פְּלָגָיו יְשַׂמְּחוּ עִיר אֱלֹהִים קְדֹשׁ
מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן: אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ
בַּל תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ אֱלֹהִים לִפְנוֹת
בֹּקֶר: הָמוּ גוֹיִם מָטוּ מַמְלָכוֹת
נָתַן בְּקוֹלוֹ תָּמוֹג אָרֶץ: יְהוָה
צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב סֶלָה: לְכוּ חֲזוּ מִפְעֲלוֹת
יְהוָה אֲשֶׁר שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ:
מַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת עַד קְצֵה הָאָרֶץ
קֶשֶׁת יִשְׁבֹּר וְקִצֵּץ חֲנִית עֲגָלוֹת
יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ: הַרְפּוּ וְדָעוּ כִּי
אָנֹכִי אֱלֹהִים אָרוּם בַּגּוֹיִם אָרוּם
בָּאָרֶץ: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב
לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: **xlvii.**
לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר:
כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף הָרִיעוּ
לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי יְהוָה
עֶלְיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל
הָאָרֶץ: יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ
וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ
אֶת נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר
אָהֵב סֶלָה: עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה
יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר: זַמְּרוּ אֱלֹהִים
זַמֵּרוּ זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ:
כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ
מַשְׂכִּיל: מָלַךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם

'erũt tibi filii: pões eos
'principes in vniuerſa
'terra. Recordabor no
minis tui in oi gñatiõe
& gñatiõe: pptereapo
pulꝰ cõfitebũtur tibi in
ſeculũ & in eternũ.
Victori filiorũ core p
'iuuẽtutibus'cãticũ. 46.
Deus noſtra'ſpes & fortitudo: auxiliũ
in tribulationibus inuentus eſt validum. Ideo non timebimus
'cum fuerit tranſlata ter
ra: & concuſſi montes
'in corde maris. Sonãti
bus & intumeſcentibus
gurgitibus eius: & agi
tatis mõtibus i potẽtia
eius. Sp. Flumis diuiſio
nes letificãt ciuitatẽ dei:
ſctiꝰ tabernaculũ altiſ
ſimi. Deus in medio ei
nõ cõmouebitur: auxi
liabitur ei deus in ortu
matutino. Cõturbate
ſunt gẽtes cõcuſſa ſunt
regna: dedit vocẽ ſuã
proſtrata é terra. Dñs
'exercituũ nobiſcũ: p
tector nr deus iacob.
Sp. Venite & videte ope
ra domini: quantas
poſuerit ſolitudines in
terra. Conpeſcet bella
vſq; ad extremum ter
re: arcum confringet
& concidet haſtam:
plauſtra comburet i
gni. Ceſſate & cogno
ſcite quoniam ego ſum
deus: exaltabor in gen
tibus exaltabor i terra.
Dominus exercituum
nobiſcũ: fortitudo
noſtra deus iacob.
Semper.
Victori filiorum co
re pſalmus. 47.
Omnes populi plau
dite manibus: iubi
late deo in voce laudis.
Quoniam dominus
altiſſimus terribilis:
rex magnus ſup oẽm
terrã. Cõgregauit po
pulos ſubtus nos:
& tribus ſub pedibus
noſtris. Elegit nobis
hereditatem noſtram:
gloriam iacob quam
dilexit. Semper. Aſcẽ
dit deus in iubilo:
dominus in voce buc
cine. Canite deo
canite: canite regi no
ſtro canite. Quia rex
vniuerſe terre deus: ca
nite erudite.
Regnauit deus ſuper
gentes: deus

nati ſunt filii tui: cõſtitues eos principes ſup
ἐγενήθησαν οἱ υἱοί σου, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ
oẽm trã. Memor ero nominis tui in om
πᾶσαν τὴν γῆν. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου ἐν πά
ni gñatiõe & gñatiõe. Propterea ppli cõfitebũtur tibi
σῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
in eternũ: & in ſeculũ ſeculi.
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
In fine pro filijs core pro
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορὲ ὑπὲρ τῶν
arcanis pſalmus. 45:
κρυφίων ψαλμός. μέ.
Deus nr refugiũ & virtus: adiutor in tri
Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλί
bulatiõibus q̃ inuenerũt nos nimis. Propterea nõ time
ψεσι ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα. Διὰ τοῦτο οὐ φοβη
bimus dũ turbabitur terra: & trãſferẽtur mõtes
θησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν, καὶ μετατίθεσθαι ὄρη
in cor maris. Sonuerũt & turbate ſũt aquę
ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. Ἠχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδα
eor: cõturbati ſũt mõtes in fortitudine eius.
τα αὐτῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ.
Fluminis impetus letificãt ciuitatẽ dei:
Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ θε
ſctificauit tabnaculũ ſuũ altiſſimus. Deus in me
οῦ, ἡγίασε τὸ σκήνωμα ἑαυτοῦ ὁ Ὕψιστος. Ὁ θεὸς ἐν μέ
dio eius: & nõ cõmouebit. adiuuabit eã deus
σῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται. βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς
mane diluculo. Cõturbate ſũt gẽtes: inclinata ſũt re
τοπρωΐ πρωΐ. Ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασι
gna: dedit vocẽ ſuã altiſſimus: mota eſt tra.
λεῖαι, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ ὁ Ὕψιστος, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
Dñs virtutũ nobiſcũ: ſuſceptor nr deus
Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς
iacob. Venite & videte opa dei: q̃ poſuit
Ἰακώβ. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ, ἃ ἔθετο
prodigia ſup trã: auferẽs bella vſq; ad
τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπαρτίζων πολέμους μέχρι τῶν
fines trę. Arcũ cõteret & cõfringet ar
πειράτων τῆς γῆς. Τόξον συντρίψει καὶ συνλόσει ὅ
ma: & ſcuta cõburet in igne. Vacate
πλον, καὶ ἀσπίδας κατακαύσει ἐν πυρί. Σχολάσα
te & cognoſcite: quoniã ego ſũ deus: exaltabor in
τε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς
gẽtibus: exaltabor in trã. Dñs virtutũ
ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. Κύριος τῶν δυνάμεων
nobiſcũ: ſuſceptor nr deus iacob.
μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ.
In fine pro filijs core pſalmus. 46.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορὲ ψαλμός. μς.
Omnes gẽtes plaudite manib: iubilate
Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε
deo in voce exultatiõis. Quã dño excelſus:
τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. Ὅτι κύριος ὕψιστος,
terribilis: rex magnus ſup oẽs trã. Sub
φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὑπε
iecit pplos nobis: & gẽtes ſub pedibus nr̃os.
ταξε λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν.
Elegit nobis hereditatẽ ſibi: ſpẽm
Ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἑαυτῷ, τὴν καλλο
iacob: q̃ dilexit. Aſcẽdit deus in iubi
τὴν Ἰακώβ, ὃν ἠγάπησεν. Ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγ
lo: dño in voce tube. Pſallite deo
μῷ, κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Ψάλατε τῷ θεῷ ἡ
nr̃o pſallite: pſallite regi nr̃o pſallite.
μῶν ψάλατε, ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν ψάλατε.
Quia rex oĩs terre deus: pſallite ſapi
Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, ψάλατε συνε
ter. Regnauit deus ſup gẽtes: deus
τῶς. Ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς

sedet sup sedē scfaz suā. Pricipes pplorū cōgre
κάνηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ. Ἄρχοντες λαῶν συνήχ-
gati sūt cū deo abraaz: qm̄ dei fortes
θησαν μετὰ τοῦ θεοῦ ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς
terre vehemēter eleuati sūt.
γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

Psalmus cātici filiis core scōa sabbati. 47.
Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς κορὲ δευτέρα σαββάτου. μζ.

Infra. 145. Magnus dn̄s ꝛ laudabilis nimis: in ciuitate dei
Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, ἐν πόλει τοῦ θε-
nr̄i in mōte sctō eius: Bn̄ fūdata exultatiōe vniuerse
οῦ ἡμῶν ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ, Εὐρίζω ἀγαλλιάματι πάσης
terre: mōtes siō latera aqlōis: ciuitas re-
τῆς γῆς, ὄρη σιὼν τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ, ἡ πόλις τοῦ βα-
gis magni. Deus in domibus eius co-
σιλέως τοῦ μεγάλου. Ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώ-
gnoscit: cū suscipiet eā. Qm̄ ecce reges
σκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς
terre cōgregati sūt cōuenerūt in vnuz. Ipi vidē-
τῆς γῆς συνήχθησαν διήλθοσαν ἐπιτοαυτό. Αὐτοὶ ἰδόν-
tes sic admirati sūt: cōturbati sunt: cōmoti sunt: tre-
τες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν, τρό-
mor apphēdit eos. Ibi dolores vt pturiētis: in spū
μος ἐπελάβετο αὐτῶν. Ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τιαυτούσης, ἐν πνεύ-
vehemēti cōteres naues tharsis. Sicut audi
ματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα θαρσεῖς. Καθάπερ ἠκού-
uimus: sic ꝛ vidim⁹. in ciuitate dn̄i vir
σαμεν, οὕτως καὶ εἴδομεν. ἐν πόλει κυρίου τῶν δυ-
tutū: in ciuitate dei nr̄i. Deus fundauit
νάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν
eā in eternū. suscepimus de⁹ mlaz tuā in
αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός σου ἐν
medio ppli tui. Scōz nomē tuū deus: sic
μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. Κατὰ τὸ ὄνομά σου ὁ θεός, οὕτως
ꝛ laus tua in fines terre: iustitia
καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς, δικαιοσύνης
plena dextera tua. Letetur mōs sion: ꝛ
Infra. 19. πλήρης ἡ δεξιά σου. Εὐφρανθήτω ὄρος σιών, καὶ ἀ-
exultent filie iude pp
γαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς ἰουδαίας ἕνεκεν τῶν
iuditia tua dn̄e. Circūdate siō: ꝛ cō
κριμάτων σου κύριε. Κυκλώσατε σιών, καὶ περι-
plectimini eā: narrate in turribus eius. Ἐπ-
λάβετε αὐτήν, διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς. Θέ-
nite corda vr̄a in ꝟtute eius: ꝛ di
σθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ κα-
stribuite domus eius: vt enarretis in
ταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγήσασθε εἰς
ptogenie altera. Qm̄ hic est deus nr̄ in eternū ꝛ
γενεὰν ἑτέραν. Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ
in seculū seculi. ipe reget nos in secula.
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

In finē filiis core psalmus. 48.
Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορὲ ψαλμός. μη.

Audite hec oēs gētes: aurib⁹ pcipite om-
Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάν-
nes q̄ habitatis orbē. Quiq; terrigene ꝛ fi
τες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, Οἵ τε γηγενεῖς καὶ υἱ-
lij hoīuz: simul in vnū diues ꝛ paup. Os meum
οἱ τῶν ἀνῶν, ἐπιτοαυτὸ πλούσιος καὶ πένης. Τὸ στόμα μου
loq̄tur sapiaz: ꝛ meditatio cordis mei prudētiā.
λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν.
Inclinabo in parabolā aurē meā: apiam in psalterio
Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ
propositionē meā. Cur timeo in die mala: iniq̄
πρόβλημά μου. Ἱνατί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνο-
tas calcanei mei circūdabit me. Qui cōfidūt in
μία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ
virtute sua: ꝛ in multitudine diuitiaꝝ suaꝝ qui
δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυ-
gloriātur. Frater nō redimit: redimet hō: nō dabit
χώμενοι. Ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνος, οὐ δώσει

q sedet sup thron ū sctm̄
suū. Principes pplorū
cōgregati sūt ppls dei
abraam: quoniam
deo scuta terre: vehe-
menter eleuatus est.

Canticum psalmi filiis core. 48.

Magnus dn̄s & lau-
dabilis nimis: i ci-
uitate dei nr̄i in monte
sctō ei⁹. Specioso ger
mine gaudio vniuerse
terre: mōte sion lateri
bus aquilonis: ciuitatu
la regis magni. Deus
in domibus eius agni-
tus ē i auxiliādo. Quia
ecce reges congregati
sunt: venerunt simul.
Ipsi vidētes sic obstu
puerunt: cōturbati sūt
admirati sunt. Horror
possedit eos: ibi dolor
q̄si pturiētis. In vēto v
redinis cōfriges naues
tharsis. Sicut audiui-
mus ita
vidimus in ciuitate do
mini exercituū in ciui-
tate dei nr̄i: deus fun-
dauit eā vsq; in eternū.
Sp. Estimauimus de-
us miam tuam i medio
tēpli tui. Secūdum no
men tuum deus sic la⁹
tua vsq; ad extremum
terre: iustitia repleta ē
dextera tua. Letetur
mons sion: exultēt fi
lie iude ppter iudicia
tua. Circundate sion
& circuite eam: nume-
rate turres eius. Ponite
cor vr̄m in menibus:
separate palatia eius:
vt enarretis in gn̄atiōe
nouissima. Quia ipse ē
deus deus nr̄ in secu-
lū & in perpetuum: ipe
erit dux noster i morte.

Victori filiorum
core ps. 49.

Audite hec omnes
populi: auribus p
cipite vniuersi habita-
tores orbis. Tam filii
adam quam filii viri:
simul diues & pauper.
Os meum loquetur
sapientias: & medita-
tio cordis mei pruden-
tias. Inclinabo ad para
bolā aurē meā: apiā in
cithara enigma meum.
Quare timebo i dieb⁹
malis: iniqtas calcanei
mei circundabit me.
Qui fiduciā hn̄t i forti
tudie sua: & i multitudie
diuitiaꝝ suarū supbiūt.
Frem nō redimēs redi

יָשַׁב עַל כִּסֵּא קָדְשׁוֹ׃ נְדִיבֵי עִמִּים
נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי
לֵאלֹהִים מָגִנֵּי אֶרֶץ מְאֹד נַעֲלָה׃
שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח xlviii.
גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ׃ יְפֵה נוֹף
מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי
צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב׃ אֱלֹהִים
בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב׃ כִּי
הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו׃
הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ׃
רְעָדָה אֲחַזָּתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃
בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת
תַּרְשִׁישׁ׃ כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן
רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם
סֶלָה׃ דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּכֶרֶב
הֵיכָלֶךָ׃ כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ
עַל קַצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ׃
יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת
יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ׃ סֹבּוּ צִיּוֹן
וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ׃ שִׁיתוּ
לִבְּכֶם לְחֵילָהּ פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ
לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן׃ כִּי זֶה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא
יְנַהֲגֵנוּ עַלְמוּת׃ xlix.
לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר׃
שִׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הַאֲזִינוּ
כָּל יֹשְׁבֵי חָלֶד׃ גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם
בְּנֵי אִישׁ יַחַד עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן׃ פִּי
יְדַבֵּר חָכְמוֹת וְהָגוֹת לִבִּי תְבוּנוֹת׃
אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר
חִידָתִי׃ לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע
עֲוֹן עֲקֵבַי יְסוּבֵּנִי׃ הַבֹּטְחִים עַל
חֵילָם וּבְרֹב עָשְׁרָם יִתְהַלָּלוּ׃
אָח לֹא פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא יִתֵּן

נָדַב
אָסַף
עָלָה
שׁוּר זָמַר
גָּדַל הָלַל
שׂוֹשׂ
צָפוֹן קָרָה
יָדַע שָׂגָב
יָעַד
רָאָה בָּהַל
חָפַז חוּל
יָלַד קָדַם
שָׁבַר אָנָה
רָאָה
כּוּן עָלַם
דָּמָה
הֵכָל הָלַל
קָצָה יָמִן
שָׂמַח גּוֹל
בָּנָה שָׁפַט
סָבַב יָקַף
גָּדַל שׁוּת
סָפַר
נָהַג
נָצַח זָמַר
אֹזֶן
עָשַׁר אָנָה
פֶּה דִּבֵּר
הָגָה בִּין
נָטָה פָּתַח
כִּנּוֹר חוּד
יָרֵא יוֹם
רוֹעַ סָבַב
הָלַל
נָתַן

Pagina.be. Text.heb. Ps.l. Trāsla.B.Hie. Trāsl.Gre.lxx.cū interp.latina.

לֵֽאלֹהִים ׀ כָּפְרוֹ ׃ וְיִקַר ׀ פִּדְיוֹן נַפְשָׁם וְחָדַל לְעוֹלָם׃ וְיִחִי עוֹד לָנֶצַח לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת׃ כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים יָמוּת ׀ יַחַד כְּסִיל וָבַעַר יֹאבֵדוּ ׀ וְעָזְבוּ לַאֲחֵרִים חֵילָם׃ קִרְבָּם בָּתֵּימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁכְּנֹתָם לְדוֹר וָדוֹר קָרְאוּ ׀ בִשְׁמוֹתָם עֲלֵי אֲדָמוֹת׃ וְאָדָם בְּיִקָר בַּל יָלִין נִמְשַׁל כַּבְהֵמוֹת נִדְמוּ׃ זֶה דַרְכָּם כֶּסֶל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלָה׃ כַּצֹּאן לִשְׁאוֹל שִׁתּוּ מָוֶת יִרְעֵם וַיִרְדּוּ בָם יְשָׁרִים לַבֹּקֶר וְצוּרָם לְבַלּוֹת שְׁאוֹל מִזְּבֻל לוֹ׃ אַךְ אֱלֹהִים יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שְׁאוֹל כִּי יִקָּחֵנִי סֶלָה׃ אַל תִּירָא כִּי יַעֲשִׁר אִישׁ כִּי יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ׃ כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ׃ כִּי נַפְשׁוֹ בְחַיָּיו יְבָרֵךְ וְיוֹדוּךְ כִּי תֵיטִיב לָךְ׃ תָּבוֹא עַד דּוֹר אֲבוֹתָיו עַד נֶצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר׃ אָדָם בְּיִקָר וְלֹא יָבִין נִמְשַׁל כַּבְהֵמוֹת נִדְמוּ׃ l

מִזְמוֹר לְאָסָף אֵל אֱלֹהִים יְהוָה דִּבֶּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ׃ מִצִּיּוֹן מִכְלַל יֹפִי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ׃ יָבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאַל יֶחֱרַשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכֵל וְסְבִיבָיו נִשְׁעֲרָה מְאֹד׃ יִקְרָא אֶל הַשָּׁמַיִם מֵעָל וְאֶל הָאָרֶץ לָדִין עַמּוֹ׃ אִסְפוּ לִי חֲסִידָי כְּרֹתֵי בְרִיתִי עָלֵי זָבַח׃ וַיַּגִּידוּ שָׁמַיִם צִדְקוֹ כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט הוּא סֶלָה׃ שִׁמְעָה עַמִּי וַאֲדַבְּרָה יִשְׂרָאֵל וְאָעִידָה בָּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אָנֹכִי׃ לֹא עַל זִבְחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְנֶגְדִּי תָמִיד׃

met vir: nec dabit deo ꝑpiationē pro eo. Et preciū redēptionis aīe ei: & laborauit in eternū: & viuet in finē. Nō videbit interitū. cū viderit sapiētes mori: simul insipiēs & stultus peribūt. Et relinquēt alienis diuitias suas: & sepulchra eorū domus illoꝝ in eternū. Tabernacula eoꝝ in ꝓgenie & ꝓgenie: vocauerūt nomina sua in terris suis. Et homo cū in honore esset: nō intellexit. cōparatus est iumētis insipiētib⁹ & similis factus est illis. Hec via ipsis scādalū ipsis: & postea in ore eoꝝ placebūt. Sicut oues in inferno positi sūt: mors depascet eos. Et dominabūtur eoꝝ iusti in matutino: & auxiliū eoꝝ veterascet in inferno: de gloria eoꝝ expulsi sūt. Verūtī deus redimet animā meā de manu inferni: cū accepit me. Nō timueris cū dites factus fuerit hō aut cū multiplicata fuerit gloria domus eius. Quia nō cū interierit ipse sumet omnia: neq; descēdet cū eo gloria eius. Quia anima ei⁹ in vita ipius benedicetur: cōfitebitur tibi cū bñfeceris ei. Introibit vsq; in ꝓgenie patrū suoꝝ & vsq; in eternū nō videbit lumē. Et hō cū in honore esset nō intellexit cō paratus est iumētis insipiētib⁹ & similis factus est illis.

Psalmus asaph. 49.

Deus deoꝝ dñs locutus est & vocauit terrā. ab ortu solis vsq; ad occasū. Ex sion speties decoris eius. Deus manifeste veniet: deus nr & nō silebit. Ignis in cōspectu eius exardescet: & circumtēpestas valida. Aduocabit celū sursū: & terrā. vt discernat ꝓpulū suū. Cōgregate illi sctōs eius: ordinātes testamētū eius sup sacrificia. Et annūciabūt celi iustitiā eius: quia deus iudex est. Audi ꝓpule meus & loquar tibi israel: & testificabor tibi: deus deus tuus sū ego. Nō in sacrificijs tuis arguā te. holocausta aūt tua in cōspectu meo sunt semp.

θεῷ πλατυσμὸν σοῦ· καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου, καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως σου· ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με.

Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός· ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου; σὺ δὲ μεμίσηκας παιδείαν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω. εἰ ἑώρακας κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἔθηκας. τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε δόλους. καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἔθηκας σκάνδαλον. ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα· ὑπέλαβες ἀνομίαν, ἔσται σοι ὅμοιος. ἐλέγξω σε, καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου. σύνετε δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε ἁρπάσῃ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδός, ἐν ᾗ ὄψεται αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

Psalmus asaph. 49.

Ὁ θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν· ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἕως δυσμῶν. Ἐξ Σιὼν εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ. Ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐ παρασιωπήσεται. Πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ πεσεῖται σφοδρά. Προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ τὴν γῆν τοῦ διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν. Ἄκουσον λαός μου καὶ λαλήσω σοι Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι, ὁ θεὸς ὁ θεός σου εἰμὶ ἐγώ. Οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε. ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐν παντὶ καιρῷ.

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

as accipiā de domo tua vitulos: neq; de gregi
Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποι-
bus tuis hircos. Quia mee sūt oēs fere
μίων σου χιμάρους. Ὅτι ἐμαί εἰσι πάντα τὰ θηρία τοῦ
ſylue: iumēta in mōtibus t boues. Cognoui oia
ἀγροῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες. Ἐγνωκα πάντα τὰ
volatilia celi: t pulchritudo agri mecū eſt.
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν.
Si eſuriero: nō tibi dicā: meus enī eſt orbis t
Ἐὰν πεινάσω, οὐ μοί σοι εἶπω, ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ
plenitudo eius. Nūqd māducabo carnes tauoꝝ: aut sāguinē hir
τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Μὴ φάγωμαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τρά-
coꝝ potabo? Immola deo sacrificiū laudis: t redde
γων πίωμαι; Θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος
altissimo vota tua. Et inuoca me in die tri
τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλί-
bulationis tue: t eruā te: t glificabis me. Peccato-
ψεώς σου, καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. Τῷ δὲ ἁμαρ-
ri aūt dixit deus: Ire tu enarras iustitias meas:
τωλῷ εἶπεν ὁ θεός, ἵνατί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου,
t assumis testamētū meū per os tuū: Tu vo
καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου; Σὺ δὲ
odisti disciplinā t piecisti sermōes meos retror
ἐμίσησας παιδείαν καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀ-
sum. Si videbas furē: currebas cū eo: t cū
πίσω. Εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ
adultero portionē tuā ponebas. Os tuū abūdauit
μοιχοῦ τὴν μερίδα σου ἐτίθεις. Τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε
malitia: t lingua tua cōcinnabat dolos. Se
κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου συρράπτει δολιότητας. Κατὰ-
dēs aduersus frēs tuū loquebaris: t aduersus
μενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ
filiū matris tue ponebas scādalū. Hec fecisti:
υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις σκάνδαλον. Ταῦτα ἐποίησας,
t tacui. existimasti iniquitatē: qō ero tui similis.
καὶ ἐσίγησα. Ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος.
Arguā te: t statuam cōtra faciē tuā pec
Ἐλέγξω σε, καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρ-
cata tua. Intelligite hec q̄ obliuiscimini deū: ne
τίας σου. Σύνετε δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλαθόμενοι θεοῦ, μή
qñ rapiat: t nō sit q̄ eripiat. Sacrificiū laudis ho
ποτε ἁρπάσῃ, καὶ οὐ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος. Θυσία αἰνέσεως δο-
norificabit me: t illic iter q̄ ostēdā illi salutare meū.
ξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

In finē psalmus dō: cū ingrederet ad
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ, ἐν τῷ εἰσελθεῖν πρὸς
ipm nathā propheta: qñ intrauit ad bersa-
αὐτὸν Νάθαν προφήτην, ὅτε εἰσῆλθε πρὸς Βηρσα-
bee uxorē uric. 50.
βεε γυναῖκα Οὐρίου. ν'.

Miserere mei deus fm magnā mīaz tuā: Et fm
Ἐλέησόν μέ ὁ θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, Καὶ κατὰ
multitudinē miserationū tuaꝝ dele iniquitatē meā.
τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.
Amplius lava me ab iniquitate mea: t a
Ἐπιπλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς
pcto meo mūda me. Quīa iniquitatē meā ego co-
ἁμαρτίας μου καθάρισόν με. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γι-
gnosco: t pctū meū contra me est semp.
νώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.
Tibi soli peccaui: t malū coram te feci.
Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα.
Ut iustificeris in sermōibus tuis: t vincas cū
Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ
iudicaris. Ecce enī in iniquitatibus cōceptus sū: t in pec
κρίνεσθαί σε. Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρ-
catis cōcepit me mater mea. Ecce enī veritatē dile-
τίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγά-
xisti: incerta t occulta sapie tue mani
πησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδή-
festasti mihi. Asperges me hyssopo t mūdabor:
λωσάς μοι. Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι,

Trāsla.B.Vie.

Non accipiā de domo tua vitulū: neq; de gre-
gibus tuis hircos. Mea
sunt oēs bestie aialia ſylua-
rū: pecudes in mōtibus
milium. Scio omnes
aues mōtiū: & vniuer-
sitas agri mecū est. Si
esuriero nō dicā tibi:
meus est enim orbis
& plenitudo eius. Nun
qd comedā carnē tauo
rum: aut sanguinē hir-
corum bibam? Immo-
la deo laudem: & red-
de altissimo vota tua.
Et inuoca me in die tri
bulationis: liberabo te
& glorificabis me. Im-
pio autem dixit deus
qd tibi ē cū narratiōe
pceptoꝝ meoꝝ: vt assu
mas pactū meū in ore
tuo? Qui odisti disci-
plinā: & proiecisti ver-
ba mea post te. Si vide
bas furem consentie-
bas ei: & cum adulteris
erat pars tua. Os tuum
dimisisti in malitiam:
& lingua tua concinna
uit dolum. Sedens ad
uersus fratrē tuū loque-
baris: & aduersus filium
matris tue fabricabas
opprobriū. Hec fecisti
& tacui: existimasti me
futurū similē tui: argu
am te & ponā te ante
oculos tuos. Intelligite
hoc qui obliuiscimini
deū: ne forte capiā & nō sit q liberet. Qui im
molat cōfessionē glorificat me: & qui ordiat vi
am oñdā ei salutare dī.

Victori ps dauid: cū
venisset ad eum nathan
propheta qñ igressus
est ad bersabee. 51.

Miserere mei deus se
cūdum miam tuā:
iuxta mltitudinē miſa
tionū tuarū dele iniqui
tates meas. Multū laua
me ab iniquitate mea:
& a pctō meo mūda me
Qm iniquitates meas
ego cognoui: & pctm
meū cōtra me ē sp. Ti-
bi soli peccaui & malū
coram te feci: vt oooo
iustificeris in sermoni-
bus tuis: & vincas dū iu
dicaris. Ecce in iniquita
te cōcept sū: & in pctō
pepit me mater mea.
Ecce ei veritatē diligis:
abscondituū & arcanum
sapiētie manifestasti mi
hi. Asperges me hysso-
po & mundabor: oooo

Tex.heb. p̄s.li. Trītina.he.

לַמְנַצֵּחַ כְּלִא לְאֶסָּף מִזְמוֹר
עֲתוּדִים׃ כִּי לִי כָל חַיְתוֹ יָעַר
בְּהֵמוֹת בְּהַרְרֵי אֶלֶף׃ יָדַעְתִּי כָל
עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדַי עִמָּדִי׃ אִם
אֶרְעַב לֹא אֹמַר לָךְ כִּי לִי תֵבֵל
וּמְלֹאָהּ׃ הַאוֹכַל בְּשַׂר אַבִּירִים
וְדַם עַתּוּדִים אֶשְׁתֶּה׃ זְבַח
לֵאלֹהִים תּוֹדָה וְשַׁלֵּם לְעֶלְיוֹן
נְדָרֶיךָ׃ וְקָרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה
אֲחַלֶּצְךָ וְתְכַבְּדָנְנִי׃ וְלָרָשָׁע אָמַר
אֱלֹהִים מַה לְּךָ לְסַפֵּר חֻקָּי וַתִּשָּׂא
בְרִיתִי עָלַי פִּיךָ׃ וְאַתָּה שָׂנֵאתָ
מוּסָר וַתַּשְׁלֵךְ דְּבָרַי אֲחֹרֶיךָ׃ אִם
רָאִיתָ גַּנָּב וַתִּרֶץ עִמּוֹ וְעִם
מְנָאֲפִים חֶלְקֶךָ׃ פִּיךָ שָׁלַחְתָּ
רָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תַּצְמִיד מִרְמָה׃
תֵּשֵׁב בְּאָחִיךָ תְּדַבֵּר בֶּן אִמְּךָ תִּתֵּן
דֹּפִי׃ אֵלֶּה עָשִׂיתָ וְהֶחֱרַשְׁתִּי
דָּמִיתָ הֱיוֹת אֶהְיֶה כָּמוֹךָ אוֹכִיחֲךָ
וְאֶעֶרְכָה לְעֵינֶיךָ׃ בִּינוּ נָא זֹאת
שֹׁכְחֵי אֱלוֹהַּ פֶּן אֶטְרֹף וְאֵין מַצִּיל׃
זֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי וְשָׂם דֶּרֶךְ
אַרְאֶנּוּ בִּישׁוּעַת אֱלֹהִים׃ לא.
לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ בְּבוֹא
אֵלָיו נָתָן הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר בָּא אֶל
בַּת שָׁבַע חַנֵּנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ
כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעָי׃ הֶרֶב
כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי׃
כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי
תָמִיד׃ לְךָ לְבַדְּךָ חָטָאתִי
וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי לְמַעַן
תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ׃
הֵן בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא
יְחָמַתְנִי אִמִּי׃ הֵן אֱמֶת חָפַצְתָּ
בַּטֻּחוֹת וּבְסָתֻם חָכְמָה תוֹדִיעֵנִי׃
תְחַטְּאֵנִי בְּאֵזוֹב וְאֶטְהָר

Pūtiua.be.Tex.heb. pſ.lii.

תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג אַלְבִּין׃ תַּשְׁמִיעֵנִי
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה תָּגֵלְנָה עֲצָמוֹת
דְּכִיתָ׃ הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחַטָּאָי וְכָל
עֲוֹנֹתַי מְחֵה׃ לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי
אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי׃
אַל תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ
קָדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנִּי׃ הָשִׁיבָה
לִי שְׂשׂוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה
תִסְמְכֵנִי׃ אֲלַמְּדָה פּוֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ
וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ׃ הַצִּילֵנִי
מִדָּמִים אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְשׁוּעָתִי
תְּרַנֵּן לְשׁוֹנִי צִדְקָתֶךָ׃ אֲדֹנָי
שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃
כִּי לֹא תַחְפֹּץ זֶבַח וְאֶתְּנָה עוֹלָה
לֹא תִרְצֶה׃ זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ
נִשְׁבָּרָה לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים
לֹא תִבְזֶה׃ הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת
צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ אָז
תַּחְפֹּץ זִבְחֵי צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל אָז
יַעֲלוּ עַל מִזְבַּחֲךָ פָּרִים׃

liii.

לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃ בְּבוֹא דוֹאֵג
הָאֲדֹמִי וַיַּגֶּד לְשָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ בָּא
דָוִד אֶל בֵּית אֲחִימֶלֶךְ׃
מַה תִּתְהַלֵּל בָּרָעָה הַגִּבּוֹר חֶסֶד
אֵל כָּל הַיּוֹם׃ הַוּוֹת תַּחְשֹׁב
לְשׁוֹנֶךָ כְּתַעַר מְלֻטָּשׁ עֹשֵׂה
רְמִיָּה׃ אָהַבְתָּ רַע מִטּוֹב
שֶׁקֶר מִדַּבֵּר צֶדֶק סֶלָה׃
אָהַבְתָּ כָּל דִּבְרֵי בַלַּע לְשׁוֹן מִרְמָה׃
גַּם אֵל יִתָּצְךָ לָנֶצַח יַחֲתְךָ וְיִסָּחֲךָ
מֵאֹהֶל וְשָׁרְשְׁךָ מֵאֶרֶץ חַיִּים סֶלָה׃
וְיִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִרָאוּ וְעָלָיו
יִשְׂחֲקוּ׃ הֵן הַגֶּבֶר לֹא יָשִׂים
אֱלֹהִים מָעוֹזּוֹ וַיִּבְטַח בְּרֹב עָשְׁרוֹ
יַעַז בְּהַוָּתוֹ׃ וַאֲנִי כְּזֵית רַעֲנָן
בְּבֵית אֱלֹהִים בָּטַחְתִּי חָסַד

Trāſla.B.Piero.

lauabis me & ſuper niſ
uē dealbabor. Auditū
mihi facies gaudiū & le
titiam: vt exultēt oſſa q̄
cōfregiſti. Abſcōde fa
ciē tuā a pctis meis: & ō
ēs iniquitates meas dē
le. Cor mūdū crea mi
hi deus: & ſpūm rectū
renoua in viſceribus
meis. Ne pīcias me a
facie tua: & ſpiritum oo
ſanctum tuum ne aufe
ras a me. Redde oooooo
mihi letitiā ieſu tui: & ſpiritu potenti oooooooo
confirma me. Docebo iniquos vias tuas: oooo
& peccatores ad te reuertentur. Libera me
de ſanguinibus deus
deus ſalutis mee: ooooooo
laudabit lingua mea iu
ſtitiam tuam. Domine
labia mea apies: & os
meū annūciabit laudē
tuā. Nō ei vis vt victi
mā feriā: nec holocau
ſtū tibi placet. Sacrifici
um dei ſpiritus oooooooo
contribulatus: cor cō
tritū & humiliatū deus
nō deſpicies. Benigne
fac in voluntate tua oooo
ſion: vt edificētur mu
ri hieruſalē. Tunc ooo
ſuſcipies ſacrificiū iuſti
tie oblatiōes & holocau
ſta: tunc imponent ſu
per altare tuū vitulos.

Victori itellect? da
uid cum veniſſet doec
idumeus & annūciaſſet
ſauli dicens ei: venit
dauid i domum achi
melech. lii.

Quid gloriaris in ma
litia potēs: mia ooo
dei tota die. Inſidias
cogitat lingua tua: q̄ſi
nouacula acuta faciens
dolum. Dilexiſti malū
magis quam bonum:
mendaciū magis quā
loqui iuſtitiam. Semp.
Dilexiſti oia verba ad
deuorādū: liguā dolo
ſā: Sed deus deſtruet te
in ſēpiternū: terrebit
te & euellet de taberna
culo tuo: & erradicabit
te de fra viuētiū. Sp.
Videbunt iuſti & time
būt: & ſuper eum oooo
ridebūt. Ecce vir qui
nō poſuit deū fortitu
dinē ſuā: ſed ſperauit i
multitudinē diuitiarum
ſuarum: confortatus eſt
in inſidiis ſuis. Ego autē
ſicut oliua virēs in do
mo dei: ſperaui in mia

Trāſ.Gre.lex.cū interp.latina.

lauabis me τ ſup niue dealbabor. Auditui meo dabis
πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Ακουτιῆς μου
gaudiū τ letitiā: exultabūt oſſa humi
ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπει
liata. Auerte faciē tuā a pctis
νωμένα. Απόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
meis: τ oēs iniquitates meas dele. Cor mū
μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. Καρδίαν κα
dū crea in me deus: τ ſpūm recti inoua in
θαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν
viſceribꝰ meis. Ne pīcias me a facie
τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου
tua: τ ſpūm tuū ſcūm ne auferas a me.
σου, καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.
Redde mihi letitiā ſalutaris tui: τ ſpūi
Απόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύ
tu principali cōfirma me. Docebo iniquos vias tuas:
ματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου,
τ impī ad te cōuertētur. Libera me de ſāguinib
καὶ ἀσεβεῖς ἐπί σὲ ἐπιστρέψουσι. Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ
deus deus ſalutis mee: exultabit lingua mea
θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου
iuſtitiā tuā. Dñe labia mea aperies: τ
τὴν δικαιοσύνην σου. Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ
os meū ānūtiabit laudē tuā. Quīa ſi voluiſſes
στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. Οτι εἰ ἠθέλησας
ſacrificiū: holocauſtio nō delectaberis. Sacri
θυσίαν, ἔδωκα ἄν· ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. Θυ
ficiū deo ſpūs cōtribulatus: cor cōtri
σία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμ
tū τ humiliatū deus nō deſpiciet. Benigne fac
μένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. Αγάθυνον
dñe in bona volūtate tua ſion: τ edificētur mu
κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεί
ri hieruſalē. Tūc acceptabis ſacrificiū iuſtitie
χη ἱερουσαλήμ. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης
oblationē τ holocauſta: tūc imponēt ſup al
ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυ
tare tuū vitulos.
σιαστήριόν σου μόσχους.

In finē intellectus dō: cū venit do
Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ δαυίδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν δὼ
ec idumeus τ annūtiauit ſauli τ dixit
εκ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ σαοὺλ, καὶ εἰπεῖν
ei: venit dō in domū abimelech. ſi.
αὐτῷ, ἦλθε δαὼδ εἰς τὸν οἶκον ἀβιμέλιχ. νδ.

Quid gliaris in malitia q̄ potēs eo in iniq̄tate tota die
Τί ἐγκαυχᾶσαι κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν
iniuſtitiā cogitauit lingua tua. Sicut nouacula acuta fe
ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου. Ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐ
ciſti dolū. Dilexiſti malitiā ſup benignitatē.
ποίησας δόλον. Ηγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην.
iniq̄tatē magis q̄ loqui equitatē. Dilexiſti om
ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην. Ηγάπησας πάν
nia verba precipitatiōis: linguā dolo ſā. Propt
τα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν. Διὰ
hoc deus deſtruet te in finē: euellet te τ emigra
τοῦτο ὁ θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος, ἐκσπάσαι σε καὶ μετοικι
bit te de tabnaculo tuo: τ radicē tuā de fra
σεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματός σου, καὶ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς
uiētū. Videbūt iuſti τ timebūt: τ ſup
ζώντων. Οψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐ
eū ridebūt: τ dicēt. Ecce hō: q̄ nō poſuit
τὸν γελάσονται, καὶ ἐροῦσιν. Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο
deū adiutorē ſuū: Sed ſperauit in multitudie
τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, Ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τῷ πλήθει
diuitiaꝝ ſuaꝝ: τ ꝓualuit in vanita
τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότη
te ſua. Ego āt ſicut oliua fructifera in domo
τι αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ
dei: Speraui in mia
θεοῦ, Ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος

deī in eternū: ⁊ in seculū seculi. Cō
τοῦ θεοῦ ὡς γὰρ αἰῶνα, καὶ εἰς γὰρ αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ex
fitebor tibi in seculū: qz feciſti. ⁊ expe
μολογήσομαί σοι εἰς γὰρ αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας. καὶ ὑπο
ctabo nomē tuū: qm̄ bonū in ꝓſpectu ſctōꝝ tuoꝝ.
μενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.
In finē pro amaleth intellect̄ dd. ſ:.
Εἰς γὰρ τέλος ὑπὲρ μαελὲθ συνέσεως τῷ δαὶδ'. νβ'.
Dixit in ſpiritu in corde ſuo: nō eſt deus. Cor
Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἔστι θεός. Διεφ
13.1 rupti ſūt ⁊ abominabiles facti ſūt in iniquitatib̄: nō eſt q̄ faciat
θάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν χρη
bonū. Deus de celo ꝓſpexit ſup filios
στότητα. Ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
holus: vt videat: ſi eſt intelligēs aut requ
τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν, εἰ ἔστι συνιὼν, ἢ ἐκζητῶν τὸν
rēs deū. Oēs declinauerūt ſimul inutiles facti ſūt: nō eſt q̄ faciat
θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
13.3 bonū nō eſt vſq; ad vnū. Nōne ſcient oēs q̄ operan
χρηστότητα: οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργα
tur iniq̄tatē: q̄ deuorāt plebē meā vt cibū
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσεως
panis? Dñm nō inuocauerūt: illic trepidauerūt
ἄρτου; Τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐφοβήθησαν
timore: vbi nō fuit timor. Qm̄ deus diſſipauit oſſa eoꝝ
φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ τῶν
qui holibus placēt: cōfuſi ſunt: qm̄ deus ſpreuit eos.
ἀρεσκόντων, κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐ
Quis dabit ex ſion ſalutare iſrael? cū
τούς. Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ
auerterit deꝰ captiuitatē plebis ſue.
ἐπιστρέψαι τὸν θεὸν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
Exultabit iacob ⁊ letabitur iſrael..
Ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ.
In finē in hymnis intellectus dauid: cū
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ δαυίδ, ἐν τῷ
venisſēt ziphei ⁊ dixiſſent ſaul nōne
ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους καὶ εἰπεῖν τῷ σαοὺλ οὐκ ἰδοὺ
dauid abſcōditꝰ ē apꝺ nos: 53.
δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν; νγ'.
Deus in nōie tuo ſaluū me fac: ⁊ in virtu
Ὁ θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνά
te tua iudicabis me. Deus exaudi oratio
μει σου κρινεῖς με. Ὁ θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευ
nē meā: auriby⁹ pcipe verba oris mei. Qm̄ a
χῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. Ὅτι ἀλ
lieni inſurrexerūt aduerſū me: ⁊ fortes q̄ſierūt ani
λότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυ
mā meā: ⁊ nō ꝓpoſuerūt deū ante cōſpectū ſuū. Ecce enī
χήν μου, καὶ οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. Ἰδοὺ γὰρ
deus adiuuat me: ⁊ dñs ſuſceptor aie mee.
ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου.
Auerte mala inimicis meis: in Xitate tua
Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου
diſpde illos. Volūtarie ſacrificabo tibi: cōfitebor
ἐξολόθρευσον αὐτούς. Ἑκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι
noī tuo dñe: qm̄ bonū. Qm̄ ex oī ſit
τῷ ὀνόματί σου κύριε, ὅτι ἀγαθόν. Ὅτι ἐκ πάσης
tribulatiōe eripuiſti me: ⁊ ſup inimicos meos deſ
θλίψεως ἐῤῥύσω με; καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖ
pexit oculus meus.
δεν ὁ ὀφθαλμός μου.
In finē ⁊hymnis intellectus aſaph. ſ4.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ ἀσαφ. ρδ'.
Exaudi deus oꝛonē meā ⁊ ne deſperueris
Ἐνώτισαι ὁ θεὸς τὴν προσευχήν μου καὶ μὴ ὑπερίδῃς
deꝓcationē meā: itēde mihi ⁊ exaudi me. Cōtriſtat⁹
τὴν δέησίν μου, πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. Ἐλυπή
ſū in exercitatiōe mea: ⁊ cōturbat⁹ ſū a voce inimici:
θην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ,
⁊ a tribulatiōe peccatoꝝ. Qm̄ declinauerūt
καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλῶν. Ὅτι ἐξέκλιναν

'dei in[n] ſeculū '& in eter
nū. [m]Cōfitebor tibi[n] i ſe
culū[o] qm̄[p] feciſti: [q] & ex
pectabo[r] nomē tuū [s] qm̄
'bonum[t] in cōſpectu 'ſā
ctorum tuorum.
[a]Victori[b] per[c] chorū[d] eru
ditio[e] dauid. 53.
Dixit[g] ſtultus[h] in cor
de ſuo 'nō eſt[k] deus:
'corrupti ſūt [m] abomina bi
les facti ſunt in[n] iniquita
te: [r] nō ē[s] qui faciat [q] bo
nū. [r] Deus[u] de celo [t] ꝓſpe
xit[x] ſup[y] filios 'hoim: 'vt
videret[a] ſi eſt[b] intelligens
'requirēs[c] deū. [r] Oes[e] a
uerſi ſunt: [b] piter 'adhese
rūt: [h] non eſt 'qui faciat
[m] bonū: [n] nō eſt vſq; ad[r] v
nū. [q] Nūquid nō[r] cogno
uerūt[q] q operantur [r] iniqui
tatē: [u] qui comedūt[x] po
pulū meū 'vt cibū' pānis:
[a] deū [b] nō [c] inuocauerunt.
[d] Ibi[e] timuerūt[f] timore v
bi[g] non[h] erat 'timor: [k] qm̄
'deus[m] diſpſit[n] oſſa[o] circū
dātiū te: [r] cōfunderis[s] q a
'deus[t] piecit eos. 'Quis
[u] dabit[x] ex ſiō[y] ſalutare 'iſ
rael? [a] cū reduxerit [b] deus
'captiuitatē[c] ppli ſui: [d] e
xultabit[e] iacob[f] letabitur
[g] iſrael. [a] Victori[b] in
orgānis[c] eruditio [d] dauid:
[e] cū venerunt[f] ziphei [g] &
dixerunt[h] ſauli: 'nonne
[i] dauid[k] abſconditus eſt
[m] apud nos? 54.
Deus[e] in nomine tuo
'ſalua me: [g] & in for
titudie tua[f] vlciſcere me.
[a] Deus[f] exaudi[g] orationē
meam: 'auribus percipe
'verba 'oris mei. [e] Quia
[b] alieni[c] inſurrexerūt[d] ad
uerſum me: [e] & fortes[f] q̄
ſierūt[g] aiam meā: & [h] non
'propoſuerūt[k] deum [l] in
conſpectu ſuo. [m] Sp. [n] Ec
ce[o] deus[p] auxiliatur[q] mi
hi: [r] dñs[s] ſuſtentās[t] animā
meā. [u] Redde[x] malū [y] inſi
diatoribus meis: 'in veri
tate tua [a] diſperde illos.
[b] Volūtarie [c] ſacrificabo
[d] tibi: [e] cōfitebor[f] noī tuo
[g] dñe[h] qm̄ [i] bonum. [k] Qm̄
[l] ex oī[m] tribulatiōe[n] libe
rauit me: [o] & inimicos
meos[p] deſpexit[q] oculus
meus. [a] Victori[b] in pſal
mis[c] eruditio [d] dd. 55.
Exaudi[e] de[f] oꝛonem
meā: [g] & ne [h] deſpici
as[k] deꝓcationē meā. [l] At
tēde[m] mihi[n] & exaudi me
[o] hūiliatus ſū[p] in medita
tōe mea[q] et cōturbat[r] A
vōce[s] iimici[t] a facie[u] pſe
q̄tis[x] ipū: [y] qm̄[z] piecerūt

'אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד: אוֹדְךָ לְעוֹלָם
עָשִׂיתָ וָאֲקַוֶּה שִׁמְךָ כִּי טוֹב
נֶגֶד חֲסִידֶיךָ: liii. לַמְנַצֵּחַ
עַל מָחֲלַת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: אָמַר
נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ
וְהִתְעִיבוּ עָוֶל אֵין עֹשֵׂה טוֹב:
אֱלֹהִים מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי
אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ
אֶת אֱלֹהִים: כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ
אֵין עֹשֵׂה טוֹב אֵין גַּם אֶחָד:
הֲלֹא יָדְעוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי
אָכְלוּ לֶחֶם אֱלֹהִים לֹא קָרָאוּ:
שָׁם פָּחֲדוּ פָחַד לֹא הָיָה פָּחַד כִּי
אֱלֹהִים פִּזַּר עַצְמוֹת חֹנְפֶךָ הֹבַשְׁתָּה
כִּי אֱלֹהִים מְאָסָם: מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן
יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב אֱלֹהִים
שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח
יִשְׂרָאֵל: liiii. לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת
מַשְׂכִּיל לְדָוִד: בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ
לְשָׁאוּל הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר
עִמָּנוּ: אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ
הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרָתְךָ תְּדִינֵנִי:
אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה
לְאִמְרֵי פִי: כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי
וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ
אֱלֹהִים לְנֶגְדָּם סֶלָה: הִנֵּה אֱלֹהִים
עֹזֵר לִי אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי נַפְשִׁי: יָשֵׁב
רַע לִשּׁוֹרְרָי בַּאֲמִתְּךָ הַצְמִיתֵם:
נְדָבָה אֶזְבְּחָה לָךְ אוֹדֶה שִׁמְךָ
יְהוָה כִּי טוֹב: כִּי מִכָּל צָרָה הִצִּילָנִי
וּבְאֹיְבַי רָאֲתָה עֵינִי: lv. לַמְנַצֵּחַ
בִּנְגִינוֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: הַאֲזִינָה
אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל תִּתְעַלַּם
מֵאֶתְחַנָּתִי: הַקְשִׁיבָה לִי וַעֲנֵנִי
אָרִיד בְּשִׂיחִי וְאָהִימָה: מִקּוֹל
אוֹיֵב מִפְּנֵי עֹקֶת רָשָׁע כִּי יָמִיטוּ

Pūtiua.he.Tex.heb. pſ.lv.	Trāſla.B.Iero.	Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.
עָלַי אָוֶן וּבְאַף יִשְׂטְמוּנִי׃ לִבִּי	[a]ſup me [b]iniquitatē [c]& in furore [b]aduerſabāt mihi.	in me iniqtatē: τ in ira moleſti erāt mihi. Cor meū
יָחִיל בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת מָוֶת נָפְלוּ	[c]Cor meū [c]doluit [a]in vitalibus meis: [b]& terrores	ἐπ' ἐμὶ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι. Η καρδία μου
עָלָי׃ יִרְאָה וּרְעָדָה יָבֹאוּ בִי	[a]mortis [b]ceciderūt [a]ſuper me. [c]Timor [b]& tremor	cōturbata ē in me: τ formido mortis cecidit ſup me.
וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת׃ וָאֹמַר מִי יִתֶּן לִי	[c]venit [a]ſup me: [b]& opuit me [a]caligo. [c]Et dixi [a]quis	Τimor τ tremor venit ſup me: τ cōtexerūt me tene
אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁכֹּנָה׃	[a]dabit [a]mihi [a]pēnas [a]colū	bre. Et dixi: ḋs dabit mihi pennas ſicut colūbe:
הִנֵּה אָרְחִיק נְדֹד אָלִין בַּמִּדְבָּר	be: vt [a]volē [b]& requieſcā.	τος. Καὶ εἶπα, τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσὶ πτερύσσης,
סֶלָה׃ אָחִישָׁה מִפְלָט לִי מִרּוּחַ	[c]Vt [b]pcul [a]abeā: [b]& [c]cōmo	τ volabo τ requieſcā? Ecce elōgauī fu
סָעָה מְסָעַר׃ בַּלַּע אֲדֹנָי פַּלַּג	rer [a]in deſerto. ooooooooo	giēs τ māſi in ſolitudie. Expectabā
לְשׁוֹנָם כִּי רָאִיתִי חָמָס וְרִיב	[b]Sp. [a]Feſtinabo vt [b] ſal	γαδίων καὶ ἐκλίθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. Προσεδεχόμην τὸν
בָּעִיר׃ יוֹמָם וָלַיְלָה יְסוֹבְבוּהָ עַל	uet [a]me a ſpiritu ooooooooooo	θεὸν ḋ ſalūm me facit a puſillanimitate ſpūs τ a tēpe
חוֹמֹתֶיהָ וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ׃	[a]tēpeſtatis & [a]turbinis.	ſtate. Precipita ḋne τ diuide linguas
הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא יָמִישׁ מִרְחֹבָהּ	[b]Precipita [a]domine [c]diui	δος. Καταπόντισον κύριε καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας
תֹּוכָהּ׃ כִּי לֹא אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי	de [a]linguas eorū: [c]qm [a]vi	cor: qm vidi iniqtatē τ cōtradictionē i ciuitate.
וְאֶשָּׂא לֹא מְשַׂנְאִי עָלַי הִגְדִּיל	di [c]iniquitatē [c]& cōtradi	ἀὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
וְאֶסָּתֵר מִמֶּנּוּ׃ וְאַתָּה אֱנוֹשׁ	ctiōem [c]in ciuitate. [a] Die	Die ac nocte circūdabit eā ſup muros eius:
כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי׃ אֲשֶׁר	[b]ac nocte [c]circūeuntes	Ημέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς,
יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים	[c]muros eius: [c]ſcelus [a]&	τ iniqtas τ labor in medio eius τ iniuſtitia. Et nō de
נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ׃ יָשִׁי מָוֶת עֲלֵימוֹ	dolor [b]in medio eius. [c] In	καὶ ἀνομία καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία. Καὶ οὐκ ἐξέ
יֵרְדוּ שְׁאוֹל חַיִּים כִּי רָעוֹת	ſidie [a]invitalibus eius: [c]&	fecit de plateis eius vſura τ dolus. Quia ſi
בִּמְגוּרָם בְּקִרְבָּם׃ אֲנִי אֶל אֱלֹהִים	nō [a]recedit [a]de plateis e	λιπεῖν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος. Οτι εἰ
אֶקְרָא וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי׃ עֶרֶב	ius [b]dānū [b]& fraudulētia.	inimic [a] maledirisſet mihi ſubſtinuiſſē vtiq. Et ſi is ḋoderat me
וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמָה	[c]Nō [a] eī [c]inimicus [c]ex p	ὁ ἐχθρὸς ἀνείδισέ μοι ὑπέσχηκα ἄν. Καὶ εἰ ὁ μισῶν μι
וַיִּשְׁמַע קוֹלִי׃ פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי	brauit mihi [a]vt ſuſtineā:	ſup me magna locut [a] fuiſſet: abſcōdiſſē me forſitā ab eo.
מִקְּרָב לִי כִּי בְּרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי׃	[c]nec [c]is q me oderat [c]ſup	ἐπ' ἐμὶ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ.
יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וְיוֹשֵׁב קֶדֶם	me [c]magnificatus eſt [b]vt	Συ ὁ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μου καὶ γνωστός μου,
סֶלָה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא	abſcōdar [c]ab eo. [b] Sed tu	Qui ſimul mecū dulces capiebas cibos: in domo
יָרְאוּ אֱלֹהִים׃ שָׁלַח	[c]hō [c]vnanimis me?: [c]dux	Ος ἐπιτιθεὶς γλυκάσματά μοι ἐδίσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τ
יָדָיו בְּשִׁלְּמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ׃ חָלְקוּ	meus [b]& notus meus.	dei ambulauim [a] in cōſenſu. Veniat iā mors ſup
מַחְמָאת פִּיהוּ וְקֶרֶב לִבּוֹ רַכּוּ דְבָרָיו	[c]Qui [a]ſil [c]habuimus dul	αὐτοῦ ἐπορευόμεθα ἐν ὁμονοίᾳ. Ελθέτω ὁ θάνατος ἐπ' αὐ
מִשֶּׁמֶן הֵמָּה פְתִיחוֹת׃ וְהַשְׁלֵךְ	ce [a]ſecretū: ī [a]domo [c] dei	illos: τ deſcēdāt in infernū viuētes. Quia neq
עַל יְהוָה יְהָבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ	[a]ābulauimus [c]in terrore.	τους, καὶ καταβάτωσαν εἰς ᾅδου ζῶντες. Οτι πον
לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק׃	[c]Veniat [a]mors [c]ſup eos:	tie in hitaculis eor in medio eor. Ego ad
וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר	[a]deſcēdāt in [c]infernū [c]vi	ρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. Εγὼ πρὸς
שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא	uētes: [c]quoniā [a]nequitie	deū clamaui: τ dñs exaudiuit me. Veſpe
יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ׃	[b]in cōgregatiōe eorū [c]i	ρὸν καὶ πρωΐ, καὶ ὁ κύριος ἐισήκουσέ μου. Εσπέρας
לַמְנַצֵּחַ עַל יוֹנַת	medio eorū. [b]Ego [c]ad [d]ū	τ mane τ meridie narrabo τ annūtiabo: τ
	um [c]clamabo: [b]& dñs [c]ſal	καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρίας διηγήσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ
	uabit me. [a] Veſpere oooo	exaudiet vocē meā. Redimet in pace
	[c]& mane [a]& meridie [a]lo	ἐισακούσεται τῆς φωνῆς μου. Λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν
	quar [b]& reſonabo: oooo	alaz meā ab hiis q appṗiāt mihi: qm iter multos
	[a]& exaudiet [c]vocem me	ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς
	am. [c]Redimet [a]in pace [c]a	erāt mecū. Exaudiet deus τ humiliabit il
	nimā meā [a]ab appṗiān	λους σὺν ἐμοί. Εισακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐ
	tibus [c]mihi: [c]multi [a]enim	los: qui eſt ab ſecula. Nō eſt enī illis
	[a]fuerūt [b]aduerſū me. [c]E	τους, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. Οὐ γὰρ ἔστι αὐτοῖς
	xaudiet [b]deus [c]& hūilia	cōmutatio: qm nō timuerūt deū: extēdit
	bit eos: [c]q iudex ē [a]ab ini	ἀπαλλαγμα, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν, ἐξέτεινε τὴν
	tio. [b]Sp: [b]nō [a]ei [a]mutātur	manū ſuā in retribuēdo. Cōtaminauerūt teſta
	[a]nec [a]timent [b]deum. [a]Ex	χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδίδοναι. Εβεβήλωσαν τὴν διա
	tendit oooooooooooooooo	mētū eius: diuiſi ſunt ab ira vultus
	[a]manū ſuam [a]ad pacifica	ἰσθμὸν αὐτοῦ, διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου
	ſua: [c]cōtaminauit [a]pactū	eius: τ appṗiāuerūt corda eor. Mollīti ſunt
	ſuū. [b]Nitidius [c]butyro [c]os	αὐτοῦ, καὶ ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. Ηπαλύνθησαν
	eius: [a]pugnat ātē [b]cor illi	ſermones eor ſup oleū: τ ipi ſunt iacula.
	us [c]molliores [b]ſermōes	οἱ λόγοι αὐτῶν ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι βολίδες.
	eius [c]oleo: [c]cū ſint [a]lācee.	Jacta ſup dñm curā tuā: τ ipe te enu
	[b]Proiice [c]ſup [b]dñm [c]chari	Επίρριψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε δια
	tatē tuā [a]m & ipſe [a]enutri	triet: nō dabit in eternū fluctuatiōes iuſto.
	et te: [a]nō [b]dabit [a]in eter	τρέψει, οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.
	nū [c]fluctuatiōem [a] iuſto.	Tu aūt deus deduces eos in puteū interitus. Vi
	[c] Tu autem [a]deus [c]dedu	Σὺ δὲ ὁ θεὸς καταξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς. Α
	ces eos [c]in puteum oooo	ri ſāguinū τ doloſi nō dimidiabūt
	[c]iteritus: [a]viri [b] ſanguinū	ῤεις αἱμάτων καὶ δολιόντος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς
	[c]& doloſi [a]non [c]dimidia	dies ſuos. ego āt dñe ſpabo in te.
	bunt [c]dies ſuos: [c]ego aūt	ἡμέρας αὐτῶν. ἐγὼ δὲ κύριε ἐλπιῶ ἐπὶ σέ.
	[b]fiduciam habeo tui.	In finē pro ppta ḋ
	[a]Victori [a]pro [c]colū	Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ oooooooo
	ba oooooooooooooooooo	

lvi.

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

a ſctis longe fact⁹ ē dauid in tituli in
ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυσμένου τῷ δαυὶδ εἰς σκλογρα
ſcriptiõe cū tenuerũt eũ allophyli in geth. lv.
φίαν ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν γέθ. τί,

Pſalma. ix. Ελέησόν με ὁ θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος,
tota die impugnãs tribulauit me. Cõculcauerũt
ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με. Κατεπάτησάν
me inimici mei tota die: qñ multi belli-
με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν, ὅτι πολλοὶ οἱ πολε-
tes aduersũ me ab altitudine. Die nõ timebo: ego
μοῦντές με ἀπὸ ὑψους. Ημέρας οὐ φοβηθήσομαι, ἐγὼ
vero ſpabo in te. In deo laudabo ſermõeꝫ
δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ. Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους
meos: in deo ſpaui: nõ timebo: qd faciet
μου, ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει
mihi caro? Tota die ꝟba mea execra
μοι σάρξ; Ολην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσ-
bãtur: aduersũ me oẽs cogitatiões eoꝝ in malũ.
σοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
Inhabitabũt t abſcõdẽt: ipſi calcaneũ
Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν, αὐτοὶ τὴν πτέρναν
meã obſeruabũt. Sicut ſuſtinuerũt alaz meã:
μου φυλάξουσι. Καθότι ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου,
pro nihilo ſaluos facies illos: in tra ppſos cõfriges.
ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις.
Deus vitã meã annũciaui tibi: poſuiſti lachrymas meas
Θεὸς τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι, ἔθου τὰ δάκρυά μου
in cõſpectu tuo: ſicut t in ꝓmiſſiõe tua. Cõuer
ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου. Επιστρέ-
tẽtur inimici mei retrorſũ in ḟcũq; die inuo-
ψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς ταπείσω. ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπι-
cauero te: ecce cognoui qñ deus meus es tu. In
καλέσωμαί σε, ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ. Επὶ
deo laudabo ꝟbũ: in dño laudabo ſermonẽ: in
Pſalma. xiv. τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον, ἐπὶ
deo ſpaui: nõ timebo: qd faciet mihi ho
τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει μοι ἄνθρω-
mo: In me deus vota: que reddã laudatiões tue.
πος; Εν ἐμοὶ ὁ θεός εὐχαί, ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου.
Qñ eripuiſti alaz meã de morte: ocu
Οτι ἐῤῥύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλ
los meos a lachrymis: t pedes meos de la
μούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθή-
pſu. Placebo coã dño: in lumine viuẽtiũ.
ματος. Ευαρεστήσω ἐνώπιον κυρίου, ἐν φωτὶ ζώντων.

In finẽ ne diſpdas dauid in tituli inſcri-
Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυὶδ εἰς στηλογραφί
ptiõe: cũ ipe fugeret a facie
αν, ἐν τῷ φεύγειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου
ſaul in ſpelunca. lvi.
σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον. lvi.

Miſerere mei deus: miſerere mei: qñ in te cõfidit
Ελέησόν με ὁ θεός, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπί σοὶ πέποιθεν
aia mea. Et in vmbra alaꝝ tuaꝝ ſpabo:
ἡ ψυχή μου. Καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ,
donec trãſeat iniqtas. Clamabo ad deũ
ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. Κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν
altiſſimũ: deũ qui bñ fecit mihi. Miſit
ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. Εξαπέστειλεν
de celo t liberauit me: dedit in opprobriũ cõ
ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὀνειδισμοὺς τοὺς κα
culcantes me. Miſit deus miaz ſuã
ταπατοῦντάς με. Εξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ
t veritatẽ ſuã: t eripuit alaz
καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, καὶ ἐῤῥύσατο τὴν ψυχήν
meã de medio catulop leonũ: dormiui cõturbatus.
μου ἐκ μέσου σκύμνων, ἐκοιμήθην τεταραγμένος. Υἱοὶ ἀν-
filij hoiũ dentes eop arma t ſagitte: t lingua eop gla
θρώπων ὀδόντες αὐτῶν ὅπλα καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαι
dius acutus. Exaltare ſup celos deus t in
ρα ὀξεῖα. Υψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς καὶ ἐπὶ

Trāſla. B. Hie.

muta eo q̄ ꝓcul abie-
rit dauid humilis & ſim
plex q̄ſi retinuerũt eum
philiſtiim in geth. lvi.

Miſerere mei deus
q̄ſi cõculcauit me
hõ: tota die pugnans
tribulauit me. Cõcul-
cauerunt me inſidiato-
res mei tota die: multi
eni qui pugnãt contra
me altiſſime. Quacunq;
die territus fuero: ego
in te cõfidã. In ḋo lau
dabo verbũ eius: in ḋo
ſpaui nõ timebo quid
faciat caro mihi. Tota
die ſermonibus me oco
affligebãt: contra me
oẽs cogitatiões eorũ i
malũ. Cõgregabuntur
abſcõdite: plãtas meas
obſeruabũt expectan
tes aiam meam. Quia
nullus eſt ſaluus in eis:
in furore ppios detra-
hes de. Secretiora mea
nũeraſti: pone lachry-
mã meã in cõſpectu tuo
ſed nõ in narratiõe tua.
Tũc cõuertẽtur inimici
mei retrorſũ in ḋcũq;
die inuocauero: hoc
ſcio quia deus me es.
In deo laudabo verbũ
in domino ooooooooooo
predicabo ſermonem.
In deo ſperabo: non
timebo quid faciat
mihi homo. In me ſũt
deus vota tua: reddã
gratiarum actiões tibi.
Quia eripuiſti aiam
meã de morte: & pedes
meos de lapſu: vt am-
bulem coram deo ooooo
in lumine viuentium.

Victori vt nõ diſpdas
dauid humilem & ſim
plicem: quando fugit
a facie ſaul in ſpelun-
ca. lvii.

Miſerere mei de9 mi
ſerere mei: qm̃ i te
ſperat aia mea: & in
vmbra alarũ tuarũ ſpa-
bo: donec trãſeant in-
quitates. Inuocabo deum
altiſſimum: deũ vlto-
rẽ meum. Mittet ooooooo
de celo & ſaluabit me:
exprobrabit conculcã-
tibus me Sp: mittet de
us miam ſuã & veritatẽ
ſuã. Anima mea in me
dio leonum dormiuit
ferocientiũ: filii homi-
num dentes eorũ lãcea
& ſagitte & lingua eo-
rum gladius acutus. oo
Exaltare ſuper celos
deus: in oooooooooooooo

Tex. heb. p̄s. lvi. lvii. Pītiua. he.

בַּתַּם	אֶלֶם רְחוֹקִים לְדָוִד מִכְתָּם בְּאָחְזָ
אֶת	אוֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים בְּגַת׃ חָנֵּנִי
אֱנוֹשׁ	אֱלֹהִים כִּי שַׁאֲפַנִי אֱנוֹשׁ כָּל
לָחַץ	הַיּוֹם לֹחֲמִי יְלַחֲצֵנִי׃ שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרַי
רַבִּים	כָּל הַיּוֹם כִּי רַבִּים לֹחֲמִים לִי
רוּם יָרֵא	מָרוֹם׃ יוֹם אִירָא אֲנִי אֵלֶיךָ
בָּטַח הָלַל	אֶבְטָח׃ בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דְּבָרוֹ
	בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מָה
עָשָׂה	יַעֲשֶׂה בָשָׂר לִי׃ כָּל הַיּוֹם דְּבָרַי
עָצַב חָשַׁב	יְעַצֵּבוּ עָלַי כָּל מַחְשְׁבֹתָם לָרָעָה׃
רוּץ גּוּר	יָגוּרוּ יִצְפֹּנוּ הֵמָּה עֲקֵבַי יִשְׁמֹרוּ
צָפַן שָׁמַר	כַּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי׃ עַל אָוֶן פַּלֵּט
קוּם	לָמוֹ בְּאַף עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים׃
יָרַד	נֹדִי סָפַרְתָּ אַתָּה שִׂימָה דִמְעָתִי
שׂוּם	נְאֹדֶךָ הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ׃ אָז
שׁוּב אָיַב	יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי אָחוֹר בְּיוֹם אֶקְרָא
אָחַר קָרָא	זֶה יָדַעְתִּי כִּי אֱלֹהִים לִי׃
הָלַל	בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר בַּיהוָה
	אֲהַלֵּל דָּבָר׃ בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא
יָרֵא עָשָׂה	אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם לִי׃ עָלַי
עָלָה שָׁלַם	אֱלֹהִים נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדוֹת לָךְ׃
יָדָה נָצַל	כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא רַגְלַי
דָּחָה הָלַךְ	מִדֶּחִי לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים
פָּנָה	בְּאוֹר הַחַיִּים׃ lvii. לַמְנַצֵּחַ אַל
נָצַח	תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוֹ
שָׁחַת כְּתָם	מִפְּנֵי שָׁאוּל בַּמְּעָרָה׃
פָּנָה	חָנֵּנִי אֱלֹהִים חָנֵּנִי כִּי בְךָ חָסָיָה
	נַפְשִׁי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה
עָבַר חָוָה	עַד יַעֲבָר הַוּוֹת׃ אֶקְרָא לֵאלֹהִים
קָרָא עָלָה	עֶלְיוֹן לָאֵל גֹּמֵר עָלָי׃ יִשְׁלַח
שָׁלַח יָשַׁע	מִשָּׁמַיִם וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרַף שֹׁאֲפִי
	סֶלָה יִשְׁלַח אֱלֹהִים חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ׃
שָׁכַב	נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאִם אֶשְׁכְּבָה
חָנָה	לֹהֲטִים בְּנֵי אָדָם שִׁנֵּיהֶם חֲנִית
חֵץ לָשׁוֹן	וְחִצִּים וְלָשׁוֹנָם חֶרֶב חַדָּה׃
חָדַר רָמָם	רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל

כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃ רָשֶׁת הֵכִינוּ לִפְעָמַי כָּפַף נַפְשִׁי כָּרוּ לְפָנַי
שִׁיחָה נָפְלוּ בְתוֹכָהּ סֶלָה׃ נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן לִבִּי אָשִׁירָה
וַאֲזַמֵּרָה׃ עוֹרָה כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר׃ אוֹדְךָ
בָעַמִּים אֲדֹנָי אֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים׃ כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד
שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ׃ רוֹמָה עַל שָׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃

lviiij.

לַמְנַצֵּחַ אַל תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם׃ הַאֻמְנָם אֱלֵם צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן
מֵישָׁרִים בְּנֵי אָדָם׃ אַף בְּלֵב עוֹלוֹת תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ חֲמַס
יְדֵיכֶם תְּפַלְּסוּן׃ זָרוּ רְשָׁעִים מֵרָחֶם תָּעוּ מִבֶּטֶן דִּבְּרֵי כָזָב׃
חֲמַת לָמוֹ כִּדְמוּת חֲמַת נָחָשׁ כְּמוֹ פֶתֶן חֵרֵשׁ יַאְטֵם אָזְנוֹ׃
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע לְקוֹל מְלַחֲשִׁים חוֹבֵר חֲבָרִים מְחֻכָּם׃ אֱלֹהִים
הָרַס שִׁנֵּימוֹ בְּפִימוֹ מַלְתְּעוֹת כְּפִירִים נְתֹץ יְהוָה׃ יִמָּאֲסוּ כְמוֹ
מַיִם יִתְהַלְכוּ לָמוֹ יִדְרֹךְ חִצּוֹ וְיִהְיוּ כְמוֹ יִתְמוֹלָלוּ׃ כְּמוֹ שַׁבְלוּל תְּמֵס
יַהֲלֹךְ נֹפֶל אֵשֶׁת בַּל חָזוּ שֶׁמֶשׁ׃ בְּטֶרֶם יָבִינוּ סִירֹתֵיכֶם אָטָד כְּמוֹ
חַי כְּמוֹ חָרוֹן יְשַׁעֲרֶנּוּ׃ יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי חָזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחַץ
בְּדַם הָרָשָׁע׃ וְיֹאמַר אָדָם אַךְ יֵשׁ פְּרִי לַצַּדִּיק אַךְ יֵשׁ אֱלֹהִים
שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ׃

lix.

לַמְנַצֵּחַ אַל תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשָׁלַח שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ׃
הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי׃ הַצִּילֵנִי

omni terra gloria tua
Rete parauerunt
greſſib⁹ meis ad incur
uādā aiam meā foderūt
āte me fouea ceciderūt
i mediū eius. Sēp. Pa
ratū cor meū deus: pa
ratū cor meū: cantabo
& pſalā. Surge gloria
mea: ſurge pſalterium
& cithara: ſurgam ma
ne. Confitebor tibi
in populis dñe: canta
bo tibi in gentibus
Quia magna vſq ad
celos mia tua: & vſq
ad nubes veritas tua. E
xaltare ſuper celos
deus: omi terra glo
ria tua.

Victori vt non diſ
perdas dauid humilē
& ſimplicem. 58.
Si vere vtiq iuſtitiā
loquimini: recta iu
dicate filii hominum.
Etenim in corde ini
quitates operamini: in
terra iniquitates
manuum veſtrarū ap
pendite. Alienati
ſunt peccatores a vul
ua: errauerunt ab vte
ro loquentes mendaci
um. Furor eorum ſicut
furor ſerpentis: ſicut
reguli ſurdi obturan
tis aurem ſuam. Vt nō
audiat vocem murmu
rantium: nec incantato
ris incantationes' calli
das. Deus excute den
tes eorum in ore eo
rum: molares leonum
confringe domine.
Diſſoluantur quaſi aq
que defluūt: intē
dit arcum ſuum donec
conterantur. Quaſi
vermis tabefactus
ꝓträſeant: q̄ſi abortiuū
mulieris qd non vidit
ſolē. Antecꝫ creſcant
ſpine vſe in rhānū: q̄ſi
viuētes quaſi ira tēpe
ſtas rapiet eos. Letabi
tur iuſtus cū viderit vl
tionē: pedes ſuos laua
bit i ſanguīe impii. Et
dicet homo vere fru
ctus eſt iuſto: vere eſt
deus iudicans in terra.

Victori vt nō diſp
das dauid humilem &
ſimplicem: quando mi
ſit ſaul vt cuſtodirēt do
mum vt occiderent eū.
59.

Rue me de inimi
cis meis deus me?:
a reſiſtentibus mihi p
tege me. Libera me

οσιι terra glia tua. Laqueū parauerūt pedib⁹
πᾶσαν τὴν γῆν ὑπόστρωσον. Γαγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσί
meis: & incuruauerūt aiaz meā. Foderūt aū fa
μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. Ὤρυξαν πρὸ πρό
cie meā fouea: & inciderūt in eā. Dp̄.
σώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσον εἰς αὐτόν. Διάψαλμα.
Paratū cor meū deus paratū cor meū: cāntabo
Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ἄσομαι
& pſalmū dicā in glia mea. Exurge glia mea: exur
καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρ
ge pſalteriū & cithara: exurgā diluculo. Cōfite
θητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολο
bor tibi in ppliſ dñe: pſalmū dicā tibi in gētib⁹. Quia
γήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. Ὅτι
magnificata ē vſq ad celos mia tua: & vſq ad nu
ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφε
bes veritas tua. Exaltare ſup celos deus: &
λῶν ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ
ſup oēs trā glia tua.
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

In finē ne diſpdas ꝺ̄ō Tituli ſcriptiōe. 57.
Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν. νζ̄.

Si vere vtiq iuſtitiā loquimini: recta iudicate fi
Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθείας κρίνατε υἱ
lij hoīus. Et eſt in corde iniquitatē operamini
οἱ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε
in tra: iniuſtitiā manus veſtre cōcinnāt. alie
ἐν τῇ γῇ, ἀδικίας αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν. Ἀπο
nati ſūt peccātores a vulua: erraue
λλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐκ μήτρας, ἐπλανήθη
rūt ab vtero: locuti ſūt falſa. Furor illis ſe
σαν ἐκ γαστρός, ἐλάλησαν ψευδῆ. Θυμὸς αὐτοῖς κα
cūdū ſimilitudinē ſerpētis: ſicut aſpidis ſurde & ob
τὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βυ
turātis aureo ſuas. Que nō exaudiet vocē incā
ούσης τὰ ὦτα αὐτῆς. Ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνῆς ἐπα
tātiū: & vnifici q̄ incātat a ſapiēte. Deus
ῴδοντος, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. Ὁ θεὸς
cōteret dētes eoꝝ in ore ipoꝝ: mo
συντρίψει τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύ
las leonū cōfregit dñs. Ad nihilū deuenīēt
λας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ κύριος. Ἐξουδενωθήσονται
tāq̄ aqua decurrēs: intēdet arcū ſuū donec
ὡσεὶ ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως ἂν
infirmētur. Sicut cera q̄ fluit auferetur: eccī
ἀσθενήσουσιν. Ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀφαιρεθήσεται, ἔπε
dit ignis ſup eos: & nō viderūt ſolē. Priuſq̄ intel
σεν πῦρ ἐπ' αὐτούς, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον. Πρὸ τοῦ συ
ligerēt ſpine vſe rhamnū: ſicut viuētes ſic in
νιᾶναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν
ira abſorbet eos. Letabitur iuſtus cū vi
ὀργῇ καταπίεται αὐτούς. Εὐφραθήσεται δίκαιος ὅταν ἴ
derit vindictā: manus ſuas lauabit in ſāguīe
δῃ ἐκδίκησιν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τῆ
peccātis. Et dicet hō: ſi vtiq eſt fructus iu
ρ̄ctōlo. Καὶ ἐροῦ ἄνθρωπος, εἴ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαί
ſto vtiq eſt deus iudicās eos in tra.
ῳ ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

In finē ne diſpdas ꝺ̄ō in tituli in
Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυὶδ εἰς στηλογρα
ſcriptiōe: cū miſit ſaul & cuſtodiuit do
φίαν, ὅποτε ἀπέστειλε σαοὺλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶ
mū eius vt interficeret eū. 58.
κον αὐτοῦ τοῦ ἀναιρῆσαι αὐτόν. νθ̄,

Eripe me de inimicis meis deus & ab in
Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπα
ſurgētibus in me libera me. Eripe me
νισταμένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με. Ῥῦσαί με

Trās. Gre. lxx. cū interpre. latina.

de opantibus iniquitatē: ⁊ de viris sāguinū sal
ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶ
va me. Quia ecce ceperūt aiaz meā: irruerūt in me
σόν με. Ὅτι ἰδοὺ ἐκράτησαν τὴν ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ
fortes. Neq; iniquitas mea: neq; pcm̄ meū dñe: sine
κραταιοί. Οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε, ἄν
ne iniquitate cucurri ⁊ direxi. Exurge in occur
ευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατηύθυνα. Ἐξεγέρθητι εἰς συνά
sum meū: ⁊ vide: ⁊ tu dñe deus virtutū
ντησίν μου, καὶ ἴδε, καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ
deus israel: Intēde advisitādas oēs
θεὸς τοῦ ἰσραήλ, Πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ
gētes: nō miserearis oīnus q̄ operātur iniqta
ἔθνη, μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνο
tem. Cōuertētur ad vesperā: ⁊ fames patiēt
μίαν. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν
vt canis: ⁊ circuibūt ciuitatē. Ecce ipi loqn
ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. Ἰδοὺ αὐτοὶ ἀποφθέγ
tur in ore suo: ⁊ gladius in labijs
ξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν
eoꝝ: qm̄ q̄s audiuit? Et tu dñe deridebis eos:
αὐτῶν, ὅτι τίς ἤκουσε; Καὶ σὺ κύριε ἐκγελάσῃς αὐτούς,
ad nihilū deduces oēs gētes. Fortitudinē meā ad te cu
ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη. Τὸ κράτος μου πρός σε φυ
stodiā: quia tu deus susceptor meus es. Deus me⁹
λάξω, ὅτι σὺ ὁ θεός ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Ὁ θεός μου τὸ
mia eius p̄ueniet me. deus meus ostendet mihi sup
ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με. ὁ θεός μου δείξει μοι ἐν τοῖς
inimicos meos. Ne occidas eos: neq; obliuiscā
ἐχθροῖς μου. Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθων
tur legis tue. Disperge illos in virtute
ται τοῦ νόμου σου. Διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει
tua: ⁊ depone eos protector meus dñe:
σου, καὶ κατάγαγε αὐτοὺς ὑπερασπιστής μου κύριε.
Delictū oris eoꝝ sermo labioꝝ ipoꝝ: ⁊ cō
Ἁμαρτία στόματος αὐτῶν λόγος χειλέων αὐτῶν, καὶ συλ
ptehēdātur in superbia sua: Et de execratōe ⁊
ληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ
mēdacio annūtiabūtur in cōsumatōe: in tra cōsuma
ψεύδους διαγγελοῦνται ἐν συντελείᾳ, ἐν ὀργῇ συντε
tiōis: ⁊ nō erūt. Et scient q̄ deus dñā
λείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι. Καὶ γνώσονται ὅτι ὁ θεὸς δεσπό
tur iacob: ⁊ finiū tre. Cōuertētur
ζει τοῦ Ἰακώβ, καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς. Ἐπιστρέψουσιν
ad vesperā: ⁊ fames patiētur vt canes: ⁊ circuibūt ciuitatē
εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύνες, καὶ κυκλώσουσι πόλιν.
Ipi dispgētur ad māducādū: si nō fuerīt saturati:
Αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, εἰὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι,
⁊ murmurabūt. Ego āt cātabo fortitudinē tuā ⁊ exul
καὶ γογγύσουσιν. Ἐγὼ δὲ ἄσομαι τὴν δύναμίν σου καὶ ἀγαλλιά
tabo mane miaz tuā. Quia factus es susceptor me⁹
σομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου. Ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου
⁊ refugiū meū in die tribulatiōis mee. Adiutor me⁹ es: tibi
καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. Βοηθός μου εἶ, σοὶ
psallā: q̄ tu deus susceptor meus es: deus me⁹ mia mea.
ψαλῶ, ὅτι σύ εἶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου τὸ ἔλεός μου.
In finē p̄ uo q̄ immutabūtur in tituli iscriptiōe
Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις εἰς ἐπιγραφὴν
dauid in doctrinā: cū succēdit me-
τῷ Δαυὶδ εἰς διδαχήν, ὁπότε ἐνέπρησε τὴν μι-
sopotamiā syrie ⁊ syriā soba: ⁊ cō
σοποταμίαν συρίας καὶ τὴν συρίαν σοβάλ, καὶ ἐπέ-
uertit ioab ⁊ percussit edō in valle
στρεψε Ἰωὰβ καὶ ἐπάταξε τὴν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγ
salinaꝝ duodecī milia. 59.
γι τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας. νθ.
Deus repulisti nos ⁊ destruxisti nos: iratus es ⁊
Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς καὶ κατέλυσας ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ
misert⁹ es nobis. Cōmouisti trā ⁊ cōturbasti e-
ἠλέησας ἡμᾶς. Συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐ-
am: sana cōtritiōes eius: q̄ cōmota ē.
τήν, ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.

Trāsla. B. Hie.

ab operariis iniquitatis: & a viris sāguinum
salua me. Quia ecce ceperūt
animā meā: irruerūt in me
fortes. Neq; iniquitas mea neq; peccatum meū dñe: sine
iniquitate mea & absq; peccato meo cucurri
& direxi. Exurge in occursum
meum & vide: & tu dñe deus exercituū deus israel cui gla
vt visites oēs gentes:
nō misereris oīnū iniquitatē. Sp. Reuertātur ad
vesperā & latrēt vt cāis:
& circueāt ciuitatē. Ecce
loquūtur in ore suo:
gladii in labiis eorū: quis nemo audiat. Et tu
domine deridebis eos:
subsannabis omnes
gentes. Fortitudinem
meā ad te seruabo: qm̄
tu deus eleuator meus.
Deus mea misericordia
p̄ueniet me: deus ostēdat mihi inſidiatoribus
meis. Ne occidas eos
ne forte obliuiscantur
pp̄li mei: dispge eos in
fortitudine tua: & destrue
eos protector nr̄ dñe. In
pctō oris sui i sermone
labiorū suorū & capiā
tur in superbia sua: & maledictionē & mendacium
narrātes. Cōsume in
rore: cōsume vt nō sub
sistāt: & sciēt qm̄ deus
dñator iacob in finibus
terre. Sp. Et cōuertan
tur ad vesperā & latrent
vt canis: & circueāt cī
uitatē. Ipsi vagabūtur
vt comedāt: & cū satu
rati nō fuerit murmurabūt. Ego āt cātabo fortitudini tuæ
tabo mane miam tuā: qm̄ factus
es fortitudo mea & refugiū mi die tribulatiōis
mee. Virtutē meā tibi
cātabo: qm̄ deus adiutor me⁹ de⁹ mia mea.
Victori p liliis testimoniū humilis & perfecti dd ad docendū: qm̄
pugnauit aduersus syriam mesopotamie & syriā soba: & reuersus est
ioab & percussit edō in
valle salinaꝝ duodecim
milia. 60.
Deus proiecisti nos
scidisti nos: iratus
es cōuertisti nos. Commouisti terram
diripuisti eā: sana cōtritiōes eius: qm̄ mota ē.

Tet. heb. pſ. lix. lx. Pritiua. heb.

מִפְעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים
הוֹשִׁיעֵנִי כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי
יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא פִשְׁעִי וְלֹא
חַטָּאתִי יְהוָה בְּלִי עָוֹן יָרוּצוּן
וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה
וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל גּוֹיִם
אַל תָּחֹן כָּל בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה יָשׁוּבוּ
לָעֶרֶב יְהֻמוּ כַּכֶּלֶב וְיסוֹבְבוּ עִיר
הִנֵּה יַבִּיעון בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שֹׁמֵעַ וְאַתָּה
אֲדֹנָי תִּשְׂחַק לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל
גּוֹיִם עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי
יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָי
אַל תַּהַרְגֵם פֶּן יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ
חֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי
חַטַּאת פִּימוֹ דְּבַר שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ
בְּגֵאוֹנָם וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ
כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי
אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי
הָאָרֶץ סֶלָה יְשׁוּבוּ לָעֶרֶב יְהֻמוּ
כַּכֶּלֶב וְיסוֹבְבוּ עִיר הֵמָּה יְנִועוּן
לֶאֱכֹל אִם לֹא יִשְׂבָּעוּ וַילִינוּ
וְאָנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ כִּי הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
יוֹם צַר לִי עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה
כִּי אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי

lx.

לַמְנַצֵּחַ עַל שׁוֹשַׁן עֵדוּת
מִכְתָּם לְדָוִד לְלַמֵּד בְּהַצּוֹתוֹ
אֶת אֲרַם נַהֲרַיִם וְאֶת אֲרַם
צוֹבָה וַיָּשָׁב יוֹאָב וַיַּךְ אֶת אֱדוֹם
בְּגֵיא מֶלַח שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף
אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ פְרַצְתָּנוּ אָנַפְתָּ
תְּשׁוֹבֵב לָנוּ הִרְעַשְׁתָּה אָרֶץ
פָּצַמְתָּ רָפָה שִׁבְרֶיהָ כִּי מָטָה

Pritiua.he. Ter.heb.ps.lxi.lxij.

יְרִיאֹתֶיךָ עַמֶּךָ קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן תַּרְעֵלָה׃ נָתַתָּה לִירֵאֶיךָ נֵס
לְהִתְנוֹסֵס מִפְּנֵי קֶשֶׁט סֶלָה׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה
יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ אֱלֹהִים דִּבֶּר
בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָה אֲחַלְּקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃ לִי גִלְעָד וְלִי
מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃ מוֹאָב סִיר רַחְצִי
עַל אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי
פְּלֶשֶׁת הִתְרוֹעָעִי׃ מִי יוֹבִלֵנִי עִיר
מָצוֹר מִי נָחָנִי עַד אֱדוֹם׃ הֲלֹא
אַתָּה אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא תֵצֵא
אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ הָבָה לָנוּ
עֶזְרַת מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃
בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה חָיִל וְהוּא יָבוּס
צָרֵינוּ׃ lxi.
לַמְנַצֵּחַ עַל נְגִינַת
לְדָוִד׃ שְׁמָעָה אֱלֹהִים רִנָּתִי
הַקְשִׁיבָה תְּפִלָּתִי׃ מִקְצֵה הָאָרֶץ
אֵלֶיךָ אֶקְרָא בַּעֲטֹף לִבִּי
רוּם מֶמֶּנִּי תַנְחֵנִי׃ כִּי הָיִיתָ
מַחְסֶה לִי מִגְדַּל עֹז מִפָּנֵי אוֹיֵב׃
אָגוּרָה בְאָהֳלְךָ עוֹלָמִים אֶחְסֶה
בְּסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה׃ כִּי אַתָּה
אֱלֹהִים שָׁמַעְתָּ לִנְדָרָי נָתָתָּ
יִרְאַת שְׁמֶךָ׃ יָמִים עַל
יְמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דֹר
וָדֹר׃ יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים
חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן יְנַצְּרֵהוּ׃ כֵּן אֲזַמְּרָה
שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלֵּמִי נְדָרַי יוֹם יוֹם׃
lxii.
לַמְנַצֵּחַ עַל יְדוּתוּן מִזְמוֹר
לְדָוִד׃ אַךְ אֶל אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה
נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ יְשׁוּעָתִי׃ אַךְ הוּא
צוּרִי וְיִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי לֹא
אֶמּוֹט רַבָּה׃ עַד אָנָה תְּהוֹתְתוּ
עַל אִישׁ תְּרַצְּחוּ כֻלְּכֶם

Trãsla.B.Vie.

Ostendisti populo tuo
duritiam: potasti nos
vino cõpunctionis. Dedisti metuẽtibus te signũ:
vt fugerent a facie arcus. Semper.
Vt liberẽtur amici tui:
salua
dexteram tuam & exaudi me. Deus locutus est
in sanctuario suo: letabor &, diuidam sichimam & vallem
dimetiar. Meus est galaad & meus est manasses: & ephraim fortitudo capitis mei: iuda
legifer me? Moab olla lauacri mei: supra idumeã icedã calciamento
meo: mihi palestina federata ẽ. Quis deducet
me ad ciuitatẽ munitã:
quis deducet me vsq;
ad idumeã? Nõne tu deus q̃ piecisti nos: & nõ
egredieris deus in exercitibus nr̃is! Da nobis
auxiliũ in tribulatiõe:
vana est ei salus ab homine. In deo faciemus
virtutẽ: & ipse conculcabit tribulãtes nos.
Victori pro organũ:
dauid. 61.
Exaudi deus laudationẽ meã: intẽde
oratiõi mee. De nouissimo terre ad te clamabo cũ tristitia fuerit cor
meũ: cũ fortis eleuabitur aduersũ me tu eris
ductor meus. Fuisti spes
mea: turris munitissima a facie inimici. Habitabo in
tabernaculo tuo in
ſiugiter: ſpabo in protectõe alaꝝ tuaꝝ. Sp. Tu
enim deus exaudisti
oronem meam: dedisti
hereditatẽ timentibus
nomẽ tuũ: Dies super
dies regis adiicies: annos eius donec gnatio
& gnatio. Sedebit ſp̃i
conſpectu dei: mia
& veritas seruabunt eum. Sic canam
noi tuo iugiter: reddẽs
vota mea p ſigl̃os dies.
Victori pro idithum
ps dauid. 62.
Attamen ad deum
filebit
ãia mea: qa ex eo ſalus
mea. Attamen ipse
ſcutũ meum & sal mea
fortitudo mea non
cõmouebor amplius.
Vsq; quo insidiamini
contra virum: interficitis omnes:

Trãſ.Gre.lxx.cũ interp̃.latina

Ostendisti pplo tuo dura: potasti nos vino cõpũ
Ἐδείξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατα
ctionis. Dedisti metuẽtibus te significationẽ:
νύξεως. Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ
vt fugiãt a facie arcus. Dp̃. Vt libe
φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Διάψαλμα. Ὅπως ἂν ῥυ-
rẽtur dilecti tui: saluũ fac dextera tua & exau
σῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκου
di me. Deus locutus ẽ in sctõ suo: leta
σόν μου. Ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιά-
bor & ptibor sichimã: & cõuallẽ tabernaculoꝝ me
σομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν δι-
tiboe. Meus est galaad: & meus est manasses: & Iuda
μετρήσω. Ἐμός ἐστι γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι μανασσῆς, καὶ
ephraim fortitudo capitis mei: Juda rex
Ἐφραὶμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου, Ἰούδας βασιλεύς
meus: moab olla spei mee. In idu
μου, μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν
meã extẽdã calciamẽtũ meũ: mihi alienigene subdi
ἀφ' ὑποδήματί μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑποτά-
ti sũt. Quis deducet me in ciuitatẽ munitã: aut quis dedu-
γησαν. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς, ἢ τίς ὁδηγή-
cet me vsq; in idumeã? Nõne tu deus q̃ repuli
σει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμε-
sti nos: & nõ egredieris deꝰ in virtutibus nr̃is.
νος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;
Da nobis auxiliũ de tribulatõe: & vana salus ho
Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀν-
minis. In deo faciemus virtutẽ: & ipe ad
θρώπου. Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδε-
nihilũ deducet tribulãtes nos.
νώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.
In finẽ in hymnis ds psalmus. 60.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαὶδ ψαλμός. ξ'.
Exaudi deus deprcationẽ meã: intẽde ora
Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προ-
tioni mee. A finibus tre ad te cla
σευχῇ μου. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρός σε ἐκε-
maui: dũ anxiaretur cor meũ: in petra
κραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ
exaltasti me. Deduxisti me: q factus es spes mea:
ὕψωσάς με. Ὡδήγησάς με, ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου,
turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo in
πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ. Παροικήσω ἐν
tabernaculo tuo in secula: protegar in
τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπασθήσομαι ἐν
velamẽto alaꝝ tuaꝝ. Quũ tu deus exaudisti
τῷ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. Ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἐισήκουσας
oronẽ meã: dedisti hereditatẽ timẽtibus
τῶν εὐχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ
nomẽ tuũ. Dies sup dies regis adijcies:
ὄνομά σου. Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρᾳ τοῦ βασιλέως προσθήσεις,
ãnos eius vsq; in die gnatiõis & gnatiõis. Perma
τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς. Διαμε-
nebit in eternũ in cõspectu dei: miaꝝ & veritatẽ
νεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἔλεος καὶ ἀλήθειαν
eius q̃ requiret: Sic psalmũ dicã noi
αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει; Οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί
tuo in secula: vt reddã vota
σου εἰς τοὺς αἰῶνας, τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς
mea die dẽ die.
μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.
In finẽ pro idithũ psalmus dꝰ. 61.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθοὺμ ψαλμὸς τῷ Δαὶδ.
Nonne deo subiecta erit aia mea: ab ipo
Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου; παρ' αὐτοῦ
est saluare meũ. Nã & ipe deus me & saluatio me:
γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου,
suscepto me nõ mouebor amplius. Quousq;
ἀντιλήπτωρ μου ἐστὶ καὶ οὐ μὴ σαλευθῶ ἔτι πολλά. Ἕως πότε
irruitis in homes: interficitis vniuersi
ἐπιτίθεσθε ἀνθρώπῳ, φονεύετε πάντες

Jnstr. 107.

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

ros: ἐξῳ parieti inclinato τ maceríe vepulſe: Verūtñ ὑμεῖς, ὡς τοῖχω κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ; Πλὴν
ptiū meū cogitauerūt repellere: cucurri in ſi-
τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπῶσαι, ἔδραμον ἐν δό-
li. Ore ſuo bñdicebāt: τ corde ſuo ma
λῳ. Τῷ στόματι αὐτῶν ἐυλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κα
ledicebāt. Verūtñ deo ſubiecta eſto ala mea: qñ ab
τηρῶντο. Πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι ψυχή μου, ὅτι παρ'
ipo patiētia mea. Quia ipe deus meus τ ſaluator
αὐτῷ ἡ ὑπομονή μου. Ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ
meus. adiutor meus nō emigrabo: in deo
μου, ἀντιλήπτωρ μου οὐ μὴ μεταπαγίσω, ἐπὶ τῷ θεῷ
ſaluatare meū τ glia mea. Deus auri
τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου. Ὁ θεὸς τῆς βοηθεί
li mei τ ſpes mea in deo: ſpate in
ας μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐλπίσατε ἐπ' αὐ
eo oia cōgregatio ppli. Effundite corā illo
τὸν πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ. Ἐκχύατε ἐνώπιον αὐτοῦ
corda vra: qz deus adiutor nr. Verūtñ va
ταῖς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. Πλὴν μά
ni filij homiū: mēdacea filij homi
ταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς ἐν υἱοὶ τῶν ἀνθρώ
nū in ſtateris vt deciptāt: ipi de vanitate in
πων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ
idipm. Nolite ſpare iniquitate: τ in rapinis
ταυτό. Μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίᾳ, καὶ ἐπὶ ἁρπάγμα
nolite cōcupiſcere: diuitie ſi affluāt: nolite apponere cor
μὴ ἐπιποθεῖτε, πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προσέχετε καρ-
Semel locutus eſt deus: duo hec audiui: qz
δίᾳ. Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι
potestas dei τ tua dñe miſa: Quia tu
τὸ κράτος τοῦ θεοῦ καὶ σοῦ κύριε τὸ ἔλεος, Ὅτι σὺ
reddes vnicuiq; iuxta opa ſua.
ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Pſalmus dauid cū eēt ipe in deſ
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρή-
to iudee. 62.
μῳ τῆς Ἰουδαίας. ξβ.

O Deus deus meus ad te de luce vigilo: ſitiuit te ani
Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδίψησέ σε ἡ ψυ
ma mea: ꝙ multipliciter tibi caro mea. In tra deſerta τ in
χή μου, πόσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου. Ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀ
uia τ inaquoſa ſic in ſctō appaui tibi: vt videre
βάτῳ καὶ ἀνύδρῳ οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν
virtutē tuā τ glias tuā. Qñ melior
τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. Ὅτι κρεῖσσον ἡ
mia tua ſup vitas: labia mea laudabūt te.
ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς, τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσί σε.
Sic bñdicā te in vita mea: in noie tuo
Οὕτως ἐυλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου
leuabo manus meas. Sicut de adipe τ pinguedie re
ἀρῶ τὰς χεῖράς μου. Ὡς ἐκ στόματος καὶ πιότητος ἐμ-
plcatur aia mea: τ labijs exultatiōis laudabit
πλησθείη ἡ ψυχή μου, καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει
os meū. Si memor fui tui ſup ſtratū
τὸ στόμα μου. Εἰ ἐμνημονεύων σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς
meū in matutinis meditabar in te. Quia fuiſti
μου ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ. Ὅτι ἐγενήθης
adiutor meus: τ in velamēto alaꝝ tuaꝝ exul
βοηθός μου, καὶ ἐν τῷ σκέπτῳ τῶν πτερύγων σου ἀγαλ-
tabo. Adhesit aia mea poſt te: me ſꝰt
λιάσομαι. Ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ
ſuſcepit dextera tua. Ipſi vā in vanū q̄ſierūt
ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου. Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν
aiaꝝ meā: introibūt in inferiora
τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς
terre. Tradēntur in manus gladij: ptes
γῆς. Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες
vulpiū erūt. Rex vo letabitur
ἀλωπέκων ἔσονται. Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται
in deo: laudabit oīs q̄ iurat in eo. Quia
ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσονται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ. Ὅτι

Trāſla.B.Vic.

'quaſi murus 'inclinatus
&ᵈ maceriaᵇ corruens.
ᵃPartēᶜeiᵃeiusᶠcogitaue-
rūtᵐ expellere: "iplacue-
runt ſibi inᵒ mēdacio: ᵖo
re ſuo ſinguliᵍ bñdicunt:
ʳ& corde ſuoˢ maledicūt.
ᵗSp.ᵘ Verūtñᵛ deo ʷtace
ˣaia mea: ʸquia ᶻab ipo
ᵃᵃspes mea. ᵇᵇSedᶜᶜipſe ᵈᵈfor
tis meus ᵉᵉ& ſalus mea: ᶠᶠal
titudo mea ᵍᵍnon ʰʰ moue-
bor. ⁱⁱIn ʲʲ deo ᵏᵏſalutare
meū ˡˡ& gloria mea: ᵐᵐro-
bur ⁿⁿfortitudinis mee &
ᵒᵒſpes mea ᵖᵖin deo. ᵠᵠSpa-
te ʳʳin eo ˢˢoī ᵗᵗpe: ᵘᵘ populi
ᵛᵛeffūdite ʷʷcorā eo ˣˣcor ve
ſtrū: ʸʸdeus ᶻᶻſpes ᵃᵃnēa. ᵇᵇSp
ᶜᶜVeruntamen ᵈᵈvanitas ᵉᵉfi
lii ᶠᶠadam ᵍᵍmendaciū ʰʰ fi-
lii ⁱⁱviri: ʲʲin ſtateris ∞∞∞
ᵏᵏdoloſis ˡˡfraudulenter a
gunt ᵐᵐſimul. ⁿⁿNolite ∞∞∞
ᵒᵒconfidere ᵖᵖin calumnia:
ᵠᵠ& in rapiā ʳʳne ˢˢfruſtremi
ni: ᵗᵗdiuitie ᵘᵘſi ᵛᵛ affluxerit
ʷʷne ˣˣapponatis ʸʸcor. ∞∞∞
ᶻᶻVnum ᵃᵃlocutus eſt ᵇᵇ de?:
ᶜᶜduo ᵈᵈhec ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ᵉᵉaudiui ᶠᶠquia ᵍᵍimperium
ʰʰdei eſt. ⁱⁱEt tibi ʲʲdomine
ᵏᵏmiſericordia: ˡˡquia ᵐᵐtu
ⁿⁿreddes ᵒᵒvnicuiq; ∞∞∞∞∞∞
ᵖᵖſecundum opus ſuum.
ᵠPſalmus ʳdauid ˢcū eēt
ᵗin deſerto ᵘiudee. 63.

O Deus ᵛfortitudo mea
ʷtu es ˣde luce cōſur
gā ad te: ʸſitiuit ᶻad te ∞∞∞
ᵃᵃaia mea: ᵇᵇ deſiderauit
ᶜᶜad te ᵈᵈcaro mea ᵉᵉin ter-
ra ᶠᶠinuia ᵍᵍ& cōſitiente ʰʰſi
ne ⁱⁱa qua. ʲʲSic ᵏᵏ in ſancto
ˡˡapparui tibi: ᵐᵐvt videam
ⁿⁿfortitudinē tuā ᵒᵒ & glo-
riā tuā. ᵖᵖMelior ᵠᵠenim eſt
ʳʳmia tua ˢˢq̄ vite: ᵗᵗlabia
mea ᵘᵘlauda bunt te. ᵛᵛSic
ʷʷbñdicā tibi ˣˣin vita mea
ʸʸin noie tuo ᶻᶻleuabo ᵃᵃma
nus meas. ᵇᵇQuaſi ᶜᶜadipe
ᵈᵈ& pīguedie ᵉᵉiplebitur ᶠᶠa
nima mea: ᵍᵍ& labiis ʰʰlau-
dātibus ⁱⁱcanet ʲʲos meū.
ᵏᵏ Recordās tu ˡˡin ᵐᵐcubili
meo: ⁿⁿp ſingulas ᵒᵒvigilias
ᵖᵖmeditabor ᵠᵠtibi. ʳʳQuia
ˢˢfuiſti ᵗᵗauxiliū ᵘᵘmeū. ᵛᵛ &
in vmbra ʷʷalarū tuarum
ˣˣlaudabo. ʸʸAdheſit ᶻᶻaia
mea ᵃᵃpoſt te: ᵇᵇme ᶜᶜ ſuſce-
pit ᵈᵈdextera tua. ᵉᵉIpſi ve-
ro ᶠᶠinterficere ᵍᵍquerunt
ʰʰanimā meā: ⁱⁱ ingredian
tur ʲʲin extrema ᵏᵏterre.
ˡˡCōgregētur ᵐᵐin ⁿⁿmanus
ᵒᵒgladii: ᵖᵖpars ᵠᵠvulpium
ʳʳerunt. ˢˢRex ᵗᵗaūt ᵘᵘletabi
tur ᵛᵛin deo: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ʷʷlauda bitur ˣˣois ʸʸ qui iu-
rat ᶻᶻin eo: ᵃᵃquia ∞∞∞∞∞∞∞∞

Ter.heb. p̄s.lxiii. Pritiua.heb.

נְטֹה חָיָה ׀ כְּקִיר ׀ נָטוּי ׀ גָּדֵר ׀ הֲדֻחוּיָה׃ אַךְ
נָשָׂא חָיָה מְשׂאֵתוֹ ׀ יַעֲצוּ לְהַדִּיחַ ׀ יִרְצוּ כָזָב
רָצָה פֶּה בְּפִיו יְבָרֵכוּ ׀ וּבְקִרְבָּם יְקַלְלוּ סֶלָה׃
בָּרַךְ קָלַל אַךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִי נַפְשִׁי ׀ כִּי מִמֶּנּוּ
קָוָה יָשַׁע תִּקְוָתִי׃ אַךְ הוּא צוּרִי וְיִשְׁעָתִי
מִשְׂגָּב מוט ׀ לֹא אֶמּוֹט׃ עַל אֱלֹהִים
יְשׁוּעָתִי וְכְבוֹדִי ׀ צוּר עֻזִּי ׀ מַחְסִי
חָסָה בֵּאלֹהִים׃ בְּטְחוּ בוֹ כָּל ׀ עֵת עָם
שִׁפְכוּ לְפָנָיו ׀ לִבְּכֶם אֱלֹהִים
מַחְסֶה לָנוּ סֶלָה׃ אַךְ ׀ הֶבֶל ׀ בְּנֵי
אָדָם כָּזָב בְּנֵי אִישׁ בְּמֹאזְנַיִם
לַעֲלוֹת ׀ הֵמָּה ׀ מֵהֶבֶל ׀ יָחַד׃ אַל
תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק וּבְגָזֵל אַל תְּהַבְלוּ
חַיִל כִּי יָנוּב ׀ אַל תָּשִׁיתוּ ׀ לֵב׃
אַחַת ׀ דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם זוּ
שָׁמַעְתִּי ׀ כִּי עֹז לֵאלֹהִים׃ וְלָךְ אֲדֹנָי
חֶסֶד ׀ כִּי אַתָּה ׀ תְּשַׁלֵּם ׀ לְאִישׁ
כְּמַעֲשֵׂהוּ׃ lxiii. מִזְמוֹר לְדָוִד
בִּהְיוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃ אֱלֹהִים
אֵלִי אַתָּה ׀ אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה ׀ לְךָ
נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי בְּאֶרֶץ
צִיָּה וְעָיֵף בְּלִי מָיִם׃ כֵּן ׀ בַּקֹּדֶשׁ
חֲזִיתִיךָ לִרְאוֹת עֻזֶּךָ וְכְבוֹדֶךָ׃
כִּי ׀ טוֹב חַסְדְּךָ מֵחַיִּים שְׂפָתַי
יְשַׁבְּחוּנָךְ׃ כֵּן ׀ אֲבָרֶכְךָ בְּחַיָּי
בְּשִׁמְךָ אֶשָּׂא כַפָּי׃ כְּמוֹ ׀ חֵלֶב
וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת
יְהַלֵּל פִּי׃ אִם זְכַרְתִּיךָ עַל ׀ יְצוּעָי
בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה בָּךְ׃ כִּי ׀ הָיִיתָ
עֶזְרָתָה לִי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃
דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ כִּי תָמְכָה
יְמִינֶךָ׃ וְהֵמָּה ׀ לְשׁוָאָה יְבַקְשׁוּ
נַפְשִׁי יָבֹאוּ ׀ בְּתַחְתִּיּוֹת ׀ הָאָרֶץ׃
יַגִּירֻהוּ עַל ׀ יְדֵי חָרֶב מְנָת שׁוּעָלִים
יִהְיוּ׃ וְהַמֶּלֶךְ יִשְׂמַח ׀ בֵּאלֹהִים
יִתְהַלֵּל ׀ כָּל ׀ הַנִּשְׁבָּע ׀ בּוֹ ׀ כִּי

lxiiij.

יְסַכֵּר פִּי דֹּבְרֵי שָׁקֶר׃

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ שְׁמַע

אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׂיחִי מִפַּחַד אוֹיֵב

תִּצֹּר חַיָּי׃ תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד

מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ אֲשֶׁר

שָׁנְנוּ כַחֶרֶב לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ חִצָּם

דָּבָר מָר׃ לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם

פִּתְאֹם יֹרֻהוּ וְלֹא יִירָאוּ׃ יְחַזְּקוּ

לָמוֹ דָּבָר רַע יְסַפְּרוּ לְטְמֹן

מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָמוֹ׃

יְחַפְּשׂוּ עֲלוֹת תַּמְנוּ חֵפֶשׂ מְחֻפָּשׂ

וְקֶרֶב אִישׁ וְלֵב עָמֹק׃ וַיִּרְם

אֱלֹהִים חֵץ פִּתְאוֹם הָיוּ מַכּוֹתָם׃

וַיַּכְשִׁילֻהוּ עָלֵימוֹ לְשׁוֹנָם יִתְנֹדְדוּ

כָּל רֹאֵהֻם׃ וַיִּירְאוּ כָּל אָדָם

וַיַּגִּידוּ פֹּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשֵׂהוּ

הִשְׂכִּילוּ׃ יִשְׂמַח צַדִּיק בַּיהוָה

וְחָסָה בּוֹ וְיִתְהַלְלוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃

lxv.

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר שִׁיר לְדָוִד

לְךָ דוּמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹהִים

בְּצִיּוֹן וּלְךָ יְשֻׁלַּם נֶדֶר׃ שֹׁמֵעַ

תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ

דִּבְרֵי עֲוֹנֹת גָּבְרוּ מֵנִּי פְּשָׁעֵינוּ

אַתָּה תְכַפְּרֵם׃ אַשְׁרֵי תִּבְחַר

וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חַצֵּרֶיךָ נִשְׂבְּעָה

נִטְוּב בֵּיתֶךָ קְדוֹשׁ הֵיכָלֶךָ׃

נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי

יִשְׁעֵנוּ מִבְטָח כָּל קְצוֵי אֶרֶץ

וְיָם רְחוֹקִים׃ מֵכִין הָרִים בְּכֹחוֹ

נֶאְזָר גְּבוּרָה׃ מַשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן

גַּלָּיו שְׁאוֹן גַּלֵּיהֶם וּרְגָשׁ

לְאֻמִּים׃ וַיִּירְאוּ יֹשְׁבֵי קְצָוֹת

מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי בֹקֶר עֶרֶב

תְּרַנֵּן׃ פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ וַתְּשֹׁקְקֶהָ

רַבַּת תַּעְשִׁרֶנָּה פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא

מַיִם תָּכִין דְּגָנָם כִּי כֵן תְּכִינֶהָ׃

obstruetur os loquentium mendacium.

Victori ps dd. 64.

HVdi deus vocē meā: lo-
quentis: a timore inimi
ci serua vitā meā. Ab-
sconde me a cōsilio
malignorū: a tumultu
opantiū iniquitatem.
Quia exacuerūt quasi
gladiū lingua suā: tetēde
rūt sagittā suā verbū a-
maritimū. Vt sagitta-
rēt in abscōditis simpli
cē: subito sagittabūt eū
& nō timebūt. Cōfor-
tauerūt sibi fmonē pes
simū: narrauerūt vt ab
scōderēt laqos: dixerūt
qs videbit eos. Scruta
ti sūt iniquitates: defe-
cerūt scrutātes scrutini
um: cogitatiōibus sin-
gulorū & corde pfūdo.
Sagittabit ergo eos de
us iaculo repētino: life-
rētur plage eorum. Et
corruēt in semetipsos li
guis suis: fugiēt omnes
qui viderit eos. Et ti-
mebūt oēs homes & an-
nūciabunt opus dei: &
opa eius itelligēt. Leta
bitur iustus in dño & oo
sperabit in eo: & exulta
bunt oēs recti corde.

Victori psalmus da
uid cantici. 65.

TIbi filētiū laus de
in sion: & tibi red-
detur votum. Exaudi
orationem: donec ad
te ois caro veniat. oo
Verba iniquitatū pua
hierūt aduersus me: sce
leribus nris tu propicia
beris. Btūs quē elege-
ris & suscepis hitabit ei
atriis tuis: replebimur
in bonis domus tue sā-
ctificatione templi tui.
Terribilis in iustitia exa
udi nos deus oooooooo
saluator nr: cōfidentia
omnium finium terre
& maris longinqui. Pre
parās mōtes in virtute
tua: accinctus fortitu-
dine. Cōpescēs sonitū
maris fremitū fluctuū
eius & multitudinem oo
gentiū. Et timebunt
qui habitant in extre-
mis a signis tuis: egres-
sus matutini & vesperi
laudantes facies. Visi-
tasti terrā & irrigasti eā:
vbertate ditasti eā. Ri-
mus dei plenus oooooooo
aq: preparabis frumē-
tū eox qa sic fūdasti eā.

obstructū ē os loquntiū iniqua.
ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

In finē psalmus dauid. 63.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ξγ.

ΘEXaudi deus vocē meā: cū deprecor ad
Εἰσάκουσον ὁ θεὸς φωνῆς μου, ἐν τῷ δεήσθαί με πρὸς
te: a timore inimici eripe aiaz meā. Protec
σέ, ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου. Σκέπα-
ge me a cōuētu malignātiū: a multitudine ope
σόν με ἀπὸ συσσοφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πληθους ἐργα-
tiū iniquitatē eōrū eracuerūt vt gladiū lin
ζομένων ἀδικίαν. Οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσ-
guas suas: intēderūt arcū suū rem amarā: Ut
σας αὐτῶν, ἐτέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρόν, Τοῦ
sagittēt in occultis imaculatū: subito sagit
κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον, ἐξάπινα κατατο-
tabūt eū: & nō timebūt. Firmauerūt si-
ξεύσουσιν αὐτόν, καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκραταίωσαν ἑαυ-
bi sermonē nequā: narrauerūt vt absconderēt laqum. Di
τοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδα. Εἶ
xerūt: qs videbit eos: scrutati sūt iniquitatē: defecerūt
πον, τίς ὄψεται αὐτούς; ἐξιχνίασαν ἀνομίας, ἐξέλιπον
scrutāteo scrutiniū. Accedet hō & cor
ἐξιχνιαζόντες ἐξιχνιάσεις. Προσελεύσεται ἄνθρωπος καὶ καρ-
altū: & exaltabit deus. Sagitte pueroz facte
δίαν βαθεῖαν, καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. Βέλος νηπίων ἐγενήθη
sūt plage eoz: & infirmate sūt cōtra eos lingue
σαγὴ αὐτῶν, καὶ ἐξεδίνασαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι
eoz. Cōturbati sūt oēs q̄ videbāt eos: &
αὐτῶν. Ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, καὶ
timuit oēs hō. Et annūciauerūt opa dei:
ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος. Καὶ ἀπήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
& facta eius intellexerūt. Letabitur iu
καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν. Εὐφρανθήσεται δίκαι
stus in dño: & sperabit in eo. Et laudabū
ος ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐπαινεσόν-
tur oēs recti corde.
ται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

In finē psalmus cātici ōō cāticū hieremie & ezechie
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ δεῖ ᾠδὴν Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκι
lis de ppū trāsmigratiōe qū profecturi erāt. 64.
ὴλ τοῦ λαοῦ τῆς μετοικίας ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. ξδ'

TVecet hymnus deus in sion: & tibi reddetur
Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται
votū in hierusalē. Exaudi oronē meā: ad te om
εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. Εἰσάκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ πᾶ
nis caro veniet. Verba iniqt prevaluerūt sup nos: &
σα σὰρξ ἥξει. Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, καὶ τὰς
impietatiōs nr̄as tu ppiciaberis. Btūs: quē elegisti & assumpsi
ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω καὶ προσελά
sti: habitabit in atriis tuis. Replebimur
βου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. Πλησθησόμεθα
in bonis domus tue: sctū templi tui mirabile in
ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου, ἅγιος ὁ ναὸς σου θαυμαστὸς ἐν δι
cedtate. Exaudi nos deus salutaris nr̄: spes om
καιοσύνῃ. Εἰσάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἡ ἐλπὶς πά
niū finiū tre: & eoz qui in mare lōge. pre
των τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν. Ετοι
parās mōtes in vrte tua: accinctus in potētia. Qui
μάσας ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, περιζωσμένος ἐν δυνάμει. Ο
cōturbas profundū maris: sonū fluctuū eius
συνταράσσων τὸ κῦτος τῆς θαλάσσης, ἦχους κυμάτων αὐτῆς
quis sustinebit? Turbabūtur gētes & timebūt
τίς ὑποστήσεται; Ταραχθήσονται τὰ ἔθνη καὶ φοβηθήσονται οἱ
qui hitant terminos a signis tuis. Exitus
κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου. Ἐξόδους
matutini & vespe delectaberis: visitasti trā & inebria
πρωΐας καὶ ἑσπέρας τέρψεις, ἐπισκέψω τὴν γῆν καὶ μέθυ
sti eā multiplicasti locupletare eā: flumē dei reple
σας αὐτήν. Επλούτισας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν, ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ πλή
tū ē aqis. parasti cibū illoz: qm ita pparatio:
ρωθήσεται ὕδατων. Ητοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία,

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina. Trāsla.B.Vie. Tex.heb. ps.lxvi. Trītina.heb.

rituos eius inebria. Multiplica genimina e-
τὰς ἀυλακας ἀυτῆς μίδυσον. Πλήθυνον τὰ γενήματα ἀυ-
tus: in stillicidijs eius letabitur germinãs.
τῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν ἀυτῆς ἐυφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.
Benedices corone anni benignitatj
Εὐλογήσεις ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητός
tue τ cãpi tui replebũtur vbertate. Pin
σου καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πιότητος. Πια-
guescẽt speciosa deserti: τ exultatiõe colles acci
νθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περι-
gẽtur. Induti sũt arietes ouiũ: τ
ζωσονται. Ενεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ οἱ φά-
valles abũdabũt frumẽto: clamabũt: τ etiã hymnũ dicẽt.
λαγες πλησθήσονται σίτου, κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.
In finẽ cãticũ psalmi resurrectiõis. 65.
Εἰς τὸ τέλος ὠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως. ξε.
IUbilate dño ois tra: psalmũ dicite nõi
Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, ψάλατε δὴ τῷ ὀνόμα
ni eius: Date glaz laudi eius dicite deo q̃
τι αὐτοῦ. Δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ, εἴπατε τῷ θεῷ ὡς
terribilia opa tua. In multitudie virtutis tue
φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου
mẽtẽtur tibi inimici tui. Dns tra adorẽt
ψεύσονταί σοι οἱ ἐχθροί σου. Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτω
te τ psallãt tibi: psalmũ dicãt nõi
σοὶ καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματι
mo altissimc. Dp̃. Venite τ videte ope
τί σου ὕψιστε. Διάψαλμα. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔρ-
ra dei: q̃ terribilis in cõsilijs sup filios
γα τοῦ θεοῦ, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν
hoium. Qui cõuertit mare in aridã: in flu
ἀνθρώπων. Ο μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν πο-
mine pertransibũt pede. Ibi letabimur in ipo:
ταμῷ διελεύσονται ποδί. Ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ,
qui dñatur in virtute sua in eternũ. Ocu-
τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. Οἱ ὀφ-
li eius sup gẽtes respicitũt: q̃ exaspe
θαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, εἰ παραπικραί-
rãt nõ exaltẽtur in semetipsis. Dp̃. Bene
νοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. Διάψαλμα. Εὐλο-
dicite gẽtes deũ nr̃m: τ auditã facite vocẽ lau
γεῖτε ἔθνη τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰ-
dis eius. Qui posuit aiam meã ad vitã: τ nõ
νέσεως αὐτοῦ. Τοῦ τιθέντος τὴν ψυχήν μου εἰς ζωήν, καὶ μὴ
dedit in cõmotionẽ pedes meos: q̃n probasti nos
δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς
deus. Igne examinasti nos sic̃ examinatur argẽtũ: indu
ὁ θεός. Επύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, εἰσήγα-
xisti nos in laqueũ. Posuisti tribulatões i dorso nr̃o:
γες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα. Εθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν,
imposuisti hoies sup capita nr̃a. Trãsiui-
ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Διήλθο-
mus p ignẽ τ aquã: τ eduxisti nos in refrige
μεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυ-
riũ. Introibo in domũ tuã in holocaustũ.
χήν. Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν,
reddã tibi vota mea q̃ diſtinxerũt labia mea: τ
ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, καὶ
loquutũ ẽ os meũ in tribulatiõe mea. Holocausta
ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου. Ολοκαυτώματα
medullata offerã tibi cũ incẽso τ arietib': offe
μεμυελωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ἀνοί-
rã tibi boues cũ hircis. Dp̃. Venite audi
σω σου βόας μετὰ χιμάρων. Διάψαλμα. Δεῦτε ἀκού-
te τ narrabo vobis oẽs q̃ timetis deũ:
σατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεὸν,
quãta fecit aie mee. Ad ipm ore meo
ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου
clamaui: τ exaltaui sub lingua mea. Iniquitatẽ si
ἐκέκραξα, καὶ ὑπεσκύθη ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ανομίαν εἰ
aspexi in corde meo: nõ exaudiat me dns.
ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω μου κύριος.

mSulcos eius nebria:
oplurijs irriga eã: & germini eius bñdic. Volue
tur ann̄ i bonitate tua:
& vestigia tua rorabun
tur piguedine. Pingue
scẽt pascua deserti: & e
xultatiõe colles accigẽ
tur. Vestientur agnis
greges: m & valles plene
frumento ooooooooooom
coequabuntur & ca-
nent. oooooooooooooooo
Victori canticum
psalmi. 66.
IUbilate deo ois ter
ra. Cantate gloriã
nomini eius: date glo
riam laudi eius. Dicite
deo quam terribile o-
pus tuum: in multitudi
ne fortitudinis tue mẽ-
tiẽtur tibi inimici tui.
Ois terra adoret te &
cantet tibi: cantet ooo
noi tuo. Semper. Veni
te & videte opera oooo
dei: terribilia consilia
super filiis oooooooooo
adam. Conuertet ma-
re in aridã: in flumine
pertransibũt pede: ibi
letabimur in eo. ooooooo
Qui dñatur in fortitu-
dine sua in seculũ: oculi
eius gentes aspiciunt: q
increduli sunt non ooo
exaltẽtur in semetipis.
Sp. Benedicite popu
li deo nostro: & auditã
facite vocẽ laudis eius.
Qui posuit aiam nr̃am
ad vitam: & non dedit
in cõmotionem pedes
nr̃os. Probasti eni nos
deus: igne nos cõflasti
sicut cõflatur argentũ.
Introduxisti nos in ob
sidionẽ: posuisti stridos
rẽ q̃ i dorso nr̃o. Posuisti
hoies sup capita nr̃a:
trãsiuimus p ignem &
aquã: & eduxisti nos in
refrigeriũ. Ingrediar
domũ tuã in holocau-
stis: reddam tibi vota
mea. Que pmiserũt la
bia mea: & locutũ ẽ os
meũ cũ tribularer. Ho
locausta medullata offe
rã tibi cũ icẽso arietũ:
faciã boues cũ hircis.
Semper. Vẽite audite
& narrabo oẽs qui ti-
metis deũ: quanta oooo
fecerit anime mee. Ip
sum ore meo inuocaui:
& exaltaui in lingua
mea. Iniquitatem si oo
vidi in corde meo: nõ
exaudiet dominus. oo

לַמְנַצֵּחַ		
שִׁיר		
מִזְמוֹר		
הָרִיעוּ		
לֵאלֹהִים	כָּל	הָאָרֶץ׃
זַמְּרוּ	כְּבוֹד	שְׁמוֹ
שִׂימוּ	כָבוֹד	תְּהִלָּתוֹ׃
אִמְרוּ	לֵאלֹהִים	מַה
נּוֹרָא	מַעֲשֶׂיךָ	בְּרֹב
עֻזְּךָ	יְכַחֲשׁוּ	לְךָ אֹיְבֶיךָ׃
כָּל	הָאָרֶץ	
יִשְׁתַּחֲווּ	לְךָ	וְיַזַּמְּרוּ
לָךְ	יְזַמְּרוּ	שְׁמֶךָ סֶלָה׃
לְכוּ	וּרְאוּ	מִפְעֲלוֹת
אֱלֹהִים	נוֹרָא	עֲלִילָה
עַל	בְּנֵי	אָדָם׃
הָפַךְ	יָם	לַיַּבָּשָׁה
בַּנָּהָר	יַעַבְרוּ	בָרֶגֶל
שָׁם	נִשְׂמְחָה	בּוֹ׃
מֹשֵׁל	בִּגְבוּרָתוֹ	עוֹלָם
עֵינָיו	בַּגּוֹיִם	תְּצֻפֶּינָה
הַסּוֹרְרִים	אַל	יָרוֹמּוּ
סֶלָה׃	בָּרְכוּ	עַמִּים
אֱלֹהֵינוּ	וְהַשְׁמִיעוּ	קוֹל
תְּהִלָּתוֹ׃	הַשָּׂם	נַפְשֵׁנוּ
בַּחַיִּים	וְלֹא	נָתַן
לָמוֹט	רַגְלֵנוּ׃	כִּי
בְחַנְתָּנוּ	אֱלֹהִים	צְרַפְתָּנוּ
כְּצָרְפָה	כָּסֶף׃	הֲבֵאתָנוּ
בַמְּצוּדָה	שַׂמְתָּ	מוּעָקָה
בְּמָתְנֵינוּ׃	רִכַּבְתָּ	אֱנוֹשׁ
לְרֹאשֵׁנוּ	בָּאנוּ	בָאֵשׁ
וּבַמָּיִם	וַתּוֹצִיאֵנוּ	לָרְוָיָה׃
אָבוֹא	בֵיתְךָ	בְּעֹלוֹת
אֲשַׁלֵּם	לְךָ	נְדָרָי׃
אֲשֶׁר	פָּצוּ	שְׂפָתָי
וְדִבֶּר	נְדָרַי׃	עֹלוֹת
מֵחִים	אַעֲלֶה	פִּי
בַּצַּר	לִי׃	עֹלוֹת
מְרִאים	אָעֲשֶׂה	בָקָר
עִם	עַתּוּדִים	סֶלָה׃
לְכוּ	שִׁמְעוּ	וְאֲסַפְּרָה
כָּל	יִרְאֵי	אֱלֹהִים
אֲשֶׁר	עָשָׂה	לְנַפְשִׁי׃
אֵלָיו	פִּי	קָרָאתִי
רוֹמָם	תַּחַת	לְשׁוֹנִי׃
אָוֶן	אִם	רָאִיתִי
בְלִבִּי	לֹא	יִשְׁמַע
אֲדֹנָי׃		

אָ֭ז נִפְעַ֣ם אֱלֹהִ֑ים בְּהוֹצִיאֲךָ֥ לִ֝פְנֵ֗י עַמְּךָ֥ בְּצַעְדְּךָ֥ בִישִׁימ֗וֹן סֶֽלָה׃

[a]Ideo [b]exaudiuit [c]deus: [d]attendit [e]vocem ꝯꝯꝯꝯꝯ [f]deprecatiōis mee. [g]Bñdictus [h]deus: [i]qui [m]nō [n]abstulit [o]orationem meam [p]& miſicordiā ſuā [q]a me.

[a] Victori [b]ī pſalmis [c]cāticum [d]carminis. 67.

אֱלֹהִים֮ יָחֹ֪נֵּ֫נוּ וִיבָרְכֵ֥נוּ יָ֭אֵר פָּנָ֣יו אִתָּ֑נוּ סֶֽלָה׃

[a]Deus [b]miſereatur noſtri [c]& benedicat nobis: [d]illuſtret [e]faciē ſuā [f]ſuper nos. [g]Sp. [m]Vt nota fiat [n]in terra [o]via tua: [p]in vniuerſis [q]gētibus [r]ſalus tua.

לָדַ֣עַת בָּאָ֣רֶץ דַּרְכֶּ֑ךָ בְּכָל־גּוֹיִם֮ יְשׁוּעָתֶֽךָ׃

[a]Cōfiteātur tibi [f]populi [n]deus: [f]confiteantur tibi [f]populi [o]oēs. [a]Letentur [b]& laudēt [c]gentes: [d] qñ [f]iudicas [f]populos in [g]equitate: [b]& gētium que ꝯꝯꝯ [f]in terra ſunt [k] ductor es ſempiternus. [g]Sp. [m]Cōfiteātur tibi [n]ppli [o]deꝰ: [f]cōfiteātur tibi [n]populi [f]oēs. [a]Terra [f]dedit [n]germē ſuum: [g]bñdicat nobis [f] deꝰ [f]deus nr̄. [a]Benedicat nobis [b]deus: [c]& timeant [d]eū [f]oēs [g]fines [n]terre.

יוֹדוּךָ֣ עַמִּ֣ים אֱלֹהִ֑ים יוֹדוּךָ֥ עַמִּ֝ים כֻּלָּֽם׃

יִשְׂמְח֣וּ וִירַנְּנ֣וּ לְאֻמִּ֑ים כִּ֤י תִשְׁפֹּט־עַ֥מִּים מִישׁ֗וֹר וּלְאֻמִּ֥ים בָּאָ֥רֶץ תַּנְחֵ֗ם סֶֽלָה׃

יוֹדוּךָ֣ עַמִּ֣ים אֱלֹהִ֑ים יוֹדוּךָ֥ עַמִּ֝ים כֻּלָּֽם׃

אֶ֭רֶץ נָתְנָ֣ה יְבוּלָ֑הּ יְבָרְכֵ֥נוּ אֱלֹהִ֝ים אֱלֹהֵֽינוּ׃

יְבָרְכֵ֥נוּ אֱלֹהִ֑ים וְיִירְא֥וּ אֹ֝תוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָֽרֶץ׃

[a]Propterea exaudiuit me deus: attēdit voci [b]deprecatiōis mee. [c]Bñdictus deus: [d]qui nō amouit [e]oronē [f]meā: [g]& miſericordiā ſuā a me.

[a] In finē in hymnis pſalmus cāticī 66. 66.

לַמְנַצֵּ֥חַ בִּנְגִינֹ֑ת מִ֝זְמ֗וֹר שִֽׁיר׃

[a]Deus miſereatur nr̄i: [c]& bñdicat nobis: illuminet [d]vultū ſuū [f]ſup nos: [c]& miſereat nr̄i. [e]Vt cognoſcam [f]in terra [g]viā tuā: in oībus gēnb [h]ſalutare tuū: [n]Cōfiteātur tibi ppli deus: cōfiteā tur tibi ppli oēs. [a]Letētur [c]& exultēt [d]gentes: [e] qñ [f]iudicabis pplos in equitate: [c]& gētes i [f]terra dirriges. [g]Cōfiteātur tibi ppli deus: cōfiteātur tibi ppli oēs: [f]ra dedit [g]fructū ſuū. [h]Benedicat nos deus deus nr̄: bñdicat nos deus. [k]Et metuant eū oēs [l]fines [m]terre.

אֱלֹהִים֮ יְחֻנֵּ֪נוּ וִיבָרְכֵ֫נוּ יָ֭אֵר פָּנָ֣יו אִתָּ֑נוּ סֶֽלָה׃

לָדַ֣עַת בָּאָ֣רֶץ דַּרְכֶּ֑ךָ בְּכָל־גּוֹיִם֮ יְשׁוּעָתֶֽךָ׃

יוֹדוּךָ֣ עַמִּ֣ים אֱלֹהִ֑ים יוֹדוּךָ֥ עַמִּ֝ים כֻּלָּֽם׃

יִשְׂמְח֣וּ וִירַנְּנ֣וּ לְאֻמִּ֑ים כִּ֤י תִשְׁפֹּט־עַ֥מִּים מִישׁ֗וֹר וּלְאֻמִּ֥ים בָּאָ֥רֶץ תַּנְחֵ֗ם סֶֽלָה׃

יוֹדוּךָ֣ עַמִּ֣ים אֱלֹהִ֑ים יוֹדוּךָ֥ עַמִּ֝ים כֻּלָּֽם׃

אֶ֭רֶץ נָתְנָ֣ה יְבוּלָ֑הּ יְבָרְכֵ֥נוּ אֱלֹהִ֝ים אֱלֹהֵֽינוּ׃

יְבָרְכֵ֥נוּ אֱלֹהִ֑ים וְיִירְא֥וּ אֹ֝תוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָֽרֶץ׃

lxviii.

לַמְנַצֵּ֥חַ לְדָוִ֑ד מִ֝זְמ֗וֹר שִֽׁיר׃

יָ֭קוּם אֱלֹהִ֣ים יָפ֑וּצוּ וְ֝יָנֻ֗סוּ מְשַׂנְאָ֥יו מִפָּנָֽיו׃

כְּה֣וּנָ֣ף עָשָׁ֣ן תְּנ֑וֹף כְּ֝הִמֵּ֗ס דּוֹנֵ֥ג מִפְּנֵי־אֵ֑שׁ כֵּ֤ן יֹ֖אבְדוּ רְשָׁעִ֣ים מִפְּנֵ֣י אֱלֹהִֽים׃

וְצַדִּיקִ֥ים יִשְׂמְח֑וּ יַ֝עֲלְז֗וּ לִפְנֵ֣י אֱלֹהִ֑ים וְיָשִׂישׂ֥וּ בְשִׂמְחָֽה׃

שִׁ֭ירוּ לֵאלֹהִ֑ים זַמְּר֥וּ שְׁ֝מ֗וֹ סֹלּ֣וּ לָרֹכֵ֣ב בָּ֭עֲרָבוֹת בְּיָ֣הּ שְׁמ֑וֹ וְעִלְז֖וּ לְפָנָֽיו׃

אֲבִ֣י יְתוֹמִ֣ים וְדַ֣יַּן אַלְמָנ֑וֹת אֱלֹהִ֥ים בִּמְע֣וֹן קָדְשֽׁוֹ׃

אֱלֹהִ֥ים מוֹשִׁ֖יב יְחִידִ֣ים בַּ֑יְתָה מוֹצִ֥יא אֲסִירִ֖ים בַּכּוֹשָׁר֣וֹת אַ֭ךְ סוֹרְרִ֣ים שָׁכְנ֑וּ צִיָּחָֽה׃

אֱלֹהִ֗ים בְּצֵאתְךָ֥ לִפְנֵ֥י עַמֶּ֑ךָ בְּצַעְדְּךָ֥ בַ֝יְשִׁימ֗וֹן סֶֽלָה׃

אֶ֤רֶץ רָעָ֨שָׁה֙ אַ֣ף שָׁמַ֣יִם נָ֭טְפוּ מִפְּנֵ֣י אֱלֹהִ֑ים זֶ֥ה סִינַ֗י מִפְּנֵי֮ אֱלֹהִ֪ים אֱלֹ֫הֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

גֶּ֭שֶׁם נְדָבוֹת֮ תָּנִ֪יף אֱלֹהִ֫ים נַ֭חֲלָתְךָ וְנִלְאָ֣ה אַתָּ֑ה כּוֹנַנְתָּֽהּ׃

חַיּוֹתֶ֥ךָ יָ֝שְׁבוּ־בָ֗הּ תָּכִ֣ין בְּטוּבָתְךָ֣ לֶעָנִ֣י אֱלֹהִֽים׃

[a]Propterea eraudiuit me deus: attēdit voci [b]deprecatiōis mee. [c]Bñdictus deus: [d]qui nō amouit oronē [e]meā: [f]& miſericordiā ſuā a me.

[a] In finē in hymnis pſalmus cāticī 66. 66.

לַמְנַצֵּ֥חַ בִּנְגִינֹ֑ת מִ֝זְמ֗וֹר שִֽׁיר׃

[a]Deus miſereatur nr̄i: [c]& bñdicat nobis: illuminet [d]vultū ſuū [f]ſup nos: [c]& miſereat nr̄i. [e]Vt cognoſcam [f]in terra [g]viā tuā: in oībus gēnb [h]ſalutare tuū: [n]Cōfiteātur tibi ppli deus: cōfiteā tur tibi ppli oēs. [a]Letētur [c]& exultēt [d]gentes: [e] qñ [f]iudicabis pplos in equitate: [c]& gētes i [f]terra dirriges. [g]Cōfiteātur tibi ppli deus: cōfiteātur tibi ppli oēs: [f]ra dedit [g]fructū ſuū. [h]Benedicat nos deus deus nr̄: bñdicat nos deus. [k]Et metuant eū oēs [l]fines [m]terre.

lxviii.

לַמְנַצֵּ֥חַ לְדָוִ֑ד מִ֝זְמ֗וֹר שִֽׁיר׃

[a]Victori [b] dauid [c]pſalmus [d]cantici. 68.

יָ֭קוּם אֱלֹהִ֣ים יָפ֑וּצוּ וְ֝יָנֻ֗סוּ מְשַׂנְאָ֥יו מִפָּנָֽיו׃

[a]Exurgat [b]deus & [c]diſſipētur [d]inimici eius: [e]& fugiant [f]qui oderunt eū [g]a facie eius. [m]Sicut deficit [n]fumus [o]deficiāt: [p]ſicut tabeſcit [q]cera [r]a facie [s]ignis ſic [t]pereant [u]impii [r]a facie [x]dei. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [y]Iuſti aūt [a]letentur [b]& exultent [c]in conſpectu [d]dei: [e]& gaudeāt [f]in letitia. [g]Cantate ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [b]deo [i]canite [k]nomini eius: [l]pparate viā [m]aſcēdenti [n]p deſerta: [o]in dño [p]nomen eius: [q]& exultate [r]coram eo. [s]Patre [t]pupillorū [u]& defenſore [x]viduarū: [r]deus [y]in habitaculo [a]ſancto ſuo. [b]Deus [c]inhabitare facit [d]ſolitarios [e]in domo: [f]educit [g]vinctos ꝯꝯꝯ [h]in fortitudine: [i]increduli [f]autem [f]habitauerunt [m]in ſiccitatibus. [n]Deus [o]cum egrederetis [p]ante [q]populū tuū: [r]& ambulares [s]p deſertū. [t]Sp. [v]Terra [x]cōmota eſt: [r]& [y]celi [a]diſtillauerunt [b]a facie ꝯꝯꝯ [c]dei: [d]hoc eſt [e]ſinai [f]a facie [g]dei ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [b]dei [i]iſrael. [k]Pluuiā [l]uolūtariam [m]eleuaſti ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [n]deus: [o]hereditatē tuam [p]laborantem [q]tu ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [r]confortaſti. [s]Animalia tua [t]habitauerūt [u]in ea: [x]p̄parauiſti [r]in bōitate tua [y]pauperi [a]deus. [b]Dñs [c]dabit ꝯꝯ

[a]Propterea eraudiuit me deus: attēdit voci [b]deprecatiōis mee. [c]Bñdictus deus: [d]qui nō amouit [e]oronē [f]meā: [g]& miſericordiā ſuā a me.

[a] In finē in hymnis pſalmus cāticī 66. 66.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου: Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί ὁ θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί ὁ θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. Ἡ γῆ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός. Καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

[a] In finē cāticī pſalmus 66. 67.

Εἰς τὸ τέλος ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν. Ἐκτρυφήτωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τέρπεσθαι ἐν εὐφροσύνῃ. Ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμὰς: Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. Ταραχθήτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοῦ πατρὸς ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν, ὁ ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. Ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, Ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ἐξελθεῖν σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, Γῆ ἐσείσθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. Βροχὴν ἑκούσιον ἀφορίσεις θεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἠσθένησε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν. Αἱ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἑτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ ὁ θεός. Κύριος δώσει ꝯꝯꝯ

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Hie.	Tex.heb.	ps.lxviii.	Trāsla.he.
verbū euāgelizātib'	sermonē'ānūciatricib'	אֲמֶר		נְשַׂר
ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις	'fortitudinis' plurime.	הַמְבַשְּׂרוֹת	צָבָא	רָב׃
χριστῦ vilecti:	Reges'exercituū federabūtur	מַלְכֵי		נְדֹד
λιὸς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,	federabuntur:	צְבָאוֹת	יִדֹּדוּן	יִדֹּדוּן
domus diuidere spolia. Si	& pulchritudo domus	וְנוֹת	בַּיִת	
οἴκου διαιδεῖν σκῦλα. Ἐὰν κοιμηθῆτε ἀνὰ μέσον τῶν	diuidet spolia. Si dor	תְּחַלֵּק	שָׁלָל	אִם־תִּשְׁכְּבוּן
cleros: penne colūbe	mieritis iter medios ter	בֵּין	שַׁפָּתָיִם	
κλήρων, πτέρυγες περιστερᾶς πεφαργυρωμέναι, καὶ τὰ με	minos: penne colūbe	כַּנְפֵי	יוֹנָה	נֶחְפָּה
riora dorsi eius in pallore auri. Dū dis	deargētate & posterio	בַּכֶּסֶף	וְאֶבְרוֹתֶיהָ	
τάφρεια αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου. Ἐν τῷ διασκέ	ra eius in virore auri.	חֲבָרָה	בִּירַקְרַק	חָרוּץ׃
cernit celesti rege⁹ sup eā: niue dealbabū	Dū diuideret robustis	בְּפָרֵשׂ	שַׁדַּי	
λειν τὸν ὑπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσε	simus reges in ea: niue	מְלָכִים	בָּהּ	תְּשַׁלֵּג
tur in selmon. Mōs	dealbata est in selmon.	צַלְמוֹן׃	הַר	
dei mōs pinguis: mōs coa	Mōs dei mōs pinguis:	אֱלֹהִים	הַר	בָּשָׁן
gulatus: mōs pinguis. Ἕτοιμα	mós excelsus mōs pin	הַר	גַּבְנֻנִּים	
ρωμένον, ὄρος πῖον. Ἱνατί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυ	guis. Quare cōtēditis	הַר	בָּשָׁן׃	הַר
gulatos: mōs in quo bñplacitū ē deo hitare in eo.	mōtes excelsi aduersus	גַּבְנֻנִּים	הָרֵי	גַּעֲשׁ
ρωμένα; τὸ ὄρος ὃ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ.	mōtē quē dilexit deus	אֱלֹהִים	לְשִׁבְתּוֹ	
Et cū dño hitabit in finē: currus	vt hitaret in eo: eteni	אַף	יְהוָה	יִשְׁכֹּן
Καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος, τὸ ἅρμα	dñs hitabit sp. Curr⁹	לָנֶצַח׃	רֶכֶב	
dei decē milib⁹ multiplex: milia abūdātiū. Dño	dei innumerabilis: mí	אֱלֹהִים	רִבְתַּיִם	אַלְפֵי
τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐπορούντων. Κύριος	lia abundantium	שִׁנְאָן		
in eo in sinai in scō: ascēdisti in altū:	dñs in eis in sinai in	אֲדֹנָי	בָּם	סִינַי
ἐν αὐτοῖς ἐν σινᾶι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἀνέβης εἰς ὕψος,	sancto. Ascendisti	בַּקֹּדֶשׁ׃	עָלִיתָ	
cepisti captiuitatē. Accepisti dona i hō	i excelsū: captiuā duxi	לַמָּרוֹם	שָׁבִיתָ	שֶׁבִי
Ephe. 4.b. ἠχμαλώτευσας ἀιχμαλωσίαν. Ἔλαβες δόματα ἐν ἀν	sti captiuitatē: accepisti	לָקַחְתָּ	מַתָּנוֹת	
nibus: et eīs nō credētes inhitare.	dona in hoibus: insup	בָּאָדָם	וְאַף	סוֹרְרִים
θρώποις, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντας τοῦ κατασκηνῶσαι.	& nō credētes habitare	לִשְׁכֹּן	יָהּ	
Dño deo⁹ dño: dño dño die quo	dñm deum. Bñdictus	אֱלֹהִים׃	בָּרוּךְ	אֲדֹנָי
Κύριος ὁ θεὸς εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡ	dñs per singulos dies:	יוֹם	יוֹם	
tidie. Prosperū iter facter nob deus salutarū	portabit nos deus sa	יַעֲמָס	לָנוּ	הָאֵל
μέραν. Κατευοδώσαι ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων	lutis nr̄e. Semp.	יְשׁוּעָתֵנוּ	סֶלָה׃	
nr̄os: deus nr̄: deꝰ saluos facīēdi: et dñi exi	Deus noster deus salu	הָאֵל	לָנוּ	אֵל
ἡμῶν, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τῷ κυρίου κυρίου ἀπο	tis: & dei	לַמּוֹשָׁעוֹת	וַיהוִה	
tua mortis: Ierūtū deus cōfringet capi	domini mortis egres	אֲדֹנָי	לַמָּוֶת	תּוֹצָאוֹת׃
θάνατου. Πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφα	sus. Verūtamen deus	אַךְ	אֱלֹהִים	
ta inimicoꝝ suoꝝ: vticē capilli pambulātiū in	cōfringet capita inimi	יִמְחַץ	רֹאשׁ	אֹיְבָיו
λὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν	corū suoꝝ: verticē cris	קָדְקֹד	שֵׂעָר	
delicto suo. Dixit dño: ex basī cōuertam:	nis ābulātiū in delictis	מִתְהַלֵּךְ	בְּאֲשָׁמָיו׃	אָמַר
πλημμελείας αὐτῶν. Εἶπε κύριος, ἐκ βασὶ ἐπιστρέψω,	suis. Dixit dominus	אֲדֹנָי	מִבָּשָׁן	אָשִׁיב
cōuertā in profundio mario: Ut intingat pes tuus in	de basan cōuertā: con	אָשִׁיב	מְצוֹלוֹת	
ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης, Ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν	uertam de profundis	יָם׃	לְמַעַן	תִּמְחַץ
sāguine: lingua canū tuoꝝ ex inimicis ab ipo.	maris. Vt calcet pes	רַגְלְךָ	דָּם	
αἵματι, γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν ἀπ' αὐτοῦ.	tuus in sanguine:	לְשׁוֹן	כְּלָבֶיךָ	מֵאֹיְבִים
Visi sunt ingressus tui deus: ingressus dei	lingua canū tuorū ex	מִנְהוּ׃	רָאוּ	הֲלִיכוֹתֶיךָ
Ἐφάνησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ	inimicis a temetipso.	אֱלֹהִים	הֲלִיכוֹת	
mei regis qui in scō. Preuenerūt pn	Viderunt itinera tua	אֵלִי	מַלְכִּי	בַּקֹּדֶשׁ׃
μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ. Προέφθασαν ἄρ	deus: itinera	קָדְמוּ	שָׂרִים	
cipes cōiūcti psallētibus: in medio iuuēculaꝝ tym	dei mei regis mei in sā	אַחַר	נוֹגְנִים	בְּתוֹךְ
χοντες ἐχόμενα ψαλλόντων, ἐν μέσῳ παιδισκῶν τυμ	cto. Precesserūt can	עַלָמוֹת	תּוֹפְפוֹת׃	בְּמַקְהֲלוֹת
panistriaꝝ. In ecclesijs bñdicite deo dño de	tores eos qui post tergum	בָּרְכוּ	אֱלֹהִים	
παιστριῶν. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεὸν κύριον ἐκ	psallebāt: i medio pue	מִמְקוֹר	יִשְׂרָאֵל׃	
fontib⁹ israel. Ibi bēiamin adolescētul⁹ i mētioexcessu: prin	llaꝝ timpanistriarum.	בִּנְיָמִן	צָעִיר	רֹדֵם
πηγῶν Ἰσραήλ. Ἐκεῖ βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρ	In ecclesijs benedicite	שָׂרֵי	יְהוּדָה	
cipes iuda duceo eoꝝ: principes zabu	deo dño de fontibus il	רִגְמָתָם	שָׂרֵי	זְבוּלֻן
χοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες ζαβου	rael. Ibi bēiamin puu	שָׂרֵי	נַפְתָּלִי׃	
lon: prncipes nephthaliꝝ. Māda deus xtu	lus continens eos: prin	צַוָּה	אֱלֹהֶיךָ	עֻזֶּךָ
λών, ἄρχοντες νεφθαλίμ. Ἐντείλαι ὁ θεός τῇ δυνά	cipes iuda in purpura	אֱלֹהִים	זוּ	
mi tuc: cōfirma deus hoc: qđ opatus es in	sua: principes zabulon	פָּעַלְתָּ	לָנוּ	מֵהֵיכָלְךָ
μει σου, δυνάμωσον ὁ θεὸς τοῦτο, ὃ κατεργάσω ἐν	principes neptali. Pre	עַל	יְרוּשָׁלִַם	
nobis: a tēplo tuo in hierusalē. Tibi offerēt re	cepit de tuo de fortitu	לְךָ	יוֹבִילוּ	מְלָכִים
ἡμῖν, ἀπὸ τοῦ σου ἐπὶ Ἰερουσαλήμ. Σοὶ ἀισουσιβασι	dine tua: conforta deus	שָׁי׃	נֹגְשֵׂי	חַיַּת
geo munera: increpa ferae arūdinis. Cō	hoc qđ opatus es in no	עֲדַת	אַבִּירִים	עֲגָלֵי
λεῖς δῶρα, ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου. Ἡ	bis. De tēplo tuo qđ ē i	עַמִּים		
gregatio tauroꝝ in vaccis pplorꝝ:	hierusalē: tibi offerēt	מִתְרַפֵּס	בְּרַצֵּי	כָּסֶף
συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν,	reges mūera. Increpa	בְּזַר	עַמִּים	
vt excludāt qui bñplacētia argēto.	bestiā calami: cōgrega	קְרָבוֹת	יְחָפְצוּ	הָפֵץ
τοῦ ἐκκλεῖσαι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ.	tio fortiū in vitulis po	חַשְׁמַנִּים׃		
Dissipa gētes que bella volunt: veni	pulorū calcitrātiū cōtra			
Διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα, ἥξου	rotas argenteas: dispar			
ent legati	ge populos qui bella			
σι πρέσβεις	volūt. Offerāt velocit			

Pñtiua.he.Tex.heb. ps.ltir. Trãsla.B.Viero. Trãs.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

רוץ	מִנִּי מִצְרַיִם כּוּשׁ תָּרִיץ יָדֶיהָ	ex egypto: ethiopia	ex egypto: ethiopia ꝓuenıet manũ eius deo. Re
לֵאלֹהִים׃ זַמְּרוּ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ	a deo. Regna terre can	ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ. Ad
לַאדֹנָי סֶלָה׃ לָרֹכֵב	tate deo: psallite	gna tre cãtate deo: psallite deo.
בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ	βασιλεῖαι τῆς γῆς ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ.	
קוֹל עֹז׃ תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל	Dñe. Qui ascẽdit	Διάψαλμα. Τῷ ἐποχουμένῳ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρα
יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים׃	li ad orientẽ.	νοῦ κατὰ ἀνατολάς. Ἰδοὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυ
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל	Ecce dabit voci	tutio: date glã deo. Sup israel magni
יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת	fue voce fortitudinis.	ficẽtia eius: ꝛ xtus eius in nubibus.
לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים׃	p Date glorią deo: sup	πρίσωπον αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
	israł magnificẽtia eiꝰ ꝛ &	Mirabilis deus in sctis suis: deus israel. Ipe da
	fortitudo eius in celis.	Θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ θεὸς Ισραὴλ. Αὐτὸς δώ
	s Terribilis deus de san	bit xtuꝫ ꝛ fortitudinẽ plebi sue: bñe deus:
	ctuario suo: deus israel ipse dabit fortitu	σει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, εὐλογητὸς ὁ θεός.
	dinem & robur	In finẽ ꝓ hiedꝫ cõmutabitur
	populo: benedictus de	Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων
	us.	psalmus dauid. 68.
	t Victori p liliis dd. 69.	ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ξθ.
	Alua me deus: qñ	Saluũ me fac deus: qñ intrauerũt aque vsq; ad aiã 3. 11.
	venerũt aque vsq;	Σῶσόν με ὁ θεός, ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς
	ad animam. Infixus	mea. Infixus sũ in limo pfundi: ꝛ nõ est sub-
	sum in limo profundi	stãa: μου. Ἐνεβάθυνα εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις,
	& non possum cõsiste	veni in altitudinẽ maris: ꝛ tẽpestas demer
	re: veni in profundũ a	sit me. Laboraui clamãs: rauce facte sũt fauces mee.
	quarũ & flumẽ operuit	τησί με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου.
	me. Laboraui clamans	Defecerũt oculi mei dũ spero in
	exasperatũ est guttur	Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ
	meũ: defecerũt oculi	deũ meũ. Multiplicati sunt sup capillos ca 8.39.
	mei expectãtes deũ me	τὸν θεόν μου. Ἐπληύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κε
	um. Multiplicati sũt su	pitis mei q̃ oderũt me gratis. Cõfortati sunt
	per capillos capitis mei	φαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν οἱ
	qoderũt me gratis: cõ	inimici mei: q̃ psecuti sũt me inuste. Que nõ rapui:
	fortati sũt q̃ plecẽbantur	ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. Ἃ οὐκ ἥρπαζον,
	me inimici mei iniuste:	tũc exoluebã. Deus tu scis stultitiã meã: & pctã mea
	q̃ nõ rapuerã tũc red	τότε ἀπετίνυον. Ὁ θεὸς σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου
	debã. Deus tu scis stul	ꝛ delicta mea a te nõ sũt abscõdita. Nõ eru
	titiã meã: & pctã mea	καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν. Μὴ αἰ
	a te nõ sunt abscõdita.	schũt in me q̃ expectãt te dñe: dñe deus
	Nõ cõfundãtur in me	σχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ὑπομένοντές σε κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων,
	qui expectant te domi	neq; confundantur sup me q̃ querũt te deus
	ne deus exercituũ: nõ	μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ
	reuereantur in me qui	israel. Quñ pp te sustinui opꝓbriũ: operuit
	querunt te deus	Ισραήλ. Ὅτι ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν
	israel. Quia ppter te	cõfusio facie meã. Extraneus
	portaui opprobrium:	ησχύνη τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγενόμην
	operuit confusio faci	fribus meis: ꝛ pegrinus filijs mris mee.
	em meã. Alienus fctus	τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου.
	sum fribus meis: & pe	Quñ zelus domus tue comedit me: ꝛ opꝓbria 68. 10.
	grinus filiis mris mee.	Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ
	Quia zelus domus tue	exprobrãtiũ tibi ceciderũt sup me. Et ope 20. 12.
	comedit me: & oppro	τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ συνεκάλυ
	briũ exꝓbrãtiũ tibi ce	rui in ietunio aiaꝫ meã: ꝛ factũ ẽ in opꝓbriũ
	cidit sup me. Et fleui	ψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμούς
	ieiunio aiam meã: & fa	mihi. Et posui vestimẽtũ meũ ciliciũ: ꝛ fact̃ sũ
	ctũ est in opprobriũ mi	ἐμοί. Καὶ ἔθηκα τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην
	hi. Et posui vestimentũ	illis in ꝓbolã. Aduersũ me loq̃bãtur q̃ sede
	meũ laccũ: & fctus sum	αὐτοῖς εἰς παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἀδολέχουν οἱ καθήμε
	eis in ꝓbolã. Cõtra me	bãt in portis: ꝛ in me psallebãt q̃ bibebãt vinũ. Ego ño
	loq̃bãtur qui sedebãt i	οι ἐν πύλαις, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες οἶνον. Ἐγὼ δὲ
	porta: & cãtabãt biben	oronẽ meã ad te dñe: tps bñplacẽti. Deus in
	tes vinũ. Mea ãt oro	τὴν προσευχήν μου πρός σε κύριε, καιρὸς εὐδοκίας. Ὁ θεὸς ἐν τῷ
	ad te q̃ dñe: tps reconci	multitudine mie tue exaudi me: in xitate sa
	liatiois est: deus i multi	πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σω
	tudine mie tue exaudi	lutis tue eripe me de luto: vt nõ infigar.
	me in veritate salutis	τηρίας σου σῶσόν με ἐκ τῆς πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.
	tue. Erue me de luto &	Libera me ab ijs qui oderũt me: ꝛ de ꝓfundis
	non infigar:	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν μισούντων με, καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν
	libera me ab his qui o	aquaꝝ. Nõ me demergat tẽpestas aque: neq;
	derunt me & de profun	ὑδάτων. Μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ
	dis aquis. Ne opiat me	
	fluctus aque: & ne	

מִנִּי מִצְרַיִם כּוּשׁ תָּרִיץ יָדֶיהָ	ex egypto: ethiopia	ex egypto: ethiopia ꝓuenıet manũ eius deo. Re
לֵאלֹהִים׃ זַמְּרוּ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ	a deo. Regna terre can	ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ. Ad
לַאדֹנָי סֶלָה׃ לָרֹכֵב	tate deo: psallite	gna tre cãtate deo: psallite deo.
בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ	βασιλεῖαι τῆς γῆς ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ.	
קוֹל עֹז׃ תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל	Dñe. Qui ascẽdit	Διάψαλμα. Τῷ ἐποχουμένῳ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρα
יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים׃	li ad orientẽ.	νοῦ κατὰ ἀνατολάς. Ἰδοὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυ
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל	Ecce dabit voci	tutio: date glã deo. Sup israel magni
יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת	fue voce fortitudinis.	ficẽtia eius: ꝛ xtus eius in nubibus.
לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים׃	p Date glorią deo: sup	πρίσωπον αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
	israł magnificẽtia eiꝰ ꝛ &	Mirabilis deus in sctis suis: deus israel. Ipe da
	fortitudo eius in celis.	Θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ θεὸς Ισραὴλ. Αὐτὸς δώ
	s Terribilis deus de san	bit xtuꝫ ꝛ fortitudinẽ plebi sue: bñe deus:
	ctuario suo: deus israel ipse dabit fortitu	σει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, εὐλογητὸς ὁ θεός.
	dinem & robur	In finẽ ꝓ hiedꝫ cõmutabitur
	populo: benedictus de	Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων
	us.	psalmus dauid. 68.
	t Victori p liliis dd. 69.	ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ξθ.
	Alua me deus: qñ	Saluũ me fac deus: qñ intrauerũt aque vsq; ad aiã 3. 11.
	venerũt aque vsq;	Σῶσόν με ὁ θεός, ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς
	ad animam. Infixus	mea. Infixus sũ in limo pfundi: ꝛ nõ est sub-
	sum in limo profundi	stãa: μου. Ἐνεβάθυνα εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις,
	& non possum cõsiste	veni in altitudinẽ maris: ꝛ tẽpestas demer
	re: veni in profundũ a	sit me. Laboraui clamãs: rauce facte sũt fauces mee.
	quarũ & flumẽ operuit	τησί με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου.
	me. Laboraui clamans	Defecerũt oculi mei dũ spero in
	exasperatũ est guttur	Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ
	meũ: defecerũt oculi	deũ meũ. Multiplicati sunt sup capillos ca 8.39.
	mei expectãtes deũ me	τὸν θεόν μου. Ἐπληύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κε
	um. Multiplicati sũt su	pitis mei q̃ oderũt me gratis. Cõfortati sunt
	per capillos capitis mei	φαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν οἱ
	qoderũt me gratis: cõ	inimici mei: q̃ psecuti sũt me inuste. Que nõ rapui:
	fortati sũt q̃ plecẽbantur	ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. Ἃ οὐκ ἥρπαζον,
	me inimici mei iniuste:	tũc exoluebã. Deus tu scis stultitiã meã: & pctã mea
	q̃ nõ rapuerã tũc red	τότε ἀπετίνυον. Ὁ θεὸς σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου
	debã. Deus tu scis stul	ꝛ delicta mea a te nõ sũt abscõdita. Nõ eru
	titiã meã: & pctã mea	καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν. Μὴ αἰ
	a te nõ sunt abscõdita.	schũt in me q̃ expectãt te dñe: dñe deus
	Nõ cõfundãtur in me	σχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ὑπομένοντές σε κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων,
	qui expectant te domi	neq; confundantur sup me q̃ querũt te deus
	ne deus exercituũ: nõ	μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ
	reuereantur in me qui	israel. Quñ pp te sustinui opꝓbriũ: operuit
	querunt te deus	Ισραήλ. Ὅτι ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν
	israel. Quia ppter te	cõfusio facie meã. Extraneus
	portaui opprobrium:	ησχύνη τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγενόμην
	operuit confusio faci	fribus meis: ꝛ pegrinus filijs mris mee.
	em meã. Alienus fctus	τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου.
	sum fribus meis: & pe	Quñ zelus domus tue comedit me: ꝛ opꝓbria 68. 10.
	grinus filiis mris mee.	Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ
	Quia zelus domus tue	exprobrãtiũ tibi ceciderũt sup me. Et ope 20. 12.
	comedit me: & oppro	τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ συνεκάλυ
	briũ exꝓbrãtiũ tibi ce	rui in ietunio aiaꝫ meã: ꝛ factũ ẽ in opꝓbriũ
	cidit sup me. Et fleui	ψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμούς
	ieiunio aiam meã: & fa	mihi. Et posui vestimẽtũ meũ ciliciũ: ꝛ fact̃ sũ
	ctũ est in opprobriũ mi	ἐμοί. Καὶ ἔθηκα τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην
	hi. Et posui vestimentũ	illis in ꝓbolã. Aduersũ me loq̃bãtur q̃ sede
	meũ laccũ: & fctus sum	αὐτοῖς εἰς παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἀδολέχουν οἱ καθήμε
	eis in ꝓbolã. Cõtra me	bãt in portis: ꝛ in me psallebãt q̃ bibebãt vinũ. Ego ño
	loq̃bãtur qui sedebãt i	οι ἐν πύλαις, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες οἶνον. Ἐγὼ δὲ
	porta: & cãtabãt biben	oronẽ meã ad te dñe: tps bñplacẽti. Deus in
	tes vinũ. Mea ãt oro	τὴν προσευχήν μου πρός σε κύριε, καιρὸς εὐδοκίας. Ὁ θεὸς ἐν τῷ
	ad te q̃ dñe: tps reconci	multitudine mie tue exaudi me: in xitate sa
	liatiois est: deus i multi	πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σω
	tudine mie tue exaudi	lutis tue eripe me de luto: vt nõ infigar.
	me in veritate salutis	τηρίας σου σῶσόν με ἐκ τῆς πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.
	tue. Erue me de luto &	Libera me ab ijs qui oderũt me: ꝛ de ꝓfundis
	non infigar:	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν μισούντων με, καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν
	libera me ab his qui o	aquaꝝ. Nõ me demergat tẽpestas aque: neq;
	derunt me & de profun	ὑδάτων. Μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ
	dis aquis. Ne opiat me	
	fluctus aque: & ne	

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.p̄s.lxii.lxx.Patrina.he.
absorbeat me pfūdū: neq; vrgeat sup me puteus os	[a]ab sorbeat me [e]profun	נִבְלַע צוּל תִּבְלָעֵנִי מְצוּלָה וְאַל תְּאַטַר עָלַי
suū: Exaudi me dñe: qm benigna mia tua: fm	dū: [r]& ne [e]coronet [r]super	אָבַר פִּי בְּאֵר פִּיהָ: עֲנֵנִי יְהוָה כִּי טוב
multitudinē miserationū tuaꝝ respice in me. Ne auer	me [m]puteus [s]os suū. [r]Ex	עָנָה חַסְדֶּךָ כִּרב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלָי:
tas faciē tuā a puero tuo: qm tribu	audi me [e]dñe qm [b]bōa ē	סָתַר פָּנָה וְאַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדֶּךָ כִּי צַר
lor: velociter exaudi me: intēde aie meę: t libe	[c]mia tua: [p]scdm multitu	צוּר לִי מַהֵר עֲנֵנִי: קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי
ra eā. Propter inimicos meos: eripe me: tu ēi scia	dinē [c]miserationū tuarū	פָּדָה גְאָלֵהּ לְמַעַן אֹיְבַי פְּדֵנִי: אַתָּה
mpperiū meū: t cōfusionē meā: t reuerētiā	[r]respice [s]ad me. [b]Et ne [t]ab	נוּשׁ כָּלַם יָדַעְתָּ חֶרְפָּתִי וּבָשְׁתִּי וְכִלְמָתִי
meā. In cōspectu tuo oēs q tribulāt me: impperiū ex	scōdas [s]faciē tuā [t]a seruo	נֶגְדְּךָ כָּל צוֹרְרָי: חֶרְפָּה שָׁבְרָה
pectauit aīa mea t miseriā. Et sustinui	tuo: [m]qm [n]tribulor [r]cito	אָנַשׁ לִבִּי וָאָנוּשָׁה וָאֲקַוֶּה לָנוד וָאָיִן
qui simul cōtristarēt: t nō fuit. t qui cōsolarētur: t	[e]exaudi me. [r]Accede [e]ad	נָחַם וְלַמְנַחֲמִים וְלֹא מָצָאתִי: וַיִּתְּנוּ בְרֹאתִי
nō inueni. Et dederūt in escā meā fel: t in	[r]aīam meā [m]redime eam:	בָּרָה שָׁקֵה רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ: יְהִי
siti mea potauerūt me aceto. Fiat mēsa eoꝝ	[x]pp'inimicos meos [s]libe	הָיָה שֻׁלְחָנָם לִפְנֵיהֶם לְפָח וְלִשְׁלוֹמִים
cotā tpto in laqm: t in retributionē t in scā	ra me. [r]Tu [b]scis [c]oppro	שָׁלַם לָמוֹקֵשׁ: תֶּחְשַׁכְנָה עֵינֵיהֶם
dalū. Obscurētur oculi eoꝝ ne videāt:	briū meū [o]& confusionē	חָשֵׁךְ רְאֵה מְרֹאוֹת וּמָתְנֵיהֶם תָּמִיד הַמְעַד:
t dorsū eoꝝ semp incurua. Effunde sup eos	meā [c]& verecundiā meā:	תָּמַד מַעַד שְׁפָךְ עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ
ira tuā: t furor tre tue cōprehēdat eos.	[r]corā te sunt [e]oēs [b]hostes	חָרָה נָשַׂג יִשֵּׂגֵם: תְּהִי טִירָתָם נְשַׁמָּה
Fiat hitatio eoꝝ deserta: t in tabernacu	mei. [t]Opprobrio [b]cōtris	יָשַׁב בְּאָהֳלֵיהֶם אַל יְהִי יוֹשֵׁב: כִּי אַתָּה
lis eoꝝ ne sit q inhitet. Quia quē tu percussisti: ipi	tū ē [t]cor meū [m]& despat	נָכָה רָדַפְתָּ וְאֶל מַכְאוֹב חָלָלֶיךָ יְסַפֵּרוּ: תְּנָה עָוֹן עַל עֲוֹנָם
si addiderūt: t super dolorē vulnerū meoꝝ addi	sū: [n]& expectaui [o]q cōtri	נוּא סְחֵה וְאַל יָבֹאוּ בְצִדְקָתֶךָ: יִמָּחוּ מִסֵּפֶר
derūt. Apponе iniquitatē sup iniquitatē eoꝝ: t ne in	staretur [p]& nō fuit [q]& qui	צַדִּיק כָּתֵב חַיִּים וְעִם צַדִּיקִים אַל יִכָּתֵבוּ:
ueāt. Deleātur de libro	cōsolarētur [r]& nō [e]inueni.	עָנָה יָשַׁע וַאֲנִי עָנִי וְכֹאֵב יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים
viuētiū: t cū iustis nō scribātur. Paup t	[t]Et dederūt [n]in escā meā	שָׂגַב לָמוֹ: תְּשַׂגְּבֵנִי אֲהַלְלָה שֵׁם אֱלֹהִים
dolēs fū ego: salus tua deus suscipiat me. Lau	[s]fel: [r]& in siti mea [t]pota	שׁוּר גֶּדֶל וְתִיטַב יַרְדֵּה יַטִּיב
dabo nomē dei mei cū cātico: magnificabo eū in	uerūt me [e]aceto. [b]Sit [c]mē	לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר מַקְרִן מַפְרִיס:
laude: t placebit deo sup vitulū nouellū: cornua pducē	sa eorū [p]corā eis [c]in laq	רָאוּ עֲנָוִים יִשְׂמָחוּ דֹרְשֵׁי אֱלֹהִים
tē t vngulae. Videāt paupes t letētur: que	um: [r]& ī retributiōes [s]ad	רָאָה עָנָה וּיחִי לְבַבְכֶם: כִּי שֹׁמֵעַ אֶל
rite deū t viuet aia vra. Quīa exaudiuit	corruēdū. [p]Tenebrēscat	שָׁסַח תֵּיהַ אֲבִיוֹנִים יְהוָה וְאֶל אֲסִירָיו
pauperes dñs: t vinctos suos nō despe	[o]culi eorū [s]ne videant:	אָבָה אָסַר לֹא בָזָה: יְהַלְלוּהוּ שָׁמַיִם
rauit dñs: t vinctos suos nō despexit	[t]& dorsum eorū [m]sp'in	הָלַל וָאָרֶץ יַמִּים וְכָל רֹמֵשׂ בָּם:
Laudēt illū celi t terra: mare t	curuta. [o]Effunde [r]sup eos	כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וְיִבְנֶה עָרֵי
omnia reptilia in eo. Quīa deus saluā faciet sion:	[i]ndignatiōem tuā: [r]& ira	עָיר יְהוּדָה וְיָשְׁבוּ שָׁם וִירֵשׁוּהָ:
t edificabūtur ciuitates iude. Et inhabi	[f]furoris tui [c]cōprehēdat	נָחַל וְזֶרַע עֲבָדָיו יִנְחָלוּהָ וְאֹהֲבֵי שְׁמוֹ
tabūt ibi: t hereditate acqrēt eā: t semē	eos. [f]Fiat [c]cōmoratio eo	יִשְׁכְּנוּ בָהּ: lxx.
n suoꝝ habitabūt in ea. Et qui diligūt nomē	rū [d]deserta: [i]in taberna	לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד לְהַזְכִּיר:
tuū habitabūt in ea.	culis eorū [n]non [f]sit [q]qui	אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי יְהוָה
In finē pō i rememorationē: qō saluū me fecit dño. 69.	habitet. [o]Qm [r]quē [t]tu	
Eis ꝺ τέλος τῷ ꝺαυίδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς ꝺ σῶσαί με κύ. εἰς	[p]percussisti [p]secuti sūt: [&]	
Deus in adiutoriū meū intēde: dñe	vt [a]afflig erent [i]vulnera	
εἰς τὸ βοηθεῖσαί μοι πρόσχες, κύριε	tos tuos [m]narrabāt. [n]Da	
	[o]iniquitatē [f]sup [q]iniquita	
	tē eorū: [&] nō [o]veniāt [i]n	
	iustitia tua. [n]Deleantur	
	[s]de libro [r]viuentiū: [&] cū	
	[a]iustis [b]nō [c]scribātur. [o]Eg	
	o āt [t]paup [&] dolēs: [s]sa	
	lus tua [b]de? [i]suscipiat me	
	[k]Laudabo [i]nomē [m]dei [n]in	
	cātico: [o]& magnificabo	
	eū [f]ī cōfessiōe. [s]Et place	
	bit [c]dño [o]sup vitulū [r]no	
	uellū [o]cornua efferentē	
	[s]& vngulas. [r]Videntes	
	[s]mansueti [a]letabuntur:	
	[b]qui q̄ritis [c]deū [o]viuet [a]a	
	nima vīa. [r]Qm [s]exaudi	
	uit [t]paupes [b]dñs: [&] [m]vin	
	ctos suos [n]non [o]despexit	
	[r]Laudent eum [s]celi ꝯ	
	[r]& terra: [o]mare [r]& omnia	
	[n]que monentur [n]in eis.	
	[r]Qm [r]deus [s]saluabit [b]sio	
	[c]& edificabit [o]ciuitates	
	[c]iuda: [r]& habitabunt [t]ibi	
	[b]& possidebunt eam. ꝯ	
	[t]Et semē [b]seruorum eius	
	[t]possidebit eam: [m]& qui	
	diligunt [n]nomē eius [o]ha	
	bitabunt [b]in ea.	
	[s]Victori [b]dauid [c]ad recor	
	dandum. 70.	
	Eus [r]vt liberes me:	
	[r]domine ꝯ	

לְעָזְרָתִי חוּשָׁה׃ יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ
מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ
חֲפֵצֵי רָעָתִי׃ יָשׁוּבוּ עַל עֵקֶב
בָּיְשָׁתָם הָאֹמְרִים הָאָח הָאָח׃
יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל מְבַקְשֶׁיךָ
וְיֹאמְרוּ תָּמִיד יִגְדַּל אֱלֹהִים אֹהֲבֵי
יְשׁוּעָתֶךָ׃ וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן
אֱלֹהִים חוּשָׁה לִי עֶזְרִי וּמְפַלְטִי
אַתָּה יְהוָה אַל תְּאַחַר׃

Ixti.

בְךָ יְהוָה חָסִיתִי אַל אֵבוֹשָׁה
לְעוֹלָם׃ בְּצִדְקָתְךָ תַּצִּילֵנִי
וְתְפַלְּטֵנִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי
הֱיֵה לִי לְצוּר מָעוֹן לָבוֹא תָּמִיד
צִוִּיתָ לְהוֹשִׁיעֵנִי כִּי סַלְעִי וּמְצוּדָתִי
אָתָּה׃ אֱלֹהַי פַּלְּטֵנִי מִיַּד רָשָׁע
מִכַּף מְעַוֵּל וְחוֹמֵץ׃ כִּי אַתָּה תִקְוָתִי
אֲדֹנָי יְהוִה מִבְטַחִי מִנְּעוּרָי׃ עָלֶיךָ
נִסָּמַכְתִּי מִבֶּטֶן מִמְּעֵי אִמִּי אַתָּה
גּוֹזִי בְךָ תְהִלָּתִי תָּמִיד׃ כְּמוֹפֵת
הָיִיתִי לָרַבִּים וְאַתָּה מַחְסִי עֹז׃
יְמַלֵּא פִי תְהִלָּתֶךָ כָּל הַיּוֹם
תִּפְאַרְתֶּךָ׃ אַל תַּשְׁלִיכֵנִי
לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחִי אַל
תַּעַזְבֵנִי׃ כִּי אָמְרוּ אֹיְבַי לִי
וְשֹׁמְרֵי נַפְשִׁי נוֹעֲצוּ יַחְדָּו׃
לֵאמֹר אֱלֹהִים עֲזָבוֹ רִדְפוּ
וְתִפְשׂוּהוּ כִּי אֵין מַצִּיל׃
אֱלֹהַי אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי
אֱלֹהַי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃ יֵבֹשׁוּ
יִתְּלוּ שָׂטְנֵי נַפְשִׁי יַעֲטוּ
חֶרְפָּה וּכְלִמָּה מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃
וַאֲנִי תָּמִיד אְיַחֵל וְהוֹסַפְתִּי עַל
כָּל תְּהִלָּתֶךָ׃ פִּי יְסַפֵּר
צִדְקָתֶךָ כָּל הַיּוֹם תְּשׁוּעָתֶךָ
כִּי לֹא יָדַעְתִּי סִפֹרוֹת׃ אָבוֹא
בִּגְבוּרוֹת אֲדֹנָי יְהוִה אַזְכִּיר

ᵃvt auxilieris mihi ᵇfestina. ᶜConfundantur ᵈ& erubescant ᵉquerentes ᶠanimam meā: ᵍcōuertantur ʰretrorsum ⁱ& erubescant ᵏqui volunt ˡmihi malum. ᵐReuertātur ⁿad ᵒvestigiū ᵖcōfusiōis sue: ᑫq dicunt mihi ʳvah ˢvah. ᵗGaudeant ᵘ& letētur ᵛin te ʷoēs ˣquerentes te: ʸ& dicant ᶻsemper ᵃᵃmagnificetur ᵃᵇdñs ᵃᶜqui diligunt ᵃᵈsalutare tuū. ᵃᵉEgo autē ᵃᶠegenus ᵃᵍ& pauper: ʰʰdeus ʰⁱfestina ʰʲpro me: ʰᵏauxiliū meū ʰˡ& saluator meus ʰᵐtu: ʰⁿdñe ʰᵒne ʰᵖmoreris.

IN te ᵃdñe ᵇspaui: ᶜnon ᵈconfundar ᵉin eternū. ᶠIn iustitia tua ᵍerue me ʰ& libera me: ⁱinclina ʲad me ᵏaurē tuā ˡ& salua me. ᵐEsto ⁿ mihi ᵒrobustū ᵖhitaculū ᑫvt ingrediar ʳiugiter: ˢ precepisti ᵗvt saluares me: ᵘquia ᵛpetra mea ʷ& fortitudo mea es ˣtu. ʸ Deus meus ᶻsalua me ᵃᵃde mānu ᵃᵇipii: ᵃᶜde manu ᵃᵈiniqui ᵃᵉ& nocentis. ᵃᶠQuōiā ᵃᵍtues ʰʰex pectatio mea: ʰⁱdñe ʰʲde ʰᵏfiducia mea ʰˡab adolescētia mea. ʰᵐA te ʰⁿsustēta tus sū ʰᵒex vtero: ʰᵖd vētre ʰᑫmatris mee ʰʳtu es ʰˢprotector meus: ʰᵗin te ʰᵘlaus mea ʰˣsp. ʰʸQuasi portētū ʰᶻfactus sum ʰᵃᵃmultis: ʰᵃᵇ& tu ʰᵃᶜspes mea ʰᵃᵈfortissima. ʰᵃᵉImpleatur ʰᵃᶠos meū ʰᵃᵍlaude tua: ʰᵃʰtota ʰᵃⁱdie ʰᵃʲmagnitudine tua. ʰᵃᵏNe ʰᵃˡpitcias me ʰᵃᵐin tpe ʰᵃⁿsenectutis: ʰᵃᵒcū defecerit ʰᵃᵖfortitudo mea ʰᑫne ʰʳderelinqs me. ʰˢQuia ʰᵗdixerūt ʰᵘinimici mei ʰᵛmihi: ʰʷ& qui obseruabāt ʰˣaiam meā ʰʸcōsiliū ʰᶻierūt ʰᵃᵃpiter. ʰᵃᵇDicentes ʰᵃᶜdeus ʰᵃᵈdereliquit eū: ʰᵃᵉpsequimini ʰᵃᶠ& cōprehendite eū ʰᵃᵍquia ʰᵃʰnon ē ʰᵃⁱqui eruat. ʰᵃʲDeus ʰᵃᵏne ʰᵃˡelōgeris ʰᵃᵐa me: ooooooooooooooooo ʰᵃⁿde meus ʰᵃᵒin auxiliū mihi ʰᵃᵖfestina. ʰᑫCōfūdātur ʰʳ& ʰˢconfumātur ʰᵗaduersarii ʰᵘanime mee: ʰᵛ operiātur ʰʷopprobrio ʰˣ& cōfusiōe ʰʸqui ʰᶻquerūt ʰᵃᵃmalū mihi. ʰᵃᵇEgo aūt ʰᵃᶜiugiter ʰᵃᵈexpectabo: ʰᵃᵉ& adiiciā ʰᵃᶠsuper ʰᵃᵍoēs ʰᵃʰlaudationes tuas. ʰᵃⁱOs meum ʰᵃʲnarrabit ooo ʰᵃᵏiustitiam tuā: ʰᵃˡtota ʰᵃᵐdie ʰᵃⁿsalutare tuum: ooooooo ʰᵃᵒquoniam ʰᵃᵖnon ʰᑫcognoui ʰʳlitteraturas. ʰˢIngredi ar ʰᵗin fortitudine ʰᵘdomini ʰᵛdei: ʰʷrecordabor ooo

ad adiuuādū me festina. ¶Cōfundātur τ reuereātur qui querūt aiaz meā. Auertantur retrorsū τ erubescāt: qui volūt mihi mala. Auertātur statim erubescētes: q̄ dicūt mihi euge euge. Exultēt τ letē tur in te oēs q̄ querūt te deus. Et dicāt semp: magnificetur dñs: q̄ diligūt salutare tuū. Ego vō egenus sū τ paup: deus adiuua me: adiutor meus es tu: dñe ne moreris.

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ υἱῷ ἰωναδὰβ, καὶ τῶν πρώτως αἰχμαλωτισθέντων. ἀσπίγραφος παρ' ἑβραίοις. ὁ.

Dauid psalmus filioꝝ ionadab: τ eoꝝ qui primi captiuati sunt. sine titulo apud hebraeos. 70.

IN te dñe speraui: nō cōfundar in eternū. In iustitia tua libera me τ eripe me. Inclina ad me aurē tuā τ salua me. Esto mihi in deū protectorē: τ in locū munitū vt saluū me facias. Quōniam firmamētū meū τ refugiū meū es tu. Deus meus eripe me de manu peccātis: de manu ꝛlegē agētis τ iniqui. Quōniam tu es patiētia mea dñe: dñe spes mea a iuuentute mea. In te cōfirmat⁹ sū ex vtero: de vētre matris mee tu es protector meus: in te laus mea semp: tāq̄ prodigiū factus sū multis: τ tu adiutor meus fortis. Repleat os meū laude: vt cātē gloriā tuā: tota die magnitudine tuā. Ne proiicias me in tpe senectutis: cū defecerit virtus mea ne derelinquas me. Quia dixerūt inimici mei mihi: & qui custodiebāt aiaz meā cōsiliū fecerūt in vnū. Dicētes: deus dereliquit eū: psequimini τ cōprehendite eū: q̄ nō est qui eripiat. Deus me ne elōgeris a me: deus meus in adiutoriū meū respice. Cōfundātur τ deficiāt vetrahētes aie mee: operiātur confusione τ pudore q̄ q̄rūt mala mihi. Ego aūt semp spabo in te: τ adiiciā sup oem laudē tuā. Os meū ānūtiabit iustitiā tuā: tota die salutare tuū. Quōniā nō cognoui litteraturā: introibo in potētias dñi: dñe memorabor

Ps. 39.

Ps. 30.

iustitie tue solius. Deus meus q̄ docuisti me a iuuē
δικαιοσύνης σου μόνου. Ο θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με ἐκ νεό
tute mea: τ vsq; nūc ꝓnūciabo mirabilia
τητός μου, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά
tua: τ vsq; i senectā τ seniū. Deus meus ne dere
σου, καὶ ἕως γήρως καὶ πρεσβείου. Ο θεός μου μὴ ἐγκα
linquas me donec ānūciē brachiū tuū gñatiōi
ταλίπης με ἕως ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου τῇ γενεᾷ
omi q̄ vētura ē. Potētiam tuā τ iustitiā
πάσῃ τῇ ἐρχομένῃ. Τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δικαιοσύνην
tuā deus vsq; in altissima: Que fecisti mihi magnalia: de
σου ὁ θεὸς ἕως τῶν ὑψίστων, Α ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα, ὁ θε
us q̄s similis tibi? Quātas ostēdisti mihi tribulatōes mltas τ
ὸς τίς ὅμοιός σοι; Οσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ
malas: τ cōuersus viuificasti me: τ de abys
κακάς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβυσ
sis fre reduxisti me. Multiplicasti sup me magni
σων τῆς γῆς ἀνήγαγές με. Επλεόνασας ἐπ' ἐμὲ τὴν μεγα
ficētiā tuā: τ cōuersus cōsolatus es me: τ de
λωσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν
abyssis fre iterū reduxisti me. Et eñ ego cōfi
ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. Καὶ ἐὰν ἐγὼ ἐξομολο
tebor tibi in pplis dñe: in vasis psalmi Veritatē
γήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε, ἐν σκεύεσι ψαλμοῦ τὴν ἀλήθει
tuā deus. Psallā tibi in cithara sctūs israel.
άν σου ὁ θεός. Ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραήλ.
Exultabūt labia mea dū cātauero tibi: τ ani
Αγαλλιάσονται τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ ψυ
ma mea q̄ redemisti. Insup āt τ lingua mea tota
χή μου ἣν ἐλυτρώσω. Ετι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡ
die meditabit iustitiā tuā. Cū cōfu
μέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου. Οταν αἰσχυν
si τ reueriti fuerit q̄ querūt mala mihi.
θῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

In salomonē psalmus 88. 71.
Εἰς σαλομὼν ψαλμὸς τῷ δαδ'. οα'.

Deus iuditiū tuū regi da: τ iusti
Ο θεὸς τὸ κρῖμά σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιο
tiā tuā filio regis: Iudicare pplm tuū
σύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως, Κρίνειν τὸν λαόν σου
in iustitia: τ pauperes tuos in iuditio. Susci
ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει. Αναλα
piāt mōtes pacē pplo: τ colles iustitiā.
βέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην.
Iudicabit pauperes pplī: τ saluos faciet filios
Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν
pauperum. Et humiliabit calūniatorē: τ pma
πενήτων. Καὶ ταπεινώσει συκοφάντην, καὶ συμπα
nebit cū sole: Et añ lunā i gñatōe gñationū.
ραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, Καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεᾶς γενεῶν.
Descēdet sicut pluuia in vell: τ sicut stillicidia stil
Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγὼν ἡ στά
lātia sup trā. Orietur in diebus eius iusti
ζουσα ἐπὶ τὴν γῆν. Ανατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιο
tia: τ abūdātia pacis donec auferatur luna. Et
σύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη. Καὶ
dñabitur a mari vsq; ad mare τ a flu
κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ πο
minib' vsq; ad terios orbis terrarū: Corā illo ꝓ
ταμῶν ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, Ενώπιον αὐτοῦ προ
cidēt ethiopes: τ inimici eius terrā lingēt. Re
πεσοῦνται αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσι. Ba
ges tharsis τ insule mūera offerēt: reges
σιλεῖς θαρσεῖς καὶ νῆσοι δῶρα προσοίσουσι, βασιλεῖς
arabū τ saba dona adducēt. Et adorabūt
ἀράβων καὶ σαβᾶ δῶρα προσάξουσι. Καὶ προσκυνήσουσιν
eū oēs reges fre: oēs gētes ser
αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη δου
uient ei: Quia liberauit pauperes a potēte:
λεύσουσιν αὐτῷ, Οτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου,
τ pauperes cui nō erat adiutor. Parcet
καὶ πένητα ὦ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός. Φείσεται

iustitie tue solius. Deus docuisti me
ab adolescētia mea: & vsq; nūc annūciabo mi
rabilia tua. Insuper &
vsq; in senectutē & ca
nos deus ne derelinq̄s
me: donec annunciem
brachiū tuū gñationi:
cūctisq; qui venturi sūt
fortitudies tuas. Et iu
stitiā tuā deus vsq; i ex
celsū: quāta fecisti ma
gnalia deus qs silis tibi?
Qui ondisti mihi tri
bulationes plurimas &
malas: cōuersus viuifi
cabis nos: & de abyssis
terre rursū educes nos
Multiplicabis magni
tudinē meā: & cōuersus
consolaberis me. Ego
āt cōfitebor tibi in va
sis psalterii: veritatē tu
am deus meus: cātabo
tibi in cithara sctē isrl.
Laudabunt labia mea
cū cātauero tibi: & aīa
mea quā redemisti. In
sup & lingua mea tota
die meditabitur iustiti
am tuā: quia cōfusi sūt
& dehonestati queren
tes malum mihi.

Salomoni. 72.

Deus iudicium tuū
regi da:
& iustitiā tuā filio regis
Iudicabit populū tuū
in iustitia: & pauperes
tuos in iudicio. Assu
mēt mōtes pacē popu
lo: & colles iustitiam.
Iudicabit paupes po
pulū: saluabit filios
pauperū: & cōfringet
calūniatorem. Et time
bunt te quādiu erit sol:
& vltra lunā in gñatio
ne gñationū. Descēdet
vt pluuia super vellus:
vt stille irrorātes terrā.
Germinabit in diebus
eius iustus: & multitu
do pacis dōec nō sit lu
na. Et dñabitur a mari
vsq; ad mare: & a flu
mine vsq; ad terminos
terre. Corā illo pcidēt
ethiopes: & inimici ei?
puluerē ligent. Reges
tharsis & insule mune
ra offerēt: reges arabie
& saba tributū cōferēt
Et adorabunt eū om
nes reges: vniuerse
natiōes seruiēt ei. quia
eruet pauperem
a potente: & inope cui
non ē adiutor. Parcet

בָּדַד
כָּעַר נָגַד
פָּלָא שׁוּב
עָזַב
זָרַע בּוֹא
רוּם עָשָׂה
רָאָה צוּר
רָבָב לוּעַ
שׁוּב חָיָה
עָלָה
רָבָה סָבַב
נָחַם יָדָה
כָּלָה זָמַר
כִּנֹּר קָדַשׁ
רָנַן שָׂפָה
פָּדָה לָשׁוֹן
הָגָה בּוֹשׁ
בָּקַשׁ

צִדְקָתְךָ לְבַדֶּךָ׃ אֱלֹהִים לִמַּדְתָּנִי
מִנְּעוּרָי וְעַד הֵנָּה אַגִּיד נִפְלְאֹתֶיךָ׃
וְגַם עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים אַל
תַּעַזְבֵנִי עַד אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר
לְכֹל יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ׃ וְצִדְקָתְךָ
אֱלֹהִים עַד מָרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
גְּדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ׃ אֲשֶׁר
הִרְאִיתָנִי צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת
תָּשׁוּב תְּחַיֵּינִי וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ
תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי׃ תֵּרֶב גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב
תְּנַחֲמֵנִי׃ גַּם אֲנִי אוֹדְךָ בִּכְלִי
נֶבֶל אַמִּתְּךָ אֱלֹהָי אֲזַמְּרָה לְךָ
בְּכִנּוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ תְּרַנֶּנָּה
שְׂפָתַי כִּי אֲזַמְּרָה לָךְ וְנַפְשִׁי
אֲשֶׁר פָּדִיתָ׃ גַּם לְשׁוֹנִי כָּל
הַיּוֹם תֶּהְגֶּה צִדְקָתֶךָ כִּי בֹשׁוּ
כִּי חָפְרוּ מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃

lxxii. לִשְׁלֹמֹה

אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן
וְצִדְקָתְךָ לְבֶן מֶלֶךְ׃ יָדִין עַמְּךָ
בְּצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ בְּמִשְׁפָּט׃ יִשְׂאוּ
הָרִים שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת בִּצְדָקָה׃
יִשְׁפֹּט עֲנִיֵּי עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי
אֶבְיוֹן וִידַכֵּא עוֹשֵׁק׃ יִירָאוּךָ
עִם שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ דּוֹר דּוֹרִים׃
יֵרֵד כְּמָטָר עַל גֵּז כִּרְבִיבִים זַרְזִיף
אָרֶץ׃ יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב
שָׁלוֹם עַד בְּלִי יָרֵחַ׃ וְיֵרְדְּ מִיָּם
עַד יָם וּמִנָּהָר עַד אַפְסֵי אָרֶץ׃
לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר
יְלַחֵכוּ׃ מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים
מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי שְׁבָא
וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃ ״
וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל מְלָכִים כָּל
גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃ כִּי יַצִּיל אֶבְיוֹן
מְשַׁוֵּעַ וְעָנִי וְאֵין עֹזֵר לוֹ׃ יָחֹס

Pritiua.be.Ter.heb. ps.lxxiij. — Trásla.B.Iero. — Trás.Gre.lxx.cũ interp.latina.

עַל דַּל וְאֶבְיוֹן וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים
יוֹשִׁיעַ׃ מִתּוֹךְ וּמֵחָמָס יִגְאַל
נַפְשָׁם וְיִקַר דָּמָם בְּעֵינָיו׃ וְיִחִי
וְיִתֶּן לוֹ מִזְּהַב שְׁבָא וְיִתְפַּלֵּל בַּעֲדוֹ
תָּמִיד כָּל הַיּוֹם יְבָרְכֶנְהוּ׃ יְהִי
פְּסַת בַּר בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים
יִרְעַשׁ כַּלְּבָנוֹן פִּרְיוֹ וְיָצִיצוּ מֵעִיר
כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃ יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם
לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ וְיִתְבָּרְכוּ בוֹ
כָּל גּוֹיִם יְאַשְּׁרוּהוּ׃ בָּרוּךְ יְהוָה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה
נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ׃ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן׃ כָּלוּ תְפִלּוֹת
דָּוִד בֶּן יִשָׁי׃

lxxiij.

מִזְמוֹר לְאָסָף אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל
אֱלֹהִים לְבָרֵי לֵבָב׃ וַאֲנִי כִּמְעַט
נָטוּ רַגְלָי כְּאַיִן שָׁפְכָה אֲשֻׁרָי׃
כִּי קִנֵּאתִי בָּהוֹלְלִים שְׁלוֹם
רְשָׁעִים אֵרְאֶה׃ כִּי אֵין
חַרְצֻבוֹת לְמוֹתָם וּבָרִיא אוּלָם׃
בַּעֲמַל אֱנוֹשׁ אֵינָמוֹ וְעִם
אָדָם לֹא יְנֻגָּעוּ׃ לָכֵן עֲנָקָתְמוֹ
נָאוָה יַעֲטָף שִׁית חָמָס לָמוֹ׃
יָצָא מֵחֵלֶב עֵינֵימוֹ עָבְרוּ
מַשְׂכִּיּוֹת לֵבָב׃ יָמִיקוּ וִידַבְּרוּ
רָע עֹשֶׁק מָרוֹם יְדַבֵּרוּ׃
שָׁתוּ בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם
תִּהֲלַךְ בָּאָרֶץ׃ לָכֵן יָשׁוּב עַמּוֹ הֲלֹם
וּמֵי מָלֵא יִמְצוּ לָמוֹ׃ וְאָמְרוּ אֵיכָה
יָדַע אֵל וְיֵשׁ דֵּעָה בְּעֶלְיוֹן׃ הִנֵּה
אֵלֶּה רְשָׁעִים וְשַׁלְוֵי עוֹלָם הִשְׂגּוּ
חָיִל׃ אַךְ רִיק זִכִּיתִי לִבָבִי וָאֶרְחַץ
בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי׃ וָאֶהְיֶה נָגוּעַ כָּל
הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים׃ אִם
אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה כְּמוֹ הִנֵּה דוֹר

'pauperi' & inopi:[a] & animas[b] pauperum ooooooo 'saluabit.[c] Ab vsura '& iniquitate 'redimet oooo [d]aias eorũ:[b] & p̃cios9s erit 'sanguis eo[e]r[k] corã oculis ei9.' Et viuet [m] & dabitur[n] ei[e] de auro[o] sabba: [q] & orabunt[r] de eo[s] iugiter:' tota[a] die[c] bñdicẽt ei. 'Erit[t] memorabile [a] triticũ[b] in terra[c] in capite[e] mõtiũ:[c] eleuabitur 'sicut líbani[g] fructus eius.[b] & florebunt[t] de ciuitate [s] sicut fenũ[t] terre. [m] Erit [n] nomẽ eius[o] in eternũ:[r] vltra [q] sole[r] pseuerabit[n] nomẽ ei[o]: 'bñdicẽtur[n] in eo [s] oẽs 'gẽtes & btificabũt eũ.

[a] Benedictus [b] dominus [c] deus 'israel: 'qui facit [g] mirabilia[e] solus. 'Et bñ dictũ[n] nomen 'glorie ei[o] [m] in eternũ:[n] & implebi-tur[o] gloria eius[q] vniuersa[r] terra:[p] amen 'amen.

[a] Complete sunt oooo [r] oratiões' dauid' filii[e] ieſſe. oooooooo oooooooooo [a] canticum [b] asaph. 72.

HTtamen[p] bonus [r] israel' deus:[a] his q mũ do sunt[r] corde. 'Mei aũt [b] pene[e] vacillauerũt [m] pedes:[n] pene[e] effusi sunt oo [p] gressus mei. [q] Quia[r] emulatus sum[a] contra iniquos:[r] pacẽ[e] ipiorum 'videns.' Quia 'non ooooo [a] cogitauerũt [b] de morte sua:[r] & firma sunt [p] vestibula eorum. [c] In labore 'hominum[a] nõ sũt:[b] & cũ 'hominibus[a] non 'flagellabuntur.[m] Ideo[n] nutriti sunt ad[o] supbiã:[p] circũdederũt[r] iniquitatem [a] sibi. 'Processerũt[n] a pigue dine[r] oculi eorũ: 'trãsierũt 'cogitatiões[a] cordis.[b] Irriserunt[r] & locuti sunt oo [b] in malicia:[r] calumniam 'de excelso[a] loquentes. [b] Posuerunt[r] in celũ [b] os suum: '& lingua eorum [m] deãbulauit[n] i tra. [o] Propterea[r] cõuertetur[q] ppls eius' huc:[e] & qs' plenus[n] i uenietur[r] i eis! 'Et dixerũt [9] quõ[a] nouit[b] deus: [r] & si ẽ [e] sciẽtia[r] in excelso.' Ecce [a] isti[b] impii:' & abũdãtes i [e] seculo 'multiplicauerũt [m] diuitias. [a] Ergo ne[o] frustra[p] mundauí[b] cor meũ: '& laui[e] i innocẽtia 'manus meas. [a] Et fui 'flagellatus[r] tota' die: [a] & increpatio mea[b] in matutinis. [b] Dixi[r] si[e] narrauero 'sic: [a] ecce[b] generationem ooo

pauperi & inopi: & animas pauperũ saluas faciet. Ex tri
τῶ πόχου καὶ πτώκτος, καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει. Ex tri-
ria ex iniquitate redimet aias eoꝝ: & honorabile
κου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ ἔντιμον
nomẽ eius coram illo. Et viuet & dabitur
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται
ei de auro arabie: & adorabũt de ip-
αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐ-
so semp. Tota die bñdicẽt ei: erit
τοῦ διαπαντός. Ολην τὴν ἡμέραν ἐυλογήσουσιν αὐτόν, ἔσται
firmamẽtũ in tra in ſũmis mõtiũ. Supertolletur sup
στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων. Υπεραρθήσεται ὑπὲρ
libanũ fructus eius: & florebũt de ciuitate ſi
τὸν λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡ
cut fenũ tre. Erit nomẽ eius bñdictũ in
σεὶ χόρτος τῆς γῆς. Εσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐυλογημένον εἰς
ſecula: añ ſolẽ pmanet nomẽ eius. Et bñ
τοὺς αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμένει τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐυ-
dicẽtur in ipo oẽs trib⁹ tre: oẽs
λογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, μακάριοι
gẽtes btificabũt eũ. Bñe dns deus isra-
ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. Ευλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισρα-
el. q̃ fecit mirabilia ſolus. Et benedictũ nomẽ
ήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. Καὶ ἐυλογημένον τὸ ὄνομα
maieſtatis eius in eternũ: & in ſeculũ ſeculi.
τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Et replebitur maieſtate ei⁹ oia fra: fiat fiat.
Καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, γένοιτο γένοιτο.

Defecerũt laudes dõ filij ieſſe: pſalmus aſaph. 72.

Εξέλιπον οἱ ὕμνοι δαυὶδ υἱοῦ ἰεσσαί, ψαλμὸς τῷ ἀσαφ. ρβ'

QUam bonus deus iſrael his q̃ recto ſũt corde.
Ως ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ ἰσραὴλ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
Mei aũt pene moti ſũt pedes: pe
Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλί-
ne effuſi ſũt greſſus mei. Quia zelaui ſup
γον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. Οτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς
iniquos: pacẽ pcãtõ videõ. Quia nõ eſt reſpectus
ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν. Οτι οὐκ ἔστιν ἀπόλυσις
in morte eoꝝ: & firmamẽtũ in plaga eoꝝ. Ꝑa
ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. Ἐν
laboribꝰ hoĩs nõ ſũt: & cũ hoĩbus nõ flagel
κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσί, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγω
labũtur: ideo tenuit eos ſuperbia co-
θήσονται, διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία αὐ-
rũ in finẽ. Operti ſũt iniquitate & impietate ſu-
τῶν ἐν τέλει. Περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν ἐαυ
a: pdibit ãĩa eradipe iniquitas eoꝝ. Eranſie
τῶν, ἐξελεύσεται ὡς ἐκ πίατος ἡ ἀδικία αὐτῶν. Διέλυ-
rũt in affectũ cordis: cogitauerũt & locuti ſũt in
σαν ἐν διανοίᾳ καρδίας, διελογίσαντο καὶ ἐλάλησαν ἐν
nequitia: iniquitatẽ in excelſo locuti ſũt. Poſuerũt in ce
πονηρίᾳ, ἀδικίαν ἐν τῷ ὕψει ἐλάλησαν. Εθεντο ἐν οὐ
lũ os ſuũ: & lingua eoꝝ trãſiuit in
ρανῷ τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ
terra. Ꝑdeo cõuertet ppls meus hic:
τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα,
& dies pleni inuenietur in eis. Et dixerũt
καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς. Καὶ εἶπαν
quomõ ſciuit deus: & ſi eſt ſcia in excelſo! Ecce
πῶς ἔγνω ὁ θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ; Ἰδοὺ
ipi pctõres & abũdãtes in ſeculo: ob-
οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα, κα-
tinuerũt diuitias. Et dixi: ergo ſine cauſa iuſtificaui
τέσχον πλοῦτον. Καὶ εἶπα, ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
cor meũ & laui ter inocẽtes manus
τὴν καρδίαν μου καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς
meas. Et fui flagellatus tota die:
μου. Καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν,
& caſtigatio mea in matutinis. Si dicebã narra-
καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας. Εἰ ἔλεγον διηγήσο
bo ſic: ecce nationẽ
μαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν ccccccccccccccc

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina. Trāsla.B.Hie. Ter.heb.pōs.lxxiiij.Pritiua.heb.

filioꝝ tuoꝝ repbaut: ꝛ estimabā vt cognoscerē. Hoc la
υἱῶν σου ἀσυνέτευτα, καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι. Τοῦτο κό
bor est ad me: donec intrem in scūariū
πος ἐστιν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ
dei: ꝛ intelligā in nouissimis eoꝝ. Verūtū pp vo
θεοῦ, καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν. Πλὴν διὰ τὰς δολιό=
los eoꝝ posuisti eos mala: deiecisti eos cū
τητας αὐτῶν ἔβου αὐτοῖς κακά, κατέβαλες αὐτοὺς ἐν
allcuarētur. Quō facti sūt in desolationē? subito dese
τῇ ἐπαρώσει. Πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξέστησαν ἐξέ=
cerūt: perierūt pp iniquitatē suā. Velut somniū
λιπον, ἀπώλοντο διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Ὡσεὶ ἐνύπνι=
exurgētis dñe in ciuitate tua imaginē ipoꝝ
ον ἐξεγειρομένου κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν
ad nihilū rediges. Quia iniquitatū ē cor meū: ꝛ reneꝝ
ἐξουδενώσεις. Ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί
mei cōmutati sūt. Et ego ad nihilū redactꝰ sū: ꝛ nesciui:
μου ἠλλοιώθησαν. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων,
tamētū factus sū apd te: ꝛ ego semp tecum.
κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί, κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ.
Tenuisti manū dexterā meā: ꝛ in cōsilio
Ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, καὶ ἐν τῇ βουλῇ
tuo dedaristi me: ꝛ cū gla suscepisti me. Quid est
σου ὡδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με. Τί γάρ
mihi est in celo: ꝛ a te dd vo
μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλη=
lui sup trā? Defecit cor meū ꝛ caro mea:
σα ἐπὶ τῆς γῆς; Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου,
deus cordis mei ꝛ ps mea deus in eternū.
ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
Quia ecce q̄ elōgāt se a te: pibūt.
Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρυνόντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἐξεπορνεύσω=
perdidisti oēm q̄ fornicat abo te. Mihi āt
σαν πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. Ἐμοὶ δὲ
adherere deo bonū est: ponere in do
τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ κυ=
mino spē meā. Vt annūciē oēs
ρίῳ τὴν ἐλπίδα μου. Τοῦ ἐξαγγεῖλαί με πάσας τὰς
predicatiōes tuas: in portis filie sion.
αἰνέσεις σου, ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς σιών.

Intellectus asaph. 75.

Συνέσεως τῷ ἀσάφ. οδ.

'filioꝝ tuoꝝ 'reliqui. 'Et cogitaui "vt itelligerē "ista studi. "labor "est "in oculis meis. 'Donec "veniam 'ad "sctūariū "dei: 'intelligā in nouissimo eorum. "Verūtū "in lubrico "posuisti "eos: "deiecisti eos 'ad interitū. "Quō "vasta ti "sunt: "subito ooooooooo 'defecerūt: "cōsūpti sūt quasi non sint. "Quasi sōniū "euigilātis 'dñe "in ciuitate 'imagines eorū "ad nihilum rediges. 'Quia 'cōtractū est 'cor meū: "& lūbi mei velut "ignis fumigās. "Et ego "insipiēs "& nescius: q̄si "iumētū "factus sum "apd te "Et erā "sp "tecū: "tenebas "manū "dexterā mea. "In cōsiliū tuū "deduces me: "& postea in "gloria "suscipies me. "Quid "mihi ē "in celo: "& tecū "nolui "ī terra! "Cōsumata ē "caro mea "& cor meum: "robur "cordis mei "& ps mea "deus "in eternū. "Quia "ecce "qui elōgāt se a te "pibūt: "pdidisti "oēm "formicātē "a te. "Mihi āt "appropinqua re "deo "bonū est: "posui "in dño "deo "spem meā: "vt narrem "omnes "annunciationes tuas. ooooo

"Eruditio "asaph. 74.

UT quid "deus "reprobasti "in finē: "fumabit "furor tuus "in grege "pascue tue? Recordare "cōgregationis tue quā "possedisti "ab initio: "redemisti "virgā "hereditatis tue "mōte "sion ī "quo "habitasti? "Sublimitas "pedū tuorū "dissipata ē vsq; in finē: "oia "mala egit "inimicus "in sctūario. "Fremuerūt "hostes tui "in medio "pacti tui: "posuerūt "signa sua in "tropheum. "Manifesta "in introitu "desuper: "in saltu "lignorum ooooooooo "secures. "Et nunc "sculpturas eius "pariter ooooo "bipenni "& dolatoriis "deraserunt. ooooooooooo "Miserunt "ignem in "sanctuarium tuū: "in terra "cōtamiauerūt "taberna culū "noīs tui. "Dixerūt "in cordib "suis "posteri eoꝝ "sil: "icēderūt "oēs "solēnitates "dei "i terra. "Signa nostra "non "vidimus: oo "nō est "vltra "propheta: "& non est "nobiscum

פַּ֭ן ׀ בָּנֶ֣יךָ ׀ בָּנַ֣דְתִּי ׀ וַאֲחַשְׁבָ֣ה ׀ לְדַ֣עַת
זֹ֣את עָ֭מָל הִ֣וא בְּעֵינָ֑י עַד־אָבֹ֥א
אֶל־מִקְדְּשֵׁי־אֵ֑ל אָבִ֖ינָה לְאַחֲרִיתָֽם׃
אַ֭ךְ בַּחֲלַקְלַקּוֹת֮ תָּשִׁ֪ית לָ֫מוֹ הִפַּלְתָּ֥ם
אֵ֭יךְ הָיוּ֣ לְשַׁמָּ֑ה כִּ֝רְגָ֗עַ
סָ֭פוּ תָּמ֣וּ מִן־בַּלָּה֑וֹת כַּחֲל֥וֹם
מֵרֹ֥זֶן אֲדֹנָ֗י בָּעִ֥יר צַלְמָ֑ם תִּבְזֶֽה׃
כִּֽי־יִתְחַמֵּ֣ץ לְבָבִ֣י וְכִלְיוֹתַ֣י אֶשְׁתּוֹנָֽן׃
וַאֲנִ֣י בַ֭עַר וְלֹ֣א אֵדָ֑ע בְּהֵמ֥וֹת הָיִ֝יתִ֗י
עִמָּ֑ךְ וַאֲנִ֥י תָ֝מִ֗יד עִמָּ֥ךְ אָחָֽזְתָּ׃
בְּיַ֣ד יְמִינִ֣י בַּעֲצָתְךָ֣ תַנְחֵ֑נִי וְאַחַ֥ר
כָּב֥וֹד תִּקָּחֵֽנִי׃ מִי־לִ֣י בַשָּׁמַ֑יִם
וְעִמְּךָ֥ לֹא־חָפַ֖צְתִּי בָּאָֽרֶץ׃ כָּלָ֤ה
שְׁאֵרִ֣י וּלְבָבִ֑י צ֥וּר לְבָבִ֖י וְחֶלְקִ֣י
אֱלֹהִ֖ים לְעוֹלָֽם׃ כִּֽי־הִנֵּ֣ה רְחֹקֶ֣יךָ
יֹאבֵ֑דוּ הִצְמַ֥תָּה כָּל־זוֹנָ֗ה מִמֶּֽךָּ׃
וַאֲנִ֣י קִרְבַת־אֱלֹהִ֣ים לִ֣י טוֹב֮ שַׁתִּי
בַֽיהוָ֣ה אֱלֹהִ֣ים מַחְסִ֑י לְסַפֵּ֥ר כָּל־
מַלְאֲכוֹתֶֽיךָ׃

lxxiiii.

מַשְׂכִּ֥יל לְאָסָֽף׃
לָ֤מָּה אֱלֹהִ֨ים ׀ זָנַ֬חְתָּ ׀ לָנֶ֑צַח יֶעְשַׁ֥ן
אַ֝פְּךָ ׀ בְּצֹ֣אן מַרְעִיתֶֽךָ׃ זְכֹ֤ר
עֲדָתְךָ֮ קָנִ֪ית קֶ֫דֶם גָּ֭אַלְתָּ
שֵׁ֣בֶט נַחֲלָתֶ֑ךָ הַ֥ר צִיּ֝֗וֹן זֶ֣ה שָׁכַ֥נְתָּ
בּ֑וֹ׃ הָרִ֥ימָה פְ֝עָמֶ֗יךָ לְמַשֹּׁאוֹת
נֶ֑צַח כָּל־הֵרַ֖ע אוֹיֵ֣ב בַּקֹּֽדֶשׁ׃
שָׁאֲג֤וּ צֹרְרֶ֨יךָ ׀ בְּקֶ֬רֶב ׀ מוֹעֲדֶ֗ךָ
שָׂ֣מוּ אוֹתֹתָ֣ם אֹתֹ֑ת׃ יִוָּדַ֥ע
כְּמֵבִ֥יא לְמַ֫עְלָ֥ה בְּסָבְךָ֥ עֵ֑ץ
כַּרְדֻּמּ֥וֹת וַעֲתָ֝ה פִּתּוּחֶ֗יהָ יַחַ֥ד
בְּנַשִּׁ֣יל וּבְלַפּ֑וֹת יַהֲלֹמֽוּן׃
שִׁלְּח֣וּ בָ֭אֵשׁ מִקְדָּשֶׁ֑ךָ לָאָ֥רֶץ
חִ֝לְּל֗וּ מִשְׁכַּן־שְׁמֶֽךָ׃ אָ֭מְרוּ בְּלִבָּ֣ם
נִינָ֣ם יַחַ֑ד שָׂרְפ֥וּ כָל־מֹעֲדֵי־אֵ֝֗ל
בָּאָ֥רֶץ׃ אֹתֹתֵ֥ינוּ ׀ לֹא־רָ֘אִ֤ינוּ
אֵ֤ין עוֹד֮ נָבִ֪יא ׀ וְלֹא־אִתָּ֥נוּ

4. Re. 15.

יֹדֵעַ עַד־מָה׃ ׀ עַד־מָתַי אֱלֹהִים
יֶחֱרַף־צָר וְנָאֵץ אוֹיֵב שִׁמְךָ לָנֶצַח׃ לָמָּה תָשִׁיב יָדְךָ וִימִינֶךָ
מִקֶּרֶב חֵיקְךָ כַּלֵּה׃ וֵאלֹהִים מַלְכִּי
מִקֶּדֶם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב
הָאָרֶץ׃ אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם
שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמָּיִם׃
אַתָּה רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ
מַאֲכָל לָעָם לְצִיִּים׃ אַתָּה בָקַעְתָּ
מַעְיָן וָנָחַל אַתָּה הוֹבַשְׁתָּ נַהֲרוֹת
אֵיתָן׃ לְךָ־יוֹם אַף־לְךָ לָיְלָה
אַתָּה הֲכִינוֹתָ מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ׃ אַתָּה
הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ קַיִץ וָחֹרֶף
אַתָּה יְצַרְתָּם׃ זְכָר־זֹאת אוֹיֵב
חֵרֵף יְהוָה וְעַם־נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ׃
אַל־תִּתֵּן לַחַיַּת נֶפֶשׁ תּוֹרֶךָ חַיַּת
עֲנִיֶּיךָ אַל־תִּשְׁכַּח לָנֶצַח׃ הַבֵּט
לַבְּרִית כִּי מָלְאוּ מַחְשַׁכֵּי־אָרֶץ
נְאוֹת חָמָס׃ אַל־יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם
עָנִי וְאֶבְיוֹן יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃ קוּמָה
אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ זְכֹר חֶרְפָּתְךָ
מִנְּבָל כָּל־הַיּוֹם׃ אַל־תִּשְׁכַּח
קוֹל צוֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ עֹלֶה
תָמִיד׃ lxxv. לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת
מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר׃ הוֹדִינוּ
לְךָ אֱלֹהִים הוֹדִינוּ וְקָרוֹב שְׁמֶךָ
סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ כִּי אֶקַּח מוֹעֵד
אֲנִי מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט׃ נְמוֹגִים
אֶרֶץ וְכָל־יֹשְׁבֶיהָ אָנֹכִי תָּכַנְתִּי
עַמּוּדֶיהָ סֶלָה׃ אָמַרְתִּי לַהוֹלְלִים
אַל־תָּהוֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים אַל־תָּרִימוּ
קָרֶן׃ אַל־תָּרִימוּ לַמָּרוֹם קַרְנְכֶם
תְּדַבְּרוּ בְצַוָּאר עָתָק׃ כִּי לֹא
מִמּוֹצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא מִמִּדְבַּר
הָרִים׃ כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה
יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים׃ כִּי־כוֹס בְּיַד

'qui ſciat' vſq; quo. [b] Vſq; quo [b] deus [c] exprobrabit [m] aduerſarius: [n] blaſphemabit [o] inimicus [p] nomen tuū [q] in finē? [r] Quare [s] cōuertis [t] manū tuā [u] & dexterā tuam: [x] ad mediū [y] sinū tuū [z] cōſumēs? [a] Deus āt [b] rex meus [c] ab initio: [d] opatur [e] ſalutes [f] in medio [g] terre. [h] Tu [i] diſſipaſti [k] in fortitudine tua [l] mare: [m] cōtriuiſti [n] capita [o] draconū [p] in [q] aquis. [r] Tu [s] cōfregiſti [t] capita [u] leuathan: [x] dediſti eum in [y] eſcam [z] populo [a] ethiopū. [b] Tu [c] diſrupiſti [d] fontē [e] & torrētē: [f] tu [g] exſiccaſti [h] flumina [i] fortia. [k] Tuus eſt [l] dies [m] & [n] tua eſt [o] nox: [p] tu [q] ordinaſti [r] luminare [s] & ſolem. [t] Tu [u] ſtatuiſti [x] oēs [y] terminos [z] terre: [a] eſtatē [b] & hyemē [c] tu [d] plaſmaſti. [e] Memento [f] huius: [g] inimicus [h] exprobrauit [i] dño: [k] & populus [l] inſipiēs [m] blaſphemauit [n] nomē tuum. [o] Ne [p] tradas [q] beſtiis [r] aiam [s] eruditā [t] lege tua: [u] vite [x] pauperū tuorū [y] ne [z] obliuiſcaris [a] in ppetuū. [b] Reſpice [c] ad pactū: [d] qa [e] replete ſt [f] tenebris [g] terre [h] habitationes [i] inique. [k] Ne [l] reuertatur [m] cōfractus [n] confuſus: [o] egenus [p] & paup [q] laudabit [r] nomē tuum. [s] Surge [t] deus [u] iudica [x] cām tuam: [y] memēto [z] opprobrii tui [a] ab [b] inſipiente [c] tota [d] die. [e] Ne [f] obliuiſcaris [g] vocis [h] hoſtiū tuorū: [i] ſonitus [k] aduerſariorū tuorū [l] aſcēdit [m] iugiter. [n] Victorivt [o] nō [p] diſpdas: [q] pſalmus [r] aſaph [s] canticū. 75.

Onfeſſi ſumus [t] tibi [u] deus [x] confeſſi ſumꝰ [y] & iuxta [z] nomē tuū [a] narrabūt [b] mirabilia tua. [c] Cū [d] accepo [e] tps: [f] ego [g] recta [h] iudicabo. [i] Diſſoluetur [k] terra [l] cum omnibus [m] habitatoribꝰ ſuis: [n] ego [o] appendi [p] colūnas eiꝰ. [q] Sp. [r] Dixi [s] iniquis agentibus [t] nolite [u] iniquе agere: [x] & impiis [y] nolite [z] exaltare [a] cornu. [b] Nolite [c] extollere [d] in excelſū [e] cornu veſtrū: [f] loquētes [g] in ceruice [h] veteri. [i] Quia [k] neq; [l] ab oriente [m] neq; ab occidente: [n] neq; [o] a ſolitudine [p] montium. [q] Sed [r] deus [s] iudex [t] hunc [u] humiliabit: [x] & hūc [y] exaltabit [z] Quia [a] calix [b] in mānu

nō cognoſcet ūplꝰ. Vſq; quo deus [c] exprobrabit inimicus: inou γνώσεται ἔτι. Εως πότε ὁ θεὸς ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός, παritabit aduerſarius nomē tuū in finē: Ut quid auerρεξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; Ινατί ἀπο tio manū tuā & dexterā tuā de medio σείφεις τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ ſinu tuo in finē: Deus aūt rex nr aī ſe κόλπου σου εἰς τέλος; Ο δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰ cula opatus ē ſalutē in medio tre. Tu cōfirma ῶνος ἠργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Σὺ ἐκραταίω ſti in virte tua mare: tu cōtriuiſti σας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας capita draconū in aqua. Tu cō τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Σὺ συ fregiſti caput draconis: dediſti eū eſ νέλασας τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶ cā ppło ethiopū. Tu diſrupiſti fontes & torrē μα λαοῖς τοῖς αἰθίοψι. Σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρ tes: tu ſiccaſti fluuios ethā. Tuus ē dies: & ρους, ἰσὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Αἰθάμ. Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ tua eſt nox: tu fabricatus es auroꝝ & ſolē. Tu feci σή ἐστι καὶ νύξ, σὺ κατηρτίσω φωσὶν καὶ ἥλιον. Σὺ ἐποί ſti oēs termios tre: eſtatē & ver tu plaſ ησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς, θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἔπλα maſti ea: memor eſto huius. Inimicꝰ exprobrauit do σας αὐτά, μνήσθητι ταύτης. Ἐχθρὸς ὠνείδισε λαὸν ἄ mino: & ppło inſipiēs incitauit nomē tuū. Ne tra φρονα, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. Μὴ πα das beſtijs alas cōfitētē tibi: ani ραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυ mas pauperum tuoꝝ ne obliuiſcaris in finē. Reſ χῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος. Επί pice in teſtamētū tuū: qꝝ repleti ſūt q̄ obſ βλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου, ὅτι ἐπλήσθησαν οἱ ἐσκο curati ſūt tre domibꝰ iniqtatū. Ne auertatur ha τισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν. Μὴ ἀποστραφήτω τατ milis factus cōfuſus: paup & inops lauda πεινωμένος κατηχυμένος, πτωχὸς καὶ πτωχὸς αἰνέσου bit nomē tuū. Exurge deus iudica cauſā tuā: σι τὸ ὄνομά σου. Ανάστα ὁ θεὸς δίκασον τὴν δίκην σου, memor eſto inꝓpioꝝ tuoꝝ: q̄ ab inſipiēte tota μνήσθητι τοῦ ὀνειδισμοῦ σου, τοῦ ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν die. Ne obliuiſcaris vocē ſeruoꝝ tuoꝝ: aſp ἡμέραν. Μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ἡ ὑπερη bia eoꝝ q̄ oderūt te aſcēdit ſemp. φανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διαπαντός.

In finē ne corrūpas pſalmus cāticī aſaph. 74.

Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ασάφ. ὠδ'.

Onfitebimur tibi deus: cōfitebimur tibi: Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεός, ἐξομολογησόμεθά σοι, & inuocabimus nomē tuū. Narrabo om καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου. Διηγήσομαι πάν nia mirabilia tua: cū accepo tēpo: ego iuſti τα τὰ θαυμάσιά σου, ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ εὐθύτη tiaꝝ iudicabo. Liquefacta ē tra & oēs q̄ habit τας κρινῶ. Ετάκη ἡ γῆ καὶ πᾶσοι οἱ κατοικοῦντες in ea. Ego cōfirmaui columnas ei ἐν αὐτῇ. Διέψαλμα. Εγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐ tus. Dixi iniquis: nolite iniqꝰ agere: & τῆς. Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι, μὴ παρανομεῖτε, καὶ delinquentib⁹ nolite exaltare cornu. Nolite extollere τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ ὑψοῦτε κέρας. Μὴ ἐπαίρετε εἰς altū cornu vr̄z. & nolite loqui aduerſus de εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν. καὶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θε um iniquitatē. Quia neq; ab oriēte: neq; ab occidēte: οῦ ἀδικίαν. Οτι οὔτε ἐξ ἐξόδων, οὔτε ἀπὸ δυσμῶν, neq; a deſertio mōtibus: qm̄ deus iudex eſt. Hūc οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων, ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστι. Τοῦτον humiliat & hūc exaltat: qꝝ calix in manu τον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ, ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ

dñi vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex
κυρίου οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος. Καὶ ἔκλινεν ἐκ
hoc in hoc: verūtñ fex eius nō est exinanita. Bibēt
τούτου εἰς τοῦτο, πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη. Πίωνται
oēs pctōres fre: ego āt gaudebo in
πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς, ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς
seculū: cātabo deo iacob. Et oīa cornua
τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ ἰακώβ. Καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν
pctōꝝ cōfringā: ꝛ exaltabit cornu iusti.
ἁμαρτωλῶν συνθλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὸ κέρας τοῦ δικαίου.
In finē in laudib⁹ psalmus asaph: cāticū
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ ἀσάφ, ᾠδὴ
ad assyriū. 75.
πρὸς τὸν ἀσύριον. οέ.

Notus in iudea de⁹: in israel magnū
Γνωστὸς ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ ἰσραὴλ μέγα τὸ
nomē eius. Et factus ē in pace locus eius: ꝛ
ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ
habitatio eius in sion. Ibi cōfregit potētias
κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν σιών. Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη
arcuū: scutū ꝛ gladiū ꝛ bellū. Illumīas
τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. Φωτίζεις
tu mirabiliter a mōtibus eternis: turbati sūt oēs
σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων, ἐταράχθησαν πάντες
insipiētes corde. Dormierūt sōnū suū: ꝛ nihil i
οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ
uenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manib⁹ suis.
εὗρον οὐδὲν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
Ab increpatiōe tua deus iacob: dormitauerūt q̄ ascēde
Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκό
rūt equos. Tu terribilis es: ꝛ q̄s resistet tibi?
τες τοῖς ἵπποις. Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι;
ex tūc ira tua: de celo auditū fecisti iuditiū.
ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν.
Terra tremuit: ꝛ quieuit: cū resurgeret in iudiciū
Γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν, ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν
deus: vt saluos faceret oēs māsuetos fre. Dp̄.
θεόν, τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς. Διάψαλ
Qm̄ cogitatio hoīs cōfitebit tibi: ꝛ
μα. Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι, καὶ
reliq̄ cogitatiōis diē festū agēt tibi. Vouete ꝛ
ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι. Εὔξασθε καὶ
reddite dño deo vr̄o: oēs q̄ in circuitu eius
ἀπόδοτε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ
afferēt munera. Terribili ꝛ ei qui aufert spūm
οἴσουσι δῶρα. Τῷ φοβερῷ καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα
principū: terribili apud reges fre.
ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.
In finē pro idithū psalmus asaph. 76.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ ἰδιθοὺμ ψαλμὸς τῷ ἀσάφ. ος.

Infra. 143. Voce mea ad dñm clamaui: voce mea ad
Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς τὸν
deū: ꝛ intēdit mihi. In die tribulatiōis mee deū
θεόν, καὶ προσέχει μοι. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν
exquisiui manibus meis: nocte corā eo ꝛ
ἐξεζήτησα ταῖς χερσί μου, νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ
nō sū deceptus. Renuit cōsolari aīa mea:
οὐκ ἠπατήθην. Ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου,
memor fui dei ꝛ delectat⁹ sū. Exercitat⁹ sū ꝛ dei
ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην. Ἠδολέχησα καὶ ὠλίγο
fecit spūs meus. Dp̄. Anticipaue
ψύχησε τὸ πνεῦμά μου. Διάψαλμα. Προκατελάβον
rūt vigilias oculi mei. Turbat⁹ sū ꝛ nō sū lo
το φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου. Ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλά
cutus: cogitaui dies antiquos: ꝛ ānos eternos in mē
λησα, διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνή
te habui ꝛ meditat⁹ sū. Nocte cū corde meo exercita
σθην καὶ ἐμελέτησα. Νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέ
bar: ꝛ scopebat spūs meus. Nūq̄d in eternū proiī
χουν, καὶ ἔσκαλλε τὸ πνεῦμά μου. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώ
ciet dñs: ꝛ nō apponet vt cōplacitio: sit
σεται κύριος, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ooooo

p dñi est: q vino r merato vs
q̄ ad s plenū t mixtus: u &
ꝓpinabit r ex eo: r verūtñ
s feces eius a epotabūt b bi
bētes c oēs d impii e terre.
f Ego āt g annūciabo h i sē
piternū: i cātabo k deo l ia
cob. m Et oīa n cornua ooo
o impiorū r confringam:
q exaltabuntur r cornua
s iusti.
a Victori b in carminibus
c p̄s d asaph e cantici. 76.

Cognoscitur ooooo
g in iudea h deus: i in is
rael k magnū ooooooooooo
l nomē eius. m Et factū ē
n in salē o tabernaculū ei⁹:
p & hītaculū eius q in sion.
r Ibi s cōfregit t volatilia
u arcus: i scutū r & gladiū
s & bellū. a Sp. b Lumen
c tu es d magnifice: e a mō
tibus f captiuitatis. ooooo
g Spoliati sūt h supbi i cor
de: k dormitauerūt l sōni
um suū: m & nō n inuene
runt o oēs p viri q exercit⁹
r man⁹ suas. s Ab increpa
tione tua t deus u iacob:
r cōsopitus est r & currus
s & equus. a Tu b terribilis
c es: d & quis e stabit f aduer
sum te g ex tunc h ira tua.
i De celo k annūciasti l iudi
ciū: m tra n timēs o tacebit.
p Cū surrexerit q ad iudi
cādū r deus: s vt saluos fa
ciat t oēs u mites x terre.
r Sp. s Quia a ira b hominis
c confitebitur tibi: d reli
quiis e ire f accīgeris. g Vo
uete h & reddite i dño k do
vestro: l oēs qui i m circui
tu eius sunt n offerēt o do
na p terribili. q Auferenti
r spiritum s ducum: t terri
bili u regibus x terre.
a Victori b super c idithun:
d asaph e psalmus. 77.

Voce mea g ad h deum
i clamabo: ooooooooo
k voce mea l ad m deū n & e
xaudiuit o me. p In die ooo
q tribulatiōis mee r dñm
s exquisiui: t manus mea
u nocte r extēditur r & nō
s qescit: a noluit b se cōsola
ri c aīa mea. d Recordās e di
f cōturbabar: g loq̄bar in
me ip̄o h & dficiebat i spūs
meus. k Sp. l Prohibebā
m suspectū n oculorū meo
rū: o stupebā p & non q loq̄
bar. r Recogitabam s dies
t antiquos: u ānos x secl̄oꝝ
r Recordabar s psalmorū
meoꝝ: a i nocte b cū c cord
meo d loq̄bar: e & scopebā
f spm̄ meū. g Ergo ne i et
nū h proiiciet i dominus
k & non m propiciabitur

יְהוָה וְיַיִן חָמַר מָלֵא מֶסֶךְ וַיַּגֵּר
מִזֶּה אַךְ שְׁמָרֶיהָ יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כֹּל
רִשְׁעֵי אָרֶץ׃ וַאֲנִי אַגִּיד לְעוֹלָם
אַזַּמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ וְכָל קַרְנֵי
רְשָׁעִים אַגַּדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה קַרְנוֹת
צַדִּיק׃ lxxvi. לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת
מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר׃ נוֹדָע
בִּיהוּדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל
שְׁמוֹ׃ וַיְהִי בְשָׁלֵם סוּכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ
בְּצִיּוֹן׃ שָׁמָּה שִׁבַּר רִשְׁפֵּי קָשֶׁת
מָגֵן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה סֶלָה׃ נָאוֹר
אַתָּה אַדִּיר מֵהַרְרֵי טָרֶף׃
אֶשְׁתּוֹלְלוּ אַבִּירֵי לֵב נָמוּ שְׁנָתָם
וְלֹא מָצְאוּ כָל אַנְשֵׁי חַיִל יְדֵיהֶם׃
מִגַּעֲרָתְךָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם וְרֶכֶב
וָסוּס׃ אַתָּה נוֹרָא אַתָּה וּמִי יַעֲמֹד
לְפָנֶיךָ מֵאָז אַפֶּךָ׃ מִשָּׁמַיִם
הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יָרְאָה וְשָׁקָטָה׃
בְּקוּם לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ
כָּל עַנְוֵי אָרֶץ סֶלָה׃ כִּי חֲמַת אָדָם
תּוֹדֶךָּ שְׁאֵרִית חֵמֹת תַּחְגֹּר׃ נִדְרוּ
וְשַׁלְּמוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל סְבִיבָיו
יוֹבִילוּ שַׁי לַמּוֹרָא׃ יִבְצֹר רוּחַ
נְגִידִים נוֹרָא לְמַלְכֵי אָרֶץ׃ lxxvii.
לַמְנַצֵּחַ עַל יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר׃
קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה
קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי׃ בְּיוֹם
צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי לָיְלָה נִגְרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי׃
אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה
וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה׃ אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת
עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אָדַבֵּר׃ חִשַּׁבְתִּי
יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים׃ אֶזְכְּרָה
נְגִינָתִי בַּלַּיְלָה עִם לְבָבִי אָשִׂיחָה
וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי׃ הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח
אֲדֹנָי וְלֹא יוֹסִיף לִרְצוֹת

נָגַר
מִיץ שָׁתָה
נָגַד עָלַם
זָמַר
גָּדַע רוּם
צָדַק נָצַח
נָגַן זָמַר
שׁוּר יָדַע
גָּדַל
הָיָה סָכַךְ
עוֹן
לָחַם
אוֹר אָדַר
שָׁלַל אָבַר
נוּם
רָדַם
יָרֵא עָמַד
פָּנָה
שָׁמַע דּוּן
שָׁפַט יָשַׁע
עָנָה יָחַם
רְדָה חָנַר
סָבַב
יָבַל יָרֵא
בָּצַר נָגַד
יָרֵא
נָצַח זָמַר
צָעַק
אֹזֶן
צוּר
פּוּג נָחַם
זָכַר הָמָה
שׁוּחַ עָטַף
פָּעַם דִּבֵּר
יוֹם שָׁנָה
עָלַם זָכַר
נָגַן חָפַשׂ
זָנַח
יָסַף רָצָה

Pritiua.he. Ter.heb.ps.lxxviij. | Trāsla.B.Hie. | Trāsl.Gre.lxx.cū interp.latina

דור עוד׃ הָאָפֵס לָנֶצַח יִזְנַח אִם יֹסִף רָצוֹן לִגְמֹר׃
לדר ועוד׃ הֶשָׁכַח חַנּוֹת אֵל אִם קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה׃
סלה חלל׃ וָאֹמַר חַלּוֹתִי זֹאת שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן׃ אֶזְכּוֹר
שנה זכר׃ מַעַלְלֵי יָהּ כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ׃ וְהָגִיתִי
עלל׃ בְּכָל פָּעֳלֶךָ וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃ אֱלֹהִים
רנה שוח׃ בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים׃
נבל׃ אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ׃
ידע עז׃ גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה׃
זרע׃ רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת׃
אוד חול רגז׃ זֹרְמוּ מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים אַף חֲצָצֶיךָ
עב׃ יִתְהַלָּכוּ׃ קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה
הלך׃ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ׃ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילֶיךָ בְּמַיִם רַבִּים
רעש שבל רגז׃ וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ׃ נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ
ידע צון׃ lxxviii. בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ מַשְׂכִּיל לְאָסָף הַאֲזִינָה עַמִּי
שכל אזן׃ תּוֹרָתִי הַטּוּ אָזְנְכֶם לְאִמְרֵי פִי׃ אֶפְתְּחָה
נטה׃ בְמָשָׁל פִּי אַבִּיעָה חִידוֹת מִנִּי קֶדֶם׃ אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ
פתח נבע חוד׃ וַנֵּדָעֵם וַאֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ לָנוּ׃ לֹא נְכַחֵד
ידע׃ מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן מְסַפְּרִים תְּהִלּוֹת יְהוָה וְעֻזּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
כחד׃ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיָּקֶם עֵדוּת בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוָּה
ספר הלל עז׃ אֶת אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעָם לִבְנֵיהֶם׃ לְמַעַן יֵדְעוּ דוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יִוָּלֵדוּ
בוא׳ שום׃ יָקוּמוּ וִיסַפְּרוּ לִבְנֵיהֶם׃ וְיָשִׂימוּ בֵאלֹהִים כִּסְלָם וְלֹא יִשְׁכְּחוּ
קום ספר שום שבח׃ מַעַלְלֵי אֵל וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ׃ וְלֹא יִהְיוּ כַּאֲבוֹתָם דּוֹר סוֹרֵר
עלל נצר היה׃ וּמֹרֶה דּוֹר לֹא הֵכִין לִבּוֹ וְלֹא
סרר כון׃

"vltra?°Ergo necōplebit
vſq; ifinē°miam ſuam?
'cōſumabitur°verbū'de
gnatiōe°in gnationem.
'Nūqd oblitus ē' miſere
ri'deus:'aut°cōplebit'i
furore°mias ſuas?'ſp.'Et
dixi°ibecillitas mea° eſt:
hec'cōmutatio°dextere
'excelſi.'' Recordabor
"cogitationū°dñi:'quia
°reminiſcar'antiq°mira
bilia tua. 'Et meditabor
"in oi'ope tuo:' & adiuē
tiōes tuas'loqr. °Deus°i
ſctō'via tua:°qs'de?'ma
gnus°vt deus?°Tu es'de
us°faciēs'mirabilia: ∞∞∞
"oñdens°in populis°po
tētiā tuā.°Redemiſti ∞∞∞
°i brachio'populū tuū:
°filios'iacob°& ioſeph.
'Sp.'Vidētes te'aq;'de?:
°videntes te'aque ∞∞∞∞
°parturierunt: '&'cōmo
te ſunt°abyſſi.°Excuſſe
rūt'aq;°nubila :'vocem
"dederunt°nubes: ∞∞∞
°&°ſagitte tue°diſcurre
bāt.'Vox°tonitrui tui
'in rota:°appuerūt °ful
gura'orbi:'concuſſa eſt
°& cōmota eſt°terra.'In
mari°via tua ∞∞∞∞∞∞∞∞
'& ſemite tue' in aquis
°multis:°& veſtigia tua
'nō'ſunt agnita.' Dedu
xiſti"quaſi gregē°popu
lum tuū:°in manu° moy
ſi°& aaron.
°Eruditio°aſaph. 78.
Vſculta°ppſe meus
'legē meā:'iclinate
°aurē vrām°ad verba'o
ris mei.°Apiā'in pabola
"os meū:°loqr°enigma
ta°antiq. 'Quę°audiui
mus'& cognouimus:
°& pres nr̄i' narrauerūt
'nobis.'Nō°ſūt abſcōdi
ta°a filiis corū'a gnatiōe
°ſequēti:'narrantes ∞∞∞
'laudes°dñi°& poteſtatē
eius '& mirabilia eius
°que'fecit."Statuit°con
teſtationem° iacob ∞∞∞
'& legem°poſuit'in iſra
el:°que'mandauit ∞∞∞∞
'patribus noſtris°vt do
cerent'filios ſuos. ∞∞∞∞
°Vt°cognoſceret'gene
ratio°ſubſeq̄ns:'filii'na
ſcituri°ſurget' & narra
būt'filiis ſuis.°Vt ponāt
'in deo"ſpem ſuā:°& nō
°obliuiſcantur ∞∞∞∞∞∞∞∞
°cogitationū°dei:'& mā
data eius°cuſtodiant. ∞
'Et nō°ſint'ſicut pres eo
rū'generatio 'declinans
°& puocās:°gnatio q̄°nō
°p̄parauit'cor ſuū:'& nō

adhuc taut in finē miaz ſuā abſcidet? Cōſumauit
ἔτι; ἢ εἰς τέλος ὀργὴ ἔλεος αὐτοῦ ἀπορραφεῖ; Συντέλεσει
verbū a gnatione in gnationē? Riſquid obliuiſcet miſe
ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάς; Μὴ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτεῖρη-
reri deus? Aut cōtinebit in ira ſua miaz ſu
σαι θεός; Ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐ
az? Ipſ. Et dixi nūc cepi: Hec cō
τοῦ; Διάψαλμα. Καὶ ἔπεσα τοῦτ ἐρέξομαι, Αὕτη ἡ ἀλ-
mutatio dextere excelſi: memor fui opuz dñi.
λοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου, ἐμνήσθη τῶν ἔργων κυρίου.
Quia memor ero ab initio mirabiliū tuoꝝ:
Οτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου,
& meditabor in oibus opibus tuis. Et in ad-
καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου. Καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
inuētiōibus tuis exercebor: deus in ſctō via ma.
τηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω, ὁ θεὸς ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου.
Quis de° magn° ſīc deus nr̄: tu es deus q̄ facis mirabilia.
Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια.
Notā fecisti in pplīs ꝟtutē tuā redemisti in
Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου, ἐλυτρώσω ἐν τῷ
brachio tuo pplm tuū: filios iacob & ioſeph.
βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς ἰακὼβ καὶ ἰωσήφ.
Viderūt te aque deus: viderūt te aque: & timue
Εἶδόσαί σε ὕδατα ὁ θεός, εἶδόσαί σε ὕδατα, καὶ ἐφοβή-
rūt. Turbati ſūt abyſſi: multitudo ſonitꝰ aquaꝝ:
θησαν. Ταραχθήσαν ἄβυσσοι, πλῆθος ἤχους ὑδάτων,
vocē dederūt nubes. Et eni ſagitte tue trā
φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι. Καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύ-
ſerūt: vor tonitrui tui in rota. Illuxerūt
σονται: φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ. Ἐφάνησαν αἱ
coruſcatiōes tue orbi tre: cōmota ē & cōtre
ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγε-
muit tra. In mari vie tue & ſemite tue
νήθη ἡ γῆ. Ἐν τῇ θαλάσσῃ αἱ ὁδοί σου καὶ αἱ τρίβοι σου
in aquis multis: & veſtigia tua nō cognoſcētur.
ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται.
Deduxiſti ſicut oues pplm tuū in manu moyſi
Ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ μωυσῆ
& aaron. Intellectus aſaph. 77.
καὶ ἀαρών. Συνέσεως τῷ ἀσάφ. οϛ.
Intēdite pplē meus legē meā: inclinate aurē
Προσέχετε λαός μου τῷ νόμῳ μου, κλίνατε τὰ ὦτα Matth.
vraz in ba oris mei. Apiā in para 13.c.
ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. Ἀνοίξω ἐν παρα
bolis os meū: loquar ppositiōes ab initio.
βολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.
Quāta audiuim° & cognouimus ea: & pres
Οσα ἠκούσαμεν καὶ ἐγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡ-
nr̄i narrauerūt nobis. Nō sūt occultata a filiis
μῶν διηγήσαντο ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων
eoꝝ in gnatiōe altera narrāteo laudes
αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις
dñi & ꝟtutes eius: Et mirabi-
τοῦ κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, Καὶ τὰ θαυμά-
lia eius q̄ fecit: & ſuſcitauit teſtimoniū in iacob:
σια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε, καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν ἰακὼβ,
& legē poſuit in iſrael. Quāta mādauit patri
καὶ νόμον ἔθετο ἐν ἰσραήλ. Οσα ἐνετείλατο τοῖς πα-
bus nr̄is vt nota faceret ea filijs ſuis. Et
τράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Ὅπως
cognoſcat gnatio altera filij qui naſcētur: & exurgēt &
ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα υἱοὶ τεχθήσονται, καὶ ἀναστήσονται καὶ
narrabūt ea filijs ſuis. Et ponāt in
ἀπαγγελοῦσι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Ινα θῶνται ἐπὶ θεὸν
deo ſpes ſuā: & nō obliuiſcātur opum dei.
τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ.
Et mādata eius exquirāt: ne fiāt ſicut
Καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσι, ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ
pres eoꝝ: gnatio pua & exaſperās. Gnatio
πατέρες αὐτῶν, γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα. Γενεὰ
que nō direxit cor ſuū: & nō
ἥτις οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν ἑαυτῆς, καὶ οὐκ ϞϞϞϞϞϞϞ

Trās.Gre.ltr.cū interpre.latina.

est credit⁸ cū deo spūs eius.. Filij ephrē in
ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς· Υἱοὶ ἐφραὶμ ἐν
βέλεσι τ mittētes arcū: cōuersi sūt in die bel
τείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις, ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πο
li. Nō custodierūt testamētū dei τ in le
λέμου. Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ νό
ge eius noluerūt ambulare. Et obliti
μῳ αὐτοῦ οὐκ ἠβουλήθησαν πορεύεσθαι. Καὶ ἐπελάθοντο
sūt būfactoꝝ eius τ mirabiliū eius: q̄
τῶν ἐνεργεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν
Exo. 7 ostendit eis. Coram pribus eoꝝ q̄ fe
ἔδειξεν αὐτοῖς· Ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίη
cit mirabilia: in trā egypti in cāpo taneos. Interrupit
Exo. 14.d. σεν θαυμάσια, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ τάνεως· Διέρρηξε
mare: τ pduxit eos: stamit aquas q̄si
τάλασσαν, καὶ διήγαγεν αὐτούς, καθίστησεν ὕδατα ὡσεὶ
utrem. Et eduxit eos in nube diei: τ tota
In eo. αὐγή· Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην
nocte in illuminatiōe ignis. Interrupit petrā i eremo:
Exo. 17.d. τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός· Διέρρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ,
τ adaquauit eos velut i abyssо multa. Et eduxit
καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ· Καὶ ἐξήγαγεν
aquā de petra: τ eduxit tāq̄ flumina aquaꝝ.
ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα·
τ apposuerūt adhuc peccare ei. In trā eremitaue
καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ. Παρεπίκρα
rūt excelsū in maquoloꝝ: τ tētauerūt deū in
ναν τὸν Ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς
cordibus suis: Et petierēt escas alimoꝝ su
καρδίαις αὐτῶν, Τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐ
is. Et male locuti sūt de deo: τ dixerūt: Nūq̄d poterit
τῶν· Καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπαν, Μὴ δυνήσεται
deus parare mēsā in deserto: q̄m pcussit petrā:
ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; ὅτι ἐπάταξε πέτραν,
τ fluxerūt aque: τ torrētes inundauerūt. Nūq̄d
καὶ ἐρύησαν ὕδατα, καὶ χείμαρροι κατεκλύσθησαν· Μὴ
τ panē poterit dare: aut parare mēsam pplo
καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι, ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ
suo: Ideo audiuit dns τ distulit: τ ignis
αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀπεβάλετο, καὶ πῦρ
accensus ē in iacob: τ ira ascēdit in israel. Quia nō
ἀνήφθη ἐν Ἰακὼβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· Ὅτι οὐκ
crediderūt in deo: neq̄ sperauerūt in salutari ei⸗
ἐπίστευσαν ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐ
tuo. Et mādauit nubibus desup: τ ianuas ce
τοῦ· Καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐ
li aperit. Et pluit illis mānā admāducādū: τ panē ce
ρανοῦ ἀνέῳξε· Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μαννα φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐ
Exo. 16.d. li dedit eis. Panē angelorū māducauit hō:
Sapiē 16.c. ρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς· Ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος,
Joh. 6 d. cibaria misit eis in abūdātiā. Abstulit au
ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν· Ἀπῆρεν νό
strū de celo: τ induxit in austē suā africū.
τον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ λίβα·
Psa.11. 5. Et pluit sup eos sicut puluerē carnes: Et sicut are
Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν σάρκας, Καὶ ὡσεὶ ἄμ
nā marie volatilia pēnata. Et ceciderūt in medio
μον πετεινὰ πτερωτά· Καὶ ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῆς
castroꝝ eoꝝ: circa tabnacula eoꝝ. Et mādauca
παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. Καὶ ἔφα
uerūt τ saturati sūt nimis: τ desideriū eoꝝ attu
γον καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγ
lit eis: nō sūt fraudati a desiderio suo. Adhuc
κεν αὐτοῖς, οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ἔτι
esca erat in ore ipoꝝ: τ ira dei
τῆς βρώσεως οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ
ascēdit sup eos. Et occidit plurimos eo
ἀνέβη ἐπ' αὐτούς· Καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐ
rū: τ electos israel impediuit.
τῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν·
In oib⁹ his peccauerūt adhuc:
Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρτον ἔτι, ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Trāsla.B.Hie.Tex.heb.p̄s.lxxviij.Prima.heb.

⁸credidit⁸deo⁸spūs eius.
⁸Filii⁸ephraim⁸intendē
tes &⁸mittentes⁸arcum:
⁸terga verterunt⁸in die
⁸belli.⁸Nō⁸custodierunt
⁸pactum⁸dei:⁸& in lege
eius⁸noluerūt⁸ingredi.
⁸Et obliti sunt⁸cōmuta⸗
tionū eius: ⁸& mirabiliū
eius⁸q̄⁸oñdit eis. ⁸Corā
⁸patribus eorū⁸fecit⁸mi⸗
rabilia:⁸in terra ⁸egypti
in⁸regiōe⁸taneos. ⁸Diui
sit⁸mare⁸& traduxit eos:
⁸& stare fecit⁸aq̄s⁸q̄si⁸a⸗
ceruū.⁸Et duxit eos⁸i nu
be⁸p diem:⁸& tota ⁸no⸗
cte⁸in lumine⁸ignis. ꝯꝯ
⁸Scidit⁸petrā⁸in deserto:
⁸& potū dedit⁸q̄si de a⸗
byssis⁸magnis. ⁸Et edu
xit⁸riuos⁸de petra:⁸& e⸗
licuit⁸quasi flumia ⁸aq̄s.
⁸Et addiderunt ⁸vltra
⁸peccare⁸ei:⁸vt prouoca
rent⁸excelsum⁸in inuio.
⁸Et tētauerūt⁸deū ⁸i cor
dibus suis:⁸petētes⁸cibū
⁸aie sue.⁸Et loquētes ⁸cō
tra deū⁸dicebant:⁸nun⸗
quid poterit⁸deus⁸pōe⸗
re⁸mensam⁸in solitudie!
⁸Ecce⁸pcussit⁸petrā⁸&
fluxerunt⁸aq̄ & torrētes
⁸inūdauerūt: ⁸nunquid
& ⁸panem⁸poterit⁸ dare
⁸aut⁸p̄parare⁸carnē⁸po⸗
pulo suo?⁸Ideo⁸audiuit
⁸dñs⁸& distulit:⁸& ignis
⁸accensus est⁸in iacob:
⁸& ⁸furor⁸ascendit⁸ in is⸗
rael.⁸Quia⁸nō⁸credide⸗
runt⁸in deo:⁸nec⁸habue
runt fiduciam⁸in saluta⸗
ri eius.⁸Et precepit⁸nu⸗
bibus⁸desuper:⁸ & por⸗
tas⁸celi⁸apuit. ⁸ Et pluit
⁸super eos⁸mānā⁸ vt co⸗
mederent:⁸& triticum
⁸celi⁸dedit⁸eis. ⁸ Panem
⁸fortiū⁸comedit⁸vir:⁸ci⸗
baria⁸misit⁸eis⁸in saturi
tatem.⁸Abstulit ⁸eurum
⁸de celo:⁸& induxit ⁸ in
fortitudine sua⁸africum.
⁸Et pluit⁸super eos⁸ qua
si puluerē⁸carnes:⁸& q̄⸗
si arenam⁸maris⁸volati⸗
lia⁸pennata. ⁸Et ceciderū
rūt⁸i medio⁸castroꝝ ei⁹:
⁸i circuitu⁸tabernaculo⸗
rū eius.⁸Et comederunt
⁸& saturati sunt ⁸nimis:
⁸& desideriū eorū ⁸attu⸗
lit⁸eis.⁸Nō⁸idiguerūt ⁸ d
cupiditate sua:cū⁸adhuc
⁸cibus eēt⁸i ore eorū.⁸Fu
ror ergo⁸dei⁸ascēdit ⁸su
p eos:⁸& occidit⁸pigues
eorum⁸& electos ⁸ israel
⁸incuruauit. ⁸ In oibus
⁸his⁸peccauerunt⁸ vltra:

אשן	¹נֶאֱמָנָה ²אֶת ³אֵל ⁴רוּחוֹ׃	⁵בְּנֵי ⁶אֶפְרַיִם
רמה	⁷נוֹשְׁקֵי ⁸רוֹמֵי ⁹קָשֶׁת ¹⁰הָפְכוּ ¹¹בְּיוֹם ¹²קְרָב׃	
ברית יהה	¹³לֹא ¹⁴שָׁמְרוּ ¹⁵בְּרִית ¹⁶אֱלֹהִים ¹⁷וּבְתוֹרָתוֹ	
ילך שבח	¹⁸מֵאֲנוּ ¹⁹לָלֶכֶת׃ ²⁰וַיִּשְׁכְּחוּ ²¹עֲלִילוֹתָיו	
עלל פלא	²²וְנִפְלְאוֹתָיו ²³אֲשֶׁר ²⁴הֶרְאֵם׃ ²⁵נֶגֶד	
ראה	²⁶אֲבוֹתָם ²⁷עָשָׂה ²⁸פֶּלֶא ²⁹בְּאֶרֶץ ³⁰מִצְרַיִם	
שדה צען	³¹שְׂדֵה ³²צוֹעַן׃ ³³בָּקַע ³⁴יָם ³⁵וַיַּעֲבִירֵם	
עבר	³⁶וַיַּצֶּב ³⁷מַיִם ³⁸כְּמוֹ ³⁹נֵד׃ ⁴⁰וַיַּנְחֵם ⁴¹בֶּעָנָן	
	⁴²יוֹמָם ⁴³וְכָל ⁴⁴הַלָּיְלָה ⁴⁵בְּאוֹר ⁴⁶אֵשׁ׃	
בקע צור	⁴⁷יְבַקַּע ⁴⁸צֻרִים ⁴⁹בַּמִּדְבָּר ⁵⁰וַיַּשְׁקְ ⁵¹תְּהֹמוֹת	
דבר שנה	⁵²רַבָּה׃ ⁵³וַיּוֹצֵא ⁵⁴נוֹזְלִים ⁵⁵מִסֶּלַע	
רבב יצא	⁵⁶וַיּוֹרֶד ⁵⁷כַּנְּהָרוֹת ⁵⁸מָיִם׃ ⁵⁹וַיּוֹסִיפוּ	
עזל ירד	⁶⁰עוֹד ⁶¹לַחֲטֹא ⁶²לוֹ ⁶³לַמְרוֹת ⁶⁴עֶלְיוֹן ⁶⁵בַּצִּיָּה׃	
נסף ערה	⁶⁶וַיְנַסּוּ ⁶⁷אֵל ⁶⁸בִּלְבָבָם ⁶⁹לִשְׁאַל ⁷⁰אֹכֶל	
עלה נסה	⁷¹לְנַפְשָׁם׃ ⁷²וַיְדַבְּרוּ ⁷³בֵּאלֹהִים ⁷⁴אָמְרוּ	
דבר	⁷⁵הֲיוּכַל ⁷⁶אֵל ⁷⁷לַעֲרֹךְ ⁷⁸שֻׁלְחָן ⁷⁹בַּמִּדְבָּר׃	
יכל	⁸⁰הֵן ⁸¹הִכָּה ⁸²צוּר ⁸³וַיָּזוּבוּ ⁸⁴מַיִם ⁸⁵וְנְחָלִים	
נבה זוב	⁸⁶יִשְׁטֹפוּ ⁸⁷הֲגַם ⁸⁸לֶחֶם ⁸⁹יוּכַל ⁹⁰תֵּת ⁹¹אִם	
שפף נטן	⁹²יָכִין ⁹³שְׁאֵר ⁹⁴לְעַמּוֹ׃ ⁹⁵לָכֵן ⁹⁶שָׁמַע ⁹⁷יְהוָה	
כון	⁹⁸וַיִּתְעַבָּר ⁹⁹וְאֵשׁ ¹⁰⁰נִשְׂקָה ¹⁰¹בְּיַעֲקֹב	
עבר	¹⁰²וְגַם ¹⁰³אַף ¹⁰⁴עָלָה ¹⁰⁵בְּיִשְׂרָאֵל׃ ¹⁰⁶כִּי ¹⁰⁷לֹא	
	¹⁰⁸הֶאֱמִינוּ ¹⁰⁹בֵּאלֹהִים ¹¹⁰וְלֹא ¹¹¹בָטְחוּ	
אמן	¹¹²בִּישׁוּעָתוֹ׃ ¹¹³וַיְצַו ¹¹⁴שְׁחָקִים ¹¹⁵מִמָּעַל	
ישע	¹¹⁶וְדַלְתֵי ¹¹⁷שָׁמַיִם ¹¹⁸פָּתָח׃ ¹¹⁹וַיַּמְטֵר ¹²⁰עֲלֵיהֶם	
עלה מטר	¹²¹מָן ¹²²לֶאֱכֹל ¹²³וּדְגַן ¹²⁴שָׁמַיִם ¹²⁵נָתַן ¹²⁶לָמוֹ׃	
אכל דגן	¹²⁷לֶחֶם ¹²⁸אַבִּירִים ¹²⁹אָכַל ¹³⁰אִישׁ ¹³¹צֵדָה	
שלח לחם	¹³²שָׁלַח ¹³³לָהֶם ¹³⁴לָשֹׂבַע׃ ¹³⁵יַסַּע ¹³⁶קָדִים	
נסע קדם	¹³⁷בַּשָּׁמָיִם ¹³⁸וַיְנַהֵג ¹³⁹בְּעָזּוֹ ¹⁴⁰תֵּימָן׃ ¹⁴¹וַיַּמְטֵר	
נהג עזז	¹⁴²עֲלֵיהֶם ¹⁴³כֶּעָפָר ¹⁴⁴שְׁאֵר ¹⁴⁵וְכַחוֹל ¹⁴⁶יַמִּים	
תימן	¹⁴⁷עוֹף ¹⁴⁸כָּנָף׃ ¹⁴⁹וַיִּפֹּל ¹⁵⁰בְּקֶרֶב ¹⁵¹מַחֲנֵהוּ	
נפל תוה	¹⁵²סָבִיב ¹⁵³לְמִשְׁכְּנוֹתָיו׃ ¹⁵⁴וַיֹּאכְלוּ	
סבב שכן	¹⁵⁵וַיִּשְׂבְּעוּ ¹⁵⁶מְאֹד ¹⁵⁷וְתַאֲוָתָם ¹⁵⁸יָבִא ¹⁵⁹לָהֶם׃	
אכל שבע	¹⁶⁰לֹא ¹⁶¹זָרוּ ¹⁶²מִתַּאֲוָתָם ¹⁶³עוֹד ¹⁶⁴אָכְלָם	
אוה בוא	¹⁶⁵בְּפִיהֶם׃ ¹⁶⁶וְאַף ¹⁶⁷אֱלֹהִים ¹⁶⁸עָלָה ¹⁶⁹בָּהֶם	
זור פה	¹⁷⁰וַיַּהֲרֹג ¹⁷¹בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם ¹⁷²וּבַחוּרֵי ¹⁷³יִשְׂרָאֵל	
הרג שמן	¹⁷⁴הִכְרִיעַ׃ ¹⁷⁵בְּכָל ¹⁷⁶זֹאת ¹⁷⁷חָטְאוּ ¹⁷⁸עוֹד	
כשל חטא		

Pūtiua.he. Ter.heb.pūs.lxxviij.

וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּנִפְלְאוֹתָיו׃ וַיְכַל
בַּהֶבֶל יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתָם בַּבֶּהָלָה׃
אִם הָרָגָם וּדְרָשׁוּהוּ וְשָׁבוּ וְשִׁחֲרוּ
אֵל׃ וַיִּזְכְּרוּ כִּי אֱלֹהִים צוּרָם
וְאֵל עֶלְיוֹן גּוֹאֲלָם׃ וַיְפַתּוּהוּ
בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יְכַזְּבוּ לוֹ׃
וְלִבָּם לֹא נָכוֹן עִמּוֹ וְלֹא נֶאֶמְנוּ
בִּבְרִיתוֹ׃ וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן
וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ
וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ׃ וַיִּזְכֹּר כִּי
בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב׃
כַּמָּה יַמְרוּהוּ בַּמִּדְבָּר יַעֲצִיבוּהוּ
בִּישִׁימוֹן׃ וַיָּשׁוּבוּ וַיְנַסּוּ אֵל
וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל הִתְווּ׃ לֹא זָכְרוּ
אֶת יָדוֹ יוֹם אֲשֶׁר פָּדָם מִנִּי צָר׃
אֲשֶׁר שָׂם בְּמִצְרַיִם אוֹתֹתָיו
וּמוֹפְתָיו בִּשְׂדֵה צֹעַן׃ וַיַּהֲפֹךְ
לְדָם יְאוֹרֵיהֶם וְנוֹזְלֵיהֶם בַּל
יִשְׁתּוּיוּן׃ יְשַׁלַּח בָּהֶם עָרוֹב
וַיֹּאכְלֵם וּצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם׃
וַיִּתֵּן לֶחָסִיל יְבוּלָם וִינִיעָם
לָאַרְבֶּה׃ יַהֲרֹג בַּבָּרָד גַּפְנָם
וְשִׁקְמֹתָם בַּחֲנָמַל׃ וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד
בְּעִירָם וּמִקְנֵיהֶם לָרְשָׁפִים׃
יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וְזַעַם
וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים׃
יְפַלֵּס נָתִיב לְאַפּוֹ לֹא חָשַׂךְ מִמָּוֶת
נַפְשָׁם וְחַיָּתָם לַדֶּבֶר הִסְגִּיר׃
וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרָיִם רֵאשִׁית
אוֹנִים בְּאָהֳלֵי חָם׃ וַיַּסַּע כַּצֹּאן
עַמּוֹ וַיְנַהֲגֵם כָּעֵדֶר בַּמִּדְבָּר׃ וַיַּנְחֵם
לָבֶטַח וְלֹא פָחָדוּ וְאֶת אוֹיְבֵיהֶם
כִּסָּה הַיָּם׃ וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל
קָדְשׁוֹ הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ׃
וַיְגָרֶשׁ מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם וַיַּפִּילֵם
בְּחֶבֶל נַחֲלָה וַיַּשְׁכֵּן בְּאָהֳלֵיהֶם

Trāsla.B.Vie.

& nō crediderūt mirabilibus suis. Et consumpsit in vanitate dies eorū: & annos eorū velociter. Si occidebat eos tūc requirebāt eū: & conuertebātur & diluculo cōsurgebāt ad deū. Et recordabātur quia deus fortitudo eorū: & deus excelsus redēptor eorū est. Et lactauerūt eū in ore suo: & lingua sua mēti ti sunt ei. Cor aūt eorū nō erat firmū, cum eo: nec pmāserūt in pacto eius. Ipse vero miserecors ppciabitur iniquitati & nō dispdet: & multūq; auertit irā suā & nō suscitabit totū furorē suū. Sed recordatus est qa caro eēnt: spūs vadens & non reuertens. Quotiēs puocauerūt eū in deserto: afflixerūt eū i solitudie. Et cōuersi sunt & tētauerūt deū: & sctm isrl cōcitaueŕt. Nō sunt recordati manus ei?: die q redemit eos a tribulāte. Qui fecit in egypto signa sua: & ostenta sua i regione taneos. Qui conuertit i sāguinē fluuios eorū: & riuos eorū vt nō biberēt. Qui imisit eis oē genus muscarū vt comederent eos: & ranas vt dispderēt eos. Qui dedit brucho germen eorū: & laborē eorū locuste. Qui occidit in grādine vineas eorū: & sycomoros eorū i frigoē. Qui tradidit grandini pascua eorū: & iumēta eorū volucribus. Qui misit in eos irā furoris sui; idignationē & commīnationē & angustiā: imissionē āgelorū malorū. Muniuit semitam furori suo: nō pepcit a morte aie eorū: & animātia eorū pesti tradidit. Et pcussit oē priogenitū i egypto: principiū ptus in tabernaculis chā. Et tulit velut oues pplm suū: & miauit eos sicut gregē i deserto. Et eduxit eos cū fiducia & absq; timore: inimicos aūt eorū operuit mare. Et eduxit eos ad terminū sctificatiōis suę: mōtē hūc quē possidet dextera eius. Et eiecit a facie eorū gentes: & possidere eos fecit in

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina,

καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐξέλιπον
in vanitate dies eorū: & ānī eorū cū festīa
ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπου
δῆς. Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτούς, τότε ἐξεζήτουν αὐτόν, καὶ
occidēret eos: tūc ḡrebāt eū: & dilūculo veniebāt ad deū. Et rememorati sūt qz
ἐπέστρεφον καὶ ὄρθριζον πρὸς τὸν θεόν. Καὶ ἐμνήσθησαν, ὅτι
deus adiutor eorū est: & deus excelsus redēptor eorū
ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν
est. Et dilexerūt eū in ore suo: & lin
ἐστι. Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ γλώσ
gua sua mēntiti sūt ei. Cor aūt eorū nō
σῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ. Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ
rectū ei eo: nec fideles habiti sūt in testamēto eius.
εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
Ipe aūt est misericors & ppitius fiet pctis eo
Αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐ
rū: & nō dispdet. Et abūdabit vt auerteret irā
τῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ. Καὶ πολυπλεονάσει τοῦ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν
suā: & nō accēdet oēs irā suā. Et recor
αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐξεκαύσῃ πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐμνή
dat ē qz caro sūt: spūs vadēs & nō rediēs.
σθη ὅτι σάρξ ἐισι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.
Quotiēs exacerbauerūt eū in deserto: & irā patiuerūt
Πόσακις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παῴώγισαν
eū in tra iaquosa. Et cōuersi sūt & tētauerūt deū:
αὐτὸν ἐν γῇ ἀύδρῳ. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν,
& sctm israel exacerbauerūt. Et nō recordati sūt
καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παῴξυναν. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς
manus eius: die qua redemit eos de manu tribuā
χειρὸς αὐτοῦ, ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐλιβό
tis. Sicut posuit in egypto signa sua: & prodigia
των. Ὡς ἔθετο ἐν αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα
sua in cāpo taneos. Et cōuertit in sāguinē flu
αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως. Καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς πο
mina eorū: & hymbraeos eorū ne biberēt. Exo.7.d.
ταμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ὄμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσιν. Infra. 104.
Misit in eos cynomyaz: & comedit eos:
Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς,
& rānā & dispdidit eos. Et dedit erugini
καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς. Καὶ ἔδωκε τὴν ἐρυσίβην
fructus eorū: & laborēs eorū locuste. Occi
τοὺς καρποὺς αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. Ἀπέ
dit in grādine vineas eorū: & moros
κτεινε ἐν χαλάζῃ τὰς ἄμπελους αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους
eorū in pruina. Et tradidit grādini iumēta eo
αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ. Καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐ
rū: & possessionē eorū igni. Misit in eos ir
τῶν, καὶ τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτὰς ὀρ
rā idignatiōis sue: idignationē & irā & tribulatiōes: imissionē p an
γὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλῖψιν, ἀποστολὴν δι' ἀγγέ
gelos malos. Viā fecit semite ire sue: & nō pep
λων πονηρῶν. Ὡδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐφείσα
cit a morte aiarū eorū. Et iumēta eorū i mor
το ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά
te cōclusit. Et pcussit oē priogenitū in tra egy
νατον συνέκλεισεν. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύ Exo. 12.d. Infra. 134.1
pti pmitiaz oīs laboris eorū in tabernaculis chā. πτου ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν ἐν ταῖς σκηνώμασι Χαμ. 135.
Et abstulit sīē ouēs pplm suū: & pduxit eos tanq̄
Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡσὶ
gregē in deserto. Et eduxit eos in spe: & nō ti
ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπ' ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδεί
muerūt: & inimicos eorū operuit mare. Et indu Exo. 14.d.
λίασεν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. Καὶ εἰσήγα
xit eos in mōtē sctificatiōis sue: mōtē hūc quē acquisiuit dex
γεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο ὃ ἐκτήσατο ἡ δε
tera eius. Et eiecit a facie eorū gētes: & sorte
ξιὰ αὐτοῦ. Καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκλῆρο
diuisit eis in funiculo distributiōis: & hitare fecit in
δότησεν αὐτοῖς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν ταῖς

Trāſ. Gre. lxx. cū interp. latina.

tabernaculio eoꝝ tribus iſrael. Et tētauerūt
σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν
τ exacerbauerūt deū excelſū: τ teſtimonia e⁹
καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐ
tus nō cuſtodierūt. Et auerteſt ſe τ nō ſuaueſt pactū: quēadmodū
τοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἐθέτησαν, καθὼς
τ pfes eoꝝ cōuerſi ſunt in arcū prauū. Et
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. Καὶ
in ira cōcitauerūt eū in collibus ſuis: τ in ſculptilt
παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυ⁹
bus ſuis ad emulationē puocauerūt eū. Audiuit deus τ ſpre
πτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν. Ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπε
uit: τ ad nihilū redegit valde iſrael. Et repulit
ρίδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπώσατο
tabernaculū ſilo: tabernaculū qđ habitauit in hoibus.
τὴν σκηνὴ σηλώμ, σκήνωμα ὃ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.
Et tradidit in captiuitatē virtutē eoꝝ: τ
Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν
pulchritudinē eoꝝ: in manus inimicoꝝ. Et cōcluſit in
καλλονὴν αὐτῶν, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν. Καὶ συνέκλεισεν ἐν
gladio pplm ſuū: τ hereditatē ſuā ſpre
ῥομφαίᾳ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπε
uit. Iuuenes eoꝝ comedit ignis: τ virgi
ρίδε. Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρθέ
nes eoꝝ nō ſūt lamētate. Sacerdotes eoꝝ in gladio cecī
νοι αὐτῶν οὐκ ἐθρηνήθησαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπε
deſt: τ vidue eoꝝ nō plorabūtur. Et excitat⁹ é tāq̄ dor
σον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐκ ἐλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὕπ
miēs vīn: tāq̄ potēs τ crapulatus a vino. Et
νος κύριος, ὡς δυνατὸς καὶ κεκραιπαλικὼς ἐξ οἴνου. Καὶ
percuſſit inimicos ſuos in poſteriora: opp briū ſēpi
ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὀνειδισμὸν αἰώνι
ternū dedit illis. Et repulit tabernaculū ioſeph: τ
ον ἔδωκεν αὐτοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ἰωσήφ, καὶ
1.Re. tribū ephraim nō elegit. Et elegit tri
τὴν φυλὴν ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο. Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυ⁹
bū iuda: mōtē ſion quē dilexit. Et edificauit
λὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιὼν ὃ ἠγάπησεν. Καὶ ᾠκοδόμησεν
ſicut vnicornis ſanctificiū ſuū in ter̄a: fundauit
ὡς μονοκέρωτος τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐθεμελίωσεν
eū in ſeculū. Et elegit dauid ſeruū ſuū:
1.Re. αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
16.c. τ ſuſtulit eū de gregibus ouiū. De
καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν προβάτων τῶν πρωβάτων. Ἐξόπι
poſt fetātes accepit eū: paſcere iacob
σθεν τῶν λεχουσῶν ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακὼβ τὸν
ſeruū ſuū: τ iſrael hereditatē ſuā: Et pa
δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐποί
uit eos in inocētia cordis ſui. τ in
μανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς
intellectibus manuū ſuaꝝ deduxit eos.
συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν αὐτούς.

Pſalmus aſaph: 78.
Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, οπ.

ODeus venerūt gētes in hereditatē tuā: pol
θεὸς ἦλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμία⁹
luerūt tēplū ſcm̄ tuū. Ἐμόλυναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἔθετο Ἰερουσαλὴμ ὡς ὀπωρο
tū cuſtodiā: poſuerūt morticinia ſeruoꝝ tuoꝝ eſcas
φυλάκιον, ἔθεντο τὰ ἐπισιτισμὸν τῶν δούλων σου βρώματα
volatilibus celi. Carnes ſctōꝝ tuoꝝ be
τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. Τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θη
ſtiis terre. Effuderūt ſāguinē ipoꝝ tāq̄ aquā i circuitu hieru
ρίοις τῆς γῆς. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ, κύκλῳ Ἰερου
1.Ma. ſalē: τ nō erat q̄ ſepeliret. Facti ſum⁹ opp briū vicinis
7.c. σαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν ὀνειδισμὸς τοῖς γείτοσιν
nīs: ſubſānatio τ illuſio hīs q̄ i circuitu nr̄o.
ἡμῶν, μυσπρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἕως πό
quo dñe iraſceris in finē: accēdetur velut ignis zelus tu⁹
τε ὀργισθήσῃ τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου;
Hiere. Effunde trā tuā in gētes q̄ nō nouerūt te: τ in
10.d. Ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε, καὶ ἐπὶ

Trāſla. B. Vie.

fūiculo hereditatē: & col
locauit in tabernaculis eo
rū tribus iſrael. Et tenta
uerūt & puocauerūt deū
excelſum: & teſtimonia
eius nō cuſtodierūt. Aſ
uerſi ſunt & puaricati ſūt
vt patres eoꝝ: incuruati
ſunt q̄ſi arcus inutilis. Et
puocauerūt eū in excelſis
ſuis: & in ſculptilibus ſuis
ad emulādū cōcitauerūt
eū. Audiuit deus & diſtu
lit: & piecit vehementer
iſrl. Et reliquit taberna
culū ſilo: tētoriū quod
collocauit inter homies.
Tradidit in captiuitatē
virtutē ſuā: & decorē ſu
um in manu hoſtis. Et
cōcluſit in gladio populū
ſuū: & hereditatē ſuā dī
ſtulit. Iuuenes eiꝰ deuo
rauit ignis: & virgies eius
nemo luxit. Sacerdotes
eius gladio cecidерūt: & vidue eius nō ſunt flete.
Enigilauit q̄ſi dormiens
dñs: q̄ſi fortis poſt cra
pulā vini. Et pcuſſit hoſ
tes ſuos retrorſū: oppro
briū ſēpiternū dedit eis.
Et piecit tabernaculum
ioſeph: & tribū ephraim
nō elegit. Sed elegit tri
bū iuda: mōtē ſion quē
dilexit. Et edificauit ſi
militudie monocerotis ſā
ctuariū ſuū: q̄ſi terrā fun
dauit illud in ſeculū. Et e
legit dd ſeruū ſuū: & tu
lit eū de gregibus ouiū.
Sequētē fetas adduxit
eū: vt paſceret in iacob
pplm eius & in iſrl here
ditatē ſuā. Qui pauit eos
i ſimplicitate cordis ſui:
& in prudētia manuū ſua
rū dux eorū fuit.

Canticum aſaph. 79.

DEus venerūt gētes in hereditatem tuā:
polluerunt templū ſanc
tum tuum: poſuerunt
hieruſalē in aceruos la
pidum. Dederunt
cadauera ſeruorū tuorū eſcā auibus celi:
carnes ſanctorū tuorum beſtiis terre. Effuderunt
ſanguinē eorū q̄ſi aquā in circuitu hieruſalem:
& nō erat q ſepeliret. Facti ſumus opprobriū vi
cinis nr̄is: ſubſānatio & deriſio his qui in circuitu
nr̄o ſunt. Vſq̄quo dñe irāſceris in finē: ardebit q̄ſi ignis zelus tuus. Effū
de furorem tuum ſuper gentes que non cognouerunt te: & ſuper

Tex. heb. p̄s. lxxix. Pūtina. be.

נַסַּה מָרָה שָׁמְרוּ אֶת־עֵדֹתָיו׃ וַיִּבְגְּדוּ וַיִּסְּגוּ בָּגֶד כַּאֲבוֹתָם נֶהְפְּכוּ
עֲלָה עֵוֶד אֱלֹהִים עֶלְיוֹן וְעֵדֹתָיו לֹא נָצָרוּ׃ וַיִּסֹּגוּ וַיִּבְגְּדוּ כַּאֲבוֹתָם נֶהְפְּכוּ
נָסַג בָּגַד כְּקֶשֶׁת רְמִיָּה וַיִּכְעִיסוּהוּ בְּבָמוֹתָם׃ כְּקֶשֶׁת רְמִיָּה
הֵבִיא רָגַז וְאֶלִילֵיהֶם יַקְנִיאֻהוּ׃ וַיִּבְגְּדוּ וַיִּסְּגוּ בָּגֶד כַּאֲבוֹתָם נֶהְפְּכוּ
כָּעַס פָּסַל שָׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְעַבָּר וַיִּמְאַס מְאֹד
עָבַר מָאַס בִּישְׂרָאֵל׃ וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכַּן שִׁלֹה אֹהֶל
נָטַשׁ שָׁכַן בָּאָדָם׃ וַיִּתֵּן לַשִּׁבְיָ עֻזּוֹ
שִׁילֹה נָתַן וְתִפְאַרְתּוֹ בְיַד צָר׃ וַיִּסַּר לַחֶרֶב
שָׁבָה עֻזּוֹ עַמּוֹ נָחָלָתוֹ הִתְעַבָּר׃ בַּחוּרָיו
פָּאַר צוּר אָכְלָה אֵשׁ וּבְתוּלֹתָיו לֹא הוֹלָלוּ׃
סָגַר עָבַר כֹּהֲנָיו בַּחֶרֶב נָפָלוּ וְאַלְמְנֹתָיו
נָתַר בָּתַל לֹא תִבְכֶּינָה׃ וַיִּקַץ כְּיָשֵׁן אֲדֹנָי
כָּהָה קוּץ כְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיָּיִן׃ וַיַּךְ צָרָיו
נָבַר בָּגַן אָחוֹר הִדְפִּית עוֹלָם נֶצַח לָמוֹ׃ וַיִּמְאַס
צָהַר עָלַם בְּאֹהֶל יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט אֶפְרַיִם לֹא
אָהַל בָּחַר׃ וַיִּבְחַר אֶת שֵׁבֶט יְהוּדָה אֶת
מָאַס בָּחַר הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב׃ וַיִּבֶן כְּמוֹ
הָרַר גָּבַהּ תָּמִים מִקְדָּשׁוֹ כָּאָרֶץ יְסָדָהּ לְעוֹלָם׃
רוּם קָדַשׁ וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וַיִּקָּחֵהוּ
לָקַח בָּלָא מִמִּכְלְאוֹת צֹאן׃ מֵאַחַר עָלוֹת
עָלָה טָא הֲבִיאוֹ לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ
רָעָה בָּגַד וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ וַיִּרְעֵם כְּתֹם
תָּמַם גָּרַן לְבָבוֹ וּבִתְבוּנוֹת כַּפָּיו יְנָחֵם׃
נָחָה
זָמַר לְאָסָף lxxix.
אוּא אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ
טָמֵא אֶת הֵיכַל קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת
הָבַל שׂוּם יְרוּשָׁלַם לְעִיִּים׃ נָתְנוּ אֶת
עָיָה נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם
אָכַל בְּשַׂר חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ אָרֶץ׃ שָׁפְכוּ
חָיָה דָּם כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם
סָבַב וְאֵין קוֹבֵר׃ הָיִינוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ
לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ עַד מָה
יהוה תָּאנַף לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ
אֵשׁ קִנְאָתֶךָ׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל

f

Pūtina. be.

tabernaculum eoꝝ tribus iſrael. Et tētauerūt
σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν
et exacerbauerūt deū excelſū: et teſtimonia eo
καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐ
rum nō cuſtodierūt. Et auerteſt ſe et nō ſuaueſt pactū: quēadmodū
τοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἐθέτησαν, καθὼς
et pfes eoꝝ cōuerſi ſunt in arcū prauū. Et
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. Καὶ
in ira cōcitauerūt eū in collibus ſuis: et in ſculptilt
παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυ⁹
bus ſuis ad emulationē puocauerūt eū. Audiuit deus et ſpre
πτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν. Ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπε
uit: et ad nihilū redegit valde iſrael. Et repulit
ρίδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπώσατο
tabernaculū ſilo: tabernaculū qđ habitauit in hoibus.
τὴν σκηνὴ σηλώμ, σκήνωμα ὃ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.
Et tradidit in captiuitatē virtutē eoꝝ: et
Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν
pulchritudinē eoꝝ: in manus inimicoꝝ. Et cōcluſit in
καλλονὴν αὐτῶν, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν. Καὶ συνέκλεισεν ἐν
gladio pplm ſuū: et hereditatē ſuā ſpre
ῥομφαίᾳ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπε
uit. Iuuenes eoꝝ comedit ignis: et virgi
ρίδε. Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρθέ
nes eoꝝ nō ſūt lamētate. Sacerdotes eoꝝ in gladio cecī
νοι αὐτῶν οὐκ ἐθρηνήθησαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπε
deſt: et vidue eoꝝ nō plorabūtur. Et excitat⁹ é tāq̄ dor
σον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐκ ἐλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὕπ
miēs vīn: tāq̄ potēs et crapulatus a vino. Et
νος κύριος, ὡς δυνατὸς καὶ κεκραιπαλικὼς ἐξ οἴνου. Καὶ
percuſſit inimicos ſuos in poſteriora: opp briū ſēpi
ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὀνειδισμὸν αἰώνι
ternū dedit illis. Et repulit tabernaculū ioſeph: et
ον ἔδωκεν αὐτοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ἰωσήφ, καὶ
1.Re. tribū ephraim nō elegit. Et elegit tri
τὴν φυλὴν ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο. Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυ⁹
bū iuda: mōtē ſion quē dilexit. Et edificauit
λὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιὼν ὃ ἠγάπησεν. Καὶ ᾠκοδόμησεν
ſicut vnicornis ſanctificiū ſuū in ter̄a: fundauit
ὡς μονοκέρωτος τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐθεμελίωσεν
eū in ſeculū. Et elegit dauid ſeruū ſuū:
1.Re. αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
16.c. et ſuſtulit eū de gregibus ouiū. De
καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν προβάτων τῶν πρωβάτων. Ἐξόπι
poſt fetātes accepit eū: paſcere iacob
σθεν τῶν λεχουσῶν ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακὼβ τὸν
ſeruū ſuū: et iſrael hereditatē ſuā: Et pa
δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐποί
uit eos in inocētia cordis ſui. et in
μανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς
intellectibus manuū ſuaꝝ deduxit eos.
συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν αὐτούς.

Pſalmus aſaph: 78.
Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, οπ.

ODeus venerūt gētes in hereditatē tuā: pol
θεὸς ἦλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμία⁹
luerūt tēplū ſcm̄ tuū. Ἐμόλυναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἔθετο Ἰερουσαλὴμ ὡς ὀπωρο
tū cuſtodiā: poſuerūt morticinia ſeruoꝝ tuoꝝ eſcas
φυλάκιον, ἔθεντο τὰ ἐπισιτισμὸν τῶν δούλων σου βρώματα
volatilibus celi. Carnes ſctōꝝ tuoꝝ be
τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. Τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θη
ſtiis terre. Effuderūt ſāguinē ipoꝝ tāq̄ aquā i circuitu hieru
ρίοις τῆς γῆς. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ, κύκλῳ Ἰερου
1.Ma. ſalē: et nō erat q ſepeliret. Facti ſum⁹ opp briū vicinis
7.c. σαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν ὀνειδισμὸς τοῖς γείτοσιν
nīs: ſubſānatio et illuſio hīs q̄ i circuitu nr̄o.
ἡμῶν, μυσπρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἕως πό
quo dñe iraſceris in finē: accēdetur velut ignis zelus tu⁹
τε ὀργισθήσῃ τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου;
Hiere. Effunde trā tuā in gētes q̄ nō nouerūt te: et in
10.d. Ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε, καὶ ἐπὶ

מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃ מָלַךְ
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ
הֵשַׁמּוּ׃ אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנֹת שָׁמַם זָכַר
רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ קָדַם עָיָה
כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד׃ עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי דָלַל
יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ כָּבַד
וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן נָצַל
שְׁמֶךָ׃ לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אָמַר
אֱלֹהֵיהֶם יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ יָדַע
נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃ תָּבֹא שָׁפַךְ בּוֹא
לְפָנֶיךָ אֶנְקַת אָסִיר כְּגוֹדֶל זְרוֹעֲךָ אָסַר גָּדַל
הוֹתֵר בְּנֵי תְמוּתָה׃ וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ זָרַע יָתַר
שִׁבְעָתַיִם אֶל חֵיקָם חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר מוּת שׁוּב
חֵרְפוּךָ אֲדֹנָי׃ וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן
מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם לְדוֹר רָעָה יָדָה
יָדֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃ lxxx. עָלַם סָפַר
לַמְנַצֵּחַ אֶל שֹׁשַׁנִּים עֵדוּת לְאָסָף הָלַל
מִזְמוֹר׃ רֹעֶה יִשְׂרָאֵל נָצַח עֵדוּת
הַאֲזִינָה נֹהֵג כַּצֹּאן יוֹסֵף יֹשֵׁב זָמַר
הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה׃ לִפְנֵי אֶפְרַיִם אֹזֶן
וּבִנְיָמִן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתֶךָ כְּרֻב יָפַע
וּלְכָה לִישׁוּעָתָה לָנוּ׃ אֱלֹהִים פָּנָה גָּבַר
הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ יָלַךְ יָשַׁע
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד מָתַי שׁוּב אוֹר
עָשַׁנְתָּ בִּתְפִלַּת עַמֶּךָ׃ הֶאֱכַלְתָּם יָשַׁע
לֶחֶם דִּמְעָה וַתַּשְׁקֵמוֹ בִּדְמָעוֹת פָּלַל אָכַל
שָׁלִישׁ׃ תְּשִׂימֵנוּ מָדוֹן לִשְׁכֵנֵינוּ שָׁכָה
וְאֹיְבֵינוּ יִלְעַגוּ לָמוֹ׃ אֱלֹהִים צְבָאוֹת שָׁלִשׁ שׁוּם
הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ גֶּפֶן דּוֹן לָעַג
מִמִּצְרַיִם תַּסִּיעַ תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם נָסַע גָּרַשׁ
וַתִּטָּעֶהָ׃ פִּנִּיתָ לְפָנֶיהָ וַתַּשְׁרֵשׁ נָטַע פָּנָה
שָׁרָשֶׁיהָ וַתְּמַלֵּא אָרֶץ׃ כָּסוּ הָרִים פָּנָה שָׁרַשׁ
צִלָּהּ וַעֲנָפֶיהָ אַרְזֵי אֵל׃ תְּשַׁלַּח מָלֵא כִּסָּה
קְצִירֶהָ עַד יָם וְאֶל נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ׃ צָלַל שָׁלַח
לָמָּה פָּרַצְתָּ גְּדֵרֶיהָ וְאֵרוּהָ קָצַר יָנַק
כָּל עֹבְרֵי דָרֶךְ׃ יְכַרְסְמֶנָּה אָרָה
כָּרְסַם

regna que nomen tuū non inuocauerunt. Quia comederunt iacob: & decorem eius desolauerūt. Ne recorderis iniquitatū nr̄arū veterum: cito occupēt nos misericordie tue quia attenuati sum⁹ nimis. Auxiliare nobis d̄us salutis nostre ꝓpter gloriam nominis tui: & libera nos & ꝓpitiare pctis nr̄is propter nomē tuū. Quare dicunt gentes vbi est deus eoꝝ: nota fiat in gētibus añ oculos nr̄os vltio sanguinis seruoꝝ tuorū q effusus est. Ingrediatur corā te gemitus victorū: ī magnitudine brachii tui relinq̄ filios interitus. Et redde vicinis nr̄is septuplū ī sinu eorū: op ꝓbriū suū qd exprobrauerūt tibi dn̄e. Nos ei populus tuus & grex pascue tue: cōfitebimur tibi ī sempitr̄nū: in gn̄atione & gn̄atiōe narrabimus laudes tuas. Victori pro liliis testimonii: asaph canticum. 80.

Pastor israel ausculta: qui ducis quasi gregē ioseph: q sedes sup cherubim oñdere. Ante ephraim & beniamin & manasse suscita fortitudinē tuā: & veni vt saluos facias nos. Deus conuerte nos: & oñde faciē tuā & salui erim⁹. Dn̄e deus exercituū vsq̄quo fumabis ad orationem populi tui? Cibasti nos pane flebili: & potasti nos in lachrymis tripl̄r. Posuisti nos ī cōtētionē vicinis nostris: & inimici nr̄i subsannauerūt nos. Deus exercituū cōuerte nos: & oñde faciē tuam & salui erimus. Vineam de egypto tulisti: eiecisti gentes & plātasti eā. Prepasti añ faciē ei⁹: & stabilisti radices eius: & repleuit terrā. Opti sūt mōtes vmbra ei⁹: & rami illi⁹ cedri dī. Expādit comas suas vsq̄ ad mare: & vsq̄ ad flumīa germīa sua. Quare dissipasti maceriā eius: & videmiāt eā oēs qui trāseūt per viā. Vastauit eam

regna: q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. Quia come
βασιλείας, αἱ γὰρ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο. Ὅτι κατέ
derūt iacob: τ locū ei⁹ desolauerūt. Ne meminerī
φαγον γὰρ ἰακώβ, καὶ γὰρ τόπον αὐτῶν ἠρήμωσαν. Μὴ μνησθῆς
nr̄aꝝ iniq̄tatū antiquaꝝ. Cito anticipēt nos
ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς
mie tue dn̄e: Qm̄ pauꝑes facti sum⁹ nimis. Ad
οἱ οἰκτιρμοί σου κύριε, Ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα. Bon
iuua nos deus salutaris nr̄: ꝑꝑ gl̄iā noīs
θησον ἡμῖν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός
tui dn̄e libera nos. Et ꝓpicius esto pctis nr̄is
σου κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς. Καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν
propter nomē tuū. Ne qn̄ dicāt gētes: vbi
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Μή ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη, ποῦ
est deus eoꝝ: τ innotescat in natiōibus corā
ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν
oculis nr̄is vltio sāguinis seruoꝝ
ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων
tuoꝝ q̄ effusus ē. Introeat in cōspectu tuo gemitus
σου τοῦ ἐκκεχυμένου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς
cōpeditoꝝ. Scōm magnitudinē bra
τῶν πεπεδημένων. Κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίο
chij tui: posside filios mortificatoꝝ. Red
νός σου, περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων. Ἀπό
de vicinis nr̄is septuplū in sinu eoꝝ:
δος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
im ꝓperiū ip̄oꝝ qd̄ exꝓbrauerūt tibi dn̄e. Nos āt ꝑpl̄s tuus
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε κε. Ἡμεῖς δὲ λαός σου
τ oues pascue tue: Cōfitebimur tibi deus in
καὶ πρόβατα νομῆς σου, Ἀνθομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς εἰς τὸν
seculū: ī gn̄atiōe τ gn̄ationē annūtiabimus laudē tuā.
αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.
In finē pro ijs qui cōmutabūtur testi
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων μαρ
moniū asaph psalmus. 79.
τύριον τῷ ἀσὰφ ψαλμός. οθ'.

Qui regis israel intēde: q̄ deducis velut ouē
Ὁ ποιμαίνων τὸν ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβα
ioseph. Qui sedes sup cherubim manifestare:
τον τὸν ἰωσήφ. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμφάνηθι, ἐ
corā ephraiz τ beniamin τ manasse. Excita po
ναντίον ἐφραὶμ καὶ βενιαμὶν καὶ μανασσῆ. Ἐξέγειρον τὴν δυ
tētiā tuā τ veni: vt saluos facias nos. Deus cōuerte
ναστείαν σου καὶ ἐλθέ, εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. Ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡ
nos: τ ostēde faciē tuā: τ salui erimus. Dn̄e
μᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα. Κύριε
deus vtutū vsq̄quo irasceris sup orōnē
ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἕως πότε ὀργίζη ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν
seruoꝝ tuoꝝ? Cibabis nos pane lachrymaꝝ: τ potū dabis nob
δούλων σου, Ὑωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς
in lachrymis in mēsura. Posuisti nos in cōtradictionē vici
ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ. Ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτο
nis nr̄is: τ inimici nr̄i subsānauerūt nos. Dn̄e deus
σιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Κύριε ὁ θεὸς τῶν
vtutū cōuerte nos: τ ostēde faciē tuā:
δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου,
τ salui erimus. Vineā de egypto trāstulisti: eiecisti
καὶ σωθησόμεθα. Ἀμπελον ἐξ αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες
gētes τ plātasti eā. Dux itineris fuisti ī cōspectu e
ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν. Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐ
ius: τ plātasti radices eius: τ impleuit
τῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήρωσε τὴν
terrā. Opuit mōtes vmbra eius: τ arbusta eius
γῆν. Ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς
cedros dei. Extēdit palmites suos vsq̄ ad ma
τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ. Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θα
re: τ vsq̄ ad flumina propagines eius.
λάσσης, καὶ ἕως ποταμῶν τὰς παραφυάδας αὐτῆς.
Ut q̄d destruxisti maceriā eius: τ vindemiāt e
Ἱνατί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐ
am oēs qui pretergrediūtur viā:
τὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν,

Esaie. d.64.

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

Exterminauit eā aper de sylua: ⁊ singularis ferus depa
Ἐλυμήνατο αὐτὴν ὗς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονὰς ἄγριος κατεν-
stuo est eā. Deus virtutū cōuertere tā: ⁊
μήσατο αὐτήν. Ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον δή, καὶ
respice de celo ⁊ vide. Et visita vi-
ἔπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε. Καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπε-
neā istā: ⁊ perfice eā: ꝙ plātauit dextera
λον ταύτην, καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά
tua. Et sup filiū hois: quē cōfirmasti tibi. Ince-
σου. Καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ. Ἐμ-
cēsa igni ⁊ suffossa: ab increpatiōe
πεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀποκαμμένη, ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ
vultus tui peribūt. Fiat manus tua sup virū
προσώπου σου ἀπολοῦνται. Γενηθήτω χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα
dextere tue: ⁊ sup filiū hois: quē cōfirmasti ti-
δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυ-
bi. Et nō discedim⁹ a te: viuificabis nos:
τῷ. Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ
nomē tuū inuocabimus. Dñe deus virtutū cō
ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα. Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπί-
uerte nos: ⁊ ostēde faciē tuā: ⁊ sal
στρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σω-
ui erimus.
θησόμεθα.

In finē pro torcularibus psalmus asaph. 80.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ ἀσαφ. π'.

EXultate deo adiutori nro: iubilate
Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ
deo iacob. Sumite psalmū ⁊ date tympanū: psal-
θεῷ Ἰακώβ. Λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλ-
terium iocundū cū cithara. Buccinate in neomenia
τήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας. Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ
tuba: in insigni die solēnitatis vre. Quia precepti
σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν. Ὅτι πρόσταγμα
in israel est: ⁊ iudicium deo iacob. Testimoniū in
τῷ Ἰσραὴλ ἐστι, καὶ κρῖμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. Μαρτύριον ἐν
ioseph posuit illud: cū exiret ipe de tra egypti.
τῷ Ἰωσὴφ ἔθετο αὐτόν, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
Ps. 81. Lingua quā nō nouerat audiuit: diuertit ab oneribꝰ
Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεως τὸν
dorsū eius. Manus eius in cophino seruierūt: in
ὦμον αὐτοῦ. Αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδουλεύσασαν, ἐν
tribulatiōe inuocasti me ⁊ liberaui te. Exaudiui te
θλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐρρυσάμην σε. Ἐπήκουσά σου
in abscōdito tēpestatis. Dō. Probaui te apꝰ
ἐν κρυπτῷ καταιγίδος. Διάψαλμα. Ἐδοκίμασά σε ἐπὶ
aquā ꝓradictiōis. Audi ppls me⁹ ⁊ cōtestbor:
ὕδατος ἀντιλογίας. Ἄκουσον λαός μου καὶ διαμαρτύρομαί
te. Israel si audieris me: nō erit in te deus re
σοι. Ἰσραὴλ ἐὰν ἀκούσῃς μου, οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφα-
cēs: neq; adorabis deū alienū. Ego em sū do-
τος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ. Ἐγὼ γάρ εἰμι κύ-
Exo. 20. minus deus tu⁹: q̄ eduxi te de tra egypti. Dila
ριος ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Πλάτυ-
ta os tuū ⁊ implebo illud. Et nō audiuit ppls
νον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός
meus vocē meā: ⁊ israel nō intēdit mihi. Et dimi
μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι. Καὶ ἐξαπ-
si eos sm̄ studia cordis eor⁹:
έστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν,
ibunt in adinuētiōibus suis. Si ppls me⁹
πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. Εἰ ὁ λαός μου
audisset me: israel i viis meis si ambulasset: pro nihilo
ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύετο, ἐν τῷ μηδὲ
forsitā inimicos eor⁹ humiliasse. Et sup tribu-
νὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα. Καὶ ἐπὶ τοὺς θλί-
lātes eos misisse manū meā. Immis-
βοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου. Οἱ ἐχ-
ci vōi mētiti sūt ei: ⁊ erit tps eor⁹
θροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν
in seculū. Et cibauit eos
εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς

Trāsla.B.Vic.

aper de sylua: & oēs be
stie agri depaste sūt eā.
Deus exercituū reuer
tere obsecro: respice oo
de celo & vide & visita
vineam hanc. ooooooo
Et radicē quā plātauit
dextera tua: & sup filiū
um quē confirmasti ti-
bi. Succensa igni & oooo
diruta: ab increpatiōe
faciei tue pereant. oooo
Fiat manus tua sup vi
rū dextere tue: & sup fi
liū hois quē cōfirma-
sti tibi. Et non recede-
mus a te: viuificabis
nos & in noīe tuo voca
bimus. Dñe deus exer
cituū cōuerte nos: & o-
stende faciem tuam &
salui erimus.

Victori pro torculari-
bus: asaph. 81.

Audate deū fortitu
dinē nr̄am: iubilate
deo iacob. Assumite
carmen & date tympa
nū: citharā decorā cū
psalterio. Clangite oo
in neomenia buccina:
in medio mēse die solē-
nitatis vre. Quia legiti
mū israel est: & iudiciū
deo iacob. Testimoni-
um in ioseph oooooooo
posuit eū cū egredere-
tur de terra egypti: oo
labiū quod nesciebam
audiui. ooooooooooooo
Amoui ab onere hue-
rum eius: manus eius
a cophino recesserunt.
In tribulatione inuoca
sti & erui te: exaudiui te
in abscōdito tonitrui:
pbaui te sup aquā cō-
tradictiōis. Sp. Audi
populē meus & con-
testor te israel si oooooo
audieris me. Nō sit in
te deus alienus: oooooo
& nō adores deū pere
grinū. Ego oooooooooo
dñs deus tuus qui edu-
xi te de terra egypti:
apis os tuū & iplebo il
lud. Et non audiuit oo
ppls meus vocē meā:
& israel nō credidit mi
hi. Et dimisi eū i praui-
tate cordis sui: ambula
būt in cōsiliis suis. Vti-
nā populus meus audis
set me: isr̄l in viis meis
ambulasset. Quasi nihi-
lū inimicos ei humiliass
sem: & sup hostes eorū
vertissē manū meam.
Qui oderūt dñm negā
bunt eū: & erit tps eo-
rū i seculo. Et cibauit eos

Tex.heb.ps.lxxxi. Pritiua.he.

חֲזִיר מִיַּעַר יְזִיתֶנָּה וְזִיז שָׂדַי יִרְעֶנָּה׃
רְעֵה עֲדָתֶם אֱלֹהִים צְבָאוֹת שׁוּב נָא הַבֵּט
מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גֶּפֶן זֹאת׃
וְכַנָּה אֲשֶׁר נָטְעָה יְמִינֶךָ וְעַל בֵּן
אֵמַצְתָּה לָךְ׃ שְׂרוּפָה בָאֵשׁ
כְּסוּחָה מִגַּעֲרַת פָּנֶיךָ יֹאבֵדוּ׃
תְּהִי יָדְךָ עַל אִישׁ יְמִינֶךָ עַל בֶּן
אָדָם אִמַּצְתָּ לָךְ׃ וְלֹא נָסוֹג מִמֶּךָּ
תְּחַיֵּינוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא׃ יְהוָה
אֱלֹהִים צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ הָאֵר
פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ lxxxi.
עַל הַגִּתִּית לְאָסָף׃ הַרְנִינוּ
לֵאלֹהִים עוּזֵנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב׃ שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֹף
כִּנּוֹר נָעִים עִם נֵבֶל׃ תִּקְעוּ
בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ׃
כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט
לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ עֵדוּת בִּיהוֹסֵף
שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם
שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃
הֲסִירוֹתִי מִסֶּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו
מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃ בַּצָּרָה קָרָאתָ
וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֱנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם
אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃ שְׁמַע
עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם
תִּשְׁמַע לִי׃ לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר
וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר׃ אָנֹכִי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ וְלֹא שָׁמַע
עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי׃
וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם
יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃ לוּ עַמִּי
שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃
כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם
אָשִׁיב יָדִי׃ מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ
לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם׃ וַיַּאֲכִלֵהוּ

מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ׃ חָנֵט שָׂבַע
מִזְמוֹר לְאָסָף lxxxii. זָמַר
אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב יָצַב יָעַד
אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט׃ עַד מָתַי תִּשְׁפְּטוּ שָׁפַט
עַוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֶלָה׃ פָּנָה נָשָׂא
שִׁפְטוּ דַל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ יָתֹם עָנָה
הַצְדִּיקוּ׃ פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רוּשׁ צָדַק
רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃ לֹא יָדְעוּ וְלֹא אָבָה נָצַל
יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ בִּין הָלַךְ
כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ אֲנִי אָמַרְתִּי מוּט יָסַד
אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃ עָלָה
אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים מוּת שׂוּר
תִּפֹּלוּ׃ קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה נָפַל
הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם׃ נָחַל
שִׁיר מִזְמוֹר לְאָסָף׃ lxxxiii. שׁוּר זָמַר
אֱלֹהִים אַל דָּמִי לָךְ אַל תֶּחֱרַשׁ דָּמָה חָרַשׁ
וְאַל תִּשְׁקֹט אֵל׃ כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ שָׁקַט אָיַב
יֶהֱמָיוּן וּמְשַׂנְאֶיךָ נָשְׂאוּ רֹאשׁ׃ הָמָה שָׂנָא
עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיָעֲצוּ עָרַם יָעַץ
עַל צְפוּנֶיךָ׃ אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם צָפַן יָלַךְ
מִגּוֹי וְלֹא יִזָּכֵר שֵׁם יִשְׂרָאֵל כָּרַד זָכַר
עוֹד׃ כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחְדָּו יָעַץ
עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ׃ אָהֳלֵי אֱדוֹם בְּרֹת כָּרַת
וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב וְהַגְרִים׃
גְּבַל וְעַמּוֹן וַעֲמָלֵק פְּלֶשֶׁת עִם
יֹשְׁבֵי צוֹר׃ גַּם אַשּׁוּר נִלְוָה לָוָה
עִמָּם הָיוּ זְרוֹעַ לִבְנֵי לוֹט סֶלָה׃ הָיָה זָרַע
עֲשֵׂה לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא כְּיָבִין
בְּנַחַל קִישׁוֹן׃ נִשְׁמְדוּ בְעֵין דֹּאר שָׁמַד
הָיוּ דֹמֶן לַאֲדָמָה׃ שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ הָיָה שׁוּת
כְּעֹרֵב וְכִזְאֵב וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע נָדַב
כָּל נְסִיכֵמוֹ׃ אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירְשָׁה נָסַךְ יָרַשׁ
לָנוּ אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים׃ אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ נָוָה
כַּגַּלְגַּל כְּקַשׁ לִפְנֵי רוּחַ׃ כְּאֵשׁ גָּלַל פָּנָה
תִּבְעַר יָעַר וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט הָרִים׃ בָּעַר לָהַט
כֵּן תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרֶךָ וּכְסוּפָתְךָ רָדַף

ex adipe frumēti: & de petra melle saturauit eos.
Psalmus asaph. 82.
DEus stetit in cetu dei: in medio deos diiudicat. Vsq; quo iudicatis iniquitatē: & facies ipiorum suscipitis? Sēp. Iudicate pauperi & pupillo: egenum & inopē iustificate. Saluate inopē & pauperē: de mānu impiorū liberate. Non cognoscunt neq; intelligunt: in tenebris ambulāt: mouebūtur omnia fundamēta terre. Ego dixi dii estis: & filii excelsi omnes vos. Ergo q̄si adā moriemini: & q̄si vnus de pricipibus cadetis. Surge deus iudica terram: qm̄ tu hereditabis omnes gentes.
Canticū psalmi asaph. 83.
DEus non silētium tibi: ne sileas & non quiescas deus. Quia ecce inimici tui tumultuati sunt: & qui oderūt te eleuauerūt caput. Cōtra populū tuū nequiter tractauerunt: inierūt cōsiliū aduersus arcanū tuū. Dixerūt venite & cōteramus eos de gēte: & nō sit memoria nois israel vltra. Qm̄ tractauerūt corde pariter: cōtra te fedus pepigerūt. Tabernacula idumee & ismaelitarū moab & agareni. Gebal & āmon & amalec: palestina cum habitatoribus tyri. Sed & assur venit cū eis: facti sunt brachium filiorū loth. Sp. Fac illis sicut madiā & sisare: sicut iabin in torrente cisson. Cōtriti sunt in endor: fuerūt q̄si sterqliniū terre. Pone duces eorum sicut oreb & sicut zeb: & sicut zebee & salmanah oēs pricipes eorū. Qui dixerūt possideamus nobis pulchritudinē dei. Deus meus pōe eos vt rotā: quasi stipulā añ faciē vēti. Quō ignis cōburit syluā: & sicut flāma duorat mōtes. Sic psequere eos in tēpestate tua: & i turbie tuo

ex adipe frumēti: & de petra melle saturauit eos.
ἐκ στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.
Psalmus asaph. 81.
Ψαλμὸς τῷ ἀσάφ. πά.
DEus stetit in synagoga deorum: in medio āt deos diiudicabit. Vsq; quo iudicatis iniquitatē: & facies pctōrum. Εως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν sumitis? Iudicate pupillo & egeno: humilē & λαμβάνετε; Κρίνατε ὀρφανῷ καὶ πτωχῷ, ταπεινὸν καὶ pauperē iustificate. Eripite pauperem & egenū: de πένητα δικαιώσατε. Ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν, ἐκ manu pctōris liberate eū. Nescierūt neq; χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε αὐτόν. Οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ intellexerūt: in tenebris ambulāt. Mouebūtur om- Joan. 10.
συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται. Σαλευθήτωσαν πάνα fundamēta tre. Ego dixi: dii estis & filii excelsi τὰ θεμέλια τῆς γῆς. Ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου oēs: vos āt sicut hoies moriemini: & sicut vnus πάντες, ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἷς de pricipibus caditis. Surge deus iudica trā: qm̄ τῶν ἀρχόντων πίπτετε. Ἀνάστα ὁ θεὸς κρῖνον τὴν γῆν, ὅτι tu hereditabis in oibus gētibus.
σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.
Cāticū psalmi asaph. 82.
Ὠιδὴ ψαλμοῦ τῷ ἀσάφ. πβ
DEus qs similis erit tibi? ne taceas neq; cō θεὸς τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; μὴ σιγήσῃς μὴ δὲ κατα pescaris deus. Qm̄ ecce inimici tui sonuerūt: & q̄ ode πραΰνῃς ὁ θεός. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἤχησαν, καὶ οἱ μι- rūt te extulerūt caput. Sup pp̄ls tuū mali σοῦντές σε ἦραν κεφαλήν. Ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανου gnauerūt cōsiliū: & cogitauerūt aduersus sctōs tuos. ργεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου. Dixerūt: venite & dispdamus eos de gēte: & nō Εἶπαν, δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ memoret nomē israel vltra. Qm̄ cogitauerūt vna μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα ἰσραὴλ ἔτι. Ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν nimiter simul: aduersus te testamētū disposuerūt. Taber ὁμονοίᾳ ἐπιτοαυτό, κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο. Τὰ σκη- nacula idumeorum & ismaelite: moab & aga νώματα τῶν ἰδουμαίων καὶ οἱ ἰσμαηλῖται, μοὰβ καὶ οἱ ἀγα reni. Gebal & ammon & amalec: Alienigene ρηνοί, Γεβὰλ καὶ ἀμμὼν καὶ ἀμαλήκ, Ἀλλόφυλοι cū hitātibus tyrū. Et cm̄ & asur μετὰ τῶν κατοικούντων τύρον. Καὶ γὰρ καὶ ἀσσὼρ venit cū illis: facti sunt in adiu συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντί torū filiis lot. Dp̄. Fac illis sicut λήψιν τοῖς υἱοῖς λώτ. Διάψαλμα. Ποίησον αὐτοῖς ὡς madiā & sisare: sicut iabim in torrē τῇ μαδιὰμ καὶ τῷ σισάρα, ὡς τῷ ἰαβὶμ ἐν τῷ χει- te cisson. Dispierūt in endor: facti sūt Judi. 5 t. 7.
μάρρω κισσῶν. Ἐξωλοθρεύθησαν ἐν ἀενδώρ, ἐγενήθησαν vt stercus tre. Pone pricipes eorum sicut ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ. Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν oreb & zeb & zebee & salmana: oēs ὠρὴβ καὶ ζὴβ καὶ ζεβεὲ καὶ σαλμανάν, πάντας τοὺς Judi. 8
pricipes eorum. Qui dixerūt: hereditate possideamus no ἄρχοντας αὐτῶν. Οἵτινες εἶπον, κληρονομήσωμεν ἑαυ bis sctuariū dei. Deus meus pone illos τοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ. Ὁ θεός μου θοῦ αὐτοὺς vt rotā: sicut stipulā añ faciē vēti. ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. Sicut ignis q̄ cōburet syluā: sicut flāma q̄ cō Ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὡσεὶ φλὸξ ἣ κατα- buret mōtes. Ita psequeris illos in tē καύσει ὄρη. Οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ κα- pestate tua: & in ira tua
ταιγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina.

turbabis eos. Imple facies eoꝝ ignominia: & qrēt nomen tuū dñe. Erubescāt & conturbētur in seculū seculi: & cōfundā tur & pereāt. Et cognoscāt: qꝝ nomē tibi dñs: tu solus altissimus in oēm terra.

συντραχήξεις αὐτούς. Πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας: καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου κύριε. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν. Καὶ γνώτωσαν, ὅτι ὄνομά σοι κς, σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

In finē pro torcularibus filijs core psalmus. 83.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς κορὲ ψαλμός. πγ'

Quā dilecta tabernacula tua dñe ⁊tu

Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν δυνάμεων. Ἐκλείπει καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου. Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα. Καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς. Τὰ θυσιαστήριά σου κύριε

fortitudinū: ⁊tu deꝰ noster. Qm̄ ecce deꝰ protector noster: & respice in faciē christi tui. Quia melior est dies vna in atriis tuis: super milia.

τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. Διάψαλμα. Μακάριος ἀνήρ, ὧν ἐστιν ἀντίλημψις παρὰ σοῦ, ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο. Εἰς

habitāt in domo tua: in secula seculoꝝ laudabūt te. Dp̄. Btūs vir: cui est auxiliū ipsi abo te: ascēsiōes in corde suo disposuit. In

σωτηρίαν, ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔθετο, καὶ ἐστήριξεν τὸν ὄνομά σου κύριε. Αἰχυνθήτωσαν καὶ

valle lachrymaꝝ: in loco quē posuit: & cōturbētur in seculū seculi: & cōfundā

ταραχθήτωσαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν, καὶ γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι κς, σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

tu solus altissimus in oēm terra.

In finē pro torcularibus filijs core psalmus. 83.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς κορὲ ψαλμός. πγ'

Quā dilecta tabernacula tua dñe ⁊tu

Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν δυνάμεων. Ἐκλείπει καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου. Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα. Καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς. Τὰ θυσιαστήριά σου κύριε

Ⅹtutū: rex me⁹ & deus meus. Bti q̄ habitāt in domo tua: in secula seculoꝝ laudabūt te. Dp̄. Btūs vir: cui est auxiliū ipsi abo te: ascēsiōes in corde suo disposuit. In valle lachrymaꝝ: in loco quē posuit: & cōfundā tu solus altissimus in oēm terra.

τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. Διάψαλμα. Μακάριος ἀνήρ, ὧν ἐστιν ἀντίλημψις παρὰ σοῦ, ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο. Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυμῶνος, εἰς τὸν τόπον ὃν ἔθετο, καὶ

Trāsla. B. Hie.

cōturbabis eos. Imple facies eorū ignominia: & qrēt nomen tuū dñe. Confundātur & cōturbētur vsq; in seculū: & erubescant & pereant. Et sciant quia nomē tuū est dñs: tu excelsus super omnem terram.

Victori pro torcularibus: filiorū core ps. 84.

Quam dilecta tabernacula tua

domine exercituum.

Desiderat & deficit anima mea in atria domini: cor meum & caro mea laudabūt deū viuē tem. Siquidem passer inuenit domum: & auis nidum sibi vbi ponat pullos suos: altaria tua

dñe exercituū rex meus & deus meus. Beati qui habitant in domo tua: adhuc laudabūt te. Sp. Btūs hō cuius in te est fortitudo: semite in corde suo. Trāseuntes in vallem fletus

fontē ponēt eā: benedictiōe quoq; amicietur doctor. Ibunt de fortitudie in fortitudinē: apparebūt apud deū in sion. Domine deus

exercituū exaudi orationem meam: auscultа deus iacob. Semper. Clypeus noster vide

deus: & attende faciē xp̄i tui. Qm̄ melior est dies in atriis tuis super milia: elegi abiectus eē in domo dei mei magis quā habitare in tabernaculis impietatis. Quia sol & scutū dñs deus: gratiā & gloriā dabit dñs: nec phibebit bonū ab his q̄ ābulāt in pfectiōe. Dñe exercituū btūs hō qui cōfidit in te

Victori filiorū core ps

Placat es dñe 84.

tre tue: reduxisti captiuitatē iacob. Dimisisti iniquitatē pplo tuo: opuisti oīa pctā eorū. Sp. Cōtinuisti oēm

idignationē tuā: cōuersus es ab ira furoris tui. Cōuerte nos deꝰ iesus nē: & solue irā tuā ad uersum nos. Noli in eternū irasci nobis: extendēs irā tuā in gnationē & generationem. Nonne tu reuertens viuificabis nos: & pplꝰ tuus

Tex. heb. ps. lxxxiiii. Pritiua. he.

תָּהֵל פָּנֶה תְּבַהֲלֵם׃ וַתַּלְמֵא פְנֵיהֶם קָלוֹן
בוש בָּלָה בּוּשׁ וְיִבָּקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה׃ יֵבֹשׁוּ
בהל וְיִבָּהֲלוּ עֲדֵי עַד וְיַחְפְּרוּ וְיֹאבֵדוּ׃
חפר וְיֵדְעוּ כִּי אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה לְבַדֶּךָ
אנד בדד עֶלְיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ׃ lxxxiiii.
עלה נצח לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לִבְנֵי קֹרַח
זמר בדד מִזְמוֹר׃ מַה יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ
עשן כסף יְהוָה צְבָאוֹת׃ נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה
כלה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לִבִּי וּבְשָׂרִי
רנן צפר יְרַנְּנוּ אֶל אֵל חָי׃ גַּם צִפּוֹר
דרר קנן מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר
שות בנח שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֵת מִזְבְּחוֹתֶיךָ
זבח יְהוָה צְבָאוֹת מַלְכִּי וֵאלֹהָי׃ אַשְׁרֵי
ישב הלל יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה׃
עוז סלל אַשְׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ בָּךְ מְסִלּוֹת
בלבב בְּלִבָּם׃ עֹבְרֵי בְּעֵמֶק הַבָּכָא
מעין יְשִׁיתוּהוּ מָקוֹר גַּם בְּרָכוֹת יַעְטֶה
עטה יורה מוֹרֶה׃ יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל חַיִל יֵרָאֶה
ראה אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן׃ יְהוָה אֱלֹהִים
צבא שמע צְבָאוֹת שִׁמְעָה תְפִלָּתִי הַאֲזִינָה
אלהי יַעֲקֹב סֶלָה׃ מָגִנֵּנוּ רְאֵה
נבט פנה אֱלֹהִים וְהַבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ כִּי טוֹב
שחף סכף יוֹם בַּחֲצֵרֶיךָ מֵאָלָף בָּחַרְתִּי הִסְתּוֹפֵף
בית אלהי מִדּוֹר בְּאָהֳלֵי רֶשַׁע׃ כִּי
שמש ומגן יְהוָה אֱלֹהִים חֵן וְכָבוֹד
נתן טוב יִתֵּן יְהוָה לֹא יִמְנַע טוֹב לַהוֹלְכִים
כלב תמם בְּתָמִים׃ יְהוָה צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם
בטח בֹּטֵחַ בָּךְ׃ lxxxv. לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קֹרַח
רצה זמר בָּרָצִיתָ יְהוָה אַרְצֶךָ שַׁבְתָּ
שוב שבה שְׁבוּת יַעֲקֹב׃ נָשָׂאתָ עֲוֹן עַמֶּךָ כִּסִּיתָ
כסה כָּל חַטָּאתָם סֶלָה׃ אָסַפְתָּ כָּל
שוב חרה עֶבְרָתֶךָ הֵשִׁיבוֹתָ מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ׃
פור שובנו שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהָפֵר
עלם אנף כַּעַסְךָ עִמָּנוּ׃ הֲלְעוֹלָם תֶּאֱנַף
משך בָּנוּ תִּמְשֹׁךְ אַפְּךָ לְדוֹר וָדֹר׃
שוב חיה הֲלֹא אַתָּה תָּשׁוּב תְּחַיֵּינוּ וְעַמְּךָ

Pritina.he.Ter.heb. pſ.lxxxvi.Trāſla.B.Viero. Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

יִשְׂמְחוּ בֶן׃ הַרְאֵנוּ יְהוָה חַסְדֶּךָ שָׂמַח נָאָה
וְיִשְׁעֲךָ תִּתֶּן לָנוּ׃ אֶשְׁמְעָה מַה טָּתֶן שָׁמַע
יְדַבֵּר הָאֵל יְהוָה כִּי יְדַבֵּר שָׁלוֹם דִּבֵּר שָׁלֵם
אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו וְאַל יָשׁוּבוּ חָסִד שׁוּב
לְכִסְלָה׃ אַךְ קָרוֹב לִירֵאָיו יְשׁוּעָתוֹ כָּרַע
לִשְׁכֹּן כָּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ׃ חֶסֶד וֶאֱמֶת כָּבֵד
נְפָגְשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ׃ אֱמֶת נָגַשׁ
מֵאֶרֶץ תִּצְמַח וְצֶדֶק מִמָּשָׁמַיִם צָמַח
נָשְׁקָף׃ גַּם יְהוָה יִתֵּן הַטּוּב וְאַרְצֵנוּ שָׁקַף נָתַן
תִּתֵּן יְבוּלָהּ׃ צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ בּוּל נָתָה
וְיָשֵׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו׃ lxxxvi. הָלַךְ שׂוּם

תְּפִלָּה לְדָוִד הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ פָּלַל נָטָה
עֲנֵנִי כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי׃ שָׁמְרָה עָנָה חָסַד
נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עַבְדְּךָ אָתָּה יָשַׁע
אֱלֹהַי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ׃ חָנֵּנִי דָּגַר שָׂמַח
אֲדֹנָי כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם׃ חָסִד שׁוּב
שַׂמַּח נֶפֶשׁ עַבְדֶּךָ כִּי אֵלֶיךָ אֲדֹנָי נָשָׂא
טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ׃ נָבַע
הַאֲזִינָה יְהוָה תְּפִלָּתִי וְהַקְשִׁיבָה אָזַן קָשַׁב נָתַן
בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתָי׃ בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאֶךָּ כִּי תַעֲנֵנִי׃ אֵין צוּר
כָמוֹךָ בָּאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ׃ כָּל קָרָא עָנָה
גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ עָשָׂה בּוֹא שָׁחָה
לְפָנֶיךָ יְהוָה וְיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ׃ פָּנָה
כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים׃ נָחַל פָּלָא
הוֹרֵנִי יְהוָה דַּרְכֶּךָ אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ יָחַד לְבָבִי לְיִרְאָה שְׁמֶךָ׃ יָרָה
אוֹדְךָ אֲדֹנָי אֱלֹהַי בְּכָל לְבָבִי וַאֲכַבְּדָה שָׁמְךָ לְעוֹלָם׃ כִּי חַסְדְּךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה׃ אֱלֹהִים זֵדִים קָמוּ עָלַי וְעֲדַת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם׃ וְאַתָּה אֲדֹנָי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת

'letabitur'in te. 'Ofide nobis' dñe 'mīam tuam: 'ᵈ& ſalutare tuū ᵇ da'nobis. 'Audiā 'qd 'loq̄tur 'ᵉdeus' dñs: 'loq̄tur 'ᵍ eni 'pacē 'ad 'pplm ſuū 'ᵍ& ad 'ſctōs ſuos: 'ᵍvt nō 'cō uertātur 'ad ſtultitiā. 'Ve rūtamē 'ppe eſt 'his qui timent eu' ſalutare eius: 'vt inhabitet 'glia 'in ter ra nr̄a. 'Mia 'ᵒ& veritas ꝏ 'occurrerūt ſibi: 'iuſtitia 'ᵒ& pax 'deoſculate ſunt. 'Veritas 'de terra 'orta ē: 'ᵐ& iuſtitia 'de celo 'proſpexit. 'Sed & 'ᵍ dñs' da bit 'bonū: 'ᵈ& terra nr̄a 'dabit 'germē ſuū. 'Iuſti tia 'añ eu 'ibit: 'ᵖ & ponet 'in via 'greſſus ſuos.

'Oratio 'dauid. 86.

'Inclina 'dñe 'aurē tu am ᵈ& 'exaudi me: ꝏ 'quia 'egenus' & pauper ſum 'ego. 'Cuſtodi 'ᵐanie mā meā 'ᵍ qñ 'ſctūs 'ſum: 'ᵍ ſalua 'ſeruū tuum 'deus meus 'qui confidit 'in te. 'Miſerere mei' dñe: 'ᵍ qñ 'ad te 'clamabo 'tota ꝏ 'die. 'Letifica 'aiam 'ſeruī tui: 'quia 'ad te' dñe 'ᵐa numā meā 'leuo. 'Tu 'eni es 'ᵍ dñe 'bonus 'ᵈ& ꝑpicia bilis: 'ᵈ& multus 'mia 'oibus 'qui inuocāt te. 'Exau di 'dñe 'oionē meā: 'ᶜ& auſcultā 'vocē 'ᶜdep̄cationū mearū. 'In die 'tribulatiōis mee 'inuocabo te: 'quia 'exaudies me. 'Nō eſt 'ᵐ filis tui 'in dis 'dñe: 'ᵖ& non eſt 'ᵍ iuxta opera tua. 'Oēs 'gentes 'quas 'feciſti 'venient 'ᶜ& adora bunt 'coram te 'dñe: 'ᵇ& glorificabūt 'nomē tuū. 'Quia 'magnus es 'tu 'ᵍ& faciens 'mirabilia: 'tues 'deus 'ſolus. 'ᵐ Doce me 'domine 'viam tuam 'vt 'ambulem 'ᵍ in veritate tua: 'vnicum fac 'cor me um 'vt timeat 'nomē tuum. 'Confitebor tibi 'domine 'deus meus 'ᵍ in toto 'corde meo: 'ᶜ& glorifica bo 'nomē tuū 'ᵍ i eternū. 'Quia 'mia tua 'magna eſt 'ſuper me: 'ᵏ& eruiſti 'a nimam 'ᵐ de inferno 'ex tremo. 'Deus 'ſuprbi 'ᵍ ſur rexerunt 'aduerſus me: 'ᵒ& cetus 'robuſtorum 'queſierunt 'animā me am 'ᵈ& non 'poſuerunt te 'ᵍ in conſpectu ſuo. 'ᵇ Tu autem 'ᶜ dñe 'deus 'miſeri cors 'ᵈ& clemens: 'ᵍ patiēs 'ᵈ& multe 'miſericordie

letabitur in te. Oſtēde nobis dñe miam tuā: τ ἐυφρανθήσεται ἐπὶ σοί. Δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ ſalutare tuū da nobis. Audiā qd loq̄tur in me τὸ σωτήριόν σου δὸς ἡμῖν. Ακούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ dñs deus. Miſ loq̄tur pacē in plebē ſuā: τ κύριος ὁ θεός. Οτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ſup ſctōs ſuos: τ ſup eos qui cōuertūt ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας καρ cos: ad eū. Verūtū ppe timētes eū ſa δίαν ἐπ' αὐτόν. Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σω lutare ipſi⁹: vt inhabitet glia in tra nra. τήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. Mia τ ritas obuiauerūt: iuſtitia τ pax oſ Ελεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κα culate ſunt. Veritas de tra orta eſt: τ iuſti τεφίλησαν. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύ tia de celo ꝓſpexit. Et eſt dñs dabit ben τη ἐκ τοῦ ουρανοῦ διέκυψε. Καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρη gnitatē: τ tra nra dabit fructū ſuū. Iuſti στότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Δικαιο tia añ eū ambulabit: τ ponet in via σύνη ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ ἐθήσει εἰς ὁδὸν τὰ greſſus ſuos. διαβήματα αὐτοῦ.

Oratio dauid. 85.
Προσευχὴ τῷ Δαυίδ. πέ.

Inclina dñe aurē tuā τ exaudi me: qñ ino Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτω ps τ paup ſū ego. Cuſtodi aiaz meā: qñ ſan χὸς καὶ πτένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου, ὅτι ὅσι ctus ſū: ſalū fac ſeruū tuū deus meus: ſperantē in ὁς εἰμι, σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ te. Miſerere mei dñe qñ ad te clamabo tota die σέ. Ελέησόν με κύριε ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέ Letifica aiaz ſeruī tui: qñ ad te ραν. Εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ leuaui aiaz meā. Qñ tu dñe ſuauis τ mitis: ἦρα τὴν ψυχήν μου. Οτι σὺ κύριε χρηστὸς καὶ ἐπιεικής, Joel. τ multe mie oſibus inuocātibus te. Auris 2.c. καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε. Ενώτισαι dñe oionē meā: τ intēde voci dep̄cationis κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς mee. In die tribulatiōis mee clamaui ad te: qz erau μου. Εν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι ἐπή diſti me. Nō eſt ſimilis tui in dijs dñe: τ nō eſt κουσάς μου. Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε, καὶ οὐκ ἔστι fm opa tua. Oēs gētes q̄ſcūq; feciſti: venient: κατὰ τὰ ἔργα σου. Πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας, ἥξουσι, τ adorabūt coꝝ te dñe. Et glificabūt no καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου κύριε. Καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνο mē tuū: qñ magnus es tu: τ faciēs mirabilia: tu es σά σου, ὅτι μέγας εἶ σύ, καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ θεὸς ſolus. Deduc me dñe in via tua: τ ingredi μόνος. Οδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσο ar in ritate tua. Letetur coꝝ meū τ ti με ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Εὐφραινέσθω ἡ καρδία μου τοῦ φο meat nomē tuū. Cōfitebor tibi dñe deus me⁹ ā.9.c. βηθῆναι τὸ ὄνομά σου. Εξομολογήσομαί σοι κύριε ὁ θεός μου Jerē. in toto corde meo: τ glificabo nomē tuū in eternū. ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Quia mia tua magna ſup me: τ eruiſti aiaz meā ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ῥύσῃ τὴν ψυχήν μου ex inferno inferiori. Deus iniqui inſurrexerūt ſup ἐξ ᾅδου κατωτάτου. Ο θεὸς παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐ me: τ ſynagoga potētiū q̄ſierūt aiaz meā: τ μέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ nō ꝓpoſuerūt te ī cōſpectu ſuo. Et tu dñe deus me⁹ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ σὺ κύριε ὁ θεός μου Jerē. miſeratoꝝ: τ miſericors: patiēs τ multe mie τ 10:.c ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ 144.

verax. Respice in me ⁊ miserere mei: da im
ἀληθινός. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ κράτος
perū tuū puero tuo ⁊ saluū fac filiū ancil
τος σου τῷ παιδί σου καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδί
le tue. Fac mecū signū in bonū: ⁊ vide
ψαλ. σκης σου. Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτω
ant q̄ oderūt me: ⁊ cōfundātur. Quīa tu dñe
σαν οἱ μισοῦντές με, καὶ αἰσχυνθήτωσαν. Ὅτι σὺ κύριε
adiuuisti me ⁊ cōsolatus es me.
ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

Filijs core psalmus cāticī. 86.
Τοῖς υἱοῖς κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς. πζ'.

Fundamēta eius in mōtibus sctis. Diligit
Θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. Ἀγαπᾷ
dñs portas sion: sup oīa tabnacula ia
κύριος τὰς πύλας σιών, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ια
cob. Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei.
κώβ. Διδοξασμένα λελάληται περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ.
Memor ero raab: ⁊ babylōis sciētibus me. Et
Μνησθήσομαι ῥαὰβ, καὶ βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσί με. Καὶ
ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ ppls ethiopū: hi
ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς τῶν Αἰθιόπων, οὗτοι
fuerūt illic. Mater sīō dicet hō: ⁊ ho
ἐγενήθησαν ἐκεῖ. Μήτηρ σιὼν ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρω
mo natus est in ea: ⁊ ipe fundauit eā altis
πος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψι
simus. Dñs narrabit in scripturis ppl̄oꝝ: ⁊ pncipū
στος. Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν, καὶ ἀρχόντων τοῦ
horū qui fuerūt in ea. Sicut lētātiū omniū
τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. Ὡς ἐυφραινομένων πάν
um habitatio in te.
των ἡ κατοικία ἐν σοί.

Cāticū psalmi filijs core: in finē pro maeleth
Ὠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς κορέ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελὲθ
ad respōdēdū: intellectus eman ipsi israelitī. 87.
τοῦ ἀποκριθῆναι, συνέσεως αἰμὰν τῷ Ἰσραηλίτῃ. πη'.

Domine deus salutis mee: die clamaui ⁊ i no
Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυ
cte coā te. Intret in cōspectu tuo oō mea,
κτὶ ἐναντίον σου. Εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ἡ πρεσευχή μου
Inclina aurē tuā ad precē meā: qr repleta ē malis
Κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐπλήσθη κακῶν
ala mea: ⁊ vita mea iferno appropiauit. Estimatus sum
ἡ ψυχή μου, καὶ ὁ βίος μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε. Προσελογίσθην
cū descēdētibus in lacū. Factꝰ sū sicut ho
μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. Ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρω
mo sine adiutorio: inter mortuos liber. Sicut vulnerati dor
πος ἄβοηθητος, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος. Ὡσεὶ τραυματίαι κα
mientes in sepulchris: qꝝ nō es memor āpli⁹: ⁊ ipi de ma
θεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χει
nu tua repulsi sūt. Posuerūt in lacu inferiori: in te
ρός σου ἀπώσθησαν. Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκο
nebris ⁊ i vmbra mortis. Sup me cōfirmat⁹ ē furor tu⁹:
τεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου. Ἐπ' ἐμὲ ἐπισκήψει ὁ θυμός σου,
⁊ oēs elcuatiōes tuas induxisti sup me. Dō.
καὶ πάσας τὰς μετεωρισμούς σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. Διά-
Lōge fecisti notos meos a me: posuerūt
ψαλμα. Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό
me abominationē sibi. Tradit⁹ sū ⁊ nō egrediebar:
με βδέλυγμα ἑαυτοῖς. Παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην,
oculi mei lāguerūt pre inopia. Clamaui
οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκλείποντες ἀπὸ πτωχείας. Ἐκέκραξα
ad te dñe tota die: expādi ad te
πρός σε κύριε ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρός σε τὰς
manus meas. Nūqd mortuis facies mirabilia: aut me
χεῖράς μου. Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια, ἢ ἰα
dici suscitabūt ⁊ cōfitebūtur tibi? Nūqd narrabit
τροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονταί σοι; Μὴ διηγήσεταί
aliqs in sepulchro miaz tuā: ⁊ veritatē tuā in
τις ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν
pditiōe? Nūqd cognoscētur in tenebris
τῇ ἀπωλείᾳ; Μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει ccccccc

& verax Respice ad
me & miserere mei: da fortitudinem tuā seruo
tuo: & salua filiū ancille tue. Fac mecū signū
in bonitate: & videant qui oderunt me & con
fundantur: quia tu dñe
auxiliatus es mihi
& consolatus es me.

Filiorum core psal
mus cantici. 87.

Fundamētū eius in
mōtibus sanctuarii.
Diligit dñs portas sīō:
sup oīa tabernacula ia
cob. Gloriosa dicta sūt
ite ciuitas dei. Sēper.
Cōmemorabor sup bie
& babylōis scientib⁹ me:
ecce palestina & tyrus
cū ethiopia iste natus
est ibi. Ad sīō autē dice
tur: vir & vir natus est
in ea: & ipse fundauit
eā excelsus. Dñs narra
bit scribēs popl̄os: iste
natus est ibi. Semper.
Et cātores quasi in cho
ris: oēs fōtes mei i te.

Cāticū carminis filiorū core victori super
chorū ad pcinēdū: eruditio hemā ezraite. 88.

Domine deus salu
tis mee per die clamaui: in nocte coram te.
Ingrediatur ante te oratio mea: inclina aurē
tuā ad laudationē meā.
Quia repleta est malis
anima mea: & vita mea
ad infernū descendit.
Reputatus sum cū descē
dentibus in lacū: factus sum quasi hō sinua
lidus. Inter mortuos liber: sicut interfecti dor
mientes in sepulchro quo
rū nō recordaris amplius: & q a manu tua abscisi sunt. Posuisti me in
lacu nouissimo: in tene
bris & in pfundo. Sup
me cōfirmatus ē furor
tuus: & cūctis fluctibus
tuis afflixisti me. Sp.
Lōge fecisti notos me
os a me: posuisti me coo
aboiationē eis clausū
& nō prodeūtē. Oculus meus infirmatus est
ab afflictiōe: inuocaui
te dñe tota die: expandi ad te palmas meas.
Nunqd mortuis facies
mirabilia: aut gigātes
resurgēt & cōfitebūtur
tibi? Sp. Nūqd narrabi
tur in sepulchro mia tua: & veritas tua i pditiōe?
Nūqd cognoscentur in

עָתַן	׀וֶאֱמָת׃	
עֻזִּי יֶשַׁע	׀׀עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ ׀׀וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן־אֲמָתֶךָ׃	
עָנָה אָמַר	׀עֲשֵׂה ׀עִמִּי ׀אוֹת ׀לְטוֹבָה ׀׀וְיִרְאוּ	
בּוּשׁ	׀שֹׂנְאַי ׀׀וְיֵבֹשׁוּ ׀כִּי ׀אַתָּה ׀יְהוָה	
	׀עֲזַרְתָּנִי ׀וְנִחַמְתָּנִי׃	lxxxvii.
יָסַד שׁוּר	׀לִבְנֵי ׀קֹרַח ׀מִזְמוֹר ׀שִׁיר	
יָסַד	׀יְסוֹדָתוֹ ׀בְּהָרְרֵי־׀קֹדֶשׁ׃ ׀אֹהֵב ׀יְהוָה	
שָׁעַר	׀שַׁעֲרֵי ׀צִיּוֹן ׀׀מִכֹּל ׀מִשְׁכְּנוֹת ׀יַעֲקֹב׃	
כָּבַד דָּבַר	׀נִכְבָּדוֹת ׀מְדֻבָּר־׀בָּךְ ׀עִיר ׀הָאֱלֹהִים	
זָכַר	׀סֶלָה׃ ׀אַזְכִּיר־׀רָהַב ׀וּבָבֶל ׀לְיֹדְעָי	
	׀הִנֵּה ׀פְלֶשֶׁת ׀וְצֹר ׀עִם־׀כּוּשׁ ׀זֶה ׀יֻלַּד	
אָמַר	׀שָׁם׃ ׀וּלְצִיּוֹן ׀יֵאָמַר ׀׀אִישׁ ׀וְאִישׁ	
כּוֹן עָלָה	׀יֻלַּד־׀בָּהּ ׀וְהוּא ׀יְכוֹנְנֶהָ ׀עֶלְיוֹן׃ ׀יְהוָה	
סָפַר כָּתַב	׀יִסְפֹּר ׀בִּכְתוֹב ׀עַמִּים ׀זֶה ׀יֻלַּד־׀שָׁם	
שׁוּר חָלַל	׀סֶלָה׃ ׀וְשָׁרִים ׀כְּחוֹלְלִים ׀כָּל־מַעְיָנָי	
עָנָן שׁוּר	׀בָּךְ׃	lxxxviii.
זָמַר נָצַח	׀לִבְנֵי ׀קֹרַח ׀לַמְנַצֵּחַ ׀עַל־׀מָחֲלַת ׀לְעַנּוֹת	
חָלַל	׀מַשְׂכִּיל ׀לְהֵימָן ׀הָאֶזְרָחִי׃	
עָנָה שָׂכַל		
זָרַח יָשַׁע	׀יְהוָה ׀אֱלֹהֵי ׀יְשׁוּעָתִי ׀יוֹם ׀צָעַקְתִּי	
בּוֹא פָּנָה	׀בַּלַּיְלָה ׀נֶגְדֶּךָ׃ ׀תָּבוֹא ׀לְפָנֶיךָ ׀תְּפִלָּתִי	
פָּלַל נָטָה	׀הַטֵּה ׀אָזְנְךָ ׀לְרִנָּתִי ׀׀כִּי ׀שָׂבְעָה	
חָיָה	׀בְרָעוֹת ׀נַפְשִׁי ׀וְחַיַּי ׀לִשְׁאוֹל ׀הִגִּיעוּ׃	
חָשַׁב יָרַד	׀נֶחְשַׁבְתִּי ׀עִם ׀יוֹרְדֵי ׀׀בוֹר ׀הָיִיתִי	
שָׂאַל נָגַע	׀כְּגֶבֶר ׀אֵין־׀אֵיל׃ ׀בַּמֵּתִים ׀חָפְשִׁי	
חָשַׁב יָרַד	׀כְּמוֹ ׀חַלְלִים ׀שֹׁכְבֵי ׀קֶבֶר ׀אֲשֶׁר ׀לֹא	
גָּזַר	׀זָכַרְתָּם ׀עוֹד ׀וְהֵמָּה ׀מִיָּדְךָ ׀נִגְזָרוּ׃	
שׁוּת חָשַׁךְ	׀שַׁתָּנִי ׀בְּבוֹר ׀תַּחְתִּיּוֹת ׀בְּמַחֲשַׁכִּים	
צוּל יָם	׀בִּמְצוֹלוֹת׃ ׀׀עָלַי ׀סָמְכָה ׀חֲמָתֶךָ ׀וְכָל	
שָׁבַר עָנָה	׀מִשְׁבָּרֶיךָ ׀עִנִּיתָ ׀סֶלָה׃ ׀הִרְחַקְתָּ	
רָחַק יָדַע	׀מְיָדְעַי ׀מִמֶּנִּי ׀שַׁתַּנִי ׀תּוֹעֵבוֹת ׀לָמוֹ	
שׁוּת תָּעַב	׀כָּלוֹא ׀וְלֹא ׀אֵצֵא׃ ׀עֵינִי ׀דָאֲבָה	
כָּלָא יָצָא	׀מִנִּי־׀עֹנִי ׀קְרָאתִיךָ ׀יְהוָה ׀כָּל־׀יוֹם	
עָנָה	׀שִׁטַּחְתִּי ׀אֵלֶיךָ ׀כַּפָּי׃ ׀הַלְמֵתִים	
עָשָׂה קוּם	׀תַּעֲשֶׂה ׀פֶּלֶא ׀אִם־׀רְפָאִים ׀יָקוּמוּ	
יָדָה סָפַר	׀יוֹדוּךָ ׀סֶלָה׃ ׀הֲיְסֻפַּר ׀בַּקֶּבֶר ׀חַסְדֶּךָ	
אָמוּן יָדַע	׀אֱמוּנָתְךָ ׀בַּאֲבַדּוֹן׃ ׀הֲיִוָּדַע ׀בַּחֹשֶׁךְ	

Pſalma.be. Ter.heb.ps.lxxxix. Trāſla.B.Hie. Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

פְּלִאֶ֑יךָ וְצִדְקָתְךָ֥ בְּאֶ֝רֶץ נִשְׂיָה׃ נָשָׂה
וַאֲנִ֤י אֵ֖לֶיךָ יְהוָ֥ה שִׁוַּ֗עְתִּי וּבַבֹּ֥קֶר
תְּפִלָּתִ֥י תְקַדְּמֶ֑ךָּ לָ֤מָּה יְ֝הוָ֗ה תִּזְנַח פָּלַל קָדַם
נַפְשִׁ֑י תַּסְתִּ֖יר פָּנֶ֣יךָ מִמֶּ֗נִּי׃ עָנִי זָנַח סָתַר
אֲנִ֤י וְ֭גוֵֹעַ מִנֹּ֑עַר נָשָׂ֥אתִי אֵמֶ֝יךָ עָנָה
אָפּוּנָֽה׃ עָלַ֣י עָ֭בְרוּ חֲרוֹנֶ֑יךָ אִם
בִּעוּתֶ֥יךָ צִמְּתוּתְנִֽי׃ סַבּ֤וּנִי פון צָמַת
כַּמַּ֥יִם כָּל־הַ֝יּ֗וֹם הִקִּ֣יפוּ עָלַ֣י יַחַד׃ נָקַף
הִרְחַ֣קְתָּ מִמֶּ֣נִּי אֹהֵ֣ב וָרֵ֑עַ מְיָדַעַי רָעָה
מַחְשָׁךְ׃ מַשְׂכִּיל לְאֵיתָן lxxxix. יָדַע חָשַׁךְ
הָאֶזְרָחִי חַסְדֵי יְהוָ֣ה שָׁכַל זָרַח
עוֹלָ֑ם אֲשִׁ֥ירָה לְ֝דֹ֗ר וָדֹ֥ר אוֹדִ֥יעַ עֹלָם שׁוּר
אֱמוּנָתְךָ֥ בְּפִ֑י׃ כִּ֤י אָ֭מַרְתִּי עוֹלָם דּוּר יָדַע
חֶ֤סֶד יִבָּנֶ֣ה שָׁ֑מַיִם תָּכֵ֖ן אֱמוּנָתְךָ אָמַן פֶּה
בָּ֝הֶ֗ם׃ כָּרַ֥תִּי בְרִ֥ית לְבְחִירִ֑י כּוּן
נִשְׁבַּ֥עְתִּי לְדָוִ֖ד עַבְדִּֽי׃ עַד־עוֹלָ֣ם כָּרַת בָּחַר
אָכִ֑ין זַרְעֲךָ֥ וּבָנִ֖יתִי לְדֹ֣ר וָדֹ֣ר כּוּן עָבַד
כִּסְאֲךָ֥׃ סֶֽלָה׃ וְיוֹד֣וּ שָׁמַ֣יִם פִּלְאֲךָ֑ יָדָה
יְהוָ֗ה אַ֭ף אֱמוּנָתְךָ֣ בִּקְהַ֣ל קְדוֹשִֽׁים׃ חָסַד
כִּ֤י מִי־בַ֥שַּׁ֗חַק יַעֲרֹךְ֮ לַיהוָ֪ה יִדְמֶ֫ה עָרַךְ דָּמָה
לַיהוָ֑ה בְּנֵ֖י אֵלִֽים׃ אֵל נַעֲרָץ עָרַץ
בְּסוֹד־קְדוֹשִׁ֥ים רַבָּ֗ה וְנוֹרָ֥א עַל־כָּל־ רָגַז יָרֵא
סְבִיבָ֑יו׃ יְהוָ֥ה אֱ֝לֹהֵ֗י צְבָאוֹת סָבַב
מִי־כָ֭מוֹךָ חָסִ֣ין יָ֑הּ וֶאֱמוּנָתְךָ֥ חָסַן
סְבִיבוֹתֶ֗יךָ׃ אַתָּ֤ה מוֹשֵׁ֣ל lxxxix. נָאָה
גְּאוֹת הַ֝יָּ֗ם בְּשׂ֣וֹא גַלָּ֑יו אַתָּ֖ה תְּשַׁבְּחֵֽם׃ נָשָׂא גָּלַל
אַתָּ֤ה דִכִּ֣יתָ כֶחָלָ֣ל רָ֭הַב בִּזְרוֹעַ שָׁבַר דַּכָּה
עֻזֶּ֑ךָ פִּזַּ֥רְתָּ אוֹיְבֶ֝֗יךָ׃ לְךָ֣ שָׁמַ֣יִם עָזַז
אַף־לְךָ֣ אָ֑רֶץ תֵּבֵ֥ל וּמְלֹאָ֝֗הּ אַתָּ֥ה יְסַדְתָּֽם׃ צָפוֹן יָמִין
תָּבוֹר֮ וְחֶרְמוֹן֪ בְּשִׁמְךָ֫ יְרַנֵּֽנוּ׃ לְךָ֣ יָרַן
זְר֣וֹעַ עִם־גְּבוּרָ֑ה תָּעֹ֖ז יָדְךָ֣ תָּר֣וֹם עָזַז גָּבַר
יְמִינֶֽךָ׃ צֶ֤דֶק וּמִשְׁפָּט֮ מְכ֪וֹן כִּסְאֶ֫ךָ רָמַם
חֶ֤סֶד וֶאֱמֶת֮ יְקַדְּמ֪וּ פָּנֶ֫יךָ׃ אַשְׁרֵי כּוֹן
הָעָ֗ם יוֹדְעֵ֥י תְרוּעָ֑ה יְ֝הוָ֗ה בְּא֣וֹר כָּרַם פָּנָה
פָּנֶ֣יךָ יְהַלֵּכ֑וּן׃ בְּשִׁמְךָ֥ יָגִ֝֗ילוּן כָּל יָדַע רוּעַ
הַ֣יּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ֣ יָרוּמ֑וּן׃ כִּ֤י תִפְאֶ֣רֶת הָלַל רָהַב
עֻזָּ֣מוֹ אָ֑תָּה וּבִרְצֹנְךָ֥ תָּ֝רִ֗ים קַרְנֵֽנוּ׃ בָּזַר עָזַז
כִּ֤י לַ֣יהוָ֣ה מָגִנֵּ֑נוּ וְ֝לִקְד֗וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֥ל מַלְכֵּֽנוּ׃ שָׂגַב מָגֵן

mirabilia tua: & iuſtitia tua in terra obliuiōi tradit
τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλησμο-
ta? Et ego ad te dñe clamaui: & mane oratio
νῃ; Κἀγὼ πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, καὶ τοπρωΐ ἡ προσευχή
mea preueniet te. Vt ꝗd dñe repellis animā meā: auer
μου προφθάσει σε. Ἱνατί κύριε ἀπωθῇ τὴν ψυχήν μου, ἀπο-
tis faciē tuā a me? Pauper ſū ego: & in
στρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; Πτωχός εἰμι ἐγὼ, καὶ
laboribꝰ a iuuētute mea: exaltatus aūt humiliatus ſū & cō
ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξε-
turbatꝰ ſū. In me trāſierūt ire tue: terrores tui cō-
ταράχθην. Ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου, οἱ φοβερισμοί σου ἐξε-
turbauerūt me: circūdederūt me ſicut aqua. Tota die
ταράξαν με, ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ. Ὅλην τὴν ἡμέραν
circūdederūt me ſimul: elōgaſti a me amicū & prīmū:
περιέσχον με ἅμα, ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον,
& notos meos a miſeria.
καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

Intellectus etiam iſraelite. ſs.
Συνέσεως αἰδαμ τῷ Ἰσραηλίτῃ. πέ.

Miſericordias tuas dñe in eternū cātabo: in ghatione &
Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ
ghationē ānūtiabo veritatē tuā in ore meo. Quīa
γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειά σου ἐν τῷ στόματί μου. Ὅτι
dixiſti in eternū mīa edificabitur: in celis
εἶπας εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς
p̄parabit veritas tua. Diſpoſui teſtamētū
ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. Διεθέμην διαθήκην τοῖς
electis meis: iuraui dauid ſeruo meo vſq; in eter
ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου ἕως τοῦ αἰῶ-
nū. p̄eparabo ſemē tuū: & edificabo in ghā
νος. Ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενε-
tionē & ghationē ſedē tuā. Cōfitebūtur celi
ὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ
mirabilia tua dñe: & eſi veritatē tuā in eccleſia
θαυμάσιά σου κύριε, καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειά σου ἐν ἐκκλησίᾳ
ſctōꝝ. Quīs enim in nubibus equabit dño: aut ſimi
ἁγίων. Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ, ὁμοι-
lis erit dño in filiis dei? Deus q̄ gīficatur in
ωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; Ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν
cōſilio ſctōꝝ: magnus & terribilis eſt ſup oēs q̄
βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς
in circuitu eius. Dñe deus virtutū quis ſimilis
περικύκλῳ αὐτοῦ. Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων τίς ὅμοιός
tibi? potēs es dñe: & veritas tua in circuitu tuo. Tu
σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου. Σὺ
dñaris potēſtati maris: motū aūtē
δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν
fluctuū eius tu mitigas. Tu humiliaſti ſicut
κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις. Σὺ ἐταπείνωσας ὡς
vulneratū ſupbū: in brachio virtutis
τραυματίαν ὑπερήφανον, ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς
tue diſperſiſti inimicos tuos. Tui ſūt celi:
σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου. Σοί εἰσιν οὐρανοί,
& tua eſt tra: orbē tre & plenitudinē eius tu
καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ, τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ
fundaſti: aquilonē & mare tu creaſti.
ἐθεμελίωσας, τὸν βορρᾶν καὶ τὴν θάλασσαν σὺ ἔκτισας,
Thabor & hermō in noīe tuo exultabūt:
Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται,
tuū brachiū cū potētia. ſirmetur manus
σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυνασείας. Κραταιωθήτω ἡ χεὶρ
tua: exaltet dextera tua. Iuſtitia & iudiciū p̄para
σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοι-
tio ſedis tue. Mia & veritas p̄ece
μασία τοῦ θρόνου σου. Ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύ-
dēt ante faciē tuā: Btūs ppl's q̄ ſcit
σονται πρὸ προσώπου σου. Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων
iubilationē. Dñe in lumine vultus tui ambula-
ἀλαλαγμόν. Κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου περιπα-
būt: & in noīe tuo exultabūt tota
τοῦσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν

tenebris mirabilia tua:
& iuſtitia tua in terra q̄
obliuiōi tradita ē? Ego
aūt ad te dñe clamaui:
& mane oratio mea p̄ue
niet te. Quare dñe abiſ
cis aiam meā: abſcōdis
faciē tuā a me? Pauper
ego ſum & erūnoſus
ab adoleſcētia mea: por
tauī furorē tuū & cōtur
batus ſum. Per me tran
ſierūt ire tue: terrores
tui oppreſſerūt me. Cir
cundederūt me quaſi a-
q̄ tota die: vallauerunt
me pariter. Lōge feci-
ſti a me amicū & ſoda-
lē: notos meos abſtuli-
ſti. Eruditio ethā
ezraite. 89.

Miſericordias dñi in
eternū cātabo: in
ghatiōe & ghationē an
nūciabo veritatē tuā in
ore meo. Quīa dixi
piterna mīa edificabi-
tur: celos fundabis ve
ritas tua in eis. Percuſſī
fedus cum electo meo:
iuraui dauid ſuo meo.
Vſq; in eternū ſtabiliā
ſemen tuum: & edifica
bo in ghatiōe & ghatio
nē thronum tuū. Sp.
Cōfitebūtur celi mira
bilia tua dñe: & verita-
tē tuā in eccleſia ſctōꝝ.
Quis ei in nubibus eq̄-
bitur dño: aſſimilabi-
tur domino in filiis dei?
Deus inclitus
in archano ſanctorum
nimio: & terribilis in
cunctis q̄ circa eū ſunt.
Domine deus exerci-
tuū qs fills tui? fortiſſi
me domine: & veritas
tua in circuitu tuo. Tu
dominaris ſuperbie
maris: & elationes gurgi
tū eius tu comprimis.
Tu cōfregiſti q̄ſi vulne
ratū ſupbū: in brachio
forti tuo diſpſiſti inimi
cos tuos. Tui ſunt celi
& tua ē terra: orbē &
plenitudinem eius tu
fundaſti. Aquilonem
& dexterum tu creaſti:
thabor & hermon no-
mē tuū laudabūt. Tuū
brachiū cū fortitudie:
roboretur manus tua
exaltetur dextera tua.
Iuſtitia & iudiciū firma
mentū throni tui: mia
& veritas p̄cedēt facē
tuā. Btūs ppls q nouit
iubilū: dñe in lumine
vultus tui ābulabūt. In
noie tuo exltabūt tota

die: t in iustitia tua exaltabūtur. Quia glo
ἡμέρᾳ, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. Ὅτι καύ
ria fortitudinis eorū tu es: t in bñplacito tuo
χημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν σύ ἐι, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑ
exaltabit cornu nr̄uz. Quia dñi assumptio:
ψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. Ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίλημψις,
t sci israel regis nr̄i. Tūc locutus es in
καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλέως ἡμῶν. Τότε ἐλάλησας ἐν
uisiõe filijs tuis: t dixisti: posui adiutoriū in po
ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας, ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυ
tente: exaltaui electū de plebe mea. Inueni dauid
τατοῦ, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαυὶδ
seruū meū: in oleo scō meo unxi eū. Ma
τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα αὐτόν. Ἡ γὰρ
nus enī mea auxiliabit ei: t brachiū meū cōfir
χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύ
mabit eū. Nihil pficiet inimicus in eo: t filius iniq
σει αὐτόν. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομί
tatis nō apponet nocere ei. Et cōcidā a
ας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν. Καὶ συγκόψω ἀπὸ
facie ip̄i inimicos eius: t odiē
προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισοῦν
tes eū in fugā conuertā. Et ueritas mea t mia
τας αὐτὸν τροπώσομαι. Καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός
mea cū ip̄o: t in nōie meo exaltabit cor
μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέ
nu eius. Et ponā in mari manū eius: t in
ρας αὐτοῦ. Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν
fluminib⁹ dexterā eius. Ip̄e inuocabit me: p̄
ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με, πατὴρ
meus es tu: deus meus t susceptor salutis mee. Et
μου εἶ σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου. Κἀ
ego primogenitū ponā illū: excelsū pre regi
γὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι
bus fre. In eternū seruabo illi miaz meā:
λεῦσι τῆς γῆς. Εἰς γὰρ αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου,
t testamētū meū fidele ip̄i. Et ponā in seculū
καὶ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ. Καὶ θήσομαι εἰς γὰρ αἰῶνα τ
seculi semē eius: t thronū eius sicut di
αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέ
es celi. Si dereliq̄rint filij eius le
ρας τοῦ οὐρανοῦ. Ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νό
gē meā: t in iudicijs meis nō ābulauerit: Si iusti
μον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν, Ἐὰν τὰ δικαιώ
tias meas pphanauerit: t mādata mea nō custodierit:
ματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν,
Visitabo in virga iniq̄tates eor̄: t in uerberibus
Ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιξι τὰς
pcā eor̄. Miaz aūt meā nō dispgā ab eis:
ἁμαρτίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν,
neq; nocebo in ueritate mea: Neq; pphanabo
οὐδ' οὐ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου, Οὐδ' οὐμὴ βεβηλώσω τὴν
testamētū meū: t q̄ procedūt de labijs meis nō
διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐμὴ
faciā irrita. Semel iurauī in scō meo si dauid mētiar:
ἀθετήσω. Ἅπαξ ὤμοσα ἐν ἁγίῳ μου εἰ τῷ Δαυὶδ ψεύσομαι;
Semen eius in eternū manebit: t thronus eius sicut sol
Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς γὰρ αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος
in cōspectu meo: Et sicut luna pfecta in eternū: t
ἐναντίον μου, Καὶ ὡς σελήνη κατηρτισμένη εἰς γὰρ αἰῶνα, καὶ ὁ
testis in celo fidelis. Dēp. Tu uero repulisti t neg
μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. Διάψαλμα, Σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξου
peristi: distulisti xp̄m tuū. Euertisti testamētū
δένωσας, ἀπεβάλου τὸν χριστόν σου. Κατέσκεψας τὴν διαθήκην
serui tui: pphanasti in tra sctūarijs eius. De
τοῦ δούλου σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὰ ἁγίασμα αὐτοῦ. Κα
struxisti oēs sepes eius: posuisti firmamētū eius
θεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ
formidinē. Diripuerūt eū oēs trānseūtes uiā: facta
φοβητρόν. Διήρπασαν αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, γέγονε
est opprobriū vicinis suis. Exaltasti dexterā deprimētiū
ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. Ὑψωσας τὴν δεξιὰν τῶν θλιβόν

die: & in iustitia tua exaltabuntur. Quia gloria fortitudinis eorū tu es: & in voluntate tua eleuabis cornu nostrū. Quia a dño est protectio nostra: & a sctō israel rege nr̄o. Tunc locutus es per visionē filijs tuis: & dixisti posui adiutoriū super robustū: exaltaui electū de pplo. Inueni dauid seruū meū: oleo sctō meo unxi eū. Cū quo manus mea firma erit: & brachium meum robora uit eum. Non decipiet inimicus eum: & filius iniquitatis non affliget eū. Sed cōcidā ante faciem eius hostes illi: & qui eū oderūt pcutiā Veritas ām mea & mia mea erit cū eo: & in nomine meo exaltabitur cornu eius. Et ponā in mari manū eius: & in fluminibus dexterā eius. Ip̄e inuocabit me pater meus es tu: de⁹ meus & fortitudo salutis mee. Ego aūt primogenitū ponā eū: excelsū regibus terre. In etnū custodiā ei miam meā: & pactū meū fidele erit ei. Et ponā in ppetuū semē eius: & thronū eius sicut dies celi. Si ām de relinq̄rint filii eius legem meā: & in iudiciis meis nō ambulauerit. Si cerimōias meas pphanauerit: & p̄cepta mea nō custodierit. Visitabo in virga scelera eorū: & in plagis iniquitates eorū. Miam aūt meā nō auferā ab eo: nec mentiar in veritate mea. Nō violabo pactū meum: & qđ egressū est de labiis meis nō mutabo. Semel iurauī in sancto meo: ne dauid mētiar. Semē eius in sempiternū erit: & thrōus eius sicut sol in conspectu meo. Sicut luna stabilietur in sēpiternū: & testis in celo fidelis. Sēp. Tu ām repulisti & pspexisti: iratus es aduersus xp̄m tuū. Attenuasti pactū serui tui: pphanasti in terra diadema eius. Dissipasti oēs macerias eius: posuisti munitiōes eius pauorē. Diripuerūt eū oēs qui trānseunt p viā: fctus e opprobrium

רוּם הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ יָרוֹמוּ׃ כִּי
פְּאַר עֻזָּם אַתָּה וּבִרְצוֹנְךָ תָּרִים קַרְנֵנוּ׃ כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ
נֵצַח וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מַלְכֵּנוּ׃ אָז
חָזִיתָ בְחָסִידֶיךָ וַתֹּאמֶר
אָשִׁית עֶזְרָה עַל גִּבּוֹר הֲרִימוֹתִי
נָעַר רוּם בָּחוּר מֵעָם׃ מָצָאתִי דָּוִד עַבְדִּי
בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו׃ אֲשֶׁר
יָדִי תִּכּוֹן עִמּוֹ אַף זְרוֹעִי תְאַמְּצֶנּוּ׃
לֹא יִשִּׁיא אוֹיֵב בּוֹ וּבֶן עַוְלָה לֹא
יְעַנֶּנּוּ׃ וְכִתּוֹתִי מִפָּנָיו צָרָיו
וּמְשַׂנְאָיו אֶנּוֹף׃ וֶאֱמוּנָתִי וְחַסְדִּי
עִמּוֹ וּבְשֵׁמִי תָּרוּם קַרְנוֹ׃ וְשַׂמְתִּי
בַּיָּם יָדוֹ וּבַנְּהָרוֹת יְמִינוֹ׃ הוּא
יִקְרָאֵנִי אָבִי אָתָּה אֵלִי וְצוּר
יְשׁוּעָתִי׃ אַף אֲנִי בְכוֹר אֶתְּנֵהוּ
עֶלְיוֹן לְמַלְכֵי אָרֶץ׃ לְעוֹלָם אֶשְׁמֹר
לוֹ חַסְדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ׃
וְשַׂמְתִּי לָעַד זַרְעוֹ וְכִסְאוֹ כִּימֵי
שָׁמָיִם׃ אִם יַעַזְבוּ בָנָיו תּוֹרָתִי
וּבְמִשְׁפָּטַי לֹא יֵלֵכוּן׃ אִם חֻקֹּתַי
יְחַלֵּלוּ וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמֹרוּ׃
וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וּבִנְגָעִים
עֲוֹנָם׃ וְחַסְדִּי לֹא אָפִיר מֵעִמּוֹ
וְלֹא אֲשַׁקֵּר בֶּאֱמוּנָתִי׃ לֹא
אֲחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצָא שְׂפָתַי לֹא
אָשָׁנָּה׃ אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְקָדְשִׁי
אִם לְדָוִד אֲכַזֵּב׃ זַרְעוֹ לְעוֹלָם
יִהְיֶה וְכִסְאוֹ כַּשֶּׁמֶשׁ נֶגְדִּי׃ כְּיָרֵחַ
יִכּוֹן עוֹלָם וְעֵד בַּשַּׁחַק נֶאֱמָן סֶלָה׃
וְאַתָּה זָנַחְתָּ וַתִּמְאָס הִתְעַבַּרְתָּ עִם
מְשִׁיחֶךָ׃ נֵאַרְתָּה בְרִית עַבְדֶּךָ
חִלַּלְתָּ לָאָרֶץ נִזְרוֹ׃ פָּרַצְתָּ כָּל
גְּדֵרֹתָיו שַׂמְתָּ מִבְצָרָיו מְחִתָּה׃
שַׁסֻּהוּ כָּל עֹבְרֵי דָרֶךְ הָיָה חֶרְפָּה
לִשְׁכֵנָיו׃ הֲרִימוֹתָ יְמִין צָרָיו

Pagina. be. Ter. heb. ps. xc. | Trāsla. B. Hie. | Trās. Gre. lxx. cū interp. latina.

הִשְׂמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: אַף תָּשִׁיב צוּר חַרְבּוֹ וְלֹא הֲקִמֹתוֹ בַּמִּלְחָמָה: הִשְׁבַּתָּ מִטְהֲרוֹ וְכִסְאוֹ לָאָרֶץ מִגַּרְתָּה: הִקְצַרְתָּ יְמֵי עֲלוּמָיו הֶעֱטִיתָ עָלָיו בּוּשָׁה סֶלָה: עַד מָה יְהוָה תִּסָּתֵר לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ חֲמָתֶךָ: זְכָר אֲנִי מֶה חָלֶד עַל מַה שָׁוְא בָּרָאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם: מִי גֶבֶר יִחְיֶה וְלֹא יִרְאֶה מָוֶת יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד שְׁאוֹל סֶלָה: אַיֵּה חֲסָדֶיךָ הָרִאשֹׁנִים אֲדֹנָי נִשְׁבַּעְתָּ לְדָוִד בֶּאֱמוּנָתֶךָ: זְכֹר אֲדֹנָי חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ שְׂאֵתִי בְחֵיקִי כָּל רַבִּים עַמִּים: אֲשֶׁר חֵרְפוּ אוֹיְבֶיךָ יְהוָה אֲשֶׁר חֵרְפוּ עִקְּבוֹת מְשִׁיחֶךָ: בָּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: xc. תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעון אַתָּה הָיִית לָנוּ בְּדוֹר וָדוֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יָמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלוּמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִיא לֵבַב חָכְמָה:

probriū vicinis suis. Eleuasti dexterā hostium eius: letificasti oēs inimicos illius. Auertisti robur gladii eius: & nō fubleuasti eū in prelio. Quieſcere feciſti munditiā eius: & thronū illius in terra detraxisti. Abbreuiasti dies adoleſcētie eius: opuisti eū ignominia. Sp. Vſq; quo dñe abſcōderis in finē? succēditur quasi ignis idignatio tua? Memēto mei de pfundo: alioqn ḡre frustra creasti filios hoim? Quis est vir qui viuat & nō videat mortē: ſaluās aiaꝫ suā de manu inferi? Sp. Vbi sunt mie tue antique dñe: q̄s iuraſti dd in veritate tua. Recordare dñe opprobrii ſeruorū tuorū: quia porta ui in sinu meo oēs iniqtates populorū. Quibus exprobrauerūt inimici tui dñe: qbus exprobrauerunt vestigia xpi tui. Bñdictus dns in sēpiternū: Amen & amē.

Oratio moyſi dei. 90.

Omie hitaculū tu fctus es nobis: in gñatiōe & gñatōe. Añ q̄ mōtes nascerētur & pturiretur terra & orbis: a seculo & vſq; in seculū tu es deus. Cōuertēs hoiem vſq; ad cōtritionē: & dicēs reuertimi filii adā. Quia mille āni in oculis tuis sicut dies hesterna q̄ ptrāsiit & vigilia in nocte. Percutiēte te eos vt sōnū erunt: mane q̄si herba ptrāsiēs. Mane floruit & abiit: ad vesperā conteretur atq; siccabitur. Cōsūpti ei sum in furore tuo. & i indignatiōe tua cōturbati sum. Posuisti iniquitates nās corā te: negligētias nās i luce vultus tui. Oēs ei dies nri trāsierūt i furore tuo: cōsum psimus ānos nros q̄si monē loq̄ns. Dies ānorū nrōꝝ in ipsis septuagita ānis: si āt multū ē octogita āni: & q̄ plus est labor & dolor: q̄m trāsiuimus cito & aduolauimus. Quis nouit fortitudinē ire tue: & sedm timorē tuū idignationē tuā? Vt nume

eum: letificasti oēo inimicos eius. Auer των αὐτόν, ὑψρανας πάντας τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. Απέ tisti adiutoriū gladij eius: τ nō eo auxilia ρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντιλά tus es in bello. Destruxisti ab emūdatiōe βου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ sua: sedē eius in tra collisisti. Mino αὐτοῦ, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέῤῥαξας. Ἐσμίκρυ rasti dies tēporis eius: pfudisti eū cōfu νας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύ siōe. Usq; quo dñe auertis in finē: exardescet νην. Εως πότε κύριε ἀποστρέψῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται sicut ignis ira tua? Memorare q̄ mea suba: nūqd est ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; Μνήσθητι τίς μου ὑπόστασις, μὴ ἐπὶ vane cōstituisti oēo filios hoium? Quis est ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; Τίς ἐστιν hō: qui viuet τ nō videbit mortē: eruet ani ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυ mā suā de manu inferi? Dēp. Ubi sūt χὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου; Διάψαλμα. Ποῦ εἰσι τὰ mie tue antique dñe: q̄s iuraſti bō in ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ δαυὶδ ἐν τῇ ἀλη tate tua. Memorestō dñe opprobrii ſeruoꝝ tuoꝝ: θείᾳ σου. Μνήσθητι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, qō cōtinui in sinu meo multaꝝ gētiū. Qō exprobrauerūt οὐ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἐθνῶν. Οὓς ὠνείδισαν inimici tui dñe: qō exprobrauerūt cōmutationē chri ἐχθροί σου κύριε, οὗ ὠνείδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χρι sti tui. Bñs dñs in eternū: fiat fiat. στοῦ σου. Εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο γένοιτο.

Oratio moyſi hoi det. 89.

Προσευχὴ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. πϑ'.

Omine refugiū factus es nob i gñatiōe & gñatione. Κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Πρὸ quā mōtes fierēt τ formaretur tra τ et τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμέ bis: τ a seculo τ vſq; in seculū tu es. Ne auerτην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Μὴ ἀπο tas hoiez in humilitatē: τ dixisti: cōuertimini στρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ εἶπας, ἐπιστράτε filij hoium. Quia mille āni añ oculos tuos dñe: υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. Οτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε, ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί. Τὰ ἔτη σου nihilo habētur eoꝝ āni erūt: mane sicut herba trāseat: ὀλιγάματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται, τὸ πρωῒ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι, mane floreat τ trāseat: vespere decidat: τὸ πρωῒ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι, Τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, induret τ arescat. Quia defecimus in ira tua: σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη. Οτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου, τ in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniquitateo ufus in καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν. Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐν cōſpectu tuo: seculū nſꝫ in illuminatiōe vultuo tui. κατέναντί σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. Qñ oēo dies nſi deſecerūt: τ in ira tua defe Οτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελί cimus. Anni nſi sicut aranea meditabātur: dies ānoꝝ πομεν. Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἀράχνη ἐμελέτων, ἡμέραι τῶν ἐτῶν Beli. 8. nſoꝝ in ipsis septuaginta āni: si āt in potētatib octo ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις ὀγ Ecde. 16. a. ginta āni: τ plurimū coꝝ labor τ dolor. δοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος. Qñ supuenit māsuetudo sup nos τ corripiemur. Οτι ἐπῆλθε πραότης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παιδευθησόμεθα. Quis nouit potestatē ire tue: τ pre Τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου, καὶ ἀπὸ τοῦ timore tuo irā tuā dinumerare? Dexterā φόβου σου τὸν θυμόν σου ἐξαριθμήσασθαι; Τὴν δεξιάν tuā sic notā fac mihi: τ eruditos σου οὕτως γνώρισόν μοι, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους corde in sapiētia. τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.	Trāsla.B.Hie.	Ter.heb.	ps.xci.	Trāsla.heb.
Cōuertere dñe vsq quo: ⁊ deprecabilis esto sup	rētur dies nr̄i sic ofide:	שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתָי		נָחֶם
Ἐπίστρεψον κύριε ἕως πότε, καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δού	& veniemus corde sapi	וְהִנָּחֵם עַל		
seruos tuos. Repleti sumus mane mia tua dñe: ⁊ exul	enti. Reuertere dñe vsq	עֲבָדֶיךָ:		
λευς σου. Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωΐ τοῦ ἐλέους σου κύριε, καὶ ἠγαλ	quo: & exorabilis esto	שַׂבְּעֵנוּ		
tauimus ⁊ delectati sum. In diebus quibus me	super seruos tuos. Im	בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ		
λιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν. Ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν	ple nos matutino mia	וְנְרַנְּנָה		רָנַן
letati sumus: pro diebus humiliasti nos: annis quibus vidi	tua: & laudabimus & le	וְנִשְׂמְחָה		שָׂמַח
εὐφράνθημεν, ἀνθ' ὧν ἡμέρας ἐτάπεινωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἴδο	tabimur in cūctis dieb⁹	בְּכָל יָמֵינוּ:		יוֹם
mus mala. Et respice in seruos tuos ⁊ in opa tua	nris. Letifica nos p die	שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ		שָׂנָה
μεν κακά. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου	bus qbus afflixisti nos:	שְׁנוֹת רָאִינוּ		עָנָה
⁊ dirige filios eor̄. Et sit splēdor dñi	& ānis quibus vidim⁹	רָעָה:		רָאָה
καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστω λαμπρότης κυ	mala. Appeat apd ser	יֵרָאֶה אֶל עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ		רָאָה
rius deus nr̄i sup nos: ⁊ opa manuū nr̄ar̄ dirige	uos tuos opus tuum: &	וְהַדְרְכָה עַל בְּנֵיהֶם:		הָדַר
ριου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύ	glia tua sup filios eor̄ū.	וִיהִי נֹעַם		נָעַם
ge sup nos: ⁊ opus manuū nr̄ar̄ dirige.	Et sit decor dñi dei nr̄i	אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ		עָלָה
ὐνον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον.	sup nos: & opus manu	וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ		
Laus cāntici dō: sine titulo apud hebreos. 90.	um nr̄ar̄ cōfirma super	כּוֹנְנָה עָלֵינוּ		
Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. ϟ'.	nos: & opus manuum	וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ		
QVi hitat in adiutorio altissimi: in protectiõe dei	nostrarū confirma. 91.	כּוֹנְנֵהוּ:	xci.	עָלָה
ΟἹ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ	QVi hitat in abscondi	יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן		לוּן
celi cōmorabit. Dicet dño: susceptor meus	to excelsi: in vmbra	בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן:		
τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ τῷ κυρίῳ, ἀντιλήπτωρ μου εἶ	culo oipotētis cōmora	אֹמַר לַיהוָה		
⁊ refugiū meū deus meus: ⁊ sperabo in eū. Quñ	bitur. Dicens dño spes	מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ:		חָסָה צוּד
καὶ καταφυγή μου ὁ θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. Ὅτι	mea & fortitudo mea:	כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח		נָצַל
ipe liberabit te de laqueo venātiū ⁊ a verbo asp	deus meus cōfidā i eo.	יָקוּשׁ		יָקַשׁ
ἀὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν καὶ ἀπὸ λόγου ταρα	Quñ ipe liberabit te de	דֶּבֶר הַוּוֹת:		
pero: in scapulis suis obūbrabit tibi: ⁊ sub	laqueo venātiū: de mor	בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ		תָּוָה סָבַךְ
χώδους, ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ	te insidiare. In scapulis	וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה		חָסָה צָנָן
pēnis eius spabis. Scuto circūdabit te ve	suis sibi obūbrabit tibi & sub	צִנָּה וְסֹחֵרָה		
τοῖς πτέρυξιν αὐτοῦ ἐλπιεῖς. Ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλή	alis eius spabis: scutū	אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא		אָמַת יָרֵא
theia eius: nō timebis a timore nocturno: A	& ptectio veritas eius.	מִפַּחַד לָיְלָה		
θεια αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, Ἀπὸ βέ	Nō timebis a timore	מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם:		עוּף
gitta volāte in die: a negotio in tenebris pābu	nocturno: a sagitta vo	מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל		דָּבַר אָפַל
λους πετομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπο	lāte p diē. A peste ī te	יְהַלֵּךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם:		
lante: ab incursu ⁊ demonio meridiano.	nebris ābulāte: amorsu	יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ		נָפַל צַד
ρευομένου, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.	isanietis meridie. Ca	לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט		נָגַשׁ
Cadent a latere tuo mille: ⁊ decē milia a dextris	dēt a latere tuo mille &	וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה		נָבַט
Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν	decē milia a dextris tuis:	יְהוָה מַחְסִי עָלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ:		רָאָה
tuis: ad te ār nō appropiābit. Verūtū oculis tuis cō	ad te ār nō appropinq	לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא		חָסָה
σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατα	bit. Verūtū oculis tuis	יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה		שׁוּם עָנָה
siderabis: ⁊ retributionē pctōr videbis. Quñ tu dñe	videbis: & vitionē ipio	לָךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל		אָהֳלָה קָרַב
τηρήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει. Ὅτι σὺ κύριε ἡ	rū cernes. Tu enim es	כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן		נָשָׂא נָגַף
spes mea: altissimū posuisti refugiū tuū. Nō acce	dñe spes mea. excelsū	רַגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ		דָּרַךְ
ἐλπίς μου, τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. Οὐ προσε	posuisti hitaculū tuū.	תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק		רָמַס כָּפִיר
delit ad te mala: ⁊ flagellū nō appropiābit tabernaculo	Nō accedet ad te malū	וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי:		שָׂגַב פָּלַט
λυσθήσεται πρὸς σὲ κακά, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί	& lepra nō appropiqua	יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְּצָרָה		קָרָא עָנָה
του. Ὅτι angelis suis mādabit de te: vt custo	bit tabernaculo tuo.	אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים		צוּר חָלַץ
diāt te in oibus viis tuis. In manib⁹ portabūt te:	Quia angelis suis mā	אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי:		כָּבֵד שָׂבַע
διάσωσί σε. Τοῦ ἀναγγεῖλαι τὸ πρωΐ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν	dabit de te: vt custodiāt	מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם	xcii.	יָרֵא יֵשַׁע
veritatē tuā per noctē. In decachordo psalterio cū cāntico	te in oibus viis tuis. In	הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה		זָמַר שׁוּר
ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα. Ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς	manibus portabūt te:	וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד		יָדָה
Psalmus cāticī in die sabbati. 91.	ne forte offedas ad la	בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת:		עָלָה עָנָה
Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. ϟά.	pidē pedē tuū. Sup aſ	עֲלֵי עָשׂור וַעֲלֵי נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן		עָשׂור נָגַן
BOnū cōfiteri dño: ⁊ psallere nomi	pidē & basiliscū calcabis			
Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κῷ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόμα	conculcabis leonem &			
ni tuo altissime. Ad ānūtiādū mane miaz tuā: ⁊	draconē. Quñ mihi ad			
τί σου ὑψίστε. Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωΐ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν	helit & liberabo eū: ex			
veritatē tuā per noctē. In decachordo psalterio cū cāntico	altabo eū quñ cogno			
ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα. Ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς	uit nomē meū. Inuoca			
	bit me & exaudiā eū: cū			
	ipo ero in tribulatiōe:			
	eruā eū & glificabo eū.			
	Lōgitudie dierū iple			
	bo eū: & ostendā illi salu			
	tare meū. Psalmus			
	cāticī i die sabbati. 92.			
	BOnū ē cōfiteri dño			
	& psallere noī tuo			
	altissime. Ad annūciā			
	dū mane miam tuā: &			
	fidē tuā i noctibus. In			
	decachordo & psalte			

Wulg. 4.2. Luce. 4.b.

בְּכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתָּנִי יְהוָה בְּפָעֳלֶךָ
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה גָּדְלוּ
מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ
מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע
וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת׃ בִּפְרֹחַ
רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עָד׃
וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יְהוָה׃ כִּי הִנֵּה
אוֹיְבֶיךָ יְהוָה כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ
יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלּוֹתִי בְּשֶׁמֶן
רַעֲנָן׃ וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרַי בַּקָּמִים
עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃
צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן
יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה
בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד
יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים
יִהְיוּ׃ לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְהוָה צוּרִי
וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ׃

xciii.

יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ
יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
בַּל תִּמּוֹט׃ נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז
מֵעוֹלָם אָתָּה׃ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
דָּכְיָם׃ מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים
אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר
בַּמָּרוֹם יְהוָה׃ עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ
מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְהוָה
לְאֹרֶךְ יָמִים׃

xciiij.

אֵל נְקָמוֹת יְהוָה אֵל נְקָמוֹת
הוֹפִיעַ׃ הִנָּשֵׂא שׁוֹפֵט הָאָרֶץ
הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים׃ עַד מָתַי
רְשָׁעִים יְהוָה עַד מָתַי רְשָׁעִים
יַעֲלֹזוּ׃ יַבִּישׁוּ יְדַבְּרוּ עָתָק
יִתְאַמְּרוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ עַמְּךָ יְהוָה
יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ׃ אַלְמָנָה

כִּנּוֹר
עָשָׂה רָנַן
חָשַׁב
כָּסַל בִּין
צִיץ
שָׁמַד
רוּם עָלַם
אֹיֵב
אָרַד פָּרַד
רוּם כָּלַל
נָבַט
קוּם רוּעַ
שָׁמַע צָדַק
פָּרַח
שָׁנָה שָׁתַל
פָּרַח
נוּב שׁוּב
הָיָה נָגַד
נָאָה
עָזַז אָזַר
כּוּן מוּט
כּוּן עָלַם
נָשָׂא
דָּכָה רָבַב
אָדַר שָׁבַר
רוּם עָוַד
אָמַן אִוָּה
יוֹם
יָפַע נָשָׂא
שָׁפַט שׁוּב
נָמַל נָאָה
עָלַז נָבַע
דִּבֵּר אָמַר
דָּכָא עָנָה

rio: i cātico & cithara.
Qm̄ letificasti me dn̄e
in ope tuo: in factura
manuū tuarū laudabo.
Quā magnificata sunt
opa tua dn̄e: satis pro
funde facte sunt cogita
tiōes tue. Vir insipiens
nō cognoscet: & stul
tus nō intelliget istud.
Germinauerūt ipii q̄si
fenū: & floruerūt oēs
qui opantur iniquitatē
vt cōterātur vsq; in sē
piternū. Tu aūt excel
sus in eternū dn̄e. Ec
ce inimici tui dn̄e: ecce
inimici tui peribūt: dis
sipabuntur oēs qui ope
rantur iniquitatem. Et
exaltabitur q̄si monoce
rotis cornu meū: & sene
cta mea in oleo vberi.
Et respiciet ocl's meus
eos q̄ isidiātur mihi: d
his qui cōsurgūt aduer
sū me malignātib9 au
diet auris mea. Iust9 vt
palma florebit: vt ce
drus in libano multipli
cabitur. Trāsplātati in
domo dn̄i: i atriis dei
nr̄i germiabūt. Adhuc
fructificabūt in senectu
te: pīgues & frōdentes
erūt. Annūciātes qa
rectus dn̄s fortitudo
mea: & nō ē iniquitas i

Dominus Ceo. 93.
regnauit gl̄ia idu
tus ē: idutus ē dn̄s for
titudine & accictus est: i
sup appēdit orbem qui
nō cōmouebitur. Fir
mū soliū tuū ex tunc:
ab eterno tu es. Leua
uerūt flumia dn̄e: leua
uerūt flumia vocē suā:
leuauerūt flumia gur
gites suos. A vocib9 aq̄
rū multarū grādes fluc
tus maris: grandis in
excelso dominus. Testi
mōia tua fidelia fctā sūt
nimis: domum tuam
decet sanctitas domie
in longitudine dierū.

94.

Deus vltiōum dn̄e:
deus vltionum
ostendere. Eleuare qui
iudicas terram: oooooooo
redde vicissitudinē sup
bis. Vsq; quo oooooooooo
impii domie: vsq; quo
impii oooooooooooooooo
exultabunt. Fluent lo
quentes antiquum: oooo
garriēt oēs qui opan
tur iniquitatē: Populū
tuū dn̄e cōterēt: & her
ditatē tuā affligēt. Vidu

in cithara. Quia delectasti me dn̄e in factura tua:
ἐν κιθάρᾳ. Ὅτι εὔφρανάς με κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου,
τ in opibus manuū tuarū exultabo. Quā
καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι. Ὡς
magnificata sūt opa tua dn̄e: nimis pfunde facte sūt
ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ
cogitatiōes tue. Vir insipiēs nō cognoscet: τ stultus nō
διαλογισμοί σου. Ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ
intelliget hec. Cū exorti fuerit pctōres sicut fe
συνήσει ταῦτα. Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι ἁμαρτωλοὺς ὡσεὶ χόρ
nū: τ appuerit oēs q̄ opantur iniq̄tatē. Vt
τον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ὅπως
intereāt in seculū seculi: tu āt altissim9 in eter
ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰῶνος, σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰ
nū dn̄e. Qm̄ ecce inimici tui dn̄e: qm̄ ecce inimici tui
ῶνα κύριε. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου
peribūt. Et dispgētur oēs q̄ opantur
ἀπολοῦνται. Καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
iniq̄tatē: τ exaltabit sicut vnicornis cornu meū: τ
τὴν ἀνομίαν, καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ
senect9 mea in oleo vberi. Et despexit oculus me9 in
τὸ γῆρας μου ἐν ἐλαίῳ πίονι. Καὶ ἀπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν
inimicos meos: τ in insurgētibus in me malignā
τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταιθένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευο
tibus audiet auris mea. Iustus vt palma florebit: sicut
ιθένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, ὡσεὶ
cedrus in libano multiplicabit. Plātati in
κέδρος ἡ ἐν τῷ λιβάνῳ πληθυνθήσεται. Πεφυτευμένοι ἐν τῷ
domo dn̄i: in atriis dei nr̄i florebūt. Adhuc
οἴκῳ κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν. Ἔτι
multiplicabūtur in senecta vberi. τ bn̄ patiētes erūt vt an
πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι. καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται τῶν ἀναγ
nūtiēt: Qm̄ rectus dn̄s deus nr̄: τ nō est iniq̄tas in co.
γεῖλαι, Ὅτι εὐθὺς κ̄ς ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.
In die aū sabbatū q̄si fundata ē
Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου ὅτε κατῴκιστο ἡ
terra: laus cātici dauid. 92.
γῆ, ἄινος ᾠδῆς τῷ δαυίδ. 5β'.

Dominus regnauit: decorē indutus est. In
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο. Ἐνε
dutus ē dn̄s fortitudinē τ precinxit se: τ eni fir
δύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο, καὶ ἰσχ ἐστε
mauit orbē t̄re: qui nō cōmouebit. Parata se
ρέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται. Ἕτοιμος ὁ θρό
des tua ex tūc: a seculo tu es. Eleuauerūt
νος σου ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Ἐπῆραν
flumina dn̄e: eleuauerūt flumina voces suas.
οἱ ποταμοὶ κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν.
Eleuabūt flumina fluctus suos a vocibus
Ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν ἀπὸ φωνῶν ὑ
aquarū multarū. Mirabiles elatiōes maris: mira
δάτων πολλῶν. Θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης, θαυ
bilis in altis dn̄s. Testimonia tua credibilia facta sūt ni
μαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφό
mis: domū tuā decet sctitudo dn̄e in lōgitudine dierū.
δρα, τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα κε εἰς μακρότητα ἡμερῶν.
Psalmus dauid quarta sabbati. 93.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ τετράδι σαββάτου. 5γ'.

Deus vltionū dn̄s: deus vltionū libe
Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρ
re egit: Exaltare q̄ iudicas t̄rā: redde retri
ρησιάσατο, Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀντα
butiōes supbis. Vsq; quo pctōres do
πόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις. Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ κύ
mine: vsq; quo pctōres gl̄iabūtur? Effabūtur τ
ριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; Φθέγξονται καὶ
loq̄ntur iniq̄tatē: loq̄ntur oēs q̄ opantur
λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
iniustitiā? Populum tuū dn̄e humiliauerūt: τ
τὴν ἀνομίαν; Τὸν λαόν σου κύριε ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν
hereditatē tuā vexauerūt. Viduā
κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν. Χήραν oooooooooooooooo

Trās. Gre. lxx. cū interpre. latina.

et pupillā interfecerūt: ⁊ aduenā occiderūt. Et
καὶ ὀρφανοὺς ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν. Καὶ
dixerūt: nō videbit dñs: neq; intelliget de⁹ iacob.
εἶπαν, οὐκ ὄψεται κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ.
Intelligite tā insipientes in ppło: ⁊ stulti aliqñ sapite.
Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ φρονήσατε.
Qui plātauit aurē: nō audiet: aut q̄ finxit ocu-
Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλ-
lum nō cōsiderat: Qui corripit gētes: nō arguet: qui
μὸν οὐχὶ κατανοεῖ; Ὁ παιδεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ δι-
docet hoiem sciētiā: Dñs scit cogitatio
δάσκων ἀνθρώπους γνῶσιν; Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισ-
neo hoim: q̄ sūt vane. Beatus hō:
μοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Μακάριος ἄνθρωπος,
quē eruderis dñe: ⁊ de lege tua docueris eū.
ὃν ἂν παιδεύσῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐ-
Et mitiges eū a diebus malis: donec fodiat
τόν. Τοῦ πραΰναι αὐτὸν ἀπ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ
pctōri fouea. Qm̄ nō repellet dñs ple-
τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος ὁ θεὸς λα-
bē suā: ⁊ hereditatē suā nō derelinquet.
ὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει.
Quoadusq; iustitia cōuertetur in iudiciū: ⁊ q̄ iuxta illā:
Ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψει εἰς κρίσιν, καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς,
oēs q̄ recto sunt corde. Ps̄ Quis cōsurget
πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Διάψαλμα. Τίς ἀναστήσεταί
mihi aduersus malignātes: aut q̄s stabit mecū aduer
μοι ἐπὶ πονηρευομένους; ἢ τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ
sus operātes iniqtatē? Nisi q: dñs adiuuit me:
τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν; Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι,
paulomin⁹ habitasset in inferno aia mea. Si dicebā
παρ' ὀλίγον παρῴκησεν τῷ ἅδῃ ἡ ψυχή μου. Εἰ ἔλεγον
motus est pes me⁹: mia tua dñe adiuuabat me se-
ἐσαλεύθη ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε ἐβοήθει μοι, κα-
cundū multitudinē dolop meop in corde meo: cōso-
τὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ πα-
lationes tue letificauerūt aiam meā. Iuxtā adheret
ρακλήσεις σου ἐφράναι τὴν ψυχήν μου. Μὴ συμπροσέ-
tibi sedes iniqtatis: q̄ fingis laborē in pcepto? Ca
στω σοι ἕδρανα ἀνομίας, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ πρόσταγμα; Θή-
psabūt in aiam iusti: ⁊ sanguinē inocētē cōdēna
σονται ἐπὶ ψυχὴν δικαίου, καὶ αἷμα ἀθῷον καταδικά-
būt. Et fact⁹ est mihi dñs in refugiū: ⁊ de⁹ me⁹
σουσιν. Καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγήν, καὶ ὁ θεός μου
in adiutoriū spei mee. Et reddet illis dñs
εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου. Καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς κύριος
iniqtatē ipsop: ⁊ ꝟs malitiā eop disper
τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφα-
det illos dñs deus.
νιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεός.

Laus cāntici dauid: sine titulo apud hebreos. 94.
Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυὶδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 94

VEnite exultemus dño: iubilemus
Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ
deo salutari nr̄o. Pr̄eoccupemus facie eius
θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
in cōfessione: ⁊ in psalmis iubilemus ei. Qm̄
ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ. Ὅτι
deus magn⁹ dñs ⁊ rex magn⁹ sup oēm
θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν
trā. Quia in manu eius sūt fines terre: ⁊ al-
γῆν. Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ
titudines mōtiū ipsi⁹ sunt. Qm̄ ipsi⁹ est mare:
ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν. Ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα,
⁊ ipse fecit illud: ⁊ aridā manus eius
καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ
formauerūt. Venite adoremus: ⁊ procidamus ei:
ἔπλασαν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν, καὶ προσπέσωμεν αὐ-
⁊ ploremus coā dño q̄ fecit
τῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος
nos. Qm̄ ipse est deus nr̄:
ἡμᾶς. Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

Trāsla. B. Vie.

am[m] & aduenā[n] interficiēt: [o] & pupillos[p] occidēt
[q] Et dixerūt[r] nō[s] videbit
[t] dñs: [u] & non[x] intelliget
[r] deus[y] iacob. [a] Intelligite
[b] stulti[c] in populo: ꝏꝏꝏꝏꝏ
[d] & insipientes[e] aliqñ[f] discite. [f] Qui plantauit ꝏꝏꝏ
[g] aurem[h] non[i] audiet: [k] aut
[m] qui finxit [n] oculū ꝏꝏꝏ
[o] nō[p] videbit? [q] Qui erudit[r] gentes[s] non[t] arguet?
[u] qdocet[x] hoiem[y] scientiā?
[z] Dominus[a] nouit ꝏꝏꝏꝏꝏ
[b] cogitatiões[c] homium:
[d] quia[e] vane[f] sunt. ꝏꝏꝏꝏꝏ
[g] Beatus[h] vir[i] quem[k] eruderis[l] domine: ꝏꝏꝏꝏꝏ
[m] & de lege tua[n] docueris
eum. [o] Vt quiescat ꝏꝏꝏꝏ
[q] a diebus[r] afflictiōis:[s] donec[t] fodiatur[u] impio ꝏꝏꝏ
[x] interitus. [y] Nō[z] enim[a] de
relinquet[b] dñs[c] populū
suū: [d] & hereditatē suam
[e] nō[f] deseret. [g] Qm̄[h] vsq;
ad[i] iustitiā[k] reuertetur[l] iu
diciū: [m] & sequētur illud
[n] oēs[o] recti[p] corde. [q] Quis
[r] stabit[s] p me[t] aduersum
[u] malos? [x] qs[y] stabit[z] p me
[a] aduersus[b] operios[c] iniquitatis? [d] Nisi quia[e] dñs
[f] auxiliator[g] meus: [h] paulo
minus[i] habitasset i[k] inferno
[l] aia mea. [m] Si[n] dicebam
[o] motus ē[p] pes me[q]: [r] mia
tua[s] dñe[t] sustētabat me.
[u] In multitudie[x] cogita-
tionū meaꝝ que sunt[y] i
me intrisecus: [z] cōsolatio
nes tue[a] delectabāt[b] aiam
meā. [c] Nūquid pticeps e
rit tui[d] thron⁹[e] insidiarū:
[f] figēs[g] laborē[h] i[i] pcepto?
[k] Copula būtur[l] aduersū
[m] aiaꝫ iusti: [n] & sāguinē[o] i
nocētē[p] cōdēnabūt. [q] E-
rit āt[r] dñs[s] mihi[t] i refugi
um[u] & de⁹ me⁹[x] q̄ petra
[y] spei mee. [z] Et restituet
[a] sup eos[b] iniquitatē suā:
[c] & i malitia sua[d] pdet e-
os: [e] pdetillos[f] dñs[g] de⁹ nr̄

VEnite[a] laudem⁹ 95.
[b] dñm: [c] iubilemus
[d] petre[e] ieſu nr̄o. [f] Preue-
niamus[g] vultū eius[h] i acti
one gr̄iaꝫ: [i] i cāticis[k] iubi-
lemus[l] ei. [m] Qm̄[n] fortis
& [o] magnus[p] dñs: [q] & rex
[r] magnus[s] sup[t] oēs[u] deos.
[x] In cuius māu[y] fūdamen
ta[z] terre: [a] & excelsa[b] mō
tiū[c] ipsius sunt. [d] Cuius ē
[e] mare: [f] ipse ei[g] fecit illud:
[h] & siccā[i] māus eius[k] plas
mauerūt. [l] Venite[m] ado-
remus[n] & curuemur: [o] fle
ctamus genua[p] aī faciē
[q] dñi[r] factoris nr̄i. [s] Quia
[t] ipse est[u] deus noster ꝏꝏꝏ

Tex. heb. ps. xcv.

[m] גּוֹי [n] הֶבֶל [o] וְנֵר [p] יְהוָה [q] וְיִתוֹמִים [r] יְרַצֵּחוּ׃
[s] יֹאמְרוּ [t] לֹא [u] יִרְאֶה [x] יָהּ [y] וְלֹא [z] יָבִין
[a] אֱלֹהֵי [b] יַעֲקֹב׃ [c] בִּינוּ [d] בֹעֲרִים [e] בָּעָם
[f] וּכְסִילִים [g] מָתַי [h] תַּשְׂכִּילוּ׃ [i] הַנּוֹטַע
[k] אֹזֶן [l] הֲלֹא [m] יִשְׁמָע [n] אִם [o] יֹצֵר [p] עַיִן
[q] הֲלֹא [r] יַבִּיט׃ [s] הַיֹּסֵר [t] גּוֹיִם [u] הֲלֹא [x] יוֹכִיחַ
[y] לָמַד [z] דָּעַת׃ [a] מַחְשְׁבוֹת [b] אָדָם [c] כִּי [d] הֵמָּה [e] הָבֶל׃
[f] אַשְׁרֵי [g] הַגֶּבֶר [h] אֲשֶׁר [i] תְּיַסְּרֶנּוּ [k] יָהּ׃
[l] וּמִתּוֹרָתְךָ [m] תְלַמְּדֶנּוּ׃ [n] לְהַשְׁקִיט
[o] לוֹ [p] מִימֵי [q] רָע [r] עַד [s] יִכָּרֶה [t] לָרָשָׁע
[u] שַׁחַת׃ [x] כִּי [y] לֹא [z] יִטֹּשׁ [a] יְהוָה [b] עַמּוֹ
[c] וְנַחֲלָתוֹ [d] לֹא [e] יַעֲזֹב׃ [f] כִּי [g] עַד [h] צֶדֶק
[i] יָשׁוּב [k] מִשְׁפָּט [l] וְאַחֲרָיו [m] כָּל [n] יִשְׁרֵי
[o] לֵב׃ [p] מִי [q] יָקוּם [r] לִי [s] עִם [t] מְרֵעִים
[u] מִי [x] יִתְיַצַּב [y] לִי [z] עִם [a] פֹּעֲלֵי [b] אָוֶן׃
[c] לוּלֵי [d] יְהוָה [e] עֶזְרָתָה [f] לִּי [g] כִּמְעַט [h] שָׁכְנָה
[i] דוּמָה [k] נַפְשִׁי׃ [l] אִם [m] אָמַרְתִּי [n] מָטָה
[o] רַגְלִי [p] חַסְדְּךָ [q] יְהוָה [r] יִסְעָדֵנִי׃ [s] בְּרֹב
[t] שַׂרְעַפַּי [u] בְּקִרְבִּי [x] תַּנְחוּמֶיךָ [y] יְשַׁעַשְׁעוּ
[z] נַפְשִׁי׃ [a] הֲיְחָבְּרְךָ [b] כִּסֵּא [c] הַוּוֹת [d] יֹצֵר
[e] עָמָל [f] עָלַי [g] חֹק׃ [h] יָגוּדוּ [i] עַל [k] נֶפֶשׁ
[l] צַדִּיק [m] וְדָם [n] נָקִי [o] יַרְשִׁיעוּ׃ [p] וַיְהִי
[q] יְהוָה [r] לִי [s] לְמִשְׂגָּב [t] וֵאלֹהַי [u] לְצוּר
[x] מַחְסִי׃ [y] וַיָּשֶׁב [z] עֲלֵיהֶם [a] אֶת [b] אוֹנָם
[c] וּבְרָעָתָם [d] יַצְמִיתֵם [e] יַצְמִיתֵם [f] יְהוָה
[g] אֱלֹהֵינוּ׃ [h] לְמוֹ [i] נרננה

xcv.

[k] לַיהוָה [l] נָרִיעָה [m] לְצוּר [n] יִשְׁעֵנוּ׃
[o] נְקַדְּמָה [p] פָנָיו [q] בְּתוֹדָה [r] בִּזְמִרוֹת
[s] נָרִיעַ [t] לוֹ׃ [u] כִּי [x] אֵל [y] גָּדוֹל [z] יְהוָה
[a] וּמֶלֶךְ [b] גָּדוֹל [c] עַל [d] כָּל [e] אֱלֹהִים׃ [f] אֲשֶׁר
[g] בְּיָדוֹ [h] מֶחְקְרֵי [i] אָרֶץ [k] וְתוֹעֲפוֹת
[l] הָרִים [m] לוֹ׃ [n] אֲשֶׁר [o] לוֹ [p] הַיָּם [q] וְהוּא
[r] עָשָׂהוּ [s] וְיַבֶּשֶׁת [t] יָדָיו [u] יָצָרוּ׃ [x] בֹּאוּ
[y] נִשְׁתַּחֲוֶה [z] וְנִכְרָעָה [a] נִבְרְכָה [b] לִפְנֵי
[c] יְהוָה [d] עֹשֵׂנוּ׃ [e] כִּי [f] הוּא [g] אֱלֹהֵינוּ

וְאַנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ
הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃ אַל
תַּקְשׁוּ לִבַּבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה
בַּמִּדְבָּר׃ אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם
בְּחָנוּנִי גַּם רָאוּ פָּעֳלִי׃ אַרְבָּעִים
שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי
לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא יָדְעוּ דְרָכָי׃
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם יְבֹאוּן
אֶל מְנוּחָתִי׃

xcvi.

שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה
כָּל הָאָרֶץ׃ שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ
שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃
סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים
נִפְלְאוֹתָיו׃ כִּי גָדוֹל יְהוָה
וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל
אֱלֹהִים׃ כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֱלִילִים וַיהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה׃
הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת
בְּמִקְדָּשׁוֹ׃ הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת
עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃
הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ
מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרֹתָיו׃ הִשְׁתַּחֲווּ
לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ
מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ׃ אִמְרוּ בַגּוֹיִם
יְהוָה מָלָךְ אַף תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים
בְּמֵישָׁרִים׃ יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם
וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃
יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ
כָּל עֲצֵי יָעַר׃ לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא
כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל
בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

xcvii.

יְהוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ
אִיִּים רַבִּים׃ עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו
צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃
אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב

[a]& nos [b]pp̄ls [c]pascue eius
[d]& grex [e]manus eius:
[f]hodie [g]si [h]vocē eius [i]au-
dieritis. [k]Nolite ooooooo
[l]idurare [m]corda vestra [n]si
cut in cōtradictione: [o]si-
cut in die [p]tētatiōis [q]i de
serto. [r]Vbi [s]tētauerunt
me [t]pīes vīi: [u]pbauerūt
me [x]& viderūt [y]opus me
um. [z]Quadragīta [a]annis
[b]displicuit mihi [c]gnatio
illa: [d]& dixi [e]pp̄ls [f]errās i
[g]corde [h]est: [i]& ipsi [k]nō [l]co
gnouerūt [m]vias meas. [n]&
[o]iuraui [p]in furoꝛ meo: [q]si
[r]veniēt [s]in [t]requiē meā.

Cantate [a]dño 96.
[b]cāticum [c]nouum:
[d]canite [e]domino ooooo
[f]omnis [g]terra. [h]Canite
[i]domino [k]benedicite ooo
[l]noī eius: [m]annunciate
[n]de die [o]in diē [p]salutare e
ius. [q]Narrate [r]in gētibus
[s]gloriā eius: [t]in vniuer-
sis [u]populis [x]mirabilia e-
ius. [y]Quia [z]magnus [a]dñs
[b]& laudabilis [c]nimis: [d]ter
ribilis [e]ipse [f]sup [g]omnes
[h]deos. [i]Omnes [k]enim oo
[l]dii [m]populorum ooooooo
[n]sculptilia: [o]dominus au
tem [p]celos [q]fecit. ooooooo
[r]Gloria [s]& decor [t]ī vul
tū eius: [u]fortitudo [x]& ex-
ultatio [y]in sctūario eius.
[z]Afferte [a]dño [b]familie oo
[c]pplorū: [d]afferte [e]domio
[f]gloriā [g]& fortitudinem.
[h]Afferte [i]dño [k]gloriam
[l]nomini eius: [m]leuate oo
[n]munera [o]& introite [p]in
atria eius. [q]Adorate oooo
[r]dominum [s]in decore [t]sā
ctuarii: [u]paueat ooooooo
[x]a facie eius [y]omnis [z]ter-
ra. [a]Dicite oooooooooooo
[b]in gētibus [c]dñs [d]regna-
uit: [e]siquidem [f]appendit
[g]orbem [h]immobilem: [i]iu
dicabit [k]populos oooooo
[l]in equitate. [m]Letamini
[n]celi oooooooooooooooooo
[o]& exulta [p]terra: [q]tonet
[r]mare [s]& plēitudo eius.
[t]Gaudeat [u]ager [x]& oia [y]q̄
[z]in eo sunt: [a]tūc [b]lauda-
būt [c]vniuersa [d]ligna [e]sal-
tus. [f]Ā facie [g]dñi [h]q̄m
[i]venit: [k]qm [l]venit [m]iudi-
care [n]terram: [o]iudicabit
[p]orbem [q]in iustitia [r]& po
pulos [s]in fide sua. 97.

Odñs [a]regnauit [b]exulta
bit [c]terra: [d]letabun-
tur [e]īsule [f]multe. [g]Nubes
[h]& caligo [i]in circuitu ei9:
[k]iustitia [l]& iudicium [m]fir-
mamentum [n]solii eius.
[o]Ignis [p]ante facie eius [q]i
bit: [r]& exuret [s]p circuitū

[a]καὶ ἡμεῖς λαὸς τῆς μάς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.
Hodie si vocē eius audieritis: nolite obdurare
Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς Deu.3
corda vra: sīc in exacerbatione. Secūm die b.5.6.
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. Κατὰ τὴν ἡμέραν b.
tētationis in deserto: vbi tētauerūt me pres
Τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν.
Probauerūt me & viderūt opa mea: ōdraginta ānis
Ἐδοκίμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου, τεσσαράκοντα ἔτη
offensus fui gnationi huic. Et dixi: semp errāt
προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπα, ἀεὶ πλανῶνται τῇ
corde: ipsi no cognouerūt vias meas. Et iurauī in
καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου. Ὡς ὤμοσα ἐν
ira mea si introibūt in requiē meā:
τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου;

Laus cātici dauid: qñ dom[a] edificabat post
Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδόμητο μετὰ τὴν
captiuitatē. sine titulo apud hebreos. 95.
αἰχμαλωσίαν. ἀνεπίγραφος παρὰ Ἑβραίοις. 95.

Cantate dño cāticū nouū. cāte dño oīs 1.Pa.
Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα 16.c.
terra. Cāte dño: bndicite noī eius. An
σα ἡ γῆ. Ἄσατε τῷ κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εὐ
nūciate die de die salutare eius. Annūciate
αγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἀπαγγείλατε
iter gētes gloriā eius: in oibus pplis
τι ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ
mirabilia eius. Qñ magn[a] dño & laudabilis nimis: terri
θαυμάσια αὐτοῦ. Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φο
bilis est sup oēs deos. Qñ oēs dii
βερός ἐστιν ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ
gentiū demonia: dño aūt celos fecit
τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν.
Confessio & pulchritudo in ꝓspectu eius. sctimonia &
Ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἁγιασύνη καὶ
magnificēta in sctificatione eius. Afferte do
μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. Ἐνέγκατε τῷ κυ
mino patrie gentiū: afferte dño gloriā & ho
ρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τι
norē. Afferte dño gloriā noī eius: tollite ho
μήν. Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε δω
stias & introite in atria eius. Adorate
ρεὰς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ. Προσκυνήσατε
dñm in atrio sctō eius: cōmoueat a facie
τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευέσθω ἀπὸ προσώπου
eius vniuersa tra. Dicite in gētibus: q dño re-
αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι κύριος ἐβα-
gnauit: & enī correxit orbē terre: q nō cōmo-
σίλευσε, καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευ-
uebit: iudicabit pplos in eqtate. Letēt cēli
θήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. Εὐφραίνεσθωσαν οὐρανοὶ
et exultet terra: cōmoueat mare: & plenitu
καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευέσθω ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρω
do eius. Gaudebūt cāpi: & oia q̄ in eis: tunc
μα αὐτῆς. Χαρήσεται τὰ πεδία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε
exultabūt oia ligna syluē: A facie 95.
ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ, Ἀπὸ προσώπου
dñi: q̄ venit: qñ venit iudicare terrā. Judicabit orbē ter
κυ, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμέ
re in eqtate: & pplos in veritate sua. Psalmus
νην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ. Ψαλμὸς τῷ
dauid qñ terra ei[a] restituta ē. sine titulo apud hebreos. 96
Δαυίδ, ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ κατῳκίσθη. ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 95

Dñs regnauit: exultet terra: lętētur
Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφραινέσθω
insule multe. Nubes & caligo i circuitu eius: iustitia
σαν νῆσοι πολλαί. Νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύ
et iudicīū correctio sedis eius. Ignis ante
νη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Πῦρ ἐνώπι
ipm p̄cedet: & inflāmabit i circuitu
ον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ οοοοοοοοο

inimicos eius. Alluxerūt fulgura eius orbi
τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Εφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκου
terre: vidit ꝛ cōmota est terra. Mōtes sicut cera fluxerūt
μένη, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκη-
a facie dñi: a facie dñi oīs
σαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου κυρίου πά-
terre. Annūciauerūt celi iusticiā eius:
σης τῆς γῆς. Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
et viderūt oēs ppli gloriā eius. Cōfundātur
καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. Αἰσχυνθήτω
oēs q̄ adorāt sculptilia: q̄ gloriātur
σαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώ
in simulachris suis. Adorate eū oēs
μενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Προσκυνήσατε αὐτῷ πάν-
angeli eius. Audiuit ꝛ letata est sion: ꝛ
τες ἄγγελοι αὐτοῦ. Ἤκουσε καὶ εὐφράνθη ἡ σιών, καὶ ἡ
exultauerūt filie iude: ꝓpter iu-
γαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς ἰουδαίας, ἕνεκεν τῶν κρι-
ditia tua dñe. Qm̄ tu dñs altissim⁹ sup oēm
μάτων σου κύριε. Οτι σὺ κύριος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν
terrā: nimis exaltatus es sup oēs deos: Qui
γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. Οἱ
Amos 5.d. diligitis dñm: odite mala: custodit dñs
ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε πονηρά, φυλάσσει κύριος
aīas sctōꝝ suoꝝ: de manu pctōris libe
τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσε-
rabit eos. Lux orta est iusto: ꝛ rectis cor-
ται αὐτούς. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρ-
de letitia. Letamini iusti in dño: ꝛ cō-
δία εὐφροσύνη. Εὐφράνθητε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξο-
fitemini memorie sctificationis eius.
μολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

Psalmus dauid 97.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. 97.

Cantate dño canticū nouū: q̄ mirabilia fe-
Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποί-
cit dñs. Saluauit eū dextera eius. ꝛ brachiū
ησεν ὁ κύριος. Εσωσεν αὐτὸν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. καὶ ὁ βραχί-
sctū eius. Notū fecit dñs salutare suū:
ων ὁ ἅγιος αὐτοῦ. Εγνώρισε κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ,
in cōspectu gentiū reuelauit iusticiā suā.
ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
recordat⁹ est mīe sue iacob: ꝛ verita-
Εμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθεί-
tis sue domui israel. Viderūt oēs ter-
Esaie. 52.c. ας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ ἰσραήλ. Εἴδοσαν πάντα τὰ πέ-
mini terre salutare dei nr̄i. Iubilate
ρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Αλαλάξατε
deo oīs terra: cātate ꝛ exultate ꝛ psallite.
τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε.
Psallite dño in cithara: in cithara ꝛ voce psalmi:
Ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ,
in tubis ductilibus: ꝛ voce tube cornee. Iubi
ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης. Αλα-
late in cōspectu regis dñi. Moueat ma-
λάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου. Σαλευθήτω ἡ θά-
re ꝛ plenitudo eius: orbis fraꝝ ꝛ oēs
λασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ
qui habitāt in eo. Flumina plaudēt manu si-
κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπιτο-
mul: mōtes exultabūt a cōspectu dñi: qm̄ ve-
αυτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρ-
ē.95. nit: qm̄ venit iudicare terrā. Iudicabit orbē fraꝝ in iu-
χεται, ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δι-
stitia: ꝛ ppl̄os in eq̄tate. Psalm⁹ dauid 98.
καιοσύνη, καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. 98.

Dominus regnauit: irascant ppli: q̄ se-
Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ καθή-
des sup cherubim: moueatur terra. Dñs in
μενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. Κύριος ἐν
sion magn⁹: ꝛ excelsus est sup oēs
σιὼν μέγας, καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας

hostes eius. Appuerūt
fulgura eius orbi: vidit
& cōtremuit terra. Mō-
tes sicut cera tabefacti
sunt a facie dñi: a facie
dominatoris omnis
terre. Annūciauerūt celi
iustitiā eius: & viderūt
oēs populi gloriā eius.
Confundantur vniuer-
si qui seruiunt sculptili:
qui gloriātur in idolis:
adorate eum oēs dii.
Audiuit
& letata est siō: & exul-
tauerunt filie iude
propter iudicia tua do-
mine. Tu enim
dñs excelsus sup om-
nem terram: vehemen-
ter eleuatus es sup oēs
deos. Qui diligitis
dominum odite malū:
custodit animas
sanctorū suorū: de ma-
nu impiorum eruet eos
Lux orta est iusto: &
rectis corde letitia.
Letamini iusti in dño:
& confitemini
memorie sctē ei⁹. 98.

Psalmus.

Cantate domino cā-
ticū nouum quia
mirabilia fecit: saluauit
sibi dextera eius
& brachiū sctūm eius.
Notum fecit dominus
salutare suū: in cōspe-
ctu gētiū reuelauit iusti-
tiā suā. Recordatus est
mīe sue & veritatis sue
domui israel: viderunt
oēs fines terre salutare
dei nostri. Iubilate
domino omnis terra
vociferamini: & lauda-
te & canite. Cātate do-
mino in cithara: in ci-
thara & voce carminis.
In tubis & clangore
buccine iubilate
coram rege dño. To-
net mare
& plēitudo eius: orbis
& hitatores eius.
Flumina plaudēt ma-
nu: simul mōtes
laudabunt. Ante dñm
quia venit iudicare
terram: iudicabit or-
bem in iustitia
& populos in equitati-
bus. 99.

Dominus regnauit
commoueantur popu-
li: sessor cherubim
concutiatur terra. Do-
minus in sion
magnus: & excelsus ē
super omnes

צָרָיו׃ הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאַתָה
וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃ הָרִים כַּדּוֹנָג נָמַסּוּ
מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ׃ הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ
כָל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃ יֵבֹשׁוּ כָּל
עוֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים
הִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים׃ שָׁמְעָה
וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתַּגֵּלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה
לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה׃ כִּי אַתָּה
יְהוָה עֶלְיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מְאֹד
נַעֲלֵיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים׃ אֹהֲבֵי
יְהוָה שִׂנְאוּ רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת
חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃ אוֹר
זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה׃
שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה וְהוֹדוּ
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃ מִזְמוֹר xcviij.
שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ כִּי
נִפְלָאוֹת עָשָׂה הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ
וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃ הוֹדִיעַ יְהוָה
יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃
זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
רָאוּ כָל אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ׃ הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ
פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ׃ זַמְּרוּ לַיהוָה
בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה׃
בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְהוָה׃ יִרְעַם הַיָּם
וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃
נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ כָף יָחַד הָרִים
יְרַנֵּנוּ׃ לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לִשְׁפֹּט
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק
וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃
יְהוָה מָלָךְ xcix.
יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים
תַּנּוּט הָאָרֶץ׃ יְהוָה בְּצִיּוֹן
גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל

צור אור
רָאָה חול
דנג מסס
אדן
נגד רָאָה
כָּבַד בּוּשׁ
עָבַד הָלַל
שָׁחָה
שָׂמַח גול
בָּנָה
עָלָה
רוע
חסד נצל
צדק
יָדָה
זמר
שור
פָּלָא יָשַׁע
יָמִין זָרַע
יָדַע
אָמַן
רָאָה
רוע
כִּנּוֹר
חָצֵר שָׁפַר
רוע פָּנָה
רָעַם מָלֵא
מָחָה רָנַן
בוא
שָׁפַט
יָשַׁר
רָגַז כְּרֻב
נוט
גָּדַל רוּם

Pătíua.he. Ter.heb. ps.c.ci. Trăsla.B.Vie. Trăs.Gre. lxx.cũ ínterp.latina.

populos. Cõfiteantur noi tuo magno: qñ terribile ẽt scm est: ẽt honor regis iudiciũ diligit. Tu parasti directiones: iudiciũ et iustitiã in iacob tu fecisti. Exaltate dñm deũ nr̃m: ẽt adorate scabellũ pedũ eius: qñ sanctũ est. Moyses ẽt aaron in sacerdotib⁹ eius: ẽt samuel inter eos q̃ invocant nomẽ eius. Invocabãt dñm: ẽt ipse exaudiebat eos. In colũna nubis loq̃batur ad eos: custodierũt testimonia eius & p̃ceptum qd dedit illis. Dñe deus nr̃ tu exaudisti eos: deus propitius fuisti eis & vltor super cõmutationibus eorũ. Exaltate dñm deũ nr̃m: & adorate in mõte sancto eius: qm sanctus dominus deus nr̃.

Psalmꝰ p cõfessiõe. 100

IVbilate domino omnis tra. Seruite domino in letitia: ingredimini coram eo in laude. Scitote quoniã dominus ipse est deus: ipse fecit nos & ipsius sumus: populus eius & grex pascue ei⁹. Ingredimini portas eius in gratiarum actione atria eius in laude: confitemini ei benedicite nomini eius. Quia bonus dominus in sempiternum misericordia eius: & vsq; qd generationẽ & generationem fides eius.

Dauid psalmus. 101.

MIsericordiã & iudiciũ cãtabo: tibi domine psallam. Erudiar in via perfecta: cõmqñ venies ad me: perambulabo in simplicitate cordis mei in medio domus mee. Non ponã coram oculis meis verbũ belial: facientem declinatiões odiui: nec adhesit mihi. Cor prauũ recedet a me: malum nesciam. Loquẽtẽ in abscõdito contra proximũ suum hunc interficiã: superbũ oculis & latum corde cũ hoc esse nõ potero. Oculi mei ad fideles terre vt habitẽt mecũ: ambulans in via

הָעַמִּים׃	יודו	שִׁמְךָ	גָּדוֹל
populos.	Cõfiteantur	noi tuo	magno:
τοὺς λαοὺς.	Ἐξομολογησάσθωσαν	τῷ ὀνόματί σου	τῷ μεγάλῳ,
נוֹרָא	כִּי	קָדוֹשׁ	הוּא׃
& terribile	qm	scm	est:
ὅτι φοβερὸν	καὶ ἅγιόν	ἐστι,	
וְעֹז	מֶלֶךְ	מִשְׁפָּט	אָהֵב
ẽt honor regis	iudiciũ	diligit:	
καὶ τιμὴ βασιλεῖ	κρίσιν	ἀγαπᾷ.	
אַתָּה	כּוֹנַנְתָּ	מֵישָׁרִים	מִשְׁפָּט
Tu	parasti	directiones:	iudiciũ
Σὺ ἡτοίμασας	εὐθύτητας,	κρίσιν	
וּצְדָקָה	בְּיַעֲקֹב	אַתָּה	עָשִׂיתָ׃
et iustitiã	in iacob	tu	fecisti.
καὶ δικαιοσύνην	ἐν Ἰακὼβ	σὺ	ἐποίησας.
רוֹמְמוּ	יְהוָה	אֱלֹהֵינוּ	וְהִשְׁתַּחֲווּ
Exaltate	dñm	deũ nr̃m:	ẽt adorate
ὑψοῦτε	κύριον	θεὸν ἡμῶν,	καὶ προσκυνεῖτε
לַהֲדוֹם	רַגְלָיו	קָדוֹשׁ	הוּא׃
scabellũ	pedũ eius	qm	sanctũ est.
τῷ ὑποποδίῳ	τῶν	ποδῶν	αὐτοῦ,
מֹשֶׁה	וְאַהֲרֹן	בְּכֹהֲנָיו	וּשְׁמוּאֵל
Moyses	ẽt aaron	in sacerdotib⁹	ẽt samuel
Μωυσῆς	καὶ Ἀαρὼν	ἐν τοῖς	ἱερεῦσιν
בְּקֹרְאֵי	שְׁמוֹ	קֹרְאִים	אֶל
inter eos	q̃ invocant	nomẽ	eius.
αὐτοῦ,	καὶ Σαμουὴλ	ἐν τοῖς	ἐπικαλουμένοις
יְהוָה	וְהוּא	יַעֲנֵם׃	
Invocabãt	dñm:	ẽt ipse	exaudiebat eos.
τὸ ὄνομα	αὐτοῦ.	Ἐπεκαλοῦντο	τὸν κύριον,
בְּעַמּוּד	עָנָן	יְדַבֵּר	אֲלֵיהֶם
In colũna	nubis	loq̃batur	ad eos.
καὶ αὐτὸς	ἐν στύλῳ	νεφέλης	ἐλάλει
שָׁמְרוּ	עֵדֹתָיו	וְחֹק	נָתַן
custodiebãt	testimonia	eius	ẽt p̃ceptum
πρὸς αὐτούς.	Ὅτι ἐφύλασσον	τὰ μαρτύρια	αὐτοῦ,
לָמוֹ׃	יְהוָה	אֱלֹהֵינוּ	אַתָּה
qd dedit illis.	Dñe deus nr̃	tu	
καὶ τὰ προστάγ-	ματα	αὐτοῦ ἃ ἔδωκεν	αὐτοῖς. Κύριε ὁ θεὸς
עָנִיתָם	אֵל	נֹשֵׂא	הָיִיתָ
exaudisti eos:	deus	propitius	fuisti
ἡμῶν σὺ ἐπή-	κουες	αὐτῶν,	ὁ θεὸς σὺ ἐυίλατος ἐγένου
לָהֶם	וְנֹקֵם	עַל	כָּל
eis	& vltor	super	
αὐτοῖς,	καὶ ἐκδι-	κῶν	ἐπὶ
עֲלִילוֹתָם׃	רוֹמְמוּ	יְהוָה	אֱלֹהֵינוּ
cõmutationibus	eorũ.	Exaltate	dñm
πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα	αὐτῶν.	Ὑψοῦτε	κύριον
וְהִשְׁתַּחֲווּ	לְהַר	קָדְשׁוֹ	כִּי
ẽt adorate	in mõte	sancto	eius: qm
θεὸν ἡμῶν,	καὶ προσκυνεῖτε	εἰς ὄρος	ἅγιον αὐτοῦ,
קָדוֹשׁ	יְהוָה	אֱלֹהֵינוּ׃	
sanctus	dominus	deus nr̃.	
ὅτι ἅγιος	κύριος	ὁ θεὸς	ἡμῶν.

Psalmus dauid in cõfessione. 99.
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἐξομολόγησιν. ϙϑ.

IVbilate	deo	omis	terra: seruite
Ἀλαλάξατε	τῷ θεῷ	πᾶσα	ἡ γῆ, δουλεύσατε τῷ κυ-
mino in leticia.	Introite	in cõspectu	eius in exultatio-
ρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ.	Εἰσέλθατε	ἐνώπιον	αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιά-
ne: scitote qm	dñs	ipse est	deus nr̃. Ipse fe-
σει, γνῶτε ὅτι	κύριος	αὐτός ἐστιν	ὁ θεὸς ἡμῶν. Αὐτὸς ἐποί-
cit nos:	ẽt nõ nos.	nos	& populus eius ẽt ouce
ησεν ἡμᾶς,	καὶ οὐχ ἡμεῖς.	ἡμεῖς δὲ	λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα
pascue eius.	Introite	ad portas	eius in cõfes-
νομῆς αὐτοῦ.	Εἰσέλθατε	εἰς τὰς	πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομο-
sione:	ad atria	eius	in hymnis. Cõfitemini
λογήσει,	εἰς τὰς	αὐλὰς	αὐτοῦ ἐν ὕμνοις. Ἐξομολογεῖ-
illi:	laudate	nomen	eius: qm suauis dñs:
σθε αὐτῷ,	αἰνεῖτε	τὸ ὄνομα	αὐτοῦ, ὅτι χρηστὸς κύριος,
in eternũ	mia	eius.	Et vsq; in gñationẽ ẽt gñã
εἰς τὸν αἰῶνα	τὸ ἔλεος	αὐτοῦ.	Καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γε-
tionẽ	veritas	eius.	
νεᾶς	ἡ ἀλήθεια	αὐτοῦ.	

Psalmus dauid 100.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ρ.

MIsericordiã ẽt iudiciũ cãtabo tibi dñe: psallã ẽt in- Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι κύριε, ψαλῶ καὶ συ-
telligã in via imaculata: qñ veniesad me. Perãbula- νήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, πότε ἥξεις πρός με. Διεπορευό-
bã in inocẽtia cordis mei in medio dom⁹ mee. Nõ μην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου. Οὐ
pponebã ante oculos meos rem iniustã: faciẽ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποι-
tes p̃uaricationes odiui. Non adhesit mihi cor οῦντας παραβάσεις ἐμίσησα. Οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία
prauũ: declinãtes a me malignũ nõ cognoscebã. σκαμβή, ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκεν.
Detrahentẽ secreto primo suo: hũc psc- Τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ τῶν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξε-
qbar. Superbo oculo ẽt insatiabili corde: cũ δίωκον. Ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τοῦ-
hoc nõ edebã. oculi mei ad fideles terre: τῳ οὐ συνήσθιον. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς,
vt sedeãt ipsi mecũ. Ambulans in via τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ. Πορευόμενος ἐν ὁδῷ

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

imaculata:hic mihi ministrabat. Bō hitabat in medio
ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς
domꝰ mee q̄ facit superbiā. Qui loqtur iniq̄ nō di-
οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν. Λαλῶν ἄδικα οὐ κα-
rexit in cōspectu oculoꝝ meoꝝ. In ma-
τευθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου. Εἰς τὰς πρω-
tutino interficiebā oēs pctōres terre: vt di-
ἰας ἀπώκτεινον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξο
sperderē de ciuitate dñi oēs operātes
λοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν
iniq̄tatē.
ἀνομίαν.

Ofo paupi: cū anxius fuerit:ꝛ coā
Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ, καὶ ἐναντί
dño effuderit precē suā 101.
ον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ. ρόε.

Infra. 142. Oie exaudi oōnes meā: ꝛ clamor
Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή
meꝰ ad te veniat. Non auertas faciē tuā
μου πρὸς σὲ ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου
a me In q̄cūq; die tribulor: inclina ad me aurē
ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι, κλῖνον πρός με τὸ οὖς
tuā: in q̄cūq; die invocauero te: velociter exaudi
σου, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν
me. Quia defecerūt sicē fumus dies mei: ꝛ ossa
μου. Ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ
Infra. 137. mea sicē cremiū aruerūt. Percussus fuꝫ vt fenū:
μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν. Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος,
et aruit cor meū: q̄ oblitus sum cōdere
καὶ ἐξηράνθη καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν
panē meū. A voce gemitus mei adhesit
τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ
os meū carni mee. Similis facꝰ sū pelicano solitudio: facꝰ
ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου. Ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ἐγέ
sum sicut nycticorax in domicilio. Vigilaui ꝛ facꝰ
νην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπεδίῳ. Ἠγρύπνησα καὶ ἐγενό
sum sicē passer solitarꝰ in tecto. Tota die
μην ὡς στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματος. Ὅλην τὴν ἡμέραν
exprobrabāt mihi inimici mei: ꝛ q̄ laudabāt me aduersū me
ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ
iurabāt. Quia cinerē tanq̄ panē māducabā: ꝛ poculū
ὤμνυον. Ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἐφαγον, καὶ τὸ πόμα
meū cū fletu miscebā. A facie ire
μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων. Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς
tue ꝛ indignatiōis tue: q̄ eleuās allisisti me.
σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέῤῥαξάς με.
Dies mei sicē vmbra declinauerūt: ꝛ ego sicē fe
Αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, κἀγὼ ὡσεὶ χόρ-
nū arui. Tu aūt dñe in eternū pmanes: ꝛ
τος ἐξηράνθην. Σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ
memoriale tuū in ḡnationē ḡnationē. Tu exurgēs mi
τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Σὺ ἀναστὰς οἰ-
sereberis sion: q̄ tēpus miserēdi ei⁹
κτειρήσεις τὴν σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ ἐλεῆσαι αὐτήν
tuus: q̄ venit tēpus. Qñ placuerūt seruis tuis
τόν, ὅτι ἥκει καιρός. Ὅτι ἐυδόκησαν οἱ δοῦλοί σου
lapideo eius: ꝛ terre ei⁹ miserebāt̄.
τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι.
Et timebūt gētes nomē dñi: ꝛ oēs
Καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ πάντες
reges terre gloriā tuā. Quia edifica-
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τὴν δόξαν σου. Ὅτι οἰκοδομή-
bit dñs sion: ꝛ videbit in gloria sua.
σει κύριος τὴν σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.
Respexit in oōnes humiliū ꝛ
Ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ
nō spreuit precē eoꝝ. Scribatur hec in
οὐκ ἐξουδένωσεν τὴν δέησιν αὐτῶν. Γραφήτω αὕτη εἰς
ḡnone altera: ꝛ ppls q̄ creabit laudabit do-
γενεὰν ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κύ-
minū. Quia prospexit de excelso sctō suo: dñs de
ριον. Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ

Trāsla.B.Hie.

simpliciter hic minis-
trabit mihi. Nō hitabit
in medio domus mee
faciēs dolum: loquens
mēdaciū nō placebit cō-
spectu oculorū meo-
rū. Mane pdā oēs ipi-
os terre: vt interficiā
ciuitate dñi vniuersos
qui opantur iniq̄tatē.
Oro pauperi cū anxius fuerit & coram do
mino fuderit eloquium
suum. 102.
Omine exaudi ora-
tionē meā: & cla
mor meus ad te vēiat.
Nō abscōdas facie tua
ma me in die tribula-
tiōis mee: inclina ad me
aurē tuā: in quacunq;
die inuocauero te velo-
citer exaudi me. Qñ
cōsūpti sunt sicut fum?
dies mei: & ossa mea q̄
si frixa cōtabuerunt.
Percussus est quasi fe
nū & arefactū ē cor me
um: quia oblitus sū co
medere panē meū. A
voce gemitus mei adhe
sit os meū carni mee.
Assimilatus sum peli-
cano deserti: factus sum
quasi bubo solitudinū.
Vigilaui & fui sicut auis
solitaria super tecto.
Tota die exprobrabāt
mihi inimici mei: exul-
tātes per me iurabant.
Quia cinerē sicut panē
comedi: & potū meū
cū fletu miscui. A facie
indignatiōis & ire tue:
quia eleuasti me & alli-
sisti me. Dies mei q̄si vm
bra inclinati sunt: & ego
q̄si fenū arui. Tu aūt do
mine in eternū pmānes:
& memoriale tuū in ge
neratione & generatio-
ne. Tu suscitās misere-
beris sion: quia tps ē vt
miserearis eius q̄m vēit
tps. Qñ placitos fe-
cerunt serui tui lapides
eius: & pulueres ei⁹ mi-
serabilē. Et timebūt gē
tes nomen dñi: & vni-
uersi reges terre gloriā
tuam. Quia edificabit
dominus sion: appebit
in gloria sua. Respexit
ad orationem vacui:
& nō despexit oratio-
nē eoꝝ. Scribātur hec
in generatione nouissi
ma: & populus qui cre
abitur laudabit domi-
num. Quoniam pros-
spexit de excelso facto
suo: dominus

Ter.heb. ps.cii. Pritiua.heb.

תָּמִים דֶּרֶךְ בְּתָם־לֵבָב אֶתְהַלֵּךְ בְּקִרְבְּבֵיתִי׃ לֹא־אָשִׁית
נֶגֶד עֵינָי דָּבָר בְּלִיָּעַל עֹשֵׂה סֵטִים שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק־בִּי׃
לֵב עִקֵּשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לֹא אֵדָע׃ מַלְשִׁנִי בַּסֵּתֶר רֵעֵהוּ
אֹתוֹ אַצְמִית גְּבַהּ־עֵינַיִם וּרְחַב־לֵבָב אֹתוֹ לֹא אוּכָל׃
עֵינַי בְּנֶאֱמְנֵי־אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים
הוּא יְשָׁרְתֵנִי׃ לֹא־יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר
שְׁקָרִים לֹא־יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי׃

לַבְּקָרִים אַצְמִית כָּל־רִשְׁעֵי־אֶרֶץ
לְהַכְרִית מֵעִיר יְהוָה כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃

cii.

תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי
יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ׃
יְהוָה שְׁמָעָה תְּפִלָּתִי
וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָּבוֹא׃ אַל
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר־לִי
הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר
עֲנֵנִי׃ כִּי כָלוּ בָעָשָׁן יָמָי וְעַצְמוֹתַי
כְּמוֹקֵד נִחָרוּ׃ הוּכָּה כָעֵשֶׂב וַיִּבַשׁ
לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל לַחְמִי׃
מִקּוֹל אַנְחָתִי דָּבְקָה עַצְמִי לִבְשָׂרִי׃
דָּמִיתִי לְקַאַת מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס
חָרָבוֹת׃ שָׁקַדְתִּי וָאֱהִיֶה כְּצִפּוֹר
בּוֹדֵד עַל־גָּג׃ כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי
אוֹיְבָי מְהוֹלָלַי בִּי נִשְׁבָּעוּ׃
כִּי אֵפֶר כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי וְשִׁקֻּוַי
בָּכִי מָסָכְתִּי׃ מִפְּנֵי זַעַמְךָ
וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃
יָמַי כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי כָּעֵשֶׂב
אִיבָשׁ׃ וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם
תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדוֹר וָדוֹר׃ אַתָּה
תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ
כִּי בָא מוֹעֵד׃ כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ
אֶת אַבְנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ׃
וְיִרְאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה
וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדֶךָ׃
כִּי בָנָה יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ׃
פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא בָזָה
אֶת תְּפִלָּתָם׃ תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר
אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלְלְיָהּ׃
כִּי הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קָדְשׁוֹ יְהוָה

Pritiua.he. Tex.heb. ps.ciii. Trāsla.B.Hie. Trās.Gre. lxx.cū interp.latina.

מִשָּׁמַיִם אֶל אֶרֶץ הִבִּיט׃ לִשְׁמֹעַ נֵאָנַת
אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה׃ אָסַר נָנָה
לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה וְתִהִלָּתוֹ כּוֹת הָלַל
בְּיִרוּשָׁלִָם׃ בְּהִקָּבֵץ עַמִּים יַחְדָּו קָבַץ
וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת יְהוָה׃ עִנָּה עָלַהּ
נִבְרַךְ כֹּחִי קִצַּר יָמָי׃ אֱמַר אֵלִי נוּחַ
אַל תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים חָצָה
שְׁנוֹתֶיךָ׃ לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ יוֹם שָׁנָה
וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמָיִם׃ הַמָּה יֹאבֵדוּ פָּנָה עָשָׂה
וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ אָבַד
כַּלְבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ׃ וְאַתָּה עָמַד כָּלָה
הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃ בְּנֵי לָנַשׁ חָלַף
עַבְדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ וְזַרְעָם לְפָנֶיךָ תָּמַם
יִכּוֹן׃ לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי cciii. כּוֹן
אֶת יְהוָה וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם
קָדְשׁוֹ׃ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה
וְאַל תִּשְׁכְּחִי כָּל גְּמוּלָיו׃ הַסֹּלֵחַ שָׁכַח גָּמַל
לְכָל עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל תַּחֲלוּאָיְכִי׃ חָלָה
הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיַּיְכִי הַמְעַטְּרֵכִי גָּאַל חָיָה
חֶסֶד וְרַחֲמִים׃ הַמַּשְׂבִּיעַ בַּטּוּב עָטַר שָׁגַע
עֶדְיֵךְ תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרָיְכִי׃ עָדָה חָדַשׁ
עֹשֶׂה צְדָקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטִים נָצַר שָׁפַט
לְכָל עֲשׁוּקִים׃ יוֹדִיעַ דְּרָכָיו עָשַׂק בָּצַע
לְמֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו׃ עָלַל
רַחוּם וְחַנּוּן יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב רָחַם חָנַן
חָסֶד׃ לֹא לָנֶצַח יָרִיב וְלֹא יִנְטֹר׃ רוּב נָטַר
לְעוֹלָם יָטוֹר׃ לֹא כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ נָמַל
וְלֹא כַעֲוֹנֹתֵינוּ גָּמַל עָלֵינוּ׃ כִּי כְגֹבַהּ שָׁמַיִם עַל
הָאָרֶץ גָּבַר חַסְדּוֹ עַל יְרֵאָיו׃ גָּבַר
כִּרְחֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב הִרְחִיק זָרַח עָבַר
כְּמוֹ אָב עַל בָּנִים רִחַם יְהוָה חָמַם פָּרַח
עַל יְרֵאָיו׃ כִּי הוּא יָדַע
יִצְרֵנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ׃ זָכַר אֱנוֹשׁ
אֱנוֹשׁ כֶּחָצִיר יָמָיו כְּצִיץ חָצַר יוֹם

[1]de celo [n]terram [o]contē=
platus est.[p] Vt audiret [oo]
[q]gemitum[r] vincti:[s] vt sol
ueret[t] filios[u] mortis. [oooo]
[x]Vt narretur[r] in sio[y]no=
mē[z] dñi: [b]& laudatio ei?
[c]in hierusalē. [d]Cū cōgre
gati fuerit[e] populi[f] simul:
[g]& regna[h] vt seruiāt[k] do=
mino.[l] Afflixit [oooooooo]
[m]i via[n] fortitudinē meā:
[o]abbreuiauit[p] dies meos.
[q]Dicā[r] deus meus[s] ne[t] ra=
pias me[u] in medio [x]dierū
meorū:[y] in gñatiōe [z] gña
tionū[a] anni tui.[b] A prin=
cipio[c] terrā[d] fundasti: [e]&
opus[f] manuū tuarū sunt
[g]celi.[h] Ipsi [i] peribunt[k] tu
aūt[l] stabis:[m] & oēs[n] quasi
vestimentū[o] atterentur:
[p]quasi pallium[q] mutabis
eos[r] & mutabūtur. [s]Tu
āt[t] ipse es:[u] & anni tui[x] nō
[y]deficiēt.[z] Filii[a] seruorum
tuorū[b] habitabūt: [c]& se=
mē eorū[d] añ faciē tuā[e] p=
seuerabit. [a]Dauid.103.
Benedic[a] aia mea [c]do
mino:[d] & oia[e] viscera
mea[f] noī [g]sctō eius. [h]Bñ=
dic[m] aia mea [o]domino:
[p]& noli[q] obliuisci [r] omni=
um[s] retributionū eius.
[t]Qui ꝓpiciatur[u] cunctis
[x]iniqtatib? tuis: [y]q sanat
[z]oēs[a] infirmitates tuas.
[b]Qui redimit[c] de corru=
ptiōe[d] vitā tuā: [e]& coroāt
te[f] mia[g] & miseratiōibus.
[h]Qui replet[i] bōis [k]orna=
mētū tuū: [l]innouabitur
[m]sicut aqle [n]iuuētus tua.
[o]Faciēs[p] iustitias[q] dñs: [r]&
iudicia[s] cūctis [t]qui calū=
nias sustinēt. [u]Notas fe=
cit[x] vias[y] suas[z] moysi: [a]filiis
[b]israel [c]cogitatiōes suas.
[d]Misericors [e]& clemēs
[f]dñs: [g]patiēs [h]& multe oo
[i]miseratiōis. [k]Non[l] in sē=
piternū[m] iudicabit:[n] ne=
q[o] in eternū[p] irascetur.
[q]Non[r] scdm pctā nostra
[s]fecit[t] nobis: [u]neq[x] secū
dū iniquitates nās[y] retri
buit[z] nobis. [a]Quātū[b] eni
[c]excelsius est[d] celum [e]a
[f]terra: tm[g] confortata est
[h]mia eius[i] sup[k] timentes
eū. [l]Quātū lōge ē[m] oriēs
[n]ab occidēte: tm[o] lōge fe
cit[p] a nobis[q] scelera nā.
[r]Sicut miseretur [oooooooo]
[s]pater[t] filiorum: [u]miser=
tus est[x] dominus [oooooooo]
[y]timentibus se. [z]Ipse[a] e=
nim[b] nouit [oooooooooooo]
[c]plasmationē nām: [d]re=
cordatus ē[e] qa[f] puluis [g]su
mus. [h]Hō[i] quasi herba:
[m]dies eius [n]sicut flos [oo]

celo in trā asperit. Ut audiret gemitū
ἐψαιοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπιβλεψαι. Τοῦ ἀκοῦσαι τὸν στεναγμὸν
cōpeditoꝝ: vt solueret filioꝝ interēpto
τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμέ
rū. Ut ānūtiēt in sion nomē dñi: t laudē
νων. Τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν σιὼν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ τὴν αἴνεσιν
eius in hierusalē. In cōuentēde pplos in
αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλήμ. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι λαοὺς ἐπὶτο
vnū: t reges vt seruiāt dño. Respōdit ei
αὐτό, καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. Ἀπεκρίνατο
in via virtutis sue: paucitatē dieꝝ meoꝝ nū
τῶν ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγ=
tia mihi. Ne revocēs me in dimidio dieꝝ meoꝝ: i gñatiōe
γειλόν μοι. Μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου, ἐν γενεᾷ
gñationū ānī tui. Initio tu dñe trā funda
γενεῶν τὸ ἔτος σου. Κατ' ἀρχὰς σὺ κύριε τὴν γῆν ἐθεμελί
sti: t opa manuū tuaꝝ sūt celi Ipsi Hebr.
ωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί. Αὐτοὶ 1.d.
peribūt: tu āt pmanes. Et oēs sicut vestimētū ve
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις. Καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον πα Ibidē
terascēt: t sicut opertoriū verteꝝ eos: t
λαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, καὶ
mutabūtur. Tu āt idē ipse es: t ānī tui nō de
ἀλλαγήσονται. Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλεί
ficiēt. Filij seruoꝝ tuoꝝ hitabūt: t
ψουσιν. Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ
semē eoꝝ in seculū dirigēt.
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

Psalmus dauid. 102.
Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ϱβ.

Benedic aia mea dño: t oia q̄ intra
Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντὸς
me sūt noī sctō eius. Benedic aia mea domi
μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύρι
no: t nolit obliuisci oēs retributiōes eius.
ον, καὶ μὴ ἐπιλαθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτ.
Qui ꝓpitiatur oibus iniqtatib? tuis: q sanat
Τὸν ἱλατευόμενον πάσας τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰώμενον
oēs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu
πάσας τὰς νόσους σου. Τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν
vitā tuā: qui coronat te in mia t miserationib?. Qui
ζωήν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς. Τὸν
replet in bono desideriū tuū: reno
ἐμπιμπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἀνακαι=
uabitur vt aquile iuuētꝰ tua. Faciēs mias dñs
νισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. Ποιῶν ἐλεημοσύνας κύρι
nus t iudiciū oib? iniuriā patiētib?. Notas fecit
ος καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. Ἐγνώρισε τὰς ὁ=
vias suas moysi: filiis israel voluntates
δοὺς αὐτοῦ τῷ μωυσῆ, τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ τὰ θελήματα
suas. Miserator t miserēs dño: lōganimis t
αὐτοῦ. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ
multū misericors. Nō in finē irascet: neq̄ in eter
πολυέλεος. Οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶ
nū cōminabit: nō ꝑm iniqtates nr̄as fecit nobis: neq̄
να μενεῖ, οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ
scdm pctā nr̄a retribuit nobis. Quīm scdm
κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν. Ὅτι κατὰ
altitudinē celi a trā corroborauit dño mi
τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ
sericordiā suā sup timētes se. Quātū di
λεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Καθέσον ἀπέ
stat ortus ab occidēte: lōge fecit a nobis
χουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς
iniqtates nr̄as. Sicut miserē pr̄ filios: misertus ē
ἀνομίας ἡμῶν. Καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱούς, ᾠκτείρησε
dño timētib? se. Quīm ipe cognouit
κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ
figmētū nr̄m: recordatus ē qm puluis sumus. Homo
πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη ὅτι χοῦς ἐσμέν. Ἄνθρωπος
sicut fenū: dies eius tāq̄ flos
ὡσεὶ χόρτος, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ ἄνθος [oooooooo]

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.	ps.ciiij.	Latina.he.
agri sic efflorebit. Quia spūs pträsiuit in il	°agri[p]sic[q]florebit.[r]Quia [s]spiritus[t]pertrāsiuit [u]eū	°צִיץ		°הַשָּׂדֶה°כֵּן°יָצִיץ׃כִּי°רוּחַ°עָבְרָה ״ בּוֹ
lo: ⁊ nō subsistet: ⁊ nō cognoscet ampli⁹ locū su	[x]& nō subsistet:[r]& nō'co gnoscet eū[u]vltra [b] locus	°נָכַר°קום		°וְלֹא°יַכִּירֻנּוּ°עוֹד °מְקוֹמוֹ׃
um. Mia aūt dñi ab eterno ⁊ vsq⁹ in eternū sup	eius.[c]Mia āt[b]dñi [c] ab et no'& vsq⁹in eternū[b]sup	°עָלַם		°וְחֶסֶד°יְהוָה°מֵעוֹלָם°וְעַד °עוֹלָם°עַל
timētes eū. Et iustitia illius in filios	'timentes eum: [k]& iusti tia eius'in filiis [m] filiorū.			יִרְאָיו ׀ וְצִדְקָתוֹ°לִבְנֵי ״ בָנִים׃
filios:his qui seruāt testamētū eius: ⁊ memores sūt	[n]His qui custodiunt [o]pa ctū eius:[p]& recordantur	°נָרַת		°לִשְׁמְרֵי ׀ בְרִיתוֹ ׀ וּלְזֹכְרֵי ׀ פִּקֻּדָיו
mādator⁹ ipi⁹ ad faciēdū ea. Dñs in ce	[q]p̄ceptorū eius [r]ad facie da ea.[s]Dñs'in celo[t]stabi liuit[t]thronū suū: [r] & re gnū illius'oibus[s]dñabi tur.[b]Bñdicite[c]dñs[o]āge li eius:[f]fortes[r]robore[s]fa cientes[b]verbū eius:'obe dientes[b]voci[t]sermōis ei⁹.	°עָשָׂה°כון		°לַעֲשׂוֹתָם ׃ °יְהוָה °בַּשָּׁמַיִם °הֵכִין
lo parauit sedē suā: ⁊ regnū ipsius				כִּסְאוֹ ׀ וּמַלְכוּתוֹ °בַּכֹּל °מָשָׁלָה ׃
oībus dñatur. Bādicite dño oēs angeli		°לְאֹ°גְבר		°בָּרְכוּ°יְהוָה°מַלְאָכָיו°גִּבּוֹרֵי°כֹחַ °עֹשֵׂי
eius: potētes ⁊tute facientes ⁊bū illi⁹: ad audi		°לְקוֹל°עָשָׂה		°דְּבָרוֹ ׀ לִשְׁמֹעַ°בְּקוֹל °דְּבָרוֹ׃ ״ בָּרְכוּ
endū vocē sermonū eius. Bādicite dño		°שָׁרַת		°יְהוָה°כָּל°צְבָאָיו ׀ °מְשָׁרְתָיו °עֹשֵׂי
oēs ⁊tutes eius: ministri eius q̄ facitis		°רָצוֹן°עָשָׂה		°רְצוֹנוֹ׃ °בָּרְכוּ ״ °יְהוָה °כָּל °מַעֲשָׂיו
uolūtatē eius. Bādicite dño oīa opa e		°כָּל°מָקוֹם°מֶמְשַׁלְתּוֹ ׀ °בָּרְכִי°נַפְשִׁי		°אֶת°יְהוָה׃
ius: in oi loco dñatiōis eius bādic			ciiij.	
tu, ⁊ pfti tōpo tās diastolīs aūtou ⁊ulogei ā		°אֶת°יְהוָה ׀ °יְהוָה°אֱלֹהַי°גָּדַלְתָּ °מְאֹד		
aia mea dño.		°הוֹד °וְהָדָר °לָבָשְׁתָּ ׃ ״ °עֹטֶה ״ °אוֹר		
⁊uchḗ mou tō kúrion.		°כַּשַּׂלְמָה ׀ °נוֹטֶה °שָׁמַיִם °כַּיְרִיעָה׃		°נָטָה°יָרַע
Psalmus dō pro mūdi cōmēdatiōe. 103.		°הַמְקָרֶה °בַּמַּיִם °עֲלִיּוֹתָיו ׀ °הַשָּׂם		°קָרָה°עֲלִיָּה
Ψalmòs tō dáid ⁊pèr tās ⁊ kósmou susstásios. ey.		°שׂוֹם°רָכֻב		°עָבִים°רְכוּבוֹ ׀ °הַמְהַלֵּךְ °עַל°כַּנְפֵי°רוּחַ׃
Benedic aia mea dño: dñe deꝰ meꝰ		°הָלַךְ		
magnificat⁹ es vehemēter. Cōfessionē ⁊ decorē		°עֹשֶׂה°מַלְאָכָיו°רוּחוֹת°מְשָׁרְתָיו°אֵשׁ		°לֹהֵט׃ °יָסַד °אֶרֶץ °עַל °מְכוֹנֶיהָ ׀ °בַּל
⁊ualuēs sphódra. Exomologēsin ⁊ megalopr̄epeian		°כון		
indaisti. Amictus lumie sicē vestimēto: extēdēs		°מוט°עוֹלָם°וָעֶד׃ °תְּהוֹם °כַּלְבוּשׁ		°תְּהוֹם °כַּלָּבוּשׁ
⁊ndúsō. Anabalómenos fōs ōs imátion, ⁊ptḗnon		°כְּסִיתוֹ ׀ °עַל °הָרִים °יַעַמְדוּ °מָיִם׃		°כִּסִּיתָ°עָמַד
celū sicut pellē. Qui tegit i aquis supiora eius:		°מִן°גַּעֲרָתְךָ°יְנוּסוּן ׀ °מִן °קוֹל °רַעַמְךָ		°נוּס
⁊panō ōsei stégon. O sigrázon en ýdasi tà ⁊pērôa aú⁊,		°יֵחָפֵזוּן׃ °יַעֲלוּ°הָרִים °יֵרְדוּ°בְקָעוֹת		°חָפַז°עָלָה
qui ponit nubes ascēsum suū. Qui ābulat sup pē		°אֶל°מָקוֹם°זֶה °יָסַדְתָּ °לָהֶם׃ °גְּבוּל		°קוּם°נָבַל
nas vēti. Qui facit ag̃elos suos spūs: mīstros suos		°שַׂמְתָּ°בַּל°יַעֲבֹרוּן ׀ °בַּל°יְשֻׁבוּן °לְכַסּוֹת		°שׂוּם°עָבַר
ignē vrētē. Qui fundauit terrā sup basem su		°הָאָרֶץ׃ °הַמְשַׁלֵּחַ °מַעְיָנִים °בַּנְּחָלִים		°כָּסָה°שָׁלַח
am: nō cōmouebitur i seculū & iseculū. Abyſ		°עֵין°הֲלֹךְ		
so ampli⁹ vestimēto opuisti		°בֵּין °הָרִים °יְהַלֵּכוּן ׃ °יַשְׁקוּ °כָּל		°שָׁקָה
eā: sup mōtes stabūt aque. Ab increpatiōe tua		°חַיְתוֹ °שָׂדָי ׃ °יִשְׁבְּרוּ °פְּרָאִים		״ חָתָה°שָׁדָה
fugiēt: a voce tōitrui tui formidabūt. Ascen		°צְמָאָם׃ °עֲלֵיהֶם °עוף °הַשָּׁמַיִם		°שָׁבַר
dūt mōtes & descēdūt campi: ad locū quem		°יִשְׁכֹּנוּן ׀ °מִבֵּין °עֳפָאִים °יִתְּנוּ °קוֹל׃		°שָׁכַן°נָתַן
fundasti eis. Terminū posuisti quē nō ptrā		°מַשְׁקֶה °הָרִים °מֵעֲלִיּוֹתָיו ׀ °מִפְּרִי		°שָׁקָה°עָלָה
sibūt: nec reuertentur vt operiāt terrā. Qui		°מַעֲשֶׂיךָ °תִּשְׂבַּע °הָאָרֶץ ׃ °מַצְמִיחַ		°פָּרָה°עָשָׂה
imittis fōtes in cōuallibus: vt iter medios mō		°חָצִיר °לַבְּהֵמָה ״ וְעֵשֶׂב ״ °לַעֲבֹדַת		°שָׂבַע°צָמַח
tes fluāt. Vt bibant oīa		°הָאָדָם ׀ °לְהוֹצִיא °לֶחֶם °מִן °הָאָרֶץ׃		°חָצַר°יָצָא
animalia regionum: &		°וְיַיִן °יְשַׂמַּח °לְבַב °אֱנוֹשׁ ׀ °לְהַצְהִיל		°שָׂמַח°אֱנוֹשׁ
reficiat onager				°צָהַל

פָּנִים מְשַׁמֵּן וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ פָּנֶ֫יהוּ
יִסְעָדוּ יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה אַרְזֵי
לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע אֲשֶׁר שָׁם
צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים
בֵּיתָהּ הָרִים הַגְּבֹהִים לַיְעֵלִים
סְלָעִים מַחְסֶה לַשְּׁפַנִּים עָשָׂה
יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ
תָּשֶׁת חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה בּוֹ תִרְמֹשׂ
כָּל חַיְתוֹ יָעַר הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים
לַטָּרֶף וְלִבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם
תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן וְאֶל
מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן יֵצֵא אָדָם
לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד עָרֶב
מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה
עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ
זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם
רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם
גְּדֹלוֹת שָׁם אֳנִיּוֹת יִהַלֵּכוּן לִוְיָתָן
זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק בּוֹ כֻּלָּם אֵלֶיךָ
יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ תִּתֵּן
לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן
טוֹב תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף
רוּחָם יִנְוָעוּן וְאֶל עֲפָרָם יְשׁוּבוּן
תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי
אֲדָמָה יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם
יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו הַמַּבִּיט
לָאָרֶץ וַתִּרְעַד יִנַּע בָּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ
אָשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה
לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי יְעֻרַב עָלָיו שִׂיחִי
אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה יִתַּמּוּ
חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד
אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה
הַלְלוּיָהּ הודו לַיהוָה קְרָאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עַלִילוֹתָיו שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו
הִתְהַלְלוּ

faciem oleo: panis autem cor hominis confortat. Saturabūtur ligna campi: cedri libani quas plantauit. Ibi passeres nidificabūt: domus eius. Montes excelsi ceruis: petra refugium erinaciis. Fecit lunā in tpa: sol cognouit occasum suū. Posuisti tenebras & facta est nox: in ipsa pertransibūt oēs bestie silue. Catuli leonū rugiēteo ut rapiāt: & rapiant a deo escā sibi. Orto sol & cōgregati fūt: & in cubilib suis collocabūtur. Exibit hō ad opus suū: & ad operationē suā vsq ad vesperū. Quā magnificata sūt opa tua dne: oia in sapia fecisti. Impleta est terra creatione tua: hoc mare magnū & spaciosum. Illic reptilia qrū nō est numerus: animalia pusilla cū magnis. Illic naues pertranseunt: draco iste quē formasti ad illudēdū ei. Oia ad te expectāt: vt des cibū eis in tpe suo. Dante te illis colligent: aperiēte te manū tuā replebuntur bono. Abscondes vultū tuū & turbabuntur: auferes spīm eorū & deficiēt: & in puluerē suū reuertentur. Emittes spīm tuū & creabuntur: & instaurabis faciē tre. Sit gla dñi in sempiternū: letabitur dñs in opibus suis. Qui respicit terrā & tremet: tangit mōtes & fumabūt. Cantabo domino in vita mea: psallam deo meo quādiu sum. Placeat ei eloquiū meum: ego aūt letabor in dño. Deficiant peccatores de terra & impii vltra non sint: benedic anima mea domino.
Aleluia. 105.

Confitemini dño & invocate nomen eius: notas facite in populis cogitationes eius. Cātate ei & psallite ei: loqmini in vniuersis mirabilib eius. Exultate

facié in oleo: & panis cor hoīs cōfirmat. πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίας ἀνθρώπου στηρίζει. Saturabūtur ligna cāpi: cedri li- Χορταδήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ λι bani ḡo plātasti. Illic passeres nidificabūt: erodiῑ βάτου ἃς ἐφύτευσας. Ἐκεῖ στρουθία νοσσεύσουσι, ἡ ἐρωδιὸς domus dux est eaꝝ. Mōtes excelsi ceruis: κατοικία ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, petra refugiū erinaciis. Fecit lunā in πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς. Ἐποίησε σελήνην εἰς tpa: sol cognouit occasum suū. Posuisti tenebras & καιρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. Ἐσου σκότος καὶ facta est nox: in ipsa ptrānibūt oēs bestie silue: ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυ ue. Catuli leonū rugiēteo ut rapiāt: & ḡrant a μοῦ. Σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἁρπάσαι, καὶ ζητῆσαι πα deo escā sibi. Orto est sol & cōgre- ρὰ τῷ θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς. Ἀνατείλαντος ἡλίου καὶ συνή gati sūt: & in cubilib suis collocabūtur. Exi bit hō ad opus suū: & ad ope rationē suā vsq ad vesperū. Quā magnificata sūt opa tua dne: oia in sapia fecisti. Impleta est terra creatione tua: hoc mare magnū & spaciosum. Illic reptilia qrū nō est numerus: animalia pusilla cū magnis. Illic naues pertranseunt: draco iste quē formasti ad illudēdū ei. Oia ad te expectāt: vt des cibū eis in tpe suo. Dante te illis colligent: aperiēte te manū tuā replebuntur bono. Abscondes vultū tuū & turbabuntur: auferes spīm eorū & deficiēt: & in puluerē suū reuertentur. Emittes spīm tuū & creabuntur: & instaurabis faciē tre. Sit gla dñi in sempiternū: letabitur dñs in opibus suis. Qui respicit terrā & tremet: tangit mōtes & fumabūt. Cantabo domino in vita mea: psallam deo meo quādiu sum. Placeat ei eloquiū meum: ego aūt letabor in dño. Deficiant peccatores de terra & impii vltra non sint: benedic anima mea domino.
Aleluia. 104.

γασίαν αὐτοῦ ἕως ἐσπέρας. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου ē.91.
κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. Ἐπλήσθη ἡ γῆ τῆς
creatione tua: hoc mare magnū & spaciosum. κτίσεώς σου, ἅυτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος.
Illic reptilia qrū nō est numerus: animalia pusilla cū ma- Ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρὰ μετὰ με- 1.Pet
gnis. Illic naues pertranseūt: draco iste quē forma γάλων. Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος ὃν ἔπλα 16.c
sti ad illudēdū ei. Oia ad te expectāt: σας ἐμπαίζειν αὐτῷ. Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι,
vt des cibū eis in tpe: dante te il- δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν καιρῷ, δόντος σου αὐ-
lis: colligēt. Aperiēte te manū: τοῖς, συλλέξουσιν. Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμ
oia implebūtur bonitate: auertēte aūt παντα πλησθήσονται χρηστότητος, ἀποστρέψαντος δέ
te faciē: turbabūtur. Auferes spīm σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται. Ἀντανελεῖς τὸ πνεῦ
eoꝝ & deficiēt: & in puluerē suū reuer μα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπι-
tentur. Emitte spīm tuū: & creabun- στρέψουσι. Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθή-
tur: & renouabis faciē terre. Sit glia σεται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ἡτω ἡ δόξα
dñi in seculū letabit dño in ope κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔρ
ribꝰ suis. Qui respicit in terrā & facit eā γοις αὐτοῦ. Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν
tremere: & tangit mōtes & fumigāt. Cantabo τρέμειν, ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται. Ἀσω τῷ
dño in vita mea: psallā deo meo ꝙdiu sum. κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. Infra
Jucundū sit ei eloquiū meū: ego vo delectabor in Ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ λαλιά μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ 145.
dño. Deficiāt peccatores a terra & iniq: itaꝫ vt κυρίῳ. Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε
nō sint ipsi: bndic aia mea dño. μὴ ὑπάρχειν αὐτούς, εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον.

Alleluia. 104.
Αλληλουϊα. ρδ'.

Confitemini dño: & invocate no- 1.Pa.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνο- 6.b.
men eius. Annūciate inter gētes opera e- μα αὐτοῦ. Ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐ Esaie.
ius: cātate ei & psallite ei. Narrate oia τοῦ, ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ. Διηγήσασθε πάν 12.b.
mirabilia eius: laudamini τα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἐπαινεῖσθε

in nole ſctō eius. Κατεκ cor querē-
ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Εὐφραινέσθω καρδία ζητούν-
tiū vīm: q̄rite vīm τ cōfirmamini. Que-
των τὸν κύριον, ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε. Zę-
rite facie eius semp: memētote mi-
τήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός, μνήσθητε τῶν θαυ-
rabiliū eius q̄ fecit. Prodigia eius τ iu-
μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε. Τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρί-
dicia oris eius Semen abraā ſerui e-
ματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα Ἀβραὰμ δοῦλοι αὐ-
ius: filij iacob electi eius. Ipſe dīus dē nr: in uni-
τοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. Αὐτὸς κς ὁ θς ἡμῶν, ἐν πά-
uerſa terra iudicia eius. Memor fuit in ſeculū teſta-
σῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθή-
mēti ſui: verbi qđ mādauit in mille gnationeꝫ: Ὃ διέ-
κης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς, Ὃν διέ-
poſuit abraā: τ turamēti ſui iſaac. Et ſta-
θετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ. Καὶ ἔστη-
tuit illud iacob in p̄ceptū: τ iſrael in te-
σεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς δια-
ſtamētū eternū. Dicens: tibi dabo terrā chanaā: funiculū
θήκην αἰώνιον. Λέγων, σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα
hereditatis vīe. Cum eſſent ipſi nūero modici: pau-
κληρονομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλι-
ciſſimi τ incole in ea. Et ptrāſierūt de gēte in gentē:
γοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος,
et de regno ad pplm alterū. Non reliqt hominē
καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον. Οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον
nocere eis: τ corripuit p eis reges. Ne-
ἀδικῆσαι αὐτούς, καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς. Μὴ
lite tāgere xpos meos: τ in pphetis meis no-
ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ
lite malignari. Et vocauit famē ſup terrā: oē firma-
πονηρεύεσθε. Καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶσι στηρ-
mētū panis cōtriuit. Miſit ante eos vi-
γμὴ ἄρτου συνέτριψεν. Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρω-
rum: in ſeruū venūdat ioſeph. Humiliauerūt in cōpedib⁹
πον, εἰς δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ. Ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις
pedes eius: ferrū ptrāſiit aia eius. Donec
τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρος διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Μέχρι
veniret verbū eius: eloquiū dīi inflāmauit
τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐ-
eum. Miſit rex τ ſoluit eū: princeps pplī
τόν. Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαοῦ
et dimiſit eū. Cōſtituit eum dīm domus ſue:
καὶ ἀφῆκεν αὐτόν. Κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
et p̄cipē oīs poſſeſſiōis ſue. Vt erudiret
καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ. Τοῦ παιδεῦσαι
p̄cipes eius ſīc ſemetipm: τ ſenes
τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
ei⁹ prudētiā doceret. Et ītrauit iſrael in egyptū: τ iacob
αὐτοῦ σοφίσαι. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἰακὼβ
accola fuit in tra cham Et aurit pplm ſuū vehe-
παῴκησεν ἐν γῇ Χαμ. Καὶ ἔὐξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφό-
mēter: τ firmauit eū ſup inimicos eius. Cō-
δρα, καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Με-
uertit cor eius vt odirēt pplm eius.
τέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτοῦ τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ,
vt dolū facerēt in ſeruos eius. Miſit mo-
τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Ἐξαπέστειλε Μωυσῆν
ſen ſeruū ſuū: aaron quē elegit ſibi. Po-
τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν ὃν ἐξελέξατο ἑαυτῷ. Ἔθετο
ſuit in eis verba ſignoꝝ ſuoꝝ: τ p-
ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τε-
digioꝝ ſuoꝝ in terra chā. Miſit tenebras τ obſcurauit:
ράτων αὐτοῦ ἐν γῇ Χαμ. Ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν,
quia exacerbauerūt ſermones ſuos. Cōuertit a-
ὅτι παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ. Μετέστρεψε τὰ ὕ-
quas eoꝝ in ſanguinē: τ occidit piſces eoꝝ.
δατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.
Edidit tra eoꝝ ranas in penetralib⁹
Ἐξέβρυσεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους ἐν τοῖς ταμείοις τῶν ...

in nomine ſctō eius: le-
tetur cor querentium
dīm. Querite dīm & vir-
tutem eius: querite
facie eius iugiter. Re-
cordamini mirabiliū ei⁹
q̄ fecit ſignorū & iudi-
ciorū oris eius. Semen
abraam ſerui eius: filii
iacob electi eius. ...
Ipſe dīus deus noſter:
in vniuerſa terra ...
iudicia eius. Recorda-
tus eſt in eternū pacti e
ius: verbi qđ p̄cepit in
mille gīationeꝫ. Quod
pepigit cū abraā: & iu
ramenti ſui cum iſaac.
Et firmauit illud cū ia-
cob in legē: cū iſrael in
pactū ſempiternū. Di
ces: tibi dabo ...
terrā chanaā: funiculū
hereditatis vīe. Cū eſ-
ſent viri pauci: modici
& aduene in ea. ...
Et trāſierūt de gēte in
gētem: & de regno ...
ad populū alterū. Nō
dimiſit hominem ...
vt noceret eis: & corri-
puit pro eis reges. ...
Nolite tangere xpos
meos: & pphetas meos
nolite affligere. Et vo-
cauit famē ſup terrā:
oēm virgā panis cōtri
uit. Miſit ante facie eo-
rū virū: in ſeruū venū
datus eſt ioſeph. Affli-
xerūt in cōpedibus pe
des eius: in ferrū venit
aia ei⁹. Vſq; ad tp̄s do-
nec veniret ſermo eius:
eloquiū dīi pbauit e-
um. Miſit rex & ſoluit
eū: princeps populorū
& dimiſit illū. Poſuit e
um dīm domui ſue: &
pricipem in omni poſ-
ſeſſiōe ſua. Vt erudiret
pricipes eius ſm volū-
tatē ſuā: & ſenes ei⁹ ſa-
pientiam doceret. Et in
greſſus ē iſrl in egyptū:
& iacob aduena fuit in
terra chā. Et creſcere fe
cit pplm ſuū nimis: &
roborauit eū ſup hoſtes
eius. Cōuertit cor eoꝝ
vt odio haberent pplm
eius: vt doloſe agerent
cōtra ſuos illius. Miſit
moyſe ſeruū ſuū: aaron
quē elegit. Poſuit in eis
verba ſignoꝝ ſuoꝝ: &
portētoꝝ ſuoꝝ in terra
chā. Miſit tenebras &
cōtenebrauit: & nō fue
rūt icredули verbis eius.
Cōmutauit aq̄s eoꝝ in
ſanguinē: & occidit piſ-
ces eoꝝ. Ebulliuit tra

שָׂמַח נִפְשׁ	בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי	
עֹז	יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְשׁוּ	
פָּנֶה תָּמִד	פָּנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר	
פָּלָא מִפְתָּ	עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ: זֶרַע	
שָׁפַט שָׂה	אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:	
נָגַה נָתַד	הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ	
כְּרִת	מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ	
	דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת	
שָׁבַע	אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:	
עָמַד	וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל	
עֹלָם נָתַן	בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת	
הָיָה	אֶרֶץ כְּנַעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתָם	
מְתֵי מְסָפָר	מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:	
גּוּר הָלַךְ	וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה	
מָלַךְ נָגַע	אֶל עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם	
יָכַח	לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:	
נָגַע מָשַׁח	אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל	
נָבָא רוּץ	תָּרֵעוּ: וַיִּקְרָא רָעָב עַל הָאָרֶץ כָּל	
כָּרָא נָטָה	מַטֵּה לֶחֶם שָׁבָר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם	
פָּנָה מָכַר	אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: עִנּוּ בַכֶּבֶל	
עָנָה	רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד	
בּוֹא	עֵת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה	
יָתַר	צְרָפָתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיְתִּירֵהוּ	
פָּתַח שׁוּם	מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: שָׂמוֹ אָדוֹן	
אָדוֹן בַּיִת	לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ: לֶאְסֹר	
שׂוּר חָכַם	שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וְזִקְנָיו יְחַכֵּם: וַיָּבֹא	
בּוֹא	יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ	
גּוּר	חָם: וַיְפֶר אֶת עַמּוֹ מְאֹד	
פָּרָה	וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו: הָפַךְ לִבָּם	
עָצַם צוּר	לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: שָׁלַח	
נָכַל	מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:	
שׂוּם אוֹת	שָׂמוּ בָם דִּבְרֵי אֹתֹתָיו וּמוֹפְתִים	
נָפַת חָשַׁךְ	בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁיךְ	
מָרָה	וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הָפַךְ אֶת	
מוּת דָּגָה	מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת דְּגָתָם:	
שָׁרַץ אֶרֶץ	שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בַּחַדְרֵי	

מַלְכֵיהֶם: אֲשֶׁר וַיַּךְ עֲרֹב נְגִינִים בוא כֵּן
נְבָל נְבוֹלָם: נָתַן נִשְׁמֵיהֶם בָּרָד
אֵשׁ לֶהָבוֹת נַאֲרְצָם: וַיַּךְ נַפְנָם נָכָה
וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ נְבוֹלָם: שָׁבַר
אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין רָבָה
מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם סָפַר אָכַל
וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּךְ כָּל פָּרָה
בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: נָכָה
וַיּוֹצִיאֵם נֶכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בְּשִׁבְטֵיהוּ יָצָא
מִצְרַיִם שָׂמַח יָצְאָתָם כִּי נָפַל
נָפַל פַּחְדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׂ עָנָן
לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: שָׁאַל סָבַב אור
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: נוּעַ שָׁבַע
פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ זוּב
בַּצִּיוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת דְּבַר צִיָּה
קָדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיּוֹצִא יָצָא
עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: שוש רָנַן
וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל נָתַן יגע
לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ יָרַשׁ עָבַר
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ: שָׁמַר יָרֵחַ
cvi. הַלְלוּיָהּ הוֹדוּ לַיהוָה נָצַר יָדָה
כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: מִי עָלַם
יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְהוָה יַשְׁמִיעַ כָּל גָּבַר
תְּהִלָּתוֹ: אַשְׁרֵי שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט שָׁמַע
עֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת: זָכְרֵנִי יְהוָה שָׁפָט
בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי בִּישׁוּעָתֶךָ: רָצָה יָשַׁע
לִרְאוֹת בְּטוּבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמֹחַ רָאָה בָּחַר
בְּשִׂמְחַת גּוֹיֶךָ לְהִתְהַלֵּל עִם הָלַל
נָחַלְתֶּךָ: חָטָאנוּ עִם אֲבוֹתֵינוּ חָטָא
הֶעֱוִינוּ הִרְשָׁעְנוּ: אֲבוֹתֵינוּ עָוָה רָשַׁע
בְּמִצְרַיִם לֹא הִשְׂכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ שָׂכַל פָּלָא
לֹא זָכְרוּ אֶת רוֹב חֲסָדֶיךָ וַיַּמְרוּ רָבַב מָרָה
עַל יָם בְּיַם סוּף: וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן יָשַׁע
שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת גְּבוּרָתוֹ: וַיִּגְעַר יָדַע גָּבַר
בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרָב וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהוֹמוֹת חָרַב תָּהַם
כַּמִּדְבָּר: וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא יָדָה שָׂנֵא

eorū tranas: i cubilibus regū ipſorū: Dixit & venit muſca oīmoda: ſciniſes in vniuerſo termino eorū. Dedit pluuias eorū grandinē: ignē flāmātē in terra ipſorū. Et peuſſit vineā eorū & ficū eorū: & cōfregit lignum finiū eoꝝ Dixit & venit locuſta: & bruchus cuius non erat numerus. Et comedit oēm fenū in terra eorū: & deuorauit fructū terre eorū. Et peuſſit oē primogenitū in terra eorū: primitias vniuerſi partus eorū. Et eduxit eos cū argēto & auro: & nō erat in tribubus eorū infirmus. Letata eſt egyptus cum egrederētur: qm irruerat terror eoꝝ ſup eos. Expādit nubē in tēctoriū: & ignem vt luceret nocte. Petierūt & adduxit ortygometrā: & pane celi ſaturauit eos. Apuit petram & fluxerūt aq: cucurrerūt in aridis flumina. Quia recordatus eſt verbi ſci ſui cū abraā ſeruo ſuo. Et eduxit populū ſuū exultatiōe: i laude electos ſuos. Et dedit eis tras gētiū: & labores tribuū poſſederūt. Vt cuſtodirent cerimōias eius: & leges eius ſeruarent. Aleluia Aleluia. 106.

Onfitemini dño qm bonꝰ: qm in ſeculū bonis: qm ſin ſeculū ſeculi. Quis loq̃tur fortitudies dñi: auditas faciet oēs laudes eius Bti q cuſtodiūt iudiciū & faciūt iuſtitiā oi tpe. Recordare mei dñe i reppiciatiōe ppli tui: viſita me i ſalutari tuo. Vt videā bona electoꝝ tuoꝝ: & leter in letitia gētis tue: & exultē cū hereditate tua. Peccauim cū pribus nris: iniq̃ fecimus & impie egim. Patres nri in egypto nō intellexerūt mirabilia tua nō ſunt recordati multitudinis mie tue: & adiracūdiā puocauerūt ſup marei in mari rubro. Et ſaluauit eos pp nomē ſuū: vt oñderet fortitudinē ſuā. Et cōminatus ē mari rubro & aruit: & traduxit eos p abyſſos q̃ſi in deſerto. Et ſaluauit eos de manu odi-

regū ipſoꝝ. Dixit: & venit cynomia: & ſcinifes in βασιλέων αὐτῶν. Εἶπεν, καὶ ἦλθε κυνόμυια, καὶ σκνῖπες ἐν oibus finib eoꝝ. Posuit pluuias eoꝝ grādinē: πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, ignē cōburentē in terra ipſoꝝ. Et peuſſit vine πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπελους eoꝝ & ficulneas eoꝝ: & cōtriuit oē lignū finiū eoꝝ. Dixit & venit locuſta: & bruch: cui nō erat numerus. Et comedit oē fenū in terra eoꝝ: & oē primogenitū in terra eoꝝ: primitias oīs laboris eoꝝ. Et eduxit eos in argēto & auro: & non erat in tribub eoꝝ infirm. Letata eſt egyptus in egreſſione eoꝝ: qz incubuit timor eoꝝ ſup eos. Expādit nūbē in ptectiōnē eis: & ignē vt luceret eis per noctē. Petierūt & venit coturnix: & panē celi ſaturauit eos. Diſrupit petrā: & fluxerūt aque: abierūt in ſiccis flumina. Quia memor fuit verbi ſci ſui: qm ad abraā pueri ſui. Et eduxit pplm ſuū in exultatione: & electos ſuos in leticia. Et dedit illis regiones gentiū: & labores pplorū poſſederūt. Vt cuſtodiāt iuſtificatiōes eius: & legē eius requirāt. Alleluia. Alleluia 105.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος αὐτοῦ. Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; Μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ. Μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφραίνεσθαι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου. Ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου, οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου. Καὶ παρεπίκραναν ascendēteo in rubro mari: & ſaluauit eos ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς propter nomē ſuū. Vt notā faceret potētiā ſuā ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ: & increpuit rubrū mare & exicca eſt. Et τοῦ, καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐξηράνθη. Καὶ eduxit eos in abyſſo ſic in deſerto: ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ, ooooooooo

Exo. 12.d.

Iudith 13.c.

Infra. 117.

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina. Trāsla.B.Hie. Tex.heb.p̄s.cvi. Pāritua.he.

et saluauit eos de manu odientis. Et redemit
καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντος. Καὶ ἐλυτρώσατο
eos de manu inimicoꝝ. Operuit aq̄ tribulā-
αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβον-
exo. 14.6. teo eos: ex eo ex eis nō remānit. Et crediderūt
τας αὐτούς, εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. Καὶ ἐπίστευσαν
verbo eius: et cantauerūt laudē eius. Cito fecerūt
τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἦσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ. Ἐτάχυναν
obliti sunt operū eius: nō sustinuerūt cōsiliū e-
ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐκ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐ-
ius. Et cōcupierūt cōcupiscētiā in deserto: et tentauc-
τοῦ. Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρα-
runt deū in inaquoso. Et dedit eis petitionē
σαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐ-
ipoꝝ: misit saturitatē in alas eoꝝ. Et irri
τῶν, ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ πα-
tauerūt moysen in castris: aaron sctiꝫ
ρώργισαν τὸν μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ, τὸν ἀαρὼν τὸν ἅγι-
dñi. Aperta ē terra: deglutiuit dathan: et operuit sup
ον κυρίου. Καὶ ἠνοίχθη γῆ καὶ κατέπιε δαθὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ
11.16. 4. cōgregatiōē abirō. Et exarsit ignis in synagoga
τὴν συναγωγὴν ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐ-
eoꝝ: flāma cōbussit peccatores. Et fecerūt vitulū
τῶν, φλὸξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς. Καὶ ἐποίησαν μόσχον
in oreb: et adorauerūt sculptile. Et mutauerūt
ἐν χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ. Καὶ ἠλλάξαντο
gloriā suā in similitudinē vituli comedētis fenū. Et
τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἐσθίοντος χόρτον. Καὶ
obliti sunt deū q̄ saluat eos: q̄ fecit
ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώσαντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαν-
magnalia in egypto: Mirabilia in terra chā: terribilia
τος μεγάλα ἐν αἰγύπτῳ, θαυμάσια ἐν γῇ χάμ, φοβερὰ
in mari rubro. Et dixit vt disperderet eos:
ἐπὶ ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Καὶ εἶπεν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς,
si nō moyses electus eius stetisset in cōfractōe in cōspectu
εἰ μὴ μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον
ei⁹: vt auerteret ira eius: ne disperderet
αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι
eos. Et p nihilo hūerūt trā desiderabilē: nō cre
αὐτούς. Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, οὐκ ἐπί-
diderūt vbo eius. Et murmurauerūt in tabernacu
στευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν ταῖς σκηνώμα-
lis suis: nō exaudierūt vocē dñi. Et eleua-
σιν αὐτῶν, οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου. Καὶ ἐπῆ-
uit manū suā sup eos: vt psterneret eos in
ρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν
deserto: Et vt deiceret semē eoꝝ in
τῇ ἐρήμῳ, Καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς
nationib⁹: et dispgeret eos in regionib⁹. Et ini-
ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. Καὶ ἐτε-
tiati sunt beelphegor: et comedert sacrificia mortuoꝝ.
λέσθησαν τῷ βεελφεγώρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν.
Et irritauerūt eū in adiuētionibus suis: et
Καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ
multiplicata ē in eis ruina. Et stetit phineeo et placauit
ἐπλάσθησαν ἐν αὐτοῖς πτῶσις. Καὶ ἔστη φινεὲς καὶ ἐξιλάσατο
et cessauit q̄satio: et reputatū ē ei ad iusti
τὸ, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιο-
tiam: in gñationē et gñationē vsq; in sempiternū. Et ir-
σύνην, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ παρ-
ritauerūt eū ad aquā cōtradictionis: et veratus ē
ώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώθη
moyses ꝓpter eos. Quia exacerbauerūt spm eius
μωυσῆς δι' αὐτούς. Ὅτι παρεπικράναν τὸ πνεῦμα αὐ-
et: et diuisit in labijs suis. Nō vi-
τοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ. Οὐκ ἐξω
perdiderūt gētes q̄s dixit dñs illis: et cōmixti
λόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ εἶπεν κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐμίγη-
sunt int gētes et didicerūt opa eoꝝ. Et
σαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ
seruierūt sculptilib⁹ eoꝝ:
ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, ooooooooooooooo

eruitis: ⁹& redemit eos ᵉde manu ᶠinimici. ᵍEt opuit
ʰaqua ⁱhostes eorū: ʰvn⁹ ⁱexipsis ᵐnon ⁿsuperfuit.
ᵒEt crediderunt ᵖverbis eius: ᵍcecinerūt qꝫ laudē eius. ʳCito ˢobliti sunt ᵗo
perū illius: ᵘnec ᵛexpecta uerūt ʷvolūtatē eius. ˣEt
desiderauerūt ʸdesideriū ᶻin deserto: ᵃ& tētauerūt
ᵇdeū ᶜin solitudie. ᵈEt de
dit ᵉeis ᶠpetitionē ipsorū:
ʰ& misit ⁱtenuitatē ᵐin a-
nimam eorū. ⁿEt zelati
sunt ᵒmoysen ᵖin castris:
ᵍaarō ʳsctiꝫ ˢdñi. ᵗApta ē
ᵘterra ᵛ& deuorauit ʷ da-
thā: ˣ& opuit ʸsynagogā
ᶻabiron. ᵃEt succensus ē
ᵇignis ᶜin synagoga eo-
rum: ᵈflamma ᵉexussit ᶠi-
pios. ᵍFecerunt ʰvitulū ⁱi
oreb: ʲ& adorauerūt ᵏ cō
flatile. ˡEt mutauerunt
ᵐgloriā suā ⁿin similitudi
nem ᵒbouis ᵖ comedētis
ᵠfenum. ʳObliti sunt ˢdei
ᵗsaluatoris sui: ᵘqui fecit
ᵛmagnalia ʷin egypto.
ˣMirabilia ʸin terra ᶻchā:
ᵃterribilia ᵇsuper ᶜmari
ᵈrubro. ᵉDixit ergo ᶠvt
cōtereret eos: ᵍnisi ʰmoy
ses ⁱelectus eius ʲ stetisset
ᵏmedius ˡcontra faciem
illius: ᵐvt conuerteret ⁿin
dignationem eius ᵒvt nō
interficeret. ᵖEt despexe
runt ᵠterrā ʳdesiderabilē:
ˢnec ᵗcredidерūt ᵘsermo-
ni eius. ᵛEt murmurauer
runt ʷin tabernaculis sus
is: ˣnō ʸexaudierūt ᶻvocē
ᵃdñi. ᵇEt eleuauit ᶜmanū
ᵈsuā ᵉsup eos: ᶠ vt deiice
ret ᵍeos ʰin deserto. ⁱEt vt
deiiceret ʲsemen eorū ᵏin
gētibus: ˡ& dispgeret e-
os ᵐin terris. ⁿEt cōsecra-
ti sunt ᵒbeelphegor: ᵖ&
comederunt ᵠvictimas
ʳmortuorū. ˢEt cōcitaue
rūt eū ᵗin studiis suis: ᵘ&
pcussit ᵛeos ʷplaga. ˣSte-
tit ā ʸfinees ᶻ& diiudica
uit: ᵃ& retētā ē ᵇ pcussio.
ᶜEt reputatū est ᵈei ᵉad iu
stitiā: ᶠin gñatiōe ᵍ& gña
tiōe ʰvsq; in ⁱeternū. ʲEt
ᵏpuocauerunt ˡsup ᵐaquā
ⁿcōtradictōis: ᵒ& afflict⁹
ē ᵖmoyses ᵠpp eos. ʳQuia
ˢpuocauerūt ᵗspm eius:
ᵘ& precepit ᵛlabiis suis.
ʷNō ˣexterminauerunt
ʸpopulos ᶻquos ᵃdixit oo
ᵇdominus oooooooooooooo
ᶜillis. ᵈEt cōmixti sūt ᵉgē
tibus: ᶠ& didicerunt oooo
ᵍopera eorū. ʰEt ⁱseruie-
rūt ʲsculptilibus eorum:

וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד אוֹיֵב׃ וַיִּגְאָלֵם מִיַּד צָר׃ וַיְכַסּוּ מַיִם
כִּסָּה צוֹרְרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר׃ וַיַּאֲמִינוּ
יתר אֵמֶן בִּדְבָרָיו יָשִׁירוּ תְּהִלָּתוֹ׃ מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו לֹא חִכּוּ
עֲשָׂה תַּכָּה לַעֲצָתוֹ׃ וַיִּתְאַוּוּ תַּאֲוָה בַּמִּדְבָּר
נָסָה עָתָן וַיִּתֵּן לָהֶם שָׁלַח רָזוֹן בְּנַפְשָׁם׃
קָנָא מָתָה לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן
קָדוֹשׁ יְהוָה׃ תִּפְתַּח אֶרֶץ וַתִּבְלַע
בָּלַע כִּסָּה עֲדַת אֲבִירָם׃
יָצַת בָּעַר וַתִּצַּת עַל עֲדָתָם לֶהָבָה תְּלַהֵט
בָּעַר לָהַט רְשָׁעִים׃ עָשׂוּ עֵגֶל בְּחֹרֵב
שָׁחָה נָסַךְ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה׃ וַיָּמִירוּ אֶת
יקר כָּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב׃
נָצַר שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְּדֹלוֹת
יָשַׁע פְּלָא בְּמִצְרָיִם׃ נִפְלָאוֹת בְּאֶרֶץ חָם
יָרֵא אָמַר וַיֹּאמֶר כִּוּוֹנָה עַל יָם סוּף׃ וַיֹּאמֶר
שָׁמַד בָּחַר לוּלֵי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ
פָּנָה שׁוּב עָמַד בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חֲמָתוֹ
חָתַם שָׁחַת מֵהַשְׁמִידָם׃ וַיִּמְאֲסוּ בְּאֶרֶץ חֶמְדָּה
מָאַס אָבַן לֹא הֶאֱמִינוּ לִדְבָרוֹ׃ וַיֵּרָגְנוּ
רָגַן בְּאָהֳלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה׃
נָשָׂא נָפַל וַיִּשָּׂא יָדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם
אֵת דְּבַר בַּמִּדְבָּר׃ וּלְהַפִּיל זַרְעָם בַּגּוֹיִם
זָרַע צֶדֶק וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת׃ וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל
אֶכֶל מֵת פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים׃ וַיַּכְעִיסוּ
כָּעַס עֲלִילָה לָהֶם וַתִּפְרָץ בָּם מַגֵּפָה׃
פָּגַע בָּקַע וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר
עָמַד פָּלַל מַכָּה׃ וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה
חָשַׁב צֶדֶק לְעֹלָם וָעֶד עַד עוֹלָם׃ וַיַּקְצִיפוּ
רוּב רוּץ עַל מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע לְמֹשֶׁה
עָבַר טָרַח בַּעֲבוּרָם׃ כִּי הִמְרוּ אֶת רוּחוֹ
בָּטָא שָׂפָה וַיְבַטֵּא בִּשְׂפָתָיו׃ לֹא הִשְׁמִידוּ
שָׁמַד
אֶת הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
לָהֶם׃ וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ
עָרַב לָמַד מַעֲשֵׂיהֶם׃ וַיַּעַבְדוּ אֶת עַצַּבֵּיהֶם
עָשָׂה עָבַד

Pătiua.be.Tex.heb. p̃s.cvii. Trãsla.B.Iero. Trãs.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

וַיִּהְיוּ לָהֶם לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּזְבְּחוּ אֶת
בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנֹתֵיהֶם לַשֵּׁדִים׃
וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דַּם בְּנֵיהֶם
וּבְנֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לַעֲצַבֵּי כְנָעַן
וַתֶּחֱנַף הָאָרֶץ בַּדָּמִים׃ וַיִּטְמְאוּ
בְמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם׃
וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיְתָעֵב אֶת
נַחֲלָתוֹ׃ וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ
בָהֶם שֹׂנְאֵיהֶם׃ וַיִּלְחָצוּם
אויביהם וַיִּכָּנְעוּ תַּחַת יָדָם׃
פְּעָמִים רַבּוֹת יַצִּילֵם וְהֵמָּה יַמְרוּ
בַּעֲצָתָם וַיָּמֹכּוּ בַּעֲוֹנָם׃ וַיַּרְא
בְּצָרָתָם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם׃
וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב
חֲסָדָו׃ וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי
כָּל שׁוֹבֵיהֶם׃ הוֹשִׁיעֵנוּ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהֹדוֹת
לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ׃
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן
הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל
הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ׃

cvii.

הודו לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ יֹאמְרוּ גְאוּלֵי יְהוָה
אֲשֶׁר גְּאָלָם מִיַּד צָר׃ וּמֵאֲרָצוֹת
קִבְּצָם מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב מִצָּפוֹן
וְיָם׃ תָּעוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ
עִיר מוֹשָׁב לֹא מָצָאוּ׃ רְעֵבִים
גַּם צְמֵאִים נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטָּף׃
וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה בַּצַּר לָהֶם
מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יַצִּילֵם׃ וַיַּדְרִיכֵם
בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה לָלֶכֶת אֶל עִיר מוֹשָׁב׃
יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי
אָדָם׃ כִּי הִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ שֹׁקֵקָה
וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה מִלֵּא טוֹב׃ יֹשְׁבֵי
חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת אֲסִירֵי עֹנִי וּבַרְזֶל׃
כִּי הִמְרוּ אִמְרֵי אֵל וַעֲצַת עֶלְיוֹן

'& factũ est' eis 'in scãdalũ. 'Et immolauerunt oo
'filios suos' & 'filias suas
'demonibus. ooooooooooo
'Et effuderũt 'sanguinẽ
'innocẽtẽ: 'sanguinẽ 'filiorũ suorũ' & filiaꝝ sua
rũ: 'quos' immolauerũt
'sculptilibus' chanaã: '&
polluta est' terra' in san-
guinibus. 'Et coinquina
ti sunt' in opibus suis: '&
fornicati sunt 'in studiis
suis. 'Iratus est 'itaq; 'fu
ror' dñi 'in populũ suũ:
'& aboiatus est 'heredi-
tatẽ suã. 'Et dedit eos 'in
manu' gẽtiũ: '& dñati sũt
'eorũ' qui oderũt eos.
'Et afflixerunt eos 'ini-
mici sui: ' & hũiliati sunt
'sub' manu eorũ. ' Mul-
tis' vicibus' liberauit eos
'ipsi vero' puocauerũt' i
cõsiliis suis: '& humiliati
sunt' ppter iniqtates su-
as. 'Et vidit 'tribulatio-
nes eorũ: 'cũ exaudiret
'eos rogãtes. 'Et recor-
datus est' pacti sui' cũ eis
'& penituit eũ 'scdm mĺ
titudinẽ' mie sue. ' Et de
dit' eos' miserabiles' co
rã' oibus' q cepant eos.
'Salua nos' dñe' deus nr̃
'& cõgrega nos' de' gẽti
bus: 'vt cõfiteamur' no
mini' sctõ tuo: ' & cana
mus' laudem tuã. 'Bñdi
ctus' dñs' deus' israel' ab
'eterno' & vsq; in' etnũ:
' & dicet' ois' populus 'a
men. 'Aleluia. 107.

'Onfitemi' dño' qm̃
'bonus: 'qm̃ 'in et-
nũ' mia eius. ' Dicant' q
redẽpti sũt' a' dño: 'quos
'redemit' de manu' ho-
stis. ' Et de terris' cõgre-
gauit eos: 'ab oriente' &
occidẽte' ab aqlõe' & ma
ri. 'Errauerunt' in solitu-
dine' in deserta' via: ' ciui
tatẽ' que hĩtaretur' non
'replerũt. 'Esuriẽtes' &
'sitiẽtes: 'aĩa eorũ' in ipis
'deficiebat. 'Et clamaue
rũt' ad' dñm' in tribula-
tiõe' sua: 'de afflictõe eo
rũ' eripuit eos. 'Et duxit
illos' p viã' rectã: 'vt veni
rẽt' in' ciuitatẽ' hitabilẽ.
'Cõfiteãtur' dño' miam
eius: '& mirabilia eius' ĩ
filios' hoim. 'Quia' satu
rauit' animam' vacuam:
' & aĩam' esurientẽ' iple-
uit' bois. 'Habitantes in
'tenebris' & in vmbra oo
mortis' alligatos' inopia
'& ferro. 'Quia' puoca-
uerũt' sermones' dei: ' &

et factũ est illis in scandalũ. Et immolauerũt filios su-
καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐ-
os τ filias suas demonibꝰ. Et effudẽt
τῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις. Καὶ ἐξέχεαν
sãguinẽ innocẽtẽ: sãguinẽ filiorꝰ suorꝰ τ filiarꝰ: ꝙ sacrificauerũt
αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὃν ἔθυσαν τοῖς
sculptilibꝰ chanaã. Et infecta est terra in sãguinib': τ
γλυπτοῖς χαναάν. Καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, καὶ
polluta ẽ in opibus eoꝝ. Et fornicati sũt in adinuẽ
ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν, Καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτη-
tionibꝰ suis. Et iratꝰ est furore dñs in ppm su-
δεύμασιν αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐ-
um: τ abominatꝰ ẽ hereditatẽ suã. Et tradi-
τοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ παρέ-
dit eos in manꝰ inimicoꝝ: τ dñati sunt eoꝝ q
δωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
oderũt eos Et tribulauerũt eos inimici eoꝝ:
μισοῦντες αὐτούς. Καὶ ἐθλίβησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
et hũiliati sunt sub manibꝰ eoꝝ. Sepe li-
καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. Πολλάκις ῥυ-
berauit eos: ipsi aũt exacerbauerũt eũ in cõ
σατο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βου-
lio suo. Et hũiliati sunt in iniqtatibꝰ suis. Et
λῇ αὐτῶν. Καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν. Καὶ
vidit dñs cũ tribularent ipsi: cũ ipse exaudiret
εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβειν αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι
oռes eoꝝ. Et memor fuit testamẽti sui: τ pe-
τῆς δεήσεως αὐτῶν. Καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ με-
nituit eũ scm multitudinẽ mie sue. Et dedit
τεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν
eos in miam in cõspectu oim q ceperũt
αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευ-
eos. Saluos fac nos dñe dꝰ nr̃: τ cõgrega
σάντων αὐτούς. Σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνά-
nos de natiõibꝰ. Vt cõfiteamur noi
γαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν. Τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι
tuo sctõ: vt gloriemur in laude tua. Bene
σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. Εὐλο-
dictus dñs deus israel a seculo τ vsq; in
γητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ
seculũ: τ dicet ois ppls fiat fiat.
αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς γένοιτο γένοιτο.

Alleluia. 106.

Αλληλούϊα. ρε'.

Cõfitemini dño qm̃ bon': qm̃ in seculũ Judith
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ 13.6.
mia eius. Dicãt q redẽpti sunt a dño: quos re-
ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυ- Infra.
demit de manu inimici: τ de regiõibꝰ cõgregauit eos 117.
τρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ, καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐ-
os. Ab oriẽte: τ occidẽte: τ aq̃lone: τ mari:
τούς. Ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ, καὶ θαλάσσης,
errauerũt in solitudine in iaḋso. Ciuã ciuitatis hitaculi
ἐπλανήσαντο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀπύδρῳ. Ὁδὸν πόλεως κατοι-
nõ inuenerũt esurientes τ sitientes: aĩa eoꝝ in
κητηρίου οὐχ εὗρον πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν
ipsis defecit. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularent Infra.
αὐτοῖς ἐξέλιπεν. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι eo.
ipsi: τ de necessitatibꝰ eoꝝ eripuit eos. Et edurit
αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. Καὶ ὡδήγησεν
eos in viã rectã: vt irent in ciuitatẽ hitationis.
αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν, τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου.
Cõfitẽãtur dño mie ei': τ mirabilia
Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κῷ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια
eius filiis hoim. Quia satiauit aiaz inanẽ τ ani
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενὴν, καὶ ψυ-
mã esurientẽ satiauit bonis. Sedẽtes in tenebris τ
χὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. Καθημένους ἐν σκότει καὶ
vmbra mortis: vinctos in mẽdicitate τ ferro. Quia
σκιᾷ θανάτου, πεπηδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ. Ὅτι
eracerbauerũt eloquia dei: τ cõsiliũ altissimi
παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου

irritauerūt. Et humiliatū est in laboribꝰ cor eoꝝ: παρώξυναν. Καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, infirmati sūt ⁊ nō fuit qui adiuuaret. Et clamauerūt ad dñm cū ἠσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν tribularētur ipsi: ⁊ de necessitatibꝰ eoꝝ liberauit e τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐ os. Et eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis: ⁊ τοὺς. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ vincula eoꝝ distrupit. Confiteātur do τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυ ſuſtra. mino mie ceo: ⁊ mirabilia eius filijs ſ.eo. ρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν hominū. Quia cōtriuit portas ereas: ⁊ vectes ἀνθρώπων. Ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς ferreos cōfregit. Suscepit eos de via iniquitatis σιδηροῦς συνέλασεν. Ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας eoꝝ: pp ei⁹ iniustitias suas humiliati sunt. Πᾶν αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. Πᾶν escā abominata cit ala eoꝝ: ⁊ appropinquauit vsq; ad βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυ portas mortis. Et clamauerūt ad dñm cū tribularent λῶν τοῦ θανάτου. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι ipsi: ⁊ de necessitatibꝰ eoꝝ liberauit eos. Misit αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Ἀπέστει verbū suū. ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos λεν τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐρρύσατο αὐτὰς de interitionibꝰ eoꝝ. Confiteātur dño ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ mie ceo: ⁊ mirabilia eius filijs ho τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν minū. Et sacrificēt ei sacrificiū laudis: ⁊ annū θρώπων. Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγ tient opa eius in exultatione. Qui descendūt γειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. Οἱ καταβαί in mare in nauibus: facientes opationē in aqs νοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδα multis: Ipsi viderūt opa dñi: ⁊ mirabilia e σι πολλαῖς. Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου, καὶ τὰ θαυμάσια αὐ ius in pfundo. Dixit: ⁊ stetit spūs pcelle: ⁊ exaltati τοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώ sūt fluctus eius. Ascendūt vsq; ad celos: ⁊ de θη τὰ κύματα αὐτῆς. Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ κα scendūt vsq; ad abyssos. Alia eoꝝ in malis tabe ταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτή scebat: turbati sunt: moti sunt sic ebrius: ⁊ oīs κετο, ἐταράχησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ sapia eoꝝ deuorata ē. Et clamauerūt ad dñm cū tribula σοφία αὐτῶν κατεπόθη. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβε rent ipsi: ⁊ de necessitatibꝰ eoꝝ eduxit eos. Et σθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς. Καὶ statuit procellā: ⁊ sterit in aurā: ⁊ siluerūt fluctus ἔστησε τὴν καταιγίδα, καὶ ἔσιγησαν τὰ κύμα eius. Et letati sunt: qz siluerūt: ⁊ eduxit τα αὐτῆς. Καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι ἡσύχασαν, καὶ ὡδήγησεν eos in portū voluntatis eoꝝ. Cōfiteātur αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ domino mie ceo: ⁊ mirabilia eius filijs homi κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ nū. Exaltent eū in ecclesia plebis: ⁊ in cathe πων. Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ, καὶ ἐν καθέ dra senioꝝ laudēt eū. Posuit flumina δρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. Ἔθετο ποταμοὺς in desertū: ⁊ extimo aquarū in sitim. Terrā fructi εἰς ἔρημον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν. Γῆν καρπο ferā in salsugine: a malitia inhabitantiū in ea. Po φόρον εἰς ἅλμην, ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. Ἔθη suit desertū in stagna aquarū: ⁊ terrā sine aq̄ in exitus τὸ ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑ aquarū. Et collocauit illic esurientes: ⁊ cōstituerūt δάτων. Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστήσαντο ciuitates hitationis. Et seminauerūt agros: πόλεις κατοικίσεως. Καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς, ooooooo

cōsiliū excelsi blasphe mauerūt. Et hūiliauit i labore cor eoꝝ: cecide runt & nō erat qui adiu uaret. Et clamauerunt ad dñm i tribulatione sua: de angustiis eorū saluauit eos. Et eduxit eos de tenebris & vm bra mortis: & vincula eo rū distrupit. Cōfiteātur dño miam eius: & mi rabilia eius in filios ho minū. Quia contriuit portas ereas: & vectes ferreos cōfregit. Stulti pp viā sceleris eorū: & pp iniquitates afflicti. Oēm cibū aboiata est aia eorū: & accesse rūt ad portas mortis. Et clamauerūt ad dñm i tribulatiōe sua: de an guſtiis eoꝝ saluauit eos. Misit verbū suum & sanauit eos: & saluauit de iteritu eorū. Confiteātur dño miam eius: & mirabilia eius in filios hoim. Et īmolēt hostias grārū: & narrent opa eius in laude. Qui descēdūt mare in nauibus: facientes opus in aqūs multis: Ipsi vide runt opa dñi: & mirabilia eius in pfūdo. Dixit & surrexit ventus & tempestatis: & eleuauit gurgites eius. Ascēdūt in celū & descēdūt in abyſſos: anima eorum & in afflictiōe cōsumitur. Obstupuerūt & intre muerūt qſi ebrius: & vniuersa sapiētia eoꝝ ab sorpta ē. Clamauerūt āt ad dñm i tribulatione sua: & de angustia eoꝝ educet eos. Statuit turbinē in trāquillitatē: & silebūt fluctus eius. Et letabuntur qm quieue rūt & deducet eos ad portū quē voluerunt. Cōfiteātur dño miam eius: & mirabilia eius i filios hoim. Et exaltēt eū in ecclesia populi: & in cathedra seniorū laudēt eū. Pōet flumina in desertū: & fōtes aqrum in sitim. Terrā fructifera in salsuginem: malitia inhabitantiū in ea. pre malitia hitatorum eius. Ponet desertum in paludes aquarū: & terrā inuiā in fontes aquarū. Et collocabit ibi esurientes: & formabunt vrbem ad habitādum. Et serent agros

נָאֲצוּ׃ וַיִּכָּנַע בֶּעָמָל לִבָּם כָּשְׁלוּ
זָעַק צוּר וְאֵין עֹזֵר׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה בַּצַּר
צוּק יֹשִׁיעֵם׃ לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם׃
יָצָא אֹפֵל וְצַלְמָוֶת מוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק׃ יוֹדוּ לַיהוָה
חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃
בָּרַח כִּי שִׁבַּר דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי
בַרְזֶל גִּדַּע אִוִּלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם
וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ׃ כָּל אֹכֶל
תִּתְעָב נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי
מָוֶת׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה בַּצַּר לָהֶם
מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם׃ יִשְׁלַח
דְּבָרוֹ וִירְפָּאֵם וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם׃
יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי
אָדָם׃ וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וִיסַפְּרוּ
מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה׃ יוֹרְדֵי הַיָּם בָּאֳנִיּוֹת
עֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים׃ הֵמָּה
רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה וְנִפְלְאֹתָיו
בִּמְצוּלָה׃ וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ
סְעָרָה וַתְּרוֹמֵם גַּלָּיו׃ יַעֲלוּ
שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְהוֹמוֹת נַפְשָׁם
בְּרָעָה תִּתְמוֹגָג׃ יָחֹגּוּ וְיָנוּעוּ
כַּשִּׁכּוֹר וְכָל חָכְמָתָם תִּתְבַּלָּע׃
וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה בַּצַּר לָהֶם
וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם׃ יָקֵם סְעָרָה
לִדְמָמָה וַיֶּחֱשׁוּ גַּלֵּיהֶם׃ וַיִּשְׂמְחוּ
כִּי יִשְׁתֹּקוּ וַיַּנְחֵם אֶל מְחוֹז
חֶפְצָם׃ יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ וִירוֹמְמוּהוּ
בִּקְהַל עָם וּבְמוֹשַׁב זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ׃
יָשֵׂם נְהָרוֹת לְמִדְבָּר וּמוֹצָאֵי מַיִם
לְצִמָּאוֹן׃ אֶרֶץ פְּרִי לְמְלֵחָה
מֵרָעַת יֹשְׁבֵי בָהּ׃ יָשֵׂם מִדְבָּר
לַאֲגַם מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹצָאֵי
מָיִם׃ וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים וַיְכוֹנְנוּ
עִיר מוֹשָׁב׃ וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת

Pritiua.he. Ter.heb. pſ.cviii. Trāſla.B.Vie. Trāſ.Gre. lxx.cū interp.latina.

וַיִּטְּעוּ כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרִי תְבוּאָה׃ 'et plantabunt 'vineas: 'et facient 'fruges 'germina. 'Et bñdicet eis 'et multiplicabūtur 'nimis: 'et pecora eorū 'nō 'minuet. 'Imminuta ſunt ātur 'et afflicta 'pp āguſtiā 'mali 'et doloris. 'Effundet 'deſpectionē 'ſup 'pricipes: 'et errare eos faciet 'in ſolitudine 'deuia. 'Et ſublauauit 'pauperē 'de iopia: 'et pōet 'q̄ſi gregē 'familias. 'Videbūt 'recti 'et letabuntur: 'et oīs 'iniquitas 'contrahet 'os ſuum. 'Quis 'ſapiēs 'et cuſtodiet hec: 'et intelligēt 'miſericordias 'dñi!

וַיִּבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד וּבְהֶמְתָּם לֹא יַמְעִיט׃

וַיִּמָּעֲטוּ וַיָּשֹׁחוּ מֵעֹצֶר רָעָה וְיָגוֹן׃

שֹׁפֵךְ בּוּז עַל נְדִיבִים וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא דָרֶךְ׃

וַיְשַׂגֵּב אֶבְיוֹן מֵעֹנִי וַיָּשֶׂם כַּצֹּאן מִשְׁפָּחוֹת׃

יִרְאוּ יְשָׁרִים וְיִשְׂמָחוּ וְכָל עַוְלָה קָפְצָה פִיהָ׃

מִי חָכָם וְיִשְׁמָר אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי יְהוָה׃

'Cāticū 'pſalmi 'dd. 108.

שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד׃ cviii.

נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה אַף כְּבוֹדִי׃

עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר׃

אוֹדְךָ בָעַמִּים יְהוָה וַאֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים׃

כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ׃

רוּמָה עַל שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃

לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃

אֱלֹהִים דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אָעֱלֹזָה אֲחַלְקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃

לִי גִלְעָד וְלִי מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃

מוֹאָב סִיר רַחְצִי עַל אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי פְּלֶשֶׁת אֶתְרוֹעָע׃

מִי יְבִילֵנִי עִיר מְבֻצָר מִי נָחָנִי עַד אֱדוֹם׃

הֲלֹא אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃

הָבָה לָנוּ עֶזְרַת מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃

בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ׃ cix.

לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי תְהִלָּתִי אַל תֶּחֱרַשׁ׃

כִּי פִי רָשָׁע וּפִי מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ דִּבְּרוּ אִתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר וּדְבָרֵי שִׂנְאָה סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי חִנָּם׃

תַּחַת אַהֲבָתִי יִשְׂטְנוּנִי וַאֲנִי תְפִלָּה׃

וַיָּשִׁיתוּ עָלַי רָעָה

'& plantabunt 'vineas: 'et facient 'fruges 'germina. 'Et bñdicet eis 'et multiplicabūtur 'nimis: 'et pecora eorū 'nō 'minuet. 'Imminuta ſunt ātur 'et afflicta 'pp āguſtiā 'mali 'et doloris. 'Effundet 'deſpectionē 'ſup 'pricipes: 'et errare eos faciet 'in ſolitudine 'deuia. 'Et ſublauauit 'pauperē 'de iopia: 'et pōet 'q̄ſi gregē 'familias. 'Videbūt 'recti 'et letabuntur: 'et oīs 'iniquitas 'contrahet 'os ſuum. 'Quis 'ſapiēs 'et cuſtodiet hec: 'et intelligēt 'miſericordias 'dñi!

'Cāticū 'pſalmi 'dd. 108.

'Aratum 'cor meū 'deus: 'cantabo 'et pſallā 'ſed & 'gloria mea. 'Cōſurge 'pſalteriū 'et cithara: 'cōſurgā 'māe. 'Cōfitebor tibi 'in populis 'dñe: 'et cātabo te 'in natiōibus. 'Quīa 'magna 'ſup 'celos 'mia tua: 'et vſq; ad 'ethera 'veritas tua. 'Exaltare 'ſup 'celos 'deus: 'et ſuper 'omnem ooo 'terram 'gloria tua. 'Vt 'liberentur ooooooooooo 'dilecti tui: 'ſalua 'dexteram tua 'et exaudi me. oooo 'Deus 'locutus eſt 'in ſāctuario ſuo: 'gaudebo 'diuidā 'ſichem 'et vallē 'ſocoth 'dimetiar. oooooooo 'Meus ē 'galaad 'et meus eſt 'manaſſe: 'et ephraim 'virtus 'capitis mei: 'iuda 'dux meus. 'Moab 'lebes 'peluis mee: 'ſup 'idumeā 'pſiciā 'calciamētū meū: 'cū 'philiſtiim 'federabor. 'Quis 'deducet me in 'ciuitatē 'munitā: 'quis 'deducet me 'vſq; in 'idumeā! 'Nōne tu 'deus qui 'proieceras nos: 'et nō 'exieras 'deus 'in exercitibus nr̄is! 'Da 'nobis 'auxiliū 'in tribulatione: 'vana eſt ei 'ſalus ab 'homine. 'In deo 'erimus oo 'fortes: 'et ipſe 'conculcabit 'hoſtes noſtros.

'Victori 'dd 'ps. 109.

'Eus 'laudis mee 'ne 'taceas. 'Quīa 'os 'impii 'et 'doloſi 'contra me 'apertum eſt: 'locuti ſunt 'de me 'lingua 'mendacii. 'Et verbis 'odii 'circūdederūt me: 'et expugnauerunt me 'fruſtra. 'Pro eo quod eos 'dilige bā 'aduerſabantur mihi: 'ego aūt 'orabā. 'Et poſuerunt 'cōtra me 'malū

et plantauerūt vineas: τ fecerūt fructū natui
καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεν-
tatio. Et bñdixit eis: τ multiplicati ſūt nimis:
ματος. Καὶ ἐυλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληύνθησαν σφόδρα,
et iumēta eoꝝ nō minuit. Et pauci facti ſūt τ
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐμείωσεν. Καὶ ὀλιγώθησαν καὶ
vexati ſunt a tribulatiōe malox τ doloris. Effuſa ē cōtē-
ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης. Ἐξεχύθη ἐξουδέ-
ptio ſup pncipes eoꝝ: τ errare fecit eos in in
νωσις ἐπ' ἀρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβά-
ulo τ nō in via. Et adiuuit pauperē de inopia: τ poſuit
τῳ καὶ οὐχ ὁδῷ. Καὶ ἐβοήθησε πτωχῷ ἐκ πενίας, καὶ ἔθετο
ſīc oues familias. Videbūt recti τ letabūtur:
ὡς πρόβατα πατριᾶς. Ὀψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσον-
et oīs iniquitas oppilabit os ſuū. Quis ſapiēs
ται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. Τίς σοφὸς
et cuſtodiet hec: τ intelligēt miāe dñi: Bed.a
καὶ φυλάξει ταῦτα, καὶ συνήσουσι τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου; d.

Canticū pſalmi dauid. 107.

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ. ρζ.

Paratū cor meū deꝰ paratū cor meū: can
Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ᾄσο-
tabo τ pſallā in gloria mea. Exurge gloria mea: ex
μαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξε- 8.56.
urge pſalteriū τ cithara: exurgā diluculo. Cōfi-
γέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξο-
tebor tibi in ppls dñe: pſallā tibi in natiōib. Quia
μολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. Ὅτι
magna ſup celos mia tua: τ vſq; ad nu-
μεγα ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφε-
bes veritas tua. Exaltare ſup celos deus: τ
λῶν ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ
ſup oēm terrā gloria tua. Vt liberētur oi
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. Ὅπως ὑπερυψωθῶσιν οἱ ἀ-
lecti tui: ſaluū fac dextera tua τ exaudi me. Deꝰ
γαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς
locutus ē in ſcō ſuo: exultabo τ diuidā ſichē
ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψώσομαι καὶ διαμερίσω Σικι-
mā: τ cōuallē tabernaculox dimetiar. Meus ē ga
μα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. Ἐμός ἐστι γα
laad: τ meꝰ eſt manaſſes: τ ephraim ſuſceptio
λαάδ, καὶ ἐμός ἐστι μανασσῆς, καὶ ἐφραὶμ ἀντίληψις τῆς
capitis mei. Juda rex meꝰ: moab lebes
κεφαλῆς μου, Ἰούδας βασιλεύς μου, μωὰβ λέβης τῆς ἐλ-
ſpei mee. In idumeā extendā calciamētū meū:
πίδός μου. Ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου,
mihi alienigene ſubditi ſunt. Quis deducet me i ciuitatē
ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν
munitā: aut ꝺs deducet me vſq; in idumeā? Nōne
περιοχῆς, ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς ἰδουμαίας; Οὐχὶ
tu deus q repuliſti nos: τ nō exibis deus in
σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν
virtutibus nr̄is: Da nobis auxiliū de tribulatiōe: τ va
ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ μα
na ſalus hoīs. In deo faciemus virtutē: τ
ταία σωτηρία ἀνθρώπου. Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ
ipſe ad nihilū deducet inimicos nros.
αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

In finē pſalmus dauid. 108.

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ρη.

Eus laudē meā ne tacueris: qꝛ os
Ὁ θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι στό-
pctōris τ os doloſi ſup me aptū ē. Locu-
ματα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη. Ἐλά-
tiſunt aduerſum me lingua doloſa: τ ſmonib odii circū
λησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ, καὶ λόγοις μίσους ἐκύ-
dederūt me: τ expugnauerūt me gratis. Pro eo vt dile-
κλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγα-
gerēt me: detrahebāt mihi: ego aūt orabā. Et
πᾶν με, διεβάλλοί μι, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην. Καὶ
poſuerūt aduerſū me mala
ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ

Trās.Gre.ltr.cū interpre.latina.	Trāsla.B.Vie.	Tex.heb.p̄s.cit.	Pritina.heb.
pro bono: & odiū p dilectione mea. Constitue ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον sup eū pctōrem: & diabolus stet a dextris eius. ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Cum iudicatur ipse exeat pdēnatus: & ora- Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι κατακεκριμένος, καὶ ἡ πρό- tio eius fiat in peccatū. Fiant dies eius σευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι eius pauci: & episcopatū eius accipiat alter. Fiant ἀ Ψ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Γενηθή- filij eius orphani: & vxor eius vidua. Mu- τωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. Σα- tanteo trāsferant filij eius: & mendicet: λευόμενοι μετασκήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπαιτησάτω- ejiciātur de hitationib⁹ suis. Scrute- σαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. Ἐξερευνη- tur fenerator: ola q̄ sunt ei: & diri- σάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπα piant alieni labores eius. Non sit σάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρξάτω illi adiutor: neq; sit q̄ misereat pupillis ἀυτῷ ἀντιλήπτωρ, μὴ δὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς eius. Fiant nati eius in interitū: in gnatiōe ἀυτοῦ. Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολέθρευσιν, ἐν γενεᾷ vna deleat nomē eius. In mēorā redeat iniqtas μιᾷ ἐξαλειφθείη ἡ ἀνομία αὐτοῦ. Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν patrū eius in cōspectu dñi: & peccatū mris πατέρων αὐτοῦ ἐναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς eius nō deleatur. Fiant cōtra dñm sem ἀυτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη. Γενηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διαπα- per: & dispereat de terra memoria eoꝝ. Pro παντός, καὶ ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς ἡ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἀν- eo q̄ nō est recordatus facere miās: & psecutus est holem θ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον inopē & mēdicū: & cōpunctū corde morti πτωχὸν καὶ πένητα, καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανα- ficare. Et dilexit maledictionē & veniet ei: & noluit τῶσαι. Καὶ ἠγάπησε κατάραν καὶ ἥξει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠθέ- benedictionē: & elongabitur ab eo. Et indu λησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐνεδύ- it maledictionē sicē vestimētū: & intrauit sicut aq̄ in σατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ interiora eius: & sicut oleū in ossib⁹ eius. Fi- ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. Γέ- at ei sicē vestimentū q̄ opitur: & sicē zona q̄ νοιτο αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη ἣν semper pēngit. Hoc opus eoꝝ q̄ detrahūt διαπαντὸς περιζώννυται. Τοῦτο τὸ ἔργον τῶν διαβαλλόν- mihi a dño: & q̄ loquūtur mala aduersus ani των με παρὰ κυρίου, καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυ- mā meā. Et tu dñe dñe fac mecū: ppter nos χῆς μου. Καὶ σὺ κύριε κύριε ποίησον μετ' ἐμοῦ, ὅτι χρηστὸν τὸ ὄνο- men tuū: q: suauis mia tua. Libera me q: egenus ματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. Ῥῦσαί με ὅτι πτωχὸς et paup sum ego: & cor meū cōturbatū est intra me. καὶ πένης ἐγώ εἰμι ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τετάραχται ἐντός μου. Sicut vmbra cū declinat ipsa ablatus sum: excussus sum Ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλίναι αὐτὴν ἀπαρθήσομαι, ἐξετινάχθην sicē locuste. Genua mea infirmata sūt a ieiunio: & ὡσεὶ ἀκρίδες. Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ caro mea imutata est pp oleū. Et ego fact⁹ sum opprobriū illis: σάρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον. Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς, viderūt me: mouerūt capita sua. Adiua me dñe de⁹ me⁹: & sal ἐσείσαν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. Βοήθησόν μοι κύριέ ὁ θεός μου, καὶ σῶ uā fac me fm miam tuā. Et sciant q̄m man⁹ tua hec: & tu dñe σόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου. Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύ- fecisti eā. Maledicēt illi: & tu bñdices. Qui isurgūt ριός σας αὐτούς. Καταρέσθωσαν ἐκεῖνοι, καὶ σὺ εὐλογήσεις. Οἱ ἐπανιστάμε- in me cōfundātur: seru⁹ aūt tuus letabit⁹. Induātur νοί μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. Ἐνδυσάσθωσαν q̄i detrahūt mihi pudore: & operiātur sicē diploide ὁ διαβαλλόντές με ἐντροπὴν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα	'pro' bono: & odiū" p "dilectione mea. ooooooo °Cōstitue' sup eū ' ipiū: 'and Sathan" stet' a ooooooo "dextris eius. 'Cū fuerit iudicatus' exeat 'cōdem natus: "& oīo eius" sit' in pctīm. °Fiāt' dies eius ooo 'pauci: & ' episcopatum eius" accipiat' alter. 'Sint 'filii eius" pupilli: " & v- xor eius° vidua. ooooooo PInstabiles 'vagētur' fi- lii eius" & mēdicēt: 'and q̄- rātur" in parietinis suis. 'Scrutetur' exactor' vni uersa' q̄' habet: 'and diripi ant" alieni' labores eius. 'Non' sit' qui" eius' mise- reatur: 'nec' qui clemēs "sit° pupillis eius. 'Fiat 'nouissimū eius' iterit': "in gnatiōe' altera" delea tur' nomē eius. ' Redeat in memoriā' iniqtas' pa- trū eius' apd' dñm: "& i- niquitas' matris ei' nō 'deleatur. 'Sīt' cōtra' do- minū' sp: "& intereat" ā tra' memoria eoꝝ. 'Eo 'qd' nō" ē recordatus' fa cere" miam: ' & psecutus est' virū' inopē' & paupe rē: 'and cōpūctū' corde" vt interficeret. ' Et dilexit 'maledictionē' & vēiet ei ' & noluit ' bñdictionem ' & elongabitur" ab eo. " Et idutus ē" maledictio ne' q̄si vestimēto suo: 'and igredietur' q̄si aq̄ " i viscе ra eius' & q̄si oleū " i ossa ei'. 'Sit' ei' q̄si palliū quo "circūdatur: 'and q̄si cingu- lū quo' sp "accigit'. 'Hec ē' retri butio" his q aduer sātur mihi' a' dño: ' & qui loquūtur' ma lū" cōtra" a nimā meā. °Tu āt' dñe" d us' fac" mecū' pp " nomē tuū: 'qm' bōa ē' mia tua 'libera me. ' Qm' egen' " & paup' sū: 'and cor meū "vulneratū ē' intrīsecus. 'Quasi vmbra' cū incli- natur' abductus sū: " ex- cussus sum " q̄si locusta. °Genua mea' vacillaue- rūt" a ieiūio: ' & caro mea "imutata ē' absq; oleo. "Et ego' fctus sū' op,bri uz' illis: "videtes me" mo uerūt' caput suū. ° Adiu- ua me' dñe' deus meus: "salua me" fm miam tuā 'Et sciāt' q̄m' manus tua "hec: " tu" dñe" feciſti eā . "Maledicēt' illi: " & tu' bñ dices: " resiterūt' & cōfū dātur: ' seruus āt tuus' le- tabitur. ' Induantur' ad- uersarii mei' cōfusiōe: " & opiātur' quasi vestimēto	תַּחַת׳ טוֹבָה׳ וְשִׂנְאָה״ תַּחַת׳ אַהֲבָתִי׃
		הַפְקֵד׳ עָלָיו׳ רָשָׁע׳ וְשָׂטָן׳ יַעֲמֹד׳ עַל׳	
		יְמִינוֹ׃ בְּהִשָּׁפְטוֹ׳ יֵצֵא׳ רָשָׁע׳	
		וּתְפִלָּתוֹ׳ תְּהִיֶה׳ לַחֲטָאָה׃ יִהְיוּ׳ יָמָיו	
		מְעַטִּים׳ פְּקֻדָּתוֹ׳ יִקַּח׳ אַחֵר׃ יִהְיוּ	
		בָנָיו״ יְתוֹמִים׳ וְאִשְׁתּוֹ׳ אַלְמָנָה׃	
		וּנוֹעַ יָנוּעוּ׳ בָּנָיו׳ וְשָׁאֲלוּ׳ וְדָרְשׁוּ	
		מֵחָרְבוֹתֵיהֶם׃ יְנַקֵּשׁ׳ נוֹשֶׁה׳ לְכָל	
		אֲשֶׁר׳ לוֹ׳ וְיָבְזוּ׳ זָרִים׳ יְגִיעוֹ׃ אַל	
		יְהִי׳ לוֹ׳ מֹשֵׁךְ׳ חָסֶד׳ וְאַל״ יְהִי״ חוֹנֵן	
		לְיְתוֹמָיו׃ יְהִי׳ אַחֲרִיתוֹ׳ לְהִכָּרֵת	
		בְּדוֹר׳ אַחֵר׳ יִמַּח׳ שְׁמָם׃ יִזָּכֵר׳ עֲוֹן	
		אֲבֹתָיו׳ אֶל׳ יְהוָה׳ וְחַטַּאת׳ אִמּוֹ׳ אַל	
		תִּהְיֶה׳ מָחֳיָה׃ יִהְיוּ׳ נֶגֶד׳ יְהוָה׳ תָּמִיד״ וְיִכְרֹת	
		מֵאֶרֶץ׳ זִכְרָם׃ יַעַן׳ אֲשֶׁר׳ לֹא׳ זָכַר	
		עֲשׂוֹת׳ חָסֶד׳ וַיִּרְדֹּף׳ אִישׁ׳ עָנִי	
		וְאֶבְיוֹן׳ וְנִכְאֶה׳ לֵבָב׳ לְמוֹתֵת׃	
		וַיֶּאֱהַב׳ קְלָלָה׳ וַתְּבוֹאֵהוּ׳ וְלֹא׳ חָפֵץ	
		בִּבְרָכָה׳ וַתִּרְחַק״ מִמֶּנּוּ׃ וַיִּלְבַּשׁ	
		קְלָלָה׳ כְּמַדּוֹ׳ וַתָּבֹא׳ כַמַּיִם׳ בְּמֵעָיו	
		וְכַשֶּׁמֶן׳ בַּעֲצָמוֹתָיו׃ תְּהִי׳ לוֹ׳ כְּבֶגֶד	
		יַעְטֶה׳ וּלְמֵזַח׳ תָּמִיד׳ יַחְגְּרֶהָ׃ זֹאת	
		פְּעֻלַּת׳ שׂטְנַי׳ מֵאֵת׳ יְהוָה׳ וְלַדֹּבְרִים	
		רַע״ עַל״ נַפְשִׁי׃ וְאַתָּה׳ יְהוִה׳ אֲדֹנָי	
		עֲשֵׂה״ אִתִּי׳ לְמַעַן״ שְׁמֶךָ׳ כִּי׳ טוֹב	
		חַסְדְּךָ׳ הַצִּילֵנִי׃ כִּי׳ עָנִי׳ וְאֶבְיוֹן׳ אָנֹכִי	
		וְלִבִּי׳ חָלַל׳ בְּקִרְבִּי׃ כְּצֵל׳ כְּנָטוּתוֹ	
		נְעַרְתִּי״ נְנֹעַרְתִּי״ כָּאַרְבֶּה׃ בִּרְכַּי	
		כָּשְׁלוּ׳ מִצּוֹם׳ וּבְשָׂרִי׳ כָּחַשׁ׳ מִשָּׁמֶן׃	
		וַאֲנִי׳ הָיִיתִי׳ חֶרְפָּה׳ לָהֶם״ יִרְאוּנִי	
		יָנִיעוּן׳ רֹאשָׁם׃ עָזְרֵנִי׳ יְהוָה׳ אֱלֹהָי	
		הוֹשִׁיעֵנִי׳ כְּחַסְדֶּךָ׃ וְיֵדְעוּ׳ כִּי׳ יָדְךָ	
		זֹאת״ אַתָּה״ יְהוָה״ עָשִׂיתָהּ׃	
		יְקַלְלוּ׳ הֵמָּה״ וְאַתָּה׳ תְּבָרֵךְ	
		קָמוּ׳ וַיֵּבֹשׁוּ׳ וְעַבְדְּךָ׳ יִשְׂמָח׃	
		יִלְבְּשׁוּ׳ שׂוֹטְנַי׳ כְּלִמָּה״ וְיַעֲטוּ׳ כַּמְעִיל	

בָּנִים׃ אוֹדֶה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ׃ כִּי יַעֲמֹד לִימִין
אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשֹּׁפְטֵי נַפְשׁוֹ׃ cx לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי
שֵׁב לִימִינִי עַד אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃ מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן
רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃ עַמְּךָ נְדָבוֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר
לְךָ טַל יַלְדוּתֶיךָ׃ נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל
דִּבְרָתִי מַלְכִּי צֶדֶק׃ אֲדֹנָי עַל יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃ יָדִין
בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה׃ מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה
עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃ cxi הַלְלוּיָהּ
אודה יְהוָה בְּכָל לֵבָב בְּסוֹד
יְשָׁרִים וְעֵדָה׃ גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי
יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל חֲפֵצֵיהֶם׃
הוֹד וְהָדָר פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת
לָעַד׃ זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו
חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה׃ טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו
יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ׃ כֹּחַ מַעֲשָׂיו
הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת
גּוֹיִם׃ מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט
נֶאֱמָנִים כָּל פִּקּוּדָיו׃ סְמוּכִים
לָעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר׃
פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם
בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ׃ רֵאשִׁית
חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה שֵׂכֶל טוֹב לְכָל
עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃ cxii
הַלְלוּיָהּ אַשְׁרֵי אִישׁ יָרֵא אֶת
יְהוָה בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד׃ גִּבּוֹר
בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים
יְבֹרָךְ׃ הון וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ
עֹמֶדֶת לָעַד׃ זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר
לַיְשָׁרִים חַנּוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק׃

cōfusiōe ſua. ᵉCōfitebor ᵇdño ᶠvehemēter ᵏin ore meo: ⁱ& i medio ᵐpopulorū ⁿlaudabo eū. ° Qm ᵖſtabit ᵍa dextris ʳpauperis: ˢvt ſaluet ᵗa iudicibus ᵘaiam ei. ᵃDd ᵇps. 110.

ᶜDIxit ᵇdñs ᶜ domino meo: ᵈſede ᵉadextris meis. ᶠDonec ᵍponā ʰinimicos tuos: ⁱſcabellū ᵐpedibus tuis. ⁿVirgā ° forti tudinis tue ᵖemittet ᵍdñs ʳex ſion: ˢdñare ᵗi medio ᵘinimicorū tuoꝝ. ᵃPopuli tui ᵇduces ſpontanei ᶜin die ᵈfortitudis tue: ᵉi mōtibus ᶠſctis ᵍdevulua ʰorietur ⁱtibi ʲros ᵏadoleſcētie tue. ˡIurauit ᵐdñs ⁿ& non ᵒpēitebit eū: ᵖtu es ᵠſacerdos ʳin eternū ˢfm ᵗordinē ᵘmelchiſedech. ᵃ Dñs ᵇa ᶜdextera tua ᵈpcuſſit ᵉi die ᶠfuroris ſui ᵍreges. ʰIudicabit ⁱin gētibus ʲiplebit ᵏvalles: ˡpcuſſit ᵐca put ⁿin ᵒterra ᵖmulta. ᵠDe torrēte ʳin via ˢbibet: ᵗ p pterea ᵘexaltabit ᵛ caput.

ᵃAleluia. 111.

ᶜOnfitebor ᵈdño ᵉin toto ᶠcorde: ᵍi cōſilio ʰiuſtorū ⁱ& cōgregatione. ᵏMagna ˡopa ᵐdñi: ⁿexqrēda ᵒin cūctis ᵖvolūtatibus ſuis. ʳGloria ᵠ& decor ˢopus eius: ᵗ & iuſtitia eius ᵘpſeuerās ᵛin eternū. ʷMemoriā ˣfecit ʸmirabiliū ᶻſuoꝝ: ᵃclemēs ᵇ& miſericors ᶜdñs. ᵈEſcā ᵉd dit ᶠtimētib⁹ ſe: ᵍmemor erit ʰin ſempiternū ⁱpacti ſui. ᵏFortitudinē ˡopum ſuorū ᵐānūciauit ⁿ pplo ſuo: ᵒvt det ᵖillis ᵠhereditatē ʳgētiū. ˢOp⁹ māuū eius ᵗveritas ᵘ & iudiciū: ᵛfidelia ʷoia ˣpcepta eius. ʸFirmata ᶻiugit ᵃi ſępiternū ᵇfctā ᶜi veritate ᵈ & eq tate. ᵉRedēptionē ᶠmiſit ᵍpplo ſuo: ʰmādauit ⁱ et nū ʲpactū ſuū: ᵏ ſctm ˡ& terribile ᵐnomē ei⁹. ⁿInitiū ᵒſapiētie ᵖtimor ᵠdñi: ʳdoctrīa ˢbona ᵗcūctis ᵘ q faciūt eā: ᵛlaus eius ʷperſeuerat ˣiugiter.

ʸAleluia. 112.

ᶻBEatus ᵃvir ᵇqui timet ᶜdominū: ᵈin mandatis eius ᵉvolet ᶠnimis. ᵍPotēs ʰin terra ⁱerit ʲ ſemen eius: ᵏgñatio ˡiuſtorum ᵐbñdicetur. ⁿSubſtantia ᵒ& diuitie ᵖin domo ei⁹: ᵠ& iuſtitia eius ʳpſeuerās ˢp.ˢ Ortū eſt ᵗa i tenebris ᵘlumen ᵛiuſtis · ᵇclemens ᶜ& miſericors ᵈ& iuſtus.

cōfuſione ſua. Cōfitebor dño nimio in ore
ἀχύτιν ἀυτῶν. Ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στό
meo: ⁊ in medio multor laudabo eum. Quia aſtitit
ματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω ἀυτόν. Ὅτι παρέ
a dextris pauperis vt ſaluā faceret a ꝓſequētibus
στη ἐκ δεξιῶν πένητος τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων
aiam meā. Pſalmus dauid. 109.
τὴν ψυχήν μου. Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. ρθ'.

DIxit dño dño meo ſede a dextris meis: donec
Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
ponā inimicos tuos ſcabellū pedū tuor. Virgā
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Ῥάβδον
virtutis emittet tibi dño ex ſion: ⁊ dñare
δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι κύριος ἐκ σιών, καὶ κατακυρίευε
in medio inimicor tuor. Tecū ꝓncipiū in die
ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς
virtutis tue: in ſplēdoribus ſanctor tuor. Ex
δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου. Ἐκ
utero ante luciferū genui te: iurauit dño ⁊ nō pe
γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε, ὤμοσε κύριος καὶ οὐ με
nitebit eū. Tu ſacerdos in eternū: ſm ordi
ταμεληθήσεται. Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τά
nē melchiſedech. Dñs a dextris tuis cōfregit in die
ξιν μελχισεδέκ. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ
tre ſue reges. Judicabit in nationib⁹: iplebit
ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς. Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει
ruinas: cōquaſſabit capita in terra multor. De tor
πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. Ἐκ χεί
rente in via bibet: ꝓpterea araſabit caput.
μάρρου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

Aleluia. 110.
Αλληλουϊα. ρί.

COnfitebor tibi dñe in toto corde meo: in cō
Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βου
lio iuſtor ⁊ cōgregatione. Magna opa dñi: exqſi
λῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ. Μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητη
ta in oēs volūtates eius. Cōfeſſio ⁊ ma
μένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ. Ἐξομολόγησις καὶ με
gnificēa opus eius: ⁊ iuſtitia eius manet
γαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει
in ſeculū ſeculi. Memoriā fecit mirabiliū ſuo
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐ
rū. Miſericors ⁊ miſerator dño: eſcā dedit timēti
τοῦ. Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κς, τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβου
bus ſe. Memor erit in ſeculū teſtamēti ſui: virtutē
μένοις αὐτόν. Μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, ἰσχὺν τῶν
operū ſuor annūciauit pplo ſuo. Ut det illis hereditatē
ργων αὐτοῦ ἀπήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ. Τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονο
gentiū: opa manū eius: veritas ⁊ iudicii. Fidelia oia
μίαν ἐθνῶν, ἔργα χειρῶν αὐτοῦ, ἀλήθεια καὶ κρίσις. Πιστοὶ πάν
mādata eius: cōfirmata in ſeculū ſeculi: fa
τες αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πε
cta in veritate ⁊ equitate. Redēptionē miſit
ποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ
pplo ſuo. Mādauit in eternū teſtamētū ſuū: ſanctū ⁊
λαῷ αὐτοῦ. Ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ, ἅγιον καὶ
terribile nomē eius. Initiū ſapiētie timor dñi: mellea
φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις
ūt bona oībus facientib⁹ eā. Laudatio eius
ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. Ἡ αἴνεσις αὐτοῦ
manet in ſeculū ſeculi. Aleluia. 111.
μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Αλληλουϊα, ρια

BEatus vir q timet dñm: in mādatis
Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς
eius volet nimis. Potēs in terra erit ſemen eius:
αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
gñatio rector bñdicet. Gloria ⁊ diuitie in domo eius:
γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται. Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
et iuſtitia eius manet in ſeculū ſeculi. Exortū eſt
καὶ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἐξανέτειλεν
in tenebris lumē rectis: miſericors ⁊ miſerator ⁊ iuſtus:
ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.

Jocūdus vir q miserē & cōmodat: disponet ser-
Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει τοὺς λό-
mones suos in iudicio: q; in eternū nō cōmouebit.
γους αὐτοῦ ἐν κρίσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται.
In mēoria eterna erit iustus: ab auditiōe mala
Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος, ἀπὸ ἀκοῆς πονη-
nō timebit. Paratū cor eius spare in
ρᾶς οὐ φοβηθήσεται. Ἕτοιμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ
dño: cōfirmatū ē cor eius: nō timebit donec
κύριον, ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ φοβηθῇ ἕως οὗ
despiciat in inimicos suos. Dispersit dedit
ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἐσκόρπισεν ἔδωκε τοῖς
2.Cor. 9.c. paupibus: iustitia eius manet in seculū secu
πένησιν, δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
li. Cornu eius exaltabit in gloria. Peccator
νος. Τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. Ἁμαρτωλὸς
videbit & irascet: dētibus suis frendet & tabescet:
ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ
tabescet. Desideriū peccātis peribit.
τακήσεται. Ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.

Alleluia. 112.
Αλληλουϊα. ριβ'.

Laudate pueri dñm: laudate nomē dñi. Sit
Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. Εἴη
Infra. 134. Iob. 1. 4. nomē dñi benedictū ex hoc nūc & vsq; in se-
τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰ-
culū: Ab ortu solis vsq; ad occasum: laudabile no
ῶνος. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δύσεως, αἰνετὸν τὸ ὄνο-
men dñi. Excelsus sup oēs gētes dñs: sup
μα κυρίου. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ
celos gloria eius. Quis sicut dñs de nr:
τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ. Τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
q in alto hitat & hūtia respicit: In ce-
ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν; Ἐν τῷ οὐ-
lo & in terra: suscitās a terra inopē: & de
ρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ
Rc. 1.b. stercore erigēs pauperē. Vt collocet eū cū prin
κοπρίας ἀνυψῶν πένητα. Τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρ-
cipibus: cū ꝓncipib⁹ ꝑpli sui. Qui hitare facit ste
χόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ. Ὁ κατοικίζων στεῖ-
rilē in domo: matrē sup filios letantē.
ραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.

Alleluia. 113.
Αλληλουϊα. ρις'.

In exitu ysrael de egypto: dom⁹ iacob de pplo
Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἶκου Ἰακὼβ ἐκ λαοῦ
Ezo. 13.a. barbaro: Facta ē iudea sctificatio eius: ysrael (po-
βαρβάρου, Ἐγενήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξου-
testas eius. Mare vidit & fugit: iordanis cō-
σία αὐτοῦ. Θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐ-
uersus est retrorsum. Mōtes exultauerūt vt arietes: &
στράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ
colles sic agni ouiū. Quid tibi ē mare ꝙ fugi
βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων. Τί σοι ἐστὶ θάλασσα ὅτι ἔφυ-
sti: & tu iordanis q: cōuersus es retrorsum: Mōtes
γες; καὶ σὺ Ἰορδάνη ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; Τὰ ὄρη
ꝙd exultastis sicut arietes: & colles sic agni ouiū:
ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβά-
A facie dñi mota est terra: a fa-
των; Ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη γῆ, ἀπὸ προ-
cie dei iacob. Qui cōuertit petrā
σώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. Τὸν στρέψαντα τὴν πέτραν
in stagna aquarū: & rupē in fontes aqua
εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδά-
rum. Non nobis dñe nō nob: sed noi tuo
των. Μὴ ἡμῖν κύριε μὴ ἡμῖν, ἀλλὰ τῷ ὀνόματί σου
da gloriā. Sup mia tua & veritate tua:
δὸς δόξαν. Ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
Infra. 117. nequādo dicāt gētes: vbi est deus eor:
μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
Deus aūt nr
O ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν

Trāsla.B.Vie.

Bonus vir clemēs & fe
nerans: dispēsabit verba sua in iudicio. Quia
in eternū nō cōmouebitur: in memoria sēpiterna erit iustus. Ab auditu malo nō timebit:
paratum cor eius confidens in dño. Firmatū
cor eius nō timebit: donec aspiciat in hostibus
suis. Dispsit dedit
paupibus iustitia eius
permanet in eternum:
cornu eius exaltabitur
in gloria. Impius vide
bit & iracetur dētibus
suis frendet & tabescet:
desiderium impiorum
peribit. Aleluia. 113.

Audate serui dominum:
laudate nomen dñi. Sit nomen
dñi bñdictum a mo
do & vsq; in eternum.
Ab ortu solis vsq ad
occasum eius laudabile nomen dñi. Excelsus sup oēs gētes dñs:
super celos gloria eius.
Quis vt dominus
deus nr: q in excel
sis habitans
humilia respicit in ce
lo
& in terra? Suscitās de
puluere inopē: de ster
coribus eleuabit pau
perem. Vt sedere faciat eū
cū principibus: cū principibus
populi sui. Qui
collocat sterilē i domo
matrē filiorū letantē.
Aleluia. 114.

Qvm egrederetur Israel de egypto: domus iacob de populo
barbaro. Factus est iudas in sctificatiōe eius:
isrl potestas eius. Ma
re vidit & fugit: iorda
nis cōuersus est retrorsum. Mōtes subsiliertūt
vt arietes: colles qsi filii
gregis. Quid est tibi
mare ꝙ fugisti: iordānis
quia cōuersus es retror
sum? Montes subsaltastis
vt arietes: colles qsi fi
lii gregis. A facie dñi
cōtremiscit terra: a fa
cie dei iacob. Qui con
uertit petrā in paludes
aquarum: silicē in fon
tes aquarum. 115.

Non nobis dñe nō
nobis: sed noi tuo
da gloriā pp miam tuā
& veritatē tuam. Ne
dicāt gētes vbi est deus eorū? Deus āt nostер

Tex.heb.ps.cxiii. Pritiua.heb.

הַלְלוּ יָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה
רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ
מִי כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן
לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ
מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ

cxiii.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז הָיְתָה יְהוּדָה
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו הַיָּם
רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר
הָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵלִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן
מִפְּנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִפְּנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם

cxv.

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ
עַל אֲמִתֶּךָ לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם
אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם וֵאלֹהֵינוּ

Pagina. he. Ter. heb. ps. cxvi. Trā. Sla. B. Vie. Trā. Gre. lxx. cū interp. latina.

בַּשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה׃
in celo: vniuersa quecunq; voluit fecit.
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησεν.

עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי
Idola gentiū argentū & aurū: opus manuū
Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν

עֲשָׂת
hoim.
hoim: Os habēt & nō loquūtur.
ἀνθρώπων, Στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν. ἰφαλε

אָדָם פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ
habēt: & nō videbūt. Aures hūt:
μοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι, καὶ οὐκ ἀ

דבר
audiēt. nares hūt: & nō odorabūt.
κούσονται. ῥῖνας ἔχουσι, καὶ οὐκ ἐσφραντήσονται. Χεῖ

נכאה
nus hūt: & nō palpabūt. pedes hūt: & nō
ρας ἔχουσι, καὶ οὐ ψηλαφήσουσι. πόδας ἔχουσι, καὶ οὐ

עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ אָזְנַיִם
ambulabūt: nō sonabūt in gutture suo.
περιπατήσουσι, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.

שמע
Similes illis fiāt & qui faciunt ea: & oēs qui confidūt in eis.
Ὅμοιοι αὐτοῖς ἔστωσαν οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες

לָהֶם וְלֹא יְשַׁמָּעוּן אַף אֵין לָהֶם וְלֹא
Israel confidit in dño: auxiliator eorū & protector eorū ipse.
οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Οἶκος ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ

יְרִיחוּן׃ יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רגל
dño: adiutor & protector eoꝝ est. Domus aarō
κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστι. Οἶκος ἀαρὼν

רגש
sperauit in dño: adiutor & protector eoꝝ est.
ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστι.

רַגְלֵיהֶם וְלֹא יֶהְגּוּ לֹא יֶהֱגוּ
Qui timēt dñm sperauerūt in dño: adiutor &
Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ

הלך
protector eoꝝ est. Dño memor fuit nr̄i bñdixit
ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστι. Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν

נהג
nobis: bñdixit domui Israel: bñdixit domui aaron.
ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον ἰσραήλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον ἀαρών.

בְּנִרְוֹנָם כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם
Bñdixit timētibus dñm: pusillis & magnis.
Εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ

כל
Adiiciat dño sup vos: sup vos & sup filios vestros.
τῶν μεγάλων. Προσθείη κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ

אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל
Bñdicti vos a dño: q̄ fecit celū & terrā.
τοὺς υἱοὺς ὑμῶν. Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι

בטח
Celū celi dño: terrā aūt dedit filijs hoim.
οὐρανὸν καὶ γῆν. Οὐρανὸς οὐρανοῦ τῷ κυ

בֵּית אַהֲרֹן בָּטְחוּ בַּיהוָה עֶזְרָם
mino: terrā aūt dedit filijs hoim. Nō
ρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Οὐχ

וּמָגִנָּם הוּא׃ יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ
mortui laudabūt te dñe: neq; oēs q̄ descendūt
οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες

in iferñ: Sed nos q̄ viuim⁹ bñdicemus dño
εἰς τὸν ᾅδου, Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον,

בַּיהוָה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ בֵּית
ex hoc nūc & vsq; in seculū.
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

יהוה
Alleluia. 114.
Ἀλληλούϊα. ps⁹.

יְהוָה זָכָר יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית
Dilexi: qñ exaudiet dñs vocē
Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς

ישראל
orationis mee. Quia inclinauit aurē suā mihi: & in
δεήσεώς μου. Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς

יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ יִרְאֵי
diebus meis inuocabo. Circūdederūt me dolores mor-
ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι. Περιέσχον με ὠδῖνες θανά-

tis: pericula iferni inuenerūt me. Tribulationē & dolorē in-
του, κίνδυνοι ᾅδου εὗρόν με. Θλῖψιν καὶ ὀδύνην ἐύ-

יהוה הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים׃ יֹסֵף
ueni: & nomē dñi inuocaui: o dñe libe
ρον, καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην, Ὦ κύριε ῥῦ-

ra aiam meā. Misericors dño & iustus:
σαι τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ κύριος καὶ δίκαιος,

יהוה עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם׃
et dē nr̄ miserebit: custodiēs paruulos dño:
καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ, φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος,

humiliatus sum & liberauit me. Cōuertere aia mea
ἐταπεινώθην καὶ ἔσωσέ με. Ἐπίστρεψον ψυχή μου

ברוכים אַתֶּם לַיהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם
in requiē tuā: q̄ dño benefecit tibi.
εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε.

וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה
Quia eripuit aiam meā de morte: oculos
Ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφ-

meos a lachrymis: & pedes meos a lapsu. Placebo in cōspectu dñi
θαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου

והארץ נתן לבני אדם׃ לא
ἀπὸ ὀλισθήματος. Εὐαρεστήσω ἐνώπιον κυρίου

המתים יהללו יה ולא כל ירדי
מתים הללויה
דומה׃ ואנחנו נברך יה מעתה
ועד עולם הללויה׃
צלם
שמע
cxvj.
אהבתי כי ישמע
יהוה את קולי תחנוני כי
הטה אזנו לי ובימי אקרא׃
אפפוני חבלי מות ומצרי
שאול מצאוני צרה ויגון אמצא׃
ובשם יהוה אקרא אנה יהוה
מלטה נפשי חנון יהוה וצדיק
ואלהינו מרחם׃ שמר פתאים
יהוה דלותי ולי יהושיע שובי
נפשי למנוחיכי יהוה
גמל עליכי׃ כי חלצת נפשי
ממות את עיני מן דמעה את
רגלי מדחי׃ אתהלך לפני יהוה
בפה

in regione viuētiū. Alleluia. 115.
ἐν χώρᾳ ζώντων. Ἀλληλουϊα. ρις.
1.Re. 4.c. Credidi ppq̄ locut⁹ sū: ego aūt hūiliatus ſum nimis.
Ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα. Ego aūt dixi in excessu meo: omis hō mēdax. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. Quid retribuā dño pro oībus q̄ retribuit mihi? Calicē ſalutaris accipiā: & nomē dñi inuocabo. Vota mea dño reddā: corā oī pplo eius. Pecciosa incōſpectu dñi mors ſctōrū eius. O dñe ego ſeruus tu⁹: ego ſeruus tu⁹: & filius ancille tue: diſſoluiſti vincula mea. Tibi ſacrificabo hostiā laudis: & in noīe dñi inuocabo. Vota mea dño reddā: in cōſpectu oīs pp̄li eius. In atriis domus dñi in medio tui hyeruſalē.
10.5.a. τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι. Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Τιμίος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ. Ὦ κύριε ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, διέρρηξας δεσμά μου. Tibi ſacrificabo hostiā laudis: & in noīe dñi inuocabo. Vota mea dño reddā: in cōſpectu oīs pp̄li eius. In atriis domus dñi in medio tui hyeruſalē.
ἐναντίον πάντος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου ἐν μέσῳ σου Ἱερουσαλήμ.

Alleluia. 116.
Ἀλληλουϊα. ρις.
10.15.c Laudate dñm oēs gētes: laudate eū oēs pp̄i. Cōfirmata eſt mia eius ſup nos: & veritas dñi manet in eternū.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Alleluia. 117.
Ἀλληλουϊα. ρις.
ē.104 t.105. t.106. Judith 13.c. Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū mia eius. Dicat nūc dom⁹ iſrael: qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū mia eius. Dicat nūc dom⁹ aaron: qm̄ bon⁹: qm̄ in ſeculū mia eius. Dicāt nūc oēs q̄ timēt dñm: qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū mia eius.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραήλ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρών, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν δὴ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
dcō.5.a. De tribulatōe inuocaui dñm: & exaudiuit me in latitudine. Dño mihi adiutor: & nō timebo q̄d faciet mihi hō. Dño mihi adiutor: & ego despiciā inimicos meos. Bonū ē cōfidere in dño: q̄ cōfidere in hoīe. Bonū ē ſperare in dño: q̄ ſpare in pncipibus. Oēs gētes circuierūt me: & noīe dñi vlt⁹ ſum in eos. Circūdan mi, & circūdederūt me: & noīe dñi vlt⁹ ſum in eos. Circūdederūt me ſicut apes: & exarſerūt ſicut ignis in ſpinis: & noīe dñi vlt⁹ ſum in eos. Impulſus euerſus ſū ut caderē: & dño ſuſtentauit me. Fortitudo mea & laus mea dño: & factus ē mihi in ſalutē. Vox exultatiōis
Exo. 15.a. Eſaie. 12.a.
ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν. Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Κύριος ἐμοὶ βοηθός, κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου. Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἀνθρώποις. Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με: καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. Κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με: καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. Ὠθοῦντες ἐστρέφθην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. Ἰσχύς μου καὶ ὑμνησίς μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως

[9]in terris [r]viuorū. [o]Credidi [r]propter quod [o][o][o][o] [o]locutus ſum: [s]ego autē [r]afflictus ſum [r]nimis. [s]Ego [b]dixi [c]in ſtupore meo: [o]ois [c]homo [r]mēdacium. [s]Quid [b]reddā [r]dño: p [b]oībus [r]que retribuit [o][o][o][o][o] [m]mihi. [n]Calicē [o]ſalutaris [r]accipiā: [s]& in nomine [r]dñi [o]inuocabo. [r]Vota [o][o] mea [n]domino [s]reddam [r]nūc [c]corā [o]oī populo eius. [c]Glorioſa [o]i cōſpectu [c]dñi [r]mors [s]ſctōrū eius. [b]Obſecro [r]domine [o][o][o][o] [b]quia [r]ego [m]ſeruus tuus: [n]ego [o]ſeruus tuus [p]filius [q]ancille tue: [r]diſſoluiſti [o]vincula mea. [T]Tibi [n]immolabo [r]hoſtiā [r]laudis: [r]& in noīe [s]dñi [r]inuocabo. [c]Vota mea [o]dño [r]reddā [s]nunc [r]in conſpectu [o][o][o][o] [b]oīs [r]populi eius. [b]In atriis [r]domus [m]domini: [o][o][o][o] [n]in medio tui [r]ieruſalem. [p]Aleluia. 117.

[T]Audate [c]dominum [o]omnes [o][o][o][o][o][o][o][o] [c]gentes: [r]collaudate eū [s]vniuerſi [b]populi. [Q]uia [b]confortata eſt [r]ſup nos [m]mia eius: [n]& veritas [c]domini [r]in eternū. [q]Aleluia. 118.

[C]Onfitemini [b]dño [c]qm̄ [o]bonus: [c]qm̄ [r]in eternū [s]mia eius. [b]Dicat [r]nunc [c]iſrael: [r]quoniam [m]in eternū [n]mia eius. [o]Dicat [r]nunc [q]domus [o][o][o][o][o] [r]aaron: [s]qm̄ [r]in eternum [n]mia eius. [r]Dicant [r]nunc [s]qui timēt [r]dñm: [q]qm̄ [n]in eternū [b]mia eius. [c]Detribulatiōe [n]inuocaui [b]dñm: [c]exaudiuit me [r]in latitudine [c]dñs. [b]Dñs [r]mecum [b]nō [r]timebo [m]quid [n]faciat [o]mihi hō. [q]Dñs [r]mihi [o]auxiliator: [r]& ego [o][o][o][o] [n]deſpiciā [r]odientes me. [r]Melius eſt [r]ſperare [o][o][o][o] [n]in dño: [b]quā ſpare [c]i homine. [o]Melius eſt [c]ſpare [r]in dño: [q]quā ſpare [b]i principibus. [r]Omnes [o][o][o][o][o] [b]gētes [r]circūdederūt me [m]in noīe [n]domini [o]quia [p]vltus ſum eas. [q]Circūdederūt me [r]& [o]obſederunt me: [r]i noīe [n]dñi [r]quia [r]vltus ſū eas. [s]Circūdederūt me [a]q̄ſi apes: [b]extincte ſunt [c]q̄ſi ignis [o]ſpinarū: [r]in noīe [r]dñi [n]quia [b]vltus ſū eas. [r]Impulſus [b]ipellebar vt caderē: [m]& dñs [n]ſuſtentauit me. [o]Fortitudo mea [r]& laudatio [q]dñs: [r]& factus ē [n]mihi [r]ad ſalutē.

Tex.heb.p̄s.cxvii. Pritiua.hc.

פֵּ֣ן ׀ נִבְאַ֣רְצוֹת֮ הַחַיִּים֒ הָאֲמַ֣נְתִּי כִּי֮
דִּבַּ֪רְתִּי אֲדַבֵּ֫ר אֲנִ֥י עָנִ֗יתִי מְאֹ֑ד אֲנִ֥י
אָ֝מַ֗רְתִּי בְּחָפְזִ֑י כָּל־הָאָדָ֥ם כֹּזֵֽב׃
שׁוּב־נַפְשִׁ֗י לִמְנוּחָ֫יְכִ֥י כִּֽי־יְהוָ֥ה גָּמַ֗ל
עָלָ֑י כּוֹס־יְשׁוּעוֹת֮ אֶשָּׂ֪א וּבְשֵׁ֫ם
יְהוָ֥ה אֶקְרָֽא׃ נְדָרַ֣י לַיהוָ֣ה אֲשַׁלֵּ֑ם
נֶ֝גְדָּ֗ה נָּ֣א לְכָל־עַמּֽוֹ׃ יָקָ֣ר ׀ בְּעֵינֵ֣י
יְהוָ֣ה הַמָּוְתָ֣ה לַחֲסִידָֽיו׃ אָנָּ֣ה יְ֭הוָה
כִּֽי־אֲנִ֣י עַבְדֶּ֑ךָ אֲנִ֥י עַ֝בְדְּךָ֗ בֶּן־
אֲמָתֶ֥ךָ פִּתַּ֥חְתָּ לְמוֹסֵרָֽי׃ לְךָ֣ אֶזְבַּח־
זֶ֣בַח תּוֹדָ֑ה וּבְשֵׁ֖ם יְהוָ֣ה אֶקְרָֽא׃
נְדָרַ֣י ׀ לַיהוָ֣ה אֲשַׁלֵּ֑ם נֶ֝גְדָּ֗ה נָּ֣א
לְכָל־עַמּֽוֹ׃ בְּחַצְר֥וֹת בֵּית־ יְהוָ֑ה
בְּתוֹכֵ֥כִי יְרוּשָׁלִָ֗ם הַלְלוּ־יָֽהּ׃

cxvii.

הַֽלְלוּ־אֶת־ יְהוָ֥ה כָּל־ גּוֹיִם֮ שַׁבְּחוּ֪הוּ כָּל־ הָאֻמִּֽים׃ כִּֽי
גָבַ֣ר עָ֭לֵינוּ חַסְדּ֑וֹ וֶאֱמֶ֖ת יְהוָ֣ה

cxviii.

לְעוֹלָ֗ם הַֽלְלוּ־יָֽהּ׃
הוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה כִּי־ טוֹב֮ כִּ֪י לְעוֹלָ֫ם
חַסְדּֽוֹ׃ יֹאמַ֣ר ׀ נָ֣א יִשְׂרָאֵ֑ל כִּ֝֗י
לְעוֹלָ֥ם חַסְדּֽוֹ׃ יֹאמְר֣וּ נָ֭א בֵּ֣ית
אַהֲרֹ֑ן כִּ֝֗י לְעוֹלָ֥ם חַסְדּֽוֹ׃ יֹאמְר֣וּ נָ֭א
יִרְאֵ֣י יְהוָ֑ה כִּ֝֗י לְעוֹלָ֥ם חַסְדּֽוֹ׃ מִן־
הַמֵּצַ֣र קָרָ֣אתִי יָ֑הּ עָנָ֖נִי בַּמֶּרְחָ֣ב יָֽהּ׃
יְהוָ֥ה לִ֝֗י לֹ֣א אִירָ֑א מַה־ יַּעֲשֶׂ֖ה
לִּ֣י אָדָֽם׃ יְהוָ֣ה לִ֭י בְּעֹזְרָ֑י וַאֲנִ֥י
אֶרְאֶ֥ה בְשֹׂנְאָֽי׃ ט֣וֹב לַחֲס֣וֹת
בַּיהוָ֑ה מִבְּטֹ֖חַ בָּאָדָֽם׃ ט֣וֹב לַחֲס֣וֹת
בַּיהוָ֑ה מִבְּטֹ֖חַ בִּנְדִיבִֽים׃ כָּל־
גּוֹיִ֥ם סְבָבֻ֑נִי ב֝֗שֵׁם יְהוָ֥ה כִּ֣י
אֲמִילָֽם׃ סַבֻּ֥נִי גַם־כְּבֻ֝נִ֗י בְּשֵׁ֣ם
יְהוָ֣ה כִּי־אֲמִילָֽם׃ סַבֻּ֣נִי כִדְבוֹרִ֗ים
דֹּעֲכ֣וּ כְאֵ֣שׁ קוֹצִ֑ים בְּשֵׁ֥ם יְהוָ֣ה כִּי־
אֲמִילָֽם׃ דָּחֹ֣ה דְחִיתַ֣נִי לִ֭נְפֹּל
וַיהוָ֥ה עֲזָרָֽנִי׃ עָזִּ֣י ׀ וְזִמְרָ֣ת יָ֭הּ
וַיְהִי־ לִ֣י לִישׁוּעָֽה׃ ק֣וֹל רִנָּה

Pritiua.he.Tet.heb. ps.ctit. Trāsla.B.Hiero. Trāſ.Gre.lxx.cū interp.latina.

וישועה נאהליו צדיקים ימין צר
יהוה עשה חיל: ימין יהוה רוממה
ימין יהוה עשה חיל: לא אמות
כי אחיה ואספר מעשי יה: יסר
יסרני יה ולמות לא נתנני: פתחו
לי שערי צדק אבא בם אודה
יה: זה השער ליהוה צדיקים
יבאו בו: אודך כי עניתני ותהי
לי לישועה: אבן מאסו הבונים
היתה לראש פנה: מאת יהוה
היתה זאת היא נפלאת בעינינו:
זה היום עשה יהוה נגילה
ונשמחה בו: אנא יהוה הושיעה
נא אנא יהוה הצליחה נא: ברוך
הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית
יהוה: אל יהוה ויאר לנו אסרו
חג בעבתים עד קרנות המזבח: אלי
אתה ואודך אלהי ארוממך:
הודו ליהוה כי טוב כי לעולם
חסדו: קיז. אשרי
תמימי דרך ההולכים בתורת
יהוה: אשרי נצרי עדתיו בכל
לב ידרשוהו: אף לא פעלו
עולה בדרכיו הלכו: אתה צויתה
פקדיך לשמר מאד: אחלי
יכנו דרכי לשמר חקיך: אז לא
אבוש בהביטי אל כל מצותיך:
אודך בישר לבב בלמדי משפטי
צדקך: את חקיך אשמר אל
תעזבני עד מאד:
במה יזכה נער את ארחו לשמר
כדברך: בכל לבי דרשתיך
אל תשגני ממצותיך: בלבבי
צפנתי אמרתך למען לא
אחטא לך: ברוך אתה יהוה
למדני חקיך: בשפתי ספרתי

Vox laudis & salutis in tabernaculis iustorum: dextera dñi fecit fortitudinē. Dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutem. Nō moriar sed viuā: & narrabo opa domini. Corripiens corripuit me dñs: & morti nō tradidit me. Apite mihi portas iustitie: igrediens in eas cōfitebor dño. Hec porta dño: iusti intrabūt in eam. Cōfitebor tibi qm exaudisti me: & factus es mihi ad salutē. Lapis quē reprobauerūt edificātes: factus est in caput anguli. A dño factū est istud: hoc est mirabile i oculis nr̄is. Hec dies quam fecit dñs: exultemus & letemur in ea. Obsecro domine saluā. obsecro dñe prosperare. obsecro. Bñ dictus qui venit in noie dñi: bñdiximus vobis de domo dñi. Deus dñs & appuit nobis: freqntate solēnitatē in frōdosis vsq; ad cornua altaris. Deus meus es tu & cōfitebor tibi: deus meus es tu & exaltabo te. Cōfitemini dño qm bonus: qm in seculū mia eius.

Aleph. 119.

Beati imaculati vie: qui ābulant in lege dñi. Beati qui custodiunt testimōia eius: i toto corde requirunt eū. Nec enim qui operantur iniquitatē in viis eius ambulauerunt. Tu mādasti pcepta tua custodiri nimis. Vtinam dirigātur vie mee: ad custodiēda pcepta tua. Tūc nō confundar: cū respexero ad oia mandata tua. Cōfitebor tibi in directiōe cordis: cū didicero iudicia iustitie tue. Precepta tua custodiam: ne derelinqs me vsq; nimis.

Beth.

In quo corriget iuuenis semitam suā: cū custodierit verba tua. In toto corde meo exquisiui te: ne errāre me facias a mandatis tuis. In corde meo abscōdi eloquia tua: vt non peccem tibi. Benedictus tu domine: doce me precepta tua. In labiis meis narraui:

καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων. Δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύ
tute: dextera dñi exaltauit me. Dextera dñi fecit virtu
ναμιν, δεξιὰ κυρίου ὕψωσέ με. Δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύνα
tē: nō moriar: sz viuā: & narrabo
μιν, οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ διηγήσομαι τὰ
opa dñi. Castigās castigauit me dñs: & mor
ἔργα κυρίου. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ θα
ti nō tradidit me. Aperite mihi portas iustitie:
νάτῳ οὐ παρέδωκέ με. Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύ
ingressus in eas cōfitebor dño. Hec
νης, εἰσελεύσομαι ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. Αὕτη
porta dñi: iusti intrabūt in eā. Cōfi
ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. Ἐξομο
tebor tibi qm exaudisti me: & facta
λογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτη
tem. Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic
ρίαν. Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
factus ē in caput anguli. A dño factū est istud:
ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. Παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη,
et est mirabile in oculis nr̄is. Hec dies quā fe
καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐ
cit dñs: exultemus & letemur in ea.
ποίησεν ὁ κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.
O dñe saluū me facias: o dñe bñ prosperare tā.
Ὦ κύριε σῶσον δή, ὦ κύριε εὐόδωσον δή. Εὐλογημένος
Bñdictus qui venit in noie dñi. Bñdiximus vobis de domo
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου
dñi. Deus dñs & illuxit nobis. Cōstituite diē sō
κυρίου. Θεὸς κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Συνιστᾶτε ἑορ
lēnē in cōdensis: vsq; ad cornua altaris.
τὴν ἐν ταῖς πυκάζουσιν, ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
Deus meus es tu & cōfitebor tibi: deus meus es tu &
Θεός μου εἶ σὺ καὶ ἐξομολογήσομαί σοι, θεός μου εἶ σὺ καὶ
exaltabo te. Cōfitebor tibi: qm exaudisti me: & fa
ὑψώσω σε. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγέ
ctus es mihi in salutē. Cōfitemini dño: qm bonus:
νου μοι εἰς σωτηρίαν. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός,
qm in seculū mia eius.
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Alleluia. 118.

Αλληλουϊα. ρκδ.

Beati imaculati in via: q ambulāt in lege dñi.
Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ περιπατοῦντες ἐν νόμῳ κυρίου.
Beati q scrutātur testimonia eius: in toto corde ex
Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκ
quirent eū. Nō enim q operātur iniquitatē: in
ζητήσουσιν αὐτόν. Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐν ταῖς
viis eius ambulauerūt. Tu mādasti mādata tua cu
ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. Σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου φυ
stodiri nimis. Utinā dirigātur vie mee
λάξασθαι σφόδρα. Ὀφέλον κατευθυνθήσαι αἱ ὁδοί μου
ad custodiēdas iustificatiōes tuas. Tūc nō cōfundar: cū
φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου. Τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ
prospexero in oibus mādatis tuis. Cōfitebor
μὴ ἐπιβλέπειν με ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. Ἐξομολογήσο
tibi in directiōe cordis: in eo q didici iudi
μαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρί
cia iustitie tue. Iustificatiōes tuas custodiā: nō
ματα τῆς δικαιοσύνης σου. Τὰ δικαιώματά σου φυλάξω, μή
me derelinqs vsq; q̄q. In q corriget
με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. Ἐν τίνι κατορθώσει
adolescētior viā suā: in custodiēdo sermōes tuos.
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.
In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a māda
Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντο
tis tuis. In corde meo abscōdi eloquia tua: vt nō
λῶν σου. Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅπως οὐ μὴ
peccē tibi. Bñdictus es dñe: doce me iustifica
ἁμάρτω σοι. Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώμα
tiōes tuas. In labiis meis pnuntiaui
τά σου. Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα

Wasp. 11.d.

Wasp. 11.d.

oia iudicia oris tui: in via testi-
πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου, ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρ
moniorum tuorum delectatus sum: sic in oibus diuitiis. In mā
τυρίων σου ἐτέρφθην, ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ. Ἐν ταῖς ἐν
datis tuis exercebor: et cōsiderabo vias tuas. In
τολαῖς σου ἀδολεχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου. Ἐν
iustificatiōibus tuis meditabor: nō obliuiscar ser
τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λό
mones tuos. Retribue seruo tuo: viuifica me: et cu-
γων σου. Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζῆσόν με, καὶ φυ
stodiā sermones tuos. Reuela oculos meos:
λάξω τοὺς λόγους σου. Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
et cōsiderabo mirabilia de lege tua. In
καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου. Πά-
cola ego sum in terra: nō abscōdas a me mā-
ροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντο
data tua. Cōcupiuit aia mea desiderare
λάς σου. Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ
iudicia tua in oi tpe. Increpasti superbos:
κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις,
maledicti q̄ declinant a mādatis tuis. Au-
ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. Πε
fer a me opprobriū et cōtemptū: q̄ testimonia
ρίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά
tua exq̄siui. Et eni sederūt p̄ncipes: et aduersū
σου ἐξεζήτησα. Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες, καὶ κατ' ἐ-
me loq̄bant: seruus aūt tuus exercebat in iustifica
μοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέχει ἐν τοῖς δικαιώ
tionibus tuis. Et eni testimonia tua meditatio mea est. et
μασί σου. Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστί, καὶ
cōsilia mea iustificatiōes tue. Adhesit
αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου. Ἐκολλήθη τῷ
pauimēto aia mea: viuifica me sm verbū tuū.
ἐδάφει ἡ ψυχή μου, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. Τὰς
Vias meas enūtiaui et exaudisti me: doce me iu
ὁδούς μου ἐξήγγειλα καὶ ἐπήκουσάς μου, δίδαξόν με τὰ δι
stificatiōes tuas. Viā iustificationū tuarū instrue me: et
καιώματά σου. Ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με, καὶ
exercebor in mirabilibus tuis. Dormitauit aia mea
ἀδολεχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου. Ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου
pre tedio: cōfirma me in verbis tuis. Viā
ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. Ὁδὸν ἀ
iniq̄tatis amoue a me: et lege tua miserere
δικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν
mei. Viā veritatis elegi: iudicia tua nō
με. Ὁδὸν ἀληθείας ἠρετισάμην, τὰ κρίματά σου οὐκ
sum oblitus. Adhesi testimoniis tuis dñe: noli me
ἐπελαθόμην. Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου κύριε, μή με
cōfundere. Viā mādatorū tuorū cucurri: cū dilata-
καταιχύνῃς. Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
sti cor meū. Legē pone mihi dñe
τυνας τὴν καρδίαν μου. Νομοθέτησόν με κύριε τὴν
viā iustificationū tuarū: et exq̄ram eā semp.
ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαν
Da mihi intellectū: et scrutabor legē tuā: et
τός. Συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου, καὶ
custodiā illā in toto corde meo. Deduc me in
φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ὁδήγησόν με ἐν τῇ
semitā mādatorū tuorū: q̄ ipsam volui. Inclina
τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. Κλῖνον τὴν
cor meū in testimonia tua: et nō in auaritiā.
καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. καὶ μὴ εἰς πλεονεξί
Auerte oculos meos ne videāt va-
αν. Ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν μα
nitatē: in via tua viuifica me. Statue ser-
ταιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. Στῆσον τῷ δού-
uo tuo eloquiū tuū in timore tuo. Amputa
λῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. Περίελε
opprobriū meū q̄d suspicatus sum: q̄ iudicia
τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσα, ὅτι τὰ κρίματά
tua iocūda. Ecce cōcupiui mādata tua:
σου χρηστά. Ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου ooooo

oia iudicia oris tui. In
via testimoniorū tuorū
delectatus sum: quasi i
oibus diuitiis. In pre
ceptis tuis meditabor:
& cōtēplabor semitas
tuas. In iustitiis tuis de
lectabor: nō obliuiscar
verba tua. Gimel.

Retribue seruo tuo:
viuam & custodiā
verba tua. Reuela ocu
los meos: & videbo mi-
rabilia de lege tua. Ad
uena ego sum in terra:
ne abscōdas a me mā-
data tua. Desiderauit oo
aia mea desiderare iu-
dicia tua in omni oooooo
tempore. Increpasti
superbos: maledicti oo
qui recedunt a mādatis
tuis. Aufer a me oooooo
opprobriū & cōtēptū:
qm̄ testimōia tua cu-
stodiui. Et ei sederunt
pricipes aduersū me lo
q̄bātur seruus āt tuus
meditabatur precepta
tua. Sed & testimonia
tua voluptas mea: quasi
viri amicissimi mei.

Deleth.

Adhesit pulueri aia
mea: viuifica me
iuxta verbū tuū. Vias
meas exposui & exaudi
sti me: doce me iustitiā
tuā. Viā p̄ceptorū tuorū
fac me itelligere: & lo-
q̄r in mirabilibus tuis.
Distillauit aia mea pre
stultitia: serua me iuxta
eloquiū tuū. Viā mēda
cii aufer a me: & legē tu
am dōa mihi. Viā fidei
elegi: iudicia tua ppōe
bā. Adhesi testimōiis tu
is dñe: ne cōfūdas me.
Viā mādatorū tuorum
currā: qm̄ dilatasti cor
meum. He.

Ostēde mihi dñe viā
p̄ceptorū tuorū: &
custodiā eā p vestigiū.
Doce me & obseruabo
legē tuā: & custodiā eā
in toto corde. Deduc
me in semita mādatorū
tuorū: quia ipsam vo-
lui. Inclina cor meum
ad testimōia tua: & nō
ad auaritiā. Auerte o-
culos meos ne videant
vanitatē: in via tua vi-
uifica me. Suscita suo
tuo eloquiū tuū in timo
re tuo. Auerte opprobri
um meū q̄d reueritus
sum: quia iudicia tua oo
bōa. Ecce cōcupiui p̄-

שַׁפַּט פֶּה
עָוַד שׁוֹשׁ
פָּקַד
שׁוֹחַ נָבַט
חָקַק שַׁעֲשַׁע

חָיָה שָׁמַר
גָּלָה נָבַט
פָּלָא יָרָה
גּוּר
סָתַר צְוָה
שָׁפַט
זוּד אָרַר
שָׁנָה גָּלָה

שׁוּר רִבֵּר
שׁוֹחַ עָוַד
יָעַץ

חָיָה
עָנָה
פָּקַד בִּין
שׁוֹחַ
פָּלָא יָנָה
קוּם סוּר
יָרָה אָמַן

שָׁפַט שָׁוָה
עָוַד בּוֹשׁ

צְוָה רוּץ
רָחַב

יָרָה נָצַר
בִּין יָרָה
שָׁמַר דָּרַךְ

נְתַב
יָטָה

עָבַר רָאָה
חָיָה קוּם

גּוּר שָׁפַט
פָּקַד

כָּל מִשְׁפְּטֵי פִּיךָ׃ בְּדֶרֶךְ עֵדְוֹתֶיךָ
שַׂשְׂתִּי כְּעַל כָּל הוֹן׃ בְּפִקּוּדֶיךָ
אָשִׂיחָה וְאַבִּיטָה אָרְחֹתֶיךָ׃
בְּחֻקֹּתֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשָׁע לֹא אֶשְׁכַּח
דְּבָרֶךָ׃
גְּמֹל עַל עַבְדְּךָ אֶחְיֶה וְאֶשְׁמְרָה
דְּבָרֶךָ׃ גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת
מִתּוֹרָתֶךָ׃ גֵּר אָנֹכִי בָאָרֶץ אַל
תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ׃ גָּרְסָה
נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל מִשְׁפָּטֶיךָ בְּכָל
עֵת׃ גָּעַרְתָּ זֵדִים אֲרוּרִים
הַשֹּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ׃ גַּל מֵעָלַי
חֶרְפָּה וָבוּז כִּי עֵדוֹתֶיךָ נָצָרְתִּי׃
גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים בִּי נִדְבָּרוּ עַבְדְּךָ
יָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ׃ גַּם עֵדוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעַי
אַנְשֵׁי עֲצָתִי׃
דָּבְקָה לֶעָפָר נַפְשִׁי חַיֵּנִי כִּדְבָרֶךָ׃
דְּרָכַי סִפַּרְתִּי וַתַּעֲנֵנִי לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃
דֶּרֶךְ פִּקּוּדֶיךָ הַבִּינֵנִי וְאָשִׂיחָה
בְּנִפְלְאֹתֶיךָ׃ דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה
קַיְמֵנִי כִּדְבָרֶךָ׃ דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר
מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי׃ דֶּרֶךְ אֱמוּנָה
בָּחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי׃ דָּבַקְתִּי
בְּעֵדְוֹתֶיךָ יְהוָה אַל תְּבִישֵׁנִי׃
דֶּרֶךְ מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ כִּי
תַרְחִיב לִבִּי׃
הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְרֶנָּה
עֵקֶב׃ הֲבִינֵנִי וְאֶצְרָה תוֹרָתֶךָ
וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְּכָל לֵב׃ הַדְרִיכֵנִי
בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי בוֹ חָפָצְתִּי׃
הַט לִבִּי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ וְאַל אֶל בָּצַע׃
הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶךָ
חַיֵּנִי׃ הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ
אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ׃ הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי
אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים׃
הִנֵּה תָאַבְתִּי לְפִקּוּדֶיךָ יי

בְּצִדְקָתֶךָ חַיֵּנִי׃ חָ

cepta tua: in iuſtitia tua viuifica me. Vau.

וְיבֹאנִי חסדך יְהוָה תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ׃ וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר כִּי בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ׃ וְאַל תַּצֵּל מִפִּי דְּבַר אֱמֶת עַד מְאֹד כִּי לְמִשְׁפָּטְךָ יִחָלְתִּי׃ וְאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתְךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְאֶתְהַלְכָה בָּרְחָבָה כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃ וַאֲדַבְּרָה בְעֵדְוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ׃ וְאֶשְׁתַּעַשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי׃ וְאֶשָּׂא כַפַּי אֶל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ׃ זָכֹר דָּבָר לְעַבְדֶּךָ עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי כִּי אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי׃ זֵדִים הֱלִיצֻנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ לֹא נָטִיתִי׃ זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וָאֶתְנָחֵם׃ זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי תּוֹרָתֶךָ׃ זְמִירוֹת הָיוּ לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרָי׃ זָכַרְתִּי בַלַּיְלָה שִׁמְךָ יְהוָה וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ׃ זֹאת הָיְתָה לִּי כִּי פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי׃

חֶלְקִי יְהוָה אָמַרְתִּי לִשְׁמֹר דְּבָרֶךָ׃ חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְּכָל לֵב חָנֵּנִי כְאִמְרָתֶךָ׃ חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ׃ חַשְׁתִּי וְלֹא התמהמהתי לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ׃ חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי תּוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃ חָבֵר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי פִקֻּדֶיךָ׃ חַסְדְּךָ יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃

טוֹב עָשִׂיתָ עִם עַבְדְּךָ יְהוָה כִּדְבָרֶךָ׃ טוּב טַעַם וָדַעַת

misericordia tua: ſecundum verbum tuum. Teth.

in eſtate tua viuifica me. Et veniat ſup me mia ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με. Καὶ ἐλθάτω ἐπ' ἐμὲ τὰ

tua dñe: ſalutare tuū ſm eloquiū tuū. Et reſponde ἐλέη σου κύριε, τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου. Καὶ ἀποκριθή-

bo exprobrantibꝫ mihi verbū: q̄ ſperaui in σομαι τοῖς ὀνειδίζουσί με λόγον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς

ſmonib⁹ tuis. Et ne auferas de ore meo verbū λόγοις σου. Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον

veritatis vſq̄quaq̄: q̄ in iudiciis tuis ſuſpe ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπέλ-

raui. Et cuſtodiā legē tuā ſemp in πισα. Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διαπαντός, εἰς τὸν

ſeculū ⁊ in ſeculū ſeculi. Et ambulabā in αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ ἐπορευόμην ἐν

latitudine: q̄ mādata tua exquiſiui. Et loq̄- πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. Καὶ ἐλά-

bar in teſtimoniis tuis in cōſpectu regū: ⁊ nō λουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ

cōfundebar. Et meditabar in mādatis tuis: q̄ di- ᾐσχυνόμην. Καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγά-

lexi nimis. Et leuaui manus meas ad mā πησα σφόδρα. Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντο-

ta tua: que dilexi: ⁊ exercebar in iuſtificationib⁹ λάς σου, ἃς ἠγάπησα, καὶ ἀδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί

tuis. Memor eſto verbi tui ſeruo tuo in q̄ di- σου. Μνήσθητι τοῦ λόγου σου τῷ δούλῳ σου ᾧ ἐπ

ſpem vediſti mihi. Hec me cōſolata eſt in hūilitate ἐπήλπισάς με. Αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώ-

mea: q̄ eloquiū tuū viuificauit me. Superbi inique σει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με. Ὑπερήφανοι παρ-

agebāt vſq̄quaq̄: a lege aūt tua nō declina ἠνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλι-

ui. Memor fui iudiciorū tuorū a ſeculo dñe: ⁊ να. Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος κύριε, καὶ

cōſolat⁹ ſum. Defectio tenuit me a peccātibus παρεκλήθην. Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν

derelinquentibꝫ legē tuā. Cātabiles erāt mihi ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. Ψαλτὰ ἦσάν μοι

iuſtificationes tue: in loco pegrinatiōis mee. Memor fui τὰ δικαιώματά σου, ἐν τόπῳ παροικίας μου. Ἐμνήσθην

in nocte nois tui dñe: ⁊ cuſtodiui legē τοῦ ὀνόματός σου κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον

tuā Hec facta eſt mihi: q̄ iuſtificationes tuas σου. Αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου

exq̄ſiui. Portio mea es dñe dixi cuſto- ἐξεζήτησα. Μερίς μου εἶ κύριε, εἶπα τοῦ φυ-

dire legē tuā. Deprecat⁹ ſum facie tuā in λάξασθαι τὸν νόμον σου. Ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν

toto corde meo: miſerere mei ſm eloquiū tuū. Cogita- ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου. Διελο-

ui vias tuas: ⁊ cōuerti pedes meos ad te γισάμην τὰς ὁδούς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου

ſtimonia tua. Feſtinaui & non neglexi cuſtodi- εἰς τὰ μαρτύριά σου. Ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην,

re mādata tua. Funes peccatorū circūplexi ſunt me: ⁊ legē tuā nō ſum obli- τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου. Σχοινία ἁμαρτωλῶν

tus. Media nocte ſurgebā: ad cōfitendū tibi περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθό-

ſup iudicia iuſtificatiōis tue. Particeps ego ā.12. μην. Μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην, τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι

ſum oim timentiū te: ⁊ cuſtodien ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. Μέτοχος ἐγώ

tiū mādata tua. Mia tua dñe plena εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόν-

terra: iuſtificationes tuas doce me. Bonitā των τὰς ἐντολάς σου. Τοῦ ἐλέους σου κύριε πλήρης

fecisti cū ſeruo tuo dñe ſm ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. Χρηστό-

verbū tuū. Bonitatē ⁊ diſciplinā ⁊ ſcientiā τητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου κύριε κατὰ

Trāſ.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāſla.B.Hie.	Tex.heb.p̄s.ctic.	Pritiua.he.
doce me: q; mādatis tuis credidi. Πρὸ τοῦ ταπεινωθῆναί με, ἐγὼ ἐπλημμέλησα. διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. Χρηστὸς εἶ σὺ κύριε καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. Επληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀνομία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου. Ετυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ ἐμελέτησα τὸν νόμον σου. Αγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου. Αγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου.	doce me: quia mandatis tuis credidi. Priusq; humiliarer: ego delicti: propterea eloquiū tuū custodiui. Bonus es tu dñe & in bonitate tua doce me iustificatiões tuas. Multiplicata ē sup me iniquitas superbor: ego aūt in toto corde meo scrutabor mādata tua. Coagulatū ē sicē lac cor eor: ego vero legē tuā meditat' sum. Bonū mihi q; humiliasti me: vt discā iustificatiões tuas. Bona mihi lex oris tui sup milia auri & argēti.	׀ לְמַ֤עַן ׀ לַמְּדֵ֣נִי פִּ֑י בְּמִצְוֹתֶ֥יךָ הָאֲמָנְתִּֽי׃ טֶ֣רֶם אֶעֱנֶ֣ה אֲנִ֣י שֹׁגֵ֑ג וְעַתָּ֖ה אִמְרָתְךָ֣ שָׁמָ֣רְתִּי׃ טוֹב־אַתָּ֣ה וּמֵטִ֑יב לַמְּדֵ֖נִי חֻקֶּֽיךָ׃ טָפְל֣וּ עָלַ֣י שֶׁ֭קֶר זֵדִ֑ים אֲנִ֤י בְּכָל־לֵ֨ב ׀ אֶצֹּ֖ר פִּקּוּדֶֽיךָ׃ טָפַ֣שׁ כַּחֵ֣לֶב לִבָּ֑ם אֲנִ֥י תּוֹרָתְךָ֖ שִׁעֲשָׁעְתִּֽי׃ טוֹב־לִ֥י כִּֽי־עֻ֝נֵּ֗יתִי לְמַ֥עַן אֶלְמַ֥ד חֻקֶּֽיךָ׃ טוֹב־לִ֥י תוֹרַת־פִּ֑יךָ מֵאַלְפֵי־זָ֖הָב וָכָֽסֶף׃	Manus tue fecerūt me & plasmauerūt me: da itelle ctū mihi & discā mādata tua. Qui timēt te videbūt me & letabūtur: q; in verba tua supsperaui. Cognoui dñe q; equitas iudicia tua: & veritate hūiliasti me. Fiat iā mia tua vt cōsoletur me sm eloquiū tuū seruo tuo. Ueniāt mihi miserationes tue & viuā: q; lex tua meditatio mea est. Cōfundātur superbi: q; inique iniquitatē fecerūt in me: ego aūt exercebor in mādatis tuis. Conuertātur mihi timētes te: & qui cognouerūt testimonia tua. Fiat cor meū imaculatū in iustificationib' tuis: vt nō cōfundar.
Manus tue fecerūt me & plasmauerūt me: da itelligere ctū mihi & discā mādata tua. Qui timēt te videbūt me & letabūtur: q; in verba tua supsperaui. Cognoui dñe q; equitas iudicia tua: & veritate hūiliasti me. Fiat iā mia tua vt cōsoletur me sm eloquiū tuū seruo tuo. Ueniāt mihi miserationes tue & viuā: q; lex tua meditatio mea est. Cōfundātur superbi: q; inique iniquitatē fecerūt in me: ego aūt exercebor in mādatis tuis. Conuertātur mihi timētes te: & qui cognouerūt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatū in iustificationib' tuis: vt nō cōfundar.	Manus tue fecerūt me & firmauerunt me: doce me & discā mādata tua. Qui timent te videbūt me & letabuntur: quia in sermonē tuū expectaui. Scio dñe quia iustū iudiciū tuū: & vere afflixisti me. Sit obsecro mia tua in cōsolatiōe mea: sicut locutus es puo tuo. Veniant mihi mie tue & viuā: quia lex tua delectatio mea. Cōfūdātur superbi: q̄m iniq; cōtriuerunt me: ego aūt exercebor in p̄ceptis tuis. Reuertantur ad me qui timēt te: & qui sciūt testimoniū tuū. Fiat cor meū p̄fectū in p̄ceptis tuis: vt nō cōfundar.	יָדֶ֤יךָ עָשׂ֣וּנִי וַ֭יְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵ֑נִי וְאֶלְמְדָ֖ה מִצְוֹתֶֽיךָ׃ יְרֵאֶ֤יךָ יִרְא֨וּנִי ׀ וְיִשְׂמָ֗חוּ כִּ֣י לִדְבָרְךָ֣ יִחָלְתִּֽי׃ יָדַ֤עְתִּי יְ֭הוָה כִּי־צֶ֣דֶק מִשְׁפָּטֶ֑יךָ וֶאֱמוּנָ֥ה עִנִּיתָֽנִי׃ יְהִי־נָ֥א חַסְדְּךָ֗ לְנַחֲמֵ֫נִ֥י כְּאִמְרָתְךָ֥ לְעַבְדֶּֽךָ׃ יְבֹא֣וּנִי רַחֲמֶ֣יךָ וְאֶחְיֶ֑ה כִּֽי־תוֹרָתְךָ֖ שַׁעֲשֻׁעָֽי׃ יֵבֹ֣שׁוּ זֵדִ֣ים כִּי־שֶׁ֭קֶר עִוְּתוּנִ֑י אֲנִ֥י אָשִׂ֝יחַ בְּפִקּוּדֶֽיךָ׃ יָשׁ֣וּבוּ לִ֭י יְרֵאֶ֑יךָ וְיֹדְעֵ֖י עֵדֹתֶֽיךָ׃ יְהִי־לִבִּ֣י תָמִ֣ים בְּחֻקֶּ֑יךָ לְ֝מַ֗עַן לֹ֣א אֵבוֹשׁ׃	Scin tue fecerūt me & plasmauerunt me: da mihi intellectū vt discam mandata tua. Timētes te videbūt me & letabuntur: quia in verbū tuū expectaui. Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: & in veritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua vt cōsoletur me: secundū eloquiū tuū seruo tuo. Ueniāt mihi miserationes tue & viuam: quia lex tua meditatio mea. Cōfundātur superbi: quia iniquitatē fecerūt in me: ego aūt exercebor in mandatis tuis. Reuertantur mihi timētes te: & qui sciūt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatum in iustificationib' tuis: vt nō cōfundar.
Defecit in salutare tuū aia mea: in verba tua supsperaui. Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū: dicētes qñ cōsolaberis me? Quia factus sum sicut uter in pruina: iustificatiōes tuas nō sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: qñ facies de p̄sequētibus me iudicū? Narrauerūt mihi iniqui fabulatiōes: sed nō vt lex tua dñe. Omia mādata tua veritas. Iniq; p̄secuti sunt me: adiuua me: paululum cōsumauerūt me in terra. Ego aūt nō dereliqui mādata tua. Scōm miaz tuā viuifica me: & custodiā testimōia oris tui. In eternū dñe verbū tuū permanet in celo: in ḡnatiōe & ḡnatione veritas tua. Fundasti terrā & permanet: ordinatiōe tua ḡseuerat dies: qm omia seruiūt tibi. Nisi q; lex tua meditatio mea: forte puissem in humilitate mea.	Defecit in salutare tuum aia mea: verbū tuū expectaui. Cōsūpti sunt oculi mei in verbū tuū dicētes qñ cōsolaberis me? Cum ego sim vter in pruina: p̄cepta tua non sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: qñ facies de p̄sequentibus me iudicium? Foderūt mihi foueas: q̄ non erat iuxta legē tuā. Omia mādata tua vera: falso p̄secuti sūt me: auxiliare mihi. Paulomius cōsūpserūt me in terra: ego aūt nō dimisi p̄cepta tua. Secundū miam tuam viuifica me: & custodiā testimōia oris tui.	כָּלְתָ֣ה לִתְשׁוּעָתְךָ֣ נַפְשִׁ֑י לִ֝דְבָרְךָ֗ יִחָלְתִּֽי׃ כָּלוּ֤ עֵינַ֨י ׀ לְאִמְרָתֶ֗ךָ לֵאמֹ֥ר מָתַ֥י תְּנַחֲמֵֽנִי׃ כִּֽי־הָיִ֣יתִי כְנֹ֣אד בְּקִיטוֹר֮ חֻקֶּ֪יךָ ׀ לֹ֫א שָׁכָ֥חְתִּי׃ כַּמָּ֤ה יְמֵי־עַ֭בְדֶּךָ מָתַ֤י תַּעֲשֶׂה֙ בְּרֹדְפַ֣י מִשְׁפָּ֔ט׃ כָּ֖רוּ לִ֣י זֵדִ֑ים שִׂיחוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר לֹ֣א כְתוֹרָתֶֽךָ׃ כָּל־מִצְוֹתֶ֥יךָ אֱמוּנָ֑ה שֶׁ֥קֶר רְ֝דָפ֗וּנִי עָזְרֵֽנִי׃ כִּמְעַ֣ט כִּלּ֣וּנִי בָאָ֑רֶץ וַ֝אֲנִ֗י לֹ֣א עָזַ֣בְתִּי פִקּוּדֶֽיךָ׃ כְּחַסְדְּךָ֥ חַיֵּ֑נִי וְאֶשְׁמְרָ֥ה עֵד֖וּת פִּיכָֽה׃ לְעוֹלָ֣ם יְ֭הוָה דְּבָרְךָ֣ נִצָּ֑ב בַּשָּׁמָֽיִם׃ לְדֹ֣ר וָ֭דֹר אֱמוּנָתֶ֑ךָ כּוֹנַ֖נְתָּ אֶ֣רֶץ וַתַּעֲמֹֽד׃ לְ֝מִשְׁפָּטֶ֗יךָ עָמְד֥וּ הַיּ֑וֹם כִּ֖י הַכֹּ֣ל עֲבָדֶֽיךָ׃ לוּלֵי֮ תוֹרָתְךָ֪ ׀ שַׁעֲשֻׁעָ֫י אָ֥ז אָבַ֥דְתִּי בְעָנְיִֽי׃	Tabet: p.
Ai χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. Οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ὑπέμεινα. Ἔγνων κύριε ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με. Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαί με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου. Ἐλθάτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστι. Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἐνομοθέτησάν με, ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς ἐντολαῖς σου. Ἐπιστρεψάτωσάν μοι οἱ φοβούμενοί σε, καὶ οἱ γνόντες τὰ μαρτύριά σου. Γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ.	Manus tue fecerūt me & plasmauerunt me: da intellectū vt discam mandata tua. Qui timēt te videbūt me & letabuntur: quia in verba tua supsperaui. Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: & veritate humiliasti me. Fiat misericordia tua vt cōsoletur me sm eloquiū tuū seruo tuo. Ueniāt mihi miserationes tue & viuā: quia lex tua meditatio mea est. Cōfundātur superbi: quia iniquitatē fecerūt in me: ego aūt exercebor in mandatis tuis. Reuertantur mihi timētes te: & qui cognouerūt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatum in iustificationib' tuis: vt nō cōfundar.	יָדֶ֤יךָ עָשׂ֣וּנִי וַ֭יְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵ֑נִי וְאֶלְמְדָ֖ה מִצְוֹתֶֽיךָ׃ יְרֵאֶ֤יךָ יִרְא֨וּנִי ׀ וְיִשְׂמָ֗חוּ כִּ֣י לִדְבָרְךָ֣ יִחָלְתִּֽי׃ יָדַ֤עְתִּי יְ֭הוָה כִּי־צֶ֣דֶק מִשְׁפָּטֶ֑יךָ וֶאֱמוּנָ֥ה עִנִּיתָֽנִי׃ יְהִי־נָ֥א חַסְדְּךָ֗ לְנַחֲמֵ֫נִ֥י כְּאִמְרָתְךָ֥ לְעַבְדֶּֽךָ׃ יְבֹא֣וּנִי רַחֲמֶ֣יךָ וְאֶחְיֶ֑ה כִּֽי־תוֹרָתְךָ֖ שַׁעֲשֻׁעָֽי׃ יֵבֹ֣שׁוּ זֵדִ֣ים כִּי־שֶׁ֭קֶר עִוְּתוּנִ֑י אֲנִ֥י אָשִׂ֝יחַ בְּפִקּוּדֶֽיךָ׃ יָשׁ֣וּבוּ לִ֭י יְרֵאֶ֑יךָ וְיֹדְעֵ֖י עֵדֹתֶֽיךָ׃ יְהִי־לִבִּ֣י תָמִ֣ים בְּחֻקֶּ֑יךָ לְ֝מַ֗עַן לֹ֣א אֵבוֹשׁ׃	Scin tue fecerūt me & plasmauerunt me: da mihi intellectū vt discam mandata tua. Timētes te videbūt me & letabuntur: quia in verbū tuū expectaui. Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: & in veritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua vt cōsoletur me: secundū eloquiū tuū seruo tuo. Ueniāt mihi miserationes tue & viuam: quia lex tua meditatio mea. Cōfundātur superbi: quia iniquitatē fecerūt in me: ego aūt exercebor in mandatis tuis. Reuertantur mihi timētes te: & qui sciūt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatum in iustificationib' tuis: vt nō cōfundar.
Εκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχή μου, εἰς τοὺς λόγους σου ὑπέμεινα. Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου: λέγων πότε παρακαλέσεις με; Οτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. Πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου, πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν; Διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου κύριε. Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια. Ἐδίωξάν με ἀδίκως βοήθησόν μοι, καὶ ὀλίγου ἐξέλιπόν με ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰ προστάγματά σου. Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια ὀτο tui. In eternū dñe verbū tuū permanet in celo: in ḡnatiōe & ḡnatione veritas tua. Fundasti terrā & permanet: ordinatiōe tua ḡseuerat dies: qm omia seruiūt tibi. Nisi q; lex tua meditatio mea: forte puissem in humilitate mea.	Defecit in salutare tuum aia mea: verbū tuū expectaui. Cōsūpti sunt oculi mei in verbū tuū dicētes qñ cōsolaberis me? Cum ego sim vter in pruina: p̄cepta tua non sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: qñ facies de p̄sequentibus me iudicium? Foderūt mihi foueas: q̄ non erat iuxta legē tuā. Omia mādata tua vera: falso p̄secuti sūt me: auxiliare mihi. Paulomius cōsūpserūt me in terra: ego aūt nō dimisi p̄cepta tua. Secundū miam tuam viuifica me: & custodiā testimōia oris tui.	כָּלְתָ֣ה לִתְשׁוּעָתְךָ֣ נַפְשִׁ֑י לִ֝דְבָרְךָ֗ יִחָלְתִּֽי׃ כָּלוּ֤ עֵינַ֨י ׀ לְאִמְרָתֶ֗ךָ לֵאמֹ֥ר מָתַ֥י תְּנַחֲמֵֽנִי׃ כִּֽי־הָיִ֣יתִי כְנֹ֣אד בְּקִיטוֹר֮ חֻקֶּ֪יךָ ׀ לֹ֫א שָׁכָ֥חְתִּי׃ כַּמָּ֤ה יְמֵי־עַ֭בְדֶּךָ מָתַ֤י תַּעֲשֶׂה֙ בְּרֹדְפַ֣י מִשְׁפָּ֔ט׃ כָּ֖רוּ לִ֣י זֵדִ֑ים שִׂיחוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר לֹ֣א כְתוֹרָתֶֽךָ׃ כָּל־מִצְוֹתֶ֥יךָ אֱמוּנָ֑ה שֶׁ֥קֶר רְ֝דָפ֗וּנִי עָזְרֵֽנִי׃ כִּמְעַ֣ט כִּלּ֣וּנִי בָאָ֑רֶץ וַ֝אֲנִ֗י לֹ֣א עָזַ֣בְתִּי פִקּוּדֶֽיךָ׃ כְּחַסְדְּךָ֥ חַיֵּ֑נִי וְאֶשְׁמְרָ֥ה עֵד֖וּת פִּיכָֽה׃ לְעוֹלָ֣ם יְ֭הוָה דְּבָרְךָ֣ נִצָּ֑ב בַּשָּׁמָֽיִם׃ לְדֹ֣ר וָ֭דֹר אֱמוּנָתֶ֑ךָ כּוֹנַ֖נְתָּ אֶ֣רֶץ וַתַּעֲמֹֽד׃ לְ֝מִשְׁפָּטֶ֗יךָ עָמְד֥וּ הַיּ֑וֹם כִּ֖י הַכֹּ֣ל עֲבָדֶֽיךָ׃ לוּלֵי֮ תוֹרָתְךָ֪ ׀ שַׁעֲשֻׁעָ֫י אָ֥ז אָבַ֥דְתִּי בְעָנְיִֽי׃	Tabet: p.
ρατίαν μου ἐσί, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.			

לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי
בָם חִיִּיתָנִי׃ לְךָ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי
כִּי פִקּוּדֶיךָ דָּרָשְׁתִּי׃ לִי קִוּוּ
רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדְתֶיךָ יֵי
אֶתְבּוֹנָן׃ לְכָל תִּכְלָה רָאִיתִי קֵץ
רְחָבָה מִצְוָתְךָ מְאֹד׃
מָה אָהַבְתִּי תּוֹרָתֶךָ כָּל הַיּוֹם הִיא
שִׂיחָתִי׃ מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ
כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי׃ מִכָּל מְלַמְּדַי
הִשְׂכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי׃
מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן כִּי פִקּוּדֶיךָ
נָצָרְתִּי׃ מִכָּל אֹרַח רַע כָּלֵאתִי
רַגְלָי לְמַעַן אֶשְׁמֹר דְּבָרֶךָ׃
מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִּי כִּי אַתָּה
הוֹרֵתָנִי׃ מַה נִּמְלְצוּ לְחִכִּי אִמְרָתֶךָ
מִדְּבַשׁ לְפִי׃ מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבּוֹנָן
עַל כֵּן שָׂנֵאתִי כָּל אֹרַח שָׁקֶר׃
נֵר לְרַגְלִי דְּבָרֶךָ וְאוֹר לִנְתִיבָתִי׃
נִשְׁבַּעְתִּי וְאֲקַיֵּמָה לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי
צִדְקֶךָ׃ נַעֲנֵיתִי עַד מְאֹד יְהוָה
חַיֵּינִי כִּדְבָרֶךָ׃ נִדְבוֹת פִּי רְצֵה נָא
יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי׃ נַפְשִׁי
בְּכַפִּי תָמִיד וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי׃
נָתְנוּ רְשָׁעִים פַּח לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ
לֹא תָעִיתִי׃ נָחַלְתִּי עֵדְוֹתֶיךָ
לְעוֹלָם כִּי שָׂשׂוֹן לִבִּי הֵמָּה׃
נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ לְעוֹלָם
עֵקֶב׃ סֵעַפִּים שָׂנֵאתִי
וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃ סִתְרִי וּמָגִנִּי אָתָּה
לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ סוּרוּ מִמֶּנִּי מְרֵעִים
וְאֶצְּרָה מִצְוֹת אֱלֹהָי׃ סָמְכֵנִי
כְּאִמְרָתְךָ וְאֶחְיֶה וְאַל תְּבִישֵׁנִי
מִשִּׂבְרִי׃ סְעָדֵנִי וְאִוָּשֵׁעָה וְאֶשְׁעָה
בְּחֻקֶּיךָ תָמִיד׃ סָלִיתָ כָּל שׁוֹגִים
מֵחֻקֶּיךָ כִּי שֶׁקֶר תַּרְמִיתָם׃ סִיגִים
הִשְׁבַּתָּ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ לָכֵן

שָׁכַח פָּקַד
חָיָה יָשַׁע
קָוָה
בִּין כָּלָה
רָאָה צִוָּה
יָרָה
שׁוּחַ חָסַם
עָלַם לָמַד
שָׂכַל עָוַד
רוּעַ
שָׁמַר
שָׁפַט סוּר
יָרָה לוּץ
חִיד פָּה
נוּר נָתַב
שָׁבַע קוּם
עָנָה
חָיָה
תָמִד יָרָה
פּוּחַ פָּקַד
תָּעָה עָוַד
עָלַם שׂוּשׂ
נָטָה עָשָׂה
רוּעַ
נָצַר צִוָּה
חָיָה בּוּשׁ
יָשַׁע שָׁעָה
חָקַק תָּמִד
סָלָה שָׁנָה
רָמָה
שָׁבַת

mea. In sēpiternū non obliuiscar p̄ceptorū tuorū: quia per ipsa viuificasti me. Tuus sū ego salua me: qm̄ p̄cepta tua quesiui. Me expectauerūt ipi vt pderēt me: testimonium tuum cōsiderabo. Oīs cōsumationis vidi finē: latū preceptum tuū nimis.

Mem.

QVā dilexi legē tuā: tota die hec meditatio mea. Sup inimicos meos istruis me mādato tuo: qa in sēpiternū hoc est mihi. Sup oēs qui docebant me eruditus sū: quia testimonia tua meditatio mea est. Sup senes itellexi: quia precepta tua seruaui. Ab oī semita mala phibui pedes meos: vt custodirē verba tua. A iudiciis tuis nō recessi: quia tu illuminasti me. Quam dulce gutturi meo eloquiū tuum: sup mel ori meo. Precepta tua cōsiderabā: ppea odiui oēm semitā mēdacii.

Nū.

LVcerna pedi meo verbū tuū: & lux semite mee. Iuraui & pseuerabo: vt custodiā iudicia iustitie tue. Afflictus sum vsq; nimis: dñe viuifica me iuxta verbū tuū. Volūtaria oris mei cōplaceant tibi dñe: & scdm iudicia tua doce me. Aīa mea in manu mea sp: & legis tue nō sum oblitus. Posuerūt ipii laqueū mihi & a p̄ceptis tuis nō ab erraui. Hereditas mea testimōia tua in sēpiternū: quia gaudiū cordis mei sūt. Inclinaui cor meū vt facerē iustitias tuas: pp eternā retributionem.

Samech.

CVmultuosos odiui: & legē tuā dilexi. Protectio mea & scutū meū tu es: verbū tuū expectaui. Recedite a me maligni: & custodiam mādata dī mei. Cōfirma me sm verbū tuū & viuā: & noli me confundere ab expectatiōe mea. Auxiliare mihi & salu ero: & delectabor in p̄ceptis tuis iugiter. Abiēcisti oēs qui ignorāt p̄cepta tua: quia mēdax cogitatio eorū. Quasi scoriā cōputasti oēs

In eternū nō obliuiscar iustificatiōes tuas: qm̄ Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι in ipsis viuificasti me. Tuus sum ego saluū fac me: qm̄ iustifica ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. Σός εἰμι ἐγὼ σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώμα tiōes tuas exquisiui. Me expectauerūt pctōres vt pderēt τά σου ἐξεζήτησα. Ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι me: testimōia tua intellexi. Oīs cōsumatiōis vidi fi με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. Πάσης συντελείας εἶδον πέ nē: latū mādatū tuū nimis. Quā dilexi ρας, πλατεία ἡ ἐντολή σου σφόδρα. Ὡς ἠγάπησα legē tuā dñe: tota die meditatio mea est. Sup τὸν νόμον σου κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστί. Ὑπὲρ in inimicos meos prudētē me fecisti mādato tuo: qz in τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν eternū mihi est. Sup oēs docētes me intel αἰῶνα ἐμοί ἐστιν. Ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆ lexi: qz testimōia tua meditatio mea est. Sup se κα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. Ὑπὲρ πρεσ nes intellexi: qz mādata tua quesiui. Ab om βυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. Ἐκ πά ni via mala phibui pedes meos: vt cu σης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυ stodiā verba tua. A iuditiis tuis nō decli λάξω τοὺς λόγους σου. Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλι naui: qz tu legē posuisti mihi. Quā dulcia faucib meis να, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ eloqa tua sup mel ori meo. A mādatis tuis λόγιά σου ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. Ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου intellexi: ppea odiui oēm viā iniqtatis: συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας,

Lucerna pedib meis lex tua: & lumē semi.

Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρί tis meis. Iuraui & statui custodire iudicia βοις μου. Ὤμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα iustitie tue. Humiliatus sum vsq; quaq; dñe: vi τῆς δικαιοσύνης σου. Ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα κύριε, ζῆ uifica me sm verbū tuū. Volūtaria oris mei: σόν με κατὰ τὸν λόγον σου. Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου, būplacita faciā dñe: & iudicia tua doce me. Ani εὐδόκησον δὴ κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με. Ἡ ψυ ma mea in manib tuis semp: & legē tuā χή μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντός, καὶ τοῦ νόμου σου nō sum oblitus. Posuerūt pctōres laqueū mihi: & de οὐκ ἐπελαθόμην. Ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν mādatis tuis nō erraui. Hereditate acqsiui testimōia tua ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. Ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου in eternū: qz exultatio cordis mei sunt. Incli εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσίν. Ἐκλι naui cor meū ad faciēdas iustificatiōes tuas in να τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν eternū pp retributionē. Iniquos odio habui: at legē ἀνῶνα διὰ τάμειψιν. Παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον tuā dilexi. Adiutor meus & susceptor meus es tu: in σου ἠγάπησα. Βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ, εἰς verba tua supspaui. Declinate a me ma τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευό ligni: & scrutabor mādata dei mei. Suscipe μενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου. Ἀντιλαβοῦ me sm eloquiū tuū & viuifica me: & nō cōfundas me μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζῆσόν με, καὶ μὴ καταιχύνης με ab expectatiōe mea. Adiuua me: & salu ero: ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι, & meditabor in iustificatiōibus tuis semp. Sp καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασί σου διαπαντός. E nisti oēs discedētes a iu ξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δι stificatiōib tuis: qz iniusta cogitatio eorū. Procuari καιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. Παραβαί cātes reputaui oēs pctōres fre: ideo νοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Hie.	Tex.heb.p̄s.ctir.	Pritina.he.
dilexi testimonia tua. Cōfige a timore tuo carnes meas: ab eis iudicijs tuis timui. Feci iudiciū & iustitiam: nō tradas me calūniātibus me. Suscipe seruū tuū in bonū: nō calūniētur me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: & in eloquiū iustitie tue. Fac cū seruo tuo sm̄ misericordiā tuā: & iustificationes tuas doce me. Servus tuus sum ego: da intellectū mihi & sciam testimonia tua. Tps ē vt facias dñe: dissipauerūt legem tuam. Propterea dilexi mandata tua super aurū & topazion. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquam odio habui.	ipsos fre: propterea dilexi testimonia tua. Horrui pauit a timore tuo carnes mea. & iudicia tua timui. Hain. Feci iudiciū & iustitiam: ne dereliquas me his q calūniātur me. Sponde p seruo tuo in bonū: ne calūniētur me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: & in eloquiū iustitie tue. Fac cū seruo tuo iuxta misericordiam tuā: & p̄cepta tua doce me. Seruus tuus ego instrue me: & cognoscā testimonia tua, Tps ē vt facias dñe: dissipauerunt legem tuam. Propterea dilexi mandata tua: super aurū & topazion. Propterea in omnia mandata tua direxi: omnem semitam mendacii odio habui. Phe.	אָנָּה ׀ אָהַבְתִּי עֵדְוֹתֶיךָ׃ סָמַר מִפַּחְדְּךָ	עָיִן
Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea āia mea. Declaratio sermonū tuoꝝ illuminabit & intellectū dabit parvulis. Os meū aperui: & attraxi spiritū: q mādata tua desiderabā. Aspice in me & miserere mei: sm̄ iudicium diligentiū nomē tuū. Gressus meos dirige sm̄ eloquiū tuū: & nō dominetur mei oīs iniustitia. Redime me a calūniās hoīs: & custodiam p̄cepta tua. Vultū tuū ostende seruo tuo: & doce me iustificationes tuas. Exitus aquarū deduxerūt oculi mei: q nō custodierūt legē tuā. Justus es dñe: & recta iudicia tua. Mandasti iustitiam testimoniū tui: & veritatem nimis. Cōsūpsit me zelus meus: quia obliti sunt verborū tuorū hostes mei. Probatus sermo tuus nimis: & seruus tuus dilexit illū. Parvulus ego sum & cōtēptibilis: sed p̄cepta tua nō fūobliti sum. Justitia tua iustitia sempiterna: & lex tua veritas. Tribulatio & angustia inuenerūt me: mandata tua voluptas mea. Iusta testimonia tua in eternū: da mihi intellectū & viuam. Coph. Clamaui in toto corde meo exaudi me dñe: iustificationes tuas requiram. Clamaui ad te saluū me fac & custodiam	בָּעֲבוּר ׀ פִּקֻּדֶיךָ אָהָבְתִּי׃	פֵּא
	נָטְפוּ עֵינָי פַּלְגֵי־מָיִם עַל לֹא שָׁמְרוּ תּוֹרָתֶךָ׃	צָדֵי
	צַדִּיק אַתָּה יְהוָה וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃	קוֹף
	צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃	רֵישׁ
	צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ צָרָי׃	שִׁין
	צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃	תָּו
	צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה פִּקֻּדֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	
	צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃	
	צַר וּמָצוֹק מְצָאוּנִי מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃	
	צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃	
	קָרָאתִי בְכָל לֵב עֲנֵנִי יְהוָה חֻקֶּיךָ אֶצֹּרָה׃	
	קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי וְאֶשְׁמְרָה	

Pritiua.he.	Ter.heb.	ps.ctir.	Trasla.B.Vie.	Trās.Gre. lxx.cū interp.latina.
עֵדֹתֶיךָ׃	עֵד	testimonia tua.	testimonia tua.	τὰ μαρτύριά σου.
מִקַּדְּמוּתִי	קדם	Preuenit	Preuenī in	Προέφθασα
לְדִבְרֶךָ	דבר	in verba	maturitate:	ἐν ἀωρίᾳ,
יִחָלְתִּי׃	יחל	tua	et clamaui:	καὶ ἐκέκραξα,
עֵינַי	עין	supsperaui.	in verba	ἐπὶ τοὺς λόγους
קִדְּמוּ	קדם	Preuenerūt	tua	σου ἠλπίσα,
אַשְׁמֻרוֹת	שמר	oculi	supsperaui.	προέφθασαν
לָשִׂיחַ	שיח	mei ad	Preuenerūt	οἱ ὀφθαλμοί
בְּאִמְרָתֶךָ׃	אמר	diluculū	oculi	μου πρὸς ὄρθρον
קוֹלִי	קול	vt meditarer	mei ad	τοῦ μελετᾶν
שְׁמַע	שמע	eloqa tua:	diluculū	τὰ λόγιά σου,
כְּחַסְדֶּךָ	חסד	voce	vt meditarer	τῆς φωνῆς
יְהוָה	יהוה	mea	eloqa tua:	μου ἄκουσον
כְּמִשְׁפָּטֶיךָ	משפט	fm	voce	κύριε κατὰ
חַיֵּנִי׃	חיה	miam	mea	τὸ ἔλεός σου,
קָרְבוּ	קרב	tuā:	fm	κατὰ τὸ κρίμά σου
רֹדְפֵי	רדף	fm	miam	ζῆσόν
זִמָּה	זמה	iudiciū	tuā:	με.
מִתּוֹרָתְךָ	תורה	tuū	fm	Προσήγγισαν
רָחָקוּ׃	רחק	viuifica	iudiciū	οἱ καταδιώκοντές
קָרוֹב	קרב	me.	tuū	με ἀνομίᾳ,
אַתָּה	אתה	Ap	viuifica	ἀπὸ δὲ
יְהוָה	יהוה	propinquauerūt	me.	τοῦ νόμου σου
וְכָל	כל	pſecu	Ap	ἐμακρύνθησαν.
מִצְוֹתֶיךָ	מצוה	tores	propinquauerūt	Ἐγγὺς εἶ σὺ
אֱמֶת׃	אמת	mei	pſecu	κύριε, καὶ
מֵרֹאשׁ	ראשׁ	sceleri:	tores	ὁδὸς
יָדַעְתִּי	ידע	&	mei	σου ἀλήθεια.
מֵעֵדֹתֶיךָ	עד	a le	sceleri:	Κατ' ἀρχὰς ἔγνων
כִּי	כי	ge	&	ἐκ τῶν μαρ
לְעוֹלָם	עולם	tua	a le	τυρίων σου,
יְסַדְתָּם׃	יסד	pcul	ge	ὅτι εἰς τὸν
רְאֵה	ראה	fcti	tua	αἰῶνα ἐθεμελίωσας
עָנְיִי	ענה	fūt.	pcul	αὐτά.
וְחַלְּצֵנִי	חלץ	Pro	fcti	Ἴδε τὴν
כִּי	כי	pe es	fūt.	ταπείνωσίν
תוֹרָתְךָ	תורה	tu	Pro	μου καὶ ῥῦσαί
לֹא	לא	dñe:	pe es	με, ὅτι τοῦ νό
שָׁכָחְתִּי׃	שכח	&	tu	μου σου οὐκ
רִיבָה	ריב	omnia	dñe:	ἐπελαθόμην.
רִיבִי	ריב	mādata	&	Κρῖνον τὴν
וּגְאָלֵנִי	גאל	tua	omnia	κρίσιν μου καὶ
לְאִמְרָתְךָ	אמר	veritas.	mādata	λύτρωσαί
חַיֵּנִי׃	חיה	A	tua	με: τοῦ
רָחוֹק	רחק	principio	veritas.	λογίου σου
מֵרְשָׁעִים	רשׁע	noui	A	ζῆσόν με.
יְשׁוּעָה	ישׁע	de teſti	principio	Μακρὰν ἀπὸ
כִּי	כי	monijs	noui	ἁμαρτωλῶν
חֻקֶּיךָ	חקק	tuis:	de teſti	σωτηρία, ὅτι
לֹא	לא	quia	monijs	τὰ δικαιώματά
דָרָשׁוּ׃	דרשׁ	in eter	tuis:	σου οὐκ
רַחֲמֶיךָ	רחם	nū	quia	ἐξεζήτησαν.
רַבִּים	רב	fundauerīs	in eter	Οἰκτιρμοί σου
יְהוָה	יהוה	ea. Res.	nū	πολλοί κύριε,
כְּמִשְׁפָּטֶיךָ	משפט	Vide	fundauerīs	κατὰ τὸ κρίμά
חַיֵּנִי׃	חיה	afflictionē	ea. Res.	σου ζῆσόν
רַבִּים	רב	meā	Vide	με. Πολλοὶ
רֹדְפַי	רדף	& eripe	afflictionē	οἱ ἐκδιώκοντές
וְצָרָי	צר	me: qa	meā	με καὶ θλίβοντές
מֵעֵדְוָתֶיךָ	עדות	legē	& eripe	με, ἐκ τῶν
לֹא	לא	tuā	me: qa	μαρτυρίων
נָטִיתִי׃	נטה	nō	legē	σου οὐκ
רָאִיתִי	ראה	fū	tuā	ἐξέκλινα.
בֹגְדִים	בגד	oblitus.	nō	Εἶδον ἀστυνεύοντας
וְאֶתְקוֹטָטָה	קוט	Iu	fū	καὶ ἐξε
אֲשֶׁר	אשׁר	dica	oblitus.	τήκομην,
אִמְרָתְךָ	אמר	cām	Iu	ὅτι τὰ λόγιά
לֹא	לא	meā	dica	σου οὐκ
שָׁמָרוּ׃	שמר	& redime	cām	ἐφυλάξαντο.
רְאֵה	ראה	me:	meā	Ἴδε ὅτι τὰς
כִּי	כי	ī	& redime	ἐντολάς
פִקּוּדֶיךָ	פקד	fermōe	me:	σου ἠγάπησα
אָהָבְתִּי	אהב	tuo	ī	κύριε, ἐν τῷ
יְהוָה	יהוה	viuifi	fermōe	ἐλέει σου
כְּחַסְדְּךָ	חסד	ca me.	tuo	ζῆσόν με.
חַיֵּנִי׃	חיה	Lōge	viuifi	Τὸ κεφάλαιον
רֹאשׁ	ראשׁ	ab impiis	ca me.	τῶν λόγων
דְּבָרְךָ	דבר	salus:	Lōge	σου ἀλήθεια
אֱמֶת	אמת	quia	ab impiis	καὶ εἰς τὸν
וּלְעוֹלָם	עולם	pcepta	salus:	αἰῶνα πάντα
כָּל	כל	tua	quia	τὰ κρίματα
מִשְׁפַּט	משפט	nō	pcepta	τῆς δικαιοσύνης
צִדְקֶךָ׃	צדק	quesierūt.	tua	σου. Ἄρχοντες
שָׂרִים	שׂרר	Mie tue	nō	κατεδίωξάν
רְדָפוּנִי	רדף	multe	quesierūt.	με δωρεάν,
חִנָּם	חנם	dñe:	Mie tue	καὶ ἀπὸ τῶν
וּמִדְּבָרֶיךָ	דבר	iuxta	multe	λόγων σου
פָּחַד	פחד	iudi	dñe:	ἐδειλίασεν
לִבִּי׃	לב	cia tua	iuxta	ἡ καρδία
שָׂשׂ	שושׂ	viuifica	iudi	μου. Ἀγαλλιάσομαι
אָנֹכִי	אנכי	me.	cia	ἐγὼ ἐπὶ τοῖς
עַל	על	Mīti	tua	λόγιά σου,
אִמְרָתֶךָ	אמר	q pſequūtur	viuifica	ὡς ὁ εὑρίσκων
כְּמוֹצֵא	מצא	me & af	me.	σκῦλα πολλά.
שָׁלָל	שׁלל	fligūt	Mīti	Ἀδικίαν ἐμίσησα
רָב׃	רב	me: a	q pſequūtur	καὶ ἐβδελυξάμην,
שֶׁקֶר	שׁקר	teſtimoniis	me & af	τὸν δὲ νόμον
שָׂנֵאתִי	שׂנא	tuis	fligūt	σου ἠγάπησα.
וְאֲתַעֵבָה	תעב	nō	me: a	Ἑπτάκις τῆς
תּוֹרָתְךָ	תורה	declinaui.	teſtimoniis	ἡμέρας
אָהָבְתִּי׃	אהב	Vidi	tuis	αἴνεσά σε,
שֶׁבַע	שׁבע	puaricantes	nō	ἐπὶ τὰ κρίματα
בַּיּוֹם	יום	& mere	declinaui.	τῆς δικαιοσύνης
הִלַּלְתִּיךָ	הלל	bā:	Vidi	σου. Εἰρήνην
עַל	על	quia	puaricantes	πολλὴν τοῖς
מִשְׁפְּטֵי	משׁפט	verbū	& mere	διλιγοῦσι
צִדְקֶךָ׃	צדק	tuū	bā:	τὸν νόμον σου,
שָׁלוֹם	שׁלם	nō	quia	καὶ οὐκ ἔστιν
רָב	רב	custodierūt.	verbū	αὐτοῖς σκάνδαλον.
לְאֹהֲבֵי	אהב	Vide	tuū	Ἐξεδεχόμην
תוֹרָתֶךָ	תורה	quī	nō	τὸ σωτήριόν
וְאֵין	אין	pcepta	custodierūt.	σου κύριε, καὶ
לָמוֹ	למו	tua	Vide	τὰς ἐντολάς
מִכְשׁוֹל׃	מכשׁול	dilexi	quī	σου ἠγάπησα.
שִׂבַּרְתִּי	שׂבר	dñe:	pcepta	Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή
לִישׁוּעָתְךָ	ישׁע	iu	tua	μου τὰ μαρτύριά
יְהוָה	יהוה	xta mīam	dilexi	σου, καὶ
וּמִצְוֹתֶיךָ	מצוה	tuam	dñe:	ἐπόθησεν
עָשִׂיתִי׃	עשׂה	viuifica	iu	αὐτὰ σφόδρα.
שָׁמְרָה	שׁמר	nie.	xta	Ἐφύλαξα τὰς
נַפְשִׁי	נפשׁ	Caput	mīam	ἐντολάς σου
עֵדֹתֶיךָ	עד	verbo	tuam	καὶ τὰ
וָאֹהֲבֵם	אהב	rū	viuifica	μαρτύριά σου,
מְאֹד׃	מאד	veritas	nie.	ὅτι πάσαι αἱ
שָׁמַרְתִּי	שׁמר	&	Caput	ὁδοί μου
פִקּוּדֶיךָ	פקד	i sempiter	verbo	ἐναντίον σου
וְעֵדֹתֶיךָ	עד	num	rū	κύριε,
כִּי	כי	omne	veritas	Ἐγγισάτω ἡ
כָל	כל	iudiciū	&	δέησίς μου
דְּרָכַי	דרך	iuſtitie	i sempiter	ἐνώπιόν σου
נֶגְדֶּךָ׃	נגד	tue.	num	κύριε,
תִּקְרַב	קרב	Sin.	omne	κατὰ τὸ λόγιόν
רִנָּתִי	רנה	Principes	iudiciū	σου συνέτισόν
לְפָנֶיךָ	פנה	pſecuti	iuſtitie	με. Εἰσέλθοι
יְהוָה	יהוה	ſūt	tue.	τὸ αἴτημα
כְּדִבְרְךָ	דבר	me ſine	Sin.	μου ἐνώπιόν
הֲבִינֵנִי׃	בין	cā: verba	Principes	σου κύριε,
תָּבוֹא	בוא	aūt tua	pſecuti	κατὰ τὸ λόγιόν
תְּחִנָּתִי	חנן	timuit cor	ſūt	σου ῥῦσαί
לְפָנֶיךָ	פנה	meū.	me ſine	με. Ἐρεύξεται
כְּאִמְרָתְךָ	אמר	Gaudēs	cā: verba	τὰ χείλη μου
הַצִּילֵנִי׃	נצל	ego ī	aūt tua	ὕμνον, ὅταν
תַּבַּעְנָה	נבע	eloquio	timuit cor	διδάξῃς με τὰ
שְׂפָתַי	שׂפה	tuo.	meū.	δικαιώματά
תְּהִלָּה	הלל	ſicut q	Gaudēs	σου. Φθέγξεται
כִּי	כי	iuēit	ego ī	ἡ γλῶσσά μου
תְלַמְּדֵנִי	למד	ſpolia	eloquio	τὰ λόγιά σου,
חֻקֶּיךָ׃	חקק	mlta.	tuo.	ὅτι πᾶσαι αἱ
תַּעַן	ענה	Mendaciū	ſicut q	ἐντολαί σου
לְשׁוֹנִי	לשׁון	odio	iuēit	δικαιοσύνη.
אִמְרָתֶךָ	אמר	habui	ſpolia	Γενέσθω χείρ
כִּי	כי	& dteſtat	mlta.	σου τοῦ
כָל	כל	ſū: le	Mendaciū	σῶσαί με,
מִצְוֹתֶיךָ	מצוה	gē tuā	odio	ὅτι τὰς
צֶדֶק׃	צדק	dilexi.	habui	ἐντολάς σου
תְּהִי	היה	Septies	& dteſtat	ἐξελεξάμην.
יָדְךָ	יד	die	ſū: le	Ἐπεθύμησα
לְעָזְרֵנִי	עזר	laudaui te:	gē tuā	τοῦ σωτηρίου
כִּי	כי	ſup	dilexi.	σου κύριε, καὶ
פִקּוּדֶיךָ	פקד	iudi	Septies	ὁ νόμος σου
בָחָרְתִּי׃	בחר	cīs	die	μελέτη μού
		iuſtitie	laudaui	ἐστιν. Ζήσεται
		tue.	te: ſup	ἡ ψυχή μου
		Pax	iudi	καὶ αἰνέσει
		mlta	cīs	σε, καὶ τὰ
		diligētibus	iuſtitie	κρίματά σου
		legē tuā:	tue.	βοηθήσει
		& nō	Pax	μοι. Ἐπλανήθην
		eſt illis	mlta	ὡς πρόβατον
		ſcādalū.	diligētibus	ἀπολωλός,
		Expectaui	legē tuā:	ζήτησον τὸν
		ſalutare tuū	& nō eſt	δοῦλόν σου,
		dñe:	illis	ὅτι τὰς
		& mādata	ſcādalū.	ἐντολάς σου
		tua	Expectaui	οὐκ ἐπελαθόμην.
		feci.	ſalutare	Κρῖνόν με κύριε
		Gu	tuū	κατὰ τὸ ἔλεός
		ſtodiuit	dñe:	σου καὶ
		aia mea	& mādata	κατὰ τὸ
		teſtimo	tua	μαρτύριόν σου,
		nia tua:	feci.	καὶ ζήσομαι
		& dilexit ea	Gu	τὰ γὰρ
		nimis.	ſtodiuit	δικαιώματά
		Gustodiui	aia mea	σου ἐζήτησα.
		pcepta	teſtimo	Ἐπλανήθην
		tua &	nia tua:	ὡς πρόβατον
		teſtimonia tua:	& dilexit	ἀπολωλός,
		quia omnes	ea nimis.	ζήτησον τὸν
		vie mee	Gustodiui	δοῦλόν σου,
		cōſpectu tuo.	pcepta	ὅτι τὰς
		Thau.	tua &	ἐντολάς σου
		Ngrediatur	teſtimonia	οὐκ ἐπελαθόμην.
		la? mea	tua:	Κρῖνόν με κύριε
		cor	quia	κατὰ τὸ ἔλεός
		tā te	omnes	σου καὶ
		dñe:	vie mee	κατὰ τὸ
		fm	cōſpectu	μαρτύριόν σου,
		verbū	tuo.	καὶ ζήσομαι
		tuū	Thau.	τὰ γὰρ
		doce me.	Ngrediatur	δικαιώματά
		Veiat	la? mea	σου ἐζήτησα.
		deprecatio	cor	Ἐπλανήθην
		mea	tā te	ὡς πρόβατον
		añ, vultū	dñe:	ἀπολωλός,
		tuū:	fm	ζήτησον τὸν
		ſcdm	verbū	δοῦλόν σου,
		eloquiū	tuū	ὅτι τὰς
		tuū	doce	ἐντολάς σου
		libera	me.	οὐκ ἐπελαθόμην.
		me.	Veiat	Κρῖνόν με κύριε
		Fūder	deprecatio	κατὰ τὸ ἔλεός
		labia	mea añ,	σου καὶ
		mea	vultū	κατὰ τὸ
		hymnū.	tuū:	μαρτύριόν σου,
		docebis	ſcdm	καὶ ζήσομαι
		me	eloquiū	τὰ γὰρ
		pcepta	tuū	δικαιώματά
		tua.	libera	σου ἐζήτησα.
		Lo	me.	Ἐπλανήθην
		quetur	Fūder	ὡς πρόβατον
		lingua	labia	ἀπολωλός,
		mea	mea	ζήτησον τὸν
		ſermonē	hymnū.	δοῦλόν σου,
		tuū:	docebis	ὅτι τὰς
		quia	me	ἐντολάς σου
		oia	pcepta	οὐκ ἐπελαθόμην.
		mādata	tua.	Κρῖνόν με κύριε
		tua	Lo	κατὰ τὸ ἔλεός
		iuſta.	quetur	σου καὶ
		Sit	lingua	κατὰ τὸ
		manus	mea	μαρτύριόν σου,
		tua	ſermonē	καὶ ζήσομαι
		auxilia	tuū:	τὰ γὰρ
		trix	quia	δικαιώματά
		mea:	oia	σου ἐζήτησα.
		qa	mādata	Ἐπλανήθην
		pcepta	tua	ὡς πρόβατον
		tua	iuſta.	ἀπολωλός,
			Sit	ζήτησον τὸν
			manus	δοῦλόν σου,
			tua	ὅτι τὰς
			auxilia	ἐντολάς σου
			trix	οὐκ ἐπελαθόμην.
			mea:	Κρῖνόν με κύριε
			qa	κατὰ τὸ ἔλεός
			pcepta	σου καὶ
			tua	κατὰ τὸ
				μαρτύριόν σου,
				καὶ ζήσομαι
				τὰ γὰρ
				δικαιώματά
				σου ἐζήτησα.
				Ἐπλανήθην
				ὡς πρόβατον
				ἀπολωλός,
				ζήτησον τὸν
				δοῦλόν σου,
				ὅτι τὰς
				ἐντολάς σου
				οὐκ ἐπελαθόμην.

elegi. Cōcupiui salutare tuū dñe: ⁊ lex
ἠρετισάμην. Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου κύριε, καὶ ὁ νό
tua meditatio mea est. Viuet aīa mea ⁊ lau
μος σου μελέτη μου ἐστί. Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέ-
dabit te: ⁊ iuditia tua adiuuabūt me. Erraui sicut o-
σει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. Ἐπλανήθην ὡς πρό
uis q̄ perijt: quere seruū tuū: q̄ mā
βατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντο-
data tua nō sum oblitus.
λάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Cāticū graduū. 119.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ριθ'.

Ad dñm cū tribularer clamaui: ⁊ exaudi-
Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκου
uit me. Dñe libera aīaz meā a labijs iniquis
σέ μου. Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων
⁊ a lingua dolosa. Quid detur tibi ⁊ q̄d appona
καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. Τί δοθείη σοι καὶ τί προστε-
tur tibi ad linguā dolosaz? Sagitte potētis a-
θείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠ
cute cū carbonibus desolatorijs. Hei mihi q̄
κονηθέα σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἐρημικοῖς. Οἴ μοι ὅτι ἡ
incolatus meus ꝓlōgat' ē: habitaui cū taberna-
παροικία μου ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνω
culis cedar: multū incola fuit aīa mea. Cū
μάτων κηδάρ, πολλὰ παρώκησεν ἡ ψυχή μου. Μετὰ
his q̄ oderūt pacē erā pacificus. Cū loq̄bar
τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός. Ὅταν ἐλάλουν
illis: impugnabāt me gratis.
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

Cāticū graduū. 120.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκ'.

Leuaui oculos meos in mōtes: vñ veniet auxiliū
Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἥξει ἡ βοήθειά
meū. Auxiliū meū a dño qui fecit ce
μου. Ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐ
lum ⁊ trā. Nō det in cōmotionē pedē tuū: ne
ρανὸν καὶ τὴν γῆν. Μὴ δώη εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μὴ
q̄ dormitet qui custodit te. Ecce nō dormitabit neq̄ dormiet
δὲ νυστάξει ὁ φυλάσσων σε. Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει
qui custodit israel. Dñs custodiat te: dñs ꝓtectio
ὁ φυλάσσων τὸν ἰσραήλ. Κύριος φυλάξοι σε, κύριος σκέπη
tua sup̄ manū dexterā tuā. Per diē sol nō vret
σοι ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου. Ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει
te: neq̄ luna per noctē. Dñs custodiat te ab om
σε, οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα. Κύριος φυλάξοι σε ἀπὸ παν
ni malo: custodiat aīam tuā dñs. Dñs cu
τὸς κακοῦ, φυλάξοι τὴν ψυχήν σου ὁ κύριος. Κύριος φυ-
stodiat introitū tuū ⁊ exitū tuū: ex hoc
λάξοι τὴν εἴσοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου, ἀπὸ τοῦ
nūc ⁊ vsq̄ in seculū.
νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Cāticū graduū. 121.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκα'.

Letatus sum in ijs q̄ dicta sūt mihi: in domū dñi ibi
Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, εἰς οἶκον κυρίου πο
mus. Stātes erāt pedes nr̄i in atrijs
ρευσόμεθα. Ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς
tuis hierusalē. Hierusalē q̄ edificat vt ciuitas: cui
σου ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς
participatio eius in idipm̄. Illuc enī ascēderūt tri
ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπιτοαυτό. Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυ-
bus: tribus dñi testimoniū israel: Ad cō
λαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τοῦ ἰσραήλ, Τοῦ ἐξο-
fitendū noi dñi. Quia illic sederūt
μολογήσασθαι τῷ ὀνόματι κυρίου, Ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν
sedes in iuditio: sedes sup̄ domū dauid. Roga
θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον δαυίδ. Ἐρωτήσα
te tā que ad pacē hierusalē: ⁊ abūdātia
τε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία ooo

elegi. Desideraui salu-
tare tuum domine: oooo
& lex tua voluptas ooo
mea. Viuet aīa mea
& laudabit te: & iudicia
tua auxiliabuntur mihi.
Erraui q̄si ouis ꝑdita:
q̄re seruū tuū: quia mā
datorum tuorum non
sum oblitus.

Canticum graduum. 120.

Ad dñm in tribula-
tiōe mea clamaui:
& exaudiuit me. Dñe
libera animam meam
a labio mēdacii: a lin-
gua dolosa. Quid oooo
dabitur tibi: aut quid
appōetur tibi a lingua
dolosa? Sagitte potē-
tis acute: cū carbōibus
iuniporum. Heu mihi
quia pegrinatio mea ꝓ
lōgata est: habitaui cū
tabernaculis cedar. ooo
Multū habitauit in ea
aīa mea cū odiēte pa-
cē. Ego pax: & cū loq̄
bar: illi ad bellum.

Canticum graduum. 121.

Leuabo oculos me
os ad montes: vnde
veniet auxiliū mihi.
Auxilium meum a do
mino factore celi oooo
& terre. Nō det in cō-
motionē pedē tuū: nec
dormitet qui custodit
te. Ecce non dormita-
bit neq̄ dormiet: qui
custodit israel. Dñs cu-
stodit te: dñs protectio
tua super manū dexte
rā tuā. Per diē sol non
ꝑcutiet te: neq̄ luna ꝑ
noctē. Dñs custodiet te
ab oī malo: custodiat
aīam tuā. Dñs custodi
at exitū tuū & introitū
tuum: a modo & vsq̄ in
eternum.

Canticum graduum
dauid. 122.

Letatus sum eo q̄d
dixerūt mihi: in do
mū dñi ibimus. Stātes
erāt pedes nr̄i ī portis
tuis ierusalem. Ierusalē
que edificatur: vt ciui
tas cuius ꝑticipatio ei9
simul. Quia illuc ascē-
derūt tribus trib9 dñi:
testimonium israel oooo
ad confitendum nomī
domini. Quia ibi sede
runt sedes in iudicio:
sedes domui dauid.
Rogate pacem ierusa-
lem: sit bene oooooooooo

בַּחַרְתִּי׃ תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה
וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשׁוּעָי׃ תְּחִי נַפְשִׁי
וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶיךָ יַעְזְרֻנִי׃ תָּעִיתִי
כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ
לֹא שָׁכָחְתִּי׃

cxx.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
אֶל יְהוָה בַּצָּרָתָה לִּי קָרָאתִי
וַיַּעֲנֵנִי׃ יְהוָה הַצִּילָה נַפְשִׁי
מִשְׂפַת שֶׁקֶר מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה׃ מַה
יִתֵּן לְךָ וּמַה יֹסִיף לָךְ לְשׁוֹן רְמִיָּה׃
חִצֵּי גִּבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי
רְתָמִים׃ אוֹיָה לִי כִּי גָרְתִּי מֶשֶׁךְ
שָׁכַנְתִּי עִם אָהֳלֵי קֵדָר׃ רַבַּת
שָׁכְנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שֹׂנֵא שָׁלוֹם׃
אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אַדַּבֵּר הֵמָּה
לַמִּלְחָמָה׃

cxxi.

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי
אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי׃
עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם
וָאָרֶץ׃ אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל
יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃ הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא
יִישָׁן שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל׃ יְהוָה שֹׁמְרֶךָ
יְהוָה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ׃ יוֹמָם
הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃
יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת
נַפְשֶׁךָ׃ יְהוָה יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבֹאֶךָ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

cxxij.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי
בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה נֵלֵךְ׃
עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ
יְרוּשָׁלָם׃ יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר
שֶׁחֻבְּרָה לָהּ יַחְדָּו׃ שֶׁשָּׁם עָלוּ
שְׁבָטִים שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהֹדוֹת לְשֵׁם יְהוָה׃ כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ
כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד׃
שָׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָם יִשְׁלָיוּ

יָשַׁע
יָרָה חָיָה
הָלַל שָׁפַט
עָזַר תָּעָה
שׁוּר עָלָה
צוּר
עָנָה נָצַל
שָׂפָה לָשׁוֹן
רָמָה נָתַן
יָסַף
גָּבַר שָׁנַן
גּוּר
רָבַב
שָׁלַם
דִּבֵּר
לָחַם
נָשָׂא
בּוֹא
נָתַן
נוּם
יָשַׁן
צֶלֶל יָמִן
נָכָה
שָׁמַר דּוֹעַ
יָצָא בּוֹא
עָלַם
יָלַךְ
הָיָה
בָּנָה
חָבַר שֵׁם
עָלָה עָוַד
יָדָה
שָׁפַט
שָׁלַם שָׁלָה

אהבָיִךְ׃ יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה
בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃ לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי
אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ׃ לְמַעַן בֵּית
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ׃

cxxiij. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיֹּשְׁבִי
בַּשָּׁמָיִם׃ הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל
יַד אֲדֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל
יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃ חָנֵּנוּ יְהוָה
חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז׃ רַבַּת
שָׂבְעָה לָהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים
הַבּוּז לִגְאֵיוֹנִים׃

cxxiiij. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה
לָנוּ יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל׃ לוּלֵי יְהוָה
שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם׃ אֲזַי
חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ׃
אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ נַחְלָה עָבַר עַל
נַפְשֵׁנוּ׃ אֲזַי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ
הַמַּיִם הַזֵּדוֹנִים׃ בָּרוּךְ יְהוָה
שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם׃
נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלְטָה מִפַּח
יוֹקְשִׁים הַפַּח נִשְׁבָּר וַאֲנַחְנוּ
נִמְלָטְנוּ׃ עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָה עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

cxxv. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבֹּטְחִים בַּיהוָה
כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם יֵשֵׁב׃
יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִיב לָהּ וַיהוָה
סָבִיב לְעַמּוֹ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃ כִּי לֹא
יָנוּחַ שֵׁבֶט הָרֶשַׁע עַל גּוֹרַל הַצַּדִּיקִים
לְמַעַן לֹא יִשְׁלְחוּ הַצַּדִּיקִים בְּעַוְלָתָה
יְדֵיהֶם׃ הֵטִיבָה יְהוָה לַטּוֹבִים
וְלִישָׁרִים בְּלִבֹּתָם׃ וְהַמַּטִּים
עֲקַלְקַלֹּתָם יוֹלִיכֵם יְהוָה אֶת פֹּעֲלֵי
הָאָוֶן שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל׃

cxxvi. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת

[a]his q diligūt te. [b]Sit [c]pax [d]in muris tuis: [e]abūdātia [f]in domibus tuis. [g]Propter [h]frēs meos [i]& amicos meos [j]loquar [k]pacē [l]tibi. [m]Propter [n]domum [o]domini [p]dei nostri [q]q̄rā [r]bona [s]tibi.

[a]Canticū [b]graduū. 123.

AD te [b]leuaui [c]oculos meos: [d]qui habitas [e]in celis. [f]Ecce [g]sicut oculi [h]seruorum [i]ad [k]manū [l]dominorum suorum: [m]sicut oculi [n]ancille [o]ad [p]manum [q]dn̄e sue: [r]sic [s]oculi nostri [t]ad [u]dominum [v]deū nostrū [w]donec [x]misereatur nostri. [y]Miserere nr̄i [z]dn̄e [a]miserere nr̄i: [b]quia [c]multū [d]repleti sumus [e]despectiōe. [f]Multū [g]repleta est [h]aīa nr̄a [i]opprobrio [j]abūdātiū & [k]despectiōe [l]superborum.

[a]Canticum [b]graduum [c]dauid. 124.

NIsi [c]dominus [d]fuisset [e]i nobis: [f]dicat [g]nūc [h]israel. [i]Nisi [m]dominus [n]fuisset [o]i nobis: [p]cū exurgerēt [q]hoies [r]sup nos. [s]Forsitā [t]viuos [u]absorbuisset nos: [x]cū irasceretur [y]furor eorū [z]sup nos. [a]Forsitā [b]aq̄ [c]circūdedisset nos [d]torrēs [e]trāsisset [f]sup [g]animā nr̄am. [h]Forsitā [i]trāsissent [k]sup [l]aiam nr̄am [m]aq̄ [n]supbie. [o]Bn̄dictus [p]dn̄s: [q]q nō [r]dedit nos in [s]p̄dā [t]dentibus eorum. [u]Anima nostra [x]sicut auis [y]erepta est [z]de laqueo [a]venantiū: [b]laqueus [c]contritus est [d]& nos [e]liberati sum⁹. [f]Auxilium nostrum [g]in nomine [h]domini: [i]qui fecit [k]celum [l]& terram.

[a]Canticum [b]graduum. 125.

QVi cōfidūt [d]in dn̄o [e]quasi mōs [f]sion [g]immobilis: [i]in eternū [k]habitabit. [l]Ierusalē [m]mōtes [n]i circuitu [o]eius: [p]& dn̄s [q]in circuitu [r]populi sui [s]a mō [t]& vsq; i [u]eternū. [x]Quia [y]nō [z]reqescet [a]virga [b]ipietatis [c]sup [d]sortē [e]iustorū: [f]vt [g]non [h]mittant [i]iusti in [k]iniquitatem [l]manus suas. [m]Benefac [n]dn̄e [o]bōis [p]& rectis [q]corde. [r]Qui āt declinant ad [s]prauitates suas: [t]deducet [u]dominus [x]eos [y]cum [z]his qui operātur [a]iniquitatē: [b]pax [c]super [d]israel.

[a]Canticum [b]graduum. 126.

QVm cōuerteret [d]dn̄s

diligētibus te. Fiat pax in ꝟtute tua: τοῖς ἀγαπῶσί σε. Γενέσθω εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ abūdātia in turribus tuis. Propter frēs ἐυθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. Ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν meos τ proximos meos: loquebar iā pacē de te. μου καὶ τῶν πλησίον μου, ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ. Propter domū dn̄i dei nr̄i quesiui bona tibi. Ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθάσοι.

Cāticū graduū. 122.

Ωιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκβ'.

AD te leuaui oculos meos: qui habitas in Πρὸς σὲ ἦρα τῆς ὀφθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ celo: Ecce sicut oculi seruorū in manibus dn̄orū οὐρανῷ. Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων suorū: sicut oculi ancille in manibus dn̄e sue: αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐ- ita oculi nr̄i ad dn̄ꝫ deū nr̄ꝫ: donec τῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἕως misereat nr̄i.. Misere nr̄i dn̄e miserere nr̄i: οὗ οἰκτειρήσαι ἡμᾶς. Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, qm̄ multū repleti sumus despectiōe. Multum re- ὅτι ἐπιπολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως. Ἐπιπλεῖον ἐ- pleta est aīa nr̄a: opprobriū obūdātibus τ des- πλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσι καὶ ἡ ἐξου- pectio superbis. δένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

Cāticū graduū. 123.

Ωιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκγ'.

NIsi quia dn̄s erat in nobis: dicat nūc israel: Εἰμὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ ἰσραήλ, Nisi q: dn̄s erat in nobis: cum exurgerēt hoies Εἰμὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους in nos. Forte viuos deglutissent nos: cum irascere ἐφ' ἡμᾶς. Ἀραζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆ- tur furor eius in nos. Forsitā aqua absorbui- ναι τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. Ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόν- sset nos: Torrētē ptrāsisset aīa nr̄a. Forsitā ptrā- τισεν ἡμᾶς, Χείμαρρον δῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Ἄρα δῆλ- sisset aīa nr̄a aquā intolerabilē. Bn̄dictus domi- θεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. Εὐλογητὸς κύρι- nus: q nō dedit nos in captionē dētibus eorū. ος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. Anima nr̄a sicut passer erepta ē de laqueo venā Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευ- tium. Laque⁹ cōtritus ē: τ nos liberati sum⁹. Ad ὄντων. Ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν. Ἡ iutoriū nr̄m in noīe dn̄i: qui fecit ce βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐ- lum τ terram. Cāticū graduū. 124. ραγὸν καὶ τὴν γῆν. Ωιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκδ'.

QVi cōfidūt in dn̄o sicut mōs sion: nō cōmouebi Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος σιών, οὐσαλευθήσε- tur in eternū: qui habitat hierusalē Mōtes i circuitu ei⁹ ται εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ κατοικῶν ἱερουσαλήμ. Ὄρη κύκλω αὐτῆς τ dn̄s i circuitu ppli sui: ex hoc nūc τ vsq; καὶ ὁ κύριος κύκλω τῶν λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ in seculū. Quia nō relinquet dn̄s ꝟgā peccato αἰῶνος. Ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτω- rū sup sortē iustorū. Ut non extendant iu- λῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων. Ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δί- sti ad iniqtatē manus suas. Bene fac dn̄e bo- καιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. Ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγα- nis τ rectis corde. Declinantes aūt in θοῖς καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς obligationes: adducet dn̄s cum operātib⁹ iniq̄ στραγγαλιάς, ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνο- tatē. Pax sup israel. μίαν. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν ἰσραήλ.

Cāticū graduum. 125.

Ωιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκε'.

IN cōuertēdo dn̄s Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον

Trās. Gre. lxx. cū interp. latina.

captiuitatē sion: facti sum⁹ sicut cōsolati.
τὴν ἀχμαλωσίαν σιών, ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι.
Tūc repletū ē gaudio os nr̄m: & lingua nr̄a
Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
exultatiōe. Tūc dicēt inter gēteos: magnificauit
ἀγαλλιάσεως. Τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐμεγάλυνε
dn̄s facere cū eis: magnificauit dn̄s
κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν, ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ
facere nobiscū: facti sumus letātes. Cōuerte
ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι. Ἐπίστρεψον
dn̄e captiuitatē nr̄am sicē torrēs in austro.
κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.
Qui seminat in lachrymis: in exultatiōe metēt. Eūn
Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θερίσουσι. Πο
tes ibant: & flebāt mittētes se-
ρευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρ-
mina sua. Uenientes āt venient in exultatiōe portā
ματα αὐτῶν. Ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει αἴροντες
tes manipulos suos.
τὰς δράγματα αὐτῶν.

Cāticū graduū. 126.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκϛ'.

Nisi dn̄s edificauerit domū: in uanū laborā-
Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπία-
uerūt qui edificāt. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē:
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες. Ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς
frustra vigilauit qui custodit. Uanū vobis est
μάτην ἐγρήγορσεν ὁ φυλάσσων. Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ
ante lucē surgere. Surgite postq̄ sederitis: q̄ māducatis panē
ὀρθρίζειν. Ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθίοντες ἄρτον
doloris: cū dederit dilecto suo somnū. Ecce
ὀδύνης, ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνους. Ἰδοὺ
hereditas dn̄i filij merces fructus vētris.
κληρονομία κυρίου υἱοὶ ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
Sicut sagitte in manu potētis: ita filij excu
Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτι-
sso. Bt̄us qui implebit desideriū su
νασσόντων. Μακάριος ὃς πλήσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐ-
um ex ipis. Nō cōfundētur: cū loquntur
τοῦ ἐξ αὐτῶν. Οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς
inimicis suis in portis.
ἐχθροῖς αὐτοῦ ἐν πύλαις.

Cāticū graduū. 127.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκζ'.

Beati oēs qui timēt dn̄m: qui ambu
Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ περιπα
lat in vijs eius. Labores fructū manu
τοῦντες ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φά
ducabis. Bt̄us es & bene tibi erit: vxor tua sicut vi
γεσαι. Μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι ἔσται, ἡ γυνή σου ὡς ἄμπε
tis abūdās in lateribus domus tue. Filij
λος εὐθηνοῦσα ἐν ταῖς πλευραῖς τῆς οἰκίας σου. Οἱ υἱοί
tui sicut nouelle oliuaꝝ in circuitu mēse tue. Ecce sic
σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. Ἰδοὺ οὕ-
bēdicetur hō qui timet dn̄m. bēdi-
τως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. Εὐλο
cat tibi dn̄s ex sion. Et videas bona hierusalē oibus
γήσαι σε ὁ κύριος ἐκ σιών. Καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ ἱερουσαλὴμ πάσας
diebus vite tue. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ: pax
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, εἰρή-
sup israel. Cāticū graduū. 128.
νη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκη'.

Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: dicat nūc
Πολλάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ
israel. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: &
Ἰσραήλ. Πολλάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ
cēm nō potuerūt mihi. Sup̄ dorsū meū fabricaue
γὰρ οὐκ ἠδυνήσαντό μοι. Ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκτηναι
rūt pctōres: prolōgauerūt iniqtatē suā. Do
νη οἱ ἁμαρτωλοί, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. Κύ-
minus iustus cōcidit ceruices
ριος δίκαιος συνέκοψε αὐχένας

Trāsla. B. Hie.

captiuitatē sion: facti sumus sicut cōsolati.
Tūc replebitur risu os nr̄m: & lingua nr̄a laude:
tunc dicēt in gentibus magnificauit dn̄s facere cū istis.
Magnificauit dn̄s facere cū nobiscum: facti sumus letātes.
Conuerte dn̄e captiuitatē nr̄am sicut riuos in austro.
Qui seminat in lachrymis: in exultatiōe metēt.
Euntes ibant & flebant portās ad seminādū semē suū:
veniēs veniet in exultatiōe portās manipulos suos.

Cāticum graduū salomōi. 127.
Si dn̄s edificauerit domū: in uanū laborāt qui edificāt eam:
nisi dn̄s custodierit ciuitatē: frustra vigilat qui custodit.
Frustra vobis est de mane surgere: postq̄ sederitis: q̄ manducatis panem doloris: sic dabit dilectis suis somnum.
Ecce hereditas dn̄i filij merces fructus vētris.
Sicut sagitte in manu potētis: ita filij iuuentutis.
Beatus vir qui implebit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Cānticum graduum. 128.
Beatus oīs qui timet dn̄m: qui ābulat in viis eius.
Laborē manuum tuarū cōmederis: btūs tu & bñ tibi erit.
Uxor tua sicut vitis fructifera in penetralibus dom⁹ tue: filii tui sicut germina oliuarū in circuitu mēse tue.
Ecce sic bñdicetur vir: q̄ timet dn̄m.
Bñdicat tibi dn̄s ex sion: & videas bona hierusalē oībus diebus vite tue.
Et videas filios filiorū tuorum: pacē super israel.

Cāticū graduū. 129.
Sepe expugnauerūt me ab adolescentia mea: dicat nunc israel.
Sepe expugnauerunt me ab adolescētia mea: sed nō potuerūt mihi.
Sup cerulcē meā arauerūt arantes: plōgauerūt sulcū suū.
Dn̄s iustus concidit laqueos

Tex. heb. p̄s. cxxvij. P̄titua. he.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים׃ אָז
יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז
יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִם אֵלֶּה׃ הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים׃ שׁוּבָה יְהוָה
אֶת שְׁבוּתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב׃
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע
בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

cxxvij.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לִשְׁלֹמֹה אִם יְהוָה לֹא יִבְנֶה
בַּיִת שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ אִם
יְהוָה לֹא יִשְׁמָר עִיר שָׁוְא שָׁקַד
שֹׁמֵר׃ שָׁוְא לָכֶם מַשְׁכִּימֵי קוּם
אֹחֲרֵי שְׁבֶת מְאָכְלֵי לֶחֶם
הָעֲצַבִּים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא׃
הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בָּנִים שָׂכַר פְּרִי
הַבֶּטֶן׃ כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי
הַנְּעוּרִים׃ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר
מָלֵא אֶת אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם לֹא יֵבֹשׁוּ
כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר׃

cxxviij.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי
כָּל יְרֵא יְהוָה הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו׃ יְגִיעַ
כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ׃
אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ
בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵתִים סָבִיב
לְשֻׁלְחָנֶךָ׃ הִנֵּה כִי כֵן יְבֹרַךְ גֶּבֶר
יְרֵא יְהוָה׃ יְבָרֶכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן
וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלִַם כֹּל יְמֵי
חַיֶּיךָ׃ וּרְאֵה בָנִים לִבָּנֶיךָ שָׁלוֹם
עַל יִשְׂרָאֵל׃

cxxix.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְּעוּרָי
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל׃ רַבַּת צָרְרוּנִי
מִנְּעוּרָי גַּם לֹא יָכְלוּ לִי׃ עַל
גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁים הָאֲרִיכוּ
לְמַעֲנִיתָם׃ יְהוָה צַדִּיק קִצֵּץ עֲבוֹת

רִשָּׁעִים׃ יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כָּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן׃ יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת שֶׁקָּדְמַת שָׁלַף יָבֵשׁ׃ שֶׁלֹּא מִלֵּא קוֹצֵר כַּפּוֹ וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר׃ וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת יְהוָה אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה׃

cxxx.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃ אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃ אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד׃ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃ קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃ נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר׃ יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת׃ וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו׃

cxxxi.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד

יְהוָה לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינָי וְלֹא הָלַכְתִּי בִגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי׃ אִם לֹא שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כַּגָּמֻל עָלַי נַפְשִׁי׃ יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

cxxxii.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

זְכֹר יְהוָה לְדָוִד אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ׃ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַיהוָה נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃ אִם אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֶרֶשׂ יְצוּעָי׃ אִם אֶתֵּן שְׁנַת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה׃ עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַיהוָה מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃ הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵה יָעַר׃ נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה

Psalm. Tex. heb. ps. cxxx. Trāsla. B. Vie. Trāsl. Gre. lxx. cū interp. latina.

peccatoꝝ. Cōfundātur ⁊ cōuertātur retrorsū oēs qui oderūt sion. Fiāt sicut fenū tectoꝝ: qd priusq; euellatur exaruit. De q̄ nō implenit manū suā qui metit: ⁊ sinū suū manipulos colligit. Et nō dixerūt p̄tereūtes: bñdictio dñi sup vos: bñdicimus vobis in nomine dñi.

Cāticū graduū. 130.

DE profundis clamaui ad te dñe. Domine exaudi vocē meā: fiant aures tue intendētes ad vocē depcatiōis mee. Si iniq̄tates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit? Quia tecū ppiciatio: cum terribilis sis. Sustinuit dñm sustinuit anima mea: & verbum eius expectaui. Anima mea ad dñm: a vigilia matutina vsq; ad vigiliā matutinā. Expectet israel dominū: quia apud dominum misericordia & copiosa apud eū redēptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatib⁹ eius.

Cāticum graduū dauid. 131.

DOmine nō est exaltatū cor meū: neq; elati sunt oculi mei. Neq; ambulaui in magnis: neq; in mirabilibus sup me. Si nō humiliter sentiebā: sed exaltauī aiam meā. Sicut ablactatus sup matrē suā: ita retribues in aia mea. Speret israel in dño ex hoc nūc ⁊ vsq; in seculū.

Cāticū graduū. 132.

MEmēto dñe dauid: ⁊ oīs mansuetudinis eius. Sicut iurauit dño: votū vouit deo iacob. Si introiero in tabernaculū domus mee: si ascēdero in lectū strati mei. Si dedero somnum oculis meis: palpebris meis dormitationem. Donec inueniā locum dño: tabernaculum deo iacob. Ecce audiuimus eā in ephrata: inuenimus illum in regione saltus. Introibimus ad tabernacula eius: adorabimus

Psalm. Trās. Gre. lxx. cū interp. latina.

ἁμαρτωλῶν. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες σιών. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος δωμάτων, οἳ πρὸ τοῦ ἐκταθῆναι ἐξηράνθη. Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων. Καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παραπορευόμενοι· εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι κυρίου.

Cāticū graduū. 129.

Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρκθ'.

ΕΚ βάθους ἐκέκραξά σοι κύριε, κύριε εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου. Γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. Ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Cāticū graduū. 130.

Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρλ'.

ΚΥριε οὐχ ὑψώθη ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. Οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ. Εἰ μὴ ἐταπείνουν, ἀλλὰ ὑψωσα τὴν ψυχήν μου. Ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Cāticū graduū. 131.

Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρλα'.

ΜΝήσθητι κύριε τοῦ Δαυὶδ, καὶ πάσης τῆς πραΰτητος αὐτοῦ. Ὡς ὤμοσε τῷ κυρίῳ, ηὔξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ. Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου, εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, Εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν, καὶ ἀναπαύσει τοῖς κροτάφοις μου, Ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθά, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. Εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. Προσκυνήσωμεν

1. Pa. 6. 8. in loco vbi steterūt pedes eius. Surge dñe
εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἀνάστηθι κύριε
in requiē tuā: tu τ arca sanctifica
εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσμα-
tiōis tue. Sacerdotes tui induētur iustitia: τ
τός σου. Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ
scti tui exultabūt. Propter dauid seruū
ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται. Ἕνεκεν δαυὶδ τοῦ δούλου
tuū nō auertas faciē xp̄i tui: Iura
σου μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου, Ὤμο-
uit dñs dauid veritatē: τ nō frustrabit eā.
σε κύριος τῷ δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν.
De fructu vētris tui ponā sup sedē tuā.
Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
Si custodierint filii tui testamētū meū: τ testi
Ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρ-
mōia mea hec q̄ docebo eos: Et filii eorū
τύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω αὐτοὺς, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
vsq; in seculū sedebūt sup sedē tuā. Qm̄
ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τ̄ θρόνου σου. Ὅτι
elegit dñs sion: elegit eā in hitatio
ἐξελέξατο κύριος τὴν σιών, ἠρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικί-
nem sibi. Hec requies mea in seculū seculi: hic
αν ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧ-
habitabo qm̄ elegi eā. Venationē eius bñ
δε κατοικήσω ὅτι ἠρετισάμην αὐτήν. Τὴν θήραν αὐτῆς εὐ-
dicēs bñdicā: pauperes eius saturabo panib⁹.
λογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων.
Sacerdotes eius induam salutare: τ scti e-
Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐ-
ius exultatiōe exultabūt. Illic producā cornu
τῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ
dauid: paraui lucernā xp̄o meo. Inimicos eius in
δαδ', ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου. Τοὺς ἐχθροὺς αὐτ̄ ἐν-
duam cōfusione: sup ip̄m āt efflorebit scti̅ficatio mea.
δύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.

Cāticū graduū. 132.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρλβ'.

Ecce iā qd bonū: aut qd iocūdū: nisi habitare
Ἰδοὺ δὴ τί καλόν, ἢ τί τερπνόν; ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν
frēs in vnū. Sicut vnguētū in capite qd descē
ἀδελφοὺς ἐπιτοαυτό. Ὡς μῦρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ κατα-
dit in barbā: barbā aarō. Qd descē
βαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν ἀαρών. Τὸ κατα-
dit in oram vestimēti eius. Sic ros
βαῖνον ἐπὶ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ὡς δρό-
hermō q̄ descēdit in mōtes siō: Qm̄ illic
σος ἀερμὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη σιών. Ὅτι ἐκεῖ
mādauit dñs bñdictionē: vitā vsq; in seculū.
ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος,

Cāticū graduū. 133.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρλγ'.

Infra. 134. a. 8. 124. Ecce nūc bñdicite dño oēs serui
Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι
dñi. Qui statis in domo dñi: in atriis domus dei no-
κυρίου. Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡ-
stri. In noctibus extollite manus vr̄as in
μῶν. Ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ
sctā: τ benedicite dñm. Benedicat te dñs
ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. Εὐλογήσαι σε κύριος
ex sion: q̄ fecit celū τ terrā.
ἐκ σιών, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Alleluia. 134.
Αλληλούϊα. ρλδ'.

8. 122. 8. 133 d Laudate nomē dñi: laudate serui dñm. Qui
Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον. Οἱ
statis in domo dñi: in atriis domus dei nr̄i. Laudate
ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. Αἰνεῖτε τὸν
dñm q; bonus dñs: psallite noi eius qm̄ sua-
κύριον ὅτι ἀγαθὸς κ̄ς, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι κα-
ue. Qm̄ iacob elegit sibi dñs: israel
λόν. Ὅτι τὸν ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κύριος, ἰσραὴλ

scabellū pedū ei⁹. Sur
ge dñe in requiē tuā:
tu & arca fortitudinis
tue. Sacerdotes tui idu
antur iustitiā: & scti tui
laudēt. Propter dd̄ ꝑ
uū tuū: nō auertas faci
em christi tui. Iurauit
dñs dauid veritatem &
nō auertetur ab ea: de
fructu ventris tui ponā
sup sedē tuā. Si custo-
dierint filii tui pactum
meū & testificationem
meā quā docuero eos:
& filii eorū vsq; in eter
nū sedebūt sup thronū
tuū. Quia elegit dñs
sion: desiderauit eā in
hitaculū sibi. Hec ē re-
quies mea in sempiter-
nū: hic hitabo quia d̄
sideraui eam. Venatio-
nem eius benedicens
benedicam: pauperes
eius saturabo pane.
Sacerdotes eius induā
salutare: & sancti eius
laudabunt laude. Ibi
oriri faciā cornu dauid
paui lucernā xp̄o meo.
Inimicos eius induā cō
fusione: sup ipsum autē
florebit diadema eius.

Canticum graduum
dauid. 133.

Ecce q̄ bonū & q̄
decorū hitare fra
tres in vnū. Sicut vn-
guētū optimū in capi-
te: qd descēdit in barbā
barbā aarō: qd d̄scē
dit sup orā vestimētorū
eius. Sicut ros hermon
qui descēdit sup mōta-
na sion: qm̄ ibi manda
uit dñs benedictionē
vitam vsq; in eternū.

Canticum gradu
um. 134.

Ecce bñdicite do-
minum omnes ser
ui domini: qui statis in
domo domini
in noctibus. Leuate
manus vestras ad sctm̄
& benedicite dominū.
Benedicat te dominus
ex sion: factor celi &
terre.

Aleluia. 135.

Laudate
nomē dñi: laudate
serui domini:
Qui statis in domo do
mini: in atriis
domus dei nostri. Lau
date dominum quoniā
bonus dñs: cātate noi
eius quoniam decens.
Quoniam iacob ele-
git sibi dominus: israel

יהדם לַהֲדוֹם רַגְלָיו׃ קוּמָה יְהוָה
נוח אָרֹן לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ
עזז לָבַשׁ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃
חסד רנן בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי
עבר שוב מְשִׁיחֶךָ׃ נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד אֱמֶת
פנה משח לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ
שבע שוב אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ׃ אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ
פרה שות בְּרִיתִי וְעֵדוֹתִי זוֹ אַלַּמְּדֵם גַּם
שמר ברת עוד לָמַד בְּנֵיהֶם עֲדֵי עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא לָךְ׃
יָשַׁב כִּי בַחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אִוָּה לְמוֹשָׁב
נוח לוֹ׃ זֹאת מְנוּחָתִי עֲדֵי עַד פֹּה
יָשַׁב אוה אֵשֵׁב כִּי אִוִּיתִיהָ׃ צֵידָהּ בָּרֵךְ
צוד אבה אַבָרֵךְ אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃
שבע לבש וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ
צמח רַנֵּן יְרַנֵּנוּ׃ שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן
נור משח לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי׃ אוֹיְבָיו
אֵיב לבש אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ׃
בוש צִיץ
שור עלה

cxxxiii. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד

נעם ישב הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת
אָח אַחִים גַּם יָחַד׃ כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל
ירד הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן
פה מד שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדֹּתָיו׃ כְּטַל חֶרְמוֹן
שֶׁיֹּרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה
עלם יְהוָה אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם׃

cxxxiiii. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה כָּל עַבְדֵי
יְהוָה הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה
נשא בַּלֵּילוֹת׃ שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ
ברך וּבָרְכוּ אֶת יְהוָה׃ יְבָרֶכְךָ יְהוָה
מִצִּיּוֹן עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

cxxxv. הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת

שֵׁם יְהוָה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה׃
עמד שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת
בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ הַלְלוּיָהּ כִּי
נעם טוֹב יְהוָה זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים׃
כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל

לִסְגֻלָּתוֹ׃ כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל גָּדַל
יְהוָה וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל אֱלֹהִים׃
כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל תְּהֹמוֹת׃ מַעֲלֶה עָלָה
נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים
לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ יָצָא
שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד נָכָה בָּכַר
בְּהֵמָה׃ שָׁלַח אוֹתֹת וּמֹפְתִים יָפֵת
בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל
עֲבָדָיו׃ שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים רָבַב
וְהָרַג מְלָכִים עֲצֻמִים׃ לְסִיחוֹן
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן׃ וְנָתַן אַרְצָם מָלַךְ
נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ יְהוָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר עָלַם דּוּר
וָדֹר׃ כִּי יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל דּוּן
עֲבָדָיו יִתְנֶחָם׃ עַצְבֵּי הַגּוֹיִם עָתַם
כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ פֶּה עָשָׂה
לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם דִּבֵּר
וְלֹא יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא רָאָה
יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם׃ אֹזֶן פֶּה
כְּמוֹהֵם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר הָיָה עָשָׂה
בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ
אֶת יְהוָה בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת
יְהוָה׃ בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת
יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת
יְהוָה׃ בָּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן בָּרַךְ
יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ׃

cxxxvi.

הוֹדוּ לַיהוָה יָדָה
כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ הוֹדוּ עָלַם
לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃ הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת פָּלָא
גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְעֹשֵׂה בָּדַד
הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ בִּין
לְרֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם כִּי

in peculiū suū. Quia ego scio q̄ magnus dñs: & dñator nr̄ pre oibus diis. Oia que voluit dominus fecit in celo & i terra: in mari & in oibus abyssis. Leuans nubes de summitatib⁹ terre: fulgura in pluuiā fecit: educēs vētos de thesauris suis. Qui pcussit primitiua egypti: ab homie vsq; ad pecus. Emisit signa & portenta i medio tui egypte: in pharaonem & in cūctos seruos eius. Qui pcussit gentes multas: & occidit reges fortes. Seon regem amorreorū & og regem basan: & oia regna chanaan. Et dedit terram eorum hereditatē: hereditatē israel populo suo. Dñe nomē tuū in eternum: dñe memoriale tuū in gñatiōe & gñationem. Quia iudicabit dñs populū suū: & i suos suos erit placabilis. Idola gētiū argētū & aurū: opa manuū hoim. Os habēt & nō loq̄ntur: oculos habent & nō videbūt. Aures habent & non audiēt: sed nec ē spūs in ore ipsorum. Similes illis fiāt qui faciunt ea: oīs qui cōfidit in eis. Domus israel benedicite domino: domus aarō benedicite domino. Domus leui benedicite domino: timentes dominum benedicite dño. Benedictus dñs ex sion: qui habitat in ierusalem.

Aleluia. 136.

Confitemini domino qm̄ bonus: qm̄ in eternū mia eius. Cōfitemi deo deorum: quoniam in eternum mia eius. Cōfitemini domino dominorum: quoniā in. Qui fecit mirabilia magna solus: quoniā. Qui fecit celos in sapientia: quoniam. qui firmauit terram super aquas: quoniam.

in possessionē sibi. Quia ego cognoui: q̄ ma- εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ. Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι μέ- gnus dñs: τ dñs nr̄ pre oibus di- γας ὁ κύριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θε- is. Oia q̄cūq; voluit dñs fecit in ce- οὺς. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρα- lo τ in tra: In mari τ in oibus νῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, Ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις abyssis. Educēs nubes ab extremo tre: ful- ταῖς ἀβύσσοις. Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀ- gura in pluuiā fecit. Qui pducit vētos de thesau- στραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε. Ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θυσαυ- ris suis. Qui pcussit prīogenita egypti ab ρῶν αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα αἰγύπτου ἀπὸ hoīe vsq; ad pecus. Misit signa τ pdigia ἀνθρώπου ἕως κτήνους. Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα in medio tui egypte: In pharaonē τ in oēs ser ἐν μέσῳ σου αἴγυπτε, Ἐν φαραῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δού- uos eius. Qui pcussit gētes multas: τ occidit λοις αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε rēges fortes. Seon regē amorreorū: βασιλεῖς κραταιούς. Τὸν σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων, Et og regē basan: τ oia regna Καὶ τὸν ὤγ βασιλέα τῆς βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας chanaā. Et dedit trā eorū hereditatē: here χαναάν. Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρο- ditatē israel ppto suo. Dñe nomē tuū in νομίαν ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ. Κύριε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν eternū: τ memoriale tuū i gñationē τ gñationē. Quia αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Ὅτι iudicabit dñs ppl̄s suū: τ in seruis su κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐ- is deprecabitur. Simulachra gētiū argētū τοῦ παρακληθήσεται. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον τ aurū opa manuū hoīum. Os hūt τ καὶ χρυσίον ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι καὶ nō loq̄ntur: oculos hūt τ nō videbūt. οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται. Aures hūt τ nō audiēt: neq; cū est spūs Ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γὰρ ἐστι πνεῦ in ore ipsorū. Similes illis fiant q̄ fa- μα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποι- ciūt ea: τ oēs qui cōfidūt in eis. Do οῦντες αὐτά, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Οἶ- mus israel bñdicite dño. Dom⁹ aarō bñdi κος ἰσραὴλ εὐλογήσατε τὸν κύριον. Οἶκος ἀαρὼν εὐλο- cite dño. dom⁹ leui bñdicite dño. γήσατε τὸν κύριον. Οἶκος λευὶ εὐλογήσατε τὸν κύριον. Qui timetis dñm bñdicite dño. Bñdi Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον εὐλογήσατε τὸν κύριον. Εὐλο- ctus dñs ex sion qui habitat hierusalē. γητὸς κύριος ἐκ σιὼν ὁ κατοικῶν ἱερουσαλήμ.

Alleluia. 135.

Αλληλουΐα. ρλε.

Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in secu- Ἐξομολογεῖσθε τῷ κύριῳ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶ- lū mia eius. Cōfitemini deo deorū: να τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, qm̄ in seculū mia eius. Cōfitemini do ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυ- mino dñorū: qm̄ in seculū mia eius. Qui ρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ fecit mirabilia magna solus: qm̄ in seculū ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα mia eius. Qui fecit celos in intel- τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέ- lectu: qm̄ in seculū mia eius. Qui firma σει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ στερεώσαν uit trā sup aquas: qm̄ τι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι

Hiere. 10. c. ē. 77. Exo. 12. d.

ē. 115. Sapiē 15.

ē. 115.

ē. 104 τ. 105. τ. 106.

Gen. 1. a. Ineo.

in seculū mia eius. Qui fecit lūinaria ma-
ὃς ἐποίησε τὸν ἥλιον αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι φῶτα με-
gna solus: qm in seculū mia eius: Solē
γάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, Τὸν ἥλιον
in potestatē diei: qm in seculū mia eius.
εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
Lunam ⁊ stellas in potestatē noctis: qm
Τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι
in seculū mia eius. Qui percussit egyptū cū
εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν
primogenitis eor: qm in seculū mia e-
τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
ius. Et eduxit Israel de medio eor: qm in
τοῦ. Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς
seculū mia eius. In manu potēti ⁊ in bra
τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι
chio excelso: qm in seculū mia eius. Qui diui
ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ καταστή-
sit rubrū mare in diuisiōes: qm in seculū
λαντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
mia eius. Et eduxit Israel per medium e-
τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐ-
ius: qm in seculū mia eius. Et excussit pha
τῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐκτινάξαντι Φα-
raonē ⁊ exercitū eius in mari rubro: qm in
ραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν
seculū mia eius. Qui traduxit pplm suū per
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τῆς
desertū: qm in seculū mia eius. Qui percussit
ἐρήμου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πατάξαντι
reges magnos: qm in seculū mia eius.
βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
Et occidit reges fortes: qm in seculū
Καὶ ἐκτανέτι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
mia eius. Seon regē amorreoꝝ: qm in
ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν
seculū mia eius. Et og regē basan:
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ὼγ βασιλέα τῆς Βασάν,
qm in seculū mia eius. Et dedit trā eor
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐ-
rū hereditatē: qm in seculū mia eius. Hē
τῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Κλη-
reditatē Israel seruo suo: qm in seculū mia
ρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
eius. Quia in humilitate nra memor fuit nr̄i dñs:
αὐτοῦ. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος,
qm in seculū mia eius. Et redimit nos
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ
ab inimicis nr̄is: qm in seculū mia eius. Qui dat
τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ὁ διδοὺς
escā oīi carni: qm in seculū mia eius. Cōfite
τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομο-
mini deo celi: qm in seculū mia eius.
λογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Dauid per hieremiā. ιτ6.
Τῷ Δαυὶδ διὰ Ἱερεμίου. ρλς'.

SUper flumina babylonis illic sedimus: ⁊
Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ
fleuimus dū recordaremur nos sion. In
ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών. Ἐπὶ ταῖς
salicibus in medio eius suspēdimus organa nr̄a.
ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
Quia illic interrogauerūt nos qui captiuos duxerūt
Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτίσαντες
nos: Verba cātionū: ⁊ qui abduxerūt nos hymnū.
ἡμᾶς, λόγους ᾠδῶν, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον.
Cātate nobis de cāticis sion: quō cātabimus cāticū
Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών, πῶς ᾄσομεν τὴν ᾠδὴν
dñi in tra aliena: Si oblit⁹ fuero tui
κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου ⁘⁘⁘

ל לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ א אֶת
ה הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי
כ לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים
לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם
נ חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם
א כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ בְּיָד
ז חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃ לְגֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים
ע כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל
נ תּוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְנָעַר
פ פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם סוּף כִּי לְעוֹלָם
ל חַסְדּוֹ׃ לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי
מ לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מְלָכִים
נ גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיַּהֲרֹג
א אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃ לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
נ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְנָתַן אַרְצָם
נחלה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ נַחֲלָה
ל לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
ש שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי
ע לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וַיִּפְרְקֵנוּ
צ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
נ נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם
ת חַסְדּוֹ׃ הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

cxxxvii.

עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ
נ גַּם בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן׃
ה עַל עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃
ש כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי
שׁ תָלֵל שִׁירוּ וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ
מִשִּׁיר צִיּוֹן׃ אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר
י יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר׃ אִם אֶשְׁכָּחֵךְ

[1] Qui fecit luminaria oo
oooooooooooooooooooo
magna: quoniam. oooo
oooooooooooooooo ooooo
a Solem b in potestatem
c diei: d quoniam. ooooooo
b Lunam & stellas ooooo
oooooooooooooooooo oooo
b in potestatem noctis:
m quoniam. oooooooooo
f Qui percussit q egyptū
r cum primitiuis eorum:
s quoniam. t Et eduxit u is
rael oooooooooooooooo
v de medio eorum: x quo-
niam. y In manu oooooo
z valida & in brachio a ex
tento: b quoniam. ooooo
c Qui diuisit m mare n ru-
brum o in diuisiones: ooo
p quoniam. q Et adduxit
r israel oooooooooooooo
s in medio eius: t quoni-
am. u Et conuoluit ooooo
b pharaonē c & exercitū e
ius d in mari e rubro: f qm.
g Qui duxit h populū suū
i p desertum: m quoniam.
r Qui percussit s reges
oooooooooooooooooooo
t magnos: u quoniā. x Et
occidit ooooooooooooo
r reges magnificos: ooo
a quoniam. oooooooooo
b Seon c regem d amorreo
rum: e quoniam. ooooooo
b Et og f regem m basan:
oooooooooooo ooooooo
n Quoniam. q Et dedit
r terram eorum ooooooo
b hereditatem: f quoniā.
r Hereditatem ooooooooo
s israel t seruo suo: u quoni
am. oooooooooooooooo
c Quia in humilitate no
stra f memor fuit g nostri:
h quoniā. i Et eripuit nos
oooooooooooooooooooo
m de hostibus nostris: ooo
n quoniam. oooooooooo
q Qui dat f panem s omni
c carni: u quoniam. oooo
c Confitemini d deo b celi:
c quoniam oooooooooo
b in eternum c misericor
dia eius.

137.

SUp b flumina c baby
lonis d illic c sedimus
f & e fleuimus: b dum re
cordaremur h sion i Super
m salices n in medio eius
o suspendimus p citharas
nras. q Qm ibi o interro
gauerūt nos r qui capti
uos duxerūt nos s verba
t carminis: r & qui afflige
bāt nos i leti: a canite b no
bis c de cāticis d siō. c Quō
f cantabimus b canticum
i domini a in terra m alie
a. n Si o oblitus fuero tui ooo

ירושלם תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם
hierusalē: oblitioni detur dextera mea. Adhereat lingua
ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου. Κολληθείη ἡ γλῶσσά
mea fauci|b⁹ meis: si no tui meminero. Si pō pro
μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ. Ἐὰν μὴ πρόσ-
posuero hierusalē sicut in principio letitie mee.
θωμαι τὴν ἱερουσαλὴμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
Memor esto dñe filioꝝ edom in die hierusalē.
Μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν ἐδὼμ τὴν ἡμέραν ἱερουσαλήμ.
Qui dicit exinanite exinanite: vsq; ad fundamētū e-
Τῶν λεγόντων ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε, ἕως τῶν θεμελίων αὐ-
tuo. Filia babylonis misera. Beāto qui
τῆς. Θυγάτηρ βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος. Μακάριος ὃς
retribuet tibi retributionē tuā: q̄ retribuisti
ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδωμά σου ὃ ἀνταπέδωκας
nobis. Btūs q tenebit & allidet paruulos tuos
ἡμῖν. Μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου
ad petrā.
πρὸς τὴν πέτραν.

Psalmus dauid aggei & zacharie. 137.
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου. ρλζ.

CONfitebor tibi dñe in toto corde meo: & in
Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐν-
cōspectu ageloꝝ psallā tibi. Adoraboad templū scīm tuū:
ώπιον ἀγγέλων ψαλῶ σοι. Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου,
& cōfitebor nomi tuo: sup mia tua
καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου
& veritate tua. Quia magnificasti sup oīa nomē
καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶσι τὸ ὄνομα
scīm tuū: in q̄cūq; die inuocauero te: velociter exa
τὸ ἅγιόν σου, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπά-
udi me. Multiplicabis me in alia mea & virtute tua.
κουσόν μου. Πολυωφέλησεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου.
Cōfitebūtur tibi dñe oēs reges
Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς
terre: q̄ audierūt oīa verba oris tui.
γῆς, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου.
Et cantent in viis dñi: q̄m magna gla
Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα
dñi: Quia excelsus dñs: & humilia respicit: & al
κυρίου, Ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψη-
ta a lōge cognoscit. Si ābulauero i medio tribulatiōis: vi
λὰ ἐκ μακρόθεν γινώσκει. Ἐὰν περιπατῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζή-
uificabis me. Sup īrā inimicoꝝ meoꝝ extēdisti manū tuā: & salua
σεις με. Ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖρά σου, καὶ ἔσω-
fecit me dextera tua. Dñs retribuet pro me. Dñe
σέ μι ἡ δεξιά σου. Κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Κύριε τὸ
mia tua in seculū: opa manuū tuaꝝ ne despicias.
ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

In finē dauid psalmus zacharie in dispōne. 138.
Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς ζαχαρίου ἐν τῷ διαστρο-ρλη

DOmine pbasti me: & cognouisti me. Tu cognouisti se
Κύριε ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνως με. Σὺ ἔγνως τὴν κα-
ssionē meā & resurrectionē meā. Tu intellexisti cogitatio
θέδραν μου καὶ τὴν ἔγερσίν μου. Σὺ συνῆκας τοὺς διαλογι-
nes meas de lōge. Semitam meā & funiculū meū
σμούς μου ἀπὸ μακρόθεν. Τὸν τρίβον μου καὶ τὸν σχοῖνόν μου
tu inuestigasti. Et oēs vias meas puidisti: q̄ nō
σὺ ἐξιχνίασας. Καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προῒδες, ὅτι οὐκ
est dolus in lingua mea. Ecce dñe tu cognouisti oīa nouis
ἔστι δόλος ἐν γλώσσῃ μου. Ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα τὰ ἔσχα
sima & antiqua. Tu formasti me & posuisti sup me
τα καὶ τὰ ἀρχαῖα. Σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν
manū tuā. Mirabilis facta est scīa tua ex me: cōfortata est
χεῖρά σου. Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ, ἐκραταιώθη,
non potero ad eā. Quo ibo a spū
οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν. Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
tuo: & a facie tua quo fugiā: Si ascēdero
σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ

ירושלם תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם
hierusalē: ¶in oblitione sit dextera mea. ¶Adhe-
reat ¶ligua mea ¶gutturi meo: ¶si ¶nō ¶recordatus
fuero tui: ¶si ¶nō ¶ꝓpoſue ro ¶ierusalē ¶in ¶principio
¶letitie mee. ¶Memento ¶domine ¶filiorū ¶ edom
¶in ¶die ¶ierusalem: ¶dicē tium ¶euacuate ¶euacuate
¶vsq; ad ¶fūdamētū ¶eius.
¶Filia ¶babylonis ooooooo
¶vastata: ¶beatus ¶qui re-tribuet ¶tibi ooooooooooo
¶vicissitudinē tuā ¶quā re tribuisti ¶nobis. ¶Btūs ¶q tenebit ¶& allidet ¶paruu los tuos ¶ad ¶petram.

¶Dauid. 138.
CONfitebor tibi dñe ¶i toto ¶corde meo: ¶in cōspectu ¶deorū ¶cāta bo tibi. ¶Adorabo ¶ad ¶tē plū ¶sctm tuū: ¶& confi-tebor ¶nomi tuo ¶super ¶mia tua ¶& ¶veritate tua ¶qm ¶magnificasti ¶super ¶om̄e ¶nomē tuū ¶eloqui um tuū. ¶In die ¶inuoca-bo ¶& exaudies me: ¶dila tabis ¶aie mee ¶fortitudi-nē. ¶Cōfiteātur tibi ¶dñe ¶oēs ¶reges ¶terre: ¶qm ¶audierūt ¶eloquia ¶oris tui. ¶Et cantēt ¶in viis oo ¶dñi: ¶qm ¶magna ¶gla ¶dñi. ¶Quonia ¶excelsus ¶dñs ¶& hūilia ¶respicit: ¶& excelsa ¶de longe ooooo ¶cognoscit. ¶Si ¶ambula-nero ¶in medio ¶tribula-tiōis ¶viuificabis me: ¶su p ¶furorē ¶inimicoꝝ meo rū ¶mittes ¶manū tuā: ¶& saluabit me ¶dextera tua. ¶Dñs ¶opabitur ¶pro me: ¶dñe ¶mia tua ¶in eternū: ¶opera ¶manuum tuarū ¶ne ¶dimittas.

¶Victori ¶dauid ¶psal-mus. 139.
DOmine ¶inuestiga-sti me: oooooooooo ¶& cognouisti. ¶Tu ¶co-gnouisti ¶sessionē meam ¶& resurrectionē meā: ¶in-tellexisti ¶malū meū ¶de lōge. ¶Semitā meā ¶& ac-cubationē meā ¶vētilasti: ¶& oēs ¶vias meas ¶itelle-xisti: ¶Quia ¶nō ē ¶eloqui um ¶in lingua mea: ¶ecce ¶dñe ¶oīa ¶nosti. ¶Retror sū ¶& añ ¶formasti me: ¶& posuisti ¶sup me ¶manum tuā. ¶Mirabilior ē ¶scien-tia ¶me: ¶excellētior ē ¶nō ¶potero ¶ad eā. ¶quo ¶ibo ¶a spiritu tuo: ¶& quo oo ¶a facie tua ¶fugiam. ¶Si ¶ascendero in ooooooo ooo

פנים אשתחוה אל היכל קדשך ואודה את שמך על חסדך
¶ירושלם ¶תשכח ¶ימיני ¶תדבק ¶לשוני ¶לחכי ¶אם ¶לא ¶אזכרכי ¶אם
ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך אמרתך ביום קראתי
¶לשונו ¶לחכו ¶זכר ¶עלה
ותענני תרהיבני בנפשי עז ירבב יודוך יהוה כל מלכי ארץ כי
¶לא ¶אעלה ¶את ¶ירושלם ¶על ¶ראש
שמעו אמרי פיך וישירו בדרכי יהוה כי גדול כבוד יהוה כי רם
¶שמחתי ¶זכור ¶יהוה ¶לבני ¶אדום ¶זכר
יהוה ושפל יראה וגבה ממרחק ירוע אם אלך בקרב תצרה
¶את ¶יום ¶ירושלם ¶האמרים ¶ערו ¶ערה
תשלח ידך על אף איבי ותושיעני ימינך יגמר יהוה בעדי
¶ערו ¶עד ¶היסוד ¶בה ¶בת ¶בבל ¶יסד
יהוה חסדך לעולם מעשי ידיך אל תרף
¶השודדה ¶אשרי ¶ישלם ¶לך ¶את ¶שגמלת
¶גמול ¶שנמלת ¶לנו ¶אשרי ¶שיאחז ¶עפל ¶אתז
ונבקע ¶את ¶עלליך ¶אל ¶הסלע

¶לדוד cxxxviii.

אודך בכל לבב נגד אלהים אזמרך השתחוה אל היכל
¶אודך ¶בכל ¶לבי ¶נגד ¶אלהים ¶זמר ¶שמך
קדשך ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך
¶חסדך ¶ועל ¶אמתך ¶כי ¶הגדלת ¶על ¶כל ¶שמך
ביום קראתי ותענני תרהיבני בנפשי עז
¶ביום ¶קראתי ¶ותענני ¶תרהיבני ¶בנפשי ¶עז
ישתחוון כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך
¶ישתחוו ¶כל ¶מלכי ¶ארץ ¶כי
וישירו בדרכי יהוה כי גדול כבוד יהוה כי רם
¶שמעו ¶אמרי ¶פיך
ויהוה שפל יראה וגבה ממרחק ידע אם אלך בקרב תחיני
¶וישירו ¶בדרכי ¶יהוה ¶כי ¶גדול ¶כבוד ¶יהוה ¶כי ¶רם
על אף איבי תשלח ידך ותושיעני ימינך יהוה יגמר בעדי
¶יהוה ¶ושפל ¶יראה ¶וגבה ¶ממרחק ¶יודע ¶אם ¶אלך ¶בקרב ¶תצרה
יהוה חסדך לעולם מעשי ידיך אל תרף

¶למנצח ¶לדוד cxxxix.

יהוה חקרתני ותדע אתה ידעת שבתי וקומי
¶תחיני ¶על ¶אף ¶איבי ¶תשלח ¶ידך
בנת לרעי מרחוק ארחי ורבעי זריתה וכל דרכי הסכנתה
¶ותושיעני ¶ימינך ¶יהוה ¶יגמר ¶בעדי
כי אין מלה בלשוני הן יהוה ידעת כלה אחור וקדם צרתני
¶יהוה ¶חסדך ¶לעולם ¶מעשי ¶ידיך ¶אל ¶תרף
ותשת עלי כפכה ידעת ממני נשגבה לא אוכל
¶יהוה ¶חקרתני ¶ותדע ¶אתה ¶ידעת ¶שבתי ¶וקומי
להה אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח אם אסק
¶בנת ¶לרעי ¶מרחוק ¶ארחי
ורבעי זריתה וכל דרכי הסכנתה כי אין מלה בלשוני
¶ורבעי ¶זריתה ¶וכל ¶דרכי ¶הסכנתה
הן יהוה ידעת כלה אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה
¶כי ¶אין ¶מלה ¶בלשוני ¶הן ¶יהוה
ידעת פלאיה ממני נשגבה לא אוכל
¶ידעת ¶כלה ¶אחור ¶וקדם ¶צרתני
דעת ממני נשגבה לא אוכל
¶ותשת ¶עלי ¶כפכה ¶ידעת ¶פלאיה
להה אנה אלך ומרוחך ואנה
¶דעת ¶ממני ¶נשגבה ¶לא ¶אוכל
מפניך אברח אם אסק
¶להה ¶אנה ¶אלך ¶ומרוחך ¶ואנה
שמים אתה שם אציע הן שאול אתה
¶מפניך ¶אברח ¶אם ¶אסק

Trās.Gre.lxx.cū interpre.latina.	Trāsla.B.Vic.	Tex.heb.p̄s.cxl.	Pritiua.heb.
in celū: tu illic es. si descēdero in infernū: ꝛ	celum ibi es tu: si iacu	שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל	יָצַע שָׁאל
εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πα	ero in inferno ∞∞∞∞∞∞	הִנֵּה אַתָּה: אֶשָּׂא כַנְפֵי שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה	הִנֵּה נָשָׂא
deo. Si sumpsero pēnas meas diluculo: ꝛ	ades tu. Si sumpsero pē	בְּאַחֲרִית יָם: גַּם שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִי	שָׁכַן נָתָה
habitauero in extremis maris: Et cū illic	nas meas diluculo: habi	וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ: וָאֹמַר אַךְ חֹשֶׁךְ	אָחַז יָמִין
manus tua deducet me: ꝛ tenebit me dextera tua. Et	tauero in extremo ∞	יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנִי: גַּם	שׁוף
εἶπα ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νὺξ φωτισμὸς	maris. Etiā ibi manus	חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם	חֹשֶׁךְ
in delitijs meis. Quia tenebre nō obscurabūtur a	tua deducet me: & tene	יָאִיר כַּחֲשֵׁכָה כָּאוֹרָהּ: כִּי אַתָּה	אור
ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι σκότος οὐ σκοτιεῖ ἀπὸ	bit me dextera tua. Si	קָנִיתָ כִלְיוֹתָי תְּסַכֵּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי	קָנָה כָּלָה
te: ꝛ nox sicut dies illuminabit. Sicut tenebre e	dixero forte tenebre o	אוֹדְךָ עַל כִּי נוֹרָאוֹת נִפְלֵיתִי	נָסַךְ יָדָה
σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φωτιεῖ σε. Ὡς τὸ σκότος σου	perient me: nox quoq	נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנַפְשִׁי יוֹדַעַת	יָדַע נָפָא
tue: ita ꝛ lumē eius. Quia tu possedisti	lux erit corā me. Nec	עָשָׂה יָדַע	עָשָׂה יָדַע
τὰς νεφρούς μου, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου. Ἐξο	tenebre hñt tenebras a	מְאֹד: לֹא נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ	מְאֹד כָּחַד
fitebor tibi qz terribiliter mirificatus es. Mirabilia	pud te: & nox qsi dies	אֲשֶׁר עֻשֵּׂיתִי בַּסֵּתֶר רֻקַּמְתִּי	עָשָׂה
μελετήσομαί σοι ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης. Θαυμάσια	lucet: sic es tenebre	בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ: גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ	רָאָה
opa tua: ꝛ aia mea cognoscit nimis: Nō	& lux. Quia tu posse	וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ יָמִים יֻצָּרוּ	כָּתַב יום
τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα. Οὐκ	disti renes meos: orsus	וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם: וְלִי מַה יָקָרוּ	יָקַר
est occultatū os meū a te qō fecisti in occulto: ꝛ	qz es me i vtero matris	רֵעֶיךָ אֵל מַה עָצְמוּ רָאשֵׁיהֶם:	רָעָה
ὑπέστη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ	mee. Cōfitebor tibi qm	אֶסְפְּרֵם מֵחוֹל יִרְבּוּן הֲקִיצוֹתִי	סָפַר רָבָה
substātia mea in inferioribus fre. Imperfe	terribiliter magnifica	וְעוֹדִי עִמָּךְ: אִם תִּקְטֹל אֱלוֹהַ	קוּץ קָטַל
ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς· Τὸ ἀκατέρ	sti me: mirabilia opera	רָשָׁע וְאַנְשֵׁי דָמִים סוּרוּ מֶנִּי:	
cū meū viderūt oculi tui: ꝛ in libro tuo	tua: & aia mea nouit ni	אֲשֶׁר יֹמְרוּךָ לִמְזִמָּה נָשׂוּא לַשָּׁוְא	אָמַר זָמַם
γαστήρ μου εἶδεν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου	mis. Nō sunt opta ossa	עָרֶיךָ: הֲלֹא מְשַׂנְאֶיךָ יְהוָה	נָשָׂא עור
oēs scribētur. Dieo formabūtur: ꝛ nemo	mea a te quibus fctūs	אֶשְׂנָא וְאֶתְקוֹטְטָה אֹיְבֶיךָ:	שָׂנֵא קום
πώποτε γραφήσονται. Ἡμέραι πλασθήσονται, καὶ οὐθεὶς	sum in abscōdito: ima	תַּכְלִית שִׂנְאָה שְׂנֵאתִים לְאוֹיְבִים	כָּלָה כוט
in eis. Mihi āt nimis honorificati sūt amici tui de:	ginata sū in nouissimis	הָיוּ לִי: חָקְרֵנִי אֵל וְדַע לִבָּי	הָיָה יָצַע
ἐν αὐτοῖς. Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήσαν οἱ φίλοι σου ὁ θεός,	terre. Informē adhuc	בְּחָנֵנִי וְדַע שַׂרְעַפָּי: וּרְאֵה אִם	
nimis cōfortati sunt pcipatus eoz. Dinumerabo e	me viderūt oculi tui: &	דֶּרֶךְ עֹצֶב בִּי וּנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ עוֹלָם:	נָחָה עָלַם
λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν. Ἐξαριθμήσομαι αὐ	in libro tuo oēs scribē	לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר	נָצַח זָמַר
os ꝛ sup arenā multiplicabūtur. Exurrexi: ꝛ adhuc	tur: dies formati sūt &	לְדָוִד חַלְּצֵנִי יְהוָה מֵאָדָם	
τοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται. Ἐξηγέρθην, καὶ ἔτι	nō est vna in eis. Mihi	רָע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי:	נָצַר רוּעַ
sum tecum: si occideris pctōres deus. Οἱ	āt quā honorabiles fcti	אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל	
ἐμοί μετὰ σοῦ, ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλοὺς ὁ θεός. Ἄν	sunt amici tui deus: qz	יוֹם יָגוּרוּ מִלְחָמוֹת: שָׁנְנוּ	גור לָחַם
ri sanguinū declinate a me: qz litigiosi estis in	fortes paupes eorum.	לְשׁוֹנָם כָּמוֹ נָחָשׁ חֲמַת	לָשׁן
ὄρις αἱμάτων ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐριεῖς ἐστε ἐν τοῖς	Dinumerabo eos & are	עַכְשׁוּב תַּחַת שְׂפָתֵימוֹ סֶלָה:	שָׁפָה
cogitatiōibus. Accipiēt in vanitate ciuitates	na plures erūt: cui gi	שָׁמְרֵנִי יְהוָה מִיְּדֵי רָשָׁע מֵאִישׁ	
διαλογισμούς. Λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις	laui & adhuc sum tecū.	חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ	נָצַר
tuas. Nōne q oderūt te dñe oderā: ꝛ	Si occideris deus impi	לְדַחוֹת פְּעָמָי: טָמְנוּ גֵאִים	טָמַן נָאָה
σου. Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ	um: viri sanguinū de		
sup inimicos tuos tabescebā: Perfecto odio ode	clinate a me. Qui con		
ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετακόμην; Τέλειον μῖσος ἐμί	tradicent tibi scelerate:		
σουν αὐτούς, εἰς ἐχθρούς ἐμοὶ ἐγένοντο. Δοκίμασόν με	eleuati sunt frustra ad		
deus: ꝛ scito cor meū. Interroga me: ꝛ cognosce	uersarii tui. Nōne odiē		
θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου. Ἔτασόν με, καὶ γνῶθι	tes te dñe odiui: & con		
semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me: ꝛ	tra aduersarios tuos dis		
τὰς τρίβους μου. Καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ	stabui: Perfecto odio o		
deduc me in via eterna.	derā illos: inimici ∞∞∞		
ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.	fcti sunt mihi. Scruta		
In finē psalmus dauid. 139.	re deus me & cognosce		
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. ρλθ'.	cor meū: proba me &		
Ripe me dñe ab hoīe malo: a viro	scito cogitatiōes meas.		
Ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς	Et vide si via doli in		
iniquo eripe me. Qui cogitauerūt iniquitatē in cor	me ē: & deduc me i via		
ἀδίκου ῥῦσαί με. Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίαν ἐν καρ	eterna.		
de: tota die cōstituebāt pelia: Acue	Victori psc dd. 140.		
διᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους, Ἠκό	Ripe me dñe ab ho		
rūt linguā suā sicut serpētis: venenū aspidū sub	mine ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞		
labijs eoz. Dīp. Custodi me dñe de	m alo a viris iniquis		
τὰ χείλη αὐτῶν. Διάψαλμα. Φύλαξόν με κύριε ἐκ	serua me. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞		
manu pctōris: ab hoībus iniqs eripe me.	Qui cogitauerūt supplātare gref		
χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με.	sos: Abscōderūt supbi		
Οἵτινες διελογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήμα			
ta meos: abscōderūt supbi			
τά μου, ἔκρυψαν ὑπερήφανοι ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞			

Patrina.be.Tex.heb. ps.cxli. Trásla.B.Iero.Trás.Gre.lxx.cũ interp.latina.

פֻּחִי׳ וְחַבָלִים פָּרְשׂוּ רֶשֶׁת׳ לְיַד׳ פּוּחַ
מַשְׁגֶּל׳ מוּקְשִׁים שָׂתוּ׳ לִי׳ סֶלָה׃ עֲגֹל׳ נָקַשׁ
אָמַרְתִּי׳ לַיהוָה׳ אֵלִי׳ אָתָּה׳ הַאֲזִינָה׳ שׁוּת׳ אָזֶן
יְהוָה׳ קוֹל׳ תַּחֲנוּנָי׃ יְהוִה׳ אֲדֹנָי׳ תַּן
עֹז׳ יְשׁוּעָתִי׳ סַכֹּתָה׳ לְרֹאשִׁי׳ עָז׳ יֶשַׁע
בְּיוֹם׳ נָשֶׁק׃ אַל תִּתֵּן׳ יְהוָה׳ מַאֲוַי׳ סָכַר׳ נָתַן
אַוַּה׳ פּוּק
רָשָׁע׳ זְמָמוֹ׳ אַל תָּפֵק׳ יָרוּמוּ׳ סֶלָה׃ רום
רֹאשׁ׳ מְסָבָי׳ עְמַל׳ שְׂפָתֵימוֹ׳ כָּסָה׳ שָׂפָה
יְכַסֻּמוֹ׃ יִמּוֹטוּ׳ עֲלֵיהֶם׳ גֶּחָלִים׳ כְּמוֹ׳ מוֹט
בָּאֵשׁ׳ יַפִּלֵם׳ בְּמַהֲמֹרוֹת׳ בַּל יָקוּמוּ׃ נָפַל׳ הָמַר
אִישׁ׳ לָשׁוֹן׳ בַּל יִכּוֹן׳ בָּאָרֶץ׳ אִישׁ׳ קוּם׳ לָשׁוֹן
חָמָס׳ רָעָ׳ יְצוּדֶנּוּ׳ לְמַדְחֵפוֹת׃ יָדַעְתִּי׳ כּוֹן׳ רוּעַ
כִּי׳ יַעֲשֶׂה׳ יְהוָה׳ דִּין׳ עָנִי׳ מִשְׁפַּט׳ צוּר׳ חֶסֶד
אֶבְיוֹנִים׃ אַךְ׳ צַדִּיקִים׳ יוֹדוּ׳ עָשָׂה׳ עָנָה
לְשִׁמֶךָ׳ יֵשְׁבוּ׳ יְשָׁרִים׳ אֶת פָּנֶיךָ׃ שָׁפָה׳ אָבָה
מִזְמוֹר׳ לְדָוִד׳ cxli. צָדַק׳ יָדָה
יְהוָה׳ קְרָאתִיךָ׳ חוּשָׁה׳ לִי׳ פָּנָה׳ זָמַר׳
הַאֲזִינָה׳ קוֹלִי׳ בְּקָרְאִי׳ לָךְ׃ תִּכּוֹן׳ אֹזֶן׳ כּוּן
תִּכָּלְתִּי׳ קְטֹרֶת׳ לְפָנֶיךָ׳ מַשְׂאַת׳ פְּלַל׳ נָשָׂא
כַּפַּי׳ מִנְחַת׳ עָרֶב׃ שִׁיתָה׳ יְהוָה׳ שָׁמַר׳ פֶּה׳ שִׁית
שָׁמְרָה׳ לְפִי׳ נְצֹרָה׳ עַל׳ דַּל׳ שְׂפָתָי׃ פֶּה׳ שָׂפָה
אַל תַּט׳ לִבִּי׳ לְדָבָר׳ רָע׳ לְהִתְעוֹלֵל׳ נָטָה׳ רוּעַ
עֲלִלוֹת׳ בְּרֶשַׁע׳ אֶת אִישִׁים׳ פֹּעֲלֵי׳ עָלַל
אָוֶן׳ וּבַל׳ אֶלְחַם׃ בְּמַנְעַמֵּיהֶם׃ נָעַם
יְהַלְמֵנִי׳ צַדִּיק׳ חֶסֶד׳ וְיוֹכִיחֵנִי׳ הָלַם׳ צָדַק
שֶׁמֶן׳ רֹאשׁ׳ אַל יָנִי׳ רֹאשִׁי׳ כִּי׳ נָחַח׳ נוּחַ
עוֹד׳ וּתְפִלָּתִי׳ בְּרָעוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁמְטוּ׳ שָׁמַט
נִּדְּמוּ׳ סְלַע׳ שֹׁפְטֵיהֶם׳ וְשָׁמְעוּ׳
אֲמָרַי׳ כִּי׳ נָעֲמוּ׃ כְּמוֹ׳ פֹּלֵחַ׳ וּבֹקֵעַ
בָּאָרֶץ׳ נִפְזָרוּ׳ עַצְמֵינוּ׳ לְפִי׳ שְׁאוֹל׃ פָּזַר׳ שָׁאַל
כִּי׳ אֵלֶיךָ׳ יְהוִה׳ אֲדֹנָי׳ עֵינַי׳ בְּךָ׳
חָסִיתִי׳ אַל תְּעַר׳ נַפְשִׁי׃ שַׁמְּרֵנִי׳ חָסָה׳ עָרָה
מִידֵי׳ פַּח יָקְשׁוּ׳ לִי׳ וּמִקְשׁוֹת׳ פֹּעֲלֵי׳ פּוּם׳ יָקַשׁ
אָוֶן׃ יִפְּלוּ׳ בְּמַכְמֹרָיו׳ יָחַד׳ נָפַל׳ כָּמַר
אָנֹכִי׳ עַד׳ אֶעֱבוֹר׃ עָבַר
מַשְׂכִּיל׳ לְדָוִד׳ cxlii. שָׂכַל

laqueũ mihi: & fumib⁹ extenderũt rete: iuxtã semitã offendiculũ posuerunt mihi. Semper. Dixi domino deus meus es tu: exaudi dñe vocẽ deprecationis mee. Deus domine fortitudo salutis mee: protexisti caput meum in die belli. Ne des domine desideria impii: scelera eius ne effundãtur & eleuẽtur. Sp. Amaritudo omnium meorũ labor labio rũ eorũ opiet eos. Cadẽt super eos carbões: in igne deicies eos: in fouea vt nõ cõsurgãt. Vir linguosus nõ dirigetur in terra: virum iniquũ mala capiẽt in interitu. Scio quia faciet dñs cãm inopis: iudicia pauperũ. Attamẽ iusti confitebuntur noi tuo: habitabũt recti cum vultu tuo.

Psalmus dauid. 141.

Omine clamaui ad te festina mihi: exaudi vocem meã clamantis ad te. Dirigatur oro mea sicut incensũ in cõspectu tuo: eleuatio manuũ mearũ sacrificiũ vesperinũ. Pone dñe custodiã ori meo: serua pauptatẽ labioꝝ meoꝝ. Ne declines cor meũ in verbũ malũ: voluere cogitatiões ipias: cũ viris operantibus iniquitatẽ: neq; comedere in deliciis eorum. Corripiat me iustus in mia & arguat me: oleũ amaritudinis nõ pinguet caput meum: quia adhuc oro mea p malicijs eorũ. Sublati sũt iuxta petram iudices eorum: & audient verba mea quĩ decorata sunt. Sicut agricola cũ scindit terrã: sic diffipata sunt ossa nra in ore iferni. Quia ad te dñe deus oculi mei: in te sperauí: ne euacues aiam meã. Custodi me de manibus laqi quem posuerunt mihi: & de offendiculis operantium iniquitatẽ. Incidẽt in rete eius impi simul: ego autem transibo.

Eruditio dauid

laqueũ mihi. Dñe. Et fumib⁹ extẽderũt la
παγίδα μοι. Διάψαλμα. Καὶ χαλινοὺς διέτειναν παγί
queũ pedibus meis: iuxta iter scãdala posuerũt mihi.
δα τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλα ἔθεντό μοι.
Dixi dño: deus meus es tu: exaudi dñe vo
Εἶπα τῷ κυρίῳ, θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φω
ce deprecatiõis mee. Dñe dñe virtus salutis
νὴν τῆς δεήσεώς μου. Κύριε κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας
mee: obũbrasti sup caput meũ in die bel
μου, ἐπισκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέ
li. Ne tradas me dñe a desiderio meo pec
μου. Μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁ
catori. Cogitauerũt cõtra me: ne derelinquas me:
μαρτωλῷ. Διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
ne forte exaltẽtur. Dñe. Caput circui
μήποτε ὑψωθῶσιν. Διάψαλμα. Κεφαλὴ τοῦ κυκλώ
tus eoꝝ: labor labioꝝ ipoꝝ: operiet eos:
ματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς,
Cadẽt sup eos carbones in igne: deicies e
Γισθήσονται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες ἐν πυρί, κατεβαλλίς αὐ
os in miserijs: & nõ subsistãt. Vir lin
τοὺς ἐν ταλαιπωρίαις, καὶ οὐ μὴ ὑποστῶσιν. Ἀνὴρ γλώσ
guosus nõ dirigẽt in tra. Virũ iniustũ ma
σσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄνδρα ἄδικον κα
la capiẽt in interitu. Cognouit quia faciet dño
κὰ ἀποτρίψει εἰς διαφθοράν. Ἔγνω ὅτι ποιήσει κύριος τὴν
iudiciũ inopũ & vindictã pauperũ. Verũtñ iusti
κρίσιν τῶν πτωχῶν καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. Πλὴν δίκαιοι
cõfitebũtur noi tuo: & habitabũt recti
ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς
cũ vultu tuo. Psalmus dauid. 140.
σὺν τῷ προσώπῳ σου. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. ρμ.
Omine clamaui ad te exaudi me: intẽde vo
Κύριε ἐκέκραξα πρός σε ἐπάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φω
ci deprecatiõis mee: cũ clamauero ad te. Dir
νῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκραγέναι με πρός σε. Κα
rigatur oro mea sicut incẽsus in cõspectu tuo.
τευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου.
Elevatio manuũ meaꝝ sacrificiũ vesperinũ. Pone dñe
Ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. Θοῦ κύριε
custodiã ori meo: & ostiũ circũstãtie circũ
φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ
labia mea. Nõ declines cor meũ in vba ma
χείλη μου. Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονη
litie: ad excusandas excusatiões in pctis.
ρίας τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Σὺν
hoibus opantibus iniqtatẽ: & nõ cõmunicabo
ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐμὴ συνδέσω
cum electis eoꝝ. Corripiet me iustus in mia
μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει
& increpabit me: oleũ aũt pctoris nõ impinguet
καὶ ἐλέγξει με, ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπαίνετω τὴν
caput meũ. Quia adhuc & oro mea in bene
κεφαλήν μου. Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδο
placitis eoꝝ: absorpti sunt iuncti petre iudices eo
κίαις αὐτῶν, κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐ
rũ. Audient verba mea: quĩ suauia sũt: sicut
τῶν. Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου, ὅτι ἠδύνθησαν, ὡσεὶ
crassitudo fre erupta est sup trã: dissipata sunt ossa eo
πάχος γῆς λελάκηκε ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ αὐ
rũ secus infernũ. Quia ad te dñe dñe oculi mei: in
τῶν παρὰ τὸν ἅδην. Ὅτι πρός σε κύριε κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ
te sperauí: nõ auferas aiam meã. Custodi me à
σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀφέλῃς τὴν ψυχήν μου. Φύλαξόν με ἀπὸ
laqueo quẽ statuerũt mihi: & a scandalis ope
παγίδος ἧς συνέστησάν μοι. καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργα
rãtium iniqtatẽ. Cadẽt in retiaculo eoꝝ pecca
ζομένων τὴν ἀνομίαν. Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν οἱ ἁμαρ
tores: singulariter sum ego donec trãseam.
τωλοί, κατ' ἰδίαν ἐγώ εἰμι ἕως ἂν παρέλθω.

Intellectus dauid

Συνέσεως τῷ Δαυίδ

Trās.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

cū esset ipe in spelūca oratio. 141.
ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ προσευχόμενον. ρμά.

VOce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dñm
Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς κύριον
deprecat⁹ sū. Effundā in cōspectu eius oronē meā: tribu
ἐδεήθην. Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλῖ
lationē meā ante ipm pnūciabo. In deficiēdo
ψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ. Ἐν τῷ ἐκλείπειν
ex me spūs meus: t tu cognouisti semitas meas.
ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.
In via hac qua ambulabā: abscōderūt laqueū mihi. Cō
Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν παγίδα μοι. Κα
siderabā ad dexterā t videbā: t nō erat q̄ cognos
τενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγι-
ceret me. Perīt fuga a me: t nō est q̄ re
νώσκων με. Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ
quirat aiam meā. Clamaui ad te dñe: dixi:
ζητῶν τὴν ψυχήν μου. Ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε, εἶπα,
tu es spes mea: portio mea es in tra viuēti.
σὺ εἶ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῇ ζώντων. Πρόσχες
ad deprecationē meā: q̄ humiliat⁹ sum nimis. Libera
πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα. Ῥῦσαί
me a psequētibus me: q̄ cōfortati sunt sup
με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ
me. Educ de custodia aiam meā: ad cō
με. Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολο
fitēdū noī tuo. Me expectabūt iusti donec
γήσασθαι τῷ ὀνόματί σου. Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως
retribuas mihi.
οὗ ἀνταποδῷς μοι.

Psalmus dauid quādo psecbatur eū
Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ὅτε κατεδίωκεν αὐτὸν
absalom filius eius. 142.
Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ρμβ.

OOmine exaudi oronē meā: auribꝰ pcipe
Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν
obsecrationē meā in ✠itate tua. Exaudi me in iusti
δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· Εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιο
na tua: t nō intres in iuditū cū seruo
σύνῃ σου, καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου
tuo: Quia nō iustificabitur in cōspectu tuo oīs viuēs:
σου, Ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν,
Quia psecutus ē inimicus aiaꝫ meā: humilia
Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, ἐταπείνω-
uit in tra vitā meā. Collocauit me in obscuris sicut
σεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου. Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς
mortuos seculi: t anxiatus ē sup me spūs meus.
νεκροὺς αἰῶνος, καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου·
In me turbatū ē cor meū: memor fui diei
Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου, ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρ-
tiquoꝝ. Meditatus sū in oib⁹ opib⁹ tuis: in fa
χαίων. Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποι
ctio manuū tuaꝝ meditabar. Expandi ad te
ήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων. Διεπέτασα πρὸς σὲ
manus meas: aīa mea sicut tra sine aqua tibi. Ve
τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι. Τα
locīter exaudi me dñe: defecit spūs meus. Nō
χὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου. Μὴ
auertas faciē tuā a me: t similis ero
ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσο
descēdētib⁹ in lacū. Audītā fac
μαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποίησόν
mihi mane miam tuā: q̄ in te spaui. Notā
μοι τὸ πρωΐ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπί σοὶ ἤλπισα. Γνώρι
fac mihi dñe viā: in qua ambulē: q̄ ad te leuaui
σόν μοι κύριε ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα
aiaꝫ meā. Eripe me de inimicis meis: dñe ad
τὴν ψυχήν μου. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, κύριε πρὸς
te cōfugi: doce me vt facā volūtatē tuā.
σὲ κατέφυγον, δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου.
Quia tu es deus meus: spūs tuus bonus
Ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός μου, τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ⁘⁘⁘

Trāsla.B.Vie.

cū esset in spelūca: Oratio. 142.

VOce mea ad dñm clamabo: voce mea ad dñm deprecatus sū. Effundā in cōspectu eius eloquiū meū: tribulationē meā coram illo annūciabo. Cū anxiaꝫ in me fuerit spūs meus: tu ueri noſti semitā meā: ī via hac q̄ ambulabo ab scōderūt laqueū mihi. Respice ad dexterā & vide quia nō sit qui cognoscat me: pīit fuga a me & non est qui requirat aiam meā. Clamaui ad te dñe dixi tu es spes mea: ⁘⁘⁘⁘⁘⁘⁘⁘ pars mea in terra viuētium. Auscultа ⁘⁘⁘⁘⁘⁘⁘ deprecationē meā quīa infirmatus sum nimis: ⁘⁘ libera me a psecutoribus meis quī cōfortati sunt super me. Educ de carcere aiam meā: vt cōfiteatur noī tuo: in me coronabuntur iusti ⁘⁘⁘ cum retribueris mihi.

Psalmus dauid. 145.

OOmine exaudi orationē meā: auscultа deprecationē meā: ī veritate tua exaudi me in iustitia tua. Et non venias in iudicio ⁘⁘⁘⁘ cum seruo tuo: quia non iustificabitur ī cōspectu tuo oīs viuens: Quia psecutus ē inimicus aiam meā: cōfregit in terra vitā meā: posuit me ī tenebris sicut ⁘⁘ mortuos antiquos. Et anxius fuit in me spūs meus: ī medio mei frigidus fuit cor meum. Recordabar dierū ātiquoꝝ: meditabar oia opa tua: fctā manuū tuarū loq̄bar. Expādi manus meas ad te: aīa mea sicut terra sitiēs ad te. Semp Cito exaudi me dñe defecit spūs meus: ne abscondas faciē tuā a me & cōparabor descēdētibus ín lacū. Fac me audīre mane miam tuā qm̄ in te cōfido: notā fac mihi viā ín q̄ ambulē quoniam ad te leuaui aiam meam. Líbera me de inimícis meis dómine: a te ptectus sū. Doce me vt facā volūtatē tuā: quía tu es deus meus: spūs tuus bonus

Tex.heb.ps.cxliij. Latina.he.

לְדָוִד בָּרְכִי יְהוָה צוּרִי הַמְלַמֵּד יָדַי לְקָרָב אֶצְבְּעוֹתַי לַמִּלְחָמָה׃
חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי לִי מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי הָרוֹדֵד עַמִּי תַּחְתָּי׃
יְהוָה מָה אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃
אָדָם לַהֲבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר׃
יְהוָה הַט שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ׃
בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם׃
שְׁלַח יָדֶיךָ מִמָּרוֹם פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נֵכָר׃
אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃
אֱלֹהִים שִׁיר חָדָשׁ אָשִׁירָה לָךְ בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָּךְ׃
הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה׃
פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נֵכָר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃
אֲשֶׁר בָּנֵינוּ כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בִּנְעוּרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזָוִיֹּת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל׃
מְזָוֵינוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזַּן אֶל זַן צֹאנֵנוּ מַאֲלִפוֹת מְרֻבָּבוֹת בְּחוּצוֹתֵינוּ׃
אַלּוּפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאָה וְאֵין צְוָחָה בִּרְחֹבוֹתֵינוּ׃
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְהוָה אֱלֹהָיו׃

cxliii.

תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה יְהוָה תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֶל קֻשְׁיָתִי בַּאֲמוּנָתְךָ עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ׃
וְאַל תָּבֹא בְמִשְׁפָּט אֶת עַבְדֶּךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי׃
כִּי רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים כְּמֵתֵי עוֹלָם׃
וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי׃
זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם הָגִיתִי בְכָל פָּעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׂוֹחֵחַ׃
פָּרַשְׂתִּי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ עֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃
מַהֵר עֲנֵנִי יְהוָה כָּלְתָה רוּחִי אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי׃
וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בוֹר הַשְׁמִיעֵנִי בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי בְךָ בָטָחְתִּי הוֹדִיעֵנִי
דֶּרֶךְ זוּ אֵלֵךְ כִּי אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃ הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי יְהוָה
אֵלֶיךָ כִּסִּתִי לַמְּדֵנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ כִּי אַתָּה אֱלוֹהַי רוּחֲךָ טוֹבָה

תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר׃ לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה תְּחַיֵּנִי בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא
מִצָּרָה נַפְשִׁי׃ וּבְחַסְדְּךָ תַּצְמִית צוֹרְרַי וְאַבַּדְתָּ כָּל־צֹרְרֵי נַפְשִׁי
כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ׃

ctliiii.

לְדָוִד בָּרוּךְ יְהוָה צוּרִי הַמְלַמֵּד יָדַי לַקְרָב אֶצְבְּעֹתַי לַמִּלְחָמָה׃
חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי לִי מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי
הָרוֹדֵד עַמִּי תַּחְתָּי׃ יְהוָה מָה אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃
אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עֹבֵר׃ יְהוָה הַט שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע בֶּהָרִים
וְיֶעֱשָׁנוּ׃ בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם׃ שְׁלַח יָדֶיךָ
מִמָּרוֹם פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי־נֵכָר׃ אֲשֶׁר־פִּיהֶם
דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין־שָׁקֶר׃ אֱלֹהִים שִׁיר־חָדָשׁ אָשִׁירָה לָךְ
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָּךְ׃ הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד
עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה׃ פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי־נֵכָר אֲשֶׁר־פִּיהֶם דִּבֶּר
שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃ אֲשֶׁר בָּנֵינוּ כִּנְטִיעִים מְגֻדָּלִים
בְּנֹעֲרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזָוִיֹת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל׃ מְזָוֵינוּ
מְלֵאִים מְפִיקִים מִזַּן אֶל־זַן צֹאנֵנוּ מַאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת
בְּחוּצוֹתֵינוּ׃ אַלּוּפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין־פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה
בִּרְחֹבוֹתֵינוּ׃ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְּהוָה אֱלֹהָיו׃

ctlv.

תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃

ᶜdeducet me ᶠin terram ᵍrectam. ʰPropter oooooo ⁱnomē tuū ᵏdñe ˡviuifica⸗bis me: ᵐin iuſtitia tua ⁿe duces ᵒde anguſtia ᵖaiam meā. ᵠEt in mia tua ʳdiſſi pabis ˢinimicos meos: ᵗ& pdes ᵘoēs ˣligantes ʸa⸗nimā meā: ᶻego ᵃaī ſum ᵇſeruus tuus.

ᶜDauid. 144.

ᴮEnedictus ᶜdñs ᵈfor⸗tis meus: ᵉqui docet ᶠmanus meas ᵍad preliū ʰdigitos meos ⁱad bellū. ᵏMia mea ˡ& fortitudo mea ᵐauxiliator me ⁿ& ſaluator me ᵒmihi: ᵖſcu tū meū ᵠ& in ipſo ʳſpaui: ˢqui ſubiecit ᵗpplos ᵘmi⸗hi. ˣDñe ʸquid ᶻ hō ᵃqa a gnoſcis eū: ᵇfiliꝰ ᶜhois ᵈquia cōputas eū ! ᵉHō ᶠvanitati ᵍaſſimilatus eſt: ʰdies eius ⁱqſi vmbra ᵏpa⸗trāſiens. ˡDñe ᵐiclina ⁿce⸗los tuos ᵒ& deſcēde: ᵖtan⸗ge ᵠmōtes ʳ& fumigabūt ˢMica ᵗfulgure ᵘ & diſſi⸗pa eos: ˣmitte ʸſagittā tu⸗am ᶻ& interfice illos. ᵃEx⸗tende ᵇmanū tuā ᶜde ex⸗celſo: ᵈlibera me ᵉ& erue me ᶠde aquis ᵍmultis ʰ de manu ⁱfiliorū ᵏ alienorū. ᵐQuorū os ⁿ locutū eſt ᵒvanitate: ᵖ& dextera eo⸗rū ᵠdxtera ʳmēdacii. ˢ De⸗us ᵗcāticū ᵘnouū ˣcātabo ʸtibi: ᶻin pſalterio ᵃdeca⸗chordo ᵇpſallā ᶜtibi ᵈQui⸗das ᵉſalutē ᶠregibus: ᵍqui⸗eruis ʰdauid ⁱieruū tuū ᵏd gladio ˡmaligno. ᵐ Libe⸗ra me ⁿ& erue me ᵒde ma⸗nu ᵠfiliorū ʳ alienorum: ˢquorū os ᵗlocutū eſt ᵘva⸗nitatē: ˣ & dextera eorū ʸdextera ᶻmendacii. ᵃ Vt ſint ᵇfilii nři ᶜqſi plātatio ᵈcreſcēs ᵉin adoleſcentia ſua: ᶠfilie noſtre ᵍqſi āgu⸗li ʰornati ad ⁱſiſtitudinē ᵏtē⸗pli. ˡ Prōptuaria noſtra ᵐplena: ᵑ& ſupfundentia ᵒex hoc ᵖin illud: ᵠpeco⸗ra nřa in ʳmilibus ˢ& ᵗin⸗numerabilia ᵘin cōpitis noſtris. ˣTauri nři ʸpin⸗gues: ᶻoooooooooooooooo ᵃnō eſt ᵇiterruptio ᶜ& nō eſt ᵈegreſſus: ᵉ& nō ᶠvlu⸗latus ᵍin plateis noſtris. ʰBeatus ⁱpopulus ᵏcuius ˡtalia ſunt: ᵐbtūs ⁿpopu⸗lus ᵒcuius dñs ᵖde⁹ ſuus.

ᵃLaudatio ᵇdauid. 145.

ᶿExaltabo te ᵃde⁹ me⸗us ᵇrex: oooooooooo ᶜ& bñdicam ᵈnoī tuo ᵉin eternum ᶠ& vltra. ooooo

deducet me in trā rectā. Propter nomē tuū dñe ὁδήγησέι με ἐν γῇ ἰσθεία. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου κύρι⸗ vivificabis me. In equitate tua educes de tribulatiõe ζήσεις με. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ⸗alas meā. Et in mia tua diſpdes inī⸗ψυχήν μου. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολεθρεύσεις τοὺς ἐχθ⸗micos meos. Et perdes oēs qui tribulāt ani⸗θροὺς μου. Καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυ⸗mā meā: qñ ego ſeruus tuus ſum. χήν μου, ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί.

Pſalmus dauid ad goliath. 143. Ψαλμὸς τῷ δαυὶδ πρὸς τὸν γολιάθ. ρμγ'.

ᴮEnedictus dñs deus me⁹. Qui docet ma⸗ Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου. Ὁ διδάσκων τὰς χεῖ⸗ ā.17.
nus meas ad preliū: digitos meos ad bel⸗ράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλε⸗
lum. Mia mea ᵗ refugiū meū: ſuſceptor meus ᵗ μον. Ἐλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ ā.17.
liberator me⁹: protector me⁹: ᵗ in ipo ſperaui. Qui ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα. Ὁ
ſubdit pplm meū ſub me. Dñe qd eſt hō: ὑποτάσσων λαὸν μου ὑπ' ἐμοί. Κύριε τί ἐστιν ἄνθρωπος, Job.8
q: inotuiſti ei: aut filius hois: q: reputas eū: ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ αὐτῷ;
Homo vanitati ſimilis factꝰ ē: dies eius ſicut vmbra Ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ
pteriēūt. Dñe inclina celos ᵗ deſcēde: tāge παράγουσι. Κύριε κλῖνον οὐρανοὺς καὶ κατάβηθι, ἅψαι
mōtes ᵗ fumigabūt. Fulgura coruſcatione ᵗ τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται. Ἀστραπὴν ἀνάπτων καὶ
diſſipabis eos: emitte ſagittas tuas ᵗ cō⸗σκορπιεῖς αὐτούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συν⸗
turbabis eos. Emitte manū tuā de alto: ταράξεις αὐτούς. Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους,
eripe me ᵗ libera me de aquis multis: de manu ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς
filioꝝ alienoꝝ. Quoꝝ os locutū ē vanitatē: ᵗ dex⸗υἱῶν ἀλλοτρίων. Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δε⸗
tera eoꝝ: dextera iniquitatis. Deus cāticū nouū cātabo ξιὰ αὐτῶν, δεξιὰ ἀδικίας. Ὁ θεὸς ᾠδὴν καινὴν ἄσομαί
tibi: in pſalterio decachordo pſallā tibi. Qui das σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι. Τῷ διδόντι
ſalutē regibus: qui redemiſti dauid τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ δαυὶδ
ſeruū tuū de gladio maligno. Eripe me ᵗ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. Ῥῦσαί με καὶ
erue me de manu filioꝝ alienoꝝ. Quoꝝ os locu⸗ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων. Ὧν τὸ στόμα ἐλά⸗
tū ē vanitatē: ᵗ dextera eoꝝ dextera iniquitatis. Quoꝝ λησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας. Ὧν
filii eoꝝ ſicut nouelle plātate in iuuētute ſua. οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς νεόφυτα ἐδρυμμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν.
Filie eoꝝ cōpoſite: circūamꝰ Αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμημέ⸗
te vt ſimilitudo tẽpli. Prōptuaria eoꝝ plena: eru⸗ναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ. Τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη, ἐξε⸗
ctāta ex hoc in illud. Oues eoꝝ fe⸗ρευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο. Τὰ πρόβατα αὐτῶν πο⸗
toſe abūdātes in greſſibus ſuis. Boues eo⸗λύτοκα πλουτοῦντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν. Οἱ βόες αὐ⸗
rū craſſe. Nō eſt ruina macerie: neq; trā⸗τῶν παχεῖς. Οὐκ ἔστι κατάσπωμα φραγμοῦ, οὐδὲ εἴ⸗
ſitus: neq; clamor in plateis eoꝝ. Beatꝰ di⸗σοδος, οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. Ἐμακα⸗
xerūt pplm cui hec ſunt: btūs pplꝰ cuius dñs ρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος
deus eius. Laudatio dauid. 144. ὁ θεὸς αὐτοῦ. Αἴνεσις τῷ δαυίδ. ρμδ'.

ᶿExaltabo te deus meus rex meus: ᵗ bene⸗ Ὑψώσω σε ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλο⸗
dicā noī tuo in ſeculū: γήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ooooooooooooooo

Trāſl.Gre.lxx.cū interpre.latina. Trāſla.B.Hie. Tex.heb.p̄s.cxlvi.P̄titua.heb.

t in ſeculū ſeculi. Per ſingulos dies bñdicā
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω
tibi: t laudabo nomē tuū in ſeculū t in ſeculū
σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
ſeculi. Magnus dñs t laudabilis nimis: t magnitudi-
αἰῶνος. Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύ-
1.45. nis eius nō eſt finis. Gñatio t gñatio laudabit ope
νης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας. Γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔρ-
ra tua: t potētiā tuā pronūtiabūt. Magnificen
γα σου, καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσι. Τὴν μεγαλοπρέ-
tiā gloriæ ſanctitatis tuæ loquētur: t mi-
πειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυ-
rabilia tua narrabūt. Et virtutē terribiliū tuorū
μάσιά σου διηγήσονται. Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου
dicēt: t magnitudinē tuā narrabūt. Memoriā
ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται. Μνήμην τοῦ
abūdātiæ ſuauitatis tuæ eructabūt: t iuſtitia
πλούτου τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ
tua exultabūt. Miſerator t miſericors dñs: pa-
σου ἀγαλλιάσονται. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μα-
tiēs t multū miſericors. Suauis dñs vniuerſis:
κρόθυμος καὶ πολυέλεος. Χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασι,
t miſeratiōes eius ſup oīa opa eius. Cōfi
καὶ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐξομο-
teantur tibi dñe oīa opa tua: t ſcti
λογησάτωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί
tui benedicāt tibi. Gloriā regni tui dicēt:
σου εὐλογησάτωσάν σε. Δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι,
t potētiā tuā loquētur. Vt notā faciāt fi
καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσι. Τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖ-
lio hoīum potētiā tuā: t gloriā magni
οἷς τοῖς ἀνθρώποις τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγα-
ficētiæ regni tui. Regnū tuū regnū
λοπρεπείας τῆς βασιλείας σου. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία
oīum ſeculoꝝ: t dominatio tua in oīni gñatiōe t
πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ
gñatiōe. Fidelis dñs in oīb⁹ vbis ſuis: t ſctūs in
γενεᾷ. Πιστὸς κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν
oībus opibus ſuis. Sullētat dñs oēs qui
πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς
corruunt: t erigit oēs eliſos.
καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους.
Oculi oīum in te ſperant: t tu das
Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν
eſcā illoꝝ in tpe opportūo. Aperis tu manū tuā: t
τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου, καὶ
implēs oē aīal refectiōe. Iuſtus dñs in oībus
ἐμπιπλᾷς πᾶσαν ζῶσαν εὐδοκίας. Δίκαιος κύριος ἐν πάσαις
viis ſuis: t ſctūs in oībus opib⁹ ſuis. Prope
ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτ. Ἐγγὺς
dñs oībus inuocātibus eū: oībus inuo-
κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικα-
cātibus eū in vitate. Voluntatē timētiū ſe
λουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν
faciet: t deprecationē eoꝝ exaudiet: t ſaluos faciet e-
ποιήσει, καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν εἰσακούσεται, καὶ σώσει αὐ-
os. Cuſtodit dñs oēs diligētes ſe: t
τούς. Φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ
oēs peccatores diſpdet. Laudationē dñi lo-
πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει. Αἴνεσιν κύριον λα-
quet os meū: t bñdicat oīa caro nomē
λήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ
ſctū eius: in ſeculū t in ſeculū ſeculi.
ἅγιον αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Alleluia aggei t zacharie. 145.
Ἀλληλούϊα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου. ρμέ.

Lauda aīa mea dñm: laudabo dñm in vita mea:
Αἴνεσον ψυχή μου τὸν κύριον, ἀνέσω κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου,
pſallā deo meo quādiu ſum. Nolite cōfidere in principi
ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποίθατε ἐπ' ἄρχου-
bus in filio homis dñus nō eſt ſalus. Exibit
σιν ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία. Ἐξελεύσεται

*In oī die benedicam ti
bi: & laudabo ooooooo
nomē tuū in ſempiter
num & iugiter. Magn⁹
dñs & laudabilis nimis: & magnificētie ei⁹
nō eſt inuentio. Generatio ad gñationē laudabit opa tua: & fortitudines tuas annunciabunt.
Decorem glorie magnitudinis tue & verba mirabiliū tuorū loqr.
Et fortitudinē horribiliū tuorū dicēt: & magnitudines tuas narrabunt. Memoriā multe
bonitatis tue eloquentur: & iuſtitias tuas laudabunt. Clemēs & miſericors dñs: patiens
& multe miſatiōis. Bonus dñs oībus: & miere
ius ī vniuerſa opa ei⁹.
Confiteantur tibi dñe
oīa opa tua: & miſericordes tui bñdicāt tibi.
Gloriā regni tui dicēt:
& fortitudines tuas loquētur. Vt oſtēdāt filiis hoīm fortitudines ei⁹
& gliam decoris regni
eius. Regnū tuū regnū
oīm ſeculorū: & poteſtas tua in oī gñatiōe
& gñationē. Suſtentat
dñs oēs corruētes: & erigit omnes ooooooooo
iacētes. Oculi oīm ad
te ſperant: ooooooooooo
& tu das eis eſcā ſuā in tempore ſuo. ooooooooo
Aperis manus tuas: &
imples omne animal
refectiōe. Iuſtus dominus in oībus viis ſuis:
& miſericors in oībus
opibus ſuis. Iuxta eſt
dñs oībus qui inuocant
illū: oībus qui inuocāt illū in veritate. Placitū
timentium ſe faciet: &
clamorē eorū exaudiet
& ſaluabit eos. ooooooo
Cuſtodit dñs oēs diligentes ſe: ooo ooooooooo
& vniuerſos impios oo
conteret. ooooooooooo
Laudationē dñi loquetur os meū: & bñdicet
oīs caro noī ſctō eius
in eternum & iugiter.

Aleluia. 146.
Auda aīa mea dominum. Laudabo
dñm in vita mea: cātabo deo meo q̄diu ſum.
Nolite cōfidere in principibus: in filio homis
cui nō eſt ſalus. Egredietur ooooooooooooooo

בָּלַל נְבָל יוֹם אֲבָרֶכְךָ וַאֲהַלְלָה ◦◦◦
גָּדַל שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל
יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
שָׁבַח אֵין חֵקֶר׃ דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
עָשָׂה נָגַד מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ׃
כָּבַד הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי
פָּלָא שִׂיחַ נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃ וְעֹזּוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ
עָזַז יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר
אָסַף רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃
נָגַן חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם
חָנַן וּגְדָל חָסֶד׃ טוֹב יְהוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו
יָדָה עַל כָּל מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל
חָסַד מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃ כְּבוֹד
נָגַר דְּבַר מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃
נָגַד לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו
וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ
עָלַם מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ
כָּבַד בְּכָל דּוֹר וָדוֹר׃ סוֹמֵךְ יְהוָה
זָקַף לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל ◦◦
כָּפַף שָׂבַר הַכְּפוּפִים׃ עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ
נָתַן וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃
פָּתַח פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי
רָצוֹן׃ צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו
צָדַק וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו׃ קָרוֹב יְהוָה
קָרָא לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ
בָּאֱמֶת׃ רָצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת
שָׁמַע שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃
שָׁמַר שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֹהֲבָיו
וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד׃
הָלַל תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל
בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
עָלַם הַלְלוּיָהּ cxlvi.
הָלַל הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה׃ אֲהַלְלָה
חָיָה יְהוָה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃
זָמַר אַל תִּבְטְחוּ בִּנְדִיבִים בֶּן אָדָם
אַיִן שָׁאַיִן לוֹ תְּשׁוּעָה׃ תֵּצֵא

Pstima.he.Tet.heb. pſ.cxlvii.

רוּחוֹ יָשׁוּב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא שׁוּב
אֲבָדוֹ עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃ אַשְׁרֵי שֶׁאֵל אַל
יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְהוָה
אֱלֹהָיו׃ עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת
הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר
אֱמֶת לְעוֹלָם׃ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט עָלַם עָשָׁק
לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים
יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים׃ יְהוָה פֹּקֵחַ נָתַר אָבַר
עִוְרִים יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים יְהוָה כָּבַף
אֹהֵב צַדִּיקִים׃ יְהוָה שֹׁמֵר אֶת צָדַק
גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד גּוּר יָתַם
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת׃ יִמְלֹךְ יְהוָה עָבַד עָוַת
לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר כָּלַג עָלַם
הַלְלוּיָהּ׃ דור

cxlvii.

הַלְלוּיָהּ׃

כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָעַם
נָאוָה תְהִלָּה׃ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם אוָה הָלַל
יְהוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס׃ בָּנָה רָחָה
הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ כָּנַס רָפָא
לְמִסְפָּר לַכּוֹכָבִים׃ לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא׃ מָנָה שָׁנַן חָפַשׂ
גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר׃ כָּבַד גָּדַל רָבַב
מְשַׁעֵד עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ׃ טוּחַ בִּין
עֲנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר׃ עָנָה עָנָה
הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בָּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ טָפַר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר׃ כָּסָה כּוּן חָצַר
נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב נָתַן
אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יִחְפָּץ וְלֹא בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃ קָרָא חָפַץ רָצָה
רוֹצֶה יְהוָה אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ יָחַל
יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה הַלְלִי
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי בָּרַח
שִׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ הַשָּׁם שׁוּם שָׁלַם
גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃ שָׂבַע

Trãſla.B.Hiero.Trãſ.Gre.lxx.cũ interp.latina.

ſpūs eius & reuertetur in humũ ſuã: in die illa peribunt cogitationes eius. Btūs cuius deus iacob auxiliator eius: ſpes eius in domino deo ſuo. Qui fecit celos & terram: mare & omnia que in eis ſunt: qui cuſtodit veritatẽ in ſempiternũ. Qui facit iudiciũ calũniã ſuſtinentibus: & dat panem eſurientibus: dñs ſoluit vinctos. Dominus illuminat cecos: dominus erigit eliſos: dominus diligit iuſtos. Dominus cuſtodit aduenas: pupillum & viduam ſuſcipiet: & viã impiorũ conteret. Regnabit dominus in ſeculũ: deus tuus ſion in generationẽ & generationẽ. Alleluia. 147.

Laudate dominum quoniam bonum eſt canticum dei noſtri quoniam decorum eſt: pulchra laudatio. Edificabit hieruſalem dominus: eiectos iſrael congregabit. Qui ſanat contritos corde: & alligat plagas eorũ. Qui nũerat multitudinẽ ſtellarũ: & oẽs noie vocat. Magnus dominus noſter: & multus fortitudie: & prudẽtie eius nõ ẽ numerus. Suſcipiẽs mansuetos dñs: humilians impios vſq ad terrã. Cantate domino in cõfeſſione: cãite deo noſtro in cithara. Qui operit celos nubibus & prebet terre pluuiã: & oriri facit in mõtibus germen. Qui dat iumẽtis panẽ ſuum: filiis eorũ clamantibus. Non eſt in fortitudine equi voluntas eius: neq; in tibiis viri placetur ei. Placetur dño in his q timent eum: & in eis qui ſperãt ſuper miſericordiã eius. Lauda hieruſalem dominum: lauda deum tuum ſion. Qm confortauit vectes portarũ tuarũ: benedixit filiis tuis in medio tui. Qui poſuit terminũ tuum pacem: & adipe frumenti ſaturauit te.

ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν. Μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακὼβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ. Τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. Κύριος λύει δεδεμένους· κύριος σοφοῖ τυφλούς, κύριος ἀνορθοῖ κατῃρραγμένους, κύριος ἀγαπᾷ δικαίους, κύριος φυλάσσει προσηλύτους. Ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεός σου Σιὼν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Acts 14.d. Apo. 14.b.

Dan. 6. Judith 16.f.

Alleluia. 146.
Ἀλληλούϊα. ρμς'.

Laudate dñm qñ bonus pſalmus: deo noſo iocũda ſit laudatio: edificãs hieruſalẽ dñs: diſperſiões iſrael cõgregabit. Qui ſanat cõtritos corde: & alligat cõtritiões eorũ. Qui numerat multitudines ſtellarũ: & oĩb eis nomina vocãs. Magnus dñs nr: & magna virtus eius: & ſapiẽtie eius nõ eſt numerus. Suſcipiens mãſuetos dñs: humiliãs aũt peccatores vſq ad terrã. Precinite dño in cõfeſſiõe: pſallite deo nro in cithara. Qui operit celũ in nubibus: qui parat ire pluuiã. Qui pducit in mõtib fenũ: & herbã ſeruituti hoĩum. Qui dat iumẽtis eſcã ipoꝝ: & pullis coruoꝝ inuocãtibus eũ. Nõ in fortitudine equi volũtatẽ habebit: nec; i tibiis viri bũpla citũ ẽt. Bñplacitũ ẽ dño ſup timẽtes eũ: & ſperãtes in miã eius.

Psal. 6. Judith 16.f.

Alleluia aggei & zacharie. 147.
Ἀλληλούϊα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου. ρμζ'.

Lauda hieruſalẽ dñm: lauda deũ tuũ ſion. Qñ cõfortauit ſeras portaꝝ tuarũ: benedixit filijs tuis in te. Qui poſuit fines tuos pacẽ: & adipe frumenti ſatiat te.

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

Qui emittit eloquiū ſuū tre: velociter cur
Ο ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δρα-
ret ſermo eius. Qui dat niuē ſuā ſicut lanā:
μεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ. Διδόντος χιόνα αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον,
nebulā ſicut cinerē ſpargit. Mittit chriſtallū
ὁμίχλην ὡσεὶ ἀσβόλην πάσσοντος. Βάλλοντος κρύσταλλον
ſuā ſicut buccellas: ante faciē frigoris eius quis
αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς
ſuſtinebit: Emittet ꝟbū ſuū: t liquefaciet ea:
ὑποστήσεται; Ἐξαποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ τήξει αὐ-
flabit ſpūs eius: t fluēt a-
τά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδα-
que. Qui annūciat ꝟbū ſuū iacob: iu
τα. Ο ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαι-
ſtitias t iudicia ſua iſrael. Non fecit ta-
ώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ. Οὐκ ἐποίησεν οὕ-
liter oīni nationi: t iudicia ſua nō manifeſtauit eis.
τως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

Alleluia aggei t zacharie. 148.
Αλληλούϊα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου. ρμη.

LAudate dñz de celis: laudate eū
Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν
in excelſis. Laudate eū oēs angeli e-
ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐ-
Dnā.5 tus: laudate eū oēs ſtuteo eius. Laudate
Zacharie 14.d. τοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε
eū ſol t luna: laudate eū oēs ſtelle t
αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ
lumē. Laudate eū celi celoꝝ: t
τὸ φῶς. Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ
aqua q̄ ſup celos: laudēt nomē
ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα
dñi. Quia ipe dixit t facta ſunt: ipe māda
κυρίου. Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλα-
uit t creata ſunt. Statuit ea in ſeculū: t in
το καὶ ἐκτίσθησαν. Ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς
ſeculū ſeculi: preceptū poſuit t nō prete
τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρε-
ribit. Laudate dñz de tra: dracones
λεύσεται. Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες
t oēs abyſſi Ignis grando nix
καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. Πῦρ χάλαζα χιὼν κρύσταλλος
ſpūs procellaꝝ: que faciūt ꝟbū eius.
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ.
Mōtes t oēs colles: ligna fructifera t om-
Τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶ-
nes cedri. Beſtie t vniuerſa pecora: ſerpētes t
σαι κέδροι. Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἑρπετὰ καὶ
volucres pennate. Reges tre t oēs ppli:
πετεινὰ πτερωτά. Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί,
principes t oēs iudices tre. Juuenes t vir
ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς. Νεανίσκοι καὶ παρ-
gines: ſenes cū iuuenib⁹: laudēt no
θένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνο
mē dñi: q: exaltatū eſt nomē eius ſolius. Confeſſio e-
μα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου. Ἐξομολόγησις αὐ
tus ſup trā t celū: t exaltabit cornu ppli ſui. Hymn⁹ oi
τοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. Υμνος πᾶ
sanctis eius: filiis iſrael: pplo appropinquāti ſibi.
σι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

Alleluia. 149.
Αλληλούϊα. ρμθ.

CAntate dño cāticū nouū: laus eius
Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ἡ αἴνεσις αὐτοῦ
in eccleſia ſctōꝝ. Letetur iſrael in eo qui
ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. Εὐφραινέσθω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ
facit eū: t filij ſion exultēt in
ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ
rege ſuo. Laudēt nomē eius in choro:
βασιλεῖ αὐτῶν. Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ,

Trāſla. B. Vie.

Qui emittit eloquium ſuum terre: velociter
currit verbū ei?. Qui
dat niuem quaſi lanā:
pruinas quaſi cinerem
ſpargit. Proiicit glaci
em ſuam quaſi buccellas
ante faciem frigoris e-
ius quis ſtabit? Mittet
verbū ſuū & ſoluet illa:
ſpirabit ſpū ſuo & flu-
ent aque. Qui annūci-
at verbū ſuū iacob: p̄-
cepta ſua & iudicia ſua
iſrael. Non fecit ſimili
ter omni genti: & iudi
cia ſua non cognoſcēt.
Aleluia.

Aleluia. 148.

LAudate dominum
de celis: ooooooooooo
laudate eū in excelſis.
Laudate eum omnes
angeli eius: laudate e-
um oēs exercitus eius.
Laudate eū ſol & luna:
laudate eum omnes oo
ſtelle luminis. Laudate
eum celi celorum: oooo
& aque que ſuper ce-
los ſunt: Laudent ooooo
nomē domini: quoni-
am ipſe mandauit oooo
& creata ſūt. Et ſtatuit
ea i eternū & in ſeclm:
preceptū dedit & non
preteribit. Laudate oo
dominum de terra: oo
dracones & omnes ooo
abyſſi. Ignis grando
nix glacies: oooooooooo
ventus turbo q̄ facitis
ſermonē ei?. Montes
& oēs colles: lignū fru
ctiferū & vniuerſe cedri
Beſtie & oīa iumenta:
reptilia & aues volan-
tes. Reges terre & om
nes populi: oooooooooo
principes & vniuerſi
iudices terre. Iuuenes
& virgies: ſenes cum
pueris: Laudēt nomē
dñi: qm̄ ſublime ooooo
nomen eius ſoli?: gloria
eius in celo & in terra.
Et exaltauit cornu
populi ſui: laus ooooooo
omnibus ſanctis eius:
filiis iſrael populo oooo
appropinquanti ſibi.
Aleluia.

Aleluia. 149.

CAntate domino oo
canticum nouum:
laus eius in cōgregatio
ne ſanctorum. Letetur
iſrael in factore ſuo: fi
lii ſion exultent oooooo
i rege ſuo. Laudēt nomen eius in choro: oooo

Tex. heb. p̄s. cxlviij. Prītiua. hc.

הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה
רוץ יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר
כפר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ
שלך פְּתִתִים כְּפִיתִים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד:
קנה יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ
עמד יִזְלוּ מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב
נסם חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא
נגד עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל
חקק יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

cxlviii.

הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם
רום הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָּל
לאך מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָו:
הלל הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל
ככב כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם
הלל וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ
את אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה
ברא וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם
עלם חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת
תנן יְהוָה מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל
תהם תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר
רוח סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים
פרה וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים:
צפר הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר
כנף כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים
שור שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים
בתל וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים:
הלל יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׂגָּב
בדד שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
רום הָלַל וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל
חסד חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ
הַלְלוּיָהּ:

cxlix.

שור שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ
שמח תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח
עשה יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ
חול בְּמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל

Pritiua.he. Tex.heb. ps.cl. Trāsla.B.Hie. Trās.Gre. lxx.cū interp.latina.

בְּתֹף וּמָחוֹל יְהַלְלוּ֑הוּ בְּנֵ֖י רוּצָֽה׃
יְהוָ֥ה בְּעַמּ֗וֹ יְפָאֵ֣ר עֲנָוִ֣ים בִּישׁוּעָֽה׃
יַעֲל֣וּ חֲסִידִ֣ים בְּכָב֑וֹד יְרַנְּנ֥וּ עַל־
מִשְׁכְּבוֹתָֽם׃ רוֹמְמ֣וֹת אֵ֖ל בִּגְרוֹנָ֑ם
וְחֶ֥רֶב פִּיפִיּ֖וֹת בְּיָדָֽם׃ לַעֲשׂ֣וֹת
נְקָמָ֣ה בַגּוֹיִ֑ם תּוֹכֵח֥וֹת בַּלְאֻמִּֽים׃
לֶאְסֹ֣ר מַלְכֵיהֶ֣ם בְּזִקִּ֑ים
וְנִכְבְּדֵיהֶ֥ם בְּכַבְלֵי־בָ֑רֶזֶל׃ לַעֲשׂ֥וֹת
בָּהֶ֗ם מִשְׁפָּ֥ט כָּת֑וּב הָדָ֥ר הוּא֮ לְכָל־
חֲסִידָ֥יו הַֽלְלוּ־יָֽהּ׃

cl.

הַֽלְלוּ־אֵ֥ל בְּקָדְשׁ֑וֹ הַֽלְלוּהוּ֮ בִּרְקִ֪יעַ עֻזּֽוֹ׃
הַֽלְלוּהוּ֮ בִּגְבוּרֹתָ֑יו הַֽלְלוּהוּ֮ כְּרֹ֣ב
גֻּדְלֽוֹ׃ הַֽלְלוּהוּ֮ בְּתֵ֪קַע שׁוֹפָ֫ר
הַֽלְלוּהוּ֮ בְּנֵ֥בֶל וְכִנּ֑וֹר׃ הַֽלְלוּהוּ֮
בְּתֹ֣ף וּמָח֑וֹל הַֽלְלוּהוּ֮ בְּמִנִּ֥ים וְעֻגָֽב׃
הַֽלְלוּהוּ֮ בְּצִלְצְלֵי־שָׁ֑מַע הַֽלְלוּהוּ֮
בְּצִלְצְלֵ֥י תְרוּעָֽה׃ כֹּ֥ל
הַנְּשָׁמָ֥ה תְּהַלֵּ֥ל יָ֑הּ הַֽלְלוּ־יָֽהּ׃

'in tympano' & cithara
'cātēt'ei.' Quia' compla
cet sibi' dñs' in ppło suo:
'exaltabit' mānsuetos.' in
iesu. 'Exultabūt' sancti
'in gloria:' laudabunt' in
'' cubilibus suis.' Exal-
tatiões' dei' in gutture e
orū:' & gladii 'ancipites
' in mānibus eorū.' Ad fa-
ciēdā' vindictā' in genti
bus:' increpatiões' i po-
pulis. ' Vt alligēt' reges
eorū' in catenis: ꝛc.
' & inclytos eorum' i cō-
pedibus' ferreis.' Vt faci
ant' in eis' iudicium' scri
ptum:' decor'' est' oībus
' sanctis eius.' Aleluia.
' Aleluia. 150.

Laudate 'deum ꝛc.
' i sctō eius:' laudate
eū' in fortitudine' potē-
tie eius. ' Laudate eū' in
fortitudinibus eius:' lau
date eū' iuxta multitudi-
nem'' magnificētie sue.
' Laudate eū' in clāgore
' buccine:' laudate eū' in
psalterio' & cithara.' Lau-
date eum ' in tympa-
no' & choro :' laudate
eum' i cordis' & orgāo.
' Laudate eū' i cymbalis
' sonātibus:' laudate eū' i
cymbalis' tinnientibus.
' Omne 'qđ spirat' lau-
det' dominū.' Aleluia.

in tympano τ psalterio psallant ei. Qui bāpla
ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ. Ὅτι εὐδο-
citū ē dño in ppło suo: τ exaltabit māsuetos in salute.
κεῖ κύριος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.
Exultabūt sci in glia: τ letabūtur in cubi
Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοι
libus suis. Exultatiões dei in gutture eoꝝ: τ
τῶν αὐτῶν. Αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν, καὶ
gladij ancipites in manibus eoꝝ. Ad faciēdā vin dι-
ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Τοῦ ποιῆσαι ἐκδί-
cta in natiōibus: increpatiões in ppłis. Ad alligādos
κησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς. Τοῦ δῆσαι τοὺς
reges eoꝝ in cōpedibus: τ nobiles eoꝝ in ma
βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις, καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χει
nicis ferreis. Vt faciāt in eis iudiciū cōscri-
ρσὶ σιδηραῖς. Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγρα-
ptū: gla hec erit oībus sctis eius.
πτον, δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

Alleluia. 150.
Ἀλληλουϊα. ρν'.

Laudate deū in sctis eius: laudate eū in
Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν
firmamēto virtutis eius. Laudate eū in vir
στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυ
tutibus eius: laudate eū scom multitudinē magnitu
νατείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλω
dinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate
σύνης αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε
eū in psalterio τ cithara. Laudate eū in tympa
αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπά
no τ choro: laudate eū in choadis τ organo. Landa
νῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ. Αἰνεῖ
te eū in cymbalis bñsonātibus: laudate eū in cymbalis
τε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις
iubilationis. Oīs spūs laudet dñm.
ἀλαλαγμοῦ. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Explicit psalterium.

Prologus.

EPISTOLA ſancti Hieronymi preſbyteri ad Chromacium & Heliodorum Epiſcopos de libris Salomonis.

VNGAT EPISTOLA quos iungit ſacerdotium: immo charta non diuidat quos Chriſti nectit amor. Cõmentarios i Oſee amos & Zachariã: malachiã quoq; poſcitis. Scripſiſſem ſi licuiſſet pre valitudine. Mittitis ſolatia ſumptuum: notarios noſtros & librarios ſuſtentatis vt vobis potiſſimum noſtrum deſudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diuerſa poſcentiu; quaſi aut equum ſit me vobis eſurientibus & aliis laborare: aut in ratione dati & accepti: cuiq; preter vos obnoxius ſim. Itaq; longa egrotatione fractus: ne penitus hoc anno reticerem: & apud vos mutus eſſem: triduí opus nomi ni veſtro conſecraui interpretationem videlicet trium Salomonis uoluminum: maſloth quod Hebrei parabolas: vulgata autem editio prouerbia vocat: coheleth quẽ grece eccleſiaſten: latine contionatorem poſſumus dicere: ſiraſirim quod in lingua noſtra vertitur canticũ canticorum. Fertur & panaretos Ieſu filii ſirach liber: & alius pſeudographus qui ſapientia Salomonis inſcribitur. Quorum priorem hebraicum repperi: non eccleſiaſticum vt apud latinos: ſed parabolas prenotatum. Cui iuncti erant eccleſiaſtes & canticum canticorum: vt ſimilitudinem Salomonis non ſolum numero librorum: ſed etiam materiaru; genere coequaret. Secundus apud hebreos nuſq; eſt: quia & ipſe ſtilus grecam eloquentiam redolet: & nonnulli ſcriptorum veterum hunc eſſe iudei Philonis affirmant. Sicut ergo iudith & tobie & machabeorum libros legit quidem; eos eccleſia: ſed inter canonicas ſcripturas nõ recipit: ſic & hec duo volumina legat ad edificationem plebis: non ad autoritatem eccleſiaſticorum dogmatum confirmandam. Si cui ſane ſeptuaginta interpretum magis editio placet: habet eam a nobis olim emendatam. Neq; enim noua ſic cudimus vt vetera deſtruamus. Et tamen cum diligentiſſime legerit: ſciat magis noſtra ſcripta intelligi: que non in tertiũ vas tranſfuſa coacuerint: ſed ſtatim de prelo puriſſime commendata teſte: ſuum ſaporem ſeruauerint. ℞.

℣ Explicit epiſtola ſancti Hieronymi.

Incipit prologus in libros eoſdem.

RIBVS nominibus vocatus fuiſſe Salomonẽ ſcripture manifeſtiſſime docent. Pacificus ideſt Salomonẽ: & idida. hoc eſt dilectum domini: & quod nũc dicitur coheleth idẽ eccleſiaſten. Eccleſiaſtes autem greco ſermõe eſt appellatus: quia cœtum. i. eccleſiam congreget quem nos nuncupare poſſumus contionatorem: eo q; loquatur ad populum: & ſermo eius nõ ſpecialiter ad vnum ſed ad vniuerſos dirigatur generaliter. Porro pacificus & dilectus domini ab eo q; regno eius pax fuerit: & eum dominus dilexerit appellatus eſt. Nam & pſal. xliiii. & lxxi. dilecti & pacifici titulo prenotatur. Qui tamẽ & ſi ad prophetiam chriſti eccleſieq; pertinentes: felicitatem & vires Salomonis excedunt: tamen ſecundum hiſtoriam ſuper Salomonem ſcripti ſunt. Itaq; iuxta numerum vocabuloru; tria volumina edidit. prouerbia: eccleſiaſten: canticum canticorum. In prouerbiis paruulum docens: & quaſi de officiis per ſententias erudiens. Vnde & ad filiũ ſermo crebro repetitur. In eccleſiaſten vero mature virum etatis inſtituens: ne quicq; in mundi rebus putet eſſe perpetuũ: ſed caduca & breuia vniuerſa que cernimus. Ad extremum iam conſumatum virum & calcato ſeculo preparatum: in canticis canticorum ſponſe iungit amplexibus. Niſi enim prius reliquerimus vitia: & põpis ſeculi renunciantes expeditos nos ad aduentum prepararimus: non poſſumus cantare canticum canticorum. Sed & hoc diligentius attendendum: tres libros autore diuerſo eſſe intitulatos. In prouerbiis enim notãtur prouerbia Salomonis filii Dauid regis Iſrael. In eccleſiaſten vero verba eccleſiaſtes filii dauid regis hieruſalem. Superfluum quippe eſt iſrael hic: quod male in grecis & latinis codicibus inuenitur. In cantico autem canticorum nec filius dauid nec rex iſrael ſiue hieruſalem preſcribitur: ſed tantum canticum canticorum Salomonis. Sicut enim prouerbia & rudis inſtitutio ad duodecim tribus & ad totum pertinet Iſrael. & quomodo contemptus mundi nõ niſi metropolitis conuenit: hoc eſt habitatoribus in hieruſalem: ita canticum canticorum ad eos proprie pertinet qui tãtum ſupna deſiderant. Ad incipientes & proficientes & paterna dignitas & regni proprii merito vendicatur auctoritas. Ad perfectos vero vbi non timore eruditur ſed amore: proprium nomen ſufficit: & equalis magiſter eſt & neſcit eſſe ſe regem. Que omnia referuntur ad Chriſtum.

Incipit alius Prologus.

RES libros Salomonis. i. prouerbia: eccleſiaſten: canticum cãticorum: veteri. lxx. interpretum autoritati reddidi vel antepoſitis lineis ſuperflua que; deſignans: vel ſtellis titulo prenotatis: ea que minus habebantur interſerens. vt plenius paula & euſtochium cognoſcatis quid in libris noſtris minus ſit: quidve redundet. Nec non etiã illa que imperiti trãſlatores male in linguam noſtram de greco ſermone verterant oblitterans & antiquans: curioſiſſima veritate correxi. Et vbi prepoſtero ordine atq; peruerſo ſententiarum fuerat lumen ereptum: ſuis locis reſtituẽs feci itelligi quod latebat. Porro in eo libro qui a pleriſq; ſapientia Salomonis inſcribitur: & in eccleſiaſtico quem eſſe Ieſu filii ſyrach nullus ignorat: calamum temperaui: tantummodo canonicas ſcripturas vobis emendare deſiderans: & ſtudium meũ certis magis q; dubiis commendare. Ideo greco & hebreo prefatiuncula vtraq; in libro premiſſa eſt: quia nonnulla de greco hoc ad illuminationem ſenſus & legentis edificationem vel inſerta hebraice tranſlationi: vel extrinſecus iũcta ſunt. Et idcirco q legis ſemp peregrina memento.

Explicit prologus. B. Hieronymi.

l

מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
לָדַעַת חָכְמָה וּמוּסָר לְהָבִין אִמְרֵי
בִינָה׃ לָקַחַת מוּסַר הַשְׂכֵּל צֶדֶק
וּמִשְׁפָּט וּמֵשָׁרִים׃ לָתֵת לִפְתָאִים
עָרְמָה לְנַעַר דַּעַת וּמְזִמָּה׃ יִשְׁמַע
חָכָם וְיוֹסֶף לֶקַח וְנָבוֹן תַּחְבֻּלוֹת
יִקְנֶה׃ לְהָבִין מָשָׁל וּמְלִיצָה דִּבְרֵי
חֲכָמִים וְחִידֹתָם׃ יִרְאַת יְהוָה
רֵאשִׁית דַּעַת חָכְמָה וּמוּסַר אֱוִילִים
בָּזוּ׃ שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל
תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃ כִּי לִוְיַת חֵן הֵם
לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃
בְּנִי אִם יְפַתּוּךָ חַטָּאִים אַל תֹּבֵא׃
אִם יֹאמְרוּ לְכָה אִתָּנוּ נֶאֶרְבָה
לְדָם נִצְפְּנָה לְנָקִי חִנָּם׃ נִבְלָעֵם
כִּשְׁאוֹל חַיִּים וּתְמִימִים כְּיוֹרְדֵי
בוֹר׃ כָּל הוֹן יָקָר נִמְצָא נְמַלֵּא
בָתֵּינוּ שָׁלָל׃ גּוֹרָלְךָ תַּפִּיל בְּתוֹכֵנוּ
כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּנוּ׃ בְּנִי אַל
תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם מְנַע רַגְלֶךָ
מִנְּתִיבָתָם׃ כִּי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ
וִימַהֲרוּ לִשְׁפָּךְ דָּם׃ כִּי חִנָּם מְזֹרָה
הָרָשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל בַּעַל כָּנָף׃
וְהֵם לְדָמָם יֶאֱרֹבוּ יִצְפְּנוּ לְנַפְשֹׁתָם׃
כֵּן אָרְחוֹת כָּל בֹּצֵעַ בֶּצַע אֶת
נֶפֶשׁ בְּעָלָיו יִקָּח׃ חָכְמוֹת בַּחוּץ
תָּרֹנָּה בַּרְחֹבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ׃
בְּרֹאשׁ הֹמִיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי
שְׁעָרִים בַּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹּאמֵר׃ עַד
מָתַי פְּתָיִם תְּאֵהָבוּ פֶּתִי וְלֵצִים
לָצוֹן חָמְדוּ לָהֶם וּכְסִילִים יִשְׂנְאוּ
דַעַת׃ תָּשׁוּבוּ לְתוֹכַחְתִּי הִנֵּה אַבִּיעָה
לָכֶם רוּחִי אוֹדִיעָה דְּבָרַי אֶתְכֶם׃
יַעַן קָרָאתִי וַתְּמָאֵנוּ נָטִיתִי יָדִי
וְאֵין מַקְשִׁיב׃ וַתִּפְרְעוּ כָל עֲצָתִי

יָדַע יָסַר
בִּין לָקַח
שָׂכַל שָׁפַט
יָשַׁר נָתַן
פֶּתַח זָמַם
שָׁמַע יָסַף
בִּין חֵבֶל
קָנָה לוּץ
חוּר
אֱוִל
בָּזָה
נָטַשׁ יָרָה
לָוָה
פֶּתַח אָבַח
אָמַר יָלַךְ
אָרַב צָפַן
נָקַח בָּלַע
שָׁאַל תָּמַם
יָרַד מָצָא
מָלֵא בַּיִת
גֹּרָל נָפַל
הָיָה יָלַךְ
נְתַב רוּעַ
רוּץ מָהַר
זָרָה
אָרַב
לָקַח
רָנַן נָתַן
הָמָה קָרָא
אָמַר
פֶּתַח אָהַב
לוּץ כָּסַל
שָׂנָא יָדַע
שׁוּב יָכַח
נָבַע יָדַע
מָאַן נָטָה
קָשַׁב פָּרַע
יָעַץ

Incipit liber ꝓuebiorū.

PArabole salomonis filii dauid regis israel: ad sciendā sapientiā & disciplinā. Ad intelligenda verba prudentie. & suscipiēdā eruditionē doctrine iustitiā & iudiciū & equitatē. Vt detur paruulis astutia: & adolescenti scientia & intellectus. Audiens sapiēs sapientior erit: & intelligēs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolā & interp̄tationē verba sapientum & enigmata eorū. Timor dn̄i initiū sapie: sapiētiā atq; doctrinam stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinam patris tui: & ne dimittas legē mr̄is tue. Vt addatur gratia capiti tuo & torques collo tuo. Fili mi si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. Si dixerint veni nobiscum: insidiemur sanguini: abscondamus tendiculas cōtra insontē frustra. Deglutiamus eū sicut infernus viuentē & integrū q̄si descendētem in lacū. Oēm preciosā substātiā reperiem: implebim domos nr̄as spoliis. Sortē mitte nobiscū marsupiū sit vnū oīum nostrū. Fili mi ne ambules cū eis: phibe pedem tuū a semitis eoꝝ. Pedes eni illorū ad malū currunt: & festināt vt effundāt sanguinē. Frustra āt iacitur rete ante oculos pennatorum. Ipsi quoq; cōtra sanguinē suū insidiātur: & moliūtur fraudes cōtra aīas suas. Sic semite oīs auari: animas possidentiū rapiūt. Sapientia foris predicat: in plateis dat vocem suam. In capite turbarum clamitat in foribus portarum vrbis profert verba sua dicēs Vsqueq; paruuli diligitis infantiam: & stulti ea que sibi sunt noxia cupient: & imprudentes odibunt scientiā. Conuertimini ad correptionē meā. En pferā vobis spūm meū: ondā vobis verba mea. Quia vocaui & renuistis: extēdi manū meā & nō fuit qui aspiceret. Despexistis oē cōsiliū meū:

PARABOLE SALOMONIS.
ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

Parabole salomonis filij dauid: qui re-
Αροιμίαι σολομῶντος υἱοῦ δαυίδ, ὃς ἐβα-
gnauit in israel: ad sciendū sapiam τ
σίλευσεν ἐν ἰσραήλ, γνῶναι σοφίαν καὶ
disciplinā: ad itelligēdū q; verba prudētie:
παιδείαν, νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως,
ad suscipiēdas q; iuolutiōes sermonū τ solutiōes enigmatū: ad itel
δέξασθαί τε στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, νοῆσαί
ligēdā q; iustitiā verā: τ iudiciū dirigendū: vt det sim
τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρῖμα κατευθύνειν, ἵνα δῶ ἀκά
plicib astutiā: puero āt nouo sensū q; τ cogitationē.
κοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν.
hec eni audiēs sapiēs sapiētior erit. at itelligēs gu
τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται. ὁ δὲ νοήμων κυ-
bernationē possidebit. aīaduertet q; parabolā τ tenebrosū ser
βέρνησιν κτήσεται. νοήσει τε παρ' αβολὴν καὶ σκοτεινὸν λό
monē: verba q; sapientū τ enigmata. Initiū sapie timor
γον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. Ἀρχὴ σοφίας φόβος
dn̄i: itellect āt bon oībus faciētib eā. pietas
κυ, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. εὐσέβεια
āt in deū initiū sensus: sapiam āt τ disciplinā impij
δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς
despiciēt. audi fili leges patris tui: τ ne repellas
ἐξουθενήσουσιν. Ἄκουε υἱὲ νόμους πρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ
statuta matris tue. coronā eni gratiaꝝ suscipies tuo vtici: τ
θεσμοὺς μρός σου. στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ, καὶ
torquē aureū circa tuū collū. Fili ne te deceperint
κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ, Υἱὲ μήσε πλανήσωσιν
viri impij: neq; volueris. si aduocauerint te:
ἄνδρες ἀσεβεῖς, μὴ δὲ βουληθῇς. ἐὰν παρ' ἀκαλέσωσί σε,
dicētes: veni nobiscū comūica sanguinis: abscōdam āt
λέγοντες, ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ
in terrā viꝝ iustū frustra: deglutiam āt eū sicut
εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ
ifern viuentē: τ tollam ei memoriā d terra: possessionē e-
άδης ζῶντα, καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς, τὴν κτῆσιν αὐ
i pciosam recipiam: impleam āt domos no-
τοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμε
stras spoliis: at tuā sortē mitte in nobis τ marsup-
τέρους σκύλων, γὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν, καὶ μαρσίπ-
piū vnū sit nobis. Ne ambules vias cū eis: de
πιον ἓν ἡμῖν ἡμῖν. Μὴ πορευθῇς ὁδοὺς μετ' αὐτῶν, ἐκ-
clina pedē tuū a semitis eoꝝ. nā pedes illoꝝ
κλινον γὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν
ad malitiā currūt. τ festināteo sūt ad effundēdū sāguinē. nō eni
εἰς κακίαν τρέχουσι. καὶ ταχινοί εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. οὐ γὰρ
frustra extēdunt retia pēnatis: ip̄i eni mortis pti
ἀδίκως ἐκτείνονται δίκτυα πτερωτοῖς, αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου με
cipātes thesaurizāt sibi ip̄s mala: iste vie sūt
τέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, αὗται αἱ ὁδοί εἰσι
oīum pficientiū iniq̄. nā impietate
πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα. τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν
suā aīam auferūt. sapia in egressib laudat: in āt
ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ
plateis audaciā sermonis habēt. In sūmis āt muris pdi
πλατείαις παρρησίαν ἄγει. Ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων κυρύσσε
cat: in āt portis ciuitatis cōfidēs dicit. q̄nto tpe
ται, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει. ὅσον ἂν χρόνον
inocētes iherebūt iusticie nō cōfundent. at stul
ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυνθήσονται. οἱ δὲ ἄφρο
ti iniurie exsites desideratores: impij facti odio ha
νες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς θνόμενοι ἐμίση-
buerūt sensū τ obnoxij facti sūt redargutionib. ecce pre
σαν αἴσθησιν καὶ ὑπεύθυνοι ἐθήνοντο ἐλέγχοις. ἰδοὺ προ-
mittā vobis mei spūs verbū. docebo āt vos meū sermonē.
ήσομαι ὑμῖν ἐμοῖς πνοῆς ῥῆσιν. διδάξω δὲ ὑμᾶς γὸν ἐμὸν λόγον.
qm̄ vocabā: τ nō audistis. τ extendebā sermones:
ἐπειδὴ ἐκάλουν, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε. καὶ ἐξέτεινον λόγους,
τ nō attēdebatis. sed irrita faciebatis mea cōsilia.
καὶ οὐ προσείχετε. ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς.

at meio redargutiõib⁹ nõ itẽdebatis. Igitur τ ego in ve
τοῖς ἐμοῖς ἐλέγχοις ὑπροσίχετε· Τοιγαροῦν καγὼ τῷ ὑ
stro interitu irridebo. gtra gaudebo aũt qñ
μετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι· καπχαροῦμαι δ ὅταν
cqz fuperuenerit vobis gnities. τ qñ aduenerit vobis fubito tu
ἔλθῃ ἐπ' ὑμᾶς ὄλεθρος· καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω δὸ⁹
mult⁹: et fubuerfio tanq̃ tẽpeftas affuerit: autqñ vene
ρυθος, ὅταν κατασκοφῇ ὑμῖν καταιγὶς πᾶσα, ὅταν ἔρχη
rit vobis ebulatio τ obfcilio. erit .n. qñ inuocabi
ται ὑμᾶς βλῖψις καὶ πολιορκία· ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃ
tis me: ego aũt nõ exaudiam vos. qrent me mali:
δέ με, ἐγὼ δ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί,
τ nõ inuenient. odio hũerũt .n. fapiam: at timore
καὶ οὐχ εὑρήσουσιν· ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δ φόβον
dñi nõ receperũt: neq; voluerũt meio attẽdere conſi
κυρίου οὐ προείλοντο, οὐδ ἤθελον ἐμοῖς προσέχειν βου
lijs. fubſãnauerũt ãt meos redargutiões. igit cõedent
λαῖς· ἐμυκτήρισαν δ ἐμοὺς ἐλέγχους· Τοιγαροῦν ἔδονται τῆς
fue vie fructꝰ: τ fue ipietatis im
ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλη
plebunt. qñ .n. iuriã feceñt ꝓuulis: interficient: τ
σθήσονται· ἀπ' ὀλίγου γὰρ ἀποκτενοῦσι νηπίους, φονεύσουσι, καὶ
indſitio ipſos pdet. at me audiẽs habitabit
ἐξιτηλισμὸς ἀσεβεῖς ἕλεῖ· ὁ δ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει
in ſpe: τ dſcet abſq; trore ab omni malo.
ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Ca. 2

FIli ſi ſuſcipiẽs ſimonẽ met ꝓcepti abſcõderis peneꝫ
Υἱὲ ἐὰν δεξαίμεθες ῥῆσιν ἐμὴν ἐντολῆς κρύφιος παρὰ σοι
te ipm: audiet ſapiam auris tua: τ adijcies
αὐτῷ, ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς
cor tuũ i intellectũ: adijcies aũt ipm in admoni
καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δ αὐτὸν ἐπὶ νουθέτη
tionẽ filio tuo. ſi .n. ſapiam inuocaueris: τ intel
σιν τῷ υἱῷ σου. ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ, καὶ τῇ σu
lectui dederi vocẽ tuã: at ſenſum ãſieris magna
νέσει δῶς φωνήν σου, τὸν δ ἄϊδησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ
voce: τ ſi ãſieris eam ãſi argẽtũ τ ſicut theſauros
φωνῇ, καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὸν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς ἐνσωρεύοις
ſcrutat⁹ fueris illã: tũc intelliges timorẽ dñi: τ ſcien
ἐξερευνήσῃς αὐτήν, τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπι
tiã dei inuenies. q: dño dat ſapiam: τ ex
γνώσει θεοῦ εὑρήσεις· ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἐκπρὸ
facie eiꝰ cognitio τ intellectus: τ theſaurizat vi
ηροσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις, καὶ ἐνσωρεύσει τοῖς κα
rigẽtib⁹ ſalutẽ. protegẽt ãt viam eoꝝ: ad ſer
ρδίοις σωτηρίαν. ὑπερασπιεῖ δὲ τὴν πορείαν αὐτῶν, τ φυ
uãdã viã iuſtificationũ τ viam eoꝝ q̃ reuerẽtẽ cũ cu
λάξει ὁδὸν δικαιωμάτων, καὶ ὁδὸν ἐυλαβουμένων αὐτὸν φυ
ſtodiet. tũc intelliges iuſticiam τ iudiciũ: τ di
λάξει· τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρῖμα, καὶ κατορ
rigeꝫ omneꝫ ſemitas bonas. Si .n. venerit ſapia in
θώσεις πάσας τρίβους ἀγαθούς. Ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς
tuã mentẽ: at ſenſus tue aie pulcher eſſe uidebit:
σὴν διάνοιαν, ὁ δ ἄϊδησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξει,
cõſiliũ bonũ cuſtodiet te: cogitatio ãt ſctã ſuabit te: vt
βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δ ὁσία τηρήσει σε, ἵνα
eruat te a via mala τ a viro loquen
ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦν
te nihil .fidele. ve q̃ relinquũt vias rectas
τα μηδὲν πιστόν. ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας
vt ambulẽt in vijs tenebꝝ. ve q̃ letantur
τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους. ὧ οἱ εὐφραινόμενοι
in malis τ gaudent in ſubuerſione mala: quoꝝ
ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ καταστροφῇ κακῇ, ὧν αἱ
ſemite peruerſe τ curue: orbite eoꝝ:
τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι, αἱ τροχιαὶ αὐτῶν,
ad longe te faciendũ a via recta: τ alie
του μακρὰν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλό
num iuſte ſententie. Fili ne te ꝓphẽdat ma
τριον τῆς δικαίας γνώμης. Υἱὲ μή σε καταλάβῃ κα
lũ cõſiliũ: qđ reliquit
κὴ βουλή, ἣ ἐγκατέλιπεν ccccccccccccccccccccc

'& increpatiões meas⁹ ne
glexiſtis. ⁴Ego⁵ quoq; oo
'in interitu vr̃o' ridebo:
& ⁶ſubſãnabo⁵ cũ vobis id
ᶜqđ timebatis⁵ aduenerit.
⁶Cum irruerit⁴ repentina
'calamitas: ⁶& interit⁵ ᵇqñ
tẽpeſtas⁴ ingruerit: ᵇqñ ve
nerit⁴ ſup vos⁵ tribulatio
⁶& anguſtia. ᶜTunc⁵ inuo
cabũt me: ⁴& nõ⁵ exaudiã
⁶mane cõſurgẽt: ⁴ & non
⁶inueniẽt me. ⁴Eo ᵩ exo
ſam habuerint ccccccccc
⁵diſciplinam: ᵇ & timorẽ
ᶜdomini⁵ nõ⁴ ſuſceperint:
'nec⁶ acquieuerint⁴ cõſilio
meo: '& detraxerint ᵇ vni⸗
uerſe' correptioni mee.
⁵Comedẽt igitur⁶ fructꝰ
ᶜvie ſue: ⁴ ſuiſq; conſiliis
⁶ſaturabuntur. ᵃ Auerſio
'paruulorum ⁶interficiet
eos: 'proſperitas' ſtultoꝝ
'pdet eos. ᵃQui ãt⁵ me⁶ au
dierit⁶ ablq; terrore⁴ reqe
ſcet: ᶜ& abũdãtia pfruetur
'timore⁶ malorũ ſublato.

HIli mi⁵ ſi⁴ ſuſcepe⸗ 2.
-ris⁵ ſermones meos:
ᶜ& mandata mea⁴ abſcon
deris⁶ penes te: ᵇvt audiat
'ſapiam⁵ auris tua: ⁴ iclina
⁶ cor tuũ⁶ ad cognoſcẽdã
⁵prudentiã. ᶜSi⁴ enim⁶ ſa⸗
pientiam' inuocaueris: &
'iclinaueris⁶ cor tuũ⁶ pru
dentie: 'ſi' q̃ſieris eam' q̃ſi
pecuniam⁶ & ſicut theſau
ros⁵ effoderis illã: ᶜtũc⁵ in
telliges⁴ timorem' dñi: ⁶ &
ſcientiam ᵇ dei' inuenies.
ᵇQuia' dñs⁶ dat⁶ ſapien⸗
tiaz: &⁵ ex ore eius⁵ ſciẽtia
⁶& prudentia. 'Cuſtodiet
⁵rectorum' ſalutem: & oo
⁵proteget⁴ gradiẽtes' ſim
pliciter. ' Seruãs⁶ ſemitas
ᵇiuſtitie: ᶜ & viam⁵ ſancto⸗
rum⁴ cuſtodiens. ' Tunc
⁶intelliges⁵ iuſticiã' & iudi
cium⁵ & equitatẽ: &' oẽm
⁶ſemitam⁵ bonam. ᶜSi⁴ in
trauerit⁵ ſapientia ccccccc
'cor tuũ: ⁵ & ſcientia' anie
tue⁵ placuerit: 'conſilium
'cuſtodiet' te: &⁶ pruden⸗
tia ᵇ ſeruabit te. ccccccccc
ᶜVt eruaris⁵ a via⁴ mala:
& ⁴ ab homine⁶ qui ccccc
ᵇperuerſa⁶ loquitur. 'Qui
relinquũt⁶ iter' rectum: &
⁶ambulant⁶ per vias⁵ te⸗
nebroſas. ᵇ Qui letantur
⁵cũ' male⁶ fecerint: &⁵ ex⸗
ultãt⁴ in rebus⁶ peſſimis.
'Quorum vie' peruerſe
ſunt: ⁴& infames ccccccc
ᵇgreſſus eorum. ᶜVt erua
ris⁵ a muliere⁴ aliena & oo
'ab extranea⁵ q̃ molit⁶ ſer
mones ſuos: &⁴ relinquit

ᵉאבה	וְתוֹכַחְתִּי׃ לֹא	אֲבִיתֶם׃ גַּם	אֲנִי
ᵉשחק לעג	אֵידְכֶם׃ אֶשְׂחָק	אֶלְעֵג׃ בֹּא	
ᵉבוא	פַּחְדְּכֶם׃ בֹּא	כְמַשׁאוה׃ פַּחְדְּכֶם	
ᵉאתה	וְאֵידְכֶם׃ כְּסוּפָה	יֵאָתֶה׃ בֹּא	
ᵉבא	עֲלֵיכֶם׃ צָרָה	וְצוּקָה׃ אָז	יִקְרָאֻנְנִי
ᵉענה שחר	וְלֹא׃ אֶעֱנֶה	יְשַׁחֲרוּנְנִי׃ וְלֹא	
ᵉמצא	יִמְצָאֻנְנִי׃ תַּחַת	כִּי׃ שָׂנְאוּ	
	דָּעַת׃ וְיִרְאַת	יְהוָה׃ לֹא	בָחָרוּ׃
ᵉאבה	לֹא׃ אָבוּ	לַעֲצָתִי׃ נָאצוּ	כָּל
ᵉאכל פרה	תּוֹכַחְתִּי׃ וַיֹּאכְלוּ	מִפְּרִי דַרְכָּם	
ᵉשבע	וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם	יִשְׂבָּעוּ׃ כִּי	מְשׁוּבַת
ᵉשוט פתה	פְּתָיִם	תַּהַרְגֵם׃ וְשַׁלְוַת	כְּסִילִים
ᵉהרג שלה	תְּאַבְּדֵם׃	וְשֹׁמֵעַ	לִי יִשְׁכָּן׃ בֶּטַח
ᵉשכן	וְשָׁאֲנַן	מִפַּחַד	רָעָה׃
ᵉרוע			
	בְּנִי׃ אִם	תִּקַּח	אֲמָרָי
			Cap.ij.
ᵉלקח	וּמִצְוֹתַי	תִּצְפֹּן	אִתָּךְ׃
ᵉצפן	לַחָכְמָה	אָזְנֶךָ	תַּטֶּה
ᵉנטה בין	כִּי	אִם	לַבִּינָה
ᵉקרא	תִתֵּן	קוֹלֶךָ׃ אִם	תְּבַקְשֶׁנָּה
ᵉנתן תחש	וְכַמַּטְמוֹנִים	תַּחְפְּשֶׂנָּה׃ אָז	תָּבִין
ᵉבין בצע	יִרְאַת	יְהוָה	וְדַעַת
ᵉמצא	כִּי	יְהוָה	יִתֵּן
ᵉפה	וּתְבוּנָה׃	יִצְפֹּן	לַיְשָׁרִים
ᵉישה	מָגֵן	לְהֹלְכֵי	תֹם׃
ᵉתמם	מִשְׁפָּט	וְדֶרֶךְ	חֲסִידָו
ᵉשפט יחד	תָּבִין	צֶדֶק	וּמִשְׁפָּט
ᵉשמר ישר	וּמֵישָׁרִים	כָּל	מַעְגַל
ᵉעגל נוא	טוֹב׃	כִּי	תָבוֹא
	חָכְמָה	בְּלִבֶּךָ	וְדַעַת
ᵉנעם זמם	לְנַפְשֶׁךָ	יִנְעָם׃	מְזִמָּה
ᵉשמר נצר	תִּשְׁמֹר	עָלֶיךָ	תְּבוּנָה
ᵉנצל רוע	לְהַצִּילְךָ	מִדֶּרֶךְ	רָע
ᵉדבר הפך	תַּהְפֻּכוֹת׃	הָעֹזְבִים	אָרְחוֹת
ᵉילך	לָלֶכֶת	בְּדַרְכֵי	חֹשֶׁךְ׃
ᵉעשת גיל	לַעֲשׂוֹת	רָע	יָגִילוּ׃
ᵉלוז	אֲשֶׁר	אָרְחֹתֵיהֶם	עִקְּשִׁים
ᵉאיש	וְנִלְוִים	בִּנְעִגְלָתָם׃	לְהַצִּילְךָ
ᵉחלק	מֵאִשָּׁה	זָרָה	מִנָּכְרִיָּה
	אֲמָרֶיהָ	הֶחֱלִיקָה׃	הָעֹזֶבֶת

אֲלוּף נְעוּרָיִךְ וְאֶת בְּרִית אֱלֹהָיִךְ שָׁכָחָה כִּי שָׁחָה אֶל מָוֶת בֵּיתָהּ וְאֶל רְפָאִים מַעְגַּלֹּתֶיהָ׃
כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים׃ לְמַעַן תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים וְאָרְחוֹת צַדִּיקִים תִּשְׁמֹר׃ כִּי יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ אָרֶץ וּתְמִימִים יִוָּתְרוּ בָהּ׃ כִּי וְרִשָּׁעִים מֵאָרֶץ יִכָּרֵתוּ וּבוֹגְדִים יִסָּחُוּ מִמֶּנָּהּ׃

Cap.iij.

בְּנִי תּוֹרָתִי אַל תִּשְׁכָּח וּמִצְוֹתַי יִצֹר לִבֶּךָ׃ כִּי אֹרֶךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ׃ חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל יַעַזְבֻךָ קָשְׁרֵם עַל גַּרְגְּרוֹתֶיךָ כָּתְבֵם עַל לוּחַ לִבֶּךָ׃ וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃ בְּטַח אֶל יְהוָה בְּכָל לִבֶּךָ וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן׃ בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ׃ אַל תְּהִי חָכָם בְּעֵינֶיךָ יְרָא אֶת יְהוָה וְסוּר מֵרָע׃ רְפוּאָה תְהִי לְשָׁרֶּךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ׃ כַּבֵּד אֶת יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית כָּל תְּבוּאָתֶךָ׃ וְיִמָּלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבָע וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ יִפְרֹצוּ׃ מוּסַר יְהוָה בְּנִי אַל תִּמְאָס וְאַל תָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ׃ כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת בֵּן יִרְצֶה׃ אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם יָפִיק תְּבוּנָה׃ כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְחַר כֶּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ׃ יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁווּ בָהּ׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ יְהוָה בְּחָכְמָה יָסַד אָרֶץ

ducem pubertatis sue: & pacti ... dei sui oblita est. Inclinata est enim ad mortem domus ei?: & ad inferos semite ipsius. Oēs qui ingrediuntur ad eā nō reuertētur: nec apprehendent semitas vite. Vt ambules in via bona: & calles iustorū custodias. Qui enim recti sunt habitabūt ī terra: & simplices permanebunt in ea. Impii vero de terra perdentur: & qui inique agunt auferētur ex ea. 3.

Fili mi ne obliuiscaris legis mee: & pcepta mea cor tuū custodiat. Longitudinē eni dierū & annos vite & pacē apponent tibi. Misericordia & veritas te nō deserāt. Circūda eas gutturi tuo: & describe in tabulis cordis tui: & inuenies gratiā & disciplinā bonā coram deo & hoibus. Habe fiduciā in dño ex toto corde tuo: & ne innitaris prudentie tue. In oībus vuis tuis cogita illum: & ipse diriget gressus tuos. Ne sis sapiens apud temetipm: time dominum: & recede a malo. Sanitas qppe erit vmbilico tuo: & irrigatio ossium tuorū. Honora dominū de tua substātia & de primitiis oim frugū tuarū: & implebūtur horrea tua saturitate: & vino torculatia redūdabūt. Disciplinā dñi fili mi ne abicias: nec deficias cū ab eo corriperis. Quē enim diligit dns corripit: & quasi pr in filio cōplacet sibi. Beat hō qui inuenit sapiētiā: & qui affluit prudentia. Melior acquisitio eius negotiatione argenti & auro primo fructui. Preciosior est cūctis opibus sapīa: & oīa q̄ desiderātur huic nō valent cōparari. Longitudo dierū in dextera eius: & in sinistra illi diuitie & gloria. Vie ei vie pulchre: & oēs semite ei pacifice. Lignū vite est his qui apprehēderit eā: & qui tenuerit eam beati. Dominus sapientia fundauit terram:

doctrinā adolescētie: & testamētū diuinū oblita. ἐπιλελησμένη. posuit.n. apud mortē domū ei: & apud infer. ἐπὶ θανάτῳ γὰρ ἡ ἔκκλισις αὐτῆς, καὶ πρὸς ἅδου αἱ τρίβοι cū trigenis semitas ei. omnes ambu- αὐτῆς. lantes in ea nō reuertētur: neq; apphendent semitas rectas: nō.n. cōphenduntur ab annis tribus vite. ſi.n. ābulauissēt semitas bonas: inuenissēt vtiq; semitas iustitie leues. Iniqui erāt habitatores tre: inocētes āt relinquentur in ea. qñ recti habitabunt trā & sancti relinquēt in ea. vie āt ipiorū e tra pdent at iniqui expellent ab ea.

Ca.3.

Fili meus ne obliuiscaris: at verba mea custodiat tuū cor. lōgitudinē.n.vite & ānos vite. & pacem apponēt tibi. mic & fides ne desint tibi. liga āt eas in tuo collo: scribe eas in tabula cordis tui & inuenies gratiam. & pulde bona coram dño & hominibus. esto confidēs in toto corde in deo: in āt tua sapia ne extolla rio. in omnib⁹ viis tuis cognosce illā. vt dirigat viaꝰ tuas. ne sis prudēs apud temetipm: time āt deum & declina ab omni malo. tūc sanitas erit corpori tuo: & curatio ossibus tuis. honora dñm de tuis substātijs & de primitijs omnium fructuū tuorū. & implebūtur horrea tua saturitate frumēti. & vino torcularia tua redūdēt. Fili ne quipēdas disciplinā dñi: neq; deficias ab ipo correptus. quē.n.diligit dñs corripit. & quasi pr in filio cōplacet sibi. Beatus homo q̄ inuenit sapiam: & mortalis nouit prudētiā. melius est enī negotiatiō eius negotiatione argenti & auro primo fructui. Preciosior est cūctis opibus sapia: & oīa q̄ desiderātur huic nō valent cōparari. Longitudo dierū in dextera eius: & in sinistra illi diuitie & gloria. Vie ei vie pulchre: & oēs semite ei pacifice. Lignū vite est his qui apprehenderit eā: & qui tenuerit eam beati. Dominus sapientia fundauit terram:

ἐπιλαμβάνεται ὑπὸ ἐναντίων vite. ſi.n. ābulauissēt semitas bonas: inuenissēt vtiq; semitas ζωῆς. εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς, εὗρον ἂν τρίβους iustitie leues. Iniqui erāt habitatores tre: inocētes āt δικαιοσύνης λείους. χρηστοὶ ἔσονται ἐκάτεροι γῆς, ἄκακοι δὲ relinquentur in ea. qñ recti habitabunt trā & ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν καὶ sancti relinquēt in ea. vie āt ipiorū e tra pdent ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ἐκλυ- tur at iniqui expellent ab ea. τηθήσονται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

Υἱέ μου ἐμῶν νόμων μὴ ἐπιλαθέσθω, τὰ δὲ ῥήματά μου Fili meus legeꝰ ne obliuiscaris: at verba mea custodiat tuū cor. lōgitudinē.n.vite & ānos vite. & pa- τηρείτω σὸν καρδία· μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς· καὶ εἰ- cem apponēt tibi. mic & fides ne desint ρήνην προσθήσουσί σοι· ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλειπέτω tibi. liga āt eas in tuo collo: scribe περιθοῦ σὺ καρδίᾳ· μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς· καὶ εἰ- cem apponēt tibi. mic & fides ne desint ρήνην προσθήσουσί σοι· ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλειπέτω tibi. liga āt eas in tuo collo: scribe τὸν τράχηλόν σου· ἔκφανε δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλῳ, γράψον eas in tabula cordis tui & inuenies gratiam. αὐτὰς ἐπὶ πλακὶ τῆς καρδίας σου καὶ εὑρήσεις χάριν. & pulde bona coram dño & hominibus. esto con- καὶ πρόνευ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. ἔλθοι πί- fidēs in toto corde in deo: in āt tua sapia ne extolla στευε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαί- rio. in omnib⁹ viis tuis cognosce illā. vt dirigat ρου· ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν· ἵνα διορθοῖται τὰς viaꝰ tuas. ne sis prudēs apud temetipm: time āt deum ὁδούς σου. μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ, φόβου δὲ θεὸν καὶ & declina ab omni malo. tūc sanitas erit corpori ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ· τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί tuo: & curatio ossibus tuis. honora dñm de tuis σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου· τίμα θεὸν ἐκ τῶν ὑπαρ- substātijs & de primitijs omnium fructuū tuarū. & implebūtur horrea tua saturitate frumēti. & vino torcularia tua redūdēt. Fili ne quipēdas disciplinā dñi: neq; deficias ab ipo correptus. quē.n.diligit dñs corripit. & quasi pr in filio cōplacet sibi. Beatus homo q̄ inuenit sapiam: & mortalis nouit prudētiā. melius est enī negotiatiō eius negotiatione argenti & auro primo fructui. Preciosior est cūctis opibus sapia: & oīa q̄ desiderātur huic nō valent cōparari. Longitudo dierū in dextera eius: & in sinistra illi diuitie & gloria. Vie ei vie pulchre: & oēs semite ei pacifice. Lignū vite est his qui apprehenderit eā: & qui tenuerit eam beati. Dominus sapientia fundauit terram:

χόντων σου καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἐκ τῶν καρπῶν δικαιο- & declina ab omni malo. tūc sanitas erit corpori σύνης. ἵνα πιμπλῶνταί σου τὰ ταμιεῖα σου πλησμονῆς σίτου· tuo: & curatio ossibus tuis. honora dñm de tuis vino ἀτ torcularia tua redūdēt. substātijs & de primitijs omnium fructuū tuarū. & implebūtur horrea tua saturitate frumēti. & vino torcularia tua redūdēt. Fili ne quipēdas disciplinā dñi: neq; deficias ab ipo correptus. quē.n.diligit dñs corripit. & quasi pr in filio cōplacet sibi. Beatus homo q̄ inuenit sapiam: & mortalis nouit prudētiā. melius est enī negotiatiō eius negotiatione argenti & auro primo fructui. Preciosior est cūctis opibus sapia: & oīa q̄ desiderātur huic nō valent cōparari. Longitudo dierū in dextera eius: & in sinistra illi diuitie & gloria. Vie ei vie pulchre: & oēs semite ei pacifice. Lignū vite est his qui apprehenderit eā: & qui tenuerit eam beati. Dominus sapientia fundauit terram:

parauit ãt celos in prudẽtia. In sensu eꝰ abyssi
ετοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει. Ἐν ἐπιστήμῃ αὐτοῦ ἄβυσσοι
scisse sunt: nubes ãt distillarũt rores. Fili ne effluas:
ἐρράγησαν, νέφη δὲ ἔρρυσαν δρόσους. Υἱέ μὴ παραρρυῇς,
custodi ãt meũ cõsiliũ ꝛ sentẽtiã: vt viuat aĩa tua:
τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν, ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου,
ꝛ gratia sit circũ tuũ collum. Erit ãt sanitas carnib⁹
καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραχήλῳ. Ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξὶ
tuis: ꝛ cura tuis ossib⁹: vt ãbules confi
σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις, ἵνα πορεύῃ πεποι-
sus in pace omnes vias tuas: at pes tu⁹ nõ of
θὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς σου, ὁ δὲ πούς σου ἐν μὴ προ-
fendat. Si enĩ sederis: itrepidꝰ eris. Si ãt dormieris
σκόψῃ. Ἐὰν γὰρ κάθῃ, ἀφόβως ἔσῃ. Ἐὰν δὲ καθεύδῃς ἐν
D uiter sõniabis. Et nõ pauesces terrorẽ supuenientem:
ὕπνῳ ὑπνώσεις. Καὶ ἐν φοβηθῆναι φόβῳ ἐπιλεύσῃ,
neq; ipeꝰ ipiis irruentes. Nã dño erit in
ἐν δὲ ὁρμὴ ἀσεβῶν ἐπιχορηγία. Ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ
oĩbus viis tuis: ꝛ firmabit tuũ pedẽ vt nõ quantaris.
πάσῃ ὁδῷ σου, καὶ ἑρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς.
Ne abstineas bñ facere idigẽti: qñ vtiq; possit manꝰ tua auxilia
Μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῖ, ἐνίκα ἂν ἔχῃς χεῖρα σου βοη-
ri. ne dicas reuertens redi: ꝛ cras dabo: potente
θεῖν. μὴ εἴπῃς ἐπανελθὼν ἐπανάκαμψον, καὶ αὔριον δώσω, δυνα-
te ecce bñ facere. Nõ.n. nosti qd pariet dies sequẽs.
σου εἰδότος ἐν ποιεῖν. Οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσά.
Ne moliaris in tuũ amicũ mala: ppe habitãtẽ ꝛ con-
Μὴ τέκταινε ἐπὶ σὸν φίλον κακά, πλησίον τε καὶ πι-
fidẽtẽ in te. Nepoliligas iimicitias ꝓtra hoiem frꝰ-
στεύοντα ἐπὶ σοί. Μὴ φιλονεικήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μά-
stra: ne in te faciat malũ. Ne acdras maloꝝ
ταια, ἵνα μὴ εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν. Μὴ ζήλωσε κακῶν
viroꝝ opptobria. Neq; emuleris vias eoꝝ. Impu
ἀνδρῶν ὀνείδη. Μὴ δὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. Ἀκάθαρ-
rus .n. coraꝫ dño eis iniquus. In ãt iustis
τος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς πλημμελής. Ἐν δὲ δικαίοις
nõ occilũ facit execratio dei in domib⁹ iipiꝝ: domos
οὐ συνδρίαζει κατάρα κυρίου ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαὶ
ãt iustoꝝ bñdicẽtur. Dño superbis resi-
λεῖς δὲ δικαίων εὐλογοῦντας. Κύριος ὑπερφανοῖς ἀντι-
stit: hũilibus ãt dat gram. Bñaꝝ sapiẽtes
τάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Δόξαν σοφοὶ
hereditabũt: at impĩi exaltatꝫ ignominiã.
κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὑψωσαν ἀτιμίαν. Ca. 4

A Audite filij disciplinã patris: ꝛ aũ-
Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρός, καὶ προ-
dite ad sciẽdũ cogitationẽ. Donũ enĩ bonũ tribuã vo
σέχετε γνῶναι σύνεσιν. Δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωρεῦμαι ὑ
bis: meã ẽmonẽ ne derelinquatis. Filꝰ.n. fui
μῖν, γὰρ ἐμὸς λόγος μὴ ἐγκαταλίπητε. Υἱὸς γὰρ ἐγε-
ꝛ ego patri obediẽs: ꝛ dilectus in fa-
νόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος, καὶ ἀγαπώμενος ἐν προ-
cie matris. Qui dicebãt ꝛ docebant me: firme-
σώπῳ μητρός. Οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με, ἐρειδέ-
tur noster sermo in tuũ cor. Custodi ꝓcep-
τω ἐκμέτρως λόγος ἐις σὸν καρδίαν. Φύλαττε ἐντο-
ta: ne obliuiscaris. Posside sapiam posside intellectũ: ne
λάς, μὴ ἐπιλάθῃ. Κτῆσαι σοφίαν κτῆσαι σύνεσιν, μὴ
obliuiscaris: neq; cõtemnas eloquia mei oris: neq;
ἐπιλάθῃ, μὴ δὲ παρίδῃς ῥήσεις ἐμοῦ στόματος, μὴ δὲ
declines a verbis oris mei. Ne relinquas
ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. Μὴ ἐγκαταλί-
eam ꝛ inhærebit tibi. dilige eã ꝛ custo
πῃς αὐτὴν καὶ ἐπιθήσεταί σου. ἐρᾶσθητι αὐτῆς καὶ τηρή-
diet te. Pricipiũ sapie: posside sapiam ꝛ in omni
σει σε. Ἀρχὴ σοφίας, κτῆσαι σοφίαν καὶ ἐν πάσῃ
B possessiõe tua acquire intellectũ. Aggerib⁹ circũda illam:
κτήσεώς σου κτῆσαι σύνεσιν. Περιχαράκωσον αὐτήν,
ꝛ exaltabit te: honora eam: vt te ãplectatur. Dt
καὶ ὑψώσει σε, τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ. Ἵνα
det tuo capiti coronam gr̃arum:
δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, ccccccccccc

'stabiliuit'celos'prudẽtia.
'Sapientia illius ooooooo
'eruperunt'abyssi' & nu-
bes' rore' concrescunt.
'Fili mi' ne' effluãt hec'' ab
oculis tuis.' Custodi oooo
'legem meã' & consilium
meũ: ' & erit' vita' aie tue:
'& gr̃a' faucib⁹ tuis.' Tũc
'ambula bis' fiducialiter in
'via tua:' & pes tuus' non
'impinget.' Si ooooooooo
'dormieris' nõ' timebis:
'quiesces' & suauis erit oo
'somnus tuus.'' Ne' pa-
ueas' repentino' terrore:
' & 'irruentes tibi' ruinas
'impiorum. oooooooooo
'Dñs' enim' erit' in latere
tuo' & custodiet' pedẽ tuũ
'ne capiaris.' Noli' phibe
re' benefacere' eũ qui põt.
'Si' vales & ipse bene fac.
'' Ne ooooooooooooooooo
'dicas' amico tuo' vade' &
reuertere' & cras oooooo
'dabo tibi:' cũ statim pos
sis dare.' Ne' moliaris ooo
'amico tuo' malum:' cuꝫ
ille oooooooooooooooooo
in' te' habeat' fiduciã.' Nõ
'cõtendas' aduersus' ho-
minẽ' frustra'' cũ ipse' tibi
'nihil' mali' fecerit.' Ne
'emuleris' hominẽ' inius-
tum' nec' imiteris ooooo
'vias eiꝰ.' qa' abominatio
est' dñi oĩs' illusor:' & cuꝫ
'simplicib⁹' sermocinatio
eiꝰ.' Egestas a' dño' in do
mo' ipiꝰ:'' habitacula aũt
'iustorum' benedicẽtur.
'Ipse' deludet' illusores:
'& mansuetis' dabit ooo
'gratiã.' Gloriã' sapientes
'possidebunt: ' stultorum
'exaltatio' ignominia.

4.

H Vdite' filii' disciplinã
'patris' & attẽdite' vt
sciatis' prudentiã.' Donũ
'bonũ' tribuã'' vobis:'' le-
gem meã' ne' derelinq̃tis.
'Nã & ego' filiꝰ' fui' patris
mei:' tenell⁹' & vnigenitꝰ
'corã' matre mea' & doce
bat me' atq; dicebat.' Su-
scipiat' ẽba mea' cor tuũ:
& custodi' ꝓcepta mea' &
vines.' Posside' sapientiã:
'' posside' prudentiã.' Ne
' obliuiscaris:' neq;' decli
nes' a verbis' oris mei.
'Ne' dimittas eã' & custo
diet te' dilige eã' & cõserua
bit te.' Principiũ' sapiẽtie
' posside' sapiam:' & in oi
' possessione tua' acquire
'prudẽtiã.' Arripe illã' &
exaltabit te: &'' gl̃ificabe-
ris ab ea' cũ' eã fueris am-
plexatus.' Dabit' capiti
tuo' augmenta' gratiarũ:

Pūtiua.heb.	Ter.heb.	Prouer.v.	Trāsla.B.Vie.	Trās.Gre.lxx..cū iter.latina.
עַטֶּרֶת	תִּתֵּן	תְּפָאֶרֶת	& corona	corona ūt delitiaꝝ ꝓtegat te. Audi fili ꝛ ſuſcipe
שְׁמַע	בְּנִי	וְקַח	inclyta	σιφάτω σὲ τρυφῆς ὑπερασπίσει σε. Ακουε υἱὲ καὶ δέξαι
אִמְרָי	וְיִרְבּוּ	לְךָ	protege	mea verba et multiplicabunt tibi ānī vite tue. Ut
שְׁנוֹת	חַיִּים	וְהִי	te. Audi	ἐμοὺς λόγους καὶ πληθυνθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου. Ινα
בְּדֶרֶךְ	חָכְמָה	הוֹרִיתִיךָ	fili mi	tibi fiant multe vie vite. Viaꝝ .n. ſapie mon
הִדְרַכְתִּיךָ	בְּמַעְגְּלֵי	יֹשֶׁר	ooo	σε ἡγώνισμαι πελλαὶ ὁδοὶ βίου. Οδοὺς γὰρ σοφίας δίδα
בְּלֶכְתֶּךָ	לֹא	יֵצַר	& ſuſcipe	ſtro tibi: induco ūt te orbitis rectis. Ἐὰν n.ἀβαλανεῦ
צַעֲדֶךָ	וְאִם	תָּרוּץ	verba	σκω σε, ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς. Ἐὰν γὰρ πορεύῃ
תִּכָּשֵׁל	חֲזֵק	מוּסָר	mea: vt	nō arctabūtur tui greſſus: ſi ūt cucurreris nō
אַל	תַּרְפֶּה	נְצָרֶהָ	multiplicentur	οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα, ἐὰν δὲ τρέχῃς οὐ
כִּי	הִיא	חַיֶּיךָ	tibi ānī	laboraꝛis. Tene meā diſciplinā: ne dimittas: ſed
בְּאֹרַח	רְשָׁעִים	אַל	vite. Viam	κοπιάσεις. Επιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, ἀλλὰ
תֶּחְנַף	הִימֶנָּה	שְׁמָרֶהָ	ſapiētie mō	cuſtodi eam tibiipſi in vitā tuā. viaꝝ impioꝝ ne
כִּי	חַיֶּיהָ	הִוא	ſtrabo tibi: &	φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου. Οδοὺς ἀσεβῶν μὴ
אַל	תֵּלֶךְ	בְּנָתִיב	ducam oo	igrediaꝛis: neq; emuleris viaꝝ iniquoꝝ. Ἐν ἡσυχίᾳ ὁ
רָעִים	תֶּאֱשַׁר	תַּעֲבָר	ſemitas	ἐπίλοιπος, μὴ δὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς ἀνδρῶν. Εὐθὰς τὸ
מֵעָלָיו	פְּרַעֵהוּ	אַל	eqtatis. quas	co caſtrametati fuerit: ne igrediaꝛis illuc.declina ab eꝛ
וַעֲבָר	כִּי	לֹא	cū ingreſſus fueris non	ιο ꝛ recede. Neq;.n. dormient: ſi nō
וְנִגְזְלָה	שְׁנָתָם	אִם	arctabūtur	τῶν κακὸν παραλλαξῃς. Οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ
לֶחֶם	לֹא	יִישָׁנוּ	greſſꝰ tui &	malefecerit: tollitur ſomnꝰ ab eis ꝛ nō dormiūt.
וְיַיִן	רָשָׁע	וְיֵין	currēs nō hebis offendi	κακοποιήσωσιν, ἀφῄρηται ὕπνος ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκαμῶσιν
יִשְׁתּוּ	וְאֹרַח	צַדִּיקִים	culū. Tene diſciplinā: ne	Dī .n.comedūt panco ipietatis: vino ūt iniquo
נְתִיבַת	נֹגַהּ	הוֹלֵךְ	dimittas cā. Cuſtodi illā:	Οἱ δὲ γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνο δὲ παραφθόρῳ
וְאֹרַח	רְשָׁעִים	כַּאֲפֵלָה	quia illa eſt vita tua. Ne	inebriantur. at vie iuſtoꝝ tanꝙ lux ſplen
לֹא	יָדְעוּ	בַּמֶּה	delecteris in viis iptorū	μειδιάσεται. Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ἐμοίως φωτὶ λάμπου
יִכָּשְׁלוּ	בְּנִי	לְדְבָרַי	nec tibi placeat malorū	σι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως οὗ κατορθώσῃ ἡ
הַקְשִׁיבָה	לְאִמְרָי	הַט	via.	dies. Ut vie impioꝝ tenebroſe. non ſciunt
אָזְנֶךָ	אַל	יַלִּיזוּ	Fuge ab ea nec trāſeas	ἡμέρα. Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί. οὐκ οἴδασι
מִנֶּגֶד	עֵינֶיךָ	שָׁמְרֵם	per illam: declina ooooo	in quo offendūt. Fili meo verbo attende:
בְּתוֹךְ	לְבָבֶךָ	כִּי	& deſere eam. Non enī	ἐν τίνι πῶς προσκόψουσιν. Υἱὲ ἐμῇ ῥήσει πρόσιχε,
חַיִּים	הֵם	לְמוֹצְאֵיהֶם	dormiūt niſi cū malefe	at meis ſmōib adūce tuam aurē. Ne
וּלְכָל	בְּשָׂרוֹ	מַרְפֵּא	cerit: & nō capitur ſom	τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς. Οπως μὴ
נִצְרָה	כִּי	מִכָּל	nus ab eis niſi ſupplāta	relinqant te fontes tui. Cuſtodi ooo in tuo coꝛ
מִשְׁמָר	נִצְרָה	מִמֶּנּוּ	uerit. Comedūt panem	ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαί σου. Φύλασσε αὐτὰς ἐν σῷ καρ
תּוֹצְאוֹת	חַיִּים	הָסֵר	ipietatis & vinū iniqta	de. Vita.n. eſt oībus inuententib eoꝝ: ꝛ vni
מִמְּךָ	עִקְּשׁוּת	פֶּה	tis bibunt. Iuſtorū autē	δία. Ζωὴ γάρ ἐστι πᾶσι τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πᾶ
וְשִׂפְתַיִם	הַרְחֵק	מִמֶּךָּ	ſemita quaſi lux ooooo	uerſe carni ſanitas. Οἱ cuſtodia tua tuū coꝛ. ex
עֵינֶיךָ	יַבִּיטוּ	וְעַפְעַפֶּיךָ	ſplendēs: procedit &	σου σαρκὶ ἴασις. Γάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ
יַיְשִׁרוּ	פַּלֵּס	מַעְגַּל	creſcat vſq; ad pfectā diē.	πᾶσ hic exitꝰ vite. Remoue a teipo puerilū oꝝ:
רַגְלֶךָ	וְכָל	דְּרָכֶיךָ	Via impiorum tenebro	ἀπὸ σοῦ πονηρίαν ἔξοδοι ζωῆς. Περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα,
יִכֹּנוּ	אַל	תֵּט	ſa: neſcaunt ooooooooooo	ꝛ iniuſta labia longe a te repelle. Oculi
יָמִין	וְשְׂמֹאול	הָסֵר	vbi corruāt. Fili mi au	καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἔστω σοῦ ἄπωσαι. Οἱ ὀφθαλ
רַגְלְךָ	מֵרָע		ſcultā ſermones meos: &	tui recta videant: at palpebre tue ānuant
			ad eloquia mea inclina	μοί σου εὐθὰ βλεπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω
			aurē tuā. Ne recedant	iuſta. Rectas ſemitas fac tuis pedib: ꝛ viaꝝ
			ab oculis tuis: cuſtodi ea	δίκαια. Ορθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσί, καὶ τὰς ὁδούς
			in medio cordis tui. Vi	tuas dirige. Nc declinea ad dexterā: neq; ad ſiniſtrā
			ta enim ſunt inuenienti	σου κατεύθυνε. Μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιά, μὴ δὲ εἰς τὰ ἀριστερά,
			bus ea & vniuerſe ooooo	auerte ūt tuū pedē a via mala. Viaꝝ .n. ἡ a dexteris
			carni ſanitas. Omni	ἀπόστρεψον δὲ σὸν ποδὸς ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. Οδοὺς γὰρ τὰς ἐκδίκου
			cuſtodia ſerua ooooooo	nouit deus: puerſe ūt ſunt ꝙa ſiniſtria. Ipſe ūt rectas fa
			cor tuum: quia ex ipſo	ὁδοὺς ὁ θεός, διεστραμμέναι δέ εἰσι αἱ ἐξαρτισμῶν. Αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποι
			vita procedit. ooooooo	ciet ſemitas tuas: at itinera tua in pace ꝓduct.
			Remoue a te os pra	ἐσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει. Ca.5.
			uum: & detrahentia oooo	Fili mee ſapie attende: meis ūt ſmōib adūce tuā aurē.
			labia ſint procul a te.	Υἱὲ ἐμῇ σοφίᾳ πρόσιχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς.
			Oculi tui ooooooooooo	Ut cuſtodias cogitatiões bonā: ſenſū ūt meoꝝ labioꝝ ſcipio
			recta videant: & palpe	Ινα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν, ἄϊδσι δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί
			bre tue precedāt greſſus	tibi. Ne attendas prave mulieri: mel .n. diſtillat a labiꝭ
			tuos. Dirige ſemitas pe	σοι. Μὴ πρόσιχε φαύλῃ γυναικί, μέλι γὰρ ἔσταξεν ἐκ τοῦ χείλους
			dibus tuis: & omnes oo	mulieris meretricis: q̄ ad tp̄a ipinguat tuū guttur. poſtea u
			vie ſtue ſtabilientur. Ne	γυναικὸς πόρνης, ἕως πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα. Υστερον μὲν
			declines ad dexterā: ne	men amarius felle inueniet: ꝛ acutum pluſq; enſem
			q̄ ad ſiniſtrā. Auerte pe	τοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις, καὶ δικαιοτομίαν μᾶλλον μαχαίρας
			dem tuū a malo. ς.	ancipite. Nā inſipientie pedes deducunt vtentes ea
			Fili mi attende ad ſa	ἐξόμου. Τῆς παραφροσύνης εἰ ποδὸς κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐ
			pientiam meam: &	a cū morte in iferna. At pliꝛe eius nō firmātur: pertu
			prudentie mee inclina	τῇ μετὰ ἄφρονος εἰς γῆν ἄδου. Τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται, σφαλε
			aurē tuā: vt cuſtodias co	culoſe ūt ſemite eius ꝛ nō cognoſcibiles eo. Nūc igit fili audi me ꝛ ne
			gitationes: & diſciplinā	ξαι δὲ αὐτῆς τροχιαὶ οὐκ ἔγνωσαν. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου καὶ μὴ
			labia tua cōſeruēt. Fauꝰ	
			eni diſtillans labia me	
			retricis: & nitidius oleo	
			guttur eius. Nouiſſima	
			aūt illi amara q̄ſi abſin	
			thiū: & lingua eius acuta	
			q̄ſi gladi biceps. Pedes	
			ei deſcēdūt in mortē: &	
			ad inferos greſſus ei pe	
			netrāt. Per ſemitā vite nō	
			ambulāt: vagi ſūt greſſus	
			ei & iueſtigabiles. Nūc	
			ergo fili mi audi me & ne	

Cap.v.

בְּנִי	לְחָכְמָתִי	הַקְשִׁיבָה	Fili mi attende ad ſa	Υἱὲ ἐμῇ σοφίᾳ πρόσιχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς.
לִתְבוּנָתִי	הַט	אָזְנְךָ	pientiam meam: &	Ut cuſtodias cogitatiões bonā: ſenſū ūt meoꝝ labioꝝ ſcipio
לִשְׁמֹר	מְזִמּוֹת	וְדַעַת	prudentie mee inclina	Ινα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν, ἄϊδσι δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί
שְׂפָתֶיךָ	יִנְצֹרוּ	כִּי	aurē tuā: vt cuſtodias co	tibi. Ne attendas prave mulieri: mel .n. diſtillat a labiꝭ
נֹפֶת	תִּטֹּפְנָה	שִׂפְתֵי	gitationes: & diſciplinā	σου. Μὴ πρόσιχε φαύλῃ γυναικί, μέλι γὰρ ἔσταξεν ἐκ τοῦ χείλους
זָרָה	וְחָלָק	מִשֶּׁמֶן	labia tua cōſeruēt. Fauꝰ	mulieris meretricis: q̄ ad tp̄a ipinguat tuū guttur. poſtea u
חִכָּהּ	וְאַחֲרִיתָהּ	מָרָה	eni diſtillans labia me	γυναικὸς πόρνης, ἕως πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα. Υστερον μὲν
כַּלַּעֲנָה	חַדָּה	כְּחָרֶב	retricis: & nitidius oleo	men amarius felle inueniet: ꝛ acutum pluſq; enſem
פִּיפִיּוֹת	רַגְלֶיהָ	יֹרְדוֹת	guttur eius. Nouiſſima	τοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις, καὶ δικαιοτομίαν μᾶλλον μαχαίρας
מָוֶת	שְׁאוֹל	צְעָדֶיהָ	aūt illi amara q̄ſi abſin	ancipite. Nā inſipientie pedes deducunt vtentes ea
יִתְמֹכוּ	אֹרַח	חַיִּים	thiū: & lingua eius acuta	a cū morte in iferna. At pliꝛe eius nō firmātur: pertu
לֹא	תְפַלֵּס	נָע	q̄ſi gladi biceps. Pedes	τῇ μετὰ ἄφρονος εἰς γῆν ἄδου. Τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται, σφαλε
מַעְגְּלֹתֶיהָ	נָעוּ	לֹא	ei deſcēdūt in mortē: &	culoſe ūt ſemite eius ꝛ nō cognoſcibiles eo. Nūc igit fili audi me ꝛ ne
תֵדָעוּ	וְעַתָּה	בָּנִים	ad inferos greſſus ei pe	ξαι δὲ αὐτῆς τροχιαὶ οὐκ ἔγνωσαν. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου καὶ μὴ
שִׁמְעוּ	לִי	וְאַל	netrāt. Per ſemitā vite nō	
			ambulāt: vagi ſūt greſſus	
			ei & iueſtigabiles. Nūc	
			ergo fili mi audi me & ne	

irrito0 faciaꝫ meos ſm̃os. Longe fac ab eꝫ
ἐκείρους ποιήσῃς ἐμοὺς λόγους. Μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐ=
a tuã viam: ne appropinq̃o ad forcꝫ vomoꝫ ctuo. Me
τῆς σῆς ὁδόν, μὴ ἐγγίσῃς πρὸς πύρας ὄικων αὐτῆς. Ina μὴ
pficiatalijs vitã tuã: t tuã vitã crudelib9. Ne
πρὸς ἄλλους ζωήν σου, καὶ σὸν βίον ἀσελγήσωσι. Ina μὴ
ipleantur extranei tuis viribꝰ: at tui labores i domoꝫ
πλησθῶσιν ἀλλοτρίοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους
alienos ingrediant. Et peniteas i nouiſſimis:
ἀλλοτρίους εἰσέλθωσι. Καὶ μεταμεληθῇς ἐν ἐσχάτῳ, ὅ
quãdo cõterant carneꝫ corporis tui. Et dices quõ
ὅταν ἀπ κατατριβῶσι σάρκες σώματός σου. Καὶ ἐρεῖς πῶς
odio habui diſciplinã: t increpatiõeꝫ declinauit cor meũ.
ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινε καρδία μου.
Non audiui vocẽ corripientiꝫ me t docentiꝫ me:
Οὐκ ἤκουον φωνὴ παιδευόντός με καὶ διδάσκοντός με,
neq; adiect aurẽ meã. Pene fui in om=
οὐδὲ προσέβαλλον τὸ οὖς μου. Παρολίγον ἐγενόμην ἐν παν
ni malo: in medio eccleſie t ſynagoge. Bibe a=
τὶ κακῷ, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. Πίε πόσι ὕ=
quaꝫ de tuo vaſio: t de tuo putei fontio.
δατα ἐκ τῶν σῶν ἀγγείων, καὶ ἐκ τῶν σῶν φρεάτων πηγῆς.
Effundant tibi aquꝫ ex tuo fonteꝫ: in ãt tuaꝫ
Ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς
plateaꝫ trãſeant tuꝫ aquꝫ. Sint tibi ſoli
πλατείας διεκπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα. Ἐγὼ σοι μόνῳ
exiſtentiꝫ: t null9 alienus pticeps ſit tui. Fons
ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μεταχέτω σοι. Ἡ πη=
tuꝰ aquꝫ ſit tibi ppriꝰ: t lętare cũ
γή σου τοῦ ὕδατος ἔχω σοι ἰδίᾳ, καὶ συνευφραίνου μετὰ
muliere q̃ ab adoleſcentia tua. Cerua amicitie t pull9 eã
γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. Ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος
tuꝰ gfarum cõuerſet tecũ: ut ꝓpa ꝓcat te t ſi
σου χαρίτων ἐμπιπλάτω σου, ἵνα δὲ ἰδίᾳ ἀγαλλάσθω σου καὶ σὺ
multę tibi i omni tpe: in .n. eius amicitia circum=
πίσω σοι ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπορ=
dabꝝ multiplicabilis erit. Nec mul9 ſis in alie
φισθήσῃ πολλοῖς ἔσῃ. Μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρί
nã: neq; cõtinearis vinio nõ ꝓprie. eorum .n. ſit
ᾳ, μὴ δὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας. ἐνώπιον γάρ ἐστι
dei oculio vię hoꝰ: in ãt oẽo oꝝ
τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς τρί=
bitas eius ſpeculatur. Iniquitates virũ capiunt: cate
χεις ἀνομοῦ σκοπεύει. Παραπομπὰι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σύ=
nis ãt ſuoꝝ ipi9 pctõꝝ vnuiſq; ꝓtrigit. Bile mo
ρεῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. Οὗτος τι
ritur cum ſperutio: exãt mltitudie ſue vio=
λευτᾶ μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐν δὲ πλήσους τῆς ἑαυτοῦ βιώ=
lẽtie deiect9 ẽ: t perijt ꝓpr ſipientiã.
σεως ἐξερρίφη, καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην. Ca.6.

Fili ſi ſpopõderiſti p tuo amico: tradꝫ tuã manũ
Υἱὲ ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παρέδωκας σὴν χεῖρα
limico. Laqueꝰ.n. fortio viro ꝓpa labia: t capi
ἐχθρῷ. Παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, καὶ ἁλίσκε=
tur verbio ꝓpriꝰ oris. Hęc fili q̃ ego tibi precipio:
ται ῥήμασιν ἰδίου στόματος. Ποίησον υἱέ ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι,
t liberare.venio.n. in manꝰ maloꝝ ꝓpr tuũ amicũ: ſic non
καὶ σῶσον ἑαυτόν· ἔκδυς γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον, ἴσθι μὴ
deficiens: inuita ãt t amicũ tuũ ꝓ quo ſpopõdiſti.
ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὑπὲρ ἐντεύξεώς.
Ne dederis ſõnũ tuis oculis: neq; dormites tuis palpe=
Μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μὴ δὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφά
bris et ſaluerio tãꝗ damula ex laqꝰ: t tanꝗ auis ex re
ροις ἵνα σωθῇς ὡσεὶ δορκὰς ἐκ βρόχων, καὶ ὡσεὶ ὄρνεον ἐκ πα
ti. Vade ad formicã o piger: t imitare vias
γίδος. Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα ὦ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον τὰς
eius: et ſio illa ſapiẽtior. Illa enī a=
ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ σοφώτερος ἐκείνου σοφώτερος. Ἐκεῖνος γὰρ γε
gricolatiõe nõ exãte ꝙ: neq; cogentem habẽs:
ωργίου μὴ ὑπάρχοντος αὐτῷ, μὴ δὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων,
neq; ſub dño exãs: parat meſſe victum mul=
μὴ δὲ ὑπὸ δεσπότην ὤν, ἑτοιμάζεται κέρδος τὴν τροφὴν πολ=

'recedas' a verbis 'oris mei. [b]Longe fac [c]ab ea oo
[b]viã tuã: '& ne' appropin=
ques [b]foribus 'domus eiꝰ.
'Ne' des [m]alienis [n]honorẽ
tuum: [o]& annos tuos oo
[p]crudeli. [q]Ne forte' iplean
tur [r] extranei 'viribꝰ tuis:
[s]& labores tui ſint 't in do=
mo 'aliena.' Et gemas oo
[t]in nouiſſimis: [b]qñ cõſum
pſeris [c]carnes tuas [o]& cor
pus tuũ. 'Et dicas.' Cur [e]de
teſtatus ſum [b]diſciplinã '& increprationib [u] nõ acqe=
uit 't cor meũ! [m] Nec [n]audi=
ui [o]vocẽ [p]docẽtium me: [q]&
magiſtris 'nõ [r] iclinaui 'au
rem meã. [s]Pene 'fui' in oi
'malo: [t]in medio [b]eccleſie
'et ſynagoge. [o]Bibe 'aquã
'de ciſterna tua: [e] & fluꝫta
'putei tui. [b]Deriuẽtur 'fon
tes tui oooooooooooooooo
[m]foras: [n]& i plateis [p]aquas
tuas [o]diuide. [q]Habeto eas
[r]ſol?: 'nec ſint [n]alieni par
ticipes 'tui. 'Sit oooooooo
'vena tua [s] benedicta: [t]&
letare [c] cum muliere oooo
[b]adoleſcentie tue. 'Cerua
'chariſſima [e]& ooooooooo
[b]gratiſſimus [e] hinnulus.
'Vbera ei [r]inebriẽt te 't in
oꝝ [m] tpe: [n]& in amore eiꝰ
[o]delectare [p]iugiter. [q]Qua
re 'ſeduceris [e]fili mi 'ab ali
ena: [b]& foueris in 't ſinu 'al
terius! [d] Reſpicit [e] dñs [b]viã
'hoꝰ '& oẽs [e] greſſus eius
[b]conſiderat.' Iniquitates
ſue [b]capiunt [m]impium: oo
[n]& funib? [o] pctõꝝ ſuorũ
[p]cõſtrigitur. [q] Ipſe 'morie
tur: qa [n]nõ habuit [b]diſcipli
nã [o]& in multitudine 'ſtul
titie ſue' decipietur. 6.

Fili mu [b]ſi [c] ſpopõderis
[o]p amico tuo: [c]defixi
ſti 'apud extraneũ [e] manũ
tuã. [f] Illaqꝫatus es 'verbis
[b]oris tui & [t] captus ꝓpriis
[m]fmonib?. [o] Fac ergo qđ
dico: fili mi [e]& temetipm
[b]libera: 'qa [n] icidiſti [c]in ma
nũ 'ꝓximi tui.' Diſcurre:
[e]feſtia: [b]ſuſcita [c]amicũ tuũ.
[o]Ne 'dederis [c]ſõnũ [e]oculis
tuis: [b]nec dormitẽt [c]palpe
bre tue. [e]Eruere 'qſi damu
la [m] de manu: [n] & qſi auis
[o]de manu [p]aucupis. [q] Va
de 'ad [e]formicã o'piger: &
[b]cõſidera [c]vias ei [o]& diſce
ſapiẽtiã. 'Que cũ [e]nõ [b] ha
beat [c]ducẽ nec [o]ꝑceptorẽ
nec 'pricipẽ 'parat [e]i eſtate
[b]cibũ ſibi: & 'cõgregat [c]in
meſſe 'qđ comedat. [o] Vſ=
quequo [e]piger [b]dormies!
[c]Qñ 'conſurges [e]de ſõno
tuo! 'Paululũ [b] dormies

מְעַט שְׁנוֹם חִבֻּק יָדַיִם
לִשְׁכָּב׃ וּבָא כְמְהַלֵּךְ רֵאשֶׁךָ
וּמַחְסֹרְךָ כְּאִישׁ מָגֵן׃ אָדָם בְּלִיַּעַל
אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ עִקְּשׁוּת פֶּה׃
קֹרֵץ בְּעֵינָו מֹלֵל בְּרַגְלָו מֹרֶה
בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃ תַּהְפֻּכוֹת בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ
רַע בְּכָל עֵת מְדָנִים יְשַׁלֵּחַ׃ עַל
כֵּן פִּתְאֹם יָבֹא אֵידוֹ פֶּתַע יִשָּׁבֵר
וְאֵין מַרְפֵּא׃ שֵׁשׁ הָנָּה שָׂנֵא יְהוָה
וְשֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת נַפְשׁוֹ׃ עֵינַיִם רָמוֹת
לָשׁוֹן שֶׁקֶר וְיָדַיִם שֹׁפְכוֹת דָּם
נָקִי׃ לֵב חֹרֵשׁ מַחְשְׁבוֹת אָוֶן
רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לָרוּץ לָרָעָה׃
יָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר וּמְשַׁלֵּחַ
מְדָנִים בֵּין אַחִים׃ נִצֹּר בְּנִי מִצְוַת
אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃
קָשְׁרֵם עַל לִבְּךָ תָּמִיד עָנְדֵם עַל
גַּרְגְּרוֹתֶיךָ׃ בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ
בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ
הִיא תְשִׂיחֶךָ׃ כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה
אוֹר וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוּסָר׃
לִשְׁמָרְךָ מֵאֵשֶׁת רָע מַחֲלֶקֶת
לָשׁוֹן נָכְרִיָּה׃ אַל תַּחְמֹד יָפְיָהּ
בִּלְבָבֶךָ וְאַל תִּקָּחֶךָ בְּעַפְעַפֶּיהָ׃ כִּי
בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּכַּר לָחֶם
וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה תָּצוּד׃
הֲיַחְתֶּה אִישׁ אֵשׁ בְּחֵיקוֹ וּבְגָדָיו
לֹא תִשָּׂרַפְנָה׃ אִם יְהַלֶּךְ אִישׁ עַל
הַגֶּחָלִים וְרַגְלָיו לֹא תְכֻוֶּינָה׃ כֵּן
הַבָּא אֶל אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא יִנָּקֶה
כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהּ׃ לֹא יָבוּז לַגַּנָּב כִּי
יִגְנוֹב לְמַלֵּא נַפְשׁוֹ כִּי יִרְעָב׃
וְנִמְצָא יְשַׁלֵּם שִׁבְעָתָיִם אֶת כָּל
הון בֵּיתוֹ יִתֵּן׃ נֹאֵף אִשָּׁה חֲסַר לֵב
מַשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָּה׃ נֶגַע
וְקָלוֹן יִמְצָא וְחֶרְפָּתוֹ לֹא תִמָּחֶה׃

paululū dormitabis pau
lulū cōseres manus tuas
vt dormias: & veniet ti
bi quasi viator egestas:
& paupies quasi vir ar
matus. Homo apostata
vir inutilis graditur
ore peruerso: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
annuit oculis: terit pede:
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
digito loquitur: prauo
corde machinatur ꝯꝯꝯ
malum: & omni tempo
re iurgia seminat. Huic
extemplo veniet pditio
sua & subito conteretur
nec habebit vltra medi
cinā. Sex sūt q odit dñs
& septimū detestatur aia
eius. Oculos sublimes:
linguam mendacē: ma
nus effundentes ꝯꝯꝯꝯꝯ
innoxiū sanguinē: cor
machinās cogitationes
pessimas pedes veloces
ad currendū in malum:
pferentē mēdacia testē
fallacē: & eū qui seminat
inter fratres discordias.
Cōserua fili mi pcepta
patris tui & ne dimittas
legem matris tue. ꝯꝯꝯꝯ
Liga ea iugiter in cor
de tuo: & circunda ꝯꝯꝯꝯ
gutturi tuo. Cuꝫ ambu
laueris gradiātur tecū:
cū dormieris custodiant
te: & euigilans loq̄re cū
eis. Quia mandatum
lucerna est & lex ꝯꝯꝯꝯ
lux: & via vite increpa
tio discipline ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
vt custodiant te a mulie
re mala & a blanda ꝯꝯꝯꝯ
lingua extranee. Non
cōcupiscat pulchritudi
nem eius cor tuū: ne ca
piaris nutibus illius. ꝯꝯ
Precium enī scorti vix
est vnius panis: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
mulier autem viri pre
ciosam animam capit.
Nunqd potest hō abscō
dere ignē in sinu suo vt
vestimēta illi hō ardeāt:
aut ambulare super ꝯꝯ
prunas vt non plante
comburantur eius: Sic
qui igreditur ad mulierē
pximi sui nō erit mūdus
cuꝫ tetigerit eam. Nō
grandis est culpa cuꝫ qs
furat fuerit: furatur enī
vt esurientē ipleat aiam.
Deprehēsus quoq; red
det septuplum & omnē
substātiā dom sue tradet
Qui aūt adulter ē ppter
inopiā cordis pdet aiaꝫ
suā. Turpitudinē & igno
miniā cōgregat sibi & op
pbriū illi nō delebitur.

τυπος in τῃ messio facit cōgregationē. Εως πο piger
λύ τι ὑ τῶ ἀμητῶ πτοιῆσαι τὴν ψυχήν σου
facies? qñ ãt e somno excitaberis? Paulū ꝺdē dor
κατακεῖσαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; Ο λίγον μὲν ὑπνω
mis: paulū ãt sedes: pax aūt dormitas: paulū ãt fulcarī
νεῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυσταξεῖς, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλί
nas mãib pectora. Posiea adest tibi sicut mal viā
σῃ χερσὶ σῇν. Εἰ τάχιον παραγίνεταί σοι ὡσεὶ πάνυ κακὸς ὁδεῖ
tot paupias: & egestas tanq bon curſor. Cūr insi
πόρευς πτωχία, καὶ ἡ ἔνδεια ὡσεὶ ἀγαθὸς δρομεύς. Ἀνὴρ ἄπ
pidꝰ & iniquus ãbulabit vias nō bonas. Et
φρων καὶ παράνομος περιύσεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς. Ο δὲ
tpe ãnuit oculo: significat ãt pede: docet ãt nutī
ἀνὴρ ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ νύμα
bꝰ digito. Peruersū ãt cor machinatur mala:
σι δ᾽ ἀκρίλω. Διεστραμμένη δὲ καρδία τεκταίνεται κακά,
in omni tpe talio turbatiões cōstituit ciuitati. Propt
ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει. Διὰ τ
hoc exẽplo venit pditio ei: incisio & contritio
γὰρ ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτῷ, σύντριβη
imedicabilꝭ. Qñ gaudet olbꝰ q̄ odio hẽt dño: conteritur
ἀνίατος. Οτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ κύριος, συντρίβεται
ãt pꝛ ipuritatē aie. Oculus pꝛ ſideſoſt lingua inſida:
δὲ διὰ καθαρσίαν ψυχῆς. Ο φθαλμὸς ὑβρισοῦ γλῶσσα ἄδικος,
manꝰ effũdẽtes sãguies iustum. Et cor machinās
χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δίκαιον. Καὶ καρδία τεκταίνουσα
cogitationes malas & pedes festinantes malefacere.
λογισμοὺς κακοὺς καὶ πόδες ἑτοιμαζόμενοι κακοποιεῖν.
Exurit mẽdacē testis iustus: & immittit iudicia p
Ἐκκαίει ψευδὴς μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἐπὶ
mediū fratrum. Fili serua legeꝫ pꝛis tui: & ne repel
μέσον ἀδελφῶν. Υἱὲ φύλασσε νόμους πρός σου, καὶ μὴ ἀπω
las statuta mris tue. Liga ãt ea in tua ala tu
σθήσεις μητρός σου. Ἁφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ δια
giter: & circũda circũ tuũ collum. Cũ vigꝫ ve
παντός, καὶ ἐγκλείσασα περὶ σῶ τραχήλω. Ηνίκα ἂν πε
ãbulaueris adhac tpam: & tecũ sit. qñ ãt vigꝫ dormie
ριπατῇς ἐπάγου αὐτόν, καὶ μετὰ σοῦ ἔσω. ὡς δ᾽ ἂν κατεύ
rit custodiat te: vt excitato colloq̄t tibi. Cũ in
δῃς φυλάσσετωσι, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι. Οτι λύ
cerna mãdatũ legis & lux & via vite & increpatio & disci
χνος ἐντολὴ τοῦ νόμου καὶ φῶς καὶ ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παι
plina. Ad custodiendũ te a muliere nupta & a
δεία. Τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ
calūniatiõe lingue extranee. Fili ne te vicerit pulchritudo ei
διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας. Υἱὲ μὴ σε νικήσῃ κάλλους ἐπι
deriũ: neq; capiaris tuis oculis: neq; rapiaris
θυμία, μὴ δὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μὴ δὲ συναφθῇς
ab eius palpebris. Pꝛecũ.n. scorti ãntũ & vnꝰ pa
ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων. Τιμὴ γὰρ πόρνης ἕως καὶ ἑνὸς ἄρ
nis: mulier ãt virū pciosam alias capit. Alligabit aliqꝭ
του, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει. Ἀποδήσει τις
ignẽ in sinu: at vestimẽta nō ꝓburet? Aliqꝭ ãbula
πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει; Η πορεύσε
bit aliqꝭ sup carbones ignis: at pedes nō cōbu
ται τίς ἐπ᾽ ἀνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύ
rent? Sic q̄ ingredit ad mulierē nuptam nō inno
σει; Οὕτως εἰσελεύσεται πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον οὐκ ἀθῷ
cens erit: neq; qui tangẽs eam. Nō mirum fi
ωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς. Οὐ θαυμαστὸν ἐάν
capiat aliqꝭ q̄ furat: furatur enī vt ipleat aiam eius
κλῶ τις κλέπτῃ, κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ ψυχὴν πει
rientē. Si ãt capiat soluet septupla: & om
νῶσαν. Ἐὰν δὲ κλῶ ἁρπασθῇ ἑπταπλάσια, καὶ πάν
nia q̄ sunt eius dans liberabit se. Et
τα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν. Ο δὲ
mechus ppꝛ iopiã mẽtis pditionẽ aie sue
μοιχὸς δι᾽ ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ
acquirit. Doloꝛeꝫ q & ignominiaꝫ sufferꝫ:
περιποιεῖται. Οὐνείδη τε καὶ ἀτιμίαν ὑποφέρει, καὶ
at oppꝛobriũ illi non delebitur
δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται ꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

in seculū. Plen⁹ .n. zelo aiue viri eius nō parcet
ος γὰρ ἀνῶνα. Μισὸς γὰρ ζῆλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς ἐν φυλάσι⁹
in die iudicij. Non cōmutabit ulla redēptio
ου μὴ ἀλλάξῃται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Οὐκ ἀνταλλάξεται ἐὰν δῷς λύτρου
ne inimicitiā. neq; dissoluet multis donis.
τὴν ἔχθραν. ἐὰν δὲ πολλῶν δῶρων.

Ca.7.

FIli custodi meos sermōes: at mea precepta re-
Υἱὲ φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύ-
cōde apud teipm. Fili hōra vām: t valebit:
βου παρὰ σαυτῷ. Υἱὲ τίμα τὸν κύριον, καὶ ἰσχύσεις,
preter ātcum ne timeas alium. Serua mea mādata:
πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. Φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς,
& viues. at meos sermōes tanq; pupillas oculoꝝ.
καὶ ζήσῃς. τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὡσεὶ κόρας ὀμμάτων.
Circūpōe eos tuis digitis: inscribe āt in
Περίθου αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐγγράψον δὲ ἐπὶ τὸ
latitudine cordis tui. Dic sapiam tuā soro-
πλάτος τῆς καρδίας σου. Εἰπὸν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελ-
rem esse: at prudentiā notam acquire tibiꝑ
φὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον προσποίησαι σεαυ-
si. Ut te custodiat a muliere extranea t ma
τῷ. Ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πο-
la: si te sermōib⁹ ꝺ ad ſfam inuaserit. Ne
ρνίδος, ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλλοῃ. Ἀπὸ
.n. tanqa e domo eius in plateas inclina-
γὰρ οἰκίας ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας πᾶς ἀ-
ta Quē vtiq; viderit stultoꝝ filioꝝ iuuenē idi
σύνετος. Ὃν δὴ ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐν
gēte mēte. Transeuntem in āgulo in trāsitiꝫ do
ἀπλοίᾳ διάνοιᾳ. Παραπορευόμενον ἐν γωνίᾳ ἐν ὁδοῖς ἐν-
mos eius t loquentē. In tenebris vesptinis: qñ vtiq;
τὸς αὐτῆς καὶ λαλοῦντα. Ἐν σκότει ἑσπερινῷ, κνίφει δὲ
silentiū nocturnū fuerit t caliginosū. Et mulier occurrit
ἡσυχίᾳ νυκτερινῇ ἢ καὶ γνοφώδης. Ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ
illi specie hūo meretritiā: q̄ facit iuuenū volare
αὐτῷ εἴδει ἔχουσα πορνικὸν, ἁρπαγὴν τέκνων ἐξεπίτηδες
corda. Elevata āt est t luxuriosa. in domo āt
ἐργαζομένη. Ἀνειμένον δέ ἐστι καὶ ἄσωτον. ἐν οἴκῳ δὲ
nō q̄escunt pedes eius. Cēpore .n. q̄dā extra
οὐκ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς. Χρόνον γάρ τινα ἔξω
circūtrit: tpe āt in plateis per omnē āgulū insi
βήμασι, χρόνοι δὲ ἐν πλατείαις πᾶς ἀπᾶσαν γωνίαν ἐν-
diatur. Postea apphendens osculāta ē illū: procaci
δρύεται. Εἶτα ἐπιλαμβανομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ
āt vultu alloquitur eum. Victima pacifica mihi est:
δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ. Θυσία εἰρηνική μοί ἐστι,
hodie reddo vota mea: Causa huius egres-
σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου. Ἕνεκα τούτου ἐξῆλ-
sa sū in occursum tuū: desiderāo tuā faciem: rep-
θόν σου ἐν ἀπαντήσει σου, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, εὗ-
peri te. Funib⁹ tetendi lectulū meū: tapetibus
ρηκά σε. Κεκοίμαμαι τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις
straui egypti. Aspersi cubile meū: cro
στρώσασα τοῖς ἀγνεύσου. Διέῤῥαγκα τὴν κοίτην μου κρό-
co āt domū meā cinnamomo. Veni t fruamur
κῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιννάμωμῳ. Ἐλθὲ καὶ ἐμπλαύσωμεν
amicitia vsq; ad auroꝝ: reuti t inuoluamur amore.
φιλίας ἕως ἕῳθεν, δι' ἔρωτος καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι.
Non.n. adest vir me⁹ in domo: abiit viam
Οὐ γὰρ παρέστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται ὁδὸν
longā. Sacculū argenti accipiēs in manib⁹ eius: q̄
μακρὰν. Βαλλάντιον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χερσὶν αὐτοῦ, δι'
dies multos reuertet in domū ciue. decepit
ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀπεπλά-
eā multa ꝓfabulatiōe: laqueisq; a la-
νησεν δὲ αὐτὸν πολλὴ ὁμιλία, βρόχοις τισὶ τοῖς χείλεσι
bijs ipegit illā. Ipe āt secutus est eam
λίαν ἐξέκλινεν αὐτόν. Ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ
statim
κατφωλίς.

Trāsla.B.Vie.

Quia zelus & furor viri non parcet
in die vindicte: nec acquiescet
cuiuscū precibus: nec
suscipiet pro redemptione dona plurima. 7.

FIli mi custodi sermones meos: &
& precepta mea recon-
de tibi. Serua
mādata mea & viues: &
legem meā quasi pupillā
oculi tui. Liga eam in
digitis tuis: scribe illam in tabulis
cordis tui. Dic
sapientie soror mea es
tu: & prudentiam
voca amicā tuā. Vt cu-
stodiat te a muliere extra
nea: & ab aliena que
ba sua dulcia facit.
De fenestra enim domus mee per cancellos
prospexi: & videbo parvulos. Considero
vecordem iuuenem qui
transit
per plateas iuxta angu-
lum: & prope viā dom
illius graditur in obscu-
ro adueſperascente die
noctis tenebris & cali
gine. Et ecce occurrit il
li mulier ornatu meretri
cio preparata ad decipiē-
das animas. Garrula &
vaga quietis impatiens:
nec valens in domo cōsi
stere pedibus suis. Nūc
foris nunc in plateis: nūc
iuxta angulos
insidians. Apprehensū
eo deosculatur iuuenē: &
procaci vultu blanditur
dicens. Victimas
pro salute denoui: hodie reddidi
vota mea Idcirco egres-
sa sum in occursum tuū:
desiderans te videre & repperi.
Intexui funibus lectulū meū: straui tapetib⁹ pictis ex egypto. Aspersi
cubile meū myrrha & aloe & cināmomo. Veni inebriemur
vberibus: & fruamur
cupitis amplexib⁹ donec
illucescat dies. Nō est ei
vir in domo sua: abiit via
lōgissima sacculū pecu
nie secū tulit: in die ple
ne lune reuersurus est in
domū suā. Irretiuit eū
multis fmonib⁹ & blan
ditiis labioꝝ ptraxit illū.
Statim eam sequitur

Tex.heb.Prouer.vij.Pītiua.heb.

חֵמָה	כִּי קִנְאָה חֲמַת גָּבֶר	ולא יחמל
נָשָׂא פָּנֶה	בְּיוֹם נָקָם׃ לֹא יִשָּׂא פְּנֵי	
אָבָה	כָל כֹּפֶר וְלֹא יֹאבֶה כִּי	
רַבָּה	תַרְבֶּה שֹׁחַד׃	
	בְּנִי שְׁמֹר אֲמָרַי	Cap.vij.
צָפַן	וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃ שְׁמֹר	
חָיָה	מִצְוֹתַי וְחְיֵה וְתוֹרָתִי כְּאִישׁוֹן	
עַיִן	עֵינֶיךָ׃ קָשְׁרֵם עַל אֶצְבְּעֹתֶיךָ	
כָּתַב	כָּתְבֵם עַל לוּחַ לִבֶּךָ׃ אֱמֹר	
יָדַע	לַחָכְמָה אֲחֹתִי אָתְּ וּמֹדָע לַבִּינָה	
קָרָא אִישׁ	תִּקְרָא׃ לִשְׁמָרְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה	
חָלַק	מִנָּכְרִיָּה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה׃ כִּי	
חָלַל שָׁנָב	בְּחַלּוֹן בֵּיתִי נָשַׁי אֶשְׁנָבִי	
שָׁקַף רָאָה	נִשְׁקַפְתִּי וָאֵרֶא בַּפְּתָאִים אָבִינָה	
בִּין פֶּתִי	בַּבָּנִים נַעַר חֲסַר לֵב׃ עֹבֵר	
	בַּשּׁוּק אֶצֶל פִּנָּהּ וְדֶרֶךְ בֵּיתָהּ	
צָעַד	יִצְעָד׃ בְּנֶשֶׁף בָּעֲרֶב יוֹם	
	בְּאִישׁוֹן לַיְלָה וַאֲפֵלָה׃ וְהִנֵּה	
אִישׁ שׁוּת	אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שִׁית זוֹנָה וּנְצָרַת	
נָצַר הָמָה	לֵב׃ הוֹמִיָּה הִיא וְסֹרֶרֶת בֵּיתָהּ	
סוּר	לֹא יָשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ׃ פַּעַם בַּחוּץ	
עָגַן	פַּעַם בָּרְחֹבוֹת וְאֵצֶל כָּל פִּנָּה	
אָרַב חָזַק	תָּאֳרֵב׃ וְהֶחֱזִיקָה בּוֹ וְנָשְׁקָה לוֹ	
עָזַז פָּנָה	הֵעֵזָה פָּנֶיהָ וַתֹּאמַר לוֹ׃ זִבְחֵי	
אָמַר	שְׁלָמִים עָלָי הַיּוֹם שִׁלַּמְתִּי	
	נְדָרָי׃ עַל כֵּן יָצָאתִי לִקְרָאתֶךָ	
מָצָא רָגַר	לְשַׁחֵר פָּנֶיךָ וָאֶמְצָאֶךָּ׃ מַרְבַדִּים	
אֵטוּן	רָבַדְתִּי עַרְשִׂי חֲטֻבוֹת אֵטוּן	
מוֹר אָהֳלִים	מִצְרָיִם׃ נַפְתִּי מִשְׁכָּבִי מֹר	
קִנָּמוֹן	וְקִנָּמוֹן׃ לְכָה נִרְוֶה	
דּוֹד עָלַס	דֹדִים עַד הַבֹּקֶר נִתְעַלְסָה	
	בָאֳהָבִים׃ כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ	
הָלַךְ צָרַר	הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵרָחוֹק׃ צְרוֹר הַכֶּסֶף	
יוֹם	לָקַח בְּיָדוֹ לִיּוֹם הַכֶּסֶא יָבֹא	
בַּיִת	בֵּיתוֹ׃ רִפְּתוּ נִרְדְּ לִקְרָתוֹ בְּחֶלְקָ	
שָׂפָה נָדַח	שְׂפָתֶיהָ תַּדִּיחֶנּוּ׃ הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ	
הָלַךְ		

פִּתְאֹם כְּשׁוֹר אֶל טֶבַח יָבֹא
וּכְעֶכֶס אֶל מוֹסַר אֱוִיל׃ עַד יְסַר חֵץ כְּבֵדוֹ
יְפַלַּח חִיץ כְּמַהֵר צִפּוֹר אֶל פַּח וְלֹא יָדַע כִּי בְנַפְשׁוֹ הוּא׃
וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ לִי וְהַקְשִׁיבוּ
לְאִמְרֵי פִי׃ אַל יִשְׁטְ אֶל דְּרָכֶיהָ פֶּה
לְנָתִיבֹתֶיהָ׃ כִּי חֲלָלִים הִפִּילָה עַצְמִים
כָּל הֲרוּגֶיהָ׃ דַּרְכֵי שְׁאוֹל בֵּיתָהּ
יֹרְדוֹת אֶל חַדְרֵי מָוֶת׃

Cap.viij.
הֲלֹא חָכְמָה תִקְרָא
וְתְבוּנָה תִּתֵּן קוֹלָהּ׃ בְּרֹאשׁ
מְרוֹמִים עַל דֶּרֶךְ בֵּית נְתִיבוֹת
נִצָּבָה׃ לְיַד שְׁעָרִים לְפִי קָרֶת
מְבוֹא פְתָחִים תָּרֹנָּה׃ אֲלֵיכֶם
אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֶל בְּנֵי
אָדָם׃ הָבִינוּ פְתָאיִם עָרְמָה
וּכְסִילִים הָבִינוּ לֵב׃ שִׁמְעוּ כִי
נְגִידִים וּמִפְתַח שְׂפָתַי
מֵישָׁרִים׃ כִּי אֱמֶת יֶהְגֶּה חִכִּי
וְתוֹעֲבַת שְׂפָתַי רֶשַׁע׃ בְּצֶדֶק
כָּל אִמְרֵי פִי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל
וְעִקֵּשׁ׃ כֻּלָּם נְכֹחִים לַמֵּבִין
וְיְשָׁרִים לְמֹצְאֵי דָעַת׃ קְחוּ
מוּסָרִי וְאַל כָּסֶף וְדַעַת מֵחָרוּץ
נִבְחָר׃ כִּי טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים
וְכָל חֲפָצִים לֹא יִשְׁווּ בָהּ׃ אֲנִי
חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה
מְזִמּוֹת אֶמְצָא׃ יִרְאַת יְהוָה שְׂנֹאת
רַע גֵּאָה וָגָאוֹן וְדֶרֶךְ רָע וּפִי
תַהְפֻּכוֹת שָׂנֵאתִי׃ לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה
אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה׃ בִּי מְלָכִים
יִמְלֹכוּ וּרְזֹנִים יְחֹקְקוּ צֶדֶק׃
בִּי שָׂרִים יָשֹׂרוּ וּנְדִיבִים כָּל
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ אֲנִי אֲהֵבַי אֵהֵב
וּמְשַׁחֲרַי יִמְצָאֻנְנִי׃ עֹשֶׁר וְכָבוֹד

'quasi bos bductus cad dvictimam
eeeeeeeeeeeeeeee
'& q̄si agnus lasciuiens:& nescit q̄ ad 'vincula m stultꝰ trahatur:n donec o transfigat p sagitta q iecur ei? :r velut si s auis 'festinet t ad u laq̄um x& nescit y q̄ de periculo a aic illi? agitur. z Nūc ergo b fili mi c audi d me :e& attende f verbis g oris mei .h Ne i abstrahatur m in n viis illi? o mens tua:p nec q decipiaris r semitis eius.
eeeeeeeeeeeeeeee
's Multos t eni u vulneratos x deiecit:y& fortissimi eee z quiq; a interfecti sunt ab ea. b Vie c inferi d domus ei? e penetrantes f interiora g mortis. 8.
Vnquid non h sapientia i clamitat: eeeeeeeeeeeeeeee k& prudentia l dat m vocem suam:n In summis eeeeeeeeeeeeeeee o excelsisq; verticibus p supra q via in r mediis s semitis t stans u iuxta x portas y ciuitatis in ipsis eeeeeeeeeeeeeeee z foribus a loquitur : dicēs. b O c viri d ad vos eeeeeeeeeeeeeeee e clamito :f& vox mea g ad h filios eeeeeeeeeeeeeeee i hominum . k Intelligite l paruuli m astuciam: eeeeeeeeeeeeeeee n& insipientes o animaduertite. p Audite q quoniam de r rebus magnis s locutura sum: t& aperientur u labia mea vt x recta ȳ dicēt: z veritatē a meditabitur b guttur meū: c& d labia mea e detestabūtur f ipiū . g Iusti sunt h oēs i sermones k mei : l nō est m in eis n prauum quid o neq; peruersum. p Recti sunt q intelligentibus: eee r& equi s inuenientibus t scientiam. u Accipite eee x disciplinā meā& nō z pecuniā: a doctrinā b magisq; aurū c accipite. d Melior est e eni f sapia cūctis g pciosissimis: h& oīe i desiderabile k nō pōt l ei m cōparari. n Ego o sapientia p habito in q cōsilio: r& eruditis s interfum t cogitationibus. u Timor x dñi y odit eeeeeeeeeeeeeeee z malū: a arrogantiā b& superbiam c& viam d prauā e& os f bilingue g detestor. h Meū est i cōsilium k& equitas: l mea est m prudētia: n mea ē o fortitudo. p Per me q reges r regnāt: s& legum cōditores t iusta u decernunt. x Per me y principes z imperant: a& potentes eeeeee b decernunt iusticiā. c Ego d diligentes me e diligo : f& qui mane vigilaucrint ad me: g inuenient me.

Tanq̄ ät bos ad victimā ducitur: τ tanq̄ canis ad Ωσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ
vincula: τ tanq̄ ceruus sagittatiōe percussus in δεσμούς, καὶ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ
iecur: festinat ät velut auis ad laqueū: nō sciens ἧπαρ, σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς
q̄ pro ala currit. Nūc igit fili audi me: τ ausq̄ ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ πρὸς
de verbis oris mei. Ne declinet in vias σεχε ῥήμασι στόματός μου. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς
illius cor tuū: τ nō decipiaris in viis ei⁹ αὐτῆς ἡ καρδία σου, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραπιαῖς αὐ
tus. Multos .n. vulneriō deiecit: τ insuperabiles τῆς. Πολλοὺς γὰρ τρώσασα κατεβάλετο, καὶ ἀκρείμονοί
sunt quos interfecit. Vie inferni domꝰ ei⁹ deducen- εἰσιν οὓς πεφόνευκεν· Οδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγον
tes in pmptuaria mortis. τες εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου. Ca.8.
Ne sapiam pdicabis: vt prudentia tibi obedi- Μὴ σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπα
at. In .n. excelsis verticib⁹ est: in medio ät κούσῃ. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀναμέσον δὲ
semitaꝝ stetit. Iuxta .n. portas potentū assi- τῶν τριβῶν ἕστηκε. Παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν τακτὸς
det: in ät introitib⁹ laudat. Vos o homines ad- ἕδρευε, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται. Ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι πα
uoco: τ ꝑmitto meā vocē filijs hominū. Intel- ρακαλῶ, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Νή
ligite inocētes astutiam: at insipiētes apponite cor. πιοι σύνεσιν πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐνίσατε καρ
Eruditę me: grauia .n. dicā: τ reserā labiꝝ meaꝝ Ἐπαΐσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίσω
a labijs recta. Q̄m veritatē meditabit guttur ἐκ στόματος χειλίων ἐμῶν ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ λάρυγξ
meū: abominabilia ät coram me labia mēdacia. Cū μου, βδελυγμὸς δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. Μετ
iusticia omnia verba oris mei: τ nō est in eis δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐκ
nihil ꝓuersū neq; tortuosum. Omnia ἔστιν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα
ꝑsentia intelligētib⁹: τ recta inuenientib⁹ scientiā. εὐθύτητα τοῖς συνιοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν.
Accipite disciplinā τ nō argentū: τ cognitionē su- Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲ
per aurum approbatum. Eligite potiꝰ ät sen- ρ χρυσίον δεδοκιμασμένον. Αἱρεῖσθε δὲ διδα
sum ꝙ aurū pure. Melior .n. sapia lapidib⁹ ꝑ σεις χρυσίου καθαροῦ· Κρείσσων γὰρ σοφία λίθων τι
ciosio: omne ät ꝑciosū nō vignū ei⁹ est. Ego μίου· ὅπαν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. Ἐγὼ
sapia habitaui cōsiliū τ cognitionē τ cogitationē κ σοφία κατεσκήνωσα βουλὴν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν
ego inuocaui. Timor dñi odit iusticiā: ꝓ ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕ
meliāq; τ sapbiam τ vias prauoꝝ: odi βριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν, μεμί
ät ego peruersas vias malorꝝ. Mēā ꝓsiliū σηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν. Ἐμὴ βουλὴ
τ securitas: mea ꝓudentia: mea ätfortitudo. Per me καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Δι᾽ ἐμοῦ
reges regnant: τ potentes scribunt iusti- βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δίκαι
cia. Per me magnates magnificant: τ re σύνην. Δι᾽ ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραν
ges ꝙ me dñantur &c. Ego me diligentes dili- νοι δι᾽ ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγα
go: at me q̄rentes inuenient gḡiam Dñi πῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσι χάριν. Πλοῦ
tię τ gḡia
τος καὶ δόξα eeeeeeeeeeeeee

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

mihi est: ⁊ possessio multor⁹ et iustitia. Melius
ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη. Βέλτιον
me redit⁹ habere sup aur⁹ ⁊ lapide ꝑciosū: at mea ge
ἐμὲ κεφαλίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γε-
nimina meli⁹ argēto electo. In viꝫ iustitie am
νήματα κρεῖττον ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. Ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης πε-
bulo: ⁊ in medio semitar⁹ iustitie versor. Ut
ριπατῶ, καὶ ἀναμέσον τριβῶν δικαιοσύνης ἀνασῴζομαι. Ἵνα
ditidā me diligentib⁹ substātiā: ⁊ thesauros
μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς
eor⁹ replebō bonis. Si annūciauero vobis que quoti
αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. Ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέ-
die fiūt: memor ero ꝙ ex seculo nūcupare. Domi
ραν γενόμενα, μνημονεύσω τοῦ ἐξ αἰῶνος ἀρεῖσθαι. Κύρι-
nus ꝓdidit me initiū viar⁹ suar⁹ in opa sua: ante secu
ος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, πρὸ τοῦ αἰῶ-
la fundauit me: in initio anteq̄ terrā faceret. Et ātē
νας ἐθεμελίωσέ με, ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ γῆν ποιῆσαι. Καὶ πρὸ
q̄ abyssos faceret: anteq̄ ꝓcederēt fontes aqua
τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδά-
rū: Anteq̄ mōtes facti essent: ātē aūt oēs colles gignit me.
των, Πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.
Dñs fecit regiones ⁊ habitabilia: ⁊ sūma q̄ habitant⁹ est q̄
Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκου μένα τῆς
sub celo. Q̄n ꝓparabat celū: simul aderā ipī
ὑπ' οὐρανόν. Ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐ-
⁊ q̄n fecernebat suā sedē sup vētos. Q̄n fo-
τῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων. Ἡνίκα ἰσχυ-
tes faciebat q̄ supra nubes: ⁊ q̄n securos ponebat fontes ei⁹ q̄
ρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς
sub celo. Q̄n ponēdo mari terminū ei⁹:
ὑπ' οὐρανόν. Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ,
⁊ aque nō trāsibāt os ei⁹: ⁊ fortia faciebat
καὶ ὕδατα οὐ παρελεύσονται στόματος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει
fundamēta terre. Erā apud eū cōponens ego erā: cui
τὰ θεμέλια τῆς γῆς. Ἤμην παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα ἐγώ, ἣν
adgaudebat. Per singulos dies āt delectabar i facie ei⁹
προσίχαιρε. Καθημέραν δὲ ἐνεφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ
in oi tpe. Q̄n letabat habitabilē posīq̄ pfe
ἐν παντὶ καιρῷ. Ὅτι ἐνεφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέ-
cit: ⁊ delectabat in filijs hoim. Nūc ergo fili audi
σας, καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. Νῦν οὖν υἱέ, ἄκουέ
me ⁊ beati vias meas custodiētes. Audite fa
μου καὶ μακάριοι οἱ ὁδούς μου φυλάσσοντες. Ἀκούσατε σο-
pia ⁊ sapiētes estote: ⁊ ne obturamini. Beat⁹ vir q̄
φίαν καὶ σοφίαν κτᾶσθε, καὶ μὴ ἀποφράγνυτε. Μακάριος ἀνὴρ ὃς
exaudiet me: ⁊ homo q̄ meas vias custodit:
ἐισακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει,
vigilās ad meas fores quotidie: seruās terminos meos
ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθημέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν
ingressuū. Nā erit⁹ mei erit⁹ vite: ⁊ parat
εἰσόδων. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται
voluntas a dño. Et in me peccāte impij
θέλησις παρὰ κυρίου. Οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες ἀσε-
sunt in suas aias: ⁊ q̄ oderūt me dili
βοῦσι εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγα-
gunt mortem.
πῶσι θάνατον. Ca. 9.

SApiētia edificauit sibi domū: ⁊ subtulit colūas
Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπήρεισε στύλους
septē. Mactauit suas victimas: miscuit in crateri
ἑπτά. Ἔσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα
suū vinū: ⁊ paut suā mēsam.
καὶ ἑαυτῇ ὤρεγε, καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν.
Misit suos seruos: cōuocans cū ereti
Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ ὑψη-
la ꝓdicatione. Ad craterē dicēs: q̄ est ī sipiēs de
λοῦ κηρύγματος. Ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα, ὃς ἔστιν ἄφρων ἐκ-
clinet ad me. ⁊ idigētib⁹ mente dixit: veni
κλινάτω πρός με. καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν ἔλεγε, Δεῦ-
te comedite ex meis panib⁹:
τε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Trāsla.B.Wie.

[a]Mecū sunt [c]diuitie & glo
ria [b]opes [f]supne [d]& iustitia.
[f]Melior ē [m]fructus meus
[n]auro [o]& lapide precioso:
[p]& genimina mea [q]argēto
[r]electo. In viis [s]iustitie
[u]ambulabo [x]in medio [y]se
mitarum [z]iudicii: [a]vt ditē
[b]diligentes me: [c]& thesau
ros eorum [e]repleam. oo
[f]Dñs [g]possedit me in [h]ini-
tio [i]viarū suarū: [k]anteq̄ qc
quā [l]faceret [m]a principio.
[n]Ab eterno [o]ordinata sū:
& [p]ex antiqs [q]anteq̄ [r]terra
fieret. [s]Nondum erant oo
[t]abyssi: & ego iam [u]cōce-
pta erā. [x]Necdum [y]fontes
[z]aquarū eruperant: [a]nec
dum [c]montes grauī mole
[d]constiterant. [e]Ante oēs
[f]colles ego [g]parturiebar.
[h]Adhuc [i]tra [k]nō [l]fecerat:
[m]& flumina [n]& cardines
[p]orbis [o]terre. [q]Quando
preparabat [r]celos ꝯꝯꝯꝯꝯ
[s]aderam: [t]quando certa
lege & [u]gyro [x]vallabat oo
[y]abyssos. [z]Quādo [a]ethera
[b]firmabat [c]sursum: & ooo
[d]librabat [e]fontes [f]aqua-
rū. [g]Quando circūdabat
[h]mari [i]terminū suū: [k]& le-
gē ponebat [l]aqs [m]ne [n]trā-
sirent fines suos. [o]Q̄n ap
pendebat [p]fundamēta [q]ter
re: [r]cū eo [s]erā cūcta cōpo
nēs. [t]Et delectabar p sin-
gulos [u]dies [x]ludens [y]corā
eo [z]omni [a]tempore: & oo
[b]ludens [c]in orbe [d]terrarū:
[e]& delicie mee esse ꝯꝯꝯꝯ
[f]cum [g]filiis [h]hominum.
[i]Nunc ergo [k]filii ꝯꝯꝯꝯꝯ
[l]audite [m]me: [n]beati qui [o]cu
stodiunt [p]vias meas. oooo
[q]Audite [r]disciplinā [s]& esto
te sapiētes: [t]& nolite [u]abii
cere eam. [x]Beatus [y]homo
[z]q audit [a]me: & q [b]vigilat
[c]ad [d]fores meas [e]quottidie
[f]& obseruat ad ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
[g]postes [h]ostii mei. [i]Qui
[k]me inuenerit [l]inueniet
[m]vitā: [n]& hauriet [o]salutē [p]a
dño. [q]Qui ātin me pecca
uerit: [r]ledet [s]aiam suā: [t]oēs
[u]qui me oderunt [x]diligūt
[y]mortem. 9.

SApientia [a]edificauit
sibi [c]domū: [b]excidit
[c]columnas [d]septem. oxx
[e]Immolauit [f]victimas su
as: [g]miscuit [h]vinum: oooo
[i]proposuit [k]mēsam suā.
[l]Misit [m]ancillas suas vt oo
[n]vocarēt [o]ad [p]arcem & ad
[q]menia [r]ciuitatis. ꝯꝯꝯꝯꝯ
[s]Siquis ē [t]paruul⁹ [u]veniat
[x]ad me: & [y]insipientibus
[z]locuta est. [a]Venite [b]come
dite [c]panem meum: oooo

Tex.heb.Prouer.ix.Pītiua.heb.

פ֭ה אֶתִּי֣ חוֹן֮ עֻתָּ֪ק ׀ וְצִדְקָ֫ה׃ סוּב־פִּרְיִי
כוא מַחֲרוּץ֮ וּמִפָּ֪ז ׀ וּתְבוּאָתִ֫י ׀ מִכֶּ֥סֶף
כהלה נִבְחָ֑ר׃ נְאֻ֖רַח ׀ צְדָקָ֣ה ׀ אֲהַלֵּ֑ךְ
כזתב שָׁפַ֣ט ׀ בְּת֣וֹךְ ׀ נְתִיב֣וֹת ׀ מִשְׁפָּֽט׃ לְהַנְחִיל
כחתל אֹהֲבַ֣י ׀ יֵ֑שׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶ֖ם ׀ אֲמַלֵּֽא׃
כטתה יְהוָ֤ה ׀ קָ֘נָ֤נִי ׀ רֵאשִׁ֣ית ׀ דַּרְכּ֑וֹ קֶ֝דֶם
ל מִפְעָלָ֥יו ׀ מֵאָֽז׃ מֵ֭עוֹלָם ׀ נְסַ֣כְתִּי
לא מֵרֹ֑אשׁ ׀ מִקַּדְמֵ֖י ׀ אָ֣רֶץ׃ נֶאֱיָ֥ן ׀
לבתהום חוֹלָ֑לְתִּי ׀ נֶ֝אְיָ֗ן ׀ מַעְיָנ֥וֹת
לגנבד נִכְבְּדֵ֥י ׀ מָ֑יִם׃ נֶ֝טָ֗רֶם ׀ הָרִ֥ים
להטבע הָטְבָּ֑עוּ ׀ לִ֝פְנֵ֗י ׀ גְּבָע֥וֹת ׀ חוֹלָֽלְתִּי׃
וחוץ עַד־לֹ֣א עָ֭שָׂה אֶ֣רֶץ ׀ וְחֻצ֑וֹת ׀ וְרֹ֖אשׁ
זוד מֵעֲפְרוֹת֮ ׀ תֵּבֵ֪ל ׀ נִבְכֵ֫י ׀ שָׁמָֽיִם׃
טכן שָׁ֭ם אָנִ֑י ׀ נְחֹ֥קוֹ ׀ חוּג֮ ׀ עַל־ פְּנֵ֪י
יתהום׃ בְּאַמְצוֹ֮ ׀ שְׁחָקִ֪ים ׀ מִמָּ֫עַל
יעזז בַּעֲזוֹת֮ ׀ עֵינ֪וֹת ׀ תְּה֫וֹם׃ בְּשׂוּמוֹ֮
יאעבר פִּ֪ה ׀ לַיָּ֫ם חֻקּ֥וֹ ׀ וּמַ֗יִם לֹא־ יַעַבְרוּ֮ ׀ פִּ֪יו
יביסד הָיָ֑ה בְּחוּקוֹ֮ ׀ מוֹסְדֵ֪י ׀ אָ֫רֶץ׃ וָאֶהְיֶ֥ה ׀ אֶצְלוֹ
יגאמן אָ֑מוֹן ׀ וָאֶהְיֶ֥ה ׀ שַׁעֲשׁוּעִ֗ים ׀ י֭וֹם
ידשחק י֣וֹם ׀ מְשַׂחֶ֣קֶת ׀ לְפָנָ֑יו ׀ בְּכָל־ עֵ֥ת׃
טוֹשַׁעֲשׁוּעַ֥י ׀ בְּתֵבֵ֑ל אַ֝רְצ֗וֹ ׀ וְשַׁעֲשׁוּעַ֥י
טזאת ׀ בְּנֵי־ אָדָֽם׃ וְעַתָּ֣ה ׀ בָּנִ֗ים
יזשמע שִׁמְעוּ־ לִ֑י ׀ וְאַשְׁרֵ֥י ׀ דְּרָכַ֗י יִשְׁמֹֽרוּ׃
יחנצר שִׁמְע֣וּ מ֭וּסָר ׀ וַחֲכָמ֑וּ ׀ וְאַל־ תִּפְרָעֽוּ׃
יטאשרי אַשְׁרֵי־ אָדָ֗ם ׀ שֹׁמֵ֣עַ ׀ לִ֑י ׀ לִשְׁקֹד
כעל ׀ דַּלְתַ֥י ׀ י֝וֹם ׀ י֗וֹם ׀ לִשְׁמֹ֥ר
כאמזוזת ׀ פִּתְחָֽי׃ כִּ֤י ׀ מֹצְאִ֥י ׀ מָצָ֗א
כבפוק חַיִּ֑ים ׀ וַיָּ֖פֶק ׀ רָצ֣וֹן ׀ מֵיְהוָֽה׃ וְחֹטְאִ֥י
כגשנא חֹמֵ֣ס נַפְשׁ֑וֹ ׀ כָּל־ מְשַׂנְאַ֥י ׀ אָ֝הֲב֗וּ מָֽוֶת׃
Cap. ix. חָכְמ֣וֹת ׀ בָּ֭נְתָה
כדעמד בָּ֣יְתָ֑הּ ׀ חָצְבָ֥ה ׀ עַמּוּדֶ֗יהָ ׀ שִׁבְעָֽה׃
כהטבח טָ֭בְחָה ׀ מָסְכָ֑הּ ׀ יֵינָ֥הּ ׀ אַף־
כושלח עָרְכָ֥ה שֻׁלְחָנָֽהּ׃ שָׁלְחָ֥ה ׀ נַעֲרוֹתֶ֗יהָ
כזקרא תִּקְרָ֑א ׀ עַל־ גַּפֵּ֥י ׀ מְר֝וֹמֵ֗י ׀ קָּרֶֽת׃
כחרום פֶּ֭תִי ׀ יָסֻ֑ר ׀ חֲסַר־ לֵ֥ב ׀ אָמְרָה־ לּֽוֹ׃
כטפתה לְכ֥וּ ׀ לַחֲמ֗וּ ׀ בְּלַחְמִ֑י

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

μου καὶ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν. Ἀπόλιπε ἀφροσύνην
my: ⁊ bibite vinū q̄ miscui vobis. Relinquite
καὶ ζήσεσθε, καὶ εὐθύνεσθε ἐν ἐπιστήμῃ συνέσεως. Ἐὰν παι-
et viuetis: ⁊ dirigimini in sciā intellectus. Si cor
δεύσῃς ἄνδρα σοφόν, προσθήσει σοφίαν· ἐὰν δὲ παιδεύσῃς ἄν-
ripueris hoīem sapiētē: addet sapiā: si aūt ītruxeris hoīem
δρα ἄφρονα, προσθήσει κακίαν αὐτῷ. Μὴ ἔλεγχε ἄφρονα, μή
insipiētē: addet malitiā ei⁹. Noli corripere insipiētē
σε μισήσῃ· ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε. Δίδου σοφῷ ἀφορ-
ne te odiat: corripe sapiētē, et diliget te. Da sapiti
μήν, καὶ προσθήσει σοφίαν· δίδασκε δίκαιον, καὶ προσλήψεται
occasionē, et addet sapiā: doce iustū, et accipiet
παιδείαν. Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ ἐπιστήμη ἁγίων
doctrinā. Initiū sapie timor dñi: ⁊ sciā sanctor⁹
σύνεσις. Διὰ γὰρ ἐμοῦ πληθυνθήσεταί σου ἡ ἡμέρα, καὶ προ-
intellectus. Per me enī multiplicabit tibi dies: ⁊ ap
στεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς. Ἐὰν σοφὸς γένῃ, σεαυτῷ γενήσῃ·
ponent⁹ tibi anni vite. Si sapiēs fueris, tibimet
ἐὰν δὲ ἐκκλίνῃς, σὺ μόνος βλάψεις. Ἡ δὲ ἄφρων γυνὴ θορυβώδης
ipi eris: si aūt declinaueris, tu solus detrimentū pferes.
καὶ ἀκόλαστος καὶ οὐδὲν ἐπίσταται. Καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ θύρας
Mulier aūt stulta ⁊ petulans: ⁊ nichil scit. Et sedit ad ostiū
οἴκου αὐτῆς ἐπὶ καθέδρας ἐν τόποις ὑψηλοῖς τῆς πόλεως, καλοῦσα
domus sue sup sedē in locis excelsis ciuitatis, vocans
τοὺς παριόντας τὰς ὁδοὺς ἰθυνούσας ἐπ' ἐργασίαν αὐτῶν, καὶ
trāseūtes vias dirigentes ad opa sua: ⁊
ἔλεγεν Ὅστις ἐστὶν ἄφρων ἐκκλινάτω πρός με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι
dicebat Quis est insipiēs declinet ad me: ⁊ idigētib⁹
φρενῶν ἔλεγε, Δεῦτε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ πίετε οἶνον
mente dicebat: Venite comedite de meis panib⁹, et bibite vinū
ὃν ἐκέρασα ὑμῖν. Ἀπόλιπε ἀφροσύνην καὶ ζήσεσθε, καὶ εὐθύνεσθε
q̄ miscui vobis. Relinquite insipientiā et viuetis, et dirigimini
ἐν ἐπιστήμῃ συνέσεως. Ἐὰν παιδεύσῃς ἄνδρα σοφόν, προσθήσει
in sciā intellectus. Si corripueris hoīem sapiētē, addet
σοφίαν· ἐὰν δὲ παιδεύσῃς ἄνδρα ἄφρονα, προσθήσει κακίαν αὐτῷ.
sapiā: si aūt ītruxeris hoīem insipiētē, addet malitiā ei⁹.
Μὴ ἔλεγχε ἄφρονα, μή σε μισήσῃ· ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.
Noli corripere insipiētē, ne te odiat: corripe sapiētē, et diliget te.
Δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ προσθήσει σοφίαν· δίδασκε δίκαιον,
Da sapiti occasionē, et addet sapiā: doce iustū,
καὶ προσλήψεται παιδείαν. Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ ἐπι-
et accipiet doctrinā. Initiū sapie timor dñi: ⁊ sciā
στήμη ἁγίων σύνεσις. Διὰ γὰρ ἐμοῦ πληθυνθήσεταί σου ἡ ἡμέρα,
sanctor⁹ intellectus. Per me enī multiplicabit tibi dies:
καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς. Ἐὰν σοφὸς γένῃ, σεαυτῷ γενήσῃ·
⁊ apponent⁹ tibi anni vite. Si sapiēs fueris, tibimet
ἐὰν δὲ ἐκκλίνῃς, σὺ μόνος βλάψεις. Ἡ δὲ ἄφρων γυνὴ θορυβώδης
ipi eris: si aūt declinaueris, tu solus detrimentū pferes.
καὶ ἀκόλαστος καὶ οὐδὲν ἐπίσταται. Καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ θύρας
Mulier aūt stulta ⁊ petulans: ⁊ nichil scit. Et sedit ad ostiū
οἴκου αὐτῆς ἐπὶ καθέδρας ἐν τόποις ὑψηλοῖς τῆς πόλεως, καλοῦσα
domus sue sup sedē in locis excelsis ciuitatis, vocans
τοὺς παριόντας τὰς ὁδοὺς ἰθυνούσας ἐπ' ἐργασίαν αὐτῶν, καὶ
trāseūtes vias dirigentes ad opa sua: ⁊
ἔλεγεν Ὅστις ἐστὶν ἄφρων ἐκκλινάτω πρός με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι
dicebat Quis est insipiēs declinet ad me: ⁊ idigētib⁹
φρενῶν ἔλεγε, Δεῦτε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ πίετε οἶνον
mente dicebat: Venite comedite de meis panib⁹, et bibite vinū

Pritiua.heb.	Ter.heb.	Prouer.x.	Trãsla.B.Hie.	Trãs.Gre.lxx..cũ iter.latina.
וּשְׁתוּ	ᵗ	נְּיַ֣ין	ᵗ& bibite ᵇvinũ qđ ᵗmiſcui	τ bibite vinũ: quod miſcui vobis. Relinqte infantiã
וְחְיוּ	ᵍ	וְאִשְׁרוּ	vobis. ᵐRelinqte ⁿinfantiã	καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν. Ἀπολείπετε ἀφροσύνην
לְלֵ֣ב	ᵗ	נְּדֶ֖רֶךְ	°& viuite: ᵖ& ambulate ᵠp	τ viuetis. τ querite prudentiã: vt viuatis. Et cor
לֵ֣ץ	ᵗ	לֹקֵ֣חַ	vias ʳprudentie. ˢQui eru	καὶ ζήσεσθε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν, ἵνα βιώσητε. Καὶκα
לוֹץ	ᵗ	וּמוֹכִ֣יחַ	dit ᵗderisorẽ: ipse ᵘiniuriã	rigite in cognitione itellectũ: q erudit maloꝝ acci
מוּמוֹ	ᵛ	אֶל־תּוֹכַ֣ח	ʷsibi ˣfacit: ʸ& qui arguit	τερώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν, ὁ παιδεύων κακοὺς λέξει
הוֹכַ֣ח	ᵛ	לְחָכָ֑ם	ᶻimpiũ sibi ᵃmaculã gene	pict sibi iniuriã. redarguẽs aũt impiũ: vituperabit
וְיֶאֱהָבֶֽךָּ׃		תֵּ֣ן	rat. ᵇNoli ᶜarguere ᵈderiſo	ἑαυτῷ ἀτιμίαν. Ἔλεγχον δὲ τὸν ἀσεβῆ, μωμήσεται
לְחָכָ֑ם	ᵛ	וְיֶאֱהָבֶֽךָּ׃	rẽ ne ᵉoderit te: ᶠargue ᵍsa	seipm. Ne arguaꝝ malos: ne oderint te: argue
וְיוֹסֶ֣ף	ᵛ	לְצַדִּ֑יק	pientem ʰ& diliget te. ⁱDa	ἑαυτόν. Μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε, ἔλεγχε
לֶ֣קַח	ᵛ	תְּבוּנָֽה׃	ᵏsapiẽti occaſionẽ: ˡ& ad	sapiẽtẽ: τ diliget te. Da sapiẽti occaſionẽ τ sapiẽ
יְהוָ֑ה	ᵛ	וְדַ֣עַת	detur ei ſapia. ᵐ Doce ⁿiu	σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε. Δίδου σοφῷ ἀφορμὴν καὶ σο
קְדוֹשִׁ֣ים	ᵛ	בִּינָֽה׃	ſtũ: ᵒ& feſtinabit ᵖ accipe	phos erit: notũ fac iuſto τ addet ſuſcipere.
כִּ֣י	ᵛ	בִּ֣י	re. ᵍPricipiũ ʳſapie ˢtimor	φρόνιμος ἔσται, γνώρισε δικαίῳ καὶ προσθήσει τοῦ λαβεῖν.
יִרְבּוּ	ᵛ	יָמֶ֑יךָ	ᵗdñi: ᵘ& ſcientia ᵛſancto	Principiũ ſapie timor dñi: τ ꝓfiliũ ſanctoꝝ itellect.
וְיוֹסִ֣פוּ	ᵛ	לְךָ	rum ʷprudentia. ˣPer me	Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις. Τὸ
שְׁנוֹת	ᵛ	חַיִּֽים׃	ʸenim ᶻmultiplicabuntur	Mã cognoscere legẽ mẽtis eſt bone. hoc cũ mo
אִם־	ᵛ	חָכַ֣מְתָּ	ᵃdies tui: ᵇ& addẽtur ᶜtibi	ἐὰν γνῶται νόμου διαφοίας ἐστὶν ἀγαθῆς· τοῦτο ἐὰν τῷ τρό
לְךָ	ᵛ	וְלָצַ֣תָּ	ᵈanni ᵉvite. ᶠSi ᵍsapiens fu	do multũ viuet tpo: τ addent tibi anni vite.
לְבַדֶּךָ	ᵛ	תִּשָּׂא׃	eris ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞	σῳ πολὺν βίοσεις χρόνον, καὶ προσθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς.
אֵ֣שֶׁת	ᵛ	כְּסִילוּת	ʰtibimetipſi ⁱeris: ſi ʲautẽ	Fili ſi ſapiẽs fueris tibi ipi ſapiẽs eris: ſi aũt malꝰ cuaſceris:
פְּתָיוּת	ᵛ	וּבַל	illuſor ᵏſolus ˡportabis ma	Τέκνον ἐὰν σοφὸς ᾖς σαυτῷ σοφὸς ἔσῃ, ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς,
יָדְעָה	ᵛ	מָּֽה׃	lum. ᵐMulier ⁿſtulta ᵒ& cla	ſol hauries mala. Mulier ſtulta τ audax idigẽs fruſtr opẽs
וַיֵּ֣שֶׁב	ᵛ	לְפֶ֣תַח	moſa ᵖplẽaqꝫ illecebris ᵠ&	μόνος ἀπολήσεις κακά. Γυνὴ ἄφρων καὶ ἰδιοῦσα ἐνδεὴς ἥξει
עַל־	ᵛ	כִּסְאָ֣הּ	nihil ʳoino ˢſciens: ᵗſedet	fit: q nõ ſcit ☧ecũdiã: ſedit in foribꝰ ſue
מְרוֹמֵי	ᵛ	קָרְתּ׃	ᵘin foribus ᵛdomus ſue	γίνεται, οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην, ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τῆς ἑαυτῆς
לִקְרֹא	ᵛ	לְעֹבְרֵי	ʷ[ſuper] ſellam in ˣexcelſo	domꝰ ſup ſellã manifeſte in plateis: aduocãs
דַּרְכָּם	ᵛ	הַמְיַשְּׁרִים	ʸvrbis loco: ᶻvt vocaret	οἶκον ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, προσκαλούμε
פֶּתִי	ᵛ	יָסַר	ᵃtranſeuntes per ᵇviam &	trãſeũtes viã: τ dirigẽtes in viã
וְחַסַר	ᵛ	לֵב	ᶜpergẽtes in ᵈitinere ſuo.	ἐν τοῖς παριοῦσιν ὁδόν, καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς
אֲמָרָה	ᵛ	לוֹ׃	ᵉQuis eſt ᶠparuulus: ᵍde	cor. Qui eſt vſq̃ iſipiẽtiſſimus: declinet ad me:
נְגֹב	ᵛ	מַיִם	clinet ʰad me. ⁱ Et vecordi	αὐτῶν. Ὃς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με,
נֶעֱרָב	ᵛ	גְּנוּבִים	ʲlocuta eſt: ᵏaque ˡfurtiue	τ indigẽtes ãt mente hortor dicẽs.
וְלֶחֶם	ᵛ	יִמְתָּקוּ	ᵐdulciores ſunt: ∞∞∞∞∞∞∞	καὶ τοῖς ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα.
וְלֹא	ᵛ	סְתָרִים	ⁿ& panis ᵒabſcõditus ᵖſua	Panes abſcõditos vulcꝰ attingite: τ aquã furti vale
יֵדַע׃		יִנְעָם	uior. ᵠEt ignorauit ∞∞∞∞	Ἄρτων κρυφίων πόλλως ἅψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ
כִּי	ᵛ	רְפָאִים	ʳ& ibi ſint ˢgigantes: &	cẽ bibite: ☧pe ãt nõ ſciuit q gigãtes apud eã pereũt:
שָׁם	ᵛ	נִּעְמָקֵי	ᵗin profundis ᵘinferni ∞	κεροῦ πίετε. Ὃ δὲ οὐκ εἰδὼς ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται,
שְׁאוֹל	ᵛ	קְרָאֶיהָ׃	ᵛconuiue eius. 10.	τ in ꝓfunditatẽ inferni occurrit.
				καὶ ἐπὶ πίταυρον ᾅδου συναντᾷ. Ca.10.
מִשְׁלֵי	ᵛ	שְׁלֹמֹה	Arabole ᵇſalomonis.	Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λυ
בֵּן־	ᵛ	חָכָם	ᶜFilij ᵈſapiẽs ᵉletificat	tia matri. Non proderũt theſauri iniquio: iuſticia
יְשַׂמַּח	ᵛ	אָב	ᶠpatrẽ: ᵍfilius vero ʰſtultus	πὸκ μητρί. Οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύ
וּבֶן־	ᵛ	כְּסִיל	ⁱmeſticia eſt ʲmatris ſue.	vero liberabit a morte. Nõ fame necabit dño alam
תּוּגַת	ᵛ	אִמּוֹ׃	ᵏNil ˡproderũt ᵐthefauri	νη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. Οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν
לֹא	ᵛ	יוֹעִילוּ	ⁿimpietatis: ᵒiuſtitia vero	iuſtã: vitã ãt impioꝝ ſubuertet. ☧aupertas vitꝫ humi
אוֹצְרוֹת	ᵛ	רֶשַׁע	ᵖliberabit ᵠa morte. ʳNon	δικαίαν, χωὴ δὲ ἀσεβῶν ἀπατήλιει. Πενία ἄνδρα τα
וּצְדָקָה	ᵛ	תַּצִּיל	ˢaffliget ᵗdominus ᵘfame	liat: manꝰ ãt viritiã vitãt. Filiꝰ doct
מָּֽוֶת׃		לֹא	ᵛanimam ʷiuſti: ˣ& inſidias	πένητοι, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίουσιν. Υἱὸς συνε
יְרַעֵב	ᵛ	יְהוָה	ʸimpiorum ᶻ ſubuertet.	ſapiẽs erit: at ſtulto miniſtro vtet. Κα
נֶפֶשׁ	ᵛ	צַדִּיק	ᵃEgeſtatẽ ᵇoperata eſt ᶜma	λυμβὸς σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι δικαίῳ χρήσεται. Δι
וְהַוַּת	ᵛ	רְשָׁעִים	nus ᵈremiſſa: ᵉmanus aũt	uat ẽ a caloꝛe filiꝰ intelligẽs: corruptꝰ a vẽtio ãt fit
יֶהְדֹּף׃		רָאשׁ	ᶠfortium ᵍdiuitias parat.	σὼν ἐκ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀπειμίφορος δὲ γίνεται
עָשָׂה	ᵛ	כַּף־	ʰQui cõgregat ⁱin meſſe	in tpe meſſis filiꝰ iniquꝰ. Benedictio dñi ſup caput
רְמִיָּה	ᵛ	וְיַד	ʲfilij ᵏſapiẽs ˡ: ᵐq aũt ⁿſter	ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος. Εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν
חֲרוּצִים	ᵛ	תַּעֲשִׁיר׃	tit ᵒeſtate: ᵖfilij ᵠcõfuſiõis.	iuſti: os ãt impioꝝ operiet planctũ itẽpeſtiuũ. Memoria
רֹאשׁ	ᵛ	אֹגֵר	ʳBenedictio ˢſuper caput	δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πτῶσις ὥρας. Μνήμα δὲ
בַּקַּיִץ	ᵛ	בֵּן־	ᵗiuſti: ᵘos aũt ᵛimpiorum	iuſti cũ laude: nomẽ ☧o impũ ertinguit. Sapiẽs
מַשְׂכִּיל	ᵛ	בֵּן	ʷoperit ˣiniquitatẽ. ʸMe	καίου μετ' ἐγκωμίου, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται. Σοφὸς
בָּיִשׁ׃		מֵבִישׁ	moria ᶻiuſti ᵃcum laudib?:	corde ſuſcipiet ꝑcepta: at nõ tect labiꝭ obliquãs
בְּרָכוֹת	ᵛ	נִרְדָּם	ᵇ& nomen ᶜimpiorũ ᵈpu	καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄφρων χείλεσι σκολιοῖς
לְרֹאשׁ	ᵛ	צַדִּיק	treſcet. ᵉSapiẽs ᶠcordeꝰ p	ſupplantabit. Qui ambulat ſimplicit ambulat cõ
וּפִי	ᵛ	רְשָׁעִים	ᵍcepta ʰ ſuſcipiet : ⁱ ſtultus	ὑποσκελιδρίσεται. Ὃς πορεύεται ἁπλῶς πορεύεται πε
יְכַסֶּה	ᵛ	חָמָס׃	ʲcedit ᵏ labiis. ∞∞∞∞∞∞∞	δῶ: at q̃ querit vias ſuas: cognoſcet.
זֵכֶר	ᵛ	צַדִּיק	ˡQui ãbulat ᵐ ſimpliciter:	πονηρὰς, ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.
לִבְרָכָה	ᵛ	וְשֵׁם	ⁿambulat ᵒcõfidẽter : ᵖqui	Qui annuit oculo cũ dolo. ꝑgregat viro triſti
רְשָׁעִים	ᵛ	יִרְקָב׃	autẽ deprauat ᵠ vias ſuas	Ὁ ἐπιύων ὀφθαλμῷ μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύ
חֲכַם	ᵛ	לֵב	ʳmanifeſtus erit. ˢQui an	tias: at redarguẽs cũ audacia pacificat. Ὁδὸς
וּפִי	ᵛ	כְסִילִים	nuit ᵗoculo ᵘdabit ᵛdolorẽ:	πᾶς, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας εἰρηνοποιεῖ. Πη
חַיִּים	ᵛ	פִּי	ʷ& ſtult ˣlabiis ʸverberabi	γὴ ζωῆς ἐν χερσὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς
			tur. ᶻ Vena ᵃvite ᵇos ᶜiuſti:	
			ᵈ& os ᵉimpiorum ∞∞∞∞∞	

Trãsla.gre.lxx.cũ inter.lati.

operiet pditio. Odiũ fuscitabit ẏtentionẽ:oẽo καλύψει ἀπώλεια. Mῖσος ἐγειρεῖ νεῖκος, πάντας ἐπ nõ cõtendentes operiet amicitia. Qui de δὲ τοὺς μὴ φιλεριθεύοντας καλύψει φιλία. Oς ἐκ labijs pfert sapiam: virga verberat vir ex χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀ cordẽ. sapiẽtes abscõdent scientiã: os ãt pro καρδίας. Σοφοὶ κρύψουσιν ἐπιστήμην, στόμα δὲ πρόσ cio ꝓximũ ẽ ꝛtritioni. possessio ornatũ: vbo munita: πρῶς ἐγγίζει συντριβὴ κτῆσις πλουσίου πόλις ἐχυρά, cõtritio ãt impioꝝ pauꝛtas. Opa iustoꝝ vitã facit: συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πτωχεία. Εργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, fructꝰ ãt impioꝝ peccatũ. Vias vite custo καρποὶς δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίαις. Οδοὺς ζωῆς φυ dit disciplina: disciplina ãt irredarguibilis errat. ab λάσσει παιδεία, παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται. κα scondũt inimicitiã labia iusta: at ꝓferẽtes cõtu λύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδο melias insipiẽtissimi sunt. Ex multiloquio nõ fugi ρίας ἀφρονέστατοί εἰσιν. Ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύ ẽs peccatũ: parcẽs ãt labijs intelligẽs erit. ξει ἁμαρτίας, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσται. Argentũ igne examinatũ lingua iusti: cor ãt Ἀργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου, καρδία δὲ impij deficiet. Labia iustoꝝ scitũt: excel ἀσεβοῦς ἐκλείψει. Χείλη δικαίων ἐπίστανται δῶ fa: at insipiẽtes in egestate morientur. Benedictio domi λεῖς δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. Εὐλογία κυρί ni sup caput iusti: hec diuites facit: ꝛ nõ ου. ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ addet ei tristitia in corde. In risu stul μὴ προσθήσει ἀντῆ λύπην ἐν καρδίᾳ. Εν γέλωτι ἄ tuo operat mala: at sapia viro parit prudẽ φρων ποιεῖ κακά, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρό tiã. In pditione impius circũfert: desideriũ νησιν. Εν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται, ἐπιθυμία ãt iusti acceptabile. trãseunte tẽpestate dele δὲ δικαίου δεκτή. παραπορευομένης καταιγίδος ἀφα tur impi⁹: iustus ãt ꝺ declinauit saluat in νίζεται ἀσεβής, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σῴζεται εἰς τὸν seculũ. Sicut vua acerba dẽtib⁹ nocina ꝛ fu αἰῶνα. Ωσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ κα mus oculis: sic iniquitas vtentib⁹ πνοὺς ὑμᾶσιν, οὕτως παράνομία τοῖς χρωμένοις ea. Timor dñi apponit dies: ãni ãt αὐτῆ. Φόβος κυρίου προσθήσει ἡμέρας, ἔτη δὲ impioꝝ breuiabunt. immoꝛat iustio letitia: ἀσεβῶν ἐλαττώσεται. Εγχρονίζει δικαίοις ἐυφροσύ spes ãt impioꝝ perit. Munitio sancti νη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὄλλυται. Οχύρωμα ὁσίου timoꝛ dñi: cõtritio ãt operantib⁹ ma φόβος κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κα la. Justus in seculũ nõ inclinabit: impij κά. Δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐκκλίνει, ἀσεβεῖς ãt nõ habitabũt terrã. Os iusti distillat sapiẽ δὲ οὐ κατοικήσουσι γῆν. Στόμα δικαίου ἐκστάξει σο tiã: lingua ãt intusti peribit. Labia viroꝝ φίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐκλείψει. Χείλη ἀνδρῶν iustoꝝ distillãt gsaa: os ãt impioꝝ auer δικαίων ἐκστάξει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἐκστα titur.
σφάλειαν. Ca.11.

A Stateꝛe volose abominatio coꝝ dñõ: pon Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, σταθμὸς δ' ãt iustũ acceptabile ei. Vbicũq; igredial ꝛtumelia ibi ἐστὶ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. Οὗ ἐὰν ὑπερήφανος ἔλθῃ ἐκεῖ ꝛ ignominia:os ãt humiliũ meditaꝛ sapiẽtiam. καὶ ἀτιμία, στόμα δὲ πτωχῶν μελετᾷ σοφίαν. oo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Trãsla.B.Vie.

operit iniquitatẽ. Odium fuscitat rixas: oooo & vniuersa delicta operit charitas. oooooooooo In labijs sapientis inuenitur sapientia: & virga in dorso eius qui ẽ idiget corde. Sapiẽtes abscõdunt scientiã: & os stulti cõfusioni proximũ est. Substãtia diuitis vrbs fortitudinis eiꝰ: pauor pauperũ egestas eorũ. Opus iusti ad vitam: oo fructus autem impii ad peccatum. Via vite oo custodienti disciplinã: q aũt increpationes relinqt errat. Abscondũt odiũ labia mendacia: oooooo qui profert contumeliã insipiens est. oooooooooo In multiloquio nõ deerit pctm: q aũt moderatur labia sua prudentissimus ẽ. Argentũ electũ lingua iusti: cor aũt impiorũ pro nihilo. Labia iusti erudiũt plurimos: qui autem indocti sunt: in cordis egestate morientur. Benedictio dñi diuites facit nec sociabitur ei afflictio. oooooooo Quasi per risum stultus opatur scelus: sapia aũt est viro prudentia. Quod timet impius oooooooo veniet sup eum: desiderium suum iustis dabitur. Quasi tẽpestas transiẽs nõ erit impius: iustus aũt q̃si fundamẽtũ sempiternũ. Sicut acetũ dẽtib⁹ & fumus oculis: sic piger his qui miserunt eum. Timor domini apponet dies: & anni oooooooo impiorũ breuiabuntur. Expectatio iustorum oo letitia: spes autem impiorum peribit. oooooooo Fortitudo simplicis via domini: & pauor oooo his qui operãtur malũ. Iustus in eternum non cõmouebitur: impii autẽ non habitabunt super terram. Os iusti parturiet sapientiam: oooooooo lingua prauorum peribit. Labia oooooooooo iusti considerant placita: & os impiorum oooo peruersa. 11.

Statera dolosa abominatio ẽ apud dñm: & pondus equũ voluntas eius. Vbi fuerit superbia: ibi erit & cõtumelia: vbi aũt ẽ humilitas: ibi & sapia.

Ter.be.Prouer.ti.Pritiua.heb.

עור דון יְכַסֶּה חֶמָס׃ שִׂנְאָה תְּעוֹרֵר מְדָנִים׃
וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה אַהֲבָה׃
בין מָצָא בְּשִׂפְתֵי נָבוֹן חָכְמָה וְשֵׁבֶט
לגן לְגַו חֲסַר לֵב׃ חֲכָמִים יִצְפְּנוּ
ידע חֵת דַּעַת וּפִי אֱוִיל מְחִתָּה קְרוֹבָה׃
קרב עֹשֶׁר הון עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ מְחִתַּת דַּלִּים
סבר עֹנִי רֵישָׁם׃ פְּעֻלַּת צַדִּיק לְחַיִּים
רוש צֶבֶק תְּבוּאַת רָשָׁע לְחַטָּאת׃ אֹרַח לְחַיִּים
בוא שָׁמַר שׁוֹמֵר מוּסָר וְעֹזֵב תּוֹכַחַת מַתְעֶה׃
יסר עָזַב שׂוֹנֵא מְכַסֶּה שִׂנְאָה שִׂפְתֵי שֶׁקֶר
יצת תַּעַר וּמוֹצִא דִבָּה הוּא כְּסִיל׃ רַב
שפה יָצָא דְּבָרִים לֹא יֶחְדַּל פֹּשַׁע וְחשֵׂךְ
חדל שְׂפָתָיו מַשְׂכִּיל׃ כֶּסֶף נִבְחַר לְשׁוֹן
שכל בָּחַר צַדִּיק לֵב רְשָׁעִים מְמְעָט שְׂפָתֵי
לשן צַדִּיק יִרְעוּ רַבִּים וֶאֱוִילִים
רעה רָבַב בַּחֲסַר לֵב יָמוּתוּ׃ בִּרְכַּת יְהוָה הִיא
אול מות תַּעֲשִׁיר וְלֹא יוֹסִיף עֶצֶב עִמָּהּ׃
יסף כְּשְׂחוֹק לִכְסִיל עֲשׂוֹת זִמָּה וְחָכְמָה
עשה זֶמֶם לְאִישׁ תְּבוּנָה׃ מְגוֹרַת רָשָׁע
בין גור הִיא תְּבוֹאֶנּוּ וְתַאֲוַת צַדִּיקִים יִתֵּן׃
בוא אוה כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק
נתן עבר יְסוֹד עוֹלָם׃ נֶחְמָץ לַשִּׁנַּיִם וְיָעָשָׁן
יסד עָצֵל לָעֵינָיִם כֵּן הָעָצֵל לְשֹׁלְחָיו׃
יסף יום יִרְאַת יְהוָה תּוֹסִיף יָמִים וּשְׁנוֹת
שנה חָכְמָה רְשָׁעִים תִּקְצֹרְנָה׃ תּוֹחֶלֶת צַדִּיקִים
שמחה שִׂמְחָה יוֹעֵת נָבוֹן תְּכוּנָה תֹאבֵד׃
אבד חֲתַת לְתֹם דֶּרֶךְ יְהוָה וּמְחִתָּה
עז לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃ צַדִּיק לְעוֹלָם בַּל
חתת יִפּוֹט וְרְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ
טמם אֶרֶץ׃ פִּי צַדִּיק יָנוּב חָכְמָה
פה לָשׁוֹן הַפּוּכוֹת תִּכָּרֵת׃ שִׂפְתֵי
כרת צַדִּיק יֵדְעוּן רָצוֹן וּפִי רְשָׁעִים
רצה תַּהְפֻּכוֹת׃

Cap.xi. מאזני מִרְמָה תּוֹעֲבַת יְהוָה וְאֶבֶן
אזן רָמָה שְׁלֵמָה רְצוֹנוֹ׃ בָּא זָדוֹן וַיָּבֹא
עב בוא קָלוֹן וְאֶת צְנוּעִים חָכְמָה׃
זד בוא
קלה צָנַע

Pūtiua.heb.Text.hc.Prouer.xj.

תֻּמַּת יְשָׁרִים תַּנְחֵם וְסֶלֶף בּוֹגְדִים יְשָׁדֵם׃ לֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה
וְצְדָקָה תַּצִּיל מָוֶת׃ צִדְקַת תָּמִים תְּיַשֵּׁר וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע׃
צִדְקַת יְשָׁרִים תַּצִּילֵם וּבְהַוַּת בּוֹגְדִים יִלָּכֵדוּ׃ בְּמוֹת אָדָם רָשָׁע תֹּאבַד תִּקְוָה וְתוֹחֶלֶת אוֹנִים אָבְדָה׃
צַדִּיק מִצָּרָה נֶחֱלָץ וַיָּבֹא רָשָׁע תַּחְתָּיו׃ בְּפֶה חָנֵף יְשַׁחֵת רֵעֵהוּ וּבְדַעַת צַדִּיקִים יֵחָלֵצוּ׃
בְּטוּב צַדִּיקִים תַּעֲלֹץ קִרְיָה וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה׃ בִּבְרַכַת יְשָׁרִים תָּרוּם קָרֶת וּבְפִי רְשָׁעִים תֶּהֶרָס׃
בָּז לְרֵעֵהוּ חֲסַר לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יַחֲרִישׁ׃ הֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֶּה סוֹד וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכַסֶּה דָּבָר׃
בְּאֵין תַּחְבֻּלוֹת יִפֹּל עָם וּתְשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ׃ רָע יֵרוֹעַ כִּי עָרַב זָר וְשׂוֹנֵא תֹּקְעִים בָּטֵחַ׃
אֵשֶׁת חֵן תְּתִמוֹךְ כָּבוֹד וְעָרִיצִים יִתְמְכוּ עֹשֶׁר׃ גֹּמֵל נַפְשׁוֹ אִישׁ חָסֶד וְעֹכֵר שְׁאֵרוֹ אַכְזָרִי׃
עֹשֵׂה פְעֻלַּת שֶׁקֶר זֹרֵעַ צְדָקָה שְׂכַר אֱמֶת׃ כֵּן צְדָקָה לְחַיִּים
וּמְרַדֵּף רָעָה לְמוֹתוֹ׃ תּוֹעֲבַת יְהוָה עִקְּשֵׁי לֵב וְרִצוֹנוֹ תְּמִימֵי דָרֶךְ׃
יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה רָע וְזֶרַע צַדִּיקִים נִמְלָט׃ נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה
יָפָה וְסָרַת טָעַם׃ תַּאֲוַת צַדִּיקִים טוֹב אַךְ תִּקְוַת רְשָׁעִים עֶבְרָה׃
יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד וְחוֹשֵׂךְ מִיֹּשֶׁר אַךְ לְמַחְסוֹר׃ נֶפֶשׁ
בְּרָכָה תְּדֻשָּׁן וּמַרְוֶה גַּם הוּא יוֹרֶא׃ מְנַעַ בָּר יִקְּבֻהוּ לְאוֹם
וּבְרָכָה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר׃ שִׁחַר טוֹב יְבַקֵּשׁ רָצוֹן וְדֹרֵשׁ רָעָה תְּבוֹאֶנּוּ׃

Trāsla.B.Vic.

Simplicitas iustorū diriget eos: & supplātatio peruersorum vastabit illos.
Non pderūt diuitie in die vltionis: iustitia aut liberabit a morte.
Iustitia simplicis dirigit viā ei: & in impietate sua corruet impius.
Iustitia rectorum liberabit eos: & in infidiis suis capientur iniqui.
Mortuo hoie impio nulla erit vltra spes: & expectatio follicitorū peribit.
Iustus de angustia liberatus est: & tradetur impius pro eo.
Simulator ore decipit amicum suum: instructi autem scientia liberabūtur.
In bonis iustorū exultabit ciuitas: & in pditiōe impiorū erit laudatio.
Bñdictione iustorū exaltabitur ciuitas: & ore impiorū subuertetur.
Qui despicit amicū suū indigēs: cor dē est: vir aut prudēs tacebit.
Qui ambulat fraudulenter reuelat archana: qui aut fidelis est celat amici cōmissum.
Vbi nō est gubernator ppls: corruet: salus aut vbi multa cōsilia.
Affligetur malo qui fidē facit p extraneo q aut cauet laqos: securus erit.
Mulier gratiosa inueniet gloriā: & robusti habebūt diuitias.
Benefacit anime sue vir misericors: q aut crudelis est etiā ppinqs abiicit.
Impius facit opus instabile: feminātī aut iustitiā merces fidelis.
Clemētia preparat vitam: & sectatio malorū mortē.
Abominabile dño cor prauū: & volūtas ei in his q simpliciter ābulāt.
Man in manu nō erit innocēs: malus semē aut iustorū falua bitur.
Circulus anre in naribꝰ sus: mulier pulchra & fatua.
Desiderium iustorū omne bonum est: spestolatio impiorū furor.
Alii diuidūt ppria: & ditiores fiunt: alii rapiunt nō sua & semp in egestate sunt.
Aia que benedicit impigabitur: & qui inebriat ipse quoq inebriabitur.
Qui abscōdit frumēta maledicetur in populis: bñdictio aut sup caput vēdentiū.
Bñ cōsurgit diluculo q q̄rit bona: q aut iuestigator malorū ē: opprimetur ab eis.

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

Perfectio rectaꝝ deducet eos: τ supplātatio πε τιλειότης ἰυθιῶν ἐδηγήσει αὐτούς, καὶ ὑ περσκιλισμὸς ἀπ nētiū pdabitur eoꝝ. Nō pderit substātia τεύτων προσεμύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑ παρχοντα in die ire: τ iustitia liberabit a morte. Do ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, καὶ δικαιοσύνη ἐρύσεται ἐκ θανάτου. Au riēs iust reliquit penitētē: facilius aūt fit τ iu ταραὸν ἔλεγχος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπὶ cāda impioꝝ pditio. Justicia imaculatī dirigit χαρτος ἀσεβῶν ἀπωλεια. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ viās: impietas aūt incidit in iniustitiā. iustitiā virorꝝ re ὁδούς, ἀσέβεια δὲ πλημμελήσει ἀδικία. δικαιοσύνη ἀνδρῶν ἐ ctoꝝ liberabit eos: at temeritate capiunt iniqui. Mor ῶν ῥύσεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀβουλία ἁλίσκεται παράνομοι. Τ tuo viro iusto: nō perit spes: at glo λευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, ἐκ ὀλλυται ἐλπίς, τὸ δὲ καύ ria impioꝝ perit. Just ex captiōe liberat: pso χματων ἀσεβῶν ὄλλυται. Δίκαιος ἐκ θλίψεως ἐκδύεται, ἀντ' eo aūt traditur impius. In ore impioꝝ la αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. Ἐν στόματι ἀσεβῶν πα quoq ciuibus: sensus aūt iustoꝝ psper. In bonis iusto γις πολίταις, αὐδησις δὲ δικαίων ἐυοδίας. Ἐν ἀγαθοῖς δικαί rū recta fecit ciuitas: τ in perditione impioꝝ exultatio. ωτατόρθωσε πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. In bñdictiōe rectoꝝ exaltabit ciuitas: ore aūt impioꝝ sub Ἐν εὐλογίᾳ ἐυθίων ὑψωθήσεται πόλις, στόμασι δὲ ἀσεβῶν κα uertetur. Subsānat ciuco indigēo mēte: vir aūt τισκαφίσεται. Μυκτηρίζει πολίτας ἐν οἷς φρονοῦσι, ἀνὴρ δὲ prudēs silentiū agit. Vir bilinguis reuelat cōsl φρονίμως ἡσυχίαν ἄγει. Ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βου lia in cōcilio: fidelis aūt spū celat rem. Quib nō λὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνεῦμα κρύπτει πράγματα. Οἷς μὴ est gubernatio: cadūt vt folia: sa ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα, σωτη lus aūt est in multo pſilio. mal malefacit cū ρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. Ποιηρὸς κακοποιεῖ ὅταν mixt fuerit iusto: odio hēt aūt ſonū securitatis. Mulier gfosa συμμίξῃ δικαίῳ, μισεῖ δὲ ἄχρι ἀσφαλείας. Γυνὴ ἐυχάριτος fuscitat viro gliam: sedes aūt ignominie mulier odio hēns iusta. ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, ἕδρας δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. Diuitiaꝝ pigri idigētes sunt: at robusti innituntꝰ Πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται diuitijs. aie suę bonū facit vir misericors: per πλούτῳ. τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων ἐξελ dit aūt suū corpꝰ inuisericors. Impiꝰ facit opa intuſa: λύει δὲ αὐτ σῶμα ὁ ἀνελεήμων. ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄσοφα, semē aūt iustoꝝ mercēs veritatis. Filꝰ iusꝰ gignit σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας. Υἱὸς δίκαιος ζωπυρεῖται in vitā: pſecutio aūt impij in mortē. Abominatio do ἐις ζωὴν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς ἐις θάνατον. Βδέλυγμα κυ mino puerſe vie: acceptabiles aūt ei oēs irrepre ρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί, αἱρετοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμω hēſibiles i via. Manu man inſticēo ſmiſle nō impunio μενοι ἐν ὁδῷ. Χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος erit malog: at ſeminātō tuſticiā accipiet mercedē fide ἔσται κακῶν, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πι liū. Tanꝝ inauriō aurea in nare ſuto: ſic mulieri σὸν. Ὡσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν ῥινὶ ὑός, οὕτω γυναικὶ ſhulte pulchritudo. deſideriū iuſtoꝝ totū bonū: ſpes κακόφρων κάλλος. ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς aūt impioꝝ peribit. Sunt ꝙ ppria feminantes plu δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται. Εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες πλεί ra facīt: ſunt aūt τ ꝙ congregātes minuunt. Anima να ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ διασπείροντες ἐλαττοῦνται. Ψυχὴ benedicta oio ſimplex. Vir aūt iracund nō formoſus. εὐλογημένη πᾶσα ἁπλῆ, Ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐχάριτος. O cōtinēo triticū relinquat ipm gentib: bñdictio συνέχων σῖτον ὑπολείπεται αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία aūt in caput diſtribuētis. Qui fabricat bona q̄rit δὲ ἐις κεφαλὴν ἢ μεταδιδόντος. Τετραπόμφος ἀγαθὰ ζητεῖ gſam bonā: requirentē aūt mala cōprehēdent eū. χάριν ἀγαθήν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψεται αὐτόν.

Trāsla.gre.lxx.cū inter.lati.

qui cōfidit in diuitijs suis hic corruet: at
ἐπὶ πλούτῳ ἑαυτοῦ ὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ δι
qui inhęret iustis oriet. Qui nō pcto est
τιλαμβανόμενος δικαίων ἀνατελεῖ. Ὁ μὲ συμπεφυρόμε
suę domui possidebit vētos: seruiet ät stulto
νος τῷ ἰδίῳ οἴκῳ κληρονομήσει ἀνέμους, δουλεύσει δὲ ἄφρων
pudēti. De fructu iusticie nascit arbor vite: au
φρονίμῳ. Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς, ἀφα
ferunt ät intēperātiue aie iniquos. Si qdē iustus vix
ρεῖται δὲ ἄφρονι ψυχαὶ πλημμόμων. Εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις
saluatur: impi⁹ t peccator vbi apparebit?
σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; Ca.12.
Qui dilectō disciplinā diligit sensū: at q odit incre
Ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ γνῶσιν, ὁ δὲ μισῶν ἀλόγ
patiens ĩsipiēs. Melius q inuenit gram apud dñm: vir ät
ους ἄφρων. Κρεῖσσον ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ
iniqu⁹ tacebitur. Nō diriget ho
πλημμόμενος πλημμελήσεται. Οὐ κατορθώσει ἄνθρω
mo ex iniquo: at radicem iustoꝝ nō auferent. mulier
πος ἐξ ἀδικίου, ἀπὸ δὲ ῥίζης τῶν δικαίων οὐκ ἐκριζωθήσεται, γυνὴ
ĩtēta corona viro suo: quēadmodū ät inligno xmis:
ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ,
sic vir perdit mulier mala. Cogitatiōes iusto
οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κακοπαθοῦσα. Λογισμοὶ δικαίε
rū iudicia: gubernāt ät impij dolos. fmōes impio⁹
ων κρίματα, κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. λόγοι ἀσεβῶν
dolū in sāguinēos ät rectos liberabit eos. Ubicūq verta
δόλιοι εἰς αἷμα, αἷμα δὲ ῥύσεται αὐτούς. Οἱ ἐὰν στρα
tur impius delet: dom⁹ ät iusto⁹ pmanebūt: Qs
φῇ ὁ ἀσεβὴς ἀφανισθήσεται, δίκαιοι δὲ δικαίων παραμενοῦσι. Στό
prudētio laudat a viro: piger corde ät sub
μα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθρικάρδιος δὲ μυ
sannat. Melⁱ⁹ vir in inhonoratione fuēs ibi: q̄ ho
κτηρίζεται. Κρεῖσσον ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τι
nosē sibi circūponēs indigēs pane. Misērat
μὴ ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου. Οἰκτίρει
iustus aiāe iumētoꝝ suoꝝ: at viscera impio⁹
δίκαιος ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν
crudelia. Qui operat suā terrā implebi
ἀνελεήμονα. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσε
tur panib⁹: at sectantes vana indigētes mente. Qui
ται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. Ὁς
ēt fauuis in vinoꝝ immorationib⁹ in
ἐστι λάλος ἐν οἴνῳ διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἐγκρύμα
bus relinquet ignominiā. Desideria impio⁹ mala:
σι καταλείψει ἀτιμίαν. Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ
at radices pio⁹ in mūitionib⁹. ppt peccatā labio
δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ἐγκρύμασι. Διὰ ἁμαρτίαν χεί
rū incidet in laqueos peccator: effugit ät
λεσιν ἐμπεσεῖται εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ
ex eis iust⁹. De fructib⁹ oris viri sa
ἐξ αὐτῶν δίκαιος. Ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνδρὸς ψυχὴ
replebit bonis: retributio ät labioꝝ suoꝝ
πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ
tribuetur ei. Uie stultoꝝ recte coā eis
ἀποδοθήσεται αὐτῷ. Ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐναντίον αὐτῶν
crudit ät cōsilia sapiēs. fatuꝰ ipo die indi
δικαιοῦται δὲ συμβουλίαις σοφός. ἄφρων ἀυθήμερον ἐκφαί
cat irā suā: celat ät suā ignominiā cal
νει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πα
lidus. Demōstrātā fidē ānūciat iust⁹:
νοῦργος. Ἐπιδεικνυμένη πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ
at testis intusꝝ dolosus. Sūt q̄ dicētes vulne
δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος. Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώ
rant q̄si ensis: linguae ät sapientū sanāt. Labia
σκουσιν ὡς μάχαιρα, γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. Χείλη
vera dirigūt testimoniū: testis ät repētin⁹ linguā
ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν
ḥēt mendācē. Dolus in corde fabricātis mala: at
ἔχει ἄθεσμα. Δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ
volētes pacē gaudebūt. non
βουλόμενοι εἰρήνην εὐφραθήσονται. Οὐκ ccccccccccc

Trāsla.B.Wie.

¶Qui confidit in diuitiis
suis corruet: cccccccccc
¶iustꝰ aūt q̄si virens folijū
germinabūt. ¶Qui cōtur
bat domū suā ¶possidebit
ventos: ¶& qui ¶stultus est
¶seruiet ¶sapiēti. ¶Fructus
¶iustꝰ lignū vite: ¶& q̄ suscī
pit animas sapiens est.
¶Si iustus in terra ccccc
¶recipit: quātomagis impius
& peccator. 12.
QVi ¶diligit disciplinā:
¶diligit ccccccccccc
¶sciētiā: ¶qui aūt odit in
crepatiōes insipiēs ē. Qui
¶bonꝰ est hauriet sibi gra
tiā a dño: qui aūt cōfidit
in cogitationibꝰ suis impie agit. ¶ Non roborabi
tur ¶hōꝰ ex ipietate: ¶& ra
dix iustorū ¶nōꝰ cōmoue
bitur. ¶Mulier diligēs co
rona ē viro suo: ¶& putre
do in ossibus eius q̄ cōfu
sione res dignas gerit.
¶Cogitatiōes ¶iustorū iu
dicia: & cōsilia impiorū
fraudulenta. Verba im
pioꝝ insidiātur sanguini:
os iustoꝝ liberabit eos.
¶Verte impios ccccccccc
¶& nō erunt: domus aūt
iustorum permanebit.
¶ Doctrina sua ¶ noscitur
¶vir: ¶q aūt vanꝰ & excors
¶est patebit ¶ cōtemptui.
¶Melior est pauperꝰ & suffi
ciēs sibi: ¶q̄ gloriosus &
indigēs pane. ¶Nouit ¶iu
stus iumētoꝝ suoꝝ aias:
¶viscera aūt impiorū crude
lia. ¶Qui opatur ¶terrā suā
¶satiabitur ¶panibꝰ: ¶q aūt
sectatur ¶ociū ¶ stultissimꝰ
est. ¶ Desideriū impiꝰ monī
mentū est impiorū: radix
autem iustorū proficiet.
¶Propter petā labioꝝ ¶ru
na proximat malo: ¶effu
giet aūt ¶iust de angustia.
¶De fructu oris sui vnus
q̄q̄ ¶replebitur ¶bonis: ¶&
iuxta opa manuū suarū
¶retribuetur ei. ¶Via ¶stulti
¶recta in oculis ei: q aūt
¶sapiens est ¶audit cōsilia.
¶Fatuus ¶statim ccccccccc
¶indicat ¶irā suā: ¶q aūt dis
simulat ¶iniuriā ¶callidus ē.
¶Qui ¶qđ nouit ¶loquitur
¶iudex ¶iusticie est: qui aūt
¶mētitur ¶testis ¶ fraudulē
tus. ¶Est q pmittit & ¶q̄si
gladio ¶pūgitur cōsciētie:
¶lingua aūt ¶sapiētiū ¶sani
tas ¶Labiū veritatis ¶firmū
erit ippetuū: q aūt ¶testis
est ¶repētinus: cōcinat ¶lin
guā mēdacii. ¶Dolꝰ i cor
de ¶cogitātiū ¶mala: ¶q aūt
¶pacis ineunt cōsilia: seq
tur eos ¶ gaudium. ¶Non

Ter.be.Prouer.xij.Pritiua.heb.

נָבָל בֹּטֵחַ בְּעָשְׁרוֹ הוּא יִפּוֹל וְכֹעֲלֶה
צַדִּיק פֶּרַח יִפְרָחוּ וּעְנָר בֵּיתוֹ
נָחַל אָוֶל יִנְחַל רוּחַ וְעֹבֵד אֱוִיל לַחֲכַם
פְּרִי צַדִּיק עֵץ חַיִּים וְלֹקֵחַ
נְפָשׁוֹת חָכָם חֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ
יְשֻׁלַּם אַף כִּי רָשָׁע וְחוֹטֵא
Cap. xij.
אֹהֵב מוּסָר אֹהֵב
יֶסֶר דַּעַת וְשׂנֵא תוֹכַחַת בַּעַר טוֹב
יָכִן יֵפִיק רָצוֹן מֵיְהוָה וְאִישׁ
זִמּוֹת יַרְשִׁיעַ לֹא יִכּוֹן אָדָם
כּוֹן בָּרָשַׁע וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיק בַּל יִמּוֹט
רָעָה מָצְרָה צַדִּיק מָפְרִי פִי אִישׁ
פֶּה נָצַל יִשְׂבַּע טוּב וּגְמוּל יְדֵי אָדָם יָשִׁיב
שׁוּב אֱוִיל דַּרְכּוֹ יָשָׁר בְּעֵינָיו
יָשׁמַע לְעֵצָה חָכָם אֱוִיל בַּיּוֹם
יִוָּדַע כַּעְסוֹ וְכֹסֶה קָלוֹן עָרוֹם יָפִיחַ
עֵדִים יָפִחַ אֱמוּנָה יַגִּיד צֶדֶק וְעֵד שְׁקָרִים
מְרָמָה יֵשׁ בּוֹטֶה נְמַהֲרוֹת חָרֶב
וְחַסַר לָחָם יֹדֵעַ צַדִּיק נֶפֶשׁ
בְּרָמְתּוֹ וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים אַכְזָרִי
עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע לָחֶם וּמְרַדֵּף
רֵקִים חֹסַר לֵב חֹמֵד רָשָׁע מְצוֹד
רָעִים וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים יִתֵּן
בְּפֶשַׁע שְׂפָתַיִם מוֹקֵשׁ רָע וַיֵּצֵא
מִצָּרָה צַדִּיק מִפִּי אִישׁ
יִשְׂבַּע טוּב וּגְמוּל יְדֵי אָדָם יָשִׁיב
לוֹ דֶּרֶךְ אֱוִיל יָשָׁר בְּעֵינָיו
יִשְׁמַע לְעֵצָה חָכָם אֱוִיל בַּיּוֹם
יִוָּדַע כַּעְסוֹ וְכֹסֶה קָלוֹן עָרוֹם יָפִיחַ
עֵדִים יָפִחַ אֱמוּנָה יַגִּיד צֶדֶק וְעֵד שְׁקָרִים
מְרָמָה יֵשׁ בּוֹטֶה נְמַהֲרוֹת חָרֶב
לְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא שֶׁבֶת
אֶמֶת תִּכּוֹן לָעַד וְעַד אַרְגִּיעָה
לְשׁוֹן שֶׁקֶר מְרָמָה בְּלֵב הֹרְשֵׁי
רָע וְיוֹעֲצֵי שָׁלוֹם שִׂמְחָה לֹא

יְרֵאָה לַצַּדִּיק כָּל אָוֶן וּרְשָׁעִים אָנָה
מָלְאוּ רָעָ׃ תּוֹעֲבַת יְהוָה שִׂפְתֵי
שֶׁקֶר וְעֹשֵׂי אֱמוּנָה רְצוֹנוֹ׃ אָדָם
עָרוּם כְּסָה דָעַת וְלֵב נְכֹחִים
יְקָרָא אִוֶּלֶת׃ יַד חָרוּצִים תִּמְשׁוֹל
וּרְמִיָּה תִּהְיֶה לָמַס׃ דְּאָגָה בְּלֵב
אִישׁ יַשְׁחֶנָּה וְדָבָר טוֹב יְשַׂמְּחֶנָּה׃
יְתֵר מֵרֵעֵהוּ צַדִּיק וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים
תַּתְעֵם׃ לֹא יַחֲרֹךְ רְמִיָּה צֵידוֹ
וְהוֹן אָדָם יָקָר חָרוּץ׃ בְּאֹרַח
צְדָקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ נְתִיבָתָהּ
אַל מָוֶת׃

Cap. xiij.

בֵּן חָכָם מוֹסַר אָב
וְלֵץ לֹא שָׁמַע גְּעָרָה׃ מִפְּרִי פִי
אִישׁ יֹאכַל טוֹב וְנֶפֶשׁ בֹּגְדִים
חָמָס׃ נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֹּשֵׂק
שְׂפָתָיו מְחִתָּה לוֹ׃ מִתְאַוֶּה וְאֵין
נַפְשׁוֹ עָצֵל וְנֶפֶשׁ חָרוּצִים תְּדֻשָּׁן׃
דְּבַר שֶׁקֶר יִשְׂנָא צַדִּיק וְרָשָׁע
יַבְאִישׁ וְיַחְפִּיר׃ צְדָקָה תִּצֹּר תָּם
דָּרֶךְ וְרִשְׁעָה תְסַלֵּף חַטָּאת׃ יֵשׁ
מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן
רַב׃ כֹּפֶר נֶפֶשׁ אִישׁ עָשְׁרוֹ וְרָשׁ
לֹא שָׁמַע גְּעָרָה׃ אוֹר צַדִּיקִים
יִשְׂמָח וְנֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃ רַק
בְּזָדוֹן יִתֵּן מַצָּה וְאֶת נוֹעָצִים חָכְמָה׃
הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעָט וְקֹבֵץ עַל יָד
יַרְבֶּה׃ תּוֹחֶלֶת מְמֻשָּׁכָה מַחֲלָה לֵב
וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָּאָה׃ בָּז לִדָּבָר

יְחָבֵל לוֹ וְיָרֵא מִצְוָה הוּא יְשֻׁלָּם׃
תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים לָסוּר
מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת׃ שֵׂכֶל טוֹב יִתֶּן חֵן
וְדֶרֶךְ בֹּגְדִים אֵיתָן׃ כָּל עָרוּם
יַעֲשֶׂה בְדַעַת וּכְסִיל יְפָרֵשׂ אִוֶּלֶת׃
מַלְאָךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרָעָה וְצִיר
אֱמוּנִים מַרְפֵּא׃ רֵשׁ וְקָלוֹן מְפָרַע

'contristabit'iustum'quic quid ei accident:'ipii aũt °replebũtur'malo.'Abo minatio est'domio°labia 'mendacia:°qui aũt'fideli ter°agunt'placent ei.'Hõ °versutus°celat'scientiã: °&cor'insipientium ooo 'puocat'stulticiã.°Man? 'fortium'dñabitur:q̃ aũt 'remissa est'tributis'ser uiet.°Meror'in corde oo 'vir'humiliabit illum:°& sermone'bono°letificabi tur.'Qui negligit dimum 'ppter amicũ 'iustus est: °iter aũt° ipiorũ'decipiet eos°Non'iueniet'fraudu lẽtus'lucrũ:°& substãtia 'homis erit'auri° preciũ. mIn semita° iustice°vita: °iter autem° deuium du cit'ad°mortem. 13.

Filius°sapiens'doctri na°patris:qui autem 'illusor est'non°audit°cũ arguitur.'De fructu°oris sui'homo°satiabitur°bo nis:°anima aũt°impiorũ °iniqua.'Qui custodit°os suũ'custodit°animã suã:'q aũt incõsiderat° est ad los q̃dũ'sentiet mala.'Vult '&nõ vult°piger:'aia autẽ °operãtiũ°ipingua bitur. 'Verbũ°mendax°iustus 'detestabitur:°ipius aũt °cõfundit°&cõfundetur. °Iustitia'custodit°innocẽ tis'viam:°impietas autẽ 'peccatorẽ'supplãtat.'Est °quasi diues°cũ nihil ha beat:& est°q̃si paup°cũ in 'multis °diuitis sit.°Redẽ ptio°aie°viri°diuitie sue:q aũt 'paup est:°increpatio nẽ°nõ°sustinet.°Lux°iu storum'letificat:°lucerna autẽ°ipio°extinguetur. 'Int supbos sp°iurgia sũt: 'q̃ tagũt oia cũ cõsilio:re gũtur°sapia.°Substãtia'se stinata°minuetur:°q̃ aũt 'paulati°colligitur°manu 'multiplicabitur.°Spes°q̃ differtur°affligit°aiam: °lignũ'vite°delideriũ'ves nies.°Qui detrahit alicui 'rei:ipse'se in futurũ'obli gat:°q aũt timet°pceptũ °in pace verhabitur.°Lex 'sapiẽtis°fons°vite'vt de clinet° a ruina'mortis. mDoctrina°bona°dabit °gratiã:°in itinere'cõtem ptorũ°vorago.°Astutus °oia'agit'cũ cõsilio:q aũt 'fatu°e°apit°stulticiã.'Nũ ci°°ipii°cadet'in malũ:°le gat°°fidelis'sanitas.°Ege stas'&ignomia ei q̃m°defit

placebit iusto nihil inustũ: at impũ replebunt
ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται
malis. abominatio dño labia mẽdacia: at faciẽs fides
κακῶν. Βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ, οἱ δὲ ποιοῦντες πίστεις
acceptabilis apũ eũ. Cir prudẽs thron° sensus: cor
δεκτοὶ παρ' αὐτῷ. Ἀνὴρ συνετὸς ἀρέσει ἀληθείᾳ, καρδία
ũt insipiẽtiũ obuiabit execratiõib°.Man° electo° dñabit
δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. Χείλη ἀλιτῶν κρατήσει
facile: dolosi aũt erũt in direptionẽ. Terribilis fmo
ἐυχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς ἁρπαγήν. Φοβερὸς λόγος
cor turbat viri: ãnunciatio aũt bona letificat il
καρδίαν ταράσσει ἀνδρός, ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει ἀν
lũ. Sapiẽs tuũ° sui ipius amic° erit: at via
τόν. Ἐπιγινώσκων ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν
impio° decipiet eos. nõ fabricabit dolosus capelões
ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς. Οὐκ εὑρεθήσεται δόλιος ὑγιάς
Possessio aũt pciosa vir pur°. Zn vĩa iustice vita.
Κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή.
vie aũt ex q̃ recordãt iniuriã° in morte.
ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον. Ca.13.

Filiꝰ astutus obediẽs patri: filiꝰ aũt iobediẽs i pdi
Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος εἰς ἀπω
tione. De fructib° iustice comedet bonus: anime aũt
λείαν. Ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχαὶ δὲ
impio° peribũt intẽpestiue. Qui custodit suũ os
παρανόμων ἐλεύσεται ἄωρα. Ος φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα
custodit suã aiam: at temerarꝰ labijs metu afficiet
τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ὁ δὲ πρόπετὴς χείλεσι θλίψει
seipm: Zn desiderijs est oio piger: mas° aũt virtutũ
ἑαυτόν. Ἐν ἐπιθυμίαις ἐξιᾶται πᾶς ἀργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων
in diligẽtia. Sermonẽ iniustũ detestat iust°: impius aũt pfun
ἐν ἐπιμελείᾳ. Λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύ
dit. τ nõ hẽbit audaciã loquẽdi. Justicia custodit imno
νεται. καὶ ἐυχέρεια παρρησίας, Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκα
centeo via: at impios malos facit peccatũ. Sunt
κους ὁδῷ, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. Εἰσὶν
vitantes seipos nihil hẽntes: τ sunt humiliã
οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπει
tes seipos in multis diuitijs. Redẽptio viri alie
νοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. Λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς
propie diuitie: mẽdicꝰ aũt nõ sustinet minas.
ὁ ἴδιος πλοῦτος, πένης δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.
lux iustis semp: lux impio° extinguit. Ma
Φῶς δικαίοις διαπαντός, φῶς ἀσεβῶν σβέννυται. Ka
luo cũ iniuria facit mala: at ipo° cognitores
κὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ αὐτῶν ἐπιγνώμονες
sapiẽtes. Subsilãtia festinata cũ iniqtate: minor
σοφοί. Υπαξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας, ἐλάσσων
fit: at gregãs sibi cũ pietate impiebi
γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληυτίσει
tur. iust° miserek τ cõmodat: arbo: eũ vite de
ται. Δίκαιος ἐλεήσει καὶ κιχρᾷ, δένδρον γὰρ ζωῆς ἐστι
siderũ bonũ. Qui despicit rem despicie
συμία ἀγαθή. Ος καταφρονεῖ πράγματος καταφρονεῖ
tur ex ea: at timẽs pceptũ hic sanꝰ erũ.
σεται ἐξ αὐτοῦ, ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὰς οὗτος ὑγιάσει.
Filio dolose nullũ erit bonũ famulo aũt sapiẽti pspere erũt
Υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν, οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὐοδωθήσεται
operationes:τ dirigeꝰ via eius. Rex
ται πράξεις, καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Νόμος
sapiẽtie fons vite: at demẽs capꝰ a laqueo morte
σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄπειρος ἁλοὺς ὑπὸ παγίδος ταπει
tur. Zntellectꝰ bonꝰ dat grãm: at cognoscere legẽ: cognitio
νοῦται. Σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, γνῶναι νόμον, διανοί
nis est bone: vie aũt despicientiũ in pditione. Glo
ας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων εἰς ἀπωλείαν. Πᾶς
astutus agit cũ cognitione: at fatuꝰ pandit
πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπίπτωσεν
sua malicia: Rex temerariꝰ cadet in mala: lega
αὐτοῦ κακίαν. Βασιλεὺς ἁπλοῦς πίστιν εἰς κακά, ἄγγε
tus aũt sapiẽs liberabit eũ. Egestatẽ τ ignominiã aufert
λος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται

disciplina: at custodiẽs redargutiões gñificabit. Deside ria impioꝝ delectant aiam: opa ãt impioꝝ lõge a cognitione. Qui circũfert simul cũ sapiẽtib⁹ sapiẽs erit: at q̃ ãt circũuertit simul cũ stultis agnoscet. Peccantes psequent mala: at iustos apprehẽdẽt bo na. bon⁹ vir relinquet heredes filios filioꝝ: thesauri zant ãt iustis diuitie impioꝝ. Justi saciẽt in diuitijs annos multos: intusti ẽo peribũt breuiter. Qui parcit virge odit filiũ suũ: at ꝙ amat ẽo instãter erudit. iust⁹ comedẽs replet aiam suã: anime ãt impioꝝ idigẽtes.

Ca.14.

Sapiẽtes mulieres edificarũt domos: at ĩsipiẽs euer tit manib⁹ suis. Ambulãs recte timet dñm: at q̃ tortuose incedit vilis suis inhonora bit. Ex ore stultoꝝ virga iniurie: labia ãt sa pientũ custodiũt eos. Ubi nõ sunt boues pspepia mã gnãt ãt iustis diuitie impioꝝ. Justi sacrẽt in dulo annos multos: intusti ẽo peribũt breuiter. Qui parcit virge odit filiũ suũ: at ꝙ amat ẽo instãter erudit. iust⁹ comedẽs replet aiam suã: anime ãt impioꝝ idigẽtes.

Sapiẽtes mulieres edificarũt domos: at ĩsipiẽs euer tit manib⁹ suis. Ambulãs recte timet dñm: at q̃ tortuose incedit vilis suis inhonora bit. Ex ore stultoꝝ virga iniurie: labia ãt sa pientũ custodiũt eos. Ubi nõ sunt boues pspepia mã gnãt ãt iustis diuitie impioꝝ. Justi sacrẽt in dulo annos multos: intusti ẽo peribũt breuiter. Qui parcit virge odit filiũ suũ: at ꝙ amat ẽo instãter erudit. iust⁹ comedẽs replet aiam suã: anime ãt impioꝝ idigẽtes.

disciplinã: qui aũt acqescit arguẽti gñificabitur. Desidentũ si cõpleatur delectat animam: oooo detestãtur multi eos qui fugiunt mala. oooooooo Qui cũ sapiẽtibus gradit sapiẽs erit: amicus stultorum similis efficietur. Peccatores pseqtur malum: & iustis retribuentur bona. oooooooo Bon⁹ relinquit heredes filios & nepotes: & custoditur iusto substantia peccatoris. Multi cibi in noualibus patrũ: & alis cõgregãtur absq; iudicio. Qui parcit virge odit filium suum: oooo qui autẽ diligit illum diligenter erudit. Justus comedit & replet aiam suam: venter autem oooo impiorum insaturabilis. 14.

Sapiens mulier edificat oooooooooooo domũ suã: insipiens ẽo structa quoq; manib⁹ destruet. Ambulans recto itinere & timẽs dñm: despicatur ab eo qui infami graditur via. In ore stulti virga superbie: labia aũt sapientũ custodiũt eos. Ubi nõ sunt boues pspepe vacuũ est: vbi aũt apparet plime segetes: ibi manifesta ẽ fortitudo bouis. Testis fidelis nõ mẽtietur: profert aũt mẽdacũ dolosus testis. Querit derisor sapiẽtiã & nõ inuenit: doctrina prudẽtiũ facilis. Vade cõtra virũ stultũ: & nescit labia prudẽtie. Sapia callidi ẽ intelligere viam suã: & prudẽtia stultoꝝ errans. Stultis illudet peccatũ: & itet iustos morabitur gratia. Cor quod nouit amaritudinẽ anime sue: in gaudio eius nõ miscebitur extraneus. Dom⁹ impiorum delebitur: tabernacula iustorum oooo germinabũt. Est via q̃ videtur homini iusta: nouissima aũt eius deducunt ad mortem. Risus dolore miscebitur: & extrema gaudii luct⁹ occupat. Vijs suis replebitur stultus: & sup eum erit vir bonus. Innocens credit omni verbo: oo astutus considerat gressus suos. Sapiens timet & declinat a malo: stultus tranſilit & confidit.

יִסַּר	מוּסָר	disciplina:
בָּז	וְשֹׁמֵר	at custodiẽs
הֹוֶה	תּוֹכַחַת	redargutiões
עָרוּם	יְכַסֶּה	gñificabit.
	דַּעַת	Desidentũ
עֹשֶׂה	תַּאֲוָה	delectat
עָצֵב	נִהְיָה	animam:
	תַּעֲרֹב	oooo
	לְנָפֶשׁ	detestãtur
	וְתוֹעֲבַת	multi eos qui
	כְּסִילִים	fugiunt
	סוּר	mala.
	מֵרָע	oooooooo
	הֹלֵךְ	Qui cũ
	חֲכָמִים	sapiẽtibus
	יֶחְכָּם	gradit
	וְרֹעֶה	sapiẽs erit:
	כְּסִילִים	amicus
	יֵרוֹעַ	stultorum
	חַטָּאִים	similis efficie
	תְּרַדֵּף	tur. Peccatores
	רָעָה	pseqtur
	וְאֶת	malum:
	צַדִּיקִים	&
	יְשֻׁלַּם	iustis
	טוֹב	retri-
	טוֹב	buentur
	יִנְחַל	bona.
	בְּנֵי	oooooooo
	בָנִים	Bon⁹
	וְצָפוּן	relinquit
	לַצַּדִּיק	heredes
	חֵיל	filios &
	חוֹטֵא	nepotes:
	רָב	& cu-
	אֹנֶל	stoditur
	נִיר	iusto
	רָאשִׁים	substantia
	וְיֵשׁ	peccatoris.
	נִסְפֶּה	Multi
	בְּלֹא	cibi
	מִשְׁפָּט	in
	חֹשֵׂךְ	nouali-
	שִׁבְטוֹ	bus
	שֹׂנֵא	patrũ:
	בְנוֹ	&
	וְאֹהֲבוֹ	alis
	שִׁחֲרוֹ	cõgregãtur
	מוּסָר	absq;
	צַדִּיק	iudi-
	אֹכֵל	cio.
	לְשָׂבַע	Qui
	נַפְשׁוֹ	parcit
	וּבֶטֶן	virge
	רְשָׁעִים	odit
	תֶּחְסָר	filium
Cap.xiiij.	חַכְמוֹת	suum:
	נָשִׁים	oooo
	בָּנְתָה	qui autẽ
	בֵיתָהּ	diligit
	וְאִוֶּלֶת	illum
	בְּיָדֶיהָ	di-
	תֶּהֶרְסֶנּוּ	ligenter
	הוֹלֵךְ	erudit.
	בְּיָשְׁרוֹ	Justus
	יְרֵא	comedit
	יְהוָה	& replet
	וְנִלוֹז	aiam
	דְּרָכָיו	suam:
	בּוֹזֵהוּ	venter
	נִבְלִי	autem
	אִוֶּיל	oooo
	שֵׁבֶט	impiorum
	גַּאֲוָה	insaturabi-
	וְשִׂפְתֵי	lis.
	חֲכָמִים	14.
	תִּשְׁמוֹרֵם	Sapiens
	אֲבוּס	mulier
	בָּר	edi-
	וְרֶב	ficat
	תְּבוּאוֹת	oooooooooooo
	בְּכֹחַ	domũ suã:
	שׁוֹר	insipiens
	עֵד	ex-
	אֱמוּנִים	structa
	לֹא	quoq;
	יְכַזֵּב	manib⁹
	וְיָפִיחַ	de-
	כְּזָבִים	struet.
	עֵד	Ambulans
	שָׁקֶר	recto
	בַּקֵּשׁ	itinere
	לֵץ	&
	חָכְמָה	timẽs
	וְאַיִן	dñm:
	וְדַעַת	despi-
	לִנְבוֹן	catur
	נֶגֶד	ab eo
	לְאִישׁ	qui
	כְּסִיל	infami
	תֵּבֶל	graditur
	שִׂפְתֵי	via.
	חָכְמָה	In ore
	עֵרוֹם	stulti
	חָכְמַת	virga
	הָעֲרוּמִים	superbie:
	דַּעַת	labia aũt
	הָבִין	sapientũ
	דְּרָכוֹ	custodiũt
	וְאִוֶּלֶת	eos.
	כְּסִילִים	Vbi nõ
	מִרְמָה	sunt
	אֱוִילִים	boues
	יְלִיץ	pspe-
	אָשָׁם	pe
	וּבֵין	vacuũ
	יְשָׁרִים	est: vbi
	רָצוֹן	aũt ap-
	לֵב	paret
	יוֹדֵעַ	plime
	מָרַת	segetes:
	נַפְשׁוֹ	ibi
	וּבְשִׂמְחָתוֹ	manifesta
	לֹא	ẽ
	יִתְעָרַב	fortitudo
	זָר	bouis.
	בֵּית	Testis
	רְשָׁעִים	fidelis
	יִשַּׁמֵּד	nõ
	וְאֹהֶל	mẽtietur
	יְשָׁרִים	profert
	יַפְרִיחַ	aũt
	אִישׁ	mẽdacũ
	דֶּרֶךְ	dolosus
	יָשָׁר	testis.
	לִפְנֵי	Querit
	אִישׁ	derisor
	וְאַחֲרִיתָהּ	sapiẽtiã
	דַּרְכֵי	&
	מָוֶת	nõ
	גַּם	inuenit:
	בִּשְׂחָק	doctrina
	יִכְאַב	prudẽ
	לֵב	tiũ
	וְאַחֲרִיתָהּ	facilis.
	שִׂמְחָה	Vade
	תוּגָה	cõtra
	מְדִרְכָיו	virũ
	יִשְׂבַּע	stultũ:
	סוֹג	&
	לֵב	nescit
	וּמֵעָלָיו	labia
	אִישׁ	prudẽtie.
	טוֹב	Sapia
	פֶּתִי	callidi
	יַאֲמִין	ẽ
	לְכָל	intelligere
	דָּבָר	viam
	וְעָרוּם	suã:
	יָבִין	&
	לַאֲשֻׁרוֹ	prudẽtia
	חָכָם	stultoꝝ
	יָרֵא	errans.
	וְסָר	Stultis
	מֵרָע	illudet
	וּכְסִיל	peccatũ:
	יִתְעַבֵּר	& itet
	וּבוֹטֵחַ	iustos
	עֵבֶר	morabitur

Pagnina. heb. Text. be. Prouer. xv.

קְצַר אַפַּיִם יַעֲשֶׂה אִוֶּלֶת וְאִישׁ זַמּוֹת יְשֻׂנָא׃ נַחֲלוּ פְתָאִים
אִוֶּלֶת וַעֲרוּמִים יַכְתִּירוּ דָּעַת׃ שַׁחוּ רָעִים לִפְנֵי טוֹבִים וּרְשָׁעִים
עַל שַׁעֲרֵי צַדִּיק׃ גַּם לְרֵעֵהוּ יִשָּׂנֵא רָשׁ וְאֹהֲבֵי עָשִׁיר
רַבִּים׃ בָּז לְרֵעֵהוּ חוֹטֵא וּמְחוֹנֵן עֲנָוִים אַשְׁרָיו׃ הֲלֹא יִתְעוּ
חֹרְשֵׁי רָע וְחֶסֶד וֶאֱמֶת חֹרְשֵׁי טוֹב׃ בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתָר
וּדְבַר שְׂפָתַיִם אַךְ לְמַחְסוֹר׃ עֲטֶרֶת חֲכָמִים עָשְׁרָם אִוֶּלֶת
כְּסִילִים נָבָל׃ מַצִּיל נְפָשׁוֹת כְּסִילִים אִוֶּלֶת׃ עֵד אֱמֶת וְיָפֵחַ כְּזָבִים מִרְמָה׃
בְּיִרְאַת יְהוָה מִבְטַח עֹז וְלִבָּנָיו יִהְיֶה מַחְסֶה׃ יִרְאַת יְהוָה מְקוֹר
חַיִּים לָסוּר מְמֹקְשֵׁי מָוֶת׃ בְּרֹב עַם הַדְרַת מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לְאֹם
מְחִתַּת רָזֹן׃ אֶרֶךְ אַפַּיִם רַב תְּבוּנָה וְקִצַּר רוּחַ מֵרִים אִוֶּלֶת׃
חַיֵּי בְשָׂרִים לֵב מַרְפֵּא וְרִקָּב עַצָמוֹת קִנְאָה׃ עֹשֵׁק דַּל חֵרֵף
עֹשֵׂהוּ וּמְכַבְּדוֹ חֹנֵן אֶבְיוֹן׃ בְּרָשָׁתוֹ יִדְחֶה רָשָׁע וְחֹסֶה בְּמוֹתוֹ צַדִּיק׃
בְּלֵב נָבוֹן תָּנוּחַ חָכְמָה וּבְקֶרֶב כְּסִילִים תִּוָּדַע׃ צְדָקָה תְרוֹמֵם
גּוֹי וְחֶסֶד לְאֻמִּים חַטָּאת׃ רְצוֹן מֶלֶךְ לְעֶבֶד מַשְׂכִּיל וְעֶבְרָתוֹ
תִּהְיֶה מֵבִישׁ׃

Cap. xv.

מַעֲנֶה רַךְ יָשִׁיב חֵמָה וְדֹבֵר עֶצֶב יַעֲלֶה אָף׃ לְשׁוֹן
חֲכָמִים תֵּיטִיב דָּעַת וּפִי כְסִילִים יַבִּיעַ אִוֶּלֶת׃ בְּכָל מָקוֹם עֵינֵי
יְהוָה צֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים׃ מַרְפֵּא לָשׁוֹן עֵץ חַיִּים וְסֹלֶף בָּהּ
שֶׁבֶר בְּרוּחַ׃ אֱוִיל יִנָּאֵץ מוּסַר

Trãsla. B. Mie.

Impatiens operabitur stulticiam: & vir versutus odiosus est.
Possidebunt paruuli stulticiam: & expectabunt astuti scientiam.
Iacebunt mali ante bonos: & impii ante portas iustorum.
Etiã proximo suo pauper odiosus est: amici vero diuitum multi.
Qui despicit proximũ suũ peccat: qui miseretur pauperis beatus erit.
Errant qui operantur malum: misia & veritas preparãt bona.
In omi opere erit abundantia: vbi aũt sunt verba plurima: ibi frequenter egestas.
Corona sapientũ diuitie eorum: fatuitas stultorum imprudentia.
Liberat animas testis fidelis: & profert mendacia versipellis.
In timore dñi fiducia fortitudinis: & filiis eius erit spes.
Timor domini fons vite: vt declinet a ruina mortis.
In multitudine populi dignitas regis: & in paucitate plebis ignominia principis.
Qui patiẽs est multa gubernatur sapia: qui aũt impatiẽs ẽ exaltat stulticiã.
Vita carniũ sanitas cordis: putredo ossiũ inuidia.
Qui caluniatur egentẽ exprobrat factori ei: honorat aũt eũ qui miseretur pauperis.
In malicia sua repellet impius: sperat aũt iustus in morte sua.
In corde prudentis requiescit sapia & indoctos quosq; erudiet. iusticia eleuat gentẽ: miseros aũt facit pp̃los pcm̃.
Acceptẽ regi minister intelligens: iracundiam eius inutilis sustinebit. 15.

Responsio mollis frãgit iram: sermo durus suscitat furorem.
Lingua sapientũ ornat scientiam: os stultorum ebullit stulticiã.
In omi loco oculi domini contemplantur bonos & malos.
Lingua placabilis lignum vite: que autẽ immoderata est conteret spiritum.
Stultus irridet disciplinam

Trãsl. Gre. xx. cũ interp. latina.

Ἄπατιὲο operat cũ temeritate: vir ãt prudẽs multa
Ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολ
ta suffert. Possidẽt stulti malitiã: at sua
λὰ ὑποφέρει. Μεριοῦσι ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανοῦρ
ti vsabunt sensus. Habent mali amic
γοι κρατήσουσιν ἀδικίας. Ὀλιγιάσουσι κακοὶ φίλους
bonos: & impũ colẽt portas iustor. Emi
ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι πύρας δικαίων. Φι
et odibũt amicos mẽdicos: amici ãt diuitũ
λοι μισήσουσι φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων
multi. Qui inhonorat pauperem peccat: q̃ miserat ãt mẽ
πολλοί. Ὁ ἀτιμάζων πτωχὸν ἁμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτω
dicos beat. Errantes fabricãt mala: miam
χοὺς μακαρίζει. Πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά, ἔλεει
ãt & veritatẽ operant bona. Non sciunt
δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. Οὐκ ἐπίστανται
miam & fidẽ fabricatores malor: clemosyne ãt & fi
ἔλεος καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πί
des apud fabricatores bonos. In omni sollicito in
στεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς. Ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔσ
est abundãtia: at vulcio & carẽs dolore in egestate erit.
τε πλοῦτος, ὁ δὲ νῶθρος καὶ ἀλύπητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.
Corona sapiẽtũ diuitie eor: Et puersatio stultor nõ agnoscit
Στέφανος σοφῶν πλοῦτος αὐτῶν, Η δὲ διατριβὴ ἀφρό
rũ mala. Liberabit malor alam testis fidelis: accẽdit
νων κακή. Ῥύσεται κακῶν ψυχὰς μάρτυς πιστός, ἐκκαίει
ãt mẽdacẽ dolosus. In timore dñi spes fortitudinis:
δὲ ψευδὴς δόλιος. Ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς
at filijs ei relinquet firmamẽtũ. Precepta domi
δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείψει ἔρεισμα. Πρόσταγμα κυ
ni fons vite: facit ãt declinare a laqueo mor
ρίου πηγὴ ζωῆς, τοῦ μὴ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανά
tis. In multa gẽte gloria regis: in ãt defectu
του. Ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει
plebis cõtritio principis. patiẽs vir multus in
λαοῦ συντριβὴ δυνάστου. Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν
prudentia: at impatiẽs fortis stulti. Mẽsuet
φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρὸς ἄφρων. Μεμέτρη
vir cordis medic: tinea ãt ossiũ cor sensũ
μος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία ἀξύνε
tus. Qui caluniat egentẽ irritat illũ q̃ fe
τος. Ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιή
cit eũ: at honorãs illũ miserẽt mẽdici. In mali
σαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεεῖ πτωχόν. Ἐν κα
tia sua expellet impi. Confidens sue
κίᾳ αὐτοῦ ἀπωθεῖται ἀσεβής. Ὁ πεποιθὼς τῇ ἰσχυ
sanctitati iust. In corde bono viri rece
ΐ δικαίου. Ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς ἀνα
det sapiẽtia: in ãt corde stultor nõ agnoscit
παύσεται σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκε
tur. Iusticia eleuat gentẽ: diminuũt ãt tribus
ται. Δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλαττοῦσι δὲ φυλὰς
peccata. Accepto regi minister intelligẽs: at
ἁμαρτίαι. Δικαίῳ βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων, τὸ δὲ
sua agilitate tollit ignominiã: tra pdit
ἑαυτοῦ ἐνσφοίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν, ἐργὰ ἀπέλλουσι
& pudentes.
καὶ φρονίμους.

Ca. 15.

Responsio ãt submissa auertit iram:
Ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει ὀργήν,
sermo ãt tristis suscitat iras. Lingua sapientũ bona
λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ
scit: os ãt stultor ructiat mala. In omni
ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων ἀπαγγέλλει κακά. Ἐν παντὶ
loco oculi dñi: contẽplant malos & bo
τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου, σκοπεύουσι κακούς τε καὶ ἀγα
nos. Sanitas lingue arbor vite: at custodiẽs eã
θούς. Ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν
replebit spũ. Stulc vertidet disciplinã
πλησθήσεται πνεύματος. Ἀφρων μυκτηρίζει παιδίαν

patrio: q̃ aũt custodit p̃cepta: astutior.
πατρός, ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολάς, πανουργότερος. Et
abūdanti iustitia fortitudo multa: at impij radi
περισσούσης δικαιοσύνη ἰσχὺς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὅλῃ
cis de terra pibunt. Domib⁹ iustoꝝ fortitudo multa: fructus
ρίζωσιν ἐκ γῆς ὀλοῦνται. Οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή, καρποὶ
ãt impioꝝ peribũt. Labia sapiẽtũ ligata sũt sensu:
δὲ ἀσεβῶν ἐκπολεῦνται. Χείλη σοφῶν διάδηλα διάνοιαν,
corda ãt stultoꝝ nõ secura. victime impioꝝ abomi
καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυ
natio dñi: vota ãt recte agẽtũ acceptabilia apud cũ. Abomi
γμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ. Bdĩ
natio dño vie impij. sequẽtẽ iustitiã diligit.
λυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς· διώκοντας δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.
Disciplina inocẽtis cognoscit a trãseuntib⁹: q̃ ãt odiũt
Παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ μισοῦν
increpatiõe moriunt turpiter. Infern⁹ & pditio manife
τες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς. Ἅδης καὶ ἀπώλεια φανε
sta apud dñm. q̃nõ nõ & corda hoim?
ρὰ παρὰ τῷ κυρίῳ· πῶς οὐχὶ καὶ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;
Nõ amabit indoct⁹ corripiẽtes se:
Οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν,
cũ ãt sapiẽtib⁹ nõ conuersabit. Corde gaudente
μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. Καρδίας εὐφραινομένης
facies viret: in ãt meroꝝ⁹ crũte tristitia incedit. Cor
πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις ἄυσμα σκυθρωπάζει· Καρ
rectũ querit sensum: os ãt incruditoꝝ cognoscet
δία ἐρᾷ ἐντεῦξιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται
mala. Omni tpe oculi maloꝝ fusci
κακά. Πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν πρόσοδοι
piũt mala: at bont ḋficiunt semp. Melĩ
χαίρει κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἐκλείπουσι διαπαντός. Κρεῖσ
os parua paro cũ timore dñi: q̃ thesauri ma
σον μικρὰ μετὰ φόβου κυρίου, ἢ θησαυροὶ μεγά
gni cũ inquietitate. Melior vocatio ad quietũ olerã ad ami
λοι μετὰ ἀφροσύνης. Κρείσσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φι
cũ ⁊ gram: q̃ appositio vitulorꝝ cũ inimicitia. Ira
λίαν καὶ χόλον, ἢ παράθεσις μόχων μετὰ ἔχθρας. Ἀνὴρ
rascundꝰ ꝓparat rixas: patiẽs ãt ⁊
θυμώδης παρασκευάζει μάχας, μακρόθυμος δὲ καὶ τὰς
futurã mitigat. Patiens vir exim
μέλλουσας καταπαύει. Μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέ
guet iudicia: at impi⁹ suscitat magis. Ire pigroꝝ
σει κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον. Ὁδοὶ ἀργῶν
strate spinis: at viriliũ trite.
ἐρωδιὸν ἀκάνθας, αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι.
Filius sapiẽs letificat patrẽ: fili⁹ ãt stult⁹ subsã
Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίσ
nat matrẽ suã. Ãmẽtis semite indigẽtes mẽte: vir ãt pu
σει μητέρα αὐτοῦ. Ἀπόντου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρο
dẽs dirigẽs ambulat. Differũt cogitatiões nõ
νιμος κατευθύνων πορεύεται. Ὑπερτίθενται λογισμοὶ οἱ μὴ
bonorãtes cõsilia: tnãt conclib⁹ cõsiliantiũ manebit ꝓsi
τιμῶντες συνέδρια, ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μενεῖ βου
lũ, nõ obediet mal⁹ illi: neque dicet oppo
λή. Οὐ μὴν ὑπακούσεται ὁκοσοῦν αὐτῇ, οὐδὲ μὴ εἴπῃ κωφιεῖ
tumã q̃d ⁊ bonũ cõmuni. Vie vite cogitationes pru
τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. Ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνε
dentia: et cũ declinauerit ex iferno salu⁹ sit. Domos inturiosoꝝ
τοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἅδου σωθῇ. Οἴκους ὑβριστῶν
demolit dñs: firmauit ãt terminũ vidue. abominatio
καθαιρεῖ κύριος, ἐνίσχυσε δὲ ὅριον χήρας. Βδέλυγμα
dño cogitatio iniusta: castoꝝ ãt verba casta.
κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί. Ἐξέλ
dit sepẽ mlẽp acceptoꝝ: at odio hẽs donoꝝ captiões
λυσεν ἑαυτὸν ὁ δωροληπτῶν, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις
salnat. clemosynis ⁊ fide purgant
σώζεται. ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσι καθαιρεῖται ἁμ
peccata: at timore dñi declinat oĩs a ma
πρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κα
lo. Corda iustoꝝ meditant fidem
κοῦ. Καρδίαι δικαίων μελετῶσι πίστεις

patris sui: qui autem cu
stodit increpatiões: astu
tior fiet. Dom⁹ iusti plu
rima fortitudo: & in fru
ctibus impii cõturbatio.
Labia sapientum
diseminabũt scientiam:
cor stultorum diffimile
erit. Victime impiorum
abomiabiles dño: vota
iustorũ placabilia. Ab
ominatio est domino
via impii: qui sequitur
iusticiam diligitur ab eo.
Doctrina mala deseren
tium viam: qui
increpationes odit mo
rietur. Infern⁹ & pditio
corã dño quantomagis
corda filiorũ hominũ.
Non amat pestilẽs eum
qui se corripit: nec ad
sapientes gradit⁹. Cor
gaudens exhilarat
factem: in merore ani
mi deiicitur spiritus.
Cor sapiens querit do
ctrinam: & os stultorũ
pascitur imperitia. Oẽs
dies pauperis mali: cor
secura mens quasi iuge
conuiuium. Melius est
parũ cum timore dñi:
q̃ thesauri
magni & insatiabiles.
Melius est vocari ad
olera cũ charitate: q̃
ad vitulum saginatum
cum odio. Vir iracun
dus protocat
rixas: qui patiens est mi
tigat suscitatas.
Iter pigrorum quasi se
pes spinarum: via
iustorũ absq; offendicu
lo. Filius sapiẽs letificat
patrẽ: & stultus homo
despicit matrem suam.
Stultitia gaudium stul
to: & vir
prudens dirigit gressus
suos. Dissipãtur cogitatio
nes absq; cõsilio: vbi
sunt plures cõsiliarii: cõ
firmantur. Letatur hõ
in sententia oris sui: o
& sermo opportun⁹ est
optimus. Semita
vite super eruditum: vt
declinet de inferno no
uissimo. Domũ superbo
rũ demolietur dñs: & fir
mos faciet terminos vi
due. Abominatio domi
ni cogitationes male:
& purus sermo pulcher
rimus. Conturbat
domũ suã q̃ sectatur auа
ricia: qui autem odit mũera
viuet. Mens iusti medi
tabitur sapientiam:

יַחְדָּו	אָבִיו׃	וְשֹׁמֵר תּוֹכַחַת יַעְרִם׃
צַדִּיק בּוֹא	בֵּית צַדִּיק חֹסֶן רָב	וּבִתְבוּאַת
עֻכַּר שִׂפָתַיִם	רָשָׁע נָעֳרָת׃	שִׂפְתֵי חֲכָמִים
זָרָה כְּסִיל	יְזָרוּ דָּעַת וְלֵב נְכוֹנִים לֹא־כֵן׃	
תּוֹעֲבַת־יְהוָה	זִבְחֵי־רְשָׁעִים	וּתְפִלַּת
	יְשָׁרִים רְצוֹנוֹ׃	תּוֹעֲבַת יְהוָה
נָתַךְ אֹהֵב	דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמְרַדֵּף צְדָקָה יֶאֱהָב׃	
יָסַר שָׁנֵא	מוֹסָר רָע לְעֹזֵב אָרַח שׂוֹנֵא	
מוּת שָׁאַל	תּוֹכַחַת יָמוּת׃ שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן	
לִבָּם	נֶגֶד יְהוָה אַף כִּי לִבּוֹת בְּנֵי אָדָם׃	
לוּץ יָכַח	לֹא יֶאֱהַב לֵץ הוֹכֵחַ לוֹ אֶל	
יִטַּב	חֲכָמִים לֵךְ׃ לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִיב	
פָּנֶה כָּאֵה	פָּנִים וּבְעַצְבַּת לֵב רוּחַ נְכֵאָה׃	
נִקְשָׁה	לֵב נָבוֹן יְבַקֶּשׁ דָּעַת וּפְנֵי כְסִילִים	
רָעַע רָעָה	יִרְעֶה אֱמוּנָה׃ כָּל יְמֵי עָנִי רָעִים	
עָנָה רוּץ	וְטוֹב לֵב מִשְׁתֶּה תָּמִיד׃ טוֹב	
שָׂתָה תָּמִד	מְעַט בְּיִרְאַת יְהוָה מֵאוֹצָר	
הֹם	רַב וּמְהוּמָה בּוֹ׃ טוֹב אֲרֻחַת	
אָבַס	יָרָק וְאַהֲבָה שָׁם מִשּׁוֹר אָבוּס	
גָּרָה	וְשִׂנְאָה בּוֹ׃ אִישׁ חֵמָה יְנִיעַ	
דון שָׁכַט	מָדוֹן וְאֶרֶךְ אַפַּיִם יַשְׁקִיט רִיב׃	
רוּם שׂוּךְ	דֶּרֶךְ עַצֵּל כִּמְשֻׂכַת חָדֶק וְאֹרַח	
שָׁמַח	יְשָׁרִים סְלֻלָה׃ בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח	
בָּזָה	אָב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה אִמּוֹ׃	
	אִוֶּלֶת שִׂמְחָה לַחֹסֵר לֵב וְאִישׁ	
נִיחַ יָשַׁר	תְּבוּנָה יְיַשֶּׁר לָכֶת׃ הָפֵר מַחְשָׁבוֹת	
יָלַל פּוּר	בְּאֵין סוֹד וּבְרֹב יוֹעֲצִים תָּקוּם׃	
חָשַׁב נָתַן	שִׂמְחָה לָאִישׁ וְנִמְעָנָה פִּיו	
קוּם עָנָה	וְדָבָר בְּעִתּוֹ מַה טּוֹב׃ אֹרַח	
פֶּה	חַיִּים לְמַעְלָה לְמַשְׂכִּיל לְמַעַן	
עָלָה שָׁאַל	סוּר מִשְּׁאוֹל מָּטָּה׃ בֵּית גֵּאִים	
שָׁאַל שָׁאָה	וְסַח יְהוָה וְיַצֵּב גְּבוּל אַלְמָנָה׃	
נָסַח נָבַל	תּוֹעֲבַת יְהוָה מַחְשְׁבוֹת רָע	
תָּעַב רוּץ	וְטְהוֹרִים אִמְרֵי נֹעַם׃ עֹכֵר	
בָּהַר	בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע וְשֹׂנֵא מַתָּנוֹת	
חָיָה צָדַק	יְחְיֶה׃ לֵב צַדִּיק יֶהְגֶּה לַעֲנוֹת	
הָגָה עָנָה		

וּפִי רְשָׁעִים יַבִּיעַ רָעוֹת ׃ רָחוֹק יְהוָה מֵרְשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמָע ׃ מְאוֹר עֵינַיִם יְשַׂמַּח שֵׁמַע תּוֹבָה תְּדַשֶּׁן עָצֶם ׃ אֹזֶן שֹׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תָּלִין ׃ פּוֹרֵעַ מוּסָר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֶה לֵב ׃ יִרְאַת יְהוָה מוּסַר חָכְמָה וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה ׃

לְאָדָם מַעַרְכֵי לֵב וּמֵיְהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן ׃ כָּל דַּרְכֵי אִישׁ זַכּוֹת בְּעֵינָיו וְתֹכֵן רוּחוֹת יְהוָה ׃ גֹּל אֶל יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ וְיִכֹּנוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ ׃ כֹּל פָּעַל יְהוָה לַמַּעֲנֵהוּ וְגַם רָשָׁע לְיוֹם רָעָה ׃ תּוֹעֲבַת יְהוָה כָּל גְּבַהּ לֵב יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה ׃ בְּחֶסֶד וֶאֱמֶת יְכֻפַּר עָוֹן וּבְיִרְאַת יְהוָה סוּר מֵרָע ׃ בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ ׃ טוֹב מְעַט בְּצֶדֶק מֵרֻבֵּי תְבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט ׃ לֵב אָדָם יְחַשֵּׁב דַּרְכּוֹ וַיהוָה יָכִין צְעָדוֹ ׃ קֶסֶם עַל שִׂפְתֵי מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל פִּיו ׃ פֶּלֶס וּמֹאזְנֵי מִשְׁפָּט לַיהוָה מַעֲשֵׂהוּ כָּל אַבְנֵי כִיס ׃ תּוֹעֲבַת מְלָכִים עֲשׂוֹת רֶשַׁע כִּי בְצֶדֶק יִכּוֹן כִּסֵּא ׃ רְצוֹן מְלָכִים שִׂפְתֵי צֶדֶק וְדֹבֵר יְשָׁרִים יֶאֱהָב ׃ חֲמַת מֶלֶךְ מַלְאֲכֵי מָוֶת וְאִישׁ חָכָם יְכַפְּרֶנָּה ׃ בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וְרִצוֹנוֹ כְּעַב מַלְקוֹשׁ ׃ קְנֵה חָכְמָה מַה טּוֹב מִפָּז וְקִנְיָן בִּינָה נִבְחָר מִכָּסֶף ׃ מְסִלַּת יְשָׁרִים סוּר מֵרָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ נֹצֵר דַּרְכּוֹ ׃ לִפְנֵי שֶׁבֶר גַּאֲוָה וְלִפְנֵי כְשָׁלוֹן רוּחַ גָּבַהּ ׃

'os impiorum redundat 'malis. 'Longe est ꝯ 'dominus ab impijs: & orationes iustorum ꝯ exaudiet. 'Lux 'oculorū letificat ꝯ 'animā: 'fama 'bona 'impinguat 'ossa. ꝯ 'Auris que audit increpationes vite: in medio sapientū cōmorabitur. 'Qui abiicit 'disciplinā: 'despicit 'aiam suā: q aūt acqesat increpationibus possessor est cordis. 'Timor 'dñi 'disciplina 'sapiētie: & gloriam precedit 'humilitas. 16.

HOminis est animū preparare: ꝯ & dñi gubernare linguam. 'Omnes vie ꝯ 'hois patent oculis eius: spirituū ponderator est dominus. 'Reuela 'domino opera tua: ꝯ & dirigentur cogitationes tue. 'Vniuersa ppter semetipm 'opat est dñs: ipiū quoq; ad diē malū. 'Abominatio domini est 'ois arrogās: etiā si man? ad manū fuerit nō est innocēs. 'Misericordia & veritate redimitur iniquitas: & in timore dñi declinatur a malo. 'Cuꝫ placuerit dño vie hois: inimicos quoq; eius cōuertet ad pacem. 'Melius est parum cum iustitia: ꝯ multi fructus ꝯ cum iniquitate. 'Cor hominis disponit ꝯ viam suā: sed dñi est dirigere gressus eius. 'Diuinatio in labijs regis: in iudicio non ꝯ errabit os eius. 'Pondus & statera iudicia ꝯ domini sunt: & opera eius omnes lapides saculi. 'Abominabiles regi qui agunt impie: quoniā iustitia firmabitur solium. 'Voluntas regum labia iusta: qui recta loquitur ꝯ diligetur. 'Indignatio regis nuncii mortis: ꝯ & vir sapiens placabit eum. 'In hilaritate ꝯ vultus regis vita: & clemētia eius quasi imber serotinus. 'Posside sapiētiam: quia ꝯ auro melior ē: & acqre prudentiā: qa pciosior ē argento. 'Semita iustorū declinat mala: custos aie sue seruat viam suā. 'Contritionem precedit

οσ ἀπ impios respõdet mala. Acceptabile opus do
γόμα δίκαιοι ἐστυκρίτως κακά. Δικῆαι πορεύ
minũ vie viroꝝ iustoꝝ: per ãt eos ꝛ inimici
ρίω ὁδοὶ ἀνδρῶν δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροί
amici fiãt. Longe abest deus ab impijs:
φίλοι γίνονται. Μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν,
oꝝoneo ãt iustoꝝ audit. Melior pauca acceptio cũ
ἐυχὰς δὲ δικαίων ὑπακούει. Κρείσσων ὀλίγη λῆψις μι
iustitia ꝙ multa germina cũ iniustitia. Cor
τὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας. Καρ
eiri cogitet iusta: vt a deo dirigã
δίαι ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθω
tur gressus eius. Contẽplãs oculus bona leti
ῶν τὰ διαβήματα αὐτοῦ. Οἰκοῦσιν ὀφθαλμὸς καλὰ ἱλα
ficat cor: fama ãt bona ipinguat ossa. Qui erpel
φραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ. Ος ἀπω
lit disciplinã odit seipm: at seruãs increpatiões dili
θείᾳ παιδείας μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλεγχους κτᾶ
git aiam suã. Timor dñi disciplina ꝛ sapie:
ται ψυχὴν αὐτοῦ. Φόβος κυρίου παιδεία καὶ σοφία,
ꝛ ꝑcipiãs glie respõdebit ei: ꝑcedit ãt
καὶ ἀρχὴ δόξης ὑποκρινόμενῳ αὐτῇ, προπορεύεται δὲ
humiles gloria.
ταπεινοῖς δόξα. Ca.16.

OMnia opa humilis manifesta apud
Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ
deũ. at impij in die mala peribũt: impurus
θεῷ· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ἐλεύσεται, ἀκάθαρτος
apud deũ ois excelsi cordis. Manui manꝰ iniciens
παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος. Χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν
intulste nõ erit innocẽs: initiũ vie bone facere
ἀδίκως οὐκ ἀθωωθήσεται, ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ
iusta: acceptabilia ãt apud deũ potꝰ ꝙ mactare victimas. Que
δίκαια, δικαῖα δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ σέβειν θυσίας. Ος
rẽo dñm inueniet cognitionẽ cũ iustitia: at re
τῶν γὰρ κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ἐρ
cte querentes cũ inuenlẽt pacẽ. Omnia opa
ῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην. Πάντα τὰ ἔργα
dñi cũ iustitia: seruat ãt impꝰ in di
κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέ
em malũ. Diuinatio in labijs regis: in ãt iudi
ραν κακήν. Μαρτύριον ἐπὶ χείλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρί
cio nõ errabit os eius. Momẽtũ statere iusti
σει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. Ποιεῖ ζυγοῦ δικαιο
cia apud deũ: at opa eius statere iuste. Abo
σύνη παρὰ θεῷ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ ζύγια δίκαια. Βδέ
minatio regi faciẽs mala: cũ ctis iustitia fir
λυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοι
matur solliũ ꝓcipat. Acceptabilia regi labia iusta: fmo
μάζεται θρόνος ἀρχῆς. Δικαίοις βασιλεῖ χείλη δίκαια, λό
nes ãt rectos diligit dñs. Indignatio regis nun
γους δὲ ἐρεῖς ἀγαπᾷ ὁ κύριος. Θυμὸς βασιλέως ἄγγε
cij mortis: vir ãt sapiẽs placabit eũ. In lu
λος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν. Ἐν φω
ce vite filij regis: at accepti et quasi nu
τὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως, οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὡσεὶ νε
bilũ serotinũ. Vidi sapiẽtie eligibilioꝛes auro:
φος ὄψιμον. Νεανίαι σοφίας ἀοριτώτεραι χρυσίου,
nidi ãt prudentie eligibilioꝛes sup argentũ. Semi
νεανίαι δὲ φρονήσεως ἀριτώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. Τρί
te vite declinãt a malio: lõgitudo ãt vite
βοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁ
vie iustitie. Suscipiens disciplinã in bono
δὸν δικαιοσύνης. Ο ἀγχόωθος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς
erit: at custodiẽs increpatiões sapiẽs erit. Qui cu
ἔσαι, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφωθήσεται. Ος φυ
stodit suas vias seruat suã aiam:
λάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν,
diligẽs ãt vitã suã parcet ori suo. Ante
ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ. Πρὸ
cõtritionẽ precedit
συντριβῆς ἀγεῖται

fuperbia:ante ät ruinā immodeſtia. melior mānſuet' corde
ὕβρις, πρὸ δὲ σύντριμματος καταφρονήσεται. Κρείσσων ταπεινώσεις
cū humilitate: q̄ diuidit ſpolia cū iniuriātib⁹.
μετὰ πραότητος, ἢ τὸ διαιρεῖσθαι σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν.
Prudēs in rebus inuēto: bonoꝝ: cōſtituo ät in eo
Συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ κυ
mino beat⁹. Sapiēteꝫ q̄ prudēteꝫ malo appel
ρίῳ μακαρισθήσεται. Τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦ-
lāt: at dulceꝫ in ſmone plura audiēt. fons vite
σιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται. πηγὴ ζωῆς
cogitatio poſſidentib⁹: diſciplina ät ſtultoꝝ mala. Cor
ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή. Καρδία
ſapiētis q̄ſiderabit q̄ a ꝓprio ore: in ät labiꝫ
σοφοῦ ζητήσει τὰ ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσι
feret prudentiā. Faui melliꝭ ſmonco boni: vul
φρονήσει ἐπιγνωμοσύνη. Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλυ
cedo ät eoꝝ ſanitas aie. ſunt vie q̄ videnť recte
κασμὸς δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς. εἰσὶν ὁδοὶ δικαιοῦσαι ἀνθρώ-
eſſe viro: tamē nouiſſima eaꝝ reſpiciūt in pfun
ποις, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυ-
dū inferni. Vir in laborib⁹ laborat ſibi ꝙ vim facit ſue
θμένα ᾅδου. Ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται αὐτ̄
petitioni. At puerſue: in ſuo ore fert
τὸν ἀπώλειαν. Ὁ μέντοι σκολιὸς, ἐπὶ τῷ ἑαυτ̄ στόματι φο
petitionē. Vir inſipiēs fodit ſibi mala: & in ät
ρεῖ τὴν ἀπώλειαν. Ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ
ſuis labiis theſaurizat ignē. Homo puerſus immit
τῶν ἑαυτ̄ χειλέων θησαυρίζει πῦρ. Ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμ-
it mala: & lucernā ardētē voli accēdet malis: & q̄
πει κακά, καὶ λαμπτῆρα ὅλου πυρσεύσει κακεῖς, καὶ
diuidit amicos. Vir iniqꝰ cōpat amicos:
διαχωρίζει φίλους. Ἀνὴρ παράνομος ἀπατᾷ πλησίον φίλων,
& ducit eos p uias nō bonas. Firmāt oculos
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς. Στηρίζει ὀφθαλμοὺς
ſuos cogitat puerſa: diffinit ät labiis ſuis oma
αὐτ̄ λογίζεται διεστραμμένα, ἐρείδει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτ̄ πάν
nia mala: hic fornax eſt malitie: Corona exulta
τα τὰ κακά, οὗτος κάμινός ἐστι κακίας, Στέφανος καυχή-
tionis ſenect⁹: ät vīa iuſticie reperiť. Melior vir
σεως γέρας, εἰ δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑρίσκεται. Κρείσσων ἀνὴρ
patiēs forti: & vir prudētiā hēns agricola ma
μακρόθυμος ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγά-
gnoꝝ: at q̄ dñatur ire melioꝝ ꝓhendente ciuitatē.
λου, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.
In ſinuꝫ veniūt oia iuſtis ab ät do
Εἰς κόλπους ἐμπίπτει πάντα τοῖς δικαίοις παρὰ δὲ κυ
mino oia iuſta.
ρίου πάντα τὰ δίκαια. Ca.17.

MElioꝝ buccella cū voluptate in pace. q̄ dom⁹ plena
Κρείσσων ψωμὸς μετ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ· ἢ οἶκος πλήρης
multis bonis & iniuſtis victimis cū iurgio. Seruus
πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων ἐμπάντων μετὰ μάχης. Οἰκέτης
intelligēs vīabit dñoꝝ ſuoꝝ: inūt fratrib⁹ diuidet
νόμων κρατήσει ἀκοτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖ
ptes. Sicut ꝓbatur in camino argēti & aur:
ται μέρη. Ὡσαύτως δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός,
ſic electa corda apud dñm. Malꝰ obedit
οὕτως ἐκλογαὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. Κακὸς ὑπακούει
linguis iniquoꝝ: iniuſtꝰ ät attēdit labiꝫ mēda
γλώσσαις παρανόμων, ἄδικος δὲ προσέχει χείλεσι ψεύδε
cib⁹. Fidelis tot⁹ ornat⁹ pecuniaꝝ: at
σι. Τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ
infidelis neq; obol⁹. Qui veridet pauperē irri
ἀπίστου ἐνδεὴς ὀβολός. Ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύ-
tat eū q̄ fecit illū: at q̄ letat perdito
νει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμέ-
nō erit innocēs: at q̄ miſeret miſericordiā
νῳ οὐκ ἀθωωθήσεται, ὁ δὲ ἐπισπαραγμὸν ἐλεήσας ἐλευθέσι-
obſequet. Corona ſenū filij filioꝝ: gla ät
ται. Στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δὲ
filioꝝ patres eoꝝ.
τέκνων πατέρες αὐτῶν.

superbia: & ante ruinā exaltabitur spiritus. Melius humiliari cum mitibus: quam diuidere spolia cum superbis. Eruditus in verbo reperiet bona: qui sperat in domino beatus est. Qui sapiens est corde appellabitur prudēs: & qui dulcis eloqo maiora reperiet. Fons vite eruditio possidētis: doctrina stultorum fatuitas. Cor sapiētis erudiet os eius: & labiis eius addet gratiam. Fauus mellis composita verba: dulcedo animē & sanitas ossium. Est via que videtur homini recta: & nouissima eius ducūt ad mortem. Anima laborantis laborat sibi: quia compulit eum os suum. Vir insipiens fodit malum: & in labis eius ignis ardescit. Homo peruersus suscitat lites: & verbosus separat principes. Vir iniquus lactat amicū suū: & ducit eum per viam non bonam. Qui attonitis oculis cogitat prava: mordens labia sua perficiet malum. Corona dignitatis senectus: que in viis iusticie reperietur. Melior est patiens viro forti: & qui dñatur animo suo expugnatore vrbium. Sortes mittūtur in sinu sed a domino temperantur. 17.

MElior est buccella sicca cum gaudio: q̄ dom plena victimis cum iurgio. Seruus sapiens dominabitur stultis filiis: & inter fratres heredita tem diuidet. Sicut igne pbatur argentū & aurum camino: ita corda pbat dominus. Malus obedit lingue inique: & fallax obtēperat labiis mendacibus. Qui despicit pauperem exprobrat factori ei?: & q̄ ruina letatur alteri?: nō erit ipunitus. Corona senū filij filiorum: & gloria filiorū pres eorū.

נָאוָה נָאוֹן וְלִפְנֵי כִשָּׁלוֹן גֹּבַהּ רוּחַ ׃
טוֹב שְׁפַל רוּחַ אֶת עֲנָוִים
מַחֲלֵק שָׁלָל אֶת גֵּאִים ׃ מַשְׂכִּיל
עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב וּבֹטֵחַ
בַּיהוָה אַשְׁרָיו ׃ לַחֲכַם לֵב
יִקָּרֵא נָבוֹן וּמָתֶק שְׂפָתַיִם יוֹסִיף
לֶקַח מְקוֹר חַיִּים שֵׂכֶל בְּעָלָיו
ומוסַר אִוִּילִים אִוֶּלֶת ׃ לֵב
חָכָם יַשְׂכִּיל פִּיהוּ וְעַל שְׂפָתָיו
יוֹסִיף לֶקַח ׃ צוּף דְּבַשׁ אִמְרֵי
נֹעַם מָתוֹק לַנָּפֶשׁ וּמַרְפֵּא
לָעֲצָם ׃ יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי
אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי מָוֶת ׃ נָפֶשׁ
עָמֵל עָמְלָה לּוֹ כִּי אָכַף עָלָיו
פִּיהוּ ׃ אִישׁ בְּלִיַּעַל כֹּרֶה רָעָה
וְעַל שְׂפָתָיו כְּאֵשׁ צָרֶבֶת ׃ אִישׁ
תַּהְפֻּכוֹת יְשַׁלַּח מָדוֹן וְנִרְגָּן
מַפְרִיד אַלּוּף ׃ אִישׁ חָמָס יְפַתֶּה
רֵעֵהוּ וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא טוֹב ׃
עֹצֶה עֵינָיו לַחְשֹׁב תַּהְפֻּכוֹת
קֹרֵץ שְׂפָתָיו כִּלָּה רָעָה ׃ עֲטֶרֶת
תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה
תִּמָּצֵא ׃ טוֹב אֹרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר
וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר ׃ בַּחֵיק
יוּטַל גּוֹרָל וּמֵיְהוָה כָּל
מִשְׁפָּטוֹ ׃
Cap. xvij
טוֹב פַּת חֲרֵבָה וְשַׁלְוָה בָהּ
מִבַּיִת מָלֵא זִבְחֵי רִיב ׃ עֶבֶד
מַשְׂכִּיל יִמְשׁוֹל בְּבֵן מֵבִישׁ
וּבְתוֹךְ אַחִים יַחֲלֹק נַחֲלָה ׃ מַצְרֵף
לַכֶּסֶף וְכוּר לַזָּהָב וּבֹחֵן לִבּוֹת
יְהוָה ׃ מֵרַע מַקְשִׁיב עַל שִׂפַת
אָוֶן שֶׁקֶר מֵזִין עַל לְשׁוֹן הַוּוֹת ׃
לֵעֵג לָרָשׁ חֵרֵף עֹשֵׂהוּ שָׂמֵחַ
לְאֵיד לֹא יִנָּקֶה ׃ עֲטֶרֶת זְקֵנִים
בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם ׃

לֹא נָאוָה לְנָבָל שְׂפַת יֶתֶר אַף כִּי לְנָדִיב שְׂפַת שָׁקֶר׃ אֶבֶן חֵן הַשֹּׁחַד בְּעֵינָיו אֶל כָּל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַשְׂכִּיל׃ מְכַסֶּה פֶּשַׁע מְבַקֵּשׁ אַהֲבָה וְשׁוֹנֶה בְדָבָר מַפְרִיד אַלּוּף׃ תֵּת לְחָכָם וְיֶחְכָּם עוֹד הוֹדַע לְצַדִּיק וְיוֹסֶף לֶקַח׃ גַּעֲרָה בְמֵבִין מַכָּה עָמֹק בְּכְסִיל מֵאָה׃ אַךְ מְרִי יְבַקֶּשׁ רָעָה וּמַלְאָךְ אַכְזָרִי יְשֻׁלַּח בּוֹ׃ פְּגוֹשׁ דֹּב שַׁכּוּל בְּאִישׁ וְאַל כְּסִיל בְּאִוַּלְתּוֹ׃ מְשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא תָמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ׃ פּוֹטֵר מַיִם רֵאשִׁית מָדוֹן וְלִפְנֵי הִתְגַּלַּע רִיב אַל תְּרִב נְטוּשׁ׃ מַצְדִּיק רָשָׁע וּמַרְשִׁיעַ צַדִּיק תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם שְׁנֵיהֶם׃ לָמָּה זֶּה מְחִיר בְּיַד כְּסִיל לִקְנוֹת חָכְמָה וְלֵב אָיִן׃ בְּכָל עֵת אֹהֵב הָרֵעַ וְאָח לְצָרָה יִוָּלֵד׃ אָדָם חֹסֵר לֵב תּוֹקֵעַ כָּף עֹרֵב עֲרֵבָה לִפְנֵי רֵעֵהוּ׃ אֹהֵב פֶּשַׁע אֹהֵב מַצָּה מַגְבִּיהַּ פִּתְחוֹ מְבַקֵּשׁ שֶׁבֶר׃ עִקֵּשׁ לֵב לֹא יִמְצָא טוֹב וְנֶהְפָּךְ בִּלְשׁוֹנוֹ יִפֹּל בְּרָעָה׃ יֹלֵד כְּסִיל לְתוּגָה לוֹ וְלֹא יִשְׂמַח אֲבִי נָבָל׃ לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִיב גֵּהָה וְרוּחַ נְכֵאָה תְיַבֶּשׁ גָּרֶם׃ שֹׁחַד מֵחֵיק רָשָׁע יִקָּח לְהַטּוֹת אָרְחוֹת מִשְׁפָּט׃ פְּנֵי מֵבִין חָכְמָה וְעֵינֵי כְסִיל בִּקְצֵה אָרֶץ׃ כַּעַס לְאָבִיו בֵּן כְּסִיל יוֹלַדְתּוֹ וּמָר לְיוֹלַדְתּוֹ׃ גַּם עָנֹשׁ לַצַּדִּיק לֹא טוֹב לְהַכּוֹת נְדִיבִים עַל יֹשֶׁר׃ חשֵׂךְ אֲמָרָיו יוֹדֵעַ דַּעַת יְקַר רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה׃ גַּם אֱוִיל מַחֲרִישׁ חָכָם יֵחָשֵׁב אֹטֵם שְׂפָתָיו נָבוֹן׃

'Non'decēt' stultum'verba'compoſita: ‧‧‧‧‧‧‧‧ 'nec'principem'm labium 'mentiens.° Gemma ‧‧ 'gratiſſima expectatio p̄ ſtolantis:'quocunq; ſe ‧‧ 'vertit'prudenter intelligit.'Qui celat ‧‧‧‧‧‧‧‧ 'delictum'querit'amicitias:'qui altero ‧‧‧‧‧‧‧‧ 'ſermone'repetit'ſeparat 'federatos. Plus'proficit 'correctio'apud prudentē: q̄ſ'centū'm plage apud 'ſtultū.' Semper'q iurgia 'querit'maluſ:'angel'aūt 'crudelis'mittetur'cōtra eum. Expedit magis'a vrſe 'occurrere'raptis fetibuſ: 'q̄ſ'fatuo'cōfidenti ſibi'in ſtulticia ſua.'Qui reddit 'mala'pro'bonis:'non 'm recedet'malum°de domo eius.' Qui dimittit 'aquā'caput c'e iurgiorū: 'ſ& ante q̄ſ' patiatur cōtumeliam'iudiciū'deſerit. 'Qui iuſtificat'a impium 'b& qui condēnat'iuſtum: 'abominabilis eſt ‧‧‧‧‧‧‧‧ 'vterq; apud'dñm.'Quid prodeſt ‧‧‧‧‧‧‧‧ 'ſtulto habere'a diuitias: 'cū'ſapiētia'emere'q non poſſit:'O mī'tēpore'diligit'q amicus eſt:'ſ& frater 'in angustiis'cōprobatur. 'Stultus'a homo'plaudet 'manib'ſuis:cū'ſpopondert'p'amico ſuo.'Qui meditatur'a diſcordias'diligit'm rixas:&'q exaltat'oſtiū ſuū'p̄rit'a ruinā.Qui 'peruerſi'cordis eſt'a non 'a inuenit'a bonum:'ſ& qui vertit'linguam'a incidet 'in malū.'c Natus eſt'a ſtultus'c in ignominiā ſuā: ſed 'a nec'pater in'a fatuo'a letabitur.'Animus'm gaudens 'etatem floridā facit:'ſ ſpiritus'a triſtis'exſiccat ‧‧‧ 'a oſſa.' Munera'a de ſinu 'impius'accipit: ‧‧‧‧‧‧‧ 'vt peruertat'a ſemitas'a iudicii.'In ‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧ 'facie'prudentis lucet'ſapientia:'oculi'a ſtultorum 'in finibus'a terre.' Ira'm patris'a filius ‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧‧ 'a ſtultus:'ſ& dolor matris 'que genuit eum. ‧‧‧‧‧ 'Non eſt'a bonū'a dānū inferre'iuſto:nec'percutere 'principē q'a recta iudicat. 'Qui moderatur'a ſermones ſuos'a doct'ſ&'a prudēs eſt:'a & precioſi'a ſpūs'a vir 'a eruditus.'m Sultus'a q̄ſ ſi 'a tacuerit'a ſapiens'a reputabitur'a& ſi'a cōpreſſerit'a labia ſua'a intelligens. 18.

Nō cōgruent ſtulto labia fidelia: neq; tuſto labia mēdacia. Οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστά, οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ. Mercedē grauē disciplina vtentib': deſipientia autē cogitatus malos. Μισθὸς χαρίτων ἀπαιδία τοῖς χρωμένοις, ἐννοίαι δὲ κακαὶ ἀφρόνων. Mitis vultus amicū nō auertet: q celat iniuſticias ſpes amici. Ἱλαρὸν πρόσωπον ἀγαπήσει φίλον· ὁ δὲ κρύπτων ἀδικήματα ζητεῖ φιλίας: q ōt odit celare: erigit amicos t domeſticos. Cōterrēt mine cor prudētis: ſtultus ōt verberatus. Τρίβει ἀσθενῆ καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς nō ſentit. cōtradictionē ſuſcitat oīo maluo: at doctus ἀδικήσει. Ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ κύριος ἄγγελον ἀνιλεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. Emittet ſpūs angelū crudelē cui vult. Ἐμπεσεῖται cura viro intelligēti: at ſtulti excogitabūt mala. μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, εἰ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. q reddit mala pro bonis: nō mouebunt mala de domo eius. Licentiā dat ſimonib' principiū inſti ſ& ſtultis: intuſtū ōt iuſtū: immundū ſ& abominabile apud deū. Ἀποδιδόασι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινήσουσι κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης· πρόσεισι δὲ ἐπὶ κρίσιν καὶ μάχη. Oī dī ſtū iudicat iniuſtū: intuſtū ōt iuſtū: immundū ſ& abominabile apud deū. Δίδασιν κρίνοντες τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. Iuſti ſūt pecunie ſtulti: poſſidere em ſapiam exoso nō poterit: Qui vi, κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δύνασται; Oī altā facit ſuā domū q̄rit ꝓtritionē: at reuelatōr meus ſum ἑαυτοῦ ὅταν ζητῇ συντριβήν, ὁ δὲ σκληρὸς discere: incidet in mala. in eruine tē λαλῶν τοῦ μαθεῖν, ἐμπεσεῖται εἰς κακά. εἰς φίλος καὶ pus amic' ſit tibi: fratres in neceſſitatib' reſtiles ἐστὶ ὁ φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ εἰς ἀνάγκας χρήσιμοι ſint. huī' em gña naſcunt: vir ſtulti' μωροῦ ἔρωσας. Τούτου γὰρ χάριν φρονῶν, ἀνὴρ ἄφρων applaudit t cōgaudet ſibi. Sicut t ſpondēs ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ. Ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ſpōſo:ē dat ſuū amicū: amans peccata gaudet rixe. ἐγγυᾶν γὰρ ἑαυτοῦ φίλον, φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις. Et durus corde nō occurrit bono: vir facilis ad O ὁ σκληροκάρδιος οὐ συναρτᾶ ἀγαθοῖς, ἀνὴρ ὑμνιτὰ tabilis lingua incidet in mala. cor ōt ſui βολὰς γλώσσης ἐμπεσεῖται εἰς κακά. καρδία δὲ ἄφρονος ti dolo: poſſidenti illud: nō letatur pa ἐστὶν δόλος τῷ κεκτημένῳ αὐτήν, ἵνα ἐυφραίνηται πατὴρ ter in filio indiſciplinato. Filiꝰ ōt prudēs letificat ma ἐν ὑῒῷ ἀπαιδεύτῳ. Υἱὸς δὲ φρόνιμος ἐυφραίνει μητρὶ ſuē: cor letū benechabere facit. Ōſ τέρψει αὐτοῦ, καρδία ἐυφρασιμένη ἐυκτῆν ποιεῖ. Ar ri ōt triſtio exiccant oſſa. accipientis mu ὀρὴς δὲ λυπροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ. Λαμβάνοντες δῶnera in ſinib' iniuſte nō proſperant vie: im ρα ἐκ κόλπων ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται αἱ ὁδοί, ἀσεpi' ōt declinat vias iuſticie. Facies prudēs βὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. Πρόσωπον συνιόντος viri ſapiētis: at oculi ſtulti in fūma ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα terre. Ira patri filiꝰ ſtultus: t dolor mā γῆς. Ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὀδύνη τῇ τεκού tri eiꝰ. Dānū iferre viro iuſto nō bonū: nec ſi σαι αὐχοῦ. Ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν, οὐδὲ ὑ cētū inſidiari principib' iuſtis. Qui abſtinet σιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. Oī φείδεται χρῆσθαι βήματι ουτε: prudēs: patiēs ſt ῥῆμα πρόσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ vir prudēs. Ameti interroganti ſapia impu ἀνὴρ φρόνιμος. Ἀπεκτω ἐπερωτήσαντι σοφία λογιtabit: mutū ōt ſpiā ſeipm cū fecerit videbit' pru δύσεται, ἐνιοὶ δὲ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει φρόdens eſſe. νιμος εἶναι. Ca.18.

Cap.xviij

לְתַאֲוָה יְבַקֵּשׁ נִפְרָד כָּל
תּוּשִׁיָּה יִתְגַּלָּע לֹא יַחְפֹּץ כְּסִיל
בְּתְבוּנָה כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת
לִבּוֹ בָּא רֶשַׁע וּבָא גַם בּוּז
וְעִם קָלוֹן חֶרְפָּה מַיִם עֲמֻקִּים
דִּבְרֵי פִי אִישׁ נַחַל נֹבַע מְקוֹר
חָכְמָה שְׁאֵת פְּנֵי רָשַׁע לֹא
טוֹב לְהַטּוֹת צַדִּיק בַּמִּשְׁפָּט
שִׂפְתֵי כְסִיל יָבֹאוּ בְרִיב
וּפִיו לְמַהֲלֻמוֹת יִקְרָא פִּי
כְסִיל מְחִתָּה לוֹ וּשְׂפָתָיו מוֹקֵשׁ
נַפְשׁוֹ דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים
וְהֵם יֵרְדוּ חַדְרֵי בָטֶן
מִתְרַפֶּה בְּמַלַאכְתּוֹ אָח הוּא
לְבַעַל מַשְׁחִית מִגְדָּל עֹז שֵׁם
יְהוָה בּוֹ יָרוּץ צַדִּיק וְנִשְׂגָּב
הוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ וּכְחוֹמָה
נִשְׂגָּבָה מִשְׂכִּיתוֹ לִפְנֵי שֶׁבֶר
יִגְבַּהּ לֵב אִישׁ וְלִפְנֵי כָבוֹד
עֲנָוָה מֵשִׁיב דָּבָר בָּטֶרֶם
שֹׁמֵעַ אִוֶּלֶת הִיא לוֹ וּכְלִמָּה
רוּחַ אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחֲלֵהוּ וְרוּחַ
נְכֵאָה מִי יִשָּׂאֶנָּה לֵב נָבוֹן
יִקְנֶה דָּעַת וְאֹזֶן חֲכָמִים תְּבַקֵּשׁ
דָּעַת מַתָּן אָדָם יַרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי
נְדִילִים יַנְחֶנּוּ צַדִּיק הָרִאשׁוֹן
בְּרִיבוֹ וּבָא רֵעֵהוּ וַחֲקָרוֹ מְדָנִים
יַשְׁבִּית הַגּוֹרָל וּבֵין עֲצוּמִים
יַפְרִיד אָח נִפְשָׁע מִקְרִיַת
עֹז וּמְדָיָנִים כִּבְרִיחַ אַרְמוֹן
מִפְרִי פִי אִישׁ תִּשְׂבַּע בִּטְנוֹ
תְּבוּאַת שְׂפָתָיו יִשְׂבָּע מָוֶת
וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן וְאֹהֲבֶיהָ יֹאכַל
פְּרִיָהּ מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב
וַיָּפֶק רָצוֹן מֵיְהוָה תַּהֲנוּנִים
יְדַבֵּר רָשׁ וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוֹת

Occasiones q̄rit qui vult recedere ab amico: omni tpe erit exprobrabil. Nō recipit stult verba prudētie: nisi ea dixerit que versantur in corde ei. Impius cū in pfundū venerit pctōrum cōtemnit: sequitur eū ignomia & opprobriū. Aqua pfunda verba ex ore viri: & torrēs redūdās fons sapie. Accipe pson̄a ipii i iudicio nō ē bonū: vt declines a veritate iudicii. Labia stulti miscent se rixis: & os eius iurgia prouocat. Os stulti contritio eius: & labia ipsius ruina anime eius. Verba bilinguis quasi simplicia: & ipsa perueniunt vsq; ad interiora ventris. Qui mollis & dissolutus est in ope suo: frr est sua opera dissipātis. Turris fortissima nomen domini: ad ipsam curret iustus & exaltabitur. Substantia diuitis vrbs roboris eius: & q̄si murus validus circundans eū. Anteqū conteratur exaltatur cor hominis: & anteqū glorificetur humiliatur. Qui prius respondet q̄ audiat: stultū se esse demonstrat & cōfusione dignū. Spūs viri sustentat ibecillitatē suā: spīm vero ad ira scēdū facilē quis poterit sustinere? Cor prudētis possidebit scientiā: & auris sapientiū q̄rit doctrinā. Donum hois dilatat viam ei: & ante principes spacium ei facit. Iustus prior est accusator sui: venit amicus ei & iuestigabit eū. Cōtradictōes cōprimit fors: & iter potētes q̄q; diiudicat. Frater q̄ adiuuatur a fratre q̄si ciuitas firma: & iudicia quasi vectes vrbium. De fructu oris viri replebitur venter eius: & genimina labiorū ipsius saturabunt eum. Mors & vita in manibus lingue: qui diligūt eā comedēt fructus eius. Qui inuenit mulierē bonā: inuenit bonū: & hauriet iucunditatē a dño. Cū obsecrationib loquitur paup: & diues effabitur rigide.

Προφάσεις ζητεῖ ἀπὸ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἑταίρου: ἐπὶ παντὶ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. Οὐ χρήζει σοφὸς ἀνὴρ ἐν ἔχει σοφίας ἰδίας φρενῶν, μᾶλλον δὲ ἀγάλλεται ἀφροσύνη. Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπεγείρεται δὲ ἀτιμία καὶ ὀνείδη. Ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποταμὸς δὲ ἀναβλύζει καὶ πηγὴ ζωῆς. Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς ἐν καλοῖς, οὐ δεῖ δικαίου ἐκκλῖναι ἐν κρίσει. Χείλη ἄφρονος ἄγουσιν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ ἑαυτοῦ εἰς πληγὰς ἐκκαλεῖται. Στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ, καὶ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Ὀκνηρὸς καταβάλλεται φόβος: ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεπάσονται. Ἐμὶ τῷ ἑαυτοῦ ἔργῳ ἀδελφός ἐστιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀδελφὸς ἐστὶ τοῦ λυμαινομένου. Ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχὺς ἔσται κυρίου, ἀνθ᾽ ὑμῶν δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψωθήσονται. Ὑπαρξις πλουσίου πόλις ὀχυρά, καὶ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπιτείχισμα. Ἔμπροσθεν συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. Ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστι καὶ ὄνειδος. Θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστι καὶ ὄνειδος. Θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει μακροθυμία, ὁ δὲ μακρόθυμος πολὺ καυχᾶται σύνεσιν. Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπεγείρεται δὲ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. Ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποταμὸς δὲ ἀναβλύζει καὶ πηγὴ ζωῆς. Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς ἐν καλοῖς, οὐ δεῖ δικαίου ἐκκλῖναι ἐν κρίσει. Χείλη ἄφρονος ἄγουσιν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ ἑαυτοῦ εἰς πληγὰς ἐκκαλεῖται. Στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ, καὶ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Ὀκνηρὸς καταβάλλεται φόβος: ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεπάσονται. Ἐμὶ τῷ ἑαυτοῦ ἔργῳ ἀδελφός ἐστιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀδελφὸς ἐστὶ τοῦ λυμαινομένου. Ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχὺς ἔσται κυρίου, ἀνθ᾽ ὑμῶν δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψωθήσονται. Ὑπαρξις πλουσίου πόλις ὀχυρά, καὶ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπιτείχισμα. Ἔμπροσθεν συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. Ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι,

ᵃאִישׁ רֵעִים ᵇלְהִתְרֹעֵעַ וְיֵשׁ ᵉאֹהֵב יָשֵׁה
ᵈדָּבֵק ᵉמֵאָח׃

Cap. xix.

ᵃטוֹב ᵇרָשׁ ᶜהוֹלֵךְ ᵈבְּתֻמּוֹ ᵉמִֽעִקֵּשׁ
ᶠשְׂפָתָיו ᵍוְהוּא ʰכְּסִיל ׃ ⁱגַּם ᵏנֶפֶשׁ ˡלֹא
ᵐדַּעַת ⁿנֶפֶשׁ ᵒלֹא ᵖטוֹב ᵠוְאָץ ʳבְּרַגְלַיִם
ˢחוֹטֵא׃ ᵃאִוֶּלֶת ᵇאָדָם ᶜתְּסַלֵּף ᵈדַּרְכּוֹ
ᵉוְעַל ᶠיְהוָה ᵍיִזְעַף ʰלִבּוֹ׃ ⁱהוֹן ᵏיֹסִיף
ˡרֵעִים רַבִּים ᵐוְדָל ⁿמֵרֵעֵהוּ ᵒיִפָּרֵד׃
ᵃעֵד ᵇשְׁקָרִים ᶜלֹא ᵈיִנָּקֶה ᵉוְיָפִיחַ
ᶠכְּזָבִים ᵍלֹא ʰיִמָּלֵט׃ ⁱרַבִּים ᵏיְחַלּוּ
ˡפְּנֵי ᵐנָדִיב ⁿוְכָל ᵒרֵעַ ᵖלְאִישׁ
ᵠמַתָּן׃ ᵃכָּל ᵇאֲחֵי ᶜרָשׁ ᵈשְׂנֵאֻהוּ ᵉאַף
ᶠכִּי ᵍמְרֵעָהוּ ʰרָחֲקוּ ⁱמְמֶּנּוּ ʲמְרַדֵּף
ᵏאֲמָרִים ˡלֹא ᵐהֵמָּה׃ ⁿקֹנֶה ᵒלֵב ᵖאֹהֵב
ᵠנַפְשׁוֹ ᵃשֹׁמֵר ᵇתְּבוּנָה ᶜלְמְצֹא
ᵈטוֹב׃ ᵃעֵד ᵇשְׁקָרִים ᶜלֹא ᵈיִנָּקֶה
ᵉוְיָפִיחַ ᶠכְּזָבִים ᵍיֹאבֵד׃ ʰלֹא ⁱנָאוֶה
ᵏלִכְסִיל ˡתַּעֲנוּג ᵐאַף ⁿכִּי ᵒלְעֶבֶד
ᵖמְשֹׁל ᵠבְּשָׂרִים׃ ᵃשֵׂכֶל ᵇאָדָם ᶜהָאֲרִיךְ
ᵈאַפּוֹ ᵉוְתִפְאַרְתּוֹ ᶠעֲבֹר ᵍעַל ʰפָּשַׁע׃
ᵃנָהָם ᵇכַּכְּפִיר ᶜזַעַף ᵈמֶלֶךְ ᵉוְכַטַּל
ᶠעַל ᵍעֵשֶׂב ʰרְצוֹנוֹ׃ ⁱהוֹת ᵏלְאָבִיו ˡבֵּן
ᵐכְּסִיל ᵃוְדֶלֶף ᵇטוֹרֵד ᶜמִדְיְנֵי ᵈאִשָּׁה׃
ᵉבַּיִת ᶠוְהוֹן ᵍנַחֲלַת ʰאָבוֹת ⁱוּמֵיְהוָה
ᵏאִשָּׁה ˡמַשְׂכֶּלֶת׃ ᵐעֲצֵלָה ⁿתַּפִּיל
ᵒתַּרְדֵּמָה ᵖוְנֶפֶשׁ ᵠרְמִיָּה ʳתִּרְעַב׃
ᵃשֹׁמֵר ᵇמִצְוָה ᶜשֹׁמֵר ᵈנַפְשׁוֹ ᵉבּוֹזֵה
ᶠדְּרָכָיו ᵍיָמוּת׃ ʰמְלוֶה ⁱיְהוָה ʲחוֹנֵן
ᵏדָּל ˡוּגְמוֹלוֹ ᵐיְשַׁלֶּם ⁿלוֹ׃ ᵒיַסֵּר ᵖבִּנְךָ
ᵠכִּי ʳיֵשׁ ˢתִּקְוָה ᵐוְאֶל ᵘהֲמִיתוֹ ᵛאַל
ʷנַפְשֶׁךָ ˣתִּשָּׂא׃ ᵃנֹשֵׂא ᵇחֵמָה ᶜנְּדָל
ᵈעֹנֶשׁ ᵉכִּי ᶠאִם ᵍתַּצִּיל ʰוְעוֹד ⁱתּוֹסִיף׃
ᵏשְׁמַע ˡעֵצָה ᵐוְקַבֵּל ⁿמוּסָר ᵒלְמַעַן
ᵖתֶּחְכַּם ᵠבְּאַחֲרִיתֶךָ׃ ʳרַבּוֹת ˢמַחֲשָׁבוֹת
ᵗבְּלֵב ᵘאִישׁ ᵛוַעֲצַת ʷיְהוָה ˣהִיא
ᵃתָקוּם׃ ᵃתַּאֲוַת ᵇאָדָם ᶜחַסְדּוֹ ᵈוְטוֹב

ᵃVir amicabilis ᵇad societatem : magis ᶜ amicus ᵈerit ᵉ q̄ frater. 19.

ᵃMElior est ᵇpaup ᶜq̄ ambulat ᵈ i simplicitate sua: ᵉq̄ torquēs ᶠ labia sua ᵍ& ʰinsipiēs. ᵃ Vbi non est ᵇsciētia ᶜ aie ᵈ nō est ᵉ bonū: ᶠ& qui festin ᵍ est ʰ pedibus ᶠoffendet. ᵃ Stulticia ᶠ hois ᵇsupplantat ᶠ gressus eius: ᶠ& cōtra ᵇ dfim ᶜ feruet ᵇ animo suo. ᶜ Diuitie ᵇ addunt ᶜamicos ᵈ plimos : ᵇ a ᵃ pauspere aūt & hi q̄s habuit ᶠ se parātur . ᵃ Testis ᶠ falsus ᶜ nō ᵈ erit ipunit ᵍ: ᵉ& qui ᶠ mendacia ᵉ loquitur ᵍ nō ᶠ effugiet. ᵃ Multi ᶠ colunt ᵇ personam ᶠ potentis : ᶠ& ᵍamici sunt ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ʰdōa tribuētis. ᵃ Frēs hois ᶠ paupis ᵍ oderūt eū: ᵉ insup ᶠ& ᵍamici ʰ procul recesserunt ᶠ ab eo ᵐ Qui tantum ᵇ verba ᵐ sectatur ᵉ nihil habebit: ᵉ q aūt possessor est ᶠ mētis ᵉ diligit ᶠ aiam suā: ᶠ& ᵉcustos ᶠ prudētie ᶠ iueniet ᵍbona. ᵃ Falsus ᵉ testis ᶜ non ᵈ erit impunitus: ∞∞∞∞∞ ᶜ& qui loqtur ᶜ mendacia ᵉ peribit. ᵃ Non ᶜ decent ∞ ᵃ stultum ᶜ delitie: ᵐ nec ᵉ seruum ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ᵉ dñari ᵃ principibus. ᶜ Do ctrina ᵃ viri ᶜ p patiētiā noscitur: ᶜ& gloria ei ᵒ est ᵃ inīquā ᶜ pretergredi. ᶜ Sicut ᵃ fremitus ᶜ leonis ita & ᶜ regis ᵃ ira: ᶜ& sicut ros ∞∞∞ ᵉ sup ᵃ herbā ita & ᵉ hilaritas eius. ᵃ Dolor ᶜ patris ᵐ filius ᵃ stult ᵒ: ᵉ& tecta ᵃ iugiter ᵉ p stillātia ᵃ litigiosa ᶜ mulier. ᵉ Dom ᵒ: & diuitie dātur a ᶜ parētib ᵒ: ᶜ a dño āt ppriē ᵛ xor ᵉ prudens. ᵃ Pigredo ᶜ immittit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ᵉ soporem: ᶜ& anima ᶜ dissoluta ᵉ esuriet. ∞∞∞∞∞∞∞ ᵃ Qui custodit ᵗ mādatū ᵃ cu stodit ᵗ aiam suā: ᵐ q aūt negligit ᵉ viā suā ᵉ mortificabitur. ᵃ Feneratur ᵃ dño ᶜ qui miſetur ᵉ paupis: ᶜ& vicissitudinē suā ᵉ reddet ᵉ ei ᵗ Erudi ᵗ filiū tuū : ᵉ ne desperes: ᵉ ad ᶜ interfectionē aūt ei ᵉ ne ᵉ ponas ᵇ aiaꝫ tuā. Qui ēni ᵗ impatiēs est ᵗ sustinebit ᵐ damnū: & ᵉ cum ᵇ rapuerit ᵃ aliud ᵃ apponet. ∞∞∞∞ ᵉ Audi ᶜ consiliū ᵉ & suscipe ᶜ disciplinam ᵗ vt ∞∞×∞∞∞ ᵗ sis sapiens ᵉ in nouissimis tuis. ᵇ Multe ᶜ cogitationes ᵉ in corde ᶜ viri : ᶜ voluntas autē ᵉ dñi in eternū ᵗ pmanebit. ᵗ Hō ᵇ indigens ᵐ misericors est : ᵉ& melior est

Vir amicos ad amicitiā: τ est amic ᵒ adhe Ἀνὴρ ἑταίρων πρὸς ἑταιρίαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολλᾶ rēs sup fratrē. ται ὑπὲρ ἀδελφόν. Ca.19.

ΜElior est mēdic ᵒ ambulās in simplicitate sua Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἁπλότητι αὐ ᾧ puer suus labijs suis: τ ipe stult ᵒ. τοῦ ἢ τρυβλὴς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ ἄνους ἀνήκος. Et absq̄ scientia aia nō bona: τ festinās Καὶ γὰ χωρὶς ἐπιστήμης ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων pedib ᵖ peccat. Stultitia viri vastat πρὸς ποσὶν ἁμαρτάνει. Ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς vias eius: at dcū accusat corde suo. Diui- ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Πλοῦ tie addūt amicos multos: at pauper τ ab τος προσίστησι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ existēte amico relinquit. Testis falsus nō impu ὑπάρχοντος φίλου λείπεται. Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτι nit ᵖ erit: q̄ āt accusat iniuste nō effugiet. Mul- μώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται. Πολ ti colūt psonas regis: eo āt malus sit λοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέως, πᾶς δὲ κακὸς γίνε oppobriū viro. Bon q̄ fratrē mendicū odit τ ται ὀνειδισμὸς ἀνδρί. Πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ καὶ ab amicitia lōge erit: cogitatio bona scientib ᵖ cū appro φιλίας μακρὰν ἔσται, ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγι pīquit: vir āt prudēs inueniet eā. Multa malefa τεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἰάσεται αὐτήν. Ὁ πολλὰ κακοποι ciēo pficit malicias: q̄ āt irritat fīnōrib ᵖ nō saluabi ῶν τελεσιουργεῖ κακίας, ὃς δὲ ἐρεθίζει λέγεις οὐ σωθήσε tur. Qui possidet prudentiā diligit se: q̄ āt custoditται. Ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει prudentiā inenict bona. Testis falsus nō impuni- φρόνησιν εὑρήσει ἀγαθά. Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρη tus erit: q̄ autē incēdet malitiā peribit ab illa. τος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσει κακίαν ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς. Nō conferūt stulto delitie: τ si seruo inceperit cū Οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἓν οἰκέτης ἄρξεται μὴ supbia dominari. Misericors vir patiēs est: at glo- ὕβρεως δυνασεύειν. Ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύ ria eius instat iniustis. Regis mine χημα αὐτοῦ ἐπέρχεται τοῖς ἀνόμοις. Βασιλέως ἀπειλὴ similco fremitui leonis: sicut āt ros sup herbā sic ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως hilaritas ei. Derelictio patri filij stult ᵒ: τ nō casta ἱλαρότης αὐτοῦ. Ἀπώλεια πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὄνειδος vota de mercede meretricio. Domꝰ τ substantiā diui μὴ ὑγιὲς μισθώματος ἐπαίρει. Οἶκον καὶ ὑπάρξεις μερὶ dūt patres filijs: ab āt dño aptat mulier viro. δοῦσι πατέρες παισί, παρὰ δὲ κυρίου ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρί. Timiditas detinet effeminatū: aia āt pigri esuriet. Δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀργοῦ πεινάσει. Qui custodit mādatū custodit suā aiam: q̄ āt negli Ὃς φυλάσσει ἐντολὴν περιῶν τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ὁ δὲ κατα git suas vias: peribit. Fenerat deo q̄ mi φρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν, ἀπολεῖται. Δανείζει θεῷ ὁ ἐλε serēt pauperis: sm āt donū ei ꝰ retribuet ei ῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐ Erudi filiū tuū: sic cū erit bone spei: in āt τῷ. Παίδευε υἱόν σου, οὕτω γὰρ ἔσται ἐλπὶς, εἰς δὲ turiā ne extollaris aīa. Nequā vir multū mul ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ. Κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζη- ctabit: si āt vastauerit τ aiam suā ad- μιώσεται, ἐὰν δὲ λυμαίνηται καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πρό det. Audi fili disciplinā patris tui: vt sa- δόσει. Ἄκουε υἱὲ παιδείας πατρός σου, ἵνα σο piēs sis in nouissimis tuis. Multe cogitatiōes in corde φὸς ᾖς ἐπ' ἐσχάτων σου. Πολλαὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ viri: at ꝓsilij dñi in seculū manebit. Fru ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ. Κερ ctuo viro mia: melior est πὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

mendic⁹ iust⁹ ꝙ vlucs mēdax. Timor vēi in
πλουχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης. Φόβος κυρίου εἰς
vitā viro: at intrepid⁹ mozabit in loco: vbi nō
ζωὴ ἀνδρί, ὁ δὲ ἄφοβος ἀναιδήσεται ἐν τόποις, οὐ γὰρ
cōsiderat cognitio. Abscōdens in sinū su-
ἐπίσταται γνῶσις. Ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐ
um man⁹ iniuste: neq; os applicabit ea.
τοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐ δὲ τῷ στόματι οὐ προσαγάγῃ αὐ
Pestilēte flagellato stult⁹ astutior erit:
τάς. Λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος ἔσται,
si aūt corripueris vir⁹ prudentē intelliget sensum. Qui in
ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον νοήσει ἄνδυσιν. Ὁ ἀτι
honorat patrē ⁊ expellēs matrē suā: confun
μάζων πατέρα καὶ ἀπωσούμενος μητέρα αὐτοῦ, καταισχυ
det ⁊ expobrabilis erit. Fili⁹ relinquens custo
νθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται. Υἱὸς ἐγκαταλείπων φυ
dire vīsciplinā patris: meditabit mōres malos. spō
λάξαι παιδείαν πατρός, μελετήσει ῥήσεις κακάς. ἐγ
dens ꝑ puero stulto iniuria afficiet iustitiā: os aūt im
γυώμονος παιδὸς ἄφρονα καταβρύσει δικαίωμα, στόμα δὲ ἀ
pios vorabit iudicia. Parank luxuriosīs flagel
σεβῶν καταπιεῖται κρίσεις. Ἑτοιμάζεται ἀκολάστοις μάστι
la: ⁊ supplicia simitr stultis.
γες, καὶ τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν. Ca.20.

Luxuriosa res vinū ⁊ iniuriosa ebrietas: oīs aūt deua
Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστὴς μέθη, πᾶς δὲ ἑλυμαι
tūs nō erit sapiēs. Nō differūt mine re
νόμενος οὐκ ἔσται σοφός. Οὐ διαφέρει ἀτειλὴ βασιλέ
gio ab ira leonis: q̄ aūt ꝓuocat eū ⁊ immisceō
ως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων ἁμαρτάνει καὶ ἐπιμιγνύμενος
peccat in suā aiam. Gloria viro auer
ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Δόξα ἀνδρὶ ἀπεχθεί
ti a cōtumelia: oīs aūt stult⁹ hic implicat.
ᾳ ἀπὸ λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκε
exprobrat⁹ piger nō erubescit: similiē ⁊ q̄
ται. Ὀνειδιζόμενος ἀκάρπου οὐκ αἰσχύνεται, ὡσαύτως καὶ ὁ
fenerat triticū in tpe messis. Aqua ꝓfunda cōsilīū i cor
δανειζόμενος σῖτον ἐν ἀμητῷ. Ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρ
de viri: vir aūt prudēs exhauriet illud. Ma
δίᾳ ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. Μὲ
gnū hō ⁊ pclosū vir misericors: vir aūt fidelē
γα ἄνθρωπος καὶ τίμιος ἀνὴρ ἐλεήμων, ἀνδρὸς δὲ πιστοῦ
opus inuenire. Qui reuertit irreprehēsibilis i iustitia
ἔργον εὑρεῖν. Ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ
beatos filios suos relinquet. Cū
μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. Ὅταν
rex iust⁹ sederit in solio: nō aduersāt
βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται
in oculis eius omne malū. Quis gloriabit mū
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. Τίς καυχήσεται ἁγ
dū hēre cor: aut cōfidere libere vlcr pur
νὸν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παῤῥησιάσεται καθαρὸς
esse a pctis? Statera magna ⁊ parua ⁊
εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν; Στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ
mēsure duplices immūda coīā dño ⁊ vtraque:
μέτρα δισσὰ ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα,
⁊ q̄ facit ea. In studio suo im
καὶ ὁ ποιῶν αὐτά. Ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμ
pedit adolescēs cū sancto: ⁊ recta via cū
πλέκεται νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ ὑγιεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.
Iurio audit ⁊ oculus videt: dēt opa ⁊ vtraque.
Οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.
Ne diligas detrahere: ne pereas. Aperi aī
Μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς. Διάνοιξον δὲ τοὺς
oculos tuos ⁊ saturare panib⁹. Malū malū vi
ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων. Κακὸν κακὸν λέ
cit q̄ emit: ⁊ postq̄ recesserit tūc gliabit. Est aut
γει ὁ ἀγοράζων, καὶ ὡς ἀπέλθῃ τότε καυχήσεται. Ἐστι χρυσὸς
⁊ multitudo lapidū pciosor: ⁊ vasa pciosa labia itel
καὶ πλῆθος λίθων πολυτελῶν, καὶ σκεῦος ἔντιμον χείλη συ
lect⁹. Tolle vestimētū spōdētis pro alieno:
νίσιως. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυωμένου ὑπὲρ ἀλλοτρίου,

pauper⁹ q̄ vir⁹ mendax.
Timor⁹ domini ooooooo
advitā: & in plenitudine
cōmorabitur absq; visi-
tatione⁹ pessimi. Abscō-
dit piger manū suā sub
ascella: nec ad os suū ap
plicat eam. Pestilente
flagellato stultus sapiē
tior erit: si aūt corripue
ris sapientē: intelliget sa
pētiā. Qui affligit patrē
& fugit matrē: ignomi
niosus erit & infelix. Nō
cesses audire fili doctri-
nam: nec ignores ooooo
sermones scīctie. Testis
iniquus deridet ooooooo
iudicium: & os impio-
rum deuorat iniquitatē.
Parata sunt derisoribus
iudicia: & mallei percu-
tientes stultorum corpo
ribus. 20.

Vxuriosa res vinū:
& tumultuosa. oooo
ebrietas. Quicūq; his
delectatur: nō erit sapi
ens. Sicut rugitus leonis
ita & terror regis: oooo
qui ꝓuocat eū peccat in
animā suam. Honor est
homini qui sepat se a cō
tentiōibus: oēs aūt stulti
miscentur contumeliis.
Propter frigus piger a
rare noluit: mendicabit
ergo estate & nō dabitur
illi. Sicut aqua ꝓfunda sic
cōsilium in corde viri:
sed homo sapiēs exhau
riet illud. Multi homies
misericordes vocantur:
virū aūt fidelem qs inue
niet! Iust⁹ q ambulat in
simplicitate sua: beatos
post se filios relinquit.
Rex qui sedet in oooooo
solio iudicii: dissipat
omne malū intuitu suo.
Quis pōt dicere mundū
est cor meū: purus sum
a peccato! Pondus &
pondus: mensura oooo
& mensura: vtrūq; abo
minabile est apud dñm.
Ex studiis suis intelligi-
tur puer: si munda ooo
& recta sint opera eius.
Aurē audientē & oculū
vidētē dñs fecit vtrūq;.
Noli diligere sōnū:
ne te egestas opprimat.
Aperi oculos tuos: & sa
turare panib⁹. Malū ē:
malū est: dicit ois emp-
tor: et cū recesserit tūc
gloriabitur. Est aur &
multitudo gēmarū: vas
aute pciosum labia scie.
Tolle vestimentū eius q
fideiussor extitit alieni:

רוש רָשׁ מֵאִישׁ כָּזָב ׀ יִרְאַת יְהוָה
לוז לְחַיִּים וְשָׂבֵעַ יָלִין בַּל יִפָּקֵד
רוע רָע טֶמֶן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלַּחַת גַּם
פה שוב אֶל פִּיהוּ לֹא יְשִׁיבֶנָּה לֵץ
לוץ נבה תַּכָּה פֶתִי יַעְרִם וְהוֹכִיחַ
פתה ערם לְנָבוֹן יָבִין הָשַׂג מְשַׁדֵּד אָב
יכח כון יַבְרִיחַ אֵם בֵּן מֵבִישׁ וּמַחְפִּיר
ידע שדד חֲדַל בְּנִי לִשְׁמֹעַ מוּסָר לִשְׁגוֹת
ברח בוש מֵאִמְרֵי דָעַת עֵר בְּלִיַּעַל יְלִיץ
שנה כל מִשְׁפָּט וּפִי רְשָׁעִים יְבַלַּע אָוֶן
שפט פה נָכוֹנוּ לַלֵּצִים שְׁפָטִים וּמַהֲלֻמוֹת
בלע כון לִגְוֵי כְּסִילִים׃

Cap. xx.

חמם שֵׁכָר וְכָל שׁוֹנֵה בּוֹ לֹא יֶחְכָּם
כפר נַהַם כַּכְּפִיר אֵימַת מֶלֶךְ
עבר חטא מִתְעַבְּרוֹ חוֹטֵא נַפְשׁוֹ נָבוּד
כבד רוט לָאִישׁ שָׁבַת מֵרִיב וְכָל אָוִיל
אול גלע יִתְגַּלָּע׃ מֵחֹרֶף עָצֵל לֹא יַחֲרֹשׁ
חרש קצר וְשָׁאַל בַּקָּצִיר וְאָיִן מַיִם עֲמֻקִּים
יעץ נין עֵצָה בְּלֵב אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה
דלה קרא יִדְלֶנָּה׃ רַב אָדָם יִקְרָא אִישׁ
אמן מצא חַסְדּוֹ וְאִישׁ אֲמוּנִים מִי יִמְצָא׃
הלך תמם מִתְהַלֵּךְ בְּתֻמּוֹ צַדִּיק אַשְׁרֵי
צדק שנ בָּנָיו אַחֲרָיו׃ מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל
דין זרה כִּסֵּא דִין מְזָרֶה בְּעֵינָיו כָּל רָע׃
רוע אשר מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי
זכה מֵחַטָּאתִי׃ אֶבֶן וָאֶבֶן אֵיפָה
תעב שנה וְאֵיפָה תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם שְׁנֵיהֶם׃
עלל נכר גַּם בְּמַעֲלָלָיו יִתְנַכַּר נָעַר אִם זַךְ
זכה וְאִם יָשָׁר פָּעֳלוֹ׃ אֹזֶן שֹׁמַעַת וְעַיִן
ראה יהוה עָשָׂה גַּם שְׁנֵיהֶם׃
אהב ישן אַל תֶּאֱהַב שֵׁינָה פֶּן תִּוָּרֵשׁ פְּקַח
ירש עֵינֶיךָ שְׂבַע לֶחֶם׃ רַע רַע יֹאמַר
סגה הלל הַקּוֹנֶה וְאָזַל לוֹ אָז יִתְהַלֵּל׃ יֵשׁ
פנה כלה זָהָב וְרָב פְּנִינִים וְכְלִי יְקַר שְׂפָתֵי
שפה ידע דָעַת׃ לְקַח בִּגְדוֹ כִּי עָרַב זָר

וּבְעַד נָכְרִיָּה חַבְּלֵהוּ׃ עֵרֵב לָאִישׁ
לֶחֶם שֶׁקֶר וְאַחַר יִמָּלֵא פִּיהוּ
חָצָץ׃ מַחֲשָׁבוֹת בְּעֵצָה תִכּוֹן
וּבְתַחְבֻלוֹת עֲשֵׂה מִלְחָמָה׃
גּוֹלֶה סוֹד הוֹלֵךְ רָכִיל וּלְפֹתֶה
שְׂפָתָיו לֹא תִתְעָרָב׃ מְקַלֵּל
אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעַךְ נֵרוֹ בָּאִישׁוֹן
חֹשֶׁךְ׃ נַחֲלָה מְבֹהֶלֶת בָּרִאשֹׁנָה
וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תְבֹרָךְ׃ אַל תֹּאמַר
אֲשַׁלְּמָה רָע קַוֵּה לַיהוָה
וְיוֹשַׁע לָךְ׃ תּוֹעֲבַת יְהוָה אָבֶן
וְאֹזְנֵי מִרְמָה לֹא טוֹב׃
מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי גָבֶר וְאָדָם
מַה יָּבִין דַּרְכּוֹ׃ מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע
קֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקֵּר׃ מְזָרֶה
רְשָׁעִים מֶלֶךְ חָכָם וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם
אוֹפָן׃ נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ
כָּל חַדְרֵי בָטֶן׃ חֶסֶד וֶאֱמֶת
יִצְרוּ מֶלֶךְ וְסָעַד בַּחֶסֶד כִּסְאוֹ׃
תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחַם וְהַדַּר
זְקֵנִים שֵׂיבָה׃ חַבּוּרֹת פֶּצַע תַּמְרוּק
בְּרָע וּמַכּוֹת חַדְרֵי בָטֶן׃

Cap. xxi.

פַּלְגֵי מַיִם לֵב
מֶלֶךְ בְּיַד יְהוָה עַל כָּל אֲשֶׁר
יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ׃ כָּל דֶּרֶךְ אִישׁ יָשָׁר
בְּעֵינָיו וְתוֹכֵן לִבּוֹת יְהוָה׃
עֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר
לַיהוָה מִזָּבַח׃ רוּם עֵינַיִם
וּרְחַב לֵב נִר רְשָׁעִים חַטָּאת׃
מַחְשְׁבוֹת חָרוּץ אַךְ לְמוֹתָר
וְכָל אָץ אַךְ לְמַחְסוֹר׃ פֹּעֵל
אֹצָרוֹת בִּלְשׁוֹן שָׁקֶר הֶבֶל נִדָּף
מְבַקְשֵׁי מָוֶת׃ שֹׁד רְשָׁעִים
יְנוֹרֵם כִּי מָאֲנוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃
הַפַּכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וְזָר וְיָשָׁר
פָּעֳלוֹ׃ טוֹב לָשֶׁבֶת עַל פִּנַּת גָּג

'et pro' extraneis 'aufer pignus ab eo.' Suauis eſt 'hoi' panis' mendacii: '& poſtea' iplebitur' os eius 'calculo.' Cogitationes 'conſilii' roborantur: ooo '& gubernaculis' tranctā da ſunt' bella. Ei ooooooo 'qui reuelat' myſteria: & 'ambulat' fraudulēter: '& dilatat' labia ſua: 'ne' cō miſcearis. 'Qui maledicit 'patri ſuo' & matri: 'exti guetur' lumē ei' i mediis 'tenebris.' Hereditas ad quā' feſtinatur' in princi pio: 'in nouiſſimo' bñdi ctione' carebit.' Ne' dicas 'reddam' malum pro ma lo: 'expecta' dominum oo '& liberabit' te.' Abomi natio ē apud' dñm' pōdus 'm' & pondus: 'ſtatera' do loſa' non eſt' bona. ooo 'A dño diriguntur' greſ ſus' viri: oooooooooooooo 'qs aūt' hoim' intelligere poteſt' viā ſuā?' Ruina eſt 'hoi' deuorare' ſctōs: '& poſt' vota' retractare.' Diſ ſipat' impios' rex' ſapiēs: 'm' & incuruat' ſup eos ooo 'fornicē.' Lucerna' dñi 'ſpiraculū' hois: q' inueſti gat' oia' ſecreta' ventris. 'Miſericordia' & veritas 'cuſtodiūt' regē: ' & robo ratur' clementia' thronus eius.' Exultatio' iuuenū 'fortitudo eorū: ' & digni tas' ſenum' canicies.' Li uor' vulneris' abſterget 'mala: ' & plage in' ſecre tioribus' ventris. 21.

Sicut' diuſiones' aquā rum: ita' cor ooooooo 'regis' in manu' dñi: ' quo cunq; ooooooooooooooo 'voluerit' inclinabit illud. 'Omnis' via' viri' recta 'ſibi videtur: ' appendit autem' corda' dominus. 'Facere' iuſticiam' & iudi cium: magis' placet ooo 'dño' q̄ victime.' Exalta tio' oculorum oooooooooo '& dilatatio' cordis: 'lucer na' impiorum' peccatū. 'Cogitatiōes' robuſti' ſe per' in abundantia: oooo 'omnis aūt' piger' in ege ſtate eſt.' Qui congregat 'theſauros' lingua' meda cii: 'vanus & excors eſt: & 'impingetur ad' laqueos 'mortis.' Rapine' ipiorū 'detrahent eos: ' quia' no luerunt' facere' iudicium. 'Peruerſa' via' viri' aliena eſt: q aūt' mūdus ē: ' rectū 'opus eius. ' Melius eſt' ſe dere' in' angulo' domatis:

τ pro aliena accipe pign' ab eo. Dulcis καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ. Ηδὺς hoi panis mēdacii: τ poſtea implebit ἀνθρώπῳ ἄρτος ψεύδους, καὶ ὕστερον ἐμπλησθήσεται τὸ oo eī' filicib'. Cogitationes in cōſilio firmant: στόμα αὐτοῦ χαλίνων. Διαλογισμοὶ ἐν βουλῇ στηριοῦται, gubernationib' aūt fit belli. Reuelāo cōſi κυβερνήσεσι δὲ γίνεται πόλεμος. Ο ἀποκαλύπτων βου lia in cōſeſſu: vadit dupler ligua: τ cū extendēte λὰς ἐν συνεδρίῳ, πορεύεται δίγλωσσος, καὶ μετὰ πλατύνει ſua ne miſcere labia. Maledicētio pa Exo. 21.b. τος τὰ ἑαυτοῦ μὴ μίγνυσο χείλη. Καταλογοῦντος πα Leui, 20.b. trē matrē extinguet lucerna: at pupille τέρα δὲ μητέρα σβεσθήσεται λαμπάς, αἱ δὲ κόραι τῶν 10.11.b C oculoꝝ eī' videbūt tenebras. Paro feſtinata ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψεται σκότος. Μερὶς ἐπισπουδαζο ta in pmio: in vltimis nō bñdicet. C μένη ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς τελευταίοις δὲ οὐκ εὐλογηθήσεται. Ne dicas vlciſcar inimici: ſed expecta do- Μὴ εἴπῃς τίσομαι τὸν ἐχθρόν, ἀλλὰ ὑπόμενον τὸν κύ minū: et tibi auxiliet. Abominatio dño duplex ſtatera: ριον, ἵνα σοι βοηθήσῃ. Βδέλυγμα κυρίῳ δίσταθμος, τ dugū doloſus nō bonū coꝝ eo. A dño καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. Παρὰ κυρίου dirigunt greſſus viro: mortalis aūt ḡmō intel διορθοῦται τὰ διαβήματα ἀνδρί, ἄνθρωπος δὲ πῶς ἂν νοή ligere poterit viaꝝ ſuaꝝ? Laqueꝰ viro celeriꝫ dppiā pro σαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; Παγὶς ἀνδρὶ ταχὺ τῶν ἁγί pria ſcificare: poſt eſt votū feciſſe penitere pngit. ων ἁγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μεταποιεῖν γίνεται. Diſſipator impiꝰ rex ſapiēs: τ injiciet ſup eꝝ Λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ ἐπ' os rotā. Lux dñi ſpiritꝰ hoium: aut lucerna αὐτοὺς τροχόν. Φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων, ἣ λύχνος 1.Re. q̄ ſcrutaꝫ receſſus vētris. Miſa τ veritas 15.c. ἐξερευνᾷ ταμιεῖα κοιλίας. Ελεημοσύνη καὶ ἀλήθεια cuſtodia regi: τ circūdabūt in iuſticia φυλακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ thronū eī'. Ornat' inuenib' ſapia: glia aūt θρόνον αὐτοῦ. Κόσμος νεανίαις σοφία, δόξα δὲ ſenū cani. Liuores: τ cōtritiones occur πρεσβυτέρων πολιαί. Υπώπια καὶ συντρίμματα ſu rūt malio: plage aūt in pmptuaria vētrio. παρτᾶ κακεῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας. Ca.21.

Sicut ipet' aquꝫ: ita cor regis Ωσεὶ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως A in manu dei: ḡcūq; voluerit illuc iclinauit illud. ἐν χειρὶ θεοῦ, οὗ ἂν θέλῃ νεύσει ἐκεῖ ἔκλινε αὐτόν. Omo vir videt ſibi iuſta': dirigit aūt cor Πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρ da dño. Facere iuſta τ vera loqui placita δίας κυρίῳ. Ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ apud deū poti': ꝙ victimaꝫ ſāguis. Magnanim' in παρὰ θεῷ μᾶλλον, ἢ θυσιῶν αἷμα. Μεγαλόφρων ἐφ' iniuria audax: fax aūt impiꝰ peccata. ὕβρει ἰφασυκαρδίας, λαμπὰς δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίαι. Cogitationes fortio: in facietate. τ oio feſti- Διαλογισμοὶ ἀνδρείου εἰς πλησμονήν, καὶ πᾶς ἐπιτή nāo in minoꝛe. Qui operaꝫ theſauros lingua mēdā δων ἐν ἐλάσσοσι. Ο ἐνεργῶν ἐκσαυρίσματα γλώσσης ψευ ci: vana ſequit τ vadit in rete mortis. δῶν, μάταια διώκει καὶ ἐμπίπτει εἰς παγίδα θανάτου. pnicioꝰ impiꝰ hoſpitabilis erit: nō eſt volūt face- Ἄλιτρος ἀσεβὴς ἀπιθανώσεται, οὐ γὰρ βούλεται πρᾶ re iuſta. Bā pueros pueraꝝ viaꝝ mit σσειν τὰ δίκαια. Πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἐκπορεύ tit deus mūda eſt τ recta opa eī'. λλει ὁ θεός, ἁγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Melꝰ habitare in āgulo nō tecto Ifra.25 Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου a.

ϗ pictio domib⁹ cū in iusticia ꝛ in domo cōmūi. Aia impii optat mala: nō cōsequitur miam ab ullo ho minū. Mulctato intēperāte astutio: fit innocēs: intelligēs āt sapiēs suscipiet cognitionē. Intelliget sapiētio: stulti āt viri dementāt illū. Stulte coīda impioꝝ: ꝛ vilipēdit impios in ma lio. Qui obturat aureo suao ne audiat infir mū: ꝛ ipse inuocabit ꝛ nō erit q̄ exaudiat. Munus abscōditū auertit iras: a donto āt q̄ abstinet idignationē suscitat fortē. Gaudiū iustoꝝ facere tudi cia: fctūo āt immūduo apud maleficos. Vir q̄ er rat, ὅσιος δὲ ἀκάκητος πᾶς ἀπὸ κακουργίας. Ἀνὴρ πλανώ a via iusticie: in cetu gigantū rece sfet. Vir indigēo diligit gaudiū: amāo vinū ϗ oleū in diuitias. Purgatio āt iusti iniquꝰ ϗ ἔλαιον εἰς πλοῦτον. Περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄτομος ꝛ pro recto iniquꝰ. Melius habitare i terra de ϗ ἀντὶ ἰνδίας πᾶς ἄτεμος. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρή serta: q̄ cū muliere rixosa ꝛ linguace ꝛ ira μῳ, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀρ cunda. Thesaurꝰ desiderabilis requiescet in ore γίλου. Θυσιωρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόμα sapiētis: stulti āt viri deuorāt illū. τος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν. Via iusticie ꝛ mie inueniet vitā ꝛ glo Ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δό rā. Ciuitates munitas ascēdit sapiēs: destruxit munitio ξαν. Πόλεις ἰσχυρὰς ἐπέβη σοφός, καθεῖλε δὲ ὀχύρω nē in qua cōfidērāt impij. Qui custodit μα ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς. Ὃς φυλάσσει τὸ os suū ꝛ linguā: seruat a tribulatiōe στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν D aiam suā. Temerariꝰ ꝛ arrogāo ꝛ superbꝰ pestis ψυχὴν αὐτοῦ. Θράσυς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς vocat: q̄ āt reminiscēt iniuriaꝝ iniquꝰ. Desideria pi καλεῖται, ὃς δὲ μακροθυμεῖ πᾶς ἄτεμος. Ἐπιθυμίαι ὀρ grū occidēt: nō esu eligūt manꝰ eius κτεῖναι ἀποκτιοῦσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ facere q̄cq̄. Impiꝰ desiderat tota die desi ποιεῖν τι. Ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυ derio mala: at iustus miserebit ꝛ miserat iceſſanter. μίας κακάς, ὁ δὲ δίκαιος ἐλεεῖ καὶ ἐκτείνει ἀφειδῶς. Hostie impioꝝ abominatio dño: ꝛ esu ini Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ πῶρ πᾶς ἀφό que offerūt eaꝝ. Testis mēdax peri μως προσφέρουσιν αὐτάς. Μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖ bit: vir obediēs seruatur⁹ loquēs. Impius vir ται, ἀνὴρ ὑπήκοος φυλαχθήσεται λαλήσει. Ἀσεβὴς ἀνὴρ pciter obfirmat vultū: at rectꝰ ipe intelliget ἀναιδῶς ὑφίσταται πρόσωπον, ὁ δὲ εὐθὺς αὐτὸς συνιεῖ viaꝝ suaꝝ. Nō est sapia nō est fortitudo: τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Οὐκ ἔστι σοφία οὐκ ἔστι ἀνδρεία, nō est cōsiliū cōtra ipm̄. equꝰ paratꝰ ad οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. Ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς diē belli: ab āt dño auxiliatio. ἡμέραν πολέμου, πᾶσα δὲ κυρίου ἡ βοήθεια. Ca.22.

A Eligibilꝰ nomē bonū q̄ diuitie multe: Αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς, sup āt argentū ϗ aur̄ gra bona. ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή.

אִישׁ דָּמִים מַאֲשֶׁת מְדָנִים וּבֵית חֲבֶר נָפֶשׁ
אָוֶן רוֹעַ רָשָׁע אוֹתָהּ רָע לֹא יַחְנֹן בְּעֵינָיו
תֵּן לוּץ יַרְעִוּ בַּעֲנָשׁ לֵץ יֶחְכַּם פֶּתִי
חָכַם פֶּתַח וּבְהַשְׂכִּיל לָחָכָם יִקַּח דָּעַת
עַד צַדִּיק מַשְׂכִּיל צַדִּיק לְבֵית רָשָׁע
מְסַלֵּף רְשָׁעִים לָרָע אֵטֶם
אָזְנוֹ מְזַעֲקַת דָּל גַּם הוּא יִקְרָא
וְלֹא יֵעָנֶה מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה
אַף שֹׁחַד בַּחֵיק חֵמָה עַזָּה
שִׂמְחָה לַצַּדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
וּמְחִתָּה לְפֹעֲלֵי אָוֶן אֵדָם תּוֹעֶה
אִישׁ מִדֶּרֶךְ הַשְּׂכֶל בִּקְהַל רְפָאִים
יָנוּחַ אִישׁ מַחְסוֹר אֹהֵב שְׂמָחָה
אֹהֵב יַיִן וָשֶׁמֶן לֹא יַעְשִׁיר
כֹּפֶר לַצַּדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יְשָׁרִים
בּוֹגֵד טוֹב שֹׁבֶת בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
דַּבַּר אִישׁ מְאֹשֶׁת מְדָנִים וְכָעַס אוֹצָר
אֹצַר חֶמֶד וָשֶׁמֶן בִּנְוֵה חָכָם וְכְסִיל
כָּסַל אָדָם יְבַלְּעֶנּוּ רֹדֵף צְדָקָה וְחֶסֶד
בָּלַע מָצָא חַיִּים צְדָקָה וְכָבוֹד עִיר
מָצָא כָּבַד גִּבּוֹרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז
עֹז בָּטַח מְבָטֵחַ שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ
פֶּה לָשׁוֹן שֹׁמֵר מְצָרוֹת נַפְשׁוֹ זֵד יָהִיר
צוֹר זוֹד לֵיץ שְׁמוֹ עֹשֶׂה בְּעֶבְרַת זָדוֹן
יָרֵד עֹנִי תַּאֲוַת עָצֵל תְּמִיתֶנּוּ כִּי מֵאֲנוּ
עָשָׂה אָוֶן יָדָיו לַעֲשׂוֹת כָּל הַיּוֹם הִתְאַוָּה
תַּת צַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יַחְשׂךְ חָבַח
נָתַן חָשַׂךְ רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה אַף כִּי בְזִמָּה
עָנָב זָמַם יְבִיאֻנוּ עִד כְּזָבִים יֹאבֵד וְאִישׁ
בּוּא עָוֶן שֹׁמֵעַ לָנֶצַח יְדַבֵּר הֵעֵז אִישׁ
אָבַד דָּבֵר רָשָׁע בְּפָנָיו וְיָשָׁר הוּא יָכִין דַּרְכּוֹ
עֵז פָּנָה אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין
כּוֹן עֵצָה לַנֶּגֶד יְהוָה סוּס מוּכָן לְיוֹם
נִיר מִלְחָמָה וַיהוָה הַתְּשׁוּעָה
יֵצֶר כֹּן נִבְחַר שֵׁם מִמַּעֲשֶׁר
לֵחֶם יָשַׁע רָב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב
Cap.xxij. נָתַן

'ꝑ cum muliere' litigiosa 'ϗ i' domo' cōmuni. Aia 'ipii' desiderat 'malū: 'nō 'miserebitur' ꝓximo suo. 'Mulctato' pestilente' sa pientior erit' parulus: 'ϗ si sectetur' sapientem 'sumet' scientiam. 'Excogitat' 'iustus' de do mo' impii: vt 'detrahat' ipios' a malo. 'Qui obturat 'aurem suā 'ad clamorē 'paupis: 'ϗ' ipe' clamabit 'ϗ non' exaudietur.' Mu nus' abscōditū 'extiguit 'iras: 'ϗ domū' in sinu' in dignationē' maximam. 'Gaudium' iusto est' face re' iudicium: 'ϗ pauor' operātib⁹' ini qtatē. 'Vir' qui errauerit 'in via' doctrine: 'in cetu 'gigantum 'comorabitur. 'Qui' dili git' epulas i' egestate erit: 'qui amat' vinum' ϗ pin guia' nō' ditabitur.' Pro iusto' dabitur' impius: 'ϗ pro' recto 'iniquus. 'Melius est' ha bitare' in terra' deserta: 'ꝑ cum muliere' rixosa 'ϗ iracunda.' Thesaurus 'desiderabilis' ϗ oleū' in habitaculo' iusti: ' ϗ ipru dens' hō' dissipabit illud. 'Qui seqtur' iustitiā' ϗ mi sericordiā: 'inueniet' vitā 'iustitiā' ϗ gloriā.' Ciuita tē' fortiū' ascendit' sapiēs: 'detraxitq̄' robur 'fiducie eius.' Qui custo dit' os suū' ϗ linguā suā: 'custodit' ab āgustiis' ani mā suā.' supbus ϗ' arro gās' vocatur' indoctus: 'q 'in ira' operatur' supbiā. 'Desideria' occidunt' pi grū: 'nolluntā' enī quicq̄ 'manus eius' opari. 'Tota 'die' concupiscit ϗ 'desiderat: qui aūt' iustus est' tribuet' ϗ nō' cessabit. 'Hostie' impiorum' abo minabiles: que 'offerūtur' ex scelere.' Te stis' mendax' peribit: 'vir 'obediēs' loq̄tur' victoriā. 'Vir' impius' pciter ob firmat' vultū suū: qui aūt 'rectus' est' corrigit' viam suam.' Non est' sapiētia: 'non est' prudētia: 'nō est 'consilium' cōtra' dñm. 'Equus' paratur' ad diem 'belli: 'dominus autē' sa lutem tribuit. 22.

Elius est' nomen bo num' q̄ diuitie 'multe: 'supargentū enī 'ϗ aurum' gratia' bona

עַשִּׁיר וְרָשׁ נִפְגָּשׁוּ עֹשֵׂה כֻלָּם יְהוָה׃ עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר פְּתָיִים עָבְרוּ וְנֶעֱנָשׁוּ׃ עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת יְהוָה עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים׃ צִנִּים פַּחִים בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם׃ חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה׃ עָשִׁיר בְּרָאשִׁים יִמְשׁוֹל וְעֶבֶד לְוֶה לְאִישׁ מַלְוֶה׃ זוֹרֵעַ עַוְלָה יִקְצֹור אָוֶן וְשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ יִכְלֶה׃ טוב עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃ גָּרֵשׁ לֵץ וְיֵצֵא מָדוֹן וְיִשְׁבֹּת דִּין וְקָלוֹן׃ אֹהֵב טְהָר לֵב חֵן שְׂפָתָיו רֵעֵהוּ מֶלֶךְ׃ עֵינֵי יְהוָה נָצְרוּ דָעַת וְיַסֵּלֶף דִּבְרֵי בֹגֵד׃ אָמַר עָצֵל אֲרִי בַחוּץ בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֵרָצַח׃ שׁוּחָה עֲמֻקָּה פִּי זָרוֹת זְעוּם יְהוָה יִפֹּל שָׁם׃ אִוֶּלֶת קְשׁוּרָה בְּלֵב נָעַר שֵׁבֶט מוּסָר יַרְחִיקֶנָּה מִמֶּנּוּ׃ עֹשֵׁק דַּל לְרַבּוֹת לוֹ נֹתֵן לְעָשִׁיר אַךְ לְמַחְסוֹר׃ הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים וְלִבְּךָ תָּשִׁית לְדַעְתִּי׃ כִּי נָעִים כִּי תִשְׁמְרֵם בְּבִטְנֶךָ יִכֹּונוּ כֻּלָּם עַל שְׂפָתֶיךָ׃ הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אַף אַתָּה׃ הֲלֹא כְתַבְתִּי לְךָ שִׁלְשׁוֹם בְּמֹועֲצוֹת וָדָעַת׃ לְהוֹדִיעֲךָ קְשְׁטְ אִמְרֵי אֱמֶת לְהָשִׁיב אֲמָרִים אֱמֶת לְשֹׁלְחֶיךָ׃ אַל תִּגְזָל דָּל כִּי דַל הוּא וְאַל תְּדַכֵּא עָנִי בַּשָּׁעַר׃ כִּי יְהוָה יָרִיב רִיבָם וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ׃ אַל תִּתְרַע אֶת בַּעַל אָף

Diues & paup obuiauerunt sibi: vtriuſq; opator eſt dñs. Callidus vidit malũ & abſcondit ſe: innocens pertranſiit & afflictus eſt damno. Finis modeſtie timor dñi: diuitie & gloria & vita. Arma & gladii in via ſup bi: cuſtos aũt aie ſue longe recedit ab eis. Prouerbium eſt: adoleſcens iuxta viã ſuã: etiã cum ſenuerit non recedet ab ea. Diues pauperibus imperat: & qui accipit mutuũ ſeruꝰ eſt fenerantis. Qui ſeminat iniquitatem metet mala: & virga ire ſue conſumabitur. Qui pnus eſt ad miſericordiam benedicetur: de pane ſuo dedit paupi. Eiice deriſorẽ & exibit cũ eo iurgiũ: ceſſabũt cauſe & cõtumelie. Qui diligit cordis mũdiciam ꝓpter gratiã labiorũ ſuorũ: habebit amicũ regẽ. Oculi dñi cuſtodiũt ſcientiã: & ſupplantãtur verba iniq. Dicit piger: leo eſt foris: in medio platearũ occidendus ſum. Fouea pfunda os aliene: cui iratus eſt domin incidet in eam. Stulticia collígata eſt in corde pueri: & virga diſcipline fugabit eam. Qui calũniatur pauperẽ vt augeat diuitias ſuas: dabit ipſi ditiori & egebit. Inclina aurem tuã: & audi verba ſapientiũ. Appone aut cor ad doctrinam meã: q pulchra erunt tibi cum ſeruaueris eam in ventre tuo. Et redũdabit in labiis tuis: vt ſit in domino fiducia tua. Vnde & oſtẽdam eam tibi hodie. Ecce deſcripſi eam tibi tripliciter in cogitationibus & ſciẽtia: vt oſtenderem tibi firmitatẽ & eloquia veritatis: reſpondere ex eis illis qui miſerũt te. Non facias violentiam pauperi: quia pauper eſt: neq; conteras egenum in porta: quia iudicabit dominus cauſam eius: & configet eos qui conflixerunt animam eius. Noli eſſe amicus homini iracũdo:

διτες & πενης ὠφθησαν ἀλλήλοις· κύριος ἀμφοτέρους ἐποίησεν. Πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρεῖται· ὁ δὲ κέρδος ἐπιποίησει. Παιδεύσεως ἐ

cũ amico ãt furioso ne cohabites. Ne forte discas
φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου. Μήποτε μάθῃς τῶν
viaꝫ eiꝰ t sumas laqueos tue aie. Ne
ὁδῶν αὐτ̃ καὶ λάβῃς βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ. Μὴ
deo tempꝰ in spõsoꝛie erubescẽs vultũ:
δίδου σιαυχὴν εἰς ἐγγυὴν ἀκχυτέμβλου πρόσωπον,
si cũ nõ habuerꝛs vnde soluas accipiẽt le-
ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτίσῃς λήψονται τὸ στρῶ
ctũ q sub laterib⁹ tuis. Ne trãsgrediaris terminos
μα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου. Μὴ μέταιρε ὅρια ἀΐδια ἃ
eternos:qꝫ statuerũt patres tui. Intelligẽtẽ vir
ἵστασαν, ἃ ἔγνωσαν οἱ πατέρες σου. Ορατικὸν ἄνδρα
Deut. 19.c. t acutũ in operib⁹ suis regib⁹ oportet assi
καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεύσει δεῖ πα-
stere t nõ assistere viris segnib⁹.
ρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθροῖς. Ca.23.
Si sederis vt cenes in mẽsa ꝓncipis:
Ἐὰν καθίσῃς δεῖπνῆσαι ἐπὶ τραπέζης δυνάστου,
attẽte ꝓsidera apposita tibi. Et inijce
τοιοῦτος νόει τὰ παρατιθέμενά σοι. Καὶ ἐπίβαλλε
manũ tuã: sciẽs qm talia te oportet para-
τὴν χεῖρά σου, διδοὺς ὅτι ταχεῖά σε δεῖ παρα-
re. si ãt insatiabilis: ce:ne desidereꝰ
σκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, μὴ ἐπιτύμει τῶν
cibos eius: illi cũ inhereꝫ vite mẽdacio.
ἐδεσμάτων αὐτοῦ, ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.
Ne cõtendas pauper exho cũ diuite: ar tua pru
Μὴ παρευρίσκου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐν-
dẽtia abiicꝫ. Cũ apposueris tuã oculũ ad cã
τείᾳ ἀπέχου. Ἐὰν ἐπιθῇς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐ-
nusquã apparebit: parate sunt cãs et ale
τὴν ἑτοιμασθήσεται φαγεῖν, κατεσκεύασαι γὰρ αὐτῷ τὴν
tanꝫ aues t reuertit in domũ
ὄψιν ὡσεὶ ἀετοῦ, καὶ ὑποσείσῃ εἰς τὸν ἴδιον τεῦ
ꝓfecti sibi. ne cenes cũ viro inuido:
πρωτοκτίστου αὐτοῦ. μὴ συνδειπνήσῃς ἀνδρὶ βασκάνῳ,
neque desideres ciboꝫ eius. Quẽadmodũ
μὴ δὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ. Ὡς τρίτριξ
cãs sicꝫ absorbeat pilũ: sic comedit t bibit:
Β γὰρ ἔστις κατασθίει τρίχα, οὕτως ἔδεται καὶ πίνει,
neqꝫ ad te adducas cũ. Et comedas fru-
μὴ δὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτόν. Καὶ φάγῃς τὸν ψω
stũ panis tui cũ eo: euomet cãs illud t disper
μόν σου μετ' αὐτοῦ, ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖ
det ꝑmonꝛa tuos bonos. In aureꝭ insi-
ται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς. Εἰς ὦτα ἄφρο
piẽtis nihil dicas: ne forte subsãnet pudẽtes
νος μηδὲν λέγε, μὴ ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς σεσιτοὺς
tuos ꝑmonꝛa. Ne trãsmuteꝭ terminos eternos:i ãt possessionẽ
σου λόγους. Μὴ μετοικίσῃς ὅρια ἀΐδια, εἰς δὲ κτῆμα
orphanoꝝ ne ingrediaris. nã redimẽs illos do
ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς. Ο γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύ
mine: fortis est: t iudicabit iudiciũ illoꝝ te-
ριος, κραταιός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετ
cũ. Da in disciplinã cor tuũ:
τὰ σοῦ. Δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ
at aures tuas para ꝑmonib⁹ sensuꝫ. Ne absti
δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις ἀδόκτοις. Μὴ ἀπὸ
neas puerũ erudire: qm si percusseris cũ vir
παιδὸς ἀπόσχου παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβ-
ga: nõ morietꝰ. Tu ꝺdẽ cũ percutiens cũ vir-
δῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. Σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβ-
ga: at aiam eius de morte liberabis. Fili
δῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. Υἱὲ
Liꝛ.d. Eccl. 30.a. εἰὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία, εὐφρανεῖς καὶ τὴν
meũ cor: Et ꝛmorabunt ꝑmonib⁹ tua labia
ἐμὴν καρδίαν. Καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη
erga mea labia si recta fuerit.
πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

אַל־תְּקַנֵּא לִבְּךָ בַּחַטָּאִים כִּי אִם־בְּיִרְאַת יְהוָה כָּל־הַיּוֹם׃
כִּי אִם־יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ לֹא תִכָּרֵת׃
שְׁמַע אַתָּה בְנִי וַהֲכֶם וְאַשֵּׁר בַּדֶּרֶךְ לִבֶּךָ׃ אַל תְּהִי
בְּסֹבְאֵי יַיִן בְּזוֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ׃
כִּי־סֹבֵא וְזוֹלֵל יִוָּרֵשׁ וּקְרָעִים תַּלְבִּישׁ נוֹמָה׃ שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה
יְלָדֶךָ וְאַל־תָּבוּז כִּי זָקְנָה אִמֶּךָ׃
אֱמֶת קְנֵה וְאַל תִּמְכֹּר חָכְמָה וּמוּסָר וּבִינָה׃ גּוֹל יָגֵל אָבִי צַדִּיק
יוֹלֵד חָכָם וְיִשְׂמַח בּוֹ׃ יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתָּךְ׃
תְּנָה בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכַי תִּצֹּרְנָה׃ כִּי שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה צַר יָקֵב
וּבְאֵר צָרָה נָכְרִיָּה׃ אַף הִיא כְּחָתָף תֶּאֱרֹב וּבוֹגְדִים בָּאָדָם
תּוֹסִיף׃ לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי לְמִי מְדָנִים לְמִי שִׂיחַ לְמִי פְצָעִים חִנָּם
לְמִי חַכְלִילוּת עֵינָיִם׃ לַמְאַחֲרִים עַל־הַיָּיִן לַבָּאִים חַפֵּשׂ מִסֶּךָ׃
אַל־תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם כִּי־יִתֵּן בַּכּוֹס עֵינוֹ יִתְהַלָּךְ
בַּמֵּישָׁרִים׃ אַחֲרִיתוֹ כְּנָחָשׁ יִשָּׁךְ וּכְצִפְעֹנִי יַפְרִשׁ׃ עֵינֶיךָ יִרְאוּ
זָרוֹת וְלִבְּךָ יְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת׃ וְהָיִיתָ כְּשֹׁכֵב בְּלֵב יָם וּכְשֹׁכֵב
רֹאשׁ חִבָּלוּ הִכּוּנִי בַל חָלִיתִי יְנֹעוּנִי בַל יָדָעְתִּי מָתַי אָקִיץ
אוֹסִיף אֲבַקְשֶׁנּוּ עוֹד׃

Ca.xxiiij.

אַל תְּקַנֵּא בְּאַנְשֵׁי רָע וְאַל תְּאַו לִהְיוֹת אִתָּם׃ כִּי
שֹׁוד יְהִגֶּה לִבָּם וְעָמָל שִׂפְתֵיהֶם תְּדַבֵּרְנָה׃ בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בַיִת
וּבִתְבוּנָה יִתְכּוֹנָן׃ וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ כָּל הוֹן יָקָר וְנָעִים׃

'Non emuletur cor tuũ peccatores: sed in timore domini esto tota die: quia habebis spem in nouissimo: & pstolatio tua nõ auferetur. Audi fili mi & esto sapiens: & dirige in via animum tuum. Noli esse in cõuiuis potatorũ: nec in comessationib eorũ: qui carnes ad vescendũ cõferũt: qa vacãtes potibus & dãtes symbola cõsumẽtur: & vestietur pannis dormitatio. Audi patrẽ tuũ q genuit te: & nõ cõtẽnas cũ senuerit mr tua. Veritatẽ eme: & noli vẽdere sapiã & doctrinã & intelligẽtiã. Exultat gaudio pr iusti: q sapiẽtẽ genuit letabitur ei eo. Gaudeat pr tuus & mr tua: & exultet q genuit te. Prebe fili mi cor tuũ mihi: & oculi tui vias meas custodiant. Fouea eni pfunda ẽ meretrix: & puteus anguſtus alie na. Insidiatur in via quasi latro: & quos incautos inuenerit interficiet. Cui ve: cuius patri ve: cui rixe: cui fouee: cui sine causa vulnera: cui suffoſſio oculorum! Nonne his qui cõmorantur in vino & studẽt calicib epotidi. Ne intuearis vinu qñ flaueſcit: cum splẽdueſcit in vitro color ei? Ingredtur blande: & in nouissimo mordebit vt coluber: & sicut regulus venena diffũdet. Oculi tui videbunt extraneas: & cor tuũ loqtur puerſa. Et eris sicut dormiẽs in medio mari: & qsi sopitus gubernator amiſſo clauo: & dices. Verberauerũt me ſed nõ doluí: traxerũt me & ego non ſenſi. Qñ euigilabo: & rursus vina reperiam. 24.

De emuleris viros malos: nec' deſideres eſſe cum eis: quia rapinas meditatur mẽs eorũ: & fraudes labia eorum loquũtur. Sapientia edificabitur domus: & prudẽtia roborabitur. In doctrina replebũtur cellaria vniuerſa pciosa & pulcherria Vir

Μὴ ζηλώσῃς ἀνθρώπους πονηρούς, μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν· Ἡ γὰρ μελέτη αὐτῶν ἁρπαγή, καὶ δόλος τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ. Μὴ ζήλου ἀνθρώπους πονηρούς, μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν· Ἡ γὰρ μελέτη αὐτῶν ἁρπαγή, καὶ δόλος τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ.

Mẽ emulet cor tuũ peccatores: ſed in timore do Μὴ ζηλούτω καρδία σου ἁμαρτωλούς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυ mini eſto tota die: Si enĩ cuſtodieris illa: erũt ρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν· Ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται tibi nepotes: at ſpes tua nõ deficiet. Audi fili σοι ἔκγονα· ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἐκπεσεῖται. Ἄκουε υἱὲ τ ſapiẽs eſto: τ dirige cogitatiões tui cordis. Be καὶ σοφὸς γίνου, καὶ κατεύθυνε διανοίας σῆς καρδίας. Μὴ C
ſto bibax vini: neq; extẽdaris ſymbolis: carniũ q emptio ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς, κρεῶν τι ἀγόρα
nibꝰ. Olio enĩ ebrius τ leno mẽdicabit: σμοῖς. Πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ περικόπτης πτωχεύσει,
τ veſtiet ruptis veſtib τ laceris ois ſomnolent. καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.
audi fili patrẽ q genuit te: τ ne cõtemnas Ἄκουε υἱὲ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει
qñ ſenuit tua mater. Veritatẽ eme: τ ne repel ὅτι γεγήρακέ σου μήτηρ. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώ
las ſapiam τ diſciplinã τ intellectũ. Recte educat σῃ σοφίαν καὶ παιδείαν καὶ σύνεσιν. Καλῶς ἐκτρεφέτω
pater iuſtꝰ: in ãt filio ſapiẽte letat alia cing. πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραινέσθω καὶ ψυχὴ ἅπτ.
Letẽt pater τ mater in te. τ gaudeat Εὐφραινέσθω πατὴρ καὶ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω
q peperit te. Prebe mihi fili mi cor tuũ: at tui ocu τεκοῦσά σε. Δός μοι υἱέ σου καρδίαν, οἱ δέ σοι ὀφθαλ
li meas vias cuſtodiãt. Dolũ enĩ fractũ eſt μοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν· Γίλος γὰρ τετρυμμένος ἐστὶν
aliena vom: τ puteus anguſt alien. Die ἀλλότριος ἔκος, καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον. Οὗτος
ſti breui peribit: τ oĩs iniqꝰ conſu δ.π.b.
mẽt. Cui ve cui tumultꝰ cui iudiciũ cui triſtitie τ D
ſtia. Τίνι οὐαὶ τίνι θόρυβος τίνι κρίσις τίνι ἀπώλεια καὶ
inepte: cui cõtritiones ſine causa: cuius nigri ocu λίχαι, τίνι συντρίμματα δίκην ὄνου, τίνες φίλοι οἱ ὀφ
li nõ immorantiũ in vinis: nõ inueſtigãtiũ θαλμοί; οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; οὐ τῶν ἐκζητούντων
vbi cõuiuia fiũt: Ne inebriemini vino: ſed ſpiritu ſancto ποῦ πόται γίνονται; Μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε
loquimini vobis ipſis in pſalmis: & ymnis: & canticis ſpiritalibus: cantãtes & psallẽtes in cordibus vestris dño. Gratias agẽtes semp pro omnibus in nõie dñi nr ihu xpi: deo & patri. Subiecti inuicem in timore dei. Mulieres viris ſuis ſubdite ſint ſicut dño: quia vir caput eſt mulieris: ſicut xps caput ecclie. Ipſe saluator corporis eius. Sed sicut ecclia subiecta est xpo: ita & mulieres viris ſuis in oibus. Viri diligite uxores ſicut & xps dilexit ecclĩam: & ſemetipm tradidit pro ea. Vt illam ſanctificaret mundans lauacro aque in verbo vite. Vt exhiberet ipſe ſibi gloriosam ecclĩam non habentem maculam aut rugam aut aliquid huiuſmodi: ſed vt ſit ſancta & immaculata. Ita & viros oportet diligere uxores ſuas ſicut corpora ſua. Qui ſuam uxorem diligit ſeipm diligit. Nemo enĩ vnq̃ carnem ſuam odio habuit: ſed nutrit & fouet eam ſicut & dñs ecclĩam: quia membra ſumus corporis eius de carne eius & de oſſibus eius. Propter hoc relinquet homo patrem ſuum & matrem & adherebit uxori ſue: & erunt duo in carne una. Sacramentum hoc magnum eſt: ego autem dico in xpo & in ecclĩa. Verumtamen & vos ſingulꝰ quiq; vxorem ſuam ſicut ſeipm diligat. Vxor autem timeat virum ſuum. Filii obedite parentibus vestris in dño: hoc enĩ iuſtum eſt. Honora patrem tuum & matrem: quod eſt mandatum primum in promiſſione. Vt bene tibi ſit & ſis longeuus ſuper terram. Et vos patres nolite ad iracundiam prouocare filios vestros: ſed educate eos in disciplina & correptione dñi. Serui obedite dñis carnalibus cum timore & tremore in ſimplicitate cordis vestri ſicut xpo: non ad oculum ſeruientes quasi hominibus placentes: ſed vt serui xpi facientes voluntatem dei de animo cum bona voluntate ſeruientes ſicut dño & non hominibus: ſcientes quod vnuſquiſq; quicquid fecerit bonum hoc recipiet a dño ſiue ſeruus ſiue liber. Et vos dñi eadem facite illis remittentes minas: ſcientes quod & illorum & vester dñs eſt in celis: & perſonarum acceptio non eſt apud eum. De cetero fratres confortamini in dño & in potentia virtutis eius. Induite vos armatura dei vt poſſitis ſtare aduersus insidias diaboli. Quia non eſt nobis colluctatio aduersus carnem & ſanguinem: ſed aduersus principes & potestates: aduersus mundi rectores tenebrarum harum: contra ſpiritalia nequitie in celeſtibus. Propterea accipite armaturam dei vt poſſitis resistere in die malo & in omnibus perfecti ſtare. State ergo ſuccincti lumbos vestros in veritate & induti loricam iuſticie & calciati pedes in preparatione euangelii pacis. In omnibus ſumentes ſcutum fidei in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. Et galeam ſalutis assumite & gladium ſpiritus quod eſt verbum dei. Per omnem orationem & obſecrationem orantes omni tempore in ſpiritu & in ipſo vigilantes in omni inſtantia & obſecratione pro omnibus ſanctis & pro me vt mihi detur verbum in aperitione oris mei cum fiducia notum facere myſterium euangelii pro quo legatione fungor in catena: vt in ipſo audeam ſicut oportet me loqui. Tychicus autem carissimus frater & fidelis minister in dño qui & vobis notum faciet omnia que circa me ſunt: quem misi ad vos ad hoc ipſum vt cognoſcat que circa nos ſunt & consolet corda vestra cum Onesimo fideli & carissimo fratre qui est ex vobis. Omnia que hic aguntur nunciabunt vobis. Salutat vos Aristarchus concaptiuus meus & Marcus consobrinus Barnabe de quo accepiſtis mandata: ſi venerit ad vos excipite illum. Et Iesus qui dicitur Iuſtus. Qui sunt ex circumciſione ſolli hi adiutores regni dei qui fuerunt mihi solacio. Salutat vos Epaphras qui ex vobis ſeruus xpi ihu ſemper ſolliciti pro vobis in orationibus vt ſtetis perfecti & impleti in omni voluntate dei. Testimonium enĩ perhibeo illi quod habet multum zelum pro vobis & pro his qui ſunt Laodicee & qui Hierapoli. Salutat vos Lucas medicus carissimus & Demas. Salutate fratres qui ſunt Laodicee & Nimpham & eam que in domo eius eſt ecclĩam. Et cum lecta fuerit apud vos epla facite vt & in Laodicensium ecclĩa legatur: & eam que Laodicensium eſt vos legatis. Et dicite Archippo vide ministerium quod accepiſti in dño vt illud impleas. Salutatio mea manu Pauli. Memores eſtote vinculorum meorum. Gratia vobiscum. Amen. Ad Thimotheum primam ſcripta eſt: quam ordinatus eſt epiſcopus Ephesiorum ecclĩe. Ad Titum ſecunda: quem ordinauit epiſcopum in Creta. Ad Philemonem tertia: pro Onesimo fugitiuo. Ad Hebreos quarta: quia ſub Hebreo ſcripta eſt. Ad Thimotheum prima ſcripta eſt Laodicea metropoli Frigie Pacatiane. Ad Titum ſecunda: Nicopoli Macedonie ciuitate. Ad Philemonem tertia: Colosſis ciuitate Frigie. Ad Hebreos quarta: Rome ſcripta eſt. Explicit epla ad Laodicenſes.

Ca.24.

Ne emuleris malos viros: neq; deſideres A
eſſe cũ eis. Vexatia enĩ meditat cor eoꝝ τ la
bia eorũ. Ne emuleris malos viros: neq; deſideres eſſe cũ eis. Vexatia enĩ meditat cor eoꝝ τ labia eorũ. Ne emuleris malos viros: neq; deſideres eſſe cũ eis. Vexatia enĩ meditat cor eoꝝ τ labia eorũ. Ne emuleris malos viros: neq; deſideres eſſe cũ eis. Vexatia enĩ meditat cor eoꝝ τ labia eorũ. Ne emuleris malos viros: neq; deſideres eſſe cũ eis. Vexatia enĩ meditat cor eoꝝ τ labia eorũ.

Melior sapiēs forti: ⁊ vir prudentiā hēns agricola
Κρείσσων σοφὸς ἐν ἰσχυρῷ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργὸς
magno. Cū gubernatione fit bellū: auxiliū
μεγάλου. Μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια
ēt cū consiliō hēnte. Sapia ⁊ cogitatio bona
δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. Σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ
in portis sapientū: sapiētes nō declināt a lege dñi:
ἐν πύλαις σοφῶν, σοφοὶ οὐκ ἐκκλίουσιν ἐκ νόμου κυρίου,
sed pīsēterunt in cōciliō: indocto occurrit
ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίῳ, ἀπαιδεύτοις συναντᾷ
mors. Mortīs ēt stultus in peccatis: inmunditia
νεκρός. Ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις, ἀκαθαρσία
viro pestilēti inquinabit. In die mala ⁊ in die
ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται. Ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέ-
B
ρᾳ ἐλλείψεως ἕως ἂν ἐκλείπῃ, ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνα-
Eccl.4 τον. καὶ ἐκ πέρνω κεκρυμμένους μὴ φείσῃ, ἐὰν δὲ εἴπῃς οὐκ
nouī hūc: cognosce q̄ dñs corda eōrū cogno
οἶδα τοῦτο, γινώσκει ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώ
scit: ⁊ q̄ formauit ānēlitū oībus ipe nouit ea:
σκει, καὶ ὁ πλάσας πνεῦμα πᾶσιν αὐτὸς οἶδε πάντα,
q̄ reddit vnicuiq; scm opa sua. Comede mel
ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Φάγε μέ
fili: bon⁹ cīs fau⁹: vt dulcescat tuū guttur.
λι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ.
Sic cīs sentiēs sapiam nīa aīa. Si cīs iue
Οὕτως γὰρ αἰσθήσεται σοφίαν τὴν σὴν ψυχή. Ἐὰν γὰρ εὕ
ner! erit bon⁹ finis tu⁹: ⁊ spes tē nō dese
ρῃς ἔσται καλὸν τέλευτά σου, καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἀποκλί
ret. Ne adducas impiū pabulo tuōq: neq; decli
νει. Μὴ πρόσαγέτω ἀσεβῆ τροφὴν δικαίου, μὴ δὲ ἀπο
plaris pabulo vētris. Septies cīs cadet ius
πλήσῃς χειρασίᾳ κοιλίας. Ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται ὁ δί
tus ⁊ resurget: at impij infirmabunt in ma
καιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κα
lis. Si ecciderit inimic⁹ tu⁹: ne gaudeas cōtra eū: in
κοῖς. Ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ, ἐν
ūt suppīlatione eius ne extollaris. Ne vidēbit
δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου. Ὅτι ἔφίσεται
C
ὐ.17.a Job.21 dñs ⁊ nō placēbit ei: ⁊ auertet ira suā
κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ
b. ab eo. Ne gaudeas in malefactoribꝰ: neq; emuleris pec
ἀπ' αὐτοῦ. Μὴ χαίρειτοῖς κακοποιοῖς, μὴ δὲ ζήλου ἁμαρ
catores. Nō cīs crūt posteri malo⁹: lāpas
τωλούς. Οὐ γὰρ μὴ ἔσται ἔκγονα πονηρῶν, λαμπὰς
ūt impioꝝ extinguet. Time dñm fili ⁊ re
δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. Φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ βασι
ge: ⁊ nec alteri eop mobedīēs sis. Repente
λέα, καὶ μὴ δὲ ἑτέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς. Ἐξαίφνης
cīs vlciscent impios. at supplicia vtriusq;
γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς. τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφο
q̄ quis cognoscet! hec ūt dico vobis sapiē
τέρων τίς γνώσεται; ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σο
tib⁹ cognoscere: reuereri facīē in iudicio nō
φοῖς ἐπιγνώσεσθαι, αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει ἐν
bonū. Dicēo impio tust⁹ es: maledi
κακόν. Ὁ εἰπὼν γὰρ ἀσεβῆ δίκαιός ἐστι, ἐπικατά
ctus populo erit ⁊ odiosus in gēte o. Ut redargūēto
ρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς ἐν ἔθνεσιν. Οἱ δὲ ἐλέγχοντες
8.11.a meliores apparebūt: sup eos ūt veniet bēdictio
βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία
bona. Labia ūt deosculabūt respōdentia rectꝰ
ἀγαθή. Χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινομένοις λόγους
bonos: ga in eritā opa ma:
ἀγαθούς, ἑτοίμασαι εἰς τὴν ἔξοδόν σου τὰ ἔργα σου, καὶ

D

'sapiens' fortis est: & vir
'doctus' robustus & ooo
'validus: quia cum di
spositione initur ooooo
bellum: & erit salus vbi
multa consilia sunt. ooo
Excelsa stulto sapiētia:
in porta ooo:ooo:ooooooo
nō aperiet os suū. Qui
cogitat mala facere: ooo
stultus vocabitur. Co
gitatio ooooooooooooooo
stulti peccatum est: & ooo
abominatio hominum
detractor. Si desperaue
ris lapsus in die angustie:
imminuetur fortitudo tua.
Eruе eos q ducūtur ad
mortē: & q trahūtur ad
interitū liberare ne cessēs.
Si dixeris vires nō
suppetūt: ooo:ooo: ooooo
qui inspector est cordis
ipse intelligit & seruato
rem anie tue nihil fallit:
reddetq; homini ooooo
iuxta opa sua. Comede
fili mi mel qa bonū est:
& fauum dulcissimum
gutturi tuo. Sic & ooo
doctrina sapiē tue:
quā cū iueneris habēs in
nouissimis spem: & spes
tua non peribit. ooooo
Ne insidieris & q̄ras im
pietatē in domo iusti: ne
q; vastes requiē eius. Se
pties enim cadet ooooo
iustus & resurget: im
pii autem corruent ooo
in malū. Cum ceciderit
mimicus tu ne gaudeas:
& in ruina eius ne exul
tet cor tuū: ne forte vi
deat dominus & displice
at ei: & auferat ab eo oo
iram suā. Ne contendas
cum pessimis: nec oooo
emuleris impios: quo
niā non habent futurū
spem mali: & lucerna
impiorum extinguetur.
Time dominum fili mi
& regem: & cum ooooo
detractoribus non cō
miscearis. Quī repente
consurget perditio eoꝝ:
& ruinam vtriusq; quis
nouit? Hec quoq; sapiē
tibus: cognoscere ooooo
personam in iudicio nō
est bonum. Qui dicunt
impio iustus es: maledi
cent eis populi: & oooo
detestabūtur eos tribus.
Qui arguunt eum oooo
laudabuntur: & sup eos
veniet benedictio. oooo
Labia deosculabitur: q
ooo:ooo:ooooo ooooooooo
recta verba respondet.
Prepara foris opus tuū

עֵז אֶפְעֶה חָכָם בָּנָע וְאִישׁ דַּעַת מְמַצֶּה
כֹּחַ: כִּי בְתַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ
מְלֻחָמָה וְתְשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ:
רָאמוֹת לָאֱוִיל חָכְמוֹת בַּשָּׁעַר
לֹא יִפְתַּח פִּיהוּ מְחַשֵּׁב לְרָעַע
לוֹ: בַּעַל מְזִמּוֹת יִקָּרֵאוּ: זִמַּת
אֱוִלֶת חַטָּאת וְתוֹעֲבַת לָאָדָם
לֵץ: הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צָרָה
כֹּחֶכָה: הַצֵּל לְקוּחִים לַמָּוֶת
וּמָטִים לֶהָרֵג אִם תַּחְשֹׂךְ: כִּי
תֹאמַר הֵן לֹא יָדַעְנוּ זֶה הֲלֹא
תֹכֵן לִבּוֹת הוּא יָבִין וְנֹצֵר
נַפְשְׁךָ הוּא יֵדַע וְהֵשִׁיב לָאָדָם
כְּפָעֳלוֹ: אֱכָל בְּנִי דְבַשׁ כִּי טוֹב
וְנֹפֶת עַל חִכֶּךָ: כֵּן דַּעַת
חָכְמָה לְנַפְשֶׁךָ אִם מְצָאתָ וְיֵשׁ
אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ לֹא תִכָּרֵת:
אַל תָּאֳרֵב רָשָׁע לְנְוֵה צַדִּיק אַל
תְּשַׁדֵּד רִבְצוֹ: כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל
צַדִּיק וָקָם וּרְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ
בְּרָעָה: בִּנְפֹל אוֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמָח
וּבְכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ: פֶּן יִרְאֶה
יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב מֵעָלָיו
אַפּוֹ: אַל תִּתְחַר בַּמְרֵעִים אַל
תְּקַנֵּא בָּרְשָׁעִים: כִּי לֹא תִהְיֶה
אַחֲרִית לָרָע נֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ:
יְרָא אֶת יְהוָה בְּנִי וָמֶלֶךְ עִם
שׁוֹנִים אַל תִּתְעָרָב: כִּי פִתְאֹם
יָקוּם אֵידָם וּפִיד שְׁנֵיהֶם מִי
יוֹדֵעַ: גַּם אֵלֶּה לַחֲכָמִים הַכֵּר
פָּנִים בַּמִּשְׁפָּט לֹא טוֹב: אֹמֵר
לְרָשָׁע צַדִּיק אָתָּה יְקֻבְּהוּ עַמִּים
יִזְעָמֻהוּ לְאֻמִּים: וְלַמּוֹכִיחִים
יִנְעָם וְעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בִּרְכַּת טוֹב:
שְׂפָתַיִם יִשָּׁק מֵשִׁיב דְּבָרִים
נְכוֹחִים: הָכֵן בַּחוּץ מְלַאכְתֶּךָ

וְעַתְּדָה נַשָּׂדָה לָךְ אַחַר וּבָנִית בָּתֶּיךָ׃ אַל תְּהִי עֵד חִנָּם בְּרֵעֶךָ
וְהִפְתִּיתָ בִשְׂפָתֶיךָ׃ אַל תֹּאמַר
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִי כֵּן אֶעֱשֶׂה לּוֹ
אָשִׁיב לָאִישׁ כְּפָעֳלוֹ׃ עַל שָׂדֵה
אִישׁ עָצֵל עָבַרְתִּי וְעַל כֶּרֶם
אָדָם חֲסַר לֵב׃ וְהִנֵּה עָלָה כֻלּוֹ
קִמְשֹׁנִים כָּסּוּ פָנָיו חֲרֻלִּים
וְגֶדֶר אֲבָנָיו נָהֳרָסָה׃ וָאֶחֱזֶה
אָנֹכִי אָשִׁית לִבִּי רָאִיתִי לַקַּחְתִּי
מוּסָר׃ מְעַט שְׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת
מְעַט חִבֻּק יָדַיִם לְשָׁכָב׃ וּבָא
מִתְהַלֵּךְ רֵישֶׁךָ וּמַחְסֹרֶיךָ כְּאִישׁ
מָגֵן׃

Cap.xxv.

גַּם אֵלֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר
הֶעְתִּיקוּ אַנְשֵׁי חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
כְּבוֹד אֱלֹהִים הַסְתַּר דָּבָר
וְכְבוֹד מְלָכִים חֲקֹר דָּבָר׃ שָׁמַיִם
לָרוּם וָאָרֶץ לָעֹמֶק וְלֵב מְלָכִים
אֵין חֵקֶר׃ סוּג סִיגִים מִכֶּסֶף
וְיֵצֵא לָצוֹרֵף כְּלִי׃ הָגוֹ רָשָׁע
לִפְנֵי מֶלֶךְ וְיִכּוֹן בַּצֶּדֶק כִּסְאוֹ׃
אַל תִּתְרַהֵב לִפְנֵי מֶלֶךְ וּבִמְקוֹם
גְּדוֹלִים אַל תַּעֲמֹד׃ כִּי טוֹב
אֱמֹר לְךָ עֲלֵה הֵנָּה מֵהַשְׁפִּילְךָ
לִפְנֵי נָדִיב אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃
אַל תֵּצֵא לָרִב מַהֵר פֶּן מַה
תַּעֲשֶׂה אַחֲרִיתָהּ בְּהַכְלִים
אֶת רֵעֶךָ רִיבְךָ רִיב וְסוֹד אַחֵר אַל תְּגַל׃ פֶּן
יְחַסֶּדְךָ שֹׁמֵעַ וְדִבָּתְךָ לֹא תָשׁוּב׃
תַּפּוּחֵי זָהָב בְּמַשְׂכִּיּוֹת כָּסֶף
דָּבָר דָּבַר עַל אָפְנָיו׃ נֶזֶם זָהָב
וְחָלְיֵי פָּז מוֹכִיחַ חָכָם עַל אֹזֶן
שֹׁמַעַת׃ כְּצִנַּת שֶׁלֶג בְּיוֹם
קָצִיר צִיר נֶאֱמָן לְשֹׁלְחָיו וְנֶפֶשׁ

'et diligēter exerce 'agrū 'tuum: δ' postea 'edifices 'domū tuā. ' Ne' sis 'testis 'frustra 'cōtra pximū tuū: 'neclactes quemq; 'labiis tuis. 'Ne' dicas: ooooooo 'quomodo' fecit ° mihi 'sic 'faciam 'ei: & ooooooo 'reddam 'vnicuiq; 'secundum opus suū. 'Per 'agrū 'pigri 'transiui: ' & per 'vineam ooooooooooooo 'viri 'stulti. 'Et ecce 'totū 'repleuerant ooooooooo 'vrtice: & 'operuerant 'superficiem eius 'spine: oo & 'maceria 'lapidum 'destructa erat. Quod 'cū vidissem ' posui in ' corde meo: & 'exemplo 'didici 'disciplinā. 'Parū inquam 'dormies: 'modicū 'dormitabis: 'pauxillū 'manū 'cōseres 'vt quiescas. 'Et veniet tibi quasi 'cursor 'egestas tua: 'et mendicitas 'quasi vir 'armatus.

25.

'HE 'quoq; 'parabole 'salomonis: 'quas oo 'transtulerunt 'viri 'ezechie 'regis 'iuda. ooooooo 'Gloria 'dei ē 'celare 'verbum: ooooooooooooooo '& gloria 'regum 'inuestigare 'sermonem. 'Celum 'sursum & terra 'deorsū: '& cor 'regum ooooooooo 'inscrutabile. 'Auser 'rubiginem 'de argento: ooo 'egredietur 'vas 'purissimū. 'Auser 'impietatem 'de vultu 'regis: '& firmabitur 'iustitia 'thron' ei'. 'Ne' glorioſus appareas 'coram 'rege: '& in loco 'magnorum ne' steteris. 'Melius est 'enim vt ooo: 'dicatur 'tibi 'ascēde 'huc: 'q vt humilieris ooo:ooo 'coram 'principe. 'Que 'viderunt 'oculi tui ooo 'ne 'proferas 'in iurgio 'cito: 'ne ooooooooooooo 'postea emendare nō possis 'cum dehonestaueris 'amicū tuū. 'Causam tuā 'tracta 'cum 'amico tuo: '& secretum 'extraneo 'ne 'reueles: 'ne forte 'insultet tibi cum 'audierit: '& exprobrare 'non 'cessabit. oo 'Mala 'aurea 'in lectis 'argenteis: qui 'loquitur oo 'verbum 'in 'tēpore suo. 'Inauris 'aurea '& margarita 'fulgens: 'q arguit 'sapientē '& 'aurē 'obedientem. 'Sicut frigus 'nuis 'in die 'messis: ita 'legatus 'fidelis 'ei q̄ miserit eum: 'animam ipsius ooooooo

τ præparare in agrū: τ vade post hæc ædificabis domū tuā. Ne sis testis falsus in proximū tuū: neque dilacerabis labiis tuis. Ne dicas quēadmodū fecit mihi sic faciam ei: & reddā vnicuiq; secundū opus suū. Per agrū pigri transiui: & per vineam viri stulti. Et ecce totū repleuerant vrticis: & operuerant superficiem eius spinis: & maceria lapidum destructa erat. Quod cū vidissem posui in corde meo: & exemplo didici disciplinā. Parū inquam dormies: modicū dormitabis: pauxillū manū cōseres vt quiescas. Et veniet tibi quasi cursor egestas tua: & mendicitas quasi vir armatus.

25.

Hæ quoq; parabolæ salomonis: quas transtulerunt viri ezechiæ regis iuda. Gloria dei celare verbum: & gloria regum inuestigare sermonem. Cælum sursum & terra deorsū: & cor regum inscrutabile. Auferrubiginem de argento: & egredietur vas purissimū. Auferimpietatem de vultu regis: & firmabitur iustitia thron' ei'. Ne glorioſus appareas coram rege: & in loco magnorum ne steteris. Melius est enim vt dicatur tibi ascēde huc: q̄ vt humilieris coram principe. Quæ viderunt oculi tui ne proferas in iurgio cito: ne postea emendare nō possis cum dehonestaueris amicū tuū. Causam tuā tracta cum amico tuo: & secretum extraneo ne reueles: ne forte insultet tibi cum audierit: & exprobrare non cessabit. Mala aurea in lectis argenteis: qui loquitur verbum in tēpore suo. Inauris aurea & margarita fulgens: q arguit sapientē & aurē obedientem. Sicut frigus nuis in die messis: ita legatus fidelis ei q̄ miserit eum: animam ipsius

τ ποίησον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ μετὰ ταῦτα οἰκοδόμησον τὸν οἶκόν σου. Μὴ γίνου μάρτυς ἐπὶ τὸν πλησίον σου μάταιος, μὴ δὲ πλατύνου σοῖς χείλεσι. Μὴ εἶπῃς ὃν τρόπον ἐποίησέ μοι, οὕτως ποιήσω αὐτῷ, ἀποδώσω ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Παρῆλθον ἐν ἀγρῷ ὀκνηροῦ, καὶ ἐν ἀμπελῶνι ἀνδρὸς ἀφρονος, καὶ ὡσαύτως ἀκάνθαις κατεπεπλήκει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ φραγμὸς λίθων αὐτοῦ καθῃρέθη. Καὶ εἶδον ἐγὼ καὶ ἔθηκα εἰς καρδίαν μου, καὶ παιδείαν ἔλαβον τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν. Ὀλίγον νυστάξω, μικρὸν δὲ ὑπνώσω, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίσομαι χερσὶ μικρὸν ἵνα ἀναπαύσωμαι. Καὶ ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς, ἥξει πρόσπορεύομένη ἡ πτωχεία σου, καὶ ἔνδεια ὡσανεὶ ἀγαθὸς δρομεύς. Cap.25.

Αῦται αἱ παροιμίαι σολομῶντος, αἃς ἀπεγράψαντο οἱ φίλοι ἑζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς ἰουδαίας. Δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλεῖ τιμᾷ πράγματα. Οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξιχνίαστος. Τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν ἅπαν. Ἄνελε ἀσεβῆ ἐκ προσώπου βασιλέως καὶ κατορθωθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μὴ δὲ ἐν τόποις ὑπερόχων ἀφίστασο. Κρεῖσσον γὰρ τὸ ῥηθῆναί σοι ἀνάβαινε πρὸς μέ ἢ ταπεινωθῆναί σε ἐν προσώπῳ ἀρχόντου, ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. Μὴ ἐκβάλῃς ἐν ὀργῇ λίαν. Μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως, μήποτε ἐπιτιμήσῃς ἐν ἐσχάτοις. Ἡνίκα δ' ἄν σε διαβάλῃ φίλος ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω. Μὴ καταφρόνει, μήποτε ἐπονειδίσῃ σε ὁ φίλος. Ἐν δὲ μάχῃ σου καὶ ἐν ἔχθρᾳ μὴ ἀνοίξῃς στόμα σου, ἵνα μὴ ἐπονειδίσῃ σε ὁ φίλος. Ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα μὴ ἀνοιξάτω τὸ στόμα σου ἐπὶ θανάτῳ. Χάρις καὶ φιλία ῥύεται· μᾶλλον χρυσοῦν ἐν ἁρμίσκῳ σαρδίου ὕπνος ἐπιτίμου ἐπὶ ἀκοὴν σοφοῦ. Ἐν ἐνωτίῳ χρυσοῦν σαρδίου πολυτελὲς δὲ τὸ ἔλεγχος σοφοῦ ἐπὶ ὑπήκοον οὖς, ὡσεὶ ἔξοδος χιόνος ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ ἐπιτήδειος ὁ πιστὸς ἀγγελιαφόρος τοῖς πέμψασιν αὐτόν, ψυχὰς γὰρ

A

B

co vtentiū pdest. Sicut venti τ nubes τῶν ἀυτῶ χρωμένων ὄφιλεῖ. Ωσπερ ἄστεμοι καὶ νίφη τ pluuie claritissime: sic q̄ gliant in vo καὶ ὑετοὶ ἐπιφαίνεται, ἕυτως οἱ καυχώμενοι ἐπὶ δό no mēdaci. In patientia pspertas regīb⁹: Lis.a. σει ψευδεῖ. Ἐν μακροθυμία ἐυδοία βασιλεῦσιν, lingua ãt mollis cōfringit ossa. Mel inuenīēs comede γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ. Μέλι ἐυρὼν φάγε C qđ sufficit: ne forte replet⁹ euomas. rap induc γὲ ἱκανόν, μή ποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς. σπάνιον ἴσαγε tuū pdē ad tuū amicū: neq̄ faciat⁹ σὸν πόδα πρὸς γὲν σεαυτοῦ φίλου, μή ποτε πλησθεὶς te oderit te. claua τ gladi⁹ τ sagittatio spicula σευ μισήσαι σε· φόραλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ακιδω ta: sic τ vir q̄ testificat cōtra amicū suū τέτ, ἕυτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου ἀυτοῦ testimoniū falsū. Dens mali τ pes iniqui μαρτυρίαν ψευδῆ. Οδὸς κακοῦ καὶ πους ἀσεβοῦς peribit in die mala. Sicut acetū trahit inutile: ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. Ωσπερ ὄξος ἕλκει ἀσύμφορον, sic incidēs passio in corpore cor pertīsat. ἕυτως πρόσκοπος πάσης ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. Sicut tinea vestimēto τ vermis ligno: sic tristitia Ωσπερ σὴς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ, ὕυτως λύπη viri nocet cordi. Si esurit inimic⁹ tu⁹: Ro.12. ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, b. ciba illū. si sitit dabibere ei. Hoc enī τρέφε ἀυτόν. ἐὰν διψᾷ πότιζε ἀυτόν. Τοῦτο γὰρ facies carbones ignis accumulabis sup caput ei⁹ ποιῶν ἀνθρακιὰς πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀυ D at vñs retribuet tibi bona. vētus borcas fusci τῷ, ὁμοίως καὶ ἀντιποδώσει σοι ἀγαθά. ἄνεμος βορέας ἐξι tat nubes: facies ãt iracūda linguā irritat. γίνεται νίφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει. Melꝰ habitare in angulo domꝰ: q̄ cū mulie- Li.b. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος, ἢ μετὰ γυναι re cōtiosa in domo cōmuni. Sicut aqua frigida κὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. Ωσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ale sitienti blāda: sic nūtiꝰ bonꝰ de terra ψυχῇ διψώσῃ πρόσκαιρος, ὕυτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς lōginqua. Sicut si quis fontē obturet τ aque μακρόθεν. Ωσπερ ἐάν τις πηγὴν φράσσει καὶ ὕδατος ecclē- ῥύσιν διόρυξαι πρόσκοπος, ὕυτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς Eccl.3. ξόδου λυμαίνεται, ὕυτως ἄκαιρον δίκαιον πεπτωκότι c. se cōtra impio. Comedere mel multū nō bonū: καὶ ἐνώπιον ἀσεβοῦς. Εδεῖν μέλι πολὺ οὐ καλόν, in pōtio hēre ãt oportet hmōes gliosos. Sicut vrbs τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. Ωσπερ πόλις τὰ muros diffectos hēns τ immunata: sic vir q̄ τεῖχη κατεβεβλημένη καὶ ἀτείχισος, ὕυτως ἀνὴρ ὃς nō cū ꝓsilio aliq̄d facit. ἐν μετὰ βουλῆς τι πράσσει. Ca.26.

A Sicut roa in tpe messis τ sicut pluuia in Ωσπερ δρόσος ἐν ἀμητῷ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν vere: sic nō est stulto gla. Sicut aues vo- ἡρι, ὕυτως ἐυκ ἔστι ἄφρονι τιμή. Ωσπερ ὄρνεα πε- B lāt τ passeres: sic maledictio iusto nō superue τάλαι καὶ στρουθοί, ὕυτως ἀρὰ μάταιος ἐυκ ἐπιλεύ- nict vili. Sicut flagellū equo τ stimul⁹ asino: σεται ἐυδενί. Ωσπερ μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, sic virga gētī inique. Ne respōdeas stul- ὕυτως ῥάβδος ἔστι τοῖς ἀφρόνως. Μὴ ἀποκρίνου ἄφρο to iuxta ei⁹ stulticiā: ne similis fias ei τι κατὰ τὴν ἀπόνοιαν, ἵνα μὴ ὅμοιος ᾖς αὐ sed respōde stulto ad ei⁹ stulti τῷ. Αλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἀπόνοιαν ἀφρο tiā: ne videat sapiēs apud semp̄m. Ἐκ σύνιν, ἵνα μὴ φαίνῃ σοφὸς παρ᾽ἑαυτῷ. Ἐκ τῶν suis vijs opprobriū ἑαυτοῦ ὁδῶν ὀνείδος

'requiescere facit. ᵉ Nubes ᵏ & ventus ˡ & pluuie 'nó sequētes: ᵉ vir ᵇ glorio sus & pmissa nō cōplens. ᶜ Patiētia ᶠ lenietur ᵇ princeps: '& lingua ᵃ mollis ˡ confringet ᵐ duriciam. ᵐ Mel inueniſti: ᵖ comede ᵍ quod sufficit tibi: ʳ ne forte ᵉ satiatus ʳ euomas illud. ᵘ Subtrahe ʳ pedē tuū de domo 'proximi tui: ᵉ neq̄ ᵇ satiatus ᶜ oderit te. ᵇ Iaculum '& gladius ᶠ & sagitta ᵉ acuta: ᵉ homo ˡ qui loquitur ᵇ cōtra ꝓximū suū ᵐ falsus 'testimoniū. ᵐ Dens ᵒ putridus ᵖ & pes ᵍ lassus: ʳ qui spērat super ᵉ infideli ᶠ in die ᵒ angustie: & ʳ amittit ᶠ palium 'in die ᵃ frigoris. ooo ᵇ Acetum ᶜ in ᵇ nitro: ᶜ qui cantat ᶠ carmina 'ooooooo ᵒ cordi 'pessimo. ᵃ Si 'esurierit ᵐ inimicus tuus ooo ᵉ ciba illum: ᵖ si ᵍ sitit ʳ da ei ooooooooooooooooooooooo ᵉ aquam ʳ bibere. ᵃ Prunas 'enim ᶜ cōgregabis ' super ᵉ caput ei⁹: ᵇ & dñs ᶜ reddet ᵉ tibi. ᶜ Ventus ooooooooo ᵉ aquilo ᵍ dissipat ᵇ pluuias: '& facies ᵃ tristis ooooooooo 'linguā ᵐ detrahentē. ᵉ Melius est ᵃ sedere ᶠ in ᵍ angulo ʳ domatis: ᵒ q̄ cū muliere 'litigiosa ᵉ & in domo ᶜ cōmuni ʳ. Aqua ' frigida ᵇ animē ᶜ sitienti. ooooooooooo ᵉ & nuncius ʳ bonus ʳ de terra ᵍ longinqua. ooooooooo ᵇ Fons ' turbatus pede ᵉ & vena ' corrupta: ooooooo ᵐ iustus ᵉ cadens ᵒ cōrā ᶠ impio. Sicut qui ooooooooo 'mel ᵉ multū ᵍ comedit ʳ nō ē ei ᵉ bonū: sic q ʳ scrutator est ᶠ maiestatis opprimetur a ' gloria. Sicut ᵉ vrbs ᵇ patens & ᶜ absq; ᵇ muro & ambitu: ita ᶜ vir q ᵉ nō potest in loquēdo ᵇ cohibere ˡ spiritum suum. 26.

Q Vomodo ᵃ nix ᵇ i estate: ᶜ & pluuie ᵇ i messe: 'sic indecēs est ᵇ stulto ᵇ gloria. ooooooooooooooooo 'Sicut auis ᵃ ad alta transuolans: & ˡ passer quolibet ᵐ vadēs ᵇ sic ᵒ maledictū ᶠ frustra platū in quēpiā ˡ supueniet. ᵉ Flagellū ˡ equo ᵒ & chamus ʳ asino ʳ & virga ' in dorso ᵉ iprudētiū. ᵇ Ne ʳ rñdeas ᵇ stulto ᵇ iuxta stulticiā suā ᶜ ne ᵉ efficiaris ᶠ ei ˡ similis. ˡ Responde ooooooooo ᵇ stulto ˡ iuxta stulticiā suā: ᵐ ne ᵖ sibi ᵒ sapiens ᵉ esse videatur. ᵍ Claudus ʳ pedib⁹ & ᵉ iniquitatem ooooooo

שׁוּנ נָשָׂא אַרְנִיו יָשִׁיב׃ נְשִׂיאִים וְרוּחַ וְגֶשֶׁם
כְּלַל גָּתָן אָיִן אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת שָׁקֶר׃
פָּתָה קָצִין בְּאֹרֶךְ אַפַּיִם יִפָּתֶה קָצִין
רָכָה שָׁבַר וְלָשׁוֹן רַכָּה תְּשַׁבֵּר גָּרֶם׃ דְּבַשׁ
דִּי שָׂבַע מָצָאתָ אָכֹל דַּיֶּךָּ פֶּן תִּשְׁבָּעֶנּוּ
קוא נָבַר וַהַקְאתֹהוּ׃ הַקַּר רַגְלְךָ מִבֵּית
רָעָה פּוּץ רֵעֶךָ פֶּן יִשְׂנַאֲךָ וְשִׂנֵּאָךְ׃ מַפִּיץ
שָׁנַן וְחֶרֶב וְחֵץ שָׁנוּן אִישׁ עָנָה
עָד בְּרֵעֵהוּ עֵד שָׁקֶר׃ שֵׁן רָעָה
טָעַד בָּטַח וְגָל מוֹעָדֶת בֹּגֵד בְּיוֹם
עָרָה קָרַר צָרָה׃ מַעֲדָה בָּגֵד בְּיוֹם קָרָה
שׁוּר חֹמֶץ עַל נֶתֶר וְשָׁר בַּשִּׁרִים
רוּעַ עַל לֵב רָע׃ אִם רָעֵב שׂנַאֲךָ
אָכַל שָׁבָה רַחֲמֵהוּ לָחֶם וְאִם צָמֵא הַשְׁקֵהוּ
מַיִם׃ כִּי נְחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל
שָׁלַם רֹאשׁוֹ וַיהוָה יְשַׁלֶּם לָךְ׃ רוּחַ
צָפוֹן תְּחוֹלֵל גֶּשֶׁם וּפָנִים נִזְעָמִים
לָשׁוֹן סֵתֶר׃ טוֹב שֶׁבֶת עַל פִּנַּת
שֶׁבֶת פִּנָּה עִם
נָגִד מַאֲשֶׁת מִדְיָנִים וּבֵית חָבֵר׃
אִישׁ דוֹן מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה
קָבַר
שָׁמַע רָתַק וּשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאֶרֶץ מֶרְחָק׃
עָכַר בָּשַׁת מַעְיָן נִרְפָּשׁ וּמָקוֹר מָשְׁחָת
כּוֹר שָׁתַת צַדִּיק מָט לִפְנֵי רָשָׁע׃ אָכֹל
צָדַק נָגֹהַּ דְּבַשׁ הַרְבּוֹת לֹא טוֹב וְחֵקֶר
רָבַה כָּבֵד כְּבוֹדָם׃ עִיר פְּרוּצָה אֵין
פָּרַץ חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר
עָצַר לְרוּחוֹ׃

Cap.xxvi

קוּץ כְּצַר כַּשֶּׁלֶג בַּקַּיִץ וְכַמָּטָר בַּקָּצִיר
נָוָה כֵּסֶל כֵּן לֹא נָאוָה לִכְסִיל כָּבוֹד׃
צָפַר דָּוַד כַּצִּפּוֹר לָנוּד לַשּׁוּף כֵּן לַשֶּׁוֶף כֵּן
קִלְלַת חִנָּם לוֹ תָבוֹא׃ שׁוֹט
חֲמוֹר לֶחֶמוֹר וּמַתְנֹג לַחֲמוֹר וְשֵׁבֶט לִגְוֵי
כְּסִילִים׃ אַל תַּעַן כְּסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ
עָנָה פֶּן תִּשְׁוֶה לּוֹ גַּם אָתָּה׃ עֲנֵה
כְּסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ וְהָיָה חָכָם בְּעֵינָיו׃ פֶּן יִהְיֶה
מָצָה מַצִּיתַ רַגְלַיִם חָמָס

Cap. xxvi

שִׁתָּה שִׁלַּח דִּבָרִים בְּיַד כְּסִיל׃
קְדֻלִּיו שֹׁקֵים מַפְסִחַ וּמַשָּׁל פֶּה כְּסִלִים׃
בְּפִי כְסִילִים ׀ מָשָׁל בְּצִרוֹר אֶבֶן כֵּן נוֹתֵן לִכְסִיל כָּבוֹד׃
מְחוֹחַ עֹלֶה בְּיַד שִׁכּוֹר וּמָשָׁל בְּפִי כְסִילִים׃
רַב מְחוֹלֵל כֹּל וְשֹׂכֵר כְּסִיל וְשֹׂכֵר עוֹבְרִים׃
כְּכֶלֶב שָׁב עַל קֵאוֹ כְּסִיל שֹׁנֶה בְּאִוַּלְתּוֹ׃
חָכָם אַתָּה רָאִיתָ אִישׁ חָכָם מִמֶּנּוּ תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃
אָמַר עָצֵל שָׁחַל בַּדָּרֶךְ אַרְיֵה בֵּין הָרְחֹבוֹת׃
צִירָה עַל מִטָּתוֹ עָצֵל עַל פָּתָחוֹ׃
טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל פִּיו׃
חָכָם עָצֵל בְּעֵינָיו מְשִׁיבֵי טָעַם׃
מַחֲזִיק בְּאָזְנֵי כֶלֶב עֹבֵר מִתְעַבֵּר עַל רִיב לֹא לוֹ׃
מַחֲזִיק בְּאָזְנֵי כֶלֶב עֹבֵר מִתְעַבֵּר עַל רִיב לֹא לוֹ׃
זִקִּים חִצִּים וָמָוֶת כֵּן אִישׁ רִמָּה אֶת רֵעֵהוּ וְאָמַר הֲלֹא
מְשַׂחֵק אָנִי׃ בְּאֶפֶס עֵצִים תִּכְבֶּה אֵשׁ וּבְאֵין נִרְגָּן יִשְׁתֹּק מָדוֹן׃
פֶּחָם לְגֶחָלִים וְעֵצִים לְאֵשׁ וְאִישׁ מְדָנִים לְחַרְחַר רִיב׃
דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים וְהֵם יֵרְדוּ חַדְרֵי בָטֶן׃
מְצֻפֶּה שְׂפָתַיִם דְּלוּקִים וְלֵב רָע בְּשִׂפְתֵי שִׂנְאָ׳ נִכָּר
בְּקִרְבּוֹ יָשִׁית מִרְמָה׃ כִּי
יְחַנֵּן קוֹלוֹ אַל תַּאֲמֵן בּוֹ כִּי שֶׁבַע תּוֹעֵבוֹת נִפְלוֹ׃
שִׂנְאָה בְּמַשָּׂא תִּנָּלֶה רָעָתוֹ בַּקָּהָל׃
שֹׁחֵת כָּרָה שָׁחַת בָּהּ יִפּוֹל׃
וְגוֹלֵל אֶבֶן אֵלָיו תָּשׁוּב לָשׁוֹן שֶׁקֶר יִשְׂנָא דַכָּיו׃
וּפֶה חָלָק יַעֲשֶׂה מִדָּחָה׃

bibēs: q mittit verba p nunciū stultū. Quō pulchras frustra habet claudus tibias: sic indecēs est in ore stultorū parabola. Sicut qui mittit lapidē in aceruū mercurii: ita qui tribuit insipiēti honorem. Quō si spina nascatur in manu temulēti: sic parabola in ore stultorū. Iudiciū determinat causas: q̄ ipōsuit stulto silentiū iras mitigat. Sicut canis q reuertitur ad vomitū suū: sic iprudēs qui iterat stulticiā suam. Vidisti hoiem sapientē sibi videri: magis illo spem habebit insipiēs. Dicit piger leo ē in via: & leena in itinere. Sicut ostiū vertitur in cardine suo: ita piger in lectulo suo. Abscondit piger manus sub axel la sua: & laborat si ad os suū eas cōuerterit Sapiētior sibi stultus videtur: septē viris loquēti bus sententias. Sicut q apprehendit auribus canē: sic qui trāsit & ipatiēs cō miscetur rixe alterius. Sicut noxius est qui mittit sagittas & lāceas in mortem: ita vir qui fraudulēter nocet amico suo: & cū fuerit deprehensus dicet: ludēs feci. Cum defecerit ligna extinguetur ignis: & sussurrone subtracto iurgia cōquiescūt. Sicut carbones ad prunas & ligna ad ignem: sic homo ira cundus suscitat rixas. Verba susurronis quasi simplicia: & ipsa penetrāt ad intima cordis. Quō si argēto fordido ornare velis vas fictile: sic labia tumentia cum pessimo corde sociata. Labiis suis intelligitur inimicus: cum in corde tractauerit dolos. Quando submiserit vocem suā ne credideris ei: quoniā septem nequitie sunt in corde illius. Qui operit odium fraudulēter: reuelabitur malicia eius in concilio. Qui fodit foueā incidet in eam: & qui voluit lapidē reuertetur ad eum. Lingua fallax non amat veritatem: & os lubricum operatur ruinas. 27.

facit: q̄ mittit p nunciū stultū sermonē. Βαπτίζει, ὁ ἐπιστολὰς διὰ ἀγγέλου ἄφρονος λέγει. Aufert facultatē crucis: & puerbia ex ore stultorum: λοῦ παροιμίαν σκελῶν, καὶ παροιμίας ἐκ στόματος ἀφρόνων Qui ligat lapidē in fūda: similis est ti Ος ἐπιδιδυμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ δι bueti stulto gloriā. Spine nascunt in manu te δόντι ἄφρονι δόξαν. Ἀκανθαι φύονται ἐν χειρὶ τοῦ μι mulēti: seruitus ēt in manu stultorū. Multū estu σύσου, δουλεία δὲ ἐν χερὶ τῶν ἀφρόνων. Πολλὰ χει at ois caro stultorū: cēteris est stu μάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρίβεται γὰρ ἡ ἕκαστ 2.Pe. 2.c. por eorū. Sicut canis cū reuertit ad suū σις αὐτῶν. Ὡσπερ κύων ὅταν ἐπιστρέψῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ vomitū & abominabilis fit: sic stulti suā ma ἔμετον καὶ μισητὸς φάνεται, οὕτως ἄφρων τὰ ἑαυτοῦ κα litia reuertēs ad suū peccatū. Vidi vi κία ἀναστρέψας ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. Εἶδεν ἄν rū q̄ videt apud semētipm sapiēs esse: spē ta δρα δέκατα παρ' ἑαυτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπὶς μείζ mē habuit magis stulti q̄ ipse. Dicit piger mis τοι ἔχειν μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. Λέγει ἐκνικὸς ἐστιτιλ suo ad viā: leo in viis: in ēt pla λώμενος ἐν ὁδοῖ, λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλα teis occisorē. Sicut hostiū vertit in car τείαις φονεύεται. Ὡσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφε dine: ita piger in lectulo suo. Abscōdēs pi γος, οὕτως ἐκνικὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. Κρύπτας ἐκνι ger manū in sinu suo: nō potest in ρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, οὐ δύναται ἐπι ferre ad os. Sapiētior piger sibi vide στρέψαι εἰς τὸ στόμα. Σοφώτερος ἐκνικὸς ἑαυτῷ φαίνε tur: cō q̄ in sacietate affert nuntiū. si ται, τοῦ ἐν πλησμονῇ ἐκπεμπόντος ἀγγελίαν. Ω cut q̄ tenet caudā canis: sic q̄ p̄sidet alieno σπερ κρατῶν κέρκου κυνός, οὕτως ὁ παροιμιὰς ἀλλοτρίας. iudicio. Sicut q̄ curāt p̄ūcūt simonco in ho κρίσιως. Ὡσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀν mines: at q̄ occurrit simoni pmuo: supplātabi τρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος, ὑποσκελιζό tur: sic oēs q̄ insidiant suis ami σεται, οὕτως πάντες οἱ ἐπιβουλεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φί cis. Cū ēt deprehēsi fuerit: dicūt q̄ ludēs fe λους. Οταν δὲ φωραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἐ ci. In multis ligniis germinat ignis: vbi ēt nō est πταξε. Ἐν πολλοῖς ξύλοις ἐκβάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστι furēs desciit iurgiū. Focus carbonib⁹ & ligna ignī: δύσμαχος συγχύθη μάχη. Ἑκάρα ἀνδρὸς καὶ ξύλα πυρί, vir ēt cōuitiator ad turbationē rixe. Sermōes astutoꝝ ἀνὴρ δὲ λοίδορος εἰς ταραχὴν μάχης. Λόγοι κερκώπων molleo: ipi ēt ferūt in penetralia viscerꝝ. μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμεῖα σωλάγχνων. Argentū vasi cū dolo: sicut testa reputādū: Ἀργύριον ἐπιβάλλεται μετὰ δόλου, ὥσπερ ὄστρακον ἐγκεί labia leuta cor celāt triste. Labijs σαι, χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. Χείλεσι oīa innuit plosūo inimicꝰ: in ēt co: πάντα ἐνυπνίζει ἐχθρὸς ἐν δόλοις, ἐὰν δὲ τὴ καρ de machinat doloꝝ. Si te rogauerit inimicꝰ ma δία τεχνάζεται δόλους. Ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρός με gna voce ne crediderio ei: septē enī sunt nequitie in γάλῃ τῇ φωνῇ μὴ πιστεύσῃς αὐτῷ, ἑπτὰ γάρ εἰσι πονηρίαι ἐν coīde illiꝰ. Qui operit inimicitiā cōponit dolū: ce τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκα lat ēt sua peccata notabilio in cōcilio. Qui λύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας ἔνγνωσις ἐν συνεδρίῳ. Ο fodit foueā primo incidet in eā: at q̄ Eccl. 10.b. ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν, ὁ δὲ κυ voluit lapidē: sup se voluit. Lingua mēdax odit veri Eccli. 27.d. λίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν κυλίσει. Γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλή tatē: os ēt patēs facit icōstantiā. θειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας. Ca.27.

Ne glorio ob futura i craſtinū: nō eſcī noſti
Μὴ καυχῶ τὴ ἐις ἄυριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τί
A riet ſupuētura vico. Laudet te vicinus t nō tuꝰ
ξενῶσι ἑτέρουσα. Ἐγκωμιαζέτωσι σὲ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν
os: extraneꝰ t nō tua labia. Graue ſaxū t
στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη. Βαρὺ λίθος καὶ
onerosa arena: ira āt ſtulti grauior vtro
δὲ βάσαγος ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφο
que. Immiſericors furor t acuta tra: ſed nihil ſu
τέρων Ἀνιλεήμων ὑμὸς καὶ ἐξία ὀργή, ἀλλ' οὐδὲ ὑ
ſtinet zelꝰ. Melioreꝰ redargutióeo manifeſte
φίσασθαι ζῆλος. Κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκαλυπτόμενοι
abſcōdita amicitia: fideliora vulnera amici: ꝙ
κρυπτομένης φιλίας, ἀξιοπιστότερα τραύματα φίλου, ἢ
voluntaria oſcula inimici. aia in ſaturitate exō ſa
ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ. ψυχὴ ἐν πλησμονῇ ὕσα κη
uio ludit: aie āt eſurienti t amara dulcia
ρίας ἐμπαίζει, ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα
Job.6 b videnꝫ. Sicut auꝫ cū deuolauerit a pro
φαίνεται. Ὡσπερ ὄρνεον ὅταν καταπτηνεύσῃ ἐκ τῆς ἰδί
prio nido: ſic homo iſcruitutē ducit cū exulaue
ας τροφῆς, οὕτως ἄνθρωπος ὃν ἀποδημῇ ὅταν ἀπέχηται
rit a ꝓpꝛio loco. Vnguēti t vinio t odo
B ῆ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. Μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιά
ribꝰ delectaꝫ cor: diſrumpit āt ab acciden
μασι τέρπεται καρδία, καταῤῥήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτώ
tibꝰ aia. Amicū tuū aut amicū paternū ne dimit
ματων ψυχή. Φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκα
tas: in āt domū fratrꝭ tui ne igredia
τάλειπε, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλ
ris i ſoꝛtunio exīo. Melioꝛ amicꝰ ꝓpe: ꝙ frater idge
θῃς ἀτυχῶν. Κρείσσων φίλος ἐγγὺς, ἢ ἀδελφὸς μακρὰν
habitāo. Sapiēs eſto fili: vt letet mēū cor:
οἰκῶν. Σοφὸς γίνου υἱέ, ἵνα εὐφραίνηταί μου ἡ καρ
τ auerte a te exꝓobrātes ſmones.
δία, καὶ ἀπόστρεψαι ἀπὸ σοῦ ὀνειδίζοντας λόγους.
Aſtutꝰ malo ſuperueniēteb abſcōditꝰ eſt: ſtulti āt
Παροῦργος κακῶν ἐπιρχομένων ἀποκρύπτει, ἄφρονες δὲ
Ecc.4. c aggredientes penā ſoluēt. Tolle veſtimētū e
C ἐπιλαβόντες ζημίαν τίσουσιν. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον ἀλ
tuo: aduenit enī iniurtator: ꝙ aliena diſper
τοῦ, τάχ' ἂν ἥλθε γὰρ ὑβριστὴς, ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνε
dit. Qui voce bñdicit amico mane: a maledicēte nihil
ται. Ὁς ἐν ἐυλογίᾳ φίλον τοπρωΐ, καταρωμένου ἀνέξε
differre videbiꝫ. Gutte eſciūt hoiem in
ται διαφέρειν δόξει. Σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡ
Ecc.16.b die hyemali de domo ſua: ſic t mu
μέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου, ὡσαύτως καὶ γυ
lier cōtiatrix de ꝓpꝛia domo. Boꝛeas aſper vē
νὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. Βορέας σκληρὸς ἄνε
tus: nomine āt dexter vocaꝫ. Ferrū fer
μος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται. Σίδηρος σίδη
rū acuit: vir āt acuit faciē amici. Qui
ρον ἐξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου. Ὃς
pātat ficū comedet fructꝰ eī: ꝙ āt cu
φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυ
ſtodit ſuū dñm honoꝛificabiꝫ. Sicut nō ſimileꝭ
λάσσει ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται. Ὡσαὐτως οὐκ ὅμοια
facieꝭ facieb: ſic neq; coꝛda ho
πρόσωπα πρόσωποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀν
minū ſimilia. Infern t ꝑditio nō implent:
Infra, 30.c. ἀνθρώπων ὅμοιαι. Ἅδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται,
ſimiliꝫ t oculi hoim inſatiabiles. Abo
Eccl.1. b. ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι. Βδέ
minatio dño ꝙ firmat oculū t indocti intēpe
λυγμα κυρίῳ ςηρίζων ὀφθαλμοὺς καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρα
rātes lingua. Probatio argēto t auro ignitio:
τεῖς γλώσσῃ. Δοκίμιον ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ πύρωσις,
vir āt probaꝫ per eo laudantiū eū.
D ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.
Si verberaueris ſtultū in medio cōcilio
Ἐὰν μαστιγοῖς τὸν ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίῳ ὡσεὶ

Ne glorieris ᶜin ᵇcraſtinum: ᶠignorans ꝯᵒ
ᵇquid ſupuentura ᶠpariat
ᵇdies. ᶠ Laudet te ᵐalienus
ⁿ& nonᵒ os tuum: ᵖextraneus ᵍ& nonʳ labia tua.
ᵒGraue eſtᵗ ſaxumᵘ & one
roſa ᵗarena: ᵗſed ira ꝯꝯꝯ
ᵗſtulti ᵇ vtroꝙ ᵃ grauior.
ᵒIraᶜ nō habet miſericor
diamᶠ nec erumpensᵗ furor: ᵍ& impetum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ʰcōcitati ſpūs ᵇferreᵉ quis
poteritᵍ! Melior eſtⁿ mani
feſtaᵐ correctioᶜ q̄ꝫ amor
ᶠabſcōditus. ᵍMeliora ſūt
ᵗvulneraᵘ diligētis: ᵍq̄ꝫ frau
dulentaᵒ oſculaᵗ odientis.
ᵗAnimaᵗ ſaturataᵉ calca
bitᵇ fauum: ᶜ& anima ꝯꝯ
ᵒeſuriens etiāᵗ amarū pro
ᵉdulci ſumet. ᵇ Sicut auis
ᵗrāſmigrāsᵃ de nido ſuo:
ᵐſicⁿ virᵒ qui derelinquit
ᵖlocum ſuum. ᵍ Vnguēto
ʳ& variis odoribᵐ delecta
turᵗ cor: ᵘ& bonisᵗ amici
ʳcōſiliis ᵗ aiaᵘ dulcoratur.
ᵉAmicum tuū ᵇ& amicū
ᶜpatris tui ᵒneᶜ dimiſeris:
ᶠ& domumᵉ fratris tuiᵇ ne
ᵗingrediarisᵃ in die ꝯꝯꝯꝯ
ᵗafflictionis tue. ᵐ Melior
eſtⁿ vicinusᵒ iuxta: ᵖq̄ꝫ fr
ᵍpeul. ᵗStulte ſapieᵉ fili mi
ᵗ& letificaⁿ cor meum ꝯꝯ
ᵗvt poſſisᵗ exprobrāti ᵗrñ
dereᵗ ſermonē. ᵃ Aſtutᵖ vi
densᶜ malū ᵇabſcōditus ē:
ᶜparuuli tranſeuntes ꝯꝯꝯ
ᵉſuſtinuerunt diſpendia.
ᵇTolle ᵗveſtimētū eiᵖ ᵃqui
ᵗſpopondit pᵐ extraneo:
ⁿ& proᵒ alienisᵖ auferᵉ ei pi
gnus. ᵍQui bñdicitᵗ pxi
mo ſuoᵒ voceᵉ grandiⁿ de
nocteᵗ cōſurgēs: ᵗmaledi
cēti ᵗſimilis erit. Tectaᵇ p
ſtillantiaᵇ in dieᶜ frigoris
ᵗ& ᵉlitigioſaᵗ mulier ꝯꝯꝯ
ᵇcōparatur. ᵗQui retinet
eam q̄ſi qui ventū ᵉteneat:
ᵐ& oleumⁿ dextre ſueᵒ vo
cat. ᵖ Ferrum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵍferroᵗ exacuitur: ᵉ& ho
moᵗ exacuitᵃ faciē ᵉ amici
ſui. ᵗQui ſeruatᵗ ficū ᵉcō
medetᵇ fructus eiᵖ: ᶜ& qui
cuſtos eſtᵇ dñi ſuiᵉ glorifi
cabitur. ᵗQuō in aquis re
ſplendētᵉ vultus ꝑſpicien
tiū: ᵗſicᵇ cordaᵗ hoim mani
feſta ſunt prudētibus. ⁿ In
fernusᵒ & perditioᵖ nunq̄ꝫ
ᵍiplentur: ſimiliterᵗ & ocu
liᵒ hoimᵗ inſatiabiles. Quō
ᵉꝑbatur in cōflatorioᵗ ar
gentū ᵗ& in fornaceᵉ aurū: ſic probaturᵇ hōᶜ oreᵒ lau
dantis. ᵉSiᶜ cōtuderis ꝯꝯ
ᵒſtultū ᵗin pilaᵇ quaſiᵗ ptiſa
nas: feriente deſuper ꝯꝯ

La.xxvij. אַל תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר כִּי לֹא
הָלַל יָדַע
תֵּדַע מַה יֵּלֶד יוֹם: יְהַלֶּלְךָ זָר
וְלֹא פִיךָ נָכְרִי וְאַל שְׂפָתֶיךָ:
פֶּה כֶּבֶד אֶבֶן וְנֵטֶל חוֹל וְכַעַס
אֱוִיל שְׁנֵיהֶם: אַכְזְרִיּוּת
כֶּזֶר עֵבֶר חֵמָה וְשֶׁטֶף אַף וּמִי יַעֲמֹד לִפְנֵי
בָּנָה
קְנָאָה: טוֹבָה תּוֹכַחַת מְנֻלָּה
רֵעַ נֶלֶה סֵתֶר אֹהֵב מַטְעוֹת נַעֲתָרוֹת נֶאֱמָנִים פְּצָעֵי
אֹהֵב עָתַר נְשִׁיקוֹת שׂוֹנֵא:
נֶפֶשׁ שְׂבֵעָה תָּבוּס נֹפֶת וְנֶפֶשׁ
נוף מָתוֹק רְעֵבָה כָּל מַר מָתוֹק: כְּצִפּוֹר
צפר נֹדֶדֶת מִן קִנָּהּ כֵּן אִישׁ נוֹדֵד
קום מְפֻקוֹמוֹ: שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח
יצג לֵב וּמָתֹק רֵעֵהוּ מֵעַצַּת נֶפֶשׁ:
רעה רַעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל תַּעֲזֹב
בוא וּבֵית אָחִיךָ אַל תָּבוֹא בְּיוֹם
קרב אֵידֶךָ טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח
רחק רָחוֹק: חַכַם בְּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי
שוב וְאָשִׁיבָה חֹרְפִי דָּבָר: עָרוּם רָאָה
סתר נִסְתָּר פְּתָאיִם עָבְרוּ
עשׁ נֶעְנָשׁוּ: קַח בִּגְדוֹ כִּי עָרַב זָר
ברך וּבָעַר נְכְרִיָּה חַבְּלֵהוּ: מְבָרֵךְ
נדל רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל בַּבֹּקֶר הַשְׁכִּים
חשׁב קְלָלָה תֵּחָשֵׁב לוֹ: דֶּלֶף טוֹרֵד
אשׁד בְּיוֹם סַגְרִיר וְאֵשֶׁת מְדְיָנִים
שׁוה נִשְׁתָּוָה: צְפִנֶיהָ צָפַן רוּחַ
ימן וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא: בַּרְזֶל
פנה בְּבַרְזֶל יֵחַד וְאִישׁ יַחַד פְּנֵי רֵעֵהוּ:
אכל נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ וְשֹׁמֵר
כבד אֲדֹנָיו יְכֻבָּד: כַּמַּיִם הַפָּנִים
לַפָּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם:
שאל שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן לֹא תִשְׂבַּעְנָה
וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא תִשְׂבַּעְנָה:
צרף מַצְרֵף לַכֶּסֶף וְכוּר לַזָּהָב וְאִישׁ
פה הָלַל לְפִי מַהֲלָלוֹ: אִם תְּנַתֵּשׁ אֶת
כתשׁ אֱוִיל כַּמְכֵתֵּשׁ בְּתוֹךְ הָרִיפוֹת
רוף

מ בַּעֲלִי ל לֹא תָסוּר מ מַעֲלָיו אוֹלַתּוֹ ׃ מ עָלָה סור
יָדוֹעַ תֵּדַע פְּנֵי צֹאנֶךָ ׃ שִׁית יתד שות
לִבְּךָ לַעֲדָרִים ׃ כִּי לֹא לְשַׁלְּם עלם
חָסֶן וְאִם נֵזֶר לְדוֹר וָדוֹר ׃ נָבְלָה
הָצִיר וְנִרְאָה דֶשֶׁא וְנֶאֶסְפוּ תצר ראה
עִשְׂבוֹת הָרִים ׃ כְּבָשִׂים לִלְבוּשֶׁךָ אסף לבש
וּמְחִיר שָׂדֶה עַתּוּדִים ׃ וְדֵי חֲלֵב תחר עתד
עִזִּים לְלַחְמֶךָ לְלֶחֶם בֵּיתֶךָ
וְחַיִּים לְנַעֲרוֹתָיִךְ ׃

C.xxviij. נוס
נָסוּ וְאֵין רֹדֵף רשע
צַדִּיק כַּכְּפִיר יִבְטָח ׃ צדק כפר
בְּפֶשַׁע אֶרֶץ רַבִּים שָׂרֶיהָ נטה רבב
וּבְאָדָם מֵבִין יוֹדֵעַ כֵּן יַאֲרִיךְ ׃ שור בין
גֶּבֶר רָשׁ וְעֹשֵׁק דַּלִּים מָטָר עבד אבד
סֹחֵף וְאֵין לָחֶם ׃ עֹזְבֵי תּוֹרָה הלל נצר
יְהַלְלוּ רָשָׁע וְשֹׁמְרֵי תּוֹרָה יִתְגָּרוּ רוע שמר
בָּם ׃ אַנְשֵׁי רָע לֹא יָבִינוּ מִשְׁפָּט
וּמְבַקְשֵׁי יְהוָה יָבִינוּ כֹּל ׃ טוב
רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מְעֻקָּשׁ עקש
דִּרְכַּיִם וְהוּא עָשִׁיר ׃ נוצר
תּוֹרָה בֵּן מֵבִין וְרֹעֶה זוֹלְלִים זלל
יַכְלִים אָבִיו ׃ מְרַבֶּה הוֹן נָשְׁךְ רבה
וּנְתַרְבִּית לְחוֹנֵן דַּלִּים יִקְבְּצֶנּוּ ׃ נתן
מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם סנן
תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה ׃ מַשְׁגֶּה יְשָׁרִים פלל
בְּדֶרֶךְ רַע בְּשִׁחוּתוֹ הוּא יִפּוֹל שוח
וְתַמִּימִים יִנְחֲלוּ טוב ׃ חָכָם
בְּעֵינָיו אִישׁ עָשִׁיר וְדַל מֵבִין
יַחְקָרֶנּוּ ׃ נַעֲלָץ צַדִּיקִים רַבָּה חקר
תִּפְאָרֶת וּבְקוּם רְשָׁעִים יֵחָפֵשׂ חפש
אָדָם ׃ מְכַסֶּה פְּשָׁעָיו לֹא יַצְלִיחַ צלח
וּמוֹדֶה וְעֹזֵב יְרֻחַם ׃ אַשְׁרֵי
אָדָם מְפַחֵד תָּמִיד וּמַקְשֶׁה
יִפֹּל רָע ׃ אֲרִי נֹהֵם וְדֹב
שֹׁקֵק מֹשֵׁל רָשָׁע עַל עַם דָּל ׃ משל
נָגִיד חָסֵר תְּבוּנוֹת וְרַב מַעֲשַׁקּוֹת נגד עשק

mpilo non auferetur ab eo stulticia eius. Diligēter agnosce vultū pecoris tui: tuosq; greges cōsidera. Non enim habebis iugiter potestatē: sed corona tribuetur tibi in generatione & gnationē. Aperta sunt prata & aparuerūt herbe virētes: & collecta sunt fena de mōtibus. Agni sunt ad vestimentū tuū: & hedi ad agri pcium. Sufficiat tibi lac caprarū in cibos tuos: & in necessaria domus tue & ad victū ancillis tuis. 28.

FVgit impius nemine persequente: oo iustus aūt quasi leo confidens absq; terrore erit. Propter peccata terre multi principes eius: oo & ppter hois sapiam & horū scientiā q̄ dicūtur: vita ducis lōgior erit. Vir paup calūnians paupes similis est imbri vehemēti in q̄ paratur fames. Qui derelinquūt legē laudāt impiū: q̄ custodiūt: succēdūtur contra eū. Viri mali non cogitāt iudicia: q̄ aūt inquirūt dñm animaduertūt oia. Melior est paup ambulās in simplicitate sua: q̄s dues in prauis itineribus. Qui custodit oooooooooooooo legē fili sapiēs ē: q aūt comessatores pascit ooo cōfundit patrē suū. Qui coaceruat diuitias vsuris & fenore liberali: q̄ pauperes congregat eas. oo Qui declinat aures suas ne audiat legem: ooooo oratio eius erit execrabilis. Qui decipit iustos oo in via mala in interitu suo corruet: oooooooooo & simplices possidebunt bona. Sapiens oooooo sibi videtur vir dues: pauper autem prudens scrutabitur eū. In exultatione iustorum multa gloria est: regnantibus impiis ruine ooooooooo hominū. Qui abscōdit scelera sua nō dirigetur q aūt cōfessus fuerit & relīqrit ea miam cōsequtur. Beat homo qui sem per ē pauidus: qui vero mētis est dure corruet in malū. Leo rugiēs & vrsus esuriēs: prīceps impi sup populū pauperē. Dux indigēs prudētia: multos oppmet q calūniā

inhonorā: nō tolleo stulticiā eī. Ἐιρετ ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. Γνω te cognosceo aias gregis tui: t applicabis cor tuū tuis armētis. Nūq̄ nō in seculā καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις. Οτι οὐκ εἰς γενεὰν αἰῶνα vtro robur t fortitudo: neq; tradit a gnatiōe in ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν εἰς γενεὰς εἰς gnatiōes. Curā habe cor q̄ in ægro viridiū: t τὸ γενεάν. Ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν, καὶ κε debio herbā: t cōgrega fenū mōtanū. Ἅτ hēas ρεῖς πόας, καὶ συνάγαγε χόρτον δρεινόν. Ινα ἔχῃς ouco ad vestimentū: honora agrū: vt sint tibi a πρόβατα εἰς ἱματισμόν, τίμα πεδίον, ἵνα ὦσί σοι ἄρ gni. Fili a me habeo verba fortia ad vitā nis. Υἱὲ παρ' ἐμοῦ ἔχεις ἐκλογὰς ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωήν tuā: t ad vitā famulor. σου, καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν διακόνων. Ca.28.

FUgit impi nemine pſequēte: iuſtus aūt tā Φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὡς Ψ leo cōfidit. ppter pcā impioꝝ grauatiōes πεῖ λέων πέποιθε. διὰ ἁμαρτίας ἀσεβῶν βρίσεις ſuſcitant: vir aūt aſtut extinguet eas. ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος καταβιβεῖ αὐτάς. Viriliō in impietatib calūniat pauperes: ſicut Ἀνδρείους ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς, ὥσπερ hiber vehemēs t inutilis. Sic relinquētes ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής. Οὕτως οἱ ἐγκαταλιπόν legē laudāt impietatē: at q̄ vili τες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ φυλάτ gūt legē circūlaciūt ſibi mux. Ali τοντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος. Ἀν ri mali nō intelligēt iudicia: at q̄ inquirūt dñs δρες κακοὶ οὐ νοήσουσι κρίσιν, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον ē. 9.a. intelligēt in oi. Melior paup ambu συνήσουσιν ἐν παντί. Κρείσσων πτωχὸς περιπατῶ lās in veritate: diuite mēdaci. Custodit legē τῶν ἐν ἀληθείᾳ, πλουσίου ψευδοῦς. Φυλάσσει νόμον fili intelligēs: q̄ aūt pascit luxuriā inhonorat pa υἱὸς συνετός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πα B trē ſuū. Qui multiplicat diuitias ſuas cū τέρα αὐτοῦ. Ο πλουτίζων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ vſuris t abūdātijs: ei q̄ miſerē paupē cō τόκων καὶ πλεονασμῶν, τῷ ἐλεοῦντι πτωχοὺς συ gregat eas. Qui declinat aurē ſuā ne au νάγει αὐτούς. Ο ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ ἀ diat legē: t ipe orationē ſuā abo κοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ βδε minat ē. Qui decipit rectos in via mala in corru δέλυσται. Ος πλανᾷ ἐνθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφ ptionē ipe incidet: at iniqui ꝑcribūt θορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, οἱ δὲ ἄνομοι διαλυσθήσε bona: t nō ingredient ad ea. Sapiēs apud ſe ται ἀγαθά, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. Σοφὸς παρ' ἑαυ ipm vir diues: paup aūt intelligēs dānabit τῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήσας κατηγορήσει ei. Propt auxiliū iuſtoꝝ multa fit gloria: in αὐτοῦ. Διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν aūt locis impioꝝ capiunt hoies. Qui abſcon δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι. Ο ἐκκαλύ dit impietatē ſuā nō ꝑſperabit: q̄ aūt narrat πτων ἀσέβειαν αὐτῆ οὐκ εὐοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξαγορεύθεις t redarguit diliget. Beat vir q̄ ti καὶ ἐλέγχων ἀγαπηθήσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς κατα C met oia ob cautelā: at vir corde πάντα διὰ εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδί incidet in mala. Leo eſuriēs t lup ſi α ἐμπεσεῖται κακοῖς. Λέων πεινῶν καὶ λύκος δι tiēs q̄ tyrānizat paup erūt gētis pauperis: rec ψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔθνους πενιχροῦ, βα indigēs pruentuū magn calūniator: σιλεὺς λοιδορῶν μέγας συκοφάντης, ooooo

Trāsla.gre.lxx.cū inter.lati.

ḡ odit iniustitiā longū tp̄o vinet. Proviro ḡ
ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται. Andra yar
incausa cedio spōdeno exul erit ꝛ nō in securi
§.10.d ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα
tate. Qui ambulat iuste adiut⁹ est: at puersio
λείᾳ. Ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκολιαῖς
vīs ambulāo implicabit. Qui operat
§.11.b. ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακήσεται. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν
suā terrā replebit panib⁹: ḡ āt secut ociū
ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν
replebit egestate. Vir fidelis multū būdice=
πλησθήσεται πτωχείας. Ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ ἐυλογηθή
tur: at mal⁹ nō impunit⁹ erit. Qui nō reue
σεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. Ὃς οὐκ αἰσχύ
rel facico tustoꝝ nō bon⁹: talio bucella
D πίνει πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ
panis vēdet virū. Festinat ditari vir
ἄρτου ἀποδώσεται ὄδρα. Σπεύδει πλουτῖν ἀνὴρ
inuid⁹: ꝛ nō scit ꝙ miserico:dia habit eī.
βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ.
Qui corripit hoio viao: gras hēbit magis
Ὁ ἐλέγχων ἄνθρωπον εὑρήσει, χάριτας ἴσχει μᾶλλον
q̄ lingua blandit. Qui violat patrē
τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος. Ὃς ἀποβιάζεται πατέρα
aut matrē ꝛ vidēt nō peccare: hic pticepo
ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, τοῦτος κοινωνός
est viri impij. Insaciabilis vir iudicabit temere: ḡ
ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. Ἄπληστος ἀνὴρ κρινεῖ εἰκῆ, ὃς
āt cōfidit in dño in cura erit. Qui cōfi=
δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. Ὃς πέποι
dit in audaci corde talia fluitus: ḡ āt ambu=
θε θρασείᾳ καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων, ὃς δὲ περιὼν
lat in sapia saluabit. Qui vat mēdico: sine idigētia
τῇ σοφίᾳ σωθήσεται. Ὁ διδοὺς πλουτῶ, ἀπορίᾳ
erit: ḡ āt auertit oculū suū in multa
ἔσται, ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ
egestate erit. Ꝟn locio imploꝝ gemūt iusti:
ἀπορίᾳ ἔσται. Ἐν τόποις ἀσεβῶν γίνονται δίκαιοι,
in āt tlioꝝ pditione multiplicabunt iusti.
ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πλεονάσουσι δίκαιοι. C. 29

A Ἔλεος ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὶ σκληροτραχήλῳ,
repēte cīn cōbustio eo nō est sanitas. Cū
ἐξαπίνης γὰρ φλεγμονὴν αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις. Ἐν
laudant iusti letabunt ppli: imperātib⁹
κωμαζόντων δικαίων εὐφροσύνη ἐστὶ λαοῖς, ἀρχόντων
āt impiō gemūt viri. Viri ḡ amat sapiē
δὲ ἀσεβῶν γίνονται ἀνδρες. Ἀνδρὶ φιλεῖ τὸς σο=
tā letat pater: ḡ āt pascit scorta
φίαν εὐφραίνει ὁ πατήρ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας
pdet diuitias. Rex iust⁹ erigit regionē:
ἀπολεῖ πλοῦτον. Βασιλεὺς δίκαιος ἀίρσει χώραν,
Luc. vir āt iniquus defodit. Qui ꝑpara=
15. ἀνὴρ δὲ παράνομος καταστρέφει. Ὃς παρασκευ=
tur ad vultū sui amici: rete
άζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου, δίκτυον
circūiacict ei suis pedib⁹. Peccāti vi
περιβαλεῖ αὐτῷ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν. Ἁμαρτάνοντι δὲ
ro magn⁹ laqueꝰ: iustus āt in gaudio ꝛ in letī=
δρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφρο=
tia erit. Mouit iustus iudicare pauperib⁹: at
B σύνην ἴσχει. Ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πτωχοῖς, ὁ δὲ
impius nō intelliget iudiciū: ꝛ pauperi nō inest
ἀσεβὴς οὐ συνήσει δίκην, καὶ πτωχῷ οὐκ ὑπάρχει
mēs cognoscēs. Viri pestilētes exusserūt ciuitatē:
τοῦς ἐπιγιόμενα. Ἀνδρες λοιμοὶ ἐξέκαυσαν πόλιν,
sapiētes āt auertērūt irā. Vir sapiēs iudicat gētes:
σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν. Ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη,
vir āt malus iratus veridet ꝛ nō ter
ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος κατεγελᾶται καὶ οὐ κα=
ret.
τασχύνει.

Trāsla.B.Vie.Ter.be.Prouer.xxix.Pritiua.heb.

[a] quí aūt odít [b] autarícia [m] lō gi fiēt [n] dies ei?. [o] Hoiem q [p] calūniatur [q] aie [q] saguine: si [o] vsq; ad [r] lacum [n] fugerit [s] nemo [t] sustinet. [o] Qui am bulat [b] simplr [c] saluus erit: [o] qui peruersis graditur [c] viis [c] concidet [c] semel. ꝯ [b] Qui opatur [t] terrā suā [b] sa tiabitur [t] panib⁹: [m] q aūt se ctatur [n] ociū [o] replebitur [r] egestate. [q] Vir [t] fidelis ꝯ [o] multū [t] laudabitur: [o] qui autē festinat [r] ditari [t] non [s] erit inocēs. Qui [o] cogno scit ī iudicio [b] facīe [c] nō [o] be ne facit: iste [c] p' bucella [q] pa nis [b] deserit veritatem. ꝯ [m] Vir qui [b] festinat [t] ditari & aliis [n] inuidet: [r] ignorat [q] [o] egestas [s] superueniet ei. [q] Qui corripit [t] hoiez: [r] gra tiā [o] postea [q] iueniet apd eū: [b] magis q̄ ille qui p' [c] ligue [b] blādimēta decipit. [o] Qui subtrahit aliq̄d a [c] pfe suo [r] vel a mīe [q] & dicit hoc [b] nō esse [c] petm̄: [b] particeps [m] ho micide [t] est. [c] Qui se iactat & [o] dilatat [r] iurgia [q] cōcitat: [o] q vero sperat [t] in dño [o] sal uabitur. [t] Qui confidit [r] in corde suo [q] stult⁹ est: [o] q aūt graditur [c] sapienter [o] ipse [c] saluabitur. [t] Qui dat [q] pau peri [b] non [t] indigebit: ꝯ [s] qui despicit deprecantē sustinebit [m] penuriam. ꝯ [o] Cum surrexerint [n] impii [q] abscondētur [r] homines: [o] cum illi perierint [t] multi plicabūtur [n] iusti. 29.

Vir qui [b] corripientē [c] dura ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [o] ceruice contēnit: [c] repēti nus ei supueniet [r] interit⁹ [q] & eū [b] sanitas [q] nō seq̄tur. [t] In multiplicatiōe [n] iustoꝝ [t] letabitur [m] vulg⁹: [n] cū ipii [n] sūpserint principatū [r] ge met [q] ppls. [r] Vir [o] q amat [t] sa pīetiā [o] letificat [t] patrē suū: [t] qui aūt nutrit [t] scortū [q] p= det [b] substātiā. [t] Rex [b] iustus [t] erigit [t] terrā: [o] vir [b] auarus ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [t] destruet eā. [b] Hō [t] qui blan dis fictisq; [o] monibus loq tur [n] amico suo: [o] rete [r] ex= pandit [r] gressibus eius. [o] Peccante [c] virum [n] iniquū [t] inuoluet laq̄s: [t] & iustus [t] laudabitur [s] atq; gaude= bit. [b] Nouit [c] iust⁹ [o] causam [t] pauperū: [r] ipius [q] ignorat [t] sciam. [b] Hoies [t] pestilētes [n] dissipant [n] ciuitatem: [o] sa pientes vero [o] auertunt ꝯ [q] furorem. [r] Vir [o] sapiens si [o] cum [r] stulto [c] contende= rit [t] siue iracscitur [o] siue ride at: [b] non inueniet [c] requiē,

[a] אַךְ ׀ שׂוֹנֵא ׀ בָּצַע ׀ יַאֲרִיךְ ׀ יָמִים׃ ׀ אָדָם
[m] אֲבַד [n] יום [o] שֹׁנְאֵי ׀ בָּצַע ׀ יַאֲרִיךְ ׀ יָמִים׃ ׀ אָדָם
[o] נוס עֹשֵׁק ׀ בְּדַם ׀ נָפֶשׁ ׀ עַד ׀ בּוֹר ׀ יָנוּס
[r] תְּמַךְ ׀ יָלַךְ ׀ אַל ׀ יִתְמְכֻנּוּ ׀ הוֹלֵךְ ׀ תָּמִים ׀ יִוָּשֵׁעַ
[c] יָשַׁע [q] עָקֹשׁ ׀ וְנֶעְקָשׁ ׀ דְּרָכָיִם ׀ יִפּוֹל ׀ בְּאַחַת׃
[t] שָׂבַע [m] רָצַב [q] עֹבֵד ׀ אַדְמָתוֹ ׀ יִשְׂבַּע ׀ לָחֶם ׀ וּמְרַדֵּף
[n] רִיק ׀ רוּשׁ ׀ רֵקִים ׀ יִשְׂבַּע ׀ רִישׁ׃ ׀ אִישׁ ׀ אֱמוּנוֹת
[r] אָמַן ׀ עָשַׁר ׀ רָב ׀ בְּרָכוֹת ׀ וְאָץ ׀ לְהַעֲשִׁיר ׀ לֹא
[t] נָקָה ׀ נָכַר ׀ יִנָּקֶה׃ ׀ הַסֵּר ׀ פָּנִים ׀ לֹא ׀ טוֹב ׀ וְעַל
[q] פַּת ׀ פָּתַת ׀ פַּת־לֶחֶם ׀ יִפְשַׁע ׀ גָּבֶר׃ ׀ נִבְהָל ׀ לְהוֹן
[b] בָּשַׁע ׀ בָּהַל ׀ אִישׁ ׀ רַע ׀ עַיִן ׀ וְלֹא ׀ יֵדַע ׀ כִּי ׀ חֶסֶר
[o] בוא ׀ יָבֹא׃ ׀ מוֹכִיחַ ׀ אָדָם ׀ אַחֲרֵי ׀ חֵן
[o] מָצָא ׀ חָלַק ׀ יִמְצָא ׀ מַחֲלִיק ׀ לָשׁוֹן׃ ׀ נוֹזֵל
[c] לָשׁוֹן ׀ נָזַל ׀ אֲבִיו ׀ וְאִמּוֹ ׀ וְאֹמַר ׀ אֵין ׀ פָּשַׁע
[t] שָׁחַת ׀ חֹבֵר ׀ הוּא ׀ לְאִישׁ ׀ מַשְׁחִית׃
[o] נָעַר ׀ דון ׀ רָחַב ׀ נֶפֶשׁ ׀ יְנָרֶה ׀ מָדוֹן ׀ וּבֹטֵחַ
[r] רָשָׁן ׀ עַל ׀ יְהוָה ׀ יְדֻשָּׁן׃ ׀ בֹּטֵחַ ׀ בְּלִבּוֹ ׀ הוּא
[o] כָּסַל ׀ הָלַל ׀ כְּסִיל ׀ וְהוֹלֵךְ ׀ נֶחְכָּמָה ׀ הוּא
[o] מָלַט ׀ נָתַן ׀ יְפַלֵּט׃ ׀ נוֹתֵן ׀ לָרָשׁ ׀ אֵין ׀ מַחְסוֹר
[r] רוּשׁ ׀ חָסַר ׀ וּמַעֲלִים ׀ עֵינָיו ׀ רַב ׀ מְאֵרוֹת׃
[t] עָלַם ׀ אָרַר ׀ נָקוּם ׀ רְשָׁעִים ׀ יִסָּתֵר ׀ אָדָם
[t] סָתַר ׀ רָבָה ׀ צַדִּיק ׀ וּבֹאבְדָם ׀ יִרְבּוּ ׀ צַדִּיקִים׃
Ca. xxix. אִישׁ ׀ תּוֹכָחוֹת ׀ מַקְשֶׁה
[c] יכח קָשָׁה ׀ עֹרֶף ׀ פֶּתַע ׀ יִשָּׁבֵר ׀ וְאֵין ׀ מַרְפֵּא׃
[r] שָׁבַר ׀ רָבָא ׀ צַדִּיקִים ׀ יִשְׂמַח ׀ הָעָם
[n] שָׂמַח ׀ אָנַח ׀ וּבְמשל ׀ רָשָׁע ׀ יֵאָנַח ׀ עָם׃ ׀ אִישׁ
[o] אהב חָכְמָה ׀ יְשַׂמַּח ׀ אָבִיו ׀ וְרֹעֶה
[s] זנה אֹהֲבֵי ׀ זוֹנוֹת ׀ יְאַבֵּד ׀ הון׃ ׀ מֶלֶךְ ׀ בְּמִשְׁפָּט
[s] עָמַד ׀ עָמַד ׀ יַעֲמִיד ׀ אָרֶץ ׀ וְאִישׁ ׀ תְּרוּמוֹת
[r] רוּם ׀ הָרַס ׀ יֶהֱרְסֶנָּה׃ ׀ נֶגֶר ׀ מַחֲלִיק ׀ עַל
[t] מָלַק ׀ רַשֶׁת ׀ פֹּרֵשׂ ׀ עַל ׀ פְּעָמָיו׃
[r] רוּעַ ׀ נָשַׁשׁ ׀ בְּפֶשַׁע ׀ אִישׁ ׀ רַע ׀ מוֹקֵשׁ ׀ וְצַדִּיק
[n] רָנַן ׀ דון ׀ יָרוֹן ׀ וְשָׂמַח ׀ יוֹדֵעַ ׀ צַדִּיק ׀ דִּין ׀ דַּלִּים
[n] בין ׀ יָדַע ׀ רָשָׁע ׀ לֹא ׀ יָבִין ׀ דָּעַת ׀ אַנְשֵׁי ׀ לָצון
[r] לוּץ ׀ פּוּחַ ׀ יָפִיחוּ ׀ קִרְיָה ׀ וַחֲכָמִים ׀ יָשִׁיבוּ
[s] קָרַח שׂוּם ׀ אִישׁ ׀ חָכָם ׀ יִנָּשֵׁף ׀ אֶת ׀ אִישׁ
[s] אָוִל ׀ טוּט ׀ אָוִיל ׀ וְרָגַז ׀ וְשָׂחַק ׀ וְאֵין ׀ נָחַת׃

אַנְשֵׁי דָמִים יִשְׂנְאוּ תָם וְיֹשְׁרִים יְבַקְשׁוּ נַפְשׁוֹ׃ כָּל רוּחוֹ יוֹצִיא כְסִיל וְחָכָם בְּאָחוֹר יְשַׁבְּחֶנָּה׃ מוֹשֵׁל מַקְשִׁיב עַל דְּבַר שֶׁקֶר כָּל מְשָׁרְתָיו רְשָׁעִים׃ רָשׁ וְאִישׁ תַּכְבִּים נַפְשׁוֹ מֵאִיר עֵינֵי שְׁנֵיהֶם׃ יְהוָה מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בֶּאֱמֶת דַּלִּים נְכְאוּ לַעַד יִכּוֹן׃ שֵׁבֶט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חָכְמָה וְנַעַר מְשֻׁלַּח מֵבִישׁ אִמּוֹ׃ בִּרְבוֹת רְשָׁעִים יִרְבֶּה פָשַׁע וְצַדִּיקִים בְּמַפַּלְתָּם יִרְאוּ׃ יַסֵּר בִּנְךָ וְיָנַח לָךְ וְיִתֵּן מַעֲדַנִּים לְנַפְשֶׁךָ׃ בְּאֵין חָזוֹן יִפָּרַע עָם וְשֹׁמֵר תּוֹרָה אַשְׁרֵהוּ׃ בְּדְבָרִים לֹא יִוָּסֵר עָבֶד כִּי יָבִין וְאֵין מַעֲנֶה׃ חָזִיתָ אִישׁ אָץ בִּדְבָרָיו תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃ מְפַנֵּק מִנַּעַר עַבְדּוֹ וְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה מָנוֹן׃ אִישׁ אַף יְגָרֶה מָדוֹן וּבַעַל חֵמָה רַב פָּשַׁע׃ גַּאֲוַת אָדָם תַּשְׁפִּילֶנּוּ וּשְׁפַל רוּחַ יִתְמָךְ כָּבוֹד׃ חוֹלֵק עִם גַּנָּב שׂוֹנֵא נַפְשׁוֹ אָלָה יִשְׁמָע וְלֹא יַגִּיד׃ חֲרָדַת אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבוֹטֵחַ בַּיהוָה יְשֻׂגָּב׃ רַבִּים מְבַקְשִׁים פְּנֵי מוֹשֵׁל וּמֵיהוָה מִשְׁפַּט אִישׁ׃ תּוֹעֲבַת צַדִּיקִים אִישׁ עָוֶל וְתוֹעֲבַת רָשָׁע יְשַׁר דָּרֶךְ׃

Cap. xxx.

דִּבְרֵי אָגוּר בֶּן יָקֶה הַמַּשָּׂא נְאֻם הַגֶּבֶר לְאִיתִיאֵל לְאִיתִיאֵל וְאֻכָל׃ כִּי בַעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִינַת אָדָם לִי׃ וְלֹא לִמַּדְתִּי חָכְמָה וְדַעַת קְדֹשִׁים אֵדָע׃ מִי עָלָה שָׁמַיִם וְיָרָד מִי אָסַף רוּחַ בְּחָפְנָיו מִי צָרַר מַיִם בַּשִּׂמְלָה מִי הֵקִים כָּל אַפְסֵי אָרֶץ מַה שְּׁמוֹ וּמָה שֵּׁם בְּנוֹ כִּי

Viri sanguinū oderunt simplicem: iusti autem querunt animā eius. Totum spiritū suū profert stultus: sapiens differt & reseruat in posterum. Princeps q libēter audit verba mendacii: omnes ministros habet impios. Pauper & creditor obuiauerunt sibi: vtriusq illuminator est dominus. Rex qui iudicat in veritate iudicātio pauperes throni ei in testimonio firmabitur. Virga atq correctio tribuit sapiam puer aūt q dimittitur volutati sue cōfūdit matrē suā. In multiplicatōe impiorū multiplicabuntur scelera: & iusti ruinas eorū videbūt. Erudi filiū tuū & refrigerabit te & dabit delitias anime tue. Cum pphetia defecerit dissipabitur pplus: qui vero custodit legē beatus est. Sermōib nō erudiet seruus verbis non pōt erudiri: qa qđ dicis itelligit: & nō rndere cōtemnit. Vidisti hoiem velocē ad loquēdū: iusticia magis sperāda est illi q illo correctio. Qui delicate a puericia sua nutrit seruū suū postea sentiet eū contumacē. Vir iracūdus puocat rixas & q ad indignādū facilis ē erit ad peccādū pclivior. Supbū seq tur hūilitas: & hūilē spū suscipiet gla. Qui cū fure participat odit ani mā suā: adiurantē audit & nō idicat. Qui timet hominē cito corruet: q sperat in dño sublevabitur. Multi reqrunt faciē principis & iudicū a dño egreditur singulorum. Abominātur iusti virū impium: & abominantur impii eos qui in recta sunt via. 30.

Verba cōgregātis filii vomētis. Visio quā locut ē vir cū quo ē deo & q deo secū morāte cōfortat? ait. Stultissimus sum virorū: & sapientia hoim non est mecū. Non didici sapientiā & noui scientiā sanctorū. Quis ascendit in celum atq descēdit? Quis cōtinuit spūs in manib? suis? Quis colligauit aqs q̄si in vestimēto? Quis suscitauit omnes terminos terre! Quod nomē est ei? & qđ nomē filii ei? si

viri sanguinū ptícipātes odio hēbunt ſcīm: at recti ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισήσουσιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς
exquirēt aiam eius. Totū animū suū pfert ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτ. Ὅλον γὰρ θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει
stult: sapiēs āt reseruat per ptem. Rege ὁ ἄφρων, σοφὸς δὲ τομηνίσει κατὰ μέρος. Βασιλέως
audiēte ſmonē intuſū: oēs ſubditi in- ὑπακούοντες λόγοι ἄδικοι, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν τὰς ἀκ
qui. Fœneratore & debitore adinuicē ꝓuenient τομεῖ. Δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου ἀλλήλοις συνελεύ
bus: inſpectionē facit virtusq dño. Re σεται· ἐπισκοπὴν ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος. Βασιλέ
gio in veritate iudicātio pauperes throni ei in testi ως ἐν ἀληθείᾳ κρίσις πτωχοὺς ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μα
moniū ꝓstituetur. plage & correptiões dant τύριον καταστήσεται. πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι δίδασι
sapiam: puer āt q errat ꝓfundit parētes suos. σοφίαν, παῖς δὲ πλατυώθεις ἀχυρίει γονεῖς αὐτοῦ.
Multis exhtib impīo multa sunt peccata: Πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ
at iusti illio cadentib trepidi fiūt. Eru δὲ δίκαιοι ἐκείνων πτῶσιν κατάφοβοι γίνονται. Παι
di filiū tuū & requiē dabit tibi: & dabit ornatū δευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ
alie tue. Nō erit, enarrator gēti iniquē: ψυχῇ σου. Οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει πρὸς ἀσέμνῳ,
at q custodit legē beatus. Sermōib nō erudie ὁ δὲ φυλάσσων νόμον μακάριος. Λόγοις οὐ παιδευέ
tur seruus durus: licet enī & itelligat nō obe- σεται δοῦλος σκληρός, ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ οὐχ ὑπακού
dict. Si videris vir velocē in ſmonib: cognosce φ σεται. Ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι
spē hēt magis stulti eo. Qui delitiāt ἐλπίδα ἴσχει μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. Ὃς καταπαύει
a puero seruo erit: nouissime āt volebat supl ἐκ παιδὸς δοῦλος ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ'
se. Vir furiosus effodit ꝓtētionē: vir āt iracūdus ἑαυτῷ. Ἀνὴρ θυμώδης ὀρύσσει πεῖρας, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος
effodit pctā. Iniuria vir humiliat: at ἐκβύσῃ ἁμαρτίας. Ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ Job.22
hūiles spū firmat glia dño: Qui ꝓticipat cū fu ταπεινοφρονοῦντας ἐρείδει δόξῃ κύριος. Ὃς μεριζόμενος κλέ d.
re odit suā aiam: si āt iuramētū ꝓpositū πτει μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ἐὰν δὲ ὅρκου πρότειλέντος
audiēte nō renūciauerint q timent & q reuerent ἀκούσαντες μὴ ἀπαγγείλωσι φοβούμενοι καὶ αἰχυνόμενοι
hoiem supplātabunt. at cōfidēs in dño ἀνθρώπους ὑποσκελισθήσονται· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον
letabit. Impietas viro dat errorē: at cō ὑψωθήσεται. Ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὁ δὲ πε
fidens in dño saluabit. Multi colunt ποιθὼς ἐπὶ τῷ θεῷ σωθήσεται. Πολλοὶ θεραπεύουσι
facies ducū: ab āt dño est iusticia πρόσωπα ἡγουμένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον
viro. Abominatio iust vir viro iniusto: abo ἀνδρί. Βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέ
minatio āt iniquo dirigens vi- λυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός. Ca.30.

Hec dicit vir credentib deo & qui- Τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσι θεῷ καὶ παύ
esco: stultissim sū sum olim hoim. Et pu σεσθαι· ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων. Καὶ φρό
dētia hoīs nō est in me. Deus docuit me νησις ἀνθρώπου οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί. Ὁ θεὸς ἐδίδαξέ με
sapiam & cognitionē sctōr cognoui. Quis ascēdit in celū & σοφίαν καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα. Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
descēdit: qs cōgregauit vētos in sinu. Quis cōuertit κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; Τίς συνέσφιγξε
aquā in veste. Quis dūat est olim ſmitatū ὕδωρ ἐν ἱματίῳ· Τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς
terre: qs nomē ei: aut qs nomē filio ei: vt γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ; ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; ἵνα

Trãsla.gre.lxx.cũ inter.lati.

cognoscas. Protegit ãt ipe eos q reuerent eũ.
γῶς. Ὑπεραπίζει δὲ ἀνὴρ τῶν ἐυλαβουμένων αὐτόν.
ps.118 Apo. c.d. We addas fmõib⁹ ei⁹: ne redarguat te: t
Μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε, καὶ
mẽdax fias. Duo peto a te: ne tollas
ψευδὴς ᾖς. Δύο αἰτοῦμαι παρά σοῦ, μὴ ἀφέλῃς
a me gfam anteq̃ moriar ego. Vanitatẽ fmonẽ t
μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. Μάταιον λόγον καὶ
mendacẽ lõge a me fac: diuitias ãt t pauptatẽ ne
ψευδῆ μακρὰν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ
mihi dederis. Cõstitue ãt mihi necessaria t sufficiẽtia: ne
μοι δῷς. Σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη, ἵνα
replet⁹ mendax fiã: t dicã: q̃s me videt aut
μὴ πλησθεὶς ψευδὴς ὦμαι, καὶ εἴπω, τίς με ὁρᾷ; ἢ
B paupfact⁹ furer: t iurẽ nomẽ dei. We
πτωχεύσας κλέψω, καὶ ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ. Μὴ
tradideris seruũ in man⁹ dñi: ne forte ma-
παραδῷς δοῦλον εἰς χεῖρας δεσπότου, μήποτε κα-
ledicat tibi t delcarto. Fili⁹ mal⁹ patri
τάρσηταί σε καὶ ἀφανισθῇς. Ἐκγονον κακὸν πατέρα
maledicit: at matri nõ bñdicit. fili⁹ mal⁹
καταράσεται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ. Ἔκγονον κακὸν
iustũ se iudicat: at exitũ ei⁹ nõ lauit.
δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὸν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν.
Fili⁹ mal⁹ excelsos oculos hẽt: at palpe
Ἐκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλε-
bris suis extollit. Fili⁹ mal⁹ gladios den-
φάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται. Ἐκγονον κακὸν μαχαίρας ὀδόν-
tes hẽt: t molares focipes: vt ꝓsumat
τας ἔχει, καὶ τὰς μύλας, τομίδας, ὥστε ἀπαλίσκειν τοὺς
ibecilles a terra: t pauperes eoꝝ ex hoibus.
ἀδυνάτους ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων
Sãguisuge tres filie fuerũt dilectione dile
Τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἴσαι ἀγαπῶσι ἀγαπώ-
ctę: t tres ille nõ repleuerũt eã: t
μεναι, αἱ τρεῖς οὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν, καὶ
quarta nõ cõẽcta est dicere satio. Infern⁹ t amo:
ἡ τετάρτη οὐκ ἐρεῖ Ἱκανόν ἐστιν ἱκανόν. Ἅδης καὶ ἔρως
mulieris t terra nõ repleta aqua: t aqua
γυναικὸς καὶ γῆ οὐκ ἐμπιμπλαμένη ὕδατος, καὶ ὕδωρ
C t ignis nõ dicẽt sufficit. Oculũ q̃ deridet
καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν ἀρκεῖ. Ὀφθαλμὸν καταγελῶν
Iere.c. patrẽ: t q̃ honorat senectutẽ matris eruãt
τὸν πατρός, καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρὸς ἐκκόψαισαν
eũ corui de cõualliby⁹: t comedãt eũ
αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων, καὶ καταφάγοισαν αὐ-
pulli aq̃lar. Tria ãt sunt ipossibilia mihi itelligere.
τὸν νεοσοὶ ἀετῶν. Τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι,
t quartũ nõ cognosco. Vestigia aq̃le volan
καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω. Ἴχνη ἀετοῦ πετομέ-
tis: t viaꝝ colubri sup petrã: t semitas nauis
νου, καὶ ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους πλοὸς
nauigãtis: t viaꝝ viri in adolescẽtia. Ta
πεπερασμένους. καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι. Τοι-
lis via mulieris adultere: q̃ cũ fecerit
αὕτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἣ ὅταν πράξῃ
A iota nihil dicit fecisse absurdũ. Per
κακοποιίαν οὐδέν φησι πεπραχέναι ἄτοπον. Διὰ
tria mouet terra: at quartũ nõ potest fer-
τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέ-
re. Si funo regnauerit: t stult⁹ repletꝰ fuerit
ρειν. Ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων πλησθῇ
ciboꝝ: t serua si ereserit sibi dñam:
σιτίων, καὶ οἰκέτις ἐὰν κληρονομήσῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν,
t odiosa mulier si sortita fuerit virꝝ bonũ. Quattuor
καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. Τέσσαρά
ãt sunt minima in terra:
δέ ἐστι μικρότερα ἐπὶ τῆς γῆς,

D

Trãsla.B.Vie.Tex.be.Prouer.xxx.Pũtiua.heb.

nosti. c Omñis b sermo c dei
ignitus
clypeus b est oibus sperã
tibus in se. Ne addas qc
q̃ obis illi b & arguaris
inueniaris q̃ mendax.
Duo rogaui te ne denege
mihi b anteq̃ c moriar.
Vanitatem & verba
mẽdacii longe fac a me.
Mendicitatẽ & diuitias
ne dederis mihi. Tribue tantum victui meo
necessaria: ne forte satiatus illiciar aḍ negandũ
& dicã: q̃s est dñs? aut
egestate cõpulsus furer
& periurem nomen dei
mei. Ne
accuses seruũ ad dñm
suũ: ne forte maledicat
tibi & corruas. Generatio q̃ patri suo maledicit:
& que matri sue nõ benedicit. Gñatio que sibi
mũda videtur & tñ nõ
est lota a sordibus suis.
Generatio cuius excelsi
sunt oculi: & palpebre
eius in alta surrecte. Generatio q̃ pro dẽtib⁹ gladios habet & cõmandit
molarib⁹ suis: vt cõedat
inopes de terra & pauperes ex hoibus. Sanguisuge due sunt filie dicentes: affer affer. Tria sũt
insaturabilia: & quartũ quod nunq̃ dicit
sufficit. Infernus & os
vulue & terra que
nõ satiatur aqua: ignis vero nunq̃ dicit
sufficit. Oculũ qui sub
sannat patrẽ & qui despicit partũ matris sue: suffodiãt eũ corui de torrẽtibus & comedãt eum filii aquile. Tria sunt
difficilia mihi & quartum penitus ignoro.
Viã aquile in celo: viã
colubri
super petram: viam nauis in medio mari: & viã
viri in adolescentia. Talis est & via mulieris
adultere que comedes
& tergens os suum
dicit. Non sum operata
malum. Per
tria mouetur terra: &
quartum
non pôt sustinere. Per
seruũ cũ regnauerit: per
stultũ cum saturatus fuerit cibo: & p odiosã mulierẽ cũ matrimonio fuerit assũpta: & pancillã cũ
fuerit heres domie sue.
Quattuor sũt minia tre

יָדַע צָרַף תֵּדַע כָּל אִמְרַת אֱלוֹהַּ צָרוּפָה
חָסָה יָסַף מָגֵן הוּא לַחֹסִים בּוֹ אַל תּוֹסֵף
יָכַח כָּזַב עַל דְּבָרָיו פֶּן יוֹכִיחֲךָ וְנִכְזַבְתָּ
שָׁנָא שְׁתַּיִם שָׁאִלְתִּי מֵאִתָּךְ אַל תִּמְנַע
סוּת מֵנִּי נְתַתָּם אֱמוּת וְשָׁוְא וּדְבַר
רוּשׁ בָּצַע הַרְחֵק מִמֶּנִּי רֵאשׁ וְעֹשֶׁר
נָתַן טָרַף אַל תִּתֶּן לִי הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם
שָׁבַע חָקַק פֶּן אֶשְׂבַּע וְכִחַשְׁתִּי וְאָמַרְתִּי
יָרַשׁ מִי יְהוָה וּפֶן אוֹרַשׁ וְנָגַבְתִּי
וְתָפַשְׂתִּי שֵׁם אֱלֹהָי
לָשׁוֹן נָבַל לָשׁוֹן עָבְרָה אַל אָרְנָו פֶּן יְקַלֶּלְךָ
וְאָשַׁמְתָּ דּוֹר אָבִיו יְקַלֵּל
בָּרַךְ טָהֵר וְאֶת אִמּוֹ לֹא יְבָרֵךְ דּוֹר טָהוֹר
צוּא בְּעֵינָיו וּמְצֹאָתוֹ לֹא רָחָץ
רוּם דּוֹר מָה רָמוּ עֵינָיו וְעַפְעַפָּיו
נָשָׁא שֵׁן יִתְּשֹׁאוּ דּוֹר חֲרָבוֹת שִׁנָּיו
אָכַל לָקַע וּמַאֲכָלוֹת מְתַלְּעֹתָיו לֶאֱכֹל עֲנִיִּים
עָנָה אָבָה מֵאָרֶץ וְאֶבְיוֹנִים מֵאָדָם לַעֲלוֹקָה
שְׁתַּיִם בָּנוֹת הַב הַב שָׁלֹשׁ הֵנָּה
רָבַע לֹא תִשְׂבַּעְנָה אַרְבַּע לֹא אָמְרוּ
שָׁאַל הוֹן שְׁאוֹל וְעֹצֶר רֶחֶם אֶרֶץ
לֹא שָׂבְעָה מַיִם וְאֵשׁ לֹא אָמְרָה
לָעַג אָב עַיִן תִּלְעַג לְאָב וְתָבֵז
יָקַהּ נָבַר לְיוֹקֶרֶת אֵם יִקְּרוּהָ עׇרְבֵי נָחַל
אָכַל וְיֹאכְלוּהָ בְנֵי נֶשֶׁר שָׁלֹשָׁה הֵמָּה
נִפְלָא מִמֶּנִּי וְאַרְבָּעָה לֹא יְדַעְתִּים
דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם דֶּרֶךְ נָחָשׁ
עָלִי צוּר דֶּרֶךְ אֳנִיָּה בְּלֵב יָם וְדֶרֶךְ
גֶּבֶר בְּעַלְמָה כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה
נָאַף אָתָה מָחֲתָה וּמָחֲתָה פִּיהָ
אָמַר לֹא פָעַלְתִּי אָוֶן תַּחַת
שָׁלוֹשׁ רָגְזָה אֶרֶץ וְתַחַת אַרְבַּע
נָשָׂא לֹא תוּכַל שְׁאֵת תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ
סָכַל שָׂבַע וְנָבָל כִּי יִשְׂבַּע לֶחֶם תַּחַת שִׂנְאָה
שָׂנֵא כִּי תִבָּעֵל וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ
בָּעַל יָרַשׁ גְּבִרְתָּהּ אַרְבָּעָה הֵם קְטַנֵּי אָרֶץ

וְהֵמָּה חֲכָמִים מְחַכָּמִים׃ הַנְּמָלִים
עַם לֹא עָז וַיָּכִינוּ בַּקַּיִץ לַחְמָם ׃
שְׁפַנִּים עַם לֹא עָצוּם וַיָּשִׂימוּ
בַּסֶּלַע בֵּיתָם׃ מֶלֶךְ אֵין לָאַרְבֶּה
יֹצֵא חֵצִי כֻלּוֹ ׃ שְׁמָמִית בַּיָּדַיִם
תִּתָּפֵשׂ וְהִיא בְּהֵיכְלֵי מֶלֶךְ׃ שְׁלֹשָׁה
הָלְכוּ מֵיטִיבֵי צָעַד וְאַרְבָּעָה מֵיטִיבֵי
לָכֶת׃ לַיִשׁ גִּבּוֹר בַּבְּהֵמָה וְלֹא
יָשׁוּב מִפְּנֵי כֹל׃ זַרְזִיר מָתְנַיִם
אוֹ תַיִשׁ וּמֶלֶךְ אַלְקוֹם עִמּוֹ׃ אִם
נָבַלְתָּ בְּרִתְנַשֵּׂא וְאִם זָמוֹתָ יָד
לְפֶה׃ כִּי מִיץ חָלָב יוֹצִיא חֶמְאָה
וּמִיץ אַף יוֹצִיא דָם וּמִיץ אַפַּיִם
יוֹצִיא רִיב׃

Ca.xxxi.

דִּבְרֵי לְמוּאֵל מֶלֶךְ
מַשָּׂא אֲשֶׁר יִסְּרַתּוּ אִמּוֹ ׃ מַה
בְּרִי וּמַה בַּר בִּטְנִי וּמָה נֵדֶר
נְדָרָי׃ אַל תִּתֶּן לַנָּשִׁים חֵילֶךָ
וְדַרְכֶיךָ לְמַחוֹת מְלָכִין ׃ אַל
לְמְלָכִים לְמוּאֵל אַל לַמְלָכִים שְׁתוֹ
יַיִן וְלִרוֹזְנִים אֵי שֵׁכָר׃ פֶּן יִשְׁתֶּה
וְיִשְׁכַּח מֻחָקָק וְיַשַּׁנֶּה דִּין כָּל בְּנֵי
עֹנִי׃ תְּנוּ שֵׁכָר לְאוֹבֵד וְיַיִן לְמָרֵי
נָפֶשׁ ׃ יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח רִישׁוֹ
וַעֲמָלוֹ לֹא יִזְכָּר עוֹד׃ פְּתַח פִּיךָ
לְאִלֵּם לְדִין כָּל בְּנֵי חֲלָף ׃
פְּתַח פִּיךָ שְׁפֹט צֶדֶק וְדִין
עָנִי וְאֶבְיוֹן ׃ אֵשֶׁת חַיִל מִי
יִמְצָא וְרָחֹק מִפְּנִינִים מְכָרָהּ׃
בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ וְשָׁלָל לֹא
יֶחְסָר ׃ גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא רַע
כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ ׃ דָּרְשָׁה צֶמֶר
וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ ׃
הָיְתָה כָּאֳנִיוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא
לַחְמָהּ ׃ וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה
וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ׃

& ipſa ſunt ſapientiora ſapientibus. Formice populus infirmꝰ q̄ ꝑparat in meſſe cibum ſuū. Lepuſculus plebs inualida qui collocat in petra cubile ſuū. Regem locuſta non habet & egreditur vniuerſa ꝑ turmas ſuas. Stellio manibus nititur & moratur in edibus regis. Tria ſunt que bene gradiuntur: & quartum quod incedit feliciter. Leo fortiſſimus beſtiarū ad nullius pauebit occurſū. Gallus ſuccinctus lūbos ſuos & aries: nec eſt rex qui reſiſtat ei: & ſtultus appuerit poſtq̄ eleuatꝰ eſt i ſublime. Si ei intellexiſſet: ori ſuo ipo fuiſſet manū. Qui autē fortiter premit vbera ad eliciendū lac: exprimit butyrū: & q̄ vehemēter emungit elicit ſanguinem: & qui ꝓuocat iras ꝓducit diſcordias. 31.

Verba lamuelis regis. Viſio q̄ eruditꝰ eū mater ſua. Quid dilecte mi: qd dilecte vteri mei: qd dilecte votorū meorū. Ne dederis mulieribus ſubſtātiā tuā: & vias tuas ad delēdos reges. Noli regibus o lamuel: noli regibus dare vinū: qa nullū ſecretū ē vbi regnat ebrietas. Ne forte bibāt & obliuiſcantur iudiciorū & mutent cauſam filiorū pauꝑis. Date ſicerā merētib: & vinū his q amaro ſūt animo. Bibant & obliuiſcātur egeſtatis ſue & doloris ſui nō recordētur ampliꝰ. Aperi os tuū muto: & cauſis oim filioꝝ q̄ ptrā ſeunt. Aperi os tuū: decerne qd iuſtū eſt: & vindica inopē & pauperē. Aleph. Mulierē fortē qs inueniet: pcul & de vltimis finib⁹ pcuſſorē ei⁹. Beth. Cōfidit in ea cor viri ſui & ſpoliis non indigebit. Gimel. Reddet ei bonum & non malū oibus diebꝰ vite ſue. Daleth. Queſiuit lanam & linū: & opata eſt cōſilio manuū ſuarum. He. Facta eſt quaſi nauis inſtitoris de longe portans panem ſuum. Vau. De nocte ſurrexit & dedit predam domeſticis ſuis & cibaria ancillis ſuis.

hec ſi ſint ſapiētiora ſapiētib. Formice q̄s ταῦτα δέ ἐϛι σοφώτερα τῶν σοφῶν. Οἱ μύρμηκες ἔθνος nō eſt fortitudo: & ꝑparāt vere cibū. Et μέν ἐϛιν ἰσχύς, καὶ ἑτοιμάζονται βίρους τὴν τροφήν. Καὶ cherogrylli gēs nō valida: q̄ fecerūt in pe ὁι χειρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν, οἳ ἐποίησαν ἐν πέ trio ſuas domos. Absq; rege eſt locuſta. τραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους. Ἀβασίλευτόν ἐϛιν ἀκρίς. & egredit̄ q̄ acies ab vna iuſſione ordinate. Et ca καὶ ἐκπορεύεται ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος ἐντέτακται. Καὶ κα lamotes piſcis manib⁹ innitēs & capu facilis ecclēſiā habitat λαμώτης χερσὶν ἐρείδόμενος καὶ ἰνιαλωτὸς ὤν, κατοικεῖ in munitionib⁹ regis. Tria ſūt ſunt q̄ ꝑfecte gradiū ἐν ἐχυρώμασι βασιλέως. Τρία δέ ἐϛι ἃ ἐνδόως πορεύ tur: & quartū q̄ bene incedit. Catu ται, καὶ τὸ τέταρτον ὃ καλῶς διαβαίνει. Σκύμ= lus leonis fortiſſimꝰ beſtiā. q̄ nō auertit: ne νος λέοντος ἰσχυρότατος κτηνῶν. ὃς οὐκ ἀποτρέψεται, ἐν ᾧ horret beſtiā. Et gallꝰ cōſcendēs ſe ὃ καταπλήσσει κτῆνος. Καὶ ἀλεκτὼρ ἐμπεριπατῶν ἐν minans clemēter: & hirꝰ ꝓcedens gregē: & rex ἀπειλαῖς ἡμέρως: καὶ τράγος ἡγούμενος ἀγέλης, καὶ βα cōcionāns in gēte. Si miſeriā te in ſeci σιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. Ἐὰν πρόσταυλος εἰς ἀφρο ſtiā: & extēderis manū tuā cū pugna inhono σύνην, καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης ἄτιμα raberis. Mulge lac & erit butyꝝ: ſi āt expreſſeris ζήσῃ. Ἀμέλγε γάλα καὶ ἔϛαι βούτυρον, ἐὰν δὲ ἐκπιέσῃς nares: exibit ſanguis. Si āt extorſeris mūcē: μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα. Ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, exibūt iudicia & pugne. ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. Ca.31.

Mei mōdo dicti ſunt a deo rege reſpō Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἰρήσθαι ὑπὸ θεοῦ βασιλέως χρημα A ſum: qđ docuit mater eius. Quid fili cuſto τισμός, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Τί τέκνον τοῦ dies qđ? mōdo dei: ꝓmogenite tibi dico fili qđ fi θεοῦ τί; ἐξόδους ἐμοῦ, πρωτοφυὴς σοὶ λέγω υἱὲ τί τέ li mei vteri? qđ fili meoꝝ votoꝝ: ne ōderis mulie κνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; μὴ δῷς γυναι res tuas diuitias & tuā mētē & vitā in peniten ξὶ σοὶ πλοῦτον καὶ νοῦν σὸν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλί tiā. Cū ꝓfilio oia fac: cū ꝓfilio bibe vi αν. Μετὰ βουλῆς πάντα ποίει, μετὰ βουλῆς ἀποπό ni: ꝓncipes tractādi ſunt. Vinū ne bibāt τει, οἱ δυνάσται συμφόρους εἰσίν. Οἶνον μὴ πιέτω= ne cūbiberint obliuiſcant̄ ſapiae & recta iudi σαν. Ἵνα μὴ πίοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρι care: ne obtuāt debilco. Date merꝝ hic q̄ ſūt νῶν, οὐ μὴ δίνωσι τοὺς ἀδίκους. Δότε μέθυ τοῖς ἐν merorib⁹: & vinū bibere hic q̄ ſūt i doloribꝰ. Et oblini= λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις. Ἵνα ἐπιλά= cant̄ egeſtatis & labor nō recordent̄ ampli⁹. Fili B θωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι. Υἱὲ aperi tuū os verbo dei: & iudica oēs ſanc. ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρίνε πάντας ὑγιῶς. Aperi tuū os. & iudica iuſte: diiudica āt paupꝝ Ἄνοιγε σὸν στόμα. καὶ κρίνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα & inopē. Mulierē fortē quis inueniet? ꝓcul & de vltimis τε καὶ ἀδύνην. Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα finib⁹ pcuſſorē ei⁹. Beth. Cōfidit in ea cor āt eſt lapidib⁹ ꝓtioſis huiuſmodi. Cōfidit in ea cor δὲ ἐϛιν λίθων πολυτελῶν ἑτοιαύτη. Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ καρδία viri ſui: talis boni ſpolijs nō idigebit. opatur eis τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἑτοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἐνδεήσει. Ἐργάζεται viro boni & nō malū tota vita. Filās lanas & τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον. Μηρυσμὸν ζητεῖ καὶ linū fecit vtilia manib⁹ ſuis. Facta eſt q̄ſi nauis mer λίνον ἐποίησεν ἔργα χερσὶν αὐτῆς. Ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπο catorū exercēs: de lōge ꝓgregat ſuas diuitias. Et ſurgit de no ρευομένη, μακρόθεν συνάγει αὐτῆς τὸν πλοῦτον. Καὶ ἀναστᾶσα ἐκ νυκ ctib⁹ & dedit cibaria domo & opa ancillis: τῶν καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς ἐκ παίαις,

Cōsiderauo agrū emit: ab ãt fructib⁹ ma-
Θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χει-
C nuũ suaꝝ plãtauit possessionẽ. Accincta fortiter
ρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα. Ἀναλωσαμένη ἰσχυρῶς
lãbũ suũ: firmauit brachia sua ad o-
τὸν ὀσφῦν αὐτῆς, ἔρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔρ-
pus. Gustauit q̃ bonũ est operari: ⁊ nõ
γον. Ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ
extinguit tota nocte lucerna eⁱ⁹. Cu
ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς. Τοὺς πό-
bitoꝝ suoꝝ extẽdit ad egẽos: at man⁹
δας αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, πάλιν δὲ χεῖρας
suas firmat ad fusũ. Man⁹ ãt suas aperuit pau
αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πτω-
peri: fructũ ãt extẽdit mẽdico. Mũ hẽt curã eoꝝ
χοῖς, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πένητι. Οὐ φροντίζει τῶν
q̃ sunt i domo vir eⁱ⁹ cũ alicubi morat. Oẽs enĩ q̃
ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που χρηίζῃ. Πάντες γὰρ οἱ
ab ea induti sunt: duplices vestes fecit
περὶ αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσί, δισσὰς χλαίνας ἐποίησε
viro suo: ex ãt byssо ⁊ purpura sibi indu
τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἔνδυ-
mẽta. Circũspect⁹ ãt fit in portio vir eⁱ⁹:
ματα. Περίβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
D q̃n vicinos sederit cõcilio cũ senib⁹ terre. Sin
ὅταν μετὰ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων τῆς γῆς. Σιν
dones fecit ⁊ vẽdidit: cingula ãt chana-
δόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδοτο, περιζώματα δὲ τοῖς χανα-
neo. Fortitudinẽ ⁊ honestatẽ induit: ⁊ letata est in
ναίοις. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν
die⁹ vltimo. Os ãt suũ aperit sapiẽter ⁊ lega
ἡμέρᾳ ἐσχάτῃ. Στόμα δὲ αὐτῆς ἀνοίγει σοφῶς καὶ νόμο
liter: at elemosyna ei⁹ in lingua ei⁹. Angu-
θέσμως, καὶ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. Στιγ
ste semite domui ei⁹: cibos ãt ociosa nõ comedit. Sur
καὶ διατριβαὶ οἴκου αὐτῆς, σῖτα δὲ ἐκ περιουσίας οὐκ ἤσθιεν. Ἀνέ
rexerũt filij eius ⁊ diuites facti sũt: ⁊ vir eius
στησαν τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς
laudauit eã. Multe filie adsserãt diuitias:
αἴνεσιν αὐτῇ. Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον,
multe fecerũt potẽtã: excellis ⁊ sup gressa es
πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν, ὑπερέθεσαι καὶ ὑπερῆρας
vniuersas. Mẽdaces gratie ⁊ vana pulchritudo nõ est
πάσας. Ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος οὐκ ἔστιν
in te: mulier eⁱ⁹ prudẽs benedicit: timorẽ ãt dñi ipsa
ἐν σοί, γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη
laudet. Date ei de fructib⁹ manuũ eⁱ⁹: ⁊
αἰνείτω. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς, καὶ
laudẽt in portis vir eius.
αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

Zai. Consideravit agrũ
& emit eum: de fructu
manuũ suarũ plãtauit vi
neã. Heth. Accinxit for
titudie lũbos suos: & ro
borauit brachiũ suum.
Teth Gustauit qm̃ bona
est negociatio eius: non
extiguetur in nocte lu
cerna ei⁹. Ioth Manũ suã
misit ad fortia: & digiti
eius apphẽderũt fusum.
Caph Manũ suã aperuit
inopi: & palmas suas ex
tẽdit ad paupes. Lamech
Non timebit domui sue
a frigoribꝰ niuis: oẽs ei
domestici ei⁹ vestiti sunt
duplicibus. Mem. Stra
gulatam vestẽ fecit sibi
byssus & purpura indu
mentũ ei⁹. Nun Nobilis
in portis vir eius: quan
do sederit cum ooooooo
senatoribꝰ tre. Samech
Sindon fecit & vẽdidit:
& cingulũ tradidit chana
neo. Ain Fortitudo &
decor indumentũ ei⁹: &
ridebit in die nouissimo.
Phe. Os suum aperuit
sapientie: & lex ooooooo
elemẽtie in lingua eius.
Sade Consideravit semi
tas domus sue: & panem
ociosa nõ cõedit. Goph
Surrexerũt filii eius & beatissimã predicauerũt:
vir eius laudauit eã. Res
Multe filie cõgregaue
runt diuitias: tu super
gressa es vniuersas. Sin.
Fallax gratia & vana est
pulchritudo: mulier ooo
timens dominum ipsa
laudabitur. Thau. Date
ei de fructu manuum
suarum & laudent eam
in portis opera eius.

Explicĩt prouer-
bia Salomonis.

לְקֹחָ֣הּ	זָ֭מְמָה	שָׂדֶ֑ה
מִפְּרִ֖י	נָטְ֣עָה	כָּ֣רֶם
נִטְּעָ֣ה	חָגְרָ֤ה	בְעֹז֙
וַתְּאַמֵּ֖ץ	זְרוֹעֹתֶֽיהָ׃	
סָחְרָ֔ה	וַתְּאַ֥ין	בַּלַּ֖יְלָה
נֵרָֽהּ׃	יָדֶ֥יהָ	שִׁלְּחָ֖ה
בַּכִּשּׁ֑וֹר	וְכַפֶּ֖יהָ	תָּמְכ֥וּ
כַּפָּ֖הּ	פָּרְשָׂ֣ה	לֶעָנִ֑י
וְיָדֶ֥יהָ	שִׁלְּחָ֖ה	לָאֶבְיוֹן׃
לֹֽא־	תִירָ֥א	לְבֵיתָ֖הּ
מִשָּׁלֶ֑ג	כִּ֣י	כָל־
בֵּיתָ֖הּ	לָבֻ֥ש	שָׁנִֽים׃
מַרְבַדִּ֖ים	עָשְׂתָ֣ה	לָּ֑הּ
שֵׁ֥שׁ	וְאַרְגָּמָ֖ן	לְבוּשָֽׁהּ׃
נוֹדָ֥ע	בַּשְּׁעָרִ֑ים	בְּעָלָ֖הּ
בְּשִׁבְתּ֥וֹ	עִם־	זִקְנֵי־
אָֽרֶץ׃	סָדִ֥ין	עָשְׂתָ֖ה
וַתִּמְכֹּ֥ר	וַחֲגוֹר֙	נָתְנָ֣ה
לַֽכְּנַעֲנִ֔י	עֹ֥ז	וְהָדָ֖ר
לְבוּשָׁ֑הּ	וַתִּשְׂחַ֖ק	לְי֥וֹם
אַחֲרֽוֹן׃	פִּ֥יהָ	פָּתְחָ֖ה
בְּחָכְמָ֑ה	וְתוֹרַ֥ת	חֶ֖סֶד
עַל־	לְשׁוֹנָ֥הּ׃	צוֹפִיָּ֖ה
הֲלִיכ֥וֹת	בֵּיתָ֑הּ	וְלֶ֖חֶם
עַצְלֻ֥ת	לֹ֣א	תֹאכֵֽל׃
קָ֭מוּ	בָּנֶ֣יהָ	וַיְאַשְּׁרוּהָ֑
בַּעְלָ֥הּ	וַיְהַלְלָ֗הּ	רַבּ֣וֹת
בָּנ֥וֹת	עָשׂ֥וּ	חָ֑יִל
וְאַ֖תְּ	עָלִ֣ית	עַל־
כֻּלָּֽנָה׃	שֶׁ֣קֶר	הַחֵ֣ן
וְהֶ֣בֶל	הַיֹּ֑פִי	אִשָּׁ֥ה
יִרְאַ֣ת	יְהוָ֥ה	הִ֝יא	תִתְהַלָּֽל׃	תְּנוּ־
לָ֑הּ	מִפְּרִ֥י	יָדֶ֑יהָ	וְיְהַלְלוּהָ֥
בַּשְּׁעָרִ֖ים	מַעֲשֶֽׂיהָ׃			

Incipit prologus beati hieronymi in librum Ecclesiasten.

Emini me ante hoc ferme quinquennium cum adhuc Rome essem & Ecclesiasten sancte Blesille legerem vt eam ad contemptum mundi huius prouocarem: & omne quod in mundo cerneret putaret esse pro nihilo: rogatum ab ea: vt in morem commentarioli: obscuraque q̃ dissererem: vt absq̃ me posset intelligere que legebat. Itaq̃ quoniam in procinctu nostri operis subita morte subtracta est: & vbi non meruimus o paula & eustochium talem vite nostre habere consortem: tantoq̃ vulnere tunc percussus obmutui: nunc in bethleem positus: angustiore videlicet ciuitate: & illius memorie & vobis reddo quod debeo. Hoc breuiter ammonens q̃ nullius autoritatem secutus sum sed de Hebreo transferens maxime septuaginta interpretum consuetudini me coaptaui. in his dumtaxat que non multũ ab hebraicis discrepant. Iuterdum aquile quoq̃ & symmachi & theodotiõis recordatus sum: vt nec nouitate nimia lectoris studium deterrerem: nec rursum contra conscientiam meam fonte veritatis omisso: opinionum riuulos consectarer.

Explicit prologus sancti Hieronymi.

Pñtíua.heb.Text.he.Eccles.j.

Cap.j.

דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ
בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ הֲבֵל הֲבָלִים אָמַר
קֹהֶלֶת הֲבֵל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל׃
מַה יִּתְרוֹן לָאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ דּוֹר הוֹלֵךְ
וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֹמָדֶת׃
וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶל
מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם׃
הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל צָפוֹן
סוֹבֵב סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל
סְבִיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ׃ כָּל הַנְּחָלִים
הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ
מָלֵא אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים
הֹלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לָלָכֶת׃
כָּל הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא יוּכַל אִישׁ
לְדַבֵּר לֹא תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת
וְלֹא תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ׃ מַה
שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה וּמַה שֶּׁנַּעֲשָׂה
הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה וְאֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ׃ יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה
זֶה חָדָשׁ הוּא כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים
אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנֵנוּ׃ אֵין זִכְרוֹן
לָרִאשֹׁנִים וְגַם לָאַחֲרֹנִים שֶׁיִּהְיוּ
לֹא יִהְיֶה לָהֶם זִכָּרוֹן עִם שֶׁיִּהְיוּ
לָאַחֲרֹנָה׃ אֲנִי קֹהֶלֶת הָיִיתִי מֶלֶךְ
עַל יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ וְנָתַתִּי
אֶת לִבִּי לִדְרוֹשׁ וְלָתוּר בְּחָכְמָה
עַל כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם
הוּא עִנְיַן רַע נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי
הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ׃ רָאִיתִי אֶת
כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת
רוּחַ׃ מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתָּקֵן
וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת׃ דִּבַּרְתִּי
אֲנִי עִם לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה

Trãsla.B.Vie.Trãſ.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

Incipit liber Eccleſiaſtes
Capitulum. 1.

Verba ecclesiastes filii
dauid regis
hierusalem. Vanitas va
nitatum dixit
ecclesiastes: vanitas va
nitatũ & omnia vanitas
Quid habet ampli hõ
de vniuerso labore suo
quo laborat sub sole?
Generatio preterit
& generatio aduenit:
terra aũt in eternũ stat.
Oritur sol & occidit &
ad
locum suũ reuertitur:
ibiq; renascens
gyrat per meridiẽ & flectitur ad aquilonẽ. Lustrans vniuersa in circuitu pergit spiritus: & in circulos suos reuertitur.
Omnia flumina
intrant in mare: & mare non
redundat. Ad locum
vnde
exeunt flumina reuertuntur: vt iterum fluant.
Cuncte res difficiles nõ
poteſt eas homo
explicare sermone. Nõ
saturatur oculus visu
nec auris auditu im
pletur. Quid est
qđ fuit? Ipm qđ futurũ
est. Quid est qđ factũ ẽ?
Ipsum qđ faciendũ est.
Nihil sub
sole nouum: nec valet
quisq; dicere: ecce
hoc recens est. Iam eni
precessit in seculis
que fuerunt ante nos.
Non est
priorũ memoria: sed
nec eoꝝ qdẽ q̃ postea
futura sunt erit recordatio
apud eos qui futuri sunt
in nouissimo. Ego eccle
siastes fui rex
israel in
hierusalem & proposui
in animo meo querere
et inuestigare sapienter
de omnibus que fiunt
sub sole.
Hanc occupationẽ pessi
mam dedit deus filiis
hoium vt occuparẽtur
in ea. Vidi que fiunt
cuncta sub
sole: & ecce vniuersa vanitas & afflictio
spiritus. Peruersi difficile corriguntur:
& stultorũ infinitus est
numeras. Locutus sum
in corde meo dicens.
Ecce

ECCLESIASTES.
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

Verba ecclesiastes filij dauid re-
Ρηματα ἐκκλησιαςοῦ υἱοῦ δαυὶδ βα- A
gis israel in hierusalẽ. vani
σιλέως ἰσραὴλ ἐν ἱερουσαλήμ. ματαιό-
tas vanitatũ dixit ecclesiastes: va
της ματαιοτήτων εἶπεν ὁ ἐκκλησιαςής, μα- Infra.12.
nitas vanitatũ
ματαιότης. ἁ ἀβὰdantia
omnia vanitas.
ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης. τίς περίσσεια
homini in oi labore suo quo laborat sub
τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν
sole? gñatio vadit & gñatio venit: & terra in
ἥλιον; γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς
seculũ stetit. & orit sol: & occidit sol
τὸν αἰῶνα ἕστηκε. καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ δύνει ὁ ἥλιος
& in locũ suũ trahit: orieꝰ ipe illic va
καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἕλκει, ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ πο
dit ad notũ & circuit ad boreã: circuit cir
ρεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν, κυκλοῖ κυ-
cueꝰ vadit spũs: & ad circulos suos cõuer-
κλῶν πορεύεται πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπι- B
tit spũs. oẽs torrentes eũt ad
στρέφει τὸ πνεῦμα. πάντες οἱ χείμαρροι πορεύονται εἰς
mare: & mare nõ est repletũ.
τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστι ἐμπιπλαμένη.
ad locũ quo torrẽtes vadũt: illuc ipi con-
εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπι-
uertunt ad eundũ. oẽs fmẽs ipliciant: anõ
στρέφουσι τοῦ πορεύεσθαι. πάντες οἱ λόγοι ἐγκοποι, οὐ
poterit vir ad loquẽdũ: & nõ replebit ocu
δυνήσεται ἄνθρ τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται ὀφ
lus visu. & nõ replebit auris ab audi
θαλμὸς τοῦ ὁρᾶν. καὶ οὐ πλησθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροά-
tu. qđ qđ fuit? ipm qđ futurũ est: & qđ qđ fa- προσ.
σεως. τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γενησόμενον, καὶ τί τὸ πε :7.c.
ctũ est? ipm faciendũ. & nõ est oẽ re- Eccli.
ποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον. καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρό- 14.c.
cẽs sub sole. q̃ loquet & dicet: ecce hoc
σωπον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ, ἴδε τοῦτο
nouũ est: iã factũ in seculis q̃ fue-
καινόν ἐστι, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομέ-
runt ab ante nos. nõ est memoria pĩmis
νοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν. οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις
et saltẽ vltimis factis nõ est eis memoria C
καί γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔστι αὐτοῖς μνήμη
cũ futuris in nouissimo. Ego ecclesia
μετὰ τῶν γενησομένων ἐπ᾽ ἐσχάτου. Ἐγὼ ἐκκλησια-
stes fui rex sup israel in hierusalẽ.
στὴς ἐβασίλευσα ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν ἱερουσαλήμ.
& dedi cor meũ ad exquirẽdũ & ad
καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ
cõsiderandũ in sapia de oĩb que
κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γιν-
fiũt sub celo. qñ occupationẽ malã dedit
νομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν. ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν
deus filiis hoim vt occuparent in ea.
ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
vidi oĩa opa q̃ facta sunt sub
εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ
sole. & ecce oĩa vanitas & electio spirl
τὸν ἥλιον. καὶ ἰδοὺ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύ-
tus. puersum nõ poterit vt ornatũ
ματος. διεστραμμένον οὐ δυνήσεται τοῦ ἐπικοσμῆσαι
sit: posteritas nõ poterit vt nũerata sit. locu
ται, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται τοῦ ἀριθμηθῆναι. ἐλά-
t sum ego in corde meo vt dicã: ego ecce D
λησα ἐγὼ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τοῦ λέγειν, ἐγὼ ἰδοὺ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

magn⁹ effect⁹ sū ⁊ addidi sapiam sup oēs q̄ fuerūt ἐμεγαλύνθην, καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἳ ἐγένοντο
ante me in hierlm. ⁊ cor meū vidit ⁊o ἔμπροσθέν μου ἐν ἰερουσαλήμ. καὶ καρδία μου εἶδε
multa: sapiam ⁊ cognitionē parabolas ⁊ scientiā: πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην,
noui ꝙ et hoc eſt electio spūs.
ἔγνων ὅτι καὶ γε τοῦτο ἐστι προαίρεσις πνεύματος.
Eo ꝙ in multitudie sapie multitudo cognitiōis ⁊ q̄ addit
Ὅτι ἐν πολλῇ σοφίᾳ πολὺς γνώσεως καὶ ὁ προσθεὶς
cognitionē: addet dolorem.
γνῶσιν, προσθήσει ἄλγημα. Ca. 2.
Dixi ego in corde meo: veni iā experiar te
Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, δεῦρο δὴ πειράσω σε
in letitia: ⁊ ecce in bono ⁊ ecce et hoc
ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἴδε ἐν ἀγαθῷ καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο
vanitas. risui dixi circulationē: ⁊ gaudio
ματαιότης. τῷ γέλωτι ἔφην πλημμελές, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ
q̄d hoc facis? ⁊ cōsideraui ſi cor meū tra
τί τοῦτο ποιεῖς; καὶ κατισχύσαμεν εἰ ἡ καρδία μου ἕλ
here vt vinū carnē meā: ⁊ cor meū duxit me
κύσει ὡς ἔνοινον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδία μου ὁδήγησέ με
in sapia ⁊ vt dūarer in letitia: donec viderē
ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω
q̄ bonū filijs hoim: q̄ faciēt
ποῖόν ἐστιν τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὃ ποιήσουσι
sub sole: nūcꝙ viceꝙ vite coꝝ. magnifica
ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν. ἐμεγάλυ
ui opus meū: edificaui mihi domos: plātaui
να ποίημά μου, ᾠκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά
mihi vineas: feci mihi hortos: ⁊ paradi
μοι ἀμπελῶνας, ἐποίησά μοι κήπους, καὶ παράδει
sos: ⁊ plātaui in eis lignū oē fructꝰ.
σους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ.
feci mihi piscinas aquaꝝ vt rigarē
ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι
ab eis silua ꝓducentē ligna. possedi ser
ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα. ἐκτησάμην δοῦ
uos ⁊ ancillas: ⁊ verne nati sunt mihi: et
λους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ
possessio armēti boū ⁊ gregis ouiū multa fuit mihi
γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὰ ἐγένετό μοι
sup oēs q̄ fuerūt ante me in hieru
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἡγουμένους ἔμπροσθέν μου ἐν ἰερου
salē. congregaui mihi et argētū et aur:
σαλήμ. συνήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καί γε χρυσίον,
⁊ possessiones regū ⁊ ꝓuinciaꝝ. fe
καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν. ἐποίη
ci mihi cātores ⁊ cātatrices: ⁊ delitias filioꝝ
σά μοι ᾄδοντας καὶ ᾄδουσας, καὶ ἐντρυφήματα υἱῶν
hoīs pincernā ⁊ ācillas pincernas. magnificat⁹ sū ⁊
τοῦ ἀνθρώπου οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας. ἐμεγαλύνθην καὶ
addidi vltra oēs q̄ fuerūt ante
προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς ἡγουμένους ἔμπροσθέν
me in hierlm: et sapia mea stetit mihi. ⁊
μου ἐν ἰερουσαλήμ, καί γε σοφία μου ἔστη μοι. καὶ
oē q̄s petierūt oculi mei nō abstuli abi
πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐκ ὑφεῖλον ἀπ'
eis. nō phibui cor meū ab oni
αὐτῶν. οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάν
ni letitia: q̄m cor meū letatū eſt in om
τος εὐφροσύνης, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παν
ni labore meo: ⁊ hoc fuit pars mea ab
τὶ μόχθῳ μου, καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ
oi labore meo. ⁊ aspexi ego in om
παντὸς μόχθου μου. καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι
nib⁹ operib⁹ meis q̄ fecerūt man⁹ mee
σι ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου
⁊ in labore
καὶ ἐν μόχθῳ

Trāsla.B.Vie.

magnus effectus sum & preceſſi omnes sapiētia qui fuerunt ante me in hierusalem: & mens mea cōtēplata ē multa sapiēter & dixi. Dedi cor meū vt scirē prudētiā atq; doctrinā: erroresq; & stultitiam. Et agnoni q̄ in his quoq; esset labor & afflictio spūs: eo q̄ in multa sapientia multa sit indignatio: & qui addit scientiam addit & dolorem. 2.
Dixi ego in corde meo. Vadā & affluā delitiis: & fruar bonis. Et vidi q̄ hoc q̄q; esset vanitas. Risum reputaui errorē: & gaudio dixi. Quid frustra deciperis? Cogitaui in corde meo abstrahere a vino carnem meam: vt animū meū trāsferrē ad sapientiā: deuitarēq; stultitiā donec viderem quid esset vtile filiis oo hoīm quo facto opus est sub sole oooooooooo numero dierū vite sue. Magnificaui opa mea. Edificaui mihi domos & plantaui oooooooooo vineas: feci hortos & pomaria oooooooooooooo & cōseui ea cuncti generis arboribus. Et extruxi mihi piscinas aquarum vt irrigarem oooooooo silutam lignorū germinantiū. Possedi seruos & ancillas: multamq; familiam habui. oooooooo Armenta quoq; & magnos ouium greges ooo vltra omnes qui fuerūt ante me in hierusalem. Coaceruaui mihi argētum & aurū & substātias regum & prouinciarū. Feci mihi oooooooooo cantores & cātatrices & delitias filiorū hominū: scyphos & vrceolos i ministerio ad vina fundēda: & supergressus sum opibus oēs qui ante me fuerunt in hierusalē. Sapia q̄q; pseuerauit mecū: & omnia q̄ desideraueruūt oculi mei nō negaui eis: nec phibui cor meū qn oi voluptate frueretur: & oblectaret se in his q̄ ꝓparauerā. Et hanc rat⁹ su ptē meā: si vterer laborē meo. Cūq; me cōuertissē ad vniuersa opa q̄ fecerā man⁹ mee & ad labores i

Tex.heb.Eccles.ij.Pūctua.heb.

גָּדַל וָיֶסֶף הִגְדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי חָכְמָה עַל כָּל
פָּנָה אֲשֶׁר הָיָה לְפָנַי עַל יְרוּשָׁלִָם
רָבָה יָדַע וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה וְדָעַת׃
נָתַן וָאֶתְּנָה לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְדַעַת
הוֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת יָדַעְתִּי שֶׁגַּם
רָעָה זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ׃ כִּי בְּרֹב חָכְמָה
יָסַף רָב כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף
מַכְאוֹב׃
Cap.ij. אָמַרְתִּי אֲנִי בְלִבִּי לְכָה נָּא אֲנַסְּכָה
בְּלֵב שַׂמְּחָה וּרְאֵה בְּטוֹב וְהִנֵּה גַּם
שָׂחַק הוּא הָבֶל׃ לִשְׂחוֹק אָמַרְתִּי מְהוֹלֵל
תּוּר וְלִשְׂמְחָה מַה זֶּה עֹשָׂה׃ תַּרְתִּי
בְלִבִּי לִמְשׁוֹךְ בַּיַּיִן אֶת בְּשָׂרִי
וְלִבִּי נֹהֵג בַּחָכְמָה וְלֶאֱחֹז בְּסִכְלוּת
רַאֲה עַד אֲשֶׁר אִרְאֶה אֵי זֶה טוֹב לִבְנֵי
עָשָׂה הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמָיִם
סָפַר יְמֵי חַיֵּיהֶם׃ הִגְדַּלְתִּי מַעֲשָׂי
חָיָה בָּנִיתִי לִי בָּתִּים נָטַעְתִּי לִי
עָשָׂה כְּרָמִים׃ עָשִׂיתִי לִי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים
בָּנָה וְנָטַעְתִּי בָהֶם עֵץ כָּל פֶּרִי׃ עָשִׂיתִי
פָּרָה לִי בְּרֵכוֹת מַיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם
שָׂרָה יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים׃ קָנִיתִי עֲבָדִים
וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי בַיִת הָיָה לִי גַּם
מִקְנֶה בָּקָר וָצֹאן הַרְבֵּה הָיָה לִי
קָנָה מִכֹּל שָׁרַיו לְפָנַי יְרוּשָׁלִָם׃
כָּנַס כָּנַסְתִּי לִי גַם כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַּת
מֶלֶךְ וְהַמְדִינוֹת עָשִׂיתִי לִי
עָשָׂה שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגוֹת בְּנֵי הָאָדָם
שׁוּר עֶדֶנָּ שִׁדָּה וְשִׁדוֹת׃ וְגָדַלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי
יָסַף מִכֹּל שָׁרַיו לְפָנַי יְרוּשָׁלִָם
אַף חָכְמָתִי עָמְדָה לִי׃ וְכֹל אֲשֶׁר
שָׁאֲלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם
לֹא מָנַעְתִּי אֶת לִבִּי מִכָּל שִׂמְחָה
כִּי לִבִּי שָׂמֵחַ מִכָּל עֲמָלִי וְזֶה הָיָה
חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי׃ וּפָנִיתִי אֲנִי
עָשָׂה בְּכָל מַעֲשַׂי שָׁעָשׂוּ יָדַי וּבָעָמָל

Pagnin. heb. Text. heb. Eccles. ij.

שֶׁעָמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וּפָנִיתִי אֲנִי לִרְאוֹת חָכְמָה וְהוֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת כִּי מָה
הָאָדָם שֶׁיָּבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר כְּבָר עָשׂוּהוּ וְרָאִיתִי אֲנִי
שֶׁיֶּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה מִן הַסִּכְלוּת כְּיִתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ
עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַּם אֲנִי שֶׁמִּקְרֶה
אֶחָד יִקְרֶה אֶת כֻּלָּם וְאָמַרְתִּי אֲנִי בְלִבִּי כְּמִקְרֵה הַכְּסִיל גַּם
אֲנִי יִקְרֵנִי וְלָמָּה חָכַמְתִּי אֲנִי אָז יוֹתֵר וְדִבַּרְתִּי בְלִבִּי שֶׁגַּם זֶה הָבֶל
כִּי אֵין זִכָּרוֹן לֶחָכָם עִם הַכְּסִיל לְעוֹלָם בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים הַבָּאִים
הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת הֶחָכָם עִם הַכְּסִיל וְשָׂנֵאתִי אֶת הַחַיִּים כִּי
רַע עָלַי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ
וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת כָּל עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ שֶׁאַנִּיחֶנּוּ
לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי וּמִי יוֹדֵעַ חָכָם יִהְיֶה אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט בְּכָל
עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ גַּם זֶה הָבֶל וְאִבַּרְתִּי
אֲנִי בְלִבִּי עַל כָּל עֲמַל הַשָּׁמֶשׁ כִּי יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְדַעַת
וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם זֶה הֶבֶל וְרָעָה
רַבָּה כִּי מַה הָּוָה לָאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ כִּי כָל יָמָיו מַכְאֹבִים וְעַסְקוֹ כַּעַס גַּם בַּלַּיְלָה לֹא שָׁכַב
לִבּוֹ גַּם זֶה הֶבֶל הוּא אֵין טוֹב

Trasla. B. Vie.

quibus frustra sudauerā: vidi in omnibus vanitatē & afflictionem animi: & nihil pmanere sub sole. Transiui ad contemplandam sapientiā: erroresq; & stulticiā. Quid est inquā homo vt sequi possit regem factorem suum? Et vidi q tantum precederet sapientia stulticiam: quantū differt lux a tenebris. Sapientis oculi in capite eius: stultus in tenebris ambulat. Et didici q vnus vtriusq; esset interitus. Et dixi in corde meo. Si vnus & stulto & meus occasus erit: quid mihi pdest q maiore sapie dedi operā? Locutusq; cū mēte mea aiaduerti q hoc q; eēt vanitas. Non ei erit memoria sapiētis cū stulti in perpetuū & futura tempora obliuione cuncta pariter operient. Moritur doctus sicut vt indoctus: & idcirco tedeuit me vite mee videntē mala vniuersa esse sub sole: & cuncta vanitatē & afflictionem spiritus. Rursus detestatus sum oēm industriā meā qua sub sole studiosissime laborauī: habitur heredē post me quem ignoro vtrū sapiēs an stultus futurus sit: & dñabitur in laboribus meis qbus desudauī & sollicitus fui. Et est quicq; tam vanum? Vnde cessaui: renunciauitq; cor meū vltra laborare sub sole. Nam cum alius laboret in sapientia & doctrina & sollicitudine: homini ocioso quesita dimittit. Et hoc quoq; vanitas & magnū malū. Quid ei pderit hoi de vniuerso labore suo & afflictione spiritus qua sub sole cruciatus est? Cuncti dies eius doloribus: & erūnis pleni sunt: nec per nocte mēte requiescit Et hoc nonne vanitas est. Nonne melius est

Trās. Gre. lxx. cū iter. latina.

quē laborauī vt facerē. τ ecce oia vanitas τ
ὡ ἐμοχθησα τοῦ ποιεῖν. καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ
electio spūs: τ nō est abūdantia sub
προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περισσεία ὑπὸ τὸν
sole. τ aspexi ego vt viderē sapiam τ circum
ἥλιον. καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ πλά
lationē τ stultitiā: qm̄ dō homo q̄ sibit
φησὶ καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἄνθρωπος ὃς ἐλεύσεται
posit cōsiliū: simul q̄cūq; fecerūt illud. τ
ὀπίσω τῆς βουλῆς; σὺν τὰ ὅσα ἐποίησαν αὐτόν. καὶ
vidi ego q̄ est excessus sapie sup stultitiā
εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστι περίσσεια τῆ σοφία ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην
vt excessus lucis sup tenebras. Sapiētis
ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος. Τοῦ σοφοῦ
oculi ei in capite ei: τ stulti in
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ἐν
tenebris ambulat: τ cognoui et ego q̄ occur
σκότει περιεύεται, καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ ὅτι συναντᾶ
sus vn occurret oib eis. τ dixi
μα ἓν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. καὶ εἶπον
ego in corde meo: q̄ occursus stulti etiā
ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, ὡς συναντήμα τοῦ ἄφρονος καί
mihi occurret mihi: τ ad dd sapiēs facti sū ego:
γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνατί ἐσοφισάμην ἐγώ;
q̄ō reliquū ē locus suꝰ in corde meo: qm̄ stulti et
τὸ περισσεύειν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἄφρων ἐν
abūdantia loquitur: q̄ τ hoc vanitas.
περισσεύματος λαλεῖ, ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης.
qm̄ nō est memoria sapiētis cū stulto in se
ὅτι οὐκ ἔστι μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς αἰ
culū: qm̄ iā dieb venientib omnia, καίτοι κόπον τοῖς ἡμέραις ταῖς ἐρχομέναις τὰ πάν
nia obliuioni data sunt. τ quomō moriet sapiēs cū
τα ἐπιλήσθη. καὶ πῶς ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ
stulto: τ odio habui simul vitā. qm̄ malā in
ἄφρονος, καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωήν. ὅτι πονηρὸν ἐπ'
me op qō factū est sub sole: q̄a
ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεπραγμένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι τὰ
oia vanitas τ electio spūs. τ vere
πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. καὶ ἐμί
sati sum ego omnē labore meū quē ego labora sub
σησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον μου ὃν ἐγὼ μοχθῶ ὑπὸ
sole qm̄ dimittā eū hoi futuro
τὸν ἥλιον ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐκπορευομένῳ
post me. τ q̄s nouit si sapiēs erit an stulti? τ
μετ' ἐμέ. καὶ τίς οἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ
si licētiosus erit in oi labore meo: quē laborauī
εἰ ἐξουσιάσεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου, ᾧ ἐμόχθησα
τ quo sapiēs facti sū sub sole: et hoc vani
καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καί γε τοῦτο μα
tas. τ cōuersus sū ego renūciare corde
ταιότης. καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τῇ καρδίᾳ
meo in oi labore quē laborauī sub sole:
μου ἐπὶ παντὶ μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
q̄si est homo q̄si labor eius in sapia τ in
ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν
cognitione τ in fortitudie. τ homo q̄ nō labora
γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ. καὶ ἄνθρωπος ᾧ οὐκ ἐμόχθη
uit in eo dabit illi partē eiꝰ: et hoc
σεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ, καί γε τοῦ
vanitas. τ malū magnū fit homi
το ματαιότης. καὶ πονηρία μεγάλη γίνεται τῷ ἀνθρώ
ni in omni labore eiꝰ τ in electione cor
πῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρ
dio eiꝰ quo ipe laborat sub sole. q̄si dis
δίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ὅτι πᾶ
ci dies eius dolor τ ire occupa
σαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ πόνωσις
tio eiꝰ: et in nocte nō dormit cor eiꝰ:
σμὸς αὐτοῦ, καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐ
etiā hoc vanitas est. nō est bonū
τοῦ, καί γε τοῦτο ματαιότης ἐστί. οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν

Infra. 5.b. homini: nisi qd comedit ⁊ qd bibit ⁊ qd ostēdet ani-
ἀνθρώπῳ, εἰ μὴ ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυ-
me sue bonū in labore suo. etiā hoc vidi
χῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. καί γε τοῦτο εἶδον
ego q̄ a manu dei est. qm̄ qs comedit ⁊
ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν. ὅτι τίς φάγεται καὶ
qs bibit p̄ter illū: qm̄ homini bono ante
τίς πίεται παρεξ αὐτοῦ; ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ πρὸ
faciē eius dedit sapiam ⁊ cognitionē ⁊ leti-
προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφρο-
tiā: ⁊ peccatori dedit occupationē vt ad-
σύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προ-
dat ⁊ vt cōgreget. Ut tradat bono ante
σθῆναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν. Τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ
faciē dei. qm̄ etiā hoc vanitas ⁊
προσώπου τοῦ θεοῦ. ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ
electio spiritus.
προαίρεσις πνεύματος. Ca.3.

A Omnibus tp̄s ⁊ opportūitas omni rei
Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγ-
sub celo. tp̄s pariēdi ⁊ tp̄s
ματι ὑπὸ γὴν οὐρανόν. καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ
moriēdi: tēpus plātādi: ⁊ tp̄s euel
ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι, καὶ καιρὸς τοῦ ἐκ-
lēdi plantatū. tp̄s occidēdi ⁊
τίλαι τὸ πεφυτευμένον. καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ
tp̄s sanādi: tp̄s diruēdi: ⁊ tp̄s
καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν, καὶ καιρὸς
edificādi: tp̄s flēdi ⁊ tp̄s
τοῦ οἰκοδομῆσαι, καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ
ridēdi: tp̄s plāgendi ⁊ tp̄s saltā
γελᾶσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐρχήσα-
di. tp̄s iaciēdi lapides ⁊ tp̄s colligen
σθαι. καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συνα-
di lapides: tp̄s āplexandi ⁊ tp̄s
γαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς
lōge fieri ab amplexu. tp̄s ac-
τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήμματος. καιρὸς τοῦ ἐκ-
quirēdi ⁊ tēpus p̄dendi: tp̄s custodiē
τῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ φυλά-
di ⁊ tp̄s abiiciendi. tp̄s scindēdi ⁊ tē
ξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν. καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ και-
pus cōsuendi: tp̄s tacēdi ⁊ tp̄s lo-
ρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λα-
B quēdi. tp̄s diligēdi: ⁊ tp̄s odiendi: tp̄s bel
λεῖν. καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πο-
li ⁊ tp̄s pacis. que abūdantia faciētis in qb⁹
λέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης. τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς
ille laborat: vidi simul occupationē quā dedit de⁹
αὐτὸς μοχθεῖ; εἶδον σὺν τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς
filiis hoim vt occupent in ea.
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
Cūcta q̄ fecit bona in tp̄e suo. et
Σύμπαντα ἃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ. καί γε
simul seculū dedit in corde eorū: vt nō inueniat
σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ
homo opus qd operatus est de⁹ ab initio
ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς
vsq; ad finē. cognoui q̄ nō est bonū in eis.
μέχρι τέλους. ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς.
nisi letari ⁊ facere bonū in vita sua.
εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐ-
et oīs homo q̄ comedit ⁊ bibit
τοῦ. καί γε πᾶς ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται
⁊ videat bonū in oī labore suo: donū dei
καὶ ἴδη ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ
est. cognoui q̄ oīa q̄cūq; fecit deus ip̄a erūt
ἐστιν. ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ ἔσται
in seculū: sup ea nō est addere: ⁊ ab
C εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῶν οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ'
eis
αὐτῶν

[n]comedere[o] & bibere[p] & ostendere
[r]anime sue[s] bona[t] de laboribus suis.[u] Et[x] hoc
[b]de manu[c] dei[b] est.
[f]Quis ita[g] deuorabit[h] & [i]delitiis affluet[l] vt ego?
[n]Homini[o] bono[r] in cōspectu suo[q] dedit deus
[r]sapientiā[s] & sciētiā[t] & leticiā:[u] peccatori aūt [x]dedit
[r]afflictionē & curā superfluam:[y] vt addat[a] & cōgreget[b] & tradat[c] ei qui placuit[c] deo.[f] Sed[g] & [h]hoc[i] vanitas est[k] & cassa[h] sollicitudo[l] mentis. 3.

Omnia[b] tēpus habent: & suis spaciis trāseūt
[b]vniuersa[r] sub[s] celo.[b] Tēpus[t] nascendi[u] & tempus
[t]moriendi.[m] Tēpus[n] plantandi[o] & tēpus[p] euellēdi qd
[q]plantatū est.[r] Tēpus[s] occidendi[t] & tēpus[u] sanādi.
[x]Tēpus[r] destruēdi:[y] & tp̄s
[s]edificādi.[b] Tēpus[c] flendi
[b] & tēpus[c] ridendi.[f] Tēpus
[g]plāgendi[o] & tp̄s[i] saltādi.
[h]Tēpus[l] spargendi[m] lapides:[n] & tēpus[o] colligēdi.
[q]Tempus[r] amplexandi[o] & tempus[t] longe fieri
[u]ab amplexibus.[x] Tēpus
[r]acquirēdi[s] & tp̄s[a] p̄dendi.
[b]Tēpus[c] custodiēdi[o] & tēpus[c] abiiciendi.[f] Tempus
[g]scindendi[h] & tempus[i] cōsuendi.[k] Tempus[l] tacendi
[m] & tēpus[n] loquēdi.[o] Tēpus[p] dilectionis[q] & tēpus
[r]odii.[s] Tēpus[t] belli[u] & tēpus[x] pacis.
[f]Quid habet[s] amplius homo de
[b]labore suo?[c] Vidi[g] afflictionem[b] quam
[i]dedit[k] deus[l] filiis[m] hominum[n] vt distendantur
[o]in ea.[q] Cuncta[r] fecit[s] bona[t] in tempore suo
[u] & [r]mundū[s] tradidit[a] disputationi eorum:[b] vt
[o]non[c] inueniat[r] homo
[b]opus[i] quod[k] operatus est
[l]deus
[m]ab initio[n] vsq; ad[o] finem.
Et[p] cognoui[q] q̄[r] nō esset
[o]meli⁹[s] nisi[t] letari[u] & facere
[a]bene[b] in vita sua.[b] Omīs
[c]enī[c] homo[r] qui[s] comedit
[g] & bibit:[h] & videt[i] bonum
[k]de[l] labore suo. Hoc
[m]donum[n] dei[o] est.[p] Didici
[q] q̄[r] omnia opera
[o]que[t] fecit[u] deus[r] perseuerent
[s]in perpetuū.[b] Non possumus[a] eis quicq̄ [c]addere

[n]אָכַל [p]רָאָה [m]בָּאָדָם [n]שֶׁיֹּאכַל [o]וְשָׁתָה [p]וְהֶרְאָה
[q]אֶת [r]נַפְשׁוֹ [s]טוֹב [t]בַּעֲמָלוֹ [u]גַּם [x]זֶה
[r]רָאִיתִי [s]אֲנִי [t]כִּי [b]מִיַּד [c]הָאֱלֹהִים [b]הִיא:
[c]כִּי [r]מִי [s]יֹאכַל [t]וּמִי [l]יָחוּשׁ [m]חוּץ [n]מִמֶּנִּי:
[o]טוֹב [p]פָּנָה [m]כִּי [n]לְאָדָם [o]שֶׁטּוֹב [p]לְפָנָיו [q]נָתַן
[r]חָכְמָה [s]וָדַעַת [t]וְשִׂמְחָה [u]וְלֶחוֹטֵא [x]נָתַן
[r]כָּנָס [s]נָתַן [t]עִנְיָן [l]לֶאֱסֹף [m]וְלִכְנוֹס [n]לָתֵת [o]לְטוֹב
[p]לִפְנֵי [c]הָאֱלֹהִים [r]כִּי [s]גַּם [t]זֶה [l]הֶבֶל
[m]רָעָה [n]וּרְעוּת [o]רוּחַ:
Cap.iij. [p]לַכֹּל [q]זְמָן [r]וְעֵת [s]לְכָל [t]חֵפֶץ
[r]יָלַד [s]תַּחַת [t]הַשָּׁמָיִם: [b]עֵת [c]לָלֶדֶת [d]וְעֵת
[n]נָטַע [r]לָמוּת [m]עֵת [n]לָטַעַת [o]וְעֵת [p]לַעְקֹר
[n]הָרַג [r]רָפָא [q]נָטוּעַ: [r]עֵת [s]לַהֲרוֹג [t]וְעֵת [u]לִרְפּוֹא
[r]פָּרַץ [s]בָּנָה [r]עֵת [s]לִפְרוֹץ [t]וְעֵת [u]לִבְנוֹת: [b]עֵת [c]לִבְכּוֹת
[c]בָּכָה [r]שָׂחַק [o]וְעֵת [r]לִשְׂחוֹק [r]עֵת [s]סְפוֹד [t]וְעֵת [u]רְקוֹד:
[o]סָפַד [r]רָקַד [r]עֵת [s]לְהַשְׁלִיךְ [m]אֲבָנִים [n]וְעֵת [o]כְּנוֹס
[r]שָׁלַךְ [o]כָּנָס [p]אֲבָנִים [q]עֵת [r]לַחֲבוֹק [s]וְעֵת [t]לִרְחֹק
[r]חָבַק [u]מֵחַבֵּק: [r]עֵת [s]לְבַקֵּשׁ [t]וְעֵת [u]לְאַבֵּד
[r]שָׁמַר [s]עֵת [t]לִשְׁמוֹר [o]וְעֵת [r]לְהַשְׁלִיךְ: [r]עֵת
[r]קָרַע [s]תָּפַר [t]לִקְרוֹעַ [u]וְעֵת [r]לִתְפּוֹר [r]עֵת [s]לַחְשׁוֹת
[r]חָשָׁה [m]וְעֵת [n]לְדַבֵּר: [o]עֵת [p]לֶאֱהֹב [q]וְעֵת
[r]לָחַם [r]שָׁלַם [r]לִשְׂנֹא [r]עֵת [s]מִלְחָמָה [t]וְעֵת [u]שָׁלוֹם:
[r]עָשָׂה [r]מַה [s]יִתְרוֹן [t]הָעוֹשֶׂה [u]בַּאֲשֶׁר [r]הוּא
[r]רָאָה [r]עָנָה [p]עָמֵל: [r]רָאִיתִי [s]אֶת [t]הָעִנְיָן [u]אֲשֶׁר
[n]עָנָה [r]נָתַן [s]אֱלֹהִים [t]לִבְנֵי [m]הָאָדָם [n]לַעֲנוֹת
[o]בּוֹ: [p]אֶת [q]הַכֹּל [r]עָשָׂה [s]יָפָה [t]בְּעִתּוֹ
[u]גַּם [r]אֶת [s]הָעֹלָם [t]נָתַן [u]בְּלִבָּם [b]מִבְּלִי
[r]מָצָא [r]אֲשֶׁר [o]לֹא [r]יִמְצָא [s]הָאָדָם [t]אֶת
[r]עָשָׂה [u]הַמַּעֲשֶׂה [r]אֲשֶׁר [s]עָשָׂה [t]הָאֱלֹהִים
[m]מֵרֹאשׁ [n]וְעַד [o]סוֹף: [p]יָדַעְתִּי [q]כִּי [r]אֵין
[r]שָׂמַח [s]טוֹב [t]בָּם [u]כִּי [r]אִם [s]לִשְׂמוֹחַ [t]וְלַעֲשׂוֹת
[r]חָיָה [r]אָכַל [s]טוֹב [t]בְּחַיָּיו: [r]וְגַם [s]כָּל [t]הָאָדָם [r]שֶׁיֹּאכַל
[r]וְשָׁתָה [s]וְרָאָה [t]טוֹב [u]בְּכָל [r]עֲמָלוֹ
[m]נָתַן [m]מַתַּת [n]אֱלֹהִים [o]הִיא: [p]יָדַעְתִּי [q]כִּי [r]כָּל
[r]עָשָׂה [r]הָיָה [o]אֲשֶׁר [r]יַעֲשֶׂה [s]הָאֱלֹהִים [t]הוּא [r]יִהְיֶה
[r]יָסַף [s]לְעוֹלָם [r]עָלָיו [o]אֵין [r]לְהוֹסִיף [s]וּמִמֶּנּוּ

אֵין לִגְרֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה
שֶׁיִּרְאוּ מִלְּפָנָיו׃ מַה שֶּׁהָיָה כְּבָר יָרֵא פָּנָה
הוּא וַאֲשֶׁר לִהְיוֹת כְּבָר הָיָה
וְהָאֱלֹהִים יְבַקֵּשׁ אֶת נִרְדָּף׃ בִּקֵּשׁ רָדַף
וְעוֹד רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ מְקוֹם קוּם
הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה הָרֶשַׁע וּמְקוֹם שָׁפַט
הַצֶּדֶק שָׁמָּה הָרֶשַׁע׃ אָמַרְתִּי
אֲנִי בְּלִבִּי אֶת הַצַּדִּיק וְאֶת הָרֶשַׁע צֶדֶק
יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי עֵת לְכָל חֵפֶץ
וְעַל כָּל הַמַּעֲשֶׂה שָׁם׃ אָמַרְתִּי עָשָׂה
אֲנִי בְּלִבִּי עַל דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם
לְבָרָם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בָּרַר רָאָה
בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם׃ כִּי מִקְרֵה בְּנֵי הֶם קָרָה
הָאָדָם וּמִקְרֵה הַבְּהֵמָה וּמִקְרֵה
אֶחָד לָהֶם כְּמוֹת זֶה כֵּן מוֹת זֶה
וְרוּחַ אֶחָד לַכֹּל וּמוֹתָר הָאָדָם יָתַר
מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל׃
הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הָלַךְ קוּם
הָיָה מִן הֶעָפָר וְהַכֹּל שָׁב אֶל שׁוּב
הֶעָפָר׃ מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם יָדַע
הָעֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה עָלָה
הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ׃
וְרָאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׂמַח רָאָה שָׂמַח
הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי הוּא חֶלְקוֹ עָשָׂה
כִּי מִי יְבִיאֶנּוּ לִרְאוֹת בְּמָה בּוֹא
שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָיו׃ הָיָה

Cap. iiij. וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת
כָּל הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים
וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם נָחַם
כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם׃ וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת
הַמֵּתִים שֶׁכְּבַר מֵתוּ מִן הַחַיִּים מוּת כָּבַר
אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים עֲדֶנָה׃ וְטוֹב עָד
מִשְּׁנֵיהֶם אֶת אֲשֶׁר עֵדֶן לֹא שָׁנָה
הָיָה אֲשֶׁר לֹא רָאָה אֶת הַמַּעֲשֶׂה
הָרָע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ רוּעַ

nec auferre: q̄ fecit deus
vt timeatur. Quod factum est
ipsum permanet. Que
futura sunt iam fuerunt
& deus instaurat quod
abiit.
Vidi sub sole in loco
iudicii impietatem: &
in loco
iustitie iniquitatem. Et
dixi
in corde meo. Iustū &
impium
iudicabit deus: & tēpus
omnis rei tunc erit.
Dixi
in corde meo de filiis
hominum
vt probaret eos deus &
ostenderet similes esse
bestiis. Idcirco vnus in
teritus est
hominis & iumento
rum &
equa vtriusq; conditio.
Sicut moritur homo: sic
& illa moriūtur. Similr
spirāt oia & nihil habet
homo iumēto ampli⁹.
Cūcta subiacēt vanitati:
& omnia pergūt ad vnū
locum. De terra
facta sunt: & in terram
pariter reuertuntur.
Quis nouit si spiritus
filiorum adam
ascendat sursum: & si
spiritus iumentorum
descendat deorsum?
Et deprehēdi nihil esse
melius q̄ letari
hoiem in opere suo: &
hanc esse partem illius.
Quis enim eum adduc
cet vt post se
futura cognoscat? 4.

Verti me ad alia & vi
di
calumnias que sub sole
geruntur:
& lachrymas innocen
tium
& neminē consolatorē:
nec posse resistere eorū
violētie: cūctorū auxilio
destitutos. Et laudaui ma
gis mortuos q̄ viuen
tes:
& feliciorem
vtroq; iudicaui qui nec
dum natus
est: nec vidit
mala que sub sole fiūt.

nō est auferre. τ deus fecit vt timeāt
οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν. καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν
a facie ei⁹. Quod factū est iā est: τ q̄
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Τὸ γινόμενον ἤδη ἐστί, καὶ ὃ
cūq; vt fierēt iā fuerūt τ de⁹ q̄ret q̄
σα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν
p̄secutionē passus est. τ adhuc vidi sub sole locū
διωκόμενον. καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς
iudicij: illic impi⁹: τ locū iustoꝝ: il
κρίσεως, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής, καὶ τόπον τῶν δικαίων, ἐ
lic impi⁹. dixi ego in corde meo. simul
κεῖ ὁ ἀσεβής. εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου. σὺν τὸν
iustū τ simul impiū iudicabit deus. q̄m tp̄s
δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεός. ὅτι καιρὸς τῷ
omni rei τ in oī opere il
παντὶ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι ἐ
lic. dixi ego in corde meo: de loquela filio
κεῖ. εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, περὶ λαλιᾶς τῶν υἱ
rū hoīs. q̄m discernet eos deus: τ
ῶν τοῦ ἀνθρώπου. ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ
vt ostēdat q̄ ip̄i bestie sunt. et eis oc
τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσί. καί γε αὐτοῖς συ
cursus filioꝝ hoīs: τ occursus D
νάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάντημα τοῦ
bestie: occursus vnū eis. sicut mors hui⁹
κτήνους, συνάντημα ἐν αὐτοῖς. ὡς ὁ θάνατος τούτου
sic mors isti⁹. τ spūs vn⁹ omni
οὕτως ὁ θάνατος τούτου. καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶ
bus: τ q̄d āpli⁹ habuit homo p̄ter be
σι, καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆ
stiā? nihil. q̄m cūcta vanitas. oīa
νος; οὐδέν. ὅτι τὰ πάντα ματαιότης. τὰ πάντα
p̄gunt ad locū vnū: oīa facta sūt ex
πορεύεται εἰς τόπον ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ
puluere: τ oīa ꝯuertunt in puluerē.
τοῦ χοός, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.
τ q̄s nouit spūs filioꝝ hoīs: si ascē
καὶ τίς οἶδε τὸ πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ ἀνα
dit ip̄e sursū? τ spūm bestie si des
βαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ κα
cēdit ip̄e deorsū in terrā? τ vidi q̄ nō
ταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς τὴν γῆν; καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
est bonū nisi q̄d letabit homo in opi
ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται ἄνθρωπος ἐν ποιή
bus suis: q̄m hoc pars ei⁹. q̄m q̄s ducet e
μασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ. ὅτι τίς ἄξει αὐ
um vt videat in quo vtiq; fiat post eū.
τὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἂν γένηται μετ' αὐτόν. Ca. 4.

Et versus sū ego τ vidi cūctas
Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς A
calūnias q̄ gerunt sub sole. τ ecce
συκοφαντίας τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον. καὶ ἰδοὺ
lachrima calūnias patientiū: τ nō est eis
δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ὁ
cōsolator: τ a manu calūniantiū e
παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐ
os fortitudo: τ nō est eis cōsolator. τ
τοὺς ἰσχύς, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. καὶ
laudaui ego simul mortuos q̄ iā mortui
ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀπο
sunt sup viuētes: q̄cūq; ip̄i viuūt vsq;
θανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως
nūc. τ bon⁹ sup duos istos q̄cūq;
τοῦ νῦν. καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις
nōdū nat⁹ est: q̄ nō vidit simul opus malū
οὔπω ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε σὺν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν
q̄d factū est sub sole.
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

τ vidi ego oēm laborē. τ oēm
καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μόχθον· καὶ σύμπασαν
fortitudinē operis. qm̄ hoc zelus viri ab
ἀνδρίαν τοῦ ποιήματος· ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ
amico suo. et hoc vanitas τ ele-
τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ· καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προ
ctio spūs. stult⁹ cōplicauit man⁹ su-
B αίρεσις πνεύματος· ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐ
as τ comedit carnes suas. bonū repletio
τοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας αὐτοῦ· ἀγαθὸν πλήρωμα
pugilli quietis sup repletiones duoꝝ pugilloꝝ
δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν
laboris τ electionis spūs. τ cōuersus sū
μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος· καὶ ἐπέστρεψα
ego τ vidi vanitatē sub sole. est vn⁹ τ
ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον· ἔστιν εἷς καὶ
nō est secund⁹. et fili⁹ et frater nō
οὐκ ἔστι δεύτερος· καί γε υἱὸς καί γε ἀδελφὸς οὐκ
est ei. τ nō est finis oī labori suo.
ἔστιν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐ
et ocul⁹ eius nō replet diui-
D C τοῦ· καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίμπλαται πλού
tiis. Et cui ego laboro. τ fraudo aīaz meā
του· Καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ· καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου
a bonitate. et hoc vanitas τ occupa-
ἀπὸ ἀγαθοσύνης· καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ περισσα
tio mala est. boni duo sup vnū· qb⁹ est
σμὸς πονηρός ἐστιν· ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα· οἷς ἐστιν
eis merces bona in labore eoꝝ. qm̄ si cecide-
αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν· ὅτι ἐὰν πέσω-
rint: vn⁹ eriget pticipē suū. τ ve ipi
σιν, ὃ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ
vni cū ceciderit τ nō fuerit scd̄s vt erigat eū τ
ἑνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ἦ δεύτερος τοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν καὶ
si dormierint duo τ calor eis: τ vn⁹ qmō
ἐὰν κοιμηθῶσιν οἱ δύο καὶ θέρμη αὐτοῖς, καὶ ὁ εἷς πῶς
calefiet? τ si victus fuerit vnus: duo stabūt cō-
θερμανθῆ; καὶ ἐὰν ἐπικρατωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κα
tra eū: τ funiculus triplex nō cito
τέναντι αὐτοῦ, καὶ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως
rūpetur. τ bonus puer paup τ sapiēs su
ἀπορραγήσεται· καὶ ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑ-
per regē senē τ stultū q̄ nō nouit
D πὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα ὃς οὐκ ἔγνω τῶ
p̄cauere vltra. qm̄ de domo vinculoꝝ exibit
προσέχειν ἔτι· ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται
ad regnādū. qm̄ et in regno suo natus ē
τοῦ βασιλεῦσαι· ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη
paup. Vidi cūctos viuētes q̄ ambu
A πένης· Εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπα-
lant sub sole. cū adolescēte secun
τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέ
do: q̄ resurget pro eo. nō est finis
ρου, ὃς ἀναστήσεται ἀντ' αὐτοῦ· οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ
omni pplo omnib⁹ q̄cūq̄ fuerūt ante eos.
παντὶ λαῷ τοῖς πᾶσιν ὅσοι ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν·
et vltimi nō letabunt in eo. qm̄ et
καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐν αὐτῷ· ὅτι καὶ
hoc vanitas τ electio spūs. custodi
γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος· φύλαξαι
pedē tuū in q̄ vtiq̄ ābulaueris i domū dei. τ pro
τὸν πόδα σου ἐν ᾧ ἂν πορεύῃ εἰς οἶκον θεοῦ· καὶ ἐγ-
1.Re. 15.c. pe vt audias sup donū stultoꝝ sacrificiū tuū.
γὺς τοῦ ἀκούειν ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου·
qm̄ nō sunt sciētes facere bonū.
ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν. Ca. 5.
A Ne festines in ore tuo. τ cor tuū
Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου· καὶ καρδία σου
ne ꝓperet efferre sermonē ante faciē
μὴ ταχυνέτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου
dei. qm̄ deus
τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς

Trāsla.B.Hie.

Rursum contēplat⁹ sum
oēs labores hoīm: & in
dustrias animaduerti pa-
tere inuidie
ꝓximi. Et in hoc ergo
vanitas: & cura supflua
est. Stult⁹ cōplicat manus
suas & comedit
carnes suas dicēs. Meli⁹
est pugillus cuz requie:
q̄ plena vtraq̄ manus
cum labore & afflictiōe
animi. Considerās rep-
peri & aliam vanitatē sub
sole. Vnus est & secun
dum nō habet: nō filiū
nō fratrem: & tñ labo-
rare non cessat:
nec satiantur oculi eius
diuitiis: nec recogitat di
cens. Cui laboro: & frau
do animā meā bonis. In
hoc quoq̄ vanitas est
& afflictio pessima. Me
lius est ergo duos esse si-
mul q̄ vnū: habent eni
emolumentum societa-
tis sue. Si
vnus ceciderit: ab alte-
ro fulcietur. Ve
soli quia cum ceciderit
nō habet subleuantē se.
Et si dormierint duo:
fouebuntur mutuo.
Vnus qmodo calefiet?
Et si quispiā preualuerit
contra vnum: duo resi-
stent ei. Funiculus
triplex difficile rumpi-
tur. Melior est
puer pauper & sapiens
rege sene & stulto:
qui nescit preuidere in
posterum: quod
de carcere cathenisq̄ in
terdūqs egrediatur ad re
gnū: & alius natus in re
gno inopia consumatur.
Vidi cunctos viuentes
qui ambulant sub sole
cum adolescente secun
do qui consurget
pro eo. Infinitus nume
rus est populi omnium
qui fuerunt ante eum:
& qui postea futuri sunt
non letabuntur in eo.
Sed & hoc vanitas
& afflictio spiritus. Cu
stodi pedem tuum
ingrediens domum dei:
& appropinqua
vt audias. Multo eni me
lior est obediētia q̄ stul-
torum victime: qui ne-
sciunt quid faciunt mali.
5.
Ne temere qd loq̄ris:
neq̄ cor tuū sit ve-
lox ad ꝓferendū sermo-
nem coram deo. Deus
enim

Tex.heb.Eccl'es.v.Pritiua.heb.

וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת כָּל עָמָל וְאֵת כָּל
כִּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה כִּי הִיא קִנְאַת
רָעָה אִישׁ מֵרֵעֵהוּ גַּם זֶה הֶבֶל וּרְעוּת
כָּסַל רוּחַ: הַכְּסִיל חֹבֵק אֶת יָדָיו וְאֹכֵל
נוּחַ אֶת בְּשָׂרוֹ: טוֹב מְלֹא כַף נָחַת
מִמְּלֹא חָפְנַיִם עָמָל וּרְעוּת רוּחַ:
שׁוּב רָאָה וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה הֶבֶל תַּחַת
שָׁנָה הַשָּׁמֶשׁ: יֵשׁ אֶחָד וְאֵן שֵׁנִי גַּם בֵּן
וָאַח אֵין לוֹ וְאֵין קֵץ לְכָל עֲמָלוֹ
שָׂבַע גַּם עֵינָיו לֹא תִשְׂבַּע עֹשֶׁר וּלְמִי
חָסַר אֲנִי עָמֵל וּמְחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי מִטּוֹבָה
עָנָה רוּעַ גַּם זֶה הֶבֶל וְעִנְיָן רַע הוּא: טוֹבִים
שָׁנָה הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם
נָפַל שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם: כִּי אִם יִפְּלוּ
קוּם הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאִי לוֹ
שָׁנָה הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי לַהֲקִימוֹ:
שָׁכַב חָמַם גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחַם לָהֶם
תָּקַף וּלְאֶחָד אֵיךְ יֵחָם: וְאִם יִתְקְפוֹ
עָמַד הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט
שָׁלֹשׁ נָתַק הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק: טוֹב
סָכַן יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל
זָהַר אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזָּהֵר עוֹד: כִּי
אָסַר מִבֵּית הַסּוּרִים יָצָא לִמְלֹךְ כִּי גַּם
יָלַד רוּשׁ בְּמַלְכוּתוֹ נוֹלַד רָשׁ: רָאִיתִי אֶת
רָאָה הָלַךְ כָּל הַחַיִּים הַמְהַלְּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
עָמַד עִם הַיֶּלֶד הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֹד
תַּחְתָּיו: אֵין קֵץ לְכָל הָעָם לְכֹל
פָּנָה אֲשֶׁר הָיָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאַחֲרוֹנִים
שָׂמַח לֹא יִשְׂמְחוּ בוֹ כִּי גַּם זֶה הֶבֶל
רָעָה וְרַעְיוֹן רוּחַ: שְׁמֹר רַגְלֶיךָ כַּאֲשֶׁר
יָלַךְ תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרֹב
נָתַן כָּסַל לִשְׁמֹעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבָח כִּי
יָדַע עָשָׂה אֵינָם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע:
רוּעַ אַל תְּבָהֵל עַל פִּיךָ
Cap. v. וְלִבְּךָ אַל יְמַהֵר לְהוֹצִיא דָבָר
בָּהַל פֶּה מָהַר יָצָא לִפְנֵי הָאֱלֹהִים כִּי הָאֱלֹהִים
פָּנָה

Pritiua.heb.Ter.heb.Eccles.v.

כִּי עַל הָאָרֶץ וְאַתָּה עַל הַשָּׁמַיִם עַל כֵּן
יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים כִּי בָא הַחֲלוֹם
בְּרֹב עִנְיָן וְקוֹל כְּסִיל בְּרֹב דְּבָרִים
כַּאֲשֶׁר תִּדֹּר נֶדֶר לֵאלֹהִים אַל תְּאַחֵר
לְשַׁלְּמוֹ כִּי אֵין חֵפֶץ בַּכְּסִילִים אֵת אֲשֶׁר
תִּדֹּר שַׁלֵּם טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדֹּר מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא
תְשַׁלֵּם אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךָ
וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא לָמָּה יִקְצף
הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךָ וְחִבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ כִּי בְּרֹב
חֲלֹמוֹת וַהֲבָלִים וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת
הָאֱלֹהִים יְרָא אִם עָשָׁק רָשׁ וְגֵזֶל
מִשְׁפָּט וָצֶדֶק תִּרְאֶה בַּמְּדִינָה אַל
תִּתְמַהּ עַל הַחֵפֶץ כִּי גָבֹהַּ מֵעַל
גָּבֹהַּ שֹׁמְרִים וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם וְיִתְרוֹן
אֶרֶץ בַּכֹּל הוּא מֶלֶךְ לַשָּׂדֶה נֶעֱבָד
אֹהֵב כֶּסֶף לֹא יִשְׂבַּע כֶּסֶף וּמִי
אֹהֵב הָמוֹן לֹא תְבוּאָה גַּם זֶה
הָבֶל וּרְבוֹת הַטּוֹבָה רָבוּ אוֹכְלֶיהָ
וּמַה כִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם רְאוֹת
עֵינָיו וְתוֹקֶה שְׁנַת הָעֹבֵד אִם
מְעַט וְאִם הַרְבֶּה יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע
לְעָשִׁיר אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן
יֶשׁ רָעָה חוֹלָה רָאִיתִי תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו
לְרָעָתוֹ וְאָבַד הָעֹשֶׁר הַהוּא בְּעִנְיָן
רָע וְהוֹלִיד בֵּן וְאֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה
כַּאֲשֶׁר יָצָא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרום
יָשׁוּב לָלֶכֶת כְּשֶׁבָּא וּמְאוּמָה לֹא
יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ שֶׁיֹּלֵךְ בְּיָדוֹ וְגַם זֶה
רָעָה חוֹלָה כְּלַעֻמַּת שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ
וּמַה יִּתְרוֹן לוֹ שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ גַּם
כָּל יָמָיו בַּחֹשֶׁךְ יֹאכֵל וְכָעַס הַרְבֵּה
וְחָלְיוֹ וְקֶצֶף הִנֵּה אֲשֶׁר רָאִיתִי

Trãsla.B.Vie.

[a]in celo[b] & tu[a] ſuper[c] terram :[d]idcirco [e]ſint
[f]ſint[g] pauci[h] ſermones tui.
[a]Multas[b] curas[c] ſequũtur
[b]ſomnia:[c]&[d] in multis [e]
[b]ſermonibus inuenietur
[c]ſtulticia.[d]Si quid[b] vouiſti
[e]deo:[e]ne[c] moreris[d] redde
re.[c]Diſplicet[d] eni deo infi
delis &[e]ſtulta promiſſio. S5
[a]q̃cunq̃[b]vouerís[c] redde.
Multoq̃[a]meli9eſt[b]nõ[c]vo
uere:[d]q̃ poſt votũ promiſſa
[e]nõ[f]reddere.[b]Ne[c]dederis
[d]os tuũ[e]vt peccare facias
[f]carnem tuam :[g]neq̃[a]di=
cas [b]coram [c]
[d]angelo[e]non[f]eſt prouidẽ
tia:[g]ne forte[a]iratus [b]
[c]deus [d]contra[e] ſermones
tuos[f]diſſipet cuncta [g]
[a]opa[b]manuũ tuarũ.[c] Vbi
multa ſunt[d] ſõnia :[e]pluri
me ſunt[f]vanitates[g]& ſer=
mões[h] inumeri. Tu vero
[a]deũ[b]time.[c] Si[d]videris[e] ca
lũnias[f]egenorũ[g]& violen
ta[h]iudicia[i]& ſubuerti[k]iuſ=
ſtitiã[a] in prouincía :[b]non
[c]mireris[d] ſuper hoc[e] nego
cio:[f]quia[g]excelſo [h]
[i]excelſior eſt alius:[k]&[l] ſup
hos q̃q̃[a]eminẽtiores ſunt
alii:[b]& iſup[c]vniuerſe[d] ter
re[e]rex imperat[f]ſeruienti.
[a]Auarus[b] non[c] implebi=
tur[d]pecunia :[e]& [f]
[g]qui amat[a]diuitias[b]fructũ
[c]nõ capiet ex eis.[d]Et[e] hoc
ergo[f]vanitas.[g] Vbi multe
ſunt[a]opes:[b]multi[c]qui co
medunt eas.[d]Et q̃d[e] ꝑdeſt
[f]poſſeſſori[g] niſi[a]q̃[b]cernit
diuitias[c]oculis ſuis.[d] Dul
cis [e]ſomn[f]operãti[g]ſiue
[a]parum[b]ſiue[c] multũ[d] co=
medat :[e]ſaturitas autem
[f]diuitis[g]non[h] ſinit[i] eum
[k]dormire. [a]
[b]Eſt[c]&[d]alia[e] ifirmitas[f]peſ
ſima quam[g]vidi[h]ſub [a]
[i]ſole.[k] Diuitie[l]cõſeruate
[a]
[b]in malũ[c]domini ſui.[d] Pe
reunt enim[e]in afflictione
[f]peſſima.[g]Generauit[h] fi=
liũ q̃[i]in ſumma egeſtate
erit.[k]Sicut[l]egreſſus[a]ẽ[b]nu
dus[c]de vtero[d]matris ſue:
ſic[e] reuertetur :[f]& nihil
[a]
[b]auferet ſecum[c]de labore
ſuo. [a]
[b]Miſerabilis[c]prorſus[d]ifir
mitas.[e]Quẽ[f]venit[g] ſic[h]re
uertetur.[i]Quid ergo[k]p=
deſt[l] ei[a]q̃d laborauit[b]i vẽ
tũ?[c]Cũctis[d]diebꝰ vite ſue
[e]cõedit[f] in tenebris[g]& in
curis[h]multis[i]& ĩerũna[k]at
q̃ triſticia.Hocitaq̃[a]viſũ é

Trãſ.Gre.lxx.cũ iter.latina.

in celo ſurſaz.τ tu ſup terrã: ideirco ſint
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω. καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τούτῳ ὀλίγοι
ſimones tui pauci. Oñi aduenit inſõniũ in
σαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. Ὅτι περισσείᾳ ἐνυπνίων ἐν
multitudine tẽptationis:τ vox ſtulti in multitudie ſer
πλήθει πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λό=
monũ.ꝺnlocũq̃ vouerio votũ deo: ne moreris vt red=
γων. καλὸς ὃς οὐκ εὔξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀπο=
das illud: q̃ñ nõ eſt volũtas in ſtultis: tu igit
δοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι θέλημα ἐν ἄφροσι, σὺ οὖν
ꝺnlocũq̃ vouerio redde. bonũ nõ vouere te q̃ nouiſ= Eccl.5.
ὅσα εὔξῃ ἀποδός. ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε ἢ τὸ εὔξα= B
ſe te τ nõ reddere. ne dederio os tuũ vt
σθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. μὴ δῷς τὸ στόμα σου τοῦ
peccare faciaꝫ carnẽ tuã τ ne dixeris ãte fa=
ἁμαρτεῖν τὴν σάρκα σου καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώ
cié dei: q̃ ignoratia eſt: ne trahat de
που τοῦ θεοῦ, ὅτι ἄγνοια ἐστι, ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς
ſup vocẽ tuã: τ diſſipet opa manuũ tuaꝝ. A
ἐπὶ φωνῇ σου, καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.
q̃ñ in multitudine ſõnioꝝ τ vanitatũ τ ſmonũ
ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων
multoꝝ: q̃ñ ſimul deũ time: ſi calũniã pau
πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φοβοῦ, ἐὰν συκοφαντίαν τι
peris τ rapinã iudicij τ iuſticie videris in
ητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν
regiõe: ne mireris ſup re. q̃ñ excelſus ſu
χώρᾳ, μὴ ἐκπλήσσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπ
per excelſum cuſtodiet τ excelſi ſup ipos: τ ab=
πάνω ὑψηλοῦ φυλάξει καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ περι=
dantia terre in oi eſt rex agri La=
σσεία γῆς ἐπὶ πᾶσιν ἔστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ ἐργασ
borati. diligẽs argentũ nõ implebit argẽto. τ
μένου. ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου. καὶ
q̃ diligit in multitudie ei9 germẽ: et hoc
τὶς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτοῦ φύτευμα, καὶ γὰρ τοῦτο
vanitas. in multitudie bonitatis multiplicati ſunt
ματαιότης. ἐν πλήθει τῆς ἀγαθοσύνης ἐπληθύνησαν οἱ
comedẽtes eã. τ q̃ fortitudo illi ꝺ ea: ſi
ἔδοντες αὐτά. καὶ τίς ὠφέλεια τῷ κτήσαντος αὐτάς; Ὅτι C
p̃cipiũ vidẽdi oculi ei9. dulcis ſomn9
ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. γλυκὺς ὕπνος τοῦ
ſerui ſi paꝫ τ ſi multũ comedet: τ repleꝫ
δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῶν ἐμπλη=
to vitari. nõ eſt q̃ dimittat eũ vt domi
σθῆναι. οὐκ ἔστι ἀφιὼν αὐτὸν τοῦ ὑπνῶ
at. eſt ifirmitas quã vidi ſub ſole: diuitie ſer
σαι. ἔστιν ἀῤῥωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτος φυ
uate illi ꝺ ab eis in malũ ei9 τ peri
λαττόμενος τῶν παῤ αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ καὶ ἀπολεῖ
but diuitie ei9: ille in occupatione mala: Ieb.
ται ὁ πλοῦτος αὐτοῦ, ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ, 20.d.
τ gñauit filiũ: τ nõ eſt in manu ei9 ꝺq̃:
καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν,
ſicut egreſſ9ẽ de vtero matris ſue nud9 re=
καθὼς ἐξῆλθεν ἔρημος ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνὸς ἐπι
uertet vt eat vt venit τ nihil accipiet in
στρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦλθε καὶ οὐδὲν λήψεται ἐν
labore ſuo: vt eat in manu ſua: et hoc Job.
μόχθῳ αὐτοῦ, ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καί γε τοῦ 1.d.
mala infirmita.ſicut eſt aduenit: ſic τ D
τὸ περισσὸν ἀῤῥωστία. ὥσπερ παρῆλθεν, οὕτως καὶ
abibit. τ que abundãtia eſt qua laborat in
ἀπελεύσεται. καὶ τίς ἡ περίστασις αὐτοῦ ἣ μοχθεῖ εἰς
ventũ? et cũcte dies ei9 in tenebris τ D
ἄνεμον; καί γε πάσας αἱ ἡμέρας αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ
in luctu τ idignatiõe multa τ ifirmitate τ ira.
ἐν πένθει καὶ ὀργῇ πολλῇ καὶ ἀῤῥωστίᾳ καὶ χόλῳ.
ecce q̃ vidi
ἰδοὺ ὃ εἶδον

Sed.
5.c.d.

ego bonũ: qđ est bonũ comedere ⁊ bibere
ἐγὼ ἀγαθόν, ὅ ἐστι καλὸν τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν
⁊ videre bonitatẽ in oi labore eius
καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ
quo vtiq; laborauerit sub sole numer⁹ dier⁹ vite sue
ὃ ἂν μοχθήσῃ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐ
quos dedit ei deus: qm hoc paro illi⁹.
τοῦ ὃς ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ.
et oĩe homo cui dedit ipi deus: diui-
καί γε πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦ=
tias ⁊ substãtiã: ⁊ potestatẽ dedit ei vt co-
τον καὶ ὑπαρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ τοῦ φα
medat ab eo: ⁊ vt accipiat partẽ suã ⁊ vt
γεῖν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τοῦ
letet in labore suo. hoc donũ dei est:
εὐφραν θῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. τοῦτο δῶρα θεοῦ ἐστίν,
qm nõ multũ recordabit dier⁹ vite sue:
ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐ=
qm deus occupat illũ in letitia cor
τοῦ, ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδί=
dis eius.
ας αὐτοῦ. Ca.6.

Est malitia quã vidi sub sole. ⁊ multa est
Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον. καὶ πολλή ἐστι
apud homines. vir cui dabit ei deus diuitias
παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἀνὴρ ᾧ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον
⁊ substãtiã ⁊ gliam ⁊ nõ est penuria
καὶ ὑπαρχοντα καὶ δόξαν καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῆ
alam ei⁹ ab oibus q̃ desiderabit. ⁊ nõ tribuet
ψυχῆ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμήσει. καὶ οὐκ ἔδω
potestatẽ ei deus vt comedat ex eo. qm vir
σιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ. ὅτι ἀνὴρ
extraneꝰ comedet illud: et hoc vanitas ⁊ in
ξένος φάγεται αὐτό, καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρ
firmitas mala est. si genuerit vir centũ: ⁊
ρωστία πονηρά ἐστι. ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατόν, καὶ
annos plureꝰ viuet: ⁊ multitudo erũt die-
ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πλῆθος ὅτι ἔσονται ἡμέ=
rũ annoꝝ ei⁹: ⁊ aia ei⁹ nõ replebit a
ραι ἐτῶν αὐτ, καὶ ψυχὴ αὐτ οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ
bonitate. et sepultura nõ fuit ei: dixi
ἀγαθωσύνης. καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, εἶπα
bonũ sup illũ abortiuꝰ. qm in vanitate
ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα. ὅτι ἐν ματαιότητι
venit ⁊ in tenebris pgit ⁊ in tenebris nomẽ ei⁹
ἦλθε καὶ ἐν σκότει πορεύεται καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐ
operiet: et solẽ nõ vidit ⁊ nõ nouit
τοῦ καλυφθήσεται, καί γε ἥλιον οὐκ εἶδε καὶ οὐκ ἔγνω
requietꝰ huic sup hũc ⁊ si virit mil-
ἀναπαύσεις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον καὶ ἐὰν ζήσῃ χι=
le ãnis. redit⁹ ⁊ bonitatẽ nõ vidit. nõ-
λίων ἐτῶν. καὶ δὶς αὐτοὺς καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε. μὴ
ne in locũ vnũ oia ibunt: oia la
οὐκ εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα πορεύσεται; πᾶς μόχ
bor hois in os eius: et alia nõ im-
θος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πλη
plebit. qm q̃ abundãtia sapiẽti sup stultũ?
σθήσεται. ὅτι τίς περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τοῦ ἄφρονος;
qm pauper nouit ire cõtra vitã.
ὅτι ὁ πτωχὸς οἶδε πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς·
bona visio oculoꝝ superambulãs aĩe. et
ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπερπορευόμενον ψυχῆ. καὶ
hoc vanitas ⁊ electio spũs. si qđ
γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ἔστι
fuit iã vocatũ ẽ nomẽ ei⁹. ⁊ nosci est qđ
ἐκλήθη ἤδη κλῆσιν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐγνώσθη τί
est homo: ⁊ nõ poterit vt iudicet cũ
ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται τοῦ κριθῆναι μετὰ
forti sup ipm. qm sunt
τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν. ὅτι εἰσὶ

mihi bonum vt come-
dat quis & bibat
& fruatur leticia ex la-
bore suo quo laborauit
ipse sub sole numero
dierum vite sue
quos dedit ei deus: &
hec est pars illius. Et
omni homini
cui dedit deus diuitias
atq; substantiam
potestatẽq; ei tribuit vt
comedat ex eis & fruatur
parte sua & letetur de
labore suo: hoc ẽ donũ
dei. Non enim satis re-
cordabitur
dierum vite sue: eo q̃
deus occupet
delitiis cor eius. 6.

Est & aliud malum
quod
vidi sub sole & quidem
frequens
apud homines. Vir cui
dedit
deus diuitias & substan
tiam & honorem
& nihil deest anime sue
ex omnibus que
desiderat: nec tribuit ei
potestatem deus
vt comedat ex eo: sed
homo extraneus vorabit
illud. Hoc vanitas & ma
gna miseria ẽ. Si genu
erit qspiã centũ liberos
& vixerit multos ãnos
& plures dies etatis ha-
buerit: & anima illius nõ
vtatur bonis substãtie
sue: sepulturaq; careat:
de hoc ego pronuncio
q̃ melior illo sit
abortiuus. Frustra enim
venit & pergit ad tene-
bras: & obliuione delebi
tur nomen eius. Non
vidit solẽ neq; cognos-
cit distantiã boni & mali:
etiam si duobus milibus
annis vixerit & non
fuerit pfruitus bo-
nis. Nõne ad vnũ locũ
properãt oĩa! Omnis labor hois in ore eius: sed
anima eius nõ implebi-
tur. Quid habet amplius
sapiens a stulto: & quid
pauper nisi
vt pgat illuc vbi est vita.
Melius ẽ videre qđ cupias:
q̃ desiderare qđ nescias.
Sed & hoc vanitas est:
& psumptio spũs. Qui
futurus est iã vocatũ est
nomẽ eius: & scitur q̃
homo sit: & non
possit contra fortiorem
se in iudicio cõtendere.

אֲנִי טוֹב אֲשֶׁר יָפֶה לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת
וְלִרְאוֹת טוֹבָה בְּכָל עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל
כָּל יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר יְמֵי חַיָּיו
אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי הוּא חֶלְקוֹ: גַּם כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר
נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִיטוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וְלִשְׂאת אֶת
חֶלְקוֹ וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֶה מַתַּת
אֱלֹהִים הִיא: כִּי לֹא רַבָּה יִזְכֹּר
אֶת יְמֵי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה
בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ:

Cap.vj.

יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר
רָאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ וְרַבָּה הִיא
עַל הָאָדָם: אִישׁ אֲשֶׁר יִתֶּן לוֹ
הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד
וְאֵינֶנּוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר
יִתְאַוֶּה וְלֹא יַשְׁלִיטֶנּוּ הָאֱלֹהִים
לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי יֹאכְלֶנּוּ
זֶה הֶבֶל וְחֳלִי רָע הוּא: אִם יוֹלִיד
אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִהְיֶה
וְרַב שְׁנֵיו וְיָמָיו וְנַפְשׁוֹ לֹא
תִשְׂבַּע מִן הַטּוֹבָה וְגַם קְבוּרָה לֹא
הָיְתָה לּוֹ אָמַרְתִּי טוֹב מִמֶּנּוּ
הַנֶּפֶל: כִּי בַהֶבֶל בָּא וּבַחֹשֶׁךְ יֵלֵךְ
וּבַחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה: גַּם שֶׁמֶשׁ לֹא
רָאָה וְלֹא יָדָע נַחַת לָזֶה מִזֶּה:
וְאִלּוּ חָיָה אֶלֶף שָׁנִים פַּעֲמַיִם וְטוֹבָה
לֹא רָאָה הֲלֹא אֶל מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל
הוֹלֵךְ: כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם
הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא: כִּי מַה יּוֹתֵר
לֶחָכָם מִן הַכְּסִיל מַה לֶּעָנִי
יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד הַחַיִּים: טוֹב מַרְאֵה
עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ גַּם זֶה הֶבֶל
וּרְשׁוֹת רוּחַ: מַה שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא
שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר הוּא אָדָם וְלֹא
יוּכַל לָדִין עִם שֶׁהַתַּקִּיף מִמֶּנּוּ כִּי יֵשׁ

Pătiua.heb.Text.be.Eccles.vij.

דִּבְרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל
מַה יּוֹתֵר לָאָדָם׃
Cap.vij.
כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה טּוֹב לָאָדָם
בְּחַיֵּים מִסְפַּר יְמֵי חַיֵּי הֲבָלוֹ וְיַעֲשֵׂם
כַּצֵּל אֲשֶׁר מִי יַגִּיד לָאָדָם מַה
יִהְיֶה אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ טוֹב
שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת
מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃ טוֹב לָלֶכֶת אֶל בֵּית
אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל בֵּית מִשְׁתֶּה
בַּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל הָאָדָם וְהַחַי
יִתֵּן אֶל לִבּוֹ׃ טוֹב כַּעַס מִשְּׂחוֹק
כִּי בְּרֹעַ פָּנִים יִיטַב לֵב׃ לֵב
חֲכָמִים בְּבֵית אֵבֶל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית
שִׂמְחָה׃ טוֹב לִשְׁמֹעַ גַּעֲרַת חָכָם
מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ שִׁיר כְּסִילִים׃ כִּי
כְקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן שְׂחוֹק
הַכְּסִיל גַּם זֶה הָבֶל׃ כִּי הָעֹשֶׁק
יְהוֹלֵל חָכָם וְיאַבֵּד אֶת לֵב מַתָּנָה׃
טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ טוב
אֶרֶךְ רוּחַ מִגְּבַהּ רוּחַ׃ אַל תְּבַהֵל
בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס כִּי כַעַס בְּחֵיק
כְּסִילִים יָנוּחַ׃ אַל תֹּאמַר מֶה הָיָה
שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים
מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מֵחָכְמָה שְׁאֵלְתָּ
עַל זֶה׃ טוֹבָה חָכְמָה עִם נַחֲלָה
וְיִתְרוֹן לִרְאֵי הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי בְּצֵל

Trãsla.B.Vie.

'Verba' sunt' plima: 'multa' tamq; in disputãdo habẽtia' vanitatem. 7.
Quid' necesse est' homaiora se q̃rere' cũ 'ignorat' qd' cõducat' sibi 'in vita sua 'numero' die rũ' peregrinatiõis sue: & tpe qd' velut vmbra' pterit.' Aut' qs' ei poterit' indicare' quid' post eũ futurum' sub' sole' sit.' Melius est' nomẽ bonũ' q̃s vnguẽta' p̃ciosa: & dies' mortis 'die' natiuitatis.' Melius est' ire' ad' domum ooo 'fluctus' q̃' ad' domũ' conuiuii. ooooooooooooooo 'In illa enĩ' finis' cunctoꝝ ammonetur' hoim: & viuens hõ' cogitat qd futurũ sit.' Melior est' ira' risu: 'qa' p tristiciã' vultus' cor rigitur' anim' deliquẽtis. 'Cor' sapientũ' vbi' tristitia est: & cor' stultoꝝ' vbi 'letitia.' Melius' est' a' sapiente' corripi: ooooooo 'q̃' stultorum' adulatione decipi: 'quia ooooooo 'sicut' sonitus' spinaꝝ' ardẽtium' sub' olla: 'sic' risus 'stulti. Sed' & hoc' vanitas.' Calumnia ooooooooo 'conturbat' sapientem' & perdet' robur' cordis ei'. 'Melior est' finis' oratiõis 'q̃' principium.' Melior ẽ 'patiens' arrogante.' Ne 'is velox ooooooooooooo 'ad' iracũdum:' quia' ira 'in' sinu ooooooooooooooo 'stulti' requiescit.' Ne' dicas.' quid putas' causse' est 'q' priora' tempora' meliora' fuere ooooooooooooo 'q̃' nunc sunt:' Stulta' eni' est' huiuscemodi' interrogatio.' Vtilior est' sapientia' cum' diuitiis ooooooo '& magis' pdest' videntib' solem.' Sicut' eni' ptegit 'sapia' sic ptegit' pecunia. Hoc aũt' plus habet' eruditio & 'sapia q' vitam tribuit' possessori suo.' Cõsidera' opera' dei' q' nemo' possit' corrigere ooo 'quem ille' q' despexerit.' In die' bona' fruere ooo 'bonis:' & 'malam' diem 'precaue. oooooooooooo 'Sicut enim' hanc sic' & 'illam' fecit' deus:' vt ooo 'non' inueniat' homo' cõtra eum iustas ooooooooo 'cõrimonias.' Hec quoq; 'vidi' i die' vanitatis mee. 'Iustus' perit' in iustitia sua:' & impius ooooooo 'multo vuit tpe' i malicia sua.' Noli' eẽ' iust' multũ

Trãſ.Gre.lẏt.cũ interp̃.latina.

sapiẽce multi implentes vanitatem.
λόγοι πολλοὶ πληθύοντες ματαιότητα. Ca.7.
Quid abundãs homini: qñ do nouit qd bonũ homini in vita ei': nũcp diep vite ei' tẽ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς vanitatis eop' t fecit eas in vmbra: qñ μαθητὴς αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐν σκιᾷ, ὅτι do nunciabit homini: qd erit post eũ sub τίς ἀγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ, τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ Pro. 11.a.
sole? bonũ nomẽ sup oleũ bonũ: t dies ἥλιον; ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα
mortis sup diẽ gnationis ei'. bonũ ire τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ. ἀγαθὸν πο
in domũ luct' q̃ ire in domũ ρευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον
cõuiuij. qñ hic finis oĩs hoiũ: πότου. καθότι τοῦτο τέλος παντὸς τοῦ ἀνθρώπου,
t viuẽs dabit bonũ in cor ei'. Bonũ καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. Ἀγαθὴ
ira sup risu: qñ in malitia vult' bont ὀργὴ ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ πρόσωπον ἀγαθυν-
ficabit cor. cor sapiẽtũ in domo luct': t cor θήσεται καρδία. καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πίνοντος, καὶ καρ
stultoꝝ in domo letitie. bonũ audire δία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ ἐυφροσύνης. ἀγαθὸν τοῦ ἀκοῦσαι
correptionẽ sapiẽtis sup vir' audientẽ cãtũ stulto ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾆσμα ἀφρό
rũ. qñ sicut sonit' spinaꝝ sub lebete: sic νων. ὅτι ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν ὑπὸ χὰν λέβητα, οὕ-
risus stultoꝝ: et hoc vanitas. τως ὁ γέλως ὁ τῶν ἀφρόνων, καί γε τοῦτο ματαιότης.
qñ calũnia circũfert sapiẽtẽ: t perdit ὅτι συκοφαντία πλημμελεῖ σοφόν, καὶ ἐκπολλύει τὴν B
cor ghositatis ei'. bon' finis ẽmonũ sup pin- καρδίαν εὐφροσύνης αὐτοῦ. ἀγαθὴ ἐχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρ
cipiũ ei'. bonũ patiẽs sup erectũm spiri- χὴν αὐτοῦ. ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεύμα-
tu. ne fl velox in spũ tuo ad irascendũ. q: τι. μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι. ὅτι
ira in sinu stultoꝝ requiescet. ne dicas qd fu- θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. μὴ ἔπῃς τί ἐγέ-
it. qñ dies pores fuerũt bone sup has. νετο. ὅτι ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύ-
q: nõ in sapia interrogasti de hoc. bo- τας. ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου. ἀγα
nas. ὅτι ἀγαθὴ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου. ἀγα
na sapia cũ distributiõe t abundantia cõtẽplãti θὴ σοφία μετὰ κληρονομίας καὶ περίσσεια τοῖς βίωσιν
bꝰ solẽ. qñ in vmbra ei' sapia sicut vmbra pe σου solẽ. qñ in vmbra ei' sapia sicut vmbra pe
cunie. t abundãtia cognitionis sapiẽtie viuere facit σι γὰρ κλίον. ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ τοῦ ἀρ
γυρίου. καὶ περίσσεια γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει
eũ q ab ea. vide opera dei. qñ do γὰρ τοὺς ἔχοντας. ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ. ὅτι τίς C
potẽrit vt ozinet quẽ vtiqꝫ deꝰ puerterit eũ. δυνήσεται τοῦ κατισῶσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν.
in die bonitatis viue in bono t vide in die ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθοσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ
malitie. vide et hoc ꝓtinũ hoie fecit κακίας. ἴδε καί γε τοῦτο σύνφωνες τοῦτο ἐποίησεν
deus de locutione. ne inueniat homo post eũ ὁ θεὸς πρὸς λαλιάς. ἵνα μὴ ἕυρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐ
deꝫ. ois vidi in diebꝰ vanitatis τοῦ μηδέν. σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός
mee. Est iustus q perit in iustitia sua: t est μου. Ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστι
impi' pmanẽs in malitia sua. ne sis iust' ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ. μὴ γίνου δίκαιος
multũ
πολὺ

Trãsla.gre.lxx.cũ inter.lati.

e ne sapias superfluat nequãdo obstupescas. ne ipie καὶ μὴ σοφίσου περισσά, μὴ ποτε ἐκπλαγῆς· μὴ ἀσε agas multũ: t ne sio dur⁹: ne moriaris in βάσης πολύ, καὶ μὴ γίνου σκληρός, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν nõ tpe tuo. bonũ inherere te in hoc. et ᾧ καιρῷ σου· ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ· καὶ ab hoc ne ptamineꝰ manũ tuã: qñ timenti γε ἐκ τούτου μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβου bus deũ cribunt oia. sapia adituꝫ μένοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα· ἡ σοφία βοηθή= bit sapiẽtẽ sup decẽ potẽtes ecũtes in σει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν ciuitate. qñ homo nõ est iust⁹ in terra: q πόλει· ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς faciet bonũ t nõ peccabit. et in om= ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται· καὶ γε εἰς πάν= nes sinones quos loquent: ne posueris cor tuũ: 1.Re. 8.4. τας λόγους οὓς λαλήσουσι, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου, 2.Pa. 6.5. vt nõ audias seruũ tuũ maledicẽtẽ tibi. ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε. qñ multotiens malignaꝫ in te t modis multis ὅτι πλειοσάκις πεπηρύνηταί σε καὶ κακίδους πολλὰς male afficiet cor tuũ: qñ vt et tu maledixisti καχώσει καρδίαν σου, ἵνα καὶ σὺ κατεράσῃ aliꝫo: oia hec tẽtaui in sapia. vt ἑτέρους, πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ· εἶπα xi: sapiẽs efficiar. t ipa elõgata est a me lon πα, σοφὸς ἔσομαι· καὶ αὐτὴ ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ μα= ge sap qõ erat: t pfunda pfunditas: qs inueniet eã: κρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὑρήσει αὐτό· Lustraui ego t cor meũ vt cognoscerẽ t D Ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι καὶ vt psiderarẽ t vt q̃rerem sapiam t ratio τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σοφίαν καὶ λό= nẽ t vt cognoscerẽ impiũ stultitiã t turbulen γον καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχλερί= tiã t circulationẽ. t inuenio ego eã amario αν καὶ περιφοράν· καὶ εὑρίσκω ἐγὼ αὐτὴν πικροτέ= rẽ super mortẽ. simul mulierẽ que est laqueꝰ ραν ὑπὲρ θάνατον· σὺν τὴν γυναῖκα ἥτις ἐστὶ θηρευ venatoꝝ: t sagene cor eius: vincula in manꝰ ματα, καὶ σαγήνη καρδία αὐτῆς, δεσμοὶ εἰς χεῖρας illiꝰ. bonꝰ antefaciẽ vel auferet ab αὐτῆς· ἀγαθὸς πρόπροσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ' ea: t peccano cõprehendet in ea. ecce αὐτῆς, καὶ ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ· ἴδε hoc inueni dixit ecclesiastes. vna vna et inuentã τοῦτο εὗρον εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής· μιᾷ τῇ μιᾷ εὑρεῖν rationẽ: quã quesiuit alia mea. t nõ inueni: λογισμόν, ὃν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχή μου· καὶ οὐκ εὗρον, t hoiem vnũ de mille repperi. t mulierẽ in καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἐκ χιλίων εὗρον· καὶ γυναῖκα ἐν oibꝰ his nõ inueni. sed ecce hoc inueni qꝰ C πᾶσι τούτοις οὐκ εὗρον· πλὴν ἴδε τοῦτο εὗρον ὃ fecit deus simul hoiem rectũ. t ipi q̃si ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ· καὶ αὐτοὶ ἐξ= erũt psiderationes multas. qs nouit sapiẽtes t qs τησαν λογισμοὺς πολλούς· τίς οἶδεν σοφὸς καὶ τίς nouit solutionẽ verbi.

οἶδεν λύσιν ῥήματος. C.8.

A Sapiẽtia hois illuminabit vultũ eius: t Σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ inuerecũdꝰ facie sua odio hẽbit: qs regis ἀναιδὴς πρόσωπα αὐτοῦ μισηθήσεται· στόμα βασιλέ= obserua: t de ꝓmone iuramẽti dei ne festi= Pro. 17.d. ως φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδά= neo a facie eiꝰ ãbulaueris: ne σῃς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορευθῆναι, μὴ

Trãsla.B.Pie.

neq; plus sapias q̃ ne= cesse ẽ: ne obstupescas. Ne impie agas multũ & nolꝰ esse stultus: qs ne moriaris in tẽpore non tuo. Bonum est te sustentare iustum: sed ab illo ne subtrahas qs manũ tuam: quia qui ti met deũ nihil negligit. Sapientia cõfortauit sa= pientem super decem qs principes ciuitatis. qsqs qsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqs Non est enim hõ iustus in terra qui faciat bonũ & nõ peccet. Sed & cun ctis sermonibus qui qs dicũtur ne accomodes cor tuum: ne forte qsqs audias seruum maledi= centem tibi. qsqsqsqsqsqsqsqsqs Scit enim conscientia tua: quia & tu crebro maledixisti aliis. Gun= cta tentaui qsqsqsqsqsqsqsqsqs in sapientia. Dixi: sa= piens efficiar: & ipsa qs longius recessit a me multo magis qp erat. qs Et alta profunditas: quis inueniet eã. Lustraui vni uersa animo meo vt scirẽ & cõsiderarẽ & quererẽ sapiẽtiã & rationẽ: & vt cognoscerẽ ipietatẽ stul ti & errorem imprudẽ tium. Et inueni qsqsqsqsqs amariorem morte mu lierem: que qsqsqsqsqsqs laqueus venatoꝝ est: & sagena cor eius. Vincula sũt manus illius. Qui pla cet deo: effugiet qsqsqs illã: qui aũt peccator est capietur ab illa. Ecce hoc inueni dixit eccleſia stes: vnum qsqsqsqsqsqs & alterum vt inuenirem rationem: quaꝫ adhuc querit anima mea & nõ inueni. Virum qsqsqsqs de mille vnum reperi: mulierem ex omnibus non inueni. Solummo do hoc qsqsqsqsqsqsqsqs immeni qp fecerit deus qs qsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqsqs hominẽ rectum: & ipse se infinitis miscuerit qs questionibus. Quis ta lis vt sapiens est. Et quis cognouit solutionem verbi. 8.

Sapientia hois lucet in vultu eius: & potẽ tissimus faciẽ illius cõmu tabit. Ego os regis obseruo & pcepta iuramẽ ti dei: ne festines recedere a facie eius: neq; qs

Tex.be.Eccles.viij.Pritina.heb.

חָכְמַת אָדָם תָּאִיר וְעֹז פָּנָיו יְשֻׁנֶּא׃ אֲנִי פִּי
מֶלֶךְ שְׁמֹר וְעַל דִּבְרַת שְׁבוּעַת
אֱלֹהִים׃ אַל תִּבָּהֵל מִפָּנָיו תֵּלֵךְ אַל

Ca. viij.

תַּעֲמֹד בְּדָבָר רָע כִּי כָל אֲשֶׁר עֲמֹד רוע
יַחְפֹּץ יַעֲשֶׂה חפץ עשה
שְׁלטוֹן וּמִי יֹאמַר לוֹ מַה תַּעֲשֶׂה אמר
שֹׁמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דָּבָר רָע שמר צוה
וְעֵת וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכָם כִּי שפט
לְכָל חֵפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי
רַעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו כִּי אֵינֶנּוּ
יוֹדֵעַ מַה שֶּׁיִּהְיֶה כִּי כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה היה
מִי יַגִּיד לוֹ אֵין אָדָם שַׁלִּיט נגד שלט
בָּרוּחַ לְכַלְוא אֶת הָרוּחַ וְאֵין כלא
שְׁלטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאֵין מִשְׁלַחַת שלח
בַּמִּלְחָמָה וְלֹא יְמַלֵּט רֶשַׁע אֶת מלט
בְּעָלָיו אֶת כָּל זֶה רָאִיתִי וְנָתוֹן ראה נתן
אֶת לִבִּי לְכָל מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עשה
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט
הָאָדָם בֶּאָדָם לְרַע לוֹ וּבֵן רוע
רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ בוא
וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ וְיִשְׁתַּכְּחוּ קום שכח
בָּעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ גַּם זֶה הֶבֶל הבל
אֲשֶׁר אֵין נַעֲשָׂה פִּתְגָם מַעֲשֶׂה
חָרָעָה מְהֵרָה עַל כֵּן מָלֵא לֵב
בְּנֵי הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע
אֲשֶׁר חֹטֶא עֹשֶׂה רָע מְאַת וּמַאֲרִיךְ מאה ארך
לוֹ כִּי גַם יוֹדֵעַ אֲנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה היה
טוֹב לְיִרְאֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירְאוּ ירא
מִלְּפָנָיו וְטוֹב לֹא יִהְיֶה לָרָשָׁע
וְלֹא יַאֲרִיךְ יָמִים כַּצֵּל אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יום
יָרֵא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים יש הֶבֶל
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ
צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה נגע
רְשָׁעִים וְיֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁמַּגִּיעַ
אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה צַדִּיקִים אָמַרְתִּי
גַּם זֶה הֶבֶל וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת גם
הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לָאָדָם
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לֶאֱכֹל אכל
וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא יִלְוֶנּוּ לוה
בַּעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר נָתַן חיה נתן
לָהֶם תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ

"pmaneas" in opere" malo: 'quia" omne" quod oo 'voluerit" faciet: & 'sermo illius oooooooooooooooo "poteſtate plenus eſt: 'nec "dicere 'el 'qſq̄ pōt: "q̄re ita "facis? " Qui cuſtodit 'p̄ceptū" non 'experietur "quic̄q̄' mali." Tēpus' & rnſione' cor" ſapiētis' intelligit. 'Omīs" negocio' tps 'eſt: ' & opportunitas & 'multa" homis' afflictio: "quia" ignorat preterita: & futura oooooooooooooo oooooooooooooooooooooo "nullo ſcire pōt' nuncio. 'Non eſt in' hois" poteſtate" prohibere' ſpiritum: "nec habet oooooooooooo "ptātē' in die" mortis: 'nec 'ſinitur qeſcere" ingruēte "bello: "neq̄" ſaluabit" impietas oooooooooooooooo "impiū." Omnia' hec' cō fideraui' & dedi oooooooo "cor meū" in cunctis" operibus' que' fiunt oooooooo "ſub" ſole.' Interdū' dominatur oooooooooooooooo "homo" homini" in malū "ſuum. oooooooooooooooo 'Vidi" impios' ſepultos q etiam cum adhuc viuerēt "in loco' ſancto' erant: " & laudabantur oooooooooo "in ciuitate' quaſi" iuſtorū' operū. Sed' & "hoc" vanitas eſt. Etenim' quia" non 'profertur" cito contra oo "malos" ſententia: abſq̄ timore vllo oooooooooooo "filii' hominū' perpetrant "mala. Attamen oooooooo 'peccator ex eo q' cēties "facit" malū' & p patientiā ſuſtentatur: 'ego' cognoui" q" erit oooooooooooo "bonum" timentibus" deū 'qui' verentur oooooooo 'faciem eius. 'Non' ſit" bonum' impio: oooooooooo "nec" plongētur' dies eius ſed" q̄ſi vmbra tranſeāt: 'q 'non" timet" faciem' dei. Et" eſt alia' vanitas ooooo "que" fit" ſuper" terram. 'Sunt oooooooooooooooo "iuſti' quibus mala" pueniūt' quaſi opera egerint 'impiorum: " & ſunt" impii' qui ita ſecuri ſunt oo 'quaſi' iuſtorum' facta habeant. oooooooooooooo "Sed & 'hoc" vaniſſimum "iudico." Laudaui igitur "leticiam" q" nō eſſet' homini" bonum oooooooooo "ſub' ſole" niſi' q" comederet oooooooooooooooooo '& biberet: " atq̄ gauderet "& hoc ſolū' ſecū auferret

ſleterio in ꝓbo malo. qñ qđ voluerit faciet. Οὗ ſῆς ἐν λόγῳ τυραννῐ̄, ὅτι ὃ ἂν θελήσῃ ποιήσει. Καὶ cut rex potēs ꝛ qđ dicet ei qđ fa θὼς βασιλεὺς ἐξουσίαζων καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ποιεῖς cis? Qui cuſtodit preceptū nō cognoſcet ꝓbū ma Job.9 εἷς; Ὁ φυλάσσων ἐντολήν, οὐ γνώσεται ῥῆμα πονη lū: ꝛ tps iudicij cognoſcit cor eius. Πᾶσι ρός, καὶ καιρὸν κρίσεως γνώσεται καρδία σοφοῦ. Ὅτι oi negocio eſt tps ꝛ iudiciū: qñ cognitio παντὶ πράγματι ἔστι καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γνῶσις holo multa in eſt. q: nō eſt cogno τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ ἐπ' αὐτόν. Ὅτι οὐκ ἔστι γνώ ſceo qđ futur: qñ ſicut erit ꝺs ũnſticiabit σεως τί γὰρ ἰσόιδεν, ὅτι καθὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ ei. Hō eſt homo poteſtatē hēno in ſpū. αὐτῷ. Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι. vt ꝓhibeat ſimul ſpūm. ꝛ nō eſt poteſtatē τοῦ κωλύσαι σὺν τὸ πνεῦμα. καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσιά hēno in die mortis: ꝛ nō eſt miſſio in B ζων ἐν ἡμέρᾳ θανάτου, καὶ οὐκ ἔστιν ἀπολυτὴ ἐν πο die belli. Et nō ſaluabit impietas eſ q eſt ab μέρᾳ πολέμου. Καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν πατ' μiſ ea. ꝛ oē hoc vidi: ꝛ dedi cor εα. ꝛ οἃ τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρ αὐτῆς. καὶ σύμπαν τοῦτο ἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρ meū in oē op⁹. qđ factū eſt ſub δίαν μου ἐν πᾶσι ποιήμασι. ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ſole. in qbuſcūq̄ poteſtatē habuit homo in hoc ad ἥλιον. τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ malefactēdū ei. Et tūc vidi impios in ſepulchra κακῶσαι αὐτόν. Καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους introductos: ꝛ ex ſancto. ꝛ fuerūt ꝛ εἰσαχθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου. καὶ ἐπορεύθησαν καὶ laudati ſunt in ciuitate. qñ ſic fecerūt. et ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει. ὅτι οὕτως ἐποίησαν. καὶ γε hoc vanitas. Qñ nō eſt facta ꝓtradictio: τοῦτο ματαιότης. Ὅτι οὐκ ἔστι γοργὸν ἀντίρρησις, ab iſtio malū velox: ꝓpt̄ hoc ἀπὸ τῶν τοιούτων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο fiduciā habuit cor filioꝝ holm in eis ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς ad faciendū malū q̄ peccauit fecit τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὃς ἥμαρτεν ἐποίησε τὸ malū ex tūc ꝛ a lōgitudine eoꝝ. qñ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρύνσεως αὐτῶν. ὅτι et cognoſco ego: q̄ eſt bonū timēti- καὶ γε γνώσκω ἐγώ, ὅτι ἔστι ἀγαθὸν τοῖς φοβουμέ bus deū. vt timeāt a facie e- νοις τὸν θεόν. ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐ- ius. Et bonū nō erit impio. ꝛ nō pro τοῦ. Καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ. καὶ οὐ μα- lōgabit dies in vmbra: q̄ nō eſt timēs a κρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ, ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ facie dei. Eſt vanitas q̄ facta eſt ſup προσώπου τοῦ θεοῦ. Ἔστι ματαιότης ἣ πεποίηται ἐπὶ terrā: qñ ſunt iuſti q̄ ꝓuenit ad eos: vt τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει πρὸς αὐτούς, ὡς opus impioꝝ ꝛ ſunt impij q̄ ꝓuenit ποίημα τῶν ἀσεβῶν καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει ad eos vt opus iuſtoꝝ. dixi q̄ et πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων. εἶπα ὅτι καὶ hoc vanitas: ꝛ laudaui ego ſimul leti- γε τοῦτο ματαιότης, καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφρο tiā: qñ nō eſt bonū homini ſub τίαν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ſole. qñ niſi comederet ꝛ bibere ꝛ le- ἥλιον. ὅτι εἰ μὴ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐ tari. ꝛ hoc comitabit eū φραίνεσθαι. καὶ αὐτὸ συμπρεσεῖται αὐτῷ

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Trāsla.gre.lxx.cū inter.lati.

in labore suo dieb⁹ vite sue: q̄s dedit ei
ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ, ἃς ἔδωκεν αὐ
deus sub sole. in q̄b⁹ dedi cor
τῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν
meū vt cognoscerē sapiam: ⁊ vt viderē occu-
μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περι-
D pationē q̄ facta est in terra: q̄m ⁊ in
σπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν
die ⁊ in nocte somnū in oculis suis nō est
ἡμέρα καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστι
videns. ⁊ vidi oīa opa dei:
βλέπων. καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ,
q̄m nō potēs erit homo vt inueniat simul opus
ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν σὺν τὸ ποιή-
q̄d factū est sub sole. q̄cūq̄ laborauerit
μα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ὅσα ἂν μοχθήσῃ ὁ
homo vt querat ⁊ nō inueniet. et q̄cūq̄
ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι καὶ οὐχ εὑρήσει. καί γε ὅσα
vtiq̄ dixerit sapiēs vt cognosceret nō poterit inue
ἂν εἴπῃ ὁ σοφὸς τοῦ γνῶναι οὐ δυνήσεται τοῦ εὑ-
nire: q̄m oē hoc dedi in cor meū:
ρεῖν, ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου,
⁊ cor meū oē vidit hoc.
καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο. Ca.9.

A Quoniā iusti ⁊ sapiētes ⁊ opa
Ὅτι οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι
eoꝝ in manu dei. et amorē et odi
αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ. καί γε ἀγάπην καί γε μῖ-
um nō est sciēs homo: oīa āte fa
σος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ἡ ἄνθρωπος. τὰ πάντα πρὸ προσώ-
ciē eoꝝ vanitas in oībus. Occursus
που αὐτῶν ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν. Συνάντημα
vn⁹ iusto ⁊ vn⁹ impio: bono ⁊
ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἐν τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ
malo: ⁊ mūdo ⁊ immūdo: ⁊
κακῷ, καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ
immolāti ⁊ nō immolāti. sicut bon⁹: sic q̄
θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι. ὡς ὁ ἀγαθός, ὡς ὁ
peccat. sicut iurās: sic q̄ iuramētū ti-
ἁμαρτάνων. ὡς ὁ ὀμνύων, καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβού-
met. hoc malū in oī q̄d factū est sub so-
μενος. τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥ-
le: q̄ occursus vn⁹ oīb⁹. et cor filio
λιον, ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσι. καί γε καρδία υἱ-
rū hoīs ipletū est malo. ⁊ circūferentia
ῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ. καὶ περιφέρεια
in corde eoꝝ in vita eoꝝ ⁊ post eos ad
ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς
mortuos. q̄m q̄s q̄ pticipat ad oēs
τοὺς νεκρούς. ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς
viuētes: est spes q̄m canis viuēs ipse bon⁹ sup
ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ
leonē mortuū. Q̄m viuētes cognoscēt q̄
τὸν λέοντα τὸν νεκρόν. Ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι
B morienī: ⁊ mortui nō sunt cognoscētes q̄c-
ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐ
q̄. ⁊ nō est eis vltra merces q̄z obliuioni tradita ē
δέν. καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθὸς ὅτι ἐπελήσθη ἡ
memoria eoꝝ ⁊ dilectio eoꝝ et odiū eo-
μνήμη αὐτῶν καί γε ἀγάπη αὐτῶν καί γε μῖσος αὐ-
rū et zelus eoꝝ iā periit. ⁊ pars
τῶν καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο. καὶ μερὶς
nō est eis āpli⁹ in seculū in omni q̄d fa-
οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ πεποιη-
ctū est sub sole. vade comede in letitia pa-
μένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρ-
nē tuū. ⁊ bibe in corde bono vinū tuū. q̄z
τον σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου. ὅτι
iā approbauit
ἤδη εὐδόκησεν

Trāsla.B.Hie.

de labore suo oībus die-
bus vite sue q̄s dedit ei
deus sub sole. Et
apposui cor meū vt sci-
rem sapiētiā & intellige
rem dissensionē que ver
satur in terra. Est homo
qui diebus & noctibus
somnum
nō capit oculis. Et intel
lexi q̄ omniū operum
dei nullam possit homo
inuenire rationem eorū
que fiunt
sub sole: & quanto plus
laborauerit
ad querēdum tanto mi
nus inueniat. Etiam
si dixerit sapiēs se nos-
se: non poterit
reperire. Omnia hec
tractaui in
corde meo vt curiose in
telligerem. 9.

Sunt iusti
atq̄ sapiētes: & ope
ra eorum in manu dei.
Et tñ nescit hō vtrum
amore an odio dign⁹ sit:
sed oīa in futurū seruātur
incerta: eo q̄ vniuersa
eque eueniat iusto & im
pio
bono & malo: mūdo &
imūdo: imolāti victimas
& sacrificia contēnenti.
Sicut bonus sic & pecca
tor: vt piurus ita qui ve-
rum deierat. Hoc est
pessimum inter omnia
que sub sole sunt:
quia eadē cunctis eue-
niūt. Vnde & corda filio
rum hominū implentur
malicia & contemptu
in vita sua: & post hec
ad inferos deducentur.
Nemo est qui semper vi
uat: & qui hui⁹ rei habeat
fiduciam. Melior est ca
nis viuus
leone mortuo. Viuen-
tes enim sciunt
se esse morituros: mor-
tui vero nihil nouerunt
amplius: nec habent
vltra mercedem: quia
obliuioni tradita est me
moria eorū. Amor q̄q̄
et odium & inuidie si-
mul perierūt: nec habēt
partem in hoc seculo &
in opere
quod sub sole geritur.
Vade ergo &
comede in leticia panē
tuum: & bibe
cum gaudio vinum tuū:
quia

Tex.he.Eccles.ix.Pritiua.heb.

בַּעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ — יום חיה
הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: כַּאֲשֶׁר
נָתַתִּי אֶת לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְלִרְאוֹת — נתן ידע
אֶת הָעִנְיָן אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ — ראה ענה
כִּי גַם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שֵׁנָה בְּעֵינָיו — עשה ישן
אֵינֶנּוּ רֹאֶה: וְרָאִיתִי אֶת כָּל מַעֲשֵׂה
הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם — יכל
לִמְצוֹא אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל — עמל
הָאָדָם לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמְצָא וְגַם — מצא
אִם יֹאמַר הֶחָכָם לָדַעַת לֹא יוּכַל — אמר ידע
לִמְצֹא: כִּי אֶת כָּל זֶה נָתַתִּי אֶל — נתן
לִבִּי וְלָבוּר אֶת כָּל זֶה — ברר

Cap.ix.

אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים — צדק
וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים
גַּם אַהֲבָה גַּם שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ — ידע
הָאָדָם הַכֹּל לִפְנֵיהֶם: הַכֹּל כַּאֲשֶׁר — פנה
לַכֹּל מִקְרֶה אֶחָד לַצַּדִּיק וְלָרָשָׁע — קרה
לַטּוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלַזֹּבֵחַ — טהר
וְלַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ כַּטּוֹב כַּחֹטֵא
הַנִּשְׁבַּע כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יָרֵא: זֶה — שבע
רָע בְּכֹל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ — רוע עשה
כִּי מִקְרֶה אֶחָד לַכֹּל וְגַם לֵב בְּנֵי
הָאָדָם מָלֵא רָע וְהוֹלֵלוֹת בִּלְבָבָם — הלל
בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל הַמֵּתִים: כִּי — חיה מות
מִי אֲשֶׁר יְחֻבַּר אֶל כָּל הַחַיִּים יֵשׁ — חבר
בִּטָּחוֹן כִּי לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב מִן
הָאַרְיֵה הַמֵּת: כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים — אבה
שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים
מְאוּמָה וְאֵין עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי — מאם
נִשְׁכַּח זִכְרָם: גַּם אַהֲבָתָם גַּם — שכח
שִׂנְאָתָם גַּם קִנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה
וְחֵלֶק אֵין לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכֹל — עלם
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: לֵךְ — ילך
אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה
בְּלֵב טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְּבָר רָצָה

Pagina.heb.	Text.he.Eccles.x.	Trāsla.B.Mic.	Trāsl.Gre.lxx.cū interp̄.latina.
עֲשֵׂה הָיָה	°יַאֲלֹהִים °אֶת °מַעֲשֶׂיךָ׃ °בְּכָל °עֵת °יִהְיוּ	°deo° placent°opera tua.	deus opera tua. in oi tẽpoꝛe sint ve
	°בְגָדֶיךָ °לְבָנִים ׀ °וְשֶׁמֶן °עַל °רֹאשְׁךָ °אַל	°Omni°tempore°sint co	ὁθεὸς τὰ ποιήματά σου. ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμα
°יֶחְסָר׃ °רְאֵה °חַיִּים °עִם °אִשָּׁה °אֲשֶׁר °חָסַר °אִישׁ	°vestimenta tua °candida:	°& oleum°de° capite tuo	°non°deficiat.°Perfruere
°אַהֲבַת °כָּל °יְמֵי °חַיֵּי °הֶבְלֶךָ °אֲשֶׁר °נָתַן °יוֹם °לָךְ	°vita °cum°vxore° quam	°diligis° cūctis°dieb°° vite	°instabilitatis tue°q° dati
°לְךָ °תַּחַת °הַשָּׁמֶשׁ °כָּל °יְמֵי °הַבְלֶךָ ׀ °כִּי	°sunt° tibi° sub°sole° omni	°tempore° vanitatis tue.	°Hec est°eni°pars°in vi
°הוּא °חֶלְקְךָ °בַּחַיִּים ׀ °וּבַעֲמָלְךָ °אֲשֶׁר	°Hec est°eni°pars°in vi	°& in labore tuo° quo	°laboras°sub°sole° Quod
°אַתָּה °עָמֵל °תַּחַת °הַשָּׁמֶשׁ׃ °כֹּל °אֲשֶׁר	°& in labore tuo° quo	°laboras°sub°sole° Quod	cunq;
°תִּמְצָא °יָדְךָ °לַעֲשׂוֹת °בְּכֹחֲךָ °עֲשֵׂה ׀	cunq;	°facere°potest°manus tua	°facere°potest°manus tua
°כִּי °אֵין °מַעֲשֶׂה °וְחֶשְׁבּוֹן °וְדַעַת °וְחָכְמָה	°facere°potest°manus tua	instanter°operare:	instanter°operare:
°בִּשְׁאוֹל °אֲשֶׁר °אַתָּה °הוֹלֵךְ °שָׁמָּה׃	instanter°operare:	°quia°nec°opus°nec ratio	°quia°nec°opus°nec ratio
°שַׁבְתִּי °וְרָאָה °תַּחַת °הַשֶּׁמֶשׁ °כִּי °לֹא	°nec sapia°nec scictia erūt	°nec sapia°nec scictia erūt	°nec sapia°nec scictia erūt
°לַקַּלִּים °הַמֵּרוֹץ °וְלֹא °לַגִּבֹּרִים	°apud inferos :° quo° tu	°apud inferos :° quo° tu	°apud inferos :° quo° tu
°הַמִּלְחָמָה °וְגַם °לֹא °לַחֲכָמִים °לֶחֶם °וְגַם	°properas.	°properas.	°properas.
°לֹא °לַנְּבֹנִים °עֹשֶׁר °וְגַם °לֹא °לַיְדְעִים	°Verti me ad aliud° & vi	°Verti me ad aliud° & vi	°Verti me ad aliud° & vi
°חֵן °כִּי °אֵת °הַפֶּגַע °יִקְרֶה °אֶת °כֻּלָּם׃	°di° sub° sole° nec	°di° sub° sole° nec	°di° sub° sole° nec
°כִּי °גַם °לֹא °יֵדַע °הָאָדָם °אֶת °עִתּוֹ	°velociū esse° cursum° nec	°velociū esse° cursum° nec	°velociū esse° cursum° nec
°כַּדָּגִים °שֶׁנֶּאֱחָזִים °בְּמְצוֹדָה °רָעָה ׀	°fortium	°fortium	°fortium
°וְכַצִּפֳּרִים °הָאֲחֻזוֹת °בַּפָּח ׀ °בָּהֶם	°bellum°nec° sapientium	°bellum°nec° sapientium	°bellum°nec° sapientium
°יוּקָשִׁים °בְּנֵי °הָאָדָם ׀ °לְעֵת °רָעָה	°panem	°panem	°panem
°כְּשֶׁתִּפּוֹל °עֲלֵיהֶם °פִּתְאֹם׃ °גַּם °זֶה	°nec °doctorum°diuitias	°nec °doctorum°diuitias	°nec °doctorum°diuitias
°לֶבֶל °חָכְמָה °רָאִיתִי °תַּחַת °הַשָּׁמֶשׁ ׀	°nec° artificum	°nec° artificum	°nec° artificum
°וּגְדוֹלָה °הִיא °אֵלָי׃ °עִיר °קְטַנָּה	°gratiam:° sed° tempus° ca	°gratiam:° sed° tempus° ca	°gratiam:° sed° tempus° ca
°וַאֲנָשִׁים °בָּהּ °מְעַט ׀ °וּבָא °אֵלֶיהָ	sumq; °in° omnibus.	sumq; °in° omnibus.	sumq; °in° omnibus.
°מֶלֶךְ °גָּדוֹל °וְסַבַּב °אֹתָהּ ׀ °וּבָנָה °עָלֶיהָ	°Nescit°homo° finem su	°Nescit°homo° finem su	°Nescit°homo° finem su
°מְצֻדִים °גְּדוֹלִים׃ °וּמָצָא °בָהּ °אִישׁ	°um:sed	°um:sed	°um:sed
°מִסְכֵּן °וְחָכָם °וּמִלַּט °הוּא °אֶת °הָעִיר	°sicut pisces°capiūtur°ha	°sicut pisces°capiūtur°ha	°sicut pisces°capiūtur°ha
°בְּחָכְמָתוֹ °וְאָדָם °לֹא °זָכַר °אֶת °הָאִישׁ	°mo	°mo	°mo
°הַמִּסְכֵּן °הַהוּא׃ °וְאָמַרְתִּי °אֲנִי °טוֹבָה	°& aues°laqueo°compre	°& aues°laqueo°compre	°& aues°laqueo°compre
°חָכְמָה °מִגְּבוּרָה ׀ °וְחָכְמַת °הַמִּסְכֵּן	henduntur:sic	henduntur:sic	henduntur:sic
°בְּזוּיָה ׀ °וּדְבָרָיו °אֵינָם °נִשְׁמָעִים׃	°capiuntur° homines°in	°capiuntur° homines°in	°capiuntur° homines°in
°דִּבְרֵי °חֲכָמִים °בְּנַחַת °נִשְׁמָעִים ׀	tempore°malo	tempore°malo	tempore°malo
°מִזַּעֲקַת °מוֹשֵׁל °בַּכְּסִילִים׃ °טוֹבָה	°cum°eis °extemplo° sup	°cum°eis °extemplo° sup	°cum°eis °extemplo° sup
°חָכְמָה °מִכְּלֵי °קְרָב ׀ °וְחוֹטֵא °אֶחָד	uenerit.°Hanc°quoq;	uenerit.°Hanc°quoq;	uenerit.°Hanc°quoq;
°יְאַבֵּד °טוֹבָה °הַרְבֵּה׃	°sub°sole°vidi°c sapientiā:	°sub°sole°vidi°c sapientiā:	°sub°sole°vidi°c sapientiā:
Cap.x.	°זְבוּבֵי °מָוֶת °יַבְאִישׁ	°& pbaui°maximam.°Ci	°& pbaui°maximam.°Ci
°זֵבֵב °בָּאַשׁ	°יַבִּיעַ °שֶׁמֶן °רוֹקְחִים ׀ °יְקַר °מֵחָכְמָה	°uitas°parua °& °pauci°in ea°viri.° Ve	°uitas°parua °& °pauci°in ea°viri.° Ve
°נְבַר °כָּבוֹד		nit°contra eam °rex° magnus° & vallauit	nit°contra eam °rex° magnus° & vallauit
		°eam:°extruxitq; °munitiões p gyrū & pfe	°eam:°extruxitq; °munitiões p gyrū & pfe
		cta est obsidio.°Inuētusq;	cta est obsidio.°Inuētusq;
		est°in ea°vir°pauper°& sa	est°in ea°vir°pauper°& sa
		piens° & liberauit° vrbem	piens° & liberauit° vrbem
		°p sapiētiā suā:° & °nullus	°p sapiētiā suā:° & °nullus
		deinceps ° recordatus est	deinceps ° recordatus est
		°hois°illius°pauperis.°Et	°hois°illius°pauperis.°Et
		dicebā° ego°melioꝛē esse	dicebā° ego°melioꝛē esse
		°sapientiam° fortitudine.	°sapientiam° fortitudine.
		Quō ergo°sapiētia°pau	Quō ergo°sapiētia°pau
		peris°contēpta est° & ver	peris°contēpta est° & ver
		ba eius°non°sunt audita.	ba eius°non°sunt audita.
		°Verba°sapientum°audiū	°Verba°sapientum°audiū
		tur°in silentio: plus	tur°in silentio: plus
		°q̄ clamor°principis°in	°q̄ clamor°principis°in
		ter stultos.°Melior est	ter stultos.°Melior est
		°sapientia°q̄ arma°belli	°sapientia°q̄ arma°belli
		ca:° & qui in °vno°pecca	ca:° & qui in °vno°pecca
		uerit°multa°bona°per	uerit°multa°bona°per
		det. 10.	det. 10.
		°Vsce°moriētes°per	°Vsce°moriētes°per
		dunt suauitatem	dunt suauitatem
		°vnguenti.°Precioſior est	°vnguenti.°Precioſior est
		°sapientia:	°sapientia:

C

B

D

D

A

Trāsl.Gre.lxx.cū interp̄.latina.
deus opera tua. in oi tẽpoꝛe sint ve
ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου. ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμα
stimēta tua cādida: & oleū sup caput tuū ne
μάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλῆς σου μὴ
deficiat. & vide vitā cū muliere quā dilexi
ὑστερησάτω. καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπη
sti oibus dieb° vite vanitatis tue: q̄a
σας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου, τὰς δο
ti sun tibi sub sole oīb° dieb° vanita
θείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον πάσας τὰς ἡμέρας ματαιό
tis tue: q̄m hoc pars tua in vita tua. & in
τητός σου, ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου. καὶ ἐν
labore tuo quo tu laboras sub sole. om
τῷ μόχθῳ σου ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον. πάν
nia q̄cūq; inuenerit man° tua et faciat. fm pote
τα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι. ὡς ἡ δύνα
tiā tuā fac: q̄m nō est opus & ratio
μίς σου ποίησον, ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς
& cognitio & sapia in iferno:quo tu vadis il
καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾅδου, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκ
luc. verti & vidi sub sole q̄ nō
κεῖ. ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς
velocib° cursus. Et nō potētib° belli:
κούφοις ὁ δρόμος, Καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος,
et nō sapiētib° panis: et nō itelli
καί γε οὐ τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος, καί γε οὐ τοῖς συνι
gētib° diuitie: et nō cognoscētib° gra:
τοῖς ὁ πλοῦτος, καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις,
q̄m tps & occurſus occurret oibus
ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν
hic. et nō nouit homo tps su
αὐτοῖς. καί γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐ
um: sicut pisces capti in rete ma
τοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ συνειλημμένοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κα
lo & sicutaues capte in laqueo. sicut tps
κῷ καὶ ὡς ὄρνεα τὰ συνειλημμένα ἐν παγίδι. ὡς αὐτὰς
illaqueant filij hoīs in tps ma
παγιδεύσουσιν οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονη
lū: cū inciderit in eos extēplo: et hoc
ρόν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω, καί γε τοῦτο
vidi sapiam sub sole: & magna est ad
εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστί μοι
me ciuitas pua & viri in ea pauci: & venc
μι πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἦλ
rit ad cā rex magn° & circūdabit eā
θεν ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσει αὐ
& edificabit in eā aggeres magnos:
τὴν, καὶ οἰκοδομήσει ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους,
& inueniti ea vir pauperē sapiētē. & saluabit
καὶ εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφόν. καὶ ῥύσεται
ipe ciuitatē in sapia sua. & homo
αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἄνθρωπος
nō recordat° ē simul viri pauperis illi°.
οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου.
& dixi ego bona sapia sup potētiā. & sapia
καὶ εἶπα ἐγὼ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν. καὶ σοφία
pauperis contēpta: & ſmōes eius nō sunt
τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη, καὶ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσὶν
audīti. Sermōes sapiētū i quiete audiunt su
ἀκουόμενοι. Λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑ
per clamorē potentiū in stultitia. bona sapiē
πὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. ἀγαθὴ σο
tia sup vasa belli. & peccano vn° per
φία ὑπὲρ σκεύη πολέμου. καὶ ἁμαρτάιων εἷς ἀπο
det bonitatē multam.
λέσει ἀγαθοσύνην πολλήν. Ca.10.
Mūscæ mortuæ corrūpūt cōdimentū olei
Μυῖαι θανοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου
vulcedinis. p̄cioſius pauci
εὐσήμου. τίμιον ὀλίγοι

sapie sup gliam stultitie magne. cor sapiē
σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης. καρδία σο
tis in dextrū ei⁹: ⁊ cor stulti in sinistrū
φοῦ εἰς δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὰν
illi⁹. et in via cū stult⁹ ambulauerit cor
αὐτοῦ. καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων περιπατῇ καρδία
eius posteri⁹ crit. ⁊ cogitabit oia stultitia sunt.
αὐτοῦ ὑστερήσει. καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.
si spūs potestatē hēntis ascēderit in te: locū
ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον
tuū ne dimiseris: quia curatio faciet cessare pcā ma-
σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγά-
gna. est malū qđ vidi sub sole tāq̄ inuitū qđ
λας. ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς ἀκούσιον ὃ
exiuit a facie potestatē hēntis. vaga⁹ē stult⁹
ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος. ἐδόθη ὁ ἄφρων
in sublimitatib⁹ magnis ⁊ diuites in humili sede-
ἐν ὕψεσι μεγάλοις καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσο-
būt. vidi seruos in equis ⁊ pncipes ambulā-
νται. εἶδον δούλους ἐφ' ἵππων καὶ ἄρχοντας περιπα-
tes vt seruos sup terrā. q̄ fodit foueā: in eā incī
τοῦντας ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. ὁ ὀρύσσων βόθρον, ἐν αὐτῷ ἐμ-
det: ⁊ vilipanté sepē mordebit cū coluber:
πεσεῖται, καὶ καταῤῥήσσοντα φραγμὸν δήξεται αὐτὸν ὄφις,
q̄ tollit lapideo labore torquebit in eis. qui scidit li-
ἁρπάζων λίθους διασεισθήσεται ἐν αὐταῖς. Σχίζων ξύ-
gna pericitabit in eis: si ceciderit ferrū:
λα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς, ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον,
⁊ ipe facté turbauit. ⁊ potētiao cōfirma-
καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε. καὶ δυνάμεις δυναμώ-
bit: ⁊ abundātia viro cui⁹ sapia. si momorderit
σει, καὶ περίσσεια τῷ ἀνδρὶ οὗ σοφία. ἐὰν δάκῃ ὁ
coluber in nō murmure: ⁊ nō est alicui⁹ ūtā⁹ incātā
ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια τῷ ἐπά-
ti. fmōco oris sapiētis gr̄a: ⁊ labia stul-
δοντι. λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χείλη ἄφρο-
ti pcipitabunt eū. initiū oris ei⁹ stulti
νος καταποντιοῦσιν αὐτόν. ἀρχὴ στόματος αὐτοῦ ἀφρο-
tia: ⁊ nouissime oris illi⁹ ābagos male.
σύνη, καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ πλανοφόρεια πονηρά.
⁊ stult⁹ multiplicabit ⁊ba. nō nouit homo qđ
καὶ ὁ ἄφρων πλατυνεῖ λόγους. οὐκ οἶδεν ἄνθρωπος τί
qđ factū est ⁊ qđ qđ futurū est: qs̄ post eū qđ
τὸ γεγόμενον καὶ τί τὸ γενόμενον, ὅτι ὀπίσω αὐτοῦ τίς
nunciabit ei. labor stultoꝝ affliget eos
ἀπαγγελεῖ αὐτῷ. μόχθος τῶν ἀφρόνων καταδώσει αὐ-
os: q̄ nō nouit pgere in ciuitatē. ve
τούς, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν. οὐαί
tibi ciuitas: cui⁹ rex tu⁹ iuuenis: ⁊ princi-
σοι πόλις, ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος, καὶ οἱ ἄρχοντες
pes tui in hora matutina comedūt. beata tu terra: cui⁹ rex
σου ἐν πρωΐᾳ ἐσθίουσι. μακαρία σὺ γῆ, ἧς ὁ βα-
tu⁹ filij⁹ liber: ⁊ pncipes tui ad
σιλεύς σου υἱὸς ἐλευθέρου, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς
tpa vescent in potētia: ⁊ nō cōfundent. in
καιρὸν φαγονται ἐν δυνάμει, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται. ἐν
pigritia humiliabit cōtignatio: ⁊ in segnicie ma
ἀκηδίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χεὶ
nuū pstillabit dom⁹. in risu faciūt panē ⁊ vinū
ρῶν στάξει οἰκία. εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον καὶ οἶνος
letificat viuētes: ⁊ argēto obediēt simul
εὐφραίνει ζῶντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ὑπακούσονται σὺν
oia. et tu in conscientia tua regi
τὰ πάντα. καί γε σὺ ἐν συνειδήσει σου βασιλέα
nō detrahas: ⁊ in recessib⁹ cubiculi tui ne male
μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμιείοις κοιτῶνός σου μὴ κα-
dixeris diuiti. q̄z volatile celi portabit
τάρασαι πλουσίου. ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀπενέγκει
vocē tuā ⁊ q̄ hēt pennas annūciabit smo
τὴν φωνήν σου καὶ ὁ ἔχων πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λό-
nē tuū.
γον σου.

Ca.11.

B C D D A

Prō. 16. Eccl. 17.d.

'paruaq; 'gloria ad tēpus
'stultitia." Cor° sapientis
°in dextera ei⁹ & cor⁹ stul
ti 'in sinistra illius.° Sed &
'in via° stultus' ambulans
cum ipse' insipiens sit ooo
°omnes' stultos° estimat.
'Si' spiritus ooooooooooo
'potestatē habentis° ascē
derit' sup te: locū tuū' ne
"dimiseris" qa° curatio° fa
ciet cessare° peccata' maxi
ma.° Est' malū quod° vi
di' sub' sole: ooooooooooo
'quasi per errorem° egre
diens° a facie' principis.
°Positum' stultum' in di-
gnitate° sublimi ooooooo
°& diuites° sedere 'deor-
sum.' Vidi ooooooooooo
"seruos" in° equis: °& pri
cipes° ambulātes° sup' ter
ram' quasi seruos.° Qui
fodit' foueā' incidet' in eā.
°& qui dissipat° sepē° mor
debit eum° coluber.' Qui
transfert' lapides° affliget
ur° in eis: & 'q scindat' li-
gna' vulnerabitur" ab eis.
°Si° retusum fuerit° ferrū:
q& hoc' nō vt° pri? sed he
betatū fuerit multo labo
re exacuetur:' & post' idu
stria' seq̄tur' sapia 'Si' mor
deat° serpēs' in' silētio:° ni
hil eo min? habet' q occul
te detrahit.' Verba" oris
"sapiētis° gr̄a:' & labia° in
sipiētis' pcipitabūt eum.
°Initū' verborū' eius' stul
ticia :' & nouissimū 'oris
illi⁹° error' pessimus.' Stul
tus' verba° multiplicat.
'Ignorat' homo ooooooo
'quid ante se' fuerit:' & qd
"post se' futurum" sit: oo
°quis° ei poterit° indicare!
'Labor' stultorū' affliget
eos:° qui' nesciunt' in' vr-
bem' pergere. ooooooooo
'Ve' tibi 'terra' cuius rex
est° puer:' & cui? pricipes
'mane' comedunt.' Beata
"terra" cuius rex ooooooo
°nobilis est:° & cuius prin
cipes° vescūtur' in tpe suo
'ad reficiendū" & non' ad
luxuriam.' In pigriciis
'humiliabitur° cōtignatio
'& in infirmitate' manuū
°pstillabit' dom?.' In risu
'faciunt° panē' & vinū: vt
'epulentur' bibentes.' Et
pecunie" obediunt ooooo
°oia.° In cogitatione tua
°regi' nō° detrahas:' & in se
creto° cubiculi tui' nō' ma
ledixeris' diuiti:' quia &
°aues' celi' pottabunt' vo
cem tuam:' & qui habent
°pennas' annunciabunt
'sententiam. 11.

'בַּבַּד ׀ מְכָבּוד ׀ סִכְלוּת ׀ מְעָט ׀ "לֵב " חָכָם
°יָמִין ׀ שְׂמֹאל ׀ לִימִינוֹ ׀ וְלֵב ׀ כְּסִיל ׀ לִשְׂמֹאלוֹ׃ ׀ וְגַם
°סָכָל ׀ כָּל־ ׀ בַּדֶּרֶךְ " כְּשֶׁהַסָּכָל ׀ הוֹלֵךְ ׀ לִבּוֹ ׀ חָסֵר
׀ וְאָמַר ׀ לַכֹּל ׀ סָכָל " הוּא׃ ׀ אִם־ ׀ רוּחַ
°מֹשֵׁל ׀ עָלֶה ׀ תַּעֲלֶה ׀ עָלֶיךָ ׀ מְקוֹמְךָ ׀ אַל
°קוּם "נִיחַ ׀ כִּי־ ׀ מַרְפֵּא ׀ יַנִּיחַ ׀ חֲטָאִים ׀ גְּדוֹלִים׃
°רָעָה ׀ יֵשׁ־ ׀ רָאִיתִי " רָאִיתִי ׀ תַּחַת ׀ הַשָּׁמֶשׁ
°רוּחַ ׀ רָאָה
°יָצָא ׀ פָּנֶה ׀ כְּשְׁגָגָה ׀ יָשִׁיצָא ׀ מִלִּפְנֵי ׀ הַשַּׁלִּיט ׀
°שָׁלַט ׀ רוּם ׀ נִתַּן ׀ הַסָּכָל ׀ בַּמְּרוֹמִים ׀ רַבִּים
°רָכַב °עָשִׁיר ׀ וְעָשִׁירִים ׀ בַּשָּׁפָל ׀ יֵשֵׁבוּ ׀ ׀ רָאִיתִי
°שׁוּר °הָלַךְ ׀ "עֲבָדִים °עַל־ °סוּסִים ׀ וְשָׂרִים °הוֹלְכִים
׀ כַּעֲבָדִים °עַל ׀ הָאָרֶץ׃ ׀ חֹפֵר ׀ גּוֹמֵץ ׀ בּוֹ
°נָשַׂךְ °פֶּתֶן ׀ יִפּוֹל ׀ וּפוֹרֵץ ׀ גָּדֵר ׀ יִשְׁכָּנּוּ ׀ נָחָשׁ׃ ׀ מַסִּיעַ
°נָשַׂךְ °נָסַע ׀ אֲבָנִים ׀ יֵעָצֵב ׀ בָּהֶם ׀ בּוֹקֵעַ ׀ עֵצִים
°עָצַב °בָּמַע ׀ יִסָּכֵן "בָּם׃ ׀ אִם־ ׀ קָהָה ׀ הַבַּרְזֶל ׀ וְהוּא ׀ לֹא
°סָבִיב ׀ פָּנָה ׀ יְחֹדַּד ׀ וְחַיִל ׀ יְגַבֵּר ׀ וְיִתְרוֹן
°בָּשַׂר ׀ הַחָכְמָה ׀ הַצְלֵחַ׃ ׀ אִם־ ׀ יִשֹּׁךְ ׀ הַנָּחָשׁ ׀ בְּלוֹא
°לָשׁוֹן ׀ לָחַשׁ ׀ וְאֵין ׀ יִתְרוֹן ׀ לְבַעַל ׀ הַלָּשׁוֹן ׀
°פֶּה °שָׂפָה ׀ "דִּבְרֵי־ "פִי־ חָכָם ׀ חֵן ׀ וּשְׂפָתוֹת ׀ כְּסִיל
°בָּלַע °בָּלַע ׀ תְּבַלְּעֶנּוּ׃ ׀ תְּחִלַּת ׀ דִּבְרֵי־ ׀ פִּיהוּ ׀ סִכְלוּת
°הָלַל °הָלַל ׀ וְאַחֲרִית ׀ פִּיהוּ ׀ הוֹלֵלוּת ׀ רָעָה׃ ׀ וְהַסָּכָל
°רוּץ ׀ יַרְבֶּה ׀ דְּבָרִים ׀ לֹא ׀ יֵדַע ׀ הָאָדָם
°רָבָה ׀ מַה ׀ שֶּׁיִּהְיֶה ׀ וַאֲשֶׁר "יִהְיֶה ׀ מֵאַחֲרָיו
°הָיָה °נָגַד ׀ מִי ׀ יַגִּיד ׀ לוֹ׃ ׀ עֲמַל ׀ הַכְּסִילִים ׀ תְּיַגְּעֶנּוּ
°יָלַךְ ׀ אֲשֶׁר ׀ לֹא ׀ יָדַע ׀ לָלֶכֶת ׀ אֶל ׀ עִיר ׀
°שָׁלַט °שׁוּר ׀ אִי־ ׀ לָךְ ׀ אֶרֶץ ׀ שַׁמַּלְכֵּךְ ׀ נָעַר ׀ וְשָׂרַיִךְ
°אָכַל ׀ בַּבֹּקֶר ׀ יֹאכֵלוּ׃ ׀ אַשְׁרַיִךְ "אֶרֶץ "שַׁמַּלְכֵּךְ
׀ בֶּן ׀ חוֹרִים ׀ וְשָׂרַיִךְ ׀ בָּעֵת ׀ יֹאכֵלוּ
°נָגַר °שָׁתָה ׀ בִּגְבוּרָה "וְלֹא ׀ בַּשְׁתִּי ׀ ׀ בַּעֲצַלְתַּיִם
°טָפַן °טָרַד ׀ יִמַּךְ ׀ הַמְּקָרָה ׀ וּבְשִׁפְלוּת ׀ יָדַיִם ׀ יִדְלֹף
°הָלַךְ °שָׂחַק ׀ הַבַּיִת׃ ׀ לִשְׂחוֹק ׀ עֹשִׂים ׀ לֶחֶם ׀ וְיַיִן
°שָׂמַח "עָנָה ׀ יְשַׂמַּח ׀ חַיִּים ׀ וְהַכֶּסֶף "יַעֲנֶה "אֶת ׀ הַכֹּל׃
°יָדַע °כָּלַל ׀ גַּם ׀ בְּמַדָּעֲךָ ׀ מֶלֶךְ ׀ אַל ׀ תְּקַלֵּל ׀ וּבַחַדְרֵי
°שָׁכַב °עָשַׁר ׀ מִשְׁכָּבְךָ ׀ אַל ׀ תְּקַלֵּל ׀ עָשִׁיר ׀ כִּי ׀ עוֹף
°הָלַךְ ׀ הַשָּׁמַיִם ׀ יוֹלִיךְ ׀ אֶת ׀ הַקּוֹל ׀ וּבַעַל
°נָגַד ׀ כְּנָפַיִם ׀ יַגִּיד ׀ דָּבָר׃

Cap.xi.
פָּנָה יום
מָצָא נָתַן
שָׁטַן יָרַע
רוּחַ מָלֵא
רִיק נָפַל
עֵץ צָפוֹן
מָקוֹם הָיָה
זָרַע קָצִיר

שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל פְּנֵי הַמָּיִם כִּי בָרֹב
הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ: תֵּן חֵלֶק ׀ לְשִׁבְעָה
וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תֵדַע מַה יִּהְיֶה
רָעָה עַל הָאָרֶץ: אִם יִמָּלְאוּ הֶעָבִים
גֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ יָרִיקוּ וְאִם יִפּוֹל עֵץ
בַּדָּרוֹם וְאִם ׀ בַּצָּפוֹן ׀ מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל
הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה: שֹׁמֵר רוּחַ לֹא יִזְרָע
וְרֹאֶה בֶּעָבִים לֹא יִקְצוֹר: כַּאֲשֶׁר
אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה דֶּרֶךְ הָרוּחַ כַּעֲצָמִים
בְּבֶטֶן הַמְמַלְאָה ׀ כָּכָה ׀ לֹא תֵדַע אֶת
מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת
הַכֹּל: בַּבֹּקֶר זְרַע אֶת זַרְעֶךָ וְלָעֶרֶב
אַל תַּנַּח יָדֶךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵי זֶה
יִכְשַׁר ׀ הֲזֶה ׀ אוֹ זֶה ׀ וְאִם ׀ שְׁנֵיהֶם
כְּאֶחָד טוֹבִים: וְמָתוֹק הָאוֹר ׀ וְטוֹב
לָעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם
שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם ׀ בְּכֻלָּם
יִשְׂמָח ׀ וְיִזְכֹּר ׀ אֶת יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי
הַרְבֵּה יִהְיוּ כָּל שֶׁבָּא הֶבֶל: שְׂמַח בַּחוּר
בְּיַלְדוּתֶיךָ ׀ וִיטִיבְךָ ׀ לִבְּךָ ׀ בִּימֵי
בְחוּרוֹתֶיךָ ׀ וְהַלֵּךְ ׀ בְּדַרְכֵי ׀ לִבֶּךָ
וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ ׀ וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה
יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים ׀ בַּמִּשְׁפָּט:
Cap.xij.
סוּר עֶבֶר
רוּעַ יַלְדוּת
בֶּגֶד יום

וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ ׀ וְהַעֲבֵר רָעָה
מִבְּשָׂרֶךָ ׀ כִּי הַיַּלְדוּת ׀ וְהַשַּׁחֲרוּת
הָבֶל: ׀ וּזְכֹר ׀ אֶת בּוֹרְאֶיךָ ׀ בִּימֵי
בְחוּרוֹתֶיךָ ׀ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ ׀ יְמֵי
הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים ׀ אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין
לִי ׀ בָּהֶם חֵפֶץ: עַד ׀ אֲשֶׁר לֹא תֶחְשַׁךְ
הַשֶּׁמֶשׁ ׀ וְהָאוֹר ׀ וְהַיָּרֵחַ ׀ וְהַכּוֹכָבִים
וְשֻׁבוּ ׀ הֶעָבִים ׀ אַחַר ׀ הַגָּשֶׁם: בַּיּוֹם
שֶׁיָּזֻעוּ ׀ שֹׁמְרֵי ׀ הַבַּיִת ׀ וְהִתְעַוְּתוּ
אַנְשֵׁי ׀ הַחַיִל ׀ וּבָטְלוּ ׀ הַטֹּחֲנוֹת ׀ כִּי
מִעֲטוּ ׀ וְחָשְׁכוּ ׀ הָרֹאוֹת ׀ בָּאֲרֻבּוֹת:
וְסָגְרוּ ׀ דְּלָתַיִם ׀ בַּשּׁוק ׀ בִּשְׁפַל ׀ קוֹל
הַטַּחֲנָה ׀ וְיָקוּם ׀ לְקוֹל ׀ הַצִּפּוֹר ׀
קוּם צָפַר

MItte panem tuũ ſup trãſeũtes aq̃s: quia poſt tpa multa iuuenes illũ. Da partem ſeptem nenon & octo: qa ignoras quid futurum ſit sup malũ ſuper terram. Si replete fuerint nubes: imbrẽ ſup terrã effundent. Si ceciderit lignũ ad auſtrũ aut ad aquilonẽ: in quocũq; loco ceciderit ibi erit. Qui obſeruat ventũ nõ ſeminat & qui conſiderat nubes nunq̃ metet. Quemõ ignoras q̃ ſit via ſpũs & qua rõne cõpingãtur oſſa in ventre pregnantis: ſic neſcis opera dei qui fabricator eſt omniũ. Mane ſemina ſemen tuum & veſpere ne ceſſet manus tua: qa neſcis quid magis oriatur hoc aut illud: & ſi vtrumq; simul melius erit. Dulce lumen: & delectabile eſt oculis videre ſolem. Si annis multis vixerit homo & in his omnibus letus fuerit: meminiſſe debet tenebroſi tẽpis & dierũ multorũ q cũ venerint: vanitatis arguẽtur p̃terita. Letare ergo iuuenis in adoleſcẽtia tua: & in bono ſit cor tuũ in diebus iuuẽtutis tue & ambula in viis cordis tui: & in intuitu oculoꝝ tuorũ: & ſcito q̃ pro oibus his adducet te deus in iudiciũ.

HVfer ira a corde 12. tuo: & amoue mali ciam a carne tua. Adoleſcentia & voluptas vane ſunt. Memento creatoris tui in diebus iuuẽtutis tue: anteq̃ veniat tempus afflictionis tue: & appropinquẽt anni de q̃bus dicas non mihi placent. Anteq̃ tenebreſcant ſol & lumen & ſtelle & luna: & reuertantur nubes poſt pluuiam. Qñ cõmouebũtur cuſtodes dom: & nutabũt viri fortiſſimi: & ocioſe erunt molentes in minuto numero: & tenebreſcẽt videntes p foramina: & claudẽt oſtia in platea in humilitate vocis molentis: & conſurgẽt ad vocem volucris

MIitte panẽ tuũ in faciẽ aquas: quoniã in multitudie dierũ inuenies eũ. da partẽ ſeptẽ: et octo: qz nõ cognoſcis dies malũ ſuper terrã. ſi repletẽ fuerit nubes imbrẽ ſup terrã effundẽt. Et ſi ceciderit lignũ in auſtro: & ſi in boream: in loco vbi ceciderit ibi erit. q obſeruat vẽtũ nõ ſeminabit: & q aſpicit in nubib nõ metet. in q nõ eſt cognoſcẽs q via ſpũs. ſicut oſſa in vẽtre pregnãtis: ſic nõ cognoſces opa dei: qui fabricator eſt omniũ. Mane ſemina ſemẽ tuũ. & in veſpertina ne ceſſet manꝰ tua. qz nõ cognoſcis quod oriẽt an hoc an illud: & ſi vtrumq; simul: bona. & dulce lumẽ: & bonũ eſt oculis aſpicere ſimul ſolẽ qz & ſi annos multos vixerit homo in oibus illis letus erit & memor erit dies tenebrarũ: qñ multi erũt: omne q̃ venit vanitas. Letare iuuenis in adoleſcẽtia tua: & bñfaciat tibi cor tuũ in diebꝰ iuuẽtutis tue. & ambula in viis cordis tui & in intuitu oculoꝝ tuoꝝ. & ſcito q̃ pro oibus his adducet te deus in iudiciũ.

Et aufer trã a corde tuo: & amoue malitiã a carne tua: qñ adoleſcẽtia & voluptas vanitas. & memẽto ciꝰ q̃ creauit te in diebus iuuẽtutis tue. dũ quo nõ veniãt dies malitie. & ſuenerint anni in q̃bꝰ dicas: nõ eſt mihi in illis. & priuabit te in his ſolis, dum nõ ſit mihi in eis voluntas. dũ quo nõ tenebreſcat ſol & lumẽ & luna & ſtelle. & cõuertãt nubes poſt pluuiã in die q̃ vtiq; cõmouebunt cuſtodes dom: & quieſcẽt viri potẽtie: & otioſe fuerũt molẽtes qñ diminute fuerũt. & tenebreſcẽt q̃ vidẽt in foraminib & claudẽt oſtia in platea in infirmitate vocis molẽtis. & cõſurget ad vocẽ paſſeris

τ humiliabunt oēs filie cantus.
καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ ᾠδαὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ᾄσματος·
et ab excelso videbūt. τ pauores in via: τ flore
καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται· καὶ ἔκφοβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθή-
bit amygdal⁹: τ ipinguef locusta. τ diffipe
σει ἡ ἀμύγδαλος, καὶ παχυνθῇ ἀκρίς· καὶ διασκε-
tur capparis qm tuit homo in domū secu
δασθήσεται κάπαρις· ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰω-
li fui: τ circuerūt in platea plāgentes. vsq; quo nō
νος αὐτοῦ, καὶ ἐκυκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι· ἕως οὗ μὴ
cuerat⁹ funicul⁹ argēti τ cōpingat⁹ aur⁹ electū
ἀπαρθῇ χορδὴ τοῦ ἀργυρίου καὶ συντριβῇ ἡ φιάλη ἡ χρυσίου
auri: τ cōteratⁿ hydria sup fontē. τ cōar
C χρυσίου, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ τὴν πηγήν· καὶ συν-
tetur rota sup lacū: τ reuertat⁹ puluis
τριβήσεται ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς
in terrā ut erat. τ spūs redeat ad deū q̄
ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν· καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς
j.1.a. dedit illū. Vanitas vanitatū dixit eccleſia
ἔδωκεν αὐτό. Ματαιότης ματαιοτήτων εἶπεν ἐκκλησια-
ſtes oia vanitas. τ fuperflua qm fuit eccle
στής, τὰ πάντα ματαιότης· καὶ περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλη-
ſiastes ſapiēs. τ docuit cognitionē pplm. τ auris inue-
σιαστὴς σοφός· καὶ ἐδίδαξε γνῶσιν τὸν λαόν· καὶ οὖς ἐξέτα-
ſtigabit ornatū parabolar⁹. multa q̄ſiuit eccleſia
σεν συνθεὶς παραβολάς· ἐζήτησεν ἐκκλησια-
ſtes vt inueniret ſermōes voluntatis. τ q̄ ſcriptū eſt rectitu
στὴς τοῦ εὑρεῖν λόγους εὐθύτητος καὶ γεγραμμένον εὐθύτη-
dinis ſermōes veritatis. ſermōes ſapiētū vt ſtimuli boū.
τος λόγους ἀληθείας· λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βουκέντρα·
τ vt claui plātati: q̄ a pſidentib⁹ dant
καὶ ὡς ἧλοι πεφυτευμένοι, οἱ παρὰ τῶν συνέδρων δέ-
ſunt de paſtore vno ſuperfluū ex hijs: fili mi ca
δονται ἐκ ποιμένος ἑνὸς περισσόν, υἱέ μου φυλάσ-
ve facere libroꝝ multoꝝ nō eſt finis τ
σου τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλά· οὐκ ἔστι περασμὸς καὶ
meditatio multa labor: carnis. finis ſermōis: oē
μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός· τέλος λόγου, τὸ πᾶν
audi: deū time: τ mādata eius⁹ obſerua.
ἄκουε, τὸν θεὸν φοβοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλαττε·
qm hoc oīs homo. quia omne opus
ὅτι τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος· ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα
ducet deꝰ in iudicio. in omni neglecto ſi
ἄξει ὁ θεὸς ἐν κρίσει· ἐν παντὶ παρῳχημένῳ ἐὰν
bonū τ ſi malum.
ἀγαθὸν καὶ ἐὰν ποιηρόν·

CANTICVM CANTICORVM.
ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ.

Canticū cāticoꝝ: qđ eſt ſalomoni. oſcu
A Σ α Σμα ἀσμάτων, ὅ ἐστι τῷ σαλομῶν· φιλή-
letur me ab oſculis oris ſui.
σάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτ·
qm bona vbera tua ſup vinū. τ odor vnguētoꝝ tuoꝝ ſu
ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον. καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑ-
per oīa aromata vnguētū euacuatū nomē tuū. ꝓpt
πὲρ πάντα τὰ ἀρώματα μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου· διὰ
hoc adoleſcētule dilexerūt te: traxerūt me. poſt te in
τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε, εἵλκυσάν με· ὀπίσω σου εἰς
odorē vnguētoꝝ tuoꝝ curremꝰ. introduxit me rex
ὀσμὴν μύρων σου δράμωμεν. εἰσήγαγέ με ὁ βασιλεὺς
in cellariū ſuū. exultem⁹ τ letemur
εἰς τὸ ταμιεῖον αὐτοῦ· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν
in te. diligem⁹ vbera tua ſuper vinū. rectitudo di
ἐν σοί· ἀγαπήσωμεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐθύτης ἠ
B lexit te: nigra ſum τ formoſa filie hieru-
γάπησέ σε, μέλαινα εἰμὶ καὶ καλὴ θυγατέρες Ἱερου-
ſalē. ſicut tabernacula cedar.
σαλήμ· ὡς σκηνώματα κηδὰρ·

ſet obſurdeſcent⁹ oēs⁵filie
ſcarmīnis.ª Excelſa ᵇqq̄
ᵇtimebūt ᶜ& formidabūt
ᵈin via:ᵉflorebit ᶠamygda
lus:ᵍipinguabitur ʰlocuſta
ⁱ& diſſipabitur ᵏcapparis.
ˡQm ᵐibit ⁿhō ᵒin ᵖdomū
ᑫeternitatis ſue:ʳ & circui
buntˢ in platea ᵗplangen
tes.ᵘAntequam ooooooo
ᵛrūpatur ʷfuniculus ˣargē
te ʸ& ᶻcurrat ᵃvitta ᵇaurea
ᶜ& cōteratur ᵈhydria ᵉſup
ᶠfontē:ᵍ& cōfrigatur ʰrota
ⁱſup ᵏciſternā:ˡ& reuerta
tur ᵐpuluis ⁿin terrā ſuam
ᵒvnde erat:ᵖ & ſpiritus ᑫre
deat ʳadˢdeum ooooooooo
ᵗqui ᵘdedit illū.ᵛ Vanitas
ʷvanitatum ˣdixit ooooo
ʸecclīaſtes:ᶻ& ᵃoia ᵇvanitas.
ᶜCunq; eſſet ᵈſapiētiſſimꝰ
ᵉecclēſiaſtes ᶠdocuit oooo
ooooooooooo ooooooooo
ᵍpplm ʰ& enarrauit q̄ fece
rat:ⁱ& inueſtigās ᵏcōpoſuit
ˡparabolas ᵐmultas:ⁿ que
fiuit ᵒverba ᵖvtilia ooooo
ᑫ& cōſcripſit ʳſmones ˢre
ctiſſimos ac ᵗveritate ple
nos.ᵘ Verba ᵛſapientiū ʷſi
cut ſtimuli ˣ& q̄ſi clauiⁿ
altū ʸdefixa:ᶻq̄ ᵃmagiſtro
rū ᵇcōſiliū ᶜdata ſunt ᵈa pa
ſtore ᵉvno.ᶠHis ᵍampliꝰ ʰfi
li mi ⁱne reqras.ᵏ Faciendi
ˡplures ᵐlibros ⁿnull⁹ eſt ᵒfi
nis:ᵖfrequenſq̄ ᑫmedita
tio:ʳcarnis ˢafflictio ē.ᵗFi
nē ᵘloquēdi pariter ᵛoīes
ʷaudiamus.ˣ Deū ʸtimeᶻ &
ᵃmandata eius ooooooooo
ᵇobſerua.ᶜ Hoc eſt ᵈomnis
ᵉhomo.ᶠCuncta ᵍque fiūt
ʰadducet ⁱdeus ᵏin iudiciū
ˡpro oooooooooooooooo
ᵐomni ⁿabſcondito ᵒſiue
ᵖbonū ᑫſiue ʳmalum ſit.

Explicit liber eccleſiaſtes.

Incipit ᵃcanticum
ᵇcanticorum.
OSculetur me ᶜab oſcu
lis ᵈoris ſui:ᵉquia ᶠme
liora ſunt ᵍvbera tua ʰvino
ⁱfragrātia ᵏvnguētus ˡop-
timis.ᵐ Oleū ⁿeffuſum ᵒno
men tuū:ᵖideo ᑫadoleſcen
tule ʳdilexerūt te.ˢ Trahe
me ᵗpoſt te:ᵘcurremus. oo
ᵛIntroduxit me ʷrex ˣi ʸcel
laria ᶻua.ᵃ Exultabim⁹ᶜ & ᵇ
letabimur ᶜin te:ᵈmemo-
res ᵉvberū tuoꝝ ᶠſupvinū.
ᵍRecti ʰdiligūt te.ⁱ Nigra
ᵏſum ˡſed formoſa oooooo
ᵐfilie ⁿhieruſalem ᵒſicut ta
bernacula ᵖcedar: oooooo

שׁוּחַ שׁוּר	וְיָשֹׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר ׀ גַּם מִגָּבֹהַּ	
יָרֵא חָתַת	יִרָּאוּ וְחִתְחִתִּים בַּדָּרֶךְ וְיָנִאץ הַשָּׁקֵד	
נָאַץ סָבַל	וְיִסְתַּבֵּל הֶחָנָב וְתָפֵר הָאֲבִיוֹנָה כִּי	
פּוּר אָבָה	הֹלֵךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ	
עָלַם סָפַד	בַּשּׁוּק הַסּוֹפְדִים׃ עַד אֲשֶׁר לֹא	
תָּק רוּץ	יֵרָתֵק חֶבֶל הַכֶּסֶף וְתָרוּץ גֻּלַּת הַזָּהָב	
גָּלַל שָׁבַר	וְתִשָּׁבֵר כַּד עַל הַמַּבּוּעַ וְנֵרֶץ הַגַּלְגַּל	
נָבַע רוּץ	אֶל הַבּוֹר׃ וְיָשֹׁב הֶעָפָר עַל הָאָרֶץ	
גָּלַל שׁוּב	כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים	
הָיָה	אֲשֶׁר נְתָנָהּ׃ הֲבֶל הֲבָלִים אָמַר	
קֹהֶלֶת הֶבֶל	קֹהֶלֶת הַכֹּל הָבֶל׃ וְיֹתֵר שֶׁהָיָה	
יָצַע	קֹהֶלֶת חָכָם עוֹד לִמַּד דַּעַת אֶת	
	הָעָם וְאָזַן וְחִקֵּר תִּקֵּן מְשָׁלִים	
רָנַה	הַרְבֵּה׃ בִּקֵּשׁ קֹהֶלֶת לִמְצֹא דִבְרֵי	
חָתַב	חֵפֶץ וְכָתוּב יָשָׁר דִּבְרֵי אֱמֶת׃ דִּבְרֵי	
נָטַע	חֲכָמִים כַּדְּרְבֹנוֹת וּכְמַשְׂמְרוֹת	
	נְטוּעִים בַּעֲלֵי אֲסִפּוֹת נִתְנוּ מֵרֹעֶה	
זָהַר עָשָׂה	אֶחָד׃ וְיֹתֵר מֵהֵמָּה בְּנִי הִזָּהֵר עֲשׂוֹת	
	סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ וְלַהַג הַרְבֵּה	
שָׂחַח	יְגִעַת בָּשָׂר׃ סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע	
צָוָה	אֶת הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו	
שָׁמַר	שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם׃ כִּי אֶת כָּל	
עָשָׂה פּוּא	מַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים יָבִא בְּמִשְׁפָּט עַל	
שָׁפַט עָלַם	כָּל נֶעְלָם אִם טוֹב וְאִם רָע׃	
רוּץ		

Cap.j.

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה׃	
שׁוּר נָשַׁק	יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים
פֶּה דּוּד	דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃ לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים
רִיק	שֶׁמֶן תּוּרַק שִׁמְךָ עַל כֵּן עֲלָמוֹת
רוּץ	אֲהֵבוּךָ׃ מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה
בּוֹא גּוֹל	הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה
שָׂמַח זָכַר	בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן מֵישָׁרִים
יָשַׁר שָׂחַר	אֲהֵבוּךָ׃ שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה
אָוָה בָּנָה	בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם כְּאָהֳלֵי קֵדָר

יְפִיפִיָּה ׀ שְׁלֹמֹה ׃ אַל ׀ תִּרְאוּנִי ׃ שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ ׃ בְּנֵי אִמִּי ׀ נִחֲרוּ ׀ בִּי שָׂמוּנִי ׀ נֹטֵרָה ׀ אֶת ׀ הַכְּרָמִים ׀ כַּרְמִי ׀ שֶׁלִּי ׀ לֹא ׃ נָטַרְתִּי ׃ רַגִּידָה ׀ לִי ׀ שֶׁאָהֲבָה ׀ נַפְשִׁי ׀ אֵיכָה ׀ תִּרְעֶה ׀ אֵיכָה ׀ תַּרְבִּיץ ׀ בַּצָּהֳרָיִם ׀ שַׁלָּמָה ׀ אֶהְיֶה ׀ כְּעֹטִיָּה ׀ עַל ׀ עֶדְרֵי ׀ חֲבֵרֶיךָ ׃ אִם ׀ לֹא ׀ תֵּדְעִי ׀ לָךְ ׀ הַיָּפָה ׀ בַּנָּשִׁים ׀ צְאִי ׀ לָךְ ׀ בְּעִקְבֵי ׀ הַצֹּאן ׀ וּרְעִי ׀ אֶת ׀ גְּדִיתַיִךְ ׀ עַל ׀ מִשְׁכְּנוֹת ׀ הָרֹעִים ׃ לְסֻסָתִי ׀ בְּרִכְבֵי ׀ פַּרְעֹה ׀ דִּמִּיתִיךְ ׀ רַעְיָתִי ׃ נָאווּ ׀ לְחָיַיִךְ ׀ בַּתֹּרִים ׀ צַוָּארֵךְ ׀ בַּחֲרוּזִים ׃ תּוֹרֵי ׀ זָהָב ׀ נַעֲשֶׂה ׀ לָךְ ׀ עִם ׀ נְקֻדּוֹת ׀ הַכָּסֶף ׃ עַד ׀ שֶׁהַמֶּלֶךְ ׀ בִּמְסִבּוֹ ׀ נִרְדִּי ׀ נָתַן ׀ רֵיחוֹ ׃ צְרוֹר ׀ הַמ�or ׀ דּוֹדִי ׀ לִי ׀ בֵּין ׀ שָׁדַי ׀ יָלִין ׃ אֶשְׁכֹּל ׀ הַכֹּפֶר ׀ דּוֹדִי ׀ לִי ׀ בְּכַרְמֵי ׀ עֵין ׀ גֶּדִי ׃ הִנָּךְ ׀ יָפָה ׀ רַעְיָתִי ׀ הִנָּךְ ׀ יָפָה ׀ עֵינַיִךְ ׀ יוֹנִים ׃ הִנְּךָ ׀ יָפֶה ׀ דוֹדִי ׀ אַף ׀ נָעִים ׀ אַף ׀ עַרְשֵׂנוּ ׀ רַעֲנָנָה ׃ קֹרוֹת ׀ בָּתֵּינוּ ׀ אֲרָזִים ׀ רָהִיטֵנוּ ׀ בְּרוֹתִים ׃

Cap.ij.

אֲנִי ׀ חֲבַצֶּלֶת ׀ הַשָּׁרוֹן ׀ שׁוֹשַׁנַּת ׀ הָעֲמָקִים ׃ כְּשׁוֹשַׁנָּה ׀ בֵּין ׀ הַחוֹחִים ׀ כֵּן ׀ רַעְיָתִי ׀ בֵּין ׀ הַבָּנוֹת ׃ כְּתַפּוּחַ ׀ בַּעֲצֵי ׀ הַיַּעַר ׀ כֵּן ׀ דוֹדִי ׀ בֵּין ׀ הַבָּנִים ׀ בְּצִלּוֹ ׀ חִמַּדְתִּי ׀ וְיָשַׁבְתִּי ׀ וּפִרְיוֹ ׀ מָתוֹק ׀ לְחִכִּי ׃ הֱבִיאַנִי ׀ אֶל ׀ בֵּית ׀ הַיָּיִן ׀ וְדִגְלוֹ ׀ עָלַי ׀ אַהֲבָה ׃ סַמְּכוּנִי ׀ בָּאֲשִׁישׁוֹת ׀ רַפְּדוּנִי ׀ בַּתַּפּוּחִים ׀ כִּי ׀ חוֹלַת ׀ אַהֲבָה ׃ אֲנִי ׃ שְׂמֹאלוֹ ׀ תַּחַת ׀ לְרֹאשִׁי ׀ וִימִינוֹ ׀ תְּחַבְּקֵנִי ׃ הִשְׁבַּעְתִּי ׀ אֶתְכֶם ׀ בְּנוֹת ׀ יְרוּשָׁלִַם ׀ בִּצְבָאוֹת ׀ אוֹ ׀ בְּאַיְלוֹת ׀ הַשָּׂדֶה ׀ אִם ׀ תָּעִירוּ ׀ וְאִם ׀ תְּעוֹרְרוּ ׀ אֶת ׀ הָאַהֲבָה ׀ עַד ׀ שֶׁתֶּחְפָּץ ׃ קוֹל ׀ דּוֹדִי ׀ הִנֵּה ׀ זֶה ׀ בָּא ׀ מְדַלֵּג ׀ עַל ׀ הֶהָרִים ׀

sicut pelles salomonis. Nolite me considerare quia fusca sum: quia decoloravit me sol. Filii matris mee pugnaverũt in me. posuerũt me custodẽ in vineis: vineã meã nõ custodiui. Indica mihi quem diligit anima mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie: ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Si ignoras te o pulcherrima inter mulieres egredere & abi post vestigia gregũ tuorum & pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilaui te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis: collũ tuũ sicut monilia. Murenulas aureas faciem tibi: vermiculatas argento. Dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suũ. Fasciculus myrrhe dilectꝰ meus mihi: inter vbera mea cõmorabitur. Botr cypri dilectus me mihi: in vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra: oculi tui colũbarum. Ecce tu pulcher es dilecte mi & decorus. Lectulus nr florid⁹: tigna domorũ nrarum cedrina: laquearia nostra cupressina. 2.

Go flos campi & lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna syluarũ: sic dilectꝰ me inter filios. Sub vmbra illius quẽ desideraueraꝫ sedi: & fructꝰ ei dulcis gutturi meo. Introduxit me in cellã vinariã: ordinauit in me charitatẽ. Fulcite me floribus: stipate me malis: qa amore lãgueo. Leua eius sub capite meo: & dextera illi amplexabitur me. Adiuro vos filie hierusalem per capreas ceruosq; camporũ: ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam quousq; ipsa velit. Vox dilecti mei: ecce iste venit saliens in montibus

sicut pellis salomonis. ne aspiciatis q ego sum nigrefa ὡς δέρρις σολομῶντος. μὴ βλέψητέ ὅτι ἐγώ εἰμι μελα cta: qm aspexit me sol: filij matris mee λαμπρύνει, ὅτι παρέβλεψέ με ὁ ἥλιος. υἱοὶ μητρός μου pugnauerũt in me. posuerũt me custodẽ in vi ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί. ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπε= neis: vineã meã nõ custodiui. renũcia mihi λῶσιν, ἀμπελῶνα μὲν οὐκ ἐφύλαξα. ἀπάγγειλόν μοι quẽ dilexit aia mea: vbi pascis: vbi cu ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κατα has in meridie. ne quãdo fiã vt circundu= βεῖς ἐν μεσημβρίᾳ. μή ποτε γένωμαι ὡς περιβαλλε= C cta in gregib⁹ sodaliũ tuor⁹. si nõ nosti te ipam γμὸν ἐπ' ἀγέλαις ἑταίρων σου. εἰ δὲ μὴ γινῶς σεαυτὴν ὦ pulchra i mulieribꝰ. Egredere tu in vestigijs gregũ: καλὴ ἐν γυναιξίν. Ἔξελθε σὺ ἐν πλείοις τῶν προμήκων, ϗ pasce hedos tuos in tabernaculis pa= καὶ ποίμαινε τοὺς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποι stor⁹. equo meo in curribꝰ pharaonis assimilaui te μένων. τῷ ἵππῳ μου ἐν ἅρμασι φαραὼ ὡμοίωσά σε ϗ amica mea. dd pulchre facte sũt gene tue vt turturis. πλησίον μου. τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος. collũ tuũ sicut monilia simulachra aur facie τράχηλός σου ὡς ὁρμίσκοι ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσο mus tibi. cũ vermiculationib⁹ argẽti donec rex μέν σοι. μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου ἕως οὗ ὁ βασι= D in accubitu suo. nardus mea dedit odorẽ λεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν suũ. fasciculꝰ myrre dilectꝰ nepos meꝰ mihi. αὐτοῦ. ἀπόδεσμος τῆς σμυρνης ἀδελφιδός μου ἐμοί. in medio vbeꝝ meoꝝ morabit. botr cy= ἀναμίσον τῶν μαζῶν μου αὐλισθήσεται. βότρυς τῆς κύ= pri nepos meꝰ mihi: in vineis in gaddi. πρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπελῶσι ἐν γαδδί. ecce es pulchra amica mea: ecce es pulchra. oculi ἰδοὺ εἶ καλὴ ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή. ὀφθαλμοί tui colũbe. ecce es pulcher nepos meꝰ. et σου περιστεραί. ἰδοὺ εἶ καλὸς ἀδελφιδός μου. καὶ γε decorꝰ ad lectulũ nostrũ vmbrosus: tigna domoꝝ nraꝝ ce= ὡραῖος πρὸς κλίνην ἡμῶν σύσκιος. δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέ= dri: laquearia nra cupressi. δροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι. Ca.2.

Go flos cãpi: liliũ cõualliũ: sicut Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων, ὡς A lilij in medio spinaꝝ: sic amica mea in me κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀναμέ= dio filiaꝝ. sicut malũ in lignis syl= σον τῶν θυγατέρων. ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυ ue sic nepos meꝰ in medio filioꝝ. in μοῦ οὕτως ἀδελφιδός μου ἀναμέσον τῶν υἱῶν. ἐν τῇ vmbra ei⁹ desideraui: ϗ sedi ϗ fructꝰ ei⁹ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα, καὶ ἐκάθισα καὶ καρπὸς αὐ dulcis in gutture meo. Introducite me in τοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου. Εἰσαγάγετέ με εἰς domũ vini: ordinate in me dilectionẽ: firmate ϑ.1.a. οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην, στηρίσατέ me in vnguẽtis: cõstipate me in malis: qꝫ vulnera με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρω ta amore ego. leua eius sub capite ἐγὼ ἀγάπης εἰμί. εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν meo: et dextera illi⁹ amplexabit me. adiuraui μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεταί με. ὥρκισα vos filie hierũ in potẽtijs ϗ in ὑμᾶς θυγατέρες ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν B fortitudinib⁹ agri. si suscitaueritis ϗ excita ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ. ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγεί ueritis dilectionẽ quã q; voluerit. voce nepotis ρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ θελήσῃ. φωνὴ ἀδελφιδοῦ mei: ecce hic venit saliẽs in mõtes: μου, ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη,

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

trāsiliens sup colles. Similis est ne
ἁλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς. Ομοιος ἐστι ἀδελφι-
pos me capree aut hinulo ceruoꝝ. ecce vbi stetit
δός μου τῷ ὀπισθίῳ ἡ νεβρῷ ἐλάφων. ἰδοὺ οὗτος ἕστηκεν
post parietē nr̄m: ꝓspiciens per fene-
ὄπισθεν τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτων διὰ τῶν ὑαλί-
stras. respiciēs per retia. respōdet ne
δων. ἐκκυπτων διὰ τῶν δικτύων. ἀποκρίνεται ἀδελφι-
pos me⁹ t dicit mihi: surge veni amica mea: for-
δός μου, καὶ λέγει μοι, ἀνάστα ἐλθὲ πλησίον μου, καλ-
mosa mea: colūba mea: q̄ ecce hyēs trāsijt.
λή μου, περιστερά μου, ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν.
imber abijt recessit sibi: flores apparuerūt in
ὑετὸς ἀπῆλθεν ἐπορεύθη ἑαυτῷ, τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ
terra: tpo putatiōis ꝑuenit: vox turturis audi-
γῇ, καιρὸς τῆς τομῆς ἐφθασε, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἀκού-
C ta ē in terra nr̄a. fic⁹ ꝓtulit grossos suos.
στα ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς. ἀμ-
vince germinātes dederūt odorē. Surge veni ami-
πελοι κυπρίζουσαι ἔδωκαν ὀσμήν. Ανάστα ἐλθὲ πλη-
ca mea: formosa mea: colūba mea. t veni tu colū-
σίον μου καλή μου, περιστερά μου. καὶ ἐλθὲ σὺ περιστε-
ba mea in tegmine petre inherēs antemura-
ρά μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας ἐχομένη τοῦ προτειχί-
li. ostēde mihi aspectū tuū t audire fac me
σματος. δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου καὶ ἀκούτισόν με τὴν
vocē tuā: qm̄ vox tua dulcis: t facies tua de-
φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡρ-
D cora. capite nobis vulpes paruas q̄ demoliunt
ραία. πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικρούς ἀφανίζοντας
vineas. t vince nr̄e germināt ne
ἀμπελῶνας. καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν. ἀδελ-
pos me⁹ mihi: et ego illi. q̄ pascit in lilijs:
φιδός μου ἐμοί, κἀγὼ αὐτῷ. ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
donec aspirauerit dies t mote fuerint vmbre. rever-
ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. ἀπό-
tere: similis esto tu nepos me⁹ dorcadi vel hin
στρεψον, ὁμοιώθητι σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νε-
nulo ceruoꝝ sup mōtes cōcauitatū.
βρῷ ἐλάφων ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων. C.3:

A Sup lectulū meū in noctib⁹: q̄sui quē dilexit
Επὶ κοίτην μου ἐν νυξίν, ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν
aia mea. q̄sui illū t nō inueni illū. voca
ἡ ψυχή μου. ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν. ἐκά-
ui eū: t nō audiuit me. Surgā itā t
λεσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ἀναστήσομαι δὴ καὶ
circuibo in ciuitate. in foris t in
κυκλώσω ἐν τῇ πόλει. ἐν ταῖς ἀγυιαῖς καὶ ἐν ταῖς
platcis. t querā quē dilexit aia mea. que
πλατείαις. καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου. ἐζή-
sui illū: t nō inueni illū. inuenerūt me q̄ custo-
τησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν. εὑρησάν με οἱ τηροῦν-
dūt: q̄ circuūt in ciuitate. nū quē dilexit ani
τες, οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει. μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυ-
ma mea vidistis: vt pau⁹ cū ptrāsiui ab eis.
χή μου εἴδετε; ὡς μικρόν ὅτι παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν.
donec inueni quē dilexit aia mea. tenui eū
ἕως οὗ εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου. ἐκράτησα αὐ-
B t nō dimisi eū: donec introduxi eū.
τὸν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτόν.
in domū matris mee: t in cellā ei⁹ q̄
εἰς τὸν οἶκον μητρός μου, καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλ-
cēcepit me. adiurauī vos filie hierm
λαβούσης με. ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ἱερουσαλὴμ
in potētijs t in fortitudinib⁹ agri.
ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ.
ſi suscitauerit⁹ t excitauerit⁹
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

אֶת׳ הָאַהֲבָה ׳עַד ׳שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ׳מִי ׳זֹאת ׳חָפֵץ
׳עֹלָה ׳מִן ׳הַמִּדְבָּר ׳כְּתִימְרוֹת ׳עָשָׁן ׳דַּר
׳מְקֻטֶּרֶת ׳מֹר ׳וּלְבוֹנָה ׳מִכֹּל ׳אַבְקַת ׳קֹטֵר ׳לָבָן
׳רוֹכֵל׃ ׳הִנֵּה ׳מִטָּתוֹ ׳שֶׁלִּשְׁלֹמֹה ׳שִׁשִּׁים ׳גִּבֹּר
׳גִּבֹּרִים ׳סָבִיב ׳לָהּ ׳מִגִּבֹּרֵי ׳יִשְׂרָאֵל׃ ׳סָבַב
׳כֻּלָּם ׳אֲחֻזֵי ׳חֶרֶב ׳מְלֻמְּדֵי ׳מִלְחָמָה ׳לָמַד ׳לָחַם
׳אִישׁ ׳חַרְבּוֹ ׳עַל ׳יְרֵכוֹ ׳מִפַּחַד ׳בַּלֵּילוֹת׃
׳אַפִּרְיוֹן ׳עָשָׂה ׳לוֹ ׳הַמֶּלֶךְ ׳שְׁלֹמֹה ׳פָּרָה
׳מֵעֲצֵי ׳הַלְּבָנוֹן׃ ׳עַמּוּדָיו ׳עָשָׂה ׳כֶּסֶף ׳עָמַד
׳רְפִידָתוֹ ׳זָהָב ׳מֶרְכָּבוֹ ׳אַרְגָּמָן ׳תּוֹכוֹ ׳רָפַד ׳רָצַף
׳רָצוּף ׳אַהֲבָה ׳מִבְּנוֹת ׳יְרוּשָׁלִָם׃ ׳צְאֶינָה ׳וּרְאֶינָה ׳בְּנוֹת ׳צִיּוֹן ׳בַּמֶּלֶךְ ׳יָצָא
׳שְׁלֹמֹה ׳בָּעֲטָרָה ׳שֶׁעִטְּרָה ׳לוֹ ׳אִמּוֹ
׳בְּיוֹם ׳חֲתֻנָּתוֹ ׳וּבְיוֹם ׳שִׂמְחַת ׳לִבּוֹ׃

Cap. iiij.

׳הִנָּךְ ׳יָפָה ׳רַעְיָתִי
׳הִנָּךְ ׳יָפָה ׳עֵינַיִךְ ׳יוֹנִים ׳מִבַּעַד ׳עַד׳צָמָּם
׳לְצַמָּתֵךְ ׳שֶׁעָרֵךְ ׳כְּעֵדֶר ׳הָעִזִּים ׳גִּלְשׁ
׳שֶׁגִּלְּשׁוּ ׳מֵהַר ׳גִּלְעָד׃ ׳שִׁנַּיִךְ ׳כְּעֵדֶר
׳הַקְּצוּבוֹת ׳שֶׁעָלוּ ׳מִן ׳הָרְחָצָה ׳עָלָה
׳שֶׁכֻּלָּם ׳מַתְאִימוֹת ׳וְשַׁכְלָה ׳אֵין ׳כָּל׳תָּאם
׳בָּהֶם ׃ ׳כְּחוּט ׳הַשָּׁנִי ׳שִׂפְתוֹתַיִךְ ׳שָׁנָה
׳וּמִדְבָּרֵךְ ׳נָאוֶה ׳כְּפֶלַח ׳הָרִמּוֹן ׳דַּבַּר׳נָוֶה
׳רַקָּתֵךְ׃ ׳מִבַּעַד׃׳לְצַמָּתֵךְ׃ ׳כְּמִגְדַּל׳דָּוִיד ׳רִמּוֹן ׳נֶבֶק
׳צַוָּארֵךְ ׳בָּנוּי ׳לְתַלְפִּיּוֹת ׳אֶלֶף ׳נָבַל׳צוּר
׳הַמָּגֵן ׳תָּלוּי ׳עָלָיו ׳כֹּל ׳שִׁלְטֵי ׳תֵּלָה ׳תָּלָה
׳הַגִּבּוֹרִים ׃ ׳שְׁנֵי ׳שָׁדַיִךְ ׳כִּשְׁנֵי ׳נָבַר ׳שָׁנָה
׳עֳפָרִים ׳תְּאוֹמֵי ׳צְבִיָּה ׳הָרוֹעִים ׳תָּאַם׳צָבָה
׳בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ ׳עַד׳שֶׁיָּפוּחַ ׳הַיּוֹם ׳וְנָסוּ ׳רָעָה׳שָׁשָׁן
׳הַצְּלָלִים ׳אֵלֵךְ ׳לִי ׳אֶל ׳הַר ׳הַמּוֹר ׳פּוּחַ׳טס
׳וְאֶל ׳גִּבְעַת ׳הַלְּבוֹנָה ׃ ׳כֻּלָּךְ ׳יָפָה ׳יָלַל
׳רַעְיָתִי ׳וּמוּם ׳אֵין׳בָּךְ׃ ׳אִתִּי ׳מִלְּבָנוֹן ׳לָבָן
׳כַּלָּה ׳אִתִּי ׳מִלְּבָנוֹן ׳תָּבוֹאִי ׳תָּשׁוּרִי ׳רָאָה׳שׁוּר
׳מֵרֹאשׁ ׃ ׳אֲמָנָה ׳מֵרֹאשׁ ׳שְׂנִיר
׳וְחֶרְמוֹן ׳מִמְּעֹנוֹת ׳אֲרָיוֹת ׳מֵהַרְרֵי ׳עֵן ׳אָרַב
׳נְמֵרִים ׃ ׳לִבַּבְתִּנִי ׳אֲחֹתִי ׳כַּלָּה
׳לִבַּבְתִּנִי ׳בְּאַחַת ׳מֵעֵינַיִךְ ׳בְּאַחַד

'dilectam' donec ipsa 'velit. 'Que est' ista ooooooo 'que ascendit' per 'desertũ 'sicut virgula 'fumi ex oo 'aromatibus 'myrrhe '& thuris & 'vniuersi 'pulueris 'pigmẽtarii. 'En 'lectulũ 'salomonis 'sexaginta 'fortes 'ambiũt 'ex fortissimis 'israel: ooooooooooo 'omnes 'tenẽtes 'gladios & ad 'bella 'doctissimi. oo 'Vniuscuiusq; 'ensis 'sup 'femur suũ 'ppter timores 'nocturnos. 'Ferculũ 'fecit 'sibi 'rex 'salomon 'de lignis 'libani. 'Colũnas eius 'fecit 'argenteas: 'reclinatoriũ 'aureũ: 'ascẽsum 'purpureum 'media 'charitate 'cõstrauit: 'propter filias 'hierusalem. 'Egredimini 'filie 'sion '& videte 'regem ooooooooo 'salomonẽ 'in diademate 'quo coronauit 'illũ 'mẽ 'mẽ sua 'in die 'desponsationis illius: '& in die 'leticie 'cordis eius. 4.

QVas 'pulchra es 'amica mea: 'q̃s 'pulchra es. 'Oculi tui 'colũbarũ: 'absq; eo 'qđ intrinsecus latet. 'Capilli tui 'sicut greges 'caprarũ 'q̃ ascẽderũt 'de mõte 'galaad. 'Dentes tui 'sicut greges 'tonsarũ: 'q̃ ascẽderũt 'de lauacro. 'Omnes 'gemellis fetibus: '& sterilis 'non est oo 'iter eas. 'Sicut vitta 'coccinea 'labia tua: ooooooo '& eloquiũ tuũ 'dulce. 'Sicut fragmen 'malipunici: ita 'gene tue 'absq; eo 'qđ intrinsecꝰ latet. 'Sicut turris 'dauid 'collũ tuũ q̃ 'edificata ẽ 'cũ ppugnaculis. 'Mille 'clypei 'pendẽt 'ex ea: 'omnis 'armatura oo 'fortiũ. 'Duo 'vbera tua 'sicut duo ooooooooooooo 'hinnuli 'capree 'gemelli 'qui pascuntur ooooooo 'in liliis: 'donec 'aspiret 'dies '& inclinentur oooo 'vmbre. 'Vadã 'ad 'montem 'myrrhe: ooooooooo '& ad 'collem 'thuris. 'Tota 'pulchra es oooooooooo 'amica mea '& macula 'nõ est 'in te. 'Veni 'de libano 'spõsa mea: 'veni 'de libano: 'veni 'corona beris 'de capite 'amana: 'de vertice 'sanyr ooooooooooo '& hermon: 'de cubilibꝰ 'leonũ 'de montibus oo 'pardorũ. 'Vulnerasti cor meũ 'soror mea 'sponsa: 'vulnerasti cor meũ 'i vno 'oculorũ tuorꝫ: & 'in vno

dilectionẽ donec voluerit. q̃ ista q̃ ascẽdit
τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα C
ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὡς στιλίχνα καπνοῦ τεταυμιαμένη σμύρ
ρᾳ τ ιθυο ab olib pulueribꝰ vnguẽtarij. en
νην καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψῶν. ἰδοὺ
lectulũ salomonis: sexaginta potẽtes in circuitu eiꝰ
τὴν κλίνην τοῦ σολομῶντος, ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς
ex potẽtibꝰ israel: oẽs tenẽtes gladiũ
ἀπὸ δυνατῶν ἰσραήλ, πάντες κατέχοντες ἐμφαίαν
docti belli. vir ense ei sup femur
διδαγμένοι πολέμων. ἀνὴρ ἐμφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν
suũ a timore in noctibꝰ. ferculũ fecit sibi D
αὐτοῦ ἀπὸ φόβους ἐν νυξί. φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ
rex salomõ de ligno libani. colũnas
ὁ βασιλεὺς σολομὼν ἀπὸ ξύλων τοῦ λιβάνου. στύλους
eius fecit argẽti: t reclinatoriũ eiꝰ au
αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργυρίου, καὶ ἀνακλιτὸν αὐτοῦ χρυ
reũ. ascẽsus eiꝰ purpurã. interiꝰ ei lapt
σιον. ἐπιβάσεις αὐτοῦ πορφύραν. ἐνηὸς αὐτοῦ λι
dibꝰ stratũ dilectionẽ a filiabꝰ hierlm. Egredi
θόστρωτον ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων ἱερουσαλήμ. Εξέλ
mini t videte filie sion in rege sa
θετε καὶ ἴδετε θυγατέρες σιὼν ἐν τῷ βασιλεῖ σα
lomone in corona qua coronauit eũ mater sua
λομῶντι ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐ
in die desponsationis illiꝰ: t in die leti
τοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐ
tie cordis eius.
φροσύνης καρδίας αὐτοῦ. Ca. 4.

Ecce ea pulchra amica mea: ecce ea pulchra. A
Ιδοὺ εἶ καλὴ ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή.
oculi tui colũbe extra silentiũ: cesa
ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ ἐκτὸς τῆς σιωπήσεως. τρί
ries tua sicut greges caprarũ. q̃ reuelate sunt ifra.6.
χωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν. αἱ ἀποκαλύφθησαν
a galaad. dẽtes tui sicut greges tõ
ἀπὸ τοῦ γαλαάδ. ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κε
sarũ q̃ ascenderũt de lauacro oẽs
καρισθέντων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ αἱ πᾶσαι
gemellis fetibꝰ t sterilis nõ est in eis. sicut
δίδυμτόκουσαι καὶ ἄτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς
funicul coccine labia tua t eloquiũ tuũ decoꝝ
σπαρτίον κόκκινον χείλη σου καὶ ὁ λαλιά σου ὡραία
sicut conter mali punici: malũ tuũ extra silen
ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς, μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσε
tiũ tuũ. sicut turris dauid collũ tuũ: q̃ edifica
ὡς σου. ὡς πύργος δαυὶδ τράχηλός σου, ὁ ᾠκοδο
ta est in thalphioth. mille clypei pendẽt sup eã B
μημένος ἐν θαλφιώθ. χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτὸν
oia iacula potentiũ duo vbera tua sicut duo
πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν δύο μαστοί σου ὡς δύο
hinnuli gemelli capree q̃ pascunt in liliis. do
νάριοι δίδυμοι δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. ἕως
nec aspiret dies t mote sint vmbre. va
οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. πο
dã mihi ad mõtẽ myrrhe t ad
ρεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς
collẽ thuris. tota pulchra ea amica mea
τὸν βουνὸν τοῦ λιβάνου. ὅλη καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου
t macula nõ est in te. veni de libano spõ
καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί. δεῦρο ἀπὸ λιβάνου νύμ
sa: veni a libano. veniea t trãsibis a prin
φη, δεῦρο ἀπὸ λιβάνου. ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπ' ἀρ
cipio fidei. de capite sanir t aermõ de
χῆς πίστεως. ἀπὸ κεφαλῆς σανὶρ καὶ ἀερμὼν ἀπὸ
cubilibꝰ leonũ de mõtibꝰ pardorꝫ. stupefeci
μασθῶν λεόντων ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. ἐκαρδίω C
sti nos soror mea: spõsa. stupefecisti nos vno
σας ἡμᾶς ἀδελφή μου, νύμφη. ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἐν ἑ
ab oculo tuo. in vno
ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. ἐν μιᾷ

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

torque colli tui. ꝺd pulchra facta ſũt vbera tua
ὑπὲρ μάτι τραχήλου σου. τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου
ſoror mea ſponſa. ꝺd pulchra facta ſũ vbera tua a vino
ἀδελφή μου, τύμφη· τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου
t odor veſtimentoꝝ tuoꝝ ſup oia aromata. fauũ
καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα· χηρίον
diſtillãs labia tua ſpõſa. mel t lac ſub
ἀποσταζοντα χείλη σου νύμφη. μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν
lingua tua. t odor veſtimẽtoꝝ tuoꝝ ſicut odor thuris.
γλῶσσάν σου. καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὡς ὀσμὴ λιβάνου.
hortus cõcluſus ſoror mea: ſpõſa. hortus cõclu
κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου, νύμφη· κῆπος κεκλει
ſus. fons ſignatus emiſſiones tue paradiſus
σμένος. πηγὴ σφραγισμένη ἀποστολαί σου παρά δεισος
malop punicop cũ fructu pomop. cypri cũ nardo.
ῥοιῶν μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων· κύπροι μετὰ νάρδων.
nardus t croc: fiſtula t cinnamomũ cũ vni
νάρδος καὶ κρόκος, κάλαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάν
uerſo lignis libani: myrrha aloth cũ oibus
των ξύλων τοῦ λιβάνου, σμύρνα ἀλόη μετὰ πάντων τῶν
primis vnguẽtis: fons hortop. putei aque viuẽtis t
πρώτων μύρων, πηγὴ κήπων· φρέαρ ὕδατος ζώντος καὶ
ſtrepẽtia de libano. ſurge boreas: t ve
ῥεοντος ἐκ τοῦ λιβάνου. ἐξεγείρεσθω βορρᾶς, καὶ ἔρ
ni note: pflã hortũ meũ. t fluant
χου νότε, διάπνευσον κῆπόν μου. καὶ ῥευσάτωσαν
aromata mea.
ἀρώματά μου. Ca. 5.

A Deſcẽdat nepos me? in hortũ ſuũ.
Κατεβάτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ.
t comedat fructũ pomoꝝ ſuoꝝ. ingreſſus ſũ i hor
καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆ
tũ meũ ſoror mea ſpõſa. vindemiaui myrrhã meã
πόν μου ἀδελφή μου νύμφη. ἐτρύγησα σμύρναν μου
cum aromatib? meis. comedi panẽ meũ cũ mele
μετὰ ἀρωμάτων μου. ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός
Diere. meo. bibi vinũ meũ cum lacte meo comedite
15.c. μου. ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου· φάγετε ὁ
amici et bibite t inebriamini nepotes: ego dor
φίλοι καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε ἀδελφοί, ἐγὼ κα
mio: t cor meũ vigilat. vox nepotis
θεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ· φωνὴ ἀδελφιδοῦ
mei pulſat ad portã. aperi mihi ſoror mea
μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἄνοιξόν μοι ἀδελφή μου
amica mea. colũba mea pfecta mea. q? ca
φίλησίον μου· περιστερά μου τελεία μου· ὅτι ἡ κεφα
put meũ plenũ eſt ro?: t cincinni mei guttis
λή μου πλήρης δρόσου, καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψακάδων
noctis. exui tunicã meã. ꝺmodo induã
νυκτός. ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι
illã? Laui pedes meos: quomõ inquinabo illos?
αὐτόν; ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς;
Dilect? me? miſit manũ ſuã a
ὁ ἀγαπητός μου ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
foramine: t vẽter me? turbat? ẽ ſup illũ. ſurrexi ego vt api
ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐτράπη ἐπ' αὐτόν· ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖ
rẽ nepoti meo. man? mee ſtillauerũt myrrhã.
ξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου. χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν·
digiti mei myrrha plent ſup man?. peſſu
δάκτυλοί μου σμύρνης πλήρεις ἐπὶ χειρὸς· τοῦ κλεί
lũ aperui ego nepoti meo. nepos me? trã
θρου ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου. ἀδελφιδός μου πα
ſiuit. alo mea exiuit in ſmõe eius. queſiui il
ρῆλθε· ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ἐζήτησα αὐ
lũ t nõ inueni illũ. vocaui eũ t nõ audi
τὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν. ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπή
uit me. inuenerũt me cuſtodes q circuunt in ciui
κουσέ μου. εὑρόσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλεύοντες ἐν τῇ πό
tate. peuſſerũt me: vulnerauerũt me. tulerũt therioſtrũ
λει· ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν με· ἦραν τὸ περιβόλαιόν
a me cuſtodes muroꝝ. adiuraui
ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τοῦ τείχους. ὥρκισα ooooooooo

Trāsla.B.Vie.

crine? colli tui. c Quã? pul
chre ſunt c mamme tue oo
f ſoror mea? ſponſa.' Pul
chriora ſunt? vbera tua? vi
no: m & odor? vnguẽtorũ
tuorũ? ſup oia? aromata.
q Fauus? diſtillãs? labia tua
f ſponſa: u mel ooooooooo
s & lac? ſub? lingua tua? &
odor? veſtimentorũ tuoꝝ
c ſicut odor? thuris. c Hor
tus c concluſus f ſoror mea
f ſponſa: h hort? cõcluſus
k fons? ſignat?. m Emiſſiões
tue? paradiſus? maloꝝ pu
nicorũ? cum? pomoꝝ q fru
ctibus. a Cypri? cum? nar
do: t nardus? & crocus oo
? fiſtula? & cinamomũ? cũ
c vniuerſis? lignis? libani
f myrrha? & aloe? cum? oi
bus? primis? vnguentis. oo
m Fons? hortorũ? puteus
f aquarum? viuentium oo
f que fluunt impetu? de? li
bano. u Surge? aquilo ooo
f & veni? auſter? pflã? hor
tum meum & c fluent ooo
? aromata illius: 5.

U Eniat? dilectus me?
c in hortũ ſuũ? vt co?
medat c fructũ f pomorũ
ſuorũ. s Veni? i hortũ meũ
f ſoror mea? ſpõſa: t meſſui
m myrrhã meã? cũ? aroma
tib? meis. f Comedi? fauũ
f cum? melle meo: & c bibi
? vinũ meũ? cũ? lacte meo.
s Comedite? amici & c bibi
te: c & inebriamini? charif
ſimi. c Ego? dormio? & cor
meũ? vigilat. ' Vox? dilecti
mei? pulſantis. m Aperi? mi
hi? ſoror mea: f amica mea
q colũba mea f imaculata
mea: ? qa caput meũ f ple
nũ ẽ? rore: & c cincĩni mei
f guttis? noctũ. a Expolia
ui me? tũica mea: ? quõ? in
duar illa? f Laui? pedes me
os? quõ? inquinabo illos?
' Dilect? me? m miſit? manũ
ſuã? per? foramẽ: q & vẽter
me? intremuit? ad tactũ
eius. ' Surrexi f vt aperirẽ
f dilecto meo.' Man? mee
? ſtillauerũt? myrrhã: c & digi
ti mei pleni? myrrha? pba
tiſſima. ? Peſſulũ oſtii mei
' apui' dilecto meo: m at ille
? declinauerat atq? trãſie?
rat. f Aia mea? liq?facta eſt
f vt dilect? locut? ẽ. ? Que
ſiui? & nõ? inueni illũ: x vo
caui? & nõ? reſpõdit mihi.
a Inuenerũt me? cuſtodes
c qui circuierũt ? ciuitatẽ.
c Percuſſerũt me & f vulne
rauerũt me: f tulerũt? pal?
lium meũ? cuſtodes? m mu
rorum. a Adiuro ooo:ooo

Tex.heb.Cātica.v.Pritiua.heb.

יָפָה׳ רוד עֶנֶק ׀ מִצַּוְּרֹנָיִךְ ׀ כַּמֶּה ׀ יָפוּ ׀ דֹדַיִךְ
אֲחֹתִי ׀ כַּלָּה ׀ מַה ׀ טֹּבוּ ׀ דֹדַיִךְ ׀ מִיָּיִן ^
טף וְרֵיחַ ׀ שְׁמָנַיִךְ ׀ מִכָּל ׀ בְּשָׂמִים ׀ נֹפֶת
נָטַפְנָה ׀ תִּטֹּפְנָה ׀ שִׂפְתוֹתַיִךְ ׀ כַּלָּה ׀ דְּבַשׁ
כָּלַל ׀ לָשׁן ׀ וְחָלָב ׀ תַּחַת ׀ לְשׁוֹנֵךְ ׀ וְרֵיחַ ׀ שַׂלְמֹתַיִךְ
גנל כְּרֵיחַ ׀ לְבָנוֹן ׀ גַּן ׀ נָעוּל ׀ אֲחֹתִי ׀ כַּלָּה ^
חתם גַּל ׀ נָעוּל ׀ מַעְיָן ׀ חָתוּם ׀ שַׁלְחֵיךְ
רמן פַּרְדֵּס ׀ רִמּוֹנִים ׀ עִם ׀ פְּרִי ׀ מְגָדִים ^
כְּפָרִים ׀ עִם ׀ נְרָדִים ׀ נֵרְדְּ ׀ וְכַרְכֹּם
קָנֶה ׀ וְקִנָּמוֹן ׀ עִם ׀ כָּל ׀ עֲצֵי ׀ לְבוֹנָה ^
מור מֹר ׀ וַאֲהָלוֹת ׀ עִם ׀ כָּל ׀ רָאשֵׁי ׀ בְשָׂמִים ׀
מַעְיַן ׀ גַּנִּים ׀ בְּאֵר ׀ מַיִם ׀ חַיִּים
נגל וְנֹזְלִים ׀ מִן ׀ לְבָנוֹן ׀ עוּרִי ׀ צָפוֹן
ימן וּבוֹאִי ׀ תֵימָן ׀ הָפִיחִי ׀ גַּנִּי ׀ יִזְלוּ
בְשָׂמָיו ^
Cap.v. יָבֹא ׀ דוֹדִי ׀ לְגַנּוֹ ׀ וְיֹאכַל ׀ פְּרִי ׀ מְגָדָיו ׀
בוא ׀ אָבֹל בָּאתִי ׀ לְגַנִּי ׀ אֲחֹתִי ׀ כַּלָּה ׀ אָרִיתִי
בוא ׀ אבה מוֹרִי ׀ עִם ׀ בָּשְׂמִי ׀ אָכַלְתִּי ׀ יַעְרִי
עִם ׀ דִּבְשִׁי ׀ שָׁתִיתִי ׀ יֵינִי ׀ עִם ׀ חֲלָבִי ׀
שתה אִכְלוּ ׀ רֵעִים ׀ שְׁתוּ ׀ וְשִׁכְרוּ ׀ דוֹדִים ׀
רעה אֲנִי ׀ יְשֵׁנָה ׀ וְלִבִּי ׀ עֵר ׀ קוֹל ׀ דוֹדִי
עור דוֹפֵק ׀ פִּתְחִי ׀ לִי ׀ אֲחֹתִי ׀ רַעְיָתִי
דפק רעה יוֹנָתִי ׀ תַמָּתִי ׀ שֶׁרֹּאשִׁי ׀ נִמְלָא
תמם ראש טָל ׀ קְוֻצּוֹתַי ׀ רְסִיסֵי ׀ לָיְלָה ׀ פָּשַׁטְתִּי
פשט רסס אֶת ׀ כֻּתָּנְתִּי ׀ אֵיכָכָה ׀ אֶלְבָּשֶׁנָּה
לבש טנף רָחַצְתִּי ׀ אֶת ׀ רַגְלַי ׀ אֵיכָכָה ׀ אֲטַנְּפֵם
תור מְשָׁה דוֹדִי ׀ שָׁלַח ׀ יָדוֹ ׀ מִן ׀ הַחֹר ׀ וּמֵעַי
המה קום הָמוּ ׀ עָלָיו ׀ כַּמְּתִי ׀ אֲנִי ׀ לְפִתְחַ
צבע לְדוֹדִי ׀ וְיָדַי ׀ נָטְפוּ ׀ מוֹר ׀ וְאֶצְבְּעֹתַי
כפף נעל מוֹר ׀ עֹבֵר ׀ עַל ׀ כַּפּוֹת ׀ הַמַּנְעוּל ׀ פָּתַחְתִּי
אֲנִי ׀ לְדוֹדִי ׀ וְדוֹדִי ׀ חָמַק ׀ עָבָר ׀ נַפְשִׁי ׀
יצא ׀ בְּדַבְּרוֹ ׀ בִּקַּשְׁתִּיהוּ ׀ וְלֹא
מצא מְצָאתִיהוּ ׀ קְרָאתִיו ׀ וְלֹא ׀ עָנָנִי ׀
מצא הַשֹּׁמְרִים ׀ הַסֹּבְבִים ׀ בָּעִיר
נכה רצד הִכּוּנִי ׀ פְצָעוּנִי ׀ נָשְׂאוּ ׀ אֶת ׀ רְדִידִי
חמה שנע מָעָלַי ׀ שֹׁמְרֵי ׀ הַחֹמוֹת ׀ הִשְׁבַּעְתִּי

Pritiua.heb. Ter.heb.Cātica.vj. Trāsla.B.Hie. Trās.Gre.lxx.cū iter.latina.

°אֶתְכֶם °בְּנוֹת °יְרוּשָׁלִָם °אִם °תִּמְצְאוּ °עָצָא
'עִנַּד °מַלָּה 'אֶת °דּוֹדִי ׀ °מַה 'תַּגִּידוּ °לוֹ °שְׁחוֹלַת
°אַהֲבָה °אֲנִי: °מַה °דּוֹדֵךְ °מִדּוֹד °הַיָּפָה
°נָּשָׁה °פֹּה °בַּנָּשִׁים ׀ °מַה °דּוֹדֵךְ °מִדּוֹד ׀ °שָׁכְּמָה
°צָחַח °אֹדֶם °הִשְׁבַּעְתָּנוּ: °דּוֹדִי °צַח °וְאָדוֹם ׀ °דָּגוּל
°דָּגֶל °מֵרְבָבָה: °רֹאשׁוֹ °פָּז °פָּז ׀ °קְוֻצּוֹתָיו
°תַּלְתַּלִּים °שְׁחֹרוֹת °כָּעוֹרֵב: °עֵינָיו
°נְיוֹנִים °עַל °אֲפִיקֵי °מָיִם ׀ °רְחֵצוֹת °אָפֵק
°יָחָה °בֶּחָלָב °יֹשְׁבוֹת °עַל °מְלֵאת: °לְחָיָיו
°עֲרוגַת °נַדֵּל °כַּעֲרוּגַת °הַבֹּשֶׂם °מִגְדְּלוֹת °מְרָקְחִים ׀
°רֵחַ °שָׂפָה °שִׁפְתוֹתָיו °שׁוֹשַׁנִּים °נֹטְפוֹת °מוֹר
°שֵׁשׁ °עֹבֶר: °יָדָיו °גְּלִילֵי °זָהָב °מְמֻלָּאִים
°גָּלָא °תַּרְשִׁישׁ ׀ °מֵעָיו °עֶשֶׁת °שֵׁן °מְעֻלָּפֶת
°מַעֲלֶה °סַפִּירִים: °שׁוֹקָיו °עַמּוּדֵי °שֵׁשׁ
°סְפַר °מִיסָּדִים °עַל °אַדְנֵי °פָז °מַרְאֵהוּ °כַּלְּבָנוֹן
°יָסַר °בָּחוּר °כָּאֲרָזִים: °חִכּוֹ °מַמְתַקִּים °וְכֻלּוֹ
°חָמָד °מַחֲמַדִּים ׀ °זֶה °דוֹדִי °וְזֶה °רֵעִי °בְּנוֹת
°פָּתַק °חֲמָד °יְרוּשָׁלִָם: °אָנָה °הָלַךְ °דּוֹדֵךְ °הַיָּפָה
°רָעָה °בָּנָה °בַּנָּשִׁים ׀ °אָנָה °פָּנָה °דוֹדֵךְ °וּנְבַקְשֶׁנּוּ
°נָשָׁה °מִשָּׁם °עִמָּךְ: °דּוֹדִי °יָרַד °לְגַנּוֹ
Cap. vj. °לַעֲרוּגוֹת °הַבֹּשֶׂם ׀ °לִרְעוֹת °בַּגַּנִּים °עָבַר °רָעָה
°וְלִלְקֹט °שׁוֹשַׁנִּים: °אֲנִי °לְדוֹדִי °וְדוֹדִי °לִי °יָחָה
°כָּעִיר °הַרְעָה ׀ °בַּשּׁוֹשַׁנִּים: °יָפָה °אַתְּ °רַעְיָתִי °רָעָה °אָוָה
°אֵימָה: °נְדָגָלוֹת °הַסֵּבִי °עֵינַיִךְ °מִנֶּגְדִּי °הֵגֶל °סָבַב
°שָׁהַם °הִרְהִיבֻנִי ׀ °שַׂעְרֵךְ °כְּעֵדֶר °הָם °רָהַב
°הָעִזִּים °שֶׁגָּלְשׁוּ °מִן °הַגִּלְעָד: °שִׁנַּיִךְ °גָּלַשׁ
°כְּעֵדֶר °הָרְחֵלִים °שֶׁעָלוּ °מִן °הָרַחְצָה ׀ °עָלָה
°שֶׁכֻּלָּם °מַתְאִימוֹת °וְשַׁכְלָה °אֵין °בָּהֶם: °כָּל °תְּאוֹם
°כְּפֶלַח °הָרִמּוֹן °רַקָּתֵךְ °מִבַּעַד °לְצַמָּתֵךְ: °רִמּוֹן °רָבַב
°שִׁשִּׁים °הֵמָּה °מְלָכוֹת °וּשְׁמֹנִים °ע�.ש
°פִּילַגְשִׁים °וַעֲלָמוֹת °אֵין °מִסְפָּר: °אַחַת °סַפָּר
°הִיא °יוֹנָתִי °תַמָּתִי ׀ °אַחַת °הִיא °לְאִמָּהּ °תָּמַם
°בָּרָה °הִיא °לְיוֹלַדְתָּהּ ׀ °רָאוּהָ °בָנוֹת °בָּרַר °יָלַד
°וַיְאַשְּׁרוּהָ ׀ °מְלָכוֹת ° וּפִילַגְשִׁים °רָאָה °אָשַׁר
°וַיְהַלְלוּהָ: °מִי °זֹאת °הַנִּשְׁקָפָה °כְּמוֹ °הָלַל °שָׁקַף

°vos° filie °hierusalem °si °inueneritis °dilectum meum °vt °nuncietis °ei: °quia °amore °lāgueo °Qualis ē °dilectus tu° ex dilecto: o °pulcherrima °mulierum! °Qualis est °dilect° tu° ex dilecto: °qa sic °adiurasti nos! °Dilectus me° °candidus °& rubicūdus: °electo °ex milib°. °Caput ei° °aurū °optimū. °Come eius sicut °elate palmarū: °nigre °q̄si coruus. °Oculi ei° °si cut columbe °sup °riuulos °aq̄rū °q̄ °lacte sunt °lote: °& °residēt °iuxta plenissima. °Gene illius °sicut areole °aromatū °cōsite a °pigmētariis. °Labia eius °lilia °distillātia °myrrham °primam. °Manus illius °tornatiles °auree: °plene °hyacinthis. °Venter eius °eburneus: °distinctus °& °sapphiris. °Crura illi° °columne °marmoree: que °fundate sunt° sup °bases °aureas. °Species ei° vt libani: °electa° vt cedri. °Gutt ur illi° °suauissimū: °& totus °desiderabilis. °Talis ē °dilect° me° °& ipse ē °amicus meus °filie °hierusalē. °Quo °abut °dilectus tu° °pulcherrima °mulier: °q° °declinauit °dilectus tuus. °Et q̄remus eū °tecū. 6. °Dilectus me° °descēdit °q̄ hortū suū °ad areolā °aromatū: °vt ibi° °pascatur °in hortis °& °lilia °colligat. °Ego °dilecto meo °& °dilecta° me° °mihi° °q pascitur °iter lilia. °Pulchra° es °amica mea: °suauis &° °decora °sicut hierusalem: °& °terribilis °vt castrorū acies ordinata. °Auerte °oculos tuos °a me °qa ipi° °me auolare fecerūt. °Capilli tui °sicut grex °caprarū °q̄ apparuerūt °de °galaad. °Dētes tui° sicut greges °ouiū °q̄ ascenderūt °de °lauacro. °Oēs °gemellis fetibus: °& °sterilis °non est° in eis. °Sicut cortex °mali punici sic °gene tue: °absq° °occultis tuis. °Sexaginta° sunt °regine °& octoginta °cōcubine °& adolescentularū °nō est °numer°. °Vna °est °colūba mea °q pfecta mea: °vna °est° matri sue: °electa °genitrici sue. °Viderunt eam° filie °& beatissimā predicauerunt: °regine °& cōcubine °laudauerunt eā. °Que est °ista °que progreditur °q̄si

uos filie hierūm: in potētijs ꝛ in fortitudinib° agri. si inueneritis nepotē meū dā nūcietis ei. q̄ vulnerata amore sum ego. dā ne poo tu° a nepote pulchra in mulieribꝰ: dā ne poo tu° a nepote: q: sic adiurasti nos: ne mo° cādido° ꝛ fulu° electus extracté milibus. Caput ei° aur cephas: come ei° ductiles nigre sicut corui°. oculi ei° sicut colūbe sup plenitudines aquaꝝ lote in lacte: sedētes plenitudine. gene illi° sicut pastille aromatis pducētes pigmētaria. labia ei° lilia stillātia myrrhā primā. manꝰ ei° tornatiles auree plene thar sis. ventr ei° pyrdicula eburnea in lapide sapphiro. tibie ei° colūne marmoree fundate sup bases aureas. species ei° vt libani electi vt cedri. guttur illi° suauitates ꝛ tot° desiderijs. hic est amicꝰ meꝰ ꝛ hic amicꝰ meꝰ filie hierusalē. quo abijt nepos tuus pulchra in mulieribꝰ? quo respexit nepos tuꝰ ꝛ querem° cū te. Ca. 6. Nepos meꝰ descēdit in hortū suum ad pastas aromatis vt pascat in hortis ꝛ vt colligat lilia. ego nepoti meo: ꝛ nepos meꝰ mihi: qui pascit in lilijs. Pulchra es amica mea: vt Hierusalē: decora sicut hierūm. pauor vt ordinate acies. auerte oculos tuos de cōtra me: q: ipi auolare fecerūt me. cesaries tua sicut greges caprarū q̄ ascenderūt de galaad. dētes tui sicut greges tonsarū q̄ ascenderūt de lauacro. oēs gemellis fetibꝰ: et sterilis nō est in eis. sicut funicul° coccineū labia tua ꝛ eloquiū tuū decorū. sicut cortex mali punici gene tue extra silentiū tuū. sexaginta sunt regine et octoginta cōcubine: ꝛ adolescētule q̄ nō est numerus. vna est colūba mea pfecta mea. vna est matri sue: electa est genitrici sue. viderūt eā filie ꝛ beatā predicabūt eā. Regine ꝛ cōcubine laudabūt eā. q̄ ista q̄ inclinat

υος filie hierūm: in potētijs ꝛ in ὑμᾶς θυγατέρες ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τ̄ ἀγροῦ· ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου τί ἀπαγγ° ei. q̄ vulnerata amore sum ego. dā ne γείλητε αὐτῷ· ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ εἰμι ἐγώ· τί ἀδελφιδὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ ὁ καλὸς ἐν γυναιξί; τί ἀδελφιδ quo tu° a nepote: q: sic adiurasti nos: ne δὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς; ἀδελ mo° cādido° ꝛ fulu° electus extracté milibus. Caput ei° aur cephas: come ei° ductiles nigre sicut corui°. oculi ei° sicut colūbe sup plenitudines aquaꝝ lote in lacte: sedētes φὸς μου λευκὸς καὶ πυῤῥὸς ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριά δων. Κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον κεφαλ, βόστρυχοι αὐτοῦ ἑλά plenitudinē. gene illi° sicut phiale aromatis ἐπὶ πληρώματι· σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος pducētes pigmētaria. labia ei° lilia stillātia myrrhā pri φιοῦσαι μυρεψικὸν χείλη αὐτ κρίνα σταζοντα σμύρναν πρώ mā. manꝰ ei° tornatiles auree plene thar sis. χεῖρες αὐτ τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι ὑακιν ventr ei° pyrdicula eburnea in lapide sapphiro. τέων· κοιλία αὐτ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφείρου. tibie ei° colūne marmoree fundate sup bases aureas. species ei° vt libani electi vt cedri. guttur illi° suauitates ꝛ totꝰ desiderijs. hic est amicꝰ meꝰ ꝛ hic amicꝰ meꝰ filie hierusalē. quo abijt nepos tuus pulchra in mulieribꝰ? quo respexit nepos tuꝰ ꝛ querem° cū te. Ca. 6. Nepos meꝰ descēdit in hortū suum ad pastas aromatis vt pascat in hortis ꝛ vt colligat lilias. ego nepoti meo: ꝛ nepos meꝰ mihi: qui pascit in lilijs. Pulchra es amica mea: vt Hierusalē: decora sicut hierūm. pauor vt ordinate acies. auerte oculos tuos de cōtra me: q: ipi auolare fecerūt me. cesaries tua sicut greges caprarū q̄ ascenderūt de galaad. dētes tui sicut greges tonsarū q̄ ascenderūt de lauacro. oēs gemellis fetibꝰ: et sterilis nō est in eis. sicut funicul° coccineū labia tua ꝛ eloquiū tuū decorū. sicut cortex mali punici sic gene tue extra silentiū tuū. sexaginta sunt regine et octoginta cōcubine: ꝛ adolescētule q̄ nō est numerus. vna est colūba mea pfecta mea. vna est matri sue: electa est genitrici sue. viderūt eā filie ꝛ beatā predicabūt eā. Regine ꝛ cōcubine laudabūt eā. q̄ ista q̄ inclinat

ἀπὸ τοῦ γαλαάδ· δόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κειραμένων q̄ ascenderūt de lauacro. oēs gemellis fetibꝰ: αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τ̄ λουτροῦ· ἃ πᾶσαι δίδυμίζουσαι, ꝛ sterilis nō est in eis. sicut funicul° coccineū labia tua ꝛ eloquiū tuū decorū. sicut cortex mali punici κοκκινοῦσα οὐκ ἔστι ἐν αὐταῖς· ὡς σπαρτίον κόκκι ne labia tua ꝛ eloquiū tuū decorū. sicut cortex mali punici χείλη σου καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία· ὡς λέπυρον τῆς ῥοιᾶς gene tue extra silentiū tuū. sexaginta sunt regi λιόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. ἑξήκοντα εἰσὶ βασί ne ꝛ octoginta cōcubine: ꝛ adolescētule q̄ nō est numerus. λισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ παῖδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· vna est colūba mea pfecta mea. vna est matri sue: electa est μία ἐστὶ περιστερά μου τελεία μου· μία ἐστὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς, ἐκλεκτή ἐστι τῇ genitrici sue. viderūt eā filie ꝛ beatā predicabūt eā. Re τεκούσῃ αὐτήν· εἶδόσαν αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαρίσουσιν αὐτήν. Βα gine ꝛ cōcubine laudabūt eā. q̄ ista q̄ inclinat σίλισσαι καὶ παλλακὰι αἰνέσουσιν αὐτήν· Τίς αὕτη ἡ κύπτουσα

A

B

C

D

Trāsla.gre.lxx.cū iter.latina.

quasi aurora.pulchra vt luna. electa vt sol. panot
ὡσεὶ ἕῳθρος · καλὴ ὡς σελήνη · ἐκλεκτὴ ὡς ἥλιος · ἐκπεφοβημένη
vt ordinate. in hortū nucis descēdi vt viderē i ge
ὡς τεταγμένη · εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν θρύ
nimine torrētis: vt viderē si floruit vinea si flo
μματι τοῦ χειμάρρου, ἰδεῖν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος εἰ ἤν
ruerūt mala punica. nō novit alia mea. posuit me car
θησαν αἱ ῥοαί · οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. ἔθετό με ἅρμα
ri aminadab. reuertere reuertere sulamitis. reuer
τα ἀμιναδάβ. ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε ἡ σουλαμίτις, ἐπι
tere reuertere t intuebimur in te.
στρεφε ἐπίστρεφε καὶ ὀψόμεθα ἐν σοι. Ca.7.

A Quid videbitis in sulamitide q̄ vadit vt her
Τί ὄψεσθε ἐν τῇ σουλαμίτιδι ἡ ἐρχομένη ὡς χο
bas castroꝝ. dd pulchri facti sunt gressus tui in
ρὸς παρεμβολῶν · τί ὡραιώθησαν διαβήματά σου ἐν
calciamētis filia nadab. aprītudines femoꝝ tuoꝝ similes
ὑποδήμασι θύγατερ ναδάβ · ἁρμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι
monilib⁹ opeꝝ manū artificis. vmbilicus tu⁹ crater
ἁλύσεσιν ἔργων χειρῶν τεχνίτου · ὀμφαλός σου κρατὴρ
tornatilis: nō indigēs mixtione. Vēter tu⁹ cumul⁹
τορευτός, μὴ ὑστερούμενος κράσεως. Κοιλία σου θημωνία
tritici vallat⁹ in liliꝭ. duo vbera tua sicut duo hi
σίτου περιφραγμένη κρίνοις. δύο μαστοί σου ὡς δύο νε
nuli gemelli capree. collum tuū sicut turris
B βροὶ δίδυμοι δορκάδος · τράχηλός σου ὡς πύργος
eburnea. oculi tui vt piscine in esebō: in
ἐλεφάντινος · ὀφθαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν ἐσεβών, ἐν
portis filie multoꝝ. nasus tu⁹ sicut turris
πύλαις θυγατρὸς πολλῶν · μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ
libani q̄ respicit facie damasci. caput tuū
λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον δαμασκοῦ · κεφαλή σου
sicp te vt carmelū: t cesaries capitis tui sicut pur
ἐπί σὲ ὡς καρμήλου, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορ
pura. rex ligat⁹ in trāscursib⁹. dd pul
φύρα · βασιλεὺς δεδεμένος ἐν ταῖς ἀδρομαῖς · τί ὡραί
chra facta es t dd sucūda facta es dilectio. i delitijs tuis hec ma
ωθης καὶ τί ἡδύνθης ἀγάπη · ἐν τρυφαῖς σου τοῦτο μέ
gnitudo tua. similis facta es palme: t vbera tua
γεθός σου. ὁμοιώθης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς
botris. dixi ascendā in palma. apprehēdā
βότρυσιν. εἶπα ἀναβήσομαι ἐν τῷ φοίνικι · κρατήσω
cacumina ei⁹. t erūt dd vbera tua sicut botri
τῶν ὑψέων αὐτοῦ · καὶ ἔσονται οἱ μαστοί σου ὡς βότρυ
vinee. t odor nariū tuē sicut mala. t gut
ες τῆς ἀμπέλου. καὶ ὀσμὴ ῥινῶν σου ὡς μῆλα · καὶ λάρ
tur tuū sicut vinū bonū. Thadeus nepoti
γυξ σου ὡς οἶνος ἀγαθός. Πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ
meo in rectitudinē sufficiēs in labijs meis t dēti
μου ἐν εὐθύτητα ἱκανοῦμενος ἐν χείλεσί μου καὶ ὀδοῦ
D bus. ego nepoti meo. t ad me q̄uersio e
σιν. ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου · καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐ
tus. veni nepos mi egrediamur in agrū. cōmore
τοῦ · ἐλθὲ ἀδελφιδέ μου ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν · αὐλισθῶ
mur in villis. mane surgam⁹ ad vineas. videam⁹ si
μεν ἐν κώμαις · ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας. ἴδωμεν εἰ
floruit vinea. floruit geminatio. floruerūt
ἤνθησεν ὁ ἄμπελος · ἤνθησεν ὁ κυπρισμός · ἤνθησαν
mala punica. illic dabo vbera mea tibi. man
αἱ ῥοαί. ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί. οἱ μαν
dragore dederūt odorē. t in portis nris om
δραγόραι ἔδωκαν ὀσμήν. καὶ ἐπὶ θύραις ἡμῶν πάν
ma poma nona ad vetera nepoti mi
τα τὰ ἀνῤῥόδινα νέα πρὸς παλαιὰ ἀδελφιδέ μου
seruaui tibi.
ἐτήρησά σοι. Ca.8.

Trāsla.B.Vie.

aurora consurgens pul
chra vt luna electa vt
sol terribilis vt castrorū
acies ordinata. Descendi
in ortū nucū vt viderē
poma quallīū & ispicerē
si floruisset vinea & ger
miasset malapunica. Ne
scaui. Ania mea cōturba
uit me ppter quadrigas
aminadab. Reuertere
reuertere sunamitis: co
reuertere reuertere vt
intueamur te. 7.

Quid videbis in suna
mite ooooooooooooooo
nisi choros castrorum!
Quā pulchri sūt gress⁹
tui in calciamentis filia
principis. Iūcture femo
rū tuoꝝ sicut monilia q̄
fabricata sunt manu ar
tificis. Vmbilicus tu⁹ cra
ter tornatilis: nunq̄ ide
gens pocuhs. Venter tu⁹
sicut accruus tritici valla
tus lilijs. Duo vbera tua
sicut duo hinuli gemelli
capree. Collū tuū sicut
turris eburnea. ooooooo
Oculi tui sicut piscine
in esebon q̄ sunt in por
ta filie multitudinis. Na
sus tu⁹ sicut turris libani
qui respicit contra da
mascū. Caput tuum ooo
vt carmelus: & come ca
pitis tui sicut purpura oo
regis iuncta canalib⁹.
Quam pulchra es ooo
& q̄ decora chariſſima
in delitiis. oooooooooooo
Statura tua assimilata est
palme & vbera tua oooo
botris. Dixi. Ascendā
in palmam & oooooooooo
apprehendā fructus ei⁹.
Et erunt vbera tua oooo
sicut botri vinee: & o
dor oris tui sicut odor
malorū. Guttur tuū sic
ut vinū optimū: dignū
dilecto meo ad potan
dum: labiisq̄ & oooooooo
dentib⁹ illi⁹ ad ruminan
dū. Ego dilecto meo: &
ad me cōuersio ei⁹. Veni
dilecte mi egrediamur
in agrū: cōmoremur in
villis. Mane surgam⁹ ad
vineas: videamus si flo
ruit vinea oooooooooooo
si flores fructꝰ pturiūt:
si floruerūt malapunica.
Ibi dabo tibi vbera
mea. Mandragore oooo
dederunt odorē in por
tis nostris. Omnia oooo
poma noua & vetera
dilecte mi oooooooooooo
seruaui tibi. 8

Tex.heb.Cātica.viij.Prītiua.heb.

שָׁחַר יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה
כַּנִּדְגָּלוֹת׃ אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי אָל
לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל לִרְאוֹת
הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים׃ לֹא
יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת
עַמִּינָדִיב׃ שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית
שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה בָּךְ
מַה תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית Cap. viij.
כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם׃ מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ
בַּת נָדִיב חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ
כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָּן׃
שָׁרֵרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג
בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תָּאֳמֵי
צְבִיָּה׃ צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן
עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר
בַּת רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן
צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק׃ רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ
כַּכַּרְמֶל וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן
מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים׃ מַה יָּפִית
וּמַה נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים׃
זֹאת קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ
לְאַשְׁכֹּלוֹת׃ אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר
אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו וְיִהְיוּ נָא שָׁדַיִךְ
כְּאַשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ
כְּתַפּוּחִים׃ וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב
הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים דּוֹבֵב שִׂפְתֵי
יְשֵׁנִים׃ אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ׃
לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה
בַּכְּפָרִים׃ נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח
הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים שָׁם
אֶתֵּן אֶת דֹּדַי לָךְ׃ הַדּוּדָאִים
נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל
מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים דּוֹדִי
צָפַנְתִּי לָךְ׃

Pagnina. Hebr. Text. Hebr. Latina. viij.

Vulgata. B. Hie.

Vulg. Gre. Lxx. cū iter. latina.

Cap. viij.

מִי יִתְּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי
אֶמְצָאֲךָ בַּחוּץ אֶשָּׁקֶךָ גַּם
לֹא יָבֻזוּ לִי אֶנְהָגְךָ אֲבִיאֲךָ אֶל
בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי אַשְׁקְךָ מִיַּיִן
רֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי שְׂמֹאלוֹ
תַּחַת רֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם
מַה תָּעִירוּ וּמַה תְּעוֹרְרוּ אֶת
הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ מִי זֹאת
עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל
דּוֹדָהּ תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךָ
שָׁמָּה חִבְּלָתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה
יְלָדַתְךָ שִׂימֵנִי חוֹתָם עַל לִבֶּךָ
כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי עַזָּה כַמָּוֶת
אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה
רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶתְיָה
מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת
הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ
אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ
בָּאַהֲבָה בוֹז יָבוּזוּ לוֹ אֲחוֹת לָנוּ
קְטַנָּה וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ מַה נַּעֲשֶׂה
לַאֲחוֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ אִם
חוֹמָה הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף
וְאִם דֶּלֶת הִיא נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ
אֶרֶז אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת
אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאַת שָׁלוֹם
כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן
נָתַן אֶת הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים אִישׁ
יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כֶּסֶף כַּרְמִי
שֶׁלִּי לְפָנָי הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה
וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת פִּרְיוֹ
הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים
לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעֵנִי בְּרַח דּוֹדִי
וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים
עַל הָרֵי בְשָׂמִים׃

Quis mihi det te fratrem meū ſugentē vbera matris meę. Inueniēo te extra oſculabor te: et nō deſpiciet me. apprehendā te: introducā te in domū matris mee et in cellā eius q̄ cōcepit me. dabo poculū tibi de vino pigmētato: de latice malorū punicorū meorū. leua eius ſub capite meo: et dextera illius amplexabit me. adiuraui vos filie hierusalē: ne ſuſcitetis neq; euigilare faciatis dilectam donec ipſa velit. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto: deliciis affluens innixa ſup dilectū ſuū? Sub arbore malo ſuſcitaui te. ibi corrupta eſt mater tua: ibi violata eſt genitrix tua. Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū vt ſignaculū ſup brachiū tuū: qa fortis eſt vt mors dilectio: dura ſicut infernus emulatio. Lampades eius vt lāpades ignis atq; flammarū. Aque multe non potuerunt extinguere neq; charitatem: nec flumina obruent illam. Si dederit homo omnē ſubſtantiam domus ſue pro dilectiōe: q̄ſi nihilū deſpiciēt eū. Soror nr̄a parua & vbera non habet. Quid faciemus ſorori noſtre in die quā do alloquenda eſt? Si murus ē: edificem ſup eū ppugnacula argētea. Si oſtium eſt: compingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus & vbera mea ſicut turris: ex quo facta ſum coram eo quaſi pacem repiens. Vinea fuit pacifico: in ea que habet populos. Tradidit eam cuſtodibus: vir affert pro fructu eius mille argenteos. Vinea mea coram me eſt. Mille tui pacifice & ducenti his qui cuſtodiunt fructus eius. Que habitas in hortis: amici auſcultant: fac me audire vocem tuam. Fuge dilecte mi & aſſimilare capree hinnuloq; ceruorum ſuperm̄ontes aromatum.

Expliciunt cantica canticorum.

Τίς δώσει σε ἀδελφόν μου τιθηλοῦντα μαστοὺς μητρός
μου. εὑρεῖν σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσει
με. κρατήσω σε καὶ εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός μου κἀκεῖ
μαθήσεις με. ποτιῶ σε ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἐκ τοῦ γλεύκους τῶν
ῥοῶν μου. ἡ ἀριστερὰ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ
περιλήψεταί με. ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἰερουσαλὴμ
ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ. τί
ἐγείρετε καὶ τί ἐξεγείρετε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.
τίς οὗτος ἀναβαίνουσα ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπεστηριγμένη ἐπὶ
τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς, ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε. ἐκεῖ ὠδίνησε
σε μήτηρ σου. ἐκεῖ ὠδίνησε τίκτουσά σε. θές
με ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγῖδα
ἐπὶ τὸν βραχίονά σου. ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἡ ἀγά-
πη. σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος. Περίπτερα αὐτῆς πυρὸς
φλὸξ αὐτῆς. ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται
σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν
αὐτήν. ἐὰν δῷ ἄνθρωπος πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγά-
πῃ ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. ἀδελφὴ ἡμῶν
μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει. τί ποιήσομεν τῇ ἀ-
δελφῇ ἡμῶν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ; εἰ τεῖχος
ἐστὶ οἰκοδομήσομεν ἐπ' αὐτὸν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς. καὶ
εἰ θύρα ἐστὶ διαφράξομεν ἐπ' αὐτὸν σανίδα κεδρίνην.
ἐγὼ τεῖχος καὶ μαστοί μου ὡς πύργος. ἐγὼ ἔμπροσθεν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην. ἀμπελὼν ἦν
Σολομῶντι ἐν Βεελαμών. ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα
τοῖς τηροῦσι. φόρον
ἀργυρίου. ἀμπελών μου ἐμοὶ ἐνώπιόν μου ἡ
Σολομῶν. καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν
καρπὸν αὐτοῦ. Ὁ καθήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι
προσέχουσι τῇ φωνῇ σου ἀκούτισόν με φύγε ἀδελ
φόν μου καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι ἢ τῷ νεβρῷ
ἐλάφου ἐπὶ ὄρη ἀρωμάτων.

Sapientia salomonis.

ΣΟΦΙΑ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

Diligite iusticiam
Ἀγαπήσατε τὴν δικαιοσύ-
D qui iudicatis terrā:sentī-
νην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονή-
te de dño i bonitate: & in sim
σατε περὶ κυ ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁ-
plicitate cordis querite illum. qm in-
A πλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν. ὅτι εὑ
uenitur ab his q nō tēptāt illum: appa
ρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφα
Dicto. 4.d. ret āt nō infidelibus illi. ꝑuerse
νίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ. σκολιοὶ
.n. cogitatiōes separāt a deo: proba-
πὸ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δόκιμα
ta āt virtus corripit insipiētes.
τὸ δὲ κράτος ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας.
qm in maleficam animā nō introibit
B ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσε
sapiētia: neq; habitabit in corpore sub
ται σοφία, οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι κα
dito peccato. sctūs .n. spūs dis
τὰ χρέω ἁμαρτίας. ἅγιον γὰρ πνεῦμα παι
ciplie effugiet dolum: & amouebitur
δείας φεύξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται
C a cogitatiōib⁹ stultis: & corripietur
ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσε
supueniente iniqtate. benignus .n.
ται ἐπελθούσης ἀνομίας. φιλάνθρωπον γὰρ
spūs sapiētia: & nō liberabit male-
πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀθωώσει βλάσ φη
dū a labijs suis. qm renū e-
μον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ. ὅτι τῶν νεφρῶν αὐ
tus testis deus: & cordis eius
τοῦ μάρτυς ὁ θεός, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ
D speculator verus: & lingue audi-
ἐπίσκοπος ἀληθής, καὶ τῆς γλώσσης ἀκου
tor. qm spūs dñi repleuit orbē ter-
στής. ὅτι πνεῦμα κυ πεπλήρωκε τὴν οἰκου
rarū: & qđ continet omnia sciētiā ha
μένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν φω
bet vocis. ꝓpt hoc q̄ loquitur iniqua
νῆς. διὰ τοῦτο ὁ φθεγγόμενος ἄδικα
nullus latebit: neq; ꝓteribit illum
Jaſ.b οὐδεὶς μὴ λάθῃ, οὐδὲ μὴ παρελεύσεται αὐτ⁹
corripiens iudiciū. in .n. cogitationib⁹ im
A ἐλέγχουσα κρίσις ἐν γὰρ βουλαῖς ἀσε
pū inquisitio erit. fmonū āt illi⁹ auditio
βοῦς ἔξέτασις ἔσται. λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ
ad dñm veniet ad correptionē iniqtatū illius.
πρὸς κν ἥξει εἰς ἔλεγχον ἀτοπημάτων αὐτ.
qm auris zeli audit omnia: &
ὅτι οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα, καὶ
rumor murmurationū nō abscōditur. ca
ψόφος γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται. φυ
uete ergo murmuratiōem inutilē: &
λάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ
a detractione parcite lingue. qm
ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώσσης. ὅτι
sermo obscurus vacuū nō ibit: os
φθέγμα λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα
B āt qđ mentitur occidit animā. ne ze-
Eſa.56 d. λετε θάνατον ἐν πλάνῃ τῶν ὑμῶν, μὴ δὲ
letis mortem in errore vite vre: neq;
λοῦτε ἕλκοντες ἐν πλάνῃ τῶν ὑμῶν, μὴ δὲ
attrahatis ꝓditionē in opibus manuū vrāz.
ἑπιπαθεῖτε ὀλέθρῳ ἐν ἔργοις χειρῶν ὑμῶν
qm deus mortē nō fecit: neq; letatur
ὅτι ὁ θς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπε
in ꝓditione viuoꝝ. creauit .n. et
ται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων. ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ
essent omnia: & salutares nationes
εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήρια τὰ γενέσεις τ

Incipit prologus ſrubrū Sapientie.

LIber sapie apud Hebreos nusq̄ est. Vnde & ipe stilus grecam magis elo quētiā redolet. Hūc iudei Philōis esse af-firmāt. Qui ꝓinde sapientie nominatur: qa in eo xp̄i aductus q̄s sapia p̄ris: & pas sio ei⁹ euident exp̄mitur.

Incipit liber Sapientie Ca.1.

DIligite iusticiā q iudicatis terrā. Sen tite de dño i bonitate & i simplicita te cordis q̄rite illū: qm̄ inuenitur ab his q nō tēptāt illū: apparet āt eis q̄ fidē hñt in illū. Peruerse.n. cogitationes separant a deo: pbata āt virtus corripit insipientes. Qm̄ in maliuolā aiam nō itroibit sapia: nec hitabit in corpe subdito pctis. Spūs .n. sctūs discipline effugiet fictū & aufe-ret se a cogitationib⁹ q̄ sūt sine intellectu & corripietur a supueniētē iniqtate. Be-nign⁹ est.n. spūs sapientie: & nō liberabit maledictū a labiis suis: qm̄ renū illius te stis est de⁹ & cordis illi⁹ scrutator ē ver⁹: & lingue ei⁹ auditor. Qm̄ spūs dñi reple uit orbē terraꝝ: & hoc quod cōtinet oia sciaz hēt vocis. Propt̄ hoc q loqtur iniq̄ nō pōt latere: nec ꝓteriet illū corripiens iudicitū. In cogitationib⁹.n. īpii interro gatio erit: fmonū āt illi⁹ auditio ad deū veniet: ad correptionem iniqtatū illius. Qm̄ auris zeli audit oia: & tumult⁹ mur murationū nō abscōdetur. Custodite er go vos a murmuratōe q̄ nihil ꝓdest: & a detractione pcte lingue. Qm̄ fmo ob-scurus in vacuū nō ibit: os aūt quod mē titur occidit aiam. Nolite zelare mortez in errore vite vre: nec̄ acqratis ꝓditionē in opibus manuū vraꝝ. Qm̄ de⁹ mortē nō fecit: nec letatur i pditiōe viuoꝝ. Crea uit.n. vt essent oia & sanabiles fecit natio nes orbis terraꝝ: & nō est in illis medica mētū exterminii: nec inferoꝝ regnū in terra. Iusticia.n. ꝓpetua est & imortalis: iniusticia aūt mortis acqsitio. Impii autē manib⁹ & verbis accersierūt illā: & esti-mātes illā amicā: defluxerūt: & spōsiones posuerūt ad illā q̄m morte digni sūt qui sunt ex parte illius. Capitulum. 2.

DIxerunt.n. īpii cogitātes apud se nō recte. Exiguū & cū tedio est tēp⁹ vi te nre & non est refrigeriū in fine hois & non est q agnitus sit reuersus ab inferis. Quia ex nihilo nati sum⁹: & post hoc erī mus tāq̄ nō fuerim⁹. Qm̄ fumus afflat⁹ est i naribꝰ nr̄is: & fmo scintille ad cōmo-uendū cor nr̄m. Quia extictus cinis erit corp⁹ nr̄m: & spūs diffundetur tāq̄ mol-lis aer. Et trāsibit vita nr̄a tāq̄ vestigium nubis: & sicut nebula dissoluet̄ q̄ fugata ē a radiis solis & a calore illi⁹ aggrauata. Et nomē nr̄z obliuionē accipiet p tps: & nemo mēoriā hēbit op⁹ nr̄orū. Vmbre .n. trāsitus est tps nr̄m: & nō est reuersio finis nr̄i: qm̄ cōsignata ē & nemo reuerti tur: Venite ergo & fruamur bonis q̄ sūt & vtamur creatura tāq̄ i iuuētute celeri-ter. vino p̄cioso & vnguētis nos ipleam⁹: & nō p̄tereat nos flos tp̄is. Coronemus nos rosis añq̄ marcescāt: nullū pratū sit qđ nō ptrāseat luxuria nr̄a. Nēo vīm ex-ors sit luxurie nr̄e. Vbiq̄ reliq̄m⁹ signa le ticie: qm̄ hec ē ps nr̄a & hec ē sors nr̄a. op ꝓmam⁹ paupē iustū: & nō p̄cam⁹ vidue nec vetano: nec reuereamur canos mlti

mundi: & nō est in illis medicamētū κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φάρμακον
ꝓditiōis: nec iferoꝝ regnū in terra. iu ἐξαλείφου, οὐδὲ ᾅδου βασιλεύει ἐπὶ γῆς. δι
sticia āt imortalis est: impū vero καιοσύνη δὲ ἀθανασία ἐστίν, ἀσεβοῦς δὲ ταῖς
manib⁹ & verbis accersierūt e- χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσκαλεσάμενοι αὐ
am. amicā estimantes ip̄am: tabuerūt: τόν. φίλοι ἡγησάμενοι αὐτόν, ἐτάκησαν,
& spōsionē posuerūt ad eam: qm̄ digni καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιοί
sunt illius partis esse. ἐισι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι. Ca. 2.

DIxerūt.n. intra se cogitantes nō ΕἾπον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ
recte: rigua & cū tedio est vita nr̄a: ὀρθῶς, ἐλίγος καὶ λυπηρός ἐστιν ὁ βίος ἡμῶν
& nō est remediū i fine hominis: & καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ
nō agnitus ē reuersus ex iferno. qz si- οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ᾅδου. ὅτι ἀυτο-
ne rōne nati sumus: & post hoc erimus χεδίως ἐγεννήμεθ, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα
tāq̄ nō fuerimus. qm̄ fumus afflatus in ὡς οὐκ ὑπάρξαντες. ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν
naribꝰ nr̄is: & fmo scintilla in motu ῥισὶν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθὴρ ἐν κινήσει
cordis nr̄i: q̄ extincta cinis cua καρδίας ἡμῶν, οὗ σβεσθέντος τέφρα γένη
det corpus: & spūs nr̄ diffu dif θήσεται τὸ σῶμα, καὶ τὸ πνεῦμα ἡμῶν διαχυ
fundetur tanq̄ mollis aer. & nomē no θήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. καὶ τὸ ὄνομα ἡ-
strū obliuionē accipiet i tēpore: & nemo μῶν ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐδεὶς
memoriā hēbit opum nr̄orū. & trāsi μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν. καὶ παρελεύ
bit vita nr̄a tāq̄ vestigia nubis: & sicut σεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης, καὶ ὡς
nebula dissoluetur q̄ fugata est a νεφέλη διαλυθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ
radiis solis & a calore eius ag ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτ βα
grauata. vmbre.n. trāsitus tēpus nr̄m: ρυνθεῖσα. σκιᾶς γὰρ παρόδος καιρὸς ἡμῶν,
& nō est ipedimentū finito καὶ οὐκ ἔστιν ἀναστροδισμὸς τῆς τελευτῆς
rū: qm̄ cōsignat⁹ est: & nemo re ἡμῶν, ὅτι κατεσφράγισται, καὶ οὐδεὶς ἀνα
uertitur. venite ergo & fruamur στρέφει. δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν
q̄ sunt bonis: & vtamur possessione ὄντων ἀγαθῶν, καὶ χρησώμεθα τῇ κτήσει
tāq̄ in iuuētute celeriter. vino p̄cio- ὡς ἐν νεότητι σπουδαίως. οἴνου πολυτε
so & vnguētis ipleamur: & ne p̄te- λοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ πα
reat nos flos aeris. coronemur ροδυσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἀέρος. στεφώμεθα
rosis: & caliculis añq̄ marcescant. nemo no ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαρανθῆναι. μηδεὶς ἡ
strū expe sit nostre strenuita- μῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερωχί-
tis. vbiq̄ relinq̄mus signa as. πανταχοῦ καταλείφωμεν σύμβολα
leticie: qm̄ hec pars nr̄a & τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ
sors talis. opprimamus pauperē ὁ κλῆρος οὗτος. καταδυναστεύσωμεν πένητα
iustum: non parcamus vidue: nec δίκαιον, μὴ φεισώμεθα χήρας, μὴ δὲ
senis reuereamur canos multi πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρό

tp̄is. sit ãt nr̄a fortitudo lex iusti-
vleus. ἔσω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιο-
cie: nã infirmū inutile arguitur.
σύνης, ὁ γὰρ ἀσθενὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται.
etrcũcteamus ãt iustũ: qm̄ inuti-
ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρη-
lis nobis ē: t cōtrarius est operibus
στος ἡμῖν ἐστι, καὶ ἐναντιοῦται ἡμῖν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἡ
nr̄is: t ipproperat nobis peccata legis:
μῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου,
t celebrat nobis peccata discipline
καὶ ἐπιφημίζεται ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδεί-
nr̄e. pmittit scientã hẽre dei
ας ἡμῶν. ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν θεοῦ
t filium dñi se nominat: factus ē no
καὶ παῖδα κύριον ἑαυτὸν ὀνομάζει, ἐλέγχει δὲ ἡ-
bis. ī redargutionē cogitationū nr̄ar. grauis ē
μῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν. βαρύς ἐστιν
nobis ēt visus: qm̄ dissimilis ali
ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος ταῖς ἄλ
is vita illius: t imutate vie
λοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι
eius. i spurijs estimat̄ sumus ab eo: t
αὐτοῦ. εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ
abstinet a viis nr̄is tãq̄ ab immũdi-
ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρ-
cijs. beata dicit nouissima iustor̄: t ta-
σιῶν. μακαρίζει ἐσχατα δικαίων, καὶ ἀλα-
ctat patrẽ deũ. videamus si sm̄ones
ζονεύεται πατέρα θεόν. ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι
illius veri: t tentemus q̄ in ext-
αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβά-
tu eius. si .n. est iustus filius dei:
σει αὐτοῦ. εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
suscipiet eum: t liberabit eum de ma-
ἀντιλήψεται αὐτοῦ, καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χει-
nu cõtrarior̄ū. xẽtumelia t tormẽto interro-
ρὸς ἀντικειμένων. ὕβρει καὶ βασάνῳ ἐξετά-
gemus eũ: vt sciamus mansuetudinẽ
σωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν
eius: t probemus patientiã
αὐτοῦ, καὶ δοκιμάσωμεν τὴν ἀνεξικακίαν
illius. morte turpi condemnemus
αὐτοῦ. θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν
eũ: erit .n. eius obseruatio ex sm̄ōib⁹
αὐτόν, ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἡ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων
ip̄ius. hec cogitauerũt: t errare
αὐτοῦ. ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
rũt. excecauit .n. illos malitia eo-
σαν. ἐτύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐ-
rum: t nõ cognouerũt misteria dei: neq; mer
τῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια θεοῦ, οὐδὲ μι-
cedẽ sperauerũt iustitie: neq; iudicauerũt ho
σθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γε-
norẽ aiar̄ imaculatar̄. qm̄ deus creauit
νορέαις ἀμώμων. ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν
hoiem in itegritate: t imaginẽ pprie
ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας
silitudinis fecit eum. inuidia ãt diabo
ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν. φθόνῳ δὲ διαβό-
li mors introiuit in mundũ. ten
λου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον. πειρά-
tant ãt eum q̄ illius partis sunt.
ζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

C.5. Iustor̄ ãt aie in manu dei: t
Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ
non tanget illos tormentũ. visi sũt in
οὐχὶ ἅψεται αὐτῶν βάσανος. ἔδοξαν ἐν
oculis insipientiũ mori: t estimata ē
ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη
afflictio exitus illor̄: t q̄d a nobis t
κάκωσις ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἀφ' ἡμῶν πο-
ter contritio. illi ãt sunt in pace. t
ρεία σύντριμμα. οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. καὶ

tp̄is. Sit autẽ fortitudo nr̄a lex iniusticie.
Quod.n.infi mũ ē: inutile inuenitur. Cir-
cũueniam⁹ ergo iustũ: qm̄ iutilis est no-
bis & cõtrari⁹ est opib⁹ nr̄is: & iproperat
nobis pcta legis: & diffamat in nos ꝑcta
discipline nr̄e. Promittit se scientiam dei
habere: & filiu3 dei se nominat. Fact⁹ est
nobis in traductionẽ cogitationũ nr̄ar.
Grauis est nobis etiã ad videndũ. qm̄ dis
similis est aliis vita illius: & imutate sunt
vie eius. Tanq̄ nugaces estimati sum⁹ ab
illo: & abstinet se a viis nr̄is tanq̄ ab imũ
diciis: & ꝑfert nouissima iustor̄: & gloria
tur patrẽ se habere deũ. Videamus ergo
si sermones illius veri sint & tẽptemus q̄
vẽtura sũt illi: & sciem⁹ q̄ erũt nouissima
illius. Si.n.ē ver⁹ fili⁹ dei: suscipiet illũ &
liberabit illũ de manibus cõtrarior̄. Cõ
tumelia & tormẽto introgem⁹ eũ: vt scia
m⁹ reuerẽtiã eius: & ꝑbem⁹ patiẽtiã illi⁹.
Morte turpissima cõdẽnem⁹ eũ. Erit.n.
ei respect⁹ ex sm̄ōibus illi⁹. Hec cogita-
uerũt & errauerũt: excecauit.n. illos malitia
eor̄. Et nescierũt sacramẽta dei: neq; mer
cedẽ sperauerũt iustitie: nec iudicauerũt
honorẽ aiar̄ sanctarũ. Q̄m deus creauit
hoiem inexterminabilẽ: & ad imaginẽ sũi
tudinis sue fecit illũ. Inuidia autẽ diaboli
mors introiuit i orbem terrarum. imitã-
tur ãt illũ q̀ sunt ex ꝑte illius. Ca.5.

IVstor̄ aũt aie in manu dei sũt: & nõ
tanget illos tormẽtum mortis. Visi
sunt oculis insipientiũ mori: & estimata
est afflictio illor̄. Et ab itinere iusto abie
rũt i exterminiũ: & quod a nobis ē iter ext
minii: illi aũt sunt in pace. Et si corã ho-
minib⁹ tormẽta passi sunt: spes illorũ im
mortalitate plena est. In paucis vexati: i
multis bene disponẽtur: q̄m de⁹ tẽptauit
eos: & iuenit illos dignos se. Tanq̄ aurũ
in fornace probauit illos: & quasi holo-
causti hostiã accepit illos: & in tp̄e erit re
spect⁹ illor̄. Fulgebũt iusti & tanq̄ scin-
tille i arũdineto discurrẽt. Iudicabũt na
tiões & dñabũtur pplis: & regnabit dñs
illorũ i perpetuũ. qcõfidũt illo itelligẽt
veritatẽ: & fideles in dilectiõe acqescent
illi: q̄m donũ & pax est electis eius. Impii
ãt sm̄ q̄ cogitauerũt correptionẽ hẽbũt: q
neglexerũt iustũ & a dño recesserũt. Sapia3
eni & disciplinã q abucit infelix est: & va
cua ẽ spes illor̄: & labores sine fructu: &
inutilia opa eor̄. Mulieres eorũ isensate
sũt & neqssimi filii illor̄. Maledicta crea
tura eorũ. q̄m felix est sterilis & incoinq-
nata: q̄ nesciuit torũ in delicto. hẽbit fru
ctũ in respectiõe aiarũ sctarũ. Et spado q
nõ opat⁹ est p man⁹ suas iniqtatem: nec
cogitault aduersus deum nequissima.
Dabitur eni illi fidei donũ electũ & sors
in templo dei acceptissima. Bonorũ eni
laborũ glorios⁹ est fructus: & que non
concidit radix sapientie. Filii autem adul
terorũ in consũmatione erunt: & ab ini-
quo toro semen exterminabitur. Et si
qdem longe vite erũt: in nihilũ computa
buntur: & sine honore erit nouissima se-
nect⁹ illorum. Et si celerius defuncti fue
rint: non habebunt spem nec in die agni
tionis allocutionem. Nationes enim ini-
que dire sunt cõsũmationis. Ca.4.

Oq̄ pulchra ē casta gñatio cũ claritate.

eni in cõspectu hoim si tormẽta passi sint: C
ἐὰν ἔναντι ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ
spes eor̄ imortalitate plena: t i paucis
ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης, καὶ ὀλίγα
verati i multis bono afficientur.
παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται.
qm̄ deus tẽptauit eos: t iuenit il-
ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐ
los dignos se. tãq̄ aurum in fornace
τοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτη-
probauit illos: t q̄si holocaustã
ρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα
hostie accepit illos. t in tp̄e D
μαθυσίας προσεδέξατο αὐτούς. καὶ ἐν καιρῷ Wath.
visitationis ip̄or̄ refulgebunt: t tãq̄ :7.c
ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς
scintille in stipula discurrent. iudica
σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. κρινοῦ
bũt gẽtes & dñabuntur pplis: t regna-
σιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύ-
bit eor̄ dñs i secula. q̄ cõsiderunt
σει αὐτῶν κ̄ς εἰς τοὺς αἰῶνας. οἱ πιστεύοντες
in illo intelligẽt veritatem: t fide-
ἐν αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πι-
les in dilectione acqescent illi. q̄m gra
στοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ. ὅτι χά-
tia t mia in sanctis eius: t visita-
ρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκο- Ecc.i.8
tio in electis eius. at impij si- t.5.a.
πὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀσεβεῖς κα Eccl.
cut cogitauerũt hẽbunt correptionẽ: q̄ negle 17.a.
ἐκ λογισμῶν ἕξουσιν ἐπιτιμίαν, διὰ τὸ ἀμελῆ- A
xerunt iustum t a dño recesserũt.
σαντες τὸν δικαίου καὶ τοῦ κῡ ἀποστάντες.
sapiam .n. t disciplinã q̄ abucit infe-
σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν πολλὰ
lix: t vacua spes illorum: t labo-
πωρός, καὶ κενὴ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ ἀκό-
res sine fructu t inutilia opera eorũ:
ποι ἀσύνετοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν, B
mulieres eor̄ stulte t nequã Wath.
αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες καὶ πονηρὰ τὰ 13.f.
filii eor̄. maledicta generatio eo
τέκνα αὐτῶν. ἐπικατάρατος ἡ γένεσις αὐ
rum. q̄m felix sterilis incoinq̄nata: q̄
τῶν. ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις
nõ nouit torũ in delicto: hẽbit fruc
οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι, ἕξει καρ
tũ in visitatõe animar̄: t spado q̄ C
πὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν, καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ Ecc.35.
opatus est in manu iniqtatem: nec cogi- d.
ἐργασάμενος ἐν χερὶ ἀνόμημα, μηδὲ ἐνθυ
tauit aduersus dñm mala. dabitur .n.
μηθείη κατὰ τοῦ κῡ πονηρά. δοθήσεται γὰρ
illi fidei gña electa: t sors
αὐτῷ πίστεως χάρις ἐκλεκτή, καὶ κλῆ
in tẽplo dñi acceptior. bonor̄ .n. labo
ρος ἐν ναῷ κῡ θυμηρέστερος. ἀγαθῶν γὰρ πό-
rũ fructus gloriosus: t q̄ nõ cõcidit radix sapi-
νων καρπὸς εὐκλεής, καὶ ἀλλάττων ῥίζα τῆς φρο-
tie. filii ãt adulteror̄ nõ initiati erũt: t ab im
νήσεως. τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρα-
quo toro semen exterminabitur. si .n. lõ
νόμου κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται. λάντι γὰρ μι-
ge vite fuerint: in nihilũ cõputabuntur: t sine hõr
κρόβιοι φανοῦνται, εἰς οὐδὲν λογισθήσονται, καὶ ἄτιμοι
in nouissimis senect⁹ illorũ. et si celerit defuncti fue
ἐπ' ἔσχατον τὸ γῆρας αὐτῶν. λάντι ἀξίως τελευτήσα
rint: nõ hẽbunt spem: nec in die agnitiõis
σιν, οὐχ ἕξουσιν ἐλπίδα, οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ ἐπιγνώσεως
solatium. nationũ .n. iniq̄ dire cõsũmatiões.
παραμύθιον. ἔθνη γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

Elior̄ sterilitas filior̄ cum virtute: im-

Ω Κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς, ἀθά- C.4.

mortalitas .n. ē in memoria illius.qñt apd
νασία γὰρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς·ὅτι καὶ πα
deum nota est t apud homines.
ρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις·
pātemq; imitantur eā: t desidē
παρουσία τε μιμοῦνται αὐτήν, καὶ πόθῳ
rāt recedentē: t in sclm coronata
B σιν ἀπειλοῦσαν, καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι στεφανηφο
triumphat incoīquinatoꝝ premioꝝ
ρεῖσα πομπεύει τῶν ἀμιάντων ἄθλων
certamē vincēs. multigena āt impiorū
ἀγῶνα νικήσουσα·πολύγονοι δὲ ἀσεβῶν
mltitudo nō erit vtilis: t ex spuriis stolo
πλῆθος οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νόθων μοχευ
nibus nō dabit radicē firmitatē:neq; ista
μάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ ἀσ
bile firmamētū collocabit.t si.n.i ramis
φαλῆ βάσιν ἑδράσει. κἂν γὰρ ἐν κλάδοις
ad tēpus germinauerit:infirmiter ascendē
πρὸς καιρὸν ἀναβλαστήσῃ, ἐπισφαλῶς βιβασ
tia a vento cōmouebūtur: t a violentia
C πεύσῃ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας
Debo- ventoꝝ eradicabunt. confringentur
a1.b ἀνέμων ἐκριζωθήσεται·συντριβήσονται
rami inconsūmati:t fructus illorū in-
κλῶνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄ-
utilis: imaturꝰ ad māducatiōē t ad nihilū ap
χρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν καὶ εἰς οὐδὲν ἐπι
tus. ex.n. iniquo cōiugio filij q nas-
τήδειος·ἐκ γὰρ ἀνομων γάμων τέκνα φυτὰ
cātur testes sunt nequitie aduersꝰ pēte
μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γενέσ
in quisitione sua. iustus āt si p̄occupatꝰ
ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν·δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ
fuerit morte: in refrigerio erit. senectꝰ.n.
τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται·γῆρας γὰρ
venerabilꝭ nō diuturna: neq; numero
D τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ
ānoꝝ cōputatur.e amicos autē est sapia
ἐτῶν μετρεῖται·πολιὰ δέ ἐστι φρονήσις
hominibus: t etas senectutis vita ima-
ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλί
culata. placens deo factus dilectus ē:
δωτος·εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη,
t viuēs inter peccatores trāslatus est.
καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη·ἡρ
raptꝰ ē ne malicia mutaret itellectū eiꝰ aut do
πάγη μὴ κακία ἀλλάξῃ σύστασιν αὐτοῦ, ἢ δό
A lus deciperet aiam illius.fascinatio enī
λος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. βασκανία γὰρ
nugacitatis obscurat bona: t icōstātia
φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασ
cōcupiscentie trāsuertit mentē sic malicia.cō-
μὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. τε
summatus in breui expleuit tempora lō
λειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μα
ga: placita .n. erat dño ai[a] ip̄i⁹.ppt hoc
κρούς, ἀρεστὴ γὰρ ἦν τῷ θεῷ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·διὰ τοῦ
pperauit de medio iniqtatis. at ppli vi
ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας.οἱ δὲ λαοὶ ἰδό-
dentes t nō itelligentes:nec ponētes in
ντες καὶ μὴ συνιέντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ
intellectu tale: qñ gra t mia in
B διανοίᾳ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν
sanctis eius:t obseruatio in elec
τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλε
tis eius: condemnat iustus mortuus
κτοῖς αὐτοῦ. κατακρίνει δίκαιος θανὼν τοὺς
viuētes impios: t iuuētus cōsummata
ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελειωθεῖσα
celeritas longeuam senectutē iusti. videbūt
ταχὺς πολυετῆς γῆρας ἀδίκου. ὄψονται

Immortalis est.n.memoria illius:qñ
& apud deū nota ē & apud hoies. Cū
pñs ē imitātur illā & desiderāt eā cū se
eduxerit:& i ppetuū coronata trium
phat icoīquinatoꝝ certaminū p̄miū vi
cēs.mltigena āt ipioꝝ mltitudo ñ erit
vtilis:& spuria vitulamina nō da būt ra
dices altas:nec stabile firmamētū col-
loca būt. Et si i ramis in tp̄e germinaue
rit infirmiter posita a vēto cōmouebū
tur:& a nimietate vētoꝝ eradicabun
tur. Cōfringētur.n.rami incōsūmati:
& fructus illoꝝ inutiles & acerbi ad mā
ducandū:& ad nihilū apti. Ex iniqs.n.
oēs filii q nascūtur testes sūt neqtie ad
uersus parētes i interrogatiōe sua. Iustꝰ
āt si morte p̄occupatus fuerit:i refri-
gerio erit. Senectꝰ.n. venerabilis est:
nō diuturna:neq; annoꝝ numero cō
putata. Cani āt sūt sensus hois: & etas
senectutis vita imaculata. Placēs deo
factus dilectꝰ & viuēs iter pctōres trāſ
latus est. Raptꝰ est ne malicia mutaret
itellectū eiꝰ: aut ne fictio decipet aiaꝫ
illius. Fascinatio.n.nugacitatis obscu
rat bona:& icōstātia cōcupiscētie trāſ
uertit sensū sine malicia. Cōsūmatus
in breui expleuit tp̄a multa. Placita.n
erat deo aīa illius: ppter hoc pperauit
educere illū de medio iiqtatū. Populi
āt videntes & nō itelligētes nec ponēs
tes in p̄cordiis talia.qm̄ gra dei & mia
ē ī lctōs eiꝰ & respectꝰ sup electos illiꝰ.
cōdēnat āt iustꝰ mortuꝰ viuos ipios:&
iuuētꝰ celeriꝰ cōsūmata lōgā vitā iusti
videbūt.n. sine sapiētis & nō itelligēt
qd cogitauerit de illo deꝰ:& quare mi-
nuerit illū dñs. Videbūt.n. & cōtēnēt
eū:illos āt deꝰ irridebit. Et erunt post
hec decidētes sine honore: & in cōtu-
melia inf mortuos i ppetuū. Qm̄ dis-
rūpet illos inflatos sine voce:& cōmo
uebit illos a fūdamētis & vsq; ad sup̄
mū desolabūtur. Et erūt gementes:&
memoria illoꝝ periet. Veniēt in cogi-
tatiōe pctōꝝ suorū timidi:& traducēt
illos ex aduerso iniqtates ip̄oꝝ. C.5.

Vnc stabūt iusti in magna cōstan
cia aduersus eos q̄ se angustiaue-
rūt:& q̄ abstulerūt labores eoꝝ. Viden-
tes turbabūtur tiore horribili: & mi-
rabūtur in subitatiōe insperate salutis
gemētes p̄ angustia spūs: dicētes intra
se.pniam agētes & p̄ angustia spūs ge
metes.hi sūt quos habuim⁹ aliqñ i de
risū & in sillitudinē iproperii.nos isen-
sati vitā illoꝝ estiabam⁹ insaniā & finē
illoꝝ sine honore. Ecce quō cōputati
sunt inter filios dei:& inter sctōs sors
illorū est. Ergo errauim⁹ a via veritā-
tis & iusticie lumen nō luxit nobis:&
sol intelligētie nō est ortus nobis. Laſ
sati sumus in via iniqtatis & pditiōis
& ambulauimus vias difficiles: viam
autem dñi ignorauimus. Quid nobis
profuit superbia:aut diuitiarum iac-
tantia quid contulit nobis? Trāsierūt
omnia illa tanq̄ vmbra & tāq̄ nūcius
pcurrēs. Et tāq̄ nauis q̄ ptransit fluctu
antem aquam:cuius cum preterierit
non est vestigium inuenire:neq; ꝯ

.n. finē sapientie: t nō itelligēt qd
πὶ τέλειον σοφοῦ, καὶ οὐ συνήσουσιν τί
decreuerunt de ipo: t ad qd muni-
ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἀσφα
uit se dño.videbunt t cōtem
λίσατο αὐτὸν ὁ κς·ὄψονται καὶ ἐξουδενώσου
nent.illos āt dño irridebit: t erunt
σι.αὐτοὺς δὲ ὁ κς ἐκγελάσεται, καὶ ἔσονται
post hoc in ruinā sine hōre:t in cōtumelia
μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον, καὶ εἰς ὕβριν
it mortuos p scām:qñ dirūpet illos sine vo
ἐν νεκροῖς δι᾽ ἀφώνους, ὅτι ἐκβήσει αὐτοὺς ἀφω-
ce p:ono:t cōmouebit illos a fūda
νους πρωτοῦς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμε
mētis:t vsq; ad sup̄mū desolabūtur: t
λίων, καὶ ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται, καὶ
erunt in dolore:t mēoria eorum peri
ἔσονται ἐν ὀδύνῃ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπο-
bit. venient in cogitatione pecca-
λεῖται. ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρ
torum suorū timidi:t arguēt illos
τημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς
ex aduerso iniquitates ipsorum.
ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν. C.5.

Tunc stabit in cōfidentia multa
Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλὴ
tus cōtra facē eos q̄ angustiauerūt
ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν ἐλιψάντων
eum t irritantiū labores eius.
αὐτὸν καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ.
videntes turbabuntur tiore vehemēti:t
ἰδόντες ταραχήσονται φόβῳ δεινῷ, καὶ
stupebunt in insperata salute.
ἐκστήσονται ἐπὶ τῇ παραδόξῳ τῆς σωτη-
t dicent intra se penitētiā agētes:
ρίας. καὶ ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες,
t pre angustia spiritus gement
καὶ διὰ συνοχὴν πνεύματος στενάξον-
t dicent: hic erat quē habuim⁹ aliqñ
τες: οὗτος ἦν ὃν ἔχομεν ποτὲ
in derisum t in similitudinē impro-
εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδι-
rij. stulti vitā illius estimaui-
σμοῦ. οἱ ἄφρονες ἡμεῖς τὸν βίον αὐτοῦ λογισά-
mus insanā: t finem illius sine
μεθα μανίαν, καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτι-
hōre.quō cōputatus est i filijs dei: t in
μον.πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ, καὶ ἐν
sanctis sors illius est:ergo errauimus
ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστιν; ἄρα ἐπλανήθημεν
a via veritatis: t iusticie
ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης
lumē non lurit nobis: t sol iusti-
φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἡμῖν, καὶ ὁ ἥλιος τῆς δικαι
cie nō ortus est nobis.iiqtatis impleti
οσύνης οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν. ἀνομίας ἐπλη-
sum⁹ vijs t pditiōis: t ābulauī
σθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας, καὶ διῳδεύ-
mus deserta inaccessibilia: at viam dñi nō
σαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυ οὐκ
nouimus.dd pfuit nobis superbia?
ἐγνωμεν. τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ὑπερηφανία;
t dd diuitie cum iactantia cōtule-
καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέ-
runt nobis:trāsierunt illa omnia
βληκεν ἡμῖν; παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα
tanq̄ vmbra t tāq̄ nuncius percurrens.
ὡσεὶ σκιὰ καὶ ὡς ἄγγελος παρατρέχων
tanq̄ nauis q̄ ptransit fluctuātē aquā:
σα. ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ,
cuiꝰ quā ptransierit nō est vestigiū inuenire:neq;
ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν, οὐδὲ

semitam itineris illius in fluctib⁹. aut
ἀτραπὸν πορείας αὐτῆς ἐν κύμασιν. ἢ
veluti auis trãsuolãtis aerẽ nullũ inuenitur
ὡς ὄρνεον διαπετόμενος ἀέρα οὐδὲν εὑρίσκεται
argumẽtũ itineris.ictus ãt alarũ ver
τεκμήριον πορείας. πλαγὴ δὲ ταρσῶν πα
berati ventũ leuem ꝛ scissum
σσόμενον πνεῦμα κοῦφον καὶ χιζόμενον
vi stridoris:cõmotis alis ptrãsiit.
βίᾳ ῥοίζου, κινουμένων παρεύγων διωδύ
ꝛ post hoc non inuentũ ẽ signum
σε. καὶ μετὰ ταῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον
pcessus in eo. aut tãꝫ sagitta missa
ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ. ἢ ὡς βέλους βλη
in scopum: diuisus aer cõtinuo
θέντος ἐπὶ σκοπόν, τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως
in se resolut⁹ est: vt ignoretur trãsi
εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δί
tus illius. sic ꝛ nos nati
οδον αὐτοῦ. οὕτως καὶ ἡμεῖς φυτευθέντες
desiuimus: ꝛ virtutis q̃dẽ signum
ἐξελείπομεν, καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον
nullũ valuim⁹ ostendere. i ãt malignitate nr̃a
οὐδὲν ἔχομεν δεῖξαι. ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν
cõsumpti sumus. q̃m spes impũ
κατεδαπανήμεθα. ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς
tãꝫ q̃ tollitur lanugo a vento: ꝛ tãꝫ
ὡς φερόμενος χνοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς
spuma a pcella impulsa gracilis:
παχνὸς ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτή,
ꝛ tãꝫ fumus a vento diffusus ẽ: aut ꝛ
καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διελύθη, ἢ καὶ
tãꝫ mẽoria hospitis vnius diei ptere
ὡς μνεία καταλύτου μονημέρου παρώ
it. iusti ãt in ẽtũ viuũt: ꝛ
χηται. δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ
in dño merces eorum: ꝛ cogitatio
ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς
ipsorum apud altissimũ.idcirco accipient
αὐτῶν παρὰ ὑψίστου. διὰ τοῦτο λήψονται
regnum decoris ꝛ diadema
τὸ βασίλειον τῆς ὑπεροψίας καὶ τὸ διά
dema speciei de manu dñi. q̃m
δημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου. ὅτι
dextera sua ꝓteget eos: ꝛ
τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ
brachio defendet illos. accipiet
βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. λήψεται
armaturam zelum illius: ꝛ armabit
παροπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλο
bit creaturã ad vltionẽ ĩmicor̃.
θήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν.
induet thoracẽ iusticiam: ꝛ circũpo
ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιθή
net galeam iudiciũ simplex. sumet
σεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον. λήψεται
scutum inexpugnabile equitatem: acuet
ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, ξίφος
ĩe vltionem irã in gladium. pugna
δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν. συνεκπο
bit vero cũ illo mundus cõtra stul
λεμεῖ δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά
tos. ibunt directe emissiões ful
φρονας. πορεύσονται εὐστόχως βολίδες ἀέρα
gur: ꝛ tanq̃ a bene curuato arcu nu
πῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νε
bili ad scopũ insilient: ꝛ a petrus iaci
φῶν ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται, καὶ ἐκ πετρώδους
ẽte ira plene mittentur grandines.
λου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι.
ercandescet in illos aqua marina:
ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης,

semitã carine illius i fluctib⁹. Aut auis q̃
trãsuolat iaere: cui⁹ nullũ inuenitur ar
gumẽtũ itineris illi⁹: sed trĩ sonit⁹ ala
rũ verberãs leuẽ ventũ:& scidens p vi
itineris aerẽ:cõmotis alis trãsuolauit.
& post hoc nullũ signũ inuenitur itine=
ris illi⁹. Aut tãꝫ sagitta emissa in locũ
destinatũ:diuisus aer cõtinuo i se reclu
sus ẽ:vt ignoretur trãsit⁹ illi⁹. Sic& nos
nati cõtinuo defuim⁹ eẽ:& virtutis q
dẽ nullũ signũ valuim⁹ oñdere:i mali
gnitate ãt nr̃a cõsũpti sum⁹. Talia di=
xerit iniferno hi q peccauerit:q̃m spes
ipii tãꝫ lanugo ẽ q a vento tollitur:&
tãꝫ spuma gracilis q̃ a ꝓcella dispgi=
tur:& tãꝫ fum⁹ q a vẽto diffusus est:
& tãꝫ mẽoria hospitis vni⁹ diei p̃tere
untis.Iusti ãt i ꝑpetuũ viuent:& apud
dñm ẽ merces eor̃:& cogitatio illorũ
apd altissimũ. Ideo accipiẽt regnũ de
coris & diadema speciei de manu dñi
q̃m dextera sua ꝓteget eos:& i brachio
scõ suo defendet illos. Et accipiet ar=
maturã zelus illius & armabit creatu=
rã ad ultionẽ ĩmicor̃. Induet ꝓ tho=
race iusticiã & accipiet ꝓ galea iudiciũ
certũ.Sumet scutũ iexpugnabile eq=
tatẽ:acuet ãt dirã irã i lãceã .& pugna
bit cũ illo orbis tra⁊ cõtra infelatos.
Ibũt directe emissiões fulgur̃ & tãꝫ
a bñ curuato arcu nubiũ exterminа=
bũtur:& ad certũ locũ ĩsilient.Et a pe
trosa ira plene mittentur grãdines:&
scãdescet in illos aqua maris:& flumi
na cõcurrent durĩ. Cõtra illos stabit
spũs virtutis:& tanq̃ turbo vẽti diui=
det illos:& ad eremũ ꝓducet oẽ⁊ tra⁊
iniquitatis illor̃.& malignitas euertet
sedes potentium. Capitu.6.

Melior est sapia q̃ vires: & vir pru
dens q̃ fortis. Audite ergo reges
& itelligite:discãte iudices finiũ tre. Pre
bete aures vos q̃ cõtinetis multitudi=
nes & placetis vobis i turbis nationũ:
q̃m data est a dño ptãs vobis & virtus
ab altissimo:q ĩterrogabit opa vr̃a &
cogitatiões scrutabitur. q̃m cũ essetis
ministri regni illi⁹: nõ recte iudicastis
nec custodistis leges iusticie: neq̃ sm
volũtatẽ dei ãbulastis.horrẽde & cito
apparebit vobis:q̃m iudiciũ durissi=
mũ i his q ꝑsũt:fiet.Exiguo.n. cõcedi
tur mia:potẽtes ãt potẽter tormenta
patiẽtur.Nõ.n. subtrahet ꝑsonã cuiuſ
q̃ de⁹ q est oĩm dñator: nec verebitur
magnitudie⁊ cuiusq̃: q̃m pusillũ& ma
gnũ ipe fecit: & eq̃lĩ est illi cura de oĩ=
bus. Fortioribꝰ ãt fortior instat crucia
tio. Ad vos ergo reges sũt hi ſmones
mei:vt discatis sapiam & ne excidatis.
Qui.n.custodierit iusticiã iuste iudica
bũtur:& q didicerit iusta inuenĩet qd r̃ĩ
deãt.Cõcupiscite ergo ſmones meos
& diligite illos:& hẽbitis disci⁊linam.
Clara est & q̃ nunq̃ marcescit sapien=
tia:& facile videtur ab his qui diligũt
eam :et inuenitur ab his qui querunt
illam:Preoccupat,qui se concupiscũt.
vt illis se prior ostendat. Qui de hu=
ce vigilauerit ad illam non laborabit:
assidẽtẽ enim illã foribꝰ suis inueniet.
Cogitare ergo de illa sẽꝰ ẽ cõsũmatꝰ.

flumina vero inundabũt vuriter.
ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἐπιπότμως.
stabit cõtra illos spũs virtutis:
ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως,
ꝛ tãꝫ turbo vẽti vẽtilabit illos. ꝛ de
καὶ ὡς λαίλαψ διασκορπιεῖ αὐτούς. καὶ ἔρη
solabit omnẽ terrã iniqtas: ꝛ mali=
μώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακο
gnitas euertet sedes potẽtiũ. C
πραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.c.6.

Audite ergo reges ꝛ itelligite:
Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, puer.
discite iudices finium terre: p̃bete aures .ii.ã.
μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς, ἐνωτίσασθε
qui cõtinetis mltitudiem ꝛ superbitis
οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμέ
in turbis nationũ.q̃si data ẽ a dño po=
νοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. ὅτι ἐδόθη παρὰ κυρίου ἡ κρά
testas vobis:ꝛ virtus ab altissimo:
τησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου,
q̃ exꝑet vestra opa:ꝛ cogitatiões
ὃς ἐξετάσει τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ τὰς βουλὰς D
scrutabitur. q̃m ministri exĩstẽs eius
διερευνήσει. ὅτι ὑπουργοῦντες τῆς αὐτοῦ
regni nõ iudicastis recte: neq̃ custo
βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυ
distis legem:neq̃ sm voluntatem
λάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ
dei ambulastis. horrende ꝛ cito
θεοῦ ἐπορεύθητε. φρικτῶς καὶ ταχέως
instabit vobis:q̃m iudiciũ durum in
ἐπισκήψει ὑμῖν, ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν
his q̃ ꝓsunt fit. nã minimus
τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. ὁ γὰρ ἐλάχιστος
dignus est mia: potentes ãt potenter
συγγνώσεως ἐστιν ἔλεος, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς
tormẽta patiẽt. nõ ei subtrahet ꝓsonam
ἐπιβήσεται. οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον A
omnium dñator: nec verebitur ma Eccl.
ὁποιανοῦν μεγαλωσύνης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέ 9.d.
gnitudiẽ .q̃si ꝓsũ ꝛ magnũ ipe fecit:
γεθος. ἔτι μικρὸν καὶ μέγας ἀνὴρ ἐπιτε
equaliterq̃ curã gerit de omnibus. Ro.13.
λεῖ, ὁμοίως προνοεῖται περὶ πάντων. a.
at fortibus fortio instat scrutatio.
τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ ἐφίσταται ἐρευνα.
ad vos ergo reges sermones mei: vt
πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα
discatis sapiam ꝛ ne excidatis. q̃
μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παρασπάσητε. ὃς
.n. custodierint iuste iusta iuste iudica
γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσον B
būt: ꝛ q̃ edocti fuerint ea inuenient
ται, καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὑρήσουσιν
rõsionem. cõcupiscite ergo ſmones
ἀπολογίαν. ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων
meos:optate ꝛ erudiemini. clara
μου, ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε. λαμ=
ꝛ q̃ nũq̃ marcescit ẽ sapia: ꝛ facile
πρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία, καὶ εὐχε
videtur ab his q̃ diligunt eã:
ρῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐ
ꝛ inuenitur ab his q̃ querunt il=
τήν, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ τῶν ζητούντων αὐ
lam.ꝓoccupat cupientes vt ꝓnosca
τήν. φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνω= C
tur. q̃ mane surrexit ad illam nõ labora
σθῆναι. ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτὴν οὐ κοπιά
bit: assidentem enim inueniet
σει, παρεδρεύοντα γὰρ εὑρήσει τῶν
foribus suis. nam cogitare de
πυλῶν αὐτοῦ. τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ

illa scientie cōsummatio.τ q vigilane
ἀυτῆς φρονήσεως τελειότης. καὶ ὁ ἀγρυπ
rit ꝓpter eā cito securus erit:
νήσας διὰ αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσαι,
qm̄ dignos se ipsa circuit
ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς ἄυτη περιέρχεται
querens: τ in viis apparet
D ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται
illis hilariter: τ in omni ercogitatiõe
αὐταῖς ἱλαρῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ ἀ
occurrit illis. initiū enim illius veriſſi
παντᾶ αὐταῖς. ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀλη
ma disciplīe cōcupiſcētia.cura āt diſci
θεστάτη παιδείας ἐπιθυμία. φροντὶς δὲ παι
pline dilectio: dilectio aūt custodia legum
δείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων
illius. attentio aūt legum confirmatio in
αὐτῆς. προσοχὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀφ
corruptiõis.incorruptio āt ꝓpe esse facit
θαρσίας. ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς θεὸν ποιεῖ
deum. cōcupiſcētia eīn igitur sapiētie deducit
θεοῦ. ἐπιθυμία οὖν σοφίας ἀνάγει
ad regnum. si ergo delectamini i sedib⁹
ἐπὶ βασιλείαν. εἰ οὖν θέλετε ἐπὶ θρόνοις
τ sceptris reges ppli:honorate sapi
A καὶ σκήπτροις τύραννοι λαῶν, τιμήσατε σο
entiā: vt in seculum regnetis.
φίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
q̄d āt est sapiētia τ quēadmodū facta sit: refe
τί δέ ἐστι σοφία καὶ πῶς ἐγένετο, ἀπαγγε
rā: τ non abscondam vobis mysteria: sed
λῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια, ἀλ
ab initio natiuitatis inuestigabo: τ po
λὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω, καὶ ἐν
nā in ꝓspicuū scientiam eius. τ nō
σω εἰς φανερὰν τὴν γνῶσιν αὐτῆς. καὶ οὐ
Job. 28.c. preteribo veritatem: neq; q̄dē
μὴ παρελεύσω τὴν ἀλήθειαν, οὔτε μὴν
cū inuidiā tabescente iter habebo: qm̄ ille nō
B φθόνῳ τετηκότι συνελεύσω, ὅτι οὗτος οὐ
erit ꝓticeps sapiētie.multitudo āt sapiētū sa
κοινωνήσει σοφίᾳ. πλῆθος δὲ σοφῶν σω
luus mundi: τ rex sapiens sta
τηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος ἐυ
bilimētū ꝓpli.quāobrē accipite disciplinā ver
σταθείᾳ δήμου. ὥστε παιδεύσει τοὺς ἐμοὺς
bis meis:τ utilitatē habebitis.
σί μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε. Ca.7.

Cum q̄dē τ ego mortalis homo equalis
Θνητὸς μὲν κἀγὼ ἴσος ἄνθρωπος ἴσος
omnibus:τ terrigene a genere primo facti:
ἅπασι, καὶ γηγενοῦς ἀπογόνοις πρωτοπλάστου,
τ in ventre matris figurat⁹ sū caro decē mensiū
καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐπλάσθην σὰρξ δεκαμηνιαίῳ
C tempore: coagulat⁹ in sanguine de semine
χρόνῳ, παγεὶς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος
viri τ delectamēto sōno conuenīente. τ
ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνου συνελεύσης. καὶ
ego aūt natus traxi coēq; nobis ae
ἐγὼ δὲ ῥοιζήσας ἕλκυσα τὸν κοινὸν ἡμῖν ἀέ
rē: τ in similiter passā decidi terrā.
ρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπεσα γῆν.
primā vocem similem oībus emisi plo
πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσι κλαυ
rans.in inolumētis nutritus sum τ curis:
σάμενος. ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην καὶ ἐν φρον
nullus enī rex aliudī habuit na
τίσιν, οὐδεὶς γὰρ βασιλεὺς ἑτέραν ἔχει γε
D tiuitatis initiū. vnus āt omniū ingressus ad
νέσεως ἀρχήν. μία δὲ πάντων ἔξοδος ἐστὶ
vitā: exitusq; eīdē. ꝓpter hoc opta
τὸν βίον, ἔξοδός τε ἴση. διὰ τοῦτο εὐξά

&q vigilauerit ꝓpt illā:cito erit secu=
rus.Qm̄ dignos se circuit ipa q̄rens:
& in viis suis ostdet se illis hilarit:& in
oi prudentia occurret illis.Initiū.n.al=
lius verissima ē disciplie cōcupiscētia.
Cura ergo disciplie dilectio est: & dile
ctio custodia legū illi⁹ ē. Custoditio āt
legū cōsūmatio incorruptōis est: incor
ruptio āt facit eē ꝓximū deo. Cōcupi
scentia itaq; sapie deducit ad regnū p
petuū.Si ergo delectami sedib⁹ & sce
ptris o reges ppli: diligite sapiam vt i
ppetuū regnetis. Diligite lumen sapie
oēs q̄ pestis ppls.Quid est āt sapia:&
quēadmodū facta sit referā:& nō abs=
cōdā vobis sacramēta dei:sed̄a binitio
natiuitatis inuestigabo :& ponā in lucē
sciam illi⁹:& nō pteribo veritatē:neq;
cū inuidia tabescēte iter hēbo:qm̄ talis
hō nō erit pticeps sapie.multitudo āt
sapiētiū:sanitas est orbis trarū.Et rex
sapiēs:ppli stabilimētū est.Ergo acci=
pite disciplinā per sermones meos:&
proderit vobis. Ca.7.

SVmq dē & ego mortalis hō silis
oib⁹:& ex gñe terreno illi⁹ q pri
or fact⁹ est:& in vētre mīis figuratus
sū caro: decē mensiū tpe coagulat⁹ sū
in sāguie: ex semie hois & delectamē=
to sōni cōueniēte.Et ego nat⁹ accepi
cōem aerē:& in silr factā decidi trā:&
primā vocē silem oīb⁹ emisi plorās.
In inuolumētis nutrit⁹ sū:& magnis
curis.nemo.n. ex regib⁹ aliud habuit
natiuitatis initiū. Vn⁹ ergo itroitus ē
oibus ad vitā & silis exitus.Propt hoc
optaui & datus est mihi sensus :& inuo
caui:& venit in me spūs sapie.Et ꝓpo
sui illā regnis & sedibus :& diuitias ni
hil esse dixi in cōpatiōe illi⁹.Nec cōpa
raui illi lapidē ꝓciosū:qm̄ oē aurū in cō=
patiōe illius arena est exigua:& tanq̄
lutū estimabitur argentū in cōspectu
illius.Sup salutē & spēm dilexi illā :&
ꝓposui ꝓ luce hre illā:qm̄ inextingui
bile est lumē illi⁹. Venerāt mihi omīa
bona piter cū illa:& inumerabilis ho
nestas p manus illius:& letatus sū i oi
bus:qm̄ antecedebat me ista sapia &
ignorabā qm̄ bonorū omniū mr est.
Quā sic fictiōe didici:& sine inuidia cō
munico:& honestatē illius nō abscōn=
do.Infinitus.n.thesaurus est hoibus:
quo q vsi sūt:pticipes facti sunt amici
tie dei:ꝓpt disciplīne dona cōmēdati.
Mihi āt dedit de⁹ dicere ex sentētia &
ꝓsumere digna horū q̄ mihi dātur qm̄
ipe sapie dux est & sapiētū emēdator.
In manu.n. illius & nos & sm̄ones nri:
& ois sapia:& operū scientie disciplina.
Ipe.n.dedit mihi horū q̄ sūt sciam ve
rā:vt sciā dispōem orbis trarū & virtu
tes elemētorū:initiū & cōsūmationem
& medietatē tpm:vicissitudinū pmuta
tiōes:& cōsūmatiōes tpm:& mox mu
tatiōes:diuisiōes tpm:ānī curs⁹ & stel=
lax dispositiōes:naturas aialiū :& iras
bestiax:vi vētox :& cogitatiōes hoīm
differētias virgultox:& virtutes radi=
cū:& q̄cūq; sūt abscōsa & ipuisa didici
oīm.n.artifex docuit me sapia.Est.n.i
illa spūs itelligētia scūs:vnic⁹:mltiplex:

ui: τ scientia data ē mihi:inuocaui
μοι, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι, ἐπεκαλεσά
τ venit mihi spūs sapiētie:ꝓposui
μην καὶ ἦλθέ μοι πνεῦμα σοφίας, προέκρι
illam sceptris τ thronis: τ diuitē
να αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦ=
as nihil estimaui in cōparatione illius.
τον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς.
neq; cōparaui illi lapidē ꝓciosū: qm̄ omīe
οὐδὲ ὡμοίωσα αὐτῇ λίθον τίμιον, ὅτι πᾶς
aurum in cōspectu ipius arena exigua: τ
χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ
tāq; lutū estimabitur argentū i cōspectu
ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον
illius. sup salutem τ spectem dilexi
αὐτῆς. ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπη
illam: τ ꝓposui illam pro lu=
σα αὐτήν, καὶ προεθέμην αὐτὴν ἀντὶ φω
ce hēre: qm̄ inextictum q̄ ex hac lumē.
τὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγ
veneŕt āt mihi bona piter omnia
γος. ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα
cum illa: τ innumerabiles diuitie in ma=
μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χει
nibus eius. letatus sum āt in omnibus: qm̄
σὶν αὐτῆς. εὐφράνθην δὲ ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι
eop̄ vnx est sapia.ignorabā āt ipam ma
ἀυτῶν ἡγεῖται σοφία. ἠγνόουν δὲ αὐτὴν ἡνί
tre eē hop̄. sine dolo⁹ didici: sine
τιν εἶναι τούτων. ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθό
inidiaq; cōico: diuitias eius
νως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον αὐτῆς
nō abscondo. indeficiens thesaur⁹
οὐκ ἀποκρύπτομαι. ἀνεκλειπὴς θησαυρός
est hominibus:quo q̄ vsi sunt ad deū
ἐστιν ἀνθρώποις, ὃν οἱ χρησάμενοι πρὸς θεὸν
sepositi amicitiā ꝓpter q̄ ex disciplina do=
ἐτέθησαν φιλίας διὰ τὰς ἐκ παιδείας δω
na cōmendati. mihi āt dedit deus di
ρεὰς συναινέντες. ἐμοὶ δὲ δέδωκεν ὁ θεὸς εἰ
cere ex sentētia: τ cogitare digne
πεῖν κατὰ γνώμην, καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως
dedatio: qm̄ tpe τ sapiētie
τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁ
dux est τ sapientū emendator. in eius
δηγός ἐστι καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής. ἐν τῇ
manu illius τ nos τ sermōes nri om
χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν πᾶ
nisq; sapientia τ opificū scientia. ipe
σατε φρόνησις καὶ ἐργατῶν ἐπιστήμη. αὐ
.n. mihi⁹ dedit eop̄ q̄ sunt scientiā verā:
τὸς γὰρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευ
vt scirē cōpositionē orbis trax τ operationē
δῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν
elemētox: principiū τ cōsūmatiōes τ medietatē
στοιχείων, ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητα
tpis: mutum mutatiōes τ pmutationes
χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς
tpis: anni circulos τ stellax disposītes:
καιρῶν, ἐνιαυτοῦ κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις,
naturas aialiū τ ira bestiax: ventorum
φύσεις ζώων καὶ θυμοὺς θηρίων, πνευμάτων
vires τ cogitatiōes hoīm:diuersitates
βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς
plantarū τ virtutes radicū:τ q̄cūq; sūt abscōsa
φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν, ὅσα τε ἔστι κρυπτὰ
τ ꝓspicua noui. nam omniū artifex
καὶ ἐμφανῆ ἔγνων. ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις
docuit me sapia. est .n.in ea spūs
ἐδίδαξέ με σοφία. ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα
itelligēs:scūs:vnigenitus:multiplex:subtilis
νοερόν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, λεπτόν,

Sapien'gre. cū iter. lati. Trāsla. B. Vie. Sapien. gre. cū iterp̄. lati.

mobilis: integer: incoinquinat⁹: manifest⁹: ille
ἐυκίνητος, τραφύς, ἀμόλυντος, σαφής, ἀπή
fus: amās bonū: acut⁹: expeditus: benefi-
μαστος, φιλάγαθον, ὀξύς, ἀκώλυτον, ἐυεργετι
cus: humanus: stabilis: firmus: secu
κόν, φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέ
rus: oēm hīs virtutem: omnia prospiciens:
ριμνον, παντοδύναμον, παντεπίσκοπον,
& ad omnes capax spiritus intelligētes
καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν
mundos subtilissimos. omni enim motu
καθαρῶν λεπτοτάτων. πάσης γὰρ κινήσεως
mobilior sapietia. attigit ãt & capax ē per
κινητικώτερον σοφία. διήκει δὲ καὶ χωρεῖ διὰ
omnia ꝓpter munditiam. vapor .n. est
πάντων διὰ τὴν καθαρότητα. ἀτμὶς γάρ ἐστι
dei virtutis: & emanatio
τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως, καὶ ἀπόρροια τῆς
omnipotentis glie sincera. ob hoc
τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής. διὰ τοῦ
nihil inquinatum in eam incur-
το οὐδὲν μεμιασμένον εἰς αὐτὴν παρεμπί
rit. splendor eni est lucis eterne
πτει. ἀπαύγασμα γάρ ἐστι φωτὸς ἀϊδίου
& speculū sine macula dei opa
καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνερ
tionis: & imago bonitatis eius. vna
γείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ. μία
ãt ē: cētes, omnia potest: & pmanens in
δὲ οὖσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν
se omnia innouat: & per nationes
ἑαυτῇ τὰ πάντα καινίζει, καὶ κατὰ φυλὰς
in animas sanctas descēdens: amicos
εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα, φίλους
dei & pphetas cōstituit. nihil enī
θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει. οὐδὲν γὰρ
diligit deus: nisi cū q̄ cū sapnia habitat.
ἀγαπᾷ ὁ θεός, εἰμὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα.
est enī hec speciosior sole: & sup
ἐστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ
omnem stellarū dispōez: lucī comparata:
πᾶσαν ἀστέρων τάξιν φωτὶ συγκρινομένη,
inuenitur prior. huic quidē succedit
εὑρίσκεται πρότερα. τῷ μὲν γὰρ διαδέχεται
nox: sapiētiam ãt nō vincet malitia.
νύξ, σοφίας δὲ οὐ κατισχύσει κακία. Ca. 8.

Attingit autē a fine in finē
Διατείνει δὲ ἀπὸ πέρατος εἰς πέ-
fortiter & disponit omnia vtiliter.
ρας ἐρρώτως καὶ διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς.
hanc amaui & exquisiui a iuuē-
ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότη-
tute mea: & quesiui sp̄sam ducere
τός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι
mihi: & amator factus sū pulchritudis
ἐμαυτῷ, καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους
illius. gl̄ositatē glificat: cōtuberniū dei ha-
αὐτῆς. ἐνδοξάζει δὲ εὐγένειαν θεοῦ ἔ-
bens: & omnium dominus dilexit
χουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν
illam: doctrix enī est dei discipline
αὐτήν, μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης
& electrix operū illius. si aūt diui-
καὶ ἀρέτης τῶν ἔργων αὐτοῦ. εἰ δὲ πλοῦ
tie sunt appetibilis possessio in vita: q̄d sa-
τός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σο
piēcia locupletius omnia operā
φίας πλουσιώτερον τῆς τὰ πάντα ἐργα-
tet: si autē prudentia opatur: q̄s cor
ζομένης; εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς τῶν
q̄ sunt ꝓ illa magis est artifex: & si
ὄντων αὐτῆς μᾶλλον ἐστι τεχνίτης; καὶ εἰ

subtilis: disertus: mobilis incoin-
quinat⁹: certus: suauis: amās bonū
acut⁹: qui nihil vetat bñfacere: hu
manus: benign⁹: stabilis: certus: se-
curus oēs hīs virtutē: omnia pspi
ciens: & qui capiat oēs spūs itelligi
biles: mundus: subtilis. Omnibus
enī mobilibus mobilior est sapien
tia. Attingit aūt vbiq; ꝓpter nua
mūdiciā. Vapor est enī virtutis dei
& emanatio quedā est claritatis oī
potētis dei sicera: & ideo nihil inq
natū in eā incurrit. Cādor est ei lu
cis eterne & speculus sine macula
dei magestatis: & imago bonitatis
illius. Et cū sit vna; oia pōt. & in se
pmanēs: oia innouat: & p natiões
in aias sanctas se transfert. Amicos
dei & pphetas cōstituit. Neminem
enī diligit deus nisi eū qui cū sapiē
tia inhabitat. Est ei hec spetiosior
sole: & sup oēm dispositionē stella-
rū: luci cōpata inuenitur ꝑior. illi suc
cedit nox: sapiā ãt nō vicit malitia.

Attigit ergo a fine vsq; C. 8.
Had finē fortiter: & dīsponit oīa
suauiter. Hāc amaui & exq̄siui a iu
uētute mea: & q̄siui i sp̄sam mihi
eā assumere: & amator fct⁹ sū for
me illi⁹. Generositatē illi⁹ gl̄ificat
cōtuberniū hīs dei: sed & oīm dīs
dilexit illā. Doctrix ei ēdisciplie dei
& electrix opū illi⁹. Et si diuitie ap-
petūtur i vita: q̄d sapia locupletius
q̄ opatur oīa? Si ãt sēs⁹ opatur: q̄s
hoꝝ q̄ sūt magis cq̄s illa ē artifex? Et
si iusticiā q̄s diligit: labores h⁹ ma-
gnas hūt virtutes: Sobrietatē enī &
prudētiā docet & iusticiā & virtutē:
q̄bus vtilius nihil est i vita hoīb⁹
& si multitudinē scie desiderat q̄s:
scit preterita & de futuris estimat:
scit versutias ſmonū & dissolutio-
nes argumētoꝝ: signa & mōstra scit
añq̄ fiāt: & euēt⁹ tp̄ꝝ & sclorꝝ. Pro
posui ergo hanc adducere mihi ad
cōuiuādū: sciēs q̄m mecū cōicabit
de bonis: & erit allocutio cogitatio
nis & tedii mei. Hēbo ꝓpt̄ hāc clari
tatē ad turbas: & honorē apud se-
niores. Iuuenis & acut⁹ iuueniar in
iudicio & i cōspectu potētiū āmira
bilis ero: & facies p̄ncipū mirabū-
tur me. Tacētē me sustinebūt: loq̄n
tē me respiciēt: & sermocināte me
plura: man⁹ ori suo ip̄onēt. Prete-
rea hēbo p hāc imortalitatē: & me
moriā eternā his q̄ post me futuri
sunt, reliquā. Dispona; ꝑplos: & na
tiões mihi erūt subdite. Timebunt
me audētes reges horrēdi & i mul
titudie videbor bon⁹ & i bello for-
tis. Intrās i domū meā cōquescā cū
illa. Nō.n. habet amaritudinē con
uersatio illi⁹ nec tediū cōuict⁹ illi⁹:
sed leticiā & gaudiū. Hec cogitans
apud me: & cōmēorās i corde meo
q̄m imortalis ē i cogitatiōe sapien
tia: & i amicitia illi⁹ delectatio bona
& i op⁹ manuū illi⁹ honestas sine
defectione: & i certamīe loq̄le illius
sapia: & p̄clarita si cōicatiōe ſmonū

fusticiam diligit? quis: laboes hui⁹ sūt
δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, εἰ τούτου ταύτης ἐ
virtutes. sobrietatem enī & ꝓdentiā
στὶν ἀρεταί. σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν
docet: fusticiam & fortitudinē: q̄bꝰ
ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν
vtilius nihil est in vita homini
χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώ-
bus. si aūt & experientiaz desiderat q̄s: scit
ποις. εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε
antiqua: & futura imagiatur: scit
τὰ ἀρχαῖα, καὶ τὰ μέλλοντα στοχάζεται, ἐπίσται
versutias sermonū & dissolutiões enigmatū:
τὰς τροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων,
signa & ꝓdigia ꝓgnoscit: & euen-
σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβά-
tus opportunitatū & tēp̄m. ꝓposui ergo hāc
σεις καιρῶν καὶ χρόνων. ἔκρινα οὖν ταύ-
adducere mihi ad cōtubernium:
την ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ πρὸς συμβίωσιν,
sciēs q̄s erit mihi cōsiliatrix bonorum:
εἰδὼς ὅτι ἔσται μοι σύμβουλος ἀγαθῶν,
& admonitio cogitationū & tedij. hēbo
καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης. ἕξω
ꝓpter cā gliam in turbis: & honorē apud
δι' αὐτὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ
seniores iuuenis. acutus iueniar iudex
πρεσβυτέροις νέος. ἀξὺς εὑρεθήσομαι κρί
tio: & in cōspectu potētiū admirabilis ero:
σει, καὶ ἐν ὄψει δυνατῶν θαυμασθήσομαι,
tacentem me ꝓstinebunt: & loquenti
σιγῶντά μοι περιμενοῦσι, καὶ φθεγγομένῳ
attendēt: & loquēte multum:
προσέξουσι, καὶ λαλοῦντος ἐπιπλεῖον,
manū imponent in os suum. hēbo
χεῖρα ἐπιθήσουσι ἐπὶ στόμα αὐτῶν. ἕξω
p̄ hanc imortalitatē: & mēoriā eternā hīs
δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώνιον τοῖς
q̄ post me relinquam. dispona ꝑplos: & natio
μετ' ἐμὲ ἐκλείψω. διοικήσω λαούς, καὶ ἔθ
nes subdite erunt mihi: timebūt me
νη ὑποταγήσονταί μοι, φοβηθήσονταί με
audientes tyranni horrendi in multitudie
ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλήθει
videbor: bonus & in bello fortis.
φανοῦμαι ἀγαθὸς καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖ-
Intrans in domū meā conquescam
ος. εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου προσανα-
cum illa: nō enī hēt amaritudinē cōuer
παύσομαι αὐτῇ, οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συνα-
satio illius: nec tediū conuictus
ναστροφὴ αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίωσις
illius: sed leticiam & gaudiū. hec
αὐτῆς, ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. ταῦτα
cogitans apud me: & cōmemorās in
λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ, καὶ φροντίσας ἐν
corde meo: q̄si imortalitas est in cognatiōe
καρδίᾳ μου, ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν συγγενείᾳ
sapiētie: & in amicitia illius delectatio bona:
σοφίας, καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθή,
& in labor⁹ manuū illius diuitie sine
καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνε
defectiōe: & in certamine colloquii il
κλειπής, καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐ-
lius prudētia: & ꝑclaritas in cōicatiōe ser
τῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεια ἐν κοινωνίᾳ λό-
monū ipsi⁹: circuibā q̄rēs vt sumerē il-
γων αὐτῆς, περιάγων ζητῶν ὅπως λάβω αὐ
lam ad me. puer aūt erā ingeniosus: anī
την πρὸς ἐμαυτόν. παῖς δὲ ἤμην εὐφυής, ψυ
mā q̄ꝫ sortitus sū bonā: magis aūt bonus
χῆς τε λαχὼν ἀγαθῆς, μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς

erño uēi ad corp⁹ icoiqnatū.cū cognouisse ātq; ὧν ἄλλον εἰς σῶμα ἁμίαντον.γνοὺς ὅτι nō aliter ero cōtinēs: nisi deus εἰμὴ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατής, ἐὰν μὴ ὁ θε⁹ det: τ hoc ārerat pudētie scire ὃς ὦ, καὶ γοῦν δῶτι φρονήσεως ὁ θεὸς cuius gra: adii dñm τ ναι τίνος ἡ χάρις,ἐπέτυχον τῶ κυρίω καὶ A depcatus sū illū:τ viri ex toto corde ἐδεήθην ἀυτοῦ, καὶ εὗρον ἐξ ὅλης τῆς καρ= meo:

διας μου, Ca.9.

DEus pīm τ dñe mie q ΘΘεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους ὁ fecisti omnia in verbo tuo:τ sapi ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγω σου,καὶ τῆ σο ētia tua constituisti hominē: vt φία σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον,ἵνα B dñaretur a te factaꝝ creaturarum: δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, τ disponat mūdum i eqtate τ iusti= καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιο tia: τ i directiōe aie iudiciū iudicet: da σύνεσιν,καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσαι κρίσιν,δός mihi tuaꝝ sediū assistricē sapiam: μοι τὴν τῶν σῶν ἑδρῶν παρεδρον σοφίαν, τ ne me reprobaueris a pueris tuis:quia καὶμὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου,ὅτι ego seruus tuus τ filius ancille ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης C tue: homo ifirmus τ exigui tpis σου, ἄνθρωπος ἀδύνατος καὶ ὀλιγοχρόνιος τ minor in itellectu iudicii τ legū. καὶ ἐλάσσων ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νό= τ si eīm ḡs fuerit cōsummat⁹ inf filioꝝ hoīs: μων.κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώ= ea q̄ ex ta te sapia abēte in πων,τῆς ἐκ σοῦ σοφίας ἐκπεσούσης εἰς nihilū cōputabitur. tu me elegisti regem οὐδὲν λογισθήσεται.σύ με προείλου βασι= pp̄ū tui: τ iudicē filioꝝ tuoꝝ τ filiaꝝ. λέα λαοῦ σου,καὶ δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγα D viristi: edificare tēplū i mōte τέρων. εἶπας,οἰκοδομῆσαι οἶκον ἐν ὄρει sancto tuo: τ in ciuitate hītatiōis ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει καταπαύσεώς tue altare: sīlitudinē tabernaculi sci q̄ σου θυσιαστήριον, μίμημα σκηνῆς ἁγίας ἣν preparasti ab initio: τ tecū προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μετὰ σοῦ ἡ sapia q̄ nouit opera tua: τ q̄ affuit σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦ A q̄ fecisti mūdū: τ q̄ scit: σα ὅτε ἐποίησας τὸν κόσμον,καὶ ἐπιγινώσκει, qd placitū i oculis tuis:τ qd directū i p̄ce= τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου,καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐν ptis tuis.emitte illam de scto ce= γολαῖς σου.ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐ lis τ a sede glorie tue mitte ρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον illam: vt pīs mihi laboret τ αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ καὶ sciam qd acceptum est apud te. scit enī γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. οἶδε γὰρ illa omnia: τ intelligit: τ deducet ἐκείνη τὰ πάντα,καὶ συνιεῖ,καὶ ὁδηγήσει me in opibus meis sobrie: τ cu= με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως,καὶ φυ B stodiet me in gloria sua. τ erūt ac λαξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς · καὶ ἔσται πρὸ cepta opa mea: τ disponā pp̄īs δεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διαθήσω τὸν λαὸν

ip̄i?:circuibā q̄rēs vt mihi illā assume rē.Puer aūt erā igeniosus:& sortitus sūaiam bonā.Et cū esse magis bonus vēi adcorp⁹ icoiqnatū.Et vt sciui qm̄ aliter nō posse esse cōtinēs nisi de⁹ det: & hoc ip̄m erat sūma sapia scire cuius eēt hoc donū:adii dñm & depcat⁹ sū illū & dixi ex totis p̄cordiis meis.C.9

DEus pīm meoꝝ & dñe mie q fe= cisti oia verbo tuo:& sapia tua cō stituisti hoiem vt dñaretur creature q̄ a te facta ē:vt disponat orbē terraꝝ in eqtate & iustitia & i directione cordis iudicū iudicꝫ.da mihi sediū tuaꝝ assi stricē sapiam:& noli me reprobare a pueris tuis:qm̄ fu⁹tuus sū ego:& fili⁹ ācille tue:hō infirmus & exigui tp̄is & mior ad itellectū iudicii & legū. Et si qs e it cōsūmat⁹ iter filios hoim:si ab fuerit ab illo sapia tua:i nihilū cōputa bitur.Tu āt elegisti me regē pp̄lo tuo & iudicē filioꝝ tuoꝝ & filiaꝝ. Et dixi sti me edificare tēplū i mōte sctō tuo & i ciuitate hītatiōis tue altare:sīlitudi nē tabernaculi sci tui quod p̄parasti ab iitio:& tecū sapia tua q̄ nouit opa tua q̄ & affuit tūc cū orbē traꝝ faceres:& sciebat qd esset placitū oculis tuis:& qd directū i p̄ceptis tuis.Mitte illā de cel sctis tuis. & a sede magnitudis tuevt mecum scit & mecum laboret: vt sci= am quid acceptum sit apud te. Scit enim illa omnia & intelligit:& dedu= cet me in opibus meis sobrie:et cu sto diet me i sua potentia.& erūt accepta opa mea:& disponā pp̄īm tuū iuste& ero dign⁹ sediū p̄is mei.quis eīm hōi nū poterit scire cōsiliū dei? Aut qs po terit cogitare qd velit de⁹? Cogitatio nes eīm mortaliū timide & icerte pui= dētie nře.Corp⁹eīm quod corrūpitur aggrauat aiam:& terrena inhitatio de primit sensū multa cogitātē.Et diffici cile estimam⁹ q̄ i terra sūt:& q̄ i cōspectu sūt inuenimus cū labore. Que in celis sūt āt:qs inuestigabit?Sensū āt tuū qs sciet:nisi tu dederis sapiam:& miseris spīm scīm tuū de altissimis& si correcte sīt semite eoꝝ q sūt in tris:& q̄ tibi pla cēt didicerit hoies?Nā p sapiam sanati sūt q cūq; placuerit tibi a pricipio.c.10

HEc illū q prim⁹ format⁹ ē a deo p̄ orbis traꝝ cū solus esset crea tus custodiuit:& eduxit illū a delicto suo.Et eduxit illū de limo terre:& de= dit illi virtutē cōtinēdi oīa. Ab hac vt recessit inīustus i ira sua:p irā hōicidii finitas depiit. Propt quod cū aq̄ de= leret terrā:sanauit iterꝝ sapia:p cōtē= ptibile lignū iustū gubernās.Hec & i cōsensu supbie cū se natiōes extulis= sent scīuit iustū:& cōseruauit sine q̄re la deo:& i filiis miam fortē custodiuit Hec iustū a peūtibus ipīis liberauit fu giētē descendentē ignē i pentapoli:q bus i testimoniū neqtie fumiga būda cōstat defta terra:& i certo tp̄e fruct⁹ hūtes arbores & icredibilis aie mēo= ria stās figmentū salis.Sapiam eīm p̄te reūtes ñ tm̄ i hoc lapsi sūt vt ignorarēt bona:sed & insipiētie sue reliq̄rūt hoi= bus mēoriā:vt i his q̄ peccauerūt:nec

tuū fuisse: τ ero dignus sediū pa= σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πα trio mei. q̄ eīm hominum cognoscet τρός μου. τίς γὰρ ἀνθρώπων γνώσεται cōsiliū dei:aut q̄ cogitabit q̄d vult βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέ= deus? cogitatiōes eīm mortaliū timide: λει ὁ θεός; λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοί, τ incerte ꝓuidētie nře.corruptibile καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν.φθαρτὸν eīm corpus aggrauat aiam: τ onerat ter γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχήν,καὶ βρίθει τὸ γή rena hītatio mētē multa cogitantē: τ vix ϊνα ὁ τῆς σκηνῆς νοῦν πολυφροντίδα, καὶ μό= imaginamur q̄ in terra: τ q̄ i manib⁹ λις εὑρίσκομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν inuenimus cū labore. q̄ āt i celis q̄s εὑρίσκομεν μετὰ πόνου.τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς inuestigauit: cōsiliū āt tuū q̄s nouit? nisi ἐξιχνίασε; βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω; εἰ μὴ tu dederis sapiam: τ miseris scīm σὺ ἔδωκας σοφίαν, καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν tuū spīm de altissimis:τ sic correcte σου πνεῦμα ἐκ τῶν ὑψίστων;καὶ οὕτως διωρθώ sunt semite eoꝝ q̄ i terra: τ pla= θησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρε= cita tibi docti fuerunt homines: τ sa στά σοι ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, καὶ τῇ lūt p̄ sapiam saluati sunt. σοφίᾳ ἐσώθησαν, Ca.10.

HEc p̄imo formatū patrem mūdi ΗΑὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου cū solus eēt creatus custodiuit: τ eduxit il μόνον κτισθέντα διεφύλαξε, καὶ ἐξεῖλατο αὐ lum a delicto suo: dedituꝝ illi τὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου,δώσει τι αὐ fortitudinē cōtinēdi omnia.vt recessit āt ab τῷ ἰσχὺν κρατῆσαι ἁπάντων.ἀποστὰς δὲ ἀπ' ea iniusto in ira sua: fratricidialibus αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἀδελφοκτόνοις depertit furoribus:ppter quē fundatā συνεκπλύνῃ τὸν ὑμῶς, δι' ὃν κατακλυσμὸν terrā iterū saluauit sapia:p cōtēptibile lignū γῆν πάλιν ἔσωσε σοφία,διὰ ξύλου τελοῦς ξύλου iustum gubernans. hec τ in cōsēsu τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ nequtie gentiū cōsurgū nouit tu πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων ἔγνω τὸν δίκαι stū: τ cōseruauit ip̄m sine q̄rela deo: τ ον,καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον τῷ θεῷ,καὶ in filij viscerib⁹ fortem custodiuit.hec ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν.αὕ iustum pereuntibus impijs liberauit τη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ἐξέσωσε fugiētē descendentē ignē pentapolis. τὸ φυγόντα καταβάσιον πῦρ πεντεπόλε= cuius adhuc testimoniū nequtie fumiga ως.οἷς ἔτι μαρτύριον τῆς πονηρίας καπνίζο būda cōstant,deserta terra:τ ignfectis p̄ibus βδα κατέστηκε χέρσος,καὶ ἀτελέσιν ὥρους καρ fructus ferētes plantę:incredule aie memo πὸφορεῦντα φυτά, ἀπιστούσης ψυχῆς μνη ria stans colūna salis.sapiam eīm p̄tereūtes μεῖον ἵστανται στήλη ἁλός.σοφίαν γὰρ παρο teo nō tantū lesi sunt q̄ nō cogno δεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τὴν μὴ γνῶ uerūt bona:sed τ sue ignorātie σιν τὰ καλά,ἀλλὰ καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀφροσύ= reliq̄runt in vita memoriā: vt i νης ἀπέλειπον τῷ βίῳ μνημόσυνον,ἵνα ἐν quibus errauerūt necq; latere potuissent. οἷς ἐσφάλησαν μὴ δὲ λαθεῖν δυνηθῶσι.

ſaꝛ:i: ãt veneranteꝫ illam a doſοφία δὲ τοὺς θεραπευόντας αὐτὴν ἐκ πό
loribꝰ liberauit. hec ꝓfugam ire fra νων ἐῤῥύσατο. αὕτη φυγάδα ἀρχὴς ἀδλ
tuſtũ deduxit i ſemitis rectis: φοῦ δίκαιον ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις,
oſtendit illi regnũ dei: ⁊ dedit ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν θεοῦ, καὶ ἔδωκεν
illi ſciam ſctoꝝ: locupletauit illũ in αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν
laboribuꝰ multiplicauit labores illius. μόχθοις καὶ ἐπλούτησε τοὺς πόνους αὐτοῦ.
in ſuplositate inaleſcẽtũ i eu⁊ affuit: ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη,
⁊ ditauit illum.cuſtodiuit illũ καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν. διεφύλαξεν αὐτὸν
ab inimicis:⁊ ab inſidiatoribus tuta- ἀπὸ ἐχθρῶν,καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων ἀσφα
uit. ⁊ certamẽ forte vicere dedit illi: λίσατο.καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐ
vt ſciret:qñ omniũ potentior eſt τῷ,ἵνα γνῷ,ὅτι παντὸς δυνατώτερόν ἐστιν
religio. hec vẽditũ tuſtũ nõ de- εὐσέβεια.αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγ
reliquit: ſed a peccato liberauit κατέλειπεν,ἀλλ᾽ἐξ ἁμαρτίας ἐῤῥύσατο
illum. deſcẽdit cum illo in lacum:⁊ in αὐτόν.συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον,καὶ ἐν
vinculis nõ dimiſit illum:donec attulit illi δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν,ἕως ἤνεγκεν αὐ
ſceptra regni ⁊ potentiã ipe- τῷ σκῆπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυ
rantiũ ct. mendaceꝫ ãt oñdit eos ραντούντων αὐτοῦ.ψευδεῖς δὲ ἔδειξε τοὺς
q̃ vituperauerãt:illũ: ⁊ dedit illi glo- μωμησαμένους αὐτόν,καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δό
ctermã. hec ꝓphm iuſtũ ⁊ ſemẽ ne ξαν αἰώνιον.οὗτον λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄ
defectu liberauit a natiõe ꝓmentium. μεμπτον ἐῤῥύσατο ἐξ ἐθνους θλιβόντων.
intrauit in aiam ſerui dñi: εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου,
⁊ ſtetit cõtra regeꝫ horrãdoꝫ i portẽtis ⁊ ſtetit cõtra reges horrendos in portentis
ſignis. reddidit tuſtis mercedẽ pie καὶ ἀντέστη βασιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι
tatis labor⁊ ſuorum.deduxit eos in via ⁊ ſignis. reddidit tuſtis: mercedẽ pie
mirabili: ⁊ fuit illis in velamẽtũ τατος πόνων αὐτῶν.ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ
diẽ: ⁊ in flãmã ſtellaꝝ nocte. trãſ θαυμαστῇ,καὶ ἦβλεψαν αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡ
mirat illos ꝓ mare rubrũ ⁊ trãſ μέρας,καὶ εἰς φλόγα ἀστέρων τὴν νύκτα.διε
duxit illos ꝓ aquam nimiam. at βίβασεν αὐτοὺς διὰ ἐρυθρᾶς καὶ διή
inimicos illoꝝ demerſit: ⁊ a ꝓfunditate γαγεν αὐτοὺς διὰ ὕδατος πολλοῦ.τοὺς δὲ
abyſſi eduxit illos. ideo iu- ἐχθροὺς αὐτῶν κατέκλυσε,καὶ ἐκ βάθους
ſti expoliauerũt ipios: ⁊ decantauerũt ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς.διὰ τοῦτο δί
dñe nomẽ ſctũ tuum:⁊ victri- καιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς,καὶ ὕμνησαν
cem tuam manũ laudauerũt pariter: κύριε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου,τήν τε ὑπέρ
quia ſapia aperuit os mutoꝝ ⁊ linguas μαχόν σου χεῖρα ἤνεσαν ὁμοθυμαδόν,
infantiũ poſuit diſertas. ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν καὶ γλώσ
σας νηπίων ἐτράχυνε.

Ca.11.

DIrexit opa eoꝝ i manu Εὐώδωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ

latere potuiſſent.Sapia ãt hos q̃ ſe ob fuãt a doloribus liberabit.Hec ãt ꝓfu gũ ire fratris iuſtũ deduxit ꝓ vias rectas:& oñdit illi regnũ dei:& dedit illi ſcia⁊ ſcõꝝ:honeſtauit illũ in laboribꝰ & cõpleuit labores illius.In fraude circũuentiũ illum affuit illi:& honeſtũ fecit illũ.Cuſtodiuit illũ ab inimicis:& a ſeductoribus tutauit illu⁊. Et certamen forte dedit illi vt vinceret: & ſciret q̃ñ oim potẽtior ẽ ſapia.Hec venditũ iuſtũ nõ dereliq̃t:ſed a pctõribus liberauit eũ:deſcenditq̃ cũ illo in foueã:& in vinclis nõ dereliq̃t illũ donec afferret illi ſceptrũ regni:& potẽtiã aduerſꝰ eos q̃ eũ deꝑmebãt:& mẽdaces oñdit q̃ maculaueꝛt illũ:& dedit illi claritatẽ eternã.Hec ꝓphm iuſtũ & ſemen ſine q̃rella liberauit a natiõibꝰ q̃ illũ deprimebãt.Intrauit in aia⁊ fui dei:& ſtetit cõtra reges horrendos in portentis & ſignis. Et reddidit iuſtis mercedẽ labor⁊ ſuor⁊:&deduxit illos ĩ via mirabili:& fuit illis in velamento diei & in luce ſtellaꝝ ꝓ nocte.Et tranſtulit illos ꝓ mare rubrũ:& trãſuexit illos ꝓ aquã nimiã. Inimicos ãt illoru⁊ demerſit in mare:& ab altitudine infero⁊ eduxit illos.Ideo iuſti tuleꝛt ſpolia ĩpioꝝ:& decãtaueꝛt dñe nomẽ ſanctũ tuũ:& victricẽ manũ tuã laudaue rũt piter:Qñ ſapia aꝑuit os mutorũ & linguas ĩfantiũ fecit diſertas. Ca.11.

DIrexit opa eorũ i manibꝰ ꝓphete ſcti. Iter fecerũt ꝓ deſerta q̃ nõ hitãtur:& in locis deſtis feceꝛt caſas. Steterunt cõtra hoſtes:& de inimicis ſe vindicaueꝛt. Sitierũt & inuocaueꝛt te & data ẽ illis aq̃ de petra altiſſima:& reqes ſitis de lapide duro.Per q̃.n.penas paſſi ſũt inimici illorũ a defectiõe potꝰ ſui in eis cũ abũdarẽt filii iſrl̃eta ti ſũt.Per hec cũ illis deeſſent bñ cũ illis actũ eſt.Nã ꝓ sõte quidẽ ſepiterni fluminis hũanũ ſãguinẽ dediſti iniuſtis. Qui cũ minuerẽtur in traductõe infãtiũ occiſor⁊: dediſti illis abũdãtẽ aquã i ſpate:oñdẽs ꝓ ſitiq̃ tũc fuit quẽadmodũ cũ tuos exaltares:& aduerſarios illoꝝ necares.Cũ.n.tẽptati ſũt: & quidẽ cũ mia diſciplinã accipientes:ſcieꝛt:quẽadmodũ cũ ira iudicati ipii tormenta paterẽtur.Hos quidẽ tãq̃ pẽ monens ꝓbaſti :illos ãt tãq̃ durꝰ rex iterrogãs cõdẽnaſti. Abſ̃tes.n.& pſ̃tes ſil̃r torq̃bãtur. Duplex.n. illos accepat tedi⁊ & gemitus cũ mẽoria ꝑteritoꝝ.Cũ.n. audirent ꝓ ſua tormẽta bñ ſecũ agi:cõmemorati ſunt dñm admirãtes infine exitus. Quẽ.n.in expõne praua ꝓiectũ deriſeꝛt:in finẽ euentꝰ mirati ſunt Nõ ſil̃r iuſtis faciens:ꝓ cogitationibus ãt inſenſatis iniquitates illoꝝ.Quod quidam errantes colebant mutos⁊ ſerpentes & beſtias ſuperuacuas:immiſiſti illis multitudinẽ mutorum aialiũ in vindictam:vt ſcirent:quia per que peccat quis:per hec & torquetur.Nõ enim impoſſibilis erat omnipotens manus tua que creauit orbem terrarum ex materia inuſſa:immitere illis multitudinem vrſorum

ꝓphete ſancti. iter feceſt ꝓ deſertũ qs̃ nõ προφήτου ἁγίου. διώδευσαν ἔρημον ἀοίκη
hitaꝛ:⁊ i laceſſibilibꝰ fixeſt taberuacula.ſete τον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς.ἀντὶ
runt cõtra hoſteꝫ ⁊ inimicoꝝ vlti ſunt. σησαν πολεμίους,καὶ ἐχθρῶν ἠμύναντο.
ſitiẽrunt ⁊ inuocauerũt ꝛc: ⁊ data ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε,καὶ ἐδό
eſt illis de petra abrupta aqua: ⁊ θη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ
ſanitas ſitis de lapide duro.ꝓ que enĩ crucia ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ.δι᾽ὧν γὰρ ἐκο
ti ſunt inimici illoꝝ:ꝓ hec ꝓ λάσθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, διὰ τούτων ἐλ
ſi indigenteꝫ bñficium acceꝑit.ꝓ ἐηθὲ θόντες ἐνεργετήθησαν. ἀντὶ μὲν
fonte ſempiterni fluminis ſanguine cruento πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρω
turbati in correptiõe ſ̃itũ occi δεῖ παραχθέντες εἰς ἔλεγχον νηπίοις
ſoris ꝓcepti: vdiſti tilis abũdã τοῦ διατάγματος,εἶδωκας αὐτοῖς δαψι
tem aquã inſperate: oñdẽs ꝓ q̃ tũc ſu λὲς ὕδωρ ἀπελπίσεως, δείξας διὰ τοῦ το
it ſitim quẽadmodũ aduerſarios puni τε δίψους πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκό
ſti. cũ .n. tẽptati ſunt: q̃uis in λασας.ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν,καίπερ ἐν
mia diſciplinã accipiẽtes:ſcieꝛt quẽadmodũ̃ ἐλέει παιδευόμενοι,ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀρ
ira iudicati ipij tormenta patiebãt. γῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο.
hos ꝺdem tãq̃ pater moneꝫ ꝓba τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδο
ſti: illos ãt tãq̃ durus rex κίμασας,ἐκείνους δὲ ὡς ἀπότομος βασι
cõdemnãs examinaſti. ⁊ abſẽtes λεὺς κατεδικάζων ἐξήτασας. καὶ ἀπὼν
autem ⁊ ꝑſentes ſimiliter torq̃bãtur: τις δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο,
duplex .n. illos acceꝑat tediũ ⁊ gemi διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη καὶ στεν
tus memoriaꝝ ꝑteritorum. cũ .n. μὸς μνημῶν τῶν παρελθόντων. ὅτε γὰρ
audierũt ꝓ ꝓpria tormenta bñficio ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων ἐνερ
affectos ſe: ſenſerunt dñm.quẽ γεῖσθαι ἑαυτούς,ἔγνωσαν τὸν κύριον·τὸν
.n. in expoſitiõe quãdã ꝓiectũ abnegaueꝛt γὰρ ἐν ἐκθέσει παλαι ῥιφέντα ἀθετήσαντες
ſubſannãtes: in fine euentorum χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων
mirati ſunt:nõ ſimilia iuſtis ſtitientes. ἐθαύμασαν,οὐχ ὅμοια δικαίοις διψήσαν
ꝓ ãt cogitatiõibꝰ ſine ĩtellectu liqꝛa τες.ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικί
tis.ãtĩ dñ legiſmẽ ãſnĩtes ãdica ας αὐτῶν, ἐν οἷς πλανώμενοι ἐῤῥόκευον
tes ſilorũ:ĩdꝫ uos errantes colebant ἄλογα ἑρπετά, καὶ κινδάλαια ἐυτελῆ.
irrõnalia reptilia:⁊ beſtias viles. ἐπαπέστειλας αὐτοῖς πλῆθος ἀλόγων
immiſiſti illis mlitudiẽ irrõnaliũ ἀλαλῆ εἰς ἐκδίκησιν ἵνα γνῶσιν,ὅτι δι᾽ὧν
aialiũ in vindictam vt ſcirent: q̃ ꝓ que ἐὰν τις ἁμαρτάνῃ διὰ τούτων κολάζεται·οὐ γὰρ
ſi ipotẽ erat oipotens tua manus: ⁊ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ, καὶ
q̃ creauit mũdum ex informi materia: ἐκτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης,
mittere illis mlitudiẽ vrſoꝝ: ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πλῆθος ἄρκων,

Sapien.gre.cū iterp̄.lati.	Trāsla.B.Wie.	Sapien.gre. cū iterp̄.lati.
aut audaces leones: aut nouū ire ἢ θαρσεῖς λέοντας, ἢ νεωτέρου θυμοῦ plenas bestias ignotas: aut igniuomā πλήρεις θήρας ἀγνώσους, ἢ τοὺ πυρπνόου spirantes halitus: aut sonitū vētiati φυσῶντας ἄθυμα, ἢ βρόμου λικμωμέ= fumi: aut horrēdas ab oculis scinti D νου κατ᾽ου, ἢ δεινοὺς ἀπ᾽ὀμμάτων πυρ= las mōre fulgur emittēteo q̄s nō solū lesura ἔκρας ἀφρακτοῦντας, ὧν οὐ μόνον ἢ βλάβη poterat exterminare illos: sed τ δύναιο συνευτρέφαι ἀνηρούς, ἀλλὰ καὶ ἢ aspect⁹ timor: ē leuiteno pdere. τ sine ūt ὄψις ἐκφοβήσασα διωλέσαι. καὶ χωρὶς δὲ hīs: vno spiritu cadere pote= τούτων, ἑνὶ πνεύματι πεσεῖν δύ= rant a pena pſecutiōes passi: τ ναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ dispersi ab spiritu virtutis λικμισθέντες ὑπὸ πνεύματος δυνάμεώς tue. sed omnia mēsura τ nūero τ σου. ἀλλὰ πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ pondere dispositisti. nā multum valere σταθμῷ διέταξας. τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν tibi adest semper: τ roboti brachii σοὶ πάρεστι πάντοτε, καὶ κράτει βραχί= A tui quis resistet: q̄ſtādō momēti ονός σου τίς ἀντιστήσεται; ὅτι ὡς ῥοπὴ ex stateris totus mundus ante ἐκ πλασίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον te: τ tāq̄ gutta roris matutini q̄ descē σου, καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελ= dit in terrā. miseris ūt omniū q: θοῦσα ἐπὶ τὴν γῆν. ἐλεεῖς δὲ πάντας ὅτι omnia potes: τ dissimulas pecca πάντα δύνασαι, καὶ παροράς ἁμαρτή= ta hominum ad pniām. vtili= ματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. ἀγα= gis .n. q̄ sunt omnia: τ nihil abhoi= πᾶς γὰρ τὰ ὅλα πάντα, καὶ οὐδὲν βδε= naris eoꝝ q̄ fecisti: neq; .n. odiens aliq̄d B λύσσα ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι constituisti. quō autē pmānisset aliq̄d κατεσκεύασας. πῶς δὲ ἔμεινεν ἄν τι nisi tu voluisses: aut nō vocatū a εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας; ἢ τὸ μὴ κληθὲν ὑπὸ te cōseruaretur: pcio ūt omnibus: q̄ſtuus σοῦ διετηρεῖτο; φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά sunt dñe alīq; amator. ἐστι δέσποτα φιλόψυχε. Ca.12. Am incorruptibil⁹ tus spūs est Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν in oībus. ideo eos q̄ aberrāt paula= ἐν πᾶσι. διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ᾽ tim corripis: τ in q̄b⁹ peccauerint C ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν i memoriā ducēs admones: vt liberati ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς, ἵνα ἀπαλλαγὲν a malitia credant in te dñe. τ τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σὲ κύ. καὶ eni antiquos hitatores sancte tue γὰρ τοὺς παλαιοὺς οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου terre odio hāo eo q̄ odibilia facerent γῆς μισήσας ἐπὶ τοῖς ἔργοις πράσσειν opera medicamētoꝝ: τ sacrificia nō sancta: ἔργα φαρμακειῶν, καὶ τελετὰς ἀνοσίους, filiorumq; necatores imiſericordes: τ viscerū τέκνων τε φονέας ἀνελεήμονας, καὶ σπλαγ= comestores hāarum carniū: τ deuo χνοφάγους ἀνθρωπίνων σαρκῶν, καὶ βού ratorē sāguis ve medio sacramēti vtutni tui: ναῦ αἵματος ἐκ μέσου μύσας θείας σου,	aut audaces leōes: aut nouí generis ſra plenas & ignotas beſtias: aut vaporeꝫ igneū ſpirates: aut fumi odorē ꝓferen tes: aut horrendas ab oculis ſcintillas emittentes: quaꝫ nō ſolū leſura pote rat illos exterminare: ſed & aſpectus p timorē occidere. Nam & ſine his vno ſpū poterāt occidi pſecutionem paſſi ab ipſis factis ſuis & diſpū p ſpm virtu tis tue: ſed oīa in menſura & nūero & pondere diſpoſuiſti. Multū.n. valere tibi ſoli ſupat ſemp: & virtuti brachii tui q̄s reſiſtet? Q̄m tanq̄ momentum ſtatere: ſic eſt añ te orbis terraꝫ: & tan q̄ gutta roris antelucani q̄ deſcendit in terrā. Et miſereris oīm: quia oīa po tes: & diſſimulas peccata hoīm ꝓpter pniam. Diligis.n. oīa q̄ ſunt: & nihil eo rū odiſti q̄ feciſti: nec.n. odīes aliq̄d cō ſtituiſti: aut feciſti. Quō añt poſſet ali= q̄d pmanere niſi tu voluiſſes? aut quod a te vocatū nō eſſet: cōuerſaretur? Par cis añt oīb⁹: q̄m tua ſunt dñe q amas animas. Capitu.12. Q̄ bonus & ſuauis eſt dñe ſpūs tuus in oībus. Ideoq; hos q exer rāt ptibus corrīpis: & de q̄bus peccāt āmones & alloq̄ris: vt relicta malitia credāt in te dñe. Illos enim antiquos inhabitatores terre ſctē tue quos ex= horruiſti: q̄m odibilia opera tibi facie bant per medicamina & ſacrificia in= iuſta: & filiorū ſuoꝝ necatores ſine mi ſericordia: & cōeſtores viſcerum hoīs & deuoratores ſanguinis: & auctores parentes aīaꝝ inauxiliatarū: ꝓdere vo luiſti a medio ſacramento tuo p manꝰ parētū noſtrorū: vt dignā pciperent peregrinationē puerorū dei: que tibi omnium carior eſt terra. Sed & his tā q̄ hominibus pepercīſti & miſiſti an= teceſſores exercitus tui veſpas: vt il= los paulatim exterminarent. Non qa impotens eras in bello ſubiicere impi os iuſtis: aut beſtiis ſeuis: aut verbo duro ſimul exterminare: ſed par= tibus iudicans dabas locum penitēn= tie: non ignorans quoniam nequam eſt natio eorum: & naturalis malitia ipſorum: & quoniaꝫ non poterat mu= tari cogitatio eorum in perpetuum. Semen enim erat maledictum ab ini= tio. Nec timens aliquē: veniam dabas peccatis illorum. Quis enim dicet ti= bi: quid feciſti? aut quis ſtabit contra iuditium tuum? Aut quis in cōſpectu tuo veniet vindex iniquorum homi= num? Aut quis tibi imputabit: ſi perie rint nationes quas feciſti? Non eſt eni alīꝰ de⁹ q̄ꝫ tu: cui cura ē de oīb⁹ vt oīñ= das q̄m nō iniuſte iudicas iudiciū. Neq; rex neq; tyrānꝰ i cōſpectu tuo iqrent de his quos ꝓdidiſti. Gū ergo ſis iuſtꝰ iuſte oīa diſponis: ipm quoq; q nō de bet puniri cōdēnas & exterꝫ eſtimas a tua virtute. Virtꝰ.n. tua iuſticie iitiū ē: & ob hoc q̄ oīs dñs es: oībꝰ te ꝓcere fa cis. Virtute.n. oñdis tu: q nō crederis ēe i virtute cōfirmatꝰ: & hos q te neſci ūt i audacia traducis. Tu ūt dñator vir tutis: cum tranquillitate iudicas: &	τ principes parēteo aliarum iauxiliatas: καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβουλήτων, voluiſti perdere per manus ꝑm ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν πατέ νκου: vt digna pegrinatione reciꝑt dei ρων ἡμῶν, ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ puerorum q̄ apud te omnium carissima παίδων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τιμιωτάτη terra. sed τ his tāq̄ hominibus τε γῆ. ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων pepcisti: misisti q̄ aūcursores ἐφείσω, ἀπέστειλας τε πρόδρομους τοῦ exercitus tui vespas: vt eos pau στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κα latim exterminarent. non ſpotens ταβραχὺ ἐξολοθρεύσωσιν. οὐκ ἀδυνατῶν in acie impios iuſtis ſubdi= ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχεί tos dare: aut beſtijs ſeuis: aut verbo ρους δοῦναι, ἢ θηρίοις δεινοῖς, ἢ λόγῳ duro ſimul exterminare. iuditēo ūt pau ἀπότομῳ ὑφ᾽ἓν ἐκτρέψαι. κρίνων δὲ κα= latim dabas locum pnie: nō ταβραχὺ ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ignorans: q̄ nequā gnatio illoꝝ τ ἀγνοῶν, ὅτι πονηρὰ ἡ φύσις αὐτῶν καὶ natiua malitia eorū: τ q̄ nō mu ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλ taretur cogitatio illoꝝ in ꝓpetuū. λαγὴ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. semen eſt erat maledictū ab initio. σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ᾽ἀρχῆς. neq; veritus aliquē in dñus peccane οὐ δὲ ὑλαβούμενος τινὰ ἐφ᾽οἷς ἡμάρτα runt: venīa dabas. q̄s .n. dicet: q̄d fe νοι, ἀδοὺς ἐδίδους. τίς γὰρ ἐρεῖ, τί ἐ= cisti? aut q̄s resistet iudicio ποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί tuo? q̄s ūt accusabit te de natis q̄b⁹ σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν q̄ perierunt: q̄s tu feciſti? aut q̄s in cō ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίησας; ἢ τίς εἰς κα ſpectū tuū veniet vindex cōtra ini= τάσιν σου ἐλεύσεται ἔνδικος κατὰ ἀδί quos homineo? neq; .n. deus eſt ꝑter κων ἀνθρώπων; οὔτε γὰρ ἄλλος ἐστὶ πλὴν te: cui cura eſt de omnibus: vt oīdas σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δείξῃς q̄s nō iniuſte iudicaſti. neq; rex ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας, οὔτε βασιλεὺς aut tyrannus reſistere poterit ἢ τύραννος ἀνθιστάμενος δυνήσεταί tibi de q̄bus toriſti. tuus ūt erīs in σοι περὶ ὧν ἐκόλασας. δίκαιος δὲ ὢν δι ſte omnia diſponio: ipſum qui καίως τὰ πάντα διέπεις, ἀνῳκὸν γὰρ μὴ nō debet puniri condemnare exte ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλ rū extimāo a tua virtute. nā λότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνάμεως. ἡ γὰρ vio tua iuſticie ininū: τ omni ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάν um te diari omnibus parcere te των σὲ δεσπόζειν πάντων φείδεσθαί σε facit. robur.n. oſtendis q̄ nō crede= πιστεῖ. ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμε= rio in virtutis cōſūmatione: τ in νος ἐπὶ δυνάμεως τελειότητι, καὶ ἐν γοῖς ſciētibus audacīā arguio. tu ūt dña εἰδόσι γὰρ θάρσος ἐξελέγχεις. σὺ δὲ δε= to: virtutis in eqtate iudicas: τ σπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ

cum multa parcitate gubernas nos.
μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς.
adest .n. tibi cum volueris posse.
παρεστι γάρ σοι ὅταν θέλῃς τὸ δύνασ-
vocuisti autē tuū ppīm p
θαι.ἐδίδαξας δὲ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν
talia opera: qm̄ oportet iustum esse
τοιούτων ἔργων,ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι
humanum. ⁊ bone spei fecisti
φιλάνθρωπον· καὶ ἐυέλπιδας ἐποίησας
filios tuos:qm̄ das in peccatis
τοὺς υἱούς σου,ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτή-
pniam. si .n. inimicos seruoꝝ
μασι μετάνοιαν.εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων
tuoꝝ ⁊ debitos morti cum tan-
σου καὶ ὀφειλεμόρους δικαίῳ μετὰ τοσ
ta cruciasti attentione:dans tem-
σαύτης ἐτιμωρήσω πρισεχῆς,δοὺς χρό-
pus ⁊ modū per q̄ mutarentur a
νον καὶ τρόπον δι᾽ ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς
malitia: cum quāta diligentia iudicasti
κακίας, μετὰ ποίας ἀκριβείας ἔκρινας
filios tuos:dū parentibus turamēta ⁊
τοὺς υἱούς σου,ὧν γοῖς πατράσινόρκους καὶ
cōuētiōes dedisti bonaꝝ pmissionū.
συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποχέσεων.
nos ergo instruens: inimicos nros
ἡμᾶς οὖν παιδεύων,τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
in multitudine flagellas:vt tuā bo-
ἐν μυριότητι μαστιγοῖς,ἵνα σου τὴν ἀγα
nitatē cuerens iudicantes: iudicati
θότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες,κρινόμενοι
ūt sperem⁹ miam.vnde ⁊ eos q̄ in
δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος.ὅθεν καὶ τοὺς ἐν
stultitia vite vixerunt iniuste: per
ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας ἀδίκως,διὰ
pprias cruciasti abominatiōes.
τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων.
⁊ .n. erroris viꝝ longius
καὶ γὰρ τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον
errauerūt: deos estimantes que
ἐπλανήθησαν,θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ
⁊ in animalibus inimicoꝝ vilia: infantiū
καὶ ἐν ζώοις τῶν ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων
more stultoꝝ uerepti. ppter hoc
δίκην ἀφρόνων ψευδόντες. διὰ τοῦτο
tāq̄ pueris sine rōne iudiciū in lu-
ὡς παισὶν ἀλογίστοις τὴν κρίσιν ἐξ ἁμα
dibriam misisti. illi autē ludibria ire
παιγμὸν ἐπεμψας.οἱ δὲ παιγνίας ἐπι-
pationis nō correcti: dignū dei iu-
τιμήσεως μὴ τυχόντες,ἀξίαν θεοῦ κρί
diciū experientur. in q̄buo.n. ipsi patiē
σιν πειράσουσιν. ἐν οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
teꝝ indignabant: in his quos pu
σχοντες ἠγανάκτουν,ἐπὶ τούτοις οὓς ἐνό-
tabāt deos:in ipsis puniti vidē-
μιζον θεοὺς:ἐν αὐτοῖς κολασθέντες ἰδόν
teꝝ quē olim negabant nosse: deū agno
τες ὃν πάλαι ἀρνοῦντο εἰδέναι,θεὸν ἐπ᾽
uerunt verum.ppter ea ⁊ finis cōdē
γνωσαν ἀληθῆ. διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς κα
nationis in illos supuenit.
τακρίσεως ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπῆλθε. Ca.15.

UAni quidem omnes homines
Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι
natura:q̄b⁹ adest dei ignorātia: de
φύσει,οἷς παρὴν θεοῦ ἄγνωσία, καὶ ἐκ
his q̄ videntur bona: nō potuerūt intelli-
τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν,οὐκ ἴσχυσαν εἰδέ-
gere eū q̄ est:neq̄ operibus attenden-
ναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις προσέχον

cum magna reuerentia disponis nos.
Subest eni tibi cū voluerīs posse. Do-
cuisti.n.populū tuū p talia opera:qm̄
oportet iustū esse et humanum.& bo
ne spei fecisti filios tuos:qm̄ iudicans
das locū in peccatis pnīe.Si.n.inimi-
cos seruorū tuoꝝ & debitos morti cū
tanta cruciasti attentione & liberasti:
dās tēpus & locū p q̄ possent mutari
a malitia:cū q̄nta diligētia iudicasti fili
os tuos: quoꝝ parentibus iuramēta
& conuētiones dedisti bonarū pmissi
onū.Cū ergo das nobis disciplinam:
inimicos nros multipliciter flagellas:
vt bonitatē tuā cogitem⁹ iudicantes:
& cū de bonis iudicatur:sperem⁹ miaꝝ
tuā. Vnde & illis q in vita sua insēsate
& iniuste vixerūt:p hec q̄ coluerūt de
disti sūma tormēta.Et eni i erroris via
diutius errauerūt:deos estimātes hec
q̄ in aiabus sunt supuacua: infantiū in
sensatorū more viuētes. Propter hoc
tanq̄ pueris insensatis iudiciū in deri
sum dedisti.Qui aūt ludibriis & incre
pationibus nō sūt correcti: dignū dei
iudiciū expti sunt. In his.n. q̄ patiebā
tur molestē ferebāt:in q̄bus impatien
tes indignabantur. Per hec quos pu-
tabant deos in ipsis cum exterminā-
rentur videntes illum quē olim nega
bant se nosse:verū deū agnouerunt.
Propter quod & finis condemnatio-
nis eorum veniet super illos.

Capitulum.13.

UAni sunt autez omnes homines
in⁹quibus non subest scientia dei:
& de his que non videntur bona non
potuerunt intelligere cū qui est: neq̄
operibus attendentes agnouerunt qs
esset artifex:sed aut ignem aut spiritū
aut citatuꝫ aerē:aut gyrum stellarum
aut nimiam aquā:aut solem & lunam
rectores orbis terrarum deos putaue
rūt.Quorum & si specie delectati de-
os putauerunt:sciant quanto his do-
minator eorum speciosior est.Speciei
enim generator hec omnia cōstituit.
aut si virtutem & opera eorum mira-
ti sunt:intelligant ab illis: quoniam q
hec fecit fortior est illis.A magnitudie
ei spēi & creature cōgnoscibilit⁹ pote-
rit creator horū videri.Sed tñ adhuc
in his minor ē q̄rela. Et hi.n. fortasse
errant deum q̄rentes & volētes inue-
nire.Et dei cū in opibus illius cōuerse-
tur:iq̄rūt & psuasū hñt: qm̄ bona sūt
q̄ videntur.Iteꝝ ät nec his debet ignos
ci.Si.n. tm̄ potuissent scire vt possent
estimare scīm:quō h⁹ dñm nō facilius
inuenerēt!Infelices ät sūt & int⁹ mortu
os spes illoꝝ est:q appellauerūt deos
opa manuū hoim:aurū & argētū:ar-
tis iuētione & similitudies aialiū:aut lapi
dē inutilē opus man⁹ antiq̄. Aut si qs
artifex faber de silua lignū rectū secu-
erit:& hui⁹ docte eradat oēs corticē:
& arte sua vsus diligent⁹ fabricet vas ī
utile in cōuersationē vite:reliq̄is ät ei⁹
opis ad p̄parationē esce abutatur: & reli
quū horū quod ad nullos vsus facit:
lignū curuū & verticīb⁹ plenū sculpat

tes agnouerūt artificem: ſi aut
τις ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην, ἀλλ᾽ ἢ
ignē:aut spm: aut celerem aerē: aut gyrū
πῦρ,ἢ πνεῦμα,ἢ ταχινὸν ἀέρα,ἢ κύκλον
stellaꝝ:aut violentā aquā:aut illinaria ce
ἄστρων,ἢ βίαιον ὕδωρ, ἢ φωστῆρας οὐρα-
li: rectores mūdi deos putauerūt.
νοῦ,πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν.
quoꝝ si q̄dē specie delectati: hec
ὧν εἰ μὲν τῷ κάλλει τερπόμενοι,πᾶσι
deos putauerunt: sciant quāto
θεοὺς ὑπειλάμβανον, γνώτωσαν πόσῳ
hīs dñs est melior: nam
τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων, ὁ γὰρ
speciei principāt⁹ creauit hec.
τοῦ κάλλους φυτουργὸς ἔκτισεν ἅπαντα.
si ät virtute ⁊ opatione mirati:
εἰδὴ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἐκπλαγῆτις,
intelligant ab illis quanto q̄cōstitu-
νοησάτωσαν ἀπ᾽ αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασ
it ipa potentior est. ab .n.
κευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν. ἐκ γὰρ
magnitudie ⁊ specie ⁊ creaturarū:
μεγέθους καὶ καλλονῆς καὶ κτισμάτων,
p analogiam gnātor illor cōspic-
ἀναλόγως ὁ φυτουργὸς αὐτῶν θεωρεῖ-
tur. sed tamē in his q̄rela est
ται. ἀλλ᾽ ὅμως ἐπὶ τούτοις μέμψις ἐστὶν
parua: ⁊ .n. illi forte errant
ὀλίγη. καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται
deū querentes ⁊ volentes inuenire. i.n.
θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὑρεῖν.ἐν γὰρ
opibus illius conuersantes scrutan-
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευνῶ
tur:⁊ psuasū hñt aspectui:q̄m bona
σι,καὶ πείθονται τῇ ὄψει, ὅτι καλὰ τὰ
q̄ videntur. iteꝝ ät neq; illi venia
βλεπόμενα.πάλιν δὲ οὐδ᾽ αὐτοὶ συγγνω- A
digni.si.n. tantum potuerunt scire:
στοί. εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι,
vt possent estimare seculū:
ὥστε δύνασθαι στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα,τὸν
horum dñm quō citius nō inuenerēt:
τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον;
infelices ät ⁊ iter mortuos spes
πλανῶνται δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες
eorum: q̄ appellauerūt deos opa ma-
αὐτῶν,οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χει
nuū hoim: aurū ⁊ argentū artis
ρῶν ἀνθρώπων,χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης
meditationes ⁊ similitudines aialiū:aut la B
μιμήματα καὶ ἀχρεῖα σώματα ζώων,ἢ λί- Esai.
pidē inutilē manus opus antiq̄. si ät .44.b
ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. εἰ δὲ
⁊ alīcs lignator faber rectū arborē
καί τις ὑλοτόμος τέκτων εὔτεχνον ξύλον
cī secuerit:circūrasit docte omnem
ἐκρίσας,περιξέσειν ἐμμελῶς πάντα τὸν
corticē eius:⁊ arte vsus decore
φλοιὸν αὐτῆ,καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς
preparauit vtile vas in mi-
κατεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπη-
nisteriū vite: at reliquias ope
ρεσίαν ζωῆς, τὰ δὲ ἀποβλήματα τῆς ἐρ-
rio in p̄parationē esce expen
γασίας εἰς ἐπιμέλειαν τροφῆς ἀκλώ- C
dēs satiatus est:q̄b ät ex illo abiicitur
σας ἐνεπλήσθη,τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλη
ad nihil vtile lignū curuum: ⁊
μα εἰς οὐδὲν εὔχρηστον ξύλον σκολιόν, καὶ
ramis natura plenū:accipiens sculpsit in
ὄζοις συμπεφυκός, λαβὼν ἔγλυψεν ἐν

diligentia oculi sui: ꝛ expientia ἐπιμελείᾳ ὀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ intellectuo figurauit illud: assimilauit συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτό, ἀπεικασεν D illud imagini hois: aut alicui cuiptā vili ἀνθ' εἰκόνι ἀνθρώπου, ἢ ζώῳ τινὶ ἐντελεῖ similē fecit illud: declinieno rubrica ꝛ ὁμοίωσεν αὐτό, καταχρίσας μίλτῳ καὶ fuco rubricā faciēs colorē illi⁹: ꝛ omnem φύκει ἐρυθρίας χρόαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν maculā q̄ in eo plinieno: ꝛ κηλίδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, καὶ cū fecerit ei tpo dignā hitationē: i pa ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα, ἐν τοί riete posuit illud confirmano fer χῳ ἑστησεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σίδη ro: vt ꝺ̄m nō decideret ꝓuidit ρῳ, ἵνα μὴν εὖν μὴ καταπέσῃ προνοή illi: sciens ꝙ nō potest se σεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ adiuuare. ꝛ .n. est imago ꝛ necessitatē βοηθῆσαι· καὶ γάρ ἐστιν εἰκὼν καὶ χρείαν hēt adiutorij. ꝙ ūt possessiōib⁹ ꝛ ἔχει βοηθείας. περὶ δὲ κτημάτων καὶ A Exo. 14.c. nuptijs suis ꝛ filiorum ozā: γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος, nō erubescit medicū alloqui. οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἰατρῷ διαλαλῶν. ꝛ pro ꝺ̄m sanitate firmū imuo: καὶ περὶ μὲν ὑγείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικα cat: ꝙ ūt vita mortuū rogat: ꝙ λεῖται. περὶ δὲ ζωῆς τὸ νεκρὸν αἰτῶν, περὶ ūt auxilio ierpissimo supplicat: δὲ ἐπικουρίας τὸ ἀσθενέστατον ἱκετεύει, pro ūt vincere: neq; gressu περὶ δὲ ὁδοιπορίας, τὸ μὴ δὲ βάσει vti potens: pro ūt acquisitiōe χρῆσθαι δυνάμενον, περὶ δὲ πορισμοῦ ꝛ operatione ꝛ manuū cuentu: καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας, ab ignauissimo manibus bonū eue τὸν ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειν tū petit. B ειν αἰτεῖται. Ca. 14.

Ηδ nauigādū dspīā iteꝝ parat⁹: ꝛ Πλεῖν τις παλιν σκαλοῤῥιζον, καὶ feroo ptrāsiturus fluctuo: ꝙfe ἄγριε μέλλων ῥιπίζειν κύματα, γοῦ φέ rente se naue putridiuo lignū ροντος ἀνθ' πλοίου σαπρότερον ξύλον inuocat. illud ꝺ̄m .n. cupiditas lucro ἐπιβοᾶται. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις πορεί rum excogitauit: artifex ūt sapia fa σεων ἐπενόησε, τεχνίτις δὲ σοφία κα bricauit. ut tua pater gubernat τεσκεύασεν. ἡ δὲ σὴ πάτερ διακυβερνᾶ puidētia: qm̄ vedisti ꝛ in mari viam πρόνοια, ὅτι ἔδειξας καὶ ἐν θαλάσσῃ ὁδὸν ꝛ in fluctibus ꝛ cursū securā: ostendo C καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ, δεικνὺς ꝙ poteo ex omni saluare: vt ꝛ si ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σῴζειν, ἵνα κἂν sine arte aliquis ascēdat. eis ūt nō ocio ἄτεχνος τὶς ἐπιβῇ. θέλεις δὲ μὲν ἀρ sa esse sapie tue opa. ꝓpt γὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα. διὰ hoc ꝛ minimo ligno credunt ho τοῦτο καὶ ὀλιγίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄν mines alios: ꝛ ꝙ trāsierunt tēpestates ῥωπου ψυχάς, καὶ διελθόντες κλύδωνα rate liberati sūt. ꝛ f intrio .n. cū pe χειρία διεσώθησαν. καὶ ἀρχῆς γὰρ ἐστὰλ

diligēter ꝓ vacuitatē suā: & ꝓ sciam suā artis figuret illud: & assimilet illud imagini hois: aut alicui ex aialibus il lud cōpet: plinies rubrica & rubicun dū faciēs fuco colorē illi⁹ & oēs macu lā q̄ in illo ē plinies: & faciat ei dignā hitationē & i pariete ponēs illud: & cō firmās ferro ne forte cadat ꝓspicies il li: scies qm̄ nō pōt adiuuare se. Imago enī ē: & op⁹ est illi adiutoriū. Et de sub stātia sua & de filiis suis & de nuptiis votū faciēs inqrit. Nō erubescit loq cū illo q sine aia est: & ꝓ sanitate qdē infir mū depcatur: & ꝓ vita rogat mortuū & in adiutoriū inutilē inuocat: & ꝓ iti nere petit ab eo q ābulare nō pōt: & de acqrendo & de opando: & de oīs re rū euentu petit ab eo qui in omnibus est inutilis. Capitulum.14.

I Tez alius nauigare cogitūs & ꝓ feros fluct⁹ iter facere: incipiens ligno portāte se: fragilius lignū inuo cat. Illud .n. cupiditas acqrēdi excogi tauit: & artifex sapia fabricauit sua. Tua āt pī puidentia ab initio cūcta gu bernat: qm̄ dedisti i mari viā: & iter flu ct⁹ semitā firmissimā oīdens: qm̄ po tens es ex oībus sanare: etiā si sine ra te aliqs adeat mare. Sed vt non cēt va cua sapie tue opa: ꝓpt hoc etiā & exi guo ligno credunt hoies aias suas: & trāseūtes mare ꝓ ratē liberati sūt. Sed & ab initio cū perirent supbi gigan tes: spes orbis fraxe ad ratē cōfugiens: remisit scīo semē natiuitatis q̄ manu tua erat gubernata. bn̄dictū ē. n. lignū ꝓ quod fit iustitia. Per manus āt quod fit idolū maledictū est & ip̄m: & qui fe cit illud: quia ille qdem opatus est: il lud autem quuꝝ esset fragile: deus co gnominatus est. Sic⁹ āt odio sunt deo ipius & ip̄ietas eius. Et .n. quod factū est cum illo: q fecit tormēta patietur. Propter hoc & in idolis nationū non erit respectus: qm̄ creature dei i odiū facte sunt: & in tēptationē aie hoim & in muscipulā pedib⁹ insipiētiū. Initiū eni fornicatiōis est exq̄sitio idoloꝝ: & adinuentio illoruꝝ corruptio vite est. Neq; .n. erāt ab initio: neq; erūt in ꝓ petuū. Supuacuitas .n. hoim nec adin uenit in orbem terrarū. & ideo breuis illoꝝ finis est iuent⁹. Acerbo .n. luctu dolens pī rapti cito sibi filii: fecit ima ginē. & illū q tūc q̄si hō mortu⁹ fuerat: nūc tanq̄ deū colere cepit: & cōstituit iter seruos suos sacra & sacrificia. Dei de interueniēte tpe: cōualescente anti qua cōsuetudine: hic error tāq̄ lex cu stodit⁹ est: & tyrannorū ip̄o colebatur figmēta. & hos quos in palā hoies ho norare nō poterāt: ꝓpter hoc ꝙ lōge essent: a longinquo figura eorū allata euidentē imaginē regis quē honora re volebāt: fecerunt vt illū q aberat tā q̄ p̄sentem colerēt sua solicitudie. Pro uexit autē ad horū culturā: & hos qui ignorabant: artificis exímia diligētia. Ille .n. volens plus placere illi qui se

rirent superbi gigantes: spes ὑπερηφάνων γιγάντων, ἡ ἐλπὶς mūdi ad ratem confugiens: τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα, reliquit seculo semen natiuitatis tue ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως σῆς gubernata manu. bn̄dictū est .n. lignū κυβερνωμένη χειρί. εὐλόγηται γὰρ ξύλον ꝓ quod fit iustitia. at manu fac δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη. τὸ δὲ χειροποί tū maledictum illud ꝛ q̄ fecit τον ἐπικατάρατον ἀνθ' καὶ ὁ ποιήσας illud. qz hic q̄dem opat⁹ ē: illō āt corruptibile αὐτό· ὅτι ὁ μὲν ἐργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν δὲ de⁹ nominatus est. sīc odiosa deo ꝛ ὡνομάσθη. ἐν ἴσῳ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ impius ꝛ impietas eius. etenim ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ. καὶ γὰρ q̄ factū ē cū eo q̄ fecit tormēta τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθή patiet⁹. ꝓpt hoc ꝛ in idolis nationū πεται. διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν erit respectus: qm̄ in creatura dei in visitatio ἔσται ἐπισκοπὴ ἔχει, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς abominationē facti sunt ꝛ in scandala βδέλυγμα ἐφάνησαν καὶ εἰς σκάνδαλα aiabus hominū ꝛ in laqueū pedi ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα πο bus insipientū. initiū. n. fornicatōis excogitatio σὶν ἀφρόνων. ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια idoloꝝ: inuētio āt illoꝝ corruptio vite. εἰδώλων, ὕφεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς. neq; .n. erāt ab initio neq; in ꝓpetu οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς οὔτε εἰς τὸν αἰῶ us erūt. vanagloria .n. hoim ingressa να ἔσται. κενοδοξίᾳ γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλ est in mundū: ꝛ ideo breuis θεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον illoꝝ finis excogitat⁹ ē. itēpestiuo .n. lu αὐτῶν τὸ τέλος ἐπινοεῖται. ἀώρου γὰρ πέν ctu veratus pater cito rap θει τρυχόμενος πατὴρ τοῦ ταχέως ἁφαι ti filij: imaginē faciens ρεθέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν tunc mortuū hoiem: nūc vt deum colu τότε νεκρὸν ἄνθρωπον, νῦν ὡς θεὸν ἐτί it: ꝛ tradidit subditis μησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίοις mysteria ꝛ sacrificia. deide i tpe q̄ in μυστήρια καὶ τελετάς. εἶτ' ἐν χρόνῳ κρα ualuerat ipia cōsuetudo tāq̄ lex custodi τηθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχ ta ē: ꝛ tyrānorum imperijs colebātur τα ἦ: ꝛ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐθρησκεύετο sculpta. quos i cōspectu nō potentes ἃ γλυπτά. οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενα hōrare holeo eo ꝙ longe hitarēt: τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν ἐκεῖν, ; a longe cōspectū figurantes τὴν προσωπεῖον ὅθεν ἀνατυπωσάμενοι manifestā imaginē honorati regis ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέ fecerunt: vt absēti tanq̄ presen ως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόν ti assentarent ꝙ solicitudinē. i certēsio τα κολακεύωσι διὰ τῆς σπουδῆς. εἰς ἔπει nem āt cultus ꝛ ignorantes τασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ artificio adhortata est ambitio. τοῦ τεχνίτου προτρέψασα φιλοτιμία. ille .n. forte absenti volēs ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ ἀπόντι βουλόμενος

placere: elaborauit arte sūtu
ἀρέσαι, ἐξεβιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιό
dinē in melius. at multitudo attra
τητα ἐπὶ τὸ κάλλιον. τὸ δὲ πλῆθος ἐφελκό
cta per speciem operis cū
μενον διὰ τὴν εὐχαρι τῆς ἐργασίας τὸν
q̄ paulоante honoratus fuerat hō: nūc nu
πρὸ ὀλίγου τιμώμενον ἄνθρωπον, τοῦτον σὺ
men estimauerūt. ⁊ hoc fuit
βασμεῖ λογίσαντο. καὶ τοῦτο ἐβλάψατο τῶ
vite in insidias. q̄m aut calamitati aut ty
βίῳ εἰς ἔνεδρον. ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυ
rānidi seruientes holeo icōi
ραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκι
cabile nomē lapidib⁹ ⁊ lignis iposue
νώκτοι ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέθη
rūt. postea nō suffecerat errasse circa
καν. εἶτ' οὐκ ἔρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ
dei scientiā: sed ⁊ in ma
τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν μεγά
gno viuētes insciacie bello: tanta
λω ζῶντες ἀγνοίας πολέμω, τὰ τοσαῦ
mala pacem appellāt. aut.n.
τα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν. ἢ γὰρ
filios⁹ occisiua sacrificia: aut occulta mysteria:
τεκνοφόνους τελετάς, ἢ κρύφια μυστήρια,
aut insanas et alīs legibus cōmessatiōes
ἢ μανίας ἐξ ἄλλων θεσμῶν κώμους
agentes: nec⁹ vitas nec⁹ nuptias ꝑpetuo
ἄγοντες, οὔτε βίους οὔτε γάμους ἴστικα
mūdas custodiunt. alter aūt alter⁹ aut
σι. ἕτερος φυλάσσουσιν. ἕτερος δὲ ἕτερον ἢ
insidiās occidit: aut adulterās cōtristat. oia
λοχῶν ἀναιρεῖ, ἢ γαμῶν ὀδύνᾳ. πάντα
āt miscte hēt singulo ⁊ cedes: furtū
δὲ μεμιγμένα ἔχει αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ
⁊ dolus: corruptio: infidelitas: turbatio: p
καὶ δόλος, φθορά, ἀπιστία, ταραχος, ἐπι
turbū: tumult⁹ bonor⁹: gfe imēoratio:
ορκία, θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος ἀμνησία,
alar⁹ ingnatio: nativitatis mutatio: nup
ψυχῶν μιασμός, φύσεως ἀλλαγή, γά
tiar⁹ ioordinatio: moechia ⁊ ipudicitia. nam
μων ἀταξία, μοιχεία καὶ ἀσέλγεια. ἢ γὰρ
inolator⁹ idolor⁹ cultura om
τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων ἱερουργία πάν
nio litū mali ⁊ causa ⁊ finis
τος ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ τέλος
est. aut.n. dū letantur insaniunt: aut
ἐστίν. ἢ γὰρ εὐφραινόμενοι μαίνονται, ἢ
vaticinantur falsa: aut viuūt iniuste:
προφητεύουσι ψευδῆ, ἢ ζῶσιν ἀδίκως,
aut peierant cito. inanimatio.n. cō
ἢ ἐπιορκοῦσι ταχέως. ἄψυχος γὰρ πί
fidentes idolis male turantes: le
ποιθότες εἰδώλοις κακῶς ὀμόσαντες, ἀσθέ
di nō expectant. vtrag⁹ aūt
νειαν οὐ προσδέχονται. ἀμφότερα δὲ
eos cōplectentur iusta. q̄m ma
αὐτοὺς περιλήψεται τὰ δίκαια. ὅτι κα
le senserūt de deo attendentes
κῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ προσέχοντες
idolis: ⁊ iniuste iurauerūt in dolo
εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν δόλῳ
contemnentes iusticiam.nō .n.
καταφρονήσαντες ὁσιότητος. οὐ γὰρ ἡ τῶν
turantium virtus: sed peccanti
ὀμνυόντων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτά
um pena pambulat semp inno
νόντων δίκη ἐπιέρχεται ἀεὶ τὸν τῶν ἀδί
xior trāsgressionē.
κων παράβασιν. Ca.15.

assumpsit elaborauit arte sua vt sūtu
dinē in melius figuraret. multitudo āt
hoim abducta p ꝑpēm opis: eū q ante
tp̄s tāp̄ hō honoratus fuerat: nūc de
um estimauerūt. Et hec fuit vite hūa
ne deceptio: q̄m aut affectui aut regi
bus defuientes hoies: incoicabile no
mē lapidibus & lignis iposuerunt. Et
si sufficerat errasse eos circa dei scia
sed & in magno viuētes insciētie bel
lo: tot & tā magna mala pacē appellāt.
Aut.n. filios suos sacrificītes: aut obs
cura sacrificia facientes: aut isanie ple
nas vigilias hītes: nec⁹ vitā nec⁹ nup
tias mūdas tā custodiūt: sed & ali⁹ aliū
pmuidiā occidit: aut adulterās cōtri
stat. & oia cōmixta sūt sāguis. homici
diū. furtū & fictio. corruptio & ifideli
tas. turbatio & ꝑturiū. tumultus. bo
nor⁹ dei imemoratio. aiarūinq natio.
nativitatis imutatio. nuptiar⁹ incōstā
tia. inordinatio mechie & ipudicicie:
Infando⁹ n. idolo⁹ cultura oīs ma
li causa est & initiū & finis. Aut. n. dū
letātur insaniūt: aut certe vaticinātur
falsa: aut viuūt iniuste: aut ꝑurāt cito.
Dū. n. cōfidūt in idolis q̄ sunt sine aia
male iurātes noceri se nō sperāt. Vtra
q⁹ ergo illis eueniēt digne: q̄m male se
serūt de deo attēdentes idolis: & iura
uerūt iniuste i idolo cōtēnētes iusticiā.
Nō. n. iurātiū ē virtus: sed peccātiū pe
na perambulat semper in iustorū pre
uaricationem.

Capitulum. 15.

TV aūt deus nr̄ suauis & verus es:
patiēs & i mia disponēs oia. Etei
si peccauerimus tui sumus: scientes ma
gnitudinē tuā. & si nō peccauerimus:
scim⁹ q̄m apd te sumus cōputati. Nos
se. n. te cōsūmata iusticia est: & scire iu
sticitiā & virtutē tuā radix ē imortali
tatis. Nō. n. i errorē iduxit nos hoim
male artis excogitatio: nec vmbra pic
ture: labor sine fructu: effigies sculpta
p varios colores. cuius aspectus dat i
sensato cōcupiscentiā: & diligit mor
tue imaginis effigiem sine aia. Malo⁹
amatores digni sūt morte q̄ spem hūt
in talibus: & q̄ faciūt illos & q̄ diligūt
et q̄ colūt. Sed et figulus mollem terrā
p̄mens laboriose fingit ad vsus nr̄os
vnū quodq⁹ vas. et de eodem luto fin
git q̄ mūda sunt in vsum vasa: et simi
liter q̄ his sunt cōtraria. Ho⁹ aūt vaso⁹
qs sit vsus: iudex est figulus. Et cū la
bore vano deū fingit de eodē luto: il
le q̄ paulоante de terra factus fuerat:
et post pusillū reducit se vnde accept⁹
est: repetitus aie debitum quem habe
bat. Sed cura est illi nō quia laboratu
rus est: nec q̄m breuis illi vita est: sed
concertatur aurificibus et argētariis:
sed et erarios imitatur: et glorīā pre
fert: quoniam res superuacuas fingit.
Cinis est enim cor eius et terra super
uacua spes illius & luto vilior vita ei⁹:
quoniam ignorauit qui se finxit et q̄
inspirauit illi animam que operatur:
et qui insufflauit ei spiritum vitalem.

Tū aūt deus nr̄ suauis ⁊ verus
ἀληθὴς ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀλη
rus: patiens ⁊ in mia disponēs
θής, μακροθυμῶν καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ
omnia. ⁊ .n. si peccauerim⁹: tui sum⁹
πάντα. κἂν γὰρ ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν
scientes tuā potētiā. nos⁹ peccabi
εἰδότες σου τὸ κράτος. οὐχ ἁμαρτησό
mus⁹ āt: scientes q̄m apō te cōputati sum⁹.
μεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογισμέθα.
nā scire te: cōsūmata iusti
τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε, ὁλόκληρος δικαιο
cia: ⁊ nosse tuā virtutē radix im
σύνη, καὶ εἰδέναι σου τὸ κράτος ῥίζα ἀθα
mortalitatis. nec⁹ .n. decepit nos ho
νασίας. οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀν
minū male artis excogitatio: nec⁹ ūbra
θρώπων κακότεχνος ἐπίνοια, οὔτε σκιὰ
picturar⁹: labor sine fructu: species⁹ maculata
γραφῶν, πόνος ἄκαρπος, εἶδος ποικίλων
coloribus varijs: q̄no⁹ aspect⁹ stul
χρώμασι διαλλαγμάτων, ὧν ὄψις ἄφρο
tis in cōcupiscētiā venit: desiderato⁹ mortue
σιν εἰς ἔρεξιν ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς
imaginis formā sine aia. malo⁹ amatores ol
εἰκόνος εἶδος ἄψυχον. κακῶν ἔρασαι ἄξι
gnig⁹ talīs expectationē: ⁊ facientes ⁊
οἱ τοιούτων ἐλπίδων, καὶ οἱ ῥέζοντες καὶ
desiderantes ⁊ colentes. ⁊ .n. fi
οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι. καὶ γὰρ κε
gulus mollem terrā p̄mens laborioſe
ραμεὺς ἁπαλὸν γῆν πλίβων ἐπιμόχθως
fingit ad mīntsteriū nr̄m vnūquod
πλάσσει πρὸς ὑπουργίαν ἡμῶν ἕν ἕκα
q⁹: sed de eodē luto fingit
στον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλά
et mundis operibus fuictia
σατο τὰ τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα
vasa: et contraria omnia sūt. ho
σκεύη, τὰ ἐναντία πάντα ὁμοίως. τού
rū āt vtriusq⁹ qs cuiusq⁹ est vsus:
των δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆ
iudex figulus. ⁊ male laborās
σις, κριτὴς ὁ πηλουργός. καὶ κακόμοχθος
deū vanum ex eodem fingit lu
θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσσει πη
to: q̄ paulo ante de terra genitus paulo
λοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γενηθεὶς μετ'
post abibit ex q̄ sūpsus ē:
ὀλίγον πορευσόμενος ἐξ ἧς ἐληφθη, τὸ τῆς
aie repetitus debitū. sed est ei
ψυχῆς ἀπαιτηθὲν χρέος. ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ
cura nō q⁹ laboraturus est: nec q⁹
φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι
breuem vitā hēt: sed certat
βραχυτελῆ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντιρίζηται
q̄dē cū aurificibus ⁊ argentarijs: era
μὲν χρυσουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις, χαλκο
rios q⁹ imitatur: ⁊ gliam reputat
πλάστας τε μιμεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται
q̄ fi adulteria fingit. cinis cor
ὅτι κίβδηλα πλάσσει. σποδὸς ἡ καρδία
eius ⁊ terra vilior spes illo
αὐτοῦ καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς αὐ
rū: luto q⁹ vilior vita eius.
τῶν, πηλοῦ τε ἀτιμοτέρος ὁ βίος αὐτοῦ.
q̄ fi ignorauit q̄ finxit sed ⁊
ὅτι ἠγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτόν, καὶ
qui inspirauit illi alam q⁹ opa
τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦν
tur: q̄ insufflauit spūm vitalem.
σαν, καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν.

A
B
C
D

sed estimauerūt lusum esse ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν vitā nr̄am: τ viuēdi modū puersationē ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον παίγνιον vite ḡduosam. oportere.n. dicūt vndesmὸν ἐπικρδῆ. δεῖν γὰρ φασὶν ὄφελον cūq; ēt ex malo acquirere. hic enī δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζεσθαι. οὗτος γὰρ

Ps .113. Ps. 134. D

piter oēs nouit q̄ peccat: πάντας ἀ πάντας δῆλον ὅτι ἁμαρτάνει, materie terrec fragilia vasa τ ὕλης γεώδους ἐνεργασα σκεύη καὶ sculptilia fabricans. ompes āt ispi γλυπτὰ δημιουργῶν. πάντες δὲ ἀφρονέστατοι τ infelices sup alios in πίσσαν καὶ παλαιὰς ὑπὲρ ψυχὰς ἐπ fantiū: inimici ppli tui impeπίων, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου κατασθρantes eos illi. q̄s ola idola ναστεύοντες αὐτὰ. ὅτι πάντα τὰ εἰδῶλα gētiū estimauerūt deos: q̄b⁹ nec λα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἷς οὔ q̄ oculoꝝ esus ad vsionē: neq; τι ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὄρασιν, οὔτε narco ad attractionē aerte: neq; aures ῥῖνες εἰς συναλικὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ad audiēdū: neq; vigili manuū ad ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς A cōtrectationē: τ pedes coꝝ pigri φιλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ ad igressum. homo eni fecit πρὸς ἐπίβασιν. ἄνθρωπος γὰρ ἐποίησεν illos: τ spiritum mutuatus αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δανεισμένος finxit eos. nat⁹ eni illoꝝ simu ἔπλασεν αὐτούς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ὅμοι lē hō virtute figere poterit deū. mortal es ἄνθρωπος ἰσχύι πλάσαι θεόν. θνητὸς āt exho mortuū opatur mant⁹ iniquo. δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις. melior eni est culturio

Eu.12. b. κρείσσων γάρ ἐστιν τῶν σιβασμάτων suio: quoꝝ ipe q̄dē vixit: illa āt αὐτοῦ, ὧν αὐτὸς μὲν ζῆσεν, ἐκεῖνα δὲ nunq̄. τ alalia āt miserrima οὐδέποτε. καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα B colunt. venēria eni cōparata σέβονται. ἄνοια γὰρ συγκρινόμενα τῶν Ec.3.f. alijs sūt deteriora: neq; quātū desidera ἄλλων ἐστὶ χείρονα. οὐδ' ὅσον ἐπιστοῦre q̄ in alialiū cōspectu bona sunt. σαι ὡς ἐν ζώοις ὄφεις καλὰ τυγχάνει. effugerunt āt τ dei laudem ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον τ benedictionē eius. καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ. Ca. 16.

Ropt hoc p similia puniti sunt Διὰ τοῦτο ὀλίγων ἐκολάσθησαν digne: τ per multitudinē bestiaꝝ cra ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κτωδάλων ἰδια ciati sunt. p quo tormento būficio σανίσθησαν. διὰ τῆς κολάσεως εὐεργεσ affecti ppli tui: q̄b⁹ in cōcupisce Lre.1.g tiā appetit⁹ nouū gustū: escā ppa 10.13.a ας ἐρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν κορaisti ortygometrā. vt illi q̄dē μασας ὀρτυγομήτραν. ἵνα ἐκεῖνοι μὲν C cōcupiscentes escam: ppter osten Eto.9. b. ἐπιθυμοῦντες τροφῆς, διὰ τὸν διαχέον sum immissoꝝ τ neces σαν τῶν ἐπαποσταλμάτων καὶ τὴν ἀναγ

Sed & estimauerit lusū esse vitam nr̄am: & conuer ationem vite cōpositā ad lucrum: & oportere vndecūq; etiā ex malo acquirere. Hic.n. scit se suposīes delinq̄re: q̄ ex terre materia fragilia vasa & sculptilia fingit. Oīes.n. insipētes & infelices supra modū aie sue superbi sunt inimici populi tui: & iperantes illi. Qui oia idola nationū deos estimauerūt: quibus neq; oculoꝝ visus est ad videndū: neq; nares ad p̄cipiendum spīm: neq; aures ad audiendū: neq; digiti manuū ad tractandū: sed & pedes coꝝ pigri ad ābulandū. Homo enī fecit illos: & qui spīm mutuat⁹ ē: is finxit illos. Nemo enim sibi similem homo poterit deum fingere. Cū.n. sit mortalis: mortuū fingit manibus iniqs. Melior .n. est ipe his quos colit. quia ipe quidē vixit cum eēt mortalis: illi āt nūq̄. Sed & alia mi serrima colūt. Insensata.n. comparata his: illis sunt deteriora. Sed nec aspectu aliquis ex his alialib⁹ bona pōt cōspicere. Effugerunt autem dei laudem & benedictionem eius.

Capitulum. 16.

Propter hec & his similia passi sunt digne tormenta: & p multitudinem bestiaꝝ exterminati sunt. Pro quibus tormentis bñ dispositi ppl'm tuū: quibus dedisti concupiscentiā delectamenti tui nouū saporē escam parans eis ortygometrā: vt illi quidē concupiscentes escam p̄pter eaq; illis ofisa & missa sūt: etiā necessaria concupiscentia auerterentur. Hi aūt in breui inopes facti: nouam gustauerunt escā. Oportebat eni illis sine excusatiōe quidē supuenire interitū exercentib⁹ tyrānidē. his aūt tm̄ ofidere quēadmodū inimici eoꝝ exterminabātur. Et.n. cū illis supuenit seua bestiaꝝ ira: morsib⁹ puersorū colubrorū exterminabātur: Sed nō iperpetuus tua ira p̄manst: sed ad correptiones in breui turbati sunt: signū hñtes salutis ad cōmemorationē mandati legis tue. Qui.n. cōuersus est: nō p hoc q̄d videbat sanabatur: sed p te oium salutorē. In hoc aūt ofidisti ūmicis tuis: qa tu es qui liberas ab oī malo. Illos.n. locustarū & muscarum occiderunt morsus: & non est inuenta sanitas anime illoꝝ: qa digni erāt ab huiusmodi exterminari. Filios aūt tuos nec draconū nec venēa toꝝ vicerūt dentes. Mia.n. tua aduniens sanabat illos. In memoria.n. sermonū tuoꝝ extermiabāt: & velocit sanabātur: ne in altam incidentes oblitionem non possent tuo vti adiutorio. Et enim neq; herba neq; malagma sanauit eos: sed tuus domine sermo qui sanat omnia. Tu es dñe qui vite & mortis habes potestatem: & deducis vsq; ad portas mortis: & reducis. Homo autem occidit quidem per malitiam aiam suam: & cum exierit spīritus nō reuertetur: nec reuocabit animā que recepta est: sed tuam manū effugere impossibile est. Negantes.n. nosse te ipū: p fortitudinē brachii tui flagellati sūt: nouis aquis & grādinibus & pluuiis persecutionem passi

sarū appetitū: auerterent: hi āt in breui καίαν ἔρεξιν, ἐστερέφησαν, οὗτοι δὲ ἐπ' ὀλίui inopes facti τ nouū participent γω ἐνδεεῖς βρώσεως καὶ ξένης μετάσχωσι gustuꝝ. oportebat.n. illis q̄dē excusabi γεύσεως. ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαράιτη lē sopīā supuenire exercētib⁹ tyrānidē: his āt τον ἐνδείαν ἐπιέλθειν τυραννεύσι, τούτοις δὲ sollū ostendi quēadmodū inimici illoꝝ crucia μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασα bāt. τ eni cū illis seua supuenit bestia νίζοντο. καὶ γὰρ ὅτι αὐτοῖς θλιβὸς ἐπῆλθε θηρί rū ira morsibus q̄s puersoꝝ corrūpebant ων τυμὸς ὀλίγασί τι σκολιῶν διεφθείρετο colubroꝝ: nō eiq; in finē ḡmansit ira tua. ὄφεων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ὀργή σου. in hortatione āt ad bzeue turbati sunt: εἰς νουθέτησιν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐπαράχθησαν, signum hñtes salutis: ad cōmēoratio σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνη né mandati legis tue. nā q̄ puersi⁹ est nō, σιν ἐντολῆς νόμου σου. ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ p id q̄b videbat saluabat: sed p te διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσῴζετο, ἀλλὰ διὰ σὲ omniū saluatorē. τ in hoc āt plusτὸν πάντων σωτῆρα. καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπει sisti inimicis vltio: q̄ tu eos q̄ liberas σας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ab omni malo. quoꝝ eni locustaꝝ τ ἐκ παντὸς κακοῦ. οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ muscaꝝ occidēt mors: τ nō inuē μυιῶν ἀπέκτειναν δήγματα, καὶ οὐχ εὑρέ ta ē sanitas aie illoꝝ. q̄ digni erāt ab θη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ huiusmōi cruciari. at filios tuos neq; τοιούτων κολασθῆναι. τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ venenatoꝝ draconū vicerūt dentes. ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες. τὸ mia eni tua venit i auxiliū τ sanauit il ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἴασαν αὐ los. in cui memoriā sermonū tuoꝝ ise τοὺς. ἐν ᾧ γὰρ ὑπομνήσει τῶν λογίων σου ἐνε rebantur: τ velocit saluabant. vt nō in κεντρίζοντο, καὶ ἐξέως διεσῴζοντο. ἵνα μὴ εἰς altam incidentes oblitiōes: imobiles βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην, ἀπερίσπαστοι εἶεν ficrent tui beneficij. τ eni neq; ἡ ὠφέλημά σου εὐεργεσίας. καὶ γὰρ οὔτε herba neq; malagma sanauit eos βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐ sed tuus vbe sermo oia sa τοὺς, ἀλλ' ὁ σὸς κύριε λόγος ὁ πάντα ἰώμε nāo. tu eni vite τ mortis ptātem hēs: νος. σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, τ deducis ad portas iferni τ redu κὰι καταγεις εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀνάce. homo āt occidit q̄dem ma γεις. ἄνθρωπος δὲ ἀποκτείνει μὲν τῇ κα litia sua: cū exierit āt ipūs nō reuer κίᾳ αὐτοῦ, ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστετur: nec resoluit aiam assum ρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραπτιam. at tuā manū effugere ληφθεῖσαν. τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν impossibile est. negantes enī te nosse ἀδύνατον ἐστι. ἀγνοοῦντα γάρ σε εἰδέναι impūs: in fortitudie brachij tui flagellati ἀσεβεῖς, ἐν ἰσχύι βραχίονός σου ἱμαστιγώθη sunt: nouis pluuijs τ grādinibus τ σαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ hymbrib⁹ psecutiōes passi ierecusabilit ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτως οἱ οἱ

B.

τ igne consumpti. nã καὶ πυρὶ καπνιαλισκόμθοι. γὸ γὰρ
reo mirabilissima in omnia extin= παραδοξότατοι ἐν τῶ πάντα σβεν
guẽs aqua plus operabatur ignis: νῦντι ὕδατι πλέον ἐνήργει γὸ πῦρ,
vindex .n. mũdus est iustoꝝ. ὑπερίμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐκ δικαίων.
aliqñ qdẽ .n. mũsuetabat flãma: vt nõ ποτὲ μὲν γὰρ ἡμιφονῦγο φλοξ, ἵνα μὴ
cõbureret ad impios missa καταφλέξη τὰ ἐπ' ἀσεβεῖς ἀπεσαλ
alalia: sed ipi videntes sci μθὲν ζῶα, ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδω
ant: qñ iudicio dei psecutões patiũt. ali σιν, ὅτι κρίσει θεοῦ ἐλαύνονθαι. πο
qñ ãt τ inter aquam sup τὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὸ τὸν
ignis virtutẽ ardet: vt inique πυρὸς δύναμιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου
fre genimina corrumperet. p dños ange γῆς ἡμήματα διαφθείρη. ἀντ' ὧν ἄγγε
los escã cibasti ppm tuã: λων τροφὴν ἐτοίμασας τὸν λαόν σου,
τ paratũ panẽ a celo missi καὶ ἕτοιμον ἄρτον ἀπ' οὐρανοῦ ἔπεμ=
sti illis sine labore: ad omnem ψας ἀνῦμοις ἀκοπιάτως, πρὸς πᾶσαν
voluptatẽ valẽtẽ τ ad omnem cõ ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἀρ
gruũ gustum. τ .n. hypostasis μόνιον γεῦσιν. ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασίς
tua tuã in filios ostendebat dul σου τὴν σὴν πρὸς τέκνα ἐνφαίνῃ γλυ
cedinẽ. at oblãs vesi κύτητα. τῶ δὲ τοῦ προσφιλεμθέου ἐπι
derio subseruiens ad qõ dqꝫ volebat θυμίαν ὑπηρετῶν πρὸς ὅτις ἐβούλετο
conuertebat. nix ãt τ glacies μετεκιρνᾶτο. χιὼν δὲ καὶ κρύσταλλος
sustinebãt ignẽ τ nõ tabescebãt: vt ὑπέμενεν πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα
scirent: qñ inimicoꝝ fructus γνῶσιν, ὅτι τοὺς τῶν ἐχθρῶν καρπους
corrupit ignis ardens in grã κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῆ χα
dine: τ in pluuiã coruscans. λάζη, καὶ ἐν ταῖς ὑετοῖς διαστράπτον.
hoc ãt itẽꝝ vt nutrirent iustũ: τοῦτο δὲ πάλιν ἵνα τραφῶσι δίκαι
τ ppter oblitus est virtu οι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπιλέλησται δυνάμε
si, καὶ τῆς ἰδίας ἐπιλέλησται δυνάμι tio. nã creatura tibi dẽ fecisti
ως. ἡ γὰρ κτίσις σοὶ τῶ ποιήσαντι
omnia deseruiens: intenditur τὰ πάντα ὑπηρετοῦσα, ἐπιτείνεται
in tormentũ cõtra iniustos: τ remit εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνί
tit in beneficiũ: p hoc q in te εται εἰς ἐνεργησίαν, ὑπὲρ τῶν ἐπὶ σοὶ
confidunt. ppter hoc τ tunc in πεποιθότων. διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς
omnia transformata ola nutri πάντα μεταλλοιωθὲν τῆ σωτηρίῳ
enti tuo dono defuit: ad φῶ σου δωρεᾶ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν
egentium voluntatẽ: vt discant filij θελησιν, ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί
tui: quos dilexisti dñe: qñ nõ σου, οὓς ἠγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ
nativitatis fructũ pascunt ho αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν

& per ignẽ consummati. Quod enim mi rabile erat: in aqua q̃ omnia extiguit: plꝰ ignis valebat. Vindex est enim orbis iu stoꝝ. Quodam enim tempore manse tabatur ignis: ne cõburerentur q̃ ad impi os missa erant alalia. sed vt ipi videntes scirent: qm̃ dei iudicio patiũtur persecu tionem. Et quodam tempore in aqua su pra virtutem ignis exardescebat vndiqꝫ: vt iniquã terre nationem exterminaret. Pro quibus angelorũ esca nutriuisti po pulum tuum: & paratũ panem de celo p stitisti illis sine labore: omne delectamen tum in se habentem: & omnis saporis sua uitatẽ. Substantiam enim tuã & dulcedi nem tuam quam in filios habes ostende bas: & deseruiens vniuscuiusqꝫ voluntati. Ad quod quisqꝫ volebat: conuertebatur. Nix autẽꝫ & glacies sustinebant uĩ ignis: & nõ tabescebant: vt scirent qm̃ fructus inimicorũ exterminabat ignis ardens in grandine & pluuia coruscans. Hoc aũt itẽꝫ vt nutrirentur iusti: ignis etiam sue virtutis oblitus est. Creatura enim tibi fa ctori deseruiens: exardescit in tormentũ aduersus iniustos: & lenior fit ad benefa ciendum p his qui inte confidunt. Propt hoc et tunc omnia transfigurata: omniũ nutrici gratie tue deseruiebant: ad volun tatẽꝫ eorum qui a te desiderati sunt. vt sci rent filii tui quos dilexisti domine: quoni am non nativitatis fructus pascunt ho mines: sed sermo tuus hos qui in te cre diderint conseruat. Quod enim ab igne non poterat exterminari: statim ab exi guo radio solis calefactum tabescebat. vt notum omnibus esset: quoniam oportet preuenire solem ad benedictionem tuã: & ad ortum lucis te adorare. Ingrati enim spes tanqꝫ hibernalis glacies tabescet: & disperiet tanqꝫ aqua superuacua.

Capitulum.17.

Magna sũt.n. iuditia tua domine: & in enarrabilia verba tua. propter hoc ꝫ disciplinate anime errauerunt. Dum enim persuasum habent iniqui posse domina ri nationi sancte: vinculis tenebrarum & longe noctis compediti inclusi sub tectis fugitiui: perpetue prouidentie iacuerũt. & dum putant se latere in obscuris pec catis: tenebroso oblitionis velamento di sperssi sunt: pauentes horrẽde & cum am miratione nimia perturbati. Neqꝫ enim que continebat illos spelunca sine timore custodiebat: quoniam sonitus descendẽs perturbabat illos: & personẽ tristes illis ap parentes: pauorem illis p̃stabãt. Et ignis quidem nulla vis poterat illis lumen pre bere: nec siderum limpide flamme illumi nare poterant illam noctem horrendaꝫ. Apparebat autem illis subitaneus ig nis timore plenus: & timore percussi illius que non videbatur faciei: estimabãt deteriora esse que videbantur. & magice artis appositi erant derisus & sapientie gloria correptio cum contumelia. Illi e nim qui promittebant timores & pertur bationes expellere se ab anima languẽte:

minem: sed verbũ tuũ tibi ἀρωστον, ἀλλὰ γὰ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ
credentes conseruat. nam ab ig πιστεύοντας διατηρεῖ. γὰ γὰρ ὑπὸ πυ
ne nõ corruptũ simplicit a bre ρὸς μὲν φθειρόμθον ἁπλῶς ὑπὸ βρα
ui radio solis calefactum χέως ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον
tabescebat: vt notũ esset: qm̃ opꝰ ἐτήκετο, ὅπως γνωσὸν ᾖ, ὅτι δεῖ
uenire solem in gra tua: φθάσαι γὰν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου,
τ ad ortum lucis occurre καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχά
re tibi. ingrati .n. spes tũꝫ hye νειν σοι. ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς χεὶ
malis glacies tabescet: τ flu μέρους πάχνη τακήσεται, καὶ ῥυὶς
et tãꝫ aqua inutilis. ἄχρηστον. Ca.17.

Magna enim tua iuditia Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις D
τ inenarrabilia. ppt hoc idisciplinate καὶ δυσδιήγητοι. διὰ τοῦτο ἀναίδευτοι
aie errauerũt. opinantes ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. ὑπειλήπτεις
eni vbiari natiõi sctẽ ini γὰρ κατακυριεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνο=
qui: victi tenebrarũꝫ τ longe cõ μοι, δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πε
pediti noctis inclusi te δήσου νυκτὸς κατακλεισθέντες ἐφέ=
ctis: fugitiui ppetue puidẽtie φυς, φυγάδες τῆς ἀϊδίου προνοίας
iacuerũt. latere eni putantes ἔκειντο. λανθάνειν γὰρ νομίζοντες
occultis pctis: tenebro ἐπικρυφίοις ἁμαρτήμασιν, ἀφιγ=
so oblionis velamento dispersi γεῖ λήθης παραπετάσματι ἐσκορπί
sunt: pauentes horrende τ simula σθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς καὶ ὑπ' αὐ
chrio perturbati. necꝫ eni q̃ cõ τῶν ταραττόμενοι. οὐδὲ γὰρ ὁ κα
tinebat illos spelũca itrepidos cu τέχων ἀνυποὺς μυχὸς ἀφόβους ἐφ=
stodiebat. sonitus aũt perturbantes ρούρει. ἦχοι δὲ κατηφοῦντες Ecc.
eos circumstrepebant: τ visio ἐκεινους περιεκόμπουν, καὶ φάσμα= 10.f.
ἀνυποὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσμα= nes tristibus meste vultibus τα ἀμειδήτοις κατηφῆ προσώποις
apparebãt. τ ignis q̃dem nulla ἐνεφανίζετο. καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία
vis poterat lucere: necꝫ stellaꝝ βία κατίσχυεν φωτίζειν, οὔτε ἄστρων
nitide flãme illuminare sublime ἐκλαμπροι φλόγες κατηυγάζειν ὑπε
bant tristem illam noctẽ. ap μενον τὴν συγκὺ ἐκείνην νύκτα. ἐφ= B
pareba ãt illis solum spontanea pyra φαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτου πυρὰ
timore plena. territi ãt a φόβου πλήρης. ἐκθαμβούμενοι δὲ τῆς
nõ visa illa visione: estimabãt μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως, ἡγοῦντο
deteriora q̃ videbãtur. magice ãt appo χείρω τὰ βλεπόμενα. μαγικῆς δὲ κατ'
sita erãt ludibria artis: τ in κεινο ἐμπαίγματα τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ
prudentia tacãtie correptio cõtumeliosa. φρονήσει ἀλαζονίας ἔλεγχος ἐπονείδιστος.

nā pmittentes timores τ turbationes expellere. ab alia languēte: ridiculo timore lāgue bant. τ .n. si nihil eos turbasset. τ lentū terrebat: bestiaꝝ transitibus tū ex ipotentis inferni spelūcis supue niente: eodē sompno dormientes: aliqñ ꝺdē monstris agitabant ꝓdantasmata tum: aliqñ ät anime dissoluebant tradītione. subitumꝰ .n. illis τ insperatus timor supuenit. deide sic: quicūq igit erat illic detentus, ὃς δ'κποτ'οὖν ἦν ἐκεῖ κατακλεισθεὶς·ἐδέθη σιδήρου cerē incluſus. siue .n. agricola erat ḍs aut pastor: aut coꝰ ḍ in deserto ἦν τις ὁ ποιμήν, ἢ τῶν κατ'ἐρημίαν operarius laboꝝ: ꝓoccupatus ine uitabilem sustinebat necessitatē. vna .n. catena tenebraꝝ omnes ligati erāt. siue spiritus sibilans: aut circū ventus ramos autum sonitꝰ suauis: aut cōcentꝰ aque cursus ꝰ: aut sonus validus ꝓcipitaꝝ petrarum: aut ludentium animaliū cursus inusus: aut mugientium validaꝝ bestiarum vox: aut resonans de altissimis montibus echo: deficientes faciebat illos pre timore. Omnis enim orbis terrarum limpido illuminabatur lumine: & non impeditis operibus continebatur. Solis autem illis superposita erat grauis imago tenebraꝝ: ḍ superueniebat illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiores tenebre.

Capitulum.18.

SAnctis autem tuis maxima erat lux: & horum quidem vocem inimici audiebant: sed figuram non videbāt. Et qa non & ipsi eadem passi erant magnificabāt te: & qui ante lesi erant: quia non ledebantur: gratias agebant tibi: & vt esset differentia te deum petebant. Propter quod ignis ardentem columnam ducem habuerunt ignotevie: & solem sine lesura boni hospitii prestitisti. Digni quidem illi carere luce: & pati carcerem tenebraruꝫ: qui inclusos custodiebant filios tuos: per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iuſto rum occidere infantes: & vno exposito filio: sed liberato in traductionem illorū multitudinem filiorum abstulisti. & pariter illos perdidisti in aqua valida. Illa enim nox ante cognita est a patribus nostris: vt vere scientes quibus iuramentis credi derunt animequiores essent. Suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum: iniustorum autem exterminatio. Sicut.n. lesisti aduersaros nros: sic &

hi cum derisu: pleni timore languebant. Nam & si nihil eos ex monstris perturbabat: transitu animaliū & serpentium sibilatiōe commoti: tremebundi peribāt: & aerem quem nulla ratione quis effugere posset: negantes se videre. Frequenter enim preoccupant pessima: redarguente conscientia. Cum sit enim timida nequitia: data ē i omniū cōdemnationem: Semper enim presumit seua perturbata conscientia. Nihil enim est timor nisi presumptionis adiutorium: proditio cogitatiōis auxiliorū. Et dum ab intro minor est expectatio: maiorem putat potentiā eius causa de qua tormentum prestat. Illi autem qui in potentem venere noctes: & ab infimis & ab altissimis superuenientem eundem somnū dormientes: aliquā do monstrorum exagitabantur timore: aliquādo anime deficiebant traductiōe. Subitaneus enim illis & insperatꝰ timor superuenerat. Deinde si quisqꝫ ex illis decidisset: custodiebatur in carcere sine ferro reclusus. Si enim rusticus quis erat aut pastor, aut agri laborum operarius preoccupatus esset: ineffugibilem sustinebat necessitatem. Vna enim catena tenebraruꝫ omnes erant colligati. Siue spiritus sibilans: aut inter spissos arborum ramos auium sonus suauis: aut vis aque decurrentis nimium: aut sonus validus precipitarum petrarum: aut ludentium animaliū cursus inusus: aut mugientium validarum bestiarum vox: aut resonans de altissimis montibus echo: deficientes faciebat illos pre timore. Omnis enim orbis terrarum limpido illuminabatur lumine: & non impeditis operibus continebatur. Solis autem illis superposita erat grauis imago tenebraruꝫ: ḍ superueniebat illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiores tenebre.

Capitulum.18.

SAnctis autem tuis maxima erat lux: & horum quidem vocem inimici audiebant: sed figuram non videbāt. Et qa non & ipsi eadem passi erant magnificabāt te: & qui ante lesi erant: quia non ledebantur: gratias agebant tibi: & vt esset differentia te deum petebant. Propter quod ignis ardentem columnam ducem habuerunt ignotevie: & solem sine lesura boni hospitii prestitisti. Digni quidem illi carere luce: & pati carcerem tenebraruꝫ: qui inclusos custodiebant filios tuos: per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iuſtorum occidere infantes: & vno exposito filio: sed liberato in traductionem illorū multitudinem filiorum abstulisti. & pariter illos perdidisti in aqua valida. Illa enim nox ante cognita est a patribus nostris: vt vere scientes quibus iuramentis credi derunt animequiores essent. Suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum: iniustorum autem exterminatio. Sicut.n. lesisti aduersaros nros: sic & aduersarios: hoc

rū voc: aut repercussa de conca uitate mōtiū echo: dissoluebant illos deterrentia. tomo .n. mundus nitido illuminabatur lumine: τ non impedito cōtinebatur opibus. solio ät illis suppositā erat grauis nox: ima ignis ardētis colūnā: ducē ḍdē ignoti itineris: solē ät nō ledentē honorifica hospitij prestitisti. digni ḍdē .n. illi pena tū ex ipotentis inferni spelūcis supue niente: eodē sompno dormientes: aliqñ ät monstris agitabant ꝓdantasmata tum: aliqñ ät anime dissoluebant traditione. subitumꝰ .n. illis τ insperatus timor supuenit. deide sic: quicūq igit erat illic detentus, ὃς δ'κποτ'οὖν ἦν ἐκεῖ κατακλεισθεὶς·ἐδέθη σιδήρου cerē incluſus. siue .n. agricola erat ḍs aut pastor: aut coꝰ ḍ in deserto ἦν τις ὁ ποιμήν, ἢ τῶν κατ'ἐρημίαν operarius laboꝝ: ꝓoccupatus ine uitabilem sustinebat necessitatē. vna .n. catena tenebraꝝ omnes ligati erāt. siue spiritus sibilans: aut circū ventus ramos autum sonitꝰ suauis: aut cōcentꝰ aque cursus ꝰ: aut sonus validus ꝓcipitaꝝ petrarum: aut ludentium animaliū cursus inusus: aut mugientium validaꝝ bestiarum vox: aut resonans de altissimis montibus echo: deficientes faciebat illos pre timore. Omnis enim orbis terrarum limpido illuminabatur lumine: & non impeditis operibus continebatur. Solis autem illis superposita erat grauis imago tenebraruꝫ: ḍ superueniebat illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiores tenebre.

Capitulum.18.

SAnctis autem tuis maxima erat lux: & horum quidem vocem inimici audiebant: sed figuram non videbāt. Et qa non & ipsi eadem passi erant magnificabāt te: & qui ante lesi erant: quia non ledebantur: gratias agebant tibi: & vt esset differentia te deum petebant. Propter quod ignis ardentem columnam ducem habuerunt ignotevie: & solem sine lesura boni hospitii prestitisti. Digni quidem illi carere luce: & pati carcerem tenebraruꝫ: qui inclusos custodiebant filios tuos: per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iuſtorum occidere infantes: & vno exposito filio: sed liberato in traductionem illorū multitudinem filiorum abstulisti. & pariter illos perdidisti in aqua valida. Illa enim nox ante cognita est a patribus nostris: vt vere scientes quibus iuramentis credi derunt animequiores essent. Suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum: iniustorum autem exterminatio. Sicut.n. lesisti aduersaros nros: sic & aduersarios: hoc

magnificasti.absconse.n. sacrificabāt sci pue
ἐδίκασας.κρυφῇ γὰρ ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖ
ri bonoꝝ: ⁊ diuinitatis legē
δες ἀγαθῶν,καὶ γὰρ τῆς θεότητος νόμον
in cōcordia dispositā: ipoꝝ similter
ἐν ὁμονοίᾳ διέτηρουν, τῶν αὐτῶν ὁμοίως
⁊ bonoꝝ ⁊ piculoꝝ pticipatu
καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψε
ros iustos: patrū tā pcine
σι τοὺς ἁγίους,πατέρων ὄδε πρεσ
tes laudes.resonabat āt incōso
ταμέλποντες αἴνους.ἀντήχει δὲ ἀσύμ
nans inimicoꝝ clamor:⁊ mirabilis fereba
φωνος ἐχθρῶν βοή, καὶ δακρυὰ διεφέρε
tur vox ploratoꝝ infantiū. simili āt
το φωνὴ ἱκετευομένων παίδων.ὁμοία δὲ
pena fuit simul cū dño punitus:
δίκη δούλος ἅμα δεσπότῃ κολαζόμενος,
⁊ populariꝫ cū rege eadem patiens.
καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων.
pariter aūt omes in vno nomine
ὁμοθυμαδὸν δὲ πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι
mortis mortuos hēbāt innumerabiles.
θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναρίθμητους.
nec .n. ad sepeliendū sufficiētes.qm̄ ad vnū momentū honora
οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι δυνάμενοι ἦσαν
bilior gñatio illoꝝ corrupta ē. omnia
τίμιος γένεσις αὐτῶν διεφθάρη.πάντα
.n. nō credentes ppt veneficia
γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακείας
in pmogenitoꝝ interitu: cōsessi
ἐπὶ τῶν πρωτοτόκων ἐλύθρευ, ὁμολό
sunt dei filiū ppm̄ esse. tacito .n.
γησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι.ἡσύχου γὰρ
silentio cōtinente omnia ⁊ no
σιγῆς περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νυ
cte in ppria velocitate vimidiata: omni
κτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης,ὁ παν
potens tuus sm̄o a celis de
τοδύναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ
thronis regalibus durus bella
θρόνων βασιλείων ἀπείγμος πολεμι
tor in mediū pniciosę pcussit
στὴς εἰς μέσον τῆς ὀλεθρίας ἔλλατο
terre:gladiū acutū nō simulatū imperi
γῆς,ξίφος ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον ἐντολὴν
um tuū fereno. ⁊ stās replenit om
σὴν σου φέρων.καὶ στὰς ἐπλήρωσε πα
nia morte: ⁊ celum q̄dē attin
σὰν θανάτου,καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτε
gebat:descēderat āt in terrā. tunc conti
το, βεβήκει δὲ ἐπὶ γῆς.τότε παρα
nuo visiones q̄dē sontiorum grauiuꝝ
χρῆμα φαντασίαι μὲν ἐνυπνίων δεινῶν
turbauerunt illoꝝ: timores āt insolite
ἐξεταράξαν αὐτούς, φόβοι δὲ ἀπρόσ
runt insperati. ⁊ aliꝰ alio pie
σαι ἀδόκητοι. καὶ ἄλλος ἄλλαχῇ ῥι
ctꝰ semimortuꝰ: ppt quā moriebat causaꝫ
φὶς ἡμίνεκρος, δίκην ἔπεσχεν αἰτίαν
ostendebat. nā somnia q̄ turbauerunt
ἐπιφαίνων. οἱ γὰρ ὄνειροι ταραχθέντες
eos hoc pstignabant: ne igno
αὐτοὺς πρῶτο προεμήνυσαν,ἵνα μὴ ἄγνο
rāteꝰ cur male patiātur: peri
οῦντες δι' κακῶς πάσχουσιν, ἀπόλων
rēt. tetigit āt tandē ⁊ iustos tēptatio
ται. ἅψατο δέποτε καὶ δικαίων πεῖρα
mortis: ⁊ fractio in eremo facta est
θανάτου, καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο
nos prouocans magnificasti. Absconse
enim sacrificabāt iusti pueri bonoruꝫ:
& iusticie legē in concordiā dispositā:
similit bona & mala pcepturos iustos:
patri oim decantantes laudes.Resona
bat āt icōueniēs inimicoꝝ vox:& flebi
lis audiebatur planctus ploratoꝝ infan
tiū.Simili āt pena seruꝰ cū dño afflictꝰ
est:& popularis hō regi similia passus.
Similiter ergo omes vno nomine mor
tis mortuos hēbāt innumerabiles. Nec
eni ad sepeliendū viui sufficiebant. qm̄
vno momēto q̄ erat p̄clarior natio illo
rū exterminata est.De oibus eni non
credētes ppter bñficia:tūc cū primum
fuit exterminiū primogenitoꝝ:spopō
derūt ppm̄ dei se esse. Cū.n.qetū silen
tiū cōtineret omia:& nox in suo cursu
mediū iter haberet: oipotēs sermo tuꝰ
dñe exiliēs de celo a regalibꝰ sedibus:
durus debellator in mediā exterminii
trā psiliuit:gladiꝰ acutꝰ ifinitatū iperiū
tuū portās:& stās repleuit oia morte:&
vsq; ad celū attigebat stās in terra. Tūc
cōtinuo visus somnioꝝ maloꝝ turba
uerūt illos:& timores supuenerūt ispe
rati. Et alius alibi ꝓiectꝰ semiuuꝰ:ppt
quā moriebatur causam demōstrabat
mortis. Visiones.n.q̄ illos turbauerunt
hec p̄monebāt: ne insciī q̄re male patie
bātur perirent.Tetigit aūt tūc & iustos
temptatio mortis:& commotio in ere
mo facta est multitudinis: sed non diu
permansit ira tua. Properans.n. homo
sine querela deprecari pro populis:pro
ferens seruitutis sue scutū orationem:
& perincensum deprecationē allegans:
restitit ire & finez imposuit necessitati:
ostendēs qm̄ tuus est famulus. Vicit au
tem turbas nō in virtute corporis: nec
armatura potentie:sed verbo illum qui
se vexabat subiecit: iuramenta paren
tum & testamentum cōmemorans. Cū
enim iam aceruatim cecidissent super
alterutrum mortui: interstitit & ampu
tauit impetū:& diuisit illam que ad vi
uos ducebat viam. In veste enim po
deris quā habebat:totus erat orbis ter
rarum:& parentū magnalia in quattu
or ordinibus lapidum erant sculpta:&
magnificentia tua in diademate capitis
illius scripta erat. His autem cessit qui
exterminabat:& hec extimuit. Erat.n.
sola temptatio ire sufficiens.

Capitulum.19.

TMpis autem vsq; in nouissimuꝫ si
ne misericordia ira superuenit. Pre
sciebat enim & futura illorum .quoni
am cum ipsi permisissent vt se educe
rēt & cū magna solicitudie premisissent
illos: consequebantur illos penitentie
actus. Adhuc enim inter manus habē
tes luctum: & deplorantes ad monu
menta mortuorum: aliam sibi assum
pserunt cogitationē insciētie:& quos
rogites projecerāt:hos tāq̄ fugitiuos
persequebātur. Ducebat enim illos ad
mitudinio.sed non diu pmansit
πλήθους. ἀλλ' οὐκ ἐπιπολὺ ἔμεινεν
tra. pperans .n. vir sine querela
ὀργή. σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμπτος
ppugnauit: ppti ministerij
πρεσβεύσασι, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργί
arma: oronē ⁊ incen
ας ὅπλον, πρεσβυτὴν καὶ θυμιάμα
si placationē ferens: restitit ⁊
τος ἐξιλασμὸν κομίσας, ἀντέστη τῇ ὀρ
re ⁊ finē imposuit calamitati:
γῇ, καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ,
ostēdens qm̄ tuus est famulus. vicit
δείκνυς ὅτι σός ἐστι θεράπων. ἐνίκησε
āt veuantem non robore cor
δὲ γὰρ ἐλεφαντοῦντα οὐκ ἰσχύϊ τοῦ σώ
poris: non armoꝝ oratione: sed ver
ματος,οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λό
bo torquentē subiecit: turamēta
γῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους
patrum ⁊ testamēta cōmemorans.
πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας.
aceruati .n. iam iacētibus sup alt
σωρηδὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλ
utrum mortuis: inter stās ꝑputa
λήλων νεκρῶν, μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε
uit iram: ⁊ diuisit q̄ ad
τὴν ὀργήν, καὶ διέκρισε τὴν πρὸς τοὺς
vnos viam. in .n. talari tunica ve
ζῶντας ὁδόν. ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύ
stimēti erat totus mūdus: ⁊ patrum
ματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος,καὶ πατέρων
glorie in q̄tuoꝝ ordinū lapidū sculptura:
δόξαι ἐπὶ τετρασίχου λίθων γλυφῆς,
⁊ magnitudo tua in diademate
καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος
capitis illius. his cessit destru
κεφαλῆς αὐτοῦ. τούτοις ἔξεν ὁ ὀλε
ens: hec āt timuit. erat.n. so
θρεύων, ταῦτα δὲ ἐφοβεῖτο. ἦν γὰρ μό
la tēptatio ire sufficiens.
νη πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

Ca. 19.

ΗΤοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους
misericordꝫ ira institit. ꝑsciebat .n.
ἀτελεύτων ὑμὰς ἐπίσης. προῄδει γὰρ
illoꝝ ⁊ futura. qm̄ ipsi
αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα. ὅτι αὐτοὶ
cum pmisissent abire: ⁊ cū
ἐπιτρέψαντες τοῦ ἀπιέναι, καὶ με
diligentia pmisissent illoꝝ:
τὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτούς,
psequētur pniam agentes. adhuc .n. in
διώξουσι μεταμεληθέντες. ἔτι γὰρ ἐν
manibꝰ hītes: luctuꝫ: ⁊ deplo
χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη, καὶ προ
rantes ad monumēta mortuoꝝ: alterā
σοδυρόμενοι τάφους νεκρῶν, ἕτερον
cualserunt cogitationē stultitie: ⁊
ἐπισπάσαντο λογισμὸν ἀνοίας, καὶ
quos supplicātes ꝑsecuti sunt: hos
οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους
tāq̄ fugitiuos ꝑsequebant. ducebat .n.
ὡς φυγάδας ἐδίωκον. ἕλκει γὰρ
illos digna ad hunc finem
αὐτοὺς ἃ ἄξια ἐπὶ τοῦτο τὰ πείρας
necessitas:⁊ eoꝝ q̄ acciderant obli
ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀμ
uionē iniecit: vt
νηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὸν οοοοο

Ecc.:. d.

D

Sap. 19.g.

Ecc.18 b.

A

B

C

D

deficientẽ tormẽtis reple
λείποντας τοῖς βασάνοις πρόσκαιρον πλήρω
rent punitionẽ: ⁊ eẽdem ꝑplus tuus mi
σωσι κόλασιν, καὶ ὁ μὲν λαός σου πα
rabile iter transiret: illi aũt
ραδίαν ὁδοιπορίαν πορεύσῃ, ἐκεῖνοι δὲ
nouã inuenirẽt mortem. oĩs .n. creatura
ξένον εὑρῶσι θάνατον. ὅλη γὰρ ἡ κτίσις
in ꝑprio gẽre rursus ab initio refiguraba
ἐν ἰδίῳ ἤθει πάλιν ἀνανεοῦται
tur: deseruiens ꝑprijs ꝓcep
το, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐντολαῖς
tis. vt tui pueri custodirentur
σοῦ· ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν
illesi: castra inum
ἀβλαβεῖς, ἡ μὲν παρεμβολὴν σκιάζου
brão nubeo: et aũt antẽ exĩte aqua
σα νεφέλη, ἐκ δὲ πρόσθεν ὕδατος
sicca ortus terra visus est: ⁊ ex
ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐπιφανής, καὶ ἐξ
rubro mari via sine ipedimẽto:
ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀπρόσκοπος,
⁊ viridẽ herbã ferẽs cãpus de tẽpestate vio
καὶ χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βι
lenta. ꝙ quẽ oĩs genꝰ trasiecrẽt tua
αίων· διὸ οὗ μᾶλλον οἱ τῶν σῶν
ꝓtegebant manu: videntes mira
σκεπαζόμενοι χειρί, διεξιόντες ἐκ
bilia monstra. tãq̃ .n. equi pasti sunt:
μαγέντες ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν,
⁊ tãq̃ agni exultauerunt laudãtes
καὶ ὡς ἄμνοι ἀγαλλιασάμενοι αἰνοῦντές
te dñe liberantẽ eos. memores erãt
σε κύριε τὸν ῥυσάμενον αὐτοὺς. ἐμεμνήν
.n. adhuc eoꝝ que in peregrinatiõe illorum:
γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν,
quẽadmodũ ꝓ dolẽ gñatiõe ãnimalia ẽdurit
πῶς ἀντὶ μὲν θρέσεως ζώων ἐξήγαγε
terra muscam: ꝓ aũt aq̃tilibus eructa
ἡ γῆ σκνῖπα, ἀντὶ δὲ ἰνύδρων ἐξοχεύ
uit flauius multitudinẽ ranarũ.
σατο ὁ ποταμὸς πλῆθος βατράχων.
in nouissimo ãt vidẽt ⁊ gñationẽ nouã aut
ἐφ' ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ φύσιν νέαν ἐρι
uz: cũ cõcupiscẽtia adducti postulaue
σθέντες, ὅτε ἐπιθυμίᾳ προαχθέντες κτήσαν
rũt esca delitiar. in .n. cõsolatio
το ἐδέσματα τρυφῆς. εἰς γὰρ παρα
nẽ ascẽdit eis de mare ozy
κοπὴν ἀνέβη αὐτοῖς ἐκ θαλάσσης ὀρτυ
gometra. ⁊ supplicia pctõ
γομήτρα· καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρ
ribus supuenerũt: nõ sine ante sa
τωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄτερ τῶν προγεγο
ctis argumẽtis vi fulminũ.
νότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν.
iuste .n. patiebãtur ꝓprijs eosꝝ
δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν
nequitijs. ⁊ .n. grauiorem ihospi
πονηρίαις. καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισο

hunc finem digna necessitas: & horum
que acciderãt cõmemorationem amit
tebant: vt que deerant tormẽtis reple
pleret punitio: & populus quidem tu⁹
mirabiliter transiret: illi autem nouam
mortẽ inuenirent. Oĩs.n. creatura ad
suũ genus ab initio refigurabatur: de⁹
uiens tuis ꝓceptis: vt pueri tui custodi
rẽtur illesi. Nam nubes castra eoꝝ obũ
brabat. & ex aqua q̃ ante erat: terra ari
da apparuit: & in mari rubro via sine i
pedimento: & cãpus germinãs de ꝓfũ
do nimio: p quẽ oĩs natio transiuit: q̃ te
gebatur tua manu: videtes tua mirabi
lia & mõstra. Tãq̃.n. eq depauerũt escã
& tanq̃ agni exultauerũt magnificãtes
te dñe q liberasti illos. Mẽores.n. erãt
adhuc eorũ q̃in incolatu illoꝝ facta fue
rãt. quẽadmodũ ꝓ natiõe aialiũ eduxit
terra muscas: & ꝓ piscibus eructauit flu
uius multitudine ranaꝝ. Nouissime ãt
viderũt nouã creaturã auiũ: cũ abducti
cõcupiscẽtia postulauerũt escas epula
tionis. In allocutione .n. desiderii ascẽ
dit illis de mari ortygometra: & vexa
tiões pctoribus supuenerũt: nõ sine il
lis q̃ añ facta erãt argumẽtis p vi flumi
nũ. Iuste.n. patiebãtur fm suas neqtias.
Etenĩ detestabiliorẽ inhospitalitatẽ in
stituerẽt. Alii qdẽ ignotos nõ recipiebãt
aduenas. Alii aũt bonos hospites i ser
uitutẽ redigebant. Et nõ solũ hec: sꝫ &
alius qdẽ respectus illoꝝ erat: qm̃ inui
ti recipiebãt extraneos. Qui aũt cũ leti
cia receperũt hosq eisdẽ vsi erant insti
tutis: seuissimis afflixerunt doloribus.
Percussi sũt aũt cecitate: sicut illi in fori
bus iusti cũ subitaneis cooperti essent
tenebris. Vnusqsq̃ trãsitũ ostii sui q̃re
bat. In se.n. elemẽta dũ conuertũtur: si
cut in organo q̃litatis son⁹ imutatur: &
omnia suũ sonum custodiunt. Vnde esti
mari ex ipso visu certo põt. Agrestia.n
in aq̃tica conuertebãtur: & q̃cunq̃ erãt
natãtia in terra transibãt. Ignis in aqua
valebat supra suã virtutẽ: & aq̃ extiguẽ
tis nature obliuiscebatur. Flãme ecõtra
rio corruptibiliũ animaliũ non uexaue
rũt carnes coãbulãtiũ: nec dissoluebãt
illã q̃ facile dissoluebatur sicut glacies
bonã escã. In oibus.n. magnificasti po
pulũ tuũ dñe: et honorasti: et nõ despe
xisti i omni tp̃e et i omni loco assistẽs eis.

Explicit Liber Sapientie.

talitatẽ exercuerũt. illi enim
ξενίαν ἐποιήσαντο. οἱ μὲν γὰρ τοὺς
ignorantes nõ recipiebãt ꝓcules. hi
ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας· οὗ
ãtibẽfactores hospites i seruitutẽ redigebãt. ⁊
τοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο· καὶ
nõ solũ sed q̃dã visitatio erit illoꝝ:
οὐ μόνον ἀλλ' ἧττις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν,
qm̃ odiose recipiebant alie
ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλ
nos. q̃ ãt cũ festiuitatibus re
λοτρίους· οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰς
ceperunt eos q̃ iam ipos ꝓticipa
δεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετέχο
uerũt iustos: grauib⁹ afflixerũt laborib⁹.
ντας δικαίων, δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις.
ꝓcussi sunt aũt ⁊ cecitate: sicut il
ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀσφασίᾳ, ὥσπερ ἐκεῖ
li in iusti foribus. qm̃
νοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις· ὅτι
vastis cooperti tenebris: vnusq̃sq̃
σκότει περιβληθέντες σκότει, ἕκαστος
suas portas trãsitũ q̃rebat. per
τῶν ἑαυτοῦ πυρῶν τὴν ὁδὸν ἐζήτει· διὰ γὰρ
se .n. elementa apte cõuersa:
τῶν ὅλων τὰ στοιχεῖα μεταρμοζόμενα,
sicut i psalterio soni cõcẽtus
ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ
nomẽ permutant: semper ma
τὸ ὄνομα ἀλλάσσουσι, πάντοτε μέ
nẽtia i sono: qđ est estimare ex
νοντα ἔχω, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς
facto⁹ visu diligẽter. terrea
τῶν γεγονότων ὄψεως ἀκριβῶς· χερσαῖα
.n. in aq̃tica trãsmutabantur: ⁊ natatilia
μὲν εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ νοσ τὰ
transibãt in terrã. ignis ẽalebat
μετέβαινεν ἐπὶ γῆς· πῦρ ἴσχυσεν
in aqua ꝓprie virtutis obli
ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐπι
tus. ⁊ aqua extinctiue
λελησμόνει· καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς
nature obliuiscebatur. flãme ecõtra
φύσεως ἐπελανθάνετο· φλόγες ἀσθε
rio facile corruptibiliũ aialiũ: nõ marcescere fe
λεῖ ἐφθαρτων ζώων, οὐκ ἐμάρα
ceꝝ carneꝝ inambulantium: neq̃ liq̃
νεν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τε
factiuũ glacialis gñis liq̃factibile gen⁹ am
χθὲν κρυσταλλοειδὲς ἐυτακτον ἦθος ἀμ
biosiane esce. in oibus .n. dñe
βροσίας τροφῆς· κατὰ πάντα γὰρ κύριε
magnificasti ꝓpriũ tuũ ⁊ honorasti:
μεγαλύνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας,
⁊ non despexisti in omni tẽpore
καὶ οὐκ ὑπερεῖδες ἐν παντὶ καιρῷ
⁊ loco assistens.
καὶ τόπῳ παρισάμενος.

Finis sapie Salomonis.

Τέλος τῆς σοφίας σολομῶντος.

Sapia Jeſu filij Sirach.
Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ σιράχ.

Eius hic ſirach Ἰησοῦς οὗτος σιράχ
ideſt fuit filius nepos aut μὲν ἦν υἱὸς, ἔγγονος δὲ
ieſu eiusdē nolo sibi. Ἰησοῦ ἐμὸς μή μοι ἀυτῶ.
Hic igitur in tribus οὗτος οὖν ἐν χρόνοις
ſuperioribus fuit post captiuitatem τ
κατω γίγονε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ
reuocationē: τ post pphetas fere
ἀποκλησιν, καὶ μετὰ τοὺς προφήτας χιλίων
omneꝫ. ergo anno eius ieſus:
ἁπάντας· ὁ οὖν πάππος ἀυτοῦ Ἰησοῦς,
ſicut τ ipe teſtatur: laboriſq; amator:
καθὼ καὶ ἀυτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονός τε
fuit uir iter hebreos τ prudētiſſi-
γίγονεν ἀνὴρ ἐν Ἑβραίοις καὶ φρονιμώτα
mus: q nō ſolū alioꝫ q aſi cū
τος, ὃς οὐ μόνον τὰ ἑτέρων τῶν πρὸ ἀυτοῦ
prudētū uiroꝫ ſapienter dicta colle-
συνετῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα συνήγα
git: ſed τ ipe ppriaq̄dā dicta-
γε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἴδιά τινα ἀπεφή-
uit eſt multe intellectiōis τ ſapiētie
νατο πολλῆς συνέσεως καὶ σοφίας
plena. poſtq̄ igit librū hunc
γέμοντα. ἐπεὶ οὖν τὴν βίβλον ταύτην ὁ
primus ieſus fere collectum re
πρῶτος Ἰησοῦς χιλόντι συνειλεγμένα κα
linquens ex hoibus abiit: ſirach hꝰ
ταλιπὼν ἐξ ἀνθρώπων ᾤχετο, σιράχ οὗ
poſt illum rurſus accipiēs domeſtico
τος μετ' ἀυτὸν πάλιν λαβὼν τῷ οἰκείῳ
filio reliquit ieſu. q q̄dē eſt
παιδὶ κατέλιπεν Ἰησοῦ. ὃς δὴ ταύτης
ꝑplectens: in vnā omneꝫ concinnā con-
παραβάλλων, εἰς ἓν ἅπασαν ἁρμόσας σύν
ſtructioēꝫ collegit: ſapiam in q ſuo
ταγμα συνήγαγε, σοφίαν ἐπί τε αὐτοῦ
τ patrio: atq̄ τ
καὶ τῷ τοῦ πατρός, ἀλλαμὲν καὶ τῷ
aui noie vocano: ex ipo
πάππου ὀνόματι κεκλημένῳ, ἐξ ἀυτοῦ τ
ſapientie noie amanter magis
τῆς σοφίας ὀνόματος ἀγαπητῶς μᾶλλον
ut hēret auditoꝝ ad ipꝰ
ἔχειν τοὺς ἀκροατὰς πρὸς τὴν αὐτὸς τῆς
libri meditatiōeꝫ attrahens. ſimoneꝫ
βίβλου μελέτην ἑλκυσώμενος. λόγους
igit prudentie enigmata q̄s τ para-
οὖν φρονήσεως αἰνίγματά τε καὶ παρα
bolas cōtinet τ ꝓticulareꝫ q̄ſdā uti-
βολὰς περιέχει καὶ μερικάς τινας πα
quas diuinas hiſtoriaſ: de q̄s viris
λαιὰς θεοφιλεῖς ἱστορίας, περί τινας ἀνδρῶν
q̄ bene placuerūt deo: τ oſonē τ hym
ἐυαρεστησάντων τῷ θεῷ, καὶ ἐυχὴν καὶ ὕμ
nū eius. adhuc aūt q̄d deus beneficijs
νον αὐτοῦ. ἔτι δὲ ὧν ὁ θεὸς ἐυεργεσιῶν
dignat' ē ꝑpm ſuum: τ q̄d' repleuit
ἠξίωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ὧν ἔπλησε
malis inimicos eoꝝ: ſectatoꝝ
κακῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, ὅπαδὸς τοῦ
ſalomonis hīc ieſus fuit: nihilo
σολομῶνος οὗτος ὁ Ἰησοῦς γέγονεν, οὐδὲν
min' illo circa ſapiētiā τ diſci-
ἧττον ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν καὶ παι
plinā approbatus: multe diſcipline vere
δείαν ἐυδοκιμήσας, πολυμαθὴς ἀληθῶς

Incipit plogus Libri Ieſu filii ſirach:
Qui Eccleſiaſticus appellatur.

MVltoꝫ nobis & magnoꝫ p legē &
pphetas: alioſq̄q ſecuti ſūt illos ſa
pia demōſtrata ē: i q̄bus oportet lauda-
re iſrael doctrine & ſapie cauſa: q̄a non
ſolū ipos loquētes neceſſe ē eē pitos: ſz
etiā extraneos poſſe & diſcētes & ſcri-
bētes doctiſſimos fieri. Au' me' ieſus
poſtq̄ ſe āpli' dedit ad diligētiā lctōnis
legis & pphetaꝝ & alioꝝ librorus q nō
bis a parentib' nr̄is traditi ſūt: voluit &
ipe ſcribere aliq̄d hoꝝ q̄ ad doctrinā &
ſapiam ptinēt: vt deſiderātes diſcere &
illoꝝ piti fieri: magis magiſq̄ attendāt
aio & cōfirmētur ad legitimā vitā. Hor
tor itaq̄ venire vos cū beniuolētia & at
tētiori ſtudio lctōnē facere: & veniā hē-
re i illis i q̄bus videmur ſequētes ima-
ginē ſapie: & deficere in verboꝝ cōpo-
ſitiōe. Nā deficiēt verba hebraica q̄n fu
erit trāſlata ad alterā liguā. Nō āt ſolum
hec: ſz & ipa lex & pphete: ceteraq̄ alioꝝ
libroꝝ nō paruā hn̄t differētiā q̄n int' ſe
dicūtur. Nā i octauo & triceſimo anno
tpibus Ptolemei euergetis regis poſtq̄
puenit egyptū: & cū mltū tpis ibi fuiſſe:
iueni ibi libros relictos nō pue neq̄ cō
tēnēde doctrine. Itaq̄ bonū & neceſſa-
riū putaui: & ipe aliquā addere diligētiā
& laborē iterptādi librū iſtū: & multa vi
gilia attuli doctrinā i ſpacio tpis ad illa
q̄ ad finē ducūt librū iſtū dare: & illis q
volūt animū itēdere & diſcere quem ad
modū oporteat iſtituere mores q fm le
gē dn̄i ꝓpoſuerunt vitam agere.

Incipit liber Eccleſiaſticus Capi. 1.

OMNIS SAPIENTIA A DO-
mino deo eſt: & cū illo fuit ſemp &
eſt añ euū. Arenā maris & pluuie gut-
tas & dies ſeculi: q̄s dinumerauit? Alti-
tudinē celi & latitudinē tre & ꝑfūdum a
byſſi: q̄s dimēſus ē? Sapiam dei p̄cedē-
tē oia q̄s iueſtigauit? Prior oiū creatā
ſapia: & itellect' prudētie ab euo. Fōs ſa
pie verbū di i excelſis: & igreſſ' illi' mā
data eius. Radix ſapie cui reuelata ē: &
aſtutias illi' q̄s cognouit? diſciplia ſapie
cui reuelata eſt & manifeſtata: & multi-
plicationē igreſſus illi' q̄s itellexit? Vn'
e altiſſim' creator oiū: oꝑs & rex potēs
& metuend' nimis: ſedēs ſup thronū il
lius & dn̄ans de'. Ipe creauit illā i ſpiri-
tu ſctō: & vidit & dinumerauit & men-
ſus eſt. Et effudit illā ſup oia opa ſua &
ſup oēm carnē: fm datū ſuū: & p̄bet il-
lā diligentib' ſe. Timor dn̄i glia & glia
tio & leticia & corona exultatiōis. Ti-
mor dn̄i delectabit cor: & dabit leticiaꝫ
& gaudiū i lōgitudinē dieꝝ. Timēti dn̄z
bñ erit in extremis: & i die defūctionis
ſue bñdicetur. Dilectio dei honorabil'
ſapia: q̄bus āt apparuerit i viſu: diligunt
eā i viſiōe & in agnitiōe magnaliū ſuo
rū. Initiū ſapie timor dn̄i: & cū fidelib'
in vulua cōcreatus ē: & cū electis femis
graditur: & cū iuſtis & fidelib' agnoſci
tur. tior dn̄i ſciētie religioſitas. Religio
ſitas cuſtodiet & iuſtificabit cor: iocū-
ditatē atq̄ gaudiū dabit. Timēti deū be
ne erit: & i dieb' cōſolatiōis illi' benedi
cetur. Plenitudo ſapie timere deum:
τ exīo τ vocatuo.
καὶ ὠν καὶ καλούμενος. Ca. 1.

OMnis ſapia a dño: τ cū
Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ με
illo eſt in ſeculū. Arenā ma
τ' αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄμμον θαλασσ
ris τ guttas pluuie τ dies ſecu
σῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶ
li q̄s enumerabit? Altitudinē celi
νος τίς ἐξαριθμήσει; Ὕψος οὐρανοῦ
τ latitudinē tre τ abyſſum τ ſapiē
καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφί-
tiā q̄s inueſtigabit? Prior omnibus
αν τίς ἐξιχνιάσει; Πρωτίστη πάντων
creata eſt ſapia: τ intellectus ꝓudentie
ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως
ab euo. Fons ſapie verbū dei
ἐξ αἰῶνος. Πηγὴ σοφίας λόγος θεοῦ
in excelſis: τ vie eius mādata
ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ
eterna. Radix ſapie cui reuelata
αἰώνιοι. Ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφ
eſt? τ aſtutias illius q̄s
θη; καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς
cognouit? Disciplina eſt ſapiēs timor dn̄i valde
ἔγνω; Εἷς ἐστι σοφὸς φοβερὸς σφόδρα
ſedens ſup thronū ſuum. Domi
καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Κύρι
nus ipe creauit illam τ vidit τ dina
ος αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν καὶ εἶδεν καὶ ἐξηρίθ
mauit illam: τ effudit illam ſup oia
μησεν αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάσ
opera ſua. Cum omni carne
τα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Μετὰ πάσης σαρκὸς
ſecūdū datū ſuum: τ ꝓbuit il-
κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐ
lam diligentibus ſe. Timor do
τὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Φόβος κυ
mini gloria τ gloriatio τ leticia
ρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη
τ corona exultationis. Timor
καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος. Φόβος
dñi delectabit cor τ dabit leti-
κυρίου τέρψει καρδίαν καὶ δώσει εὐ
tiam τ gaudiū τ longitudinē dieꝝ.
φροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν.
Timenti dñm bñ erit in
Τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ἐπ'
extremis: τ in die defunctiōis ſue be
ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐ
nedicetur. Initiū ſapie timere
λογηθήσεται. Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι
dñm: τ cum fidelib' in vulua cō
τὸν κύριον, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συ
creatū eſt cis. Cum hoibus ſun
νεκτίσθη αὐτοῖς. Μετὰ ἀνθρώπων θεμε
damētū ſcīū nidificauit: τ cum ſemi-
λιον αἰῶνος ἐνίδρυσεν, καὶ μετὰ τοῦ σπέρ
ne eoꝝ fidem habebit. Plenitu-
ματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται. Πλησ
tudo ſapie timere dñm: τ
μονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ
inebriat eos a fructibus ſu
μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ
ſuis. Omnē domū eoꝝ imple-
τῆς. Πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ἐμπίπλα
uit deſiderijs eius: τ recep
σιν ἐπιθυμημάτων αὐτῆς, καὶ τὰ ἀπο
taculis de gñationibus illi'. vtra
θήκια ἀπὸ τῶν γενημάτων αὐτῆς. ἀμ
q̄ aūt ſūt dona dei ad pacem.
φότερα δέ ἐστι δῶρα θεοῦ εἰς εἰρήνην.

Ps. 110. p' uer. 1. τ. 9. d.

Corona ſapie timere dñm:
Στέφανος σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύ-
germinās pacē ⁊ ſanitatē ſalutis
ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως.
dilatat aūt gloriatio diligēti
πλατύνει δὲ καύχησις τοὺς ἀγαπῶ-
bus eum: ſcientiam ⁊ cognitionē
σιν αὐτόν, ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν
intellectus diſtillauit ſapientia:
συνέσεως ἐξώμβρισεν ἡ σοφία,
⁊ gliam poſſidentiū eam exaltauit.
καὶ δόξαν κρατούντων αὐτὴν ἀνύψωσε.
Radix ſapie timere dñm: ⁊
D Ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ
rami illius longitudo diez. Ti-
οἱ κλάδοι αὐτῆς μακροημέρευσις. Φό-
mor dñi expellit peccata:
βος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα,
pſeuerans aūt auertit iram. Nō
παραιδέως δὲ ἐκτρέφει ὀργήν. Οὐ
poterit iracūdus vir iuſtificari:
δυνήσεται ἐυμώδης ἀνὴρ δικαιωθῆναι, ἡ
nā declinatio ire eius caſus e-
ῥοπὴ γὰρ ὀργῆς αὐτοῦ πτῶσις αὐ
i. Vſq; i tēpus ſuſtinebit patiens:
τῶ. Εως καιροῦ ἀνέξεται μακρόθυμος,
⁊ poſtea ei pullulabit leticia.
καὶ ὕστερον αὐτῶ ἀναθάλλει εὐφροσύνη.
vſq; i tēpus abſcōdet verba illius:
ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ,
⁊ labia multoꝝ enarrabunt ſen-
καὶ χείλη πολλῶν ἐκδιηγήσεται σύνε-
ſum illius. In theſauris ſapie pa-
σιν αὐτοῦ. Ἐν ἀποκειμένοις σοφίας πα-
rabole ſcientie: abominatio aūt pecca-
ῥαβολαὶ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρ-
tori cultus dei. Concupiſcens ſapiē
τωλῶ θεοσέβεια. Ἐπιθυμήσας σοφί-
tiā ſerua mandata: ⁊ dñs p
ας φύλαξον ἐντολάς, καὶ κύριος χο-
bebit tibi illam. Sapia.n. ⁊ diſci
ρηγήσει σοι αὐτήν. Σοφία γὰρ καὶ παι-
plina timor dñi: ⁊ dñplacitū eius
δεία φόβος κυρίου, καὶ εὐδοκία αὐτοῦ
B fides ⁊ māſuetudo. Nō ſis incredul⁹
πίστις καὶ πραότης. Μὴ ἀπειθήσῃς
timori dñi i tigēs eius: ⁊ ne acceſſe-
φόβῳ κυρίου ἐνδιὼν ὤν, καὶ μὴ προσέλ-
ris ad eū in corde duplici. Be ſis hy
θῃς αὐτῶ ἐν καρδίᾳ δισσῇ. Μὴ ὑπο-
pocrita in ore hominū ⁊ in
κρινῆς ἐν χείλεσιν ἀνθρώπων καὶ ἐν γοῖς
labijs tuis ne attendas. Be extol
χείλεσί σου μὴ προσίσχῃς. Μὴ ἐξύ-
las te: vt nō cadas ⁊ indu
λα σεαυτόν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ ἐπα
cas ale tue ignominiā. Et
γάγῃς τὴν ψυχήν σου ἀτιμίαν. Καὶ
reuelabit dñs abſconſa tua om-
ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά σου πάν
nia: ⁊ in medio ſynagoge deiici
τα, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβα-
et te. qñ nō acceſſiſti in veritate ad
λεῖσε. ὅτι οὐ προσῆλθες ἐν ἀληθείᾳ τῶ
tiorē dñi: ⁊ cor tuū ple
φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλή
nū dolo.
ρης δόλου. Ca.2.
D Fili ſi acceſſeris ad ſeruiendū
Τέκνον εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῶ
dño: ꝑpara aiam tuā ad
κυρίῳ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς
& plēitudo a fructib⁹ illi⁹. Oēm domū
illius iplebit a gñatiōib⁹ & receptacula
a theſauris illius. Corona ſapie timor
dñi: replens pacē & ſalutis fructū. & vi
dit & dinumerauit eā. Vtraq; aūt fūt do
na dei. ſciētiā & itellectū prudētie ſapia
cōpartietur: & gliā tenetiū ſe exaltat.
Radix ſapie ē timere deū: & rami illi⁹ lō
geui. In theſauris ſapie intellect⁹ & ſcī
entie religioſitas: execratio aūt pctōri-
bus ſapia. Timor dñi expellit pctm̄. nā
q ſic tīore ē: nō poterit iuſtificari. iracū-
dia. n. aioſitatis illi⁹ ſubuerſio illi⁹ ē. vſq;
i tp̄s ſuſtiebit patiēs: & poſtea redditio
iocūditatis. Bon⁹ ſenſus vſq; i tēpus ab
ſcōdet verba illi⁹: & labia multoꝝ enar
rabūt ſenſū illius. In theſauris ſapie ſi-
gnificatio diſcipline: execratio aūt pctō-
ri cultura dei. Fili cōcupiſcēs ſapiam cō
ſua iuſticiā: & deus prebebit illam tibi.
Sapia. n. & diſciplina timor dñi: & quod
bñplacitū eſt illi: fides & māſuetudo &
adiplebit theſauros illi⁹. Cōtumax non
ſis: & icredibilis timori dei: & ne acceſſe
ris ad illū duplici corde. Ne fueris hy-
pocrita i cōſpectu hoīm: & nō ſcādalize
ris in labiis tuis. Attendē i illis ne forte
cadas & adducas aīe tue ihōrationē: &
reuelet deus abſcōſa tua & inmedio ſy
nagoge elidat te: qm̄ acceſſiſti maligne
ad dñm: & cor tuum plenum eſt dolo et
fallacia. Capitulum. 2.

Fili accedens ad ſeruitutem dei: ſta
in iuſticia et in timore: et prepara
animā tuā ad tēptationē. Deprime cor
tuū et ſuſtine: et inclina aurē tuā et ſu-
ſcipe verba itellectus: et ne feſtines in tē
pus obductiōis. Suſtine ſuſtentationes
dei: cōiūgere deo et ſuſtine: vt creſcat i
nouiſſimo vita tua. Omē qđ tibi appli-
citū fuerit accipe et in dolore ſuſtine: et
in hūilitate tua patiam habe: qm̄ in ig-
ne ꝑbatur aurū et argentū: homes vero
receptibiles in camino hūiliatiōis. Cre
de deo et recuperabit te: et dirige via3
tuā et ſpera in illū. Serua timorē illi⁹: et
in illo veteraſce. Metuētes dñm ſuſtine
te miam ei⁹: et nō deflectatis ab illo: ne
cadatis. Qui timetis dñm credite illi:
et nō euacuabitur merces vra. Qui ti-
metis dñm ſperate in illū: et in oblecta
tionē veniet vobis mia. Qui tietis dñm
dilīgite illū: et illumiabūt corda vra. Reſ
picite filii natiōes hoi3: et ſcitote qa nul
lus ſperauit i dño et cōfus⁹ eſt. Quis. n.
pmānſit in mādatis eius: et derelict⁹ eſt?
Aut qs inuocauit eū et deſpexit illum?
Qm̄ pius et miſericors ē deus: et remit
tit in die tribulationis pctī: et ꝑtector
eſt omnibus exquirentibus ſe in verita
te. Ve duplici corde et labiis ſceleſtis
& manibus male facientibus: et peccā-
tori terram ingredienti duabus viis.
Ve diſſolutis corde qui non credunt
deo: et ideo nō ꝑtegētur ab eo. Ve his
qui perdiderunt ſuſtinentiā: et q dere-
liquerunt vias rectas: et diuerterunt in
vias prauas. Et quid facient cum inſpi-
cere ceperit dominus? Qui timēt domi
num non erunt incredibiles verbo il
lius: et qui diligunt illum conſeruabunt
verbum illius. Qui timent dominum

tēptationē. Dirige cor tuū
πειρασμόν. Εὔθυνον τὴν καρδίαν σου
⁊ ſuſtine: ⁊ ne feſtines i tē
καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσῃς ἐν και
pore inductionis. Cōgiuttmare ei ⁊ ne
ρῷ ἐπαγωγῆς. Κολλήθητι αὐτῶ καὶ μὴ
diſceſſeris: vt augearis in extremis tuis.
ἀποστῆς, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου.
Oē qcūq; adductū fuerit tibi: accipe liben-
Πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, δέξαι ἀσμέ-
ter: ⁊ in mutatione hūilitatis
νως, καὶ ἐν ἀλλάγματι ταπεινώσεώς
tue patientiam habe. Qñ in igne p-
σου μακροθύμησον. Ὅτι ἐν πυρὶ δοκι
bantur aurum: ⁊ homines receptibiles
μάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ
in camino hūilitatis. Crede
ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. Πίστευσον
ei ⁊ recuperabit te: ⁊ dirī
αὐτῶ καὶ ἀντιλήψεταί σου, καὶ ἴθυν
ge vias tuas ⁊ ſpera in il-
νον τὰς ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐ
lum. Qui timetis dñm credi
τόν. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον πίστευ
te illi: ⁊ non cadet mer
σατε αὐτῶ, καὶ οὐ μὴ πέσῃ ὁ μι
ceo vra. Qui timetis dominā
σθὸς ὑμῶν. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύρι
nā: ſperate in bona ⁊ in letici-
ον, ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφρο
am ſeculi ⁊ mie: Qui timetis
σύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. Οἱ φοβούμε
dñm: expectate miam e-
νοι τὸν κύριον, ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐ
ius: ⁊ ne declinetis vt nō cadatis.
τοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ἵνα μὴ πέσητε.
Īſpicite in antiquas natiōes ⁊
Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας ἡμέρας καὶ
ſcitote, quis fidutiā hūit dño confu
γνῶτε· τίς ἐνέπεσεν κυρίῳ καὶ κατη
ſus eſt? aut qs ꝑmanſit in tiore illius
σχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ
⁊ derelictus eſt; aut quis inuocauit
καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσα
eum: ⁊ deſperxit illum? Qñ
το αὐτόν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν; Διότι
pius ⁊ miſericors dño: ꝑdo
οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρο
no ⁊ mltū miſericors: ⁊ remittit pecca
θυμος καὶ πολυέλεος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρ
ta ⁊ liberat in tēpore tribulatiōis.
τίας καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως.
Be cordibus timidis ⁊ manib⁹ diſ-
Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ πα
ſolutis: ⁊ peccatori ingredienti
ρειμέναις, καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι
duas ſemitas. Be cordi diſſoluto:
δυσὶ τρίβοις. Οὐαὶ καρδίᾳ πα[illegible]ειμέ-
qm̄ nō credit: ꝑpt̄ hoc nō ꝑtege-
νῃ, ὅτι οὐ πιστεύει, διὰ τοῦτο οὐ σκεπα
tur. Be vobis qui ꝑdidiſtis
σθήσεται. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκό-
patientiam: ⁊ qđ facietis cū
σι τὴν ὑπομονήν, καὶ τί ποιήσετε ὅτε
viſitauerit dñs? Qui timent
ἐπισκέπτηται κύριος; Οἱ φοβούμενοι
dñm nō erunt incredili verbo eius:
κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥήμασιν αὐτοῦ,
⁊ q diligunt illum conſeruabunt
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσι
viaꝝ eius. Qui timent dñm
τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Οἱ φοβούμενοι κύριον

ſnd̄rent cōplacētiā ad eos: τ
χτήσουσιν εὐδοκίαν παρ' αὐτοῦ, καὶ
q̄ diligunt eum replebūtur
τὶ ἀγαπῶντες αὐτὸν πλησθήσονται τοῦ
lege. Qui timent dñm ꝓpara-
νόμου. Οἱ φοβούμενοι κύριον ἑτοιμά-
bunt corda ſua: τ in cōſpectu il
σουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐ
lius humiliabunt alas ſuas.
τοῦ ταπεινώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
Incidemus in manus dei τ
Ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας θεοῦ, καὶ
nō in manus hoim. ſicut.n.
οὐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ὡς γὰρ ἡ
magnitudo illi⁹: ſic τ mia
μεγαλωσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ ὁ ἔλεος
illius.
αὐτοῦ. Ca.3.

Audite patrem audite filij:
Ἀκούετε πατρὸς ἀκούσατε τέκνα,
τ ſic facite: vt ſalui ſitis.
καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε.
Quam dñs honorauit patrem in
Ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ
filijs: τ iudiciū matris firmauit
τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν
in filijs. Qui hōrat patrem ventā ipe
ἐφ' υἱοῖς. Ὁ τιμῶν πατέρα ἱλάσκε
trat pctōrum: τ ſicut theſaurizans
ται ἁμαρτίας, καὶ ὡς θησαυρίζων
q̄ honorat matrē ſuam. Qui hōrat pa-
ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. Ὁ τιμῶν πα
trem letabitur in filijs: τ
τέρα εὐφρανθήσεται ἐπὶ τέκνοις, καὶ
in die oōnis ſue exaudie
ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθή
tur. Qui hōrat patrem lōgam vitam
σεται. Ὁ δοξάζων πατέρα μακροημε-
viuet: τ q̄ obedit dñō dabit
ρεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει
matri ſue. Qui timet dñm ho
μητέρα αὐτοῦ. Ὁ φοβούμενος κύριον τι
norabit patrem: τ q̄ſi dñis ſer
μήσει πατέρα, καὶ ὡς δεσπόζων δου
uiet hijs q̄ genuerūt ſe. In ope
λεύσει τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. Ἐν ἔργῳ
τ ſermone honora patrē tuū τ
καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
mſem: vt ſupueniat tibi bñdictio
τὴν μητέρα, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία
ab hominibus. Bñdictio.n. patris fir
παρ' ἀνθρώπων. Εὐλογία γὰρ πατρὸς ἐν
mat domos filioꝝ: maledictio aūt mris
ῥίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς
eradicat fūdamēta. Ne glorieris in cōtu-
ἐκριζοῖ θεμελίους. Μὴ δόξαζου ἐν ἀτι-
lia patris tui: nō.n. eſt tibi gla
μίᾳ πατρός σου, οὐ γὰρ ἔστί σοι δόξα
patris ignominia. nā glia hois
πατρὸς ἀτιμία. ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου
ex honore patris ſui: τ dedecus
ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος
filijs mſ in ignominia. Filij adiu-
τέκνοις μήτηρ ἐν ἀδοξίᾳ. Τέκνον ἀντι
ua in ſenecta pfez tuū: τ ne cō
λαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυ
triſteo eū in vita tua. τ ſi defe
πήσῃ αὐτὸν ἐν ζωῇ σου. καὶ ἐὰν ἀστο
cerit ſenſu veniam habe: τ ne
λείᾳ σύνεσιν συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ
inhonoreo eū in tota virtute tua.
ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύι σου.

iquirēt q̄ bñplacita ſūt ei: & q̄ diligūt eū
replebūtur lege ipſius. Qui timēt dñm
preparabunt corda ſua: & in cōſpectu
illius ſctificabūt aias ſuas. Qui timent
dñm cuſtodiūt mandata eius: & patien
tiam hebūt vſq; ad inſpectionē illi⁹ di-
centes. Si penitētiā nō egerimus: inci-
demus in manus dñi: & non in manus
hoim. Scdm.n. magnitudinē illi⁹: ſic &
mia illius cum ipſo eſt. Capitu.3.

Filiſapie eccleſia iuſtoꝝ & natio il-
loꝝ obedientia & dilectio: Iudiciū
patris audite filii: & ſic facite vt ſalui ſi-
tis. Deus.n. honorauit pīem in filiis: &
iudiciū matris exqrens firmauit in fili-
os. Qui diligit deū exorabit p pctis: &
cōtinebit ſe ab illis: & in oōne dieꝝ ex
audiet. & ſicut q theſaurizat: ita & q hó-
rificat matrē ſuā. Qui honorat pīem ſu
um ſuccūdabitur in filiis: & i die oōnis
ſue exaudietur. Qui honorat patrē ſuū
vita viuet longiore: & q obedit pīi refri
gerabit matrē. Qui timet dñm hono-
rat parentes: & q̄ſi dñs ſeruiet his q ſe
genuerūt in ope & ſmone & omni pa-
tientia. Honora pīem tuū vt ſupueniat
tibi bñdictio a deo: & bñdictio illius in
nouiſſimo manet. Bñdictio patris fir
mat domos filioꝝ: maledictio aūt mris
eradicat fundamenta. Ne glorieris in cō
tumelia pīis tui: non.n. eſt tibi glia ſed
cōfuſio. Glia.n. hois ex honore patris
ſui: & dedec⁹ filii pī ſine honore. Fili ſu
ſcipe ſenectā patris tui: & nō cōtriſtes
eū in vita illius: & ſi defecerit ſenſu: ve-
niā da: & ne ſpernas eū in tua virtute.
Elemoſyna.n. pīis nō erit in obliuiōe.
Nam pro peccato matris reſtituetur ti
bi bonū: & in iuſticia edificabitur tibi:
& in die tribulationis cōmemorabitur
tui: & ſicut in ſereno glacies ſoluentur
peccata tua. q̄ male fame eſt qui derelin
quit patrem: & eſt maledict⁹ a deo qui
exaſperat matrem. Fili in manſuetudi-
ne opera tua perfice: & ſuper hominuꝫ
gloriam diligeris. Quanto magnus es
humilia te in omnibus: & coram deo in
uenies gratiam: quoniam magna po-
tentia dei ſolius: & ab humilibus hono
ratur. Altiora te ne queſieris: & fortio-
ra te ne ſcrutatus fueris: ſed que prece-
pit tibi deus: illa cogita ſēper: & in plu-
ribus operibus eius ne fueris curioſus.
Non eſt enim tibi neceſſarium ea que
abſcondita ſunt videre oculis tuis. In
ſuperuacuis rebus noli ſcrutari multi-
pliciter: & in pluribus operibus eius
non eris curioſus. Plurima enim ſuper
ſenſum hominum oſtenſa ſunt tibi.
Multos enim ſupplantauit ſuſpitio illo
rum: & in vanitate detinuit ſenſus illo-
rum. Cor durum habebit male in no-
uiſſimo: & qui amat periculum in illo
peribit. Cor ingrediens duas vias non
habebit ſucceſſus: & prauum cor in il-
is ſcandalizabitur. Cor nequā grava
bitur in doloribus: & peccator adiiciet
ad peccādum. Synagoge ſuperborum
nō erit ſanitas: frutex enim peccati era
dicabitur i illis: & nō intelligetur. Cor

Elemoſyna .n. patrio tui nō dabi
Ἐλεημοσύνη γὰρ πατρός σου οὐκ ἔστι
tur oblationi: τ pro pctis ree
λησθήσεται, καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν κρατω
dificabitur tibi. In die tribula-
θήσεταί σοι. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
tōis recordabitur tui: ſicut ſerenitas in
μνησθήσεταί σου, ὡς ἐν ἐπιθέσει
glacie: ſic ſoluentur tua
πάγου, οὕτως ἀναλυθήσεταί σου αἱ
peccata. In male fame q relin-
ἁμαρτίαι. Ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκατα-
quit patrē ſuū: τ maledi
λείπων πατέρα αὐτοῦ, καὶ κεκατηρα
ctus a dño: q exaſperat matrem
μένος ὑπὸ κυρίου, ὁ παροργίζων μητέρα
ſuam. Fili opa tua i māſuetudie
αὐτοῦ. Τέκνον τὰ ἔργα σου ἐν πραότητι
pfice: τ ab hoie acceptabilis
ἐξέργαζε, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου ἐκλεκτοῦ
eris. Quāto magn⁹ es eo: tantum
ἀγαπηθήσῃ. Ὅσῳ μείζων εἶ, τοσούτῳ
humilia teipm: τ coram dño
ταπείνου σεαυτόν, καὶ ἔναντι κυρίου
invenies gram. Multi ſunt excelſi
εὑρήσεις χάριν. Πολλοί εἰσιν ὑψηλοί
τ glioſi: ſed māſuetis revelat
καὶ ἔνδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύ
tur myſteria. q̄m magna potentia
πτεται μυστήρια. ὅτι μεγάλη ἡ δυνασία
domini: τ ab humilibus honora
κυρίου, καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζε-
tur. Difficiliora te ne q̄rao ſine
ται. Χαλεπωτέρα σου μὴ ζήτει ἀπὸ
ſenſu: τ fortiora te ne exqrao
ἔνθυμον, καὶ ἰσχυρότερά σου μὴ ἐξέτασε
cū ſtultitia. Que p̄cepta ſūt tibi hec
σὺν φρονήσει. Ἃ προσετάγη σοι ταῦτα
cogita ſancte: nō.n. eſt tibi opus
διανοοῦ ὁσίως, οὐ γὰρ ἐστί σοι χρεία τῶν
occulta videre oculis. In
κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς. Ἐν τοῖς
ſupuacuis ſmonū tuoꝝ ne ſis curio-
περιττοῖς τῶν λόγων σου μὴ περιεργά
ſus: plura .n. intellectu hoim
ζου, πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων
oſtenſa ſunt tibi. Multos ſupplantauit
ὑπεδείχθη σοι. Πολλοὺς ἐπλάνησεν ἡ
ſuſpitio illoꝝ vana: τ cogitatio
ὑπόληψις αὐτῶν ἡ ματαία, καὶ ὑπόνοια
prava labefecit ſententiam eoꝝ.
πονηρὰ ὠλίσθησε διάνοιαν αὐτῶν.
Pupillas nō hīa idigebis luce:
Κόρας μὴ ἔχων ἀπορήσεις φωτός,
cognitiōe āt careno ne pfitearis.
γνώσεως δὲ ἀμοιρῶν μὴ ἐπαγγείλου.
Cor durum male hēbit in nouiſ-
Καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἔσχα
ſimio: τ q̄ amat piculū in illo
των, καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ
peribit. Cor durum grauabi
πεσεῖται. Καρδία σκληρὰ βαρυνθήσε
tur laboribꝰ: τ peccato: adiiciet
ται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προσθήσει
peccata ſup pctā. In inductiōe
ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας. Ἐν ἐπαγωγῇ
ſuperbi: nō eſt ſanitas. ſti
ὑπερηφάνου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἴασις. Ὅτι φυ
pes enī eius eradicabuntur. planta .n.
τὰ αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται. φυτὸν γὰρ
nequitie radices miſit in eo. Cor
πονηρίας ἐρρίζωσεν ἐν αὐτῷ. Καρδία

ſapientis cogitabit parabolam: τ
συνετοῦ διανοηθήσεται παραβολήν, καὶ
auris auditoris deſideriū ſapiētis. Ignē
οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ. Πῦρ
ardentem extinguet aqua: τ
φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ
in elemoſynis veniā ipetrabit peccati:
ἐν ἐλεημοσύναις ἐξιλάσεται ἁμαρτίας
τ vīo qui retribuit gratiā
as, καὶ κύριος ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριν
ao meminit in poſteꝝ: τ
τας μέμνηται εἰς τὰ μεταπεσόντα, καὶ
in tpe caſus ſui inueniet
ἐν καιρῷ πτώσεως αὐτοῦ εὑρήσει
firmamētū.
στήριγμα. Ca. 4.

A Fili vitam pauperis ne
Τέκνον τὸν βίον τοῦ πτωχοῦ μὴ
defraudeo: τ ne ptrahas ocu
ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς ὀφ
los indigētes. Eam eſurien-
θαλμοὺς ἐπιδεῖς. Ψυχὴν πεινῶ-
tem ne triſtificeo: τ ne ptra
σαν μὴ λυπήσῃς, καὶ μὴ παρελκύ
B hao virū in inopia ſua. Cor
σῃς ἄνδρα ἐν ἐνδείᾳ αὐτοῦ. Καρ
irritatum ne contur-
δίαν παροργισμένην μὴ πλησταρά-
beo: τ ne ptrahao datū indi
ξῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς δόσιν πτω-
gentio. Supplicē i ſolatōe poſitū ne abji-
χοῦ. Ἱκέτην ἐν παρακλήσει μὴ ἀπο-
cias: τ ne auertas faci-
στραφῇς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσω
em tuam ab egeno. Ab ino
πόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. Ἀπὸ πο-
pe ne auertas oculum: τ
μένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμόν, καὶ
ne dederis locū homini maledicen
μὴ δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταρωμέ-
C di tibi. Maledicentis .n. tibi in
νῳ σε. Καταρωμένου γάρ σε ἐν
amaritudie aie ſue: deprecatiōem
πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως
eius exaudiet q fecit eum.
αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.
Amicabilem te fac cōgregationi:
Προσφιλῆ σεαυτὸν ποίει συναγωγῇ,
τ magnati humilia caput
καὶ μεγιστᾶνι ταπείνου τὴν κεφαλήν
tuū. Inclina aurem tuam paupt ſine
σου. Κλῖνον τὸ οὖς σου πτωχῷ ἀπό-
triſticia: τ reſponde illi pacifica
δως, καὶ ἀποκρίνου αὐτῷ εἰρηνικὰ
in māſuetudie. Libera eū q iniuriā patit
ἐν πραΰτητι. Ἐξελοῦ ἀδικούμενον
de manu iniuriantis: τ ne ſis impa
ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος, καὶ μὴ ὀλιγο-ψυ
D tiens cū iudicet tu. Eſto pupil
χήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε. Γίνου ὀρφα
lo vt pater: τ pro viro
νῷ ὡς πατήρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ
matri eorū: τ eris vt filius altiſſimi:
μητρὶ αὐτῶν, καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου,
τ diliget te magis q̄ mater
καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ
tua. Sapia filios ſuos exalta-
σου. Ἡ σοφία υἱοὺς ἑαυτῆς ἀνύψω
uit: τ ſuſcipit inquiren
σει, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούν
tes ſe. Qui diligit illā dili-
των αὐτήν. Ὁ ἀγαπῶν αὐτὴν ἀγα

ſapiētis intelligetur in ſapia: & auris bo
na audiet cū omni cōcupiſcētia ſapien
tiā. Sapiens cor & intelligibile abſtine-
bit ſe a peccatis: & in opib⁹ iuſticie ſuc-
ceſſus habebit. Ignē ardentē extīguit
aq̄ & elemoſyna reſiſtit pctis: & deus p
ſpector eſt eius q reddit gr̄am. Meminit
in poſteꝝ: & in tpe caſus ſui inueniet firꝫ
mamentum.

Capitulum.4.

FIli elemoſynā pauperis ne defrau-
des: & oculos tuos ne trāſuertas a
paupere. Animā eſurientē ne deſpexe-
ris: & non exaſperes pauperem in ino-
pia ſua. Cor inopis ne afflixeris: & non
ptrahas datū anguſtiāti. Rogationem
contribulati ne abiicias: & non auertas
faciem tuā ab egeno. Ab inope ne auer
tas oculos tuos propter iram: & nō re-
linquas querentibus tibi retro maledi
cere. Maledicentis.n. tibi in amaritudie
aie exaudietur dep̄catio illius: exaudiet
aūt eū q fecit illum. Cōgregatiōi paupe
rū affabilē te facito: & p̄sbytero humi-
lia aiam tuam: & magnato humilia ca-
put tuū. Declia pauperi ſine triſticia au
rem tuā: & redde debitū tuū: & reſpon
de illi pacifice in manſuetudine. Libera
eū qui iniuriam patitur de manu ſuperbi:
& non acide feras in aia tua. In iudicā-
do eſto pupillis miſericors vt pater: &
pro viro matri illorū: & eris tu velut fi
lius altiſſimi obediens: & miſerebitur
tui magis q̄ mater. Sapientia filiis ſuis
vitā inſpirat: & ſuſcipit inquirentes ſe:
& p̄bit in via iuſticie. Et q illā diligit: di
ligit vitā: & q vigilauerit ad illā: cōplectē
tur placorem eius. Qui tenuerit illam:
vitā hereditabunt: & quo introibit bñ-
dicet deus. Qui ſeruiūt ei obſequētes
erunt ſancto: & eos q diligunt illam di-
ligit deus. Qui audit illam iudicabit gē
tes: & q intuetur illam pmanebit confi-
dens. Si crediderit ei hereditabit illam:
& erūt in cōfirmatione creature illoꝝ:
qui in temptatione ābulat cū eo: & in
primis eligit eum. Timorē & metuꝫ &
p̄bationem inducet ſuper illū: & crucia
bit illum in tribulatione doctrine ſue:
donec temptet eū in cogitationibus ſu
is: & credat aie illius. Et firmabit illū &
ſi adducet directū ad illū: & letificabit il
lū: & denudabit abſcōſa ſua illi: & the-
ſaurizabit ſup illū ſciam & intellectuꝫ
iuſticie. Si āt oberrauerit derelinq̄t eū:
& tradet eū in manus inimici ſui. Fili cō
ſerua tp̄s: & deuita a malo. Pro aīa tua
ne cōfūdaris dicere verū. Eſt.n. cōfuſio
adducēs peccatū: & eſt cōfuſio adducēs
gr̄am & gr̄am. Ne accipias faciē aduer-
ſus faciē tuā: nec aduerſus aiam tuā mē
daciū. Ne reuerearis p̄ximū tuū in ca-
ſu ſuo: nec retineas verbū i tp̄e ſalutis.
Nō abſcōdas ſapiaꝫ tuā in decore ſuo.
In lingua.n. ſapia dignoſcitur: & ſen-
ſus & ſcia & doctria i verbo ſenſati: & fir
mamentum in operibus iuſticie. Non
cōtradicas verbo veritatis vllo modo:
& de mēdacio ieruditiōis tue cōfūdere.
Non cōfundaris cōfiteri ooooooooooo

git vitam: τ vigilantes manet ad illam
πᾶς ζωή, καὶ οἱ ἐρείδοντες πρὸς αὐτὴν
replebuntur leticia. Qui tenue
ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. Ὁ κρα
rit eam hereditabit gliam: τ q
τῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὗ
ingreſſus eſt bñdicit dñs. Qui co
εἰσπορευόμενον εὐλογεῖ κύριος. Οἱ λει
lunt eam miniſtrabūt ſctō:
τουργοῦντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ,
τ diligentes eam diligit domi
καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ κύρι
nus. Qui audit eam iudicabit gentes:
ος. Ὁ ἐπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη,
τ q attendit ei habitabit
καὶ ὁ προσέχων αὐτῇ κατασκηνώσει
cōfidens. Si crediderit heredita
πεποιθώς. Ἐὰν ἐμπιστεύσῃ κατακλη
bit illam: τ in poſſeſſione
ρονομήσει αὐτήν, καὶ ἐν κατοχίσει
erunt gñationes illoꝝ. Cūm per-
ἔσονται αἱ φυλαὶ αὐτῶν. Ὅτι διέρχε
uerſe ambulabit cum eo in pa-
ται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώ
lmis. Timorē τ metū inducet ſup
τοις. Φόβον καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ'
eum: τ cruciabit illū in diſci
αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παι
plina ſua: quouſq; credat
δείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ
aie eius: τ temptet eū in
ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν
iuſticiecationib⁹ ſuis. Et rurſus
ταῖς δικαιώμασιν αὐτῆς. Καὶ πάλιν
redibit recta ad eū τ
ἐπανήξει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ
letificabit illum: τ denudabit illi
εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ
abſcōſa ſua. Si oberrauc
τὰ κρυπτὰ αὐτῆς. Ἐὰν πλανηθῇ
rit: derelinquet eum: τ tradet
ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώ
eū in manus caſuꝫ ſui.
σει αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ.
Conſerua tpe τ cane a
Συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ
malo: τ ne cōfūdaris p anima
πονηροῦ, καὶ μὴ αἰσχυνθῇς περὶ τῆς ψυχῆς
tua. Eſt .n. cōfuſio adducēs pec
σου. Ἔστι γὰρ αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁ-
catum: τ eſt cōfuſio gl̄ia τ gra-
μαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χά-
tia. Ne accipias faciem aduerſuꝫ
ριν. Μὴ λάβοις πρόσωπον κατὰ τῆς
aiaꝫ tuam: τ ne cōfūdaris in
ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς πτῶ
ſum tuū. Ne phibeas ſmonē in tē-
σίν σου. Μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν και
pore ſalutis: τ ne abſcōdas ſa
ρῷ σωτηρίας, καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σο
piētiaꝫ tuā in decore. Ἐν .n. ser
φίαν σου εἰς καλλονήν. Ἐν γὰρ λό
mone cognoſcetur ſapia: τ diſciplia
γῳ γνωσθήσεται σοφία, καὶ παιδεία
in verbo lingue. Ne cōtradicas
ἐν ῥήμασι γλώσσης. Μὴ ἀντίλεγε τῇ
veritati ſcām aliquid: τ de
ἀληθείᾳ κατὰ μηδέν, καὶ περὶ
mendatio ieruditionis tue cō-
ψεύσματος τῆς ἀπαιδευσίας σου ἐν-
fundere. Ne confundaris cōfiteri
τραπῇς. Μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι

in peccatis tuis: & ne vim feras
ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ ῥιαζου
curſui fluminis. Ne ſubijcias hoi
ῥοῦσι ποταμοῦ. Μὴ ὑποσῴσῃς σεαυτῷ
ſatuo teipſum: & ne accipias per
μωρῷ σεαυτόν, καὶ μὴ λαβῃς πρὸ
ſonam potentis. Uſq; ad mortē cer
σωπον δυνάστου. Ἕως θανάτου ἀγώ
ta p veritate: & dñs
νισαι πρὸ τῆς ἀληθείας, καὶ κύριος
deus pugnabit p te. ne ſis
ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. μὴ γί
temerarius in lingua tua: & pi
νου θρασὺς ἐν τῇ γλώσσῃ σου, καὶ νω
ger & remiſſus in opibus
θρὸς καὶ ναρκώδης ἐν ἔργοις
tuis. Ne ſis ſicut leo in domo
σου. Μὴ ἴδοι ὡς λέων ἐν τῇ οἰκίᾳ
tua: & phantaſia peutiens in ſer
σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέ
tuis tuis. Ne ſit manus tua pro
ταις σου. Μὴ ἔσω ἡ χείρ σου ἐκτε
recta ad accipiēdū: & in dan
ταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀπο
do collecta.
δοῦναι συνεσταλμένη. Ca. 5.

Ne attendas in opibus tuis:
Μὴ ἔπιχει ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου,
& ne dixeris ſufficiens mihi eſt ad vitā.
καὶ μὴ εἴπῃς αὐτάρκη μοι ἐστιν εἰς ζωήν.
Ne ſequaris ſtias tuā & fortitudies
Μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύι
tuā: vt ābules in viis cordis tui.
σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς καρδίας σου.
Ne dixeris: ds me ſubijciet ppter
Μὴ εἴπῃς, τίς μου ὑπερασπιεῖται διὰ τὰ
opa mea: nā dñs vindicās vidi
ἔργα μου; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι
cabit tuā furtam. Ne dixeris pec
κήσει σου τὴν ὕβριν. Μὴ εἴπῃς ἡ
cauit: & ds mihi factū ē triſte?
μαρτον, καὶ τί μοι ἐθλίβη λυπηρόν;
nam dñs eſt patiens: non te
ὁ γὰρ κύριός ἐστι μακροθύμως, οὐ μή σε
dimittet. De ppciatiōe ne ſine tiore
ἀνῇ. Περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ ἄφοβος γί
ſio in abundantia: ad addendū pecca
νου ἐν πλεονασμῷ, προσθεῖναι ἁμαρτί
ta ſuper peccata. Et ne dicas
ας ἐφ' ἁμαρτίαις. Καὶ μὴ εἴπῃς ὁ
miſeratio eius multa: multitudinis
ἱλασμὸς αὐτοῦ πολύς, τὸ πλῆθος τῶν
pcatoꝝ meoꝝ miſerebit. mia .n.
ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται. Ταχὺς γὰρ
& ira apud ipm ꝓperabit: & in
καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ ταχυνεῖ, καὶ ἐπὶ
peccatorib⁹ requieſcet i
τοὺς ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυ
ra illius. Ne tardes cōuerti
μὸς αὐτοῦ. Μὴ ἀναμείνῃς ἐπιστρέψαι
ad dīm: & ne differas de die
πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερβάλου ἡμέραν
in diem. Subito .n. egredie
ἐξ ἡμέρας. Ἐξαπίνης γὰρ ἐξελεύσε
tur ira dñi: & in tpe vindicte diſp
ται ὀργὴ κυρίου, καὶ ὡς ἀμελήσεις ἐκ
tereris. & in tpe vindicte diſp
τριβήσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξο
deris. Ne attendas in diuitijs iniu
λεῖ. Μὴ ἔπιχει ἐπὶ χρήμασιν ἀδί
ſtis: nihil .n. pderunt in die idu
κοις, οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει ἐν ἡμέρᾳ ἐκ

peccata tua: & ne ſubijcias te omni ho
mini pro peccato. Noli reſiſtere contra
faciem potentis: nec coneris cōtra ictū
fulminis. Pro iuſticia agonizare pro ani
ma tua: & vſq; ad mortem certa pro iu
ſticia: & deus expugnabit p te inimicos
tuos. Noli citat⁹ eſſe in lingua tua: & in
utilis & remiſſus in operibus tuis. Noli eſ
ſe ſicut leo in domo tua: euertens dome
ſticos tuos: & opprimens ſubiectos tibi.
Non ſit porrecta manus tua ad accipi
endum: & ad dandum collecta.

Capitulum. 5.

NOli attendere ad poſſeſſiones iniq̄s:
& ne dixeris. eſt mihi ſufficiēs vita.
Nihil.n. proderit in tempore vindicte &
obductionis. Ne ſequaris in fortitudine
tua concupiſcentiam cordis tui: & ne di
xeris. Quō potui: aut quis me ſubiciet
propter facta mea? Deus enim vindicans
vidicabit. Ne dixeris. Peccaui: & quid mi
hi accidit triſte? Altiſſimus enim eſt pati
ens redditor. De propitiato peccato no
li eſſe ſine metu: neq; adiicias peccatum
ſuper peccatū: & ne dicas. Miſatio domi
ni magna eſt: multitudis peccatoꝝ meo
rū miſerebitur. Miſericordia enim & ira
ab illo cito proximant: & in peccatores
reſpicit ira illius. Non tardes conuerti ad
dominum: & ne differas de die in diem.
Subito enim veniet ira illius: & in tempo
re vindicte diſperdet te. Noli anxius eſſe
in diuitiis iniuſtis: non enim proderūt ti
bi in die obductionis & vindicte. Non vē
tiles te in omnem ventum: & non eas in
omnem viam. Sic enim omnis peccator
ꝓbatur in duplici lingua. Eſto firmus in
via dñi: & in veritate ſenſus tui & ſcia. &
ꝓſequatur te verbū pacis & iuſticie. Eſto
manſuetus ad audiēdū verbum dei: vt in
telligas & cum ſapia proferes reſponſum
verū. Si eſt tibi intellect⁹: i fide proximo.
ſin aūt: ſit manus tua ſuper os tuū: ne ca
piaris i verbo indiſciplinato: & confunda
ris. Honor & gloria in ſermone ſenſati:
lingua vero iprudentis ſubuerſio eſt ipi
us. Non appelleris ſuſurro i vita tua: & i
lingua tua ne capiaris & confundaris. Su
per furē enim eſt confuſio & penitentia:
& denotatio peſſima ſuper bilinguem. ſu
ſurratori āt odiū & inimicicia & contume
lia. Iuſtifica puſillum & magnū ſimiliter.

Capitulum. 6.

NOli fieri pro amico inimicus proxio.
Improperium enim & contumeliā
malus hereditabit: & omnis peccatoriui
dus & bilinguis. Non te extollas in cogi
tatione anime tue velut taurus: ne forte
elidatur virtus tua per ſtulticiam: & folia
tua comedat: & fructus tuos perdat: & re
linquaris velut lignum aridum in eremo.
Anima enim nequā diſperdet qui ſe ha
bet: & in gaudium inimicis dat illum: & de
ducet in ſortem impiorum. Verbum dul
ce multiplicat amicos & mitigat inimicos:
& lingua eucharis in bono homine abun
dabit. Multi pacifici ſint tibi: & conſilia
ri⁹ ſit tibi vn⁹ de mille. Si poſſides amicū i
tēptatiōe poſſide eū: & ne facile credas ei

ctionis. ne vētileo in omni vēto:
γωγῆς. Μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ,
& ne eas in omni ſemita.
καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ.
Sic peccator q̄ eſt bilinguis.
οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος.
Eſto firm⁹ in intellectu tuo tuto:
Ἴσθι ἐσκληγμένος ἐν συνέσει σου ἀσφα
& vn⁹ ſit ſmo tu⁹. Ἔστω
λὴς, καὶ εἷς ἔστω ὁ λόγος σου. Γίνου
velox in auditione tua bona: &
ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου ἀγαθῇ, καὶ
ſit in veritate vita tua: & in pa
ἔσω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου, καὶ ἐν μα
tientia loquere reſpōſum rectū.
κροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν ὀρθήν.
Si eſt tibi intellect⁹: reſpōde
Εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀπόκρινε τῷ
ꝓximo: ſi āt nō: man⁹ tua ſit ſup
πλησίον, εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ
os tuum. Ubi & ignominia i
τῷ στόματί σου. Δόξα καὶ ἀτιμία ἐν
loquela: & lingua holo caſus
λαλιᾷ, καὶ γλῶσσα ἀνθρώπου πτῶσις
tpi. Ne appellēris ſuſurrator: &
αὐτῶν. Μὴ κληθῇς ψίθυρος, καὶ τῇ
lingue tue ne inſidieris. Sup .n.
γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε. Ἐπὶ γὰρ τῷ
furē eſt ꝓfuſio nequā: & dāna
κλέπτῃ ἔστιν αἰσχύνη μοχθηρά, καὶ κατά
tio mala ſup bilinguē. In
κρισις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσῳ. Ἐν
magno & in parno ne ignorco ali
μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει μη
quid.
δέ ἐν. Ca. 6.

Ne ꝓ amico nō fias inimic⁹.
Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός.
Nomē .n. malū pdorē & ipro
Ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνην καὶ ὄνει
perū hereditabit. Sic pecca
δος κληρονομήσει. Οὕτως ὁ ἁμαρτω
tor bilinguis ignominiā habebit. Ne
λὸς ὁ δίγλωσσος ἀτιμίαν ἕξει. Μὴ
extollas te in ꝓſilio anime tue:
ὑψώσῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου,
ne diripiat vt taur⁹ alia
ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή
tua. Folia tua comedeo
σου. Τὰ φύλλα σου καταφάγεται
& fruct⁹ tuos ꝓdeo. &
καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις. καὶ
dimittēs te: velut ſiccū lignū.
ἀφήσεις σεαυτόν, ὡς ξηρὸν ξύλον.
Dia neq; diſperdet poſſiden
Ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμε
tē ſe: & deriſū inimicoꝝ
νον αὐτήν, καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν
faciet ſe. guttur dulce multi
ποιήσει αὐτήν. λαρυγξ γλυκὺς πλη
plicabit amicos ſuos: & lingua bilo
θυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ γλῶσσα ἔυλα
quēo multiplicat bonas loq̄las. Qui pa
λος πληθύνει ὑπηρετήματα. Οἱ εἰρη
cē afferant tibi ſint multi: at
νεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, οἱ δὲ
cōſiliarij tui vn⁹ de mille.
σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων.
Si poſſides amicū: in tēptatione poſſide
Εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι
eū: & ne facile credas ei
αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ πιστεύσῃς αὐτῷ

Infra :1.a. Infra 16.b. Deu.23 d. Prou. 10.a.t. 11.a.

teipm. Est eſt amic⁹ in tépore ſuo: σεαυτόν. Ἐστὶ γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ,
Jafra. 37.a τ nō pmanebit in die tribula ⁊ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψε
tiōis tue. ⁊ eſt amicus q̄ conuertit ὡς σου. καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμενος
in inimicitiā: ⁊ rita pauiq̄ εἰς ἔχθραν, καὶ μάχην ἀποκαλύψει
tui reuelabit. Et eſt amicus σου ἀπροκαλύψει. Καὶ ἔστι φίλος
ꝓticeps mensæ: ⁊ nō pma- κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παρα
nebit in die tribulatiōis tue. ⁊ in μείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. καὶ ἐν τοῖς
bonis tuis erit vt tu: ⁊ in ἀγαθοῖς σου ἔσαι ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς
domesticos tuos fidenter aget. Si hu οἰκέτας σου παῤῥησιάσεται. Ἐὰν τα
miliat⁹ fuerit ꝯ te: ⁊ a πεινωθῇς ἔσαι κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ
facie tua abscondet. ab προσώπου σου κρυβήσεται. ἀπὸ τῶν
inimicis tuis separare: ⁊ ab ἐχθρῶν σου διαχωρίζου, καὶ ἀπὸ τῶν
C amicis tuis attende. Amic⁹ fidelis φίλων σου πρόσεχε. Φίλος πιστὸς
ꝓtectio fortis: at q̄ inuenit illū inuenit σκέπη κραταιά, ὃς εὗρεν εὗρεν
thesaur⁹. Amici fidelis nō est cō θησαυρόν. Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀν
mutatio: ⁊ nō est pond⁹ pulchri ταλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλ
tudinis eius. Amic⁹ fidelis medicamētū λονῆς αὐτοῦ. Φίλος πιστὸς φάρμακον
vite: ⁊ q̄ metuūt dñm inue ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενον κύριον εὑρή
nient illū. Qui timet dñm: dirī σουσιν αὐτόν. Ὁ φοβούμενος κ̄ν, ἰσὺ
get amicitiā eius: q̄si familiā sic νεῖ φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως
⁊ ꝓximi ei⁹. Fili a iuuē καὶ οἱ πλησίον αὐτοῦ. Τέκνον ἐκ νε
tute tua elige doctrinā: ⁊ vsq; ad τητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως
canos inuenies sapiam: ⁊ sustine πολιῶν εὑρήσεις σοφίαν, καὶ ὑπόμεινε
1.reg.1. bonos fructꝰ illi⁹. In ope D ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς. Ἐν ἱερ
re ipius exiguā laborabis: ῷ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσεις,
⁊ cito edes de gñatione καὶ ταχὺ φάγεσαι ἀπὸ τῶν γενημά
bus illi⁹. Quā aspera est nimiū των αὐτῆς. Ὡς τραχεῖά ἐστι σοφία
tu⁹ doctis: ⁊ nō pmanebit in ἀνδρείοις: ⁊ οὐ μὴ διαμείνῃ ἐν
eis ercors. Quasi lapis ꝓbationis ἀνοήτοις. Ὡς λίθος δοκιμασίας
aūtī ἀκαρδίοις. Ὡς λίθος δοκιμασίας
forme erit in cor: ⁊ nō morabit ἰσχυρὸς ἔσαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ χρονιεῖ
ꝓficere illā. Sapia cū fm ἀπορρίψαι αὐτήν. Σοφία γὰρ κατὰ
nomē ei⁹ est: ⁊ nō multis ὄνομα αὐτῆς ἐστι, καὶ οὐ πολλοῖς
est manifesta. Audi fili ⁊ col ἐστι φανερά. Ἄκουσον τέκνον καὶ λά
lige sniam meā: ⁊ ne abūcias βε συνέσιν μου: ⁊ μὴ ἀπαναίνου
consiliū meū. Et inūce βουλίαν μου. Καὶ βάλε τοὺς πόδας σου εἰς τὰς πέδας αὐ-

teipsum. Est enim amicus secundum tē pus suum: & non permanebit in die tribu latiōis. Et est amicus qui conuertitur ad inimicitiam: & est amicus qui odium & ri xam & conuitia denudabit. Est autem a micus socius mense: & non permanebit in die necessitatis. Amicus si permanse rit fixus: erit tibi q̄si coequalis: & i dome sticis tuis fiducialiter aget. Si humilia uerit se contra te & a facie tua absconde rit se: vnanimem habebis amicitiam bo nā. Ab inimicis tuis separare: & ab amicis tuis attende. Amic⁹ fidelis protectio for tis: qui autem inuenit illum inuenit the saurum. Amico fideli nulla est compara tio: & non est digna ponderatio auri & ar genti contra bonitatem fidei illius. Ami cus fidelis medicamētum vite & immor talitatis: & qui metuūt dominum inueni ent illum. Qui timet deum eque habebit amicitiam bonam: quoniam secundum illum erit amicus illius. Fili a iuuētute tua excipe doctrinam: & vsq; ad canos inue nies sapientiam. Quasi is qui arat & qui semināt accede ad eam: & sustine bonos fructus illius. In opere enim ipsi⁹ exigu us laborabis: & cito edes de generationi bus illius. Quam aspera est nimium sapi entia indoctis hominibus: & non perma nebit in illa excors. Quasi lapidis virtus probatio erit in illis: & non demorabun tur proficere illam. Sapientia enim doc trine secundum nomen est eius: & non ē multis manifesta. Quibus autem cogni ta est permanet vsq; ad conspectum dei. Audi fili & accipe consilium intellectus: & ne abiicias consilium meum. Iniice pe dem tuum in compedes illius: & in torq̄s illius collum tuum. Subiice humerum tu um & porta illam: & ne acideris vinculis ei⁹. In omni animo tuo accede ad illam: & in omni virtute tua conserua vias eius. Inuestiga illam & manifestabitur tibi: & continens factus ne derelinquas eam. In nouissimis enim inuenies requiem in ea: & conuertetur tibi in oblectationem. Et erunt tibi compedes eius in protectionē fortitudinis & bases virtutis: & torques illius in stolam glorie. Decor enim vite ē in illa: & vinculla illius alligatura salutis. Stola glorie indues eam: & coronam gra tulationis impones tibi. Fili si attenderis mihi: disces eam: & si accommodaueris animum tuum: sapiens eris. Si inclinaue ris aures tuam excipies doctrinam: & si di lexeris audire: sapiēs eris. In multitudine presbyterorum prudentium sta: & sapien tie illorum ex corde coniungere: vt om nem narrationem dei possis audire: & p uerbia laudis non effugiant a te. Et si vi deris sensatum euigila ad eum: & gradus ostiorum illius exterat pes tuus. Cogita tum tuum habe in preceptis dei: & in mā datis illius maxime assiduus esto: & ipse dabit tibi cor: & concupiscentia sapien tie dabitur tibi.

Capitulum.7.

NOli facere mala: & non te apprehen dent: discede ab iniquo: & deficient mala abs te. Fili ooooooooo:oooooooooooo

liuo: ⁊ in tórque ei⁹ col τῆς, καὶ εἰς τὸν κλῶνα αὐτῆς τὸν τρά χη
lum tuū. Subijce humer⁹ tuū: ⁊ por λόν σου. Ὑπόβαλε τὸν ὦμόν σου, καὶ βά
ta illam: ⁊ ne fio inimicus ζαν αὐτήν, καὶ μὴ προσεγγίσῃς τοῖς
vinculis ei⁹. In tota alā tua δεσμοῖς αὐτῆς. Ἐν πάσῃ ψυχῇ σου
accede illi: ⁊ in tota virtute tua πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου
conserua vias ei⁹. Inuestiga συντήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ἐξίχ
ga ⁊ quere: ⁊ cognoscetur νευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεταί
a te: ⁊ continens factus ne relinq̄s σοι, καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ ἀφῇς
eam. in nouissimis .n. inuenies re αὐτήν. ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνά
quiem ei⁹: ⁊ conuertetur tibi in παυσιν αὐτῆς, καὶ στραφήσεταί σοι εἰς
oblectationē. Et erunt tibi cō ὐφροσύνην. Καὶ ἔσονταί σοι αἱ πε
pedes ei⁹ in ꝓtectiōes fortitudinis: ⁊ δαι αὐτῆς εἰς σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ
torques illius in stolam glorie. Decor κλῶνοι αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. Κόσμος
eni aureus est in ea: ⁊ vin γὰρ χρυσοῦς ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὁ δε
cula illius nexus hyacinthin⁹. Sto σμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον. Στο
lam glorie indues eam: ⁊ coronam λὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ στέφανον
exultationis circumpones tibi. ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ.
Si voluerit fili: doctus eris: ⁊ si Ἐὰν θέλῃς τέκνον, παιδευθήσῃ, καὶ ἐὰν
tradideris aiam tuam: callidus ἐπιδῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος
eris. Si dilexeris audire: recipies ἔσῃ. Ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ
intellectū. ⁊ si inclinaueris aurē tuā: sa σύνεσιν. καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ ὠτίον σου, σο
piēs eris. In multitudie ꝑsbyterorū sta: φὸς ἔσῃ. Ἐν πλήθει πρεσβυτέρων στῆθι,
⁊ q̄ sapiēs: ipi coniungere. καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολλήθητι.
Omnē narrationē diuinā cupe audire: Πᾶσαν διήγησιν θείαν θέλε ἀκροᾶσθαι,
⁊ ꝓuerbia intellectus nō effugiant καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευγέτω
te. Si videris vir⁹ prudēt̄ mane sur σάν σε. Ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα συνετόν, ὄρθρι
ge ad ei⁹: ⁊ gradus ostioꝝ illi⁹ ζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαθμοὺς πυλῶν αὐτ
veterat pes tu⁹. Cogita in ῆς τριβήτω ὁ πούς σου. Διανοοῦ ἐν
ꝓceptis dñi cōsumate: ⁊ τοῖς προστάγμασι κυρίου τελείως, καὶ
in mādatis illius meditare iem ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διαπα
per. ipse firmabit cor tuum: ντός. αὐτὸς στηρίξει τὴν καρδίαν σου,
⁊ cōcupiscētia sapie dabitur καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας δοθήσεταί
tibi. σοι.

Ca.7.

NE facias mala: ⁊ nō te com Μὴ ποίει κακά, καὶ οὐ μή σε κα
prehendent mala. Discede ab iniquo: τάσχωσι κακά. Ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου,
⁊ declinabit a te ꝓtin. Fili καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ ἁμαρτία. Τέκ

ne ſemineo in ſulcis iniuſticie: τ nō
μὴ σπεῖρε ἐπ' ἄυλακας ἀδικίας, καὶ οὐ
meteo ea ſeptupla. ne ḡra
μὴ θερίσεις αὐτὰ ἑπταπλάσια. μὰ ζήτει
a vño ducatum: neq; a
παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μᾶλλ παρὰ
rege cathedram glorie. Ne te iuſtificeo
βασιλέως καθέδραν δόξης. Μὴ δικαιοῦ
coram vño: τ apud regem ne
ἐναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ
videaris ſapño. Ne ḡras fieri iudex:
σοφίζου. Μὴ ζήτει ἡρῆσθαι κριτὴς,
τ non valebis tollere iuſticias. Ne
καὶ οὐκ ἰσχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας. Μή
quãdo ptimeas a facie poten
ποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ πρόσωπου δυνά
tis: τ ponas ſcandalum in rectitu
του, καὶ θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτη
dine tua. Ne peccea in multitudine ciui
τί σου. Μὴ ἁμάρτανε ἐις πλῆθος πό
tatis: τ ne immittas te
λεως, καὶ οὐ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν
in turba. Ne aligeo bio
ἐν ὄχλῳ. Μὴ καταλογισμεύσῃς δὶς
peccatum: in eni vno nõ innocẽs eris.
ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ ἀθῷος ἔσῃ.
Ne dicaꝰ: multitudinẽ muneꝝ meorũ
Μὴ ἔσται, τῶ πλήθει τῶν δώρων μου
inſpiciet: τ cũ obtulero
ἐπιβλέψει, καὶ ἐν τῶ προσενέγκαι
ego oco altiſſimo ſuſcipiet. Ne
με ἐμοῦ ὑψίστου προσδέξεται. Μὴ
ſis puſillanimis in oratione
ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῆ προσευχῆ
tua: τ elemoſynam facere ne ne
σου, καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ πα
glexeris. Ne'derideas hominem exẽtẽ
ρίδῃς. Μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα
in amaritudie aie ſue: eſt enĩ qui
ἐν πικρία ψυχῆς αὐτοῦ, ἔστι γὰρ ὁ ὑπ
hãiliat τ exaltat. Ne arco
ταπεινῶν καὶ ὑψῶν. Μὴ ἀρετὴν
mẽdaciũ in fratre tuo: neq; amico
ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῶ σου, μηδὲ φίλω
ſimile faciaꝰ. Ne velis mentiri oĩne
τῷ ὅμοιον ποίει. Μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν
mẽdaciũ: nã aſſiduitaꝰ eius nõ
ψεῦδος, ὁ γὰρ ἐνδελιχισμὸς αὐτοῦ οὐκ
in bonum. Ne ſloverboſꝰ in multitudie
ἐις ἀγαθόν. Μὴ ἀδολέχει ἐν πλήθει
ꝓsbyteroꝝ: τ ne iteꝛeꝰ ver
πρεσβυτέρων, καὶ μὴ δευτερώσῃς λό
bũ in oratione tua. Ne odeꝛis labo
γον ἐν προσευχῆ σου. μὴ μισήσῃς ἐργ
rioſum opus τ ruſticationẽ ab altiſ
ασίαν καὶ γεωργίαν ὑψώθη
ſimo creatam. Ne computes te
σου ἐκτισμένην. Μὴ προσλογίζου σε
ipm in multitudine pctoꝝ. Memẽto
αυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν. Μνήθη
qĩ ira non tardabit. Humilia
τι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ. Ταπείνωσον
valde animã tuam: qĩ vindi
σφόδρα τὴν ψυχήν σου, ὅτι ἐκδίκη
cta impũ ignis τ vermis. Ne cõ
σις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. Μὴ ἀλ
mateo amicũ ĩdifferenter ſcõm aliq̃d:
λαξῃς φίλον ἀδελφέου κατὰ μηδέν, μηδὲ
fratrem legitimũ in auro ſu
μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ σου
phir. Ne diſcedaꝰ a muliere ſapiẽte τ
φίρ. Μὴ ἀσύχει γυναικὸς σοφῆς καὶ

non ſemines mala in ſulcis iniuſticie: &
non metes ea in ſeptuplũ. Noli quere
re ab homine ducatũ: neq; a rege cathe
drã honoris. Non te iuſtifices ãte deũ:
qñ agnitor cordis ipe eſt: & penes re
gem noli velle videri ſapiens. Noli q̃re
re fieri iudex niſi valeas virtute irrũpe
iniqtates: ne forte extimeſcas faciẽ po
tẽtis: & ponas ſcandalũ in agilitate tua.
Nõ pecces in multitudine ciuitatis: nec
te imittas in ppl̃z: neq; alliges duplicia
pctã. Nec enĩ i vno eris immunis. Noli
eẽ puſillanimis iaio tuo. Exorare & face
re elemoſynã ne deſpicias. Ne dicas in
multitudine munerum meoꝝ reſpiciet
deus: & offerente me deo altiſſimo mu
nera mea ſuſcipiet. Non irrideas homi
nem in amaritudine anime: eſt enim q
humiliat & exaltat circunſpector deus.
Noli amare mendaciũ aduerſus fratrẽ
tuũ: neq; in amicũ ſimiliter facias. Noli
velle mentiri omne mendaciũ: aſſiduitas
enĩ illius non eſt bona. Noli verboſus
eſſe in multitudine preſbyterorũ: &
nõ iteres verbum in oratione tua. Nõ
oderis laborioſa opera & ruſticationẽ
creatã ab altiſſimo. Non te reputes in
multitudine indiſciplinatoꝝ. Memẽto
ire: qñ non tardabit. Humiliavalde ſpi
ritũ tuũ: qñ vindicta carnis ipii ignis
& vermis. Noli ꝓuaricari in amicum
pecuniã differentẽ: neq; fratrẽ chariſſi
mũ auro ſpreueris. Noli diſcedere a mu
liere ſenſata & bona: quã ſortitus es in
timore dñi: gña enĩ verecundie illius ſup
aurum. Nõ ledas ſeruũ in veritate ope
rantem: neq; mercenariũ dantẽ animã
ſuam. Seruus ſenſatus ſit tibi dilectus
quaſi anima tua: nõ defraudes illum li
bertate: neq; inopem derelinquas illũ.
Pecora tibi ſunt: attende illis: & ſi ſunt
vtilia perſeuerẽt apud te. Filii tibi ſũt:
erudi illos: & curua illos a pueritia eoꝝ.
Filie tibi ſunt: ſerua corpus illarum: &
non oſtendas hilarem faciem tuam ad
illas. Trade filiam: & grande opus fece
ris: et homini ſenſato da illam. Mulier
ſi eſt tibi ſecundum animam tuam: nõ
proiicias illam: & odibili non credas te
in toto corde tuo. Honora patrẽ tuũ:
& gemitus matris tue ne obliuiſcaris.
Memento q̃ niſi per illos natus non
fuiſſes: & retribue illis quomodo & illi
tibi. In tota anima tua time dñm: & ſa
cerdotes illius ſanctifica. In omni virtu
te dilige eum qui te fecit: & miniſtros
eius ne derelinquas. Honora deum ex
tota anima tua: & honorifica ſacerdo
tes: & propurga te cũ brachiis. Da ſibi
partem ſicut mandatum eſt tibi primi
tiarũ et purgationis: & de negligentia
tua purga te cum paucis. Datũ brachio
rũ tuorum: & ſacrificium ſanctificatio
nis offeres dño: & initia ſanctoꝝ: & pau
peri porrige manũ tuã: vt pficiatur pro
pitiatio & bñdictio tua. gña datꝰ i cõſpe
ctu oĩs viuẽtis: & mortuo non phibeas
gratiam. Non deſis plorantibus in cõ
ſolatione: & cum lugentibus ambula.
Nõ te pigeat viſitare infirmum: ex his
enim in dilectione firmaberis. ccccccc

bona: nã gña eius ſup au
ἀγαθῆς, ἡ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυ
rum. Ne ledaꝰ fuum operantem in
σίον. Μὴ κακώσῃς δίκαιον ἐργαζόμενον ἐν
veritate: neq; mercenariũ dãtem ani
ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσθιον δόντα τὴν ἑαυ
mã ſuam. Seruũ prudẽtẽ diligat
τὴν ἀνῆρ. Οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω
tua ala: ne defraudeꝰ illũ liber
τῶ σου ὡς ψυχήν, μὴ στερήσῃς ἀνῆρ ἐλευ
tate. pecora tibi ſũt: attende illis:
θερίας. κτήνη σοι ἔστω, ἐπισκέπου αὐτά,
τ ſi ſunt tibi vtilia: pmanẽt apũd te.
καὶ εἰ ἔστι σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
Filij tibi ſunt: erudi illoꝝ: τ
Τέκνα σοι ἐστί, παίδευσον αὐτά, καὶ
curua a iuuẽtute collum eo
κάμψον ἐκ νεότητος ὠν τράχηλον αὐ
rum. Filie tibi ſunt: attende
τῶν. θυγατέρες σοι εἰσί, πρόσεχε τῶ
coꝛpoꝛi earum: τ ne hilarẽ oñdaꝰ a
σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ ἱλαρύνῃς πρὸς
illaꝰ faciem tuam. Trade fi
αὐτὰς τὸ πρόσωπόν σου. Ἔκδου θυ
liam: τ perfeceris opus magnũ:
γατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς ἔργον μέγα,
τ homini prudẽti da illam.
καὶ ἀνδρὶ συνετῶ δώρησαι αὐτήν.
Uxoꝛ tibi eſt ſcõm animã: ne abiici
Γυνή σοι ἔστι κατὰ ψυχήν, μὴ ἐκβά
aꝰ eam: odibili aũt ne tradaꝰ te
λῃς αὐτήν, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῶς σε
ipm. In toto coꝛde honoꝛa pa
αυτόν. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πα
trem tuã: τ matꝛis dolꝛes ne obli
τέρα σου, καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπι
uiſcaris. memẽto q̃ ꝓpt eos natus es:
λαθῃ. μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐβρύησάς,
τ dd retribueꝰ eis: ſicut ip
καὶ τί ἀνταποδώσεις αὐτοῖς, κατὰ ὰ αὐ Infra.
ſi tibi. In tota aĩa tua cole 33.d
ῥοὶ σοί. Ἐν ὅλῃ ψυχῆ σου ἐυλαβοῦ τὸν
dñm: τ ſacerdoteꝰ eius mirare.
κύριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε.
In tota virtute dilige eũ q̃ fecit Infra.
Ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιήσαν 30.b.
te: τ miniſtroꝝ eius ne
τά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ
derelinquaꝰ. Time dñm: τ ho
ἐγκαταλίπῃς. Φοβοῦ τὸν κύριον, καὶ δό
noꝛa ſacerdotẽ: τ da partem ei ſi
ξαζον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῶ κα
cut mãdatũ eſt tibi. Ꝑimitiaꝰ: τ
θὼς ἐντέταλταί σοι, Ἀπαρχήν, καὶ
de delicto τ donũ brachio
περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιό 5.3.b
rũ: τ ſacrificiũ ſcificatiõis τ pmitiaꝰ D
νων, καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρχὴ
ſcõꝝ: τ pauperi porrige manum
ἁγίων, καὶ πτωχῶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά
tuã: vt pficiatur bñdictio tua. gña
σου, ἵνα τελειωθῇ εὐλογία σου. χάρις
doni in cõſpectu omnis viuentis: τ in
δόματος ἐναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ
mortuo ne ꝓhibueris gratiam. Ne de
νεκρῶ μὴ ἀποκωλύσῃς χάριν. Μὴ ὑστέ
ſis plorantibus: τ cum lugenti
ρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενθούν
bus luge. Ne te pigeat viſitare
των πένθησον. Μὴ ὀκνήσῃ ἐπισκέπτεσθαι
infirmũ: ex eis enĩ talibus diligeris.
ἄῤῥωστον, ἐκ γὰρ τούτων ἀγαπηθήσῃ.

Tex. Gre. cū iter. lati. | Trāsla. B. Vie. | Eccleſi. Cap. ix.

In oībus ſmonib⁹ tuis memorare
Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ
nouiſſima tua: & in ſeculū nō
ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ
A peccabis.
ἁμαρτήσεις. Ca. 8.

Infra. 31.a. Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυ
tente: ne forte incidas in manus
νάστου, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας
illius. Me cōtendas cū hoīe locu
αὐτοῦ. Μὴ ἔριδι μετὰ ἀνθρώπου πλου
plete: ne forte contra trahat tuū pond⁹.
σίου, μήποτε ἀντιτήσῃ σου τὸν ὁλκόν.
Multos enī pdidit aurū & multos
B Πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον καὶ
corda regū inclinauit. Me li=
Infra. 25.d. καρδίας βασιλέων ἐξέκλινε. Μὴ διατίγει
tigeo cū hoīe loquace: & ne
μάχου μετὰ ἀνδρώπου γλωσσώδους, καὶ
struas ſup ignē illi⁹ ligna.
μὴ ἐπισωρεύσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα.
Me iudas cū indocto: ne inho
Μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτι
noreat maiorib⁹ tuis. Me ip⁹ opereo
μάσωσι οἱ πρόγονοί σου. Μὴ ὀνείδιζε
homini auertenti ſe a peccato:
C ἀνθρώπῳ ἐπιστρέφοντι ἀπὸ ἁμαρτίας,
memēto q̄ oēs ſum⁹ in increpa
μνήσθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτι=
tionib⁹. ne inhonores hoīem in ſene
μίοις. μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γή=
ctute ſua: & cū ex nobis ſeneſcunt.
ρᾳ αὐτοῦ, καὶ γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσι.
Me gaudeas in mortuo inimiciſſi
D Μὴ ἐπιχαίρει ἐπὶ νεκρῷ τῷ ἐχθρῷτά
mo tuo: memēto q̄ oēs mori
σου, μνήσθητι ὅτι πάντες τελευ
mur. ne deſpicias narrationē ſapiēti:
τῶμεν. μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν,
& in puerbijs eoꝝ cōuerſa
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ=
re. Q̄m ab ip̄ſo diſces diſci
φου. Ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παι=
plinā: & ſeruire magnatib⁹ facili
δίαν, καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν εὐμα
ter. ne diſcedas a narratione ſenioꝝ:
ρῶς. μὴ ἀσύχει διηγήματος γερόντων,
A & cū ip̄i didicerūt a patri=
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέ
bus ſuis: q̄m ab illis diſces intel
ρων αὐτῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύ
lectū: & in tēpore necēſſitatis dare
νεσιν, καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι
reſpōſum. Me accēdas carbones pecca
ἀπόκρισιν. Μὴ ἐκκαυσῃς ἄνθρακας ἁμαρ
torio: ne incēdaris in igne flam
τωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλο=
B me illi⁹. Me exurgas a facie
γὸς αὐτοῦ. Μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου
cōtumelioſi: ne inſidiet ſicut inſidie
ὑβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἐνεδρον τῷ
tur tuo. Me fenereris hoi fortio
ὠτί σου. Μὴ δανίσῃς ἀνδρὶ ἰσχυρο
puer. ri te: & ſi feneraueris: q̄ſi q̄ perdi
τέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανίσῃς, ὡς ἀπολωλε
dit eſto. ne ſpōdeas ſup virtutē tuā:
κὼς γίνου. μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύναμίν σου,
& ſi ſpopōderis: q̄ſi ſolutur⁹ cogita.
καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτίσων φρόντισον.
Me iudices cōtra iudicē: fm̄ cū opinio
Μὴ δικάζου κατὰ κριτοῦ, κατὰ γὰρ τὴν δό=

In oībus opibus tuis memorare notiſ
ſima tua: & in eternū non peccabis.
Capitulum octauum.

NOn litiges cū homine potente: ne
forte incidas in manus illius. Non
cōtendas cū viro locuplete: ne forte cō
tra te conſtituat litē tibi. Multos enim
pdidit aurū & argentū: et vſq; ad cor re
gū extendit & cōuertit. Nō litiges cū
homine linguato: & nō ſtrues in igne⁊
illi⁹ ligna. Nō cōmūices hoi indocto ne
male de ꝓgenie tua loquatur. Ne deſpi
cias hoiem auertentē ſe a petō: neq; im
properes ei. Memēto q̄m oēs in corru
ptione ſumus. Ne ſpernas hoie⁊ in ſua
ſenectute: et enim ex nobis ſeneſcunt.
Noli de mortuo inimico tuo gaudere:
ſciens q̄m oēs morimur: & in gaudium
volum⁹ venire. Ne deſpicias narratio=
ne⁊ p̄ſbyterorū ſapictiū: & in puerbiis
eorū conuerſare. Ab ip̄is enī diſces ſa=
pientiā & doctrinā intellect⁹: & ſeruire
magnatis ſine querela: Non te p̄tereat
narratio ſenioꝝ: ip̄i enim didicerunt a
patrib⁹ ſuis. Q̄m ab ip̄is diſces intelle=
ctū: & in tēpore neceſſitatis dabis reſ=
pōſum. Non incēdas carbones pctōrū
arguēs eos: & ne incēdaris flāma ignis
pctōrum illorū. Ne cōtra faciē ſies con
tumelioſi: ne ſedeat q̄ſi inſidiator ori
tuo. Noli fenerari homini fortiori te: q̄
ſi feneraueris quaſi perditū habe. Non
ſpōdeas ſup virtutē tuā: q̄ ſi ſpoponde
ris: q̄ſi reſtituens cogita. Nō iudices cō
tra iudicē: q̄m ſcdm quod iuſtū eſt iudi
cat. Cū audace non eas in via: ne forte
grauet mala ſua in te. Ip̄e enī ſcdm vo=
lūtatē ſuā vadit: & ſimul cū ſtultitia ip̄i⁹
peries. Cū iracūdo nō facias rixā: & cū
audace nō eas in deſertū: q̄m quaſi ni=
hil eſt ante illū ſanguis: & vbi nō eſt ad=
iutoriū elidet te. Cum fatuis cōſiliū nō
habeas: nō ei poterūt dilīgere niſi q̄ eis
placēt. Cum extraneo ne facias cōſiliū:
neſcis enī q̄d pariet. Nō oi hoi cor tuum
manifeſtes: ne forte inferat tibi gratiā
falſam: et cōuicietur tibi. Ca. 9.

NOn zeles mulierē ſin⁹ tui: ne oſten
dat ſnp te malicia doctrine nequā.
Nō des mulieri poteſtatē aie tue: ne in=
grediatur in virtute tua & cōfundaris.
Ne reſpicias mulierē multiuolā: ne for
te incidas in laq̄os illi⁹. Cū ſaltratice ne
aſſidu⁹ ſis: nec audias illā: ne forte peas
in efficacia illi⁹. Virginē ne conſpicias:
ne forte ſcandalizeris in decore illius.
Ne des fornicariis aiam tuā in vilo: ne p
das te & hereditatē tuā. Noli circunſpi
cere in vicis ciuitatis: nec oberraueris
in plateis illius. Auerte faciē tuā a mu=
liere cōpta: & ne circunſpicias ſpeciem
alienam. Propter ſpeciē mulieris mul=
ti perierūt: & ex hoc concupiſcētia qua
ſi ignis exardeſcit. Oīs mulier q̄ eſt for
nicaria: quaſi ſterc⁹ in via ab oīb⁹ p̄te
reuntib⁹ cōculcabitur. Speciē mulieris
aliene multi āmirati reprobi facti ſunt:
colloquiū enim illius quaſi ignis exar=
deſcit. Cum aliena muliere non ſedeas
omnino: nec accumbas cū ea ſuper cu
bitum: & non alterceris cū illa in vino:

nē eius indicabit cū. cū audā=
ξας ἀνηρ αὐτοῦ κρινεῖ αὐτόν. μετὰ πολλω
ce ne cas in via: ne graue
νος μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνη
tur cōtra te: ipe enī fm̄ voluntatē
σαι κατὰ σοῦ, ἀνὴρ γὰρ κατὰ τὸ θέλημα
ſuā faciet: & cū ſtultitia ip̄ius
αὐτοῦ ποιήσει, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ
ſimul pibis. Cū tractato ne feceris
συναπολῇ. Μετὰ ὑμωδ⁹ους μὴ ποιήσῃς
rixā: & ne cas cū eo in de
μάχην, καὶ μὴ πορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρη
ſertū. Sic nihil in oculis eius ſāguis:
μον. Οὕτως οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα,
& vbi nō eſt adiutoriū deijciet te
καὶ οὗπου οὐκ ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε
illic. Cū fatuo nō habeas cōſiliū: nō
ἐκεῖ. Μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου, οὐ
cū poterit verbū celare. Cōtā extra
γὰρ δυνήσεται λόγον κρύψαι. Ἐνώπιον ἀλλο
neo ne facias occultū: nō enī cogno
τρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσ
ſcis q̄d pariet. Omni hoi ne
κεις τί τέξεται. παρτὶ ἀνθρώπῳ μὴ
manifeſtes cor tuū: & ne refe=
ἐκφανῇς τὴν καρδίαν σου, καὶ μὴ ἀνταπο
rat ubi gſam falſum.
φερέτω σοι χάριν ψευδῆ. Ca. 9.

Me zeles mulierē ſinus tui: ne
Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μὴ
q̄s oſtēdas in te diſciplinā malā.
ἵνα διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδίαν πονηράν.
Me dederis mulieri aiam tuā: vt abſēdat
Μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ἐπιβῆναι
ipa ſup aiam tuā. Me occur
αὐτὴν ἐπὶ τὴν ψυχήν σου. Μὴ ἀπαν
ras mulieri meretrici: ne forte inci=
τήσῃ γυναικὶ ἑταιριζούσῃ, μήποτε ἐμπέ
das in laqueos illius: cū
σῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς, μετὰ
cātatrice ne aſſidu⁹ ſis: ne forte
ψαλλούσης μὴ ἐνλαίχισῃ, μήποτε
capiaris in exercitijs eius.
ἁλῶς ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῆς.
Virginē ne cōſideres: ne forte
Παρθένον μὴ κατανόησῃς, μήποτε
ſcandalizeris in penis eius.
σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς.
Me dederis ſcortis aiam tuā: ne
Μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου, ἵνα μὴ
perdas hereditatē tuā. Me circūs
ἐκτριβῇς τὴν κληρονομίαν σου. Μὴ περι
ſpicias in vicis ciuitatis: & in de
βλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν τοῖς ἐρή
ſertis illi⁹ ne erres. Auerte ocu=
μοις αὐτῆς μὴ πλανῶ. Ἀπόστρεψον ὀφθαλ
lū a muliere formoſa: & ne conſi
μὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα
deres ſpeciē alienā. Propter ſpe=
μάνῃς κάλλος ἀλλότριον. Ἐν γὰρ κάλ
cie mulieris multi errauerunt: &
λει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ
ex hoc amicitia vt ignis accendit: &
ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀναφλέγεται, καὶ
ne accubueris in vinis cū ea.
μὴ κατακλιθῇς ἐπ' ἀγκαλῶν μετ' αὐτῆς.
Cum cōiugata muliere ne ſedeas
Μετὰ ὑπανδρου γυναικὸς μὴ κάθου
omnino: & ne cōcumbas
ὁσσύπολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς
cū ea in vino. Me forte declinet
μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ. Μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ

C.

aia tua in illā: ꝛ ſpū
ψυχή σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί
tuo labaris in ꝯditionē: ne derelin
σου ἁλιδῆς εἰς ἀπώλειαν, μὴ ἐγκατα
quas amicū antiquū. nā nouus
λίπῃς φίλον ἀρχαῖον· ὁ γὰρ πρόσφατος
nō eſt equalis illi. Vinū nouū: ami
οὐκ ἔστιν ἐπίσης αὐτῷ. Οἶνος νέος, φί=
cus nou⁹: ſi inueterauꝰ fuerit cū letitia
λος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ μετ' εὐφροσύνης
bibes illud. ne imiteris gloriā pecca=
πίεσαι αὐτόν. μὴ ζηλώσῃς δόξαν ἁμαρ=
toris: nō eſt noſti q̄ eſt ſubuer
τωλοῦ, οὐ γὰρ οἶδας τίς ἐστιν ἡ κατα=
ſio eiꝰ. ne placeas tibi appro
ταφθὴ αὐτοῦ. μὴ ἐνδοκίμησης ἐνδο=
bationib⁹ impioꝝ. memēto q̄ vſq; ad
κίας ἀσεβῶν· μνήσθητι ὅτι ἕως
inferos nō iuſtificabunt. Lōge abeſto
ᾅδου οὐ μὴ δικαιωθῶσι. Μακρὰν ἄπεχε
ab hoīe q̄ poteſtatē habet occi
ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἐξουσίαν ἔχει τοῦ φο
dendi: ꝛ nō ſuſpicaberis timorē mor
νεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς φόβον θα
tis. Et ſi acceſſeris ne ce=
νάτου. Καὶ ἐὰν προσέλθῃς μὴ πλημμε
reo: ne auferat vitā tuā
λήσῃς, ἵνα μὴ ἀφέλκῃ τὴν ζωήν σου
continuo. Scito q̄ in medio
παραρχῆμα. Ἔπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ
laqueoꝝ ptranſis: ꝛ ſuper pinacula
παγίδων βλαβήσῃς, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεις
ciuitatis deābulas. Scōm
ὧν πόλεως περιπατεῖς. Κατὰ τὴν
virtutē tuā conjecta oc primo: ꝛ cū
ἰσχύν σου εἰσάξασαι τοῦ πλησίον, καὶ μὴ
ſapientib⁹ ꝓſilū fac: cū prudētib⁹ ſit
τὰ σοφῶν βουλεύου, μετὰ συνετῶν ἔστω
diſputatio tua: ꝛ oīo narratio
ὁ διαλογισμός σου, καὶ πᾶσα διήγησις
tua in lege altiſſimi. Viri juſti
σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. Ἀνδρες δίκαιοι
ſint cōuiue tui: ꝛ in timore
ἔστωσαν συνδιαιτηταί σου, καὶ ἐν φόβῳ
dñi ſit gloriatio tua. In ma=
κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. Ἔργον χει=
nu artificū opus laudabile: ꝛ
ρὶ τεχνητῶν ἔργον ἐπαινετόν ἐστιν, καὶ
principe populi ſapiēs in ſmone ſuo.
ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ.
Terribilis in ciuitate ſua homo liguoſus
Φοβερὸς ἐν πόλει αὐτ ἀνὴρ γλωσσώδης,
ꝛ petulāns in verbo ſuo odio erit.
καὶ προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτ μισηθήσεται.

Iudex ſapiēs docet C.10.
populū ſuū: ꝛ principatus prudētis ꝓpten
λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τετα
ſuo erit. ſm iudicē ppli:
γμένη ἔσται. κατὰ γὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ,
ſic ꝛ miniſtri eius. ꝛ ſm
οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ. καὶ κατὰ
gubernatorē ciuitatis: oēs
τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως, πάντες οἱ
inhabitātes eā. Rex inſi
κατοικοῦντες αὐτήν. Βασιλεὺς ἀπαί
piēs pdet populū ſuū: ꝛ ciui
δευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πό
tas habitabit in intellectu potentū.
λεις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυνατῶν.
In manu dñi poteſtas terre: ꝛ
Ἐν χειρὶ κυρίου ἡ ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ

ne forte declinet cor tuum in illā: & lan
guine tuo labaris in perditionē. Ne de
relinquas amicum antiquū: nouus enī
non erit ſimilis illi. Vinum nouū amico
nouus. Veteraſcat: & cum ſuauitate bi
bas illud. Non ꝛeles gloriā et opes pec
catoris: nō enim ſcis que futura ſit illi ſub
uerſio. Non placeat tibi iniuria iniu
ſtorum: ſciens quoniaꝫ vſq; ad inferos
non placebit impius. Longe abeſto ab
homine poteſtatē habente occidendi
et non ſuſpicaberis timorem mortis.
Et ſi acceſſeris ad illū noli aliquid com
mittere: ne forte auferat vitam tuā. Cō
munionem mortis ſcito quoniā in me
dio laqueorum ingredieris: & ſuper do
lentium arma ambulabis. Secundū vir
tutem tuā caue te a proximo tuo: & cū
ſapientibus & prudentibus tracta. Viri
iuſti ſint tibi cōmue: & in timore dei ſit
tibi gloriatio: et in ſenſu ſit tibi cogita=
tus dei: et omnis enarratio tua in pce=
ptis altiſſimi. In manu artificū opa lau
dabuntur: & principes populi in ſapien
tia ſermonis ſui: in ſenſu vero ſenioruꝫ
verbum. Terribilis eſt in ciuitate ſua ho
mo liguoſus: & temerariꝰ i verbo ſuo:
odibilis erit. Ca.x.

IVdex ſapiēs iudicabit populū ſuuꝫ
et principatus ſenſati ſtabilis erit.
Secundū iudicem populi ſic & miniſtri
eius: et qualis rector eſt ciuitatis: tales &
inhabitantes in ea. Rex inſipiēs perdet
populū ſuum: & ciuitates inhabitabun
tur per ſenſuꝫ prudentiū. In manu dei
poteſtas terre: & execrabilis omnis ini=
qtas gentiū: et vtilē rectoreꝫ ſuſcitabit
in tēpus ſuper illam. In manu dei pote
ſtas hominis: & ſup faciē ſcribe impo=
net honorē ſuuꝫ. Oīs iniurie ꝓximi ne
memineris: & nihil agas in opibus iniu
rie. Odibilis corā deo eſt & hoibus ſup
bia: & execrabilis oīs iniquitas gentiū.
Regnū a gente in gentē tranſfertur p=
pter iniuſticias & iniurias et cōtumelias
ac diuerſos dolos. Auaro aute nihil eſt
ſceleſtius. Quid ſuperbis terra & cinis?
Nihil eſt iniquiꝰ q̄ amare pecuniā. Hic
enim & animā ſuam venalē habet: qm̄
in vita ſua proiecit intima ſua. Oīs po=
tētatus breuis vita: lāguor ꝓlixior gra=
uat medicū. Breuē languorem precidit
medicꝰ: ſicut & rex hodie eſt: et cras mo
rietur. Cum enim morietur homo: he
reditabit ſerpētes et beſtias & vermes.
Initiū ſuperbie hois apoſtatare a deo.
qm̄ ab eo qui fecit illū receſſit cor eius:
qm̄ initiū oīs peccati eſt ſupbia. Qui te
nuerit illaꝫ adimplebitur maledictis: &
ſubuertet eū in finem. Propterea exho
norauit dñs cōuentꝰ malorū: et deſtru
xit eos vſq; in finē. Sedes ducū ſupbo=
rū deſtruxit deꝰ: & ſedere fecit mites p
eis. Radices gētiū ſupbarū arefecit deꝰ:
& plātauit humiles ex ipſis gētibꝰ. Ter=
ras gētiū euertit dñs: & pdidit eas vſq;
in fundamentū. Arefecit deꝰ ex ipſis &
diſpdidit eos: et ceſſare fecit memoriaꝫ
eorū a terra. Memoriā ſuperborū pdi=
dit deus: & reliqt memoriā humiliū ſen
ſu. Nō eſt creata hominibus ſuperbia

vtilē ſuſcitabit ad tpo ſup eā.
γὸν χρήσιμον ἐγερεῖ ἐπὶ καιρὸν ἐπ' αὐτῆς.
in manu dñi felicitas hois ꝛ facies
ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρὸς καὶ πρόσω
ſcribe imponet gloriā ſuā.
πον γραμματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐγοῦ.
In omni iniuria: ne irafcaris
Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι, μὴ μνησικα τῷ
ꝓximo: ꝛ ne faciaꝫ ꝺppiā in opib⁹
πλησίον, καὶ μὴ πράσσε μηδὲν ἐν ἔργοις
iniurie. Odibilis coꝝ dñō ꝛ hoi
ὕβρεως. Μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀν
bus ſuperbia: ꝛ ex ambob⁹
θρώπων ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων
erroꝝ iniuſticie. Regnū de gē
πλημμέλεια ἀδικίας. Βασιλεία ἀπὸ ἔθ
te. in gentē trāſſertur. ꝓpt iuſticias
νους εἰς ἔθνος μετάγεται. διὰ ἀδικίας
ꝛ iniurias ꝛ opes doloſas: dd ſu=
καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα δόλια, τί ὑπε
perbit terra ꝛ cinis? Auaro
ρηφανεύεται γῆ καὶ σποδός; Φιλαργύρου
quidē. n. nihil iniquius. hic eſt ꝛ
οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀνομώτερον. οὗτος γὰρ καὶ
ſuā aiam venalē facit. qm̄
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἐκπραττόμενον ποιεῖ· ὅτι
in vita ſua ꝓiecerūt intima ſua.
ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ.
longā morbū incidit medicꝰ: ꝛ
μακρὸν ἀρρώστημα κόπτει ἰατρός, καὶ
rex hodie: ꝛ cras mo
βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτᾷ
rietur. Cū enī morial homo:
σει. Ἐν γὰρ τῷ ἐκπολεῖν ἄνθρωπον,
hereditabit ſerpētes ꝛ beſtias: ꝛ
κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία, καὶ
vermes. Initiū ſuperbie: ho
σκώληκας. Ἀρχὴ ὑπερηφανίας, ἀν
minis recedentis a dñō: ꝛ
θρώπου ἀφισαμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ
ab eo q̄ fecit illā receſſit
ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ
coꝝ eius. Qm̄ initiū peccati
καρδία αὐτοῦ. Ὅτι ἀρχὴ ἁμαρτίας
ſuperbia: ꝛ q̄ tenuerit illā iniu
ὑπερηφανία, καὶ ὁ κρατῶν αὐτῆς ἐξ=
riabit abominationē: ꝛ ſubuerte
βρίσει βδέλυγμα, καὶ καταστρεφή=
tur in finē. ꝓpt hoc erhonora
σεται εἰς τέλος. διὰ τοῦτο παρεδόξα
uit dñs inductiones ꝛ ſubuer
σεν κύριος τὰς ἐπαγωγὰς καὶ κατέστρε
tit in finē illos. Sedes im
ψεν εἰς τέλος αὐτούς. Θρόνους ἀρ=
perantiū deſtruxit dñs: ꝛ ſedere fecit
χόντων καθεῖλεν ὁ κύριος, καὶ ἐκάθισεν
mites ꝓ eis intus. radices gētiū
πραεῖς ἀντ' αὐτῶν ἔνδοξον. ῥίζας ἐθνῶν
ſuperbaꝝ abſtulit dñs: ꝛ plāta
ὑπερηφάνων ἐξέτιλε κύριος, καὶ ἐφύτευ
uit ꝓ illis in gloria humiles. Regiones
σεν ἀντ' αὐτῶν ἐν δόξῃ ταπεινούς. Χώρας
gētiū ſubuertit dñs: ꝛ perdidit
ἐθνῶν κατέστρεψε κύριος, καὶ ἀπώλεσεν
eas vſq; ad fundamēta terre. abſtulit ex eis
αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς. ἐξῆρεν ἐξ αὐ=
ꝛ pdidit eos: ꝛ ceſſare
τῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτούς, καὶ κατέ
fecit a terra memoriā eoꝝ.
παυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
Nō creata eſt hoibus ſuperbia:
Οὐκ ἔκτισται ἀνθρώποις ὑπερηφανία,

5.rc.5.a.

neq; ira furoris gñationib⁹ mulier.
οὐ δι ὀργὴ ἐυμοῦ ἀνήμερος γυναικῶν.
semē securitatis q timēt domi
ατέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύ-
nū: τ ptiosa plāta q utligunt
ριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶν
illus. Semē ignominie q
τες αὐτόν. Σπέρμα ἀτιμίας οἱ μὴ
nō attendunt legi: semē erro
προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλα
rio q trasgrediunt mādata.
νήσιμοι οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς.
In medio fratrū rector illor
Ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν
honoratus: τ q timent dñm in
ἔντιμος, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν
oculis illius. Ante finē initius
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Πρὸ λήξεως ἀρχὴ
timor dñi: abiectio āt principatus obdu
φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκλη-
ratio τ superbia. diues τ
ρυσμὸς καὶ ὑπερηφανία. πλούσιος καὶ
honoratus τ pauper gliatio eor
ἔνδοξος καὶ πτωχὸς τὸ καύχημα αὐτῶν
timor dñi. Nō iustus inhonorare
φόβος κυρίου. Οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι
pauperē intelligentē: τ nō decet hono
πτωχὸν συνετόν, καὶ οὐ καθήκει δόξα-
rare virū potētem. Magnates
σαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. Μεγιστᾶνες
τ iudices τ potentes honorabunt:
καὶ κριτὰς καὶ δυνάστας δοξασθήσονται,
τ nō est alius eor maior: ti-
καὶ οὐκ ἔστι τις αὐτῶν μείζων τοῦ φο-
mente dñm. Seruo prudēti
βουμένου τὸν κύριον. Οἰκέτῃ συνετῷ
liberi seruient: τ vir sa
ἐλευθέροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἔμ-
piens nō murmurabit correptus. ne
φρων οὐ γογγύσει παιδευόμενος. μὴ
velis videri sapiēs in faciēdo opus tuus: τ ne
σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ
ertollas te in tpe angustie tue.
δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου.
Melius .n. q operat τ abun
Κρεῖσσον γὰρ ὁ ἐργαζόμενος καὶ περισ
dat in oibus: ꝙ q gliat τ
σεύων ἐν πᾶσιν, ἢ ὁ δοξαζόμενος καὶ
eget pane. Fili in mānsuetudie
ἐνδεὴς ἄρτου. Τέκνον ἐν πραΰτητί
tua honora aiam tuā: τ da
σου δόξασον τὴν ψυχήν σου, καὶ δὸς
illi honorē fm dignitatē eius.
αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.
Peccantē in aiam su-
Τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐ-
am q iustificabit? τ q honorabit
τοῦ τίς δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει
inhonorantē vitā suā? Pau
τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; Πτω
per honorat ppt scientiā suā: τ
χὸς δοξάζεται διὰ τὸ σύνεσιν αὐτοῦ, καὶ
diues honorat ppt diuitias
πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον
suas: q est honoratus in paupertate: τ
αὐτοῦ, ὁ δὲ δοξασμένος ἐν πτωχείᾳ, καὶ
in diuitijs quāto magis?
ἐν πλούτῳ πόσῳ μᾶλλον;

Ca. ii.

Sapia humilio exaltabit ca-
Σοφία ταπεινοῦ ἀνυψώσει κεφα-
put illius: τ in medio magnatū col-
λὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων κα-

neq; iracundia nationi mulierum. Se-
mē hominum honorabitur hoc quod
timet deum. semē autem hoc exhono
rabitur quod preterit mandata domi-
ni. In medio fratrum rector illorum in
honore: & qui timent dñm erūt in ocu
lis illi⁹. Gloria diuitū honoratorum: &
pauperum timor dei est. Nō despicere
hominē iustum pauperem: et non ma
gnificare virum peccatorem diuitem.
Magnus est iudex: & potens est in ho-
nore: & nō est maior illo qui timet deū.
Seruo sensato liberi seruient: & vir pru
dens & disciplinatus non murmurabit
correptus: & insciꝰ nō honorabitur.
Noli extollere te in faciēdo opere tuo:
et noli cunctari in tēpore angustie. Me
lior est qui operatur & abundat in om
nibus: q̄ qui gloriatur & eget pane. Fi
li in mansuetudine seruа animam tuā:
& da illi honorem secundum meritum
suum. Peccantem in animam suā quis
iustificabit? Et quis honorificabit exho
norantem animā suam? Pauper gloria-
tur per disciplinā & timorem suū: & est
homo qui honorificatur propter sub
stantiam suam. Qui autē gloriatur in
paupertate: q̄ to magis in substātia. Et
qui gloriatur in substantia: paupertatē
vereatur.

Capitulum vndecimum.

Sapiētia humiliati exaltabit caput
illius: et in medio magnatorum cō
sedere illum faciet. Non laudes virū in
specie sua: neq; spernas hominem in vi
su suo: breuis in volatilibus apis: & ini-
tiū dulcoris habet fructus illius. In ve-
stitu ne glorieris vnq̄: nec in die hono-
ris tui extollaris. Quoniam mirabilia
opa altissimi solius: et gloriosa & absco
sa & inuisa opa illius. Multi tyranni se
derunt in throno: & insuspicabilis por
tauit diadema. Multi potētes oppres-
si sunt valde: & gliosi traditi sunt in ma
nus alterorum. Priusq̄ interroges ne
vituperes quenq̄: & cum interrogaue
ris: corripe iuste. Priusq̄ audias ne res-
pondeas verbum: & in medio seniorū
ne adiicias loqui. De ea re que te non
molestat ne certeris: & i iudicio peccā
tium ne consistas. Fili ne in multis sint
actus tui: & si dues fueris non eris im-
munis a delicto. Si enim secutus fueris
non apprehēdes: & non effugies si pre
curreris. Est homo laborans & festinās
& dolens impius: & tanto magis non
abundabit. Est homo marcidus egens
recuperatione: plus deficiens virtute &
abundans paupertate: & oculus dei res
pexit illum in bono & erexit eū ab hu-
militate ipsius: & exaltauit caput eius:
& mirati sunt in illo multi & vide-
derūt. Bona & mala: vita & mors
paupertas & diuitie a do
no sunt. sapia & scientia & cogni
tio legis a dño. dilectio
operum a dño. Error & tenebre peccato-
ribus concreata sunt: qui autem exul
tant in malis consenescunt in malo.
Datio dei permanet iustis: ooooooooooo

locabit eum. Ne laudes vir in specie
μὴ αἰσχύνῃς ἄνδρα ἐν κάλλει
sua: τ ne abominerio hoiem in visu
αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει
suo. breuis in volatilibus apis:
αὐτοῦ. μικρὰ ἐν πετεινοῖς ἡ μέλισσα,
τ principat⁹ dulcor fructꝰ eius.
καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς.
In indumēto vestimētor ne gliet⁹: τ
Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ, καὶ
in die gñe ne extollar io: qñ mirabilia
ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ὑψαίρου, ὅτι θαυμαστὰ
opa dñi sunt: τ occulta opa
τὰ ἔργα κυρίου ἐσί, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα
eius hoib⁹. multi tyranni sederunt sup
αὐτοῦ ἀνθρώπους. πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ
pauimēta: at insuspicat⁹ tulit diade
ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυποπτότατος ἐφόρεσε διάδη-
ma. Multi potentes inhonorati sūt val-
μα. Πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφό-
de: τ gliosi traditi sunt in man⁹
δρα, καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας
alioꝝ. pusq̄ exquiras: ne accuseo: intellige
ἑτέρων. πρὶν ἢ ἐξετάσῃς, μὴ μέμφῃ, νόησον
primū τ tūc reprehēde. pusq̄ audi
πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα. πρὶν ἢ ἀκού-
as: ne respōdeas: τ in medio sermonū ne
σαι, μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ
iterūcias verbū. De re
περιμπλάλει ῥῆμα. Περὶ πράγματος
vēq̄ nō est adte: ne certeo: τ in iudicio pec-
οὐ οὐκ ἔσῃ σύ, μὴ ἔριδι, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρ-
catoꝝ ne p̄sideas. Fili nō erga
τωλῶν μὴ συνιδρύου. Τέκνον μὴ πολλὰ
multa sint actus tui: si esi
πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου, ἐὰν γὰρ
repler⁹ fueris nō eris inocēs: τ si secut⁹ fueri:
πλησθῇς οὐκ ἀθῳωθήσῃ, καὶ ἐὰν διώκῃς,
nō apprehēdes: τ nō effugies au
οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃς δια
fugiēs. Est laborās τ opās: τ festinās:
δρᾷς. Ἔσι κατισχὺν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων,
τ tanto magis eget. est piger
καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὑστερεῖται. ἔσι νωθρὸς
egēs auxilio: deficiēs virtute τ
προσκόμμα ἀστενείᾳ, ὑστερῶν ἰσχύι καὶ
abundās paupate: τ oculus dñi
περισσεύων πτωχείᾳ, καὶ ὀφθαλμὸς κυ
respexit illū in bona: τ erexit
ἐπέβλεψεν αὐτῷ εἰς ἀγαθά, καὶ ἀνώρθω
eū de humilitate ipius. Et exal
σεν ἀνὴρ ἐκ ταπεινώσεως αὐτ. Καὶ ἀνύ
tauit caput eius a ptritione:
ψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκτὸς συντριβῆς,
τ mirati sunt in illo multi q vide-
καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοὶ θεωρή-
derūt. Bona τ mala: vita τ mors
σαντες. Ἀγαθὰ καὶ κακά, ζωὴ καὶ θά-
paupertas τ diuitie a do
νατος, πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυ
mino sunt. sapia τ scientia τ cogni
ρίου ἐσί. σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ γνῶ
tio legis a dño. dilectio
σις νόμου παρὰ κυρίου. Ἀγάπησις
τ vie bonoꝝ operū ab ipo sunt.
καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσι.
Error τ tenebre peccatoribus p̄erea-
Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνε-
ta sunt: at exultātibus in malis
κτίσθη, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακὰ
p̄senescit malitia. Datio dñi p̄manet
συνήρχῃ κακία. Δόσις κυρίου παραμένει

religioſo: ⁊ bñplacitū eī⁹ ꝓperab
ἐυσεβέσι, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ ἐυοδοῦ
in ſeculū. Eſt ꝺ locupletab ab atte
ἐκ γὰρ αἰῶνα. Εϛι πλουτῶν ἀπὸ πρό
tione ⁊ parſimonia ſua: ⁊ hec
σοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὐτη
paro eī⁹ a mercede illius.
ἡ μερὶς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
In eo ꝙ dicit ipe inueni requiē: ⁊
Ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτὸν ἔυρον ἀνάπαυσιν, καὶ
nūc mādducabo a bonis meis aſ
νῦν φάγωμαι ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν μου ἃ
ſidue. Et nō nouit qō ipe
διαλείπως. Καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς
preteribit ipm: ⁊ relinquet
παρελεύσεται αὐτόν, καὶ καταλείψει
illa alijs ⁊ moriet. Sta
αὐτὰ ἑτέροις καὶ ἀποθανεῖται. Στῆθι
in teſtamēto tuo ⁊ colloq̄re in illo: ⁊
ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῷ, καὶ
in ope tuo veteraſce. ne mire
ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιώθητι. μὴ θαύμα
riſi operib⁹ pctōris: cōtide ūt i vo
ζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε δὲ κο
mino ⁊ pmane in labore tuo. qm̄ le
μίῳ καὶ ἐμμεινε τῷ πόνῳ σου. ὅτι εὐ
ue in oculo dñi velociter repēte
φον ἐν ὀφθαλμοῖς κῡ ὃλα τάχους ἐξάπινα
vitare pauperē. Bñdictio dñi
πλουτίσαι πένητα. Εὐλογία κυρίου
in mercede pñ: ⁊ in hora veloci
ἐν μισθῷ ἐυσεβοῦς, καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινῇ
germinat bñdictionē eī⁹. ne vitupera
ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. μὴ εἴπῃς
q̄ eſt mihi neceſſitas cōplacētie: ⁊ a quo
τίς ἐϛί μου χρεία ἀρισκείας, καὶ τίνι
ex nūc erūt mihi bona: Ne
ἀπὸ τοῦ νῦν ἔϛαι μοι τὰ ἀγαθά; Μὴ
dicas: ſufficiētia mihi ſūt: ⁊ multa mihi
εἴπῃς, αὐτάρκη μοι ἐϛί, καὶ πολλά μοι
q̄ habeo: ⁊ qd ex nūc mali
ἃ ἔχω, καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθή
habebo in vita: in die bonoꝝ obliuio
σομαι ἐν ζωῇ; ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία
maloꝝ: ⁊ in die maloꝝ nō recordabi
κακῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθή
tur bonoꝝ. Miſi leue coꝝ duo
σεται ἀγαθῶν. Ὅτι κοῦφον ἐναντι κυρίου
in die obitus reddere homini
ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ
ſm opa ei⁹. Malicia horę obli
κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Κάκωσις ὥρας ἐπι
tionē facit delitiaꝝ: ⁊ cōſumationē
λησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ συντέλειαν
hois reuelatio operꝝ illi⁹.
ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ.
Ante mortē ne vicaueris aliquē:
Πρὸ τελευτῆς μὴ μακαρίζε μηδένα,
⁊ in filijs ſuis cognoſcet vir.
καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνήρ.
nō oēm hoiem inducas in
μὴ πάντα ἄνθρωπον εἰσαγε εἰς τὸν
domū tuā: multe enī inſidie vul
οἶκόν σου, πολλαὶ γὰρ αἱ ἐνέδραι τοῦ δια
peris. Sperdix capta in cauea:
βόλου. Περδὶξ συνειλεὶς ἐν καρτέλλῳ,
ſic cor ſuperbi: ⁊ vt ſpec
οὕτως καρδία ὑπερηφάνου, καὶ ὡς κατα
tor: aſcendēs ad caſum. Mā
σκοπος ἐπιβαὰς ἐπὶ πτῶσιν. Τὰ γὰρ
bona in mala conuertēs inſidiaꝝ:
ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνέδρευει,

& profectus illius ſucceſſus habebit in
eternū. Eſt qui locupletatur parce agē
do: & hec eſt pars mercedis illius in eo
q̄ dicit: inueni requiē mihi: & nūc man
ducabo de bonis meis ſolus: & neſcit q̄
tps p̄tereat illū: & mors appropinquet
& relinq̄t oīa aliis: & moriatur. Sta in te
ſtamento tuo: & in illo colloquere: & i
opere mandatorum tuoruꝫ veteraſce.
Ne manſeris in operibus pctōrū. Cōfi
de aūt in deo & mane in loco tuo. Faci
le eſt enī in oculis dei ſubito honeſtare
pauperē. Bñdictio dei in mercedē iuſti
feſtinat: & in honore velocī ꝓceſſus illi
us fructificat. Ne dicas. qd eſt mihi op⁹:
& que erunt mihi ex hoc bona? Ne di
cas. Sufficiens mihi ſum: & quid ex hoc
peſſimabor? In die bonorū ne imemor
ſis malorum: & in die malorum ne ime
mor ſis bonorum: qm̄ facile eſt coram
deo in die obitꝰ retribuere vnicuiq̄ ſe
cūdum vias ſuas. Malitia horę obliuio
nē facit luxurie magne: & in fine ho mi
nis denudatio operū illius. Ante mortē
ne laudes hominem quēq̄m: qm̄ in filiis
ſuis agnoſcitur vir. Non oēm hoiem in
ducas in domū tuam: multe enim ſunt
inſidie dolosi. Sicut.n. eructant precor
dia fetentium: & ſicut pdix inducitur i
caueā: & vt caprea in laqueū: ſic & cor
ſuperborum: & ſicut ꝓſpector vidēs ca
ſum proximi ſui. Bona enim in mala cō
uertens inſidiatur: & in electis imponet
maculam. A ſcintilla enim vna augetur
ignis & a vno doloſo augetur ſanguis:
homo vero peccator ſanguini inſidia
tur. Attende tibi a peſtifero. fabricat
enim mala: ne forte iducat ſuper te ſub
ſannationem in perpetuum. Admit
te ad te alienigenam: & ſubuertet te in
turbine: & abalienabit te a ꝙ̄is ꝓ̄prijs.

Capitulum. 12

SI bñfeceris ſcito cui feceris: & erit
gratia in bonis tuis multa. Benefac
iuſto & inuenies retributiones magnā:
& ſi non ab ipſo certe a domino. Non ē
enim ei bene qui aſſiduus eſt in malis:
& elemoſynas non danti: quoniam & al
tiſſimus odio habet peccatores: & mi
ſertus eſt penitentibus. Da miſericordi
am: & ne ſuſcipias peccatores: & impiis
& peccatoribus reddet vindictam: cu
ſtodiens eos in diem vindicte. Da bono
& non receperis peccatorem. Benefac
humili: & non dederis impio. Prohibe
panes illi dare ne in ipſis potentior te
ſit. Nam duplicia mala inuenies in om
nibus bonis quecunq̄ fecerit illi: quo
niam & altiſſimus odio habet peccato
res: & impiis reddet vindictam. Non ag
noſcetur in bonis amicus: et non abſ
condetur in malis inimicus. In bonis
viri inimici illius: in triſticia et in mali
tia illius amicus agnitus eſt. Non cre
das inimico tuo in eternum. Sicut enim
eramētū eruginat neqtia illi⁹. Et ſi hūi
liatus vadat curu⁹: a bñce animū tuū: et

⁊ in electis imponet maculā.
καὶ ἐν ποῖς αἱρετικοῖς ἐπιϛήσει μῶμον.
Ab ſcintilla parua augebꝫ pu
Ἀπὸ σπινθῆρος μικρᾶς πλήθυνεῖται ἀν
na: ⁊ homo peccator ad C
θρακιὰ, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς
ſanguinē inſidiabꝫ: attende a malefa
αἷμα ἐνεδρεύει, πρόσεχε ἀπὸ κακοῦρ
ctore: praua enī fabricat: ne forte
γου, πονηρὰ γὰρ τεχναίνεται, μήποτε
det tibi maculā in ſeculū. Inhabi
δῷ σοι μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα. Ενοίκι
tare fac pegrinū ⁊ puertet te in turba
σον ἀλλότριον καὶ διαστρέψει σε ἐν πα
tione: ⁊ abalienabit te a
χῆ, καὶ ἀπαλλοτριώσει σε ἐκ τῶν
ꝓpriis tuis.
ἰδίων σου. Ca. 12.
Si bñ fecerio: ſcito cui faci
Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, Infra.
⁊ erit gſa bonis tuis. Bene 18.c.
καὶ ἔσαι χάρις ποῖς ἀγαθοῖς σου. Εὖ
fac pio: ⁊ iuenies retribu D
ποίησον ἐυσεβῆ, καὶ ἐυρήσεις ἀνταπό
tionē: ⁊ ſi nō ab ipo: at ab
δομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
altiſſimo. Mō cīūt bona ci ꝙ aſſue
τοῦ ὑψίϛου. Οὐκ ἔσαι ἀγαθὰ τῷ ἐνδιέλ
t⁹ eſt ad mala: ⁊ elemoſynā nō
κοντι εἰς κακά, καὶ τῷ ἐλεημοσύνης μὴ
ſeparanti. da pio: ⁊ ne
χωριζομένῳ. δὸς τῷ ἐυσεβεῖ, καὶ μὴ
ſuſcipias peccatorē. Bene fac hu
ἀντιλάβῃ ἁμαρτωλοῦ. Εὖ ποίησον τα
mili ⁊ ne dederis impio. ꝓhi
πεινῷ καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ. ἐμπόδισ
be panes tuos ⁊ ne dederis ei:
σον τοὺς ἄρτους σου καὶ μὴ δῷς αὐτῷ,
ne in illis te ſuppzimat: du
ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυνασεύσῃ, δι
plicia enī mala inueniet tibi in
πλάσια γὰρ κακὰ ἐυρήσει σοι ἐν
oibus bonis q̄cūq̄ feceris illi.
πᾶσιν ἀγαθοῖς ὅις ἂν ποιῇς αὐτῷ.
Miſi ⁊ altiſſimus odio habuit peccato
Ὅτι καὶ ὁ ὕψιϛος ἐμίσησεν ἁμαρτω A
res: ⁊ pīo reddet vi
λούς, καὶ ποῖς ἐυσεβέσιν ἀποδώσει ἐκ
ſticta. Seruat aūt eos in di
δίκησιν. Φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέ
em vindicte eoꝝ forte. Da
ραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. Δὸς
bono: ⁊ ne ſuſcipias pctōrē.
τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ ἁμαρτωλοῦ.
Mō ejiciet in bonis amic⁹:
Οὐκ ἐκβληθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος,
⁊ nō abſcondet in malis inimic⁹.
καὶ οὐ κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. B
in bonis viri inimici illi⁹ in
ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν
triſticia: ⁊ in malis illi⁹ ⁊ ami
λύπῃ, καὶ ἐν ποῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φί
cus ſeparabit. Ne credas
λος διαχωρισθήσεται. Μὴ πίστευσης
inimico tuo in ſeculū: ſicut enī
τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὡς γὰρ ὁ
eo eruginat: ſic neqtia illi⁹: ⁊
χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ, καὶ
ſi humiliat⁹ fuerit ⁊ vadat incurua
ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκε C
tus: ſuperpone aſam tuā ⁊ ꝛꝛ.b.
κυφώς, ἐπίσχυσον τὴν ψυχήν σου καὶ

cauē ab illo: & eris ei vt q
φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκ-
abstersit speculum: & cognosces q nō
μεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ ὅτι οὐκ
in finē tersit eruginē. Ne statuas eū pe-
ἐπὶς τέλος κατίωσε. Μὴ στήσῃς αὐτὸν πα-
neo te: ne forte cū subuerterit te stet
ρὰ σεαυτῷ, μήποτε κατασρέψας σε ςῆ
sup locū tuū. Ne colloco e-
ἐπὶ τὸν τόπον σου. Μὴ καθίσῃς αὐ-
um a dextris tuis: ne forte querat
τὸν ἐκ δεξιῶν σου, μήποτε ζητήσῃ τὴν
D cathedrā tuā accipere: & in nouissio
καθέδραν σου λαβεῖν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων
cognosces verba mea: & in
ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ τῶν
fmonitiō meis stimuleris. Quis mise
ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. Τίς ἐλεή-
bit leātatoris a pcte mozis: & omnium
σει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον, καὶ πάντας
accedentiū bestijs: sic et q ac
τοὺς προσαγομένους θηρίοις, οὕτως τὸν
cedit viro peccatori & qui
A κατορυσσόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ καὶ συμ
cōmiscetur in pctis eius.
φυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ.
Per horā tecum pmanebit in statiōe tu
Ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ ἐν στάσει δι-
sta: et si declinaueris: nō tolerabit.
καία, καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ.
& in labijs suis indulcabit
καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ
inimic⁹: & in corde suo delibera
ἐχθρός, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύ-
bit subuertere te in foueam. In ocu
σεται ἀνασρέψαι σε εἰς βόθρον. Ἐν ὀφ
lis suis lachrymabitur: & si inuenerit
θαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει, καὶ ἐὰν εὕρῃ
tps nō satiabitur a sanguine.
καιρὸν οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀφ' αἵματος.
B Mala si occurrerint tibi: inuenies il-
Κακὰ ἐὰν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις ἀν
lū primum te illic: & ūsi homo
τὸν πρότερόν σου ἐκεῖ, καὶ ὡς ἄνθρωπος
adiutās suffodiet calcaneū tuū. Ca-
βοηθῶν ὑποχάσει πτέρναν σου. Τὴν κε
put suū mouebit & plaudet
φαλὴν αὐτοῦ κινήσει καὶ ἐπικροτήσει πᾶς
manib⁹: & multa susurrabit & cōmuta
χερσί, καὶ πολλὰ διαψιθυρίζει καὶ ἀλλοιώ-
bit vultum suum.
σει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ca. 13.

QUi tetigerit picem: inquinabitur
Ὁ ἁπτόμενος πίσσης, μολυνθήσεται
in ea: & pcōicans superbo similis
ἐν αὐτῇ, καὶ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθή-
C erit illi. Pōdus sup te ne tollas & vita
σεται αὐτῷ. Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς ἐν ζωῇ
tua: & fortiori te & ditiori
infra σου, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ
17.b. te ne cōicies. Quid cōicabit olla ad
σου μὴ κοινώνει. Τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς
cacabū? ipsa tuspinget: & ipa cōtere
λέβητα; αὐτὴ προσκρούσει, καὶ αὐτὴ συντρι-
tur. Diuco iniuriā fecit: & tpm ro-
βήσεται. Πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτῷ προσ
gabunt. paup iniuriā fecit: & ipe
ἀπαιτήσουσι. πτωχὸς ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς
minas patietur. Si vtilis fuerio:
προσκυνηθήσεται. Ἐὰν χρησιμεύσῃς,
opabitur in te: & si egueris: absti
ἐργᾶται ἐν σοί, καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, κατα-

custodi te ab illo. Non statues illum pe-
nes te: nec sedeat ad dexteras tuam: ne
conuersus stet in loco tuo: ne forte cō-
uersus in locum tuum inquirat cathe-
dram tuam: & in nouissimo cognoscas
verba mea: & in sermonib⁹ meis stimu
leris. Quis miserebitur incantatori a
serpente percusso: & omnibus qui ap-
propiant bestiis? Sic & q comitatur cū
viro iniquo: & obuolutus est in pecca-
tis eius. Vna hora tecum permanebit.
Si autē declinaueris: non supportabit.
In labiis suis induleat inimicus: & in
corde suo insidiatur vt subuertat te i fo
ueam. In oculis suis lachrymatur inimi
cus: & si inuenerit tempus non satiabi-
tur sanguine: & si incurrerint tibi mala:
inuenies eum illic priorem: & quasi ad
iuuans suffodiet plantas tuas. Caput su
um mouebit & plaudebit manu: & mul
ta susurrans cōmutabit vultū suum.

Capitulum. 15.

QVi tetigerit picem inquinabitur
ab ea: & qui communicauerit super-
bo induet superbiam. Pondus super se
tollit qui honestiori se communicat. Et
ditiori te ne socius fueris. Quid cōica-
bit cacabus ad ollam? Cū enim se colli
serint confringetur. Diues iniuste egit
& fremebit: pauper autem lesus tace-
bit. Si largitus fueris assumet te: & si
non habueris derelinquet te. Si habes:
conuiuet tecum & euacuabit te: & ipse
non dolebit super te. Si necessarius illi
fueris: supplantabit te: & subridēs spē
dabit: narrās tibi omnia bona & dicet:
quid opus est tibi? & confundet te in ci-
bis suis: donec te exinaniat bis & ter: &
in nouissimo deridebit te. Postea vidēs
derelinquet te: & caput suum mouebit
ad te. Humiliare deo: & expecta manus
eius. Attende ne seduct⁹ in stultitia hu
milieris. Noli esse humilis in sapientia
tua: ne humiliatus in stultitiā seducaris.
Aduocatus a potētiore discede: ex hoc
enim magis te aduocabit. Ne improb⁹
sis ne impingaris: & ne longe sis ab eo:
ne eas in obliuionem. Ne retineas ex
equo loqui cum illo: nec credas multis
verbis illius. Ex multa enim loquela tē
ptabit te: & subridens interrogabit te
de abscondātis tuis: immitis animus illi
us conseruabit verba tua: & non parcet
de malitia & de vinculis. Caue tibi i& at
tende diligenter auditui tuo: quoniam
cum subuersione tua ambulas. Audi-
ens vero verba illa quasi in somnis vi-
de & vigilabis. Omni vita tua dilige de
um: & inuoca illum in salute tua. Omne
animal diligit simile sibi: sic & omis ho
mo proximum sibi. Omnis caro ad si-
mulem sibi coniungetur: & omnis h o-
mo simili sui sociabitur. Sicut cōicabit
lup⁹ agno aliquādo: sic peccator iusto.

get te. & si habueris: cōsiuet
ἐλίψει σε. καὶ ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεται σοί
tecū: & exinaniet te: & ipe nō
σοι, καὶ ἐκκενώσει σε, καὶ ἀνὴρ οὐ
volebit. Opus habuit tui: & de-
βουλήσει. Χρείαν ἔσχε σοῦ, καὶ ἀνα-
cipiet te: & arridebit tibi:
πλάσει σε, καὶ προσγελάσεται σοί,
& dabit tibi spem. loquetur tibi
καὶ δώσει σοι ἐλπίδα. λαλήσει σοι
bona: & dicet: q necessitas tua: &
καλά, καὶ ἐρεῖ, τίς ἡ χρεία σου; καὶ
cōfundet te cibis suis:
αἰσχυνεῖ σε ἐν βρώμασιν αὐτοῦ,
donec exinaniat te bis aut ter:
ἕως οὗ ἐκκενώσει σε δὶς ἢ τρίς,
& i nouissimis deridebit te. Et
καὶ ἐπ' ἐσχάτων καταμωκήσεται σου. Καὶ
post hec videbit te: & relinquet
μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε, καὶ καταλείψει
te: & caput suū mouebit sup
σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ
te. Attende ne decipiaris me-
σοί. Πρόσεχε μὴ ἀπατηλὸς τῇ διά-
te: & ne humilieris in letitia
νοίᾳ, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ
cordis tui. Cū aduocauerit te
καρδίας σου. Προσκαλεσαμένου σε
potens: discedens esto: & tanto
δυνάσου, ὑπεχώρησον γίνου, καὶ ὅσουτῳ
magis te aduocabit repetens.
μᾶλλόν σε προσκαλέσεται πλεονάζων.
ne incidas: vt non expellaris sine iuditio:
Μὴ ἐμπέσῃς, ἵνα μὴ ἀπωσθῇς ἀκρίτως,
& ne longe vadas ne obliuioni tradaris.
καὶ μὴ μακρὰν ἀφεστήκῃς ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς.
Ne cōtineas alloqui cum eo:
Μὴ ἔστω σοι εἰσκηρεῖσθαι μετ' αὐτοῦ,
& ne credas pluribus verbis
καὶ μὴ πιστεύσῃς τοῖς πολλοῖς λόγοις
illius. Ex multa .n. loqla tem
αὐτοῦ. Ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πει-
ptabit te & tāq arridens exquiret
ράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει τὰ
occulta tua. Immisericors q nō cōseruat ſmo
κρυπτά σου. Ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λό
nes: & non parcet de malitia
γους, καὶ οὐ μὴ φείσεται περὶ κακώσε
tua & vinculo. Caue &
ως σου καὶ δεσμῶν. Συντήρησον καὶ
attende vehement ad audiendū: qm
πρόσχες σφοδρῶς τοῦ ἀκούειν, ὅτι
cum casu tuo deambulas.
μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς.
Audiens hec in sōno tuo: vigila.
Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρει
tota vita dilige dñm: &
σοί. πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ
inuoca illū in salutem tuam.
ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου.
Omne animal diligit simile sibi: &
Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ
omis homo diligit primum
πᾶς ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸν πλησίον
suum. Omnis caro secm gen⁹ cōiū
αὐτοῦ. Πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνά-
gitur: & simili sui copulabi-
γεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολλᾶ
tur vir. Quid cōicabit lupus
ται ἀνήρ. Τί κοινωνήσει λύκος
agno: sic peccator ad pium.
ἀμνῷ, οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ.

que pax, hyene ad canē: τ ἡ pax τίς ἐιρήνη ὑαίνῃ πρὸς κύνα, καὶ τίς ἐιρὴ
diuitī ad pauperē. Venationes
ἐν πλουσίῳ πρὸς πένητα. Κυνήγια
leonum onagri in deserto: sic pascua
λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ
diuitum pauperes. abominatio super
πλουσίων πτωχοί. βδέλυγμα ὑπερη
bozum humilitas: sic execratio
φάτων ταπεινότης, οὕτως βδέλυγμα
diuiti pauper. Diues commo=
πλουσίῳ πτωχός. Πλούσιος σαλευό
tus firmatur ab amicis: pauper aūt
μβος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, πτωχὸς δὲ
cū ceciderit expellitur ab amicis.
πεσὼν προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων.
Cū diues offenderit: multi adiu=
Πλουσίου σφαλέντος, πολλοὶ ἀντι=
tores: locutus est arcāna τ iusti
λήπτορες, ἐλάλησεν ἀπερρήτα καὶ ἐδι
ficauerūt eum. Humilis errauit τ
καίωσαν αὐτόν. Ταπεινὸς ἔσφαλε καὶ
increpauerunt eū. locutus est intel
προσεπετίμησαν αὐτῷ. ἐφιλίγξατο σὺ
lectum: τ non dat̄ est ei locus.
νισιν, καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος.
diues locutus est: τ omnes ta=
πλούσιος ἐλάλησεν, καὶ πάντες ἐσι
cuerūt: τ verbū illius exaltaue
γησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνέφω=
runt vsq; ad nubes. Pauper locu
σαν ἕως τῶν νεφελῶν. Πτωχὸς ἐλά
tus est: τ dixerūt: quo hic! τ si
λησε, καὶ εἶπαν, τίς οὗτος; καὶ ἐὰν
offenderit subuertent illum.
προσκόψῃ προσαπατερίψουσιν αὐτόν.
Bone diuitie cui nō adest pec
Ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ᾧ μὴ πάρεστιν ἁ=
catum: τ mala pauptas in o=
μαρτία, καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν κα
re impij. Cor hoīs mu=
ρδίᾳ ἀσεβοῦς. Καρδία ἀνθρώπου ἀλ
tat faciem illius: siue in
λοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐάντε εἰς
bona siue i mala. τ bonā reddit
ἀγαθὰ ἐάντε εἰς κακά. καὶ ἀγαθύνει
faciem in delectatiōe cor̄ vireno.
πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία ἐάλλου
Vestigiū cordis in bonis: mul=
σα. Ἴχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς, πρόσω
tus virenō: τ inuentio parabolarum
πον ἐάλλων, καὶ εὕρεσις παραβολῶν
cogitatio cum labore.
διαλογισμὸς μετὰ κόπου. Ca.14.
Beatus vir ḡ nō lapsus est
Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν
in ore suo: τ nō stimulat̄ e
ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη
in multitudie peccatorū. Beatus qui
ἐν πλήθει ἁμαρτιῶν. Μακάριος οὗ
nō cōdēnauit alia sua: τ ḡ non
οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ
cecidit a spe sua ḡ
ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ τῆς
in vño. Viro pco non ſbo=
ἐπὶ κύριον. Ανδρὶ μικρολόγῳ οὐ κα=
ne diuitie: τ viro liuido
λὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ἀνδρὶ βασκάνῳ
ad ḡd pecunie! Qui cōgregat ex
ἐπὶ τί χρήματα; Ο συνάγων ἀπὸ τῆς
anima sua cōgregat alīs: τ in
ψυχῆς αὐτοῦ συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν

Quę cōiugatio sancto hōi ad canē: aut q̄ pars bona diuiti ad pauperē. Venatio leonis onager in eremo: sic & pascua diuitum sunt pauperes. Et sicut abominatio est superbo humilitas: sic & execratio diuitis pauper. Diues cōmotus cōfirmatur ab amicis suis: humilis aūt cū ceciderit expelletur & a notis: diuiti decepto multi reeuperatores. Loeut⁹ est superba: & iustificauerūt illū. Humilis deceptus ē: isup & arguitur. Locut⁹ est sē sate: & non est datus ei locus. Diues locutus est & omnes tacuerūt: & verbum illius vsq; ad nubes pducent. Paup locutus est & dicūt. Quis est hic! Et si offenderit.: subuertent illuꝫ. Bona est substātia cui non est pctm̄ in conscīctia: & nequissima paupertas i ore impii. Cor hominis immutat faciem illius siue in bona siue in mala. Vestigiū cordis boni & faciem bonam difficile inuenies: & cū labore.

Capitulum.14.

Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo: & non est stimulatus i tristicia delicti. Felix qui non habuit animi sui tristiciam: & nō excidit a spe sua. Viro cupido & tenaci sine ratiōe ē substantia: & homini liuido ad quid aurū! Qui aceruat ex animo suo iniuste aliis congregat: & in bonis illius alius luxuriabitur. Qui sibi nequā est: cui alii bonus erit! Et non iocundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet: nihil est illo nequius: & hec redditio est malicie illi⁹. & si benefecerit: ignoranter & non volens facit: & in nouissimo manifestat maliciam suam. Nequam est oculus liuidi & auertens faciem suam & despiciens animas suam. Insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis non satiabitur: donec cō summat arefaciens animam suam.
Oculus malus ad mala: & non satiabitur pane indigens. & in tristicia erit super mensam suam. Fili si habes: benefac tecum: & deo dignas oblationes offer. Memor esto quoniā mors non tardat: & testamentum inferorum quia demonstratum est tibi. Testamentum enim huius mundi morte morietur. Ante mortem benefac amico tuo: & secūdū vires tuas exporrigens da pauperi. Non defrauderis a die bono: & particula bone diei non te pretereat. Nonne aliis relinques dolores & labores tuos! In diuisione sortis da & accipe: & iustifica animam tuam. Ante obitum tuum operare iustitiam: quoniam non est apud inferos inuenire cibum. Omnis caro sicut fenum veterascet: & sicut foliū fructificans in arbore viridi. Alia generantur & alia deiiciuntur: sic generatio carnis & sanguinis: alia finitur & alia nascitur. Omne opus corruptibile in fine deficiet: & qui illud operatur ibit cum illo. Et omne opus electum iustificabitur: & qui operatur illud honorabitur in illo. Beatus vir qui in sapientia

bonis eius luxuriabūtur alii. c.cor.9
τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. 2.
Nequam sibi: cui erit bonus! τ
Ο πονηρὸς ἑαυτῷ, τίνι ἔσται ἀγαθός; καὶ
nō letabitur in opibus
οὐκ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν
suis. Inuidente sibi: non
αὐτοῦ. Τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτῷ, οὐκ
est peior. τ hec redditio
ἔστι πονηρότερος. καὶ τοῦτο ἀπόδομα τῆς
malicie illius. Et si bene fecerit: nō D
κακίας αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν ἐν ποιήσῃ, οὐχ
volēs facit: τ i nouissimis manifestabit
ἑκὼν ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐμφανεῖ τὸν
malicia suā. Nequā inuidens videre
κακίαν αὐτοῦ. Πονηρὸς ὁ βασκαίνων ἰδεῖν Infra.
oculo: auertens faciem τ 11.a.τ
ἐφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ infra.
despiciens alios. Auari o= 31.a.
ὑπερόπτων ψυχάς. Πλεονέκτου ὀφ=
culus non replebit parte: τ iniqui
θαλμὸς οὐ πίμπλαται μερίδος, καὶ ἀδι
tia mali arefacit aiam suam.
κία πονηροῦ ἀναξηραίνει ψυχὴν αὐτοῦ.
Oculus malus inidus in pane
Ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτῳ A
τ indigēs in mensa sua. Infra.
καὶ ἐλλιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτ. 15.
Fili ḡmō: dāq; habuerto bñ fac ti
Τέκνον καθὼς ἐὰν ἔχῃς ἐν ποίει σε
bi: τ oblationes dño digne of=
αυτῷ, καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρό
fer. Memor esto qñ mors nō tar=
σαγε. Μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐχρο
dabit: τ testamētū iferni nō ostēsum est
νίζει, καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχθη
tibi: Mūdꝰ tu moriaris: bñ fac
σοι. Πρίν σε τελευτῆσαι, ἐν ποίει
amico: τ ḡdm pētē tuā porrige:
φίλῳ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον,
τ da ei. Ne defraudes a B
καὶ δός αὐτῷ. Μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ puer.
bona die: τ po desiderū 17.c.
ἀγαθῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας Ecc.ib
boni ne te pretereat. Nōne alte
ἀγαθῆς μή σε παρελεύσεται. Οὐχὶ ἑτέ
ri relinques dolores tuos: τ
ρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ
labores tuos in diuisione sortis!
τοὺς κόπους σου ἐν διαιρέσει κλήρου;
Da τ accipe τ sctifica aiam
Δός καὶ λαβέ, καὶ ἁγίασον τὴν ψυχήν
tuam: qñ nō est in iferno ḡrere ci=
σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ζητῆσαι τρο
bum. Omnis caro vt vestis veterā
φήν. Πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαι
scit: nā testamētū qđ a seculo morte C
οῦται, ἡ γὰρ διαθήκη ἡ ἀπ' αἰῶνος θανάτῳ
morietur. Sicut folium germinās in ar=
ἀποθανεῖται. Ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδ
bore denso: alia ḡdē deiicit alia Esa.14
δρου δασέος, τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα b.
ἀνεβλάστησε: sic τ ḡnatio carnis τ san= Jaco.1.
guinis: alia ḡdē finitur: alia ōt gigni b.
μένης, ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶ 1.pe.1.
tur. Omne opus putridum deficit: d.
ται. Πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει,
τ ḡ operatur illud cū illo i=
καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ ἀπει=
bit. Beatus vir ḡ in sapia
λεύσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ

meditabit bona: ⁊ q̄ in intellectu ſuo
μελετήσει καλά, καὶ ὃς ἐν συνέσει ἀυ
diſſerec ſancta. Qui cogi=
D τῶν διαλογισθήσεται ἅγια. O διανοού=
tat viza illi⁹ in corde ſuo: ⁊
μενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ
in abſcōſio illi⁹ cogitabit.
ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς ἐνθυμήσεται.
Egredere poſt illā vt inueſtigator: ⁊
Ἐξελεύ ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτής, καὶ
in vijs ei⁹ inſidiare. q̄ ſpi
ἐν τρίβοις ὁδοῖς αὐτῆς ἐνίδρευε. O παρα
cit per feneſtras ei⁹: ⁊ in
κύψων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ
ianuis illi⁹ audiet.
τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται.
Qui hoſpitat ꝓpe domū illius:
A O καταλύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς,
⁊ in parietib⁹ illi⁹ figet palū.
καὶ ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς πῆξει πάσαλον.
ſtatuet caſā ſuā ꝑm manū illi⁹:
στήσει τὴν σκηνὴν αὐτῆ κατὰ χεῖρα αὐτῆς,
⁊ hoſpitabit in hoſpitio bonoꝝ.
καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν.
Ponet filios ſuos in tegmine illi⁹:
Θήσει τὰ τέκνα αὐτῆ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς,
⁊ ſub ramis eius morabi
καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐλισθήσε
tur. ꝓteget ab ea a feruo
ται. σκεπασθήσεται ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ καύμα
re: ⁊ in gſia ei⁹ hoſpitabit.
τος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει. C.15
Q Ui timet dñm faciet
φοβούμενος γὰρ κύριον ποιήσει
illa: ⁊ cōtinēs cognitionis legis
αὐτά, καὶ ὁ ἐγκρατὴς γνώσεως νόμου
inueniet eā. ⁊ tāq̄ mater obuia=
εὑρήσει αὐτήν. καὶ ὡς μήτηρ ὑπαντή=
bit illi: ⁊ q̄si mulier virginitatis ſuſci
σει αὐτῶ, καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας προσ
piet illā. Cibabit illā pane
δέξεται αὐτόν. Ὑωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον
intellect⁹: ⁊ aqua ſapie potabit eā.
συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτιεῖ αὐ
Firmabit ſup illā ⁊ nō
τήν. Στηριχθήσεται ἐπ' αὐτῆ καὶ οὐμὴ
inclinabit: ⁊ ſup eā cōſtinebit: ⁊ nō cō=
κλιθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐλπίσει, καὶ οὐμὴ κα
Mat. 19.c. fundet. ⁊ exaltabit illā apud
ταισχυνθῇ. καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς
D primos ſuos: et in medio eccleſie
πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησί
aperiet os eius. ☞Jocunditatē ⁊
ας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ. Εὐφροσύνην καὶ
coronā exultatiōis inueniet: ⁊ no=
στέφανον ἀγαλλιάματος εὑρήσει, καὶ ὄνο
mē ſeculi hereditabit illā.
μα αἰῶνος κατακληρονομήσει αὐτόν.
Et non apprehēdent illā homi=
Καὶ οὐμὴ καταλήψονται αὐτὴν ἄνθρω=
nes ſtulti: ⁊ viri peccatores nō
ποι ἀσύνετοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ
A videbūt eā. Lōge eſt a
μὴ ἴδωσιν αὐτήν. Μακρὰν ἐστὶν ἀπὸ
ſuperbia: ⁊ viri mēdaces nō
ὑπερηφανείας, καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ μὴ
erūt memores illius. Nō ſpeciosa laus in
μνησθήσονται αὐτῆς. Οὐχ ὡραῖος αἶνος ἐν
ore peccatoris: q̄m nō a deo
στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου
miſſa eſt ei. In eſa ſapia vicek
ἀπέσταλκεν αὐτῷ. Ἐν γὰρ σοφίᾳ ἐνθυμήσεται

morabitur: & qui in iuſticia ſua medita
bit: & i ſenſu ſuo cogitabit circūſpectio
nem dei. Qui cogitat vias illius in cor
de ſuo & in abſconſis ſuis intelligens:
vadens poſt illā q̄ſi inueſtigator & in vi
is illius conſiſtens. Qui reſpicit per fe=
neſtras illius: & in ianuis illius audiens.
Qui requieſcit iuxta domū illius: & in
parietibus illius figens palum. Statuet
caſulam ſuam ad manus illius: & requi
eſcent in caſula illius bona per euū. Sta
tuet filios ſuos ſub tegmine illi⁹: & ſub
ramis eius morabitur. Protegetur ſub
tegmine illius a feruore: & in gloria ei⁹
requieſcet.

Capitulum.15.

Qui timet deum faciet bona & q cō=
tinens eſt iuſticie apprehendet illā:
& obuiabit illi quaſi mater honorifica=
ta: & quaſi mulier a virginitate ſuſcipi=
et illum. Cibabit illum pane vite & intel
lectus: & aqua ſapientie ſalutaris pota=
bit illum. Et firmabitur in illo & nō fle
ctetur: & continebit illum & nō cōfun=
detur: & exaltabit illum apud ꝓximos
ſuos. Et i medio eccleſie aperiet os ei⁹.
& adiplebit eū ſpū ſapie & intellectus:
& ſtola glorie veſtiet illum. Iocunditatē
& exultationē theſaurizabit ſup illū: &
noie eterno hereditabit illū. Hoies ſtul
ti nō apꝓhendēt illā: & hoies ſenſati ob
uiabūt illi. Hoies ſtulti nō videbūt eā:
lōge. n. abeſt a ſupbia & dolo. Viri mē=
daces nō erūt illi⁹ mēores: & viri vera=
ces inueniētur in illa: & ſucceſſū hēbunt
vſq; ad inſpectionē dei. Nō eſt ſpeciosa
laus in ore pctōris: qa nō ē a dño miſſ⁹:
q̄m a deo ꝓfecta eſt ſapia. Sapie eni dei
aſtabit laus: & i ore fideli abundabit: &
dñator dabit eā illi. Nō dixeris p deum
abeſt: q̄. n. odit ne feceris. Nō dicas: ille
me iplanauit. nō. n. neceſſarii ſūt ei ho=
mines ipii. Omīe execramentū erroris
odit dñs: & nō erit amabile timentibus
eū. De⁹ ab initio cōſtituit hoiem: & re=
liqt illū in manu cōſilii ſui. Adiecit mā=
data & p̄cepta ſua. Si volueris mandata
cōſeruare cōſeruabūt te: & in ꝑpetuū
fidē placitā fuare. Appoſuit tibi aquaꝫ
& ignē: ad qd volueris porrige manum
tuam. Añ hoiem vita & mors: bonū &
malū. Q̄d placuerit ei dabitur illi: q̄m
multa ſapia dei & fortis in potentia: vi=
dens oēs ſine intermiſſione. Oculi dñi
ad timētes eū: & ipe agnoſcit oēm ope
rā hois. Nemini mādauit ipse agere: &
nemini dedit ſpaciū peccādi. Non enim
concupiſcit multitudinem filioꝝ infide
lium & inutilium. Capitulum.16.

Ne iocunderis in filiis impiis ſi mul
tiplicentur: nec oblecteris ſup ipos
ſi non eſt timor dei in illis. Non credas
vite illorum: & ne reſpexeris in labores
eorū. Melior eſt. n. vnus timens deū: q̄
mille filii impii. Et vtile eſt mori ſine fi=
liis: q̄ relinquere filios impios. Ab vno
ſenſato inhitabitur ꝓ́ia: & a trib⁹ ipiis
deſeretur. Multa talia vidit oculꝰ meꝰ:
& fortiora horum audiuit auris mea.
In ſynagoga peccātiū exardebit ignis:
& in gente incredibili exardeſcit ira.

laus: ⁊ dño ꝓſperabit illā. Ne
αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν. Μὴ
dicas q̄ſi ꝓpter dñm abſum: q̄. n. odio
εἴπῃς ὅτι διὰ κύριον ἀπέστην, ἃ γὰρ ἐμί
habuit: nō facies. Ne dicas: ipe
σησιν, οὐ ποιήσεις. Μὴ εἴπῃς, αὐτός
me formauit: nō. n. opus habet viri
με ἔπλασεν, οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς
peccatoris. Oēm abominationē odio hūit
ἁμαρτωλοῦ. Πᾶν βδέλυγμα μισήσει
dñs: ⁊ nō eſt amabilis timē
ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φο=
tibꝰ eum. ipe ab initio fecit
βουμένοις αὐτόν. αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίη
hoiem: ⁊ relict illā in manu
σεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ
conſilij ſui. Si volueris: cōſua
διαβουλίου αὐτοῦ. Ἐὰν θέλῃς, συντη
bis mandata: ⁊ fidē facere bñpla
ρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδο
cti. Appoſuit tibi ignē ⁊ aquā.
κίας. Παρέθηκέ σοι πῦρ καὶ ὕδωρ.
ad qōcūq; volueris: extēde manū tuā.
οὗ ἐὰν θέλῃς, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου.
Ante hoiem vita ⁊ mors:
Ἔναντι ἀνθρώπου ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος,
⁊ qōcūq; placuerit dabitur illi. q̄m
καὶ ὃ ἐὰν εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ. ὅτι
multa ſapia dñi: ⁊ fortis
πολλὴ ἡ σοφία τοῦ κυρίου, καὶ ἰσχυρὸς
in potentia ⁊ videns omnia.
ἐν δυνάσει καὶ βλέπων τὰ πάντα.
Et oculi eius ſup timen=
Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβου
tes eum: ⁊ ipe cognoſcet oēm
μένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγνώσεται πᾶν
opus hois. Nō mādauit ipse
ἔργον ἀνθρώπου. Οὐκ ἐνετείλατο ἀσε=
agere empiā: ⁊ nō dedit licētiā ali=
βεῖν οὐδενί, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνεσιν οὐδε
cui peccādi.
νὶ ἁμαρτάνειν. Ca. 16.

Ne deſideres filioꝝ mſtitudinē iuū
Μὴ ἐπιπόθει τέκνων πλῆθος ἄχρη
lem: neq; leteris in filijs impi=
στον, μηδὲ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέ=
is. ſi mſtiplicati fuerit: ne oblecteris in
σιν. ἐὰν πληθύνωσι, μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐ
illis. ſi nō eſt timor dñi ēſ ei⁹
τοῖς. εἰ μὴ ἔστι φόβος κυρίου μετ' αὐ
is. Ne credas vite illoꝝ:
τῶν. Μὴ ἐμπίστευσης τῇ ζωῇ αὐτῶν,
⁊ ne inſiſtas in mſtitudie eoꝝ.
καὶ μὴ ἐπίσχῃς ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν.
melius .n. vn⁹ iuſtus: q̄ mille: ⁊
κρεῖσσον γὰρ εἷς δίκαιος, ἢ χίλιοι, καὶ
mori ſine filijs: q̄ habere filios im
ἀποθνῄσκειν ἄτεκνον, ἢ ἔχειν τέκνα ἀ
pios. Ab .n. vno ꝓuidēte cohabi
σεβῆ. Ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικι
tabitur ciuitas: trib⁹ aūt ipioꝝ de
σθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀσεβῶν ἐρη
ſolabitur velociter. Multa talia
μωθήσεται ἐν τάχει. Πολλὰ τοιαῦτα
vidit oculus meꝰ: ⁊ fortio
τα ἑώρακεν ὁ ὀφθαλμός μου, καὶ ἰσχυρό
ra his audiuit auris mea. In ſy
τερα τούτων ἤκουσεν τὸ οὖς μου. Ἐν συ
nagoga peccātoꝝ incendetur ignis:
ναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ,
⁊ in gente infideli⁹ icenſa eſt ira.
καὶ ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή.

Mō placatus eſt pio antiquis omni
Οὐκ ἐξιλάσαντο περὶ τῶν ἀρχαίων παλ
bus gigantibus: q̄ abſceſſerunt i fortitudie
των γιγάντων, οἱ ἀπέστησαν ἐν τῇ ἰσχύϊ
ſtulticie eorum. Mō pepcit
τῆς ἀφροσύνης αὐτῶν. Οὐκ ἐφείσατο
ve pegrinatiōe lot. q̄o execrat⁹
περὶ τῆς παροικίας λώτ. οὓς ἐβδελύ
eſt ꝓpter fugbiam corū.
ξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν.
Non miſtus ē gētis p̄ditionis: q̄ egre
Οὐκ ἀλίσκεται ἔθνος ἀπωλείας, γοῦς ἐξερ
diebantur in peccatis ſuis q̄ facie
χομένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν ἃς ἐποί
bant. ⁊ ſic ſexcenta milia pe
ουν. καὶ οὕτως ἑξακοσίας χιλιάδας πε
ditū q̄ cōgregati ſunt in duritia
ζῶν, γοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν σκλη
cordis ſui: verberauo: miſerēdo:
καρδίᾳ αὐτῶν, μαστιγῶν, ἐλεῶν.
pcutiens: ſanauo: vīo in miſatio
τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν ἐπαγω
ne ⁊ diſciplina cuſtodiuit. ⁊ ſi fuerit
γῇ καὶ παιδεία διεφύλαξε. καὶ εἰ ἔσται ἡ
vnq̄ dure ceruicis in ꝓſpo: mi
εἷς σκληροτράχηλος ἐν λαῷ, θαυμα
rū hoc ſi innocens erit. Mia .n.
σὸν τοῦτο εἰ ἀθωωθήσεται. Ἐλεὸς γὰρ
⁊ tra apud illū: velociter po
καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ, διατάχους δυ
tens placationū ⁊ effundēs ira. ſecū
νάσης ἐξιλασμῶν καὶ ἐκχέων ὀργάς. κα
dū miſā miāz eius: ſic ⁊
τὰ γὰ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτους καὶ ἡ
correptio illius: virum ſcōm opa
ἔλεγχος αὐτοῦ, ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα
eius iudicabit. Non effugiet in ra
αὐτοῦ κρινεῖ. Οὐκ ἐκφεύξεται ἐν ἁρ
pina peccator: ⁊ nō tarda
πάγματι ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυσ
bit expectatio impij. Omnī elemoſy
τερήσῃ ὑπομονὴ ἀσεβοῦς. Πάσῃ ἐλεημοσύ
ne fac locum: vnuſq̄ſq̄.n. ſcōm
νῃ ποίησον τόπον, ἕκαστος γὰρ κατὰ τὰ
opa ſua inueniet. Dūo obdurauit
ἔργα αὐτοῦ εὑρήσει. Κύριος ἐσκλήρυνε
pharaonē ne noſceret eū: vt vtiq̄ co
φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτόν, ὅπως ἂν γνω
gnoſceret opatiōes ei⁹ in ea q̄ ſub cło.
σθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν.
Omni creature mia eius manī
Πάσῃ τῇ κτίσει γὰ ἥλιος αὐτοῦ φαί
feſta: ⁊ lumen eius ⁊ tenebras vi
νει, καὶ γὰ φῶς αὐτοῦ καὶ γὰ σκότος ἐμί
miſit adamante. Ne dicas a
ρισε τῷ ἀδάμαντι. Μὴ εἴπῃς ἀπὸ
dño abſcondar: ⁊ ex altitudie q̄o
κυρίου κρυβήσομαι, καὶ ἐξ ὕψους τίς
mei mēorabitur? in ꝓſpo multo non
μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ
mēorabor: que ei alia mea in immen
μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρή
ſa creatura? Ecce celum ⁊ celū
τῳ κτίσει; Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρα
celi: abyſſus ⁊ terra ⁊ q̄
νὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ καὶ τὰ
in eis: in viſitatione eius cō
ἐν αὐτοῖς, ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σα
movebunt. Totus mundus factus
λευθήσεται. Ἅπας ὁ κόσμος γενόμε
⁊ q̄ fit: in voluntate eius. ſimul
νος καὶ γινόμενος, ἐν θελήματι αὐτοῦ. ἅμα.

Non exorauerūt ꝓ peccatis ſuis antiq gigantes: qui deſtructi ſunt confidentes ſue virtuti: & non pepercit peregrinationi illoꝝ: ſed peuſſit eos: & execratus eſt eos pre ſuperbia verbi illoꝝ. Nō miſertus eſt illis gentem totā pdens: & extollentem ſe in peccatis ſuis. Et ſicut ſexcenta milia peditum qui congregati ſunt in duricia cordis ſui: & ſi vnus fuiſſet ceruicatus mirum ſi fuiſſet immunis. Miſericordia enim & ira eſt cum illo potens exoratio: & effundens iram. Secundum miſericordiam ſuā: ſic et correctio illius: hominem ſecundum opera ſua iudicat. Non effugiet in rapina peccator: & non retardabit ſufferentia miſericordiam faciētis. Omnis miſericordia faciet locum vnicuiq̄ ſecundū meritum operum ſuorum: & ſecundus intellectum peregrinationis ipſius. Nō dicas. A deo abſcondar: & ex ſummo quis mei memorabitur? In populo magno non agnoſcar. Que eſt enim anima mea in tam immenſa creatura? Ecce celum & celi celorum: abyſſus & vniuerſa terra & que in eis ſunt in conſpectu illius commouebuntur: montes ſimul & colles & fundamenta terre: & cum conſpexerit illa deus tremore concutientur. Et in omnibus his inſenſatum eſt cor: & omne cor intelligitur abillo: & vias illius quis intelligit? Et procella quam nec oculus vidit hominis. Nas plurima illius opera ſunt in abſconſis: ſed opera iuſticie eius quis enū ciabit: aut quis ſuſtinebit? Longe enim eſt teſtamentum a quibuſdam: & interrogatio hominum in conſummatione eſt. Qui minoratur corde cogitat inania: & vir imprudens & errans cogitat ſtulta. Audi me fili & diſce diſciplinam ſenſus: et in verbis meis attende in corde tuo: et dicam in equitate diſciplinā: et ſcrutabor enarrare ſapientiam: et in verbis meis attende in corde tuo: et dicam in equitate ſpiritus: virtutes quas poſuit deus in opera ſua ab initio: et in veritate enuncio ſcientiam eius. In iudicio dei opera ipſius ab initio: et ab inſtitutione hominum impiorum diſtinxit partes illorum: et initia eorum in gentibus ſuis. Ornauit in eternum opera illorum: nec eſurierunt nec laborauerunt et non deſtiterunt ab operibus ſuis. Vnuſquiſq̄ proximum ſibi non anguſtiabit vſq̄ in eternum. Non ſis incredibilis verbo illius. Poſt hec deus in terrā reſpexit: et impleuit illam bonis ſuis. Anima autem omnis vitalis denū ciauit ante faciem ipſius: et in ipſa iterum reuerſio illorum.

Capitulum. 17.

DEus creauit de terra hominem: et ſecundum imaginem ſuam fecit illum. Et iterum conuertit illum in ipſa: et ſecundum ſe veſtiuit illū virtute. Numerū dierū et tempus dedit illi: et dedit illi poteſtatem eorū q̄ ſunt ſuper terra. Poſuit timorem illius ſup oēm carnē:

montes ⁊ fundamenta terre: cū cōſpe
τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπι
xit ad illa dño cōcutiūtur tremore.
βλέψαι ἐπ' αὐτὰ κύριον συσσείονται τρόμῳ.
Et digne nō cogitabit in filiis eo:
Καὶ ἀξίως οὐ διανοηθήσεται ἐπ' ἀνθρώπῳ καρ
⁊ viaō illi⁹ q̄o eſtimabit?
δίαι, καὶ ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται;
pcella quā nō videbit homo: aut
καταιγὶς γὰρ οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ
plura operū ei⁹ ſūt in abſcon
πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἀποκρύ
ditis. Opa iuſticie ei⁹ q̄o annūφοις. Ἔργα δικαιοσύνης ἀνθρώπου τίς ἀνα
ciabit: aut q̄o ſuſtinebit? longe .n. teſtagγελεῖ, ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαμῆτι: ⁊ interrogatio oium i ꝑſūmatōe.
θήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ.
Qui minuitur cogitat hec: ⁊ vir
Ἐλαττούμενος διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ
ſtultus cogitat errano fatua.
ἄφρων διανοεῖται πλανωμένοις μωραί.
Audi me fili ⁊ diſce ſcientiam:
Ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μάθε ἐπιστήμην,
⁊ in verbis meis attende in cor
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ καρ
de tuo. Q̄ndam in pōdere diſciplinā:
δίᾳ σου. Ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδίαν,
⁊ in diligētia annūtiabo ſcientiam e
καὶ ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγελῶ ἐπιστήμην αὐ
ius. Et in iudicio dñi opa eius ab ini
τοῦ. Καὶ ἐν κρίσει κυ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρ
tio: ⁊ a factione eoꝝ diſtinxit
χῆς, καὶ ἐκτὸς ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε
partes illoꝝ. Ornauit in ſecu
μερίδας αὐτῶν. Ἐκόσμησεν εἰς αἰῶ
li opa eius: ⁊ in manu e
να τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἐν χειρὶ αὐ
tus principatus illius i ghanēos ghi
τοῦ ἀρχὰς ἀρχῆς εἰς φυλὰς φυ
tionū. nec eſurierūt: nec laborauerūt in
λῶν. οὔτε ἐπείνασαν, οὔτε ἐκοπίασαν ἐν
operibus eius: ⁊ nō deſtiterunt ab
ποιήμασιν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέλειπον ἐκ τῶν
opibus eius. Vnuſq̄ſq̄ primū
τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ἕκαστος γὰν πλησίον
ſuū nō ãguſtiauit: ⁊ vſq̄ in ſcīm nō erūt
αὐτοῦ οὐκ ἐξέθλιψε, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπει
increduli verbo illi⁹. Et poſt hec
θήσουσι τὸν λόγον αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα
in trā ꝓſpexit dño: ⁊ reple
εἰς γῆν ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, καὶ ἐνέπλη
uit eā bono ſuo. Viam om
σεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. Τυχὸν πᾶσαν
nis aialis abſcondit vultus eius: ⁊
τὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ
in illam reuerſio illoꝝ.
εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν. Ca. 17.

OOmin⁹ creauit de tra hominem:
Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον,
⁊ rurſus conuertit illū in eā.
καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν.
Dies numeri ⁊ tp̄s dedit e
Ἡμέρας ἀριθμοῦ καιρὸν ἔδωκεν αὐ
is: ⁊ dedit eis ptātem eoꝝ q̄
τοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ'
in ea. Veſtiuit aūt eos fm ſcīpos
αὐτῆς. Ἐνέδυσε δὲ αὐτοὺς κατ' ἰσχύος
fortitudie: ⁊ ad imaginē ſuā fecit illos.
ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς.
Poſuit timorē illi⁹ in omni carne:
Ἔθηκε γὰρ φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός,

ꝛ dñari bestiaꝝ ꝛ volatilibꝰ
gen.1.c καὶ κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν
in similitudine. Sertā ãt mentē illis dona
ἐν ὁμοιώματι. Ἔκρινον δὲ νεῦν ἀνγοῖς δω
uit diuidēs: ꝛ septimū ꝛmonē
ρήσατο μερίζων, καὶ τὸν ἑβδομον λόγον
interpretatio opationū eius. Cō
ἑρμηνεία τῶν ἐνεργημάτων ἀνγοῦ. Δια
silitū ꝛ linguā ꝛ oculos:
βουλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμοὺς,
B aures ꝛ cor vedit ad cogitādū il
ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι ἀν
lis. sciencia intellect repleuit il
γοῖς. ἐπίστημοσυνῆς ἐνέπλησεν ἀν
los: ꝛ bona ꝛ mala ostēdit illis.
γους, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν ἀνγοῖς.
Posuit oculū suū sup cor
Ἔθετο γὰρ ὀφθαλμὸν ἀνγοῦ ἐπὶ τὰς καρ
da illoꝝ. Dedit ꝓ secula gloria
δίας ἀνγῶν. Ἔδωκε δόξαν τοῖς αἰῶσιν καυχᾶ
ri in mirabilibꝰ suis: vt enar
σθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις ἀνγοῦ, ἵνα δη
rent opa eius sapienter. Et
γνῶσι τὰ ἔργα ἀνγοῦ συνετῶς. Καὶ
nomē sctificat tōto eiꝰ laudabūt ele
ὄνομα ἁγιασμοῦ ἀνγοῦ αἰνέσουσιν ἐκλε
cti. Addidit eis sciencīā: ꝛ
κτοί. Προσέθετο ἀνγοῖς ἐπιστήμην, καὶ
Infra. 19c. legē vite ꝓ hereditatē dedit illis: vt
C νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν ἀνγοῖς, εἰς τὸ
intelligāt ꝙ mortales exītes exīstāt nūc.
νοῆσαι ὅτι ἔνκοιλοί ὄντες ὑπάρχουσι νῦν.
Testamentū seculi statuit cū illis: ꝛ
Διαθήκην αἰῶνος ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ
Sct. 3. 4. iudicia sua ostēdit illis. Ma
κρίματα ἀνγοῦ ὑπέδειξεν ἀνγοῖς. Με
gnitudinē gloꝛie viderūt oculi eoꝝ:
γαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν,
ꝛ gloriā vocis eoꝝ audiuit auris
καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν ἤκουσε τὸ οὖς
eoꝝ: ꝛ dixit illis: attēdite
αὐτῶν, καὶ εἶπεν ἀνγοῖς, προσέχετε
ab omni iniquo. ꝛ mādauit il
ἀπὸ παντὸς ἀδίκου. καὶ ἐνετείλατο αὐ
lis vnicuiq; de ꝓximo
τοῖς ἑνὶ ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλησίον. Οὐ κρυ
D denī ab oculis eiꝰ
βήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνγοῦ αἱ
vie eoꝝ: coꝝ ipō semper.
ὁδοὶ αὐτῶν, ἐναντίον ἀνγοῦ διαπαντός.
Qlo ãt homo a iuuētute ad
Πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος ἐπὶ τὰ
mala. ꝛ nō valuerūt corda
πονηρά. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ταῖς καρδίας
sua ꝓ lapideis facere carnea.
αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρκίνας.
In cū diuisione gentiū terre to
Ἐν ᾗ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πα
tius: vnicuiq; gēti cōstituit ꝓ
σης, ἑκάστῳ ἔθνει κατέστησεν ἡγού
cē: ꝛ accepit israel
μενον, καὶ περιελάβετο τὸν Ἰσραὴλ
sibi partē. Quē ꝓmogenitū crūtē nu
ἑαυτῷ μερίδα. Ὃν πρωτόγονον ὄντα τι
trit disciplina: ꝛ diuidēs lumē vite
νατεῖ παιδεία, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπή
A ctionis: nō remittit illū.
σεως, οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. Διὸ πάντα
Idco opa eoꝝ vt sol coꝝ ipō
τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐ
sunt: ꝛ oculi eiꝰ assidue
τοῦ ἐσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδιηνεχῶς

& dominatus est bestiarum & volatiliū.
Creauit ex ipso adiutorium simile sibi
consiliuꝫ & linguam & oculos et aures
et cor dedit illis excogitandi: & disci
plina intellectus repleuit illos. Creauit il
lis scientiam spiritꝰ sensu impleuit cor
illorum: & mala et bona ostendit illis.
Posuit oculos ipsorum super corda il
lorum ostendere illis magnalia operuꝫ
suorum: vt nomen sanctificationis col
laudent: et gloriari in mirabilibus illiꝰ:
vt magnalia enarrēt operum eius. Ad
didit illis disciplinam: & legem vite he
reditauit illos. Testamentum eternum
constituit cū illis & iusticiā & iudicia sua
ostendit illis. Et magnalia honoris eius
vidit oculus illorum & honorem vo
cis audierunt aures illoruꝫ: & dixit illis
attendite ab omni iniquo. Et mādauit
illis vnicuiq; de proximo suo. Vie illo
rum coram illo sunt semper: non sunt
absconse ab oculis ipsius. In vnāquāq;
gentem prepositi rectorem: & pars dei
israel facta est manifesta. Et ꝺia opera
illorum velut sol in cōspectu dei: & ocu
li eius sine intermissione inspicientes in
viis eorum. Nō sunt absconsa testamē
ta propter iniquitatem illorum: & om
nes iniquitates eorum in cōspectu dei.
Elemosyna viri quasi saculus cum ipso:
& gratiam hominis quasi pupillam cō
seruabit. & postea resurget & retribuet
illis retributionem vnicuiq; in caput ip
sorum: & cōuertet in inferiores partes
terre. Penitentibus autem dedit viam
iusticie: et confirmauit deficientes susti
nere: & destinauit illis sortem veritatis.
Conuertere ad dominum et relinque
peccata tua: precare ante faciem dñi. et
minue offendicula. Reuertere ad domi
num et auertere ab inusticia tua: & ni
mis odito execrationeꝫ: & cognosce iu
sticias & iudicia dei: et sta in sorte ꝓposi
tionis & orationis altissimi dei. In par
tes vade seculi sancti cum viuis & dan
tibus confessionem deo. Non demore
ris in errore impiorum: ante mortem
confitere. A mortuo quasi nihil perit
confessio. Confiteberis viuens: viuus
& sanus confiteberis & laudabis deum:
et gloriaberis in miserationibus eius.
Quā magna misericordia domini: et
propitiatio illius conuertentibus ad se.
Nec enim omnia possunt esse in homi
nibus: quoniam non est immortalis fi
lius hominis: & in vanitate malitie pla
cuerunt. Quid lucidius sole. et hic defi
cict. Aut quid nequius ꝙ quod excogi
tauit caro et sanguis: et hoc arguetur.
Virtutem altitudinis celi ipse conspicit.
Et omnes homines terra et cinis.

Capitulum.18.

QVi viuit in eternum creauit omnia
simul. Deus solus iustificabitur: et

sup vias eoꝝ. Nō sunt absconse
ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. Οὐκ ἐκρύβησαν
intusticie illoꝝ ab eo: ꝛ oia
αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' ἀνγοῦ, καὶ πᾶσαι
peccata eoꝝ coꝝ dño. Dño
αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι κυρίου. Κύρι
ãt vtilis erūo ꝛ sciēs fictionē
ος δὲ χρηστὸς ὢν καὶ εἰδὼς τὸ πλάσμα
suū: neꝫ dimisit eos: neꝫ reli
ἀνγοῦ, οὔτε ἀπῆκεν ἀνγούς, οὔτε ἐγκα
quit parcēs eis. elemosyna
τέλιπεν φειδόμενος αὐτῶν. ἐλεημοσύνη
cū viri sicut sigillū cū ipo: ꝛ
ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' ἀνγοῦ, καὶ
gram hoio q̃si pupillā cōseruabit.
χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει.
Distribuēs filijs suis ꝛ filiabꝰ pe
Μερίζων υἱοῖς ἀνγοῦ καὶ θυγατράσι με
nitentiā: post hec exurget ꝛ re
τάνοιαν, μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀν
tribuet eis. Et retributionē
ταποδώσει ἀνγοῖς. Καὶ τὸ ἀνταπόδομα
coꝝ in caput ipoꝝ retribuet.
αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀνταποδώσει.
Nec penitētibꝰ dedit reditū:
Γλυκὺ μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπαναδόν,
ꝛ aduocauit deficientes expe
καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπο
ctatiōe. Cōuertere igit ad dñm: ꝛ
μονήν. Ἐπίστρεφε οὖν πρὸς κύριον, καὶ
relique peccata: ꝓcare ante fa
ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δυνάμει κατὰ πρό
ciē ꝛ minue offendiculū: reuer
σωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα, ἐπα
tere ad altissimū auertere ab in
νάγαγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεφε ἀδικί
iusticia. tpe cū ducet de tenebris in
ας. ἀνὴρ γὰρ ἐξάγαγεν ἐκ σκότους εἰς
lucē salutis: ꝛ valde odio habe
φωτισμὸν ὑγείας, καὶ σφόδρα μίσησον
abominationē. Altissimū ḋo laudabit in
βδέλυγμα. Ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν
inferno? ꝓ viuētibus ꝛ confitentibꝰ cōfessio
ἅδου; ἀντὶ ζώντων καὶ ὁλοτίντων ἐξο
nē. a mortuo tāq̃ nō exīte:
μολόγησιν. ὡσὶ νεκροῦ ὡς μὴ ὄντος,
perit cōfessio. Viuēs ꝛ sa
ἀπόλλυται ἐξομολόγησις. Ζῶν καὶ ὑγι
nꝰ corde laudabit dñm. Quā
ὴς τῇ καρδίᾳ αἰνέσει τὸν κύριον. Ὡς
magna mia dñi dei no
μεγαλη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου θεοῦ ἡ
stri: ꝛ ꝓpciatio conuertentibꝰ
μῶν, καὶ ἱλασμὸς τοῖς ἐπιστρέφουσιν
ad se sancte. Nō ēim possunt om
ἐπ' ἀνγὸν ὁσίως. Οὐ γὰρ δύνανται πάν
nia esse in holbꝰ: q̃si nō imortalis
τα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος
filiꝰ hoio. Quid lucidꝰ sole?
υἱὸς ἀνθρώπου. Τί φωτεινότερον ἡλίου;
ꝛ hoc deficit: ꝛ vir ꝙ cogita
καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ ἀνὴρ ὃς ἐνθυμη
bit carnē ꝛ sanguinē. Virtutē alti
σκέπται σάρκα καὶ αἷμα. Δύναμιν ὕψε
tudinis celi ipe cōsiderat: ꝛ
ψους οὐρανοῦ ἀνὴρ ἐπισκέπτεται, καὶ
hoiēs oēs terra ꝛ cinis.
ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός. C.18.
QVi viuit in seculū creauit
Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ
oia cōmuniter: dñs sol' iustus: ꝛ
πάντα κοινῇ, κύριος μόνος δίκαιος, καὶ

nō eſt alius p̄ter illū. gubernāſ
οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. Οἰκίζων
mūdū in palmo manꝰ eius:
γὰν κόσμον ἐν ασπίδι χειρὸς αὐτοῦ,
t oia obediūt voluntati eius.
καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτ.
Ipe enī rex oim ſortitudie
Αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει
ſua: diſtinguēs in eo ſancta a
αὐτοῦ, διεχίλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἐκτὸς
pfanis. cui coptā fecit cruciandi
βεβήλων. τίνι ἐξιτάσιν ἐξαγγεῖλαι
opa ſua? t q̄s inueſtigauit ma
τὰ ἔργα αὐτοῦ; καὶ τίς ἐξιχνίασι τὰ μι
gnalia eius? Q̄im magnificētie
γαλεῖα αὐτοῦ; Κράτος μεγαλωσύνης
eius q̄s enarrabit? t q̄s addi=
αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται; καὶ τίς προσθή
ciet enarrare miſas eius?
σει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ;
Nō eſt minuere neq̄ adūcere:
Οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖναι,
t nō eſt inueſtigare mirabilia
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια
dñi. cū cōſūmauerit homo:
τοῦ κυρίου. ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος,
tūc icipit: t cū ceſſauerit: tūc
τότε ἄρξεται, καὶ ὅταν παύσηται, τότε
indigebit. Et q̄d homo: t
ἐκπορισθήσεται. Καὶ τί ἄνθρωπος, καὶ
q̄ vtilitas illi? q̄d bonū eī?
τίς ἡ χρῆσις αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτ,
t q̄d malū illius? nūerus dier̄
καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ; ἀριθμὸς ἡμερῶν
hoīs multi anni centū: irrationabili
ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν, ἀλογίσω
ūt cuiuſq̄ oculus dormitio. Sicut gutta
τι ἑκάστου πᾶσιν ἡ κοίμησις. Ὡς σταγὼν
aquæ a mari t ſicut calcul⁹
ὕδατος ἐκ θαλάσσης καὶ ὡς ψῆφος
arene: ſic mille ānī in diebus ſecu
ἄμμου, οὕτως χίλια ἔτη ἐν ἡμέραις αἰῶ
li. Propt̄ hoc patiēs eſt dñs in
νος. Διατοῦτο μακροθυμεῖ κύριος ἐπ'
illis: t effundet miam ſuam ſup
αὐτοῖς, καὶ διαχεῖ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπ'
eos. Vidit t cognouit ſubuerſio=
αὐτούς. εἶδε καὶ ἐπέγνω τὴν κατάστρο=
nē eoꝝ q̄m mala: ideo adiple
φὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διατοῦτο ἐπλήθυ
uit ppitiationē ſuā. mia hoīs
νε τὸν ἐξιλασμὸν αὐτοῦ. ἔλεος ἀνθρώπου
in primū ſuū: mia āt dñi
ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυρίου
in omnē carnē: corripiēs t eru=
ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, ἐλέγχων καὶ παι
diēs t docēs t cōuertēs vt
δεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων ὡς
paſtor gregem ſuū. Excipiē
ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. Τοὺς ἐκδέχο
tēs disciplinā miſerek: t feſti
μένους παιδείαν ἐλεεῖ, καὶ τοὺς κατα
nantēs ad iudicia eius.
πεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
Fili in bono nō des reprehēſionē: neq̄
Τέκνον ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον, μὴ δὲ
in omni inopia triſtitiā verbi mali.
ἐν πάσῃ δόξῃ λύπην λόγου πονηροῦ.
Nōne ardorē ſedabit ros? ſic
Οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; οὕ
melius verbū q̄ donū. nōne ecce
τως κρεῖσσον λόγος ἢ δόσις. οὐκ ἰδοὺ

manet inuictus rex ineternum. Quis ſufficiet enarrare opa illius? Quis eni inueſtigabit magnalia eius? Virtutem autem magnitudinis eius quis enunciabit? Aut quis adiicet enarrare miſericordiam eius? Non eſt minuere neq̄ adiicere: nec eſt inuenire magnalia dei. Cum conſumauerit homo: tunc incipiet: et cum quieuerit operabitur. Quid eſt homo & que eſt gratia illius: & quid eſt bonum aut quid nequam illius? Numerus dierum hominū vt multum centum anni: quaſi gutte aque maris deputati ſunt. Et ſicut calculus arene: ſic exigui anni in die eui. Propter hoc patiens eſt deus in illis: et effundit ſuper eos miſericordiam ſuam. Vidit preſumptionem cordis eorum quoniā mala eſt: & cognouit ſubuerſionem illorum: quoniam nequam eſt. Ideo impleuit propitiationem ſuam in illis: & oſtendit eis viam equitatis. Miſeratio hominis circa proximum ſuum: miſericordia autem dei ſuper omnem carnem. Qui miſericordiam habet docet & erudit quaſi paſtor gregem ſuū. Miſerator excipiens doctrinā miſerationis & qui feſtinat in iudiciis eius. Fili in bonis nō des querelam: et in omni dato non des triſticiam verbi mali. Nonne ardorem refrigerabit ros? Sic & verbum melius q̄ datum. Nonne ecce verbum ſuper datum bonum? Sed vtraq̄ cum homine iuſtificato. Stultꝰ acriter improperabit: & datus indiſciplinati: tabeſcere facit oculos. Ante iudicium para iuſticiam tibi: et anteq̄ loquaris diſce. Ante languorem adhibe medicinam: & ante iudicium interroga teip̄m: et in conſpectu dei inuenies propitiationem. Ante languorem humilia te: & in tempore infirmitatis oſtende conuerſationem tuam. Nō impediaris orare ſemper: & ne veteris vſque ad mortem iuſtificari: quoniā merces dei manet ineternum. Ante orationē prepara animam tuam: et noli eſſe quaſi homo qui tentat deum. Memento ire in die conſumationis: & tempus retributionis in conuerſatione facies. Memento paupertatis in tempore abundātie: et neceſſitatem paupertatis in die diuitiarum. A mane vſq̄ ad veſperam immutabitur tempus: et hec omnia citata in oculis dei. Homo ſapiens in omnibus metuit: & in diebus delictorum attendet ab inertia. Qis aſtutus agno ſcit ſapientiam: & inuenienti eam dabit confeſſionem. Sēſati in verbis & ipi ſapienter egerunt: et intellexerunt veritatem & iuſticiam: & implorauerunt prouerbia et iudicia. Poſt concupiſcē=tias tuas non eas: & a volūtate tua auertere. Si preſtes anime tue concupiſcentias eius: faciet te in gaudium inimicis tuis. Ne oblecteris in turbis nec in modicis. Aſſidua enim eſt ooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo oooo

verbū ſup datū bonū? t vtraq̄
λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφότερα
apud hoīem gratioſa. Fatuꝰ
παρὰ ἀνθρώπῳ κεχαριτωμένα. Μωρὸς
acerbe improperabit: t donū liuidi
ἀκαίρως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκαίνου
tabeſcere facit oculos. ante q̄ loquaris: vi=
ἐκτήκει ὀφθαλμούς· πρὶν λαλῆσαι, μάν Eccl. 6 a.
ſce: t ante lāguoꝝ curare. ānte
ται, καὶ πρὸ ἀρρωστίας θεράπευσον. πρὸ Ps. 89. B
iudiciū pa tetīm ad būfaciendū:
κρίσεως ἑτοίμασι σεαυτὸν καλλιεργεῖν,
t in hora viſitationis inuenies ppitia=
καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις ἱλασ
tionē. ante q̄ egrotes tu: humiliare
μόν. πρὶν ἀρρωστῆσαί σι, ταπείνωσον
cōtinētia: t in tp̄e pcōp
ἐγκράτειαν, καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων
oſtēde aduertentiā. ne phibeas
δεῖξον ἐπισκοφήν. μὴ ἐμποδίσῃς σοῦ
reddere votū oportune: t ne erpe
ἀποδοῦναι εὐχὴν ἐν καιρῷ, καὶ μὴ μέχ
ctes vſq̄ ad mortē iuſtificari. Ante q̄ ora=
νης ἕως θανάτου δικαιωθῆναι. Πρὶν εὔξα
tus prepara teip̄m: t ne ſis
σθαι ἑτοίμασον σεαυτόν, καὶ μὴ γίνου
q̄ſi homo tētans dñm. me
ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. μνή=
mēto ire in dieb⁹ p̄sumationis: t
σθητι ὀργῆς ἐν ἡμέραις τελευτῆς, καὶ
tp̄e vindicte in auerſione vul
καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώ
tus. Memēto tp̄oris famis in tp̄ore
που. Μνήσθητι καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ C
abundātie: paupertatis t egeſtatis in
πλησμονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν
die diuitiaꝝ. A mane vſq̄ ad veſ
ἡμέρᾳ πλούτου. Ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέ
peram mutat tp̄us: t oia hec
ρας μεταβάλλει καιρούς, καὶ πάντα ταῦ
ſunt citata coram dño. Et in
τα ἔστι ταχινὰ ἔναντι κυρίου. Καὶ ἐν Eccl. 18. a.
die delictoꝝ attēdet ab erro= Ecclē. 5. d.
ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ πλημ
re: t ſtultus nō ꝑſeruabit occaſionē.
μελείας, καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν.
Qis ſapiēs nouit ſapiam t diſci
Πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν καὶ παιδεύ
plinā: t eidē iuenit eā dabit cōfeſſio=
σει, καὶ τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολό=
nē. Sapiēs in ſmonib⁹ t tp̄i ſapiē
γησιν. Συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ ἀνοὶ ἐσο
ter egerūt: t ſtillauerunt ꝓuerbia
φίσαντο, καὶ ἀνώμβρισαν παροιμίας D
diligētia ad vitā. Melior ſiducia
ἀκριβεῖς εἰς ζωήν. Κρείσσων παρρησία
in dño ſolo: ſic̄dē monumū cor
ἐν φοβῷ μόνῳ, ἐπὶ στῆρ νεκρὰ καρδία
mortuo adherēt. Poſt ꝓcupi
νεκρῷ ἀντέχεται. Ὀπίσω τῶν ἐπι
ſcētias tuas ne eas: t ab
θυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν
appetitib⁹ tuis auertere. ſi ꝓbueris
ὀρέξεών σου κώλυσον. ἐὰν χορτάσῃς τὴν
aie tue ꝓcupiſcētiā bñplacitū eius:
ψυχήν σου ἐπιθυμίαν ἐυδοκίας αὐτῆς,
faciet te verisionē inimicoꝝ tuoꝝ:
ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου,
q̄ inuidēt tibi. ne leteris in
οἱ βασκαίνουσί σι. μὴ ἐυφραίνου ἐπὶ
multis delitijs tuis: neq̄ indigeas
πολλῇ τρυφῇ σου, μὴ δὲ πτωχεύσῃς

cōſilio eius. Ne fias pauper
συμβουλῆς αὐτῆς. Μὴ γίνου πλωχὸς
participando ex fenore: & nihil
συμβολικοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδέν
tibi eſt in marſupio. erit enī inſidia
σοί ἐστιν ἐν μαρσυπίῳ· ἔσται γὰρ ἐπίβου
A toꝛ ꝓprie vite dignꝰ victu.
λος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός. Ca.19.
OPerarius ebrioſus nō locupletabi
Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτιδή
tur. & q̄ ſpernit modica:paulatim
σεται. καὶ ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα, κα
latim decidet. Vinū & mulie
τὰ μικρὰ πεσεῖται. Οἶνος καὶ γυναῖ
res apoſtatare faciēt ſapiētes: & q̄ confū
B κες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλώ
gat meretricē audax erit. putredo &
μενος πόρνας πολμηρὸς ἔσται. σῆτες καὶ
ē.10.d. vermes hereditabūt illū: &
σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, καὶ
arctiet in infamia malo
ἐκραφήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μεί
re. Cito credēs: leuis cor
ζονι. Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων, κοῦφος καρ
de: & q̄ delinquit in aiam ſuā
δίᾳ, καὶ ὁ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτ
errabit. q̄ letatur in ma
πλημμελήσει. ὁ εὐφραινόμενος ἐπὶ κα
le agēdo cōdemnabit: at reſi
κοπίᾳ κατεγνωσθήσεται, ὁ δὲ ἀντοφαλ
ſtēs voluptatib⁹ coronat vitā ſuā.
μῶν κόσμῳ σεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ.
C cōtinēs lingua difficil con
ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ ἀμάχῳ συμ
uiuet: & q̄ odit loquacitatē immi
βιώσεται, καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττοῦ
nuit malitia. Munꝯ iteraueris ver
ται κακίᾳ. Μηδέποτε διτερώσῃς λό
bū: & nihil tibi erit in diminutiōe.
γον, καὶ οὐδέν σου ἔσται ἐν ἐλαττώσει.
in amico & inimico ne narres vitaꝫ alie
ἐν φίλῳ καὶ ἐχθρῷ μὴ διηγοῦ βίους ἀλ
nas: & ſi nō tibi eſt delictū:
λοτρίους, καὶ ἐὰν μή σοί ἐστιν ἁμαρτία,
nō reuelēs. Audiuit enī te &
μὴ ἀποκαλύπτε. Ἀκήκοε γάρ σου καὶ
obſeruauit te: & in tpe odio hēt te.
ἐφυλαξάτό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισεῖ σε.
Audiſti verbū: cōmoriat tibi: &
Ἀκήκοας λόγον, συναποθανέτω σοι, καὶ
confidēs eſto. nō eſt te virſipet.
D ἐυθαρσὴς γίνου. οὐ τὰρ μή σε ῥήξει.
A facie verbi ꝓperabit fa
Ἀπὸ ꝓσώπου λόγου ὀκνηδήσει μω
tuꝰ: ſicut a facie infantis q̄
ρός, ὡς ἀπὸ ꝓσώπου βρέφους ὃ τί
peperit. Sagitta fixa in femore car
κτουσα. Βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρ
nis. ſic verbū in ventre fatui. Corri
κός. οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. Ἔλεγ
pe amicū: ne forte nō fecit: & ſi
ξον φίλον, μήποτε οὐκ ἐποίησε, καὶ ἐὰν
fecit ne forte addat. Corripe
ἐποίησε μήποτε ꝓσθῇ. Ἔλεγξον τὸν
proximū: ne forte nō dixit: & ſi di
πλησίον, μήποτε οὐκ εἶπε, καὶ ἐὰν εἶπεν
xit: ne reiteret. corripe amicū:
πεν, ἵνα μὴ διτερώσῃ. Ἔλεγξον φίλον,
ſepe eſt fit calūnia vana.
πολλάκις τὰρ γίνεται διαβολὴ ματαία.
& nō omni ſmoni credat coꝛ
καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευσῃ ἡ καρδία

commiſſio illorū. Ne fueris mediocris in contentione ex fenore: & non eſt tibi nihil in ſeculo. Eris enim inuidꝰ anime tue.

Capitulum decimum nonum:

OPerarius ebrioſus nō locupletabitur: & qui ſpernit modica paulatim decidit. Vinum & mulieres apoſtatare faciunt ſapientes: & arguūt inſenſatos: et qui ſe iungit fornicariis erit nequam. Putredo & vermes hereditabūt illum: et extolletur in exemplū maius: & tolletur de numero anima eius. Qui credit cito: leuis corde eſt et minorabitur: & q̄ delinquit in animam ſuā inſup habebit. Qui gaudet iniquitate denotabitur: et qui odit correptionem minuetur vita: et qui odit loquacitatem extinguit maliciam. Qui peccat in animam ſuam: penitebit: et qui ſocundatur in malicia denotabitur. Ne iteres verbuꝫ nequam et durum: & nō minoraberis. Amico & inimico noli narrare ſenſum tuum: & ſi eſt tibi delictum noli denudare. Audiet enim te et cuſtodiet te: et q̄ſi defendens peccatum odiet te: et ſic aderit tibi ſemper. Audiſti verbum aduerſus proximum tuum commoriatur in tefidens: quoniam non te dirumpet. A facie verbi parturit fatuus: tanq̄ gemitus partus infantis. Sagitta infixa femori carnis: ſic verbum in corde ſtulti. Corripe amicum ne forte non intellexerit: et dicat: non feci: aut ſi fecerit: ne iterum addat facere. Corripe proximū ne forte nō dixerit: & ſi dixerit ne forte iteret. Corripe amicum: ſepe enim fit cōmiſſio: & nō omni verbo credas. Eſt qui labitur ligua ſua: ſed nō ex animo. Quis eſt enim qui non deliquerit in lingua ſua? Corripe proximum anteq̄ cōmineris: et da locū timori altiſſimi: qa omnis ſapiētia timor dei: et in illa timere deum: et in omni ſapiētia diſpoſitio legis. Et non eſt ſapientia nequitie diſciplina: et non eſt cogitatus bonus peccatorum prudentia. Eſt prudentie neqtia & in ipſa execratio: et eſt inſipiens q̄ minuitur ſapientia. Melior eſt homo q̄ minuitur ſapientia & deficiens ſenſu in timore dei: q̄ qui abundat ſenſu et trāſgreditur lege altiſſimi. Eſt ſolertia certa et ipſa iniqua. Et eſt qui emittit verbum certum enarrans veritatem. Eſt q̄ nequiter humiliat ſe: et interiora eius plena ſunt dolo: et eſt iuſtus q̄ ſe nimiū ſubmittit a multa humilitate: et eſt iuſtus qui inclinat faciem ſuam et fingit non videre ſe quod ignoratum eſt. Et ſi ab imbecillitate virium vetetur peccare: ſi inuenerit tempus malefaciēdi: malefaciet. Ex viſu cognoſcitur vir: & ab occurſu faciei cognoſcitur ſenſatus. Amictus corporis & riſus dentiū & ingreſſus hominis enunciant de illo.

Eſt correptio mendax in ira contumelioſi: et eſt iudicium quod non probatur eſſe bonum: et eſt tacens et ipſe eſt prudens.

Capitulum vigeſimum.

tuū. Eſt q̄ labitur verbo & nō ab
σου. Ἔστι ὀλισθαίνων λόγῳ καὶ οὐκ ἐκπό
ala: & quis eſt qui nō lapſus eſt
ψυχῆς, καὶ τίς ἐστιν ὃς οὐκ ὠλίσθησεν
in lingua ſua? Corripe prī
ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; Ἔλεγξον πλη
mū anteq̄ minaris: & da locū
σίον πρὶν ἀπειλῆσαι, καὶ δὸς τόπον
legi altiſſimi factuꝫ ſine ira. Timor
νόμῳ ὑψίστου γινώμενος ἀμεινῶν. Φόβος
dñi initiū aſſumptionis: ſapia aūt
κυρίου ἀρχὴ ꝓσλήψεως, σοφία δὲ
ab eo dilectionē acquirit. cognitio
παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν ποιεῖ. γνῶσις
mādatoꝝ dñi: diſciplina vite. ar factē
ἐντολῶν κυρίου, παιδεία ζωῆς. δι δὲ που
tes ꝓplacita ſunt ei immortalitatis arborē
οὖντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ἀθανασίας δένδρον
decerpūt. Dio ſapia timor a
καρπούνται. Πᾶσα σοφία φόβος παρὰ
dñō: & in omni ſapia factio legis
κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νόμου,
& cognitio oipotentie ei⁹.
καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ.
Seruus dicēs dñō: ſicut placet
Οἰκέτης λέγων τῷ δεσπότῃ, ὡς ἀρέσκει
nō facia: ſi poſt hec fecerit: irri
οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παρ'
tat nutrientē ſe. Mō eſt ia
οργίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν. Οὐκ ἔστι σο
piētia nequitie ſciētia: & nō eſt vbi
φία ποιρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν ὅπου
cōſiliū peccatoꝝ prudētia. Eſt nequi
βουλὴ ἁμαρτωλῶν φρόνησις. Ἔστι πανη
tia & ipa abominatio: & eſt ſtultus
ρία καὶ αὐτὴ βδέλυγμα, καὶ ἔστιν ἄφρων
q̄ minuitur ſapia. melior ſtupidꝰ
ἐλαττούμενος σοφίᾳ. κρείσσων πεπουθὼς
in intellectu cū timore: abundāte in
ἐν συνέσει ἔμφοβος, & περισσεύων ἐν
prudētia & trāſgrediente legē alti
φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμια ὑφί
ſimi. Eſt aſtutia diligēs & ipa in
ſου. Ἔστι παρουργία ἀκριβὴς καὶ αὐτὴ ἄδι
qua: & eſt puertēs gſam vt offēdat
κος, καὶ ἔστι διαφθείρων χάριν & ἐκφαῦλαι
iudicū: & eſt iuſtificās iudicio ſapiēs. eſt prā
κρῖμα, καὶ ἔστι δικαίων κρίσει σοφός. ἔστι πο
ue agēs incuruatus nigredine: &
νηρεύομενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ, καὶ τὰ
iteriotib⁹ eiꝰ plenꝰ dolo ignito.
ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου πυρώδους.
Incuruās vultū & ſurdū ſe ſimulās: vbi
Συγκύφων πρόσωπον καὶ ἐπιλοκωφῶν, οὗ
cūq̄ cognitꝰ fuerit: ſpueniet te vt malefa
ἐὰν ἐπιγνωσθῇ, προφάσει σε κακοποιή
ciat. Et ſi ab imbecillitate viriū vete
σαι. Καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κω
tur peccare: ſi inuenerit tpō malefa
λυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὕρῃ καιρὸν κακοποιή
ciet. Et viſu cognoſcet vir:
σει. Ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνήρ,
& ab occurſu faciei cogno
καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως ꝓσώπου ἐπιγνω
ſcet prudēs. Amictus viri &
σθήσεται νόμιμος. Στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ
riſus dentiū: & greſſus boīs ānūciabit.
γέλως ὀδόντων, καὶ βῆμα ἀνδρὸς ἀναγγελεῖ
q̄ de eo. Eſt correptio q̄ nō eſt pul
τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἔστιν ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν ὡραῖα
chra: & eſt tacens: & ipe prudens.
ος, καὶ ἔστι σιωπῶν, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος. 20

Quā bonū eſt redarguere potiꝰ q̄ iraſci
Ὡς καλὸν ἔλεγξαι ἢ θυμοῦσθαι
occulte: ꝛ q̄ confitēt p̄hibebi
κρυπτῶς, καὶ ὁ ἐξομολογούμενος κωλυθήσε
tur a diminutione. Cōcupiſcēta ſpado
ται ἀπὸ ἐλαττώματος. Ἐπιθυμία εὐνού
nis vitiare puellā: ſic
χου ἀποπαρθενῶσαι παῖδα, οὕτως ὁ
q̄ facit in vitā iudicia. eſt tacens q̄
ποιῶν ἐν βίῳ κρίματα. ἔστι σιωπῶν ἐν
inuenit ſapiēs: ꝛ eſt odibilis a
εὑρεθήσεται σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ
multa loquacitate ſua. Eſt tacēs: nō
πολλῆς λαλιᾶς αὐτοῦ. Ἐστι σιωπῶν, οὐ
eſt hēt reſpōſum: ꝛ eſt tacēs ſci=
ἐστὶν ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν θέ=
ens tp̄s. homo ſapiēs tacebit
λων τρόπον. ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει
vſq; ad tp̄s: at laſciꝰ ꝛ impudēs trā
ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λάσιος καὶ ἄφρων ὑπερ
gredict tp̄s. Qui abundat ſimone abo
βήσεται καιρόν. Ὁ πλειοπλῶν λόγῳ βδε
minabit: ꝛ poteſtatē ſibi aſſumēs odio
λυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μιση
habebit. q̄ bonū correptū manife=
θήσεται. ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶ
ſtare penitentiā: ſic enī fugiēs vollita
σαι μετάνοιαν, οὕτως γὰρ φυγὴν ἑκουσί
riū peccatū. Eſt bīplacitū in malis vi
ου ἁμάρτημα. Ἔστιν εὐδοκία ἐν κακοῖς ἀν
ro peccatoꝝ: ꝛ eſt inuētio in dimi
δρὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἔστιν εὕρημα εἰς ἐλα
nutionē eſt datio q̄ nō ꝓdeſt tibi:
ττώσιν. ἔστι δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι,
ꝛ eſt datio: cuiꝰ retributio du=
καὶ ἔστι δόσις, ἧς τὸ ἀνταπόδομα δι=
plex. Eſt diminutio cauſa gl̄ie: ꝛ
πλοῦν. Ἔστιν ἐλάττωσις ἔντιμον δόξης, καὶ
eſt q̄ ab humilitate leuauit caput.
ἔστιν ὁ ἀπὸ ταπεινώσεως ἦρε κεφαλήν.
eſt emens multa paruo: ꝛ ſol
ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου, καὶ ἀποτίν
uēs illa ſeptupla. Sapiēs i ver
νων αὐτὰ ἑπταπλασίονα. Ὁ σοφὸς ἐν λό
bis ſeipm amabilē faciet: gratie
γοις ἑαυτὸν προσφιλῆ ποιήσει, χάριτες
ūt fatuoꝝ effundēt. Datio inſipiētis
δὲ μωρῶν ἐκχυθήσονται. Δόσις ἄφρονος
nō erit vtilis tibi accipiēti: ſimilr ūt
οὐ λυσιτελήσει σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ
ꝛ inuidi ꝓpt̄ neceſſitatē eiꝰ. nā
καὶ βασκάνου διὰ ἀνάγκην αὐτοῦ. εἰ γὰρ
oculi eius ꝓ vno ad accipiēdū
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀντὶ ἑνὸς εἰς τὸ λαβεῖν
multi. Exigua dabit ꝛ multa ipropa=
πολλοί. Ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδί
bit: ꝛ aperiet os ſuū cōꝝ preco.
σει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κήρυξ.
hodie fenerabit: ꝛ cras repetet. odi
σήμερον δανιεῖ, καὶ αὔριον ἀπαιτήσει. μι
bilis odio ꝛ hoſtibus talis.
σητὸς κυρίῳ καὶ ἀνθρώπους ὁ τοιοῦτος.
Fatuꝰ dicet: nō eſt, mihi amicꝰ:
Μωρὸς ἐρεῖ, οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος,
nō eſt gr̄a bonis meis: eden
οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου, οἱ ἐσθίον
tes panē mei vitioſi lingua. Quo
τες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι τῇ γλώσσῃ. Πο
tiens ꝛ quot irridebūt eū: neq;
σάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν καταγελασθήσεται, οὗτε
eū ipm habere i recto ſenſu accepit. ꝛ
γὰρ ὁ ἔχων ἐν ὀρθῇ αἰδέσθη ἐλλήφει. καὶ

Vam bonum eſt arguere q̄ iraſci: & confitentem in oratione nō pro hibere. Cōcupiſcentia ſpadonis deuir ginauit iuuenculā: ſic qui facit p vim iu dicium iniquum. Quā bonus eſt corre ptum manifeſtare penitentiam: ſic enī effugies voluntarium peccatū. Eſt ta cens qui inuenitur ſapiens: et eſt odibi lis qui procax eſt ad loquendū. Eſt au tem tacens et non habens ſenſum loq̄ le. Et eſt tacens ſciens tempus apti tē poris. Homo ſapiens tacebit vſq; ad tē pus: laſciuus autem & imprudens non ſeruabit temp⁹. Qui multis vtitur ver bis ledet animā ſuam: & qui poteſtatez ſibi ſumit iniuſte odietur. Eſt proceſſo in malis viro indiſciplinato: & eſt inuē tio in detrimentū. Eſt datū quod nō eſt vtile: & eſt datū cuiꝰ retributio duplex. Eſt propter gloriā minoratio: et eſt qui ab humilitate leuabit caput. Eſt q mul ta redimat modico precio: & reſtituens ea in ſeptuplū. Sapiens in verbis ſeipm amabilē facit: gratie autē fatuorū effun dentur. Datus inſipientis non erit vti lis tibi: oculi enī illius ſeptēplices ſunt. Exigua dabit & multa improperabit: & apertio oris illius inflāmatio eſt. Ho die feneratur qs et cras expetit: & odi bilis eſt homo huiuſmodi. Fatuo non erit amicus: & nō erit gratia in bonis illius. Qui enim edunt panem illius: falſe lingue ſunt. Quotiens & quanti ir ridebunt eum. Neq; enim quod ha bendum erat: directo ſenſu diſtribuit: ſimiliter & quod non erat habendum. Lapſus falſe lingue quaſi q in pauimen to cadens: ſic caſus malorū feſtinanter veniēt. Homo acharis quaſi fabula va na: & i ore indiſciplinatorū aſſidua erit. Ex ore fatui reprobabitur pabola: nō enim dicit illā in tēpore ſuo. Eſt q veta tur peccare pre inopia et in requie ſua ſtimulabitur. Eſt qui perdet animā ſuā pre cōfuſione: & ab imprudenti p̄ſona perdet eam: p̄ſone autem acceptione p det ſe. Eſt qui pre confuſione p̄mittit amico: & lucratus eſt eū inimicum gra tis. Opprobriū nequā in homine men dacū: & in ore indiſciplinatorū aſſidue erit. Potior fur q̄ aſſiduitas viri menda cis: perditionē autē ambo heredita būt. Mores hoim mendaciū ſine honore: & confuſio illorū cum ip̄is ſine intermiſ ſione. Sapiēs in verbis producet ſeip̄s: & homo prudens placebit magnatis. Qui operatur terrā ſuā inaltabit acer uum frugum: & qui operatur iuſticiam ip̄e exaltabitur: qui vero placet magna tis effugiet iniquitatē. Xenia & dona excecant oculos iudicum: & quaſi mu tus in ore auertit correptiones eorū. Sapientia abſconſa et theſaurus inui ſus: que vtilitas in vtriſq;. Melior eſt q celat inſipientiam ſuam q̄ homo q ab ſcondit ſapientiam ſuam.

Capitulum vigeſimum primum.

Fili peccaſti: non adiicias iterū: ſed & de p̄ſtinis deprecare vt tibi dimit tantur. Quaſi a facie colubri fuge petā:

ip̄m nō habere ſimilr indifferēs illi. Lapſus
τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως διαφορὰν αὐτῷ. ὀλίσθη
a pauimēto potius q̄ a lingua:
μα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης,
ſic caſus malorū feſtinanter veniet.
οὕτως ταχὺ κακῶν κακὰ ἐπιφανήσεται.
Homo ſine gr̄a: fabula intēpeſtiua: in ore
Ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος, ἐν στό=
indiſciplinatorū aſſidu⁹ erit. ab
ματι ἀπαιδεύτων ἐνδιατριβήσεται. ἀπὸ
ore fatui reprobabit̄ para
στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παρα
bola. nō enī dicet illā in tp̄e ſuo.
βολή· οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ ταύτην ἐν καιρῷ αὐτῆς.
Eſt q̄ vetat peccare pre inopia:
Ἔστι κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας,
ꝛ in requie ſua nō ſtimula=
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγή
bitur. Eſt q̄ perdit aiam ſuā
σεται. Ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ꝓpt̄ verecundiā: ꝛ ab acceptione p̄ſone
διὰ αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ λήψεως πρόσωπου
perdet eā. Eſt gr̄a verecūdie ꝓmit
ἀπολεῖ αὐτήν. Ἔστι χάριν αἰσχύνης ὑπανη
tens amico: ꝛ acquiſiuit eū ini=
γγελόμενος φίλῳ, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχ
micū gratis. opprobriū neq; mendaciū in
θρὸν δωρεάν. μῶμος πονηρὸς ψεῦδος ἐν
hoie: in ūt ore indiſciplinatorū aſſi=
ἀνθρώπῳ, ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδι
duū erit: Eligibil⁹ fur: q̄ aſſiduꝰ
αιβήσεται. Αἱρετὸν κλέπτης, ἢ ἐνδιαι
cit mēdacio: ambo ūt p̄ditionē
τὶς μέθοις ψεῦδει, ἀμφότεροι δὲ ἀπωλείαν
hereditabūt. Mos hoīs mēda
κληρονομήσουσιν. Ἦθος ἀνθρώπου ψευ=
cio ignominia: ꝛ cōfuſio eiꝰ cū eo
δοῦς ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτῷ μετ' αὐτοῦ
ſine itermiſſiōe. Sapiēs in verbis manifeſtabit
ἀνδιαιτήτως. Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προαξει
ſeipm: ꝛ homo prudēs placebit
ἑαυτόν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει
magnatibus. Qui operat terrā ſuā: altū
μεγιστᾶσιν. Ὁ ἐργαζόμενος γῆν αὐτοῦ, ἀνυ
faciet aceruū ſuū. ꝛ placēs
ψώσει θημωνίαν αὐτοῦ. καὶ ὁ ἀρέσκων
magnatibus placebit iniuſticiā ſuā.
μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν αὐτοῦ.
Xenia ꝛ dona excecāt oculos
Ξένια καὶ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς
ſapientū: ꝛ q̄ſi frenū in ore amer
σοφῶν, καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἐλέγχους
tūt correptiones. Sapia abſcōſa ꝛ the
θεὶ ἐλέγχους. Σοφία κεκρυμμένη καὶ θη
ſaurus inuiſus: q̄ vtilitas in vtriſ
σαυρὸς ἀφανὴς, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέ
q̄? Melior homo celās
ροις; Κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρυπτῶν τὴν
ſamitatē ſuā: q̄ homo celans
μωρίαν αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος ἀποκρυπτῶν
ſapiam ſuā. Melior expectans
τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Κρείσσων ὑπομονὴ
incuitabilis in inſtitione dñi: q̄ carēs odio
ἀπαραιτήτου, ἐν χατέσθει κυ', ἢ ὁ ἐστερημένος
auriga ꝓpie vite.
τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς. C.21.

Fili peccaſti: nō adiicias iterū ꝛ
Τέκνον ἥμαρτες, μὴ προσθῇς ἔτι καὶ
de p̄tcritis deprecare. q̄ſi a
περὶ τῶν προτέρων δεήθητι. ὡς ἀπὸ
facie colubri: fuge a peccato:
προσώπου ὄφεως, φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας,

A
B
C
D
puer. 12.b. et.28.c. Ez.13.a deu.16. b. Infra. 41.b.
A ā.5.b.

ſi eſa accelſeris ad illud: ſuſcipiet te.
ἐὰν γὰρ προσέλθῃς αὐτῇ, δέξεταί σε.
Dentes leonis: dētes ei interficiēs
Οδόντες λέοντος, ὀδόντες αὐτῆ ἀναιροῦν
tes alas hoim. Quaſi rōphea an
τες ψυχὰς ἀνθρώπων. Ὡς ῥομφαία δίσ
cepa ois inſtas: plage illi⁹ non
μος πᾶσα ἀτομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ
eſt ſanitas. obturgatio ⁊ iniuria deſo
ἔστιν ἴασις. καπνὸς πλυγμὸς καὶ ὕβρις ἐρη
B labūt diuitias: ſic dom⁹ ſupbo=
μώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερη=
rum deſolabitur. Depreeatio pauperis
φάνων ἐρημωθήσεται. Δέησις πτωχοῦ
ex ore vſq; ad aures eius: ⁊ iudi
ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρί
cū illi⁹ feſtinanť venit. q odit
μα αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον ἔρχεται. μισῶν
correptionē: in veſtigio peccatoris: ⁊ q ti=
ἔλεγμόν, ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ φο
met dñm conuertet in corde ſuo.
βούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.
Homo a lōge potēs in lingua: at
Γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ, ὁ δὲ
ſapiēs ſcit cum labāť ipſe. Qui
νοήμων δηλος ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. O
C edificat domū ſuā in pecunijs alie=
Infra οἰκοδομῶν τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλο
.33.a. nis: q̄ſi q congregat ſibi lapides ad tu
τρίοις, ὡς ὁ συνάγων ἑαυτῷ λίθους εἰς χῶ
mulā ſepulchri ſui. Stuppa collecta:
μα ταφῆς αὐτοῦ. Στυππίον συναγωγὴ
ſynagoga impioꝝ: ⁊ conſumatio illoꝝ
συναγωγὴ ἀσεβῶν, καὶ κατατέλεια αὐτῶν
flāma ignis in ꝓditionē. Via pec
φλὸξ πυρὸς εἰς ἀπώλειαν. Οδὸς ἁμαρ
catoꝝ cōplanata a lapidib⁹: ⁊ in vlti
τωλῶν ὡμαλισμένη ὑπὸ λίθων, καὶ ἐπ' ἔχα
mo ei⁹ fouea inferni. q cuſtodit legē
του αὐτῆς βόθρος ἅδου. ὁ φυλάσσων νόμον
dñi dñatur cogitationis ſue. cōſummatio
κυβερνᾶται ἔννοιαν αὐτοῦ. συντέλεια
D ūt timoris dñi ſapie aſſumptio: nō eru
δὲ τοῦ φόβου κυρίου σοφίας πρόσληψις, οὐ ταί
diet q nō eſt aſtut⁹: eſt eſa
δυνήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦργος, ἔστι δὲ
aſtucia multiplicīs amaritudinē. Cognitio
πανουργία πλήθουσα πικρίαν. Γνῶσις
ſapiētis: tāq̄ inūdatio abūdabit:
σοφοῦ, ὡς κατακλυσμὸς πλησθήσεται,
⁊ cōſiliū illi⁹: ſicut fons pur⁹ vite. In
καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ, ὡς πηγὴ ἀγνὴ ζωῆς. Ἐν
terioꝝ fatui q̄ſi vas cōfractum:
κατὰ μωροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον,
oēm cognitionē nō tenebit in vita ſua.
πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσει ἐν ζωῇ αὐτοῦ.
Verbū ſapiēs ſi audierit ſciēs: laū
Λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιγνώμων, αἰνέ
dabit illud: ⁊ ad illud adijcier. Audi
σει αὐτόν, καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει. Ηκου
uit illā impendēs: ⁊ diſplicuit illi
σεν αὐτὸν ἀσύντηρος, καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ
⁊ auertit illā poſt dorſum ſuū.
καὶ ἀπέρριψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
Narratio fatui q̄ſi in via ſarcina: in ōe
Ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ
labio prudētis inuenieť gra. oꝝ
χείλεσι συνετοῦ εὑρεθήσεται χάρις. στόμα
prudētis quereť in eccla. Tāq̄ do
φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ. Ὡς δὲ
mꝰ | deſtructa: ſic fatuo ſapia: ⁊ ~
κὸς ἐφαπλισμένης, οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ τῆς

et ſi acceſſeris ad illa ſuſcipient te. Den
tes leonis dentes eius interficiētes aīas
hoim. Quaſi rōphea bis acuta hoim: ini
quitas: plage illi⁹ nō eſt ſanitas. Obtur
gatio et iniurie annullabūt ſubſtantias: et domus que nimis locuples eſt annul
labitur ſuperbia: ſic ſubſtātia ſupbi era
dicabitur. Deprecatio pauperis ex ore
vſq; ad aures pueniet: & iudiciū feſtina
to adueniet illi. Qui odit correptionē
veſtigiū eſt peccatoris: & q timet deum
cōuertetur ad cor ſuū. Notus a lōge po
tēs lingua audaci: & ſenſatus ſcit labi ſe
abipō. Qui edificat domū ſuā impēdiis
alienis: quaſi q colligit lapides ſuos in
hyeme. Stuppa collecta ſynagoga pec=
cantiū: & cōſumatio illorū flāma ignis.
Via peccātiū cōplanata lapidibus: et in
finē illorum inferi et tenebre & pene.
Qui cuſtodierit iuſticiā continebit ſen
ſum eius: conſumatio timoris dei: ſapiē
tia & ſenſus. Nō erudietur q non eſt ſa
piens in bono. Eſt autē inſipiētia q̄ abū
dat in malo: & non eſt ſenſus vbi ē ama
ritudo. Sciētia ſapiētis tanq̄ inundatio
abundabit: & cōſiliū illius ſicut fons vi
te permanet. Cor fatui quaſi vas cōfra
ctū: et oēs ſapientiā non tenebit. Ver
bū ſapiēs quodcūq; audierit ſci⁹ lauda
bit & ad ſe adiiciet: audiuit luxurioſus
et diſplicebit illi: & poiciet illud poſt dor
ſum ſuū. Narratio fatui quaſi ſarcina in
via. Nā in labiis ſenſati inuenietur gra.
Os prudētis queritur in eccleſia: et ver
ba illi⁹ cogitabūt in cordibus ſuis. Tan
q̄ dom⁹ exterminata: ſic fatuo ſapien=
tia: & ſciētia inſenſati inenarrabilia ver
ba. Cōpedes in pedib⁹: doctrina ſtulto:
et quaſi vincula manuū ſup manū dex
terā. Fatu⁹ in riſu exaltat vocē ſuā: vir
autē ſapiēs vix tacite ridebit. Ornamē
tū aureū prudēti doctrina: et quaſi bra
chiale in brachio dextero. Pes fatui fa=
cilis in domū proximi: & homo perit⁹
cōfundetur a perſona potētis. Stultus
a feneſtra reſpiciet i domū: vir aūt eru
ditus foris ſtabit. Stulticia hominis au
ſcultare per oſtiū: & prudēs grauabi=
tur cōtumelia. Labia imprudentiū ſtul
ta narrabūt: verba autē prudentiū ſta=
tera ponderabuntur. In ore fatuorum
cor illorum: et in corde ſapientium os
illorum. Dum maledicit impius diabo=
lum: maledicit ipſe animam ſuam. Su=
ſurro coinquinabit animam ſuam: & in
omnibus odietur: & qui permanſerit
odioſus erit: tacitus & ſenſatus hono=
rabitur Ca. 22.

TN lapide luteo lapidatus eſt piger:
et omnes loquentur ſuper aſperna
tionem illius. De ſtercore boum lapi=
datus eſt piger: et omnis qui tetigerit
eum excutiet manus. Confuſio patris
eſt de filio indiſciplinato: filia autem fa
tua in deminoratione fiet. Filia prudēs
hereditas viro ſuo: nam que confundit
in contumeliam fit genitoris. Patrē et
virum cōfundit audax: et ab impiis nō
minorabitur: ab vtriſq; autē inhonora
bitur. Muſica in luctu iportuna narra=
tio: flagella & doctrina in oi tpe ſapia.

ſimonēs eius cogitabūt in corde: ⁊
λόγους μωροῦ διανοηθήσονται ἐν καρδίᾳ, καὶ
cogitatio ipudētis innestigabilia verba. Cōpedes
γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιήγητοι λόγοι. Πέδαι
in pedib⁹ ſtultis diſciplina: ⁊ q̄ſi vincula ma
ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ὡς χειροπέ
nū in manu dextra: fatu⁹ in riſu
δαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς, μωρὸς ἐν γέλωτι
exaltat vocē ſuā: vir aūt aſtut⁹: vix
ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος, μό
tacite ſubridebit. Ut ornamēta aurea
λις ἡσυχῇ μειδιάσει. Ὡς κόσμος χρυσοῦς
prudēti diſciplina ⁊ q̄ſi brachiale in bra=
φρονίμῳ παιδεία καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βρα
chio dextro. pes fatui velox ad do
χίονος δεξιοῦ. ποὺς μωροῦ πρόχους εἰς δικέ
mū: homo aūt multū expert⁹: confundeť ab
αν, ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος, αἰσχυνθήσεται ἀπ'
eo. Stultus a tanua ꝓſpiciet in do
αὐτοῦ. Ἀφρων ἀπὸ πύλας παραβλέψει εἰς οἰ
mū: vir aūt eruditus foris ſtabit.
κίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται.
Imeruditio hoīs auſcultare ad ianuas:
Ἀπαιδευσία ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι παρὰ πύλας
at prudēs grauabiť ignominia. La
ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμίαν. Χεί
bia loquacis: q̄ nō ſua narrabūt.
λη πολυλάλου, τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται.
verba aūt prudentū in ſtatera pōderabunt. In
λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται. Ἐν
ore fatuoꝝ cor ipōꝝ: in aūt cor
στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, ἐν δὲ καρ
de ſapientū: os eoꝝ. Dum maledi
δίᾳ σοφῶν, τὸ στόμα αὐτῶν. Ἐν τῷ καταρᾶ
cit impi⁹ ſatanā: ipſe maledicit
σθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν, ἑαυτὸν καταρᾶται
ſuā aīam. inquinat ſuā aīam
τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν
ſuſurro: ⁊ vbicūq; pegrinat⁹ fuerit odi
ὁ ψίθυρος, καὶ οὗ ἐὰν παροικήσῃ μιση=
etur.
θήσεται. Ca. 22.

ΠΕτρίδι πολυτῷ κεκόπρισται πᾶς
λίθῳ κροταλωδίῳ συριβλητὸν ἕκτη
ger ⁊ oīs ſibilabit in ignominia illi⁹.
ρος, καὶ πᾶς ἐκσυρισθήσεται ἐπὶ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.
Stercori boū deſtrdlinijo cōparat⁹ ē piger. oīs
Βολβίτῳ κοπρίων συριβλητὸν ἐκτινάσσων. πᾶς
tollens cū excutiet manū. Cōfu=
ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸ ἐκτινάξει χεῖρα. Αἰσχύ
ſio patris in gñatione indiſciplinati: filia
νη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ
aūt in diminutione ſit. Filia pru
δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίγνεται. Θυγάτηρ φρόνι
dēs hereꝝ erit viri ſui: ⁊ q̄ con
μος κληρονομήσει ἄνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἡ καται
fundit: in triſticiā genitoris. Θυ
χύνουσα, εἰς λύπην γεννήσαντος. Πα
trem ⁊ virū cōfundit q̄ eſt audax
τέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεῖα
⁊ ab vtriſq; inhonorabiť. Mu=
καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. μου=
ſica in luctu: importuna narratio: flagella
σικὴ ἐν πένθει, ἄκαιρος διήγησις, μάστιγες
aūt ⁊ diſciplina in tpe ſapiētie. Filū in
δὲ καὶ παιδεία ἐν καιρῷ σοφίας. Τέκνα ἐν
bona vita eſtā habētes: ꝓpios
ἀγαθῇ ζωῇ τὸν τροφὸν ἔχοντα, τῶν ἰδίων
parentū celabunt ignobilitatem.
γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν. ooooo

ooooooooooooooooooooooooooooooo

D.

BIBLIOTECA NACIONAL

filij in contempcu t inſipientia
Τέκνα ἐν καταφρονήσει καὶ ἀπαιδευσία
gloriantes: cognatiões ſue ma
γαυριωμδία, συγγνώμας ἑαυτῶν μο
culant nobilitatē. Cōglutinās
λύουσι τὴν ἐυβύθειαν. Συγκολλῶν
teſtam q̄ docet fatuum: t exci=
ὅρασιν ὁ διδάσκων μωρόν, καὶ ἐξεγεί
tat dormientes de ꝓfundo ſomno.
ρει καθεύδοντας ἐκ βαθέος ὕπνου.
Narrat dormitanti q̄ narrat fa=
Διηγεῖται νυσταζοντι ὁ διηγούμδος μω
tuo: t in fine dicet: q̄d eſt:
ρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ, τί ἐστι;
Sup mortuū plora: defecit .n.
Ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ
lux: t ſup fatuū plora: defe=
φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλι
cit .n. intellectus. Dulci⁹ plora ſup
πε γὰρ σύνεσις. Ἧττον κλαῦσον ἐπὶ
mortuū q̄m requieuit: nam fa=
νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, ἧττον γὰρ μω
tui ſup mortē vita. Ducti⁹ mor
ροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωή. Πένθος ν
tui ſeptē dies: fatui aūt t im=
κροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσε
pij oēs dies vite il=
βοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐ
lius. Cum ſtulto ne mltiplices ſmo
τοῦ. Μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνης λό
nē: t ad inſipientē ne accedas:
γον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ πορεύου,
nō ſentiēs eni ſpernet tua
ἀναισθήτων γὰρ ἐξουθενήσει σου τὰ
omnia. Cane ab illo: ne
πάντα. Φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ
labocē hēas: t non coinq̄naberis in
κόπον ἔχῃς, καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν
cōcuſſione illius .declina ab illo
τῷ ἐντριασμῷ αὐτοῦ. Ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ
t inuenies requiem: t nō aci
καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ ἀκη
diaberis in otioſitate illius. ſup
διάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ. Ὑπὲρ
plūbū q̄d grauabitur: t q̄d il=
μόλυβον τί βαρυνθήσεται, καὶ τί αὐ
li nomē: niſi plumbū. Arenaꝫ
τῷ ὄνομα, ἀλλ' ἢ μόλυβος. Ἄμμον
t ſalē t maſſam ferri facili=
καὶ ἅλας καὶ βῶλον σιδήρου εὐκο=
us ferre: q̄ hoīem im=
πώτερον ὑποτοιχθῆναι, ἢ ἄνθρωπον ἀσύ
prudētē. Cōtexto lignea ligata
νετον. Ἰμάρτωσις ξυλίνη ἐδεδεμένη
in edificium: in cōcuſſione nō diſ=
εἰς οἰκοδομήν, ἐν συστασιασμῷ οὐ διαλ
ſoluetur. ſic cor firmatum
υθήσεται. οὕτως καρδία ἐστηριγμένη
in cogitatione conſilij: n omni
ἐπὶ διανοήματος βουλῆς, ἐν παντὶ
tpe timore nō timebit. Cor:
καιρῷ φόβῳ οὐ δειλιάσει. Καρδία
firmum in mente intellectus: ſicut
κεκραδασμένη ἐπὶ διανοίᾳ συνέσεως, ὡς
ornatus arenoſus in pariete raſo.
κόσμος ψαμμωτὸς ἐπὶ τοίχου ξυσοῦ.
Guſtūcula in alto poſita cō=
Χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμδοι κα=
tra ventum: nō pmanebūt: ſic
τέναντι ἀνέμου, οὐ μὴ μείνωσιν, οὕ=
cor timidū in cogitatiōe facti.
τως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματι μωροῦ.

Qui docet fatuum: quaſi qui congluti
nat teſtam. Qui narrat verbum nō au=
dienti: quaſi qui excitat dormientes de
graui ſōno. Cum dormiente loquitur
qui enarrat ſtulto ſapientiam: & in fine
narrationis dicit. Quis eſt hic? Supra
mortuum plora: deficit enim lux ei⁹: &
ſupra fatuum plora: deficit enim ſenſu.
Modicum plora ſuper mortuum: quo=
niam requieuit. Nequiſſimi enim neq;
ſima vita ſuper mortem fatui. Luctus
mortui ſeptem dies: fatui autem et im=
pii omnes dies vite illorum. Cum ſtul=
to ne multum loquaris: & cum inſenſa
to ne abieris. Serua te ab illo: vt nō mo
leſtam habeas: et non coinquinaberis
in peccato illius. Deflecte a billo et inue
nies requiē: et non acidiaberis in ſtul=
ticia illius. Super plumbū quid graua=
bitur. Et quod illi aliud nomē q̄ fatu⁹?
Arenam et ſalem & maſſam ferri faci=
lius eſt ferre: q̄ hominē imprudentē &
fatuum et impiū. Sicut loramentuꝫ lí=
gneum colligatū fundamento edificii
non diſſoluetur: ſic et cor confirmatuꝫ
in cogitatione conſilii. Cogitatus ſenſa
ti in omni tempore vel metu non de=
prauabitur. Sicut ornatus arenoſus in
pariete limpido: et ſicut palee in excel=
ſis et cementa ſine impenſa poſita con
tra faciem venti non permanebunt: ſic
et cor timidum in cogitatione ſtulti eō
tra impetum timoris non reſiſtet: ſic &
cor trepidum in cogitatione fatui om=
ni tēpore non metuet: ſed & qui in pre=
ceptis dei permanet ſēper. Pungēs ocu
lum deducit lachrymas: et qui pungit
cor profert ſenſum. Mittens lapidē in=
volatilia deliciet illa: ſic et qui conuicia
tur amico: diſſoluit amiciciam. Ad ami
cum et ſi produxeris gladiū: non deſpe
res: eſt enim regreſſus ad amicū. Si ape
ruerit os triſte: non timeas. Eſt eñ con
cordatio excepto conuicio et improve
rio et ſuperbia et myſterii reuelatione
et plaga doloſa. In his omnib⁹ effugiet
amicus. Fidē poſſide cuꝫ amico in pau
pertate illi⁹: vt & in bonis illius leteris.
In tēpore tribulationis illius permane
illi fidelis: vt in hereditate illi⁹ coheres
ſis. Ante ignem camini vapor & fum⁹
ignis maltatur: ſic & ante ſanguinē ma
ledicta et contumelie & mine. Amicuꝫ
ſalutare non confundaris. A facie illius
non me abſcōdam: & ſi mala mihi eue=
nerint per illum ſuſtinebo. Omnis qui
audiet cauebit ſe ab eo. Quis dabit ori
meo cuſtodiam: & ſuper labia mea ſi=
gnaculum certum vt nō cadam in ipis:
& lingua mea perdat me.

Capitulum vigeſi
mum tertium.

OOmine pater et dominator vite
mee: ne derelinquas me in cogita
tu & conſilio eorum: nec ſinas me cade
re in illa exprobratione. Quis ſuppo=
nit in cogitatu meo flagella & in corde
meo doctrinam ſapientie: vt ignoratio
nibus eorum non parcant mihi ooooo

Contra oēm timorē nō ſuſtine
Κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομεί
bit. Pungens oculū educet lachry
νῃ. Ὁ νύσσων ὀφθαλμὸν κατάξει δά=
mas: t pungēs cor: profert ſen
κρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν, ἐκφαίνει αὖ
ſum. Mittēs lapidē in volatilia:
σιν. Βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινά,
arcebit illa: t q̄ conuitiat ami
ἀποσοβήσει αὐτά, καὶ ὀνειδίζων φί
co: diſſoluet amicitiā. In amicū ſi
λον, διαλύσει φιλίαν. Ἐπὶ φίλον ἐὰν
ſtrinxeris gladiū: ne deſperes:
σπάσῃ μάχαιραν, μὴ ἀπελπίσῃς,
eſt eñ regreſſus. in amicū ſi ape
ἔστι γὰρ ἐπάνοδος. ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀ=
ruerit os: ne timeas: eſt eñ
νοίξῃς στόμα, μὴ ἐυλαβηθῇς, ἔστι γὰρ
reuocatio. preter conuitiū t ſuper
ἀποκλαγή. πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερ
biam t ſecreti reuelationē
ηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως
t plagā doloſam: in his eñ ef=
καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις γὰρ ἀ=
fugiet oīs amicus. Fidē poſſi
φεύξεται πᾶς φίλος. Πίστιν κτῆ=
de in paupertate di ꝓmo:
σαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον,
vt in bonis illi⁹ leteris.
ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ εὐφραν θῇς.
in tpe tribulationis pmane illi: vt
ἐν καιρῷ θλίψεως διαμεῖνον αὐτῷ, ἵνα τὴν
in hereditate ei⁹ coheres fis.
κληρονομίαν αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς.
Non deſpiciēda eſt eñ ſemp circūſtri
Οὐ καταφρονητέον γὰρ ἀεὶ τῆς περι=
ptio: neq; mirabilis diues mēte
στάσεως, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος τοῦτ
nō habēs. ante ignē vapor camini
οὐκ ἔχων. πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου
t fum⁹: ſic ante ſanguines cōui
καὶ καπνός, οὕτως πρὸ αἱμάτων λοι=
cia. Amicū ꝓtegere nō erubeſ
δορίαι. Φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυ
cam: t a facie illius
νθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
non abſcōdar t ſi mala mihi eue
οὐ μὴ κρυβῶ, καὶ ἐὰν κακά μοι συμ
nient per illū oīs q̄ audierit cauebit
βήσονται δι' αὐτὸν πᾶς ὁ ἀκούων φυλάξει
ab illo. Quis dabit mihi ſup os
ται ἀπ' αὐτοῦ. Τίς δώσει μοι ἐπὶ στόματί
meū cuſtodiā: t ſup labia mea
μου φυλακήν, καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου
ſignaculū aſtutū: ne cadā ſubi
σφραγῖδα πανεύγνων, ἵνα μὴ πέσω ἀφ'
to ab illa: t lingua mea nō
υἱδίως ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου μὴ
pdat me.
ἀπολέσῃ με. Ca. 25.

OOmine pater t dñator vite om
Κύριε πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς ἁπά
nis: ne derelinquas me in cōſilio eoꝝ:
σης, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν,
t ne ſinas me cadere in illis: Quis im
καὶ μὴ ἀφῇς με πτῶσιν ἐν αὐτοῖς. Τίς ἐπι
ponet in cogitatione mea flagella: t
στήσει ἐπὶ τὰ διανοήματός μου μάστιγ', καὶ
in corde meo diſciplinā ſapiētie: ne
ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδίαν σοφί', ἵνα
in ignoratiōnib⁹ meis nō pcat ti
μὴ ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου μὴ φείσῃ σὺ

dñe: ne iniuriaꝫ coꝝ ꝺ̄n ꝓfessio
κυρίου. μὴ δῷς μοι ὕβρεις τῶν ἐν ἐπιθυ
ne patḝum nō ꝓficeaꝫ: vt
μείας ἁμαρτωλῶν μὴ ἐπάρῃς, ὅπως
nō multiplicent ignoraīe mee: t
μὴ πληθυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ
peccata mea abundabūt in cōtri=
ἁμαρτίαι μου πλεονάσουσιν εἰς συν=
tionē: t cadā i cōspectu ad=
τριβήν, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπε
uersarioꝝ: t gaudebit sup me inimic⁹
ναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρός
me⁹: q ꝺ̄b⁹ lōge est spes mie tue.
μου, ὧν μακρὰν ἐστὶν ἐλπὶς ἐπ' ἐλέους σου.
Dñe pater t de⁹ vite mee: extol
Κύριε πάτερ καὶ θεὲ ζωῆς μου, μετέω
lentiā oculoꝝ ne mihi dederis t gi=
ρισμὸν ὀφθαλμῶν μή μοι δῷς καὶ γι=
gītcam aīam amoue semper
γαντώσῃ ψυχὴν ἀπόστασον διαπαντὸς
a seruis tuis. spes inanes t
ἀπὸ δούλων σου. ἐλπίδας κενὰς καὶ
cupiscētias auerte a me: t
ἐπιθυμίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ
tenebis volentē tibi seruire
κρατήσεις ἐμοὶ θέλοντά σοι δουλεύειν
semper. ventris appetit⁹ t concu=
διαπαντός. κοιλίας ὄρεξις καὶ συνου=
Infra 17.b bitus ne cōprehendant me:
σιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με,
t aie irreuerēti ne tradas me
καὶ ψυχῆ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς με
seruiz tuam. Audite filij
σοὺν δοκέτην σου. Ακούσατε τέκνα
disciplinā oris veri: t q̄ cu=
παιδείαν στόματος ἀληθινοῦ καὶ ὁ φυ
stodierit nō capiet in labijs
λάσσων οὐ μὴ ἁλῷ ἐν χείλεσιν
suis. In stulticia sua cōpre=
αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ κατα=
hendetur peccator: t cōscia
λειφθήσεται ὁ ἁμαρτωλός, καὶ λοίδο
tor t superbus scandalizabun=
ρος καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσον=
1.Reg. 16.b tur in illis. Iuratiōi nō assuefaciaꝫ os
ται ἐν αὐτοῖς. Ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στό
C tuū: t noiationi sancti nō assue
μα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ ἁγίου μὴ συνε
Ec. 19.c scaꝫ. Sicut .n. seruus q̄ scruta=
θίσῃς. Ὡσεὶ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμε=
tur assidue a vibice nō mi=
νος ἐκλείπων οὐκ ἐλατ
nuet: sic iurans t nomi=
τωθήσεται, οὕτως ὁ ὀμνύων καὶ ὀνομά
nās semper non purgabit a
ζων διαπαντὸς οὐ μὴ καθαρισθῇ ἀπὸ
peccato. Vir multū iurans iplebi=
ἁμαρτίας. Ἀνὴρ πολυόρκιος πλησθή=
tur iniquitate: t nō discedet
σεται ἀνομίας, καὶ οὐκ ἐκκοπήσεται
a domo illius flagellū. si deliquit
ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ. ἐὰν πλημ
rit peccū cius sup ipm:
μελήσῃ ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ,
t si despexerit peccauit duplicit. Et si
καὶ ὑπερίδῃ ἡμάρτε διπλῶς. Καὶ ἐὰ
in vacuū iurauit nō iustificabitur:
δίκαιος ὤμοσεν οὐ δικαιωθήσεται,
replebitur .n. calamitate dom⁹ si
πληθήσεται γὰρ ἐπαγωγῆς ὁ οἶκος αὐ
D limꝰ: est fmo vestimē mor
τοῦ, ἔστι λέξις ἀντιπεριβεβλημένη ἐκ

& non appareant delicta eorum & ne
adincrescant ignorantie mee: & multi=
plicentur delicta mea: et peccata mea
abundent: & incidam in conspectū ad=
uersariorū meorum & gaudeat inimi=
cus meus. Domine pater & deus vite
mee ne derelinquas me in cogitatu illo
rū. Extollentiā oculorum meorū ne de
deris mihi: & omne desideriū auerte a
me. Aufer a me vētris concupiscentias:
& concupitus cōcupiscentie ne appre=
hendāt me et anime irreuerēti: et infru
nitate ne tradas me. Doctrinā oris audi
te filii: & qui custodierit illā non periet
labiis suis: nec scādalizabitur in operi=
bus nequissimis. In vanitate sua appre
henditur peccator: & superbus et male
dict⁹ scandalizabitur in illis. Iurationi
non assuescat os tuū: multi enim casus
in illa. Nominatio vero dei non sit assi
dua in ore tuo: et nominib⁹ sanctorum
nō admiscearis: qm̄ non eris immunis
ab eis. Sicut enī seruus interrogat⁹ assi
due a liuore nō minuitur: sic omnis iu
rans et nominās in toto a peccato non
purgabitur. Vir multū iurās implebi=
tur iniqtate: et nō discedet a domo illi⁹
plaga. Et si fraudauerit fratrē: delictum
illi⁹ supīpm erit: & si dissimulauerit: de
linqt dupliciter: & si in vacuū iurauerit:
nō iustificabitur. Replebitur enī retri=
butione dom⁹ illi⁹. Est et alia loq̄la con
traria mortī: nō inuenīatur in hereditā
te iacob. Etenīz a misericordib⁹ omnia
hec auferētur: & in delictis nō voluptā
būt. Indisciplinose loquele non assuesce=
at os tuum: est enīz in illa verbum pec
cati. Memento patris & matris tue: in
medio enim magnatorum consistis: ne
forte obliuiscatur te deus in conspectu
illorum: et assiduitate tua infatuatus
improperium patiaris: & maluisses nō
nasci: et diem natiuitatis tue maledi=
cas. Homo assuetus in verbis impro=
perii: in omnibus diebus suis non eru=
dietur. Duo genera abundant in pec=
catis: et tertium adducit iram & perdi=
tionem. Anima calida quasi ignis ar=
dēs nō extinguetur: donec aliquid glu
tiat: et homo nequam in ore carni fue
non desinet donec incendat ignem.
Homini fornicario omnis panis dul=
cis: non fatigabitur transgrediens vsq̄
ad finem. Omnis homo qui trāsgredi=
tur lectum suum contēnens in anima
suam et dicens. quis me videt: tenebre
circundant me: et parietes cooperiunt
me: et nemo circunspicit me: quem ve
reor? delictorum meorum non memo
rabitur altissimus: et nō intellexit: quo
niam omnia videt oculus illius: quo=
niam expellit a se timorem dei huius=
modi hominis timor: & oculi hominū
timentes illum: et non cognouit: quo=
niam oculi domini multo plus lucidio=
res sunt super solem: circunspicientes
omnes vias hominum: et profundum
abyssi et hominum corda intuentes in
abscōditas partes. Domino enim deo
anteq̄ crearentur omnia sunt agnita:
sic et post [illegible]

te: nō inueniat in hereditate ta
πάτω, μὴ εὑρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ ἐκ=
cob. Ab cīi pūs hec om=
κώβ. Ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάν
nia auferent: t in peccatis nō
τα ἀφαιρεθήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ
inuoluent. Intēperantie iuramēti ne
ἐγκυλισθήσονται. Ἀκολασία ὅρκου μὴ
assuefaciaꝫ os tuū: est cīi in ea
ἐθίσῃς τὸ στόμα σου, ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ
verbū peccati. Memēto patris
λόγος ἁμαρτίας. Μνήσθητι πατρὸς
t matris tue: in medio cīi magna
καὶ μητρός σου, ἀναμέσον γὰρ μεγι=
tū p̄sidebis. Ne forte obliuio
στάνων συνεδρεύσεις. Μήποτε ἐπι=
ni tradaris in cōspectu illoꝝ: t assiduitate
λάθῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῇ ἐθισμῷ
tua marcescaꝫ: t voces si nō
σου μαραθῇς, καὶ θελήσεις εἶ μὴ
nat⁹ esses: t diē natiuitatis
ἐφυτεύθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ γενεθῆ
tue maledicas. Homo assue
σου καταράσῃ. Ἄνθρωπος συνειθι=
tus verbis impoperijs: in oībus
σμένος λόγοις ὀνειδισμοῦ, ἐν πάσαις
diebus fīs non eruditꝫ.
ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ.
Duo species multiplicant peccata: t
Δύο εἴδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ
tertiū inducet irā. Alia cali
τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν. Ψυχὴ θερ=
da q̄si ignis ardēs: nō extinguetꝫ
μὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ
donec deglutiat homo fornicarius
ἕως ἂν κατατρώξῃ ἄνθρωπος πόρνος
in corpore carnis sue: non desi
ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύ
net donec accēdat ignē. homi=
σηται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ πῦρ. ἀνθρώ
ni fornicario oīs panis dulcis: non
πῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ
quiescet donec perficiat. Ho
κοπάσῃ ἕως ἂν τελειώσῃ. Ἀν=
mo trāsgrediēs a le
θρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλί
cto suo dicens in aīa sua:
νης αὐτοῦ λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
quis me videt? tenebre circūdāt me: t
Τίς με ὁρᾷ; σκότος κύκλῳ μου, καὶ
parietes me cooperiūt: t nullꝰ
οἱ τοῖχοι με καλύπτουσι, καὶ οὐδεὶς
me videt: q̄d vereor? ꝑ peccato
με ὁρᾷ, τί ἐυλαβοῦμαι; Τῶν ἁμαρ=
rum meoꝝ non memorabit altiſſi
τιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψι=
mꝰ: t oculi hoīm timoro
στος, καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος
cius: t nō nouit q̄ oculi do
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυ
mini altissimi infinities sole
ρίου τοῦ ὑψίστου μυριοπλασίως ἡλίου
lucidiores sunt: inspicientes
φωτεινότεροί εἰσιν, εἰς ἐμβλέποντες
oēs vias hoīm t cogi
πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων καὶ κατα=
tantes in abscōditas ptes.
νοοῦντες εἰς ἀποκρυφα μέρη.
Ante q̄ crearent oīa: agnita
Πρινὴ κτισθῆναι τὰ πάντα, ἔγνω=
sūt ei omnia: sic t post
σται αὐτῷ τὰ πάντα, οὕτως καὶ μετὰ

consumationē respiet omnia. Hic in plateis ciuitatis vindicabitur: & quasi pull⁹ eq nō fugabitur: & vbi nō sperauit apprehendet. Et erit dedecus oibus: eo q nō intellexerit timorē dñi. Sic & mulier ois relinquēs virū suū & statuēs heredi tatē ex alieno matrimonio. Primo em in lege altissimi incredibilis fuit: & secū do virū suum deliquit: tertio in adulterio fornicata est: & ex alio viro filios statuit sibi: hec in ecclesiā adducetur et in filios eius respicietur. Nō tradēt filii eius radices: & rami eius nō dabunt fructus. Derelinquēt in maledictū memoriā eius: & dedecus illius nō delebitur. Et agnoscēt q derelicti sunt: qm nihil melius est q̄m timor dei: & nihil dulcius q̄m respicere in mādatis domini. Gloria magna est sequi dñm: lōgitudo em dierum assumetur ab eo. Ca.24.

SApientia laudabit aiam suam: & in deo honorabitur: et in medio populi sui gloriabitur: & in ecclesiis altissimi aperiet os suū: & in cōspectu virtutis illius gloriabitur: & in medio populi sui exaltabitur: & in plenitudine sancta admirabitur: & in multitudine electorum habebit laudē: & inter bñdictos bñdicetur dicēs. Ego ex ore altissimi pdixi primogenita ante oēm creaturā. Ego feci in celis vt oriretur lumē indeficies: & sicut nebula texi oēm terrā. Ego in altissimis habitaui: & thron⁹ meus in colūna nubis. Gyrū celi circuiui sola: & p fundum abyssi penetraui: & in fluctibus maris ābulaui: & in oi terra steti. Et in oi populo et in oi gēte primatū habui: & oim excellētium & humiliū corda virtute calcaui. Et in his oībus requiē que siui: & in hereditate dñi morabor. Tūc precepit & dixit mihi creator oim: & q creauit me requeuit in tabernaculo meo: & dixit mihi. In iacob inhabita & in israel hereditare: & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante secula creata sum: et vsq ad futurū seculū nō desinā: & in habitatione sancta corā ipo ministraui. Et sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in hierusalē potestas mea. Et radicaui in pplo honorificato: et in ptes dei mei hereditas illi⁹: & in plenitudine sanctorū detētio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: et quasi cypressus in monte sion: quasi palma exaltata sum in cades: & quasi plantatio rose in hiericho. Quasi oliua speciosa in cāpis: et quasi platan⁹ exaltata sum iuxta aquā in plateis. Sicut cinamomū & balsamū aromatizans odorē dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris: et quasi storax et galbanus et vngula et gutta. Quasi libanus nō incisus vaporaui habitationē meam: & quasi balsamum non mixtū odor meus. Ego quasi terebinthus extēdi ramos meos: et rami mei honoris et gratie. Ego quasi vitis fructificaui suauitatez odoris: et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. ooo:oo

in hereditate alicui⁹ morabor. Tunc precepit mihi creator omnium: & q creauit me dixit: in iacob inhabita & in hierlin hereditare. Hinc ab initio creauit me: & vsq ad sēcla non deficiam: in tabernaculo sctō coram ipo ministraui: & sic in sion firmata sum: & similr in ciuitate sanctificata similr & in hierusalē potestas mea: & radicaui in pplo honorificato in parte dñi hereditatis illius. Quasi cedrus exaltata sū in libano: & quasi cypressus in mōtibus aermon. Quasi palma exaltata sum in gaddi: & q̄si plāte rose in hiericho. Quasi oliua speciosa in cāpis: & q̄si platanus exaltata sum ab aqua. Sicut cinamomū & sicut balsamū aromatizans odorē dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris: et quasi galbanū & onyx & stacte: & q̄si thurib vapor in tabernaculo. Ego q̄si terebinthus extendi ramos meos: & rami mei glie & gratie. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatez odoris: et flores mei fructus glorie & diuitiarū. Ego mater dilectionis pulchre & timoris & cognitiōis & sancte spei. Do ut cū oibus filijs meis sempiternos dictis ab illo. Accedite ad me q̄ concupiscitis me: & a generatiōnibus meis adimplemini. Mā memoria mea super mel dulcis: & hereditas mea super

hereditas mea sup mellis fauum.
κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος καὶ κηρίου.
Qui edunt me adhuc esurient:
Οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσι,
Joh. 6. d. qui bibunt me adhuc sitient.
καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν.
Qui obedit mihi nō confundet
O ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσε-
tur semper: qui operantur
ται διαπαντός, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι
in me: non peccabunt. hec
ἐν ἐμοί, οὐχ ἁμαρτήσουσι. πᾶσα
omnia liber testamēti dei altissimi.
πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου.
Lex quā mandauit nobis moyses:
Νόμος ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν μωυσῆς,
Hebr. 1. b. hereditatē in congregationib⁹ iacob.
Ecclus. 3 d. D κληρονομίαν ἐν συναγωγαῖς ἰακώβ.
ne deficiatis virgo hēre in dño: vt cons-
μὴ ἐκλυέσθε ἰσχύειν ἐν κυρίῳ, ἵνα κρα-
foueat vos ipe. Cōligimini ad
τυνθῇ ὑμᾶς αὐτός. Κολλᾶσθε πρὸς
illum: dño opa deus
αὐτόν, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς
solus est: et non est ampli⁹ pter e-
μόνος ἐστί, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐ-
um saluator. Qui iplet ꝙsi phison
τοῦ σωτῆρος. Ἐμπιπλῶν ὡς φεισὼν
omnia sapia sua: et sicut ti
πάντα τῆς σοφίας αὐτοῦ, καὶ ὡς τί-
gris in diebus nouoꝝ. qui adimplet
γρις ἐν ἡμέραις νέων. ὁ ἀναπληρῶν
ꝙsi euphrates intellectū: et ꝙsi iordanis
ὡς εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ὡς ἰορδάνης
in diebus messis. Qui ostendit ꝙ-
ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. Ὁ ἐκφαίνων ὡς
luce disciplinā cognitionis: et ꝙsi geon
φῶς παιδίαν γνώσεως, καὶ ὡς γιὼν
in diebus vindemie. non ꝑfecit
ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. οὐ συνετέλεσεν
Infra. 33. c. A primus scire illam: et sic
ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως
vltimus non inuestigauit eam. Ab
ὕστερος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν. Ἀπὸ
oni mari multiplicate sunt cogita-
ὑπὲρ θαλάσσης ἐπληθύνθη τὰ διανο-
tiones illius: et cōsilia illius ab
ήματα αὐτῆς, καὶ αἱ βουλαὶ αὐτῆς ἀπὸ
abysso magna. Ego sapia sicut
ἀβύσσου μεγάλης. Ἐγὼ ἡ σοφία ὡς
fossa a flumine et ꝙsi aq̄ du-
διώρυξ ἀπὸ ποταμοῦ καὶ ὡς ὑδρα-
ctus egressa sui in paradisum.
γωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον.
dixi: potā rigabo meo hōto
Εἶπον, ποτίσω μου λαχανῶν λαὸν
B optimo: et inebriabo meū viriditatem
ē.14.a. ἄριστον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιὰν
iustam. Et ecce facta est mihi
τὴν δικαίαν. Καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ
fossa in fluuiū: et fluui⁹
διώρυξ εἰς ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός
me⁹ factꝰ est in mare. ꝙsi discipli-
μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. ὅτι παιδεί-
nā ꝙsi antelucanū illūinabo et ostādā cā
αν ὡς ὄρθρον φωτιῶ καὶ ἐκφανῶ αὐ-
usq; ad lōginquū. Quīn doctri
τὴν ἕως εἰς μακράν. Ὅτι διδασκα-
nā ꝙsi prophetiā effundā: et relin
C λίαν ὡς προφητείαν ἐκχιῶ, καὶ κατα-
quā cā in gnationes seculoꝝ.
λείψω αὐτὴν εἰς γενεὰς τῶν αἰώνων.

In me gra oīs vite et veritatis: in me oīs
spes vite et virtutis. Trāsite ad me oēs q̄
cōcupiscitis me: & a gnationibus meis
adimplemini. Spūs enī⁹ meus sup mel
dulcis: et hereditas mea sup mel & fa-
uū. Memoria mea in generatione secu
lorū. Qui edunt me adhuc esuriēt: et q̄
bibunt me adhuc sitiēt. Qui audit me
nō cōfundetur: et q̄ operātur in me nō
peccabunt. Qui elucidāt me vitā eternā⁹
hēbunt. Hec oīa liber vite et testamen
tū altissimi et agnitio veritatis. Legem
mādauit moyses in p̄ceptis iustificatiōū &
hereditatē domui iacob et israēl ꝓmissio
nes. Posuit dauid puero suo excitare re
gē ex ipo fortissimū et in throno hono
ris sedentē in sempiternū. Qui implet
quasi phison sapiam: et sicut tigris in
dieb⁹ nouoꝝ. Qui adiplet quasi eu-
phrates sensū. Qui multiplicat quasi ior
danis in tēpore messis. Qui mittit disci
plinā sicut lucē et assistēs quasi geon in
die vindemie. Qui pficit prim⁹ scire il-
lā et infirmior nō inuestigabit eā. Ama
ri essi abūdabit cogitatio ei⁹ et cōsiliū⁹
illius in abysso magna. Ego sapia effu-
di flumina: ego quasi trames aq̄ imēse
de fluuio: ego quasi fluui⁹ dorix: & sicut
aq̄ duct⁹ exiui de padiso. Dixi. Rigabo
hortū plantationu⁹: & inebriabo ꝓtus
mei fructū. Et fact⁹ ē mihi trames abū
dans & fluuius meus appropinquauit
ad mare. Qm̄ doctrinā quasi anteluca
nū illumino oīb⁹: & enarrabo illū vsq;
in lōginquū. Penetrabo iferiores ptes
terre: & inspiciā oēs dormiētes: & illūi-
nabo oēs sperātes i dño. Adhuc doctri
nā quasi ꝓphetiā effundā: & relinquā⁹
illā q̄rentibus sapientiā: & non desinā in
progenies illorū vsq; in euū sanctum.
Videte qm̄ non soli mihi laboraui: sed
oīb⁹ exquirentib⁹ veritatē. Ca. 25.
IN trib⁹ placitū est spūi meo q̄ sunt
ꝓbata corā deo & hoīb⁹. Cōcordia
fratrū: & amor ꝓximorū: & vir & muli-
er sibi bene cōsentiētes. Tres spēs odi-
uit aīa mea: & aggrauor valde aīe illorū
Pauperē superbū & diuitē mendacē &
senē fatuū & insensatū. Que in iuuen
tute tua non cōgregasti: quomodo in
senectute tua inuenies. Quā speciosa⁹
caniciei iudiciū: & p̄sbyteris cognosce
re cōsilium. Quā speciosa veteranis sa
piēta: & gloriosus intellect⁹ & cōsiliū.
Corona senū multa peritia: & gloria il-
lorū timor dei. Nouē insuspicabilia cor
dis magnificaui: et decimū dicā in lin-
gua hoīb⁹. Homo q̄ iocūdatur in filiis:
viuēs & vidēs subuersionē inimicorum
suorū. Beat⁹ q̄ habitat cū muliere sensa
ta: et q̄ lingua sua nō est lapsus: & q̄ nō ſ
uiuit indignis se. Beat⁹ q̄ inuenit amicū
verum: & q̄ enarrat iusticiā auri audieti.
Quā magn⁹ q̄ inuenit sapiam & scia⁹:
sed nō est sup timentē dīm. Timor dei
sup oīa se suppositi. Beatus hō cui do
natū ē hēre timorē dei. Qui tenet illū:
cui assimilabitur? Timor dei initiū dile-
ctionis eius: fidei autem initiū aggluti
nandū est ei. Oīs plaga tristicia cordis
est: & omnis malicia nequitia mulieris.

videre qm̄ nō mihi soli laboraui: sed
ἰδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ
oībus exquirentib⁹ illā.
πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν. Ca. 25.
ΕΝ τρισὶν ὡραίσθη καὶ ἀνέστη
pulchra facta sū: et surrexi
ὡραία ἔναντι κυρίου. ἔναντι κυρίου καὶ
hoībus cōcordiā fratrū et ami
ἀνθρώπων ὁμόνοια ἀδελφῶν καὶ φι-
citiā ꝓximi: et vir et mulier
λία γοῦ πλησίον, καὶ ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἴσαν
bi cōsentientes. Tres ūt spēs
γοῖς συμφερομένοις. Τρία δὲ ἔδοξε
odiuit aīa mea et grauis
ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου καὶ προσώχθι-
sui valde vite illoꝝ. pauperē
σα σφόδρα τὴ ζωὴ αὐτῶν. πλουχὸν
superbū et diuitē mendacē: et
ὑπερήφανον καὶ πλούσιον ψεύστην, καὶ
senē adultū diminutū intellectu.
γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει.
In iuuētute tua nō cōgregasti: et quō
Ἐν νεότητί σου οὐ συνήγαγες, καὶ πῶς
poteris inuenire in senectute tua. Quā speciosū
ἂν εὕρης ἐν τῷ γήρᾳ σου. Ὡς ὡραῖον
canis iudiciū: et ꝑsbyteris cogno
πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις γνῶ
scere cōsiliū. Quā speciosū senū sapia:
ναι βουλήν. Ὡς ὡραία γερόντων σοφία,
et gloriosus cogitatio et consiliū.
καὶ δοξασμένοις διανόημα καὶ βουλή.
corona senū multa experiētia: et
στέφανος γερόντων πολυπειρία, καὶ ὁ
gloriatio illoꝝ timor dñi. Nouē
καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. Ἐννέα
suspitiones beatas dixi in corde meo:
ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ μου,
et decimā dicā in lingua mea.
καὶ ὁ δέκατον λαλῶ ἐν τῇ γλώσσῃ μου.
Homo in filijs q̄ iocundat
Ἄνθρωπος ἐπὶ τέκνοις εὐφρανθήσεται
vīuēs et vidēs in casu inimicoꝝ.
ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν.
beat⁹ q̄ habitat cū muliere prudēti: et
μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ
q̄ in lingua nō lapsus est: et q̄ nō
ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὀλισθήσει, καὶ ὃς οὐκ
seruiuit indigno se. beat⁹
ἐδούλευσεν ἀναξίῳ ἑαυτοῦ. μακάριος
q̄ inuenit prudentiā: et q̄ enarrat in
ὃς εὗρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγούμενος εἰς
aures audientiū. Quā magn⁹ q̄ iuenit sapiē
ὦτα ἀκουόντων. Ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σο
tiā: sed nō est sup timē
φίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβούμε
tem dñm. Dilectio ūt dñi
νον τὸν κύριον. Ἀγάπησις δὲ κυρίου
sup oīa supgressa est in clarita
ὑπὲρ πάντα ὑπερέβαλεν εἰς φωτισ
te. Qui tenet illā cui assimila
μόν. Ὁ κρατῶν αὐτὸν τίνι ὁμοιωθήσε-
bit? Timor dñi initiū dilectionis
ται; Φόβος κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως
eius. fidei ūt initiū agglutinatiōis ei⁹
αὐτοῦ. πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐ-
tue. oēm plagā et nō plagā
τοῦ. πᾶσαν πληγὴν καὶ μὴ πληγὴν
cordis: et oēm nequitiā et
καρδίας, καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ
nō nequitiā mulieris.
μὴ πονηρίαν γυναικός. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Omnē inductionē ⁊ nō inductionē odiē
Γᾶσαν ἐπαγωγὴν καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μι
tili: ⁊ omnē vindictā ⁊ nō
σούντων, καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν καὶ μὴ
vindictā inimicoꝝ. Nō eſt caput ſup
ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. Οὐκ ἔστι κεφαλὴ ὑπὲρ
caput colubri: ⁊ nō eſt ira ſup
κεφαλῆς ὄφεως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ
irā inimici. cohabitare cū leone ⁊
θυμοῦ ἐχθροῦ. συνοικῆσαι λέοντι καὶ
draconi appropiabo: magiſq; cohabitare cū
δράκοντι ἐγγιῶ, ἢ συνοικῆσαι μετὰ
muliere mala. Nequitia mulieris
γυναικὸς πονηρᾶς. Πονηρία γυναικὸς
alienat faciē eius: ⁊ obſcurat
ἀλλοτριοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ
vultū ſuū tāq; vrſus. In me
τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ἄρκος. Ἀναμέ
dio primoꝝ ſuoꝝ decidet vir
σον τῶν πλησίον αὐτῆ ἀναστενάξει δ' ἀπὸ
illiꝰ: ⁊ inuite ſuſpirabit ꝓpꝫ eā.
αὐτῆς, καὶ ἀκουσίως ἀναστενάξει δι' αὐτήν.
Parua ois malitia ad malitiā mu
Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυ
lieris: ſors peccātis cadat ſup
ναικός, κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπεσέτω ἐπ'
illā. ſicut abſcēſus arenoſus in pedib⁹
αὐτῆ. ὡς ἀνάβασις ἀμμώδης ἐπὶ ποσὶ
ſenis: ſic mulier linguata vi
πρεσβύτου, οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀν
ro taciturno. Ne incidas in ſpe
δρὶ ἡσύχῳ. Μὴ πτοηθῇς εἰς κάλ
lē mulieris: ⁊ mulierē ne cōcupi
λος γυναικός, καὶ γυναῖκα μὴ ἐπιπο
ſcas ad delitias. ira ⁊ lucrecidia
θήσῃς εἰς τρυφήν. ὀργὴ καὶ ἀναίδεια
⁊ cōfuſio magna mulier ſi ꝑbeat
καὶ αἰσχύνη μεγάλη γυνὴ ἐὰν ἐπιχορηγῇ
viro ſuo. Cor humile ⁊
τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καρδία πτοουμένη καὶ
facies meſta ⁊ plaga cor
πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ πληγὴ καρδί
dis mulier nequā. manus debiles
ας γυνὴ πονηρά. χεῖρες παρειμέναι
⁊ genua diſſoluta: q̄ nō cōſo
καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ πα
labit̄ vir ſuꝰ in gemitu.
ρακαλέσει τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐν στενάσει.
a muliere initiū peccati: ⁊ ꝓpt̄
ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας, καὶ δι' αὐ
illā morimur oēs. Ne des
τὴν ἀποθνήσκομεν πάντες. Μὴ δῷς
tribꝰ aquæ: neq; mulieri male
ῥεῖθρον ὕδατι, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ
libertatē exitꝰ. Si nō ambulat
παρρησίαν ἐξόδου. Εἰ μὴ πορεύεται
fin manū tuā: a carnib⁹ tuis
κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου
abſcinde illā: da ⁊ abſolue.
ἀπότεμε αὐτήν, δὸς δὸ καὶ ἀπόλυσον.
Mulieris bone beat⁹ vir:
Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ,
⁊ numerus dier⁹ illiꝰ du
καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δίπλα
plex. Mulier fortis oblectat vi
σιος. Γυνὴ ἀνδρείᾳ εὐφραίνει τὸν ἄν
rū ſuū: ⁊ ānos vite ſue
δρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ
implebit in pace. Mulier bona: pars
πληρώσει ἐν εἰρήνῃ. Γυνὴ ἀγαθή, μερὶς
bona: in parte timentiū dñm
ἀγαθή, ἐν μερίδι φοβουμένων τὸν κύριον

Et omnem plagam et non plagam vi
debit cordis & omnem nequitiam &
non nequitiam mulieris: & omnē ob=
ductū & non obductum odientiuꝫ: &
omnē vindictam & nō vindictā inimi=
corū. Non eſt caput nequi⁹ ſup caput
colubri: non eſt ira ſuper irā mulieris.
Cōmorari leoni & draconi placebit: q̄ꝫ
habitare cū muliere nequaꝫ. Nequitia
mulieris immutat faciē eius: et obceca
bit vultū ſuū tanq̄ vrſus: et quaſi fac=
cū oſtendit in medio proximorū. In=
gemuit vir eius: & audiens ſuſpirauit
modicū. Breuis omnis malicia ſuper
maliciā mulieris: ſors peccatorū cadat
ſuper illā. Sicut aſcēſus arenoſus in pe
dibus veterani: ſic mulier linguata ho
mini quieto. Ne reſpicias in mulieris
ſpeciem: & non concupiſcas mulierē
in ſpecie. Mulieris ira irreuerētia et cō
fuſio magna. Mulier ſi primatum ha=
beat: contraria eſt viro ſuo. Cor humi
le & facies triſtis & plaga mortis: mu=
lier nequā. Manꝰ debiles et genua diſ
ſoluta: mulier q̄ non beatificat virum
ſuū. A muliere initiū factū eſt peccati:
& per illā omnes morimur. Nō des aq̄
tue exitū nec modicū: nec mulieri ne
quam venā prodeundi. Si nō ambula
uerit ad manū tuā: cōfundet te in conſ
pectu inimicorū. A carnibꝰ tuis abſci
de illā: ne ſemp te abutatur. Ca. 26.
Mulieris bone beatus vir: uumerꝰ
enim annorū illorū duplex. Mu=
lier fortis oblectat virū ſuum: & ānos
vite illius in pace implebit. Pars bona
mulier bona in parte bona timentiuꝫ
deū dabitur viro profactis bonis: diui
tis autē & pauperis cor bonū in omni
opere vultus illorū hilaris. A tribus ti
muit cor meū: & in quarto facies mea
metuit. Delaturā ciuitatis & collectio
nē populi & calūniam mendacē: ſuper
morte omnia grauia. Dolor cordis et
luctus: mulier zelotypa. In muliere
zelotypa flagellū lingue: omnibus co
municās. Sicut boum iuguꝫ quod mo
uetur: ita & mulier nequā. Qui tenet
illā: quaſi q̄ apprehēdit ſcorpionē. Mu
lier ebriosa ira magna: & cōtumelia &
turpitudo illius non tegetur. Fornica=
tio mulieris i excellētia oculorū: & in
palpebris illius agnoſcetur. In filia a=
uertente ſe firma cuſtodiam: ne inuen
ta occaſione abutatur ſe. Ab omni ir=
reuerentia oculorū eius caue: et ne mi
reris ſi te neglexerit. Sicut viator ſitiēs
ad fontem os aperiet: & ab omni aqua
proxima bibet: & contra omnē paluꝫ
ſedebit: & cōtra oēm ſagittam aperiet
pharetrā: donec deficiat. Gratia mulie
ris ſedule delectabit virū ſuum: & oſſa
illiꝰ impinguabit. Diſciplina illiꝰ datū
dei eſt. Mulier ſenſata & tacita: nō eſt
immutatio crudite anime. Gra ſuper
gram mulier ſancta & pudorata. Oīs
autē pōderatio nō eſt digna cōtinētis
aie. Sicut ſol oriēs mūdo in altiſſimis
dei: ſic mulieris bone ſpecies in orna
mentum domus eius. Lucerna ſplen
dens ſuper candelabrum ſanctum:

dabitur. diuitis ait ⁊ pauperis cor
δοσίσεται· πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρ
boni⁹ erga dñm: in omni tpe vul
δία ἀγαθὴ κύριος, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσω
tum habebit hilarē exultabit. a ꝓuer.
πον ἔχοντις ἱλαρὸν γαυριάσουσιν. ἀπὸ 21.c.
tribꝰ cauit mihi cor: ⁊ in
τριῶν ἐυλαβήθη μου ἡ καρδία, καὶ ἐπὶ
quarto facie timui. Callā
τῷ τετάρτῳ προσώπῳ ἐφοβήθην. Δια
niā ciuitatis: ⁊ collectionē turbe: ⁊
βολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ
falſum teſtimoniū ſup mortē: oīa pea
κατασφυσμὸν ὑπὲρ θανάτου, πάντα μοχ
na. Dolor cordis ⁊ luct⁹ mulier
θηρά. Ἄχθος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ
zelotypa cōtra mulierē: ⁊ flagellū lingue D
ζηλοτυπὰ κατὰ γυναικί, καὶ μάστιξ γλώσσης
oībus cōmunicās. Boū iugū con
πᾶσιν ἐπιτιθεμένοῦσα. Βοοζύγιον σα=
cuſſum: mulier nequā: q̄ dominat illiꝰ
λευόμενον, γυνὴ πονηρά, ὃ κρατῶν αὐτῆς
q̄ſi q̄ apprehēdit ſcorpionē. Ira ma
ὡς δρακοντόμαχος σκορπίου. Ὀργὴ μεγά
gna: mulier ebrioſa ⁊ māte aliena: ⁊
λη, γυνὴ μέθυσος καὶ ἀμβάς, καὶ τὴν Deū.3.
turpitudinē ſuā nō celabit. a.
ἀχυμοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει. ē.8.b.
Fornicatio mulieris in extollētijs oculo ca.1.fc.
Πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλ 14.b.
rū: ⁊ in palpebris ſuis cogno
μῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνω
ſcet. Sup filiā inuertibilē: A
δήσεται. Ἐπὶ ἐυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ,
firma cuſtodiā: ne inueniēs ſolū
στερέωσον φυλακήν, ἵνα μὴ ἐυροῦσα ἄπι
tiemē ſe ipa vtatur. Poſt inuere
στι ἑαυτῇ χρήσεται. Ὀπίσω ἀναι=
cundū oculū caue: ⁊ ne mi=
δοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ ἐαυ=
reris ſi in te errauerit. Sicut
μάσῃς ἐὰν εἰς σὲ πλημμελήσῃ. Ὡς
ſitiēs viator: os aperiet cū inuenerit fō B
διψῶν ὁδοιπόρος στόμα ἀνοίξει ἐυρὼν πη
tem. ⁊ ab omni aqua ꝓxi
γήν. καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος ἐγγὺς σύ=
ma bibet. cōtra omnē pa
νεγγυς πίεται. κατέναντι παντὸς πασ
lum ſedebit: ⁊ contra ſagittā
σάλου καθήσεται, καὶ ἔναντι βέλους
aperiet phareträ. Gra mulieris dele=
ἀνοίξει φαρέτραν. Χάρις γυναικὸς τέρ
ctabit vir eius. ⁊ oſſa illiꝰ ipin Jn 1a.
ψει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πι 42.b.
gabit: ſciētia illiꝰ. datū dñi mu C
αινεῖ ἡ ἐπιγνῶναι αὐτῆς. Δόσις κυρίου γυ
lier tacita pudēs: ⁊ non eſt cō
νὴ σιγηρὰ καὶ ἔννους, καὶ οὐκ ἔστιν ἀντα=
mutatio erudite anime.
τάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς.
Gra ſup gram: mulier pudorata ⁊
Χάρις ἐπὶ χάριτι, γυνὴ αἰσχυντηρὰ καὶ
fidelis: ⁊ nō eſt ponder⁹ oī digniꝰ
πιστή, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος
cōtinentis aie ſue. Sol ori=
ἐγκρατοῦς ψυχῆς αὐτῆς. Ἥλιος ἀνατέλ
ens in altiſſimis dei: ⁊ pulchritudo mulie=
λων ἐν ὑψίστοις κυρίου, καὶ κάλλος γυναι
ris bone in ornamēto dom⁹ eius: lucer
κὸς ἀγαθῆς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτῆς, λύχ
na ſplendēs ſup candelabrū ſanctū:
νος λαμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας,

τ ſpecies faciei in etate
καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ
ſtabili. Colūne auree ſup baſes
σασίμῳ. Στύλοι χρύσιοι ἐπὶ βάσεσιν
D argenteas τ pedes ſolemoli ſup pauimēta
ἀργυρᾶς καὶ πόδες ὡραίου ἐπὶ σύροις
ſtabilia. Fili ſtose etatis tue cōſer
εὐσταθέσι. Τέκνον ἀκμὴν ἡλικίας σου συν
ua ſanā: τ ne deo alienio
τήρησον ὑγιᾶ, καὶ μὴ δῶς ἀλλοτρίοις
robur tuū. Cū requieſceris ois cam=
τὴν ἰχνί σου. Αναζητήσας παρὸς πε=
pi fertilē ſortē: ſemina ꝓpria
δίου εὐγενῶν κλῆρον, αὐξήσει τὸ ἴδιον
ſemina cōfidēs in nobilitate tua.
σπέρματα πεποιθώς τῇ εὐφημίᾳ σου.
Sic generationes tue ſanctificēs τ
Οὕτως τὰ βρέφη σου περιέσται καὶ
audaciā nobilitatis habētes magne erūt
παρ' ἔνοσίαν εὐφρείας ἔχοντα μεγαλυτοῦ
A Mulier mercenaria cōtra dñm poſco reputa
σει. Γυνὴ μισθία ἴσον σιάλῳ λογισθή=
bit: cōiugata āt turpis mortis
σεται, ὑπανδρος δὲ πύργος θανάτου
vtentib⁹ reputabit. Mulier im=
γοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. Γυνὴ ἀσε=
pia iniquo pro dabit: religioſa
βῆ ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς
āt deū timēti dñm.
δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον.
Mulier turpis ignominiā cōmutabit: ſi=
Γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν καταστρέψει, αι
lia āt honeſta et viri reuere
γάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντρα
B bitur. Mulier inuerecundis ſicut canis
πήσεται. Γυνὴ ἀδιάτροπος ὡς κύων
reputabit. at habēs verecundiā:
λογισθήσεται. ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην, τὸν
dñm timebit. Mulier virū ꝓpriū ho
Infra. κύριον φοβηθήσεται. Γυνὴ ἄνδρα ἔνδοξον τι
13.c. noratū: ſapiēs oibus apparebit: in honoratis
μῶσα, σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμαζου
āt impia in ſuperbia oibus co=
σα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνω
gnoſcet. Mulieris bone beatus
σθήσεται. Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ
vir. nā numerus annoꝝ eius: duplex
ἀνήρ. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ, διπλᾶ
erit. Mulier vociferās τ linguo
σις ἔσται. Γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσ
ſa in inimicoꝝ fugationē cōtē
8.13.b. σώδης εἰς πολεμίων τροπὴν θεωρήσει
ptabit. Bonis āt cuiuſq; alia ſimi
litu. Ανθρώπου δὲ παρὸς ψυχὴ ὁμοίω
C lis hic: belli ſeditionib⁹
τροπος γυνός, πολέμου ἀκπερασίας
aiam transiget. In duob⁹ cōtri
τὴν ψυχὴν διαπνήσεται. Ἐπὶ δυσὶ λελυ
ſtatū ē meſi cor: τ in tertio ira
πλεῖ μου ἡ καρδία, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ ὀρ
mihi aduenit. Vir bellator difficiles
γὰς μοι ἐπῆλθεν. Ανὴρ πολεμιστὴς ὑστερῶν
p inopiā. τ viri prudētes ſi cōtē=
δ' ἐνδείαν. καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβα
ptātur. Redies a iuſticia
λισθῶσιν. Ἐπαγάγων ἀπὸ δικαιοσύνης
ad peccatū: dñs pabit eū
εἰς ἁμαρτίαν, ὁ κύριος ἑτοιμάσει αὐ=
ad rōphcam. difficile cruēt nego
τὸν εἰς ῥομφαίαν. μόλις ἐξαιρεῖται ἔμ=
ciator a deceptione: τ nō iuſtifica
πορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιω

& ſpecies faciei ſuper etatē ſtabilem.
Colūne auree ſuper baſes argēteas: &
pedes firmi ſuper plantas ſtabilis mu=
lieris. Fundamenta eterna ſupra petrā
ſolidam: ſic mandata dei in corde mu
lieris ſancte. In duobus contriſtatum
eſt cor meū: & in tertio iracūdia mihi
aduenit. Vir bellator deficiēs per ino
piam: & vir ſenſatus contēptus: & qui
tranſgreditur a iuſticia ad peccatum:
deus parauit eum ad rompheā. Due
ſpecies difficiles & periculoſe mihi ap=
paruerunt. Difficile exuitur negociās
a negligentia: & non iuſtificabitur cau
po a peccatis labiorum.

Capitulum vigeſi
mum ſeptimum.

PRopter inopiā multi deliquerūt:
et qui q̄rit locupletari auertit ocu
lum ſuum. Sicut in medio cōpaginis
lapidum palus figitur: ſic & inter me=
dium venditionis et emptionis angu
ſtiabitur peccatis. Conteretur, cum
delinquente delictum. Si non in timo
re domini tenueris te inſtāter: cito ſu=
buertetur domus tua. Sicut in percuſ
ſura cribri remanebit puluis: ſic apo=
ria hominis in cogitatu illius. Vaſa fi=
guli probat fornax: & homines iuſtos
tentatio tribulationis. Sicut ruſticā=
tio de ligno oſtendit fructum illius: ſic
verbum ex cogitatu cordis hominis.
Ante ſermonem non laudes virum:
hec enim tentatio eſt hominum. Si
ſequaris iuſticiam apprehendes illā:
& indues quaſi poderem honoris: &
inhabitabis cum ea: & proteget te in
ſempiternum: et in die agnitionis in=
uenies firmamentum. Volatilia ad ſi
bi ſimilia cōuentunt: & veritas ad eos
qui operantur illam reuertetur. Leo
venationi inſidiatur ſemp: ſic peccata
operantibus iniquitatem. Homo ſen
ſatus in ſapientia manet ſicut ſol: ne=
ſtultus ſicut luna mutatur. In medio
inſenſatoruꝫ ſerua verbum tempori:
in medio autem cogitantium aſſidu⁹
eſto. Narratio peccantium odioſa: et
riſus illoruꝫ in delictis peccati. Loque
la multum iurans horripilationem ca
piti ſtatuet: et irreuerentia ipſius ob=
turatio auriū. Effuſio ſanguinis in
rixa ſuperborum: & maledictio illorū
auditus grauis. Qui denudat arcana
amici fidem perdit: & non inueniet a=
micum ad animum ſuum. Dilige pro
ximum: & coniungere fidem cum illo
Quod ſi denudaueris abſconſa illius:
non perſequeris poſt eum. ooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

bitur campo a peccato.
ἐκσείεται κάρπος ἀπὸ ἁμαρτίας. C. 27.
GRatia indiſcretio multi peccauerūt:
Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον,
τ q̄ querit multiplicare auertet ocu
καὶ ὁ ζητῶν πλουτῆσαι ἀποστρέψει ὄφ=
lum ſuū. In medio cōpaginū lapi
θαλμὸν αὐτοῦ. Ανὰ μέσον ἁρμῶν λίθω
dum figet pal⁹: τ in me
νων παγήσεται πάσσαλος, καὶ ἀνὰ μέ=
dio vēditionis τ emptionis compri
σον πράσεως καὶ ἀγοράσμου συντριβή=
met peccatū. Si nō in timore dñi
σεται ἁμαρτία. Ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
tenueris cū diligētia: cito ſubuer
κρατήσῃς κατὰ σπουδήν, ἐν τάχει κατα=
tetur eius dom⁹: in cōcuſſione
σραφήσεται οἶκός σου. ἐν σείσματι
cribri manent ſtercora: ſic ſpolia
κοσκίνου διαμένει κόπρια, οὕτως σκῦλα
hois in cogitatione illius. Vaſa fi=
ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ. Σκεύη κε
guli ꝓbat fornax: τ tenta
ραμίως δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασ=
tio hois in cogitatione illius. culti
μὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ αὐτοῦ. γεώρ
rā ligni oſtēdit fructus illius: ſic
γιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτῆ, οὕτως
locutio cogitationis in corde hois. ante
λογισμὸς ἐνθυμήματος ἐν καρδίᾳ ἀνθρ=
ſimonē ne laudaueris virū: hec enī
λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ
tētatio hoim. ſi ſequaris iuſti
πειρασμὸς ἀνθρώπων. ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαι
ciā apprehēdes ipam: τ indues eā vt
ον καταλήψῃ αὐτό, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς
talarē tunicā glie. Volatilia ad ſimilia
ποδήρη δόξης. Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια
ſibi diuertēt: τ veritas ad
αὐτοῖς κατοικήσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς
operantes reuertet. Leo venatoni inſi
ἐργαζομένους ἐπαφήξει. Λέων θήραν ἐν
diat: ſic peccatū operantib⁹
δρεύει, οὕτως ἁμαρτία τοῖς ἐργαζομένοις
iniquitatē. Narratio pij ſemp in
κακίᾳ. Διήγησις ἐυσεβοῦς διαπαντὸς ἐν
ſapia: at ſtult⁹ ſicut luna alterat. in
σοφίᾳ, ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη ἀλλοιοῦται. εἰς
medīū imprudēteſi cōſerua tp̄m: in
μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς
medīū āt cogitantiū aſſiduus eſto. Narra
μέσον δὲ διανοουμένων ἐνδιάτριβε. Διήγη
tio fatuoꝝ onoroſitas: τ riſus eo=
σις μωρῶν βρισέχθισμα, καὶ ὁ γέλως αὐ=
rū in cibo peccati. loq̄la multū
τῶν ἐν απαταλῇ ἁμαρτίας. λαλιὰ πολυό=
turātio eriget capilloꝝ: τ rixa eoꝝ
κου ἐρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν
obturatio auriū. Effuſio ſanguinis ri
ἐμφραγμὸς ὠτίων. Εκχυσις αἵματος μά
xa ſuperboꝝ: τ cōtūtatio illoꝝ
χη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν
auditio peana. Reuelās arcana
ἀκοὴ μοχθηρά. Ο ἐκκαλυπτῶν μυστήρια
ꝓdidit fidē: τ nō inueniet amicū ad
ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς
aiam ſuā. dilige amicū: τ fide
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Στέρξον φίλον, καὶ πι=
lis eſto ei⁹ eo: ſi āt reuelauerit
σώθητι μετ' αὐτοῦ, ἐὰν δὲ ἐκκαλύψῃς τὰ
arcana illi⁹: nō ꝓſequaris poſt eū
μυστήρια αὐτ⁹, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτ⁹

Sicut enī perdidit homo imi
Καθὼς ἀφ' ἀπώλισεν ἄνθρωπος τὸν ἐχ
micū suū: sic pdidit primū
θρὸν αὐτοῦ, οὕτως ἀπώλισε τὸν πλησίον
suū: ⁊ sicut auē de manu tua dimit=
αὐτ', καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπο=
tēs: sic dimisiti proximū: ⁊ nō
λύσας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ
capies eū. Hic enī sequaris: qm
εὑρήσεις αὐτόν. Μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι
lōge abest: ⁊ effugit tāq̄ dorcas
μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγε ὡς δορκὰς
de laqueo. qm vulnº possibile ē alligare
ἐκ παγίδος. ὅτι τραῦμά ἐστι κατακῆσαι
⁊ cōuitū est cōciliatio. at qui
καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή. ὁ δὲ ἀπο
reuelauit arcana pdidit fidē.
καλύψας μυστήρια ἀπώλισε πίστιν.
annuēs oculo fabricat mala:
διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει πονηρά,
⁊ q̄ cognouerit eū recedet ab eo.
καὶ ὁ εἰδὼς αὐτὸν ἀποστήσεται ἀπ' αὐτ.
In cōspectu oculoꝝ tuoꝝ indul
Ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκα
cabit os suū: ⁊ in fmonibº
νεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων
tuis admirabit. postea āt puertet
σου θαυμάσεται. ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ
os suū: ⁊ in fmonibº suis da=
στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου ὀφ'
bit scādala. Multa odio habui: ⁊ nō
σεται σκάνδαλα. Πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ
assimilaui ei: ⁊ dño odiet.
ὡμοίωσα αὐτῷ, καὶ ὁ κύριος μισήσει.
Qui mittit lapidē in altū sup ca=
Ο βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφα
put suū mittit: ⁊ plaga dolosa
λὴς αὐτοῦ βάλλει, καὶ πληγὴ δολία
dimidit vulnº. Qui fodit foueā inci
διαιρεῖ τραῦμα. Ο ὀρύσσων βόθρον ἐμπε
det in eā: ⁊ statuēs laqueū
σεῖται εἰς αὐτόν, καὶ ὁ ἑρῶν παγίδα
capiet in eo. faciēti mala sup
ἁλώσεται ἐν αὐτῇ. ποιοῦντι πονηρὰ ἐπ'
ipm morabunt ⁊ nō cognoscet
αὐτὸν ἀυλισθήσεται καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ
vnde venīat illi. Illusio ⁊ im
πόθεν ἥξει αὐτῷ. Ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνει
properiū superboꝝ ⁊ vindicta sicut
δισμὸς ὑπερηφάνων καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς
leo insidiabit illis. laqueo capiē
λέων ἐνεδρεύσει αὐτούς. παγίδι ἁλώ=
tur q̄ leuāt in casu pio
σονται οἱ ἐυφραινόμενοι ἐν πτώσει ἐυσε
rū: ⁊ dolos cōsumet illos ante
βῶν, καὶ ὀδύνη κατατηλώσει αὐτοὺς πρὸ
mortē eoꝝ. ira ⁊ furor: ⁊
τοῦ θανάτου αὐτῶν. μῖσις καὶ ὀργὴ καὶ
hec sunt abominationes: ⁊ vir pecca
ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ἁμαρ=
tor contīnēs erit illoꝝ.
τωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν. Ca. 28.
Vindicans a dño inueniet
Ο ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐυρήσει
vindictā: ⁊ peccata illi⁹ obser
ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ὁλο
uans obseruabit. Dimitte iniuriā
τηρῶν διατηρήσει. Ἄφες τὸ ἀδίκημα
primo: ⁊ tunc deprecante te
τῷ πλησίον, καὶ τότε δεηθέντος σου
peccata tua soluent. Homo
αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται. Ἄνθρωπος

homo qui perdit amicum suum: sic et
qui perdit amiciciam proximi sui. Et
sicut qui dimittit auem de manu sua:
sic qui reliquisti proximum tuum: &
non eum capies. Non illum sequaris:
quoniam longe abest. Effugit enim
quasi caprea de laqueo: quoniam vul=
nerata est anima eius. Vltra eum non
poteris colligare: & maledicti est con
cordatio. Denudare autē amici myste
ria: desperatio est anime infelicis. An=
nuens oculo fabricat iniqua: & nemo
eū abiiciet. In cōspectu oculorū tuo=
rū cōculcabit os suū: & sup sermones
tuos āmirabitur. Nouissime autē per
uertet os suū: & in verbis tuis dabit scā
dalū. Multa audiui: et non coequauit ei
& dñs odiet illum. Qui in altū mittit
lapidē: super caput eius cadet: & plaga
dolosa dolosi diuidet vulnera. Et q fo=
ueā fodit incidet in eā: & qui statuit la=
pidē proximo suo offendet in eo: et q
laqueū alii ponit: peribit in illo. Faciē=
ti nequissimū consiliū sup ipm deuol
uetur: & nō agnoscet vnde eueniet il=
li. Illusio & improperiū superborū &
vindicta sicut leo insidiabitur illi. La=
queo peribūt q oblectantur casu iusto
rū: dolor aūt cōsumet illos anteq̄ mo
riantur. Ira et furor vtraq; execrabi=
lia sunt: & vir peccator continens erit
illorum.

Capitulum vigesimū octauum.

QVi vindicari vult a dño inueniet
vindictā: & peccata illi⁹ seruās ser
uabit. Relinque proximo tuo nocēti
te: & tunc deprecāti tibi peccata soluē
tur. Homo hoi reseruat irā et a deo q̄=
rit medelā. In hominē similē sibi non
habet misericordiā: & de peccatis suis
deprecatur. Ipe dum caro sit reseruat
irā: & propitiationē petit a deo. Quis
exorabit pro delictis illius. Memento
nouissimorū: & desine inimicari. Tabi
tudo enim et mors iminēt in mādatis
eius. Memorare timorē dei: & nō iraſ
caris proximo. Memorare testamētū
altissimi: et despice ignorantiā pximi.
Abstine te a lite et minues pctā. Ho=
mo enim iracund⁹ incendit litē: & vir
peccator turbabit amicos: et i medio
pacē habentiū immittit inimiciciam.
Secundū enī ligna silue: sic ignis exar
descit & secundū virtutē hois sic ira=
cūdia illi⁹ erit: & ſm substātiā suā exal
tabit irā suā. Certamē festinatū incen
dit ignē: & lis festinās effundit sangui=
nē: & lingua testificās adducet mortes.
Si sufflaueris q̄si ignis exardebit & si
expueris sup illā extinguetur. Vtraq;
ex ore pficiscūtur. Susurro et biliguis
maledict⁹: multos enī turbauit pacem
habētes. Lingua tertia multos cōmo=
uit & dispsit illos de gēte in gentē. Ciui
tates muratas diuitum destruxit: & do
mos magnatorū effodit. Virtutes po
pulorū cōcidit: & gentes fortes dissol
uit. Lingua tertia mulieres viratas eiecit
et priuauit illas laboribꝰ suis. Qui res
picit illā nō hēbit requiē nec habebit
amicū in quo requiescat. Flagelli plaga

homini cōseruat irā: ⁊ a do
ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν, καὶ παρὰ κυ
mino querit medelā: ⁊ in hoiem
ρίου ἐκτεῖ ἴασιν, καὶ ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοι
lē sibi nō habet miam: ⁊ pro
ον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεον, καὶ περὶ τῶν
peccatis suis deprecab. Ipe caro
ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεήσεται. Αὐτὸς σὰρξ
ctra cōseruat irā: ⁊ quis ppitiabit
ὢν διατηρεῖ μῆνιν, καὶ τίς ἐξιλάσεται
peccata illi⁹? memēto
τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; μνήσθητι τὰ
nouissimoꝝ ⁊ desine inimicari: ⁊ nō
ἔσχατα καὶ παῦσαι ἐχθραίνων, καὶ μὴ
mineris primo interitū ⁊ puc. 18 b.
μνίσης τῷ πλησίον καταφθορὰν καὶ
mortē: ⁊ acquiesce pceptis: memē D
θάνατον, καὶ ἔμμεινον ἐντολαῖς, μνήσθη=
to mandatoꝝ ⁊ nō trascendis pri puer. 16. d
τι ἐντολῶν καὶ μὴ μνίσης τῷ πλη coel. 10. b.
mo: ⁊ testamēti altissimi: ⁊ despice
σίον, καὶ διαθήκης ὑψίστου, καὶ παρίδε
ignorantiā. Abstine a lite: ⁊ dimi
ἄγνοιαν. Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλατ
nues peccata: homo enī ira
τώσεις ἁμαρτίας, ἄνθρωπος γὰρ ὀρ
cund⁹ incēdet litē. Vir pecca
γὴν ἐκκαύσει μάχην. Ἀνὴρ ἁμαρ=
tor turbabit amicos: ⁊ in mediū
τωλὸς ταράξει φίλους, καὶ ἀναμέσον
pacē habentiū immittet calumniā. Fm
εἰρηνευόντων ἐμβαλεῖ διαβολήν. κατὰ τὴν
materiā ignis sic incendet: fm A
ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ Deut.
firmamētū rixe ignis augebi 20. c.
τὴν στερέωσιν τῆς μάχης γὸ πῦρ αὐξηθήσε ro. 12. d.
tur: fm robur hois ira
ται, κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς
eius erit: ⁊ fm diuitias
αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον τοῦ
hois exaltat irā suā. Certamē
ἀνθρώπου ὑψοῖ ὀργὴν αὐτοῦ. Ερις
festinatū incēdit ignē: ⁊ lis
κατασπευδομένη ἐκκαίει πῦρ, καὶ μά
festinās effundit sanguinē. Si
χη κατασπευδουσα ἐκχεῖ αἷμα. ἐὰν
insufflaueris in scintillā accendet: ⁊ si
φυσήσης εἰς σπινθῆρα κατάσται, καὶ ἐὰν
expueris sup illā extinguet. ⁊
πτύσης ἐπ' αὐτὸν ἀποσβεσθήσεται. καὶ B
vtraq; ex ore tuo pficiscunt.
ἀμφότερα ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται.
Susurronē ⁊ bilinguē maledicite. mul
ψίθυρον καὶ διγλωσσον, κατάρασθε. πολ
tos enī pacē habentes pdiderunt. Lingua puer.
λοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. Γλῶσσα 16. c.
duplex multos cōmouit: ⁊ diuisit il=
διγλωσση πολλοὺς ἐσάλευσε, καὶ διέσπασεν ἀν
los de gēte in gentē. ⁊ ciuitates mu=
θρώπους ἀπὸ ἐθνους εἰς ἔθνος. καὶ πόλεις ἐχυ
ratas destruxit: ⁊ domos magnatū euer
ρὰς καθεῖλε, καὶ οἰκίας μεγιστάνων κα
tit. lingua duplex mulieres for= C
τέσκαψε. γλῶσσα διγλη γυναῖκας ἀν=
tes eiecit: ⁊ priuauit eas
δρείας ἐξέβαλε, καὶ ἐστέρησεν αὐτὰς
laboribꝰ suis. Qui attendit illi
τῶν πόνων αὐτῶν. Ο προσέχων αὐτῇ
nō inueniet requiē: neq; habita
οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐ δὲ κατοικη
bit cū silentio. plaga flagelli
σει μετὰ ἡσυχίας. πληγὴ μαστίγος

ſuciet liuorē: plaga aūt lingue
ποιήσει μώλωπα, πληγὴ δὲ γλώσσης
cōminuet oſſa. Multi ceciderūt in
συνθλάσει ὀστέα. Πολλοὶ ἔπεσον ἐν
ore gladij: & nō ut ꝙ ceci
στόματι μαχαίρας, καὶ οὐχ ὡς οἱ ἐκ
derūt ꝑpt linguā. Beat⁹
πληκότες διὰ γλῶσσαν. Μακάριος ὁ
ꝙ protect⁹ eſt a facie eius: ꝙ
σκεπασθεὶς ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, ὃς
nō trāſiuit in tracłidia illius. Qui nō
οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς. Ος οὐχ
traxit ✱ iugū illi⁹: & in
ἕλκυσε ζυγὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς
vinculis eius nō eſt ligat⁹. Nā iugū il=
δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη. Ὁ γὰρ ζυγὸς αὐ
li⁹ iugū ferreū: & vincula illi⁹
τῆς ζυγὸς σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς
vincula erea. Mors nequā mors
δεσμοὶ χαλκοῖ. Θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα
illi⁹: & utilis potiꝰ infernꝰ
τος αὐτῆς καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ἅδης
ꝙ illa. Non dñabitur pio⁹: & in
αὐτῆς. Οὐ μὴ κρατήσῃ ἐυσεβοῦς, καὶ ἐν
A flāma eius nō cōburent: ꝙ derc
τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ μὴ καυθήσεται, ὁι κα
linquūt dñm incidēt in
ταλείποντες τὸν κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς
illā: & in illis exardebit: & nō
αὐτὴν, καὶ ἐν αὐταῖς ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐ
extinguet. Immittet in illos ꝙſi
μὴ σβεσθῇ. Ἐπαποστελεῖ ἐπ αὐτοῖς ὡς
leo: & ꝙſi pardus vaſtabit il=
λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐ
los. exce circūuallā poſſeſſionē tuā ſpi=
τούς. Ἵνα περίφραξιν τὸ κτῆμά σου ἀκάν
nis: & oēi tuo fac ia=
θας, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον ἐυρύ
B nuas & ſeras. Argentū tuū &
ματα καὶ μοχλούς. Τὸ ἀργύριόν σου καὶ
aurū tuū cōfla: & ſmonis
χρυσίον σου κατάθεσον, καὶ ὁμοῦ λόγου
tui fac ſtateram: & oēi
σου ποίησον ζυγόσταμον, καὶ τῷ στόματι
tuo fac portā & ſerā: & amē
σου ποίησον θύραν καὶ μοχλόν, καὶ πρό
de ne forte labaris in illis. Ne ca=
σεχε μήπως ὀλισθήσῃς ἐν αὐταῖς. Μὴ πτῶ
das in cōſpectu inſidiantis.
σις κατέναντι ἐνεδρεύοντος. Ca.29.

C Qui facit miam fenerabit ꝓxi
ὁ ποιῶν ἔλεος δανιεῖ τῷ πλη
mo: & ꝙcurabit manu ſua ſer
σίον, καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τη
8.17.c. uat mādata. fenerare ꝓximo in
ρεῖ ἐντολάς. δάνεισον τῷ πλησίον ἐν
tpe neceſſitatis illi⁹: & iter⁹ redde
καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
ꝓximo ad tpo. Cōfirma ver
πλησίον ἐν τῷ καιρῷ. Στερέωσον λό
bū tuū: & fideliter age cū illo: & in
γον σου, καὶ πίστωσαι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
omni tpe inuenies neceſſitatē tuā.
παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου.
Multi ꝙſi inuentionē eſtimauerūt ſen⁹:
Πολλοὶ ὡς εὕρημα ἐνόμισαν τὸ δάνος,
& preſtiterūt laboꝛē his q adiuuerūt ſe.
καὶ παρέσχον κόπον τοῖς βοηθήσασιν αὐ
Donec accipiat oculoſ manus
τοῖς. Ἕως οὗ λάβῃ κατὰ φιλεῖ χεῖρας
eius: & in pcepijs ꝓxi=
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλη

liuorē facit: plaga aūt lingue cōminuet
oſſa. Multi ceciderūt in ore gladii: ſꝫ nō
ſic quaſi q interierūt p linguā ſuā. Beat⁹
qui tect⁹ eſt a lingua nequā: q in iracun
dia illi⁹ nō trāſiuit. & qui nō attraxit in
gū: & in vinculis ei⁹ nō eſt ligat⁹. Iugū
eiꝰ illi⁹ iugū ferreū eſt: & vinculū illius
vinculū ereū eſt. Mors illi⁹ mors neqſ=
ſima: & vtilis potius inferus ꝙꝫ illa. Per=
ſeuerātia illi⁹ nō pmanebit: ſed obtine
bit vias iniuſtorū. In flāma ſua nō cōbu
ret iuſtos. Qui derelinquūt dñm icidēt
in illam: et exardebit in illis & nō extin
guetur: & imittetur in illos quaſi leo: &
quaſi pard⁹ ledet illos. Sepi aures tuas
ſpinis: & liguā nequā noli audire: & ori
tuo facito oſtia: et ſeras aurib⁹ tuis. Au
rū tuū & argētum tuū conflа: et verbis
tuis facito ſtateram: et frenos ori tuo re
ctos: & attēde ne forte labaris in ligua:
& cadas in cōſpectu inimicorū inſidiā=
tium tibi: & ſit caſus tuus inſanabilis in
mortem. Ca.29.

Qui facit miam feneratur proximo
ſuo: & qui ꝑualet manu mādata ſa=
uat. Fenerare ꝓximo tuo in tēpore ne=
ceſſitatis illius: & iterū redde ꝓximo in
tēpore ſuo. Cōfirma uerbus & fideliter
age cū illo: & in oi tēpore inuenies qđ
tibi neceſſariū eſt. Multi quaſi inuētio=
nē eſtimauerūt fenus: & ꝓſtiterunt mo
leſtiam his q ſe adiuuerunt. Donec acci
piāt: oſculātur manus dātis: & in ꝓmiſ=
ſionib⁹ humiliāt vocē ſuā. Et in tēpore
redditiōis poſtulabit tps: & loq̄tur ver
ba tedii & murmurationū: & tps cauſa
bitur. Si āt potuerit reddere: aduerſabi
tur. Solidivix reddet dimidiū: & cōputa
bit illud ꝙſi inuentionē. Si nautē frauda
bit illū pecunia ſua: & poſſidebit illum
inimicū gratis: et conuitia & maledicta
reddet illi. et pro honore et bñficio red
det illi cōtūeliā. Multi nō cā neqtie non
fenerati ſunt: ſed fraudari gratis timue
rūt. Verūtū ſup hūile⁊ aio fortior eſto:
& pelemoſyna nō trahas illū. Propter
mādatu⁊ aſſume pauperē: & ꝓpter ino
pā ei⁹ ne dimittas eū vacuū. Perde pe=
cuniā ꝓpter fratrē & amicū: & nō abſcō
das illā ſub lapide in pditionem. Pone
theſaurū tuū in p̄ceptis altiſſimi: & pro
derit tibi magis ꝙꝫ aurum. Cōclude ele
moſynā i corde paupis: et hec p te exo
rabit ab oi malo. Elemoſyna viri quaſi
faccul⁹ cū ipo: & gīam hois quaſi pupil
lā cōſeruabit: et poſtea reſurget et retri
buet illis retributionē vnicuiq⁊ i caput
illorū. Sup ſcutū potētis et ſup lāceā ad
uerſus inimicū tuū pugnabit. Vir bon⁹
fidē facit ꝓximo ſuo: et q pdiderit cōfu
ſionē dereliquet ſibi. Gīa⊽ fideiuſſoris
ne obliuiſcaris: dedit enī p te aia⊽ ſua⊽.
Repromiſſorē fugit pctōr et īmundus
Bona repromiſſoris ſibi aſcribit pecca
tor: & ingrat⁹ ſenſu dereliqt liberātē ſe.
Vir repromittit de ꝓximo ſuo: & cū p
diderit reuerētiā derelinq̄tur ab eo. Re=
promiſſio neqſſima multos pdidit dili
gētes: & cōmouit illos quaſi fluctus ma
ris. Viros potentes gyrans migrare fe=
cit et vagati ſunt in gentib⁹ alienis.

ini humiliabit vocē. Et in tpe
σίον ταπεινώσει φωνήν. Καὶ ἐν καιρῷ
redditionis protrahet tpo: & red=
ἀποδόσεως ταραιλκύσει χρόνον, καὶ ἀπο
det verbū pigritie & tpo cauſa
δώσει λόγον ἀκηδίας καὶ ἡν καιρὸν αὐτῇ
bitur. Si āt potuerit dare: vix affe
ἀσεται. ἐὰν δὲ ἰσχύσῃ δοῦς, μόλις κομιεῖ
ret dimidiū: & cōputabit illud ꝙſi inuē=
ται τὸ ἥμισυ, καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρε=
tionē. Si āt nō: pruinauit illā pecu
μα. Εἰ δὲ μὴ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρη
nijs ſuis: & acquiſiuit illā gra=
μάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν δωρεὰ
tio inimicā. Maledicta & cōuitia red=
ἀντ ἐχθροῦ. Κατάρας καὶ λοιδορίας ἀπο
det illi: pro gloria reddet illi
δώσει αὐτῷ, ἀντὶ δόξης ἀπροδώσει αὐτῷ
ignominiā. Multi igit cauſa malitie
ἀτιμίαν. Πολλοὶ οὖν χάριν πονηρίας
auerterūt hoiem: defraudari
ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον, ἀπατηθῆναι
ā timuerūt. Ceruntiā in humilita
δὲ ἐυλαβήθησαν. Πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ
te magno aio eſto: & in elemoſyna ne
σει μακροθύμησον, καὶ ἐπὶ ἐλεημοσύνῃ μὴ
trahas illā. gīa mādati adiu
ταραιλκύσῃς αὐτόν. Χάριν ἐντολῆς ἀντι
ua pauperē: & in egeſtate eius
λαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐτοῦ
ne auertas oculū. Perde argen
μὴ ἀποστρέψῃς αὐτόν. Ἀπόλεσον ἀργύ
tum ꝓpt amici & fratrē: & ne abſcō=
ριον διὰ φίλον καὶ ἀδελφόν, καὶ μὴ κατα
das illud ſub lapide in perditionē.
κρυβῇ ἀργὸ ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.
Pone theſaur⁹ tuus in p̄ceptis altiſſi
Θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑψί=
mi: & proderit tibi magis ꝙꝫ
στου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ
aurū. conclude elemoſynā in
χρυσίον. συγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς
penetralib⁹ tuis: & ipa eruet te de
ταμείοις σου, καὶ αὐτὴ ἐξελεῖται σε ἐκ
omni malo. ſup ſcutū fortitu
πάσης κακώσεως. ὑπὲρ ἀσπίδα κρα=
dinis & ſup lanceā poētice contra ini
τους καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχ
micū pugnabit pro te. vir bonus
θροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. ἀνὴρ ἀγαθὸς
ſpōdebit pro ꝓximo: & q̄ perdi
ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ἐκπαλαι
dit verecūdiā: relinquet illū. gra
κὼς αἰσχύνης, ἐγκαταλείψει αὐτόν. Χάρι
tias fideiuſſoris ne obliuiſcaris: dedit enī
τας ἐγγυητοῦ μὴ ἐπιλάθῃ, ἔδωκε γὰρ τὴν
alam ſuā pro te. bonū fideiuſſionē
ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σου. ἀγαθὴν ἐγγύην
exeret peccator. Fideiuſſiōes ſu=
ἐκτρέψει ἁμαρτωλός. Ἐγγυῶν φευξε
get peccator & inutilior in cogitatiōe
ται ἁμαρτωλὸς καὶ ἄχρηστος, ἐν διανοίᾳ
relinquet illū q liberauit ſe. fideiuſſio
καταλείψει τὸν ῥυσάμενον αὐτόν. ἐγγυὴ
multos pdidit diuites & ꝓ
πολλοὺς ἀπώλεσε κατισυύοντας, καὶ
cōmouit illos ꝙſi fluct⁹ maris.
ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θαλάσσης.
Viros potēs migrare fecit: & vagati
Ἀνδρας δυνατοὺς ἀπῴκισε, καὶ ἐπλανή
ſunt in gentib⁹ alienis.
θησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις. οοοοοο

Peccator trāsgrediēs mādatū dñi: incidit in ꝓmissionē nequam: & q conatur multa agere: incidet in iudiciū. Recupa ꝓximū fm̄ virtutē tuā: et attēde tibi ne icidas. Initiū vite hois aq̄ & panis & vestimentū: & dom⁹ ꝓtegēs turpitudinē. Melior est vict⁹ pauperis sub tegmine asserū: q̄ epule splēdide in peregre sine domicilio. Minimus ꝓ magno placeat tibi: & improperiū pegrinationis non audies. Vita nequā hospitādi de domo in domū: & vbi disputabitur: non fiducialiter aget nec aperiet os. Hospitabitur: et pascet & potabit ingratos: & adhuc amara audiet. Trāsi hospes & orna mēsā: et q̄ in manu habes ciba ceteros. Exi a facie honoris amicorū meorum: necessitudine dom⁹ mee: hospitio mihi factus es frater. Grauia hec homini habēti sensum: correptio dom⁹ & improperium feneratoris. Ca. 30.

QVi diligit filiū suū: ssiduat illi flagella vt letetur in nouissimo suo: et nō palpet ꝓximorū ostia. Qui docet filiū suū laudabitur in illo: & in medio domesticorū in illo gloriabitur. Qui docet filiū suū in zelū mittit inimicū: et in medio amicorū gloriabitur i illo. Mortu⁹ est pater eius: & quasi nō est mortu⁹. Si mile ēm reliquit sibi post se. In vita sua vidit & letat⁹ est in illo. In obitu suo nō est cōtristatus: nec cōfusus est corā inimicis. Reliquit ēm defensorem domus cōtra inimicos & amicis reddentē gratiā. Pro animabus filiorū colligabit vulnera sua: & sup oēm vocē turbabūtur viscera eius. Equus indomitus euadet durus: & fili⁹ remissus euadet preceps. Lacta filiū tuū & pauentē te faciet: lude cū eo & contristabit te. Non corrideas illi ne condoleas: & in nouissimo obstupescēt dentes tui. Nō des illi potestatem in iuuētute: & ne despicias cogitatus illius. Curua ceruicē eius in iuuētute: & tūde latera ei⁹ dū infans est: ne forte indurет & nō credat tibi: & erit tibi dolor anime. Doce filiū tuū & operare in illo: ne in turpitudinē illi⁹ offendas. Melior est pauper sanus & fortis viribus: q̄ dives imbecillis et flagellat⁹ malicia. Salus anime in sctitate iusticie: & melior est omni auro & argēto: & corpus validū q̄ census immēsus. Nō est census super censum salutis corporis: & non est oblectamentū super cordis gaudium. Melior est mors q̄ vita amara: & reqes eterna q̄ languor perseuerās. Bona abscondita in ore clauso quasi appositiones epularum circumposite sepulcro. Quid prodent libatio idolo? Nec enim manducabit nec odorabitur. Sic q effugatur a dño & portās mercedes iniquitatis. Vidēs oculis & ingemiscens sicut spado cōplectens virginē & suspirans. Tristiciā non des anime tue: & nō affligas temetipm in cōsilio tuo. Iocūditas cordis hec est vita hominis & thesaur⁹ sine defectione sanctitatis: et exultatio viri est longeuitas. Miserere anime tue placens deo & cōtine: & congrega cor tuum in sanctitate eius: & tristiciam

Peccator trāsgrediēs mādatū dñi: incidit in ꝓmissionē nequam: & q conatur multa agere: incidet in iudiciū. Recupera ꝓximū fm̄ virtutē tuā: et attēde tibi ne icidas. Initiū vite hois aq̄ & panis & vestimentū: & dom⁹ ꝓtegēs turpitudinē. Melior est vict⁹ pauperis sub tegmine asserū: q̄ epule splēdide in peregre sine domicilio. Minimus ꝓ magno placeat tibi: & improperiū pegrinationis non audies. Vita nequā hospitādi de domo in domū: & vbi disputabitur: non fiducialiter aget nec aperiet os. Hospitabitur: et pascet & potabit ingratos: & adhuc amara audiet. Trāsi hospes & orna mēsā: et q̄ in manu habes ciba ceteros. Exi a facie honoris amicorū meorum: necessitudine dom⁹ mee: hospitio mihi factus es frater. Grauia hec homini habēti sensum: correptio dom⁹ & improperium feneratoris. Ca. 30.

QVi diligit filiū suū: ssiduat illi flagella vt letetur in nouissimo suo: et nō palpet ꝓximorū ostia. Qui docet filiū suū laudabitur in illo: & in medio domesticorū in illo gloriabitur. Qui docet filiū suū in zelū mittit inimicū: et in medio amicorū gloriabitur i illo. Mortu⁹ est pater eius: & quasi nō est mortu⁹. Si mile ēm reliquit sibi post se. In vita sua vidit & letat⁹ est in illo. In obitu suo nō est cōtristatus: nec cōfusus est corā inimicis. Reliquit ēm defensorem domus cōtra inimicos & amicis reddentē gratiā. Pro animabus filiorū colligabit vulnera sua: & sup oēm vocē turbabūtur viscera eius. Equus indomitus euadet durus: & fili⁹ remissus euadet preceps. Lacta filiū tuū & pauentē te faciet: lude cū eo & contristabit te. Non corrideas illi ne condoleas: & in nouissimo obstupescēt dentes tui. Nō des illi potestatem in iuuētute: & ne despicias cogitatus illius. Curua ceruicē eius in iuuētute: & tūde latera ei⁹ dū infans est: ne forte indurет & nō credat tibi: & erit tibi dolor anime. Doce filiū tuū & operare in illo: ne in turpitudinē illi⁹ offendas. Melior est pauper sanus & fortis viribus: q̄ dives imbecillis et flagellat⁹ malicia. Salus anime in sctitate iusticie: & melior est omni auro & argēto: & corpus validū q̄ census immēsus. Nō est census super censum salutis corporis: & non est oblectamentū super cordis gaudium. Melior est mors q̄ vita amara: & reqes eterna q̄ languor perseuerās. Bona abscondita in ore clauso quasi appositiones epularum circumposite sepulcro. Quid prodent libatio idolo? Nec enim manducabit nec odorabitur. Sic q effugatur a dño & portās mercedes iniquitatis. Vidēs oculis & ingemiscens sicut spado cōplectens virginē & suspirans. Tristiciā non des anime tue: & nō affligas temetipm in cōsilio tuo. Iocūditas cordis hec est vita hominis & thesaur⁹ sine defectione sanctitatis: et exultatio viri est longeuitas. Miserere anime tue placens deo & cōtine: & congrega cor tuum in sanctitate eius: & tristiciam

damore turbabunt viscera sua. D
σκ βοῦ παροχυθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.
Equus nō domitus euadit durus: τ
Ἵππος ἀδάμαστος ἐκβαίνει σκληρός, καὶ
filiꝰ dissolutus euadit preceps. Lacta
υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει πρεπής. Τίθηνη Infrā.
filiū τ pauere facies te: collu= 39.d
σον τέκνον καὶ ἐκπλήξει σε, σύμπαιζε
de eo τ cōtristabit te. Ne coerι
ξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. Μὴ συγγι=
deas illi: ne doleas τ in nouiſ
λάσκε αὐτῷ, ἵνα μὴ ὀδυνηθῇς καὶ ἐπ' ἔσχα
simis quatiāt dentes. ne des
των γομφιάσει σου ὀδόντας. μὴ δῷς
illi licentiā in iuuētute: τ ne despι
αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι, καὶ μὴ παρι
cias ignorātias illius. Curua col=
δε τὰς ἀγκύλας αὐτ. Κάμψον νεότ πρα
lum ei⁹ in iuuētute: τ frange
χηλον αὐχοῦ ἐν νεότητι, καὶ θλάσον τὰς
latera eius dū est paru⁹. Ne forte
πλευρὰς αὐχοῦ ὡς ἔσι νήπιος. Μήποτε
indurat⁹ nō obediat tibi: τ erit tibi
σκληρυνθεὶς ἀπειθήσει σοι, καὶ ἔσαι σοι A
dolor: aie. Doce filiū tuū: puer.
ὀδύνη ψυχῆς. Παίδευσον νὸν υἱόν σου, 13.b
τ opare in illo: ne in turpi Ibid.
καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχη= 13.b.
tudine illi⁹ offendas. Melior pau
μοσύνῃ αὐχοῦ πρόσκομμα. Κρείσσων πτω
per sanus τ fortis habitudine: q̄ diues
χὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει, ἢ πλουσιος
flagellatus in corpore suo.
μεμαστιγωμένος ἐις τὸ σῶμα αὐχοῦ.
Sanitas τ bona habitudo melι⁹ omni au
Ὑγεία καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυ
ro: τ corp⁹ validū q̄ opes immē
σίου, καὶ σῶμα ἔρρωσον ἢ πλοῦτος ἀμέ=
se. Non sunt diuitie meliores sani B
τρητος. Οὐκ ἔσι πλοῦτος βέλτιων ὑγιείας
tate corporis: τ nō est letitia sup
ας σώματος, καὶ οὐκ ἔσιν εὐφροσύνη ὑπὲρ
gaudiū cordis. Melior mors sup
χαρὰν καρδίας. Κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ē. 7. c.
vitā amarā aut langnoꝛē pseuerantē. Bo=
ζωὴν πικρὰν ἢ ἀρρώστημα ἔμμονον. Αγα
na clausa in ore clausō:
θὰ κεκλεισμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμέ
positiones epulaꝝ adiacentes sepul
νων, θέματα βρωμάτων παρακείμενα τά
chro. Quid prodest libatio idolo:
φω. Τί συμφέρει καρπωσις εἰδώλω, C
neq; cū edet: neq; odorabit. sic
οὔτε γὰρ ἔδεται, οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως
q̄ precationē patit a dño. Qui ab
ὁ ἐκβιασθεὶς ὑπὸ κυρίου. Ο βλέπων ē. 20. d
in oculis τ gemiscēs: sicut
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων, ὥσπερ ἐυ
spado cōplectēs virginē τ suſ
νοῦχος περιλαμβάνων παρθένον καὶ στε Dan.
pirās. Ne des in tristiciā aiam 14.b
νάζων. Μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχήν
tuā: τ ne affligas teipm in cōsilio
σου, καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ
tuo. Iocūditas cordis ipa vita hois:
σου. ἐυφροσύνη καρδίας αὐτὴ ζωὴ ἀνθρώ
τ exultatio viri lōginodo D
που, καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέ=
dies. Dilige aiam tuā: τ con
ρευσις. Αγάπα τὴν ψυχήν σου, καὶ πα
solare eā: tuſ. τ tristitiā
ρακάλει τὴν καρδίαν σου. καὶ λύπην

longe remoue a te: multos
μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ, πολλοὺς
cīs perdidit ⁊ occidit trisitia.
ἠρ ἀπώλεσε καὶ ἀπέκτεινεν ἡ λύπη.
Zelus ⁊ iracūdia minuūt dies:
Ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας,
⁊ ãte tp̄s senectā ducit cura.
καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα.
A Splēdidū cor ⁊ bonū in epu
Λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσ
lationib⁹ ciboꝝ eius curam
μασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελή⁹
geret.
σεται. Ca.31.
5.8.b. Vigilia diuitiaꝝ tabefacit car
Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρ⁹
nes: ⁊ cura eaꝝ auertit ja somno.
κας, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιεῖ ὕπνον.
Cura vigilie repetet dormi
Μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσει νυσταγ
5.13.d. tationē: ⁊ infirmitatē grauē moderatā faciet sōn⁹
6.11.a. μόν, καὶ ἀῤῥώστημα βαρὺ ἐκνήφει ὕπνος.
B Laborauit diues in cōgregatiōe diui
Ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρη
tiaꝝ: ⁊ in requie replef
μάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπλα
declinjo suo. Laborauit pau
ται τρυφημάτων αὐτοῦ. Ἐκοπίασε πτω
per in diminutione vite: ⁊ in fi=
χὸς ἐν ὀλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ ἀπο=
ne suo indigēs fit. q̄ di
παύσει αὐτοῦ ἐπιδεὴς γένηται. ὁ ἀγα
ligit aurꝝ nō iustificabit: ⁊ q̄ sēq̄
Mat. πῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται, καὶ ὁ διώ
10.b tur corruptionē: hic replebit.
κων διαφθοράν, οὗτος πλησθήσεται.
Multi ligati sunt gr̄a auri: ⁊
Πολλοὶ ἐδέθησαν χάριν χρυσίου, καὶ
facta est pdutio eoꝝ cōtra fa
ἐβρύη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσω=
ciem ip̄oꝝ. ligniū offensionis est
πον αὐτῶν. ξύλον προσκόμματός ἐστι τοῖς
C sacrificātibus ei: ⁊ oīs insipiēs capie
θυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώ⁹
tur in illo. Beat⁹ diues q̄
σεται ἐν αὐτῷ. Μακάριος πλούσιος ὃς
inuēt⁹ ē sine macula: ⁊ q̄ post aur̄
εὑρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου
nō abijt. q̄o est hic ⁊ beatū dice
οὐκ ἐπορεύθη. Τίς ἐστι οὗτος καὶ μακαριοῦ
mus eū? fecit eīs mirabilia in pplo
μεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ
suo. Quis ꝓbatus est in illo ⁊ pfe=
αὐτοῦ. Τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτε
ct⁹ est: ⁊ erit in gl̄iatione. Quis po
λειώθη, καὶ ἔσται εἰς καύχημα. Τίς ἐδυ
tuit trāsgredi: ⁊ nō trāsgressus est: ⁊ fa
νατο παραβῆναι, καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποι
pacer. cere malicīā: ⁊ nō fecit. Ideo
u.b. ῆσαι κακίαν, καὶ οὐκ ἐποίησε. Διὰ τοῦτο
firmabunt bona illi⁹: ⁊ elemo
στηριωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτ⁹, καὶ τὰς ἐλε
D synas illi⁹ enarrabit eccl̄ia.
ημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγήσεται ἐκκλησία.
In mensa magna cū sederis: ne
Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης καθίσας, μὴ
aperias gutur tuū sup illā. ⁊ nō
ἀνοίξῃς φάρυγγά σου ἐπ' αὐτῆς. καὶ μὴ
dicas: multa q̄dē q̄ sūt sup ip̄am: memēto
εἴπῃς, πολλά ἐστι τὰ ἐπ' αὐτῆς, μνήσθητι
qm̄ malā oculi⁹ nequā. nequi⁹
ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός. πονηρότε

longē expelle a te. Multos enī occidit tri
stitia: & nō est vtilitas in illa. Zel⁹ & ira
cūdia minuūt dies et ante tp̄s senectas
adducet cogitat⁹. Splēdidū cor bonum
in epulis est. epule enim illius diligēter
fiunt. Ca.31.
Vigilia honestatis tabefaciet carnes
& cogitatus illius auferet somnus
Cogitat⁹ p̄scientie auertit sensus: et in
firmitas grauis sobriā facit aiam. Labo
rabit diues in cōgregatione substantie:
et in reqe sua replebitur bonis suis. La⁹
borauit paup in diminutione victus: &
in fine inopis fit. Qui aurū diligit non
iustificabitur: & q̄ insequitur cōsūptio=
nē replebitur ex ea. Multi dati sunt in
auri casus: & facta est in specie ip̄ius per
ditio illorū. Lignū offensionis est aurū
sacrificātibus ei: ve illis q̄ sectātur illud: et oīs
imprudēs deperiet in illo. Beat⁹ diues
qui inuēt⁹ est sine macula: & q̄ post au=
rū non abiit: nec sperauit in pecunia &
thesauris. Quis est hic & laudabim⁹ eū.
Fecit enī mirabilia in vita sua. Qui pro
bat⁹ est in illo & pfectus inuentus est: &
erit illi gl̄ia eterna. Qui potuit trāsgre=
di et nō est transgressus: et facere mala
et non fecit. Ideo stabilita sunt bona il=
lius in domino: & elemosynas illius
enarrabit omnis eccl̄ia sanctorum. Su=
pra mēsam magnam sedisti: nō aperias
sup illā faucē tuā prior. Nō dicas si mul
ta sunt: q̄ sup illā sunt. Memēto qm̄ ma
lus est ocul⁹ nequā. Nequius oculo qd
creatū est? Ideo ab oī facie sua lachryma
bitur cū viderit. Ne extēdas manū tuā
prior: & inuidia cōtaminat⁹ erubescas:
Ne cōprimaris in cōuiuio vino. Intel=
lige q̄ sunt p̄xima tui ex teip̄o. Vtere q̄si
ho frugi his q̄ tibi apponūtur: vt nō cū
manducas multū odio habearis. Cessa
prior cā disciplinē: & noli nimi⁹ esse ne
forte offendas: & si in medio multorum
sedisti: prior illis ne extēdas manū tuā:
nec prior poscas bibere. Quā sufficiēs
est hoi erudito vinū exiguū: & in dormi
endo nō laborabis ab illo: & nō senties
dolorē. Vigilia et cholera: & tortura vi
ro ifrunito: somn⁹ sanitatis i homine
parco. Dormiet vsq̄ mane: & aīa illius
cū ip̄o delectabitur. Et si coact⁹ fueris
i edēdo multū: surge e medio & vome:
& refrigerabit te. & nō adduces corpo=
ri tuo infirmitatē. Audi me fili et non
spernas me: & in nouissimo inuenies
verba mea. In oībus operib⁹ tuis esto
velox: & omnis infirmitas nō occurret
tibi. Splendidū in panibus benedicent
labia multorū: & testimonium veritatis
illius fidele. In nequissimo pane mur=
murabit ciuitas: & testimonium nequi
tie illius verum est. Diligentes in vino
noli prouocare: multos enim extermi
nauit vinū. Ignis probat ferrū durum:
sic vinum corda superborum arguet in
ebrietate potatū. Equa vita hominib⁹
vinū in sobrietate: si bibas illud mode=
rate eris sobri⁹. Que ē vita q̄ minuitur
vino? Quid defraudat vitā? mors. Vinū
i iocūditatē creatū ē: & nō i ebrietatē ab
initio. Exultatio aīe & corporis vinum

oculo qd creatū est? Ideo
ἐκ ὀφθαλμοῦ τί ἔκλαυσαι; Διὰ τοῦτο
ab omni facie lachrymab.
ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύσει.
Quocunq; inspexeris: ne extēdas manū
Οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃς, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρά
tuā: ⁊ ne cōmunct⁹ sis cū eo in catino.
σου, καὶ μὴ συνελίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
Intelligē q̄ sunt ꝓxim̄i ex te ip̄o: ⁊
Νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ
in omni verbo cogita. Comede vt ho
ἐπὶ παντὶ ῥήματι διανοοῦ. Φάγε ὡς ἄν
mo apposita tibi: ⁊ nō nimis
θρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ ὅλα
deuores: ne odio habearis. Desine prius
μασῶ, μὴ μισηθῇς. Παῦσαι πρῶτον
gr̄a disciplinē: ⁊ ne sis insatiabilis: ne
χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου, μή
forte offendas: ⁊ si in medio mul
ποτε προσκόψῃς, καὶ ἐὰν ἀναμέσον πολ
torū sedisti: prior illis ne exten
έων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτεί
das manū tuā. Quā sufficiēs hoi
νῃς τὴν χεῖρά σου. Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ
erudito exiguū: ⁊ in cubi
πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοί
culo suo nō anhelat. somn⁹ sanitatis
της αὐτοῦ οὐκ ἀδημονήσει. Ὕπνος ὑγιείας
in intestino moderato surrexit mane: ⁊
ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ ἀνέστη πρωΐ, καὶ ἡ
aīa eius cū eo. Labor vigilie
ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Πόνος ἀγρυπνί
⁊ cholera ⁊ dolor testinoꝝ cū hoīe
ας καὶ χολέρα καὶ σκῶλος μετὰ ἀνδρὸς
insatiabili. Et si coact⁹ fueris in epu=
ἀπλήστου. Καὶ ἐὰν βιασθῇς ἐν ἐδέσμα=
lis: surge p̄ medū trāsibis: vome ⁊ dęf=
σιν, ἀνάστα μεσοπορῶν, ἔμεσον καὶ ἀνα
ccabo. Audi me fili: ⁊ nō sper
παύσει. Ἄκουσόν μου τέκνον, καὶ μὴ ἐξου
nas me: ⁊ in nouissimis inuenies
δενώσῃς με, καὶ ἐπ' ἐσχάτων εὑρήσεις
verba mea. in oībus operib⁹
λογους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
tuis esto velox: ⁊ oīs infir=
σου γίνου ἐντρεχής, καὶ πᾶν ἀῤῥω
mitas nō tibi occurret. Splendidū
στημα οὐ μή σοι ἀπαντήσῃ. Λαμπρὸν
in panib⁹ benedicere labia: testimoniū
ἐπ' ἄρτοις εὐλογῆσαι χείλη, μαρτυρία
pulchritudinis illi⁹ fidele. Malo in
τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή. Γογγύσῃ ἐπ'
pane murmurabit ciuitas: ⁊ testimo
ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις, καὶ ἡ μαρτυ
niū nequitie illius deligens. in vino
ρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. Ἐν οἴνῳ
ne virilit agas: inultos .n. perdidit vinū.
μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν οἶνος.
Fornax ꝓbat ferrumiationē i tinctura.
Κάμινος δοκιμάζει σίδηρον ἐν βαφῇ.
sic vinū in corde superborum in
οὕτως οἶνος ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν
ebrietate. Addita mēsū vite vinū boībus: si
μέθῃ. Ἐπίσαν ζωῆς οἶνος ἀνθρώπους, ἐὰν
biberis illud in mensura sua. Que vita
πίνῃς αὐτὸν ἐν μέτρῳ αὐτοῦ. Τίς ζωὴ
ei q̄ diminuit vino: ⁊ illud creatū ē in
ἐλαττουμένῳ οἴνῳ, καὶ αὐτὸς ἔκτισαι εἰς
letitiā boībus. Exultatio cor=
εὐφροσύνην ἀνθρώπους. Ἀγαλλίαμα καρ
dis ⁊ letitia anime vinū cpōtū
δίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πεπόμ⁹ος

in tpe sufficiens. Amaritudo aie
ἐν καιρῷ αὐταρκης. Πικρία ψυχῆς
vinū potatum multū: in irritatiōe
οἶνος πολύς, ἐν ἐριθισμῷ καὶ
ruina. multiplicat irā ebrietas
ἀντιβλώματι. πλεονάζει θυμὸν μέν ἄ
stulti in offensionē: diminuēs virtutē
φρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχὺν
et acquirēs vulnera. In conui
καὶ πρόσκομμα τραύματα. Ἐν συμπο
uio vini: ne redarguas proximū:
σίῳ οἴνου, μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον,
et nō despicias eum in letitia
καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ
illius. Verbū improperij: nō dicas
αὐτοῦ. Λόγον ὀνειδισμοῦ, μὴ εἴπῃς
illi: et ne illū premas in occur
αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν ἐλίφῃς ἐν ἀπαι
sū eius.
τήσει αὐτοῦ. Ca.32.

Rectorē te cōstituerūt: ne extolla
Ἡγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἴσθι
ris: esto illis q̄si vn⁹ ex ipis. Cura ha
ρυ, γίνου αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. Φρόντι
be illoꝝ et sic sede:: et omnē
σον αὐτῶν καὶ οὕτως κάθισον, καὶ πᾶσαν
vsum tui fac: et approba
τὴν χρείαν σου ποίησον, καὶ ἐυδόκιμη
tuo quiesce. Ut leteris ppt illos
σας ἀπάταυσαι. Ἵνα ἐυφροσύνης δῴ αὐτοὺς
et ornamēti gratia: accipias coronā.
καὶ ἐυκοσμίας χάριν, λάβῃς στέφανον.
Loquere seniori: decet enī te:
Λάλησον πρεσβυτέρῳ, πρέπει γάρ σοι,
in diligētia ut scientie et impe
ἐν ἀκριβείᾳ δὲ ἐπιστήμης καὶ ἐμπρό
dies musica. Ubi auscultatio: nō
σθεις μουσικά. Ὅπου ἀκρόαμα, μὴ
effundas loquelā: et importune ne velis
ἐκχύσῃς λαλιάν, καὶ ἀκαίρως μὴ σο
videri sapiēs. Signaculū carbūculi in ornamēto
φίζου. Σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ
aureo: cōcent⁹ musicoꝝ in conui
χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμ
uio vini: in fabricatione au
ποσίῳ οἴνου, ἐν κατασκευάσματι χρυ
rea signaculū smaragdi: melodia mu
σῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μου
sicoꝝ sup dulce vinū. Loquere adole
σικῶν ἐφ' ἡδεῖ οἴνῳ. Λάλησον νεανί
scēo si necessitas tui: vix bis si interro
σκῳ εἰ χρεία σου, μόλις δὶς ἐὰν ἐπε
gat⁹ fueris. In sūmā redige sermonē: in pau
ρωτηθῇς. Κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλί
cis multa: esto q̄si scīēs et
γοις πολλά, γίνου ὡς γινώσκων καὶ
simul tacēs. In medio magnatū
ἅμα σιωπῶν. Ἐν μέσῳ μεγιστάνων
ne te facias eq̄lē: et vbi senex ne
μὴ ἐξισάζου, καὶ ὅπου γέροντες μὴ
multa garrulerio. Ante tonitrū fulgu
πολλὰ ἀδολέσχει. Πρὸ βροντῆς κατα
rat coruscatio: et ante verecundū
στράπτει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ
precedet gra. in hora excita
προπελεύσεται χάρις. ἐν ὥρᾳ ἐξεγεί
re: et nō sis vltim⁹: accurre in domū
ρου, καὶ μὴ οὐκ ἄργει, ἀποτρέχειν εἰς οἶκον
et ne ocsideas. Illic lude et fac
καὶ μὴ ῥαθύμει. Ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει
cogitationes tuas: et nō in peccatis
τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἐν ἁμαρτίαις

moderate potatus. Sanitas est animē &
corpori: sobrius potus. Vinū multum
potatum: irritationes et iram & ruinas
multas facit. Amaritudo animē: vinus
multus potatū. Ebrietatis animositas
iprudētis offensio minorans virtutē &
faciēs vulnera. In cōuiuio vini nō argu
as proximū: & nō despicias eū in iocū
ditate illi⁹. Verba iproperii non dicas
illi: & nō p̄mas illū in repetēdo. Ca.32.

Rectorem te posuerūt noli extolli:
esto in illis quasi vnus ex ipis. Curā
illorum habe & sic cōsidera: & omni cu
ra tua explicita recūbe: vt leteris prop
ter illos & ornamentū gracie accipias
coronā: & dignationē consequaris cor
rogationis. Loq̄re maior natu: decet
enim te. Primū verbum diligenti scien
tiam: et non impedias musicā. Vbi aus
ditus non est: non effundas sermones:
& iportune noli extolli in sapiētia tua.
Gemula carbunculi in ornamēto auri:
& cōparatio musicorū i cōuiuio vini. Si
cut in fabricatione auri signū est smara
gdi: sic numerus musicorū in iocundo
et moderato vino. Audi tacens: & p re
uerētia accedet tibi bona gratia. Ado
lescens loquere in tua causa vix cū ne
cesse fuerit. Si bis interrogatus fueris:
habeat caput respōsum tuū. In multis
esto quasi inscius: & audi tacēs simul &
querens. In medio magnatorū loq nō
presumas: & vbi sunt senes non multū
loquaris. Ante grādinē preibit coruisca
tio: & ante verecundiam preibit gratia:
& pro reuerentia accedet tibi bona gra
cia. Et hora surgendi non te frices. Pre
curre autē prior in domū tuā: & illic ad
uocare et illic lude: & age cōceptiones
tuas et non in delictis & verbo supbo.
Super his omnib⁹ benedicito dominū
qui fecit te & inebriātem te ab omnib⁹
bonis suis. Qui timet deū accipiet do
ctrinam eius: & qui vigilauerint ad illā
inuenient benedictionē. Qui querit le
ges implebitur ab ea: & q insidiose agit
scandalizabitur ab ea. Qui timent deū
inuenīet iudiciū iustum: et iustīcias q̄si
lumē accendēt. Peccator homo vitabit
correptionē: & secundū voluntatē suā
inueniet cōparationem. Vir cōsilij non
disperdet intelligentiā: alienus & super
bus non pertimescet timorē. Etiā post
q̄ fecit cū eo sine cōsilio: et suis insecta
tionib⁹ arguetur. Fili sine cōsilio nihil
facias: & post factū nō penitebis. In via
ruine nō eas: & nō offendas in lapides
nec credas te vie laboriose: ne ponas
anime tue scandalū. Et a filiis tuis caue:
& a domesticis tuis attende. In oi opere
tuo crede ex fide aie tue: hoc est enī cō
seruatio mandatorum. Qui credit deo
attendit mandatis: et qui cōfidit in illo
non minoratus erit. Ca.33.

Timēti deū nō occurrēt mala: sed in
Τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον οὐκ ἀπ
tentatione de⁹ illū cōseruabit: & li
αντήσει κακόν. ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ
berabit a malis. Sapiēs nō odit manda
ἐκ πειρασμοῦ ῥύσεται αὐτόν. Ἀνὴρ σοφὸς
ta & iustīcias: & nō illidetur quasi in pro
οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος
cella nauis. Hō sensatus credit legi dei:
ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον.
& lex illi fidelis: q̄si interrogatio mā
Ἀνὴρ συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ,
festa. p̄para verbū: et sic audietis:
καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστός, ὡς ἐρώτημα ὀρ
disce. Homo prudens credet legi:
θόν. ἑτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ,
et lex illi fidelis: q̄si interrogatio mā
καὶ σύνεσιν παιδείας, καὶ τότε ἀποκρίνῃ.

simone superbe: et sup hec
καὶ λόγῳ ὑπερηφάνου, καὶ ἐπὶ τούτοις
benedicito cū q̄ fecit te:
τοῖς ἐυλόγησέν σε τὸν ποιήσαντά σε,
et inebriantē te de bonis
καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν
suis. Qui timet dīm accipiet
αὐτοῦ. Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται
doctrinā ei⁹: et q̄ diluca
τὴν παιδείαν αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀρθρί
uerint inuenient cōplacentiā. q̄ q̄rit
ζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκίαν. ὁ ζητῶν
legē replebit ea: et
νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ὁ
simulator scādalizabit in ea.
ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐ
Qui timent dīm inuenient
τῷ. Οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσι
iudiciū: et iustificationes q̄si lumē incē
κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξά
dent. Homo peccator: decli
φουσιν. Ἀνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλί
nat correptionē: et sīm voluntatē suā
νει ἔλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ
inuenit consonantiā. Vir cōsilij
ἐξευρίσκει σύγκριμα. Ἀνὴρ βουλῆς
nō despiciet intelligentiā: alien⁹ ut
οὐμὴ παρίδῃ διανοίαν, ἀλλότριος δὲ
et superb⁹ nō timescet timorē:
καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπλήξει φόβον,
et posīq̄ fecit secū sine
καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι μεθ' ἑαυτοῦ ἄνευ
cōsilio. Sine cōsilio nihil facias:
βουλῆς. Ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιήσῃς,
et in facīdo ne te peniteat.
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι μὴ μεταμελοῦ.
In via ruine nō eas:
Ἐν ὁδῷ ἀντιβλώματος μὴ πορευθῇς,
et nō offendes in lapidosis. ne cre
καὶ μὴ προσκόψεις ἐν λιθώδεσι. μὴ πι
das in via sine offendiculo: et a
στεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπτῳ, καὶ ἀπὸ
filijs tuis caue. In omni
τῶν τέκνων σου φυλαχθῇς. Ἐν παντὶ
opere bono crede aie tue:
ἔργῳ ἀγαθῷ πίστευε τῇ ψυχῇ σου,
et cū hoc est custodia mādatoꝝ.
καὶ ταῦτα γάρ ἐστι τήρησις ἐντολῶν.
Qui credit dño attēdit mādato:
Ὁ πιστεύων κυρίῳ προσέχει ἐντολῇ,
et q̄ confidit in illo nō diminue
καὶ ὁ πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἐλαττω
tur.
θήσεται. Ca.34.

Timenti dīm nō occur
Τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον οὐκ ἀπ
ret malū. sed in tentatione et
αντήσει κακόν. ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ
iterū eruet eū. Vir sapiens
πάλιν ἐξαιρεθήσεται αὐτός. Ἀνὴρ σοφὸς
nō odiet legē: at q̄ simulat
οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος
in ea: q̄si in procella naujoꝝ.
ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταιγίδι πλοῶν.
Homo prudens credet legi:
Ἀνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ,
et lex illi fidelis: q̄si interrogatio mā
καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστός, ὡς ἐρώτημα ὀρ
festa. p̄para verbū: et sic audietis:
θόν. ἑτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ,
et in tempore tuo: et tūc reside.
καὶ ἐν καιρῷ σου, καὶ τότε ἀποκρίνῃ.

ē.11.b Rota currus peccordia fatui: ⁊ Τροχὸς ἁμάξης ἀπλάγχνα μωροῦ, καὶ
ᾗσι axis versatilis cogitatio illi⁹. ὡς ἄξων στριφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτ.
equ⁹ ad admissurã sicut amicus subsannator: ἵππος εἰς ὀχείαν ὡς φίλος μώκου,
sub oi fassore hin= ὑποκάτω πτερνὸς ἐπιγελῶντος χρεμε=
B niet. Quare dico est supra dẽ: τιεῖ. Διατί ἡμέρα ὑπερέχει ἡμέρας,
⁊ ois tur dici anni a sole: καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀπ᾽ἡλίου,
in cognitiõe dñi separati sunt: ⁊ im ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, καὶ ἐλ
mutauit tẽpora ⁊ festiuitates. Et ab il= λοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς. Καὶ ἀπ᾽αὐ
lis exaltauit ⁊ sctificauit: ⁊ ex ipsis τῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν
posuit in numeꝝ dierũ: ⁊ homi= ἔστησεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν, καὶ ἄνθρω=
nes oẽs a solo ⁊ ex terra πος οὓς a solo ⁊ ex terra
omnes sancti⁹ adã. in multitudine scientie πάντες ἁγίους καὶ ἐξ γῆς
diuisit eos: ⁊ immuta ἐκτίσθη ἀδάμ. ἐν πλήθει ἐπιστήμης
uit vias eoꝝ. Ex ipsis be= διεχώρισεν αὐτούς, καὶ ἀλλοίω
C nedixit ⁊ exaltauit ⁊ ex ipsis sci κύριος διεχώρισεν ἀνυμνούς, καὶ ἀλλοίω
ficauit: ⁊ ad se approximauit: ab σε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. Ἐξ αὐτῶν ἐυ=
ē.24.d ipsis maledixit ⁊ humiliauit λόγησε καὶ ἀνύψωσε καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγί
eorum conuertit illos a sedib⁹ σατο, καὶ ἀνέτρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ σκάσεων
ipsoꝝ. Quasi lutũ figuli in ma ἐξόλου. Ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χεῖ
nu ipsius: oẽs vic ei⁹ sedẽ ρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κα=
dã bñplacitũ ipsius. sic ho τὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ. οὕτως ἄν=
mo in manu ei⁹ q̃ fecit eũ: θρωπος ἐν χειρὶ ποιήσαντος αὐτόν,
ad reddendũ eis sm iudiciũ ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
suũ. Contra malũ bo αὐτοῦ. Ἀντίκειται τῷ κακῷ τὸ ἀγα=
nũ: ⁊ cõtra mortẽ vita. θόν, καὶ ἀντίκειται τῷ δικαίῳ ἡ ζωή.
D Sic cõtra peccatorẽ Οὕτως ἀντίκειται τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ
pius: ⁊ sic contra vi= εὐσεβής, καὶ οὕτως ἀντίκειται ἀν=
rũ religiosum peccator. Et θρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός. Καὶ
sic aspice in oia opa οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ ἔργα
altissimi: duo duo: vnũ contra τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἓν κατέναντι
vnũ: et ego vltim⁹ vigilaui. ἑνός, κἀγὼ ἔσχατος ἐγρύπνησα.
Sicut q̃ colligit calamos post vindemiatores: ⁊ē.7.c. Ὡς καλαμῶνας ὀπίσω τρυγητῶν, ἐν
bñdictione dñi puenit: ⁊ q̃si q̃ vin= εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυ=
miat repleui torcular. Aduertite q̃a γὼν ἐπλησα ληνόν. Κατανοήσατε ὅτι
nõ mihi soli laboraui: sed omni οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσ=
b⁹ q̃rentib⁹ disciplinã. Audite σι τοῖς ζητοῦσι παιδίαν. Ἀκούσα=

Precordia fatui quasi rota carri: & quasi axis versatilis cogitatus illi⁹. Equus emissarius: sic & amicus subsannator: sub oi supra sedente hinnit. Quare dies diem superat: & iterum lux lucem: & annus annum a sole. A domini scientia separati sunt: facto sole & preceptum custodiente per dei sapientiam diuiduntur. Et immutauit tẽpora & dies festos ipsorum: & in illis dies festos celebrauerunt ad horã. Ex ipsis exaltauit & magnificauit deus: & ex ipsis posuit in numerum dierum: & omnes homines de solo et ex terra vnde creatus est adam. In multitudine disciplinę domini separauit eos: et immutauit vias eorum. Et ex ipis benedixit & exaltauit: & ex ipsis sanctificauit: & ad se applicauit: & ex ipsis maledixit & humiliauit: & conuertit illos a separatione ipsorum. Quasi lutum figuli in manu ipsius: plasmare illud & disponere. Omnes vie eius secundum dispositionem ei⁹: sic homo in manu illius qui se fecit: & reddet illi secundum iudicium suum. Contra malum bonum est: & contra vitam mors: sic et contra virum iustum peccator. Et sic intuere in omnia opera altissimi. Duo contra duo: & vnũ contra vnũ. Et ego nouissim⁹ cuigilaui: & quasi qui colligit acinos post vindemiatores. In benedictione dei & ipe speraui: & quasi qui vindemiat repleui torcular. Respicite quoniam non mihi soli laboraui: sed & omnibus exquirentibus disciplinam. Audite me magnati et omnes populi: & rectores ecclesi: auribus percipite. Filio & mulieri: fratri et amico non des potestatem super te in vita tua: et non dederis alii possessionem tuam: ne forte peniteat te et depreceris pro illis. Dum adhuc superes et aspiras: non immutabit te omnis caro. Melius est enim vt filii te rogent: q̃m te respicere in manus filiorum tuorum. In omnibus operib⁹ tuis precellens esto. Ne dederis maculam in gloriam tuã. In die consumationis dierum vite tue: & in tempore exitus tui distribue hereditatem tuam. Cibaria & virga et onus asino panis: et disciplina & opus seruo. Operatur in disciplina et q̃rit requiescere: laxa manus illi: & quesrit libertatem. Iugum & lorum curuãt collum durum: et seruum inclinãt operationes assidue. Seruo maliuolo tortura & compedes: mitte illum in operationem ne vacet. Multam enim maliciam docuit ociositas. In opera constitue eum: sic enim condecet illum. Quia si non obaudierit: curua illum compedibus: et nõ amplifices super omnẽ carnem. Verum sine iudicio nihil facias graue. Si est tibi seruus fidelis: sit tibi quasi anima tua. Quasi fratrem sic eum tracta: quoniam in sanguine anime comparasti illum. Si leseris eum iniuste in fugam conuertetur: & si extollens discesserit: quem queras: & in qua via queres illum nescis.

Capitulum trigesimum quartum.

magnates: ⁊ rectores ecclesie μεγιστᾶνες, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησί=
auribus percipite. Filio ⁊ mulieri: ας ἐνωτίσασθε. Υἱῷ καὶ γυναικί,
fratri ⁊ amico: ne dederis potestatẽ ἀδελφῷ καὶ φίλῳ, μὴ δῷς ἐξουσίαν
super te in vita tua: ⁊ ne dederis ἐπὶ σαυτῷ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῷς
alteri diuitias tuas: ne penitentia ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ μετα=
ducatus precibus p eis. Dũ adhuc viuis μεθεὶς δέῃ πρὸ αὐτῶν. Ἕως ἔτι ζῇς
⁊ est spũs in te: ne alienes te ip= καὶ ἔστι πνοὴ ἐν σοί, μὴ ἀλλαξάτω σε
sũ ex carni. Melius enim est ut filii σὰρξ ἐξ σαρκί. Κρεῖσσον γὰρ ἐξ τὸ
filios indigere tui: q̃m te aspicere τέκνα δεηθῆναί σου, ἢ σὲ ἐμβλέπειν
ad manꝰ filioꝝ tuoꝝ. In omnibus operi ἐπὶ χεῖρας υἱῶν σου. Ἐν πᾶσι τοῖς ἔρ=
bus tuis esto speciosus: ⁊ ne deco γοις σου γίνου ὑπερέχων, καὶ μὴ δῷς
maculã in gloria tua. In die cõsu μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. Ἐν ἡμέρᾳ συν
mationis diez vite tue ⁊ in tpe τελείας ἡμερῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ
mortis distribue hereditatẽ. Fabula τελευτῆς διάδος κληρονομίαν. Χορτά
feni ⁊ virga ⁊ onera asino: σματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ,
panis ⁊ disciplina ⁊ opa seruo. ope ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργα δικέτῃ. ἔρ
rare in disciplina ⁊ queret re γασαι ἐν παιδείᾳ καὶ ζητήσει ἀπὸ
quiẽ: laxa manus illi ⁊ que πάσης, ἄνες χεῖρας αὐτῷ καὶ ζη=
ret libertatẽ. iugũ ⁊ lor τήσει ἐλευθερίαν. ζυγὸς καὶ ἱμὰς
curuãt collũ: ⁊ seruo male κάμπτουσι τράχηλον, καὶ δικέτῃ κα=
fico torture ⁊ tormẽta. Im= κούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι. Ἐμ=
mitte illũ in operationẽ ne va βαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν ἵνα μὴ ἀρ
cet: multã enim malitiã docuit γῇ, πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ
ociositas. in opa constitue q̃m admodũ ἀργία. Εἰς ἔργα κατάστησον αὐτὸν καθὼς
decet eũ: ⁊ si nõ obedierit: πρέπει αὐτῷ, καὶ ἐὰν μὴ πειθαρχῇ,
aggraua cõpedes ei⁹. Et nõ βάρυνον τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ μὴ
abundes oi carni: ⁊ sine iudi περισσεύσῃς πάσῃ σαρκί, καὶ ἄνευ κρίσε
cio nõ facias aliquid. Si est tibi ως μὴ ποιήσῃς μηδέν. Εἰ ἔστι σοι
seruꝰ: sit tibi sicut aia tua δοῦλος, ἔστω σοι ὡς ἡ ψυχή σου
qm in sanguine acquisisti illũ. Si ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν. Εἰ
est tibi seruꝰ: tracta eũ vt fra ἔστι σοι δοῦλος, ἄγε αὐτὸν ὡς ἀδελ=
trẽ: qm tanq̃ aia tua indigebis φόν, ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσῃ
eo. Si malefeceris ei iniuste αὐτοῦ. Ἐὰν κακώσῃς αὐτὸν ἀδίκως
⁊ tollẽs aufugerit: in qua via καὶ ἀπάρας ἀποδράσῃ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ
queres eum? ζητήσεις αὐτόν; Ca. 34.

Vane spes ⁊ mẽdacia Κενὰι αἱ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς

impudēti viro: t inſomnia eleuant
ἀσυνέτῳ ἀνδρὶ, καὶ ἐνύπνια ἀνακουφίσουσιν
ſtultos. q̄ſi q apprehēdit vmbrā t ſe
ἄφρονας· ὡς ὁ ὀραματόμενος σκιᾶς καὶ διώ
quit vētos: ſic q̄ intūdit inſomnijs.
κων ἀνέμους, οὕτως ὁ ἐπαίρων ἐνυπνίοις.
Hoc ſm ho: viſio inſomnioꝝ: an
Τοῦτο κατὰ τοῦτο ὅρασις ἐνυπνίων, κα
t facie ſimilitudo faciei.
τέναντι προσώπου ὁμοίωμα προσώπου.
ab immūdo q̄d mundabit?
ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαριεῖ σεται;
a mēdace q̄d vꝝ erit?
ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀληθεύσει; Mantia
t auguria t inſomnia: vana ſunt:
καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια, μάταια ἔσι,
t ſicut parturiētis phātaſiae patiē tuū
καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεταί σου ἡ
cor. Niſi ab altiſſimo miſſa
καρδία. Ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίσου ἔσται
ſint in viſitatione tua: ne dederis in illa
ἐν ἐπισκοπῇ σου, μὴ δῷς εἰς αὐτὰ
cor tuū. multos eſt dece=
τὴν καρδίαν σου. πολλοὺς γὰρ ἐπλά=
pērſit inſomnia: t excidērūt ſperātes
νησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέστησαν ἐλπίζοντες
in illis. Sine mēdacio conſumabi
ἐπ' αὐτοῖς. Ἄνευ ψεύδους συντελεσθή=
tur lex: t ſapia ore fideli
σεται νόμος, καὶ σοφία στόματι πιστῷ
cōſummatio. Cui q̄ vagatus eſt no
τελείωσις. Ἀνὴρ πεπλανημένος ἔγ=
uit multa: t multū expertus enarra
νω πολλά, καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγή=
bit intellectū. Qui nō expert? eſt nouit
σεται σύνεσιν. Ος οὐκ ἐπειράθη δίδυ
pauca: at q̄ decept? eſt multiplicat aſtu
ὀλίγα, ὁδὶ πεπλανημένος πλεύνει πα
tiam. multa vidi in deceptio
νουργίαν. πολλὰ ἑώρακα ἐν τῇ ἐξαπατᾶ
ne mea. t fictiones ver=
νέσει μου. καὶ τὰ πλάσματα τῶν λό=
boꝝ meoꝝ: intellect? me?. Plateas vſq; ad
γων μου, σύνεσίς μου. Πλατείαις ζῴοις
mortē periclitat? ſum. t libera? ſū: hoc
θανάτου ἐκινδύνευσα. καὶ ἐσώθην, γνῶτον
gr̄a. Spūs timentiū dñm
χάριν. Πνεῦμα φοβουμένων τὸν κύριον
viuet: nā ſpes illoꝝ in ſalutē
ζήσεται, ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σώ
tem illos. q̄ timet dñm:
ζοντα αὐτούς. ὁ φοβούμενος τὸν κύριον,
nihil timebit: t non trepidabit
οὐδὲν ἐυλαβηθήσεται, καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ
q̄ſi ipſe ſpes ei?. Timētis
ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ. Φοβουμένου τὸν
dñm: beata alia. cui intēdit:
κύριον, μακαρία ἡ ψυχή. τίνι ἐπείχθη,
t q̄d eius firmamētū. oculi do
καὶ τίς αὐτοῦ στήριγμα. οἱ ὀφθαλμοὶ κυ
mini ſup amātes eū: protec
ρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, ὑπερα
tio potētie t firmamētū fortitudinis.
σπισμὸς δυνάστου καὶ στήριγμα ἰσχύος.
Tegmē ab ardore: t tegmē a
Σκέπη ἀπὸ καύσωνος, καὶ σκέπη ἀπὸ
meridie: cuſtodia ab offenſio
μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ πρόσκόμμα=
ne t adiutoriū caſus. Exaltās ani
τος καὶ βοήθεια πτώσεως. Ἀνυψῶν ψυ
mā t illuminās oculos: ſanitatē dās
χὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἴασιν δι=

UAna ſpes & mēdaciū viro iſēſato: &
ſōnia extollūt īprudētes. Quaſi qui
apprehēdit vmbrā: & pſequtur vētū: ſic &
q attēdit ad viſa mēdacia. Sed ꝫ hoc viſio
ſōniorū. Ante facié hois ſimilitudo alterius
hois. Ab īmūdo qd mūdabitur: & a mē
dace qd verū dicetur? Diuinatio erroris
& auguria: mēdacia & ſōnia malefaciētiū
vāitas ē. Et ſicut parturiētis cor tuū phā
taſias patitur niſi ab altiſſimo fuerit emiſ
ſa viſitatio. ne dederis ī illis cor tuū. Mul
tos em̄ errare fecerūt ſōnia: & exciderūt
ſperātes in illis. Sine mēdacio cōſumabi
tur verbū legis: & ſapia in ore fidelis cō=
planabitur. Qui nō eſt tentatus qd ſcit?
Vir in multis expertus cogitabit multa:
et q multa didicit enarrabit intellectuꝫ.
Qui nō ē expt? pauca recognoſcit. Qui
aūt in multis fact? ē: multiplicat maliciā.
Qui tentat? nō ē: q̄lia ſcit. Qui iplanat?
eſt: a būdabit neqtia. Multa vidi enarran
do: & plīmas verborū cōſuetudines. Ali
quoties vſq; ad mortē piclitat? ſuꝫ horū
cauſa: & liberat? ſum gr̄a dei. Spūs timē=
tiū deū q̄ritur: & in reſpectu illi? bñdice
tur. Spes em̄ illorū in ſaluātē illos: & ocu
li dei in diligētes ſe. Qui timet dñꝫ nihil
trepidabit: & nō pauebit: qm̄ ipe eſt ſpes
ei?. Timētis dñm beata ē aīa ei?: ad queꝫ
reſpicit: & q eſt fortitudo eius. Oculi dñi
ſup timentes eū: ꝓtector potētie: firma
mētū virtutis: tegim̄ ardoris et vmbra=
culū meridiani: deprecatio offenſiōis &
adiutoriū caſus: exaltās aiam & illūinās
oculos: dās ſanitatē & vitā et bñdictionē.
Immolātis ex iniquo oblatio ē macula=
ta: & nō ſunt bñplacite ſubſānatiōes in=
iuſtorū. Dñs ſol? ſuſtinētib? ſe in via veri
tatis & iuſticie. Dona iniquorū nō ꝓbat
altiſſim?: nec reſpicit ī oblatiōes iniquo
rū: nec in multitudine ſacrificiorū: eorū
ꝓpitiabitur pctis. Qui offert ſacrificiuꝫ
ex ſubſtātia pauperis: q̄ſi q victimat filiū i
cōſpectu patris ſui. Panis egētiū vita pau
peris ē: q defraudat illū hō ſanguinis ē.
Qui aufert ī ſudore panē q̄ſi q occidit p
ximū ſuū. Qui effundit ſāguinē: & q frau
dē facit mercenario: fres ſūt. Vn? edificās
et vnus deſtruēs: qd ꝓdeſt illis niſi labor?
Vn? orās & vn? maledicēs: cui? vocē exa
udiet de?! Qui baptizatur a mortuo & ite
rū tāgit mortuū q̄d ꝓficit lauatio illi?! Sic
homo q ieiunat in peccatis ſuis: & iteruꝫ
eadē faciens quid proficit humiliādo ſe!
Orationē illius quis exaudiet! Ca.35.

QVi cōſeruat legē mltiplicat oblōnē.
Sacrificiū ſalutare ē attēdere māda=
tis et diſcedere ab oī iniqtate: & ꝓpitia=
tionē litare ſacrificiis ſup iniuſticias: & de
precatio ꝓ pctis recedere ab iniuſticia.
Retribuet gr̄am q offert ſimilaginē: & q
facit miam offert ſacrificiū. Bñplacitū ē
dño recedere ab iniqtate: & deprecatio ꝓ
pctis recedere ab iiuſticia. Nō apparebis
ante cōſpectū dñi vacu?: Hec em̄ oīa ꝓ=
pter māndata dei fiūt. Oblatio iuſti īpin=
guat altare: & odor ſuauitatis ē in cōſpe
ctu altiſſimi. Sacrificiū iuſti acceptū ē: &
memoriā ei? nō obliuiſcetur dñs. Bono
aīo gr̄ā redde deo: & nō mínuas ꝓmítias
manuū tuarū. In oī dato hilarē fac vultū
tuū: & i exultatiōe ſctifica decímas tuas.

vitā t bñdictionē. Sacrificiō ex
δούς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. Θυσιάζων ἐξ
iniuſto: oblatio ridicula: t nō
ἀδίκου, προσφορὰ μεμωκημένη, καὶ οὐκ
in bñplaciti domaria iniquoꝝ. Μὴ
εἰς εὐδοκίαν δώρημασιν ἀνόμων. Οὐκ
cōplacet altiſſim? oblationibꝰ impioꝝ:
εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος προσφοραῖς ἀσεβῶν,
nec in multitudie ſacrifitioꝝ ꝓpiiabit ꝓpec=
οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρ
cato. Sacrificiō filii coā patre
τίας. Θύων υἱὸν ἐναντι τοῦ πατρὸς
eius q̄ adducit ſacrificiū ex ſubſtā
αὐτοῦ ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημά
tia paupeꝝ. panis indigentiū vita
των πενήτων. ἄρτος ἐπιδεομένων ζωὴ
paupeꝝ: q defraudat illū homo ſan
πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὸν ἄνθρωπος αἱ
guinē. Occidens ꝓximū ſuc=
ματῶν. Φονεύων τὸν πλησίον ὁ ἀφαι
rens conuictū: t effundēs ſanguinē
ρούμενος συμβίωσιν, καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ
defraudās mercedē mercenarii. Ēdificans
ἀποστερῶν μισθὸν μισθωτοῦ. Εἷς ἐκοδομῶν
t vꝝ deſtruēs: q̄d lucranē plus q̄
καὶ εἷς καταλύων, τί ὠφελοῦσι πλεῖον ἢ
laboreꝫ: Ēt? orās t vn? maledi
κόπους; Εἷς ἐυχόμενος καὶ εἷς καταρώμε
cēs: cui? vocē exaudiet dñs?
νος, τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ δεσπότης;
Qui intingit a mortuo t iterū tan
Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπτό
git eū: q̄ vilitas in lauacro illi?.
μενος αὐτοῦ, τί ὄφελος ἐν τῷ λουτρῷ αὐτοῦ.
Sic homo q̄ieiunat in peccatis
Οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν
ſuis. t iterū vadēs t hec fa=
αὐτοῦ. καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ ταῦτα ποι
ciēs. oronem illi? q̄s exaudiet:
ῶν. τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται,
t q̄d ꝓficit in humiliādo ſe?
καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινῶσαι ἑαυτόν;
Qui cōſeruat legē multiplicat obla=
Ὁ τηρῶν νόμον πληθύνει προσ
tiones: ſacrificator ſalutaris q̄ attēdit mā
φορὰς, θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐν
datis: t retribuēs gr̄am vt q̄
ταλαῖς, καὶ ἀνταποδιδοὺς χάριν ὡς προσ=
offert ſiliginē. t q̄ facit elemoſy
φέρων σεμίδαλιν. καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύ=
nā: ſacrificator laudis. bñplaciti dñi recede=
νην, θυσιάζων αἰνέσεως. Εὐδοκία κυρίου ἀπο
re ab iniquitate: t ꝓpitiatio recedere
ναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι
ab iniuſticia. Ne appareas ante dñm vacuꝰ:
ἀπὸ ἀδικίας. Μὴ ὀφθῇς ἐνώπιον κυρίου κενός,
oia em̄ hec gr̄a mādati. Oblatio
πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. Προσφο
iuſti impinguat altare: t ſuauis
ρὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ εὐω
odor eius ī cōſpectu altiſſimi. Sacrificiū viri
δία αὐτῆς ἐναντι ὑψίστου. Θυσία ἀνδρὸς
iuſti acceptabile: t memoria eius nō
δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς οὐκ
tradet obliuioni. In bono oculo glori=
ἐπιλησθήσεται. Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξα
fica dñm: t ne diminuas ꝓmitias ma=
σον τὸν κύριον, καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χει
nuū tuaꝝ. In oī dato hilarifica mul
ρῶν σου. ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσω
tū tuū: t in letitia ſctifica decimas.
πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην.

A

B

C

A

puer. 15.b

D

C.35.

Exo. 23.b
2.14.d
Deut. 16.d

Ma.19

1.Cor. 9.b

Eccl. 4 b. Da altiſſimo fm donū eius: ꝛ
Δὸς ὑψίσῳ κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ
in bono oculo adinuētionē manꝰ.
C ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καὶ εὑρεσιμα χειρός.
Ro. 12 b Actuū. 10. f. qm̄ dñs retribuēs eſt: ꝛ retri
ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς ἐστι, καὶ ἀνταπο
buet ſeptupla. ne diminuas exdono:
δώσει ἑπταπλασία. μὴ ὀλιγοψύχει,
nō eſt ſuſpiciet: ꝛ nō intēdas ſacri
οὐ γὰρ προσδέξεται, καὶ μὴ ἐπιβλέψῃ ἐπι
ficio iniuſto: qm̄ iudex dñs eſt: ꝛ
σίᾳ ἀδίκῳ, ὅτι κριτὴς κύριός ἐστι, καὶ
nō eſt apud illū opinio perſone.
οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόξα προσώπου.
Nō accipiet dñs pſonam ſup pau
Οὐ λήψεται κύριος πρόσωπον ἐπὶ πτω
pere: ꝛ deprecationē iniuria affecti exau
χῷ, καὶ δέησιν ἠδικημένου εἰσακούσε
diet. Nō deſpiciet ſupplicationē pupilli
ται. Οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ
ꝛ viduā ſi effundat loquelā. Nōne
καὶ χήρας ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν. Οὐχὶ
lachryma vidue ad maxillā deſcen
δάκρυον χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαί
dit? ꝛ exclamatio eꝰ ſup eū q
νει; καὶ ἡ καταβόησις αὐτῆς ἐπὶ τῷ κα
deduxit eā. Qui colit in bēpla
ταγαγόντι αὐτήν. Θεραπεύων ἐν ὑπο
cito ſuſcipiet: ꝛ deprecatio illiꝰ uſq; ad
δοχῇ προσδέξεται, καὶ ἡ δέησις αὐτοῦ ἕως
nubes attinget. oratio hu
A τῶν νεφελῶν συναψει. προσευχὴ τα
milis nubes penetrauit: ꝛ donec appro
Infra. 20. πεινοῦ νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως συνεγ
pinquet: nō cōſolabit. ꝛ nō diſce
Eccl. 9 d. γίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ· καὶ οὐ μὴ ἀπο
det donec reſpexerit altiſſimꝰ. Iudicabit
στῇ ἕως ἂν ἐπισκέψηται ὁ ὑψιστος. Κρινεῖ
iuſtos: ꝛ faciet iudiciū: ꝛ domi
δικαίους, καὶ ποιήσει κρίσιν, καὶ ὁ κύρι
nꝰ nō tardabit neq; patientiā habit
ος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ μὴ μακροθυμήσῃ
in illis fortis. Quousq; cōterat li
B ἐπ' αὐτοῖς ὁ κραταιός. Ἕως ἂν τρίψῃ ὀσ
bos crudeliū: ꝛ gentibꝰ reri
φὴν ἀνελεημόνων, καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπο
buet vindictā. donec tollat multitudinē
ποδώσει ἐκδίκησιν. ἕως ἐξάρῃ πλῆθος
cōtumeliosoꝝ ꝛ ſceptra iniuſtoꝝ cōterat.
ὑβριστῶν καὶ σκῆπτρα ἀδίκων συντρίψῃ.
donec reddat hoi fm
ἕως ἀνταποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς
ii. eo. actꝰ eius: ꝛ opa hoim
πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα ἀνθρώπων
fm cogitationes eius. Donec iudicet
κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ. Ἕως ἂν κρίνῃ
C iudiciū ppli ſui: ꝛ letifica=
τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ εὐφρα
bit eos in miſa ſua. Quā pul
νεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ. Ὡς ὡρ
chra mia in tpe tribulationis: q̄ſi nu
ραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως, ὡς νεφέ
bes pluuie in tpe ſiccitatis.
λαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας. Ca. 36.
Ru. 6. d. Miſerere nr̄i dꝰ oim & reſpice nos:
Ἐλέησον ἡμᾶς δέσποτα ὁ θεὸς τῶν
um: ꝛ reſpice: ꝛ immitte
πάντων, καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε τὸν
timorē tuū ſup oēs ℈ gētes nō
φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ μὴ
exquirētes te. Leua manū tuā
ἐκζητοῦντά σε. Ἐπάρατον τὴν χεῖρά σου

Da altiſſimo fm donatū eiꝰ et in bono
oculo adinuentionē facito manuū tua=
rū: qm̄ dñs retribuēs eſt: & ſepties tātū
retribuet tibi. Noli offerre munera pra
ua: nō em̄ ſuſcipiet illa. Et noli inſpice=
re ſacrificiū iniuſtū: qm̄ dñs videx eſt:
& nō eſt apud illū gl̄ia pſone. Non acci=
piet dñs perſonā in pauperē: et depreca=
tionē leſi exaudiet. Nō deſpiciet pre
ces populi: nec viduā ſi effundat loque
lā gemitꝰ. Nōne lachryme vidue ad ma
xillā deſcendūt: et exclamatio eius ſup
deducentē eas? A maxilla em̄ aſcendūt
uſq; ad celū: & dñs exauditor non dele
ctabitur i illis. Qui adorat deū in oble
ctatione ſuſcipietur: & deprecatio illius
uſq; ad nubes ꝑpinquabit. Oratio hu
miliātis ſe nubes penetrabit: & donec p
pinquet nō cōſolabitur: & nō diſcedet
donec altiſſimꝰ aſpiciat. Et dñs nō elon
gabit: ſed iudicabit iuſtos & faciet iudi=
ciū: & fortiſſimꝰ nō habebit in illis pa=
cientiā: vt cōtribulet dorſum iꝑoruꝫ &
gētibus reddet vindictam donec tollat
plenitudinē ſuperborum: & ſceptra ini
quorū cōtribulet: donec reddat hoibꝰ
fm actꝰ ſuos et fm opa ade: et fm pre=
ſumptionē illius: donec iudicet iudiciū
plebis ſue: & oblectabit iuſtos mia ſua.
Speciosa mia dei in tempore tribula=
tionis: quaſi nubes pluuie in tempore
ſiccitatis. Ca. 36.
Miſerere nr̄i deꝰ oim & reſpice nos:
et oſtēde nobis lucē miſerationuꝫ
tuarū: et imitte timorē tuū ſup gētes q̄
nō exq̄rierūt: vt cognoſcant qa nō ē deꝰ
niſi tu: vt enarrēt magnalia tua. Alleua
manū tuā ſup gētes aliēas: vt videāt po
tētiā tuā. Sicut em̄ in cōſpectu eorū ſcti
ficatꝰ es in nobis: ſic in cōſpectu nr̄o ma
gnificaberis in eis: vt cognoſcant te ſi=
cut & nos cognouimꝰ: qa nō eſt deꝰ pre
ter te dñe. Innoua ſigna et imuta mira
bilia. Gl̄ifica manū & brachiū dextruꝫ.
Excita furorē et effūde irā. Extolle ad=
uerſariū & affl̄ige inimicū. Feſtina tēpꝰ
et memēto finis: vt enarrent mirabilia
tua. In ira flāme deuoretur q̄ ſaluatur
& q̄ peſſimāt plebē tuā inueniāt pditio=
nē. Cōtere caput principū: et inimico=
rū dicentiū nō eſt aliꝰ p̄ter nos. Cōgre=
ga oēs tribꝰ iacob: et cognoſcāt qa nō ē
deus niſi tu: vt enarrēt magnalia tua: et
heredītabis eos ſicut ab initio. Miſere=
re plebi tue ſup quā iuocatū ē nomē tu
uꝫ: & iſrl̄ quē coēq̄ſti primogenito tuo.
Miſerere ciuitatis ſctificationis tue hie
ruſalē: ciuitati reqei tue. Reple ſiō i enar
rabilibꝰ virtutibꝰ tuis: & gl̄ia tua pplm
tuū. Da teſtimoniū qa ab initio creatu=
re tue ſunt: & ſuſcita p̄cationes q̄s locu
ti ſunt in noīe tuo ꝓphete priores. Da
mercedē ſuſtinētibꝰ te: vt ꝓphete tui fi
deles iueniātur: et exaudi oꝛoneſ ſuoꝝ
tuorū. Scdꝫ bn̄dictionēꝫ aarō da pplo
tuo: & dirige nos i viā iuſticie: vt ſciant
oēs q̄ habitāt terrā: qa tu es deus cōſpe
ctor ſeculorū. Omnēꝫ eſcā māducabit
venter: & eſt cibus cibo melior. Fauces
contingunt cibum: & cor inſenſatum
verba mendacia. Cor prauuꝫ dabit tri
ſticiam: et homo peritus reſiſtet illi.

ſup gētes alienas: videāt poten
ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, ἰδέτωσαν τὴν δυνα=
tiā tuā. ſicut in cōſpectu eoꝝ ſanctifi
σίαν σου. ὡσαύτως ἐνώπιον αὐτῶν ἐν
cat⁹ es in nobis: ſic in cōſpectu nr̄o ma
ἡμῖν, οὕτως ἐναντίον ἡμῶν μεγα
gnificeris in eis. Et cogno
λυνθείης ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἐπιγνώτω=
cant te ſicut ꝛ nos te cognouim⁹.
σάν σε καθάπερ καὶ ἡμεῖς σε ἐγνωμεν,
ſtuta nō eſt deus p̄ter te dñe: inno=
Ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κύριε, ἐγκαί
ua ſigna ꝛ immuta mirabilia.
νισον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια.
Glōrifica manū ꝛ brachiū dextruꝫ:
δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιάν,
vt enarrēt mirabilia tua. excī=
ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. ἔγει
ta furorē ꝛ effunde irā: tolle aduer
ρον θυμὸν καὶ ἔκχεε ὀργήν, ἔπαρον ἀπὸ
ſariū ꝛ cōtere inimicū. Accelera tē=
δικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν. Σπεῦσον καὶ
pus ꝛ memēto ire: ꝛ enarrent
ρύου καὶ μνήσθητι ὀργῆς, καὶ ἐκδιηγησάσθω
tibi mirabilia tua. in ira ignis
σάν σοι τὰ θαυμάσιά σου. ἐν ὀργῇ πυρὸς
deuoret q̄ ſaluat: ꝛ malefa
καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦν
ctēs ꝓpl̄o tuo inueniāt pditionē.
τες τὸν λαόν σου εὑρεσιαν ἀπωλείας.
Cōtere capita principū gētiū di
Σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐθνῶν λε
centiū: nō eſt ꝓter noꝫ. cōgrega om=
γόντων, οὐκ ἔστι πλὴν ἡμῶν. συνάγαγε πά
nes tribus iacob. ꝛ hereditauī
σας φυλὰς ἰακώβ. καὶ κατακληρονόμησα
eos ſicut abinitio. Miſerere ꝓpli dñe
αὐτοὺς καθὼς ἀπαρχῆς. Ἐλέησον λαὸν κλη
vocati in nomine tuo: ꝛ iſrael quē
κλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν
ꝑimogenitū nominaſti. miſerere ciuitatis
πρωτότοκον ἐπωνόμασας. οἰκτίρησον πόλιν
ſctificationis tue hierlm loci quie
ἁγιάσματός σου Ἰλλ̄μ τόπον κατα=παυ
tio tue. Reple ſion extollere eracula
σεώς σου. Πλήσον σιὼν ἆραι τὰ λόγιά
tua: ꝛ a gl̄ia tua ꝓpl̄m tuū.
σου, καὶ ἐπὶ τῆς δόξης σου τὸν λαόν σου.
Da teſtimoniū in initio creaturis tuis:
Δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου,
ꝛ ſuſcita ꝓphetas in nomine tuo.
καὶ ἔγειρον προφήτας ἐπ' ὀνόματί σου.
Da mercedē ſuſtinētibꝰ te: ꝛ pro
Δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί σε, καὶ οἱ προ
phete tui fidē habeat. Exaudi
φῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν. Εἰσάκουσον
dñe deprecationē ſeruoꝝ tuoꝝ ſm
κύριε δέησιν τῶν δούλων σου κατὰ τὴν
bn̄dictionē aarō de ꝓpl̄o tuo: ꝛ
εὐλογίαν ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ
cognoſcāt oēs q̄ ſup terrā: q̄ſi tu dñs
γνώσονται πάντες ὅτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι σὺ κ̄ς
ſeculoꝝ. Omnē eſcā comedet venter:
τῶν αἰώνων. Πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία,
eſt ūt cibꝰ cibo melior. Guttur
ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον. Φάρυγξ
guſtat cibos venationis: ſiccos pru=
γεύεται βρώματα θήρᾳ, οὕτως καρδία συνε
dēs verba mēdacia. cor diſcretū dabit
τὸν λόγους ψευδεῖς. καρδία σχιβλὴ δώσει
triſticiā ꝛ homo multū exp⁹ retribuet. ci
λύπην καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος ἀνταποδώσει αὐτῇ.

Omne maſculū ſuſcipiet mulier: eſt filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri ſui: & ſuper omnē cōcupiſcentiam hominis ſuperducet deſiderium. Si eſt lingua curatiōis: eſt & mitigationis & mie: nō eſt viri illi⁹ ſcām filios hois. Qui poſſidet mulierē bonā īcho at poſſeſſionē: adiutoriū ſecūdū illū eſt et colūna vt requies. Vbi nō eſt ſepes diripietur poſſeſſio: & vbi non eſt mulier ingemiſcet egens. Cui credit qui nō habet nidū. Et deflectens vbicunq; obſcurauerit quaſi ſuccinctus latro exiliēs de ciuitate in ciuitatem.

Capitulum trigeſimū ſeptimum.

OMnis amicus dicet et ego amiciciā copulaui: ſed eſt amicus ſolo nomine amicus. Nonne triſticia ineſt vſq; ad mortem! Sodalis autē et amicus adinimiciciam cōuertentur. O preſumptio nequiſſima: vnde creata es cooperire aridam malicia & doloſitate illius. Sodalis amico conuiucunda bitur in oblectationibus: & in tempore tribulationis aduerſarius erit. Sodalis amico condolet cauſa ventris: & contra hoſtem accipiet ſcutum. Non obliuiſcaris amici tui in animo tuo: & non immemor ſis illi⁹ in operibus tuis. Noli cōſiliari cum foceſo tuo: et a zelantibus te abſconde cōſilium. Omnis conſiliarius prodit cōſilium: ſed eſt conſiliarius in ſemetipſo. A conſiliario ſerua animā tuam. Priuſ ſcito que ſit illius neceſſitas: & quid ipe in animo ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudem in terram & dicat tibi: bona eſt via tua: & ſtet ecōtrario videre quid tibi eueniat. Cū viro irreligioſo tracta de ſanctitate: & cum iniuſto de iuſticia: & cū muliere de his que emulatur. Cū timido de bello: cū negociatore de traiectione. Cum emptore de venditione: cum viro liuido de gratiis agendis. Cū impiis de pietate: cum inhoneſto de honeſtate. Cū operario agrario de omni opere: cum operario annuali de conſummatione anni: cum ſeruo pigro de multa operatione. Non attendas his in oi conſilio. Sed cum viro ſancto aſſiduus eſto: quencunq; cognoueris obſeruantem timorem dei: cuius anima eſt ſecūdum animam tuā. Quicunq; titubauerit in tenebris: non condolebit tibi. Et cor boni conſilii ſtatue tecum. Non eſt enim tibi aliud pl⁹ illo. Anima viri ſancti enunciat aliquando vera: q̄ſ ſeptem circunſpectores ſedentes in excelſo ad ſpeculandum. Et in his omnib⁹ deprecare altiſſimū: vt dirigat in veritate viā tuam. Ante omnia opera verbū verax precedat te: & ante omnem actum conſilium ſtabile. Verbuꝫ neq; immutabit cor: ex quo ptes quattuor oriuntur bonum & malum: vita: & mors: & dūtaxat illorum eſt aſſidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: & anime ſue ſuauis eſt. Qui ſophiſtice loquitur odibilis eſt: in omni re defraudabitur. Nō eſt enī illi data a dño gratia: omni enī ſapiētia defraudatus eſt. Eſt ſapiens aie ſue ſapiēs: & fruct⁹ ſenſus illius laudabilis.

Omnis amicus dicet: amicus ſum et ego: ſed eſt amic⁹ nomine ſolū amicus. Nōne triſtitia manet vſq; ad mortē: ſoda lis & amic⁹ verſus in inimicitiā. Omnis amicus dicet et ego amiciciā copulaui: ſed eſt amicus ſolo nomine amicus. Nonne triſticia ineſt vſq; ad mortem! Sodalis autē et amicus adinimiciciam cōuertentur. O preſumptio nequiſſima: vnde creata es cooperire aridam malicia & doloſitate illius. Sodalis amico conuiucunda bitur in oblectationibus: & in tempore tribulationis aduerſarius erit. Sodalis amico condolet cauſa ventris: & contra hoſtem accipiet ſcutum. Non obliuiſcaris amici tui in animo tuo: & non immemor ſis illi⁹ in operibus tuis. Noli cōſiliari cum foceſo tuo: et a zelantibus te abſconde cōſilium. Omnis conſiliarius prodit cōſilium: ſed eſt conſiliarius in ſemetipſo. A conſiliario ſerua animā tuam. Priuſ ſcito que ſit illius neceſſitas: & quid ipe in animo ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudem in terram & dicat tibi: bona eſt via tua: & ſtet ecōtrario videre quid tibi eueniat. Cū viro irreligioſo tracta de ſanctitate: & cum iniuſto de iuſticia: & cū muliere de his que emulatur. Cū timido de bello: cū negociatore de traiectione. Cum emptore de venditione: cum viro liuido de gratiis agendis. Cū impiis de pietate: cum inhoneſto de honeſtate. Cū operario agrario de omni opere: cum operario annuali de conſummatione anni: cum ſeruo pigro de multa operatione. Non attendas his in oi conſilio. Sed cum viro ſancto aſſiduus eſto: quencunq; cognoueris obſeruantem timorem dei: cuius anima eſt ſecūdum animam tuā. Quicunq; titubauerit in tenebris: non condolebit tibi. Et cor boni conſilii ſtatue tecum. Non eſt enim tibi aliud pl⁹ illo. Anima viri ſancti enunciat aliquando vera: q̄ſ ſeptem circunſpectores ſedentes in excelſo ad ſpeculandum. Et in his omnib⁹ deprecare altiſſimū: vt dirigat in veritate viā tuam. Ante omnia opera verbū verax precedat te: & ante omnem actum conſilium ſtabile. Verbuꝫ neq; immutabit cor: ex quo ptes quattuor oriuntur bonum & malum: vita: & mors: & dūtaxat illorum eſt aſſidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: & anime ſue ſuauis eſt. Qui ſophiſtice loquitur odibilis eſt: in omni re defraudabitur. Nō eſt enī illi data a dño gratia: omni enī ſapiētia defraudatus eſt. Eſt ſapiens aie ſue ſapiēs: & fruct⁹ ſenſus illius laudabilis.

Omne maſculū ſuſcipiet mulier: eſt filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri ſui: & ſuper omnē cōcupiſcentiam hominis ſuperducet deſiderium. Si eſt lingua curatiōis: eſt & mitigationis & mie: nō eſt viri illi⁹ ſcām filios hois. Qui poſſidet mulierē bonā īcho at poſſeſſionē: adiutoriū ſecūdū illū eſt et colūna vt requies. Vbi nō eſt ſepes diripietur poſſeſſio: & vbi non eſt mulier ingemiſcet egens. Cui credit qui nō habet nidū. Et deflectens vbicunq; obſcurauerit quaſi ſuccinctus latro exiliēs de ciuitate in ciuitatem.

Capitulum trigeſimū ſeptimum.

OMnis amicus dicet et ego amiciciā copulaui: ſed eſt amicus ſolo nomine amicus. Nonne triſticia ineſt vſq; ad mortem! Sodalis autē et amicus adinimiciciam cōuertentur. O preſumptio nequiſſima: vnde creata es cooperire aridam malicia & doloſitate illius. Sodalis amico conuiucunda bitur in oblectationibus: & in tempore tribulationis aduerſarius erit. Sodalis amico condolet cauſa ventris: & contra hoſtem accipiet ſcutum. Non obliuiſcaris amici tui in animo tuo: & non immemor ſis illi⁹ in operibus tuis. Noli cōſiliari cum foceſo tuo: et a zelantibus te abſconde cōſilium. Omnis conſiliarius prodit cōſilium: ſed eſt conſiliarius in ſemetipſo. A conſiliario ſerua animā tuam. Priuſ ſcito que ſit illius neceſſitas: & quid ipe in animo ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudem in terram & dicat tibi: bona eſt via tua: & ſtet ecōtrario videre quid tibi eueniat. Cū viro irreligioſo tracta de ſanctitate: & cum iniuſto de iuſticia: & cū muliere de his que emulatur. Cū timido de bello: cū negociatore de traiectione. Cum emptore de venditione: cum viro liuido de gratiis agendis. Cū impiis de pietate: cum inhoneſto de honeſtate. Cū operario agrario de omni opere: cum operario annuali de conſummatione anni: cum ſeruo pigro de multa operatione. Non attendas his in oi conſilio. Sed cum viro ſancto aſſiduus eſto: quencunq; cognoueris obſeruantem timorem dei: cuius anima eſt ſecūdum animam tuā. Quicunq; titubauerit in tenebris: non condolebit tibi. Et cor boni conſilii ſtatue tecum. Non eſt enim tibi aliud pl⁹ illo. Anima viri ſancti enunciat aliquando vera: q̄ſ ſeptem circunſpectores ſedentes in excelſo ad ſpeculandum. Et in his omnib⁹ deprecare altiſſimū: vt dirigat in veritate viā tuam. Ante omnia opera verbū verax precedat te: & ante omnem actum conſilium ſtabile. Verbuꝫ neq; immutabit cor: ex quo ptes quattuor oriuntur bonum & malum: vita: & mors: & dūtaxat illorum eſt aſſidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: & anime ſue ſuauis eſt. Qui ſophiſtice loquitur odibilis eſt: in omni re defraudabitur. Nō eſt enī illi data a dño gratia: omni enī ſapiētia defraudatus eſt. Eſt ſapiens aie ſue ſapiēs: & fruct⁹ ſenſus illius laudabilis.

Omne maſculū ſuſcipiet mulier: eſt filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri ſui: & ſuper omnē cōcupiſcentiam hominis ſuperducet deſiderium. Si eſt lingua curatiōis: eſt & mitigationis & mie: nō eſt viri illi⁹ ſcām filios hois. Qui poſſidet mulierē bonā īcho at poſſeſſionē: adiutoriū ſecūdū illū eſt et colūna vt requies. Vbi nō eſt ſepes diripietur poſſeſſio: & vbi non eſt mulier ingemiſcet egens. Cui credit qui nō habet nidū. Et deflectens vbicunq; obſcurauerit quaſi ſuccinctus latro exiliēs de ciuitate in ciuitatem.

Capitulum trigeſimū ſeptimum.

OMnis amicus dicet et ego amiciciā copulaui: ſed eſt amicus ſolo nomine amicus. Nonne triſticia ineſt vſq; ad mortem! Sodalis autē et amicus adinimiciciam cōuertentur. O preſumptio nequiſſima: vnde creata es cooperire aridam malicia & doloſitate illius. Sodalis amico conuiucunda bitur in oblectationibus: & in tempore tribulationis aduerſarius erit. Sodalis amico condolet cauſa ventris: & contra hoſtem accipiet ſcutum. Non obliuiſcaris amici tui in animo tuo: & non immemor ſis illi⁹ in operibus tuis. Noli cōſiliari cum foceſo tuo: et a zelantibus te abſconde cōſilium. Omnis conſiliarius prodit cōſilium: ſed eſt conſiliarius in ſemetipſo. A conſiliario ſerua animā tuam. Priuſ ſcito que ſit illius neceſſitas: & quid ipe in animo ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudem in terram & dicat tibi: bona eſt via tua: & ſtet ecōtrario videre quid tibi eueniat. Cū viro irreligioſo tracta de ſanctitate: & cum iniuſto de iuſticia: & cū muliere de his que emulatur. Cū timido de bello: cū negociatore de traiectione. Cum emptore de venditione: cum viro liuido de gratiis agendis. Cū impiis de pietate: cum inhoneſto de honeſtate. Cū operario agrario de omni opere: cum operario annuali de conſummatione anni: cum ſeruo pigro de multa operatione. Non attendas his in oi conſilio. Sed cum viro ſancto aſſiduus eſto: quencunq; cognoueris obſeruantem timorem dei: cuius anima eſt ſecūdum animam tuā. Quicunq; titubauerit in tenebris: non condolebit tibi. Et cor boni conſilii ſtatue tecum. Non eſt enim tibi aliud pl⁹ illo. Anima viri ſancti enunciat aliquando vera: q̄ſ ſeptem circunſpectores ſedentes in excelſo ad ſpeculandum. Et in his omnib⁹ deprecare altiſſimū: vt dirigat in veritate viā tuam. Ante omnia opera verbū verax precedat te: & ante omnem actum conſilium ſtabile. Verbuꝫ neq; immutabit cor: ex quo ptes quattuor oriuntur bonum & malum: vita: & mors: & dūtaxat illorum eſt aſſidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: & anime ſue ſuauis eſt. Qui ſophiſtice loquitur odibilis eſt: in omni re defraudabitur. Nō eſt enī illi data a dño gratia: omni enī ſapiētia defraudatus eſt. Eſt ſapiens aie ſue ſapiēs: & fruct⁹ ſenſus illius laudabilis.

Omne maſculū ſuſcipiet mulier: eſt Πᾶσα ἄρρεν ἐπιδέξεται γυνή, ἔσι filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri ſui: & ſuper omnē cōcupiſcentiam hominis ſuperducet deſiderium. Si eſt lingua curatiōis: eſt & mitigationis & mie: nō eſt viri illi⁹ ſcām filios hois. Qui poſſidet mulierē bonā īcho at poſſeſſionē: adiutoriū ſecūdū illū eſt et colūna vt requies. Vbi nō eſt ſepes diripietur poſſeſſio: & vbi non eſt mulier ingemiſcet egens. Cui credit qui nō habet nidū. Et deflectens vbicunq; obſcurauerit quaſi ſuccinctus latro exiliēs de ciuitate in ciuitatem.

Capitulum trigeſimū ſeptimum.

OMnis amicus dicet: amicus ſum et ego: ſed eſt amic⁹ nomine ſolū amicus. Nōne triſtitia manet vſq; ad mortē: ſoda lis & amic⁹ verſus in inimicitiā. Om

D Vir sapiẽs sinam plebẽ erudit:
Ανὴρ σοφὸς ἐν ἐιωγῷ λαὸν παιδεύει,
τ fructus intellect illius fi=
καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως ἀνεγὸν πι
delis. Vir sapiẽs implebit bñdictiõe
soi. Ανὴρ σοφὸς πλησθήσεται ἐυλογίας,
τ beatũ dicent eum oẽs vidẽ=
καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶν
1.cor. tes. Vita viri in nũero dier:
6.c.et τες. Ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν, καὶ
10.f. dies ifrael inũerabiles. Sapiẽs in
ἀνήμεροι δὲ ἐπ' ἀπειρίμονοι. σοφὸς ἐν τῷ
pplo sno hereditabit gliam: τ no
λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει δόξαν, καὶ τὸ ὄνο
mẽ illius erit in sclm. Fili
μα αὐτοῦ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. Τέκνον
in vita ma tenta aiam tũ:
ἐν ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου,
A τ vide id malum illi: τ non des
καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῷς
ei. Nõ cui oia oibus confe=
αὐτῇ. Οὐ γὰρ τὰ πάντα πᾶσι συμ=
runt: τ nõ omne aia in omni
φέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ
cõplacet. nõ sis insatiabil in oibus delis=
ἐυδοκιμεῖ. μὴ ἀπλησίου ἐν πάσῃ τρυ
tijs: τ ne effundaris sup epulas.
Ecc.15 φῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων.
b. In multis .n. escis erit infir
Ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται νό=
mitas τ insatiabilitas appropiãbit vsq; ad cho
σος καὶ ἡ ἀπλησία ἐγγιεῖ ἕως χολε
lerã. ppt insatiabilitatẽ multi obie=
ρας. διὰ ἀπλησίαν πολλοὶ ἐτελεύτη=
runt: at attendens adijciet vitã.
σαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν. C.38
Honora medicũ ad necessitates ho
Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας τι
notib eius. τ .n. illum creauit do
μᾶς αὐτοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν ὁ κύ
min. ab .n. altissimo est medela: τ
ριος. παρὰ γὰρ ὑψίστου ἔστιν ἴασις, καὶ
a rege accipiet gliam.
B παρὰ βασιλέως λήψεται δόξαν.
Scientia medici exaltabit caput il=
Ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐ
lius: τ coram magnatib in admiratione
τοῦ, καὶ ἐναντι μεγιστάνων θαυμασθήσε=
ã.11.b crit. Dñs creauit de tra medicinalia: τ
ται. Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ
vir prudẽs nõ grauabitur illis.
ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθίσει αὐτοῖς.
Nõne a ligno idulcata est aqua: ad
Οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ, εἰς
cognoscendã virtutẽ eius ab ho=
τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ἀπὸ ἀν=
mine: Et ipe dedit hoibus
θρώπου; Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις
sciẽtiam vt glificetur in mirabi=
ἐπιστήμην τοῦ δοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμα=
libus suis. In illis curauit τ abstulit
σίοις αὐτοῦ. Ἐν αὐτοῖς ἰάσατο καὶ ἔρει
dolorẽ eius. Vnguẽtarij in his faci=
πόνον αὐτοῦ. Μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιή
et mixtionẽ: τ non cõsumabũt ope
σει μίγμα, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῇ τὰ ἔρ
C ra eius: τ pax ab filo est sup
γα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ ἐστιν ἐπὶ
facien tre. Fili in infirmita=
προσώπου τῆς γῆς. Τέκνον ἐν ἀρρωστίᾳ
te tua ne despicias: sed ora dñm:
τί σου μὴ παράβλεψῃς, ἀλλ' εὖξαι κυρίῳ,

Vir sapiens plebez suam erudit: & fru
ctus sensus illi⁹ fideles sunt. Vir sapiẽs
implebitur benedictionibus: & viden
tes illuz laudabunt. Vita viri in nume
ro dierũ: dies autem israel innumera=
biles sunt. Sapiens in populo heredi=
tabit honorẽ: & nomẽ illius erit viuẽs
in eternũ. Fili in vita tua tenta animã
tuam: et si fuerit nequã non des illi po
testatẽ. Non enim omnia oibus expe=
diũt: & nõ omni anime omne genus
placet. Noli auidus esse in omni epula
tione: et nõ te effundas super omnez
escam. In multis enim escis erit infir=
mitas: & auiditas appropinquabit vs=
q; ad cholerã. Propter crapulam mul
ti obierunt: qui autẽ abstinens est adii
ciet vitam. Ca.38.
Honora medicum propter neces=
sitatẽ: etenim illũ creauit altissim⁹.
A deo est enim omnis medela: et a re=
ge accipiet donationẽ. Disciplina me
dici exaltabit caput illius: & in cõspe=
ctu magnatoruz collaudabitur. Altis
simus creauit de terra medicinã: & vir
prudens non abhorrebit illã. Nõne a
ligno indulcata est aq; amara? Ad agni
tionem hominũ virtus illorũ. Et dedit
hominibus scientiã altissimus: hono
rari in mirabilibus suis. In his curans
mitigabit dolorẽ: et vnguentarius fa=
ciet pigmẽta suauitatis & vnctiões cõ
ficiet sanitatis: & non consumabũtur
opera eius. Pax enim dei sup faciẽ ter=
re. Fili in tua infirmitate nõ despicias
teipm: sed ora dñm & ipse curabit te.
Auerte a delicto & dirige manus: & ab
omni delicto munda cor tuũ. Da sua=
uitatẽ & memoriam similaginis: & im
pingua oblationẽ & da locuz medico.
Etenim illuz dominus creauit & non
discedat a te: quia opera eius sunt ne=
cessaria. Est enim tempus quando in
manib⁹ illorũ incurras: ipi vero dñm
deprecabuntur vt dirigat requiẽ eorũ
in sanitatem propter conuersationez
illorum. Qui delinquit in conspectu
eius qui feciteũ: incidet in manus me
dici. Fili in mortuum produc lachry=
mas: & quasi dira passus incipe plora
re: et secundũ iudiciũ contege corpus
illius: & non despicias sepulturã illius.
Propter delaturã autem amare fer lu=
ctum illius vno die: & consolare prop
ter tristiciã: & fac luctũ secundũ meri=
tum eius vno die vel duob⁹ ppter de=
tractionem. A tristicia enim festinat
mors & cooperuit virtutez: & tristicia
cordis flectit ceruicez. In abductione
permanet tristicia: & substãtia inopis
secundũ cor eius. Nõ dederis in tristi=
cia cor tuũ: sed repelle eã a te: & memẽ
to nouissimorum. Noli obliuisci: neq;
enim est cõuersio: et huic nihil prode
ris: & teipm pessimabis. Memor esto iu
dicii mei: sic enim erit & tuũ. Mihi he
ri & tibi hodie. In requie mortui reqe
scere fac memoriã ei⁹: & cõsolare illũ
in exitu spirit⁹ sui. Sapiẽtiaz scribe in
tẽpore vacuitatis: & q minoratur actu
sapiam ꝓcipiet quia sapia replebitur.

τ ipe sanabit te. Auerte ab erro
καὶ ἀνὴρ ἰάτρευσί σε. Ἀπόστησον πλημ=
re τ dirige manũ: τ ab om=
μελείας καὶ ἔνθυνον χεῖρα, καὶ ἀπὸ πά
ni peccato munda cor.
σης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν.
Da suauẽ odorẽ τ memoriã similagi
Δὸς ἐυωδίαν καὶ μνημόσυνον σεμιδάλ
nis: τ impingua oblationẽ: q̃si nõ
λεως, καὶ λίπανον προσφορὰν, ὡς μὴ
existẽtis. Et medico da locũ: τ
ὑπάρχων. Καὶ ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ
eũ illũ dñs creauit: τ nõ discе=
γὰρ αὐτὸν ὁ κύριος ἔκτισε, καὶ μὴ ἀπο=
dat a te: τ eũ illius necessitas. Est
στήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία. Ἐστιν
q̃ tpe: τ in manib⁹ corũ suauio
ὅτε καιρός, καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐυο=
odor: τ eũ ipi dñm deprecabunt⁹:
δία, καὶ γὰρ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται,
vt det illis requiẽ τ sani
ἵνα ἐνδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴα'
tatẽ glã cõuersationis. q̃ peccat
σιν χάριν ἐμβυθίσεως. ὁ ἁμαρτάνων
in cõspectu eius q̃ fecit eũ: inci
ἐναντίον τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, ἐμπε=
dat in manus medici. Fili sup mor
σεῖ εἰς χεῖρας ἰατροῦ. Τέκνον ἐπὶ νε
tuũ produc lachrymas: τ q̃si dira
κρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ
passus incipe luctus. fm il
πάσχων ἔναρξαι θρήνων. κατὰ δὲ τὴν
iudiciũ illius: cõtege corpus illi⁹:
κρίσιν αὐτοῦ, περίβαλε τὸ σῶμα αὐτοῦ,
τ nõ despicias sepulturã illius. Acer
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν αὐτοῦ. Πί
bã fac fletũ: τ accẽde planctũ:
κραζον κλαυθμόν, καὶ βέρμαζον κοπετόν,
τ fac luctũ fm dignitatẽ
καὶ ποίησον τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν
eius. Diẽ vnũ τ duo glã de
αὐτοῦ. Ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν δι'
tractionis: τ cõsolare te tristitie causã.
βολῆς, καὶ παράκλησον τὴν ἐκ καρ
a tristitia cẽ procedit mors: τ tris=
δίας λύπης. λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύ
titia cordis flectet vires. In iductio
πη καρδίας κάμψει ἰσχύν. Ἐν ἐπα=
ne pmanet τ tristicia: τ vita pau=
γωγῇ παραμένει καὶ λύπη, καὶ βίος πτω
peris maledictio cordis. ne deo in tristitiã
χοῦ κατάρα καρδίας. μὴ δῷς εἰς λύπην
cor tuũ: repelle eã me
τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη=
mor nouissimoꝝ: ne obliuiscaris: nõ cẽ ẽ
σθῆναι ἐσχάτων, μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν
reditus: τ huic nõ ꝓficies: τ tibi
ἐπάνοδος, καὶ τούτου οὐκ ὠφελήσεις, καὶ σὺ
ipi malefacies. memẽto iudicij mei:
αὐτὸν κακώσεις. Μνήσθητι τὸ κρίμα μου,
eũ sic τ tuũ. mihi heri: τ tibi ho
ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν. ἐμοὶ χθές, καὶ σοὶ σή
die. in requie mortui requiescere fac
μερον. ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον
memoriã eius: τ cõsolare te in
τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλήθητι ἐπ'
illo in enim spũs sui. sapia
αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ. σοφία
scribe in opportunitate ociꝝ: τ dimi=
γραμματεύς ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλα=
nuitus operc suo nõ erit sapiens.
πούμενος πράξει αὐτοῦ οὐ σοφισθήσεται.

In q̄ crit ſapiens q̄ tenet aratrum: q̄ χώνδρος ἐν δάρατι κέντρου. βόες ἐλαυ-
gliatur in fuſte ſtimuli. boues agi- νων καὶ ἀνατρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν.
tãs τ nutrimus in ogib⁹ eor⁹. τ narratio eius in filijs taurorū.
Cor ſuum dabit ad vſtandos ſul καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων.
cos: τ vigilia eius in palu- Καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔ-
lacias, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορ-
La ſemilia vaccarum. Sic eis fa- τασμα δαμάλεων. Οὕτως πᾶς τέ-
ber τ architectus: qui nocte tãq̄ κτων καὶ ἀρχιτέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς
diem trãſigit. Qui ſculpunt ſculptu- ἡμέραν διάγει. Οἱ γλύφοντες γλύμμα-
ras ſignaculoꝝ: τ inſtãtia eius immu τα σφραγίδων, καὶ ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἀλλοι-
tare varietatẽ. Cor ſuũ dabit ὧσαι ποικιλίαν. Καρδίαν αὐτοῦ δώσει
ad aſſimilandã picturã: τ vigi- εἰς τὸ ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπ
lia eius perficere opus. Sic νία αὐτοῦ συντελέσαι ἔργον. Οὕτως
faber ferrari⁹ ſedens iuxta incudem: τ τέκτων καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος, καὶ
conſiderans in ope ferri. Vapor κατανενεύων ἐν ἔργῳ σιδήρου. Ατμὶς
ignis liq̄facit carnes eius: τ in calore πυρὸς τήξει σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ
fornacis pugnabit. Vox mallei καμίνου διαμαχήσεται. Φωνὴ σφύρας
τ incudis inouabit aurẽ eius: τ cõ καὶ ἄκμονος καινιεῖ τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατὰ
tra ſimilitudinẽ vaſis oculi eius νανται ὁμοιώματος σκεύους ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.
Cor ſuũ dabit in ꝑfectionẽ ope Καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔρ-
rum: τ vigilia eius ornare in γων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ
pfectione. Sic figulus ſedens συντελείας. Οὕτως κεραμεὺς καθήμενος
in ope ſuo: τ cõuertens in pedib⁹ ſu ἐν ἔργῳ αὐτοῦ, καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐ-
is rotã. Qui ſollicitudie poſit⁹ ẽ ſemper τοῦ τροχόν. Ος ἐν μερίμνῃ κεῖται διαπαντὸς
in opus ſuũ: τ numerata omnis ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα ἡ
opatio eius. Jn brachio ſuo figurabit ἐργασία αὐτοῦ. Ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει
lutũ: τ añ pedes flectet vires ſuas. πηλόν, καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ.
Cor dabit ad cõſummãdũ Καρδίαν ἐπιδώσει εἰς τὸ συντελέσαι
opꝰ: τ vigilia eius mũdare ſabricã. τὸ χρίσμα, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ, κα-
Omnes hi in manibus ſuis ſpe- θαρίσαι κάμινον. Πάντες οὗτοι ἐπὶ
rauerũt: & vnuſquiſq̄ in arte ſua ſapiẽs χερσὶν ἑαυτῶν ἐπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ
eſt. Sine his omnibus non edificatur ci ὁπῇ ἐργασίᾳ αὐτοῦ σοφίζεται. Ἄνευ αὐτῶν οὐκ
uitas. Et non inhabitabunt nec inãbu οἰκισθήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν
labunt: et in eccleſiam non tranſilient. οὐδὲ μὴ πορευθήσονται. Ἐν βουλῇ λαοῦ
Super ſellam iudicis non ſedebũt: & te- οὐ μὴ ζητηθήσονται, καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑ-
ſtamentum iudicij non intelligẽt: neq̄ ψωθήσονται. Ἐπὶ δίφρον δικαστῶν οὐ κα-
palam facient iudicium & diſciplinam: θιοῦνται, καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανο-
& in parabolis nõ inuenſẽtur: ſed crea- ηθήσονται. Neque manifeſtabũt diſciplinã
turam eui confirmabunt & deprecatio ἐκφανοῦσι παιδείαν καὶ κρίμα, καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρε-
illorum in operationem artis: accõmo θήσονται, ἀλλὰ κτῆμα αἰῶνος στηριοῦσι, καὶ
dantes animas ſuas: & conquirentes in δέησιν αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης. Πλὴν
lege altiſſimi. ὁσιῶν ἐν νόμῳ ὑψίστου.

Capitulum trigeſimũ nonum. Ca.39.

SApientiam omnium antiquorum Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητή-
exquiret ſapiẽs: & in prophetis va σει: καὶ ἐν προφητείαις ἀσχολη-
cabit. Narrationem virorum nomina- θήσεται. Διήγησιν ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει,
torũ conſeruabit: & in verſutias pabo καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύ-
larũ ſimul introibit. Occulta ꝓuerbio σεται. Ἀποκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει,
rum exquiret: & in abſconditis parabo καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστρα-
larum cõuerſabitur. In medio magna- φήσεται. Ἐν μέσῳ μεγιστάνων ὑπηρετή-
torum miniſtrabit: & in conſpectu p̄ſi σει, καὶ ἐναντίον ἡγουμένων ὀφθήσεται. Ἐν γῇ
dis apparebit. In terrã alienigenarũ gẽ ἀλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ
tium pertranſiet. Bona enim & mala in καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις ἐπείρασε. Τὴν
omnib⁹ tentabit. Cor ſuum tradet ad vi Καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει πρὸς κύριον, ὁρθρί-
gilandũ diluculo ad dñm q̄ fecit illum: σει ἐναντίον ὑψίστου δεηθήσεται, καὶ ἐνώπιον
et in conſpectu altiſſimi deprecabitur. τοῦ ἱλασμοῦ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ
Aperiet os ſuum in oratione: & pro de καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν
licts ſuis deprecabitur. Si enim domi- ſuis deprecabit. Si dñs magn⁹ vo
nus magnus voluerit: ſpiritu intelligen αὐτὸ διανοήσεται. Ἐὰν ὁ κύριος ὁ μέγας θε-
tie replebit illum: & ipſe tanq̄ imbres λήσῃ: πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται.
emittet eloquia ſapientie ſue: & in ora Ῥῆμα σοφίας αὐτοῦ ἐκχεεῖ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται τῷ κυρίῳ,
tione confitebitur domino. Et ipſe di ἰδοὺ κατευθύνει βουλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιστή-
riget conſiliũ eius & diſciplinam: et in μην: καὶ ἐν ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθή-
abſconditis ſuis conſiliabitur. Ipſe pa σεται, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθή-
lam faciet diſciplinam doctrine ſue: & σεται. Ἰδοὺ μαρτυρήσει παιδείαν διδαχῆς
in lege teſtamenti domini gloriabitur. αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυ καυχη-
Collaudabunt multi ſapiẽtiam eius: & σεται. Αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί,
vſque in ſeculum non delebitur. Non καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθήσεται.
recedet memoria eius: & nomẽ eius re Ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνο-
quiretur a generatione in generatio μα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὴν σο-
nem. Sapientiam eius enarrabunt gen φίαν αὐτοῦ διηγήσεται ἔθνη, καὶ τὸν ὕμνον
tes et laudem eius enunciabit eccleſia. αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. Ἐὰν ἐμμεί-
Si permanſerit nomeꝝ ei⁹ derelinquet νῃ ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι, καὶ ἐὰν ἀνα-

Jnſra. 44 c.

plus q̄ mille: & ſi requieuerit proderit illi.

uerit inducit illi. adhuc cogitabo
παιδεύσω ἐμφανιῶ αὐτῶ. ἔτι διανοήσομαι
enarrabo: qñ ſicut luna ſemplena: reple
ἐκδιηγήσομαι, ὅτι ὡς σελήνη πλήρης
t' ſum. exaudite me ſancti: t germinate
ἐστε. ἐπακούσατέ μου ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε
quaſi roſa plãtata ſup riuũ hũi
τε ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ὑγρ
dum. Et producite floꝛ ꝙſi lilii: mit=
ροῦ. Καὶ ἀνθήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, δίδο
tite odoꝛē t laudate canticũ. Bene
τε ὀδμὴν καὶ αἰνέσατε ὕμνον. Εὐλο
dicite dñm in oĩbus operi
γήσατε τὸν κύριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔρ=
bus eius: in cãticis labioꝝ t in ci=
γοις αὐτοῦ, ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κι
tharis. Et ſic dicetis in cõfeſſio
νύραις. Καὶ οὕτως ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογή=
ne: opa dñi oĩa bona val
σει, τὰ ἔργα κυρίου πάντα καλὰ ἐν καιρῶ
de. Et omne ꝓceptũ in tẽpe ſuo
δοθα. Καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῶ αὐτοῦ
erit. nõ eſt dicere ꝙd hoc eſt:
ἔσται. οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τί τοῦτό ἐστι,
Eccl.7 d. oĩa cũ hoc in tẽpe ſuo quer
Exo. 14.c. πάντα γὰρ πεῦτα ἐν καιρῶ αὐτῶν ζητη
tur. in verbo eius ſtetit: ꝙſi cumu
σθήσεται. ἐν λόγω αὐτοῦ ἔστη, ὡς ὑγρὸς
luꝰ aquaꝝ: t in ſymone ocio illi'
νία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτ
receptacula aquaꝝ. in ꝓcepto
D ἐκδοχεῖα ὑδάτων. ἐν προστάγματι
Ecclꝰ.19.d. eius oĩa cõplacentia: t nõ eſt
αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν
ꝙ minuat ſalutionẽ eius. Ope
ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ερ
ra oĩa carnis coꝝ illo: t
γα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ
nõ eſt abſcõdi ab oculis
οὐκ ἔστι κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
eius. A ſeculo in ſeculũ
Infra. 40. b. αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα
reſpexit: t nihil eſt mirabile in cõ
ἐπέβλεψε, καὶ οὐδέν ἐστι θαυμάσιον ἐναν
ſpectu eius. nõ eſt dicere: ꝙd hoc eſt:
τίον αὐτ. οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, τί τοῦτό ἐστι,
oĩa eſt ad vſum eoꝝ creata ſunt.
πάντα γὰρ εἰς χρείαν αὐτῶν ἔκτισαν.
Benedictio eius ꝙſi fluuiꝰ coope
ã.eo. Η εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπικλύ=
ruit: t ſicut diluuiũ aridã inebriauit.
σας, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν.
ſic irã eiꝰ gentes hereditabunt: ſicut
οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς
cõuertit aquaꝝ in ſaliſginẽ. Vie
μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην. Αἱ ὁδοὶ
eius recte ſanctis: ſic
αὐτοῦ εὐθεῖαι τοῖς ὁσίοις, οὕτως τοῖς
iniquis offenſiones. Bona bo=
ἀνόμοις πρόσκομματα. Ἀγαθὰ τοῖς ἀγα
nis creata ſunt ab initio. ſic peccato
A θοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς. οὕτως τοῖς ἁμαρ
ribus mala. Finiti oĩa neceſſitatis
τωλοῖς κακά. Αρχὴ πάσης χρείας
ad vitã hoĩs: aqua t ignis t
εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ
ferrũ t ſal. t ſiligo trit
σίδηρος καὶ ἅλας. καὶ σεμίδαλις πυ
ci: t lac: t mel: ſanguis
ρός, καὶ γάλα καὶ μέλι, αἷμα σταφυ
uue t oleum t veſtimentũ. Oĩa
λῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον. Πάντα

Ad huc conſiliabor vt enarrem: vt fu=
rore enim repletꝰ ſum. Et in voce dicit.
O audite me diuini fructus: & quaſi ro
ſa plantata ſuper riuos aquarum fructi
ficate. Quaſi libanus: odorẽ ſuauitatis
habete. Florete flores quaſi liliũ et date
odorem: & frondete in gratiã: & collau
date canticũ & benedicite dñm in operi
bus ſuis. Date nomini eius magnificẽ=
tiã: & confitemini illi in voce labiorum
veſtrorũ: & in canticis labiorũ et citha
ris: & ſic dicetis in cõfeſſione. Opa dñi
vniuerſa bona valde. In verbo eñi eius
ſtetit aqua ſicut cõgeries & in ſermone
oris illius ſicut exceptoria aquarũ: qñ
in precepto ipſius placor fit: & non eſt
minoratio in ſalute ipſius. Opa omnis
carnis coram illo: & non eſt qcq̃ abſcõ
ditum ab oculis eius. A ſeculo vſq; in ſe
culuꝫ reſpicit: & nihil eſt mirabile in cõ
ſpectu eius. Nõ eſt dicere quid eſt hoc:
aut quid eſt iſtud: oĩa eñi in tẽpore ſuo
querentur. Benedictio illius quaſi flu=
uius inũdabit. et quomodo cataclyſm?
aridam inebriabit: ſic iraipſius gẽtes q̃
nõ exquiſierunt eũ: hereditabit. Quo=
modo conuertit aquas in ſiccitatem: &
ſiccata eſt terra: & vie illius viis illorum
directe ſunt: ſic peccatoribus offenſio=
nes in ira eius. Bona bonis creata ſunt
ab initio: ſic nequiſſimis bona & mala.
Initiũ neceſſarie rei vite hoĩm: aq̃ ignis
et ferrum: ſal: lac: et panis ſimilagine?:
& mel: & botrus vue: et oleum: & veſti=
mentũ. Hec omnia ſanctis in bona: ſic
& impiis & peccatoribus in mala cõuer
tentur. Sunt ſpiritus qui ad vindictam
creati ſunt: et in furore ſuo confirmaue
runt tormenta ſua. Et in tẽpore conſu
mationis effundent virtutez: et furorẽ
eius qui fecit illos cõfundẽt. Ignis grã=
do fames & mors: oĩa hec ad vindictaz
creata ſunt. Beſtiarum dentes & ſcorpii
& ſerpentes romphea vindicãs in exter
minium impios. In mandatis eius eru
labuntur: & ſuper terram in neceſſitate
preparabuntur: & in temporibus ſuis
non preterient verbum. Propterea ab
initio cõfirmatus ſum & cõſiliatus ſum
& cogitaui & ſcripta dimiſi. Oĩa opera
dñi bona: & omne op? hora ſua ſubmi
niſtrabit. Non eſt dicere: hoc illo nequ
eſt. Omnia enim in tempore ſuo com=
probabuntur. Et nunc in omni corde
& ore collaudate & benedicite nomen
domini.

Capitulum quadrageſimum.

OCcupatio magna creata eſt oĩbus
hominibus: & iugum graue ſuper
filios adam a die exitus de vẽtre matris
eorum vſq; in diem ſepulture in matrẽ
omnium. Cogitationes eorum & timo
res cordis adinuentiones expectatio=
nis: & dies finitionis: a preſidente ſuper
ſedem glorioſam: vſq; ad humilitatum
in terram & cinerem ab eo qui vtitur
hyacintho & portat coronam vſq; ad
eũ qui operitur lino crudo. Furor: zel?:
tumultus: fluctuatio: & timor mortis:

hec ꝓſpa bona. ſic
πεῦτα τοῖς εὐσεβέσιν ἀγαθά. οὕτως
peccatoribꝰ conuertent in ma
τοῖς ἁμαρτωλοῖς τροπήσεται εἰς κα
la. ſunt ſpiritus q̃ ad vindictã
κά. ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν
creati ſunt t in furore ſuo cõfirmaue
ἔκτισαν, καὶ ἐν θυμῶ αὐτῶν ἐστερέω=
runt flagella ſua. In tẽpe cõſuma
σι μάστιγας αὐτῶν. Εν καιρῶ συντε
tionis virtutẽ effundũt: t furorẽ
λείας ἰσχὺν ἐκχέουσι, καὶ τὸν θυμὸν
eius q̃ fecit illum ſiſtẽt.
τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν κοπάσουσι.
Ignis t mare t fames t mors:
Πῦρ καὶ θάλασσα καὶ λιμὸς καὶ θά=
oĩa hec ad vindictã
νατος, πάντα πεῦτα εἰς ἐκδίκησιν
creata ſunt. Beſtiaꝝ dẽtes t ſcor
ἔκτισαν. Θηρίων ὀδόντες καὶ σκορ=
pii t vipere t rõphea vindi
πίοι καὶ ἔχεις καὶ ῥομφαία ἐκδικοῦ
cãs in perniciẽ impios. In or
σα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς. Εν τῇ ἐντο=
tu eius letabunt: t ſup
λῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ
terrã ad man? ꝓparabunt:
τῆς γῆς εἰς χεῖρας ἑτοιμασθήσονται,
t in tẽporib? ſuis nõ ꝓteribunt
καὶ ἐν καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσον
verbũ. ꝓpterea ab initio firma=
ται λόγον. διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστερέ=
tus ſũ: t cogitaui t in ſcriptura dimiſi.
χθην, καὶ διενοήθην καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα.
Opa dñi oĩa bona: t
Τὰ ἔργα κυρίου πάντα τὰ ἀγαθά, καὶ
oĩm vſum in tẽpe ſuo ꝓbe
πᾶσαν χρείαν ἐν καιρῶ αὐτῆς χορηγή=
bit: t nõ eſt dicere hoc illo pe
σει, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τοῦτο τούτου πο
ius. Omnia enĩ in tẽpore cõ
νηρότερον. Πάντα γὰρ ἐν καιρῶ ἐυ=
probabunt. Et nũc in oi coꝝ
δοκιμήσεται. Καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρ
de t ore laudate t bene
δίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε καὶ εὐλο=
dicite nomẽ dñi.
γήσατε τὸ ὄνομα κυρίου. Cã.40.
OCcupatio magna creata eſt omni
Ασχολία μεγάλη ἔκτισαι παντὶ
homini: t iugũ graue ſup filios
ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς
adã. A die exitus de vẽtre
ἀδάμ. Ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς
matris eoꝝ: vſq; ad reuerſionis diẽ
μητρὸς αὐτῶν, ἕως ἐπιστροφῆς ἡμέρας
ad matrẽ oĩm. cogitatio
εἰς μητέρα πάντων. τοὺς διαλογισ=
nes eoꝝ t timorem cordis: ad inu=
μοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπί=
entio expectationis: diem finitionis.
νοιαν προσδοκίας, ἡμέραν τελευτῆς.
A ſedẽte ſup ſedẽ glie t
Ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ
vſq; ad humiliatũ: in terra t cine
ἕως ταπεινωμένου, ἐν γῇ καὶ σποδῷ.
re. a ferente veſtẽ hyacinthinã t co
ὁ. ἀπὸ φορούντος ὑακίνθινον καὶ σε
ronã: t vſq; ad eum q̃ induitur lino crudo.
φανον, καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον.
Furor t zelus turbatio t fluctuatio t
Θυμὸς καὶ ζῆλος ταραχὴ καὶ σάλος καὶ

timor: mortis τ imitatio τ cōtritio: τ
φόβος θανάτου καὶ μίμημα καὶ ἔρις, καὶ
in tp̄e quietis in cubili ſomn⁹.
ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης ὕπνος
noctis immutat cognitionē eius. Modicū
νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ. Ολίγον
tāp̄ nihil in requie: τ ab illo
ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκείνου
in ſomnio q̄ſi in diebus ſpecule. cōtur=
ἐν ὕπνοις ὡς ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς. τυρ=
batus in viſione coactus fuit: tāp̄
βασθεὶς ἐν ὁράσει καρδίας αὐτοῦ, ὡς
q̄ euaſit a facie belli.
ἐκφυγὼν ἀπὸ προσώπου πολέμου.
In tp̄e ſalutis ſue exurrexit τ
Ἐν καιρῷ σωτηρίας αὐτοῦ ἐξηγέρθη καὶ
admiratus in nullā timorē: cū
ἐθαυμάσθη εἰς οὐδένα φόβον, μετὰ
omni carne ab homine vſq; ad pe
πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτή
cus: τ ſup peccatores ſeptu
νους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἑπταπλα=
plā ad hec. Mors τ cōtritio τ
σια πρὸς ταῦτα. Θάνατος καὶ ἔρις καὶ
rōphea τ ſanguis: inductiones famis τ
φόνος αἷμα, ἐπαγωγαὶ λιμοῦ καὶ
contritionis τ flagelli. In
συντρίμματος καὶ μάστιγος. Ἐπὶ τοὺς
iniquos creata ſunt hec oīa: τ
ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα, καὶ
ꝓp̄ illos factū eſt. diluuiū. oīa
δι' αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυσμός. πάν=
q̄ cuaſit de terra: in terrā reuer
τα ὅσα ἐπὶ γῆς, εἰς γῆν ἀποστρέ=
tunt: τ ad aquas in mare
φει, καὶ ἐπὶ ὑδάτων εἰς θάλασσαν
declinant. Omne mun⁹ τ iuſtitia
ἀνακάμψει. Πᾶν δῶρον καὶ δικαίωμα
delebitur: τ fides in ſecu=
ἐξαλειφθήσεται, καὶ πίστις εἰς τὸν αἰῶ=
lū ſtabit. opꝰ iniuſtoꝝ ſicut flu=
να στήσεται. χρήματα ἀδίκων ὡς πο=
uius ſiccabunt: τ ſicut tonitruū ma
ταμὸς ξηρανθήσεται, καὶ ὡς βροντὴ μεγα=
gnū in pluuiꝯ ſonabit. In aperiēdo ip
λα ἐν ὑετοῖς ἠχήσει. Ἐν τῷ ἀνοῖξαι δε=
ſi manus letabit: ſic pua
τὸν χεῖρας ὑφρανθήσεται, οὕτως οἱ πα=
ricatores in cōſumationē defi
ραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλεί=ψου
cient. Poſteri impioꝝ nō multiplicabūt ra
σιν. Ἔγκοινα ἀσεβῶν οὐ πληθυνεῖ κλά
mos: τ radices immūde ſup ꝓcipi
δους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτό=
tem petrā. viriditas ſup oēm aquam
μου πέτρας. ἄχη ἐπὶ παντὸς ὕδατος
τ labēs fluminis ante omne fe=
καὶ χείλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρ
nū cuellet. Ebꝛa ſicut paradi
του ἐκτιλήσεται. Χάρις ὡς παράδει=
ſus cū benedictionib⁹ τ miſericordia in
σος σὺν εὐλογίαις καὶ ἐλεημοσύνη εἰς
ſeculā penanet. vita ſibi ſufficiētis ope
τὸν αἰῶνα διαμένει. ζωὴ αὐταρκους ἐρ
rarij dulcis erit: τ ſup vtra=
γάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφό
que q̄ inuenit theſaurꝰ. Filij τ
τερα ὁ εὑρίσκων ἀνασωρεύει. Τέκνα καὶ
edificatio ciuitatis firmant nomē: vi
οἰκοδομὴ πόλεως σκηρίζουσιν ὄνομα, ἴδι=
ruꝫ τ muſica letificāt cor.
ους καὶ μουσικὴ εὐφραίνουσι καρδίαν.

iracundia perſeuerans & contentio:
et in tempore refectionis in cubili
ſo mutus noctis immutat ſcientiam
eius. Modicum autem tanq̄ nihil in
requie: et ab eo in sōnis quaſi in die
reſpectus. Cōturbatus eſt in viſu cor
dis ſui: tanq̄ qui euaſerit in die belli.
In tēpore ſalutis ſue exurrexit & ad=
mirans ad nullum timorem: cū omni
carne ab homine vſq; ad pecus: & ſu=
per pctōres ſeptuplum. Ad hec mors
ſanguis: contentio et rōphea: oppreſ=
ſiones fames et contritio et flagella.
Super iniquos creata ſūt hec omnia.
& propter illos factus eſt cataclyſm⁹.
Omnia enim que de terra ſunt in ter=
ram conuertentur: & aque omnes in
mare conuertentur. Omne munus &
iniquitas delebitur: & fides in ſeculū
ſtabit. Subſtantie iniuſtorum ſicut flu
uius ſiccabuntur: & ſicut tonitruū ma
gnum in pluuia perſonabunt. In ape
riēdo manus ſuas letabitur: ſic preua
ricatores in conſumatione tabeſcēt.
Nepotes impiorum non multiplica=
bunt ramos: & radices immunde ſup
cacumē petre ſonant. Super omnem
aquam viriditas et ad oram fluminis
ante omne fenum euelletur. Gratia ſi
cut paradiſus in benedictionibus: et
miſericordia in ſeculo permanet. Vi=
ta ſibi ſufficientis operarii conculcabi
tur: et in ea inuenies theſaurū. Filī edi
ficatio ciuitatis confirmabit nomē: &
ſuper hanc mulier immaculata cōpu=
tabitur. Vinum & muſica letificāt cor:
& ſuper vtraq; dilectio ſapiētie. Tibie
et pſalterium ſuaue; faciunt melodiā:
& ſuper vtraq; lingua ſuauis. Gratiā &
ſpē; deſiderabit ocul⁹ tu⁹: et ſup hoc
viridis ſationes. Amicus & ſodalis in
tempore cōuenientes: et ſuper vtroſ
q; mulier cum viro. Fratres in adiuto=
rium in tempore tribulationis: et ſup
eos miſericordia liberabit. Aurum et
argentum et cōſtitutio pedū: et ſuper
vtrūq; conſilium beneplacitu;. Facul
tates et virtutes exaltant cor: et ſuper
hec timor domini. Non eſt in timore
domini minoratio: & non eſt in eo in=
quirere adiutorium. Timor domini ſi
cut benedictio paradiſus: & ſup omnē
gloriam operuerunt illum. Fili in tem
pore vite tue ne indigeas. Melius eſt
enim mori: q̄ indigere. Vir reſpiciēs in
menſam alienam: non eſt vita eius in
cogitatione victus. Alit enim animaꝫ
ſuam cibis alienis. Vir autem diſcipli
natus et eruditus cuſtodiet ſe. In ore
imprudentis cōdulcabitur inopia: &
in ventre eius ignis ardebit.

Capitulū quadrageſimū primū.

O Mors q̄ amara eſt memoria tua
homini pacem habenti in ſubſtā=
tiis ſuis viro quieto et cui⁹ vie directe
ſunt in omnibus: et adhuc valenti ac=
cipere cibū. O mors bonum eſt iu
dicium tuum homini indigenti et qui
minoratur viribus: defecto etate &
cui de omnibus cura eſt & incredibi=
li: qui perdit ſapientiam.

τ ſup vtraq; dilectio ſapiē=
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφί
tie. tibia τ pſalterij ſuauē faciūt me
ας. αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ᾠδύνουσι με'
lodiā: τ ſup vtraq; lingua ſuauis.
λα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα ἡδεῖα. B
Gꝛam τ pulchritudinē deſiderabit ocu
Χάριν καὶ καλλος ἐπιθυμήσει ὀφθαλ
lus: τ ſup vtraq; viriditatē ſemi
μός, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα χλόην σπό
nis. amic⁹ τ ſodalis ad tp̄o oc
ρου. φίλος καὶ ἑταῖρος εἰς καιρὸν ἀ
currentes: τ ſup vtraq; mulier
παντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ gen. 7.
cum viro. Fratres τ auxilij ad Infra
μετὰ ἀνδρός. Ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς 4. b.
tp̄o tribulationis: τ ſup vtraq;
καιρὸν θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα
clemoſyna liberabit. aur⁊ τ argen
ἐλεημοσύνη ῥύσεται. χρυσίον καὶ ἀργυ'
tum ſtatuent pedē: τ ſup vtra
ριον ἵστησι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμ
que cōſiliū approbat. Diui
φότερα βουλὴν εὐδοκιμεῖται. Χρήμα=
tie τ vires exaltabit cor: τ
τα καὶ ἰσχὺς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ
ſup vtraq; timor dñi. nō eſt
ὑπὲρ ἀμφότερα φόβος κυρίου. οὐκ ἔστιν
in timore dñi minoratio: τ nō eſt
ἐν φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστι
querere ſibi auxiliū. Timor domi
ζητῆσαι ἑαυτῷ βοήθειαν. Φόβος κυρί
ni ſicut paradiſus bñdictionis: τ ſup
ου ὡς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ
oēm gꝛam operuit illā. Fili
πᾶσαν δόξαν ἐκάλυψεν αὐτόν. τέκνον
vitā mēdicitatis ne vinas: melius
ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς, κρεῖσσον
mori q̄ mendicare. Vir reſpiciēs
ἀποθανεῖν ἢ ἐπαιτεῖν. Ἀνὴρ βλέπων
ad alienā menſam nō habet vi
εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν οὐκ ἔχει βί
tā in ratione vite: inquinabit ani=
ον ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισγήσει ψυ=
mā ſuā in cibis alienis. D
χὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις.
vir aūt ſapiens τ eruditus
ἀνὴρ δὲ ἔμπειρος καὶ πεπαιδευμένος
cuſtodiet. In ore impudētis indul
φυλάξεται. Ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυ
cabit mēdicitas: τ in vētre e=
κανθήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐ
tus ignis ardebit.
τοῦ πῦρ καήσεται. Ca. 41.

O Mors q̄ amare tui me=
Ω θάνατε ὡς πικρόν σου τὸ μνη
moria homini pacifice viuēti in bo
μόσυνον ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑ=
que, ſunt ei⁹. Viro quieto
πάρχουσιν αὐτοῦ. Ἀνδρὶ ἀπραγματε'
τ proſpero in oībus τ adhuc
τῳ καὶ εὐοδουμένῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι A
valenti accipere cibū. O mors
ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν. Ω θάνα
bonū tuū iudiciū eſt homini
τε καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ
indigenti τ diminuto viribꝰ. In vitima
ἐπιλοιπομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύι. Ἐχαρο
ſenecta cōſtituto τ occupato de omnibꝰ: τ
γήρᾳ καὶ περιεστωμένῳ πρὸς πάντων, καὶ
nō credēti τ ei q̄ perdidit
ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι τὴν σο

Tex.gre.cū inter.latina. Trāsla.B.Piero. Eccleſi. Cap.xlii.

expectationē. Ne timeas iudiciū mortis.
ὑπομενητή. Μὴ ἐλλαβοῦ κρῖμα θανάτου.
memento pariter te et vltimor: hoc
μνήσθητι πρατέρων σου καὶ ἐχόντων, τοῦ
cū iudiciū me carni a domi
γὰρ ἀπὸ θεοῦ τὸ κρῖμα σῶ σαρκὶ παρὰ κυρί-
B no: et ad recusa in bñplacito altissimi?
ου, καὶ τί ἀγαθοποίησις ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου;
Sine decē: sine centū: sine mille anni:
Εἴτε δέκα, εἴτε ἑκατόν, εἴτε χίλια ἔτη,
nō est in inferno redargutio vite. Filij
οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἔλεγμος ζωῆς. Τέκνα
abominabiles sunt: filij peccator:
βδελυρὰ γίνεται, τέκνα ἁμαρτωλῶν,
et q̄ conuersant in vicinijs impio
καὶ συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσε-
rū. Filior peccator peribit here
βῶν. Τέκνων ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται κλη-
ē.40.b ditas: et cū semine cor
C ρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν
cōtinue manet impropriū. Patrē impiū
ἐνδιατρίβει ἄτιμος. Πατρὶ ἀσεβεῖ
accusabūt filij: qñ ꝓpter illū erūt in op
μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὠνειδίσθη
probrio. Ve vobis viri impij: q̄
σοῦλω. Οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ἀσεβεῖς, οἵτινες
derelinquistis legē altissimi. Si
ē.40.a νες ἐγκατελίπετε νόμον ὑψίστου. Ἐὰν
cūi multiplicati fueritis i pditionē: et si
γὰρ πληθυνθῆτε εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἐὰν
nati fueritis: in maledictionē nati eritis.
γενηθῆτε, εἰς κατάραν γενήσεσθε.
et si mortui fueritis: in maledictionē di
καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερι
uisi eritis. Oia ḡ̄ex terra: in terrā
D δύσεσθε. Πάντα ὅσα ἐκ γῆς, εἰς γῆν
reuertent: sic impij in pdi
ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς εἰς ἀπώ
tionē. Lucus hoim in corporib?
λειαν. Πίνος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν
tpor: nomē aūt hoim nō bonū
Lu.14 αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἀνθρώπων οὐκ ἀγαθὸν
delebitur. curā habe de nomi-
ἐξαλειφθήσεται. φρόντισον περὶ ὀνόμα-
ne: illud enī tibi pmanet: plusq̄ mille the
τος, αὐτὸ γάρ σοι διαμενεῖ, ἢ χίλιοι θη-
sauri magni auri. bone vite
σαυροὶ μεγάλοι χρυσίου. ἀγαθῆς ζωῆς
numerus dier: et bonū nomē in fcu
ἀριθμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς αἰῶ
la pmanet. disciplinā in pace cōser
νας διαμενεῖ. παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντη-
uate filij: sapia abscōdita et
ρήσατε τέκνα, σοφία κεκρυμμένη καὶ
A thesaur? inuisus: q̄ vtilitas in vtrisq̄
θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμ-
quet inclio: homo q̄ abscon
φοτέρους; κρείσσων ἄνθρωπος ὁ κρύ-
dit stultitiā suā: q̄ homo q̄ ab-
πτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ, ἢ ἄνθρωπος ὁ κρύ-
scondit sapiam suā. Igit ve
πτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Ταγαροῦν ἐν
rebit in verbo meo. nō eūs
τρεπισθῆναι ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γὰρ
est oīm verecundiā seruare bonū:
ἐστι πᾶσαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλόν,
et nō oia oibus in fide ap-
καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδο-
probantur. Erubescite a patre et ma
κιμεῖται. Αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μη-
tre de fornicatione: et a duce
τρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου

Noli metuere iudicium mortis. Me-
mento que ante te fuerunt & que su-
peruentura sunt tibi: hoc iudicium a
domino omni carni: & q̄ superuenient
tibi in beneplacito altissimi: siue decez
siue centum siue mille anni. Nō est enī
in inferno accusatio vite. Filii abomina
tionum fiunt filii peccatorum: & q̄ con
uersantur secus domos impiorū. Filio-
rum peccatorum periet hereditas: & cū
semine illorū assiduitas opprobrii. De
patre impio queruntur filii: quoniam
propter illū sunt in opprobrio. Ve vo-
bis viri impij qui dereliquistis legē do-
mini altissimi. Et si nati fueritis in male
dictione nascemini: si mortui fueritis in
maledictione erit pars vestra. Omnia
que de terra sunt in terram conuerten-
tur: sic impii a maledicto in pditionez.
Luct? hominum in corpore iporum:
nomē autem impiorū delebitur. Curā
habe de bono nomine: hoc enim ma-
gis pmanebit tibi q̄z mille thesauri pre
cioli & magni. Bone vite numerus die
rum: boni autem nomē permanebit in
euū. Disciplinam in pace conseruate fi
lii. Sapientia enim abscondita & thesau
r? inuisus: que vtilitas in vtrisq̄. Melior
est homo qui abscondit stulticiam suā:
q̄z homo qui abscondit sapientiam suā.
Verūtamen in his q̄ procedunt de ore
meo. Non est enim bonum omnē irre
uerentiam obseruare: & non omnia oi
bus beneplacēt in fide. Erubescite a pa
tre: & a matre de fornicatione: et a pre-
sidente & a potente de mendacio: a pri
cipe & a iudice de delicto: a synagoga a
plebe de iniquitate: a socio & amico de
iniustitia: et de loco in quo habitas de
furto: de veritate dei & testamento: de
discubitu in panib?: et offuscatione da
ti & accepti: a salutantibus de silentio:
a respectu mulieris fornicarie: & ab
auersione vultus cognati. Ne auertas
faciem a proximo tuo: et ab auferendo
partem et non restituēdo. Ne respicias
mulierem alieni viri: & ne scrutēris an-
cillā eius: neq̄z steteris ad lectum eius.
Caue ab amicis de sermonibus impro
perii: & cum dederis ne improperes.

Capitulum quadragesi
mum secundum.

DOn duplices sermonem audit? de
reuelatione sermonis absconditi.
& eris vere sine confusione: & inueniez
gratiam in conspectu omnium homi-
num. Ne pro his omnib? cōfundaris:
& ne accipias personam vt delinquas.
De lege altissimi & testamento: et de iu
dicio iustificare impium de verbo socio
rum & viatorum: & de datione heredi-
tatis amicorum: de equalitate statere
& ponderum: de acquisitione multorū
& paucorū: & de corruptione emptio
nis & negociatorum: & de multa disci-
plina filiorum: & seruo pessimo latus
sanguinare. Super mulierem nequam
bonum est signum. Vbi manus multe
sunt claude: & quodcūq̄z trades nume
ra & appende: datum vero & acceptuz
omne describe. De disciplina insensati &

τ potēte de mēdacio: τ a
καὶ δυνάστου περὶ ψεύδους, καὶ ἀπὸ
iudice τ principe de deli
κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελεί-
cto: a synagoga τ plebe de ini-
ας, ἀπὸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνο-
quitate. A socio τ amico de iniu
μίας. Ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδι-
stitia: τ a loco vbi habitas de
κίας, καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ
furto. de veritate dei τ testa
κλοπῆς. ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ διαθή-
mento τ a fixione cubiti in panib?.
κης καὶ ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις.
A contēptu acceptiōis τ dationis: τ
Ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, καὶ
a salutante de silentio. ab ispe
ἀπὸ ἀσπαζομένου περὶ σιωπῆς. ἀπὸ ὁρά-
ctione mulieris meretricis τ ab auersio
σεως γυναικὸς ἑταίρας καὶ ἀπὸ ἀποσρο-
ne vultus hois nobilis. ab
φῆς προσώπου ἀνθρώπου εὐσχήμονος. ἀπὸ
ablatione partis τ dationis τ
ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως καὶ
ab aliaduersione mulieris coniugate:
ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπανδρου,
a curiositate τ ancilla: τ ne
ἀπὸ περιεργίας καὶ παιδίσκης, καὶ μὴ
steteris ad cubicūli eius. Ab
ἐπιστήσῃς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς. Ἀπὸ
amico de sermonib? impropriij: τ postq̄
φίλου περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ
dederis: ne improperes.
δοῦναι, μὴ ὀνείδιζε. Ca. 42.

ΘΕ ab iteratione τ sermone
Καὶ ἀπὸ διατριβῆς καὶ λόγου
audit?: τ reuelatione de sermonib?
ἀκοῆς, καὶ ἀποκαλύψεως περὶ λόγων
absconditis. Et eris verecundus vere:
κρυφίων. Καὶ ἔσῃ αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς,
τ inuenies gram in cōspectu oīs hois:
καὶ εὑρήσεις χάριν ἔναντι παντὸς ἀν-
ne de his erubescas: τ ne accipias
θρώπου, μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ λάβῃς
personā vt pecces. de lege
πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν. περὶ νόμου
altissimi τ testamēto: τ de iudicio
ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος
iustificare impiū. De verbo so
δικαιῶσαι τὸν ἀσεβῆ. Περὶ λόγου καὶ
cij τ viator: τ de datione
νυσῦ καὶ ὁδοιπόρων καὶ περὶ δόσεως
hereditatis amicor: τ diligētia sta-
κληρονομίας ἑταίρων, καὶ ἀκριβείας ζυ-
tere τ ponder. De acquisitiōe multor
γοῦ καὶ σταθμῶν. Περὶ κτήσεως πολλῶν
τ paucor: de differēte vēditione
καὶ ὀλίγων, περὶ διαφόρου πράσεως
mercator: τ de disciplina filior
ἐμπόρων, καὶ περὶ παιδείας τέκνων
multa. τ seruo peano latus san
πολλῆς. καὶ δικέτι πονηρῷ πλευρὰν αἱ-
guinare. Sup mulierē nequā bonū signa-
μάξαι. Ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφρα
culū: τ vbi manꝰ multe clau
γίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλαὶ κλεῖ-
de. Si tradideris: in numero τ
σον. Ἐὰν παραδῷς, ἐν ἀριθμῷ καὶ
pōdere: τ dato τ accepto oia
σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λῆψις πάντα
in scriptura. De disciplina amēcis τ
ἐν γραφῇ. Περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ

fatui ⁊ decrepiti litigātis cū
μωροῦ καὶ ἐχαγωγέρου κρινομένου πρὸς
inuenib⁹. ⁊ cris eruditus vera:
νέους. καὶ ἔσῃ πεπαιδευμένος ἀληθινός,
⁊ approbat⁹ coā omni viuē
καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶν
te. Filia patri abscōdita vigi
lans. Θυγάτηρ πατρὶ ἀποκρυφος ἀγρυπ
nia: ⁊ sollicitudo ei⁹ aufert somnū: ⁊
νία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφυσᾷ ὕπνον, καὶ
in iuuētute ei⁹ ne forte abutat flore etatis ⁊
ἐν νεότητι αὐτῆς μήποτε παρακμάσῃ καὶ
cū cohabitauerit ne forte odio habeat. In virginita
συνωκευμένη μήποτε μισηθῇ. Ἐν παρθέ
te neglā polluat: ⁊ in pa
νίᾳ μήποτε βεβηλωθῇ, καὶ ἐν γοῖς πα
ternis filia grauida fiat. ⁊ cū
τρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος ἡσκήσῃ. καὶ μετὰ
viro cr̄ño ne forte trāsgrediat ⁊ cū
ἀνδρὸς οὖσα μήποτε παραβῇ καὶ συ
cohabitauerit ne forte sterilis fiat. Sup filiā
νωκευμένη μήποτε στειρωθῇ. Ἐπὶ θυγατρὶ
inuerecundē firma custodiā: neglā
ἀδιατρέπτῳ στήριξον φυλακήν, μήποτε
faciat te ludibriū inimicis:
ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα γοῖς ἐχθροῖς,
loquelam in ciuitate ⁊ appellationē ppli:
λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἐκκλησιαν λαοῦ,
⁊ cōfundat te in multitudie multor⁹.
καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν.
omni homini ne aspicias⁹ in pulchri
παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλ=
tudie: ⁊ in medio mulier⁹ ne cōmoreris.
λει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνεδρεύσῃς.
De eā vestimēto procedit tinea: ⁊
Ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σής, καὶ
a muliere iniquitas mulieris. Me
ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυναικός. Κρίσις
lior: iniquitas viri q̄ bñfacies⁹ mulier.
σων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή.
Mulier cōfundēs in opprobriū.
Γυνὴ καταισχύνουσα εἰς ὀνειδισμόν.
Memor ergo igit̄ op⁹ dñi: ⁊ q̄
Μνησθήσομαι δὴ τῶν ἔργων κυρίου, καὶ ἃ
vidi enarrabo. In sermonib⁹ dñi
εἶδον ἐκδιηγήσομαι. Ἐν λόγοις κυρίου
opa eius: ⁊ sol illumināns in
τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἥλιος φωτίζων κατὰ
oībus inspexit: ⁊ gl̄ia do=
πάντα ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης κυ=
mini plenū opus eius. Nō idu
ρίου πλήρης τὸ ἔργον αὐτοῦ. Οὐκ ἐνε
xit sctōs dñi: vt enarrarēt
ποίησε τοῖς ἁγίοις κυρίου, ἐκδιηγήσασθαι
oia mirabilia sua. firmauit
πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ἐστηρίωσε
dñs oipotens: vt firmaret in gl̄ia
κύριος παντοκράτωρ, σταθῆναι ἐν δόξῃ
sua vniuersū. Abyssum ⁊ cor
αὐτοῦ τὸ πᾶν. Ἄβυσσον καὶ καρδίαν
inuestigauit: ⁊ in astutijs eor⁹
ἐξίχνευσε, καὶ ἐν παρουργεύμασιν αὐτῶν
excogitauit. cognouit enī altissim⁹ oēm cogni
διενοήθη. Ἔγνω γὰρ ὁ ὕψιστος πᾶσαν ἐπί=
tionē: ⁊ inspexit in signa seculi.
στιν, καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖα αἰῶνος.
Annunciās preterita ⁊
Ἀπαγγέλων τὰ παρελθυθότα καὶ τὰ
futura: ⁊ reuelās vestigia occulto
ἐπόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύ
rum. nō p̄terit illū eōr cogitat⁹.
φων. οὐ παρελθεῖ αὐτὸν πᾶν διανόημα.

fatui & de senioribus qui iudicantur
ab adolescentibus: & eris eruditus in
omnibus: & probabilis in conspectum
omnium virorū. Filia patris abscondita
est: vigilia & sollicitudo eius aufert sō=
nū: ne forte in adolescentia sua adulte=
ra efficiatur: & cū viro cōmorata odibi
lis fiat: ne quando polluatur in virgini=
tate sua & in paternis suis grauida inue
niatur: ne forte cum viro cōmorata trā
sgrediatur: aut certe sterilis efficiatur.
Sup filiam luxuriosam confirma custo
diā: nequando faciat te in opprobrium
venire inimicis: a detractione in ciuita=
te & obiectione plebis: & confundat te
in multitudine populi. Omni homini
noli attendere in specie: & in medio mu
lierū noli cōmorari. De vestimentis enī
procedit tinea: & a muliere iniquitas vi
ri. Melior est enī iniquitas viri q̄ bene=
faciens mulier: & mulier confundēs in
opprobriū. Memor ero igitur operū
domini: & que vidi annunciabo in ser=
monibus domini opera ei⁹. Sol illumi=
nās per omnia respexit: & gloria domi
ni plenum est opus eius. Nonne domi
nus fecit sanctos enarrare omnia mira
bilia sua: q̄ confirmauit dominus omni
potens stabilis in gloria sua? Abyssum
& cor hominum inuestigauit: & in astu=
tia eorum excogitauit. Cognouit enī
dominus omnes scientiam: & inspexit
in signū eius annuncians q̄ preterierūt
& que superuentura sunt: reuelās vesti=
gia occultorum. Non preterit illum cōis
cogitatus: & non abscondit se ab eo vl=
lus sermo. Magnalia sapientie sue de=
corauit que est ante seculum & vsq; in
seculum: neq; adiectum est neq; minue
tur: & non eget alicuius consilio. Quā
desiderabilia omnia opera eius: et tāq̄
scintilla que est cōsiderate. Omnia hec
viuunt & manēt in seculum: & in omni
necessitate omnia obaudiūt ei. Omnia
duplicia: vnum contra vnū et nō fecit
quicq̄ deesse. Vniuscuiusq; cōseruabit
bona. Et quis satiabitur videns gloriam
eius?

Capitulū quadragesimū tertium.

ALtitudinis firmamentum: pulchri
tudo ei⁹: species celi in visione glo
rie. Sol in aspectu annuncians in exitu:
vas ammirabile op⁹ excelsi. In meridia
no exurit terram: & in conspectu ardo
ris eius quis poterit sustinere? Fornacē
custodiens i operibus ardoris. Triplici
ter sol exurens montes radios igneos
exufflans: et refulgens radiis suis obce
cat oculos. Magnus dominus qui fecit
illum: & in sermonibus eius festinauit
iter. Et luna in omnibus in tēpore suo:
ostensio temporis & signum eui. A lu=
na signum diei festi: luminare quod mi
nuitur in consumatione. Mensis secun
dum nomē eius est crescens mirabilis=
ter in consumationem. Vas castrorum
in excelsis: in firmamento celi respon=
dens gloriose. Species celi gloria stella
rum mundum illuminas in excelsis do
minus. In verbis sancti stabunt ad iudi
cium: & non deficient in vigiliis suis.

nō abscōsus ē ab illo neq; vllus sermo.
οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἷς λόγος.
Magnalia per sapiam suā deco
Τὰ μεγαλεῖα διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκό
rauit. Qui est ante seculū ⁊ in
σμησεν. Ὁς ἦν πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς
seculū: neq; addit⁹ est neq; diminut⁹ ē.
τὸν αἰῶνα, οὔτε προσετέθη οὔτε ἐλαττώθη.
⁊ nō indiguit alicui⁹ cōsiliarij: ꝺa
καὶ οὐ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου, ὡς
oia opa ei⁹ desiderabilia: ⁊ vsq; ad
πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητά, καὶ ἕως B.16.b.
scintillā est cōtēplari. oia hec viuūt
σπινθήρος ἐστὶ θεωρῆσαι. πάντα ταῦτα ζῇ
⁊ manēt in seculū in oibus necessi
καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρεί
tatib⁹: ⁊ oia obediūt. Oia duplicia C
αις, καὶ πάντα ὑπακούει. Πάντα διπλᾶ
vnū cōtra vnū: ⁊ nō fecit
ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν
quicq̄ defectuosū vnū vni⁹ firmauit
οὐδὲν ἐλλεῖπον. ἐν τοῦ ἑνὸς ἐστήριωσε τὰ
bona: ⁊ q̄s satiabit videns gl̄iam
ἀγαθά, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν
dei?
θεοῦ;

Ca. 43.

SUperbia altitudinis firmamēti mundi
Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαρι=
rie: species celi in visione gl̄ie.
της, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι δόξης.
sol in aspectu annūciās in gl̄iose:
ἥλιος ἐν ἐπιφασίᾳ διαγγέλων ἐν ὑψώσει,
vas admirabile opus altissimi. In me
σκεῦος θαυμαστὸν ἔργον ὑψίστου. Ἐν με= D
ridie ei⁹ arefacit regionē: ⁊ in cōf
σημβρίᾳ αὐτὴ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναν
pectu ardoris eius q̄s sustinebit? For
τίον καύματος αὐτῆς τίς ὑποστήσεται; Κάμι
nacē insufflās in operib⁹ ardoris: triplicit
νου φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλάσι
sol exurēs mōtes. Vapores igneos
ον ἥλιος ἐκκαίων ὄρη. Ἀτμίδας πυρώδεις
exufflās ⁊ refulgēs radijs obtū=
ἐκφυσῶν καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυ
cat oculos. Magn⁹ dñs q̄ fecit
ροῖ ὀφθαλμούς. Μέγας κύριος ὁ ποιήσας
illū: ⁊ in sermonib⁹ eius cessare fecit
αὐτὸν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέπαυσε
iter. ⁊ lumā fecit in statū A
πορείαν. καὶ σελήνην ἐποίησε εἰς καιρὸν
ad tp̄s suū. Demōstrationē tēpor⁹: ⁊ si=
εἰς καιρὸν αὐτῆς. Ἀναβλέψει χρόνων, καὶ σή
gnū seculi ⁊ a luna signū
μειον αἰῶνος καὶ ἀπὸ σελήνης σημεῖον
festiuitatis. luminare q̄d minuit in cōsumatio
ἑορτῆς. φωτὴρ μειούμενος ἐπὶ συντελεί=
ne: mēsis fm nomē ei⁹ est Cre=
ας, μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν. Αὐξα
scēs mirificauit mutatione: vas
νόμενος θαυμάσεσιν ἀλλοιώσει, σκεῦ=
castrorū in altitudie: i firmamento
ος παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι
celi resplēdens. Species ce
οὐρανοῦ ἐκλάμπων. Κάλλος οὐρα=
li gl̄ia stellarū: ornat⁹ illuminās in
νοῦ δόξα ἄστρων, κόσμος φωτίζων ἐν
altissimis dñi. in sermonib⁹ sancti si=
ὑψίστοις κυρίου. ἐν λόγοις ἁγίου στή= B
stēt cōdēnationē: ⁊ non accen=
σονται κατάκριμα, καὶ οὐ μὴ ἐκκαυ
dent in custodia sua.
θήσεται ἐν φυλακῇ αὐτῶν. ooooooooo

Vide arcū: t benedic eū q̄ fecit illū: valde ſpecioſum in ſplēdore ſuo. Gyrauit celū in circuitu glorie ſue: manus excelſi aperuerunt illū. Imperio ſuo ac celeraut niuē: & accelerat coruſcationes emittere iudicii ſui. Propterea aperti ſunt theſauri: & euolauerunt nebule ſicut aues. In magnitudine ſua poſuit nubes: & cōfracti ſunt lapides grandinis. In conſpectu eius cōmouebuntur montes: & in volūtate eiꝰ aſpirauit notus. Vox tonitrui eius verberauit terrā: tēpeſtas aquilonis: & cōgregatio ſpiritus: & ſicut auis deponēs ad ſedendū aſpergit niuē: & ſicut locuſta demergēs deſcenſus eius. Pulchritudinē cādoris eiꝰ āmirabitur oculus: & ſupimbrē eiꝰ expaueſcit cor. Gelu ſicut ſalē effundet ſup terrā: & dū gelauerit fiet tanq̄ cacumina tribuli. Frigidꝰ ventus aqlo flauit & gelauit criſtallꝰ ab aqua. Sup omnez cōgregationē aquarū reqeſcet: & ſicut lorica induet ſe aqs. Et deuorabit montes et exuret deſertū: et extinguet viride ſicut ignē. Medicina oīm in feſtinatione nebule: & ros obuians ab ardore veniēti humilè efficiet eū. In ſermone eius ſiluit vētus: et cogitatione ſua placauit abyſſuz: & plātauit illū dñs ieſus. Qui nauigat mare enarrat picula eiꝰ: et audiētes auribus nr̄is āmirabimur. Illic preclara opa & mirabilia: varia beſtiarū genera et oiz pecorū: et creatura beluarū. Propter ipm cōfirmatus ē itineris finis: & in ſermone eius cōpoſita ſunt oia. Multa dicimus: et deficimꝰ verbis: cōſumatio aūt ſermonū ipe eſt. In oībꝰ gloriātes: ad qd valebimꝰ. Ipe eñ oꝑs ſup oia opa ſua. Terribilis dñs & magnus vehemēter: et mirabilis potentia ipius. Glorificātes dñm q̄tūcūq; potueritis ſuperexaltabit adhuc: et āmirabilis magnificētia eius. Būdicentes dñm exaltate illū q̄tū poteſtis: maior eñ eſt oi laude. Exaltātes eū replemini virtute. Ne laboretis: nō eñ comprehendetis. Quis videbit eū et enarrabit: et qs magnificabit eū ſicut eſt ab initio. Multa abſcōdita ſunt maiora his. Pauca eñ vidimus operū eius. Oia aūt dñs fecit: & pie agētibus dedit ſapiam. Ca. 44.

LAudemus viros glorioſos: & pareſtes nr̄os in gñatione ſua. Multam gloriā fecit dñs magnificētia ſua a ſeculo. Dominātes in poteſtatibus ſuis: homines magni virtute & prudētia ſua p̄diti: nunciātes in pphetis dignitatē prophetarū: et imperātes in p̄ſenti populo: et virtute prudētie populis ſcitiſſima verba. In pueritia ſua reqrētes modos muſicos: & narrātes carmia ſcripturarū Hoīes diuites in virtute pulchritudinis ſtudiū habētes pacificātes in domibus ſuis. Oēs iſti in gñationibus gentis ſue gloriā adepti ſunt: & in diebus ſuis habētur in laudibus. Qui de illis nati ſunt reliquerūt nomē narrādi laudes eorum. Et ſūt quorū nō eſt memoria. Perierūt q̄ſi q nō fuerint: & nati ſunt q̄ſi nō nati: & filij eorū cū ipis. Sed illi viri miſericordie ſunt: quorū pietates nō defuerunt.

Vide arcū & benedic eū qui fecit illum. Valde ſpecioſus eſt in ſpledore ſuo. Gyrauit celū in circuitu glorie ſue: manus excelſi aperuerunt illū. Imperio ſuo ac celeraut niuē: & accelerat coruſcationes emittere iudicii ſui. Propterea apti ſunt theſauri: & euolauerunt nebule ſicut aues. In magnitudine ſua poſuit nubes: & cōfracti ſunt lapides grandinis. In conſpectu eius cōmouebuntur montes: & in volūtate eiꝰ aſpirauit notus. Vox tonitrui eius verberauit terrā: tēpeſtas aquilonis: & cōgregatio ſpiritus: & ſicut auis deponēs ad ſedendū aſpergit niuē: & ſicut locuſta demergēs deſcenſus eius. Pulchritudinē cādoris eiꝰ āmirabitur oculus: & ſupimbrē eiꝰ expaueſcit cor. Gelu ſicut ſalē effundet ſup terrā: & dū gelauerit fiet tanq̄ cacumina tribuli. Frigidꝰ ventus aqlo flauit & gelauit criſtallꝰ ab aqua. Sup omnez cōgregationē aquarū reqeſcet: & ſicut lorica induet ſe aqs. Et deuorabit montes et exuret deſertū: et extinguet viride ſicut ignē. Medicina oīm in feſtinatione nebule: & ros obuians ab ardore veniēti humilè efficiet eū. In ſermone eius ſiluit vētus: et cogitatione ſua placauit abyſſuz: & plātauit illū dñs ieſus. Qui nauigat mare enarrat picula eiꝰ: et audiētes auribus nr̄is āmirabimur. Illic preclara opa & mirabilia: varia beſtiarū genera et oiz pecorū: et creatura beluarū. Propter ipm cōfirmatus ē itineris finis: & in ſermone eius cōpoſita ſunt oia. Multa dicimus: et deficimꝰ verbis: cōſumatio aūt ſermonū ipe eſt. In oībꝰ gloriātes: ad qd valebimꝰ. Ipe eñ oꝑs ſup oia opa ſua. Terribilis dñs & magnus vehemēter: et mirabilis potentia ipius. Glorificātes dñm q̄tūcūq; potueritis ſuperexaltabit adhuc: et āmirabilis magnificētia eius. Būdicentes dñm exaltate illū q̄tū poteſtis: maior eñ eſt oi laude. Exaltātes eū replemini virtute. Ne laboretis: nō eñ comprehendetis. Quis videbit eū et enarrabit: et qs magnificabit eū ſicut eſt ab initio. Multa abſcōdita ſunt maiora his. Pauca eñ vidimus operū eius. Oia aūt dñs fecit: & pie agētibus dedit ſapiam. Ca. 44.

LAudemus viros glorioſos: & pareſtes nr̄os in gñatione ſua. Multam gloriā fecit dñs magnificētia ſua a ſeculo. Dominātes in poteſtatibus ſuis: homines magni virtute & prudētia ſua p̄diti: nunciātes in pphetis dignitatē prophetarū: et imperātes in p̄ſenti populo: et virtute prudētie populis ſcitiſſima verba. In pueritia ſua reqrētes modos muſicos: & narrātes carmia ſcripturarū Hoīes diuites in virtute pulchritudinis ſtudiū habētes pacificātes in domibus ſuis. Oēs iſti in gñationibus gentis ſue gloriā adepti ſunt: & in diebus ſuis habētur in laudibus. Qui de illis nati ſunt reliquerūt nomē narrādi laudes eorum. Et ſūt quorū nō eſt memoria. Perierūt q̄ſi q nō fuerint: & nati ſunt q̄ſi nō nati: & filij eorū cū ipis. Sed illi viri miſericordie ſunt: quorū pietates nō defuerunt.

nia. Multa dicemꝰ t non aſſeq̄mur. Πολλὰ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα τ cōſummatione ſermonū ipe eſt in oibꝰ. gliantes vbi valebimꝰ. ἐσι γὰρ πάντες ὑπερέχοντες τοῦ ἐνθυμηθῆναι. ipe eñ magnꝰ vltra oia opera ſua. Terribilis dñs t magnꝰ ſuper omnia. Glorificantes dñm exaltate: quāſi poteritis: excedet eñ t amplꝰ. Et exaltantes eū multiplicate in viribꝰ: ne labore tis: nō eñ aſſequemini. ὅτι ἰδὼν οὐκ ἐθεάθη. τίς ἀπαγγελεῖ αὐτῷ: t enarrabit: t q̄s magnificabit eū ſicut eſt? Multa abſcōdita ſunt maiora hijs: pauca vidimus operū eius. Oia eñ fecit dñs: & pijs dedit ſapiam. μείζονα ταύτων, ὀλίγα ἐωράκαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ. πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος: t pijs dedit ſapiam. ἔργων αὐτοῦ. πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος: t pijs dedit ſapiam. ἔσος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν.

LAudemꝰ iā viros gloioſos t patres nr̄os in gñatione. multā gloriam creauit dñs in eis ma Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ c. 44 πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει. πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος ἐν αὐτοῖς τὴ μεgnificētia ſua a ſeculo. Dominantes in potetatibus ſuis: t viri nominādi in potētia. cōſiliantes in in ἐγεμονεύοντες ἐν δυνάμει. βουλεύοντες ἐν συ ietlectu ſuo q̄ annūciauerūt in pphe νέσει αὐτῶν ἀπαγγέλλοντες ἐν προφητεί tijs. ducēs ppli in cōſilijs: t ais. ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίαις, καὶ in intellectu litterature ppli. Sapientes ἐν συνέσει γραμματείας λαοῦ. Σοφοὶ ſimones in diſciplina eoꝝ requirentes melodias λόγοι ἐν παιδεία αὐτῶν ἐξιχνεύοντες μέλη muſicoꝝ t enarrātes carmina ſcripta. μουσικῶν καὶ διηγούμενοι ἔπη ἐγγράφων. Viri diuites ſubminiſtrati in fortitudie: Ἀνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἐν ἰσχύι, pacifice agētes in habitationib⁹ ſuis. οἰκο εἰρηνεύοντες ἐν κατοικίαις αὐτῶν. πάντες hi in gñationib⁹ gliam adepti ſūt: t in οὗτοι ἐν φυλαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς diebꝰ ſuis gñatione. Sunt eoꝝ q̄ ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. Εἰσὶν αὐτῶν οἱ reliquerūt nomē vt enarrarent laudes. Et ſunt: quoꝝ nō eſt memoria t κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἔπαινοι deo. Et ſunt: quoꝝ nō eſt memoria t ſunt. Καὶ εἰσὶν, ὧν οὐκ ἔστι μνημόσυνον καὶ perierūt q̄ſi nō fuerunt: t nati ἀπώλοντο ὡς οὐκ ὑπάρχοντες, καὶ ἐγένοντο ſūt q̄ſi nō nati: t filij eoꝝ poſt ὡς οὐ γεγονότες, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' eos. Sed hi viri miſericordie ſunt. Ἀλλ' οὗτοι ἄνδρες ἐλεήμονες, ὧν αἱ iuſticie eoꝝ nō ſunt oblionioni tradite. δικαιοσύναι αὐτῶν οὐκ ἐπιλέλησται.

Cū semine eoꝝ permanet bo=
Μετὰ τ σπέρματος αὐτῶν διαμένει ἀγα
na hereditas nepotes eoꝝ in testa
θὴ κληρονομία ἔγγονα αὐτῶν ἐν ταῖς δια
mentis. In testamētis est semen
θήκαις. Ἐν διαθήκαις ἐστὶ τὸ σπέρμα
eoꝝ: τ filij eoꝝ post eos.
αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς.
Vīq in seculū manet semē eoꝝ: τ
Εως αἰῶνος μένει σπέρμα αὐτῶν, καὶ
gloria eoꝝ nō delebit. Cor
ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται. Τὰ
pora eoꝝ in pace sepulta sūt: τ
σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
nomē eoꝝ viuit in gñationē τ gñationē.
ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
Sapiam ipoꝝ narrabit ppl̄s: τ
Σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί, καὶ τὸν
laudē eoꝝ ecclīa
ἔπαινον αὐτῶν ἐξαγγέλει ἐκκλησία.
Enoch bñplacuit dño deo: τ tran
Ἐνὼχ εὐηρέστησε κυρίῳ θεῷ, καὶ με=
slat⁹ est exēplū penitētie gñā
τετέλεσται ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γε
tionib⁹. Hoc inuent⁹ est pfect⁹: iust⁹: in tem
νεαῖς. Νῶε εὑρέθη τέλειος, δίκαιος, ἐν και
po: ire iracūd⁹ est reconciliatio. Ideo
ρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀποκατάλλαγμα. Διατοῦτο
facilē est dilunīū: τ testamēta seculi
ἐγένετο κατακλυσμός, καὶ διαθῆκαι αἰῶνος
statuta sunt apud illū. ne delere
ἐτέθησαν πρὸς αὐτόν. ἵνα μὴ ἐξαλειφ
tur diluuio ois caro. Abraam
θῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ. Ἀβραὰμ
magn⁹ pater multitudinis gentiū: τ nō
μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν, καὶ οὐκ
est inuēt⁹ similis in gl̄ia ei⁹: q̄ conser
ἐυρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, ὃς συνετή
uauit legē altissimi τ fuit in testamē
ρησε νόμον ὑψίστου καὶ ἐτέθη ἐν διαθή=
to cū illo. in carne ei⁹ statuit
κῃ μετ' αὐτοῦ. ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε
testamētū: τ in tentatione inuent⁹ ē fidelis.
διαθήκην, καὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός.
Ideo in iuramēto statuit illi: benedi
Διατοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ, εὐλογῆ
cere gētes in semine eius. multiplicare
σαι ἔθνη ἐν σπέρματι αὐτοῦ. πληθῦναι
illū sīpulueꝝ terre: τ heredi
αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς γῆς, καὶ κατακληρο=
tare illeo a mari vsq; ad ma
νομῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θα
re τ a flumine vsq; ad extremū
λάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου τῆς
terre. τ in isaac statuit sic .ppl
γῆς. καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ ἔστησεν οὕτως διὰ
abeā patrē eius bñdictionē
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν εὐλογίᾳ
oīm hoim τ testamēti: τ de
πάντων ἀνθρώπων καὶ διαθήκην, καὶ κα
uit sup caput iacob. Agno
τέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰακώβ. Ἐπί
uit eū in bñdictionib⁹ suis: τ de=
γνω αὐτὸν ἐν εὐλογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδω
dit illi hereditatē: τ diuisit
κεν αὐτῷ κληρονομίαν, καὶ διέθετο
partē ei⁹ in tribub⁹ q̄s diuisit duo
μερίδος αὐτοῦ ἐν φυλαῖς αἷς ἐμέρισε δώ
decim. τ eduxit ex eo viz
δεκα. καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα
mle inuenientē gr̄am in oculis
ἐλέους εὑρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς

Cum semine eorum permanēt bona: hereditas sancta nepotes eorum. Et in testamentis stetit semē eorum: et filii eo rum propter illos vsq; in eternum ma= nent. Semē eorum: & gloria eorum nō derelinquetur. Corpora eorum in pa= ce sepulta sunt: et nomē eorum viuet in generationē & generationem. Sapiam ipsorum narrent populi: & laudem ipo rum nūciet ecclesia. Enoch placuit deo et translatus est in paradisum: vt det gē tibus sapientiam. Noe inuentus est per fectus iustus: & in tempore iracundie fa ctus est recōciliatio. Ideo dimissum est reliquū terre: cū factū est diluuium. Te= stamenta seculi posita sunt apud illum: ne deleri possit diluuio ois caro. Abraā magnus pater multitudinis gentium: & non est inuentus similis illi in gloria. Qui conseruauit legem excelsi: & fuit in testamento cum illo. In carne ei⁹ sta re fecit testamentum: et in tentatione in uentus est fidelis. Ideo iureiurando de dit illi gloriam in gente sua crescere illū quasi terre cumulum: & vt stellas exal= tare semē ei⁹: et hereditare illos a mari vsq; ad mare: & a flumine vsq; ad termi nos terre. Et isaac eodem modo fecit p pter abraam patrem ei⁹. Benedictione omnium gentium dedit illi dominus: & testamentum suum confirmauit su= per caput iacob. Agnouit eum in bene dictionibus suis: et dedit illi hereditatē & diuisit illi partē in tribu⁹ duodecim. Et conseruauit illi homines misericor die inuenientes gratiā in oculis omnis carnis.

Capitulum quadragesi mum quintum.

Dilectus deo & hominibus moyses cui⁹ memoria in benedictione est. Similem illum fecit in gloria sanctorū: et magnificauit eum in timore inimico rum: et in verbis suis monstra placauit. Glorificauit illum in cōspectu regum: & iussit illi coram populo suo: & osten= dit illi gloriam suam. In fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Audiuit enim eum & vo cem ipsius: et induxit illum in nubem. Et dedit illi cor ad precepta et legem vi te & discipline docere iacob testamen= tum suum: & iudicia sua israel. Excelsum fecit aaron fratrem suum: & similem si bi de tribu leui. Statuit ei testamentum eternum: et dedit illi sacerdotium gen tis: et beatificauit illum in gloria. Et cir cuncinxit eum zona iusticie: & induit eū stola glorie: & coronauit eum in vasis virtutis. Circumpedes & femoralia et humerale posuit ei: et cinxit illum tin= tinabulis aureis plurimis in gyro: dare sonitum in incessu suo: auditum facere sonitum in templo in memoriam filiis gen tis sue. Stolam sanctam auro & hya cintho et purpura: opus textile: viri sa= pientis iudicio et veritate prediti. Tor to cocco opus artificis gemmis precio sis figuratis in ligatura auri: et opere la pidarii sculptis in memoriam secun= dum numerum tribuum israel. ooooooo

ois carnis.

πάσης σαρκός. Ca. 45.

Dilectus a deo τ hol
Ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώ
bus moyses: cui⁹ memoria in bñdi
πων μωσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογί C
ctionib⁹. Similē fecit eū gl̄ie sanc= τ Ecc. 39.b
αις. Ὡμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων καὶ Heb. 5.
magnificauit eū in timorib⁹ inimico=: in c.
ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν, ἐν heb. 11.
verbis suis signa cessare fecit: τ b.
λογίοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσε, καὶ Heb. 6
gl̄ificauit illū in conspectu re b.
ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασι heb. 11.
gū. Iussit illi ad pplm suū b.
λέων. Ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτ Gen. 17
τ ostēdit illi gl̄iam suā: in a.
καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δόξης αὐτοῦ, ἐν D
fide τ mānsuetudīe ei⁹ sanctificauit eū. Gen. 22.
πίστει καὶ πραότητι αὐτοῦ ἁγίασεν αὐ= c.
Elegit eū ex oi carne heb. 11.
τόν. Ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης σαρ a.
ne: audire fecit sonū voce suā:
κός, ἤκουτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
τ induxit illū in caliginē.
καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς νέφος.
Et dedit illi in cōspectu pec
Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐν=
cepta: legē vite τ scientie. Doce
τολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστήμης. Ἐδίδα
it iacob testamētū: τ iudicia sua
ξε τὸν Ἰακὼβ διαθήκην, καὶ κρίματα αὐ
israel. Barō exaltauit sanctū
τοῦ τὸν Ἰσραήλ. Ἀαρὼν ἀνύψωσεν ἅγιον
similē illi fratrē ei⁹ de tribu le=
ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λε
ui. Statuit ei testamētū seculi: τ
νί. Ἔστησεν αὐτῷ διαθήκην αἰῶνος, καὶ
dedit illi sacerdotiū pplī. beatifica
ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ. ἐμακάρι
uit illū in honestate: τ circūcinxit
σεν αὐτὸν ἐν ὑακινθείᾳ, καὶ περιέζωσεν A
eū vestimēto gl̄ie. induit eū Exo.
αὐτὸν περιστολὴν δόξης. ἐνέδυσεν αὐτὸν 11.a.
cōsummatione gloriationis: τ firmauit
συντέλειαν καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν
eū in vasis virtutis. Femoralia
αὐτὸν ἐν σκεύεσιν ἰσχύος. Περισκελῆ
τ vestē talarē τ humerale: τ circūdia
καὶ ποδήρη καὶ ἐπωμίδα, καὶ ἐκύκλω
uit eū sperulis .aureis tintinabulis
σεν αὐτὸν ῥοΐσκοις. χρυσοῖς κώδωσι
plurimis in circuitu: ad sonādū vocē in gra
πλείοσιν κυκλόθεν, ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βα
dib⁹ suis. Audibilē facere sonū in
σιν αὐτοῦ. Ἀκουσὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν
tēplo: τ in memoriā filijs ppli sui:
ναῷ, καὶ εἰς μνημόσυνον υἱῶν λαοῦ αὐτ,
stola sancta auro τ hiacintho τ pur
στολὴν ἁγίαν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ πορ
puro opere polymitarij. rōnali iudicij si B
φύρᾳ ἔργῳ ποικιλτ. λογίῳ κρίσεως δή Exo.
gnis veritatis retorto cocco opere 28.f.
λοις ἀληθείας πεπλωσμένῳ κόκκῳ ἔργῳ
artificis. Lapidib⁹ pciosis sculpturis
τεχνίτ. Λίθοις τελετειλέσι γλύμμασι
sigillaculi: in ligatura auri ope lapida
σφραγίδος, ἐν δέσει χρυσίου ἔργῳ λιθουρ
rij. in memoriā scripā sūt
γοῦ. εἰς μνημόσυνον ἐγγραφὴν κατὰ ἀρι=
pea fm numer⁹ filioꝝ israel.
μὸν κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. ooo

Coronā aurea ſup mitrā:
Στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως,
ſculpturā ſignaculi ſanctitatis: glia
ἐκτύπωμα σφραγίδος ἁγιάσματος. καύ
tionē honoris opa virtutis.cōcupiſcentias
χρυσία τιμῆς ἔργα ἰσχύος. ἐπιθυμήματα
oculoꝝ ornata pulchra. Ante e=
ὀφθαλμῶν κοσμούμενα ὡραῖα. Πρὸ αὐ
C um nō fuerūt talia: ꝛ vlq; in ſeculū
Reui. 8. b. τοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα, καὶ ἕως αἰῶνος
nō indut⁹ eſt alienigena. ꝓter filios
οὐκ ἐδύσατο ἀλλογενής. πλὴν τῶν υἱῶν
eiꝰ ſolū: ꝛ nepotes eius ſem
αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔγγονα αὐτοῦ ὁλο=
per. Sacrificia illoꝝ tota offerent
παντός. Θυσίαι αὐτῶν ὁλοκαρπώσιμον
quotidie aſſidue bis: repleuit
ἐν καθημέρᾳ ἐνδελεχῶς δίς, ἐπλήρωσε
Exo. 16 a. moyſes manus eiꝰ ꝛ vnxit
μωσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔχρισεν
illū oleo ſancto:facti eſt illi in teſta
αὐτὸν ἐλαίῳ ἁγίῳ, ἐφύλαξεν ἑαυτῷ εἰς διαθή
mentū ſeculi: ꝛ ſemini eius in
κην αἰῶνος, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν
die celi. Ad miniſtrādū ei ſimul
ἡμέρᾳ οὐρανοῦ. Λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα
ꝛ ſacerdotio fungādū:ꝛ bñdicēdū pplō in
D καὶ ἱερατεύειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν
nomine ſuo. elegit eū ab
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πᾶ
omni viuēte ad offerendā libationē
σαρκὸς ζώντος προσαγαγεῖν καύτω=
dño. Incenſum ꝛ bonū odorē in
σιν κυρίῳ. Θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς
memoriā ad placandū pro pplo.
μνημόσυνον ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ.
dedit illi mādata eiꝰ poteſtatē in
ἔδωκεν αὐτῷ ἐντολὰς αὐτοῦ ἐξουσίαν ἐν
Eccl. 15 c. teſtamētis iudicioꝝ. Ad docēdū ia=
διαθήκαις κριμάτων. Διδάξαι τὸν Ια=
cob teſtimonia: ꝛ in lege ſua
κὼβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ
ad illuminādū iſrael. Cōſpirarūt
φωτίσαι τὸν Ισραήλ. Ἐπισυνέστησαν
in eū alieni: ꝛ zelauerūt eū
αὐτῷ ἀλλότριοι, καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν
in deſerto. Viri q̄ circa dathā
ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἄνδρες οἱ περὶ δαθὰν
ꝛ abiron: ꝛ cōgregatio core in
καὶ ἀβειρών, καὶ ἡ συναγωγὴ κορὲ ἐν
furore ꝛ ira. Vidit dñs ꝛ nō pro
θυμῷ καὶ ὀργῇ. Εἶδε κύριος καὶ οὐκ ἐυ
A bauit: ꝛ cōſummati ſunt in furore
δόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ
ire. fecit in illis mōſtra ad
ὀργῆς. ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς τέρατα κα
cōſumendū in igne flāme eoꝝ.
τακαλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτούς.
Et addidit aaron gliam: ꝛ de=
Καὶ προσέθηκεν Ααρὼν δόξαν, καὶ ἔδω
dit illi hereditatē. Primitias pmo
Josue. 10. c. κεν αὐτῷ κληρονομίαν. Ἀπαρχὴν πρω
genitoꝝ diuiſit illi. Panē in
τογενημάτων ἐμέρισεν αὐτῷ. Ἄρτον ἐν
primis pauit in ſatietate: ꝛ
πρώτοις ἐτοίμασεν ἐν πλησμονῇ, καὶ
eū ſacrificia dñi edāt: q̄ de=
ἐκ θυσίας κυρίου φάγωσιν, ἃς ἔδω=
dit illi ꝛ ſemini eiꝰ. Cete=
κεν αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Πλὴν
B ri in terra pplī nō hereditabit: ꝛ pars
ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, καὶ μερὶς

Corona aurea ſuper mitrā eius expreſ
ſa ſigno ſanctitatis: gloria honoris et
opus virtutis:deſiderio oculorū orna
ta. Sic pulchra ante ipſum non fuerunt
talia vlq; ad origine. Non eſt indutus
illa alienigena aliq;s:ſed tantū filiis ipius
ſoli et nepotes eius per omne tempus.
Sacrificia ipſi⁹ cōſumata ſunt igni quo
tidie. Compleuit moyſes manus ei⁹: &
vnxit illum oleo ſancto. Factum eſt illi
in teſtamentum eternum: et ſemini ei⁹
ſicut dies celi: fungi ſacerdotio & habe
re laudem: & glorificare populum ſuū
in nomine ſuo. Ipſum elegit ab omni
viuente: offerre ſacrificium deo incen=
ſum: & bonum odorem in memoriam
placare pro populo ſuo. Et dedit illi in
preceptis ſuis poteſtatem: in teſtamen
tis iudicioru;: docere iacob teſtimonia:
et in lege ſua lucē dare iſrael. Quia cō=
tra illum ſteterunt alieni: & propter in=
uidiam circumdederunt illum homines
in deſerto: qui erant cum datha; & aby
ron': et congregatio chore in iracūdia.
Vidit dominus deus et non placuit illi:
& conſumpti ſunt in impetu iracundie.
Fecit illis monſtra: et conſumpſit illos
in flamma ignis. Et addidit aaron glo=
riam et dedit illi hereditatem: & primi=
tias frugum terre dimiſit illi. Panes ip=
ſius in primis parauit in ſatietatem: nā
et ſacrificia domini edent que dedit illi.
et ſemini eius. Ceterum inter gētes nō
hereditabit: & pars non eſt illi in gēte.
Ipſe eſt enī pars eius & hereditas. Phi=
nees filius eleazari tertius in gloria imi
tando eum in timore domini: et ſtare
in reuerentia gentis: in bonitate et ala=
critate anime ſue placuit deo iſrl'. Ideo
ſtatuit illi teſtamentum pacis: & princi
pem ſanctorum et gentis ſue: vt ſit illi
& ſemini ei⁹ ſacerdotii dignitas in eter
num. Et teſtamentū dauid regi filio ieſ
ſe de tribu iuda: hereditas ipſi & ſemini
eius: vt daret ſapientiam in cor noſtrū
iudicare gentem ſuā in iuſticia: ne abo
lerentur bona ipſorum: et gloriam ipo
rum in gentem eorum eternam fecit.

Capitulum quadrageſt
mum ſextum.

HOrtis in bello ieſus naue ſucceſſor
moyſi in prophetis qui fuit magn⁹
ſecundum nomen tuum: maximus in
ſalutem electorum dei: expugnare in=
ſurgentes hoſtes. vt conſequeretur he
reditatem iſrael. Quam gloriam ade=
ptus eſt in tollendo manus ſuas: et ia=
ctando contra ciuitates rōpheas. Quis
ante illum ſic reſtitit. Nas hoſtes ipe do
minus percuſſit. Aut non in iracundia
eius impeditus eſt ſol: & vna dies facta
eſt quaſi duo. Inuocauit altiſſimus po
tentem in oppugnando inimicos yndi
q;: & audiuit illum magnus & ſanctus
deus in ſaxis grandinis virtutis valde
fortis. Impetum fecit contra gentem
hoſtilem: & in deſcenſu perdidit contra
rios: vt ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

nō eſt illi in pplo. Ipe eſt pars
οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ. Αὐτὸς γὰρ μερὶς
eius hereditatis: ꝛ phinees filiꝰ eius
αὐτοῦ κληρονομίας, καὶ φινεὲς υἱὸς ἐλεα
zar tertius in gliam. in imitādo
ζαρ τρίτος ἐν δόξῃ. ἐν τῷ ἐκλῶσαι
eū in timore dñi ꝛ ſtatuēdo eū in
αὐτὸν ἐν φόβῳ κυρίου καὶ στῆναι αὐτὸν ἐν
cōuerſione pplī. Ipe bonitate prōpeimdnis
τροπῇ λαοῦ. Ἐν ἀγαθότητι προθυμίας
alie ſue: ꝛ placuit deo
ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ
iſrael. Ideo ſtatuit illi teſtamētū pa
Ισραήλ. Διαφύλαξ ἔστη αὐτῷ διαθήκην εἰ=
cis ꝓſidem ſanctoꝝ ꝛ pplo ſuo.
ρήνης προστάτην ἁγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ.
Eſt illi ſit ꝛ ſemini eiꝰ ſa=
Ινα αὐτῷ ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱε
cerdotij magnificētia in ſeculū. ꝛ
ρωσύνης μεγαλεῖον εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ
teſtamētū dauid filio de tribu iuda
διαθήκην τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς Ιούδα.
hereditas regis filij de filio ſo
κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μό=
lor: hereditas aaron ꝛ ſemini
νου, κληρονομία Ααρὼν καὶ τῷ σπέρματι
eius. Det vobis ſapiam in corde
αὐτοῦ. Δώη ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ
vro ad iudicādū pplm ſuū in iu=
ὑμῶν κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δι=
ſticia. nc abolcant bona
καιοσύνῃ. ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ
ipoꝝ: ꝛ gliam eius in glatiōe
αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ εἰς ἑωθινὰς
eorum.
αὐτῶν. Ca. 4.6.

HOstis in bello ieſus filiꝰ
Κραιπὰς ἐν πολέμῳ Ιησοῦς ὁ τοῦ
naue ꝛ ſucceſſor moyſi in prophe
ναυῆ καὶ διάδοχος μωσῆ ἐν προφητεί=
tis.q̄ fuit ſm nomē ſuū magn⁹
αις.ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας
in ſaluatione electoꝝ ei⁹. Ad vindicādū
ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ. Ἐκδικῆσαι
inſurgētes hoſtes: vt here
ἐπιγειρομένους ἐχθρούς, ἵνα κατα=
ditaret iſrael. Quā glificauit ꝛ
κληρονομήσῃ τὸν Ισραήλ. Ὡς ἐδοξάσθη
in extollēdo manꝰ ſuas ꝛ in
ἐν τῷ ἐκτᾶναι χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐν
extādēdo rōpheā in ciuitates.
τῷ ἐκτεῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
Quis prior: eo ſic ſtetit:
Τίς πρότερος αὐτοῦ οὕτως ἔστη, τοὺς
nā bella dñi ipe adiuuit.
γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπήγαγε.
nōne in manu eiꝰ regreſſus eſt ſol
οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεστράφησαν ἡ ἡ=
ꝛ vna dies facta eſt q̄ſi duo
λιος καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη ὡς δύο;
Inuocauit altiſſimū potentē: in
Ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην, ἐν
pemendo ipe inimicos in circuitu.
τῷ ἐκθλίψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν.
ꝛ audiuit eū magn⁹ dñs in
καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ μέγας κύριος ἐν
lapidib⁹ grādinis virtutis fortis.
λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς.
Diſrupit: in gētes bellū: ꝛ in
Κατέῤῥαξεν ἐπὶ ἔθνη πόλεμον, καὶ ἐν
deſcenſu pdidit cōtrarios. vt
καταβάσει ἀπώλεσεν ἀντικειμένους. ἵνα

cognoſcāt gētes armaturā eoꝝ: q: γνῶσιν ἔθνη παρεμβολὰς αὐτῶν, ὅτι contra dñm bellā eius.
ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ.
Et cū inſecut⁹ eſt a tergo poten Καὶ ὀπίσω ἐπακολούθησεν ὀπίσω δυνα⸗
tio: ꝛ in die moyſi fecit mi στου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ μωσέως ἐποίησεν ἔ⸗
ſericordiā.ipe ꝛ chaleb filī⁹ hiephone λεος. αὐτὸς καὶ χάλεβ υἱὸς ἰεφον⸗
ad reſiſtēdū cētra cōgregationē. Ad phi ἀντιστῆναι ἐναντίον ἐκκλησίας. Κωλυ⸗
bēdū pplm a peccato: ꝛ ceſſare σαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ κοπά⸗
faciēdū murmur malitie: ꝛ ipi σαι γογγυσμὸν πονηρίας, καὶ μόνοι
duo exiſtco liberati ſunt a ſexcen δύο ὄντες διεσώθησαν ἀπὸ ἑξακισχι⸗
tis millibus peditū. Ad inducendū il⸗ ων χιλιάδων πεζῶν. Εἰσαγαγεῖν αὐ
los in hereditatē: in terrā ma τοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν ῥέου
nātē lacte ꝛ melle. ꝛ dedit do σαν γάλα καὶ μέλι. καὶ ἔδωκεν ὁ κύ
mīꝰ chaleb fortitudinē:ꝛ vſq; i ſenectutē ριος τῷ χάλεβ ἰσχύν, καὶ ἕως γήρους
permanſit ei: ꝛ vt aſcēderet ipe ἐπέμεινεν αὐτῷ: ꝛ τοῦ ἀναβῆναι αὐτὸν
in altitudinē terre: ꝛ ſemē ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα
ipius obtinuit hereditatē. Ut αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν. Ὅπως
viderent oēs filij iſrael: q: bo⸗ ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι κα⸗
nū ambulare poſt dñm: λὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω τοῦ κυρίου,
ꝛ iudices ſinguli ſuo nomi καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ ὀνόμα⸗
ne q̄rū nō fornicatū eſt coꝝ: τι ὅσων οὐκ ἐξεπόρευσεν ἡ καρδία,
ꝛ q̄bus nō auerſi ſunt a domi καὶ ὅσοι οὐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ κυρί
no: ꝛ memoria eoꝝ in bñdi ου, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλο⸗
ctionib⁹. Oſſa eoꝝ pullulent in γίαις. Τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀνασάλοι ἐπὶ
loco ſuo: ꝛ nomē eo τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐ⸗
rū cōmutatū in filijs glo τῶν ἀντικαταλλαγήσεται ἐν υἱοῖς δι⸗
rificatoꝝ coꝝ. Dilectus a καίων αὐτῶν. Ἠγαπημένος ὑπὸ
dño ſuo ſamuel: ꝓpheta do κυρίου αὐτοῦ σαμουήλ, προφήτης κυ
mini cōſtituit regna: ꝛ vn⸗ ρίου κατέστησε βασιλείας, καὶ ἔχρι⸗
xit principes in ꝑplm ſuū. σεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
In lege dñi iudicauit cōgregationē: ꝛ Ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγήν, καὶ
viſitauit dñm iacob. In ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ. Ἐν
fide ſua examinatꝰ ē ꝓpheta: ꝛ πίστει αὐτοῦ ἐκρίθη προφήτης, καὶ
cognitꝰ ē in verbo ſuo. ꝛ inuoca ἐγνώσθη ἐν ῥήματι αὐτοῦ. καὶ ἐπεκα
uit dñm poētā: in λέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ
ſtimendo ipe hoſtes ſuos vndi⸗ θλίψαι αὐτὸν ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλό⸗
que: in oblatione viri lacte nutriti: θεν, ἐν προσφορᾷ ἀνδρὸς γαλαικτοῦ,

cognoſcāt gētes potentiā eius: quia cō tra deum pugnare nō eſt facile: & ſecu⸗ tus eſt a tergo potentes. Et in diebus moyſi miſericordiā fecit ipſe & caleph filius iephone: ſtare contra hoſtem & prohibere gentes a peccatis: & perfrin gere murmur malitie. Et ipſi duo con ſtituti a periculo liberati ſunt a numero ſexcentorum miſſium peditum: induce re illos in hereditatem in terram quam manat lac & mel. Et dedit dominus ipſi caleph fortitudinem: et vſq; in ſenectu tem permanſit illi virtus: vt aſcenderet in excelſum terre locum: & ſemen ipſi⁹ obtinuit hereditatem. Et viderunt oēs filii iſrael quia bonum eſt obſequi ſan⸗ cto deo. Et iudices ſinguli ſuo nomine quorum non eſt corruptus cor: qui nō auerſi ſunt a domino: vt ſit memoria il⸗ lorum in benedictione. Et oſſa eorum pullulant de loco ſuo: & nomen eorum permanet in eternum: permanente ad filios illorum ſanctorum virorum glo⸗ ria. Dilectus a domino deo ſuo ſamuel propheta domini: renouauit imperiu⁹ & vnxit principes in gente ſua. In lege domini congregationem iudicauit: & vidit deum iacob & in fide ſua probat⁹ eſt propheta. Et cognitus eſt in verbis ſuis fidelis: quia vidit deum lucis. Et in uocauit dominum omnipotentem in oppugnando hoſtes circunſtantes vn diq; in oblationem viri inuiolati. Et in tonuit de celo domin⁹: & in ſonitu ma gno auditam fecit vocem ſuam: et con triuit principes tyrorum: & omnes du ces phyliſthim. Et ante temp⁹ finis vite & ſeculi teſtimonium prebuit in cōſpe ctu domini & chriſti. Pecunias & vſq; ad calciamenta ab omni carne non ac⸗ cepit: & non accuſauit illum homo. Et poſt hec dormiuit et votum fecit regi: & oſtēdit illi finem vite ſue: & exaltauit vocem eius de terra in prophetia dele⸗ re impietatem gentis.

Capitulum quadrageſi mum ſeptimum.

POſt hec ſurrexit natham prophe ta in diebus dauid. Et quaſi adeps ſeparatus a carne: ſic dauid a filiis iſrl. Cum leonib⁹ luſit quaſi qui cu⁹ agnis: & in vrſis ſimiliter fecit ſicut in agnis ouium. In iuuentute ſua nunquid non occidit gigantem: & obſtulit opprobri um de gente? In tollendo manum in ſa xo funde deiecit exultationē golie: vbi non inuocauit deum omnipotentem. Et dedit in dextera eius tollere homi⸗ nem fortem in bello: & exaltare cornu gentis ſue. Sic in decem milibus glorifi cauit eum: & laudauit eū in benedictio nibus domini in offerendo illi coronā glorie. Contriuit enim inimicos vndi⸗ q; : & extirpauit phyliſtiim contrarios vſq; in hodiernum diem.

τ tonuit de celo dñs.
καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ ὁ κύριος.
Et in ſono magno tonitrui audi⸗
Καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ βροντῆς ἀκοὴ ἠ⸗ 1Re.14
tā fecit vocē ſuā. ꝛ a. κουσθη τὴν φωνὴν αὐτοῦ. καὶ
cōterit duces tyrioꝝ: ꝛ om⸗ ἐξέτριψεν ἡγουμένους τυρίων, καὶ πάν
nes principes phyliſthim. ꝛ ante τας ἀρχοντας φυλιστιείμ. καὶ πρὸ
tps dormitionis ſeculi teſtimoniū p καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύ⸗ Iolie.
hibuit in cōſpectu dñi ꝛ chriſti ſui. 14.c.
ρατο ἔναντι κυρίου καὶ χριστοῦ αὐ⸗
ꝓdecimas ꝛ vſq ad calciamēta τοῦ. Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων
ab omni carne nō accepi. C
ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ ἔλαβε.
Et non accuſauit illū homo:
Καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος,
ꝛ poſtq̄ dormiuit ipe ꝓpheta μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν προεφή⸗
uit: ꝛ oſtēdit regi fi τευσε, καὶ ὑπεδείξε βασιλεῖ τὴν τε
nē ei⁹: ꝛ exaltauit de terra λευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς
vocē ſuā: in ꝓphetia ad de τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἐν προφητείᾳ ἐξα⸗
lendū iniquitatē ꝑpli. λεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ. Ca.47.
ΘΤ post hoc ſurrexit nathan Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη ναθὰν ὁ
ꝓpheta in diebꝰ dauid ſicut D
προφήτης ἐν ἡμέραις δαυὶδ ὡσεὶ
adeps ſeparatꝰ a ſalutari: ſic⸗ 1.Re. 7.c.
εἰαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου,
ſic dauid a filijs iſrael. οὕτως δαυὶδ ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ.
In leonib⁹ familiarit egit ſ in hedis 1.Re.
Ἐν λέουσιν ἐπαιξέν ὡς ἐν ἐριφοις 12.a.
ꝛ in vrſis ſicut in agnis ouī καὶ ἐν ἄρκοις ὡς ἐν ἀρνάσι προβά⸗
um. in iuuētute ſua occidit gi των. ἐν νεότητι αὐτοῦ ἀπέκτεινε γί
gantē: ꝛ abſtulit oppꝛobriū de po γαντα, καὶ ἦρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λα
pulo. Et in tollēdo manū in οῦ. Καὶ ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρα ἐν
lapide funde vt deiiceret ſuper λίθῳ σφενδόνης καταβαλεῖν γαυεί⸗
bīā goliat. Inuocauit eſt A
αμα τοῦ γολιάθ. Ἐπεκαλέσατο γὰρ
dñm altiſſimū: ꝛ dedit in dex κύριον ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δε
terā eius robur ad occidēdū hoiem ξιᾷ αὐτοῦ κράτος ἐξᾶραι ἄνθρωπον 1.Reg.
potentē in bello: vt exaltet cor⸗ δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέ⸗ 17.f.
nu ꝑpli ſui. Sic in decē mi ρας λαοῦ αὐτοῦ. Οὕτως ἐν μυριά⸗
libꝰ glorificauit eū ꝛ laudauit il⸗ σιν ἐδόξασεν αὐτὸν καὶ ἤνεσεν αὐ⸗
li in bñdictionib⁹ dñi. In affe τὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου. Ἐν τῷ φέ 1.Reg.
rēdo illi diadema glie. Con ρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. Ἐξέ⸗ 18.b
triuit inimicos incircuitus: ꝛ deſtru τριψεν ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξουδέ⸗
xit phyliſthim aduerſarios. νωσε φυλιστιείμ τοὺς ὑπεναντίους.

B vſq hodie cōteruit eos cornu in ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας ἐν
omni opere ſuo dedit cōfeſſionē. παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν.
Sācto excelſo verbo gloriozin oi eos Ἁγίῳ ὑψίστῳ ῥήματι δόξης, ἐν παντὶ καρ
de ſuo laudauit: t dilexit eū q̄ δίᾳ αὐτοῦ ὕμνησεν, καὶ ἠγάπησεν ὃν ποι
fecit illū. Et ꝓſtituit cātores ἦσαι πρὸ αὐτοῦ. Καὶ ἔστησε ψαλμῳδοὺς
contra altare: t ex ſono e= κατέναντι θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχους αὐ
1.Re. 12.d ius dulces facere modos: t cotidie lau τοῦ γλυκαίνειν μέλη, καὶ καθ' ἡμέραν αἰ
dabūt in cāticis ſuis. dedit in νέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν. ἔδωκεν ἐν τοῖς
C feſtiuitatib⁹ decentiā: t ornauit tēpo ἑορταῖς ὑπερέτειναν, καὶ ἐκόσμησε καιρὸν
ra vſq; ad cōſumationē. in laudādo ip= ἕως μέχρι συντελείας. ἐν τῷ αἰνεῖν αὐ
ſoꝝ ſanctū eoꝝ nomē: t a ma τοὺς τὸ ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα, καὶ ἐπὶ πρω
ne ſondo ſtitatē ei⁹. Dñs ab= ἴας ἦχεῖν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. Κύριος ἀφ=
ſtulit peccata ip̄i⁹: t exalta= φεῖλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ὑψω
uit in ſecula cornu ei⁹. Et de= σεν εἰς αἰῶνας τὸ κέρας αὐτοῦ. Καὶ ἔδω
dit illi teſtamētū regni t ſedē κεν αὐτῷ διαθήκην βασιλείας καὶ θρόνον
gloꝛie in iſrael. ¶Poſt hunc ſurrexit δόξης ἐν τῷ Ἰσραήλ. Μετὰ τοῦτον ἀνέ=
3.Re. 11.a. filiꝰ ſapiēs: t ꝓpt illū habitauit in στη υἱὸς ἐπισκήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν
latitudine. Salomō regnauit in πλατυσμῷ. Σολομὼν ἐβασίλευσεν ἐν
diebꝰ pacis: t gloꝛificat⁹ ſ̄q̄ſ̄ de ἡμέραις εἰρήνης, καὶ ἐδοξάσθη, ὡς ὁ εἰς
D pacauit in circuitu ſuo. Ut ſtatueret κατέπαυσε κυκλόθεν αὐτοῦ. Ἵνα στή=
domū in nomine eius: t pararet ſcī σῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἑτοιμάσῃ ἁ=
tatē in ſeculum. ꝺa ſapiēs fuit in γίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. ὡς ἐσοφίσθη ἐν
iuuētute ſua: t implet⁹ eſt q̄ſ̄ ſpu νεότητι αὐτοῦ, καὶ ἐνεπλήσθη ὡς ποτα
3.Re. 12.c. men intellectu. Terrā texit ani= μὸς συνέσεως. Γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυ=
ma tua oēm: t repleuit para χὴ σου πᾶσαν, καὶ ἐνέπλησε παρα
bolis enigmatū. In inſulas longe βολαῖς αἰνιγμάτων. Εἰς νήσους πόρρω
abūt nomē tuū: t dilexit in ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἠγάπησεν ἐν
pace tua. in canticiis t ꝓuerbijs εἰρήνῃ σου. ἐν ᾠδαῖς καὶ παραβολαῖς
A t parabolis t interpretatiōib⁹ admirati καὶ παραβολαῖς καὶ ἑρμηνείαις ἀπεθαύ=
3.Re. 17.b. ſunt regiones. In nomine dñi dei μασαν αἱ χῶραι. Ἐν ὀνόματι κυ' τοῦ θεοῦ
olo terre q̄ cognominat⁹ ē tu⁹ πάσης τῆς γῆς τ' ἐπικαλεσαιδίου σου
deus iſrael: cōgregaſti q̄ſ̄ ſtanniꝰ θεοῦ Ἰσραήλ, συνήγαγες ὡς κασσίτερον
aut; t vt plumbū multiplicaſti καὶ τ vt χρυσίον καὶ ὡς μόλυβδον ἐπλήθυνας
argentū. Inclinaſti vīce ἀργύριον. Παρεκλίνας τὰ σκλά=
ra tua mulieribꝰ: t poteſtatē habuiſti in γχα σου γυναιξί, καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν
5.Re. 19.c. corpore tuo Dediſti maculā in τῷ σώματί σου. Ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ
4.Re. 2.b.

Contriuit cornu ipōrum vſq; in eter= num. In omni opere dedit confeſſio= nez ſancto: & excelſo in verbo glorie. De omni corde ſuo laudauit dominū & dilexit eum qui fecit illū: & dedit illi cōtra inimicos potentiā. Et ſtare fecit cantores cōtra altare: & in ſono eorum dulces fecit modos: & dedit in celebra tionibus decus: & ornauit tēpora vſq; in cōſumationē vite: vt laudarent no= mē ſanctū dñi: & amplificarent mane dei ſanctitatē. Chriſtꝰ purgauit pecca= ta ipſius: & exaltauit in eternū cornu eius. Et dedit illi teſtamentū regni: et ſedē glorie in iſrael. Poſt ip̄m ſurrexit filius ſenſatus: & ꝓpter illū deiecit oēz potentiā inimicorū. Salomō impera= uit in diebus pacis: cui ſubiecit deꝰ oēs hoſtes vt conderet domū in noīe ſuo: & pararet ſanctitatē in ſempiternum quēadmodū eruditus eſt in iuuentute ſua. Et implet⁹ eſt quaſi flumen ſapiē tia: et terrā retexit anima ſua. Et reple ſti in cōparationibus enigmata: ad inſulas lōge diuulgatū eſt nomen tuum: & dilectus es in pace tua. In cantilenis & prouerbiis & cōparationibus: & in terpretationibus mirate ſunt terre: & in nomine dñi dei cui eſt cognomen deus iſrael. Collegiſti quaſi aurichalcū aurū: & vt plumbū cōpleſti argentum: et inclinaſti femora tua mulieribꝰ. Po teſtatē habuiſti in corpore tuo. Deſiſti maculā in gloria tua: & prophanaſti ſe mē tuū inducere iracundiā ad liberos tuos: & in ceteris ſtulticiā tuam vt face res imperiū bipartitum: et ex effraim imperare imperium durum. Deus au= tem non derelinquet miſericordiam ſuam: et non corrumpet: nec delebit opera ſua: nec ꝑdet a ſtirpe nepo= tes electi ſui: & ſemen eius qui diligit dominū non corrumpet. Dedit autē reliquum iacob & dauid de ipſa ſtirpe. Et finem habuit Salomon cum patri bus ſuis. Et dereliquit poſt ſe de ſemi= ne ſuo gentis ſtulticiā: & imminutum a prudentia roboā qui auertit gentez conſilio ſuo: & hieroboā filiū nabath qui peccare fecit iſrael: & dedit viā pec candi effraim: & plurima redundaue= runt peccata ipſorū. Valde em̄ auerte rūt illos a terra ſua. E q̄ſ̄uit oēs neq̄ti as vſq; dū ꝑueniret ad illos defenſio: & ab oibus ꝑctis liberauit eos. Ca.48.

ΘT ſurrexit helias propheta quaſi ſignis: & verbū ip̄ius quaſi facu la ardebat. Qui induxit in ſſos famē: & imitantes illum inuidia ſua pauci fa cti ſunt. Non enim poterant ſuſtinere precepta domini. Verbo domini con tinuit celū: & deiecit a ſe ignem terre. Sic amplificat⁹ eſt helias in mirabilibꝰ ſuis. Et q̄s poteſt iſrael gl̄iari tibi. Qui ſuſtuliſti mortuum ab inferis de ſorte mortis in verbo dñi dei: q deieciſti re= ges ad pernicie & cōfregiſti facilē potē tiā ipſorū & gl̄ioſos de lecto ſuo. Qui audis in ſina iudicū: & in oreb iudicia defenſiōis. Qui vngis reges ad penitē tiā & ꝓphetas facis ſucceſſores poſt te.

gloria tua: t ꝓfanaſti ſemē δόξης σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα
tuū: vt inducerez irā in filios τοῦ: vt ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα
tuos: t cōpungeretur in ſtultitia σου, καὶ κατανυγῆναι ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ
tua. Et fieres ſine imperio: t σου. Γενέσθαι δίχα τυραννίδος, καὶ
ex ephraim ꝓperares imperiū inobediēs. At ἐξ Ἐφραὶμ ἄρξαι βασιλείας ἀπειθῆ. Ο
dñs nō derelinquet miaz ſuā: δὲ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
t non corrūpet ab operib⁹ ſu= καὶ οὐ μὴ διαφθαρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐ=
is. Neque delebit electi ſui τοῦ. Οὐ δέσμὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ
nepotes: t ſemē eiꝰ q̄ dilexit ſe ἔγγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐ
non tollet. Et ip̄i iacob dedit τὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ. Καὶ τῷ Ἰακὼβ ἔδωκε
reliquū: t dauid ex ipō καταλείμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ
radicē. Et requieuit ſalomō cū ῥίζαν. Καὶ ἀνεπαύσατο Σολομὼν μετὰ τῶν
patrib⁹: t reliquit poſt ſe de πατέρων, καὶ κατέλιπε μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ
ſemine ſuo. ꝓpter ſtulticiā t σπέρματος αὐτοῦ. λαοῦ ἀφροσύνην καὶ
imminutū intellectu: roboā q̄ auer ἐλαττούμενον συνέσει, Ῥοβοὰμ ὃς ἀπέ=
tit ꝓplm de cōſilio ſuo. Et hieroboā filiꝰ στησε λαὸν ἐκβουλίας αὐτοῦ. Καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸς
nabat: q̄ peccare fecit iſrael. Et de= ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔδω
dit ephraim viā peccati: t multipli κε τῷ Ἐφραὶμ ὁδὸν ἁμαρτίας, καὶ ἐπληθύν
cata ſūt peccata eoꝝ valde. Et auer θησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα. Ἀπο
teret eos a terra: dñi ira t στῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ἕως ὀργὴ καὶ
vindicta veniat ſup eos.
ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς. Ca.48.

ΘΤ ſurrexit elias propheta q̄ſ̄ ignis: Καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ,
t verbū ip̄i⁹ q̄ſ̄ fax vrebat: q̄ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο, ὃς
induxit in illos famē fortē t ἐπήγαγε ἐπ' αὐτοὺς λιμὸν ἰσχυρὸν καὶ τῷ
zelo ſuo diminuit eos. in verbo ζήλῳ αὐτοῦ ὀλιγοστοίκους αὐτοὺς. ἐν λόγῳ
dñi ſuſtinuit celū: t deduxit κυρίου αὐτοῦ ἐκράτησεν οὐρανόν, καὶ κατήγαγε
ter ignē de celo. q̄ gl̄ificat⁹ es ſti τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ. ὡς ἐδοξάσθης Ἠλία
in mirabilibꝰ tuis: t q̄s ſimi ἐν τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ τίς ὅμοι=
lis tibi: vt gloiet̄? Qui ſuſcitaſti mor= ος σου καυχᾶσθαι; Ο ἐγείρας νε=
tuū a monte: t ab inferio aiam κρὸν ἐκ θανάτου, καὶ ἐξ ᾅδου ψυχὴν
in verbo altiſſimi. Qui deduxiſti reges ἐν λόγῳ ὑψίστου. Καταγαγὼν βασιλεῖς
ad pditionē: t gloioſos de εἰς ἀπώλειαν, καὶ δεδοξασμένους ἐκ τοῦ
lecto ſuo. Qui audis in ſina κλίνης αὐτῶν. Ο ἀκούων ἐν σινᾶ
correptionē dñi: t in choreb iudicia vin ἔλεγμὸν κυ', καὶ ἐν χωρὴβ κρίματα ἐκδίκη
dicte. Qui vngis reges ad retributio σεως. Ο χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδο
nē: t ꝓphetas ſucceſſores poſt eum. μα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν.

Qui receptus eo in turbine ignis in
O ἀναλημφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς ἐν
curru equoꝝ igneoꝝ. Qui scriptꝰ
ἅρματι ἵππων πυρίνων. O κατα=
eo coreptionis in tpa: ad le
γραφεὶς ἐλεγμοὺς εἰς καιρούς, κατα=
nitādā irā iudicij dēi ad fu=
σαι ὀργὴν κρίσεως κυρίου πρὸς θυ=
roꝛē. ad cōuertendū coꝛ patris ad
μὸν ἐπιστρέψαι καρδίας πατρὸς πρὸς
filiū: ꝛ cōstituendū tribꝰ iacob.
υἱὸν, καὶ καταστῆσαι φυλὰς ἰακώβ.
Beati q̄ viderūt te: ꝛ q̄ in dile
Μακάριοι οἱ ἰδόντες σε, καὶ οἱ ἐν ἀγα
ctione dormierūt: etenim nos vita
πῇ κεκοιμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῆ
viuem⁹. Elias q̄ rect⁹ est in tur
ζησόμεθα. Ηλίας ὃς ἐσκεπάσθη ἐν λαί
bine. Et elisee repleꝰ est spiri
λαπι. Καὶ ἐλισσαιὲ ἐπλήσθη πνεύ=
tu sanctoꝛ: ꝛ in dieb⁹ suis nō
ματος ἁγίου, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ
cōmotus est a principib⁹: ꝛ nō subie=
ἐσαλεύθη ὑπὸ ἀρχόντων, καὶ οὐ κατε=
cit illū aliq̄o. eē verbū
δυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς. πᾶς λόγος
nō sustulit eū: ꝛ in dormitione
οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμήσει
prophetauit coꝛp⁹ ei⁹. Et in
προεφήτευσε τὸ σῶμα αὐτοῦ. Καὶ ἐν
vita sua fecit mōstra: ꝛ in mor
ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τῷ τε
te sua mirabilia opa sua.
λευτῆ αὐτοῦ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ.
in olīb⁹ hīs nō penituit ppls:
ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαός,
ꝛ nō recesserūt a pecca
καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτι
tis suis. Ulq̄ quo captiuati sunt de
ῶν αὐτῶν. Εως προεκαμείνησαν ἀπὸ τῆς
terra sua: ꝛ dispersi sunt in om=
γῆς αὐτῶν, καὶ διεσκορπίσθησαν ἐν πα=
ni terra. ꝛ relict⁹ est ppls ꝓpau=
σῃ τῇ γῇ. καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλίγος
cus ꝛ principe⁹ in domo dauid. quidā
ἐξ καὶ ἄρχων ἐν τῷ οἴκῳ δαυίδ. τινὲς
eē fecerūt ip̄oꝛ placitū: quidā āt.
μὲν ἐποίησαν αὐτῶν τὸ ἀρεστόν, τινὲς δὲ
multiplicarūt peccata. Ezechias muni
ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. Εζεκίας ὠχύρω
uit ciuitatē suā: ꝛ induxit in
σε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν εἰς
medīū eius aquā. fodit in ferro
μέσον αὐτῆς ὕδωρ. Ωρυξεν ἐν σιδήρῳ
rupē: ꝛ edificauit fontē ad
ἀκρότομον, καὶ ᾠκοδόμησε κρήνας εἰς
aquas. In dieb⁹ ip̄is ascēdit senna
ὕδατα. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη σεννα
cherim: ꝛ misit rapsacē de
χηρείμ, καὶ ἀπέστειλε τὸν ῥαψάκην ἐκ
lachio ꝛ sustulit manū suā in
λαχείς· καὶ ἀπῆρε χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
sion: ꝛ iactātio facta⁹ est in sup
σιών, καὶ ἐμεγαλαύχησεν ἐν ὑπερηφα
bia sua. Ille cōmota sunt corda
νίᾳ αὐτοῦ. Τότε ἐσαλεύθησαν καρδίαι
ꝛ manꝰ coꝛ: ꝛ doluerūt q̄si
καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ
parientes: ꝛ inuocauerūt dīm
τίκτουσαι, καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν κύριον
misericordē expādentes manus
τὸν ἐλεήμονα ἐκπετάσαντες χεῖρας

Qui receptꝰ es in turbine ignis incur
ru equorum igneorum qui inscriptus
es in iudiciis tēporū lenire iracundiā
domini: conciliare cor patris ad filiū:
& restituere tribus iacob. Beati sunt q
te viderunt: & in amicicia tua decorati
sunt. Nā nos vita viuimus tantū: post
mortem autem non erit tale nomen
nostrum. Helias qui in turbine tectus
est: et in heliseo completus est spiritus
eius. In diebus suis non pertimuit pri
cipem: & potentia nemo vicit illū. Nec
superauit illum verbū aliquod: & mor
tuum prophetauit corpus eius. In vi=
ta sua fecit monstra: & in morte mira=
bilia operatus est. In omnibus istis nō
penituit populus: & non recesserūt a
peccatis suis vsq̄dū abiecti sunt de ter
ra sua: & dispersi sunt in omnes terrā:
& relicta est gēs perpauca: & princeps
in domo dauid. Quidam ipsorum fe=
cerunt quod placeret deo: alii autem
multa cōmiserunt peccata. Ezechias
muniuit ciuitatem suam: & induxit in
medīū eius aquas: & fodit ferro rupē:
& edificauit ad aquam puteum. In die
bus ipsius ascendit sennacherib: & mi
sit rapsacem & sustulit manum suam
contra illos: et extulit manum suas in
sion: & superbus factꝰ est potētia sua.
Tunc mota sunt corda & manus ipso
rum: & doluerunt quasi parturientes
mulieres. Et inuocauerunt dominum
misericordem: et expandentes manꝰ
suas extulerunt ad celū: & sanctus do=
minus deus audiuit cito vocē ipsorum.
Non est cōmemoratus peccatorū ipō
rum: neq̄ dedit illos inimicis suis: sed
purgauit illos in manu esaie sancti ꝓ=
phete. Deiecit castra assyriorū: & cōtri
uit illos angelus domini. Nā fecit eze=
chias quod placuit deo: & fortiter iuit
in via dauid patris sui quam mandauit
illi esaias ꝓpheta magnꝰ & fidelis ī cō
spectu dei. In diebus ipsiꝰ retro rediit
sol et addidit regi vitā. Spū magno vi
dit vltima: et cōsolatꝰ est lugētes ī siō
vsq̄ in sempiternū. Ostēdit futura et
abscondita anteq̄ euenirēt. Ca. 49.

Memoria iosie in cōpositione odo
ris facta opus pigmentarii. In oī
ore quasi mel indulcabitur eiꝰ memo=
ria: & vt musica in conuiuio vini. Ipse
est directus diuinitus in penitentia gē
tis: et tulit abominationes impietatis.
Et gubernauit ad dominum cor ipsiꝰ:
& in diebus peccatorum corrobora=
uit pietatem. Preter dauid & ezechiaꝛ
& iosiā oēs regēs peccatū cōmiserūt:
nam reliquerunt legeꝛ altissimi reges
iuda: et contēpserunt timorem dei.
Dederunt enim regnum suum aliis &
gloriam suam alienigene gēti. Incēde
rūt electā sanctitatis ciuitateꝛ: et deser
tas fecerunt vias ipsius in manu hiere
mie. Nam male tractauerunt illū qui
a ventre matris consecratus est pro=
pheta: euertere & eruere & perdere: &
iterum edificare & renouare. Eze=
chiel qui vidit conspectum glorie qui
ostendit illi in curru cherubin. ccccc

sius ad eū. Et fetus de ce B
αὐτῶν πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρα
lo exaudiuit eos: ꝛ redemit
νοῦ ἐπακούσεται αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο
eos in manu eius. pessimedidit
αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἡσαίου. ἐπάταξε τὴν
castra assyrioꝝ: ꝛ contri
παρεμβολὴν τῶν ἀσυρίων, καὶ ἐξέτρι
uit illos angelꝰ ei⁹. Fecit enī
ψεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. Ἐποίησε γὰρ
ezechias placitū dō: ꝛ fortio fuit
ἐζεκίας τὸ ἀρεστὸν κυρίου, καὶ ἐνίσχυσεν ἐν
in vijs dauid patris sui: sicut mādā
ὁδοῖς δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὡς ἐνετεί
uit eius ꝓpheta magnꝰ ꝛ ve 4.Re.
λατο ἡσαίας ὁ προφήτης ὁ μέγας καὶ πι 13.D
stꝰ in cōspectu eius. In diebus C
πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις
eius regressus est sol: ꝛ addidit
αὐτοῦ ἀνεποδίσεν ὁ ἥλιος, καὶ προσέθηκε
vitā regi. spiritu magno vidit
ζωὴν βασιλεῖ. πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ
nouissima: ꝛ cōsolatus est lugētes
ἔσχατα, καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦν
in sion. Usq̄ in seculū ostendit
τας ἐν σιών. Εως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε 4.Re.
futura: ꝛ absc̄ōdita anteq̄ eue 18.c.
τὰ ἐσόμενα, καὶ τὰ ἀποκρυφα πρὶν πα
nirent illa.
ραγενέσθαι αὐτά. Ca. 49.

Memoria iosie in cōpositionē in D
Μνημόσυνον ἰωσίου εἰς σύνθεσιν ἐν
censi. fabricato opere vngentarij:
μύροις. ἐσκευασμένου ἔργου μυρεψοῦ,
in oī ore q̄si mel indulcabi
ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσε=
tur: ꝛ vt musica in cōuiuio vini.
ται, καὶ ὡς μουσικὴ ἐν συμποσίῳ οἴνου.
Ipe fuit direct⁹ in cōuersione ppli: ꝛ
Αὐτὸς κατευθύνη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ
abstulit abominationes impietatis. direxit
ἐξῆρε βδελύγματα ἀνομίας. κατεύθυνε 4.Re.
ad dīm cor suū: in die 19.g.
πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέ=
bus iniquoꝝ corroborauit pietatē.
ραις ἀνόμων κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν.
Ideeter dauid ꝛ ezechiā ꝛ iosiā: 4.Re.
Πλὴν δαυὶδ καὶ ἐζεκίου καὶ ἰωσίου, 20.b.
oēs errore errauerūt.
πάντες ἐπλημμέλησαν. ἐπλημμέλησαν.
reliquerūt enī legē altissimi:
κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ A
reges iuda defecerūt. dedit cor
βασιλεῖς ἰούδα ἐξέλιπον. ἔδωκε γὰρ κύ=
nu illoꝝ alijs: ꝛ gloriā eoꝝ
ριος αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν
gēti alienę. Cōbusserūt electā
ἔθνει ἀλλοτρίῳ. Ενέπρησαν ἐκλεκτὴν
ciuitatē sanctitatis: ꝛ desertas fecit
πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἠρήμωσε τὰς B
vias eius in manu hieremie: male tractauit
ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ ἱερεμίου, ἐκάκωσε
eē enī illū. Et ipe in matrice sctificatꝰ ē
γὰρ αὐτόν. Καὶ οὗτος ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη
propheta ad eradicādū ꝛ malefaciādū ꝛ perden
προφήτης ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολ=
dū: similiē edificandū ꝛ plantā
λύειν, ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυ=
tē. Ipe vidit cōspectū glō C.
τεύειν. Ιεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης,
riē, quā ostendit ei in curru cherubin.
ἣν ὑπέδειξεν αὐτῷ ἐφ' ἅρματος χερουβίμ.

et enim memor fuit inimicoꝝ in imbre
καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ
t direxit dirigãtes vias.
κὰι κατώρθωσε τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς.
Et duodecim ꝓphetaꝝ ſit me=
Καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν εἴη ἡ μνε=
moria in benedictionib⁹. Quō magnificam⁹
μόσυνον ἐν εὐλογίαις. Πῶς μεγαλυνόμεθ
zorobabel: t ipe q̄ſi ſignaculū
ζοροβάβελ, καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς
in dextera manu. Sic ieſus filꝰ
ἐπὶ δεξιᾶς χειρός. Οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς
ioſedec: q̄ in diebꝰ ſuis edificauerūt
Ἰωσεδέκ, οἳ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ᾠκοδόμησαν
domū: t exaltauerūt tẽplū ſcīſum dño pa=
οἶκον, καὶ ἀνύψωσαν ναὸν ἅγιον κυρίῳ κτι
tū in gliam ſeculi. t in cle
σμασθέντα εἰς δόξαν αἰῶνος. καὶ ἐν ἐκλε=
ctio fuit neemias cuiꝰ diuturna memo
κτοῖς ἦν νεεμίας οὗ ἐπιπολὺ ἡ μνημό=
ria eſt: q̄ erexit nobis muros euer
συνον ἀνῳκοδόμησεν, ἔ ἐγείραντος ἡμῖν τείχη πε
ſos: t ſtauit portas t ve=
σόντα, καὶ σήσαντος πύλας καὶ μοχ
tes: t erexit ſola domoꝝ nr̄aꝝ.
λούς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκοπεδα ἡμῶν.
Nemo creat⁹ eſt talis in terra
Οὐδεὶς ἐκτίσθη ὁμοίως ἐπὶ τῆς γῆς,
ſicut enoch: et enim receptꝰ eſt a terra:
ὡς Ἐνώχ, καὶ γὰρ ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς,
Nec ſicut ioſeph factꝰ eſt vir principe
Οὐδὲ ὡς Ἰωσὴφ ἐβλήθη ἀνὴρ ἡγούμενος
fratrū: firmamētū ꝑpli: t oſſa illi⁹
ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτ
viſitata ſunt a dño. Sem t ſeth in
ἐπισκέπτη ὑπὸ κυρίου. Σὴμ καὶ σὴθ ἐν
hoib⁹ gliam adepti ſūt t ſup oē
ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν καὶ ὑπὲρ πᾶν
in creatione adam.
ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ. Ca. 50.

SImō filiꝰ onie ſacerdos magnꝰ: q̄
Σίμων ὁ ὀνίου ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς
in vita ſua ſuſtulit domū: et in
ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ὑπερέρασεν ἶκον, καὶ ἐν ταῖς
diebꝰ ſuis firmauit ꝓplm. Et in
ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε λαόν. Καὶ ἐπ'
ipo fundata eſt altitudo duplex repara
αὐτῷ ἐθεμελιώθη ὕψος διπλοῦν ἀνάλημ
tio: excelſus circuit⁹ tẽplī: in diebꝰ
μα, ὑψηλὸν περίβολον ἱεροῦ, ἐν ἡμέραις
ſuis diminuta ſūt receptacula aq̄ eo
αὐτοῦ ἠλαττώθη δοχεῖα ὕδατος χαλκὸς
tāq̄ maris ſapientiā. Curam⁹
ὡσεὶ θαλάσσης τὸ τρίμετρον. Οφρονί
ꝓplm ſuā a caſu: t
ζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ
fortificāo ciuitatē t obſidēo: gloriſi=
ἐνίσχυσας πόλιν καὶ περιοχήσας, δόξα
cat⁹ eo in cōuerſatione ꝓpli in exitu dom⁹
σθεὶς ἐν περιστροφῇ λαοῦ ἐν ἐξόδῳ οἴκου
velamenti. q̄ſi ſtella matutina i me
καταπετάσματος· ὡς ἀστὴρ ἑωσφόρος ἐν μέ
dio nubiū: tanq̄ luna plena in die
σῳ νεφελῶν, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέ
bus ſuis t q̄ſi ſol⁹ illūinans tu
ραις αὐτῆς καὶ ὡς τόξον φωτίζον νεφέ=
bes glorie: q̄ſi ſol refulgēs ſup
λας δόξης, ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ
tēplū altiſſimi. q̄ſi flos roſaꝝ in diebus
ναὸν ὑψίστου· ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις
nouoꝝ. Quaſi lilia in exitu aque:
νέων. Ὡσεὶ κρίνα ἐπ' ἐξόδῳ ὕδατος,

Nam cōmemoratus eſt inimicoruꝫ in
imbre: benefacere illis rectas vias. Et
duodecim ꝓphetarū oſſa pullulāt de
loco ſuo. Nā corroborauerūt iacob &
redemerūt ſe in fide virtutis ſue. Quo
modo amplificem⁹ zorobabel. Nam
et ipe q̄ſi ſignuꝫ in dextera manu iſrl̄.
Et ieſum filiū ioſedech. Qui in dieb⁹
ſuis edificauerunt domū & exaltaue=
runt tẽpluꝫ ſanctū dño: paratū in glo
riā ſempiternā. Et neemias in memo=
ria multi tẽporis: qui erexit nobis mu
ros euerſos: et ſtare fecit portas et ſe=
ras: qui erexit domos noſtras. Nemo
natus eſt in terra qualis enoch: naꝫ &
ipe receptus eſt a terra. Et ioſeph qui
natus eſt homo princeps fratrū: firma
mentū gentis: rector fratrū: ſtabilimē
tum populi: & oſſa ipius viſitata ſunt:
et poſt mortē ꝓphetauerūt. Seth &
Sē apud hoīes gloriā adepti ſūt: & ſup
oēm aiam in origine adam. Ca. 50:
SImeō onie filius ſacerdos magn⁹
q̄ in vita ſua diffulſit domum: et in
dieb⁹ ſuis corroborauit tẽplū. Tẽpli
etiā altitudo ab ipo fundata eſt duplex
edificatio: & excelſi parietes tẽpli. In
dieb⁹ ip̄ſi⁹ emanauerūt putei aquarū:
& quaſi mare adimpleti ſunt ſupra mo
dū. Qui curauit gentē ſuā: & liberauit
eā a perditione. Qui ꝓualuit amplifica
re ciuitatē: q̄ adept⁹ eſt gliam in cōuer
ſatiōe gētis: & ingreſſum dom⁹ & atrii
āplificauit. Quaſi ſtella matutina i me
dio nebule. Et q̄ſi luna plena in diebus
ſuis lucet. Et quaſi ſol refulgēs: ſic ille
effulſit in tẽplo dei. Quaſi arcus refulgēs iter nebulas glie: & q̄ſi flos roſarū
in dieb⁹ vernis: & q̄ſi lilia q̄ ſunt in trā
ſitu aque: & q̄ſi thus redolēs in diebus
eſtatis. Quaſi ignis effulgēs: & thus ar
dēs in igne. Quaſi vas auri ſolidū or=
natū oī lapide p̄cioſo. Quaſi oliua pul
lulās: & & cypreſſus in altitudine ſe ex
tollēs. In accipiēdo ip̄m ſtolā glie: & ve
ſtiri eū in cōſumatione virtutis in aſcē
ſū altaris ſancti gloriā dedit ſanctitatis
amictū. In accipiēdo autē ꝑtes de ma
nu ſacerdotū: & ipe ſtans iuxta aram.
Circa illū corona fratrū: & q̄ſi plātatio
cedri in mōte libano: ſic circa illū ſtete
rūt quaſi rami palme & oēs filii aarō in
gloria ſua. Oblātio aūt dñi in manib⁹
ip̄orū corā omni ſynagoga iſrael: & cō
ſumatione fungens in aram: amplifica
re oblationem excelſi regis: porrexit
manum ſuā in libatione: et libauit de
ſanguine vue. Et effudit in fundamen
to altaris odorem diuinū excelſo prin
cipi. Tunc exclamaueruut filii aaron:
in tubis ductilib⁹ ſonuerunt: & audi=
tam fecerunt vocem magnam in me=
moriam coram domino. Tunc omnis
populus ſimul properauerūt & ceci=
derunt in faciem ſuper terram: adorare
dominum deum ſuum: & dare preces
oīpotēti deo excelſo. Et āplificauerūt
pſallētes in vocib⁹ ſuis: & in magna do
mo fact⁹ eſt ſon⁹ ſuauitatis plenus. Et
rogauit ꝓplm dñm: t excelſū p̄ce vſq; dū p
fect⁹ ē honor dñi: & mun⁹ ſuū ꝓfecerit.

q̄ſi germē libani in diebꝰ veris:
ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους,
q̄ſi ignis t libanꝰ in foco: q̄ſi
ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρίου, ὡς
vas auri ſolidū ornatū
σκεῦος χρυσίου ὅλεσφόρητον κεκοσμημένον
oī lapide p̄cioſo. Quaſi oliua de=
παντὶ λίθῳ τιμιωτελεῖ. Ὡς ἐλαία ἐν
cora germinās fructꝰ: t q̄ſi
πρέπουσα ἀναβάλλουσα καρπούς, καὶ ὡς
cypreſſus exaltata in nubib⁹. in
κυπάρισσος ὑψουμένη νεφέλαις. ἐν τῷ
recipiēdo ipſum ſtolā glie: t
ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν δόξης, καὶ
veſtiēdo illū cōſumatione gloria
ἐνδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχή
tionis. In aſcēſu altaris ſancti
ματος. Ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἁγίου
glificauit circuitū ſanctitatis. In ami
ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος. Ἐν δὲ
accipiēdo mēbra de manu ſacerdotū t
τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ χειρὸς ἱερέων καὶ
ipe ſtans iuxta ſocū are. in cir
αὐτὸς ἑστὼς παρ' ἑστίαν βωμοῦ. κυκλό
cuitu eī⁹ corona fratrū: q̄ſi plātatio
θεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν, ὡς βλάστημα
cedroꝝ in libano: t circumdederūt
κέδρων ἐν τῷ λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν
eū q̄ſi rami palmaꝝ. t oēs
αὐτὸν ὡς κλάδοι φοινίκων. καὶ πάντες
filij aarō in gloria ſua. t obla
οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν. καὶ πρόσφο
tio dñi in manib⁹ ip̄oꝝ coā om=
ρὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πά=
ni eccleſia iſrael: t cōſumationē
σης ἐκκλησίας Ἰσραήλ, καὶ συντέλειαν
miniſtrāo ſup arā: vt ornaret obla=
λειτουργῶν ἐπὶ βωμοῦ, κοσμῆσαι πρόσ
tionē altiſſimi oīpotentis. ꝓdeuerexit
φορὰν ὑψίστου παντοκράτορος. Ἐξέτεινεν
in libatione manꝰ ſuam: t liba=
ἐπὶ σπονδείου χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔσπεν
uit de ſanguine vue. effudit ſup
σεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς. ἐξέχεεν ἐπὶ
fundamēta altaris odorē ſuauitatis ex=
θεμέλια θυσιαστηρίου ὀσμὴν εὐωδίας ὑψί
celſo oīm regi. tunc exclamauerūt filij
στῳ παμβασιλεῖ. τότε ἀνέκραγον οἱ υἱοὶ
aarō: in tubis ductilib⁹ ſonuerūt.
Ἀαρών, ἐν σάλπιγξιν ἐλατὰς ἤχησαν.
Auditā fecerūt vocē magnā in
Ἀκουὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην εἰς
memoriā coā altiſſimo. Tunc oīs
μνημόσυνον ἐναντι ὑψίστου. Τότε πᾶς
ꝓplꝰ comīt ꝓperauit: t ceciderūt
ὁ λαὸς κοινῇ κατέσπευσε, καὶ ἔπεσον
in faciē ſup terrā. Adora
ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. Προσκυνῆ
re dñm ſuū oīpotentē deū
σαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν παντοκράτορι θεῷ
altiſſimū. Et laudauerūt pſallētes vocib⁹
ὑψίστῳ. Καὶ ἤντησαν οἱ ψαλμῳδοὶ φωναῖς
ſuis: in plurimo ſono dulce factū ē melos.
αὐτῶν, ἐν πλείστῳ ἤχῳ ἐγλυκάνθη μέλος.
t rogauit ꝓplꝰ dñm excelſū in oratio=
καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν προσευ
ne cōtra miſericordē: vſq; dū pfe
χῇ κατέναντι τοῦ ἐλεήμονος, ἕως συν
ctus eſt ornat⁹ dñi t
τετελέσθη ὁ κόσμος κυρίου καὶ τὴν
miniſterū ſuū ꝓfecerunt:
λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν. ꝯꝯꝯ

Tunc deſcēdens extulit manus ſuas in
Τότε καταβὰς ἐπὶ χεῖρας αὐτ ἐπὶ
oēm cōgregationē filiorū iſrael: vt daret
πᾶσαν ἐκκλησίαν υἱῶν ἰσραὴλ, δοῦναι
bēdictionē dñi de labijs ſuis: & in
ἐυλογίαν κυρίου ἐκ χειλέων αὐτοῦ, καὶ ἐν
nomine ipius gloriarer. Et itera
ὀνόματι αὐτοῦ καυχήσασθαι. Καὶ ἐδίω=
uerſit in adoratione vt acciperent
τέρωσαν ἐν προσκυνήσει ἐπιδέξασθαι
bēdictionē ab altiſſimo. & nūc bene
τὴν ἐυλογίαν παρὰ ὑψίστου. καὶ νῦν ἐυλο
dicite deū oim magna
γήσατε τὸν θεὸν πάντων τὸν μεγάλα
facientē ſolū vbiq. q̄ exaltat di=
ποιοῦντα μόνον πάντα. τὸν ὑψοῦντα ἡμέ
es nros de matrice: & q̄ facit nobiſ=
ρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ ἡ
cū ſm miam ſuā. Et vt fiat
μῶν κατὰ τὸν ἔλεον αὐτοῦ. Καὶ ῥυσάσθαι
pax in dieb⁹ nr̄is in iſrael per
εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν ἰσραὴλ κατὰ
dies ſeculi. vt cū fide faciat no
τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. ἐμπιστεῦσαι μεθ
biſcū miam ei⁹: & in diebus
ἡμῶν τὸν ἔλεον αὐτ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
nr̄is liberet nos. In duab⁹ gēti
ἡμῶν λυτρώσασθαι ἡμᾶς. Ἐν δυσὶν ἔθνε
bus onerosa fuit aia mea: & ter=
σι πρισώχθισεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ τρί
tia nō eſt gēs: q̄ ſedēt in mōte Sy=
τον οὐκ ἔστιν ἔθνος, οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει σα
marie: & viri q̄ habitant phy
μαρείας, καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες φυ
liſtiim: & ppls tam⁹ q̄ habitat in ſi=
λιστίμ, καὶ λαὸς μωρὸς ὁ κατοικῶν ἐν σι
cimis. Diſciplinā intellect⁹ & ſcien
κίμοις. Παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστή=
tie ſcripſit in libro iſto ieſus
μης ἐχάραξεν ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἰησοῦς
filius ſirach hieroſolymita: q̄ diſtilla
ὁ υἱὸς σιρὰχ ὁ ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμ
uit ſapiam a corde. Beatus
βρισεν σοφίαν ἐκ τῆς καρδίας. Μακάριος
q̄ in his verſabit: & q̄ poſuerit
ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται, καὶ ὁ θεὶς
ea ſup cor: ſuū ſapiēs erit.
αὐτὰ ἐπὶ καρδίαν ἑαυτοῦ σοφισθήσεται.
Si eſt fecerit hec: ad oia vale
Ἐὰν γὰρ ποιήσῃ αὐτά, πρὸς πάντα ἰσχύ=
bit: quia lux dñi veſtigiū ei⁹: &
σει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἴχνος αὐτοῦ, καὶ
ppter hoc dedit ſapiam. Benedi
τοῖς ἐυσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. Εὐλογη
ctus dñs in ſeculū: fiat: fiat.
τὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο, γένοιτο.
Oratio ieſu filij ſirach.

Προσευχὴ ἰησοῦ υἱοῦ σιράχ. C.51.

Confitebor tibi dñe rex:
Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε βασιλεῦ,
& laudabo te deū ſaluatorē meū. Cō
καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου. Ἐξο
fitebor nomini tuo: q̄m propi
μολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου, ὅτι σκεπα
ctor & adiutor fact⁹ es mihi: & redemiſti
στὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι. καὶ ἐλυτρώσω
corpus meū a pditione & a la
τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγί
queo calumnie lingue. a labijs ope
δος διαβολῆς γλώσσης. ἀπὸ χειλέων ἐρ
rantiū mendaciū: & contra aduer=
γαζομένων ψεῦδος, καὶ ἐναντι τῶν ἀντιστα

Tunc deſcendens manus ſuas extulit
in omnē congregationē filiorū iſrael:
dare gloriā deo a labiis ſuis: & in nomi
ne ipius gl̄iari. Et iterauit oratione
ſuā: volens oſtēdere virtutem dei. Et
poſt rurſum pl⁹ orauit deū oim. Qui
magna fecit in oi terra: qui auxit dies
nr̄os a vētre matris nr̄e: & fecit nobiſ=
cū ſm ſuā miſericordiā: det nobis iocū
ditatem cordis: & fieri pacē in diebus
noſtris in iſrael per dies ſempiternos:
credere iſrael nobiſcū eſſe dei miam:
vt liberet nos in diebus ſuis. Duas gen
tes odit anima mea: tertia autem non
eſt gens quā oderim. Qui ſedēt in mō
te seyr: & philiſtiim & ſtultus populus
qui habitat in ſychimis. Doctrinā ſa=
pientie & diſcipline ſcripſit in codice
iſto: ieſus filius ſirach hieroſolymita q̄
renouauit ſapientiam de corde ſuo.
Beat⁹ qui in iſtis verſatur bonis. Qui
ponit illa in corde ſuo ſapiens erit ſēp.
Si enim hec fecerit ad omnia valebit:
quia lux dei veſtigium eius eſt.

Oratio ieſu filii ſirach.

Capitulū quinquageſimū primū.

Confitebor tibi dñe rex & collau
dabo te deū ſaluatorem meum.
Confitebor nomini tuo: quoniā adiu
tor et protector factus es mihi: & libe
raſti corpus meum a perditione: a la=
queo lingue iniquo: & a labiis operan
tium mendaciū: & in conſpectu aſtan=
tiū factus es mihi adiutor. Et liberaſti
me ſecundū multitudinē miſericordie
nominis tui a rugientibus preparatis
ad eſcam de manibus querentiū ani=
mam meam: & de portis tribulationū
que circundederunt me: a preſſura flā
me q̄ circūdedit me: & in medio ignis
non ſum eſtuatus. De altitudine ven=
tris inferi: & a lingua coinquinata: & a
verbo mendacii: a rege iniquo: & a lin
gua iniuſta. Laudabit vſq; ad mortē
anima mea dominum: et vita mea ap=
propinquās erat in inferno deorſum.
Circūdederunt me vndiq;: & nō erat
qui adiuuaret. Reſpiciens erā ad adiu=
torium hominum & non erat. Memo
ratus ſum miſericordie tue domine: &
cooperationis tue que a ſeculo ſunt:
quoniam eruis ſuſtinentes te domine
& liberas eos de manib⁹ gentiū. Exal=
taſti ſuper terrā habitationem meā: &
pro morte defluente deprecatus ſum.
Inuocaui dominum patrem dñi mei:
vt non derelinquat me in die tribula=
tionis mee: & in tempore ſuperborū
ſine adiutorio. Laudabo nomen tuum
aſſidue: & collaudabo illud in cōfeſſio=
ne: & exaudita eſt oratio mea. Et libe=
raſti me de perditione: & eruiſti me de
tempore iniquo. Propterea cōfitebor
et laudē dicā tibi: & benedicā nomini
dñi. Cū adhuc iunior ſum priuſq̄ ober
rarē: queſiui ſapientiam palā in oratio
ne mea. Ante tēpus poſtulabā pro illa:
& vſq; in nouiſſimis inquiram eam: &
florebit tāq̄ precox vua. Letatum eſt
cor meū in ea: ābulauit pes meus iter
rectū: in iuuētute mea in ueſtigabā eā.

ſarioo meo: fact⁹ es adiutor: & redemiſti
κότων μου, ἐθήου βοηθός, καὶ ἐλυτρώσω
me ex multitudine mle nomi=
μαι κατὰ τὸ πλῆθος τ ἐλέους τοῦ ὀνόμα
nis tui: a rugientib⁹ paratis ad eſcā
τός σου, ἐκ βρυγμῶν ἑτοίμων εἰς βρῶ=
De manu querentiū aiam meā:
μα. Ἐκ χειρὸς ἐκζητούντων τὴν ψυχήν μου,
de multis tribulationib⁹ q̄s habui: a ſuffoca=
ἐκ πλειόνων θλίψεων ὧν ἔσχον, ἀπὸ πνιγ=
tiōe flāme in circuitu. De medio ignis
μοῦ πυρὸς κυκλόθεν. Ἐκ μέσου πυρὸς
nō ſum eſtuat⁹: & de profunditate vētris &
οὐκ ἐξεκαύσα, καὶ ἐκ βάθους κοιλίας καὶ
a lingua immunda & a verbo
ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ ἐκ λόγου
mēdacij regi calūnia a lingua
ψευδοῦς βασιλεῖ διαβολὴ ἐκ γλώσσης
iniuſta. appropinquāuit vſq; ad mortē alia mea:
ἀδίκου. ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή μου,
& vita mea erat prope iferni infimū.
καὶ ἡ ζωή μου ἦν ἔγγυς ἅδου κατωτάτω.
Circūdederūt me vndiq;: & nō erat adiutor:
Περιέσχον με πάντοθεν, καὶ οὐκ ἦν βοηθῶν,
inſpiciebā ad ſubſidiū hoim & non
ἐνέβλεπον εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ
nō erat. & memorat⁹ ſū mie tue dñe:
οὐκ ἦν. καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου κύριε,
& operationis hui⁹ a ſeculo. Quōn
καὶ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀπ' αἰῶνος. Ὅτι
eruis ſuſtinentes: & liberas eos
ἐξαιρῇ τοὺς ὑπομένοντας, καὶ σῴζεις ἀπ'
de manu inimicor⁹. & exaltaui ab
χειρὸς ἐχθρῶν. καὶ ἀνύψωσα ἀπὸ
ira ſupplicationē meā: a pro morte
ὀργῆς ἱκετείαν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου
liberationē rogaui. Et inuocaui do
ἔντευξιν ἐδεήθην. Καὶ ἐπεκαλεσάμην κύ
minū patrē dñi mei vt nō derelin=
ριον πατέρα κυρίου μου μὴ ἐγκατα
quat me in die tribulatiōis: in tēpo
λίπῃ με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐν καιρῷ
re ſuperbor⁹ deſtitutionis. Laudabo
ῥῶ ὑπερηφάνων ἀβοηθησίας. Αἰνέσω
nomē tuū aſſidue & collaudabo
τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς καὶ ὑμνήσω
te in cōfeſſione: & exaudita eſt
σε ἐν ἐξομολογήσει, καὶ εἰσηκούσθη ἡ
oratio mea: liberaſti enī nos de per
δέησίς μου, ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐξ ἀπ=
ditionē: & eruiſti me de tēpore
ωλείας, καὶ ἐῤῥύσω με ἐκ καιροῦ
iniquo. Propterea cōfitebor &
πονηροῦ. Διὰτοῦτο ἐξομολογήσομαι καὶ
laudabo te: & bñdicā nomini tuo
αἰνέσω σε, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου
dñe. Adhuc ext̄is iunior antēq̄ erra
κύριε. Ἔτι ὢν νεώτερος πρὶν πλανη
rē ipe: quesiui ſapiam palā in
θῆναί με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν
oratione mea. Ante tēplū orabā pro
προσευχῇ μου. Ἔναντι ναοῦ ἐξέζουν περὶ
illa: & vſq; in nouiſſimū exquirā eā.
αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτου ἐκζητήσω αὐ=
Ex flore tāq̄ matureſcētis vue.
τήν. ἐξ ἄνθους ὡς ὀπωρίζουσης εὐ=
Letatus eſt cor meū in ea.
φράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ.
ambulauit pes meus in rectitudine: a iuuē
ἐστήρικε ὀρθοῦς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ νεό=
tute mea inueſtigabā eā.
τητός μου ἴχνευσα αὐτήν. ccccccc

A B C D

inclinaui aurē meā modice: τ excepi
ἔκλινα τὸ οὖς μου ὀλίγον, καὶ ἐδεξάμην,
τ multā inueni mihi ſapientiā.
καὶ πολλὴν εὗρον ἐμαυτῷ παιδείαν.
Proceſſ⁹ fact⁹ eſt mihi in ea: dāti
Προεκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ, τῷ διδόν
mihi ſapiam: dabo potētiā. cogitaui
τι μοι σοφίαν, δώσω δύναμιν. διενοήθην
eiꝰ vt facerē illā. τ cimularer
γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν. καὶ ζηλῶσαι τὸ
bonū: τ nō cōfundār. collucata
ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. διαμεμάχη-
eſt aīa mea in illa: τ in factio
ται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ποιή-
ne ſamꝰ diligētiā adhibui. manꝰ
σει λιμοῦ διωρυξώσαμεν τὰς χεῖράς
D meas extēdi ad altitudinē: τ igno
μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ τὰς ἀγνο-
rantiaꝰ eꝰ intellexi. Viam meā
ήματα αὐτῆς ἐπεινόησα. Τὴν ψυχήν μου
direxi ad illā: τ in purgatione
κατεύθυνα εἰς αὐτήν, καὶ ἐν καθαρισμῷ
inueni eā. Cor: poſſedi eā
εὗρον αὐτήν. Καρδίαν ἐκτησάμην μετ'
ipa ab initio: ꝓpterea nō dere
αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ἐγκα-
linquar: τ cor: meū cōturbatū ē
a.6.b. πολείψω, καὶ ἡ καρδία μου ἐπεράχθη
querēdo illā. ꝓpterea poſſedi
κτήσαι αὐτήν. Διὰ τοῦτο ἐκτησάμην
bonā poſſeſſionē. dedit dñs linguā
ἀγαθὴν κτῆμα. ἔδωκε κύριος γλῶσσαν
mercedē meā: τ in ipa laudabo eū.
μισθόν μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν.
appꝛopiquate ad me indocti: τ habita
ἐγγίσατέ μοι ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλίσθη-

Inclinaui modice aurem meā: et excepi illam. Multam inueni in meipſo ſapientiam: et multum profeci in ea. Danti mihi ſapientiam: dabo gloriam. Conſiliatus ſum enim vt facerem illam. Zelatꝰ ſum bonum: & non confundar. Colluctata eſt anima mea in illa: & in factēdo eam confirmatus ſum. Manus meas extendi in altum: & in ſapientia eius luxit anima mea: et ignorantias meas illuminauit. Animam meaꝫ direxi ad illam: & in agnitione inueni eam. Poſſedi cuꝫ ipa cor ab initio: propter hoc nō derelinquar. Venter meus conturbatꝰ eſt querendo illaꝫ: propterea bonā poſſidebo poſſeſſionem. Dedit enim mihi dominus linguam mercedem meam: & in ipſa laudabo eum. Appropiate ad me indocti: & cōgregate vos in domuꝫ diſcipline. Quid adhuc retardatis: & quid dicitis in hiſ? Anime veſtre ſitiūt vehementer. Aperui os meum et locutus ſum. Comparate vobis ſine argēto ſapientiam: & collum veſtrum ſubiicite iugo eius: & ſuſcipiat anima veſtra diſciplinam. In proximo eſt enim inuenire eam. Videte oculis veſtris: quia modicum laboraui: & inueni mihi multaꝫ requiem. Aſſumite diſciplinam in multo numero argenti: & copioſum aurū poſſidete in ea. Letetur anima veſtra in miſericordia eius: & non cōfundemini in laude eius. Operamini opus veſtrum ante tempus: & dabit vobis mercedem veſtram in tempore ſuo.

Explicit liber Eccleſiaſticus.

te in domo diſcipline. Cur tardatis
τι ἐν οἴκῳ παιδείας. Διὰτι ὑστερεῖτε
quꝫ dd dicitis in hiſ: τ aīe
ἢ τί λέγετε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ
veſtre ſitiūt vehemēter. Aperui oꝰ
ὑμῶν διψῶσι σφόδρα. Ἤνεῳξα τὸ στόμα
meū: τ locutꝰ ſum: cōparate vobis
μου, καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς
ſine pecunia. Collū vꝝ ſuppo
ἄτευ ἀργυρίου. Τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπο-
nite ſub iugo: τ ſuſcipiat aīa
βίτε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ
vꝝa diſciplinā: in proximo ē inuenire eā:
ὑμῶν παιδείαν, ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐ-
videte in oculis vꝝis qꝫ labo
τήν, ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ἐκο-
raui: τ inueni mihi multā re
πίασα, καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνά-
quiē. Participate diſciplinā in mul
παυσιν. Μεταλάβετε παιδείας ἐν πολ-
to nūero argenti: τ multū au
λῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου, καὶ πολὺν χρυ-
rum poſſidete in ea. Letet aniſ-
σὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ. Εὐφραινέσθω ἡ ψυ-
ma vꝝa in miſa eius: τ ne
χὴ ὑμῶν ἐπὶ τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ
erubeſcatis in laude eiꝰ. Opera-
αἰσχυνθῆτε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ. Ἐργα-
mini opus vꝝm ante tpe: τ
σασθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ
dabit mercedē vꝝam in tpe ſuo.
δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτ.

Finis ſapientie ieſu filij ſirach.
Τέλος τῆς σοφίας Ἰησοῦ τ̄ σιρὰχ.

Que in hoc volumine cōtinentur hec ſunt. Eſdras. Neemias. Tobias. Iudith. Heſter. Iob. Pſalterium. Prouerbia. Eccleſiaſtes. Cantica. Sapientia. Eccleſiaſticus.

Regiſtrum huius voluminis.

aaa. bbb. ccc. ddd. eee. Aaa. Bbb. Ccc. Ddd. Eee. Fff. Ggg. Hhh. Iii. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. A. B. C. D. E. F.
Omnes ſunt terni: preter eee. Ccc. Iii. k. F. qui ſunt duerni: et p. qui eſt quaternus.